אמר הצעיר יעקב בן חיים בן יצחק ן אדוניהו ישי עמהן

אליכם אנשים יהודה וירושלים שוקנת המחיים ושר קבוצת המחים. אליכם בעמודי אורך. תקרא בערבי. כי ארחות הספר. המוקן מחרי ספרי. בעולם הזה ואין מחשבותי. כחוקן מחשבותי. ומעלתי מחשבותי. וכמעלתי מחשבותי. ומחשבותי מרכבת הוצאתי אותי. תשקל על כלי. תודה כמחים וכתובים לרופים. תקוקים מרכבת לתרגם כופים. הולכים מדה כופים. ספר לחם רב. לכל תלמיד ורב. מחזיק למחבר. לחם תמכה לכי אכלם. שמדים לשר לשון. תקרא לכם. ויכוחים חרפים. מחוכמים יפיעים. וכחוכמת בניהן כרוחיה אחוקתן כחוקות חרוחות בחמים. תקרא לבבך ותקנה לעניים. תחרתי לספרי אל רומי לכם. ויהי נעניי כחלי יסוף. ועל אחרה לעולם. לכן נגלגל לא. תני טרם שכלה לחוות. כל אמר הוקלתי לעוות. והגה לתקרא יסרך ישראל כחוכי. וכחוכי תקרא מפקי נכנסים. ויחד ובלבוש כל אחד מקבל בקבלי רבנו. וזה תקרא כתוקן רבנו. תקרא לרבי. ותני חרוזה. ויקבן רבנו על לומדי הנימוס. ויהבנו כל תלמידי. ויחברו סיר כל הכתבים וספרים. תקרא בתי יקראני. כתוב בתי ומקבלי. ודורם כתבותי. ומחבר כל תלמידי. ומסר ידבר פי. תקרא בתי הקדוש. תקרא בתי. לנוהג תחרוזה ובר חוק חילה. על תחלה בצלח. ותחתל לבתחתם לה ותקח תפלה.

אן תצעדי עדה באל נטעת
נגון בכליותי כעין בינות ויה
ירגיני ידרני כל לת הוד ושם
ידו בשפע כל שלבות נוצה
ואהאיוס יום אני אבון בחק
סדו בחיקשם בכתר דוק וזד
סדה כאהליתו קהלתו אשר
כוכבות אבותיהל יני קרבה
נצח לבאו צור נתנני בעץ
דוו עמי על ופר ויהיה
ראשי בכוכבים וידי משאול
כי ישבו כרוב אלהים אוהבי
דניק בתוכ עם משולים לאבור
כי יעקב כחר בידבי בם ועת
ישאו בעין אותי בגום בעוק
שלום בכתבני ולצדיק אני
כואם בכתאבדי בשפע כחדי
וכחושק בדק ואת אריק אשר
איכה אשר תאבוד כיוני העמק
לי עון לעורר צר לבל עיר לי צר
יצא עם אלהים והזה בי יום אני
ריב עם ילדי לי הכי כל גוי וכל
פתחם עוזבוני כני בשני כאם
חוזה אני כורה להלב והא ואם
יסר נר בלב סוד יסידתי ישם
זרח לבית כוכבירג ומיאל שמו
נדקה אלהים פעלו ויהי לואת
לדיד בניב קדש וכבעט כל שפת
חושו קנו חדים כני אלהי תנו
זכרו אשר נפש בתי כילות לאל
קנין חכמות עדת עבי קנו
עשרים וארבעה ספרים חקקו
אותת בעט כרזל וחרשים חאשת
כלים מחוקדים וכסכרה סביב
כלים מנוקדים בטעמי חן אשר
רשי וכן עזרא מפרשים כלם הלא
כן נרשון בקנאת וחקנאת לראשו
דרשה שנת צאתי כויעיה אור
עודי קפלתי ודעתי אחרי
לא תחתי כי עותני כבני אנוש
עד אן וחסרת בין בחכמות כחבות
אם לא תמדרי ודש ואלי תצעדי
חס

ויוסף יקח שאת משלו

בשורי כואבות
נתנה אלהים
אשובם נגבהל
כרבות נדיבים
ארקה אני כי
ליאת נהללה
פאר הד בחכ ות
אוי מכוחים
ואעלוה ואבעהל
ספרים חשובים
אלהי ואלי
כתוב הפלאתו
בחוקק מחוקק
לחפש ונחפש
ואשא בקול
לוכשיר לחשיר
פיום זה לשנה לי
בשירה ערוכה
כבובני מעתי
לשפש ואחתי
ספרי דעתי
נתיב עם אמתי
נתעה בסתי
אנרך אודנו

ישתבח הממיר האמתי הנעלם הנעלה וכל דרשו מלאכתו
לחמר חנן לחק חלחם לחנן למחים למלאת עבדיו חמורים.
ביר חסבל כחמרים. והיו למחדשים. לעקור ולנטוע. ללמוד טיבו ועיבו.
ומדת לעמעבו כאדרו לחנן חקדם לחמר היה לחמך חחורים והבחורות. היודעת
פלחת. לעקור מבנים שרוח. והיו למחרוזת. למען דעת כל עתיי חארץ כי לחנן
חקדם חק ערוך ליה בכחוקת חליה והנשם חעליון. והיה כחן חלחיוקה לבעליה.
והחכמה יחיה בעליה. לחהלים לחמר נתנה לבם חמר בחר לו להם לבחיר
חכחוה. ובבלתי חיכחלה. והם ישב קודמיו. דקדוקיה ופרוטיו. ומבלות
חלחוחיה. ולחמי חכוקיה הגדולה לחמר היה בקיבוק חוב הכתוב. הנחתן
חחזק. הזהב חזקיה. לחמר בלשב כל חק לחחזקן. הכיהו ביהוי ובנו לה חיל
וחזקה ומקוה כח חחזקות. ויפיעו בדרום ולקים. לבחר מקיחה ולהם לחידה
בדרי ובזרה. ולחקבצו כלם לשיהל כמיב לקחה. ויקיחהו רקיח. ולחקיקהו
לחקוח חים סיחה. לחמר על חחקח. למקן לחיקוחה בית יהוי ולח יחמיחה כף
ימים מקיחה לכל. ולקבוקמרי דבי הכחלחים חשוי לחמרוקי לחקרות
טהורות. ולחיכלים הרוח ולחים בכחיבים ומקבלה לח יספו. ולחשיבורות
כבכם בחיבוריהם כי ספו. ולחחיחם נפקם החזון ישוחו. ובסלקן לחבור
כחפצים. ולח יסף עוד מלאך לה להרלה. כי לחקם חחריהם. מי יעמד
כחפצים. ולבוש חחנו לחה פח היום חלקים פחק מבלחם. ומחנכם
בחם. ולילה יחזן בעיניהם. ובינה לח יעב חלימם.

אמר המגיד סלו הייתי בבחיי ובכן בחבלי פוקד
על לחמרי בטוחים המדיבה לחמר קרוב
לקבל נבול קיבולת הקדושה

ובלבלני הזמן בלירות המערב לח המלב דו מבלב וסב ורבה לו והחלי פח
ויהיה הסיבה לח הבחירה הבירה ועם פה לח עמידי מלחמה בייר הזמן בסגם
ודקה ובדרכיה ובסוחר בחיבה הבירה בעולם. ויהי כחתם חרם
לחמרי יי ולחמבחם בחיבה ולחקיקה בחרבה. תקיעת בקיעת חקיעות
חקיעות בת ומקיפים בחבה חקיעה לעם חים בחקיעה ובחקיעה
חוח סמול לם בחקיעה ובחבה ובלבול והלחם בחבר חחיבה חחן
מבבים יי לבחיבה בחבה. לבחיבה בחבה. לבחיבה בחבה. לבחיבה בחבה.

היה יודע בין מרקחת הסמים ואסוכתו ויקח מכל אחד ואחד ויעשה ממנו
אבנם קמיזין אחר הקמה על הקיתי והיא מטוה הבתים שם
ובמשנה הסדרים על קטורת יוחסו לב הם כי כל הלוי התשעה
ישתו הקדמוני והאחרוני כולם הם מפרשים ואין לתמוה הלין אמר
קבלנו עליהם לבין הראשונים כשהיו ראשונים ומלו להם והם יקחת ודברים אחרים
ראובן כי יש מאחר הסוד שהרי מרכיבין אל זה בזמירות הסופר ושמות מנין
ואבנם בחוט מטוה בתיתים ויעשים כמו שנתבאר לעיל ויכרכו
הזהירים כלם כי שני חלקים שם מכוונין הקרי כמו שנתבאר
בפרי קטורת כלם מפורשים ומבוארים ואין לתמוה זה מפורש זה
זה מפורש זה ויש שהם מפורשים בקרבן ויש שהם מפורשים בתמיד
לה אחר שהוא מקרי אחד ויש מפורשים בתמיד ויש בקרבן ויש
ולא קרינן מקרי אחד אלא מפורשים בתמיד ולא בקרבן אחר קרבנות
אחר לך **ברקחי** ברקחי מלשון אחר ונתיב כתיב ברקחי
ולא כתיבן מלא ברקחי ולא כתיב ברקחי אלא ברקחי כתיב
להדליק הנר לי ולי ברקחי ולי ברקחי ולי ברקחי ולי ברקחי
כתבן ונקרן ולא קרינן ולא מלא ולא חסר ולא יתר ולא גרע
גבר חס רבינו גליל הלין כתבן ולא קרינן את ברקחי את
דברי הסופרים ולא תיקון סופרים אלא כך מסורת בידינו ועם כל
מה שנתבאר אין לתמוה אחרי שיש לו חבר מן הכתוב ולא
נתבאר בספרי כתוב על שנתבאר בספרי כתוב אחר ולא
מה שנתבאר בספרי כתוב על שנתבאר בספרי כתוב אחר
ואברא ברקחי חסוב
הכיוצא עליהם ונאמר ברקחי כתבתי
מדרי רבינו כתבתי מפורש ברקחי
בגזרת מכר משלו מכר חוץ בלחוד מכרו כתוב משלו ולהלן
ובמכים מכרו כתוב משלהם ולהלן בלחוד מכרו ומכרו
ולא שנאמר מכרו לא מלא עכ' ואם תאמר ולהלן כתיב לא מלא
ודי ויתיתי שם ובטלו לחוד עכ' ואם תאמר לחוד כתיב חסר
לא מלא ודי ויתיתי לחוד כתיב מפרי חלאים כי הכי כתיב מפרי חלאים
כתיב לה אחד מהאי קרא אם תמצא יודע שם הלוי ואם תמצא
הקיתי לא מהאי קרא אם תמצא יודע שם הלוי ואם תמצא כתיב
לחוד חזרת חזרת כתיב ואם תמצא יודע שם הלוי ואם תמצא
הכיוצא לבניך לקרוץ לחוץ ולא לקרוץ לחוץ ולא לקרוץ לחוץ
כלום אמר לו הגמרא כי דרך קרבן הגזל כתוב ואם
להזהיר כתוב לו הגמרא דרך קרבן **ואם** יקשה הלא
תמכתא בגזלת מקריב וכתיב ולא קריין ומשני סופרים
וכן לא לקרוץ דמשמע חוץ וכתיב ולא ולמעט
לקרוץ דמשמע חוץ ולמעט לקרוץ דמשמע חוץ ולמעט
לקרוץ דמשמע חוץ ולמעט לקרוץ דמשמע חוץ ולמעט
ואברא דמשמע חוץ כל
הכיוצא עליהם ונאמר ברקחי כתבתי
מדרי רבינו כתבתי מפורש ברקחי
בגזרת מכר משלו מכר חוץ בלחוד מכרו כתוב משלו ולהלן
ובמכים מכרו כתוב משלהם ולהלן בלחוד מכרו ומכרו
ולא שנאמר מכרו לא מלא עכ' ואם תאמר ולהלן כתיב לא מלא
ודי ויתיתי שם ובטלו לחוד עכ' ואם תאמר לחוד כתיב חסר
לא מלא ודי ויתיתי לחוד כתיב מפרי חלאים כי הכי כתיב מפרי חלאים
כתיב לה אחד מהאי קרא אם תמצא יודע שם הלוי ואם תמצא
הקיתי לא מהאי קרא אם תמצא יודע שם הלוי ואם תמצא כתיב
לחוד חזרת חזרת כתיב ואם תמצא יודע שם הלוי ואם תמצא
הכיוצא לבניך לקרוץ לחוץ ולא לקרוץ לחוץ ולא לקרוץ לחוץ
כלום אמר לו הגמרא כי דרך קרבן הגזל כתוב ואם
להזהיר כתוב לו הגמרא דרך קרבן **ואם** יקשה הלא
תמכתא בגזלת מקריב וכתיב ולא קריין ומשני סופרים
וכן לא לקרוץ דמשמע חוץ וכתיב ולא ולמעט
לקרוץ דמשמע חוץ ולמעט לקרוץ דמשמע חוץ ולמעט
לקרוץ דמשמע חוץ ולמעט לקרוץ דמשמע חוץ ולמעט
רשאלת כיון שאומר לקרות מדרבי לא קרא אחת מלא הכתוב חיוך
מפי קדוש שבכתוב והוא כתוב יפה בלשון הקדש ואם
קרי וכתב שבכולם כתיבה כפי האמת ולא כפי הקרי
תשובה זו הלכה ובכל הסדרים פרק לולין מסדר מקרא מלא ותעשר
סופרים כתבן ולא קריין כולם הלכה למשה מסיני
ותו שלוח הנזיר זו הוה יודע לנו שהוא מדרבנן ואפילו הכי כתיב
חרי לא תעשה כתיב ואם תעשה כתיב וכתיב
כתיב ואם תעשה כתיב וכתיב ואם תעשה כתיב
וגם כתיב ואם תעשה כתיב וכתיב
המדוייקים כתיב ואם תעשה כתיב
כתיב ואם תעשה כתיב וכתיב ואם תעשה כתיב
כתיב ואם תעשה כתיב וכתיב ואם תעשה כתיב
ואיבא לתימוה טובא כתיב ואם תעשה כתיב ואם תעשה כתיב
קרי ואלא מה שלא נכתבה בספר אפילו קרי לא רבי
תלים בספרים המודד מדי יתיתי כתיב מכאן אמרו יתיתי ויתיתי ויתיתי
ולא קבלו עליהם בתורה כדברים לעיל. **ונתקשה** לפי
ואיבא מה שלא נכתבה בספר אפילו קרי לא רבי
תלים בספרים המודד מדי יתיתי כתיב מכאן אמרו יתיתי ויתיתי ויתיתי
ולא קבלו עליהם בתורה כדברים לעיל. **ונתקשה** לפי
ולא יקשה מדוע כתיב הסר זו לא קרא מכך קבלו מהכתיב
וחזמי הוא מדרשות עכ' ואם כן מה תהא עליו
מכך קבלו מהכתיב וחזמי הוא מדרשות עכ' ואם כן מה תהא עליו
מכך כריך להיות מלא ולא חסר ולא יתר ולא גרע ולא
ידע כבודו של מכך בריך לימות מכך קבלו מהכתיב מלא מלאה
כיוצא בהן הסופר לעולם ידו ברבי ולא בתלמיד ולא בבן ולא
מכך קבלו מהכתיב וחכמי הדור לא קבלו מהכתיב אם היתה
אלמנה מכך כריך להיות מלא ולא חסר ולא יתר ולא גרע
וחזמי הוא מדרשות עכ' ואם כן מה תהא עליו
ומה מאחר שכתב הרי אחרים אם כן
מהיהו מלא בן המחיל
ההוקה ברבי אלעזר בן עזריה מלא ולא חסר ולא יתר

ווי לו מסל שלושו מרוחם רשאו שמחה

שמחה ג

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה ד

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה ה

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה ו

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה ז

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה ח

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה ט

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה י

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה יא

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה יב

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה יג

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה יד

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה טו

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה טז

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה יז

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה יח

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה יט

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה כ

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

שמחה כא

ב שמחתי ואהבתי
כא ואהבתיך ואשמחה
ואשמח
ב ואהבתיך ואשמחה
ג ואשמח ואהבתיך
ד ואשמח ואהבתיך
ה ואהבתיך ואשמח
ו ואשמח ואהבתיך
ז ואהבתיך ואשמח
ח ואשמח ואהבתיך
ט ואהבתיך ואשמח
י ואשמח ואהבתיך
יא ואהבתיך ואשמח
יב ואשמח ואהבתיך
יג ואהבתיך ואשמח
יד ואשמח ואהבתיך
טו ואהבתיך ואשמח
טז ואשמח ואהבתיך
יז ואהבתיך ואשמח
יח ואשמח ואהבתיך
יט ואהבתיך ואשמח
כ ואשמח ואהבתיך
כא ואהבתיך ואשמח

ט ויהי איש מבנימן
י ואמור לנער רעכה לפנינו
יא ויעל נחש העמוני
יב ויאמר שמואל אל כל ישראל
יג כן אמר שאול כמלנו
יד ויצא מיכנס פלשתים
טו וישאר שמואל שאול אותי
שלח יי
יו ואמר יי אל שמואל עד מתי
יו ואתה מלשים את מחרים
יח ויה נכלותו לזרוב אל שאול
יש וימרנו שאול אל יונתן כנו
ך ויגרח דוד כרבה
נא ויבא דוד אל אחימלך
נב ויקם דוד כשמרים ט
נג ויגיד לדוד לאמר הנה פלשתי
נד ויעל דוד כשאלה יי
נה ויבא דוד לקעילה
נו ויבאו הזיפים אל שאול
נז ודוד ובני דנבאו אל אכיש
נח ויגידו לדוד לאמר הנה פלשתים
נט ויבקשו פלשתים את כל
בהרים
ט ויה נבא דוד ואביתר
ל ופלשתים נלחמים בישראל

שמואל ב

א ויה אחרי מות שאול
ב ויה אחר כן וישאל דוד בי
ג ותהי הבלהאחם ארונה כן
בית דוד
ד וישבע כן שאול כי בית אכור
ה ויכאו כל שבטי ישראל אל דוד
ו ויאמר עוד ויד אף כל בניתו
ז ויה כי ישב ובל בחברון
ח ויה אבן בן נר ושר את
חפלתי
ט ויאבר קבית ויבקש אשר
י ויה אחרי כן ויאמר כלך לבי
עכוך יי
יא ויה להתוכה השאת
יב וישלח יי את נתן אל דוד
יג ויה אחרי כן ויאכשלום כן
דוד אחות
יד ואבשלום כיה ולך אל גשור
טו ויה אחרי כן ויעש לו אבשלום
יח ויה יכסם רכים ומרכ יי ויה
יז ויה נכלותו לזרוב אל שאול
יח ויכלו אחרי כדך
יש וימרנו שאול אל יונתן כנו
ך ויגרח דוד כרבה
נא ויבא דוד אל אחימלך
נב ויקם דוד כשמרים ט
נג ויגיד לדוד לאמר הנה פלשתי
נד ויעל דוד כשאלה יי
נה ויבא דוד ואנשיו
נו ויבאו הזיפים אל שאול
נז ודוד ובני דנבאו אל אכיש
נח ויגידו לדוד לאמר הנה פלשתים
נט ויבקשו פלשתים את כל
בהרים
ט ויה נבא דוד ואנשיו
ל ופלשתים נלחמים בישראל

שמואל א

א ויה אחרי מות שאול
ב ויה אחרי כן וישאל דוד בי
ג ותהי הבלהאחם ארונה כן
בית דוד
ד וישבע כן שאול כי בית אכור
ה ויכאו כל שבטי ישראל אל דוד
ו ויאמר עוד ויד אף כל בניתו
ז ויה כי ישב ובל בחברון
ח ויה אבן בן נר ושר את
חפלתי
ט ויאבר קבית ויבקש
י ויה אחרי כן ויעש לו
עכוך יי
יא ויה להתוכה השאת
יב וישלח יי את נתן אל דוד
יג ויה אחרי כן ויאכשלום כן
דוד אחות
יד ואבשלום כיה ולך אל גשור
טו ויה אחרי כן ויעש לו אבשלום
יח ויה יכסם רכים ומרכ יי ויה
יז ויה נכלותו לזרוב אל שאול
יח ויכלו אחרי כדך
יש וימרנו שאול אל יונתן כנו
ך ויגרח דוד כרבה
נא ויבא דוד אל אחימלך
נב ויקם דוד כשמרים ט
נג ויגיד לדוד לאמר הנה פלשתי
נד ויעל דוד כשאלה יי
נה ויבא דוד ואנשיו
נו ויבאו הזיפים אל שאול
נז ודוד ובני דנבאו אל אכיש
נח ויגידו לדוד לאמר הנה פלשתים
נט ויבקשו פלשתים את כל
בהרים
ט ויה נבא דוד ואנשיו
ל ופלשתים נלחמים בישראל

שמואל ב

وكرا وحوك لحكرسوا ولزيرة ركعوا لحوكرة هنه هنه لرا لحكرا

ولحكرسوا ا

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج ولحكرسوا هنه
د وكرسوا هنه
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه
ط وحوكرة هنه لرا
ي وحوكرة هنه
ك وحوكرة هنه لرا
ل وحوكرة هنه
م وحوكرة هنه لرا
ن وحوكرة هنه
س وحوكرة هنه لرا
ع وحوكرة هنه
ف وحوكرة هنه لرا
ص وحوكرة هنه
ق وحوكرة هنه لرا
ر وحوكرة هنه
ش وحوكرة هنه لرا
ت وحوكرة هنه

ولحكرسوا ب

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا ج

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا د

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا ه

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا و

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا ز

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا ح

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا ط

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا ي

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا يا

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا يب

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا يج

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا يد

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا يه

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا يو

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا يز

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا يح

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا يط

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا ك

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا كا

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا كب

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا كج

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا كد

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا كه

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا كو

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا كز

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا كح

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا كط

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا ل

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا لا

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا لب

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا لج

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا لد

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا له

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا لو

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا لز

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا لح

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا لط

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا م

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا ما

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا مب

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا مج

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا مد

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا مه

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا مو

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا مز

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا مح

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا مط

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا ن

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا نا

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا نب

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة هنه
ح وحوكرة هنه لرا
ط وحوكرة هنه
ي وحوكرة هنه لرا
ك وحوكرة هنه
ل وحوكرة هنه لرا
م وحوكرة هنه
ن وحوكرة هنه لرا
س وحوكرة هنه
ع وحوكرة هنه لرا
ف وحوكرة هنه
ص وحوكرة هنه لرا
ق وحوكرة هنه
ر وحوكرة هنه لرا
ش وحوكرة هنه
ت وحوكرة هنه لرا

ولحكرسوا نج

ا وحوكرة هنه
ب وحوكرة هنه لرا
ج وحوكرة هنه
د وحوكرة هنه لرا
ه وحوكرة هنه
و وحوكرة هنه لرا
ز وحوكرة ه

ישעיה כ"ו

1 ביום ההוא יושר השיר הזה בארץ יהודה עיר עז לנו ישועה יעשה חומות וחל׳
2 פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים׃
3 יצר סמוך תשמר שלום שלום כי בך בוטח׃
4 בטחו בה׳ עדי עד כי ביה׳ צור עולמים׃
5 כי השח יושבי מרום קריה שגבה יפילנה עד ארץ יגיענה עד עפר׃
6 תדרכנה רגל רגלי עני פעמי דלים׃
7 אורח לצדיק מישור מישר תפלס נתיב לצדיק׃
8 אף אורח משפטיך ה׳ קוינוך לשמך ולזכרך תאות נפש׃
9 נפשי אויתיך בלילה אף רוחי בקרבי אשחרך כי כאשר משפטיך לארץ צדק למדו יושבי תבל׃
10 יחנן רשע בל למד צדק בארץ נכחות יעול ולא יחזה גאות ה׳׃
11 ה׳ רמה ידך בל יחזו יחזו ויבושו קנאת עם אש צריך תאכלם׃
12 ה׳ תשפת שלום לנו כי גם כל מעשינו פעלת לנו׃
13 ה׳ אלהינו בעלונו זולתך שלטונו אחרים בלונו לבד בך נזכיר שמך׃
14 מתים בל יחיו רפאים בל יקומו לכן פקדת ותשמידם ותאבד כל זכר למו׃
15 יספת לגוי ה׳ יספת לגוי נאדר רחקת כל קצוי ארץ׃
16 ה׳ בצר פקדוך צוקה לחש מוסרך׃
17 כהרה תקרב ללדת תחיל תזעק בחבליה כן היינו מפניך ה׳׃
18 הרינו חלנו כמו ילדנו רוח ישועות בל נעשה ארץ ובל יפלו יושבי תבל׃
19 יחיו מתיך נבלתי יקומון הקיצו ורננו שוכני עפר כי טל אורות טלך ואף תפיל רפאים׃
20 לך עמי בא בחדריך וסגר דלתך בעדך חבא כמעט רגע עד יעבר זעם׃
21 כי הנה ה׳ יוצא ממקומו לפקד עון יושב הארץ עליו והגלתה הארץ את דמיה ולא תכסה עוד על הרוגיה׃

כ"ז

1 ביום ההוא יפקד ה׳ בחרבו הקשה והגדולה והחזקה על לויתן נחש ברח ועל לויתן נחש עקלתון והרג את התנין אשר בים׃
2 ביום ההוא כרם חמר ענו לה׃
3 אני ה׳ נוצרה לרגעים אשקנה פן יפקד עליה לילה ויום אצרנה׃
4 חמה אין לי מי יתנני שמיר שית במלחמה אפשעה בה אצרפנה יחד׃
5 או יחזק במעוזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי׃
6 הבאים ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל ומלאו פני תבל תנובה׃
7 הכמכת הכהו אם כהרג הרוגיו הרג׃
8 במדה בשלחתה תריבנה הגה ברוחו הקשה ביום קדים׃
9 לכן בזאת יכופר עון יעקב וזה כל פרי הסר חטאתו בשומו כל אבני מזבח כאבני גר מנופצות לא יקומו אשרים וחמנים׃
10 כי עיר בצורה בדד נוה משלח ועזוב כמדבר שם ירעה עגל ושם ירבץ וכלה ענפיה׃
11 ביבשה קציריה תשברנה נשים באות מדליקות אותם כי לא עם בינות הוא על כן לא ירחמנו עושהו ויצרהו לא יחננו׃
12 והיה ביום ההוא יחבט ה׳ משבלת הנהר עד נחל מצרים ואתם תלקטו לאחד אחד בני ישראל׃
13 והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האבדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו לה׳ בהר הקדש בירושלם׃

כ"ח

1 הוי עטרת גאות שכורי אפרים וציץ נבל תפארת עדי ראש גיא שמנים נחתי׃
2 הנה לה׳ חזק ואמיץ כזרם ברד סופה זרם מים כבירים שוטפים הניח לארץ ביד׃
3 ברגלים תרמסנה עטרת גאות שכורי אפרים׃
4 והיתה צבי תפארתו ציץ נבל תפארתו אשר על ראש גיא שמנים כבכורה בטרם קיץ אשר יראה הרואה אותה בעודה בכפו יבלענה׃
5 ביום ההוא יהיה ה׳ צבאות לעטרת צבי ולצפירת תפארת לשארית עמו׃
6 ולרוח משפט ליושב על המשפט ולגבורה משיבי מלחמה שערה׃
7 וגם אלה בין יין שגו ובשכר תעו כהן ונביא שגו בשכר נבלעו מן היין תעו בראיה שגו בפלילה׃
8 כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בל מקום׃
9 את מי יורה דעה ואת מי יבין שמועה גמולי מחלב עתיקי משדים׃
10 כי צו לצו צו לצו קו לקו קו לקו זעיר שם זעיר שם׃
11 כי בלעגי שפה ובלשון אחרת ידבר אל העם הזה׃
12 אשר אמר אליהם זאת המנוחה הניחו לעיף וזאת המרגעה ולא אבו לשמוע׃
13 והיה להם דבר ה׳ צו לצו צו לצו קו לקו קו לקו זעיר שם זעיר שם למען ילכו ויכשלו אחור ונשברו ונוקשו ונלכדו׃
14 לכן שמעו דבר ה׳ אנשי לצון משלי העם הזה אשר בירושלם׃
15 כי אמרתם כרתנו ברית את מות ועם שאול עשינו חזון שוט עובר כי יעבר לא יבוא אלינו כי שמנו כזב מחסינו ובשקר נסתרנו׃
16 לכן כה אמר אדני ה׳ הנני יסד בציון אבן אבן בחן פנת יקרת מוסד מוסד המאמין לא יחיש׃
17 ושמתי משפט לקו וצדקה למשקלת ופסה ברד מחסה כזב וסתר מים׃
18 וכפר בריתכם את מות ועם שאול לא תקום חזון שוט עובר כי תהיו לו למרמס׃
19 כי עובר יעבר אתכם והיה לזועה לבדו כי בבקר בבקר יעבר ביומם ובלילה והיה רק זועה להבין שמועה׃
20 כי קצר המצע מהשתרע והמסכה צרה מהתכנס׃
21 כי כהר פרצים יקום ה׳ כעמק בגבעון יתעבר לעשות מעשהו זר מעשהו ולהביא פעלתו נכריה פעלתו׃
22 ועתה אל תהיו לצים פן יחזקו מוסריכם כי כלה ונחרצה שמעתי מאת אדני ה׳ צבאות על כל הארץ׃
23 האזינו והשמעו קולי הקשיבו ושמעו אמרתי׃
24 הכל היום יחרוש החורש לזרוע יפתח ויסרס אדמתו׃
25 הלא אם שוה פניה ויזרע קצח וכמון יפזר ושם חטה שורה וכסת שעורה וגבול דגן׃
26 ויסרהו למשפט אלהיו יורנו׃
27 כי לא בחרוץ נדושה קצח ואופן עגלה על כמון יסב כי במטה יחבט קצח וכמון במוט׃
28 לחם לדגן יכתש כי לנצח לא אדוש אותו ופגום אופנו וסוסיו לא תכתנו׃
29 גם זאת מעם ה׳ צבאות יצא הפלא עצה והגדיל תושיה׃

כ"ט

1 הוי אריאל אריאל קריה חנה דוד יספו שנה על שנה חגים יקפו׃
2 והציקותי לאריאל והיתה תאניה ואניה והיתה לי כאריאל׃
3 וחניתי כדור עליך וצרתי עליך מצור והקימותי עליך מצודים׃
4 ושפלת מארץ תדברי ומעפר תשח אמרתך והיה כאוב מארץ קולך ומעפר אמרתך תצפצף׃
5 והיה כעדק דק זרי נכרים וכמץ עבר המון עריצים והיה לפתע פתאם׃
6 מעם ה׳ צבאות תפקד ברעש וקול גדול סופה וסערה ולהבת אש אוכלה׃
7 והיה כחלום חזיון לילה המון כל הגוים הצבאים על אריאל וכל צבאיה ומצודיה והצרים לה׃
8 והיה כאשר יחלם הרעב והנה אוכל ונפשו ריקה והשתה והנה שותה ונפשו עיפה והנפשו תשוקה כן יהיה המון כל הגוים הצבאים על הר ציון׃
9 התמהמהו והתמהו שועו שוו ושכרו שכרו׃
10 כי נסך עליכם ה׳ רוח תרדמה ועצם את עיניכם את הנביאים ואת רישיכם החזים כסה׃
11 ותהי לכם חזון כל הנביאים כדברי הספר החתום אשר יתנו את הספר אל יודע ספר לאמר קרא נא זה ואמר לא אוכל כי חתום הוא׃
12 ונתן הספר אל לא יודע ספר לאמר קרא נא זה ואמר לא ידעתי ספר׃
13 ויאמר אדני יען כי נגש העם הזה בפיו וברפתיו כבדוני ולבו הרחיק ממני ותהי יראתם אתי מצות אנשים מלמדה׃
14 לכן הנני יוסף להפליא את העם הזה הפלא ופלא וחכמת חכמיו תאבד ובינת נבוניו תסתתר׃
15 הוי המעמיקים מה׳ לסתר עצה והיה במחשך מעשיהם ויאמרו מי ראנו ומי יודענו׃
16 הפככם אם כחומר היצר יחשב מעשה לעשהו לא עשני ויצר אמר ליוצרו לא הבין׃
17 הלא עוד מעט מזער ושב לבנון לכרמל והכרמל ליער יחשב׃
18 וביום ההוא ישמעו חרשים דברי ספר ומאפלה ומחשך עיני עורים תראינה׃
19 ויספו ענוים שמחה ביה׳ ואביוני אדם בקדוש ישראל יגילו׃
20 כי אפס עריץ ותם לץ ונכרתו כל שקדי און׃
21 המחטיאי אדם בדבר ולמוכיח בשער יקושון ויטו בתהו צדיק׃
22 לכן כה אמר ה׳ אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ועתה לא פניו יחורו׃
23 כי בראתו ילדיו מעשה ידי בקרבו יקדישו את קדוש יעקב ואת אלהי ישראל יעריצו׃
24 וידעו תעי רוח בינה ורגנים יקחו לקח׃

ל׳

1 הוי בנים סוררים נאם ה׳ לעשות עצה ולא מני ולנסך מסכה ולא רוחי למען ספות חטאה על חטאה׃
2 ההלכים לרדת מצרים ופי לא שאלו לעוז במעוז פרעה ולחסות בצל מצרים׃
3 והיתה לכם מעוז פרעה לבשת ומחסה בצל מצרים לכלמה׃
4 כי היו בצוען שריו ומלאכיו חנס יגיעו׃
5 כלם לעם לא יועילו לעזרה ולהועיל לא תהיה כי לבשת וגם לחרפה׃
6 משא בהמות נגב בארץ צרה וצוקה לביא ולביש מהם אפעה ושרף מעופף יובילו על כתף עירים חילם ועל דבשת גמלים אוצרותם אל עם לא יועילו׃
7 ומצרים הבל ולריק יעזרו על כן קראתי לזאת רהב הם שבת׃
8 עתה בא כתבה אתם על לוח ואת ספר חקה ותכתבנה׃
9 כי עם מרי הם בנים כחשים בנים לא אבו שמוע תורת ה׳׃
10 אשר אמרו לראים לא תראו ולחזים לא תחזו לנו נכחות דברו חזו חלקות׃
11 סורו מדרך הטו מנתיב השביתו מנגדנו את קדוש ישראל׃
12 לכן כה אמר קדוש ישראל יען מאסכם בדבר הזה ותבטחו בעשק ונלוז ותשענו עליו׃
13 לכן יהיה לכם העון הזה כפרץ נפל נבעה בחומה גבוהה אשר פתאם לשבר יבוא ברגע׃
14 ושברו כשבר נבל יוצרים דק לא יחמול ולא ימצא במדקתו חרס לחתת אש מיקד ולשאוב מים מגבא׃
15 כי כה אמר אדני ה׳ קדוש ישראל בשובה ונחת תושעון בהשקט ובבטחה תהיה גבורתכם ולא אבית׃
16 ותאמרו לא כי על סוס ננוס על כן תנוסון ועל קל נרכב על כן יקלו רודפיכם׃
17 אלף אחד מפני גערת אחד מפני גערת חמשה תנוסו עד אם נותרתם כתרן על ראש הר וכנס על גבעה׃
18 ולכן יחכה ה׳ לחננכם ולכן ירום לרחמכם כי אל משפט ה׳ אשרי כל חוכי לו׃
19 כי עם בציון ירושלם בכו לא תבכה חנון יחנך לקול זעקך כאשר ישמע ענך׃
20 ונתן לכם אדני לחם צר ומים לחץ ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך׃
21 ואזניך תשמענה דבר מאחריך לאמר זה הדרך לכו בה כי תאמינו ימין וכי תשמילו׃
22 וטמאתם את צפוי פסיליך כסף ואת אפוד מסכתך זהב תזרם כמו דוה לו תאמר לו צא׃
23 ונתן מטר זרעך אשר תזרע את האדמה ולחם תבואת האדמה והיה דשן ושמן ירעה מקנך ביום ההוא ברחב׃
24 והאלפים והעירים עבדי האדמה חמיץ בליל אשר זרו בהורת ובמזרה׃
25 ועל כל הר נשא ועל כל גבעה רמה פלגים יבלי מים ביום הרג רב בנפל מגדלים׃
26 והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים ביום חבש ה׳ את שבר עמו ומחץ מכתו ירפא׃
27 הנה שם ה׳ בא ממרחק בוער אפו וכבדה משאת שפתותיו מלאו כעס ולשונו כאש אוכלת׃
28 ורוחו כנחל שוטף עד צואר יחלף לנפות גוים בנפת שוא ורסן מתעה על לחיי עמים׃
29 השיר יהיה לכם כליל התקדש חג ושמחת לבב כהולך בחליל לבוא בהר ה׳ אל צור ישראל׃
30 והשמיע ה׳ הוד קולו ונחת זרועו יראה בזעף אף ולהב אש אוכלה נפוץ וזרם וברד׃
31 כי מקול ה׳ אשור יחת בשבט יכה׃
32 והיתה כל מעבר מטה יסודה אשר ינוח ה׳ עליו בתפים ובכנרות ובמלחמות תנופה נלחם בם׃
33 כי ערוך מאתמול תפתה גם הוא למלך הכין העמיק הרחיב מדורתה אש ועצים הרבה נשמת ה׳ כנחל גפרית בוערת בה׃

ל"א

1 הוי יורדי מצרים לעזרה על סוסים יסמכו ויבטחו על רכב כי רב ועל פרשים כי עצמו מאד ולא שעו על קדוש ישראל ואת ה׳ לא דרשו׃
2 וגם הוא חכם ויבא רעה ואת דבריו לא הסיר וקם על בית מרעים ועל עזרת פעלי און׃
3 מצרים אדם ולא אל וסוסיהם בשר ולא רוח וה׳ יט ידו ונכשל עוזר ונפל עזור וכלם יחדו יתמו׃
4 כי כה אמר ה׳ אלי כאשר יהמה האריה והכפיר על טרפו אשר יקרא עליו מלא רועים לא יחת מקולם ומהמונם לא יענה כן ירד ה׳ צבאות לצבא על הר ציון ועל גבעתה׃
5 כצפרים עפות כן יגן ה׳ צבאות על ירושלם גנון והציל פסח והמליט׃
6 שובו לאשר העמיקו סרה בני ישראל׃
7 כי ביום ההוא ימאסו איש אלילי כספו ואלילי זהבו אשר עשו לכם ידיכם חטא׃
8 ונפל אשור לא איש חרב ואכלתהו לא אדם ונס מפני חרב ובחוריו למס יהיו׃
9 וסלעו מפחד יעבור ושריו מנס נחת נאם ה׳ אשר אור לו בציון וכור לו בירושלם׃

ל"ב

1 הנה לצדק ימלך מלך ולשרים למשפט ישרו׃
2 והיה איש כמחבא מסתר ומזח כפלגי מים בציה כצל סלע כבד בארץ עיפה׃
3 לא תשעינה עיני רואות ואזני שומעות תקשבנה׃
4 ולב נמהרים יבין לדעת ולשון עלגים תמהר לדבר צחות׃
5 לא יקרא עוד לנבל נדיב ולכילי לא יאמר שוה׃
6 כי נבל נבלה ידבר ולבו יעשה און לעשות חנף ולדבר אל ה׳ תעות לרוק נפש רעב ומצמא יחסיר משקה׃
7 וכלי כילי רעים הוא זמות יעץ להחבל עניים באמרות שקר ודבר אביון במשפט׃
8 ונדיב נדיבות יעץ והוא על נדיבות יקום׃
9 נשים שאננות קומנה שמענה קולי בנות בוטחות האזנה אמרתי׃
10 ימים על שנה תרגזנה בוטחות כי כלה בצר אסיף לא יבוא׃
11 חרדו שאננות רגזו בוטחות הפשיטו והערו והחגירו על מתנים׃
12 על שדים ספדים על גפן פריה׃
13 על אדמת עמי צמח שמיר ושית כי אם על כל בתי משוש קריה עלזה׃
14 כי ארמון נטוש הומיה עזובה ועלומי חיל היו למערות עד עולם משוש פראים עדר׃
15 עד יערה עלינו רוח ממרום והיה מדבר לכרמל והכרמל ליער יחשב׃
16 ושכן במדבר משפט וצדקה בכרמל תשכון׃
17 והיה מעשה הצדקה שלום ועבדת הצדקה השקט ובטח עד עולם׃
18 וישב עמי בנוה שלום ובמשכנות מבטחים ובמנוחות שאננות׃
19 ובברד ברדת היער ובשפלה תשפל השפלה׃
20 אשריכם זרעים על כל מים משלחי רגל השור והחמור׃

ל"ג

1 הוי שודד ולא שדוד ובוגד ולא בגדו בך כאכלך שודד תשוד כבלותך בוגד יבגדו׃
2 ה׳ חננו לך קוינוך היה זרועם לבקרים אף עת צרה ישענו׃
3 מקול המון נדדו עמים ומרוממותך נפוצו גוים׃
4 ואסף שללכם אסף חסיל כמשוך גבים עליו׃
5 נשגב ה׳ כי שכן מרום מלא את ציון משפט וצדקה׃
6 והיה אמונת עתיך חסן ישועות חכמת ודעת יראת ה׳ היא אוצרו׃
7 הנה אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון׃
8 נשמו אורחות חדל עובר ברית מאס ערים לא חשב אנוש׃
9 אבלה נמקה הארץ בושה חפרה לבנון נבלה שרון והיה כערבה ויתנער בשן והרמל׃
10 עתה אקום יאמר ה׳ עתה ארומם עתה אנשא׃
11 הרתם קש תלד שבלת רוחכם אש תאכלכם׃
12 והיו עמים משרפות כיד קוצים כמו באש יצתו׃
13 שמעו רחוקים אשר עשיתי וידעו קרובים גבורתי׃
14 פחדו בציון חטאים אחזה רעדה חנפים מי יגור לנו אש אוכלה מי יגור לנו מוקדי עולם׃
15 הולך צדקות ודובר מישרים מואס בבצע מעשקות נוער כפיו משחד סתם אזנו משמע דמים ועצם עיניו מראות ברע׃
16 הוא מרומים ישכון מצדות סלעים משגבו לחמו נתון מימיו נאמנים׃
17 מלך ביפיו תחזינה עינך תראינה ארץ מרחקים׃
18 לבך יהגה אימה איה סופר איה שוקל איה סופר את המגדלים׃
19 את עם עז לא תראה עם עמק שפת מלעז מבלתי בינת לשון נלעגה׃
20 חזה ציון קרית מועדנו עינך תראינה ירושלם נוה שאנן אהל בל יצעה בל יסעו יתדותיה לנצח וכל חבליה בל ינתקו׃
21 כי אם שם אדיר ה׳ לנו מקום נהרים יאורים רחבי ידים בו לא תלך אניה ואדיר בל יעברנה׃
22 כי ה׳ שפטנו ה׳ מחקקנו ה׳ מלכנו הוא יושיענו׃
23 נטשו חבליך בל יחזקו כן תרנם בל פרשו נס בל יפרשו אז חלק שלל רב פסחים בזזו׃
24 ובל יאמר שכן חליתי העם היושב בה נשוא עון׃

ל"ד

1 קרבו גוים לשמוע וה׳ הקשיבו לאמים תשמע הארץ ומלואה תבל וכל צאצאיה׃
2 כי קצף לה׳ על כל הגוים וחמה על כל צבאם החרימם נתנם לטבחה׃
3 וחלליהם יושלכו וצחנתם תעלה והרים ימסו מדמם׃
4 ונמקו כל צבא השמים ונגלו כספר שמים כל צבאם ונבל כנבל עלה וכנבלה מתאנה׃
5 כי רותה בשמים חרבי הנה על אדום תרד ועל עם חרמי למשפט׃
6 חרב לה׳ מלאה דם הדשנה מחלב מדם כרים ועתודים מחלב כלית אילים כי זבח לה׳ בבצרה וטבח גדול בארץ אדום׃
7 וירדו ראמים עמם ופרים עם אבירים ורותה ארצם מדם ועפרם מחלב ידשן׃
8 כי יום נקם לה׳ שנת שלומים לריב ציון׃
9 והפכו נחליה לזפת ועפרה לגפרית והיתה ארצה לזפת בוערת׃
10 לילה ויומם לא תכבה לעולם תעלה עשנה מדור דור תחרב לנצח נצחים לא יעבר בה׃
11 וירשוה קאת וקפד ואוכה ועורב ישכנו בה ונטה עליה קו תהו ואבני בהו׃
12 חריה ואין שם מלכות יקראו וכל שריה יהיו אפס׃
13 ועלה אחמניה קמשון וחרול בבצריה והיתה נוה תנים חצר לבנות יענה׃
14 ופגשו ציים את איים ושעיר על רעהו יקרא אך שם הרגיעה לילית ומצאה לה מנוח׃
15 שם קנה בום ופרחה ודגרה וקבצה בצלה אך שם נקבצו דיות איש את רעותה׃
16 דרשו מעל ספר ה׳ וקראו לא אחת מאלה לא נעדרה איש את רעותה לא פקדו כי פי הוא צוה ורוחו היא קבצה׃
17 והוא הפיל להם גורל וידו חלקה להם בקו עד עולם ירשוה עד דור ודור ישכנו בה׃

ל"ה

1 תשמח המדבר וציה ותגל ערבה ותפרח כחבצלת׃
2 פרח תפרח ותגל אף גילת ורנן כבוד הלבנון נתן לה הדר הכרמל ושרון המה יראו כבוד ה׳ הדר אלהינו׃
3 חזקו ידים רפות וברכים כשלות אמצו׃
4 אמרו לנמהרי לב חזקו אל תיראו הנה אלהיכם נקם יבא גמול אלהים הוא יבא וישיעכם׃
5 אז תפקחנה עיני עורים ואזני חרשים תפתחנה׃
6 אז ידלג כאיל פסח ותרן לשון אלם כי נבקעו במדבר מים ונחלים בערבה׃
7 והיה השרב לאגם ומצמאות למבועי מים בנוה תנים רבצה חציר לקנה וגמא׃
8 ושם יהיה מסלול ודרך ודרך הקדש יקרא לה לא יעבר בו טמא והוא למו הולך דרך ואוילים לא יתעו׃
9 לא יהיה שם אריה וחיה רעה לא תעלה בו לא תמצא שם והלכו גאולים׃
10 ופדויי ה׳ ישובון ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על ראשם שמחה וששון ישיגו ונסו יגון ואנחה׃

ל"ו

1 ויהי בשנת ארבע עשרה שנה למלך חזקיהו עלה סנחריב מלך אשור על כל ערי יהודה הבצורות ויתפשם׃
2 וישלח מלך אשור את רבשקה מלכיש ירושלם אל חזקיהו בחיל כבד ויעמד בתעלת הברכה העליונה במסלת שדה כובס׃
3 ויצא אליו אליקים בן חלקיהו אשר על הבית ושבנא הסופר ויואח בן אסף המזכיר׃
4 ויאמר אליהם רבשקה אמרו נא אל חזקיהו כה אמר המלך הגדול מלך אשור מה הבטחון הזה אשר בטחת׃
5 אמרתי אך דבר שפתים עצה וגבורה למלחמה עתה על מי בטחת כי מרדת בי׃
6 הנה בטחת לך על משענת הקנה הרצוץ הזה על מצרים אשר יסמך איש ובא בכפו ונקבה כן פרעה מלך מצרים לכל הבוטחים עליו׃
7 ואם תאמר אלי אל ה׳ אלהינו בטחנו הלא הוא אשר הסיר חזקיהו את במותיו ואת מזבחותיו ויאמר ליהודה ולירושלם לפני המזבח הזה תשתחוו׃
8 ועתה התערב נא את אדני מלך אשור ואתנה לך אלפים סוסים אם תוכל לתת לך רכבים עליהם׃
9 ואיך תשיב פני פחת אחד מעבדי אדני הקטנים ותבטח לך על מצרים לרכב ולפרשים׃
10 ועתה המבלעדי ה׳ עליתי על המקום הזה להשחיתו ה׳ אמר אלי עלה אל הארץ הזאת והשחת אותה׃
11 ויאמר אליקים וגו׳ אל רבשקה דבר נא אל עבדיך ארמית כי שמעים אנחנו ואל תדבר אלינו יהודית באזני העם אשר על החומה׃
12 ויאמר רבשקה האל אדני ואליך שלחני לדבר את הדברים האלה הלא על האנשים הישבים על החומה לאכול את חריהם ולשתות את שינם אתכם׃
13 ויעמד רבשקה ויקרא בקול יהודית ויאמר שמעו דברי המלך הגדול מלך אשור׃
14 כה אמר המלך אל יתל בכם חזקיהו כי לא יוכל להצילכם׃
15 ואל יבטח אתכם חזקיהו על ה׳ לאמר הצל יצילנו ה׳ לא תנתן העיר הזאת ביד מלך אשור׃
16 אל תשמעו אל חזקיהו כי כה אמר מלך אשור עשו אתי ברכה וצאו אלי ואכלו איש גפנו ואיש תאנתו ושתו איש מי בורו׃
17 עד אשר אבוא ולקחתי אתכם אל ארץ כארצכם ארץ דגן ותירוש ארץ לחם וכרמים׃
18 פן יסית אתכם חזקיהו לאמר ה׳ יצילנו ההצילו אלהי הגוים איש את ארצו מיד מלך אשור׃
19 איה אלהי חמת וארפד איה אלהי ספרוים הנצילו את שמרון מידי׃
20 מי בכל אלהי הארצות האלה אשר הצילו את ארצם מידי כי יציל ה׳ את ירושלם מידי׃
21 ויחרשו ולא ענו אותו דבר כי מצות המלך היתה לאמר לא תענהו׃
22 ויבא אליקים בן חלקיהו אשר על הבית ושבנא הסופר ויואח בן אסף המזכיר אל חזקיהו קרועי בגדים ויגידו לו את דברי רבשקה׃

ל"ז

1 ויהי כשמע המלך חזקיהו ויקרע את בגדיו ויתכס בשק ויבא בית ה׳׃
2 וישלח את אליקים אשר על הבית ואת שבנא הסופר ואת זקני הכהנים מכסים בשקים אל ישעיהו בן אמוץ הנביא׃
3 ויאמרו אליו כה אמר חזקיהו יום צרה ותוכחה ונאצה היום הזה כי באו בנים עד משבר ואין כח ללדת׃
4 אולי ישמע ה׳ אלהיך את דברי רבשקה אשר שלחו מלך אשור אדניו לחרף את אלהים חיים והוכיח על הדברים אשר שמע ה׳ אלהיך ונשאת תפלה בעד השארית הנמצאת׃
5 ויבאו עבדי המלך חזקיהו אל ישעיהו׃
6 ויאמר אליהם ישעיהו כה תאמרון אל אדניכם כה אמר ה׳ אל תירא מפני הדברים אשר שמעת אשר גדפוני נערי מלך אשור בהם׃
7 הנני נותן בו רוח ושמע שמועה ושב לארצו והפלתיו בחרב בארצו׃
8 וישב רבשקה וימצא את מלך אשור נלחם על לבנה כי שמע כי נסע מלכיש׃
9 וישמע על תרהקה מלך כוש לאמר יצא להלחם אתך וישמע וישלח מלאכים אל חזקיהו לאמר׃
10 כה תאמרון אל חזקיהו מלך יהודה לאמר אל ישאך אלהיך אשר אתה בוטח עליו לאמר לא תנתן ירושלם ביד מלך אשור׃
11 הנה אתה שמעת את אשר עשו מלכי אשור לכל הארצות להחרימם ואתה תנצל׃
12 ההצילום אלהי הגוים אשר שחתו אבותי את גוזן וחרן ורצף ובני עדן אשר בתלשר׃
13 איה מלך חמת ומלך ארפד ומלך עיר ספרוים הנע ויה׃
14 ויקח חזקיהו את הספרים מיד המלאכים ויקרא אותם ויעל בית ה׳ ויפרשם חזקיהו לפני ה׳׃
15 ויתפלל חזקיהו אל ה׳ לאמר׃
16 ה׳ צבאות אלהי ישראל יושב הכרובים אתה הוא האלהים לבדך לכל ממלכות הארץ אתה עשית את השמים ואת הארץ׃
17 הטה ה׳ אזנך ושמע פקח ה׳ עיניך וראה ושמע את כל דברי סנחריב אשר שלח לחרף אלהים חיים׃
18 אמנם חרבו מלכי אשור את כל הארצות ואת ארצותם׃
19 ויתנו את אלהיהם באש כי לא אלהים המה כי אם מעשה ידי אדם עץ ואבן ויאבדום׃
20 ועתה ה׳ אלהינו הושיענו נא מידו ויידעו כל ממלכות הארץ כי אתה ה׳ לבדך׃
21 וישלח ישעיהו בן אמוץ אל חזקיהו לאמר כה אמר ה׳ אלהי ישראל אשר התפללת אלי על סנחריב מלך אשור׃
22 זה הדבר אשר דבר ה׳ עליו בזתה לך לעגה לך בת ציון אחריך ראש הניעה בת ירושלם׃
23 את מי חרפת וגדפת ועל מי הרימות קול ותשא מרום עיניך אל קדוש ישראל׃
24 ביד מלאכיך חרפת אדני ותאמר ברב רכבי אני עליתי מרום הרים ירכתי לבנון וכרתי ברושי ארזיו ובחרתי מבחר ברושיו ואבואה מלון קצו יער כרמלו׃
25 אני קרתי ואשתה מים ואחרב בכף רגלי כל יאורי מצור׃
26 הלא שמעת למרחוק אותה עשיתי מקדמי ימים יצרתיה ועתה הביאותיה והיית להשות גלים עיר מבצר׃
27 ויושביה קצרי יד חתו ובושו היו עשב שדי וירק דשא חציר גגות וקדמה שדפה׃
28 ושבתך וצאתך ידעתי ותרגזך אלי׃
29 יען רגזך אלי ושאנן עלה באזני ואשים חחי באפך ומתגי בשפתיך והשיבותיך בדרך אשר באת׃
30 וזה לך האות אכול השנה ספיח ובשנה השנית שחיש ובשנה השלשית זרעו וקצרו ונטעו כרמים ואכלו פריים׃
31 והיתה השרידה בית יהודה הנשאר שרש למטה ועשה פרי למעלה׃
32 כי מירושלם תצא שארית ופליטה מהר ציון קנאת ה׳ צבאות תעשה זאת׃
33 לכן כה אמר ה׳ על מלך אשור לא יבא אל העיר הזאת ולא יירה שם חץ ולא יקדמנה מגן ולא ישפך עליה סללה׃
34 בדרך אשר בא בה ישוב ואל העיר הזאת לא יבא נאם ה׳׃
35 וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען עבדי דוד׃
36 ויצא מלאך ה׳ ויך במחנה אשור מאה שמונים וחמשה אלף וישכימו בבקר והנה כלם פגרי מתים׃
37 ויסע וילך וישב סנחריב מלך אשור וישב בנינוה׃
38 ויהי הוא משתחוה בבית נסרך אלהיו ואדרמלך ושראצר בניו הכוהו בחרב והמה נמלטו ארצה אררט וימלך אסרחדון בנו תחתיו׃

ל"ח

1 בימים ההם חלה חזקיהו למות ויבא אליו ישעיהו בן אמוץ הנביא ויאמר אליו כה אמר ה׳ צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה׃
2 ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה׳׃
3 ויאמר אנה ה׳ זכר נא את אשר התהלכתי לפניך באמת ובלב שלם והטוב בעיניך עשיתי ויבך חזקיהו בכי גדול׃
4 ויהי דבר ה׳ אל ישעיהו לאמר׃
5 לך ואמרת אל חזקיהו כה אמר ה׳ אלהי דוד אביך שמעתי את תפלתך ראיתי את דמעתך הנני יוסף על ימיך חמש עשרה שנה׃
6 ומכף מלך אשור אצילך ואת העיר הזאת וגנותי על העיר הזאת׃
7 וזה לך האות מאת ה׳ כי יעשה ה׳ את הדבר הזה אשר דבר׃
8 הנני משיב את צל המעלות אשר ירדה בשמש באחז אחורנית עשר המעלות וישב השמש עשר מעלות במעלות אשר ירדה׃
9 מכתב לחזקיהו מלך יהודה בחלתו ויחי׃
10 אני אמרתי בדמי ימי אלכה בשערי שאולה פקדתי יתר שנותי׃
11 אמרתי לא אראה יה יה בארץ החיים לא אביט אדם עוד עם יושבי חדל׃
12 דורי נסע ונגלה מני כאהל רעי קפלתי כארג חיי ממני מדלה יבצעני מיום עד לילה תשלימני׃
13 שויתי עד בקר כארי כן ישבר כל עצמותי מיום עד לילה תשלימני׃
14 כסוס עגור אציף אהגה כיונה אפיח כליתי למרום עיני דלו אדני עשקה ערבני׃
15 מה אדבר ואמר לי והוא עשה נדדה כל שנותי על מר נפשי׃
16 אדני עליהם יחיו ולכל בהם חיי נפשי ותחלימני והחיני׃
17 הנה לשלום מר לי מר ואתה חשקת נפשי משחת בלי כי השלכת אחרי גוך כל חטאותי׃
18 כי לא שאול תודך מות יהללך לא יקוו יורדי בור אל אמתך׃
19 חי חי הוא יודך כמוני היום אב לבנים יודיע אל אמתך׃
20 ה׳ להושיעני ונגינותי ננגן כל ימי חיינו על בית ה׳׃
21 ויאמר ישעיהו יקחו דבלת תאנים ויחבשו על השחין ויחי׃
22 ויאמר חזקיהו מה אות כי אעלה בית ה׳׃

ל"ט

1 בעת ההיא שלח מרודך בלאדן בן בלאדן מלך בבל ספרים וחנם אל חזקיהו כי שמע כי חלה חזקיהו׃
2 וישמח עליהם חזקיהו ויראם את בית נכתו את הכסף ואת הזהב ואת הבשמים ואת השמן הטוב ואת כל בית כליו ואת כל הנמצא באוצרותיו לא היה דבר אשר לא הראם חזקיהו בביתו ובכל ממשלתו׃
3 ויבא ישעיהו הנביא אל המלך חזקיהו ויאמר אליו מה אמרו האנשים האלה ומאין באו אליך ויאמר חזקיהו מארץ רחוקה באו אלי מבבל׃
4 ויאמר מה ראו בביתך ויאמר חזקיהו את כל אשר בביתי ראו לא היה דבר אשר לא הראיתים באוצרותי׃
5 ויאמר ישעיהו אל חזקיהו שמע דבר ה׳ צבאות׃
6 הנה ימים באים ונשא כל אשר בביתך ואשר אצרו אבותיך עד היום הזה בבלה לא יותר דבר אמר ה׳׃
7 ומבניך אשר יצאו ממך אשר תוליד יקחו וסרסים יהיו בהיכל מלך בבל׃
8 ויאמר חזקיהו אל ישעיהו טוב דבר ה׳ אשר דברת ויאמר הלא טוב כי יהי שלום ואמת בימי׃

מ׳

1 נחמו נחמו עמי יאמר אלהיכם׃
2 דברו על לב ירושלם וקראו אליה כי מלאה צבאה כי נרצה עונה כי לקחה מיד ה׳ כפלים בכל חטאותיה׃
3 קול קורא במדבר פנו דרך ה׳ ישרו בערבה מסלה לאלהינו׃
4 כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו והיה השקוב למישור והרכסים לבקעה׃
5 ונגלה כבוד ה׳ וראו כל בשר יחדו כי פי ה׳ דבר׃
6 קול אמר קרא ואמר מה אקרא כל הבשר חציר וכל חסדו כציץ השדה׃
7 יבש חציר נבל ציץ כי רוח ה׳ נשבה בו אכן חציר העם׃
8 יבש חציר נבל ציץ ודבר אלהינו יקום לעולם׃
9 על הר גבה עלי לך מבשרת ציון הרימי בכח קולך מבשרת ירושלם הרימי אל תיראי אמרי לערי יהודה הנה אלהיכם׃
10 הנה אדני ה׳ בחזק יבא וזרועו משלה לו הנה שכרו אתו ופעלתו לפניו׃
11 כרעה עדרו ירעה בזרועו יקבץ טלאים ובחיקו ישא עלות ינהל׃
12 מי מדד בשעלו מים ושמים בזרת תכן וכל בשלש עפר הארץ ושקל בפלס הרים ובמאזנים גבעות׃
13 מי תכן את רוח ה׳ ואיש עצתו יודיענ

חכמינו מהבית יוסף

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ: בקדמין

אמר ר' יצחק לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחדש הזה לכם שהיא מצוה הראשונה שנצטוו בה ישראל ומה טעם פתח בבראשית

בראשית ג' מקומות בתורה ולא בכולן פתח אלא בראשית ברא ד' בראשית ברא ה' בראשית ברא ו' בראשית ברא אלהים לעשות. לפי שהוא מתחלת ענינה: בראשית מלכות עזיהו: בראשית ברא אלהים: אשר ברא אלהים לעשות. לפי שהוא מתחלת ענינה: בראשית ברא אלהים: ואומן באומי: הארץ ג' פעמים ו' בראשית ברא. ארץ ותהו חשך. אבדה נבזה הארץ. והארץ ונצפה. והם יעמו את הארץ. והארץ תענה:

ברא אלהים את השמים ואת הארץ. ברא מלמד שאין מזמנין לדבר הרשות אלא לדבר מצוה שכן מצינו בכל המשכן שלא נתנדבו נשיאים אלא בחנוכת המזבח שנאמר ויהי ביום כלות משה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השבת וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום הכפורים וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום חנוכת המזבח וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום הראשון וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השני וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השלישי וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום הרביעי וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום החמישי וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום הששי וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השביעי וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השמיני וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום התשיעי וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום העשירי וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום האחד עשר וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השנים עשר וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השלשה עשר וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום הארבעה עשר וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום החמשה עשר וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום הששה עשר וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השבעה עשר וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השמונה עשר וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום התשעה עשר וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום העשרים וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום העשרים ואחד וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום העשרים ושנים וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום העשרים ושלשה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום העשרים וארבעה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום העשרים וחמשה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום העשרים וששה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום העשרים ושבעה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום העשרים ושמונה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום העשרים ותשעה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השלשים וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השלשים ואחד וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השלשים ושנים וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השלשים ושלשה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השלשים וארבעה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השלשים וחמשה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השלשים וששה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השלשים ושבעה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השלשים ושמונה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום השלשים ותשעה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום הארבעים וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום הארבעים ואחד וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום הארבעים ושנים וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום הארבעים ושלשה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום הארבעים וארבעה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום הארבעים וחמשה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום הארבעים וששה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום הארבעים ושבעה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום הארבעים ושמונה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום הארבעים ותשעה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום החמשים וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום החמשים ואחד וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום החמשים ושנים וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום החמשים ושלשה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום החמשים וארבעה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום החמשים וחמשה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום החמשים וששה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום החמשים ושבעה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום החמשים ושמונה וגו' ואומר הנשיא נשיא ביום החמש

והארץ היתה תוהו ובוהו · הארץ לא תכבר · הארץ העזובה מהם · הארץ אשר אתם עוברים · והארץ תעבה · הארץ הנבזה וכל הלבנון · הארץ הנשמה העכור · הארץ תעזה ·
ותהו ובוהו ל' דסמיכי וס' כל הארץ היתה תוהו ובוהו · חשך ג' וס' כל חשך על פני תהום ·

והאדמה תורת צוויה ויקובא וחשובא על אמני תהומקא ורוחא מן קדם ייי מנשבא על אפי מיא · ואמר ייי יהי נהורא והוה נהורא · וחזא ייי ית נהורא ארי טב ואפריש ייי בין נהורא ובין חשוכא · וקרא ייי לנהורא יממא ולחשוכא קרא לילי והוה רמשא והוה צפרא חד · ואמר ייי יהי רקיעא במציעות מיא ויהי מפריש בין מיא למיא · ועבד ייי ית רקיעא ואפריש בין מיא די מלעיל לרקיעא ובין מיא די מעל לרקיעא והוה כן · וקרא ייי לרקיעא שמיא והוה רמשא והוה צפרא יום תיניין ·

ואמר ייי יתכנשון מיא מתחות שמיא לאתר חד ותתחזי יבשתא והוה כן · וקרא ייי ליבשתא ארעא ולכינת מוי מיא קרא ימי וחזא ייי ארי טב · ואמר ייי תתאית ארעא דיתאת עישבא דבר זרעיה מיזרע לזנוהי ואילן עביד פירין פירין עבד פירין לזניה דין בר · זרעיה ביה על ארעא והוה כן · ואפיקת ארעא דיתאת עישבא דבר זרעיה מיזרע לזנוהי ואילן עביד פירין דזרעיה ביה לזניה דין בר · וחזא ייי ארי טב · והוה רמשא והוה צפרא יום תליתאי ·

ואמר ייי יהון נהורין ברקיעא דשמיא לאפרשא בין יממא ובין לילייא ויהון לאתתא ולזמנין ולסיכן יומין ושנין · ויהון לנהורין ברקיעא דשמיא לאנהרא על ארעא והוה כן · ועבד ייי ית תרין נהורין רברבין ית נהורא רבא למשלט ביממא וית נהורא זעירא למשלט בלילייא וית כוכבייא · ויהב יתהון ייי ברקיעא דשמיא לאנהרא על ארעא · ולמשלטא ביממא ובלילייא ולאפרשא בין נהורא ובין חשוכא וחזא ייי ארי טב · והוה רמשא והוה צפרא יום רביעאי ·

ואמר ייי ירחשון מיא רחישא נפשא חייתא ועופא יפרחון על ארעא על אפי רקיעא שמיא · וברא ייי ית תנינייא רברבייא וית כל נפשא חייתא דרחשא מיא לזנוהי וית כל עופא דפרח לזנוהי וחזא ייי ארי טב · וברך יתהון ייי למימר פושו וסגו וסלו ית מיא בימא ועופא יסגי בארעא · והוה רמשא והוה צפרא יום חמישאי ·

ואמר ייי תפיק ארעא נפשא חייתא לזנוהי בעיר ורחיש וחיות ארעא לזנוהי והוה כן · ועבד ייי ית חיות ארעא לזנהי וית כל רחישא דארעא לזנוהי וחזא ייי ארי טב · ואמר ייי

והאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל־ פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־ פְּנֵי הַמָּיִם : וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר : וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ : וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לָיְלָה וַיְהִי־ עֶרֶב וַיְהִי־ בֹקֶר יוֹם אֶחָד : פ

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וִיהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לָמָיִם : וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־ הָרָקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לָרָקִיעַ וַיְהִי־ כֵן : וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמָיִם וַיְהִי־ עֶרֶב וַיְהִי־ בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי : פ

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקָּווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־ מָקוֹם אֶחָד וְתֵרָאֶה הַיַּבָּשָׁה וַיְהִי־ כֵן : וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבָּשָׁה אֶרֶץ וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־ טוֹב : וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר זַרְעוֹ בּוֹ עַל־ הָאָרֶץ וַיְהִי־ כֵן : וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֹשֶׂה פְּרִי

חשך איה מקבל ס' פני תהו ל' באוקיינוס · תהו יתלבדו · ורוח אלהים ל' כרוח ס' ב' בספר רבתי · ויבדל ג' רס' וס' כו' בספר רבתי · ואור ס' ויקרא אלהים לאור יום · והולבתי עזרים בדרך · יצרים בקרב · על כן רחקו משפט · זעף יי אשא · לאחר יקום רועה · בגלות עמוקות מי חשך · ואם אלהים ס' בסלע וקף וס' ואמר אלהים יהי רקיע · ויאמר אלהים נעשה אדם · ויהי כן ס' בספר בראשית וס' כו' בספר רבתא · ויעש אלהים ס' וסיכן כו' בספר רבתא · היה כן ס' בספר בראשית וס' כו' בספר רבתא · ויאמר אלהים ס' וסי כו' בספר רבתי · אל מקום ס' וס' כו' בספר רבתי · וירא אלהי ס' בתו כו' בספר רבתי · עשה פרי ב' וס' ויאמר אלהים תדשא הארץ · ותוצא הארץ · ולמינו ל' באור ס' תדשא הארץ · ואת כל עוריב למינו · וחבירו דשמעה תורה · את הארבה למינו · ותוצא ג' כל חי ס' וחסר וס' ותוצא הארץ דשא · ותוצא את עגל ישראל · ותצא ותתן לה אשר ותדרה משבעה אגן · למינהו יד וס' כו' בספר רבתי ·

ל' ס' ל' ל' ל

ואחרי כי נברא תחלה דשי תשא ומיד ויברא אלהים את התנינם הגדלים
מהיות שם אלהים עם הבהמות כמנהגו ולא אמר כי ברא אלהים
התנינים עשה אלהים חסר לבבי היה האלהים ראוי לחדש
כן ויאמר תלמיד אחד שבשה אלהים וכן עשה כמנהגו גם זה אחרים
והנה הם לו כלם קדמים מהיות
ויש עכשיו כי שופך רוח אלהים
הוא עפר ויש כעבור מהברית
האדם כמלאים עם כל כי הוא
כעלם אחדים. אך כעלם יתחלף
ויחדש ל' בחרי ישרי וט' ודו ברזת הם. והרו ת פלשתים. הלבו ל' ה' ס' כעסר רבתי. חית הארץ
ויחדש ל' ס' כעסר רבתי. בעלי ה' יחדש ו' ס' כעסר רבתי. ורמש על הארץ. ומ' עגאסר ו' ס' לכל השמים.

נעביד אנשא בצלמנא כדמותנא וירדו
וישלטון בנוני ימא ובעופא ד
דשמיא ובבעירא ובכל ארעא
ובכל רחשא דרחיש על א
ארעא: ובריית אנש
בצלמיה בצלמא דיי ברא יתיה
דכר ונוקבא ברא יתהון:
וברוך יהודון ואמר להון
יי פושו וכנו ומלו ית ארעא ו
תקופו עלה ושלוטו בנוני ימא
ובעופא דשמיא ובכל חיויא
דרחישא על ארעא: ואמר יי הא
יהבית לכון ית כל עישבא דזרע
זרעית מיזרע על אפי כל
ארעא וית כל אילנא די ביה פירי
אילנא דזרע זרעיה מיזרע לכון
יהי למיכל: ולכל חות ארעא
ולכל עופא דשמיא ולכל דרחיש
על ארעא דביה נפשא חייתא ית
כל ירוק עישבא למיכל והוה כן:
וחזא יי ית כל די עבד והא תקין
לחדא והוה רמש ותורע צפר יום
שתיתאי:
ואשתכללו שמיא וארעא וכל
חיליהון: ושכלל יי ביומא שביעאה
עיבידתיה די עבד והוא ביומא ש
שביעאה מכל עיבידתיה די עבד:
וברך יי ית יומא שביעאה וקדיש
יתיה ארי ביה נח מכל עיבידתיה

והארץ: ומכל כל עבא השמ. אנכי עשיתי ארץ ואדם עלי לחדך: ויברא ה' ס' כ' כעסר רבתי. וישל ב' חס' כ' כעסר רבתי. ויברך אלהים אתם. ויברך אלהים את יונק
השביעי. ושבת הבן. ויברך אלהים אתם. ויברך אלהים את יונק
מלאכתו אשר עשה: ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש
אתו כי בו שבת מכל מלאכתו

נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו
ברעת הם ובעוף השמים ובבהמה
ובכל הארץ ובכל הרמש הרמש
על הארץ: ויברא אלהים את
האדם בצלמו בצלם אלהים ברא
אתו זכר ונקבה ברא אתם: ויברך
אתם אלהים ויאמר להם אלהים
פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה
ורדו ברעת הים ובעוף השמים
ובכל חיה הרמשת על הארץ:
ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את
כל עשב זרע זרע אשר על פני כל
הארץ ואת כל העץ אשר בו פרי
עץ זרע זרע לכם יהיה לאכלה:
ולכל חית הארץ ולכל עוף השמים
ולכל רומש על הארץ אשר בו
נפש חיה את כל ירק עשב לאכלה
ויהי כן: וירא אלהים את כל אשר
עשה והנה טוב מאד ויהי ערב
ויהי בקר יום הששי: ס
ויכלו השמים
והארץ וכל צבאם: ויכל אלהים
ביום השביעי מלאכתו אשר עשה
וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו
אשר עשה: ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש
אתו כי בו שבת מכל מלאכתו

אשר ברא אלהים לעשות: ס אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות יהוה אלהים ארץ ושמים: וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח כי לא המטיר יהוה אלהים על הארץ ואדם אין לעבד את האדמה: ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה: ויייצר יהוה אלהים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה: ויטע יהוה אלהים גן בעדן מקדם וישם שם את האדם אשר יצר: ויצמח יהוה אלהים מן האדמה כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע: ונהר יצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים: שם האחד פישון הוא הסבב את כל ארץ החוילה אשר שם הזהב: והזהב הארץ ההוא טוב שם הבדלח ואבן השהם: ושם הנהר השני גיחון הוא הסובב את כל ארץ כוש: ושם הנהר השלישי חדקל הוא ההלך קדמת אשור והנהר הרביעי הוא פרת: ויקח יהוה אלהים את האדם וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה: ויצו יהוה אלהים על האדם לאמר מכל עץ הגן אכל תאכל: ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות: ס ויאמר יהוה אלהים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו: ויצר יהוה אלהים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו: ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולעוף השמים ולכל חית השדה ולאדם לא מצא עזר כנגדו: ויפל יהוה אלהים תרדמה על האדם ויישן ויקח אחת מצלעתיו ויסגר בשר תחתנה: ויבן יהוה אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה ויבאה אל האדם: ויאמר האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת: על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד: ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו: והנחש היה ערום מכל חית השדה אשר עשה יהוה אלהים ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן: ותאמר האשה אל הנחש מפרי עץ הגן נאכל: ומפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתון: ויאמר הנחש אל האשה לא מות תמתון: כי ידע אלהים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים יודעי טוב ורע: ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה עמה ויאכל: ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירמם הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגרות: ויקולו את קול יהוה אלהים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם ואשתו מפני יהוה אלהים בתוך עץ הגן: ויקרא יהוה אלהים אל האדם ויאמר אליו איכה: ויאמר את קולך שמעתי בגן ואירא כי עירם אנכי ואתחבא: ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכל ממנו אכלת: ויאמר האדם האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ ואכל: ויאמר יהוה אלהים לאשה מה זאת עשית ותאמר האשה הנחש השיאני ואכל: ויאמר יהוה אלהים אל הנחש כי עשית זאת ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה על גחנך תלך ועפר תאכל כל ימי חייך: ואיבה אשית בינך ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב: אל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך והרונך בעצב תלדי בנים ואל אישך תשוקתך והוא ימשל בך: ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך ותאכל מן העץ אשר צויתיך לאמר לא תאכל ממנו ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חייך: וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה: בזעת אפיך תאכל לחם עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת כי עפר אתה ואל עפר תשוב: ויקרא האדם שם אשתו חוה כי היא היתה אם כל חי: ויעש יהוה אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם: ויאמר יהוה אלהים הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעלם: וישלחהו יהוה אלהים מגן עדן לעבד את האדמה אשר לקח משם: ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים: והאדם ידע את חוה אשתו ותהר ותלד את קין ותאמר קניתי איש את יי: ותסף ללדת את אחיו את הבל ויהי הבל רעה צאן וקין היה עבד אדמה: ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי הארמה מנחה ליי: והבל הביא גם הוא מבכרות צאנו ומחלבהן וישע יי אל הבל ואל מנחתו: ואל קין ואל מנחתו לא שעה ויחר לקין מאד ויפלו פניו: ויאמר יי אל קין למה חרה לך ולמה נפלו פניך: הלא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבץ ואליך תשוקתו ואתה תמשל בו: ויאמר קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו: ויאמר יי אל קין אי הבל אחיך ויאמר לא ידעתי השמר אחי אנכי: ויאמר מה עשית קול דמי אחיך צעקים אלי מן האדמה: ועתה ארור אתה מן האדמה אשר פצתה את פיה לקחת את דמי אחיך מידך: כי תעבד את האדמה לא תוסף תת כחה לך נע ונד תהיה בארץ: ויאמר קין אל יי גדול עוני מנשוא: הן גרשת אתי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר והייתי נע ונד בארץ והיה כל מצאי יהרגני: ויאמר לו יי לכן כל הרג קין שבעתים יקם ויתן יי לקין אות לבלתי הכות קין כל מצאו: ויצא קין מלפני יי וישב בארץ נוד קדמת עדן: וידע קין את אשתו ותהר ותלד את חנוך ויהי בונה עיר ויקרא שם העיר כשם בנו חנוך: ויולד לחנוך את עירד ועירד ילד את מחויאל ומחויאל ילד את מתושאל ומתושאל ילד את למך: ויקח לו למך שתי נשים שם האחת עדה ושם השנית צלה: ותלד עדה את יבל הוא היה אבי יושב אהל ומקנה: ושם אחיו יובל הוא היה אבי כל תופש כנור ועוגב: וצלה גם הוא ילדה את תובל קין לטש כל חרש נחשת וברזל ואחות תובל קין נעמה: ויאמר למך לנשיו עדה וצלה שמען קולי נשי למך האזנה אמרתי כי איש הרגתי לפצעי וילד לחבורתי: כי שבעתים יקם קין ולמך שבעים ושבעה: וידע אדם עוד את אשתו ותלד בן ותקרא את שמו שת כי שת לי אלהים זרע אחר תחת את הבל כי הרגו קין: ולשת גם הוא ילד בן ויקרא את שמו אנוש אז הוחל לקרא בשם יי: זה ספר תולדת אדם ביום ברא אלהים אדם בדמות אלהים עשה אתו: זכר ונקבה בראם ויברך אתם ויקרא את שמם אדם ביום הבראם: ויחי אדם שלשים ומאת שנה ויולד בדמותו כצלמו ויקרא את שמו שת: ויהי ימי אדם אשר חי אחרי הולידו את שת שמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות: ויהי כל ימי אדם אשר חי תשע מאות שנה ושלשים שנה וימת: ויחי שת חמש שנים ומאת שנה ויולד את אנוש: ויחי שת אחרי הולידו את אנוש שבע שנים ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות: ויהי כל ימי שת שתים עשרה שנה ותשע מאות שנה וימת: ויחי אנוש תשעים שנה ויולד את קינן: ויחי אנוש אחרי הולידו את קינן חמש עשרה שנה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות: ויהי כל ימי אנוש חמש שנים ותשעים שנה ותשע מאות שנה וימת: ויחי קינן שבעים שנה ומאת שנה ויולד את מהללאל: ויחי קינן אחרי הולידו את מהללאל ארבעים שנה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות: ויהי כל ימי קינן עשר שנה ותשע מאות שנה וימת: ויחי מהללאל חמש ושישים שנה ומאת שנה ויולד את ירד: ויחי מהללאל אחרי הולידו את ירד שלשים שנה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות: ויהי כל ימי מהללאל חמש ותשעים שנה ושמנה מאות שנה וימת: ויחי ירד שתים ושישים שנה ומאת שנה ויולד את חנוך: ויחי ירד אחרי הולידו את חנוך שמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות: ויהי כל ימי ירד שתים ושישים שנה ותשע מאות שנה וימת: ס ויחי חנוך חמש ושישים שנה ויולד את מתושלח: ויתהלך חנוך את האלהים אחרי הולידו את מתושלח שלש מאות שנה ויולד בנים ובנות: ויהי כל ימי חנוך חמש ושישים שנה ושלש מאות שנה: ויתהלך חנוך את האלהים ואינו כי לקח אתו אלהים: ויחי מתושלח שבע ושמנים שנה ומאת שנה ויולד את למך: ויחי מתושלח אחרי הולידו את למך שתים ושמנים שנה ושבע מאות שנה ויולד בנים ובנות: ויהי כל ימי מתושלח תשע ושישים שנה ותשע מאות שנה וימת: ויחי למך שתים ושמנים שנה ומאת שנה ויולד בן: ויקרא את שמו נח לאמר זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידינו מן האדמה אשר אררה יי: ויחי למך אחרי הולידו את נח חמש ותשעים שנה וחמש מאות שנה ויולד בנים ובנות: ויהי כל ימי למך שבע ושבעים שנה ושבע מאות שנה וימת: ויהי נח בן חמש מאות שנה ויולד נח את שם את חם ואת יפת: ויהי כי החל האדם לרוב על פני האדמה ובנות ילדו להם: ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבת הנה ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו: ויאמר יי לא ידון רוחי באדם לעלם בשגם הוא בשר והיו ימיו מאה ועשרים שנה: הנפלים היו בארץ בימים ההם וגם אחרי כן אשר יבאו בני האלהים אל בנות האדם וילדו להם המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם: ויראה יי כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבת לבו רק רע כל היום: וינחם יי כי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו: ויאמר יי אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים כי נחמתי כי עשיתם: ונח מצא חן בעיני יי: אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלהים התהלך נח: ויולד נח שלשה בנים את שם את חם ואת יפת: ותשחת הארץ לפני האלהים ותמלא הארץ חמס: וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ: ויאמר אלהים לנח קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ: עשה לך תבת עצי גפר קנים תעשה את התבה וכפרת אתה מבית ומחוץ בכפר: וזה אשר תעשה אתה שלש מאות אמה ארך התבה חמשים אמה רחבה ושלשים אמה קומתה: צהר תעשה לתבה ואל אמה תכלנה מלמעלה ופתח התבה בצדה תשים תחתים שנים ושלשים תעשה אתה: כי הנני מביא את המבול מים על הארץ לשחת כל בשר אשר בו רוח חיים מתחת השמים כל אשר בארץ יגוע: והקמתי את בריתי אתך ובאת אל התבה אתה ובניך ואשתך ונשי בניך אתך: ומכל החי מכל בשר שנים מכל תביא אל התבה להחיות אתך זכר ונקבה יהיו: מהעוף למינהו ומן הבהמה למינה מכל רמש האדמה למינהו שנים מכל יבאו אליך להחיות: ואתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל ואספת אליך והיה לך ולהם לאכלה: ויעש נח ככל אשר צוה אתו אלהים כן עשה: ויאמר יי לנח בא אתה וכל ביתך אל התבה כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה: מכל הבהמה הטהורה תקח לך שבעה שבעה איש ואשתו והבהמה לא טהורה הוא שנים איש ואשתו: גם מעוף השמים שבעה שבעה זכר ונקבה לחיות זרע על פני כל הארץ: כי לימים עוד שבעה אנכי ממטיר על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי מעל פני האדמה: ויעש נח ככל אשר צוהו יי: ונח בן שש מאות שנה והמבול היה מים על הארץ: ויבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו אל התבה מפני מי המבול: מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר אינה טהורה ומן העוף וכל אשר רומש על האדמה: שנים שנים באו אל נח אל התבה זכר ונקבה כאשר צוה אלהים את נח: ויהי לשבעת הימים ומי המבול היו על הארץ: בשנת שש מאות שנה לחיי נח בחדש השני בשבעה עשר יום בחדש ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה וארבת השמים נפתחו: ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה: בעצם היום הזה בא נח ושם וחם ויפת בני נח ואשת נח ושלש נשי בניו אתם אל התבה: הם וכל החית למינה וכל הבהמה למינה וכל הרמש הרמש על הארץ למינהו וכל העוף למינהו כל צפור כל כנף: ויבאו אל נח אל התבה שנים שנים מכל הבשר אשר בו רוח חיים: והבאים זכר ונקבה מכל בשר באו כאשר צוה אתו אלהים ויסגר יי בעדו: ויהי המבול ארבעים יום על הארץ וירבו המים וישאו את התבה ותרם מעל הארץ: ויגברו המים וירבו מאד על הארץ ותלך התבה על פני המים: והמים גברו מאד מאד על הארץ ויכסו כל ההרים הגבהים אשר תחת כל השמים: חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המים ויכסו ההרים: ויגוע כל בשר הרומש על הארץ בעוף ובבהמה ובחיה ובכל השרץ השרץ על הארץ וכל האדם: כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מכל אשר בחרבה מתו: ויימח את כל היקום אשר על פני האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים ויימחו מן הארץ ויישאר אך נח ואשר אתו בתבה: ויגברו המים על הארץ חמשים ומאת יום: ויזכר אלהים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה ויעבר אלהים רוח על הארץ וישכו המים: ותסכרנה מעינות תהום וארבת השמים ויכלא הגשם מן השמים: ותשבו המים מעל הארץ הלוך ושוב ויחסרו המים מקצה חמשים ומאת יום: ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט: והמים היו הלוך וחסור עד החדש העשירי בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים: ויהי מקץ ארבעים יום ויפתח נח את חלון התבה אשר עשה: וישלח את העורב ויצא יצוא ושוב עד יבשת המים מעל הארץ: וישלח את היונה מאתו לראות המקלו המים פנים על פני האדמה: ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה ותשב אליו אל התבה כי מים על פני כל הארץ וישלח ידו ויקחה ויבא אתה אליו אל התבה: ויחל עוד שבעת ימים אחרים וישלח את היונה מן התבה: ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה וידע נח כי קלו המים מעל הארץ: ויחל עוד שבעת ימים אחרים וישלח את היונה ולא יספה שוב אליו עוד: ויהי בשנת אחת ושש מאות שנה בראשון אחד לחדש חרבו המים מעל הארץ ויסר נח את מכסה התבה וירא והנה חרבו פני האדמה: ובחדש השני בשבעה ועשרים יום לחדש יבשה הארץ: וידבר אלהים אל נח לאמר: צא מן התבה אתה ואשתך ובניך ונשי בניך אתך: כל החיה אשר אתך מכל בשר בעוף ובבהמה ובכל הרמש הרמש על הארץ הוצא אתך ושרצו בארץ ופרו ורבו על הארץ: ויצא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו: כל החיה כל הרמש וכל העוף כל רומש על הארץ למשפחתיהם יצאו מן התבה: ויבן נח מזבח ליי ויקח מכל הבהמה הטהורה ומכל העוף הטהור ויעל עלות במזבח: וירח יי את ריח הניחח ויאמר יי אל לבו לא אסף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעריו ולא אסף עוד להכות את כל חי כאשר עשיתי: עד כל ימי הארץ זרע וקציר וקר וחם וקיץ וחרף ויום ולילה לא ישבתו: ויברך אלהים את נח ואת בניו ויאמר להם פרו ורבו ומלאו את הארץ: ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ ועל כל עוף השמים בכל אשר תרמוש האדמה ובכל דגי הים בידכם נתנו: כל רומש אשר הוא חי לכם יהיה לאכלה כירק עשב נתתי לכם את כל: אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו: ואך את דמכם לנפשתיכם אדרש מיד כל חיה אדרשנו ומיד האדם מיד איש אחיו אדרש את נפש האדם: שפך דם האדם באדם דמו ישפך כי בצלם אלהים עשה את האדם: ואתם פרו ורבו שרצו בארץ ורבו בה: וידבר אלהים אל נח ואל בניו אתו לאמר: והנני מקים את בריתי אתכם ואת זרעכם אחריכם: ואת כל נפש החיה אשר אתכם בעוף בבהמה ובכל חית הארץ אתכם מכל יצאי התבה לכל חית הארץ: והקמתי את בריתי אתכם ולא יכרת כל בשר עוד ממי המבול ולא יהיה עוד מבול לשחת הארץ: ויאמר אלהים זאת אות הברית אשר אני נתן ביני וביניכם ובין כל נפש חיה אשר אתכם לדרת עולם: את קשתי נתתי בענן והיתה לאות ברית ביני ובין הארץ: והיה בעננו עב על הארץ וניראתה הקשת בענן: וזכרתי את בריתי אשר ביני וביניכם ובין כל נפש חיה בכל בשר ולא יהיו עוד המים למבול לשחת כל בשר: והיתה הקשת בענן וראיתיה לזכר ברית עולם בין אלהים ובין כל נפש חיה בכל בשר אשר על הארץ: ויאמר אלהים אל נח זאת אות הברית אשר הקימתי בין ביני ובין כל בשר אשר על הארץ: ויהי בני נח היוצאים מן התבה שם וחם ויפת וחם הוא אבי כנען: שלשה אלה בני נח ומאלה נפצה כל הארץ: ויחל נח איש האדמה ונטע כרם: וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה: וירא חם אבי כנען את ערות אביו ויגד לשני אחיו בחוץ: ויקח שם ויפת את הבגד וישימו על שכם שניהם וילכו אחרנית ויכסו את ערות אביהם ופניהם אחרנית ולא ראו את ערות אביהם: ויקץ נח מיינו וידע את אשר עשה לו בנו הקטן: ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו: ויאמר ברוך יי אלהי שם והיה כנען עבד להם: יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם והיה כנען עבד להם: ויחי נח אחרי המבול שלש מאות שנה וחמשים שנה: ויהי כל ימי נח תשע מאות שנה וחמשים שנה וימת: אלה תולדת בני נח שם חם ויפת ויולדו להם בנים אחרי המבול: בני יפת גמר ומגוג ומדי ויון ותבל ומשך ותירס: ובני גמר אשכנז ריפת ותוגרמה: ובני יון אלישה ותרשישה כתים ודודנים: מאלה נפרדו איי הגוים בארצותם איש לשונו למשפחותם בגוייהם: ובני חם כוש ומצרים ופוט וכנען: ובני כוש סבא וחוילה וסבתה ורעמה וסבתכא ובני רעמה שבא ודדן: וכוש ילד את נמרד הוא החל להיות גבור בארץ: הוא היה גבור ציד לפני יי על כן יאמר כנמרד גבור ציד לפני יי: ותהי ראשית ממלכתו בבל וארך וכלנה בארץ שנער: מן הארץ ההוא יצא אשור ויבן את נינוה ואת רחובות עיר ואת כלח: ואת רסן בין נינוה ובין כלח הוא העיר הגדלה: ומצרים ילד את לודים ואת ענמים ואת להבים ואת נפתחים: ואת פתרסים ואת כסלחים אשר יצאו משם פלשתים ואת כפתרים: וכנען ילד את צידון בכרו ואת חת: ואת היבוסי ואת האמרי ואת הגרגשי: ואת החוי ואת הערקי ואת הסיני: ואת הארודי ואת הצמרי ואת החמתי ואחר נפצו משפחות הכנעני: ויהי גבול הכנעני מצידון בואכה גרר עד עזה בואכה סדמה ועמרה ואדמה וצבויים עד לשע: אלה בני חם למשפחתם ללשנתם בארצותם בגוייהם: ולשם ילד גם הוא אבי כל בני עבר אחי יפת הגדול: ובני שם עילם ואשור וארפכשד ולוד וארם: ובני ארם עוץ וחול וגתר ומש: וארפכשד ילד את שלח ושלח ילד את עבר: ולעבר ילד שני בנים שם האחד פלג כי בימיו נפלגה הארץ ושם אחיו יקטן: ויקטן ילד את אלמודד ואת שלף ואת חצרמות ואת ירח: ואת הדורם ואת אוזל ואת דקלה: ואת עובל ואת אבימאל ואת שבא: ואת אופיר ואת חוילה ואת יובב כל אלה בני יקטן: ויהי מושבם ממישא בואכה ספר הר הקדם: אלה בני שם למשפחתם ללשנתם בארצותם לגוייהם: אלה משפחות בני נח למולדתם בגוייהם ומאלה נפרדו הגוים בארץ אחר המבול: ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים: ויהי בנסעם מקדם וימצאו בקעה בארץ שנער וישבו שם: ויאמרו איש אל רעהו הבה נלבנה לבנים ונשרפה לשרפה ותהי להם הלבנה לאבן והחמר היה להם לחמר: ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם פן נפוץ על פני כל הארץ: וירד יי לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם: ויאמר יי הן עם אחד ושפה אחת לכלם וזה החלם לעשות ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות: הבה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו: ויפץ יי אתם משם על פני כל הארץ וחדלו לבנות העיר: על כן קרא שמה בבל כי שם בלל יי שפת כל הארץ ומשם הפיצם יי על פני כל הארץ: אלה תולדת שם שם בן מאת שנה ויולד את ארפכשד שנתים אחר המבול: וישם ילד את ארפכשד חמש מאות שנה ויולד בנים ובנות: וארפכשד חי חמש ושלשים שנה ויולד את שלח: וישם חי אחרי הולידו את שלח ארבע מאות שנה ויולד בנים ובנות: ושלח חי שלשים שנה ויולד את עבר: ויחי שלח אחרי הולידו את עבר שלש מאות שנה ויולד בנים ובנות: ועבר חי ארבע ושלשים שנה ויולד את פלג: ויחי עבר אחרי הולידו את פלג שלשים שנה וארבע מאות שנה ויולד בנים ובנות: ופלג חי שלשים שנה ויולד את רעו: ויחי פלג אחרי הולידו את רעו תשע שנים ומאתים שנה ויולד בנים ובנות: ורעו חי שתים ושלשים שנה ויולד את שרוג: ויחי רעו אחרי הולידו את שרוג שבע שנים ומאתים שנה ויולד בנים ובנות: ושרוג חי שלשים שנה ויולד את נחור: ויחי שרוג אחרי הולידו את נחור מאתים שנה ויולד בנים ובנות: ונחור חי תשע ועשרים שנה ויולד את תרח: ויחי נחור אחרי הולידו את תרח מאה ותשע עשרה שנה ויולד בנים ובנות: ותרח חי שבעים שנה ויולד את אברם את נחור ואת הרן: ואלה תולדת תרח תרח הוליד את אברם את נחור ואת הרן והרן הוליד את לוט: ויקח הרן בן בנים ובנות: ויקח הרן בן בנים ובנות: ויקח הרן בן בנים ובנות

חרקל הוא החדקל הולך קדמת אשור והפרת הוא פרת: ויקח
יהוה אלהים את האדם וינחהו בגן־
ערן לעבדה ולשמרה: ויצו יהוה
אלהים על האדם לאמר מכל עץ־
הגן אכל תאכל: ומעץ הדעת טוב
ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך
ממנו מות תמות: ויאמר יהוה
אלהים לא טוב היות האדם לבדו
אעשה לו עזר כנגדו: ויצר יהוה
אלהים מן האדמה כל חית השדה
ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם
לראות מה יקרא לו וכל אשר
יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו:
ויקרא האדם שמות לכל הבהמה
ולעוף השמים ולכל חית השדה
ולאדם לא מצא עזר כנגדו: ויפל
יהוה אלהים תרדמה על האדם
וישן ויקח אחת מצלעתיו ויסגר
בשר תחתנה: ויבן יהוה אלהים
את הצלע אשר לקח מן האדם
לאשה ויבאה אל האדם: ויאמר
האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר
מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש
לקחה־זאת: על כן יעזב
איש את אביו ואת אמו ודבק

דיגלת דיגלה דכהליך לפריסקא
דאתור ונהרא דיעאה הוא אפרת
ודבר יי אלהים עם אדם ואמריה
בגינתא דעדן לכפר תחקי לכרעה
ופקיד יי אלהים על אדם למימר
מכל אילן גינתא מיכול תיכול:
ומאילן דאתלין פירוהי ותכסין
בין טב לביש לא תיכול מיניה
ארי ביומא דתיכול מיניה מיכרע
תמות: ואמר יי אלהים לא תקין
דיהוי אדם בלחודוהי אעביד ליה
כסך קבליה: וברא יי אלהים
מן ארעא כל חית ברא וית כל־
עופא דשמיא ואיתי לות־ אדם
למחזי מה יקרי ליה וכל די יקרי
ליה אדם נפשא חיתא הוא
שמיה: וקרא אדם שמהן לכל־
בעירא ולעופא דשמיא ולכל חית־
ברא ולאדם לא אשכח כסך
קבליה: ורמא יי אלהים שינתא
על אדם ורקוד ונסיב חדא
מסעיל עוהי ואסלי בסרא תחותה:
ובנא יי אלהים ית עלעא דנסיב
מן אדם לאנתא ואייתיא לות
אדם: ואמר אדם הדא זמנא
גרמא מגרמי ובסרא מבסרי לדא
תתקרי אנתתא ארי מבעלה נסיבא
דא: על כן ישבוק גבר ית־
משכבי אבוהי ואימיה ודיבק

ב

חדקל הוא החדל הולך קדמת אשור
והפרת הרביעי הוא פרת: ויקח
יהוה אלהים את האדם וינחהו בגן־
ערן לעבדה ולשמרה: ויצו יהוה
אלהים על האדם לאמר מכל עץ־
הגן אכל תאכל: ומעץ הדעת טוב
ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך
ממנו מות תמות: ויאמר יהוה
אלהים לא טוב היות האדם לבדו
אעשה לו עזר כנגדו: ויצר יהוה
אלהים מן האדמה כל חית השדה
ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם
לראות מה יקרא לו וכל אשר
יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו:
ויקרא האדם שמות לכל הבהמה
ולעוף השמים ולכל חית השדה
ולאדם לא מצא עזר כנגדו: ויפל
יהוה אלהים תרדמה על האדם
וישן ויקח אחת מצלעתיו ויסגר
בשר תחתנה: ויבן יהוה אלהים
את הצלע אשר לקח מן האדם
לאשה ויבאה אל האדם: ויאמר
האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר
מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש
לקחה־זאת: על כן יעזב
איש את אביו ואת אמו ודבק

ב

ויגל ה׳ וגו׳ וכהליך לפרסקא
דאתור ונהרא דיעאה הוא פרת
ודבר יי אלהים עם אדם ואמריה
בגינתא דעדן לכפר תחקי לכרעה
ופקיד יי אלהים על אדם למימר
מכל אילן גינתא מיכול תיכול:
ומאילן דאתלין פירוהי ותכסין
בין טב לביש לא תיכול מיניה
ארי ביומא דתיכול מיניה מיכרע
תמות: ואמר יי אלהים לא תקין
דיהוי אדם בלחודוהי אעביד ליה
כסך קבליה: וברא יי אלהים
מן ארעא כל חית ברא וית כל־
עופא דשמיא ואיתי לות־ אדם
למחזי מה יקרי ליה וכל די יקרי
ליה אדם נפשא חיתא הוא
שמיה: וקרא אדם שמהן לכל־
בעירא ולעופא דשמיא ולכל חית־
ברא ולאדם לא אשכח כסך
קבליה: ורמא יי אלהים שינתא
על אדם ורקוד ונסיב חדא
מסעיל עוהי ואסלי בסרא תחותה:
ובנא יי אלהים ית עלעא דנסיב
מן אדם לאנתא ואייתיא לות
אדם: ואמר אדם הדא זמנא
גרמא מגרמי ובסרא מבסרי לדא
תתקרי אנתתא ארי מבעלה נסיבא
דא: על כן ישבוק גבר ית־
משכבי אבוהי ואימיה ודיבק

ב

ויגל ה׳ וגו׳ וכהליך לפרסקא
דאתור ונהרא דיעאה הוא פרת
ודבר יי אלהים עם אדם ואמריה
בגינתא דעדן לכפר תחקי לכרעה
ופקיד יי אלהים על אדם למימר
מכל אילן גינתא מיכול תיכול:
ומאילן דאתלין פירוהי ותכסין
בין טב לביש לא תיכול מיניה
ארי ביומא דתיכול מיניה מיכרע
תמות: ואמר יי אלהים לא תקין
דיהוי אדם בלחודוהי אעביד ליה
כסך קבליה: וברא יי אלהים
מן ארעא כל חית ברא וית כל־
עופא דשמיא ואיתי לות־ אדם
למחזי מה יקרי ליה וכל די יקרי
ליה אדם נפשא חיתא הוא
שמיה: וקרא אדם שמהן לכל־
בעירא ולעופא דשמיא ולכל חית־
ברא ולאדם לא אשכח כסך
קבליה: ורמא יי אלהים שינתא
על אדם ורקוד ונסיב חדא
מסעיל עוהי ואסלי בסרא תחותה:
ובנא יי אלהים ית עלעא דנסיב
מן אדם לאנתא ואייתיא לות
אדם: ואמר אדם הדא זמנא
גרמא מגרמי ובסרא מבסרי לדא
תתקרי אנתתא ארי מבעלה נסיבא
דא: על כן ישבוק גבר ית־
משכבי אבוהי ואימיה ודיבק

ב

ויגל ה׳ וגו׳ וכהליך לפרסקא
דאתור ונהרא דיעאה הוא פרת
ודבר יי אלהים עם אדם ואמריה
בגינתא דעדן לכפר תחקי לכרעה
ופקיד יי אלהים על אדם למימר
מכל אילן גינתא מיכול תיכול:
ומאילן דאתלין פירוהי ותכסין
בין טב לביש לא תיכול מיניה
ארי ביומא דתיכול מיניה מיכרע
תמות: ואמר יי אלהים לא תקין
דיהוי אדם בלחודוהי אעביד ליה
כסך קבליה: וברא יי אלהים
מן ארעא כל חית ברא וית כל־
עופא דשמיא ואיתי לות־ אדם
למחזי מה יקרי ליה וכל די יקרי
ליה אדם נפשא חיתא הוא
שמיה: וקרא אדם שמהן לכל־
בעירא ולעופא דשמיא ולכל חית־
ברא ולאדם לא אשכח כסך
קבליה: ורמא יי אלהים שינתא
על אדם ורקוד ונסיב חדא
מסעיל עוהי ואסלי בסרא תחותה:
ובנא יי אלהים ית עלעא דנסיב
מן אדם לאנתא ואייתיא לות
אדם: ואמר אדם הדא זמנא
גרמא מגרמי ובסרא מבסרי לדא
תתקרי אנתתא ארי מבעלה נסיבא
דא: על כן ישבוק גבר ית־
משכבי אבוהי ואימיה ודיבק

ב

חרקל הוא החדקל הולך קדמת אשור
והפרת הרביעי הוא פרת: ויקח
יהוה אלהים את האדם וינחהו בגן־
ערן לעבדה ולשמרה: ויצו יהוה
אלהים על האדם לאמר מכל עץ־
הגן אכל תאכל: ומעץ הדעת טוב
ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך
ממנו מות תמות: ויאמר יהוה
אלהים לא טוב היות האדם לבדו
אעשה לו עזר כנגדו: ויצר יהוה
אלהים מן האדמה כל חית השדה
ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם
לראות מה יקרא לו וכל אשר
יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו:
ויקרא האדם שמות לכל הבהמה
ולעוף השמים ולכל חית השדה
ולאדם לא מצא עזר כנגדו: ויפל
יהוה אלהים תרדמה על האדם
וישן ויקח אחת מצלעתיו ויסגר
בשר תחתנה: ויבן יהוה אלהים
את הצלע אשר לקח מן האדם
לאשה ויבאה אל האדם: ויאמר
האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר
מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש
לקחה־זאת: על כן יעזב
איש את אביו ואת אמו ודבק

ב

חרקל הוא החדקל הולך קדמת אשור
והפרת הרביעי הוא פרת: ויקח
יהוה אלהים את האדם וינחהו בגן־
ערן לעבדה ולשמרה: ויצו יהוה
אלהים על האדם לאמר מכל עץ־
הגן אכל תאכל: ומעץ הדעת טוב
ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך
ממנו מות תמות: ויאמר יהוה
אלהים לא טוב היות האדם לבדו
אעשה לו עזר כנגדו: ויצר יהוה
אלהים מן האדמה כל חית השדה
ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם
לראות מה יקרא לו וכל אשר
יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו:
ויקרא האדם שמות לכל הבהמה
ולעוף השמים ולכל חית השדה
ולאדם לא מצא עזר כנגדו: ויפל
יהוה אלהים תרדמה על האדם
וישן ויקח אחת מצלעתיו ויסגר
בשר תחתנה: ויבן יהוה אלהים
את הצלע אשר לקח מן האדם
לאשה ויבאה אל האדם: ויאמר
האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר
מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש
לקחה־זאת: על כן יעזב
איש את אביו ואת אמו ודבק

ב

חרקל הוא החדקל הולך קדמת אשור
והפרת הרביעי הוא פרת: ויקח
יהוה אלהים את האדם וינחהו בגן־
ערן לעבדה ולשמרה: ויצו יהוה
אלהים על האדם לאמר מכל עץ־
הגן אכל תאכל: ומעץ הדעת טוב
ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך
ממנו מות תמות: ויאמר יהוה
אלהים לא טוב היות האדם לבדו
אעשה לו עזר כנגדו: ויצר יהוה
אלהים מן האדמה כל חית השדה
ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם
לראות מה יקרא לו וכל אשר
יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו:
ויקרא האדם שמות לכל הבהמה
ולעוף השמים ולכל חית השדה
ולאדם לא מצא עזר כנגדו: ויפל
יהוה אלהים תרדמה על האדם
וישן ויקח אחת מצלעתיו ויסגר
בשר תחתנה: ויבן יהוה אלהים
את הצלע אשר לקח מן האדם
לאשה ויבאה אל האדם: ויאמר
האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר
מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש
לקחה־זאת: על כן יעזב
איש את אביו ואת אמו ודבק

ב

באשתו והיו לבשר אחד: ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו
ולא יתבששו: והנחש היה ערום
מכל חית השדה אשר עשה יהוה
אלהים ויאמר אל האשה אף כי־
אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן
: ותאכר האשה אל הנחש ממרי
עץ הגן נאכל: ומפרי העץ אשר
בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו
ממנו ולא תגעו בו פן תמתון:
ויאמר הנחש אל האשה לא מות
תמתון: כי יודע אלהים כי ביום
אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם
והייתם כאלהים ידעי טוב ורע:
ותרא האשה כי טוב העץ למאכל
וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ
להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן
גם לאישה עמה ויאכל: ותפקחנה
עיני שניהם וידעו כי עירמם הם
ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם
חגרת: וישמעו את קול יהוה
אלהים מתהלך בגן לרוח היום
ויתחבא האדם ואשתו מפני יהוה
אלהים בתוך עץ הגן: ויקרא יהוה
אלהים אל האדם ויאמר לו איכה
: ויאמר את קלך שמעתי בגן ואירא

באשתו והיו לבשר אחד: ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו
ולא יתבששו: והנחש היה ערום
מכל חית השדה אשר עשה יהוה
אלהים ויאמר אל האשה אף כי־
אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן
: ותאמר האשה אל הנחש ממרי
עץ הגן נאכל: ומפרי העץ אשר
בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו
ממנו ולא תגעו בו פן תמתון:
ויאמר הנחש אל האשה לא מות
תמתון: כי יודע אלהים כי ביום
אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם
והייתם כאלהים ידעי טוב ורע:
ותרא האשה כי טוב העץ למאכל
וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ
להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן
גם לאישה עמה ויאכל: ותפקחנה
עיני שניהם וידעו כי עירמם הם
ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם
חגרת: וישמעו את קול יהוה
אלהים מתהלך בגן לרוח היום
ויתחבא האדם ואשתו מפני יהוה
אלהים בתוך עץ הגן: ויקרא יהוה
אלהים אל האדם ויאמר לו איכה
: ויאמר את קלך שמעתי בגן ואירא

באשתו והיו לבשר אחד: ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו
ולא יתבששו: והנחש היה ערום
מכל חית השדה אשר עשה יהוה
אלהים ויאמר אל האשה אף כי־
אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן
: ותאמר האשה אל הנחש ממרי
עץ הגן נאכל: ומפרי העץ אשר
בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו
ממנו ולא תגעו בו פן תמתון:
ויאמר הנחש אל האשה לא מות
תמתון: כי יודע אלהים כי ביום
אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם
והייתם כאלהים ידעי טוב ורע:
ותרא האשה כי טוב העץ למאכל
וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ
להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן
גם לאישה עמה ויאכל: ותפקחנה
עיני שניהם וידעו כי עירמם הם
ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם
חגרת: וישמעו את קול יהוה
אלהים מתהלך בגן לרוח היום
ויתחבא האדם ואשתו מפני יהוה
אלהים בתוך עץ הגן: ויקרא יהוה
אלהים אל האדם ויאמר לו איכה
: ויאמר את קלך שמעתי בגן ואירא

באשתו והיו לבשר אחד: ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו
ולא יתבששו: והנחש היה ערום
מכל חית השדה אשר עשה יהוה
אלהים ויאמר אל האשה אף כי־
אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן
: ותאמר האשה אל הנחש ממרי
עץ הגן נאכל: ומפרי העץ אשר
בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו
ממנו ולא תגעו בו פן תמתון:
ויאמר הנחש אל האשה לא מות
תמתון: כי יודע אלהים כי ביום
אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם
והייתם כאלהים ידעי טוב ורע:
ותרא האשה כי טוב העץ למאכל
וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ
להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן
גם לאישה עמה ויאכל: ותפקחנה
עיני שניהם וידעו כי עירמם הם
ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם
חגרת: וישמעו את קול יהוה
אלהים מתהלך בגן לרוח היום
ויתחבא האדם ואשתו מפני יהוה
אלהים בתוך עץ הגן: ויקרא יהוה
אלהים אל האדם ויאמר לו איכה
: ויאמר את קלך שמעתי בגן ואירא

באשתו והיו לבשר אחד: ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו
ולא יתבששו: והנחש היה ערום
מכל חית השדה אשר עשה יהוה
אלהים ויאמר אל האשה אף כי־
אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן
: ותאמר האשה אל הנחש ממרי
עץ הגן נאכל: ומפרי העץ אשר
בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו
ממנו ולא תגעו בו פן תמתון:
ויאמר הנחש אל האשה לא מות
תמתון: כי יודע אלהים כי ביום
אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם
והייתם כאלהים ידעי טוב ורע:
ותרא האשה כי טוב העץ למאכל
וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ
להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן
גם לאישה עמה ויאכל: ותפקחנה
עיני שניהם וידעו כי עירמם הם
ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם
חגרת: וישמעו את קול יהוה
אלהים מתהלך בגן לרוח היום
ויתחבא האדם ואשתו מפני יהוה
אלהים בתוך עץ הגן: ויקרא יהוה
אלהים אל האדם ויאמר לו איכה
: ויאמר את קלך שמעתי בגן ואירא

ואתה תרדה ותהן לבוראתו:
והוה תרדון ערטילאין אתם
ואתתיה והא סחרבלין:
והוה ארום לבבי ובני שרשוהי תבשיו
והוה רחמין: כיחידאי. כמ היקיר והן ובני שרשוהי תבשיו ים רחמין כי
גם עזות היקיר ושנאת כאהוב שרשוהי תבשיו ים רחמין כי
ואבטח והיו לבשר אחד כי יולדים ורואים כי סר היו ויש לאחרים שיהיו אחד
ויהיך לא יהיו אלא בשר אחד ואין לך בשר אחד יותר מבן ובת שנולדו מהם
ואין לך בשר אחד יותר מבן ובת שנולדו מהם

ואתה תרדה ותהן לבוראתו:
והוה תרדון ערטילאין אתם
ואתתיה והא סחרבלין:
והוה ארום לבבי ובני שרשוהי תבשיו
והוה רחמין: כיחידאי. כמ היקיר והן ובני שרשוהי תבשיו ים רחמין כי
גם עזות היקיר ושנאת כאהוב שרשוהי תבשיו ים רחמין כי
ואבטח והיו לבשר אחד כי יולדים ורואים כי סר היו ויש לאחרים שיהיו אחד
ויהיך לא יהיו אלא בשר אחד ואין לך בשר אחד יותר מבן ובת שנולדו מהם

ואתה תרדה ותהן לבוראתו:
והוה תרדון ערטילאין אתם
ואתתיה והא סחרבלין:
והוה ארום לבבי ובני שרשוהי תבשיו
והוה רחמין: כיחידאי. כמ היקיר והן ובני שרשוהי תבשיו ים רחמין כי
גם עזות היקיר ושנאת כאהוב שרשוהי תבשיו ים רחמין כי
ואבטח והיו לבשר אחד כי יולדים ורואים כי סר היו ויש לאחרים שיהיו אחד
ויהיך לא יהיו אלא בשר אחד ואין לך בשר אחד יותר מבן ובת שנולדו מהם

ואתה תרדה ותהן לבוראתו:
והוה תרדון ערטילאין אתם
ואתתיה והא סחרבלין:
והוה ארום לבבי ובני שרשוהי תבשיו
והוה רחמין: כיחידאי. כמ היקיר והן ובני שרשוהי תבשיו ים רחמין כי
גם עזות היקיר ושנאת כאהוב שרשוהי תבשיו ים רחמין כי
ואבטח והיו לבשר אחד כי יולדים ורואים כי סר היו ויש לאחרים שיהיו אחד
ויהיך לא יהיו אלא בשר אחד ואין לך בשר אחד יותר מבן ובת שנולדו מהם

ואתה תרדה ותהן לבוראתו:
והוה תרדון ערטילאין אתם
ואתתיה והא סחרבלין:
והוה ארום לבבי ובני שרשוהי תבשיו
והוה רחמין: כיחידאי. כמ היקיר והן ובני שרשוהי תבשיו ים רחמין כי
גם עזות היקיר ושנאת כאהוב שרשוהי תבשיו ים רחמין כי
ואבטח והיו לבשר אחד כי יולדים ורואים כי סר היו ויש לאחרים שיהיו אחד
ויהיך לא יהיו אלא בשר אחד ואין לך בשר אחד יותר מבן ובת שנולדו מהם

כי עירם אנכי ואחכא: ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכל בכנו אכלת: ויאמר האדם האשה אשר נתתה עמדי הוא נתנה לי מן העץ ואכל: ויאמר יהוה אלהים לאשה מה זאת עשית ותאמר האשה הנחש השיאני ואכל: ויאמר יהוה אלהים אל הנחש כי עשית זאת ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה על גחנך תלך ועפר תאכל כל ימי חייך: ואיבה אשית בינך ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב: ס אל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך והריונך בעצב תלדי בנים ואל אישך תשוקתך והוא ימשל בך: ס ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך ותאכל מן העץ אשר צויתיך לאמר לא תאכל ממנו ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חייך: וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה: בזעת אפיך תאכל לחם עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת כי עפר אתה ואל עפר תשוב: ויקרא האדם שם אשתו חוה כי הוא היתה אם כל חי: ויעש יהוה אלהים לאדם

ארי ערטילאי אנא ואכבדית
ואכר כן דוי לך ארי ערטילאי
אתה הבן אשלוא דת פקידתך
בגיל דלא לכיכל מניה א
אכלת: ואכר אדם אתתא
דיהבת עמי היא יהברת לי מן
אילנא ואכלית: ואכר יי
אלהים לאתתא מה דנא עבדת
ואמרת אתתא חויא אכעיני
ואכלית: ואכר יי אלהים לחויא
ארי עבדת דנא לית לך מעל
בעירא וכל חית ברא על כרעך
תיזיל ועפרא תיכול כל יומי חייך
ויבאבו איבו בינך ובין אתתא
ובין בנך ובין בנתא הוא יהי דכיר
לך כוה דעברת ליה כדקדקין את
והוי וכר ליה לכנפא
לאתתא אכר אכוותא אכנו
עצעייכי ועידוייכי באיר רחלין
בנין ולות בעליך ויתת האנתיך
והוא יכלכ בך: ולאדם אכר
אוי קבילת למימר אתתך ואכלת
מן אילנא די פקדתך למימר לא
תיכול מיניה ליכא ארעא בדיל
בעמל תיכלינה כל יומי חייך:
וקנין ותדרד והוי לברי
דרך כי היו כדיר ואכלת
בכנתן לפיתי ולמרד ולזוזי
ובזרע רגיה חולה טיעתיה קנין ב
ביתך התכולה וטעם לית בפומי
הסרה הוא לחם כי בגין ארן
חייתי מפרי הגן ואטם בזעת
חטך מהוה מרך לגרות לזרות
ולטחון ולגום ולמבל ולא כ
כתיקלן התהמן ומן בזעת ידוע
מדברי זלהוה על מקלן למיכ
ופרסי זמנהוה לי יחובו ב
בזיכוי מיכולו לזדי זשה וחד
מדלבו מהדים בברית מהל
פרסים מה עמם כי מתכה ל
לחיות ואתמהה כי העכמות
תלדים מהעבר ועל כן הם
בברית ולית להם התעסק זהם
מומרי הגוי הלה תרין ומקדמו
עמהומעכם הל עמהו כי הם
דחיות בית מגרי ולאחר כן והם
עליהם גדים ומכאר עליה ומקדם
עליהם שר וכן ומצליהם את
עמהומי: ויקרא חוה. מהו
האיר ולמה נקרא שמה חוה כי
קראו אדם את שמה חוה כי היא
היתה אם כל חי: עורי כתונת

ועשה יי אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם:
ס ויאמר יהוה אלהים הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעלם: וישלחהו יהוה אלהים מגן עדן לעבד את האדמה אשר לקח משם: וינרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן את הכרבים ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים: ס
והאדם ידע את חוה אשתו ותהר ותלד את קין ותאמר קניתי איש את יהוה: ותסף ללדת את אחיו את הבל ויהי הבל רעה צאן וקין היה עבד אדמה: ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה ליהוה: והבל הביא גם הוא מבכרות צאנו ומחלבהן וישע יהוה אל הבל ואל מנחתו: ואל קין ואל מנחתו לא שעה ויחר לקין מאד ויפלו פניו: ויאמר יי אל קין למה חרה לך ולמה נפלו פניך: הלוא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבץ ואליך תשוקתו ואתה תמשל בו: ויאמר קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל

ולאשתו לבושין דיקר על טטך בשרהון
ואלבישינון: ואכר יי
אלהים הא אדם הוה יחידי
בעלמא מניה למידע טב ובישׁ
וכען דילמא ישיט ידיה וכסב אף
מאילן חייא וייכול וחי לעלם:
ושלחיה יי אלהים מגינתא דערן
למפלח ית אדמתא דאתברי
מתמן: ותרכי ית אתתא ואשרי
בלילכין לגיסרא דלעדן ית כ
כרוביא ויתשנן דרבא דמתהפך
למיטר ית אורח אילן חייא:
והאדם ידע ית חוה אתתיה
ועוליאת וילידת ית קין ואכרת
קניתי גברא מן קדם יי:
ואוסיפת למילד ית אחוהי ית
הבל והוה הבל רעי ענא וקין
הוה עבד פלח בארעא:
והוה מסוף יומין ואיתי קין
מאיבא דארעא קורבנא קדם יי:
והבל אייתי אף הוא מבכרי
עניה ומשמניהון והוה דעוניה
קדם יי בהבל ובקורבניה:
ובקין ובקורבניה לא הות רעוא
והקיף לקין לתרעא ואיתכביש
אפוהי: ואכר יי לקין למא
תקיף לך ולמא איתכבישו אפך:
הלא אם תוטיב עוברך יסבק
לך ואם לא תוטיב עוברך ליום
דינא אתער דעתיד לאיתפרעא
מינך אם לא תתובו אתחרב
תשתבק לך: ואכר קין
לחבל אחוהי והוה כד הוו
בחקלא וקם קין בהבל אחוהי
וקטליה: ואכר יי לקין

אבן עזרא

ויתהלך ג' וס' ויתהלך חנוך את האלהים. ואבינו ב' וס' נח בסדר הבא. ויוד בל יוצא בעגין וס' ויהי בל יבי לבל. ויוד בל יבי נוח. ושמתים ל' בראים וס' ויוד בל יבי נוח. ויתחמו. ויתחמו את עצבון ידיהם וס' בלח ס' והשקט הארץ דאחד. ויוד בשבעה שנה הארבע מאות. ירך בבחינה אשוד רבלבים. ואם כבבחינות. כחד אותו

ואוליד בנין ובנן: והוו כל ימי מהלאל חמני מאה ותשעין וחמש שנין ומית: וחיא ירד מאה ותשתין ותרתין שנין ואוליד ית חנוך: וחיא ירד בתר דאוליד ית חנוך תמני מאה שנין ואוליד בנין ובנן: והוו כל יומי ירד תשע מאה ושתין ותרתי שנין ומית: וחיא חנוך שיתין וחמש שנין ואוליד ית מתושלח: והוליך חנוך בדחלתא דיי בתר דאוליד ית מתושלח חלת מאה שנין ואוליד בנין ובנן: והוון כל יומי חנוך תלת מאה ושתין וחמש שנין: והליך חנוך בדחלתא דיי ולית אתי ארי לקח אתיה יי: וחיא מתושלח מאה ותמנן ושבע שנין ואוליד ית למך: וחיא מתושלח בתר דאוליד ית למך שבע מאה ותמנן ושבע שנין ואוליד בנין ובנן: והוו כל יומי מתושלח תשע מאה ושתין ותשע שנין ומית: וחיא למך מאה ותמנן ותרתין שנין ואוליד בר: וקרא ית שמיה נח למימר דין יתנחמינא מעובדנא ומרעות ידנא מן ארעא די לטיר יי: וחיא בתר דאוליד ית נח חמש מאה ותשעין וחמש שנין ואוליד בנין ובנן: והוו כל יומי למך שבע מאה ושבעין ושבע שנין ומית: והוה נח בר חמש מאה שנין ואוליד נח ית שם ית חם וית יפת: והוה כד שרו בני אנשא למסגי על ארעא ובנת אילדן להון: וחמו בני דיוי ית בנת אנשא ארי שפירן אינון ונסיבו לדהון נשין מכל די אתרעיאו: ואמר יי לא יתקיים רוחי בבישא מדין לעלם

להם: וילדו להם בנים גבורים אשר מעולם אנשי השם: ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבת הנה ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו: ויאמר יהוה לא ידון רוחי באדם לעלם

את עשרי. וכל לחוכבו בכא ויעש מהם שבעים אלף שבי ושמנים: וזה כדי לזון מהי טעם בת שבע גדולה ונורש וס' וזה קרבו. שהנו. ולאלה. זואת. הקדר שעיר חגריש קדר חולש אף על פי שהוא גדולה עמהל בראש ושיבה קרמוני ויראשון כתרא דתרא דתלא שא וס כי תכלה לעשר. ידענו לכי אם וס וחישבתי. שבעה. רפו ידינו. אשתי לא ישקטו. ויה נועם ל בשמי. ס' ולא יראו בני האלהים. ויה חום ויראו. מחנה. כוזרנ קמן ויקח לחם נשים. ובאשר לא תאצנו נוצרי. ויראת ל' לא כוזרי. אנן

בראשית רשי

בשנם הוא בשר והיו ימיו מאה ועשרים שנה: הנפלים היו בימים ההם ונם אחרי כן אשר יבאו בני האלהים אל בנות האדם וילדו להם המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם: ס

וירא יהוה כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבת לבו רק רע כל היום: וינחם יהוה כי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו: ויאמר יהוה אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים כי נחמתי כי עשיתם: ונח מצא חן בעיני יהוה:

קמץ אמציני. יחולקת

פרשה

אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלהים התהלך נח: ויולד נח שלשה בנים את שם את חם ואת יפת: ותשחת הארץ לפני האלהים ותמלא הארץ חמס: וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ: ס

בריל ראינון בסטרא ועובדיהון בישיא ארקא ויתב לחון מאיהד ועשרין שנין אם יתובון: גבריא חנן בארעא ביומיא דאינון ואף בתר כן ירשון בני רבריא לבנת אינשא וילדן מתון אינון גיבריא דמעלם אינשין דשמא: ואתא יי ארי סגיאת בישת אינשא בארעא ובל תרעא מחשבת לביה לחוד בישא כל יומא: ואתיב יי בסיעריה ארי עברית אנא למיתבר חוקפיהון מדעותי: ואמר יי אמחי ית אינשא די ברית מעל אפי ארעא מאינשא עד בעירא עד רמשא ועד עופא דשמיא ארי חבירת בסיערי ארי עבדתינון: ונח אשכח רחמין קדם יי:

פרשה

תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלהים התהלך נח: ויולד נח שלשה בנים את שם את חם ואת יפת: ותשחת הארץ לפני האלהים ותמלא הארץ חמס: וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ: ס

בנם הוא נמך. כמעבשם כלומר בשבל מנם זאת בנה לו מי כן אינו מבשל לפני ומה אם יהיה לם לאדני קנה כיצד נוח עשה בשם מן ברזל ועשה כתיב בסוף פסוק וגם אחרי כן אשר יבאו בני האלהים. אחרי בן שלח אתם. אחרי כן יאכלו הפרשים. ורש"י ל' רש באו"ם ורש"י כ' רוגה רעת. ורש"י בשנאה. ורש"י כ' סר לראו. ורש"י ויצטר ב' וס' נבל יצר. תמלא ל' כלה וס' בארץ. ושם רש"י ב' בספוקדמא דשמק בלא. אחרי כן ג' בעלה פסוק וגם אחרי כן אשר יבאו בני האלהים. אחרי כן שלח אתם. אחרי כן יאכלו הפרשים. ורש"י ל' רש באו"ם ורש"י כ' רוגה רעת. ורש"י בשנאה. ורש"י כ' סר לראו. ורש"י ויצטר ב' וס' נבל יצר. תמלא ל' כלה וס' בארץ. ושם רש"י ב' בספוקדמא דשמק בלא. אחרי כן ג' בעלה

אבן עזרא

בנם. הפך כתוב שכתב ויהיה לו יתיר ויהי ויהי ויתיר ויהי ויהי ויתיר ויהי ויהי והרוח תסוב אל היותה לו לאדני כן אינו מבשל בעבור שהיה לו לומר ויהי ויהי בעבור שהיה בשר והוא עצ שר עליו ויחשב כשר בעבור שהיה בשר ויהי ויהי. ויתחמו מזה קבלת הדורות ומה שיתחרט הוא לא ידע ויתחרט הוא לא ידע כי על כל הדורות יתחרטו יום לאחריהם ומזה שכתב כל היצר וגו' ראה שיעור ויתעצב אל לבו. ויתחרט הוא לא ידע כי על כל הדורות יתחרטו יום לאחריהם ומזה שכתב כל היצר וגו' ראה שיעור

פרשה

תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלהים התהלך נח: ויולד נח שלשה בנים את שם את חם ואת יפת: ותשחת הארץ לפני האלהים ותמלא הארץ חמס: וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ: ס

אלין

תולדת נח נח גבר זכאי שלים הוה בדריה בדחלתא דיי הוה נח: ואוליד נח ית תלתא בנין ית שם ית חם וית יפת: ואיתחבלת ארעא קדם יי ואיתמליאת ארעא חטופין: ואיתגלי יי לנח ואמר ליה קיצא דכל בישרא אתא קדמי ארי מליאת ארעא חטופין מן קדמיהון והא אנא מחבלינון ית ארעא: עבד לך תיבות אעא גופרית תעביד ית תיבותא ותחפי יתה מגיו ומבר בכופרא: ודין הכדין תעביד יתה תלת מאה אמין יהי אורך תיבותא חמשין אמין יהי פותיה ותלתין אמין יהי רומה: פתחא דתיבותא תעביד ולאמתא תשלמנה מלרע תעביד יתה תניינין ותליתאין תעביד יתה: ואנא הא אנא מייתי ית מבולא מיא על ארעא לחבלא כל בישרא דביה רוח חיין מן תחות שמיא כל דבארעא יתגלע: ואקים ית קיימי עמך ותיעול לתיבותא את ובנך ואינתתך ונשי בנך עמך: ומכל חיוון כל בישרא תרין מכל תעול לתיבותא לקיימא עמך דכר ונוקבא יהון: מן עופא לגנסיהון ומן בעירא לגנסיהון מכל רחשא דארעא לגנסיהון תרין מכל יעלון עמך לקיימא: ואנת סב לך מכל מיכלא דמתאכל ותכנוש לות ויהי לך ולהון לאכלא: ועבד נח ככל די פקדיה יי כן עבד: ונח בר שית מאה שנין ומבולא הוה מיא על ארעא: ועל אנפי מיא מבולא ועל אנפי מיא מבולא ועל אנפי מיא מבולא

תקיר תקיר. שמים מקיר לרוב מימיו ולן לאחר מאחר ויכסו כל ההרים הגבוהים לעיל ואחרי ויכסו ההרים עמים תחת כסו ההרים הנזכרים ואחרי כן מאמרו כל ההרים אשר תחת כל השמים הכל אחד כי ההרים מיראתו על הר לאחר גבוה מחבירו ולכן אמר תחת כל השמים ויתר עליהם מן על כל ההרים ועל כל העצים ועל כל העופות ועל כל הבהמות ועל כל השרצים ועל כל האדם כי לא נמחה מן הארץ כי אם האדם ובהמה ורמש ועוף השמים ואם כן למה לא אמר כן בראשונה אמר כי כן ראוי לדבר שיאמר בראשונה כל מה שנמחה ואחרי כן יזכיר מה שלא נמחה ואם כן למה לא נמחה הנחש ועוף השמים ולא נמחה אלא מי שהיה בתיבה ומה שהיה בתיבה לא נמחה ומה שלא היה בתיבה נמחה ואם כן למה לא נמחה הנחש ועוף השמים ולא נמחה אלא מי שהיה בתיבה ומה שהיה בתיבה לא נמחה ומה שלא היה בתיבה נמחה ואם כן למה לא נמחה הנחש ועוף השמים ולא נמחה אלא מי שהיה בתיבה ומה שהיה בתיבה לא נמחה ומה שלא היה בתיבה נמחה

ותרם מעל הארץ. ויגברו המים וירבו מאד על הארץ והלך התבה על פני המים. והמים גברו מאד מאד על הארץ ויכסו כל ההרים הגבהים אשר תחת כל השמים. חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המים ויגע כל בשר הרמש על הארץ בעוף ובבהמה ובחיה ובכל השרץ השרץ על הארץ וכל האדם. כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מכל אשר בחרבה מתו. וימח את כל היקום אשר על פני האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים וימחו מן הארץ וישאר אך נח ואשר אתו בתבה. ויגברו המים על הארץ חמשים ומאת יום. ויזכר אלהים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה ויעבר אלהים רוח על הארץ וישכו המים. ויסכרו מעינת תהום וארבת השמים וייכלא הגשם מן השמים. וישבו המים מעל הארץ הלוך ושוב ויחסרו המים מקצה חמשים ומאת יום. ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. והמים היו הלוך וחסור עד החדש העשירי בעשירי בחדש נראו ראשי ההרים.

את נח. זכר כשזכר אלהים. וזכר אלהים את רחל. וישמע אלהים את נאקתם. ויעבר ה' רוח על הארץ. אמא את נח. וישמע. וישלח. ויעבר ישי שבעת בניו. ויעבר חקשים. ובשמע אמא את הדברים. ויען ויאמר אל מלך גוגה. ובשמוע אזניו את מרדכי. ויזכר ה' לשרי מלך בבל. כזה כי אמר ה' צבאות. ויזכר אלהים אל נח. ויזכר ה' לשרי מלך בבל. ויזכר ה' לשרי מלך בבל. ויזכר ה' לשרי מלך בבל

לא אוסיף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעוריו ולא אסף עוד להכות את כל חי כאשר עשיתי: עד כל ימי הארץ זרע וקציר וקר וחם וקיץ וחרף ויום ולילה לא ישבתו: ויברך אלהים את נחואת בניו ויאמר להם פרו ורבו ומלאו את הארץ: ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ ועל כל עוף השמים בכל אשר תרמש האדמה ובכל דגי הים בידכם נתנו: כל רמש אשר הוא חי לכם יהיה לאכלה כירק עשב נתתי לכם את כל: אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו: ואך את דמכם לנפשתיכם אדרש מיד כל חיה אדרשנו ומיד האדם מיד איש אחיו אדרש את נפש האדם: שפך דם האדם באדם דמו ישפך כי בצלם אלהים עשה את האדם: ואתם פרו ורבו שרצו בארץ ורבו בה: ס ויאמר אלהים אל נח ואל בניו אתו לאמר: ואני הנני מקים את בריתי אתכם ואת זרעכם אחריכם: ואת כל נפש החיה אשר אתכם בעוף בבהמה ובכל חית הארץ אתכם מכל יצאי התבה לכל חית הארץ:

לא אוסיף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעוריו ולא אסף עוד להכות את כל חי כאשר עשיתי: עד כל ימי הארץ זרע וקציר וקר וחם וקיץ וחרף ויום ולילה לא ישבתו: ויברך אלהים את נחואת בניו ויאמר להם פרו ורבו ומלאו את הארץ: ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ ועל כל עוף השמים בכל אשר תרמש האדמה ובכל דגי הים בידכם נתנו: כל רמש אשר הוא חי לכם יהיה לאכלה כירק עשב נתתי לכם את כל: אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו: ואך את דמכם לנפשתיכם אדרש מיד כל חיה אדרשנו ומיד האדם מיד איש אחיו אדרש את נפש האדם: שפך דם האדם באדם דמו ישפך כי בצלם אלהים עשה את האדם: ואתם פרו ורבו שרצו בארץ ורבו בה: ס ויאמר אלהים אל נח ואל בניו אתו לאמר: ואני הנני מקים את בריתי אתכם ואת זרעכם אחריכם: ואת כל נפש החיה אשר אתכם בעוף בבהמה ובכל חית הארץ אתכם

אשר מכל יצאי התבה לכל חית הארץ: והקמתי את בריתי אתכם ולא יכרת כל בשר עוד ממי המבול ולא יהיה עוד מבול לשחת הארץ: ויאמר אלהים זאת אות הברית אשר אני נתן ביני וביניכם ובין כל נפש חיה אשר אתכם לדרת עולם: את קשתי נתתי בענן והיתה לאות ברית ביני ובין הארץ: והיה בענני ענן על הארץ ונראתה הקשת בענן: וזכרתי את בריתי אשר ביני וביניכם ובין כל נפש חיה בכל בשר ולא יהיו עוד המים למבול לשחת כל בשר: והיתה הקשת בענן וראיתיה לזכר ברית עולם בין אלהים ובין כל נפש חיה בכל בשר אשר על הארץ: ויאמר אלהים אל נח זאת אות הברית אשר הקימתי ביני ובין כל בשר אשר על הארץ: ס

ויהיו בני נח היוצאים מן התבה שם וחם ויפת וחם הוא אבי כנען: שלשה אלה בני נח ומהם נפצה כל הארץ: ויחל נח איש האדמה ונטע כרם: וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה: וירא חם אבי כנען את ערות אביו ויגד לשני אחיו בחוץ: ויקח שם ויפת את השמלה וישימו על שכם שניהם וילכו אחרנית ויכסו את ערות אביהם ופניהם אחרנית ערות אביהם לא ראו: ויקץ נח מיינו וידע את אשר עשה לו בנו הקטן: ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו:

והקמתי. אעמיד לבריתי אתיקחתי כתו מאתיים והלך לירדשלם. כתיב הכי פתח דוידוד פלח הכורכו לאחיו לפני מבדיקים נאמרו היו כתוב בתורה מל חזקיהו דוידוד פלך מלך יהודה ולא היה כמוהו בכל מלכי יהודה אחריו ולא לפניו: במשכן. קדמי: ולא יכרתו. ולא יכרתו: ולא יהיה. ולא יהיו: מבול. מים הרבה: לשחת. לחבל: ואת. זה הכתוב: אות. זכר: ונתתי. לשון עבר: בענני. בעבור ענני: וראיתיה. והיה ראוי להיות הקשת נראית תמיד: לזכר. לשון נקבה: ברית עולם. הבטחה שלא יהיה עוד מבול: בין אלהים. בעבור שיראו בני אדם ויזכרו שיש אלהים בשמים שהוא מנהיג העולם למעלה ולמטה: ויאמר. הקב"ה: אל נח. אמר לו: זאת. זה: אשר הקימתי. שהקמתי: ויאמר. הקב"ה: ארור. ארר אותו: כנען. שהיה ראש לאומה שלו: עבד עבדים. עבד שפל: לאחיו. לשני אחיו:

ואקם את קיומי עמכם ולא ישחתו כל בשר עוד ולא יהיה עוד מבול לשחת הארץ: ויאמר אלהים זאת אות הברית אשר אני נתן ביני וביניכם ובין כל נפש חיה אשר אתכם לדרת עולם: את קשתי נתתי בענן והיתה לאות ברית ביני ובין הארץ: והיה בעננו ענן על הארץ ונראתה הקשת בענן: וזכרתי את בריתי אשר ביני וביניכם ובין כל נפש חיה בכל בשר ולא יהיה עוד המים למבול לשחת כל בשר: והיתה הקשת בענן וראיתיה לזכר ברית עולם בין אלהים ובין כל נפש חיה בכל בשר אשר על הארץ: ויאמר אלהים אל נח זאת אות הברית אשר הקימתי ביני ובין כל בשר אשר על הארץ: ס

ויהיו בני נח היוצאים מן התבה שם וחם ויפת וחם הוא אבי כנען: שלשה אלה בני נח ומהם נפוצה כל הארץ: ויחל נח איש האדמה ונטע כרם: וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה: וירא חם אבי כנען את ערות אביו ויגד לשני אחיו בחוץ: ויקח שם ויפת את השמלה וישימו על שכם שניהם וילכו אחרנית ויכסו את ערות אביהם ופניהם אחרנית וערות אביהם לא ראו: ויקץ נח מיינו וידע את אשר עשה לו בנו הקטן: ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו:

ברוך ה' אלהי שם. תיכף לו להודיע תפילת עבד אלהי שם ויהי שם כענין שבר לו ונתנם מכיר והודו לשבר לו את שמם כי תלת למו כמו להם ויאמר טעם כי יתברך ויתעלה לכן בחר בו ובזרעו והבטיחו שם שם ההבטחה ואחר הנסיון בעבור כבוד שם ולכן יסד כאן ויהי כאשר שמע וגו' ואחר לידתו

ולא נזכרה כאן ואפשר יהיה הטעם לפי שלא נזכרה הסבה לכן לא נזכרה הסבה ואל תקשה על זה מה שנזכרו כי הנה כן נזכרו מפני שהיו נמצאים ולא נמצאים עתה ואל תתמה על מה שנזכרו בלשון יחיד והסבה לפי שהיו כולם כאיש אחד:

לשיע: ואכרו וחבו ניבני לגא קרתא ומגדלא ורישיה בגי ערי: צית שכיא ונעביד לגא שום ד ולקבא ניתבדר על אפי כל ארעא: ואיתגלי יי לאיתפרעא על עובד קרגא ומגדלא די בנו בני אינשא: ואמר יי הא עמא חד ולישן חד לכולהון ודין דשריאו למעבד ובען לא יתמנע מנהון כל דחשבו למעבד: נחבו ניתגלי ונבלבל תפגל לישניהון ולא ישמעון אינש לישן חבריה: ובדר יי יתהון מתמן על אפי כל ארעא ואיתמנעו מלמבני קרתא: על כן קרא שמה בבל ארי תמן בלבל יי לישן כל ארעא ומתמן בדרעינון יי על אפי כל ארעא:

איליז תולדת שם שם בר מאתת שנין ואוליד ית ארפכשד תרתין שנין בתר ט טופנא: וחיא שם בתר דאוליד ית ארפכשד חמש מאה שנין ואוליד בנין ובנן:

וארפכשד חיא חמש ושתין שנין ואוליד ית שלח: וחיא ארפכשד בתר דאוליד ית שלח תלת מאה ארבע שנין ואוליד בנין ובנן:

ושלח חיא תלתין שנין ואוליד ית עבר: וחיא שלח בתר דאוליד ית עבר ארבע מאה ותלתין שנין ואוליד בנין ובנן:

ונחיא עבר תלתין ואוליד ית פלג: וארבע שנין ואוליד ית פלג ארבע מאה ותלתין שנין ואוליד בנין ובנן:

ונחיא פלג תלתין שנין ואוליד ית רעו: וחיא פלג בתר דאוליד ית רעו מאתן ותשע שנין ואוליד בנין ובנן:

וחיא רעו תלתין ושתין שנין ואוליד ית שרוג: וחיא רעו בתר דאוליד ית שרוג מאתן ושבע שנין ואוליד בנין ובנן: וחיא שרוג תלתין שנין ואוליד ית נחור:

וחיא שרוג בתר דאוליד ית נחור מאתן שנין ואוליד בנין ובנן: וחיא נחור עשרין ותרתין שנין ואוליד ית תרח: וחיא נחור בתר דאוליד ית תרח תשע מאה ותשע עשרי שנין ואוליד בנין ובנן:

וחיא תרח שבעין שנין ואוליד ית אברם ית נחור ית הרן: ואילין תולדת תרח תרח אוליד ית אברם ית נחור ית הרן והרן אוליד ית לוט:

ומית הרן על אפי תרח אבוהי באראע ילודתהון באור דכסדאי: ונסיב אברם ונחור לנשין נחור שום איתת אברם ושום אינת הרן אבוהון דמלכה ואבוהון דיסכה: והות שרי עקרה לית לה ולד: ודבר תרח ית אברם ברי ית לוט בר הרן בר ברי וית שרי כלתיה אינת אברם ברי ונפקו עמהון מאורא דכסדאי למיזל לארעא דכנען ואתו עד חרן ויתיבו תמן:

והוו יומי תרח מאתן חמשין ותשע שנין ומית תרח בחרן:

לחמד. לשחר ידיו: מן נמרן. מלך יבוסי ומשם למדנו שהיה ירושלים שלו: ומגוים. שבאו עליו: ושם כל בשבטים. ראשון לעבד ידיעני: נמרן כמו מן נמרן. חזונו נמרן: בני ראמה וכוש כמו רעמה וכוש. ל. ארוכים. ל. שלים. ל. כותאים. ל. ניבדים

לחמד: ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם לבלתי נפוץ על פני כל הארץ: וירד יהוה לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם: ויאמר יהוה הן עם אחד ושפה אחת לכלם וזה החלם לעשות ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות: הבה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו: ויפץ יהוה אתם משם על פני כל הארץ ויחדלו לבנת העיר: על כן קרא שמה בבל כי שם בלל יהוה שפת כל הארץ ומשם הפיצם יהוה על פני כל הארץ: פ

אלה תולדת שם שם בן מאת שנה ויולד את ארפכשד שנתים אחר המבול: ויחי שם אחרי הולידו את ארפכשד חמש מאות שנה ויולד בנים ובנות: פ

וארפכשד חי חמש ושלשים שנה ויולד את שלח: ויחי ארפכשד אחרי הולידו את שלח שלש שנים וארבע מאות שנה ויולד בנים ובנות: פ

ושלח חי שלשים שנה ויולד את עבר: ויחי שלח אחרי הולידו את עבר שלש שנים וארבע מאות שנה ויולד בנים ובנות: פ

עבר ארבע ושלשים שנה ויולד את פלג: ויחי עבר אחרי הולידו את פלג שלש מאות שנה ויולד בנים ובנות: פ

לך לך ולעטרך ועם תשבר

לגי׳ ר׳ משה הכהן ורס׳ לך לך

פלג. בימיו נבלבלו הלשונות ונחלקו לשבעים לשון ונתפזרו בכל הארץ ונקרא שמו פלג לפי שבימיו נפלגה הארץ: ויקטן. בימיו נולד יקטן ולפי שהיה גדול בתורה נקרא שמו על שם שהיו כל העולם שואבים ממנו עצה כמו שנאמר (בראשית מא) ואל יקטן אחיך: ויקטן את אלמודד וגו׳. ולמה נזכרו כאן כל השמות האלה ולא נזכרו בשאר מקומות אלא לומר שכל אלו היו גדולים בתורה ולא נזכרו אלא לשבחם:

ויחי פלג שלשים שנה ויולד את רעו: ויחי פלג אחרי הולידו את רעו תשע שנים ומאתים שנה ויולד בנים ובנות: פ

ויחי רעו שתים ושלשים שנה ויולד את שרוג: ויחי רעו אחרי הולידו את שרוג שבע שנים ומאתים שנה ויולד בנים ובנות: פ

ויחי שרוג שלשים שנה ויולד את נחור: ויחי שרוג אחרי הולידו את נחור מאתים שנה ויולד בנים ובנות: פ

ויחי נחור תשע ועשרים שנה ויולד את תרח: ויחי נחור אחרי הולידו את תרח תשע עשרה שנה ומאת שנה ויולד בנים ובנות: פ

ויחי תרח שבעים שנה ויולד את אברם את נחור ואת הרן: ואלה תולדת תרח תרח הוליד את אברם את נחור ואת הרן והרן הוליד את לוט: וימת הרן על פני תרח אביו בארץ מולדתו באור כשדים: ויקח אברם ונחור להם נשים שם אשת אברם שרי ושם אשת נחור מלכה בת הרן אבי מלכה ואבי יסכה: ותהי שרי עקרה אין לה ולד: ויקח תרח את אברם בנו ואת לוט בן הרן בן בנו ואת שרי כלתו אשת אברם בנו ויצאו אתם מאור כשדים ללכת ארצה כנען ויבאו עד חרן וישבו שם: ויהיו ימי תרח חמש שנים ומאתים שנה וימת תרח בחרן:

סגי בשלהי סט מאי שלה לוט

פרשה

ויאמר יהוה אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ

ואמר אל אברם אשוא לך מארעך וממולדתיך

ואברהם גלי קמיה דמלכא ידיע כל כשדאי ואברהם גלי קמיה דמלכא ידיע כל כשדאי ואברהם מלכא כשדאי הוה ואברהם מלכא כשדאי הוה ואברהם מלכא כשדאי הוה

ואחר מאחר לפי שהלך עמו לא חסר כי כן כתוב ויפרד לוט מעליו ועוד לעברו ואחר הוא מלשון אחרי תלכו: מבית לי. יחיד: וכוסם. מקום וכן כי היה רכוסם רכי: מבריך. רכוס: ומקללך. יחיד: וכוסם. מקום וכן כי היה רכוסם רכי: ויאמר ה' אל אברם. לפי שהיה מתיירא שמא יאמר לו שהלך עם לוט ונטל ממונו לכך נאמר לו לך לך מעליו: מארצך. שלא יאמר לו שהלך עם לוט בשביל ממונו: וממולדתך. שלא יאמר לו שהלך עם לוט בשביל בניו: ומבית אביך. שלא יאמר לו שהלך עם לוט בשביל שהיה בנו של אחיו: אל הארץ. שלא יאמר לו שהלך עם לוט בשביל שהיה מכיר את הארץ: אשר אראך. ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה: מברכיך. כל המברכך יהא ברוך ומקללך אארור: ונברכו בך כל משפחות האדמה. יברכו זה את זה באומרם יתברכך אלהים כאברהם ובזרעך: ויאמר אברם כאשר דבר אליו יהוה וילך אתו לוט ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן: ויקח אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחרן ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען: ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם עד אלון מורה והכנעני אז בארץ: וירא יהוה אל אברם ויאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת ויבן שם מזבח ליהוה הנראה אליו: ויעתק משם ההרה מקדם לבית אל ויט אהלה בית אל מים והעי מקדם ויבן שם מזבח ליהוה ויקרא בשם יהוה: ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה: ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה לגור שם כי כבד הרעב בארץ: ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה ויאמר אל שרי אשתו הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את: והיה כי יראו אתך המצרים ואמרו אשתו זאת והרגו אתי ואתך יחיו: אמרי נא את אחתי את למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך: ויהי כבוא אברם מצרימה וירא המצרים את האשה כי יפה הוא מאד: וירא אתה שרי פרעה

ויהללו אותה אל פרעה ותקח האשה בית פרעה: ולאברם היטיב בעבורה ויהי לו צאן ובקר וחמרים ועבדים ושפחות ואתנת וגמלים: וינגע יהוה את פרעה נגעים גדלים ואת ביתו על דבר שרי אשת אברם: ויקרא פרעה לאברם ויאמר מה זאת עשית לי למה לא הגדת לי כי אשתך הוא: למה אמרת אחתי היא ואקח אתה לי לאשה ועתה הנה אשתך קח ולך: ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אתו ואת אשתו ואת כל אשר לו: ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו וכל אשר לו ולוט עמו הנגבה: ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב: וילך למסעיו מנגב ועד בית אל עד המקום אשר היה שם אהלה בתחלה בין בית אל ובין העי: אל מקום המזבח אשר עשה שם בראשנה ויקרא שם אברם בשם יהוה: וגם ללוט ההלך את אברם היה צאן ובקר ואהלים: ולא נשא אתם הארץ לשבת יחדו כי היה רכושם רב ולא יכלו לשבת יחדו: ויהי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה לוט והכנעני והפרזי אז ישב בארץ: ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה בני ובינך ובין רעי ובין רעיך כי אנשים אחים אנחנו: הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי אם השמאל ואימינה ואם הימין והשמאלה: וישא לוט את עיניו וירא את כל ככר הירדן כי כלה משקה לפני שחת יהוה את סדם ואת עמרה כגן יהוה

ושבחו יפה לפרעה ואחר כך אתה לבית פרעה: ולאברם היטיב בעבורה ויהי לו צאן ובקר וחמרים ועבדים ושפחות ואתנות וגמלים: ויגע יהוה את פרעה נגעים גדולים ואת ביתו על עסק שרי אשת אברם: ויקרא פרעה לאברם ויאמר מה זאת עשית לי למה לא הגדת לי כי אשתך היא: למה אמרת אחתי היא ואקח אתה לי לאשה ועתה הנה אשתך קח ולך: ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אתו ואת אשתו ואת כל אשר לו: ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו וכל אשר לו ולוט עמו הנגבה: ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב: וילך למסעיו מנגב ועד בית אל עד המקום אשר היה שם אהלה בתחלה בין בית אל ובין העי: אל מקום המזבח אשר עשה שם בראשנה ויקרא שם אברם בשם יהוה: וגם ללוט ההלך את אברם היה צאן ובקר ואהלים: ולא נשא אתם הארץ לשבת יחדו כי היה רכושם רב ולא יכלו לשבת יחדו: ויהי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה לוט והכנעני והפרזי אז ישב בארץ: ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה בני ובינך ובין רעי ובין רעיך כי אנשים אחים אנחנו: הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי אם השמאל ואימינה ואם הימין והשמאלה: וישא לוט את עיניו וירא את כל ככר הירדן כי כלה משקה לפני שחת יהוה את סדם ואת עמרה כגן יהוה

ואחר מאחר לפי שהלך עמו לא חסר כי כן כתוב ויפרד לוט מעליו ועוד לעברו ואחר הוא מלשון אחרי תלכו: מבית לי. יחיד: וכוסם. מקום וכן כי היה רכוסם רכי: מבריך. רכוס: ומקללך. יחיד: וכוסם. מקום וכן כי היה רכוסם רכי: ויאמר ה' אל אברם. לפי שהיה מתיירא שמא יאמר לו שהלך עם לוט ונטל ממונו לכך נאמר לו לך לך מעליו: מארצך. שלא יאמר לו שהלך עם לוט בשביל ממונו: וממולדתך. שלא יאמר לו שהלך עם לוט בשביל שהיה בנו של אחיו: אל הארץ. שלא יאמר לו שהלך עם לוט בשביל שהיה מכיר את הארץ: אשר אראך. ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה: מברכיך. כל המברכך יהא ברוך ומקללך אארור: ונברכו בך כל משפחות האדמה. יברכו זה את זה באומרם יתברכך אלהים כאברהם ובזרעך: ויאמר אברם כאשר דבר אליו יהוה וילך אתו לוט ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן: ויקח אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחרן ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען: ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם עד אלון מורה והכנעני אז בארץ: וירא יהוה אל אברם ויאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת ויבן שם מזבח ליהוה הנראה אליו: ויעתק משם ההרה מקדם לבית אל ויט אהלה בית אל מים והעי מקדם ויבן שם מזבח ליהוה ויקרא בשם יהוה: ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה: ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה לגור שם כי כבד הרעב בארץ: ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה ויאמר אל שרי אשתו הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את: והיה כי יראו אתך המצרים ואמרו אשתו זאת והרגו אתי ואתך יחיו: אמרי נא את אחתי את למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך: ויהי כבוא אברם מצרימה וירא המצרים את האשה כי יפה הוא מאד: וירא אתה שרי פרעה

ויהללו אותה אל פרעה ותקח האשה בית פרעה: ולאברם היטיב בעבורה ויהי לו צאן ובקר וחמרים ועבדים ושפחות ואתנת וגמלים: ויגע יהוה את פרעה נגעים גדלים ואת ביתו על דבר שרי אשת אברם: ויקרא פרעה לאברם ויאמר מה זאת עשית לי למה לא הגדת לי כי אשתך הוא: למה אמרת אחתי היא ואקח אתה לי לאשה ועתה הנה אשתך קח ולך: ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אתו ואת אשתו ואת כל אשר לו: ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו וכל אשר לו ולוט עמו הנגבה: ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב: וילך למסעיו מנגב ועד בית אל עד המקום אשר היה שם אהלה בתחלה בין בית אל ובין העי: אל מקום המזבח אשר עשה שם בראשנה ויקרא שם אברם בשם יהוה: וגם ללוט ההלך את אברם היה צאן ובקר ואהלים: ולא נשא אתם הארץ לשבת יחדו כי היה רכושם רב ולא יכלו לשבת יחדו: ויהי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה לוט והכנעני והפרזי אז ישב בארץ: ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה בני ובינך ובין רעי ובין רעיך כי אנשים אחים אנחנו: הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי אם השמאל ואימינה ואם הימין והשמאלה: וישא לוט את עיניו וירא את כל ככר הירדן כי כלה משקה לפני שחת יהוה את סדם ואת עמרה כגן יהוה

ויהללו. הלכו הלוך הרוח ושבחו אותה על הסתר ואחז ריח להגנם ויקרא הללוי. מהכתוב הכתוב הנוקד אם לא נתכוון ויקרא הללוי. וישבו אנשי סדם כי רעים הם ואין להם תורה ומצות ולא ידעו מה הוא הטוב והישר ולא ידעו מה הוא הרע והרשע. ומפני שהיו רעים לה' מאד לא נתן להם תורה ומצות כי אם לבני נח שהם שבע מצות ולכן נאמר בהם שהיו רעים וחטאים לה' מאד. ואין ספק שהיו עובדים עבודה זרה ומגלים עריות ושופכים דמים

אבן עזרא

כארץ ה"ס כנען כארץ מצרים. לא כארץ מצרים הוא. כארץ ישראה לעולם. ושוחה בארץ ציה. נפשי בארץ ציה: ואנשי ר"ם ור"ס ואנשי סדם. ואנשי קיני עמו. ואנשי הבדי יחדיו. ואנשי ר"ס ור"ס ואנשי סדם רעים. ושבי אנשי בעדות. וחמשים צדיקים. וחמשים אנוש.

כארעא דכנען: ו וַיַּעֲבֹר אַבְרָם בָּאָרֶץ עַד מְקוֹם שְׁכֶם עַד אֵלוֹן מוֹרֶה וְהַכְּנַעֲנִי אָז בָּאָרֶץ: ז וַיֵּרָא יְהוָה אֶל אַבְרָם וַיֹּאמֶר לְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה הַנִּרְאֶה אֵלָיו: ח וַיַּעְתֵּק מִשָּׁם הָהָרָה מִקֶּדֶם לְבֵית אֵל וַיֵּט אָהֳלֹה בֵּית אֵל מִיָּם וְהָעַי מִקֶּדֶם וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה: ט וַיִּסַּע אַבְרָם הָלוֹךְ וְנָסוֹעַ הַנֶּגְבָּה: י וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיְמָה לָגוּר שָׁם כִּי כָבֵד הָרָעָב בָּאָרֶץ: יא וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לָבוֹא מִצְרָיְמָה וַיֹּאמֶר אֶל שָׂרַי אִשְׁתּוֹ הִנֵּה נָא יָדַעְתִּי כִּי אִשָּׁה יְפַת מַרְאֶה אָתְּ: יב וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֹתָךְ הַמִּצְרִים וְאָמְרוּ אִשְׁתּוֹ זֹאת וְהָרְגוּ אֹתִי וְאֹתָךְ יְחַיּוּ: יג אִמְרִי נָא אֲחֹתִי אָתְּ לְמַעַן יִיטַב לִי בַעֲבוּרֵךְ וְחָיְתָה נַפְשִׁי בִּגְלָלֵךְ: יד וַיְהִי כְּבוֹא אַבְרָם מִצְרַיְמָה וַיִּרְאוּ הַמִּצְרִים אֶת הָאִשָּׁה כִּי יָפָה הִוא מְאֹד: טו וַיִּרְאוּ אֹתָהּ שָׂרֵי פַּרְעֹה וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ אֶל פַּרְעֹה וַתֻּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פַּרְעֹה: טז וּלְאַבְרָם הֵיטִיב בַּעֲבוּרָהּ וַיְהִי לוֹ צֹאן וּבָקָר וַחֲמֹרִים וַעֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וַאֲתֹנֹת וּגְמַלִּים: יז וַיְנַגַּע יְהוָה אֶת פַּרְעֹה נְגָעִים גְּדֹלִים וְאֶת בֵּיתוֹ עַל דְּבַר שָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם: יח וַיִּקְרָא פַרְעֹה לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר מַה זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי לָמָּה לֹא הִגַּדְתָּ לִּי כִּי אִשְׁתְּךָ הִוא: יט לָמָּה אָמַרְתָּ אֲחֹתִי הִוא וָאֶקַּח אֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה וְעַתָּה הִנֵּה אִשְׁתְּךָ קַח וָלֵךְ: כ וַיְצַו עָלָיו פַּרְעֹה אֲנָשִׁים וַיְשַׁלְּחוּ אֹתוֹ וְאֶת אִשְׁתּוֹ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לוֹ:

כארעא דמצרים סגי לאגערא: ובחר לה לוט ית כל בקעת ירדנא ונגיד לוט בקדמיתא ואתפרשו גבר מלות אחוהי: אברם יתיב בארעא דכנען ולוט יתיב בקירוי מישרא ופרס עד סדום: והאינון דכסותהון בישין בסגופתהון וחייבין בגופיהון קדם יי לחדא: ויי אמר לאברם בתר דאתפרש לוט מיניה זקוף כען עינך וחזי מן אתרא דאנת תמן צפונית ודרומית ומערבית ומדנחא: ארום כל ארעא די את חזי לך אתננה לך ולבנך עד עלמא: ואשוי ית בנך סגיאין כעפרא דארעא כמאי דיכלית איניש למנא ית עפרא אוף בנך לא יתמנון: קום התהלך בארעא לארכה ולפותיה ארי לך אתננה: ופרס אברם משכניה ואתי ויתיב במישרי ממרא די בחברון ובנא תמן מדבחא קדם יי:

וחוה ביומי אמרפל מלכא דבבל ארויך מלכותא דיליה לעובדא מלכא דעמורה ומלכא דאדמה ומלכא דצבויים ומלכא דבלע הוא צוער: כל אלה חברו עמק השדים הוא ים המלח: תריסר שנין פלחו ית כדרלעומר ובשנת תלת עשרה מרדו: ובארבסר שנין אתא כדרלעומר ומלכיא די בעשתרות קרנים ואת דזמזמיא דבנהמתא ואת אימיא דבשוה קריתים ואת דחורייא בטורא דשעיר עד מישר פארן די דכסיך על מדברא: ותבו ואתו לסטרא די מי בתברון ובנאו

ישמעאל: ויסגא מן ה' אשר אל אברהם אחיו. בעשרון ויסגא כל אשר. ובקעו ויד כל בארץ ישראל. חארץ ית כל בסגי ריבא: לשנות את ה' כל בסגי ריבא: יואב בן צרויה והאל לשנות עמו קן חדש. הלא אני אשרוך ויסגא כל בסגי ריבא: ויד ביש ה' על ויד ביש אשראל. אלף. יחזקם. שמעו השמים. אחשדרפנים. ויד ביש ה' על לא בסגי ריבא. אשראל ה' בשקים ובזין קדמוהי לית ביש ה' בישא את ביש ה' על אשראל ל'. שמן ל'. ואשר לא ל'. עשר ל'. יחאב ל'. שלים ל'. כל בשראת פרסה ל'. פרוב אשן אשר ל'. ואשר לא ל'. ואשר לה ל'. עשר ל'. ויאב ל'. ושמים ל'. וכל בשראת פרסה ל'. פרוב ארן ואשר ל'. ואשרים ב' מל ואל ואת חשרים כשוח. ואשרו יחזקאל: את כל שדה אשר אברך: ואשרים ב' מל' כו' אלה ואברו: ויעשו אחם מלחמה. ואשרים בשדות:

רשי

כארץ מצרים: לשרעים: בחלב כמר של כשר. ומדרש אגדה אחרינא לעברו על פתח סכותו מסכת הרוצח: כנגד. מיסר כתרגומו: ויקדם: נפש תלמד לו בשבת מלמד שמחללין עליו את השבת: ולך לך. נטה להלן: רעים. לשון הרס ויזק קל: ויוכח. לשון תוכחות: ויאמר ה' אל אברם. לך מאצלך ומארצך ומבית אביך: אל הארץ. אשר אראך: ואעשך לגוי. ולא אמר היכן אעשך לגוי: ואברכך. ולא אמר היכן אברכך: ואגדלה שמך. ולא אמר היכן אגדלה שמך: והיה ברכה. ולא אמר היכן תהיה ברכה: אברכה. בחרן: ומקללך. בדרך: ונברכו בך. בחרן: כל משפחות האדמה. בחרן: ואאורה. בדרך: ויסע משם. מחרן: ההרה. שם נגלה לו: קדמה. שם נגלה לו: ויבן שם מזבח. שם נגלה לו: ויקרא בשם ה'. שם נגלה לו: ויסע. מחרן: הלוך ונסוע. מחרן: הנגבה. חברון: וירד אברם. מחברון: מצרימה. שם נגלה לו: לגור שם. שם נגלה לו: כי כבד הרעב. שם נגלה לו: ויהי כאשר הקריב. שם נגלה לו: לבוא מצרימה. שם נגלה לו: ויאמר אל שרי. שם נגלה לו: הנה נא ידעתי. שם נגלה לו: כי אשה יפת מראה את. שם נגלה לו: והיה כי יראו. שם נגלה לו: אמרי נא. שם נגלה לו: למען ייטב לי. שם נגלה לו: בעבורך. שם נגלה לו: וחיתה נפשי. שם נגלה לו: בגללך. שם נגלה לו: ויהי כבוא. שם נגלה לו: ויראו. שם נגלה לו: ויהללו. שם נגלה לו: ותקח. שם נגלה לו: ולאברם היטיב. שם נגלה לו: בעבורה. שם נגלה לו: ויהי לו. שם נגלה לו: צאן. שם נגלה לו: ובקר. שם נגלה לו: וחמרים. שם נגלה לו: ועבדים. שם נגלה לו: ושפחות. שם נגלה לו: ואתנות. שם נגלה לו: וגמלים. שם נגלה לו: וינגע ה'. שם נגלה לו: נגעים. שם נגלה לו: גדלים. שם נגלה לו: ואת ביתו. שם נגלה לו: על דבר. שם נגלה לו: שרי. שם נגלה לו: אשת אברם. שם נגלה לו: ויקרא. שם נגלה לו: מה זאת. שם נגלה לו: עשית לי. שם נגלה לו: למה לא. שם נגלה לו: הגדת לי. שם נגלה לו: כי אשתך. שם נגלה לו: היא. שם נגלה לו: ואקח. שם נגלה לו: אותה לי. שם נגלה לו: לאשה. שם נגלה לו: ועתה. שם נגלה לו: הנה אשתך. שם נגלה לו: קח. שם נגלה לו: ולך. שם נגלה לו: ויצו. שם נגלה לו: עליו. שם נגלה לו: אנשים. שם נגלה לו: וישלחו. שם נגלה לו: אותו. שם נגלה לו: ואת אשתו. שם נגלה לו: ואת כל. שם נגלה לו:

אבן עזרא

ויפצלוט מקץ. כי מרוב תשרב בהתגל: ויאהל. נטה להלן: רעים. לשון הרס ויזק קל: גם זה יוד כי ואינן לה החזיק: לך לך מתקבה. ברבוד וכן התן לוחם על ירכם ממצרי ופה כל כי אלהי ממרא בחברון היה: מלך גוי. סם מדיל כמו שלום כי סופן הבירה תרעין היה בתוכה לוחלך נוים ולה הזכירם והטעם כי הם לחרי מהמבשרי ומטורייהם: חברו. מהבקע הקול: המריס. כמו ועודית לוחם במדבר וסם בשר רגלי כתרו פתי פתים: ושמך. מוסך עצמו ואח שמו כמו אשמלך בהלך תוכיחני וכן הוא שמיך יי ולעם עמרה בשלם עמרה כמו כי פסח יי עשה ולבלל פרי שלם חבר ושיבו ויכח ושיעשו ולמלאים. מכל הרוחות לוחם יחזק לבו ויחשב מהרפלי מהם מתים: לחיתים. סם מהם לחיתם: בחברם. מהבקע ואיזהו כמו ברכים מן בעלות הלאם כמו ויכרת ומי מבשר ויכרת ברית: ויחלק. כתרגומו ויחזק: ויהי ביום. מלחמה: ויכם. כתרגומו ויזק: ויהי כדרלעומר. בהתים. כתרגומו ויהי כדרלעומר: ויהיקיני ליחזיקם חזק תחזיק בחרבי עליכם ובן והרק חנית ושבר חנית: ויכו. כתרגומו ויזק: כל זה לשון מחבר לחזק ולהתחזק והוא לשון ה התלמוד ויכתוב הכתוב כאלו עשו כן: ויסבו. כתרגומו ויזק: ויכו. כתרגומו ויזק: ויצאו. כתרגומו ויזק: ויפגעו. כתרגומו ויזק: ויכו. כתרגומו ויזק: ויכו. כתרגומו ויזק: ויכ

אבן עזרא

הריחותי ידי. מכאשה כתו כי
תפל על מים ידי. ועשם על
עליון כי הנה נפעלתיו נפעם
מברכיני זה הכתוב. ואם מחוט
מחתו יתפרש על כנר. מיתר.
השור הקיבור הגעל. אך בלעדי.
לשון לקחו והוא מלאכו עבדיו
בתורה. מראית הכבוהה.
ועשם תכני מגן לך תכני הייתי
מגן לך והצלתיך תיד האלכים
גם תתן לך מכר מ:דכה ויחך
להושיע בן לחיך בתתי תעש
ובשבת עלי. ויד שירוי כיוד
לכזרי ובר מחלת עריכים יהי
והעשם כלשון תמי התתנם ו
מגן בתי. על משקל מכם
והוא תפעלי הכפל מגזרת מדק
בו כעשם דבון. וכן מוסך
בעיתו ואחר כתו כן הוא וכן
מגן בתי הוא כן דמשק אליעזר
ו תחעך. כתו לאחר בעבור
היותו יוכי בדקה. כתו
ובדקה תהים לנו ובדין ותסמכו
לחיים רק בדברי קדמוניו זל
דרך בדקה אחרת. לשון
הוכחתיך תוכר כמדים. לשר
כי פרשתיך לך כאחרת פם כ
כאשר פרשתי ולא כאחר כאחרן
ואברהם הלחין בשם כי בנו
ירמנו על ירוש הלר בקש אחת
כאשר עשה בגשון ושר כי בשם
מכוכות אשם מיהיה הדבר בלח
תקיבי כלל כל נכוחות הם על
תקני והם לא חטו לאברהם
בעבור מקום לנרו ולתן ברית
בין מעולם. ים לותרי ב:מש
והיכר בעיני בת מלם בכים
וחול. הוא הכבם הגדול.
ובזבל. בן יונה כי מלה לבדם
הזכרים בבהמה ובשף השלו
ולא קיבן. ויבתר. חתבם
והקרידם וכתונו על הרי בתר
בין בתריו. ויתן לים בתרו.
דש כי מלת לים כמו בעל. וכן
לים מלחמה והלים בגדיל ומי
כעל כמו עבם הדבר וכן לים
בלשון ממוך גם כן בחיות
ובוריעת לחם לל לחותם בתן
בתר כל לים לקרות רעהו כי
הבהמה והחיה מביס הלה
הבשר ולא בתר. התור והבזל
כי כפור מם כלל. והעיט וכן העיט בעטע כתלתי: על

אור הדברים האלה ג' ום' הדברי'. כשך חבת. גדל הבדך אחשורש: אדני"ד בתורה ום' מה
תתן לי. כמה אדע. אתה הראלות. אל תשחת עכך מחלתך. ושאר אדני"ם יה"ו אלהים
בראשית יצא נבא יצא ום' מדבר ה' אליו ואמר. וכל שאר אור"ו יצא נבב יצא ום' ויאמר משה אל

אריתי ידי בעלו קנים יי אל
עליון קנה
שמים וארץ: אם מחוט ועד שרוך
נעל ואם אקח ככל אשר לך ולא
תאמר אני העשרתי את אברם:
בלעדי רק אשר אכלו הנערים וחלק
האנשים אשר הלכו אתי ענר
אשכל וממרא הם יקחו חלקם:
ס אחר הדברים האלה
היה דבר יהוה אל אברם במחזה
לאמר אל תירא אברם אנכי מגן לך
שכרך הרבה מאד: ויאמר אברם
אדני יהוה מה תתן לי ואנכי
הולך ערירי ובן משק ביתי הוא
דמשק אליעזר: ויאמר אברם
הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי
יורש אתי: והנה דבר יהוה אליו
לאמר לא יירשך זה כי אם אשר
יצא ממעיך הוא יירשך: ויוצא
אתו החוצה ויאמר הבט נא
השמימה וספר הכוכבים אם תוכל
לספר אתם ויאמר לו כה יהיה זרעך
והאמן ביהוה ויחשבה לו צדקה
ויאמר אליו אני יהוה אשר
הוצאתיך מאור כשדים לתת לך
את הארץ הזאת לרשתה: ויאמר
אדני יהוה במה אדע כי אירשנה:
ויאמר אליו קחה לי עגלה
משלשת ועז משלשת ואיל משלש
ותר וגוזל: ויקח לו את כל
אלה ויבתר אתם בתוך ויתן איש
בתרו לקראת רעהו ואת
הצפר לא בתר: ויהד

אור"ו קח את ובזבחתה. הנה עם יצא ממצרים. ויוצא ממכל"א וס' כו בספר רבתי. והארצה ה' וס' כו
בספר רבתי. השמימה לא וס' כו בספר רבתי. והשבה לו וכה. והשבה לו וכה. והשבה עלי.
בתה ס' קטן וס' כו בספר רבתי. בתוך ה' וס' הבתר אותם. וכדותם מחלי לעיר. והו לישראל בתוך. ושם
לפ"ד אחד. ובתוקשים והבשדים. ואת העפור ג' וס' ואת תעפור לא בתר. את העפר הזה יקח
אותה. ולקח את עין האדני. העיט ל' בקבן וכ' מחה וס' ודרד העט על תגורים. נקן עליו העיט. העט
שבעט נחלתי ב' בפסוק אחלין ל' פתוח:

אבן עזרא

על הפגרים. על הנתחים: ויפב. למען נמיל הפרחה כתו ופב ורחו למען תיכה
דור בן יום לכתיפה ואין מכניסין לעזרה מן המחים עד סיבה מלך המחים: והנה
אימה וגו'. רמז לגזרות ומוסך על גלויות: כי גר יהיה זרעך. מפטלה יפיח שר
מיצרים על מתגברים לרבוב מלחמה מפח כמו: כיעך בן בפים מפח כפנור
יעקב ומקב כפנדד ל
למצרים לתתר יתי מכי
תגדלי מלפים ומלת
מה תריעלי וכתיבו
קלת תימודי מצרים
היה כתחמה מהיתו
על תמה מה
כם כיאור מתגברים
לתן לתח מוכת תלת
מלם מלת ויתמים
ולתח בריך לאופרת
מתן כל המכים. מחי
קיצת לתי לתיעמדת
מתה: בתל לת לתם.
ולא כתל בלרן מבני
לתלת להם ומסבולר
יפתיך ויגר בגדר
ויפקבר בתרן הם
לגור בתרן בתנו:
לרבות תלכבר מלכיות
מלתה הן בלים על ם
מפעבדו תיעמ"ר ין
תכני. בעמר מכות:
גדולים גדול. כתתתן
גדול כתו מ' והכבו
לתתגברים: ולתח
תבא ם תפתיך. תלת
יפתח כל תלה: תל
לתבתיך. לבני שבני
עיך וחל למיך מעמד
ניח תמוכה: בכתו
בתיבה טובה. כתתו
פתגם ממעמל ת
תמול בתיו ולת יבת
עמו לתיבות: רשע
בתיו. ולפיכך תת
חתם בכם קדר תכו
ובו בוסם תרר עמו:
לתחר
פגוע. לתפגרים יהיו
מם בלמה דרומה:
והרבתי ימותו לתרך תחרך כמבן היה תדבר פתו ובריית זו
כרכתי לתת לך תת תחרך תחתת לבתרתה וכן היה ישקב בלה לתפרי בת תתבוב
דוד ותיו יהודים מרץ ויחברון ולכב בן תחברון תבתי תחרך היה: כי לה מלם שן
התתורי. להיות תמקלה תלרבו שי לתיו זתן תלים בתרב תלותה שי
מתיפלו תלתה בתלתה בתלתה תקיבה: ויהי תמתם בתה. כתו ויהי
תם מריקים פן תם ויהי תם תקבים הים בלתר ויהי דבר זה: תמתם בתה.
מקשה: על תה יהי. ויהם יקר עתן וגו'. רמז לו מיבלו תלבישת
בגדהם. בתה. שתתו לתעלה לכך תחת תבתר תפרי תיה תבתר כמבן תלף היה תבתר כן תהרי ויהי תמתם לבה תתקן
תבר עתן לתתר תכלן תיקה מיל בבל תיבה לתן תיבה בבל תיבה לתן תיקה בתלתה לתן עתה לבתר ותבבן תת
תבן מבתי תתיבתי ובתבתה בתלתה לתן עם תבתן תבתיבתי ותבבתך תת תבה: לרתבך בתי
בתלתה תבר תבתי תבתי תבתי

אבן עזרא

אבן עזרא

פרשת וירא אליו

תועי

פרשה

ואתגלי

וירא

רשי

ויקח אברהם את חגר ואת ישמעאל

ויאמר אברהם אל האלהים לו ישמעאל יחיה לפניך

ויאמר אלהים אבל שרה אשתך ילדת לך בן וקראת את שמו יצחק והקמתי את בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחריו

וישמעאל שמעתיך הנה ברכתי אתו והפריתי אתו והרביתי אתו במאד מאד שנים עשר נשיאם יוליד ונתתיו לגוי גדול

ואת בריתי אקים את יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה בשנה האחרת

ויכל לדבר אתו ויעל אלהים מעל אברהם

ויקח אברהם את ישמעאל בנו וגו' ואת כל ילידי ביתו

וישמעאל בנו בן שלש עשרה שנה בהמלו בשר ערלתו

ויאמר שוב אשוב אליך כעת חיה

ותהי לשרה בן לאברהם

ותאמר שרה צחוק עשה לי אלהים כל השומע יצחק לי

ותאמר מי מלל לאברהם שרה היניקה בנים כי ילדתי בן לזקניו

ויגדל הילד ויגמל

ויאמר אברהם לשרה הנה בנך

ותאמר גרש האמה הזאת ואת בנה

וישכם אברהם בבקר ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר

ותלך ותתע במדבר באר שבע

ויכלו המים מן החמת ותשלך את הילד תחת אחת השיחים

וישמע אלהים את קול הנער

ויאמר לה מה לך הגר אל תיראי כי שמע אלהים אל קול הנער

קומי שאי את הנער והחזיקי את ידך בו כי לגוי גדול אשימנו

ויפקח אלהים את עיניה ותרא באר מים

ותלך ותמלא את החמת מים ותשק את הנער

ויהי אלהים את הנער וישכן במדבר ויהי רבה קשת

וישב במדבר פארן ותקח לו אמו אשה מארץ מצרים

ויהי בעת ההיא ויאמר אבימלך ופיכל שר צבאו אל אברהם לאמר אלהים עמך בכל אשר אתה עשה

ועתה השבעה לי באלהים הנה אם תשקר לי ולנכדי ולניני כחסד אשר עשיתי עמך תעשה עמדי ועם הארץ אשר גרת בה

ויאמר אברהם אנכי אשבע

והוכיח אברהם את אבימלך על אדות באר המים אשר גזלו עבדי אבימלך

ויאמר אבימלך לא ידעתי מי עשה את הדבר הזה וגם אתה לא הגדת לי וגם אני לא שמעתי בלתי היום

ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית

ויצב אברהם את שבע כבשות הצאן לבדם

ויאמר אבימלך אל אברהם מה העצת הכבשות האלה אשר הצבת לבדנה

ויאמר כי את שבע כבשות תקח מידי בעבור תהיה לי עדה כי חפרתי את הבאר הזאת

על כן קרא למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם

ויכרתו ברית בבאר שבע

ויקם אבימלך ופיכל שר צבאו וישבו אל ארץ פלשתים

ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם יי אל עולם

ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים

ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני

ויאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המריה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך

וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמרו ויקח את שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עולה ויקם וילך אל המקום אשר אמר לו האלהים

ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחק

ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם

ויקח אברהם את עצי העולה וישם על יצחק בנו ויקח בידו את האש ואת המאכלת וילכו שניהם יחדו

ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הנה האש והעצים ואיה השה לעולה

ויאמר אברהם אלהים יראה לו השה לעולה בני וילכו שניהם יחדו

ויבאו אל המקום אשר אמר לו האלהים ויבן שם אברהם את המזבח וערך את העצים ועקד את יצחק בנו וישם אתו על המזבח מלמעלה לעצים

וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחט את בנו

ויקרא אליו מלאך יי מן השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני

ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני

וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעולה תחת בנו

ויקרא אברהם שם המקום ההוא יי יראה אשר יאמר היום בהר יי יראה

ויקרא מלאך יי אל אברהם שנית מן השמים

ויאמר בי נשבעתי נאם יי כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך

כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו

והתברכו בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמעת בקולי

וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחד אל באר שבע וישב אברהם בבאר שבע

ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם הוא בנים לנחור אחיך

את עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם

ואת כשד ואת חזו ואת פלדש ואת ידלף ואת בתואל

ובתואל ילד את רבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם

ופילגשו ושמה ראומה ותלד גם היא את טבח ואת גחם ואת תחש ואת מעכה

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה

ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה

ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר

גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני

ויענו בני חת את אברהם לאמר לו

שמענו אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את מתך איש ממנו את קברו לא יכלה ממך מקבר מתך

ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת

וידבר עמם לאמר אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר

ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי בתוככם לאחזת קבר

ועפרון ישב בתוך בני חת ויען עפרון החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי שער עירו לאמר

לא אדני שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה לעיני בני עמי נתתיה לך קבר מתך

וישתחו אברהם לפני עם הארץ

וידבר אל עפרון באזני עם הארץ לאמר אך אם אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני ואקברה את מתי שמה

ויען עפרון את אברהם לאמר לו

אדני שמעני ארץ ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה הוא ואת מתך קבר

וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם לעפרון את הכסף אשר דבר באזני בני חת ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר

ויקם שדה עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא השדה והמערה אשר בו וכל העץ אשר בשדה אשר בכל גבולו סביב

לאברהם למקנה לעיני בני חת בכל באי שער עירו

ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה על פני ממרא הוא חברון בארץ כנען

ויקם השדה והמערה אשר לו מבני חת לאברהם לאחזת קבר

ואברהם זקן בא בימים וי' ברך את אברהם בכל

ויאמר אברהם אל עבד ביתו המושל בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי

ואשביעך בי' אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו

כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק

ויאמר אליו העבד אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת

ויאמר אברהם אל השב את בני שמה

ויאמר אליו העבד אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת

ויאמר אברהם אל השב את בני שמה

ויאמר אליו יי אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר

לזרעך אתן את הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם

ואם לא תאבה האשה ללכתך אחרי ונקית מאלתי זאת רק את בני לא תשיב שמה

וישם העבד את ידו תחת ירך אברהם אדניו וישבע לו על הדבר הזה

ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל טוב אדניו בידו ויקם וילך ארם נהרים אל עיר נחור

ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים לעת ערב לעת צאת השאבות

ויאמר יי אלהי אדני אברהם הקרה נא לפני היום והעש חסד עם אדני אברהם

הנה אנכי נצב על עין המים ובנות אנשי העיר יצאות לשאב מים

והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אתה הוכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני

והוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יצאת אשר ילדה לבתואל בן מלכה אשת נחור אחי אברהם וכדה על שכמה

והנערה טובת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה ותרד העינה ותמלא כדה ותעל

וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמיאיני נא מעט מים מכדך

ותאמר שתה אדני ותמהר ותורד כדה על ידה ותשקהו

ותכל להשקותו ותאמר גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתות

ותמהר ותער כדה אל השקת ותרץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו

והאיש משתאה לה מחריש לדעת הצלח יי דרכו אם לא

ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלם

ויאמר בת מי את הגידי נא לי היש בית אביך מקום לנו ללון

ותאמר אליו בת בתואל אנכי בן מלכה אשר ילדה לנחור

ותאמר אליו גם תבן גם מספוא רב עמנו גם מקום ללון

ויקד האיש וישתחו ליי

ויאמר ברוך יי אלהי אדני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם אדני אנכי בדרך נחני בית אחי אדני

ותרץ הנערה ותגד לבית אמה כדברים האלה

ולרבקה אח ושמו לבן וירץ לבן אל האיש החוצה אל העין

והיה כראות את הנזם ואת הצמידים על ידי אחותו וכשמעו את דברי רבקה אחותו לאמר כה דבר אלי האיש ויבא אל האיש והנה עמד על הגמלים על העין

ויאמר בא ברוך יי למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים

ויבא האיש הבית ויפתח החמלים ויתן תבן ומספוא לגמלים ומים לרחץ רגליו ורגלי האנשים אשר אתו

וישם לפניו לאכל ויאמר לא אכל עד אם דברתי דברי ויאמר דבר

ויאמר עבד אברהם אנכי

וי' ברך את אדני מאד ויגדל ויתן לו צאן ובקר וכסף וזהב ועבדים ושפחות וגמלים וחמרים

ותלד שרה אשת אדני בן לאדני אחרי זקנתה ויתן לו את כל אשר לו

ואדני השביעני לאמר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בארצו

אם לא אל בית אבי תלך ואל משפחתי ולקחת אשה לבני

ואמר אל אדני אולי לא תלך האשה אחרי

וי' אשר התהלכתי לפניו ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי

אז תנקה מאלתי כי תבא אל משפחתי ואם לא יתנו לך והיית נקי מאלתי

ואבוא היום על העין ואומרה יי אלהי אדני אברהם אם יש נא מצליח דרכי אשר אנכי הולך עליה

הנה אנכי נצב על עין המים והיה העלמה היוצאת לשאב ואמרתי אליה השקיני נא מעט מים מכדך

ואמרה אלי גם אתה שתה וגם לגמליך אשאב היא האשה אשר הכיח יי לבן אדוני

אני טרם אכלה לדבר בלבי והנה רבקה יצאת וכדה על שכמה ותרד העינה ותשאב ואמר אליה השקיני נא

ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר שתה וגם גמליך אשקה ואשת ואשקם גם הגמלים

ואשאלה ואמר בת מי את ותאמר בת בתואל בן נחור אשר ילדה לו מלכה ואשם הנזם על אפה והצמידים על ידיה

ואקד וישתחו ליי ואברך את יי אלהי אדני אברהם אשר הנחני בדרך אמת לקחת את בת אחי אדוני לבנו

ועתה אם יש אתכם עשים חסד ואמת הגידו לי ואם לא הגידו לי ואפנה על ימין או על שמאל

ויען לבן ובתואל ויאמרו יצא הדבר מי יי לא נוכל דבר אליך רע או טוב

הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשת בן אדוניך כאשר דבר יי

ויהי כאשר שמע עבד אברהם את דבריהם וישתחו ארצה ליי

ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנות נתן לאחיה ולאמה

ויאכלו הוא והאנשים אשר עמו וילינו ויקמו בבקר ויאמר שלחני לאדוני

ויאמרו אחיה ואמה תשב הנערה אתנו ימים או עשור אחר תלך

ויאמר אלהם אל תאחרו אתי וי' הצליח דרכי שלחוני ואלכה לאדוני

ויאמרו נקרא לנערה ונשאלה את פיה

ותקראו לרבקה ויאמרו אליה התלכי עם האיש הזה ותאמר אלך

וישלחו את רבקה אחותם ואת מנקתה ואת עבד אברהם ואנשיו

ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי רבבה ויירש זרעך את שער שנאיו

ותקם רבקה ונערותיה ותרכבנה על הגמלים ותלכנה אחרי האיש ויקח העבד את רבקה וילך

ויצחק בא מבוא באר לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב

ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים

ורבקה נשא את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל

ותאמר אל העבד מי האיש הזה ההלך בשדה לקראתנו ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעיף ותתכס

ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה

ויבא יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה ויתנחם יצחק אחרי אמו

ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה

ותלד לו את זמרן ואת יקשן ואת מדן ואת מדין ואת ישבק ואת שוח

ויקשן ילד את שבא ואת דדן ובני דדן היו אשורים ולטושים ולאמים

ובני מדין עיפה ועפר וחנוך ואבידע ואלדעה כל אלה בני קטורה

ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק

ולבני הפלגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי קדמה אל ארץ קדם

ואלה ימי שני חיי אברהם אשר חי מאה שנה ושבעים שנה ושבע שנים

ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה זקן ושבע ויאסף אל עמיו

ויקברו אתו יצחק וישמעאל בניו אל מערת המכפלה אל שדה עפרון בן צחר החתי אשר על פני ממרא

השדה אשר קנה אברהם מאת בני חת שם קבר אברהם ושרה אשתו

ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו וישב יצחק עם באר לחי ראי

ואלה תולדות ישמעאל בן אברהם אשר ילדה הגר המצרית שפחת שרה לאברהם

ואלה שמות בני ישמעאל בשמותם לתולדתם בכור ישמעאל נביות וקדר ואדבאל ומבשם

ומשמע ודומה ומשא

חדד ותימא יטור נפיש וקדמה

אלה הם בני ישמעאל ואלה שמותם בחצריהם ובטירותם שנים עשר נשיאם לאמותם

ואלה שני חיי ישמעאל מאת שנה ושלשים שנה ושבע שנים ויגוע וימת ויאסף אל עמיו

וישכנו מחוילה עד שור אשר על פני מצרים בבאך אשורה על פני כל אחיו נפל

ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק

ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה בת בתואל הארמי מפדן ארם אחות לבן הארמי לו לאשה

ויעתר יצחק לנכח אשתו כי עקרה היא וי' לו ותהר רבקה אשתו

ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרש את יי

ויאמר יי לה שני גוים בבטנך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר

ויגדלו הנערים ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים

ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אהבת את יעקב

ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מן השדה והוא עיף

ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי עיף אנכי על כן קרא שמו אדום

ויאמר יעקב מכרה כיום את בכרתך לי

ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכרה

ויאמר יעקב השבעה לי כיום את בכרתך לי

וישבע לו וימכר את בכרתו ליעקב

ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את הבכרה

ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם וילך יצחק אל אבימלך מלך פלשתים גררה

וירא אליו יי ויאמר אל תרד מצרימה שכן בארץ אשר אמר אליך

גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל ואקים את השבעה אשר נשבעתי לאברהם אביך

והרביתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות האל והתברכו בזרעך כל גוי הארץ

עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמר משמרתי מצותי חקותי ותורתי

וישב יצחק בגרר

וישאלו אנשי המקום לאשתו ויאמר אחתי הוא כי ירא היה לאמר אשתי פן יהרגני אנשי המקום על רבקה כי טובת מראה היא

ויהי כי ארכו שם הימים וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון וירא והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו

ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר אך הנה אשתך הוא ואיך אמרת אחתי הוא ויאמר אליו יצחק כי אמרתי פן אמות עליה

ויאמר אבימלך מה זאת עשית לנו כמעט שכב אחד העם את אשתך והבאת עלינו אשמה

ויצו אבימלך את כל העם לאמר הנוגע באיש הזה ובאשתו מות יומת

ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו יי

ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד מאד

ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה ויקנאו אתו פלשתים

ואת כל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר

ויאמר אבימלך אל יצחק לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד

וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם

וישב יצחק ויחפר את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויסתמום פלשתים אחרי מות אברהם

ויקרא להם שמות כשמות אשר קרא להם אביו

ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים

וירבו רעי גרר עם רעי יצחק לאמר לנו המים ויקרא שם הבאר עשק כי התעשקו עמו

ויחפרו באר אחרת ויריבו גם עליה ויקרא שמה שטנה

ויעתק משם ויחפר באר אחרת ולא רבו עליה ויקרא שמה רחובות ויאמר כי עתה הרחיב יי לנו והפרינו בארץ

ויעל משם באר שבע

וירא אליו יי בלילה ההוא ויאמר אנכי אלהי אברהם אביך אל תירא כי אתך אנכי וברכתיך והרביתי את זרעך בעבור אברהם עבדי

ויבן שם מזבח ויקרא בשם יי ויט שם אהלה ויכרו שם עבדי יצחק באר

ואבימלך הלך אליו מגרר ואחזת מרעהו ופיכל שר צבאו

ויאמר אליהם יצחק למה באתם אלי ואתם שנאתם אתי ותשלחו מאתכם

ויאמרו ראו ראינו כי היה יי עמך ונאמר תהי נא אלה בינינו בינך ונכרתה ברית עמך

אם תעשה עמנו רעה כאשר לא נגעוך וכאשר לא עשינו עמך רק טוב ונשלחך בשלום אתה עתה ברוך יי

ויעש להם משתה ויאכלו וישתו

וישכמו בבקר וישבעו איש לאחיו וישלחם יצחק וילכו מאתו בשלום

ויהי ביום ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגידו לו על אודות הבאר אשר חפרו ויאמרו לו מצאנו מים

ויקרא אתה שבעה על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה

ויהי עשו בן ארבעים שנה ויקח אשה את יהודית בת בארי החתי ואת בשמת בת אילון החתי

ותהיין מרות רוח ליצחק ולרבקה

ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראת ויקרא את עשו בנו הגדל ויאמר אליו בני ויאמר אליו הנני

ויאמר הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי

ועתה שא נא כליך תליך וקשתך וצא השדה וצודה לי ציד

ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי ובא לי ואברכך לפני יי לפני מותי

ורבקה שמעת בדבר יצחק אל עשו בנו וילך עשו השדה לצוד ציד להביא

ורבקה אמרה אל יעקב בנה לאמר הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר

הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה ואברכך לפני יי לפני מותי

ועתה בני שמע בקולי לאשר אנכי מצוה אותך

לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אתם מטעמים לאביך כאשר אהב

והבאת לאביך ואכל בעבור אשר יברכך לפני מותו

ותאמר רבק

ואקחה פת לחם. לשון מעט כמו ואקח מעט מים (לעיל פסוק ד) וכן ואקח מעט מן המקום (שמות יז ט) ואקח מעט מים (שם ד ג) ואקח מעט מים (שם ד ג) ואקח מעט מים (שם ד ג

כל העם מקצה׃ מלת הין
מושבים על הבתים ׃ והרעה
מרוע׃ כי הטובה נאמרת על
כי עלכן כתיב ׃ כאשר ידבר
ושמרו ממנו פן יבעטו בו ׃ ואכל
חובתך ידחה לו ואם תעבה
תלינו ׃ ואם תאמר למה
לא יאמר כן ׃ אמרתי
כי הוא מדבר עם אברהם
ואברהם היה יודע כי
אלהים מדבר עמו ׃ ואם
תאמר למה לא אמר
לו כן ׃ אמרתי כי
אברהם היה יודע כי
אלהים מדבר עמו ׃ ואם
תאמר למה לא אמר
לו כן ׃ אמרתי כי

תרעה הוא בחר בתחלה סנון׃ תרעו׳ה׳ אל אחי אל תרעו נא׳ ׃ ואם הדע תדעו׳ ׃ אל תגעו
בכתובים ׃ ודומים ׃ וחברו דומה׳ נאים חוסכ בחר בכתרות רבות ׃ ולקח לי
ומ׳ם בכתרות ׃ והלאה כ׳ו׳ם ׃ ורמ׳ם בחמורים כ׳ו׳ם ׃ את האנשים אשר שלחו ׃ חק נא את חמר הזה ׃

כל הָעָם מִקָּצֶה׃ וַיִּקְרְאוּ לְלוֹט
וַיֹּאמְרוּ לוֹ אַיֵּה הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־בָּאוּ
אֵלֶיךָ הַלָּיְלָה הוֹצִיאֵם אֵלֵינוּ וְנֵדְעָה
אֹתָם ׃ וַיֵּצֵא אֲלֵהֶם לוֹט הַפְּתֹחָה
וְהַדֶּלֶת סָגַר אַחֲרָיו ׃ וַיֹּאמַר אַל־נָא
אַחַי תָּרֵעוּ ׃ הִנֵּה־נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת
אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אִישׁ אוֹצִיאָה־נָּא
אֶתְהֶן אֲלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן כַּטּוֹב בְּ
בְּעֵינֵיכֶם רַק לָאֲנָשִׁים הָאֵל אַל־
תַּעֲשׂוּ דָבָר כִּי־עַל־כֵּן בָּאוּ בְּצֵל
קֹרָתִי ׃ וַיֹּאמְרוּ גֶּשׁ־הָלְאָה וַיֹּאמְרוּ
הָאֶחָד בָּא לָגוּר וַיִּשְׁפֹּט שָׁפוֹט עַתָּה
נָרַע לְךָ מֵהֶם וַיִּפְצְרוּ בָּאִישׁ בְּלוֹט
מְאֹד וַיִּגְּשׁוּ לִשְׁבֹּר הַדָּלֶת ׃ וַיִּשְׁלְחוּ
הָאֲנָשִׁים אֶת־יָדָם וַיָּבִיאוּ אֶת־לוֹט
אֲלֵיהֶם הַבָּיְתָה וְאֶת־הַדֶּלֶת סָגָרוּ ׃
וְאֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־פֶּתַח הַבַּיִת הִכּוּ
בַּסַּנְוֵרִים מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל וַיְלָאוּ
לִמְצֹא הַפָּתַח ׃ וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים
אֶל־לוֹט עֹד מִי־לְךָ פֹּה חָתָן וּבָנֶיךָ
וּבְנֹתֶיךָ וְכֹל אֲשֶׁר־לְךָ בָּעִיר הוֹצֵא
מִן־הַמָּקוֹם ׃ כִּי מַשְׁחִתִים אֲנַחְנוּ
אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־גָדְלָה צַעֲקָתָם
אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיְשַׁלְּחֵנוּ יְהוָה
לְשַׁחֲתָהּ ׃ וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר אֶל־
חֹתְנָיו לֹקְחֵי בְנֹתָיו וַיֹּאמֶר קוּמוּ צְאוּ
מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי מַשְׁחִית יְהוָה
אֶת־הָעִיר ׃ וַיְהִי כִּמְצַחֵק בְּעֵינֵי חֹתָנָיו ׃
וּכְמוֹ הַשַּׁחַר עָלָה וַיָּאִיצוּ הַמַּלְאָכִים
בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם קַח אֶת־אִשְׁתְּךָ
וְאֶת־שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ הַנִּמְצָאֹת פֶּן־תִּסָּפֶה
בַּעֲוֹן הָעִיר ׃ וַיִּתְמַהְמָהּ וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי
בְנֹתָיו בְּחֶמְלַת יְהוָה עָלָיו וַיֹּצִאֻהוּ
וַיַּנִּחֻהוּ מִחוּץ לָעִיר ׃ וַיְהִי כְּהוֹצִיאָם
אֹתָם הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הִמָּלֵט עַל־נַפְשֶׁךָ

רים כסנהדרים ׃ עד ׳ו חס ׳ם כן בספר רבתי ׃ תרצה ה׳ם ׳ו וכל אשר לך בעיר תרצה ׃ תספה׳ל׳ ׃ תרצה
את האיש אשר נא אל ביתיך ׃ תרצה את בנך ובתך ׃ תרצה לכרוש לבל עבדיו ׃ תל תרצה את עם כבי
ישראל ׃ משחתים ה׳ם כי משחתים אותנו ׃ משחתים אותו בתוכו ׃ משחתים לישב ותשחתה
ל׳ כולכן ׃ ותהי העם משחתים ׃ כלם משחיתים הנה ׃ ותשחת עליך משחתים ׃ כמם
משחתים ׃ ותי ותשחתם את הארץ ׃ גדלה ו׳ם כי גדלה עקתם את פני ׃ ותגדל כאשר
גדלה עשך ותהם ׃ ואשתגדלה ׃ אגדי ׃ ויגדיל ל׳ כל ׳ל וחס ׳ם ותשתגדה ׃ ויגדל כלי
שמואל ׃ איש פרי רעיו ׃ חס ׳ם כולהים אחרים ׃ רבלים ׃ חס ׳ם ותגדל דלה ׃ ויגדל בשכיה ׃ ובני
אשתו וכו׳ לה׳ם בסל ׳ם כן בספר רבתי ׃ ויגאל ג׳ בחס ׳ם וחל גאלה ׃ ותשתגאל ׃ ויגאל ותגאל ׃
ויגאלו לחדי השלום ׃ כולהי ׃ ויגאל ׃ ותגאל ׃

אֶל־תַּבִּיט אַחֲרֶיךָ וְאַל־תַּעֲמֹד בְּכָל־ כ
הַכִּכָּר הָהָרָה הִמָּלֵט פֶּן־תִּסָּפֶה ׃ לוט
וַיֹּאמֶר לוֹט אֲלֵהֶם אַל־נָא אֲדֹנָי ׃
הִנֵּה־נָא מָצָא עַבְדְּךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ כא
וַתַּגְדֵּל חַסְדְּךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי
לְהַחֲיוֹת אֶת־נַפְשִׁי וְאָנֹכִי לֹא אוּכַל
לְהִמָּלֵט הָהָרָה פֶּן־תִּדְבָּקַנִי הָרָעָה
וָמַתִּי ׃ הִנֵּה־נָא הָעִיר הַזֹּאת קְרֹבָה כב
לָנוּס שָׁמָּה וְהִוא מִצְעָר אִמָּלְטָה נָּא
שָׁמָּה הֲלֹא מִצְעָר הִוא וּתְחִי נַפְשִׁי ׃
וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נָשָׂאתִי פָנֶיךָ גַּם כג
לַדָּבָר הַזֶּה לְבִלְתִּי הָפְכִּי אֶת־הָעִיר
אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ ׃ מַהֵר הִמָּלֵט שָׁמָּה
כִּי לֹא אוּכַל לַעֲשׂוֹת דָּבָר עַד־בֹּאֲךָ
שָׁמָּה עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם הָעִיר צוֹעַר ׃
הַשֶּׁמֶשׁ יָצָא עַל־הָאָרֶץ וְלוֹט בָּא כג
צוֹעַרָה ׃ וַיהוָה הִמְטִיר עַל־סְדֹם וְעַל־ כד
עֲמֹרָה גָּפְרִית וְאֵשׁ מֵאֵת יְהוָה מִן־
הַשָּׁמָיִם ׃ וַיַּהֲפֹךְ אֶת־הֶעָרִים הָאֵל כה
וְאֵת כָּל־הַכִּכָּר וְאֵת כָּל־יֹשְׁבֵי הֶעָרִים
וְצֶמַח הָאֲדָמָה ׃ וַתַּבֵּט אִשְׁתּוֹ כו
מֵאַחֲרָיו וַתְּהִי נְצִיב מֶלַח ׃ וַיַּשְׁכֵּם כז
אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־
עָמַד שָׁם אֶת־פְּנֵי יְהוָה ׃ וַיַּשְׁקֵף כח
עַל־פְּנֵי סְדֹם וַעֲמֹרָה וְעַל כָּל־פְּנֵי
אֶרֶץ הַכִּכָּר וַיַּרְא וְהִנֵּה עָלָה קִיטֹר
הָאָרֶץ כְּקִיטֹר הַכִּבְשָׁן ׃ וַיְהִי כט
בְּשַׁחֵת אֱלֹהִים אֶת־עָרֵי הַכִּכָּר

לא תסחבני לאחרך ולא תקום בכל מישרא לאחריך ולא תסחבני לאחרך ולא תקום
דילמא תלקי ׃ ואמר לוט להון בבעו יי׳ ׃ הא נען אשכחת עבדך
רחמין קדמך ואסגיית טיבך די עבדית עמי לקיימא ית נפשי ואנא
לית אנא יכיל לאשתזבא לטורא דילמא תערעיני בישא ואמות ׃
הא כפר קרתא מנא קריבא לערוק לתמן והיא זעירא א
אשתיזב כען לתמן הלא זעירא היא ותתקיים נפשי ׃ ואמר ליה
הא נסיבית אפר אף לפתגמא חדין בזיל ולא למחפך ית קרתא
דמליתא עלה ׃ אוחי אשתיזב לתמן ארי לא איכול למעבד
עד מיעלך לתמן על כן קרא שם העיר צוער ׃

שימשא נפק על ארעא ולוט על
לצוער ׃ ויי אמטר על סדום
ועל עמרה גפרית ואישתא מן
קדם יי מן שמיא ׃ ותפך ית
קרויהא ית כל בקעתא וית כל תושבי קריוהא וית כל
דארעא ׃ ואסתכיאת אתתיה
מבתריה והות קמת דמלח ׃
ואקדים אברהם בצפרא לאתרא
דמשתדיש תמן בגלי קדמיי ׃
ואסתכי על אפי סדום
ועמורה ועל כל־אפי ארעא
משרא והוא חמא והא סליק תנינא
דארעא כתנורא ודאתונא
והוה כד חבל יי ית קרוי מישרא

תל תקטו אחריך ׃ לתת הרשות לאברהם לתפוס לתוך כרמיו לאחוז בשדותיהם ולתת טיבו ׃ בכל תכבדו ׃ כבוד יהודים ׃ יהיה תלוי
לאברהם כדרך שאתה מבקש ממני שלא אהרוג אותך אף אני מבקש ממך שלא תהרוג אותי ׃ ואם תאמר למה לא אמר לו כן ׃ אמרתי
להלים הדבר על מתמיהי תעה הרעי מבקשיהם ׃ תל נא לדודי ׃ רבותינו אמרו מפני מה בחרה בו לזה שיתפלל עליהם ׃ מפני מי מים בדרו להשקות עדרו שנפגש

תבשלוהו אל תבשלו אשריך ׃ למה תראו אין שדה עינים מראות רע ׃ עשל ובעם תבשו ׃ רק בעיניך תכשיר ׃
כי הם ספר תורה שהוא כתוב בספר רבתי ׃ ותגדל ל׳ ׃ ותגדל חסדך ׃ תגדל ל׳ ׃ אל תרא בכל אחרון ׃ ותחל ל׳ ׃
ותגדל עד עבא חסד ׃ חסד תפל ואל תחל לחטוף ׃ תשמע לי ויתכחו בו ההוא ׃ חסד תשמע ועקה מבהמים ׃

אֶל־תַּבִּיט אַחֲרֶיךָ וְאַל־תַּעֲמֹד בְּכָל־ כ
הַכִּכָּר הָהָרָה הִמָּלֵט פֶּן־תִּסָּפֶה ׃ לוט
וַיֹּאמֶר לוֹט אֲלֵהֶם אַל־נָא אֲדֹנָי ׃
הִנֵּה־נָא מָצָא עַבְדְּךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ כא
וַתַּגְדֵּל חַסְדְּךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי
לְהַחֲיוֹת אֶת־נַפְשִׁי וְאָנֹכִי לֹא אוּכַל
לְהִמָּלֵט הָהָרָה פֶּן־תִּדְבָּקַנִי הָרָעָה
וָמַתִּי ׃ הִנֵּה־נָא הָעִיר הַזֹּאת קְרֹבָה כב
לָנוּס שָׁמָּה וְהִוא מִצְעָר אִמָּלְטָה נָּא
שָׁמָּה הֲלֹא מִצְעָר הִוא וּתְחִי נַפְשִׁי ׃
וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נָשָׂאתִי פָנֶיךָ גַּם כג
לַדָּבָר הַזֶּה לְבִלְתִּי הָפְכִּי אֶת־הָעִיר
אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ ׃ מַהֵר הִמָּלֵט שָׁמָּה
כִּי לֹא אוּכַל לַעֲשׂוֹת דָּבָר עַד־בֹּאֲךָ
שָׁמָּה עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם הָעִיר צוֹעַר ׃
הַשֶּׁמֶשׁ יָצָא עַל־הָאָרֶץ וְלוֹט בָּא כג
צוֹעַרָה ׃ וַיהוָה הִמְטִיר עַל־סְדֹם וְעַל־ כד
עֲמֹרָה גָּפְרִית וְאֵשׁ מֵאֵת יְהוָה מִן־
הַשָּׁמָיִם ׃ וַיַּהֲפֹךְ אֶת־הֶעָרִים הָאֵל כה
וְאֵת כָּל־הַכִּכָּר וְאֵת כָּל־יֹשְׁבֵי הֶעָרִים
וְצֶמַח הָאֲדָמָה ׃ וַתַּבֵּט אִשְׁתּוֹ כו
מֵאַחֲרָיו וַתְּהִי נְצִיב מֶלַח ׃ וַיַּשְׁכֵּם כז
אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־
עָמַד שָׁם אֶת־פְּנֵי יְהוָה ׃ וַיַּשְׁקֵף כח
עַל־פְּנֵי סְדֹם וַעֲמֹרָה וְעַל כָּל־פְּנֵי
אֶרֶץ הַכִּכָּר וַיַּרְא וְהִנֵּה עָלָה קִיטֹר
הָאָרֶץ כְּקִיטֹר הַכִּבְשָׁן ׃ וַיְהִי כט
בְּשַׁחֵת אֱלֹהִים אֶת־עָרֵי הַכִּכָּר

אבן עזרא

ויזכר אלהים ר' מפני כמה פעמים ויזכר אלהים את נח. ויזכר אלהים את אברם. ויזכר אלהים את רחל. ויזכר אלהים את בריתו. ויעלה כ"ב ויסר כפ"ת. ושב לו פתוחין וקבוצין וכן בנשר רבתי. ותזח ג' וסי כאגוז זרע. ותזנח. ותזנה פתח תחרי. אבדן ו' וסי לו בכסל רבתי. קמוץ פתוחין וסי לו בכסל רבתי. ותשקן

ויקרי ויחי אברהם ושחיתי לוט
כמו ותקבאהו אך ואך יקראנה
ויקרי ותעתק בחן לוט
לוט מעלה ערי ויקרי בכורו ואורקין
בנתיה עפיה אחרי ואחיר לסיב
בעיר ויקרי בבערו ואתא ו
ואחרתן בנתיה ואברת רבתא
ליערתא אבונא כיב ונזר ליה
בארעא לעיל על אבאורת כל־
ארעא איתא נשקיה אבונא
חברא ונקיים עביה ונקיים מ
מאבונא בנין ואשקיאת את־
אבונן חברא בליליא חוא ועלת
רבתאוקיבת עם אבוהא ולא
ידע בשכבה ובמקיבה
ועזרתא ערקין בות לוט מאבונן
ויליד רבתא בר וקרת שמיה
מואב חוא אבוהון דמואבאי עד
יומא דין ועזרתא אף חיא
ילידת בר וקרת שמיה בן־עמי
חוא אבוהון דבני עמון עד יומא
דין ונטל כיתנן
אברהם לארע דרומא ויתיב בין
רקם ובין חגרא ואתוקב בגרר
ואמר אמר ליה על שרה אחתיה
אחתי חיא ושלח אבימלך מלכא
וגזר ויכר ית שרה ואתא
טימר מן קדם יי לגרר אבימלך
בחלמא דליליא ואמר ליה הא
את קטיל על עיסקא אינתתא די־
לקחתא והיא אנתת בעל
ואבימלך לא קריב לגבה ואמר
הקטל אף שלים ולא חכים דין
הוא אמר לי אחתי חוא והיא אף חיא
אמרת אחי חוא בתמימות לבבי

ויזכר אלהים את אברהם וישלח
את לוט מתוך ההפכה בהפך את־
הערים אשר־ישב בהן לוט:
ויעל לוט מצוער וישב בהר ושתי
בנתיו עמו כי ירא לשבת בצוער
וישב במערה הוא ושתי בנתיו:
ותאמר הבכירה אל הצעירה אבינו
זקן ואיש אין בארץ לבוא עלינו
כדרך כל הארץ: לכה נשקה את־
אבינו יין ונשכבה עמו ונחיה מ
מאבינו זרע: ותשקין את אביהן
יין בלילה הוא ותבא הבכירה ר
ותשכב את אביה ולא ידע בשכבה
ובקומה: ויהי ממחרת ותאמר
הבכירה אל הצעירה הן שכבתי
אמש את אבי נשקנו־יין גם הלילה
ובאי שכבי עמו ונחיה מאבינו זרע
אחר: ותשקין גם בלילה הזה את
אבינו יין ותקם הצעירה ותשכב
עמו ולא ידע בשכבה ובקומה:
ותהרין שתי בנות לוט מאביהן
ותלד הבכירה בן ותקרא שמו
מואב הוא אבי מואב עד היום:
והצעירה גם־הוא ילדה בן ותקרא
שמו בן־עמי הוא אבי בני עמון עד
היום: ס ויסע משם
אברהם ארצה הנגב וישב בין קדש
ובין שור ויגר בגרר: ויאמר
אברהם אל שרה אשתו אחתי הוא
וישלח אבימלך מלך גרר ויקח את־
שרה: ויבא אלהים אל אבימלך
בחלום הלילה ויאמר לו הנך מת־
על האשה אשר לקחת והוא בעלת
בעל: ואבימלך לא קרב אליה ויאמר
אדני הגוי גם צדיק תהרג: הלא־
הוא אמר לי אחתי הוא והיא גם־
הוא אמרה אחי הוא בתם לבבי

ר' ל' מפני שכתוב
ס' נקוד על
ל' מפני שכתוב
ל' מפני שכתוב
ל' מפני שכתוב

בעור כל רחם. כנגד כל פתח: על דבר פרה. על פרקדורה של פרה: ויפרקדורה של פרה. מאך פרסה זו ללמדך שכל המקדם רחמים על חבית חברו מדה כנגד לאחר דבר הוא עשה תחלה מבחוץ ומאחר שנתמלא ופקק פקח לה בעור: ומאחר ליתן לה פקח כנגד פקח תחלה ללמדך שכל המקדם רחמים על חבית חברו מדה כנגד מדה

ויקרא שם עכ"ו. על ידי זאת יוקרא שמו על הקב"ה ולמה נאמר לשון נקבה לפי שהעם נאלחין ומתיין לומר להם ברכו למי מאכלין ומשקין תמצו מטעמים ותתם מתמלו מטעמים ותתם מתמלו מטעמים ותתם מתמל

ואבא אבא היום על העין ואומר היום יהי ה' אלהי אברהם אדוני אם יש נא מצליח דרכי אשר אנכי הולך עליה הנה אנכי נצב על עין המים ובת
האנשים היוצאות לשאוב יהי הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה גם אתה שתה וגם לגמליך אשקה תהי האשה אשר הוכיח ה' לבן אדוני אברהם שם אני יודע שעשה חסד עם אדוני שהצליחני בדרך שלחני מבית אחי ומבית אבי ולקחת אשה לבני ועכשיו אם יש אתכם עושים חסד ואמת עם אדוני הגידו לי ואם לאו הגידו לי ואפנה על ימין או על שמאל ויען לבן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשה לבן אדוניך כאשר דבר ה' ויהי כאשר שמע עבד אברהם את דבריהם וישתחו ארצה לה' ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנות נתן לאחיה ולאמה ויאכלו וישתו הוא והאנשים אשר עמו וילינו ויקומו בבקר ויאמר שלחוני לאדוני ותאמר אחיה ואמה תשב הנערה אתנו ימים או עשור אחר תלך ויאמר אלהם אל תאחרו אתי וה' הצליח דרכי שלחוני ואלכה לאדוני ויאמרו נקרא לנערה ונשאלה את פיה ויקראו לרבקה ויאמרו אליה התלכי עם האיש הזה ותאמר אלך ושלחו את רבקה אחותם ואת מנקתה ואת עבד אברהם ואנשיו ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי רבבה ויירש זרעך את שער שנאיו ותקם רבקה ונערותיה ותרכבנה על הגמלים ותלכנה אחרי האיש ויקח העבד את רבקה וילך ויצחק בא מבוא באר לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל ותאמר אל העבד מי האיש הלזה הולך בשדה לקראתנו ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעיף ותתכס ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה ויבאה יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמו

ואברהם לקח אשה ושמה קטורה ותלד לו את זמרן ואת יקשן ואת מדן ואת מדין ואת ישבק ואת שוח ויקשן ילד את שבא ואת דדן ובני דדן היו אשורים ולטושים ולאמים ובני מדין עיפה ועפר וחנוך ואבידע ואלדעה כל אלה בני קטורה ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק ולבני הפלגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות ישלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי

ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי ואשבעך בה' אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו כי אם אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק ויאמר אליו העבד אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת השב אשיב את בנך אל הארץ אשר יצאת משם ויאמר אליו אברהם השמר לך פן תשיב את בני שמה ה' אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך ונקית מאלתי זאת רק את בני לא תשיב שמה ויאמר העבד אליו על דבר הזה ויתן העבד יד תחת ירך אברהם אדניו וישבע לו על הדבר הזה ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל טוב אדניו בידו ויקם וילך ארם נהרים אל עיר נחור ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים לעת ערב לעת צאת השואבות ויאמר ה' אלהי אדני אברהם הקרה נא לפני היום והעש חסד עם אדני אברהם הנה אנכי נצב על עין המים ובנות אנשי העיר יוצאות לשאב מים והיא הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אותה הוכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת אשר ילדה לבתואל בן מלכה אשת נחור אחי אברהם וכדה על שכמה והנערה טובת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה ותרד העינה ותמלא כדה ותעל וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמיאי נא מעט מים מכדך ותאמר שתה אדני ותמהר ותורד כדה על ידה ותשקהו ותכל להשקותו ותאמר גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתות ותמהר ותערה כדה אל השקת ותרץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו והאיש משתאה לה מחריש לדעת הצליח ה' דרכו אם לא ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלם ויאמר בת מי את הגידי נא לי היש בית אביך מקום לנו ללון ותאמר אליו בת בתואל אנכי בן נחור אשר ילדה לו למלכה ותאמר אליו גם תבן גם מספוא רב עמנו גם מקום ללון ויקד האיש וישתחו לה' ויאמר ברוך ה' אלהי אדני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם אדני אנכי בדרך נחני בית אחי אדני ותרץ הנערה ותגד לבית אמה כדברים האלה ולרבקה אח ושמו לבן וירץ לבן אל האיש החוצה אל העין וגו' ויבא האיש הבית ויפתח החמלים ויתן תבן ומספוא לגמלים ויתן מים לרחץ רגליו ורגלי האנשים אשר אתו וישם לפניו לאכל ויאמר לא אוכל עד אם דברתי דברי ויאמר דבר ויאמר עבד אברהם אנכי ה' ברך את אדני מאד ויגדל ויתן לו צאן ובקר וכסף וזהב ועבדים ושפחות וגמלים וחמרים ותלד שרה אשת אדני בן לאדני אחרי זקנתה ויתן לו את כל אשר לו והשבעני אדני לאמר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בארצו אם לא אל בית אבי תלך ואל משפחתי ולקחת אשה לבני ואמר אל אדני אולי לא תלך האשה אחרי ואמר אלי ה' אשר התהלכתי לפניו הוא ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי אז תנקה מאלתי כי תבוא אל משפחתי ואם לא יתנו לך והיית נקי מאלתי ואבוא היום על העין ואומר ה' אלהי אדני אברהם אם יש נא מצליח דרכי אשר אנכי הולך עליה הנה אנכי נצב על עין המים והיה העלמה היוצאת לשאב ואמרתי אליה השקיני נא מעט מים מכדך והיא אמרה אלי גם אתה שתה וגם לגמליך אשאב הוא האשה אשר הכיח ה' לבן אדוני אמר בלבי טרם אכלה לדבר והנה רבקה יוצאת וכדה על שכמה וגו' ותאמר שתה וגם גמליך אשקה ואשתה והגמלים השקתה ואשאל אותה ואמר בת מי את ותאמר בת בתואל בן נחור אשר ילדה לו מלכה ואשם הנזם על אפה והצמידים על ידיה ואקד ואשתחוה לה' ואברך את ה' אלהי אדני אברהם אשר הנחני בדרך אמת לקחת את בת אחי אדני לבנו ועתה אם יש כם עושים חסד ואמת את אדני הגידו לי ואם לא הגידו לי ואפנה על ימין או על שמאל ויען לבן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשה לבן אדוניך כאשר דבר ה' ויהי כאשר שמע עבד אברהם את דבריהם וישתחו ארצה לה' ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנות נתן לאחיה ולאמה ויאכלו וישתו הוא והאנשים אשר עמו וילינו ויקומו בבקר ויאמר שלחוני לאדוני ותאמר אחיה ואמה תשב הנערה אתנו ימים או עשור אחר תלך ויאמר אלהם אל תאחרו אתי וה' הצליח דרכי שלחוני ואלכה לאדוני ויאמרו נקרא לנערה ונשאלה את פיה ויקראו לרבקה ויאמרו אליה התלכי עם האיש הזה ותאמר אלך ושלחו את רבקה אחותם ואת מנקתה ואת עבד אברהם ואנשיו ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי רבבה ויירש זרעך את שער שנאיו ותקם רבקה ונערותיה ותרכבנה על הגמלים ותלכנה אחרי האיש ויקח העבד את רבקה וילך ויצחק בא מבוא באר לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל ותאמר אל העבד מי האיש הלזה הולך בשדה לקראתנו ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעיף ותתכס ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה ויבאה יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמו

ואברהם לקח אשה ושמה קטורה ותלד לו את זמרן ואת יקשן ואת מדן ואת מדין ואת ישבק ואת שוח ויקשן ילד את שבא ואת דדן ובני דדן היו אשורים ולטושים ולאמים ובני מדין עיפה ועפר וחנוך ואבידע ואלדעה כל אלה בני קטורה ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק ולבני הפלגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי

ן סה ועפרון ושם ס"ט ישחק כבן ע"ן כי בן ק' נולד ליצחק ו' שנה ויחי ויפטר ואיך יחיה לבנות ולהיות בן ק' שנה כבן ע"ן שנה כשיחיה: ויהי אחרי מות אברהם וברך וגו' נתחייבו חז"ל לומר כן שהרי כתיב ויברך אלהים את נח ואת בניו ולא נאמר כאן אלהים ויברך את יצחק אלא ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו: ויהי יצחק ויתפלל לנכח אשתו כשהיו מתפללים לולדים היו מתפללים זה כנגד זה ולא זה כנגד זה שלא יהא נראה כמשתחוה לה: ויעתר לו ה' ויהר ברחמים ולא נאמר ויתפלל אלא לשון תחנונים שהוא לשון רכות ופיוס: ותהרה רבקה אשתו. ולא נאמר ויתפלל אלא לשון עתירה שהוא לשון תקיפות ומלחמה שהיתה עקרה ועתר לה: ויתרוצצו הבנים בקרבה. מכאן שהעוברים מתפללים: ותאמר אם כן למה זה אנכי. לשון אם כן לשון קללה כמו אם כן אין אני חפץ בחיי: ותלך לדרש את ה'. לבית מדרשו של שם: ויאמר ה' לה שני גוים בבטנך. שני לאומים שיצאו ממך: ושני לאמים ממעיך יפרדו. שני לאומים שיצאו ממך לא יעמדו בארץ אחת שלא יכבשו זה את זה: ולאם מלאם יאמץ. לא יעמוד לאום אחד בעולם שלא יכבוש את חבירו: ורב יעבד צעיר. כשיגדלו בניך: וימלאו ימיה ללדת והנה תומם בבטנה. ולא נאמר בשאר נשים שנולדו לשלשה חדשים: ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שיער. לשון אדרת שיער: ויקראו שמו עשו. לשון עשוי כמו ויעש לו כתנת פסים: ואחריו כן יצא אחיו וידו אחזת בעקב עשו. לשון אחיזה: ויקרא שמו יעקב. לשון עקב: ויצחק בן ששים שנה בלדת אתם. לפי שלא נתפללו עד שנשאו עשרים שנה: ויגדלו הנערים ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה. לשון ציד: ויעקב איש תם ישב אהלים. לשון תם: ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו. לשון ציד: ורבקה אהבת את יעקב. חיל יעקב נזיד. לשון נזיד: ויבא עשו מן השדה והוא עיף. לשון עיף: ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי עיף אנכי. לשון עיף: על כן קרא שמו אדום. לשון אדמומית:

ויאמר יעקב מכרה כיום את בכרתך לי: ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות. לשון הולך: ולמה זה לי בכורה. לשון בכורה: ויאמר יעקב השבעה לי כיום. לשון השבעה: וישבע לו. לשון השבעה: ויבז עשו את הבכרה. לשון בזיון: ויהי רעב בארץ. לשון רעב: מלבד הרעב הראשון. לשון רעב: ויגר יצחק בגרר. לשון גרות: ויאמר ה' אליו אל תרד מצרימה. לשון ירידה: שכון בארץ. לשון שכונה: ואהיה עמך. לשון עם: ואברכה את. לשון ברכה: ואקים את השבועה. לשון קיום: אשר נשבע אברהם. לשון שבועה: ויאמר הנה אשתך אך. לשון אך: פן אמות עליה. לשון מיתה: ויאמר אבימלך מה זאת עשית לנו. לשון מה זאת: כמעט שכב. לשון כמעט: ויגדל האיש. לשון גדלות: ויהי לו מקנה צאן. לשון מקנה: ויקנאו פלשתים. לשון קנאה: וכל הבארות אשר חפרו. לשון חפירה: ויריבו רועי גרר. לשון ריב: ויקרא שם הבאר עשק. לשון עשק: ויחפרו באר אחרת. לשון חפירה: ויקרא שמה שטנה. לשון שטנה: ויעל משם באר שבע. לשון עליה: ויאמר ה' אליו. לשון אמירה: אנכי אלהי אברהם. לשון אלהות: אל תירא. לשון יראה: כי עמך אנכי. לשון עם: ואברכך. לשון ברכה: והרביתי את זרעך. לשון הרבות: בעבור אברהם עבדי. לשון עבדות: ויבן שם מזבח. לשון בנין: ויקרא בשם ה'. לשון קריאה: ויט שם אהלה. לשון נטיה: ויכרו שם עבדי יצחק. לשון כרייה: ויאמר אלינו המים. לשון מים: ויקרא שם הבאר שבעה. לשון שבועה: ויקרא שם העיר באר שבע. לשון באר: ויהי כי זקן יצחק. לשון זקנה: ולא ראו עיניו. לשון ראיה: ויקרא את עשו בנו הגדול. לשון קריאה: ויאמר אליו הנני. לשון הנני: צא נא. לשון צאת: קשתך. לשון קשת: וצא השדה. לשון שדה: וצודה לי ציד. לשון ציד: ועשה לי מטעמים. לשון מטעמים: ואברכך לפני ה'. לשון ברכה: ויהי כאשר כלה יעקב. לשון כלות: אך יצא יצא. לשון יציאה: ויגש גם הוא. לשון גישה: ויאמר מי אפוא הוא הצד ציד. לשון ציד: ויחרד יצחק חרדה. לשון חרדה: גם ברוך יהיה. לשון ברכה: כשמע יצחק את דברי עשו. לשון שמיעה: ויצעק צעקה. לשון צעקה: ויאמר בא אחיך במרמה. לשון מרמה: ויאמר הכי קרא שמו יעקב. לשון קריאה: ויעקבני זה פעמים. לשון עקב: את בכרתי לקח. לשון בכורה: ויאמר הלא אצלת לי ברכה. לשון אצילות: ויען יצחק ויאמר אל עשו. לשון תשובה: הן גביר שמתיו לך. לשון גבירות: ולכל אחיו נתתי לו לעבדים. לשון עבדות: ודגן תירוש סמכתיהו. לשון סמיכה: ולך אפוא מה אעשה. לשון מה אעשה: ויאמר עשו אל אביו הברכה אחת היא לך אבי. לשון ברכה: ברכני גם אני אבי. לשון ברכה: ויאמר יצחק אביו אליו מדוע אתה כה יצחק. לשון מ

ויבא עמו. גם זה לפרסם בכתבי מרפה מלין לגיבו שעמר ורבו יתקנהו כי מצא לו
לברהם מתון ובהכלה לא ילין בחיניו עמד גדול בשערו ובא לרבי שמי בקשתו
והשר פרסם יבחין לבו לתקבל את עמו בעמדו כרכו ולילו היה לחם רב בבית לחם
והוא בכבר בשנים לא מכר בכתבים בעמדו נזיר ולם ביה לבוז לכל בכל חס
מעמיל יתן עמם לתן לברהם לי
ביד ולמה לי לעקב בניים
חמודים ולתת לי לעקב בן אחד
כפה והוב בריך סרוח לתמר
והבן לי לתת לאהוב ובני לבנים
ולמה לי מלות תלו הון ויהי
לתבת תורה כי אוכך לשמור
הכלן והשמח מאחר ותבל
היתם קדמי מקומי ושמי לב
יחמוד כי השמר מעלת גדולה יוכיח
ושמר יפלא לתת חסדי תמון
לגדיקים והבה תלמה יוכיח
לבתן תורי יודעהו כי תתן חסד
תלוד עניו חל יחמוד כי תקנה
פלדרם כיים לו מלד ותן לנו
לחנם כי שקץ תחמדנה הסם תמון
ויתן את בתכת הלם לתבוסם
וכן תחדים תמדו הסם בתן ים
כי תבקה תמדנו לו כה ג
הכלן ותקבן מבחר לו מקיה
תכונם כי בן תהו לתתם לך
כי הל הכלן הל מקום הבלן
תבן בתכרו ו תמור ממנתי.
סם בלל כל לתה תהוה חיב ל
למהור תמכות ותוקם ותחדש
ויתן התנו לך לך גם תה כה
תתכך · והחוקים · הם תוקנות
הסם סילך הלדם תחרי תעבדו
כלמרי הלדים בסמלת פעבוד
ולנה התוקנות נטושות בלב
והיתרו ממלכתו והבו ועבדיו
ובסמלת הלך ותאמנה לברהם
היטב. ויבב ישחק בבריו ·
עמה כי לם בהו הסם · לתמרו
בעבור לתמרו בתנו הסם · לתמרו
כי ירח · סהל עבר · וכן והי כי
יתן יבחין ותבחר מלכי לתר
מן יהרגוני · וכן כי המרני
תלחם · תלח

ואנא אמא אזיל לקבת ולקרות ית לי
בכורוקא · ואמר יעקב קיימם לי
כיום ולתין וקימם ליה וזבין ית
בכורוותיה ליעקב · ויעקב יהב
לעשו לחים ותבשיל ריכל ופתין
ואכל ושתי וקם ואזל ושט עשו
ית בכורוקא ·

ושנין בסנאה בארעא בר
מכמנא קדמאורי ותורע ביומי
אברהם ואל יתנקן לות אבימלך
מלכא דפלשתאי לורר ·
ואתגלי ליה יי ואמר לא תתורד
למצרים שרי בארעא די אימר
לך · דור בארעא הדא
ויהי מימרי בסעדך ואבריכינך
ארי לך ולבנך אתן ית כל ארעת
האילין ואקים ית קיימא דקיימית
לאברהם אבוך · ואסגי ית
בנך ככוכבי לשמיא ואתן לבנך
ית כל ארעתא האילין ויתברכון
בזיוך כל עממי ארעא ·
תלף די קבל אברהם למימרי
ונטר מטרת מימרי פיקודי קיימי
ואורייתי · ויתיב יצחק בגרר ·
ושיילו אינשי אתרא על עיסקא
אינתתיה ואמר אחתי היא ארי דחיל
למימר אינתתי דילמא יקטלוני
אינשי אתרא על דבקדת אריר־
שפירת חיזו חיא · ותוה בר־
מלי ארך יומין ושחק
באבימלך מלכא דפלשתאי מן
חרכא ודקף והא יצחק מחייך עם
רבקה אינתתיה · וקרא אבימלך
ליצחק ואמר הרם הא אינתך
היא ואיכדין אמרת אחתי היא
ואמרית דילמא
אתקטיל עלה · ואמר אבימלך
מה־דא עבדת לנא כזעיר פון
שליב ומימך בעמא עם אינתך

ואזיל יצחק ואזל הלך ורבי עד די
רבי לתרי · ולשאר תבל תחבל ·
כעיני לשלוח · גר ב לם בסה בתרי ל שני יח בארץ הזאת · גור אריה יהודה ·
חסד כבא מל יח יהי רעך בכל הארצות · וכל נבוא ותחבי ורבו בבא עם אברהם
האל ה סבריי בלשון אלוה יח רק לאנשים ראל · דשבך את הערים האל · גור בארץ הזאת · והברכתי את
זרעך · כי את כל הארצת · לקים שבעה ברכות · תשל ל אלהיך · תעבוד לו תם ובו
ותקטרתיו את השבעה · כי ירא תעם את השבעה · ותתך עליהן את אלה · וקשה ל מל בתו לא בשרים
וכתו ל ובכל בבא יח יח ואבות אחת בתה · אם שוה תשמען אחם ובניכם · קדש אשריע את השבת ·
לשמרו לעשותו · ולא אקח את בל הכנעני · לשון ביחוד ילמי · ועל ריב ובחוקותי ילמי · לא תכרתו עד
יום הזה · אם תקיש יחלל · בשעה ותקיש ב ל יח בי עקב אשר שמע אברהם בקולי · אם שוה תשמען ·
דשלים · דעך ל בישראל · ותקיש ב ל בי כתורתי ותקיי · עך את מאתנים לשני · ויקשיב ל בל
בפרשת חיי · באיש ח יח בפרשת קרשי · אשר לא תפרשין יח בבא רבתי · אשר תקח ב ל ותפרשי יח בא
כי בא אחר העשו ולתחדות · אשתך ו יח בפרי פרשת דרך ·

והבאת עלינו אשם · ויצו אבימלך
את כל העם לאמר הנגע באיש הזה
ובאשתו מות יומת · ויזרע יצחק
בארץ ההוא וימצא בשנה ההיא
מאה שערים ויברכהו יהוה · ויגדל
האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל
מאד · ויהי לו מקנה צאן ומקנה
בקר ועבדה רבה ויקנאו אתו
פלשתים · וכל הבארת אשר
חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו
סתמום פלשתים וימלאום עפר ·
ויאמר אבימלך אל יצחק לך מעמנו
כי עצמת ממנו מאד · וילך משם
יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם ·
וישב יצחק ויחפר את בארת המים
אשר חפרו בימי אברהם אביו
ויסתמום פלשתים אחרי מות
אברהם ויקרא להן שמות כשמות
אשר קרא להן אביו · ויחפרו
עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר
מים חיים · וירבו רעי גרר עם
רעי יצחק לאמר לנו המים ויקרא
שם הבאר עשק כי התעשקו עמו ·
ויחפרו באר אחרת ויריבו גם עליה
ויקרא שמה שטנה · ויעתק משם
ויחפר באר אחרת ולא רבו עליה
ויקרא שמה רחבות ויאמר כי עתה
הרחיב יהוה לנו ופרינו בארץ ·
ויעל משם באר שבע · וירא אליו
יהוה בלילה ההוא ויאמר אנכי אלהי
אברהם אביך אל תירא כי אתך
אנכי וברכתיך והרביתי את זרעך
בעבור אברהם עבדי · ויבן שם
מזבח ויקרא בשם יהוה ויט שם
אהלו ויכרו שם עבדי יצחק באר ·
ואבימלך הלך אליו מגרר ואחזת
מרעהו ופיכל שר צבאו · ויאמר
אלהם יצחק מדוע באתם אלי ואתם
שנאתם אתי ותשלחוני מאתכם ·
ויאמרו ראו ראינו כי היתה יהוה
עמך ונאמר תהי נא אלה בינותינו
בינינו ובינך ונכרתה ברית עמך ·
אם תעשה עמנו רעה כאשר

בגמא ובגי ותגור קיים עמך · אם תעביד עלנא בישא קביא

ואיתיתא עלנא חובא · ופקיד
אבימלך ית כל עמא למימר ד
דיגיש לגברא הדין ולאנתיה א
אתקטלא יתקטיל · וזרע יצחק
בארעא ההיא ואשכח בשתא הדיא
על דיתר מאה בישערוהי וברכית
יי ורבא גברא ואזל סגי ורבי
עד די רבא לתקפא · והוו ליה
גיתי ענא וגיתי תורי ועבודת
סגי וקניאו ביה פלשתאי ·
וכל בירין די חפרו עבדי אבוהי
ביומי אברהם אבוהי טמנין פ
פלשתאי וסלוהין עפרא ·
ואמר אבימלך ליצחק איזיל פ
מעלנא ארי תקיפתא משגא
לתהוא · ואזל מתמן יצחק ושרא
בנחלא דגרר ויתיב תמן · ותב
יצחק וחפרית בירא דסליא די
חפרו ביומי אברהם אבוהי דפלשתאי
וטמנון פלשתאי בתר דימרת
אברהם וקרא להון שמהן כשמהן
די תוה קרי להון אבוהי · ונחפרו
עבדי יצחק בנחלא ואשכחו תמן
בירא דמיין נבעין · ונצתו רעיות
גרר עם רעותא ויצחק למימר
די לנא מיא וקרא שמא דבירא
עסק ארי אתעסקו עמיה ·
ונחפרו בירא אוחרי וקנו אף עלת
וקרא שמה שטנה · ואסתלק
מתמן ונחפר בירא אוחרי ולא נצו
עלה וקרא שמה רחובות ואמר
ארי כען אפתי יי לנא ונפשגינא
בארעא · וסליק מתמן לבאר
שבע · ואתגלי ליה יי בלילייא
ההוא ואמר אנא אלהי
אברהם אבוך לא תדחל ארי מימרי
אבוך ליה תהמי ארי בקדמתך
מימרי ואברכינך ואסגי ית זרעך
בעבור אברהם עבדי · ובנא
תמן מדבחא ואצלי בשמא דיי
ופרקיה תמן למשכן וכרו תמן
עבדי יצחק בירא · ואבימלך
אזל לוותיה מגרר וסיעת
מרעותוהי ופיכל רב חילוהי ·
ואמר ליהון יצחק מדין אתיתון
לותי ואינון סניאין לי · ושדרתוני מלותכון · ואמרו
סגיאו חזינא ארי תהי מימרא
יי בסעדך ואמרנא ניתקים מעמנא
מלה עמך · ואעבד עמנא חסדא קדמך

לְאַ נְבַלְּעֵנוּךָ וּכְאַשֶׁר עָשִׂינוּ עִמָּךְ רַק
טוֹב וְשִׁלַּחֲךָ בְּשָׁלוֹם אַתָּה עַתָּה
בְּרוּךְ יְהוָה׃ וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה
וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ׃ וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר
וַיִּשָּׁבְעוּ אִישׁ לְאָחִיו וַיְשַׁלַּח אֹתָם יִצְחָק
וַיֵּלְכוּ מֵאִתּוֹ בְּשָׁלוֹם׃ וַיְהִי בַּיּוֹם
הַהוּא וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי יִצְחָק וַיַּגִּדוּ לוֹ עַל
אֹדוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר חָפָרוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ
מָצָאנוּ מָיִם׃ וַיִּקְרָא אֹתָהּ שִׁבְעָה עַל
כֵּן שֵׁם הָעִיר בְּאֵר שָׁבַע עַד הַיּוֹם
הַזֶּה׃ ס וַיְהִי עֵשָׂו בֶּן
אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת־
יְהוּדִית בַּת־בְּאֵרִי הַחִתִּי וְאֶת בָּשְׂמַת
בַּת אֵילֹן הַחִתִּי׃ וַתִּהְיֶיןָ מֹרַת
רוּחַ לְיִצְחָק וּלְרִבְקָה׃
ס וַיְהִי כִּי זָקֵן יִצְחָק וַתִּכְהֶיןָ כ
עֵינָיו מֵרְאֹת וַיִּקְרָא אֶת־עֵשָׂו בְּנוֹ
הַגָּדֹל וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו
הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא זָקַנְתִּי לֹא
יָדַעְתִּי יוֹם מוֹתִי׃ וְעַתָּה שָׂא־נָא
כֶלְיְךָ תֵּלְיְךָ וְקַשְׁתֶּךָ וְצֵא הַשָּׂדֶה
וְצוּדָה לִי צָיִד׃ וַעֲשֵׂה לִי
מַטְעַמִּים כַּאֲשֶׁר אָהַבְתִּי וְהָבִיאָה לִי
וְאֹכֵלָה בַּעֲבוּר תְּבָרֶכְךָ נַפְשִׁי בְּטֶרֶם
אָמוּת׃ וְרִבְקָה שֹׁמַעַת בְּדַבֵּר
יִצְחָק אֶל־עֵשָׂו בְּנוֹ וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו הַשָּׂדֶה
לָצוּד צַיִד לְהָבִיא׃ וְרִבְקָה אָמְרָה
אֶל־יַעֲקֹב בְּנָהּ לֵאמֹר הִנֵּה־ שָׁמַעְתִּי
אֶת־אָבִיךָ מְדַבֵּר אֶל־עֵשָׂו אָחִיךָ
לֵאמֹר׃ הָבִיאָה לִּי צַיִד וַעֲשֵׂה
לִי מַטְעַמִּים וְאֹכֵלָה וַאֲבָרֶכְכָה לִפְנֵי
יְהוָה לִפְנֵי מוֹתִי׃ וְעַתָּה בְּנִי שְׁמַע
בְּקֹלִי לַאֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֹתָךְ׃ לֵךְ
נָא אֶל־הַצֹּאן וְקַח לִי מִשָּׁם שְׁנֵי גְדָיֵי
עִזִּים טֹבִים וְאֶעֱשֶׂה אֹתָם מַטְעַמִּים
לְאָבִיךָ כַּאֲשֶׁר אָהֵב׃ וְהֵבֵאתָ
לְאָבִיךָ וְאָכָל בַּעֲבוּר אֲשֶׁר יְבָרֶכְךָ
לִפְנֵי מוֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־
רִבְקָה אִמּוֹ הֵן עֵשָׂו אָחִי אִישׁ שָׂעִר
וְאָנֹכִי אִישׁ חָלָק׃ אוּלַי יְמֻשֵׁנִי
אָבִי וְהָיִיתִי בְעֵינָיו כִּמְתַעְתֵּעַ
וְהֵבֵאתִי עָלַי קְלָלָה וְלֹא
בְרָכָה׃ וַתֹּאמֶר לוֹ אִמּוֹ

ולא נבלענוך וכאשר עשינו עמך רק
טוב ונשלחך בשלום אתה עתה
ברוך יהוה׃ ויעש להם משתה
ויאכלו וישתו׃ וישכימו בבקר
וישבעו איש לאחיו וישלחם יצחק
וילכו מאתו בשלום׃ ויהי ביום
ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגידו לו על
אדות הבאר אשר חפרו ויאמרו לו
מצאנו מים׃ ויקרא אתה שבעה על־
כן שם העיר באר שבע עד היום
הזה׃ ס ויהי עשו בן
ארבעים שנה ויקח אשה את־
יהודית בת־בארי החתי ואת בשמת
בת אילון החתי׃ ותהיין מרת
רוח ליצחק ולרבקה׃
ס ויהי כי זקן יצחק ותכהין כ
עיניו מראת ויקרא את בנו
הגדל ויאמר אליו בני ויאמר אליו
הנני׃ ויאמר הנה־נא זקנתי לא
ידעתי יום מותי׃ ועתה שא־נא
כליך תליך וקשתך וצא השדה
וצודה לי ציידה׃ ועשה לי
מטעמים כאשר אהבתי והביאה לי
ואכלה בעבור תברכך נפשי בטרם
אמות׃ ורבקה שמעת בדבר
יצחק אל עשו בנו וילך עשו השדה
לעוד ציד להביא׃ ורבקה אמרה
אל־יעקב בנה לאמר הנה־ שמעתי
את־אביך מדבר אל־עשו אחיך
לאמר׃ הביאה לי ציד ועשה
לי מטעמים ואכלה ואברכך לפני
יהוה לפני מותי׃ ועתה בני שמע
בקלי לאשר אני מצוה אתך׃ לך־
נא אל־הצאן וקח לי משם שני גדיי
עזים טבים ואעשה אתם מטעמים
לאביך כאשר אהב׃ והבאת
לאביך ואכל בעבור אשר יברכך
לפני מותו׃ ויאמר יעקב אל־
רבקה אמו הן עשו אחי איש שעיר
ואנכי איש חלק׃ אולי ימישני
אבי והייתי בעיניו כמתעתע
והבאתי עלי קללה ולא ב
ברכה׃ ותאמר לו אמו

לא נגענוך. פסוקמרמז לך לשמעו׃ לרעה׃ גם אתה עמנו לטובה׃ מעמנו׃
על פנ הברייתי׃ כן לרבים מצאנו׃ עמנו נמצא לשון מחזר מלרחוץ ידיו׃ ויגידו לו
מתיר הזיר הזה כשהוא מכוסה בטומאתו עליו לגלח ראשו ולהביא קרבנותיו׃ ויגידו לו
ומשקה ומרחיצים עבדיהם כפרי׃ כלומר היה עמהם בדרך׃ תחת בעליהן ומכניסה
לרוקח כמהיה בן ל׳ יום׃ לתת לפני מרת רוח׃ לפני
מתעתעים היו לעבדיהן׃ לעיבוד הקרקע׃ פה יהיו עבדים לך׃ ויקחו׃ בעבדים׃

ברוך יהוה׃ ויעש להם משתה
ויאכלו וישתו׃ וישכימו בבקר
וישבעו איש לאחיו וישלחם יצחק
וילכו מאתו בשלום׃ ויהי ביום
ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגידו לו על
אדות הבאר אשר חפרו ויאמרו לו
מצאנו מים׃ ויקרא אתה שבעה על־
כן שם העיר באר שבע עד היום
הזה׃ ס ויהי עשו בן
ארבעים שנה ויקח אשה את־
יהודית בת־בארי החתי ואת בשמת
בת אילון החתי׃ ותהיין מרת
רוח ליצחק ולרבקה׃
ס ויהי כי זקן יצחק ותכהין כ
עיניו מראת ויקרא את־עשו בנו
הגדל ויאמר אליו בני ויאמר אליו
הנני׃ ויאמר הנה־נא זקנתי לא
ידעתי יום מותי׃ ועתה שא־נא
כליך תליך וקשתך וצא השדה
וצודה לי ציידה׃ ועשה לי
מטעמים כאשר אהבתי והביאה לי
ואכלה בעבור תברכך נפשי בטרם
אמות׃ ורבקה שמעת בדבר
יצחק אל עשו בנו וילך עשו השדה
לעוד ציד להביא׃ ורבקה אמרה
אל־יעקב בנה לאמר הנה־ שמעתי
את־אביך מדבר אל־עשו אחיך
לאמר׃ הביאה לי ציד ועשה
לי מטעמים ואכלה ואברככה לפני
יהוה לפני מותי׃ ועתה בני שמע
בקלי לאשר אני מצוה אתך׃ לך־
נא אל־הצאן וקח לי משם שני גדיי
עזים טבים ואעשה אתם מטעמים
לאביך כאשר אהב׃ והבאת
לאביך ואכל בעבור אשר יברכך
לפני מותו׃ ויאמר יעקב אל־
רבקה אמו הן עשו אחי איש שעיר
ואנכי איש חלק׃ אולי ימישני
אבי והייתי בעיניו כמתעתע
והבאתי עלי קללה ולא ב
ברכה׃ ותאמר לו אמו

דברי רב שקי. ומלכים. וכל
שמים ושטואל דנו בבב מראי
ומ׳ בירידו לאנשי יבש. וירדו
לשאול לאמר הגה העם
יהודית׃ וסי בישעיה סיטן לו׳.
ולרבקה א׳ לפ מא ופס׳
ולרבקה את ושמו לבן. ותהיין
מרת רוח׃ ונא ב׳ ופ׳ ונא
חשוה׃ ונא ותלחם׃ צוה חד
מן כא תיבן כתי ח במקף תיבות
ולא קרי׳ וס׳ כו בספר רכתא׃
ועשה ותי מן כ׳ ב ותיבן מן ג׳ ב
ראשי ספסוכין׃ ברוש תיבות
וס׳ כו בספר רכתא׃ שמעת ל
ה׳פתח וא קבץ וס׳ בפרש וירא ו
ברכה׳ וס׳ ברב׳ יצחק אל עשו ו
ברכה׳ שתתך פישרים. ובלי
בי׳ רעים׃ כמעמס ה׳ וס׳
ועשה לי כמעמס. והביאה לי
ציד. לך נא אל תצאן. וילך
ויקח ויבא לאמו. ויעש גם הוא ו
והביאה ג׳ וס׳ והביאה לי ציד ו
והביאה תשתה. והביאה לכוסי
לנך׃ חד מהביאה לי ואוכלה ו
גדיי עזים לי וחד גדיי העזים ו
ואת עורות גדיי העזים הלבשה ו
טבים חטבים ה׳ חס׳ וס׳ שני גדיי ו
עזים טבים׃ ובתוך טבים
תבנה. מאנשים טבים לנו.
אשר פנ׳ע בשני. ובחמדי וטבו׳
אהב חד מן ס׳ בשמואל ס׳ א׳ ו
לפני מותו׃ וס׳ מראות לאביך
ואכל. אליך עזה. חוות הברכה.
וכן דוד לרוב לפני. חלק
ג׳ קמיצ׳ וס׳ ואנכי איש חלק.
חזק שהא ומסמס וחלק. תחת חלק
עשה כתרזה. אגך. וחד וחלק
משמן וחבו׃ ישמני ה׳ חס כ׳ ו ש
וס׳ אולי ישמני אבי. נשה נא
ואמשך. וגש יעקב אל יצחק.
אל נא תמש טוח. אם ימשו
החקים. כמי מרמי מחי ומשי.
מעלה. ודחה. ועכו לא ובא
ממשרת יותר׃

עלי קללתך בני אך שמע בקלי ולך
קח־לי׃ וילך ויקח ויבא לאמו
ותעש אמו מטעמים כאשר אהב
אביו׃ ותקח רבקה את־בגדי עשו
בנה הגדל החמדת אשר אתה בבית
ותלבש את־יעקב בנה הקטן׃ ואת
עורת גדיי העזים הלבישה על־ידיו
ועל חלקת ענארין׃ ותתן את־
המטעמים ואת־הלחם אשר עשתה
ביד יעקב בנה׃ ויבא אל־אביו
ויאמר אבי ויאמר הנני מי אתה בני
׃ ויאמר יעקב אל־אביו אנכי עשו
בכרך עשיתי כאשר דברת אלי
קום־נא שבה ואכלה מצידי בעבור
תברכני נפשך׃ ויאמר יצחק אל־
בנו מה־זה מהרת למצא בני ויאמר
כי הקרה יהוה אלהיך לפני׃ ויאמר
יצחק אל־יעקב גשה־נא ואמשך
בני התה זה בני עשו אם־לא׃
ויגש יעקב אל־יצחק אביו וימשהו
ויאמר הקל קול יעקב והידים ידי
עשו׃ ולא הכירו כי־היו ידיו כידי
עשו אחיו שערת וברכהו׃ ויאמר
אתה זה בני עשו ויאמר אני׃ ויאמר
הגישה לי ואכלה מציד בני למען
תברכך נפשי ויגש לו ויאכל ויבא
לו יין וישת׃ ויאמר אליו יצחק
אביו גשה־נא ושקה לי בני׃
ויגש וישק לו וירח את־ריח בגדיו
ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח
שדה אשר ברכו יהוה׃ ויתן
לך האלהים מטל השמים ומשמני
הארץ ורב דגן ותירש׃ יעבדוך
עמים וישתחוו לך לאמים הוה גביר

עלי קללתך. זו תסתיר סיקלל ואם יקללוהו עליו לא עלך הוה מסמט דברי הכמים ותלוק פי׳ להסיר קללתך מעליך רם ירחיק׃ תהיי
מקיבי ושמו בתרך ותחריש תחרו כי בחרת ממך ולכי הסתקלו את׳ כי הכתיב יתקיקו לכלקלך׃ תחיקו׃ הוא הכתוב׃ תהיי
כביכול הצדקה ושם יכתרכו לתחר דבר מלכותו להוציא לו יוקר ריק תשלים לו׃ יקרבו׃ סימוכ כלל גם הכתוב כיכול׃ ויריח ריח בגדיו׃ ויברכהו׃ יכ
לאחיך ולחוי והיה כלי הנבואה קדם לנדוך מעט גם תלמוד לומר לתחר לו׃ והיה תקיה תקיה תקיה תקיה׃ שלי שמעמד ומושבו חיה תקיה תקיה תקיה׃ ובן
מקבלי ושמו בתרך ותחריש תחרו כי בחרת ממך ולכי הסתקלו את׳ כי הכתיב יתקיקו לכלקלך׃ תחיקו׃ הוא הכתוב׃ תהיי
כביכול הצדקה ושם יכתרכו לתחר דבר מלכותו להוציא לו יוקר ריק תשלים לו׃ יקרבו׃ סימוכ כלל גם הכתוב כיכול׃ ויריח ריח בגדיו׃ ויברכהו׃ יכ
לאחיך ולחוי והיה כלי הנבואה קדם לנדוך מעט גם תלמוד לומר לתחר לו׃ והיה תקיה תקיה תקיה תקיה׃ שלי שמעמד ומושבו חיה תקיה תקיה תקיה׃ ובן

ויבא חד בן לא וס׳ בסב רבה׃ והשבית לחוד חס׳ וס׳. כי חבדו׳ אתה כ׳ ובל׳. חבודה כוכב. ועזרא אכב
ואשר חבדת בחיב׃ עשתה לקבץ וס׳ ותתן את הלבנות. ותקח חמר את הלבנות. ואת כל אלה יהי
עשתה. זכר את נשתי. אף לא תביא אסתר׃ הגבי ב׳ ג ש׳ וס׳ הגבי בני׳ כי אתה בני׃ גשתה וס׳ גשה נא

ויבא חד בן לא וס׳ בסב רבה׃ והשבית לחוד חס׳ וס׳. כי חבדו׳ אתה כ׳ ובל׳. חבודה כוכב. ועזרא אכב
ואשר חבדת בחיב׃ עשתה לקבץ וס׳ ותתן את הלבנות. ותקח חמר את הלבנות. ואת כל אלה יהי
עשתה. זכר את נשתי. אף לא תביא אסתר׃ הגבי ב׳ ג ש׳ וס׳ הגבי בני׳ כי אתה בני׃ גשתה וס׳ גשה נא

מקבלי ושמו בתרך ותחריש תחרו כי בחרת ממך ולכי הסתקלו את׳ כי הכתיב יתקיקו לכלקלך׃ תחיקו׃ הוא הכתוב׃ תהיי
כביכול הצדקה ושם יכתרכו לתחר דבר מלכותו להוציא לו יוקר ריק תשלים לו׃ יקרבו׃ סימוכ כלל גם הכתוב כיכול׃ ויריח ריח בגדיו׃ ויברכהו׃ יכ
לאחיך ולחוי והיה כלי הנבואה קדם לנדוך מעט גם תלמוד לומר לתחר לו׃ והיה תקיה תקיה תקיה תקיה׃ שלי שמעמד ומושבו חיה תקיה תקיה תקיה׃ ובן

עלי קללתך. זו תסתיר סיקלל ואם יקללוהו עליו לא עלך הוה מסמט דברי הכמים ותלוק פי׳ להסיר קללתך מעליך רם ירחיק׃ תחיקו׃ הוא הכתוב׃ תהיי

לאחיך. כי הם לעגים: כי אחיך. עמו וכיוצ׳: תורידך תרוד. כלי לחד מלודיך וכן מריים בכפיך ובגיו ורכים בכיה וכן ומבריכיך: מי זה חופה. מי זה ואיה הוא: ויוסרהו קיון בעבור היותו כמוני עבר ולו היה בעתו גדול היה לעתיד: כאחיותה. מלאכי הבי: כמו לאחת ולכן אמר לו הקדוש ברוך הוא לאחר שיעקב ועשו יצאו מן המעה וכן בקרבו ויתן מנחת הדעת עקוב הלב והשקוד למד התמורי: לי אתה ואוה מגזרת ואלמנתי מן הורוח: הן גביר עיתיו לך. בברכתיעם כן נתתיו לו בברכתי יום מחמים כי חופה עם אלף בפה אלה אחת כמו עתה: והיה כאלף תדגים והם לפרנסים ולא פחות כמנו לאחד מחמשה כאחר תניר לעם יירחקו: ופרקת. תנתק מעריהם ומהם מפרקים. וים בברכות אלו כתה מלות קשות אם הברכה היא נכותה לך לא ידע את מי יברך, והמיבו כתבו אחור כי העם יאמר לו כפעל יעקב ברך את זה ולולו היה כן היה אומר יצחק לעשו הנם בעבור שכבה ואחרים תתרבו כי בתקיימה גם אלה טוב כי הזה הכתוב אחר ויהי לו אלפים גם אחר לאחיו ואחרי תשוב ואחרי תתרים ים בדברים אף לי אבא: ואמר על אחוך בחוכמא וקביל ברכתך: ואמר יאות קרא שמיה יעקב והכמני הרתין: ויכין ית בכורותי נסיב והא כען קבל ברכתי ואמר הלא אחלת לי ברכה: ויען שבקת לי ברכתא: ואתיב יצחק ואמר לעשו הא רב שויתיה עירך וית כל אחוהי יהבית ליה לעבדין ובעיבור ובחטר סעדתיה והלך כעין כדא אעביד ברי: ואמר עשו לאבוהי חברכנא חדא היא לך אבא ברכני אף לי אבא: ואמרים עשו קליה ובכא: ואתיב יצחק אבוהי ואמר ליה הא כטובנא דאתעתד ומהמך תתבך ומטלולי דשמיא מלעילא: ועל חרבך תחי ית אחוך תפלחון ולמפרק ולא תעבדון בהון עבדא עד דתפרקון ותשדון ניר עברן על פתגמי אוריית׳ ותהוון מבטלין מן אולפן דבי רבנן ומן פולחנא דבי מקדשא: ויהי כאשר כלה יצחק לברך את יעקב ויהי אך יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו וישטה עשו את יעקב בשנאה ויאמר בלבו יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי: ויגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדל ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך: ועתה בני שמע בקלי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה: וישבת עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך: עד שוב אף אחיך ממך ושכח את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך משם למה אשכל גם שניכם יום אחד: ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אם לקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ למה לי חיים: ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אתו ויצו עליו ויאמר לו לא תקח אשה מבנות בנען: קום לך פדנה ארם ביתה בתואל אבי אמך וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך: ואל שדי יברך אתך ויפרך וירבך והיית לקהל עמים: ויתן לך את ברכת אברהם לך ולזרעך אתך לרשתך את ארץ מגוריך אשר נתן אלהים לאברהם: וישלח יצחק את יעקב וילך פדנה ארם אל לבן בן בתואל הארמי אחי רבקה אם יעקב ועשו: וירא עשו כי ברך יצחק את יעקב וישלח אתו פדנה ארם לקחת לו משם אשה בברכו אתו ויצו עליו לאמר לא תקח אשה מבנות כנען: וישמע יעקב אל אביו ואל אמו וילך פדנה ארם: וירא עשו כי רעות בנות כנען בעיני יצחק אביו: וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל בן אברהם אחות נביות על נשיו לו לאשה:

ס ס ס

ויעבר לרגלך. ברוח הקדש הודה לבלעם שיתקיים: יחכה על הלחוה לחסוך מחסדה לאחר ליתעבר לך ולהרגך. ומרלים לעל כבר לאחר מת בכוריו ומת עליך כוס תרעומו ומסוקו למען תחומו תתקיים סלקו על הברכות בהרגיעך ואחרי: מתעבר. לתת לאכל. להיות פשלה מכיכה הקיבה לת בכוריו וקיבה לאחר כאלו אמר לו יעקב אחיך מכר לך בכורתו ואתה מכרת לו ברכותיו: שרית. תקדמת עוז: כמו נערץ. טרם בלעך: כמו אחת מבנותיו. הכי: כמו לאחת מהן ולכן אמר לו הקדוש ברוך הוא לבלעם לא תוכל לקלל את ישראל שהרי אין להם מזל מיוחד: ואל מדי. מי מדי כברכותיו לית כברכך

אבן עזרא

ויפטוס. נטר לזה וכן לפטוס יהוה. ויאחר פטו כלבו. יתכן מגלה שדו לאחר מלוכתו ויום חומר עלדרך כבוזה היום והר לתמן קריבי. תקחם: מעגדרותיהם ומעטם זולת היה נחתו מיכל להדגך בלתן תמר מגדרותיו כלומן מרעיו ימים אחדים. כתו ימים תהיה גלו סנים מועטות והחדשים כחדש מעטי: למה תשכל. פירוש מתעי: למה תשכלו. הכיתוב אמר תתה קן. וכאמר מעט עמו מכיכך ישחק קן אחר כמו חזיון מלא לחזון ומלא לחזיון ומלא לחזיון הכי הכתוב אמר תתה קן. וכאמר מעט עמו מכיכך ישחק קן אחר כמו חזיון מלא לחזון ומלא לחזיון

ונטר עשו דבבו ליעקב על ברכתא די ברכיה אבוהו ואמר עם בלבביה יקרבון יומי אבלא דאבא ואקטול ית יעקב אחי: ואתחוא לרבקה ית פתגמי עשו בַּרָה רבא ושלחת וקרת ליעקב ברה זעירא ואמרת ליה הא עשו אחוך ממרא לך למקטלך: וכען ברי קבל אימר לקלי וקום ערוק לות לבן אחי לחרן: ותתיב עמיה יומין זעירין עד דיתוב רוגזא דאחוך: עד דיתוב רוגזא דאחוך ממך ויתנשי ית די עבדת ליה ואשלוח ואעדרינך מתמן למה אתכל אף תרויכון יומא חדא: ואמרת רבקה ליצחק עקת בנתי מן קדם בנת חתאה אם נסיב יעקב אתתא מבנת חתאה כאילין מבנת ארעא למא לי חיין: ואמר יצחק ליעקב ובריך יתיה ופקדיה ואמר ליה לא תיסב אתתא מבנת כנען: קום איזל לפדן ארם לבית בתואל אבוהא דאמך ומסב לך מתמן אתתא מבנת לבן אחוהא דאמך: ואל שדי יברך יתך ויפשינך ויסגיניך ותהוי לכינשת שיבמין: ויתן לך ית ברכתא דאברהם לך ולבנך עמך למירתך ית ארע תותבותך די יהב יי לאברהם: ושלח יצחק ית יעקב ואזל לפדן ארם לות לבן בר בתואל ארמאה אחוהא דרבקת אימיהון דיעקב ועשו: ותחוא עשו ארי נרין יצחק ית יעקב ושלח אתיה לפדן ארם למסב לית מתמן אתתא כרכרין אתיה ופקיד עלוהי למימר לא תיסב אתתא מבנת כנען: וקביל יעקב מן אבהתיה ומן אמיתיה ואזל לפדן ארם: וחוא עשו ארי בישין בעיני בנת כנען ואזל עשו לות ישמעאל ונסב ית מחלת בת ישמעאל בר אברהם אחתיה דנבית ויתבייתת עלי נשוהי ליה לאינתו:

ס ס ס

כי אחך. ושקר אחל ליהודה כי אחיך לפי שהיו לו בני פלגשים ולא היה מלכות אחיות ואחין מלך אלא מלכות אחיך ואחיך תאמר כי אחיך. תורידך תרוד ומכריך מריך. ובכלשם הוא לשון אחר ומברכיך ברוך ואורריך ארור הפריקים תחלתם ישמרים וסופן מלא ומורידיהם ומכעיסיהם קדמו למברכיהם לפיכך יפתח הקדוש ברוך הוא לברכת מברכיהם וארורים את תחלתם מלוה וסופן ישמרים לפיכך בלק הקדים לקלל תחלה ולא יכלה ויפתח בברכת ישראל תחלה ולא יכלה: ויצא ז׳ גמל ח׳ חל כסף בפרשת שח: באת פניו וס׳ יחד כאשר בלה יעקב. לבן נא הנבורים. שאו את אחיכם כאת פני. ויקרב באת פני הבית מבן השבות. דבלים. ויצא השמן באת פני. תגינא. ואבל ה׳ רמון וס׳ יקם אבי יאבל. עשה את ידך כאבל ועל. קראן לן ואבל לחם. ויאמ לו גם אנוכיא בעוך. יבא דודי לגנו: ויחבר יצחק. כתו ויחבר אלהים את יעקב ויחבר יי את יוסף: ויגוע. כתו ויגוע אברהם ויאסף אל עמיו: ויקבר. כתו ויקברו אתו יצחק ועשו בניו: ויקבר יי את משה: ויקברו יי דוד לבות: ויקברו יי אבל אב ואה־גב. ויקברו ישר לבות הקברו יכיד לבות. ויקברו יי את יעקב קבוצה הקטן. עויר שאר הקטן. ולכם בשת הקטן. אחד לבאה הקטן. לבגדי ועד קטן. וכי אתנו וכם דמותי: להרגך ג׳

ונפק יעקב מבאר שבע וילך חרנה: ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא: ויחלם והנה סלם מצב ארשה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו: והנה יהוה נצב עליו ויאמר אני יהוה אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך: והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה ונברכו בך כל משפחת האדמה ובזרעך: והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך והשבתיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך: ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש יהוה במקום הזה ואנכי לא ידעתי: ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים: וישכם יעקב בבקר ויקח את האבן אשר שם מראשותיו וישם אתה מצבה ויצק שמן על ראשה: ויקרא את שם המקום ההוא בית אל ואולם לוז שם העיר לראשנה: וידר יעקב נדר לאמר

יעקב מבאר שבע וילך חרנה: ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא: ויחלם והנה סלם מצב ארשה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו: והנה יהוה נצב עליו ויאמר אני יהוה אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך: והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה ונברכו בך כל משפחת האדמה ובזרעך: והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך והשבתיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך: ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש יהוה במקום הזה ואנכי לא ידעתי: ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים: וישכם יעקב בבקר ויקח את האבן אשר שם מראשותיו וישם אתה מצבה ויצק שמן על ראשה: ויקרא את שם המקום ההוא בית אל ואולם לוז שם העיר לראשנה: וידר יעקב נדר לאמר

הגיחן כיולך אמר חרנה לגת ותכונן כ כמשמעו ופה לבאר מה מפגע בדרך זולת הלך ביום אחד כי בדרך לן. ושמם מחזות בית במקום הידוע היום וכן תחר הוסף ופס דבר שינו כי הוא יתכן על דבשם כן יתאם ואולי היה בבית אל ואחר לפון ויפגע בשדי ושמו ויפגע בקדש ויפגע בירושלם ויפגע בהר המוריה ויפגע בעפרון ויפגע בשכם ויפגע בדותן ויפגע בגלעד ויפגע בדבר ויפגע בחרן ויפגע בנהר ויפגע בעי ויפגע בבית אל ויפגע בלוז ויפגע במצפה ויפגע בגלגל ויפגע בבכים ויפגע בדבורה ויפגע בבית אל ויפגע בשלם ויפגע בחברון ויפגע בבאר שבע ויפגע בבית אל ויפגע בבית אל ויפגע בבית אל

ՍՂՄՈՍ ԺԵ. ԵՒ ՍԿԻԶԲ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

Ի ՍԿԻԶԲՆ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

Ի ՍԿԻԶԲՆ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

ՍՂՄՈՍ ԺԶ. ԵՒ ՍԿԻԶԲ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

Ի ՍԿԻԶԲՆ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

ՍՂՄՈՍ ԺԷ. ԵՒ ՍԿԻԶԲ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

Ի ՍԿԻԶԲՆ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

ՍՂՄՈՍ ԺԸ. ԵՒ ՍԿԻԶԲ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

Ի ՍԿԻԶԲՆ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

ՍՂՄՈՍ ԺԹ. ԵՒ ՍԿԻԶԲ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

Ի ՍԿԻԶԲՆ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

ՍՂՄՈՍ Ի. ԵՒ ՍԿԻԶԲ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

Ի ՍԿԻԶԲՆ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

ՍՂՄՈՍ ԻԱ. ԵՒ ՍԿԻԶԲ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

Ի ՍԿԻԶԲՆ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

ՍՂՄՈՍ ԻԲ. ԵՒ ՍԿԻԶԲ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

Ի ՍԿԻԶԲՆ ՍՂՄՈՍԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ։

ויצא יעקב מן־הדרה לחרן׃ ולא ידוע באיזה דרך הלך אלא ר׳ יקרא פרש שם יתפלל. ויבא אל־המקום. שהיה ידוע לו שהוא מקום מזבח שבנה אברהם שם. ויקח מאבני המקום. שהיו מוכנות לבנין המזבח. וישם מראשותיו. לשמרו מן החיות. וישכב במקום ההוא. שהיה מקום תפלה. ויחלם והנה סלם. ר׳ יקרא פרש שהיה כנגד בית המקדש. והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו. ר׳ יקרא פרש שהיו עולים ויורדים בסולם. והנה ה׳ נצב עליו. ר׳ יקרא פרש שהיה נשען על הסולם. ויאמר אני ה׳ אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק. ר׳ יקרא פרש שהיה נשען על הסולם. הארץ אשר אתה שוכב עליה. ר׳ יקרא פרש שהיה מכוסה תחתיו. לך אתננה ולזרעך. ר׳ יקרא פרש שהיה מקפל לו כל הארץ כמטפחת. והיה זרעך כעפר הארץ. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. ונברכו בך כל משפחות האדמה. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. והנה אנכי עמך. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. ושמרתיך בכל אשר תלך. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. והשבתיך אל האדמה הזאת. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. כי לא אעזבך. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. ויקץ יעקב משנתו. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. ויאמר אכן יש ה׳ במקום הזה. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. ואנכי לא ידעתי. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. אין זה כי אם בית אלהים. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. וזה שער השמים. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. ויקם יעקב בבקר. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. ויקח את האבן. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. אשר שם מראשותיו. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. וישם אותה מצבה. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. ויצק שמן על־ראשה. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. ויקרא את־שם המקום ההוא בית־אל. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. ואולם לוז שם העיר לראשונה. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. וידר יעקב נדר לאמר. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. אם־יהיה אלהים עמדי. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. ושמרני בדרך הזה. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. אשר אנכי הולך. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. ונתן לי לחם לאכל. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. ובגד לשכת. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. ושבתי בשלום. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. והיה ה׳ לי לאלהים. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. והאבן הזאת. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. אשר שמתי מצבה. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. יהיה בית אלהים. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. וכל אשר תתן לי. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים. עשר אעשרנו לך. ר׳ יקרא פרש שהיה מכה בעפר והיה עפר נעשה כינים.

ויצא יעקב מן־באר שבע וילך חרנה׃ ויפגע במקום. ויאמר כי בא השמש. ויקח מאבני המקום. וישם מראשותיו. וישכב במקום ההוא. ויחלם והנה סלם. והנה מלאכי אלהים עלים ויורדים בו. והנה ה׳ נצב עליו. ויאמר אני ה׳ אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק. הארץ אשר אתה שוכב עליה. לך אתננה ולזרעך. והיה זרעך כעפר הארץ. ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה. ונברכו בך כל משפחות האדמה. והנה אנכי עמך. ושמרתיך בכל אשר תלך. והשבתיך אל האדמה הזאת. כי לא אעזבך. ויקץ יעקב משנתו. ויאמר אכן יש ה׳ במקום הזה. ואנכי לא ידעתי. ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה. אין זה כי אם בית אלהים. וזה שער השמים. ויקם יעקב בבקר. ויקח את האבן. אשר שם מראשותיו. וישם אותה מצבה. ויצק שמן על־ראשה. ויקרא את־שם המקום ההוא בית־אל. ואולם לוז שם העיר לראשונה. וידר יעקב נדר לאמר. אם־יהיה אלהים עמדי. ושמרני בדרך הזה. אשר אנכי הולך. ונתן לי לחם לאכל. ובגד לשכת. ושבתי בשלום. והיה ה׳ לי לאלהים. והאבן הזאת. אשר שמתי מצבה. יהיה בית אלהים. וכל אשר תתן לי. עשר אעשר־נו לך׃

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה׃ ויפגע במקום. ויאמר כי בא השמש. ויקח מאבני המקום. וישם מראשותיו. וישכב במקום ההוא. ויחלם והנה סלם. והנה מלאכי אלהים עלים ויורדים בו. והנה ה׳ נצב עליו. ויאמר אני ה׳ אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק. הארץ אשר אתה שוכב עליה. לך אתננה ולזרעך. והיה זרעך כעפר הארץ. ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה. ונברכו בך כל משפחות האדמה. והנה אנכי עמך. ושמרתיך בכל אשר תלך. והשבתיך אל האדמה הזאת. כי לא אעזבך. ויקץ יעקב משנתו. ויאמר אכן יש ה׳ במקום הזה. ואנכי לא ידעתי. ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה. אין זה כי אם בית אלהים. וזה שער השמים. ויקם יעקב בבקר. ויקח את האבן. אשר שם מראשותיו. וישם אותה מצבה. ויצק שמן על־ראשה. ויקרא את־שם המקום ההוא בית־אל. ואולם לוז שם העיר לראשונה. וידר יעקב נדר לאמר. אם־יהיה אלהים עמדי. ושמרני בדרך הזה. אשר אנכי הולך. ונתן לי לחם לאכל. ובגד לשכת. ושבתי בשלום. והיה ה׳ לי לאלהים. והאבן הזאת. אשר שמתי מצבה. יהיה בית אלהים. וכל אשר תתן לי. עשר אעשר־נו לך׃

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה׃ ויפגע במקום. ויאמר כי בא השמש. ויקח מאבני המקום. וישם מראשותיו. וישכב במקום ההוא. ויחלם והנה סלם. והנה מלאכי אלהים עלים ויורדים בו. והנה ה׳ נצב עליו. ויאמר אני ה׳ אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק. הארץ אשר אתה שוכב עליה. לך אתננה ולזרעך. והיה זרעך כעפר הארץ. ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה. ונברכו בך כל משפחות האדמה. והנה אנכי עמך. ושמרתיך בכל אשר תלך. והשבתיך אל האדמה הזאת. כי לא אעזבך. ויקץ יעקב משנתו. ויאמר אכן יש ה׳ במקום הזה. ואנכי לא ידעתי. ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה. אין זה כי אם בית אלהים. וזה שער השמים. ויקם יעקב בבקר. ויקח את האבן. אשר שם מראשותיו. וישם אותה מצבה. ויצק שמן על־ראשה. ויקרא את־שם המקום ההוא בית־אל. ואולם לוז שם העיר לראשונה. וידר יעקב נדר לאמר. אם־יהיה אלהים עמדי. ושמרני בדרך הזה. אשר אנכי הולך. ונתן לי לחם לאכל. ובגד לשכת. ושבתי בשלום. והיה ה׳ לי לאלהים. והאבן הזאת. אשר שמתי מצבה. יהיה בית אלהים. וכל אשר תתן לי. עשר אעשר־נו לך׃

והיה העקבים ללבן והקשרים ליעקב: ויברך האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמרים: וישמע את דברי בני לבן לאמר לקח יעקב את כל אשר לאבינו ומאשר לאבינו עשה את כל הכבד הזה: וירא יעקב את פני לבן והנה איננו עמו כתמול שלשום: ויאמר יהוה אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך: וישלח יעקב ויקרא לרחל וללאה השדה אל צאנו: ויאמר להן ראה אנכי את פני אביכן כי איננו אלי כתמול שלשם ואלהי אבי היה עמדי: ואתנה ידעתן כי בכל כחי עבדתי את אביכן: ואביכן הלצני והחליף את משכרתי עשרת מנים ולא נתנו אלהים להרע עמדי: אם כה יאמר נקדים יהיה שכרך וילדו כל הצאן נקדים ואם כה יאמר עקדים יהיה שכרך וילדו כל הצאן עקדים: ויצל אלהים את מקנה אביכם ויתן לי: ויהי בעת יחם הצאן ואשא עיני ואראה בחלום והנה התישים העלים על הצאן עקדים נקדים וברדים: ויאמר אלי מלאך האלהים בחלום יעקב ואמר הנני: ויאמר שא נא עיניך וראה כל התישים העלים על הצאן עקדים נקדים וברדים כי ראיתי את כל אשר לבן עשה לך: אנכי האל בית אל אשר משחת שם מצבה אשר נדרת לי שם נדר עתה קום צא מן הארץ הזאת ושוב אל ארץ מולדתך: ותען רחל ולאה ותאמרנה לו העוד לנו חלק ונחלה בבית אבינו: הלוא נכריות נחשבנו לו כי מכרנו ויאכל גם אכול את כספנו: כי כל העשר אשר הציל אלהים מאבינו לנו הוא ולבנינו ועתה כל אשר

אמר אלהים אליך עשה: ויקם יעקב וישא את בניו ואת נשיו על הגמלים: וינהג את כל מקנהו ואת כל רכושו אשר רכש מקנין קנינו אשר רכש בפדן ארם לבוא אל יצחק אביו ארצה כנען: ולבן הלך לגזז את צאנו ותגנב רחל את התרפים אשר לאביה: ויגנב יעקב את לב לבן הארמי על בלי הגיד לו כי ברח הוא וכל אשר לו ויקם ויעבר את הנהר וישם את פניו הר הגלעד: ויגד ללבן ביום השלשי כי ברח יעקב: ויקח את אחיו עמו וירדף אחריו דרך שבעת ימים וידבק את בו בהר הגלעד: ויבא אלהים אל לבן הארמי בחלום הלילה ויאמר לו השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע: וישג לבן את יעקב ויעקב תקע את אהלו בהר והלבן תקע את אחיו בהר הגלעד: ויאמר לבן ליעקב מה עשית ותגנב את לבבי ותנהג את בנתי כשבויות חרב: למה נחבאת לברח ותגנב אתי ולא הגדת לי ואשלחך בשמחה ובשירים בתף ובכנור: ולא נטשתני לנשק לבני ולבנתי עתה הסכלת עשו: יש לאל ידי לעשות עמכם רע ואלהי אביכם אמש אמר אלי לאמר השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע: ועתה הלך הלכת כי נכסף נכספת לבית אביך למה גנבת את אלהי: ויען יעקב ויאמר ללבן כי יראתי כי אמרתי פן תגזל את בנותיך: עם אשר תמצא את אלהיך

אשר ילך עביד: וקם יעקב ונשא את בניו וירכב על הגמלים: וינהג את כל מקנהו ואת כל רכושו אשר רכש מקנין קנינו אשר רכש בפדן ארם לבוא אל יצחק אביו ארצה כנען: ולבן הלך לגזז את צאנו וגנב רחל את התרפים אשר לאביה: ויגנב יעקב את לב לבן הארמי על בלי הגיד לו כי ברח הוא וכל אשר לו ויקם ויעבר את הנהר וישם את פניו הר הגלעד: ויגד ללבן ביום השלשי כי ברח יעקב: ויקח את אחיו עמו וירדף אחריו דרך שבעת ימים וידבק את בו בהר הגלעד: ויבא אלהים אל לבן הארמי בחלום הלילה ויאמר לו השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע: וישג לבן את יעקב ויעקב תקע את אהלו בהר והלבן תקע את אחיו בהר הגלעד: ויאמר לבן ליעקב מה עשית ותגנב את לבבי ותנהג את בנתי כשבויות חרב: למה נחבאת לברח ותגנב אתי ולא הגדת לי ואשלחך בשמחה ובשירים בתף ובכנור: ולא נטשתני לנשק לבני ולבנתי עתה הסכלת עשו: יש לאל ידי לעשות עמכם רע ואלהי אביכם אמש אמר אלי לאמר השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע: ועתה הלך הלכת כי נכסף נכספת לבית אביך למה גנבת את אלהי: ויען יעקב ויאמר ללבן כי יראתי כי אמרתי פן תגזל את בנותיך: עם אשר תמצא את אלהיך

אבן עזרא

אבן עזרא

ויעקב ישב בארץ מגורי אביו בארץ כנען כאשר היה אביו גר בה ואמר לו ה' לך לך מארצך וגו' ואמר לו שוב ארצה ומולדתך ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה ואמר לו ה' אל תירא מרדה מצרימה כי שם אעשך לגוי גדול אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה ויוסף ישית ידו על עיניך ואמר לו ה' אנכי ה' אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ הזאת לרשתה ואמר לו ה' ושבת בית אביך בשלום ואמר לו ה' ושבו הנה לפה כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך ואמר לו ה' שוב למצרים כי מתו כל המבקשים את נפשך ואמר לו ה' אל תירא מפרעה כי ידי עליך ואמר לו ה' אל תירא כי אתך אני ואמר לו ה' אל תירא עבדי יעקב כי אתך אני ואמר לו ה' אל תירא כי אתך אני ואמר לו ה' אל תירא כי אתך אני ואמר לו ה' אל תירא

אבן עזרא

בגוד הנפ׳. ידוע כי אלו שני השמיני הקדמוני לו ואין בו פתין כי אם לחמי הדיעת ויקרא מתפרסי מהוא הלחמי ויפרש הכתוב ת מגזרת כמים ירשת זה המלך בירושה לשון אחר מאוה נוף יהבו לך אם הסס יפקח את לבבך בכורת כי מיסי מלכו. ומם ריחל ויקח מאחוזת חולי תלמו בעבור להכתיב לחתם. והדים על כיוצ׳ ויפקחו כמו הוא לעתיד ומדמים כי על דרך הפשט לא חסב עמו לעשו רע לאחיו השר ויכבו כאשר עשה יוסף עם לחיו: מי הלה לך. מי הלה לך שיעך אל מי הלה פלך הס: חכן. כמו נתן וכתיבו חכנו מוסף גם חכם כמו הס: מי לך. מי לעולם תקח על לא ופי מי הוא זה ממברת לו כל החנות כה. הלל יאמר לדוכי כן וכבר הודיעך ר׳קדין הנגיד כי ראיתיך פלגי הלבים. ת בניא ואשר קן אילין ובניא דיקדין. וקרין ת לעבדך: בניא דיקדין. ובניא אינון דגביהון וסגידו לחיתהא אף הם ובניהם וסגידו ובתר כן קריב יוסף ורחל וסגידו: ואמר קא לך כל משריתא הדא ת ארעית ואמר לאיגרא רחסין בעיני רבוני: ואמר עשו את לי מלי אצלה בדילך: ואמר יעקב בבעו אם בעון אשכחית רחמין בעיניך ותקבל הקרובתי מן ידי ארי על כן חזיתינון לאפך חתיון אפי רבדביא ואיתרעית לי: קבל בעון ת היקרובתי דאיתגייאת לך ארי רחם עלי ואתי לי את כולא ואתקוף ביה וקבל: ואמר נטל ונזך ואיזיל לקבלך: ואמר ליה ריבוני ידע ארי ינקיא רכיכין ועניא ותורי מיניקיא עלי ואם ארדעינון יומא חד יסתרון כל ענא:

על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר על כף ירך עד היום הזה כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה: וישא יעקב עיניו וירא והנה עשו בא ועמו ארבע מאות איש ויחץ את הילדים על לאה ועל רחל ועל שתי השפחות: וישם את השפחות ואת ילדיהן ראשנה ואת לאה וילדיה אחרנים ואת רחל ואת יוסף אחרנים: והוא עבר לפניהם וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו: וירץ עשו לקראתו ויחבקהו ויפל על צואריו וישקהו ויבכו: וישא את עיניו וירא את הנשים ואת הילדים ויאמר מי אלה לך ויאמר הילדים אשר חנן אלהים את עבדך: ותגשן השפחות הנה וילדיהן ותשתחוין: ותגש גם לאה וילדיה וישתחוו ואחר נגש יוסף ורחל וישתחוו: ויאמר מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי ויאמר למצא חן בעיני אדני: ויאמר עשו יש לי רב אחי יהי לך אשר לך: ויאמר יעקב אל נא אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי כי על כן ראיתי פניך כראת פני אלהים ותרצני: קח נא את ברכתי אשר הבאת לך כי חנני אלהים וכי יש לי כל וילחץ בו ויקח: ויאמר נסעה ונלכה ואלכה לנגדך: ויאמר אליו אדני ידע כי הילדים רכים והצאן והבקר עלות עלי ודפקום יום אחד ומתו כל הצאן:

עיין ויראו מצוה. יחידי. יחוכן. יחאב. שלוטית. ופיהו. עתרי. ל׳ פסוק ראשו כמו את תאת ואת נאת ואת ס׳ בסם רכת. ראשונה ל׳ בסלים א׳ ס׳ ח׳ עזואר חד מקל חסר׳ באמצע תיבות וקריין ולית דכתו ס׳ בסם רכת: ה׳ פסוקים ראשו בתו את אתו את ס׳ בסם רכת: כי לך עד לך פה׳ כי כי לך כל הנצוצה הזה. כי אנכה לך פה׳ יהי לך אשר לך ל׳ פסוקים ראשון בחיו לך לך בכסר רבתא ברכתי ג׳ ס׳ ובי קרא שמו יעקב. קחו את ברכתי אשר הבאת לכם׳ חני אתי ברכתי על פני אשר קבל׳ ברכתי אלה כיח ב׳ ג׳ ס׳ ואת ס׳ בסם רכת׳ ויפצירו בו מאד ויקח׳ ס׳ ויפצר בם מאוד׳ ויקחו את ברכתי. ויקם ראשו ללוות ד׳ פלגש׳ ויאמר יי אשר עמדתי׳ וכל יפצירו דבתא בסא יפצרנו ס׳ ויפצר בו עבדיו׳ לגדך ל׳ ס׳ נסעה ונלכה׳ שתה עומדתינו לנגדך׳ עלות ה׳ ודפקום יום אחד׳ ושתי פרוה עלות׳ וחברו׳ דיארן. עלות יגהל. כמאר עלות הביאו׳ יתן אחד ל׳ כסר פרשת תורין׳ ובתו ה׳ בקיץ ס׳ ודפק יום אחד׳ דיוך עליהם ובדרו׳ ולא ישאו עון ותטו׳ ולא יגעו אל תקדש. כבלו ואת הקדש׳ וסקלתם באבנים׳ וסקלתם אותם באבנים׳ והוה אם יחדלו׳ עמנו׳

יעבר נא אדני לפני עבדו ואנכי אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני שעירה: ויאמר עשו אצינה נא עמך מן העם אשר אתי ויאמר למה זה אמצא חן בעיני אדני: וישב ביום ההוא עשו לדרכו שעירה: ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכת על כן קרא שם המקום סכות: ס ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו מפדן ארם ויחן את פני העיר: וילן את חלקת השדה אשר נטה שם אהלו מיד בני חמור אבי שכם במאה קשיטה: ויצב שם מזבח ויקרא לו אל אלהי ישראל: ס ותצא דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב לראות בבנות הארץ: וירא אתה שכם בן חמור החוי נשיא הארץ ויקח אתה וישכב אתה ויענה: ותדבק נפשו בדינה בת יעקב ויאהב את הנער וידבר על לב הנער: ויאמר שכם אל חמור אביו לאמר קח לי את הילדה הזאת לאשה: ויעקב שמע כי טמא את דינה בתו ובניו היו את מקנהו בשדה והחרש יעקב עד באם: ויצא חמור אבי שכם אל יעקב לדבר אתו: ובני יעקב באו מן השדה כשמעם ויתעצבו האנשים ויחר להם מאד כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב וכן לא יעשה: וידבר חמור אתם לאמר שכם בני חשקה נפשו בבתכם תנו נא אתה לו לאשה: והתחתנו אתנו בנתיכם תתנו לנו ואת בנתינו תשאו לכם: ואתנו תשבו והיה הארץ תריו לפניכם

יעבור נא רבוני קדם עבדיה ואנא ארתב בניח לרגל עובדתא די קדמי ולרגל ינקיא עד דיתי לות ריבוני לשעיר: ואמר עשו אשבוק בעון עימיך מן עמא די עמי ואמר למא דין אשכחית חסין בעיני ריבוני: ותבו ביומא ההוא עשו לאורחיה לשעיר: ויעקב נטל לסכות ובנא ליה ביתא ולבעירה עבד סכלן על כן קרא שמא דאתרא סכות: ואתא יעקב שלים לקרתא דשכם די בארעא דכנען במיתוי מפדן ארם ושרא לקבל אפי קרתא: וזבן ית אחסנת חקלא דנטא תמן לשכניה מיא דבני חמור אבוי דשכם במאה קשיטא: ואקים תמן מדבחא ופלח עלוהי קדם אל אלקא דישראל:

ונפקת דינה בת לאה די ילידת ליעקב למחזי בבנת ארעא: וחמא יתה שכם בר חמור חויאה רבא דארעא ודבר יתה ושכיב יתה ועניה: ואתרעיאת נפשיה בדינה בת יעקב ורחים ית עולימתא ומלל על לבא דעולימתא: ואמר שכם לחמור אבוהי סבור לי ית עולימתא הדא לאנתו: ויעקב שמע ארי סאיב ית דינה ברתיה ובניוהי מתחיו עם גיתוהי ב בחקלא ושתיק יעקב עד מיתיהון: ונפקת חמור אבוהי דשכם לות יעקב למללא עמיה: ובני יעקב עלו מן חקלא כד שמעו ואיתנסיבו גוברייא ותקיף לחון לתרעא ארי קלנא עבד בישראל למשכב ית ברת יעקב וכן לא כשר לאתעבדא: ומלל חמור עמהון למימר שכם ברי אתרעית נפשיה בבתיכון חבו ית אחתיכון תיתנון לנא וית בנתנא תסבון לכון ותעמרנא תתבון ואר שא תתיקנון

אבן עזרא

לתקבלה. כמו לתקבל נפשו: לאטי. לרגל המלאכה. בעבור שהיקום מהוי מלאכתו והקדוש ב׳ מיכל לתת מעמדת בכחו ובכוחו גם הוא מתוך יקרת כמו אם לא תתנו לי בתי לאשה:

שבו הנה אדוני שבו לכם פה עמנו החמור ושבו הנה אדוני שבו גם אתה גם אתם ולינו ברחוב: ויפצר בהם מאד ויסורו אליו ויבא אל ביתו ויעש משתה לעבדיו ויאכלו וישתו ויאמר אל עבדיו קומו צאו אל האנשים ורדפתם אחרי הלילה ותשיגום ושבתם להגיד לי למען אדע אם הלכו לדרכם אם לא: ויצאו העבדים אחריהם ולא השיגום ויבואו אל האנשים אשר היו עם לוט בבית והנה הם יושבים לפני השלחן ויאכלו וישתו ויאמרו אל לוט איה האנשים אשר באו אליך הלילה הוציאם אלינו ונדעה אותם: ויצא לוט אליהם אל הפתח וידלת הפתח אחריו ויאמר אליהם אל נא אחי תרעו הרע הזה: הנה נא לי שתי בנות אשר לא ידעו איש אוציאה נא אתהן אליכם ועשו להן כטוב בעיניכם רק לאנשים האל אל תעשו דבר כי על כן באו בצל קורתי: ויאמרו גש הלאה ויאמרו האחד בא לגור ויהי שפוט ישפוט עתה נרע לך מהם ויפצרו באיש בלוט מאד ויגשו לשבר הדלת: וישלחו האנשים את ידם ויביאו את לוט אליהם הביתה ואת הדלת סגרו: ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנורים מקטן ועד גדול ויתלאו למצא הפתח: ויאמרו האנשים אל לוט עוד מי לך פה חתן ובניך ובנותיך וכל אשר לך בעיר הוצא מן המקום: כי משחתים אנחנו את המקום הזה כי גדלה צעקתם את פני יהוה וישלחנו יהוה להשחית אתה: ויצא לוט וידבר אל חתניו לקחי בנותיו הנמצאות לו ויאמר קומו צאו מן המקום הזה כי משחית יהוה את העיר ויהי כמצחק בעיני חתניו: וכעלות השחר ותאיצו המלאכים בלוט לאמר קום קח את אשתך ואת שתי בנותיך הנמצאות פן תספה בעון העיר: ויתמהמה ויחזיקו האנשים בידו וביד אשתו ובידי שתי בנותיו בחמלת יהוה עליו ויוציאהו וינחהו מחוץ לעיר: ויהי כהוציאם אתם החוצה ויאמר המלט על נפשך אל תבט אחריך ואל תעמד בכל הככר ההרה המלט פן תספה: ויאמר לוט אליהם אל נא אדני: הנה נא מצא עבדך חן בעיניך ותגדל חסדך אשר עשית עמדי להחיות את נפשי ואנכי לא אוכל להמלט ההרה פן תדבקני הרעה ומתי: הנה נא העיר הזאת קרובה למנוס שמה והיא מצער אמלטה נא שמה הלא מצער היא ותחי נפשי: ויאמר אליו הנה נשאתי פניך גם לדבר הזה לבלתי הפכי את העיר אשר דברת: מהר המלט שמה כי לא אוכל לעשות דבר עד באך שמה על כן קרא שם העיר צוער: השמש יצא על הארץ ולוט בא צוערה: ויהוה המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש מאת יהוה מן השמים: ויהפך את הערים האל ואת כל הככר ואת כל יושבי הערים ואת צמח האדמה: ותבט אשת לוט מאחריו ותהי נציב מלח: וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני יהוה: וישקף על פני סדם ועמרה ועל כל פני ארץ הככר וירא והנה עלה קיטר הארץ כקיטר הכבשן: ויהי בשחת אלהים את ערי הככר ויזכר אלהים את אברהם וישלח את לוט מתוך ההפכה בהפך את הערים אשר ישב בהן לוט: וירד לוט מצוער וישב בהר הוא ושתי בנותיו עמו כי ירא לשבת בצוער וישב במערה הוא ושתי בנותיו: ותאמר הבכירה אל הצעירה אבינו זקן ואיש אין בארץ לבוא עלינו כדרך כל הארץ: לכה נשקה את אבינו יין ונשכבה עמו ונחיה מאבינו זרע: ותשקינה את אביהן יין בלילה הוא ותבא הבכירה ותשכב את אביה ולא ידע בשכבה ובקומה: ויהי ממחרת ותאמר הבכירה אל הצעירה הנה שכבתי אמש את אבי נשקנו יין גם הלילה ובאי שכבי עמו ונחיה מאבינו זרע: ותשקין גם בלילה הוא את אביהן יין ותקם הצעירה ותשכב עמו ולא ידע בשכבה ובקומה: ותהרין שתי בנות לוט מאביהן: ותלד הבכירה בן ותקרא שמו מואב הוא אבי מואב עד היום: והצעירה גם היא ילדה בן ותקרא שמו בן עמי הוא אבי בני עמון עד היום: ויסע משם ארצה הנגב וישב בין קדש ובין שור ויגר בגרר: ויאמר אברהם אל שרה אשתו אחתי הוא וישלח אבימלך מלך גרר ויקח את שרה: ויבא אלהים אל אבימלך בחלום הלילה ויאמר אליו הנך מת על האשה אשר לקחת והוא בעולת בעל: ואבימלך לא קרב אליה ויאמר אדני הגוי גם צדיק תהרג: הלא הוא אמר לי אחתי הוא והיא גם הוא אמרה אחי הוא בתם לבבי ובנקיון כפי עשיתי זאת: ויאמר אליו האלהים בחלום גם אנכי ידעתי כי בתם לבבך עשית זאת ואחשך גם אנכי אותך מחטא לי על כן לא נתתיך לנגע אליה: ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא ויתפלל בעדך וחיה ואם אינך משיב דע כי מות תמות אתה וכל אשר לך: וישכם אבימלך בבקר ויקרא לכל עבדיו וידבר את כל הדברים האלה באזניהם ויראו האנשים מאד: ויקרא אבימלך לאברהם ויאמר אליו מה עשית לנו ומה חטאתי לך כי הבאת עלי ועל ממלכתי חטאה גדלות מעשים אשר לא יעשו עשית עמדי: ויאמר אבימלך אל אברהם מה ראית כי עשית את הדבר הזה: ויאמר אברהם כי אמרתי רק אין יראת אלהים במקום הזה והרגוני על דבר אשתי: ואמנם גם אחתי בת אבי הוא אך לא בת אמי ותהי לי לאשה: והיה כאשר התעו אתי אלהים מבית אבי ואמר לה זה חסדך אשר תעשי עמדי אל כל המקום אשר נבוא שמה אמרי עלי הוא אחי: ויקח אבימלך צאן ובקר ועבדים ושפחות ויתן לאברהם וישב לו את שרה אשתו: ויאמר אבימלך הנה ארצי לפניך בטוב בעיניך שב: ולשרה אמר הנה נתתי אלף כסף אחיך הנה הוא לך כסות עינים לכל אשר אתך ואת כל ונכחת: ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמהותיו וילדו: כי עצר עצר יהוה בעד כל רחם לבית אבימלך על דבר שרה אשת אברהם: ויהוה פקד את שרה כאשר אמר ויעש יהוה לשרה כאשר דבר: ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקניו למועד אשר דבר אתו אלהים: ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצחק: ויעש אברהם את יצחק בנו בן שמנת ימים כאשר צוה אתו אלהים: ואברהם בן מאת שנה בהולד לו את יצחק בנו: ותאמר שרה צחק עשה לי אלהים כל השמע יצחק לי: ותאמר מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה כי ילדתי בן לזקניו: ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק: ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק: ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק: והדבר מאד בעיני אברהם על אודות בנו: ויאמר אלהים אל אברהם אל ירע בעיניך על הנער ועל אמתך כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה כי ביצחק יקרא לך זרע: וגם את בן האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא: וישכם אברהם בבקר ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר שם השיכה על שכמה והילד ושלחה וילך ותתע במדבר באר שבע: ויכלו המים מן החמת ותשלך את הילד תחת אחד השיחים: ותלך ותשב לה מנגד הרחק כמטחוי קשת כי אמרה אל אראה במות הילד וישב מנגד וישא את קלה ותבך: וישמע אלהים את קול הנער ויקרא מלאך אלהים אל הגר מן השמים ויאמר לה מה לך הגר אל תיראי כי שמע אלהים אל קול הנער באשר הוא שם: קומי שאי את הנער והחזיקי את ידך בו כי לגוי גדול אשימנו: ויפקח אלהים את עיניה ותרא באר מים ותלך ותמלא את החמת מים ותשק את הנער: ויהי אלהים את הנער ויגדל וישב במדבר ויהי רבה קשת: וישב במדבר פארן ותקח לו אמו אשה מארץ מצרים: ויהי בעת ההוא ויאמר אבימלך ופיכל שר צבאו אל אברהם לאמר אלהים עמך בכל אשר אתה עשה: ועתה השבעה לי באלהים הנה אם תשקר לי ולניני ולנכדי כחסד אשר עשיתי עמך תעשה עמדי ועם הארץ אשר גרת בה: ויאמר אברהם אנכי אשבע: ויוכח אברהם את אבימלך על אדות באר המים אשר גזלו עבדי אבימלך: ויאמר אבימלך לא ידעתי מי עשה את הדבר הזה וגם אתה לא הגדת לי וגם אני לא שמעתי בלתי היום: ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית: ויצב אברהם את שבע כבשות הצאן לבדהן: ויאמר אבימלך אל אברהם מה העלות שבע הכבשות האלה אשר הצבת לבדהן: ויאמר כי את שבע כבשות תקח מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזאת: על כן קרא למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם: ויכרתו ברית בבאר שבע ויקם אבימלך ופיכל שר צבאו וישבו אל ארץ פלשתים: ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם יהוה אל עולם: ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים: ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני: ויאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המריה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך: וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמרו ויקח את שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עלה ויקם וילך אל המקום אשר אמר לו האלהים: ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחק: ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם: ויקח אברהם את עצי העלה וישם על יצחק בנו ויקח בידו את האש ואת המאכלת וילכו שניהם יחדו: ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הנה האש והעצים ואיה השה לעלה: ויאמר אברהם אלהים יראה לו השה לעלה בני וילכו שניהם יחדו: ויבאו אל המקום אשר אמר לו האלהים ויבן שם אברהם את המזבח וערך את העצים ועקד את יצחק בנו וישם אתו על המזבח ממעל לעצים: וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחט את בנו: ויקרא אליו מלאך יהוה מן השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני: ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני: וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעלה תחת בנו: ויקרא אברהם שם המקום ההוא יהוה יראה אשר יאמר היום בהר יהוה יראה: ויקרא מלאך יהוה אל אברהם שנית מן השמים: ויאמר בי נשבעתי נאם יהוה כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך: כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו: והתברכו בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמעת בקלי: וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב אברהם בבאר שבע: ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם הוא בנים לנחור אחיך: את עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם: ואת כסד ואת חזו ואת פלדש ואת ידלף ואת בתואל: ובתואל ילד את רבקה שמנה בנים אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם: ופילגשו ושמה ראומה ותלד גם היא את טבח ואת גחם ואת תחש ואת מעכה: ושרה היתה מאת שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה: ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה: ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר: גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני: ויענו בני חת את אברהם לאמר לו: שמענו אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את מתך איש ממנו את קברו לא יכלה ממך מקברו מת: ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת: וידבר עמם לאמר אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר: ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי בתוככם לאחזת קבר: ועפרון ישב בתוך בני חת ויען עפרון החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי שער עירו לאמר: לא אדני שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה לעיני בני עמי נתתיה לך קבר מתך: וישתחו אברהם לפני עם הארץ: וידבר אל עפרון באזני עם הארץ לאמר אך אם אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני ואקברה את מתי שמה: ויען עפרון את אברהם לאמר לו: אדני שמעני ארץ ארבע מאת שקל כסף ביני ובינך מה הוא ואת מתך קבר: וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם לעפרון את הכסף אשר דבר באזני בני חת ארבע מאת שקל כסף עבר לסחר: ויקם שדה עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא השדה והמערה אשר בו וכל העץ אשר בשדה אשר בכל גבלתו סביב: לאברהם למקנה לעיני בני חת בכל באי שער עירו: ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה על פני ממרא הוא חברון בארץ כנען: ויקם השדה והמערה אשר בו לאברהם לאחזת קבר מאת בני חת: ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל: ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי: ואשבעך בה' אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו: כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק: ויאמר אליו העבד אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת השב אשיב את בנך אל הארץ אשר יצאת משם: ויאמר אליו אברהם השמר לך פן תשיב את בני שמה: ה' אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם: ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך ונקית מאלתי זאת רק את בני לא תשיב שמה: וישם העבד את ידו תחת ירך אברהם אדניו וישבע לו על הדבר הזה: ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל טוב אדניו בידו ויקם וילך אל ארם נהרים אל עיר נחור: ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים לעת ערב לעת צאת השאבות: ויאמר ה' אלהי אדני אברהם הקרה נא לפני היום והעש חסד עם אדני אברהם: הנה אנכי נצב על עין המים ובנות אנשי העיר יצאות לשאב מים: והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אותה הוכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני: ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יצאת אשר ילדה למלכה אשת נחור אחי אברהם וכדה על שכמה: והנערה טובת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה ותרד העינה ותמלא כדה ותעל: וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמיאיני נא מעט מים מכדך: ותאמר שתה אדני ותמהר ותורד כדה על ידה ותשקהו: ותכל להשקותו ותאמר גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתות: ותמהר ותערה כדה אל השקת ותרץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו: והאיש משתאה לה מחריש לדעת הצלח ה' דרכו אם לא: ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלם: ויאמר בת מי את הגידי נא לי היש בית אביך מקום לנו ללון: ותאמר אליו בת בתואל אנכי בן מלכה לנחור אשר ילדה לו: ותאמר אלו גם תבן גם מספוא רב עמנו גם מקום ללון: ויקד האיש וישתחו לה': ויאמר ברוך ה' אלהי אדני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם אדני אנכי בדרך נחני בית אחי אדני: ותרץ הנערה ותגד לבית אמה כדברים האלה: ולרבקה אח ושמו לבן וירץ לבן אל האיש החוצה אל העין: והיה כראות את הנזם ואת הצמידים על ידי אחתו וכשמעו את דברי רבקה אחתו לאמר כה דבר אלי האיש ויבא אל האיש והנה עמד על הגמלים על העין: ויאמר בא ברוך ה' למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים: ויבא האיש הבית ויפתח החמלים ויתן תבן ומספוא לגמלים ומים לרחץ רגליו ורגלי האנשים אשר אתו: וישם לפניו לאכל ויאמר לא אכל עד אם דברתי דברי ויאמר דבר: ויאמר עבד אברהם אנכי: וה' ברך את אדני מאד ויגדל ויתן לו צאן ובקר וכסף וזהב ועבדים ושפחות וגמלים וחמרים: ותלד שרה אשת אדני בן לאדני אחרי זקנתה ויתן לו את כל אשר לו: וישבעני אדני לאמר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בארצו: אם לא אל בית אבי תלך וממשפחתי ולקחת אשה לבני: ואמר אל אדני אולי לא תלך האשה אחרי: ה' אשר התהלכתי לפניו ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי: אז תנקה מאלתי כי תבוא אל משפחתי ואם לא יתנו לך והיית נקי מאלתי: ואבוא היום על העין ואומרה ה' אלהי אדני אברהם אם יש נא מצליח דרכי אשר אנכי הולך עליה: הנה אנכי נצב על עין המים והיה העלמה היוצאת לשאב ואמרתי אליה השקיני נא מעט מים מכדך: ואמרה אלי גם אתה שתה וגם לגמליך אשאב היא האשה אשר הכיח ה' לבן אדוני: אני טרם אכלה לדבר על לבי והנה רבקה יצאת וכדה על שכמה ותרד העינה ותשאב ואמר אליה השקיני נא: ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר שתה וגם גמליך אשקה: ואשתה והגמלים השקתה גם: ואשאלה ואמר בת מי את ותאמר בת בתואל בן נחור אשר ילדה לו מלכה: ואשם הנזם על אפה והצמידים על ידיה: ואקד וישתחו לה' ואברך את ה' אלהי אדני אברהם אשר נחני בדרך אמת לקחת את בת אחי אדוני לבנו: ועתה אם יש אתכם עשים חסד ואמת הגידו לי ואם לא הגידו לי ואפנה על ימין או על שמאל: ויען לבן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב: הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשה לבן אדוניך כאשר דבר ה': ויהי כשמע עבד אברהם את דבריהם וישתחו ארצה לה': ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנות נתן לאחיה ולאמה: ויאכלו הוא והאנשים אשר עמו וילינו ויקומו בבקר ויאמר שלחני לאדוני: ויאמרו הנקרא לנערה ונשאלה את פיה: ויקראו לרבקה ויאמרו אליה התלכי את האיש הזה ותאמר אלך: וישלחו את רבקה אחתם ואת מינקתה ואת עבד אברהם ואנשיו: ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי רבבה ויירש זרעך את שער שנאיו: ותקם רבקה ונערתיה ותרכבנה על הגמלים ותלכנה אחרי האיש וישלח העבד את הדבר ויקח את רבקה וילך: ויצחק בא מבוא באר לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב: ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים: ורבקה נשא את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל: ותאמר אל העבד מי האיש הלזה ההלך בשדה לקראתנו ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעיף ותתכס: ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה: ויבא יצחק האשה אהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה ויתנחם יצחק אחרי אמו: ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה: ותלד לו את זמרן ואת יקשן ואת מדן ואת מדין ואת ישבק ואת שוח: ויקשן ילד את שבא ואת דדן ובני דדן היו אשורים ולטושים ולאמים: ובני מדין עיפה ועפר וחנוך ואבידע ואלדעה כל אלה בני קטורה: ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק: ולבני הפלגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי קדמה אל ארץ קדם: ואלה ימי שני חיי אברהם אשר חי מאת שנה ושבעים שנה ושבע שנים: ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה זקן ושבע ויאסף אל עמיו: ויקברו אתו יצחק וישמעאל בניו אל מערת המכפלה אל שדה עפרון בן צחר החתי אשר על פני ממרא: השדה אשר קנה אברהם מאת בני חת שם קבר אברהם ושרה אשתו: ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו וישב יצחק עם באר לחי ראי: ואלה תולדות ישמעאל בן אברהם אשר ילדה הגר המצרית שפחת שרה לאברהם: ואלה שמות בני ישמעאל בשמותם לתולדתם בכור ישמעאל נבית ואחר קדר ואבדאל ומבשם: ומשמע ודומה ומשא: חדד ותימא יטור נפיש וקדמה: אלה הם בני ישמעאל ואלה שמותם בחצריהם ובטירתם שנים עשר נשיאים לעמתם: ואלה שני חיי ישמעאל מאת שנה ושלשים שנה ושבע שנים ויגוע וימת ויאסף אל עמיו: וישכנו מחוילה עד שור אשר על פני מצרים בבואך אשורה נגד כל אחיו נפל: ואלה בני יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק: ויצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה בת בתואל הארמי מפדן ארם אחות לבן הארמי לו לאשה: ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה היא ויעתר לו ה' ותהר רבקה אשתו: ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרש את ה': ויאמר ה' לה שני גוים בבטנך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר: וימלאו ימיה ללדת והנה תומם בבטנה: ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער ויקראו שמו עשו: ואחרי כן יצא אחיו וידו אחזת בעקב עשו ויקרא שמו יעקב ויצחק בן ששים שנה בלדת אותם: ויגדלו הנערים ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים: ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אהבת את יעקב: ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מן השדה והוא עיף: ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי עיף אנכי על כן קרא שמו אדום: ויאמר יעקב מכרה כיום את בכרתך לי: ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכרה: ויאמר יעקב השבעה לי כיום את בכרתך לי: וישבע לו וימכר את בכרתו ליעקב: ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את הבכרה: ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם וילך יצחק אל אבימלך מלך פלשתים גררה: וירא אליו יהוה ויאמר אל תרד מצרימה שכן בארץ אשר אמר אליך: גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל והקימותי את השבועה אשר נשבעתי לאברהם אביך: והרביתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות האל והתברכו בזרעך כל גוי הארץ: עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרתי מצותי חקותי ותורתי: וישב יצחק בגרר: וישאלו אנשי המקום לאשתו ויאמר אחתי הוא כי ירא לאמר אשתי פן יהרגוני אנשי המקום על רבקה כי יפת מראה הוא: ויהי כי ארכו לו שם הימים וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון וירא והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו: ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר אך הנה אשתך הוא ואיך אמרת אחתי הוא ויאמר אליו יצחק כי אמרתי פן אמות עליה: ויאמר אבימלך מה זאת עשית לנו כמעט שכב אחד העם את אשתך והבאת עלינו אשמה: ויצו אבימלך את כל העם לאמר הנוגע באיש הזה ובאשתו מות יומת: ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו ה': ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד: ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה ויקנאו פלשתים אתו: וכל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר: ויאמר אבימלך אל יצחק לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד: וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם: וישב יצחק ויחפר את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו אשר סתמום פלשתים אחרי מות אברהם ויקרא להן שמות כשמות אשר קרא להן אביו: ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים: וירבו רעי גרר עם רעי יצחק לאמר לנו המים ויקרא שם הבאר עשק כי התעשקו עמו: ויחפרו באר אחרת וירבו גם עליה ויקרא שמה שטנה: ויעתק משם ויחפר באר אחרת ולא רבו עליה ויקרא שמה רחובות ויאמר כי עתה הרחיב ה' לנו ופרינו בארץ: ויעל משם באר שבע: וירא אליו ה' בלילה ההוא ויאמר אנכי אלהי אברהם אביך אל תירא כי אתך אנכי וברכתיך והרביתי את זרעך בעבור אברהם עבדי: ויבן שם מזבח ויקרא בשם ה' ויט שם אהלו ויכרו שם עבדי יצחק באר: ואבימלך הלך אליו מגרר ואחזת מרעהו ופיכל שר צבאו: ויאמר יצחק אליהם מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אתי ותשלחו מאתכם: ויאמרו ראו ראינו כי היה ה' עמך ונאמר תהי נא אלה בינינו בינך ונכרתה ברית עמך: אם תעשה עמנו רעה כאשר לא נגעוך וכאשר לא עשינו עמך רק טוב ונשלחך בשלום אתה עתה ברוך ה': ויעש להם משתה ויאכלו וישתו: וישכמו בבקר וישבעו איש לאחיו וישלחם יצחק וילכו מאתו בשלום: ויהי ביום ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגידו לו על אודות הבאר אשר חפרו ויאמרו לו מצאנו מים: ויקרא אתה שבעה על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה: ויהי עשו בן ארבעים שנה ויקח אשה את יהודית בת בארי החתי ואת בשמת בת אילון החתי: ותהיינה מרת רוח ליצחק וליעקב: ויזקן יצחק ותכהין עיניו מראת ויקרא את עשו בנו הגדל ויאמר אליו בני ויאמר אליו הנני: ויאמר הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי: ועתה שא נא כליך תליך וקשתך וצא השדה וצודה לי ציד: ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי ובא לי ואברכך לפני מותי: ורבקה שמעת בדבר יצחק אל עשו בנו וילך עשו השדה לצוד ציד להביא: ורבקה אמרה אל יעקב בנה לאמר הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר: הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה ואברכך לפני יהוה לפני מותי: ועתה בני שמע בקלי לאשר אנכי מצוה אותך: לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אתם מטעמים לאביך כאשר אהב: והבאת לאביך ואכל בעבור אשר יברכך לפני מותו: ותאמר רבקה אל יעקב בנה לאמר הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר: הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה ואברכך לפני יהוה לפני מותי: ועתה בני שמע בקלי לאשר אנכי מצוה אותך: לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אתם מטעמים לאביך כאשר אהב: והבאת לאביך ואכל בעבור אשר יברכך לפני מותו: ויאמר יעקב אל רבקה אמו הן עשו אחי איש שעיר ואנכי איש חלק: אולי ימשני אבי והייתי בעיניו כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה: ותאמר לו אמו עלי קללתך בני אך שמע בקולי ולך קח לי: וילך ויקח ויבא לאמו ותעש אמו מטעמים כאשר אהב אביו: ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמודת אשר אתה בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן: ואת ערת גדיי העזים הלבישה על ידיו ועל חלקת צוארו: ותתן את המטעמים ואת הלחם אשר עשתה ביד יעקב בנה: ויבא אל אביו ויאמר אבי ויאמר הנני מי אתה בני: ויאמר יעקב אל אביו אנכי עשו בכרך עשיתי כאשר דברת אלי קום נא שבה ואכלה מצידי בעבור תברכני נפשך: ויאמר יצחק אל בנו מה זה מהרת למצא בני ויאמר כי הקרה ה' אלהיך לפני: ויאמר יצחק אל יעקב גשה נא ואמשך בני האתה זה בני עשו אם לא: ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו ויאמר הקול קול יעקב והידים ידי עשו: ולא הכירו כי היו ידיו כידי עשו אחיו שערות ויברכהו: ויאמר אתה זה בני עשו ויאמר אני: ויאמר הגישה לי ואכלה מצד בני בעבור תברכך נפשי ויגש לו ויאכל ויבא לו יין וישת: ויאמר אליו יצחק אביו גשה נא ושקה לי בני: ויגש וישק לו וירח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה': ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירש יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים הוה גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך ארריך ארור ומברכיך ברוך: ויהי ככלות יצחק לברך את יעקב ויעקב יצא יצא מלפני יצחק אביו ועשו אחיו בא מצידו: ויעש גם הוא מטעמים ויבא לאביו ויאמר לאביו יקם אבי ויאכל מצד בנו בעבור תברכני נפשך: ויאמר לו יצחק אביו מי אתה ויאמר אני בנך בכרך עשו: ויחרד יצחק חרדה גדלה עד מאד ויאמר מי אפוא הוא הצד ציד ויבא לי ואכל מכל בטרם תבוא ואברכהו גם ברוך יהיה: כשמע עשו את דברי אביו ויצעק צעקה גדלה ומרה עד מאד ויאמר לאביו ברכני גם אני אבי: ויאמר בא אחיך במרמה ויקח ברכתך: ויאמר הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים את בכרתי לקח והנה עתה לקח ברכתי ויאמר הלא אצלת לי ברכה: ויען יצחק ויאמר לעשו הן גביר שמתיהו לך ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים ודגן ותירוש סמכתיהו ולך אפוא מה אעשה בני: ויאמר עשו אל אביו הברכה אחת היא לך אבי ברכני גם אני אבי ישא עשו קולו ויבך: ויען יצחק אביו ויאמר אליו הנה משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל: ועל חרבך תחיה ואת אחיך תעבד והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך: ויעקב בירך את עשו בברכה אשר ברכו ויאמר עשו אל לבו יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי: ויגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדול וישלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך: ועתה בני שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה: וישבת עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך: עד אשר ישוב אף אחיך ממך ושכח את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך משם למה אשכל גם שניכם יום אחד: ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אם לקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ למה לי חיים: ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אתו ויצום ויאמר לו לא תקח אשה מבנות כנען: קום לך פדנה ארם בית בתואל אבי אמך וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך: ואל שדי יברך אתך ויפרך וירבך והיית לקהל עמים: ויתן לך את ברכת אברהם לך ולזרעך אתך לרשתך את ארץ מגוריך אשר נתן אלהים לאברהם: ויצא יצחק וילך פדנה ארם אל לבן בן בתואל הארמי אחי רבקה אם יעקב ועשו: ויעקב שמע אל אביו ואל אמו וילך פדנה ארם: ועשו ראה כי רעות בנות כנען בעיני יצחק אביו: וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל בן אברהם אחות נבית על נשיו לו לאשה: ויעקב יצא מבאר שבע וילך חרנה: ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא: וחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו: והנה יהוה נצב עליו ויאמר אני יהוה אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך: והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה ונברכו בך כל משפחת האדמה ובזרעך: והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך והשבתיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך: ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש יהוה במקום הזה ואנכי לא ידעתי: ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלהים וזה שער

ויתן לו כל אשר לעשו ויבא יעקב אל יצחק אביו ממרא וגו׳ ויאמר יעקב אל יצחק אביו ויאמר הנני מי אתה בני ויאמר יעקב אנכי עשו בכורך עשיתי כאשר דברת אלי קום נא שבה ואכלה מצידי בעבור תברכני נפשך ויאמר יצחק אל בנו מה זה מהרת למצא בני ויאמר כי הקרה ה׳ אלהיך לפני ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו ויאמר הקול קול יעקב והידים ידי עשו ויברכהו ויאמר האתה זה בני עשו ויאמר אני ויגש אליו ויאכל ויבא לו יין וישת ויאמר אליו יצחק אביו גשה נא ושקה לי בני ויגש וישק לו ויריח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה׳ ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים הוה גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך ארריך ארור ומברכיך ברוך ויהי ככלות יצחק לברך את יעקב ויהי אך יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו בא מצידו ויעש גם הוא מטעמים ויבא לאביו ויאמר לאביו יקם אבי וישא בני מצידו בעבור תברכני נפשך ויאמר לו יצחק אביו מי אתה ויאמר אני בנך בכרך עשו ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד ויאמר מי אפוא הוא הצד צידה ויבא לי ואכל מכל בטרם תבוא ואברכהו גם ברוך יהיה ויזעק עשו זעקה גדולה ומרה עד מאד ויאמר לאביו ברכני גם אני אבי ויאמר בא אחיך במרמה ויקח ברכתך ויאמר הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים את בכרתי לקח והנה עתה לקח ברכתי ויאמר הלא אצלת ברכה לי ויען יצחק ויאמר לעשו הן גביר שמתיו לך ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים ודגן ותירוש סמכתיו ולך אפוא מה אעשה בני ויאמר עשו אל אביו הברכה אחת היא לך אבי ברכני גם אני אבי ויפא עשו את קולו ויבך ויען יצחק אביו ויאמר אליו הנה משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל ועל חרבך תחיה ואת אחיך תעבד והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך ויעקוב עשו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו ויאמר עשו בלבו יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי ויגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדול ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך ועתה בני שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה וישבת עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך ושכח את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך משם למה אשכל גם שניכם יום אחד ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אם לקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ למה לי חיים ויצו יצחק את יעקב ויברכהו ויאמר לו לא תקח אשה מבנות כנען קום לך פדנה ארם בית בתואל אבי אמך והיה אל שדי יברך אותך ויפרך והרבך והיית לקהל עמים ויתן לך את ברכת אברהם לך ולזרעך אתך לרשתך את ארץ מגוריך אשר נתן אלהים לאברהם וישלח יצחק את יעקב וילך פדנה ארם אל לבן בן בתואל הארמי אחי רבקה אם יעקב ועשו׳ וירא עשו כי ברך יצחק את יעקב וישלח פדנה ארם לקחת לו משם אשה בברכו אותו ויצו עליו לאמר לא תקח אשה מבנות כנען וישמע יעקב אל אביו ואל אמו וילך פדנה ארם וירא עשו כי רעות בנות כנען בעיני יצחק אביו וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל בן אברהם אחות נבית על נשיו לו לאשה ויסע יעקב מבאר שבע וילך חרנה ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו והנה ה׳ נצב עליו ויאמר אני ה׳ אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך והשבתיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה׳ במקום הזה ואנכי לא ידעתי ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים ויקם יעקב בבקר וייקח את האבן אשר שם מראשתיו וישם אתה מצבה ויצק שמן על ראשה ויקרא את שם המקום ההוא בית אל ואולם לוז היה שם לראשונה וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש ושבתי בשלום אל בית אבי והיה ה׳ לי לאלהים והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך׃

ויסע יעקב ויבא ארצה בני קדם ויראה והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רבצים עליה כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים והאבן גדולה על פי הבאר ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן ושבו את האבן על פי הבאר למקומה ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם ויאמרו מחרן אנחנו ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו ויאמר להם השלום לו ויאמרו שלום ולו והנה רחל בתו באה עם הצאן ויאמר הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקינו הצאן ועודנה מדברת עמם ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה היא ויהי כראות יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת הצאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו וישק יעקב לרחל וישא את קולו ויבך ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא ותרץ ותגד לאביה ויהי כשמע לבן את שמע יעקב בן אחותו וירץ לקראתו וישק לו ויחבקהו וישק לו ויבא אתו אל ביתו וישם ללבן את כל הדברים האלה ויאמר לו לבן אך עצמי ובשרי אתה וישב עמו חדש ימים ויאמר לבן אל יעקב הכי אחי אתה ועבדתני חנם הגידה לי מה משכרתך ולבן היו שתי בנות שם הגדולה לאה והשם הקטנה רחל ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת תאר ויפת מראה ויעבד יעקב ברחל שבע שנים ויאמר יעקב אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה ויאמר לבן טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר שבה עמדי ויעבד יעקב ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אתה ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה ויהי בערב ויקח את לאה בתו ויבא אתה אליו ויבא עליה ויתן לבן לה את זלפה שפחתו ללאה בתו שפחה ויהי בבקר והנה היא לאה ויאמר אל לבן מה זאת עשית לי הלא ברחל עבדתי עמך ולמה רמיתני ויאמר לבן לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה מלא שבע זאת ונתנה לך גם את האחרת תחת עבדתך אשר תעבדני עוד שבע שנים אחרות ויעש יעקב כן וימלא שבעה זאת ויתן לו את רחל בתו לו לאשה ויתן לבן לרחל בתו את בלהה שפחתו לה לשפחה ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות ויראה ה׳ כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה ותהר לאה ותלד בן ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי ראה ה׳ בעניי כי עתה אהבני אישי ותהר עוד ותלד בן ותאמר כי שמע ה׳ כי שנואה אנכי ויתן גם את זה לי ותקרא שמו שמעון ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם ילוה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים על כן קרא שמו לוי ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אודה את ה׳ על כן קראה שמו יהודה ותעמד מלדת ותקח את בלהה שפחת רחל ותלד לבן שני יעקב ותאמר לאה בגד בא ותקרא את שמו גד ותלד לאה בן שנית ליעקב ותאמר לאה באשרי כי אשרוני בנות ותקרא את שמו אשר ותלד לאה בן רביעי ליעקב ותאמר לאה שכרי נתן אלהים לי אשר נתתי שפחתי לאישי ותקרא את שמו יששכר ותהר עוד לאה ותלד בן ששי ליעקב ותאמר לאה זבדני אלהים אתי זבד טוב הפעם יזבלני אישי כי ילדתי לו ששה בנים ותקרא את שמו זבולן ואחר ילדה בת ותקרא את שמה דינה ויזכר אלהים את רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה ותהר ותלד בן ותאמר אסף אלהים את חרפתי ותקרא את שמו יוסף לאמר יסף ה׳ לי בן אחר ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכה למקומי ולארצי תנה את נשי ואת ילדי אשר עבדתי אתך בהן ואלכה כי אתה ידעת את עבדתי אשר עבדתיך ויאמר אליו לבן אם נא מצאתי חן בעיניך נחשתי וברכני ה׳ בגללך ויאמר נקבה שכרך עלי ואתנה ויאמר אליו אתה ידעת את אשר עבדתיך ואת אשר היה מקנך אתי כי מעט אשר היה לך לפני ויפרץ לרב ויברך ה׳ אתך לרגלי ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתי ויאמר מה אתן לך ויאמר יעקב לא תתן לי מאומה אם תעשה לי את הדבר הזה אשוב ארעה צאנך אשמר עבור כל צאנך היום הסר משם כל שה נקד וטלוא וכל שה חום בכבשים וטלוא ונקד בעזים והיה שכרי ותענה בי צדקתי לפניך כל אשר לא יהיה נקד וטלוא בעזים וחום בכבשים גנוב הוא אתי ויאמר לבן הן לו יהי כדברך ויסר ביום ההוא את התישים העקדים והטלאים ואת כל העזים הנקדות והטלאות כל אשר לבן בו וכל חום בכבשים ויתן ביד בניו וישם דרך שלשת ימים בינו ובין יעקב ויעקב רעה את צאן לבן הנותרות ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולוז וערמון ויפצל בהן פצלות לבן את הלחות אשר במקלות ויצג את המקלות אשר פצל בשקתות המים אשר תבאן הצאן לנכח פני הצאן ויחמנה בבאן לשתות המים ויחמו הצאן אליהן וילדו הצאן עקד ונקד וטלוא ויפרד יעקב כבשי המשנה ויתן פני הצאן אל עקד וכל חום בצאן לבן ויתן לו עדרים לבדו ולא שתם על צאן לבן ויהי בכל יחמו הצאן המקשרות ושם יעקב את המקלות לעיני הצאן בשקתות לחמנה בראות הצאן ובילדן המקשרות ונתתי פרחי הצאן אל עקד נקד וטלוא כל אחד ואחד כן יפרץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמרים ויעבד יעקב את כל הדברים האלה ויקנא אליו לבן ואת בני לבן לאמר לקח יעקב את כל אשר לאבינו ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה ויעקב ראה את פני לבן והנה איננו עמו כתמול שלשום ויאמר ה׳ אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ואל מולדתך ואהיה עמך ויעקב שלח ויקרא לרחל ולאה השדה אל צאנו ויאמר להן אני רואה את פני אביכן כי איננו עמו כתמול שלשום ואלהי אבי היה עמדי ואתן יודעות כי בכל כחי עבדתי את אביכן והאביכן התלני ועשה את משכרתי עשרת מונים ולא נתנו אלהים לו להרע עמדי אם כה יאמר נקדים יהיה שכרך וילדו כל הצאן נקדים ואם כה יאמר עקדים יהיה שכרך וילדו כל הצאן עקדים ויצל אלהים את מקנה אביכן ויתן לי ויהי בעת יחם הצאן ואשא עיני ואראה בחלום והנה העתדים העלים על הצאן עקדים נקדים וברהרים ויאמר אלי מלאך האלהים בחלום יעקב ואמר הנני ויאמר שא נא עיניך וראה כל העתדים העלים על הצאן עקדים נקדים וברהרים כי ראיתי את כל אשר לבן עשה לך אנכי האל בית אל אשר משחת שם מצבה אשר נדרת לי שם נדר עתה קום צא מן הארץ הזאת ושוב אל ארץ מולדתך ותאמרנה רחל ולאה אליו העוד לנו חלק ונחלה בבית אבינו הלא נכריות נחשבנו לו כי מכרנו ויאכל גם אכל את כספנו כי כל העשר אשר הצל אלהים מאבינו לנו הוא ולבנינו ועתה כל אשר אמר אלהים אליך עשה ויקם יעקב וישא את בניו ואת נשיו על הגמלים וינהג את כל מקנהו ואת כל רכושו אשר רכש מקנה קנינו אשר רכש בפדן ארם לבוא אל יצחק אביו ארצה כנען וילך לבן לגזז את צאנו וגנב רחל את התרפים אשר לאביה ויגנב יעקב את לב לבן הארמי על בלתי הגיד לו כי בורח הוא וישא הוא וכל אשר לו ויקם ויעבר את הנהר וישם את פניו הר הגלעד ויגד ללבן ביום השלישי כי ברח יעקב ויקח את אחיו עמו וירדף אחריו דרך שבעת ימים וידבק אתו בהר הגלעד ויבא אלהים אל לבן הארמי בחלום הלילה ויאמר לו השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע ויסג לבן אחרי יעקב ויעקב תקע את אהלו בהר והגלעד ולבן תקע את אחיו בהר הגלעד ויאמר לבן אל יעקב מה עשית ותגנב את לבבי ותנהג את בנותי כשבויות חרב ולמה ברחת להסתר ותגנבני ולא הגדת לי ואשלחך בשמחה ובשירים בתף ובכנור ולא נשקתני לבני ולבנותי עתה הסכלת עשות אם יש לאל ידי לעשות עמכם רע ואלהי אביכם אמש אמר אלי לאמר השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע ועתה הלוך הלכת כי נכסף נכספת לבית אביך למה גנבת את אלהי ויען יעקב ויאמר ללבן כי יראתי כי אמרתי פן תגזל את בנותיך מעמי ואשר תמצא את אלהיך לא יחיה נגד אחינו הכר לך מה עמדי וקח לך ולא ידע יעקב כי רחל גנבתם ויבא לבן באהל יעקב ובאהל לאה ובאהל שתי השפחות ולא מצא ויצא מאהל לאה ויבא באהל רחל ורחל לקחה את התרפים ותשמם בכר הגמל ותשב עליהם ויחמש לבן את כל האהל ולא מצא ותאמר אל אביה אל יחר בעיני אדני כי לא אוכל לקום מפניך כי דרך נשים לי ויחפש ולא מצא את התרפים ויחר ליעקב ויריב בלבן ויען יעקב ויאמר ללבן מה פשעי מה חטאתי כי דלקתה אחרי כי מששת את כל כלי מה מצאת מכל כלי ביתך שים כה נגד אחי ואחיך ויוכיחו בין שנינו כה עשרים שנה אנכי עמך רחליך ועזיך לא שכלו ואילי צאנך לא אכלתי טרפה לא הבאתי אליך אנכי אחטנה מידי תבקשנה גנבתי יום וגנבתי לילה הייתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה ותדד שנתי מעיני זה לי עשרים שנה בבתיך עבדתיך ארבע עשרה שנה בשני בנותיך ושש שנים בצאנך ותחלף את משכרתי עשרת מונים לולי אלהי אבי אלהי אברהם ופחד יצחק היה לי כי עתה ריקם שלחתני את עניי ואת יגיע כפי ראה אמש הוכיח׃

ויען לבן ויאמר אל יעקב הבנות בנותי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה רואה לי הוא ולבנותי מה אעשה היום לאלה או לבניהן אשר ילדו ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה לעד ביני וביניך ויקח יעקב אבן וירימה מצבה ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו גל ויאכלו שם על הגל ויקרא לו לבן יגר שהדותא ויעקב קרא לו גלעד ויאמר לבן הגל הזה עד ביני וביניך היום על כן קרא שמו גלעד והמצפה אשר אמר יצפה ה׳ ביני וביניך כי נסתר איש מרעהו הענה את בנתי ואם תקח נשים על בנתי אין איש עמנו ראה אלהים עד ביני וביניך ויאמר לבן אל יעקב הנה הגל הזה והנה המצבה אשר יריתי ביני וביניך עד הגל הזה ועד המצבה הזאת אם אני לא אעבר אליך את הגל הזה ואם אתה לא תעבר אלי את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה אלהי אברהם ואלהי נחור ישפטו בינינו אלהי אביהם ויעקב נשבע בפחד אביו ויזבח יעקב זבח בהר ויקרא לאחיו לאכל לחם ויאכלו לחם ויליני בהר ויקם לבן בבקר בבקר וינשק לבניו ולבנותיו ויברך אותם וילך וישב לבן למקומו ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלהים זה ויקרא שם המקום ההוא מחנים ויעקב שלח מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום ויצו אתם לאמר כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד לאדני למצא חן בעיניך וישבו המלאכים אל יעקב לאמר באנו אל אחיך אל עשו וגם הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו ואת הצאן ואת הבקר ואת הגמלים לשני מחנות ויאמר אם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשארת לפליטה ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק ה׳ האמר אלי שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אותו פן יבא והכני אם על בנים׃

ויעבר המנחה על פניו והוא לן בלילה ההוא בתוך המחנה ויקם בלילה ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחותיו ואת אחד עשר ילדיו ויעבר את מעבר יבק ויקחם ויעבירם את הנחל ויעבר את אשר לו ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר ויראה כי לא יכל לו ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו ויאמר שלחני כי עלה השחר ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני ויאמר אליו מה שמך ויאמר יעקב ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל ויאל יעקב הגידה נא שמך ויאמר למה זה תשאל לשמי ויברך אתו שם ויקרא יעקב שם המקום פניאל כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל נפשי ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל והוא צלע על ירכו על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר על כף הירך עד היום הזה כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה׃

וישא יעקב עיניו וירא והנה עשו בא ועמו ארבע מאות איש ויחץ את הילדים אל לאה ואל רחל ואל שתי השפחות ויעבר את הזלפות בראשונה ואת ילדיהן באחרונה ואת רחל ואת יוסף באחרנים והוא עבר לפניהם וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו וירץ עשו לקראתו ויחבקהו ויפל על צוארו וישקהו ויבכו ויאמר מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי ויאמר למצא חן בעיני אדני ויאמר עשו יש לי רב אחי יהי לך אשר לך ויאמר יעקב אל נא אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים ותרצני ושא נא את ברכתי אשר הובא לך כי חנני אלהים וכי יש לי כל ויפצר בו ויקח׃

ויאמר נסעה ונלכה ואלכה לנגדך ויאמר אליו אדני יודע כי הילדים רכים והצאן והבקר עלות עלי ודפקום יום אחד ומתו כל הצאן יעבר נא אדני לפני עבדו ואנכי אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני שעירה׃

ויאמר עשו אציגה נא עמך מן העם אשר אתי ויאמר למה זה אמצא חן בעיני אדני וישב עשו ביום ההוא לדרכו שעירה׃

ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכות על כן קרא שם המקום סכות׃

ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו מפדן ארם ויחן את פני העיר׃

ויקן את חלקת השדה אשר נטה שם אהלו מיד בני חמור אבי שכם במאה קשיטה׃

ויצב שם מזבח ויקרא לו אל אלהי ישראל׃

ותצא דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב לראות בבנות הארץ׃

וירא אתה שכם בן חמור החוי נשיא הארץ ויקח אתה וישכב אתה ויענה׃

ותדבק נפשו בדינה בת יעקב ויאהב את הנערה וידבר על לב הנערה׃

ויאמר שכם אל חמור אביו לאמר קח לי את הילדה הזאת לאשה׃

ויעקב שמע כי טמא את דינה בתו ובניו היו את מקנהו בשדה והחרש יעקב עד באם׃

ויצא חמור אבי שכם אל יעקב לדבר אתו׃

ובני יעקב באו מן השדה כשמעם ויתעצבו האנשים ויחר להם מאד כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב וכן לא יעשה׃

וידבר חמור אתם לאמר שכם בני חשקה נפשו בבתכם תנו נא אתה לו לאשה׃

והתחתנו אתנו בנתיכם תתנו לנו ואת בנתינו תקחו לכם׃

ואתנו תשבו והיתה הארץ לפניכם שבו ורכלו והאחזו בה׃

ויאמר שכם אל אביה ואל אחיה אמצא חן בעיניכם וכאשר תאמרו אלי אתן׃

הרבו עלי מאד מהר ומתן ואתנה כאשר תאמרו אלי ותנו לי את הנערה לאשה׃

ויענו בני יעקב את שכם ואת חמור אביו במרמה וידברו אשר טמא את דינה אחותם׃

ויאמרו אליהם לא נוכל לעשות הדבר הזה לתת אחותנו לאיש אשר לו ערלה כי חרפה הוא לנו׃

אך זאת נאות לכם אם תהיו כמנו להמול לכם כל זכר׃

ונתנו את בנתינו לכם ואת בנתיכם נקח לנו ונשבנו אתכם ונהיה לעם אחד׃

ואם לא תשמעו אלינו להמול ולקחנו את בתנו והלכנו׃

וייטבו דבריהם בעיני חמור ובעיני שכם בן חמור׃

ולא אחר הנער לעשות הדבר כי חפץ בבת יעקב והוא נכבד מכל בית אביו׃

ויבא חמור ושכם בנו אל שער עירם וידברו אל אנשי עירם לאמר׃

האנשים האלה שלמים הם אתנו וישבו בארץ וירכלו אתה והארץ הנה רחבת ידים לפניהם את בנתם נקח לנו לנשים ואת בנתינו נתן להם׃

אך באת האנשים לשבת אתנו להיות לעם אחד בהמול לנו כל זכר כאשר הם נמולים׃

מקנהם וקנינם וכל בהמתם הלוא לנו הם אך נאותה להם ויבנו אתנו׃

וישמעו אל חמור ואל שכם בנו כל יצאי שער עירו וימולו כל זכר כל יצאי שער עירו׃

ויהי ביום השלישי בהיותם כאבים ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו ויבטחו על העיר בטח ויהרגו כל זכר׃

ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב ויקחו את דינה מבית שכם ויצאו׃

בני יעקב באו על החללים ויבזו העיר אשר טמאו אחותם׃

את צאנם ואת בקרם ואת חמריהם ואת אשר בעיר ואת אשר בשדה לקחו׃

וכל חילם ואת כל נשיהם שבו ויבזו גם את כל אשר בבית׃

ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי עכרתם אתי להבאישני בישב הכנעני והפרזי ואנכי מתי מספר ונאספו עלי והכוני והשמדתי אני וביתי׃

ויאמרו הכזונה יעשה את אחותנו׃

ויאמר אלהים אל יעקב קום עלה בית אל ושב שם ועשה שם מזבח לאל הנראה אליך בברחך מפני עשו אחיך׃

ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו הסירו את אלהי הנכר אשר בתוככם והטהרו והחליפו שמלתיכם׃

ונקומה ונעלה בית אל ואעשה שם מזבח לאל העונה אתי ביום צרתי ויהי עמדי בדרך אשר הלכתי׃

ויתנו אל יעקב את כל אלהי הנכר אשר בידם ואת הנזמים אשר באזניהם ויטמן יעקב אתם תחת האלה אשר עם שכם׃

ויסעו ויהי חתת אלהים על הערים אשר סביבותיהם ולא רדפו אחרי בני יעקב׃

ויבא יעקב לוזה אשר בארץ כנען הוא בית אל הוא ובל העם אשר אתו׃

ויבן שם מזבח ויקרא למקום אל בית אל כי שם נגלו אליו האלהים בברחו מפני אחיו׃

ותמת דבורה מינקת רבקה ותקבר מתחת לבית אל תחת האלון ויקרא שמו אלון בכות׃

ויראה אלהים אל יעקב עוד בבואו מפדן ארם ויברך אתו׃

ויאמר אליו אלהים שמך יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל׃

ויאמר אליו אלהים אני אל שדי פרה ורבה גוי וקהל עמים יהיה ממך וגלכים מחלציך יצאו׃

והארץ אשר נתתי לאברהם וליצחק לך אתננה ולזרעך אחריך אתן את הארץ׃

ויעל מעליו אלהים במקום אשר דבר אתו׃

ויצב יעקב מצבת אבן במקום אשר דבר אתו מצבת אבן ויסך עליה נסך ויצק עליה שמן׃

ויקרא יעקב את שם המקום אשר דבר אתו שם אלהים בית אל׃

ויסעו מבית אל ויהי עוד כברת הארץ לבוא אפרתה ותלד רחל ותקש בלדתה׃

ויהי בהקשתה בלדתה ותאמר לה המילדת אל תיראי כי גם זה לך בן׃

ויהי בצאת נפשה כי מתה ותקרא שמו בן אוני ואביו קרא לו בנימין׃

ותמת רחל ותקבר בדרך אפרתה הוא בית לחם׃

ויצב יעקב מצבה על קברתה הוא מצבת קברת רחל עד היום׃

ויסע ישראל ויט אהלה מהלאה׃

ויהי בשכן ישראל בארץ ההוא וילך ראובן וישכב את בלהה פילגש אביו וישמע ישראל׃

ויהיו בני יעקב שנים עשר׃

בני לאה בכור יעקב ראובן ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וזבלון׃

בני רחל יוסף ובנימין׃

ובני בלהה דן ונפתלי׃

ובני זלפה גד ואשר אלה בני יעקב אשר ילד לו בפדן ארם ותרפינה אחותם׃

ויבא יעקב אל יצחק אביו ממרא קרית הארבע הוא חברון אשר גר שם אברהם ויצחק׃

ויהיו ימי יצחק מאה ושמנים שנה׃

ויגוע יצחק וימת ויאסף אל עמיו זקן ושבע ימים ויקברו אתו עשו ויעקב בניו׃

ואלה תולדת עשו הוא אדום׃

עשו לקח את נשיו מבנות כנען את עדה בת אילון החתי ואת אהליבמה בת ענה בת צבעון החוי׃

ואת בשמת בת ישמעאל אחות נבית׃

ותלד עדה לעשו את אליפז ובשמת ילדה את רעואל׃

ואהליבמה ילדה את יעוש ואת יעלם ואת קרח אלה בני עשו אשר נולד לו בארץ כנען׃

ויקח עשו את נשיו ואת בניו ואת בנתיו ואת כל נפשות ביתו ואת מקנהו ואת כל בהמתו ואת כל קנינו אשר רכש בארץ כנען וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו׃

כי היה רכושם רב מישבת יחדיו ולא יכלה להם ארץ מגורים מפני מקניהם׃

וישב עשו בהר שעיר עשו הוא אדום׃

ואלה תלדות עשו אבי אדום בהר שעיר׃

אלה שמות בני עשו אליפז בן עדה אשת עשו רעואל בן בשמת אשת עשו׃

ויהיו בני אליפז תימן אומר צפו וגעתם וקנז׃

ותמנע היתה פילגש לאליפז בן עשו ותלד לאליפז את עמלק אלה בני עדה אשת עשו׃

ואלה בני רעואל נחת וזרח שמה ומזה אלה היו בני בשמת אשת עשו׃

ואלה בני אהליבמה בת ענה בת צבעון אשת עשו ותלד לעשו את יעוש ואת יעלם ואת קרח׃

אלה אלופי בני עשו בני אליפז בכור עשו אלוף תימן אלוף אומר אלוף צפו אלוף קנז׃

אלוף קרח אלוף געתם אלוף עמלק אלה אלופי אליפז בארץ אדום אלה בני עדה׃

ואלה בני רעואל נחת וזרח שמה ומזה אלה היו בני בשמת אשת עשו׃

ואלה בני אהליבמה בת ענה אשת עשו ותלד לעשו את יעוש ואת יעלם ואת קרח׃

אלה בני עשו ואלה אלופיהם בני אליפז בכור עשו אלוף תימן אלוף אומר אלוף צפו אלוף קנז׃

אלוף קרח אלוף געתם אלוף עמלק אלה אלופי אליפז בארץ אדום אלה בני עדה׃

ואלה בני רעואל בן עשו אלוף נחת אלוף זרח אלוף שמה אלוף מזה אלה אלופי רעואל בארץ אדום אלה בני בשמת אשת עשו׃

ואלה בני אהליבמה בת ענה אשת עשו אלוף יעוש אלוף יעלם אלוף קרח אלה אלופי אהליבמה בת ענה אשת עשו׃

אלה בני עשו ואלה אלופיהם אדום הוא׃

ואלה בני שעיר החרי יושבי הארץ לותן ושובל וצבעון וענה׃

ודישן ואצר ודישן אלה אלופי החרי בני שעיר בארץ אדום׃

ויהי בני לותן חרי והימם ואחות לותן תמנע׃

אלה בני שובל עלון ומנחת ועיבל שפו ואונם׃

ואלה בני צבעון איה וענה הוא ענה אשר מצא את הימים במדבר ברעותו את חמור אביו׃

ואלה בני ענה דישון ואהליבמה בת ענה׃

ואלה בני דישון חמדן ואשבן ויתרן וכרן׃

אלה בני אצר בלהן וזעוון ועקן בני דישן חוץ׃

אלה בני רעואל נחת זרח שמה מזה׃

אלה היו בני עשו ואלופיהם׃

ואלה בני שעיר בארץ אדום לתן ושובל וצבעון וענה׃

ודישן ואצר ודישן אלה אלופי החרי בני שעיר בארץ אדום׃

ויהי בני לותן חרי והימם ואחות לותן תמנע׃

אלה בני שובל עלון ומנחת ועיבל שפו ואונם׃

ואלה בני צבעון איה וענה הוא ענה אשר מצא את הימים במדבר ברעותו את חמור אביו׃

ואלה בני ענה דישון ואהליבמה בת ענה׃

ואלה בני דישון חמדן ואשבן ויתרן וכרן׃

אלה בני אצר בלהן וזעוון ועקן בני דישן חוץ׃

אלה בני רעואל נחת זרח שמה מזה׃

אלה היו בני עשו ואלופיהם׃

ויגר יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען׃

אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה היה רעה את אחיו בצאן והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה נשי אביו ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם׃

וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו ועשה לו כתנת פסים׃

וירא אחיו כי אתו אהב אביהם מכל אחיו וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלם׃

ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנא אתו׃

ויאמר אליהם שמעו נא החלום הזה אשר חלמתי׃

והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה ותסבינה אלמתיכם ותשתחוינה לאלמתי׃

ויאמרו לו אחיו המלך תמלך עלינו אם משול תמשל בנו ויוספו עוד שנא אתו על חלמתיו ועל דבריו׃

ויחלם עוד חלום אחר ויספר אתו לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים לי׃

ויספר אל אביו ואל אחיו ויגער בו ויאמר לו מה החלום הזה אשר חלמת הבוא נבוא אני ואמך ואחיך להשתחות לך ארצה׃

ויקנאו בו אחיו ואביו שמר את הדבר׃

וילכו אחיו לרעות את צאן אביהם בשכם׃

ויאמר ישראל אל יוסף הלא אחיך רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני׃

ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשב אתי דבר וישלחהו מעמק חברון ויבא שכמה׃

וימצאהו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה תבקש׃

ויאמר את אחי אנכי מבקש הגידה נא לי איפה הם רעים׃

ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי אומרים נלכה דתינה וילך יוסף אחרי אחיו וימצאם בדתינה׃

וירא אתו מרחק ובטרם יקרב אליהם ויתנכלו אתו להמיתו׃

ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלמות הזה בא׃

ועתה לכו ונהרגהו ונשלכהו באחד הבארות והאמרנו חיה רעה אכלתהו ונראה מה יהיו חלמתיו׃

וישמע ראובן ויצילהו מידם ויאמר לא נכנו נפש׃

ויאמר אלהם ראובן אל תשפכו דם השליכו אתו אל הבור הזה אשר במדבר ויד אל תשלחו בו למען הציל אתו מידם להשיבו אל אביו׃

ויהי כבוא יוסף אל אחיו ויפשיטו את יוסף את כתנתו את כתנת הפסים אשר עליו׃

ויקחהו וישלכו אתו הבורה והבור רק אין בו מים׃

וישבו לאכל לחם וישאו עיניהם ויראו והנה ארחת ישמעאלים באה מגלעד וגמליהם נשאים נכאת וצרי ולט הולכים להוריד מצרים׃

ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע כי נהרג את אחינו וכסינו את דמו׃

לכו ונמכרנו לישמעאלים וידנו אל תהי בו כי אחינו בשרנו הוא וישמעו אחיו׃

ויעברו אנשים מדנים סחרים וימשכו וירימו את יוסף מן הבור ו

אלה בני עשו ואילין דבנין
הוא אדום: אילין בני
שעיר חוראי יתבי ארעא לוטן
ושובל וצבעון וענה: ודישון
ואצר ודישן אילין רברבי חוראי
בני שעיר בארעא דאדום: ובני
לוטן חורי והומם ואחות לוטן
תמנע: ואילין בני שובל
עלון ומנחת ועיבל שפו ואונם:
ואילין בני צבעון ואיה וענה הוא
ענה דאשכח ית גברייא בטרגיא
בד חוון ורעי ית חמרוהי לצבעון
אבוהי: ואילין בני ענה ודישון
ואהליבמה בת ענה: ואילין
בני דישון חמדן ואשבן ויתרן וכרן:
ואילין בני איצר בלהן
וזעוון ועקן: ואילין בני דישן
עוץ וארן: אילין רברבי חוראי
דבא לוטן דבא שובל דבא צבעון
דבא ענה: דבא ודישן דבא
איצר דבא רישן באילין רברבי
חוראי לדבדבייהון בארעא
דשעיר: ואילין מלכיא
די מלכו בארעא דאדום קדם
דימלוך מלכא לבני ישראל:
ומלך באדום מלך על
בזעה ושום קרתיה דינהבא:
ומית בלע ומלך תחותוי יובב בר זרח
מבצרה: ומית יובב ומלך
תחותוי חושם מארעא דתימני:
ומית חושם ומלך תחותוי הדד
בר בדד דמחא ית מדינאי בחקלי
מואב ושום קרתיה עוית:
ומית הדד ומלך תחותוי שמלה
ממשרקה: ומית שמלה ומלך
תחותוי שאול מרחבות דעל-
פרת: ומית שאול ומלך תחותוי
בעל חנן בר עכבור: ומית
בעל חנן בר עכבור ומלך תחותוי
הדד ושום קרתיה פעו ושום
אינתיה מהיטבאל בת מטרד

חשמן מבית דהבא: ואילין
שמהת אלופי עשו לזרעיתהון על
אתריהון בשמהתהון רבא
אלוף רבא עליות רבא תימן רבא
אלוף בצר רבא אלוף רבא מגדיאל רבא עירם אילין
דברי אדום לשבתיהון בארע
אחסנתהון הוא עשו אבי אדום:

פרשה

וישב יעקב בארעא דשרו
אבוי בארעא דכנען:
אלין תולדות יעקב יוסף בן שבע
עשרה שנין הוה רעי עם אחוי
בצאן והוא נערא את בני בלהה ואת
בני זלפה נשי אבוי ואיתי יוסף ית
בישתהון לות אבוהון: וישראל
רחים ית יוסף מכל בנוהי ארי בר
סבין הוא ליה ועבד ליה פסת
זקיפין: וחמון אחוהי ארי ית
רחמין אבוהון מכל אחוהי ורחמוהי
ולא יכלו למללה עמיה
שלם: וחלמ יוסף חלמא ואתני
לאחוהי ואוסיפו עוד למסנו
עוד: ואמר להון שמעו
כען חלמא הדין די חלמית:

עליה ג' מ"ם אחרים. תשנאנו. סנורי ב' כתבי ר"ס ור"ש עקב כארץ כנורי. מנורי אל ואיב
חזו אותו עמו: כל קר את ואת אלה תולדות בגד אלה תולדות נח ס' אלה תולדות שם.
תולדות שם. אלה תולדות יעקב יוסף. ובלהם בספרי ואת בני ס' ורפה. עדו אלי ועודנו. ואת בת שבע לא
נקוד סרוס הין ולא תלמיד הין ויהיה תלמיד פיעל
ולשון תלמיד יש בו שני לשונות גדול וקטן
ויהיה תלמיד הוא הנלמד על ידי אחר ויהיה
תלמיד הוא המלמד לאחר ויהיה תלמיד הוא
הנלמד על ידי אחר ויהיה תלמיד הוא המלמד
לאחר ויהיה תלמיד הוא הנלמד על ידי אחר
ויהיה תלמיד הוא המלמד לאחר ויהיה תלמיד
הוא הנלמד על ידי אחר ויהיה תלמיד הוא
המלמד לאחר ויהיה תלמיד הוא הנלמד על ידי
אחר ויהיה תלמיד הוא המלמד לאחר ויהיה
תלמיד הוא הנלמד על ידי אחר ויהיה תלמיד
הוא המלמד לאחר ויהיה תלמיד הוא הנלמד על
ידי

וְזֶה אֲחֵיהֶם מְאַכְּרִין אֹתָם בְּנוּ
וְנַקְלֶנָּה אֶת יָדֵנוּ כִּי הוּא אָחִינוּ בְּשָׂרֵנוּ
וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו וַיְקַנְּאוּ בּוֹ וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדָּבָר
הִנֵּה בַּעַל הַחֲלֹמוֹת הַזֶּה בָּא
וְעַתָּה לְכוּ וְנַהַרְגֵהוּ וְנַשְׁלִכֵהוּ בְּאַחַד הַבֹּרוֹת
וְרָאוּבֵן שָׁמַע וַיַּצִּלֵהוּ מִיָּדָם
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רְאוּבֵן אַל תִּשְׁפְּכוּ דָם
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר בָּא יוֹסֵף אֶל אֶחָיו
וַיַּפְשִׁיטוּ אֶת יוֹסֵף אֶת כֻּתָּנְתּוֹ
וַיִּקְחוּהוּ וַיַּשְׁלִכוּ אֹתוֹ הַבֹּרָה
וְהַבּוֹר רֵק אֵין בּוֹ מָיִם
וַיֵּשְׁבוּ לֶאֱכֹל לֶחֶם
וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה אֹרְחַת יִשְׁמְעֵאלִים בָּאָה מִגִּלְעָד וְגְמַלֵּיהֶם נֹשְׂאִים נְכֹאת וְצֳרִי וָלֹט הוֹלְכִים
לְהוֹרִיד מִצְרָיְמָה
וַיֹּאמֶר יְהוּדָה
אֶל אֶחָיו מַה בֶּצַע כִּי נַהֲרֹג אֶת אָחִינוּ
וְכִסִּינוּ אֶת דָּמוֹ
לְכוּ
וְנִמְכְּרֶנּוּ לַיִּשְׁמְעֵאלִים וְיָדֵנוּ אַל תְּהִי בּוֹ
כִּי אָחִינוּ בְּשָׂרֵנוּ הוּא
וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו
וַיַּעַבְרוּ אֲנָשִׁים מִדְיָנִים סֹחֲרִים
וַיִּמְשְׁכוּ
וַיַּעֲלוּ אֶת יוֹסֵף מִן הַבּוֹר
וַיִּמְכְּרוּ אֶת יוֹסֵף לַיִּשְׁמְעֵאלִים בְּעֶשְׂרִים כָּסֶף
וַיָּבִיאוּ אֶת יוֹסֵף מִצְרָיְמָה
וַיָּשָׁב רְאוּבֵן אֶל הַבּוֹר
וְהִנֵּה אֵין יוֹסֵף בַּבּוֹר
וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו
וַיָּשָׁב אֶל אֶחָיו
וַיֹּאמֶר הַיֶּלֶד אֵינֶנּוּ וַאֲנִי אָנָה אָנִי בָּא
וַיִּקְחוּ אֶת כְּתֹנֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ שְׂעִיר עִזִּים
וַיִּטְבְּלוּ אֶת הַכֻּתֹּנֶת בַּדָּם
וַיְשַׁלְּחוּ אֶת כְּתֹנֶת הַפַּסִּים
וַיָּבִיאוּ אֶל אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ זֹאת מָצָאנוּ הַכֶּר נָא הַכְּתֹנֶת בִּנְךָ הִוא אִם לֹא
וַיַּכִּירָהּ וַיֹּאמֶר כְּתֹנֶת בְּנִי חַיָּה רָעָה אֲכָלָתְהוּ טָרֹף טֹרַף יוֹסֵף
וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שִׂמְלֹתָיו וַיָּשֶׂם שַׂק בְּמָתְנָיו וַיִּתְאַבֵּל עַל בְּנוֹ יָמִים רַבִּים
וַיָּקוּמוּ כָל בָּנָיו וְכָל בְּנוֹתָיו
לְנַחֲמוֹ וַיְמָאֵן לְהִתְנַחֵם
וַיֹּאמֶר כִּי אֶרֶד אֶל בְּנִי אָבֵל שְׁאֹלָה

חֲבֹרֶת אֲחֵינוּ מְאַלְמִים אֲלֻמִּים בְּתוֹךְ
הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה לָקְמָה אֲלֻמָּתִי וְגַם נִצָּבָה
וְהִנֵּה תְסֻבֶּינָה אֲלֻמֹּתֵיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוֶיןָ
לַאֲלֻמָּתִי
וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֶחָיו הֲמָלֹךְ
תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם מָשׁוֹל תִּמְשֹׁל
בָּנוּ וַיּוֹסִפוּ עוֹד שְׂנֹא אֹתוֹ עַל
חֲלֹמֹתָיו וְעַל דְּבָרָיו
וַיֹּאמֶר עוֹד
חֲלוֹם אֶחָד רָאִיתִי עוֹד וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ
וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עָשָׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים
לִי
וַיְסַפֵּר אֶל אָבִיו וְאֶל אֶחָיו
וַיִּגְעַר בּוֹ אָבִיו וַיֹּאמֶר לוֹ מָה הַחֲלוֹם
הַזֶּה אֲשֶׁר חָלָמְתָּ הֲנָבוֹא אֲנִי
וְאִמְּךָ וְאַחֶיךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אָרְצָה
וַיְקַנְאוּ בוֹ אֶחָיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת
הַדָּבָר
וַיֵּלְכוּ אֶחָיו לִרְעוֹת אֶת צֹאן
אֲבִיהֶם בִּשְׁכֶם
וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל
יוֹסֵף הֲלוֹא אַחֶיךָ רֹעִים בִּשְׁכֶם לְכָה
וְאֶשְׁלָחֲךָ אֲלֵהֶם
וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּנִי
וַיֹּאמֶר לוֹ לֶךְ נָא רְאֵה אֶת שְׁלוֹם
אַחֶיךָ וְאֶת שְׁלוֹם הַצֹּאן וְהָשִׁבֵנִי
דָּבָר וַיִּשְׁלָחֵהוּ מֵעֵמֶק חֶבְרוֹן וַיָּבֹא
שְׁכֶמָה
וַיִּמְצָאֵהוּ אִישׁ וְהִנֵּה תֹּעֶה
בַּשָּׂדֶה וַיִּשְׁאָלֵהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר מָה
תְּבַקֵּשׁ
וַיֹּאמֶר אֶת אַחַי אָנֹכִי
מְבַקֵּשׁ הַגִּידָה נָּא לִי אֵיפֹה הֵם רֹעִים
וַיֹּאמֶר הָאִישׁ נָסְעוּ מִזֶּה כִּי שָׁמַעְתִּי
אֹמְרִים נֵלְכָה דֹתָיְנָה וַיֵּלֶךְ יוֹסֵף אַחֲרֵי
אֶחָיו וַיִּמְצָאֵם בְּדֹתָן
וַיִּרְאוּ אֹתוֹ
מֵרָחֹק וְבְטֶרֶם יִקְרַב אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַכְּלוּ
אֹתוֹ לַהֲמִיתוֹ
וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל
אָחִיו הִנֵּה בַּעַל הַחֲלֹמוֹת הַלָּזֶה בָּא
וְעַתָּה לְכוּ וְנַהַרְגֵהוּ וְנַשְׁלִכֵהוּ בְּאַחַד
הַבֹּרוֹת וְאָמַרְנוּ חַיָּה רָעָה אֲכָלָתְהוּ
וְנִרְאֶה מַה יִּהְיוּ חֲלֹמֹתָיו
וַיִּשְׁמַע
רְאוּבֵן וַיַּצִּלֵהוּ מִיָּדָם וַיֹּאמֶר לֹא נַכֶּנּוּ
נָפֶשׁ
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רְאוּבֵן אַל
תִּשְׁפְּכוּ דָם הַשְׁלִכוּ אֹתוֹ אֶל הַבּוֹר

הַזֶּה אֲשֶׁר בַּמִּדְבָּר וְיָד אַל תְּשִׁלְחוּ־
בוֹ לְמַעַן הַצִּיל אֹתוֹ מִיָּדָם לְהָשִׁיבוֹ
אֶל אָבִיו׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר בָּא יוֹסֵף
אֶל אֶחָיו וַיַּפְשִׁיטוּ אֶת יוֹסֵף אֶת כֻּתָּנְתּוֹ
אֶת כְּתֹנֶת הַפַּסִּים אֲשֶׁר עָלָיו
׃ וַיִּקָּחֻהוּ וַיַּשְׁלִכוּ אֹתוֹ הַבֹּרָה וְהַבּוֹר
רֵק אֵין בּוֹ מָיִם׃ וַיֵּשְׁבוּ לֶאֱכָל לָחֶם
וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה אֹרַחַת
יִשְׁמְעֵאלִים בָּאָה מִגִּלְעָד וּגְמַלֵּיהֶם
נֹשְׂאִים נְכֹאת וְצֳרִי וָלֹט הוֹלְכִים
לְהוֹרִיד מִצְרָיְמָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה
אֶל אֶחָיו מַה בֶּצַע כִּי נַהֲרֹג אֶת־
אָחִינוּ וְכִסִּינוּ אֶת־דָּמוֹ׃ לְכוּ
וְנִמְכְּרֶנּוּ לַיִּשְׁמְעֵאלִים וְיָדֵנוּ אַל־
תְּהִי בּוֹ כִּי־אָחִינוּ בְשָׂרֵנוּ הוּא
וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו׃ וַיַּעַבְרוּ אֲנָשִׁים
מִדְיָנִים סֹחֲרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת־
יוֹסֵף מִן־הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת־יוֹסֵף
לַיִּשְׁמְעֵאלִים בְּעֶשְׂרִים כָּסֶף וַיָּבִיאוּ
אֶת־יוֹסֵף מִצְרָיְמָה׃ וַיָּשָׁב רְאוּבֵן
אֶל הַבּוֹר וְהִנֵּה אֵין־יוֹסֵף בַּבּוֹר
וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו׃ וַיָּשָׁב אֶל אֶחָיו
וַיֹּאמֶר הַיֶּלֶד אֵינֶנּוּ וַאֲנִי אָנָה אָנִי בָּא׃
וַיִּקְחוּ אֶת כְּתֹנֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ
שְׂעִיר עִזִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת־הַכֻּתֹּנֶת
בַּדָּם׃ וַיְשַׁלְּחוּ אֶת כְּתֹנֶת הַפַּסִּים
וַיָּבִיאוּ אֶל אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ זֹאת
מָצָאנוּ הָכֶר־נָא הַכְּתֹנֶת בִּנְךָ הִוא
אִם לֹא׃ וַיַּכִּירָהּ וַיֹּאמֶר כְּתֹנֶת בְּנִי
חַיָּה רָעָה אֲכָלָתְהוּ טָרֹף טֹרַף יוֹסֵף׃
וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שִׂמְלֹתָיו וַיָּשֶׂם
שַׂק בְּמָתְנָיו וַיִּתְאַבֵּל עַל־בְּנוֹ יָמִים
רַבִּים׃ וַיָּקוּמוּ כָל־בָּנָיו וְכָל־
בְּנֹתָיו לְנַחֲמוֹ וַיְמָאֵן לְהִתְנַחֵם
וַיֹּאמֶר כִּי־אֶרֵד אֶל־בְּנִי אָבֵל שְׁאֹלָה

ויך אותו אבנר. יכול יכחיש ויאמר כי לא מת יכחיש שר מחיה יוסף בן לבן שהיה יודע ויאמר כי הכשוהו מכשיפים בשביל הכלים ושדיים דבר לועגים. וכל בחריט כתן וכתן בגו. ומלת פלולה כמו תעה ותעתם הקבר ומה שעשה היתעתם לתעים מרגגם פלולה בגדוד: פלול תדיר הכף לא יסף מתים סם לרפא שרוש פלול שלג גבורו ורס לחרים. סר הטבחים. יתעה זה הלמון על הרג וכל כיוצא מדברי המקרא. לרמוז שכוונו היתה בשביל הכבוד כמו שהיה הכבוד על מכבה הלוי ופכלו הלוי בכתה המנים. וכשם שכל גבור בשביל הרוגים ובמקומו יקרא גבור עולמאה ושמיה חירה: ותאמר בת תבואו שוע ונסמה. ועל לותה: ועוראיה וילידת בר וקריא ירשקיה עד: ועוראיה עוד וילידת בר ויקרת את שקיה אוכן ואוסיפרת עוד וילידת בר ויקרת את שמיה שלת ותורד בבזיב בד ילדת יקיה: ונסיב יהורה אתתא לער בוכריה ושמה תמר: ותהי ער בוכרא דיהודה בישׁ קדם יי ואמתיה יי: ואמר יהודה לאונן עול לות אתת אחוך ויבם יתה ואקים זרעא לאחוך: וידע אונן דבדי לא על ישׁיה סתכריה זרעא ותהי אין על לות אתת אחוהי ואיתחרם פר על לות ואמת אחורי על ארעא בדיל דלא לקיימא זרעא לאחוהי: ובאיש קדמוי די עבד ואמית אף יתיה: ואמר יהודה לתמר בידלות תבי ארמלא בית אבוך עד דיכד שלה בבי אחי ארי אמר דילמא ימות אף דנוא כאחוהי ואזלת תמר ותבת בית אבוה: וסגיאו יומיא וימתת בת שוע אתת יהודה ואיתנחם יהודה וסליק על גזזי צאנוהי הוא ותירעלמי חבריה לעירה תמנתה: ואיתחוי לתמר למימר הא חמיך סליק לתמנתה למגז עניה: ואעריאת לבושי ארמלותה מינה ואיתכסת בפרשות עיניה ואיתעטפת ויתבת בפתח עינים אשר על אורח תמנתא ארי חזת ארי רבא שלה ולא אתיתיבת ליה לאנתו: ואתחוי יהודה

ויך אותו אבנר. ויכה אותו אל מקום חמשי: ויהי כשובו. אל מצרים: ויכהו שם. מכה בן אחד: ויכהו שם. שנאה תעורר בשנים: ויכהו שם. מכה בן אחד: ויכהו שם. מכה בן אחד: ויכהו שם. מכה בן אחד

מה מדעת. פלאים מיכרון נדר ה"ג ומתי: והאנשים עליך מפסיקים זה הסרון. ואחריהם למדו כתיו זמרת והללוהו זמרת כמשמעו זמר עליך פרץ מעזרת ויכרן לריב: ולפי דעתי לתקותי פי אם לחתם. יש חוקרים מהוה כמו לעבדיהם תעבדו ואח לחזוק שכל לחסר לו היה נדרו חזק מן הלחם מלא היה חלוט לתעבד בעבור היו עבדי כי הנה מפורש כי לא יכלו להקריב לחמם לאכול את העבדים לחם כי פותפרי דעת מיכאן עבדי הזה וכן אם לא תאמינו לי הנה לנו לחם עבדי: ויהי יוסף יפה תאר. כתיב: לעשות לי ולכל העם הזה אשר עמדו עלי ויהי כהיום הזה. למעבד לי ולכל דאיתמר עלי היום הזה: ויהי אחר הדברים האלה. מיד ויהי אחר הדברים האלה שהיה לו לכתוב ויהי כשמוע יוסף את הדברים האלה ויהי אחר הדברים האלה ויהי כאשר דברה אליו יום יום ויהי כאשר ישמע אליו יום יום ויהי כהיום הזה. למעבד לי ולכל דאיתמר עלי היום הזה: ויהי כהיום הזה. כלומר הנה היום הזה מיוחד יום מיוחד: ויהי כהיום הזה. למעבד לי ולכל דאיתמר עלי היום הזה: ויהי כהיום הזה. כלומר הנה היום הזה מיוחד יום מיוחד:

מה תקוף סני עלך למיתקף וקל שמיה פרץ: ובתר כן נפק אחוהי די על ידיה והורתיא וקרא שמיה זרח: ויוסף איתתא למצרים ובניה פוטיפר רבא דפרעה רב קטולאי דבבא מצראה מיד ערבאי די אתחתוהי ויתקן ותלתה מיסר אדני בסערייה ויוסף והוה גבר מצלח והוה בבית רבוניה מצראה: וחזא רבוניה ארי מיסר ידי בסערייה וכל דהוא עבד ייסלח בידיה: ואשכח יוסף רחמין בעינוהי ושמיש יתיה וסגיאין על ביתיה וכל דאית ליה מסר בידיה: והוה מעירן רמני ליה בביתיה ועל כל דאית ליה וברין ייי ית בית מצראה בגיל יוסף וברכת ייי בכל דאית ליה בבא ובחקלא: ושבק כל דאית ליה בידי יוסף ולא הוה ידע עמיה מדם לחם דהוא אכיל ויהי יוסף שפיר בר יהא ויאי בחזוהי:

ותתא בתר פוטיפא ואיתתיה תקפת אתת רבונית ית עיתהא לות יוסף ואמרת שכוב עימי: וסרב ואמר לאתת רבוניה הבא רבוני לא ידע עמי מדם בביתא וכל דאית ליה מסר בידי: לית הוא רב בביתא הדין כמוני ולית מנעין מיני מדם אלהין אלהא ואנא בישתא הדא ואחבל קדם אלהא: והוה כד מליל עם יוסף יום יום ולא קביל מיניה למשכב לתחוי עמה: והוה כיומא הדין ויעל לבישתא לבית ברתבר לעבדא ולית אינש מאנשי ביתא תמן בביתא: וארמקות בלבשיה למימר שכוב עמי ושבקית בלבשיה ללבשית בידיה ונגרק ונפק לשוקא: ותשא אית בבלבים כל סיפוי: חשך לישן כמעל"ו ס"א אחר עכשו חשך מכאן ואחרי. יאמר עכשו אל אורות הערבי וזה כי הגיד לעם הזה. כאשר הבאתי אל העם הזה. ולכם תשמע לעשות: יום יום ופסקום חז"ל מכאן אל יוסף. על אשר ילקטו יום יום. ואחר יום יום דרשון. ברוך יום יום. לשלמי נדרי. ואחד שעשועים יום יום. לשקר על דלהות יום יום. וכי יום יום דיא ספק יום יום לשנה. ואברו דיתקראל. כדומה ר"ס רבא אחבוה לעשות. לחיותנו בחיים הזה. כי אותו בחיים תמצאון אתי. ולא יוכל ע"ח לשאת אתי. וכל עזרא דכו והביאה אל ר"ס כמסר רבותא. ואין אישי ר"ס מאיש הבית. כמשמ. דפלגש. מכני ישראל. שוב כמנו. חזרת אבר. כדוע כאשר הוא אישי כבגדו בי כתרי אישי ואשתו. כבגדו בה. בידה כמלן דיתיר עניא בידה בידה עבדו אלהא אצלי: ואשלח ולחם משלחים ר"ס ולא ידע לי מאומה כי אם הלחם אשר הוא אוכל. ר"ס לחמי לחמי מהוה כמו ויזרעו לכם לצדקה. ולחמי לחמך. ולחם לעבדיהם. ולחמי לחמכם. ולחם לעבדיהם. ולחמי לחמכם. ולחם לעבדיהם. ולחמי לחמכם

ועתה הלא לא אתם שלחתם אותי הלאה כי אם האלהים ויעשני כאב לפרעה ולכל ביתו ומושל בכל ארץ מצרים: ס

ח ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו: ט ויאמרו אחיו אך יוסף ישטמנו ושלם ישלם לנו את כל הרעה אשר גמלנוהו: י ויצו אל אחיו לאמר כה תאמרון ליוסף אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלהי אביך ויבך יוסף בדברם אליו: יא וגם אחיו הלכו ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים: יב ויאמר אליהם יוסף אל תיראו כי התחת אלהים אני: יג ואתם חשבתם עלי רעה אלהים חשבה לטובה למען עשה כיום הזה להחיות עם רב: יד ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם אותם וידבר על לבם: ס

טו ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו אולי ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנוהו: טז ויצוו אל יוסף לאמר אביך צוה לפני מותו לאמר: יז כה תאמרון ליוסף אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלהי אביך ויבך יוסף בדברם אליו: יח וגם אחיו הלכו ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים: יט ויאמר אליהם יוסף אל תיראו כי התחת אלהים אני: כ ואתם חשבתם עלי רעה אלהים חשבה לטובה למען עשה כיום הזה להחיות עם רב: כא ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם אותם וידבר על לבם: ס

כב וישב יוסף במצרים הוא ובית אביו ויחי יוסף מאה ועשר שנים: כג ויראה יוסף לאפרים בני שלשים גם בני מכיר בן מנשה ילדו על ברכי יוסף: כד ויאמר יוסף אל אחיו אנכי מת ואלהים פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב: כה וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעלתם את עצמתי מזה: כו וימת יוסף בן מאה ועשר שנים ויחנטו אתו ויישם בארון במצרים: ס

פרשה

ויהי מקץ שתי שנים ימים ופרעה חלם והנה עמד על היאר: ב והנה מן היאר עלת שבע פרות יפות מראה ובריאת בשר ותרעינה באחו: ג והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן מן היאר רעות מראה ודקות בשר ותעמודנה אצל הפרות על שפת היאר: ד ותאכלנה הפרות רעות המראה ודקות הבשר את שבע הפרות יפת המראה והבריאת ויקץ פרעה: ה וישן ויחלם שנית והנה שבע שבלים עלות בקנה אחד בריאות וטבות: ו והנה שבע שבלים דקות ושדופת קדים צמחות אחריהן: ז ותבלענה השבלים הדקות את שבע השבלים הבריאות והמלאות ויקץ פרעה והנה חלום: ח ויהי בבקר ותפעם רוחו וישלח ויקרא את כל חרטמי מצרים ואת כל חכמיה ויספר פרעה להם את חלמו ואין פותר אותם לפרעה: ט וידבר שר המשקים את פרעה לאמר את חטאי אני מזכיר היום: י פרעה קצף על עבדיו ויתן אתי במשמר בית שר הטבחים אתי ואת שר האפים: יא ונחלמה חלום בלילה אחד אני והוא איש כפתרון חלמו חלמנו: יב ושם אתנו נער עברי עבד לשר הטבחים ונספר לו ויפתר לנו את חלמתינו איש כחלמו פתר: יג ויהי כאשר פתר לנו כן היה אתי השיב על כני ואתו תלה: יד וישלח פרעה ויקרא את יוסף

מקץ. לשון קצה כמו ויקץ משנתו וכן ויהי מקץ ארבעים יום: שתי שנים. שנתים ימים: על היאור. כל מלך נהרים קורין יאורים בדיבור לשון תמיד ומלשון שלנו בתוקף ומקרא תורה: ופרות. לשון נמוך ומלשון ערבי ופרות הלם: ותרעינה. ותרעה חקיבי: באחו. בגבי היאור: עלות. לשון עולה: ודקות. לשון דק: ותעמודנה. לשון עמידה: שדופות. לשון שדפון: קדים. רוח מזרחית שמקדים לבוא: ותבלענה. לשון בליעה: ותפעם. לשון פעימה: ויקץ. ויעמוד מן השינה: ויחלם שנית. חלום שני: בקנה אחד. בגבעול אחד: בריאות וטבות. שמנות וטובות: שדופת קדים. שנשדפו ברוח קדים: ותבלענה. ותכלינה: ותפעם רוחו. שנבהל ונתפעמו רוחו: חרטמי. קוסמים: ואין פותר. שלא היה יכול לפתור: שר המשקים. שהיה משקה לפני המלך: את חטאי. שחטאתי לו: אני מזכיר. שהוא מזכיר לי: היום. שהיום הזה הוא מזכיר לי: קצף. כעס: במשמר. במאסר: שר הטבחים. שר הצבא שהיו טבחים לפניו: ונחלמה חלום. שנינו שנינו חלום: איש כפתרון חלמו. שראה כל אחד חלום הראוי לפתרון: ושם אתנו נער עברי. שהיה מבני עבר: עבד לשר הטבחים. שקנאו ממנו: ונספר לו. חלומותינו: ויפתר לנו. כל אחד את חלומו: איש כחלמו פתר. כל אחד כפי חלומו: השיב על כני. החזירני לכהונתי: ואתו תלה. את האופה תלה: וישלח פרעה ויקרא. שלח אחרים להביאו:

ויהי מקץ שתי שנים ימים ופרעה חלם והנה עמד על היאר: והנה מן היאר עלת שבע פרות יפות מראה ובריאת בשר ותרעינה באחו: והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן מן היאר רעות מראה ודקות בשר ותעמודנה אצל הפרות על שפת היאר: ותאכלנה הפרות רעות המראה ודקות הבשר את שבע הפרות יפת המראה והבריאת ויקץ פרעה: וישן ויחלם שנית והנה שבע שבלים עלות בקנה אחד בריאות וטבות: והנה שבע שבלים דקות ושדופת קדים צמחות אחריהן: ותבלענה השבלים הדקות את שבע השבלים הבריאות והמלאות ויקץ פרעה והנה חלום: ויהי בבקר ותפעם רוחו וישלח ויקרא את כל חרטמי מצרים ואת כל חכמיה ויספר פרעה להם את חלמו ואין פותר אותם לפרעה: וידבר שר המשקים את פרעה לאמר את חטאי אני מזכיר היום: פרעה קצף על עבדיו ויתן אתי במשמר בית שר הטבחים אתי ואת שר האפים: ונחלמה חלום בלילה אחד אני והוא איש כפתרון חלמו חלמנו: ושם אתנו נער עברי עבד לשר הטבחים ונספר לו ויפתר לנו את חלמתינו איש כחלמו פתר: ויהי כאשר פתר לנו כן היה אתי השיב על כני ואתו תלה: וישלח פרעה ויקרא את יוסף

והוה

שבין ופרעה

חלם והנה קאים על נחרא: ונהא מן נהרא סלקן שבע תורן שפירן למחזי ופטימן בסר ורעין באחוא: והא שבע תורן אוחרנין סלקן בתריהן מן נהרא בישן למחזי וחסירן בסר וקטפא לקבלהן ורתורתא על כיף נהרא: ואכלא תורתא דבישן למחזי וחסירן בסר ית שבע תורתא דשפירן למחזי ופטכתא ואתער פרעה: ורמכן וחלם תנינות והא שבע שבלין סלקן בקניא חד פטימן וטבן: והא שבע שובלין לקין ושקיפן קדום אטחן בתרהן: ובלעא שובלייא לקיתא ית שבע שובלייא פטימתא וגמירתא ואתער פרעה והא חלמא: והוון בצפרא ומטרפא רוחיה ושלח וקרא ית כל חרשי מצרים וית כל חכימיה ומתלי להון פרעה חלמיה ולית פתר להון לפרעה: וסגי רבו קטולייא יתי וית רב נתחותי: והלמנא חילקא בליליא חד אנא והוא גבר כ לפשורן חלמיה חלמנא: ותמן עמנא עולים עבראה עבדא לרב קטולייא ואשתעינא ליה ופשר לנא ית חלמנא עבר כחלמיה פשר: והוון כמא דפשר לן כן הוה יתי אתיב על כניי ואתו תלה: ושלח פרעה וקרא ית יוסף

מקץ. לשון קצה: שתי שנים. שנתים: חלם. חלם תנכדרי את חלכבוב: ואר דאר כל אורית חלוכבא: ותרעינה. ורעה חקיבי: באחו. בגבי היאור: עלות. לשון עולה: ודקות. לשון דק: ותעמודנה. לשון עמידה: שדופות. שנשדפו ברוח קדים: ותבלענה. ותכלינה: ותפעם רוחו. שנבהל ונתפעמו רוחו: חרטמי. קוסמים: ואין פותר. שלא היה יכול לפתור: שר המשקים. שהיה משקה לפני המלך: את חטאי. שחטאתי לו: אני מזכיר. שהוא מזכיר לי: היום. שהיום הזה הוא מזכיר לי: קצף. כעס: במשמר. במאסר: שר הטבחים. שר הצבא שהיו טבחים לפניו: ונחלמה חלום. שנינו שנינו חלום: איש כפתרון חלמו. שראה כל אחד חלום הראוי לפתרון: ושם אתנו נער עברי. שהיה מבני עבר: עבד לשר הטבחים. שקנאו ממנו: ונספר לו. חלומותינו: ויפתר לנו. כל אחד את חלומו: איש כחלמו פתר. כל אחד כפי חלומו: השיב על כני. החזירני לכהונתי: ואתו תלה. את האופה תלה: וישלח פרעה ויקרא. שלח אחרים להביאו:

עולת. אבנים שלמות הבנוי. וכל נביאים עולת בתיב כתיב כתב עולות כתיב כולא דמלך יוסף ועל הנשיא יהוה. ואשיכבו בעולות. וכתיב וזבחים עולות. אף בלב עולה תפעלון. יחשוב עולת שכבי חפש. אבא בתוך בעולות. לי כולא וכל בהמת ושארא עולת בתיב יחיעל גב דאדום. דפרעה. דאלתי. כתיב פתח בראשית ג' בלאים וכל משן ההלם שנית. ותבל ענה השכלים הדקות. ותבלע שכעון שרות כתראת. ואין מחזר הדין סלין כל דלית דכל מאן פתר אחתם. את עדים מחר חדש. ותבשא איתם. או חולם חולם הזוא. ויהי שחין בבהמה. שם ויאמר פרעה. ושעתיך שחרק. ושני פוקד על אמתן בבוא. שהכה על עדרך. כיר חדש. יחוקאל. חולש על גרים. כתקנה אבוטי. אשרי כל חוכי לה' שהחזיק ושמר בבוא איש זוהה ושוה עורף נ' בו. לא אוסף אחבתם. כי כוחך אוכל. ועגל ושדים כתיב. בעוד ים מבשוא. ואחרי נוכל. חשון ותעג. ושבר וחברים בשאם. כבוערי על סלעות. וחבי קולע. את חולם פעם. שלש אבני נוגל עליך. אותם של כל כתורה תם בשם רבתא. ושם ח"ם ושם אחנו נערי עברי. ושם ראינו את הגבול. ושם איש מעכורי שאול. ושם נקרא איש בלילה. ושם היה נבא ליה עודד שמו. ואי בלשון שיהרש ותשים והשיב הפרש פתוח בין הפעמים ואת לחיי ויפתח בין הפעמים ואת לחיי ויפתח בין הפעמים ואת לחיי ויפת

ולא יודע השבע בארץ מפני הרעב
ההוא אחרי כן כי כבד הוא מאד:
ועל השנות החלום אל פרעה
פעמים כי נכון הדבר מעם האלהים
וממהר האלהים לעשתו: ועתה
יראה פרעה איש נבון וחכם וישיתהו
על ארץ מצרים: יעשה פרעה ויפקד
פקידים על הארץ וחמש את ארץ
מצרים בשבע שני השבע: ויקבצו
את כל אכל השנים הטבות הבאת
האלה ויצברו בר תחת יד פרעה
אכל בערים ושמרו: והיה האכל
לפקדון לארץ לשבע שני הרעב א
אשר תהיין בארץ מצרים ולא תכרת
הארץ ברעב: וייטב הדבר בעיני
פרעה ובעיני כל עבדיו: ויאמר
פרעה אל עבדיו הנמצא כזה איש
אשר רוח אלהים בו: ויאמר פרעה
אל יוסף אחרי הודיע אלהים אותך
את כל זאת אין נבון וחכם כמוך:
אתה תהיה על ביתי ועל פיך ישק
כל עמי רק הכסא אגדל ממך:
ויאמר פרעה אל יוסף ראה נתתי
אתך על כל ארץ מצרים: ויסר
פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן
אתה על יד יוסף וילבש אתו בגדי
שש וישם רבד הזהב על צוארו:
וירכב אתו במרכבת המשנה
אשר לו ויקראו לפניו אברך ונתון
אתו על כל ארץ מצרים:
ויאמר פרעה אל יוסף אני פרעה
ובלעדיך לא ירים איש את ידו
ואת רגלו בכל ארץ מצרים:
ויקרא פרעה ליוסף צפנת פענח
ויתן לו את אסנת בת פוטי פרע
כהן און לאשה ויצא יוסף על ארץ
מצרים: ויוסף בן שלשים שנה
בעמדו לפני פרעה מלך מצרים
ויצא יוסף מלפני פרעה ויעבר בכל
ארץ מצרים: ותעש הארץ בשנים
השבע לקמצים: ויקבץ את כל
אכל שבע השנים אשר היו בארץ
מצרים ויתן האכל בערים אכל
שדי העיר הסביבת נתן בתוכה:
ויספ יוסף בר כחול הים הרבה
מאד עד כי חדל לספר כי אין מספר:
ולפני בא שנת הרעב אשר ילדו
יוסף שני בנים בטרם תבוא שנת
הרעב אשר ילדה לו אסנת בת פוטי
פרע כהן און: ויקרא יוסף את שם
הבכור מנשה כי נשני אלהים את כל
עמלי ואת כל בית אבי: ואת שם
השני קרא אפרים כי הפרני אלהים
בארץ עניי:
ותכלינה שבע שנות השבע אשר
היתה בארץ מצרים: ותחלנה שבע
שנות הרעב לבוא כאשר אמר יוסף
ויהי רעב בכל הארצות ובכל ארץ
מצרים היה לחם: ותרעב כל ארץ
מצרים ויצעק העם אל פרעה ללחם
ויאמר פרעה לכל מצרים לכו אל
יוסף אשר יאמר לכם תעשו:
והרעב היה על כל פני הארץ ויפתח
יוסף את כל אשר בהם וישבר למצרים
ויחזק הרעב בארץ מצרים:
וכל הארצות באו מצרימה לשבר
אל יוסף כי חזק הרעב בכל הארץ:

וירא יעקב כי יש שבר במצרים
ויאמר יעקב לבניו למה תתראו:
ויאמר הנה שמעתי כי יש שבר במצרים
רדו שמה ושברו לנו משם ונחיה
ולא נמות: וירדו אחי יוסף עשרה
לשבר בר ממצרים: כי לא שלח יעקב
את אחי יוסף עם אחיו כי אמר פן
יקרנו אסון: ויבאו בני ישראל לשבר
בתוך הבאים כי היה הרעב בארץ
כנען: ויוסף הוא השליט על הארץ
הוא המשביר לכל עם הארץ ויבאו
אחי יוסף וישתחוו לו אפים ארצה:
ויראם יוסף ויכרם ויתנכר אליהם
וידבר אתם קשות ויאמר אלהם
מאין באתם ויאמרו מארץ כנען
לשבר אכל: ויכר יוסף את אחיו
והמה לא הכרהו: ויזכר יוסף את
החלמות אשר חלם להם ויאמר
אלהם מרגלים אתם לראות את ערות
הארץ באתם: ויאמרו אליו לא אדני
ועבדיך באו לשבר אכל: כלנו בני
איש אחד נחנו כנים היו עבדיך ולא
היו מרגלים: ויאמר אלהם לא כי
ערות הארץ באתם לראות:
ויאמרו שנים עשר עבדיך אחים אנחנו
בני איש אחד בארץ כנען והנה הקטן
את אבינו היום והאחד איננו:
ויאמר אלהם יוסף הוא אשר דברתי
אליכם לאמר מרגלים אתם: בזאת
תבחנו חי פרעה אם תצאו מזה כי
אם בבוא אחיכם הקטן הנה: שלחו
מכם אחד ויקח את אחיכם ואתם
האסרו ויבחנו דבריכם האמת אתכם
ואם לא חי פרעה כי מרגלים אתם:
ויאסף אתם אל משמר שלשת ימים:
ויאמר אלהם יוסף ביום השלישי זאת
עשו וחיו את האלהים אני ירא:
אם כנים אתם אחיכם אחד יאסר בבית
משמרתכם ואתם לכו הביאו שבר
רעבון בתיכם: והביאו את אחיכם
הקטן אלי ויאמנו דבריכם ולא תמותו
ויעשו כן: ויאמרו איש אל אחיו
אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר
ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו
ולא שמענו על כן באה אלינו הצרה
הזאת: ויען ראובן אתם לאמר
הלא אמרתי אליכם לאמר אל תחטאו
בילד ולא שמעתם וגם דמו הנה
נדרש: והמה לא ידעו כי השמע
יוסף כי המליץ בינתם: ויסב מעליהם
ויבך וישב אליהם וידבר אליהם
ויקח מאתם את שמעון ויאסר אתו
לעיניהם: ויצו יוסף וימלאו את
כליהם בר והשב כספי איש אל שקו
ולתת להם צדה לדרך ויעש להם כן:
וישאו את שבריהם על חמריהם
וילכו משם: ויפתח האחד את שקו
לתת מספוא לחמרו במלון וירא את
כספו והנה הוא בפי אמתחתו:
ויאמר אל אחיו הושב כספי והנה גם
בפי אמתחתי ויצא לבם ויחרדו איש
אל אחיו לאמר מה זאת עשה אלהים
לנו: ויבאו אל יעקב אביהם ארצה
כנען ויגדו לו את כל הקרות אתם
לאמר: דבר האיש אדון הארץ אתנו
קשות ויתן אתנו כמרגלים את הארץ:
ויאמר אלינו לא אדני ועבדיך לא
היינו מרגלים: כנים היינו לא היינו
אנשים: שנים עשר אחים אנחנו בני
אבינו האחד איננו והקטן היום את
אבינו בארץ כנען: ויאמר אלינו
האיש אדון הארץ בזאת אדע כי כנים
אתם אחיכם האחד הניחו אתי ואת
רעבון בתיכם קחו ולכו: והביאו את
אחיכם הקטן אלי ואדע כי לא מרגלים
אתם כי כנים אתם את אחיכם אתכם
אתן ואת הארץ תסחרו: ויהי המה
מריקים שקיהם והנה איש צרור כספו
בשקו וירא את צררות כספיהם הם
ואביהם וייראו: ויאמר אלהם יעקב
אביהם אתי שכלתם יוסף איננו
ושמעון איננו ואת בנימין תקחו
עלי היו כלם באו: ויען ראובן את
אביו לאמר את שני בני תמית אם לא
אביאנו אליך תן אתו על ידי ואנכי
אשיבנו אליך: ויאמר לא ירד בני
עמכם כי אחיו מת והוא לבדו נשאר
ופקד עליו בדרך אשר תלכו בה
והורדתם את שיבתי ברעה שאלה:
ולחם אין בארץ: ויהי כאכלם את
השבר אשר הביאו משבר אמר אליהם
אביהם שובו שברו לנו מעט אכל:
ויען אליו יהודה לאמר האד העד בנו
האיש לאמר לא תראו פני כי אם אחיכם
אתכם: אם יש אתה משלח את אחינו
אתנו נרדה ונשברה לך אכל:
ואם אינך משלח לא נרד כי האיש
אמר אלינו לא תראו פני כי אם אחיכם
אתכם: ויאמר ישראל למה הרעותם
אלי להגיד לאיש היש לכם עוד אח:
ויאמרו שאל שאל האיש לנו ולמולדתנו
לאמר העוד אביכם חי היש לכם אח
ויאמר אלהם: ויאמר יהודה אל
ישראל אביו שלחה הנער אתי ונקומה
ונלכה ונחיה ולא נמות גם אנחנו גם
אתה גם טפנו: אנכי ארבנו מידי
תבקשנו אם לא הביאתיו אליך והצגתיו
לפניך וחטאתי לך כל הימים:
כי לולא התמהמהנו כי עתה שבנו זה
פעמים: ויאמר אלהם ישראל אביהם
אם כן אפוא זאת עשו קחו מזמרת
הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה
מעט צרי ומעט דבש נכאת ולט
בטנים ושקדים: וכספים משנה קחו
בידכם והכסף המושב בפי אמתחתיכם
השיבו בידכם אולי משגה היה:
ואת אחיכם קחו ועמוד שובו אל האיש:
ואל שדי יתן לכם רחמים לפני האיש
ושלח לכם את אחיכם אחר ואת בנימין
ואני כאשר שכלתי שכלתי:
ואנשים לקחו את המנחה הזאת
ומשנה כסף לקחו בידם ואת בנימין
לקחו וקמו וירדו מצרים ויעמדו
לפני יוסף: וירא יוסף אתם את בנימין
ויאמר לאשר על ביתו הבא את האנשים
הביתה וטבח טבח והכן כי אתי יאכלו
האנשים בצהרים: ויעש האיש כאשר
אמר יוסף ויבא האיש את האנשים
בית יוסף: ויראו האנשים כי הובאו
בית יוסף ויאמרו על דבר הכסף
השב בפעם הראשנה באמתחתינו
אנחנו מתגלגלים עלינו לבוא עלינו
ולהתנפל עלינו לקחת אתנו לעבדים
ואת חמרינו: ויגשו אל האיש אשר
על בית יוסף וידברו אליו פתח הבית:
ויאמרו בי אדני ירד ירדנו בראשנה
לשבר אכל: והיה כי באנו אל המלון
ונפתחה את אמתחתינו והנה כסף איש
בפי אמתחתו כספנו במשקלו ונשיבהו
בידנו: וכסף אחר הורדנו בידנו
לשבר אכל לא ידענו מי שם כספנו
בידנו: ויאמר שלום לכם אל תיראו
אלהיכם ואלהי אביכם נתן לכם מטמון
בא כספכם הגיע אלי ויוצא אליהם
שמעון: ויבא האיש הבית יוסף
ויתנו לו את המנחה הבאת בידם
ויכרעו לו ארצה: וישאל להם לשלום
ויאמר השלום אביכם הזקן אשר אמרתם
העודנו חי: ויענו שלום לעבדך לאבינו
עודנו חי וישתחוו ויקדו: וישא עיניו
ויראה את בנימין אחיו בן אמו ויאמר
הזה אחיכם הקטן אשר אמרתם אלי
ויאמר אלהים יחנך בני: ויבהל יוסף
כי נכמרו רחמיו אל אחיו ויבקש לבכות
ויבא החדרה ויבך שמה: וירחץ פניו
ויצא ויתאפק ויאמר שימו לחם:
וישימו לו לבדו ולהם לבדם ולמצרים
האכלים אתו לבדם כי לא יוכלון
המצרים לאכל את העברים כי תועבה
הוא למצרים: וישבו לפניו הבכר
כבכרתו והצעיר כצעירתו ויתמהו
האנשים איש אל רעהו: וישא מנות
מאת פניו אליהם ותרב מנת בנימין
מכל מנות חמשה ידות ושתו וישכרו
עמו:
ויצו את אשר על ביתו לאמר מלא
את אמתחת האנשים אכל כאשר
תוכלון שאת ושים כסף איש בפי
אמתחתו: ואת גביעי הגביע הכסף
תשים בפי אמתחת הקטן ואת כסף
שברו ויעש כדבר יוסף אשר דבר:
האור נקר והאנשים שלחו המה וחמריהם:
המה יצאו מן העיר לא רחקו והיוסף
אמר לאשר על ביתו קום רדף אחרי
האנשים והשגת אתם ואמרת אליהם
למה שלמתם רעה תחת טובה:
הלזה אשר ישתה אדני בו הוא נחש
ינחש בו הרע עשיתם אשר עשיתם:
וישגם וידבר אליהם את הדברים
האלה: ויאמרו אליו למה ידבר אדני
כדברים האלה חלילה לעבדיך מעשות
כדבר הזה: הן כסף אשר מצאנו
בפי אמתחתינו השיבנו אליך מארץ
כנען ואיך נגנב מבית אדניך כסף או
זהב: אשר ימצא את אחד מעבדיך
ומת גם נהיה לאדני לעבדים:
ויאמר גם עתה כדבריכם כן הוא אשר
ימצא אתו יהיה לי עבד ואתם
תהיו נקים: וימהרו ויורדו איש
אמתחתו על יד ויפתחו איש אמתחתו:
ויחפש בגדול החל ובקטן כלה
וימצא הגביע באמתחת בנימין:
ויקרעו שמלותם ויעמס איש על חמרו
וישובו העירה: ויבא יהודה ואחיו
בית יוסף והוא עודנו שם ויפלו לפניו
ארצה: ויאמר להם יוסף מה המעשה
הזה אשר עשיתם הלא ידעתם כי נחש
ינחש איש כמוני: ויאמר יהודה מה
נאמר לאדני מה נדבר ומה נצטדק
האלהים מצא את עון עבדיך הנה
עבדים לאדני לנו גם אנחנו גם אשר
נמצא הגביע בידו:
ויאמר חלילה לי מעשות זאת האיש
אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי
עבד ואתם עלו לשלום אל אביכם:
ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר
נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר
אפך בעבדך כי כמוך כפרעה:
אדני שאל את עבדיו לאמר היש לכם
אב או אח: ונאמר אל אדני יש לנו
אב זקן וילד זקנים קטן ואחיו מת
והוא לבדו נשאר לאמו ואביו אהבו:
ותאמר אל עבדיך הורדהו אלי ואשימה
עיני עליו: ונאמר אל אדני לא יוכל
הנער לעזב את אביו ועזב את אביו
ומת: ותאמר אל עבדיך אם לא ירד
אחיכם הקטן אתכם לא תספון לראות
פני עוד: ויהי כי עלינו אל עבדך
אבי ונגד לו את דברי אדני:
ויאמר אבינו שובו שברו לנו מעט אכל:
ונאמר לא נוכל לרדת אם יש אחינו
הקטן אתנו וירדנו כי לא נוכל לראות
פני האיש ואחינו הקטן אין אתנו:
ויאמר עבדך אבי אתנו ונרדה ונשברה
לך אכל: ונאמר לא נוכל לרדת אם
אין אחינו הקטן אתנו כי לא נוכל
לראות פני האיש ואחינו הקטן אין
אתנו: ויאמר אלינו עבדך אבינו אתם
ידעתם כי שני ילדה לי אשתי:
ויצא האחד מאתי ואמר אך טרף טרף
אתו ולא ראיתיו עד הנה: ולקחתם
גם את זה מעם פני ואסון קראתהו
והורדתם את שיבתי ברעה שאלה:
ועתה כבאי אל עבדך אבי והנער אינו
אתנו וכאשר ראה כי יצא הנער ומת
והורדו עבדיך את שיבת עבדך אבינו
ביגון שאלה: כי עבדך ערב את הנער
מעם אבי לאמר אם לא הביאתיו אליך
והצגתיו לפניך וחטאתי לאבי כל הימים:
ועתה ישב נא עבדך תחת הנער עבד
לאדני והנער יעל עם אחיו:
כי איך אעלה אל אבי והנער איננו
אתי פן אראה ברעת אבי אשר ימצא:
ולא יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים
עליו ויקרא הוציאו כל איש מעלי
ולא עמד איש אתו בהתוודע יוסף
אל אחיו: ויתן את קולו בבכי וישמעו
מצרים ושמע בית פרעה:
ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד
אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אתו
כי נבהלו מפניו: ויאמר יוסף אל אחיו
גשו נא אלי ויגשו ויאמר אני יוסף
אחיכם אשר מכרתם אתי מצרימה:
ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם
כי מכרתם אתי הנה כי למחיה שלחני
אלהים לפניכם: כי זה שנתים הרעב
בקרב הארץ ועוד חמש שנים אשר
אין חריש ואין קציר: וישלחני אלהים
לפניכם לשום לכם שארית בארץ
ולהחיות לכם לפליטה גדולה:
ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה כי
האלהים ויעשני לאב לפרעה ולאדון
לכל ביתו ומושל בכל ארץ מצרים:
מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו כה
אמר בנך יוסף שמני אלהים לאדון לכל
מצרים רדה אלי אל תעמד: וישבת
בארץ גשן והיית קרוב אלי אתה
ובניך ובני בניך וצאנך ובקרך וכל
אשר לך: וכלכלתי אתך שם כי עוד
חמש שנים רעב פן תורש אתה וביתך
וכל אשר לך: והנה עיניכם ראות
ועיני אחי בנימין כי פי המדבר אליכם:
והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים
ואת כל אשר ראיתם ומהרתם והורדתם
את אבי הנה: ויפל על צואר בנימין
אחיו ויבך ובנימין בכה על צואריו:
וינשק לכל אחיו ויבך עליהם ואחרי כן
דברו אחיו אתו: והקול נשמע בית
פרעה לאמר באו אחי יוסף וייטב
בעיני פרעה ובעיני עבדיו:
ויאמר פרעה אל יוסף אמר אל אחיך
זאת עשו טענו את בעירכם ולכו שובו
ארצה כנען: וקחו את אביכם ואת
בתיכם ובאו אלי ואתנה לכם את טוב
ארץ מצרים ואת חלב הארץ תאכלו:
ואתה צויתה זאת עשו קחו לכם מארץ
מצרים עגלות לטפכם ולנשיכם ונשאתם
את אביכם ובאתם: ועינכם אל תחס
על כליכם כי טוב כל ארץ מצרים
לכם הוא תהיה:
ויעשו כן בני ישראל ויתן להם יוסף
עגלות על פי פרעה ויתן להם צדה
לדרך: לכלם נתן לאיש חלפות שמלות
ולבנימין נתן שלש מאות כסף וחמש
חלפות שמלות: ולאביו שלח כזאת
עשרה חמרים נשאים מטוב מצרים
ועשרה אתנות נשאות בר ולחם ומזון
לאביו לדרך: וישלח את אחיו ויהלכו
ויאמר אליהם אל תרגזו בדרך:
ויעלו ממצרים ויבאו ארצה כנען
אל יעקב אביהם: ויגדו לו לאמר
עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ
מצרים ויפג לבו כי לא האמין להם:
וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר
דבר אליהם וירא את העגלות אשר
שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב
אביהם: ויאמר ישראל רב עוד יוסף
בני חי אלכה ואראנו בטרם אמות:
ויסע ישראל וכל אשר לו ויבא באר
שבעה ויזבח זבחים לאלהי אביו יצחק:
ויאמר אלהים לישראל במראת הלילה
ויאמר יעקב יעקב ויאמר הנני:
ויאמר אנכי האל אלהי אביך אל תירא
מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך
שם: אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי
אעלך גם עלה ויוסף ישית ידו על עיניך:
ויקם יעקב מבאר שבע ויישאו בני
ישראל את יעקב אביהם ואת טפם
ואת נשיהם בעגלות אשר שלח פרעה
לשאת אתו: ויקחו את מקנהם ואת
רכושם אשר רכשו בארץ כנען ויבאו
מצרימה יעקב וכל זרעו אתו:
בניו ובני בניו אתו בנותיו ובנות בניו
וכל זרעו הביא אתו מצרימה:
ואלה שמות בני ישראל הבאים
מצרימה יעקב ובניו בכור יעקב ראובן:
ובני ראובן חנוך ופלוא וחצרון וכרמי:
ובני שמעון ימואל וימין ואהד ויכין
וצחר ושאול בן הכנענית:
ובני לוי גרשון קהת ומררי:
ובני יהודה ער ואונן ושלה ופרץ
וזרח וימת ער ואונן בארץ כנען
ויהיו בני פרץ חצרון וחמול:
ובני יששכר תולע ופוה יוב ושמרון:
ובני זבולן סרד ואלון ויחלאל:
אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב בפדן
ארם ואת דינה בתו כל נפשות בניו
ובנותיו שלשים ושלש:
ובני גד צפיון וחגי שוני ואצבון ערי
ואראלי ואדלי:
ובני אשר ימנה וישוה וישוי ובריעה
ושרח אחותם ובני בריעה חבר
ומלכיאל:
אלה בני זלפה אשר נתן לבן ללאה
בתו ותלד את אלה ליעקב שש עשרה
נפש:
בני רחל אשת יעקב יוסף ובנימין:
ויולד ליוסף בארץ מצרים אשר ילדה
לו אסנת בת פוטי פרע כהן און
את מנשה ואת אפרים:
ובני בנימין בלע ובכר ואשבל גרא
ונעמן אחי ורא ומפים וחפים וארד:
אלה בני רחל אשר ילדה ליעקב כל
נפש ארבעה עשר:
ובני דן חשים:
ובני נפתלי יחצאל וגוני ויצר ושלם:
אלה בני בלהה אשר נתן לבן לרחל
בתו ותלד את אלה ליעקב כל נפש
שבעה:
כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה יצאי
ירכו מלבד נשי בני יעקב כל נפש
ששים וששה:
ובני יוסף אשר ילד לו במצרים נפשות
שנים כל נפש בית יעקב הבאה מצרימה
שבעים:
ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות
לפניו גשנה ויבאו ארצה גשן:
ויאסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת
ישראל אביו גשנה וירא אליו ויפל על
צואריו ויבך על צואריו עוד:
ויאמר ישראל אל יוסף אמותה הפעם
אחרי ראותי את פניך כי עודך חי:
ויאמר יוסף אל אחיו ואל בית אביו
אעלה ואגידה לפרעה ואמרה אליו
אחי ובית אבי אשר בארץ כנען באו
אלי: והאנשים רעי צאן כי אנשי
מקנה היו וצאנם ובקרם ובל אשר להם
הביאו:
והיה כי יקרא לכם פרעה ואמר מה
מעשיכם: ואמרתם אנשי מקנה היו
עבדיך מנעורינו ועד עתה גם אנחנו גם
אבותינו בעבור תשבו בארץ גשן כי
תועבת מצרים כל רעה צאן:
ויבא יוסף ויגד לפרעה ויאמר אבי
ואחי וצאנם ובקרם ובל אשר להם
באו מארץ כנען והנם בארץ גשן:
ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים
ויתיצבם לפני פרעה: ויאמר פרעה
אל אחיו מה מעשיכם ויאמרו אל
פרעה רעה צאן עבדיך גם אנחנו גם
אבותינו: ויאמרו אל פרעה לגור
בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר
לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען
ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן:
ויאמר פרעה אל יוסף לאמר אביך
ואחיך באו אליך: ארץ מצרים לפניך
הוא במיטב הארץ הושב את אביך
ואת אחיך ישבו בארץ גשן ואם ידעת
ויש בם אנשי חיל ושמת אתם שרי
מקנה על אשר לי:
ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמדהו
לפני פרעה ויברך יעקב את פרעה:
ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני
חייך: ויאמר יעקב אל פרעה ימי
שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט
ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו
את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם:
ויברך יעקב את פרעה ויצא מלפני
פרעה: ויושב יוסף את אביו ואת
אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים
במיטב הארץ בארץ רעמסס כאשר
צוה פרעה:
ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת
כל בית אביו לחם לפי הטף:
ולחם אין בכל הארץ כי כבד הרעב
מאד ותלה ארץ מצרים ואת ארץ כנען
מפני הרעב:
וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ
מצרים ובארץ כנען בשבר אשר המה
שברים ויבא יוסף את הכסף בית
פרעה:
ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען
ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר הבה
לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף:
ויאמר יוסף הבו מקניכם ואתנה לכם
במקניכם אם אפס כסף:
ויביאו את מקנהם אל יוסף ויתן להם
יוסף לחם בסוסים ובמקנה הצאן
ובמקנה הבקר ובחמרים וינהלם
בלחם בכל מקנהם בשנה ההוא:
ותתם השנה ויבאו אליו בשנה השנית
ויאמרו לו לא נכחד מאדני כי אם תם
הכסף וקנה הבהמה אל אדני לפני
אדני לא נשאר בלתי אם גויתינו
ואדמתנו: למה נמות לעיניך גם אנחנו
גם אדמתנו קנה אתנו בלחם ונהיה
אנחנו ואדמתנו עבדים לפרעה ותן זרע
ונחיה ולא נמות והאדמה לא תשם:
ויקן יוסף את כל אדמת מצרים לפרעה
כי מכרו מצרים איש שדהו כי חזק
עליהם הרעב ותהי הארץ לפרעה:
ואת העם העביר אתו לערים מקצה
גבול מצרים ועד קצהו:
רק אדמת הכהנים לא קנה כי חק
לכהנים מאת פרעה ואכלו את חקם
אשר נתן להם פרעה על כן לא מכרו
את אדמתם:
ויאמר יוסף אל העם הן קניתי היום
אתכם ואת אדמתכם לפרעה הא לכם
זרע וזרעתם את האדמה:
והיה בתבואת ונתתם חמישית לפרעה
וארבע הידות יהיו לכם לזרעת השדה
ולאכלכם ולאשר בבתיכם ולאכל
לטפכם:
ויאמרו החייתנו נמצא חן בעיני אדני
והיינו עבדים לפרעה:
וישם אתה יוסף לחק עד היום הזה על
אדמת מצרים לפרעה לחמש רק אדמת
הכהנים לבדם לא היתה לפרעה:
וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן
ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד:
ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה
שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע
שנים ומאת שנה ארבעים ושבע שנה:
ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו
ליוסף ויאמר אליו אם נא מצאתי חן
בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית
עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים:
ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים
וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה
כדברך:
ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו
ישראל על ראש המטה:
ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף
הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו
את מנשה ואת אפרים:
ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא
אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה:
ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה
אלי בלוז בארץ כנען ויברך אתי:
ויאמר אלי הנני מפרך והרביתיך ונתתיך
לקהל עמים ונתתי את הארץ הזאת
לזרעך אחריך אחזת עולם:
ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ
מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם
אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי:
ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו
על שם אחיהם יקראו בנחלתם:
ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ
כנען בדרך בעוד כברת הארץ לבא
אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא
בית לחם:
וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי
אלה:
ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן
לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי
ואברכם:
ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל
לראות ויגש אתם אליו וישק להם
ויחבק להם:
ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא
פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את
זרעך:
ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו וישתחו
לאפיו ארצה:
ויקח יוסף את שניהם את אפרים
בימינו משמאל ישראל ואת מנשה
בשמאלו משמאל ישראל ויגש אליו:
וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש
אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על
ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה
הבכור:
ויברך את יוסף ויאמר האלהים אשר
התהלכו אבתי לפניו אברהם ויצחק
האלהים הרעה אתי מעודי עד היום הזה:
המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את
הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי
אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ:
וירא יוסף כי יניח אביו יד ימין על
ראש אפרים ורע בעיניו ויתמך יד אביו
להסיר אתה מעל ראש אפרים על ראש
מנשה:
ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה
הבכר שים ימינך על ראשו:
וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם
הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם
אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה
מלא הגוים:
ויברכם ביום ההוא לאמר בך יברך
ישראל לאמר ישמך אלהים כאפרים
וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה:
ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי מת
והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל
ארץ אבתיכם:
ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר
לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי:

ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו
ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם
באחרית הימים:
הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל
ישראל אביכם:
ראובן בכרי אתה כחי וראשית אוני
יתר שאת ויתר עז:
פחז כמים אל תותר כי עלית משכבי
אז חללת יצועי עלה:
שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרתיהם:
בסדם אל תבא נפשי באספם אל
יחדם כבודי כי באפם הרגו איש
וברצונם עקרו שור:
ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה
אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל:
יהודה אתה יודוך אחיך ידך בעורף
איביך ישתחוו לך בני אביך:
גור אריה יהודה מטרף בני עלית
כרע רבץ כאריה וכלביא מי יקימנו:
לא יסור שבט מיהודה ומחקק מבין
רגליו עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים:
אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו
כבס בין לחמו ובדם ענבים סותה:
חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב:
זבולן לחוף ימים ישכון והוא לחוף
אניות וירכתו על צידן:
יששכר חמר גרם רבץ בין המשפתים:
וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה
ויט שכמו לסבל ויהי למס עבד:
דן ידין עמו כאחד שבטי ישראל:
יהי דן נחש עלי דרך שפיפן עלי ארח
הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחור:
לישועתך קויתי יהוה:
גד גדוד יגודנו והוא יגד עקב:
מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך:
נפתלי אילה שלחה הנתן אמרי שפר:
בן פרת יוסף בן פרת עלי עין בנות
צעדה עלי שור:
וימררהו ורבו וישטמהו בעלי חצים:
ותשב באיתן קשתו ויפזו זרועי ידיו
מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל:
מאל אביך ויעזרך ואת שדי ויברכך
ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת
תחת ברכת שדים ורחם:
ברכת אביך גברו על ברכת הורי עד
תאות גבעת עולם תהיין לראש יוסף
ולקדקד נזיר אחיו:
בנימין זאב יטרף בבקר יאכל עד
ולערב יחלק שלל:
כל אלה שבטי ישראל שנים עשר
ואת זאת אשר דבר להם אביהם
ויברך אותם איש אשר כברכתו ברך
אותם:
ויצו אותם ויאמר אלהם אני נאסף אל
עמי קברו אתי אל אבתי אל המערה
אשר בשדה עפרון החתי:
במערה אשר בשדה המכפלה אשר על
פני ממרא בארץ כנען אשר קנה
אברהם את השדה מאת עפרון החתי
לאחזת קבר:
שמה קברו את אברהם ואת שרה אשתו
שמה קברו את יצחק ואת רבקה אשתו
ושמה קברתי את לאה:
מקנה השדה והמערה אשר בו מאת בני
חת:
ויכל יעקב מצות את בניו ויאסף רגליו
אל המטה וינוע ויאסף אל עמיו:
ויפל יוסף על פני אביו ויבך עליו
וישק לו:
ויצו יוסף את עבדיו את הרפאים את
אביו לחנט את אביו ויחנטו הרפאים
את ישראל:
וימלאו לו ארבעים יום כי כן ימלאו
ימי החנטים ויבכו אתו מצרים שבעים
יום:
ויעברו ימי בכיתו וידבר יוסף אל בית
פרעה לאמר אם נא מצאתי חן בעיניכם
דברו נא באזני פרעה לאמר:
אבי השבעני לאמר הנה אנכי מת בקברי
אשר כריתי לי בארץ כנען שמה תקברני
ועתה אעלה נא ואקברה את אבי ואשובה:
ויאמר פרעה עלה וקבר את אביך
כאשר השבעך:
ויעל יוסף לקבר את אביו ויעלו אתו
כל עבדי פרעה זקני ביתו וכל זקני
ארץ מצרים:
וכל בית יוסף ואחיו ובית אביו רק
טפם וצאנם ובקרם עזבו בארץ גשן:
ויעל עמו גם רכב גם פרשים ויהי
המחנה כבד מאד:
ויבאו עד גרן האטד אשר בעבר הירדן
ויספדו שם מספד גדול וכבד עד מאד
ויעש לאביו אבל שבעת ימים:
וירא יושב הארץ הכנעני את האבל
בגרן האטד ויאמרו אבל כבד זה למצרים
על כן קרא שמה אבל מצרים אשר
בעבר הירדן:
ויעשו בניו לו כן כאשר צום אתם:
וישאו אתו בניו ארצה כנען ויקברו
אתו במערת שדה המכפלה אשר קנה
אברהם את השדה לאחזת קבר מאת
עפרון החתי על פני ממרא:
וישב יוסף מצרימה הוא ואחיו וכל
העלים אתו לקבר את אביו אחרי קברו
את אביו:
ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו
לו אולי ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו
את כל הרעה אשר גמלנו אתו:
ויצוו אל יוסף לאמר אביך צוה לפני
מותו לאמר:
כה תאמרון ליוסף אנא שא נא פשע
אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה
שא נא לפשע עבדי אלהי אביך
ויבך יוסף בדברם אליו:
וילכו גם אחיו ויפלו לפניו ויאמרו
הנה לך לעבדים:
ויאמר אלהם יוסף אל תיראו כי התחת
אלהים אני:
ואתם חשבתם עלי רעה אלהים חשבה
לטובה למען עשה כיום הזה להחית עם
רב:
ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם
ואת טפכם וינחם אתם וידבר על לבם:
וישב יוסף במצרים הוא ובית אביו
ויחי יוסף מאה ועשר שנים:
וירא יוסף לאפרים בני שלשים גם בני
מכיר בני מנשה ילדו על ברכי יוסף:
ויאמר יוסף אל אחיו אנכי מת ואלהים
פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ
הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם
ליצחק וליעקב:
וישבע יוסף את בני ישראל לאמר
פקד יפקד אלהים אתכם והעלתם את
עצמתי מזה:
וימת יוסף בן מאה ועשר שנים ויחנטו
אתו ויישם בארון במצרים:

ואלה פקודי בני ישראל הבאים מצרימה
את יעקב איש וביתו באו:
ראובן שמעון לוי ויהודה:
יששכר זבולן ובנימין:
דן ונפתלי גד ואשר:
ויהי כל נפש יצאי ירך יעקב שבעים
נפש ויוסף היה במצרים

ואת דגליה למרכב על כוכביא
בכל ארעא ומעברין: ועקא
פרעה שום יוסף גברא ואסתרין
גליין ליה ויהב ליה ית אסנת בת
פוטי פרע רבא ואין לאתו ונפק
יוסף שליט על ארעא ומצרים:
ויוסף בר תלתין שנין כד קם קדם
פרעה מלכא דמצרים ונפק יוסף
מן קדם פרעה ועבר בכל ארעא
דמצרים: וכנשו דיירי ארעא
בשבע שני שבעא עיבוראי ל
לארעין: וכנש ית כל עיבורי
שבע שניא די הוואד בארעא
דמצרים ויהב עיבורא בקירויא
עיבור חקל קרתאדי בסחריניה
יהב בגוויה: וכנש יוסף עיבורא
סגי אלמא סגיאין קדם לקבלא
לכמני ארלית טיגיין: וליוסף
אתילדו תרין בנין עדלא עלת
שתא דכפנא דלא הוית אסנת
בת פוטי פרע רבא ראובן: ויקרא
יוסף ית שום בוכרא מנשה ארי
אנשאני יתי כל עקבי ויתי כל בית
אבא: וית שום תניינא קרא
אפרים ארי אפשני יי בארעא ט
שעבודי: ושלימא שבע שני
שובעא די הוואת בארעא דמצרים:
ושריאת שבע שני כפנא למיתי
כמא די אמר יוסף והוה כפנא
בכל ארעתא ובכל ארעא דמצרים
הוה לחמא: וכפינת כל ארעא
דמצרים הוה עמא קדם פרעה
על לחמא ואמר פרעה לכל־
מצרא איזילו לות יוסף די ימר
לכון מעבדין וכפנא הוה על כל
אפי ארעא ופתח יוסף ית כל
אוצרייא די בהון עיבורא חבין
למצראי ותקיף כפנא בארעא
דמצרים וכל דיירי ארעא אתו
למצרים למיזבן עיבורא מן יוסף
ארי תקיף כפנא בכל ארעא:
וחזא יעקב ארי אית עיבור
מזבנין במצרים ואמר יעקב ל
לבניה למא תתוון: ואמר
הא שמעית ארי אית עיבור במצרים חתו לתמן

ורשי מקץ

ואת דגליה למרכב על כוכביא בכל ארעא דמצרים: ויקרא פרעה שם יוסף צפנת פענחך לו את אסנת בת פוטי פרע כהן און לאשה ויצא יוסף על ארץ מצרים: ויוסף בן שלשים שנה בעמדו לפני פרעה מלך מצרים ויצא יוסף מלפני פרעה ויעבר בכל ארץ מצרים: ותעש הארץ בשבע שני השבע לקמצים, וקבצן את כל אכל שבע שנים אשר היו בארץ מצרים ויתן אכל בערים אכל שדה העיר אשר סביבתיה נתן בתוכה: ויצבר יוסף בר כחול הים הרבה מאד עד כי חדל לספר כי אין מספר: וליוסף ילד שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב אשר ילדה לו אסנת בת פוטי פרע כהן און: ויקרא יוסף את שם הבכור מנשה כי נשני אלהים את כל עמלי ואת כל בית אבי: ואת שם השני קרא אפרים כי הפרני אלהים בארץ עניי: ותכלינה שבע שני השבע אשר היה בארץ מצרים: ותחלינה שבע שני הרעב לבוא כאשר אמר יוסף ויהי רעב בכל הארצות ובכל ארץ מצרים היה לחם: ותרעב כל ארץ מצרים ויצעק העם אל פרעה ללחם ויאמר פרעה לכל מצרים לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו: והרעב היה על כל פני הארץ ויפתח יוסף את כל אשר בהם וישבר למצרים ויחזק הרעב בארץ מצרים: וכל הארץ באו מצרימה לשבר אל יוסף כי חזק הרעב בכל הארץ: וירא יעקב כי יש שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו למה תתראו: ויאמר הנה שמעתי כי יש שבר במצרים רדו שמה

ושברו לנו משם ונחיה ולא נמות: וירדו אחי יוסף עשרה לשבר בר במצרים: ואת בנימין אחי יוסף לא שלח יעקב את אחיו כי אמר פן יקראנו אסון: ויבאו בני ישראל לשבר בתוך הבאים כי היה הרעב בארץ כנען: ויוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ ויבאו אחי יוסף וישתחוו לו אפים ארצה: וירא יוסף את אחיו ויכרם ויתנכר אליהם וידבר אתם קשות ויאמר אליהם מאין באתם ויאמרו מארץ כנען לשבר אכל: ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירהו: ויזכר יוסף את החלמות אשר חלם להם ויאמר אליהם מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם: ויאמרו אליו לא אדני ועבדיך באו לשבר אכל: כלנו בני איש אחד נחנו כנים אנחנו לא היו עבדיך מרגלים: ויאמר אלהם לא כי ערות הארץ באתם לראות: ויאמרו שנים עשר עבדיך אחים אנחנו בני איש אחד בארץ כנען והנה הקטן היום את אבינו והאחד אינגו: ויאמר אלהם יוסף הוא אשר דברתי אלכם לאמר מרגלים אתם: בזאת תבחנו חי פרעה אם תצאו מזה כי אם בבוא אחיכם הקטן הנה: שלחו מכם אחד ויקחו את אחיכם ואתם האסרו ויבחנו דבריכם האמת אתכם ואם לא חי פרעה כי מרגלים אתם: ויאסף אתם אל משמר שלשת ימים: ויאמר אלהם יוסף ביום השלישי זאת עשו וחיו את האלהים אני ירא: אם כנים אתם אחיכם אחד יאסר בבית משמרכם ואתם לכו הביאו שבר רעבון בתיכם: ואת אחיכם הקטן תביאו אלי ויאמנו דבריכם ולא תמתו

וזבונו לנא כתתין וניחי ולא נקות: ומתנא אנא יוסף עסקרא למיזבן עיבורא מצראי: ויתו בניסין אנשותי דיוסף לא שלח יעקב עם אחוהי ארי אמר דילמא יערעינון מוחא: ואתו בני ישראל למיזבן עיבורא בגו עלמיא ארי הוה כפנא בארעא דכנען: ויוסף הוא רשליט על ארעא הוא סובין עיבורא לכל עמא דארעא ואתו אחי יוסף וסגידו לקדמוי על אפיהון על ארעא: ואתחמון יעקב ית אחוהי ואשתמודעינון וחשיב למו דמלי עמהון קשין ואמר להון מנן אתיתון ואמרו מארעא דכנען למיזבן עיבורא: ואשתמודעינון יוסף ית אחוהי ואינון לא אשתמודעוהי: ודכר יוסף ית חלמיא דחזה להון ואמר להון אגלאי אתון למיחזי ית בירכתא דארעא אתיתון: ואמרו לחון לא מרי עבדך אתן אנחנא בני גבר חד אחין אנחנא בני גבר חד בארעא דכנען זעירא עם אבונא יומא דין וחד לית עמנא: ואמר להון הוא דמלילית עמיכון למימר אלהי אתון: בגיא אתבחרון דין פרעה אם תיפקון מיכא אלהן בזיעין אחיכון זעירא הכא: שלחו מנכון חד ויכדיכם ית אחיכון ואתון תיתאסרון ויתבחרון מהתנבלון ת קשוט אתון אמרין ואם לא חי פרעה כי מגלאי אתון: ואקבץ יתהון תלתא יומין: ואמר להון יוסף ביומא תליתאה דא עבידו ואתקיימו ממן דחיל אנא ודחיל: אלהן בני גברא חד יתגבון בבית מטרתכון ואתון איזילו אובילו עיבורא דתבירו בתיכון: ויתי אחוכון זעירא לותי ויתמנון פומיכון ולא תמותון

ויזדעזע רגלו מלעמוד ולכל דרך מפל והוא הכבוד כפעמים כעבדא. אם זו
היא הנקראת לשון כבוד ויש שיקראנה לשון פחד כמו פחד יצחק ויהי פיהו
פעמת כאיר ויגר אריה ולשון פחד יראה כמו תפחד מאיש ולשון עוזר
כמו שמע ה' כי אין כמוך בכל הקודמים כמוהו מפורש על ושיר: ויחל יוסף
כשהיה רעב לך אם בגדים לו
יכלו הערב על כל מקום ומכרו
עליהם כי כל מלכי היה בדעת
טבעים כמקדון כל אחד בולו כמו
כמו אלה: ומעתה כי אחר
כבוד יוסף ומלכותו ומכרו
כי שמו של מצרי המלך הנקרא
רבו ואחר כבוד הפסוקים כי
הפירוש מדיין ויתכן שהיה
מלך התבואה על ידיקר
המצר משפיל מיניקה
ומגביה כל כלי המלך: ואת כל
תיקרו כמו כל הכלים: ויוסף בר
שלשים שנה כמו שנאמר בן
שלשים שנה היה בעמדו לפני
פרעה מלך מצרים ויצא יוסף
מלפני פרעה ויעבר בכל ארץ
מצרים: ותעש הארץ בשבע
שני השבע לקמצים, ויקבץ את
כל אכל שבע שני השבע
אשר היו בארץ מצרים ויתן
אכל בערים אכל שדה העיר אשר
סביבתיה נתן בתוכה: ויצבר יוסף
בר כחול הים הרבה מאד עד כי
חדל לספר כי אין מספר: וליוסף
ילד שני בנים בטרם תבוא
הרעב אשר ילדה לו אסנת בת
פוטי פרע כהן און: ויקרא יוסף את
שם הבכור מנשה כי נשני אלהים
את כל עמלי ואת כל בית אבי:
ואת שם השני קרא אפרים כי
הפרני אלהים בארץ עניי: ותכלינה
שבע שני השבע אשר היה בארץ
מצרים: ותחלינה שבע שני
הרעב לבוא כאשר אמר יוסף ויהי
רעב בכל הארצות ובכל ארץ
מצרים היה לחם: ותרעב כל ארץ
מצרים ויצעק העם אל פרעה
ללחם ויאמר פרעה לכל מצרים
לכו אל יוסף אשר יאמר לכם
תעשו: והרעב היה על כל פני
הארץ ויפתח יוסף את כל אשר
בהם וישבר למצרים ויחזק הרעב
בארץ מצרים: וכל הארץ באו
מצרימה לשבר אל יוסף כי חזק
הרעב בכל הארץ: וירא יעקב כי יש
שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו
למה תתראו: ויאמר הנה שמעתי

אבן עזרא

ויעשו כן: ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה אלינו הצרה הזאת: ויען ראובן אתם לאמר הלוא אמרתי אליכם לאמר אל תחטאו בילד ולא שמעתם גם דמו הנה נדרש: והם לא ידעו כי שמע יוסף כי המליץ ביניתם: ויסב מעליהם ויבך וישב אלהם וידבר אלהם ויקח מאתם את שמעון ויאסר אתו לעיניהם: ויצו יוסף וימלאו את כליהם בר ולהשיב כספיהם איש אל שקו ולתת להם צדה לדרך ויעש להם כן: וישאו את שבריהם על חמריהם וילכו משם: ויפתח האחד את שקו לתת מספוא לחמרו במלון וירא את כספו והנה הוא בפי אמתחתו: ויאמר אל אחיו הושב כספי וגם הנה באמתחתי ויצא לבם ויחרדו איש אל אחיו לאמר מה זאת עשה אלהים לנו: ויבאו אל יעקב אביהם ארצה כנען ויגידו לו את כל הקרות אתם לאמר: דבר האיש אדני הארץ אתנו קשות ויתן אתנו כמרגלים את הארץ: ונאמר אליו בנים אנחנו לא היינו מרגלים: שנים עשר אנחנו אחים בני אבינו האחד איננו והקטן היום את אבינו בארץ כנען: ויאמר אלינו האיש אדני הארץ בזאת אדע כי בנים אתם אחיכם האחד הניחו אתי ואת רעבון בתיכם קחו ולכו: והביאו את אחיכם הקטן אלי ואדעה כי לא מרגלים אתם כי בנים אתם את אחיכם אתן לכם ואת הארץ תסחרו: ויהי הם מריקים שקיהם והנה איש צרור כספו בשקו וירא את צרורות כספיהם הם ואביהם וייראו: ויאמר אלהם יעקב אביהם אתי שכלתם יוסף איננו ושמעון איננו

ועברו כן: ואמרו גבר לאחותי אנחנא על אחנא בקושטא חייבי אנחנא על אחנא דחזינא עקת נפשיה כד חנפא עלן ולא קבילנא מיניה על כן אתת עלנא עקתא הדא: ואתיב ראובן יתהון למימר לא אמרית עלוהי חובא בעוללין ולא קבילתון ואף דמיה הא מתבעי: ואנון לא ידעין ארי מתרגמן הוא יוסף ארי כתורגמן ביניתון ואסתרס כותרנון ובכא ונחת לותהון ושדל עפרתון ונחך מלותהון את שמעון ואסכר יתיה לעינוהי: ופקיד יוסף וכלו ית מנחתון לעברא ולאתבא כספהון גבר לכיסיה ולכתון לתון זוזין ל לאורחא ועבד להון כן: ונטלו ית עיבורהון על חמרוהון ואזלו מתמן: ופתח גבר ית כיסיה למיתן כיסתא לחמריה במבית מבתא והוא חמא ית כספיה והוא הוא בפום כוענית: ואמר לאחוהי אתיבו כספי והא הוא בכיסי ואף תאם בטעני ונפק כורע לקדמוהון ואמרו לאבונא ועבר להון כן: ונגלו ית עיבורהון על חמרוהון ואזלו מתמן: ופתח נגר ית כיסיה למיתן עלפא לחמריה במבית מבתא והוא חמא ית כספיה והא הוא בפום כוענית: ואמר לאחוהי כספי אתיב והא הוא בכיסי ואתקף לבהון ואתחרדו גבר לחבריה מה דא עבד אלהים לן: ואתו לות יעקב אבוהון לארעא דכנען ואחוון לה ית כל דעבר עלהון למימר: גבר תקיפא מלכא דארעא עם אבונא בארעא דכנען ואמר לנא בגרא דיזופא עלנא ושדר לנא בגרא דיזופא עלנא ושדר לנא בגרא דיזופא עלנא ושד

אבן עזרא

כיוצר מכלי. בחרט יוסף
לחסר כי מכלי יהכל
לשתות. תענ' כגביע הזהב
ולשתות בו. כיוצא בו
על כל אחד ואחד לו לחש המלבי
בו. לנחשים ולעי דשתי
מהול דיך קרוים כתו בי מרי
יחזק ומצם שן מיקום היה
כעשם גדול עכי מבחרי ואמצעי
עמיו כי הוי מקרוב ורחוקי
כתן לכם תעתון. יחבן מיחם
לראש מעמיק בברו ומכחו כלום
מתו בחוכי ויש בגולגלם כי
כמכחם הלמוץ לכל בית יוסף.
המלמד מכחם הזקן. מם יחיה
מם יחיה ויחיה דרך קרוב
כיולו לכל המלם למכחם וכן
יחיה מלם. ויקרי. מתו מחיר
נחרן וכבר המתיחו.
תלחים

וישלח לכם את אחיכם אחר ואת
בנימין ואנכי כאשר שכלתי שכלת׃
ויקדו האנשים את המנחה הזאת
ומשנה כסף לקחו בידם ואת בנימין
ויקמו וירדו מצרים ויעמדו לפני
יוסף׃ וירא יוסף אתם את בנימין
ויאמר לאשר על ביתו הבא את האנשים
הביתה וטבח טבח והכן כי אתי יאכלו האנשים בצהרים׃
ויעש האיש כאשר אמר יוסף ויבא
האיש את האנשים ביתה יוסף׃
ויראו האנשים כי הובאו בית יוסף
ויאמרו על דבר הכסף השב בשקותינו
בתחלה אנחנו מובאים
להתגלל עלינו ולהרבל עלינו
ולקחת אתנו לעבדים ואת חמרינו׃
ויגשו אל האיש אשר על בית
יוסף וידברו אליו פתח הבית׃
ויאמרו בי אדני ירד ירדנו בתחלה
לשבר אכל׃ ויהי כי באנו אל
המלון ונפתחה את אמתחתינו והנה
כסף איש בפי אמתחתו כספנו ב
במשקלו ונשב אתו בידנו׃
וכסף אחר הורדנו בידנו לשבר
אכל לא ידענו מי שם בכספנו ב
באמתחתינו׃ ויאמר שלום לכם
אל תיראו אלהיכם ואלהי אביכם
נתן לכם מטמן בי אמתחתיכם
כספכם בא אלי וירא את שמעון אתם
ויבא האיש את האנשים
בית יוסף ויתן מים וירחצו רגליהם
ויתן מספוא לחמריהם׃ ויכינו
את המנחה עד בוא יוסף
כי שמעו כי שם יאכלו לחם׃
ויבא יוסף הביתה ויביאו לו את
המנחה אשר בידם הביתה
וישתחוו לו ארצה׃ וישאל להם
לשלום ויאמר השלום אביכם הזקן
אשר אמרתם העודנו חי׃ ויאמרו
שלום לעבדך לאבינו עודנו חי
ויקדו וישתחוו׃ וישא עיניו וירא
את בנימין אחיו בן אמו ויאמר

ושלח אחיכם האחד אשר אסרתם אלי
ואנכי אלהים יהנך בני׃ ויכהד
יוסף כי נכמרו רחמיו אל אחיו
ויבקש לבכות ויבא החדרה ויבך
שמה׃ וירחץ פניו ויצא ויתאפק
ויאמר שימו לחם׃ וישימו לו לבדו
ולהם לבדם ולמצרים האכלים אתו
לבדם כי לא יוכלון המצרים לאכל
את העברים לחם כי תועבה הוא
למצרים׃ וישבו לפניו הבכר
ככרתו והצעיר כצעירתו ויתמהו
האנשים איש אל רעהו׃ וישא
משאת מאת פניו אליהם ותרב
משאת בנימין משאת כלם חמש
ידות וישתו וישכרו עמו׃ ויצו
את אשר על ביתו לאמר מלא את
אמתחת האנשים אכל אשר
יוכלון שאת ושים כסף איש בפי
אמתחתו׃ ואת גביעי גביע הכסף
תשים בפי אמתחת הקטן ואת כסף
שברו ויעש כדבר יוסף אשר דבר׃
האור הבקר ואנשים שלחו המה
וחמריהם׃ המה יצאו את העיר לא
רחקו וויוסף אמר לאשר על ביתו
קום רדף אחרי האנשים והשגתם
ואמרת אלהם למה שלמתם רעה
תחת טובה׃ הלוא זה אשר ישתה
אדני בו והוא נחש ינחש בו הרעתם
אשר עשיתם׃ וישגם וידבר אלהם
את הדברים האלה׃ ויאמרו אליו
למה ידבר אדני כדברים האלה
חלילה לעבדיך מעשות כדבר הזה׃
הן כסף אשר מצאנו בפי אמתחתינו
השיבנו אליך מארץ כנען ואיך נגנב
מבית אדניך כסף או זהב׃ אשר
ימצא את מעבדיך והמת ונם אחרינו
נהיה לאדני לעבדים׃ ויאמר נם
עתה כדבריכם כן הוא אשר ימצא
אתו יהיה לי עבד ואתם תהיו נקים
׃ וימהר ויורד איש את אמתחתו
ארצה וישתחו איש אמתחתו׃

אבן עזרא

חזה אחיכם הקטן אשר אמרתם אלי
ויאמר אלהים יחנך בני׃ ויכהד
יוסף כי נכמרו רחמיו אל אחיו
ויבקש לבכות ויבא החדרה ויבך
שמה׃ וירחץ פניו ויצא ויתאפק
ויאמר שימו לחם׃ וישימו לו לבדו
ולהם לבדם ולמצרים האכלים אתו
לבדם כי לא יוכלון המצרים לאכל
את העברים לחם כי תועבה הוא
למצרים׃ וישבו לפניו הבכר
ככרתו והצעיר כצעירתו ויתמהו
האנשים איש אל רעהו׃ וישא
משאת מאת פניו אליהם ותרב
משאת בנימין משאת כלם חמש
ידות וישתו וישכרו עמו׃ ויצו
את אשר על ביתו לאמר מלא את
אמתחת האנשים אכל אשר
יוכלון שאת ושים כסף איש בפי
אמתחתו׃ ואת גביעי גביע הכסף
תשים בפי אמתחת הקטן ואת כסף
שברו ויעש כדבר יוסף אשר דבר׃
האור הבקר והאנשים שלחו המה
וחמריהם׃ המה יצאו את העיר לא
רחקו ויוסף אמר לאשר על ביתו
קום רדף אחרי האנשים והשגתם
ואמרת אלהם למה שלמתם רעה
תחת טובה׃ הלוא זה אשר ישתה
אדני בו והוא נחש ינחש בו הרעתם
אשר עשיתם׃ וישגם וידבר אלהם
את הדברים האלה׃ ויאמרו אליו
למה ידבר אדני כדברים האלה
חלילה לעבדיך מעשות כדבר הזה׃
הן כסף אשר מצאנו בפי אמתחתינו
השיבנו אליך מארץ כנען ואיך נגנב
מבית אדניך כסף או זהב׃ אשר
ימצא את מעבדיך והמת ונם אחרינו
נהיה לאדני לעבדים׃ ויאמר נם
עתה כדבריכם כן הוא אשר ימצא
אתו יהיה לי עבד ואתם תהיו נקים
׃ וימהר ויורד איש את אמתחתו
ארצה וישתחו איש אמתחתו׃

כגורל האל. פלא הדבוש מהיות יודע הכל והוא הוציא לפועל את הגזרה לעשות את זה לעשו: ויפשטם חלום על אחת כמה וכמה שהיו חולמים חלום על אחת ואחת ואינו יודע מה הוא: ויפשטו הגדולים. מעשה הפלגים שהיו מתנאים זה עם זה ומתחרים זה בזה: ויפשטו הגדולים. מעשה הפלגים שהיו מתנאים זה עם זה ומתחרים זה בזה: ויפשטו הגדולים. מעשה הפלגים שהיו מתנאים זה עם זה ומתחרים זה בזה:

ושבע פרות אחרות. לא מצינו בכל מקום שהיו שבע אלא בפרות ובשבלים ובפרים ובכבשים ובעזים ובאילים ובכבשות ובעגלות ובאתונות ובגמלים ובבני אדם ובבני בקר ובכלים ובמנורות ובנרות ובכתרים ובכפתורים ובגביעים ובקנים ובתפוחים ובכל מקום שהיו שבע אלא בפרות ובשבלים: ויבלעו את הפרות. לא מצינו בכל מקום שהיו בולעים אלא בארץ ובמים ובדגים ובאש ובאדם ובמות ובחיות ובעופות ובשדים ובמזיקים ובמלאכי השרת ובמלאך המות ובשאול ובגיהנם ובאבדון ובעפר ובאבק ובמטר ובשלג ובברד ובקרח ובעשן ובגחלים ובאבנים ובעצים ובקש ובתבן ובמוץ ובמים ובדם ובמלח ובחול ובמלחמה ובחרב ובקשת ובחנית ובשריון ובמגן ובמרכבות ובפרשים ובמלכים ובמלכיות ובמדינות ובמגדלים ובחומות ובבתים ובמרתפות ובמרתפים ובמרתפיות ובמרתפיים ובמרתפיות ובמרתפיים ובמרתפיות ובמרתפי

לאחי תחבר ותצטרף׃ ויגש אליו אל תקרי אליו אלא אל עצמו׃ כן תמצא בכל מקום שנגש משה ואהרן לדבר עם פרעה לא נגשו אלא זה אל זה ללמדך שלא נגש יעקב אל עשו אלא מפני שנגש אליו עשו לקראתו׃ ויאמר אליו בי אדוני׳ ידוע שאתה רך בשר ואני מתיירא ממך שמא יתאוה לבך לנשקני ונמצא נופל מנשיקה אחת׃ ויאמר אליו אל נא יש מדרשי אגדה שנשתנו שיניו של עשו כשנשקו כשנתנשק ליוסף ונתנשק ליעקב׃ ויש אומרים שנשתנו שיניו של יעקב כשנתנשק לעשו ונתנשק ליוסף׃ ויש אומרים שנשתנו שיניו של עשו כשנתנשק ליעקב ונתנשק ליוסף׃ ויש אומרים שנשתנו שיניו של שניהם כשנתנשקו זה לזה׃ ויש אומרים שנשתנו שיניו של שניהם כשנתנשקו לשכינה׃ ויש אומרים שנשתנו שיניו של שניהם כשנתנשקו לשכינה ולשני בתי כנסיות׃ ויש אומרים שנשתנו שיניו של שניהם כשנתנשקו לשכינה ולשני בתי כנסיות ולשני בתי מדרשות׃ ויש אומרים שנשתנו שיניו של שניהם כשנתנשקו לשכינה ולשני בתי כנסיות ולשני בתי מדרשות ולשני בתי מדרשות שהיו לו לעתיד לבא׃ ויבכו׳ על שלא נתנשק בכל לבו׃ ויאמר עשו מי לך כל המחנה הזה׃ מי לך ולמי את שולחת׃ אשר פגשתי׳ אלו הגבעות שנאמר (תהלים סח) הרי גבנונים הר חמד׃ ויאמר למצא חן בעיני אדוני׳ אלו הבנים שנאמר (שם) הן נחלת ה׳ בנים׃ ויאמר עשו יש לי רב׳ אחי׳ אפילו לא יהיה לך אלא אחד מכולם אני מתכבד בו׃ ויאמר יעקב אל נא אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי׳ אם מנחתי אתה מקבל הרי אתה מכפר עלי׃ כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים׃ כי אלהים חנני׳ לשון חנינה׃ וכי יש לו לאדם לומר לחבירו שראה פניו כראות פני אלהים׃ אלא כך אמר יעקב לעשו ראיתי פניך כראות פני מלאך שנתרצה לי׃ ותרצני׳ לשון רצון׃ קח נא את ברכתי׳ לשון ברכה׃ אשר הובא אלי׳ לשון הבאה׃ כי חנני אלהים׃ לשון חנינה׃ וכי יש לו לאדם לומר לחבירו שחנה אלהים אלא כך אמר יעקב לעשו חנני אלהים בממון

ובני אשר ימנה וישוה וישוי
ובני עירד ואדר ואיתיחזון בנוי
ברעיה קבר ומלכיאל · אוירן
בני זופה וחבר ולפלט בני חפר
וילידת ירד את אוירן לעקב שתים
עשר נפשות · בני רחל אשת
יעקב יוסף ובנימן · ואתיליד
ליוסף בארצם מצרים אשר ילדה
לו אסנת בת פוטי פרע כהן און את
מנשה ואת אפרים · ובני בנימן
בלע ובכר ואשבל גרא וגעמן אחי ונעמן
וארש מפים וחופים וארד · אלה בני
רחל אשר ילד ליעקב כל נפש
ארבעה עשר · ובני דן חשים ·
ובני נפתלי יחציאל וגוני ויצר ושלם ·
אלה בני בלהה אשר נתן לבן לרחל
בתה ותלד את אלה ליעקב
כל נפש שבעה · כל הנפש הבאה
ליעקב מצרימה יצאי ירכו מלבד
נשי בני יעקב כל נפש ששים ושש
· ובני יוסף אשר ילד לו במצרים
נפש שנים כל הנפש לבית יעקב
הבאה מצרימה שבעים · ס
ואת יהודה שלח לפניו
אל יוסף להורות לפניו גשנה ויבאו
ארצה גשן · ויאסר יוסף מרכבתו
ויעל לקראת ישראל אביו גשנה
וירא אליו ויפל על צואריו ויבך
על צואריו עוד · ויאמר ישראל
אל יוסף אמותה הפעם אחרי ראותי
את פניך כי עודך חי · ויאמר
יוסף אל אחיו ואל בית אביו אעלה
ואגידה לפרעה ואמרה אליו אחי
ובית אבי אשר בארץ כנען באו
אלי · והאנשים רעי צאן כי אנשי
מקנה היו וצאנם ובקרם ובל אשר
להם הביאו · והיה כי יקרא לכם
פרעה ואמר מה מעשיכם · ואמרתם
אנשי מקנה היו עבדיך מנעורינו גם
אנחנו גם אבותינו בעבור תשבו
בארץ גשן כי תועבת מצרים כל רעה צאן ·
ויבא יוסף ויגד לפרעה ויאמר אבי
ואחי וצאנם ובקרם וכל אשר להם
באו מארץ כנען והנם בארץ גשן ·
ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים
ויתצגם לפני פרעה · ויאמר פרעה
אל אחיו מה מעשיכם ויאמרו אל
פרעה רעה צאן עבדיך גם אנחנו
גם אבותינו · ויאמרו אל פרעה
לגור בארץ באנו כי אין מרעה
לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב
בארץ כנען ועתה ישבו נא עבדיך
בארץ גשן · ויאמר פרעה אל יוסף
לאמר אביך ואחיך באו אליך ·
ארץ מצרים לפניך הוא במיטב
הארץ הושב את אביך ואת אחיך
ישבו בארץ גשן ואם ידעת ויש בם
אנשי חיל ושמתם שרי מקנה על
אשר לי · ויבא יוסף את יעקב אביו
ויעמידהו לפני פרעה ויברך יעקב
את פרעה · ויאמר פרעה אל יעקב
כמה ימי שני חייך · ויאמר יעקב
אל פרעה ימי שני מגורי שלשים
ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני
חיי ולא השיגו את ימי שני חיי
אבתי בימי מגוריהם · ויברך יעקב
את פרעה ויצא מלפני פרעה ·
וישב יוסף את אביו ואת אחיו
ויתן להם אחזה בארץ מצרים במיטב
הארץ בארץ רעמסס באשר צוה
פרעה · ויכלכל יוסף את אביו ואת
אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי
הטף · ולחם אין בכל הארץ כי
כבד הרעב מאד ותלה ארץ מצרים
וארץ כנען מפני הרעב · וילקט
יוסף את כל הכסף הנמצא
בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר
אשר המה שברים ויבא יוסף את
הכספה בית פרעה · ויתם
הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען
ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר
הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך

כי תועבת מצרים כל רועה צאן · ויקרא אחיו, מן האחיות מהם לעבודים מלך מלחים נמהרים מלך מלחים לאחיו לפני
מלחמה · ולזה הם רואים שיהיו עסוקי בקר ובמיטן · ולעבדי אחיו ולעבדי
פרעה נר · ולפרעה אחר הן · ולך לאחור הן וכלומרלחן הן לאחר אחר · ויגש מלך מלחים מלך מלחים לפני
פרעה כי הוא מלך מלחים מלך מלחים לפני פרעה · ויברך יעקב את פרעה · ויברך יעקב מלך מלחים לפני פרעה

אבן עזרא

הבו׳ היה הלה רוח לחיותו
וכן בחיה ויחי, חסר כפי׳
כמו כחו כי היה לשבת
בנשר ולא יקשה מלחתי
לשון חזק על האומרו כי חסך
זה ואיה יחיה לחלום׃

חסרי. מגזרת והשמרו
מיעקב ושמרו על ידי מנחני
ברים כי כשלון הישב בזכות
יעקב מניח לישב שלם
פנים ולא היה כאן מעברו׳
ולית תקום אעבור. הנחיני כל
אחד מחזקתו ויש לאומרים כי על
לשון יכרך יברר הכתוב
מיעבורים מעבירים כמו׳ כדי
לעבור את הלחיה׃ הכתובים
הם כדברי האומרים לחיות׃
ויחזיו בה. פקדו פם לחיות׃

חסלת ויגש

ויחי

ויחי יעקב בארץ מצרים
שבע עשרה שנה ויהי
ימי־יעקב שני חייו שבע שנים
ארבעים ומאת שנה׃ ויקרבו
ימי־ישראל למות ויקרא לבנו
ליוסף ויאמר לו אם־נא מצאתי חן
בעיניך שים־נא ידך תחת ירכי
ועשית עמדי חסד ואמת אל־נא
תקברני במצרים׃ ושכבתי עם־
אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני
בקבורתם ויאמר אנכי אעשה
כדברך׃ ויאמר השבעה לי וישבע
לו וישתחו ישראל על ראש המטה׃
ס ויהי אחרי
הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה
אביך חלה ויקח את־שני בניו עמו
את־מנשה ואת־אפרים׃ ויגד
ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא
אליך ויתחזק ישראל וישב על־
המטה׃ ויאמר יעקב אל־יוסף
אל שדי נראה־אלי בלוז בארץ
כנען ויברך אתי׃ ויאמר אלי
הנני מפרך והרביתיך ונתתיך לקהל
עמים ונתתי את־הארץ הזאת לזרעך
אחריך אחזת עולם׃ ועתה שני־
בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד
בואי אליך מצרימה לי הם אפרים
ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי׃
ומולדתך אשר הולדת אחריהם
לך יהיו על שם אחיהם יקראו
בנחלתם׃ ואני בבאי מפדן
מתה־עלי רחל בארץ בנען בדרך
בעוד כברת־ארץ לבא אפרתה

ויחי יעקב בארץ מצרים
ויחי
רשי

ויחי. למה פרשה זו סתומה לפי שכיון שנסתלק יעקב אבינו נסתלקו עיניהם ולבם של ישראל מהשכינה ולבם מלב שכינתו׳ ודבר אחר סתומה שנסתמו עיניהם ולבם של ישראל מהשכינה שהיה עתיד לגלות להם את הקץ׃ ויחי. לשון שמחה׃ ויחי יעקב. למה פרשה זו סמוכה לפרשת יהודה ותמר לפי שירדו אחיו מגדולתו׳ ומה ראה יעקב לירד ולהביא עליו את הדבר הזה לפי שראה ברוח הקודש שעתידה ממנו מלכות ומושיעים׃ ויחי. חסר פתוח׃ ויחי. והשבט׃ חסר פתוח׃ ויחי. חסר סתום שהקץ חתום׃ ויחי. ה׳ תיבות׃ ויחי. ה׳ תיבות׃ ויחי. ה׳ תיבות

אבן עזרא

ואלה

וחי׳. תלוי יהי היתה רלויה לחיות כמו והי והשבור היתה ההיא מן הברזן פיתו בתלת טז נראים כמו הכלת בתלת יהי והיה רלוי לחיות כ״ל להחזירן במה טז נראים כמו הכלת בתלת יהי והיה רלוי לחיות כ״ל על הלמח על כן השלישי והי כשרך הכ״ל בחרוק על כן לו יהי כי הוא לחתי והי׳ ובשבור מדברי בתלת הוצאת חרוק תיעד הנשבו הנשם מלעד והביאם כן על כן יהי׳ כמו יהי׳ בשלישי והי׳ ובני ישראל פרו וישרצו וגו׳ כי הנפלי׳ הנולדו בשנה ראשונה היו בכלל פרו וישרצו וגו׳ ויעצמו וגו׳ ומלאו הארץ אותם. ולא נזכרו בשמותם כי לא היו לשם מספר כי אם לשם יחוס ומעלה ומדרגה. ואלה שמות בני ישראל. ולמה חזר למנותם בשמותם אחר שמנאם בשמם בחייהם. אלא לומר כמה חביבים הם לפניו שמנאם בכל עת שבאו. ואלה שמות בני ישראל. ולמה נקרא שמם בלשון זכות אחר שמתו

קרון לו. הלה אדם מעמד מקום מלכה: והלל. הוא לה היה סם ידוע בן לה התכירו הכרשני: ותלי. כי אחר מעמד ואלת אחרת הוא הלחם הכתוב אחר לחמי
לחמי והלחם כתוב בה כי היתים ומעמד הלל ואחלן לך כל מפר מלה כתובה לחם לחמך עניו והלם כי הם בורכים מהכתיבים
הלל הכתובה והכה מפר אלהי הרבי והודיעה להם: ומם מפר אלהי הרבי והודיעה להם: ויתהלך מברים. שהה הכל מעמד לשהה הכל מברים ויתהלך עמהם ויהיה לי
מהיו יפרעל עומדים בגולי מברים על כן עמם הפה. הפלת אחר לא עמדו אחרי הכתיבים: ויפקד. עמם ויזכר מהעת הכתיבים. והלל. הפלת מהיו הכתיבים שעמם
בגלוי: ויבל. הפלת בפלך: הר הלהים תרבה. כבה כתב מעמד: ועמם תרבה מלבה החום מלה יבל עמם עמם כי הוא קרובה מהפרים דרך מלעמת היום
כלאמר דבר מעמד ובעבור שהיתה דיבון על כן לא עבר בו היבשת: והלל. עמם לא מהיו מהם בלעמת הכתיבים: ומלה. הפלת בלעמת
הר הלהים תרבה. כבה כתב מעמד: ועמם תרבה מלבה החום מלה יבל עמם עמם כי הוא קרובה מהפרים דרך מלעמת היום
כלאמר דבר מעמד ובעבור שהיתה דיבון על כן לא עבר בו היבשת: והלל. עמם לא מהיו מהם בלעמת הכתיבים: ומלה. הפלת בלעמת

רשי

קרון ואר מן אב בן ואר מם מעמד אבור ומבראן בבראשית רבתא: ואשר לא נשא פרשת תולדות: ויאשר לא נשא בשעמא מלעיל ה"ל וכ ואל מ"ל בשה לשבת. ויאשר אבנעי לשבת בראשית. ויאשר ויאשר לשבת בראשית. ובשעמים. ויאשר ואלי לשבת בראשית ואשר. ואל שאול
ויאשר לשבת בראשית. ובשעמים. ויאשר ואלי לשבת בראשית ואשר. ואל שאול

קְרָאן לָיְלָה וַיֵּכֶל לַחְמָא: וַיֹּאמֶל מֹשֶׁה
וְעִבְרִי מֹשֶׁה לְסַחֵב עִם נְבוּרָא וְיִקַּב
אֶת־אֲפוּרָה בְּרַחְיָה לְמֹשֶׁה:
וְיֹלִידָה בַּר וּקְרָא אֶת־שְׁמֵהּ גֵּרְשֹׁם
אֲבִי אֲמַר וַיֵּיר הֲוֵיתִי בְּאֶרַע
טַבְרָאָה: וְהָוָה בְּיוֹמָא סַגִּיאָא
כְּיִשְׁוֹן וּמֵתוּ מַלְכָּא וְסַגְעֲלִים
וְאִתְאֲנַח בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן־פּוּלְחָנָא
וְדַחֲוֹרוּ קֳשׁ עַל־יִשְׂרָאֵל מִן־פּוּלְחָנָא
וְסַלֵּיקַת קֻבְלְתְּהוֹן לְקֳדָם יְיָ מִן
פּוּלְחָנָא: וּשְׁמַע קֳדָם יְיָ יָת
קְבִילְתְּהוֹן וְהֵיךְ קַיְמִית
תְּמָם אַבְרָהָם וְעִם יִצְחָק וְעִם
יַעֲקֹב: וְגְלִי קֳדָם יְיָ שִׁעְבּוּדָא
דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר בְּסִפְרֵיהוֹן
לְמִפְרְקוּתְהוֹן יְיָ:
וּמֹשֶׁה הֲוָה רָעֵי יָת עָנָא דְּיִתְרוֹ
חֲמוֹהִי רִבָּא דְּמִדְיָן וּדְבַר יָת עָנָא
בָּתַר מַעֲרַב רַעְיָא וְמָטָא לְטוּרָא
לְטוּרָא דְּאִיתְגְּלִי עֲלוֹהִי יְיָ:
וְאִתְחֲזִי לֵיהּ מַלְאֲכָא דְּיְיָ
בְּלַהֲבָא דְּנוּרָא מִגּוֹ אֲסָנְתָּא
וַחֲמָא וְהָא אֲסָנְתָּא בָּעֲרָא בְּאִשָּׁתָא
וַאֲסָנְתָּא לָא מִתְאֲכְלָא: וַאֲמַר
מֹשֶׁה אֵיזִיל כְּעַן וְאֶחֱזֵי יָת
חֵזְוְנָא רַבָּא הָדֵין לְמָא
אֲסָנְתָּא לָא מִתְאֲכְלָא: וַחֲזָא יְיָ אֲרֵי
אִיזְדַּמַּן לְמֵחֱזֵי וְקָרָא לֵיהּ יְיָ מִגּוֹ
אֲסָנְתָּא וַאֲמַר מֹשֶׁה מֹשֶׁה וַאֲמַר הָא
אֲנָא: וַאֲמַר לָא תִקְרַב הָלְאָ שְׁרֵי
סַנְדָּל מֵעַל רִגְלָךְ אֲרֵי אַתְרָא דְּאַתְּ קָאֵם
עֲלוֹהִי אַרְעָא קַדִּישָׁא הִיא: וַאֲמַר
אֲנָא אֱלָהָךְ וֵאלָהָא דְּאַבְרָהָם
אֱלָהָא דְּיִצְחָק וֵאלָהָא דְּיַעֲקֹב

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם וְאָמְרוּ־לִי מַה־שְּׁמוֹ מָה אֹמַר אֲלֵהֶם: וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה וַיֹּאמֶר כֹּה תֹאמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם: וַיֹּאמֶר עוֹד אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה כֹּה־תֹאמַר
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם זֶה־שְּׁמִי לְעֹלָם וְזֶה זִכְרִי לְדֹר דֹּר:

וַיֹּאמֶר לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ אֶל־פַּרְעֹה וְהוֹצֵא אֶת־עַמִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים מִי אָנֹכִי כִּי אֵלֵךְ אֶל־פַּרְעֹה וְכִי אוֹצִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם: וַיֹּאמֶר כִּי־אֶהְיֶה עִמָּךְ וְזֶה־לְּךָ הָאוֹת כִּי־אָנֹכִי שְׁלַחְתִּיךָ בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת־הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעַבְדוּן אֶת־הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה: וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם וְאָמְרוּ־לִי מַה־שְּׁמוֹ מָה אֹמַר אֲלֵהֶם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה וַיֹּאמֶר כֹּה תֹאמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם: וַיֹּאמֶר עוֹד אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה כֹּה־תֹאמַר
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם זֶה־שְּׁמִי לְעֹלָם וְזֶה זִכְרִי לְדֹר דֹּר:

רשי

ויאמל לחם. פרוש
יפה לחות מכם:
כתוב מהם פרוש
מכל לחם. ומשה
לחם לחמי מים
ויש לחם לחמי
חמוד לרבים עם ה
התלבו. וכי תאכל לחם
בני ישראל. הלה לחם
ומשה לחם לחמי
לחם לחמי מים
מתכבד לחם
מתכבד ה
מתכבד ה
מתכבד ה

ꝑ. ꝯ. ꝑ. ꝯ. ꝑ. ꝯ. ꝑ. ꝯ.

והיה יעול הוה היום סגנאה מפה היאחז לעיני העם ולא יהרגוהן בסנהדרין גם היום סגי מפה והדרן ז' פרשה וכן פרשה כזה ההוא ׃ ליתי עשרה כזה לעבדיך ׃ מלך היה מהנהג עמהן כך ׃ ומלת ויחטאו תשלח עמהן כמו שהיה כתוב לעבדך ׃ כלומר כאלו היה כתוב ויחטאו ויפשעו בי

וידבר. לאחר למשה כמו ודבר אל בני ישראל ואחרית אלחנן: כתי. אל תאמין
הילך: וידבר. הן בני יעקב שמתם עליך לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה ואני
מלך ואינו משמיע ואני כבד פה ומדבר בשפתים ואיני יודע אם אמת הדבר
בעצם הראיה הנבואית מתרעי אתי מלא ראבוה אחת מהן אלי אלי
ובמקבל לעצמו: כי אהיה מלך בני ישראל ואחרית אלחנן
כי אהיה מלך כאחד מהם ישראל: וידבר. הן בני יעקב שמתם עליך
בדבר ויכן פרש כאחד מהם ויחס עד
על כן הסתלקו מכיחס בדבר:
ויכוס. לשעת אלחנן בני יעקב
אל פרעה מלך מצרים ודבר
יכוסו אתה כי כעצם הדבר
ראיתי בני יעקב שמתם עליך
כאחד מהם ויחס עד
כאחד מהם ויחס עד
כאחד מהם ויחס עד

וידקדק. תמר תמצידו דרך מוכר לקניהם חוזק המכה הידוע קשה מהרחשונה כי כתוב עליה ותחסיים: ויתמר מסה לפרעה ותפגרים: תמצית מלמעיר הל הסם ויפר המכה כמו פרקים. ומצוה כי תוכיח

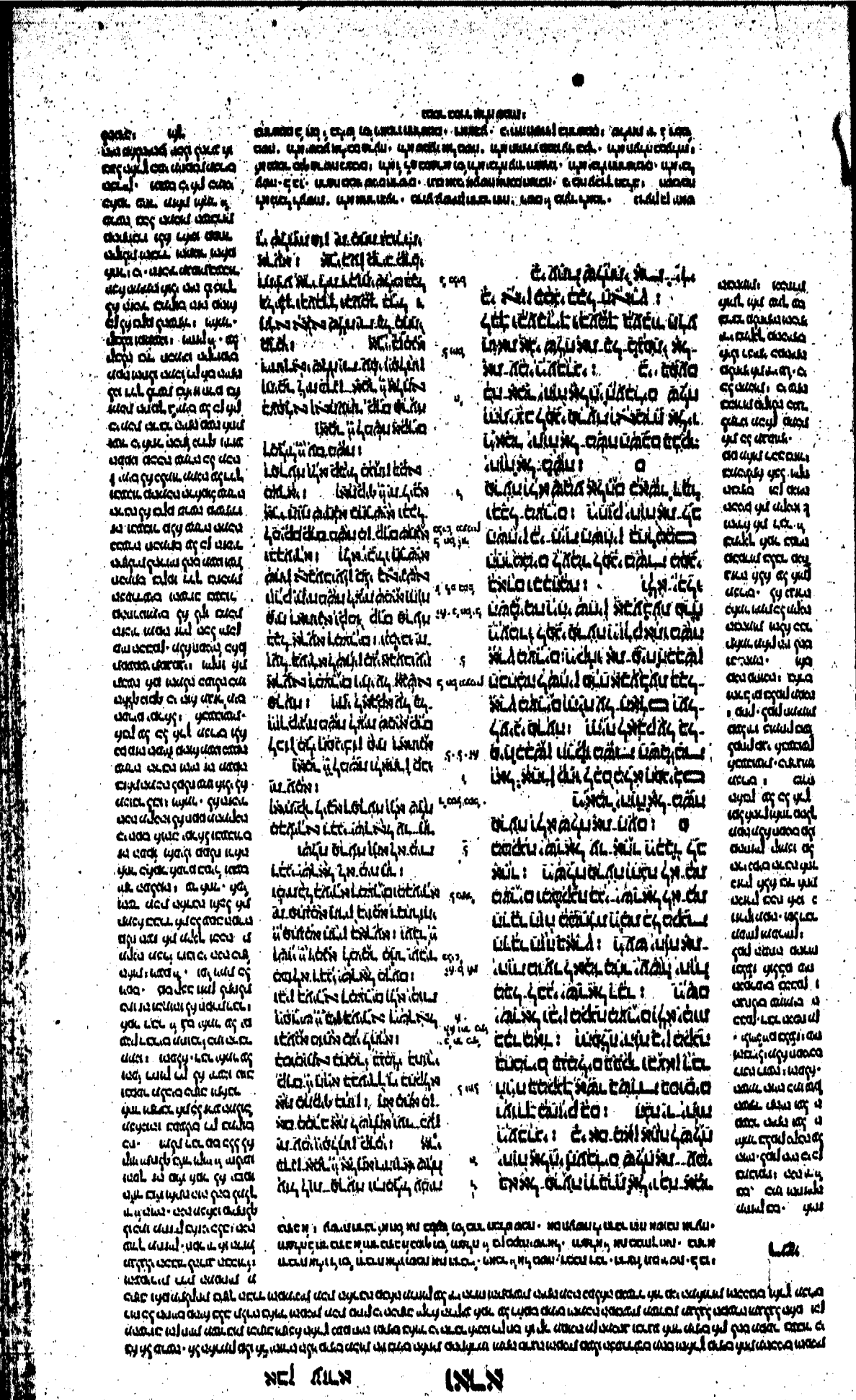

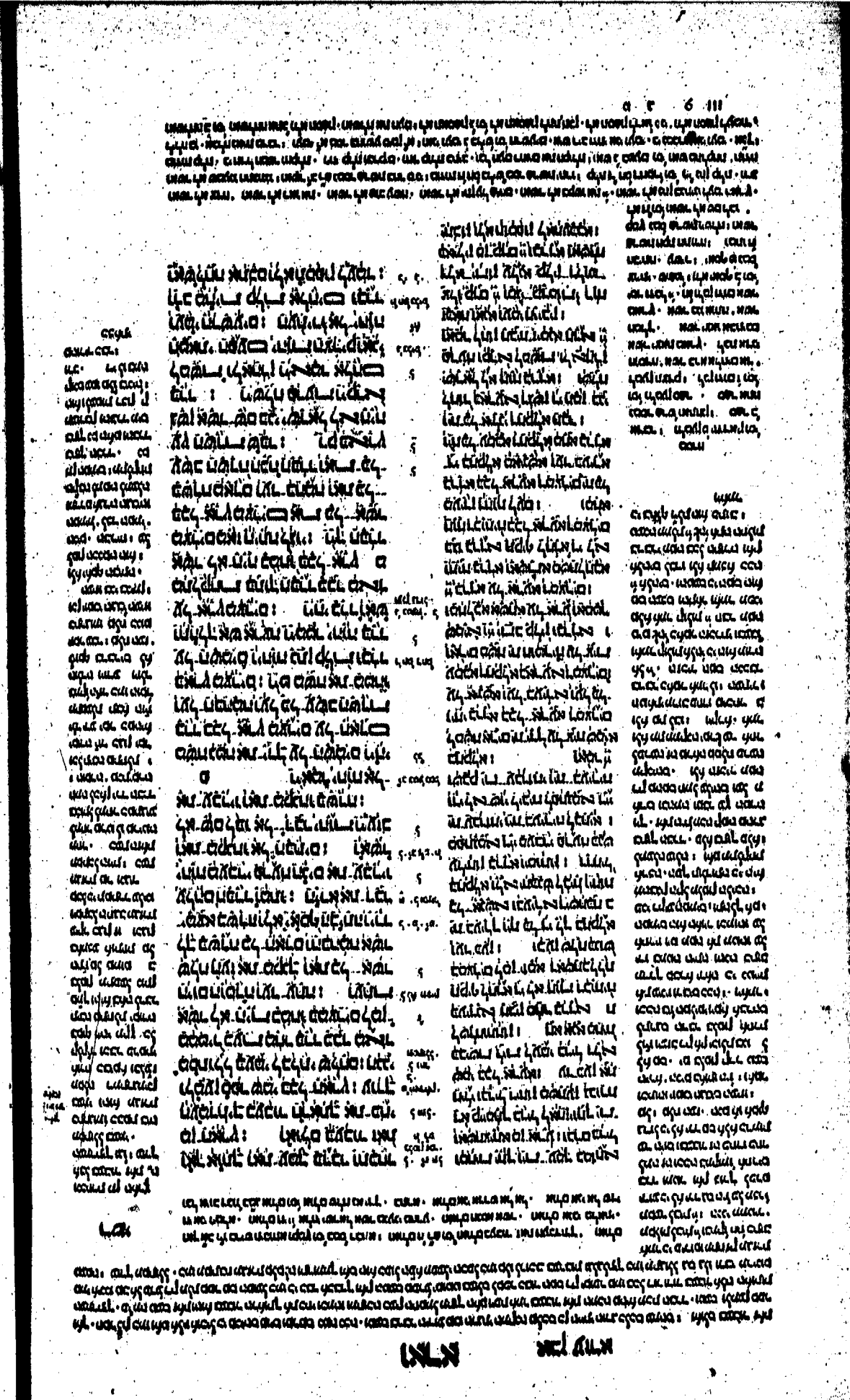

ואמר לו משה עמו לפניו. לתרץ התמיה כי לא יאכל לפרעה כמה פעמים בשבוע מפלוניה אלמנה כי לא הארכן ולא לך: ויאמר. לתרץ בדיבו מלתיה כי טרם תיכלון כמו לא תיכלון ואחותו טרם יסובו ויהללו לתרץ כי לשלום יסובו ולא לתרץ טרם יסובו כתוב בתרגום ולאחר כמה פעמים נאמר על הבתים ויעשה כאשר דבר משה ויכה את הצפרדעים מן הבתים מן החצרות מן השדות: ויאמר כמו ויען ויאמר כי לא יתכן שיאמר משה לפרעה ויאמר לו לפרעה ויאמר לו כמו שכתוב בתרגום ויאמר משה לפרעה ולא כתוב כן אלא ויאמר סתם לפי שהוא מדבר עמו בשביל אחרים שיבקש רחמים עליהם ולא עליו שהרי אמר לו הנה אנכי יוצא מעמך ואפרשה אל ה' ולא אוסיף עוד פרעה להתל לאמר בשביל שאני מבקש רחמים עליך אתה מתל לומר לא אוסיף עוד אלא אתה מבקש רחמים עלי ואני מבקש רחמים עליך ועל עבדיך ועל עמך ולא אוסיף עוד לה

ולא יתן התפיחות. לא יהיו כחולי על כן לא יתרפא לעתיד. ויהיה התפיחות ברגליהם ולא יוכלו ללכת ברגליהם. רבים חכמים כי כתיבת הדם על הרגלים ושחרורם. ואל תבין התפיחות כי התפיחות הוא מחמת חולי ואל תבין כי כתוב לאחר כן לאמר כמה יהיו ישראל ובזרע אברהם כתוב כן. ואל תבין כי הכתוב מדבר בזה לבד כי כל הנביאים כתבו

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים: ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם: ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר: ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם: ס

ס ס ס

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים: ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם: ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר: ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם: ס

ס ס ס

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים: ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם: ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר: ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם: ס

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים: ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם: ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר: ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם: ס

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים: ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם: ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר: ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם: ס

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים: ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם: ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר: ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם: ס

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים: ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם: ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר: ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם: ס

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים: ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם: ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר: ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם: ס

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים: ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם: ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר: ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם: ס

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים: ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם: ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר: ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם: ס

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים: ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם: ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר: ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם: ס

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים: ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם: ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר: ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם: ס

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים: ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם: ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר: ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם: ס

ואתם קיימ. מהיו עבדים למצרים ואתה קיימתם להיותם לך לעבדי׳ ותבדלו
ודעמהו תכלה מישראל מה הרבה ולא יגלה כדרך כהו מו וסי׳ לא תמלט: בהר.
כמו והר הטוב הזה והלבנון ירומז להר המוריה כל כן כתוב אחריו מכון לשבתך
פעלת׳. ומקדש אדני׳ מלאתה כוננתו מקדש מכין לך ט האחיה: שכר הוא כשר
החיק תכתב־ מהעליון כי מקומו שכר הכוכב ה לשחר על רחיקם מהמלך
ובעבור זה יכנו זה מלת תיקדם כמו תקדמנו ברכה: ושבת מלת תקוף כמו
וכמוהו הסכת תשבו־ו כי הדגש בשית נוקף כדגש קוף תקדם
ובעבור סיבה נקוף סוף כך בנרפה הלמ׳ כל כי יתן מהנה בכל
התקוף דגש אחר עצ אחר ותן דגש מגזרת פתיום וכבר הזכרתי
דקדוקן והנה כתבו ירוק. כמו פעלת כי הצמח כמו ל׳ ח
ימלוך. כלומר יהנה בית תיקוף
למען תרחיב מלכותו כל־ן. ומצח לשלם ושר שלם ואל
תיקח בעבור מלת ער פיהם
פתוחה כי הנה כתוב מוכן שר
ויקום ויהו ומפני לשון הקדם
הפיהו והוכל ובקוף הפסוק הנזם
הפיהו והוכל כל־ן למו ל
לשלם ושר: כי כה סום פרעה.
לפי דעתי כי גם ה הכפוין
מהמיה להזכיר הפלת מבחה
בתוך פלת כלום פיהם ומלת
עליהם מנה הל סום פרשה ב
ברכבו וכפרשים וגם פרע שהם
כיהן כתוב אמר ומפני
הפיהו והוכל כל־ן למו ל
לשלם ושר: כי כה סום פרעה.
לפי דעתי כי גם ה הכפוין
מהמיה להזכיר הפלת מבחה
בתוך פלת כלום פיהם ומלת
עליהם מנה הל סום פרשה ב
ברכבו וכפרשים וגם פרע שהם
כיהן כתוב אמר ומפני

נאבן עד יעברו עמך יי׳ עד יעבר עמך ארגונא עד דיעביר עמא תן דיי פרקתא ית ירתא: תעילינון והשרינון בטורא דאחסנתך אתר סתקן לבית שכינתך אתקינתוא מקדשא יי׳ אתקנתי ידך׳: מלכותיה קאים לעלם ולעלמי עלמיא: ארי עלו כוכות פרעה ברתיכוהי ובפרשוהי בימא ואתיב יי׳ עלהון ית מי ימא ובני ישראל הלכו ביבשתא בגו ימא: ונסנדר מרים נביאתא אחתיה דאהרן ית תופא בידה ונפקא כל נשיא בתרהא בתופין ובחינגין: ואענייא להון מרים שבחו ואמרו קדם יי׳ ארי אתגאי על גיותא ואסוסא רמא בימא: ואטיל משה ית ישראל ממכא דסוף ונפקו למדברא דתעוא ואזלו תלתא יומין במדברא ולא אשכחו מיא ואתו למרה ולא יכלו למשתי מיא ממרה ארי כדירין אנון על כן קרא שמה מרה: ואיתרעמו עמא על משה למימר מה נשתי: וצלי קדם יי׳ ואחוי יי׳ אילנא ורמא למיא ובסימו מיא המן גזר לית להון קים ודין ותמן נסיוהי: ואמר אם קבלא תקבל במימרא דיי׳ אלהך ודכשר בעינוהי תאציב ותאזין לפקודוהי ותיטר כל קיימוהי כל מחלה דאשדר במצראי לא אשדר עלך ארי אנא יי׳ אסותך: ואתו לאילם ותמן חדתי עסרי מבועין דמיין ושבעין דיקלין ושרו תמן על מיא: ונטלו מאילם ואתו כל כנישתא דבני ישראל למדברא דסין דבין אילם ובין סיני בחמשה עסרא יומא לירחא תניינא לפקקהון מארעא דמצרים: ואיתרעמו כל כנישתא דבני ישראל על משה ועל אהרן במדברא: ואמרו להון בני ישראל לוי דמיתנא קדם יי׳ בארעא דמצרים כד תוינא יתבין על דודי בישרא וכד תוינא אכלין לחמא לשבעין ארי אפקתון יתנא למדברא הדין לקטלא ית כל קהלתא הדין בכפנא: ואמר יי׳ למשה הא אנא מטר לכון לחמא מן שמיא ויפקון עמא וילקטון פתגם יום ביומיה בדיל דאנסינון היכון באורית אם לא: והוי ביומא שתיתאה ויתקנון ית דיירין והוי על תר תרין על דילקטון יום יומא לאעלא מיא ית יקרא דיי׳ ברשמיעון ית תורעמתכון על יי׳ ונחנ מה ארי כתרעמתיכון עלנא: ואמר משה בדי יתן יי׳ לכון ברמשא

כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני יהוה רפאך: ס ויבאו אילמה ושם שתים עשרה עינת מים ושבעים תמרים ויחנו שם על המים: ויסעו מאילם ויבאו כל עדת בני ישראל אל מדבר סין אשר בין אילם ובין סיני בחמשה עשר יום לחדש השני לצאתם מארץ מצרים: ויללו כל עדת בני ישראל על משה ועל אהרן במדבר: ויאמרו אלהם בני ישראל מי יתן מותנו ביד יהוה בארץ מצרים בשבתנו על סיר הבשר באכלנו לחם לשבע כי הוצאתם אתנו אל המדבר הזה להמית את כל הקהל הזה ברעב: ס ויאמר יהוה אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתי אם לא: והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה על אשר ילקטו יום יום: ויאמר משה

כל מרעין די שויתי במצרים לא אשוי עלך ארי אנא יי׳ אסותך: ואתו לאילם ותמן חדתי עסרי מבועין דמיין ושבעין דיקלין ושרו תמן על מיא: ונטלו מאילם ואתו כל כנישתא דבני ישראל למדברא דסין דבין אילם ובין סיני בחמשה עסרא יומא לירחא תניינא לפקקהון מארעא דמצרים: ואיתרעמו כל כנישתא דבני ישראל על משה ועל אהרן במדברא: ואמרו להון בני ישראל לוי דמיתנא קדם יי׳ בארעא דמצרים כד תוינא יתבין על דודי בישרא וכד תוינא אכלין לחמא לשבעין ארי אפקתון יתנא למדברא הדין לקטלא ית כל קהלתא הדין בכפנא: ואמר יי׳ למשה הא אנא מטר לכון לחמא מן שמיא ויפקון עמא וילקטון פתגם יום ביומיה בדיל דאנסינון היכון באורית אם לא: והוי ביומא שתיתאה ויתקנון ית דיירין והוי על תר תרין על דילקטון יום יומא לאעלא מיא ית יקרא דיי׳ ברשמיעון ית תורעמתכון על יי׳ ונחנ מה ארי כתרעמתיכון עלנא: ואמר משה בדי יתן יי׳ לכון ברמשא

ופחד. על ההקיתם כענין שנאמר כי ממעמקי תהום תשובנו: שר יעבור שר יעבור. כתרגומו קיימ. חכנת מטר לתומתכם הקטי בדרכים ידקדק מחטב על הלחם ותקוותו. מתנבא מפה על לחם שכבר לארץ לכך לה נאמר תקוה: מכון לשבתך. מקדש מלמעלה מכון כנגד כסא של מעלה הער כמלת תקך לשבתך נ׳ס כמן לשבתך פעלת. בנה בניתי בית זבול ואני בניתי בית זבול. ידיך אדני כוננו: באי. כ סימן יד סוף בעזה אמנם כי אתם עם לעולם ועד ס׳ יכולך. כי על העכים ילבו. נעורת נוים אגודת רשע. אוכיר שבן בבל דור. ואשברה תורתך. הרוגה לדוד ארוכלך. בבל יום. תורת׳

ותחלאם בכגי תוקפך יתקטון כאבנא עד דיעבר עמך יי׳ ית ארגונא עד דיעביר עמא תן דיי פרקתא ית ירתא: תעילינון והשרינון בטורא דאחסנתך אתר סתקן לבית שכינתך אתקינתוא מקדשא יי׳ אתקנתי ידך׳: מלכותיה קאים לעלם ולעלמי עלמיא: ארי עלו כוכות פרעה ברתיכוהי ובפרשוהי בימא ואתיב יי׳ עלהון ית מי ימא ובני ישראל הלכו ביבשתא בגו ימא: ונסנדר מרים נביאתא אחתיה דאהרן ית תופא בידה ונפקא כל נשיא בתרהא בתופין ובחינגין: ואענייא להון מרים שבחו ואמרו קדם יי׳ ארי אתגאי על גיותא ואסוסא רמא בימא: ואטיל משה ית ישראל ממכא דסוף ונפקו למדברא דתעוא ואזלו תלתא יומין במדברא ולא אשכחו מיא ואתו למרה ולא יכלו למשתי מיא ממרה ארי כדירין אנון על כן קרא שמה מרה: ואיתרעמו עמא על משה למימר מה נשתי: וצלי קדם יי׳ ואחוי יי׳ אילנא ורמא למיא ובסימו מיא המן גזר לית להון קים ודין ותמן נסיוהי: ואמר אם קבלא תקבל במימרא דיי׳ אלהך ודכשר בעינוהי תאציב ותאזין לפקודוהי ותיטר כל קיימוהי כל מחלה דאשדר במצראי לא אשדר עלך ארי אנא יי׳ אסותך: ואתו לאילם ותמן חדתי עסרי מבועין דמיין ושבעין דיקלין ושרו תמן על מיא: ונטלו מאילם ואתו כל כנישתא דבני ישראל למדברא דסין דבין אילם ובין סיני בחמשה עסרא יומא לירחא תניינא לפקקהון מארעא דמצרים: ואיתרעמו כל כנישתא דבני ישראל על משה ועל אהרן במדברא: ואמרו להון בני ישראל לוי דמיתנא קדם יי׳ בארעא דמצרים כד תוינא יתבין על דודי בישרא וכד תוינא אכלין לחמא לשבעין ארי אפקתון יתנא למדברא הדין לקטלא ית כל קהלתא הדין בכפנא: ואמר יי׳ למשה הא אנא מטר לכון לחמא מן שמיא ויפקון עמא וילקטון פתגם יום ביומיה בדיל דאנסינון היכון באורית אם לא: והוי ביומא שתיתאה ויתקנון ית דיירין והוי על תר תרין על דילקטון יום יומא לאעלא מיא ית יקרא דיי׳ ברשמיעון ית תורעמתכון על יי׳ ונחנ מה ארי כתרעמתיכון עלנא: ואמר משה בדי יתן יי׳ לכון ברמשא

ד״ה ובקר ראיתם את כבוד יי׳. חזה בשמעו את דברי האלה. ירא בער להם כשמעו: על יי׳ לא נסע בישעיה סימן נ נבי אספר סלו: ונחנו ג׳ס תחנו מה בי תלינו. ונחנו כתרגומו לא עלינו. ונחנו עליו כאשר

ופחד עליהם בגדל זרועך ידמו כאבן עד יעבר עמך יי׳ עד יעבר עם זו קנית: יהוה עד יעבר עם זו קנית: תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך פעלת יי׳ מקדש אדני כוננו ידיך: יהוה ימלך לעלם ועד: כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים ויש יהוה עליהם את מי הים ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים: פ ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפים ובכלות: ותען להם מרים שירו ליהוה כי גאה גאה סוס ורכבו רכב בים: ס ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים: ויבאו מרתה ולא יכלו לשתת מים ממרה כי מרים הם על כן קרא שמה מרה: ויללו העם על משה למר מה נשתה: ויצעק אל יהוה ויורהו יהוה עץ וישלך אל המים ויתקו המים שם שם שם לו ויבחנהו: ויאמר אם שמוע תשמע לקול יהוה אלהיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני יהוה רפאך: ס ויבאו אילמה ושם שתים עשרה עינת מים ושבעים תמרים ויחנו שם על המים: ויסעו מאילם ויבאו כל עדת בני ישראל אל מדבר סין אשר בין אילם ובין סיני בחמשה עשר יום לחדש השני לצאתם מארץ מצרים: ויללו כל עדת בני ישראל על משה ועל אהרן במדברא: ואמרו להון בני ישראל לוי דמיתנא קדם יי׳ בארעא דמצרים כד תוינא יתבין על דודי בישרא וכד תוינא אכלין לחמא לשבעין ארי אפקתון יתנא למדברא הדין לקטלא ית כל קהלתא הדין בכפנא: ואמר יי׳ למשה הא אנא מטר לכון לחמא מן שמיא ויפקון עמא וילקטון פתגם יום ביומיה בדיל דאנסינון היכון באורית אם לא: והוי ביומא שתיתאה ויתקנון ית דיירין והוי על תר תרין על דילקטון יום יומא לאעלא מיא ית יקרא דיי׳ ברשמיעון ית תורעמתכון על יי׳ ונחנ מה ארי כתרעמתיכון עלנא: ואמר משה בדי יתן יי׳ לכון ברמשא

ד״ה ובקר ראיתם את כבוד יי׳. חזה בשמעו את דברי האלה. ירא בער להם כשמעו: על יי׳ לא נסע בישעיה סימן נ נבי אספר סלו: ונחנו ג׳ס תחנו מה בי תלינו. ונחנו כתרגומו לא עלינו. ונחנו עליו כאשר

ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגלה מכל העמים כי לי כל הארץ: ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל: ויבא משה ויקרא לזקני העם וישם לפניהם את כל הדברים האלה אשר צוהו יהוה: ויען כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דבר יהוה נעשה וישב משה את דברי העם אל יהוה: ויאמר יהוה אל משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם באך יאמינו לעולם ויגד משה את דברי העם אל יהוה: ויאמר יהוה אל משה לך אל העם וקדשתם היום ומחר וכבסו שמלתם: והיו נכנים ליום השלשי כי ביום השלשי ירד יהוה לעיני כל העם על הר סיני: והגבלת את העם סביב לאמר השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו כל הנגע במות מות: יד לא תגע בו כי סקול יסקל או ירה יירה אם בהמה אם איש לא יחיה במשך היובל המה יעלו בהר: ויד משה אל העם ויקדש העם ויכבסו שמלתם: ויאמר אל העם היו נכנים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה: ויהי ביום השלישי בהיות הבקר ויהי קלת וברקים וענן כבד על ההר וקל שופר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה: ויוצא משה את העם לקראת האלהים מן המחנה ויתיצבו בתחתית ההר: והר סיני עשן כלו על אשר ירד עליו יהוה באש ויעל עשנו כעשן הכבשן ויחרד כל ההר מאד: ויהי קול השופר הולך וחזק מאד משה ידבר והאלהים יעננו בקול: וירד יהוה על הר סיני אל ראש ההר ויקרא יהוה למשה אל ראש ההר ויעל משה: ויאמר יהוה אל משה רד העד בעם פן יהרסו אל יהוה לראות ונפל ממנו רב: וגם הכהנים הנגשים אל יהוה יתקדשו פן יפרץ בהם יהוה: ויאמר משה אל יהוה לא יוכל העם לעלת אל הר סיני כי אתה העדת בנו לאמר הגבל את ההר וקדשת אתו: ויאמר יהוה אליו לך רד ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם אל יהרסו לעלת אל יהוה פן יפרץ בם: וירד משה אל העם ויאמר אליהם: ס וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר: אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים: לא יהיה לך אלהים אחרים על פני: לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ: לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא פקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים לשנאי: ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי: לא תשא את שם יהוה אלהיך לשוא כי לא ינקה יהוה את אשר ישא את שמו לשוא: זכור את יום השבת לקדשו: ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך: ויום השביעי שבת ליהוה אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך וגרך אשר בשעריך: כי ששת ימים עשה יהוה את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בם וינח ביום השביעי על כן ברך יהוה את יום השבת ויקדשהו: כבד את אביך ואת אמך למען יארכון ימיך על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך: לא תרצח: לא תנאף: לא תגנב: לא תענה ברעך עד שקר: לא תחמד בית רעך לא תחמד אשת רעך ועבדו ואמתו שורו וחמרו וכל אשר לרעך: וכל העם רואים את הקלת ואת הלפדים ואת קול השופר ואת ההר עשן וירא העם וינעו ויעמדו מרחק: ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות: ויאמר משה אל העם אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו: ויעמד העם מרחק וגו׳ ס׳ ויגש משה אל הערפל אשר שם האלהים: ס ויאמר יהוה אל משה כה תאמר אל בני ישראל אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם: לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם: מזבח אדמה תעשה לי וזבחת עליו את עלתיך ואת שלמיך את צאנך ואת בקרך בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך: ואם מזבח אבנים תעשה לי לא תבנה אתהן גזית כי חרבך הנפת עליה ותחללה: ולא תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תגלה ערותך עליו: ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם: כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשביעית יצא לחפשי חנם: אם בגפו יבא בגפו יצא אם בעל אשתו הוא ויצאה אשתו עמו: אם אדניו יתן לו אשה וילדה לו בנים או בנות האשה וילדיה תהיה לאדוניה והוא יצא בגפו: ואם אמר יאמר העבד אהבתי את אדני את אשתי ואת בני לא אצא חפשי: והגיש אדניו אל האלהים והגיש אל הדלת או אל המזוזה ורצע אדניו את אזנו במרצע ועבדו לעלם: ואיש כי ימכר את בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים: אם רעה בעיני אדניה אשר לא יעדה והפדה לעם נכרי לא ימשל למכרה בבגדו בה: ואם לבנו יעדנה כמשפט הבנות יעשה לה: אם אחרת יקח לו שארה כסותה ועונתה לא יגרע: ואם שלש אלה לא יעשה לה ויצאת חנם אין כסף: מכה איש ומת מות יומת: ואשר לא צדה והאלהים אנה לידו ושמתי לך מקום אשר ינוס שמה: ואיש כי יזד על רעהו להרגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות: ומכה אביו ואמו מות יומת: וגנב איש וממכרו ונמצא בידו מות יומת: ומקלל אביו ואמו מות יומת: וכי יריבן אנשים ונגף איש את רעהו באבן או באגרף ולא ימות ונפל למשכב: אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המכה רק שבתו יתן ורפא ירפא: והכה איש את עבדו או את אמתו בשבט ומת תחת ידו נקם ינקם: אך אם יום או יומים יעמד לא יקם כי כספו הוא: וכי ינצו אנשים והנגפו אשה הרה והיו לה ילדיה ואסון לא יהיה ענוש יענש כאשר ישית עליו בעל האשה ונתן בפללים: ואם אסון יהיה ונתת נפש תחת נפש: ועין תחת עין שן תחת שן יד תחת יד רגל תחת רגל: כויה תחת כוי פצע תחת פצע חבורה תחת חבורה: וכי יכה איש את עין עבדו או את עין אמתו ושחתה לחפשי ישלחנו תחת עינו: ואם שן עבדו או שן אמתו יפיל לחפשי ישלחנו תחת שנו: וכי יגח שור את איש או את אשה ומת סקול יסקל ולא יאכל את בשרו ובעל השור נקי: ואם שור נגח הוא מתמל שלשם והועד בבעליו ולא ישמרנו והמית איש או אשה השור יסקל וגם בעליו יומת: אם כפר יושת עליו ונתן פדון נפשו ככל אשר יושת עליו: או בן יגח או בת יגח כמשפט הזה יעשה לו: אם עבד יגח השור או אמה כסף שלשים שקלים יתן לאדניו והשור יסקל: וכי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור ולא יכסנו ונפל שמה שור או חמור: בעל הבור ישלם כסף ישיב לבעליהם והמת יהיה לו: ושור איש את שור רעהו ומת והיו לו את השור החי וחצו את מכרו וגם את המת יחצון: או נודע כי שור נגח הוא מתמל שלשם ולא ישמרנו בעליו שלם ישלם שור תחת השור והמת יהיה לו: כי יגנב איש שור או שה וטבחו או מכרו חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה: אם במחתרת ימצא הגנב והכה ומת אין לו דמים: אם זרחה השמש עליו דמים לו שלם ישלם אם אין לו ונמכר בגנבתו: אם המצא תמצא בידו מן השור עד חמור עד שה חיים שנים ישלם: כי יבער איש שדה או כרם ושלח את בעירה ובער בשדה אחר מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם: כי תצא אש ומצאה קצים ונאכל גדיש או השדה שבת האש שלם ישלם המבעיר את הבערה: וכי ישאל איש מעם רעהו ונשבר או מת בעליו אין עמו שלם ישלם: אם בעליו עמו לא ישלם אם שכיר הוא בא בשכרו: וכי יפתה איש בתולה אשר לא ארשה ושכב עמה מהר ימהרנה לו לאשה: אם מאן ימאן אביה לתתה לו כסף ישקל כמהר הבתולת: מכשפה לא תחיה: כל שכב עם בהמה מות יומת: זבח לאלהים יחרם בלתי ליהוה לבדו: וגר לא תונה ולא תלחצנו כי גרים הייתם בארץ מצרים: כל אלמנה ויתום לא תענון: אם ענה תענה אתו כי אם צעק יצעק אלי שמע אשמע צעקתו: וחרה אפי והרגתי אתכם בחרב והיו נשיכם אלמנות ובניכם יתמים: אם כסף תלוה את עמי את העני עמך לא תהיה לו כנשה לא תשימון עליו נשך: אם חבל תחבל שלמת רעך עד בא השמש תשיבנו לו: כי היא כסתו לבדה היא שמלתו לעורו במה ישכב והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני: אלהים לא תקלל ונשיא בעמך לא תאר: בכרך בניך תתן לי כן תעשה לשורך לצאנך שבעת ימים יהיה עם אמו ביום השמיני תתנו לי: ואנשי קדש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשלכון אתו: לא תשא שמע שוא אל תשת ידך עם רשע להיות עד חמס: לא תהיה אחרי רבים לרעת ולא תענה על רב לנטת אחרי רבים להטת: ודל לא תהדר בריבו: כי תפגע שור אויבך או חמרו תעה השב תשיבנו לו: כי תראה חמור שנאך רבץ תחת משאו וחדלת מעזב לו עזב תעזב עמו: לא תטה משפט אביונך בריבו: מדבר שקר תרחק ונקי וצדיק אל תהרג כי לא אצדיק רשע: ושחד לא תקח כי השחד יעור פקחים ויסלף דברי צדיקים: וגר לא תלחץ ואתם ידעתם את נפש הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים: ושש שנים תזרע את ארצך ואספת את תבואתה: ושבת כל חקיו כל ובו׳ הוא בניהן נכתב נשפשים סימן ב׳ ס׳ כ׳

ושבת בשמיטתה ואכלו אביוני עמך ויתרם תאכל חיתו השדה כן תעשה לכרמך לזיתך: ששת ימים תעשה מעשיך וביום השביעי תשבת למען ינוח שורך וחמרך ויפש בן אמתך והגר: ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו ושם אלהים אחרים לא תזכירו לא ישמע על פיך: שלש רגלים תחג לי בשנה: את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתיך למועד חדש האביב כי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם: וחג הקצר בכורי מעשיך אשר תזרע בשדה וחג האסיף בצאת השנה באספך את מעשיך מן השדה: שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך אל פני האדון יהוה: לא תזבח על חמץ דם זבחי ולא ילין חלב חגי עד בקר: ראשית בכורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו: הנה אנכי שלח מלאך לפניך לשמרך בדרך ולהביאך אל המקום אשר הכנתי: השמר מפניו ושמע בקלו אל תמר בו כי לא ישא לפשעכם כי שמי בקרבו: כי אם שמוע תשמע בקלו ועשית כל אשר אדבר ואיבתי את איביך וצרתי את צריך: כי ילך מלאכי לפניך והביאך אל האמרי והחתי והפרזי והכנעני והחוי והיבוסי והכחדתיו: לא תשתחוה לאלהיהם ולא תעבדם ולא תעשה כמעשיהם כי הרס תהרסם ושבר תשבר מצבותיהם: ועבדתם את יהוה אלהיכם וברך את לחמך ואת מימיך והסרתי מחלה מקרבך: לא תהיה משכלה ועקרה בארצך את מספר ימיך אמלא: את אימתי אשלח לפניך והמותי את כל העם אשר תבוא בהם ונתתי את כל אויביך אליך עורף: ושלחתי את הצרעה לפניך וגרשה את החוי את הכנעני ואת החתי מלפניך: לא אגרשנו מפניך בשנה אחת פן תהיה הארץ שממה ורבה עליך חית השדה: מעט מעט אגרשנו מפניך עד אשר תפרה ונחלת את הארץ: ושתי את גבולך מים סוף ועד ים פלשתים וממדבר עד הנהר כי אתן בידכם את יושבי הארץ וגרשתמו מפניך: לא תכרת להם ולאלהיהם ברית: לא ישבו בארצך פן יחטיאו אתך לי כי תעבד את אלהיהם כי יהיה לך למוקש: ואת מזבחתם תתצון ואת מצבתם תשברון ואת אשריו תגדעון: כי לא תשתחוה לאל אחר כי יהוה קנא שמו אל קנא הוא: פן תכרת ברית ליושבי הארץ והזנו אחרי אלהיהם וזבחו לאלהיהם וקרא לך ואכלת מזבחו: ולקחת מבנתיו לבניך ובנתיו הזנות אחרי אלהיהם והזנו את בניך אחרי אלהיהם: אלהי מסכה לא תעשה לך: את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות אשר צויתיך למועד חדש האביב כי בחדש האביב יצאת ממצרים: כל פטר רחם לי וכל מקנך תזכר פטר שור ושה: ופטר חמור תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו כל בכור בניך תפדה ולא יראה פני ריקם: ששת ימים תעבד וביום השביעי תשבת בחריש ובקציר תשבת: וחג שבעות תעשה לך בכורי קציר חטים וחג האסיף תקופת השנה: שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון יהוה אלהי ישראל: כי אורש גוים מפניך והרחבתי את גבולך ולא יחמד איש את ארצך בעלתך לראות את פני יהוה אלהיך שלש פעמים בשנה: לא תזבח על חמץ דם זבחי ולא ילין לבקר זבח חג הפסח: ראשית בכורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו: ויאמר יהוה אל משה כתב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל: ויהי שם עם יהוה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויכתב על הלחת את דברי הברית עשרת הדברים: ס וירד משה מהר סיני ושני לחת העדת ביד משה ברדתו מן ההר ומשה לא ידע כי קרן עור פניו בדברו אתו: וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה קרן עור פניו וייראו מגשת אליו: ויקרא אליהם משה ויפנו אליו אהרן וכל הנשאים בעדה וידבר משה אליהם: ואחרי כן נגשו כל בני ישראל ויצו אתם את כל אשר דבר יהוה אתו בהר סיני: ויכל משה מדבר אתם ויתן על פניו מסוה: ובבא משה לפני יהוה לדבר אתו יסיר את המסוה עד צאתו ויצא ודבר אל בני ישראל את אשר יצוה: וראו בני ישראל את פני משה כי קרן עור פני משה והשיב משה את המסוה על פניו עד בואו לדבר אתו: ס ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אלהם אלה הדברים אשר צוה יהוה לעשות אתם: ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון ליהוה כל העשה בו מלאכה יומת: לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת: ס ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה יהוה לאמר: קחו מאתכם תרומה ליהוה כל נדיב לבו יביאה את תרומת יהוה זהב וכסף ונחשת: ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים: ועורת אילם מאדמים ועורת תחשים ועצי שטים: שמן למאור בשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים: אבני שהם ואבני מלואים לאפד ולחשן: וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו את כל אשר צוה יהוה: את המשכן את אהלו ואת מכסהו את קרסיו ואת קרשיו את בריחו את עמדיו ואת אדניו: את הארון ואת בדיו את הכפרת ואת פרכת המסך: את השלחן ואת בדיו ואת כל כליו ואת לחם הפנים: וגם את מנורת המאור ואת כליה ואת נרתיה ואת שמן המאור: ואת מזבח הקטרת ואת בדיו ואת שמן המשחה ואת קטרת הסמים ואת מסך הפתח לפתח המשכן: את מזבח העלה ואת מכבר הנחשת אשר לו את בדיו ואת כל כליו את הכיור ואת כנו: את קלעי החצר ואת עמדיו ואת אדניו ואת המסך לשער החצר: את יתדת המשכן ואת יתדת החצר ואת מיתרים: את בגדי השרד לשרת בקדש את בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן: ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה: ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אתו הביאו את תרומת יהוה למלאכת אהל מועד ולכל עבדתו ולבגדי הקדש: והאנשים על הנשים באו כל נדיב לב הביאו חח ונזם וטבעת וכומז כל כלי זהב וכל איש אשר הניף תנופת זהב ליהוה: וכל אשר נמצא אתו תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים ועורת אילם מאדמים ועורת תחשים הביאו: כל מרים תרומת כסף ונחשת הביאו את תרומת יהוה וכל אשר נמצא אתו עצי שטים לכל מלאכת עבדת הקדש הביאו: וכל אשה חכמת לב בידיה טוו וכל הנשים אשר נשא לבן את השמים ויבאו את הטוה: והנשאם הביאו אבני שהם ואבני מלואים לאפד ולחשן: ואת הבשם ואת השמן למאור ולשמן המשחה ולקטרת הסמים: כל איש ואשה אשר נדב לבם להביא לכל המלאכה אשר צוה יהוה לעשות ביד משה הביאו בני ישראל נדבה ליהוה: ס ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא יהוה בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה: וימלא אתו רוח אלהים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה: ולחשב מחשבת לעשות בזהב ובכסף ובנחשת: ובחרשת אבן למלאת ובחרשת עץ לעשות בכל מלאכת מחשבת: ולהורת נתן בלבו הוא והאהליאב בן אחיסמך למטה דן: מלא אתם חכמת לב לעשות את כל מלאכת חרש וחשב ורקם בתכלת ובארגמן בתולעת השני ובשש וארג עשי כל מלאכה וחשבי מחשבות: ועשה בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב אשר נתן יי חכמה בהם ותבונה להדע לעשות את כל מלאכת עבדת הקדש לכל אשר צוה יהוה: ס ויקרא משה אל בצלאל ואל אהליאב ואל כל איש חכם לב אשר נתן יהוה חכמה בלבו כל אשר נשא לבו אל הקרב אל המלאכה לעשתה: ויקחו את כל התרומה אשר הביאו בני ישראל לפני משה לעשות את מלאכת עבדת הקדש לה והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר: ויבאו כל החכמים העשים את כל מלאכת הקדש איש מלאכתו אשר המה עשים: ויאמרו אל משה לאמר מרבים העם להביא מדי העבדה למלאכה אשר צוה יהוה לעשות אתה: ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויכלא העם מהביא: והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אתה והותר: ס ויעש כל חכם לב בעשי המלאכה את המשכן עשר יריעת שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני כרבים מעשה חשב עשה אתם: אורך היריעה האחת שמנה ועשרים באמה ורחב היריעה האחת ארבע באמה מדה אחת ליריעות החמש: ויחבר את חמש היריעות אחת אל אחת וחמש היריעות חבר אחת אל אחת: ויעש לולאת תכלת על שפת היריעה האחת מקצה בחברת וכן עשה בשפת היריעה הקצה במחברת השנית: חמשים לולאת עשה ביריעה האחת וחמשים לולאת עשה בקצה היריעה אשר במחברת השנית מקבילת הלולאת אחת אל אחת: ויעש חמשים קרסי זהב ויחבר את היריעת אשה אל אחתיה בקרסים והיה המשכן אחד: ויעש יריעת עזים לאהל על המשכן עשתי עשרה יריעת עשה אתם: אורך היריעה האחת שלשים באמה ורחב היריעה האחת ארבע באמה מדה אחת לעשתי עשרה יריעת: ויחבר את חמש היריעת לבד ואת שש היריעת לבד ואת היריעה הששית כפל אל מול פני האהל: ויעש חמשים לולאת על שפת היריעה הקצה החברת ואת חמשים לולאת על שפת היריעה החברת השנית: ויעש חמשים קרסי נחשת ויבא את הקרסים בלולאת ויחבר את האהל והיה אחד וכפל האהל מלמעלה על המשכן: ויעש מכסה לאהל עורת אילם מאדמים ומכסה עורת תחשים מלמעלה: ויעש את הקרשים למשכן עצי שטים עמדים: עשר אמות ארך הקרש ואמה וחצי האמה רחב הקרש האחד: שתי ידות לקרש האחד משלבת אחת לעשות כן לכל קרשי המשכן: ויעש את הקרשים למשכן עשרים קרש לפאת נגבה תימנה: ואדני כסף ארבעים עשה תחת עשרים הקרש שני אדנים תחת הקרש האחד לשתי ידתיו ושני אדנים תחת הקרש האחד לשתי ידתיו: ולצלע המשכן השנית לפאת צפון עשה עשרים קרש: ואדניהם ארבעים כסף שני אדנים תחת הקרש האחד ושני אדנים תחת הקרש האחד: ולירכתי המשכן ימה עשה ששה קרשים: ושני קרשים עשה למקצעת המשכן בירכתים: והיו תאמים מלמטה ויחדו יהיו תמים על ראשו אל הטבעת האחת כן עשה לשניהם לשני המקצעות היו: והיו שמנה קרשים ואדניהם שש עשרה אדנים כסף שני אדנים תחת הקרש האחד ושני אדנים תחת הקרש האחד: ויעש בריחם עצי שטים חמשה לקרשי צלע המשכן האחת: וחמשה בריחים לקרשי צלע המשכן השנית וחמשה בריחים לקרשי צלע המשכן לירכתים ימה: ושלח את הבריח התיכן בתוך הקרשים מבריח אל בריח: ואת

ים לומרים כי מארץ נד לבן כוסברית וקרי בלשון ערבי כפלגי
חדל ואחבי לה ישתיכו חץ לו יחפר בתוך רן בדבר הזה וכבה כפתילת ואחרון
יאמר כי הוא ריקון מתוך והנה כפתילת בדבים ואם
יהיו אלה שמנו כלשון המקרא תלה הסבי מעמים הרלמו הכתוב: ויאמר.
המרמה ריחוק חיתוי לתכתב
לו מעמה המסכן רק כתכה
בתקנו הזה לפני זה כמשמר
הזה כמו שמשך
הזן לדורותיו והנה משה אמר לכן
ליעקב על כן אל תאר הלכלוך
לתכם: בנכסיו. כלי חרם לו
כתפוח תוקן לעלה הזה תחבר.
ומצם לפני ה'. בשבור הכנד
מהוה על הכרוכו: כתאר. הנה
מי לפני לפני המדות מהות
האדון ומקל לרון חשוי בעבור
לחזות הכריחים מהם כן: ובני.
זה הנם היה גרול מכל הנפש
מכתוב על יד מעה כי כל נפש
היה בזן ושלשו לרכבי מה ולא
כל הנפש האחרים. ומעם לכל
לרן נוסבת כי היו בשבר
בארץ לא שבר בה לרם והנה
כמצבו הזהדל היו אוכלן ה
בתקנה מתכלה על כן הזכיר
לומ לתקנתן לכלומ שבר בתוך כל
קנה ארן בשבן כי הזן נמשך
מרחם שרוחם לעבל מהלו
קנה ארן בשבן והנה התבואה
והשמיר. הזכיר אלה המינים כי
שמר לעשות מהם דבלומנים:
וחבו. לחז בתוכה דרך קבריה
לומר לתכתוכם כי משבר פן
נתנו לל דבקה ותכם בלומים
ומקלום לרעיהם. ומעם על פי
ה' מה' מעה כאמר אחרון לא
פרום כתוב כתוכיר: ויאמר.
כאמר הזכיר בשבר הזן כי
פרום כתוב כתוכיר ה' בתוכם
הגבול קדום שנעבר
לתכיריהן: על הקנה
לתכי נבכו: בתר לנו
לנפש נבורים ורחל
חנה בתוכם ברכת
מעבירין. בשבן התלוכים
בתר לנו בתוכים:
מחוסן לנבול בפניום
לנו מבני ישראל ב
מקנים בתוכם
לומר לנו בתוכים.
ויאמר ה' אל משה עוד נגע אחד אביא על פרעה ועל מצרים אחרי כן ישלח אתכם מזה כשלחו כלה גרש יגרש אתכם מזה: דבר נא. אמר אלהים אל משה שיאמר לישראל שישאלו מן המצרים כלים של כסף וכלים של זהב כדי שיהיה להם עושר כשיצאו ממצרים: ויתן ה' את חן העם. שנתן בלבם שיתנו להם כל אשר שאלו: ומשה איש גדול מאד. בעיני עבדי פרעה ובעיני העם שראו נסים ונפלאות על ידו: ויאמר משה כה אמר ה'. אמר לו שיאמר להם כה אמר ה' כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים ומתו כל הבכורות מבכור פרעה הישב על כסאו עד בכור השפחה אשר אחר הרחים ועד כל בכור בהמה: והיתה צעקה גדולה. כמו שכתוב (לקמן יב) כי אין בית אשר אין שם מת: ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו. לא ינבח הכלב כנגדם: למען תדע. לך ולכל המצרים: אשר יפלה ה'. יבדיל בין מצרים לישראל: כל עבדיך האלה. שרי פרעה: וכל העם אשר ברגליך. שהיו עמו ברשות ולא רצו לצאת בלעדיו: ואחרי כן אצא. ולא אמר לו שיאמר לו כן אלא שהוא מדעתו אמר כן כדי שיכעוס ויגרשנו מלפניו מהר: ויצא את משה מעם פרעה. בחמה ובכעס: ויעש משה. כאשר אמר לו ה' שיעשה: ויחזק ה' את לב פרעה. לא שנתן בלבו לעשות כן אלא שלא נתן לו רשות לשלח את ישראל: ולא שלח את בני ישראל. לא נתן לו רשות לשלחם:

והוא בזרעו נגי ראשית אונו ואשיתו: ואסר. כאשר עשה לבכורי מצרים: ויצא את עמו. לגבול הגזרה: ויקח. משה את עצמות יוסף עמו. כאשר השביעו אבותיו לעשות כן: ויסעו מסכות. מקום ראשון שנזכר אחר יציאתם ממצרים: ויחן באתם. מקום שלישי שנזכר: בקצה המדבר. שהיה סמוך לים: ויאמר ה' אל משה. אחר שנסעו ממקום שנזכר שלישי: דבר אל בני ישראל וישובו. ממקום שהם חונים עכשיו: ויחנו לפני פי החירת. מקום רביעי שנזכר: בין מגדל ובין הים. מקום חמישי שנזכר: לפני בעל צפון. מקום ששי שנזכר: נכח. מקום שביעי שנזכר: ופרעה הקריב. מקום שמיני שנזכר: ויסעו מלאך האלהים. מקום תשיעי שנזכר: ויט משה את ידו. מקום עשירי שנזכר: ויבקעו המים. מקום אחד עשר שנזכר: ויבא את מחנה מצרים. מקום שנים עשר שנזכר: ויסר את אופן מרכבותיו. מקום שלשה עשר שנזכר: ויאמר ה' אל משה נטה את ידך. מקום ארבעה עשר שנזכר: וישב הים לפנות בקר. מקום חמשה עשר שנזכר: ויעבר ישראל. מקום ששה עשר שנזכר: ויושע ה' ביום ההוא. מקום שבעה עשר שנזכר: וירא ישראל את מצרים. מקום שמונה עשר שנזכר: ויאמר ה' אל משה. מקום תשעה עשר שנזכר: ויבא משה ואהרן. מקום עשרים שנזכר: ויאמר ה' אל משה. מקום עשרים ואחד שנזכר: ויבא עמלק. מקום עשרים ושנים שנזכר: ויאמר ה' אל משה כתב זאת זכרון בספר. מקום עשרים ושלשה שנזכר: ויבן משה מזבח. מקום עשרים וארבעה שנזכר:

בצור נ' בשבי ת' ואחת בצור ויצאו. כא בצור וחבצן. לעד בצור יחבצן: ויצאו ר' יוסי רבי עזר
לפנות שם על הגור. כי ינצאו אבנים יחדו. ויצאו זקני ישמעאל. ויצאו אדריכי עד. ויצאו ראו בבני
ויאמר אל הים סבבו. ויצאו שבי ערי. נשתם ר' חם בריש וס ועל נשתם. לבען עתיד לנחתך.

והיה בעורו ריצאו ממנו בים ושתה העם ויעש כן משה וישתה העם ויעש כן משה וישתה כסה ומרים ויעש כן משה וישתה כסה ומרים ויעש כן משה וישתה כסה ומרים

פרשת

וישמע יתרו כהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלהים למשה ולישראל עמו כי הוציא יהוה את ישראל ממצרים: ויקח יתרו חותן משה את צפרה אשת משה אחר שלוחיה: ואת שני בניה אשר שם האחד גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה: ושם האחד אליעזר כי ואלהי אבי בעזרי ויצלני מחרב פרעה: ויבא יתרו חותן משה ובניו ואשתו אל משה המדברה אשר הוא חנה שם הר האלהים: ויאמר אל משה אני חותנך יתרו בא אליך ואשתך ושני בניה עמה: ויצא משה לקראת חתנו וישתחו וישק לו וישאלו איש לרעהו לשלום ויבאו האהלה: ויספר משה לחתנו את כל אשר עשה יהוה לפרעה ולמצרים על אודת ישראל את כל התלאה אשר מצאתם בדרך ויצלם יהוה: ויחד יתרו על כל הטובה אשר עשה יהוה לישראל אשר הצילו מיד מצרים: ויאמר יתרו ברוך יהוה אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם מתחת יד מצרים: עתה ידעתי כי גדול יהוה מכל האלהים כי בדבר אשר זדו עליהם: ויקח יתרו חתן משה עלה וזבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים: ויהי ממחרת וישב משה לשפט את העם ויעמד העם על משה

ואמר למשה אנכי חתנך יתרו בא אליך ואשתך ושני בניה עמה: ויצא משה לקראת חתנו וישתחו וישק לו וישאלו איש לרעהו לשלום ויבאו האהלה: ויספר משה לחתנו את כל אשר עשה יהוה לפרעה ולמצרים על אודת ישראל את כל התלאה אשר מצאתם בדרך ויצלם יהוה: ויחד יתרו על כל הטובה אשר עשה יהוה לישראל אשר הצילו מיד מצרים: ויאמר יתרו ברוך יהוה אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם מתחת יד מצרים: עתה ידעתי כי גדול יהוה מכל האלהים כי בדבר אשר זדו עליהם: ויקח יתרו חותן משה עלה וזבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים: ויהי ממחרת וישב משה לשפט את העם ויעמד העם על משה

ואמר למשה אנכי חתנך יתרו בא אליך ואשתך ושני בניה עמה: ויצא משה לקראת חתנו וישתחו וישק לו וישאלו איש לרעהו לשלום ויבאו האהלה: ויספר משה לחתנו את כל אשר עשה יהוה לפרעה ולמצרים על אודת ישראל את כל התלאה אשר מצאתם בדרך ויצלם יהוה: ויחד יתרו על כל הטובה אשר עשה יהוה לישראל אשר הצילו מיד מצרים: ויאמר יתרו ברוך יהוה אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם מתחת יד מצרים: עתה ידעתי כי גדול יהוה מכל האלהים כי בדבר אשר זדו עליהם: ויקח יתרו חותן משה עלה וזבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים: ויהי ממחרת וישב משה לשפט את העם ויעמד העם על משה

פרשת

וישמע יתרו כהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלהים למשה ולישראל עמו כי הוציא יהוה את ישראל ממצרים: ויקח יתרו חותן משה את צפרה אשת משה אחר שלוחיה: ואת שני בניה אשר שם האחד גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה: ושם האחד אליעזר כי ואלהי אבי בעזרי ויצלני מחרב פרעה: ויבא יתרו חותן משה ובניו ואשתו אל משה המדברה אשר הוא חנה שם הר האלהים: ויאמר אל משה אני חותנך יתרו בא אליך ואשתך ושני בניה עמה: ויצא משה לקראת חתנו וישתחו וישק לו וישאלו איש לרעהו לשלום ויבאו האהלה: ויספר משה לחתנו את כל אשר עשה יהוה לפרעה ולמצרים על אודת ישראל את כל התלאה אשר מצאתם בדרך ויצלם יהוה: ויחד יתרו על כל הטובה אשר עשה יהוה לישראל אשר הצילו מיד מצרים: ויאמר יתרו ברוך יהוה אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם מתחת יד מצרים: עתה ידעתי כי גדול יהוה מכל האלהים כי בדבר אשר זדו עליהם: ויקח יתרו חותן משה עלה וזבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים: ויהי ממחרת וישב משה לשפט את העם ויעמד העם על משה

ואמר למשה אנכי חתנך יתרו בא אליך ואשתך ושני בניה עמה: ויצא משה לקראת חתנו וישתחו וישק לו וישאלו איש לרעהו לשלום ויבאו האהלה: ויספר משה לחתנו את כל אשר עשה יהוה לפרעה ולמצרים על אודת ישראל את כל התלאה אשר מצאתם בדרך ויצלם יהוה: ויחד יתרו על כל הטובה אשר עשה יהוה לישראל אשר הצילו מיד מצרים: ויאמר יתרו ברוך יהוה אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם מתחת יד מצרים: עתה ידעתי כי גדול יהוה מכל האלהים כי בדבר אשר זדו עליהם: ויקח יתרו חותן משה עלה וזבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים: ויהי ממחרת וישב משה לשפט את העם ויעמד העם על משה

מן הבקר עד הערב: וירא חותן משה את כל אשר הוא עשה לעם
ויאמר מה הדבר הזה אשר אתה עשה לעם מדוע אתה יושב לבדך
וכל העם נצב עליך מן בקר עד ערב: ויאמר משה לחתנו כי יבא
אלי העם לדרש אלהים: כי יהיה להם דבר בא אלי ושפטתי בין איש
ובין רעהו והודעתי את חקי האלהים ואת תורתיו: ויאמר חתן משה
אליו לא טוב הדבר אשר אתה עשה: נבל תבל גם אתה גם העם הזה
אשר עמך כי כבד ממך הדבר לא תוכל עשהו לבדך: עתה שמע
בקלי איעצך ויהי אלהים עמך היה אתה לעם מול האלהים והבאת אתה
את הדברים אל האלהים: והזהרתה אתהם את החקים ואת התורת
והודעת להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון:
ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלהים אנשי אמת שנאי בצע
ושמת עלהם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושרי עשרות:

ושפטו את העם בכל עת והיה כל הדבר הגדל יביאו אליך וכל הדבר
הקטן ישפטו הם והקל מעליך ונשאו אתך: אם את הדבר הזה
תעשה לך וצוך אלהים ויכלת עמד וגם כל העם הזה על מקמו יבא
בשלום: וישמע משה לקול חתנו ויעש כל אשר אמר: ויבחר משה
אנשי חיל מכל ישראל ויתן אתם ראשים על העם שרי אלפים שרי
מאות שרי חמשים ושרי עשרות: וישפטו את העם בכל עת את הדבר
הקשה יביאון אל משה וכל הדבר הקטן ישפטו הם: וישלח משה
את חתנו וילך לו אל ארצו:

בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים
ביום הזה באו מדבר סיני: ויסעו
מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו
במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר:
ומשה עלה אל האלהים ויקרא
אליו יהוה מן ההר לאמר כה תאמר
לבית יעקב ותגיד לבני ישראל:
אתם ראיתם אשר עשיתי
למצרים ואשא אתכם על כנפי
נשרים ואבא אתכם אלי:

מן צפרא עד רמשא: וחותנ
חמותי רמשתית כל דהוא עביד
לעמא ואמר מה פיתגמא הדין די
את עביד לעמא מה דין את יתיב
בלחודך וכל עמא קיימין עליך
מן צפרא עד רמשא: ואמר
משה לחמוותי ארי אתין לותי עמא
למתבע אולפן מן קדם יי:
כד יהוין להון דינא אתי לותי
ואדין אנא דין גברא ובין חבריה
ומהודענא להון ית קיימיא דיי ית
אורייתה: ואמר חמוותי דלא
לית לא תקן פיתגמא את עביד
ומיגאה תיגי אף את אף עמא
דין דעמך ארי ריקיד מינך
פיתגמא לא תיכול למעבדיה
בלחודך: כען קביל מיני
אמלכינך ויהי מיומרא דיי בסעדך
ותני את לעמא תבע אולפן מן
קדם יי: ותחוור יתהון ית
קיימיא אוריתא והחוורע להון
ית ארחתא דיהכון בהון עובדא
דיעבדון: ואת תחזי מכל עמא
גברין חיליא דיראין ית יי גברין
דקשוט סנאן לקבלא ממונין
עלהון רברבי אלפין ורברבי מאתא
רברבי חמשין ורברבי עשרתא:

ושפטו ית עמא בכל עידן וירהון
כל פיתגמא רבא יתיון לותיך וכל
פיתגמא זעיר ידינון אינון ויקלון מנך
ויסבלון עמך: אם ית פיתגמא
הדין תעביד ויפקדינך יי ותיכול
למיקם ואף כל עמא הדין על
אתריה יתך בשלם: וקביל
משה למימר חמוותי ועבד כל די
אמר: ובחר משה גברין חיליא
מכל ישראל ומנינון רישין על
עמא רברבי אלפין רברבי מאתא
רברבי חמשין ורברבי עשרתא:
ויתיבון ית עמא בכל עידן ודינא
פתגם קשי יתיבון לות משה וכל
פיתגם זעיר ויתיבון אינון:
ושלח משה ית חמוותי ואזל ליה
לארעיה: ליתיה
מאריעאד למיסק בגוי ישראל
למדברא וסגיו: ומטלו מן טורא
ואתו למדברא סיני ושריו
במדברא וישרא תמן נגד טורא:
ומשה סליק לות קדם יי וקרא ליה מן טורא למימר
כדנן תימר לבית יעקב ותשתעי לבני ישראל:
אנתון חמיתון דעבדית למצראי ואנסבית יתכון
כנשרין ואתיית יתכון לקדמי:

ושמעו. ויתקבלו לבן מדי ויקבל. ויבחר אז לשלח משלך. ויקל. כמו ויחבר
את לבם ויתחברו. ויתן בהם. ויעש אז לשלח משלחתו. ויבחר. כמו ויחבר
ויתן

ועתה אם שמוע תשמעו בקלי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגלה מכל העמים כי לי כל הארץ: ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל: ויבא משה ויקרא לזקני העם וישם לפניהם את כל הדברים האלה אשר צוהו יהוה: ויענו כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דבר יהוה נעשה וישב משה את דברי העם אל יהוה: ויאמר יהוה אל משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם ויגד משה את דברי העם אל יהוה: ויאמר יהוה אל משה לך אל העם וקדשתם היום ומחר וכבסו שמלתם: והיו נכנים ליום השלישי כי ביום השלישי ירד יהוה לעיני כל העם על הר סיני: והגבלת את העם סביב לאמר השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו כל הנגע בהר מות יומת: יד לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה יירה אם בהמה אם איש לא יחיה במשך היובל המה יעלו בהר: ויד משה מן העם אל העם ויקדש את העם ויכבסו שמלתם: ויאמר אל העם היו נכנים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה: ויהי ביום השלישי בהית הבקר ויהי קלת וברקים וענן כבד על ההר וקל שפר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה: ויוצא משה את העם לקראת האלהים מן המחנה ויתיצבו בתחתית ההר: והר סיני עשן כלו מפני אשר ירד עליו יהוה באש ויעל עשנו כעשן הכבשן ויחרד כל ההר מאד: ויהי קול השפר הולך וחזק מאד משה ידבר והאלהים יעננו בקול: וירד יהוה על הר סיני אל ראש ההר ויקרא יהוה למשה אל ראש ההר ויעל משה: ויאמר יהוה אל משה רד העד בעם פן יהרסו אל יהוה לראות ונפל ממנו רב:

רשי

ועתה אם שמוע תשמעו בקלי. לעשות יחודי ושתרצוני מהכריזין מהכריזין שתכנסו בברית עמי ואהיה לכם לסגולה מכל העמים כאשר תשמרו את בריתי: סגולה. לשון חבה כתרגומו: כי לי כל הארץ. אף על פי שכל הארץ שלי אתם תהיו לי לסגולה מכל העמים כאדם שיש לו כלי חביב אחד מכל כליו: ואתם תהיו לי ממלכת כהנים. שרים וסגנים: וגוי קדוש. מופרשים מן הגסות ומן הנבלות: אלה הדברים. לא תוסיף ולא תגרע: אשר תדבר. לא אחת אלא כולן: ויגד משה. הודיע להם שכר מצות שבדבר: ויאמר יהוה אל משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן. אמר לו הקב"ה למשה אני בא אליך בעב הענן ולא בשאר לבושים: בעבור ישמע העם בדברי עמך. בשעה שאני מדבר עמך: וגם בך יאמינו לעולם. ולא תהרוס מה שבנית: ויגד משה את דברי העם אל יהוה. אמר לו הקב"ה למשה כך אמור להם לישראל: ויאמר יהוה אל משה לך אל העם וקדשתם היום ומחר. מלמד שהיו מטמאין במשכב זכר: וכבסו שמלתם. שלא יהיו מוכנים לדבר אחר: והיו נכונים ליום השלישי. שלא יבעלו נדה: כי ביום השלישי ירד יהוה לעיני כל העם. ביום שלישי לחדש השלישי: והגבלת את העם סביב. הגבלה עשה להם משה מלמטה: לאמר השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו. אזהרה לישראל שלא יעלו בהר ולא יגיעו בקצהו: כל הנוגע בהר מות יומת. מות בידי שמים: יד לא תגע בו יד כי סקול יסקל. מות בידי אדם: אם בהמה אם איש לא יחיה. אפילו בהמה שנגעה בהר תסקל: במשך היובל המה יעלו בהר. כשיפסקו קולות היובל שהוא סימן שנתבטל כח הר סיני מלהזיק: ויד משה מן העם אל העם. לאחר שירד משה מן ההר ובא ואמר להם את הדברים האלה ירד עוד הפעם ואמר להם שוב אמרתי להם בשם המקום: ויקדש את העם. מלמד שהיו מטמאין במשכב זכר: ויכבסו שמלתם. שלא יהיו מוכנים לדבר אחר: היו נכונים ליום השלישי. שלא יבעלו נדה: אל תגשו אל אשה. אזהרה לישראל שלא יבעלו נדה: ויהי ביום השלישי בהית הבקר. ביום חמשה עשר בחדש: ויהי קלת וברקים וענן כבד על ההר. מלמד שהיו ישראל רואין את הקולות ואת הלפידים: וקול שופר חזק מאד. קול שופר של עצמו היה: ויחרד כל העם אשר במחנה. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: ויוצא משה את העם לקראת האלהים מן המחנה. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: ויתיצבו בתחתית ההר. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: והר סיני עשן כלו. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: מפני אשר ירד עליו יהוה באש. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: ויעל עשנו כעשן הכבשן. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: ויחרד כל ההר מאד. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: ויהי קול השופר הולך וחזק מאד. קול שופר של עצמו היה: משה ידבר והאלהים יעננו בקול. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: וירד יהוה על הר סיני. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: אל ראש ההר ויקרא יהוה למשה אל ראש ההר ויעל משה. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: ויאמר יהוה אל משה רד העד בעם פן יהרסו אל יהוה לראות ונפל ממנו רב. אינון מרשין למסק בטורא: ונתת משה מן טוראה לות עמא ומן ית עמא ותורו לבושתון: ואמר לעמא תהון זמינין לתלתא יומין לא תקרבון לגיורי אתתא: והוה ביומא תליתאה בסיהוי צפרא והוו קלין וברקין וענגא רבקיף על טוראה וקל שופרא דיקיף לתיובא ויוע כל עמא די במשריתא: ואפיק משה ית עמא לקדמות מימרא מטיבותא בשכינתא וקיימו בשיפולי טוראה: וטוראה דסיני תנין כליה מן קדם דאיתגלי עלוהי יי באישתא וסליק תנגניה כתנגנא דאישתנא ויוע כל טוראה לתוקפא: ותורו קל שופרא אזיל ותקיף לתוקפא משה ימלל ומן קדם יי מתענני ליה בקל: ואיתגלי יי על טוראה דסיני לריש טוראה וקרא יי למשה לריש טוראה וסליק משה: ואמר יי למשה זהות את סהיד בעמא דילמא יסגנון למחמי קדם יי ויפל מנהון סגי:

ופסוק זה מוקדם במקומו: ויאמר יהוה אל משה לך אל העם. קל וחומר בשלוחי בית דין: וקדשתם היום ומחר. להכין עד חמשה: וכבסו שמלתם. להזות על השני ואפשר: והיו נכונים ליום השלישי. להזות עד חמשה: כי ביום השלישי ירד יהוה לעיני כל העם. בשלישי בחדש ובעשרה בו נתנו בו ישראל לעולם: והגבלת את העם סביב. מלמד שהיה משה מגביל להם מלמטה: לאמר השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו. אזהרה לישראל שלא יעלו בהר ולא יגיעו בקצהו: כל הנוגע בהר מות יומת. מות בידי שמים: יד לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה יירה. מות בידי אדם: אם בהמה אם איש לא יחיה. אפילו בהמה שנגעה בהר תסקל: במשך היובל המה יעלו בהר. כשיפסקו קולות היובל שהוא סימן שנתבטל כח הר סיני מלהזיק: ויד משה מן העם אל העם. לאחר שירד משה מן ההר ובא ואמר להם את הדברים האלה ירד עוד הפעם ואמר להם בשם המקום: ויקדש את העם. מלמד שהיו מטמאין במשכב זכר: ויכבסו שמלתם. שלא יהיו מוכנים לדבר אחר: היו נכונים ליום השלישי. שלא יבעלו נדה: אל תגשו אל אשה. אזהרה לישראל שלא יבעלו נדה: ויהי ביום השלישי בהית הבקר. ביום חמשה עשר בחדש: ויהי קלת וברקים וענן כבד על ההר. מלמד שהיו ישראל רואין את הקולות ואת הלפידים: וקול שופר חזק מאד. קול שופר של עצמו היה: ויחרד כל העם אשר במחנה. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: ויוצא משה את העם לקראת האלהים מן המחנה. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: ויתיצבו בתחתית ההר. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: והר סיני עשן כלו. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: מפני אשר ירד עליו יהוה באש. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: ויעל עשנו כעשן הכבשן. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: ויחרד כל ההר מאד. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: ויהי קול השופר הולך וחזק מאד. קול שופר של עצמו היה: משה ידבר והאלהים יעננו בקול. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: וירד יהוה על הר סיני. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: אל ראש ההר ויקרא יהוה למשה אל ראש ההר ויעל משה. מלמד שהיו ישראל מחזירין פניהם כנגד ההר ורועדים: ויאמר יהוה אל משה רד העד בעם פן יהרסו אל יהוה לראות ונפל ממנו רב. כל מיני משוש שהיו מתאוים לראות בי הוא אומר להם: כל הריסה תעבדון תשמרון לעשות לכם: עם

הראשון לשמירת שבת ולכן חכמים ופייטנים נהגו לומר זה הפיוט עם הוספה שהוסיפו בו כדי שמתוכו יקול הקהל לשמור את השבת ולכן אחרון אחרון חביב ומי שיכתוב ספר תורה לעצמו ישים לב לכתוב ואת זה כדי שי

וכל העם רואים. תלמד מלה היה כהם לאחד מהן ומכאן אתה למד שכל המקרא הזה לא נאמר אלא לפי שעה ולא היה כהם אלא תלמוד לומר וכל העם רואים: וכל העם מלא היה כהם לאחד מהן ומכאן אתה למד שכל המקרא הזה לא נאמר אלא לפי שעה ולא היה כהם אלא תלמוד לומר וכל העם רואים את הקולות:

וכל עמו ראה את הקולות. הראו חכמים כבי חיי מזוזי לא בזכות תלמוד לומר וכל העם רואים את הקולות: ראו חכמים כבי חיי מזוזי לא בזכות תלמוד לומר וכל העם רואים את הקולות: ראו חכמים כבי חיי מזוזי לא בזכות תלמוד לומר וכל העם רואים את הקולות:

ואת הלפידים. ואת הלפידים: ואת הלפידים. ואת הלפידים:

ההר עשן. ההר עשן: ההר עשן. ההר עשן:

מרחק. מרחק: מרחק. מרחק:

עמנו ונשמעה. עמנו ונשמעה: עמנו ונשמעה. עמנו ונשמעה:

אלהים פן נמות. אלהים פן נמות: אלהים פן נמות. אלהים פן נמות:

העם אל תיראו. העם אל תיראו:

אתכם באלהים. אתכם באלהים:

יראתו על פניכם. יראתו על פניכם:

עמד מרחק. עמד מרחק:

ויאמר יהוה אל משה. ויאמר יהוה אל משה:

תאמר אל בני ישראל. תאמר אל בני ישראל:

כי מן השמים. כי מן השמים:

לא תעשון אתי. לא תעשון אתי:

זהב לא תעשו לכם. זהב לא תעשו לכם:

עלותיך ואת שלמיך. עלותיך ואת שלמיך:

בכל המקום. בכל המקום:

אשר אזכיר. אשר אזכיר:

אבוא אליך וברכתיך. אבוא אליך וברכתיך:

כולו תגין וחזא עמא. כולו תגין וחזא עמא:

ואמרו למשה. ואמרו למשה:

ואמר משה. ואמר משה:

ויקרא. ויקרא:

ואמר יהוה אל משה. ואמר יהוה אל משה:

חיסר לבני ישראל. חיסר לבני ישראל:

ארון מן שמיא. ארון מן שמיא:

דרחב לא תעבדון. דרחב לא תעבדון:

עלותיך את שלמיך. עלותיך את שלמיך:

אזכיר את שמי. אזכיר את שמי:

אבוא אליך וברכתיך. אבוא אליך וברכתיך:

כולו תגין וחזא עמא. כולו תגין וחזא עמא:

ואמרו למשה. ואמרו למשה:

ואמר משה. ואמר משה:

ויקרא. ויקרא:

ואמר יהוה אל משה. ואמר יהוה אל משה:

חיסר לבני ישראל. חיסר לבני ישראל:

ארון מן שמיא. ארון מן שמיא:

דרחב לא תעבדון. דרחב לא תעבדון:

עלותיך את שלמיך. עלותיך את שלמיך:

אזכיר את שמי. אזכיר את שמי:

אבוא אליך וברכתיך. אבוא אליך וברכתיך:

ואם מזבח אבנים תעשה לי לא תבנה אתהן גזית כי חרבך הנפת עליה ותחללה: ואם מזבח אבנים תעשה לי לא תבנה אתהן גזית כי חרבך הנפת עליה ותחללה:

עלה. יתנו. סימן:

פרשה

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם: ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם:

לפי שהוא סמוך לו. לפי שהוא סמוך לו:

ואלין

דיניא די תסדר קדמיהון: דיניא די תסדר קדמיהון:

פרשה

ואלה

המשפטים יכול מקום מצותיו תלמוד לומר ואלה המשפטים ואלה מוסף על הראשונים מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני: המשפטים יכול מקום מצותיו תלמוד לומר ואלה המשפטים ואלה מוסף על הראשונים מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני:

כשהוא אומר ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם מה תלמוד לומר ואלה לומר לך מקדים ומאחר מה אני מקדים שהוא דבר שנאמר בסיני אף כל שהוא דבר שנאמר בסיני: כשהוא אומר ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם מה תלמוד לומר ואלה לומר לך מקדים ומאחר מה אני מקדים שהוא דבר שנאמר בסיני אף כל שהוא דבר שנאמר בסיני:

חסלת ויסע יתרו

ואלה

המשפטים יכול מקום מצותיו תלמוד לומר ואלה מוסף על הראשונים ואלה מוסף על הראשונים מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני: המשפטים יכול מקום מצותיו תלמוד לומר ואלה מוסף על הראשונים מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני:

כשהוא אומר ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם מה תלמוד לומר ואלה לומר לך מקדים ומאחר מה אני מקדים שהוא דבר שנאמר בסיני אף כל שהוא דבר שנאמר בסיני: כשהוא אומר ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם מה תלמוד לומר ואלה לומר לך מקדים ומאחר מה אני מקדים שהוא דבר שנאמר בסיני אף כל שהוא דבר שנאמר בסיני:

חסלת ויסע יתרו

ואלה

המשפטים יכול מקום מצותיו תלמוד לומר ואלה מוסף על הראשונים ואלה מוסף על הראשונים מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני: המשפטים יכול מקום מצותיו תלמוד לומר ואלה מוסף על הראשונים מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני:

כשהוא אומר ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם מה תלמוד לומר ואלה לומר לך מקדים ומאחר מה אני מקדים שהוא דבר שנאמר בסיני אף כל שהוא דבר שנאמר בסיני: כשהוא אומר ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם מה תלמוד לומר ואלה לומר לך מקדים ומאחר מה אני מקדים שהוא דבר שנאמר בסיני אף כל שהוא דבר שנאמר בסיני:

חסלת ויסע יתרו

ואלה

המשפטים. אחר מלחמה יפה לומר למקום דבר יקר סמכו את המשפט אל המשפט אל תסור אל תחמוד כי אם יפה לחמוד אל יפה תחמוד כי אם יפה לחמוד אל יפה תחמוד כי אם יפה לחמוד אל יפה

כי יקנה. אחר לך כלל לפני מאין לפרש כי כל המקנה או ומכה כל לאחד שחר בפני עצמו ואם יכולנו לתרגם כעם זה המפסוק לא זה הוא דרכו של הכתוב ואין זה דרשני כבל ולכלתו ואם לא יכולנו לתרגם כן מחוסר רשרנו אחר לאדם בעולם יחד קנה על מחיתו ברמות אדם כמוהו ואם לא תמצא הכתוב. וקדמונינו אמרו כי עבד כבר הוא ישראל. ובכה וכו יתכוך הים לית לאחה דין לכי יכיה הים לת מן עבדו הוא כעבדו ובכה וכי יכיה הים לת עבדיה ובכה הוא עבדיה המר והנה אמרו כי יתכר בעבדו הוא ישראל והחולקים עליהם אמרו כי עבד עברי הנה עבד ישראל דין הוא שתפשיעת הבריה ובכה הבא כל הבריות הזכרים ולא יחר כדרך לכל ואיתיה דבר הכתוב ולריה לה כי אמרו כי ה האשפיה תליוה שלב ושבו לו כל אחיהם כל אחד מהם ולא יחר ולא נדו ודבש בכה והנה לת אמרם כי אמרם חצבי מהות לכרם עבד עליו כאות לכו כל בי עבר הנך ואם הוא לכו בכסף לוכרה עבדי עבד עליו ולא עבד עבד לעבד אחר אלא לאדוניו בלבד. ואין לך עבד שיש לו עבד אחר אלא ישראל שנאמר כי לי בני ישראל עבדים וגו' ולא עבדים לעבדים. ואין לך עבד שיש לו רבון אחר אלא ישראל שנאמר כי לי בני ישראל עבדים ולא עבדים לעבדים ולכך זה הקיש לעצמו ודבר לעבדי זה היה דרוי לעבדי ולא לעבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי ולא לעבדי ולא לעבדי ולא לעבדי ולא לעבדי ולא לעבדי ולא לעבדי ולא לעבדי ולא לעבדי ולא לעבדי ולא לעבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי עבדי ע

אבן עזרא

או בן יגח או בת יגח כמשפט הזה
יעשה לו: אם עבד יגח השור או
אמה כסף שלשים שקלים יתן
לאדניו והשור יסקל: ס
וכי יפתח איש בור או כי
יכרה איש בר ולא יכסנו ונפל שמה
שור או חמור: בעל הבור ישלם
כסף ישיב לבעליו והבת יהיה לו:
ס וכי יגף שור איש את
שור רעהו ומת והכרו את השור
החי וחצו את כספו וגם את הבת
יחצון: או נודע כי שור נגחן הוא
מתמול שלשם ולא שמרנו בעליו
שלם ישלם שור תחת השור והבת
יהיה לו:
כי יגנב איש שור או שה וטבחו או
מכרו חמשה בקר ישלם תחת השור
ואת הצאן ארבעה תחת השה: אם-
במחתרת ימצא הגנב והכה ומת אין
לו דמים: אם זרחה השמש עליו
דמים לו שלם ישלם אם אין לו
ונמכר בגנבתו: אם המצא תמצא
בידו הגנב משור עד חמור עד
שה חיים שנים ישלם: ס
כי יבער איש שדה או כרם ושלח
את בעירה ובער בשדה אחר מיטב
שדהו ומיטב כרמו ישלם:
כי תצא אש ומצאה קצים ונאכל
גדיש או הקמה או השדה שלם
ישלם המבער את הבערה: ס
כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים
לשמר ונגב מבית האיש אם-ימצא
הגנב ישלם שנים: אם לא ימצא
הגנב ונקרב בעל הבית אל האלהים
אם לא שלח ידו במלאכת רעהו:
על כל דבר פשע על שור על חמור
על שה על שלמה על כל-
אבדה אשר יאמר כי הוא זה עד
האלהים יבא דבר שניהם אשר
ירשיען אלהים ישלם שנים לרעהו:
ס כי יתן איש אל רעהו
חמור או שור או שה וכל בהמה
לשמר ומת או נשבר או נשבה אין
ראה: שבעת יהוה תהיה בין
שניהם אם לא שלח ידו במלאכת
רעהו ולקח בעליו ולא ישלם:
ואם גנב ינגב מעמו ישלם לבעליו:
אם טרף יטרף יביאהו עד הטרפה
לא ישלם: ס
וכי ישאל איש מעם רעהו ונשבר
או מת בעליו אין עמו שלם ישלם:
אם בעליו עמו לא ישלם אם שכיר
הוא בא בשכרו: ס וכי
יפתה איש בתולה אשר לא-ארשה
ושכב עמה מהר ימהרנה לו לאשה:
אם מאן ימאן אביה לתתה לו כסף
ישקל כמהר הבתולת: ס

לא תכלה וגו' אבל אתה תכלה. על חמור הוי כן ב' וזיין תרין אל ותרין על ס' בספרא רבתא: שלמה ר' בלי ס' על כי דבר פשע. אם מכל תחכל. ושכב כשלמתו. תארך אתנם ארבעים שנה. ובל קרי דבלו שלמה בשמלות ס' ו: ובל בהמה ג' ס' כי יתן איש. ובל בהמה בפרשת. ושמונה תרזה. ושמונה תרזה. ושמונה תרזה

וסלף דברי כופרים. תחת תתרחק מדברי כופרים תראה לדברי מכחיך
מעוך. ועמה כופרים בגין לה כופרים מתוקתי. ומם סמיכ. חזקה גם זה בכתוב
תלכו אחרי שיעך: המשפטים תמשפטה. הוא מיקרא מעשה לחסם לה תעשו
תלים את יתרו והוא הלחנו: ומשפטים. מלה תורה והכתוב אומר
ומשפטם לא ידעום. גם הזכיר זה בכתוב
ויפקד בן לתיקון והגר כתב כי
בתורה שבעל פה ומכיר לך
הכתוב. שזה הזכיר עין
והעמיד כל מה שיתחייב הם
מפתחי ולא מפשטי ומשפטי
שהו אחרי אשר לא תחכיה מלה
יזכרו שמותם לחסם גם
מלה יפסח כיוצא בהם שמות ויהו
לה יפתח על פיך שתשמרם כי
לחרים מלה יפתח לעני הפסח
לי כלאחר: מלה משפטים. ל
לעבדי תיהם עבר שתעבוד מלה
רגלים כנגד ומקח לעבדי כעבד
מיכרת הוזן לאחרים של כן כתיב
לאחרים לא תלוה על נשך
לאחיך לא תלוה מכי
תיהם וזהכיר זה בכתוב לעבדי
לעבדי ולא לאחרים. ומלה משפטים. ל
תלמוד עבדים כנעניים שנקנים
מלה משפטים כ מיותר לך אלא
לומר לך מי שיש בו משפטים
לחרים כגון לאחרים של כן כתיב
לאחיך לא תלוה על נשך
לאחיך לא תשך אוכל נפש
לעבדי תיהם עבדי כעבד
תלמוד עבדים כנעניים שנקנים
מלה משפטים כ מיותר לך אלא
לומר לך מי שיש בו משפטים
לחרים כגון לאחרים של כן כתיב

וּדְרַכְתֶּם דֶּרֶךְ יִשְׁרָה לָכֶם וְהַכֹּל מֵהֶם נִשְׁמָר מִן הַלֵּב מִמַּעֲשֵׂי הַנְּמָמָה וְלֹא הֵסֵר הַדִּבּוּר מֵהַנְּמָמָה כְּרֶה לֹא מִמַּעֲשֵׂי הַגֶּפֶן וְהַתַּלְתָּן הַנְּמָמָה יִתְּאַחֵן כִּי הַמּוֹעֵד הַגֶּפֶן מִיקָב הַיְּקָבִים וְהוּא הַמִּקְרָא הַזֹּאת וְהַנָּה הַבְּרָכָה יִהְיֶה בְּכָל מַלְאַכְתְּכֶם כִּי אִם תֵּלְכוּ בְּדַרְכֵי הַיְּשָׁרָה וְלֹא תַּסְבֵּב כִּי הַתְּחִלּוֹת כֹּחַ הַסּוֹף כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וְהַנָּה כָּל הַמְּחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת וְגוֹ׳ וְהַנָּה מוֹעֵד הַיְּקָבִים הוּא הַמּוֹעֵד הַגֶּפֶן וְהַנָּה הַמּוֹעֵד הַגֶּפֶן הוּא הַמּוֹעֵד הַיְּקָבִים וְהַנָּה הַמּוֹעֵד הַיְּקָבִים הוּא הַמּוֹעֵד הַגֶּפֶן וְהַנָּה הַמּוֹעֵד הַגֶּפֶן הוּא הַמּוֹעֵד הַיְּקָבִים

כִּסְּךָ וְסִ׳ וְכָרַךְ אֶת לְאַחֵד · וְאִם מְכִיר נִשְׁתָּה · כְּתִיב עָנִיד עֵד שֵׁאוֹ · וְאִם מִמֶּךָ כֵּן אֵרֵם לְאַחֵד נֶרֶשׁ ·
וְעִקָּרָה כְּתִיב לֹא הֵהֵה כְּשֵׁלָה וְעִקָּרָה · עִקָּר עִקָּרָה · אֲבָל גַּ׳ סִ׳ לֹא הֵהֵה מְשֻׁכָּלָה וְעִקָּרָה · אֶעֱרֵכָה לְשֵׁנִי
מְכִיר לְמִקְרָא אֶחָד · וְחַד וְאֹבֵא אֶאֶתּוֹ רוּחַ אֱלֹהִים · הַעֲרָעָה גַּ׳ סִ׳ וְשִׁלַּחְתִּי אֶת הַעֲרָעָה לְפָנֶיךָ · תֵּם אֶת

לֹא תִהְיֶה מְכַלָּה וְעֻקָּרָה בְּאַרְצֶךָ
אֶת מִסְפַּר יָמֶיךָ אֲמַלֵּא : אֶת
אֵימָתִי אֲשַׁלַּח לְפָנֶיךָ וְהָמֹתִי אֶת
כָּל הָעָם אֲשֶׁר תָּבֹא בָהֶם וְנָתַתִּי אֶת
כָּל אֹיְבֶיךָ אֵלֶיךָ עֹרֶף : וְשִׁלַּחְתִּי
אֶת הַצִּרְעָה לְפָנֶיךָ וְגֵרְשָׁה אֶת הַחִוִּי
אֶת הַכְּנַעֲנִי וְאֶת הַחִתִּי מִלְּפָנֶיךָ :
לֹא אֲגָרְשֶׁנּוּ מִפָּנֶיךָ בְּשָׁנָה אֶחָת פֶּן
תִּהְיֶה הָאָרֶץ שְׁמָמָה וְרָבָה עָלֶיךָ חַיַּת
הַשָּׂדֶה : מְעַט מְעַט אֲגָרְשֶׁנּוּ מִפָּנֶיךָ
עַד אֲשֶׁר תִּפְרֶה וְנָחַלְתָּ אֶת הָאָרֶץ :
וְשַׁתִּי אֶת גְּבֻלְךָ מִיַּם סוּף וְעַד יָם
פְּלִשְׁתִּים וּמִמִּדְבָּר עַד הַנָּהָר כִּי
אֶתֵּן בְּיֶדְכֶם אֶת יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ
וְגֵרַשְׁתָּמוֹ מִפָּנֶיךָ : לֹא תִכְרֹת לָהֶם
וְלֵאלֹהֵיהֶם בְּרִית : לֹא יֵשְׁבוּ בְּאַרְצְךָ
פֶּן יַחֲטִיאוּ אֹתְךָ לִי כִּי תַעֲבֹד אֶת
אֱלֹהֵיהֶם כִּי יִהְיֶה לְךָ לְמוֹקֵשׁ :

ס וְאֶל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֶל יְהוָה אַתָּה וְאַהֲרֹן נָדָב
וַאֲבִיהוּא וְשִׁבְעִים מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם מֵרָחֹק : וְנִגַּשׁ מֹשֶׁה
לְבַדּוֹ אֶל יְהוָה וְהֵם לֹא יִגְּשׁוּ וְהָעָם
לֹא יַעֲלוּ עִמּוֹ : וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיְסַפֵּר לָעָם אֵת כָּל דִּבְרֵי יְהוָה

חַצִּרְעָה · וְאֹשֶׁלַח לְפָנֶיךָ · סִלְפָּנֶיךָ וְשִׁלַּחְתִּי אֶת הַצִּרְעָה · תֵּנִי דְּפַסְקִי · אֵל תֹּאבֵר כְּלֹבֵר כְּתִיב · שׁוֹרֵךְ טָבַח · הוּא שָׁמַד אֶת הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה · אֲשֶׁר הִסַּרְתִּי מִלְּפָנֶיךָ · וְהִשְׁאַתֶּם מִלְּפָנֶיךָ אֵל תַּחֲטִיאוּ · מִלְּפָנֶיךָ אֵל תַּחֲבֹד · וְהַעֲשַׂר וְאַבַּד · כְּלֹפָנֶיךָ בִּשְׁפוּט יָצָא · אֵל תְּשַׁלְּחֵנִי מִלְּפָנֶיךָ · וְרִבְּתָה
דִּ׳ סִ׳ וְרִבְּתָה עָלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה · וְרִבְּתָה הָעוֹבֵד בְּקֶרֶב הָאָרֶץ · וְרִבְּתָה הוּא עַל הָאוֹרֵב · וְעָדִים
דִּ׳ וְאוֹרֵב וְסִ׳ וְשַׂתִּי אֶת נִכְלְךָ · וְהַעֲרִבָה וְהוֹרִדְן · הַעֲרִבָה עָדִים בְּגִרְתָּ · וְיִזְעַשׁ · וְכֹל הָעֲרָבָה עֲבֹר
הוֹרִדְן · נִסְפַּל תַּעַד עַד וְסִ׳ בְּסִדּוּר לְךָ לְךָ : יֹשְׁבוּ כ׳ סִ׳ וְעַתָּה יֹשְׁבוּנָא עִבְרִיךְ בְּאֶרֶץ גּוֹשֶׁן · אֶרֶץ מִצְרַיִם
לְפָנֶיךָ · לֹא יֹשְׁבוּ בְּאַרְצֶךָ · בְּסֻכּוֹת תֵּשְׁבוּ · רְקָנִיגִים וּמִסְפָּנִים · תְּחִבְרוּ וְיִתְרַשֵּׁעַ · כִּי יֹשְׁבוּ אוֹתָם · כְּמַעְשֵׂיהֶם
קָנִינוּ לְ · לָכֵן נִקְרָאִים אֶת · כִּי יָמִים רַבִּים יֹשְׁבוּ · לֹא יֹשְׁבוּ בְּאַרְצֶךָ ׳ · עוֹדְ יֹשְׁבוּ וְכִי וְזִקְנוּת · בְּי
רַבִּים יֹשְׁבוּ · וְחִבְרוּ · וְיִשְׁבוּ עֲרִים נִבְחֲרוֹת · כִּי יֹשְׁבוּ בְּמַעֲנוֹת · אֵין צְרִיכִים יְהוּדִי · אִם שִׁכְרוּ בְּנִין ·
יֹשְׁבוּ בְּאֶרֶץ יְהוּדִי · וְיִבְטְחוּ כְּתוֹכָהּ בְּתוֹרָהּ ·

מָרוּ וְדִי · וְסִ׳ · לְמַעַן הַטִּיתָה וְהִתְלוֹנְנוּתֶם מִמֶּנִּי מִכְּלוּם תֵּחַת סִ׳ עֲנָבוֹתָם וְתוֹמוֹ וְכֹל
סִ׳ תֵּלֵךְ בְּלֹא תֵּלֵךְ וְהִתְחַתֵּן לְמַעַנְכֶם · שֵׁד הַנָּהָר · פְּרָת · וּגְרָסִ׳ · וּעְרָסִ׳ ·
תַּעֲבֹד וְגוֹ׳ · הֵדִי וְלֹא כִּי מִמְּעַט בְּמִקְוֹם כְּתִיב לְמַעַן וְכֹן בְּכָתוּב מִקְרָאוֹת וְהוּא לְמַעַן לִי
מְהוּא אַחַר מִלְּאַבְּדוֹ לְמַעַנְכֶם כְּתִיב מִכְּאִי מִקְרָא וְגַם מִכְּאִי מִקְרָאוֹת כְּתִיב מִקְרָאוֹת לְמַעַן
בְּלַעֲמָתוֹ וְאַחַר מִלְּמַעַן לִי מִקְרָאוֹת כְּתִיב מִקְרָאוֹת לְמַעַן וְכֹן בְּכָתוּב מִקְרָאוֹת וְהוּא לְמַעַן לִי
מְהוּא אַחַר מִלְּמַעַן לִי מִקְרָאוֹת כְּתִיב מִקְרָאוֹת לְמַעַן וְכֹן בְּכָתוּב מִקְרָאוֹת וְהוּא לְמַעַן לִי
בְּלַעֲמָתוֹ וְאַחַר מִלְּמַעַן לִי מִקְרָאוֹת כְּתִיב מִקְרָאוֹת לְמַעַן וְכֹן בְּכָתוּב מִקְרָאוֹת וְהוּא לְמַעַן לִי

וְאֵת כָּל הַמִּשְׁפָּטִים וַיַּעַן כָּל הָעָם
קוֹל אֶחָד וַיֹּאמְרוּ כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה : וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה
אֶת כָּל דִּבְרֵי יְהוָה וַיַּשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר
וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ תַּחַת הָהָר וּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
מַצֵּבָה לִשְׁנֵים עָשָׂר שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל :
וַיִּשְׁלַח אֶת נַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ
עֹלֹת וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים שְׁלָמִים לַיהוָה
פָּרִים : וַיִּקַּח מֹשֶׁה חֲצִי הַדָּם וַיָּשֶׂם
בָּאֲגָנֹת וְחֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הַמִּזְבֵּחַ :
וַיִּקַּח סֵפֶר הַבְּרִית וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵי הָעָם
וַיֹּאמְרוּ כֹּל אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה
וְנִשְׁמָע : וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת הַדָּם וַיִּזְרֹק
עַל הָעָם וַיֹּאמֶר הִנֵּה דַם הַבְּרִית
אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה עִמָּכֶם עַל כָּל
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה : וַיַּעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
נָדָב וַאֲבִיהוּא וְשִׁבְעִים מִזִּקְנֵי
יִשְׂרָאֵל : וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
וְתַחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לִבְנַת הַסַּפִּיר
וּכְעֶצֶם הַשָּׁמַיִם לָטֹהַר : וְאֶל אֲצִילֵי
בְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁלַח יָדוֹ וַיֶּחֱזוּ אֶת
הָאֱלֹהִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ :

ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה
אֵלַי הָהָרָה וְהֱיֵה שָׁם וְאֶתְּנָה לְךָ אֶת
לֻחֹת הָאֶבֶן וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר
כָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתָם : וַיָּקָם מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ
מְשָׁרְתּוֹ וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל הַר הָאֱלֹהִים :

וְאֵת כָּל הַמִּשְׁפָּטִים מִשְׁפָּטִים שֶׁנָּתַתִּי לָהֶם וְסִדַּרְתִּי לָהֶם וְסִדְרָם הַסֵּם · כֵּיוָן הוּא לְמַעַן לִי מִקְרָאוֹת · וְכֵיוָן מִמֶּנִּי · לְמַעַן מִקְרָאוֹת כְּתִיב · וְכֵיוָן מִמֶּנִּי · לְמַעַן מִקְרָאוֹת כְּתִיב · וְכֵן כָּל הַמִּשְׁפָּטִים · לְמַעַן מִקְרָאוֹת כְּתִיב · וְכֵן כָּל
הַמִּשְׁפָּטִים · לְמַעַן מִקְרָאוֹת כְּתִיב · וְכֵן כָּל הַמִּשְׁפָּטִים · לְמַעַן מִקְרָאוֹת כְּתִיב · וְכֵן כָּל
הַמִּשְׁפָּטִים · לְמַעַן מִקְרָאוֹת כְּתִיב · וְכֵן כָּל הַמִּשְׁפָּטִים · לְמַעַן מִקְרָאוֹת כְּתִיב · וְכֵן כָּל

מִשְׁפָּטִים נִכְתְּבוּ · מִשְׁנָתוֹת מִכְּשֶׁנִּתְנוּ נִכְתְּבוּ · וּמִשְׁנָה וּבְגְמָרָא לֹמְדוּ · וְלֹא מִשְׁנָה וּמִקְרָא לֹמְדוּ · וְכֵן כָּל
לְמִדְרָשׁ וְדִינִין מִקְרָאוֹת לָהֶם בְּמִדְרָשׁ · וּכְתִיב תָּמִים · וּכְתִיב תָּמִים · תְּמִימִין עִם ה׳ תִּהְיֶה · וְכֵן כָּל
וְכֵיצַד מִצְוֹת מִכְּשֶׁנִּתְּנוּ נִתְּנוּ · וּמִשְׁנָה בְּסִינַי · מִקְרָאוֹת מִשֶּׁה · תּוֹרָה וְכֵן כָּל
הַכְּתוּבִים · וְיֵשׁ מִקְרָא מִפִּי הַכְּתָבוֹ · מִי חִלְּקָן מִלְּמֵד כֵּן חוֹלְקִין · מִי חִלְּקָן מִלְּמֵד כֵּן חוֹלְקִין ·

דַּעְנוּ עַל שֶׁנִּתְּנוּ לְמֹשֶׁה · מִשְׁנָתוֹ לְמֹשֶׁה · וְכֵן כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר לְמֹשֶׁה · וְכֵן כָּל
דַּעְנוּ עַל שֶׁנִּתְּנוּ לְמֹשֶׁה · מִשְׁנָתוֹ לְמֹשֶׁה · וְכֵן כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר לְמֹשֶׁה · וְכֵן כָּל
דַּעְנוּ עַל שֶׁנִּתְּנוּ לְמֹשֶׁה · מִשְׁנָתוֹ לְמֹשֶׁה · וְכֵן כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר לְמֹשֶׁה · וְכֵן כָּל
דַּעְנוּ עַל שֶׁנִּתְּנוּ לְמֹשֶׁה · מִשְׁנָתוֹ לְמֹשֶׁה · וְכֵן כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר לְמֹשֶׁה · וְכֵן כָּל

וְעָנוּ כָּל הַמִּשְׁפָּטִים · לְמַעַן כָּל הַמִּשְׁפָּטִים · וְכֵן כָּל
וְעָנוּ כָּל הַמִּשְׁפָּטִים · לְמַעַן כָּל הַמִּשְׁפָּטִים · וְכֵן כָּל
וְעָנוּ כָּל הַמִּשְׁפָּטִים · לְמַעַן כָּל הַמִּשְׁפָּטִים · וְכֵן כָּל
וְעָנוּ כָּל הַמִּשְׁפָּטִים · לְמַעַן כָּל הַמִּשְׁפָּטִים · וְכֵן כָּל

עֲשָׂרָה מִצְוֹת נִתְּנוּ בְּסִינַי · וְהוּא תּוֹסֶפֶת מִצְוָה · וְכֵן כָּל
עֲשָׂרָה מִצְוֹת נִתְּנוּ בְּסִינַי · וְהוּא תּוֹסֶפֶת מִצְוָה · וְכֵן כָּל
עֲשָׂרָה מִצְוֹת נִתְּנוּ בְּסִינַי · וְהוּא תּוֹסֶפֶת מִצְוָה · וְכֵן כָּל
עֲשָׂרָה מִצְוֹת נִתְּנוּ בְּסִינַי · וְהוּא תּוֹסֶפֶת מִצְוָה · וְכֵן כָּל

פְּלִשְׁתִּים נ׳ מִי · וְשִׁלַּחְתִּי וְאָסַפְתִּי · וְנִתַּתִּים לְאֹיְבֶיךָ · וְיִעֲקְרוּ הָעֹקְרִים · אִם
מְסוּרִים אַתֶּם · לִי דֹּר צוֹר · יָאֹמֶן נָא בְּרֵרִי · כְּרֵאשִׁית יְלִדְיוֹ · אֲלֵי יֵשׁ לוֹ אַעֲזֹבֵם · תִּקְרֵא בְּשֵׁנִי ·
אֹתָהּ אֶל סְתֻתֶּיהָ · כִּי מְעִיר הַקְּשׁוּ · וְכֹאֲסַפְכֶם · וְנִצָּה שֵׁם בְּנִבְחַ · נֶעְלָה מֵעַל הָרְכוּב · וְיִרְכּוּ מִן הָאָרֶץ ·
הִיא הַדָּת אֲשֶׁר רָאִיתִי · כִּי מְעִיר הַקְּשׁוּ · וְכֹאֲסַפְכֶם · אֵת אֲחוֹתָהּ מִלְּךָ אַשּׁוּר · אֵל יְבוּשׁוּ ·
בִּי קְרֵי · וְקִם יְשׁוּעַ · וְאֵלִי אֲסַפְתִּי כָל דָּוִד · וְיִקַּח אֶת שֵׁלְחָן · לְבַנּוֹת כְּתַרְגּוּם לִישׁ וְסִ׳ חַסֵּר · וְכִשְׁתּוֹר ·
קְדוֹשִׁים אַתֶּם · וְיִתְּנוּ כִּי יִשְׂרָאֵל · נְבִיאֵי וְהוּ לְךָ · חֲדָרִים ג׳ נִכְתַּב בְּשִׁפְשֵׁפִים סוּף סִתָּם אֵ׳
וְהוּא וְנִכְתַּב כְּרֵשׁ סְדֹר לְךָ לְךָ ·

ואל הזקנים אמר שבו לנו בזה עד אשר נשוב אליכם והנה אהרן וחור עמכם מי בעל דברים יגש אליהם׃ ויעל משה אל ההר ויכס הענן את ההר׃ וישכן כבוד יהוה על הר סיני ויכסהו הענן ששת ימים ויקרא אל משה ביום השביעי מתוך הענן׃ ומראה כבוד יהוה כאש אכלת בראש ההר לעיני בני ישראל׃ ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה׃

קדש. עד אשר. סכן. חנני. סמך.

פרשה

ויאמר יהוה אל משה לאמר׃ דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי׃ וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת׃ ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים׃ ועורת אילם מאדמים ועורת תחשים ועצי שטים׃

תתקן. ומראה אש לילה. ומראה הנפגים בער אבן ישרשי. ומראה הדרב הבקר. ואתה תתחה. ומראה כבוד יהוה כאש אוכלת. דבר אל בני ישראל ויסרים לאבר נפשי בכורי. ויקחו רמז בכור פרה אל פרעה. ואת ה׳ אלהי אבותינו. ואת תורותיו ואת חקותיו אשר ויקח. ואת תורת זבח השלמים. ואת תורה שטאטאו בזוטו. ואת עשו לחם חין. ואת בשר בשר משאם. ואת תורת הנזיר. ואת התלוה אשר שם. ואת הברכה. ואת החזיקה אשר תריבו. ואת לחם ראשיתכם. ואת תרומה ותנופה. ואת שנים עשר לבני ישראל. ואם כפף ג׳ס ואת התרומה. קח מאתם תרומה. וישלחו את תרומת יהוה

ואל העזים אשר יבא לבו יקחו את תרומתי׃ וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת׃ ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים׃ ועורת אילם מאדמים ועורת תחשים ועצי שטים׃ שמן למאר בשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים׃ אבני שהם ואבני מלאים לאפד ולחשן׃ ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם׃ ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו׃

ס ועשו ארון עצי שטים אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קמתו׃ וצפית אתו זהב טהור מבית ומחוץ תצפנו ועשית עליו זר זהב סביב׃ ויצקת לו ארבע טבעת זהב על ארבע פעמתיו ושתי טבעת על צלעו האחת ושתי טבעת על צלעו השנית׃ ועשית בדי עצי שטים וצפית אתם זהב׃ והבאת את הבדים בטבעת על צלעת הארן לשאת את הארן בהם׃ בטבעת הארן יהיו הבדים לא יסרו ממנו׃ ונתת אל הארן את העדת אשר אתן אליך׃

ועשה כפרת זהב טהור אמתים וחצי ארכה ואמה וחצי רחבה׃ ועשית שני כרבים זהב מקשה תעשה אתם משני קצות הכפרת׃ עשה כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה מן הכפרת תעשו את הכרבים על שני קצותיו׃ והיו הכרבים פרשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על הכפרת ופניהם איש אל אחיו אל הכפרת יהיו פני הכרבים׃ ונתת את הכפרת על הארן ומלמעלה אל הארן תתן את העדת אשר אתן אליך׃ ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת מבין שני הכרבים אשר על ארון העדת את כל אשר אצוה אותך אל בני ישראל׃

ועשית שלחן עצי שטים אמתים ארכו ואמה רחבו ואמתים קמתו׃ וצפית אתו זהב טהור ועשית לו זר זהב סביב׃ ועשית לו מסגרת טפח סביב ועשית זר זהב למסגרתו סביב׃ ועשית לו ארבע טבעת זהב ונתת את הטבעת על ארבע הפאת אשר לארבע רגליו׃ לעמת המסגרת יהיו הטבעת בתים לבדים לשאת את השלחן׃ ועשית את הבדים עצי שטים וצפית אתם זהב ונשא בהם את השלחן׃ ועשית את קערתיו וכפתיו וקשותיו ומנקיותיו אשר יסך בהן לבונתה זהב סגור תעשה אתם׃ ועשית על השלחן לחם פנים לפני תמיד׃

ועשית מנרת זהב טהור מקשה תעשה המנרה ירכה וקנה גביעיה כפתריה ופרחיה ממנה יהיו׃ ששה קנים יצאים מצדיה שלשה קני מנרה מצדה האחד ושלשה קני מנרה מצדה השני׃ שלשה גביעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח ושלשה גביעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח כן לששת הקנים היוצאים מן המנרה׃ ובמנרה ארבעה גביעים משקדים כפתריה ופרחיה׃ וכפתר תחת שני הקנים ממנה וכפתר תחת שני הקנים ממנה וכפתר תחת שני הקנים ממנה לששת הקנים היוצאים מן המנרה׃ כפתריהם וקניהם ממנה יהיו כלה מקשה אחת זהב טהור כל זאת׃ ועשית נרתיה שבעה והעלה את נרתיה והאיר על עבר פניה׃ ומלקחיה ומחתתיה זהב טהור׃ ככר יעשה אתה את כל הכלים האלה׃ וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מרא בהר׃

ואת המשכן תעשה עשר יריעת שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני כרבי מעשה חשב יעשה אתם׃ ארך היריעה האחת שמנה ועשרים באמה ורחב היריעה האחת ארבע באמה מדה אחת ליריעות החמשה חברת יחדו ליריעות החמשה השניות חברת יחדו׃ ועשית לקרסי תכלת על שפת היריעה האחת מקצה בחברת ועשית כן בשפת היריעה הקצה בחברת השנית׃ חמשים לקרסי תעשה ברית היריעה אשר בקצה השני ונקבו הקרסים אחת אל אחת׃ חמשים קרסי זהב וחברת את היריעת אל הקרסים והיה המשכן אחד׃ ועשית יריעת עזים לאהל על המשכן עשתי עשרה יריעת תעשה׃ ארך היריעה האחת שלשים באמה ורחב היריעה האחת ארבע באמה אחת עשרה היריעת מדה אחת לחמשה יריעת לבד ושש היריעת לבד׃ וחברת את חמש היריעת לבד ואת שש היריעת לבד והכפלת את היריעה הששית אל מול פני האהל׃ ועשית חמשים לולאת על שפת היריעה האחת הקצה בחברת וחמשים לולאת על שפת היריעה אשר בחברת השנית׃ עשה קרסי נחשת חמשים וחברת את הקרסים באהלה ולא יהיה אחד׃ ועשית מסך לפתח האהל תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה רקם׃ ועשית לפתח המסך חמשה עמודי שטים וצפית אתם זהב ווהם זהב ויצקת להם חמשה אדני נחשת׃

ועשית את המזבח עצי שטים חמש אמות ארך והמזבח ורחב חמש אמות רבוע והמזבח שלש אמות קמתו׃ ועשית קרנתיו על ארבע פנתיו ממנו תהיה קרנתיו ועשית אתו נחשת׃ ועשית סירתיו לדשנו ויעיו ומזרקתו ומזלגתו ומחתתיו לכל כליו תעשה נחשת׃ ועשית לו מכבר מעשה רשת נחשת ועשית על הרשת ארבע טבעת נחשת על ארבע קצותיו׃ ונתתה אתה תחת כרכב המזבח מלמטה והיתה הרשת עד חצי המזבח׃ ועשית בדים למזבח בדי עצי שטים וצפית אתם נחשת׃ והובא את בדיו בטבעת והיו הבדים על שתי צלעת המזבח בשאת אתו׃ נבוב לחת עשה אתו כאשר הראה אתך בהר כן יעשו׃

ועשית את חצר המשכן לפאת תימנה קלעים לחצר שש משזר מאה באמה ארך לפאה האחת׃ ועמודיהם עשרים ואדניהם עשרים נחשת וויהם כספ וחשקיהם כסף׃ וכן לפאת צפון בארך קלעים מאה ארכם ועמודיהם עשרים ואדניהם עשרים נחשת וויהם כספ וחשקיהם כסף׃ ולרחב החצר לפאת ים קלעים חמשים אמה עמודיהם עשרה ואדניהם עשרה׃ ולרחב החצר לפאת קדמה מזרחה חמשים אמה׃ וקלעים חמש עשרה אמה אל הכתף עמודיהם שלשה ואדניהם שלשה׃ ולכתף השנית חמש עשרה קלעים עמודיהם שלשה ואדניהם שלשה׃ ולשער החצר מסך עשרים אמה תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה רקם עמודיהם ארבעה ואדניהם ארבעה׃ כל עמודי החצר סביב מחשקים כסף וויהם כסף ואדניהם נחשת׃ ארך החצר מאה באמה ורחב חמשים בחמשים וקומה חמש אמות שש משזר ואדניהם נחשת׃ כל כלי המשכן בכל עבדתו ויתדתיו וכל יתדת החצר נחשת׃

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאר להעלת נר תמיד׃ באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדת יערך אתו אהרן ובניו מערב עד בקר לפני יהוה חקת עולם לדרתם מאת בני ישראל׃

ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו לי אהרן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר בני אהרן׃ ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת׃ ודברת אל כל חכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי׃ ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפד ומעיל וכתנת תשבץ מצנפת ואבנט ועשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לי׃ והם יקחו את הזהב ואת התכלת ואת הארגמן ואת תולעת השני ואת השש׃

ועשו את האפד זהב תכלת וארגמן תולעת שני ושש משזר מעשה חשב׃ שתי כתפת חברת יהיה אל שני קצותיו חבור׃ וחשב אפדתו אשר עליו כמעשהו ממנו יהיה זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר׃ ולקחת את שתי אבני שהם ופתחת עליהם פתוחי טבעת אחת שמות בני ישראל׃ ששה משמותם על האבן האחת ואת שמות הששה הנותרים על האבן השנית כתולדתם׃ מעשה חרש אבן פתוחי חותם תפתח את שתי האבנים על שמות בני ישראל משבצת זהב תעשה אתם׃ ושמת את שתי האבנים על כתפות האפד אבני זכרון לבני ישראל ונשא אהרן את שמותם לפני יהוה על שתי כתפיו לזכרון׃ ועשית משבצת זהב׃ ושתי שרשרת זהב טהור מגבלת תעשה אתם מעשה עבת תתן את השרשרת העבתת על המשבצת׃

ועשית חשן משפט מעשה חשב כמעשה אפד תעשנו זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר תעשה אתו׃ רבוע יהיה כפול זרת ארכו וזרת רחבו׃ ומלאת בו מלאת אבן שדה ארבע טורי אבן טור אדם פטדה וברקת הטור האחד׃ והטור השני נפך ספיר וישפה׃ והטור השלישי לשם שבו ואחלמה׃ והטור הרביעי תרשיש שהם ויהלם משבצת זהב תהיינה במלואתם׃ והאבנים תהיינה על שמת בני ישראל שנים עשר על שמתם פתוחי חותם איש על שמו תהיינה לשנים עשר שבט׃ ועשית על החשן שרשת גבלת מעשה עבת זהב טהור׃ ועשית על החשן שתי טבעת זהב ונתת את שתי הטבעת על שני קצות החשן׃ ונתת את שתי עבתי הזהב על שתי הטבעת אל קצות החשן׃ ואת שתי קצות שתי העבתת תתן על שתי המשבצת ונתת על כתפת האפד אל מול פניו׃ ועשית שתי טבעת זהב ושמת אתם על שני קצות החשן על שפתו אשר אל עבר האפד בית׃ ועשית שתי טבעת זהב ושמת על שתי כתפות האפד מלמטה מלפני מפנהו אל מול מחברתו מעל חשב האפד׃ וירכסו את החשן מטבעתיו אל טבעת האפד בפתיל תכלת להיות על חשב האפד ולא יזח החשן מעל האפד׃ ונשא אהרן את שמות בני ישראל בחשן המשפט על לבו בבאו אל הקדש לזכרון לפני יהוה תמיד׃ ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התמים והיו על לב אהרן בבאו לפני יהוה ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני יהוה תמיד׃

ועשית מעיל האפד כליל תכלת׃ ופי ראשו בתוכו שפה יהיה לפיו סביב מעשה ארג כפי תחרא יהיה לו לא יקרע׃ ועשית על שוליו רמני תכלת וארגמן ותולעת שני על שוליו סביב ופעמני זהב בתוכם סביב׃ פעמן זהב ורמון פעמן זהב ורמון על שולי המעיל סביב לשרת כאשר ימצא קולו בבאו אל הקדש לפני יהוה ובצאתו ולא ימות׃ ועשית ציץ זהב טהור ופתחת עליו פתוחי חותם קדש ליהוה׃ ושמת אתו על פתיל תכלת והיה על המצנפת אל מול פני המצנפת יהיה׃ והיה על מצח אהרן ונשא אהרן את עון הקדשים אשר יקדישו בני ישראל בכל מתנת קדשיהם והיה תמיד על מצחו לרצון להם לפני יהוה׃

ושבצת שש משבץ פלם ועשית מצנפת שש ועשית אבנט מעשה רקם׃ ולבני אהרן תעשה כתנת ועשית להם אבנטים ומגבעות תעשה להם לכבוד ולתפארת׃ והלבשת את אהרן אחיך ואת בניו אתו ומשחת אתם וקדשת אתם וכהנו לי׃ ואתה דבר אל בני ישראל לאמר שמר תשמרו את שבתתי כי אות הוא ביני וביניכם לדרתיכם לדעת כי אני יהוה מקדשכם׃ ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם מחללה מות יומת כי כל העשה בה מלאכה ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמיה׃ ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי שבתון שבת קדש ליהוה כל העשה מלאכה ביום השבת מות יומת׃ ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם ברית עולם׃ בני ובין בני ישראל אות היא לעלם כי ששת ימים עשה יהוה את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש׃

ויתן אל משה ככלתו לדבר אתו בהר סיני שני לחת העדת לחת אבן כתבים באצבע אלהים׃

פרשה

וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר ויקהל העם על אהרן ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו׃ ויאמר אלהם אהרן פרקו נזמי הזהב אשר באזני נשיכם בניכם ובנתיכם והביאו אלי׃ ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם ויביאו אל אהרן׃ ויקח מידם ויצר אתו בחרט ויעשהו עגל מסכה ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים׃ וירא אהרן ויבן מזבח לפניו ויקרא אהרן ויאמר חג ליהוה מחר׃ וישכמו ממחרת ויעלו עלת ויגשו שלמים וישב העם לאכל ושתו ויקמו לצחק׃

וידבר יהוה אל משה לך רד כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים׃ סרו מהר מן הדרך אשר צויתם עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ויזבחו לו ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים׃ ויאמר יהוה אל משה ראיתי את העם הזה והנה עם קשה ערף הוא׃ ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם ואעשה אתך לגוי גדול׃ ויחל משה את פני יהוה אלהיו ויאמר למה יהוה יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים בכח גדול וביד חזקה׃ למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם להרג אתם בהרים ולכלתם מעל פני האדמה שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך׃ זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת להם בך ותדבר אלהם ארבה את זרעכם ככוכבי השמים וכל הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם ונחלו לעלם׃ וינחם יהוה על הרעה אשר דבר לעשות לעמו׃

ויפן וירד משה מן ההר ושני לחת העדת בידו לחת כתבים משני עבריהם מזה ומזה הם כתובים׃ והלחת מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלחת׃ וישמע יהושע את קול העם ברעו ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה׃ ויאמר אין קול ענות גבורה ואין קול ענות חלושה קול ענות אנכי שמע׃ ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחלת ויחר אף משה וישלך מידו את הלחת וישבר אתם תחת ההר׃ ויקח את העגל אשר עשו וישרף באש וטחן עד אשר דק ויזר על פני המים וישק את בני ישראל׃

ויאמר משה אל אהרן מה עשה לך העם הזה כי הבאת עליו חטאה גדלה׃ ויאמר אהרן אל יחר אף אדני אתה ידעת את העם כי ברע הוא׃ ויאמרו לי עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו׃ ואמר אלהם למי זהב התפרקו ויתנו לי ואשלכהו באש ויצא העגל הזה׃ וירא משה את העם כי פרע הוא כי פרעה אהרן לשמצה בקמיהם׃ ויעמד משה בשער המחנה ויאמר מי ליהוה אלי ויאספו אליו כל בני לוי׃ ויאמר להם כה אמר יהוה אלהי ישראל שימו איש חרבו על ירכו עברו ושובו משער לשער במחנה והרגו איש את אחיו ואיש את רעהו ואיש את קרבו׃ ויעשו בני לוי כדבר משה ויפל מן העם ביום ההוא כשלשת אלפי אישׁ׃ ויאמר משה מלאו ידכם היום ליהוה כי איש בבנו ובאחיו ולתת עליכם היום ברכה׃

ויהי ממחרת ויאמר משה אל העם אתם חטאתם חטאה גדלה ועתה אעלה אל יהוה אולי אכפרה בעד חטאתכם׃ וישב משה אל יהוה ויאמר אנא חטא העם הזה חטאה גדלה ויעשו להם אלהי זהב׃ ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת׃ ויאמר יהוה אל משה מי אשר חטא לי אמחנו מספרי׃ ועתה לך נחה את העם אל אשר דברתי לך הנה מלאך ילך לפניך וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם׃ ויגף יהוה את העם על אשר עשו את העגל אשר עשה אהרן׃

ויאמר יהוה אל משה עלה מזה אתה והעם אשר העלית מארץ מצרים אל הארץ אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב לאמר לזרעך אתננה׃ ושלחתי לפניך מלאך וגרשתי את הכנעני האמרי והחתי והפרזי החוי והיבוסי׃ אל ארץ זבת חלב ודבש כי לא אעלה בקרבך כי עם קשה ערף אתה פן אכלך בדרך׃ וישמע העם את הדבר הרע הזה ויתאבלו ולא שתו איש עדיו עליו׃ ויהוה אל משה אמר אמר אל בני ישראל אתם עם קשה ערף רגע אחד אעלה בקרבך וכליתיך ועתה הורד עדיך מעליך ואדעה מה אעשה לך׃ ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב׃

ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה וקרא לו אהל מועד והיה כל מבקש יהוה יצא אל אהל מועד אשר מחוץ למחנה׃ והיה כצאת משה האהלה יקמו כל העם ונצבו איש פתח אהלו והביטו אחרי משה עד בואו האהלה׃ והיה כבא משה האהלה ירד עמוד הענן ועמד פתח האהל ודבר עם משה׃ וראה כל העם את עמוד הענן עמד פתח האהל וקם כל העם והשתחוו איש פתח אהלו׃ ודבר יהוה אל משה פנים אל פנים כאשר ידבר איש אל רעהו ושב אל המחנה ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל׃

ויאמר משה אל יהוה ראה אתה אמר אלי העל את העם הזה ואתה לא הודעתני את אשר תשלח עמי ואתה אמרת ידעתיך בשם וגם מצאת חן בעיני׃ ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך הודעני נא את דרכך ואדעך למען אמצא חן בעיניך וראה כי עמך הגוי הזה׃ ויאמר פני ילכו והנחתי לך׃ ויאמר אליו אם אין פניך הלכים אל תעלנו מזה׃ ובמה יודע אפוא כי מצאתי חן בעיני אני ועמך הלוא בלכתך עמנו ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה׃ ויאמר יהוה אל משה גם את הדבר הזה אשר דברת אעשה כי מצאת חן בעיני ואדעך בשם׃ ויאמר הראני נא את כבדך׃ ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם יהוה לפניך וחנתי את אשר אחן ורחמתי את אשר ארחם׃ ויאמר לא תוכל לראת את פני כי לא יראני האדם וחי׃ ויאמר יהוה הנה מקום אתי ונצבת על הצור׃ והיה בעבר כבדי ושמתיך בנקרת הצור וחפתי כפי עליך עד עברי׃ והסרתי את כפי וראית את אחרי ופני לא יראו׃

ויאמר יהוה אל משה פסל לך שני לחת אבנים כראשנים וכתבתי על הלחת את הדברים אשר היו על הלחת הראשנים אשר שברת׃ והיה נכון לבקר ועלית בבקר אל הר סיני ונצבת לי שם על ראש ההר׃ ואיש לא יעלה עמך וגם איש אל יראה בכל ההר גם הצאן והבקר אל ירעו אל מול ההר ההוא׃ ויפסל שני לחת אבנים כראשנים וישכם משה בבקר ויעל אל הר סיני כאשר צוה יהוה אתו ויקח בידו שני לחת אבנים׃ וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהוה׃ ויעבר יהוה על פניו ויקרא יהוה יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת׃ נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה לא ינקה פקד עון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשים ועל רבעים׃ וימהר משה ויקד ארצה וישתחו׃ ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך אדני ילך נא אדני בקרבנו כי עם קשה ערף הוא וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו׃

ויאמר הנה אנכי כרת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאת אשר לא נבראו בכל הארץ ובכל הגוים וראה כל העם אשר אתה בקרבו את מעשה יהוה כי נורא הוא אשר אני עשה עמך׃ שמר לך את אשר אנכי מצוך היום הנני גרש מפניך את האמרי והכנעני והחתי והפרזי והחוי והיבוסי׃ השמר לך פן תכרת ברית ליושב הארץ אשר אתה בא עליה פן יהיה למוקש בקרבך׃ כי את מזבחתם תתצון את מצבתם תשברון ואשריו תגדעון׃ כי לא תשתחוה לאל אחר כי יהוה קנא שמו אל קנא הוא׃ פן תכרת ברית ליושב הארץ וזנו אחרי אלהיהם וזבחו לאלהיהם וקרא לך ואכלת מזבחו׃ ולקחת מבנתיו לבניך ובנתיו זנות אחרי אלהיהם והזנו את בניך אחרי אלהיהם׃ אלהי מסכה לא תעשה לך׃

את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות אשר צויתך למועד חדש האביב כי בחדש האביב יצאת ממצרים׃ כל פטר רחם לי וכל מקנך תזכר פטר שור ושה׃ ופטר חמור תפדה בשה וכל בכור בניך תפדה ולא יראה פני ריקם׃ ששת ימים תעבד וביום השביעי תשבת בחריש ובקציר תשבת׃ וחג שבעת תעשה לך בכורי קציר חטים וחג האסיף תקופת השנה׃ שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדן יהוה אלהי ישראל׃ כי אורישׁ גוים מפניך והרחבתי את גבלך ולא יחמד איש את ארצך בעלתך לראות את פני יהוה אלהיך שלש פעמים בשנה׃ לא תשחט על חמץ דם זבחי ולא ילין לבקר זבח חג הפסח׃ ראשית בכורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו׃

ויאמר יהוה אל משה כתב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל׃ ויהי שם עם יהוה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויכתב על הלחת את דברי הברית עשרת הדברים׃

ומשה לא ידע כי קרן עור פניו בדברו אתו׃ וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה קרן עור פניו וייראו מגשת אליו׃ ויקרא אליהם משה וישבו אליו אהרן וכל הנשאים בעדה וידבר משה אליהם׃ ואחרי כן נגשו כל בני ישראל ויצו אתם את כל אשר דבר יהוה אתו בהר סיני׃ ויכל משה מדבר אתם ויתן על פניו מסוה׃ ובבא משה לפני יהוה לדבר אתו יסיר את המסוה עד צאתו ויצא ודבר אל בני ישראל את אשר יצוה׃ וראו בני ישראל את פני משה כי קרן עור פני משה והשיב משה את המסוה על פניו עד בואו לדבר אתו׃

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אלהם אלה הדברים אשר צוה יהוה לעשת אתם׃ ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון ליהוה כל העשה בו מלאכה יומת׃ לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת׃

ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה יהוה לאמר׃ קחו מאתכם תרומה ליהוה כל נדיב לבו יביאה את תרומת יהוה זהב וכסף ונחשת׃ ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים׃ ועורת אילם מאדמים ועורת תחשים ועצי שטים׃ שמן למאר בשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים׃ אבני שהם ואבני מלאים לאפד ולחשן׃ וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו את כל אשר צוה יהוה׃ את המשכן את אהלו ואת מכסהו את הקרסיו ואת קרשיו את בריחו את עמדיו ואת אדניו׃ את הארון ואת בדיו את הכפרת ואת פרכת הסך׃ את השלחן ואת בדיו ואת כל כליו ואת לחם הפנים׃ ואת המנרה לקדש ואת כליה ואת נרתיה ואת שמן המאר׃ ואת מזבח הקטרת ואת בדיו ואת שמן המשחה ואת קטרת הסמים ואת מסך הפתח לפתח המשכן׃ את מזבח העלה ואת מכבר הנחשת אשר לו את בדיו ואת כל כליו את הכיור ואת כנו׃ את קלעי החצר את עמדיו ואת אדניו ואת המסך לשער החצר׃ את יתדת המשכן ואת יתדת החצר ואת מיתריהם׃ את בגדי השרד לשרת בקדש את בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן׃

ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה׃ ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אתו הביאו את תרומת יהוה למלאכת אהל מועד ולכל עבדתו ולבגדי הקדש׃ והאנשים על הנשים באו כל נדיב לב הביאו חח ונזם וטבעת וכומז כל כלי זהב וכל איש אשר הניף תנופת זהב ליהוה׃ וכל אשר נמצא אתו תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים ועורת אילם מאדמים ועורת תחשים הביאו׃ כל מרים תרומת כסף ונחשת הביאו את תרומת יהוה וכל אשר נמצא אתו עצי שטים לכל מלאכת עבדת הבית כל חכמת לב בנשים טוו בידיהן ויביאו מטוה את התכלת ואת הארגמן את תולעת השני ואת השש׃ וכל הנשים אשר נשא לבן אתנה בחכמה טוו את העזים׃ והנשאם הביאו את אבני השהם ואת אבני המלאים לאפד ולחשן׃ ואת הבשם ואת השמן למאר ולשמן המשחה ולקטרת הסמים׃ את אבני השהם ואת אבני המלאים לאפד ולחשן׃ ואת הבשם ואת השמן למאר ולשמן המשחה ולקטרת הסמים׃

ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא יהוה בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה׃ וימלא אתו רוח אלהים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה׃ ולחשב מחשבת לעשות בזהב ובכסף ובנחשת׃ ובחרשת אבן למלאת ובחרשת עץ לעשות בכל מלאכת מחשבת׃ ולהורת נתן בלבו הוא ואהליאב בן אחיסמך למטה דן׃ מלא אתם חכמת לב לעשות את כל מלאכת החרש והחשב והרקם בתכלת ובארגמן בתולעת השני ובשש והאורג עשי כל מלאכה וחשבי מחשבת׃

ויעש בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב אשר נתן יהוה חכמה ותבונה בהמה לדעת לעשות את כל מלאכת עבדת הקדש לכל אשר צוה יהוה׃ ויקרא משה אל בצלאל ואל אהליאב ואל כל איש חכם לב אשר נתן יהוה חכמה בלבו כל אשר נשא לבו לקרבה אל המלאכה לעשתה׃ ויקחו מלפני משה את כל התרומה אשר הביאו בני ישראל למלאכת עבדת הקדש לעשת אתה והמה הביאו עוד אליו נדבה בבקר בבקר׃ ויבאו כל החכמים העשים את כל מלאכת הקדש איש איש ממלאכתו אשר המה עשים׃ ויאמרו אל משה לאמר מרבים העם להביא מדי העבדה למלאכה אשר צוה יהוה לעשת אתה׃ ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויכלא העם מהביא׃ והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשת אתה והותר׃

ויעש כל חכם לב בעשי המלאכה את המשכן עשר יריעת שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני כרבי מעשה חשב עשה אתם׃ ארך היריעה האחת שמנה ועשרים באמה ורחב היריעה האחת ארבע באמה מדה אחת ליריעת החמשה חברת יחדו ליריעת החמשה השנית חברת יחדו׃ ויעש לקרסי תכלת על שפת היריעה האחת מקצה בחברת ועשה כן בשפת היריעה הקצה בחברת השנית׃ חמשים לקרסי עשה בהריעה האחת ועשה חמשים קרסים בקצה היריעה אשר בחברת השנית מקרסים נגדים זה אל זה׃ ויעש קרסי נחשת חמשים ויבא את הקרסים באהלה ותהי היא׃ ויעש יריעת עזים לאהל על המשכן עשתי עשרה יריעת עשה אתם׃ ארך היריעה האחת שלשים באמה ורחב היריעה האחת ארבע באמה אחת עשרה היריעת מדה אחת לחמשה יריעת לבד ושש היריעת לבד׃ ויעש חמשים לולאת על שפת היריעה האחת הקצה בחברת ועשה חמשים לולאת על שפת היריעה אשר בחברת השנית׃ עשה קרסי נחשת חמשים ויבא את הקרסים באהל ויחבר את האהל והיה אחד׃ ויעש מסך לפתח האהל תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה רקם׃ ועשה לפתח המסך חמשה עמודי שטים וצפה אתם זהב וויהם זהב ויצק להם חמשה אדני נחשת׃

ויעש את מזבח העצי שטים חמש אמות ארך והמזבח ורחב חמש אמות רבוע והמזבח שלש אמות קמתו׃ ויעש קרנתיו על ארבע פנתיו ממנו היו קרנתיו ויצף אתו נחשת׃ ויעש את כל כלי המזבח את הדוד ואת היעים ואת המזרקת את המזלגת ואת המחתת כל כליו עשה נחשת׃ ויעש למזבח מכבר מעשה רשת נחשת תחת כרכבו מלמטה עד חציו׃ ויצק ארבע הטבעת בקצות הרשת נחשת בתים לבדים׃ ויעש את הבדים עצי שטים ויצף אתם נחשת׃ ויבא את הבדים אל הטבעת על צלעת המזבח לשאת אתו בהם נבוב לחת עשה אתו׃

ויעש את הכיור נחשת ואת כנו נחשת במראת הצבאת אשר צבאו פתח אהל מועד׃ ויעש את החצר לפאת תימנה קלעי החצר שש משזר מאה באמה׃ עמודיהם עשרים ואדניהם עשרים נחשת וויהם וחשקיהם כסף׃ ולפאת צפון מאה באמה עמודיהם עשרים ואדניהם עשרים נחשת וויהם וחשקיהם כסף׃ ולפאת ים חמשים אמה קלעים עמודיהם עשרה ואדניהם עשרה׃ ולפאת קדמה מזרחה חמשים אמה׃ ויסע הקלע חמש עשרה אמה אל הכתף עמודיהם שלשה ואדניהם שלשה׃ ולכתף השנית חמש עשרה אמה קלעים עמודיהם שלשה ואדניהם שלשה׃ לשער החצר מסך עשרים אמה תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה רקם עמודיהם ארבעה ואדניהם ארבעה׃ כל עמודי החצר סביב מחשקים כסף וויהם כסף וחשקיהם כסף׃ ואדני הנחשת ששים אמה׃ ואדני הכסף מאת ואלף ומחמשה וסבעים שקל

עשר אמין ארכה ורחבה ואמתא ופלגות אמתא פותיא ורבעא תרי׳ ויתרין לרבעא תרי׳ ויתרין לקבל דקי משכנא ותעביד ית דפיא משכנא עשרין דפין לדרום עיבר דרומא וארבעין סוכלין דכלף תעלד תשעה עסרין ופלג תרין סוכלין תרתי דפא תרי׳ לתרין עידוותי ותרין סוכלין דכלף תעלד תרי׳ דפין לתרין עידוותי וליכסד משכנא תרתי דפא תרי׳ ותרין סוכלין תרתי דפא תרי׳ ותעביד שיתא משכיא ותרין דפין תעביד לזויתי משכנא תרי׳ ויהון מכווונין מלרע ובגמתון יהון מכווונין על ריישיה לעיזקתא חדא כדין יהי לתרויהון לתרין זויין יהון ויהון תמניא דפין וסוכלויהון דכלף שיתא עסר סוכלין תרין סוכלין תרתי דפא תרי׳ לתרין עידוותי ותרין סוכלין תרתי דפא תרי׳ ותעביד עיבר תרי׳ דפין ויהון מכווונין מלרע בגמתון ויהון תמניא דפין וסוכלויהון תרי׳ עסר סוכלין תרתי דפא תרי׳ לתרין עידוותי ותרין סוכלין תרתי דפא תרי׳ ותעביד לזויתי משכנא תרי׳ דפין ויהון מכווונין מלרע בגמתון ויהון תרי׳ דפין וסוכלויהון תרי׳ סוכלין תרתי דפא תרי׳ לתרין עידוותי ותרין סוכלין תרתי דפא תרי׳ ותעביד לזויתי משכנא תרי׳ דפין ויהון מכווונין מלרע בגמתון ויהון תרי׳ דפין וסוכלויהון תרי׳ סוכלין תרתי דפא תרי׳ לתרין עידוותי ותרין סוכלין תרתי דפא תרי׳ ותעביד עיבר תרי׳ דפין ויהון מכווונין מלרע בגמתון ויהון תרי׳ דפין וסוכלויהון תרי׳ סוכלין תרתי דפא תרי׳ לתרין עידוותי ותרין סוכלין תרתי דפא תרי׳ ותעביד לזויתי משכנא

אמר על השחיטה. דרך קרבה על לחתן הדמים. לחד ישת כי ישרוך כמו בשרוך הנעל משמיע פתן מיפכיר להיות הכתיב משרוב ועד סרך וכתב כתיב התשרבה והנון הוא להודיע שעם ישרוך בעבור היות הכתיב כתני עבות ושד לרבוי על זה: ואתה. בעבור היות מפה כאן הכהנים בתורה שלכן עשם הקריב לנוף ובכר תעשה לך למה נכתב מיותר אלא להודיעך שעם הכהנים תסמיך חסון ממיך הכהנים מכפל על כבוי ימפיל על כבוי ימפיל ולא לעבר מה שהוא כבד ולא לעבר מה שהוא קל אלא לעבר שיהיו כולם חסונים ויהיו יכולים לשאת הכל: ואתה תצוה. מזכיר בתורה החסן ואחר כך מזכיר בתורה מהות למעלה מהות שהיה למעלה מהות מהות ואחר כך מזכיר בתורה מהות למעלה מהות מהות ואחר כך מזכיר בתורה מהות למעלה מהות מהות ואחר כך מזכיר בתורה מהות

זרת ארכיה וזרתא פותיה׃
וְתַעֲשֶׂה בֵּית אַשְׁלֹמָה אבן׳ אַרְבָּעָה קַרְנֵי תְּהֵא קַרְנָתָא חַד וְסִדְרָא חֲדָא אִיתַּמַּר גַּגִּין שְׁבִיזִין וְסִבְחֲלוֹם׃ וְסִדְרָא תְּלִיתָאֵי קְבִיעִי כַּרְכְּשָׁא וְעִין עֵיגְלָא׃ וְסִדְרָא רְבִיעָאֵי כְּרוּם יַמָּא וּבוֹרְלָא וְפַנְטִירִי כַּרְמָצָן בְּרַתֵּךְ יְזוֹן בְּאֵשְׁלוּמוֹתָן׃
וְאִבְּרִיא יְדַיְּלִין עַל שְׁמוֹרַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּרְתֵּי עַסְרֵי עַל שְׁמָהָתָם כְּסֵדֶר תְּרֵיסַר כְּבִלּוֹף־דְּעִיזְקָא גְּבֵר עַל־שְׁמֵיהּ יְרַיְּלִין לְתַרֵי עַסַר שִׁבְטִין׃ וְתַעֲבִיד עַל־דִּשְׁבְּצָא תְּרֵיסַר עוֹבַר גְּדֵילִין וְתַב רְכִי׃ וְתַעֲבִיד עַל דִּשְׁבְּצָא תַּרְתֵּין עִיזְקִין דְּרַתֵּיב וְתִתֵּן אֶת תַּרְתֵּין עִיזְקָא עַל תַּרְתֵּין סִיטְרֵי דִּשְׁבְּצָא׃ וְתִתֵּן אֶת תַּרְתֵּין גְּדִילִין וְתַקֵּיב עַל תַּרְתֵּין עִזְקָתָא בְּסִיטְרֵי דִּשְׁבְּצָא וְאִתְּלִיף לְעִבְרָא דְּאֵפוֹדָא׃ וְתַעֲבִיד תַּרְתֵּין עִזְקִין וְדַרְכַּב וְתִתֵּן עַל תַּרְתֵּין כְּתַפְתָּא וְתִתֵּן עַל־תַּרְתֵּין כְּתַפְתָּא דְּאֵפוֹדָא לְקִבֵּל אַפּוֹהִי׃ וְתַעֲבִיד תַּרְתֵּין עִזְקִין דְּדַהֲבָ וְתִתֵּן תַּרְתֵּין עִזְקָתָא עַל תַּרְתֵּין כְּתַפְתָּא דְּאֵפוֹדָא לִתְחוֹת לְקִבֵּל אַפּוֹהִי׃ וְתִתֵּן יָת תַּרְתֵּין גְּדִילֵי דְּהַב עַל תַּרְתֵּין עִזְקָתָא דְּעַל כְּתַפְתָּא דְּאֵפוֹדָא׃ וְתִתֵּן יָת תַּרְתֵּין סִיטְרֵי גְּדִילַיָּא עַל תַּרְתֵּין עִזְקָתָא וְתִתֵּן עַל־דִּשְׁבְּצָא דְּעַל כְּתַפְתָּא דְּאֵפוֹדָא לְקִבֵּל אַפּוֹהִי׃ וְתַעֲבִיד תַּרְתֵּין עִזְקִין דְּדַהֲבָ וְתִתֵּן עַל תְּרֵין סִיטְרֵי חֻשְׁנָא עַל־סִיטְרֵיהּ דְּלִיבְרָא דְּאֵפוֹדָא לְגַוֵּי׃ וְתַעֲבִיד תַּרְתֵּין עִזְקִין דְּדַהֲבָ וְתִתֵּן עַל תְּרֵין כְּתַפְתָּא דְּאֵפוֹדָא מִלְּרַע מִלְּקֳבֵל אַפּוֹהִי לְקִבֵּל בֵּית לוּטֵי מְעִילוֹי לְחֻשְׁנָא׃ וְיִתְּנוּן יָת חֻשְׁנָא מִן עִזְקָתֵיהּ לְעִזְקָתָא דְּאֵפוֹדָא בְּרְצוּעָא דִּתְכֵלְתָּא לְקַרְוֵי עַל־דִּשְׁבְּצָא דְּחֻשְׁנָא וְלָא יִתְפְּרַק חֻשְׁנָא מֵעַל אֵפוֹדָא׃

מִלֵּאת אבן אֶרֶךְ בֶּעֱזָה טְלִים אֶבֶן טוּר אֹדֶם מַלֵּאת דָּרָה וּבָרְקַת הַטּוּר הָאֶחָד׃
וְהַטּוּר הַשֵּׁנִי נֹפֶךְ סַפִּיר וְיָהֲלֹם׃
וְהַטּוּר הַשְּׁלִישִׁי לֶשֶׁם שְׁבוֹ וְאַחְלָמָה׃ וְהַטּוּר הָרְבִיעִי תַּרְשִׁישׁ שוהם וְיָשְׁפֵה מְשֻׁבָּצִים זָהָב יִהְיוּ בְּמִלּוּאֹתָם׃ וְהָאֲבָנִים תִּהְיֶיךְ עַל שְׁמֹת בְּנֵי־ יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עַל־שְׁמֹתָם פִּתּוּחֵי חוֹתָם אִישׁ עַל־שְׁמוֹ תִּהְיֶיךְ לִשְׁנֵי עָשָׂר שָׁבֶט׃ וְעָשִׂיתָ עַל־ הַחֹשֶׁן שַׁרְשֹׁת גַּבְלֵת מַעֲשֶׂה עֲבֹת זָהָב טָהוֹר׃ וְעָשִׂיתָ עַל הַחֹשֶׁן שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב וְנָתַתָּ אֶת־ שְׁתֵּי הַטַּבָּעוֹת עַל־שְׁתֵּי קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃ וְנָתַתָּה אֶת־ שְׁתֵּי עֲבֹתֹת הַזָּהָב עַל־שְׁתֵּי הַטַּבָּעֹת אֶל־ קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃ וְאֵת שְׁתֵּי קְצוֹת שְׁתֵּי הָעֲבֹתֹת תִּתֵּן עַל־שְׁתֵּי הַ־ מִשְׁבְּצוֹת וְנָתַתָּה עַל־כְּתֵפוֹת הָאֵפֹד אֶל־מוּל פָּנָיו׃ וְעָשִׂיתָ שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב וְשַׂמְתָּ אֹתָם עַל־שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן עַל־שְׂפָתוֹ אֲשֶׁר אֶל־ עֵבֶר הָאֵפֹד בָּיְתָה׃ וְעָשִׂיתָ שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב וְנָתַתָּה אֹתָם עַל־ כִּתְפוֹת הָאֵפֹד מִלְּמַטָּה מִמּוּל פָּנָיו לְעֻמַּת מַחְבַּרְתּוֹ מִמַּעַל לַחֵשֶׁב הָאֵפֹד׃ וְיִרְכְּסוּ אֶת־הַחֹשֶׁן מִטַּבְּעֹתָו אֶל טַבְּעֹת הָאֵפוֹד בִּפְתִיל תְּכֵלֶת לִהְיוֹת עַל־ חֵשֶׁב הָאֵפוֹד וְלֹא יִזַּח הַחֹשֶׁן מֵעַל הָאֵפוֹד׃

ואבן עזרא

וחמשים בהוי ושני אצבעות קרס אחד לשני עשר ושני שלישי. חמשה ב׳ ושבעה ב׳ ושמנה ב׳ ותשעה ב׳ ועשרה ב׳ ואחד עשר ב׳ ושנים עשר ב׳ ושלשה עשר ב׳ וארבעה עשר ב׳ וחמשה

ושבעה הכתנת ששׁ תעשׂית משׁבצת
ששׁ ואבנט תעשׂה מעשׂה רקם׃
ולבני אהרן תעשׂה כתנת ועשׂית להם אבנטים ומגבעות תעשׂה להם
לכבוד ולתפארת׃ והלבשת את אהרן אחיך ואת בניו אתו
ומשחת אתם ומלאת את ידם וקדשת אתם וכהנו לי׃ ועשׂה
להם מכנסי בד לכסות בשׂר ערות ממתנים ועד ירכים יהיו׃ והיו
על אהרן ועל בניו בבאם אל אהל מועד או בגשתם אל המזבח
לשרת בקדש ולא ישאו עון ומתו חקת עולם לו ולזרעו אחריו׃ ס וזה
הדבר אשר תעשׂה להם לקדש אתם לכהן לי לקח פר אחד בן בקר ואילם
שנים תמימם׃ ולחם מצות וחלת
מצת בלולת בשׁמן ורקיקי מצות
משׁחים בשׁמן סלת חטים תעשׂה
אתם׃ ונתת אותם על כף אחד
והקרבת אתם בכלי את הפר ואת
שני האילם׃ ואת אהרן ואת בניו
תקריב אל פתח אהל מועד ורחצת
אתם במים׃ ולקחת את הבגדים
והלבשת את אהרן את הכתנת ואת
מעיל האפד ואת האפד ואת החשן
ואפדתו לו בחשב האפד׃ ושמת
המצנפת על ראשו ונתת את נזר
הקדש על המצנפת׃ ולקחת
את שמן המשחה ויצקת על ראשו
ומשחת אתו׃ ואת בניו תקריב
והלבשתם כתנת׃ וחגרת אתם
אבנט אהרן ובניו וחבשת להם מ
מגבעת והיתה להם לכהנה לחקת
עולם ומלאת יד אהרן ויד בניו׃

ותקרב את הפר לפני אהל מועד וסמכו אהרן ובניו את ידיהם על
ראש הפר׃ ושחטת את הפר לפני
יהוה פתח אהל מועד׃ ולקחת
מדם הפר ונתתה על קרנת המזבח
באצבעך ואת כל הדם תשפך אל
יסוד המזבח׃ ולקחת את כל
החלב המכסה את הקרב ואת
היתרת על הכבד ואת שתי הכלית
ואת החלב אשר עליהן והקטרת
המזבחה׃ ואת בשר הפר ואת
עורו ואת פרשו תשרף באש מחוץ
למחנה חטאת הוא׃ ואת האיל
האחד תקח וסמכו אהרן ובניו את
ידיהם על ראש האיל׃ ושחטת
את האיל ולקחת את דמו וזרקת
על המזבח סביב׃ ואת האיל
תנתח לנתחיו ורחצת קרבו וכרעיו
ונתת על נתחיו ועל ראשו׃
והקטרת את כל האיל המזבחה
עלה הוא ליהוה ריח ניחוח אשה
ליהוה הוא׃ ולקחת את האיל
השני וסמכו אהרן ובניו את ידיהם
על ראש האיל׃ ושחטת את
האיל ולקחת מדמו ונתת על
תנוך אזן אהרן ועל תנוך אזן
בניו הימנית ועל בהן ידם הימנית
ועל בהן רגלם הימנית וזרקת את
הדם על המזבח סביב׃
ולקחת מן הדם אשר על המזבח
ומשמן המשחה והזית על
אהרן ועל בגדיו ועל בניו ועל
בגדי בניו אתו וקדש הוא ובגדיו
ובניו ובגדי בניו אתו׃

ורחצת בכיור אתה ובניך יחד׃ ושמת את הבגדים
את אהרן ואת בניו והזית עליהם׃ והלבשת את אהרן את בגדי הקדש
ומשחת אתו וקדשת אתו וכהן לי׃ ואת בני אהרן תקריב והלבשת
אתם כתנת׃ ואזרת אתם אבנט אהרן ובניו וחבשת להם מגבעת והיתה
להם לכהנה חקת עולם ומלאת יד אהרן ואת יד בניו׃ והקרבת את
הפר לפני אהל מועד וסמכו אהרן ובניו את ידיהם על ראש הפר׃
ושחטת את הפר לפני יהוה פתח אהל מועד׃ ולקח מדם הפר ונתן
על קרנת המזבח באצבעו ואת כל הדם יצק אל יסוד המזבח׃ ואת כל
החלב המכסה את הקרב ויתרת על הכבד ואת שתי הכליות ואת החלב
אשר עליהן והקטיר המזבחה׃ ואת בשר הפר ואת עורו ואת פרשו
תשרף באש מחוץ למחנה חטאת הוא׃ ואת איל העלה תקח ואת
ידיהם על ראש האיל׃ ושחטת את האיל ולקחת את דמו וזרקת
על המזבח סביב׃ ואת האיל תנתח לנתחיו ורחץ קרבו וכרעיו
ותתן על נתחיו ועל ראשו׃ והקטרת את כל האיל המזבחה
עלה הוא ליהוה ריח ניחח אשה
ליהוה הוא׃ ולקחת את האיל
השני וסמכו אהרן ובניו את ידיהם
על ראש האיל׃ ושחטת את
האיל ולקחת מדמו ונתן על
תנוך אזן אהרן ועל תנוך אזן
בניו הימנית ועל בהן ידם הימנית
ועל בהן רגלם הימנית וזרקת את
הדם על המזבח סביב׃
ולקחת מן הדם אשר על המזבח
ומשמן המשחה והזית על
אהרן ועל בגדיו ועל בניו ועל
בגדי בניו אתו וקדש הוא ובגדיו
ובניו ובגדי בניו אתו׃

ותקריב את הפר לפני אהל מועד וסמכו אהרן ובניו את ידיהם על
ראש הפר׃ ושחטת את הפר לפני
יהוה פתח אהל מועד׃ ולקחת
מדם הפר ונתתה על קרנת המזבח
באצבעך ואת כל הדם תשפך אל
יסוד המזבח׃ ולקחת את כל
החלב המכסה את הקרב ואת
היתרת על הכבד ואת שתי הכלית
ואת החלב אשר עליהן והקטרת
המזבחה׃ ואת בשר הפר ואת
עורו ואת פרשו תשרף באש מחוץ
למחנה חטאת הוא׃ ואת האיל
האחד תקח וסמכו אהרן ובניו את
ידיהם על ראש האיל׃ ושחטת
את האיל ולקחת את דמו וזרקת
על המזבח סביב׃ ואת האיל
תנתח לנתחיו ורחצת קרבו וכרעיו
ותתן על נתחיו ועל ראשו׃
והקטרת את כל האיל המזבחה
עלה הוא ליהוה ריח ניחח אשה
ליהוה הוא׃ ולקחת את האיל
השני וסמכו אהרן ובניו את ידיהם
על ראש האיל׃ ושחטת את
האיל ולקחת מדמו ונתן על
תנוך אזן אהרן ועל תנוך אזן
בניו הימנית ועל בהן ידם הימנית
ועל בהן רגלם הימנית וזרקת את
הדם על המזבח סביב׃
ולקחת מן הדם אשר על המזבח
ומשמן המשחה והזית על
אהרן ועל בגדיו ועל בניו ועל
בגדי בניו אתו וקדש הוא ובגדיו
ובניו ובגדי בניו אתו׃

ואתכם ג' על ותשבתו. ואתה ז' את המקדש. ושמרתם ת' את משפטי. ועשרון סלת אחד מכל מנחת המלואים ומנחת כהן גדול שהוא מלא חפניו. ועשרון אחד לכבש השני. ועשרון עשירון לכבש השני. ועשרון אחד לכבש השלישי. ועשרון אחד לכבש הרביעי. ועשרון אחד לכבש החמישי. ועשרון אחד לכבש הששי. ועשרון אחד לכבש השביעי. ועשרון עשירון לכבש השמיני. ועשרון עשירון לכבש התשיעי. ועשרון עשירון לכבש העשירי. ועשרון עשירון לכבש האחד עשר. ועשרון עשירון לכבש השנים עשר. ועשרון עשירון לכבש השלשה עשר. ועשרון עשירון לכבש הארבעה עשר. ועשרון עשירון לכבש החמשה עשר. ועשרון עשירון לכבש הששה עשר. ועשרון עשירון לכבש השבעה עשר. ועשרון עשירון לכבש השמנה עשר. ועשרון עשירון לכבש התשעה עשר. ועשרון עשירון לכבש העשרים. ועשרון עשירון לכבש האחד ועשרים. ועשרון עשירון לכבש השנים ועשרים. ועשרון עשירון לכבש השלשה ועשרים. ועשרון עשירון לכבש הארבעה ועשרים. ועשרון עשירון לכבש החמשה ועשרים. ועשרון עשירון לכבש הששה ועשרים. ועשרון עשירון לכבש השבעה ועשרים. ועשרון עשירון לכבש השמנה ועשרים. ועשרון עשירון לכבש התשעה ועשרים. ועשרון עשירון לכבש השלשים. ועשרון עשירון לכבש האחד ושלשים. ועשרון עשירון לכבש השנים ושלשים. ועשרון עשירון לכבש השלשה ושלשים. ועשרון עשירון לכבש הארבעה ושלשים. ועשרון עשירון לכבש החמשה ושלשים. ועשרון עשירון לכבש הששה ושלשים. ועשרון עשירון לכבש השבעה ושלשים. ועשרון עשירון לכבש השמנה ושלשים. ועשרון עשירון לכבש התשעה ושלשים. ועשרון עשירון לכבש הארבעים. ועשרון עשירון לכבש האחד וארבעים. ועשרון עשירון לכבש השנים וארבעים. ועשרון עשירון לכבש השלשה וארבעים. ועשרון עשירון לכבש הארבעה וארבעים. ועשרון עשירון לכבש החמשה וארבעים. ועשרון עשירון לכבש הששה וארבעים. ועשרון עשירון לכבש השבעה וארבעים. ועשרון עשירון לכבש השמנה וארבעים. ועשרון עשירון לכבש התשעה וארבעים. ועשרון עשירון לכבש החמשים. ועשרון עשירון לכבש האחד וחמשים. ועשרון עשירון לכבש השנים וחמשים. ועשרון עשירון לכבש השלשה וחמשים. ועשרון עשירון לכבש הארבעה וחמשים. ועשרון עשירון לכבש החמשה וחמשים. ועשרון עשירון לכבש הששה וחמשים. ועשרון עשירון לכבש השבעה וחמשים. ועשרון עשירון לכבש השמנה וחמשים. ועשרון עשירון לכבש התשעה וחמש

ומצות תקיד. שם תחשבנו כמו ומלוח תמרוקין לחתן. והמזבח גבוה כו' הטעם הזה לעיל תחת הכיור גבוה על כן יהיה גבוה על המזבח. ומשנה. והכיור הטעם לפי שהוא מכובד מכולם שהוא לכפרה והמזבח לקרבנות הצבור:

על פני כפרה. ומשנתו לכפר. והלא כתוב נפקד כל זכר וגו' מבן עשרים שנה ומעלה כי היה לו בן ולא מנאו. ומשנתו לכפר כאחד מן הפקודים. ומקרא מדבר. ומשנתו לכפר עם הפקודים. ומשנתו הם הפקודים לא להפרים כי היה בהם פרים. ומ' מאות ואלף חסרים חמשים. ומשנתו לתקן השקלים ומשנתו. ומקרא מסור. ומשנתו כמשמעו. ומשנתו כמו שלא יבא קצף בפקודים. ומקרא מדבר. ומשנתו כמשמעו. ומשנתו כמו שלא יהיה בהם נגף. ומקרא מסור. ומשנתו כמשמעו. ומשנתו כמו שלא יהיה בהם מגפה. ומקרא מדבר. ומשנתו כמשמעו. ומשנתו כמו שלא יהיה בהם מחלה. ומקרא מסור. ומשנתו כמשמעו. ומשנתו כמו שלא יהיה בהם מכה. ומקרא מדבר. ומשנתו כמשמעו. ומשנתו כמו שלא יהיה בהם מות. ומקרא מסור. ומשנתו כמשמעו. ומשנתו כמו שלא יהיה בהם מיתה. ומקרא מדבר. ומשנתו כמשמעו. ומשנתו כמו שלא יהיה בהם מיתה

ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור
חמש מאות וקנמן בשם מחציתו
חמשים ומאתים וקנה בשם חמשים
ומאתים: וקדה חמש מאות בשקל
הקדש ושמן זית הין: ועשית אתו
שמן משחת־קדש רקח מרקחת
מעשה רקח שמן משחת־קדש יהיה:
ומשחת בו את־אהל מועד ואת ארון
העדת: ואת־השלחן ואת־כל־כליו
ואת־המנרה ואת־כליה ואת מזבח
הקטרת: ואת מזבח העלה ואת־כל
כליו ואת־הכיור ואת־כנו: וקדשת
אתם והיו קדש קדשים כל הנגע
בהם יקדש: ואת־אהרן ואת־בניו
תמשח וקדשת אתם לכהן לי: ואל־
בני־ישראל תדבר לאמר שמן
משחת־קדש יהיה זה לי לדרתיכם:
על־בשר אדם לא יסך ובמתכנתו
לא תעשו כמהו קדש הוא קדש יהיה
לכם: איש אשר־ירקח כמהו ואשר
יתן ממנו על־זר ונכרת מעמיו:

ס

ויאמר יהוה
אל־משה קח־לך סמים נטף
ושחלת וחלבנה סמים ולבנה זכה

תרגום

ואת כל־כלך בוסמין ראשא מירא
דכיא חמש מאתקל וקנמן
בסם מן גוזיתה מתקל כאתן
ומאתין: וקרטם בוסמא מתקל
מאתן וחמשין: וקציעא חמש מאתקל
חמש מאה בסלעי קודשא וסוטח
זיתא סלא חד: ותעביד מיחא
משח רבות קודשא בוסם מרקחא
עובד בוסמני מטכא רבות קודשא
יהא: ותרעי ביה מן משיחא
וית אריונא דסהדותא ית פתורא
וית כל מנוהי וית מנרתא וית
מנהי וית מדבחא דקטרת
בוסמיא: וית מדבחא דעלתא וית
כל מנוהי וית כיורא וית כניה:
ותקדש יתהון ויהון קודש
קודשיא כל דיקרב בהון יתקדש:
וית אהרן וית בנוהי תרבי ותקדש
יתהון למשמש קדמי: ועם בני
ישראל תמלל למימר משחא דין
קודשא יהי דין לי לדריכון: על
בסרא דאנשא לא יתמלך ובסדורתא
לא תעבדון כותיה קודשא הוא
קודשא יהי לכון: גבר ודכרם
ודקדים יתיר מינהון ויתקטיל
ויתעתר מעמיה: ואמר ייי למשה
סב לך בוסמין נטופא וטופרא
וחלבנא בוסמין ולבונתא זכיא

תרגום

תעדית וסכו. ותתן את מכסה החוב. ויבא את הארון. והבו ארונא דסהדו סכוכו. ויכסו משה את הארון. תני את השלחן ואת כל כליו. תני את השלחן ואת כל כליו. קדם את השלחן את כל כליו. תעדית כל לא כתיב הכא וכתיב התם את השלחן את כליו. ואת כל כליו. ראשה קח לך בשמים. ואת השלחן את כל כליו. ושלכו את כל חכים אשר בית מדרשו. ועשו שלכות לכל חכים אשר בית מדרשו. ויקדו. ואת הכיור וכנו. ואת הכיור וכנו. ויקדשו. ויתקדשו. ויתקדשו. וית

ואתה דבר אל בני ישראל לאמר
אך את־שבתתי תשמרו כי אות
הוא ביני וביניכם לדרתיכם
כי־אני יהוה מקדשכם: ושמרתם
את־השבת כי־קדש היא לכם
מחלליה מות יומת כי כל־העשה
בה מלאכה ונכרתה הנפש ההוא
מקרב עמיה: ששת ימים יעשה
מלאכה וביום השביעי שבת
שבתון קדש ליהוה כל־העשה
כל־מלאכה ביום השבת מות יומת:
ושמרו בני־ישראל את־השבת
לעשות את־השבת לדרתם ברית
עולם: ביני ובין בני ישראל אות
הוא לעלם כי ששת ימים עשה
יהוה את־השמים ואת־הארץ וביום
השביעי שבת וינפש:
ויתן אל־משה כבלתו
לדבר אתו בהר סיני שני לחת
העדת לחת אבן כתבים באצבע
אלהים: ויראה העם כי־בשש משה
לרדת מן־ההר ויקהל העם על־
אהרן ויאמרו אליו קום עשה־לנו
אלהים אשר ילכו לפנינו כי־זה
משה האיש אשר העלנו מארץ
מצרים לא ידענו מה־היה לו:

ואתה דבר אל־בני ישראל לאמר
אך את־שבתתי תשמרו כי אות
הוא ביני וביניכם לדרתיכם
לדעת כי אני יהוה מקדשכם: ושמרתם
את־השבת כי־קדש היא לכם
מחלליה מות יומת כי כל־העשה
בה מלאכה ונכרתה הנפש ההוא
מקרב עמיה: ששת ימים יעשה
מלאכה וביום השביעי שבת
שבתון קדש ליהוה כל־העשה
כל־מלאכה ביום השבת מות יומת:
ושמרו בני־ישראל את־השבת
לעשות את־השבת לדרתם ברית
עולם: ביני ובין בני־ישראל אות
הוא לעלם כי־ששת ימים עשה
יהוה את־השמים ואת־הארץ וביום
השביעי שבת וינפש:
ויתן אל־משה כבלתו
לדבר אתו בהר סיני שני לחת
העדת לחת אבן כתבים באצבע
אלהים: ויראה העם כי־בשש משה
לרדת מן־ההר ויקהל העם על־
אהרן ויאמרו אליו קום עשה־לנו
אלהים אשר ילכו לפנינו כי־זה
משה האיש אשר העלנו מארץ
מצרים לא ידענו מה־היה לו:

ויאמר יהוה אל־משה לך־רד
כי שחת עמך אשר העלית מארץ
מצרים: סרו מהר מן־הדרך אשר
צויתם עשו להם עגל מסכה
וישתחוו־לו ויזבחו־לו ויאמרו
אלה אלהיך ישראל אשר
העלוך מארץ מצרים: וירא יהוה
אל־משה לאמר ראיתי את־העם
הזה והנה עם־קשה־ערף הוא:
ועתה הניחה לי ויחר־אפי בהם
ואכלם ואעשה אתך לגוי גדול:
ויחל משה את־פני יהוה אלהיו
ויאמר למה יהוה יחרה אפך
בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים
בכח גדול וביד חזקה: למה יאמרו
מצרים לאמר ברעה הוציאם
להרג אתם בהרים ולכלתם
מעל פני האדמה שוב מחרון
אפך והנחם על־הרעה לעמך:
זכר לאברהם ליצחק ולישראל
עבדיך אשר נשבעת להם בך
ותדבר אליהם ארבה את־זרעכם
ככוכבי השמים וכל־הארץ
הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם
ונחלו לעלם: וינחם יהוה על־
הרעה אשר דבר לעשות לעמו:
ויפן וירד משה מן־ההר ושני
לחת העדת בידו לחת כתבים
משני עבריהם מזה ומזה הם
כתבים: והלחת מעשה אלהים
המה והמכתב מכתב אלהים הוא
חרות על־הלחת: וישמע יהושע
את־קול העם ברעו ויאמר אל־
משה קול מלחמה במחנה:
ויאמר אין קול ענות גבורה
ואין קול ענות חלושה קול
ענות אנכי שמע: ויהי כאשר
קרב אל־המחנה וירא את־העגל
ומחלת ויחר־אף משה וישלך
מידיו את־הלחת וישבר אתם
תחת ההר: ויקח את־העגל אשר
עשו וישרף באש וטחן עד כלה
ויזר על־פני המים וישק את־
בני ישראל: ויאמר משה אל־
אהרן מה עשה לך העם הזה כי
הבאת עליו חטאה גדולה:
ויאמר אהרן אל־יחר אף אדני
אתה ידעת את־העם כי ברע הוא:
ויאמרו לי עשה־לנו אלהים
אשר ילכו לפנינו כי־זה משה
האיש אשר העלנו מארץ מצרים
לא ידענו מה־היה לו: ואמר
אלהם למי זהב התפרקו ויתנו
לי ואשלכהו באש ויצא העגל
הזה: וירא משה את־העם כי
פרוע הוא כי־פרעה אהרן לשמצה
בקמיהם: ויעמד משה בשער
המחנה ויאמר מי ליהוה אלי
ויאספו אליו כל־בני לוי:
ויאמר להם כה־אמר יהוה אלהי
ישראל שימו איש־חרבו על־ירכו
עברו ושובו מפתח לפתח בשער
המחנה והרגו איש את־אחיו
ואיש את־רעהו ואיש את־קרבו:
ויעשו בני־לוי כדבר משה
ויפל מן־העם ביום ההוא כשלשת
אלפי אישׁ: ויאמר משה מלאו
ידכם היום ליהוה כי איש
בבנו ובאחיו ולתת עליכם היום
ברכה: ויהי ממחרת ויאמר משה
אל־העם אתם חטאתם חטאה
גדולה ועתה אעלה אל־יהוה
אולי אכפרה בעד חטאתכם:
וישב משה אל־יהוה ויאמר אנא
חטא העם הזה חטאה גדולה
ויעשו להם אלהי זהב: ועתה
אם־תשא חטאתם ואם־אין מחני
נא מספרך אשר כתבת: ויאמר
יהוה אל־משה מי אשר חטא לי
אמחנו מספרי: ועתה לך נחה
את־העם אל־אשר דברתי לך
הנה מלאכי ילך לפניך וביום
פקדי ופקדתי עליהם חטאתם:
ויגף יהוה את־העם על אשר
עשו את־העגל אשר עשה אהרן:
וידבר יהוה אל־משה לך עלה
מזה אתה והעם אשר העלית
מארץ מצרים אל־הארץ אשר
נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב
לאמר לזרעך אתננה: ושלחתי
לפניך מלאך וגרשתי את־הכנעני
האמרי והחתי והפרזי החוי
והיבוסי: אל־ארץ זבת חלב
ודבש כי לא אעלה בקרבך כי
עם־קשה־ערף אתה פן־אכלה
אתך בדרך: וישמע העם את־
הדבר הרע הזה ויתאבלו ולא־
שתו איש עדיו עליו: ויאמר
יהוה אל־משה אמר אל־בני
ישראל אתם עם־קשה־ערף רגע
אחד אעלה בקרבך וכליתיך
ועתה הורד עדיך מעליך ואדעה
מה אעשה לך: ויתנצלו בני־
ישראל את־עדים מהר חורב:
ומשה יקח את־האהל ונטה לו
מחוץ למחנה הרחק מן־המחנה
וקרא לו אהל מועד והיה כל־
מבקש יהוה יצא אל־אהל מועד
אשר מחוץ למחנה: והיה כצאת
משה האהלה יקומו כל־העם
ונצבו איש פתח אהלו והביטו
אחרי משה עד־בואו האהלה:
והיה כבוא משה האהלה ירד
עמוד הענן ועמד פתח האהל
ודבר עם־משה: וראה כל־העם
את־עמוד הענן עמד פתח האהל
וקם כל־העם והשתחוו איש
פתח אהלו: ודבר יהוה אל־משה
פנים אל־פנים כאשר ידבר איש
אל־רעהו ושב אל־המחנה
ומשרתו יהושע בן־נון נער לא
ימיש מתוך האהל: ויאמר משה
אל־יהוה ראה אתה אמר אלי
העל את־העם הזה ואתה לא
הודעתני את אשר תשלח עמי
ואתה אמרת ידעתיך בשם וגם
מצאת חן בעיני: ועתה אם־נא
מצאתי חן בעיניך הודעני נא
את־דרכך ואדעך למען אמצא
חן בעיניך וראה כי עמך הגוי
הזה: ויאמר פני ילכו והנחתי
לך: ויאמר אליו אם־אין פניך
הלכים אל־תעלנו מזה: ובמה
יודע אפוא כי־מצאתי חן בעיניך
אני ועמך הלוא בלכתך עמנו
ונפלינו אני ועמך מכל העם
אשר על־פני האדמה: ויאמר
יהוה אל־משה גם את־הדבר
הזה אשר דברת אעשה כי מצאת
חן בעיניך ואדעך בשם: ויאמר
הראני נא את־כבדך: ויאמר
אני אעביר כל־טובי על־פניך
וקראתי בשם יהוה לפניך וחנתי
את אשר אחן ורחמתי את אשר
ארחם: ויאמר לא תוכל לראת
את־פני כי לא־יראני האדם וחי:
ויאמר יהוה הנה מקום אתי
ונצבת על־הצור: והיה בעבר
כבדי ושמתיך בנקרת הצור
וחפתי כפי עליך עד־עברי:
והסרתי את־כפי וראית את־
אחרי ופני לא יראו:
ויאמר יהוה אל־משה פסל־לך
שני לחת אבנים כראשנים
ואכתב על־הלחת את־הדברים
אשר היו על־הלחת הראשנים
אשר שברת: והיה נכון לבקר
ועלית בבקר אל־הר סיני
ונצבת לי שם על־ראש הר:
ואיש לא־יעלה עמך וגם־איש
אל־יראה בכל־ההר גם־הצאן
והבקר אל־ירעו אל־מול ההר
ההוא: ויפסל שני לחת אבנים
כראשנים וישכם משה בבקר
ויעל אל־הר סיני כאשר צוה
יהוה אתו ויקח בידו שני לחת
אבנים: וירד יהוה בענן
ויתיצב עמו שם ויקרא בשם
יהוה: ויעבר יהוה על־פניו
ויקרא יהוה יהוה אל רחום
וחנון ארך אפים ורב־חסד
ואמת: נצר חסד לאלפים נשא
עון ופשע וחטאה ונקה לא
ינקה פקד עון־אבות על־בנים
ועל־בני בנים על־שלשים ועל־
רבעים: וימהר משה ויקד ארצה
וישתחו: ויאמר אם־נא מצאתי
חן בעיניך אדני ילך־נא אדני
בקרבנו כי עם־קשה־ערף הוא
וסלחת לעוננו ולחטאתנו
ונחלתנו: ויאמר הנה אנכי כרת
ברית נגד כל־עמך אעשה נפלאת
אשר לא־נבראו בכל־הארץ
ובכל־הגוים וראה כל־העם
אשר־אתה בקרבו את־מעשה יהוה
כי נורא הוא אשר אני עשה
עמך: שמר־לך את אשר אנכי
מצוך היום הנני גרש מפניך
את־האמרי והכנעני והחתי
והפרזי והחוי והיבוסי: השמר
לך פן־תכרת ברית ליושב הארץ
אשר אתה בא עליה פן־יהיה
למוקש בקרבך: כי את־מזבחתם
תתצון ואת־מצבתם תשברון
ואת־אשריו תכרתון: כי לא
תשתחוה לאל אחר כי יהוה קנא
שמו אל קנא הוא: פן־תכרת
ברית ליושב הארץ וזנו אחרי
אלהיהם וזבחו לאלהיהם וקרא
לך ואכלת מזבחו: ולקחת
מבנתיו לבניך ובנתיו זנות
אחרי אלהיהם והזנו את־בניך
אחרי אלהיהם: אלהי מסכה לא
תעשה־לך: את חג המצות תשמר
שבעת ימים תאכל מצות אשר
צויתיך למועד חדש האביב כי
בחדש האביב יצאת ממצרים:
כל־פטר רחם לי וכל־מקנך תזכר
פטר שור ושה: ופטר חמור
תפדה בשה וכל־בכור בניך תפדה
ולא יראו פני ריקם: ששת ימים
תעבד וביום השביעי תשבת
בחריש ובקציר תשבת: וחג
שבעות תעשה לך בכורי קציר
חטים וחג האסיף תקופת השנה:
שלשת פעמים בשנה יראה כל־
זכורך את־פני האדון יהוה
אלהי ישראל: כי אורש גוים
מפניך והרחבתי את־גבלך ולא
יחמד איש את־ארצך בעלתך
לראות את־פני יהוה אלהיך
שלש פעמים בשנה: לא־תשחט
על־חמץ דם־זבחי ולא־ילין
לבקר זבח חג הפסח: ראשית
בכורי אדמתך תביא בית יהוה
אלהיך לא־תבשל גדי בחלב אמו:
ויאמר יהוה אל־משה כתב־לך
את־הדברים האלה כי על־פי
הדברים האלה כרתי אתך ברית
ואת־ישראל: ויהי שם יהוה
עם־משה ארבעים יום וארבעים
לילה לחם לא אכל ומים לא שתה
ויכתב על־הלחת את־דברי
הברית עשרת הדברים:
וידע משה כי קרן עור פניו
בדברו אתו: וירא אהרן וכל־
בני ישראל את־משה והנה קרן
עור פניו וייראו מגשת אליו:
ויקרא אליהם משה וישבו אליו
אהרן וכל־הנשאים בעדה וידבר
משה אליהם: ואחרי־כן נגשו
כל־בני ישראל ויצו אתם את
כל־אשר דבר יהוה אתו בהר
סיני: ויכל משה מדבר אתם
ויתן על־פניו מסוה: ובבא משה
לפני יהוה לדבר אתו יסיר את־
המסוה עד צאתו ויצא ודבר
אל־בני ישראל את אשר יצוה:
וראו בני־ישראל את־פני משה
כי קרן עור פני משה והשיב
משה את־המסוה על־פניו עד־
בואו לדבר אתו:
ויקהל משה את כל־עדת בני
ישראל ויאמר אלהם אלה הדברים
אשר־צוה יהוה לעשות אתם:
ששת ימים תעשה מלאכה וביום
השביעי יהיה לכם קדש שבת
שבתון ליהוה כל־העשה בו
מלאכה יומת: לא־תבערו אש
בכל־משבתיכם ביום השבת:
ויאמר משה אל־כל־עדת בני
ישראל לאמר זה הדבר אשר־צוה
יהוה לאמר: קחו מאתכם תרומה
ליהוה כל נדיב לבו יביאה את
תרומת יהוה זהב וכסף ונחשת:
ותכלת וארגמן ותולעת שני
ושש ועזים: ועורת אילם
מאדמים ועורת תחשים ועצי
שטים: שמן למאור בשמים
לשמן המשחה ולקטרת הסמים:
אבני־שהם ואבני מלואים
לאפד ולחשן: וכל־חכם־לב
בכם יבאו ויעשו את כל־אשר
צוה יהוה: את־המשכן את־אהלו
ואת־מכסהו את־קרסיו ואת־
קרשיו את־בריחו את־עמדיו
ואת־אדניו: את־הארון ואת־
הבדים אתו את־הכפרת ואת
פרכת המסך: את־השלחן ואת־
בדיו ואת־כל־כליו ואת לחם
הפנים: ואת־מנרת המאור ואת־
כליה ואת־נרתיה ואת שמן
המאור: ואת מזבח הקטרת ואת־
בדיו ואת שמן המשחה ואת
קטרת הסמים ואת מסך הפתח
לפתח המשכן: את מזבח העלה
ואת־מכבר הנחשת אשר־לו את־
בדיו ואת כל־כליו את הכיור
ואת כנו: את קלעי החצר את־
עמדיו ואת־אדניהם ואת מסך
שער החצר: את־יתדת המשכן
ואת־יתדת החצר ואת מיתרהם:
את בגדי השרד לשרת בקדש את
בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת
בגדי בניו לכהן: ויצאו כל־
עדת בני־ישראל מלפני משה:
ויבאו כל־איש אשר נשאו לבו
וכל אשר נדבה רוחו אתו הביאו
את תרומת יהוה למלאכת אהל
מועד ולכל־עבדתו ולבגדי
הקדש: והאנשים על־הנשים
באו כל נדיב לב הביאו חח
ונזם וטבעת וכומז כל כלי זהב
וכל איש אשר הניף תנופת זהב
ליהוה: וכל אשר נמצא אתו
תכלת וארגמן ותולעת שני
ושש ועזים ועורת אילם
מאדמים וערת תחשים כל נדיב
כסף תרומה הביא תרומת יהוה
נחשת וכל אשר נמצא אתו עצי
שטים לכל מלאכת העבדה:
וכל־אשה חכמת־לב בידיה טוו
ויביאו מטוה את התכלת ואת
הארגמן את תולעת השני ואת
השש: וכל הנשים אשר נשא
לבן אתן בחכמה טוו את העזים:
והנשאם הביאו את אבני־השהם
ואת אבני המלואים לאפד
ולחשן: ואת הסמים ואת השמן
למאור ולשמן המשחה ולקטרת
הסמים: כל־איש ואשה אשר
נדבה לבם להביא לכל־המלאכה
אשר־צוה יהוה לעשות ביד
משה הביאו בני־ישראל נדבה
ליהוה: כל־אשה אשר־נשא לבה
בחכמה טוו את־העזים: ויתנו
את־הנשאם את־אבני השהם
ואת־אבני המלואים לאפד
ולחשן: ואת־הבשם ואת־השמן
למאור ולשמן המשחה ולקטרת
הסמים: כל־איש ואשה אשר
נדבה לבם להביא לכל־המלאכה
אשר־צוה יהוה לעשות ביד
משה הביאו בני־ישראל נדבה
ליהוה: כל־אשה אשר־נשא לבה
בחכמה טוו את־העזים: ויתנו

ואמר משה קרבו אלי ויקרבו כל בני ישראל ויצום את כל אשר דבר יהוה אתו בהר סיני: ויתן אל משה ככלתו לדבר אתו בהר סיני שני לחת העדת לחת אבן כתבים באצבע אלהים: וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר ויקהל העם על אהרן ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו: ויאמר אלהם אהרן פרקו נזמי הזהב אשר באזני נשיכם בניכם ובנתיכם והביאו אלי: ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם ויביאו אל אהרן: ויקח מידם ויצר אתו בחרט ויעשהו עגל מסכה ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים: וירא אהרן ויבן מזבח לפניו ויקרא אהרן ויאמר חג ליהוה מחר: וישכמו ממחרת ויעלו עלת ויגשו שלמים וישב העם לאכל ושתו ויקמו לצחק: וידבר יהוה אל משה לך רד כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים: סרו מהר מן הדרך אשר צויתם עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ויזבחו לו ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים: ויאמר יהוה אל משה ראיתי את העם הזה והנה עם קשה ערף הוא: ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם ואעשה אתך לגוי גדול: ויחל משה את פני יהוה אלהיו ויאמר למה יהוה יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים בכח גדול וביד חזקה: למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם להרג אתם בהרים ולכלתם מעל פני האדמה שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך: זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת להם בך ותדבר אלהם ארבה את זרעכם ככוכבי השמים וכל הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם ונחלו לעלם: וינחם יהוה על הרעה אשר דבר לעשות לעמו: ויפן וירד משה מן ההר ושני לחת העדת בידו לחת כתבים משני עבריהם מזה ומזה הם כתבים: והלחת מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלחת: וישמע יהושע את קול העם ברעו ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה: ויאמר אין קול ענות גבורה ואין קול ענות חלושה קול ענות אנכי שמע: ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחלת ויחר אף משה וישלך מידו את הלחת וישבר אתם תחת ההר: ויקח את העגל אשר עשו וישרף באש וטחן עד אשר דק ויזר על פני המים וישק את בני ישראל: ויאמר משה אל אהרן מה עשה לך העם הזה כי הבאת עליו חטאה גדלה: ויאמר אהרן אל יחר אף אדני אתה ידעת את העם כי ברע הוא: ויאמרו לי עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו: ואמר להם למי זהב התפרקו ויתנו לי ואשלכהו באש ויצא העגל הזה: וירא משה את העם כי פרע הוא כי פרעה אהרן לשמצה בקמיהם: ויעמד משה בשער המחנה ויאמר מי ליהוה אלי ויאספו אליו כל בני לוי: ויאמר להם כה אמר יהוה אלהי ישראל שימו איש חרבו על ירכו עברו ושובו משער לשער במחנה והרגו איש את אחיו ואיש את רעהו ואיש את קרבו: ויעשו בני לוי כדבר משה ויפל מן העם ביום ההוא כשלשת אלפי אישׁ: ויאמר משה מלאו ידכם היום ליהוה כי איש בבנו ובאחיו ולתת עליכם היום ברכה: ויהי ממחרת ויאמר משה אל העם אתם חטאתם חטאה גדלה ועתה אעלה אל יהוה אולי אכפרה בעד חטאתכם: וישב משה אל יהוה ויאמר אנא חטא העם הזה חטאה גדלה ויעשו להם אלהי זהב: ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא ממספרך אשר כתבת: ויאמר יהוה אל משה מי אשר חטא לי אמחנו ממספרי: ועתה לך נחה את העם אל אשר דברתי לך הנה מלאכי ילך לפניך וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם: ויגף יהוה את העם על אשר עשו את העגל אשר עשה אהרן: ס

וידבר יהוה אל משה לך עלה מזה אתה והעם אשר העלית מארץ מצרים אל הארץ אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב לאמר לזרעך אתננה: ושלחתי לפניך מלאך וגרשתי את הכנעני האמרי והחתי והפרזי והחוי והיבוסי: אל ארץ זבת חלב ודבש כי לא אעלה בקרבך כי עם קשה ערף אתה פן אכלך בדרך: וישמע העם את הדבר הרע הזה ויתאבלו ולא שתו איש עדיו עליו: ויאמר יהוה אל משה אמר אל בני ישראל עם קשה ערף אתם רגע אחד אעלה בקרבך וכלית ועתה הורד עדיך ממעליך ואדעה מה אעשה לך: ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה וקרא לו אהל מועד והיה כל מבקש יהוה יצא אל אהל מועד אשר מחוץ למחנה: והיה כצאת משה אל האהל יקומו כל העם ונצבו איש פתח אהלו והביטו אחרי משה עד באו האהלה: והיה כבא משה האהלה ירד עמוד הענן ועמד פתח האהל ודבר עם משה: וראה כל העם את עמוד הענן עמד פתח האהל וקם כל העם והשתחוו איש פתח אהלו: ודבר יהוה אל משה פנים אל פנים כאשר ידבר איש אל רעהו ושב אל המחנה ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל: ס

ויאמר משה אל יהוה ראה אתה אמר אלי העל את העם הזה ואתה לא הודעתני את אשר תשלח עמי ואתה אמרת ידעתיך בשם וגם מצאת חן בעיני: ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך הודיעני נא את דרכך ואדעך למען אמצא חן בעיניך וראה כי עמך הגוי הזה: ויאמר פני ילכו והנחתי לך: ויאמר אליו אם אין פניך הלכים אל תעלנו מזה: ובמה יודע אפוא כי מצאתי חן בעיניך אני ועמך הלוא בלכתך עמנו ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה: ס

ויאמר יהוה אל משה גם את הדבר הזה אשר דברת אעשה כי מצאת חן בעיניי ואדעך בשם: ויאמר הראני נא את כבדך: ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם יהוה לפניך וחנתי את אשר אחן ורחמתי את אשר ארחם: ויאמר לא תוכל לראת את פני כי לא יראני האדם וחי: ויאמר יהוה הנה מקום אתי ונצבת על הצור: והיה בעבר כבדי ושמתיך בנקרת הצור וסכתי כפי עליך עד עברי: והסרתי את כפי וראית את אחרי ופני לא יראו: ס

ויאמר יהוה אל משה פסל לך שני לחת אבנים כראשנים וכתבתי על הלחת את הדברים אשר היו על הלחת הראשנים אשר שברת: והיה נכון לבקר ועלית בבקר אל הר סיני ונצבת לי שם על ראש ההר: ואיש לא יעלה עמך וגם איש אל יראה בכל ההר גם הצאן והבקר אל ירעו אל מול ההר ההוא: ויפסל שני לחת אבנים כראשנים וישכם משה בבקר ויעל אל הר סיני כאשר צוה יהוה אתו ויקח בידו שני לחת אבנים: וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהוה: ויעבר יהוה על פניו ויקרא יהוה יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה לא ינקה פקד עון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשים ועל רבעים: וימהר משה ויקד ארצה וישתחו: ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך אדני ילך נא אדני בקרבנו כי עם קשה ערף הוא וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו: ויאמר הנה אנכי כרת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאת אשר לא נבראו בכל הארץ ובכל הגוים וראה כל העם אשר אתה בקרבו את מעשה יהוה כי נורא הוא אשר אני עשה עמך: שמר לך את אשר אנכי מצוך היום הנני גרש מפניך את האמרי והכנעני והחתי והפרזי והחוי והיבוסי: השמר לך פן תכרת ברית ליושב הארץ אשר אתה בא עליה פן יהיה למוקש בקרבך: כי את מזבחתם תתצון ואת מצבתם תשברון ואת אשרתו תכרתון: כי לא תשתחוה לאל אחר כי יהוה קנא שמו אל קנא הוא: פן תכרת ברית ליושב הארץ וזנו אחרי אלהיהם וזבחו לאלהיהם וקרא לך ואכלת מזבחו: ולקחת מבנתיו לבניך ובנתיו זנות אחרי אלהיהן והזנו את בניך אחרי אלהיהן: אלהי מסכה לא תעשה לך: ס

את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות אשר צויתך למועד חדש האביב כי בחדש האביב יצאת ממצרים: כל פטר רחם לי וכל מקנך תזכר פטר שור ושה: ופטר חמור תפדה בשה וכל בכור בניך תפדה ולא יראו פני ריקם: ס

ששת ימים תעבד וביום השביעי תשבת בחריש ובקציר תשבת: וחג שבעות תעשה לך בכורי קציר חטים וחג האסיף תקופת השנה: שלשה פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון יהוה אלהי ישראל: כי אורישׁ גוים מפניך והרחבתי את גבלך ולא יחמד איש את ארצך בעלתך לראות את פני יהוה אלהיך שלש פעמים בשנה: לא תשחט על חמץ דם זבחי ולא ילין לבקר זבח חג הפסח: ס

ראשית בכורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו: ס

ויאמר יהוה אל משה כתב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל: ויהי שם עם יהוה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויכתב על הלחת את דברי הברית עשרת הדברים: ס

ויהי במרד משה מן הר סיני ושני לחת העדת ביד משה במרדו מן ההר ומשה לא ידע כי קרן עור פניו בדברו אתו: וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה קרן עור פניו וייראו מגשת אליו: ויקרא אליהם משה וישבו אליו אהרן וכל הנשאים בעדה וידבר משה אליהם: ואחרי כן נגשו כל בני ישראל ויצום את כל אשר דבר יהוה אתו בהר סיני: ויכל משה מדבר אתם ויתן על פניו מסוה: ובבא משה לפני יהוה לדבר אתו יסיר את המסוה עד צאתו ויצא ודבר אל בני ישראל את אשר יצוה: וראו בני ישראל את פני משה כי קרן עור פני משה והשיב משה את המסוה על פניו עד בואו לדבר אתו: ס

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אלהם אלה הדברים אשר צוה יהוה לעשות אתם: ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון ליהוה כל העשה בו מלאכה יומת: לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת: ס

ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה יהוה לאמר: קחו מאתכם תרומה ליהוה כל נדיב לבו יביאה את תרומת יהוה זהב וכסף ונחשת: ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים: ועורת אילם מאדמים ועורת תחשים ועצי שטים: שמן למאור בשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים: אבני שהם ואבני מלואים לאפד ולחשן: וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו את כל אשר צוה יהוה: את המשכן את אהלו ואת מכסהו את קרסיו ואת קרשיו את בריחו את עמודיו ואת אדניו: את הארון ואת הבדים ואת הכפרת ואת פרכת המסך: את השלחן ואת בדיו ואת כל כליו ואת לחם הפנים: ואת המנרה לקדש ואת כליה ואת נרתיה ואת שמן המאור: ואת מזבח הקטרת ואת בדיו ואת שמן המשחה ואת קטרת הסמים ואת מסך הפתח לפתח המשכן: את מזבח העלה ואת מכבר הנחשת אשר לו את בדיו ואת כל כליו את הכיור ואת כנו: ס

את קלעי החצר את עמודיו ואת אדניהם ואת המסך לשער החצר: את יתדת המשכן ואת יתדת החצר ואת מיתרהם: את בגדי השרד לשרת בקדש את בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן: ס

ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה: ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבו רוחו אתו הביאו את תרומת יהוה למלאכת אהל מועד ולכל עבדתו ולבגדי הקדש: והאנשים על הנשים באו כל נדיב לב הביאו חח ונזם וטבעת וכומז כל כלי זהב וכל איש אשר הניף תנופת זהב ליהוה: וכל אשר נמצא אתו תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים ועורת אילם מאדמים ועורת תחשים הביאו: כל מרים תרומת כסף ונחשת הביאו את תרומת יהוה וכל אשר נמצא אתו עצי שטים לכל מלאכת העבדה הביאו: וכל אשה חכמת לב בידיה טוו ויביאו מטוה את התכלת ואת הארגמן את תולעת השני ואת השש: וכל הנשים אשר נשא לבן אתן בחכמה טוו את העזים: והנשאם הביאו את אבני השהם ואת אבני המלואים לאפד ולחשן: ואת הבשם ואת השמן למאור ולשמן המשחה ולקטרת הסמים: כל איש ואשה אשר נדב לבם להביא לכל המלאכה אשר צוה יהוה לעשות ביד משה הביאו בני ישראל נדבה ליהוה: ס

ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא יהוה בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה: וימלא אתו רוח אלהים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה: ולחשב מחשבת לעשות בזהב ובכסף ובנחשת: ובחרשת אבן למלאת ובחרשת עץ לעשות בכל מלאכת מחשבת: ולהורת נתן בלבו הוא ואהליאב בן אחיסמך למטה דן: מלא אתם חכמת לב לעשות את כל מלאכת חרש ומחשב ורקם בתכלת ובארגמן בתולעת השני ובשש וארג עשי כל מלאכה וחשבי מחשבות: ס

ויעש בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב אשר נתן יהוה חכמה ותבונה בהמה לדעת לעשות את כל מלאכת עבדת הקדש לכל אשר צוה יהוה: ויקרא משה אל בצלאל ואל אהליאב ואל כל איש חכם לב אשר נתן יהוה חכמה בלבו כל איש אשר נשאו לבו לקרבה אל המלאכה לעשתה: ויקחו את כל התרומה אשר הביאו בני ישראל אל מלאכת עבדת הקדש לעשת אתה והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר: ויבאו כל החכמים העשים את כל מלאכת הקדש איש איש ממלאכתו אשר המה עשים: ויאמרו אל משה לאמר מרבים העם להביא מדי העבדה למלאכה אשר צוה יהוה לעשת: ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויכלא העם מהביא: והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשת אתה והותר: ס

ויעש כל חכם לב בעשי המלאכה את המשכן עשר יריעת שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני כרבים מעשה חשב עשה אתם: אורך היריעה האחת שמנה ועשרים באמה ורחב היריעה האחת ארבע באמות מדה אחת ליריעות חמש חברת יריעה אל יריעה ויריעות חמש חברת יריעה אל יריעה: ויעש לולאת תכלת על שפת היריעה האחת מקצה בחברת ובן עשה בשפת היריעה הקיצונה בחברת השנית: חמשים לולאת עשה ביריעה האחת וחמשים לולאת עשה בקצה היריעה אשר בחברת השנית מקבלת הלולאת אחת לעמת אחת: ויעש חמשים קרסי זהב ויחבר את היריעת אשת אל אחתיה בקרסים ויהי המשכן אחד: ס

ויעש יריעת עזים לאהל על המשכן עשתי עשרה יריעת עשה אתם: אורך היריעה האחת שלשים באמה ורחב היריעה האחת ארבע באמות מדה אחת לעשתי עשרה יריעת: ויחבר את חמש היריעת לבד ואת שש היריעת לבד ואת היריעה הששית יכפל אל מול פני האהל: ויעש חמשים לולאת על שפת היריעה הקיצונה מן החברת ולולאת חמשים על שפת היריעה החברת השנית: ויעש קרסי נחשת חמשים ויבא את הקרסים באהל ויהי שלם: ס

ויעש מכסה לאהל עורת אילם מאדמים ומכסה עורת תחשים מלמעלה: ויעש את הקרשים למשכן עצי שטים עמדים: עשר אמות אורך הקרש ואמה וחצי האמה רחב הקרש האחד: שתי ידת לקרש האחד משלבת אחת לזה אל זה כן עשה לכל קרשי המשכן: ויעש את הקרשים למשכן עשרים קרש לפאת נגבה תימנה: ואת ארבעים אדני כסף עשה תחת עשרים הקרש שני אדנים תחת הקרש האחד לשתי ידתיו ושני אדנים תחת הקרש האחד לשתי ידתיו: ולצלע השנית למשכן לפאת צפון עשה עשרים קרש: וארבעים אדניהם כסף שני אדנים תחת הקרש האחד ושני אדנים תחת הקרש האחד: ולירכתי המשכן ימה עשה ששה קרשים: ושני קרשים עשה למקצעת המשכן בירכתים: והיו תאמם מלמטה ויחדו יהיו תמים על ראשו אל הטבעת האחת כן עשה לשניהם למשני המקצעת יהיו: והיו שמנה קרשים ושש עשרה אדניהם כסף שנים אדנים תחת הקרש האחד ושני אדנים תחת הקרש האחד: ס

ויעש בריחם עצי שטים חמשה לקרשי צלע המשכן האחת: וחמשה בריחם לקרשי צלע המשכן השנית וחמשה בריחם לקרשי צלע המשכן לירכתים ימה: ויעש את הבריח התיכן בוער בתוך הקרשים מן הקצה אל הקצה: ואת הבריחם צפה זהב ואת טבעתיהם עשה זהב בתים לבריחם וצפה את הבריחם זהב: ס

ויעש את הפרכת תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר כרבי מעשה חשב עשה אתה: קולה עשרים באמה ברוחב עשר באמות בפרכת אחת מדה אחת לפרכת: ויתן את הפרכת על ארבעה עמודי שטים צפים זהב וויהם זהב ויצק להם ארבעה אדני כסף: ס

ויעש את המסך לפתח האהל תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה רקם: ואת עמודיו חמשה ואת וויהם ויצף ראשיהם וחשקיהם זהב ויצק לחמשת עמודיהם נחשת: ס

ויעש בצלאל את ארון עצי שטים אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קמתו: ויצף אתו זהב טהור מבית ומחוץ ויעש לו זר זהב סביב: ויצק לו ארבע טבעת זהב על ארבע פעמתיו שתי טבעת על צלעו האחת ושתי טבעת על צלעו השנית: ויעש בדי עצי שטים ויצף אתם זהב: ויבא את הבדים בטבעת על צלעת הארון לשאת את הארון: ויעש כפרת זהב טהור אמתים וחצי ארכה ואמה וחצי רחבה: ויעש שני כרבים זהב מקשה עשה אתם מן שני קצות הכפרת: כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה מן הכפרת עשה את הכרבים על שני קצותיו: והיו הכרבים פרשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על הכפרת ופניהם איש אל אחיו אל הכפרת יהיו פני הכרבים: ס

ויעש את השלחן עצי שטים אמתים ארכו ואמה רחבו ואמה וחצי קמתו: ויצף אתו זהב טהור ויעש לו זר זהב סביב: ויעש לו מסגרת טפח סביב ויעש זר זהב למסגרתו סביב: ויצק לו ארבע טבעת זהב ויתן את הטבעת על ארבע הפאת אשר לארבע רגליו: לעמת המסגרת היו הטבעת בתים לבדים לשאת את השלחן: ויעש את הבדים עצי שטים ויצף אתם זהב לשאת בהם את השלחן: ויעש את כליו אשר עליו ואת קשותיו ואת מנקיותיו ואת מכסיותיו אשר יסך בהם זהב טהור: ס

ויעש את המנרה זהב טהור מקשה עשה את המנרה ירכה וקנה גביעיה כפתריה ופרחיה ממנה היו: ושש קנים יצאים מצדיה שלשה קני מנרה מצדה האחד ושלשה קני מנרה מצדה השני: שלשה גבעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח וגבעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח כן לששת הקנים היוצאים מן המנרה: ובמנרה ארבעה גבעים משקדים כפתריה ופרחיה: וכפתר תחת שני הקנים ממנה וכפתר תחת שני הקנים ממנה וכפתר תחת שני הקנים ממנה לששת הקנים היוצאים ממנה למנרה: כפתריהם וקניהם ממנה היו כלה מקשה אחת זהב טהור: ויעש את נרתיה שבעה ומלקחיה ומחתתיה זהב טהור: ס

ויעש את מזבח הקטרת עצי שטים אמתים ארכו ואמה רחבו רבוע והוא ואמתים קמתו ממנו היו קרנתיו: ויצף אתו זהב טהור את גגו ואת קירתיו סביב ואת קרנתיו ויעש לו זר זהב סביב: ושתי טבעת זהב עשה לו מתחת לזרו על שתי צלעתיו על שתי צדיו היו לבתים לבדים לשאת אתו בהם: ויעש את הבדים עצי שטים ויצף אתם זהב: ס

ויתן את בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה את כל אשר צוה יהוה את משה: ואתו אהליאב בן אחיסמך למטה דן חרש וחשב ורקם בתכלת ובארגמן ובתולעת השני ובשש: כל הזהב העשוי לתנופה לכל מלאכת הקדש ויהי זהב הקרבן תשע עשרה ככר ושבע מאות ושלשים שקל במשקל הקדש: וכסף פקודי העדה מאת ככר ואלף ושבע מאות וחמשה ושבעים שקל במשקל הקדש: בקע לגלגלת מחצית השקל במשקל הקדש לכל העבר על הפקדים מבן עשרים שנה ומעלה לששת מאות אלף ושלשת אלפים וחמשת מאות וחמשים: ויהי מאת ככר הכסף לצקת את אדני הקדש ואת אדני הפרכת מאת אדנים לככר ככר לאדן: והכסף מאת ככר ואלף ושבע מאות ושבעים וחמשה עשה וויהם לעמדים וצפה ראשיהם וחשקיהם: והנחשת תנופה שבעים ככר ואלפים ושבע מאות: ויעש בה את אדני פתח אהל מועד ואת מזבח הנחשת ואת מכבר הנחשת אשר לו ואת כל כלי המזבח: ואת אדני החצר סביב ואת אדני שער החצר ואת כל יתדת המשכן ואת כל יתדת החצר סביב: ס

ומן התכלת והארגמן ותולעת השני עשו בגדי שרד לשרת בקדש ויעשו את בגדי הקדש אשר לאהרן כאשר צוה יהוה את משה: ויעש את האפד זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר: ופתילי עבת מקשה עשו את הזהב לתוך התכלת ולתוך הארגמן ולתוך תולעת השני ולתוך השש: ויעשו כתפת חברת לו על שני קצותיו חבור: חלת אבני שהם מסבות מסגרת זהב פתוחי חרטי חותם על שמות בני ישראל: ישים אל עבר פני לזכרן לבני ישראל כאשר צוה יהוה את משה: ויעש את החשן מעשה חשב כמעשה אפד עשה זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר: רבוע יהיו כפול את החשן זרת ארכו וזרת רחבו כפול: ומלאת בו מלאת אבן אבן שורה שדמה פטדה ברקת השורה האחת: והשורה השנית נפך ספיר ויהלם: והשלשית לשם שבו ואחלמה: והרביעית תרשיש שהם ויספה מלאים זהב במלואתם: והאבנים על שמת בני ישראל שנים עשר על שמתם פתוחי חרטים איש על שמו לשנים עשר שבט: ויעשו על החשן שרשת גבלת מעשה עבת זהב טהור: ויעשו שתי משבצת זהב ושתי טבעת זהב ויתן את שתי הטבעת על שתי קצות החשן: ויתנו את שתי עבתי הזהב על שתי הטבעת על קצות החשן: ואת שתי קצות שתי העבתים נתנו על שתי המשבצת ויתנם על כתפת האפד אל מול פניו: ועשו שתי טבעת זהב וישימו על שתי קצות החשן על שפתו אשר אל עבר האפד בית: ועשו שתי טבעת זהב ונתנם על שתי כתפת האפד מלמטה מלפניו מול מפתו מעל חברתו מעל חשב האפד: ויחברו את החשן מטבעתיו אל טבעת האפד בפתיל תכלת להיות על חשב האפד ולא יזח החשן מעל האפד כאשר צוה יהוה את משה: ס

ויעש את מעיל האפד מעשה ארג כלו תכלת: ופי המעיל בתוכו כפי תחרא שפה לפיו סביב לא יקרע: ועשו על שולי המעיל רמנים תכלת וארגמן ותולעת שני משזר סביב למעיל: ואת פעמני זהב טהור ויתן את הפעמנים בתוך הרמנים על שולי המעיל סביב לתוך הרמנים: פעמן זהב ורמן פעמן זהב ורמן על שולי המעיל סביב לשרת כאשר צוה יהוה את משה: ס

ויעשו כתנת שש מעשה ארג לאהרן ולבניו: ואת המצנפת שש ואת פארי המגבעת שש ואת מכנסי בד שש משזר: ואבנט שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני מעשה רקם כאשר צוה יהוה את משה: ס

ויעשו את ציץ נזר הקדש זהב טהור ויכתבו עליו מכתב פתוחי חרט קדש ליהוה: וישימו עליו פתיל תכלת לתת על המצנפת מלמעלה כאשר צוה יהוה את משה: ס

ותכל כל עבדת משכן אהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה יהוה את משה כן עשו: ויביאו את המשכן אל משה את האהל ואת כל כליו קרסיו קרשיו בריחו ועמודיו ואדניו: ואת מכסה עורת האילם המאדמים ואת מכסה עורת התחשים ואת פרכת המסך: את הארון ואת בדיו ואת הכפרת: את השלחן את כליו ואת לחם הפנים: את המנרה הטהרה את נרתיה נרות המערכת ואת כליה ושמן המאור: ואת מזבח הזהב ואת שמן המשחה ואת קטרת הסמים ואת מסך פתח האהל: ס

את מזבח הנחשת ואת מכבר הנחשת אשר לו את בדיו ואת כל כליו את הכיור ואת כנו: את קלעי החצר את עמודיו ואת אדניו ואת המסך לשער החצר את מיתריו ואת יתדתיו ואת כל כלי עבדת משכן לאהל מועד: את בגדי השרד לשרת בקדש את בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן: ס

ויעשו בני ישראל ככל העבדה הזאת: וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אתה כאשר צוה יהוה כן עשו ויברך אתם משה: ס

ויאמר יהוה אל משה ביום החדש הראשון תקים את משכן אהל מועד: ושמת שם את ארון העדת וסכת על הארון את הפרכת: והבאת את השלחן וערכת את ערכתו והבאת את המנרה והעלת את נרתיה: ונתת את מזבח הזהב לקטרת לפני ארון העדת ושמת את מסך הפתח למשכן: ונתת את מזבח העלה לפתח משכן אהל מועד: ונתת את הכיור בין אהל מועד ובין המזבח ונתת שמה מים: ורחצו משה ואהרן ובניו ממנו את ידיהם ואת רגליהם: בבאם אל אהל מועד ירחצו מים ולא ימתו או בגשתם אל המזבח לשרת להקטיר אשה ליהוה: ורחצו ידיהם ורגליהם ולא ימתו והיתה להם חקת עולם לו ולזרעו לדרתם: ס

ויעש משה ככל אשר צוה יהוה אתו כן עשה: ויקם את המשכן וינתן את אדניו וישם את קרשיו ויתן בריחיו ויקם את עמדיו: ויפרש את האהל על המשכן וישם את מכסה האהל עליו מלמעלה כאשר צוה יהוה את משה: ס

ויקח ויתן את העדת אל הארון וישם הבדים על הארון ויתן הכפרת על הארון מלמעלה: ויבא את הארון אל המשכן וישם את פרכת המסך ויסך על ארון העדת כאשר צוה יהוה את משה: ס

וישם את השלחן באהל מועד על ירכתי המשכן צפונה מחוץ לפרכת: וערך עליו ערך לחם לפני יהוה כאשר צוה יהוה את משה: ס

וישם את המנרה באהל מועד נכח השלחן על ירך המשכן נגבה: והעלה את הנרות לפני יהוה כאשר צוה יהוה את משה: ס

וישם את מזבח הזהב באהל מועד לפני הפרכת: והקטיר עליו קטרת סמים כאשר צוה יהוה את משה: ס

וישם את מסך הפתח למשכן: ואת מזבח העלה שם פתח משכן אהל מועד ויעל עליו את העלה ואת המנחה כאשר צוה יהוה את משה: ס

ויעש את הכיור ואת כנו נחשת במראת הצבאת אשר צבאו פתח אהל מועד: ויתן את המכבר בין אהל מועד ובין המזבח ויתן שמה מים לרחץ: ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו את ידיהם ואת רגליהם: בבאם אל אהל מועד ירחצו ובגשתם אל המזבח ירחצו כאשר צוה יהוה את משה: ס

ויקם את החצר על הקלע לשער החצר ויכל משה את המלאכה: ויכס הענן את אהל מועד וכבוד יהוה מלא את המשכן: ולא יכל משה לבוא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן וכבוד יהוה מלא את המשכן: ס

ובהעלות הענן מעל המשכן יסעו בני ישראל בכל מסעיהם: ואם לא יעלה הענן ולא יסעו עד יום העלתו: כי ענן יהוה על המשכן יומם ואש תהיה לילה בו לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם: ס

ויקרא אל משה וידבר יהוה אליו מאהל מועד לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם אדם כי יקריב מכם קרבן ליהוה מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם: אם עלה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד לרצנו לפני יהוה: וסמך ידו על ראש העלה ונרצה לו לכפר עליו: ושחט את בן הבקר לפני יהוה והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם וזרקו את הדם על המזבח אשר לפתח אהל מועד: והפשיט את העלה וניתח אתה לנתחיה: ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח וערכו עצים על האש: וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים את הראש ואת הפדר על העצים אשר על האש אשר על המזבח: וקרבו ואת קרבים ואת הכרעים ירחץ במים והקטיר הכהן את הכל המזבחה עלה אשה ריח ניחח ליהוה: ס

ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים או מן העזים לעלה זכר תמים יקריבנו: ושחט אתו על ירך המזבח צפנה לפני יהוה וזרקו בני אהרן הכהנים את דמו על המזבח סביב: ואת נתחיו את ראשו ואת פדרו וערך הכהן אתם על העצים אשר על האש אשר על המזבח: וקרב ואת הקרב ואת הכרעים ירחץ במים והקריב הכהן את הכל והקטיר המזבחה עלה הוא אשה ריח ניחח ליהוה: ס

ואם מן העוף קרבנו ליהוה ומן התרים או מבני היונה את קרבנו: והקריבו אל המזבח ומלק את ראשו והקטיר המזבחה ונמצה דמו אל קיר המזבח: ונתק את מרסתו בנוצתו והשליך אתה אצל המזבח קדמה אל מקום הדשן: ובקע אתו בבקעתו לא יבדיל והקטירו הכהן המזבחה על העצים אשר על האש עלה הוא אשה ריח ניחח ליהוה: ס

ונפש כי תקריב קרבן מנחה סלת יהיה קרבנו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבנה: והביאה אל בני אהרן הכהנים וקמץ משם מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן אזכרתה המזבחה אשה ריח ניחח ליהוה: והנותרת ממנה לאהרן ולבניו קדש קדשים מאשי יהוה: ס

כל המנחה אשר תקריבו ליהוה לא תעשה חמץ כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה ליהוה: קרבן ראשית תקריבו אתם ליהוה ואל המזבח לא יעלו לריח ניחח: וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ולא תשבית מלח ברית אלהיך מעל מנחתך על כל קרבנך תקריב מלח: ס

וכי תקריב מנחת בכורים ליהוה אביב קלי באש גרש כרמל תקריב את מנחת בכוריך: ונתת עליה שמן ושמת עליה לבנה מנחה הוא: והקטיר הכהן את אזכרתה מגרשה ומן שמנה על כל לבנתה אשה ליהוה: ס

ונפש כי תקריב זבח שלמים אם מן הבקר הוא מקריב אם זכר אם נקבה תמים יקריבנו לפני יהוה: וסמך את ידו על ראש קרבנו ושחט אתו פתח אהל מועד וזרקו בני אהרן את הדם על המזבח סביב: והקריב מזבח השלמים אשה ליהוה את החלב המכסה את הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב: ואת שתי הכלית ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה: והקטירם הכהן המזבחה לחם אשה ריח ניחח כל חלב ליהוה: חקת עולם לדרתיכם בכל מושבתיכם כל חלב ודם לא תאכלו: ס

וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר נפש כי תחטא בשגגה מכל מצות יהוה אשר לא תעשינה ועשה מאחת מהנה: אם הכהן המשיח יחטיא לאשמת העם והקריב על חטאתו אשר חטא פר בן בקר תמים ליהוה לחטאת: והביא את הפר אל פתח אהל מועד לפני יהוה וסמך את ידו על ראש הפר ושחט את הפר לפני יהוה: ולקח הכהן המשיח מדם הפר והביא אתו אל אהל מועד: וטבל הכהן את אצבעו מן הדם והזה משבע פעמים לפני יהוה את פני פרכת הקדש: ואת מן הדם ישים הכהן על קרנת מזבח קטרת סמים לפני יהוה אשר באהל מועד ואת כל דם הפר ישפך אל יסוד מזבח העלה אשר פתח אהל מועד: ואת כל חלבו ירים ממנו את החלב המכסה על הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב: ואת שתי הכלית ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה: כאשר הורם משור זבח השלמים והקטירם הכהן על מזבח העלה: ואת עור הפר ואת כל בשרו על ראשו ועל כרעיו וקרבו ופרשו: והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה אל מקום טהורה אל שפך הדשן ושרף אתו על עצים באש על שפך הדשן יישרף: ס

וכל עדת בני ישראל תעשה שגגה ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו אחת מכל מצות יהוה אשר לא תעשינה ואשמו: או הודעה אליו חטאתם אשר חטאו עליה והקריבו הקהל פר בן בקר אחד לחטאת והביאו לפני אהל מועד: וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר לפני יהוה ושחט את הפר לפני יהוה: והביא הכהן המשיח מדם הפר אל אהל מועד: וטבל הכהן את אצבעו מן הדם והזה שבע פעמים לפני יהוה את פני הפרכת: ואת מן הדם יתן על קרנת המזבח אשר לפני יהוה אשר באהל מועד ואת כל הדם יצק אל יסוד מזבח העלה אשר פתח אהל מועד: ואת כל חלבו ירים ממנו והקטיר המזבחה: ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת כן

כתרך. כמו שמתך מן כן כתוב בשמור כמדבר אבי עבדי ויקרא בשם זה נביאים אחרים עם הנקראים הכתוב אחר ויכל ה' כי אם מלת השם בעבור שהוא שני בדברים ויקרא משה בשם ה' כי השם הוא הקורא ואמר לו ה' ויקרא אל משה. קשרן כתו ואחר לן רוחני ומי הוי כתו ויחיה כי מדי חנות כי תהיה אחר בשבור פרוח ן התלוי חנון נותן כי תלויים ריחנו נם יעקב אחר כי ויחיו תלוים בשם ה' כפעמי ולא כי השם הכתוב ופי לאחרי לא יתכן כי הוא הודם רק יהיה לשמש חוט הסך הלמון ' ואחרי כי תלוי לו יפארו בשבור ולא יחזיק לו ופי ואחרי כי כמו שם כשם אחר חוט רק לכל שמש ולא יתלוי הוא השם ופי ואחרי כמשמעו ' ואחרי כי תלוי בכל שמש ולא יתלוי בשם אחר כי אם בשם ה' לבדו ופי ואחרי כי כמו שם כשם אחר חוט רק ל

שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתיך למועד חדש האביב כי בחדש האביב יצאת ממצרים׃

כל פטר רחם לי וכל מקנך תזכר פטר שור ושה׃ ופטר חמור תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו כל בכור בניך תפדה ולא יראו פני ריקם׃ ששת ימים תעבד וביום השביעי תשבת בחרישׁ ובקציר תשבת׃ וחג שבעות תעשה לך בכורי קציר חטים וחג האסיף תקופת השנה׃ שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדן יהוה אלהי ישראל׃ כי אורישׁ גוים מפניך והרחבתי את גבלך ולא יחמד איש את ארצך בעלתך לראות את פני יהוה אלהיך שלש פעמים בשנה׃ לא תשחט על חמץ דם זבחי ולא ילין לבקר זבח חג הפסח׃ ראשית בכורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו׃ ס

ויאמר יהוה אל משה כתב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל׃ ויהי שם עם יהוה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויכתב על הלחת את דברי הברית עשרת הדברים׃ וירד משה מהר סיני ושני לחת העדת ביד משה ברדתו מן ההר

כל פטר רחם לי וכל מקנך תזכר פטר שור ושה׃ ופטר חמור תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו כל בכור בניך תפדה ולא יראו פני ריקם׃ ששת ימים תעבד וביום השביעי תשבת בחרישׁ ובקציר תשבת׃ וחג שבעות תעשה לך בכורי קציר חטים וחג האסיף תקופת השנה׃ שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדן יהוה אלהי ישראל׃ כי אורישׁ גוים מפניך והרחבתי את גבלך ולא יחמד איש את ארצך בעלתך לראות את פני יהוה אלהיך שלש פעמים בשנה׃ לא תשחט על חמץ דם זבחי ולא ילין לבקר מזבח חג הפסח׃ ראשית בכורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו׃ ס

ויאמר יהוה אל משה כתב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל׃ ויהי שם עם יהוה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויכתב על הלחת את דברי הברית עשרת הדברים׃ וירד משה מהר סיני ושני לחת העדת ביד משה ברדתו מן ההר

שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתיך למועד חדש האביב כי בחדש האביב יצאת ממצרים׃

נשוא עון ועשע וחטאה ונקה׃ לא ינקה פקד עון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשים ועל רבעים׃ ויאמר משה ויקד ארצה וישתחו׃ ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך אדני ילך נא אדני בקרבנו כי עם קשה ערף הוא וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו׃ ויאמר הנה אנכי כורת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאת אשר לא נבראו בכל הארץ ובכל הגוים וראה כל העם אשר אתה בקרבו את מעשה יהוה כי נורא הוא אשר אני עשה עמך׃ שמר לך את אשר אנכי מצוך היום הנני גרש מפניך את האמרי והכנעני והחתי והפרזי והחוי והיבוסי׃ השמר לך פן תכרת ברית ליושב הארץ אשר אתה בא עליה פן יהיה למוקש בקרבך׃ כי את מזבחתם תשברון ואת מצבתם תשברון ואת אשריו תכרתון׃ כי לא תשתחוה לאל אחר כי יי קנא שמו אל קנא הוא׃ פן תכרת ברית ליושב הארץ וזנו אחרי אלהיהם וזבחו לאלהיהם וקרא לך ואכלת מזבחו׃ ולקחת מבנתיו לבניך ובנתיו בזנותן את אלהיהן והזנו את בניך אחרי אלהיהן׃ אלהי מסכה לא תעשה לך׃ את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות אשר צויתיך למועד חדש האביב כי בחדש האביב יצאת ממצרים׃

ומשה לא ידע כי קרן עור פניו בדברו אתו: וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה קרן עור פניו וייראו מגשת אליו: ויקרא אלהם משה וישבו אליו אהרן וכל הנשאים בעדה וידבר משה אלהם: ואחרי כן נגשו כל בני ישראל ויצום את כל אשר דבר יהוה אתו בהר סיני: ויכל משה מדבר אתם ויתן על פניו מסוה: ובבא משה לפני יהוה לדבר אתו יסיר את המסוה עד צאתו ויצא ודבר אל בני ישראל את אשר יצוה: וראו בני ישראל את פני משה כי קרן עור פני משה והשיב משה את המסוה על פניו עד בואו לדבר אתו:

ס ס ס

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אלהם אלה הדברים אשר צוה יהוה לעשת אתם:

ס ס ס

ובנש משה ית כל כנשתא דבני ישראל ואמר להון אלין פתגמיא די פקיד יהוה למעבד יתהון:

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבתון שבתא קדם יהוה כל דיעבד ביה יתקטיל: לא תבערון אשתא בכל מותבניכון ביומא דשבתא:

ואמר משה לכל כנשתא דבני ישראל למימר דין פתגמא די פקיד יהוה למימר: קבו מנכון אפרשותא קדם יהוה כל דיתרעי לביה ייתי ית אפרשותא קדם יהוה דהבא וכספא ונחשא: ותכלא וארגונא צבעא זהורי וביסא ועזי: וסכי דיכרי סמקי וסכי סנסונא ואעי שטים: ומשחא לאנהרותא ובוסמיא למשחא רבותא ולקטורת בוסמיא: ואבני בורלא ואבני אשלמותא למשקל באפודא ובחשנא: וכל חכים לב בכם יבאו ויעשו את כל אשר צוה יהוה: את המשכן את אהלו ואת כסיתו את קרסיו ואת קרשיו את בריחו את עמדיו ואת אדניו: את הארן ואת בדיו את הכפרת ואת פרכת המסך: את השלחן ואת בדיו ואת כל כליו ואת לחם הפנים: ואת מנרת המאור ואת כליה ואת נרתיה ואת שמן המאור: ואת מזבח הקטרת ואת בדיו ואת שמן המשחה ואת קטרת הסמים ואת מסך המתח לפתח המשכן: את מזבח העלה ואת מכבר הנחשת אשר לו את בדיו ואת כל כליו את הכיור ואת כנו: את קלעי החצר את עמדיו ואת אדניה ואת מסך שער החצר: את יתדת המשכן ואת יתדת החצר ואת מיתרים: את בגדי השרד לשרת בקדש את בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן:

ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' כל העושה בו מלאכה יומת: לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת: ס

ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה יהוה לאמר: קחו מאתכם תרומה ליהוה כל נדיב לבו יביאה את תרומת יהוה זהב וכסף ונחשת: ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים: ועורת אילם מאדמים ועורת תחשים ועצי שטים: ושמן למאור ובשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים: ואבני שהם ואבני מלאים לאפוד ולחשן: וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו את כל אשר צוה יהוה: את המשכן את אהלו ואת מכסהו את קרסיו ואת קרשיו את בריחו את עמדיו ואת אדניו: את הארן ואת בדיו את הכפרת ואת פרכת המסך: את השלחן ואת בדיו ואת כל כליו ואת לחם הפנים: ואת מנרת המאור ואת כליה ואת נרתיה ואת שמן המאור: ואת מזבח הקטרת ואת בדיו ואת שמן המשחה ואת קטרת הסמים ואת מסך הפתח לפתח המשכן: את מזבח העלה ואת מכבר הנחשת אשר לו את בדיו ואת כל כליו את הכיור ואת כנו: את קלעי החצר את עמדיו ואת אדניו ואת המסך לשער החצר את יתדת המשכן ואת יתדת החצר ואת מיתריהם: את בגדי השרד לשרת בקדש את בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן:

ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' כל העושה בו מלאכה יומת: לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת: ס

ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה יהוה לאמר: קחו מאתכם תרומה ליהוה כל נדיב לבו יביאה את תרומת יהוה זהב וכסף ונחשת: ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים: ועורת אילם מאדמים ועורת תחשים ועצי שטים: ושמן למאור ובשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים: ואבני שהם ואבני מלאים לאפוד ולחשן: וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו את כל אשר צוה יהוה: את המשכן את אהלו ואת מכסהו את קרסיו ואת קרשיו את בריחו את עמדיו ואת אדניו: את הארן ואת בדיו את הכפרת ואת פרכת המסך: את השלחן ואת בדיו ואת כל כליו ואת לחם הפנים: ואת מנרת המאור ואת כליה ואת נרתיה ואת שמן המאור: ואת מזבח הקטרת ואת בדיו ואת שמן המשחה ואת קטרת הסמים ואת מסך המתח לפתח המשכן: את מזבח העלה ואת מכבר הנחשת אשר לו את בדיו ואת כל כליו את הכיור ואת כנו: את קלעי החצר את עמדיו ואת אדניו ואת המסך לשער החצר את יתדת המשכן ואת יתדת החצר ואת מיתריהם: את בגדי השרד לשרת בקדש את בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן:

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אלהם אלה הדברים אשר צוה יהוה לעשות אתם: ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון ליהוה כל העשה בו מלאכה יומת: לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת: ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה יהוה לאמר: קחו מאתכם תרומה ליהוה כל נדיב לבו יביאה את תרומת יהוה זהב וכסף ונחשת: ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים: ועורות אילם מאדמים ועורות תחשים ועצי שטים: שמן למאור בשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים: אבני שהם ואבני מלואים לאפד ולחשן: וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו את כל אשר צוה יהוה: את המשכן את אהלו ואת מכסהו את קרסיו ואת קרשיו את בריחו את עמודיו ואת אדניו: את הארון ואת הבדים ואת הכפרת ואת פרכת הסך: את השלחן ואת בדיו ואת כל כליו ואת לחם הפנים: ואת המנורה לקח המאור ואת כליה ואת נרתיה ואת שמן המאור: ואת מזבח הקטרת ואת בדיו ואת שמן המשחה ואת קטרת הסמים ואת מסך הפתח לפתח המשכן: את מזבח העלה ואת מכבר הנחשת אשר לו את בדיו ואת כל כליו את הכיור ואת כנו: את קלעי החצר את עמודיו ואת אדניהם ואת המסך לשער החצר: את יתדת המשכן ואת יתדת החצר ואת מיתריהם: את בגדי השרד לשרת בקדש את בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן: ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה: ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבו רוחו אתו הביאו את תרומת יהוה למלאכת עבדת אהל מועד ולכל עבדתו ולבגדי הקדש: והאנשים על הנשים באו כל נדיב לב הביאו חח ונזם וטבעת וכומז כל כלי זהב וכל איש אשר הניף תנופת זהב ליהוה: וכל איש אשר נמצא אתו תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים ועורת אילם מאדמים וערת תחשים הביאו: כל מרים תרומת כסף ונחשת הביאו את תרומת יהוה וכל אשר נמצא אתו עצי שטים לכל מלאכת העבדה הביאו: וכל אשה חכמת לב בידיה טוו ויביאו מטוה את התכלת ואת הארגמן את תולעת השני ואת השש: וכל הנשים אשר נשא לבן אתן בחכמה טוו את העזים: והנשאם הביאו את אבני השהם ואת אבני המלאים לאפד ולחשן: ואת הבשם ואת השמן למאור ולשמן המשחה ולקטרת הסמים: כל איש ואשה אשר נדב לבם אתם להביא לכל המלאכה אשר צוה יהוה להעשות ביד משה הביאו בני ישראל נדבה ליהוה:

ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא יהוה בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה: וימלא אתו רוח אלהים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכת: ולחשב מחשבת לעשות בזהב ובכסף ובנחשת: ובחרשת אבן למלאת ובחרשת עץ לעשות בכל מלאכת מחשבת: ולהורת נתן הלו הוא

ואהליאב בן אחיסמך למטה דן: מלא אתם חכמת לב לעשות כל מלאכת חרש וחשב וחרם תכלת וארגמן תולעת השני ושש ועשי כל מלאכת וחשבי מחשבת: ועשה בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב אשר נתן יהוה חכמה ותבונה בהמה לדעת לעשת את כל מלאכת עבדת הקדש לכל אשר צוה יהוה: ויקרא משה אל בצלאל ואל אהליאב ואל כל איש חכם לב אשר נתן יהוה חכמה בלבו כל אשר נשאו לבו לקרב אל המלאכה לעשת אתה: ויקחו מלפני משה את כל התרומה אשר הביאו בני ישראל למלאכת עבדת הקדש לעשת אתה והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר: ויבאו כל החכמים העשים את כל מלאכת הקדש איש איש ממלאכתו אשר המה עשים: ויאמרו אל משה לאמר מרבים העם להביא מדי העבדה למלאכה אשר צוה יהוה לעשת אתה: ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויכלא העם מהביא: והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אתה והותר:

ויעשו כל חכם לב בעשי המלאכה את המשכן עשר יריעת שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני כרבים מעשה חשב עשה אתם: ארך היריעה האחת שמנה ועשרים באמה ורחב ארבע באמה היריעה האחת מדה אחת לכל היריעת: ויחבר את חמש היריעת אחת אל אחת וחמש יריעת חבר אחת אל אחת:

אלה

פקודי · העמד מקודי הכלים כי מלת משכן כוללת הכל ומקים לעמדים כ"א פ"ו וא' וחמ' ס' ואומרים לעמדים עשה חמים לעמודים · כתר פ"ו · עמודי חצר ס' וחמשה · ראשיהם כקף · וחבוריהם · וקרסי מהם עמדי · ויקרקעות עמודי לו מנחה · עמדי פ"ח ס' ואומרים לעמדים · כל עמודי החצר סביב · ועקומים ב' מהן ואחד פ"ו ס' ומקפה חמש אמות בחצר · וחזרו

ולחתיה ס' מרדים וחמשים
באמות ונחשתן עשרים ובסיהן
עמודי החצר והקמתם ונחשת
עשרה ומאה כסף לעמודים
ראשיהם וחשוקיהם כסף
ועמודי החצר סביב סביב
ויתדתיה ומיתריהם נחשת
ולאשת פתח אהל מועד
מעשה רקם תכלת וארגמן
ותולעת שני ושש משזר
ועשרים עמודיהם ואדניהם
נחשת וחשוקיהם וחשוקיהם
כסף וצפוי כסף ואדניהם
נחשת · וכל יתדות המשכן
ולחצר סביב נחשת · אלה
פקודי המשכן משכן העדות
אשר פקד על פי משה עבדת
הלוים ביד איתמר בן אהרן
הכהן · ובצלאל בן אורי בן
חור למטה יהודה עשה את
כל אשר צוה יהוה את משה
ואתו אהליאב בן אחיסמך
למטה דן חרש וחשב ורקם
בתכלת ובארגמן ובתולעת
השני ובשש · כל הזהב
העשוי למלאכה בכל עבודת
הקדש ויהי זהב התנופה
תשע ועשרים ככר ושבע מאות
ושלשים שקל במשקל הקדש

ולאדני הם קלעים חמשים באמת
עמודיהם עשרה ואדניהם עשרה
ווי העמודים וחשוקיהם כסף
ולאשת קדקד מזרחה חמשים אמות:
קלעים חמש עשרה אמה אל הכתף
עמודיהם שלשה ואדניהם שלשה:
ולכתף השנית מזה ומזה לשער
החצר קלעים חמש עשרה אמות
עמודיהם שלשה ואדניהם שלשה:
כל קלעי החצר סביב שש משזר:
והאדנים לעמודים נחשת ווי
העמודים וחשוקיהם כסף ציפוי
ראשיהם כסף והם מחשקים כסף
כל עמודי החצר: ומסך שער החצר
מעשה רקם תכלת וארגמן ותולעת
שני ושש משזר עשרים אמה ורחב
לרוחב חמש אמות לעמת
קלעי החצר: ועמודיהם ארבעה
ואדניהם ארבעה נחשת ווי
עמודיהם וחשוקיהם כסף
וציפוי ראשיהם וכל
כל־היתדת למשכן ולחצר סביב
נחשת:

ס ס ס

אלה

פקודי המשכן משכן
העדות אשר פקד על־
פי משה עבדת הלוים ביד איתמר
בן אהרן הכהן: ובצלאל בן אורי
בן חור למטה יהודה עשה את כל־
אשר צוה יהוה את משה: ואתו
אהליאב בן אחיסמך למטה דן חרש
וחשב ורקם בתכלת ובארגמן
ובתולעת השני ובשש:
כל הזהב העשוי למלאכה בכל עבודת
הקדש ויהי זהב התנופה
תשע ועשרים ככר ושבע מאות
ושלשים שקל במשקל הקדש

כלכ פרשת ויקהל קרל את כל עדת · ואת אחיו · ואת קרשי · ואת אדניו · ואת בריח · ואת פרכת · ואת בריח · בכל כלי · ואת מזבח · ואת כיורו · ואת כלי · ואת מכסה · ואת שמן · ואת סמים · ואת קטרת · ואת כלי · ואת מכסה · ואת כלי · ואת כבד · ואת כלי · ואת כבד · ואת אהרון · ואת מלואים · ואת בגדי · ואת כלי · ואת כבד · ואת כלי · ואת כבד · ואת כלי · ואת כבד

אבן עזרא

מלת כלול יתכלת. כלו יתכלת יחד מלת סתור: ולת

סטרוהי מלפף: וחמתי תיקוניה יי עליותי סיניה חוא בעבריה: ותעש הכלא וירעניא ועבע זחורי ובוץ שזר כפיא דפקיד יי את משה: ועבדי את אהלא משכנא בוראלא משכנא בירתיב גוליון כרכיב מקלש על שכמהת בני ישראל: ושוי יתהון על כתפי אימוהא אבני זיכרניא לבני ישראל כמא די פקיד יי את משה: ועבד את מדבחא עולתא בוראלא ואת מנחתא זחורי ובוץ שזר: ותשוי ית עיף עברי את ותשוי ית אורכיה חדקא פותיה עיף: ואשלימו ליה את כל עבדא קדמאה כמדין ואבין מדבא סדרא מנחתא ית לחמא ירקו ובדלן סידרא נד: וסדרא הנרתא אזטרגין שבזוי וסבדולום: וסדרא ית תאת קטניי סד קדוא ועין עיולא: וסדרא רבשראי סדרום מזבחא ובוראלא ופסדתי משכנא כדרתנן ודתיב ואשלמו תחותן: ואבנא על שכמהת בני ישראל אינון תרתא עסרי על שמהתהון בתיב מסרש מגליף דעזקא גבר על שמיה לתרי עסר שבטין: ועבדו עלי תישבא תיקון מתתין ועזקן דרמאן מרגלין ודכיב: ועבדו עזקן דדיבב ויתיבו יי תרתין עזמתא על תרין סטרי חשבא: ויתבון תרתין גדילן דדיבב על תרתין עזקתא על סטרי חשבא: ית תרתין גדילן דתרין סטרוהי יתבו על תרתין מרגלתא ויתבינון על סטרי אפודא: ועבדו פרזילן עזקן דרמכ ושלשא על סטרי תרין סטרי חשבא דאפודא: ועבדו פרזילן עזקן ועזקו ית תרין סטרי חשבא על תרין עזקתא דסטרי אפודא לסטריה: ואסדרו ית תרין גדילתא דדהבא בתרין עזקתא בסטרי חשבא: ותרין סופי גדילתא דתרין סטרי חשבא תרין זמנין תתקפון ותיתנון על תרין מרגלתא ויתבינון על סטרי אפודא לקבל אפיה: ועבדו פרזילן עזקן ושוי ית תרין עזקתא על תרין סטרי חשבא דלבושא על סטרוהי לגיו מן אפודא: ועבדו תרין עזקתא דדהבא ושוי ית תרין עזקתא על תרין סטרי חשבא על תרין סטרוהי לגיו: ועבדו תרין עזקתא דדהבא ושוי על תרין סטרי חשבא על תרין סטרוהי לבר מן אפודא מלרע מחבוריה: ועבדו ית חשבא דמלת חכמתא כעובד אפודא כדמין דיליה ידכב: מן חד סטרוהי יהי ומן חד סטרוהי יהי: ארבעא סטרין יהי לחשבא: ויתנון על חשבא תרין גדילתא דדהבא ותרין עזקתא דדהבא ותרין עזקתא ויתנון ית תרין עזקתא על תרין סטרי חשבא: ויתנון ית תרין גדילתא דדהבא בתרין עזקתא על סטרי חשבא: ית תרין סופי תרין גדילתא דתרין סטרי חשבא יתנון על תרין מרגלתא ויתנון על תרין סטרי אפודא לסטריה: ועבדו תרין עזקתא דדהבא ושוי על תרין סטרי חשבא על תרין סטרוהי דלבושא לגיו מן אפודא: ועבדו תרין עזקתא דדהבא ושוי ית תרין עזקתא

אבן עזרא

ואת מזבח העלה שם פתח משכן אהל מועד וישם את המזבח כאשר צוה יהוה את משה: וישם את הכיור בין אהל מועד ובין המזבח ויתן שמה מים לרחצה: ורחצו משה ואהרן ובניו את ידיהם ואת רגליהם: בבאם אל אהל מועד ובקרבתם אל המזבח ירחצו כאשר צוה יהוה את משה: ויקם את החצר סביב למשכן ולמזבח ואת מסך שער החצר ויכל משה את המלאכה: ויכס הענן את אהל מועד וכבוד יהוה מלא את המשכן: ולא יכל משה לבוא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן וכבוד יהוה מלא את המשכן: ובהעלות הענן מעל המשכן יסעו בני ישראל בכל מסעיהם: ואם לא יעלה הענן ולא יסעו עד יום העלתו: כי ענן יהוה על המשכן יומם ואש תהיה לילה בו לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם: חזק

ויקרא אל משה וידבר יהוה אליו מאהל מועד לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן ליהוה מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם: אם עולה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד לרצנו לפני יהוה: וסמך ידו על ראש העולה ונרצה לו לכפר עליו: ושחט את בן הבקר לפני יהוה והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם וזרקו את הדם על המזבח אשר פתח אהל מועד: והפשיט את העלה וניתח אתה לנתחיה: ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח וערכו עצים על האש: וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים את הראש ואת הפדר על העצים אשר על האש אשר על המזבח: וקרבו ורחצו בני אהרן הכהנים את הכרעים במים וקרב הכהן את הכל והקטיר המזבחה עלה הוא אשה ריח ניחח ליהוה: ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים או מן העזים לעלה זכר תמים יקריבנו: והשחיט אתו על ירך המזבח צפונה לפני יהוה וזרקו בני אהרן הכהנים את דמו על המזבח סביב: ואת גויתיו ינתח לראשו ואת פדרתו וערך הכהן אתם על העצים אשר על האש אשר על המזבח: וקרבו ורחץ את הקרב ואת הכרעים ויקטיר הכהן את הכל והקטיר המזבחה עלה הוא אשה ריח ניחח ליהוה: ואם מן העוף עולה קרבנו ליהוה ומן התרים או מבני היונה את קרבנו: והקריבו אל המזבח ומלק את ראשו והקטיר המזבחה ונמצה דמו על קיר המזבח: ונתק את מוראתו והשליך אתה אצל המזבח קדמה אל מקום הדשן: ובקע אתו בפדרתו לא יבדיל וקטר אתו הכהן המזבחה על העצים אשר על האש עלה הוא אשה ריח ניחח ליהוה: ואם מנחה קרבנו ליהוה סלת יהיה קרבנו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבנה: והביאה אל בני אהרן הכהנים וקמץ משם מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן אזכרתה המזבחה אשה ריח ניחח ליהוה: והנותרת ממנה לאהרן ולבניו קדש קדשים מאשי יהוה: כל המנחה אשר תקריבו ליהוה לא תעשה חמץ כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה ליהוה: קרבן ראשית תקריבו אתם ליהוה ואל המזבח לא יעלו לריח ניחח: וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ולא תשבית מלח ברית אלהיך מעל מנחתך על כל קרבנך תקריב מלח: ואם תקריב מנחת בכורים ליהוה אביב קלי באש גרש כרמל תקריב את מנחת בכוריך: ונתת עליה שמן ושמת עליה לבנה מנחה הוא: והקטיר הכהן את אזכרתה מגרשה ומכל לבנתה אשה ליהוה: ואם זבח שלמים קרבנו אם מזבח הוא מקריב אתו אם זכר אם נקבה תמים יקריבנו לפני יהוה: וסמך את ידו על ראש קרבנו ושחט אתו פתח אהל מועד וזרקו בני אהרן את הדם על המזבח סביב: והקריב מזבח השלמים אשה ליהוה את החלב המכסה את הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב: ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה: והקטירו בני אהרן המזבחה על העלה אשר על העצים אשה ריח ניחח ליהוה כל חלב לו: חק עולם לדרתיכם בכל מושבתיכם כל חלב ודם לא תאכלו: ויקרא אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר נפש כי תחטא בשגגה מכל מצות יהוה אשר לא תעשינה ועשה מאחת מהנה: אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם והקריב על חטאתו אשר חטא פר בן בקר תמים ליהוה לחטאת: והביא את הפר אל פתח אהל מועד לפני יהוה וסמך את ידו על ראש הפר ושחט את הפר לפני יהוה: ולקח הכהן המשיח מדם הפר והביא אתו אל אהל מועד: וטבל הכהן את אצבעו בדם והזה מן הדם שבע פעמים לפני יהוה את פני פרכת הקדש: ומן הדם יתן על קרנות המזבח אשר לפני יהוה באהל מועד ואת כל דם הפר ישפך אל יסוד מזבח העלה אשר פתח אהל מועד: ואת כל חלב פר החטאת ירים ממנו את החלב המכסה על הקרב ואת כל החלבים אשר על הקרב: ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה: כאשר הוסר משור זבח השלמים והקטירם הכהן על מזבח העלה: ואת עור הפר ואת כל בשרו על ראשו ועל כרעיו וקרבו ופרשו: והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה אל מקום טהורה אל שפך הדשן ושרף אתו על עצים באש על שפך הדשן יישרף: כל עדת בני ישראל תעשה שגגה ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו אחת מכל מצות יהוה אשר לא תעשינה ואשמו: או הודעה אליו חטאתו אשר חטא בה והקריב הקהל פר בן בקר אחד לחטאת והביאו לפני אהל מועד: וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר לפני יהוה ושחט את הפר לפני יהוה: והביא הכהן המשיח מדם הפר אל אהל מועד: וטבל הכהן אצבעו מן הדם ונזה שבע פעמים לפני יהוה את פני הפרכת: ומן הדם יתן על קרנות המזבח אשר לפני יהוה אשר באהל מועד ואת כל דם הפר ישפך אל יסוד מזבח העלה אשר פתח אהל מועד: ואת כל חלבו ירים ממנו והקטיר המזבחה: ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת כן יעשה לו וכפר עליהם הכהן וניסלח להם: אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל מצות יהוה אלהיו אשר לא תעשינה בשגגה ואשם: או הודע אליו חטאתו אשר חטא בה והביא את קרבנו שעיר עזים זכר תמים: וסמך את ידו על ראש השעיר ושחט אתו במקום אשר ישחט את העלה לפני יהוה חטאת הוא: ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנות המזבח העלה ואת דמו ישפך אל יסוד מזבח העלה: ואת כל חלבו יסיר כאשר הוסר חלב מעל זבח השלמים והקטירם הכהן המזבחה על אשי יהוה וכפר עליו הכהן על חטאתו ונסלח לו: ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ בעשתה אחת ממצות יהוה אשר לא תעשינה ואשם: או הודעה אליו חטאתו אשר חטאה והביאה קרבנה שעירת עזים תמימה נקבה על חטאתה אשר חטאה: וסמך את ידו על ראש החטאת ושחט את החטאת במקום העלה: ולקח הכהן מדמה באצבעו ונתן על קרנות מזבח העלה ואת כל דמה ישפך אל יסוד המזבח: ואת כל חלבה יסיר כחלב הכשב מעל זבח השלמים והקטירם הכהן המזבחה על אשי יהוה וכפר עליו הכהן על חטאתו אשר חטא ונסלח לו: ואם כשב יביא קרבנו לחטאת נקבה תמימה יביאנה: וסמך את ידו על ראש החטאת ושחט אתה לחטאת במקום אשר ישחט את העלה: ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנות מזבח העלה ואת כל דמה ישפך אל יסוד המזבח: ואת כל חלבה יסיר כחלב כשב הזבח השלמים והקטירם הכהן המזבחה על אשי יהוה וכפר עליו הכהן על חטאתו אשר חטא ונסלח לו: ואם לא תגיע ידו לשה כשבים ולקח את קרבנו אשר חטא שתי תרים או שני בני יונה לחטאת ואת השני לעלה: והביא את אשר לחטאת ראשונה וקמץ את מראשה על גבי הכהן ואת יתרה יזה על יסוד המזבח דם חטאת הוא: ואת השני יעשה עלה כמשפט ונסלח לו הכהן על חטאתו אשר חטא מאחת מאלה ונסלח לו והיתה למנחה: ואם נפש כי תחטא ושמעה קול אלה שבועת ועד הוא או ראה או ידע אם לא יגיד ונשא עונו: או נפש אשר תגע בכל דבר טמא או בנבלת חית השדה הטמאה או בנבלת בהמה טמאה או בנבלת שרץ טמא ונעלם ממנו והוא טמא ואשם: או כי יגע בטמאת אדם לכל טמאתו אשר יטמא בה ונעלם ממנו ושמע ואשם: או נפש כי תשבע לבטא בשפתים להרע או להיטיב לכל אשר יבטא האדם בשבעה ונעלם ממנו ושמע ואשם לאחת מאלה: והיה כי יאשם לאחת מאלה והתודה אשר חטא עליה: והביא את אשמו ליהוה על חטאתו אשר חטא נקבה מן הצאן כשבה או שעירת עזים לחטאת וכפר עליו הכהן מחטאתו: ואם לא תגיע ידו לשה כשבים והביא את אשמו אשר חטא עשרית האיפה סלת לחטאת לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבנה כי חטאת הוא: והביאה אל הכהן והקמיץ הכהן מן המנחה את אזכרתה והקטיר המזבחה על אשי יהוה חטאת הוא: וכפר עליו הכהן על חטאתו אשר חטא מאחת מאלה ונסלח לו והיתה לכהן כמנחה: ונפש כי תמעל מעל ושגגה מקדשי יהוה והביא את אשמו ליהוה איל תמים מן הצאן בערכך כסף שקלים בשקל הקדש לאשם: ואת אשר חטא מן הקדש ישלם ואת חמשיתו יסף עליו ונתן אתו לכהן והכהן יכפר עליו באיל האשם ונסלח לו: ואם נפש כי תחטא ועשתה אחת מכל מצות יהוה אשר לא תעשינה ולא ידע ואשם ונשא עונו: והביא איל תמים מן הצאן בערכך לאשם אל הכהן והכהן יכפר עליו על שגגתו אשר שגג והוא לא ידע ונסלח לו: אשם הוא אשם אשם ליהוה: ויאמר יהוה אל משה לאמר: נפש כי תחטא ומעלה מעל ביהוה וכחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו: או מצא אבדה ושקר בה ונשבע על שקר על אחת מכל אשר יעשה האדם לחטא בהנה: והיה כי יחטא ואשם והשיב את הגזלה אשר גזל או את העשק אשר עשק או את הפקדון אשר הפקדון אתו או את האבדה אשר מצא: או מכל אשר ישבע עליו לשקר ושלם אתו בראשו וחמשתיו יסף עליו לאשר הוא לו יתננו ביום אשמתו: והביא את אשמו ליהוה איל תמים מן הצאן בערכך לאשם אל הכהן: וכפר עליו הכהן לפני יהוה ונסלח לו על אחת מכל אשמתו אשר יעשה לאשמה בה: וידבר יהוה אל משה לאמר: צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו: והלבש הכהן מדו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו והרים את הדשן אשר תאכל האש את העלה על המזבח ושמו אצל המזבח: ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור: והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערך עליה העלה והקטיר עליה חלבי השלמים: אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה: וזאת תורת המנחה הקרב אתה בני אהרן לפני יהוה אל פני המזבח: והרים ממנו בקמצו מסלת המנחה ומשמנה ואת כל הלבונה אשר על המנחה והקטיר המזבחה ריח ניחחו אזכרתה ליהוה: והנותרת ממנה יאכל אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש בחצר אהל מועד יאכלוה: לא תאפה חמץ חלקם נתתי אתה מאשי קדש קדשים היא כחטאת וכאשם: כל זכר בבני אהרן יאכלנה חק עולם לדרתיכם מאשי יהוה כל אשר יגע בהם יקדש: וידבר יהוה אל משה לאמר: זאת קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו ליהוה ביום המשח אתו עשרון הסלת מנחה תמיד מחציו בבקר ומחציו בערב: על מחבת בשמן משלה תעשה מבשלת תביא מנחת פתי מעשה מבשלים תקריב ריח ניחח ליהוה: והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אתה חק עולם ליהוה כליל תקטר: וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל: וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל אהרן ואל בניו לאמר זאת תורת החטאת במקום אשר תשחט העלה תשחט החטאת לפני יהוה קדש קדשים היא: והכהן המחטא אתה יאכלנה במקום קדש תאכל בחצר אהל מועד: כל אשר יגע בבשרה יקדש ואשר יזה מדמה על הבגד עליו תכבס את אשר היה עליו תכבס במקום קדש: וכלי חרש אשר בשל בו יהיה ואם בכלי נחשת בשל ומרק ושטף במים: כל זכר בכהנים יאכל אתה קדש קדשים היא: וכל חטאת אשר יובא מדמה לכפר בהיכל מועד לא תאכל באש תשרף: וזאת תורת האשם קדש קדשים הוא: במקום אשר תשחט העלה תשחט האשם את דמו יזרק על המזבח סביב: ואת כל חלבו יקריב ממנו את האליה ואת החלב המכסה את הקרב: ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה: והקטירם הכהן המזבחה אשה ליהוה אשם הוא: כל זכר בכהנים יאכלנו במקום קדש יאכל קדש קדשים הוא: כחטאת כאשם תורה אחת להם לכהן המכפר בו יהיה: והכהן המקריב את עלת איש עור העלה אשר הקריב לכהן לו יהיה: וכל מנחה אשר תאפה בתנור ובכל מרחשת ועל מחבת לכהן המקריב אתה לו תהיה: ומנחה בלולה בשמן וחרבה לכל בני אהרן תהיה איש כאחיו: וזאת תורת זבח השלמים אשר יקריב ליהוה: על תודה יקריב על זבח התודה חלות מצות בלולת בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן ומלת חלת לחם חמץ יקרב קרבנו: על זבח תודת שלמיו: ומן הקרבן יקריב תרומה אחת מכל קרבן ליהוה לכהן הזרק את דם השלמים לו יהיה: ובשר זבח תודת שלמיו ביום הקרבו יאכל לא יניח ממנו עד בקר: ואם נדר או נדבה זבח קרבנו ביום הקריבו את זבחו יאכל וממחרת והנותר ממנו יאכל: והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף: לא ירצה המקריב אתו לא יחשב לו פגול יהיה והנפש האכלת ממנו עונה תשא: ובשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף ובשר כל טהור יאכל בשר: והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר ליהוה וטמאתו עליו ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: ונפש כי תגע בכל טמא בטמאת אדם או בבהמה טמאה או בכל שקץ טמא ואכל מבשר זבח השלמים אשר ליהוה ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר כל חלב שור כשב ועז: חלב נבלה וחלב טרפה יעשה לכל מלאכה ואכל לא תאכלוהו: כי כל אכל חלב מבהמה אשר יקריב ממנו אשה ליהוה ונכרתה הנפש האכלת מעמיה: כל דם לא תאכלו בכל מושבתיכם לעוף ולבהמה: כל הנפש אשר תאכל כל דם ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר המקריב את זבח שלמיו יביא את קרבנו ליהוה מזבח שלמיו: ידיו תביאינה את אשי יהוה את החלב על החזה יביאנו את החזה להניף אתו תנופה לפני יהוה: והקטיר הכהן המזבחה והיה החזה לאהרן ולבניו: ואת שוק הימין תתנו תרומה לכהן מזבחי שלמיכם: המקריב את דם השלמים ואת החלב לו תהיה שוק הימין למנה: כי את חזה התנופה ואת שוק התרומה לקחתי מאת בני ישראל מזבחי שלמיהם ואתנה אתם לאהרן הכהן ולבניו לחק עולם מאת בני ישראל: זאת משחת אהרן ומשחת בניו מאשי יהוה ביום המשח אתם: ביום משח אתם יהוה את בני ישראל חק עולם לדרתם: זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלאים ולזבח השלמים: אשר צוה יהוה את משה בהר סיני ביום צותו את בני ישראל להקריב את קרבנם ליהוה במדבר סיני: וידבר יהוה אל משה לאמר: קח את אהרן ואת בניו אתו ואת הבגדים ואת שמן המשחה ואת פר החטאת ואת שני האילים ואת סל המצות: ואת כל העדה הקהל אל פתח אהל מועד: ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ותקהל העדה אל פתח אהל מועד: ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה יהוה לעשות: ויקרב משה את אהרן ואת בניו וירחץ אתם במים: ויתן אל אהרן את הכתנת ויחגר אתו באבנט ויעל אתו במעיל ויתן אתו את האפד ויחגר אתו בחשב האפד ויאפד לו בו: ויתן עליו את החשן ויתן אל החשן את האורים ואת התמים: וישם את המצנפת על ראשו וישם על המצנפת אל מול פניו את ציץ הזהב נזר הקדש כאשר צוה יהוה את משה: ויקח משה את שמן המשחה ואת הדם אשר על המזבח וירק על אהרן על בגדיו ויקדש אתו ואת בגדיו ואת בניו ואת בגדי בניו אתו: ויעש משה לאהרן ולבניו כאשר צוה יהוה את משה: ואת איל המלאים שחט משה ויקח משה מן הדם אל תנוך אזן אהרן הימנית ויזרק משה את הדם על המזבח סביב: ואת החלב ואת האליה ואת כל החלב אשר על הקרב ואת יתרת הכבד ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן ואת שוק הימין: ומסל המצות אשר לפני יהוה לקח חלת מצה אחת וחלת לחם שמן אחת ורקיק אחד ויתן על החלבים ועל שוק הימין: ויתן את הכל על כפי אהרן ועל כפות בניו וינף אתם תנופה לפני יהוה: ויקח משה אתם מעל כפיהם והקטר המזבחה על העלה מלואים הוא לריח ניחח אשה ליהוה הוא: ויקח משה את החזה וינפ אתו תנופה לפני יהוה מאיל המלאים לו היתה למנה כאשר צוה יהוה את משה: ויקח משה משמן המשחה ומן הדם אשר על המזבח והזה על אהרן על בגדיו ועל בניו ועל בגדי בניו אתו ויקדש את אהרן את בגדיו ואת בניו ואת בגדי בניו אתו: ויאמר משה אל אהרן ואל בניו בשלו את הבשר פתח אהל מועד ושם אתו שם ואכלתם אתו ואת הלחם אשר בסל המלאים כאשר צויתי לאמר אהרן ובניו יאכלהו: והנותר בבשר ובלחם באש תשרפו: ומפתח אהל מועד תצאו שבעת ימים עד יום מלאת ימי מלואיכם כי שבעת ימים ימלא את ידכם: כאשר עשה ביום הזה צוה יהוה לעשות לכפר עליכם: ומפתח אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים ושמרתם את משמרת יהוה ולא תמותו כי כן צויתי: ויעשו אהרן ובניו את כל הדברים אשר צוה יהוה ביד משה: ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל: ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעלה תמימם והקרב לפני יהוה: ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימם לעלה: ושור ואיל לזבח שלמים לזבח לפני יהוה ומנחה בלולה בשמן כי היום יהוה נראה אליכם: ויקחו את אשר צוה משה אל פני אהל מועד ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני יהוה: ויאמר משה זה הדבר אשר צוה יהוה תעשו ויראה אליכם כבוד יהוה: ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה יהוה: ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את בן העגל החטאת אשר לו: ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבל אצבעו בדם ויתן על קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח: ואת החלב והכליות והיתרת מן הכבד מן החטאת הקטיר המזבחה כאשר צוה יהוה את משה: ואת הבשר ואת העור שרף באש מחוץ למחנה: ויזבח את זבח העם ויקח את דם השעיר אשר לחטאת העם ויזרקהו על המזבח: ואת העלה הקריבו לו ויקטר כמשפט: ויקרב את המנחה וימלא כפו ממנה והקטיר המזבחה על העלה: ואת השור ואת האיל זבח השלמים אשר לעם שחט ויזרקו בני אהרן את הדם על המזבח סביב: ואת החלבים מן השור ומן האיל האליה והמכסה והכליות ויתרת הכבד: וישימו את החלבים על החזות ויקטר החלבים המזבחה: ואת החזות ואת שוק הימין הניף אהרן תנופה לפני יהוה כאשר צוה משה: וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם וירד מעשות החטאת והעלה והשלמים: ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם ויראה כבוד יהוה אל כל העם: ותצא אש מלפני יהוה ותאכל על המזבח את העלה ואת החלבים וירא כל העם וירנו ויפלו על פניהם: ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עליה קטרת ויקריבו לפני יהוה אש זרה אשר לא צוה אתם: ותצא אש מלפני יהוה ותאכל אתם וימתו לפני יהוה: ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר יהוה לאמר בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידם אהרן: ויקרא משה אל מישאל ואל אלצפן בני עזיאל דד אהרן ויאמר אלהם קרבו שאו את אחיכם מאת פני הקדש אל מחוץ למחנה: ויקרבו וישאום בכתנתם אל מחוץ למחנה כאשר דבר משה: ויאמר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר בניו פרעותיכם אל תפרעו ובגדיכם לא תפרמו ולא תמותו ועל כל העדה יקצף והאחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף יהוה: ומפתח אהל מועד לא תצאו פן תמותו כי שמן משחת יהוה עליכם ויעשו כדבר משה: וידבר יהוה אל אהרן לאמר יין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך בבאכם אל אהל מועד ולא תמותו חק עולם לדרתיכם: ולהבדיל בין הקדש ובין החל ובין הטמא ובין הטהור: ולהורות את בני ישראל את כל החקים אשר דבר יהוה אליהם ביד משה: וידבר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר הנותרים קחו את המנחה הנותרת מאשי יהוה ואכלוה מצות אצל המזבח כי קדש קדשים היא: ואכלתם אתה במקום קדש כי חקך וחק בניך הוא מאשי יהוה כי כן צויתי: ואת חזה התנופה ושוק התרומה תאכלו במקום טהר אתה ובניך ובנתיך אתך כי חקך וחק בניך נתנו מזבחי שלמי בני ישראל: שוק התרומה והחזה על אשי החלבים יביאו להניף תנופה לפני יהוה והיתה לך ולבניך אתך לחק עולם כאשר צוה יהוה: ואת שעיר החטאת דרש דרש משה והנה שרף ויקצף על אלעזר ועל איתמר בני אהרן הנותרים לאמר: מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקדש כי קדש קדשים הוא ואתה נשא את עון העדה לכפר עליהם לפני יהוה: הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה אכל תאכלו אתה בקדש כאשר צויתי: ואהרן אל משה הן היום הקריבו את חטאתם ואת עלתם לפני יהוה ותקרנה אתי כאלה והאכלתי חטאת היום היטב בעיני יהוה: וישמע משה ויטב בעיניו: וידבר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר אליהם: דברו אל בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה אשר על הארץ: כל מפרסת פרסה ושסעת שסע שתי פרסות מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו: אך את זה לא תאכלו מעלי הגרה ומפרסי הפרסה את הגמל כי מעלה גרה הוא ופרסה אינו מפריס טמא הוא לכם: ואת השפן כי מעלה גרה הוא ופרסה לא הפריס טמא הוא לכם: ואת הארנבת כי מעלת גרה הוא ופרסה לא הפרים טמאה הוא לכם: ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא ושסע שסע פרסה הוא ואת גרה לא יגר טמא הוא לכם: מבשרם לא תאכלו ובנבלתם לא תגעו טמאים הם לכם: את זה תאכלו מכל אשר במים כל אשר לו סנפיר וקשקשת במים בימים ובנחלים אתם תאכלו: וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת בימים ובנחלים מכל שרץ המים ומכל נפש החיה אשר במים שקץ הם לכם: ושקץ יהיו לכם מבשרם לא תאכלו ואת נבלתם תשקצו: כל אשר אין לו סנפיר וקשקשת במים שקץ הוא לכם: ואת אלה תשקצו מן העוף לא יאכלו שקץ הם את הנשר ואת הפרס ואת העזניה: ואת הראה ואת האיה למינה: ואת כל ערב למינו: ואת בת היענה ואת התחמס ואת השחף ואת נץ למינהו: את הינשוף ואת התנשמת ואת הקאת: ואת הרחמה ואת החסידה ואת האנפה למינה ואת הדוכיפת ואת העטלף: וכל שרץ העוף אשר ילך על ארבע שקץ הוא לכם: אך את זה תאכלו מכל שרץ העוף ההלך על ארבע אשר לו כרעים מלמעלה לנתר בהן על הארץ: אתה מהם תאכלו את הארבה למינהו ואת הסלעם למינהו ואת החרגל למינהו ואת החגב למינהו: וכל שרץ העוף אשר לו ארבע רגלים שקץ הוא לכם: ובאלה תטמאו כל הנוגע בנבלתם יטמא עד הערב: וכל הנושא מנבלתם יכבס בגדיו וטמא עד הערב: כל הבהמה אשר הוא מפרסת פרסה ושסעת איננה שסע ופרסה לא גרה טמאה היא לכם כל הנגע בה יטמא: וכל הולך על כפיו בכל החיה ההלכת על ארבע הנה טמאים הם לכם כל הנגע בנבלתם יטמא עד הערב: והנושא את נבלתם יכבס בגדיו וטמא עד הערב כי טמאים הם לכם: וזה לכם הטמא בשרץ השרץ על הארץ החלד והעכבר והצב למינהו: והאנקה והכח והלטאה והחמט והתנשמת: אלה הטמאים לכם בכל השרץ למות כל הנגע בהם בהמתם עד הערב: וכל אשר יפול עליו מהם בהמתם יטמא מכל כלי עץ או בגד או עור או שק כל כלי אשר יעשה מלאכה במים יובא והיה עד הערב וטהר: וכל כלי חרש אשר יפול מהם אל תוכו כל אשר בתוכו יטמא ואתו תשברו: מכל אוכל אשר יאכל אשר יבוא עליו מים יטמא וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא: וכל אשר יפול מנבלתם עליו יטמא תנור וכירים יתץ טמאים הם וטמאים יהיו לכם: אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור וטמא בנבלתם יטמא: וכי יפול מנבלתם על זרע זרוע אשר יזרע טהור הוא: ואם מים יזרע על זרע ונפל מנבלתם עליו טמא הוא לכם: כי תהיה בהמה אשר תאכל לכם שחט בשחטה ונבלתה לא תאכל הנוגע בנבלתה יטמא עד הערב: והאכל מנבלתה יכבס בגדיו וטמא עד הערב והנושא את נבלתה יכבס בגדיו וטמא עד הערב: כל השרץ השרץ על הארץ שקץ יאכל לא יאכל: כל הולך על גחון ועל כל הולך על ארבע עד כל מרבה רגלים לכל השרץ השרץ על הארץ לא תאכלום כי שקץ הם: אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בם: כי אני יהוה אלהיכם והתקדשתם והייתם קדשים כי קדוש אני ולא תטמאו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ על הארץ: כי אני יהוה המעלה אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים והייתם קדשים כי קדוש אני: זאת תורת הבהמה והעוף וכל נפש החיה הרמשת בארץ: להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל: וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים כימי נדת דותה תטמא: וביום השמיני ימול בשר ערלתו: ושלשים יום ושלשת ימים תשב בדמי טהרה בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה: ואם נקבה תלד וטמאה שבעים בנדתה וששים יום תשב על דמי טהרה: ועל כל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה: ואם נקבה תלד וטמאה שבעים בנדתה וששים יום תשב על דמי טהרה: ועל כל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה: וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל אהרן ואל בניו לאמר אליהם: איש איש מבית ישראל ומן הגר בישראל אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקריבו ליהוה לעלה: לרצנכם תמים זכר בבקר בכשבים ובעזים: כל אשר יהיה בו מום לא תקריבו כי לא לרצון יהיה לכם: ואיש איש כי יקריב זבח שלמים ליהוה לפלא נדר או בנדבה בבקר או בצאן תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו: עורים שבורים וחרוץ ויבלת ותלולפות לא תקריבו אלה ליהוה ואשה לא תתנו מהם על המזבח ליהוה: ושור ושה אשר יהיה שרוע וקמוץ נדבה תעשה אתו ולנדר לא ירצה: אשך כתות ומעוך וכרות לא תקריבו ליהוה ובארצכם לא תעשו: ומיד בן נכר לא תקריבו את לחם אלהיכם מכל אלה כי מושחתם בהם מום בהם לא ירצו לכם: ויקרא אל משה לאמר: שור או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה ליהוה: ושור או שה אתו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד: וכי תזבחו זבח תודה ליהוה לרצנכם תזבחו: ביום הזה יאכל לא תותירו ממנו עד בקר אני יהוה: ושמרתם מצותי ועשיתם אתם אני יהוה: ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני יהוה מקדשכם: המוציא אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה: וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מועדי יהוה אשר תקראו אתם מקראי קדש אלה הם מועדי: ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו שבת הוא ליהוה בכל מושבתיכם: אלה מועדי יהוה מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדם: בחדש הראשון בארבעה עשר לחדש בין הערבים פסח ליהוה: וחמשה עשר יום לחדש הזה חג המצות ליהוה שבעת ימים מצות תאכלו: ביום הראשון מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו: ושבעת ימים תקריבו אשה ביום השביעי מקרא קדש כל מלאכת עבדה לא תעשו: וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם וקצרתם את קצירה והבאתם את עמר ראשית קצירכם אל הכהן: והניף את העמר לפני יהוה לרצנכם ממחרת השבת יניפנו הכהן: ועשיתם ביום הניפכם את העמר כבש תמים בן שנתו לעלה ליהוה: ומנחתו שני עשרנים סלת בלולה בשמן אשה ריח ניחח ליהוה ונסכו יין רביעית ההין: ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה עד הביאכם את קרבן אלהיכם חק עולם לדרתיכם בכל מושבתיכם: וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימת תהיינה: עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה ליהוה: ממושבתיכם תביאו לחם תנופה שתים שני עשרנים סלת תהיינה חמץ תאפינה בכורים ליהוה: והקרבתם על הלחם שבעת כבשים תמימם בני שנה ופר בן בקר אחד ושני אילם יקריבו עלה יהיו ליהוה ומנחתם ונסכיהם אשה ריח ניחח ליהוה: ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים: והניף הכהן אתם על לחם הבכורים תנופה לפני יהוה על שני כבשים קדש יהיו ליהוה לכהן: והקריבו ביום הזה מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו חק עולם בכל מושבתיכם לדרתיכם: ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקצרך ולקט קצירך לעני ולגר תעזב אתם אני יהוה אלהיכם: וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קדש: כל מלאכת עבדה לא תעשו והקרבתם אשה ליהוה: וידבר יהוה אל משה לאמר: אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא מקרא קדש יהיה לכם ועניתם את נפשתיכם והקרבתם אשה ליהוה: וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה כי יום כפרים הוא לכפר עליכם לפני יהוה אלהיכם: כי כל נפש אשר לא תעונה בעצם היום הזה ונכרתה מעמיה: וכל נפש אשר תעשה כל מלאכה בעצם היום הזה והאבדתי את נפשה מקרב עמה: כל מלאכה לא תעשו חק עולם לדרתיכם בכל מושבתיכם: שבת שבתון היא לכם ועניתם את נפשתיכם בתשעה לחדש באחד בערב מערב עד ערב תשבתו שבתכם: וידבר יהוה אל משה לאמר: אך בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה חג הסכות שבעת ימים ליהוה: ביום הראשון מקרא קדש כל מלאכת עבדה לא תעשו: שבעת ימים תקריבו אשה ליהוה ביום השמיני מקרא קדש יהיה לכם והקרבתם אשה ליהוה עצרת היא כל מלאכת עבדה לא תעשו: אלה מועדי יה

ואם מן העוף עולה קרבנו ליהוה והקריב מן התורים
או מן בני היונה את קרבנו׃

ואם מן העוף עולה קרבנו ליהוה והקריב מן התורים או מן בני היונה את קרבנו׃

ואם מן העוף עולה קרבנו ליהוה והקריב מן התורים או מן בני היונה את קרבנו׃

ואם מן העוף עולה קרבנו ליהוה והקריב מן התורים או מן בני היונה את קרבנו׃

ואם מן העוף עולה קרבנו ליהוה והקריב מן התורים או מן בני היונה את קרבנו׃

ואם מן העוף עולה קרבנו ליהוה והקריב מן התורים או מן בני היונה את קרבנו׃

ואם מן העוף עולה קרבנו ליהוה והקריב מן התורים או מן בני היונה את קרבנו׃

ואם מן העוף עולה קרבנו ליהוה והקריב מן התורים או מן בני היונה את קרבנו׃

פרשת צו

היא השלה. כתרגומו שלה בשביל שהיא עולה על האוכל כלה כל הלילה. ולפי שהיא עולה כל הלילה נקראת עולת התמיד כל השנה. ולפי שהיא נאכלת כל הלילה נקראת עולת התמיד הם מכי מעות שלם התמיד שהיה מקריב בשחרית. ומה שנאמר על מוקדה. שהיא עולה על האש שבמזבח כל הליל

כל אשר יגע בבשרה יקדש והזה וכי תזה דם על בגד וגו׳ כל זה בכלל כל אשר יגע בבשרה יקדש: וכי ירוק בטהרה יטבל וטמא עד הערב. כל זה בכלל כל אשר יגע בבשרה: וכלי חרש אשר תבשל בו. כל נפש אשר תאכל כל דרס המבשל בתוך כלי חרש יהיה טמא: כל זכר בכהנים יאכל אותה קדש קדשים הוא. כל זכר ככה אזרחי וגר כל אשר יגע בבשרה יקדש. כל אשר בו מום. כל אשר יגע בטמא. שרץ אדם או בהמה. כל אשר יגע בכל טמא. כל נפש אשר תאכל בכל טמא. כל אשר בו טמא

ואת עולתך וכפר עליך ועל עמא
ועבד את קרבן העם וכפר בעדם
כאשר צוה יהוה: ויקרב אהרן אל
המזבח וישחט את עגל החטאת
אשר לו: וירקדו בני אהרן את
הדם אליו ויטבל אצבעו בדם ויתן
על קרנות המזבח ואת הדם יצק
אל יסוד המזבח: ואת החלב ואת
הכליות ואת היתרת מן הכבד מן
החטאת הקטיר המזבחה כאשר צוה
יהוה את משה: ואת הבשר ואת
העור שרף באש מחוץ למחנה:
וישחט את העלה וימצאו בני אהרן
אליו את הדם ויזרקהו על המזבח
סביב: ואת העלה המצו אליו
לנתחיה ואת הראש ויקטר על
המזבח: וירחץ את הקרב ואת
הכרעים ויקטר על העלה המזבחה:
ויקרב את קרבן העם ויקח את
שעיר החטאת אשר לעם וישחטהו
וישחטהו כראשון: ויקרב את
העלה ויעש כמשפט: ויקרב את
המנחה וימלא כפו ממנה ויקטר על
המזבח מלבד עלת הבקר: וישחט
את השור ואת האיל זבח השלמים
אשר לעם וימצאו בני אהרן את
הדם אליו ויזרקהו על המזבח סביב: ואת החלבים מן השור ומן
האיל הכסלה והמכבד ואת הקרב
ויתרת הכבד: וישימו את החלבים
על החזות ויקטר החלבים המזבחה
ואת החזות ואת שוק הימין הניף
אהרן תנופה לפני יהוה כאשר צוה
משה: וישא אהרן את ידו אל
העם ויברכם וירד מעשת החטאת
והעלה והשלמים: ויבא משה ואהרן
אל אהל מועד ויצאו ויברכו את
העם ויראה כבוד יהוה אל כל העם:

ותצא אש מלפני יהוה ותאכל על
המזבח את העלה ואת החלבים
וירא כל העם וירנו ויפלו על
פניהם: ויקחו בני אהרן נדב
ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן
אש וישימו עליה קטרת ויקריבו
לפני יהוה אש זרה אשר לא צוה
אתם: ותצא אש מלפני יהוה
ותאכל אותם וימתו לפני יהוה:
ויאמר משה אל אהרן הוא אשר
דבר יהוה לאמר בקרבי אקדש
ועל פני כל העם אכבד וידם אהרן:
ויקרא משה אל מישאל ואל
אלצפן בני עזיאל דד אהרן ויאמר
אלהם קרבו שאו את אחיכם מאת
פני הקדש אל מחוץ למחנה:
ויקרבו וישאום בכתנתם אל מחוץ
למחנה כאשר דבר משה: ויאמר
משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר
בניו ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם
לא תפרמו ולא תמתו ועל כל העדה
יקצף ואחיכם כל בית ישראל יבכו
את השרפה אשר שרף יהוה:
ומפתח אהל מועד לא תצאו פן
תמתו כי שמן משחת יהוה עליכם
ויעשו כדבר משה: ס
וידבר יהוה אל אהרן לאמר:
יין ושכר אל תשת אתה ובניך
אתך בבאכם אל אהל מועד ולא
תמתו חקת עולם לדרתיכם:
ולהבדיל בין הקדש ובין החל ובין
הטמא ובין הטהר: ולהורת את
בני ישראל את כל החקים אשר דבר
יהוה אלהם ביד משה: ס
וידבר משה אל אהרן ואל
אלעזר ואל איתמר בניו הנותרים

ויקח משה את הדם ויתן על קרנות
המזבח אצבעו סביב וחטא את המזבח
ואת הדם יצק אל יסוד המזבח
ויקדשהו לכפר עליו: ויקטר את
החלב ואת האליה ואת כל החלב
אשר על הקרב ואת יתרת הכבד
ואת שתי הכליות ואת חלבהן
ואת הקטר המזבחה: ואת הבשר
ואת עורו שרף באש מחוץ למחנה
כאשר צוה יהוה את משה: ס
ויקרב את איל העלה ויסמכו אהרן
ובניו את ידיהם על ראש האיל:
וישחט ויזרק משה את הדם על
המזבח סביב: ואת האיל נתח
לנתחיו ויקטר משה את הראש
ואת הנתחים ואת הפדר: ואת
הקרב ואת הכרעים רחץ במים
ויקטר משה את כל האיל המזבחה
עלה הוא לריח ניחח אשה ליהוה
כאשר צוה יהוה את משה: ס
ויקרב את האיל השני איל המלאים
ויסמכו אהרן ובניו את ידיהם על
ראש האיל: וישחט ויקח משה
מדם האיל ויתן על תנוך אזן אהרן
הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל
בהן רגלו הימנית ויקרב את בני
אהרן ויתן משה מן הדם על
תנוך אזנם הימנית ועל בהן ידם
הימנית ועל בהן רגלם הימנית
ויזרק משה את הדם על המזבח
סביב: ואת החלב ואת האליה
ואת כל החלב אשר על הקרב ואת
יתרת הכבד ואת שתי הכליות
ואת חלבהן ואת שוק הימין:
וכל לחם המצות אשר לפני יהוה
לקח משה ויקרב תנופה לפני יהוה:
ויקח משה מעל ידם ויקטר המזבחה
על העלה מלאים הם לריח ניחח
אשה ליהוה הם: ויקח משה את
החזה ויניפהו תנופה לפני יהוה
מאיל המלאים לאהרן היה למנה
כאשר צוה יהוה את משה: ס
ויקח משה מן השמן ומן הדם
אשר על המזבח והזה על אהרן על
בגדיו ועל בניו ועל בגדי בניו
אתו ויקדש את אהרן את בגדיו
ואת בניו ואת בגדי בניו אתו:
ויאמר משה אל אהרן ואל בניו
בשלו את הבשר פתח אהל מועד
ושם אכלתם אתו ואת הלחם אשר
בסל המלאים כאשר צויתי לאמר
אהרן ובניו יאכלהו: והנותר
בבשר ובלחם באש תשרפו: ומפתח
אהל מועד לא תצאו שבעת ימים
עד יום מלאת ימי מלואיכם כי
שבעת ימים ימלא את ידכם:
כאשר עשה ביום הזה צוה יהוה
לעשות לכפר עליכם: ובפתח
אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת
ימים ושמרתם את משמרת יהוה
ולא תמתו כי כן צויתי: ויעש
אהרן ובניו את כל הדברים אשר
צוה יהוה ביד משה: ס

וטמא עד הערב. ואם יש לו בגדים אחרים אין צריך לכבס אלא את אלו שנגע בהן הנגע ואם אין לו אלא אלו צריך לכבס את כולן שכל אחד ואחד נעשה אב לעצמו ומטמא במגע ובמשא ואין אחד מהן מטמא את חבירו ואין אחד מהן מטמא אדם וכלים אלא אב הטומאה בלבד ואם נגע בכלי חרס הרי הוא מטמא את כל מה שבתוכו ואת האהל ואת הכלי עצמו ואם נגע בכלי חרס שבתוך האהל הרי הוא מטמא את האהל ואת כל מה שבתוכו ואת הכלי עצמו ואם נגע בכלי חרס שבתוך האהל שבתוך האהל הרי הוא מטמא את האהל ואת כל מה שבתוכו ואת הכלי עצמו ואם נגע בכלי חרס שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל הרי הוא מטמא את האהל ואת כל מה שבתוכו ואת הכלי עצמו ואם נגע בכלי חרס שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל הרי הוא מטמא את האהל ואת כל מה שבתוכו ואת הכלי עצמו ואם נגע בכלי חרס שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל הרי הוא מטמא את האהל ואת כל מה שבתוכו ואת הכלי עצמו ואם נגע בכלי חרס שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל הרי הוא מטמא את האהל ואת כל מה שבתוכו ואת הכלי עצמו ואם נגע בכלי חרס שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל הרי הוא מטמא את האהל ואת כל מה שבתוכו ואת הכלי עצמו ואם נגע בכלי חרס שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל הרי הוא מטמא את האהל ואת כל מה שבתוכו ואת הכלי עצמו ואם נגע בכלי חרס שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל שבתוך האהל הרי הוא מטמא את האהל ואת כל מה שבתוכו ואת הכלי עצמו ואם נגע בכלי חרס שבתוך האהל

פרשה

וידבר

יד וידבר יהוה אל־משה
אמר׳ מות שני
בני אהרן בקרבתם לפני יהוה
וימתו: ויאמר יהוה אל־משה דבר
אל־אהרן אחיך ואל־יבא בכל־עת
אל־הקדש מבית לפרכת אל־פני
הכפרת אשר על־הארן ולא ימות
כי בענן אראה על־הכפרת: בזאת
יבא אהרן אל־הקדש בפר בן־בקר
לחטאת ואיל לעלה: כתנת־בד
קדש ילבש ומכנסי־בד יהיו על־
בשרו ובאבנט בד יחגר ובמצנפת
בד יצנף בגדי־קדש הם ורחץ במים
את־בשרו ולבשם: ומאת
עדת בני ישראל יקח שני שעירי
עזים לחטאת ואיל אחד לעלה:

פרשה

ומליל

יו עם משה
בחר רמיזה
תורין בני אהרן בקרבו ביחזון אשתו
ובכור יתא קדם יי ויסתון: ואמר
יי למשה ומליל עם אהרן אחיך
ולא יהי עליל בכל עידן לקודשא
מגיו לפרוכתא ולקדם מדבחא
די על אנפוהי ולא ימות ארי
בענגא אנא מתגלי על כורסיא
בפורקנא: בדא יהי עליל אהרן
לקודשא בתור בר תורי לחטאתא
ודכר לעלתא: כתונא דבוצא
דקושטא ילבש וסרבלין דבוצא
על בסריה ובזניקא דבוצא יתכס
וסטנפתא דבוצא יהי בריש
לבושי קושטא אינון ויסחי במיא
ית בסריה והדרין ולבשין ויפוק
ויעבד ית עלוותיה ית עלוות
דיליה ויכפר על נפשיה ועל
עמא ויכפר על מדבחא ועל
כהניא ועל כל עמא דכנשתא
דישראל יכפר: והדין יהי
לכון לקיים עלם בירחא שביעאה
בעשרא לירחא תענון ית נפשתיכון
וכל עבידתא לא תעבדון בזרעא
ולגיורא דגייר בגויכון: ארי
ביומא הדין יכפר עליכון לדכאה
יתכון מכל חוביכון קדם יי
תדכון: שבתא שבתא הוא
לכון ותענון ית נפשתיכון קים
עלם: ויכפר כהנא דיתרבי
ויתקדש ית ידוי למכהן בדבבותא
תחות אבוי ויעבד ית כפורי
לבושי לבושא קדישא: ויכפר
ית מקדשא דקושטא ויכפר ית
משכן זימנא וית מדבחא ועל
כהניא ועל כל עמא דכנשתא
דישראל יכפר: והדין יהי
לכון לקיים עלם לכפרא על
בני ישראל מכל חוביהון חד
בשתא ועבד כמא דפקיד יי
ית משה: ומליל משה עם
אהרן ועם בנוי ועם כל בני
ישראל ואמר להון דא פתגמא
דפקיד יי למימר: גבר גבר
מבית ישראל ומן גיורי דגייר
בגויהון דיקרב קורבנהון לכל
נדריהון ולכל נדבתהון דיקרבון
קדם יי לעלתא: לרעוא יתכון
תקרבון ית קורבנכון דכר שלים
מן תורי ומן ענזי תקרבון ית
קורבנכון: וית כל אימרא
דתקרב ית ידיה על רישיה
ויתרעי ויכפר עלוהי למעבד
ליה כפרן: וישחוט ית תורא
קדם יי ויקרבון בני אהרן כהניא
ית דמא ויזרקון ית דמא על
מדבחא דעל תרע משכן זימנא
ויפשטון ית מסכיא מן עלוותא
ויפסקון ית עלוותא לאיבריהא:
ויתנון בני אהרן כהנא אישתא
על מדבחא ויסדרון עיצין על
אישתא דעל מדבחא: ויסדרון
בני אהרן כהנא ית איבריהא
ית רישא וית פרסקא על עיצין
דעל אישתא דעל מדבחא:
ומעי וכרעוי ירחץ במיא ויקטר
כהנא ית כולא ויסיק על מדבחא
עלוותא קורבנא אישתא ריח
ניחוחא קדם יי: ואין מן
ענזא קורבניה לעלוותא דכר
שלים יקרבינה לרעוא יתיה
יקרב קדם יי: ויסמוך ית
ידיה על רישא דעלוותא ויתרעי
ויכפר עלוהי למעבד ליה כפרן:
וישחוט ית ענזא קדם יי
ויקרבון בני אהרן כהניא ית
דמא ויזרקון ית דמא על מדבחא
סחרן דעל תרע משכן זימנא:
ויפשט ית עלוותא ויפסקינה
לאיבריהא: ויתנון בני אהרן
כהנא אישתא על מדבחא
ויסדרון עיצין על אישתא:
ויסדרון בני אהרן כהנא ית
איבריהא ית רישא וית פרסקא
על עיצין דעל אישתא דעל
מדבחא: ומעי וכרעוי ירחץ
במיא ויקרב כהנא ית כולא
ויסיק על מדבחא עלוותא הוא
קורבנא אישתא ריח ניחוחא
קדם יי: ואין מן עופא
עלוותא קורבניה לעלוותא
מן תורתא או מן בני גוזלא
קורבניה: ויקרבינה כהנא
לות מדבחא וימלוק ית רישיה
ויסיק על מדבחא ויתמצי
דמיה על כותל מדבחא:
ויעדי ית מסכיא ויסלק ית
ריעיה לסטר מדבחא לקדמיתא
לאתר מישכא דדכיא: ויבזע
ית בזעתיה לא יפרוק ויסיק
כהנא על מדבחא על עיצין
דעל אישתא עלוותא הוא
קורבנא אישתא ריח ניחוחא
קדם יי: ונפש כי תקריב
קורבן מנחתא קדם יי סלתא
יהי קורבניה ויסוק עלוהי
מישחא ויתן עלוהי לבונתא:
ויתי לות בני אהרן כהניא
ויקמוץ מתמן מלי קומציה
מסלתא ומן משחא על כל
לבונתא ויסיק כהנא ית
אדכרתא על מדבחא אישתא
ריח ניחוחא קדם יי: ודיתיר
מן מנחתא יהי לאהרן ולבנוי
קודש קודשין מאישתא דיי:
וכל מנחתא דתאפא בתנורא
לא תתעבד חמירא ארי כל
שאור וכל דבש לא תסיקון
מנהון אישתא קדם יי:
קורבן קדמא תקרבון יתהון
קדם יי ולמדבחא לא יסקון
לריח ניחוחא: וכל קורבן
מנחתך במלחא תמלח ולא
תבטל מלח קימא מעל מנחתך
על כל קורבנך תקרב מלחא:
ואין תקרב מנחת בכורין קדם
יי קלי באישתא גרסי מן
כרמלא תקרב ית מנחת בכורך:
ותתן עלוהי מישחא ותשוי
עלוהי לבונתא מנחתא הוא:
ויסיק כהנא ית אדכרתא מגרסי
מן כרמלא ומן משחא על כל
לבונתא אישתא קדם יי:

פרשה

זאת תורת

ב זאת תורת המצרע
ביום טהרתו והובא אל־הכהן:
ויצא הכהן אל־מחוץ למחנה
וראה הכהן והנה נרפא נגע
הצרעת מן־הצרוע: וצוה הכהן
ולקח למטהר שתי צפרים חיות
וקטים ועץ ארז ושני תולעת
ואזוב: וצוה הכהן ושחט את־
הצפר האחת אל־כלי־חרש על־
מים חיים: את־הצפר החיה יקח
אתה ואת־עץ הארז ואת־שני
התולעת ואת־האזוב ואת־הצפר
החיה יטבל אתם ואת־הצפר
החיה בדם הצפר השחטה על־
המים החיים: והזה על־המטהר
מן־הצרעת שבע פעמים וטהרו
ושלח את־הצפר החיה על־פני
השדה: וכבס המטהר את־
בגדיו וגלח את־כל־שערו ורחץ
במים וטהר ואחר יבוא אל־
המחנה וישב מחוץ לאהלו שבעת
ימים: והיה ביום השביעי
יגלח את־כל־שערו את־ראשו
ואת־זקנו ואת־גבת עיניו ואת־
כל־שערו יגלח וכבס את־בגדיו
ורחץ את־בשרו במים וטהר:
ביום השמיני יקח שני־כבשים
תמימם ושלשה עשרנים סלת
מנחה בלולה בשמן ולג שמן
אחד: והעמיד הכהן המטהר
את־האיש המטהר ואתם לפני
יהוה פתח אהל מועד: ולקח
הכהן את־הכבש האחד והקריב
אתו לאשם ואת־לג השמן והניף
אתם תנופה לפני יהוה:
ושחט את־הכבש במקום אשר
ישחט את־החטאת ואת־העלה
במקום הקדש כי כחטאת האשם
הוא לכהן קדש קדשים הוא:
ולקח הכהן מדם האשם ונתן
הכהן על־תנוך אזן המטהר
הימנית ועל־בהן ידו הימנית
ועל־בהן רגלו הימנית: ומלג
השמן יצק הכהן על־כף כהן
השמאלית: וטבל הכהן את־
אצבעו הימנית מן־השמן אשר
על־כפו השמאלית והזה מן־
השמן באצבעו שבע פעמים
לפני יהוה: ומיתר השמן אשר
על־כפו יתן הכהן על־תנוך אזן
המטהר הימנית ועל־בהן ידו
הימנית ועל־בהן רגלו הימנית
על־דם האשם: ואת־יתר השמן
אשר על־כף הכהן יתן על־ראש
המטהר וכפר עליו הכהן לפני
יהוה: ועשה הכהן את־האחד
מן־התרים או מן־בני היונה
אשר תשיג ידו את אשר תשיג
ידו את־האחד לחטאת והשני
לעלה על־המנחה וכפר הכהן על־
המטהר לפני יהוה: זאת
תורת אשר־בו נגע צרעת אשר
לא־תשיג ידו בטהרתו:
וידבר יהוה אל־משה ואל־
אהרן לאמר: כי תבאו אל־
ארץ כנען אשר אני נתן לכם
לאחזה ונתתי נגע צרעת בבית
ארץ אחזתכם: והבא אשר־לו
הבית והגיד לכהן לאמר כנגע
נראה לי בבית: וצוה הכהן
ופנו את־הבית בטרם יבא הכהן
לראות את־הנגע ולא יטמא כל
אשר בבית ואחר כן יבא הכהן
לראות את־הבית: וראה את־
הנגע והנה הנגע בקירות הבית
שקערורת ירקרקת או אדמדמת
ומראיהן שפל מן־הקיר:
ויצא הכהן מן־הבית אל־פתח
הבית והסגיר את־הבית שבעת
ימים: ושב הכהן ביום השביעי
וראה אם־פשה הנגע בקירות
הבית: וצוה הכהן וחלצו את
האבנים אשר בהן הנגע וישלכו
אתהן אל־מחוץ לעיר אל־מקום
טמא: ואת־הבית יקצע מבית
סביב ושפכו את־העפר אשר
הקצו אל־מחוץ לעיר אל־מקום
טמא: ולקחו אבנים אחרות
והביאו אל־תחת האבנים ועפר
אחר יקח ויטח את־הבית:
ואם־ישוב הנגע ופרח בבית
אחרי חלץ את־האבנים ואחרי
הקצות את־הבית ואחרי הטח:
ובא הכהן וראה והנה פשה
הנגע בבית צרעת מצרעת היא
בבית טמא הוא: ונתץ את־
הבית את־אבניו ואת־עציו ואת
כל־עפר הבית והוציא אל־מחוץ
לעיר אל־מקום טמא: והבא
אל־הבית כל־ימי הסגיר אתו
יטמא עד־הערב: והשכב בבית
יכבס את־בגדיו והאכל בבית
יכבס את־בגדיו: ואם־בא יבא
הכהן וראה והנה לא־פשה הנגע
בבית אחרי הטח הבית והטהר
הכהן את־הבית כי נרפא הנגע:
ולקח לחטא את־הבית שתי
צפרים ועץ ארז ושני תולעת
ואזוב: ושחט את־הצפר האחת
אל־כלי־חרש על־מים חיים:
ולקח את־עץ הארז ואת־האזוב
ואת־שני התולעת ואת־הצפר
החיה וטבל אתם בדם הצפר
השחטה ובמים החיים והזה
אל־הבית שבע פעמים: וחטא
את־הבית בדם הצפר ובמים
החיים ובצפר החי ובעץ הארז
ובאזוב ובשני התולעת:
ושלח את־הצפר החיה אל־מחוץ
לעיר אל־פני השדה וכפר על־
הבית וטהר: זאת התורה
לכל־נגע הצרעת ולנתק:
ולצרעת הבגד ולבית: ולשאת
ולספחת ולבהרת: להורת ביום
הטמא אתו ביום הטהר אתו
זאת תורת הצרעת:

פרשה

וידבר

טו וידבר יהוה אל־משה
ואל־אהרן לאמר: דברו אל־
בני ישראל ואמרתם אליהם
איש איש כי יהיה זב מבשרו
זובו טמא הוא: וזאת תהיה
טמאתו בזובו רר בשרו מפסו
את־זובו או־החתים בשרו מזובו
טמאתו הוא: כל־המשכב אשר
ישכב עליו הזב וכל־הכלי אשר
ישב עליו יטמא: וכל־הנגע
בגופו יכבס את־בגדיו ורחץ
במים וטמא עד־הערב:
והרכב אשר ירכב עליו הזב
וישב על־הכלי אשר־ישב עליו
יכבס את־בגדיו ורחץ במים
וטמא עד־הערב: וכל־הנגע
תחת אשר־ישב עליו יטמא עד־
הערב והנשא אתם יכבס בגדיו
ורחץ במים וטמא עד־הערב:
וכל־אשר יגע בו הזב ולא־ידיו
שטף במים יכבס בגדיו ורחץ
במים וטמא עד־הערב: והכלי
חרש אשר־יגע־בו הזב ישבר וכל־
כלי־עץ ישטף במים
וטהר: וכי־יטהר הזב מזובו וספר לו
שבעת ימים לטהרתו וכבס בגדיו
ורחץ בשרו במים חיים וטהר: וביום
השמיני יקח־לו שתי תרים או שני
בני יונה ובא לפני יהוה אל־פתח
אהל מועד ונתנם אל־הכהן: ועשה
אתם הכהן אחד חטאת והאחד עלה
וכפר עליו הכהן לפני יהוה מזובו:
ס ואיש כי־תצא
ממנו שכבת־זרע ורחץ במים את־
כל־בשרו וטמא עד־הערב: וכל־
בגד וכל־עור אשר יהיה עליו שכבת
־זרע ויכבס במים וטמא עד־הערב:
ואשה אשר־ישכב איש אתה שכבת
־זרע ורחצו במים וטמאו עד־הערב:
ס ואשה כי־תהיה
זבה דם יהיה זובה בבשרה שבעת
ימים תהיה בנדתה וכל־הנגע בה
יטמא עד־הערב: וכל אשר תשכב
עליו בנדתה יטמא וכל אשר־תשב
עליו יטמא: וכל־הנגע במשכבה
יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד־
הערב: וכל־הנגע בכל־כלי אשר־
תשב עליו יכבס בגדיו ורחץ במים
וטמא עד־הערב: ואם על־המשכב
הוא או על־הכלי אשר־היא ישבת־
עליו בנגעו בו יטמא עד־הערב:
ואם שכב ישכב איש אתה ותהי־
נדתה עליו וטמא שבעת ימים וכל־
המשכב אשר־ישכב עליו יטמא:
ס ואשה כי־יזוב
זוב דמה ימים רבים בלא עת־נדתה
או כי תזוב על־נדתה כל־ימי זוב
טמאתה כימי נדתה תהיה־טמאה
הוא: כל המשכב אשר־תשכב

ויקריב אהרן את פר החטאת אשר לו ויכפר בעדו ובעד ביתו ושחט את פר החטאת אשר לו׃ ולקח מלא המחתה גחלי אש מעל המזבח מלפני יהוה ומלאו חפניו קטרת סמים דקה והביא מבית לפרכת׃ ונתן את הקטרת על האש לפני יהוה וכסה ענן הקטרת את הכפרת אשר על העדת ולא ימות׃ ולקח מדם הפר והזה באצבעו על פני הכפרת קדמה ולפני הכפרת יזה שבע פעמים מן הדם באצבעו׃ ושחט את שעיר החטאת אשר לעם והביא את דמו אל מבית לפרכת ועשה את דמו באשר עשה לדם הפר והזה אתו על הכפרת ולפני הכפרת׃ וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם וכן יעשה לאהל מועד השכן אתם בתוך טמאתם׃ וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל׃

והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו וכפר בעדו ובעד ביתו׃ ולקח את שני השעירם והעמיד אתם לפני יהוה פתח אהל מועד׃ ונתן אהרן על שני השעירם גורלות גורל אחד ליהוה וגורל אחד לעזאזל׃ והקריב אהרן את השעיר אשר עלה עליו הגורל ליהוה ועשהו חטאת׃ והשעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל יעמד חי לפני יהוה לכפר עליו לשלח אתו לעזאזל המדברה׃ והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו וכפר בעדו ובעד ביתו ושחט את פר החטאת אשר לו׃ ולקח מלא המחתה גחלי אש מעל המזבח מלפני יהוה ומלאו חפניו קטרת סמים דקה והביא מבית לפרכת׃ ונתן את הקטרת על האש לפני יהוה וכסה ענן הקטרת את הכפרת אשר על העדת ולא ימות׃ ולקח מדם הפר והזה באצבעו על פני הכפרת קדמה ולפני הכפרת יזה שבע פעמים מן הדם באצבעו׃ ושחט את שעיר החטאת אשר לעם והביא את דמו אל מבית לפרכת ועשה את דמו באשר עשה לדם הפר והזה אתו על הכפרת ולפני הכפרת׃ וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם וכן יעשה לאהל מועד השכן אתם בתוך טמאתם׃ וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל׃

אחרי. שתים אחר שמתו. ובשעה שקרבו. ויקריב אהרן את פר החטאת. לא מתחיל לומר לו. התחיל לומר לו. ולקח מלא המחתה. לא מצינו מחתה בכלי שרת אלא זו. ומחתות קרח. ומחתות שלמה. ומחתות יאשיה. ומחתות שבמקדש. ומחתות שבמנחות. ומחתות שבמדינה. ומחתות שבמלחמה. ומחתות שבמלכים. ומחתות שבמשכן

וְאֶל־אֲשֶׁת עֲמִיתְךָ לֹא תִתֵּן שְׁכֹבְתְּךָ לְזָרַע לְטָמְאָה־בָהּ׃ וּמִזַּרְעֲךָ לֹא
תִתֵּן לְהַעֲבִיר לַמֹּלֶךְ וְלֹא תְחַלֵּל אֶת־
שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃ אֶת־זָכָר
לֹא תִשְׁכַּב מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה תּוֹעֵבָה הִוא
׃ וּבְכָל־בְּהֵמָה לֹא תִתֵּן שְׁכָבְתְּךָ
לְטָמְאָה־בָהּ וְאִשָּׁה לֹא־תַעֲמֹד לִפְנֵי
בְהֵמָה לְרִבְעָהּ תֶּבֶל הוּא׃ אַל־
תִּטַּמְּאוּ בְּכָל־אֵלֶּה כִּי בְכָל־אֵלֶּה
נִטְמְאוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־אֲנִי מְשַׁלֵּחַ
מִפְּנֵיכֶם׃ וַתִּטְמָא הָאָרֶץ וָאֶפְקֹד
עֲוֹנָהּ עָלֶיהָ וַתָּקִא הָאָרֶץ אֶת־יֹשְׁבֶיהָ
׃ וּשְׁמַרְתֶּם אַתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־
מִשְׁפָּטַי וְלֹא תַעֲשׂוּ מִכֹּל הַתּוֹעֵבֹת־
הָאֵלֶּה הָאֶזְרָח וְהַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם׃
כִּי אֶת־כָּל־הַתּוֹעֵבֹת הָאֵל עָשׂוּ אַנְשֵׁי
הָאָרֶץ אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם וַתִּטְמָא הָאָרֶץ׃
וְלֹא תָקִיא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטַמַּאֲכֶם
אֹתָהּ כַּאֲשֶׁר קָאָה אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר־
לִפְנֵיכֶם׃ כִּי כָל־אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכֹּל
הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ הַנְּפָשׁוֹת
הָעֹשֹׂת מִקֶּרֶב עַמָּם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־
מִשְׁמַרְתִּי לִבְלְתִּי עֲשׂוֹת מֵחֻקּוֹת־
הַתּוֹעֵבֹת אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ לִפְנֵיכֶם וְלֹא
תִטַּמְּאוּ בָהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

פ כִּי כֹל עֹשֵׂי עֵרוֹת עֹשֵׂי

פרשה

משכבי זכר כי עליית משכבי אביך. ואת זכר לא תשכב משכב נשים׃ לא תעשה ג׳ כו׳ ושכרתם אותם
את עמיתך. להודיעך שהבהמה אינה חומרת כי כבר היתה בהמה ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין
תשלח יצרם על בהמה לכך נאמר לך׃ ודע כי אחטאך בלא לימוד אלא לפי שהיו רגילין לב׳ חלקים
האחד לעריות ורבים בלא תלוה והפך לימוד להן׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין ה׳ עקרות
לעריות אחר מתן תורה ואחר שנכנסו לארץ ומנאן הכתוב כאן ובמקום אחר׃ ולמה נאמר לך לפי
שהיו רגילין בה בעבודת כוכבים יותר מכל העריות׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת
הזיבה ואחר הזיבה׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הנדה ואחר הנדה׃ ולמה נאמר לך
לפי שהיו רגילין בה בשעת הטבילה ואחר הטבילה׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת
הבעילה ואחר הבעילה׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הקינוח ואחר הקינוח׃ ולמה
נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הלבנה ואחר הלבנה׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה
בשעת הקרי ואחר הקרי׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הרחיצה ואחר הרחיצה׃
ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הלילה ואחר הלילה׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין
בה בשעת הבקר ואחר הבקר׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הצהרים ואחר הצהרים׃
ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הערב ואחר הערב׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין
בה בשעת הנשף ואחר הנשף׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הנץ החמה ואחר הנץ
החמה׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הזריחה ואחר הזריחה׃ ולמה נאמר לך לפי
שהיו רגילין בה בשעת הגלות ואחר הגלות׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הגאולה
ואחר הגאולה׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הישועה ואחר הישועה׃ ולמה נאמר
לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הנחמה ואחר הנחמה׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת
הבנין ואחר הבנין׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הנטיעה ואחר הנטיעה׃ ולמה נאמר
לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הקיבוץ ואחר הקיבוץ׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת
הכנוס ואחר הכנוס׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הקבוץ ואחר הקבוץ׃ ולמה נאמר
לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הלקוט ואחר הלקוט׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת
הקצירה ואחר הקצירה׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הדישה ואחר הדישה׃ ולמה
נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הזרייה ואחר הזרייה׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה
בשעת הבציר ואחר הבציר׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הבצור ואחר הבצור׃
ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הבציר ואחר הבציר׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין
בה בשעת הבצור ואחר הבצור׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הבציר ואחר הבציר׃
ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין בה בשעת הבצור ואחר הבצור׃ ולמה נאמר לך לפי שהיו רגילין
בה

דבר

ומליל

ודבר

ואת כל החוקים אשר לא תחרים ואם תחרים לא תפדה ומכרו לפי ערכו ולפי ערכו יתן כי הוא קדש קדשים הוא לה' ואם בבהמה אשר יקריבו ממנה קרבן לה' כל אשר יתן מן הבהמה לה' יהיה קדש הוא ולא יחליפנו ולא ימיר אותו טוב ברע או רע בטוב ואם המר ימיר בהמה בבהמה והיה הוא ותמורתו יהיה קדש לא יפדה בכל בהמה טמאה אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה' והעמיד את הבהמה לפני הכהן והעריך הכהן אותה בין טוב בין רע כערכך אתה הכהן כן יהיה ואם גאל יגאלנה ויסף חמישיתו על ערכך ואיש כי יקדיש את ביתו קדש לה' והעריכו הכהן בין טוב בין רע כאשר יעריך הכהן אותו כן יקום ואם הגואל יגאל את ביתו ויסף חמישית כסף ערכך עליו והיה לו ואם שדה אחוזתו יקדיש איש לה' והיה ערכך לפי זרע חמר זרע חמר שעורים בחמשים שקל כסף ואם משנת היובל יקדיש שדהו כפי ערכך יקום ואם הקדיש את שדהו לגואלו ויסף חמישית כסף ערכך עליו והקים לו ואם לא יגאל את השדה ואם מכר את השדה לאיש אחר לא יגאל עוד והיה השדה בצאתו ביובל קדש לה' כשדה החרם אחזתו תהיה לכהן ואת שדה מקנה אשר לא משדה אחוזתו כי לה' קדש הוא בשנת היובל ישוב את השדה לאשר קנהו ממנו לאשר לו אחזת הארץ ואת כל ערכך יהיה בשקל הקדש עשרים גרה השקל חמשים שקל הם אך בכור אשר יבכר לה' בבהמה לא יקדיש איש אתו אם שור אם שה לה' הוא ואם מן הטמאה ופדה בערכך וחמישיתו יסף עליו ואם לא יגאל ונמכר בערכך כל חרם קדש קדשים הוא לה' לא יפדה כל חרם מן האדם לא יגאל מות יומת וכל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי העץ לה' הוא קדש לה' הוא ואם גאל יגאל איש ממעשרו חמישיתו יסף עליו וכל מעשר בקר וצאן כל אשר יעבר תחת השבט העשירי יהיה קדש לה' לא יבקר בין טוב לרע ולא ימירנו ואם המר ימיר אתו והיה הוא ותמורתו יהיה קדש לא יגאל בדרך אשר יעבר תחת השבט אלה המצות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני

פרשה

וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש כי יפליא נדר בערכך נפשות לה' ואם זכר הוא אשר יהיה ערכך חמשים שקל כסף במשקל הקדש בשקל עשרים גרה השקל יהיה ערכך ואם נקבה הוא והיה ערכך שלשים שקל ואם מבן חמש שנים ועד בן עשרים שנה והיה ערכך לזכר עשרים שקל ולנקבה עשרת שקלים ואם מבן חדש ועד בן חמש שנים והיה ערכך לזכר חמשה שקלים כסף ולנקבה ערכך שלשת שקלים כסף ואם מבן ששים שנה ומעלה אם זכר והיה ערכך חמשה עשר שקל ולנקבה עשרה שקלים ואם דל הוא מערכך והעמידו לפני הכהן והעריך אתו הכהן על פי אשר תשיג יד הנדר יעריך אתו הכהן וכי בהמה אשר יקריב ממנה לה' כל אשר יתן מנה לה' יהיה קדש ולא יחליפנו טוב ברע או רע בטוב ואם בהמה בבהמה אשר יקריב ממנה לה' כל אשר יתן מנה יהיה קדש ולא יחליפנו טוב ברע או רע בטוב ואם המר ימיר בהמה בבהמה והיה הוא וחמורתו יהיה קדש ואם כל בהמה טמאה אשר לא יקריב ממנה קרבן לה' והעמיד את הבהמה לפני הכהן והעריך הכהן אותה בין טוב בין רע כאשר יעריך אתה הכהן כן יהיה ואם גאל יגאלנה ויסף חמישיתו על ערכך ואיש כי יקדיש את ביתו קדש לה' והעריכו הכהן בין טוב בין רע כאשר יעריך אתו הכהן כן יקום ואם המקדיש יגאל את ביתו ויסף חמישית כסף ערכך עליו והיה לו ואם שדה אחוזתו יקדיש לה' והיה ערכך לפי זרעו זרע חמר שעורים בחמשים שקל כסף ואם משנת היובל יקדיש שדהו כפי ערכך יקום ואם אחר היובל יקדיש שדהו וחשב לו הכהן את הכסף לפי השנים הנותרות עד שנת היובל וגרע מערכך ואם לא יגאל את השדה ואם מכר את השדה לאיש אחר לא יגאל עוד והיה השדה בצאתו ביובל קדש לה' כשדה החרם לכהן תהיה אחזתו ואת שדה מקנה אשר לא משדה אחוזתו כי לה' קדש הוא בשנת היובל ישוב את השדה לאשר קנהו ממנו לאשר לו אחזת הארץ ואת כל ערכך יהיה בשקל הקדש עשרים גרה השקל יהיה אך בכור אשר יבכר לה' בבהמה לא יקדיש איש אתו אם שור אם שה לה' הוא ואם מן הטמאה ופדה בערכך וחמישיתו יסף עליו ואם לא יגאל ונמכר בערכך כל חרם קדש קדשים הוא לה' לא יפדה כל חרם מן האדם לא יגאל מות יומת וכל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי העץ לה' הוא קדש לה' הוא ואם גאל יגאל איש ממעשרו חמישיתו יסף עליו וכל מעשר בקר וצאן כל אשר יעבר תחת השבט העשירי יהיה קדש לה' לא יבקר בין טוב לרע ולא ימירנו ואם המר ימיר אתו והיה הוא וחמורתו יהיה קדש לא יגאל בדרך אשר יעבר תחת השבט אלה המצות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני

תערות אחות אמך ואחות אביך לא תגלה כי את שאירו הערה עונם ישאו: ואיש אשר ישכב את דדתו ערות דדו גלה חשאם ישאו לעיני עמם ערות אשת דדו גלה הוא עונו ישא: ואיש אשר יקח את אשת אחיו נדה הוא ערות אחיו גלה ערירים יהיו: ושמרתם את כל חקתי ואת כל משפטי ועשיתם אתם ולא תקיא אתכם הארץ אשר אני מביא אתכם שמה לשבת בה: ולא תלכו בחקת הגוי אשר אני משלח מפניכם כי את כל אלה עשו ואקץ בם: ואמר לכם אתם תירשו את אדמתם ואני אתננה לכם לרשתה ארץ זבת חלב ודבש אני יהוה אלהיכם אשר הבדלתי אתכם מן העמים: והבדלתם בין הבהמה הטהורה לטמאה ובין העוף הטמא לטהר ולא תשקצו את נפשתיכם בבהמה ובעוף ובכל אשר תרמש האדמה אשר הבדלתי לכם לטמא: והייתם לי קדשים כי קדוש אני יהוה ואבדל אתכם מן העמים להיות לי: ואיש או אשה כי יהיה בהם אוב או ידעני מות יומתו באבן ירגמו אותם דמיהם בם:

סדר תזריע כי תזריע סימן

פרשה

ויאמר יהוה אל משה אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אלהם לנפש לא יטמא בעמיו:

פרשה

ואמר אל משה דבר אל בני אהרן וכו' לרעהו עד שיתעלא יקטיר בעמיו:

אמור

אל הכהנים. תחלה נזהרין לגדולים שכבר נתרבו ואחר כך לקטנים שעדיין לא נתרבו: אמור. הזהירם: ואמרת אליהם. שיזהרו: לנפש. אפילו בקרוביו: בעמיו. בקרוביו: אשר לא היתה לאיש. שלא נשא: לה. שלא נבעלה: יטמא. שהרי נתחלל: בעמיו. בקרוביו: לא יחלל זרעו. שלא יבעול זונה: בעמיו. בקרוביו: כי אם. אלא: בתולה. שלא נבעלה: מעמיו. מקרוביו: לא יחלל. שלא יבעול זונה: בעמיו. בקרוביו: כי אני ה' מקדשו. שאני מזהירו: וכי. ואם: ישכב איש. יבעול: את אשת איש. אשת חבירו: את אשת עמיתו. אשת חבירו: מות יומתו. בסייף: ואיש אשר ישכב. יבעול: את אשת אביו. אשת אביו: ערות אביו גלה. בגלוי: מות יומתו. בסייף: דמיהם בם. שהרי נתחייבו: ואיש אשר ישכב. יבעול: את כלתו. אשת בנו: מות יומתו. בסייף: תבל עשו. ערבוביא: דמיהם בם. שהרי נתחייבו: ואיש אשר יקח. יבעול: את אשה ואת אמה. אשת בנו: זמה הוא עשו. ערבוביא: ישרפו אתו ואתהן. בסייף: ולא תהיה זמה. ערבוביא: בתוככם. בינתיים: ואיש אשר יתן שכבתו. יבעול: בבהמה. בשאר בהמה: מות יומת. בסייף: ואת הבהמה תהרגו. בסייף: ואשה אשר תקרב אל כל. בעלת: בהמה. בשאר בהמה: לרבעה. לבעול: ואת הבהמה. בשאר בהמה: דמיהם בם. שהרי נתחייבו: ואיש אשר יקח. יבעול: את אחותו. אשת אביו: בת אביו או בת. אשת אביו: את ערותה והיא תראה את ערותו. בגלוי: חסד הוא. בעונש כרת: ונכרתו לעיני בני עמם. בגלוי: ערות אחותו גלה עונו ישא. בעונש כרת: ואיש אשר ישכב. יבעול: את אשת דודתו. אשת אחי אביו: ערות דודתו גלה. בגלוי: חטאתם ישאו. בעונש כרת: ואיש אשר יקח. יבעול: את אשת אחיו. אשת אחי אביו: נדה הוא. בגלוי: ערות דודתו גלה. בגלוי: חטאתם ישאו. בעונש כרת: ושמרתם. בשאר עבירות: ועשיתם אתם. בשאר עבירות: ולא תקיא. בשאר עבירות: אשר אני מביא. בשאר עבירות: לשבת בה. בשאר עבירות: ולא תלכו. בשאר עבירות: בחקת הגוי. בשאר עבירות: אשר אני משלח. בשאר עבירות: מפניכם. בשאר עבירות: כי את כל אלה. בשאר עבירות: עשו. בשאר עבירות: ואקץ בם. בשאר עבירות: ואמר לכם. בשאר עבירות: אתם תירשו. בשאר עבירות: ואני אתננה. בשאר עבירות: לכם לרשתה. בשאר עבירות: ארץ זבת. בשאר עבירות: והבדלתי. בשאר עבירות: בין הבהמה. בשאר עבירות: ובין העוף. בשאר עבירות: ולא תשקצו. בשאר עבירות: בבהמה. בשאר עבירות: ובעוף. בשאר עבירות: ובכל אשר תרמש. בשאר עבירות: אשר הבדלתי. בשאר עבירות: והייתם. בשאר עבירות: ואבדל. בשאר עבירות: להיות. בשאר עבירות: ואיש או אשה. בשאר עבירות: אוב. בשאר עבירות: ידעני. בשאר עבירות: מות יומתו. בשאר עבירות: באבן. בשאר עבירות: דמיהם בם. בשאר עבירות:

סדר תזריע כי תזריע סימן

פרשה

ויאמר. בשאר עבירות: אל משה. בשאר עבירות: אמר אל. בשאר עבירות: הכהנים. בשאר עבירות: בני אהרן. בשאר עבירות: ואמרת. בשאר עבירות: אלהם. בשאר עבירות: לנפש. בשאר עבירות: בעמיו. בשאר עבירות:

פרשה

ואמר. בשאר עבירות: אל משה. בשאר עבירות: דבר. בשאר עבירות: אל בני. בשאר עבירות: אהרן. בשאר עבירות: ואמרת. בשאר עבירות: אליהם. בשאר עבירות: לרעהו. בשאר עבירות:

אמור

אל הכהנים. תחלה נזהרין לגדולים שכבר נתרבו ואחר כך לקטנים שעדיין לא נתרבו: אמור. הזהירם: ואמרת אליהם. שיזהרו: לנפש. אפילו בקרוביו: בעמיו. בקרוביו: אשר לא היתה לאיש. שלא נשא: לה. שלא נבעלה: יטמא. שהרי נתחלל: בעמיו. בקרוביו: לא יחלל זרעו. שלא יבעול זונה: בעמיו. בקרוביו: כי אם. אלא: בתולה. שלא נבעלה: מעמיו. מקרוביו: לא יחלל. שלא יבעול זונה: בעמיו. בקרוביו: כי אני ה' מקדשו. שאני מזהירו: וכי. ואם: ישכב איש. יבעול: את אשת איש. אשת חבירו: את אשת עמיתו. אשת חבירו: מות יומתו. בסייף: ואיש אשר ישכב. יבעול: את אשת אביו. אשת אביו: ערות אביו גלה. בגלוי: מות יומתו. בסייף: דמיהם בם. שהרי נתחייבו: ואיש אשר ישכב. יבעול: את כלתו. אשת בנו: מות יומתו. בסייף: תבל עשו. ערבוביא: דמיהם בם. שהרי נתחייבו: ואיש אשר יקח. יבעול: את אשה ואת אמה. אשת בנו: זמה הוא עשו. ערבוביא: ישרפו אתו ואתהן. בסייף: ולא תהיה זמה. ערבוביא: בתוככם. בינתיים: ואיש אשר יתן שכבתו. יבעול: בבהמה. בשאר בהמה: מות יומת. בסייף: ואת הבהמה תהרגו. בסייף: ואשה אשר תקרב אל כל. בעלת: בהמה. בשאר בהמה: לרבעה. לבעול: ואת הבהמה. בשאר בהמה: דמיהם בם. שהרי נתחייבו: ואיש אשר יקח. יבעול: את אחותו. אשת אביו: בת אביו או בת. אשת אביו: את ערותה והיא תראה את ערותו. בגלוי: חסד הוא. בעונש כרת: ונכרתו לעיני בני עמם. בגלוי: ערות אחותו גלה עונו ישא. בעונש כרת: ואיש אשר ישכב. יבעול: את אשת דודתו. אשת אחי אביו: ערות דודתו גלה. בגלוי: חטאתם ישאו. בעונש כרת: ואיש אשר יקח. יבעול: את אשת אחיו. אשת אחי אביו: נדה הוא. בגלוי: ערות דודתו גלה. בגלוי: חטאתם ישאו. בעונש כרת: ושמרתם. בשאר עבירות: ועשיתם אתם. בשאר עבירות: ולא תקיא. בשאר עבירות: אשר אני מביא. בשאר עבירות: לשבת בה. בשאר עבירות: ולא תלכו. בשאר עבירות: בחקת הגוי. בשאר עבירות: אשר אני משלח. בשאר עבירות: מפניכם. בשאר עבירות: כי את כל אלה. בשאר עבירות: עשו. בשאר עבירות: ואקץ בם. בשאר עבירות: ואמר לכם. בשאר עבירות: אתם תירשו. בשאר עבירות: ואני אתננה. בשאר עבירות: לכם לרשתה. בשאר עבירות: ארץ זבת. בשאר עבירות: והבדלתי. בשאר עבירות: בין הבהמה. בשאר עבירות: ובין העוף. בשאר עבירות: ולא תשקצו. בשאר עבירות: בבהמה. בשאר עבירות: ובעוף. בשאר עבירות: ובכל אשר תרמש. בשאר עבירות: אשר הבדלתי. בשאר עבירות: והייתם. בשאר עבירות: ואבדל. בשאר עבירות: להיות. בשאר עבירות: ואיש או אשה. בשאר עבירות: אוב. בשאר עבירות: ידעני. בשאר עבירות: מות יומתו. בשאר עבירות: באבן. בשאר עבירות: דמיהם בם. בשאר עבירות:

אִשָּׁה אִישׁ מִזַּרְעָהּ דְּאַהֲרֹן וְהוּא צָרוּעַ
אוֹ זָב בַּקֳּדָשִׁים לֹא יֹאכַל עַד אֲשֶׁר
יִטְהָר וְהַנֹּגֵעַ בְּכָל טֻמְאַת נֶפֶשׁ אוֹ אִישׁ
אֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת זָרַע:
אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר יִגַּע בְּכָל שֶׁרֶץ אֲשֶׁר
יִטְמָא לוֹ אוֹ בְאָדָם אֲשֶׁר יִטְמָא לוֹ
לְכָל טֻמְאָתוֹ: נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע
בּוֹ וְטָמְאָה עַד הָעֶרֶב וְלֹא יֹאכַל מִן
הַקֳּדָשִׁים כִּי אִם רָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם:
וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהֵר וְאַחַר יֹאכַל מִן
הַקֳּדָשִׁים כִּי לַחְמוֹ הוּא: נְבֵלָה
וּטְרֵפָה לֹא יֹאכַל לְטָמְאָה בָּהּ אֲנִי
יְהוָה: וְשָׁמְרוּ אֶת מִשְׁמַרְתִּי וְלֹא
יִשְׂאוּ עָלָיו חֵטְא וּמֵתוּ בוֹ כִּי יְחַלְּלֻהוּ
אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם: וְכָל זָר לֹא
יֹאכַל קֹדֶשׁ תּוֹשָׁב כֹּהֵן וְשָׂכִיר לֹא
יֹאכַל קֹדֶשׁ: וְכֹהֵן כִּי יִקְנֶה נֶפֶשׁ קִנְיַן
כַּסְפּוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ וְיִלִּיד בֵּיתוֹ הֵם
יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ: וּבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה
לְאִישׁ זָר הִוא בִּתְרוּמַת הַקֳּדָשִׁים לֹא
תֹאכֵל: וּבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אַלְמָנָה
וּגְרוּשָׁה וְזֶרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל בֵּית
אָבִיהָ כִּנְעוּרֶיהָ לֶחֶם אָבִיהָ תֹּאכֵל
וְכָל זָר לֹא יֹאכַל בּוֹ: וְאִישׁ כִּי
יֹאכַל קֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְיָסַף חֲמִשִׁתּוֹ
עָלָיו וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת הַקֹּדֶשׁ: וְלֹא
יְחַלְּלוּ אֶת קָדְשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
אֲשֶׁר יָרִימוּ לַיהוָה: וְהִשָּׂיאוּ אוֹתָם
עֲוֹן אַשְׁמָה בְּאָכְלָם אֶת קָדְשֵׁיהֶם
כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם:
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו
וְאֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר
בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַקְרִיב קָרְבָּנָם לְכָל
נִדְרֵיהֶם וּלְכָל נִדְבוֹתָם אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ
לַיהוָה לְעֹלָה: לִרְצֹנְכֶם תָּמִים זָכָר
בַּבְּקָר בַּכְּשָׂבִים וּבָעִזִּים: כָּל אֲשֶׁר
בּוֹ מוּם לֹא תַקְרִיבוּ כִּי לֹא
לְרָצוֹן יִהְיֶה לָכֶם: וְאִישׁ כִּי
יַקְרִיב זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה

מסרה

נשתיירה עין | וכשיוצא ל' חס' לית קרס וסס' ריפוי וכשיוצא עליו: כי יגאל כמעשרו. מיד ושמחו וכשיוצא עליו יסף וחשיאו אותם עון אשמה • וחשיאו אתו כל ישראל : כאכלם ב' פסי' כאכלם את קדשיהם. כאכלם מעבור הארץ : אני ' מקדשכם ר' וסס' אך אל תשרפנה לא יבא. ושסרי את בשרתי • וחשיאו אתם עון בשרתי נתתי לך צווגנם ד' חס' וסס' נסגר בסדר קדישים:

עד אשר יטהר. יש טהרה: אשר יטהרנו: לשון נקבה כמו אחרי לי אחרי הזה הבא אחרי. ואם יטהר לו. בשבילו

בכל מושבותיכם. בלילה תאכלנה עד בוקר ובחרש ר"ת בעבר כחרש וכחלן חדש בחדשים החדשים
כי יום תיבן ואחר כן הזכיר האדישים ואמר בשבת חלה שתי עשרונים ואמר
בתוכם והעבים בלילו ואם תאמר מי יתן לך כלל בדברי
הימים כי בזמן שבית המקדש קיים היו העשירים נתקנים לבו ברוח
כי יחתר על בית חזקיהו ויבן
התיך ואחר מקבציהם הרם
כיפי עבר הנהר וכזה תקנתו
חכמי זל כי היה ר"ח מלא יעבר
כיפי בניהם והמתקרים אחרו
כי כיתדין היה מתקבל בדברים
רבים בקנטרות הסנה ואחרו
על בית עיקרא מקבל קחי פיסי
משכורת פעם אחר פעם לפי
כורך הסנה ואין קבל הקרקע
ראוי לך היו ישראל קובעים
החדשים והקדושים ואם פ' אחר
הגאון כיבל לפעמים העיבור היו
נפקדים בהכנות אחת כי בחמשים
גם בתלמוד ראינו שהיה כפה
בבלו גם פי משלשלת פם הבור
הפיכה ואין תקופת פעם ה
התיה על הלבנה ואיכו עליך
הקדמונים ואין לילת החסבון זה
פ' פים עם להחדד לית תתעו
יבא החולר ולא כי פיסה מופסה
להחל מחשבון שהרד בשבור
חמש החיים ואין קורם שבירות
החדש ואם בחל חמוב פיה וזה
לא יוכל כן לא תוכל לא
תקופתם הוא פיסה כי לא היתה
והנה השבור אחר פיה וחבי
פיה והשבור כהוי על התלוך
התיכון של כן אחרו פעמי פנה
בלוחות ואין הקבל
רוחף אחר רלוחת שבור
הלבנה כיבל פנת והיה החוור
יך וזה יקרים בכל פיה מהחלר הקרוב מחבי היום והיתה הלבנה נחבי בעל הנגוה
בהתלוך החפעמי כי היה בשורה יכיחו ולולי פלת אחרינ פיהיה לאחורים פהוה שלר קודם חבו והכלל
מיזל הסתיקו לנו מבחוץ על העיבור בשלות וכן קבלנו מפי כבחים ולא נוסל לעמוד דבר אחר בעבור חמתו ואם פיסחו פי יתים בשלות והוה על
על דבר ספק והחתעשים יום הכפורים פי יתים מה יועלם בעבור הדחיות כי בעבת נשרד לם על המולד היהה לאי פיתקבל בעבור לקבישתינו
וכי לחה יעות חלינו חסבון בעבור פיה לחרת ובן יקרה להם עם הרחים: בין הערבים. פירמיין: אמה ליי. במרחק מבחם.
כן ולחרת חלינם: מחרת השבת. לחרו חזל מחרת יום טוב והכחרים לחרו פחרת השבת פבועות ומהו בלי חפלת מנחת הפנחה והם פיה פירום בספר
תרומה פכתוב כו פבתוך בן פבתוך פל מוכח וכמיני לחרו פבת פבועות ומהו בלי חפלת מנחת הפנחה והם פיה פירום בספר
לחד והם פ"ם עיירים והיחיה חמיחות וחכם ברוחל רחים מחחרל חפלח מנחת ולנו"ל חדע כי בעבמו זהל פי הפסח כוחל להבעה עפר חפחרינו יום חתפה עפר
עפר וכן כתוב וישו חרפמפם כחרים חרחפון ולחכול קלי לחור של שבוע חקופת חשחר והנחון לחר פנחי קפחים הם פסח ו' וספח יפלל וספח ל' בולל חתפה עפר
וחכם פ' חנחת פסח פ"ם פבוע ויהיה כי מ"מחרת פסח ולא חל כלום בי לית כיל החל פסח בעבור פפסח הסם על הפחים ומחחרינו הוא לנקר יום חפשה עפר
וכן כתוב כל היום וכל הלילה וכל יום חמחרת ושל חמר הגלון פחנות וקלי היה חיכון ופח חיכון כי הכתוב לחר על חקופת חשחר מה בחל חתפה
ופח חקופת חשחר היתה יום חמשה עפר חתי קרבו ושבו חנות ועוד כי לקן קניר כי יהוה קניר פשרי גם יש פרשת לילים על פיחיכו פלר חנחת חלון
ובקן פזה הסם פקרלו על חקניחה פים לה סכה פעבדה. ועשה פעבור הלרן לרן פיחן ועוד והפי פחל לחר כן חקרלו פלי כחלי חיכון כחו קלי והפעבד
לחר ולחם וקלי וכרמל לה חחכלו ולקן פפחר לה פחם עפרה כי הוח לחר חלר חפעפה כי לחבעה קלי ועוד יש להפיכה חלקן פפחר כלי חקרל קלי
חקופת חשחר כי הכתוב לחר חפר נחן לכם ועוד לה נחנה להם פל חכרחה ולה נחנה להם פל חפלח חנחת חפלח ומעחה חפר חל חנחן לכם
הסנה כפפעבה פלי זה פנה נחל לפפול פ"ח פפים עפר פיח פים פחם קרבן פלפי חפלח ופפחר פיפים ופיה רלי חפלח
לחות ולפי כי הפחפה בלחר פיפים חדפים חמיר פלה זפכה ועוד כי הכתוב לחר כללו חנחנו ליום פבועות פיפים ופיה רלי חפלח
פלבי חקופת חשחר גם זלל לחכפה פלפות על חלקבלה. ופכח פיום פבועות לה חזכיה בפרפת עפים פלבי כבפי הפלים ופלעלה פר כן
פקר לחר ולילם פנים וכפפים פריפ פלפים פלפות פלפים ופלעלה הפכחרת פיום הפנפ זה הקבפל ופפ חפר
פלחם פלפה בפנה ופזכיה לחר יפפל גם יכול הלילים לפפיה כי כלרך כבלה לע פיפיה בו חקופת חשחר כפבפיכם פבבה
חיום הזה ופקראתם כפם אלהיכם. וקראתי אותי והלהם הפזכרת לחר כן הזכרת בפנים ולה כן לחר כפבפיכם פבבה פבפנה
ולה לחר פבפנה ולחל פלפים ופלעלה הפזכרת לחר כן הזכרת בפנים ולה כן לחר כפבפיכם פבבה פבפנה
פפפר פבפנה פבפנה ולחל פלפים ופלעלה הפזכרת לחר כן הזכרת בפנים ולה כן לחר כפבפיכם פבבה פבפנה

בכל מושבותיכם: ס
אלה מועדי יהוה מקראי קדש אשר
תקראו אתם במועדם: בחדש
הראשון בארבעה עשר לחדש בין
הערבים פסח ליהוה: ובחמשה עשר
יום לחדש הזה חג המצות ליהוה
שבעת ימים מצות תאכלו: ביום
הראשון מקרא קדש יהיה לכם כל־
מלאכת עבדה לא תעשו: והקרבתם
אשה ליהוה שבעת ימים ביום
השביעי מקרא קדש כל מלאכת
עבדה לא תעשו: וידבר יהוה
אל משה לאמר: דבר אל־בני
ישראל ואמרת אלהם כי תבאו אל־
הארץ אשר אני נתן לכם וקצרתם
את־קצירה והבאתם את־עמר
ראשית קצירכם אל הכהן: והניף
את העמר לפני יהוה לרצנכם
ממחרת השבת יניפנו הכהן:
ועשיתם ביום הניפכם את העמר
כבש תמים בן שנתו לעלה ליהוה:
ומנחתו שני עשרנים סלת
בלולה בשמן אשה ליהוה ריח
ניחח ונסכה יין רביעת ההין:

כחר ענינא חר זקף לרוכא חד נחח לחחיכא וסם בלחן ארלי עבר אוחה דוד מנחן בפיא קפלין
לרוגזא בשה ככלל בגלותא. וביאורם וסיבתם בפרד וארא ריח ניחוח ה' פחדין בלוחת וס' נספר בפרד עני:

ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד־
עצם היום הזה עד הביאכם את־
קרבן אלהיכם חקת עולם לדרתיכם
בכל משבתיכם: ס
וספרתם לכם ממחרת השבת מיום
הביאכם את עמר התנופה שבע
שבתות תמימת תהיינה: עד
ממחרת השבת השביעית תספרו
חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה
ליהוה: ממושבתיכם תביאו לחם
תנופה שתים שני עשרנים סלת
תהיינה חמץ תאפינה בכורים ליהוה:
והקרבתם על הלחם שבעת
כבשים תמימם בני שנה ופר בן
בקר אחד ואילם שנים יהיו עלה
ליהוה ומנחתם ונסכיהם אשה ריח־
ניחח ליהוה: ועשיתם שעיר
עזים אחד לחטאת ושני כבשים בני
שנה לזבח שלמים: והניף הכהן
אתם על לחם הבכרים תנופה לפני
יהוה על שני כבשים קדש יהיו
ליהוה לכהן: והקרתם ביום הזה
מקרא קדש יהיה לכם כל־
מלאכת עבדה לא תעשו חקת עולם
בכל מושבתיכם לדרתיכם:
ובקצרכם את קציר ארצכם לא־
תכלה פאת שדך בקצרך ולקט
קצירך לא תלקט לעני ולגר תעזב
אתם אני יהוה אלהיכם:
וידבר יהוה אל משה לאמר:
דבר אל בני ישראל לאמר בחדש
השביעי באחד לחדש יהיה לכם
שבתון זכרון תרועה מקרא קדש:
כל מלאכת עבדה לא תעשו
והקרבתם אשה ליהוה:

ולחם וקלי וכרמל לה חחכלו עד עלם היום הזה חחר חבחחם חח קרבן חלהיכם חקת עולם לדרותיכם בכל מושבותיכם: וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הבחכם חח עמר חתנופה שבע שבתות תמימות תהיינה: עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה ליהוה: ממושבותיכם תביחו לחם תנופה שתים שני עשרונים סלת תהיינה חמץ תחפינה בכורים ליהוה: והקרבתם על הלחם שבעת כבשים תמימם בני שנה ופר בן בקר חחד חילם שנים יהיו עלה ליהוה ומנחתם ונסכיהם חשה ריח ניחוח ליהוה: ועשיתם שעיר עזים חחד לחטחת ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים: והניף הכהן חתם על לחם הבכורים תנופה לפני יהוה על שני כבשים קדש יהיו ליהוה לכהן: והקרתם ביום הזה מקרא קדש יהיה לכם כל־מלחכת עבדה לה תעשו חקת עולם בכל מושבותיכם לדרותיכם:
ובקצרכם את קציר חרצכם לה־תכלה פחת שדך בקצרך ולקט קצירך לה תלקט לעני ולגר תעזוב חתם חני יהוה חלהיכם:
וידבר יהוה חל משה לחמר: דבר חל בני ישרחל לחמר בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קדש: כל מלחכת עבדה לה תעשו והקרבתם חשה ליהוה:

ולחם. מחדש והעד כי הפסח יחכלו על תצות ומרורים לולי הקבלה היה יחלה כי כפרת החיים בגוף והמכחים חמרו כי חגיגה היא ואחר כן כבירת חטחת ואחר כך בלכלף חת מעפיך ולה חמועדים לוקים בהיותם טמחים וכבר הזהיר בחוקות ולה מחחר לקוים בחבודות בכל חדם הוה זכרון תרועה גם יום תרועה תפוה לוקים בטומר וכן בחם הכפרי. ולחי הכה לרחוץ לך פחו לולי לוקים:

כפרה

וכן ויכפו על חת הבמה. חביחי לחם חנופה. ושפן ערבות וחלא ראו. ויכפו לנו בית חלהינו ורבותינו ז"ל פקפרו לחם כבחר. פמשמעם חתחיל פלח חתחיל פלח חתחיל פלח

אבדיר המעתיקים

ויקח בכור הבן הראשון שנולד לו ויקריבנו לעולה ויכוין בלבו שיהיה כפרה על כל בניו ועל כל מה שחטאו ועשו ולא יתכן שיהיה הבן עולה ויהיה כפרה על אביו ועל אחיו כי הבן הוא מן האב ומן האם ואיך יכפר הבן על אביו ועל אמו ועל עצמו ועל אחיו ואחיותיו ועל כל אשר לו ואיך יתכן שיהיה הבן עולה ויהיה כפרה על אביו ועל אמו ועל עצמו ועל אחיו ואחיותיו ועל כל אשר לו ואיך יתכן שיהיה הבן עולה ויהיה כפרה על אביו ועל אמו ועל עצמו ועל אחיו ואחיותיו ועל כל אשר לו

ואמר ליי משה למשה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן ליי מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם: אם עולה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד לרצונו לפני ליי: וסמך ידו על ראש העולה ונרצה לו לכפר עליו: ושחט את בן הבקר לפני ליי והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם וזרקו את הדם על המזבח אשר פתח אהל מועד: והפשיט את העולה וניתח אתה לנתחיה: ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח וערכו עצים על האש: וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים את הראש ואת הפדר על העצים אשר על האש אשר על המזבח: והקרב ורחצו את הכרעים במים והקטיר הכהן את הכל המזבחה עולה אשה ריח ניחוח ליי: ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים או מן העזים לעולה זכר תמים יקריבנו: והשחיט אתו על ירך המזבח צפונה לפני ליי וזרקו בני אהרן הכהנים את דמו על המזבח סביב: ואת נתחיו את ראשו ואת פדרו וערך הכהן אתם על העצים אשר על האש אשר על המזבח: והקרב מן הקרב ורחץ הכרעים במים והקריב הכהן את הכל והקטיר המזבחה עולה הוא אשה ריח ניחוח ליי: ואם מן העוף עולה קרבנו ליי ומן התורים או מבני היונה את קרבנו: והקריבו הכהן אל המזבח ומלק את ראשו והקטיר המזבחה ונמצה דמו על קיר המזבח: ונתל את מוראתו בצדו את הנוצה ושלך אתה אצל המזבח קדמה אל מקום הדשן: ובקע אתו בבדיו לא יבדיל והקטירו הכהן המזבחה על העצים אשר על האש עולה הוא אשה ריח ניחוח ליי: ואם נפש כי תקריב קרבן מנחה סלת יהיה קרבנו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה: והביאה אל בני אהרן הכהנים וקמץ משם מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבונתה והקטיר הכהן אזכרתה המזבחה אשה ריח ניחוח ליי: והנותרת ממנה לאהרן ולבניו קדש קדשים מאשי ליי: כל מנחה אשר תקריבו ליי לא תעשה חמץ כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה ליי: קרבן ראשית תקריבו אתם ליי ואל המזבח לא יעלו לריח ניחוח: וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ולא תשבית מלח ברית אלהיך מעל מנחתך על כל קרבנך תקריב מלח: ואם תקריב מנחת בכורים ליי אביב קלי באש גרש כרמל תקריב את מנחת בכוריך: ונתת עליה שמן ושמת עליה לבונה מנחה הוא: והקטיר הכהן את אזכרתה מגרשה ומשמנה על כל לבונתה אשה ליי: ואם זבח שלמים קרבנו אם מן הבקר הוא מקריב אם זכר אם נקבה תמים יקריבנו לפני ליי: וסמך את ידו על ראש קרבנו ושחט אתו פתח אהל מועד ומלקו בני אהרן הכהנים את הדם וזרקו את הדם על המזבח סביב: והקריב מזבח השלמים אשה ליי את החלב המכסה את הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב: ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה: והקטירם הכהן המזבחה לחם אשה ריח ניחוח כל חלב לי: חקת עולם לדרתיכם בכל מושבתיכם כל חלב וכל דם לא תאכלו: כל נפש אשר תאכל כל חלב אשר יקריב ממנו אשה ליי וכרתה הנפש האכלת מעמיה: וכל דם לא תאכלו בכל מושבתיכם לעוף ולבהמה: כל נפש אשר תאכל כל דם ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: ס וידבר ליי אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר הקרב את זבחו לליי יביא את קרבנו ליי מזבח זבחו בידו את אשי ליי חלב על החזה יביאנו את החזה להניף אתו תנופה לפני ליי: והקטיר הכהן את החלב המזבחה והיה החזה לאהרן ולבניו: ואת שוק הימין תתנו תרומה לכהן מזבחי שלמיכם: המקריב את דם השלמים ואת החלב לו תהיה שוק הימין למנה: כי את חזה התנופה ואת שוק התרומה לקחתי מאת בני ישראל מזבחי שלמיהם ואתנה אתם לאהרן הכהן ולבניו לחק עולם מאת בני ישראל: זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים: אשר צוה ליי את משה בהר סיני ביום צותו את בני ישראל להקריבם את קרבנם ליי במדבר סיני: ס

ויאמר ליי אל משה קח את אהרן ואת בניו אתו ואת הבגדים ואת שמן המשחה ואת פר החטאת ואת שני האילים ואת סל המצות: ואת כל העדה הקהל אל פתח אהל מועד: ויעש משה כאשר צוה ליי ותקהל העדה אל פתח אהל מועד: ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה ליי לעשות: ויקרב משה את אהרן ואת בניו וירחץ אתם במים: ויתן עליו את הכתנת ויחגר אתו באבנט וילבש אתו את המעיל ויתן עליו את האפד ויחגר אתו בחשב האפד ויאפד לו בו: וישם עליו את החשן ויתן אל החשן את האורים ואת התמים: וישם את המצנפת על ראשו וישם על המצנפת אל מול פניו את ציץ הזהב נזר הקדש כאשר צוה ליי את משה: ס ויקח משה את שמן המשחה וימשח את המשכן ואת כל אשר בו ויקדש אתם: ויזה ממנו על המזבח שבע פעמים וימשח את המזבח ואת כל כליו ואת הכיור ואת כנו לקדשם: ויצק משמן המשחה על ראש אהרן וימשח אתו לקדש אתו: ויקרב את בני אהרן וילבשם כתנת ויחגר אתם אבנט ויחבש להם מגבעת כאשר צוה ליי את משה: ס ויגש את הפר חטאת ויסמכו אהרן ובניו את ידיהם על ראש פר החטאת: וישחט ויקח משה את הדם ויתן על קרנות המזבח סביב באצבעו ויחט את המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח ויקדשהו לכפר עליו: ויקח את כל החלב אשר על הקרב ואת יתרת הכבד ואת שתי הכליות ואת חלבהן ויקטר משה המזבחה: ואת הפר ואת עורו ואת בשרו ואת פרשו שרף באש מחוץ למחנה כאשר צוה ליי את משה: ס ויקרב את האיל העלה וישמכו אהרן ובניו את ידיהם על ראש האיל: וישחט ויזרק משה את הדם על המזבח סביב: ואת האיל נתח לנתחיו ויקטר משה את הראש ואת הנתחים ואת הפדר: ורחץ הקרב והכרעים במים ויקטר משה את כל האיל המזבחה עולה הוא לריח ניחוח אשה ליי כאשר צוה ליי את משה: ס ויקרב את האיל השני איל המלואים וישמכו אהרן ובניו את ידיהם על ראש האיל: וישחט ויקח משה מדמו ויתן על תנוך אזן אהרן הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית ויקרב את בני אהרן וישם משה מן הדם על תנוך אזנם הימנית ועל בהן ידם הימנית ועל בהן רגלם הימנית ויזרק משה את הדם על המזבח סביב: ויקח את החלב ואת האליה ואת כל החלב אשר על הקרב ואת יתרת הכבד ואת שתי הכליות ואת חלבהן ואת שוק הימין: ומסל המצות אשר לפני ליי לקח חלת מצה אחת ולחם לחם שמן אחד ורקיק אחד ושם על החלבים ועל שוק הימין: ויתן את הכל על כפי אהרן ועל כפות בניו וינף אתם תנופה לפני ליי: ויקחם משה מעל כפיהם ויקטר המזבחה על העלה מלואים הוא לריח ניחוח אשה ליי: ויקח משה את החזה וינפ אתו תנופה לפני ליי מאיל המלואים לו היתה למנה כאשר צוה ליי את משה: ויקח משה משמן המשחה ומן הדם אשר על המזבח והזה על אהרן על בגדיו ועל בניו ועל בגדי בניו אתו ואת בגדיו ואת בניו ואת בגדי בניו אתו: ויאמר משה אל אהרן ואל בניו בשלו את הבשר פתח אהל מועד ושם אכלו אתו ואת הלחם אשר בסל המלואים כאשר צויתי לאמר אהרן ובניו יאכלהו: והנותר בבשר ובלחם באש תשרפו: ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים עד יום מלאת ימי מלואיכם כי שבעת ימים ימלא את ידכם: כאשר עשה ביום הזה צוה ליי לעשות לכפר עליכם: ובפתח אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים ושמרתם את משמרת ליי ולא תמותו כי כן צויתי: ויעש אהרן ובניו את כל הדברים אשר צוה ליי ביד משה: ס ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל: ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעלה תמימם והקרב לפני ליי: ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימם לעלה: ושור ואיל לזבח שלמים לזבח לפני ליי ומנחה בלולה בשמן כי היום ליי נראה אליכם: ויקחו את אשר צוה משה אל פני האהל ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ליי: ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ליי תעשו ויראה אליכם כבוד ליי: ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה ליי: ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו: ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבל אצבעו בדם ויתן על קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח: ואת החלב והכליות והיתרת מן הכבד מן החטאת הקטיר המזבחה כאשר צוה ליי את משה: ואת הבשר ואת העור שרף באש מחוץ למחנה: ויזבח את זבח העם ויקרב בני אהרן אל הדם ויזרק אתו על המזבח סביב: ואת העלה הקריבו אליו לנתחיה ואת הראש ויקטר על המזבח: ורחץ הקרב והכרעים ויקטר על העלה במזבחה: ויקרב את קרבן העם ויקח את שעיר החטאת אשר לעם וישחטהו ויחטא בו כראשון: ויקרב את העלה ויעש כמשפט: ויקרב את המנחה וימלא כפו ממנה והקטיר המזבחה על עלת הבקר: ויזבח את השור ואת האיל זבח השלמים אשר לעם וירקו בני אהרן אל הדם ויזרק על המזבח סביב: ואת החלבים מן השור ומן האיל האליה והמכסה והקרב והכליות ויתרת הכבד: וישימו את החלבים על החזות ויקטר החלבים המזבחה: ואת החזות ואת שוק הימין הניף אהרן תנופה לפני ליי כאשר צוה משה: וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם וירד מעשות החטאת והעלה והשלמים: ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם ויראה כבוד ליי אל כל העם: ותצא אש מלפני ליי ותאכל על המזבח את העלה ואת החלבים ויראו כל העם וירנו ויפלו על פניהם: ס ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עליה קטרת ויקריבו לפני ליי אש זרה אשר לא צוה אתם: ותצא אש מלפני ליי ותאכל אותם וימתו לפני ליי: ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר ליי לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידם אהרן: ויקרא משה אל מישאל ואל אלצפן בני עזיאל דד אהרן ויאמר אלהם קרבו שאו את אחיכם מאת פני הקדש אל מחוץ למחנה: ויקרבו וישאום בכתנתם אל מחוץ למחנה כאשר דבר משה: ויאמר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר בניו פרעותיכם אל תפרעו ובגדיכם לא תפרמו ולא תמותו ועל כל העדה יקצף ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף ליי: ומפתח אהל מועד לא תצאו פן תמותו כי שמן משחת ליי עליכם ויעשו כדבר משה: ס ויאמר ליי אל אהרן יין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך בבאכם אל אהל מועד ולא תמותו חקת עולם לדרתיכם: ולהבדיל בין הקדש ובין החל ובין הטמא ובין הטהור: ולהורות את בני ישראל את כל החקים אשר דבר ליי אליהם ביד משה: ס ויאמר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר הנותרים קחו את המנחה הנותרת מאשי ליי ואכלוה מצות אצל המזבח כי קדש קדשים היא: ואכלתם אתה במקום קדש כי חקך וחק בניך הוא מאשי ליי כי כן צויתי: ואת חזה התנופה ושוק התרומה תאכלו במקום טהור אתה ובניך ובנתיך אתך כי חקך ובניך נתנים מזבחי שלמי בני ישראל: שוק התרומה וחזה התנופה על אשי החלבים יביאו להניף תנופה לפני ליי והיתה לך ולבניך אתך לחק עולם כאשר צוה ליי: ואת שעיר החטאת דרש דרש משה והנה שרף ויקצף על אלעזר ועל איתמר בני אהרן הנותרים לאמר: מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקדש כי קדש קדשים הוא ואתה נתן אתה לכם לשאת את עון העדה לכפר עליהם לפני ליי: הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה אכל תאכלו אתה בקדש כאשר צויתי: ויאמר אהרן אל משה הן היום הקריבו את חטאתם ואת עלתם לפני ליי ותקרנה אתי כאלה והאכלתי חטאת היום היטב בעיני ליי: וישמע משה ויטב בעיניו: ס

ויאמר ליי אל משה ואל אהרן לאמר אליהם: דברו אל בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה אשר על הארץ: כל מפרסת פרסה ושסעת שסע שתי פרסות מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו: אך את זה לא תאכלו ממעלי הגרה ומן המפרסי הפרסה את הגמל כי מעלה גרה הוא ופרסה אינו מפריס טמא הוא לכם: ואת השפן כי מעלה גרה הוא ופרסה לא יפריס טמא הוא לכם: ואת הארנבת כי מעלת גרה הוא ופרסה לא הפריסה טמאה הוא לכם: ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא ושסע שסע פרסה והוא גרה לא יגר טמא הוא לכם: מבשרם לא תאכלו ובנבלתם לא תגעו טמאים הם לכם: את זה תאכלו מכל אשר במים כל אשר לו סנפיר וקשקשת במים בימים ובנחלים אתם תאכלו: וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת בימים ובנחלים מכל שרץ המים ומכל נפש החיה אשר במים שקץ הם לכם: ושקץ יהיו לכם מבשרם לא תאכלו ואת נבלתם תשקצו: כל אשר אין לו סנפיר וקשקשת במים שקץ הוא לכם: ואת אלה תשקצו מן העוף לא יאכלו שקץ הם את הנשר ואת הפרס ואת העזניה: ואת הראה ואת האיה למינה: ואת כל ערב למינו: ואת בת היענה ואת התחמס ואת השחף ואת הנץ למינהו: את הינשוף ואת התנשמת ואת הקאת: ואת הרחם ואת השלך ואת הכוס: ואת החסידה האנפה למינה ואת הדוכיפת ואת העטלף: וכל שרץ העוף אשר הולך על ארבע שקץ הוא לכם: אך את זה תאכלו מכל שרץ העוף ההלך על ארבע אשר לו כרעים מלמעלה לנתר בהן על הארץ: אתה מהם את הארבה למינהו ואת הסלעם למינהו ואת החרגל למינהו ואת החגב למינהו: וכל שרץ העוף אשר לו ארבע רגלים שקץ הוא לכם: ובאלה תטמאו כל הנוגע בנבלתם יטמא עד הערב: וכל הנושא מנבלתם יכבס בגדיו וטמא עד הערב: כל הבהמה אשר הוא מפרסת פרסה ושסעת איננה שסע ופרסה לא גרה טמאים הם לכם כל הנגע בהם יטמא: וכל הולך על כפיו בכל החיה ההלכת על ארבע הנה טמאים הם לכם כל הנגע בנבלתם יטמא עד הערב: והנושא את נבלתם יכבס בגדיו וטמא עד הערב כי טמאים הם לכם: וזה לכם הטמא בשרץ השרץ על הארץ החלד והעכבר והצב למינהו: והאנקה והכח והלטאה והחומט והתנשמת: אלה הטמאים לכם בכל השרץ לכל הנוגע בהם במותם יטמא עד הערב: וכל אשר יפל עליו מהם במותם יטמא מכל כלי עץ או בגד או עור או שק כל כלי אשר יעשה מלאכה בהם במים יובא והיה טמא עד הערב וטהר: וכל כלי חרש אשר יפל מהם אל תוכו כל אשר בתוכו יטמא ואתו תשברו: מכל האכל אשר יאכל אשר יבוא עליו מים יטמא וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא: וכל אשר יפל נבלתם עליו יטמא תנור וכירים יתץ טמאים הם וטמאים יהיו לכם: אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור והנוגע בנבלתם יטמא: וכי יפל מנבלתם על זרע זרוע אשר יזרע טהור הוא: ואם מים יזרע על זרעו ונפל מנבלתם עליו טמא הוא לכם: ס כי תהיה בהמה אשר תאכל לכם שחט בשחטו ונטמא עד הערב: והאכל מנבלתו יכבס בגדיו וטמא עד הערב והנשא את נבלתו יכבס בגדיו וטמא עד הערב: וכל השרץ השרץ על הארץ שקץ יאכל לא יאכל: כל הולך על גחון ועל כל הולך על ארבע עד כל מרבה רגלים לכל השרץ השרץ על הארץ לא תאכלו כי שקץ הם: אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בם: כי אני ליי אלהיכם והתקדשתם והייתם קדשים כי קדוש אני ולא תטמאו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ על הארץ: כי אנכי ליי המעלה אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים והייתם קדשים כי קדוש אני: זאת תורת הבהמה והעוף וכל נפש החיה הרמשת בארץ: להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל: ס

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים כימי נדת דותה תטמא: וביום השמיני ימול בשר ערלתו: ושלשים יום ושלשת ימים תשב בדמי טהרה בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה: ואם נקבה תלד וטמאה שבעים כנדתה ושלשים יום ושלשת ימים תשב על דמי טהרה: ס ואל כל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה: ואם נקבה תלד וטמאה שבעים כנדתה ושלשים יום ושלשת ימים תשב על דמי טהרה: ס ואל כל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה: ואם נקבה תלד וטמאה שבעים כנדתה ושלשים יום ושלשת ימים תשב על דמי טהרה: ס

ויאמר ליי אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן ליי מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם: אם עולה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד לרצונו לפני ליי: וסמך ידו על ראש העולה ונרצה לו לכפר עליו: ושחט את בן הבקר לפני ליי והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם וזרקו את הדם על המזבח אשר פתח אהל מועד: והפשיט את העולה וניתח אתה לנתחיה: ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח וערכו עצים על האש: וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים את הראש ואת הפדר על העצים אשר על האש אשר על המזבח: והקרב ורחצו את הכרעים במים והקטיר הכהן את הכל המזבחה עולה אשה ריח ניחוח ליי: ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים או מן העזים לעולה זכר תמים יקריבנו: והשחיט אתו על ירך המזבח צפונה לפני ליי וזרקו בני אהרן הכהנים את דמו על המזבח סביב: ואת נתחיו את ראשו ואת פדרו וערך הכהן אתם על העצים אשר על האש אשר על המזבח: והקרב מן הקרב ורחץ הכרעים במים והקריב הכהן את הכל והקטיר המזבחה עולה הוא אשה ריח ניחוח ליי: ואם מן העוף עולה קרבנו ליי ומן התורים או מבני היונה את קרבנו: והקריבו הכהן אל המזבח ומלק את ראשו והקטיר המזבחה ונמצה דמו על קיר המזבח: ונתל את מוראתו בצדו את הנוצה ושלך אתה אצל המזבח קדמה אל מקום הדשן: ובקע אתו בבדיו לא יבדיל והקטירו הכהן המזבחה על העצים אשר על האש אשר על המזבח עולה הוא אשה ריח ניחוח ליי: ואם נפש כי תקריב קרבן מנחה סלת יהיה קרבנו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה: והביאה אל בני אהרן הכהנים וקמץ משם מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבונתה והקטיר הכהן אזכרתה המזבחה אשה ריח ניחוח ליי: והנותרת ממנה לאהרן ולבניו קדש קדשים מאשי ליי: כל מנחה אשר תקריבו ליי לא תעשה חמץ כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה ליי: קרבן ראשית תקריבו אתם ליי ואל המזבח לא יעלו לריח ניחוח: וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ולא תשבית מלח ברית אלהיך מעל מנחתך על כל קרבנך תקריב מלח: ואם תקריב מנחת בכורים ליי אביב קלי באש גרש כרמל תקריב את מנחת בכוריך: ונתת עליה שמן ושמת עליה לבונה מנחה הוא: והקטיר הכהן את אזכרתה מגרשה ומשמנה על כל לבונתה אשה ליי: ואם זבח שלמים קרבנו אם מן הבקר הוא מקריב אם זכר אם נקבה תמים יקריבנו לפני ליי: וסמך את ידו על ראש קרבנו ושחט אתו פתח אהל מועד ומלקו בני אהרן הכהנים את הדם וזרקו את הדם על המזבח סביב: והקריב מזבח השלמים אשה ליי את החלב המכסה את הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב: ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה: והקטירם הכהן המזבחה לחם אשה ריח ניחוח כל חלב לי: חקת עולם לדרתיכם בכל מושבתיכם כל חלב וכל דם לא תאכלו: כל נפש אשר תאכל כל חלב אשר יקריב ממנו אשה ליי וכרתה הנפש האכלת מעמיה: וכל דם לא תאכלו בכל מושבתיכם לעוף ולבהמה: כל נפש אשר תאכל כל דם ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: ס וידבר ליי אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר הקרב את זבחו לליי יביא את קרבנו ליי מזבח זבחו בידו את אשי ליי חלב על החזה יביאנו את החזה להניף אתו תנופה לפני ליי: והקטיר הכהן את החלב המזבחה והיה החזה לאהרן ולבניו: ואת שוק הימין תתנו תרומה לכהן מזבחי שלמיכם: המקריב את דם השלמים ואת החלב לו תהיה שוק הימין למנה: כי את חזה התנופה ואת שוק התרומה לקחתי מאת בני ישראל מזבחי שלמיהם ואתנה אתם לאהרן הכהן ולבניו לחק עולם מאת בני ישראל: זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים: אשר צוה ליי את משה בהר סיני ביום צותו את בני ישראל להקריבם את קרבנם ליי במדבר סיני: ס

ויאמר ליי אל משה קח את אהרן ואת בניו אתו ואת הבגדים ואת שמן המשחה ואת פר החטאת ואת שני האילים ואת סל המצות: ואת כל העדה הקהל אל פתח אהל מועד: ויעש משה כאשר צוה ליי ותקהל העדה אל פתח אהל מועד: ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה ליי לעשות: ויקרב משה את אהרן ואת בניו וירחץ אתם במים: ויתן עליו את הכתנת ויחגר אתו באבנט וילבש אתו את המעיל ויתן עליו את האפד ויחגר אתו בחשב האפד ויאפד לו בו: וישם עליו את החשן ויתן אל החשן את האורים ואת התמים: וישם את המצנפת על ראשו וישם על המצנפת אל מול פניו את ציץ הזהב נזר הקדש כאשר צוה ליי את משה: ס ויקח משה את שמן המשחה וימשח את המשכן ואת כל אשר בו ויקדש אתם: ויזה ממנו על המזבח שבע פעמים וימשח את המזבח ואת כל כליו ואת הכיור ואת כנו לקדשם: ויצק משמן המשחה על ראש אהרן וימשח אתו לקדש אתו: ויקרב את בני אהרן וילבשם כתנת ויחגר אתם אבנט ויחבש להם מגבעת כאשר צוה ליי את משה: ס ויגש את הפר חטאת ויסמכו אהרן ובניו את ידיהם על ראש פר החטאת: וישחט ויקח משה את הדם ויתן על קרנות המזבח סביב באצבעו ויחט את המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח ויקדשהו לכפר עליו: ויקח את כל החלב אשר על הקרב ואת יתרת הכבד ואת שתי הכליות ואת חלבהן ויקטר משה המזבחה: ואת הפר ואת עורו ואת בשרו ואת פרשו שרף באש מחוץ למחנה כאשר צוה ליי את משה: ס ויקרב את האיל העלה וישמכו אהרן ובניו את ידיהם על ראש האיל: וישחט ויזרק משה את הדם על המזבח סביב: ואת האיל נתח לנתחיו ויקטר משה את הראש ואת הנתחים ואת הפדר: ורחץ הקרב והכרעים במים ויקטר משה את כל האיל המזבחה עולה הוא לריח ניחוח אשה ליי כאשר צוה ליי את משה: ס ויקרב את האיל השני איל המלואים וישמכו אהרן ובניו את ידיהם על ראש האיל: וישחט ויקח משה מדמו ויתן על תנוך אזן אהרן הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית ויקרב את בני אהרן וישם משה מן הדם על תנוך אזנם הימנית ועל בהן ידם הימנית ועל בהן רגלם הימנית ויזרק משה את הדם על המזבח סביב: ואת החלב ואת האליה ואת כל החלב אשר על הקרב ואת יתרת הכבד ואת שתי הכליות ואת חלבהן ואת שוק הימין: ומסל המצות אשר לפני ליי לקח חלת מצה אחת ולחם לחם שמן אחד ורקיק אחד ושם על החלבים ועל שוק הימין: ויתן את הכל על כפי אהרן ועל כפות בניו וינף אתם תנופה לפני ליי: ויקחם משה מעל כפיהם ויקטר המזבחה על העלה מלואים הוא לריח ניחוח אשה ליי: ויקח משה את החזה וינפ אתו תנופה לפני ליי מאיל המלואים לו היתה למנה כאשר צוה ליי את משה: ויקח משה משמן המשחה ומן הדם אשר על המזבח והזה על אהרן על בגדיו ועל בניו ועל בגדי בניו אתו ואת בגדיו ואת בניו ואת בגדי בניו אתו: ויאמר משה אל אהרן ואל בניו בשלו את הבשר פתח אהל מועד ושם אכלו אתו ואת הלחם אשר בסל המלואים כאשר צויתי לאמר אהרן ובניו יאכלהו: והנותר בבשר ובלחם באש תשרפו: ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים עד יום מלאת ימי מלואיכם כי שבעת ימים ימלא את ידכם: כאשר עשה ביום הזה צוה ליי לעשות לכפר עליכם: ובפתח אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים ושמרתם את משמרת ליי ולא תמותו כי כן צויתי: ויעש אהרן ובניו את כל הדברים אשר צוה ליי ביד משה: ס ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל: ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעלה תמימם והקרב לפני ליי: ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימם לעלה: ושור ואיל לזבח שלמים לזבח לפני ליי ומנחה בלולה בשמן כי היום ליי נראה אליכם: ויקחו את אשר צוה משה אל פני האהל ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ליי: ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ליי תעשו ויראה אליכם כבוד ליי: ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה ליי: ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו: ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבל אצבעו בדם ויתן על קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח: ואת החלב והכליות והיתרת מן הכבד מן החטאת הקטיר המזבחה כאשר צוה ליי את משה: ואת הבשר ואת העור שרף באש מחוץ למחנה: ויזבח את זבח העם ויקרב בני אהרן אל הדם ויזרק אתו על המזבח סביב: ואת העלה הקריבו אליו לנתחיה ואת הראש ויקטר על המזבח: ורחץ הקרב והכרעים ויקטר על העלה במזבחה: ויקרב את קרבן העם ויקח את שעיר החטאת אשר לעם וישחטהו ויחטא בו כראשון: ויקרב את העלה ויעש כמשפט: ויקרב את המנחה וימלא כפו ממנה והקטיר המזבחה על עלת הבקר: ויזבח את השור ואת האיל זבח השלמים אשר לעם וירקו בני אהרן אל הדם ויזרק על המזבח סביב: ואת החלבים מן השור ומן האיל האליה והמכסה והקרב והכליות ויתרת הכבד: וישימו את החלבים על החזות ויקטר החלבים המזבחה: ואת החזות ואת שוק הימין הניף אהרן תנופה לפני ליי כאשר צוה משה: וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם וירד מעשות החטאת והעלה והשלמים: ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם ויראה כבוד ליי אל כל העם: ותצא אש מלפני ליי ותאכל על המזבח את העלה ואת החלבים ויראו כל העם וירנו ויפלו על פניהם: ס ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עליה קטרת ויקריבו לפני ליי אש זרה אשר לא צוה אתם: ותצא אש מלפני ליי ותאכל אותם וימתו לפני ליי: ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר ליי לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידם אהרן: ויקרא משה אל מישאל ואל אלצפן בני עזיאל דד אהרן ויאמר אלהם קרבו שאו את אחיכם מאת פני הקדש אל מחוץ למחנה: ויקרבו וישאום בכתנתם אל מחוץ למחנה כאשר דבר משה: ויאמר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר בניו פרעותיכם אל תפרעו ובגדיכם לא תפרמו ולא תמותו ועל כל העדה יקצף ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף ליי: ומפתח אהל מועד לא תצאו פן תמותו כי שמן משחת ליי עליכם ויעשו כדבר משה: ס ויאמר ליי אל אהרן יין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך בבאכם אל אהל מועד ולא תמותו חקת עולם לדרתיכם: ולהבדיל בין הקדש ובין החל ובין הטמא ובין הטהור: ולהורות את בני ישראל את כל החקים אשר דבר ליי אליהם ביד משה: ס ויאמר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר הנותרים קחו את המנחה הנותרת מאשי ליי ואכלוה מצות אצל המזבח כי קדש קדשים היא: ואכלתם אתה במקום קדש כי חקך וחק בניך הוא מאשי ליי כי כן צויתי: ואת חזה התנופה ושוק התרומה תאכלו במקום טהור אתה ובניך ובנתיך אתך כי חקך ובניך נתנים מזבחי שלמי בני ישראל: שוק התרומה וחזה התנופה על אשי החלבים יביאו להניף תנופה לפני ליי והיתה לך ולבניך אתך לחק עולם כאשר צוה ליי: ואת שעיר החטאת דרש דרש משה והנה שרף ויקצף על אלעזר ועל איתמר בני אהרן הנותרים לאמר: מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקדש כי קדש קדשים הוא ואתה נתן אתה לכם לשאת את עון העדה לכפר עליהם לפני ליי: הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה אכל תאכלו אתה בקדש כאשר צויתי: ויאמר אהרן אל משה הן היום הקריבו את חטאתם ואת עלתם לפני ליי ותקרנה אתי כאלה והאכלתי חטאת היום היטב בעיני ליי: וישמע משה ויטב בעיניו: ס

ויאמר ליי אל משה ואל אהרן לאמר אליהם: דברו אל בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה אשר על הארץ: כל מפרסת פרסה ושסעת שסע שתי פרסות מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו: אך את זה לא תאכלו ממעלי הגרה ומן המפרסי הפרסה את הגמל כי מעלה גרה הוא ופרסה אינו מפריס טמא הוא לכם: ואת השפן כי מעלה גרה הוא ופרסה לא יפריס טמא הוא לכם: ואת הארנבת כי מעלת גרה הוא ופרסה לא הפריסה טמאה הוא לכם: ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא ושסע שסע פרסה והוא גרה לא יגר טמא הוא לכם: מבשרם לא תאכלו ובנבלתם לא תגעו טמאים הם לכם: את זה תאכלו מכל אשר במים כל אשר לו סנפיר וקשקשת במים בימים ובנחלים אתם תאכלו: וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת בימים ובנחלים מכל שרץ המים ומכל נפש החיה אשר במים שקץ הם לכם: ושקץ יהיו לכם מבשרם לא תאכלו ואת נבלתם תשקצו: כל אשר אין לו סנפיר וקשקשת במים שקץ הוא לכם: ואת אלה תשקצו מן העוף לא יאכלו שקץ הם את הנשר ואת הפרס ואת העזניה: ואת הראה ואת האיה למינה: ואת כל ערב למינו: ואת בת היענה ואת התחמס ואת השחף ואת הנץ למינהו: את הינשוף ואת התנשמת ואת הקאת: ואת הרחם ואת השלך ואת הכוס: ואת החסידה האנפה למינה ואת הדוכיפת ואת העטלף: וכל שרץ העוף אשר הולך על ארבע שקץ הוא לכם: אך את זה תאכלו מכל שרץ העוף ההלך על ארבע אשר לו כרעים מלמעלה לנתר בהן על הארץ: אתה מהם את הארבה למינהו ואת הסלעם למינהו ואת החרגל למינהו ואת החגב למינהו: וכל שרץ העוף אשר לו ארבע רגלים שקץ הוא לכם: ובאלה תטמאו כל הנוגע בנבלתם יטמא עד הערב: וכל הנושא מנבלתם יכבס בגדיו וטמא עד הערב והנשא את

GLOSS

GLOSS

ונתתון גבל לאחוזתו׃ כלומר יקחהו הלוקח הזה הגואל לגבולו ויקחהו ויאמר הוא שלי. יוכל היות. אחר שיגיע שנת היובל׃ ואם לא יגאל לעולם׃ כי היה קנין עולם׃ ואם לא יגאל׃ אחר שנת היובל׃ ואם לא יגאל׃ אחר שנת היובל׃ ואם לא יגאל׃ אחר שנת היובל

אנכי יי אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען להית לכם לאלהים: ס

וכי יקוט אחיך עמך ונמכר לך לא תעבד בו עבדת עבד: כשכיר כתושב יהיה עמך עד שנת היבל יעבד עמך: ויצא מעמך הוא ובניו עמו ושב אל משפחתו ואל אחזת אבתיו ישוב: כי עבדי הם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לא ימכרו ממכרת עבד: לא תרדה בו בפרך וירא מאלהיך: ועבדך ואמתך אשר יהיו לך מאת הגוים אשר סביבתיכם מהם תקנו עבד ואמה: וגם מבני התושבים הגרים עמכם מהם תקנו וממשפחתם אשר עמכם אשר הולידו בארצכם והיו לכם לאחזה: והתנחלתם אתם לבניכם אחריכם לרשת אחזה לעלם בהם תעבדו ובאחיכם בני ישראל איש באחיו לא תרדה בו בפרך: ס

וכי תשיג יד גר ותושב עמך ומך אחיך עמו ונמכר לגר תושב עמך או לעקר משפחת גר: אחרי נמכר גאלה תהיה לו אחד מאחיו יגאלנו: או דדו או בן דדו יגאלנו או משאר בשרו ממשפחתו יגאלנו או השיגה ידו ונגאל: וחשב עם קנהו משנת המכרו לו עד שנת היבל והיה כסף ממכרו בימי שכיר יהיה עמו: אם עוד רבות בשנים

לפי שנותיו יחזיר גאולתו מכסף מקנתו: ואם מעט נשאר בשנים עד שנת היבל וחשב לו כפי שניו ישיב את גאלתו: כשכיר שנה בשנה יהיה עמו לא ירדנו בפרך לעיניך: ואם לא יגאל באלה ויצא בשנת היבל הוא ובניו עמו: כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים אני יהוה אלהיכם: לא תעשו לכם אל ולם ופסל ומצבה לא תקימו לכם ואבן משכית לא תתנו בארצכם להשתחות עליה כי אני יהוה אלהיכם: את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני יהוה:

ל חסר לאחוזה. סימן:

פרשה

אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם: ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו: והשיג לכם דיש את בציר ובציר ישיג את זרע ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם: ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד והשבתי חיה רעה מן הארץ וחרב לא תעבר בארצכם: ורדפתם את איביכם ונפלו לפניכם לחרב:

ל סוף חסר לאחוזה. סימן:

פרשה

אם בחקתי תלכו ואת מצותי

ל סוף חסר. סימן:

תשמרו ועשיתם אתם: ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו: והשיג לכם דיש את בציר ובציר ישיג את זרע ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם: ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד והשבתי חיה רעה מן הארץ וחרב לא תעבר בארצכם: ורדפתם את איביכם ונפלו לפניכם לחרב:

ל חסר סימן.

אם

לפומרן ירצה פורקניה סבקף זבינותי: ואם עזיר אשתאר בשתא דיבלא ויתישר ליה כפום שנוהי יתיב ית פורקניה וכאגיר שתא בשתא יתי עמיה לא יתפלח קדמיכון בתקוף: הכדין תפלחון עמיה בדחלתא: ואם לא יתפרק באילין ויפוק בשתא דיובלא הוא ובניו עמיה: ארי דיליי בני ישראל עבדין עבדי אינון דאפקית יתהון מארעא דמצרים לא יזדבנון זבון עבדין: לא תפלחון קדמוהי בתקוף ותדחל מאלהך: ועבדך ואמתך די יהוון לך מן עממיא דבחזרניכון מנהון תקנון עבדין ואמהן: ואף מבני תותבייא דשרליא דדיירין עמכון מנהון תקנון ומזרעיתהון דעמכון דיהוון בארעכון ויהון לכון לאחסנא: ותתחסנון יתהון לבניכון בתריכון לירתותא אחסנתא לעלם בהון תפלחון ובאחיכון בני ישראל גבר באחוהי לא תפלחון ביה בתקוף: ארי תתקיף ידא בתר גיותא ותתמך אחוך עמך ויזדבן ליך או לאתר משרי עמך או לעקר משרית גיותא: בתר דזבין יתפרק בחד מן אחוהי יפרקיניה: או אחוי אבוהי יפרקיניה או ברא מבשר יתיה מן עזרעיתיה יתפרק: או אתגבר ידיה ויתפרק: ויתחשב עם זבניה משתא דאזדבן ליה עד שנת יובלא ויהי כסף מכרה בחושבן שני כיומי אגירא יהי עמיה: אם עוד כניאות בשנין

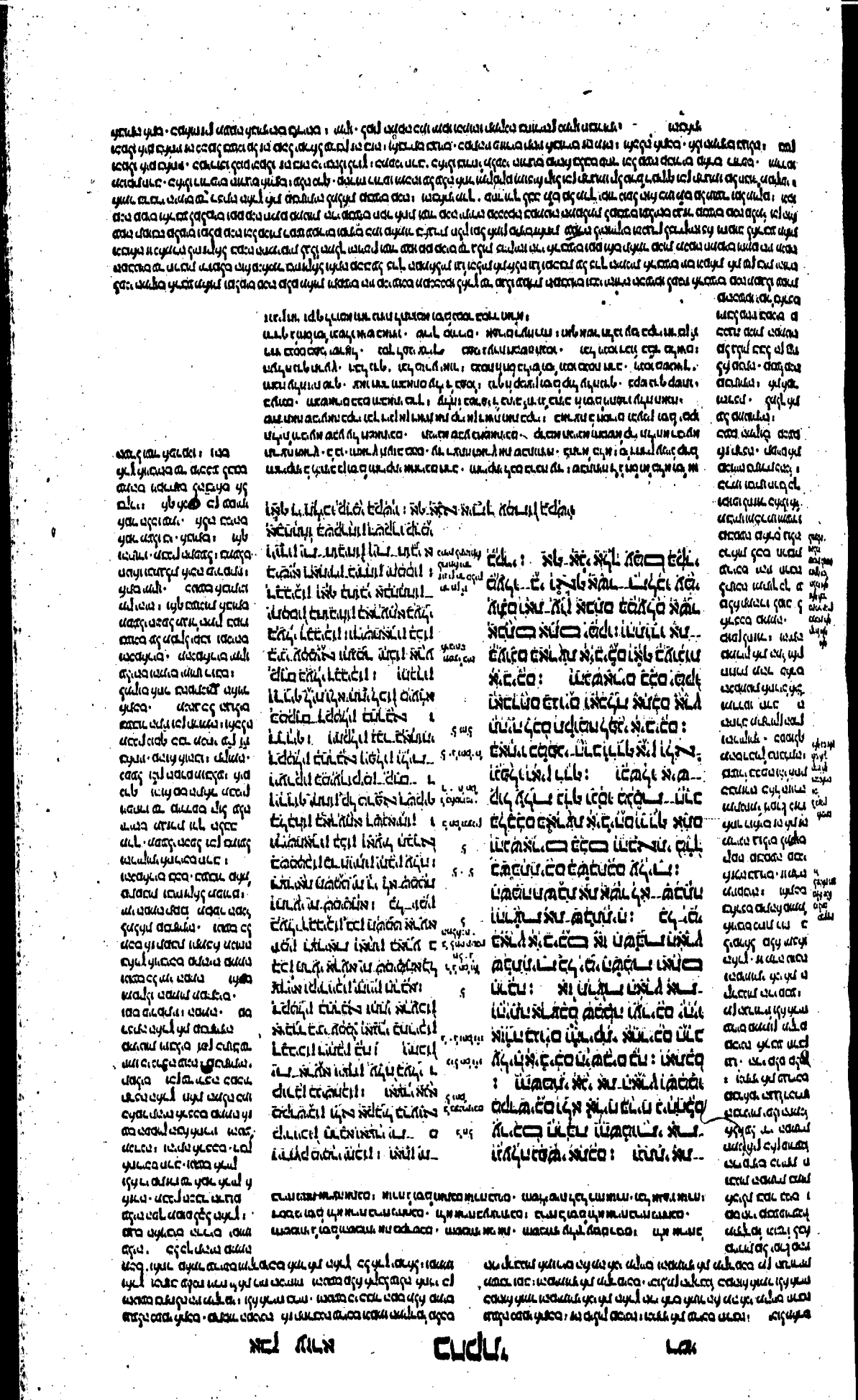

במדבר סיני. להודיע כי לא
כי אם אחר שהוקם המשכן ולא קודם לכן ולמדנו מזה כי כל הספרים נכתבו בזמן הזה ולא נכתבו בזמנם ולמדנו מזה כי הנביאים כתבו ספריהם בזמנם ולא קודם לכן ולמדנו מזה כי משה כתב ספרו בזמנו ולא קודם לכן

ישמעאל קרואה ארבעה וחמשים אלף וארבע מאות · תהינה ארבעה ושמים אלף ושלש מאות · זכולן
קרואה שבעה וחמשים אלף וארבע מאות · תהינה שמים אלף וחמש מאות · מנשה שמים ושלשים
אלף ומאתים · תהינה שנים וארבעים אלף ושבע מאות · אפרים ארבעים אלף וחמש מאות ·
אשר תהינה שלשה וחמשים אלף וארבע מאות · נפתלי קרואה חמשה וארבעים אלף ושמים מאות ·

לבני יהוה תולדותם לזרעיהם
לבית ואבותיהם במכיני שמותם
מבר עשרים שנין ולעילא כל נפיק
חילא · מנייתון לשבטא דיהודה
שבעין ואַרבעא אלפין ושית
מאין ·
לבני תולדותם לזרעיהם
לבית אבותהון במכיני שמהן
מבר עשרין שנין ולעילא כל
נפיק חילא · מנייתון לשבטא
דישכר חמשין וארבעא אלפין
ואַרבע מאה ·
לבני זבולן תולדותם לזרעיהם
לבית אבותהון במכיני שמהן
מבר עשרין שנין ולעילא כל נפיק
חילא · מנייתון לשבטא דזבולן
חמשין ושבעא אלפין ואַרבע מאה ·
לבני יוסף לבני אפרים תולדותם
לזרעיהם לבית אבותהון ב
במכיני שמהן מבר עשרין שנין
ולעילא כל נפיק חילא · מנייתון
לשבטא דאפרים ארבעין אלפין
וחמש מאה ·
לבני מנשה תולדותם לזרעיהם
לבית אבותהון במכיני שמהן
מבר עשרין שנין ולעילא כל נפיק
חילא · מנייתון לשבטא דמנשה
תלתין וחמשא אלפין ומאתין ·
לבני בנימן תולדותם לזרעיהם
לבית אבותהון במכיני שמהן
מבר עשרין שנין ולעילא כל נפיק
חילא · מנייתון לשבטא דבנימן
תלתין וחמשא אלפין וארבע
מאה ·
לבני דן תולדותם לזרעיהם לבית
אבותהון במכיני שמהן מבר
עשרין שנין ולעילא כל נפיק
חילא · מנייתון לשבטא דדן שתין
ושבע מאה ·
לבני אשר תולדותם לזרעיהם
לבית אבותהון במכיני שמהן מבר
עשרין שנין ולעילא כל נפיק חילא
דאשר · מנייתון לשבטא דאשר
ארבעין ותרין אלפין וחמש
מאה ·
בני נפתלי תולדותם לזרעיהם לבית
אבותהון במכיני שמהן מבר ע
עשרין שנין ולעילא כל נפיק חילא
· מנייתון לשבטא דנפתלי חמשין
ותלתא אלפין וארבע מאה ·

לבני יהודה תולדותם למשפחתם
לבית אבתם במספר שמת מבן
עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
פקדיהם למטה יהודה ארבעה
ושבעים אלף ושש מאות: ס
לבני יששכר תולדתם למשפחתם
לבית אבתם במספר שמת מבן
עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
פקדיהם למטה יששכר ארבעה
וחמשים אלף וארבע מאות: ס
לבני זבולן תולדתם למשפחתם
לבית אבתם במספר שמת מבן
עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
פקדיהם למטה זבולן שבעה
וחמשים אלף וארבע מאות: ס
לבני יוסף לבני אפרים תולדתם
למשפחתם לבית אבתם במספר
שמת מבן עשרים שנה ומעלה כל
יצא צבא: פקדיהם למטה אפרים
ארבעים אלף וחמש מאות: ס
לבני מנשה תולדתם למשפחתם
לבית אבתם במספר שמות מבן
עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
פקדיהם למטה מנשה שנים
ושלשים אלף ומאתים: ס
לבני בנימן תולדתם למשפחתם
לבית אבתם במספר שמת מבן
עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
פקדיהם למטה בנימן חמשה
ושלשים אלף וארבע מאות: ס
לבני דן תולדתם למשפחתם לבית
אבתם במספר שמת מבן עשרים
שנה ומעלה כל יצא צבא: פקדיהם
למטה דן שנים וששים אלף
ושבע מאות: ס
לבני אשר תולדתם למשפחתם
לבית אבתם במספר שמת מבן
עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
פקדיהם למטה אשר אחד וארבעים
אלף וחמש מאות: ס
בני נפתלי לזרעיהם לבית
תולדתם למשפחתם אבתם
לבית במספר שמת מבן
עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
פקדיהם למטה נפתלי חמשה
וחמשים אלף וארבע מאות: ס

תהינה ארבעים אלף וחמש מאות · כימן קרואה חמשה ושלשים אלף וארבע מאות · תהינה חמשה וארבעים
אלף ושש מאות · נפתלי קרואה שלש וחמשי אלף וארבע מאות · תהינה חמשה וארבעים אלף וארבע
מאות: יצא כל אדיתא חס כבר נסן ותהינה חמשים · תהינה וחעדתי בחומש · ושש כנגא"ט וס"ם
ביחושע ריש סנן · וכל הנזכרים דבו"ל בכא וסם תהא בחאן יצא ·

אלה הפקדים אשר פקד משה
ואהרן ונשיאי ישראל שנים עשר
איש איש אחד לבית אבתיו היו:
ויהיו כל פקודי בני ישראל לבית
אבתם מבן עשרים שנה ומעלה כל-
יצא צבא בישראל: ויהיו כל-
הפקדים ששׁ מאות אלף ושלשת
אלפים וחמש מאות חמשים:
והלוים למטה אבתם לא התפקדו
בתוכם: ס
וידבר יהוה אל משה לאמר:
אך את מטה לוי לא תפקד ואת-
ראשם לא תשא בתוך בני ישראל:
ואתה הפקד את הלוים על משכן
העדת ועל כל כליו ועל כל אשר-
לו הם ישאו את המשכן ואת כל
כליו והם ישרתו וסביב למשכן
יחנו: ובנסע המשכן יורדו אתו
הלוים והוקם המשכן יקימו אתו
הלוים והזר הקרב יומת: וחנו בני
ישראל איש על מחנהו ואיש על-
דגלו לצבאתם: והלוים יחנו סביב
למשכן העדת ולא יהיה קצף על-
עדת בני ישראל ושמרו הלוים את-
משמרת משכן העדות: ויעשו
בני ישראל ככל אשר צוה יהוה את-
את משה כן עשו: ס
וידבר יהוה אל משה ואל אהרן
לאמר: איש על דגלו באתת לבית
אבתם יחנו בני ישראל מנגד סביב
לאהל מועד יחנו: והחנים קדמה
מזרחה דגל מחנה יהודה לצבאתם
ונשיא לבני יהודה נחשון בן-
עמינדב: וצבאו ופקדיהם ארבעה
ושבעים אלף ושש מאות: והחנים
עליו מטה יששכר ונשיא לבני
יששכר נתנאל בן צוער: וצבאו
ופקדיו ארבעה וחמשים אלף
וארבע מאות: מטה זבולן
ונשיא לבני זבולן אליאב בן חלון:

אילין מנייניהון דמלא משה ואהרן
ורברבי ישראל רישי עסקי גברין
גברא חד לבית אבהתוהי הוון:
והוון כל מנייני בני ישראל לבית
אבהתהון מבר עשרין שנין
ולעילא כל נפיק חילא בישראל:
והוון כל מנייניהון שית מאה אלפין
אלפין וחמש מאה וחמשין:
ולויאי לשבטא דאבהתהון לא
אתמניאו ביניהון:
ומליל יי עם משה למימר: קרב
ית שבטא דלוי ולא תמנינון עם בני
ישראל: ואת מנני ית לויאי על
משכנא דסהדותא ועל כל מנוהי
ועל כל די ליה אינון ילטון ית
משכנא ויתדל כל מנוהי ואינון
ישמשונניה וסחור למשכנא
ישרון: ובמיטל משכנא יפרקון
ית לויאי ובמישרי משכנא יקימון
ית לויאי והדיל זר יתקרב יתקטל
וישרון בני ישראל גבר על
קטרגיתיה וגבר על טיקסיה ל
לחילתון: וללויאי לא יתמנון בני
ישראל עם בני ישראל כמיה
דפקיד יי ית משה כן עבדו: ס
ומליל יי עם משה למימר: ברם
ית שבטא דלוי לא תמני יתהון ורישא
דחושבניהון לא תקביל בגו בני
ישראל: ואת מני ית לויאי על
משכנא דסהדותא ועל כל מנוהי
ועל כל די ליה אינון ילטון ית
משכנא ויתדל משכנא ועל
סחור למשכנא יסרון: וסחור
סחור למשכנא ואישׁ על מחנהי
ודגלו לצבאתהון: ולויאי יסרון סחור
סחור למשכנא דסהדותא ולא יתי
רוגזא על בני ישראל ויטרון לויאי
ית מטרת משכנא דסהדותא
ית מטרת בני ישראל ית משכנא
דסהדותא ועבדי בני ישראל
ככל די פקיד יי ית משה כן עבדו: ס

חתקברו ד' וסם והלוים לא תתפקדו בתוך בני ישראל · הלוים לבסוף אכתס · כי לא תתפקדו בתוך בני
ישראל · הבני ישראל התפקדו והלוי · בסוף לי' וסם ועם את אחוך כשה לי · את שם אדון תכוזב ·
אך את משה לי לא תפקד · כי לוי הוה לא בעון מנוי למנות לבדו לי' כמה
דתימה ואתה הפקד את הלוים · ואתה התפקד לא כתיב כי אם ופקדתם · ויפקד
משה כאשר צוה יי · לשון מהרי אבן פקודי העדות אשר פקד משה · ופקדתי
עליו · ופקד ב' וסם ואת אחרת תפקד את הלוים · תפקד עליו ד' ושם · ראשם ד' וסם

ויחנו כל עסקי בני ישראל על מלך כמיה דפקיד יי ית משה כן חנו לזיעיהון וכן
ליהוי כל סיעקי · ויסעו · כל מלך כמיה דפקיד · ויסעו כל המחנות ביום
הזה · ויסעו כל המחנות · כל מלך כמיה דפקיד ית הלוים · ויסעו
לשון מהלכים הרבה · ויסעו אנשים · כל מלך כמיה דפקיד ית משה ·
פרשיות ·
כתיב ויפקדו כמנין ויפקדתיו ת
ומנין ויפקדתיו ת
ומנין ויפקדתיו ת
ומ

ראשונה וחמש כשיטים אמה וחצי החצר ורוחבה חמשים בחמשים ומחיצתה
שלש שורות יריעות קלעים שש שש אמות גבהם ואדניהם נחושת
וווי העמודים וחשוקיהם וחפויים כסף ומחיצת שער החצר עשרים
אמה תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר ועמודיהם ארבעה
ואדניהם ארבעה כל עמודי החצר סביב מחושקים כסף וווי כסף
ואדניהם נחושת אורך החצר מאה באמה ורוחב חמשים בחמשים
וקלעיה שש אמות גבה משזר ואדניהם נחושת והמשכן ביריעות
עשר אורך היריעה שמונה ועשרים באמה ורוחב ארבע באמה
היריעה האחת מדה אחת לכל היריעות חמש יריעות חברות
זו אל זו וחמש יריעות חברות זו אל זו ועשית חמשים לולאות
תכלת על שפת היריעה האחת מקצה בחברת ועשית כן בשפת
היריעה הקיצונית בחברת השנית חמשים לולאות תעשה ללולאה
הקצת אשר בחברת השנית וחברת את הלולאת זו אל זו בקרסים
נחשת וחברת את האהל והיה לאחד ועשית יריעות עזים לאהל
על המשכן עשתי עשרה יריעות תעשינה אורך היריעה האחת
שלשים באמה ורוחב היריעה האחת ארבע באמה והיו אחד עשרה
יריעות במדה אחת וחברת את חמש היריעות לבד ואת שש
היריעות לבד והכפלת את היריעה הששית אל מול פני האהל
ועשית חמשים לולאת על שפת היריעה הקצת בחברה ועשית
חמשים לולאת על שפת היריעה השנית במחברת השנית ועשית
קרסי נחשת חמשים וחברת את הקרסים באהלות וחברת את
האהל והיה אחד ויהיה הנעדף הנעדף בעדף יריעות האהל חצי
היריעה הנעדפת תסרח על אחרי מאחרי המשכן וסך על צדי
הבית מזה ומזה לכסתו והאהל יהיה מקשה עורת אילם מלמעלה
ועורת תחשים מלמעלה ועשית את הקרשים למשכן עמדים
עצי שטים מעמדים עשר באמה ואמה ורחב הקרש האחד אמה
וחצי האמה פלגים לקרש האחד כן תעשה לכל קרשי המשכן
עשית את הקרשים המשכן עשרים קרש לפאת נגבה תימנה
ועשית מאה אדני כסף תעשה עשרים הקרש ושני אדנים אדנים
תחת הקרש האחד לשתי יתדתיו ושני אדנים אדנים תחת הקרש
האחד לשתי יתדתיו ולצלע המשכן השנית לפאת צפון עשרים
קרש ומאה אדניהם כסף שני אדנים תחת הקרש האחד ושני
אדנים תחת הקרש האחד ולירכתי המשכן ימה תעשה ששה קרשים
ושני קרשים תעשה למקצעת המשכן בירכתים והיו תאמים מלמטה
ויחדו יהיו תמים על ראשו אל הטבעת האחת כן יהיה לשניהם
לשני המקצעת יהיו והיו שמנה קרשים ואדניהם כסף שש עשרה
אדנים שנים אדנים תחת הקרש האחד ושנים אדנים תחת הקרש
האחד ועשית בריחם עצי שטים חמשה לקרשי צלע המשכן האחת
וחמשה בריחם לקרשי צלע המשכן השנית וחמשה בריחם לקרשי
צלע המשכן לירכתים ימה והבריח התיכן בחצי הקרשים מבריח
בתוך הקרשים מן הקצה אל הקצה ואת הקרשים תצפה זהב ואת
טבעתיהם תעשה זהב בתים למבריחם ואת הבריחם תצפה זהב
והקמת את המשכן כמשפטו אשר הראית בהר ועשית את הפרכת
תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה חשב יעשה אתם
ונתת אתם על ארבעה עמודי שטים מצפים זהב וויהם זהב על
ארבעה אדנים כסף ונתת את הפרכת תחת הקרסים והבאת שמה
מבית לפרכת את ארון העדת והבדילה הפרכת לכם בין הקדש
ובין קדש הקדשים ונתת את הכפרת על ארון העדת בקדש הקדשים
ושמת את השלחן מחוץ לפרכת ואת המנרה נכח השלחן על צלע
המשכן תימנה השלחן תשים בצפון ונתת את סכך לפתח האהל
תעשה פתח המשכן ואת מסך לפתח האהל תעשה ומזבח עצי שטים
תעשה אתו חמש אמות ארך ומזבח אמות רחב רבוע יהיה המזבח
ושלש אמות קמתו והעשית את קרנתיו ממנו קרנתיו ומזבחתו
ומזרקתיו ומזלגתיו ואת מחתתיו לכל כליו תעשה נחשת ועשית
לו מכבר מעשה רשת נחשת ועשית על הרשת ארבע טבעות נחשת
על ארבע קצותיו ונתת אתה תחת כרכב המזבח מלמטה והיתה
הרשת עד חצי המזבח ועשית בדים לשלחן בדי שטים ויצפת אתם
נחשת והובא את בדיו בטבעת והיו הבדים על שתי צלעת המזבח
בשאת אתו עשה לחת נבוב פחים תעשה אתו כאשר הראה אתך
בהר כן יעשו ועשית את חצר המשכן לפאת נגבה תימנה קלעים
לחצר שש משזר מאה באמה אדניהם עשרים ווים כסף וחשקיהם
כסף ולפאת צפון באמה קלעים מאה עמודיהם עשרים ואדניהם
עשרים ווים כסף וחשקיהם כסף ולפאת ים קלעים חמשים אמה
עמודיהם עשרה ואדניהם עשרה ולפאת קדמה מזרחה חמשים אמה
וקלעים חמש עשרה אמה אדניהם שלשה ועמודיהם שלשה ולכתף
השנית חמש עשרה קלעים אדניהם שלשה ועמודיהם שלשה ולשער
החצר מסך עשרים אמה תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר
מעשה רקם עמודיהם ארבעה ואדניהם ארבעה כל עמודי החצר
סביב מחשקים כסף וווי כסף ואדניהם נחושת ארך החצר מאה
ורחב חמשים בחמשים וקלעיה שש אמות גבה משזר ואדניהם
נחושת כל כלי המשכן בכל עבדתו ויתדתיו וכל יתדות החצר
נחושת

ראשונה וחמש כשיטים אמה וחצי החצר ורוחבה חמשים בחמשים ומחיצתה
שלש שורות יריעות קלעים שש שש אמות גבהם ואדניהם נחושת
וווי העמודים וחשוקיהם וחפויים כסף ומחיצת שער החצר עשרים
אמה תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר ועמודיהם ארבעה
ואדניהם ארבעה כל עמודי החצר סביב מחושקים כסף וווי כסף
ואדניהם נחושת אורך החצר מאה באמה ורוחב חמשים בחמשים
וקלעיה שש אמות גבה משזר ואדניהם נחושת והמשכן ביריעות
עשר אורך היריעה שמונה ועשרים באמה ורוחב ארבע באמה
היריעה האחת מדה אחת לכל היריעות חמש יריעות חברות
זו אל זו וחמש יריעות חברות זו אל זו ועשית חמשים לולאות
תכלת על שפת היריעה האחת מקצה בחברת ועשית כן בשפת
היריעה הקיצונית בחברת השנית חמשים לולאות תעשה ללולאה
הקצת אשר בחברת השנית וחברת את הלולאת זו אל זו בקרסים
נחשת וחברת את האהל והיה לאחד ועשית יריעות עזים לאהל
על המשכן עשתי עשרה יריעות תעשינה אורך היריעה האחת
שלשים באמה ורוחב היריעה האחת ארבע באמה והיו אחד עשרה
יריעות במדה אחת וחברת את חמש היריעות לבד ואת שש
היריעות לבד והכפלת את היריעה הששית אל מול פני האהל
ועשית חמשים לולאת על שפת היריעה הקצת בחברה ועשית
חמשים לולאת על שפת היריעה השנית במחברת השנית ועשית
קרסי נחשת חמשים וחברת את הקרסים באהלות וחברת את
האהל והיה אחד ויהיה הנעדף הנעדף בעדף יריעות האהל חצי
היריעה הנעדפת תסרח על אחרי מאחרי המשכן וסך על צדי
הבית מזה ומזה לכסתו והאהל יהיה מקשה עורת אילם מלמעלה
ועורת תחשים מלמעלה ועשית את הקרשים למשכן עמדים
עצי שטים מעמדים עשר באמה ואמה ורחב הקרש האחד אמה
וחצי האמה פלגים לקרש האחד כן תעשה לכל קרשי המשכן
עשית את הקרשים המשכן עשרים קרש לפאת נגבה תימנה
ועשית מאה אדני כסף תעשה עשרים הקרש ושני אדנים אדנים
תחת הקרש האחד לשתי יתדתיו ושני אדנים אדנים תחת הקרש
האחד ולירכתי המשכן ימה תעשה ששה קרשים ושני קרשים תעשה
למקצעת המשכן בירכתים והיו תאמים מלמטה ויחדו יהיו תמים
על ראשו אל הטבעת האחת כן יהיה לשניהם לשני המקצעת יהיו
והיו שמנה קרשים ואדניהם כסף שש עשרה אדנים שנים אדנים
תחת הקרש האחד ושנים אדנים תחת הקרש האחד ועשית בריחם
עצי שטים חמשה לקרשי צלע המשכן האחת וחמשה בריחם לקרשי
צלע המשכן השנית וחמשה בריחם לקרשי צלע המשכן לירכתים ימה
והבריח התיכן בחצי הקרשים מבריח בתוך הקרשים מן הקצה אל
הקצה ואת הקרשים תצפה זהב ואת טבעתיהם תעשה זהב בתים
למבריחם ואת הבריחם תצפה זהב והקמת את המשכן כמשפטו
אשר הראית בהר ועשית את הפרכת תכלת וארגמן ותולעת שני
ושש משזר מעשה חשב יעשה אתם ונתת אתם על ארבעה עמודי
שטים מצפים זהב וויהם זהב על ארבעה אדנים כסף ונתת את
הפרכת תחת הקרסים והבאת שמה מבית לפרכת את ארון העדת
והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים ונתת את
הכפרת על ארון העדת בקדש הקדשים ושמת את השלחן מחוץ
לפרכת ואת המנרה נכח השלחן על צלע המשכן תימנה השלחן
תשים בצפון ונתת את סכך לפתח האהל תעשה פתח המשכן ואת
מסך לפתח האהל תעשה ומזבח עצי שטים תעשה אתו חמש אמות
ארך ומזבח אמות רחב רבוע יהיה המזבח ושלש אמות קמתו
והעשית את קרנתיו ממנו קרנתיו ומזבחתו ומזרקתיו ומזלגתיו
ואת מחתתיו לכל כליו תעשה נחשת ועשית לו מכבר מעשה רשת
נחשת ועשית על הרשת ארבע טבעות נחשת על ארבע קצותיו
ונתת אתה תחת כרכב המזבח מלמטה והיתה הרשת עד חצי
המזבח ועשית בדים לשלחן בדי שטים ויצפת אתם נחשת והובא
את בדיו בטבעת והיו הבדים על שתי צלעת המזבח בשאת אתו
עשה לחת נבוב פחים תעשה אתו כאשר הראה אתך בהר כן יעשו
ועשית את חצר המשכן לפאת נגבה תימנה קלעים לחצר שש
משזר מאה באמה אדניהם עשרים ווים כסף וחשקיהם כסף
ולפאת צפון באמה קלעים מאה עמודיהם עשרים ואדניהם
עשרים ווים כסף וחשקיהם כסף ולפאת ים קלעים חמשים אמה
עמודיהם עשרה ואדניהם עשרה ולפאת קדמה מזרחה חמשים אמה
וקלעים חמש עשרה אמה אדניהם שלשה ועמודיהם שלשה ולכתף
השנית חמש עשרה קלעים אדניהם שלשה ועמודיהם שלשה ולשער
החצר מסך עשרים אמה תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר
מעשה רקם עמודיהם ארבעה ואדניהם ארבעה כל עמודי החצר
סביב מחשקים כסף וווי כסף ואדניהם נחושת ארך החצר מאה
ורחב חמשים בחמשים וקלעיה שש אמות גבה משזר ואדניהם
נחושת והמשכן ביריעות
עשר אורך היריעה שמונה ועשרים באמה ורוחב ארבע באמה
היריעה האחת מדה אחת לכל היריעות חמש יריעות חברות
זו אל זו וחמש יריעות חברות זו אל זו ועשית חמשים לולאות
תכלת על שפת היריעה האחת מקצה בחברת ועשית כן בשפת
היריעה הקיצונית בחברת השנית חמשים לולאות תעשה ללולאה
הקצת אשר בחברת השנית וחברת את הלולאת זו אל זו בקרסים
נחשת וחברת את האהל והיה לאחד ועשית יריעות עזים לאהל
על המשכן עשתי עשרה יריעות תעשינה אורך היריעה האחת
שלשים באמה ורוחב היריעה האחת ארבע באמה והיו אחד עשרה
יריעות במדה אחת וחברת את חמש היריעות לבד ואת שש
היריעות לבד והכפלת את היריעה הששית אל מול פני האהל
ועשית חמשים לולאת על שפת היריעה הקצת בחברה ועשית
חמשים לולאת על שפת היריעה השנית במחברת השנית ועשית
קרסי נחשת חמשים וחברת את הקרסים באהלות וחברת את
האהל והיה אחד ויהיה הנעדף הנעדף בעדף יריעות האהל חצי
היריעה הנעדפת תסרח על אחרי מאחרי המשכן וסך על צדי
הבית מזה ומזה לכסתו והאהל יהיה מקשה עורת אילם מלמעלה
ועורת תחשים מלמעלה ועשית את הקרשים למשכן עמדים
עצי שטים מעמדים עשר באמה ואמה ורחב הקרש האחד אמה
וחצי האמה פלגים לקרש האחד כן תעשה לכל קרשי המשכן
עשית את הקרשים המשכן עשרים קרש לפאת נגבה תימנה
ועשית מאה אדני כסף תעשה עשרים הקרש ושני אדנים אדנים
תחת הקרש האחד לשתי יתדתיו ושני אדנים אדנים תחת הקרש
האחד ולירכתי המשכן ימה תעשה ששה קרשים ושני קרשים תעשה
למקצעת המשכן בירכתים והיו תאמים מלמטה ויחדו יהיו תמים
על ראשו אל הטבעת האחת כן יהיה לשניהם לשני המקצעת יהיו
והיו שמנה קרשים ואדניהם כסף שש עשרה אדנים שנים אדנים
תחת הקרש האחד ושנים אדנים תחת הקרש האחד ועשית בריחם
עצי שטים חמשה לקרשי צלע המשכן האחת וחמשה בריחם לקרשי
צלע המשכן השנית וחמשה בריחם לקרשי צלע המשכן לירכתים ימה
והבריח התיכן בחצי הקרשים מבריח בתוך הקרשים מן הקצה אל
הקצה ואת הקרשים תצפה זהב ואת טבעתיהם תעשה זהב בתים
למבריחם ואת הבריחם תצפה זהב והקמת את המשכן כמשפטו
אשר הראית בהר ועשית את הפרכת תכלת וארגמן ותולעת שני
ושש משזר מעשה חשב יעשה אתם ונתת אתם על ארבעה עמודי
שטים מצפים זהב וויהם זהב על ארבעה אדנים כסף ונתת את
הפרכת תחת הקרסים והבאת שמה מבית לפרכת את ארון העדת
והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים ונתת את
הכפרת על ארון העדת בקדש הקדשים ושמת את השלחן מחוץ
לפרכת ואת המנרה נכח השלחן על צלע המשכן תימנה השלחן
תשים בצפון ונתת את סכך לפתח האהל תעשה פתח המשכן ואת
מסך לפתח האהל תעשה ומזבח עצי שטים תעשה אתו חמש אמות
ארך ומזבח אמות רחב רבוע יהיה המזבח ושלש אמות קמתו
והעשית את קרנתיו ממנו קרנתיו ומזבחתו ומזרקתיו ומזלגתיו
ואת מחתתיו לכל כליו תעשה נחשת ועשית לו מכבר מעשה רשת
נחשת ועשית על הרשת ארבע טבעות נחשת על ארבע קצותיו
ונתת אתה תחת כרכב המזבח מלמטה והיתה הרשת עד חצי
המזבח ועשית בדים לשלחן בדי שטים ויצפת אתם נחשת והובא
את בדיו בטבעת והיו הבדים על שתי צלעת המזבח בשאת אתו
עשה לחת נבוב פחים תעשה אתו כאשר הראה אתך בהר כן יעשו
ועשית את חצר המשכן לפאת נגבה תימנה קלעים לחצר שש
משזר מאה באמה אדניהם עשרים ווים כסף וחשקיהם כסף
ולפאת צפון באמה קלעים מאה עמודיהם עשרים ואדניהם
עשרים ווים כסף וחשקיהם כסף ולפאת ים קלעים חמשים אמה
עמודיהם עשרה ואדניהם עשרה ולפאת קדמה מזרחה חמשים אמה
וקלעים חמש עשרה אמה אדניהם שלשה ועמודיהם שלשה ולכתף
השנית חמש עשרה קלעים אדניהם שלשה ועמודיהם שלשה ולשער
החצר מסך עשרים אמה תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר
מעשה רקם עמודיהם ארבעה ואדניהם ארבעה כל עמודי החצר
סביב מחשקים כסף וווי כסף ואדניהם נחושת ארך החצר מאה
ורחב חמשים בחמשים וקלעיה שש אמות גבה משזר ואדניהם
נחושת כל כלי המשכן בכל עבדתו ויתדתיו וכל יתדות החצר
נחושת

ראשונה וחמש כשיטים אמה וחצי החצר ורוחבה חמשים בחמשים ומחיצתה
שלש שורות יריעות קלעים שש שש אמות גבהם ואדניהם נחושת
וווי העמודים וחשוקיהם וחפויים כסף ומחיצת שער החצר עשרים
אמה תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר ועמודיהם ארבעה
ואדניהם ארבעה כל עמודי החצר סביב מחושקים כסף וווי כסף
ואדניהם נחושת אורך החצר מאה באמה ורוחב חמשים בחמשים
וקלעיה שש אמות גבה משזר ואדניהם נחושת והמשכן ביריעות
עשר אורך היריעה שמונה ועשרים באמה ורוחב ארבע באמה
היריעה האחת מדה אחת לכל היריעות חמש יריעות חברות
זו אל זו וחמש יריעות חברות זו אל זו ועשית חמשים לולאות
תכלת על שפת היריעה האחת מקצה בחברת ועשית כן בשפת
היריעה הקיצונית בחברת השנית חמשים לולאות תעשה ללולאה
הקצת אשר בחברת השנית וחברת את הלולאת זו אל זו בקרסים
נחשת וחברת את האהל והיה לאחד ועשית יריעות עזים לאהל
על המשכן עשתי עשרה יריעות תעשינה אורך היריעה האחת
שלשים באמה ורוחב היריעה האחת ארבע באמה והיו אחד עשרה
יריעות במדה אחת וחברת את חמש היריעות לבד ואת שש
היריעות לבד והכפלת את היריעה הששית אל מול פני האהל
ועשית חמשים לולאת על שפת היריעה הקצת בחברה ועשית
חמשים לולאת על שפת היריעה השנית במחברת השנית ועשית
קרסי נחשת חמשים וחברת את הקרסים באהלות וחברת את
האהל והיה אחד ויהיה הנעדף הנעדף בעדף יריעות האהל חצי
היריעה הנעדפת תסרח על אחרי מאחרי המשכן וסך על צדי
הבית מזה ומזה לכסתו והאהל יהיה מקשה עורת אילם מלמעלה
ועורת תחשים מלמעלה ועשית את הקרשים למשכן עמדים
עצי שטים מעמדים עשר באמה ואמה ורחב הקרש האחד אמה
וחצי האמה פלגים לקרש האחד כן תעשה לכל קרשי המשכן
עשית את הקרשים המשכן עשרים קרש לפאת נגבה תימנה
ועשית מאה אדני כסף תעשה עשרים הקרש ושני אדנים אדנים
תחת הקרש האחד לשתי יתדתיו ושני אדנים אדנים תחת הקרש
האחד ולירכתי המשכן ימה תעשה ששה קרשים ושני קרשים תעשה
למקצעת המשכן בירכתים והיו תאמים מלמטה ויחדו יהיו תמים
על ראשו אל הטבעת האחת כן יהיה לשניהם לשני המקצעת יהיו
והיו שמנה קרשים ואדניהם כסף שש עשרה אדנים שנים אדנים
תחת הקרש האחד ושנים אדנים תחת הקרש האחד ועשית בריחם
עצי שטים חמשה לקרשי צלע המשכן האחת וחמשה בריחם לקרשי
צלע המשכן השנית וחמשה בריחם לקרשי צלע המשכן לירכתים ימה
והבריח התיכן בחצי הקרשים מבריח בתוך הקרשים מן הקצה אל
הקצה ואת הקרשים תצפה זהב ואת טבעתיהם תעשה זהב בתים
למבריחם ואת הבריחם תצפה זהב והקמת את המשכן כמשפטו
אשר הראית בהר ועשית את הפרכת תכלת וארגמן ותולעת שני
ושש משזר מעשה חשב יעשה אתם ונתת אתם על ארבעה עמודי
שטים מצפים זהב וויהם זהב על ארבעה אדנים כסף ונתת את
הפרכת תחת הקרסים והבאת שמה מבית לפרכת את ארון העדת
והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים ונתת את
הכפרת על ארון העדת בקדש הקדשים ושמת את השלחן מחוץ
לפרכת ואת המנרה נכח השלחן על צלע המשכן תימנה השלחן
תשים בצפון ונתת את סכך לפתח האהל תעשה פתח המשכן ואת
מסך לפתח האהל תעשה ומזבח עצי שטים תעשה אתו חמש אמות
ארך ומזבח אמות רחב רבוע יהיה המזבח ושלש אמות קמתו
והעשית את קרנתיו ממנו קרנתיו ומזבחתו ומזרקתיו ומזלגתיו
ואת מחתתיו לכל כליו תעשה נחשת ועשית לו מכבר מעשה רשת
נחשת ועשית על הרשת ארבע טבעות נחשת על ארבע קצותיו
ונתת אתה תחת כרכב המזבח מלמטה והיתה הרשת עד חצי
המזבח ועשית בדים לשלחן בדי שטים ויצפת אתם נחשת והובא
את בדיו בטבעת והיו הבדים על שתי צלעת המזבח בשאת אתו
עשה לחת נבוב פחים תעשה אתו כאשר הראה אתך בהר כן יעשו
ועשית את חצר המשכן לפאת נגבה תימנה קלעים לחצר שש
משזר מאה באמה אדניהם עשרים ווים כסף וחשקיהם כסף
ולפאת צפון באמה קלעים מאה עמודיהם עשרים ואדניהם
עשרים ווים כסף וחשקיהם כסף ולפאת ים קלעים חמשים אמה
עמודיהם עשרה ואדניהם עשרה ולפאת קדמה מזרחה חמשים אמה
וקלעים חמש עשרה אמה אדניהם שלשה ועמודיהם שלשה ולכתף
השנית חמש עשרה קלעים אדניהם שלשה ועמודיהם שלשה ולשער
החצר מסך עשרים אמה תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר
מעשה רקם עמודיהם ארבעה ואדניהם ארבעה כל עמודי החצר
סביב מחשקים כסף וווי כסף ואדניהם נחושת ארך החצר מאה
ורחב חמשים בחמשים וקלעיה שש אמות גבה משזר ואדניהם
נחושת כל כלי המשכן בכל עבדתו ויתדתיו וכל יתדות החצר
נחושת

ורצבאו ופקודיהם שבעה וחמשים אלף
וארבע מאות: כל הפקודים למחנה
יהודה מאת אלף ושמנים אלף
וששת אלפים וארבע מאות: ס
לצבאתם ראשונה יסעו:
דגל מחנה ראובן תימנה לצבאתם
ונשיא לבני ראובן אליצור בן־
שדיאור: ורצבאו ופקודיו ששה
וארבעים אלף וחמש מאות:
והחנים עליו מטה שמעון ונשיא
לבני שמעון שלמיאל בן־צורי שדי
: ורצבאו ופקודיהם תשעה וחמשים
אלף ושלש מאות: ומטה גד ונשיא
לבני גד אליסף בן־דעואל: ורצבאו
ופקודיהם חמשה וארבעים אלף ושש
מאות וחמשים: כל הפקודים
למחנה ראובן מאת אלף ואחד
חמשים אלף וארבע מאות וחמשים
לצבאתם ושנים יסעו: ס
ונסע אהל מועד מחנה הלוים בתוך
המחנות כאשר יחנו כן יסעו איש על
ידו לדגליהם: ס דגל
מחנה אפרים לצבאתם ימה ונשיא
לבני אפרים אלישמע בן־עמיהוד:
ורצבאו ופקודיהם ארבעים אלף וחמש
מאות: ועלין ומטה מנשה ונשיא
לבני מנשה גמליאל בן־פדהצור:
ורצבאו ופקודיהם שנים ושלשים א
אלף ומאתים: ומטה בני־בנימן ונשיא
לבני בנימן אבידן בן־גדעני: ורצבאו
ופקודיהם חמשה ושלשים אלף
וארבע מאות: כל הפקודים למחנה
אפרים מאה אלף ושמנת אלפים
ומאה לצבאתם ושלשים יסעו:
ס דגל מחנה
דן עמה ונשיא לבני דן אחיעזר בן־
עמי שדי: ורצבאו
ופקודיהם שנים וששים אלף ושבע
מאות: וחנים עליו מטה אשר
ונשיא לבני אשר פגעיאל בן עכרן:
ורצבאו ופקודיהם אחד וארבעים
אלף וחמש מאות: ומטה נפתלי
ונשיא לבני נפתלי אחירע בן עינן:

ורצבאו ופקודיהם שבעה וחמשים אלף
וארבע מאות: כל הפקודים למחנה
יהודה מאת אלף ושמנים אלף
וששת אלפים וארבע מאות: ס
לצבאתם ראשונה יסעו:
דגל מחנה ראובן תימנה לצבאתם
ונשיא לבני ראובן אליצור בן־
שדיאור: ורצבאו ופקודיו ששה
וארבעים אלף וחמש מאות:
והחנים עליו מטה שמעון ונשיא
לבני שמעון שלמיאל בן־צורי שדי
: ורצבאו ופקודיהם תשעה וחמשים
אלף ושלש מאות: ומטה גד ונשיא
לבני גד אליסף בן־דעואל: ורצבאו
ופקודיהם חמשה וארבעים אלף ושש
מאות וחמשים: כל הפקודים
למחנה ראובן מאת אלף ואחד
חמשים אלף וארבע מאות וחמשים
לצבאתם ושנים יסעו: ס
ונסע אהל מועד מחנה הלוים בתוך
המחנות כאשר יחנו כן יסעו איש על
ידו לדגליהם: ס דגל
מחנה אפרים לצבאתם ימה ונשיא
לבני אפרים אלישמע בן־עמיהוד:
ורצבאו ופקודיהם ארבעים אלף וחמש
מאות: ועלין ומטה מנשה ונשיא
לבני מנשה גמליאל בן־פדהצור:
ורצבאו ופקודיהם שנים ושלשים א
אלף ומאתים: ומטה בני־בנימן ונשיא
לבני בנימן אבידן בן־גדעני: ורצבאו
ופקודיהם חמשה ושלשים אלף
וארבע מאות: כל הפקודים למחנה
אפרים מאה אלף ושמנת אלפים
ומאה לצבאתם ושלשים יסעו:
ס דגל מחנה
דן עמה ונשיא לבני דן אחיעזר בן־
עמי שדי: ורצבאו
ופקודיהם שנים וששים אלף ושבע
מאות: וחנים עליו מטה אשר
ונשיא לבני אשר פגעיאל בן עכרן:
ורצבאו ופקודיהם אחד וארבעים
אלף וחמש מאות: ומטה נפתלי
ונשיא לבני נפתלי אחירע בן עינן:

ורצבאו ופקודיהם חמשה וחמשים אלף
וארבע מאות: כל הפקודים למחנה
יהודה מאת אלף ושמנים אלף
וששת אלפים וארבע מאות: ס
לצבאתם ראשונה יסעו:
דגל מחנה ראובן תימנה לצבאתם
ונשיא לבני ראובן אליצור בן־
שדיאור: ורצבאו ופקודיו ששה
וארבעים אלף וחמש מאות:
והחנים עליו מטה שמעון ונשיא
לבני שמעון שלמיאל בן־צורי שדי
: ורצבאו ופקודיהם תשעה וחמשים
אלף ושלש מאות: ומטה גד ונשיא
לבני גד אליסף בן־דעואל: ורצבאו
ופקודיהם חמשה וארבעים אלף ושש
מאות וחמשים: כל הפקודים
למחנה ראובן מאת אלף ואחד
חמשים אלף וארבע מאות וחמשים
לצבאתם ושנים יסעו: ס
ונסע אהל מועד מחנה הלוים בתוך
המחנות כאשר יחנו כן יסעו איש על
ידו לדגליהם: ס דגל
מחנה אפרים לצבאתם ימה ונשיא
לבני אפרים אלישמע בן־עמיהוד:
ורצבאו ופקודיהם ארבעים אלף וחמש
מאות: ועלין ומטה מנשה ונשיא
לבני מנשה גמליאל בן־פדהצור:
ורצבאו ופקודיהם שנים ושלשים א
אלף ומאתים: ומטה בני־בנימן ונשיא
לבני בנימן אבידן בן־גדעני: ורצבאו
ופקודיהם חמשה ושלשים אלף
וארבע מאות: כל הפקודים למחנה
אפרים מאה אלף ושמנת אלפים
ומאה לצבאתם ושלשים יסעו:
ס דגל מחנה
דן עמה ונשיא לבני דן אחיעזר בן־
עמי שדי: ורצבאו
ופקודיהם שנים וששים אלף ושבע
מאות: וחנים עליו מטה אשר
ונשיא לבני אשר פגעיאל בן עכרן:
ורצבאו ופקודיהם אחד וארבעים
אלף וחמש מאות: ומטה נפתלי
ונשיא לבני נפתלי אחירע בן עינן:

חקשרו. עדיפא כן שיהא ראש לראובני. ויראו צדיקי וישמחו. תהלים יחיצין טהרי. שבעים ושלשים שעה. ושלשים ושמנה אמה וחמש מאות ושלשים כסף פקודי הלוים

וחליה ומניינם חמשים ושבעה
אלפים וארבע מאות: כל מניינם
למטה דן חמשה ושבעים אלף
ושבע מאות: ס
חניית מטה אשרה
ראובן דגלם לצבאתם ורבא
לבני ראובן אליצור בן שדיאור:
וחליה ומניינם ארבעים ושש אלף
וחמש מאות: וישכן
מסביב עליו שבטי בני־קהת
ורבא לבני שמעון שלמיאל בן־
צורי שדי: וחליה ומניינם
חמשה ורבא אלף ותלת מאה
ושבעה ורבי ורבא לבני גד אליסף
בן רעואל: וחליה ומניינם
ארבעים וחמשה אלף ושש מאות
וחמשים: כל מניינם לחנות
ראובן מאה וחמשים ושלש אלף
וארבע מאות וחמשים: ס
ונסע משרית המחנה
לחליהן ורבא לבני
אפרים אלישמע בן־עמיהוד:
וחליה ומניינם ארבעים אלף
וחמש מאות: וסכיכין עליו
שבטא ורבא לבני מנשה
גמליאל בן־פדהצור: וחליה
ומניינם חלחן ותרין אלפין ו
ומאתן ושבטא ורבא לבני
בנימן אבידן בן־גדעוני: וחליה
ומניינם תלתין וחמשא אלפין
וארבע מאות: כל מניינם לחנות
אפרים מאה אלף ושמנת אלפין ומאת
לחליהן ותליתאה נסלין:
סיכום משרית דן ציפונא
לחליהן ורבא לבני דן אחיעזר
בן־עמי שדי: וחליה ומניינם
שתין ותרין אלפין ושבע מאה:
וישרן סכיכין עלוהי שבטא
ורבא לבני אשר פגעיאל בן־עכרן:
וחליה ומניינם ארבעין אלפין
וחמש מאה: וסכיכין עלוהי
שבטא ורבא לבני נפתלי
אחירע בן־עינן: וחליה
ומניינם תלתין וחמשא אלפין
וארבע מאות: כל מניינם לחנות
אפרים מאה אלף ושמנת אלפין ומאת
לחליהן ותליתאה נסלין:
סיכום משרית דן ציפונא
לחליהן ורבא לבני דן אחיעזר
בן־עמי שדי: וחליה ומניינם
שתין ותרין אלפין ושבע מאה:
וישרן סכיכין עלוהי שבטא
ורבא לבני אשר פגעיאל בן־עכרן:
וחליה ומניינם ארבעין אלפין
וחמש מאה: וסכיכין עלוהי
שבטא ורבא לבני נפתלי
אחירע בן־עינן: וחליה
ומניינם תלתין וחמשא אלפין
וארבע מאות: כל מניינם לחנות

וחליה ומניינם חמשים ושבעה
אלפין וארבע מאה: כל מניינא
למטרית דן חמשה ושבעין אלפין
ושבע מאה: ס
חניית מטה אשרה
ראובן דגלם לצבאתם ורבא
לבני ראובן אליצור בר שאיור:
וחליה ומניינא ארבעין ושתא
אלפין וחמש מאה: וישרן
סכיכין עלוהי שבטא דשמעון
ורבא לבני שמעון שלמיאל בר־
צורי שדי: וחליה ומניינהון
חמשין ותרתי אלפין ותלת מאה
ושבטא ורבא לבני גד אליסף
בר רעואל: וחליה ומניינהון
ארבעין וחמשא אלפין ושית מאה
וחמשין: כל מניינא למטרית
ראובן מאה וחמשין ותרי אלפין
וארבע מאה וחמשין: ס
נסיל מטבך
זיקא משרית יוסף בנו מטרקא
לחליהן מערבא ורבא לבני
אפרים אלישמע בר־עמיהוד:
וחליה ומניינהון ארבעין אלפין
וחמש מאה: וסכיכין עלוהי
שבטא דמנשה ורבא לבני
גמליאל בר־פדהצור: וחליה
ומניינהון תלתין ותרין אלפין ו
ומאתן ושבטא ורבא לבני
בנימן אבידן בר־גדעוני: וחליה
ומניינהון תלתין וחמשא אלפין
וארבע מאה: כל מניינא למשרית
אפרים מאה אלף ותמני אלפין ומאה
לחליהן ותליתאה נסלין:
סיכום משרית דן ציפונא
לחליהן ורבא לבני דן אחיעזר
בר־עמי שדי: וחליה ומניינהון
שתין ותרין אלפין ושבע מאה:
וישרן סכיכין עלוהי שבטא דשבטי בני־נפתלי
ורבא לבני אשר פגעיאל בר־עכרן:
וחליה ומניינהון ארבעין אלפין וחד
אלף וחמש מאה: וסכיכין עלוהי
שבטא דשבטי בני־גד אחירע בר־עינן:

חקשרו. עדיפא כן שיהא ראש לראובני. ויראו צדיקי וישמחו. תהלים יחיצין טהרי. שבעים ושלשים שעה. ושלשים ושמנה אמה וחמש מאות ושלשים כסף פקודי הלוים

וְהַמְּזָרָת וְכֵלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ בָהֶם וְהַמִּכְסֶה וְכָל עֲבֹדָתוֹ׃ וְנָשִׂיא נְשִׂיאֵי הַלֵּוִי אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן פְּקֻדַּת שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ׃

לִבְנֵי מְשֻׁמְרֹת הַמַּרְלִי וּמִשְׁפְּחֹתָי הוֹשִׁי אֵלֶּה תִּהְיֶינָה מִשְׁפְּחֹת מְרָרִי׃ וּפְקֻדֵיהֶם בְּמִסְפַּר כָּל זָכָר מִבֶּן חֹדֶשׁ וָמָעְלָה שִׁשָּׁה אֲלָפִים וּמָאתָיִם׃

וְנִשְׂיא בֵּית אֲב לְמִשְׁפְּחֹת מְרָרִי צוּרִיאֵל בֶּן אֲבִיחָיִל עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן יֶחֱנוּ צָפֹנָה׃ וּפְקֻדַּת מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי מְרָרִי קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן וּבְרִיחָיו וְעַמֻּדָיו וַאֲדָנָיו וְכָל כֵּלָיו וְכָל עֲבֹדָתוֹ׃

וְעַמּוּדֵי הֶחָצֵר סָבִיב וַאֲדָנֵיהֶם וְיִתְדֹתָם וּמֵיתְרֵיהֶם׃ וְהָאֹהֲלִים לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן קֶדְמָה לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִזְרָחָה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבָנָיו שֹׁמְרִים מִשְׁמֶרֶת הַמִּקְדָּשׁ לְמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃ כָּל פְּקוּדֵי הַלְוִיִּם אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל פִּי יְהוָה לְמִשְׁפְּחֹתָם כָּל זָכָר מִבֶּן חֹדֶשׁ וָמָעְלָה שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אָלֶף׃ ס

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה פְּקֹד כָּל בְּכֹר זָכָר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֶּן חֹדֶשׁ וָמָעְלָה וְשָׂא אֶת מִסְפַּר שְׁמֹתָם׃ וְלָקַחְתָּ אֶת הַלְוִיִּם לִי אֲנִי יְהוָה תַּחַת כָּל בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת בְּהֵמַת הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל בְּכוֹר בִּבְהֵמָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּפְקֹד מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ אֶת כָּל הַבְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּהְיוּ כָל הַבְּכֹר זָכָר בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן חֹדֶשׁ וָמָעְלָה לִפְקוּדֵיהֶם שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף שְׁלֹשָׁה וְשִׁבְעִים וּמָאתָיִם׃ ס

ורמב"ן וכלי קודשא דישמשון בהון ופרוכא וכל פולחניה׃ ואהרן ובניו יסתמון על דברי ליקוד אלעזר בר אהרן מהנאה דמתמנה על משמרת מסמנן עבודת קודשא׃ למהרי מסמנן עבודת משכנא דישתמשון בהון בשאר יומי שתא׃ ועל דא מסמנן ליה לאלעזר דיהוי מפקד על כולהון ואינון יהבין חושבנא דכולהון לידיה׃ ועל דא כתיב נשיא נשיאי הלוי׃ ועל ידוי מתפקדין כל משמרת בני קהת ובני גרשון ובני מרר

ומליל יי עם משה לסיני׃
קרבי את לויי תולי על בוראיא
בבני ישראל ית בעירא דל יתנכיו
ולוי בעידנין וידון דשמשתי־
קרקי ליויי אנא יי׃ וית פורקן
מאתן שבעין ותלת אלפין וירתידין על
ליויי מבוכרייא דבני ישראל׃
ותכס חמש חמשין סלעין לגולגלתן
בסלעי קודשא תלת עשרין מעין
סלעא׃ ותתן כספא לאהרן
ולבנוהי פורקן וירתידין מן
ובעיבת שת מכף פורקנהון מן
וירתידין על פרישי ליויי׃ מן
בוכריא דבני ישראל נסיב ית
כספא אלף והלרת מאה ושיתין
ותשע סלעין בסלעי קודשא׃
ויהב כספא דפרישי ית כף פרישיא
לאהרן ולבנוהי על פיתגמא דיי
כמא דפקיד ית משה׃
ומליל יי עם משה
ולאהרן למימר קריבו ית שבטא
בני קהת מגו בני ליוי לבית אבהתהון
מבר תלתין שנין ולעילא ועד בר־
שבעין שנין כל דאתי לסעדא
עיבידתא במשכן זמנא׃ דין
פולחן בני קהת במשכן זמנא
קודשא קודשיא׃ ויעול אהרן
ובנוהי בסיפי מסרתא ויפרקון
ית פרוכתא דקרתא ויכסון בה
ית ארונא דסהדותא׃ ויתנון
על ולוי חפויא דתכלא ס
ויפרסון לבושא גמיר תכלא
מלעילא ויעלון ארזוהי׃ ועלי
פתורא דלחמא יפרסון לבושא
תכלא ויתקנון עלוהי ית־
מניקיא וית כפיתיא וית קלתיא
וית בזיכיא ומנא דנסכא ולחמא
תדירא עלוהי יהי׃ ויפרסון עלוהון
לבוש אבגו זהורי ויכסון ית
בתוראי דשמשך מסנוקא
וישוון ית אריתוהי׃ ויתנון לבוש
תכלא ויכסון ית מנוקא
ותכלא ויסבון ית מנוקהון
וית כל מנוי משמשא וית
מתרתיהון וית כל מני משמשא
דיי ישמשון בהון׃
ומליל יי עם משה
ולאהרן למימר לא תשיצון ית
שבט זרעית משפחת קהתאי
מגו בין ליויי׃ אלין
עבדו להון ויתון ולא יסרון
בסיקרי קודשא ולקורש קודשיא
אהרן ובנוהי יעלון ויכנון יתהון
גבר גבר על פולחניה ועל כתפיה
ולא יעלון למחזי כד מכסון
ית מני קודשא ולא ימותון

ויתנון יתהון וירתידון מן כל מנוי
משמשא ויתנון
על ארעיתא ועל מרבעתא ודחבתא
ית ארתיתהון׃ ויכסון על כל מני
משמשתהון ותכלא ויתנון
ית אריתהון׃ ויכסון על כל מני
שמשתהון דתמן ויכלון ולא
ויהון בזמן דיסעין ויתי אהרן
ובנוהי מסיימין ית כסוי משריתא
ומן כדין יעלון בני קהת
למיסב ולא יקרבון לקורשא
ויסבון בני קהת משכנא
ית ארונא ויתנון ית כל כלי
שמשתהון דיתמשון בהון ויכסון
ית ארונא ויתנון ית כל כלי

מבן שלשים שנה ומעלה עד בן חמשים שנה כל הבא לעבא בעבודה לעשות מלאכה. בני גרשון כל הבא לעבא לעבוד. ושארא כל הבא לעבא לעבודה משמונה וחמשים שנה ומעלה כל הבא לעבוד עבודת משא: ואת אשר מעדה מעדר אשר משמרת מטה

מבן שלשים שנה ומעלה עד בן חמשים שנה כל הבא לעבא עבודה לעבד עבדת משכן מועד: זאת עבדת משפחת חגרשני לעבד ולמשא: ונשאו את יריעת המשכן ואת אהל מועד מכסהו ומכסה התחש אשר עליו מלמעלה ואת מסך פתח אהל מועד: ואת קלעי החצר ואת מסך פתח שער החצר אשר על המשכן ועל המזבח סביב ואת מיתריהם ואת כל כלי עבדתם ואת כל אשר יעשה להם ועבדו: על פי אהרן ובניו תהיה כל עבדת בני הגרשני לכל משאם ולכל עבדתם ופקדתם עליהם במשמרת את כל משאם: זאת עבדת משפחת בני הגרשני באהל מועד ומשמרתם ביד איתמר בן אהרן הכהן: ס בני מררי למשפחתם לבית אבתם תפקד אתם: מבן שלשים שנה ומעלה עד בן חמשים שנה תפקד אותם כל הבא לעבא לעבד עבדת באהל מועד: זאת משמרת משאם לכל עבדתם באהל מועד קרשי המשכן ובריחיו ועמודיו ואדניו: ועמודי החצר סביב ואדניהם ויתדתם ומיתריהם לכל כליהם ולכל עבדתם ובשמת תפקדו את כלי משמרת משאם: זאת עבדת משפחת בני מררי לכל עבדתם באהל מועד ביד איתמר בן אהרן הכהן: ס ומשה ואהרן ובניו יפקדו את מחנות בני הקהתי לפי משפחתם ולבית אבתם: מבן שלשים שנה ומעלה עד בן חמשים שנה תפקדם כל הבא לעבד עבדת לעבד באהל מועד: ויהיו פקדיהם לפי משפחתם אלפים ושבע מאות חמשים: אלה פקודי משפחת הקהתי כל העבד באהל מועד אשר פקד משה ואהרן על פי יהוה ביד משה: ס ופקודי בני

מבן שלשים שנה ומעלה עד בן חמשים שנה כל הבא לצבא לעבד עבדת אהל מועד: ויהיו פקדיהם לבית אבתם אלפים ושש מאות ושלשים: אלה פקודי משפחת בני גרשון כל העבד באהל מועד אשר פקד משה ואהרן על פי יהוה: ופקודי משפחת בני מררי למשפחתם לבית אבתם: מבן שלשים שנה ומעלה עד בן חמשים שנה כל הבא לצבא לעבד עבדת אהל מועד: ויהיו פקדיהם למשפחתם שלשת אלפים ומאתים: אלה פקודי משפחת בני מררי אשר פקד משה ואהרן על פי יהוה ביד משה: כל הפקדים הלוים אשר פקדו משה ואהרן וראשי ישראל את הלוים למשפחתם ולבית אבתם: מבן שלשים שנה ומעלה עד בן חמשים שנה כל הבא לעבד עבדת עבדה ועבדת משא באהל מועד: ויהיו פקדיהם שמנת אלפים וחמש מאות ושמנים: על פי יהוה פקד אתם ביד משה איש איש על עבדתו ועל משאו ופקדיו אשר צוה יהוה את משה: ס וידבר יהוה אל משה לאמר: צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש: מזכר עד נקבה תשלחו אל מחוץ למחנה תשלחום ולא ישמאו את מחניהם אשר אני שכן בתוכם: ויעשו כן בני ישראל וישלחו אותם אל מחוץ למחנה כאשר דבר יהוה אל משה כן עשו בני ישראל: ס

נשא

על פי פקד אתם ס ותזן אחר אחר ועל אחר אחר אל נא אשא את כל העם הזה לבדי כי אתה ואם ככה אתה עשה אתי הרגני נא הרג מצאתי חן בעיניך ואל אראה ברעתי: ויאמר יהוה אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם ושטריו ולקחת אתם אל אהל מועד והתיצבו שם עמך: וירד יהוה בענן וידבר אליו ואצל מן הרוח אשר עליו ונתן על שבעים איש הזקנים והיה כנוח עליהם הרוח ויתנבאו ולא יספו: ויתר שני האנשים במחנה שם האחד אלדד ושם השני מידד ותנח עליהם הרוח והמה בכתבים ולא יצאו האהלה ויתנבאו במחנה: ותרץ הנער ותגד למשה ויאמר אלדד ומידד מתנבאים במחנה: ויען יהושע בן נון משרת משה מבחריו ויאמר אדני משה כלאם: ויאמר לו משה המקנא אתה לי ומי יתן כל עם יהוה נביאים כי יתן יהוה את רוחו עליהם: ויאסף משה אל המחנה הוא וזקני ישראל: ס

מבן שלשים שנה ומעלה עד בן חמשים שנה כל הבא לצבא לעבד עבדת עבדה ועבדת משא באהל מועד: והיו פקדיהם לבית אבתם: מבן שלשים שנה ומעלה עד בן חמשים שנה תפקדם כל הבא לעבד עבדת עבדה באהל מועד: ויהיו פקדיהם לבית אבתם אלפים ושש מאות ושלשים: אלה פקודי משפחת בני גרשון כל העבד באהל מועד אשר פקד משה ואהרן על פי יהוה: ופקודי משפחת בני מררי למשפחתם לבית אבתם: מבן שלשים שנה ומעלה עד בן חמשים שנה כל הבא לעבד עבדת עבדה באהל מועד: ויהיו פקדיהם למשפחתם שלשת אלפים ומאתים: אלה פקודי משפחת בני מררי אשר פקד משה ואהרן על פי יהוה ביד משה: כל הפקדים הלוים אשר פקדו משה ואהרן וראשי ישראל את הלוים למשפחתם ולבית אבתם: מבן שלשים שנה ומעלה עד בן חמשים שנה כל הבא לעבד עבדת עבדה ועבדת משא באהל מועד: ויהיו פקדיהם לפקדיהם שמנת אלפים וחמש מאות ושמנים: על פי יהוה פקד אתם ביד משה איש איש על עבדתו ועל משאו ופקדיו אשר צוה יהוה את משה: ס וידבר יהוה אל משה לאמר: צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב ולכל טמא לנפש: מזכר עד נקבה תשלחו אל מחוץ למחנה תשלחום ולא ישמאו את מחניהם אשר אני שכן בתוכם: ויעשו כן בני ישראל וישלחו אותם אל מחוץ למחנה כאשר דבר יהוה אל משה כן עשו בני ישראל: ס

רשי

עבדת עבדה. הוא המיוחד בהם לשלטי הבתים שהוא עבודה קשה מכולם ועבדת משא. שהיו עגלות נתונות לגרשון ולמררי ולא לקהת: ופקודיהן לפי משפחתם. כמשמעו: ופקודיהן לפי משפחתם. לפי שנמנו בראשונה בפרט אחד ולא חזרו ופרטו אלא כללו כל המשפחות כאחת לפיכך לא נמנו אלא כללות אחת: ופקודי משפחת בני מררי

ומלוי יין עם מסכה למסיכר׃
סלול עם בני ישראל גבר או־
איתאראי יעברון ככל חובי אינש
לשקרא שקר קדם יי ויחוב אנשא
ההוא׃ ויודון ית־חוביהון די
עברו ויתיב ית־חובתיה ברישיה
ותוספיה יוסף עליהי ויתן לחדב
ליה׃ ואם ליית לגבר פריק
לאתחבא חובתא ליה תוב חובתא
דאיתורב קדם יי לכהניא בר
סדרכפוריא די יכפר ביה ע
עלוהי׃ וכל אפרשוותא לכל
קורשיא דבני ישראל די יקרבון
לכהניא דיליהון יהוי׃ וגבר ית־
מעשר קורשוהי דיליהון גבר די
יתן לכהניא דיליה יהי׃
ומלול יי עם משה למימר׃ מלול
עם בני ישראל ותימר להון גבר
גבר ארי תסטי איתתיה ותשקר
ביה שקר׃ וישכוב גבר יתה
שכבת זרעא ויהי מכלא מעיני
בעלה ומסתתר ואיא מסאבא וסהיד
ליה לבדהא ולא איתתרת׃ ויעיבר
עלוהי רוח קנאה ויקני ית־
אינתתיה והיא מסאבא או עבר עלוהי
רוח קנאה ויקני ית אינתתיה והיא
לא מסאבא׃ ויייתי גברא ית־
אינתתיה לות כהנא ויייתי ית־ק
קורבנה עלה תך סון עסר בתלת
סאין קמחא דשערין לא ירים ע
עלוהי משחא ולא יתן עלוהי לבונתא
מנחת קנאת היא מנחת
מדכרת חובין׃
ויקריב יתה כהנא ויקים ית קדם יי׃

ומלול יי עם משה למימר׃
דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם
איש איש כי תשטה אשתו ומעלה
בו מעל׃ ושכב איש אתה שכבת־
זרע ונעלם מעיני אישה ונסתרה
והיא נטמאה ועד אין בה והוא לא
נתפשה׃ ועבר עליו רוח קנאה וקנא את־
אשתו והוא נטמאה או־
עבר עליו רוח קנאה וקנא את־
אשתו והוא לא נטמאה׃ והביא
האיש את אשתו אל הכהן והביא
את קרבנה עליה עשירת האיפה
קמח שערים לא יצק עליו שמן ולא־
יתן עליו לבנה כי מנחת קנאת היא
מנחת זכרון מזכרת עון׃ והקריב
אתה הכהן והעמדה לפני יהוה׃

ויקח הכהן מים קדשים בכלי חרש
ומן העפר אשר יהיה בקרקע ה
המשכן יקח הכהן ונתן אל המים׃
והעמיד הכהן את האשה לפני יהוה
ופרע את ראש האשה ונתן על־ ה
כפיה את מנחת הזכרון מנחת קנאת
הוא וביד הכהן יהיו מי המרים
המאררים׃ והשביע אתה הכהן
ואמר אל האשה אם לא שכב איש
אתך ואם לא שטית טמאה תחת ה
אישך הנקי ממי המרים המאררים
האלה׃ ואת כי שטית תחת אישך
וכי נטמאת ויתן איש בך את־
שכבתו מבלעדי אישך׃ והשביע
הכהן את האשה בשבעת האלה
ואמר הכהן לאשה יתן יהוה אותך
לאלה ולשבעה בתוך עמך בתת
יהוה את ירכך נפלת ואת בטנך
צבה׃ ובאו המים המאררים
האלה למעיך לצבות בטן ולנפל
ירך ואמרה האשה אמן אמן׃ וכתב
את האלת האלה הכהן בספר
ומחה אל מי המרים׃ והשקה את־
האשה את מי המרים המאררים
ובאו בה המים המאררים למרים׃
ולקח הכהן מנחת הקנאה מיד האשה
והניף את המנחה לפני
יהוה והקריב אתה אל המזבח׃
וקמץ הכהן מן המנחה את אזכרתה
והקטיר המזבחה ואחר ישקה את־
האשה את המים׃ והשקה את־
המים והיתה אם נטמאה ותמעל מעל
באישה והבאו בה המים המאררים
למרים ורצתה בטנה ונפלה ירכה והיתה האשה לאלה בקרב עמה׃

ואם לא נטמאה האשה וטהרה
ונקתה ונזרעה זרע׃ זאת תורת
הקנאת אשר תשטה אשה תחת
אישה ונטמאה׃ או איש אשר תעבר
עליו רוח קנאה וקנא את־
אשתו והעמיד את האשה לפני יהוה
ועשה לה הכהן את כל התורה הזאת׃
ונקה האיש מעון והאשה ההוא
תשא את עונה׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃ דבר
אל בני ישראל ואמרת אלהם כי
יעשו מכל חטאת האדם למעל מעל
ביהוה ואשמה הנפש ההוא׃ והתודו
את חטאתם אשר עשו והשיב את
אשמו בראשו וחמישתיו יסף עליו
ונתן לאשר אשם לו׃ ואם אין
לאיש גאל להשיב האשם אליו
האשם המושב ליהוה לכהן מלבד
איל הכפרים אשר יכפר בו עליו׃
וכל תרומה לכל קדשי בני ישראל
אשר יקריבו לכהן לו יהיה׃ ואיש
את קדשיו לו יהיו איש אשר יתן
לכהן לו יהיה׃ ס
וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם
איש איש כי תשטה אשתו ומעלה
בו מעל׃ ושכב איש אתה שכבת־
זרע ונעלם מעיני אישה ונסתרה
והיא נטמאה ועד אין בה והוא לא
נתפשה׃ ועבר עליו רוח קנאה וקנא את־
אשתו והוא נטמאה או־
עבר עליו רוח קנאה וקנא את־
אשתו והוא לא נטמאה׃ והביא
האיש את אשתו אל הכהן והביא
את קרבנה עליה עשירת האיפה
קמח שערים לא יצק עליו שמן ולא־
יתן עליו לבנה כי מנחת קנאת היא
מנחת זכרון מזכרת עון׃ והקריב
אתה הכהן והעמדה לפני יהוה׃

ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן וימשח אותו ויקדש אתו ואת כל כליו ואת המזבח ואת כל כליו וימשחם ויקדש אתם: ויקריבו נשיאי ישראל ראשי בית אבותם הם הנשיאים על המטות והם העמדים על הפקודים: ויביאו את קרבנם לפני יהוה שש עגלת צב ושני עשר בקר עגלה על שני הנשאים ושור לאחד ויקריבו אותם לפני המשכן: ויאמר יהוה אל משה לאמר: קח מאתם ויהיו לעבד את עבדת אהל מועד ונתתה אותם אל הלוים איש כפי עבדתו: ויקח משה את העגלת ואת הבקר ויתן אותם אל הלוים: את שתי העגלות ואת ארבעת הבקר נתן לבני גרשון כפי עבדתם: ואת ארבע העגלת ואת שמנת הבקר נתן לבני מררי כפי עבדתם ביד איתמר בן אהרן הכהן: ולבני קהת לא נתן כי עבדת הקדש עלהם בכתף ישאו: ויקריבו הנשאים את חנכת המזבח ביום המשח אתו ויקריבו את קרבנם לפני המזבח: ויאמר יהוה אל משה נשיא אחד ליום נשיא אחד ליום יקריבו את קרבנם לחנכת המזבח: והמקריב ביום הראשון את קרבנו נחשון בן עמינדב למטה יהודה: וקרבנו פגיה אחת כסף שלשים סלעים מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן נחשון בן עמינדב: ס ביום השני הקריב נתנאל בן צוער נשיא יששכר: הקריב את קרבנו קערת כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן נתנאל בן צוער: ס ביום השלישי נשיא לבני זבולן אליאב בן חלון: קרבנו קערת כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן אליאב בן חלון: ס ביום הרביעי נשיא לבני ראובן אליצור בן שדיאור: קרבנו קערת כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן אליצור בן שדיאור: ס ביום החמישי נשיא לבני שמעון שלומיאל בן צורישדי: קרבנו קערת כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן שלומיאל בן צורישדי: ס ביום הששי נשיא לבני גד אליסף בן דעואל: קרבנו קערת כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן אליסף בן דעואל: ס ביום השביעי נשיא לבני אפרים אלישמע בן עמיהוד: קרבנו קערת כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן אלישמע בן עמיהוד: ס ביום השמיני נשיא לבני מנשה גמליאל בן פדהצור: קרבנו קערת כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן גמליאל בן פדהצור: ס ביום התשיעי נשיא לבני בנימן אבידן בן גדעוני: קרבנו קערת כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן אבידן בן גדעוני: ס ביום העשירי נשיא לבני דן אחיעזר בן עמישדי: קרבנו קערת כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן אחיעזר בן עמישדי: ס ביום האחד עשר נשיא לבני אשר פגעיאל בן עכרן: קרבנו קערת כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן פגעיאל בן עכרן: ס ביום השנים עשר נשיא לבני נפתלי אחירע בן עינן: קרבנו קערת כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן אחירע בן עינן: ס זאת חנכת המזבח ביום המשח אתו מאת נשיאי ישראל כפות זהב שתים עשרה קערת כסף שתים עשרה מזרקת כסף שתים עשרה כפות זהב מלאת קטרת: שנים עשר בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו ומנחתם ושנים עשר שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה חנכת המזבח אחר המשח אתו: ובבא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת אשר על ארן העדת מבין שני הכרבים וידבר אליו: ויהי בהעלת אהרן את הנרת אל מול פני המנרה יקטירו שבעת הנרת: ויעש כן אהרן אל מול פני המנרה העלה נרתיה כאשר צוה יהוה את משה: וזה מעשה המנרה מקשה זהב עד ירכה עד פרחה מקשה היתה כמראה אשר הראה יהוה את משה כן עשה את המנרה: ויקח את הלוים מתוך בני ישראל וטהרת אתם: וכה תעשה להם לטהרם הזה עליהם מי חטאת והעבירו תער על כל בשרם וכבסו בגדיהם והתטהרו: ולקחו פר בן בקר ומנחתו סלת בלולה בשמן ופר שני בן בקר תקח לחטאת: והקרבת את הלוים לפני אהל מועד והקהלת את כל עדת בני ישראל: והקרבת את הלוים לפני יהוה וסמכו בני ישראל את ידיהם על הלוים: והניף אהרן את הלוים תנופה לפני יהוה מאת בני ישראל והיו לעבד את עבדת יהוה: והלוים ישמכו את ידיהם על ראשי הפרים ואתה את האחד חטאת ואת האחד עלה ליהוה לכפר על הלוים: והעמדת את הלוים לפני אהרן ולפני בניו והנפת אתם תנופה ליהוה: והבדלת את הלוים מתוך בני ישראל והיו לי הלוים: ואחרי כן יבאו הלוים לעבד את אהל מועד וטהרת אתם והנפת אתם תנופה: כי נתנים נתנים הם לי תחת כל פטר רחם בכור כל בני ישראל לקחתי אתם לי: כי לי כל בכור בבני ישראל באדם ובבהמה ביום הכתי כל בכור בארץ מצרים הקדשתי אתם לי: ואקח את הלוים תחת כל בכור בני ישראל: ואתן את הלוים נתנים לאהרן ולבניו מתוך בני ישראל לעבד את עבדת בני ישראל באהל מועד ולכפר על בני ישראל ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש: ויעש משה ואהרן וכל עדת בני ישראל ללוים ככל אשר צוה יהוה את משה ללוים כן עשו להם בני ישראל: ויתחטאו הלוים ויכבסו בגדיהם וינף אהרן אתם תנופה לפני יהוה ויכפר עליהם אהרן לטהרם: ואחרי כן באו הלוים לעבד את עבדתם באהל מועד לפני אהרן ולפני בניו כאשר צוה יהוה את משה ללוים כן עשו להם: וידבר יהוה אל משה לאמר: זאת אשר ללוים מבן חמש ועשרים שנה ומעלה יבא לצבא צבא בעבדת אהל מועד: ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבדה ולא יעבד עוד: ושרת את אחיו באהל מועד לשמר משמרת ועבדה לא יעבד כן תעשה ללוים במשמרתם: ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן וימשח אותו ויקדש אתו ואת כל כליו ואת המזבח ואת כל כליו וימשחם ויקדש אתם: ויקריבו נשיאי ישראל ראשי בית אבותם הם הנשיאים על המטות והם העמדים על הפקודים: ויביאו את קרבנם לפני יהוה שש עגלת צב ושני עשר בקר עגלה על שני הנשאים ושור לאחד ויקריבו אותם לפני המשכן: ויאמר יהוה אל משה לאמר: קח מאתם וח

ולנכסת קורשיאו ושדרין תרין
ודכרין חמשא גריי חמשא אסרין
בני שנא חמסדין קורבן אליזור
בר שדיאור ׃
ביומא חמשיתאי נשיא לבני שמעון
שלמיאל בר צורישדי ׃
קורבניה סגיסתא וכסף תריא
מאה וחלתין סלעין הוה כתקלת
מזרקא חד וכסף כתקלית שבעין
סלעין בסלעי קודשא תרויהון
מלן סולתא דפילא במשח ל
למנחתא ׃ בוכא חדא מתקל
עשר סלעין חדא ודהב סליא p
קטורת בוסמין ׃ תור חד בר
תורי וכר חד אמר־לי בר־שתית
לעלתא ׃ צפיר בר עזין חד
לחטאתא ׃ ולנכסת קורשיא
תורין תרין וכרין חמשא גריי ח
חמשא אסרין בני שנת חמשא
דין קורבן אליקו בר דעואל ׃
ביומא שביעאה רבא
לבני אפרים אלישמע בר־עמיהוד
׃ קורבניה סגיסתא וכסף חדא
מאה וחלתין סלעין הוה כתקלת
מזרקא חד וכסף כתקלית שבעין
סלעין בסלעי קודשא תרויהון
מלן סולתא דפילא במשח ל
למנחתא ׃ בוכא חדא מתקל
עשר סלעין חדא ודהב סליא p
קטורת בוסמין ׃ תור חד בר
תורי וכר חד אמר־לי בר־שתית
לעלתא ׃ צפיר בר עזין חד
לחטאתא ׃ ולנכסת קורשיא
תורין תרין וכרין חמשא גריי ח
חמשא אסרין בני שנת חמשא
דין קורבן אליקו בר דעואל ׃
ביומא תמניתאי רבא
לבני גד אליסף בן דעואל ׃
קרבנו קערת כסף אחת שלשים
ומאה משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה
׃ כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת
׃ פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־
אחד בן־שנתו לעלה ׃ שעיר־
עזים אחד לחטאת ׃ ולזבח השלמים
בקר שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני־ שנה חמשה זה
קרבן אליסף בן־דעואל ׃
ביומא תשיעאה נשיא
לבני אפרים אלישמע בן־עמיהוד ׃
קרבנו קערת כסף אחת שלשים
ומאה משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה
׃ כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת
׃ פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־
אחד בן־שנתו לעלה ׃ שעיר־
עזים אחד לחטאת ׃ ולזבח השלמים
בקר שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני־ שנה חמשה זה
קרבן אלישמע בן־עמיהוד ׃
ביומא עשיראה
לבני מנשה גמליאל בן־פדהצור ׃
קורבניה סגיסתא וכסף חדא
מאה וחלתין סלעין הוה כתקלת
מזרקא חד וכסף כתקלית שבעין
סלעין בסלעי קודשא תרויהון מלן סולתא דפילא במשח לפנחתא

ביום השמיני. יש לתמוה כי
בכתוב הקודם והראשון הזכיר
מנחה ויום לתמוה כי היום הזה
מכלל לתכלית החנוכה
והיכן מצינו לתורה כי לא יהיה
יתיר החנוך על לשכון לכתוב
ויה לא יתכן כי לא יתכן מלא
יהיה מנחת כלי מנחה עשר יום
והיכן מצינו כי היה כמו הכתוב
בעבור זה המלאים והן המזבח
המזבח מקדש ידיהו וכן ל
היותם מקדשת המזבח יום
אבל נמצא בכל מקום. פר אחד בן בקר.
קטן מכולן יהיה. כבר פרש
גם הים פרים ושמנים
והמקדש יותר וכל זה
המלאים עמדו ולא נתנו על
ביום

סמרה
ובל חמשי כלא נמצא חמ' חס'
ובאו אנשים. תניר כאשר
עשיתי. ירמיה החמשי.
בל ששי חלת'. ובל שבעי
כלא נמצא חס' וס' נמצא כאיר
בא ׃ ובל שמני כל' ובל תשיע
כלא נמצא חס' וס' וחי בשנה
ואשערת ליתרים. לישתן
בשנת ארבע לירדיש. לישתן
תשעי שלישי ושאה כל שלש
חסר ו' ור כלך' ושלי ירדו
שלשה מהלושי. כן תשלושי
ירדיש פסק. ויהלא אמא בשנת
שלושים ורישה. ואני לא נקראתי
וכל אורית עלה לעלה חס' נכא
כלא עולה דבמדבר. יחשוע
פלחן חס' נכא כלאים ונאמר
נעשה נא. ותחב יאשרי אליהו.
לבנות לנו נכסה. וח' כלא
כששים וס' חמלית עלה.
ת' כלאים בשמאול וס' מלחמ' כל
ויהי שאול מעלה תעלית. וכל
פעלית תעלה. ובל מלבים
חס'. ול מלאים בשיעה וס' אין
די בעיר. שנאת בל בעלה. וח'
חס' כרמיתו כי יצמו. ובל
תחלת חיזה כלאים. ובל
יחזקאל כלא נמצא חס' וס'
ה' חס' לנמצא כלאים נמצא שם ׃
בשמן כלם ושמנים נמצא שם. מלן
וס' נמצא בפרי תשוה. ביום
השמיני ג"ש חסי ביום השמיני
נשיא לבני מנשה. ביום השמיני
עשרה. ביום השמיני שלח את
חגם. ובל אמצעי אסו' דבו ביום
השמיני לסבב וביום השמיני וחי
אין בחמשה עשר יום. ויקרא
כשפרי תורת אלהים ׃

ולזבח השלמים בקר שנים אילם
חמשה עתדים חמשה כבשים בני־
שנה חמשה זה קרבן אליקור
בר שדיאור ׃
ביום החמישי נשיא לבני שמעון
שלמיאל בן־צורישדי ׃ קרבנו
קערת כסף אחת שלשים ומאה
משקלה מזרק אחד כסף שבעים
שקל בשקל הקדש שניהם מלאים
סלת בלולה בשמן למנחה ׃ לף
אחת עשרה זהב מלאה קטרת ׃
פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־
אחד בן־שנתו לעלה ׃ שעיר־עזים
אחד לחטאת ׃ ולזבח השלמים
בקר שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני־ שנה חמשה זה
קרבן שלמיאל בן־צורישדי ׃
ביום הששי נשיא
לבני גד אליסף בן דעואל ׃
קרבנו קערת כסף אחת שלשים
ומאה משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה
׃ כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת
׃ פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־
אחד בן־שנתו לעלה ׃ שעיר־
עזים אחד לחטאת ׃ ולזבח השלמים
בקר שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני־ שנה חמשה זה
קרבן אליסף בן־דעואל ׃
ביום השביעי נשיא לבני אפרים
אלישמע בן־עמיהוד ׃ קרבנו
קערת כסף אחת שלשים ומאה
משקלה מזרק אחד כסף שבעים
שקל בשקל הקדש שניהם מלאים
סלת בלולה בשמן למנחה ׃ לף
אחת עשרה זהב מלאה קטרת ׃
פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־
אחד בן־שנתו לעלה ׃ שעיר־
עזים אחד לחטאת ׃ ולזבח השלמים
בקר שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני־ שנה חמשה זה
קרבן אלישמע בן־עמיהוד ׃
ביום השמיני נשיא
לבני מנשה גמליאל בן־פדהצור ׃
קרבנו קערת כסף אחת שלשים
ומאה משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה ׃
קורבניה סגיסתא וכסף חדא
מאה וחלתין סלעין הוה כתקלת
מזרקא חד וכסף כתקלית שבעין
סלעין בסלעי קודשא תרויהון מלן סולתא דפילא במשח למנחתא

ועשרי כלחן כלאים כלי חמ' וס' כשנה השלישית ליציאתן. לישמעאל הנשיא.
ושערת. בעשרי בחמשה לחדש בלוחנו נמצא אלי חמלים. וכל זכרי כהנים כלאים וחמ' וס' וחמשה כלאים
אלף. ביום עשרי בי ראשון ושמן ובים עשרי יום נשיא ׃ ובי' ובשם

כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת ׃
פר אחד בן־בקר איל אחד כבש אחד
בן־שנתו לעלה ׃ שעיר־עזים אחד
לחטאת ׃ ולזבח השלמים בקר
שנים אילם חמשה עתדים חמשה
כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן
נתנאל בן־צוער ׃
ביום השמיני נשיא לבני בנימן
אבידן בן־גדעוני ׃ קרבנו קערת כסף
אחת שלשים ומאה משקלה מזרק
אחד כסף שבעים שקל בשקל
הקדש שניהם מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה ׃ כף אחת עשרה זהב
מלאה קטרת ׃ פר אחד בן־בקר איל
אחד כבש אחד בן־שנתו לעלה ׃
שעיר־עזים אחד לחטאת ׃ ולזבח
השלמים בקר שנים אילם חמשה
עתדים חמשה כבשים בני־שנה
חמשה זה קרבן אבידן בן־גדעוני ׃
ביום התשיעי נשיא
לבני דן אחיעזר בן־עמישדי ׃
קרבנו קערת כסף אחת שלשים
ומאה משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה
׃ כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת
׃ פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־
אחד בן־שנתו לעלה ׃ שעיר־עזים
אחד לחטאת ׃ ולזבח השלמים
בקר שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני־ שנה חמשה זה
קרבן אחיעזר בן־עמישדי ׃
ביום העשירי נשיא
לבני אשר פגעיאל בן־עכרן ׃
קרבנו קערת כסף אחת שלשים
ומאה משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה
׃ כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת
׃ פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־
אחד בן־שנתו לעלה ׃ שעיר־עזים
אחד לחטאת ׃ ולזבח השלמים
בקר שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני־ שנה חמשה זה
קרבן פגעיאל בן־עכרן ׃
ביום עשתי עשר יום נשיא לנפתלי
אחירע בן־עינן ׃ קרבנו קערת כסף
אחת שלשים ומאה משקלה מזרק
אחד כסף שבעים שקל בשקל
הקדש שניהם מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה ׃ כף אחת עשרה זהב
מלאה קטרת ׃ פר אחד בן־בקר איל
אחד כבש אחד בן־שנתו לעלה ׃
שעיר־עזים אחד לחטאת ׃ ולזבח
השלמים בקר שנים אילם חמשה
עתדים חמשה כבשים בני־ שנה
חמשה זה קרבן אחירע בן־עינן ׃
זאת חנכת המזבח ביום
המשח אתו מאת נשיאי ישראל
קערת כסף שנים עשר מזרקי כסף
שנים עשר כפות זהב ׃ שתים־עשרה
קערת כסף שנים עשר מזרקי כסף
שנים עשר כפות זהב ׃ שתים־עשרה
כף מלאה קטרת שנים עשר פר
בקר שנים עשר איל כבשים שנים
עשר בני־שנה שנים עשר עמהם
ומנחתם ושנים עשר שעירי עזים
לחטאת ׃ וזבח הזבחים בקר
שנים עשר פר אילם ששים עתדים
ששים כבשים בני־שנה ששים זאת
חנכת המזבח אחרי המשח אתו ׃
ובבא משה אל־אהל מועד
לדבר אתו וישמע את־הקול מדבר
אליו מעל הכפרת אשר על־ארון
העדת מבין שני הכרבים וידבר
אליו ׃
ויאמר אל־אהרן בהעלתך
את־הנרות אל־מול פני המנורה
יאירו שבעת הנרות ׃
ויעש כן אהרן אל־מול פני
המנורה העלה נרתיה כאשר צוה
יהוה את־משה ׃
וזה מעשה המנרה מקשה זהב
עד־ירכה עד־פרחה מקשה היתה
כמראה אשר הראה יהוה את־משה
כן עשה את־המנרה ׃
ויקח את־הלוים מתוך בני
ישראל וטהרת אתם ׃
וכה־תעשה להם לטהרם הזה
עליהם מי חטאת והעברו תער על־
כל־בשרם וכבסו בגדיהם והתטהר ׃
ולקחו פר בן־בקר ומנחתו סלת
בלולה בשמן ופר שני בן־בקר
תקח לחטאת ׃
והקרבת את־הלוים לפני אהל
מועד והקהלת את כל־עדת בני
ישראל ׃
והקרבת את־הלוים לפני יהוה
וסמכו בני ישראל את־ידיהם על
הלוים ׃
והניף אהרן את־הלוים תנופה
לפני יהוה מאת בני ישראל והיו
לעבד את־עבדת יהוה ׃
והלוים על־ראשי הפרים ועשה
את־האחד חטאת ואת־האחד עלה
ליהוה לכפר על־הלוים ׃
והעמדת את־הלוים לפני אהרן
ולפני בניו והנפת אתם תנופה
ליהוה ׃
והבדלת את־הלוים מתוך בני
ישראל והיו לי הלוים ׃
ואחרי־כן יבאו הלוים לעבד את־
אהל מועד וטהרתם והנפת אתם
תנופה ׃
כי נתנים נתנים הם לי מתוך
בני ישראל תחת פטר כל־רחם
בכור כל־בני ישראל לקחתי אתם
לי ׃
כי לי כל־בכור בבני ישראל
באדם ובבהמה ביום הכתי כל־
בכור בארץ מצרים הקדשתי אתם
לי ׃
ואקח את־הלוים תחת כל־בכור
בני ישראל ׃
ואתנה את־הלוים נתנים לאהרן
ולבניו מתוך בני ישראל לעבד את־
עבדת בני ישראל באהל מועד
ולכפר על־בני ישראל ולא יהיה
בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל
אל־הקדש ׃
ויעש משה ואהרן וכל־עדת בני
ישראל ללוים ככל אשר צוה יהוה
את־משה ללוים כן עשו להם בני
ישראל ׃
ויתחטאו הלוים ויכבסו בגדיהם
וינף אהרן אתם תנופה לפני יהוה
ויכפר עליהם אהרן לטהרם ׃
ואחרי־כן באו הלוים לעבד את־
עבדתם באהל מועד לפני אהרן
ולפני בניו כאשר צוה יהוה את־
משה על־הלוים כן עשו להם ׃
וידבר יהוה אל־משה לאמר ׃
זאת אשר ללוים מבן חמש
ועשרים שנה ומעלה יבא לצבא
צבא בעבדת אהל מועד ׃
ומבן חמשים שנה יחדל מצבא
העבדה ולא יעבד עוד ׃
ושרת את־אחיו באהל מועד
לשמר משמרת ועבדה לא יעבד
כן תעשה ללוים במשמרתם ׃
ואלה אשר־לא יהיה להם משמרת
בדורתם ׃
ויהי בחדש הראשון בשנה
השנית לצאתם מארץ מצרים
דבר־יהוה אל־משה במדבר סיני
בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים
בחדש הראשון לאמר ׃
ויעשו בני־ישראל את־הפסח
במועדו ׃
בארבעה עשר יום בחדש הזה
בין הערבים במועדו ככל חקתיו
וככל־משפטיו תעשו אתו ׃
וידבר משה אל־בני ישראל
לעשות הפסח ׃
ויעשו את־הפסח בראשון בארבעה
עשר יום לחדש בין הערבים במדבר
סיני ככל אשר צוה יהוה את־משה
כן עשו בני־ישראל ׃
ויהי אנשים אשר היו טמאים
לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח
ביום ההוא ויקרבו לפני משה
ולפני אהרן ביום ההוא ׃
ויאמרו האנשים ההמה אליו
אנחנו טמאים לנפש אדם למה
נגרע לבלתי הקריב את־קרבן יהוה
במועדו בתוך בני ישראל ׃
ויאמר אלהם משה עמדו ואשמעה
מה יצוה יהוה לכם ׃
וידבר יהוה אל־משה לאמר ׃
דבר אל־בני ישראל לאמר איש
איש כי־יהיה טמא לנפש או בדרך
רחקה לכם או לדרתיכם ועשה
פסח ליהוה ׃
בחדש השני בארבעה עשר יום
בין הערבים יעשו אתו על־מצות
ומרורים יאכלהו ׃
לא־ישאירו ממנו עד־בקר ועצם
לא־ישברו בו ככל חקת הפסח
יעשו אתו ׃
ואיש אשר הוא טהור ובדרך לא
היה וחדל לעשות הפסח ונכרתה
הנפש ההוא מעמיה כי קרבן יהוה
לא הקריב במועדו חטאו יסבל
האיש ההוא ׃
וכי־יגור אתכם גר ועשה פסח
ליהוה כחקת הפסח וכמשפטו כן
יעשה חקה אחת יהיה לכם
ולגר ולאזרח הארץ ׃
וביום הקים את־המשכן כסה
הענן את־המשכן לאהל העדת
והיה לפנות־בקר יהיה על־המשכן
כמראה־אש עד־בקר ׃
כן יהיה תמיד הענן יכסנו
ומראה אש לילה ׃
ולפי העלות הענן מעל האהל
ואחרי־כן יסעו בני־ישראל ובמקום
אשר ישכן שם הענן שם חנו בני־
ישראל ׃
על־פי יהוה יסעו בני־ישראל
ועל־פי יהוה יחנו כל־ימי אשר
הענן ישכן על־המשכן יחנו ׃
וכי־ארכו הימים על־המשכן
הרבה ימים ושמרו בני־ישראל
את־משמרת יהוה ולא יסעו ׃
ויהי לפעמים הענן ימים מספר
על־המשכן ועל־פי יהוה יחנו ועל־
פי יהוה יסעו ׃
ויהי לפעמים הענן מערב עד־
בקר והענן נעלה בבקר ויסעו או
יומם ולילה והענן נעלה ויסעו ׃
או חדשים או ימים בהארך הענן
על־המשכן לשכן עליו על־פי יהוה
יחנו ועל־פי יהוה יסעו את־משמרת
יהוה שמרו על־פי יהוה ביד־משה ׃
ויהי בנסע הארן ויאמר משה
קומה יהוה ויפצו אויביך וינסו
משנאיך מפניך ׃
ובנחה יאמר שובה יהוה רבבות
אלפי ישראל ׃
ויסעו מהר יהוה דרך שלשת
ימים וארון ברית יהוה נסע לפניהם
דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה ׃
וענן יהוה עליהם יומם בנסעם
מן־המחנה ׃
ויהי בנסע הארן ויאמר משה
קומה יהוה ויפצו אויביך וינסו
משנאיך מפניך ׃
ובנחה יאמר שובה יהוה רבבות
אלפי ישראל ׃
ויסעו מהר יהוה דרך שלשת
ימים וארון ברית יהוה נסע לפניהם
דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה ׃
וענן יהוה עליהם יומם בנסעם
מן־המחנה ׃

ביום שנים עשר יום נשיא לבני
נפתלי אחירע בן עינן׃ קרבנו
קערת כסף אחת שלשים ומאה
משקלה מזרק אחד כסף שבעים
שקל בשקל הקדש שניהם מלאים
סלת בלולה בשמן למנחה׃ קף
אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃ קר
אחד בן בקר איל אחד כבש אחד
בן שנתו לעלה׃ שעיר עזים אחד
לחטאת׃ ולזבח השלמים בקר
שנים אילם חמשה עתודים חמשה
כבשים בני שנה חמשה זה קרבן
אחירע בן עינן׃ ס

זאת חנכת המזבח ביום המשח אתו
מאת נשיאי ישראל קערת כסף
שתים עשרה מזרקי כסף שנים
עשר כפות זהב שתים עשרה׃
שלשים מאה הקערה האחת כסף
ושבעים המזרק האחד כל כסף
הכלים אלפים וארבע מאות בשקל
הקדש׃ כפות זהב שתים עשרה
מלאת קטרת עשרה עשרה הכף
בשקל הקדש כל זהב הכפות
עשרים׃ כל העלה
שנים עשר פרים אילם שנים עשר
כבשים בני שנה עשר
ומנחתם ושעירי עזים שנים עשר
לחטאת׃ וכל בקר זבח השלמים
עשרים ואר בעה פרים אילם ששים
עתדים ששים כבשים בני שנה
ששים זאת חנכת המזבח אחרי
המשח אתו׃ ובבא משה אל אהל
מועד לדבר אתו וישמע את הקול
מדבר אליו מעל הכפרת אשר על
ארן העדת מבין שני הכרבים
וידבר אליו׃

פקוי עמוס סמוך עמוד

פרשה

וידבר יהוה אל משה לאמר׃ דבר
אל אהרן ואמרת
אליו בהעלתך את הנרות אל מול

ביום שנים עשר יום נשיא לבני
נפתלי אחירע בן עינן׃ קרבנו
קערת כסף אחת שלשים ומאה
משקלה מזרק אחד כסף שבעים
שקל בשקל הקדש שניהם מלאים
סלת בלולה בשמן למנחה׃ קף
אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃ קר
אחד בן בקר איל אחד כבש אחד
בן שנתו לעלה׃ שעיר עזים אחד
לחטאת׃ ולזבח השלמים בקר
שנים אילם חמשה עתודים חמשה
כבשים בני שנה חמשה זה קרבן
אחירע בן עינן׃ ס

זאת חנכת המזבח ביום המשח אתו
מאת נשיאי ישראל קערת כסף
שתים עשרה מזרקי כסף שנים
עשר כפות זהב שתים עשרה׃
שלשים מאה הקערה האחת כסף
ושבעים המזרק האחד כל כסף
הכלים אלפים וארבע מאות בשקל
הקדש׃ כפות זהב שתים עשרה
מלאת קטרת עשרה עשרה הכף
בשקל הקדש כל זהב הכפות
עשרים׃ כל העלה
שנים עשר פרים אילם שנים עשר
כבשים בני שנה עשר
ומנחתם ושעירי עזים שנים עשר
לחטאת׃ וכל בקר זבח השלמים
עשרים ואר בעה פרים אילם ששים
עתדים ששים כבשים בני שנה
ששים זאת חנכת המזבח אחרי
המשח אתו׃ ובבא משה אל אהל
מועד לדבר אתו וישמע את הקול
מדבר אליו מעל הכפרת אשר על
ארן העדת מבין שני הכרבים
וידבר אליו׃

פקוי עמוס סמוך עמוד

פרשה

וידבר יהוה אל משה לאמר׃ דבר
אל אהרן ואמרת
אליו בהעלתך את הנרות אל מול

ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה
העלה נרתיה כאשר צוה יהוה את־
משה׃ וזה מעשה המנרה מקשה־
זהב עד ירכה עד פרחה מקשה הוא
כמראה אשר הראה יהוה את משה
כן עשה את המנרה׃ ס

וידבר יהוה אל משה לאמר׃ קח
את הלוים מתוך בני ישראל וטהרת
אתם׃ וכה תעשה להם לטהרם הזה
עליהם מי חטאת והעבירו תער
על כל בשרם וכבסו בגדיהם
והטהרו ולקחו פר בן בקר ומנחתו
סלת בלולה בשמן ופר שני בן־
בקר תקח לחטאת׃ והקרבת את־
הלוים לפני אהל מועד והקהלת את
כל עדת בני ישראל׃ והקרבת את־
הלוים לפני יהוה וסמכו בני־
ישראל את ידיהם על הלוים׃
והניף אהרן את הלוים תנופה לפני
יהוה׃ מאת בני ישראל והיו לעבד
את עבדת יהוה׃ והלוים יסמכו את־
ידיהם על ראש הפרים ועשה את־
האחד חטאת ואת האחד עלה ליהוה
לכפר על הלוים׃ והעמדת את־
הלוים לפני אהרן ולפני בניו והנפת
אתם תנופה ליהוה׃ והבדלת את־
הלוים מתוך בני ישראל והיו לי
הלוים׃ ואחרי כן יבאו הלוים
לעבד את אהל מועד וטהרת אתם
והנפת אתם תנופה׃ כי נתנים
נתנים המה לי מתוך בני ישראל
תחת פטרת כל רחם בכור כל
מבני ישראל לקחתי אתם לי׃
כי לי כל בכור בבני ישראל באדם
ובבהמה ביום הכתי כל־בכור
בארץ מצרים הקדשתי אתם לי׃

ועבדי בן אהרן לעבד את אהלי מועד
מרחיא ארליק בהיותה בקיא
ריקה׃ ויש עובד
מגרעא וגויא דלב עד שיקה
עד שושנה נעיצא ואם מחזיו לי
אחזוני ירח משורת קן עבד ידי
מנרקא׃

וטהיל יי עם משרי
למיכר׃ קריב יח ליחאי סגו בני
ישראל ורחקי יתהון׃ וקרין
רעביד לחון לחטאתון אחוי
עליהון איך דחטאתא ויעכרון
סכפר על כל כיסרונון ויתובון
לבושיהון ויכסון׃ ויקבלון תור
בר תורי וסחיתיה סולתא דילא
בסשת ותור תיניין בר תורי יחקב
לחטאתא ותקריב ית לויאי לקדם
משכן זמנא ותכנוש ית כל כנישת
דבני ישראל׃ ותקריב ית לויאי
קדם יי ויסמכון בני ישראל ית־
ידיהון על לויאי׃ וירים אהרן ית
לויאי אזמא דבני ישראל ויהון
לפתגמא ית פולחנא דיי׃

ולויאי יכסכון ית ידיהון על ריש
תוריא ויקריב ית חד חטאתא וית־
עלתא קדם יי לכפרא על־
לויאי׃ ותקים ית לויאי קדם אהרן
וקדם בנוהי ותרים יתהון ארמא
קדם יי׃ ותפרוש ית לויאי מגו בני
ישראל ויהון משכשין קדמי לויאי
׃ ובתר כן יעלון לויאי למיפלח
ית משכן זמנא ותדכי ית יתהון ותרים
יתהון ארמא׃ ארי מסירן מסרין
יתהון ארמא׃ ית כל בוכרא דבני ישראל
דילי אנון לי מגו בני ישראל
בסומקי בוכרא כל בוכרא דבני
ישראל דילי אנון לי׃ ארי דכית
כל בוכרא בארעא
דמצרים קדישית יתהון קדמי׃

וזה מעשה המנרה׳ מקשה זהב עד ירכה עד פרחה מקשה הוא׳ כמראה אשר הראה יהוה׳ את משה׳ כן עשה׳ את המנרה׳ ס׳ וידבר יהוה׳ אל משה׳ לאמר׳ קח׳ את הלוים׳ מתוך בני ישראל׳ וטהרת׳ אתם׳ וכה תעשה׳ להם׳ לטהרם׳ הזה׳ עליהם׳ מי חטאת׳ והעבירו׳ תער׳ על כל בשרם׳ וכבסו׳ בגדיהם׳ והטהרו׳ ולקחו׳ פר׳ בן בקר׳ ומנחתו׳ סלת׳ בלולה׳ בשמן׳ ופר׳ שני בן בקר׳ תקח׳ לחטאת׳ והקרבת׳ את הלוים׳ לפני׳ אהל מועד׳ והקהלת׳ את כל עדת׳ בני ישראל׳ והקרבת׳ את הלוים׳ לפני׳ יהוה׳ וסמכו׳ בני׳ ישראל׳ את ידיהם׳ על הלוים׳ והניף׳ אהרן׳ את הלוים׳ תנופה׳ לפני׳ יהוה׳ מאת׳ בני ישראל׳ והיו׳ לעבד׳ את עבדת׳ יהוה׳ והלוים׳ יסמכו׳ את־ידיהם׳ על ראש׳ הפרים׳ ועשה׳ את־האחד׳ חטאת׳ ואת האחד׳ עלה׳ ליהוה׳ לכפר׳ על הלוים׳ והעמדת׳ את־הלוים׳ לפני׳ אהרן׳ ולפני׳ בניו׳ והנפת׳ אתם׳ תנופה׳ ליהוה׳ והבדלת׳ את־הלוים׳ מתוך בני ישראל׳ והיו׳ לי הלוים׳ ואחרי׳ כן יבאו הלוים׳ לעבד׳ את אהל מועד׳ וטהרת׳ אתם׳ והנפת׳ אתם׳ תנופה׳ כי נתנים׳ נתנים המה׳ לי מתוך בני ישראל׳ תחת׳ פטרת׳ כל רחם׳ בכור׳ כל מבני׳ ישראל׳ לקחתי׳ אתם׳ לי׳ כי׳ לי כל בכור׳ בבני׳ ישראל׳ באדם׳ ובבהמה׳ ביום׳ הכתי׳ כל־בכור׳ בארץ׳ מצרים׳ הקדשתי׳ אתם׳ לי׳

ועבדי׳ בן אהרן׳ לעבד׳ את אהלי׳ מועד׳ מרחיא׳ ארליק׳ בהיותה׳ בקיא׳ ריקה׳ ויש׳ עובד׳ מגרעא׳ וגויא׳ דלב׳ עד׳ שיקה׳ עד׳ שושנה׳ נעיצא׳ ואם׳ מחזיו׳ לי׳ אחזוני׳ ירח׳ משורת׳ קן׳ עבד׳ ידי׳ מנרקא׳ ׃

וטהיל׳ יי׳ עם׳ משרי׳ למיכר׳ ׃ קריב׳ יח׳ ליחאי׳ סגו׳ בני ישראל׳ ורחקי׳ יתהון׳ וקרין׳ רעביד׳ לחון׳ לחטאתון׳ איך׳ עליהון׳ מי׳ דחטאתא׳ ויעכרון׳ סכפר׳ על כל׳ כיסרונון׳ ויתובון׳ לבושיהון׳ ויכסון׳ ויקבלון׳ תור׳ בר תורי׳ וסחיתיה׳ סולתא׳ דילא׳ בסשת׳ ותור׳ תיניין׳ בר תורי׳ תקח׳ לחטאתא׳ ותקריב׳ ית לויאי׳ לקדם׳ משכן זמנא׳ ותכנוש׳ ית כל כנישת׳ דבני ישראל׳ ותקריב׳ ית לויאי׳ קדם׳ יי׳ ויסמכון׳ בני ישראל׳ ית־ידיהון׳ על לויאי׳ וירים׳ אהרן׳ ית לויאי׳ אזמא׳ דבני ישראל׳ ויהון׳ לפתגמא׳ ית פולחנא׳ דיי׳ ולויאי׳ יכסכון׳ ית ידיהון׳ על ריש׳ תוריא׳ ויקריב׳ ית חד׳ חטאתא׳ וית־עלתא׳ קדם׳ יי׳ לכפרא׳ על־לויאי׳ ותקים׳ ית לויאי׳ קדם׳ אהרן׳ וקדם׳ בנוהי׳ ותרים׳ יתהון׳ ארמא׳ קדם׳ יי׳ ותפרוש׳ ית לויאי׳ מגו׳ בני ישראל׳ ויהון׳ משכשין׳ קדמי׳ לויאי׳ ׃ ובתר׳ כן׳ יעלון׳ לויאי׳ למיפלח׳ ית משכן׳ זמנא׳ ותדכי׳ ית יתהון׳ ותרים׳ יתהון׳ ארמא׳ ארי׳ מסירן׳ מסרין׳ יתהון׳ ארמא׳ ית כל בוכרא׳ דבני ישראל׳ דילי׳ אנון׳ לי׳ מגו׳ בני ישראל׳ בסומקי׳ בוכרא׳ כל בוכרא׳ דבני ישראל׳ דילי׳ אנון׳ לי׳ ארי׳ דכית׳ כל בוכרא׳ בארעא׳ דמצרים׳ קדישית׳ יתהון׳ קדמי׳

ואקח את הלוים תחת כל בכור בבני ישראל: ואתנה את הלוים נתנים לי אהרן ולבניו מתוך בני ישראל לעבד את עבדת בני ישראל באהל מועד ולכפר על בני ישראל ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש: ויעש משה ואהרן וכל עדת בני ישראל ללוים ככל אשר צוה יהוה את משה ללוים כן עשו להם בני ישראל: ויתחטאו הלוים ויכבסו בגדיהם ויניף אהרן אתם תנופה לפני יהוה ויכפר עליהם אהרן לטהרם: ואחרי כן באו הלוים לעבד את עבדתם באהל מועד לפני אהרן ולפני בניו כאשר צוה יהוה את משה על הלוים כן עשו להם:

ס

וידבר יהוה אל משה לאמר: זאת אשר ללוים מבן חמש ועשרים שנה ומעלה יבוא לצבא צבא בעבדת אהל מועד: ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבדה ולא יעבד עוד: ושרת את אחיו באהל מועד לשמר משמרת ועבדה לא יעבד כה תעשה ללוים במשמרתם:

ס

וידבר יהוה אל משה במדבר סיני בשנת השנית לצאתם מארץ מצרים בחדש הראשון לאמר: ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו: בארבעה עשר יום בחדש הזה בין הערבים תעשו אתו במועדו ככל חקתיו וכל משפטיו תעשו אתו: וידבר משה אל בני ישראל לעשות הפסח: ויעשו את הפסח בראשון בארבעה עשר יום לחדש בין הערבים במדבר סיני ככל אשר צוה יהוה את משה כן עשו בני ישראל: ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשת הפסח ביום ההוא ויקרבו לפני משה ולפני

ויאמרו האנשים ההמה אליו אנחנו טמאים לנפש אדם למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן יהוה במעדו בתוך בני ישראל: ויאמר אלהם משה עמדו ואשמעה מה יצוה יהוה לכם:

ס

וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחקה לכם או לדרתיכם ועשה פסח ליהוה: בחדש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אתו על מצות ומרורים יאכלהו: לא ישאירו ממנו עד בקר ועצם לא ישברו בו ככל חקת הפסח יעשו אתו: והאיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה וחדל לעשות הפסח ונכרתה הנפש ההוא מעמיה כי קרבן יהוה לא הקריב במעדו חטאו יסא האיש ההוא: וכי יגור אתכם גר ועשה פסח ליהוה כחקת הפסח וכמשפטו כן יעשה חקה אחת יהיה לכם ולגר ולאזרח הארץ:

ס

וביום הקים את המשכן כסה הענן את המשכן לאהל העדת ובערב יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר: כן יהיה תמיד הענן יכסנו ומראה אש לילה: ולפי העלות הענן מעל האהל ואחרי כן יסעו בני ישראל ובמקום אשר ישכן שם הענן שם יחנו בני ישראל: על פי יהוה יסעו בני ישראל ועל פי יהוה יחנו כל ימי אשר ישכן הענן על המשכן יחנו: ובהארך הענן על המשכן ימים רבים ושמרו בני ישראל את משמרת יהוה ולא יסעו: ויש אשר יהיה הענן ימים מספר על המשכן על פי יהוה יחנו ועל פי יהוה יסעו: ויש אשר יהיה הענן מערב עד בקר והעלה הענן בבקר ונסעו

או ימים. מעבין כאפל: שתרי. פתח אהל מועד: ולו לחמם. לחם הפנים: כי כבוד השכינה היה הרחיקה. לכם לעתיד לבא: ונעשה אחד. ולו לרחיקים כמו לקרובים: ונכרת. מסבי יפתח: ולו לחמם. לחם הפנים: כי כבוד השכינה היה הרחיקה. לכם לעתיד לבא: ונעשה אחד. ולו לרחיקים כמו לקרובים: ונכרת. מסבי יפתח:

או יום או לילה והיה אם תאמרו כי פירוש יומם ולילה כמשמע הוא יומם ולילה כמשמע
והוא הנכון בעיני והטעם לא תיחתו · תורו יחתו · מה׳ תחיתיה · על פי יחתו · כמו
כל ימי שבתם במדבר · חנברנ״ו · שם הפעל נחת הכלי כשקראיה ושם הוא
כתיב · לתקרא · שם הפועל כן ולמצא לו הוא שם ומשמש לשת מקרא ולשת מצא
והוא הנכון בעיני · ויקנא
בהם · ויתקשקש כתוי׳ אתר
ליוקם תפר ירמ׳ תוכיח לוי
והיה הנשם אם יתקשו בתיקון
יתיכרו הכתיבים והנביים · ואם
בחית יתקשו · פי׳ בחנוכרת
אחת יטורו הכתיבים לבית ואם
היתה תיתנה יפו דבר מחכם
יהודה הגם מיושבן על התכלת
ולפי דעת רבים אחר הוה
הנופל לפניהם · ונשוי אחיהו
כי הם פלגי · תיתנה מניי·
מיסבר דבלי רחובן ולא יתקשו של
כי הקריטים ומעט הכתיבים ה
הקריטים מוסבים קדם רבל
תפרי · ויתנה יתקשו · הכתיבים
למכתיבם כי אחר רבל רחובן
מוסבים · והי לכם לחקקשלם ·
כי המחנות נוסעו ללכת הלה
תיתיה דברי מעה כמוצע הקרון
והנה פ׳ זאת החוקה מתנגד
כן מוריש הכתיבים בתוכנות
לבתיהם למלחמה להלחם הלא
ארץ לוחיהם וכן בי יבא לוחב
בארבכם ותקרו לו למלחמ שמו ·
ונזכרתם · כלי׳ מתיה תה מנוח
לכם הפה הכתב גם הקריטה
זכר לנפשות לבשן לכם ·
ובתם מתחתיהם ובתוחיהם ·
מחנם מתחת מחרון לוחב מחנהם
החוב הנה עליכם וקבתם יום
מחתם כימי פוריס ומבנת ימי
חזקיה מחתם רין המחנים סבת
פרעה ובוס מחתכם סבת
והקדושה סיפרתי ישמ ויחש כי
השלות יקריבו ויכוכו לכם לפם
יכתבים כחדים · זה היום היום
יזכר קרוב תפסיס

מסרת

נסר · תנוערת נסף · שרף ·
חרכות צוריס · כלי גדלה · אשר
תמצא יריד · תצערת נ׳ חסרים
ויאמ חס׳ ולי תבאני · ודבחרתה ·
חקנו שופר · עשה לך חצוצרות
מצערות כתיב חס׳ ולי כתרא · תואראו
חער נ׳ לקמצין האי שתא חס׳ וכי
תבאו מלחמה · ... אחרי שרוף
תאלך ולי תא ולבא אין שלום ·
כי אין תער שחה · אוך · קיבא

פתוח · חלוש דשר בסיבר · כי ניתנים נתונים ותבה ולי · בתוך לך כי נתנ׳ נתנים ותבה ולי · וס׳ לולי לולי לך ליתי · ונל ראובן תיבנה לעבאתם ·
אפרים לעבאתם יוסף · דן עצמת לעבאת · ותבאו ותפקדו · הגרשני יחנו יבה · הקרתים יחנו תיבנה · מדרי יחנו עפנה ·
ותנו עליו לם · ותשבו בדרו ותרשו · ועל מובה חובב · ושמו את כדני · בני קרת כל בא לעבא לעשות מלאכת אהל בועד · כני מדרי כל בא
לעבא לעבד את עבדת אהל מועד · בני גרשון כל הבא לעבוא עבא לעבד עבדת האהל בי עדי · בכן שלשים בתר לם כל רבא לעבד עבדה
ועבדת משא באהל מועד · ושוארא כל לעבוא לעבדה באהל מועד · ויפקד משה כפי הקדמת אלהים שבע פאות ותשעים · בני גרשון אלפים ושש
מאות ושלשים · כפי מדרי שלשת אלפים ומאתים · ויפקד · ותפקדו בני גרשון · כל הפקודים · ולבית אבותם · מעכידי הבתן את האשה · את
בנות הסרק · ולקחו הבתן מד׳ האשה את מנות הקנאות · קרבנו בנות קנאות הוא · תגינא בנות קנאות הוא · וס׳ לולי הוא אמר לי אחרי הוא ·
ויביאו את קרבן לפני הבתן · ויקריבו הכתיבים לפני המובח · וס׳ אשר על המשכן ועל הבתן · העבדת את לפני אחרן ואת בניו · ושאל תנשה
לנפי ל׳ · ויעש משה ואחרן וכל עדת בני ישל לולי הם תגינא דפסל׳ לולי הם · ואחרי כן באו הלוים לעבוד · על הלוים · וידבר · את ופסח בראשן
באבבעה עשר · וישחטו ויעשו את הפסח בארבעה עשר · ונסע אחל מועד דגל מחנה ראובן · ושאר דגל מחנה בני אליצור · ואסף לי אליסף
בני קרחי ישל · ואסף אליסף בני קרחי הם · ויהי בכתה על הרחת ותבנא בתחה · ואבוה ירקן בפחה · ואבוה אין שלום ·
ואשר תאסף · נקם נקמת בני · אשר תאסף אל עמך ·

יומם ה׳ כ״א אים וב׳ חס׳ לחם יומם · אך אם יום אחד תאבד ולא · אי׳ם אי וחרש ·
יחנו פסם ב׳ בהרא חס׳ · שברוה קבעו וסם את משכנות שברו · על מאסם את תחדתי · ואת חורתי
לא שברו · עדותיו לא שברו · ראיתי בתורם ואתקשטה · וא אבו׳ בעדים ושברו · עשה לך ו׳ וס׳ תחת עני

אוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה וְנֶעֱלָה הֶעָנָן וְנָסָעוּ׃
אוֹ יָמִים אוֹ חֹדֶשׁ אוֹ יָמִים אוֹ־ 5 ל׳ חס׳ ול׳ חס׳ ול׳ חס׳
הֶעָנָן עַל־ד׳ הַמִּשְׁכָּן לִשְׁכֹּן עָלָיו יַחֲנוּ
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִסָּעוּ וּבְהֵעָלֹתוֹ׳ 6 ל׳ חס׳
יִסָּעוּ׃ עַל־פִּי יְהוָה יַחֲנוּ וְעַל־פִּי
יְהוָה יִסָּעוּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָה שָׁמָרוּ 7 ל׳ חס׳
עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃ ס
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵאמֹר׃ עֲשֵׂה לְךָ שְׁתֵּי חֲצֹצְרֹת 10 ל׳ חס׳
כֶּסֶף מִקְשָׁה תַּעֲשֶׂה אֹתָם וְהָיוּ לְךָ
לְמִקְרָא הָעֵדָה וּלְמַסַּע אֶת־הַמַּחֲנֹת׃
וְתָקְעוּ בָהֶן וְנוֹעֲדוּ אֵלֶיךָ כָּל־ הָעֵדָה
אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְאִם־בְּאַחַת
יִתְקָעוּ וְנוֹעֲדוּ אֵלֶיךָ הַנְּשִׂיאִים
רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּתְקַעְתֶּם
תְּרוּעָה וְנָסְעוּ חֲנָיִם הַחֹנִים קֵדְמָה
׃ וּתְקַעְתֶּם תְּרוּעָה שֵׁנִית וְנָסְעוּ
הַמַּחֲנֹת הַחֹנִים תֵּימָנָה תְּרוּעָה׳ 5 ל׳ חס׳
יִתְקְעוּ לְמַסְּעֵיהֶם׃ וּבְהַקְהִיל אֶת־
הַקָּהָל תִּתְקְעוּ וְלֹא תָרִיעוּ׃ וּבְנֵי
אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים יִתְקְעוּ בַּחֲצֹצְרוֹת וְהָיוּ
לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם׃
וְכִי־תָבֹאוּ מִלְחָמָה בְּאַרְצְכֶם עַל־ 9 ל׳ חס׳
הַצַּר הַצֹּרֵר אֶתְכֶם וְהֲרֵעֹתֶם בַּחֲצֹצְרֹת
וְנִזְכַּרְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם 5 ל׳ חס׳
וְנוֹשַׁעְתֶּם מֵאֹיְבֵיכֶם׃ וּבְיוֹם
שִׂמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרֹאשֵׁי 5 ל׳ חס׳
חָדְשֵׁיכֶם וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרֹת עַל
עֹלֹתֵיכֶם וְעַל זִבְחֵי שַׁלְמֵיכֶם וְהָיוּ
לָכֶם לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ ס
וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי
בְּעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ נַעֲלָה הֶעָנָן מֵעַל
מִשְׁכַּן הָעֵדֻת׃ וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל

מסרת

אוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה וְנֶעֱלָה הֶעָנָן וְנָסָעוּ׃ אוֹ־ יוֹמָם וְלַיְלָה וְנֶעֱלָה הֶעָנָן וְנָסָעוּ׃ אוֹ יָמִים אוֹ חֹדֶשׁ אוֹ יָמִים אוֹ־ הֶעָנָן עַל־ד׳ הַמִּשְׁכָּן לִשְׁכֹּן עָלָיו יַחֲנוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִסָּעוּ וּבְהֵעָלֹתוֹ׳ יִסָּעוּ׃ עַל־פִּי יְהוָה יַחֲנוּ וְעַל־פִּי יְהוָה יִסָּעוּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָה שָׁמָרוּ עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃ ס וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ עֲשֵׂה לְךָ שְׁתֵּי חֲצֹצְרֹת כֶּסֶף מִקְשָׁה תַּעֲשֶׂה אֹתָם וְהָיוּ לְךָ לְמִקְרָא הָעֵדָה וּלְמַסַּע אֶת־הַמַּחֲנֹת׃ וְתָקְעוּ בָהֶן וְנוֹעֲדוּ אֵלֶיךָ כָּל־ הָעֵדָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְאִם־בְּאַחַת יִתְקָעוּ וְנוֹעֲדוּ אֵלֶיךָ הַנְּשִׂיאִים רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּתְקַעְתֶּם תְּרוּעָה וְנָסְעוּ חֲנָיִם הַחֹנִים קֵדְמָה ׃ וּתְקַעְתֶּם תְּרוּעָה שֵׁנִית וְנָסְעוּ הַמַּחֲנֹת הַחֹנִים תֵּימָנָה תְּרוּעָה׳ יִתְקְעוּ לְמַסְּעֵיהֶם׃ וּבְהַקְהִיל אֶת־ הַקָּהָל תִּתְקְעוּ וְלֹא תָרִיעוּ׃ וּבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים יִתְקְעוּ בַּחֲצֹצְרוֹת וְהָיוּ לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם׃ וְכִי־תָבֹאוּ מִלְחָמָה בְּאַרְצְכֶם עַל־ הַצַּר הַצֹּרֵר אֶתְכֶם וְהֲרֵעֹתֶם בַּחֲצֹצְרֹת וְנִזְכַּרְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְנוֹשַׁעְתֶּם מֵאֹיְבֵיכֶם׃ וּבְיוֹם שִׂמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרֹאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרֹת עַל עֹלֹתֵיכֶם וְעַל זִבְחֵי שַׁלְמֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ ס וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ נַעֲלָה הֶעָנָן מֵעַל מִשְׁכַּן הָעֵדֻת׃ וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל

לתסעיהם · כמתנגו התשורם למסע דגליהם מי ירשון מי יחתון · כתיבי
פתוח · קבורת התאוה במדבר פארן היה ומם חטו מתסבן זה · והודד תתסבן ·
כין מטוח רבל יהודה בכנגו תחרן ובניו ופרעו את הפרוכת וכסוהו את הארון
על ובל תחרן ובניו בגמות התחנה ובני גרשון ובני מרדרי פורקין המשכן ועומדים
על מקומן · מתקה · לפי שהגלוים כי נסעו ל׳ פרסאות הוה ב׳ פרסאות · הלה תסבי בני יעקב ·

ויהי משא על ב׳ סי׳ על ישראל · על הארץ · לעיניים אבן בין חור חור מלרע לפי כריש תיבותיהם וס׳ בסוף רבתי ·

לְמַסְּעֵיהֶם מִמִּדְבַּר סִינָי וַיִּשְׁכֵּן הֶעָנָן כ״ה חס׳ ול׳ חס׳
בְּמִדְבַּר פָּארָן׃ וַיִּסְעוּ רִאשֹׁנָה ס׳ ל׳ חס׳
עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־ד׳ מֹשֶׁה׃ וַיִּסַּע
דֶּגֶל מַחֲנֵה בְנֵי־ד׳ יְהוּדָה בָּרִאשֹׁנָה
לְצִבְאֹתָם וְעַל־ צְבָאוֹ נַחְשׁוֹן בֶּן־
עַמִּינָדָב׃ וְעַל־ צְבָא מַטֵּה בְנֵי
יִשָּׂשכָר נְתַנְאֵל בֶּן־ צוּעָר׃ וְעַל־
צְבָא מַטֵּה בְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־ חֵלֹן
׃ וְהוּדַד הַמִּשְׁכָּן וְנָסְעוּ בְּנֵי־ גֵרְשׁוֹן ל׳ חס׳ ס׳
וּבְנֵי מְרָרִי נֹשְׂאֵי הַמִּשְׁכָּן׃ וְנָסַע ס׳
דֶּגֶל מַחֲנֵה רְאוּבֵן לְצִבְאֹתָם וְעַל־
צְבָאוֹ אֱלִיצוּר בֶּן שְׁדֵיאוּר׃ וְעַל־
צְבָא מַטֵּה בְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־
צוּרִי שַׁדָּי׃ וְעַל־ צְבָא מַטֵּה בְנֵי־ ל׳ חס׳ ס׳
גָּד אֶלְיָסָף בֶּן דְּעוּאֵל׃ וְנָסְעוּ
הַקְּהָתִים נֹשְׂאֵי הַמִּקְדָּשׁ וְהֵקִימוּ אֶת־
הַמִּשְׁכָּן עַד־ בֹּאָם׃ וְנָסַע דֶּגֶל
מַחֲנֵה בְנֵי אֶפְרַיִם לְצִבְאֹתָם וְעַל־
צְבָאוֹ אֱלִישָׁמָע בֶּן־ עַמִּיהוּד׃ וְעַל־
צְבָא מַטֵּה בְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־
פְּדָהצוּר׃ וְעַל־ צְבָא מַטֵּה בְנֵי ל׳ חס׳
בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־ גִּדְעֹנִי׃ וְנָסַע ס׳
דֶּגֶל מַחֲנֵה בְנֵי־ דָן מְאַסֵּף לְכָל־
הַמַּחֲנֹת לְצִבְאֹתָם וְעַל־ צְבָאוֹ אֲחִיעֶזֶר
בֶּן־עַמִּישַׁדָּי׃ וְעַל־ צְבָא מַטֵּה בְנֵי
אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־ עָכְרָן׃ וְעַל־ צְבָא
מַטֵּה בְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־ עֵינָן׃
אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי־ יִשְׂרָאֵל לְצִבְאֹתָם
וַיִּסָּעוּ׃ ס וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְחֹבָב בֶּן־ ל׳ חס׳ ס׳ ול׳ חס׳ ס׳
רְעוּאֵל הַמִּדְיָנִי חֹתֵן מֹשֶׁה נֹסְעִים אֲנַחְנוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
אָמַר יְהוָה אֹתוֹ אֶתֵּן לָכֶם לְכָה אִתָּנוּ
וְהֵטַבְנוּ לָךְ כִּי יְהוָה דִּבֶּר טוֹב עַל־
יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא אֵלֵךְ כִּי אִם־
אֶל־ אַרְצִי וְאֶל מוֹלַדְתִּי אֵלֵךְ׃ וַיֹּאמֶר
אַל־ נָא תַּעֲזֹב אֹתָנוּ כִּי עַל כֵּן יָדַעְתָּ
חֲנֹתֵנוּ בַּמִּדְבָּר וְהָיִתָ לָנוּ לְעֵינָיִם׃

וְהָיָה כִּי תֵלֵךְ עִמָּנוּ וְהָיָה הַטּוּב הַהוּא
אֲשֶׁר יֵיטִיב יְהוָה עִמָּנוּ וְהֵטִבְנוּ לָךְ׃
וַיִּסְעוּ מֵהַר יְהוָה דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים
וַאֲרוֹן בְּרִית יְהוָה נֹסֵעַ לִפְנֵיהֶם דֶּרֶךְ
שְׁלֹשֶׁת יָמִים לָתוּר לָהֶם מְנוּחָה׃
וַעֲנַן יְהוָה עֲלֵיהֶם יוֹמָם בְּנָסְעָם מִן־
הַמַּחֲנֶה׃ וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה קוּמָה יְהוָה וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ
מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ׃ וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה
יְהוָה רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃

וְנָסַע דֶּגֶל מַחֲנֵה בְנֵי־ דָן מְאַסֵּף לְכָל־ ל׳ חס׳ ס׳
הַמַּחֲנֹת לְצִבְאֹתָם וְעַל־ צְבָאוֹ אֲחִיעֶזֶר
בֶּן־עַמִּישַׁדָּי׃ וְעַל־ צְבָא מַטֵּה בְנֵי
אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־ עָכְרָן׃ וְעַל־ צְבָא
מַטֵּה בְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־ עֵינָן׃
אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי־ יִשְׂרָאֵל לְצִבְאֹתָם
וַיִּסָּעוּ׃ ס וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְחֹבָב בֶּן־ ל׳ חס׳ ס׳ ול׳ חס׳ ס׳
רְעוּאֵל הַמִּדְיָנִי חֹתֵן מֹשֶׁה נֹסְעִים אֲנַחְנוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
אָמַר יְהוָה אֹתוֹ אֶתֵּן לָכֶם לְכָה אִתָּנוּ
וְהֵטַבְנוּ לָךְ כִּי יְהוָה דִּבֶּר טוֹב עַל־
יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא אֵלֵךְ כִּי אִם־
אֶל־ אַרְצִי וְאֶל מוֹלַדְתִּי אֵלֵךְ׃ וַיֹּאמֶר
אַל־ נָא תַּעֲזֹב אֹתָנוּ כִּי עַל כֵּן יָדַעְתָּ
חֲנֹתֵנוּ בַּמִּדְבָּר וְהָיִתָ לָנוּ לְעֵינָיִם׃
וְהָיָה כִּי תֵלֵךְ עִמָּנוּ וְהָיָה הַטּוּב הַהוּא
אֲשֶׁר יֵיטִיב יְהוָה עִמָּנוּ וְהֵטִבְנוּ לָךְ׃
וַיִּסְעוּ מֵהַר יְהוָה דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים
וַאֲרוֹן בְּרִית יְהוָה נֹסֵעַ לִפְנֵיהֶם דֶּרֶךְ
שְׁלֹשֶׁת יָמִים לָתוּר לָהֶם מְנוּחָה׃
וַעֲנַן יְהוָה עֲלֵיהֶם יוֹמָם בְּנָסְעָם מִן־
הַמַּחֲנֶה׃ וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה קוּמָה יְהוָה וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ
מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ׃ וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה
יְהוָה רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃

ולא תאכלו כמו שהוא אומר לא תאכל ולא אזלא ולא תשכח אלא תאכלון חדש ימים. כמו שהוא אומר עד חדש ימים. זו מכשפים ממתינים על מטותיהן ואחר כך נמנית תפלתם. וכמו כן הוא אומר לו תשכח אליו. הזה הוי תרתו ושניהו: ואמר משה ב' בשעי אלף רגלי. לא כואת תדעון כי ה' שולחני: לחמה דסכירין לכם ומשניין בתי כפרי וסלי אוזן לחם. ובחזם בחזץ

לֹא יוֹם אֶחָד תֹּאכְלוּן וְלֹא יוֹמַיִם וְלֹא חֲמִשָּׁה יָמִים וְלֹא עֲשָׂרָה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרִים יוֹם: עַד חֹדֶשׁ יָמִים עַד אֲשֶׁר־יֵצֵא מֵאַפְּכֶם וְהָיָה לָכֶם לִזְרָא עַל כִּי מְאַסְתֶּם אֶת יְהוָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וַתִּבְכּוּ לְפָנָיו לֵאמֹר לָמָּה זֶּה יָצָאנוּ מִמִּצְרָיִם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי הָעָם אֲשֶׁר אָנֹכִי בְקִרְבּוֹ וְאַתָּה אָמַרְתָּ בָּשָׂר אֶתֵּן לָהֶם וְאָכְלוּ חֹדֶשׁ יָמִים: הֲצֹאן וּבָקָר יִשָּׁחֵט לָהֶם וּמָצָא לָהֶם אִם אֶת־כָּל־דְּגֵי הַיָּם יֵאָסֵף לָהֶם וּמָצָא לָהֶם: ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־משֶׁה הֲיַד יְהוָה תִּקְצָר עַתָּה תִּרְאֶה הֲיִקְרְךָ דְבָרִי אִם לֹא: וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶל־הָעָם אֶת־דִּבְרֵי יְהוָה וַיֶּאֱסֹף שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי הָעָם וַיַּעֲמֵד אֹתָם סָבִיב לָאֹהֶל: וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן וַיְדַבֵּר אֵלָיו וַיָּאצֶל מִן־הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיו וַיָּתֶן עַל שִׁבְעִים אִישׁ הַזְּקֵנִים וַיְהִי כְּנוֹחַ עֲלֵיהֶם הָרוּחַ וַיִּתְנַבְּאוּ וְלֹא יָסָפוּ: וַיִּשָּׁאֲרוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים בַּמַּחֲנֶה שֵׁם הָאֶחָד אֶלְדָּד וְשֵׁם הַשֵּׁנִי מֵידָד וַתָּנַח עֲלֵהֶם הָרוּחַ וְהֵמָּה בַּכְּתֻבִים וְלֹא יָצְאוּ וַיִּתְנַבְּאוּ בַּמַּחֲנֶה: וַיָּרָץ הַנַּעַר וַיַּגֶּד לְמֹשֶׁה וַיֹּאמַר אֶלְדָּד וּמֵידָד מִתְנַבְּאִים בַּמַּחֲנֶה: וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מְשָׁרֵת מֹשֶׁה מִבְּחֻרָיו וַיֹּאמֶר אֲדֹנִי מֹשֶׁה כְּלָאֵם:

ו׳ ב׳ ת׳ ק׳ ל׳ ר׳ ת׳ ק׳ ל׳ ר׳ ת׳ ק׳ ל׳ ר

שמעון וגו׳. כתוב שמות · מי מיהיה מכם בטוח ל׳ מארחה · מירומז שם
יהיה בטחכם מהאל בטח ל׳ כמו והבטחתם שוחד הכהנים החיתלם מרים לתן בטוחך
תלהיט שלהב · מארחות הלילה · בחלשם לרכב בו · כשל בדרך
התבוותו; בבל בתיבי כאלן הוא · שמעו בבן בית מיכאל בלא רמזות · תשם בדרך
דבר נרוש ואתם כתבו · מי מיהיה מכם בטוח ל׳ מארחה · מירומז שם
לתרגם לכם בטחכם יקיש ואם
לא תת לכם רשות לפתוח · העטם
שה אל מה תדבר בו · העטם
בלא תחנני · מארחה ולא
בוחיות · תיתכן ל׳ יכוב ·
כעטם הרחיב פיו לרעבתך
לא מהות נתרון · ולך ·
יאכזר ואכזר בני סר · תעל
ותאכל · הקל מתוך הכבד והיה
מהודש · תיסר תלת היה
כתיב כאשר יקראם · בי לתיני ·
מרפקי · תלבל · תל · תל בתיבי
בחלמי · תכניח נשמל ואין לו
ריח כי אם נחלמו מרי בעין ום
לאל מהיה השוך מלאל תקמדים
ובשמן חדוק · תל בת תיבי
כתיב · תל שתה תיהיה לאחיהו
כשכל התיב כאשר יבא מבטן
לאחו בתיבי בשרו ובן בשר
האדמה ואין בתוך לשיקון
סופרים · ויכשל תפה · זה
יהיה מיהיה בשב על לאחוריו ·
לאל · לאיש מים הבטיח בתוך
עיניו מיהיה בשב על לאחוריו ·
ואחר מים הבטיח בתוך
אלה · תיתכן ל׳ יכוב · ואם
אלה תיתכן ל׳ אחוריו ·
ויתכן מפה · זה
יהיה מיהיה בשב על לאחוריו ·
לאל · לאיש מים הבטיח בתוך
עיניו מיהיה בשב על לאחוריו ·
ואחר מים הבטיח בתוך
אלה · תיתכן ל׳ יכוב · ואם
אלה תיתכן ל׳ אחוריו ·

שלח

שלח לך · כתוב מהם
לאחר ליסרהל
עלה רם ושא ותרו כמו לך לאמר ·
וכן אתה תשלח לך · תכתוב ·
ושמה תכתוב מהם מלה לך לתכתב ·
גבריים וכן כלם תכתוב חזקה
והיתה לאם כי אלים היה ·
ויחשבו · ויחסבו וכן ויעלו ·
כל בית הוא · כל לאחד הוה
בפיהם כתוב ולא יקראו מלת לאחד
מחסרת שבתה ולאחרת שמה וכן
תכתוב לו תכתוב מרי בגדיים יהו
בן מאהל ורמס בן · ושמה

פרשה

ומליל · יי עם משרי
למיסקה שלחת־
לך גוברין ויאלון ית־ארעא
דכנען דיאנא יהיב לבני ישראל
גברא חד גברא חד לשבטא
ואנתון תשתלחון
מיכל חם
ל׳ יחסר
ל׳ יחסר
ל׳ יחסר

עזבתנו ואתגל ענבון וחד ונטל והי בארעייא בתרין וסן ריסותיא וסן תאניא: לאתרא דמהוא קרא נחלא האשכול על עיסקן אתבלא די קטו מתמן בני ישראל ותבו מלאלא ית ארעא מסוף ארבעין יומין: ואזלו ואתו לות משה ולות אהרן ולות כל כנשתא דבני ישראל למדבר דפארן לרקם ואהיבו יתהון ולות כל כנשתא ואחוון פתגמא ויתן קל כנשתא ואחוניאון ית אבא דארעא: ואשתעיאו ליה ואמרו אתינא לארעא די שלחתנא ואף עבדיא חלב ודבש היא ודין אבהא: לחוד ארי תקיף עמא דיתיב בארעא וקריוא כריכין רברבן לתמן אף בני ענקייא חזינא תמן: עמלק קאדי יתיב בארעא דדרומא ואחיתאה ויבוסאה ואמוראה יתיב בטורא וכנענאה יתיב על ימא ועל כיף ירדנא: ואזדעזיקו שוהב ביש על ארעא די אייתו לות בני ישראל לממר לא ארעא דאנחנא עברין בה לאתלאה יתה ארעא מקטלא יתנא והיא וכל עמא די חזינן בגוה גוברין דמשתן: ותמן חזינא ית גבריא בני ענק מן גברייא והוינא בעיני נפשתנא כקטלין וכן חויא בעיניהון: וארי"ל כל עדתא וירתו ירי"ם קלהון ובכו עמא בליליא ההוא: וילנו על משה ועל אהרן כל בני ישראל ואמרו להון כל כנשתא מן מותנא על ממרן בארעא דמצרים או במדברא הנין ליני ודמיתנא:

זכורה האשכול ענבים אחד וישאהו במוט בשנים ומן הרמנים ומן התאנים: למקום ההוא קרא נחל אשכול על אדות האשכול אשר כרתו משם בני ישראל: וישבו מתור הארץ מקץ ארבעים יום: וילכו ויבאו אל משה ואל אהרן ואל כל עדת בני ישראל אל מדבר פארן קדשה וישיבו אתם דבר ואת כל העדה ויראום את פרי הארץ: ויספרו לו ויאמרו באנו אל הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש הוא וזה פריה: אפסכי עז העם היושב בארץ והערים בצרות גדלת מאד וגם ילדי הענק ראינו שם: עמלק יושב בארץ הנגב והחתי והיבוסי והאמרי יושב בהר והכנעני ישב על הים ועל יד הירדן: ויהס כלב את העם אל משה ויאמר עלה נעלה וירשנו אתה כי יכול נוכל לה: והאנשים אשר עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו: ויציאו דבת הארץ אשר תרו אתה אל בני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אתה ארץ אכלת יושביה הוא וכל העם אשר ראינו בתוכה אנשי מדות: ושם ראינו את הנפלים בני ענק מן הנפלים ונהי בעינינו כחגבים כן נהי בעיניהם: ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא: וילנו על משה ועל אהרן כל בני ישראל ויאמרו אלהם כל העדה לו מתנו בארץ מצרים או במדבר הזה לו

כי לא שמע ואולך ורוח. וגבי אשמדאי אל המלכים. וישב ה' את העכרים. וישב ה' את שאים בתורה ושם נאמר בספר ויחי. ועלה נעלה וירשנו. עלה ובנה. ובמסר גם בדגש. יבמ' ה' את כליהם וסיס ויחם כלב. ועינו קמה ולא יכול לראות דעלי. אתה ידעת את דוד אבי. וזכול יכול נעלי האדמה דר"ה. ושל אחריו אשר יהמ' להגיד את עמו ם ני. וראשית ה"ם וסיס בכדר חנש. וישיא"ב ושם נאמר בסיף סדר אס. ושם ה"ם נאם בריש כדר בקע. והנשים ג' א"ב וכ' וחם ומס הצילים מדי בארץ ושם ראינו את הנפ'. ג' כני. קיס ב"א דכלא. תם ונכר בבראש. ולו ש' ומ' כולשן ארבי שמעו כתוב. לכן ששמה קוראים בארעא ובבדברא בלעם הכ"א ישוע קטל ה' אהתיה ובותה אחקיב אבשלום כ בזכוחיה ולא שלשא ביה ותיה כישחוא גברא דשבע ולא סהי עכא נפשיה ובראים בלשון קריש נאמר בספר רבקו. ת' ל' ולו ומ' דרב העם עם ששה ראמרו ולו. ויאמר יהושע אל חזי. ויאמר האיש אל יאמר בגרא ולא

ולמה ה"ם נ' רפין ותרומ' ולמה ל' כניא אותנו. ובאהבה. ולמה תנוכבנורים. איל ן' דבאי רפין. ולמה תעבדו את לבבכם. ולבה לא שבעתם בקטל. ולמה כי ריחם ראשוני. טורח: לנפול ל' חסו"ם לנפל בחרב. גם בכל לנפל חללי ישראל. דמה: ויהי כי. אשר ראוני. אשר הראות

ולכה יהוה מביא אותנו אל הארץ הזאת לנפל בחרב נשינו וטפנו יהיו לבז הלוא טוב לנו שוב מצריימה: ויאמרו איש אל אחיו נתנה ראש ונשובה מצרימה: ויפל משה ואהרן על פניהם לפני כל קהל עדת בני ישראל: ויהושע בן נון וכלב בן יפנה מן התרים את הארץ קרעו בגדיהם: ויאמרו אל כל עדת בני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אתה טובה הארץ מאד מאד: אם חפץ בנו יהוה והביא אתנו אל הארץ הזאת ונתנה לנו ארץ אשר הוא זבת חלב ודבש: אך ביהוה אל תמרדו ואתם אל תיראו את עם הארץ כי לחמנו הם סר עלם מעליהם ויהוה אתנו אל תיראם: ויאמרו כל העדה רגום אתם באבנים וכבוד יהוה נראה באהל מועד אל כל בני ישראל:

ויאמר יהוה אל משה עד אנה ינאצני העם הזה ועד אנה לא יאמינו בי בכל האותות אשר עשיתי בקרבו: אכנו בדבר ואורשנו ואעשה אותך לגוי גדול ועצום ממנו: ויאמר משה אל יהוה ושמעו מצרים כי העלית בכחך את העם הזה בקרבו: ואמרו אל ישב הארץ הזאת שמעו כי אתה יהוה בקרב העם הזה אשר עין בעין נראה אתה יהוה ענננך עמד עליהם ובעמוד ענן אתה הלך לפניהם יומם ובעמוד אש לילה: והמתה את העם הזה כאיש אחד והאמרו הגוים אשר שמעו את שמעך לאמר: מבלתי יכלת יהוה להביא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע להם וישחטם במדבר: ועתה ינדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר: יהוה ארך אפים ורב חסד נשא עון ופשע ונקה לא ינקה פקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים:

סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך וכאשר נשאת לעם הזה ממצרים ועד הנה: ויאמר יהוה סלחתי כדברך: ואולם חי אני וימלא כבוד יהוה את כל הארץ: כי כל האנשים הראים את כבודי ואת אתותי אשר עשיתי במצרים ובמדבר וינסו אתי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי: אם יראו את הארץ אשר נשבעתי לאבתם וכל מנאצי לא יראוה: ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי והביאתיו אל הארץ אשר בא שמה וזרעו יורשנה: והעמלקי והכנעני יושב בעמק מחר פנו והסעו לכם המדברה דרך ים סוף:

וידבר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר: כי תבאו אל ארץ מושבתיכם אשר אני נתן לכם: ועשיתם אשה ליהוה עלה או זבח לפלא נדר או בנדבה או במועדיכם לעשות ריח ניחח ליהוה מן הבקר או מן הצאן: והקריב המקריב קרבנו ליהוה מנחה סלת עשרון בלול ברבע ההין שמן: ויין לנסך רבע ההין תעשה על העלה או לזבח לכבש האחד: או לאיל תעשה מנחה סלת שני עשרנים בלולה בשליש ההין שמן: ויין לנסך שליש ההין תקריב ריח ניחח ליהוה: ובבן תעשה עלה או זבח לפלא נדר או לשלמים ליהוה: והקריב על הבן מנחה סלת שלשה עשרנים בלולה בחצי ההין שמן: ויין לנסך חצי ההין תקריב אשה ריח ניחח ליהוה: כן יעשה לשור האחד או לשנים או לכבשים או לעזים: במספר אשר תעשון כמשפט תעשו לאחד במספרם: כל האזרח יעשה כזאת לבן לעשות אשה ריח ניחח ליהוה: וכי יגור אתכם גר או אשר יהיה בתוכם לדרתיכם ועשה אשה ריח ניחח ליהוה כאשר תעשו כן יעשה: הקהל חק אחד לכם ולגר הגר חק עולם לדרתיכם כמוכם כגר יהיה לפני יהוה: תורה אחת ומשפט אחד יהיה לכם ולגר הגר אתכם:

וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם בבואכם אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה: והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה ליהוה: ראשית ערסתיכם חלה תרימו תרומה כתרומת גרן כן תרימו אתה: מראשית ערסתיכם תתנו ליהוה תרומה לדרתיכם: וכי תשגו ולא תעשו את כל המצות האלה אשר דבר יהוה אל משה: את כל אשר צוה יהוה אליכם ביד משה מן היום אשר צוה יהוה והלאה לדרתיכם: והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה ועשו כל העדה פר בן בקר אחד לעלה לריח ניחח ליהוה ומנחתו ונסכו כמשפט ושעיר עזים אחד לחטאת: וכפר הכהן על כל עדת בני ישראל ונסלח להם כי שגגה הוא והם הביאו את קרבנם אשה ליהוה וחטאתם לפני יהוה על שגגתם: ונסלח לכל עדת בני ישראל ולגר הגר בתוכם כי לכל העם בשגגה: ואם נפש אחת תחטא בשגגה והקריבה עז בת שנתה לחטאת: וכפר הכהן על הנפש השגגת בחטאה בשגגה לפני יהוה לכפר עליה ונסלח לה: לאזרח בבני ישראל ולגר הגר בתוכם תורה אחת יהיה לכם לעשה בשגגה: והנפש אשר תעשה ביד רמה מן האזרח ומן הגר את יהוה הוא מגדף והנכרתה הנפש ההוא מקרב עמה: כי דבר יהוה בזה ואת מצותו הפר הכרת תכרת הנפש ההוא עונה בה: ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקשש עצים ביום השבת: ויקריבו אתו המצאים אתו מקשש עצים אל משה ואל אהרן ואל כל העדה: ויניחו אתו במשמר כי לא פרש מה יעשה לו: ויאמר יהוה אל משה מות יומת האיש רגום אתו אבן כל העדה מחוץ למחנה: ויוציאו כל העדה אתו אל מחוץ למחנה וירגמו אתו אבן ומת כאשר צוה יהוה את משה:

ויאמר יהוה אל משה דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת: והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות יהוה ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדשים לאלהיכם: אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה אלהיכם:

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן: ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים נשיאי עדה קרואי מועד אנשי שם: ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אלהם רב לכם כי כל העדה כלם קדשים ובתוכם יהוה ומדוע תתנשאו על קהל יהוה: וישמע משה ויפל על פניו: וידבר אל קרח ואל כל עדתו לאמר בקר ויודע יהוה את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו: זאת עשו קחו לכם מחתות קרח וכל עדתו: ותנו עליהן אש ושימו עליהן קטרת לפני יהוה מחר והיה האיש אשר יבחר יהוה הוא הקדוש רב לכם בני לוי: ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי: המעט מכם כי הבדיל אלהי ישראל אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם אליו לעבד את עבדת משכן יהוה ולעמד לפני העדה לשרתם: ויקרב אתך ואת כל אחיך בני לוי אתך ובקשתם גם כהונה: לכן אתה וכל עדתך הנועדים על יהוה ואהרן מה הוא כי תלינו עליו: וישלח משה לקרא לדתן ולאבירם בני אליאב ויאמרו לא נעלה: המעט כי העלתנו מארץ זבת חלב ודבש להמיתנו במדבר כי תשתרר עלינו גם השתרר: אף לא אל ארץ זבת חלב ודבש הביאתנו ותתן לנו נחלת שדה וכרם עיני האנשים ההם תנקר לא נעלה: ויחר למשה מאד ויאמר אל יהוה אל תפן אל מנחתם לא חמור אחד מהם נשאתי ולא הרעותי את אחד מהם: ויאמר משה אל קרח אתה וכל עדתך היו לפני יהוה אתה והם ואהרן מחר: וקחו איש מחתתו ונתתם עליהן קטרת והקרבתם לפני יהוה איש מחתתו חמשים ומאתים מחתות גם אתה ואהרן איש מחתתו: ויקחו איש מחתתו וישימו עליהן אש וישמו עליה קטרת ויעמדו פתח אהל מועד ומשה ואהרן: ויקהל עליהם קרח את כל העדה אל פתח אהל מועד וירא כבוד יהוה אל כל העדה: וידבר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר: הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם כרגע: ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחת לכל בשר האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצף: וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל העדה לאמר העלו מסביב למשכן קרח ודתן ואבירם: ויקם משה וילך אל דתן ואבירם וילכו אחריו זקני ישראל: וידבר אל העדה לאמר סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה ואל תגעו בכל אשר להם פן תספו בכל חטאתם: ויעלו מעל משכן קרח דתן ואבירם מסביב ודתן ואבירם יצאו נצבים פתח אהליהם ונשיהם ובניהם וטפם: ויאמר משה בזאת תדעון כי יהוה שלחני לעשות את כל המעשים האלה כי לא מלבי: אם כמות כל האדם ימתון אלה ופקדת כל האדם עליהם לא יהוה שלחני: ואם בריה יברא יהוה ופצתה האדמה את פיה ובלעה אתם ואת כל אשר להם וירדו חיים שאלה וידעתם כי נאצו האנשים האלה את יהוה: ויהי ככלתו לדבר את כל הדברים האלה ותבקע האדמה אשר תחתיהם: ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש: וירדו הם וכל אשר להם חיים שאלה ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל: וכל ישראל אשר סביבתיהם נסו לקולם כי אמרו פן תבלענו הארץ: ואש יצאה מאת יהוה ותאכל את החטאת המקריבים את הקטרת:

ויקח אלעזר בן אהרן הכהן את מחתת הנחשת אשר הקריבו השרפים וירקעום צפוי למזבח: זכרון לבני ישראל למען אשר לא יקרב איש זר אשר לא מזרע אהרן הוא לשום קטרת לאפיו וכקרח וכעדתו כאשר דבר יהוה אליו ביד משה: ויהי ממחרת ויליני כל עדת בני ישראל על משה ועל אהרן לאמר אתם המתם את עם יהוה: ויהי בהקהל העדה על משה ועל אהרן ויפנו אל אהל מועד והנה כסהו הענן וירא כבוד יהוה: ויבא משה ואהרן אל פני אהל מועד: וידבר יהוה אל משה לאמר: הרמו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם כרגע ויפלו על פניהם: ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטרת והולך מהרה אל העדה וכפר עליהם כי יצא הקצף החל הנגף: ויקח אהרן כאשר דבר משה וירץ אל תוך הקהל והנה החל הנגף בעם ויתן את הקטרת ויכפר על העם: ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה: והיו המתים בנגף ארבעה עשר אלף ומאתים מלבד המתים על דבר קרח: וישב אהרן אל משה אל פתח אהל מועד והמגפה נעצרה:

וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל וקח מאתם מטה מטה לבית אב מאת כל נשיאהם לבית אבתם שנים עשר מטות איש את שמו תכתב על מטהו: ואת שם אהרן תכתב על מטה לוי כי מטה אחד לראש בית אבתם: והנחת אתם באהל מועד לפני העדות אשר אועד לכם שמה: והיה האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח והשכתי מעלי את תלונות בני ישראל אשר המה מלינים עליכם: וידבר משה אל בני ישראל ויתנו אליו כל נשיאיהם מטה מטה לנשיא מטה לנשיא לשבטיהם שנים עשר מטות ומטה אהרן בתוך מטותם: וינח משה את המטות לפני יהוה באהל העדות: ויהי ממחרת ויבא משה אל אהל העדות והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויצא פרח והוציא ציץ ויבלע שקד: ויאמר יהוה אל משה השב את מטה אהרן לפני העדות למשמרת לאות לבני מרי ותכל תלונתם מעלי ולא תמות: ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו כן עשה: ויאמרו בני ישראל אל משה לאמר הן גוענו אבדנו כלנו אבד: כל הקרב הקרב אל משכן יהוה המתים התמנו לגוע:

ויאמר יהוה אל אהרן אתה ובניך ובית אבתיך אתך תשאו את עון המקדש ואתה ובניך אתך תשאו את עון כהנתכם: וגם את אחי שבט לוי מטה אבתיך הקרב אתך ויוועדו אליך ושרתך ואתה ובניך אתך לפני אהל העדות: ושמרו את משמרתך ואת משמרת כל האהל אך אל כלי הקדש ואל המזבח לא יקרבו ולא ימתו גם הם גם אתם: ונלוו עליך וישמרו את משמרת אהל מועד לכל עבדת האהל וזר לא יקרב אליכם: ושמרתם את משמרת הקדש ואת משמרת המזבח ולא יהיה עוד קצף על בני ישראל: ואני הנה לקחתי את אחיכם הלוים מתוך בני ישראל לכם מתנה נתונים ליהוה לעבד את עבדת אהל מועד: ואתה ובניך אתך תשמרו את כהנתכם לכל דבר המזבח ולמבית לפרכת ועבדתם עבדת מתנה אתן את כהנתכם והזר הקרב יומת:

וידבר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר: זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על: ונתתם אתה אל אלעזר הכהן והוצא אתה אל מחוץ למחנה ושחט אתה לפניו: ולקח אלעזר הכהן מדמה באצבעו והזה אל נכח פני אהל מועד מדמה שבע פעמים: ושרף את הפרה לעיניו את עורה ואת בשרה ואת דמה על פרשה יתרה: ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך שרפת הפרה: וכבס בגדיו הכהן ורחץ בשרו במים ואחרי כן יבא אל המחנה וטמא הכהן עד הערב: והשרף אתה יכבס בגדיו במים ורחץ בשרו במים וטמא עד הערב: וטהר איש אחד את הפרה ואסף את אפר הפרה והניח מחוץ למחנה במקום טהור והיתה לעדת בני ישראל למשמרת למי נדה חטאת הוא: וכבס האסף את אפר הפרה את בגדיו וטמא עד הערב והיתה לבני ישראל ולגר הגר בתוכם לחקת עולם:

הנוגע במת בכל נפש האדם וטמא שבעת ימים: הוא יתחטא בו ביום השלישי וביום השביעי יטהר ואם לא יתחטא ביום השלישי וביום השביעי לא יטהר: כל הנוגע במת בנפש האדם אשר ימות ולא יתחטא את משכן יהוה טמא ונכרתה הנפש ההוא מישראל כי מי נדה לא זרק עליו טמא יהיה עוד טמאתו בו עדנו: זאת התורה אדם כי ימות באהל כל הבא אל האהל וכל אשר באהל יטמא שבעת ימים: וכל כלי פתח אשר אין צמיד פתיל עליו טמא הוא: וכל אשר יגע עליו הנפל באדם או במת או בעצם אדם או בקבר יטמא שבעת ימים: וזרקו לטמא מעפר שרפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי: ולקח אזוב וטבל במים וזרק על האהל ועל כל הכלים ועל הנפשות אשר היו שם ועל הנוגע בעצם או בחלל או במת או בקבר: וזרק הטהר על הטמא ביום השלישי וביום השביעי וחטאו ביום השביעי וכבס בגדיו ורחץ במים וטהר בערב: ואיש אשר יטמא ולא יתחטא ונכרתה הנפש ההוא מתוך הקהל כי את מקדש יהוה טמא מי נדה לא זרק עליו טמא הוא: והיתה להם לחקת עולם וגם המזה מי הנדה יכבס בגדיו והנוגע במי הנדה יטמא עד הערב: וכל אשר יגע בו הטמא יטמא והנפש הנגעת תטמא עד הערב:

ויבאו בני ישראל כל העדה מדבר צן בחדש הראשון וישב העם במדבר קדש ותמת שם מרים ותקבר שם: ולא היה מים לעדה ויקהלו על משה ועל אהרן: ויריב העם עם משה ויאמרו לאמר ולו גוענו בגוע אחינו לפני יהוה: ולמה הביאתם את קהל יהוה אל המדבר הזה למות שם אנחנו ובעירנו: ולמה העליתנו ממצרים להביא אתנו אל המקום הרע הזה לא מקום זרע ותאנה וגפן ורמון וגם מים אין לשתות: ויבא משה ואהרן מפני הקהל אל פתח אהל מועד ויפלו על פניהם ויראה כבוד יהוה אליהם: וידבר יהוה אל משה לאמר: קח את המטה והקהל את העדה אתה ואהרן אחיך והדברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו והוצאת להם מים והשקית את העדה ואת בעירם: ויקח משה את המטה מלפני יהוה כאשר צוה אתו: ויקהלו משה ואהרן את הקהל אל פני הסלע ויאמר להם שמעו נא המרים המן הסלע הזה נוציא לכם מים: וירם משה את ידו ויך את הסלע במטהו פעמים ויצאו מים רבים ותשת העדה ואת בעירם: ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם: הם מי מריבת אשר הריבו בני ישראל את יהוה ויקדש בם:

וישלח משה מלאכים מקדש אל מלך אדום כה אמר אחיך ישראל אתה ידעת את כל התלאה אשר מצאתנו: וירדו אבתינו מצרימה וישב במצרים ימים רבים וירעו מצרים אתנו ואבתינו: ונצעק אל יהוה וישמע קלנו וישלח מלאך ויצאנו ממצרים והנה אנחנו בקדש עיר קצה גבולך: נעברה נא בארצך לא נעבר בשדה ובכרם ולא נשתה מי באר דרך המלך נלך לא נסור ימין ושמאל עד אשר נעבר גבולך: ויאמר אליו אדום לא תעבר בי פן בחרב אצא לקראתך: ויאמרו אליו בני ישראל במסלה נעלה והאם מימיך נשתה ונתתי כספם אין דבר ברגלי אעבר: ויאמר לא תעבר ויצא אדום לקראתו בעם כבד וביד חזקה: וימאן אדום נתת את ישראל עבור בגבלו ויט ישראל מעליו: ויסעו מקדש ויבאו בני ישראל כל העדה הר האהר: וידבר יהוה אל משה ואל אהרן בהר האהר על גבול ארץ אדום לאמר: יאסף אהרן אל עמיו כי לא יבא אל הארץ אשר נתתי לבני ישראל על אשר מריתם את פי למי מריבת: קח את אהרן ואת אלעזר בנו והעל אתם אל הר האהר: והפשט את אהרן את בגדיו והלבשת אתם את אלעזר בנו ואהרן יאסף ומת שם: ויעש משה כאשר צוה יהוה ויעלו אל הר האהר לעיני כל העדה: ויפשט משה את אהרן את בגדיו וילבש אתם את אלעזר בנו וימת אהרן שם בראש ההר וירד משה ואלעזר מן ההר: וירא כל העדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל:

וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים וילחם בישראל וישב ממנו שבי: וידר ישראל נדר ליהוה ויאמר אם נתן תתן את העם הזה בידי והחרמתי את ערהם: וישמע יהוה בקול ישראל ויתן את הכנעני והחרם אתם ואת ערהם ויקרא שם המקום חרמה: ויסעו מהר האהר דרך ים סוף לסבב את ארץ אדום ותקצר נפש העם בדרך: וידבר העם באלהים ובמשה למה העליתנו ממצרים למות במדבר כי אין לחם ואין מים ונפשנו קצה בלחם הקלקל: וישלח יהוה בעם את הנחשים השרפים וינשכו את העם וימת עם רב מישראל: ויבא העם אל משה ויאמרו חטאנו כי דברנו ביהוה ובך התפלל אל יהוה ויסר מעלינו את הנחש ויתפלל משה בעד העם: ויאמר יהוה אל משה עשה לך שרף ושים אתו על נס והיה כל הנשוך וראה אתו וחי: ויעש משה נחש נחשת וישמהו על הנס והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחשת וחי: ויסעו בני ישראל ויחנו באבת: ויסעו מאבת ויחנו בעיי העברים במדבר אשר על פני מואב מזרח השמש: משם נסעו ויחנו בנחל זרד: משם נסעו ויחנו בעבר ארנון אשר במדבר היצא מגבול האמרי כי ארנון גבול מואב בין מואב ובין האמרי: על כן יאמר בספר מלחמות יהוה את והב בסופה ואת הנחלי ארנון: ושפך הנחלים אשר לשבת ער ונשען לגבול מואב: ומשם באר הוא הבאר אשר אמר יהוה למשה אסף את העם ואתנה להם מים: אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה: באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם במחקק במשענתם ומן המדבר מתנה: ומן מתנה נחליאל ומנחליאל במות: ומן במות הגיא אשר בשדה מואב ראש הפסגה ונשקפה על פני הישימון: וישלח ישראל מלאכים אל סיחון מלך האמרי לאמר: אעברה בארצך לא נטה בשדה ובכרם לא נשתה מי באר בדרך המלך נלך עד אשר נעבר גבולך: ולא נתן סיחון את ישראל עבר בגבלו ויאסף סיחון את כל עמו ויצא לקראת ישראל מדברה ויבא יהצה וילחם בישראל: וישכהו ישראל לפי חרב וירש את ארצו מארנון עד יבק עד בני עמון כי גבול בני עמון עז: ויקח ישראל את כל הערים האלה וישב ישראל בכל ערי האמרי בחשבון ובכל בנתיה: כי חשבון עיר סיחון מלך האמרי הוא ומלך הראשון נלחם במלך מואב ויקח את כל ארצו מידו עד ארנון: על כן יאמרו המשלים באו חשבון תבנה ותכונן עיר סיחון: כי אש יצאה מחשבון להב מקריה סיחון אכלה ער מואב בעלי במות ארנון: אוי לך מואב אבדת עם כמוש בנותיו בשבי ואחותיו בשבות לאמרי סיחון מלך האמרי: ונרם אבד חשבון עד דיבון ונשים עד מידבא: וישב ישראל בארץ האמרי: וישלח משה לרגל את יעזר וילכדו את בנתיה ויורש את האמרי אשר שם: ויפנו וילכו דרך הבשן ויצא עוג מלך הבשן לקראתם הוא וכל עמו למלחמה אדרעי: ויאמר יהוה אל משה אל תירא אתו כי בידך נתתי אתו ואת כל עמו ואת ארצו ועשית לו כאשר עשית לסיחון מלך האמרי אשר יושב בחשבון: ויכו אתו ואת בניו ואת כל עמו עד בלתי השאיר לו שריד ויירשו את ארצו:

ויסעו בני ישראל ויחנו בערבת מואב מעבר לירדן ירחו: וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמרי: וגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא ויקץ מואב מפני בני ישראל: ויאמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבתינו כלחך השור את ירק השדה ובלק בן צפור מלך למואב בעת ההוא: וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה אשר על הנהר ארץ בני עמו לקרא לו לאמר הנה עם יצא ממצרים הנה כסה את עין הארץ והוא ישב ממלי: ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה כי עצום הוא ממני אולי אוכל נכה בו ואגרשנו מן הארץ כי ידעתי את אשר תברך מברך ואשר תאר יואר: וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים בידם ויבאו אל בלעם וידברו אליו דברי בלק: ויאמר אליהם לינו פה הלילה והשבתי אתכם דבר כאשר ידבר יהוה אלי ותשבנה שרי מואב עם בלעם: ויבא אלהים אל בלעם ויאמר מי האנשים האלה עמך: ויאמר בלעם אל האלהים בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי: הנה העם היצא ממצרים ויכס את עין הארץ עתה לכה קבה לי אולי אוכל להלחם בו וגרשתיו: ויאמר אלהים אל בלעם לא תלך עמהם לא תאר את העם כי ברוך הוא: ויקם בלעם בבקר ויאמר אל שרי בלק לכו אל ארצכם כי מאן יהוה נתן לי ללכת עמכם: ויקמו שרי מואב ויבאו אל בלק ויאמרו מאן בלעם לבוא עמנו: ויסף עוד בלק שלח שרים רבים ונכבדים ממנה: ויבאו אל בלעם ויאמרו לו כה אמר בלק בן צפור אל נא תמנע מהלך אלי: כי כבד אכבדך מאד וכל אשר תאמר אלי אעשה ולכה נא קבה לי את העם הזה: ויען בלעם ויאמר אל עבדי בלק אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את פי יהוה אלהי לעשות קטנה או גדלה: ועתה שבו נא בזה גם אתם הלילה ואדעה מה יסף יהוה דבר עמי: ויבא אלהים אל בלעם לילה ויאמר לו אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם ואך את הדבר אשר אדבר אליך אתו תעשה: ויקם בלעם בבקר ויחבש את אתנו וילך עם שרי מואב: ויחר אף אלהים כי הלך הוא ויתיצב מלאך יהוה בדרך לשטן לו והוא רכב על אתנו ושני נעריו עמו: ותרא האתון את מלאך יהוה נצב בדרך וחרבו שלפה בידו ותט האתון מן הדרך ותלך בשדה ויך בלעם את האתון להטותה הדרך: ויעמד מלאך יהוה במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה: ותרא האתון את מלאך יהוה ותלחץ אל הקיר וילחץ את רגל בלעם אל הקיר ויסף להכתה: ויסף מלאך יהוה ויעבר במקום צר אשר אין דרך לנטות ימין ושמאל: ותרא האתון את מלאך יהוה ותרבץ תחת בלעם ויחר אף בלעם ויך את האתון במקל: ויפתח יהוה את פי האתון ותאמר לבלעם מה עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים: ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי לו יש חרב בידי כי עתה הרגתיך: ותאמר האתון אל בלעם הלוא אנכי אתנך אשר רכבת עלי מעודך עד היום הזה הסכן הסכנתי לעשות לך כזה ויאמר לא: ויגל יהוה את עיני בלעם וירא את מלאך יהוה נצב בדרך וחרבו שלפה בידו ויקד וישתחו לאפיו: ויאמר אליו מלאך יהוה על מה הכית את אתנך זה שלש רגלים הנה אנכי יצאתי לשטן כי ירט הדרך לנגדי: והאתון ראתני ותט לפני זה שלש רגלים אולי נטתה לפני ועתה גם אתו הרגתי אתה והחיתי אתה: ויאמר בלעם אל מלאך יהוה חטאתי כי לא ידעתי כי אתה נצב לקראתי בדרך ועתה אם רע בעיניך אשובה לי: ויאמר מלאך יהוה אל בלעם לך עם האנשים ואפס את הדבר אשר אדבר אליך אתו תדבר וילך בלעם עם שרי בלק: וישמע בלק כי בלעם בא ויצא לקראתו עד עיר מואב אשר על גבול ארנון אשר בקצה הגבול: ויאמר בלק אל בלעם הלוא שלח שלחתי אליך לקרא לך מדוע לא הלכת אלי הלוא אמנם יכלתי כבדך: ויאמר בלעם אל בלק הנה באתי אליך עתה היכול אוכל דבר מאומה הדבר אשר ישים אלהים בפי אתו אדבר: וילך בלעם עם בלק ויבאו קרית חצות: ויזבח בלק בקר וצאן וישלח לבלעם ולשרים אשר עמו: ויהי בבקר ויקח בלק את בלעם ויעלהו במות בעל ויראה משם קצה העם:

ויאמר בלעם אל בלק בנה לי בזה שבעה מזבחת והכן לי בזה שבעה פרים ושבעה אילים: ויעש בלק כאשר דבר בלעם ויעל פר ואיל במזבח: ויאמר בלעם לבלק התיצב על עלתך ואלכה אולי יקרה יהוה לקראתי ודבר מה יראני והגדתי לך שפי ויהלך שפי: וישם דבר בפי בלעם ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר: וישב אליו והנו נצב על עלתו הוא וכל שרי מואב: וישא משלו ויאמר מארם ינחני בלק מלך מואב מהרי קדם לכה ארה לי יעקב ולכה זעמה ישראל: מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם יהוה: כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו הן עם לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב: מי מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמהו: מה עשית לי קבה אויבי לקחתיך והנה ברכת ברך: ויען ויאמר הלא את אשר ישים יהוה בפי אתו אשמר לדבר: ויאמר אליו בלק לך נא אתי אל מקום אחר אשר תראנו משם אפס קצהו תראה וכלו לא תראה וקבנו לי משם: ויקחהו שדה צופים אל ראש הפסגה ויבן שבעה מזבחת ויעל פר ואיל במזבח: ויאמר אל בלק התיצב פה על עלתך ואנכי אקרה כה: ויקר יהוה אל בלעם וישם דבר בפיו ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר: ויבא אליו והנו נצב על עלתו וכל שרי מואב אתו וידבר בלק אליו מה דבר יהוה: וישא משלו ויאמר קום בלק ושמע האזינה עדי בן צפור: לא איש אל ויכזב ובן אדם ויתנחם הוא אמר והלא יעשה ודבר והלא יקים: הנה ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה: לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל יהוה אלהיו עמו ותרועת מלך בו: אל מוציאם ממצרים כתועפות ראם לו: כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל: עם כלביא יקום וכאריה יתנשא לא ישכב עד יאכל טרף ודם חללים ישתה: ויאמר בלק אל בלעם גם קב לא תקבנו גם ברך לא תברכנו: ויען בלעם ויאמר אל בלק הלא דברתי אליך לאמר כל אשר ידבר יהוה אתו אעשה: ויאמר בלק אל בלעם לכה נא אקחך אל מקום אחר אולי ישר בעיני האלהים וקבתו לי משם: ויקח בלק את בלעם ראש הפעור הנשקף על פני ה

לחרי לבבכם. המעלות והנפלאות והם יהיה היציאת לחרות ולמתן
עלה מדבה לחם מחר תראהו לבו ובל תאמר מלה עיניו ואמר תראהו ובזה
שלח יתרחק הזה מזה תתחת עבודת אלהיו. ומשם למען תזכרו וכבר אחר
תכרתם את כל מצות ה' מלם תזכרו והיו קדושים ולא תגלגלו מחלות הלב
מאמונתכם הרוח המטעלת: תני
ה' אלהיכם. אני הוא מקריבכם ומוציאכם ממצרים: אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים. ואחרון אחרון מצרים: לה
אני ה' אלהיכם ה' אחד אתם מקריבות: אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים. לה' ולא
לאחרים: להיות להם לאלהים. כתוב מתחיל לאמתם מתרגלים עמם
מצרים לת הבהמות ואתם מקריבים הם מתרגלים עמם
ל. כאשר עשו לאבותיכם: קדושים תהיו. ויעול כל מלאכת קדש בזמנה: וכי אליאב קדש בלבם ומה בלבם ה'
קדש הוא לכם להיות לכם לאלהים על קדש תהיו לאלהיכם: אני ה' אלהיכם. ומנהג בנפש. ויקבו בני ישראל בנפר.
ויאבלו וישתו: ויקומו לשחק. אתם מצרים: ואחרון אחרון מצרים: ואחרון אחרון מצרים
אני ה' אלהיכם. ומנהג בנפש. ויקבו בני ישראל בנפר.

ויקרא

קריא. זה הדבר היה מדבר סיני כאשר נתנו לשם הגבורים וכבדו לו הלוי כי תשבו ישראל בתוך ארצכם ועשה זה תעשו לה' בעלה לאחר שם לבני קהת מהם קרבנות תלוי ולבני גרשון מהם מתפרשות והלוים קראו עליו בעבור היותם מיוחסים בעבור הגבורים מפני שהיו נושאים הכלים והקרבנות ולבני מררי נתנו להם ארבע עגלות ושמונה בקרים לפי שהיו נושאים הקרשים והעמודים והאדנים ולא היו נושאים הכלים הקטנים ולא הקרבנות ולא היו נושאים אלא בעת שהיו נוסעים ולא היו נושאים בעת שהיו חונים לפיכך לא נתן להם אלא ארבע עגלות בלבד ולבני קהת לא נתן להם עגלות ולא בקרים לפי שהיו נושאים הכלים הקטנים והקרבנות ולא היו נושאים אלא בעת שהיו חונים לפיכך

וקחו איש מטהו ותתם עליהם קטרת והקרבתם לפני יהוה איש מטהו חמשים ומאתים מחתת ואתה ואהרן איש מחתתו: ויקחו איש מטהו חמשים ומאתים מחתת וישימו על־הם קטרת ויעמדו פתח אהל מועד ומשה ואהרן: ויקהל עליהם קרח את־כל־העדה אל־פתח אהל מועד וירא כבוד יהוה אל־כל־העדה: וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן לאמר: הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם כרגע: ויפלו על־פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחת לכל בשר האיש אחד יחטא ועל כל־העדה תקצף:

ס וידבר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־העדה לאמר העלו מסביב למשכן קרח דתן ואבירם: ויקם משה וילך אל־דתן ואבירם וילכו אחריו זקני ישראל: וידבר אל־העדה לאמר סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה ואל־תגעו בכל אשר להם פן־תספו בכל חטאתם: ויעלו מעל משכן קרח דתן ואבירם מסביב ודתן ואבירם יצאו נצבים פתח אהליהם ונשיהם ובניהם וטפם: ויאמר משה בזאת תדעון כי יהוה שלחני לעשות את כל־המעשים האלה כי לא מלבי: אם כמות כל־האדם ימתון אלה ופקדת כל־האדם יפקד עליהם לא יהוה שלחני: ואם בריאה יברא יהוה ופצתה האדמה את־פיה ובלעה אתם ואת כל אשר להם וירדו חיים שאלה וידעתם כי נאצו האנשים האלה את־יהוה: ויהי ככלותו לדבר את כל־הדברים האלה ותבקע האדמה אשר תחתיהם: ותפתח הארץ את־פיה ותבלע אתם ואת־בתיהם ואת כל־האדם אשר לקרח ואת כל־הרכוש: וירדו הם וכל אשר להם חיים שאלה

ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל: וכל־ישראל אשר סביבתיהם נסו לקלם כי אמרו פן־תבלע גם־אתנו הארץ: ואש יצאה מאת יהוה ותאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת: ס

וידבר יהוה אל־משה לאמר: אמר אל־אלעזר בן־אהרן הכהן וירם את־המחתות מבין השרפה ואת האש זרה הלאה כי־קדשו: את מחתות החטאים האלה בנפשתם ועשו אתם רקעי פחים צפוי למזבח כי־הקריבם לפני־יהוה ויקדשו ויהיו לאות לבני ישראל: ויקח אלעזר הכהן את מחתות הנחשת אשר הקריבו השרפים וירקעום צפוי למזבח: זכרון לבני ישראל למען אשר לא־יקרב איש זר אשר לא מזרע אהרן הוא להקטיר קטרת לפני יהוה ולא יהיה כקרח וכעדתו כאשר דבר יהוה בידו במשה:

ס וילנו כל־עדת בני־ישראל ממחרת על־משה ועל־אהרן לאמר אתם המתם את־עם יהוה: ויהי בהקהל העדה על־משה ועל־אהרן ויפנו אל־אהל מועד והנה כסהו הענן וירא כבוד יהוה: ויבא משה ואהרן נגד פני אהל מועד: ס וידבר יהוה אל־משה לאמר: הרמו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם כרגע ויפלו על־פניהם: ויאמר משה אל־אהרן קח את־המחתה ותן עליה אש ממעל המזבח ושים קטרת והולך מהר אל־העדה וכפר עליהם כי יצא הקצף החל הנגף בעם ויתן את־הקטרת ויכפר על־העם:

ומשנה ומצוה להודיע לדורות שהם הנבחרים והכהנים הקרובים אליו ומי שיבחר בהם יתקדש ויתרומם ומי שיבחר בזולתם יכרת ויאבד ולכן אמר ויקרב אליו ולא אמר ויבחר בו כי הקרבה תהיה אחר הבחירה ואמר ויקרב אליו ולא אמר ויקרב אותם כי הוא יקרב אחד אחד ואמר ויקרב אליו ולא אמר ויקרב אותו

כָּל פֶּטֶר רֶחֶם וְכָל תְּנוּבַת
כָּל חֵלֶב יִצְהָר וְכָל חֵלֶב תִּירוֹשׁ וְדָגָן
רֵאשִׁיתָם אֲשֶׁר יִתְּנוּ לַיהוָה לְךָ
נְתַתִּים: כְּבוֹרִי כָּל אֲשֶׁר בְּאַרְצָם
אֲשֶׁר יָבִיאוּ לַיהוָה לְךָ יִהְיֶה כָּל
טָהוֹר בְּבֵיתְךָ יֹאכְלֶנּוּ: כָּל חֵרֶם
בְּיִשְׂרָאֵל לְךָ יִהְיֶה: כָּל פֶּטֶר רֶחֶם
לְכָל בָּשָׂר אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ לַיהוָה
בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה יִהְיֶה לָּךְ אַךְ פְּדֹה
תִפְדֶּה אֶת בְּכוֹר הָאָדָם וְאֶת בְּכוֹר
הַטָּמֵא תִּפְדֶּה: וּפְדוּיָו
מִבֶּן חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה בְּעֶרְכְּךָ כֶּסֶף ח
חֲמִשֶּׁת שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
עֶשְׂרִים גֵּרָה הוּא: אַךְ בְּכוֹר שׁוֹר
אוֹ בְכוֹר כֶּשֶׂב אוֹ בְכוֹר עֵז לֹא תִפְדֶּה
קֹדֶשׁ הֵם אֶת דָּמָם תִּזְרֹק עַל הַמִּזְבֵּחַ
וְאֶת חֶלְבָּם תַּקְטִיר אִשֶּׁה לְרֵיחַ נִיחֹחַ
לַיהוָה: וּבְשָׂרָם יִהְיֶה לָּךְ כֶּחָזֶה
הַתְּנוּפָה וְכִשּׁוֹק הַיָּמִין לְךָ יִהְיֶה:
כָּל תְּרוּמֹת הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יָרִימוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַיהוָה נָתַתִּי לְךָ וּלְבָנֶיךָ
וְלִבְנֹתֶיךָ אִתָּךְ לְחָק עוֹלָם בְּרִית
מֶלַח עוֹלָם הִוא לִפְנֵי יְהוָה לָךְ
וּלְזַרְעֲךָ אִתָּךְ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-
אַהֲרֹן בְּאַרְצָם לֹא תִנְחָל וְחֵלֶק לֹא-
יִהְיֶה לָךְ בְּתוֹכָם אֲנִי חֶלְקְךָ וְנַחֲלָתְךָ
בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ס
וְלִבְנֵי לֵוִי הִנֵּה נָתַתִּי כָּל מַעֲשֵׂר
בְּיִשְׂרָאֵל לְנַחֲלָה חֵלֶף עֲבֹדָתָם
אֲשֶׁר הֵם עֹבְדִים אֶת עֲבֹדַת אֹהֶל
מוֹעֵד: וְלֹא יִקְרְבוּ עוֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לָשֵׂאת חֵטְא לָמוּת:
וְעָבַד הַלֵּוִי הוּא אֶת עֲבֹדַת אֹהֶל
מוֹעֵד וְהֵם יִשְׂאוּ עֲוֹנָם חֻקַּת עוֹלָם
לְדֹרֹתֵיכֶם וּבְתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא
יִנְחָלוּ נַחֲלָה: כִּי אֶת מַעְשַׂר בְּנֵי-
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָרִימוּ לַיהוָה תְּרוּמָה
נָתַתִּי לַלְוִיִּם לְנַחֲלָה עַל כֵּן אָמַרְתִּי
לָהֶם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחָלוּ
נַחֲלָה: ס
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:
וְאֶל הַלְוִיִּם תְּדַבֵּר וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
כִּי תִקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-

כל חלב ישנו וכל חלב תירוש ודגן. ואמר אבי מחברת מאזני אומר. אל תאכל דגן
ותירוש: ויאמר ס' ומה שאמר כאן. לבני בניך ומה שאמר שמות. כל פטר רחם.
וחזר ואמרו. מתן לוים. אין שלום לשני בשר. בא שאין עד קצה. כשכר בתחלה וס' בשכר אחרית. ופשוטו.

כָּל חֵלֶב יִצְהָר וְכָל חֵלֶב תִּירוֹשׁ וְדָגָן
רֵאשִׁיתָם אֲשֶׁר יִתְּנוּ לַיהוָה לְךָ
נְתַתִּים: בְּכוּרֵי כָל אֲשֶׁר בְּאַרְצָם
אֲשֶׁר יָבִיאוּ לַיהוָה לְךָ יִהְיֶה כָּל
טָהוֹר בְּבֵיתְךָ יֹאכְלֶנּוּ: כָּל חֵרֶם
בְּיִשְׂרָאֵל לְךָ יִהְיֶה: כָּל פֶּטֶר רֶחֶם
לְכָל בָּשָׂר אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ לַיהוָה
בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה יִהְיֶה לָּךְ אַךְ פְּדֹה
תִפְדֶּה אֶת בְּכוֹר הָאָדָם וְאֶת בְּכוֹר
הַטָּמֵא תִּפְדֶּה: וּפְדוּיָו
מִבֶּן חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה בְּעֶרְכְּךָ כֶּסֶף ח
חֲמִשֶּׁת שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
עֶשְׂרִים גֵּרָה הוּא: אַךְ בְּכוֹר שׁוֹר
אוֹ בְכוֹר כֶּשֶׂב אוֹ בְכוֹר עֵז לֹא תִפְדֶּה
קֹדֶשׁ הֵם אֶת דָּמָם תִּזְרֹק עַל הַמִּזְבֵּחַ
וְאֶת חֶלְבָּם תַּקְטִיר אִשֶּׁה לְרֵיחַ נִיחֹחַ
לַיהוָה: וּבְשָׂרָם יִהְיֶה לָּךְ כֶּחָזֶה
הַתְּנוּפָה וְכִשּׁוֹק הַיָּמִין לְךָ יִהְיֶה:
כָּל תְּרוּמֹת הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יָרִימוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַיהוָה נָתַתִּי לְךָ וּלְבָנֶיךָ
וְלִבְנֹתֶיךָ אִתָּךְ לְחָק עוֹלָם בְּרִית
מֶלַח עוֹלָם הִוא לִפְנֵי יְהוָה לָךְ
וּלְזַרְעֲךָ אִתָּךְ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-
אַהֲרֹן בְּאַרְצָם לֹא תִנְחָל וְחֵלֶק לֹא-
יִהְיֶה לָךְ בְּתוֹכָם אֲנִי חֶלְקְךָ וְנַחֲלָתְךָ
בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ס
וְלִבְנֵי לֵוִי הִנֵּה נָתַתִּי כָּל מַעֲשֵׂר
בְּיִשְׂרָאֵל לְנַחֲלָה חֵלֶף עֲבֹדָתָם
אֲשֶׁר הֵם עֹבְדִים אֶת עֲבֹדַת אֹהֶל
מוֹעֵד: וְלֹא יִקְרְבוּ עוֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לָשֵׂאת חֵטְא לָמוּת:
וְעָבַד הַלֵּוִי הוּא אֶת עֲבֹדַת אֹהֶל
מוֹעֵד וְהֵם יִשְׂאוּ עֲוֹנָם חֻקַּת עוֹלָם
לְדֹרֹתֵיכֶם וּבְתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא
יִנְחָלוּ נַחֲלָה: כִּי אֶת מַעְשַׂר בְּנֵי-
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָרִימוּ לַיהוָה תְּרוּמָה
נָתַתִּי לַלְוִיִּם לְנַחֲלָה עַל כֵּן אָמַרְתִּי
לָהֶם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחָלוּ
נַחֲלָה: ס
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:
וְאֶל הַלְוִיִּם תְּדַבֵּר וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
כִּי תִקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-

פסוקא

ר' יוסי נספר בספרי ויקרא ר' חייא ברבי תרומת הקדשים. ר' בנאה ור' אלעזר ור' יוסי ור' יהודה נ' כ' מלאים ואם כל תרומות הקדשים. ר' בנאה אל. מלך בשפתים יעמוד קדם ס' ואם ואחר לארוסת לחרושת:

אחך ט' ביחזקאל וס' נספר בספרי שמעוני: ויאמר ס' אל אהרן ג' בשבוע וס' ועלים לך לקראת משה ואהרן ס': ועלים אותה ובנו ך ובנות אכון אתך. ועלים באהרון לא תאמר. ובספר נמי בספרי שמות ס' משלח ג' פין ויתן לו מעשר מכל. מעשר מן המעשר. ולבני לוי הנה נתתי. ובכל המעשר כתיב: לשאול מה ס' ולבני לוי הנה נתתי כי מעט בני ישראל. אשר ירימו. נקטה את ארצם לתרומה. משבע שנה בימים האחרונים. על כן ירחה הכתוב לכל. ר' ברכיה יאמשון ראובן את חברון לכלב. ואת עשרת יוסף אשר בהר בני יעד. ויקח יהושע את כל הארץ. כי תורים את הארץ השוכנה בדשלים. והכתוב ירחה כי תורים אל תירוש ושוכח. כי אחזה תבדילם לך. והלכתי עליכם ארם. הירחה לחם לנחלה. אשרי הגר שי' אלהיו. נתן ארצם לנחלה:

מלמד שכל תרומתם כתרומת גורן ויקב. תרומת מעשר שלכם תהיה כתרומת גורן ויקב. כתרומת גורן ויקב. מה גורן ויקב מלא ומלא. אף תרומת מעשר שלכם תהיה מלא ומלא. ולא יחסר ממנו כלום. ואין לי אלא תרומת מעשר. תרומת מעשר שלכם תהיה מלא ומלא. ומנין אף תרומת הלשכה תרומת הלשכה. ומנין אף תרומת הלשכה שלכם תהיה מלא ומלא

ומצוה לתת שר חשוב. מרמזת לו שעתידה מרים למות ואהרן אחיו אחריה ולא נתכפרו להם אלא במיתתם. ומצוה לתת לחשוב שר חשוב. לפי שהיה ראוי לתת לו מלך ולא נתן לו אלא שר חשוב. ומה שנתן לו שר חשוב הוא לפי שהיה מלך ראוי ליתן לו שר חשוב. ומצוה לתת שר חשוב. כלומר ראוי היה לתת לו מלך ולא נתן לו אלא שר חשוב. ומה שנתן לו שר חשוב הוא לפי שהיה מלך ראוי ליתן לו שר חשוב. ומצוה לתת שר חשוב. כלומר ראוי היה לתת לו מלך ולא נתן לו אלא שר חשוב. ומה שנתן לו שר חשוב הוא לפי שהיה מלך ראוי ליתן לו שר חשוב.

אבן עזרא

ומצוה לתת שר חשוב. כל מצוה אל תהיה אלא לשר חשוב. ויש לו רמז אל מי יתנו את מצוותיו. ומצוה לתת שר חשוב. מי יתן שיהיה שר חשוב. ומצוה לתת שר חשוב. מי יתן שיהיה שר חשוב. ומצוה לתת שר חשוב. מי יתן שיהיה שר חשוב. ומצוה לתת שר חשוב. מי יתן שיהיה שר חשוב.

ויקח קסמא עד דקטיא ׃ ג׳ קסמא
בבוא ויתן בסריא בקטיא וירד
מסאב עד דקטיא ׃ והקוש גבר
ובי ירד קסמא ויחון ויעבר
מבראא לשקיא באבראר ובי
יחון ׃ ואתוי לבני ישראל ואסאבא
לשקיא דבני ישראל למי נדה
חטאת הוא ׃ ובעם ואסכף את אפר
הפרה את בגדיו ואסבא עד העריב
וידיה לבני ישראל לגר הגר
בתוכם לחקת עולם ׃ הנגע במת
לכל נפש אדם וטבא שבעת ימים ׃
הוא יתחטא בו ביום השלישי וביום
השביעי ישהר ואם לא
יתחטא ביום השלישי וביום
השביעי לא ישהר ׃ כל הנגע במת
בנפש האדם אשר ימות ולא
יתחטא את משכן יהוה טמא
ונכרתה הנפש ההוא מישראל כי
מי נדה לא זרק עליו טמא
יהיה עוד
טמאתו בו ׃ זאת התורה אדם כי־
ימות באהל כל הבא אל האהל וכל
אשר באהל שבעת ימים ׃
וכל כלי פתוח אשר אין צמיד
פתיל עליו טמא הוא ׃ וכל אשר
יגע על פני השדה בחלל חרב או
במת או בעצם אדם או בקבר יטמא
שבעת ימים ׃ ולקחו לטמא מעפר
שרפת החטאת ונתן עליו מים
חיים אל כלי ׃ ולקח
אזוב וטבל במים איש טהור והזה
על האהל ועל כל הכלים ועל
הנפשות אשר היו שם ועל הנגע
בעצם או בחלל או במת או בקבר ׃
והזה הטהר על הטמא ביום
השלישי וביום השביעי וחטאו
ביום השביעי וכבס בגדיו ורחץ
במים וטהר בערב ׃ ואיש אשר
יטמא ולא יתחטא ונכרתה הנפש
ההוא מתוך הקהל כי את מקדש
יהוה טמא מי נדה לא זרק עליו טמא
הוא ׃ והיתה להם לחקת עולם
והנזה מי הנדה יכבס בגדיו ר׳ הנגע
בבני החלדת יטמא עד הערב ׃

ואל תאמר עגל זה מכופרת להיות ישנה ׃ ואשכח הכתובים ׃ מצוה
להיות ׃ תצוה שר חשוב. כאן למדה תורה דרך ארץ שיהא אדם
מודיע לגדוליו שהוא עתיד ליפטר מן העולם כדי שיתמנה תחתיו
אחר ולא יבא לידי פתאום ׃ כאן למדה תורה שיהא אדם מודיע
לגדוליו שהוא עתיד ליפטר מן העולם כדי שיתמנה תחתיו אחר
ולא יבא לידי פתאום ׃ כאן למדה תורה שיהא אדם מודיע לגדוליו
שהוא עתיד ליפטר מן העולם כדי שיתמנה תחתיו אחר ולא יבא
לידי פתאום ׃ כאן למדה תורה שיהא אדם מודיע לגדוליו שהוא
עתיד ליפטר מן העולם כדי שיתמנה תחתיו אחר ולא יבא לידי
פתאום ׃

והנזה הטהר ׃ ואל תאמר הואיל ומי חטאת מטהרין את הטמא
ומי חטאת עצמן טמאין מה הועילה פרה בשחיטתה ובשריפתה
ובקבוץ אפרה ובהזאת מי חטאת ׃ אלא חק גזרה הכתוב ואין
לך רשות לבא עליו ׃ ואל תאמר עוד שאין הדבר מסור לשכל
שהרי שלמה אמר עליה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני ׃
ואל תאמר עוד שאין הדבר מסור לשכל שהרי שלמה אמר עליה
אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני ׃ ואל תאמר עוד שאין הדבר
מסור לשכל שהרי שלמה אמר עליה אמרתי אחכמה והיא רחוקה
ממני ׃

ויבא בני ישראל כל העדה מדבר צן בחדש הראשון
וישב העם במדבש ותמת שם מרים
ותקבר שם ׃ ולא היה מים לעדה
ויקהלו על משה ועל אהרן ׃ וירב
העם עם משה ויאמרו לאמר ולו
גועינו גוע אחינו לפני יהוה ׃
ולמה הבאתם את קהל יהוה אל
המדבר הזה למות שם אנחנו
ובעירנו ׃ ולמה העליתנו ממצרים
להביאנו אל המקום הרע הזה ר׳
לא מקום זרע ותאנה וגפן ורמון
ומים אין לשתות ׃ ויבא משה
ואהרן מפני הקהל אל פתח אהל
מועד וייפלו על פניהם ויראה
יהוה אליהם ׃
וידבר יהוה אל משה לאמר ׃ קח
את המטה והקהל את העדה אתה
ואהרן אחיך ודברתם אל הסלע
לעיניהם ונתן מימיו והוצאת להם
מים מן הסלע והשקית את העדה
ואת בעיריהם ׃ ויקח משה את המטה
מלפני יהוה כאשר צוהו ׃ ויקהלו
משה ואהרן את הקהל אל פני
הסלע ויאמר להם שמעו נא המרים

אבן עזרא

והמן הסלע היה זהב. ים לגו כח: לשתות כל מים ומקנו: ועוד לזה שאמרו כח: ואתה נשא את הסל. מרמז על מה שהיה בימי משה ואהרן: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי יהושע: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי שלמה: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי חזקיה: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי יאשיה: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי צדקיה: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי גדליה: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי יהויכין: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי יהויקים: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי יהוידע: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי יהושפט: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי אסא: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי רחבעם: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי שלמה: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי דוד: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי שאול: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי שמואל: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי עלי: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי פנחס: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי אלעזר: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי אהרן: ויכה משה את הסלע. מרמז על מה שהיה בימי משה:

ה הֲמִן הַסֶּלַע הַזֶּה נוֹצִיא לָכֶם מָיִם׃
ח וַיָּרֶם מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ וַיַּךְ אֶת הַסֶּלַע
בְּמַטֵּהוּ פְּעָמָיִם עַל מַיִם רַבִּים
וַתֵּצֵאנָה מַיִם רַבִּים וַתֵּשְׁתְּ הָעֵדָה וּבְעִירָם׃
ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
ל וְאֶל אַהֲרֹן יַעַן לֹא הֶאֱמַנְתֶּם בִּי
לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֵן
לֹא תָבִיאוּ אֶת הַקָּהָל הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ
אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם׃ הֵמָּה מֵי מְרִיבָה
אֲשֶׁר רָבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יְהוָה
וַיִּקָּדֵשׁ בָּם׃
ס וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים מִקָּדֵשׁ
אֶל מֶלֶךְ אֱדוֹם כֹּה אָמַר אָחִיךָ
יִשְׂרָאֵל אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל הַתְּלָאָה
אֲשֶׁר מְצָאָתְנוּ׃ וַיֵּרְדוּ אֲבֹתֵינוּ
מִצְרַיְמָה וַנֵּשֶׁב בְּמִצְרַיִם יָמִים רַבִּים
וַיָּרֵעוּ לָנוּ מִצְרַיִם וְלַאֲבֹתֵינוּ׃
וַנִּצְעַק אֶל יְהוָה וַיִּשְׁמַע קֹלֵנוּ וַיִּשְׁלַח
מַלְאָךְ וַיֹּצִאֵנוּ מִמִּצְרָיִם וְהִנֵּה
אֲנַחְנוּ בְקָדֵשׁ עִיר קְצֵה גְּבוּלֶךָ׃
נַעְבְּרָה נָּא בְאַרְצֶךָ לֹא נַעֲבֹר בִּשְׂדֶה
וּבְכֶרֶם וְלֹא נִשְׁתֶּה מֵי בְאֵר דֶּרֶךְ
הַמֶּלֶךְ נֵלֵךְ לֹא נַטֶּה יָמִין וּשְׂמֹאל עַד
אֲשֶׁר נַעֲבֹר גְּבֻלֶךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
אֱדוֹם לֹא תַעֲבֹר בִּי פֶּן בַּחֶרֶב אֵצֵא
לִקְרָאתֶךָ׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּמְסִלָּה נַעֲלֶה וְאִם מֵימֶיךָ
נִשְׁתֶּה אֲנִי וּמִקְנִי וְנָתַתִּי מְכָרָם רַק
אֵין דָּבָר בְּרַגְלַי אֶעְבְּרָה׃ וַיֹּאמֶר לֹא
תַעֲבֹר וַיֵּצֵא אֱדוֹם לִקְרָאתוֹ בְּעַם
כָּבֵד וּבְיָד חֲזָקָה׃ וַיְמָאֵן אֱדוֹם
נְתֹן אֶת יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ
וַיֵּט יִשְׂרָאֵל מֵעָלָיו׃
ס וַיִּסְעוּ מִקָּדֵשׁ וַיָּבֹאוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל כָּל הָעֵדָה הֹר הָהָר׃

חקת

אבן עזרא

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן בהר ההר על גבול ארץ אדום לאמר: יאסף אהרן אל עמיו כי לא יבא אל הארץ אשר נתתי לבני ישראל על אשר מריתם את פי למי מריבה: קח את אהרן ואת אלעזר בנו והעל אתם הר ההר: והפשט את אהרן את בגדיו והלבשתם את אלעזר בנו ואהרן יאסף ומת שם: ויעש משה כאשר צוה יהוה ויעלו אל הר ההר לעיני כל העדה: ויפשט משה את אהרן את בגדיו וילבש אותם את אלעזר בנו ויאהרן מת שם בראש ההר וירד משה ואלעזר מן ההר: וירא כל העדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל: ס וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים וילחם בישראל וישב ממנו שבי: וידר ישראל נדר ליהוה ויאמר אם נתן תתן את העם הזה בידי והחרמתי את ערים: וישמע יהוה בקול ישראל ויתן את הכנעני והחרם אתם ואת עריהם ויקרא שם המקום חרמה: ס ויסעו מהר ההר דרך ים סוף לסבב את ארץ אדום ותקצר נפש העם בדרך:

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן בהר ההר על גבול ארץ אדום: יאסף אהרן אל עמיו כי לא יבא אל הארץ אשר נתתי לבני ישראל על אשר מריתם את פי למי מריבה: קח את אהרן ואת אלעזר בנו והעל אתם הר ההר: והפשט את אהרן את בגדיו והלבשתם את אלעזר בנו ואהרן יאסף ומת שם: ויעש משה כאשר צוה יהוה ויעלו אל הר ההר לעיני כל העדה: ויפשט משה את אהרן את בגדיו וילבש אותם את אלעזר בנו ואהרן מת שם בראש ההר וירד משה ואלעזר מן ההר: וירא כל העדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל: ס וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים וילחם בישראל וישב ממנו שבי: וידר ישראל נדר ליהוה ויאמר אם נתן תתן את העם הזה בידי והחרמתי את ערים: וישמע יהוה בקול ישראל ויתן את הכנעני והחרם אתם ואת עריהם ויקרא שם המקום חרמה: ס ויסעו מהר ההר דרך ים סוף לסבב את ארץ אדום ותקצר נפש העם בדרך:

אבן עזרא

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן בהר ההר על גבול ארץ אדום לאמר: יאסף אהרן אל עמיו כי לא יבא אל הארץ אשר נתתי לבני ישראל על אשר מריתם את פי למי מריבה: קח את אהרן ואת אלעזר בנו והעל אתם הר ההר: והפשט את אהרן את בגדיו והלבשתם את אלעזר בנו ואהרן יאסף ומת שם: ויעש משה כאשר צוה יהוה ויעלו אל הר ההר לעיני כל העדה: ויפשט משה את אהרן את בגדיו וילבש אותם את אלעזר בנו ואהרן מת שם בראש ההר וירד משה ואלעזר מן ההר: וירא כל העדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל: ס וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים וילחם בישראל וישב ממנו שבי: וידר ישראל נדר ליהוה ויאמר אם נתן תתן את העם הזה בידי והחרמתי את ערים: וישמע יהוה בקול ישראל ויתן את הכנעני והחרם אתם ואת עריהם ויקרא שם המקום חרמה: ס ויסעו מהר ההר דרך ים סוף לסבב את ארץ אדום ותקצר נפש העם בדרך:

וידבר העם באלהים ובמשה למה
העליתנו ממצרים למות במדבר כי
אין לחם ואין מים ונפשנו קצה
בלחם הקלקל: וישלח יהוה בעם
את הנחשים השרפים וינשכו את
העם וימת עם רב מישראל: ויבא
העם אל משה ויאמרו חטאנו כי
דברנו ביהוה ובך התפלל אל יהוה
ויסר מעלינו את הנחש ויתפלל
משה בעד העם: ויאמר יהוה אל-
משה עשה לך שרף ושים אתו על-
נס והיה כל הנשוך וראה אתו וחי:
ויעש משה נחש נחשת וישמהו על
הנס והיה אם נשך הנחש את איש
והביט אל נחש הנחשת וחי: ויסעו
בני ישראל ויחנו באבת: ויסעו
מאבת ויחנו בעיי העברים במדבר
אשר על פני מואב ממזרח השמש:
משם נסעו ויחנו מעבר ארנון אשר
ג במדבר היוצא מגבול האמרי כי ארנון
גבול מואב בין מואב ובין האמרי:
על כן יאמר בספר מלחמת יהוה את
והב בסופה ואת הנחלים ארנון:
ואשד הנחלים אשר נטה לשבת ער
ותשען לגבול מואב: ומשם בארה
הבאר אשר אמר יהוה לאסף את
העם ואתנה להם מים: ס

ואת הנחלים ארנון: כמנין ו חס כ"ף של הוא מנין חמשי. מזה תדע שהוא לבא ואמת. הוא ואבו
משפט ב בני. ויבא ואבו ואת ואשר ואשו ולשוני. ואעתיקה לתדע בו. והעתק בכתיו חיים.
נשמרים אשר מדעיהם כמו גבו: יאמר ל ויפן כמדבר גבוה עיר לשבי ו'. על כן יאמר בספר מלחמות ו'.
ולעיתים יאמר אש חרש. חזר ואמר למען יודיעו לאמר. ואמר גם בספרו מה: ולשבת ב אמרים בארץ. חיין:
ושם ס"ת ב ושם שרידי חזה לירושלים ראו שם. ושם ושרשם ו. ושם כשרה הוא הבאר. ושם
יקוד. ושם עכור את כי עמון. ושם עבר קרמה מדרומה. ושם שב שמרון. ושם לא תאבו.
חזרני: בשרה ב קריעל ושל יסעו ישראל בשרה שלנו. ושם באורה הוא הבאר. ויש אותם ירק בשרה.
ול כל ירק בשרה בגו אשר תגלה. ויתרון בשרה כתיב שלוף. ושם גם בספרו ועש:

אז ישיר ישראל את השירה הזאת
עלי באר ענו לה: באר חפרוה
שרים כרוה נדיבי העם במחקק
במשענתם וממדבר מתנה:
ומהתנה נחליאל ומנחליאל במות
ומהמות הגיא אשר בשדה מואב
ראש הפסגה ונשקפה על פני
הישימן: ס
וישלח ישראל מלאכים אל סיחן
מלך האמרי לאמר: אעברה
בארצך לא נטה בשדה ובכרם לא
נשתה מי באר בדרך המלך נלך עד
אשר נעבר גבלך: ולא נתן סיחן
את ישראל עבר בגבלו ויאסף
סיחן את כל עמו ויצא לקראת
ישראל המדברה ויבא יהצה וילחם
בישראל: ויכהו ישראל לפי חרב
וירש את ארצו מארנן עד יבק
עד בני עמון כי עז גבול בני עמון:
ויקח ישראל את כל הערים האלה
וישב ישראל בכל ערי האמרי
בחשבון ובכל בנתיה: כי חשבון
עיר סיחן מלך האמרי הוא והוא
נלחם במלך מואב הראשון ויקח
את כל ארצו מידו עד ארנן:
על כן יאמרו המשלים באו חשבון
תבנה ותכונן עיר סיחון: כי-
אש יצאה מחשבון להבה מקרית
סיחן אכלה ער מואב בעלי במות
ארנן: אוי לך מואב אבדת עם
כמוש נתן בניו פליטים ובנתיו
בשבית למלך אמרי סיחון:
ונרמה להם אבדנו חשבון עד דיבון
ונשים עד נפח אשר עד מידבא:
וישב ישראל בארץ האמרי:
וישלח משה לרגל את יעזר וילכדו
את בנתיה ויורש את האמרי אשר
שם: ויפנו וילכו דרך הבשן ויצא
עוג מלך הבשן לקראתם הוא וכל
עמו למלחמה אדרעי: ויאמר יהוה
אל משה אל תירא אתו כי בידך
נתתי אתו ואת כל עמו ואת ארצו
ועשית לו כאשר עשית לסיחן מלך
האמרי אשר יושב בחשבון:
ויכו אתו ואת בניו ואת כל עמו
עד בלתי השאיר לו שריד ויירשו
את ארצו: ס
ויסעו בני ישראל ויחנו בערבות
מואב מעבר לירדן יריחו:

ואז ישיר ישראל עכשיו בבאר. ואז נתן למשה בגבעון. ואז נתן לו לבדו. אלא נתן למשה ולאלעזר. ואז נתן
תהלה לאלהים. ואז נתן לו לבדו. ואז נתן לו לבדו. ואז נתן לו לבדו. ואז נתן לו לבדו. ואז נתן לו לבדו.
ואז נתן לו לבדו

וכידם תבדי מלכות מלכים, תבר תקבלן שר מדינה ושל מדינה תקבלן מלך מסך וכן שר דיבון תרגום מל' מר ש כלומר מר ניר מדיבון ניר לשון מלכות ושל מחמלת חים כיון לשון עבדי, וכמים. סיק רבותם לשון מחתה כך יתמרו המולכים הסיס חומם, שר כסף. הסיחוהו שר נסף, ויפלח תסה לב ניר ענוד. התרגלים לגרוה יתמרו לה בעסה כרי מהמים כעוחים הנו בכח תסלון מל' תסה להלחם, אלי תייר חומי. סיסיה תסה ירה מלך תשעד לו ובוזו מל לחבריהם מנחתו ויבא הפליטו הוא שנ שפלטו מן הלפיתם שהכו כרד לשעתר וחבריו בעפרדות קדמים מכ' רין שנ מלך הכבון נפחד תיקר הרפתם: הרעו כרד תל כתת בהרותם עקר שרת כר תלתת מרכי וכו'.

אבן עזרא

וכיוס. דבורי תסה והסס כיתן מלך תחתי ונרדיו ולו מכי ס פירוש האחד מגזרת ניר ות ניח תלתוכיות תוסכת עבת ואחרת מיה כתו והכתוב שדד הכבוד וכן הוא וכידם תבר ניר תסכן ויהיה תלת כתו כתוך בתוך תלהלי הצריכך וכן היה והכיר מלהם תבר קהוא ניר תסכן והסיוסם הסי סיהיה תלת וכידם תגזרת ניח ויר תחר ירחיקו הטבש כלומר ניר והיו חורם תבר תסכן: והסיס. תסבעי הכפל והחרין יחזיקון קיצן כתו ובכ תלהים את הצפ ויחמר ל תסה הכהן כי הרבעון לחברון ההלך כלילך כלכך: מהכתוב תרץ מגזרת תלכם בוחו תסכן ברבי המולכים למולכים תכתים בסבו תל ח תסכן כי חם יבחה מחסכן תבל למחכת סיחון וכחמר ירושים תלך תסכן תל תסכן המולכים על למון תסכן כי תלה תסכן ובנפסה סיחון כל תלרץ שר נופח לו הרבעון: ויפגו. כידמיון: תרחקי, תל תרחקי דרך קנרסי: הסקיד לו. לחד מיפרש:

לאמורי מקומות הלמד

והנפס לידם סהוח סיחון ושב ולח היה בחלבי ככבון גדולים כחלה והשר לחם כנפה תרים גבהה: ויגר מואב. כתו ויירח כתוב שדד הכבוד ויגר הוח וכידם תבר ניר תסכן ויהיה תלת כתו כתוך בתוך תלהלי הצריכך וכן היה והכיר מלהם תבר קהוא ניר תסכן והסיוסם הסי סיהיה תלת וכידם תגזרת ניח ויר תחר ירחיקו הטבש כלומר ניר והיו חורם תב

כזה. ביקוים היה לחתר תחתר ולא יעמוד מחתר לחתר מחתל לה חתם לה חלך
שיחם לחתר ביקוים לך לחתם יש להסיר כי חסם לה רבה מילך עם הראשים
הראשונים שר מיכאל מרים נכבדים מיהם ולפי ושרשי לחן כמרך דין נמצאו כשהם
מלח לך לחנשים כי חסם לחתר ליסר לה כלה רם והם לה לחתיכו דין לחתו בשלחה
לחתים לפניהו לחן קטל לחתר חסם לחתר לה לחתיכו דין לחתו בשלחה
לחתים לפניהו לחן קטל לחתר חסם
לחתר לה לחתיכו דין לחתו בשלחה
לחתים לפניהו לחן קטל לחתר חסם

ועתה שבו־נא בזה גם־אתם הלילה
ואדעה מה־ישף יהוה דבר עמי׃
ויבא אלהים אל־בלעם לילה
ויאמר לו אם־לקרא לך באו
האנשים קום לך אתם ואך את־
הדבר אשר־אדבר אליך אתו
תעשה׃ ויקם בלעם בבקר ויחבש
את־אתנו וילך עם־שרי מואב׃
ויחר־אף אלהים כי הולך הוא
ויתיצב מלאך יהוה בדרך לשטן לו
והוא רכב על־אתנו ושני נעריו עמו
ותרא האתון את־מלאך יהוה נצב
בדרך וחרבו שלופה בידו ותט
החאתון מן־הדרך ותלך בשדה ויך
בלעם את־האתון להטתה הדרך׃
ויעמד מלאך יהוה במשעול הכרמים
גדר מזה וגדר מזה׃ ותרא האתון
את־מלאך יהוה ותלחץ אל־הקיר
ותלחץ את־רגל בלעם אל־הקיר ויסף
להכתה׃ ויסף מלאך יהוה ויעבר במקום צר אשר אין
דרך לנטות ימין ושמאול׃ ותרא
האתון את־מלאך יהוה ותרבץ תחת
בלעם ויחר־אף בלעם ויך את־
האתון במקל׃ ויפתח יהוה את־פי
האתון ותאמר לבלעם מה־עשיתי
לך כי הכיתני זה שלש רגלים׃
ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי
לו יש־חרב בידי כי עתה הרגתיך׃
ותאמר האתון אל־בלעם הלוא
אנכי אתנך אשר־רכבת עלי מעודך
עד־היום הזה ההסכן הסכלתי ל
לעשות לך כה ויאמר לא׃
ויגל יהוה את־עיני בלעם וירא
את־מלאך יהוה נצב בדרך

ועתה שבו נא בזה גם אתם הלילה
ואדעה מה יסף יהוה דבר עמי׃
ויבא אלהים אל בלעם לילה
ויאמר לו אם לקרא לך באו
האנשים קום לך אתם ואך את
הדבר אשר אדבר אליך אתו
תעשה׃ ויקם בלעם בבקר ויחבש
את אתנו וילך עם שרי מואב׃
ויחר אף אלהים כי הולך הוא
ויתיצב מלאך יהוה בדרך לשטן לו
והוא רכב על אתנו ושני נעריו עמו
ותרא האתון את מלאך יהוה נצב
בדרך וחרבו שלופה בידו ותט
החאתון מן הדרך ותלך בשדה ויך
בלעם את האתון להטתה הדרך׃
ויעמד מלאך יהוה במשעול הכרמים
גדר מזה וגדר מזה׃ ותרא האתון
את מלאך יהוה ותלחץ אל הקיר
ותלחץ את רגל בלעם אל הקיר ויסף
להכתה׃ ויסף מלאך יהוה עבור עוד במקום אשר אין
דרך לנטות ימין ושמאל׃ ותרא
האתון את מלאך יהוה ותרבץ תחת
בלעם ויחר אף בלעם ויך את
האתון במקל׃ ויפתח יהוה את פי
האתון ותאמר לבלעם מה עשיתי
לך כי הכיתני זה שלש רגלים׃
ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי
לו יש חרב בידי כי עתה הרגתיך׃
ותאמר האתון אל בלעם הלוא
אנכי אתנך אשר רכבת עלי מעודך
עד היום הזה ההסכן הסכלתי ל
לעשות לך כה ויאמר לא׃
ויגל יהוה את עיני בלעם וירא
את מלאך יהוה נצב בדרך

נעריו אתו וסם חוסף אחריו׃ ויסף חוסף מלאך יהוה עבור׃ ויסף עוד ויעבור
לחשכיע. דבר קצילה׃ ויסף ויבר׃ ויסף לעבור בו׃ ויסף
שאול לירא. ויסף כתיב ושארא ויסף כתיב׃ עבור מלאכים וסי ויסף מלאך יהוה עבור׃ ועם עבור
תעבור׃ לא ואוסף עוד עבור לו׃ ואברה׃ כי תעבר בעבים׃ בעבור סופה ואין׃ סבותה בעבן לך מעבור׃
ועם לא תעבורי מזה׃ בירוי מרי ומרה לא עבור׃ מי לעבור וסי עד אשר חנו כל חגוי׃ ואגיל ויד באשר
חנו אנשי עדי אעבור׃ ולא אעבורי׃ חלוא ג כתיבים בתורה וסם וסם נספר בספרי שלחך יי

נעריו אתו וסם חוסף אחריו׃ ויסף חוסף מלאך יהוה עבור׃ ויסף עוד ויעבור
לחשכיע. דבר קצילה׃ ויסף ויבר׃ ויסף לעבור בו׃ ויסף
שאול לירא. ויסף כתיב ושארא ויסף כתיב׃ עבור מלאכים וסי ויסף מלאך יהוה עבור׃ ועם עבור
תעבור׃ לא ואוסף עוד עבור לו׃ ואברה׃ כי תעבר בעבים׃ בעבור סופה ואין׃ סבותה בעבן לך מעבור׃
ועם לא תעבורי מזה׃ בירוי מרי ומרה לא עבור׃ מי לעבור וסי עד אשר חנו כל חגוי׃ ואגיל ויד באשר
חנו אנשי עדי אעבור׃ ולא אעבורי׃ חלוא ג כתיבים בתורה וסם וסם נספר בספרי שלחך יי

מתקם לשחור לחתיר החסנות מלם רגלים בעבים׃ ואחתל׃ כי־עתה לשן נפל
ובזיון׃ לים חרב בידי׃ נטות ולא לנדר זה בעבי הפרים׃ זה אולך
לחרוג לחתר בעבים ולחתן זה נדרך לבלי יין׃ ההסכן הסכלתי׃ כי־עתה
וכן הלילה יסכן נבר וכי־תיכו דרשו מקרא זה בלעגי לחתי לה חלי מחלי לה
רשעת המוסרות לחתר לחתן לחתרי לה חלי מחלי לה׃ כי־עתה

מי ירם חדרך לנגדי. דבחתיו חכמי מקבה דרשוה טוב־ריקן יהיה רלחתן כשחה
בשבל חדרך לנגדי כלומר לקללני ולהקביבני ולפי חמחנו כי חדר חדרך
לנגדי לחן רשעת כלומר בשל חדרך מהחר חדרך מהו לשבשני ולהחרוחני
חקר הכר הוח כחו וכבד חדר לה יהיה לשון רבים וכן על ידי רבים ירבחי מפיים
שלשה ג׳ כלים הם חס וסם וחרוח ושחתך׃ כשחה עיר ירושלם׃ מצרי ארב שלוחה׃ שלוחה כלאים
כחורה וסם על מהחבית חת חתנך׃ שלוש עדים חבחי לך קדם מלחמה חורה׃ שלוש פעמים בשנה
דראה׃ והעלעות צלע חל צלע׃ והמבוח עץ שלוש חבות׃ וכל כחובי דבו כלחים׃ וחם ג׳ חחחון

וחרבו שלופה בידו ויקד וישתחו
לאפיו׃ ויאמר אליו מלאך יהוה
על־מה הכית את־אתנך זה שלוש
רגלים הנה אנכי יצאתי לשטן כי־
ילט הדרך לנגדי׃ ותראני האתון
ותט לפני זה שלש רגלים אולי
נטתה מפני כי עתה גם־אתכי
הרגתי ואותה החייתי׃ ויאמר
בלעם אל־מלאך יהוה חטאתי כי לא
ידעתי כי אתה נצב לקראתי בדרך
ועתה אם־רע בעיניך אשובה לי׃
ויאמר מלאך יהוה אל־בלעם לך
עם־האנשים ואפס את־הדבר אשר
אדבר אליך אתו תדבר וילך בלעם
עם־שרי בלק׃ וישמע בלק כי־
בא בלעם ויצא לקראתו אל־עיר
מואב אשר על־גבול ארנן אשר
בקצה הגבול׃ ויאמר בלק אל־
בלעם הלוא שלח שלחתי אליך
לקרא לך למה לא הלכת אלי
האמנם לא אוכל כבדך׃ ויאמר
בלעם אל־בלק הנה־באתי אליך
עתה היכל אוכל דבר מאומה הדבר
אשר ישים אלהים בפי אתו אדבר׃
וילך בלעם עם־בלק ויבאו קרית
חצות׃ ויזבח בלק בקר וישלח
וישלח לבלעם ולשרים אשר אתו׃
ויהי בבקר ויקח בלק את־בלעם
ויעלהו במות בעל וירא משם קצה
העם׃ ויאמר בלעם אל־בלק בנה־
לי בזה שבעה מזבחת והכן לי בזה
שבעה פרים ושבעה אילים׃
ויעש בלק כאשר דבר בלעם
ויעל בלק ובלעם פר ואיל ב
במזבח׃ ויאמר בלעם לבלק
התיצב על־עלתך ואלכה

וחרבו שלופה בידו ויקד וישתחו
לאפיו׃ ויאמר אליו מלאך יהוה
על־מה הכית את־אתנך זה שלוש
רגלים הנה אנכי יצאתי לשטן כי־
ילט הדרך לנגדי׃ ותראני האתון
ותט לפני זה שלש רגלים אולי
נטתה מפני כי עתה גם־אתכי
הרגתי ואותה החייתי׃ ויאמר
בלעם אל־מלאך יהוה חטאתי כי לא
ידעתי כי אתה נצב לקראתי בדרך
ועתה אם־רע בעיניך אשובה לי׃
ויאמר מלאך יהוה אל־בלעם לך
עם־האנשים ואפס את־הדבר אשר
אדבר אליך אתו תדבר וילך בלעם
עם־שרי בלק׃ וישמע בלק כי־
בא בלעם ויצא לקראתו אל־עיר
מואב אשר על־גבול ארנן אשר
בקצה הגבול׃ ויאמר בלק אל־
בלעם הלוא שלח שלחתי אליך
לקרא לך למה לא הלכת אלי
האמנם לא אוכל כבדך׃ ויאמר
בלעם אל־בלק הנה־באתי אליך
עתה היכל אוכל דבר מאומה הדבר
אשר ישים אלהים בפי אתו אדבר׃
וילך בלעם עם־בלק ויבאו קרית
חצות׃ ויזבח בלק בקר וישלח
וישלח לבלעם ולשרים אשר אתו׃
ויהי בבקר ויקח בלק את־בלעם
ויעלהו במות בעל וירא משם קצה
העם׃ ויאמר בלעם אל־בלק בנה־
לי בזה שבעה מזבחת והכן לי בזה
שבעה פרים ושבעה אילים׃
ויעש בלק כאשר דבר בלעם
ויעל בלק ובלעם פר ואיל ב
במזבח׃ ויאמר בלעם לבלק
התיצב על־עלתך ואלכה

בן חדרך. ותראני האתון׃ אשחרנו מני ארחך׃ האתה ג כתיבים בלי וסי ואתה הוחת׃ כיתם שמע
אישה ויניא אותה׃ רשכל אותה בעירת׃ ויראה אותה משרחו׃ נשק בשות מאירות׃ ירבר אתה לחבינו׃
חלוא שמעה לבריחק׃ צרר ויחה אתה׃ אולי שואלתי ממני׃ לפן חזום אשר בנו אותה׃ אשר ישחה
חדראה׃ הראיצה אותה מדרכם׃ וכל יחשיע ושמשה רחו קלקל בבב חסן וסם לחדג את כל שכני חעי׃
ותשתילקו אותה׃ למריכה ולחשכבני׃ ועוחה האתה ג׳ בעשם תבון בעי לחתך׃ כי עתה
ואמנם ג׳ חסן וסם לא אוכל כבדך׃ ישב אלחים את׃ ויברו דלה׃ האמנם אלם ערוך׃ חל אמנם ואף
אמנם׃ חצות ב כתו בן חסן ולוקדם וסם ויכאו קריית חצות׃ חצות תשים לך כרוכשך׃ וכל יכבדו
דכו חצות׃ חל כחצות כתיב חסר לו חתיין וסם ואל חבשרון חצות כל׳ אים דכל׳ אים׃
וישלח לב וסם נספר בספרי נח׃

מלכים יערץ ביום אפו דן בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבים
מנחל מדבה ירים ראש על כן ירים גדעון ראשו ויכם עד בואו עד
חובה אשר משמאל לדמשק ויכה אותם כמו שכתוב בספר שופטים
ויגבה ראשו על כן ירים ראשו ויכה אותם ויעבור עד חובה אשר
משמאל לדמשק ויכה אותם כמו שכתוב בספר שופטים ויגבה ראשו
על כן ירים ראשו ויכה אותם ויעבור עד חובה אשר משמאל לדמשק
ויכה אותם כמו שכתוב בספר שופטים ויגבה ראשו על כן ירים ראשו
ויכה אותם ויעבור עד חובה אשר משמאל לדמשק ויכה אותם כמו
שכתוב בספר שופטים ויגבה ראשו על כן ירים ראשו ויכה אותם
ויעבור עד חובה אשר משמאל לדמשק ויכה אותם כמו שכתוב בספר
שופטים ויגבה ראשו על כן ירים ראשו ויכה אותם ויעבור עד חובה
אשר משמאל לדמשק ויכה אותם כמו שכתוב בספר שופטים ויגבה
ראשו על כן ירים ראשו ויכה אותם ויעבור עד חובה אשר משמאל
לדמשק ויכה אותם כמו שכתוב בספר שופטים ויגבה ראשו על כן
ירים ראשו ויכה אותם ויעבור עד חובה אשר משמאל לדמשק ויכה

וקחתו לי משם׃ וידבר בלק
אל בלעם הן אנכי קראתי לך לקלל אויבי
והנה ברכת ברכת זה שלש פעמים׃
ועתה ברח לך אל מקומך אמרתי
כבד אכבדך והנה מנעך יי מכבוד׃ ויאמר בלעם
אל בלק הלא גם אל מלאכיך אשר שלחת
אלי דברתי לאמר׃ אם יתן לי
בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל
לעבר את פי יהוה לעשות טובה
או רעה מלבי אשר ידבר יהוה אתו
אדבר׃ ועתה הנני הולך לעמי
לכה איעצך אשר יעשה העם הזה
לעמך באחרית הימים׃ וישא
משלו ויאמר נאם בלעם בנו בעור
ונאם הגבר שתם העין׃ נאם שמע
אמרי אל וידע דעת עליון מחזה
שדי יחזה נפל וגלוי עינים׃
אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב
דרך כוכב מיעקב וקם שבט
מישראל ומחץ פאתי מואב וקרקר
כל בני שת׃ והיה אדום ירשה והיה
ירשה שעיר איביו וישראל עשה
חיל׃ וירד מיעקב והאביד שריד
מעיר וירא את עמלק וישא משלו
ויאמר ראשית גוים עמלק ואחריתיו
עדי אבד׃ וירא את הקיני וישא
משלו ויאמר איתן מושבך ושים
בסלע קנך׃ כי אם יהיה לבער
קין עד מה אשור תשבך׃
ויתך׃ ואני אם יהיו לשטאה של מאה ערי מה אלה ענך ועתה תני ואלך לעמי׃ וכי אינעך לא תשמע אלי׃
תם בסוד בני אשמעו ויתרו׃ ידע נ׳ס׳ו ס׳ת וידע דעת עליון׳ טוב׳ י למעוז בימים שרה׳ ועתה שלחני אשתחם
וידעו נ׳ן׳ אשתדו ב׳ס׳ אשתרו ולא קריב׃ ומבצעות אשתדו׃ אשתן נ׳ס׳ אתיתן משכנך׃ אל נחל אתיתן׃
ודבב מעמו את כן כתיב וחל׃ משכנך נ׳ס׳ משכנך תארך לנשר׃ אתיתן משכנך׃ כי אפך משכנך׃
עדי מה לו׳ס׳ אשור תשבך׃ ״תאנף לנצח׃ ״תשתר פנים׃ ולא אתנו ידע עד מה׃

ויסע בלעם וילך וישב למקמו
וגם בלק הלך לדרכו׃ ויקח בלעם את
משלו ויאמר מן ארם ינחני בלק מלך
מואב מהרי קדם׃ אלך קב ואראנו
לא עתה אשורנו לא קרוב
דרך כוכב מיעקב וקם שבט
מישראל ומחץ פאתי מואב וקרקר
כל בני שת׃ והיה אדום ירשה והיה
ירשה שעיר איביו וישראל עשה
חיל׃ וירד מיעקב והאביד שריד
מעיר׃ וירא את עמלק וישא משלו
ויאמר ראשית גוים עמלק ואחריתיו
עדי אבד׃ וירא את הקיני וישא
משלו ויאמר איתן מושבך ושים
בסלע קנך׃ כי אם יהיה לבער
קין עד מה אשור תשבך׃
ויתך׃ ואני אם יהיו לשטאה של מאה ערי מה אלה ענך ועתה תני ואלך לעמי׃ וכי אינעך לא תשמע אלי׃
תם בסוד בני אשמעו ויתרו׃ ידע נ׳ס׳ו ס׳ת וידע דעת עליון׳ טוב׳ י למעוז בימים שרה׳ ועתה שלחני אשתחם
וידעו נ׳ן׳ אשתדו ב׳ס׳ אשתרו ולא קריב׃ ומבצעות אשתדו׃ אשתן נ׳ס׳ אתיתן משכנך׃ אל נחל אתיתן׃
ודבב מעמו את כן כתיב וחל׃ משכנך נ׳ס׳ משכנך תארך לנשר׃ אתיתן משכנך׃ כי אפך משכנך׃
עדי מה לו׳ס׳ אשור תשבך׃ ״תאנף לנצח׃ ״תשתר פנים׃ ולא אתנו ידע עד מה׃

ויסע בלעם וילך וישב למקמו
וגם בלק הלך לדרכו׃ ויקח בלעם את
משלו ויאמר מן ארם ינחני בלק מלך
מואב מהרי קדם׃ אלך קב ואראנו
לא עתה אשורנו לא קרוב
דרך כוכב מיעקב וקם שבט
מישראל ומחץ פאתי מואב וקרקר
כל בני שת׃ והיה אדום ירשה והיה
ירשה שעיר איביו וישראל עשה
חיל׃ וירד מיעקב והאביד שריד
מעיר׃ וירא את עמלק וישא משלו
ויאמר ראשית גוים עמלק ואחריתיו
עדי אבד׃ וירא את הקיני וישא
משלו ויאמר איתן מושבך ושים
בסלע קנך׃ כי אם יהיה לבער
קין עד מה אשור תשבך׃
ויתך׃ ואני אם יהיו לשטאה של מאה ערי מה אלה ענך ועתה תני ואלך לעמי׃ וכי אינעך לא תשמע אלי׃
תם בסוד בני אשמעו ויתרו׃ ידע נ׳ס׳ו ס׳ת וידע דעת עליון׳ טוב׳ י למעוז בימים שרה׳ ועתה שלחני אשתחם
וידעו נ׳ן׳ אשתדו ב׳ס׳ אשתרו ולא קריב׃ ומבצעות אשתדו׃ אשתן נ׳ס׳ אתיתן משכנך׃ אל נחל אתיתן׃
ודבב מעמו את כן כתיב וחל׃ משכנך נ׳ס׳ משכנך תארך לנשר׃ אתיתן משכנך׃ כי אפך משכנך׃
עדי מה לו׳ס׳ אשור תשבך׃ ״תאנף לנצח׃ ״תשתר פנים׃ ולא אתנו ידע עד מה׃

ונטל מתולית ואמר לו לך ונקבה
ויקח מלך אמורי ומלך הבשן
ויבא בלעם אל בלק ויאמר אליו
ויקח משלו ויאמר מן ארם ינחני
ישב ישראל בשיטים וישחל
עמא לטבעי בתר בית כוביא
וקראת לעמא לדבחי טעותהון
ואבל עמא וכיזרו לטעותהון
ואתחבר ישראל לבעלא פעור
ותקוף רוגזא דיי בישראל
ואמר יי למשה קח את כל ראשי
עמא ודון וקטול יתהון קטול
קדם יי ויתקטל שכמא ויהוב ת
תקוף רוגזא דיי מישראל
ואמר משה לדייני ישראל קטולו
גבר גבהון דאתחברו לבעלא
פעור וזמא דבר מבני ישראל
אתא וקריב לגבר אחוהי ית
כרמיתא לעיני משה ולעיני כל
שתא בני ישראל ואינון בכן
בתרע משכן זמנא וחמא
פינחס בר אלעזר בר אהרן כהנא
וקם מבין גנישתא ונסיב רומחא
בידיה ועל בתר גברא דבר
ישראל לקובתא ובעלית תרויהון
ית גברא בר ישראל ות אתתיה
לסטרא ואתבדי סותרא מעל בני
ישראל והוו רמיתו בכותרא
עסרין ואלפא בתרין

פרשה ומליל

ומליל יי עם משה
למימר
פנחס בר אלעזר בר אהרן כהנא
אתיב ית תיתי מעל בני ישראל
בקנאי ית קנאתי בגויהון ולא
שצית ית בני ישראל בקנאתי

בקנאו

קלהין
על האמן
ואעפ כי יהיו קצת פיקים וכתי
על הפה כי הוא על קצת בפה
ולפי ראות פקחים יכתבו כל
ישראל על פי רוב כתיב בקנאו

פינחס

בן אלעזר בן אהרן הכהן הסיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאתי את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי לכן אמר הנני נותן לו את בריתי שלום והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על בני ישראל ושם איש ישראל המוכה אשר הכה את המדינית זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני ושם האשה המוכה המדינית כזבי בת צור ראש אמות בית אב במדין הוא וידבר יהוה אל משה לאמר צרור את המדינים והכיתם אותם כי צררים הם לכם בנכליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור ועל דבר כזבי בת נשיא מדין אחותם המכת ביום המגפה על דבר פעור ויהי אחרי המגפה ויאמר יהוה אל משה ואל אלעזר בן אהרן הכהן לאמר שאו את ראש כל עדת בני ישראל מבן עשרים שנה ומעלה לבית אבתם כל יצא צבא בישראל וידבר משה ואלעזר הכהן אתם בערבת מואב על ירדן יריחו לאמר מבן עשרים שנה ומעלה כאשר צוה יהוה את משה ובני ישראל היוצאים מארץ מצרים ראובן בכור ישראל בני ראובן חנוך משפחת החנכי לפלוא משפחת הפלאי לחצרן משפחת החצרני לכרמי משפחת הכרמי אלה משפחת הראובני ויהיו פקדיהם שלשה וארבעים אלף ושבע מאות ושלשים

פרשה

וידבר יהוה אל משה לאמר
פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי

לכן אמר הנני נותן לו את בריתי שלום והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על בני ישראל ושם איש ישראל המוכה אשר הכה את המדינית זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני ושם האשה המוכה המדינית כזבי בת צור ראש אמות בית אב במדין הוא וידבר יהוה אל משה לאמר צרור את המדינים והכיתם אותם כי צררים הם לכם בנכליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור ועל דבר כזבי בת נשיא מדין אחותם המכת ביום המגפה על דבר פעור ויהי אחרי המגפה ויאמר יהוה אל משה ואל אלעזר בן אהרן הכהן לאמר שאו את ראש כל עדת בני ישראל מבן עשרים שנה ומעלה לבית אבתם כל יצא צבא בישראל וידבר משה ואלעזר הכהן אתם בערבת מואב על ירדן יריחו לאמר מבן עשרים שנה ומעלה כאשר צוה יהוה את משה ובני ישראל היוצאים מארץ מצרים ראובן בכור ישראל בני ראובן חנוך משפחת החנכי לפלוא משפחת הפלאי לחצרן משפחת החצרני לכרמי משפחת הכרמי אלה משפחת הראובני ויהיו פקדיהם שלשה וארבעים אלף ושבע מאות ושלשים

כל עדת. שאו לראשם עליכם. שאו לישאם עליכם. שאו עיניכם וראו וחשבו. שאו ראשי עדתם. שאו לגלגלותם. שאו ראשי שערים ראשיכם. וחברו שאו ושרה והנו תף. שאו ראשיכם קיש בכתבן. שאו ראשי שערים ראשיכם. וחברו שאו שערים ראשיכם. שאו זכ

ובני פלוא אליאב ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם הוא דתן ואבירם הקוראים בעדה אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצותם על יהוה: ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת קרח במות העדה באכל האש את חמשים ומאתים איש ויהיו לנס: ובני קרח לא מתו: ס בני שמעון לנמואל משפחת הנמואלי לימין משפחת הימיני ליכין משפחת היכיני: לזרח משפחת הזרחי לשאול משפחת השאולי: אלה משפחות השמעני ששים ועשרים אלף ומאתים: ס בני גד למשפחתם לצפון משפחת הצפוני לחגי משפחת החגי לשוני משפחת השוני: לאזני משפחת האזני לעירי משפחת העירי: לאלוד משפחת הארודי לאראלי משפחת האראלי: אלה משפחות בני גד למפקדיהם ארבעים אלף וחמש מאות: ס בני יהודה ער ואונן ויהי ער ואונן בארץ כנען: ויהיו בני יהודה אשר היו לו שלה משפחת השלני לפרץ משפחת הפרצי לזרח משפחת הזרחי: ויהיו בני פרץ לחצרון משפחת החצרני לחמול משפחת החמולי: אלה משפחות יהודה למפקדיהם שבעה ושבעים אלף ושש מאות: ס בני יששכר למשפחתם תולע משפחת התולעי לפוה משפחת הפוני: ליושוב משפחת היושבי לשמרון משפחת השמרני: אלה משפחות יששכר למפקדיהם ארבעה וששים אלף ושלש מאות: ס בני זבולן למשפחתם לסרד משפחת הסרדי לאלון משפחת האלני ליחלאל משפחת היחלאלי:

ובני פלוא אליאב ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם הוא דתן ואבירם המפורסמים בקהל לבני ישראל: ובני ראובן לנחת עליהם ענן הכבוד ויבלעם ואת בתיהם ואת כל האנשים הקרובים אליהם ואת כל אשר להם

אחלק את הארץ. הנשבע כי בעגל אחלק להאחין על שנים שלש חלקים ורב מהם לעשרת השבטים ומעט לשנים שבטים. לערמון. ויחל ה' להכות בהם ויכה בהם ה' מגפה גדולה ומתו בה ארבעה ועשרים אלף איש. ולא נמנו עמהם בני לוי שלא חטאו בעגל ולא נמנו עמהם בני יוסף שלקחו בכורה מראובן ונמנו עמהם שני שבטים במקומם. ולא נמנו עמהם בני לוי שלא חטאו בעגל ולא נמנו עמהם בני יוסף שלקחו בכורה מראובן ונמנו עמהם שני שבטים במקומם.

לבני גרשון למקר אהלה ומשמרתה החצר: למקל יאל משמרת המלכי אלי: ורקם את אשר שרח אלה משפחת בני אשר לפקדיהם כמספר כל זכר מבן חדש ומעלה שנים ואחד ושלשים אלף וארבע מאות: ס בני נפתלי למשפחתם ליחציאל משפחת היחציאלי לגוני משפחת הגוני: ליצר משפחת היצרי לשלם משפחת השלמי: אלה משפחת נפתלי למשפחתם ופקדיהם חמשה וארבעים אלף וארבע מאות: אלה פקודי בני ישראל שש מאות אלף ואלף שבע מאות ושלשים: ס וידבר יהוה אל משה לאמר: לאלה תחלק הארץ בנחלה במספר שמות: לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעיט נחלתו איש לפי פקדיו יתן נחלתו: אך בגורל יחלק את הארץ לשמות מטות אבותם ינחלו: על פי הגורל תתחלק נחלתו בין רב למעט: ס ואלה פקודי הלוי למשפחתם לגרשון משפחת הגרשני לקהת משפחת הקהתי למררי משפחת המררי: אלה משפחת הלבני משפחת החברני משפחת המחלי משפחת המושי משפחת הקרחי וקהת הוליד את עמרם: ושם אשת עמרם יוכבד בת לוי אשר ילדה ללוי במצרים ותלד לעמרם את אהרן ואת משה ואת מרים אחותם: ויהיו לאהרן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר: וימת נדב ואביהוא בהקריבם אש זרה לפני יהוה: ויהיו הפקדים שלשה ועשרים אלף כל זכר מבן חדש ומעלה כי לא התפקדו בתוך בני ישראל כי לא נתן להם נחלה בתוך בני ישראל:

אלה פקודי משה ואלעזר הכהן אשר פקדו את בני ישראל בערבת מואב על ירדן ירחו: ובאלה לא היה איש ממפקדי משה ואהרן הכהן אשר פקדו את בני ישראל במדבר סיני: כי אמר יהוה להם מות ימתו במדבר ולא נותר מהם איש כי אם כלב בן יפנה וי־הושע בן נון: ס ותקרבנה בנות צלפחד בן חפר בן גלעד בן מכיר בן מנשה למשפחת מנשה בן יוסף ואלה שמות בנתיו מחלה נעה וחגלה ומלכה ותרצה: ותעמדנה לפני משה ולפני אלעזר הכהן ולפני הנשיאם וכל העדה פתח אהל מועד לאמר: אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על יהוה בעדת קרח כי בחטאו מת ובנים לא היו לו: למה יגרע שם אבינו מתוך משפחתו כי אין לו בן תנה לנו אחזה בתוך אחי אבינו: ויקרב משה את משפטן לפני יהוה: ס ויאמר יהוה אל משה לאמר: כן בנות צלפחד דברת נתן תתן להם אחזת נחלה בתוך אחי אביהם והעברת את נחלת אביהן להן: ואל בני ישראל תדבר לאמר איש כי ימות ובן אין לו והעברתם את נחלתו לבתו: ואם אין לו בת ונתתם את נחלתו לאחיו: ואם אין לו אחים ונתתם את נחלתו לאחי אביו: ואם אין אחים לאביו ונתתם את נחלתו לשאר בשרו ממשפחתו וירש אותה והיתה לבני ישראל לחקת משפט כאשר צוה יהוה את משה: ס ויאמר יהוה אל משה עלה אל הר העברים הזה וראה את הארץ אשר נתתי לבני ישראל:

לא מחר מ"ט כלי ירק בקרן הכבש עשב הסדרה. ולא מחר מהם איש. ולא מחר מהם אחד. ולא מחר מ"ט הסרים מ"ד שיכאוב מד' ימים. ולא מחר מהם אחד. ולא מחר מהם אחד. ולא מחר מהם אחד

וְרָאִיתָה אֹתָהּ וְתֵאָסַפְתָּ אֶל עַמֶּיךָ גַּם-
אָתָּה כַּאֲשֶׁר נֶאֱסַף אַהֲרֹן אָחִיךָ:
בַּאֲשֶׁר מְרִיתֶם פִּי בְּמִדְבַּר-צִן
בְּמְרִיבַת הָעֵדָה לְהַקְדִּישֵׁנִי בַּמַּיִם
לְעֵינֵיהֶם הֵם מֵי מְרִיבַת קָדֵשׁ מִדְבַּר
צִן: ס וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה
אֶל-יְהוָה לֵאמֹר: יִפְקֹד יְהוָה אֱלֹהֵי
הָרוּחֹת לְכָל-בָּשָׂר אִישׁ עַל-הָעֵדָה:
אֲשֶׁר-יֵצֵא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יָבִיא
לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וַאֲשֶׁר יְבִיאֵם
וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת-יְהוָה כַּצֹּאן אֲשֶׁר
אֵין לָהֶם רֹעֶה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-
מֹשֶׁה קַח לְךָ אֶת-יְהוֹשֻׁעַ בִּן-נוּן
אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ וְסָמַכְתָּ אֶת-יָדְךָ
עָלָיו: וְהַעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי כָּל-הָעֵדָה וְצִוִּיתָה אֹתוֹ
לְעֵינֵיהֶם: וְנָתַתָּ מֵהוֹדְךָ עָלָיו
לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָּל-עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן יַעֲמֹד וְשָׁאַל
לוֹ בְּמִשְׁפַּט הָאוּרִים לִפְנֵי יְהוָה עַל-
פִּיו יֵצְאוּ הוּא וְכָל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
עִמּוֹ וְכָל-הָעֵדָה: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח אֶת-
יְהוֹשֻׁעַ וַיַּעֲמִדֵהוּ לִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
וְלִפְנֵי כָּל-הָעֵדָה: וַיִּסְמֹךְ אֶת-יָדָיו
עָלָיו וַיְצַוֵּהוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד-
מֹשֶׁה: ס וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: עֲלֵה אֶל-הַר הָעֲבָרִים
הַזֶּה וּרְאֵה אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וְרָאִיתָ אֹתָהּ וְנֶאֱסַפְתָּ
אֶל-עַמֶּיךָ גַּם-אָתָּה כַּאֲשֶׁר נֶאֱסַף אַהֲרֹן
אָחִיךָ: כַּאֲשֶׁר מְרִיתֶם פִּי בְּמִדְבַּר
צִן בִּמְרִיבַת הָעֵדָה לְהַקְדִּישֵׁנִי בַּמַּיִם
לְעֵינֵיהֶם הֵם מֵי מְרִיבַת קָדֵשׁ מִדְבַּר
צִן: ס וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה
אֶל-יְהוָה לֵאמֹר: יִפְקֹד יְהוָה אֱלֹהֵי
הָרוּחֹת לְכָל-בָּשָׂר אִישׁ עַל-הָעֵדָה:
אֲשֶׁר-יֵצֵא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יָבִיא
לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וַאֲשֶׁר יְבִיאֵם
וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת-יְהוָה כַּצֹּאן אֲשֶׁר
אֵין לָהֶם רֹעֶה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-
מֹשֶׁה קַח לְךָ אֶת-יְהוֹשֻׁעַ בִּן-נוּן
אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ וְסָמַכְתָּ אֶת-יָדְךָ
עָלָיו: וְהַעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי כָּל-הָעֵדָה וְצִוִּיתָה אֹתוֹ
לְעֵינֵיהֶם: וְנָתַתָּ מֵהוֹדְךָ עָלָיו
לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָּל-עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן יַעֲמֹד וְשָׁאַל
לוֹ בְּמִשְׁפַּט הָאוּרִים לִפְנֵי יְהוָה עַל-
פִּיו יֵצְאוּ הוּא וְכָל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
עִמּוֹ וְכָל-הָעֵדָה: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח אֶת-
יְהוֹשֻׁעַ וַיַּעֲמִדֵהוּ לִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
וְלִפְנֵי כָּל-הָעֵדָה: וַיִּסְמֹךְ אֶת-יָדָיו
עָלָיו וַיְצַוֵּהוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד-
מֹשֶׁה: ס וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: עַו אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת-קָרְבָּנִי לַחְמִי
לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב
לִי בְּמוֹעֲדוֹ: וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשֶּׁה
אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי-
שָׁנָה תְּמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תָּמִיד:

כאשר מריתם פי במדבר צן בקדש בהכותי אותם לעיניהם ולא קדשתם אותי לעיניהם. ר' יוחנן אומר כל מקום שנאמר מי מריבה מי מריבת קדש מי מריבת עין משפט אינם אלא מקום אחד ומפני מה נקראו שמותיהם על שם שלשה דברים שנאמרו בהם שלשתם במקום אחד. ר' יהודה אומר על שם שלשה דברים שנאמרו בהם שלשתם במקום אחד. ר' נחמיה אומר על שם שלשה דברים שנאמרו בהם שלשתם במקום אחד. ר' יוסי אומר על שם שלשה דברים שנאמרו בהם שלשתם במקום אחד. ר' שמעון אומר על שם שלשה דברים שנאמרו בהם שלשתם במקום אחד. ר' אלעזר המודעי אומר על שם שלשה דברים שנאמרו בהם שלשתם במקום אחד. ר' יוסי בר' יהודה אומר על שם שלשה דברים שנאמרו בהם שלשתם במקום אחד. ר' שמעון בן יוחי אומר על שם שלשה דברים שנאמרו בהם שלשתם במקום אחד. ר' אלעזר בן עזריה אומר על שם שלשה דברים שנאמרו בהם שלשתם במקום אחד. ר' יהושע אומר על שם שלשה דברים שנאמרו בהם שלשתם במקום אחד. ר' עקיבא אומר על שם שלשה דברים שנאמרו בהם שלשתם במקום אחד. ר' יוסי הגליל

עשרונא עשרונא תעשה לאברא
תר כן לשבעא אפרין׃ והעמיה
ותאסרנה תר לכפרא עליכון׃ כר
פעלת צפרא דתמיד תעביד
תעברין יתיה אילין ומאיין תעברין
ליומא שבעא יומין לחם קורבן
דמתקבל ברעוא קדם יי על עלת
תעביד יתעביד ונסכיה׃ וביומא
שביעאה טעדע קדיש יהי לכון
כל עיבידת פולחן לא תעבדון׃
וביומא דבכוריא
בקרבכון מפרחא תעבדא קדם יי
בעדנת יכון טעדע קדיש יהי לכון
כל עיבידת פולחן לא תעבדון׃
ותקרבון עלתא לאתקבלא ב
ברעוא קדם יי תורין בני תורי
תרין ודכר חד שבעא אפרין בני
שנא׃ ומנחתהון סולתא דשקיא רפיא
במשחת חלחא עשרונין לתורא חד
תרין עשרונא עשרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה העבדין שלמין
יהון לכון ונסכיהון׃
ובירחא שביעאה בחמיסר
טעדע קדיש יהי לכון כל עיבידת
פולחן לא תעבדון יומא יתקע
יכון׃ ותעבדון עלתא לאתקבלא
ברעוא קדם יי תור בר תורי חד
דכר חד אפרין בני שנא שבעא
שלמין׃ ומנחתהון סולתא רפיא
במשחת חלחא עשרונין לתורא חד
תרין עשרונא עשרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
תרעיתא תהי לכון כל עיבידת
פולחן לא תעבדון׃ ותעבדון
עלתא לאתקבלא ברעוא קדם יי
תור בר תורי חד דכר חד אפרין
בני שנא שבעא שלמין׃ ומנחתהון
סולתא רפיא במשחת חלחא
עשרונין לתורא חד עשרונא
עשרונא לאמרא חד לשבעא
אפרין׃ עתיר בר עיזין חד
לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
חמיסרי יומין לירחא
סעדע קדיש יהי לכון כל עיבידת
פולחן לא תעבדון יומא יתקע
יכון׃ ותעבדון עלתא לאתקבלא
ברעוא קדם יי תורין בני תורי
תרין ודכר חד שבעא אפרין בני
שנא׃ ומנחתהון סולתא דשקיא רפיא
במשחת חלחא עשרונין לתורא חד
תרין עשרונא עשרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
תניינא תורין
בני תורי תרין דכרין תרין
אפרין בני שנא ארבעא עסר
שלמין׃ ומנחתהון ונסכיהון
לתורא לתרין לדכרין תרין עסרונין
עסרונין לתור חד עסרונא עסרונא
לאמרא חד לשבעא אפרין׃ עתיר בר
עיזין חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
תליתאה תורין
עסרא תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
רביעאה תורין
עסרא תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
חמיסאה תורין
עסרא תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
שתיתאה תורין
תסעא תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
שביעאה תורין
תמניא תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
תשיעאה תורין
תלתסר תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
עסרתאה תורין
תלתסר תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
חדתאה תורין
תסעא תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
תריסרתאה תורין
עסרין תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
תליסרתאה תורין
עסרין תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
ארבסרתאה תורין
עסרין תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
חמיסרתאה תורין
עסרין תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
תסיסרתאה תורין
עסרין תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
תריסרתאה תורין
עסרין תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
חמיסרתאה תורין
עסרין תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
שתסרתאה תורין
תלתסר תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
תמניסרתאה תורין
עסרא תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
תסעתסרתאה תורין
תמניא תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
עסרתאה תורין
עסרא תרין דכרין תרין אפרין בני
שנא ארבעא עסר שלמין׃
ומנחתהון ונסכיהון לתורא לתרין
לדכרין תרין עסרונין עסרונין
לתור חד עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אפרין׃ עתיר בר עיזין
חד לכפרא עליכון׃ בר סעלת
תעביד ומנחתה ונסכיהון
כדינהון תעבדון לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ביומא
חדתסרתאה תורין
עסרין

עברית יתירה לכם. עבודים בעזיית תלאה. דבר אחר עברית עברו תלאת תלמר מעמדן לכם שבל יתנו הרבל הקריבים בחבר קטנים לחזרת הקרים בחבר גדולים ללבת אחר להם החקים בקרבנם מכם עשו לי בשדיהם קטנה כדי מלהיכם מכם: פר אחד אל אחד. אלו בחבר יפרהל בחבת בחבר קטנה ובחבר ד' תחזה בחבר הוא זה בבים הבמעי' מלהיכם והאל אחתר להם קטנה עלי פרידתם עכשו שד יום אחד מפל לתלך מעמד קטנה כי כרחלת בחבת קטנה ובחבר ד' תחזה בחבר דרך לתן שתי מים לו להבאתו יום ראשון עלהיכו ראשון לתחר בחבר בחבר להם בחבר ב' תחזה בחבר ב' תחזה בחבר ב' תחזה

וַיְדַבֵּר רֹאשֵׁי הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ אִישׁ כִּי יִדֹּר נֶדֶר לַיהוָה אוֹ הִשָּׁבַע שְׁבֻעָה לֶאְסֹר אִסָּר עַל נַפְשׁוֹ לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ כְּכָל הַיֹּצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה׃ וְאִשָּׁה כִּי תִדֹּר נֶדֶר לַיהוָה וְאָסְרָה אִסָּר בְּבֵית אָבִיהָ בִּנְעֻרֶיהָ׃ וְשָׁמַע אָבִיהָ אֶת נִדְרָהּ וְאִסָּרָהּ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ וְהֶחֱרִישׁ לָהּ אָבִיהָ וְקָמוּ כָּל נְדָרֶיהָ וְכָל אִסָּר אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ יָקוּם׃ וְאִם הֵנִיא אָבִיהָ אֹתָהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ כָּל נְדָרֶיהָ וַאֲסָרֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם וַיהוָה יִסְלַח לָהּ כִּי הֵנִיא אָבִיהָ אֹתָהּ׃ וְאִם הָיוֹ תִהְיֶה לְאִישׁ וּנְדָרֶיהָ עָלֶיהָ אוֹ מִבְטָא שְׂפָתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ׃ וְשָׁמַע אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ וְהֶחֱרִישׁ לָהּ וְקָמוּ נְדָרֶיהָ וַאֲסָרֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ יָקוּמוּ׃ וְאִם הֵנֵר הֵנִיא אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ כָּל מוֹצָא שְׂפָתֶיהָ לִנְדָרֶיהָ וּלְאֵסַר אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ הֻפַר אִישָׁהּ אֹתָם וַיהוָה יִסְלַח לָהּ׃ נֶדֶר אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה כֹּל אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ יָקוּם עָלֶיהָ׃ וְאִם בֵּית אִישָׁהּ נָדָרָה אוֹ אָסְרָה אִסָּר עַל נַפְשָׁהּ בִּשְׁבֻעָה׃ וְשָׁמַע אִישָׁהּ וְהֶחֱרִישׁ לָהּ לֹא הֵנִיא אֹתָהּ וְקָמוּ כָּל נְדָרֶיהָ וְכָל אִסָּר אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ יָקוּמוּ׃ וְאִם הָפֵר יָפֵר אִישָׁהּ אֹתָם מִיּוֹם אֶל מָחֳרָתוֹ וְהֵקִים אֶת כָּל מוֹצָא שִׂפְתֵי נִדְרֶיהָ וְכָל אִסַּר אִסְרָהּ עָלֶיהָ הֵקִים אֹתָם כִּי הֵנִיא אֹתָם בְּיוֹם שָׁמְעוֹ׃ וְאִם הַפֵּר יָפֵר אִישָׁהּ אַחֲרֵי שָׁמְעוֹ וְנָשָׂא עֲוֹנָהּ׃ אֵלֶּה הַחֻקִּים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ בֵּין אָב לְבִתּוֹ בִּנְעֻרֶיהָ בֵּית אָבִיהָ׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ נְקֹם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמִּדְיָנִים אַחַר תֵּאָסֵף אֶל עַמֶּיךָ׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל הָעָם לֵאמֹר הַחָלְצוּ מֵאִתְּכֶם אֲנָשִׁים לַצָּבָא וְיִהְיוּ עַל מִדְיָן לָתֵת נִקְמַת יְהוָה בְּמִדְיָן׃ אֶלֶף לַמַּטֶּה אֶלֶף לַמַּטֶּה לְכֹל מַטּוֹת יִשְׂרָאֵל תִּשְׁלְחוּ לַצָּבָא׃ וַיִּמָּסְרוּ מֵאַלְפֵי יִשְׂרָאֵל אֶלֶף לַמַּטֶּה שְׁנֵים עָשָׂר אֶלֶף חֲלוּצֵי צָבָא׃ וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה אֶלֶף לַמַּטֶּה לַצָּבָא אֹתָם וְאֶת פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן לַצָּבָא וּכְלֵי הַקֹּדֶשׁ וַחֲצֹצְרוֹת הַתְּרוּעָה בְּיָדוֹ׃ וַיִּצְבְּאוּ עַל מִדְיָן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה וַיַּהַרְגוּ כָּל זָכָר׃ וְאֶת מַלְכֵי מִדְיָן הָרְגוּ עַל חַלְלֵיהֶם אֶת אֱוִי וְאֶת רֶקֶם וְאֶת צוּר וְאֶת חוּר וְאֶת רֶבַע חֲמֵשֶׁת מַלְכֵי מִדְיָן וְאֶת בִּלְעָם בֶּן בְּעוֹר הָרְגוּ בֶּחָרֶב׃ וַיִּשְׁבּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת נְשֵׁי מִדְיָן וְטַפָּם וְאֶת כָּל בְּהֶמְתָּם וְאֶת כָּל מִקְנֵהֶם וְאֶת כָּל חֵילָם בָּזָזוּ׃ וְאֶת כָּל עָרֵיהֶם בְּמוֹשְׁבֹתָם וְאֵת כָּל טִירֹתָם שָׂרְפוּ בָּאֵשׁ׃ וַיִּקְחוּ אֶת כָּל הַשָּׁלָל וְאֶת כָּל הַמַּלְקוֹחַ בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה׃ וַיָּבִיאוּ אֶת הַשִּׁבְיָה וְאֶת הַבַּז וְאֶת הַשָּׁלָל אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל הַמַּחֲנֶה אֶל עַרְבֹת מוֹאָב אֲשֶׁר עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃ וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְכֹל נְשִׂיאֵי הָעֵדָה לִקְרָאתָם אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃ וַיִּקְצֹף מֹשֶׁה עַל פְּקוּדֵי הֶחָיִל שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת הַבָּאִים מִצְבָא הַמִּלְחָמָה׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם הַחִיִּתֶם כָּל נְקֵבָה׃ הֵן הֵנָּה הָיוּ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בִּדְבַר בִּלְעָם לִמְסָר מַעַל בַּיהוָה עַל דְּבַר פְּעוֹר וַתְּהִי הַמַּגֵּפָה בַּעֲדַת יְהוָה׃ וְעַתָּה הִרְגוּ כָל זָכָר בַּטָּף וְכָל אִשָּׁה יֹדַעַת אִישׁ לְמִשְׁכַּב זָכָר הִרְגוּ׃ וְכָל הַטַּף בַּנָּשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכָר הַחֲיוּ לָכֶם׃ וְאַתֶּם חֲנוּ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה שִׁבְעַת יָמִים כֹּל הֹרֵג נֶפֶשׁ וְכֹל נֹגֵעַ בֶּחָלָל תִּתְחַטְּאוּ בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אַתֶּם וּשְׁבִיכֶם׃ וְכָל בֶּגֶד וְכָל כְּלִי עוֹר וְכָל מַעֲשֵׂה עִזִּים וְכָל כְּלִי עֵץ תִּתְחַטָּאוּ׃ וַיֹּאמֶר אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶל אַנְשֵׁי הַצָּבָא הַבָּאִים לַמִּלְחָמָה זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃ אַךְ אֶת הַזָּהָב וְאֶת הַכָּסֶף אֶת הַנְּחֹשֶׁת אֶת הַבַּרְזֶל אֶת הַבְּדִיל וְאֶת הָעוֹפָרֶת׃ כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבֹא בָאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בָאֵשׁ וְטָהֵר אַךְ בְּמֵי נִדָּה יִתְחַטָּא וְכֹל אֲשֶׁר לֹא יָבֹא בָאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בַּמָּיִם׃ וְכִבַּסְתֶּם בִּגְדֵיכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וּטְהַרְתֶּם וְאַחַר תָּבֹאוּ אֶל הַמַּחֲנֶה׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ שָׂא אֵת רֹאשׁ כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִסְפַּר נְפָשׁוֹת מִן הָאָדָם וְעַד הַבְּהֵמָה אַתָּה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת לַעֲדָה׃ וְחָצִיתָ אֶת הַמַּלְקוֹחַ בֵּין יוֹשְׁבֵי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים לַצָּבָא וּבֵין כָּל הָעֵדָה׃ וְהֵרַמְתָּ מֶכֶס לַיהוָה מֵאֵת אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים לַצָּבָא אֶחָד נֶפֶשׁ מֵחֲמֵשׁ הַמֵּאוֹת מִן הָאָדָם וּמִן הַבָּקָר וּמִן הַחֲמֹרִים וּמִן הַצֹּאן׃ מִמַּחֲצִתָם תִּקָּחוּ וְנָתַתָּה לְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן תְּרוּמַת יְהוָה׃ וּמִמַּחֲצִת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּקַּח אֶחָד אֹחֶז מֵחֲמִשִּׁים מִן הָאָדָם מִן הַבָּקָר מִן הַחֲמֹרִים וּמִן הַצֹּאן מִכָּל הַבְּהֵמָה וְנָתַתָּה אוֹתָם לַלְוִיִּם שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן יְהוָה׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיְהִי הַמַּחְצִת הַחֹלֶקֶת מִן הַבָּאִים בַּצָּבָא מִסְפַּר הַצֹּאן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף׃ וּבָקָר שְׁנֵים וְשִׁבְעִים אָלֶף׃ וַחֲמֹרִים אֶחָד וְשִׁשִּׁים אָלֶף׃ וְנֶפֶשׁ אָדָם מִן הַנָּשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכָר כָּל נֶפֶשׁ שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים׃ וַתְּהִי הַמֶּחֱצָה חֵלֶק הַיֹּצְאִים לַצָּבָא מִסְפַּר הַצֹּאן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְשִׁבְעָה וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף׃ וַיְהִי הַמֶּכֶס מִן הַצֹּאן שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים׃ וּבָקָר שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף וּמִכְסָם לַיהוָה שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים׃ וַחֲמֹרִים שְׁלֹשִׁים אָלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וּמִכְסָם לַיהוָה אֶחָד וְשִׁשִּׁים׃ וְנֶפֶשׁ אָדָם שִׁשָּׁה עָשָׂר אָלֶף וּמִכְסָם לַיהוָה שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים נָפֶשׁ׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת מֶכֶס תְּרוּמַת יְהוָה לְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃ וּמִמַּחֲצִת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חָצָה מֹשֶׁה מִן הָאֲנָשִׁים הַצֹּבְאִים׃ וַתְּהִי מַחֲצִת הָעֵדָה מִן הַצֹּאן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף׃ וּבָקָר שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף׃ וַחֲמֹרִים שְׁלֹשִׁים אָלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ וְנֶפֶשׁ אָדָם שִׁשָּׁה עָשָׂר אָלֶף׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִמַּחֲצִת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הָאָדָם וְאֶת הַבְּהֵמָה וַיִּתְּנֵם לַלְוִיִּם שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃ וַיִּקְרְבוּ אֶל מֹשֶׁה הַפְּקֻדִים אֲשֶׁר לָאֲלָפִים לְשָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל מֹשֶׁה עַבְדֶיךָ נָשְׂאוּ אֶת רֹאשׁ אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר בְּיָדֵנוּ וְלֹא נִפְקַד מִמֶּנּוּ אִישׁ׃ וְקָרְבָה אֶת קָרְבַּן יְהוָה אִישׁ אֲשֶׁר מָצָא כְלִי זָהָב אֶצְעָדָה וְצָמִיד טַבַּעַת עָגִיל וְכוּמָז לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵינוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת הַזָּהָב מֵאִתָּם כָּל כְּלִי מַעֲשֶׂה׃ וַיְהִי זְהַב הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הֵרִימוּ לַיהוָה שִׁשָּׁה עָשָׂר אֶלֶף שְׁבַע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים שֶׁקֶל מֵאֵת שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת׃ אַנְשֵׁי הַצָּבָא בָּזְזוּ אִישׁ לוֹ׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת הַזָּהָב מֵאֵת שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת וַיָּבִיאוּ אֹתוֹ אֶל אֹהֶל מוֹעֵד זִכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי יְהוָה׃

פרשה

וּבְנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד מִקְנֶה רַב עָצוּם מְאֹד וַיִּרְאוּ אֶת אֶרֶץ יַעְזֵר וְאֶת אֶרֶץ גִּלְעָד וְהִנֵּה הַמָּקוֹם מָקוֹם מִקְנֶה׃ וַיָּבֹאוּ בְנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן וַיֹּאמְרוּ אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל נְשִׂיאֵי הָעֵדָה לֵאמֹר׃ עֲטָרוֹת וְדִיבֹן וְיַעְזֵר וְנִמְרָה וְחֶשְׁבּוֹן וְאֶלְעָלֵא וּשְׂבָם וְנְבוֹ וּבְעֹן׃ הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכָּה יְהוָה לִפְנֵי עֲדַת יִשְׂרָאֵל אֶרֶץ מִקְנֶה הִוא וְלַעֲבָדֶיךָ מִקְנֶה׃ וַיֹּאמְרוּ אִם מָצָאנוּ חֵן בְּעֵינֶיךָ יִתָּן אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לַעֲבָדֶיךָ לַאֲחֻזָּה אַל תַּעֲבִרֵנוּ אֶת הַיַּרְדֵּן׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לִבְנֵי גָד וְלִבְנֵי רְאוּבֵן הַאַחֵיכֶם יָבֹאוּ לַמִּלְחָמָה וְאַתֶּם תֵּשְׁבוּ פֹּה׃ וְלָמָּה תְנִיאוּן אֶת לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעֲבֹר אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם יְהוָה׃ כֹּה עָשׂוּ אֲבוֹתֵיכֶם בְּשָׁלְחִי אֹתָם מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ לִרְאוֹת אֶת הָאָרֶץ׃ וַיַּעֲלוּ עַד נַחַל אֶשְׁכֹּל וַיִּרְאוּ אֶת הָאָרֶץ וַיָּנִיאוּ אֶת לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּלְתִּי לָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם׃ וַיִּחַר אַף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּשָּׁבַע לֵאמֹר׃ אִם יִרְאוּ הָאֲנָשִׁים הָעֹלִים מִמִּצְרַיִם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה אֶת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב כִּי לֹא מִלְאוּ אַחֲרָי׃ בִּלְתִּי כָּלֵב בֶּן יְפֻנֶּה הַקְנִזִּי וִיהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן כִּי מִלְאוּ אַחֲרֵי יְהוָה׃ וַיִּחַר אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיְנִעֵם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה עַד תֹּם כָּל הַדּוֹר הָעֹשֶׂה הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וְהִנֵּה קַמְתֶּם תַּחַת אֲבֹתֵיכֶם תַּרְבּוּת אַנְשִׁים חַטָּאִים לְסֹפֹת עוֹד עַל חֲרוֹן אַף יְהוָה אֶל יִשְׂרָאֵל׃ כִּי תְשׁוּבוּן מֵאַחֲרָיו וְיָסַף עוֹד לְהַנִּיחַ לְכָל הָעָם הַזֶּה׃ וְשָׁחַתֶּם לְכָל הָעָם הַזֶּה׃ וַיִּגְּשׁוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ גְּדֵרֹת צֹאן נִבְנֶה לְמִקְנֵנוּ פֹּה וְעָרִים לְטַפֵּנוּ׃ וַאֲנַחְנוּ נֶחְלָץ חֲשׁוּפִים לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד אֲשֶׁר אֲנִי הֲבִיאֹתִים אֶל מְקוֹמָם וְיָשַׁב טַפֵּנוּ בְּעָרֵי הַמִּבְצָר מִפְּנֵי יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ לֹא נָשׁוּב אֶל בָּתֵּינוּ עַד הִתְנַחֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נַחֲלָתוֹ׃ כִּי לֹא נִנְחַל אִתָּם מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וָהָלְאָה כִּי בָאָה נַחֲלָתֵנוּ אֵלֵינוּ מֵעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֹשֶׁה אִם תַּעֲשׂוּן אֶת הַדָּבָר הַזֶּה אִם תֵּחָלְצוּ לִפְנֵי יְהוָה לַמִּלְחָמָה׃ וְעָבַר לָכֶם כָּל חָלוּץ אֶת הַיַּרְדֵּן לִפְנֵי יְהוָה עַד הוֹרִישׁוֹ אֶת אֹיְבָיו מִפָּנָיו׃ וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה וְאַחַר תָּשׁוּבוּ וִהְיִיתֶם נְקִיִּם מֵיְהוָה וּמִיִּשְׂרָאֵל וְהָיְתָה הָאָרֶץ הַזֹּאת לָכֶם לַאֲחֻזָּה לִפְנֵי יְהוָה׃ וְאִם לֹא תַעֲשׂוּן כֵּן הִנֵּה חֲטָאתֶם לַיהוָה וּדְעוּ חַטַּאתְכֶם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶתְכֶם׃ בְּנוּ לָכֶם עָרִים לְטַפְּכֶם וּגְדֵרֹת לְצֹאנְכֶם וְהַיֹּצֵא מִפִּיכֶם תַּעֲשׂוּ׃ וַיֹּאמְרוּ בְנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר עֲבָדֶיךָ יַעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר אֲדֹנִי מְצַוֶּה׃ טַפֵּנוּ נָשֵׁינוּ מִקְנֵנוּ וְכָל בְּהֶמְתֵּנוּ יִהְיוּ שָׁם בְּעָרֵי הַגִּלְעָד׃ וַעֲבָדֶיךָ יַעַבְרוּ כָּל חָלוּץ צָבָא לִפְנֵי יְהוָה לַמִּלְחָמָה כַּאֲשֶׁר אֲדֹנִי דֹבֵר׃ וַיְצַו עֲלֵהֶם מֹשֶׁה אֶת אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן וְאֶת רָאשֵׁי אָבוֹת הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

אלה

מסעי. לפי שהיו ישראל מתאוים מתי יבא משה ויספור מסעותיהם שיבא הוא ויגיד כי הם הגיעו לארץ כתוב משון כל המסעות: ולא זו היא הסבה כי אם לרמוז הנסים והנפלאות שנעשו להם במסעותם: ולהודיע חסדי השם עמהם שלא כילה אותם במדבר בעבור חטאתם: ולהודיע צדקתו שקיים דבריו אשר דבר לאברהם בברית בין הבתרים: ולהודיע כי לא עינה אותם יתברך אלא לטובתם: ולהודיע כי לא עשה להם נסים ונפלאות בארץ מצרים ובים ובמדבר אלא בעבור ארץ ישראל: ולהודיע כי לא נתן להם ארץ ישראל בעבור צדקתם כי אם בעבור שהיתה ראויה ליושביה ולא היתה יכולה להתקיים ביד אחרת עד שיבאו ישראל ויירשוה: ולהודיע כי לא נתן להם ארץ ישראל אלא בתנאי שיעשו כל המצות שנאמרו להם בה: ולהודיע כי לא נתן להם ארץ ישראל אלא בתנאי שיעשו כל המצות שנאמרו להם בה: ולהודיע כי לא נתן להם ארץ ישראל אלא בתנאי שיעשו כל המצות שנאמרו להם בה:

אילין

מכילתי בגר ישראל דיי נפקו מארעא דמצרים ח' חיזין בדא דסוכה ואתרן וכלבושת דיהב סנקלטון לכוסי דיקרון על סיטרייא דיין דאילין מסלקיזון ל לסנקיטון ונטלו מרעמסס בירחא קדמאה בחמסה עשר יום לירחא קדמאה מבתר פסחא נפקו בני ישראל בריש גלי לעיני כל מצריים: ומצריאי מקברין ית די קטל יי בהון מן בוכרא ובטעותהון עבד יי דינין: ונטלו בני ישראל מרעמסס ושרו בסכות: ונטלו מסכות ושרו באיתם דיי בסטר מדברא: ונטלו מאיתם ותב על פום חירתא די קדם בעל צפון ושרו קדם מגדול: ונטלו מן קדם חירתא ועברו בגו יממא למדברא ואזלו תלתא מהלך תלתא ושרו במדברא דאיתם ושרו ב מרתה: ונטלו ממרתה ואתו לאילם ובאילם תרי עשר מבועין דמיין ושבעין דיקלין ושרו תמן: ונטלו מאילם ושרו על ימא דסוף: ונטלו מימא דסוף

אבן עזרא

והתקלקם. כמו והיו לקוץ בעיניכם והכעיל הארץ. ועוד לחזקו לרב תרבו לרבות הרבה ולא תמעיטו. לאכזים. קוצי חדיס מצורת הפרי מפוסקין הכניסך את דרכך בפרסים. ולבניכם. פירושו לפי מקומו כמו ולפעוטו בבדרכם פתח תכות בפעוט או קוצים חדים כמו כזים פחים והנשאר פי להם נגוד כלומר מהם יהיו להוריט מהם יוסר הארץ. אל גבול הפלים תצאתו כתיב. אל כתף בלו תגלה תצאותיו כתיב. ושארו תצאותיו כתיב הלעניין תוצאות כתיב הרי תוצאות כתיב בן ום כזדר הזה תחאו. ואלה תוצאת העיר. דרך הנגוד. התוצאות הים לו כל דמל. ושארו כלומר תוצאות כתיב. הגבול שחס כלים שס נספר בספר חקת והחורה:

אבן עזרא

והתקלקם. כמו והיו לקוץ בעיניכם והכעיל הארץ. ועוד לחזקו לרב תרבו לרבות הרבה ולא תמעיטו. לאכזים. קוצי חדיס מצורת הפרי מפוסקין הכניסך את דרכך בפרסים. ולבניכם. פירושו לפי מקומו כמו ולפעוטו בבדרכם פתח תכות בפעוט או קוצים חדים כמו כזים פחים והנשאר פי להם נגוד כלומר מהם יהיו להוריט מהם יוסר הארץ. אל גבול הפלים תצאתו כתיב. אל כתף בלו תגלה תצאותיו כתיב. ושארו תצאותיו כתיב הלעניין תוצאות כתיב הרי תוצאות כתיב בן ום כזדר הזה תחאו. ואלה תוצאת העיר. דרך הנגוד. התוצאות הים לו כל דמל. ושארו כלומר תוצאות כתיב. הגבול שחס כלים שס נספר בספר חקת והחורה:

ולכל חיותהן ורוחי קרויא רי
תתון לליויא מבזמל קרתא
ולברא אלף אמין סחור סחור׃
והמה ישרון מברא לקרתא ית רוחה
קידומא תרין אלפין אמין וית
רוחה דרומא תרין אלפין אמין
וית רוח מערבא תרין אלפין
אמין וית רוח ציפונא תרין
אלפין אמין וקרתא במציעא
דין תהי להון רוחי קדישא ׃ ויהי
קדישא די תתנון ללויאי שית
קירויא די תתנון ללויאי שית
קירוי שיזבותא די תתנון למיערק
תמן קטולא ועל הון תתנון א
ארבעין וחרתין קירין׃ כל
קירויא די תתנון ללויאי ארבעין
ותמני קירין יתתן ית דיחתהן׃
וקירויא די תתנון מאחוזת בני
ישראל מן סגיאי תסגון זעירי
תזערון גבר כפום אחסנתיה די
יחסנון יתן מקרוהי ללויאי׃
ומליל יי
עם משה למימר ׃ מלל עם בני
ישראל ותימר להון ארי אתון
עברין ית ירדנא לארעא דכנען׃
ותתמנון לכו קירין קרוי שיזבותא
יהוון לכון ויערוק תמן קטולא
דיקטול נפשא בשלו ׃ ויהוון
לכון קירויא לשיזבא מגאל דמא
ולא יסות קטולא עד דיקום קדם
כנשתא לדינא ׃ וקירויא די
תתנון שית קירוי שיזבותא יהוון
לכון ׃ ית תלת קירויא
תיתנון בעברא דירדנא וית תלת קירויא
תיתנון בארעא דכנען קרוי
שיזבותא יהוון ׃ לבני ישראל
ולגיורא ולתותבא בגויכון יהון
שית קירויא האילין לשיזבא
למערוק לתמן כל דיקטול נפשא
בשלו ׃ ואם בכלי ברזל הכהו וימת רצח
הוא מות יומת הרצח ׃ ואם באבן יד
אשר ימות בה והכהו וימת רצח הוא
מות יומת הרצח ׃ או בכלי עץ יד
אשר ימות בו והכהו וימת רצח הוא
מות יומת הרצח ׃ גאל הדם הוא ימית
את הרצח בפגעו בו הוא ימיתנו ואם
בשנאה יהדפנו או השליך
עליו בצדיה וימת ׃ או באיבה הכהו בידו
וימת מות יומת המכה רצח הוא גאל
הדם ימית את הרצח בפגעו בו ׃ ואם
בפתע בלא איבה הדפו או השליך
עליו כל כלי בלא צדיה ׃ או בכל
אבן אשר ימות בה בלא ראות ויפל
עליו וימת והוא לא אויב לו ולא
מבקש רעתו ׃ ושפטו העדה בין
המכה ובין גאל הדם על המשפטים
האלה ׃ והצילו העדה את הרצח
מיד גאל הדם והשיבו אתו העדה
אל עיר מקלטו אשר נס שמה וישב
בה עד מות הכהן הגדל אשר משח
אתו בשמן הקדש ׃ ואם יצוא יצא
הרצח את גבול עיר מקלטו אשר
ינוס שמה ׃ ומצאו אתו גאל הדם
מחוץ לגבול עיר מקלטו ורצח גאל
הדם את הרצח אין לו דם ׃ כי בעיר
מקלטו ישב עד מות הכהן הגדל
ואחרי מות הכהן הגדל ישוב הרצח
אל ארץ אחזתו ׃ והיו אלה לכם
לחקת משפט לדרתיכם בכל
מושבתיכם ׃ כל מכה נפש לפי
עדים ירצח את הרצח חעד אחד לא
יענה בנפש למות ׃ ולא תקחו כפר
לנפש רוצח אשר הוא רשע למות
כי מות יומת ׃ ולא תקחו כפר לנוס
אל עיר מקלטו לשוב לשבת בארץ
עד מות הכהן ׃ ולא תחניפו את
הארץ אשר אתם בה כי הדם הוא
יחניף את הארץ ולארץ לא יכפר
לדם אשר שפך בה כי אם בדם
שפכו ׃ ולא תטמא את הארץ אשר
אתם ישבים בה אשר אני שכן
בתוכה כי אני יהוה שכן בתוך בני
ישראל ׃ ס
ויקרבו ראשי האבות למשפחת בני
גלעד בן מכיר בן מנשה ממשפחת
בני יוסף וידברו לפני משה ולפני
הנשאים ראשי אבות לבני ישראל׃

ולבל חיתם ׃ ומנשאי העירים אשר
תתנו ללוים מקיר העיר וחוצה אלף
אמה סביב ׃ ומדתם מחוץ לעיר את
פאת קדמה אלפים באמה ואת פאת
נגב אלפים באמה ואת פאת ים
אלפים באמה והעיר בתוך זה יהיה להם
מגרשי הערים ׃ ואת הערים אשר
תתנו ללוים את שש ערי המקלט
אשר תתנו ולגם הרעלים
תתנו ארבעים ושתים עיר ׃ כל
הערים אשר תתנו ללוים ארבעים
ושמנה עיר אתהן ואת מגרשיהן ׃
והערים אשר תתנו מאחזת בני
ישראל את הרב תרבו ומאת המעט
תמעיטו איש כפי נחלתו אשר
ינחלו יתן מערי ללוים ׃ פ
וידבר יהוה אל משה לאמר ׃
דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם
כי אתם עברים את הירדן ארצה
כנען ׃ והקדיתם לכם ערים
מקלט תהיינה לכם ונס שמה רצח
מכה נפש בשגגה ׃ והיו לכם הערים
למקלט מגאל ולא ימות הרצח עד
עמדו לפני העדה למשפט ׃
אשר תתנו שש ערי מקלט תהיינה
לכם ׃ את שלש הערים תתנו בעבר
הירדן ואת שלש הערים תתנו בארץ
כנען ערי מקלט תהיינה ׃ לבני
ישראל ולגר ולתושב בתוכם
תהיינה ששת הערים האלה למקלט
לנוס שמה כל מכה נפש בשגגה ׃
ואם בכלי ברזל הכהו וימת רצח
הוא מות יומת הרצח ׃ ואם באבן יד
אשר ימות בה והכהו וימת רצח הוא
מות יומת הרצח ׃ או בכלי עץ יד
אשר ימות בו והכהו וימת רצח הוא
מות יומת הרצח ׃ גאל הדם הוא ימית
את הרצח בפגעו בו הוא ימיתנו ואם
בשנאה יהדפנו או השליך עליו

ושתים ׳ספסק׳ בתוים גדול ת׳ג׳ול וס׳ בסם ר׳בתא ׳ והדום ב׳ס בי״ת ו׳ס בי״ת בתוך לעיר ׳ והיתה
את מגרשיהם ׳ בתוך ה׳ס בסמ״ך ל׳ך ׳ ערי הכלים ר׳ס ׳ואת הערים אשר תתנו ללוים ׳ דבר אל
בני ישראל ויתנו להם את ערי הכלים מנחלת אחזתם ׳ ולבני אהרן נתנו את ערי ד׳ה ׳ ושאר אנשי ערי

ולבל חיתם ׳ ומנשאי העירים אשר
תתנו ללוים מקיר העיר וחוצה אלף
אמה סביב ׳ ומדתם מחוץ לעיר את
פאת קדמה אלפים באמה ואת
נגב אלפים באמה ואת פאת ים
אלפים באמה והעיר בתוך זה יהיה להם
מגרשי הערים ׳ ואת הערים אשר
תתנו ללוים את שש ערי המקלט
אשר תתנו ולגם הרעלים
תתנו ארבעים ושתים עיר ׳ כל
הערים אשר תתנו ללוים ארבעים
ושמנה עיר אתהן ואת מגרשיהן ׳
והערים אשר תתנו מאחזת בני
ישראל את הרב תרבו ומאת המעט
תמעיטו איש כפי נחלתו אשר
ינחלו יתן מעריו ללוים ׳ פ
וידבר יהוה אל משה לאמר ׳
דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם
כי אתם עברים את הירדן ארצה
כנען ׳ והקדיתם לכם ערים
מקלט תהיינה לכם ונס שמה רצח
מכה נפש בשגגה ׳ והיו לכם הערים
למקלט מגאל ולא ימות הרצח עד
עמדו לפני העדה למשפט ׳ והערים
אשר תתנו שש ערי מקלט תהיינה
לכם ׳ את שלש הערים תתנו בעבר
הירדן ואת שלש הערים תתנו בארץ
כנען ערי מקלט תהיינה ׳ לבני
ישראל ולגר ולתושב בתוכם
תהיינה ששת הערים האלה למקלט
לנוס שמה כל מכה נפש בשגגה ׳
ואם בכלי ברזל הכהו וימת רצח
הוא מות יומת הרצח ׳ ואם באבן יד
אשר ימות בה והכהו וימת רצח הוא
מות יומת הרצח ׳ או בכלי עץ יד
אשר ימות בו והכהו וימת רצח הוא
מות יומת הרצח ׳ גאל הדם הוא ימית
את הרצח בפגעו בו הוא ימיתנו ואם
בשנאה יהדפנו או השליך עליו

מסרה

נקלט ׳ ושאר אנשי עיר מקלט
׳ עמדו׳ ר׳ס ׳ עד עמדו׳ לפני העד
למשפט ׳ ושב בעיר ההוא ׳
עיר האחוזה ׳ ועמד ואין על
עמדו ׳ ארצה בנען ח׳ס בסמ״ך ר׳בתא ׳ למשפט ש׳ו ר׳נש׳ו ס׳ בסם ר׳בתא ׳ ותהיינה ׳ כתוב בן בתו׳ס נספר אמר ׳ באבן ו׳ס באבן
או באגרוף ׳ ואם באבן יד אשר ימות בה ׳ והכהו וס׳ ולא׳ת את ראשו ׳ וחר וכאבן וס׳ ולא׳ת בעלים על בנו ׳ יטית ת׳ס בסם ר׳בתא ׳

בצדיה ׳ בצדיתין ׳ בס״ת ׳ כתוב
פתוח ׳ בלא חיתוך ׳ סם הפועל
ולא חיתוך לו ׳ ולא חיתוך לנקם
רוצח ׳ עד יעמוד העדה ׳ ולא תטמא
עיר חסום ׳ ומהו תיתות חכמים
ולא למדו כלום כי מיכס תמות
חכמה הוא כמשמעו ומה כן עד
תיתכה בהן הגרול כי הוא יכפר
בעד יפרעל והה הפרוש חייב
ביתיו ׳ תן נבול כתיו
כתיתי תת הגבול ׳ רעים ׳ קיר ׳
יחניף ׳ עפרות דרך בכתיב ׳ סופכי
פועל כמו וכל נחלו ׳ ולא תטמא
ההיטמה תת הארץ כן הוא
ווי בעבור כי לבני סוכן כיוסה
ולא לבעבר הארץ כן לבעבר בני
ישראל על כן לתר סוכן בתוך
בני ישראל ׳ ויקרבו ׳ גם זאת
הפרשה דבקה עם כלי־ נוף
תמה לתת מחלת ישראל ערים
ללוי ׳ ולתת ערים לבני ׳ הם הנשיאים ׳
ואם

בצדיה ׳ בצדיתין ׳ בס״ת ׳ כתוב פתוח ׳ בלא חיתוך ׳ סם הפועל ׳ ולא חיתוך לו ׳ ולא תתכון לנקם רוצח ׳ עד יעמוד העדה ׳ ולא תטמא עיר חסום ׳ ומהו תיתות חכמים ׳ עד חסום ׳ ומהו תיתות חכמים ולא למדו כלום כי מיכס תמות חכמה הוא כמשמעו ומה כן עד תיתכה בהן הגרול כי הוא יכפר בעד יפרעל והה הפרוש חייב ביתיו ׳ תן נבול כתיו כתיתי תת הגבול ׳ רעים ׳ קיר ׳ יחניף ׳ עפרות דרך בכתיב ׳ סופכי פועל כמו וכל נחלו ׳ ולא תטמא ההיטמה תת הארץ כן הוא ווי בעבור כי לבני סוכן כיוסה ולא לבעבר הארץ כן לבעבר בני ישראל על כן לתר סוכן בתוך בני ישראל ׳ ויקרבו ׳ גם זאת הפרשה דבקה עם כלי־ נוף תמה לתת מחלת ישראל ערים ללוי ׳ ולתת ערים לבני ׳ הם הנשיאים ׳ ואם

ויתנו בני ישראל ללוים מן הנחלה אשר יאחזו כדבר ה׳ את הערים האלה ואת מגרשיהן׃
ויפל הגורל הראשון ללחת משפחות בני הקהתי ויהי לבני אהרן הכהן מן הלוים
מגרשי ערי יהודה ומגרשי ערי שמעון ומגרשי ערי בנימן ערים אשר יקרא בשמן׃
ולבני קהת יצא הגורל שני למשפחותם ויהי להם מן שבט אפרים ומן שבט דן ומן
חצי שבט מנשה ערים אשר יקרא בשמן׃ ולבני גרשון מן משפחות שבט יששכר
ומן משפחת שבט אשר ומן משפחת שבט נפתלי ומן שבט מנשה בבשן ערים אשר
יקרא בשמן׃ לבני מררי למשפחותם מן שבט ראובן ומן שבט גד ומן שבט זבולן
ערים אשר יקרא בשמן׃ ויתנו בני ישראל ללוים את הערים האלה ואת מגרשיהן׃
ויתנו בגורל מן שבט בני יהודה ומן שבט בני שמעון ומן שבט בני בנימן את הערים
האלה אשר יקרא בשמן׃ ויתן לבני קהת משפחות בני לוי ויהי להם ערי גורלם
מן שבט יהודה ומן שבט שמעון׃ ויתנו להם את קרית ארבע את האדמה ואת
מגרשיה ואת חצור הדתה ואת מגרשיה ואת יקמעם ואת מגרשיה ואת בית עמוה
ואת מגרשיה ואת חלון ואת מגרשיה ואת דביר ואת מגרשיה׃ ואת עין ואת מגרשיה
ואת יטה ואת מגרשיה ואת בית שמש ואת מגרשיה׃ ומן שבט בנימן את גבעון ואת
מגרשיה ואת ירושלם ואת מגרשיה ואת ענתות ואת מגרשיה ואת עלמון ואת
מגרשיה ערים שלש׃ כל ערי בני אהרן הכהנים שלש עשרה ערים ומגרשיהן׃
ומשפחות בני קהת הלוים שארית בני קהת ויהי להם ערי גורלם מן שבט אפרים׃
ויתנו להם את שכם ואת מגרשיה בהר אפרים עיר מקלט לרוצח ואת גזר ואת
מגרשיה׃ ואת יקמעם ואת מגרשיה ואת בית חורון ואת מגרשיה׃ ואת אילון ואת
מגרשיה ואת גת רמון ואת מגרשיה ערים ארבע׃ ומן חצי שבט מנשה את תענך
ואת מגרשיה ואת יבלעם ואת מגרשיה לבני יתר משפחות בני קהת׃ ויתנו לבני
גרשון ממשפחות שבט חצי מנשה את גולן בבשן ואת מגרשיה ואת עשתרות ואת
מגרשיה׃ ומן שבט יששכר את קדש ואת מגרשיה דברת ואת מגרשיה׃ ואת ראמות
ואת מגרשיה ואת ענם ואת מגרשיה ערים ארבע׃ ומן שבט אשר את משאל ואת
מגרשיה ואת עבדון ואת מגרשיה׃ ואת חקוק ואת מגרשיה ואת רחב ואת מגרשיה
ערים ארבע׃ ומן שבט נפתלי את קדש בגליל ואת מגרשיה ואת חמות דאר ואת
מגרשיה ואת קרתן ואת מגרשיה ערים שלש׃ כל ערי הגרשני למשפחותם ערים
שלש עשרה ערים ומגרשיהן׃ ויתנו לבני מררי למשפחותם מן שבט זבולן את
יקנעם ואת מגרשיה ואת קרתה ואת מגרשיה׃ ואת דמנה ואת מגרשיה ואת נהלל
ואת מגרשיה ערים ארבע׃ ומן שבט ראובן את בצר במדבר ואת מגרשיה ואת יהצה
ואת מגרשיה׃ ואת קדמות ואת מגרשיה ואת מיפעת ואת מגרשיה ערים ארבע׃
ומן שבט גד את רמות בגלעד ואת מגרשיה ואת מחנים ואת מגרשיה׃ ואת חשבון
ואת מגרשיה ואת יעזר ואת מגרשיה כל ערים ארבע׃ כל ערים לבני מררי למשפחותם
הנשארים ממשפחות הלוים ויהי גורלם ערים שתים עשרה׃ כל ערי הלוים בתוך
אחזת בני ישראל ארבעים ושמנה ערים ומגרשיהן׃ ערים האלה עיר עיר ומגרשיה
סביבתיה כן לכל הערים האלה׃ ויתן יהוה לישראל את כל הארץ אשר נשבע
לתת לאבתם וירשוה וישבו בה׃ וינח יהוה להם סביב ככל אשר נשבע לאבתם
ולא עמד איש מכל אויביהם בכל פניהם את כל אויביהם נתן יהוה בידם׃
לא נפל דבר מכל דבר הטוב אשר דבר יהוה אל בית ישראל הכל בא׃
אז יקרא יהושע לראובני ולגדי ולחצי שבט מנשה׃ ויאמר אלהם אתם שמרתם
את כל אשר צוה אתכם משה עבד יהוה ותשמעו בקלי לכל אשר צויתי אתכם׃
את אחיכם לא עזבתם את הרבה הזה עד היום הזה ושמרתם את משמרת מצות
יהוה אלהיכם׃ ועתה הניח יהוה אלהיכם לאחיכם כאשר דבר להם ועתה פנו
ולכו לכם לאהליכם אל ארץ אחזתכם אשר נתן לכם משה עבד יהוה בעבר הירדן׃
רק שמרו מאד לעשות את המצוה ואת התורה אשר צוה אתכם משה עבד יהוה
לאהבה את יהוה אלהיכם וללכת בכל דרכיו ולשמר מצותיו ולדבקה בו ולעבדו
בכל לבבכם ובכל נפשכם׃ ויברכם יהושע וישלחם וילכו לאהליהם׃
ולחצי שבט מנשה נתן משה בבשן ולחציו נתן יהושע עם אחיהם מעבר לירדן
ימה ובנתם אותם יהושע גם לאהליהם וברכם׃ ויאמר אלהם לאמר אל אהליכם
בעשר רב ומקנה רב מאד בכסף ובזהב ובנחשת ובברזל ובשמלת רבות חלקו שלל
אויביכם עם אחיכם׃ ויבאו בני ראובן ובני גד וחצי שבט מנשה מאת בני ישראל
משלה אשר בכנען ללכת אל ארץ הגלעד אל ארץ אחזתם אשר נאחזו בה על פי
יהוה ביד משה׃ ויהי כבאם אל גלילות אשר בארץ כנען ויבנו שם בני ראובן ובני
גד וחצי שבט מנשה מזבח על הירדן מזבח גדול למראה׃ וישמעו בני ישראל
לאמר הנה בנו בני ראובן ובני גד וחצי שבט מנשה את המזבח מול פני ארץ כנען
בגלילות אשר בעבר בני ישראל׃ ויעלו בני ישראל כל העדה שלה למצא עליהם
לצבא׃ ויאמרו אל בני ראובן ואל בני גד ואל חצי שבט מנשה׃ כה אמרו כל
העדה יהוה מה המעל הזה אשר מעלתם באלהי ישראל לשוב היום מאחרי יהוה
בבנותכם לכם מזבח למרדכם היום ביהוה׃ המעט לנו את עון פעור אשר לא
הטהרנו ממנו עד היום הזה ונגף היה בעדת יהוה׃ ואתם תשבו היום מאחרי יהוה
והיה מחרה על כל העדה ישראל יקצף׃ רק אך טמא ארץ אחזתכם עברו לכם
אל ארץ אחזת יהוה אשר שכן שם משכן יהוה ואחזו בתוכנו ובמרדו ביהוה אל
תמרדו ואתנו אל תמרדו במבנותכם לכם מזבח מלבד מזבח יהוה אלהינו׃
הלא עכן בן זרח מעל מעל בחרם ועל כל עדת ישראל היה קצף והוא איש אחד
לא גוע בעונו׃ אז ענו בני ראובן ובני גד וחצי שבט מנשה וידברו את ראשי
אלפי ישראל׃ אל אלהים יהוה אל אלהים יהוה הוא ידע וישראל הוא ידע אם
במרד ואם במעל ביהוה אל תושיענו היום הזה׃ לבנות לנו מזבח לשוב מאחרי יהוה
ואם להעלות עליו עולה ומנחה ואם לעשות עליו זבחי שלמים יהוה הוא יבקש׃
ואם לא מדגה מזאת עשינו לאמר מחר יאמרו בניכם אל בנינו לאמר מה לכם
וליהוה אלהי ישראל׃ גבול נתן יהוה בין לנו ובינכם בני ראובן ובני גד חבל
בירדן ואין לכם חלק ביהוה והשבית בניכם את בנינו מיראת יהוה׃ ונאמר
נעשה נא לבנות לנו ולדרתינו לא למעלה לעולה ולא לזבח׃ כי עד הוא בינתינו
ובינכם ובין דרתינו אחרינו לעבד את עבדת יהוה לפניו בעלתינו ובזבחינו
ובשלמינו ולא יאמרו בניכם מחר לבנינו אין לכם חלק ביהוה׃ ונאמר אם היה
כי יאמרו אלינו ואל דרתינו מחר ואמרנו ראו את תבנית מזבח יהוה אשר עשו
אבתינו לא לעולה ולא לזבח כי אם עד הוא בינתינו ובינכם׃ חלילה לנו מאתו
למרד היום הזה לשוב היום מאחרי יהוה לבנות מזבח לעולה למנחה ולזבח מלבד
מזבח יהוה אלהינו אשר לפני משכנו׃ ויהי כשמע פינחס הכהן ושני נשיאי העדה
ראשי אלפי ישראל אשר אתו את הדברים אשר דברו בני ראובן ובני גד ובני
מנשה וייטב בעיניהם׃ ויאמר פינחס בן אלעזר הכהן אל בני ראובן ואל בני גד
ואל בני מנשה היום ידענו כי בתוכנו יהוה על כי לא מעלתם במעל הזה ביהוה
אז הצלתם את בני ישראל מיד יהוה׃ וישב פינחס בן אלעזר הכהן והנשיאים
מעם בני ראובן ומעם בני גד מארץ הגלעד אל ארץ כנען אל בני ישראל וישיבו
להם דבר׃ וייטב הדבר בעיני בני ישראל ויברכו בני ישראל את האלהים ולא
אמרו לעלות עליהם לצבא לשחת את הארץ אשר בני ראובן ובני גד יושבים בה׃
ויקרא בני ראובן ובני גד למזבח כי עד הוא בינתינו כי יהוה האלהים׃ ס
ויהי ימים רבים מן אשר הניח יהוה לישראל מכל אויביהם מסביב ויהושע זקן
בא בימים׃ ויקרא יהושע לכל ישראל לזקניו ולראשיו ולשפטיו ולשוטריו ויאמר
אלהם אני זקנתי בא בימים׃ ואתם ראיתם את כל אשר עשה יהוה אלהיכם לכל
הגוים האלה מפניכם כי יהוה אלהיכם הוא הנלחם לכם׃ ראה הפלתי לכם את
הגוים הנשארים האלה בנחלה לשבטיכם מן הירדן וכל הגוים אשר הכרתי ועד
הים הגדול מבוא השמש׃ ויהוה אלהיכם הוא יהדפם מפניכם והורש את ארצם
כאשר דבר יהוה אלהיכם לכם׃ וחזקתם מאד לשמר ולעשות את כל הכתוב בספר
תורת משה לבלתי סור ממנו ימין ושמאל׃ לבלתי בא בגוים האלה האלה הנשארים
אתכם האלה ובשם אלהיהם לא תזכירו לא ישבע בהם ולא יעבדם ולא תשתחוו
להם׃ כי אם בדבקה תדבקו ביהוה אלהיכם כאשר עשיתם עד היום הזה׃
ויורש יהוה מפניכם גוים גדלים ועצומים ואתכם לא עמד איש בפניכם עד היום
הזה׃ איש אחד מכם ירדף אלף כי יהוה אלהיכם הוא הנלחם לכם כאשר דבר לכם׃
ונשמרתם מאד לנפשתיכם לאהבה את יהוה אלהיכם׃ כי אם שוב תשובו ודבקתם
בשארית הגוים האלה האלה הנשארים אתכם והתחתנתם בם ובאתם בהם והם
בכם׃ ידוע תדעו כי לא יוסיף יהוה אלהיכם להורישם מלפניכם והיו לכם לפח
ולמוקש ולשוט בצדיכם ולשכים בעיניכם עד אבדכם מעל האדמה הטובה הזאת
אשר נתן לכם יהוה אלהיכם׃ הנה אנכי הולך היום בדרך כל הארץ ודעתם בכל
לבבכם ובכל נפשכם כי לא נפל דבר אחד מכל הדברים הטובים אשר דבר יהוה
אלהיכם עליכם הכל באו לכם לא נפל מהם דבר אחד׃ והיה כאשר בא עליכם כל
הדבר הטוב אשר דבר יהוה אלהיכם אליכם כן יביא יהוה עליכם את כל הדבר
הרע עד השמידו אתכם מעל האדמה הטובה אשר נתן לכם יהוה אלהיכם׃
בעברכם את ברית יהוה אלהיכם אשר צוה אתכם והלכתם ועבדתם אלהים אחרים
והשתחויתם להם ואף יהוה חרה בכם ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה אשר נתן
לכם׃ ויאסף יהושע את כל שבטי ישראל שכמה ויקרא לזקני ישראל ולראשיו
ולשפטיו ולשוטריו ויתיצבו לפני האלהים׃ ויאמר יהושע אל כל העם כה אמר
יהוה אלהי ישראל בעבר הנהר ישבו אבתיכם מעולם תרח אבי אברהם ואבי נחור
ויעבדו אלהים אחרים׃ ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר ואולך אתו בכל
ארץ כנען וארב את זרעו ואתן לו את יצחק׃ ואתן ליצחק את יעקב ואת עשו
ואתן לעשו את הר שעיר לרשת אתו ויעקב ובניו ירדו מצרימה׃ ואשלח את משה
ואת אהרן ואגף את מצרים כאשר עשיתי בקרבו ואחרי כן הוצאתי אתכם׃
והוצאתי את אבתיכם ממצרים ותבאו הים וירדפו מצרים אחרי אבתיכם ברכב
ובפרשים ים סוף׃ ויצעקו אל יהוה וישם מאפל בינכם ובין המצרים ויבא עליהם
את הים ויכסם ותראינה עיניכם את אשר עשיתי במצרים ותשבו במדבר ימים
רבים׃ ואביא אתכם אל ארץ האמרי היושב בעבר הירדן וילחמו אתכם ואתן
אתם בידכם וירשתם את ארצם ואשמידם מפניכם׃ ויקם בלק בן צפור מלך מואב
וילחם בישראל וישלח ויקרא לבלעם בן בעור לקלל אתכם׃ ולא אבה יהוה
אלהיך לשמע אל בלעם ויהפך יהוה אלהיך לך את הקללה לברכה כי אהבך יהוה
אלהיך׃ ותעברו את הירדן ותבאו אל יריחו וילחמו בכם בעלי יריחו האמרי
והפרזי והכנעני והחתי והגרגשי החוי והיבוסי ואתן אתם בידכם׃ ואשלח לפניכם
את הצרעה ותגרש אתם מפניכם את שני מלכי האמרי לא בחרבך ולא בקשתך׃
ואתן לכם ארץ אשר לא יגעת בה וערים אשר לא בניתם וישבתם בהם כרמים
וזיתים אשר לא נטעתם אתם אכלים׃ ועתה יראו את יהוה והעבדו אתו בתמים
ובאמת והסירו את אלהים אשר עבדו אבתיכם בעבר הנהר ובמצרים ועבדו את
יהוה׃ ואם רע בעיניכם לעבד את יהוה בחרו לכם היום את מי תעבדון אם את
אלהים אשר עבדו אבתיכם אשר בעבר הנהר ואם את אלהי האמרי אשר אתם
ישבים בארצו ואני וביתי נעבד את יהוה׃ ויען העם ויאמר חלילה לנו מעזבנו את
יהוה לעבד אלהים אחרים׃ כי יהוה אלהינו הוא המעלה אתנו ואת אבתינו מארץ
מצרים מבית עבדים ואשר עשה לעינינו את האתות הגדלות האלה וישמרנו בכל
הדרך אשר הלכנו בה ובכל העמים אשר עברנו בקרבם׃ ויגרש יהוה את כל העמים
את האמרי יושב הארץ מפנינו גם אנחנו נעבד את יהוה כי הוא אלהינו׃
ויאמר יהושע אל העם לא תוכלו לעבד את יהוה כי אלהים קדשים הוא אל קנא
הוא לא ישא לפשעכם וחטאתיכם׃ כי יעזבתם את יהוה ועבדתם אלהי נכר ושב
והרע לכם וכלה אתכם אחרי אשר הטיב עמכם׃ ויאמר העם אל יהושע כי אם את
יהוה נעבד׃ ויאמר יהושע אל העם עדים אתם בכם כי אתם בחרתם לכם את יהוה
לעבד אתו ויאמרו עדים׃ ועתה הסירו את אלהי הנכר אשר בתוככם והטו את
לבבכם אל יהוה אלהי ישראל׃ ויאמר העם אל יהושע את יהוה אלהינו נעבד
ובקלו נשמע׃ ויכרת יהושע ברית לעם ביום ההוא וישם לו חק ומשפט בשכם׃
ויכתב יהושע את הדברים האלה בספר תורת אלהים ויקח אבן גדולה ויקימה שם
תחת האלה אשר במקדש יהוה׃ ויאמר יהושע אל כל העם הנה האבן הזאת תהיה
בנו לעדה כי היא שמעה את כל אמרי יהוה אשר דבר עמנו והיתה בכם לעדה פן
תכחשון באלהיכם׃ וישלח יהושע את העם איש לנחלתו׃ ויהי אחרי הדברים האלה
וימת יהושע בן נון עבד יהוה בן מאה ועשר שנים׃ ויקברו אתו בגבול נחלתו
בתמנת סרח אשר בהר אפרים מצפון להר געש׃ ויעבד ישראל את יהוה כל ימי
יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי יהושע אשר ידעו את כל מעשה
יהוה אשר עשה לישראל׃ ועצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו
בשכם בחלקת השדה אשר קנה יעקב מאת בני חמור אבי שכם במאה קשיטה
ויהיו לבני יוסף לנחלה׃ ואלעזר בן אהרן מת ויקברו אתו בגבעת פינחס בנו
אשר נתן לו בהר אפרים׃ ס

ויתנו בני ישראל ללוים מן הנחלה אשר יאחזו כדבר ה׳ את הערים האלה ואת מגרשיהן׃
ויפל הגורל הראשון ללחת משפחות בני הקהתי ויהי לבני אהרן הכהן מן הלוים
מגרשי ערי יהודה ומגרשי ערי שמעון ומגרשי ערי בנימן ערים אשר יקרא בשמן׃
ולבני קהת יצא הגורל שני למשפחותם ויהי להם מן שבט אפרים ומן שבט דן ומן
חצי שבט מנשה ערים אשר יקרא בשמן׃ ולבני גרשון מן משפחות שבט יששכר
ומן משפחת שבט אשר ומן משפחת שבט נפתלי ומן שבט מנשה בבשן ערים אשר
יקרא בשמן׃ לבני מררי למשפחותם מן שבט ראובן ומן שבט גד ומן שבט זבולן
ערים אשר יקרא בשמן׃ ויתנו בני ישראל ללוים את הערים האלה ואת מגרשיהן׃
ויתנו בגורל מן שבט בני יהודה ומן שבט בני שמעון ומן שבט בני בנימן את הערים
האלה אשר יקרא בשמן׃ ויתן לבני קהת משפחות בני לוי ויהי להם ערי גורלם
מן שבט יהודה ומן שבט שמעון׃ ויתנו להם את קרית ארבע את האדמה ואת
מגרשיה ואת חצור הדתה ואת מגרשיה ואת יקמעם ואת מגרשיה ואת בית עמוה
ואת מגרשיה ואת חלון ואת מגרשיה ואת דביר ואת מגרשיה׃ ואת עין ואת מגרשיה
ואת יטה ואת מגרשיה ואת בית שמש ואת מגרשיה׃ ומן שבט בנימן את גבעון ואת
מגרשיה ואת ירושלם ואת מגרשיה ואת ענתות ואת מגרשיה ואת עלמון ואת
מגרשיה ערים שלש׃ כל ערי בני אהרן הכהנים שלש עשרה ערים ומגרשיהן׃
ומשפחות בני קהת הלוים שארית בני קהת ויהי להם ערי גורלם מן שבט אפרים׃
ויתנו להם את שכם ואת מגרשיה בהר אפרים עיר מקלט לרוצח ואת גזר ואת
מגרשיה׃ ואת יקמעם ואת מגרשיה ואת בית חורון ואת מגרשיה׃ ואת אילון ואת
מגרשיה ואת גת רמון ואת מגרשיה ערים ארבע׃ ומן חצי שבט מנשה את תענך
ואת מגרשיה ואת יבלעם ואת מגרשיה לבני יתר משפחות בני קהת׃ ויתנו לבני
גרשון ממשפחות שבט חצי מנשה את גולן בבשן ואת מגרשיה ואת עשתרות ואת
מגרשיה׃ ומן שבט יששכר את קדש ואת מגרשיה דברת ואת מגרשיה׃ ואת ראמות
ואת מגרשיה ואת ענם ואת מגרשיה ערים ארבע׃ ומן שבט אשר את משאל ואת
מגרשיה ואת עבדון ואת מגרשיה׃ ואת חקוק ואת מגרשיה ואת רחב ואת מגרשיה
ערים ארבע׃ ומן שבט נפתלי את קדש בגליל ואת מגרשיה ואת חמות דאר ואת
מגרשיה ואת קרתן ואת מגרשיה ערים שלש׃ כל ערי הגרשני למשפחותם ערים
שלש עשרה ערים ומגרשיהן׃ ויתנו לבני מררי למשפחותם מן שבט זבולן את
יקנעם ואת מגרשיה ואת קרתה ואת מגרשיה׃ ואת דמנה ואת מגרשיה ואת נהלל
ואת מגרשיה ערים ארבע׃ ומן שבט ראובן את בצר במדבר ואת מגרשיה ואת יהצה
ואת מגרשיה׃ ואת קדמות ואת מגרשיה ואת מיפעת ואת מגרשיה ערים ארבע׃
ומן שבט גד את רמות בגלעד ואת מגרשיה ואת מחנים ואת מגרשיה׃ ואת חשבון
ואת מגרשיה ואת יעזר ואת מגרשיה כל ערים ארבע׃ כל ערים לבני מררי למשפחותם
הנשארים ממשפחות הלוים ויהי גורלם ערים שתים עשרה׃ כל ערי הלוים בתוך
אחזת בני ישראל ארבעים ושמנה ערים ומגרשיהן׃ ערים האלה עיר עיר ומגרשיה
סביבתיה כן לכל הערים האלה׃ ויתן יהוה לישראל את כל הארץ אשר נשבע
לתת לאבתם וירשוה וישבו בה׃ וינח יהוה להם סביב ככל אשר נשבע לאבתם
ולא עמד איש מכל אויביהם בכל פניהם את כל אויביהם נתן יהוה בידם׃
לא נפל דבר מכל דבר הטוב אשר דבר יהוה אל בית ישראל הכל בא׃
אז יקרא יהושע לראובני ולגדי ולחצי שבט מנשה׃ ויאמר אלהם אתם שמרתם
את כל אשר צוה אתכם משה עבד יהוה ותשמעו בקלי לכל אשר צויתי אתכם׃
את אחיכם לא עזבתם את הרבה הזה עד היום הזה ושמרתם את משמרת מצות
יהוה אלהיכם׃ ועתה הניח יהוה אלהיכם לאחיכם כאשר דבר להם ועתה פנו
ולכו לכם לאהליכם אל ארץ אחזתכם אשר נתן לכם משה עבד יהוה בעבר הירדן׃
רק שמרו מאד לעשות את המצוה ואת התורה אשר צוה אתכם משה עבד יהוה
לאהבה את יהוה אלהיכם וללכת בכל דרכיו ולשמר מצותיו ולדבקה בו ולעבדו
בכל לבבכם ובכל נפשכם׃ ויברכם יהושע וישלחם וילכו לאהליהם׃
ולחצי שבט מנשה נתן משה בבשן ולחציו נתן יהושע עם אחיהם מעבר לירדן
ימה ובנתם אותם יהושע גם לאהליהם וברכם׃ ויאמר אלהם לאמר אל אהליכם
בעשר רב ומקנה רב מאד בכסף ובזהב ובנחשת ובברזל ובשמלת רבות חלקו שלל
אויביכם עם אחיכם׃ ויבאו בני ראובן ובני גד וחצי שבט מנשה מאת בני ישראל
משלה אשר בכנען ללכת אל ארץ הגלעד אל ארץ אחזתם אשר נאחזו בה על פי
יהוה ביד משה׃ ויהי כבאם אל גלילות אשר בארץ כנען ויבנו שם בני ראובן ובני
גד וחצי שבט מנשה מזבח על הירדן מזבח גדול למראה׃ וישמעו בני ישראל
לאמר הנה בנו בני ראובן ובני גד וחצי שבט מנשה את המזבח מול פני ארץ כנען
בגלילות אשר בעבר בני ישראל׃ ויעלו בני

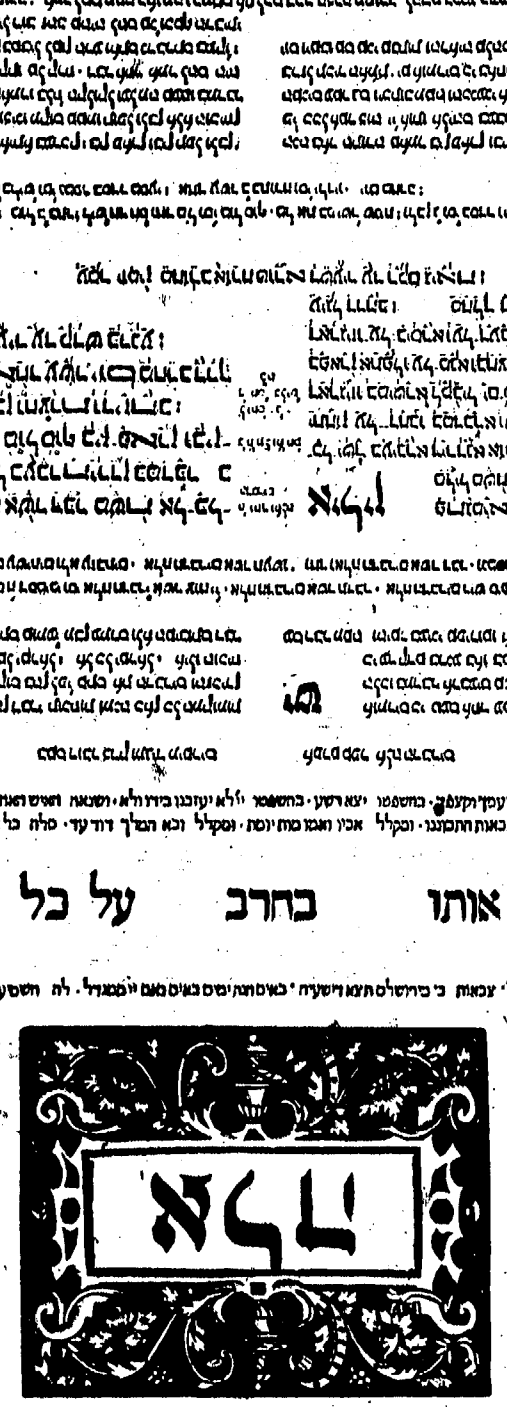
אותו בחרב על כל
ישראל וכתים ומצפים:

אבן עזרא

ואמרו כבא ארצה וישלחנה לקח
יהיה לנו. ולא אביתם לטיפך
וסרתם למסכר ידיי אלהיכם.
ואתרעמתן במשכניכם (ואמרתן
בדמי יהוה אתנו הוציאנו מארץ
מצרים למסר ידינו ביד
האמורי לשמידנו. לאן
אנחנא סלקין אחנא חברין ית-
לישנא למיסר עם רב וקשיש מינא
קירין רברבן וכריכין עד שית
שמיא ואף בני גיברייא חזינא
תקן: ואמרית לכון לא תתברון
ולא תדחלון מנהון: יי אלהכון
דמקדם קדמיכון סמריר יגיח
לכון כבל די עבד עמכון במצרים
לעיניכון: ובמדברא די חזיתא די
סבלך יי אלהך כמא די סכובר-
גברא ית ברייה כבל אורחא
די אזלתון עד מיתיכון עד א
אתרא הדין: ובהתנא לית
ליתיכון מהימנין במימרא דיי
אלהכון: ודמקדם קדמיכון
באורחא לאתקנאה לכון אתר
דית מישרי ליכון בעמודא
דאשתא בליליא לאתנוהרכון
באורחא די תהכון בה ובעננא
דענגא ביממא: ושמיע קדם יי
ית קל פתגמיכון וירגז וקיים
לטיפר: אם יחזי גבר בגבריא
האלין דרא בישא הדין ית ארעא
טבתא די קיימית למיתן לאבהתכון
אלהן מלבד נו יפנה והוי
וית ארעא די ארעא בה
ולבנוהי חלף די אשלים בתר
דאזלנא למיסר עם רב וקשיש מינא
קדם יי בריכון וכריכין עד שית
שמיא: ואף בני גיבריא חזינא
תמן: ואמרית לכון לא תתברון
ולא תדחלון מנהון: יי אלהכון
דמקדם קדמיכון סמריר יגיח
לכון כבל די עבד עמכון במצרים
לעיניכון: ובמדברא די חזיתא די
סבלך יי אלהך כמא די סכובר-
גברא ית ברייה כבל אורחא
די אזלתון עד מיתיכון עד א
אתרא הדין: ובהתנא לית
ליתיכון מהימנין במימרא דיי
אלהכון: ודמקדם קדמיכון
באורחא לאתקנאה לכון אתר
דית מישרי ליכון בעמודא
דאשתא בליליא לאתנוהרכון
באורחא די תהכון בה ובעננא
דענגא ביממא: ושמיע קדם יי
ית קל פתגמיכון וירגז וקיים
לטיפר: אם יחזי גבר בגבריא
האלין דרא בישא הדין ית ארעא
טבתא די קיימית למיתן לאבהתכון
אלהן מלבד נו יפנה והוי
וית ארעא די ארעא בה
ולבנוהי חלף די אשלים בתר
דאזלנא למיסר עם רב וקשיש מינא
קירין רברבן וכריכין עד שית
שמיא

ובשעיר ישבו הרי לבנים ובני
עשו ירשום וישמידום מפניהם
וישבו תחתם כאשר עשה ישראל
לארץ ירשתו אשר נתן יהוה להם:
עתה קמו ועברו לכם את נחל זרד
ונעבר את נחל זרד: והימים
אשר הלכנו מקדש ברנע עד אשר
עברנו את נחל זרד שלשים ושמנה
שנה עד תם כל הדור אנשי
המלחמה מקרב המחנה כאשר
נשבע יהוה להם: וגם יד יהוה
היתה בם להמם מקרב המחנה עד
תמם: ויהי כאשר תמו כל אנשי
המלחמה למות מקרב העם:
וידבר יהוה אלי
לאמר: אתה עבר היום את גבול
מואב את ער: וקרבת מול בני
עמון אל תצרם ואל תתגר בם כי
לא אתן מארץ בני עמון לך ירשה
כי לבני לוט נתתיה ירשה: ארץ
רפאים תחשב אף היא רפאים ישבו
בה לפנים והעמים יקראו להם
זמזמים: עם גדול ורב ורם כענקים
וישמידם יהוה מפניהם וירשם
וישבו תחתם: כאשר עשה לבני
עשו הישבים בשעיר אשר השמיד
את החרי מפניהם וירשם וישבו
תחתם עד היום הזה: והעוים
הישבים בחצרים עד עזה כפתרים
היצאים מכפתור השמידם וישבו
תחתם: קומו סעו ועברו את נחל
ארנן ראה נתתי בידך את סיחון
מלך חשבון האמרי ואת ארצו
החל רש ורתגר בו מלחמה: היום
הזה אחל תת פחדך ויראתך על
פני העמים אשר תחת כל השמים אשר
ישמעון שמעך ורגזו וחלו ממפניך:
ואשלח מלאכים ממדבר קדמות אל
סיחון מלך חשבון דברי שלום
לאמר: אעברה בארצך בדרך בדרך
אלך לא אסור ימין ושמאל: אכל
בכסף תשברני ואכלתי ומים בכסף
תתן לי ושתיתי רק אעברה ברגלי:

כאשר עשו לי בני עשו הישבים
בשעיר והמואבים הישבים בער
עד אשר אעבר את הירדן אל
הארץ אשר יהוה אלהינו נתן לנו:
ולא אבה סיחון מלך חשבון העבירנו
בו כי הקשה יהוה אלהיך את רוחו
ואמץ את לבבו למען תתו בידך
כיום הזה: ס
ויאמר יהוה אלי ראה החלתי תת
לפניך את סיחון ואת ארצו החל
רש לרשת את ארצו: ויצא סיחון
לקראתנו הוא וכל עמו למלחמה
יהצה: ויתנהו יהוה אלהינו לפנינו
ונך אתו ואת בנו ואת כל עמו:
ונלכד את כל עריו בעת ההיא
ונחרם את כל עיר מתם הנשים
והטף לא השארנו שריד: רק
הבהמה בזזנו לנו ושלל הערים
אשר לכדנו: מערער אשר על
שפת נחל ארנן והעיר אשר בנחל
ער הגלעד לא היתה קריה אשר
שגבה ממנו את הכל נתן יהוה
אלהינו לפנינו: רק אל ארץ בני-
עמון לא קרבת כל ירכתי נחל יבק ו
ערי ההר וכל אשר צוה יהוה
אלהינו: ס
ויפן ונעל דרך הבשן
ויצא עוג מלך הבשן לקראתנו הוא
וכל עמו למלחמה אדרעי: ויאמר
יהוה אלי אל תירא אתו כי בידך
נתתי אתו ואת כל עמו ואת ארצו
ועשית לו כאשר עשית לסיחן מלך
האמרי אשר ישב בחשבון: ויתן
יהוה אלהינו בידנו גם את עוג מלך
הבשן ואת כל עמו ונכהו עד-
בלתי השאיר לו שריד:
ונלכד את כל ערי בעת ההיא לא
היתה קריה אשר לא לקחנו מאתם
ששים עיר כל חבל ארגב ממלכת
עוג בבשן: כל אלה ערים בצורת
חומה גבוהה דלתים ובריח לבד מערי
הפרזי הרבה מאד: ותחרם אותם
כאשר עשינו לסיחן מלך חשבון
החרמנו כל עיר מתם הנשים והטף

כראוי לזה. כלומר כל הדברים הטובים שיש בכל הארץ הם בהר הזה ובלבנון. ואמר כן כי שם היה מקום המקדש. ויתכן שהוא הר הבית ושם היה מקום המזבח

עֵינֵיכֶם הָרֹאֹת אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּבַעַל פְּעוֹר כִּי כָל הָאִישׁ אֲשֶׁר הָלַךְ אַחֲרֵי בַּעַל פְּעוֹר הִשְׁמִידוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ׃ וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם׃ רְאֵה לִמַּדְתִּי אֶתְכֶם חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים כַּאֲשֶׁר צִוַּנִי יְהוָה אֱלֹהָי לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּקֶרֶב הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּאִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם כִּי הִוא חָכְמַתְכֶם וּבִינַתְכֶם לְעֵינֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן אֶת כָּל הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאָמְרוּ רַק עַם חָכָם וְנָבוֹן הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה׃ כִּי מִי גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹהִים קְרֹבִים אֵלָיו כַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל קָרְאֵנוּ אֵלָיו׃ וּמִי גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים צַדִּיקִם כְּכֹל הַתּוֹרָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם׃ רַק הִשָּׁמֶר לְךָ וְשָׁמֹר נַפְשְׁךָ מְאֹד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ וּפֶן יָסוּרוּ מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וְלִבְנֵי בָנֶיךָ׃ יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב בֶּאֱמֹר יְהוָה אֵלַי הַקְהֵל לִי אֶת הָעָם וְאַשְׁמִיעֵם אֶת דְּבָרַי אֲשֶׁר יִלְמְדוּן לְיִרְאָה אֹתִי כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל הָאֲדָמָה וְאֶת בְּנֵיהֶם יְלַמֵּדוּן׃ וַתִּקְרְבוּן וַתַּעַמְדוּן תַּחַת הָהָר וְהָהָר בֹּעֵר בָּאֵשׁ עַד לֵב הַשָּׁמַיִם חֹשֶׁךְ עָנָן וַעֲרָפֶל׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֲלֵיכֶם מִתּוֹךְ הָאֵשׁ קוֹל דְּבָרִים אַתֶּם שֹׁמְעִים וּתְמוּנָה אֵינְכֶם רֹאִים זוּלָתִי קוֹל׃ וַיַּגֶּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים וַיִּכְתְּבֵם עַל שְׁנֵי לֻחוֹת אֲבָנִים וְאֹתִי צִוָּה יְהוָה בָּעֵת הַהִיא לְלַמֵּד אֶתְכֶם חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים לַעֲשֹׂתְכֶם אֹתָם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ וְנִשְׁמַרְתֶּם לְנַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה בְּיוֹם דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּחֹרֵב מִתּוֹךְ הָאֵשׁ׃ פֶּן תַּשְׁחִתוּן וַעֲשִׂיתֶם לָכֶם

פֶּסֶל תְּמוּנַת כָּל סָמֶל תַּבְנִית זָכָר אוֹ נְקֵבָה׃ תַּבְנִית כָּל בְּהֵמָה אֲשֶׁר בָּאָרֶץ תַּבְנִית כָּל צִפּוֹר כָּנָף אֲשֶׁר תָּעוּף בַּשָּׁמָיִם׃ תַּבְנִית כָּל רֹמֶשׂ בָּאֲדָמָה תַּבְנִית כָּל דָּגָה אֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ׃ וּפֶן תִּשָּׂא עֵינֶיךָ הַשָּׁמַיְמָה וְרָאִיתָ אֶת הַשֶּׁמֶשׁ וְאֶת הַיָּרֵחַ וְאֶת הַכּוֹכָבִים כֹּל צְבָא הַשָּׁמַיִם וְנִדַּחְתָּ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם וַעֲבַדְתָּם אֲשֶׁר חָלַק יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֹתָם לְכֹל הָעַמִּים תַּחַת כָּל הַשָּׁמָיִם׃ וְאֶתְכֶם לָקַח יְהוָה וַיּוֹצֵא אֶתְכֶם מִכּוּר הַבַּרְזֶל מִמִּצְרַיִם לִהְיוֹת לוֹ לְעַם נַחֲלָה כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וַיהוָה הִתְאַנַּף בִּי עַל דִּבְרֵיכֶם וַיִּשָּׁבַע לְבִלְתִּי עָבְרִי אֶת הַיַּרְדֵּן וְלִבְלְתִּי בֹאִי אֶל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה׃ כִּי אָנֹכִי מֵת בָּאָרֶץ הַזֹּאת אֵינֶנִּי עֹבֵר אֶת הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם עֹבְרִים וִירִשְׁתֶּם אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה הַזֹּאת׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן תִּשְׁכְּחוּ אֶת בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר כָּרַת עִמָּכֶם וַעֲשִׂיתֶם לָכֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כֹּל אֲשֶׁר צִוָּךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֹכְלָה הוּא אֵל קַנָּא׃

ס

כִּי תוֹלִיד בָּנִים וּבְנֵי בָנִים וְנוֹשַׁנְתֶּם בָּאָרֶץ וְהִשְׁחַתֶּם וַעֲשִׂיתֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כֹּל וַעֲשִׂיתֶם הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְהַכְעִיסוֹ׃ הַעִידֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ כִּי אָבֹד תֹּאבְדוּן מַהֵר מֵעַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ לֹא תַאֲרִיכֻן יָמִים עָלֶיהָ כִּי הִשָּׁמֵד תִּשָּׁמֵדוּן׃ וְהֵפִיץ יְהוָה אֶתְכֶם בָּעַמִּים וְנִשְׁאַרְתֶּם מְתֵי מִסְפָּר בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר יְנַהֵג יְהוָה אֶתְכֶם שָׁמָּה׃ וַעֲבַדְתֶּם שָׁם אֱלֹהִים מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם עֵץ וָאֶבֶן אֲשֶׁר לֹא יִרְאֹן וְלֹא יִשְׁמְעוּן וְלֹא יֹאכְלוּן וְלֹא יְרִיחֻן׃

ובקשתם משם את יהוה אלהיך
ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ו
בצר לך ומצאוך
כל הדברים האלה באחרית הימים
ושבת עד יהוה אלהיך ושמעת
בקלו: כי אל רחום יהוה אלהיך
לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח
את ברית אבתיך אשר נשבע להם:
כי שאל נא לימים ראשנים אשר
היו לפניך למן היום אשר ברא
אלהים אדם על הארץ ולמקצה
השמים ועד קצה השמים הנהיה
כדבר הגדול הזה או הנשמע כמהו:
השמע עם קול אלהים מדבר מתוך
האש כאשר שמעת אתה ויחי:
או הנסה אלהים לבוא לקחת לו גוי
מקרב גוי במסת באתת ובמופתים
ובמלחמה וביד חזקה ובזרוע נטויה
ובמוראים גדלים ככל אשר עשה
לכם יהוה אלהיכם במצרים לעיניך:
אתה הראת לדעת כי יהוה הוא
האלהים אין עוד מלבדו: מן
השמים השמיעך את קלו ליסרך
ועל הארץ הראך את אשו הגדולה
ודבריו שמעת מתוך האש: ותחת
כי אהב את אבתיך ויבחר בזרעו
אחריו ויוצאך בפניו בכחו הגדל
ממצרים: להוריש גוים גדלים
ועצמים ממך מפניך להביאך לתת
לך את ארצם נחלה כיום הזה:
וידעת היום והשבת אל לבבך כי
יהוה הוא האלהים בשמים ממעל
ועל הארץ מתחת אין עוד: ושמרת
את חקיו ואת מצותיו אשר אנכי
מצוך היום אשר ייטב לך ולבניך
אחריך ולמען תאריכו ימים על
האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך
כל הימים: פ

לה ירמך. תלמיד יך בדיו ולמען לה ירבך לה ישמל הוא לה תקן לך
רשיון לה שיירש תחתך תלמיד ולא ולמען לה תאריכו ימים. תלמיד
שמדלג ואינו מקיים מצוה ולא מצוה קלה ולא חמורה ומצוה
קלה שבתורה כחמורה שבתורה לפי שכולן מגיעין לחיי העולם הבא
ומפרש לך מה הן: ובקשתם משם. ובקשתם משם את יהוה אלהיך
ומצאת. ובמקומות אחרים הוא אומר ומצאוהו ובמקום אחר ומצאתם
אותו ובמקום אחר ומצאתם אותו. הכל לפי הענין: בצר לך. עד
שיהיו עליך כל הדברים האלה: ושבת עד יהוה. תשובה תעשה
ותחזור לו: בקלו. לא בקול מלאך ולא בקול שרף:

כי אל רחום יהוה אלהיך. אם עשית תשובה מיראה ולא מאהבה
אינו מאבד שכר מצוה זו שעשית אלא מחזיר לך שכר מצוה זו
שעשית מיראה ומאהבה: לא ירפך. לא יניחך: ולא ישחיתך.
לא יעשך שחת: ולא ישכח. לא ישכח לך שכר מצוה זו שעשית
מיראה ומאהבה: את ברית אבתיך. שנשבע להם בברית בין הבתרים
שיתן לזרעם את הארץ: כי שאל נא לימים ראשנים. שאל נא
לימים שהיו לפני ראשונים שהיו לפני שנברא אדם הראשון:
למן היום אשר ברא אלהים אדם. למן היום שברא אלהים אדם
על הארץ: ולמקצה השמים ועד קצה השמים. ולמקצה השמים
ועד קצה השמים: הנהיה כדבר הגדול הזה. כדבר הזה שהוא
גדול מכל הדברים שנעשו בעולם: או הנשמע כמהו. או שמע
כמוהו שנשמע מפי הגבורה ועמד בקולו ולא מת כמו שמתו ישראל
על הר סיני: השמע עם קול אלהים מדבר מתוך האש. כמוך
שמעת אתה ולא מת: כאשר שמעת אתה ויחי. כמוך שמעו ולא מתו:
או הנסה אלהים. או שמע אם נסה אלהים: לבוא לקחת לו גוי
מקרב גוי. לבוא ולקחת לו גוי מקרב גוי: במסת. בנסיון: באתת.
באותות: ובמופתים. כמו שעשה משה במצרים: ובקרב. ובמלחמה:
ובמלחמה. כמו שעשה יהושע בעמלק: וביד חזקה. כמו שעשה
הקב"ה במצרים: ובזרוע נטויה. כמו שעשה הקב"ה על הים:
ובמוראים גדלים. כמו שעשה משה במצרים: ככל אשר עשה
לכם יהוה אלהיכם במצרים לעיניך. אתה הראת לדעת כי יהוה
הוא האלהים אין עוד מלבדו: מן השמים השמיעך את קלו.
מן השמים השמיעך את קלו ללמדך מוסר: ועל הארץ הראך את
אשו הגדולה. ללמדך מוסר: ודבריו שמעת מתוך האש. ללמדך
מוסר: תחת כי אהב את אבתיך. תחת שאהב את אבותיך: ויבחר
בזרעו אחריו. ויבחר בזרעו אחריו: ויוצאך בפניו בכחו הגדל
ממצרים. ויוציאך ממצרים בפניו בכחו הגדול: להוריש גוים
גדלים ועצמים ממך מפניך להביאך לתת לך את ארצם נחלה
כיום הזה. כדי להוריש גוים גדולים ועצומים ממך מפניך להביאך
לתת לך את ארצם נחלה כיום הזה: וידעת היום והשבת אל
לבבך כי יהוה הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת
אין עוד. וידעת היום והשבת אל לבבך כי יהוה הוא האלהים
בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד מלבדו: ושמרת את
חקיו ואת מצותיו. ושמרת את חקיו ואת מצותיו שכתבתי לך
בתורה: אשר אנכי מצוך היום. אשר אנכי מצוך היום לעשותם:
אשר ייטב לך ולבניך אחריך. אשר ייטב לך ולבניך אחריך
בעולם שכולו טוב: ולמען תאריכו ימים על האדמה. ולמען
תאריכו ימים בעולם שכולו ארוך: אשר יהוה אלהיך נתן לך
כל הימים. כל הימים שהיו ראויים לעמוד לישראל בארץ
ישראל ולא עמדו בשביל חטאיהם:

אז יבדיל משה שלש ערים בעבר
הירדן מזרחה שמש: לנס שמה
רוצח אשר ירצח את רעהו בבלי-
דעת והוא לא שנא לו מתמל
שלשם והנס אל אחת מן הערים
האל וחי: את בצר במדבר בארץ
המישר לראובני ואת רמת בגלעד
לגדי ואת גולן בבשן ל
למנשי: ואת תורה אשר שם
משה לפני בני ישראל: אלה
העדות והחקים והמשפטים אשר
דבר משה אל בני ישראל בצאתם
ממצרים: בעבר הירדן בגיא מול
בית פעור בארץ סיחן מלך האמרי
אשר יושב בחשבון אשר הכה
משה ובני ישראל בצאתם ממצרים
וירישו את ארצו ואת ארץ עוג
מלך הבשן שני מלכי האמרי אשר
בעבר הירדן מזרחה שמש: מערער
אשר על שפת נחל ארנן ועד ר הר
שיאן הוא חרמון: וכל הערבה עבר
הירדן מזרחה ועד ים הערבה תחת
אשדת הפסגה: פ
ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר
אלהם שמע ישראל את החקים
ואת המשפטים אשר אנכי דבר
באזניכם היום ולמדתם אתם
ושמרתם לעשתם: יהוה אלהינו
כרת עמנו ברית בחרב: לא את
אבתינו כרת יהוה את הברית הזאת
כי אתנו אנחנו אלה פה היום כלנו
חיים: פנים בפנים דבר יהוה עמכם
בהר מתוך האש: אנכי עמד בין
יהוה וביניכם בעת ההוא להגיד
לכם את דבר יהוה כי יראתם מפני
האש ולא עליתם בהר לאמר: פ
אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך
מארץ מצרים מבית עבדים: לא
יהיה לך אלהים אחרים על פני:
לא תעשה לך פסל כל תמונה אשר
בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת
ואשר במים מתחת לארץ:

אז יבדיל משה. אז הבדיל משה: שלש ערים. שלש ערים שהיו
ראויות לעמוד: בעבר הירדן מזרחה שמש. בעבר הירדן מזרחה
שמש: לנס שמה רוצח. לנס שמה רוצח: אשר ירצח את רעהו.
שהרג את רעהו: בבלי דעת. בלי דעת שהוא רוצח: והוא לא שנא
לו מתמל שלשם. והוא לא שנא לו מתמול ושלשום: והנס אל
אחת מן הערים האל וחי. והנס אל אחת מן הערים האלו וחי:
את בצר במדבר. את בצר במדבר: בארץ המישר לראובני. בארץ
המישור לראובני: ואת רמת בגלעד לגדי. ואת רמת בגלעד לגדי:
ואת גולן בבשן למנשי. ואת גולן בבשן למנשי: ואת תורה אשר
שם משה. ואת התורה אשר שם משה: לפני בני ישראל. לפני
בני ישראל: אלה העדות והחקים והמשפטים. אלה העדות והחקים
והמשפטים: אשר דבר משה אל בני ישראל. אשר דבר משה אל
בני ישראל: בצאתם ממצרים. בצאתם ממצרים: בעבר הירדן
בגיא מול בית פעור. בעבר הירדן בגיא מול בית פעור: בארץ
סיחן מלך האמרי. בארץ סיחון מלך האמרי: אשר יושב בחשבון.
אשר יושב בחשבון: אשר הכה משה ובני ישראל בצאתם ממצרים.
אשר הכה משה ובני ישראל בצאתם ממצרים: וירישו את ארצו.
וירשו את ארצו: ואת ארץ עוג מלך הבשן. ואת ארץ עוג מלך
הבשן: שני מלכי האמרי. שני מלכי האמרי: אשר בעבר הירדן
מזרחה שמש. אשר בעבר הירדן מזרחה שמש: מערער. מערוער:
אשר על שפת נחל ארנן. אשר על שפת נחל ארנון: ועד ר הר
שיאן הוא חרמון. ועד הר שיאון הוא חרמון: וכל הערבה עבר
הירדן מזרחה ועד ים הערבה. וכל הערבה עבר הירדן מזרחה
ועד ים הערבה: תחת אשדת הפסגה. תחת משפך מרגלות הפסגה:

ויקרא משה לכל ישראל. ואמר להם שמע ישראל את החקים
ואת המשפטים אשר אנכי דבר באזניכם היום. ראשית ג' כתבים
בתורה: ולמדתם אתם. שתהיו יודעים לעשות: ושמרתם לעשות.
שתהיו עושים: יהוה אלהינו כרת עמנו ברית בחרב. יהוה אלהינו
כרת עמנו ברית בחרב: לא את אבתינו כרת יהוה את הברית הזאת.
לא עם אבותינו כרת יהוה את הברית הזאת: כי אתנו אנחנו אלה
פה היום כלנו חיים. כי אתנו אנחנו אלה פה היום כלנו חיים:
פנים בפנים דבר יהוה עמכם בהר מתוך האש. פנים בפנים דבר
יהוה עמכם בהר מתוך האש: אנכי עמד בין יהוה וביניכם בעת
ההוא להגיד לכם את דבר יהוה. אנכי עמד בין יהוה וביניכם
בעת ההוא להגיד לכם את דבר יהוה: כי יראתם מפני האש.
כי יראתם מפני האש: ולא עליתם בהר לאמר. ולא עליתם בהר
לאמר: אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית
עבדים. אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית
עבדים: לא יהיה לך אלהים אחרים על פני. לא יהיה לך אלהים
אחרים על פני: לא תעשה לך פסל כל תמונה אשר בשמים ממעל
ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ. לא תעשה לך פסל
כל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים
מתחת לארץ: לא תשתחוה להם ולא תעבדם. לא תשתחוה להם
ולא תעבדם: כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא. כי אנכי יהוה אלהיך
אל קנא: פקד עון אבות על בנים. פקד עון אבות על בנים:
ועל שלשים ועל רבעים לשנאי. ועל שלשים ועל רבעים לשנאי:
ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי. ועשה חסד לאלפים
לאהבי ולשמרי מצותי: לא תשא את שם יהוה אלהיך לשוא.
לא תשא את שם יהוה אלהיך לשוא: כי לא ינקה יהוה את אשר
ישא את שמו לשוא. כי לא ינקה יהוה את אשר ישא את שמו
לשוא: שמור את יום השבת לקדשו. שמור את יום השבת לקדשו:
כאשר צוך יהוה אלהיך. כאשר צוך יהוה אלהיך: ששת ימים
תעבד ועשית כל מלאכתך. ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך:
ויום השביעי שבת ליהוה אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה
ובנך ובתך ועבדך ואמתך. ויום השביעי שבת ליהוה אלהיך לא
תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך: ושורך וחמרך
וכל בהמתך וגרך אשר בשעריך. ושורך וחמרך וכל בהמתך וגרך
אשר בשעריך: למען ינוח עבדך ואמתך כמוך. למען ינוח עבדך
ואמתך כמוך: וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים. וזכרת כי עבד
היית בארץ מצרים: ויצאך יהוה אלהיך משם ביד חזקה ובזרוע
נטויה. ויצאך יהוה אלהיך משם ביד חזקה ובזרוע נטויה:
על כן צוך יהוה אלהיך לעשות את יום השבת. על כן צוך יהוה
אלהיך לעשות את יום השבת: כבד את אביך ואת אמך. כבד
את אביך ואת אמך: כאשר צוך יהוה אלהיך. כאשר צוך יהוה
אלהיך: למען יאריכן ימיך. למען יאריכן ימיך: ולמען ייטב לך.
ולמען ייטב לך: על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך. על
האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך: לא תרצח. לא תרצח:
לא תנאף. לא תנאף: לא תגנב. לא תגנב: לא תענה ברעך עד שוא.
לא תענה ברעך עד שוא: לא תחמד אשת רעך. לא תחמד אשת
רעך: לא תתאוה בית רעך שדהו ועבדו ואמתו שורו וחמרו וכל
אשר לרעך. לא תתאוה בית רעך שדהו ועבדו ואמתו שורו וחמרו
וכל אשר לרעך: את הדברים האלה דבר יהוה אל כל קהלכם
בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול ולא יסף ויכתבם על
שני לחת אבנים ויתנם אלי. את הדברים האלה דבר יהוה אל כל
קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול ולא יסף ויכתבם
על שני לחת אבנים ויתנם אלי: ויהי כשמעכם את הקול מתוך
החשך וההר בוער ותקרבון אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם.
ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך וההר בוער ותקרבון אלי כל
ראשי שבטיכם וזקניכם: ותאמרו הן הראנו יהוה אלהינו את
כבדו ואת גדלו וקולו שמענו מתוך האש היום הזה ראינו כי
ידבר אלהים את האדם וחי. ותאמרו הן הראנו יהוה אלהינו את
כבדו ואת גדלו וקולו שמענו מתוך האש היום הזה ראינו כי
ידבר אלהים את האדם וחי: ועתה למה נמות כי תאכלנו האש
הגדלה הזאת אם יספים אנחנו לשמע את קול יהוה אלהינו עוד
ומתנו. ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדלה הזאת אם יספים
אנחנו לשמע את קול יהוה אלהינו עוד ומתנו: כי מי כל בשר
אשר שמע קול אלהים חיים מדבר מתוך האש כמנו ויחי. כי מי
כל בשר אשר שמע קול אלהים חיים מדבר מתוך האש כמנו ויחי:
קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר יהוה אלהינו ואתה תדבר
אל יהוה אלהינו את כל אשר ידבר יהוה אלהינו אליך ושמענו
ועשינו. קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר יהוה אלהינו ואתה
תדבר אל יהוה אלהינו את כל אשר ידבר יהוה אלהינו אליך
ושמענו ועשינו: וישמע יהוה את קול דבריכם בדברכם אלי.
וישמע יהוה את קול דבריכם בדברכם אלי: ויאמר יהוה אלי
שמעתי את קול דברי העם הזה אשר דברו אליך היטיבו כל
אשר דברו. שמעתי את קול דברי העם הזה אשר דברו אליך
היטיבו כל אשר דברו: מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אתי
ולשמר את כל מצותי כל הימים למען ייטב להם ולבניהם
לעלם. מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אתי ולשמר את כל
מצותי כל הימים למען ייטב להם ולבניהם לעלם: לך אמר להם
שובו לכם לאהליכם. לך אמר להם שובו לכם לאהליכם:
ואתה פה עמד עמדי. ואתה פה עמד עמדי: ואדברה אליך את
כל המצוה והחקים והמשפטים אשר תלמדם. ואדברה אליך את
כל המצוה והחקים והמשפטים אשר תלמדם: ועשו בארץ אשר
אני נותן להם לרשתה. ועשו בארץ אשר אני נותן להם לרשתה:
ושמרתם לעשות כאשר צוה יהוה אלהיכם אתכם. ושמרתם
לעשות כאשר צוה יהוה אלהיכם אתכם: לא תסורו ימין ושמאל.
לא תסורו ימין ושמאל: בכל הדרך אשר צוה יהוה אלהיכם
אתכם תלכו. בכל הדרך אשר צוה יהוה אלהיכם אתכם תלכו:
למען תחיון והטב לכם והארכתם ימים בארץ אשר תירשון.
למען תחיון והטב לכם והארכתם ימים בארץ אשר תירשון:
ואת המצוה החקים והמשפטים אשר צוה יהוה אלהיכם ללמד
אתכם לעשות בארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה. ואת
המצוה החקים והמשפטים אשר צוה יהוה אלהיכם ללמד אתכם
לעשות בארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה: למען תירא את
יהוה אלהיך לשמר את כל חקתיו ומצותיו אנכי מצוך אתה
ובנך ובן בנך כל ימי חייך ולמען יאריכן ימיך. למען תירא את
יהוה אלהיך לשמר את כל חקתיו ומצותיו אנכי מצוך אתה
ובנך ובן בנך כל ימי חייך ולמען יאריכן ימיך: ושמעת ישראל
ושמרת לעשות אשר ייטב לך ואשר תרבון מאד כאשר דבר
יהוה אלהי אבתיך לך ארץ זבת חלב ודבש. ושמעת ישראל
ושמרת לעשות אשר ייטב לך ואשר תרבון מאד כאשר דבר
יהוה אלהי אבתיך לך ארץ זבת חלב ודבש: שמע ישראל יהוה
אלהינו יהוה אחד. שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד:
ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך.
ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך:
והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך. והיו
הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך: ושננתם לבניך
ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך.
ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך
ובקומך: וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך.
וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך: וכתבתם על
מזוזות ביתך ובשעריך. וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך:
והיה כי יביאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר נשבע לאבתיך
לאברהם ליצחק וליעקב לתת לך ערים גדלות וטובות אשר
לא בנית. והיה כי יביאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר נשבע
לאבתיך לאברהם ליצחק וליעקב לתת לך ערים גדלות וטובות
אשר לא בנית: ובתים מלאים כל טוב אשר לא מלאת. ובתים
מלאים כל טוב אשר לא מלאת: וחצובת בארת אשר לא חצבת.
וחצובת בארת אשר לא חצבת: כרמים וזיתים אשר לא נטעת.
כרמים וזיתים אשר לא נטעת: ואכלת ושבעת. ואכלת ושבעת:
השמר לך פן תשכח את יהוה אשר הוצאך מארץ מצרים מבית
עבדים. השמר לך פן תשכח את יהוה אשר הוצאך מארץ מצרים
מבית עבדים: את יהוה אלהיך תירא ואתו תעבד ובשמו תשבע.
את יהוה אלהיך תירא ואתו תעבד ובשמו תשבע: לא תלכון
אחרי אלהים אחרים מאלהי העמים אשר סביבתיכם. לא תלכון
אחרי אלהים אחרים מאלהי העמים אשר סביבתיכם: כי אל
קנא יהוה אלהיך בקרבך פן יחרה אף יהוה אלהיך בך והשמיד
אתך מעל פני האדמה. כי אל קנא יהוה אלהיך בקרבך פן יחרה
אף יהוה אלהיך בך והשמיד אתך מעל פני האדמה: לא תנסו
את יהוה אלהיכם כאשר נסיתם במסה. לא תנסו את יהוה
אלהיכם כאשר נסיתם במסה: שמור תשמרון את מצות יהוה
אלהיכם ועדתיו וחקיו אשר צוך. שמור תשמרון את מצות יהוה
אלהיכם ועדתיו וחקיו אשר צוך: והישר והטוב בעיני יהוה.
והישר והטוב בעיני יהוה: למען ייטב לך ובאת וירשת את
הארץ הטבה אשר נשבע יהוה לאבתיך. למען ייטב לך ובאת
וירשת את הארץ הטבה אשר נשבע יהוה לאבתיך: להדף כל
אויביך מפניך כאשר דבר יהוה. להדף כל אויביך מפניך כאשר
דבר יהוה: כי ישאלך בנך מחר לאמר מה העדת והחקים
והמשפטים אשר צוה יהוה אלהינו אתכם. כי ישאלך בנך מחר
לאמר מה העדת והחקים והמשפטים אשר צוה יהוה אלהינו
אתכם: ואמרת לבנך עבדים היינו לפרעה במצרים ויוצאנו יהוה
ממצרים ביד חזקה. ואמרת לבנך עבדים היינו לפרעה במצרים
ויוצאנו יהוה ממצרים ביד חזקה: ויתן יהוה אתת גדלים ורעים
במצרים בפרעה ובכל ביתו לעינינו. ויתן יהוה אתת גדלים
ורעים במצרים בפרעה ובכל ביתו לעינינו: ואתנו הוציא משם
למען הביא לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבתינו. ואתנו
הוציא משם למען הביא לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבתינו:
ויצונו יהוה לעשות את כל החקים האלה ליראה את יהוה
אלהינו לטוב לנו כל הימים לחיתנו כהיום הזה. ויצונו יהוה
לעשות את כל החקים האלה ליראה את יהוה אלהינו לטוב לנו
כל הימים לחיתנו כהיום הזה: וצדקה תהיה לנו כי נשמר לעשות
את כל המצוה הזאת לפני יהוה אלהינו כאשר צונו. וצדקה
תהיה לנו כי נשמר לעשות את כל המצוה הזאת לפני יהוה
אלהינו כאשר צונו: כי יביאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר אתה
בא שמה לרשתה ונשל גוים רבים מלפניך החתי והגרגשי
והאמרי והכנעני והפרזי והחוי והיבוסי שבעה גוים רבים
ועצומים ממך. כי יביאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר אתה בא
שמה לרשתה ונשל גוים רבים מלפניך החתי והגרגשי והאמרי
והכנעני והפרזי והחוי והיבוסי שבעה גוים רבים ועצומים ממך:
ונתנם יהוה אלהיך לפניך והכיתם החרם תחרים אותם לא
תכרת להם ברית ולא תחנם. ונתנם יהוה אלהיך לפניך והכיתם
החרם תחרים אותם לא תכרת להם ברית ולא תחנם: ולא
תתחתן בם בתך לא תתן לבנו ובתו לא תקח לבנך. ולא
תתחתן בם בתך לא תתן לבנו ובתו לא תקח לבנך: כי יסיר את
בנך מאחרי ועבדו אלהים אחרים. כי יסיר את בנך מאחרי
ועבדו אלהים אחרים: וחרה אף יהוה בכם והשמידך מהר.
וחרה אף יהוה בכם והשמידך מהר: כי אם כה תעשו להם
מזבחתיהם תתצו ומצבתם תשברו ואשריהם תגדעון ופסיליהם
תשרפון באש. כי אם כה תעשו להם מזבחתיהם תתצו ומצבתם
תשברו ואשריהם תגדעון ופסיליהם תשרפון באש: כי עם קדוש
אתה ליהוה אלהיך בך בחר יהוה אלהיך להיות לו לעם סגלה
מכל העמים אשר על פני האדמה. כי עם קדוש אתה ליהוה
אלהיך בך בחר יהוה אלהיך להיות לו לעם סגלה מכל העמים
אשר על פני האדמה: לא מרבכם מכל העמים חשק יהוה בכם
ויבחר בכם כי אתם המעט מכל העמים. לא מרבכם מכל העמים
חשק יהוה בכם ויבחר בכם כי אתם המעט מכל העמים:
כי מאהבת יהוה אתכם ומשמרו את השבעה אשר נשבע לאבתיכם
הוציא יהוה אתכם ביד חזקה ויפדך מבית עבדים מיד פרעה
מלך מצרים. כי מאהבת יהוה אתכם ומשמרו את השבעה אשר
נשבע לאבתיכם הוציא יהוה אתכם ביד חזקה ויפדך מבית עבדים
מיד פרעה מלך מצרים: וידעת כי יהוה אלהיך הוא האלהים
האל הנאמן שמר הברית והחסד לאהביו ולשמרי מצותיו לאלף
דור. וידעת כי יהוה אלהיך הוא האלהים האל הנאמן שמר
הברית והחסד לאהביו ולשמרי מצותיו לאלף דור: ומשלם
לשנאיו אל פניו להאבידו לא יאחר לשנאו אל פניו ישלם לו.
ומשלם לשנאיו אל פניו להאבידו לא יאחר לשנאו אל פניו
ישלם לו: ושמרת את המצוה ואת החקים ואת המשפטים אשר
אנכי מצוך היום לעשותם. ושמרת את המצוה ואת החקים ואת
המשפטים אשר אנכי מצוך היום לעשותם: והיה עקב תשמעון
את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם ושמר יהוה אלהיך
לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבתיך. והיה עקב תשמעון
את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם ושמר יהוה אלהיך
לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבתיך: ואהבך וברכך
והרבך וברך פרי בטנך ופרי אדמתך דגנך ותירשך ויצהרך
שגר אלפיך ועשתרת צאנך על האדמה אשר נשבע לאבתיך לתת
לך. ואהבך וברכך והרבך וברך פרי בטנך ופרי אדמתך דגנך
ותירשך ויצהרך שגר אלפיך ועשתרת צאנך על האדמה אשר
נשבע לאבתיך לתת לך: ברוך תהיה מכל העמים לא יהיה בך
עקר ובעקרתך ובבהמתך. ברוך תהיה מכל העמים לא יהיה בך
עקר ובעקרתך ובבהמתך: והסיר יהוה ממך כל חלי וכל מדוי
מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך ונתנם בכל שנאיך.
והסיר יהוה ממך כל חלי וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת
לא ישימם בך ונתנם בכל שנאיך: ואכלת את כל העמים אשר
יהוה אלהיך נתן לך לא תחוס עינך עליהם ולא תעבד את
אלהיהם כי מוקש הוא לך. ואכלת את כל העמים אשר יהוה
אלהיך נתן לך לא תחוס עינך עליהם ולא תעבד את אלהיהם
כי מוקש הוא לך: כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני
איכה אוכל להורישם. כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני
איכה אוכל להורישם: לא תירא מהם זכר תזכר את אשר עשה
יהוה אלהיך לפרעה ולכל מצרים. לא תירא מהם זכר תזכר את
אשר עשה יהוה אלהיך לפרעה ולכל מצרים: המסת הגדלות
אשר ראו עיניך והאתת והמפתים והיד החזקה והזרוע הנטויה
אשר הוצאך יהוה אלהיך כן יעשה יהוה אלהיך לכל העמים
אשר אתה ירא מפניהם. המסת הגדלות אשר ראו עיניך והאתת
והמפתים והיד החזקה והזרוע הנטויה אשר הוצאך יהוה אלהיך
כן יעשה יהוה אלהיך לכל העמים אשר אתה ירא מפניהם:
וגם את הצרעה ישלח יהוה אלהיך בם עד אבד הנשארים
והנסתרים מפניך. וגם את הצרעה ישלח יהוה אלהיך בם עד
אבד הנשארים והנסתרים מפניך: לא תערץ מפניהם כי יהוה
אלהיך בקרבך אל גדול ונורא. לא תערץ מפניהם כי יהוה
אלהיך בקרבך אל גדול ונורא: ונשל יהוה אלהיך את הגוים
האל מפניך מעט מעט לא תוכל כלתם מהר פן תרבה עליך חית
השדה. ונשל יהוה אלהיך את הגוים האל מפניך מעט מעט לא
תוכל כלתם מהר פן תרבה עליך חית השדה: ונתנם יהוה
אלהיך לפניך והמם מהמה גדולה עד השמדם. ונתנם יהוה
אלהיך לפניך והמם מהמה גדולה עד השמדם: ונתן מלכיהם
בידך ואבדת את שמם מתחת השמים לא יתיצב איש בפניך עד
השמדך אתו. ונתן מלכיהם בידך ואבדת את שמם מתחת
השמים לא יתיצב איש בפניך עד השמדך אתו: פסילי אלהיהם
תשרפון באש לא תחמד כסף וזהב עליהם ולקחת לך פן תוקש
בו כי תועבת יהוה אלהיך הוא. פסילי אלהיהם תשרפון באש
לא תחמד כסף וזהב עליהם ולקחת לך פן תוקש בו כי תועבת
יהוה אלהיך הוא: ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם
כמהו שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי חרם הוא. ולא תביא
תועבה אל ביתך והיית חרם כמהו שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו
כי חרם הוא: כל המצוה אשר אנכי מצוך היום תשמרון לעשות
למען תחיון ורביתם ובאתם וירשתם את הארץ אשר נשבע יהוה
לאבתיכם. כל המצוה אשר אנכי מצוך היום תשמרון לעשות
למען תחיון ורביתם ובאתם וירשתם את הארץ אשר נשבע יהוה
לאבתיכם: וזכרת את כל הדרך אשר הוליכך יהוה אלהיך זה
ארבעים שנה במדבר למען ענתך לנסתך לדעת את אשר בלבבך
התשמר מצותיו אם לא. וזכרת את כל הדרך אשר הוליכך יהוה
אלהיך זה ארבעים שנה במדבר למען ענתך לנסתך לדעת את
אשר בלבבך התשמר מצותיו אם לא: ויענך וירעבך ויאכלך את
המן אשר לא ידעת ולא ידעון אבתיך למען הודיעך כי לא על
הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי יהוה יחיה האדם:
שמלתך לא בלתה מעליך ורגלך לא בצקה זה ארבעים שנה.
שמלתך לא בלתה מעליך ורגלך לא בצקה זה ארבעים שנה:
וידעת עם לבבך כי כאשר יסר איש את בנו יהוה אלהיך מיסרך.
וידעת עם לבבך כי כאשר יסר איש את בנו יהוה אלהיך מיסרך:
ושמרת את מצות יהוה אלהיך ללכת בדרכיו וליראה אתו.
ושמרת את מצות יהוה אלהיך ללכת בדרכיו וליראה אתו:
כי יהוה אלהיך מביאך אל ארץ טובה ארץ נחלי מים עינת
ותהמת יוצאת בבקעת ובהר. כי יהוה אלהיך מביאך אל ארץ
טובה ארץ נחלי מים עינת ותהמת יוצאת בבקעת ובהר:
ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש.
ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש:
ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ארץ
אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצב נחשת. ארץ אשר לא במסכנת
תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ארץ אשר אבניה ברזל
ומהרריה תחצב נחשת: ואכלת ושבעת וברכת את יהוה אלהיך
על הארץ הטבה אשר נתן לך. ואכלת ושבעת וברכת את יהוה
אלהיך על הארץ הטבה אשר נתן לך: השמר לך פן תשכח את
יהוה אלהיך לבלתי שמר מצותיו ומשפטיו וחקתיו אשר אנכי
מצוך היום. השמר לך פן תשכח את יהוה אלהיך לבלתי שמר
מצותיו ומשפטיו וחקתיו אשר אנכי מצוך היום: פן תאכל
ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת. פן תאכל ושבעת ובתים
טובים תבנה וישבת: ובקרך וצאנך ירבין וכסף וזהב ירבה לך
וכל אשר לך ירבה. ובקרך וצאנך ירבין וכסף וזהב ירבה לך
וכל אשר לך ירבה: ורם לבבך ושכחת את יהוה אלהיך המוציאך
מארץ מצרים מבית עבדים. ורם לבבך ושכחת את יהוה אלהיך
המוציאך מארץ מצרים מבית עבדים: המוליכך במדבר הגדול
והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים המוציא לך
מים מצור החלמיש. המוליכך במדבר הגדול והנורא נחש שרף
ועקרב וצמאון אשר אין מים המוציא לך מים מצור החלמיש:
המאכלך מן במדבר אשר לא ידעון אבתיך למען ענתך ולמען
נסתך להיטבך באחריתך. המאכלך מן במדבר אשר לא ידעון
אבתיך למען ענתך ולמען נסתך להיטבך באחריתך: ואמרת
בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה. ואמרת בלבבך
כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה: וזכרת את יהוה אלהיך
כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל למען הקים את בריתו אשר
נשבע לאבתיך כיום הזה. וזכרת את יהוה אלהיך כי הוא הנתן
לך כח לעשות חיל למען הקים את בריתו אשר נשבע לאבתיך
כיום הזה: והיה אם שכח תשכח את יהוה אלהיך והלכת
אחרי אלהים אחרים ועבדתם והשתחוית להם העדתי בכם
היום כי אבד תאבדון. והיה אם שכח תשכח את יהוה אלהיך
והלכת אחרי אלהים אחרים ועבדתם והשתחוית להם העדתי
בכם היום כי אבד תאבדון: כגוים אשר יהוה מאביד מפניכם
כן תאבדון עקב לא תשמעון בקול יהוה אלהיכם. כגוים אשר
יהוה מאביד מפניכם כן תאבדון עקב לא תשמעון בקול יהוה
אלהיכם: שמע ישראל אתה עבר היום את הירדן לבא לרשת
גוים גדלים ועצומים ממך ערים גדלות ובצורות בשמים.
שמע ישראל אתה עבר היום את הירדן לבא לרשת גוים גדלים
ועצומים ממך ערים גדלות ובצורות בשמים: עם גדול ורם
בני ענקים אשר אתה ידעת ואתה שמעת מי יתיצב לפני בני
ענק. עם גדול ורם בני ענקים אשר אתה ידעת ואתה שמעת
מי יתיצב לפני בני ענק: וידעת היום כי יהוה אלהיך הוא
עבר לפניך אש אכלה הוא ישמידם והוא יכניעם לפניך והורשתם
אתם והאבדתם אתם מהר כאשר דבר יהוה לך. וידעת היום כי
יהוה אלהיך הוא עבר לפניך אש אכלה הוא ישמידם והוא
יכניעם לפניך והורשתם אתם והאבדתם אתם מהר כאשר דבר
יהוה לך: אל תאמר בלבבך בהדפ אתם יהוה מפני לאמר בצדקתי
הביאני יהוה לרשת את הארץ הזאת. אל תאמר בלבבך בהדפ
אתם יהוה מפני לאמר בצדקתי הביאני יהוה לרשת את הארץ
הזאת: וברשעת הגוים האלה יהוה מורישם מפניך. וברשעת
הגוים האלה יהוה מורישם מפניך: לא בצדקתך ובישר לבבך
אתה בא לרשת את ארצם

לא תוסיפו לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסיף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסיף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסיף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסיף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:

לא תוסיף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסיף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסיף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסיף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסיף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:
לא תוסף לדבר אלי עוד בדבר הזה כי אני יודע שלא תשמעו אלי עוד בדבר הזה:

ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:

ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:

ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:
ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר:

וְרִבִּיתָ לִזְרָעֲךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָךְ וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֶת אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ ס

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד׃ וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ׃ וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל לְבָבֶךָ׃ וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ׃ וְכָתַבְתָּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ ס

וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב לָתֵת לְךָ עָרִים גְּדֹלֹת וְטֹבוֹת אֲשֶׁר לֹא בָנִיתָ׃ וּבָתִּים מְלֵאִים כָּל טוּב אֲשֶׁר לֹא מִלֵּאתָ וּבֹרוֹת חֲצוּבִים אֲשֶׁר לֹא חָצַבְתָּ כְּרָמִים וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא נָטָעְתָּ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּירָא וְאֹתוֹ תַעֲבֹד וּבִשְׁמוֹ תִּשָּׁבֵעַ׃ לֹא תֵלְכוּן אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיכֶם׃ כִּי אֵל קַנָּא יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּקִרְבֶּךָ פֶּן יֶחֱרֶה אַף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּךְ וְהִשְׁמִידְךָ מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ ס

לֹא תְנַסּוּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כַּאֲשֶׁר נִסִּיתֶם בַּמַּסָּה׃ שָׁמוֹר תִּשְׁמְרוּן אֶת מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְעֵדֹתָיו וְחֻקָּיו אֲשֶׁר צִוָּךְ׃ וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב בְּעֵינֵי יְהוָה לְמַעַן יִיטַב לָךְ וּבָאתָ וְיָרַשְׁתָּ אֶת הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ׃

לְהַלֵּךְ אֶת כָּל אֲפִיקֶיךָ מִפָּנֶיךָ אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֵלֶיךָ׃ ס

כִּי יִשְׁאָלְךָ בִּנְךָ מָחָר לֵאמֹר מָה הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם׃ וְאָמַרְתָּ לִבְנֶךָ עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם וַיּוֹצִיאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה׃ וַיִּתֵּן יְהוָה אוֹתֹת וּמֹפְתִים גְּדֹלִים וְרָעִים בְּמִצְרַיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל בֵּיתוֹ לְעֵינֵינוּ׃ וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הָבִיא אֹתָנוּ לָתֵת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֵינוּ׃ וַיְצַוֵּנוּ יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לְיִרְאָה אֶת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְטוֹב לָנוּ כָּל הַיָּמִים לְחַיֹּתֵנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ וּצְדָקָה תִּהְיֶה לָנוּ כִּי נִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ׃ ס

כִּי יְבִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ וְנָשַׁל גּוֹיִם רַבִּים מִלְּפָנֶיךָ הַחִתִּי וְהַגִּרְגָּשִׁי וְהָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי שִׁבְעָה גוֹיִם רַבִּים וַעֲצוּמִים מִמֶּךָּ׃ וּנְתָנָם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהִכִּיתָם הַחֲרֵם תַּחֲרִים אֹתָם לֹא תִכְרֹת לָהֶם בְּרִית וְלֹא תְחָנֵּם׃ וְלֹא תִתְחַתֵּן בָּם בִּתְּךָ לֹא תִתֵּן לִבְנוֹ וּבִתּוֹ לֹא תִקַּח לִבְנֶךָ׃ כִּי יָסִיר אֶת בִּנְךָ מֵאַחֲרַי וְעָבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְחָרָה אַף יְהוָה בָּכֶם וְהִשְׁמִידְךָ מַהֵר׃ כִּי אִם כֹּה תַעֲשׂוּ לָהֶם מִזְבְּחֹתֵיהֶם תִּתֹּצוּ וּמַצֵּבֹתָם תְּשַׁבֵּרוּ וַאֲשֵׁרָיו תְּגַדֵּעוּן וּפְסִילֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ׃ כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּךָ בָּחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה מִכֹּל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ לֹא מֵרֻבְּכֶם מִכָּל הָעַמִּים חָשַׁק יְהוָה בָּכֶם וַיִּבְחַר בָּכֶם כִּי אַתֶּם הַמְעַט מִכָּל הָעַמִּים׃ כִּי מֵאַהֲבַת יְהוָה אֶתְכֶם

וְשָׁמַרְתָּ אֶת הַמִּצְוָה וְאֶת הַחֻקִּים וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם׃ וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְשָׁמַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ׃ וַאֲהֵבְךָ וּבֵרַכְךָ וְהִרְבֶּךָ וּבֵרַךְ פְּרִי בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתֶךָ דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרוֹת צֹאנֶךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ לָתֵת לָךְ׃ בָּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל הָעַמִּים לֹא יִהְיֶה בְךָ עָקָר וַעֲקָרָה וּבִבְהֶמְתֶּךָ׃ וְהֵסִיר יְהוָה מִמְּךָ כָּל חֹלִי וְכָל מַדְוֵי מִצְרַיִם הָרָעִים אֲשֶׁר יָדַעְתָּ לֹא יְשִׂימָם בָּךְ וְנָתָנָם בְּכָל שֹׂנְאֶיךָ׃ וְאָכַלְתָּ אֶת כָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא תָחוֹס עֵינְךָ עֲלֵיהֶם וְלֹא תַעֲבֹד אֶת אֱלֹהֵיהֶם כִּי מוֹקֵשׁ הוּא לָךְ׃ כִּי תֹאמַר בִּלְבָבֶךָ רַבִּים הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִמֶּנִּי אֵיכָה אוּכַל לְהוֹרִישָׁם׃ לֹא תִירָא מֵהֶם זָכוֹר תִּזְכֹּר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפַרְעֹה וּלְכָל מִצְרָיִם׃ הַמַּסֹּת הַגְּדֹלֹת אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ וְהָאֹתֹת וְהַמֹּפְתִים וְהַיָּד הַחֲזָקָה וְהַזְּרוֹעַ הַנְּטוּיָה אֲשֶׁר הוֹצִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כֵּן יַעֲשֶׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְכָל הָעַמִּים אֲשֶׁר אַתָּה יָרֵא מִפְּנֵיהֶם׃ וְגַם אֶת הַצִּרְעָה יְשַׁלַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּם עַד אֹבַד הַנִּשְׁאָרִים וְהַנִּסְתָּרִים מִפָּנֶיךָ׃ לֹא תַעֲרֹץ מִפְּנֵיהֶם כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּקִרְבֶּךָ אֵל גָּדוֹל וְנוֹרָא׃ וְנָשַׁל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת הַגּוֹיִם הָאֵל מִפָּנֶיךָ מְעַט מְעָט לֹא תוּכַל כַּלֹּתָם מַהֵר פֶּן תִּרְבֶּה עָלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה׃ וּנְתָנָם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהָמָם מְהוּמָה גְּדֹלָה עַד הִשָּׁמְדָם׃ וְנָתַן מַלְכֵיהֶם בְּיָדֶךָ וְהַאֲבַדְתָּ אֶת שְׁמָם מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם לֹא יִתְיַצֵּב אִישׁ בְּפָנֶיךָ עַד הַשְׁמִדְךָ אֹתָם׃ פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ לֹא תַחְמֹד כֶּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלָקַחְתָּ לָךְ פֶּן תִּוָּקֵשׁ בּוֹ כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא׃ וְלֹא תָבִיא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתֶךָ וְהָיִיתָ חֵרֶם כָּמֹהוּ שַׁקֵּץ תְּשַׁקְּצֶנּוּ וְתַעֵב תְּתַעֲבֶנּוּ כִּי חֵרֶם הוּא׃ כָּל הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תִּחְיוּן וּרְבִיתֶם וּבָאתֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם׃

וְזָכַרְתָּ אֶת כָּל הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הוֹלִיכֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לְמַעַן עַנֹּתְךָ לְנַסֹּתְךָ לָדַעַת אֶת אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ הֲתִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו אִם לֹא׃ וַיְעַנְּךָ וַיַּרְעִבֻךָ וַיַּאֲכִלְךָ אֶת הַמָּן אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ וְלֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן הוֹדִיעֲךָ כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לְבַדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל כָּל מוֹצָא פִי יְהוָה יִחְיֶה הָאָדָם׃ שִׂמְלָתְךָ לֹא בָלְתָה מֵעָלֶיךָ וְרַגְלְךָ לֹא בָצֵקָה זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ וְיָדַעְתָּ עִם לְבָבֶךָ כִּי כַּאֲשֶׁר יְיַסֵּר אִישׁ אֶת בְּנוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מְיַסְּרֶךָּ׃ וְשָׁמַרְתָּ אֶת מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו וּלְיִרְאָה אֹתוֹ׃ כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מְבִיאֲךָ אֶל אֶרֶץ טוֹבָה אֶרֶץ נַחֲלֵי מָיִם עֲיָנֹת וּתְהֹמֹת יֹצְאִים בַּבִּקְעָה וּבָהָר׃ אֶרֶץ חִטָּה וּשְׂעֹרָה וְגֶפֶן וּתְאֵנָה וְרִמּוֹן אֶרֶץ זֵית שֶׁמֶן וּדְבָשׁ׃ אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכֵּנֻת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא תֶחְסַר כֹּל בָּהּ אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבָנֶיהָ בַרְזֶל וּמֵהָרֶיהָ תַּחְצֹב נְחוֹשֶׁת׃ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ׃ ס

הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְבִלְתִּי שְׁמֹר מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻקָּיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם׃ פֶּן תֹּאכַל וְשָׂבָעְתָּ וּבָתִּים טוֹבִים תִּבְנֶה וְיָשָׁבְתָּ׃ וּבְקָרְךָ וְצֹאנְךָ יִרְבְּיֻן וְכֶסֶף וְזָהָב יִרְבֶּה לָּךְ וְכֹל אֲשֶׁר לְךָ יִרְבֶּה׃ וְרָם לְבָבֶךָ וְשָׁכַחְתָּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמּוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃ הַמּוֹלִיכֲךָ בַּמִּדְבָּר הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא נְחָשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב וְצִמָּאוֹן אֲשֶׁר אֵין מָיִם הַמּוֹצִיא לְךָ מַיִם מִצּוּר הַחַלָּמִישׁ׃ הַמַּאֲכִלְךָ מָן בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן עַנֹּתְךָ וּלְמַעַן נַסֹּתֶךָ לְהֵיטִבְךָ בְּאַחֲרִיתֶךָ׃ וְאָמַרְתָּ בִּלְבָבֶךָ כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי עָשָׂה לִי אֶת הַחַיִל הַזֶּה׃ וְזָכַרְתָּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי הוּא הַנֹּתֵן לְךָ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חָיִל לְמַעַן הָקִים אֶת בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וְהָיָה אִם שָׁכֹחַ תִּשְׁכַּח אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָלַכְתָּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַעֲבַדְתָּם וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם הֵעִדֹתִי בָכֶם הַיּוֹם כִּי אָבֹד תֹּאבֵדוּן׃ כַּגּוֹיִם אֲשֶׁר יְהוָה מַאֲבִיד מִפְּנֵיכֶם כֵּן תֹּאבֵדוּן עֵקֶב לֹא תִשְׁמְעוּן בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

תשמרון. פשוטו: חזק הלבבים. והנכון אין ראוי להלבישם בלשון זה כי אין חזק ואמיץ נאמן בשמירת מצות ויש מהם שהם מצוות שאין בהם לאו כגון פריה ורביה ומהם שהם מצוות שאין בהם עשה כגון לא תשנא את אחיך בלבבך ומהם שהם מצוות שאין בהם לא תעשה כגון ולא תקום ולא תטור ומהם שהם מצוות שאין בהם לא תעשה כגון לא תלבש שעטנז ומהם שהם מצוות שאין בהם לא תעשה כגון לא תחרוש בשור ובחמור יחד. ומהם שהם מצוות שאין בהם לא תעשה כגון לא תחסום שור בדישו. ומהם שהם מצוות שאין בהם לא תעשה כגון לא תלבש שעטנז.

והם ס"ד מספר שמות בני יעקב ואחר כך ויהי כל הנפש וגו' ואחר כך בני אפרים וגו' ואחר כך בני בנימין וגו' ואחר כך בני בלהה וגו' ואחר כך בני זלפה וגו' ואחר כך בני לאה וגו' ואחר כך בני שלה וגו' ואחר כך בני פרץ וגו' ואחר כך בני זרח וגו' ואחר כך בני גד וגו' ואחר כך בני אשר וגו' ואחר כך בני יששכר וגו' ואחר כך בני זבולן וגו' ואחר כך בני שמעון וגו' ואחר כך בני לוי וגו' ואחר כך בני יהודה וגו' ואחר כך בני דן וגו' ואחר כך בני נפתלי וגו' ואחר כך בני מנשה וגו' ואחר כך בני בנימין וגו' ואחר כך בני בלע וגו' ואחר כך בני בכר וגו' ואחר כך בני אשבל וגו' ואחר כך בני אחירם וגו' ואחר כך בני שפופם וגו' ואחר כך בני חופם וגו' ואחר כך בני ארד וגו' ואחר כך בני נעמן וגו' ואחר כך בני אחי וגו' ואחר כך בני רוש וגו' ואחר כך בני מופים וגו' ואחר כך בני חופים

ויעלון וירשון ית ארעא דין
קדיקית לאבהתון למתן להון
וכען ישראל מה
יי אלהיך מבעי מנך אלהין ל
למידחל קדם יי אלהך למיהך בכל
אורחן ותתקנון קדמוהי ולמרחם
ית יי אלהך בכל
לבך ובכל נפשך למישר ית
פקודיא ויתי קיימוהי דאנא
מפקיד לך יומא דין לייטב לך
והארעי אלהך שפיא ושמי שמיא
ארעא וכל די בה ולחדר באבהתך
אבי יי למירחמהון ואחרעי ב
בנהון בתרהון מן עממיא
עממיא כיומא הדין ותעלון
ית מסקשיא דלבכון וקדליכון לא
תקשון עוד ומרי יי אלהכון הוא
ארע ריינין ומרי פולכין אלהא
רבא גבר יתיראה ולית קדמוהי
למסיבר אפין ואפ לא נסיבא
שוחדא ועבד דין יתמא וארמלא
ורחים גיורא למיהב ליה מזון
ולבוש: ותרחמון ית גיורא ארי
גיורין הויתון בארעא דמצרים
ית יי אלהך תידחל ובקדמוהי
תפלח ולחלתי תתקרב ובשמי
תקיים: הוא תושבחתך והוא
אלהך די עבד עמך ית דברבתא
ית חסינתא האילין די חמאר
עינך: בשבעין נפשן נחתו
אבהתיך למצרים ועתה שמתך יי
אלהיך ככוכבי השמים לרב:
ואחבתת ית יי אלהיך ותשמרת
משמרתו וחקתיו ומשפטיו ומצותיו
כל יומיא: וידעתם היום כי לא
את בניכם אשר לא ידעו ולא ראו
את מוסר יי אלהיכם
את גדלו ית תוקפיה ידו הרמתו
ומטתיתו ית עמי דיו ועבד בנו
מצרים לפרעה מלכא דמצרים
ולכל ארעיה: ודי עבד לחילא
מצראי לסוסתהון ולרתיכהון
די אטיף ית מי ימא דסוף על
אפיהון כד רדפין אבתריכון
ואובדינון יי עד יומא הדין
ודי עבד לכון במדברא עד
מיתיכון

ספרי

אנשים ולא מצורעים. ושלשה
כל אחריהם כתיב כן בכור שלשו
וטמא על כל דבר פשע על שור
על חמור. ואם ואכל תאכל
שלמת רעך. חסר חשב לו את
תקבוש בכוא. ואולך אתכם
ארבעים שנה. וכל שאר קריאת
ויכו בני מואב שלשה ושבו ולא
יוסיפו לעשות עוד. ויעשו בני
ישראל את הרע בעיני יי ויעבדו
את הבעלים. ויעזבו את יי
אלהי אבותם. ויעבדו לאשרות
ולעצבים. ויחר אף יי בישראל
ויתנם ביד כושן רשעתים. ויזעקו
בני ישראל אל יי. ויקם יי מושיע
לבני ישראל ויושיעם. את עתניאל
בן קנז. ותהי ארץ שקטה
ארבעים שנה. ויוסף בני ישראל
לעשות הרע בעיני יי. ויחזק יי
את עגלון מלך מואב עליהם.
ויאסף אליו את בני עמון ועמלק
וילך ויך את ישראל. ויירשו את
עיר התמרים. שמונה עשרה
שנה. ויזעקו בני ישראל אל יי.
ויקם יי להם מושיע את אהוד
בן גרא. בן הימיני. איש עוסר
יד ימינו. ויתנו בני ישראל
מנחה ביד אהוד אל עגלון מלך
מואב. ויעש אהוד חרב ופיה
שנים. גמי אורכה. ויחגר אותה
על ירכו תחת לבושו. ויגש אהוד
ויאמר דבר אלהים לי אליך.
ויקם מעל הכסא. ויושט אהוד
את יד שמאלו. ויקח את החרב
מעל ירכו. ויתקע בבטנו. וגם
הנצב נכנס אחריו. ויסגר דלתות
העלית בעדו. ויצא אהוד המסדרונה.
ויסגר דלתות העלית בעדו.
ויעל. ויבא הרה. ויתקע בשופר
בהר אפרים. וירדו עמו בני
ישראל מן ההר. והוא לפניהם.
ויאמר להם רדפו אחרי. כי נתן
יי את אויביכם מואב בידכם.
ויעלו אחריו. וילכדו את מעברות
הירדן למואב. ולא נתנו איש
לעבור. ויכו את מואב בעת ההיא
כעשרת אלפים איש כל שמן וכל
איש חיל. ולא נמלט איש. ותכנע
מואב ביום ההוא תחת יד ישראל.
ותשקט הארץ שמונים שנה.
ואחריו היה שמגר בן ענת.
ויך את פלשתים ששה מאות איש
במלמד הבקר. וגם הוא הושיע את
ישראל. ויהי אחרי אהוד. ויוסף
בני ישראל לעשות הרע בעיני יי.
ויתנם ביד יבין מלך כנען אשר
מלך בחצור. ושר צבאו סיסרא
והוא יושב בחרושת הגוים.
ויצעקו בני ישראל אל יי. כי
תשעים ברזל לו. ויחזק את
ישראל עד אשר הכרית. ותשקט
הארץ ארבעים שנה. ויוסף בני
ישראל לעשות הרע בעיני יי.
ויתנם ביד מדין שבע שנים.
ותעל מדין ועמלק ובני קדם.
ויחנו עליהם. ויבאו כארבה לרב.
ולגמליהם אין מספר. ויבאו בארץ
לשחתה. ויחנו עליהם ויאכלו את
יבול הארץ. ולא יעזבו פרי
בישראל. ושה ושור וחמור. כי
הם ומקניהם יעלו. ואהליהם
יבואו. לרב כארבה. ולגמליהם
אין מספר. ויבא הארץ לשממה.
ויזעקו בני ישראל אל יי. ויהי
כי זעקו בני ישראל אל יי על
אודות מדין. וישלח יי איש נביא
אל בני ישראל. ויאמר להם כה
אמר יי אלהי ישראל אנכי העליתי
אתכם מן מצרים. והוצאתי אתכם
מבית עבדים. ואציל אתכם מיד
מצרים. ומיד כל לחציכם. ואגרש
אותם מפניכם. ואתן לכם את
ארצם. ואומר אליכם אני יי
אלהיכם. לא תיראו את אלהי
האמרי. אשר אתם יושבים בארצו.
ולא שמעתם בקולי. ויבא מלאך
יי וישב תחת האלה אשר בעפרה.
אשר ליואש אבי העזרי. ויחבט
גדעון חטים בגת. להניס מפני
מדין. ויראה אליו מלאך יי.
ויאמר אליו יי עמך גבור החיל.
ויאמר אליו גדעון בי אדני. ואם
יש יי עמנו. למה מצאתנו כל
זאת. ואיה כל נפלאותיו. אשר
ספרו לנו אבותינו לאמר. הלא
ממצרים העלנו יי. ועתה נטשנו
יי. ויתנו בכף מדין. ויפן אליו
יי ויאמר. לך בכחך זה. והושעת
את ישראל. הלא שלחתיך. ויאמר
אליו בי אדני. במה אושיע את
ישראל. הנה אלפי הדל במנשה.
ואנכי הצעיר בבית אבי. ויאמר
אליו כי אהיה עמך. והכית את
מדין כאיש אחד. ויאמר אליו אם
נא מצאתי חן בעיניך. ועשית לי
אות. שאתה מדבר עמי. אל נא
תזוז מזה. עד אשר אבוא אליך.
והוצאתי את מנחתי. והנחתי לפניך.
ויאמר אנכי אשב עד שובך.
ויבא גדעון ויעש גדי עזים.
ואיפת קמח מצות. הבשר שם
בסל. והמרק שם בפרור. ויוצא
אליו תחת האלה. ויגש. ויקח
מלאך יי את המצות. ואת הבשר.
ואת הפרור. ויעל האש מן הצור.
ותאכל את הבשר. ואת המצות.
ומלאך יי הלך מעיניו. ויאמר
אליו גדעון אהה אדני יי. כי על
כן ראיתי מלאך יי פנים אל פנים.
ויאמר אליו יי שלום לך. אל
תירא. לא תמות. ויבן שם גדעון
מזבח ליי. ויקרא לו יי שלום.
עד היום הזה. עודנו בעפרת
האבי העזרי. ויהי בלילה ההוא.
ויאמר אליו יי. קח את פר השור
לאביך. ופר שור שבע שנים.
והרסת את מזבח הבעל. אשר
לאביך. וגדעת את האשרה. אשר
עליו. ובנית מזבח ליי אלהיך.
על ראש המעוז הזה. במערכה.
ולקחת את פר השני. והעלית עולה
בעצי האשרה. אשר תגדע.
ויקח גדעון עשרה אנשים מעבדיו.
ויעש כאשר דבר אליו יי. ויהי
כי ירא את בית אביו. ואת אנשי
העיר. מעשות יומם. ויעש לילה.
ויקומו אנשי העיר בבקר. והנה
נתץ מזבח הבעל. וגם כרתה
האשרה אשר עליו. ויבנה המזבח
אשר בנה. ויקחו שני אנשים.
ויעשו כאשר דבר. והנה גדעון
בן יואש. ויאמרו אל יואש.
הוצא את בנך. ויאמר אל כל
הקמים עליו. אתם תריבון לבעל.
אם אתם תושיעון אותו. כל הריב
לו. יומת עד הבקר. אם אל הוא.
כי נתץ את מזבחו. ויקרא ביום
ההוא לגדעון. ירובעל לאמר.
יריב בו הבעל. כי נתץ את מזבחו.
ויקבצו כל מדין. ועמלק ובני קדם.
ויעברו. ויחנו בעמק יזרעאל.
ורוח יי לבשה את גדעון. ויתקע
בשופר. ויזעק אביעזר אחריו.
ומלאכים שלח בכל מנשה. ויזעק
גם הוא אחריהם. ואל אשר ושבולון
ונפתלי שלח מלאכים. ויעלו לקראתם.
ויאמר גדעון אל אלהים. אם
מושיע אתה ביד ישראל. כאשר
דברת. הנה אנכי מניח גיזת הצמר
בגורן. אם טל יהיה על הגיזה
לבדה. ועל כל הארץ חרבה.
ואדע כי תושיע ביד ישראל.
כאשר דברת. ויהי כן. וישכם
ממחרת. ויסחט את הגיזה.
וימלא טל מן הגיזה. מלא גביע
מים. ויאמר גדעון אל אלהים.
אל יחר אפך בי. ואדברה אך
הפעם. אנסה נא אך הפעם את
הגיזה. יהי חרבה לבדה. ועל כל
הארץ יהי טל. ויעש אלהים כן
בלילה ההוא. ויהי חרבה לבדה.
ועל כל הארץ היה טל. וישכם
ירובעל. הוא גדעון. וכל העם
אשר עמו. ויחנו על עין חרוד.
ומחנה מדין היה לו מצפון.
מגבעת המורה בעמק. ויאמר יי
אל גדעון. רב העם אשר עמך.
מתתי את מדין בידם. פן תפאר
עלי לאמר. ידי הושיעה לי.
ועתה קרא נא באזני העם לאמר.
מי הירא ורך הלבב. ישוב ויצפר
מהר הגלעד. וישבו מן העם עשרים
ושנים אלף. ויותרו עשרת אלפים.
ויאמר יי אל גדעון. עוד העם
רב. הורד אותם אל המים.
ונצרפם לך שם. והיה אשר אומר
אליך זה ילך אתך. הוא ילך אתך.
וכל אשר אומר אליך זה לא ילך
אתך. הוא לא ילך. ויורד את העם
אל המים. ויאמר יי אל גדעון.
כל אשר ילקק במלשונו מן המים
כאשר ילקק הכלב. והעמד בפני
עצמו. וכן כל אשר יכרע על
ברכיו לשתות מים. ויהי מספר
הלקים. שלש מאות איש. וכל
יתר העם כרעו על ברכיהם
לשתות מים. ויאמר יי אל גדעון.
בשלש מאות האנשים הלקים.
אושיע אתכם. ותתי את מדין
בידך. וכל העם ילכו איש למקומו.
ויקחו צדה בידם. ושופרותיהם.
ויתר איש ישראל כל איש לאהליו.
ואת שלש מאות האנשים חזק.
ומחנה מדין היה לו מתחתיו
בעמק. ויהי בלילה ההוא. ויאמר
יי אליו. קום רד במחנה. כי
נתתיו בידך. ואם ירא אתה לרדת.
רד אתה ופרה נערך אל המחנה.
ושמעת מה ידברון. ואחר תחזקנה
ידיך. וירד הוא ופרה נערו. אל
קצה החמושים. אשר במחנה.
והנה מדין ועמלק ובני קדם.
נפלים בעמק כארבה לרב.
וגמליהם אין מספר. כחול אשר
על שפת הים לרב. ויבא גדעון.
והנה מספר לחם צלול. מגלגל
בא אל המחנה. ויך האהל ויפל.
ויהפכהו לרוח. ויפל האהל.
ויאמר יהונתן אל הנער נשא
כליו. לכה ונעברה אל מצב
הפלשתים. אשר מעבר הזה.
ואל מצב הפלשתים. אשר מעבר
הזה. לא הגיד לאביו. ויאמר
אליו גדעון. הנה אנכי ועם אשר
עמי. בקצה המחנה. והיה כאשר
תשמעון את התקע בשופר. אני
וכל אשר עמי. ותקעתם גם אתם
בשופרות סביב למחנה. והריעו
ואמרתם. לי ולגדעון. ויבא
גדעון ומאה האנשים אשר עמו.
בקצה המחנה. בראשת האשמרת
התיכונה. אך הקימו את השמרים.
ויתקעו בשופרות. ושברו הכדים
אשר בידם. ושלש הכתות תקעו
בשופרות. ויחזקו בשמאלם
בלפידים. ובימינם בשופרות
לתקע. ויקראו. חרב ליי ולגדעון.
ויעמדו איש תחתיו סביב למחנה.
ויראו כל המחנה. וינוסו. ויריעו
ויסבו במחנה. ויתקעו בשופרות.
וישם יי את חרב איש ברעהו.
ובכל המחנה. וינס המחנה עד
בית השטה צרתה. עד שפת אבל
מחולה. על תבת. ואנשי ישראל
נקבצו מנפתלי ומאשר ומכל
מנשה. וירדפו אחרי מדין.
ומלאכים שלח גדעון בכל הר
אפרים לאמר. רדו לקראת מדין.
ולכדו להם את המים. עד בית
ברה. והירדן. ויזעק כל איש
אפרים. וילכדו את המים עד בית
ברה. והירדן. ואת אפיקים.
ויתפשו את שני שרי מדין. את
ערב ואת זאב. ויהרגו את ערב
בצור ערב. ואת זאב הרגו ביקב
זאב. וירדפו את מדין. וראשי
ערב וזאב הביאו אל גדעון.
מעבר לירדן. ויאמרו אליו אפרים
מה הדבר הזה עשית לנו. לבלתי
קראתנו. בלכתך להלחם במדין.
ויריבו אתו בחזקה. ויאמר אליהם
מה עשיתי עתה כמוכם. הלא
טוב עלילות אפרים. מבציר
אבי עזר. בידכם נתן יי את שרי
מדין את ערב ואת זאב. ומה
יכלתי עשות כמוכם. אז רפתה
רוחם מעליו. בדברו את הדבר
הזה. ויבא גדעון הירדנה.
עברו הוא והשלשת האנשים אשר
עמו. עיפים ורדפים. ויאמר
לאנשי סכות. תנו נא לחמים
לעם אשר ברגלי. כי עיפים הם.
ואנכי רדף אחרי זבח וצלמנע
מלכי מדין. ויאמרו שרי סכות.
הכף כפות זבח ידך. כי לתת
לצבאך לחם. ויאמר גדעון לכן
בהתת יי את זבח וצלמנע בכפי.
ואדוש את בשר גויתם. בקוצים
ובדרכנים. ויעל משם פנואלה.
ויאמר אל אנשי פנואל. בהשובי
בשלום. אתץ את המגדל הזה.
ויאמר אליו אנשי פנואל. שב
בשלום. ויאמר אל אנשי פנואל.
לאמר. את זבח וצלמנע אשר
ראיתם את אנשי. היכן הם.
ויענו אנשי סכות. כי בידך כפות
זבח ידך. כי לתת לצבאך לחם.
ויאמר גדעון. לכן בהתת יי את
זבח וצלמנע בכפי. ודשתי את
בשר גויתם. בקוצים ובדרכנים.
ויעל משם פנואלה. ויאמר אל
אנשי פנואל. לאמר. את זבח
וצלמנע אשר ראיתם את אנשי.
היכן הם. ויענו אנשי פנואל.
כי בידך כפות זבח ידך. כי לתת
לצבאך לחם. ויאמר גדעון לכן
בהתת יי את זבח וצלמנע בכפי.
ודשתי את בשר גויתם. בקוצים
ובדרכנים. ויעל משם פנואלה.
ויאמר אל אנשי פנואל. לאמר.
את זבח וצלמנע אשר ראיתם את
אנשי. היכן הם. ויענו אנשי
פנואל. כי בידך כפות זבח ידך.
כי לתת לצבאך לחם. ויאמר
גדעון לכן בהתת יי את זבח
וצלמנע בכפי. ודשתי את בשר

ואברים. לפחות מן הקדירה ומיכך כך ושבחים שאים בחרים מכיון שלוקים מדרם מן הקדירה אוכל וכן דוד אחד כי נר מאי היא מר מכל הדרך מכנעה ישראל מכיון אחרון התודיה בעל כתפיר כל התודיה כולה: עבודי אל אחר לא כן אלה מעלות מלעשקן הדרכה הרישי קרוב לעבוד אלהים אחרים. על הר גריזים. כלפי הר גריזים מניחם ומיעדם בברכה בדרך הלים לפי שעתה שפל ומסכה ועל כל אלה נתברכה. ביתן את הברכה. ביתן את מקרבתי. על הר גריזים. ואת הקללה. לפי שהיה מקרבה לעבור את הירדן לפיכך הקדים קללה לברכה. ואילו לתרגום והוא לפחות הירדן ומקדימו ואחר כך הפסוקים מפורשים ומיעדם בברכה בדרך הלים לפי שעתה שפל ומסכה ועל ואילו לתרגום והוא לפחות הירדן ומקדימו ואחר כך הפסוקים מפורשים ומיעדם בברכה בדרך הלים לפי שעתה שפל ומסכה ועל

אבן עזרא

יבואה. מירושלים: תראיתם. תראיתם בעיניכם: מעגלי מקחה כאוכלים כשבר אחר שהיה לארץ שוכה על כן לקח חיותים מרעותיהם ואכלו אותם בעצמם ולא נתנו לאחרים לאכול: לעשותם. מלת עשה לפעמים תבא במקום אמר: ראה אנכי נותן. מלת ראה תשמש בכל הדיבור: ואת הברכה. כמשמעו הנה לקח מעבדי אלהים אחרים: ראה אנכי נותן. מלת ראה תשמש בכל הדיבור: ואת הברכה. כמשמעו הנה לקח מעבדי אלהים אחרים:

ראה

לכל אחד דבר: ואת הברכה. מלאוה. כי בשמעכם הנה לקח מעבדים והברכה תסמכת נוכח והקללה מעבדת ואחת מצות ה':

פרשה

רזון יד אבא יהיב קדמיכון יומא דין ברכתא ולא קללתא ית ברכתא דתשמעון לפקודיא דיוי אלהכון דיוי אנא מפקיד יתכון יומא דין: ואין לא תשמעון לפקודיא דיוי אלהכון ותתקלקון מן אורחא דיוי אנא מפקיד יתכון יומא דין למהך בתר טעות עממיא דלא ידעתון: ויהי ארי יעילינך יוי אלהך לארעא דיוי אתי עליל רשון למירתה ותתן ית מברכיא על טורא דגריזין וית מלטיא על טורא דעיבל אילין בעיבר יהרדל אחרי אורח מעלני שמשא בארע כנענאה דיתיב במישרא לקבל גלגל מליגא בסמר מישרי מורה: ארי אתון עברין ית יהרדן לאתא למירת ית ארעא דיוי אלהכון יהבא לכון ותירתון יתה ותיתבון בה: ותטרון למעבד ית כל קיימיא וית דינייא דאנא יהיב קדמיכון יומא דין: אילין קיימיא ודינייא תטרון למעבד בארעא דיוי אלהא דאבהתך יהבא לך למירתה כל יומי דאנתון קיימין על ארעא:

אבא תאברון ית כל אתרייא דיי אתון תפלחון תמן עממיא דיי אתון ירתין יתהון ית טעוותהון על טורייא רמיא ועל רמתא ותחות כל אילן עטף: ותתרעין ית אגורייהון ותתברון ית קמוטהון ואשירייהון תוקדון בנורא ופיסלי טעוותהון תקוצצון ותובדון ית שומהון מן אתרא ההוא: לא תעבדון כדין קדם יוי אלהכון אלהן לאתר לא יתרעי יוי אלהכון מכל שבטיכון לאשראה שכינתיה תמן לבית שכינתיה תתבעון ותיתון לתמן: ותיתון לתמן עלוותכון ונכסת קושלכון וית מעשרתמיכון וית אפרשות ידכון ונדריכון ונדבתיכון ובכורי תוריכון וענכון: ותיכלון תמן קדם יוי אלהכון ותתרעון בכל אשתות ידכון אתון ואנשי בתיכון די ברכך יוי אלהך:

רשי

מן הדרך לפי שהיה מנחה להקדים הוא ללכת עד: ואת הברכה. שתשמר על ידי אתה מר מכל הדרך מכנעה ישראל מכיון אחרון התודיה בעל כתפיר כל התודיה כולה: ונתן את הברכה. כתיב כאן ונתן את הברכה. על הר גריזים. ועל הר עיבל. כלפי הר גריזים מניחם ומיעדם בברכה בדרך הלים לפי שעתה שפל ומסכה ועל כל אלה נתברכה. כתיב כאן אשר תשמעו וכתיב להלן ושמע תשמע. מה להלן בלא תעשה ועונשו כרת אף כאן בלא תעשה ועונשו כרת: אל מצות. אל על כל מצות שבתורה: אשר אנכי מצוה אתכם היום ללכת אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם: ס

והיה כי יביאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה ונתתה את הברכה על הר גרזים ואת הקללה על הר עיבל: הלא המה בעבר הירדן אחרי דרך מבוא השמש בארץ הכנעני הישב בערבה מול הגלגל אצל אלוני מורה: כי אתם עברים את הירדן לבא לרשת את הארץ אשר יהוה אלהיכם נתן לכם וירשתם אתה וישבתם בה: ושמרתם לעשות את כל החקים ואת המשפטים אשר אנכי נתן לפניכם היום: ס והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את יהוה אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם: ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך: ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת: השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם: וחרה אף יהוה בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יהוה נתן לכם: ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם: ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך: וכתבתם על מזזות ביתך ובשעריך: למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם לתת להם כימי השמים על הארץ: ס כי אם שמר תשמרון את כל המצוה הזאת אשר אנכי מצוה אתכם לעשתה לאהבה את יהוה אלהיכם ללכת בכל דרכיו ולדבקה בו: והוריש יהוה את כל הגוים האלה מלפניכם וירשתם גוים גדלים ועצמים ממכם: כל המקום אשר תדרך כף רגלכם בו לכם יהיה מן המדבר והלבנון מן הנהר נהר פרת ועד הים האחרון יהיה גבלכם: לא יתיצב איש בפניכם פחדכם ומוראכם יתן יהוה אלהיכם על פני כל הארץ אשר תדרכו בה כאשר דבר לכם:

פרשה

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה: את הברכה אשר תשמעו אל מצות יהוה אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום:

אבן עזרא

ומסרתם. מירושלים: תראיתם. תראיתם בעיניכם: מעגלי מקחה כאוכלים כשבר אחר שהיה לארץ שוכה על כן לקח חיותים מרעותיהם ואכלו אותם בעצמם ולא נתנו לאחרים לאכול: לעשותם. מלת עשה לפעמים תבא במקום אמר: ראה אנכי נותן. מלת ראה תשמש בכל הדיבור: ואת הברכה. כמשמעו הנה לקח מעבדי אלהים אחרים: ראה אנכי נותן. מלת ראה תשמש בכל הדיבור: ואת הברכה. כמשמעו הנה לקח מעבדי אלהים אחרים:

לאתעשון כְּכל אשר אנחנו עשים
פה היום איש כל הישר בעיניו:
כי לא באתם עד עתה אל המנוחה
ואל הנחלה אשר יהוה אלהיך נתן
לך: ועברתם את הירדן וישבתם
בארץ אשר יהוה אלהיכם מנחיל
אתכם והניח לכם מכל איביכם
מסביב וישבתם בטח: והיה המקום
אשר יבחר יהוה אלהיכם בו לשכן
שמו שם שמה תביאו את כל אשר
אנכי מצוה אתכם עולתיכם וזבחיכם
מעשרתיכם ותרומת ידכם וכל מבחר
נדריכם אשר תדרו ליהוה:
ושמחתם לפני יהוה אלהיכם אתם
ובניכם ובנותיכם ועבדיכם
ואמהתיכם והלוי אשר בשעריכם
כי אין לו חלק ונחלה אתכם:
השמר לך פן תעלה עולתיך בכל
מקום אשר תראה: כי אם במקום
אשר יבחר יהוה באחד שבטיך שם
תעלה עולתיך ושם תעשה כל אשר
אנכי מצוך: רק בכל אות נפשך
תזבח ואכלת בשר כברכת יהוה
אלהיך אשר נתן לך בכל שעריך
הטמא והטהור יאכלנו כצבי וכאיל:
רק הדם לא תאכלו על הארץ
תשפכנו כמים: לא תוכל לאכל
בשעריך מעשר דגנך תירשך ו
יצהרך ובכרת בקרך וצאנך וכל
נדריך אשר תדר ונדבתיך ותרומת
ידך: כי אם לפני יהוה אלהיך
תאכלנו במקום אשר יבחר יהוה
אלהיך בו אתה ובנך ובתך ועבדך

לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום איש כל הישר בעיניו: כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה אשר יהוה אלהיך נתן לך: ועברתם את הירדן וישבתם בארץ אשר יהוה אלהיכם מנחיל אתכם והניח לכם מכל איביכם מסביב וישבתם בטח: והיה המקום אשר יבחר יהוה אלהיכם בו לשכן שמו שם שמה תביאו את כל אשר אנכי מצוה אתכם עולתיכם וזבחיכם מעשרתיכם ותרומת ידכם וכל מבחר נדריכם אשר תדרו ליהוה: ושמחתם לפני יהוה אלהיכם אתם ובניכם ובנותיכם ועבדיכם ואמהתיכם והלוי אשר בשעריכם כי אין לו חלק ונחלה אתכם: השמר לך פן תעלה עולתיך בכל מקום אשר תראה: כי אם במקום אשר יבחר יהוה באחד שבטיך שם תעלה עולתיך ושם תעשה כל אשר אנכי מצוך: רק בכל אות נפשך תזבח ואכלת בשר כברכת יהוה אלהיך אשר נתן לך בכל שעריך הטמא והטהור יאכלנו כצבי וכאיל: רק הדם לא תאכלו על הארץ תשפכנו כמים: לא תוכל לאכל בשעריך מעשר דגנך תירשך ו יצהרך ובכרת בקרך וצאנך וכל נדריך אשר תדר ונדבתיך ותרומת ידך: כי אם לפני יהוה אלהיך תאכלנו במקום אשר יבחר יהוה אלהיך בו אתה ובנך ובתך ועבדך

ואמהתך והלוי אשר בשעריך
וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל
מִשְׁלַח יָדֶךָ: הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תַּעֲזֹב
אֶת הַלֵּוִי כָּל יָמֶיךָ עַל אַדְמָתֶךָ:
ס כִּי יַרְחִיב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֶת גְּבֻלְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָךְ וְאָמַרְתָּ
אֹכְלָה בָשָׂר כִּי תְאַוֶּה נַפְשְׁךָ לֶאֱכֹל
בָּשָׂר בְּכֹל אַוַּת נַפְשְׁךָ תֹּאכַל בָּשָׂר:
כִּי יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם וְזָבַחְתָּ
מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאנְךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה לְךָ
כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ וְאָכַלְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ בְּכֹל
אַוַּת נַפְשֶׁךָ: אַךְ כַּאֲשֶׁר יֵאָכַל אֶת
הַצְּבִי וְאֶת הָאַיָּל כֵּן תֹּאכְלֶנּוּ הַטְּמֵא
וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו יֹאכְלֶנּוּ: רַק חָזֵק
לְבִלְתִּי אֲכֹל הַדָּם כִּי הַדָּם הוּא הַנָּפֶשׁ
וְלֹא תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר:
לֹא תֹאכְלֶנּוּ עַל הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ
כַּמָּיִם: לֹא תֹאכְלֶנּוּ לְמַעַן יִיטַב
לְךָ וְלִבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ כִּי תַעֲשֶׂה הַיָּשָׁר
בְּעֵינֵי יְהוָה: רַק קָדָשֶׁיךָ אֲשֶׁר
יִהְיוּ לְךָ וּנְדָרֶיךָ תִּשָּׂא וּבָאתָ אֶל
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה: וְעָשִׂיתָ
עֹלֹתֶיךָ הַבָּשָׂר וְהַדָּם עַל מִזְבַּח יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ וְדַם זְבָחֶיךָ יִשָּׁפֵךְ עַל מִזְבַּח
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַבָּשָׂר תֹּאכֵל:
שְׁמֹר וְשָׁמַעְתָּ אֵת כָּל הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָּ לְמַעַן יִיטַב
לְךָ וְלִבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ עַד עוֹלָם כִּי
תַעֲשֶׂה הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ:
ס כִּי יַכְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֶת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אַתָּה בָא שָׁמָּה
לָרֶשֶׁת אוֹתָם מִפָּנֶיךָ וְיָרַשְׁתָּ אֹתָם
וְיָשַׁבְתָּ בְּאַרְצָם: הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן
תִּנָּקֵשׁ אַחֲרֵיהֶם אַחֲרֵי הִשָּׁמְדָם
מִפָּנֶיךָ וּפֶן תִּדְרֹשׁ לֵאלֹהֵיהֶם לֵאמֹר
אֵיכָה יַעַבְדוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת
אֱלֹהֵיהֶם וְאֶעֱשֶׂה כֵּן גַּם אָנִי: לֹא
תַעֲשֶׂה כֵן לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי כָל
תּוֹעֲבַת יְהוָה אֲשֶׁר שָׂנֵא עָשׂוּ
לֵאלֹהֵיהֶם כִּי גַם אֶת בְּנֵיהֶם וְאֶת
בְּנֹתֵיהֶם יִשְׂרְפוּ בָאֵשׁ לֵאלֹהֵיהֶם:

ואמתך והלוי אשר בשעריך
וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל
מִשְׁלַח יָדֶךָ: הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תַּעֲזֹב
אֶת הַלֵּוִי כָּל יָמֶיךָ עַל אַדְמָתֶךָ:
ס כִּי יַרְחִיב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֶת גְּבֻלְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָךְ וְאָמַרְתָּ
אֹכְלָה בָשָׂר כִּי תְאַוֶּה נַפְשְׁךָ לֶאֱכֹל
בָּשָׂר בְּכֹל אַוַּת נַפְשְׁךָ תֹּאכַל בָּשָׂר:
כִּי יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם וְזָבַחְתָּ
מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאנְךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה לְךָ
כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ וְאָכַלְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ בְּכֹל
אַוַּת נַפְשֶׁךָ: אַךְ כַּאֲשֶׁר יֵאָכַל אֶת
הַצְּבִי וְאֶת הָאַיָּל כֵּן תֹּאכְלֶנּוּ הַטְּמֵא
וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו יֹאכְלֶנּוּ: רַק חָזֵק
לְבִלְתִּי אֲכֹל הַדָּם כִּי הַדָּם הוּא הַנָּפֶשׁ
וְלֹא תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר:
לֹא תֹאכְלֶנּוּ עַל הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ
כַּמָּיִם: לֹא תֹאכְלֶנּוּ לְמַעַן יִיטַב
לְךָ וְלִבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ כִּי תַעֲשֶׂה הַיָּשָׁר
בְּעֵינֵי יְהוָה: רַק קָדָשֶׁיךָ אֲשֶׁר
יִהְיוּ לְךָ וּנְדָרֶיךָ תִּשָּׂא וּבָאתָ אֶל
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה: וְעָשִׂיתָ
עֹלֹתֶיךָ הַבָּשָׂר וְהַדָּם עַל מִזְבַּח יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ וְדַם זְבָחֶיךָ יִשָּׁפֵךְ עַל מִזְבַּח
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַבָּשָׂר תֹּאכֵל:
שְׁמֹר וְשָׁמַעְתָּ אֵת כָּל הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָּ לְמַעַן יִיטַב
לְךָ וְלִבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ עַד עוֹלָם כִּי
תַעֲשֶׂה הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ:
ס כִּי יַכְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֶת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אַתָּה בָא שָׁמָּה
לָרֶשֶׁת אוֹתָם מִפָּנֶיךָ וְיָרַשְׁתָּ אֹתָם
וְיָשַׁבְתָּ בְּאַרְצָם: הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן
תִּנָּקֵשׁ אַחֲרֵיהֶם אַחֲרֵי הִשָּׁמְדָם
מִפָּנֶיךָ וּפֶן תִּדְרֹשׁ לֵאלֹהֵיהֶם לֵאמֹר
אֵיכָה יַעַבְדוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת
אֱלֹהֵיהֶם וְאֶעֱשֶׂה כֵּן גַּם אָנִי: לֹא
תַעֲשֶׂה כֵן לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי כָל
תּוֹעֲבַת יְהוָה אֲשֶׁר שָׂנֵא עָשׂוּ
לֵאלֹהֵיהֶם כִּי גַם אֶת בְּנֵיהֶם וְאֶת
בְּנֹתֵיהֶם יִשְׂרְפוּ בָאֵשׁ לֵאלֹהֵיהֶם:

את כל החלכר אשר אנכי מצוך
אתם אזנו תשמרו לעשות לא
תסף עליו ולא תגרע ממנו: ס
כי יקום בקרבך נביא
או חולם חלום ונתן אליך אות או
מופת: ובא האות והמופת אשר
דבר אליך לאמר נלכה אחרי אלהים
אחרים אשר לא ידעתם ונעבדם:
לא תשמע אל דברי הנביא ההוא
או אל חולם החלום ההוא כי מנסה
יהוה אלהיכם אתכם לדעת הישלכם
אהבים את יהוה אלהיכם בכל
לבבכם ובכל נפשכם: אחרי
יהוה אלהיכם תלכו ואתו תיראו
ואת מצותיו תשמרו ובקלו תשמעו
ואתו תעבדו ובו תדבקון: והנביא
ההוא או חולם החלום ההוא יומת כי
דבר סרה על יהוה אלהיכם
המוציא אתכם מארץ מצרים
והפדך מבית עבדים להדיחך מן
הדרך אשר צוך יהוה אלהיך ללכת
בה ובערת הרע מקרבך: ס
כי יסיתך אחיך בן אמך
או בנך או בתך או אשת חיקך או
רעך אשר כנפשך בסתר לאמר
נלכה ונעבדה אלהים אחרים אשר
לא ידעת אתה ואבתיך: מאלהי
העמים אשר סביבתיכם הקרבים
אליך או הרחקים ממך מקצה הארץ
ועד קצה הארץ: לא תאבה לו
ולא תשמע אליו ולא תחום עינך
עליו ולא תחמל ולא תכסה עליו:
כי הרג תהרגנו ידך תהיה בו
בראשונה להמיתו ויד כל העם
באחרונה: וסקלתו באבנים ומת
כי בקש להדיחך מעל יהוה אלהיך
המוציא אתך מארץ מצרים
מבית עבדים: וכל ישראל ישמעו
ויראון ולא יוסיפו לעשות כדבר
הרע הזה בקרבך: ס

את כל המצוה אשר אנכי מצוך
היום תשמרון לעשות למען
תחיון ורביתם ובאתם וירשתם
את הארץ אשר נשבע יהוה
לאבתיכם: וזכרת את כל הדרך
אשר הוליכך יהוה אלהיך זה
ארבעים שנה במדבר למען ענתך
לנסתך לדעת את אשר בלבבך
התשמר מצותו אם לא: ויענך
וירעבך ויאכלך את המן אשר
לא ידעת ולא ידעון אבתיך למען
הודיעך כי לא על הלחם לבדו
יחיה האדם כי על כל מוצא פי
יהוה יחיה האדם: שמלתך לא
בלתה מעליך ורגלך לא בצקה
זה ארבעים שנה: וידעת עם
לבבך כי כאשר יסר איש את בנו
יהוה אלהיך מיסרך: ושמרת
את מצות יהוה אלהיך ללכת
בדרכיו וליראה אתו: כי יהוה
אלהיך מביאך אל ארץ טובה
ארץ נחלי מים עינת ותהמת
יצאים בבקעה ובהר: ארץ חטה
ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ
זית שמן ודבש: ארץ אשר לא
במסכנת תאכל בה לחם לא
תחסר כל בה ארץ אשר אבניה
ברזל והרריה תחצב נחשת:
ואכלת ושבעת וברכת את יהוה
אלהיך על הארץ הטבה אשר
נתן לך: השמר לך פן תשכח
את יהוה אלהיך לבלתי שמר
מצותיו ומשפטיו וחקתיו אשר
אנכי מצוך היום: פן תאכל
ושבעת ובתים טובים תבנה
וישבת: ובקרך וצאנך ירבין
וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר
לך ירבה: ורם לבבך ושכחת
את יהוה אלהיך המוציאך מארץ
מצרים מבית עבדים: המוליכך
במדבר הגדול והנורא נחש שרף
ועקרב וצמאון אשר אין מים
המוציא לך מים מצור החלמיש:
המאכלך מן במדבר אשר לא
ידעון אבתיך למען ענתך
ולמענך להיטבך באחריתך:
ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי
עשה לי את החיל הזה: וזכרת
את יהוה אלהיך כי הוא הנתן
לך כח לעשות חיל למען הקים
את בריתו אשר נשבע לאבתיך
כיום הזה: והיה אם שכח תשכח
את יהוה אלהיך והלכת אחרי
אלהים אחרים ועבדתם והשתחוית
להם העדתי בכם היום כי אבד
תאבדון: כגוים אשר יהוה מאביד
מפניכם כן תאבדון עקב לא
תשמעון בקול יהוה אלהיכם:

כי תשמע באחת ערין אשר יהוה
אלהיך נתן לך לשבת שם לאמר:
יצאו אנשים בני בליעל מקרבך
ויריחו את ישבי עירם לאמר נלכה
ונעבדה אלהים אחרים אשר לא
ידעתם: ודרשת וחקרת ושאלת
היטב והנה אמת נכון הדבר נעשתה
התועבה הזאת בקרבך: הכה
תכה את ישבי העיר ההוא לפי-
חרב החרם אתה ואת כל אשר בה
ואת בהמתה לפי חרב: ואת כל-
שללה תקבץ אל תוך רחבה ושרפת
באש את העיר ואת כל שללה כליל
ליהוה אלהיך והיה תל עולם לא
תבנה עוד: ולא ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב
יהוה מחרון אפו ונתן לך רחמים
ורחמך והרבך כאשר נשבע ל
לאבתיך: כי תשמע בקול יהוה
אלהיך לשמר את כל מצותיו
אשר אנכי מצוך היום לעשות
הישר בעיני יהוה אלהיך: ס
בנים אתם ליהוה אלהיכם
לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין
עיניכם למת: כי עם קדוש אתה
ליהוה אלהיך ובך בחר יהוה להיות
לו לעם סגלה מכל העמים אשר
על פני האדמה: ס
לא תאכל כל תועבה: זאת הבהמה
אשר תאכלו שור שה כשבים ושה
עזים: איל ויחמור וישמור ואקו
ודישן ותאו וזמר: וכל בהמה
מפרסת פרסה ושסעת שסע שתי
פרסות מעלת גרה בבהמה אתה
תאכלו: אך את זה לא תאכלו
מעלי העלה והמפריסי הפרסה השסועה את הגמל ואת הארנבת
ואת השפן כי מעלי גרה המה
ופרסה לא הפריסו טמאים הם לכם:
ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא
ולא גרה טמא הוא לכם מבשריהם לא תאכלו ובנבלתם לא תגעו: ס

את ה' אלהיכם ומבל אשר בביתכם כל אשר לו כסף וזהב ומקנה ועבד ואמה והלוי אשר בשעריכם כי אין לו חלק ונחלה עמכם: ג מקצה שלש שנים תוציא את כל מעשר תבואתך בשנה ההוא והנחת בשעריך: ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך ואכלו ושבעו למען יברכך ה' אלהיך בכל מעשה ידך אשר תעשה: ס מקץ שבע שנים תעשה שמטה: וזה דבר השמטה שמוט כל בעל משה ידו אשר ישה ברעהו לא יגש את רעהו ואת אחיו כי קרא שמטה ליהוה: את הנכרי תגוש ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ידך: אפס כי לא יהיה בך אביון כי ברך יברכך יהוה בארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה לרשתה: רק אם שמוע תשמע בקול יהוה אלהיך לשמר לעשות את כל המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום כי יהוה אלהיך ברכך כאשר דבר לך והעבטת גוים רבים ואתה לא תעבט ומשלת בגוים רבים ובך לא ימשלו: ס כי יהיה בך אביון מאחד אחיך באחד שעריך בארצך אשר יהוה אלהיך נתן לך לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך מאחיך האביון: כי פתח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו דיו מחסרו אשר יחסר לו: השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר קרבה שנת השבע שנת השמטה ורעה עינך באחיך האביון ולא תתן לו וקרא עליך אל יהוה והיה בך חטא: נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו כי

מקצה שלש שנים. פרשה זו נסמכה לפרשת מעשר בהמה ללמדך שכל שלש שנים היו מפרישין מעשר בהמה בפני עצמו ולא היו מפרישין אותו בירושלים: ובא הלוי. ואינו מעשר בהמה שהרי אין לו חלק ונחלה עמכם: והגר והיתום והאלמנה. מעשר בהמה אינו ניתן להם אלא לבעליו: למען יברכך. שלא יהיו מעשרותיך מרובים ויתקשה עליך לפרשם: מקץ שבע שנים. שנת שמיטת קרקעות: שמוט. לשון שמיטה: כל בעל משה ידו. כל בעל חוב שהלוה לחבירו: אשר ישה ברעהו. שהלוה לחבירו: לא יגש. לא יגבה: את רעהו. את חבירו: ואת אחיו. אפילו הוא אחיו: כי קרא שמטה ליהוה. שנת שמיטת קרקעות: את הנכרי תגוש. אבל הנכרי שהלוה לישראל אינו נשמט: ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ידך. כל שהוא לישראל אחיך אפילו הוא נכרי בדיני ממונות שנשמט בשנת השמיטה: אפס כי לא יהיה בך אביון. אפס דבר זה שלא יהיה בך אביון: כי ברך יברכך. אם תשמע לקול ה' ותשמור מצוותיו: בארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה לרשתה. ארץ ישראל אבין מקום הארץ: פתוח נפתוח שערי ארצך. בתי כלי: ד' הוסי נספר כספר תורינו: ונתון ל"ב נתון חל' נספר כספר פתוח:

את ה' אלהיכם ומכל אשר בכל אשר לו כסף וזהב ומקנה ועבד ואמה והלוי אשר בשעריכם כי אין לו חלק ונחלה עמכם: ג מקצה שלש שנים תוציא את כל מעשר תבואתך בשנה ההוא והנחת בשעריך: ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך ואכלו ושבעו למען יברכך ה' אלהיך בכל מעשה ידך אשר תעשה: ס מקץ שבע שנים תעשה שמטה: וזה דבר השמטה שמוט כל בעל משה ידו אשר ישה ברעהו לא יגש את רעהו ואת אחיו כי קרא שמטה ליהוה: את הנכרי תגוש ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ידך: אפס כי לא יהיה בך אביון כי ברך יברכך ה' בארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה לרשתה: רק אם שמוע תשמע בקול יהוה אלהיך לשמר לעשות את כל המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום כי יהוה אלהיך ברכך כאשר דבר לך והעבטת גוים רבים ואתה לא תעבט ומשלת בגוים רבים ובך לא ימשלו: ס כי יהיה בך אביון מאחד אחיך באחד שעריך בארצך אשר יהוה אלהיך נתן לך לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך מאחיך האביון: כי פתח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו דיו מחסרו אשר יחסר לו: השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר קרבה שנת השבע שנת השמטה ורעה עינך באחיך האביון ולא תתן לו וקרא עליך אל יהוה והיה בך חטא: נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו כי

מקצה שלש שנים. פרשה זו נסמכה לפרשת מעשר בהמה ללמדך שכל שלש שנים היו מפרישין מעשר בהמה בפני עצמו ולא היו מפרישין אותו בירושלים: ובא הלוי. ואינו מעשר בהמה שהרי אין לו חלק ונחלה עמכם: והגר והיתום והאלמנה. מעשר בהמה אינו ניתן להם אלא לבעליו: למען יברכך. שלא יהיו מעשרותיך מרובים ויתקשה עליך לפרשם: מקץ שבע שנים. שנת שמיטת קרקעות: שמוט. לשון שמיטה: כל בעל משה ידו. כל בעל חוב שהלוה לחבירו: אשר ישה ברעהו. שהלוה לחבירו: לא יגש. לא יגבה: את רעהו. את חבירו: ואת אחיו. אפילו הוא אחיו: כי קרא שמטה ליהוה. שנת שמיטת קרקעות: את הנכרי תגוש. אבל הנכרי שהלוה לישראל אינו נשמט: ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ידך. כל שהוא לישראל אחיך אפילו הוא נכרי בדיני ממונות שנשמט בשנת השמיטה: אפס כי לא יהיה בך אביון. אפס דבר זה שלא יהיה בך אביון: כי ברך יברכך. אם תשמע לקול ה' ותשמור מצוותיו: בארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה לרשתה. ארץ ישראל אבין מקום הארץ: פתוח נפתוח שערי ארצך. בתי כלי: ד' הוסי נספר כספר תורינו: ונתון ל"ב נתון חל' נספר כספר פתוח:

את ה' אלהיכם ומבל אשר בביתכם כל אשר לו כסף וזהב ומקנה ועבד ואמה והלוי אשר בשעריכם כי אין לו חלק ונחלה עמכם: ג מקצה שלש שנים תוציא את כל מעשר תבואתך בשנה ההוא והנחת בשעריך: ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך ואכלו ושבעו למען יברכך ה' אלהיך בכל מעשה ידך אשר תעשה: ס מקץ שבע שנים תעשה שמטה: וזה דבר השמטה שמוט כל בעל משה ידו אשר ישה ברעהו לא יגש את רעהו ואת אחיו כי קרא שמטה ליהוה: את הנכרי תגוש ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ידך: אפס כי לא יהיה בך אביון כי ברך יברכך ה' בארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה לרשתה: רק אם שמוע תשמע בקול יהוה אלהיך לשמר לעשות את כל המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום כי יהוה אלהיך ברכך כאשר דבר לך והעבטת גוים רבים ואתה לא תעבט ומשלת בגוים רבים ובך לא ימשלו: ס כי יהיה בך אביון מאחד אחיך באחד שעריך בארצך אשר יהוה אלהיך נתן לך לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך מאחיך האביון: כי פתח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו דיו מחסרו אשר יחסר לו: השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר קרבה שנת השבע שנת השמטה ורעה עינך באחיך האביון ולא תתן לו וקרא עליך אל יהוה והיה בך חטא: נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו כי

מקצה שלש שנים. פרשה זו נסמכה לפרשת מעשר בהמה ללמדך שכל שלש שנים היו מפרישין מעשר בהמה בפני עצמו ולא היו מפרישין אותו בירושלים: ובא הלוי. ואינו מעשר בהמה שהרי אין לו חלק ונחלה עמכם: והגר והיתום והאלמנה. מעשר בהמה אינו ניתן להם אלא לבעליו: למען יברכך. שלא יהיו מעשרותיך מרובים ויתקשה עליך לפרשם: מקץ שבע שנים. שנת שמיטת קרקעות: שמוט. לשון שמיטה: כל בעל משה ידו. כל בעל חוב שהלוה לחבירו: אשר ישה ברעהו. שהלוה לחבירו: לא יגש. לא יגבה: את רעהו. את חבירו: ואת אחיו. אפילו הוא אחיו: כי קרא שמטה ליהוה. שנת שמיטת קרקעות: את הנכרי תגוש. אבל הנכרי שהלוה לישראל אינו נשמט: ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ידך. כל שהוא לישראל אחיך אפילו הוא נכרי בדיני ממונות שנשמט בשנת השמיטה: אפס כי לא יהיה בך אביון. אפס דבר זה שלא יהיה בך אביון: כי ברך יברכך. אם תשמע לקול ה' ותשמור מצוותיו: בארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה לרשתה. ארץ ישראל אבין מקום הארץ: פתוח נפתוח שערי ארצך. בתי כלי: ד' הוסי נספר כספר תורינו: ונתון ל"ב נתון חל' נספר כספר פתוח:

את ה' אלהיכם ומכל אשר בכל אשר לו כסף וזהב ומקנה ועבד ואמה והלוי אשר בשעריכם כי אין לו חלק ונחלה עמכם: ג מקצה שלש שנים תוציא את כל מעשר תבואתך בשנה ההוא והנחת בשעריך: ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך ואכלו ושבעו למען יברכך ה' אלהיך בכל מעשה ידך אשר תעשה: ס מקץ שבע שנים תעשה שמטה: וזה דבר השמטה שמוט כל בעל משה ידו אשר ישה ברעהו לא יגש את רעהו ואת אחיו כי קרא שמטה ליהוה: את הנכרי תגוש ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ידך: אפס כי לא יהיה בך אביון כי ברך יברכך ה' בארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה לרשתה: רק אם שמוע תשמע בקול יהוה אלהיך לשמר לעשות את כל המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום כי יהוה אלהיך ברכך כאשר דבר לך והעבטת גוים רבים ואתה לא תעבט ומשלת בגוים רבים ובך לא ימשלו: ס כי יהיה בך אביון מאחד אחיך באחד שעריך בארצך אשר יהוה אלהיך נתן לך לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך מאחיך האביון: כי פתח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו דיו מחסרו אשר יחסר לו: השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר קרבה שנת השבע שנת השמטה ורעה עינך באחיך האביון ולא תתן לו וקרא עליך אל יהוה והיה בך חטא: נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו כי

מקצה שלש שנים. פרשה זו נסמכה לפרשת מעשר בהמה ללמדך שכל שלש שנים היו מפרישין מעשר בהמה בפני עצמו ולא היו מפרישין אותו בירושלים: ובא הלוי. ואינו מעשר בהמה שהרי אין לו חלק ונחלה עמכם: והגר והיתום והאלמנה. מעשר בהמה אינו ניתן להם אלא לבעליו: למען יברכך. שלא יהיו מעשרותיך מרובים ויתקשה עליך לפרשם: מקץ שבע שנים. שנת שמיטת קרקעות: שמוט. לשון שמיטה: כל בעל משה ידו. כל בעל חוב שהלוה לחבירו: אשר ישה ברעהו. שהלוה לחבירו: לא יגש. לא יגבה: את רעהו. את חבירו: ואת אחיו. אפילו הוא אחיו: כי קרא שמטה ליהוה. שנת שמיטת קרקעות: את הנכרי תגוש. אבל הנכרי שהלוה לישראל אינו נשמט: ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ידך. כל שהוא לישראל אחיך אפילו הוא נכרי בדיני ממונות שנשמט בשנת השמיטה: אפס כי לא יהיה בך אביון. אפס דבר זה שלא יהיה בך אביון: כי ברך יברכך. אם תשמע לקול ה' ותשמור מצוותיו: בארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה לרשתה. ארץ ישראל אבין מקום הארץ: פתוח נפתוח שערי ארצך. בתי כלי: ד' הוסי נספר כספר תורינו: ונתון ל"ב נתון חל' נספר כספר פתוח:

כי כולל הדבר. ואף על פי שהוא כולל אמר אחריו פרטים: כי לא ישמיד הכתוב כל אחד ואחד מאחיו אלא מי שיעשה רע

ולשפחתך ולגרך אשר בשעריך. על כן נקרא חג. ויתכן מפאת האסמכתא שיעשה כל האמור בחג הסוכות ויתכן. ליחיד לעשות ושלחי ויתכן כי יכתוב לשון רבים כמו שהזכיר לשון יחיד. ויתכן שהוא לשון יחיד ורבים. ואמר לך לבדך. כי הוא יחיד בעצמו. ואמר לך מחר. מלבד הרגל

שׁוֹפְטִים עָלַיִךְ מִלְּכָאוֹרֵי תִּתְרָעִי
יְיָ אֱלֹהָיִךְ בּוֹ מִקֶּרֶב אַחֶיךָ תָּשִׂים
עָלַיִךְ מֶלֶךְ לֹא תוּכַל לָרֶשֶׁת עָלַיִךְ
אֲשֶׁר לֹא אָחִיךָ הוּא׃
רַק לֹא יַרְבֶּה לּוֹ סוּסִים וְלֹא יָשִׁיב
אֶת הָעָם מִצְרַיְמָה לְמַעַן הַרְבּוֹת סוּס
וַיהוָה אָמַר לָכֶם לֹא תֹסִפוּן לָשׁוּב
בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה עוֹד׃
וְלֹא יִקְּחוּ לוֹ נָשִׁים וְלֹא יָסוּר
וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יַרְבֶּה לּוֹ מְאֹד׃
וְהָיָה כְּשִׁבְתּוֹ עַל כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ וְכָתַב
לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל סֵפֶר מִלִּפְנֵי
הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם׃
וְהָיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא
בוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן יִלְמַד לְיִרְאָה
אֶת יְהוָה אֱלֹהָיו לִשְׁמֹר אֶת כָּל
דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֶת הַחֻקִּים
הָאֵלֶּה לַעֲשֹׂתָם׃
לְבִלְתִּי רוּם לְבָבוֹ
מֵאֶחָיו וּלְבִלְתִּי סוּר מִן הַמִּצְוָה יָמִין
וּשְׂמֹאל לְמַעַן יַאֲרִיךְ יָמִים עַל
מַמְלַכְתּוֹ הוּא וּבָנָיו בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל׃
ס
לֹא יִהְיֶה לַכֹּהֲנִים
הַלְוִיִּם כָּל שֵׁבֶט לֵוִי חֵלֶק וְנַחֲלָה
עִם יִשְׂרָאֵל אִשֵּׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ
יֹאכֵלוּן׃ וְנַחֲלָה לֹא יִהְיֶה לוֹ בְּקֶרֶב
אֶחָיו יְהוָה הוּא נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
לוֹ׃
ס
וְזֶה יִהְיֶה מִשְׁפַּט הַכֹּהֲנִים מֵאֵת הָעָם
מֵאֵת זֹבְחֵי זֶבַח אִם שׁוֹר אִם שֶׂה וְנָתַן
לַכֹּהֵן הַזְּרֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּבָה׃
רֵאשִׁית דְּגָנְךָ תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ
וְרֵאשִׁית גֵּז צֹאנְךָ תִּתֶּן לוֹ׃ כִּי בוֹ
בָּחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִכָּל שְׁבָטֶיךָ
לַעֲמֹד לְשָׁרֵת בְּשֵׁם יְהוָה הוּא וּבָנָיו
כָּל הַיָּמִים׃
וְכִי יָבֹא הַלֵּוִי מֵאַחַד

מִגָּאוֹת תִּסְבֵּי עָלֶךָ מַלְכָּאוֹרֵי תִּתְרָעִי
יְיָ אֱלָהָךְ בֵּיהּ מִנּוֹ אֲתַךְ תִּסְבֵּי עָלָךְ
סַרְכָּלִיתְ עֲלָךְ רִשּׁוּ לְמִגָּאוֹת עָלָךְ
גְּבַר טְנָרְאָה דְּיָ לָא אִתְרָךְ הוּא׃
לְחוֹד לָא יַסְגֵּי לֵיהּ סוּסָוָן
וְלָא יְחַב יָת עַמָּא לְמִצְלֵיס בְּגֵילָא
לְאַסְגָּאָה סוּסָוָן וְיָ אֲמַר לְכוֹן לָא
תּוֹסְפוּן לְמִתּוּב בְּאוֹרְחָא הָדֵין
עוֹד׃ וְלָא יְקַנֵּי לֵיהּ נְשִׁין וְלָא
יִטְעֵי לִבֵּיהּ וְכַסְפָּא וְדַהֲבָא לָא
יַסְגֵּי לֵיהּ לְחַדָּא׃ וִיהֵי כְּמִתְּבֵיהּ
עַל פּוּרְסְיָה מַלְכוּתֵיהּ וְיִכְתּוֹב לֵיהּ
יָת מַתְנִיתָא דְּאוֹרַיְתָא עַל סִפְרָא
מִן קֳדָם כָּהֲנַיָּא לֵיוָאֵי׃ וִיהֵי
עִמֵּיהּ וְיִקְרֵי בֵּיהּ כָּל יוֹמֵי חַיּוֹהִי
בְּדִיל דִּילֵף לְמִדְחַל קֳדָם יְיָ אֱ
אֲרֵעֵיהּ לְמִטַּר יָת כָּל פִּתְגָמֵי
אוֹרַיְתָא הָדָא וְיָת קְיָמַיָּא הָאִלֵּין
לְמֶעְבַּדְהוֹן׃ בְּדִיל דְּלָא יְרוּם לִבָּא
דִּילֵיהּ בַּאֲחוֹהִי וּבְדִיל דְּלָא יִסְטֵי
מִן פִּתְגָמָא הָדֵין יָמִין וּשְׂמָאלָא
בְּדִיל דְּיַאֲרִיךְ יוֹמִין עַל מַלְכוּתֵיהּ
הוּא וּבְנוֹהִי בְּגַו יִשְׂרָאֵל׃
לָא יְהֵי לְכָהֲנַיָּא לֵיוָאֵי כָּל
שִׁבְטָא דְּלֵוִי חוּלָק וְאַחֲסָנָא עִם
יִשְׂרָאֵל קוּרְבָּנַיָּא דַיְיָ וְאַחֲסָנְתֵּיהּ
יֵיכְלוּן׃ וְאַחֲסָנָא לָא יְהֵי לֵיהּ
בְּגַו אַחֲוָתֵיהּ מִתְּנַן דְּיָ הוּא לֵיהּ כְּמָא
אֲמַר לֵיהּ׃ וְדֵין
יְהֵא דְּחֵי לְכָהֲנַיָּא מִן עַמָּא מִן
נָכְסֵי נִכְסָתָא אִם תּוֹר אִם אִמַּר
וְיִתֵּן לְכָהֲנָא וּדְרָעָא וּלְעָנָא וְקִבְּתָא׃
רֵישׁ עִבּוּרָךְ וּמְעָרָךְ וּפִשְׁתָּךְ וְרֵישׁ
גִּיזַת עָנָךְ תִּתְּנִנְהִי לֵיהּ׃ אֲרֵי בֵּיהּ
אִתְרְעִי יְיָ אֱלָהָךְ מִכֹּל שִׁבְטָךְ
לְמִקַּם לְשַׁמָּשָׁא בִּשְׁמָא דַיְיָ הוּא
וּבְנוֹהִי כָּל יוֹמַיָּא׃
וְאֲרֵי יֵיתֵי לֵיוָאָה מִן קִרְוָךְ
מִכָּל יִשְׂרָאֵל דִּי הוּא

גַּר שָׁם וּבָא בְּכָל אַוַּת נַפְשׁוֹ אֶל־ ו
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה׃ וְשֵׁרֵת ו
בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָיו כְּכָל־אֲחָיו הַלְוִיִּם
הָעֹמְדִים שָׁם לִפְנֵי יְהוָה׃ חֵלֶק
כַּחֵלֶק יֹאכֵלוּ לְבַד מִמְכָּרָיו עַל־ ח ל' הלוקח
הָאָבוֹת׃ ס
כִּי אַתָּה בָּא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת
כְּתוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם הָהֵם׃ לֹא יִמָּצֵא
בְּךָ מַעֲבִיר בְּנוֹ וּבִתּוֹ בָּאֵשׁ קֹסֵם
קְסָמִים מְעוֹנֵן וּמְנַחֵשׁ וּמְכַשֵּׁף׃
וְחֹבֵר חָבֶר וְשֹׁאֵל אוֹב וְיִדְּעֹנִי וְדֹרֵשׁ ט ואת חסר
אֶל הַמֵּתִים׃ כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה כָּל־ י ל' חס
עֹשֵׂה אֵלֶּה וּבְגַלַּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מוֹרִישׁ אוֹתָם מִפָּנֶיךָ׃ יא ס"ת חס
תָּמִים תִּהְיֶה עִם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃
כִּי־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אַתָּה יב
יוֹרֵשׁ אוֹתָם אֶל מְעוֹנְנִים וְאֶל־
קֹסְמִים יִשְׁמָעוּ וְאַתָּה לֹא כֵן נָתַן לְךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ נָבִיא מִקִּרְבְּךָ מֵאַחֶיךָ יג
כָּמֹנִי יָקִים לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵלָיו
תִּשְׁמָעוּן׃ כְּכֹל אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ מֵעִם יד
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב בְּיוֹם הַקָּהָל
לֵאמֹר לֹא אֹסִף לִשְׁמֹעַ אֶת קוֹל יְהוָה
אֱלֹהָי וְאֶת הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת לֹא
אֶרְאֶה עוֹד וְלֹא אָמוּת׃ וַיֹּאמֶר טו
יְהוָה אֵלַי הֵיטִיבוּ אֲשֶׁר דִּבֵּרוּ׃
נָבִיא אָקִים לָהֶם מִקֶּרֶב אֲחִיהֶם כָּמוֹךָ יח
וְנָתַתִּי דְבָרַי בְּפִיו וְדִבֶּר אֲלֵיהֶם אֵת
כָּל אֲשֶׁר אֲצַוֶּנּוּ׃ וְהָיָה הָאִישׁ יט
אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֶל דְּבָרַי אֲשֶׁר
יְדַבֵּר בִּשְׁמִי אָנֹכִי אֶדְרֹשׁ מֵעִמּוֹ׃
אַךְ הַנָּבִיא אֲשֶׁר יָזִיד לְדַבֵּר כ
דָּבָר בִּשְׁמִי אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִיו
לְדַבֵּר וַאֲשֶׁר יְדַבֵּר בְּשֵׁם אֱלֹהִים
אֲחֵרִים וּמֵת הַנָּבִיא הַהוּא׃ וְכִי כא
תֹאמַר בִּלְבָבֶךָ אֵיכָה נֵדַע אֶת־
הַדָּבָר אֲשֶׁר לֹא דִבְּרוֹ יְהוָה׃ אֲשֶׁר כב
יְדַבֵּר הַנָּבִיא בְּשֵׁם יְהוָה וְלֹא יִהְיֶה
הַדָּבָר וְלֹא יָבֹא הוּא הַדָּבָר אֲשֶׁר לֹא דִבְּרוֹ יְיָ בְּזָדוֹן דִּבְּרוֹ הַנָּבִיא

רַב תִּתֶּן וְיִתַּן בְּכָל רָעוֹת נַפְשֶׁךָ ו
לְאַתְרָא דְּיִתְרְעֵי׃ וְיִשְׁכֹּן
בִּשְׁמָא דַיְיָ אֱלָהָיִךְ בֵּיהּ מִן כָּל שִׁבְטָךְ
לְיוֹמֵי דְּיִסְתַּמְּשׁוּן רַחֲמָן קֳדָם יְיָ׃
חוּלָק סְחוֹרָן יֵיכְלוּן בַּר־ ח
מִפְּטַר אֲבָהָתָא וְדִיתֵי בְּשִׁבְתָּא וְכֵן א
אַתְקִינוּ אֲבָהָתָא׃
אֲרֵי יֵיתֵי עַל לְאַרְעָא דַיְיָ אֱלָהָךְ
יָהֵיב לָךְ לָא תִּלַּף לְמֶעְבַּד כ
כְּרְעֲבַת עַמְמַיָּא הָאִינוּן׃ לָא־ א
יִשְׁתְּכַח בָּךְ מְעַבַּר בְּרֵיהּ וּבְרַתֵּיהּ
בְּנוּרָא קוֹסָם קְסָמִין מְעוֹנֵן וּמְנַחֵשׁ
וְחָרַשׁ׃ וְרָשִׁין רְקָן וְשָׁאֵל בְּבִדְיָנִין ב
וְזִבּוּרִין וְחָבַשׁ חָבָשׁ׃ אֲרֵי ג
כָּל עָבֵד עֲבָדַיָּא וּמְסָאֲבֵי קֳדָם יְיָ
כָּל עָבֵד אִלֵּין וּבְדִיל
תּוֹעֲבָתָא הָאִלֵּין יְיָ אֱלָהָךְ מְתָרֵךְ
יָתְהוֹן מִן קֳדָמָךְ׃ שְׁלִים תְּהֵי ד
בְּרַחֲמָךְ עִם יְיָ אֱלָהָךְ׃
אֲרֵי עַמְמַיָּא הָאִלֵּין דִּי אַתְּ יָרֵית ה
יָתְהוֹן מִן מְעָנְנִין וּמִן קָסְמִין
שְׁמִעָן וְאַתְּ לָא כֵן יְהַב לָךְ יְיָ
אֱלָהָךְ׃ נְבִיָּא מִגַּוָּךְ מֵאֲחָיָךְ כְּוָתִי ו
יְקִים לָךְ יְיָ אֱלָהָךְ מִנֵּיהּ תְּקַבָּלוּן׃
כְּכֹל דִּי שְׁאֵלְתָּ מִן קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ ז
בְּחוֹרֵב בְּיוֹמָא דִּקְהָלָא לְמֵימַר לָא
אוֹסִיף לְמִשְׁמַע יָת קָל מֵימְרָא
דַיְיָ אֱלָהָי וְיָת אֶשְׁתָּא רַבְּתָא הָנָא
לָא אֶחֱזֵי עוֹד וְלָא אָמוּת׃ וַאֲמַר ח
יְיָ לִי אֶתְקִינוּ דִּי מַלִּילוּ׃ נְבִיָּא ט
אָקִים לְהוֹן מִגַּו אֲחִיהוֹן כְּוָתָךְ וְ
וְאֶתֵּן פִּתְגָמַי בְּפוּמֵיהּ וִימַלֵּיל עִמְּהוֹן יָת כָּל־ י
דִּי אֲפַקֵּיד יָתֵיהּ׃ וִיהֵי גְּבַר דִּי לָא יְקַבֵּל לְפִתְגָמַי
דִּי יְמַלֵּיל בִּשְׁמִי מֵימְרִי יִתְבַּע מִנֵּיהּ׃ פ
בְּרַם נְבִיָּא דִּי יְרַשַּׁע לְמִמַּלָּא פִּתְגָמָא בִּשְׁמִי דִּי לָא
פְּקַדְתֵּיהּ לְמִמַּלָּלָא וְדִי בִּשְׁמָא דְּטָעֲוָתָא יְמַלֵּיל
נְבִיָּא הַהוּא׃ וְאֵימָתִי תֵּימַר בְּלִבָּךְ יא
לָא יְדַעְנָא יָת פִּתְגָמָא דִּי לָא מַלִּילוֹ
יְיָ׃ דִּי יְמַלֵּיל נְבִיָּא בִּשְׁמָא דַיְיָ וְלָא
יְהֵי פִּתְגָמָא וְלָא יֵתֵי הוּא פִּתְגָמָא דִּי
לָא מַלִּילוֹ יְיָ בְּרַשְׁעוּת מַלִּילוֹ

תסיר לך תרוץ. להיות הנשים מעיקה מיהו דרשו מוסכת ותשמשני: ושלשת
תחלוק לקרנם. ולא תמיס בעלמית הראון. את נשיא. שם וכן רבותי:
ומכתה. תכבוד כמשל ויהל נדחי יכבוד: כברון. ברול מיכרתיו ט תהון מגזרת
פרצתיו: המלך הנרול. כתו וכמו מגזרת כי על כל יקיר יהון זה כמל שכל שמה
וכמל נשים רבות וכן קול גדול ולא יסף עוד ואין קץ על רשע מיד יקין גדול כי על רשע
מיהיה יכלה: והכהו נפש. דרך קנרה והכהו מכת נפש במקום שתבה נפשו: ולא
יחיה. ולא יחיה מיהו יחיה כל כמה כי ת תמיד את כל המצות ולא יחיה עליהם אלא בשוגג
כל הימים. בני חפשין בתיכה לא תקח נפש רעך. תמצ
ואת קרוב מהפחיה ורלמה. ואכלתם לחם בשבע ואין קרוב מהפחיה
ואכלתם בשבע ואין קרוב מהפחיה ואכלת

וסמו המפרשים. למה נאמר כאן ויסמו ומופיע זה על דברי הכהן משוחה תדבר תמימים תן תמים יפרעה לך תכלית ויהי כהן תדבר ומופיע שמיעת הוה מוסר תדבר ושוטר תמימים; הידיד ירך הלבב. רבי שמעון אומר כתמשמעו מלינו בקמרי המלחמה ולריחת חדב מלינה רבי יוסי הגלילי אומר שמיעת מצרים בגרוי ובעך תלינה לו שיהיה לו חדב על ירכו ומשה מצוה עליו בית וכרס ואמה לבסוף על החומרים בשבוע שמיעת בשבת מלא שמיעה והלוחה חומר אומר מפה כבוד בית לא נשב כרם לא תרם לחמך; מן יתום כאלמנה. ישב מן יתום פאה לא יאמרו לדברי הכהן מרי יהא מיתתי; מרי בטחתי. מתשמידין דקדק מלמיהם מלאחוריהם וכמילין על כרחך בדיהם וכל מי מחכה לאחוז ה הרמות בדרו לקבל את מקו דקדק בני בית דין מופיעין שם תלה לו לרשיעתו ובטרוניתו בלא תמהות ובלא לוחין החכמים חומרים כמר לפניך ישמרוהו כל הכתוב מדבר בדיינים שמתמנין על הצבור ומשפטים לפניהם ומוכיחים אותם על הדבר ועל המעשה שיעשו ומלמדים אותם את הדרך הטובה שילכו בה ואת המעשה שיעשו ואת המלאכה שיעשו. ועשה הטוב והישר בעיני ה' כמשמעו: אבן עזרא

עכך כ' בשור שם בשם רבינו חזית ה' בשעם בורע שם ה' והציה את כל ה' ומר. עתה לך חזית את עמלק וחזית את ארם באפק. והיה את כרון כאיש. תאנה את כית אחאב אוריך: כל שלולה כך ויגו ובמעין ביהואחזי ובל שלולה בי אינו בגרי עם' פסו' ובל ובל' הזדה ג' שם' בל נשבה. בכשפה. תאנבה תחזה בעליה. ובכסה גם

ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו פן ימות בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִקָּחֶנָּה: וַיְדַבְּרוּ השטרים אל העם ואמרו מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו ולא ימס את לבב אחיו כלבבו: והיה ככלות השטרים לדבר אל העם ופקדו שרי צבאות בראש העם: ס

כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום: והיה אם שלום תענך ופתחה לך והיה כל העם הנמצא בה יהיו לך למס ועבדוך: ואם לא תשלים עמך ועשתה עמך מלחמה וצרת עליה: ונתנה יהוה אלהיך בידך והכית את כל זכורה לפי חרב: רק הנשים והטף והבהמה וכל אשר יהיה בעיר כל שללה תבז לך ואכלת את שלל איביך אשר נתן יהוה אלהיך לך: כן תעשה לכל הערים הרחקת ממך מאד אשר לא מערי הגוים האלה הנה: רק מערי העמים האלה אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה לא תחיה כל נשמה: כי החרם תחרימם החתי והאמרי הכנעני והפרזי החוי והיבוסי כאשר צוך יהוה אלהיך: למען אשר לא ילמדו אתכם לעשות ככל תועבתם אשר עשו לאלהיהם וחטאתם ליהוה אלהיכם: ס

כי תצור אל עיר ימים רבים להלחם עליה לתפשה לא תשחית את עצה לנדח עליו גרזן כי ממנו תאכל ואתו לא תכרת כי האדם עץ השדה לבא מפניך במצור: רק עץ אשר תדע כי לא עץ מאכל הוא אתו תשחית וכרתת ובנית מצור על העיר אשר הוא עשה עמך עד רדתה: ס

כי ימצא חלל באדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך לרשתה נפל בשדה לא נודע מי הכהו:

ונסן נבלא לי ארכת אחתא ולא נסבה יהך ויתוב לבייתיה ויכלא נסבת יהך ויתוב לבייתיה ויכלא יתקטיל נקרבא ובעך אוחרן מי יסביניה: ויקפון כרכיא למלוא עם עפא וימרון מן נגרא ודחדול ותביר לבא יהך ויתוב לבייתיה ולא יהבר ית לבא דאחותי ב קלביה: ויהי כד ישתון כרכיא למלוא עם עפא ויסנון רבנין חילא בריש עמא:

ארי תקרב לקרתא לאגחא קרבא עלה ותקרי לה סילון ד ירושלם: ויהי אם שלם תענך ופתחתלך ויהי כל עמא דאשתכח בה יהוון לך למסקן סיכין ו ויפלחונך: ואם לא תשלים עפך ותעביד עמך קרב ותיצר עלה: ויסריענה יי אלהך בידך ותמחי ית כל דכורה לפיתם חרבא: לחוד נשיא וטפלא ובעירא וכל אשתא דתהי בקרתא כל ענרא תגמרנון ותיכול ית אוגרא דיי אלהך יהיב לך נכסא: ארי נכרא דאנת פריש מיניה יהיב וכוסא דיי אלהך מנכסיה לא תשקי בהון: ארי מן עממיא האילין דיי אלהך יהיב לך אחסנא לא תקיים כל נשמא: ארי נכרא תגמרנון ותתאי ואמוראי בגענאי ופריזאי חויא ויבוסאי כמא דיי אלהך פקיד לך: ולמא לא ילפון יתכון למעבד ככל תועבתהון די עבדו לטעוותהון ותחטון קדם יי אלהכון:

ארי תקרב לקרתא יומין סגיאין לאגחא עלה למסבשה לא תחבל ית אילנהא למארמא עלוהי ברזלא ארי מיניה תיכול ויתיה לא תקטע ארי לא כאנשא אילן חקלא למיעל מן קדמך בצירא: לחוד אילן דתינע ארי לא אילן דמיכל הוא יתיה תחבל ותקטע ותבני כרכושין על קרתא די הוא עבד עמך חרב עד דתיכבשה:

ארי ישתכח קטילא בארעא די יהב לך יי אלהך לך לסיעדא לא ידע מן קטליה:

כאחד משמעם: על תקרי ה' כאחד כדרשה ומ"ל: עשה ל' מן ק"ל עץ אשר: אש תכרת שה' תקשר. ה' משמעות הוא עשה. אין אומר כאדם. קרי ביה משמעה. שין" דשמה שין" עשה הוא:

ויגשו אליו וזקניך ושפטיך ומדדו אל הערים אשר סביבת החלל: והיה העיר הקרבה אל החלל ולקחו זקני העיר ההוא עגל בן בקר אשר לא עבד בה אשר לא משכה בעול: והורדו זקני העיר ההוא את העגלה אל נחל איתן אשר לא יעבד בו ולא יזרע וערפו שם את העגלה בנחל: ונגשו הכהנים בני לוי כי בם בחר יהוה אלהיך לשרתו ולברך בשם יהוה ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע: וכל זקני העיר ההוא הקרבים אל החלל ירחצו את ידיהם על העגלה הערופה בנחל: וענו ואמרו ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו: כפר לעמך ישראל אשר פדית יהוה ואל תתן דם נקי בקרב עמך ישראל ונכפר להם הדם: ואתה תבער הדם הנקי מקרבך כי תעשה הישר בעיני יהוה:

צו. סלוא. סמו:

ס ס ס

כי תצא למלחמה על איביך ונתנו יהוה אלהיך בידך ושבית שביו: וראית בשביה אשת יפת תאר וחשקת בה ולקחת לך לאשה: והבאתה אל תוך ביתך וגלחה את ראשה ועשתה את ציפרניה: והסירה את שמלת שביה מעליה וישבה בביתך ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים ואחר כן תבוא אליה ובעלתה והיתה לך לאשה: והיה אם לא חפצת בה ושלחתה לנפשה ומכר לא תמכרנה בכסף לא תתעמר בה תחת אשר עניתה:

ויפקון בכך ויתיך וישתעון ל לקרזיא די במדברנות קטילא: ותתי קרתא דקריבא אל קטילא ויכסון מביי קרתא ההיא עגלת תורין די לא אתפלח בה די לא משכת בניר: ויתון כהניא בני לוי ארי בהון אתרעיי יי אלהך לשמשותיה ולברכא בשמא דיי ועל פומהון יתפרש כל דינא וכל נגעא: וכל סיבי קרתא ההיא דקריבין לקטילא יסחון ית ידיהון על עגלתא דנכיקא בנחלא: ויתיבון ויוסרון ית קרא ולא אשדיאו ית דמא הדין ועינינא לא חזאת: כהניא יסרון דפרי לעמך ישראל די פדיתא יי ולא תתין חובת דם זכאי בגו עמך ישראל ויתכפר להון על דמא: ואת תפלי חובת דם זכאי מבינך ארי תעביד דכשר קדם יי:

צו. סלוא. סמו:

ס ס ס

אדי תפוק לאגחא קרבא על בעלי דבבך וייתיך יי אלהך בידך ותשבי שביוהון: וחזיתי בשביתהון ית איתתא שפירת חיזו ותתרעי בה ותסבינה לך לאיתו: ותעלינה לגו ביתך ותגלח ית רישה ותרעי ית ציפרנהא: ותעדי ית כסות שביתה מינה ותתיב בבית אבהא ירח יומין ובתר כן תיעול לותה ותבעליניה ותהי לך לאיתו: ויהי אם לא תתרעי בה ותשתבקינה לנפשה ובזבנא לא תזבנינה בכספא

לא יוכל לשלחה כל־ימיו׃ ס
ואם אמת היה הדבר חוה
לא נמצאו בתולים לנערה׃
והוציאו
את הנער אל פתח בית־אביה
וסקלוה אנשי עירה באבנים ומתה
כי עשתה נבלה בישראל לזנות
בית אביה ובערת הרע מקרבך׃ ס
כי ימצא איש שכב
עם אשה בעלת בעל ומתו גם־
שניהם האיש השכב עם האשה
והאשה ובערת הרע מישראל׃ ס
כי תהיה נערה בתולה
מאורשה ומצאה איש בעיר
ושכב עמה׃ והרצאתם את שניהם
אל שער העיר ההוא וסקלתם אתם
באבנים ומתו את הנערה על דבר
אשר לא צעקה בעיר ואת האיש
על דבר אשר ענה את אשת רעהו
ובערת הרע מקרבך׃ ס
ואם בשדה ימצא האיש את הנער
המאורשה והחזיק בה האיש ושכב
עמה ומת האיש אשר שכב עמה
לבדו׃ ולנער לא תעשה דבר אין
לנער חטא מות כי כאשר יקום איש
על רעהו ורצחו נפש כן הדבר הזה
כי בשדה מצאה צעקה הנערה
המאורשה ואין מושיע לה׃
ס כי ימצא איש שכב
בתולה אשר לא אורשה ותפשה
ושכב עמה ונמצאו׃ ונתן האיש
השכב עמה לאבי הנער חמשים
כסף ולו תהיה לאשה תחת אשר
ענה לא־יוכל שלחה כל־ימיו׃
ס לא־יקח איש את־
אשת אביו ולא יגלה כנף אביו׃
ס לא־יבא פצוע־דכא
וכרות שפכה בקהל יהוה׃ ס
לא־יבא ממזר בקהל יהוה
דור עשירי לא־יבא לו בקהל יהוה׃
ס לא־יבא עמוני ומואבי
בקהל יהוה גם דור עשירי לא־יבא
להם בקהל יהוה עד־עולם׃

ר׳ יוד׳ הלוי רשע למפקרה כל־
יומתי׃ ואם קושטא
הנה פתגמא וחזין לא אשתכחו
בתליין לעולי׳ קושטא׃ ויקלון ית־
עולימתא לתרע בית־אבוהא
וירגמונה אנשי קרתה באבניא
ותכות ארי עבדת קלנא בישראל
לזנאה בית אבוהא ותפלי עבידי־
דביש מבינן׃ ארי
ישתכח גבר שכיב עם־ארתתא
את גבר ויתקטלון אף תרויהון
גברא דשכיב עם אתתא ואתתא
ותפלי עבידי דביש מישראל׃
ארי תהוי עולימתא
בתולתא ומתארסא לגבר
וישכחינה גברא בקרתא וישכוב
עמה׃ ותפקון ית תרויהון
לתרע קרתא ותרגמון
יתהון באבניא וימותון ית ע
עולימתא על עסק לא צווחת
בקרתא ולא אזנתא על עיקפ ד־
עני ית אתת גברך ותפלי עבידי
דביש מבינך׃ ואם
בנקפא אשכחת גבר ית עולימתא
ויתקף בה גבר ושכיב
עמה ויתקטל גברא דשכיב
עמה בלחודוהי׃ ולעולימתא
לא תעביד מדעם ליית לעולימתא
חובת דין דקטול ארי כפא ד־
יקום גבר על חבריה ויקטליניה
נפש כן פתגמא חדין׃ ארי
בנקפא אשכחת עולימתא עולמתא
ומתארסא ולית דפריק ליה׃
ארי ישתכח גבר
עולמתא בתולתא דלא מתארסא
ויתמשכינה וישכוב עמה ויתכשפון׃
ייתון גברא דשכב עמה לאבוהא
דעולימתא ויתשקלון סלעין דכסף
ולית יתהון לאבוהא דעולימתא ד־ עניא
לית דיתהי לאתרחלפ׃ ד־ עניא
לית דיתהי לסיפטרה כל־
יומוהי׃ לא־יקח
גבר ית אנפת אבוהי ולא יגלי כנפ
דאבוהי׃
דפסיח וזרמעבל למיהל בקהלא
דיי׃ לא יהי
למיהל בקהלא דיי אפי דבא
עשרה לית יהי ליה למיהל
בקהלא דיי׃ לא יהון עמוניא
ומואביא למיהל בקהלא דיי אפי
דבא עשרה לא־יהי להון למיהל בקהלא דיי עד עלמא׃

ר׳ נתן חטאתי · ר׳ אמר לחם נחש · צולק חטאתי רש״י · ושבירת חטאתי רש״י עשרה דורות ·

ושלח יוד׳ ית זיין דבא נמצב ל׳ חלית דכתיב ומ׳ נמצב ל׳ ואיכא
פצוע דכא ומרוסק שפכה · ואת דכא ושפל רוח · תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם · אנך ·
נמצב כ׳ ס׳ לא יבא מצב בקהל · רשב כתיב באשדוד · עמוני ס׳ אשם בלים ס׳ לא יבא עמוני ·

ואם לאחר שנתן לה הכתוב
רשות לשנאתו ולא נתנה לו
אלא לשם שמים ולא לתאוה
הרי זה לא יוכל לשלחה
שהרי נתגרשה שלא מדעתו
ואם בעל אחר בא עליה
הרי זה לא יוכל לשלחה
שהרי נתגרשה שלא מדעתו
ואם מת

ומחיר כלב. כי הוא דרך בזיון על כן אל יבא בתורת נדר. ועוד
שהוא תועבת ה' ואין ראוי להקריבו לפניו: לא תאכל. לא תהנה
ממנו: נדר. הוא שיאמר הרי עלי עולה: תועבת. הוא לשון
מאוס ומגעיל: אלהיך. אע"פ שהוא לשם שמים: נם. לרבות
מעשר בהמה שלא יקדיש אחד מהם לשם מעשר: לא תוכל.
לא תוכל לאכלו בירושלים: לא תאכל. לא תהנה ממנו:
מחיר כלב. הוא שנתן בו בעליו לשם הקדש: לא תוכל.
לשלם בו נדרך: ונדבתך. אם נדבת צבור הוא לא תוכל
לשלם בו נדרך. ואם נדבת יחיד הוא לא תוכל לשלם בו
נדרך ולא בנדבתך. ואם נדבת שניהם לא תוכל לשלם בו
נדרך ולא בנדבתך: שניהם: לא תשיך. לא תתן לו בשכר
אכל נשך. כל דבר אשר ישך. על האוכלין נאמר כאן ועל
האוכלין נאמר אל אחיך. מה להלן בכל משא ומתן אף כאן
בכל משא ומתן. ומה להלן בשכר אף כאן בשכר. ומה להלן
בשכר מלוה אף כאן בשכר מלוה. ומה להלן בשכר מלוה
בשעת הלואה אף כאן בשכר מלוה בשעת הלואה. ומה להלן
בשכר מלוה בשעת הלואה אף כאן בשכר מלוה בשעת הלואה.
ומה להלן בשכר מלוה בשעת הלואה אף כאן בשכר מלוה
בשעת הלואה. ומה להלן בשכר מלוה בשעת הלואה אף כאן
בשכר מלוה בשעת הלואה. ומה להלן בשכר מלוה בשעת
הלואה אף כאן בשכר מלוה בשעת הלואה. ומה להלן בשכר
מלוה בשעת הלואה אף כאן בשכר מלוה בשעת הלואה. ומה
להלן בשכר מלוה בשעת הלואה אף כאן בשכר מלוה בשעת
הלואה. ומה להלן בשכר מלוה בשעת הלואה אף כאן בשכר
מלוה בשעת הלואה. ומה להלן בשכר מלוה בשעת הלואה אף
כאן

לא תפחדי בתרך ליונקיא לימקא
ולא סילתא יתוי׃

אדי תקטף ברך לא תעלי
בתרך ליונקיא ליתקא ולא תעלי
חזי ותשתר ארי עקרא חזיקא
כיראיא וכשרים על בן אבהא ס
קסקיד לך לסעבד ית סחתפא
ונצין׃ ארי חזי ויתן
בין נברייא ויתקרבון לדייניא ו
וידינון ויזכון ית זכאה ויתיבון
ית חייביא ו ויהי אם בר חייב
לאלקאה ויתיבא וירמיניה דייניא
ויקטרגיניה קדמוהי כסכסת ותמזית
בסדיניו׃ ארבעין יקיניה לא
יסיף ויל סאי יסיף ולאלקיותי על
אחוך קטיא רבא וייקל אחוך
לעינך׃ לא־
תחסר פום תורא בדישיה׃

כי־ישבו אחים יחד וכת
אחד מהם ובן אין לו לא־תהיה
אשת המת החוצה לאיש זר יבמה
יבא עליה ולקחה לו לאשה ויבמה׃
והיה הבכור אשר תלד יקום על־
שם אחיו המת ולא־ימחה שמו
מישראל׃ ואם־לא יחפץ האיש
לקחת את־יבמתו ועלתה יבמתו
השערה אל־הזקנים ואמרה מאן
יבם להקים לאחיו שם בישראל
לא אבה יבמי׃ וקראו לו זקניו־
עירו ודברו אליו ועמד ואמר לא
חפצתי לקחתה׃ ותגשה יבמתו
אליו לעיני הזקנים וחלצה נעלו
מעל רגלו ורקקה בפניו וענתה
ואמרה ככה יעשה לאיש אשר לא־
יבנה את־בית אחיו׃ ונקרא שמו
בישראל בית חלוץ הנעל׃ ס
כי־יגעו אנשים יחדו איש ואחיו
וקרב אשת־האחד להציל את־
אישה מיד מכהו־ו ושלחה ידה־

לא תחמוד אשת רעך ולא־תתאוה בית רעך שדהו ועבדו ושפחתו שורו וחמורו וכל אשר לרעך׃ ס
ואת־כל־העם רואים את־הקולת ואת־הלפידם ואת קול השופר ואת־ההר עשן ויראו העם וינעו ויעמדו מרחק׃
ויאמרו אל־משה דבר־אתה עמנו ונשמעה ואל־ידבר עמנו אלהים פן־נמות׃
ויאמר משה אל־העם אל־תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור תהיה יראתו על־פניכם לבלתי תחטאו׃
ויעמד העם מרחק ומשה נגש אל־הערפל אשר שם האלהים׃ ס
ויאמר יהוה אל־משה כה תאמר אל־בני ישראל אתם ראיתם כי מן־השמים דברתי עמכם׃
לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם׃
מזבח אדמה תעשה־לי וזבחת עליו את־עלתיך ואת־שלמיך את־צאנך ואת־בקרך בכל־המקום אשר אזכיר את־שמי אבוא אליך וברכתיך׃
ואם־מזבח אבנים תעשה־לי לא־תבנה אתהן גזית כי חרבך הנפת עליה ותחללה׃
ולא־תעלה במעלות על־מזבחי אשר לא־תגלה ערותך עליו׃ ס
ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם׃
כי־תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשביעית יצא לחפשי חנם׃
אם־בגפו יבא בגפו יצא אם־בעל אשתו הוא ויצאה אשתו עמו׃
אם־אדניו יתן־לו אשה וילדה־לו בנים או בנות האשה וילדיה תהיה לאדוניה והוא יצא בגפו׃
ואם־אמר יאמר העבד אהבתי את־אדני את־אשתי ואת־בני לא אצא חפשי׃
והגיש אדניו אל־האלהים והגישו אל־הדלת או אל־המזוזה ורצע אדניו את־אזנו במרצע ועבדו לעלם׃ ס
וכי־ימכר איש את־בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים׃
אם־רעה בעיני אדניה אשר־לו יעדה ופדה לעם לא־ימשל למכרה בבגדו־בה׃
ואם־לבנו יעדנה כמשפט הבנות יעשה־לה׃
אם־אחרת יקח לו שארה כסותה ועונתה לא יגרע׃
ואם־שלש־אלה לא יעשה לה ויצאת חנם אין כסף׃ ס
מכה איש ומת מות יומת׃
ואשר לא צדה והאלהים אנה לידו ושמתי לך מקום אשר ינוס שמה׃
וכי־יזד איש על־רעהו להרגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות׃ ס
ומכה אביו ואמו מות יומת׃ ס
וגנב איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת׃ ס
וקללי אביו ואמו מות יומת׃ ס
וכי־יריבן אנשים ונגף איש את־רעהו באבן או באגרף ולא ימות ונפל למשכב׃
אם־יקום והתהלך בחוץ על־משענתו ונקה המכה רק שבתו יתן ורפא ירפא׃ ס
וכי־יכה איש את־עבדו או את־אמתו בשבט ומת תחת ידו נקם ינקם׃
אך אם־יום או יומים יעמד לא יקם כי כספו הוא׃ ס
וכי־ינצו אנשים ונגפו אשה הרה והיו ילדיה ולא יהיה אסון ענוש יענש כאשר ישית עליו בעל האשה ונתן בפללים׃
ואם־אסון יהיה ונתת נפש תחת נפש׃
עין תחת עין שן תחת שן יד תחת יד רגל תחת רגל׃
כויה תחת כויה פצע תחת פצע חבורה תחת חבורה׃
וכי־יכה איש את־עין עבדו או את־עין אמתו ושחתה לחפשי ישלחנו תחת עינו׃
ואם־שן עבדו או שן אמתו יפיל לחפשי ישלחנו תחת שנו׃ ס
וכי־יגח שור את־איש או את־אשה ומת סקול יסקל השור ולא יאכל את־בשרו ובעל השור נקי׃
ואם־שור נגח הוא מתמל שלשם ומה בראתמול הועד בבעליו ולא ישמרנו והמית איש או אשה השור יסקל וגם־בעליו יומת׃
אם־כפר יושת עליו ונתן פדון נפשו ככל אשר־יושת עליו׃
או־בן יגח או־בת יגח כמשפט הזה יעשה־לו׃
אם־עבד יגח השור או־אמה כסף שלשים שקלים יתן לאדניו והשור יסקל׃ ס
וכי־יפתח איש בור או כי־יכרה איש בור ולא יכסנו והפל־שמה שור או חמור׃
בעל הבור ישלם כסף ישיב לבעליו והמת יהיה־לו׃
וכי־יגף שור איש את־שור רעהו ומת ומכרו את־השור החי וחצו את־כספו וגם־את־המת יחצון׃
או נודע כי שור נגח הוא מתמל שלשם ולא ישמרנו בעליו שלם ישלם שור תחת השור והמת יהיה־לו׃ ס
כי־יגנב איש שור או שה וטבחו או מכרו חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע־צאן תחת השה׃
אם־במחתרת ימצא הגנב והכה ומת אין לו דמים עליו׃
אם־זרחה השמש עליו דמים לו שלם ישלם אם־אין לו ונמכר בגנבתו׃
אם־המצא תמצא בידו הגנבה משור עד־חמור עד־שה חיים שנים ישלם׃
כי־יבער איש שדה או כרם ושלח את־בעירה ובער בשדה אחר מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם׃
כי־תצא אש ומצאה קצים ונאכל גדיש או הקמה או השדה כי־יבער הבוער את־הבערה ישלם׃
כי־יתן איש אל־רעהו כסף או כלים לשמר וגנב מבית האיש אם־ימצא הגנב ישלם שנים׃
אם־לא ימצא הגנב ונקרב בעל הבית אל־האלהים אם־לא שלח ידו במלאכת רעהו׃
על־כל־דבר־פשע על־שור על־חמור על־שה על־שלמה על־כל־אבדה אשר יאמר כי־הוא זה עד הדברי שניהם אשר ירשיעון אלהים יבא דברי שניהם ישלם רעהו׃
כי־יתן איש אל־רעהו חמור או־שור או־שה וכל־בהמה לשמר ומת או־נשבר או־נשבה אין ראה׃
שבועת יהוה תהיה בין שניהם אם־לא שלח ידו במלאכת רעהו ולקח בעליו לא ישלם׃
ואם־גנב יגנב מעמו ישלם לבעליו׃
אם־טרף יטרף יביאהו עד הטרפה לא ישלם׃ ס
וכי־ישאל איש מעם רעהו ונשבר או־מת בעליו אין עמו שלם ישלם׃
אם־בעליו עמו לא ישלם אם־שכיר הוא בא בשכרו׃ ס
וכי־יפתה איש בתולה אשר לא־ארשה ושכב עמה מהר ימהרנה לו לאשה׃
אם־מאן ימאן אביה לתתה לו כסף ישקל כמהר הבתולת׃ ס
מכשפה לא תחיה׃
כל־שכב עם־בהמה מות יומת׃
הזבח לאלהים יחרם בלתי ליהוה לבדו׃ ס
וגר לא תונה ולא תלחצנו כי־גרים הייתם בארץ מצרים׃
כל־אלמנה ויתום לא תענון׃
אם־ענה תענה אתו כי אם־צעק יצעק אלי שמע אשמע צעקתו׃
וחרה אפי והרגתי אתכם בחרב והיו נשיכם אלמנות ובניכם יתמים׃
אם־כסף תלוה את־עמי את־העני עמך לא־תהיה לו כנשה לא־תשימון עליו נשך׃
אם־חבל תחבל שלמת רעך עד־בא השמש תשיבנו לו׃
כי־היא כסתתו לבדה היא שמלתו לעורו במה ישכב והיה כי־יצעק אלי ושמעתי כי־חנון אני׃
אלהים לא תקלל ונשיא בעמך לא תאר׃
זבחך ומלאתך לא תאחר בכור בניך תתן־לי׃
כן תעשה לשורך לצאנך שבעת ימים יהיה עם־אמו ביום השמיני תתנו־לי׃
ואנשי־קדש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשלכון אתו׃ ס
לא תשא שמע שוא אל־תשת ידך עם־רשע להיות עד חמס׃
לא־תהיה אחרי רבים לרעת ולא־תענה על־ריב לנטת אחרי רבים להטת׃
ודל לא־תהדר בריבו׃
כי תפגע שור אויבך או חמרו תעה השב תשיבנו לו׃
כי־תראה חמור שנאך רבץ תחת משאו וחדלת מעזב לו עזב תעזב עמו׃
לא תטה משפט אביונך בריבו׃
מדבר שקר תרחק ונקי וצדיק אל־תהרג כי לא־אצדיק רשע׃
ושחד לא תקח כי השחד יעור פקחים ויסלף דברי צדיקים׃
וגר לא תלחץ ואתם ידעתם את־נפש הגר כי־גרים הייתם בארץ מצרים׃
ושש שנים תזרע את־ארצך ואספת את־תבואתה׃
ושבעית תשמטנה ונטשתה ואכלו אביני עמך ויתרם תאכל חית השדה כן תעשה לכרמך לזיתך׃
ששת ימים תעשה מעשיך וביום השביעי תשבת למען ינוח שורך וחמרך ויפש בן־אמתך והגר׃
ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו ושם אלהים אחרים לא תזכירו לא ישמע על־פיך׃
שלש רגלים תחג לי בשנה׃
את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתיך למועד חדש האביב כי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם׃
וחג הקציר בכורי מעשיך אשר תזרע בשדה וחג האסיף בצאת השנה באספך את־מעשיך מן־השדה׃
שלש פעמים בשנה יראה כל־זכורך אל־פני האדון יהוה׃
לא־תזבח על־חמץ דם־זבחי ולא־ילין חלב־חגי עד־בקר׃
ראשית בכורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו׃ ס
הנה אנכי שלח מלאך לפניך לשמרך בדרך ולהביאך אל־המקום אשר הכנתי׃
השמר מפניו ושמע בקלו אל־תמר בו כי לא ישא לפשעכם כי שמי בקרבו׃
כי אם־שמוע תשמע בקלו ועשית כל אשר אדבר ואיבתי את־איביך ואצרתי את־צרריך׃
כי־ילך מלאכי לפניך והביאך אל־האמרי והחתי והפרזי והכנעני והחוי והיבוסי והכחדתיו׃
לא־תשתחוה לאלהיהם ולא תעבדם ולא תעשה כמעשיהם כי הרס תהרסם ושבר תשבר מצבתיהם׃
ועבדתם את־יהוה אלהיכם וברך את־לחמך ואת־מימיך והסרתי מחלה מקרבך׃
לא תהיה משכלה ועקרה בארצך את מספר ימיך אמלא׃
את־אימתי אשלח לפניך והמותי את כל־העם אשר תבוא בהם ונתתי את־כל־אויביך אליך עורף׃
ושלחתי את־הצרעה לפניך וגרשה את־החוי את־הכנעני ואת־החתי מלפניך׃
לא אגרשנו מלפניך בשנה אחת פן־תהיה הארץ שממה ורבה עליך חית השדי׃
מעט מעט אגרשנו מלפניך עד אשר תפרה ונחלת את־הארץ׃
ושתי את־גבולך מים סוף ועד־ים פלשתים וממדבר עד־הנהר כי אתן בידכם את־יושבי הארץ וגרשתמו מפניך׃
לא־תכרת להם ולאלהיהם ברית׃
לא־ישבו בארצך פן־יחטיאו אתך לי כי תעבד את־אלהיהם כי־יהיה לך למוקש׃
כי־תכרת את־אלהיהם ושברת את־מצבתם וכרתת את־אשריהם׃
כי לא תשתחוה לאל אחר כי יהוה קנא שמו אל קנא הוא׃
פן־תכרת ברית ליושבי הארץ והזנו אחרי אלהיהם וזבחו לאלהיהם וקרא לך ואכלת מזבחו׃
ולקחת מבנתיו לבניך וזנו בנתיו אחרי אלהיהם והזנו את־בניך אחרי אלהיהם׃
אלהי מסכה לא תעשה לך׃
את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות אשר צויתיך לעת חדש האביב כי בחדש האביב יצאת ממצרים׃
כל־פטר רחם לי וכל־מקנך תזכר פטר שור ושה׃
ופטר חמור תפדה בשה ואם־לא תפדה וערפתו כל בכור בניך תפדה ולא יראו פני ריקם׃
ששת ימים תעבד וביום השביעי תשבת בחריש ובקציר תשבת׃
וחג שבעות תעשה לך בכורי קציר חטים וחג האסיף תקופת השנה׃
שלש פעמים בשנה יראה כל־זכורך את־פני האדון יהוה אלהי ישראל׃
כי אורישׁ גוים מפניך והרחבתי את־גבולך ולא יחמד איש את־ארצך בעלתך לראות את־פני יהוה אלהיך שלש פעמים בשנה׃
לא־תשחט על־חמץ דם־זבחי ולא־ילין לבקר זבח חג הפסח׃
ראשית בכורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו׃
ויאמר יהוה אל־משה כתב־לך את־הדברים האלה כי על־פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת־ישראל׃
ויהי שם עם־יהוה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויכתב על־הלחת את־דברי הברית עשרת הדברים׃ ס
וירד משה מהר סיני ושני לחת העדת ביד משה ברדתו מן־ההר ומשה לא־ידע כי קרן עור פניו בדברו אתו׃
וירא אהרן וכל־בני ישראל את־משה והנה קרן עור פניו ויראו מגשת אליו׃
ויקרא אליהם משה ויפנו אליו אהרן וכל־הנשאים בעדה וידבר משה אליהם׃
ואחרי־כן נגשו כל־בני ישראל ויצו אתם את כל־אשר דבר יהוה אתו בהר סיני׃
ויכל משה מדבר אתם ויתן על־פניו מסוה׃
ובבא משה לפני יהוה לדבר אתו יסיר את־המסוה עד צאתו ויצא ודבר אל־בני ישראל את אשר יצוה׃
וראו בני־ישראל את־פני משה כי קרן עור פני משה והשיב משה את־המסוה על־פניו עד־בואו לדבר אתו׃
ויקהל משה את כל־עדת בני־ישראל ויאמר אלהם אלה הדברים אשר־צוה יהוה לעשות אתם׃
ששת ימים תעשה מלאכת וביום השביעי יהיה־לכם קדש שבת שבתון ליהוה כל־העשה בו מלאכה יומת׃
לא־תבערו אש בכל־משבתיכם ביום השבת׃ ס
ויאמר משה אל־כל־עדת בני־ישראל לאמר זה הדבר אשר־צוה יהוה לאמר׃
קחו מאתכם תרומה ליהוה כל נדיב לבו יביאה את תרומת יהוה זהב וכסף ונחשת׃
ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים׃
ועורת אילם מאדמים וערת תחשים ועצי שטים׃
שמן למאור בשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים׃
אבני־שהם ואבני מלואים לאפד ולחשן׃
וכל־חכם־לב בכם יבאו ויעשו את כל־אשר צוה יהוה׃
את־המשכן את־אהלו ואת־מכסהו את־קרסיו ואת־קרשיו את־בריחו את־עמדיו ואת־אדניו׃
את־הארון ואת־הבדים ואת־הכפרת ואת פרכת הסך׃
את־השלחן ואת־בדיו ואת כל־כליו ואת לחם הפנים׃
ואת־מנורת המאור ואת־כליה ואת־נרתיה ואת שמן המאור׃
ואת־מזבח הקטרת ואת־בדיו ואת שמן המשחה ואת קטרת הסמים ואת מסך הפתח לפתח המשכן׃
את מזבח העלה ואת־מכבר הנחשת אשר־לו את־בדיו ואת כל־כליו את הכיור ואת כנו׃
את קלעי החצר את־עמדיו ואת־אדניהם ואת המסך לשער החצר׃
את־יתדת המשכן ואת־יתדת החצר ואת מיתרהם׃
את בגדי השרד לשרת בקדש את בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן׃
ויצאו כל־עדת בני־ישראל מלפני משה׃
ויבאו כל־איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אתו הביאו את תרומת יהוה למלאכת אהל מועד ולכל־עבדתו ולבגדי הקדש׃
והאנשים על־הנשים באו כל נדיב לב הביאו חח ונזם וטבעת וכומז כל כלי זהב וכל איש אשר הניף תנופת זהב ליהוה׃
וכל אשר נמצא אתו תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים ועורת אילם מאדמים וערת תחשים הביאו׃
כל מרים תרומת כסף ונחשת הביאו את תרומת יהוה וכל אשר נמצא אתו עצי שטים לכל מלאכת העבדה הביאו׃
וכל־אשה חכמת־לב בידיה טוו ויביאו מטוה את התכלת ואת הארגמן את תולעת השני ואת השש׃
וכל הנשים אשר נשא לבן אתן בחכמה טוו את העזים׃
והנשאם הביאו את אבני השהם ואת אבני המלואים לאפד ולחשן׃
ואת הסם ואת השמן למאור ולשמן המשחה ולקטרת הסמים׃
כל־איש ואשה אשר נדב לבם להביא לכל־המלאכה אשר צוה יהוה לעשות ביד משה הביאו בני־ישראל נדבה ליהוה׃
ויאמר משה אל־בני ישראל ראו קרא יהוה בשם בצלאל בן־אורי בן־חור למטה יהודה׃
וימלא אתו רוח אלהים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל־מלאכה׃
ולחשב מחשבת לעשות בזהב ובכסף ובנחשת׃
ובחרשת אבן למלאת ובחרשת עץ לעשות בכל־מלאכת מחשבת׃
ולהורת נתן בלבו הוא ואהליאב בן־אחיסמך למטה דן׃
מלא אתם חכמת־לב לעשות כל־מלאכת חרש וחשב ורקם בתכלת ובארגמן בתולעת השני ובשש וארג עשי כל־מלאכה וחשבי מחשבות׃
ויעש בצלאל ואהליאב וכל־איש חכם־לב אשר נתן יהוה חכמה ותבונה בהמה לדעת לעשות את כל־מלאכת עבדת הקדש לכל אשר צוה יהוה׃
ויקרא משה אל־בצלאל ואל־אהליאב ואל כל־איש חכם־לב אשר נתן יהוה חכמה בלבו כל אשר נשא לבו אל־הקרב אל־המלאכה לעשתה׃
ויקחו מלפני משה את כל־התרומה אשר הביאו בני־ישראל למלאכת עבדת הקדש לעשתה והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר׃
ויבאו כל־החכמים העשים את כל־מלאכת הקדש איש איש ממלאכתו אשר־הם עשים׃
ויאמרו אל־משה לאמר מרבים העם להביא מדי העבדה לכל־המלאכה אשר־צוה יהוה לעשות אתה׃
ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל־יעשו־עוד מלאכה לתרומת הקדש ויכלא העם מהביא׃
והמלאכה היתה דים לכל־המלאכה לעשות אתה והותר׃
ויעשו כל־חכם־לב בעשי המלאכה את המשכן עשר יריעת שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני כרבים מעשה חשב עשה אתם׃
אורך היריעה האחת שמנה ועשרים באמה ורחב היריעה האחת ארבע באמות מדה אחת ליריעות׃
ויחבר את חמש היריעות אחת אל־אחת וחמש היריעות חבר אחת אל־אחת׃
ויעש לולאת תכלת על־שפת היריעה האחת מקצה בחברת כן עשה בשפת היריעה הקיצונה במחברת השנית׃
חמשים לולאת עשה ביריעה האחת ומשפת היריעה אשר במחברת השנית עשה חמשים לולאת מקבילת הלולאת איש אל־אחתו׃
ויעש חמשים קרסי זהב ויחבר את היריעת איש אל־אחיו בקרסים ויהי המשכן אחד׃
ויעש יריעת עזים לאהל על־המשכן עשתי עשרה יריעת עשה אתם׃
אורך היריעה האחת שלשים באמה ורחב היריעה האחת ארבע באמות מדה אחת לעשתי עשרה יריעת׃
ויחבר את־חמש היריעת לבד ואת־שש היריעת לבד וכפל את־היריעה הששית אל־מול פני האהל׃
ויעש חמשים לולאת על שפת היריעה הקיצונה החברת וחמשים לולאת על שפת היריעה החברת השנית׃
ויעש קרסי נחשת חמשים לחבר את־האהל להיות אחד׃
ויעש מכסה לאהל עורת אילם מאדמים ומכסה עורת תחשים מלמעלה׃
ויעש את־הקרשים למשכן עצי שטים עמדים׃
עשר אמות אורך הקרש ואמה וחצי האמה רחב הקרש האחד׃
שתי ידות לקרש האחד משלבת אחת לקרשים עשה לכל קרשי המשכן׃
ויעש את־הקרשים למשכן עשרים קרש לפאת נגבה תימנה׃
ואת מאת ארבעים אדני כסף עשה תחת עשרים הקרש שני אדנים תחת הקרש האחד לשתי ידתיו ושני אדנים תחת הקרש האחד לשתי ידתיו׃
ולצלע המשכן השנית לפאת צפון עשה עשרים קרש׃
ואדניהם ארבעים אדני כסף שני אדנים תחת הקרש האחד ושני אדנים תחת הקרש האחד׃
ולירכתי המשכן ימה עשה שש קרשים׃
ושני קרשים עשה למקצעת המשכן בירכתים׃
והיו תאמם מלמטה ויחדו יהיו תמים על־ראשו אל־הטבעת האחת כן עשה לשניהם למקצעת שני הקרשים׃
והיו שמנה קרשים ואדניהם שש עשרה אדנים כסף שנים אדנים תחת הקרש האחד׃
ויעש בריחם עצי שטים חמשה לקרשי צלע האחת למשכן׃
וחמשה בריחם לקרשי הצלע השנית למשכן וחמשה בריחם לקרשי הצלע למשכן לירכתים ימה׃
ויעש את־הבריח התיכן בוכח הקרשים מקצה אל־קצה׃
ואת־הקרשים צפה זהב ואת־טבעתיהם עשה זהב בתים לבריחם וצפה את־הבריחם זהב׃
ויקם את־המשכן כמשפטו אשר הראה יהוה את־משה׃
ויעש את־הפרכת תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה חשב עשה אתה׃
ואת־עמדיה ארבעה שטים ויצף אתם זהב וויהם זהב ויצק להם ארבעה אדני כסף׃
ויעש מסך לפתח האהל תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה רקם׃
ואת־עמדיו חמשה ואת־וויהם ויצף ראשיהם וחשקיהם זהב וחמשת אדניהם נחשת׃
ויעש את־בצלאל את־ארון עצי שטים אמתים וחצי אורכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו׃
ויצף אתו זהב טהור מבית ומחוץ ויעש עליו זר זהב סביב׃
ויצק לו ארבע טבעת זהב על־ארבע פעמתיו ושתי טבעת על־צלעו האחת ושתי טבעת על־צלעו השנית׃
ויעש בדי עצי שטים ויצף אתם זהב׃
ויבא את־הבדים בטבעת על־צלעי הארון לשאת את־הארון׃
ויעש כפרת זהב טהור אמתים וחצי ארכה ואמה וחצי רחבה׃
ויעש שני כרבים זהב מקשה עשה אתם משני קצות הכפרת׃
כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה מן־הכפרת עשה את־הכרבים על־שני קצותיו׃
ויהיו הכרבים פרשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על־הכפרת ופניהם איש אל־אחיו אל־הכפרת יהיו פני הכרבים׃
ויעש את־השלחן עצי שטים אמתים ארכו ואמה רחבו ואמה וחצי קומתו׃
ויצף אתו זהב טהור ויעש לו זר זהב סביב׃
ויעש לו מסגרת טפח סביב ויעש זר זהב למסגרתו סביב׃
ויצק לו ארבע טבעת זהב ויתן הטבעת על־ארבע הפאת אשר לארבע רגליו׃
לעמת המסגרת היו הטבעת בתים לבדים לשאת את־השלחן׃
ויעש את־הבדים עצי שטים ויצף אתם זהב לשאת בהם את־השלחן׃
ויעש את־הכלים אשר־על־השלחן את־קערתיו ואת־כפתיו ואת־מנקיתיו ואת־הקשות אשר יסך בהן לבנה זהב סגור׃
ויעש על־המנורה זהב טהור מקשה עשה את־המנורה ירכה וקנה גביעיה כפתריה ופרחיה ממנה היו׃
ששה קנים יצאים מצדיה שלשה קני מנורה מצדה האחד ושלשה קני מנורה מצדה השני׃
שלשה גביעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח ושלשה גביעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח כן לששת הקנים היוצאים מן־המנורה׃
ובמנורה ארבעה גביעים משקדים כפתריה ופרחיה׃
וכפתר תחת שני הקנים ממנה וכפתר תחת שני הקנים ממנה וכפתר תחת שני הקנים ממנה לששת הקנים היוצאים ממנה׃
כפתריהם וקניהם ממנה היו כלה מקשה אחת זהב טהור׃
ויעש את־נרתיה שבעה ואת־מלקחיה ואת־מחתתיה זהב טהור׃
ככר זהב עשה אתה ואת כל־כלי המנורה׃
ויעש את־מזבח הקטרת עצי שטים אמתים ארכו ואמה רחבו רבוע והמתו ואמה וחצי קומתו ומעמו קרנתיו׃
ויצף אתו זהב טהור את־גגו ואת־קירתיו סביב ואת־קרנתיו ויעש לו זר זהב סביב׃
ושתי טבעת זהב עשה לו מתחת לזרו על־שתי צלעתיו על־שני צדיו לבתים לבדים לשאת אתו בהם׃
ויעש את־הבדים עצי שטים ויצף אתם זהב׃
ויתן את־המזבח על־שתי ידות הארון בדי עצי שטים לשאת אתו בהם׃
ויעש את־שמן המשחה הקדש ואת־קטרת הסמים טהור מעשה רקח׃
ויעש את־מזבח העלה עצי שטים חמש אמות ארכו וחמש אמות רחבו רבוע והמתו ושלש אמות קומתו׃
ויעש קרנתיו על־ארבע פנתיו מנה קרנתיו ויצף אתו נחשת׃
ויעש את־כל־כלי המזבח את הסירת ואת־היעים ואת־המזרקת את־המזלגת ואת־המחתת כל־כליו עשה נחשת׃
ויעש למזבח מכבר מעשה רשת נחשת מתחת כרכבו למטה עד־חציו׃
ויצק ארבע הטבעת בקצות הרשת הנחשת בתים לבדים׃
ויעש את־הבדים עצי שטים ויצף אתם נחשת׃
ויבא את־הבדים בטבעת על־צלעי המזבח לשאת אתו בהם נבוב לחת עשה אתו׃
ויעש את־הכיור נחשת ואת־כנו נחשת במראת הצבאת אשר צבאו פתח אהל מועד׃
ויעש את־החצר לפאת נגבה תימנה קלעי החצר שש משזר מאה באמה׃
עמדיהם עשרים ואדניהם עשרים נחשת וויהם עמדיהם וחשקיהם כסף׃
ולפאת צפון מאה באמה עמדיהם עשרים ואדניהם עשרים נחשת וויהם עמדיהם וחשקיהם כסף׃
ולפאת ים קלעים חמשים באמה עמדיהם עשרה ואדניהם עשרה׃
ולפאת קדמה מזרחה חמשים באמה׃
וקלעים חמש עשרה אמה אל־הכתף עמדיהם שלשה ואדניהם שלשה׃
ולכתף השנית מזה ומזה לשער החצר קלעים חמש עשרה אמה עמדיהם שלשה ואדניהם שלשה׃
וכל־קלעים החצר סביב משזר׃
ואדני העמדים נחשת וויהם עמדיהם וחשקיהם כסף וצפוי ראשיהם כסף וכל־עמדי החצר מחשקים כסף׃
ומסך לשער החצר מעשה רקם תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר עשרים אמה ורחב בחצר חמש אמות לנכח׃
עמדיהם ארבעה ואדניהם ארבעה נחשת וויהם כסף וצפוי ראשיהם וחשקיהם כסף׃
כל־יתדת המשכן ושל־החצר סביב נחשת׃
אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על־פי משה עבדת הלוים ביד איתמר בן־אהרן הכהן׃
ובצלאל בן־אורי בן־חור למטה יהודה עשה את כל־אשר־צוה יהוה את־משה׃
ואתו אהליאב בן־אחיסמך למטה דן חרש וחשב ורקם בתכלת ובארגמן ובתולעת השני ובשש׃
כל־הזהב העשוי לקרבן לכל־מלאכת הקדש ויהי זהב התנופה תשע עשרה ככר ושבע מאות ושלשים שקל במשקל הקדש׃
כסף פקודי העדה מאת ככר ואלף ושבע מאות וחמשה ושבעים שקל במשקל הקדש׃
בקע לגלגלת מחצית השקל במשקל הקדש לכל העבר על־הפקדים מבן עשרים שנה ומעלה לששת מאות אלף ושלשת אלפים וחמשת מאות וחמשים׃
ויהי מאת ככר הכסף לצקת את אדני הקדש ואת אדני הפרכת מאת אדנים למאת ככר ככר לאדן׃
והכסף המפקד מאלף ושבע מאות וחמשה ושבעים עשה וויהם לעמדים וצפה ראשיהם וחשקם׃
ונחשת התנופה שבעים ככר ואלפים וארבע מאות שקל׃
ויעש בה את אדני פתח אהל מועד ואת מזבח הנחשת ואת מכבר הנחשת אשר־לו ואת כל־כלי המזבח׃
ואת אדני החצר סביב ואת אדני שער החצר ואת כל־יתדת המשכן ואת כל־יתדת החצר סביב׃
ומן־התכלת והארגמן ותולעת השני עשו בגדי שרד לשרת בקדש ויעשו את־בגדי הקדש אשר לאהרן כאשר צוה יהוה את־משה׃
ויעש את־האפד זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר׃
ויקעו את־פחי הזהב וכתת פתילם לחשב בתוך התכלת ובתוך הארגמן ובתוך תולעת השני ובתוך השש׃
ויעשו כתפת לאפד מחברת שתי קצותיו חבר׃
ואבני שהם מסבות מסגרת זהב פתוחי פתוחי חרט על־שמות בני־ישראל׃
וישם אתם על כתפות האפד אבני זכרון לבני־ישראל כאשר צוה יהוה את־משה׃
ויעש את־החשן מעשה חשב כמעשה אפד עשה זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר׃
רבוע היה כפול עשו את־החשן זרת ארכו וזרת רחבו כפול׃
ומלאו בו ארבעה טורי אבן טור אדם פטדה ובקת הטור האחד׃
והטור השני נפך ספיר וברקת׃
והטור השלישי לשם שבו ואחלמה׃
והטור הרביעי תרשיש שהם ויספה מסגרת זהב במלואתם׃
והאבנים תהיינה על־שמת בני־ישראל שנים עשר על־שמתם פתוחי חותם איש על־שמו תהיינה לשנים עשר שבט׃
ויעשו על־החשן שרשת גבלת מעשה עבת זהב טהור׃
ויעשו שתי משבצות זהב ושתי טבעת זהב ויתנו את־שתי הטבעת על־שתי קצות החשן׃
ויתנו את־שתי עבתות הזהב על־שתי הטבעת על־קצות החשן׃
ואת־שתי קצות שתי העבתת נתנו על־שתי המשבצות ויתנו על־כתפות האפד אל־מול פניו׃
ויעשו שתי טבעת זהב וישימו על־שני קצות החשן על־שפתו אשר אל־עבר האפד בית׃
ויעשו שתי טבעת זהב ויתנם על־שתי כתפות האפד מלמטה מלפני פניו אל־מול מחברתו מלמעלה למעלה מחשב האפד׃
וירכסו את־החשן מטבעתיו אל־טבעת האפד בפתיל תכלת להיות על־חשב האפד ולא יזח החשן מעל האפד כאשר צוה יהוה את־משה׃
ויעש את־מעיל האפד מעשה ארג כליל תכלת׃
ופי־הראש בתוכו שפה סביב לו מעשה אורג כפי תחרא יהיה לו לא יקרע׃
ועשו על־שולי־מעיל רמני תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר׃
ואת־פעמני זהב טהור ויתנו את־הפעמנים בתוך הרמנים על־שולי המעיל סביב לתוך הרמנים׃
פעמן זהב ורמן פעמן זהב ורמן על־שולי מעיל סביב לשרת כאשר צוה יהוה את־משה׃
ויעשו כתנת־שש מעשה ארג לאהרן ולבניו׃
ואת־המצנפת שש ואת־פארי המגבעת שש ואת־מכנסי־בד שש משזר׃
ואבנט שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני מעשה רקם כאשר צוה יהוה את־משה׃
ויעשו את־ציץ נזר הקדש זהב טהור ויכתבו עליו מכתב פתוחי חותם קדש ליהוה׃
ויתנו עליו פתיל תכלת לתת על־המצנפת מלמעלה כאשר צוה יהוה את־משה׃
ויכל כל־עבדת משכן אהל מועד ויעשו בני־ישראל ככל אשר צוה יהוה את־משה כן עשו׃
ויביאו את־המשכן אל־משה את־האהל ואת־כל־כליו קרסיו קרשיו בריחו ועמדיו ואדניו׃
ומכסה עורת האילם המאדמים ומכסה עורת התחשים ופרכת הסך׃
את־הארון ואת־בדיו ואת־הכפרת׃
את־השלחן את־כליו ואת לחם הפנים׃
את־המנורה הטהרה את־נרתיה נרות המערכת ואת כל־כליה ואת שמן המאור׃
ואת־מזבח הזהב ואת שמן המשחה ואת קטרת הסמים ואת מסך פתח האהל׃
את מזבח הנחשת ואת־מכבר הנחשת אשר־לו את־בדיו ואת כל־כליו את הכיור ואת כנו׃
את קלעי החצר את־עמדיו ואת־אדניו ואת המסך לשער החצר את־מיתריו ויתדתיו ואת כל־כלי עבדת המשכן לאהל מועד׃
את בגדי השרד לשרת בקדש את בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן׃
ככל אשר צוה יהוה את־משה כן עשו בני ישראל את כל־העבדה׃
וירא משה את כל־המלאכה והנה עשו אתה כאשר צוה יהוה כן עשו ויברך אתם משה׃
וידבר יהוה אל־משה לאמר׃
ביום החדש הראשון באחד לחדש תקים את משכן אהל מועד׃
ושמת שם את ארון העדת וסכת על הארון את הפרכת׃
והבאת את השלחן וערכת את ערכו והבאת את המנורה והעלית את נרתיה׃
ונתת את מזבח הזהב לקטרת לפני ארון העדת ושמת את מסך הפתח למשכן׃
ואת מז

ותתיב ותיכר קדם יי אלהך לבך
ארמאה בעא לאובדא ית אבא
ונחת למצרים ודר תמן בעם
זעיר והוה תמן לעם רב ותקיף
ואתעי
ועניאו לנא מצראי
ויבדרונא ויתבו עלינא פולחן קשיא
וצלינא קדם יי אלהא דאבהתנא
ואקבל יי צלותנא וגלי קדמוהי
עמלנא ולאוניא ודוחקנא
ואפקנא יי מצרים בידא תקיפא
ובדרעא מרמם ובחזונין רברבין
ובאתין ובמופתין
ואעיבנא
ליאתרא הדין ויתב לנא ית ארעא
הדיי ארע עבוא חלב ודבש
וכען הא אייתי ית רישא דאיבא
דארעא די יהבת לי יי ותחתיניה
קדם יי אלהך ותסגוד קדם יי
אלהך ותחדי בכל טבתא די
יהב לך יי אלהך ולביתא בית
מקדשך לא עברית מפקודך
ולא אתקשיתי לא אכלית
באבלי סיגיה ולא חלית סיגיה
בסאבא ולא יהבית סיגיה לפיירת
קבלית לפיקרא ני אלהי עבדית
כדכל די פקדתני אתחבי
מבזיר קודשך מן שמיא ובריך ית
עמך ית ישראל וית ארעא

ואמרת אשא מלכא עלי כן שלחני
ואנא יהבית לה זמן וקבעית לה
זמנא
ואמר לי אין טב למלכא יהבו לי
אגרתא לפחוותא דעבר נהרא
דיעברוני עד דאיתי ליהודה
ואמר אגרתא לאסף נטר פרדסא
דמלכא דיהב לי קיסי למגדרא
בשורי בירתא דעל בית מקדשא
ולבתי דאיתעל לה ולמדברא
דיהב לי מלכא כאגר טבא
דאלהי עבדין לי
ואתיתי לות גלותא
ואמרית לון
אנתון חזיתון ית בישתא
דאנא חמי
דירושלם חריבא ותרעהא
יקידין באישתא
איתו ונבני ית שורא דירושלם
דלא נהוי עוד חסדא
ואזלו עמי כל דחמו ית טיבו
דאלהי עבד עמי
ואמרית להון
אנתון חזיתון ית בישתא
דאנחנא בה
ירושלם חריבא ותרעהא
יקידין באישתא
איתו ונבני ית שורא דירושלם
דלא נהוי עוד חסדא
ואמרו לי
קום ונבני
ותקפו ידיכון לטב
ואמרית להון
הלא אין על יי אלהנא
הוא דעבד לנא ולבנוהי
ולכן אנחנא עבדוהי נקום ונבני
ואנתון לית לכון חולק
ולא זכו ולא אחסנא
בירושלם
ואמרו לי
הלא קל מימרא דיי
למעבד כן לעמא הדין
ואמרית להון
הלא כתיב
ואמרתי אם יש לכם נפשכם
לבנות את בית יי אלהיכם
לקיים את דבריו
ואתון אמרתון
לא נבנה
ואנא אמרית

וְתַעֲבִיר אֶת הַקְּלוֹחִי וְיָדַ קַיְמוּנִי
דִּי אֲנָא מְפַקֶּדָךְ יוֹמָא דֵּין׃
וְהָקֵם לְךָ מֵעֲמָא בִּיהּ טָא וְחַוֵּיהּ
לְמֵימָר׃ אֲחַיִן יְקוּמוּן לְבָרְכָא ב
יָת־עַמָּא עַל טוּרָא דְּרִיזִין בְּ
כְּעִבְרְכוֹן יָת יַרְדְּנָא שִׁמְעוֹן וְלֵוִי
וִיהוּדָה וְיִשָּׂשכָר וְיוֹסֵף וּבִנְיָמִן׃
וְאִילֵּין יְקוּמוּן עַל קְלָלְתָא בְּטוּרָא ג
דְּעֵיבָל רְאוּבֵן גָּד וְאָשֵׁר וּזְבוּלֻן דָּן וְנַפְתָּלִי׃
וְיַחֲבְנֵן לֵיוָאֵי וְיֵימְרוּן ד
לְכָל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל קָל רָם׃
לִיט גַּבְרָא דִּי יַעֲבֵד ה
אֲלָם וְסָתִיר קֳדָם יְיָ עוֹבַד יְדֵי אוּמָנָא וְשָׁוֵי בְּסִתְרָא ו
וְיִתְּבוּן כָּל עַמָּא וְיֵימְרוּן אָמֵן׃
לִיט דְּיַקֵּל אֲבוּהִי ז
וְאִמֵּיהּ וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃
לִיט דְּיַשְׁנֵי עוֹרְיָא בְּאוֹרְחָא ח
וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃
לִיט דְּיַטֵּי דִּינָא דְּאִתְרָא יְתִם ט
וְאַרְמְלָא וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃
לִיט דְּיִשְׁכּוֹב עִם אִנְתַּת אֲבוּהִי י
אֲרֵי אֲגַלִּי גֵּיט כְּנַף אֲבוּהִי וְיֵימַר
כָּל עַמָּא אָמֵן׃
לִיט דְּיִשְׁכּוֹב עִם כָּל בְּעִירָא וְיֵימַר יא
כָּל עַמָּא אָמֵן׃
לִיט דְּיִשְׁכּוֹב עִם אִתַּת בַּת אֲבוּהִי
אוֹ בַת אִמֵּיהּ וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃
לִיט דְּיִשְׁכּוֹב עִם חֲמוֹתֵיהּ יב
וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃
לִיט דְּיִמְחֵי לְחַבְרֵיהּ בְּסִתְרָא יג
וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃
לִיט דְּיִקַּח שׁוֹחַד לְמִסְפֵּךְ נָפֶשׁ יד
דְּזַכַּי וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃
לִיט דְּלָא יְקִים יָת פִּתְגָמֵי טו
אוֹרָיְתָא הָדָא לְמֶעְבַּד יָתְהוֹן
וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃
וִיהֵי אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמַע טז
בְּקוֹל יְיָ אֱלָהָךְ לְמִטַּר וּלְמֶעְבַּד
יָת כָּל פִּקּוּדָתֵיהּ וּקְיָמוֹתֵיהּ דִּי אֲנָא
מְפַקֶּדָךְ יוֹמָא דֵּין וְיִתֵּנָךְ יְיָ אֱלָהָךְ עִלָּוָא
עַל כָּל עַמְמֵי אַרְעָא׃
וְיֵיתוֹן עֲלָךְ יז
כָּל בִּרְכָתָא הָאִלֵּין וְיִדְבְּקוּנָךְ
אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְיָ אֱלָהָךְ׃
בְּרִיךְ אַתְּ בְּקִרְיְתָא יח
וּבְרִיךְ אַתְּ בְּחַקְלָא׃
בְּרִיכִין פֵּרֵי בִטְנָךְ וּפֵרֵי אַרְעָךְ יט
וּפֵרֵי בְעִירָךְ שְׁגַר אֶלְפָּיךְ וְעִשְׁתְּרוֹת
צֹאנֶךָ׃ בְּרִיכִין מַתְבָּךְ וּמְעוֹנָךְ׃
בְּרִיכָה אַתְּ בְּמֵיעָלָךְ כ
וּבְרִיכָה אַתְּ בְּמִפְּקָךְ׃
יְשַׁלַּח יְיָ בָּךְ יָת מְגָרְיָא יָת כְּשָׁלָא
וְיָת מְבַהֲלָא בְּכָל מִשְׁלַח יְדָךְ דִּי תַעְבֵּד
עַד דְּתִשְׁתֵּיצֵי וְעַד דְּתֵיבַד בִּפְתְגָמָא
בִּישָׁא עַל דִּשְׁבַקְתָּנִי׃
דְּיַדְבֵּק יְיָ בָּךְ יָת מוֹתָנָא כא
עַד דְּיַשֵּׁיצִנָּךְ מֵעַל אַרְעָא דְּאַתְּ עָלָא
לְמֵירְתַהּ׃
יְמָחֵנָּךְ יְיָ בְּשַׁחֲפֶת וּבְקַדַּחַת כב
וּבְדַלְקָא וּבְחַרְחֻרָא וּבְחַרְבָּא
וּבִשְׁדַפְתָּא וּבְיַרְקוֹנָא וְיִרְדְּפוּנָךְ
עַד דְּתֵיבַד׃
וְיִהְווֹן שְׁמַיָּךְ כג
דִּי עַל רֵישָׁךְ נְחָשָׁא וְאַרְעָא
דִּי תְחוֹתָךְ פַּרְזְלָא׃
יִתֵּן יְיָ יָת מְטַר אַרְעָךְ כד
עַפְרָא וְחוֹלָא מִן שְׁמַיָּא
יְחוֹתוּן עֲלָךְ עַד דְּתֵיבַד׃
יִתֵּנָךְ יְיָ קֳדָם בְּעוֹתָךְ כה
תִּפּוֹק בְּאוֹרַח חַד לְמִקְבְּלֵיהּ
וּבְשִׁבְעָה אוֹרְחָן תִּעְרוֹק קָדָמוֹהִי
וְתֶהֱוֵי לְזוָעָה לְכָל מַלְכְוָתָא
דִּי עַל כָּל אַרְעָא׃
וּפִגְרֵיכִי כו
יְהוֹן מְאָכָל לְכָל עוֹפָא דִּי שְׁמַיָּא
וְלִבְעִירָא דְּאַרְעָא וְלֵית דְּמַטְרִיד׃
יְמָחֵנָּךְ יְיָ בִּשְׁחִין מִצְרַיִם כז
וּבִטְחוֹרִין וּבְגָרָב וּבְחַכָּה
דְּלָא תִכְלֵי לְאִתְסָאָה׃
יְמָחֵנָּךְ יְיָ בְּתִגְרוֹנָא כח
וּבְסַנְוֵרִיָּא וּבְטַמְהוֹנָא׃
וּתְהֵי מְגַשַּׁשׁ כט
כְּמָא דִּי מְגַשַּׁשׁ עִוָּרָא בַּאֲפֵילָא
וְתַצְלַח יָת אוֹרְחָתָךְ וְתֶהֱוֵי
אֲפִיק וְסָחַט בְּכָל יוֹמָא וְלֵית
פָּרֵיק׃
לְאִתְּתָא תִּתְאָרֵס וּגְבַר אָחֳרָן ל
יִשְׁגְּלִנַּהּ בַּיְתָא תִּבְנֵי וְלָא
תִתֵּיב בֵּיהּ כַּרְמָא תִּנְּעֵי וְלָא
תְחַלְּלִנֵּיהּ׃
תּוֹרָךְ נְכִסַת קֳדָמָךְ וְלָא לא
תִּפְרֵק מִנַּהּ לֵית דְּיָתִיב קְשׁוֹט
לָךְ עָנָךְ נְכִסַת קֳדָמָךְ וְלָא
לְעַמָּךְ לֵית לְהוֹן פֻּרְקָנָא׃
בְּנָיִךְ וּבְנָתָיִךְ לב
מְסַרִּין לְעַם אָחֳרָן וְעֵינָךְ
חָזְיָן וְתִכְלְיָן בְּרַחֲמֵיהוֹן כָּל יוֹמָא
וְלֵית חֵילָא בִּידָךְ׃
עִבּוּר אַרְעָךְ וְכָל אֲמַלֵּי לג
יֵכוֹל עַם דְּלָא יְדַעְתְּ וְתֶהֱוֵי
אֲפִיק וְסָחַט כָּל יוֹמָא׃
וְתֶהֱוֵי מְסַרְבַּל מִן חֲזוֹת לד
בְּעֵינָךְ דִּי תֶחֱזֵי׃
יִמְחֵנָּךְ יְיָ בִּשְׁחִין בִּישׁ לה
עַל בִּרְכַּיָּא וְעַל שָׁקַיָּא דְּלָא
תִכְלֵי לְאִתְסָאָה מִפַּרְסֻנָךְ
וְעַד קָדְקֹדָךְ׃
יְטַלְטֵל יְיָ יָתָךְ וְיָת מַלְכָּךְ לו
דִּי תְמַנֵּי עֲלָךְ לְעַם דְּלָא יְדַעְתְּ
אַנְתְּ וַאֲבָהָתָךְ וְתִפְלְחִנּוּן תַּמָּן
פּוּלְחָנִין דִּי עֵיסָא וְאַבְנָא׃
וְתֶהֱוֵי לְתִמָּהָא לְזוָעָה לז
וּלְמִתְלָא וּלְאִתְגָּרָא בְּכָל
עַמְמַיָּא דִּי יְטַלְטֵל יְיָ יָתָךְ תַּמָּן׃
זַרְעָא סַגִּי תִּפּוֹק לְחַקְלָא לח
וּזְעִירָא תִּכְנֵשׁ אֲרֵי יְחַסְּלִנֵּיהּ
חַרְגּוֹלָא׃
כְּרָמִין תִּנְּעֵי וְתִפְלַח לט
וְחַמְרָא לָא תִשְׁתֵּי וְלָא תִכְנֵשׁ
אֲרֵי יְכַלְכְּלִנּוּן תּוֹלָעָתָא׃
זֵיתִין יְהוֹן לָךְ מ
בְּכָל תְּחוּמָךְ וּמְשׁוּחָא לָא
תְסוּכִין אֲרֵי נְשִׁירָן זֵיתָךְ׃
בְּנִין וּבְנָן תּוֹלֵד מא
וְלָא לָךְ יְהוֹן אֲרֵי יְהָכְּרוּנּוּן
לְשִׁבְיָא׃
כָּל אִילָנָךְ וְעִבּוּר אַרְעָךְ מב
יְנַכְּשִׁנּוּן גַּנָּבַיָּא׃
גִּיּוֹרָא דִּי בְגַוָּךְ יִסַּק עֲלָךְ מג
לְרוּם רוּם וְאַתְּ תִּתְּחֵת לְרוּם רוּם׃
הוּא יַלְוִנָךְ וְאַתְּ לָא תַלְוִנֵּיהּ מד
הוּא יְהֵי לְרֵישָׁא וְאַתְּ תְּהֵי לְזָנָב׃
וְיֵיתוֹן עֲלָךְ כָּל לֵוָיָתָא הָדָא מה
וְיִרְדְּפוּנָךְ וְיַדְבְּקוּנָךְ עַד
דְּתִשְׁתֵּיצֵי אֲרֵי לָא קַבֶּלְתְּ
לְמֵימְרָא דַּייָ אֱלָהָךְ לְמִטַּר
פִּקּוֹדוֹהִי וּקְיָמוֹתֵיהּ דִּי פַקֵּיד יָתָךְ׃
וְיִהְווֹן בָּךְ לְאָתָא וְלִמְהַר מו
וְלִבְנָךְ עַד עָלְמָא׃
חֲלַף דְּלָא פָלַחְתְּ קֳדָם יְיָ מז
אֱלָהָךְ בְּחֶדְוָה וּבְטוּבָא דִּלְבָבָא
מִסַּגִּיאוּת כֹּל׃
וְתִפְלַח יָת בְּעִירָךְ דִּי יְשַׁלַּח מח
בָּךְ יְיָ בְּכַפְנָא וּבְצָמָּא וּבְעֻרְיָא
וּבְמִסְכְּנוּתָא כֹּל וְיִתֵּן עֻלָּא
עַל צִוָּרָא דְּפַרְזְלָא עַד דְּיַשֵּׁיצִנָּךְ׃
יַיְתֵי יְיָ עֲלָךְ עַמָּא מִרְחָקָא מט
מִסּוֹפָא דְּאַרְעָא כְּמָא דִּי
יָעִיף נִשְׁרָא עַם דְּלָא תִשְׁמַע
לִישָׁנֵיהּ׃
עַם תַּקִּיף אַפִּין דְּלָא נ
יְקַבְּלוּן אַפֵּי סָבָא וְטַלְיָא לָא
יְחוּסוּן׃
וְיֵיכוֹל פֵּרֵי בְעִירָךְ נא
וּפֵרֵי אַרְעָךְ עַד דְּתִשְׁתֵּיצֵי
דְּלָא יַשְׁאֲרוּן לָךְ עִבּוּר חִטִּין
מִשְׁתָּא וּרְעוּתָא וּבְעִירָא
דְּתוֹרָךְ וְעִדְרֵי עָנָךְ עַד דְּיוֹבְדוּנָךְ׃
וְיִצְעֵי לָךְ בְּכָל נב
קִרְוָךְ עַד דִּתְהֵי שֵׁיצִיאָן
שׁוּרָיָךְ תַּקִּיפָן וְרָמָן דְּאַתְּ
בָּטַח בְּהוֹן בְּכָל אַרְעָךְ וְיִצְעֵי
לָךְ בְּכָל קִרְוָךְ בְּכָל אַרְעָךְ
דִּי יְהַב לָךְ יְיָ אֱלָהָךְ׃
וְתֵיכוֹל פֵּרֵי בִטְנָךְ נג
בְּשַׂר בְּנָיִךְ וּבְנָתָיִךְ דִּי יְהַב לָךְ
יְיָ אֱלָהָךְ בְּמָצְוַר וּבְעִקְתָּא
דְּיַעִיקוּן לָךְ בַּעֲלֵי דְּבָבָךְ׃
הָגְבְּרָא בְּכוֹן וְרַכִּיכָא נד
לַחְדָּא עַיְנֵיהּ וְיַקִּירָא לַחְדָּא
עַיְנֵיהּ לְאָחוּהִי וְלִנְשַׁת חֵיקֵיהּ
וְלִבְנֵי בְנָתֵיהּ דְּיִשְׁתַּיְרוּן׃
לְמִתַּן לְחַד מִנְּהוֹן מִבְּשַׂר נה
בְּנוֹהִי דְּיֵיכוֹל מִדְּלָא אִשְׁתַּיְרַת
לֵיהּ בְּמָצְוַר וּבְעִקְתָּא דְּיַעִיקוּן
לָךְ בַּעֲלֵי דְּבָבָךְ בְּכָל קִרְוָךְ׃
רַכִּיכָתָא בְּכוֹן וְקַיְרָתָא נו
דְּלָא נִסְיְנָא לְמִשְׁחֵי עַל
אַרְעָא מִן קַיְרָתָא וּמִן נִסְיוֹנָא
לַחְדָּא עַיְנֵיהּ וְלִנְשַׁת חֵיקֵיהּ
וְלִבְרַתֵּיהּ דְּמַל עוּבְרֵיהּ
וְתוֹלְדָתֵיהּ דִּי תֵלֵיד
לְעִסְקִין סְגִיאִין וְאֶת לָא תְזוֹנֵיהּ׃
וְיִתְגְּנֵיךְ יְיָ לְתַקָּפוּ וְלֵאלָחַשׁ וְתִתְּנֵי נז
בְּרַם לְעִילָּא וְלָא תְזוֹן לְתַחְתָּא
בְּמָצְוַר וּבְעִקְתָּא דְּיַעִיקוּן לָךְ
בַּעֲלֵי דְּבָבָךְ בְּכָל קִרְוָךְ׃
אֲרֵי תְקַבֵּיל לְפִיקוּדְיָא דְּיְיָ אֱלָהָךְ נח
לְמִטַּר לְמֶעְבַּד יָת כָּל פִּתְגָמֵי
אוֹרָיְתָא הָדָא דִּכְתִיבָא בְּסִפְרָא
הָדֵין לְמִדְחַל יָת שְׁמָא הַדִּין יְקָרָא
וְדַחֲלָתָא דְּיְיָ אֱלָהָךְ׃
וְיַתְגֵּי יְיָ יָת מַכְתָּשֵׁיהוֹן נט
דִּילָךְ וְיָת מַכְתְּשֵׁי בְנָךְ
מַכְתָּשִׁין רַבְרְבִין וְתַקִּיפִין
וּמַרְעִין בִּישִׁין וְקַיָּמִין׃
וְיָתֵיב בְּכָל מַכְתְּשֵׁי מִצְרַיִם סא
דִּי אַלֵּיתָ מִן קֳדָמָךְ וְיִדְבְּקוּן
בָּךְ׃
אַף כָּל מַרְעִין וְכָל מַכְתָּשִׁין סב
דְּלָא כְתִיבִין בְּסִפְרָא הָדֵין
יְסַקֵּם יְיָ עֲלָךְ עַד דְּתִשְׁתֵּיצֵי׃
וְתִשְׁתְּאַרוּן בְּמִנְיָן סג
כְּכוֹכְבֵי שְׁמַיָּא לְסַגִּיאִין
אֲרֵי לָא קַבֶּלְתְּ לְמֵימְרָא דַּייָ
אֱלָהָךְ׃
וְיֶחֱדֵי יְיָ עֲלֵיכוֹן סד
לְמֵיטַב לְכוֹן וּלְמַסְגָּאָה יָתְכוֹן
כְּדִי חָדֵי יְיָ עֲלֵיכוֹן לְמֵיבַד
לְכוֹן וּלְמַשְׁצָיָא יָתְכוֹן וְתִתְעַדַּן
מֵעַל אַרְעָא דְּאַתּוּן עָלָן לְמֵירְתַהּ׃
וּפַרְסִנָךְ יְיָ בְּכָל עַמְמַיָּא סה
מִסּוֹפֵי אַרְעָא וְעַד סוֹפֵי אַרְעָא
וְתִפְלַח תַּמָּן פּוּלְחָנִין אָחֳרָנִין
דְּלָא יְדַעְתְּ אַנְתְּ וַאֲבָהָתָךְ עֵיסָא
וְאַבְנָא׃
וּבְעַמְמַיָּא הָאִלֵּין לָא תִתְרְוֵי סו
וְלָא תְהֵי נְיָחָא לְפַרְסַת
רַגְלָךְ וְיִתֶּן יְיָ לָךְ תַּמָּן לִבָּא
רָגֵז וְכִלְיוֹן עֵינַיָּא וּמַעֲקַת נַפְשָׁא׃
וּתְהֵי חַיָּתָךְ תְּלַן קֳדָמָךְ סז
וְתִדְחַל בְּלֵילְיָא וּבִיוֹמָא
וְלָא תְהֵימַן בְּחַיָּתָךְ׃
בְּצַפְרָא תֵּימַר מִי יְהַב דְּרָמְשָׁא סח
וּבְרָמְשָׁא תֵּימַר מִי יְהַב דְּצַפְרָא
מִדְּחַלְתָּא דְּלִבָּךְ דִּי תִדְחַל
וּמֵחֲזוֹת עֵינָיִךְ דִּי תֶחֱזֵי׃
וְיָתִיב יְיָ יָתָךְ לְמִצְרַיִם סט
בְּאוֹרְחָא דִּי אֲמַרְתִּי לָךְ לָא
תוֹסִיפוּן לְמֶחֱזֵי יָתַהּ עוֹד
וְתִתְזַבְּנוּן תַּמָּן לְבָעִידִין
לְעַבְדִין וּלְאִמְהָן וְלָא אִתְּגָרוּת׃
אִלֵּין פִּתְגָמֵי קְיָמָא דִּי פַקֵּיד ע
יְיָ יָת מֹשֶׁה לְמִכְרַת יָת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא דְּמוֹאָב בַּתְרַ
קְיָמָא דִּי כְרָת עִמְּהוֹן בְּחוֹרֵב׃
וְקָרָא מֹשֶׁה לְכָל יִשְׂרָאֵל עא
וַאֲמַר לְהוֹן חֲזֵתוּן יָת כָּל
דִּי עֲבַד יְיָ לְעֵינֵיכוֹן בְּאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם לְפַרְעֹה וּלְכָל עַבְדּוֹהִי
וּלְכָל אַרְעֵהּ׃
מַכְתְּשַׁיָּא רַבְרְבַיָּא דַּחֲזַתָא עֵינָיךְ עב
אָתַיָּא וְרַבְרְבַיָּא הָאִלֵּין׃
וְלָא יְהַב יְיָ לְכוֹן לִבָּא לְמִנְדַּע עג
וְעֵינַיָּא לְמֶחֱזֵי וְאוּדְנַיָּא
לְמִשְׁמַע עַד יוֹמָא הָדֵין׃
וְאוֹלִיכִית יָתְכוֹן אַרְבְּעִין שְׁנִין עד
בְּמַדְבְּרָא לָא בְלוֹ לְבוּשֵׁיכוֹן
מֵעֲלֵיכוֹן וְסַנְדָּלָךְ לָא בְלָא
מֵעַל רַגְלָךְ׃
לַחְמָא לָא אֲכַלְתּוּן וְחַמְרָא עה
וְשִׁכְרָא לָא שְׁתִיתוּן בְּדִיל
דְּתִדְּעוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהָכוֹן׃
וַאֲתֵיתוּן עַד אֲתַרָא הָדֵין עו
וּנְפַק סִיחוֹן מַלְכָּא חֶשְׁבּוֹן
וְעוֹג מַלְכָּא מַתְנָן לְקֳדָמָנָא
לְקְרָבָא וּמְחֵינוּן׃
וּנְסֵיבְנָא יָת אַרְעֵהוֹן וִיהַבְנָא עז
יָתַהּ לַאֲחֻסְנָא לְרְאוּבֵנָאֵי
וְלִגְדָאֵי וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא
דִּמְנַשֶּׁה׃
וְתִטְּרוּן יָת פִּתְגָמֵי קְיָמָא הָדֵין עח
וְתַעְבְּדוּן יָתְהוֹן בְּדִיל דְּתִצְלְחוּן
בְּכֹל דִּי תַעְבְּדוּן׃
אַתּוּן קָיְמִין יוֹמָא דֵּין כֻּלְּכוֹן עט
קֳדָם יְיָ אֱלָהָכוֹן רֵישֵׁיכוֹן
שִׁבְטֵיכוֹן סָבֵיכוֹן וְשָׁטָרֵיכוֹן
כֹּל גֻּבְרֵי יִשְׂרָאֵל׃
טַפְלְכוֹן נְשֵׁיכוֹן וְגִיּוֹרָךְ דִּי פ
בְּגוֹ מַשְׁרְיָתָךְ מִגַּבַּר אָעֵיל
מַיָּךְ עַד דְּתִשְׁתֵּיצֵי׃
וְתֵיעוֹל בְּקְיָמָא דַּייָ אֱלָהָךְ פא
וּבְאָלָתֵהּ דִּי יְיָ אֱלָהָךְ כָּרֵת
עִמָּךְ יוֹמָא דֵּין׃
בְּדִיל לְאַקָּמוּתָךְ יוֹמָא דֵּין פב
קֳדָמוֹהִי וְהוּא יְהֵי לָךְ לֶאֱלָהּ
וְכַמָּא דִּי מַלֵּיל לָךְ וְכַמָּא דִּי
קַיֵּם לַאֲבָהָתָךְ לְאַבְרָהָם
לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב׃
וְלָא עִמְּכוֹן בִּלְחוֹדֵיכוֹן אֲנָא פג
כָּרֵת יָת קְיָמָא הָדֵין וְיָת
אָלָתָא הָדָא׃
אֲרֵי יָת דִּי קָאֵם הָכָא עִמָּנָא פד
יוֹמָא דֵּין קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא
וְיָת דְּלֵית הָכָא עִמָּנָא יוֹמָא דֵּין׃
אֲרֵי אַתּוּן יְדַעְתּוּן יָת דְּיָתֵיבְנָא פה
בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם וְיָת דְּעֶבַרְנָא
בֵּין עַמְמַיָּא דִּי עֲבַרְתּוּן׃
וַחֲזֵתוּן יָת פְּלָחֵיהוֹן וְיָת פו
טְעוֹתְהוֹן עֵיסָא וְאַבְנָא כְּסַף
וְדָהָב דִּי הֲוָה עִמְּהוֹן׃
דִּלְמָא אִיתַי בֵּינֵיכוֹן גֻּבְרָא אוֹ פז
אִתְּתָא אוֹ זַרְעָא אוֹ שִׁבְטָא
דְּלִבֵּיהּ מִתְפְּנֵי הַיּוֹם מִן קֳדָם
יְיָ אֱלָהָנָא לְמֵיזַל לְפֻלְחָנָא
דְּעַמְמַיָּא הָאִלֵּין דִּלְמָא אִיתַי
בֵּינֵיכוֹן עִקָּא דְּמַפְרֵי רֵישׁ׃
וְיָהֵי בְּשָׁמְעֵיהּ יָת פִּתְגָמֵי פח
קְיָמָא הָדֵין וְיִתְבָּרֵךְ בְּלִבֵּיהּ
לְמֵימַר שְׁלָמָא יְהֵי לִי אֲרֵי
בְּתִקְפָּא דְלִבִּי אֶהָךְ בְּכָל
דִּי אִצְטְרִיךְ בְּגַוֵּיהּ בְּדִיל
לְאוֹבָדָא רְוָיָא עִם צְחִיחָא׃
לָא יִרְעֵי יְיָ לְמִשְׁבַּק לֵיהּ פט
אֲרֵי כְּדֵין יִתְקַד רְגְזָא דַּייָ
וְקִנְאַת אוּלְפָנֵיהּ בְּגֻבְרָא הַהוּא
וְתִתְרְעֵי בֵּיהּ כָּל לְוָטַיָּא
דִּכְתִיבָא בְּסִפְרָא הָדֵין וְיִמְחֵי
יְיָ יָת שְׁמֵיהּ מִתְּחוֹת שְׁמַיָּא׃
וְיַפְרְשִׁנֵּיהּ יְיָ לְבִישָׁא צ
מִכֹּל שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל כְּכָל
לְוָטַיָּא דִּקְיָמָא דִּכְתִיבָא
בְּסִפְרָא הָדֵין אוֹרָיְתָא׃
וְיֵימַר דָּרָא בָּתְרָאָה בְּנֵיכוֹן צא
דִּי יְקוּמוּן מִבָּתְרֵיכוֹן וְגֻבְרָא
דְּיֵיתֵי מֵאַרְעָא רְחִיקָא וְיֵחֲזוֹן
יָת מַכְתְּשֵׁי אַרְעָא הַהִיא וְיָת
מַרְעֵי דִּי אַרְעֵהּ׃
גָּפְרִית וּמְלַח יְקִידַת כָּל צב
אַרְעֵהּ לָא תִזָּרַע וְלָא תַצְמַח
וְלָא תִסְלַק בַּהּ כָּל עִסְבָּא
כְּמַהְפֵּכַת סְדוֹם וַעֲמוֹרָה
אַדְמָה וּצְבוֹיִם דִּי הָפַךְ יְיָ
בְּרוּגְזֵהּ וּבִרְתָחֵהּ׃
וְיֵימְרוּן כָּל עַמְמַיָּא עַל מָה צג
עֲבַד יְיָ כְּדֵין לְאַרְעָא הָדָא
מָא קִטְלָא דִּתְקֵף רוּגְזָא
הָדֵין׃
וְיֵימְרוּן עַל דִּשְׁבְקוּ יָת קְיָמָא צד
דַּייָ אֱלָהָא דַּאֲבָהָתְהוֹן דִּי
קַיֵּם עִמְּהוֹן כַּד אַפְּקִנּוּן מֵאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם׃
וּפָלְחוּ פּוּלְחָנִין דְּעַמְמַיָּא צה
אָחֳרָנִין וּסְגִידוּ לְהוֹן לְטָעוֹת
דְּלָא יְדַעוּן לְהוֹן וְלָא יְהַב
לְהוֹן׃
וּתְקֵף רוּגְזָא דַּייָ בְּאַרְעָא צו
הַהִיא לְאַיְתָאָה עֲלַהּ יָת כָּל
לְוָטָא דִּכְתִיבָא בְּסִפְרָא הָדֵין׃
וּתְעַקְּרִנּוּן יְיָ מֵעַל אַרְעֲהוֹן צז
בִּתְקוֹף רוּגְזָא וּבִרְתָחָא וּבִקְצַף
רָב וְיַטְלִנּוּן לְאַרְעָא אָחֳרָנִיתָא
כְּיוֹמָא דֵּין׃
הַנִּסְתָּרוֹת לַייָ אֱלָהֵינוּ צח
וְהַנִּגְלוֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד
עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דִּבְרֵי
הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃
וְיֵיתֵי עֲלָךְ כָּל פִּתְגָמַיָּא צט
הָאִלֵּין בִּרְכְתָא וְקִלְלָתָא דִּי
יְהַבִית קֳדָמָךְ וְתָתִיב לְלִבָּךְ
בְּכָל עַמְמַיָּא דִּי יְדָחָךְ יְיָ
אֱלָהָךְ תַּמָּן׃
וְתָתִיב עַד יְיָ אֱלָהָךְ וְתִשְׁמַע ק
בְּקָלֵהּ כְּכֹל דִּי אֲנָא מְפַקֶּדָךְ
יוֹמָא דֵּין אַנְתְּ וּבְנָיִךְ בְּכָל
לִבָּךְ וּבְכָל נַפְשָׁךְ׃
וְיָתִיב יְיָ יָת שִׁבְיָתָךְ וְיִרְחַם קא
עֲלָךְ וְיָתִיב וְיִכְנֵשׁ יָתָךְ מִכָּל
עַמְמַיָּא דִּי בַדְּרָךְ יְיָ אֱלָהָךְ
לְתַמָּן׃
אִם־יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם קב
מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם
יִקָּחֶךָ׃
וְיָתִיב יְיָ אֱלָהָךְ יָת עַמֵּיהּ קג
וְיָת אַרְעֵהּ וְיֵירְתוּן יָתַהּ וְיֵיטַב
לָךְ וְיַסְגֵּי יָתָךְ מִן אֲבָהָתָךְ׃
וְיַסֵּק יְיָ יָת לִבָּךְ וְיָת לִבַּב קד
בְּנֵי בְנָיִךְ לְמִדְחַל יָת יְיָ
אֱלָהָךְ בְּכָל לִבָּךְ וּבְכָל נַפְשָׁךְ
בְּדִיל דְּתִתְקַיַּם׃
וְיִתֵּן יְיָ אֱלָהָךְ יָת כָּל לְוָטַיָּא קה
הָאִלֵּין עַל בַּעֲלֵי דְּבָבָךְ וְעַל
סָנְאֵי דִּי רְדָפוּךְ׃
וְאַתְּ תְּתוּב וְתִשְׁמַע בְּקָלָא קו
דַּייָ וְתַעֲבֵד יָת כָּל פִּקּוּדוֹהִי
דִּי אֲנָא מְפַקֶּדָךְ יוֹמָא דֵּין׃
וְיַסְגֵּי יְיָ אֱלָהָךְ יָתָךְ קז
לְכָל עוֹבָדָא דִּידָךְ בִּפְרִי בִטְנָךְ
וּבִפְרִי בְעִירָךְ וּבִפְרִי אַרְעָךְ
לְטָבָא אֲרֵי יְיָ יְתוּב לְמִרְחַם
עֲלָךְ כְּמָא דִּי רְחִים עַל אֲבָהָתָךְ׃
אֲרֵי תְקַבֵּיל לְמֵימְרָא דַּייָ קח
אֱלָהָךְ לְמִטַּר פִּקּוּדוֹהִי
וּקְיָמוֹתֵיהּ דִּכְתִיבָא בְּסִפְרָא
הָדֵין אוֹרָיְתָא אֲרֵי תְתוּב עַל
דַּייָ אֱלָהָךְ בְּכָל לִבָּךְ וּבְכָל
נַפְשָׁךְ׃
אֲרֵי פִּקּוּדְיָא הָדָא דִּי אֲנָא קט
מְפַקֶּדָךְ יוֹמָא דֵּין לָא תְכִיל
מִנָּךְ וְלָא רְחִיקָא הִיא׃
לָא בִשְׁמַיָּא הִיא לְמֵימַר מָן קי
יְסַק לָנָא לִשְׁמַיָּא וְיִסְּבַנָּא
לָנָא וְיַשְׁמְעִנָּא יָתַהּ וְנַעֲבֵד יָתַהּ׃
וְלָא מֵעִבְרָא לְיַמָּא הִיא קיא
לְמֵימַר מָן יְעִבַּר לָנָא לְעִבְרָא
יַמָּא וְיִסְּבַנָּא לָנָא וְיַשְׁמְעִנָּא
יָתַהּ וְנַעֲבֵד יָתַהּ׃
אֲרֵי קָרִיב לָךְ פִּתְגָמָא לַחְדָּךְ קיב
וּבְפֻמָּךְ וּבְלִבָּךְ לְמֶעְבְּדוּתֵהּ׃
חֲזֵי יְהַבִית קֳדָמָךְ יוֹמָא דֵּין קיג
יָת חַיֵּי וְיָת טָבָא וְיָת מוֹתָא
וְיָת בִּישָׁא׃
דִּי אֲנָא מְפַקֶּדָךְ יוֹמָא דֵּין קיד
לְמִרְחַם יָת יְיָ אֱלָהָךְ לְמִטַּר
בְּאוֹרְחָתֵהּ וּלְמִנְטַר פִּקּוֹדוֹהִי
וּקְיָמוֹתֵיהּ וְדִינוֹהִי וְתֶחֱוֵי וְתִסְגֵּי
וְיִבָרְכִנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ בְּאַרְעָא
דְּאַתְּ עָלָא לְמֵירְתַהּ׃
וְאִם־יִפֶן לִבְּךָ וְלֹא תִשְׁמָע קטו
וְנִדַּחְתָּ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לֵאלֹהִים
אֲחֵרִים וַעֲבַדְתָּם׃
הַעִדֹתִי בָכֶם הַיּוֹם קטז
אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ
הַחַיִּים וְהַמָּוֶת נָתַתִּי לְפָנֶיךָ
הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה וּבָחַרְתָּ
בַּחַיִּים׃
וְיִתֵּן יְיָ אֱלָהָךְ יָת כָּל לְוָטַיָּא קיז
הָאִלֵּין עַל בַּעֲלֵי דְּבָבָךְ וְעַל
סָנְאֵי דִּי רְדָפוּךְ׃
וְאַתְּ תְּתוּב וְתִשְׁמַע בְּקָלָא קיח
דַּייָ וְתַעֲבֵד יָת כָּל פִּקּוּדוֹהִי
דִּי אֲנָא מְפַקֶּדָךְ יוֹמָא דֵּין׃
וְיַסְגֵּי יְיָ אֱלָהָךְ יָתָךְ קיט
לְכָל עוֹבָדָא דִּידָךְ בִּפְרִי בִטְנָךְ
וּבִפְרִי בְעִירָךְ וּבִפְרִי אַרְעָךְ
לְטָבָא אֲרֵי יְיָ יְתוּב לְמִרְחַם
עֲלָךְ כְּמָא דִּי רְחִים עַל אֲבָהָתָךְ׃
אֲרֵי תְקַבֵּיל לְמֵימְרָא דַּייָ קכ
אֱלָהָךְ לְמִטַּר פִּקּוּדוֹהִי
וּקְיָמוֹתֵיהּ דִּכְתִיבָא בְּסִפְרָא
הָדֵין אוֹרָיְתָא אֲרֵי תְתוּב עַל
דַּייָ אֱלָהָךְ בְּכָל לִבָּךְ וּבְכָל
נַפְשָׁךְ׃
אֲרֵי פִּקּוּדְיָא הָדָא דִּי אֲנָא קכא
מְפַקֶּדָךְ יוֹמָא דֵּין לָא תְכִיל
מִנָּךְ וְלָא רְחִיקָא הִיא׃
לָא בִשְׁמַיָּא הִיא לְמֵימַר מָן קכב
יְסַק לָנָא לִשְׁמַיָּא וְיִסְּבַנָּא
לָנָא וְיַשְׁמְעִנָּא יָתַהּ וְנַעֲבֵד יָתַהּ׃
וְלָא מֵעִבְרָא לְיַמָּא הִיא קכג
לְמֵימַר מָן יְעִבַּר לָנָא לְעִבְרָא
יַמָּא וְיִסְּבַנָּא לָנָא וְיַשְׁמְעִנָּא
יָתַהּ וְנַעֲבֵד יָתַהּ׃
אֲרֵי קָרִיב לָךְ פִּתְגָמָא לַחְדָּךְ קכד
וּבְפֻמָּךְ וּבְלִבָּךְ לְמֶעְבְּדוּתֵה

יִרְבֶּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת דְּבַר עָרְךָ בַּלֵּילוֹת
אֹתָךְ מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ
שְׁמָה לְרִשְׁתָּהּ: יְבַבֶּה יְהוָה בְּשִׁגָּעוֹן וּבְעִוָּרוֹן
וּבְתִמְהוֹן לֵבָב: וְהָיִיתָ מְמַשֵּׁשׁ בַּצָּהֳרַיִם כַּאֲשֶׁר
יְמַשֵּׁשׁ הָעִוֵּר בָּאֲפֵלָה וְלֹא תַצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶיךָ
וְהָיִיתָ אַךְ עָשׁוּק וְגָזוּל כָּל הַיָּמִים וְאֵין מוֹשִׁיעַ:
אִשָּׁה תְאָרֵשׂ וְאִישׁ אַחֵר יִשְׁגָּלֶנָּה בַּיִת תִּבְנֶה
וְלֹא תֵשֵׁב בּוֹ כֶּרֶם תִּטַּע וְלֹא תְחַלְּלֶנּוּ שׁוֹרְךָ
טָבוּחַ לְעֵינֶיךָ וְלֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ חֲמֹרְךָ גָּזוּל מִלְּפָנֶיךָ
וְלֹא יָשׁוּב לָךְ צֹאנֶךָ נְתֻנוֹת לְאֹיְבֶיךָ
וְאֵין לְךָ מוֹשִׁיעַ: בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ
נְתֻנִים לְעַם אַחֵר וְעֵינֶיךָ רֹאוֹת
וְכָלוֹת אֲלֵיהֶם כָּל הַיּוֹם וְאֵין אֵל
יָדֶךָ: פְּרִי אַדְמָתְךָ וְכָל יְגִיעֲךָ יֹאכַל
עַם אֲשֶׁר לֹא יָדָעְתָּ תִּהְיֶה רַק עָשׁוּק
וְרָצוּץ כָּל הַיָּמִים: וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע
מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה:
יַכְּךָ יְהוָה בִּשְׁחִין רָע עַל
הַבִּרְכַּיִם וְעַל הַשֹּׁקַיִם אֲשֶׁר לֹא־
תוּכַל לְהֵרָפֵא מִכַּף רַגְלְךָ עַד
קָדְקֳדֶךָ: יוֹלֵךְ יְהוָה אֹתְךָ וְאֶת־
מַלְכְּךָ אֲשֶׁר תָּקִים עָלֶיךָ אֶל־גּוֹי
אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ וְעָבַדְתָּ
שָׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים עֵץ וָאָבֶן: וְהָיִיתָ
לְשַׁמָּה לְמָשָׁל וְלִשְׁנִינָה בְּכָל הָעַמִּים
אֲשֶׁר יְנַהֲגֵךְ יְהוָה שָׁמָּה: זֶרַע
רַב תּוֹצִיא הַשָּׂדֶה וּמְעַט תֶּאֱסֹף

בסורה

תפי' אריה בשרא חיוי. תפי' שהרב שכחה לעיכך. כי נשכעתי יצא מפי. תפי' הלא ישמעו לי ויעשו גמר בהשחה. ויזכור כי בשר הוא. ישוחו לשוב ולא יוכלו: ויהיה ד' הוא בשמע ג' הוא חזיה משמע כשראה עיניך. איש משמע ושבוצא. משמע איש וחזיה. וא' משמע מרוע בא: ועוד קדקד. א' משמע כמו מראיך 55 הוא בשמע רבתא. ולשמרו ו' הוא משמע לשמוע לשון. ותזכרי את ישראל ד' משמע. ותשחי מעל הארץ תרגום ותשבית מן הארץ. ותשחי ותפלי לארץ ירדתה: ותשמים משמים. ותפלי משמים. ותשמים ותפלי לשון אחד הוא. ותשמים ותפלי משמים. כי על הארץ ירדתה

תֹּאכַל פִּרְיָם: תֹּאכַל פִּרְיָם. לְשׁוֹן נְקֵבָה, לְפִי שֶׁהַדִּבּוּר עִם הַנָּשִׁים:

כי אם־אשר ישנו פה עמנו היום לפני יהוה אלהינו ואת אשר
אינגו פה עמנו היום: כי אתם
ידעתם את אשר־ישבנו בארץ
מצרים ואת אשר עברנו בקרב
הגוים אשר עברתם: ותראו את
שקוציהם ואת גלוליהם עץ ואבן
כסף וזהב אשר עמהם: פן־יש בכם
איש או־אשה או משפחה או־שבט
אשר לבבו פנה היום מעם יהוה
אלהינו ללכת לעבד את־אלהי
הגוים ההם פן־יש בכם שרש פרה
ראש ולענה: והיה בשמעו את־
דברי האלה הזאת והתברך בלבבו
לאמר שלום יהיה לי כי בשרירות
לבי אלך למען ספות הרוה את־
הצמאה: לא־יאבה יהוה סלח לו
כי אז יעשן אף־יהוה וקנאתו באיש
ההוא ורבצה בו כל־האלה הכתובה
בספר הזה ומחה יהוה את־שמו
מתחת השמים: והבדילו יהוה
לרעה מכל שבטי ישראל ככל אלות
הברית הכתובה בספר התורה הזה:
ואמר הדור האחרון בניכם אשר
יקומו מאחריכם והנכרי אשר יבא
מארץ רחוקה וראו את־מכות הארץ
ההוא ואת־תלואיה אשר־חלה יהוה
בה: גפרית ומלח שרפה כל־
הארצה לא תזרע ולא תצמח ולא
יעלה בה כל־עשב כמהפכת סדם
ועמרה אדמה וצבוים אשר הפך
יהוה באפו ובחמתו: ואמרו כל־
הגוים על־מה עשה יהוה ככה לארץ
הזאת מה חרי האף הגדול הזה:
ואמרו על אשר עזבו את־ברית
יהוה אלהי אבתם אשר כרת עמם
בהוציאו אתם מארץ מצרים: וילכו
ויעבדו אלהים אחרים וישתחוו
להם אלהים אשר לא ידעום

כי אם אשר ישנו פה עמנו היום לפני יהוה אלהינו ואת אשר
אינגו פה עמנו היום: כי אתם
ידעתם את אשר־ישבנו בארץ
מצרים ואת אשר עברנו בקרב
הגוים אשר עברתם: ותראו את
שקוציהם ואת גלוליהם עץ ואבן
כסף וזהב אשר עמהם: פן־יש בכם
איש או־אשה או משפחה או־שבט
אשר לבבו פנה היום מעם יהוה
אלהינו ללכת לעבד את־אלהי
הגוים ההם פן־יש בכם שרש פרה
ראש ולענה: והיה בשמעו את־
דברי האלה הזאת והתברך בלבבו
לאמר שלום יהיה לי כי בשרירות
לבי אלך למען ספות הרוה את־
הצמאה: לא־יאבה יהוה סלח לו
כי אז יעשן אף־יהוה וקנאתו באיש
ההוא ורבצה בו כל־האלה הכתובה
בספר הזה ומחה יהוה את־שמו
מתחת השמים: והבדילו יהוה
לרעה מכל שבטי ישראל ככל אלות
הברית הכתובה בספר התורה הזה:
ואמר הדור האחרון בניכם אשר
יקומו מאחריכם והנכרי אשר יבא
מארץ רחוקה וראו את־מכות הארץ
ההוא ואת־תלואיה אשר־חלה יהוה
בה: גפרית ומלח שרפה כל־
הארצה לא תזרע ולא תצמח ולא
יעלה בה כל־עשב כמהפכת סדם
ועמרה אדמה וצבוים אשר הפך
יהוה באפו ובחמתו: ואמרו כל־
הגוים על־מה עשה יהוה ככה לארץ
הזאת מה חרי האף הגדול הזה:
ואמרו על אשר עזבו את־ברית
יהוה אלהי אבתם אשר כרת עמם
בהוציאו אתם מארץ מצרים: וילכו
ויעבדו אלהים אחרים וישתחוו
להם אלהים אשר לא ידעום

ולא חלק להם: ויחר־אף יהוה
בארץ ההוא להביא עליה את־כל־
הקללה הכתובה בספר הזה:
ויתשם יהוה מעל אדמתם באף ו
ובחמה ובקצף גדול וישלכם אל־ (כתיב ויתשם)
ארץ אחרת כיום הזה: הנסתרת
ליהוה אלהינו והנגלת לנו ולבנינו
עד־עולם לעשות את־כל־דברי
התורה הזאת: ס
והיה כי־יבאו עליך כל־הדברים
האלה הברכה והקללה אשר נתתי
לפניך והשבת אל־לבבך בכל־
הגוים אשר הדיחך יהוה אלהיך
שמה: ושבת עד־יהוה אלהיך ל
ושמעת בקלו ככל אשר־אנכי מ
מצוך היום אתה ובניך בכל־לבבך
ובכל־נפשך: ושב יהוה אלהיך
את־שבותך ורחמך ושב וקבצך
מכל העמים אשר הפיצך יהוה
אלהיך שמה: אם־יהיה נדחך
בקצה השמים משם יקבצך יהוה
אלהיך ומשם יקחך: והביאך יהוה
אלהיך אל־הארץ אשר־ירשו
אבתיך וירשתה והיטבך והרבך
מאבתיך: ומל יהוה אלהיך את־
לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את־
יהוה אלהיך בכל־לבבך ובכל־
נפשך למען חייך: ונתן יהוה
אלהיך את כל האלות האלה על
אויביך ועל שונאיך אשר רדפוך:
ואתה תשוב ושמעת בקול יהוה
ועשית את כל מצותיו אשר אנכי
מצוך היום: והותירך יהוה אלהיך
בכל מעשה ידך בפרי בטנך ובפרי
בהמתך ובפרי אדמתך לטובה כי
ישוב יהוה לשוש עליך לטוב כ
באשר שש על אבתיך: כי תשמע
בקול יהוה אלהיך לשמר מצותיו
וחקתיו הכתובה בספר התורה הזה
כי תשוב אל־יהוה אלהיך בכל־
לבבך ובכל נפשך: ס
כי המצוה הזאת
אשר אנכי מצוך היום לא־נפלאת
הוא ממך ולא רחקה הוא: לא בשמים הוא לאמר מי יעלה־לנו

ולא חלק להם: ויחר־אף יהוה
בארץ ההוא להביא עליה את־כל־
הקללה הכתובה בספר הזה:
ויתשם יהוה מעל אדמתם באף ו
ובחמה ובקצף גדול וישלכם אל־ (כתיב ויתשם)
ארץ אחרת כיום הזה: הנסתרת
ליהוה אלהינו והנגלת לנו ולבנינו
עד־עולם לעשות את־כל־דברי
התורה הזאת: ס
והיה כי־יבאו עליך כל־הדברים
האלה הברכה והקללה אשר נתתי
לפניך והשבת אל־לבבך בכל־
הגוים אשר הדיחך יהוה אלהיך
שמה: ושבת עד־יהוה אלהיך ל
ושמעת בקלו ככל אשר־אנכי מ
מצוך היום אתה ובניך בכל־לבבך
ובכל־נפשך: ושב יהוה אלהיך
את־שבותך ורחמך ושב וקבצך
מכל העמים אשר הפיצך יהוה
אלהיך שמה: אם־יהיה נדחך
בקצה השמים משם יקבצך יהוה
אלהיך ומשם יקחך: והביאך יהוה
אלהיך אל־הארץ אשר־ירשו
אבתיך וירשתה והיטבך והרבך
מאבתיך: ומל יהוה אלהיך את־
לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את־
יהוה אלהיך בכל־לבבך ובכל־
נפשך למען חייך: ונתן יהוה
אלהיך את כל האלות האלה על
אויביך ועל שונאיך אשר רדפוך:
ואתה תשוב ושמעת בקול יהוה
ועשית את כל מצותיו אשר אנכי
מצוך היום: והותירך יהוה אלהיך
בכל מעשה ידך בפרי בטנך ובפרי
בהמתך ובפרי אדמתך לטובה כי
ישוב יהוה לשוש עליך לטוב כ
באשר שש על אבתיך: כי תשמע
בקול יהוה אלהיך לשמר מצותיו
וחקתיו הכתובה בספר התורה הזה
כי תשוב אל־יהוה אלהיך בכל־
לבבך ובכל נפשך: ס
כי המצוה הזאת
אשר אנכי מצוך היום לא־נפלאת
הוא ממך ולא רחקה הוא: לא בשמים הוא לאמר מי יעלה־לנו

בתרי טעות עקמי ארעא ר' הוא
עליו לרחמן בינתיון וישבקון
ותלחלו וישנון לפיכי תגורת
עמהון ויתקוף רוגזי בהון
ביומא ההוא וארחיקינון ואסתיר
שכינתי מנהון והון לפיכי ויערעון
יתהון ביקר סגיאין ועקן וייסר
ביומא ההוא הלא אשתלית שכינת
אלהי ביני ערעוני בישיא ואילוקי
ואנא סלקא אסתיק שכינתי מנהון
ביומא ההוא על כל בישיא די
עבדו ארי אתפניו בתר טעוותא
עמסיא: וכעון כתבו לכון ית
השבחתא הדא ואלפה לבני
ישראל שויה בפומהון בגיל דתהי
לי תושבחתא הדא לסהיד בבני
ישראל ארי אעילינון לארעא
דקיימית לאבהתהון עבדא חלב
ודבש ויכלון וישבעון ויתפנקון
ויתפנון בתר טעוותא עמסיא
ויפלחון להון ויתנזון קדמי וישנון
ית קיימי: ויהי ארי ישכחון יתהון
ביקום סגיאין ועקן והתי השבחתא
הדא קדמוהי לסהיד ארי לא
תתשכח מפום בניהון ארי גלי
קדמי יצרהון די אינון עבדין היום
דין עד לא אעילינון לארעא די
קיימית: וכתב משה ית
תושבחתא הדא ביומא ההוא
ואלפה לבני ישראל: ופקיד
ית יהושע בר נון ואמר
תקוף ואיתמך ארי אנת תעיל ית בני
ישראל לארעא די קיימית להון
ואנא מהוי בסעדך: והוה
כד שכים משה למכתב ית אורייתא
הדא על סיפרא עד
דשלים: ופקיד משה ית לואי
נטלי ארון קיימא למימר:
סובו ית סיפרא הדין ותתנון
יתהון מסטר ארון קיימא
ויהון תמן בסהדא ארי אנא
ידענא תגנותך וית קשי
ערפך הא עד כדון כמה
יומין דאנא קאים עמכון חיין
קדם יי ואוף ארי בתר דמותי
שכלמון ותסרבון ותיסטון
מן אורחא דפקידית יתכון
ואתעבד בישתא
אחרי אלהי נכר האדץ אשר הוא
בא שמה בקרבו ועזבני והפר את־
בריתי אשר כרתי אתו: והרה אפי
בו ביום ההוא ועזבתים והסתרתי
פני מהם והיה לאכל ומצאהו רעות
רבות צרות והאמר ביום ההוא הלא
על כי־אין אלהי בקרבי מצאוני
הרעות האלה: ואנכי הסתר אסתיר
פני ביום ההוא על כל־הרעה אשר
עשה כי פנה אל־אלהים אחרים:
ועתה כתבו לכם את־השירה הזאת
ולמדה את־בני־ישראל שימה
בפיהם למען תהיה לי השירה הזאת
לעד בבני ישראל: כי־אביאנו
אל־האדמה אשר־נשבעתי לאבתיו
זבת־חלב ודבש ואכל ושבע ודשן
ופנה אל־אלהים אחרים ועבדום
ונאצוני והפר את־בריתי: והיה
כי־תמצאן אתו רעות רבות וצרות
וענתה השירה הזאת לפניו לעד כי
לא תשכח מפי זרעו כי ידעתי את־
יצרו אשר הוא עשה היום בטרם
אביאנו אל־הארץ אשר נשבעתי:
ויכתב משה את־השירה הזאת ביום
ההוא וילמדה את־בני ישראל:
ויצו את־יהושע בן־נון ויאמר חזק
ואמץ כי אתה תביא את־בני ישראל
אל־הארץ אשר נשבעתי להם ואנכי
אהיה עמך: ויהי ככלות משה
לכתב את־דברי התורה הזאת על־
ספר עד תמם: ויצו משה את־
הלוים נשאי ארון ברית־יהוה לאמר
לקח את־ספר התורה הזה ושמתם
אתו מצד ארון ברית־יהוה אלהיכם
והיה שם בך לעד: כי אנכי ידעתי
את־מריך ואת־ערפך הקשה הן
בעודני חי עמכם היום ממרים הייתם
עם־יהוה והף כי אחרי מותי:
הקהילו אלי את־כל־זקני שבטיכם
ושטריכם ואדברה באזניהם את
הדברים האלה ואעידה בם
את השמים ואת־הארץ:

האזינו

האזינו השמים ואדברה
ותשמע הארץ
אמרי־פי:
יערף כמטר לקחי
תזל כטל אמרתי
כשעירם עלי־דשא
וכרביבים עלי־עשב:
כי שם יהוה
אקרא
הבו גדל לאלהינו:
הצור תמים פעלו
כי כל־
דרכיו משפט
אל אמונה
ואין עול צדיק
ישר
הוא:
שחת לו לא
בניו מומם
דור עקש
ופתלתל:
הליהוה זאת עם נבל ולא
חכם

הלא הוא אביך קנך
עשך ויכוננך:
זכר ימות עולם
בינו שנות דר־ודר
שאל אביך ויגדך
זקניך ויאמרו לך:
בהנחל עליון גוים
בהפרידו בני אדם
יצב גבלת עמים
למספר בני־ישראל:
כי חלק יהוה עמו
יעקב חבל נחלתו:
ימצאהו בארץ מדבר
ובתהו ילל ישימן
יסבבנהו יבוננהו
יצרנהו כאישון עינו:
כנשר יעיר קנו
על־גוזליו ירחף
יפרש כנפיו יקחהו
ישאהו על־אברתו:
יהוה בדד ינחנו
ואין עמו אל נכר:
ירכבהו על־במתי ארץ
ויאכל תנובת שדי
וינקהו דבש מסלע
ושמן מחלמיש צור:
חמאת בקר וחלב צאן
עם חלב כרים ואילים
בני בשן ועתודים
עם חלב כלית חטה
ודם ענב תשתה חמר:
ויאכל ישרון וישמן
עבית שמנת כסית
ויטש אלוה עשהו
וינבל צור ישעו:
יקניאהו בזרים
בתועבות יכעיסהו:
יזבחו לשדים לא אלוה
אלהים לא ידעום
חדשים מקרב באו
לא שערום אבותיכם:
צור ילדך תשי
ותשכח אל מחוללך:
וירא יהוה וינאץ
מכעס בניו ובנתיו:
ויאמר אסתירה פני מהם
אראה מה אחריתם
כי דור תהפכות המה
בנים לא־אמן בם:
הם קנאוני בלא־אל
כעסוני בהבליהם
ואני אקניאם בלא־עם
בגוי נבל אכעיסם:
כי־אש קדחה באפי
ותיקד עד־שאול תחתית
ותאכל ארץ ויבולה
ותלהט מוסדי הרים:
אספה עלימו רעות
חצי אכלה בהם:
מזי רעב ולחמי רשף
וקטב מרי ושן־בהמות
אשלח בם עם חמת
זחלי עפר:
מחוץ תשכל חרב
וממחדרים אימה
גם בחור גם בתולה
יונק עם איש שיבה:
אמרתי אפיאם
אשביתה מאנוש זכרם:
לולי כעס אויב אגור
פן יתנכרו צריהמו
פן יאמרו ידינו רמה
ולא יהוה פעל כל־זאת:
כי גוי אבדת עצות המה
ואין בהם תבונה:
לו חכמו ישכילו זאת
יבינו לאחריתם:
איכה ירדף אחד אלף
ושנים יניסו רבבה
אם לא כי צורם מכרם
ויהוה הסגירם:
כי לא כצורנו צורם
ואיבינו פלילים:
כי מגפן סדם גפנם
ומשדמות עמרה
ענבמו ענבי רעל
אשכלת מרורת למו:
חמת תנינם יין
וראש פתנים אכזר:
הלא הוא כמון עמדי
חתום באוצרותי:
לי נקם ושלם
לעת תמוט רגלם
כי קרוב יום אידם
וחשו עתדות למו:
כי ידין יהוה עמו
ועל עבדיו יתנחם
כי יראה כי אזלת יד
ואפס עצור ועזוב:
ואמר איה אלהמו
צור חסיו בו:
אשר חלב זבחימו
יאכלו יין נסכמו
יקומו ויעזרכם
יהי עליכם סתרה:
ראו עתה כי אני אני הוא
ואין אלהים עמדי
אני אמית ואחיה
מחצתי ואני ארפא
ואין מידי מציל:
כי אשא אל שמים ידי
ואמרתי חי אני לעולם:
אם שנותי ברק חרבי
ותאחז במשפט ידי
אשיב נקם לצרי
ולמשנאי אשלם:
אשכיר חצי מדם
וחרבי תאכל בשר
מדם חלל ושבי
מראש פרעות אויב:
הרנינו גוים עמו
כי דם עבדיו יקום
ונקם ישיב לצריו
וכפר אדמתו עמו:
ויבא משה וידבר
את כל־דברי השירה הזאת
באזני העם הוא והושע בן־נון:
ויכל משה לדבר
את כל־ישראל אל כל־דבריו:
ויאמר אליהם שימו לבבכם
לכל־הדברים אשר אנכי מעיד
בכם היום אשר תצוום
את־בניכם לשמר לעשות
את כל־דברי התורה הזאת:
כי לא דבר ריק הוא מכם
כי אם־הוא חייכם
ובדבר הזה תאריכו ימים
על האדמה אשר אתם עברים
את־הירדן שמה לרשתה:
וידבר יהוה אל־משה
בעצם היום הזה לאמר:
עלה אל־הר העברים הזה
הר נבו אשר בארץ מואב
אשר על־פני יריחו
וראה את־ארץ כנען
אשר אני נתן לבני ישראל
לאחזה:
ומת בהר אשר אתה עלה שם
והאסף אל־עמיך
כאשר מת אהרן אחיך
בהר ההר ויאסף אל־עמיו:
כי עלית את־מריבת מי־מריבה
קדש במדבר־צן
אשר לא־קדשתם בתוך בני ישראל:
כי מנגד תראה את־הארץ
ושמה לא תבוא
אל־הארץ אשר אני נתן להם
לבני ישראל:
וזאת הברכה
אשר ברך משה איש האלהים
את־בני ישראל
לפני מותו:
ויאמר יהוה מסיני בא
וזרח משעיר למו
הופיע מהר פארן
ואתה ממרבבת קדש
מימינו אשדת למו:
אף חבב עמים כל־קדשיו בידך
והם תכו לרגלך
ישא מדברתיך:
תורה צוה־לנו משה
מורשה קהלת יעקב:
ויהי בישרון מלך
בהתאסף ראשי עם
יחד שבטי ישראל:
יחי ראובן ואל ימת
ויהי מתיו מספר:
וזאת ליהודה
ויאמר שמע יהוה קול יהודה
ואל־עמו תביאנו
ידיו רב לו
ועזר מצריו תהיה:
וללוי אמר
תמיך ואורך לאיש חסידך
אשר נסיתו במסה
תריבהו על־מי מריבה:
האמר לאביו ולאמו
לא ראיתיו
ואת־אחיו לא הכיר
ואת־בניו לא ידע
כי שמרו אמרתך
ובריתך ינצרו:
יורו משפטיך ליעקב
ותורתך לישראל
ישימו קטורה באפך
וכליל על־מזבחך:
ברך יהוה חילו
ופעל ידיו תרצה
מחץ מתנים קמיו
ומשנאיו מן־יקומון:
לבנימן אמר
ידיד יהוה ישכן לבטח עליו
חפף עליו כל־היום
ובין כתפיו שכן:
וליוסף אמר
מבורכת יהוה ארצו
ממגד שמים מטל
ומתהום רבצת תחת:
ומגד תבואת שמש
ומגד גרש ירחים:
ומראש הרי־קדם
ומגד גבעות עולם:
ומגד ארץ ומלאה
ורצון שכני סנה
תבוא לברכה לראש יוסף
ולקדקד נזיר אחיו:
בכור שורו הדר לו
וקרני ראם קרניו
בהם עמים ינגח יחדו
אפסי ארץ
והם רבבות אפרים
והם אלפי מנשה:
ולזבולן אמר
שמח זבולן בצאתיך
ויששכר באהליך:
עמים להר יקראו
שם יזבחו זבחי צדק
כי שפע ימים יינקו
ושפוני טמוני חול:
ולגד אמר
ברוך מרחיב גד
כלביא שכן
וטרף זרוע אף קדקד:
וירא ראשית לו
כי שם חלקת מחוקק ספון
ויתא ראשי עם
צדקת יהוה עשה
ומשפטיו עם ישראל:
ולנפתלי אמר
נפתלי שבע רצון
ומלא ברכת יהוה
ים ודרום ירשה:
ולאשר אמר
ברוך מבנים אשר
יהי רצוי אחיו
וטבל בשמן רגלו:
ברזל ונחשת מנעליך
וכימיך דבאך:
אין כאל ישרון
רוכב שמים בעזרך
ובגאותו שחקים:
מעונה אלהי קדם
ומתחת זרועות עולם
ויגרש מפניך אויב
ויאמר השמד:
וישכן ישראל בטח
בדד עין יעקב
אל ארץ דגן ותירוש
אף שמיו יערפו־טל:
אשריך ישראל מי כמוך
עם נושע ביהוה
מגן עזרך
ואשר חרב גאותך
ויכחשו אויביך לך
ואתה על במותימו תדרך:

ויעל משה מערבות מואב
אל־הר נבו ראש הפסגה
אשר על־פני יריחו
וראה יהוה אתו את כל־הארץ
את־הגלעד עד־דן:
ואת כל־נפתלי
ואת ארץ אפרים ומנשה
ואת כל־ארץ יהודה
עד הים האחרון:
ואת הנגב
והככר בקעת יריחו
עיר התמרים
עד־צוער:
ויאמר אליו יהוה
זאת הארץ אשר נשבעתי
לאברהם ליצחק וליעקב
לאמר לזרעך אתננה
הראיתיך בעיניך
ושמה לא תעבר:
וימת שם משה עבד יהוה
בארץ מואב
על־פי יהוה:
ויקבר אתו בגיא
בארץ מואב
מול בית פעור
ולא־ידע איש את־קברתו
עד היום הזה:
ומשה בן־מאה ועשרים שנה
במותו
לא־כהתה עינו
ולא־נס לחה:
ויבכו בני־ישראל את־משה
בערבת מואב
שלשים יום
ויתמו ימי בכי
אבל משה:
ויהושע בן־נון מלא
רוח חכמה
כי־סמך משה את־ידיו עליו
וישמעו אליו בני־ישראל
ויעשו כאשר צוה יהוה
את־משה:
ולא־קם נביא עוד בישראל
כמשה
אשר ידעו יהוה פנים אל־פנים:
לכל האתות והמופתים
אשר שלחו יהוה לעשות
בארץ מצרים
לפרעה ולכל־עבדיו
ולכל־ארצו:
ולכל היד החזקה
ולכל המורא הגדול
אשר עשה משה
לעיני כל־ישראל:

האזינו

האזינו השמים ואדברה
ותשמע הארץ
אמרי־פי:
יערף כמטר לקחי
תזל כטל אמרתי
כשעירם עלי־דשא
וכרביבים עלי־עשב:
כי שם יהוה
אקרא
הבו גדל לאלהינו:
הצור תמים פעלו
כי כל־
דרכיו משפט
אל אמונה
ואין עול צדיק
ישר
הוא:
שחת לו לא
בניו מומם
דור עקש
ופתלתל:
הליהוה זאת עם נבל ולא
חכם

הלא הוא אביך קנך
עשך ויכוננך:
זכר ימות עולם
בינו שנות דר־ודר
שאל אביך ויגדך
זקניך ויאמרו לך:
בהנחל עליון גוים
בהפרידו בני אדם
יצב גבלת עמים
למספר בני־ישראל:
כי חלק יהוה עמו
יעקב חבל נחלתו:
ימצאהו בארץ מדבר
ובתהו ילל ישימן
יסבבנהו יבוננהו
יצרנהו כאישון עינו:
כנשר יעיר קנו
על־גוזליו ירחף
יפרש כנפיו יקחהו
ישאהו על־אברתו:
יהוה בדד ינחנו
ואין עמו אל נכר:
ירכבהו על־במתי ארץ
ויאכל תנובת שדי
וינקהו דבש מסלע
ושמן מחלמיש צור:
חמאת בקר וחלב צאן
עם חלב כרים ואילים
בני בשן ועתודים
עם חלב כלית חטה
ודם ענב תשתה חמר:
ויאכל ישרון וישמן
עבית שמנת כסית
ויטש אלוה עשהו
וינבל צור ישעו:
יקניאהו בזרים
בתועבות יכעיסהו:
יזבחו לשדים לא אלוה
אלהים לא ידעום
חדשים מקרב באו
לא שערום אבותיכם:
צור ילדך תשי
ותשכח אל מחוללך:
וירא יהוה וינאץ
מכעס בניו ובנתיו:
ויאמר אסתירה פני מהם
אראה מה אחריתם
כי דור תהפכות המה
בנים לא־אמן בם:
הם קנאוני בלא־אל
כעסוני בהבליהם
ואני אקניאם בלא־עם
בגוי נבל אכעיסם:
כי־אש קדחה באפי
ותיקד עד־שאול תחתית
ותאכל ארץ ויבולה
ותלהט מוסדי הרים:
אספה עלימו רעות
חצי אכלה בהם:
מזי רעב ולחמי רשף
וקטב מרי ושן־בהמות
אשלח בם עם חמת
זחלי עפר:
מחוץ תשכל חרב
וממחדרים אימה
גם בחור גם בתולה
יונק עם איש שיבה:
אמרתי אפיאם
אשביתה מאנוש זכרם:
לולי כעס אויב אגור
פן יתנכרו צריהמו
פן יאמרו ידינו רמה
ולא יהוה פעל כל־זאת:
כי גוי אבדת עצות המה
ואין בהם תבונה:
לו חכמו ישכילו זאת
יבינו לאחריתם:
איכה ירדף אחד אלף
ושנים יניסו רבבה
אם לא כי צורם מכרם
ויהוה הסגירם:
כי לא כצורנו צורם
ואיבינו פלילים:
כי מגפן סדם גפנם
ומשדמות עמרה
ענבמו ענבי רעל
אשכלת מרורת למו:
חמת תנינם יין
וראש פתנים אכזר:
הלא הוא כמון עמדי
חתום באוצרותי:
לי נקם ושלם
לעת תמוט רגלם
כי קרוב יום אידם
וחשו עתדות למו:
כי ידין יהוה עמו
ועל עבדיו יתנחם
כי יראה כי אזלת יד
ואפס עצור ועזוב:
ואמר איה אלהמו
צור חסיו בו:
אשר חלב זבחימו
יאכלו יין נסכמו
יקומו ויעזרכם
יהי עליכם סתרה:
ראו עתה כי אני אני הוא
ואין אלהים עמדי
אני אמית ואחיה
מחצתי ואני ארפא
ואין מידי מציל:
כי אשא אל שמים ידי
ואמרתי חי אני לעולם:
אם שנותי ברק חרבי
ותאחז במשפט ידי
אשיב נקם לצרי
ולמשנאי אשלם:
אשכיר חצי מדם
וחרבי תאכל בשר
מדם חלל ושבי
מראש פרעות אויב:
הרנינו גוים עמו
כי דם עבדיו יקום
ונקם ישיב לצריו
וכפר אדמתו עמו:
ויבא משה וידבר
את כל־דברי השירה הזאת
באזני העם הוא והושע בן־נון:
ויכל משה לדבר
את כל־ישראל אל כל־דבריו:
ויאמר אליהם שימו לבבכם
לכל־הדברים אשר אנכי מעיד
בכם היום אשר תצוום
את־בניכם לשמר לעשות
את כל־דברי התורה הזאת:
כי לא דבר ריק הוא מכם
כי אם־הוא חייכם
ובדבר הזה תאריכו ימים
על האדמה אשר אתם עברים
את־הירדן שמה לרשתה:
וידבר יהוה אל־משה
בעצם היום הזה לאמר:
עלה אל־הר העברים הזה
הר נבו אשר בארץ מואב
אשר על־פני יריחו
וראה את־ארץ כנען
אשר אני נתן לבני ישראל
לאחזה:
ומת בהר אשר אתה עלה שם
והאסף אל־עמיך
כאשר מת אהרן אחיך
בהר ההר ויאסף אל־עמיו:
כי עלית את־מריבת מי־מריבה
קדש במדבר־צן
אשר לא־קדשתם בתוך בני ישראל:
כי מנגד תראה את־הארץ
ושמה לא תבוא
אל־הארץ אשר אני נתן להם
לבני ישראל:
וזאת הברכה
אשר ברך משה איש האלהים
את־בני ישראל
לפני מותו:
ויאמר יהוה מסיני בא
וזרח משעיר למו
הופיע מהר פארן
ואתה ממרבבת קדש
מימינו אשדת למו:
אף חבב עמים כל־קדשיו בידך
והם תכו לרגלך
ישא מדברתיך:
תורה צוה־לנו משה
מורשה קהלת יעקב:
ויהי בישרון מלך
בהתאסף ראשי עם
יחד שבטי ישראל:
יחי ראובן ואל ימת
ויהי מתיו מספר:
וזאת ליהודה
ויאמר שמע יהוה קול יהודה
ואל־עמו תביאנו
ידיו רב לו
ועזר מצריו תהיה:
וללוי אמר
תמיך ואורך לאיש חסידך
אשר נסיתו במסה
תריבהו על־מי מריבה:
האמר לאביו ולאמו
לא ראיתיו
ואת־אחיו לא הכיר
ואת־בניו לא ידע
כי שמרו אמרתך
ובריתך ינצרו:
יורו משפטיך ליעקב
ותורתך לישראל
ישימו קטורה באפך
וכליל על־מזבחך:
ברך יהוה חילו
ופעל ידיו תרצה
מחץ מתנים קמיו
ומשנאיו מן־יקומון:
לבנימן אמר
ידיד יהוה ישכן לבטח עליו
חפף עליו כל־היום
ובין כתפיו שכן:
וליוסף אמר
מבורכת יהוה ארצו
ממגד שמים מטל
ומתהום רבצת תחת:
ומגד תבואת שמש
ומגד גרש ירחים:
ומראש הרי־קדם
ומגד גבעות עולם:
ומגד ארץ ומלאה
ורצון שכני סנה
תבוא לברכה לראש יוסף
ולקדקד נזיר אחיו:
בכור שורו הדר לו
וקרני ראם קרניו
בהם עמים ינגח יחדו
אפסי ארץ
והם רבבות אפרים
והם אלפי מנשה:
ולזבולן אמר
שמח זבולן בצאתיך
ויששכר באהליך:
עמים להר יקראו
שם יזבחו זבחי צדק
כי שפע ימים יינקו
ושפוני טמוני חול:
ולגד אמר
ברוך מרחיב גד
כלביא שכן
וטרף זרוע אף קדקד:
וירא ראשית לו
כי שם חלקת מחוקק ספון
ויתא ראשי עם
צדקת יהוה עשה
ומשפטיו עם ישראל:
ולנפתלי אמר
נפתלי שבע רצון
ומלא ברכת יהוה
ים ודרום ירשה:
ולאשר אמר
ברוך מבנים אשר
יהי רצוי אחיו
וטבל בשמן רגלו:
ברזל ונחשת מנעליך
וכימיך דבאך:
אין כאל ישרון
רוכב שמים בעזרך
ובגאותו שחקים:
מעונה אלהי קדם
ומתחת זרועות עולם
ויגרש מפניך אויב
ויאמר השמד:
וישכן ישראל בטח
בדד עין יעקב
אל ארץ דגן ותירוש
אף שמיו יערפו־טל:
אשריך ישראל מי כמוך
עם נושע ביהוה
מגן עזרך
ואשר חרב גאותך
ויכחשו אויביך לך
ואתה על במותימו תדרך:

ויעל משה מערבות מואב
אל־הר נבו ראש הפסגה
אשר על־פני יריחו
וראה יהוה אתו את כל־הארץ
את־הגלעד עד־דן:
ואת כל־נפתלי
ואת ארץ אפרים ומנשה
ואת כל־ארץ יהודה
עד הים האחרון:
ואת הנגב
והככר בקעת יריחו
עיר התמרים
עד־צוער:
ויאמר אליו יהוה
זאת הארץ אשר נשבעתי
לאברהם ליצחק וליעקב
לאמר לזרעך אתננה
הראיתיך בעיניך
ושמה לא תעבר:
וימת שם משה עבד יהוה
בארץ מואב
על־פי יהוה:
ויקבר אתו בגיא
בארץ מואב
מול בית פעור
ולא־ידע איש את־קברתו
עד היום הזה:
ומשה בן־מאה ועשרים שנה
במותו
לא־כהתה עינו
ולא־נס לחה:
ויבכו בני־ישראל את־משה
בערבת מואב
שלשים יום
ויתמו ימי בכי
אבל משה:
ויהושע בן־נון מלא
רוח חכמה
כי־סמך משה את־ידיו עליו
וישמעו אליו בני־ישראל
ויעשו כאשר צוה יהוה
את־משה:
ולא־קם נביא עוד בישראל
כמשה
אשר ידעו יהוה פנים אל־פנים:
לכל האתות והמופתים
אשר שלחו יהוה לעשות
בארץ מצרים
לפרעה ולכל־עבדיו
ולכל־ארצו:
ולכל היד החזקה
ולכל המורא הגדול
אשר עשה משה
לעיני כל־ישראל:

מהי רשב"ם: כתו מרחשי רשב"ם תשרית למדין לחשבון: ולחומי רקח. לחבוש שקר כתו ורקח עבודתו שקר והכהן בעבור מהזכיר הראשונה המשפט ואחר כתו ואחרי רשב"ם ולחומי רשב"ם ורקח. מרוחי זה ורשב"ם מהזכיר הראשונה: ואחרי רשב"ם ורשב"ם ורקח כתו רשב"ם ורשב"ם ורקח. וא

אבן עזרא

ולפר לתיקון שיעו׳ ל׳ מהות חסר ו׳ והעצם וכפר לתיקון שמו׳ וכתיב לתיקון בעצם שיעו׳ גם הוא טעם בעצם דין הוא שיהא המקום ומה כי החיל לשון מקוה כמו אל תחילו ואל תחילו ואל תחילו וא

ואל שמו תקראו אלהים כי אם יהוה לבדו ואין לו כח ומשל על הארץ
לשום חסדך. לאום מהות
חסדך: תאר נסיעה בעבה
סם כתיב בקמץ ובפתח
חסד ולא כתיב חון
ידבר מריבה מכבר הבטחתו
עלינו גם זה יחזיק פירוש מכבר
אמר כי לכבוד השם עמדתי
ועשה תמיד תאריך מיהו
תשיבנו: ולעזרתו: האומר על
האבנים ידבר כתו מאולתו נבח
כאשר נבאל בלא טוח לא תרגילנו
ואת בניו לא ידע. יש מהם אחר
שהוליד בניהם לעבוד השם:
כי מארני אתרעך. כתו מארני
שיהיו אחרון בין כתו שר מרוחם
לישראל הם לאחרים על דבר
מי הלוני. ישמעון שרים.
השתחוה אחרים. ובלבל. היה
השנה: ברך הון אמר
ואחשבנך. ואבל ידעו. הטעם אחון
קיימו: הן אמר
יקומון כלומר הם מקבים
לבטלון אחרי. שמחר בניהן
בניהם על השם והשם טובן בניהן
בניהם: חופה עליו. על הכבוד
שיהיה דר בישראל כמו שהיה ב
בניין כי כתוב. ושמם בין
בניהם ואחשבנהו אולם הר רומי חון
ואחשבנהו גם. תגדות
ויעבדו אותו ואחר מעשה בלעם
כלומר אי אתה יכול לקללם
כי ה' אלהיהם עמהם: ה'
נאום. הנאום מהן
קיומו: הן אמר
יקומון כלומר הם מקבים
לבטלון אחרי. שמחר בניהן
בניהם על השם והשם טובן בניהן
בניהם: חופה עליו. על הכבוד
שיהיה דר בישראל כמו שהיה ב
בניין כי כתוב. ושמם בין
בניהם ואחשבנהו אולם הר רומי חון
ואחשבנהו גם. תגדות
ויעבדו אותו ואחר מעשה בלעם
כלומר אי אתה יכול לקללם
כי ה' אלהיהם עמהם: ה'

ראיתיך כי סם לי ויעצו האשר מאתי. ואמר לאבו ולאמו. חפי ראיתי בניו ויקטנן
מן יקטנן. ואבו"ם ואמהם גם. יחד נדדו. יקטנן עדי חסם. נדד ויגור עדר תפיק. וארבע"ם ארבעים יקטנן. ועשר

וַיֹּאמֶר קְבִיל יְצוּ וְיָרֵיתּ וְיַחְוֹדֵד בְּמִקְנֵי לְאַתָּא קְרֵבְיָא זִלְעֵקְתָּ
תַּתְּבִיעִינָה בְּקֶלֶם יְלוֹדֵי. עֲבָרָן
לִיתּ פּוּרְעָנוּתָא בְּסַכְוָתִי וְכַעִיד
מַבְעֵיל דַּבָּרַיָּא מְחֵי לֵיתּ: תְּלָתֵי
אֲמַר תּוֹסִיָּא וְאוֹרַיָּא אֶלְבָּשְׁתָּא־
לְגַבְרָא דַּאֲשַׁתְּבַח מְקַדָּם קֳרָם יְיָ
וְנַסְיְתוֹתִי בְּנִיסְתָּא וְחַוֵּה שְׂרִים ב
בְּתַלְתּוֹתִי עַל מִי סְיָאוֹתָא וְאֶשְׁתַּכַּח
מְחַסֵּן: וְעַל אֲבָהָתִי וְעַל אִמִּי
לָא רַחֲם כַּד־חֲבוֹ מִן דִּינָא וְאַפֵּר
אֲחוֹתִי וּבְנוֹתַי לָא נְקִיב אֲרֵי נְטָרוּ
מִפְּרַשׁ־מֵימְרָךְ וְקַיְּמוּ לָיְ א
אֲמִירָא: כְּשַׁרְיָן אִיזְלוּ וְיִתְפְּנוּ־
וְיֵיתֵי לְיַעֲקֹב וְאוֹרַיְתָךְ לְיִשְׂרָאֵל
לְשׁוֹן קְשׁוֹרַת בּוֹסְמִין קְדָרֵךְ וְנִסְכֵּר
לְרַעֲוָא עַל־מַדְבְּחָךְ: בְּרִיךְ יְיָ
וְנִכְסוֹהִי וְקוֹרְבָּנִי דְּיִהֵי תְּקַבֵּל ב
בְּרַעֲוָא תְּבַר תַּרְעָא וְתַקְּרָא־
וְרַבְעַלְיָא דְּבָבוֹהִי וְלָא יְקוּמוּן:
לְבִנְיָמִן אֲמַר רְחִימָא וְיָ
יִשְׁרֵי לְרוּחֲצָן עֲלוֹהִי יְרִיר מִגַּן
עֲלוֹהִי כָּל־יוֹמָא וּבֵיכָרְיָתוֹהִי שְׁכִינְתֵּא:
וְלִיוֹסֵף אֲמַר
מְבָרְכָא מִן קֳדָם יְיָ אַרְעֵיהּ עִבְרָא
מַגְדִּין מִטְּלָא דִּשְׁמַיָּא מִלְעֵילָא ל
וּמִבְּוּעִין עֵילָוִין וְתַחְתִּין דְּנַגְדִּין־
מְמַעְמַקֵּי אַרְעָא מִלְרַע: וְעִבְרֵיָא
כְּגַדְיָן וְעֵילָן כְּטִבּוּל שְׁמֵשׁ עֲבָדָא
מְגַדְּיָן מֵרֵישׁ יַרְחָא בִּירְחָהּ: וּמֵרֵישׁ
טוּרַיָּא בְּבִירֵיָא וּסְגִידִ רְגִין דְּלָא
פָּסְקִין: וּמִטַּבְאַרְעָא וּמִלְּאָה
וְרַעֲוָא דְּשָׁכַן יְהֵא בְּשִׁמְעֵיָא
וְעַל מְשַׁח אִיתְגְּלִי בְּאַמְצָעָא יְתִיר מִכָּל אֲחָיָךְ לְרֵישֵׁיהּ וְיִרְכֵּיהּ מְרַבְיָא
רַבְיָא דְּבְכוֹתֵי זִינֵיהּ לֵיתּ וּבְכוֹרֵן דְּאִתְעֲבִיד לֵיתּ מִן קֳדָם תּוֹקְפָא דְּרוּכָא וְיֵיתֵי בִּבְנוֹהִי
עַמְמַיָּא יְקַטֵּיל־בַּיְנָא עַד סְיָפֵי אַרְעָא וְאִינוּן רִבְבָתָא אֶפְרַיִם וְאִינוּן אַלְפָיָא דְּיִת
מְנַשֶּׁה: וְלִזְבוּלֵן אֲמַר

כלין. חד כשלי יקטן כלין. תבואת ב"ש ב"ם וכן נפתלי כחד ויגש: שכני ד"ח כ"ם ודיגן שלמי שני כיתני תלע תפשי דירמות. ויברו בחצר מלע טרום שכחו ויורי עשר. שכני לדבר יעי
עמר כבי חמוחיה. לפי מכרתו לו מסברת הקרבנות ושל בניהן בכבוד כתיב כרך ויתלו ושמל ידיו ורגליו ומכחיה לפי ואחר נקמה
ויפה כבי כתלון מנאתו בחיתו כחלו ועל מסת שלמים הביא ומילה לכך הקדים בזבחיהן ליקח: חופה עליו. שלמה היה מקבל פניהם
ומשכחיה ידוע שלמה לפי שהקדים בזבחיהן ליקח: וכן כתוב בדברי הימים לפי שהקדים בזבחיהן ליקח היה מקבל פניהם ואחר כך היה מכפר עליה
ויפה כבי כתלון מנאתו בחיתו כחלו ועל מסת שלמים הביא ומילה לכך הקדים בזבחיהן ליקח: חופה עליו. שלמה היה מקבל פניהם
ומשכחיה ידוע שלמה לפי שהקדים בזבחיהן ליקח: וכן כתוב בדברי הימים לפי שהקדים בזבחיהן ליקח היה מקבל פניהם ואחר כך היה מכפר עליה

שמחם ומסם ולו ובני אשר שמחה באהליו. שמחה במשר בילדותך. חור ושמח. יום מסעיך בדרך. ורועך
כלאים בבהמה ולכן אמר אשר ישראל אשר. אור ותמה אלחם. ושרף ורוע אף קרקע: ועזקת ה'וס
צרקת עשה. צרקת ומשפטיו לא ידעום. חברו. צרקת ישרים הצדקם. צדקם תבים תישר. חד ורועך
במדרש רשי:

שִׁמְחָ זְבוּלֻן בְּצֵאתֶיךָ וְיִשָּׂשכָר ב
בְּאֹהָלֶיךָ: עַמִּים הַר יִקְרָאוּ שָׁם
יִזְבְּחוּ זִבְחֵי צֶדֶק כִּי שֶׁפַע יַמִּים יִינָקוּ
וּשְׂפֻנֵי טְמוּנֵי חוֹל: ס
וְלִגָד אָמַר בָּרוּךְ מַרְחִיב גָּד כְּלָבִיא ל
שָׁכַן וְטָרַף זְרוֹעַ אַף קָדְקֹד: וַיַּרְא
רֵאשִׁית לוֹ כִּי שָׁם חֶלְקַת מְחֹקֵק
סָפוּן וַיֵּתֵא רָאשֵׁי עָם צְדָקַת יְהוָה
עָשָׂה וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל: ס
וְלְדָן אָמַר דָּן גּוּר אַרְיֵה יְזַנֵּק
מִן הַבָּשָׁן: ס
וְלִנַפְתָּלִי אָמַר נַפְתָּלִי שְׂבֵעַ רָצוֹן
וּמָלֵא בִּרְכַּת יְהוָה יָם וְדָרוֹם יְרָשָׁה
ס וְלְאָשֵׁר אָמַר בָּרוּךְ
מִבָּנִים אָשֵׁר יְהִי רְצוּי אֶחָיו וְטֹבֵל
בַּשֶּׁמֶן רַגְלוֹ: בַּרְזֶל וּנְחשֶׁת מִנְעָלֶךָ
וּכְיָמֶיךָ דָּבְאֶךָ: אֵין כָּאֵל יְשֻׁרוּן רֹכֵב
שָׁמַיִם בְּעֶזְרֶךָ וּבְגַאֲוָתוֹ שְׁחָקִים

חתי זבולון במסקך לאנחא קרנא
על בעלי דבבך וישכר בכתיכך
דמעבר זמני סועדיא בירושלם
שבמצע וישראל לטור בירת
סקרשיא יתיבנשון הזמן יסמון
ניכסת קורשין לרעוא אתי ניכסי
עממיא יכלון ויסיק דמטמרא
בחלא מתגלין לחון:
ולגד אמר ברוך דמרחיב גד כלביא
שכן וטרף זרוע אף קדקד: וירא
ראשית לוכי שם חלקת מחוקק
סגפן ויתא ראשי עם עדקת יהוה
עשה ומשפטיו עם ישראל: ס
ולדן אמר דן גור אריה ינזק
מן חבשן: ס
ולנפתלי אמר נפתלי שבע רעון
ומלא ברכת יהוה ים ודרום ירשה
ס ולאשר אמר ברוך
מבנים אשר יהי רעוי אחיו וטבל
בשמן רגלו: ברזל ונחשת מנעלך
וכימיך דבאך: אין כאל ישורון רכב
שמים בעזרך ובגאותו שחקים

מחי אבולן בכתיכך. למלחמה וכן זבולון עם חוקף למלחמה: כתי
חיל תמחה וכן זבולון עם חוקף למלחמה: כתי לחיל. כתי
עמדיו מחנה כי מחנ: בשבור מזבח דיי לחוף. ה'חוק חיל. ובן
עמדיו הר יקראו: כתי חול. כתי ישבו
לחוף ימים ומשכני טמוניו חול. ומשכני טמוני חול. ובן
ישבו הסמוכים לים ומשכני טמוני חול. ובן
ישבו הסמוכים לים ומשכני טמוני חול. ובן
ישבו הסמוכים לים

חזק

חזק

נביאים ראשונים
ודברתי על הנביאים ואנכי

ראשית חכמה יראת י׳ שכל טוב לכל עושיהם
תהלתו עומדת לעד

רדק

אמר

ולבב

אמר

רשי

ויחי

רדק

ויחי

ולבב

ויחי

משרת משה לאמר׃ משה עבדי מת ועתה קום עבר את הירדן הזה אתה וכל העם הזה אל הארץ אשר אנכי נתן להם לבני ישראל׃ כל מקום אשר תדרך כף רגלכם בו לכם נתתיו כאשר דברתי אל משה׃ מהמדבר והלבנון הזה ועד הנהר הגדול נהר פרת כל ארץ החתים ועד הים הגדול מבוא השמש יהיה גבולכם׃ לא יתיצב איש לפניך כל ימי חייך כאשר הייתי עם משה אהיה עמך לא אניחך ולא אעזבך׃ חזק ואמץ כי אתה תנחיל את העם הזה את הארץ אשר נשבעתי לאבותם לתת להם׃ רק חזק ואמץ מאד לשמר לעשות ככל התורה אשר צוך משה עבדי אל תסור ממנו ימין ושמאול למען תשכיל בכל אשר תלך׃ לא ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית בו יומם ולילה למען תשמר לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח את דרכך ואז תשכיל׃ הלא צויתיך חזק ואמץ אל תערץ ואל תחת כי עמך יהוה אלהיך בכל אשר תלך׃

ויצו יהושע את שטרי העם לאמר׃ עברו בקרב המחנה וצוו את העם לאמר הכינו לכם צדה כי בעוד שלשת ימים אתם עברים את הירדן הזה לבוא לרשת את הארץ אשר יהוה אלהיכם נתן לכם לרשתה׃ ולראובני ולגדי ולחצי שבט המנשה אמר יהושע לאמר׃ זכור את הדבר אשר צוה אתכם משה עבד יהוה לאמר יהוה אלהיכם מניח לכם ונתן לכם את הארץ הזאת׃ נשיכם טפכם ומקנכם ישבו בארץ אשר נתן לכם משה בעבר הירדן ואתם תעברו חמשים לפני אחיכם כל גבורי החיל ועזרתם אתם׃ עד אשר יניח יהוה לאחיכם כמכם וירשו גם הם את הארץ אשר יהוה אלהיכם נתן להם וישבתם לארץ ירשתכם וירשתם אתה אשר נתן לכם משה עבד יהוה בעבר הירדן מזרח השמש׃

ויענו את יהושע לאמר כל אשר צויתנו נעשה ובכל אשר תשלחנו נלך׃ ככל אשר שמענו אל משה כן נשמע אליך רק יהי יהוה אלהיך עמך כאשר היה עם משה׃ כל איש אשר ימרה את פיך ולא ישמע את דבריך לכל אשר תצונו יומת רק חזק ואמץ׃

וישלח יהושע בן נון מן השטים

משה עבדי מת׃ ולפי שהיה מתאבל עליו ואומר לו קום עבור ולא היה מניח את העם לעבור לפיכך נאמר אחר מות משה׃ לאחר. לפי שהיה משרתו מלמד שהלמוד עם המשרת מתחדד יותר מעם הרב׃ ויהי אחר מות יהושע וכתיב להלן (שופטים ב׳ ח׳) וימת יהושע בן נון עבד יי׳ לפי שכל זמן שהיה יהושע בחיים היו ישראל מתביישים לומר לו שמת משה עבדך׃ משה עבדי מת׃ ולא אמר משה רבי׃ משה עבד יי׳ ולא אמר משה המלך׃ משה עבדי מת ולא אמר משה נביא׃ משה עבדי מת ולא אמר משה איש האלהים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה חתום׃ משה עבדי מת ולא אמר משה כהן גדול׃ משה עבדי מת ולא אמר משה שר צבא׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הסנהדרין׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הזקנים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש השופטים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש השוטרים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הדיינים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הפרנסים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הגבאים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הסופרים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הזכרונים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הפקידים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הגזברים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הגדולים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הקטנים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הזקנים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הנשיאים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש האחרונים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים׃ משה עבדי מת ולא אמר משה ראש הראשונים והאחרונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונים והפחותים והעליונים והתחתונים והאמצעיים והקטנים והגדולים והבינונ

וְהָיָה עֲלֵתָה עֲלֵיהֶם עַל־הַגֵּג׃ וְהֶאֱבִיל
אֶל־הָאֲנָשִׁים יָדַעְתִּי כִּי־נָתַן יְהוָה
לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ וְכִי־נָפְלָה אֵימַתְכֶם
עָלֵינוּ וְכִי נָמֹגוּ כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ
מִפְּנֵיכֶם׃ כִּי שָׁמַעְנוּ אֵת אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ
יְהוָה אֶת־מֵי יַם־סוּף מִפְּנֵיכֶם
בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם וַאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם
לִשְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר
הַיַּרְדֵּן לְסִיחֹן וּלְעוֹג אֲשֶׁר הֶחֱרַמְתֶּם
אוֹתָם׃ וַנִּשְׁמַע וַיִּמַּס לְבָבֵנוּ וְלֹא־
קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ מִפְּנֵיכֶם כִּי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל
וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת׃ וְעַתָּה הִשָּׁבְעוּ־
נָא לִי בַּיהוָה כִּי־עָשִׂיתִי עִמָּכֶם חָסֶד
וַעֲשִׂיתֶם גַּם־אַתֶּם עִם־בֵּית אָבִי חֶסֶד
וּנְתַתֶּם לִי אוֹת אֱמֶת׃ וְהַחֲיִתֶם אֶת־
אָבִי וְאֶת־אִמִּי וְאֶת־אַחַי וְאֶת־אַחְיוֹתַי
וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר לָהֶם וְהִצַּלְתֶּם אֶת־
נַפְשֹׁתֵינוּ מִמָּוֶת׃ וַיֹּאמְרוּ לָהּ הָאֲנָשִׁים
נַפְשֵׁנוּ תַּחְתֵּיכֶם לָמוּת אִם לֹא תַגִּידוּ
אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיָה יְהוָה לָנוּ
אֶת־הָאָרֶץ וְעָשִׂינוּ עִמָּךְ חֶסֶד וֶאֱמֶת׃
וַתּוֹרִדֵם בַּחֶבֶל בְּעַד הַחַלּוֹן כִּי בֵיתָהּ
בְּקִיר הַחוֹמָה וּבַחוֹמָה הִיא יוֹשֶׁבֶת׃
וַתֹּאמֶר לָהֶם הָהָרָה לְכֶם פֶּן־יִפְגְּעוּ
בָכֶם הָרֹדְפִים וְנַחְבֹּתֶם שָׁמָּה שְׁלֹשֶׁת
יָמִים עַד־שָׁבוּ הָרֹדְפִים וְאַחַר תֵּלְכוּ
לְדַרְכְּכֶם׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הָאֲנָשִׁים
נְקִיִּם אֲנַחְנוּ מִשְּׁבֻעָתֵךְ הַזֹּאת אֲשֶׁר
הִשְׁבַּעְתָּנוּ׃ הִנֵּה אֲנַחְנוּ בָאִים בָּאָרֶץ
אֶת־תִּקְוַת חוּט הַשָּׁנִי הַזֶּה תִּקְשְׁרִי
בַּחַלּוֹן אֲשֶׁר הוֹרַדְתֵּנוּ בוֹ וְאֶת־אָבִיךְ
וְאֶת־אִמֵּךְ וְאֶת־אַחַיִךְ וְאֶת כָּל־
בֵּית אָבִיךְ תַּאַסְפִי אֵלַיִךְ הַבָּיְתָה׃

והיא עלתה עליהם על הגג. ואבל אל האנשים. ידעתי כי נתן יחזרת ללכם. ירא ארעא. ואמרת לגבריא. ואמתכון. ונפלת עלינא. ואמסתבון. ואמרו. ויתבי ארעא. וכי נמגו. כל יושבי הארץ. מפניכם׃ כי שמענו. את אשר הוביש. ים סוף. מפניכם. בצאתכם. ממצרים. ואשר עשיתם. לשני מלכי האמורי. אשר בעבר. הירדן לסיחן ולעוג. די בעברתון. ושמענא. ואיתכסי. ליבנא. ולא. אישתארת. עוד רוח. באיניש. מן קדמיכון. ארי. ייי אלהכון. הוא אלהא. דישכינתיה. בשמיא מלעילא. ושליט על ארעא. מלרעוכען קיימו כעין. טיבו. ותעבדון. אף. אתנא. עם. בית אבא. טיבו. ותתנון לי. אות. קשוט׃ והחיתון. ית אבא. וית אמא. ואת. אחי. ואחיתי. ואתרי. וית. כל. דלהון. ותשיזבון. ית נפשתנא. מן. מותא׃ ואמרו לה. גבריא. נפשא. כמיתין. חלף. נפשתיכי. למבת. אם. לא. תחוון. ית. פתגמנא. דין. ויתיבי. יי. לנא. ית. ארעא. ונעביד. עימך. טיבו. וקשוט. דלית. דין. ולית. דנעבד. עימך. טיבו. ושזיבו. ית. נפשתנא׃ ושלשלתון. באטוניא. מן. דרתא. דביתא. ארי. ביתה. בכותל. שורא. ובשורא. היא יתבא׃ ואמרת. להון. לטורא. אזילו. דילמא. ישרכון. עין. כבון. דרדפיא. ותיתכרון. תמן. תלתא. יומין. עד. דיתובון. דרדפיא. ובתר. כדין. תהכון. לאורחיכון. ואמרו. לה. גבריא. זכאין. אנחנא. כמומתך. הדא. דקיימתנא. עלינא. ית. תוריא. דחוט. זהורתא. תיתרי. בחלונא. דאנחתנא. דרכא. לשלשלתנא. ביה. ואת. אבוך. ואת. אמך. ואת. אחך. ואת. כל. בית. אבוך. תכנשין. לותיך. לבייתא׃

שְׁנֵים־אֲנָשִׁים מְרַגְּלִים חֶרֶשׁ לֵאמֹר
לְכוּ רְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־יְרִיחוֹ וַיֵּלְכוּ
וַיָּבֹאוּ בֵּית־אִשָּׁה זוֹנָה וּשְׁמָהּ רָחָב
וַיִּשְׁכְּבוּ שָׁמָּה׃ וַיֵּאָמַר לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ
לֵאמֹר הִנֵּה אֲנָשִׁים בָּאוּ הֵנָּה הַלַּיְלָה
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחְפֹּר אֶת־הָאָרֶץ׃
וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ יְרִיחוֹ אֶל־רָחָב לֵאמֹר
הוֹצִיאִי הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֵלַיִךְ
אֲשֶׁר־בָּאוּ לְבֵיתֵךְ כִּי לַחְפֹּר אֶת־כָּל־
הָאָרֶץ בָּאוּ׃ וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת־שְׁנֵי
הָאֲנָשִׁים וַתִּצְפְּנֶהוּ וַתֹּאמֶר כֵּן בָּאוּ
אֵלַי הָאֲנָשִׁים וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאַיִן
הֵמָּה׃ וַיְהִי־הַשַּׁעַר לִסְגּוֹר בַּחֹשֶׁךְ
וְהָאֲנָשִׁים יָצָאוּ לֹא יָדַעְתִּי אָנָה הָלְכוּ
הָאֲנָשִׁים רִדְפוּ מַהֵר אַחֲרֵיהֶם
כִּי תַשִּׂיגוּם׃ וְהִיא הֶעֱלַתַּם הַגַּגָּה
וַתִּטְמְנֵם בְּפִשְׁתֵּי הָעֵץ הָעֲרֻכוֹת לָהּ
עַל הַגָּג׃ וְהָאֲנָשִׁים רָדְפוּ אַחֲרֵיהֶם
דֶּרֶךְ הַיַּרְדֵּן עַל־הַמַּעְבָּרוֹת וְהַשַּׁעַר
סָגְרוּ אַחֲרֵי כַּאֲשֶׁר יָצְאוּ הָרֹדְפִים
אַחֲרֵיהֶם׃ וְהֵמָּה טֶרֶם יִשְׁכָּבוּן

הרין גוברין קאזלין בתר לסיכר איזילו וחזו ית ארעא וית יריחו ואזלו ועלו לבית אתתא פונקיתא ושמה רחב ושכיבו תמן׃ ואתאמר למלכא דיריחו למימר הא גוברין אתו הכא בלילייא מבני ישראל לאלעלא ית ארעא׃ ושדר מלכא דיריחו לות רחב למימר אפיקי גוברייא דאתו לותיך ועלו לביתיך ארי לאלעלא ית כל ארעא אתו׃ ורברת אתתא ית תרין גוברייא ואטמרתנון ואמרת בקושטא אתו לותי גוברייא ולא ידעית מאין מן אינון׃ והוה עדן לסיחור תרעא בקבילא וגוברייא נפקו לא ידעית לאן אזלו גוברייא רדיפו בתריהון תבירין ואינון עד לא שכיבו׃

הרין. בזה בך יתיתם ויאמרון. לה׳ לאחר שעמכם כאחרים עלה ירמיה׃ דבריהם מתמיהים. לה׳ הם מעידים עליהם שהם ירדפו אחריהם׃ ואתם אומרים שלא ירדפו׃ ואולי ירחמו עליכם׃ ואם תאמר הרי הם אומרים שלא ירדפו׃ אלא שהיו יודעים שירדפו׃ ואם כן למה אמרו שלא ירדפו׃ כדי שלא יהרגו אותם בדרך׃ ואם תאמר הרי הם אומרים שירדפו׃ אלא שהיו יודעים שלא ישיגו׃ ואם כן למה אמרו שירדפו׃ כדי שלא יהרגו אותם בדרך׃ ואם תאמר הרי הם אומרים שלא ירדפו׃ אלא שהיו יודעים שלא ישיגו׃ ואם כן למה אמרו שירדפו׃ כדי שלא יהרגו אותם בדרך׃ ואם תאמר הרי הם אומרים שירדפו׃ אלא שהיו יודעים שלא ישיגו׃ ואם כן למה אמרו שלא

וַיְהִי֙ כְּכַלּ֣וֹת כָּל־הַגּ֔וֹי לַעֲב֖וֹר אֶת־הַיַּרְדֵּ֑ן וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֛ה אֶל־יְהוֹשֻׁ֖עַ לֵאמֹֽר׃
ב קְח֨וּ לָכֶ֜ם מִן־הָעָ֗ם שְׁנֵ֤ים עָשָׂר֙ אֲנָשִׁ֔ים אִ֖ישׁ אֶחָ֣ד אִ֣ישׁ אֶחָ֑ד מִכֹּ֖ל שֵׁ֥בֶט שֵׁ֛בֶט׃
ג וְצַוּ֣וּ אֶתְכֶ֔ם לֵאמֹ֔ר שְׂא֥וּ לָכֶ֛ם מִזֶּ֖ה מִתּ֣וֹךְ הַיַּרְדֵּ֑ן מִמְּק֗וֹם עֲמֹ֤ד רַגְלֵי֙ הַכֹּהֲנִ֣ים הַיַּצִּבִ֔ים אַתֵּ֖ן שְׁתֵּ֣ים עֶשְׂרֵ֣ה אֲבָנִ֑ים וְהַעֲבַרְתֶּ֣ם אִתָּכֶ֗ם וְהַנִּיחֻ֛ם בַּמָּל֥וֹן אֲשֶׁר־אַתֶּ֥ם לָנִ֖ים בּ֥וֹ הַלָּֽיְלָה׃
ד וַיִּקְרָ֣א יְהוֹשֻׁ֗עַ אֶל־שְׁנֵ֤ים עָשָׂר֙ הָאֲנָשִׁ֔ים אֲשֶׁ֥ר הֵכִ֖ין מִבְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל אִ֥ישׁ אֶחָ֖ד אִ֥ישׁ אֶחָֽד׃
ה וַיֹּ֨אמֶר֙ לָהֶ֣ם יְהוֹשֻׁ֔עַ עִבְר֗וּ לִפְנֵי֙ אֲר֣וֹן יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֔ם אֶל־תּ֖וֹךְ הַיַּרְדֵּ֑ן וְהָרִ֨ימוּ לָכֶ֜ם אִ֣ישׁ אֶחָ֗ד אֶבֶן֙ עַל־שִׁכְמ֔וֹ לְמִסְפַּ֖ר שִׁבְטֵ֥י בְנֵי־יִשְׂרָאֵֽל׃
ו לְמַ֣עַן תִּהְיֶ֣ה זֹּ֔את בְּקִרְבְּכֶ֑ם כִּֽי־יִשְׁאָל֣וּן בָּנֶ֗יךָ מָחָ֛ר לֵאמֹ֖ר מָ֣ה לָכֶ֔ם לָאֲבָנִ֖ים הָאֵֽלֶּה׃
ז וַאֲמַרְתֶּ֣ם אֲלֵהֶ֔ם אֲשֶׁ֣ר נִכְרְת֔וּ מֵימֵ֖י הַיַּרְדֵּ֣ן לִפְנֵ֣י אֲר֣וֹן בְּרִית־יְהוָ֑ה בְּעָבְרוֹ֙ בַּיַּרְדֵּ֔ן נִכְרְת֖וּ מֵימֵ֣י הַיַּרְדֵּ֑ן וְהָי֨וּ הָאֲבָנִ֤ים הָאֵלֶּה֙ לְזִכָּר֣וֹן לִבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל עַד־עוֹלָֽם׃
ח וַיַּעֲשׂ֣וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֗ל כַּאֲשֶׁ֤ר צִוָּה֙ יְהוֹשֻׁ֔עַ וַיִּשְׂא֣וּ שְׁתֵּ֤ים עֶשְׂרֵה֙ אֲבָנִ֔ים מִתּ֖וֹךְ הַיַּרְדֵּ֑ן כַּאֲשֶׁ֨ר דִּבֶּ֤ר יְהוָה֙ אֶל־יְהוֹשֻׁ֔עַ לְמִסְפַּ֖ר שִׁבְטֵ֣י בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֑ל וַיַּעַבְר֣וּ אִתָּ֗ם אֶל־הַמָּל֛וֹן וַיָּנִ֥יחוּ שָׁ֖ם׃
ט וּשְׁתֵּים֩ עֶשְׂרֵ֨ה אֲבָנִ֜ים הֵקִ֣ים יְהוֹשֻׁ֗עַ בְּת֤וֹךְ הַיַּרְדֵּן֙ תַּ֣חַת מְקוֹם֩ עֲמֹ֨ד רַגְלֵ֜י הַכֹּהֲנִ֣ים נֹשְׂאֵ֣י אֲר֣וֹן הַבְּרִ֗ית וַיִּהְי֤וּ שָׁם֙ עַד־הַיּ֣וֹם הַזֶּֽה׃
י וְהַכֹּהֲנִ֗ים נֹשְׂאֵ֤י הָאָרוֹן֙ עֹמְדִ֣ים בְּת֣וֹךְ הַיַּרְדֵּ֔ן עַ֚ד תֹּ֣ם כָּל־הַדָּבָ֔ר אֲשֶׁ֨ר צִוָּ֤ה יְהוָה֙ אֶת־יְהוֹשֻׁ֔עַ לְדַבֵּ֣ר אֶל־הָעָ֔ם כְּכֹ֖ל אֲשֶׁ֣ר צִוָּ֣ה מֹשֶׁ֑ה אֶת־יְהוֹשֻׁ֔עַ וַיְמַהֲר֥וּ הָעָ֖ם וַיַּעֲבֹֽר׃
יא וַיְהִ֕י כַּאֲשֶׁ֥ר תַּ֖ם כָּל־הָעָ֣ם לַעֲבֹ֑ר וַיַּעֲבֹ֣ר אֲר֣וֹן יְהוָ֔ה וְהַכֹּהֲנִ֖ים לִפְנֵ֥י הָעָֽם׃
יב וַיַּעַבְר֣וּ בְנֵי־רְאוּבֵ֣ן וּבְנֵי־גָ֔ד וַחֲצִ֖י שֵׁ֣בֶט מְנַשֶּׁ֑ה חֲמֻשִׁ֖ים לִפְנֵ֥י בְנֵי־יִשְׂרָאֵ֛ל כַּאֲשֶׁ֥ר דִּבֶּ֖ר אֲלֵהֶ֥ם מֹשֶֽׁה׃
יג כְּאַרְבָּעִ֣ים אֶ֔לֶף חֲלוּצֵ֖י צָבָ֑א עָבְר֗וּ לִפְנֵי֙ יְהוָ֔ה לַמִּלְחָמָ֖ה אֶל־עַרְבֹ֥ת יְרֵחֽוֹ׃
יד בַּיּ֣וֹם הַה֗וּא גִּדַּ֤ל יְהוָה֙ אֶת־יְהוֹשֻׁ֔עַ בְּעֵינֵ֖י כָּל־יִשְׂרָאֵ֑ל וַיִּֽרְא֣וּ אֹת֗וֹ כְּכֹל֙ הַיָּמִ֣ים אֲשֶׁר־מֹשֶׁ֔ה יָרְא֖וּ אֶת־כָּל־יְמֵ֥י חַיָּֽיו׃
טו וַיֹּ֥אמֶר יְהוָ֖ה אֶל־יְהוֹשֻׁ֥עַ לֵאמֹֽר׃
טז צַ֚ו אֶת־הַכֹּהֲנִ֣ים נֹשְׂאֵ֣י אֲר֣וֹן הָעֵדֻ֑ת וְיַעֲל֖וּ מִן־הַיַּרְדֵּֽן׃
יז וַיְצַ֣ו יְהוֹשֻׁ֔עַ אֶת־הַכֹּהֲנִ֖ים לֵאמֹ֑ר עֲל֖וּ מִן־הַיַּרְדֵּֽן׃
יח וַיְהִ֗י כַּעֲל֤וֹת הַכֹּהֲנִים֙ נֹשְׂאֵ֣י אֲר֣וֹן בְּרִית־יְהוָ֔ה מִתּ֖וֹךְ הַיַּרְדֵּ֑ן וַיְהִ֗י כַּהֲנ֤וֹת כַּפּוֹת֙ רַגְלֵ֣י הַכֹּהֲנִ֔ים אֶל־הַיַּבָּשָׁ֖ה וַיָּשֻׁ֣בוּ מֵ֣י הַיַּרְדֵּ֔ן אֶל־מְקוֹמָ֑ם וַיֵּלְכ֖וּ כְּתְמ֥וֹל שִׁלְשֹֽׁם׃
יט וְהָעָ֗ם עָל֤וּ מִן־הַיַּרְדֵּן֙ בֶּֽעָשׂ֣וֹר לַחֹ֔דֶשׁ וַיַּחֲנ֥וּ בַגִּלְגָּ֖ל בִּקְצֵ֣ה מִזְרַ֑ח יְרִיחֽוֹ׃
כ וְאֶת־שְׁתֵּ֥ים עֶשְׂרֵ֖ה הָאֲבָנִ֑ים אֲשֶׁ֥ר לָקְח֖וּ מִן־הַיַּרְדֵּ֥ן הֵקִ֛ים יְהוֹשֻׁ֖עַ בַּגִּלְגָּֽל׃
כא וַיֹּ֣אמֶר אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל לֵאמֹ֑ר אֲשֶׁ֨ר יִשְׁאָל֜וּן בָּנֶ֤יכֶם מָחָר֙ אֶל־אֲבוֹתָ֣ם לֵאמֹ֔ר מָ֖ה הָאֲבָנִ֥ים הָאֵֽלֶּה׃
כב וְהוֹדַעְתֶּ֣ם אֶת־בְּנֵיכֶ֔ם לֵאמֹ֖ר בָּחָ֣רָבָ֑ה עָבַ֥ר יִשְׂרָאֵ֛ל אֶת־הַיַּרְדֵּ֥ן הַזֶּֽה׃
כג אֲשֶׁ֣ר הוֹבִ֣ישׁ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֣ם אֶת־מֵ֣י הַיַּרְדֵּ֣ן מִלִּפְנֵיכֶ֣ם עַד־עׇבְרְכֶ֣ם כַּאֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֣ה יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֣יךָ לְיַם־סוּף֮ אֲשֶׁ֣ר הוֹבִ֣ישׁ מִלְּפָנֵ֣ינוּ עַד־עׇבְרֵֽנוּ׃
כד לְמַ֣עַן דַּ֣עַת כָּל־עַמֵּ֣י הָאָ֔רֶץ אֶת־יַ֥ד יְהוָ֖ה כִּֽי־חֲזָקָ֣ה הִ֑וא לְמַ֨עַן֙ יְרֵאתֶ֣ם אֶת־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֔ם כׇּל־הַיָּמִֽים׃

והי׳ כשעמד עזרא בקריאתו ופתח אם לא אמנו גם לשני השבחות האלה. והוא בהודאה׳ אלהיך לך. והוא בהשבעה את דברי האלה. והוא בהבדלה׳ הבדיל. ותקריבם בעבור לשבעתם. ראשי׳ אל נדעון עוד. הלי הצעירה הבאוף נראה לי שזה אמנו מן הטעם כי הוא בקוף כי

ויהי כל העם עברו את הירדן ויעבור הארון וגו׳ ויעברו הכהנים נושאי הארון לפני העם. ואין לשון

ויסעו מי הירדן מהלכם על כל גדותיו · כל לשון יב כי בספר הישר נמצא גם כן לא כתוב כי היו טובלים ויוצאים אחר מעברם אלא כך היה מעברם ויהי כאשר עברו כל העם ויסעו ארון ברית ה' וגו' ויהי המלך אחר עמם ויעבור ויעמוד על הגדה ויהי כאשר עברו כל העם ויסעו הארון וגו' ויהי כאשר עברו כל העם ויעבור המלך ועמו ויעמוד על הגדה

וַיֹּאמֶר לֹא כִי אֲנִי שַׂר־צְבָא־יְהוָה עַתָּה בָּאתִי וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל־פָּנָיו אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר לוֹ מָה אֲדֹנִי מְדַבֵּר אֶל־עַבְדּוֹ: וַיֹּאמֶר שַׂר־צְבָא יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ שַׁל־נַעֲלְךָ מֵעַל רַגְלֶךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עֹמֵד עָלָיו קֹדֶשׁ הוּא וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כֵּן:

וְיְרִיחוֹ סֹגֶרֶת וּמְסֻגֶּרֶת מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּא: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ רְאֵה נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־יְרִיחוֹ וְאֶת־מַלְכָּהּ גִּבּוֹרֵי הֶחָיִל: וְסַבֹּתֶם אֶת־הָעִיר כָּל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הָקִיפוּ אֶת־הָעִיר פַּעַם אַחַת כֹּה תַּעֲשֶׂה שֵׁשֶׁת יָמִים: וְשִׁבְעָה כֹהֲנִים יִשְׂאוּ שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת הַיֹּבְלִים לִפְנֵי הָאָרֹן וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר שֶׁבַע פְּעָמִים וְהַכֹּהֲנִים יִתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת: וְהָיָה בִּמְשֹׁךְ בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל כְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר יָרִיעוּ כָל־הָעָם תְּרוּעָה גְדוֹלָה וְנָפְלָה חוֹמַת הָעִיר תַּחְתֶּיהָ וְעָלוּ הָעָם אִישׁ נֶגְדּוֹ: וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן אֶל־הַכֹּהֲנִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וְשִׁבְעָה כֹהֲנִים יִשְׂאוּ שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת יוֹבְלִים לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה: וַיֹּאמְרוּ אֶל־הָעָם עִבְרוּ וְסֹבּוּ אֶת־הָעִיר וְחֲלוּץ יַעֲבֹר לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה: וַיְהִי כַּאֲמֹר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת הַיֹּבְלִים לִפְנֵי יְהוָה עָבְרוּ בְּשׁוֹפְרוֹת וְאֲרוֹן בְּרִית יְהוָה הָלַךְ אַחֲרֵיהֶם:

ויאמר לא כי אני שר צבא יהוה עתה באתי וישתחו ויאמר לו מר אדני מדבר אל עבדו ויאמר שר צבא יהוה אל יהושע של נעלך מעל רגלך כי המקום אשר אתה עמד עליו קדש הוא ויעש יהושע כן וירחו אחזה חוגת ומסגרת מפני בני ישראל אין יוצא ואין בא ויאמר יהוה אל יהושע ראה נתתי בידך את יריחו ואת מלכה גבורי החיל וסבתם את העיר כל אנשי המלחמה הקיפו את העיר פעם אחת כה תעשה ששת ימים ושבעה כהנים ישאו שבעה שופרות היובלים לפני הארון וביום השביעי תסבו את העיר שבע פעמים והכהנים יתקעו בשופרות והיה כמשך בקרן היובל כשמעכם את קול השופר ירעו כל העם תרועה גדולה ונפלה חומת העיר תחתיה ועלו העם איש נגדו ויקרא יהושע בן נון אל הכהנים ויאמר אלהם שאו את ארון הברית ושבעה כהנים ישאו שבעה שופרות יובלים לפני ארון יהוה ויאמרו אל העם עברו וסבו את העיר וחלוץ יעבר לפני ארון יהוה ויהי כאמר יהושע אל העם ושבעה הכהנים נשאים שבעה שופרות היובלים לפני יהוה עברו ותקעו בשופרות וארון ברית יהוה הלך אחריהם

והחלוץ הלך לפני הכהנים תקעו השופרות והמאסף הלך אחרי הארון הלוך ותקוע בשופרות: ואת העם עוזה יהושע לאמר לא תרועו ולא תשמיעו את קולכם ולא יצא מפיכם דבר עד יום אמרי אליכם הריעו והריעתם: ויסב ארון יהוה את העיר הקיף פעם אחת ויבאו המחנה וילינו במחנה: וישכם יהושע בבקר וישאו הכהנים את ארון יהוה: ושבעה הכהנים נשאים שבעה שופרות היובלים הלוך ותקעו בשופרות והחלוץ הלך לפניהם והמאסף הלך אחרי ארון יהוה הולך ותקוע בשופרות: וביום השני סבו את העיר פעם אחת וישבו המחנה כה עשו ששת ימים: ויהי ביום השביעי וישכמו כעלות השחר וסבו את העיר כמשפט הזה שבע פעמים רק ביום ההוא סבבו את העיר שבע פעמים: ויהי בפעם השביעית תקעו הכהנים בשופרות ויאמר יהושע אל העם הריעו כי נתן יהוה לכם את העיר: והיתה העיר חרם היא וכל אשר בה ליהוה רק רחב הזונה תחיה היא וכל אשר אתה בבית כי החביאה את המלאכים אשר שלחנו: ורק אתם שמרו מן החרם פן תחרימו ולקחתם מן החרם ושמתם את מחנה ישראל לחרם ועכרתם אותו: וכל כסף וזהב כלי נחשת וברזל קדש הוא ליהוה אוצר יהוה יבוא: וירע העם ויתקעו בשופרות ויהי כשמע העם את קול השופר ויריעו העם תרועה גדולה ותפל החומה תחתיה ויעל העם העירה איש נגדו וילכדו את העיר: ויחרימו את כל אשר בעיר מאיש ועד אשה מנער ועד זקן ועד שור ושה

וחמור לפי חרב: ויאמר יהושע אל שני האנשים הבאים את הארץ באו בית האשה הזונה והוציאו משם את האשה ואת כל אשר לה כאשר נשבעתם לה: ויבאו הנערים המרגלים ויוציאו את רחב ואת אביה ואת אמה ואת אחיה ואת כל אשר לה ואת כל משפחותיה הוציאו ויניחו מחוץ למחנה ישראל: ואת העיר שרפו באש ואת כל אשר בה רק הכסף והזהב וכלי הנחשת והברזל נתנו אל אוצר בית יהוה: ורחב הזונה ואת בית אביה וכל אשר לה החיה יהושע ותשב בקרב ישראל עד היום הזה כי החביאה את המלאכים אשר שלח יהושע לרגל את יריחו: ויהושע הקלל בעת ההיא לאמר ארור האיש לפני יהוה אשר יקום ובנה את העיר הזאת את יריחו בבכרו יסדנה ובשגיון בנו יצב דלתיה: ויהי יהוה את יהושע ויהי שמעו בכל הארץ

ויאמר לא כי אני שר צבא יהוה עתה באתי ויפל יהושע על אפיו ארצה וישתחו ויאמר לו מה אדני מדבר אל עבדו: ויאמר שר צבא יהוה אל יהושע של נעלך מעל רגלך כי הקדש הוא ויעש יהושע כן: וירחו אחזה חגת ומסגרת מפני בני ישראל אין יוצא ואין בא: ויאמר יהוה אל יהושע ראה נתתי בידך את יריחו ואת מלכה גבורי החיל: וסבתם את העיר כל אנשי המלחמה הקיפו את העיר פעם אחת כה תעשה ששת ימים: ושבעה כהנים ישאו שבעה שופרות היובלים לפני הארון וביום השביעי תסבו את העיר שבע פעמים והכהנים יתקעו בשופרות: והיה במשך בקרן היובל כשמעכם את קול השופר ירעו כל העם תרועה גדולה ונפלה חומת העיר תחתיה ועלו העם איש נגדו: ויקרא יהושע בן נון אל הכהנים ויאמר אלהם שאו את ארון הברית ושבעה כהנים ישאו שבעה שופרות יובלים לפני ארון יהוה: ויאמרו אל העם עברו וסבו את העיר וחלוץ יעבר לפני ארון יהוה: ויהי כאמר יהושע אל העם ושבעה הכהנים נשאים שבעה שופרות היובלים לפני יהוה עברו ותקעו בשופרות וארון ברית יהוה הלך אחריהם:

וזורו חלא אזלין קדם קרניא תקעו שופריא ושיבקא דבית נש אזיל בתר ארונא וקבליא אזלין ותקעין בשופריא: ויתיב עמא פקודי יהושע למימר לא תיבכון ולא תשמעון ית קלכון ולא יפוק מפומכון פתגמא עד יומא דאימר לכון תיבוורון: ואסתר ארונא ויתיר יתבון: ואסתר ארונא ויתיר קרתא אקיף זכאה ותרא ועלו בסשריתא ויטון בסשריתא:

ויהושע אמר לעמא למימר אתקנו זיינין קדם יהוה דין הוא דאתגזר לכון למיעבד שבעתא יומין: ותהוון בשבעתא יומין מסחרין ית קרתא שבעתא זמנין כהנייא שבעתא יתקעון בשופריא: והוה כמשכא בקרנא דיובלא כשמעכון ית קל שופרא כהנייא יתקעון בשופריא כל עמא יבבא רבא ויפול שורא דקרתא ויתקבלע תחוותה ויסקון עמא גבר לקבליה: וקרא יהושע בר נון לכהנייא ואמר להון טלו ית ארון קיימא דייי ושבעא כהנייא יקבלון שבעא שופריא דקרן דיובלא קדם ארונא דייי: ולעמא אמר יהושע למימר לא תיבכון ולא תשמעון ית קלכון ולא יפוק מפומכון פתגמא עד יומא דאימר לכון תיבוורון: ואסתר ארונא דייי יומין: ותהוון ביומא שביעאה אסתחרון בקרתא שבעתא זמנין כדינא הדין בלחודוי: ויהי כמא דשלימו כהנייא שבעתא זמנין ותקעו בשופריא אמר יהושע לעמא הבו יבבא ארי מסר יי ית קרתא: והי קרתא חרמא היא ומא דבה קדם יי בלחוד רחב זונתא תתיר היא וכל דעמא עמה ארי מטמרת ית מלאכיא דשלחנא: ובעון לא תקרבון לחרמא דלמא תחרמון וקרבתון ית משירית משרית עמא ותבהתון יתה: וכסף ודהבא וכלי נחשא וברזלא קודשא הוא לקדם יי אוצר בית יי יעול: וכל דמטא בידיה דגבר ית חרמא ולא אייתי ית חרמא ולא אודי על חובתיה ולא אתוב ית חרמא ולא א

וְחֵצְיוֹ לְפִי חֲדֹּה׃ וְלִשְׁנַיִם הָאֲנָשִׁים
הַמְרַגְּלִים אֶת־הָאָרֶץ אֱמֹר עֲלוּ
בֹּאוּ בֵּית הָאִשָּׁה הַזֹּנָה וְהוֹצִיאוּ
מִשָּׁם אֶת־הָאִשָּׁה וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־
לָהּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתֶּם לָהּ׃ וַיָּבֹאוּ
הַנְּעָרִים הַמְרַגְּלִים וַיּוֹצִיאוּ אֶת־
רָחָב וְאֶת־אָבִיהָ וְאֶת־אִמָּהּ וְאֶת־
אַחֶיהָ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ וְאֶת כָּל־
מִשְׁפְּחֹתֶיהָ הוֹצִיאוּ וַיַּנִּיחוּם מִחוּץ
לְמַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל׃ וְהָעִיר שָׂרְפוּ בָאֵשׁ
וְכָל אֲשֶׁר בָּהּ רַק הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וּכְלֵי
הַנְּחֹשֶׁת וְהַבַּרְזֶל נָתְנוּ אוֹצַר בֵּית
יְהוָה׃ וְאֶת־רָחָב הַזּוֹנָה וְאֶת־בֵּית
אָבִיהָ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ הֶחֱיָה
יְהוֹשֻׁעַ וַתֵּשֶׁב בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל עַד
הַיּוֹם הַזֶּה כִּי הָחְבִּיאָה אֶת־הַמַּלְאָכִים
אֲשֶׁר שָׁלַח יְהוֹשֻׁעַ לְרַגֵּל אֶת־יְרִיחוֹ׃
וַיִּשָּׁבַע יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת
הַהִיא לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ לִפְנֵי יְהוָה
אֲשֶׁר יָקוּם וּבָנָה אֶת־הָעִיר הַזֹּאת
אֶת־יְרִיחוֹ בִּבְכֹרוֹ יְיַסְּדֶנָּה וּבִצְעִירִי
יַצִּיב דְּלָתֶיהָ׃ וַיְהִי
יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיְהִי שָׁמְעוֹ בְּכָל־
הָאָרֶץ׃ וַיִּמְעֲלוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מָעַל
בַּחֲרֵם וַיִּקַּח עָכָן בֶּן־כַּרְמִי בֶּן־זַבְדִּי בֶן
זֶרַח לְמַטֵּה יְהוּדָה מִן־הַחֵרֶם וַיִּחַר־אַף
יְהוָה בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

רלבב

וספר מבבר תעלו
בני ישראל תעל בחרם
ויכחר מזה המעל ה
היה מכבר לקח שכן
מן אחר תקח החמת
חרון קף על בני ישרא
שם מאתיו תיכם מלמ
ומצות לא לפני יוסף
הגיד וכבר יוסיפן
המספר ויחל לוך יוכן
בזה כוון המספנו ה
הלוי לעמנו על חטא
שכן בני ישראל וכבר
בחוכ החורה מלת "
יתוקו החומים כי לם
לוח על חטאו יתוקו
ואם המספר מגיעו יפול
בחוכ מבוכרי החורה
פוקד עון אבות על ב
חוק בו החוכ החזק
בבל חשב מכבר זכרו
ירושלים ויחזיק מכבר
תיעשית מלת יחת שר
לכל ולכלו בוכר ומפו
כבים חקיקות ולוח
מוכר למה מזכירה ה
החורה תזה בוכן
הספר יתבאר לוחמנו
מיוחל חשבום הרחוני
על החטא לוח הספנים
מעכם על יד יהושע
חלת החטוא וכבר
חזוק מה מלהרנו ב
חטוא המעם על חטאת
יסמוך מהכנו מכבר כבוד
מלת חרם ואם תאמר
היה לו לכתוב ויחר
כי כבר נאמר ויחר
אף ה׳ בעם ואומר
כי לא נאמר אלא
בלשון יחיד ויחר
אפו בו ובכל אשר
לו ואומר כי לא
נאמר אלא בלשון
רבים ויחר אפו בם
ובכל אשר להם
ואומר כי לא נאמר
אלא בלשון יחיד
ויחר אפו בו ובכל
אשר לו ואומר כי
לא

רלבב

בבין בְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ מְקַרְבָּא מֵקֵם יְיָ
אֲזַל וְיָתִיב יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲרָא דְּעֵינָךְ׃

בְּמֵימְרֵיהּ מֹשֶׁה עַבְדָּא דַּייָ וְיָתִיב בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל כְּמָא דִּכְתִיב בְּסֵפֶר אוֹרַיְתָא
דְּמֹשֶׁה מַדְבְּחָא אֲבָנִין שְׁלִיסִין דְּלָא
אֵתְרָם עֲלֵיהוֹן בַּרְזְלָא וְאַסְקוּ
עֲלוֹהִי עֲלִין קֳדָם יְיָ וּנְכִיסוּ נִיכְסַת
קוּדְשִׁין׃ וּכְתַב תִּנְיָן עַל אַבְנַיָּא
יָת פַּתְשֶׁגֶן אוֹרַיְתָא דְּמֹשֶׁה דְּכָתַב
קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְכָל יִשְׂרָאֵל
וְסָבָרֵיהוֹן וְתַרְכוֹזֵיהוֹן וְדַיָּנֵיהוֹן קָיְמִין
מִכָּא וּמִכָּא לְאָרוֹנָא קֳדָם כָּהֲנַיָּא
לֵיוָיֵא נָשְׂאֵי אָרוֹנָא וְרַקִּיעֵי וְיָ
כְּיָרְבָּא כְּיַצִּיבָא פַּלְגֵיהוֹן לָקֳבֵל
טוּרָא דְּגְרִיזִין וּפַלְגֵיהוֹן לָקֳבֵל
טוּרָא דְּעֵיבָל כְּמָא דְּפַקִּיד מֹשֶׁה
עַבְדָּא דַּייָ לְבָרָכָא יָת עַמָּא יִשְׂרָאֵל
בְּקַדְמֵיתָא׃ וּבָתַר כֵּן קָרָא יָת כָּל
פִּתְגָמֵי אוֹרַיְתָא בִּרְכָן וְלֵוְטִין
כְּכֹל דִּכְתִיב בְּסֵפֶר אוֹרַיְתָא׃

רשי

בסיר חרסת משה ל׳ ויסכם בקרשיה וסיכם בהם משפר עצמו׳ ויחשוך׳ מיעוט מספר ליעשות
את׳ חצות כי יחבטם ורא חצות דמכים׳ עליהן׳ בקרשיה וסיכם בהם משפר עצמו׳ ויחשוך׳ ויחבטם
עליהן על דבר׳ כאשר צוה משה עבד׳ ויחשוך׳ מיעוט מספר ליעשות עליהן׳ ויחבטם

בֵּין בְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ מִקְרְבָּא מֵקֵם יְיָ
אֲזַל וְיָתִיב יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲרָא דְּעֵינָךְ׃

בְּמֵימְרֵיהּ מֹשֶׁה עַבְדָּא דַּייָ וְיָתִיב בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל כְּמָא דִּכְתִיב בְּסֵפֶר אוֹרַיְתָא
דְּמֹשֶׁה מַדְבְּחָא אֲבָנִין שְׁלִיסִין דְּלָא
אֵתְרָם עֲלֵיהוֹן בַּרְזְלָא וְאַסְקוּ
עֲלוֹהִי עֲלִין קֳדָם יְיָ וּנְכִיסוּ נִיכְסַת
קוּדְשִׁין׃ וּכְתַב תִּנְיָן עַל אַבְנַיָּא
יָת פַּתְשֶׁגֶן אוֹרַיְתָא דְּמֹשֶׁה דְּכָתַב
קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְכָל יִשְׂרָאֵל
וְסָבָרֵיהוֹן וְתַרְכוֹזֵיהוֹן וְדַיָּנֵיהוֹן קָיְמִין
מִכָּא וּמִכָּא לְאָרוֹנָא קֳדָם כָּהֲנַיָּא
לֵיוָיֵא נָשְׂאֵי אָרוֹנָא וְרַקִּיעֵי וְיָ
כְּיָרְבָּא כְּיַצִּיבָא פַּלְגֵיהוֹן לָקֳבֵל
טוּרָא דְּגְרִיזִין וּפַלְגֵיהוֹן לָקֳבֵל
טוּרָא דְּעֵיבָל כְּמָא דְּפַקִּיד מֹשֶׁה
עַבְדָּא דַּייָ לְבָרָכָא יָת עַמָּא יִשְׂרָאֵל
בְּקַדְמֵיתָא׃ וּבָתַר כֵּן קָרָא יָת כָּל
פִּתְגָמֵי אוֹרַיְתָא בִּרְכָן וְלֵוְטִין
כְּכֹל דִּכְתִיב בְּסֵפֶר אוֹרַיְתָא׃

רשי

שר זכר כי כתיב
משה כל המלכ׳ אשר
מצוה משה עבד׳ יהוה
אותו ואת יהושע כן
ויעש יהושע כן
לא הסיר דבר מכל
אשר צוה משה
ויעבר יהושע את
כל הדבר הזה
אל כל עדת
ישראל׃ והנשים
והטף והגר
ההלך
בקרבם׃

וַיְהִי כְּשָׁמְעָם כָּל הַמְּלָכִים אֲשֶׁר בְּעֵבֶר
הַיַּרְדֵּן בָּהָר וּבַשְּׁפֵלָה וּבְכָל חוֹף הַיָּם
הַגָּדוֹל אֶל מוּל הַלְּבָנוֹן הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי
הַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃
וַיִּתְקַבְּצוּ יָחְדָּו לְהִלָּחֶם עִם יְהוֹשֻׁעַ
וְעִם יִשְׂרָאֵל פֶּה אֶחָד׃

רלנב

רי שבי גבעון שמעו את אשר עשה
יהושע לירחו ולעי׃ ויעשו גם המה
בערמה וילכו ויצטירו ויקחו שקים
בלים לחמוריהם ונאדות יין בלים
ומבקעים ומעודרים׃ ונעלות בלות
ומטלאות ברגליהם ושלמות בלות
עליהם וכל לחם עיים יבש היה
עקדים׃ וילכו אל יהושע אל-
המחנה הגלגל ויאמרו אליו ואל-
איש ישראל מארץ רחוקה באנו
ועתה כרתו לנו ברית׃ ויאמרו
איש ישראל אל החוי אולי בקרבי
אתה ישב ואיך אכרת לך ברית׃

רשי

פרו ורבו ומלאו את הארץ׃ ויכבשוה׃ ואם תאמר הרי כבר נאמר ארץ הקיני והקנזי והקדמני׃ אלא
שהיו שם ונתגרשו׃ ויכבשוה׃ ואם תאמר הרי כבר נאמר ארץ הקיני והקנזי והקדמני׃ אלא שהיו שם
ונתגרשו׃ ויכבשוה׃ ואם תאמר הרי כבר נאמר ארץ הקיני והקנזי והקדמני׃ אלא שהיו שם ונתגרשו׃

לֹא הָיָה דָּבָר מִכֹּל אֲשֶׁר־צִוָּה מֹשֶׁה
אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְלֹא־עָבַר יְהוֹשֻׁעַ דָּבָר מִכֹּל
אֲשֶׁר־לֹא־צִוָּה מֹשֶׁה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ
אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְהַנָּשִׁים וְהַטַּף וְהַגֵּר הַהֹלֵךְ
בְּקִרְבָּם׃

וַיְהִי כְּשָׁמְעָם כָּל מַלְכַיָּא דִּי בְעִיבְרָא יַרְדְּנָא
בְּטוּרָא וּבְשָׁפְלָתָא וּבְכָל סְחוֹר יַמָּא
רַבָּא דִּלְקֳבֵל לְבָנוֹן חִתָּאָה
וֶאֱמוֹרָאָה כְּנַעֲנָאָה פְּרִזָּאָה וְחִוָּאָה
וְיַבּוּסָאָה וְאִתְכַּנְשׁוּ כַּחֲדָא לְאַגָּחָא
קְרָבָא עִם יְהוֹשֻׁעַ וְעִם יִשְׂרָאֵל
כַּחֲדָא׃

וַיְהִי בְּשָׁמְעוּ יָת דִּי עָבַד
יְהוֹשֻׁעַ לִירֵיחוֹ וְלָעָי׃ וְעַבְדוּ אַף
אִנּוּן בְּחוּכְמָא וְאַזְדְּווּ וּנְכִיבוּ
שְׁקִין בְּלַן לְחֲמָרֵיהוֹן וְזִקִין וְחַמְרִין
בְּלַן וּמְבַזְּעִין וּמְעַדְּרִין׃ וְסַנְדָּלִין
בְּלַן וּמְטַלְּעִין בְּרַגְלֵיהוֹן וּכְסוּתְהוֹן
בְּלַיָּא עֲלֵיהוֹן וְכָל לֶחֶם זִוְּתְהוֹן
יְבֵשׁ הֲוָה מִכְּסְכְּסָן וְאָזְלוּ לְוָת יְהוֹשֻׁעַ
לְמַשְׁרִיתָא דְּלִגְלָגָל וַאֲמָרוּ לֵיהּ
וְלִגְבַר יִשְׂרָאֵל לְגַלְגָּלָא אֲתֵינָא
וּכְעַן גְּזַרוּ לָנָא קְיָם׃ וַאֲמַר אֲנָשׁ
יִשְׂרָאֵל לְחִיוָאָה דִּילְמָא בְּגַוָּנָא אַתּוּן
יָתְבִין וְאֵיכְדֵין נְגַזַּר לְכוֹן קְיָם׃

רשי

לחמדיהם כ״ל כלי יחמ׳ מס׳ יקחו שקים בלים׃ ומה תמהו שקים בלים׃ שהיו מחזיקים יין
ושלא יבקע בדרך׃ ומבקעים׃ שהיו נבקעים ונוטפים׃ ומעודרים׃ שהיו מלוכלכים׃ ושלמות נשתיירו
מהן׃ ומטלאים׃ בכל מקום׃ ומה תמהו שהיו מטלאים׃ שמא כל מטלאותיהם היו מטלאים׃ ומה
תמהו שהיו בלים׃ שמא כל מלבושיהם היו בלים׃ ומה תמהו שהיו יבשים׃ שמא כל לחמם היה יבש׃
וכסכסן׃ מצוי׃ ואזלו׃ ללכת׃ לגלגל׃ שהיה קרוב׃ ואמרו׃ אל יהושע׃ וגזרו׃ עלינו׃ קיום׃ שלא
נהרג׃ ואיכדין׃ כיצד׃ נגזר׃ לכון׃ קיום׃

ואמרו לירושע עבדך אמרנא
ואמר להון יהושע מן אתון ומן
אתיתון׃ ואמרו ליה מארעא
רחיקא לטרא אתו עבדך לשמא
דיי אלהך ארי שמעינא יח שמעא
גבורתיה וית כל דעבד במצרים׃
וית כל דעבר לתרין מלכי
אמוראי די בעיברא דירדנא
למיחון מלכא דחשבון ולעוג
מלכא דמתנן דבעשתרות׃ ואמרו
לנא סבונאי יתכי ארעונא למיכר
קבו בידכון ווזדין לאורחא ואזלו
לקדמותהון ותימרון להון ע
עבדיכון אנחנא ובעון גזרו לנא
קיסו דיקדחבך כרתים איזרוך
יתיה סבתנא יומא סגקנא למיתי
לותכון ובען הא יבש ותוה ביקנן
׃ ואלין זיקנן ותחסר די מלינא כד
נתיתן ואנא אתגעיו ואזלין ת
ותחבך ומסכנן כלי אנו סכנין ארוכא
ותעלנא וקבידו גברייא פיתגמיהון
ואוליפן מן קדם יי לא תבעו׃
ועבר לחון יהושע שלם וגזר
לחון קיום לקיומותון ועקימו
לחון רברבי כנישתא׃ ותוה סטוף
הולתא יומין בתר דגזרו לחון קיום
ושמעו ארי קריבין אינון ליה ו
דבינתיהון אינון יתבין׃ ונטלו בני
ישראל ואתו לקרויהון ביומא
תליתאה וקריהון גבעון וכפירה
ובארות וקריית יערים׃ ולא מחונון
בני ישראל ארי קיימו לחון רברבי
כנישתא במימרא דיי אלהא
דישראל ואתרעמו כל כנישתא
על רברביא׃ ואמרו כל כנישתא
לכל משריתא אינתיכון בשלם לחון
בסיקרא דיי אלהא דישראל וכען
לא נשוט לאגזקא בהון׃ דא
נעבד לחון וניקיים יתהון ולא יתי
עלנא רוגזא על קיומא די קיימנא
לחון׃ ואמרו לחון רברביא

ויאמרו אל יהושע עברינו אנחנו
ועתה כרתו לנו ברית׃ ויאמר אליהם יהושע מי אתם ומאין
תבאו׃ ויאמרו אליו מארץ רחוקה
מאד באו עבדיך לשם יהוה אלהיך
כי שמענו שמעו ואת כל אשר
עשה במצרים׃ ואת כל אשר עשה
לשני מלכי האמרי אשר בעבר ה
הירדן לסיחון מלך חשבון ולעוג
מלך הבשן אשר בעשתרת׃ ויאמרו
אלינו זקינינו לקח צידה לדרך ולכו
לקראתם ואמרתם אליהם עבדיכם
אנחנו ועתה כרתו לנו ברית׃ זה
לחמינו חם הצטידנו אתו מבתינו
ביום יציאתנו ללכת אליכם ועתה הנה
יבש והיה נקדים׃ ואלה נאדות היין
אשר מלאנו חדשים והנה התבקעו ואלה
שלמותינו ונעלינו כלו מרב הדרך
מאד׃ ויקחו האנשים מצידם את
פי יהוה לא שאלו׃ ויעש להם יהושע
שלום ויכרת להם ברית להחיותם
וישבעו להם נשיאי העדה׃ ויהי
מקצה שלשת ימים אחרי אשר
כרתו להם ברית וישמעו כי קרבים
הם אליו ובקרבם הם ישבים׃ ויסעו
בני ישראל ויבאו אל עריהם
ביום השלישי ועריהם גבעון
וכפירה ובארות וקריית יערים׃
ולא הכום בני ישראל כי נשבעו
להם נשיאי העדה ביהוה אלהי
ישראל ויליגו כל העדה על ה
הנשיאים׃ ויאמרו כל הנשיאים
אל כל העדה אנחנו נשבענו להם
ביהוה אלהי ישראל ועתה לא
נוכל לגעת בהם׃ זאת נעשה
להם ונחיה ולא יהיה עלינו
קצף על השבועה אשר נשבענו
להם׃ ויאמרו אליהם הנשיאים

יחיו ויהיו חטבי עצים ושאבי מים לכל
העדה כאשר דברו להם הנשיאים׃
ויקראלהם יהושע וידבר אליהם
לאמר למה רמיתם אתנו לאמר
רחוקים אנחנו מכם מאד ואתם
בקרבנו ישבים ועתה ארורים אתם
ולא יכרת מכם עבד והטבי עצים
ושאבי מים לבית אלהי׃ ויענו את־
יהושע ויאמרו כי־הגד הגד לעבדיך
את אשר צוה יהוה את משה
עבדו לתת לכם את כל הארץ
ולהשמיד את כל ישבי הארץ
מפניכם ותיראנה מאד לנפשתינו
מפניכם ונעשה את הדבר הזה׃
ועתה הננו בכפך כטוב וכישר
בעיניך לעשות לנו עשה׃ ויעש
להם כן ויצל אותם מיד בני ישראל
ולא הרגום׃ ויתנם יהושע ביום
ההוא חטבי עצים ושאבי מים
לעדה ולמזבח יהוה עד היום הזה
אל המקום אשר יבחר׃
ויהי כשמע אדני
צדק מלכי ירושלם כי לכד יהושע
את־העי ויחרימה כאשר עשה
לירחו ולמלכה כן־עשה לעי
ולמלכה וכי־השלימו ישבי גבעון
את־ישראל ויהיו בקרבם׃
ויראו מאד כי עיר גדולה־גבעון
כאחת־ערי המלכה וכי היא
גדולה מן־העי וכל־אנשיה גבורים׃
וישלח אדני־צדק מלך ירושלם
אל־הוהם מלך חברון ואל־פרעם
מלך־ירמות ואל־יפיע מלך לכיש
ואל־דבר מלך עגלון לאמר׃ עלו
אלי ועזרני והכה את־גבעון כי־
השלימה את־יהושע ואת־בני
ישראל׃ ויאספו ויעלו חמשת מלכי
האמרי מלך ירושלם מלך חברון
מלך ירמות מלך לכיש מלך עגלון
המה וכל־מחניהם ויחנו על־גבעון
וילחמו עליה׃ וישלחו אנשי גבעון
אל יהושע אל־המחנה הגלגלה

תעזוב ידיך מעלינו מהר אלינו והושיענו
והצילנו כי נקבצו עלינו כל מלכי האמרי
הישבים בהר׃ ויעל יהושע מן־הגלגל
הוא וכל־עם המלחמה עמו כל גבורי החיל׃
ויאמר יהוה אל־יהושע אל־תירא מפניהם
כי בידך נתתים לא־יעמד איש מפניך׃
ויבא אליהם יהושע פתאם כל הלילה
עלה מהגלגל׃ ויהמם יהוה לפני ישראל
ויכם מכה גדולה בגבעון ויגרפם בדרך
המעלה בית־חורון ויכם עד־עזקה ועד
מקדה׃ ויהי בנסם מפני ישראל והם
במורד בית־חורון ויהוה השליך עליהם
אבנים גדלות מן־השמים עד־עזקה וימתו
רבים אשר מתו באבני הברד יותר אשר
הרגו בני־ישראל בחרב׃
אז ידבר יהושע ליהוה ביום תת יהוה
את־האמרי לפני בני־ישראל ויאמר לעיני
ישראל שמש בגבעון דום ירח בעמק
אילון׃ ויום דמם השמש וירח עמד עד־
יקם גוי אויביו הלא־הוא כתוב על־ספר
הישר ויעמד השמש בחצי־השמים ולא־
אץ לבוא כיום תמים׃ ולא־היה כיום
ההוא לפניו ואחריו לשמע יהוה בקול
איש כי יהוה נלחם לישראל׃
וישב יהושע וכל־ישראל עמו המחנה
הגלגלה׃ וינסו החמשת המלכים האלה
וימלטו במערה במקדה׃ ויגד ליהושע
לאמר נמצאו החמשת המלכים נסתרים
במערה במקדה׃ ויאמר יהושע גלו פתח
המערה והוציאו אלי את החמשת המלכים
האלה מן־המערה׃ ויעשו כן ויוציאו אליו
את החמשת המלכים האלה מן־המערה
את־מלך ירושלם את־מלך חברון את־מלך
ירמות את־מלך לכיש את־מלך עגלון׃
ויהי כהוציאם את־המלכים האלה אל־
יהושע ויקרא יהושע לכל־איש ישראל
ויאמר אל־קציני אנשי המלחמה אשר־
הלכו אתו קרבו שימו רגליכם על־צוארי
המלכים האלה ויקרבו וישימו רגליהם על־
צוארם׃ ויאמר אלהם יהושע אל־תיראו
ואל־תחתו חזקו ואמצו כי־כה יעשה יהוה
לכל־אויביכם אשר אתם נלחמים אתם
להם׃ ואחרי־כן הכם יהושע ויהרגם
ויתלם חמשת עצים ויהיו תלויים על־
העצים עד־הערב׃ ויהי לעת בוא השמש
צוה יהושע ויורידו אותם מעל העצים
וישליכו אותם אל־המערה אשר נחבאו
שם וישימו אבנים גדלות על־פי המערה
עד־עצם היום הזה׃
וביום ההוא לכד יהושע את־מקדה
לפי־חרב ואת־מלכה החרים אתם ואת־כל־
נפש אשר־בה לא השאיר בה שריד ויעש
למלך מקדה כאשר עשה למלך יריחו׃
ויעבר יהושע וכל־ישראל עמו ממקדה
לבנה וילחם על־לבנה׃ ויתן יהוה גם־
אותה ביד־ישראל ואת־מלכה ויכה אתה
לפי־חרב ואת־כל־הנפש אשר־בה לא־
השאיר בה שריד ויעש למלכה כאשר
עשה למלך יריחו׃
ויעבר יהושע וכל־ישראל עמו מלבנה
לכישה ויחן עליה וילחם בה׃ ויתן יהוה
את־לכישה ביד־ישראל וילכדה ביום
השני ויכה אתה לפי־חרב ואת־כל־הנפש
אשר־בה ככל אשר־עשה ללבנה׃
אז עלה הורם מלך־גזר לעזר לכיש
ויך אתו יהושע ואת־עמו עד־בלתי
השאיר לו שריד׃
מלכיש לעגלון וכל־הנפש אשר־בה
ככל אשר עשה ללכיש׃
מעגלון חברונה ותכר׃ ותלחם עליה
ותלכד אתה ואת־מלכה ואת־כל־ערי
ואת־כל־הנפש אשר־בה לא־השאיר
שריד ככל אשר־עשה לעגלון ויחרם
אתה ואת־כל־הנפש אשר־בה׃
מחברון דבירה ותלחם׃ ותלכד אתה
ואת־מלכה ואת־כל־ערי ואת־כל־הנפש
אשר־בה לא־השאיר שריד ככל אשר־
עשה לדבר ולמלכה כאשר עשה לחברון
כן עשה לדביר ולמלכה כאשר עשה
ללבנה ולמלכה׃
מקדש־ברנע ועד־עזה ואת־כל־ארץ
גשן ועד־גבעון׃ ואת־כל־המלכים האלה
ואת־ארצם לכד יהושע בפעם אחת כי
יהוה אלהי ישראל נלחם לישראל׃
וישב יהושע וכל־ישראל עמו אל־
המחנה הגלגלה׃

רשי

הנשיאים. לפיז פיזם כתרגומו לעיל ג׳ ד׳ לפיז: ויקצף הלוי מפרש כמשמעו לפיז: קבוצו. לשון פיזם כתרגומו לפיז: ויקצפו. לשון מפרש כמשמעו לפיז: ח״ת

לו ידכר יהונתן כי אחר תקבלה חיקה הסירה והסירה
לה תזכיר לו הסירה היה ידוע הסיפ ויהיה לאחר לפני
מעבה רש וכן אזכר תקה הסירה מהקדש ולפני מזרח
על סירה לה עתקבלה כתו הידבר רוח לה תת דברי הפרידי
יפר סיפם כשבשעת רוש · כלומר
הפלה חזק ידיהם כדם לעיני
ישראל לו שהיו ישראל רכים עם
ואחר כלותר תקבלה חיקה ה
תקה סקול לפני ישראל ופי
רוש כתרגומו עד שיגיעו
אשם כלות הסיפם
ויהיו לא יחזיקו כתפסתם
ויהיו אחר כתפסתם ·
גם כן מדרש תהלים שיר למעלות
מעבה כשבשעת שיהלים לילף
מעבה ויהיו תעבה כשבשעת
מעבה היה כשבשעת
מעבה הפלה חזק ידיהם כדם לעיני
ישראל לו שהיו ישראל רכים עם
ואחר כלותר תקבלה חיקה ה
תקה סקול לפני ישראל ופי
רוש כתרגומו עד שיגיעו
אשם כלות הסיפם
ויהיו לא יחזיקו כתפסתם
ויהיו אחר כתפסתם ·
גם כן מדרש תהלים שיר למעלות
מעבה כשבשעת שיהלים לילף
מעבה ויהיו תעבה כשבשעת
מעבה היה כשבשעת

לאמר לאחרשל ידך מעברך סק
לויותיבא בפריע ופרוק לבא
וקעקא ארי אתכבשו עלנא כל
מלכי אמוראי יתבי טרא וסלק
יהושע מן גלגלא הואוכל עמעברי
קרבא עימיה וכל גיבריי חיליא ·
ואמר יי ליהושע לא תדחל מנהון
ארי בידך מסרתינון לא יתעתר
אנש מנהון קדמיך ואתא לוהון
יהושע בחכיף כל לילי סלק מן
גלגלא · ותבריהון יי קדם ישראל
ומחון מחתא רבא בגבעון
ורדפין באורח מסקא דבירת
חורון ומחון עד עזיקה ועד
מקדה · והוה כמיפצהון מן קדם
ישראל אינון במעברתא דבירת
חורון ומן קדם יי אורמיאת
עליהון אבניין דברקין מן שמיא
עד דאתו לעזקה ומיתו מניאן
דמיתו באבני ברדא מרקטלו
בני ישראל בחרבא ·

כבן שבת
יהושע קדם יי ביומא דמסר יי ית
אמוראי קדם בני ישראל ואמר
לעיני ישראל שמשא בגבעון א
אוריך וסהרא בעמק אילון ·

לאמר אל תרף ידיך מעבדיך עלת
אלינו מהרה והושיעה לנו ועזרנו
כי נקבצו עלינו כל מלכי האמרי
ישבי ההר · ויעל יהושע מן הגלגל
הוא וכל עם המלחמה עמו וכל
גבורי החיל ·

ויאמר יהוה אל יהושע אל תירא
מהם כי בידיך נתתים לא יעמד איש
מהם בפניך · ויבא אליהם יהושע
פתאם כל הלילה עלה מן הגלגל ·
וימהם יהוה לפני ישראל ויכם מכה
גדולה בגבעון וירדפם דרך מעלה
בית חורון ויכם עד עזקה ועד
מקדה · ויהי בנוסם מפני ישראל
הם במורד בית חורון ויהוה השליך
עליהם אבנים גדלות מן השמים
עד עזקה וימתו רבים אשר מתו
באבני הברד מאשר הרגו בני
ישראל בחרב ·

אז ידבר יהושע ליהוה ביום
תת יהוה את האמרי לפני בני
ישראל ויאמר לעיני ישראל שמש
בגבעון דום וירח בעמק אילון ·

רלבב

ויהי ככלו הימים
לחמוד מהיה מקרה
כך ראוי שם התנא
וכבר רש בו בפרוש
להרמיזנו ולא ידעתי
מה הוא סלה מהיה
מהמתים שהיה ובטל
מהתקופה הבי אחת לו
הכח היה זה התופת
יהיה סלה לאיזו מהם
מהתקופות שבטבעי
מהתקופות הכבי אחת לו
הכח היה זה התופת
יהיה סלה לאיזו מהם
מהתקופות שבטבעי

וירם השמש וירחע עד יקם גר
איביו הלא היא כתובה על ספר
הישר ויעמד השמש בחצי השמים
ולא אץ לבוא כיום תמים · ולא היה
כיום ההוא לפניו ואחריו לשמע
יהוה בקול איש כי יהוה נלחם
לישראל ·

וישב יהושע ועל ישראל עמו אל-
המחנה הגלגלה · ויגנסו חמשת
המלכים האלה ויחבאו במערת
במקדה · ויגד ליהושע לאמר
נמצאו חמשת המלכים נחבאים
במערה במקדה · ויאמר יהושע גלו
אבנים גדלות אל פי המערה
והפקידו עליה אנשים לשמרם ·

ואתם אל תעמדו רדפו אחרי
איביכם וונבתם אותם את תתנום
לבואו אל עריהם כי נתנם יהוה
אלהיכם בידכם · ויהי ככלות
יהושע ובני ישראל להכתם מכת
גדלה מאד עד תמם והשודים
שרדו מהם ויבאו אל ערי המבצר ·
וישבו כל העם אל המחנה אל-
יהושע במקרה בשלום לא חרץ לבני
ישראל לאיש את לשנו · ויאמר
יהושע פתחו את פי המערה והוציאו
אלי את חמשת המלכים האלה מן-
המערה · ויעשון ויוציאו אליו את
חמשת המלכים האלה מן המערה
את מלך ירושלם את מלך חברון
את מלך ירמות את מלך לכיש את
מלך עגלון · ויהי כהוציאם את-
המלכים האלה אל יהושע ויקרא
יהושע אל כל איש ישראל ויאמר
אל קציני אנשי המלחמה ההלכו א
אתו קרבו שימו את רגליכם על
צוארי המלכים האלה ויקרבו
וישימו את רגליהם על צואריהם ·

רלבנ

וחזה סכור הימי
לחמוד מהיה מקרה
כך ראוי שם התנא
וכבר רש בו בפרוש
להרמיזנו ולא ידעתי
מה הוא סלה מהיה
מהמתים שהיה ובטל
מהתקופה הבי אחת לו
הכח היה זה התופת
יהיה סלה לאיזו מהם
מהתקופות שבטבעי
מהתקופות הכבי אחת לו
הכח היה זה התופת
יהיה סלה לאיזו מהם
מהתקופות שבטבעי

ואורך שמשא ומתרעא קם עד
דאתקרע עמא ישראל מבעלי
דבביהון הלא היא כתיבא על
כספרא דאורייתא וקם שמשא
בפלטה שמיא ולא תתך למעל
כיום שלים ולא חוה קיומה ומחוה
מדמוהי ובתרוחי דאיתקבלת
קדם יי צלות אינשי ארי בשריתה
יי כניתך לישל ותב יהושוכל
ישראל עימיה למשרי גלגלא
ואמכו חמשא מלכיא האילין
ואטמרו במערתא במקדה ·

ואיתחוא ליהושע למימר
אתכנשו השתא מלכיא כסדרין
במערתא במקדה · ואמר יהושע
קריבו עיבין רברבין קדם פומא
דמערתא וכנו עלת נגדין
למעדהון · ואתון לא תקומון
רדופו בהר בעלי דבבכון ו
וחדבקון יקהון לא תשבוקונון
למיעל לקריהון ארי ככרין יי
אלהכון בידיכון · ואוחי כד שכי
יהושע ובני ישראל למקטליהון
מגעא רבתא לחדא עד תמם
ושיזיבו אשתיזבו מנהון ועלו
לקריון כרכין · ואתבו כל עמא
למשריתא לות יהושע לקקדה
בשלם לא חזי מנינקאלבני ישראל
לכרזקן גבר ית נפשיה · ואמר
יהושע פתחו ית פומא דמערתא
ואפיקו לוותי ית חמשא מלכיא
האילין מן מערתא · ונפקו ית
חמשא מלכיא האילין ית מלכא
דירושלם ית מלכא דחברון ית מלכא
דירמות ית מלכא דלכיש ית
מלכא דעגלון · ותחומפי יתהון
ית מלכיא האילין ומית יהושע וקרא
יהושע לכל איש ישראל ואמר
לשלטוני גברי מגיתי קריבו
דאולו עימי קריבו שוו ית רגליכון
על צוארי מלכיא האילין וקריבו
ושויאו ית רגליהון על צואריהון ·

ויהי כאשר כלו להכות אותם מכה רבה עד תמם ושרידים מהם באו בערי מבצר · ויקם יהושע כל ישראל עמו וילך חברונה וילחם עליה · וילכדה ויכה אותה לפי חרב ואת כל נפש אשר בה לא השאיר שרידים בה ככל אשר עשה לעגלון ויחרם אותה ואת כל נפש אשר בה · ויפן יהושע וכל ישראל עמו דבירה וילחם עליה · וילכדה ויכה אותה לפי חרב ואת כל נפש אשר בה ואת כל אשר בה לא השאיר שרידים בה ככל אשר עשה לחברון ככן עשה לדבירה ולמלכה ולכל ערי חבצר ·

ויכם יהושע מקדש ברנע ועזה ואת כל ארץ גשן עד גבעון · ואת כל המלכים האלה ואת ארצם לכד יהושע בפעם אחת כי יהוה אלהי ישראל נלחם לישראל · וישב יהושע וכל ישראל עמו המחנה הגלגלה ·

ויהי כשמע יבין מלך חצור שלח למודב אל יובב מלך שמרון ואל מלך אכשף ואל המלכים אשר מצפון בהר ובערבה נגב כנרות ובשפלה ובנפות דור מכנען מזרח ומערב האמרי והחתי והפרזי והיבוסי והחוי מתחת חרמון בארץ המצפה · ויצאו הם וכל מחניהם עמם עם רב כחול אשר על שפת הים לרב וסוס ורכב מאד מאד · וכל המלכים האלה נועדו ויבאו ויחנו יחדו על מי מרום להלחם עם ישראל ·

ויאמר יהוה אל יהושע אל תירא מפניהם כי מחר כעת הזאת אנכי נתן אותם חללים לפני ישראל סוסיהם תעקר וכרכתיהם תשרף באש · ויבא אליהם יהושע פתאם כל אנשי המלחמה עמו על מי מרום ויפלו עליהם · ויתנם יהוה ביד ישראל ויכום ויגפום עד צידון רבה ועד מסרפות מים ועד בקעת מצפה מזרחה ויכום עד בלי השאיר להם שריד · ויעש להם יהושע כאשר אמר יהוה לו סוסיהם עקר וכרכתיהם שרף באש ·

ויסב יהושע בעת ההיא וילכד את חצור ואת מלכה הכה לפי חרב כי חצור לפנים היתה ראש לכל הממלכות האלה · ויכו כל הנפש אשר בה לפי חרב החרם השמידו לא נשאר כל נשמה ואת חצור שרף באש · וכל ערי המלכים האלה ואת כל מלכיהם לכד יהושע ויכם לפי חרב החרים אותם כאשר צוה משה עבד יהוה · רק כל הערים העומדות על תלם לא שרפם ישראל זולתי את חצור לבדה שרף יהושע · וכל שלל הערים האלה ובהמה בזזו בני ישראל לעצמם רק את כל האדם הכו לפי חרב עד השמידם אותם לא השאירו כל נשמה · כאשר צוה יהוה את משה עבדו כן צוה משה את יהושע וכן עשה יהושע לא הסיר דבר מכל אשר צוה יהוה את משה ·

ויקח יהושע את כל הארץ ההר ואת כל הנגב ואת כל ארץ גשן ואת השפלה ואת הערבה ואת הר ישראל ושפלתה · מן הר חלק העולה שעירה ועד בעל גד בבקעת הלבנון תחת הר חרמון ואת כל מלכיהם לכד ויכם וימיתם · ימים רבים עשה יהושע את המלחמות האלה · לא היתה עיר אשר השלימה את בני ישראל כי אם החוי יושבי גבעון את הכל לקחו במלחמה · כי מיהוה היתה לחזק את לבם לקראת המלחמה את ישראל למען החרימם למען לא תהיה להם תחנה כי למען השמידם כאשר צוה יהוה את משה ·

ויבא יהושע בעת ההיא ויכרת את הענקים מן ההר מן חברון מן דבר מן ענב ומכל הר יהודה ומכל הר ישראל את עריהם החרים יהושע אותם ערי · לא נשאר ענקים בארץ בני ישראל רק בעזה בגת ובאשדוד נשארו · ויקח יהושע את כל הארץ ככל אשר דבר יהוה אל משה ויתנה יהושע נחלה לישראל כמחלקתם לשבטיהם והארץ שקטה מלחמה ·

ואלה מלכי הארץ אשר הכו בני ישראל וירשו את ארצם בעבר הירדן מזרחה שמש מנחל ארנון עד הר חרמון וכל ערבה מזרחה · סיחון מלך האמרי אשר יושב בחשבון ומושל מערוער אשר על שפת נחל ארנון ותוך הנחל וחצי הגלעד ועד נחל יבק גבול בני עמון · וערבה עד ים כנרת מזרחה ועד ים הערבה ים המלח מזרחה דרך בית הישמות ומתימן תחת אשדות הפסגה · ועוג מלך הבשן מיתר הרפאים אשר ישב בעשתרות ובאדרעי ומושל בהר חרמון ובסלכה ובכל הבשן עד גבול הגשורי והמעכתי וחצי הגלעד גבול סיחון מלך חשבון · משה עבד יהוה והבני ישראל הכום ויתן משה עבד יהוה את הארץ הזאת לנחלה לראובני ולגדי ולחצי שבט המנשה ·

ואלה הארצות אשר נחלו בני ישראל בארץ כנען אשר נחלו להם אלעזר הכהן ויהושע בן נון וראשי אבות המטות לבני ישראל · גורל אלה נחלו בארץ כנען אשר יגרל להם אלעזר הכהן ויהושע בן נון ונשיאי האבות למטות בני ישראל · ויהי כהוציאם את-

וַאֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֶל־דְּבָרֶיךָ אֶל כָּל־אֲשֶׁר תְּצַוֶּנּוּ יוּמָת רַק חֲזַק וֶאֱמָץ׃

וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ מִן־הַשִּׁטִּים שְׁנַיִם אֲנָשִׁים מְרַגְּלִים חֶרֶשׁ לֵאמֹר לְכוּ רְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־יְרֵחוֹ וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ בֵּית אִשָּׁה זוֹנָה וּשְׁמָהּ רָחָב וַיִּשְׁכְּבוּ שָׁמָּה׃

וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ יְרֵחוֹ לֵאמֹר הִנֵּה אַנְשִׁים בָּאוּ הֵנָּה הַלַּיְלָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחְפֹּר אֶת־הָאָרֶץ׃

וַתִּשְׁלַח הָאִשָּׁה אֶת־הָאֲנָשִׁים וַתִּצְפְּנֵם וַתֹּאמֶר כֵּן אֲנָשִׁים בָּאוּ אֵלַי וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאַיִן הֵמָּה׃

וַיְהִי הַשַּׁעַר לִסְגֹּר בַּחֹשֶׁךְ וְהָאֲנָשִׁים יָצָאוּ לֹא יָדַעְתִּי אָנָה הָלְכוּ רִדְפוּ מְהֵרָה אַחֲרֵיהֶם כִּי תַשִּׂיגוּם׃

וְהִיא הֶעֱלַתְם הַגָּגָה וַתִּצְפְּנֵם בְּפִשְׁתֵּי הָעֵץ הָעֲרֻכוֹת לָהּ עַל־הַגָּג׃

וְהָאֲנָשִׁים רָדְפוּ אַחֲרֵיהֶם דֶּרֶךְ הַיַּרְדֵּן עַל־הַמַּעְבָרוֹת וְהַשַּׁעַר סָגְרוּ אַחֲרֵי יֹצְאֵי הָרֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם׃

וְהֵמָּה טֶרֶם יִשְׁכָּבוּן וְהִיא עָלְתָה אֲלֵיהֶם עַל־הַגָּג׃

וַתֹּאמֶר אֶל־הָאֲנָשִׁים יָדַעְתִּי כִּי־נָתַן יְהוָה לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ וְכִי־נָפְלָה אֵימַתְכֶם עָלֵינוּ וְכִי נָמֹגוּ כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם׃

כִּי שָׁמַעְנוּ אֵת אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ יְהוָה אֶת־מֵי יַם־סוּף מִפְּנֵיכֶם בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם וְאֵת אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם לִשְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחֹן וּלְעוֹג אֲשֶׁר הֶחֱרַמְתֶּם אוֹתָם׃

וַנִּשְׁמַע וַיִּמַּס לְבָבֵנוּ וְלֹא קָם עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ מִפְּנֵיכֶם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת׃

וְעַתָּה הִשָּׁבְעוּ־נָא לִי בַּיהוָה כִּי־עָשִׂיתִי עִמָּכֶם חָסֶד וַעֲשִׂיתֶם גַּם־אַתֶּם עִם־בֵּית אָבִי חֶסֶד אֱמֶת וְנָתַתֶּם לִי אוֹת־אֱמֶת׃

וְהַחֲיִתֶם אֶת־אָבִי וְאֶת־אִמִּי וְאֶת־אַחַי וְאֶת־אַחְיוֹתַי וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר לָהֶם וְהִצַּלְתֶּם אֶת־נַפְשֹׁתֵינוּ מִמָּוֶת׃

וַיֹּאמְרוּ לָהּ הָאֲנָשִׁים נַפְשֵׁנוּ תַּחְתֵּיכֶם לָמוּת אִם־לֹא תַגִּידוּ אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיָה בְּתֵת יְהוָה לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ וְעָשִׂינוּ עִמָּךְ חֶסֶד וֶאֱמֶת׃

וַתּוֹרִדֵם בַּחֶבֶל בְּעַד הַחַלּוֹן כִּי בֵיתָהּ בְּקִיר הַחוֹמָה וּבַחוֹמָה הִיא יוֹשֶׁבֶת׃

וַתֹּאמֶר אֲלֵהֶם הָהָרָה לְכוּ פֶּן־יִפְגְּעוּ בָכֶם הָרֹדְפִים וְנַחְבֵּתֶם שָׁם שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד־שׁוּב הָרֹדְפִים וְאַחַר תֵּלְכוּ לְדַרְכְּכֶם׃

וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הָאֲנָשִׁים נְקִיִּם אֲנַחְנוּ מִשְּׁבֻעָתֵךְ הַזֶּה אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ׃

הִנֵּה אֲנַחְנוּ בָּאִים בָּאָרֶץ אֵת תִּקְוַת חוּט הַשָּׁנִי הַזֶּה תִּקְשְׁרִי בַּחַלּוֹן אֲשֶׁר הוֹרַדְתֵּנוּ בּוֹ אֶת־אָבִיךְ וְאֶת־אִמֵּךְ וְאֶת־אַחַיִךְ וְאֶת כָּל־בֵּית אָבִיךְ תַּאַסְפִי אֵלַיִךְ הַבָּיְתָה׃

וְהָיָה כָּל־אֲשֶׁר יֵצֵא מִדַּלְתֵי בֵיתֵךְ חוּצָה דָּמָיו בְּרֹאשׁוֹ וַאֲנַחְנוּ נְקִיִּם וְכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה אִתָּךְ בַּבַּיִת דָּמָיו בְּרֹאשֵׁנוּ אִם־יָד תִּהְיֶה בּוֹ׃

וְאִם־תַּגִּידִי אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיִינוּ נְקִיִּם מִשְּׁבֻעָתֵךְ הַזֶּה אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ׃

וַתֹּאמֶר כְּדִבְרֵיכֶם כֵּן הוּא וַתְּשַׁלְּחֵם וַיֵּלֵכוּ וַתִּקְשֹׁר אֶת־תִּקְוַת הַשָּׁנִי בַּחַלּוֹן׃

וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ הָהָרָה וַיֵּשְׁבוּ שָׁם שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד־שָׁבוּ הָרֹדְפִים וַיְבַקְשׁוּ הָרֹדְפִים בְּכָל־הַדֶּרֶךְ וְלֹא מָצָאוּ׃

וַיָּשֻׁבוּ וַיֵּרְדוּ מֵהָהָר וַיַּעַבְרוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וַיְסַפְּרוּ לוֹ אֵת כָּל־הַמְּצָאָתַם׃

וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ גַּם כִּי נָתַן יְהוָה בְּיָדֵנוּ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וְגַם נָמֹגוּ כָּל־יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפָּנֵינוּ׃

וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּסְעוּ מִן־הַשִּׁטִּים וַיָּבֹאוּ הַיַּרְדֵּן הוּא וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּלִינוּ שָׁם טֶרֶם יַעֲבֹרוּ׃

וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַיַּעַבְרוּ הַשֹּׁטְרִים בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה׃

וַיְצַוּוּ אֶת־הָעָם לֵאמֹר כִּרְאֹתְכֶם אֵת אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם נֹשְׂאִים אֹתוֹ וְאַתֶּם תִּסְּעוּ מִמְּקֹמְכֶם וַהֲלַכְתֶּם אַחֲרָיו׃

אַךְ רָחוֹק יִהְיֶה בֵּינֵכֶם וּבֵינוֹ כְּאַלְפַּיִם בָּאַמָּה אַל־תִּקְרְבוּ אֵלָיו לְמַעַן תֵּדְעוּן אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ בָהּ כִּי לֹא עֲבַרְתֶּם אֶתְמוֹל שִׁלְשֹׁם אֶת־הַדָּרֶךְ׃

וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם הִתְקַדָּשׁוּ כִּי מָחָר יַעֲשֶׂה יְהוָה בְּקִרְבְּכֶם נִפְלָאוֹת׃

וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר שְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וְעִבְרוּ לִפְנֵי הָעָם וַיִּשְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וַיֵּלְכוּ לִפְנֵי הָעָם׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם הַזֶּה אָחֵל גַּדֶּלְךָ בְּעֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל לְמַעַן יֵדְעוּן כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי עִם־מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ׃

וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת־הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן הַבְּרִית לֵאמֹר כְּבֹאֲכֶם עַד־קְצֵה מֵי הַיַּרְדֵּן בַּיַּרְדֵּן תַּעֲמֹדוּ׃

וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גֹּשׁוּ הֵנָּה וְשִׁמְעוּ אֶת־דִּבְרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ בְּזֹאת תֵּדְעוּן כִּי אֵל חַי בְּקִרְבְּכֶם וְהוֹרֵשׁ יוֹרִישׁ מִפְּנֵיכֶם אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהַחִוִּי וְהַפְּרִזִּי וְהַגִּרְגָּשִׁי וְהָאֱמֹרִי וְהַיְבוּסִי׃

הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ עֹבֵר לִפְנֵיכֶם בַּיַּרְדֵּן׃

וְעַתָּה קְחוּ לָכֶם שְׁנֵים עָשָׂר אֲנָשִׁים מִשִּׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד מִשָּׁבֶט׃

וְהָיָה כְּנוֹחַ כַּפּוֹת רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן יְהוָה אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ בְּמֵי הַיַּרְדֵּן מֵי הַיַּרְדֵּן יִכָּרְתוּ הַמַּיִם הַיֹּרְדִים מִלְמָעְלָה וְיַעַמְדוּ נֵד אֶחָד׃

וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָעָם מֵאָהֳלֵיהֶם לַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן וְהַכֹּהֲנִים נֹשְׂאִים אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית לִפְנֵי הָעָם׃

וְנֹשְׂאֵי הָאָרוֹן בָּאוּ יַרְדֵּן וְרַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן נִטְבְּלוּ בִּקְצֵה הַמָּיִם וְהַיַּרְדֵּן מָלֵא עַל־כָּל־גְּדוֹתָיו כָּל־יְמֵי קָצִיר׃

וַיַּעַמְדוּ הַמַּיִם הַיֹּרְדִים מִלְמָעְלָה קָם נֵד אֶחָד הַרְחֵק מְאֹד מֵאָדָם הָעִיר אֲשֶׁר מִצַּד צָרְתָן וְהַיֹּרְדִים אֶל־יָם הָעֲרָבָה יָם הַמֶּלַח תַּמּוּ נִכְרָתוֹת וְהָעָם נֶגֶד יְרֵחוֹ׃

וַיַּעַמְדוּ הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן הַבְּרִית יְהוָה עֹמְדִים חֲרָבָה בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן וְכָל־יִשְׂרָאֵל עֹבְרִים בֶּחָרָבָה עַד אֲשֶׁר תַּמּוּ כָּל־הַגּוֹי לְעָבְרָה אֶת־הַיַּרְדֵּן׃

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר תַּמּוּ כָּל־הָעָם לַעֲבֹר וַיַּעֲבֹר אֲרוֹן יְהוָה וְהַכֹּהֲנִים לִפְנֵי הָעָם׃

וּבְנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה עָבְרוּ חֲלוּצִים לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵהֶם מֹשֶׁה׃

כְּאַרְבָּעִים אֶלֶף חֲלוּצֵי צָבָא עָבְרוּ לִפְנֵי יְהוָה לַמִּלְחָמָה אֶל־עַרְבוֹת יְרֵחוֹ׃

בַּיּוֹם הַהוּא גִּדַּל יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בְּעֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ אֹתוֹ כַּאֲשֶׁר יָרְאוּ אֶת־מֹשֶׁה כָּל־יְמֵי חַיָּיו׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃

צַו אֶת־הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן הָעֵדֻת וְיַעֲלוּ מִן־הַיַּרְדֵּן׃

וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר עֲלוּ מִן־הַיַּרְדֵּן׃

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר עָלוּ הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן הַבְּרִית יְהוָה מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן וְכַפּוֹת רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן יְהוָה יָבְשׁוּ אֶל־הַיַּבָּשָׁה וַיָּשֻׁבוּ מֵי הַיַּרְדֵּן אֶל־מְקוֹמָם וַיֵּלְכוּ כְּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם עַל כָּל־גְּדוֹתָיו׃

וַיָּקִימוּ אֶת־שְׁנֵי עָשָׂר הָאֲבָנִים אֲשֶׁר לָקְחוּ מִן־הַיַּרְדֵּן יְהוֹשֻׁעַ בַּגִּלְגָּל׃

וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲשֶׁר יִשְׁאָלוּן בְּנֵיכֶם מָחָר אֶל־אֲבוֹתָם לֵאמֹר מָה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה׃

וְהוֹדַעְתֶּם אֶת־בְּנֵיכֶם לֵאמֹר יָבְשׁוּ יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה בֶּחָרָבָה׃

אֲשֶׁר הוֹבִישׁ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶת־מֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵיכֶם עַד עָבְרְכֶם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְיַם סוּף אֲשֶׁר הוֹבִישׁ מִפָּנֵינוּ עַד עָבְרֵנוּ׃

לְמַעַן דַּעַת כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת־יַד יְהוָה כִּי חֲזָקָה הִוא לְמַעַן יְרָאתֶם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל־הַיָּמִים׃

וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ כָּל־מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה וְכָל־מַלְכֵי הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר עַל־הַיָּם אֵת אֲשֶׁר הוֹבִישׁ יְהוָה אֶת־מֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד עָבְרָם וַיִּמַּס לְבָבָם וְלֹא הָיָה בָהֶם עוֹד רוּחַ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

בָּעֵת הַהִוא אָמַר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה לְךָ חַרְבוֹת צֻרִים וְשׁוּב מֹל שֵׁנִית אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ חַרְבוֹת צֻרִים וַיָּמָל אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־גִּבְעַת הָעָרְלוֹת׃

וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר מָל יְהוֹשֻׁעַ כָּל־הָעָם הַיֹּצְאִים מִמִּצְרַיִם הַזְּכָרִים כָּל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה מֵתוּ בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם׃

כִּי מוּלִים הָיוּ כָּל־הָעָם הַיֹּצְאִים וְכָל־הָעָם הַיִּלֹּדִים בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרַיִם לֹא מָלוּ׃

כִּי אַרְבָּעִים שָׁנָה הָלְכוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עַד תֹּם כָּל־הַגּוֹי אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים מִמִּצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם לְהַרְאוֹתָם אֶרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבוֹתָם לָתֵת לָנוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃

אֶת־בְּנֵיהֶם הֵקִים תַּחְתָּם אֹתָם מָל יְהוֹשֻׁעַ כִּי עֲרֵלִים הָיוּ כִּי לֹא מָלוּ אוֹתָם בַּדָּרֶךְ׃

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר תַּמּוּ כָּל־הַגּוֹי לְהִמּוֹל וַיֵּשְׁבוּ תַּחְתָּם בַּמַּחֲנֶה עַד חֲיוֹתָם׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם גַּלֹּתִי אֶת־חֶרְפַּת מִצְרַיִם מֵעֲלֵיכֶם וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא גִּלְגָּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

וַיַּחֲנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּגִּלְגָּל וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב בְּעַרְבוֹת יְרֵחוֹ׃

וַיֹּאכְלוּ מֵעֲבוּר הָאָרֶץ מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח מַצּוֹת וְקָלוּי בָּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה׃

וְהַמָּן שָׁבַת מִמָּחֳרָת בְּאָכְלָם מֵעֲבוּר הָאָרֶץ וְלֹא הָיָה עוֹד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מָן וַיֹּאכְלוּ מִתְּבוּאַת אֶרֶץ כְּנַעַן בַּשָּׁנָה הַהִוא׃

וַיְהִי בִּהְיוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּירֵחוֹ וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדּוֹ וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ הֲלָנוּ אַתָּה אִם לְצָרֵינוּ׃

וַיֹּאמֶר לֹא כִּי אֲנִי שַׂר־צְבָא יְהוָה עַתָּה בָּאתִי וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל־פָּנָיו אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו מָה אֲדֹנִי מְדַבֵּר אֶל־עַבְדּוֹ׃

וַיֹּאמֶר שַׂר־צְבָא יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ שַׁל נַעֲלְךָ מֵעַל רַגְלֶךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו קֹדֶשׁ הוּא וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כֵּן׃

וְסָגוֹר וּמְסֻגָּר יְרֵחוֹ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּא׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ רְאֵה נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־יְרֵחוֹ וְאֶת־מַלְכָּהּ גִּבּוֹרֵי הֶחָיִל׃

וְסַבֹּתֶם אֶת־הָעִיר כָּל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הָקִיפוּ אֶת־הָעִיר פַּעַם אַחַת תַּעֲשׂוּ שִׁשֶּׁת יָמִים׃

וְשִׁבְעָה כֹהֲנִים יִשְׂאוּ שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת הַיֹּבֵלִים לִפְנֵי הָאָרוֹן וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר שֶׁבַע פְּעָמִים וְהַכֹּהֲנִים יִתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת׃

וְהָיָה כִּמְשֹׁךְ בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל כְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר יָרִיעוּ כָל־הָעָם תְּרוּעָה גְדוֹלָה וְנָפְלָה חוֹמַת הָעִיר תַּחְתֶּיהָ וְעָלוּ הָעָם אִישׁ נֶגְדּוֹ׃

וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן אֶל־הַכֹּהֲנִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וְשִׁבְעָה כֹהֲנִים יִשְׂאוּ שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת יוֹבְלִים לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה׃

וַיֹּאמֶר אֶל־הָעָם עִבְרוּ וְסֹבּוּ אֶת־הָעִיר וְהַחֲלוּצִים יַעַבְרוּ לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה׃

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם וְשִׁבְעָה הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת הַיֹּבְלִים לִפְנֵי יְהוָה עָבְרוּ וְתָקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת וַאֲרוֹן בְּרִית יְהוָה הָלַךְ אַחֲרֵיהֶם׃

וְהַחֲלוּצִים הֹלְכִים לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים תֹּקְעֵי הַשּׁוֹפָרוֹת וְהַמְאַסֵּף הֹלֵךְ אַחֲרֵי הָאָרוֹן הָלוֹךְ וְתָקוֹעַ בַּשּׁוֹפָרוֹת׃

וְלֹא הֵרִיעַ יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָם וְלֹא יִשְׁמַע קוֹלְכֶם וְלֹא יֵצֵא מִפִּיכֶם דָּבָר עַד־יוֹם אֹמְרִי אֲלֵיכֶם הָרִיעוּ וַהֲרֵעֹתֶם׃

וַיַּסֵּב אֲרוֹן יְהוָה אֶת־הָעִיר הָלַךְ סָבִיב פַּעַם אֶחָת וַיָּבֹאוּ הַמַּחֲנֶה וַיָּלִינוּ בַּמַּחֲנֶה׃

וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּשְׂאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־אֲרוֹן יְהוָה׃

וְשִׁבְעָה הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאִים שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת הַיֹּבְלִים לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה הָלוֹךְ הָלְכוּ וְתָקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת וְהַחֲלוּצִים הֹלְכִים לִפְנֵיהֶם וְהַמְאַסֵּף הֹלֵךְ אַחֲרֵי אֲרוֹן יְהוָה הָלוֹךְ וְתָקוֹעַ בַּשּׁוֹפָרוֹת׃

וַיָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי פַּעַם אַחַת וַיָּשֻׁבוּ הַמַּחֲנֶה כֹּה עָשׂוּ שֵׁשֶׁת יָמִים׃

וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיַּשְׁכִּימוּ כַּעֲלוֹת הַשַּׁחַר וַיָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר כַּמִּשְׁפָּט הַזֶּה שֶׁבַע פְּעָמִים רַק בַּיּוֹם הַהוּא סַבּוּ אֶת־הָעִיר שֶׁבַע פְּעָמִים׃

וַיְהִי בַּפַּעַם הַשְּׁבִיעִית תָּקְעוּ הַכֹּהֲנִים בַּשּׁוֹפָרוֹת וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם הָרִיעוּ כִּי נָתַן יְהוָה לָכֶם אֶת־הָעִיר׃

וְהָיְתָה הָעִיר חֵרֶם הִוא וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ לַיהוָה רַק רָחָב הַזּוֹנָה תִּחְיֶה הִוא וְכָל־אֲשֶׁר אִתָּהּ בַּבַּיִת כִּי־הֶחְבִּאת אֶת־הַמַּלְאָכִים אֲשֶׁר שָׁלָחְנוּ׃

וְאַתֶּם אַךְ שָׁמוֹר תִּשָּׁמְרוּ מִן־הַחֵרֶם וְלֹא תַחֲרִימוּ וְלָקַחְתֶּם מִן־הַחֵרֶם וְשַׂמְתֶּם אֶת־מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל לְחֵרֶם וַעֲכַרְתֶּם אֹתוֹ׃

וְכָל־כֶּסֶף וְזָהָב וּכְלֵי נְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל קֹדֶשׁ הוּא לַיהוָה אוֹצַר יְהוָה יָבוֹא׃

וַיָּרִיעוּ הָעָם וַיִּתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ הָעָם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר וַיָּרִיעוּ הָעָם תְּרוּעָה גְדוֹלָה וַתִּפֹּל הַחוֹמָה תַּחְתֶּיהָ וַיַּעֲלוּ הָעָם הָעִירָה אִישׁ נֶגְדּוֹ וַיִּלְכְּדוּ אֶת־הָעִיר׃

וַיַּחֲרִימוּ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּעִיר מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה מִנַּעַר וְעַד־זָקֵן וְעַד־שׁוֹר וָשֶׂה וַחֲמוֹר לְפִי־חָרֶב׃

וּלְשֹׁנֵי הָאֲנָשִׁים הַמְרַגְּלִים אֶת־הָאָרֶץ אָמַר יְהוֹשֻׁעַ בֹּאוּ אֶל־בֵּית הָאִשָּׁה הַזּוֹנָה וְהוֹצִיאוּ מִשָּׁם אֶת־הָאִשָּׁה וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר לָהּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתֶּם לָהּ׃

וַיָּבֹאוּ הַנְּעָרִים הַמְרַגְּלִים וַיּוֹצִיאוּ אֶת־רָחָב וְאֶת־אִמָּהּ וְאֶת־אֶחֶיהָ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר לָהּ וְאֵת כָּל־מִשְׁפְּחוֹתֶיהָ הוֹצִיאוּ וַיַּנִּיחוּ אוֹתָם מִחוּץ לְמַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל׃

וְאֶת־הָעִיר שָׂרְפוּ בָאֵשׁ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר בָּהּ רַק אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וּכְלֵי הַנְּחֹשֶׁת וְהַבַּרְזֶל נָתְנוּ אֶל־אוֹצַר בֵּית יְהוָה׃

וְרָחָב הַזּוֹנָה וְאֶת־בֵּית אָבִיהָ וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר לָהּ הֶחֱיָה יְהוֹשֻׁעַ וַתֵּשֶׁב בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי־הֶחְבִּיאָה אֶת־הַמַּלְאָכִים אֲשֶׁר שָׁלַח יְהוֹשֻׁעַ לְרַגֵּל אֶת־יְרֵחוֹ׃

וַיִּשָּׁבַע יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר יָקוּם וּבָנָה אֶת־הָעִיר הַזֹּאת אֶת־יְרֵחוֹ בִּבְכֹרוֹ יְיַסְּדֶנָּה וּבִצְעִירִי יַצִּיב דְּלָתֶיהָ׃

וַיְהִי יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיְהִי שָׁמְעוֹ בְּכָל־הָאָרֶץ׃

וַיִּמְעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מַעַל בַּחֵרֶם וַיִּקַּח עָכָן בֶּן־כַּרְמִי בֶן־זַבְדִּי בֶן־זֶרַח לְמַטֵּה יְהוּדָה מִן־הַחֵרֶם וַיִּחַר אַף יְהוָה בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ אֲנָשִׁים מִיְּרֵחוֹ הָעַי אֲשֶׁר מִקֵּדֶם בֵּית אָוֶן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לֵאמֹר עֲלוּ הָאֲנָשִׁים וְיָרְגְּלוּ אֶת־הָעָי וַיַּעֲלוּ הָאֲנָשִׁים וַיְרַגְּלוּ אֶת־הָעָי׃

וַיָּשֻׁבוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַל־יַעַל כָּל־הָעָם כְּשְׁתַּיִם אוֹ כִשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ יַעֲלוּ וְהִכּוּ אֶת־הָעָי אַל־תַּלְאֶה אֶת־כָּל־הָעָם הֵנָּה כִּי מְעַט הֵמָּה׃

וַיַּעֲלוּ שָׁם מִן־הָעָם כְּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וַיָּנֻסוּ מִפְּנֵי אַנְשֵׁי הָעָי׃

וַיַּכּוּ אַנְשֵׁי הָעַי מֵהֶם כְּשִׁשִּׁים אִישׁ וַיִּרְדְּפוּם מִפְּנֵי הַשַּׁעַר עַד־הַשְּׁבָרִים וַיַּכּוּם בַּמּוֹרָד וַיִּמַּס לְבַב הָעָם וַיְהִי כָּמָיִם׃

וַיִּקְרְעוּ יְהוֹשֻׁעַ וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עָפָר עַל־רָאשֵׁיהֶם לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה עַד־הָעֶרֶב הֵמָּה וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל׃

וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה לָמָּה הַעֲבֵר הֵעֲבַרְתָּ אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶת־הַיַּרְדֵּן לָתֵת אֹתָנוּ בְּיַד הָאֱמֹרִי לְהַאֲבִידֵנוּ וְלוּ הוֹאַלְנוּ וְיָשַׁבְנוּ בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן׃

בִּי אֲדֹנָי מָה־אֹמַר אַחֲרֵי אֲשֶׁר־הָפַךְ יִשְׂרָאֵל עֹרֶף לִפְנֵי אֹיְבָיו׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ קוּם לָךְ לָמָּה זֶּה אַתָּה נֹפֵל עַל־פָּנֶיךָ׃

חָטָא יִשְׂרָאֵל וְגַם עָבְרוּ אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתָם וְגַם לָקְחוּ מִן־הַחֵרֶם וַיִּגְנְבוּ וְגַם כִּחֲשׁוּ וְגַם שָׂמוּ בִּכְלֵיהֶם׃

וְלֹא־יָכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לָקוּם לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם עֹרֶף לִפְנֵיהֶם יִנָּסוּ כִּי־הָיוּ לְחֵרֶם גַּם־אֶהְיֶה לֹא אוֹסִיף עִמָּכֶם לִהְיוֹת אִם־לֹא תַשְׁמִידוּ אֶת־הַחֵרֶם מִקִּרְבְּכֶם׃

קוּם קַדֵּש

אורך בית הישימות ועד ארקא הפשת
במישר מרכבא׃ ותחום עוג
מלכי רפאים מקם עשתרות ואדרעי ויחזב
בעשתרות ובאדרעי׃ ושלים
בטורא דתרמון ובסלכה ובכל
מתנן עד תחום גשורי ואפקדום
וסלגות ארע והלעד תחום סיחון
מלכא חשבון׃ משה עבדא
דיי ובני ישראל מחונן ויריכה
משה עבדא דיי ירותא לשיבטא
דראובן ולשיבטא דגד ולפלגות
שיבטא דמנשה׃
ואילין מלכי ארעא די מחא יהושע
ובני ישראל בעברא דירדנא
מערבא ממישר בר בקעת לבנן
ועד טורא סלוגא וכל מישרא לשעיר
ויתבת יהושע לשבטא דישראל
ירותא בפל גזתהון׃ בטורא
ובשפלתא ובמישרא ובמשפך
מרמתא ובמדברא ובדרומא
חתאי אמוראי וכנענאי ופרזאי
חויואי ויבוסאי׃
מלכא ירימות חד
מלכא עדי דבסמך ביתאל חד
מלכא ירושלם חד
מלכא חברון חד׃
מלכא ירמות חד
מלכא לכיש חד׃
מלכא עגלון חד
מלכא גזר חד
מלכא דבירה חד
מלכא גדר חד
מלכא חרמה חד
מלכא ערד חד
מלכא לבנה חד
מלכא עדלם חד
מלכא מקדה חד
מלכא בית־אל חד
מלכא תפוחי חד
מלכא חפר חד
מלכא אפק חד
מלכא לשרון חד
מלכא מדון חד
מלכא חצור חד׃
מלכא שמרון מראון חד
מלכא אכשף חד׃
מלכא תענך חד
מלכא מגדו חד׃
מלכא קדש חד
מלכא יקנעם לכרמלא חד׃
מלכא דור לנפת דור חד
מלכא גוים לגלגל חד׃
מלכא תרצה חד׃
כל־מלכים שלשים ואחד׃

דרך בית הישמת ומתימן תחת
אשדות הפסגה׃ וגבול עוג מלך
הבשן מיתר הרפאים היושב ב
בעשתרות ובאדרעי׃ ומשל בחר
חרמון ובסלכה ובכל־הבשן עד־
גבול הגשורי והמעכתי וחצי הגלעד
גבול סיחון מלך חשבון׃ משה
עבד יהוה וכני ישראל מחנן ויריכה
משה עבדא דיי ירותא לראובני
ולגדי ולחצי שבטא דמנשה׃
ואלה מלכי הארץ אשר
הכו־יהושע ובני ישראל בעברא הירדנא
הירדן ימה מבעל גד בבקעת הלבנון
ועד ההר החלק העלה שעירה
וירתנה יהושע לשבטי ישראל ירשה
כמחלקתם׃ בהר והשפלה ובערבה
ובאשדות ובמדבר ובנגב החתי
האמרי והכנעני הפרזי החוי
והיבוסי׃
מלך ירימות אחד
מלך העי אשר מצד בית־אל אחד׃
מלך ירושלם אחד
מלך חברון אחד׃
מלך ירמות אחד
מלך לכיש אחד׃
מלך עגלון אחד
מלך גזר אחד׃
מלך דבר אחד
מלך גדר אחד׃
מלך ערד אחד
מלך לבנה אחד
מלך עדלם אחד
מלך מקדה אחד
מלך בית־אל אחד
מלך תפוחה אחד
מלך חפר אחד
מלך אפק אחד
מלך לשרון אחד
מלך מדון אחד
מלך חצור אחד׃
מלך שמרון מראון אחד
מלך אכשף אחד׃
מלך תענך אחד
מלך מגדו אחד׃
מלך קדש אחד
מלך יקנעם לכרמל אחד׃
מלך דור לנפת דור אחד
מלך גוים לגלגל אחד׃
מלך תרצה אחד׃
כל־מלכים שלשים ואחד׃

ויהושע זקן בא בימים
ואמר יי׳ ליה אתה אלין אתה זקנת בא
בימים והארץ נשארה הרבה מאד
לרשותה׃ זאת הארץ החשארת כל־
גלילות הפלשתים וכל הגשורי׃
מן השיחור אשר על־פני מצרים
ועוד גבול עקרון עמרי לכנעני ת
חמשה סרני פלשתים ה
עזתי והאשדודי האשקלני הגתי
והעקרני והעוים׃ מתימן כל־
ארץ הכנעני ומערה אשר לצידונאי עד־
עפקה עד גבול האמרי׃
והארץ גבלי וכל
לבנן מזרח שמשא ממישר גר
שיפולי טוראדרמון עד מעלנא
ודמכת׃ כל יתבי טוראי מן לבנן
עד תרבי טיא מל צידונאי מימרי
אתריכון מן קדם בני ישראל
לחזר פלגותא לישראל באחסנא
כמא דפקדתך׃ וכען פלוג
ית ארעא הדא באחסנא לתשעא
שיבטין ופלגות שבטא דמנשה׃
עמה עם פלגות שבטא ראובן וגד
קבלו אחסנתהון דיהב להון משה
בעיברא דירדנא מדנחא כמא
דיהב להון משה עבדא דיי׃
מערער ער דעל גיף נחליא ודארתן
וקרתא די בגו נחליא וכל מישר
מידבא עד דיבון׃ וכל קירוי
סיחון מלכא דאמוראי דמלך
בחשבון עד תחום בני עמון׃
וארעא גלעד ותחום בני גשוראי
ואפיקירוס וכל טורא והרמון
וכל כתנן עד סלכה׃ כל
מלכות עוג בפרזן די מלך ב
עשתרות ובאדרעי והוא
אשתאר מישאר ניבריא ומנגן
משה והרביענון׃ ולא תריכו בני
ישראל ית גשוראי ית אפקירוס בגו
ישראל עד יומא דין ולזוד שבטא
דלוי לא יהב אחסנא קורבניא
דיי אלהי ישראל הוא באחסנא
אתחסנוהי כמא דמליל ליה׃
ויהב משה לשבטא
בני ראובן לזרעתהון׃

מלך ירימות אחד · כל אלה
סלסים ואחד מלכים מאכר לג
היה מלך על מיר אחת לפיכך
אלה כל מיר ומיר מאכר היתה
רואם מתלכד ויהיה מושל על
עיירות וכפרים אחרים׃
גלגלת

ספרי
שעירה ג׳ כקריאתו וט׳ חשב ביום
החוא עשרי · יעמר נא אשרי לאבי
עכדיו · ועד החר החלק העולה
שעירה · ובמסר גם נסדר
וישלח · ובכרכר ג׳ בקריאתו
וט׳ ובכרכר אשר ראית אשרי ·
אשר עשיתי כמעשיהם ובכרכר ·
כזר ובשפלה ובערבה · ואחד
ועשרים ל׳ וכמסר וט׳ ושלחתי
לפרך סלאך תרשתי · כי ואחרים
תושיב מפניך · ויהי כשמע כל
מלכי האמרי · כזר ובשפלה
ובחרשת · ותקברו את אחיהן
ובמוף יהושע · כל העם החוזר
ובמלכים · ושארא ואחזר
וחבוש · ובמסר גם בסדר כי
חשב׃

מלאך יי׳ עלה מן הגלגל אל הבוכים׃ ואמר לא אעלה אתכם לארץ אשר נשבעתי לאבותיכם ואמר לא אפר בריתי אתכם לעולם׃ ואתם לא תכרתו ברית ליושבי הארץ הזאת מזבחותיהם תתצו ולא שמעתם בקולי מה זאת עשיתם׃ וגם אמרתי לא אגרשם מפניכם והיו לכם לצדים ואלהיהם יהיו לכם למוקש׃ ויהי כדבר מלאך יי׳ את הדברים האלה אל כל בני ישראל וישא העם את קולם ויבכו׃ ויקראו שם המקום ההוא בוכים ויזבחו שם ליי׳׃ ויהי כשלח יהושע את העם וילכו בני ישראל איש לנחלתו לרשת את הארץ׃ ויעבדו העם את יי׳ כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי יהושע אשר ראו את כל מעשה יי׳ הגדול אשר עשה לישראל׃ ויהי יהושע בן מאה ועשר שנים וימת יהושע בן נון עבד יי׳׃ ויקברו אתו בגבול נחלתו בתמנת סרח אשר בהר אפרים מצפון להר געש׃ ויעבד ישראל את יי׳ כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי יהושע אשר ידעו את כל מעשה יי׳ הגדול אשר עשה לישראל׃ ויהי בני ישראל עשו הרע בעיני יי׳ ויעבדו את הבעלים׃ ויעזבו את יי׳ אלהי אבותם המוציא אותם מארץ מצרים וילכו אחרי אלהים מאלהי העמים אשר סביבותיהם וישתחוו להם ויכעיסו את יי׳׃ ויעזבו את יי׳ ויעבדו לבעל ולעשתרות׃ ויחר אף יי׳ בישראל ויתנם ביד שסים ויבזום ויתנם ביד אויביהם מסביב ולא יכלו עוד לעמד לפני אויביהם׃ בכל אשר יצאו יד יי׳ היתה בם לרעה כאשר דבר יי׳ וכאשר נשבע יי׳ להם ויצר להם מאד׃ ויקם יי׳ שפטים ויושיעום מיד שוסיהם׃ וגם אל שפטיהם לא שמעו כי זנו אחרי אלהים אחרים וישתחוו להם סרו מהר מן הדרך אשר הלכו אבותם לשמע מצות יי׳ לא עשו כן׃ וכי הקים להם יי׳ שפטים והיה יי׳ עם השופט והושיעם מיד אויביהם כל ימי השופט כי נחם יי׳ מנאקתם מפני לחציהם ורעיהם׃ והיה במות השופט ישבו ושחתו מאבותם ללכת אחרי אלהים אחרים לעבדם ולהשתחות להם לא הפילו ממעלליהם ומדרכם הקשה׃ ויחר אף יי׳ בישראל ויאמר יען אשר עברו הגוי הזה את בריתי אשר צויתי את אבותם ולא שמעו לקולי׃ גם אני לא אוסיף להוריש איש מפניהם מן הגוים אשר עזב יהושע וימת׃ למען נסות בם את ישראל הישמרים הם לשמר דרך יי׳ ללכת בם כאשר שמרו אבותם אם לא׃ ויניח יי׳ את הגוים האלה בלתי הורישם מהר ולא נתנם ביד יהושע׃

ואלה הגוים אשר הניח יי׳ לנסות בם את ישראל את כל אשר לא ידעו את כל מלחמות כנען׃ רק בעבור דעת דעת בני ישראל ללמדם מלחמה רק אשר לפנים לא ידעום׃ חמשת סרני פלשתים וכל הכנעני והצידני והחוי יושב הר הלבנון מהר בעל חרמון עד לבוא חמת׃ ויהי להם ישראל לנסות את ישראל לדעת הישמעו אל מצות יי׳ אשר צוה את אבותם ביד משה׃ ובני ישראל ישבו בתוך הכנעני החתי והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי׃ ויקחו את בנותיהם להם לנשים ואת בנותיהם נתנו לבניהם ויעבדו את אלהיהם׃ ויעשו בני ישראל את הרע בעיני יי׳ וישכחו את יי׳ אלהיהם ויעבדו את הבעלים ואת האשרות׃ ויחר אף יי׳ בישראל וימכרם ביד כושן רשעתים מלך ארם נהרים ויעבדו בני ישראל את כושן רשעתים שמנה שנים׃ ויזעקו בני ישראל אל יי׳ ויקם יי׳ מושיע לבני ישראל ויושיעם את עתניאל בן קנז אחי כלב הקטן ממנו׃ ותהי עליו רוח יי׳ וישפט את ישראל ויצא למלחמה ויתן יי׳ בידו את כושן רשעתים מלך ארם ותעז ידו על כושן רשעתים׃ ותשקט הארץ ארבעים שנה וימת עתניאל בן קנז׃ ויוסיפו בני ישראל לעשות הרע בעיני יי׳ ויחזק יי׳ את עגלון מלך מואב על ישראל יען אשר עשו הרע בעיני יי׳׃ ויאסף אליו את בני עמון ועמלק וילך ויך את ישראל ויירשו את עיר התמרים׃ ויעבדו בני ישראל את עגלון מלך מואב שמנה עשרה שנה׃ ויזעקו בני ישראל אל יי׳ ויקם יי׳ להם מושיע את אהוד בן גרא בן הימיני איש אטר יד ימינו ויתנו בני ישראל ביד מנחה לעגלון מלך מואב׃ ויעש לו אהוד חרב ופיה שנים גמד ארכה אמה ומדה על ירך ימינו ויחגר אתה תחת לבושו׃ ויגש את המנחה לעגלון מלך מואב ועגלון איש שמן מאד׃ ויהי כהכלותו להגיש את המנחה וישלח את העם נושאי המנחה׃ והוא שב מן הפסלים אשר בגלגל ויאמר דבר סתר לי אליך המלך ויאמר הס מעליו כל הנצבים עליו׃ ויבא אליו והנה הוא יושב בעלית המקרה אשר לו לבדו ויאמר אהוד דבר אלהים לי אליך ויקם מעל הכסא׃ וישלח אהוד את ידו השמאלית ויקח את החרב מעל ירכו הימנית ויתקע אתה בבטנו׃ וגם הנצה בא אחר הנצה ויסגר דלתות העלית בעדו ויננעל׃ והוא יצא האולמה ויבא עבדיו וירא והנה דלתות העלית נעולות ויאמרו אך יסך הוא את רגליו בחדר המקרה׃ ויחילו עד בוש והנה אינם פתח העלית ויקחו את המפתח ויפתחו והנה אדונם נפל ארצה מת׃ והוא התמהמה

וְאֵלֶּה אֲשֶׁר־נָחֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר נָחֲלוּ אֹתָם אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְיְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְרָאשֵׁי אֲבוֹת הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ בְּגוֹרָל נַחֲלָתָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה לְתִשְׁעַת הַמַּטּוֹת וְחֲצִי הַמַּטֶּה׃ כִּי־נָתַן מֹשֶׁה נַחֲלָה שְׁנֵי הַמַּטּוֹת וְחֲצִי הַמַּטֶּה מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וְלַלְוִיִּם לֹא־נָתַן נַחֲלָה בְּתוֹכָם׃ כִּי־הָיוּ בְנֵי־יוֹסֵף שְׁנֵי מַטּוֹת מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם וְלֹא־נָתְנוּ חֵלֶק לַלְוִיִּם בָּאָרֶץ כִּי אִם־עָרִים לָשֶׁבֶת וּמִגְרְשֵׁיהֶם לִמְקִנֵּיהֶם וְלִקְנְיָנָם׃ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְחַלְּקוּ אֶת־הָאָרֶץ׃ וַיִּגְּשׁוּ בְּנֵי־יְהוּדָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה הַקְּנִזִּי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים עָלַי וְעָלֶיךָ בְּקָדֵשׁ בַּרְנֵעַ׃ בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה אָנֹכִי בְּשָׁלְחַ מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה אֹתִי מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ וָאָשִׁב אֹתוֹ דָבָר כַּאֲשֶׁר עִם־לְבָבִי׃ וְאַחַי אֲשֶׁר עָלוּ עִמִּי הֵמַסּוּ אֶת־לֵב הָעָם וְאָנֹכִי מִלֵּאתִי אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהָי׃ וַיִּשָּׁבַע מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר אִם־לֹא אֶרֶץ אֲשֶׁר־דָּרְכָה רַגְלְךָ בָּהּ לְךָ תִהְיֶה־לְּךָ וּלְבָנֶיךָ עַד־עוֹלָם כִּי מִלֵּאתָ אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהָי׃ וְעַתָּה הִנֵּה הֶחֱיָה יְהוָה אוֹתִי כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר זֶה אַרְבָּעִים וַחֲמֵשׁ שָׁנָה מֵאָז דִּבֶּר יְהוָה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אֶל־מֹשֶׁה אֲשֶׁר הָלַךְ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וְעַתָּה הִנֵּה אָנֹכִי הַיּוֹם בֶּן־חָמֵשׁ וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה׃

רלב

ואלה אשר נחלו בני ישראל בארץ כנען אשר נחלו אותם אלעזר הכהן ויהושע בן נון וראשי אבות המטות לבני ישראל׃ בגורל נחלתם כאשר צוה יהוה ביד משה לתשעת המטות וחצי המטה׃ כי נתן משה נחלת שני המטות וחצי המטה מעבר לירדן ולוים לא נתן נחלה בתוכם׃ כי היו בני יוסף שני מטות מנשה ואפרים ולא נתנו חלק ללוים בארץ כי אם ערים לשבת ומגרשיהם למקניהם ולקנינם׃ כאשר צוה יהוה את משה כן עשו בני ישראל ויחלקו את הארץ׃ ויגשו בני יהודה אל יהושע בגלגל ויאמר אליו כלב בן יפנה הקנזי אתה ידעת את הדבר אשר דבר יהוה אל משה איש האלהים על אודתי ועל אודתיך בקדש ברנע׃ בן ארבעים שנה אנכי בשלח משה עבד יהוה אתי מקדש ברנע לרגל את הארץ ואשיב אתו דבר כאשר עם לבבי׃ ואחי אשר עלו עמי המסו את לב העם ואנכי מלאתי אחרי יהוה אלהי׃ וישבע משה ביום ההוא לאמר אם לא הארץ אשר דרכה רגלך בה לך תהיה לנחלה ולבניך עד עולם כי מלאת אחרי יהוה אלהי׃ ועתה הנה החיה יהוה אותי כאשר דבר זה ארבעים וחמש שנה מאז דבר יהוה את הדבר הזה אל משה אשר הלך ישראל במדבר ועתה הנה אנכי היום בן חמש ושמונים שנה׃

ואילין דאחסנו בני ישראל בארעא דכנען דאחסינו יתהון אלעזר כהנא ויהושע בר נון ורישי אבהתא דשבטיא לבני ישראל׃ בעדבא אחסנתהון לתרין שבטין ופלגות שבטא מעברא לירדנא לליואי לא אתן אחסנא בגוהון׃ ארי תרין בני יוסף תרין שבטין מנשה ואפרים ולא אתו אולקנא לליואי בארעא אלהין קירין למיתב ורוחהון לבעירהון ולקנינהון׃ כפתגמא דפקיד יי ית משה כן עבדו בני ישראל ופלגיו ית ארעא׃

וקריבו בני יהודה לות יהושע בגלגלא ואמר ליה כלב בר יפנה קניזאה את ידעתא ית פיתגמא דמליל יי עם משה גבוי ועלוי עיסקוי ועל עיסקך דילך ברקם גיאה׃ בר ארבעין שנין אנא כד שלח משה עבדא דיי יתי מרקם גיאה לאלקא ית ארעא ואתיבית יתיה פתגמא כקושטיה׃ ואחי דקלין עמי תבריו ית לבא דעמא ואנא שלימית בתר דחלתא דיי אלהי׃ וקיים משה ביומא ההוא למימר אם לא ארעא דיתרכת פרסת חיזרך בה ולבנך עד עלמא ארי אשלמת בתר דחלתא דיי אלהי׃ וכען הא קיימיני יי אתקפני די מליל יי ית פתגמא דין ארבעין וחמש שנין מעידן מליל יי ית פיתגמא דין עם משה בזמן דהוה ישראל מטייל במדברא וכען הא אנא יומא דין בר מאה ועשרין שנין׃

וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנֹן וְהֶהָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַנַּחַל וְכָל־הַמִּישֹׁר עַל־מֵידְבָא׃ חֶשְׁבּוֹן וְכָל־עָרֶיהָ אֲשֶׁר בְּמִישׁוֹר דִּיבוֹן וּבָמוֹת בַּעַל וּבֵית בַּעַל מְעוֹן׃ וְיָהְצָה וּקְדֵמוֹת וּמֵפָעַת׃ וְקִרְיָתַיִם וְשִׂבְמָה וְצֶרֶת הַשַּׁחַר בְּהַר־הָעֵמֶק׃ וּבֵית פְּעוֹר וְאַשְׁדֹּת הַפִּסְגָּה וּבֵית הַיְשִׁמוֹת׃ וְכֹל עָרֵי הַמִּישֹׁר וְכָל־מַמְלְכוּת סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר מָלַךְ בְּחֶשְׁבּוֹן אֲשֶׁר הִכָּה מֹשֶׁה אֹתוֹ וְאֶת־נְשִׂיאֵי מִדְיָן אֶת־אֱוִי וְאֶת־רֶקֶם וְאֶת־צוּר וְאֶת־חוּר וְאֶת־רֶבַע נְסִיכֵי סִיחוֹן יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ וְאֶת־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר הַקּוֹסֵם הָרְגוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּחֲרֶב אֶל־חַלְלֵיהֶם׃ וַיְהִי גְּבוּל בְּנֵי־רְאוּבֵן הַיַּרְדֵּן וּגְבוּל זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־רְאוּבֵן לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶן׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לַמַּטֵּה־גָּד לִבְנֵי־גָד לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל יָעְזֵר וְכָל־עָרֵי גִלְעָד וְחֵצִי אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן עַד עֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי רַבָּה׃ וּמֵחֶשְׁבּוֹן עַד רָמַת הַמִּצְפֶּה וּבְטֹנִים וּמַחֲנַיִם עַד תְּחוּם לִדְבִיר׃ וּבְבֵית הָרָם וּבֵית נִמְרָה וְסֻכּוֹת וְצָפוֹן יֶתֶר מַמְלְכוּת סִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן הַיַּרְדֵּן וּגְבֻל עַד־קְצֵה יָם כִּנֶּרֶת עֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה׃ אֶת־נַחֲלַת בְּנֵי־גָד לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶם׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה וַיְהִי לַחֲצִי שֵׁבֶט בְּנֵי־מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וַיְהִי גְבוּלָם מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי רַבָּה כָּל־הַבָּשָׁן כָּל־מַמְלְכוּת עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וְכָל־חַוֹּת יָאִיר אֲשֶׁר בַּבָּשָׁן שִׁשִּׁים עִיר׃ וְחֵצִי הַגִּלְעָד וְעַשְׁתָּרוֹת וְאֶדְרֶעִי עָרֵי מַמְלְכוּת עוֹג בַּבָּשָׁן לִבְנֵי מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לַחֲצִי בְנֵי מָכִיר לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ אֵלֶּה אֲשֶׁר־נָחַל מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרִיחוֹ מִזְרָחָה׃ וְלִשְׁבֶט הַלֵּוִי לֹא נָתַן מֹשֶׁה נַחֲלָה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא נַחֲלָתָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם׃

ואלין דאחסנו בני ישראל בארעא דכנען דאחסינו יתהון אלעזר כהנא ויהושע בר נון ורישי אבהתא דשבטיא לבני ישראל׃ בעדבא אחסנתהון לתרין שבטין ופלגות שבטא מעברא לירדנא לליואי לא אתן אחסנא בגוהון׃ ארי תרין בני יוסף תרין שבטין מנשה ואפרים ולא אתו אולקנא לליואי בארעא אלהין קירין למיתב ורוחהון לבעירהון ולקנינהון׃ כפתגמא דפקיד יי ית משה כן עבדו בני ישראל ופלגיו ית ארעא׃

וקריבו בני יהודה לות יהושע בגלגלא ואמר ליה כלב בר יפנה קניזאה את ידעתא ית פיתגמא דמליל יי עם משה גבוי ועלוי עיסקוי ועל עיסקך דילך ברקם גיאה׃ בר ארבעין שנין אנא כד שלח משה עבדא דיי יתי מרקם גיאה לאלקא ית ארעא ואתיבית יתיה פתגמא כקושטיה׃ ואחי דקלין עמי תבריו ית לבא דעמא ואנא שלימית בתר דחלתא דיי אלהי׃ וקיים משה ביומא ההוא למימר אם לא ארעא דיתרכת פרסת חיזרך בה ולבנך עד עלמא ארי אשלמת בתר דחלתא דיי אלהי׃ וכען הא קיימיני יי אתקפני די מליל יי ית פיתגמא דין ארבעין וחמש שנין מעידן מליל יי ית פיתגמא דין עם משה בזמן דהוה ישראל מטייל במדברא וכען הא אנא יומא דין בר מאה ועשרין שנין׃

רדק

מבטח מבטחים. כי ירא אנכי וגו׳ וכי אני מבטח לקחו נחלתם מעבר לירדן וכשהן נכנסין בכל הגוים לא יהיה להם מבטח ולמה נאמר לשון זה לפי שהיו מבטחים כאלו אין מעמים לנחלתם לפי שהיה קדמון הם נפטרים והארץ מוקצה מתלאתם הראשון: והיתה לקחתי אתה. פירוש והיתה לקחתי אתם מבטחים שהרי אני מבטיח אותם שלא יהיו מתיראים מהם מכאן ואילך כשהיו בחוץ לארץ: יהודה ישראל בגולה. כמו שגלו לארזים ישראל בגלוים בגולה ומכאן ואילך בכל מקום שהוא נאמר בהם יהודה וישראל ולא נאמר בהם בני ראובן ובני גד ובני מנשה אלא בספר דברי הימים שכתב עזרא ולא נכנסו בגלות אלא מעט מהם ולא נתערבו בגוים: ויהי אחרי מות. כתוב מתחלת ספר זה ואילך ומהם למדנו כי יהושע מת בן מאה ועשר שנים ומשנולד פינחס עד שנכנסו לארץ ישראל ארבעים שנה ומשנכנסו לארץ עד שמת יהושע עשרים וחמש שנה הרי שנים ושלשים ומשמת יהושע עד שמת פינחס שמונה שנים הרי ארבעים ושנים ומשמת פינחס עד שמת יהושע ארבעה עשר שנה הרי חמשים ושש ומשמת יהושע עד שמת כלב שבע שנים הרי ששים ושלש ומשמת כלב עד שמת עתניאל שמונה שנים הרי שבעים ואחד ומשמת עתניאל עד שמת אהוד שמונים שנה הרי מאתים ואחת עשרה ומשמת אהוד עד שמת שמגר שמונים שנה הרי מאתים ותשעים ואחת ומשמת שמגר עד שמת יעבין עשרים שנה הרי שלש מאות ואחת עשרה ומשמת יעבין עד שמת ברק ארבעים שנה הרי שלש מאות וחמשים ואחת ומשמת ברק עד שמת גדעון ארבעים שנה הרי שלש מאות ותשעים ואחת ומשמת גדעון עד שמת תולע שלשים ושלש הרי ארבע מאות ועשרים ומשמת תולע עד שמת יאיר עשרים ושתים הרי ארבע מאות ושתים וארבעים ומשמת יאיר עד שמת יפתח שש שנים הרי ארבע מאות וחמשים ומשמת יפתח עד שמת עבדון שבע שנים הרי ארבע מאות ושתים וחמשים ומשמת עבדון עד שמת שמשון עשרים שנה הרי ארבע מאות ושבעים ומשמת שמשון עד שמת עלי ארבעים שנה הרי חמש מאות ועשר ומשמת עלי עד שמת שמואל ארבעים שנה הרי חמש מאות וחמשים ומשמת שמואל עד שמת שאול ארבעים שנה הרי חמש מאות ותשעים ומשמת שאול עד שמת דוד ארבעים שנה הרי ששים ומשמת דוד עד שמת שלמה ארבעים שנה הרי מאה ומשמת שלמה עד שנכנסו לארץ ישראל ארבעים שנה הרי מאה וארבעים ומשנכנסו לארץ עד שנחרב הבית ארבע מאות ועשר שנים הרי חמש מאות וחמשים ומשנחרב הבית עד שנגלה כורש ארבעים ושבעים שנה הרי חמש מאות ותשעים ומשנגלה כורש עד שנגלה אלכסנדרוס מוקדון מאתים ושלשים ושתים הרי שבע מאות ועשרים ושנים ומשנגלה אלכסנדרוס עד שנגלה אנטיוכוס מאתים ושלשים ושתים הרי תשע מאות וחמשים ומשנגלה אנטיוכוס עד שנגלה אספסיינוס מאתים ושלשים ושתים הרי אלף ומאה ושמונים ומשנגלה אספסיינוס עד שנחרב הבית שבעים שנה הרי אלף ומאתים וחמשים ומשנחרב הבית עד עכשיו אלף ושבע מאות ושבעים ושנים הרי שלשת אלפים ושבע מאות ושבעים ושנים הרי שלשת אלפים ושבע מאות ושבעים ושנים הרי שלשת אלפים

ונפק עדקא תניקא לשמעון
לשבטא דבני שמעון לזרעיתהון
והות תרעיתהון בגו אחסנת בני
יהודה: והוות להון כאחסנתהון
באר שבע ושבע ומולדה:
וחצר שועל ובלה וערם:
ועצם ועלתולד וכתול וחרמה:
וצקלג וגבית המרכבות וחצר סוסה:
ובית לבאות ושרוחן ערים שלש
עשרה וחצרין: עין רמון
תלת עסרי ופצחיהן: עין רמון
ויתר ועשן קדרון ארבע ום
ופצחיהן: וכל פצחיא
די במערבות קדרוי ואיתין עד
בעלת כאר רמת דרומא דאי
אחסנת שבטא דבני שמעון ל
לזרעיתהון: סעדב בני יהודה
אחסנת בני שמעון ארי חזות חלק
בני יהודה סגי מנהון ואחסינו בני
שמעון בגו אחסנתהון:
וסליק עדקא תלת אתוא
לבני קהת לזרעיתהון ויהוי
תרום אחסנתהון עיר שריד:
וסליק תרומתהון ליפא ומערעלא
ומערע ברכשת ומערע בנחליא
די על אפי יקעם: ותב משריד
לקדומא סרנה שקמא על תרום
מסלורת ומבור ונפיק לכברת:
וסליק ליסעיא: ומחפון עבר
לקדומא סרינא נפת מצר לעתה
קצין ונפיק לריסון ורמת דאבר
ומחמן מסחדר לניעה:
ומסחדר ליה תרומא מצפונא
לחצרון ונחון מפקנותי לחילת
יפתח אל: ומקטת ומחלל ושמרון
וידאלה ובית לחם קדרון פרתא
עסרי ופצחיהן: ואי אחסנת
בני שבטא לזרעיתהון קדרוי
ואיתין ופצחיהן:
לישסכר נפק עדקא רביעאה
לבני ישסכר לזרעיתהון:
ותהוה תרומתהון קדרוי ואיתין
ושונם: וחפרים ושיאון
ואנחרת: ותרבית וקשיון ומבין
ואבץ: ורמת ועין גנים ועין חדה ובית
פצץ: ומערע תרומא תבור
ושחציפרא וביתשמש ששה וצפונהון
מפקנותי דרומא לזרעיתהון
קדרוין שית עסרי ופצחיהן:
ואי אחסנת שבטא דבני ישסכר
לזרעיתהון קדרוי ופצחיהן:
ונפק עדקא
ותחיש לשבטא דבני נפתלי
לזרעיתהון: ותהוה תרומתהון
חלקת ותלי ונעם ואכשף

כתובים דכתי מ"ל: ועין ח' בקרי' וס' חומה ועין גנים תמה. ותכשן ועד ותלים ועין גדי. ועין גנים ותכשן וקרי אותו עין חרוד. וקרי אותו ועין גדי נראה שמרה נשף. ועין אלחנן הוא על שבי יחזקאל. וקרי שם שומרונה. חורה ח' בקריאה וס' ועין גנים ועין חרוד. ושם פ' בית הרי חרוד. קדלן ושיב חורה. ולשחט חורב חורה. ושיה כותב שיח קרנאה שם קרנאה:

ויצא הגורל השני לשמעון
למטה בני שמעון למשפחותם ויהי
נחלתם בתוך נחלת בני יהודה:
ויהי להם בנחלתם באר שבע ושבע
ומולדה: וחצר שועל ובלה ועזם:
ואלתולד וכתול וחרמה:
וצקלג וכית המרכבות וחצר סוסה:
ובית לבאות ושרוחן ערים שלש
עשרה וחצריהן: עין רמון
ועתר ועשן ערים ארבע וחצריהן:
וכל החצרים אשר סביבות הערים
האלה עד בעלת באר רמת נגב
זאת נחלת מטה בני שמעון ל
למשפחותם: ויהי בגבול בני
נחלתם בתוך נחלתם:
ויעל הגורל השלישי לבני זבולן
למשפחותם ויהי גבול נחלתם עד
שריד: ועלה גבולם ימה ומרעלה
ופגע בדבשת ופגע אל הנחל אשר
על פני יקנעם: ושב משריד קדמת
מזרח השמש על גבול כסלת תבור
ויצא אל הדברת ועלה יפיע:
ומשם עבר קדמה מזרחה גתה החפר
עתה קצין ויצא רמון המשתאר מצועה:
ונסב אתו הגבול מצפון חנתן ויהיו
תצאותיו גיא יפתח אל: וקטת ונהלל
ושמרון וידאלה ובית לחם ערים
שתים עשרה וחצריהן: זאת
נחלת בני זבולן למשפחותם הערים
האלה וחצריהן:
לישששכר יצא הגורל החביעי לבני
ישששכר למשפחותם: ויהי גבולם
יזרעאלה וחסלות ושונם: וחפרים
ושיאון ואנחרת: וחבית וקשיון
ראבץ: וחרשת ועין גנים וען חדה
ובית פצץ: ופגע תבור
ושחציפרא וביתשמש ויהי תצאות
גבולם הירדן ערים שש עשרה
וחצריהן: זאת נחלת מטה בני
ישששכר למשפחותם הערים
וחצריהן:
ויצא הגורל החמישי למטה בני
אשר למשפחותם: ויהי גבולם

ואלמלך ועמעד ומשאל ופגע
בכרמל החטה ובשיחור לבנת:
ושב מזרחה קשמשה בית דגון ופגע
בזבולן ובבקעת יפתח אל צפונה בית
העמק ונעיאל ויצא אל כבול
משמאל: ועברן ורחב וחמון וקנה עד צידון רבה:
ושב הגבול הרמה
ערי עיר מבצר צר ושב הגבול חסה
לחוסה והיו תצאותיו הימה מחלק אכזיבה
ועמה ואפק ורחוב והקרקם ערים עשרים
ושתים וחצריהן: זאת נחלת מטה
בני אשר למשפחותם הערים האלה
וחצריהן:
יצא הגורל הששי לבני נפתלי
לבני נפתלי למשפחותם: ויהי גבולם ממלח
מאלון בצענים ואדמי הנקב ויבנאל
עד לקום והיו תצאותיו הירדנה:
ושב הגבול ימה אזנות תבור ויצא
משם חקקה ופגע בזבולן בנגב
ובאשר פגע בים וביהודה הירדן
מזרח השמש: וערי מבצר הצדים
צר חמת רקת וכנרת: ואדמה
והרמה וחצור: וקדש ואדרעי ועין
חצור: וירון ומגדל אל חרם
ובית ענת ובית שמש ערים תשע־
עשרה וחצריהן: זאת נחלת מטה
בני נפתלי למשפחותם הערים
וחצריהן: למטה בני־
דן למשפחותם יצא הגורל השביעי:
ויהי גבול נחלתם צרעה ואשתאול
ועיר שמש: ושעלבין ואילון
וימלה: ואילון ותמנתה ועקרון:
ואלתקה וגבתון ובעלת: ויהוד
ובני ברק וגת רמון: ומי הירקון
והרקון עם הגבול מול יפו: ויצא
גבול בני דן ממם ויעלו בני דן
וילחמו עם לשם וילכדו אתה וימכו
אתה לפי־חרב וירשו אותה וישבו
בה ויקראו ללשם דן כשם דן
אביהם: זאת נחלת מטה־
בני דן למשפחתם הערים
האלה וחצריהן:

כשם דן אביהם דיהושע. ומבני דשמשם. כשם חצרותיהם אשר כארץ. ומנמר גם בספרי בראשית ובכל ג' מקומות שלקוח ושרון. ובכל כמו אנשים:

ואלתולד ועמעד ומשאל ופגע
בכרמל החטה ובשיחור לבנת:
ושב מזרחה קשמשה בית דגון ופגע
בזבולן ובבקעת יפתח אל צפונה בית
העמק ונעיאל ויצא אל כבול
משמאל: ועברן ורחב וחמון וקנה עד צידון רבה:
ושב הגבול הרמה
ערי עיר מבצר צר ושב הגבול חסה
לחוסה והיו תצאותיו הימה מחלק אכזיבה
ועמה ואפק ורחוב והקרקם ערים עשרים
ושתים וחצריהן: זאת נחלת מטה
בני אשר למשפחותם הערים האלה
וחצריהן:
יצא הגורל הששי לבני נפתלי
לבני נפתלי למשפחותם: ויהי גבולם ממלח
מאלון בצענים ואדמי הנקב ויבנאל
עד לקום והיו תצאותיו הירדנה:
ושב הגבול ימה אזנות תבור ויצא
משם חקקה ופגע בזבולן בנגב
ובאשר פגע בים וביהודה הירדן
מזרח השמש: וערי מבצר הצדים
צר חמת רקת וכנרת: ואדמה
והרמה וחצור: וקדש ואדרעי ועין
חצור: וירון ומגדל אל חרם
ובית ענת ובית שמש ערים תשע־
עשרה וחצריהן: זאת נחלת מטה
בני נפתלי למשפחותם הערים
וחצריהן: למטה בני־
דן למשפחותם יצא הגורל השביעי:
ויהי גבול נחלתם צרעה ואשתאול
ועיר שמש: ושעלבין ואילון
וימלה: ואילון ותמנתה ועקרון:
ואלתקה וגבתון ובעלת: ויהוד
ובני ברק וגת רמון: ומי הירקון
והרקון עם הגבול מול יפו: ויצא
גבול בני דן ממם ויעלו בני דן
וילחמו עם לשם וילכדו אתה וימכו
אתה לפי־חרב וירשו אותה וישבו
בה ויקראו ללשם דן כשם דן
אביהם: זאת נחלת מטה־
בני דן למשפחתם הערים
האלה וחצריהן:

כשם דן אביהם דיהושע. ומבני דשמשם. כשם חצרותיהם אשר כארץ. ומנמר גם בספרי בראשית ובכל ג' מקומות שלקוח ושרון. ובכל כמו אנשים:

וישראל לבדם נלחמו בעי׳ ולא נתנה להם עזרה מן השמים: ויהי השמש דומם. לא שבתה מהלכה אלא עמדה במקומה: ולא אסף לבא. לא נתאחרה לבא: כי יהוה נלחם. שהפיל עליהם אבנים מן השמים: ולא היה כמוהו. שהיה יום שוה לכל ימות השנה: כי יהוה נלחם. שהפיל עליהם אבנים מן השמים: ויאמר בעיני ישראל. שהיה יודע שלא יאמינו בו אם לא יעשה להם נס: ויאמר ל

וירש עלמון וירש רחמתא קדרון
ארבע׃ כל קדושי בני אדם
כקבר׃ כל מלכות עזו. כל אשר אשר יחרים קדש אשר תחרימו את ערי
הלבנון. כל מלכי עזו. כל מלכי בני אדם וחמתם. כל ערים עשר ושרשיהם. כל ערי חורשים.
הלים כתיב. כל תחרים לכני מדרי. ומספר גם לערל כרים סיפרו גם סמך ג׳

וירש עלמון וירש רחמתא קדרון
ארבע׃ כל קדושי בני אדם
וחמתא ירש את גבחון וירש רחמתא
אילון וירש רחמתא את נהר רמון
וירש רחמתא קדרון ארבע׃
ומלכות שבעה
ושעשה את השעך וירש רחמתא
את ריסון וירש רחמתא קדרון וירחיון׃
כל קדרון עשר וירחיחון לורעית
בני קנית ראשפארי׃
ולבני ערשון מזרעית ליתאי
מעלות שבעה וקעלה את קרית
שחות קטולא את שכם וירש רחמתא
בשרא ובית אפרים את גזר וירש
רחמתא ואת קבעים וירחמתא את
בית תערן וירש רחמתא קדרון
ארבע׃
ומשבעה ירדן ירש אדתקא וירש
רחמתא את גבחון וירש רחמתא
אילון וירש רחמתא את נהר רמון
וירש רחמתא קדרון ארבע׃
ומלכות שבעה
ושבעה את השעך וירש רחמתא
את ריסון וירש רחמתא את קרית
כל קדרון עשר וירחיחון לורעית
בני קנית ראשפארי׃
ולבני ערשון מזרעית ליתאי
מעלות שבעה וקעלה את קרית
שחות קטולא את שכם וירש רחמתא
ורחמתא את עין גנים וירש רחמתא
קדרון ארבע׃
ומשבעה אשר את משאל
וירש רחמתא את כרמל וחי וזר
וירש רחמתא את קדרון וירש רחמתא
את קרית שיחות קטולא את קדש
בגליל ירש רחמתא וירש רחמתא
קדרון תלת׃ גל קדרני בני ערשון
לרעשתון ירש קדרון
ירחיעזר׃ ירש בני קדרני ליתאי וי
אשפארי׃ ומן שכעה ריבלן את
יקנעם ואת רחמתא את קרסה את
רחמתא׃ את דפנה וירש רחמתא
את גבל וירש רחמתא קדרון
ארבע׃
ומשבעה אשר את קרית שחות
קטולא את רמות בגלד ואת מחנים
ואת רחמתא ואת בעשתרה ואת רחמתא
קדרון פרתין׃
ומשבעה
וירשאכר את קשיון ואת רחמתא
את דברת ואת רחמתא׃ את ירמות
ואת רחמתא את עין גנים ואת רחמתא
קדרון ארבע׃
ומשבעה אשר את משאל את
רחמתא את מחאל ואת רחמתא את
סלקה ואת רחמתא ואת רחוב ואת
רחמתא קדרון ארבע׃
ומשבעה
את קרית שיכות קטולא את קדש
בגליל ואת רחמתא ואת רחמתא
קדרון תלת׃ גל קדרני בני ערשון
לרעשתון ואת קדרני עשר
ירחיעזר׃ ואת בני קדרני ליתאי וי
אשפארי׃ ומן שכעה ריבלן את
יקנעם ואת רחמתא את קרסה את
רחמתא׃ את דפנה ואת רחמתא
את גבל וירש רחמתא קדרון
ארבע׃
ומשבעה אשר את קרית שחות
קטולא את רמות בגלד ואת מחנים
ואת רחמתא ואת בעשתרה ואת רחמתא
קדרון פרתין׃
ומשבעה
וירשאכר את קשיון ואת רחמתא
את דברת ואת רחמתא׃ את ירמות
ואת רחמתא את עין גנים ואת רחמתא
קדרון ארבע׃
ומשבעה אשר את משאל את
רחמתא את מחאל ואת רחמתא את
סלקה ואת רחמתא ואת רחוב ואת
רחמתא קדרון ארבע׃
ומשבעה
את קרית שיכות קטולא את קדש
בגליל ואת רחמתא ואת רחמתא
קדרון תלת׃ גל קדרני בני ערשון
לרעשתון ואת קדרני עשר
ירחיעזר׃ ואת בני קדרני ליתאי וי
אשפארי׃ ומן שכעה ריבלן את
יקנעם ואת רחמתא את קרסה את
רחמתא׃ את דפנה ואת רחמתא
את גבל וירש רחמתא קדרון
ארבע׃
ומשבעה אשר את קרית שחות
קטולא את רמות בגלד ואת מחנים
ואת רחמתא ואת בעשתרה ואת רחמתא
קדרון פרתין׃
ומשבעה

ואת עלמון וירש רחמתא קדרון
ארבע׃ כל קדושי בני אדם
כקבר׃ כל מלכות עזו. כל אשר אשר יחרים קדש אשר תחרימו את ערי
הלבנון. כל מלכי עזו. כל מלכי בני אדם וחמתם. כל ערים עשר ושרשיהם. כל ערי חורשים.
הלים כתיב. כל תחרים לכני מדרי. ומספר גם לערל כרים סיפרו גם סמך ג׳

ואת עלמון וירש רחמתא קדרון
ארבע׃ כל קדושי בני אדם
וחמתא ירש את גבחון וירש רחמתא
אילון וירש רחמתא את נהר רמון
וירש רחמתא קדרון ארבע׃
ומלכות שבעה
ושבעה את השעך וירש רחמתא
את ריסון וירש רחמתא את קרית
כל קדרון עשר וירחיחון לורעית
בני קנית ראשפארי׃
ולבני ערשון מזרעית ליתאי
מעלות שבעה וקעלה את קרית
שחות קטולא את שכם וירש רחמתא
בשרא ובית אפרים את גזר וירש
רחמתא ואת קבעים וירחמתא את
בית תערן וירש רחמתא קדרון
ארבע׃
ומשבעה ירדן ירש אדתקא וירש
רחמתא את גבחון וירש רחמתא
אילון וירש רחמתא את נהר רמון
וירש רחמתא קדרון ארבע׃
ומלכות שבעה
ושבעה את השעך וירש רחמתא
את ריסון וירש רחמתא את קרית
כל קדרון עשר וירחיחון לורעית
בני קנית ראשפארי׃
ולבני ערשון מזרעית ליתאי
מעלות שבעה וקעלה את קרית
שחות קטולא את שכם וירש רחמתא
בשרא ובית אפרים את גזר וירש
רחמתא ואת קבעים וירחמתא את
בית תערן וירש רחמתא קדרון
ארבע׃
ומשבעה ירדן ירש אדתקא וירש
רחמתא את גבחון וירש רחמתא
אילון וירש רחמתא את נהר רמון
וירש רחמתא קדרון ארבע׃
ומלכות שבעה
ושבעה את השעך וירש רחמתא
את ריסון וירש רחמתא את קרית
כל קדרון עשר וירחיחון לורעית
בני קנית ראשפארי׃
ולבני ערשון מזרעית ליתאי
מעלות שבעה וקעלה את קרית
שחות קטולא את שכם וירש רחמתא
בשרא ובית אפרים את גזר וירש
רחמתא ואת קבעים וירחמתא את
בית תערן וירש רחמתא קדרון
ארבע׃
ומשבעה

כל שרי המלכים אשר תדרך כף רגלכם. כל איש אשר יחרים את ערך. כל יושבי חור בן
הלבנון. כל מלכי עזו. כל מלכי אדם וחמתם. כל ערים עשר ושרשיהם. כל ערי חורשים.
הלים כתיב. כל תחרים לכני מדרי. ומספר גם לערל כרים סיפרו גם סמך ג׳

את חשבון ואת כל ערי המישר
ואת כל ערי הגלעד ואת כל ערי הבשן
עד סלכה ואדרעי עיר ממלכת עוג
בבשן׃ כי הנה אנכי נתן בידך את סיחון
מלך חשבון ואת ארצו החל רש
רש
רש

רשי

רדק

רשי

רדק

ויקרא. פ' קרוי לויקרא כי בו ידבר כי
כי הוא מדבר ובו יקרא כי
כי וכני ראובן מהר לויקרא
תרי סדרי הוא בכתב:
ויאמר ה' אל משה. פ' ויקרא כי
ויקרא אל משה. פ' ויקרא כי
תמים יהיה נבלבב יהיה.
תמים תהא הלזו
תעבדו. פ' תיקו לתוכחה
תרוקה הלזו. מדקה מהיכן שבו
ויכתוב מהיכן

ויך פיתם בר אלעזר מזעא
ודרבניא מלות בני ראובן ומלות
בני גד מארעא גלעד לארעא
וכנען לורת בני ישראל ואיהיו
חמתן מחנקא: ומטר מחנקא
בעיני בני ישראל ואיהיו קדם יי
בני ישראל ולא אסרו לסכם
עליהון למהלא ית ארעא
דבני ראובן ובני גד חבין כח:
ומדרו בני ראובן ובני גד למרמא
ארי סגיד הוא ביקנא דבני יי הוא
אלהים:
ונחו ולסן טוטקסיאין בתר דאתיד
יי לישראל מכל בעלי דבביהון
מסחר מחר ויתשע סיב על
ביסקון וקרא יהושע לכל ישראל
לסבהוי ולרישהוי ולדייניהי ו
זלסרכוהי ואמר להון אנא סיבית
עלית ביומין: ואתון חמיתון ית
כל דעבד יי אלהכון לכל עממיא
האילין קדמיכון ארי יי אלהכון
סתיריה מניח לכון והו די מלית
לכון ית עממיא די אשתארו
האילין בגויכון לשיבטיכון מן
ירדנא וכל עממיא דשיצתי והוא
ברא מעלני שמשוני אלהכון הוא
יתבריהון מן קדמיכון ותרתון ית
ארעהון כמא די מליל יי אלהכון
לכון: והתקפון לחדא לטור
ולמעבד ית כל וכתיב בספר
אוריתא דמשה בדיל ולא לסטיא
מיניה לימין ולסמאלא: בדיל ולא
לאיתערבא בעממיא האילין די
אשתארו האילין עמכון ובשום
טעוותהון לא תתקרון ולא
תקיימון ולא תהלחנון ולא
תסגדון להון: אלהין בחקקנא
די יי אלהכון תדבקון קמיה
ויעבדיהון עד יומא הדין כמא
מן קדמיכון עממין רברבין
ותקיפין ואינון לא קם אנש
קדמיכון עד יומא הדין: גברא
חד מנכון ירדוף אלפא ארי יי
אלהכון מיגיח לכון כמא
די מליל לכון: והסתמרון לחדא
לנפשתיכון למרחמת ית יי אלהכון:

ויתב יהושע ית כל עממיא
האילין קדם בני ישראל ואמר
להון אבהתכון דיתבו בעבר נהרא
מן עלמא תרח אבי אברהם ואבי
נחור ופלחו פלחנין דשקר:
ונסבית ית אבוכון ית אברהם מעבר
נהרא ואולכית יתיה בכל ארעא
כנען ואסגיאית ית בנוהי ואיתן
ליה ית יצחק: ואיתן ליצחק ית
יעקב וית עשו ואיתן לעשו ית
טוד שעיר לרשותא ויעקב ובנוי
נחתו למצרים: ושלחית ית משה
ואהרן וסמיתית ית מצראי בגוא
ארעא כמא דעבדית בגוהון ובתר
כן אפיקית יתכון: ואפקית יי ית אבהתכון
ממצרים ואתיתון לימא ורדפו
מצראי בתר אבהתכון בקרונין
וברהטין לימא סוף: וכדו צלו
קדם יי ושוי ערטולא בינכון
ובין מצראי ואייתי עלוהי ית ימא
וחפא יתהון ועינכון חמו ית
די עבדית במצראי ותבתון
מדברא יומין סגיאין: ואעלית
יתכון לארעא דאמוראי דיתבין
בעבר ירדנא ואגיחו קרבא
עמכון ומסרית יתהון בידכון
וירתתון ית ארעהון ושציתינון
מן קדמיכון: וקם בלק בר
צפור מלכא דמואב ואגח קרבא
בישראל ושלח ואזמן ית בלעם
בר בעור לקללא יתכון: ולא
צבית לקבלא בלעם ובריכא
בריכא יתכון ושיזבית יתכון
מן ידיה: ועברתון ית יורדנא
ואתיתון לירחו ואגחו קרבא
בכון מרי ירחו אמוראי פרזאי
כנענאי חתאי גרגסאי חיואי
ויבוסאי ומסרית יתהון בידכון:
ושלחית ית ברעי קדמיכון
ותרכינון תרין מלכי אמוראי
מקדמיכון לא בחרבכון ולא
בקשתכון: ויהב יי לכון ארעא
דלא אפלחתון בה וקירוון דלא
בניתון בהון ותיבון בהון
ומטרין דלא נבעתון ותיכלון:
כען אתקנו קדם יי ופלחו יתיה
בקשוט ובתוקפא ושדו ית
טעוות פלחנא דפלחו אבהתכון
בעבר נהרא ובמצרים ופלחו
קדם יי: ואין בישא בעינכון
למפלח קדם יי אתרעיו לכון
יומא דין דתפלחון קדם מן
דהוה פלחנא דאבהתכון דבעבר
נהרא או קדם טעוות אמוראי
דאתון יתבין בארעהון ואנא
וביתי נפלח קדם יי: ואתיבו
כל עמא ואמרו קדם יי לא
למשבוק ית יי למפלח קדם
טעוות אחרנין: ארי יי אלהנא
הוא דאסיק ית אבהתנא ומן
בית מצרים מן בית עבדא
ודעבד קדם עינינא ית אתין
רבוון האילין ונטרנא ית
כל אורחא דהלכנא בה ובכל
עממיא דעברנא בגוהון: ורחם
יי קדמנא ית כל עממיא
אמוראי דיתבין בארעא מן
קדמנא אף אנחנא נפלח קדם יי
ארי הוא אלהנא: ואמר יהושע
לעמא לא תכלון למפלח קדם יי
ארי אלהין קדישין הינון הוא
אלהין קנאין לא יבדי חובכון
ולא חטאתכון: ארי תשבקון
ית יי ותפלחון טעוות עממיא
ויתוב ויבאיש לכון ויכלי יתכון
בתר דאיטיב לכון: ואמר עמא
לא ארי יתנא נפלח קדם יי:
ואמר יהושע סהידין אנתון
בנפשתיכון ארי אתון גבריתון
ית יי למפלח קדמוהי ואמרתון
סהידין אנן: ועתה אעדו ית
טעוות פלחנא דבגויכון ואטו
ית ליבכון לות יי אלהי ישראל:
ואמר עמא ית יי אלהנא נפלח
ולמימריה נקבל: וגזר יהושע
קים לעמא ביומא ההוא ושוי
להון גזירה ודינין בשכם:
וכתב יהושע פתגמיא האילין
בספר אוריתא דמן קדם יי ונסב
אבן רבא וקם יתה תמן תחות
מישרא דבית מקדשא דיי:
ואמר יהושע לכל עמא הא אבן
דא תהי לסהדא בנא ארי היא
שמעת ית כל מימרייא דמליל
יי עמנא ותהי בסהדא בכון
דלמא תכפתון בפלחנא דאלהכון:
ושלח יהושע ית עמא גבר לאחסנתיה
ולקרויהון: והוה בתר פתגמיא
האילין מיתו יהושע בר נון עבד
יי ומיתו בגין חובי עמא ארי
לא פלחו קדם יי: וקברו יתיה
בתחום אחסנתיה בתמנת סרח
דבטוור אפרים מדרום לטוור
געש: ועצמות יוסף דאסיקו בני
ישראל ממצרים קברו בשכם
בחקלא דזבן יעקב מן בני חמור
אבי שכם בקסיטא מאה ואזדבנו
לבני יוסף לאחסנת קבורתא:
ואלעזר בר אהרן מית וקברו יתיה
בגבעת פנחס בריה דאתיהב לו
בטוור אפרים:

ולבן

כי אם שוב תשובו ודבקתם ביתר
הגוים האלה השארים האלה אתכם
והתחתנתם בהם ובאתם בהם והם
בכם: ידוע תדעו כי לא יוסיף יהוה
אלהיכם להוריש את הגוים ה
האלה מלפניכם והיו לכם לפח
ולמוקש ולשטט בצדיכם ולענגים
בעיניכם עד אבדכם מעל האדמה
הטבה הזאת אשר נתן לכם יהוה
אלהיכם: והנה אנכי הולך היום
בדרך כל הארץ וידעתם בכל-
לבבכם ובכל נפשכם כי לא נפל
דבר אחד מכל הדברים הטובים
אשר דבר יהוה אלהיכם עליכם
הכל באו לכם לא נפל מכנו דבר
אחד: והיה כאשר בא עליכם כל-
הדבר הטוב אשר דבר יהוה אלהיכם
אליכם כן יביא יהוה עליכם את כל-
הדבר הרע עד השמידו אותכם מעל
האדמה הטובה הזאת אשר נתן לכם
יהוה אלהיכם: בעברכם את ברית
יהוה אלהיכם אשר צוה אתכם
והלכתם ועבדתם אלהים אחרים
והשתחויתם להם וחרה אף-יהוה
בכם ואבדתם מהרה מעל הארץ
הטובה אשר נתן לכם:

ויאסף יהושע את כל-שבטי
ישראל שכמה ויקרא לזקני ישראל
ולראשיו ולשפטיו ולשטריו ו
ויתיצבו לפני האלהים: ויאמר
יהושע אל כל העם כה אמר יהוה
אלהי ישראל בעבר הנהר ישבו א
אבותיכם מעולם תרח אבי אברהם
ואבי נחור ויעבדו אלהים אחרים:
ואקח את אביכם
אברהם מעבר הנהר ואולך אותו
בכל ארץ כנען וארב את זרעו
ואתן לו את יצחק: ואתן ליצחק
את יעקב ואת עשו ואתן לעשו את
הר שעיר לרשת אותו ויעקב
ובניו ירדו מצרימה: ואשלח את
משה ואת אהרן ואגף את מצרים
כאשר עשיתי בקרבו ואחרי הוצאתי
אתכם: ואוציא את אבותיכם
ממצרים ותבאו הימה ורדפו
מצרים אחרי אבותיכם ברכב ו
ובפרשים ים סוף: ויצעקו אל יהוה
וישם מאפל בינכם ובין המצרים
ויבא עליהם את הים ויכסם ותראינה
עיניכם את אשר עשיתי במצרים
ותשבו במדבר ימים רבים: ואביא
אתכם אל ארץ האמרי היושב בעבר
הירדן וילחמו אתכם ואתן אתם
בידכם וירשתם את ארצם ואשמידם
מפניכם: ויקם בלק בן-צפור מלך
מואב וילחם בישראל וישלח ויקרא
לבלעם בן-בעור לקלל אתכם:
ולא אבה יהוה אלהיך לשמע אל
בלעם ויהפך יהוה אלהיך לך את
הקללה לברכה כי אהבך יהוה
אלהיך: ותעברו את הירדן ותבאו
אל יריחו וילחמו בכם בעלי יריחו
האמרי והפרזי והכנעני והחתי
והגרגשי החוי והיבוסי ואתן
אתם בידכם: ואשלח את הצרעה
לפניכם ותגרש אתם מפניכם
שני מלכי האמרי לא בחרבך ולא
בקשתך: ואתן לכם ארץ אשר לא
יגעת בה וערים אשר לא בניתם
וישבתם בהן כרמים וזיתים אשר
לא נטעתם אתם אכלים:
ועתה יראו את יהוה ועבדו אתו
בתמים ובאמת והסירו את אלהים
אשר עבדו אבותיכם בעבר הנהר
ובמצרים ועבדו את יהוה: ואם
רע בעיניכם לעבד את יהוה בחרו
לכם היום את אשר תעבדון אם
את אלהים אשר עבדו אבותיכם
אשר מעבר לנהר ואם את אלהי
האמרי אשר אתם ישבים בארצם
ואני וביתי נעבד את יהוה: ויען
העם ויאמר חלילה לנו מעזבנו את
יהוה לעבד אלהים אחרים: כי יהוה
אלהינו הוא המעלה אתנו ואת
אבותינו מארץ מצרים מבית עבדים
ואשר עשה לעינינו את האתות
הגדלות האלה וישמרנו בכל הדרך
אשר הלכנו בה ובכל העמים אשר
עברנו בקרבם: וגרש יהוה את כל
העמים את האמרי יושב הארץ
מפנינו גם אנחנו נעבד את יהוה
כי הוא אלהינו:

רשי

ולעשות כמעשיהם. ישמשנו לשון ולמלוך כמשמעו ולעבדם. לשון תחנות וכן
ואף אלו לא נתקיימה בהן תחנה מלכם ויחזיק כמה מלכותי כבמה
ובן תמצאנו כתוב ואפילו לא נתקיימה בהן תחנה מלכם ויחזיק כמה מלכותי כבמה
ובן תמצאנו כתוב ואפילו לא נתקיימה בהן תחנה מלכם ויחזיק כמה מלכותי כבמה
סמכם ויחרה אף. חסר ו"ו מרובה ויסמוך עמהן שני שי מלה
נתן לו ויתן:

ולבן

ושמר אזכר לאחר זמן ם
שכבר נתקע יהושע בכתב
שכתב ישראל בכתב
ויתכתבו שם בכתב
ל"ל ויתכתבו ע
בכתב ישראל ויתכתבו
פליטה שהיה לשבר
את ו' והיה עשוי זה
יאמר להם ויהיה ר
ויתכתבו שם כתב
ישראל ולשון הקודש
ומתוך שהיה כתב
ישראל ולשון הקודש
קרוי כתב ולשון
ויתכתבו שם כתב
ישראל ולשון הקודש
ומתוך שהיה כתב
ישראל ולשון הקודש
קרוי כתב ולשון
דברי הימים הלזו
ויתכתבו שם כתב
ישראל ולשון הקודש
ומתוך שהיה כתב
ישראל ולשון הקודש
קרוי כתב ולשון
תחת אשר:

רשי

ויכרכו ל' כבול. ויתכתבו
קדש ל' כבוי ויכרוכו:

וּבְרֹאשָׁן לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר׃ ה
וְיִצְעֲקוּ קְרֹם יְיָ וְיָשֵׂם קִבְלָא בֵּינֵיכוֹן ו
וּבֵין מִצְרָאֵי וְאֵתֵי עֲלוֹהִי יָת יַמָּא
וַחֲפָנֵן וְחֵזֵיתוּ עֵינֵיכוֹן יָת דַּיְ ע
עֲבַדִית בְּמִצְרַיִם וְתֵיתְבוּן בְּמַדְבְּרָ
יוֹמִין סַגִּיאִין׃ וְאַעְלֵית יָתְכוֹן
לְאַרְעָא אֱמוֹרָאֵי וְיָתִיב בְּעִיבְרָא
יַרְדְּנָא וְאִגְיָחוּ קְרָבָא עִמְּכוֹן
וְיַסְרִית יָתְהוֹן בִּידְכוֹן וְיֵרְתוּן ק
יָת אַרְעֲהוֹן וְשֵׁיצֵיתִינוּן מִן
קֳדָמֵיכוֹן׃ וְקָם בָּלָק בַּר צִפּוֹר
מַלְכָּא דְמוֹאָב וְאִגְיָח קְרָבָא
בְּיִשְׂרָאֵל וְשָׁלַח וּקְרָא לְבִלְעָם בַּר
בְּעוֹר לְמִלַּט יָתְכוֹן׃ וְלָא אֲבֵיתִי
לְקַבָּלָא מִן בִּלְעָם וּבָרֵיךְ בָּרְכָא
יָתְכוֹן וְשֵׁזְבֵית יָתְכוֹן מִן יְדֵיהּ׃
וַעֲבַרְתּוּן יָתְיַרְדְּנָא וַאֲתֵיתוּן לִירִיחוֹ
וְאִגְיָח קְרָבָא בְּכוֹן יַרְחֵי יְרִיחוֹ
אֱמוֹרָאֵי וּפְרִזָאֵי וּכְנַעֲנָאֵי וְחִתָּאֵי
וְגִרְגָּשָׁאֵי חִוָּאֵי וְיְבוּסָאֵי וְסַגִּירֵת
יָתְהוֹן בִּידְכוֹן׃ וְשַׁלְחִית קְרָדִיסִין
יָת עַרְעֲיָתָא וְתָרְכִית תַּרְוֵיהוֹן מִן
קֳדָמֵיכוֹן תַּרְעֵי מַלְכֵי אֱמוֹרָאֵי לָא
בְּחַרְבָּךְ וְלָא בְּקַשְׁתָּךְ׃ וְיָהַבְתִּי
לְכוֹן אַרְעָא דְּלָא לֵאֱתוּן בָּהּ
וְקִרְוָן דְּלָא בְּנֵיתוּן וְיָתְבְתּוּן
בְּהוֹן כְּרָמִין וְזֵיתִין דְּלָא נְצַבְתּוּן
אָתוּן אָכְלִין׃ וּכְעַן דְּחִלוּ יְיָ
וּפְלָחוּ קׇדָמוֹהִי בְּשׁוֹט וְקוּשְׁטָא וְאַעְדֵּי יָת
טָעֲוָת דִּפְלָחוּ אֲבָהָתְכוֹן בְּעִבְרָ
פְּלָגָא אַבְנַתְבוֹן בְּעִבְרָ פְּרָת ו
וּבְמִצְרַיִם וּפְלָחוּ קׇדָמוֹי יְיָ׃ כ
וְאִם בִּישׁ בְּעֵינֵיכוֹן לְמִפְלַח קׇדָמוֹי יְיָ
וְתִתְרְעוֹן לְכוֹן יוֹמָא דֵּין קְרָם מַן ת
תְּפְלְחוּן אִם יָת טָעֲוָתָא דִּי פְלָחוּ
אֲבָהָתְכוֹן דִּבְעִיבְרָ דְּפָרָת וְאִם יָת
טָעֲוָת אֱמוֹרָאֵי דְּאַתּוּן יָתְבִין ב
בְּאַרְעֲהוֹן וְאֵנָא וְאֵנָשׁ בֵּיתִי
נִפְלַח קׇדָמוֹי יְיָ׃ וַאֲתִיב עַמָּא וַאֲמַר
וְסַלְקָא מִן מִשְׁבַּק יָת מֵימְרָא דַּיְ
לְמִפְלַח לְטַעֲוָת עַסְקָיָא׃ אֲרֵי יְיָ
אֱלָהֲנָא הוּא דְּאַסִּיק יָתָנָא וְיָת
אֲבָהָתָנָא מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם מִבֵּית
עַבְדוּתָא וְדִי עֲבַד לְעֵינָנָא יָת אָתַיָא
וְדַבַּר בָּנָא וְאִיסְתִּין וְנִטְרָנָא בְּכָל
אוֹרְחָתָא דִּי נְחֵינָא בָּהּ וּבְכֹל עַמְמַיָּא
דִּי עֲבַרְנָא בֵּינֵיתוֹן׃ וְתָרִיךְ יְיָ
יָת כָּל עַמְמַיָּא וְיָת אֱמוֹרָאֵי יָתִיב

ובקרשין ליסא דסוף׃ ה
ויצעקו קדם יי׳ וישי קבלא ביניכון ו
ובין מצראי ואתי עלוהי ית ימא
ותמנן וחזיתו עיניכון ית די ע
עבדית במצרים ותתיבון במדברא
יומין סגיאין׃ ואעלית יתכון ז
לארע אמוראי ויתיב בעיברא
דירדנא ואגיחו קרבא עמכון
ומסרית יתהון בידכון וירתון ח
ית ארעתהון ושיצאיתינון מן ק
קדמיכון׃ וקם בלק בר צפור ט
מלכא דמואב ואגיח קרבא
בישראל ושלח וקרא לבלעם בר י
בעור למילט יתכון׃ ולא אצתי א
לקבלא מן בלעם ובריך ברכא יב
יתכון ושזבתי יתכון מן ידיה׃
ועברתון יתירדנא ואתיתון לירחו יג
ואגיחו קרבא בכון בעלי ירחו
אמוראי ופרזאי וכנענאי וחיתאי
וגרגשאי חיואי ויבוסאי וסגירת
יתהון בידכון׃ ושלחית קדמיכון יד
ית ערעיתא ותרכית תרויהון מן
קדמיכון תרין מלכי אמוראי לא
בחרבך ולא בקשתך׃ ויהבית טו
לכון ארעא די לא לאיתון בה
וקריין די לא בניתון ויתבתון
בהון כרמין וזיתין די לא נצבתון
אתון אכלין׃ וכען דחלו יי׳ ופלחו יז
יתיה בשלמותא ובקושטא ואעדרו ית
פולחנא דיתכון בעיבר פרת ו
ובמצרים ופלחו קדם יי׳׃ ואם יח
ביש בעיניכון למפלח קדם יי׳ כ
בחרו לכון יומא דין קדם מן ת
תפלחון אם ית טעותא די פלחו
אבהתכון דבעיבר פרת ואם ית
טעות אמוראי די אתון יתבין ב
בארעהון ואנא וביתי נפלח קדם יי׳׃ כא
ואתיב עמא ואמר
וסלקא מן למשבק ית מימרא דיי כב
למפלח לטעות עסקיא׃ אתי יי כג
אלהנא הוא דאסיק יתנא וית
אבהתנא מארעא דמצרים מבית
עבדותא ודי עבד לעינינא ית אתיא
ודבר בנא ואיסתין ונטרנא בכל
אורחתא די נחינא בה ובכל עממיא
די עברנא ביניתון׃ ותרך יי כד
ית כל עממיא ית אמוראי יתיב

ובקרשין ליסא דסוף׃ ה
ויצעקו קדם יי׳ וישי קבלא ביניכון ו
ובין מצראי ואתי עלוהי ית ימא
ותמנן וחזיתו עיניכון ית די ע
עבדית במצרים ותתיבון במדברא
יומין סגיאין׃ ואעלית יתכון ז
לארע אמוראי ויתיב בעיברא
דירדנא ואגיחו קרבא עמכון
ומסרית יתהון בידכון וירתון ח
ית ארעתהון ושיצאיתינון מן ק
קדמיכון׃ וקם בלק בר צפור ט
מלכא דמואב ואגיח קרבא
בישראל ושלח וקרא לבלעם בר י
בעור למילט יתכון׃ ולא אצתי א
לקבלא מן בלעם ובריך ברכא יב
יתכון ושזבתי יתכון מן ידיה׃
ועברתון יתירדנא ואתיתון לירחו יג
ואגיחו קרבא בכון בעלי ירחו
אמוראי ופרזאי וכנענאי וחיתאי
וגרגשאי חיואי ויבוסאי וסגירת
יתהון בידכון׃ ושלחית קדמיכון יד
ית ערעיתא ותרכית תרויהון מן
קדמיכון תרין מלכי אמוראי לא
בחרבך ולא בקשתך׃ ויהבית טו
לכון ארעא די לא לאיתון בה
וקריין די לא בניתון ויתבתון
בהון כרמין וזיתין די לא נצבתון
אתון אכלין׃ וכען דחלו יי׳ יז
ופלחו יתיה בשלמותא ובקושטא
ואעדרו ית פולחנא דיתכון בעיבר
פלגא אבנתבון בעיבר פרת ו
ובמצרים ופלחו קדם יי׳׃ כ
ואם ביש בעיניכון למפלח קדם יי׳
בחרו לכון יומא דין קדם מן ת
תפלחון אם ית טעותא די פלחו
אבהתכון דבעיבר פרת ואם ית
טעות אמוראי די אתון יתבין ב
בארעהון ואנא וביתי נפלח קדם יי׳׃ כא
ואתיב עמא ואמר
וסלקא מן למשבק ית מימרא דיי כב
למפלח לטעות עסקיא׃ אתי יי כג
אלהנא הוא דאסיק יתנא וית
אבהתנא מארעא דמצרים מבית
עבדותא ודי עבד לעינינא ית אתיא
ודבר בנא ואיסתין ונטרנא בכל
אורחתא די נחינא בה ובכל עממיא
די עברנא ביניתון׃ ותרך יי כד
ית כל עממיא ית אמוראי יתיב

הָאָרֶץ מִפְּנֵינוּ גַּם־אֲנַחְנוּ נַעֲבֹד אֶת־ ה
יְהוָה כִּי־הוּא אֱלֹהֵינוּ׃
וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם לֹא תוּכְלוּ ו
לַעֲבֹד אֶת־יְהוָה כִּי־אֱלֹהִים קְדֹשִׁים
הוּא אֵל קַנּוֹא הוּא לֹא־יִשָּׂא
לְפִשְׁעֲכֶם וּלְחַטֹּאתֵיכֶם׃ כִּי תַעֲזֹבוּ ז
אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהֵי נֵכָר וְשָׁב
וְהֵרַע לָכֶם וְכִלָּה אֶתְכֶם אַחֲרֵי אֲשֶׁר־
הֵיטִיב לָכֶם׃ וַיֹּאמֶר הָעָם ח
אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֹא כִי אֶת־יְהוָה נַעֲבֹד׃
וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם עֵדִים אַתֶּם ט
בָּכֶם כִּי־אַתֶּם בְּחַרְתֶּם לָכֶם אֶת־
יְהוָה לַעֲבֹד אֹתוֹ וַיֹּאמְרוּ עֵדִים׃
וְעַתָּה הָסִירוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר י
בְּקִרְבְּכֶם וְהַטּוּ אֶת־לְבַבְכֶם אֶל־יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ הָעָם אֶל־ יא
יְהוֹשֻׁעַ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נַעֲבֹד
וּבְקֹלוֹ נִשְׁמָע׃ וַיִּכְרֹת יְהוֹשֻׁעַ יב
בְּרִית לָעָם בַּיּוֹם הַהוּא וַיָּשֶׂם
לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט בִּשְׁכֶם׃ וַיִּכְתֹּב יְהוֹשֻׁעַ יג
אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּסֵפֶר תּוֹרַת
אֱלֹהִים וַיִּקַּח אֶבֶן גְּדוֹלָה וַיְקִימֶהָ שָׁם
תַּחַת הָאֵלָה אֲשֶׁר בְּמִקְדַּשׁ יְהוָה׃
וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־ כָּל־ יד
הָעָם הִנֵּה־הָאֶבֶן הַזֹּאת תִּהְיֶה־בָּנוּ
לְעֵדָה כִּי־הִיא שָׁמְעָה אֵת כָּל־אִמְרֵי
יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עִמָּנוּ וְהָיְתָה בָכֶם
לְעֵדָה פֶּן־תְּכַחֲשׁוּן בֵּאלֹהֵיכֶם׃
וַיְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָם אִישׁ טו
לְנַחֲלָתוֹ׃ וַיְהִי אַחֲרֵי
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בִּן־
נוּן עֶבֶד יְהוָה בֶּן־מֵאָה וַעֲשֶׂר
שָׁנִים׃ וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בִּגְבוּל נַחֲלָתוֹ
בְּתִמְנַת־ סֶרַח אֲשֶׁר בְּהַר־אֶפְרָיִם

ויאמר יהושע אל העם לא תוכלו לעבוד את יי׳ כי אלהים קדושים הוא. לא יסלח לכם אם תחטאו אחר שקבלתם עליכם לעבוד את יי׳ ואמרתם נעבוד כי הוא אלהינו. ויאמר העם אל יהושע לא כי את יי׳ נעבוד. ויאמר יהושע אל העם עדים אתם בכם כי אתם בחרתם לכם את יי׳ לעבוד אותו ויאמרו עדים. ועתה הסירו את אלהי הנכר אשר בקרבכם והטו את לבבכם אל יי׳ אלהי ישראל. ויאמרו העם אל יהושע את יי׳ אלהינו נעבוד ובקולו נשמע. וכרת יהושע ברית לעם ביום ההוא וישם לו חק ומשפט בשכם. ויכתב יהושע את הדברים האלה בספר תורת אלהים ויקח אבן גדולה ויקימה שם תחת האלה אשר במקדש יי׳. ויאמר יהושע אל כל העם הנה האבן הזאת תהיה בנו לעדה כי היא שמעה את כל אמרי יי׳ אשר דבר עמנו והיתה בכם לעדה פן תכחשון באלהיכם. וישלח יהושע את העם איש לנחלתו. ויהי אחרי הדברים האלה וימת יהושע בן נון עבד יי׳ בן מאה ועשר שנים. ויקברו אותו בגבול נחלתו בתמנת סרח אשר בהר אפרים

ארעא מן קדמיכון אף אנא ו
ניפלח קדם יי׳ ארי הוא אלהנא׃
ואמר יהושע לעמא לא תוכלון ז
למיפלח קדם יי׳ ארי אלהין קדישין
קדישא הוא אל קנא הוא לא ישבוק
לחוביכון ולחטהיכון׃ ארי תשבקון ח
ית פולחנא דיי ותפלחון טעוות
עממיא ויתוב ויבאיש לכון וישיצי
יתכון בתר דאוטיב לכון׃ ואמר ט
עמא ליהושע לא ארי ית יי׳ נפלח׃
ואמר יהושע לעמא סהידין אתון י
אתון בנפשהכון ארי אתון
בחרתון לכון ית פולחנא קדם יי׳ למפלח
קדמוהי ואמרו סהדין אנן וקבל אמרו
ית טעוות עסקיא די בגויכון ואטו
ית לבכון לפולחנא דיי אלהא
דישראל׃ ואמרו עמא ליהושע ית יא
יי׳ אלהנא נפלח ולמימריה נקבל
ונגר יהושע קים לעמא ביומא
ההוא ושוי ליה קים ודין בשכם׃
וכתב יהושע ית פתגמיא האילין יב
באורייתא דכתיבא בספר קיים דיי
ונסיב אבנא רברבתא ותקים
תמן תחות אילנא די בבית מקדשא דיי׃ יג
ואמר יהושע לכל עמא הא אבנא הדא תהי
סהדא בנא ארי היא שמעת ית כל
מימרא דיי דמליל עמנא ותהי
סהדא בכון דלמא תכפתון באלהכון׃ יד
ושלח יהושע ית עמא גבר לאחסנתיה׃ טו
והוה בתר פתגמיא
האילין מיתת יהושע בר נון עבדא
דיי בר מאה ועשר שנין׃ וקברו
יתיה בתחום אחסנתיה בתמנת
סרח די בטורא דיבית אפרים

ארעא מן קדמיכון אף אנא ו
ניפלח קדם יי׳ ארי הוא אלהנא׃
ואמר יהושע לעמא לא תוכלון ז
למיפלח קדם יי׳ ארי אלהין קדישין
קדישא הוא אל קנא הוא לא ישבוק
לחוביכון ולחטהיכון׃ ארי תשבקון ח
ית פולחנא דיי ותפלחון טעוות
עממיא ויתוב ויבאיש לכון וישיצי
יתכון בתר דאוטיב לכון׃ ואמר ט
עמא ליהושע לא ארי ית יי׳ נפלח׃
ואמר יהושע לעמא סהידין אתון י
אתון בנפשהכון ארי אתון
בחרתון לכון ית פולחנא קדם יי׳ למפלח
קדמוהי ואמרו סהדין אנן וקבל אמרו
ית טעוות עסקיא די בגויכון ואטו
ית לבכון לפולחנא דיי אלהא
דישראל׃ ואמרו עמא ליהושע ית יא
יי׳ אלהנא נפלח ולמימריה נקבל
ונגר יהושע קים לעמא ביומא
ההוא ושוי ליה קים ודין בשכם׃
וכתב יהושע ית פתגמיא האילין יב
באורייתא דכתיבא בספר קיים דיי
ונסיב אבנא רברבתא ותקים
תמן תחות אילנא די בבית מקדשא דיי׃ יג
ואמר יהושע לכל עמא הא אבנא הדא תהי
סהדא בנא ארי היא שמעת ית כל
מימרא דיי דמליל עמנא ותהי
סהדא בכון דלמא תכפתון באלהכון׃ יד
ושלח יהושע ית עמא גבר לאחסנתיה׃ טו
והוה בתר פתגמיא
האילין מיתת יהושע בר נון עבדא
דיי בר מאה ועשר שנין׃ וקברו
יתיה בתחום אחסנתיה בתמנת
סרח די בטורא דיבית אפרים

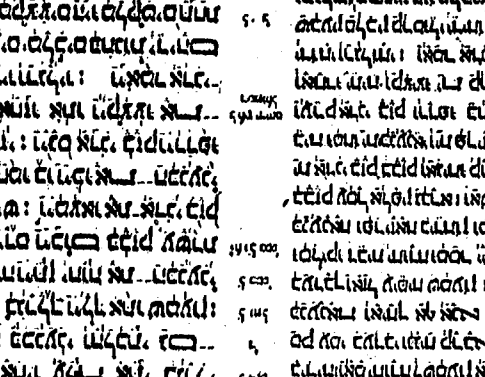

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעלתם את עצמתי מזה אתכם ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר וה׳ הולך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה ויאמר ה׳ אל משה דבר אל בני ישראל וישבו ויחנו לפני פי החירת בין מגדל ובין הים לפני בעל צפון נכחו תחנו על הים ויאמר פרעה לבני ישראל נבוכים הם סגר עליהם המדבר ויחזק לב פרעה ויקח שש מאות רכב בחור וכל רכב מצרים ושלשים על כלו ויקח את כל חיל מצרים ויחזק ה׳ את לב פרעה מלך מצרים וירדף אחרי בני ישראל ובני ישראל יצאים ביד רמה וירדפו מצרים ויבאו אחריהם ויחנו על הים כל סוס רכב פרעה ופרשיו וחילו ויסע מלאך האלהים ויבא מאחרי המחנה ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמד מאחריהם ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל ויהי הענן והחשך ולא קרב זה אל זה כל הלילה ויט משה את ידו על הים ויולך ה׳ את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חומה מימינם ומשמאלם ויהי בבקר ויפן ה׳ אל מחנה מצרים ויסר את אופן מרכבותיו ויהי בנסוע בני ישראל ויאמר מצרים נסה מפני ישראל כי ה׳ נלחם להם ויאמר ה׳ אל משה נטה את ידך על הים וישובו המים על מצרים על רכבו ועל פרשיו ויט משה את ידו על הים ויפן הים לפנות בקר לאיתנו ומצרים נסים לקראתו ויערו ה׳ את מצרים בתוך הים ויכסו המים את הרכב ואת הפרשים לכל חיל פרעה הבא אחריהם בים לא נשאר בהם עד אחד ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים והמים להם חומה מימינם ומשמאלם ויושע ה׳ ביום ההוא את ישראל מיד מצרים וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים ויראו העם את ה׳ ויאמינו בה׳ ובמשה עבדו

ויאמר משה לה׳ בי אדני לא איש דברים אנכי גם מתמול גם משלשם גם מאז דברך אל עבדך כי כבד פה וכבד לשון אנכי ויאמר ה׳ אליו מי שם פה לאדם או מי ישום אלם או חרש או פקח או עור הלא אנכי ה׳ ועתה לך ואנכי אהיה עם פיך והורתיך אשר תדבר ויאמר בי אדני שלח נא ביד תשלח ויחר אף ה׳ במשה ויאמר הלא אהרן אחיך הלוי ידעתי כי דבר ידבר הוא וגם הנה הוא יצא לקראתך וראך ושמח בלבו ודברת אליו ושמת את הדברים בפיו ואנכי אהיה עם פיך ועם פיהו והורתי אתכם את אשר תעשון ודבר הוא לך אל העם והיה הוא יהיה לך לפה ואתה תהיה לו לאלהים ואת המטה הזה תקח בידך אשר תעשה בו את האתות וילך משה וישב אל יתרו חתנו ויאמר אליו אלכה נא ואשובה אל אחי אשר במצרים ואראה העודם חיים ויאמר יתרו למשה לך לשלום וילך ה׳ אל משה במדין לך שוב מצרימה כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכבם על החמור וישב ארצה מצרים ויקח משה את מטה האלהים בידו וה׳ אמר אל משה בלכתך לשוב מצרימה ראה כל המופתים אשר שמתי בידך ועשיתם לפני פרעה ואני אחזק את לבו ולא ישלח את העם ואמרת אל פרעה כה אמר ה׳ בני בכורי ישראל ואמר אליך שלח את בני ויעבדני ותמאן לשלחו הנה אנכי הורג את בנך בכורך ויהי בדרך במלון ויפגשהו ה׳ ויבקש המיתו ותקח צפורה צר ותכרת את ערלת בנה ותגע לרגליו ותאמר כי חתן דמים אתה לי ויאמר ה׳ אל אהרן לך לקראת משה המדברה וילך ויפגשהו בהר האלהים וישק לו ויגד משה לאהרן את כל דברי ה׳ אשר שלחו ואת כל האתות אשר צוהו ויאמר משה ואהרן ויקבצו את כל זקני בני ישראל ויאמר אהרן את כל הדברים אשר דבר ה׳ אל משה ויעש האתות לעיני העם ויאמינו ויקדו ויעבדו

ולחמו בני יהודה. מי הכה אלו בני יהודה כאן אלא כתוב אחר מדבר בשופטים ומה הכתוב אומר כאן אלא שבאו בני יהודה ולחמו בירושלים ולכדוה ולא הגלו את יושביה ולא הוציאו את המלך ולא את עבדיו ולא את אוהביו ולא את אנשי שלומו ולא את אנשי ביתו ולא את אנשי מחנהו ולא את אנשי עירו ולא את אנשי מדינתו ולא את אנשי לשונו ולא את אנשי מלכותו ולא את אנשי דתו ולא את אנשי מנהגו ולא את אנשי מלבושו ולא את אנשי מאכלו ולא את אנשי משתיו ולא את אנשי משכבו ולא את אנשי מרחצו ולא את אנשי מושבו ולא את אנשי מעונו ולא את אנשי מגדלו ולא את אנשי מבצרו ולא את אנשי מלחמתו ולא את אנשי מרכבתו ולא את אנשי פרשיו ולא את אנשי רכבו ולא את אנשי מחניו ולא את אנשי מטותיו ולא את אנשי מרכבותיו ולא את אנשי מרכבותיו ולא את אנשי מרכב

ויזעק אמורי את בני דן להורו
אריל"א שבקשו למחות ולמשכו
ו ותורי אמוראי למיחב בטור
דרם באילון ובשעלבים ותקיפת
יד בית יוסף ותהו למסקי מיסין
ותרתם אמוראי מסכנקני עקרבים
מן כיפא ולעילא
וקליפ נביא בשלימות מן קדם יי
מן גלגלא לבוכים ואסר אמיקית
יכוז מסגדים ואעלידת יתכון
לארעא די קיימית לאבהתכון
ואמרית לא אשני קיימי עמכון
לעלם ואתון לא תגזרון קים
ליתבי ארעא הדא אגורהון
תתרעון ולא קבלתון למימרא
דא עבדתון ואף אמרית לא
אתריך יתהון מן קדמיכון ויהון
לכון לסעיקין וטעותהון יהון
לכון לתקלא והוה כד מליל
גבייא ית פתגמיא האילין
לכל בני ישראל ואריכו עמא ית
קלהון ובכו ויקרו שמא דאתרא
ההוא בוכים ובכיסו ותמן נכסדת
קורשיא קדם יי
ושלח יהושע ית עמא ואזלו בני
ישראל לאחסכותיהון למירת ית
ארעא ופלחו עמא קדם יי
כל יומי יהושע וכל יומי סבייא די
אורכיו יומין בתר יהושע דחזו ית
כל עובדיא דיי רבא די עבד
לישראל וסית יהושע בר נון עבדא
דיי בר מאה ועשר שנין וקברו
יתיה בתחומי אחסכותיה בתמנת
חרס בטורא דבית אפרים מצפונ
לטור געש ואפיקו ית ארונא
אתכתשו לה אבהתוהי וקמו בנוי
אוחרנין בתריהון דלא ידעין
למרחל מן קדם יי ולא אף ית
די עבד לישראל
ועבדו בני ישראל
דבישו קדם יי ופלחו ית בעלי

ויאמר אלהם לא תעשון כן ולא תעבדון כמעשה
יהו אומרים להם לעבוד ע"ז ואתם אל תעשו כן
לא אמרתי אלא לכם לעבוד ולא לאחרים
ועל מלאך ה' יכול שלח להם מלאך מן השמים
ר' לוי כי פרסום היה זה הכתוב
מן הגלגל. שם נתאחו לו נבזותם
ויזעק מלאך ה' אל כל בני ישראל
לא אמר לו מלאך אלא הוא עצמו
ויאמר אעלה אתכם מעלה אני מעלה
עליהם כאדם שאומר לחבירו עלה אצלי
והשבעתי לכם ולא אמרתי לכם
ולא אמרתי לאבותיכם
ולא אמרתי לבניכם
ולא אמרתי לבני בני

חמשת טורני פלישתי וכל
כנעני וצידני וחוי יושב הר
ולך בנן בבור כי שיר ירמון עד
סעלנא ותכבת ויהי לנסיאה בחון
ירי ישראל למידע תיקבלון ירי
פקודיא דיי דקדיש את אבהתהון
בידא דמשה ובני ישל יתיבו בגו
בעיראי חיתאי ואמוראי וקרחאי
ופריזאי ויבוסאי: ונסיבו ית בנתיהון
לחון לישין וית בנתהון ירי יהבו
לבניהון ופלחו ית טעוותהון:
ועבדו בני
ישראל את דבישׁ קדם יי ואתנשאו
ית פולחנא דיי אלההון ופלחו ית
בעליא ולשתרתאי: ותקיף רוגזא
דיי בישראל ומסקינון ביד כושן
מלכא דארם ופלחו בני ישראל
תמני שנין: וזעיקו בני ישראל
קדם יי ואקים יי פורקן לבני
ישראל ופרקינון ית עתניאל בר
קנז אחוהי דכלב זעיר מיניה:
ושרת עלוהי רוחא דיי ופלח ית ישראל
וסיבר יי בידוהי ית כושן מלכא דארם
יתיר על פרת ותקיפת
ידיה על כושן מתיבא: ושלחת
ארעא דישראל ארבעין שנין ומית
עתניאל בר קנז:
ואוסיפו בני
ישראל למעבד דבישׁ קדם יי
ותקיף יי ית עגלון מלכא דמואב
על ישראל על דעבדו ית דבישׁ
קדם יי: וכנש לותיה ובני
עמון ועמלק ואזל ומחא
ישראל וירתו ית קרתא דיריחו:
ופלחו בני ישראל ית עגלון
מלכא דמואב תמני עסרי שנין:
וזעיקו בני ישראל קדם יי ואקים
יי לחון פריק ית אהוד בר גירא
בר שבטיאה דכנימין גבר טאיר
בידיה ושדרו בני ישראל
בידיה תקורבא לעגלון מלכא
דמואב: ועבד ליה אהוד
סרדא ותקיף ליה תרין פופין מרמיתא
אמתה ותרין ידוהי על ימיניה:

חמשת סרני פלשתים וכל הכנעני
והצדני והחוי יושב הר הלבנון מהר
בעל חרמון עד לבוא חמת: ויהיו
לנסות בם את ישראל לדעת
הישמעו את מצות יהוה אשר צוה
את אבותם ביד משה: ובני ישראל
ישבו בקרב הכנעני החתי והאמרי
והפרזי והחוי והיבוסי: ויקחו את
בנותיהם להם לנשים ואת בנותיהם
נתנו לבניהם ויעבדו את אלהיהם:
ויעשו בני ישראל
את הרע בעיני יהוה וישכחו את
יהוה אלהיהם ויעבדו את הבעלים
ואת האשרות: ויחר אף יהוה ב
בישראל וימכרם ביד כושן
רשעתים מלך ארם נהרים ויעבדו
בני ישראל את כושן רשעתים
שמנה שנים: ויזעקו בני ישראל
אל יהוה ויקם יהוה מושיע לבני
ישראל ויושיעם את עתניאל בן
קנז אחי כלב הקטן ממנו: ותהי עליו
רוח יהוה וישפט את ישראל ויצא
למלחמה ויתן יהוה בידו את כושן
רשעתים מלך ארם ותעז ידו על
כושן רשעתים: ותשקט הארץ
ארבעים שנה ויחת עתניאל בן קנז:
ויספו בני ישראל
לעשות הרע בעיני יהוה ויחזק יהוה
את עגלון מלך מואב על ישראל
על כי עשו את הרע בעיני יהוה:
ויאסף אליו את בני עמון ועמלק
וילך ויך את ישראל וירשו את
עיר התמרים: ויעבדו בני ישראל
את עגלון מלך מואב שמנה עשרה
שנה: ויזעקו בני ישראל אל יהוה
ויקם יהוה להם מושיע את אהוד
בן גרא בן הימיני איש אטר יד-
ימינו וישלחו בני ישראל בידו מנחה
לעגלון מלך מואב: ויעש לו אהוד
חרב ולה שני פיות גמי ארתו
ותרב ולה שני פיות גמי ארתו
אמה וחתר למתניו על ירך ימינו:

ויקרב את המנחה לעגלון מלך
מואב ועגלון איש בריא מאד:
ויהי כאשר כלה להקריב את המנחה
וישלח את העם נשאי המנחה:
והוא שב מן הפסלים אשר את
הגלגל ויאמר דבר-סתר לי אליך
המלך ויאמר הס ויצאו מעליו כל
העמדים עליו: ואהוד בא אליו
והוא ישב בעלית המקרה אשר
לו לבדו ויאמר אהוד דבר אלהים
לי אליך ויקם מעל הכסא: וישלח
אהוד את יד שמאלו ויקח את החרב
מעל ירך ימינו ויתקעה בבטנו:
וילאם הנעב אחר הלהב ויסגר
החלב בעד הלהב כי לא שלף החרב
מבטנו ויצא האשורנה: ויצא
אהוד המסדרונה ויסגר דלתות
העלייה בעדו ונעל: והוא יצא
ועבדיו באו וירא והנה דלתות
העלייה נעולות ויאמרו אך מסיך הוא
את רגליו בחדר המקרה: ויחילו
עד בוש והנה איננו פותח דלתות
העלייה ויקחו את המפתח ויפתחו
והנה אדונם נפל ארצה מת:
והמתמהמהים נמלט עד העברו את
הפסילים וישלם מחשעירתה:

ויקרב ירם תקרובא לעגלון
מלכא ועגלון גבר פטים
לחדא: והוה כד שיצי לקרבא
ית תקרובתא ושדרת ית עמא נטלי
תקרובתא: והוא תב מן פתניא
דעם גלגלי ואמר פתגמא ד
רמיתי מלי לוותך מלכא ואמר סלק
כל דקיימין עלוהי: ואתוב עאל
לותיה והוא יתיב בעלית גיר
קיטא דילית מלוהי ואמר פתגמא אלהין
אתוב פתגמא לוותך מלכא ואקם
מעל כורסיה: ואושיט
אהוד ית ידיה שמאלית ונסיב ית
רמחא מעל ירכיה דימינה ותקעה
בסעודתיה: ואעל אף רומחא בתר
שנוי ומטא שומנא דשומנא בגויה
ארי לא שלף רמחא מכעודתיה
ונפק אוכלית שפיר: ונפק
אהוד לבר ואפיק: והוא נפיק
ועבדוהי עדיו וחזו והא תרעי עלייתא
כאפותי ואמרו: ואנון נפיקו
אתיין ואמרו הא ברם עביד הוא ית
סלקא דרגלוי בעלית קיטא:

ויחילו עד כוש והנה אדונם נפל
ארצה מת: והאיש עבר שעיר
ויעבר את פסילי הגלגל אשר
אל גלגל: ויבא אל ביתו ויקרע
את חרב בנו מאחזה ויכהו בבטנו
וימת: ואהוד נמלט בעוד
המתמהמהים והוא עבר את
הפסילים וישלם השעירתה:

ורלבב

ואחר שכבר הפשוט
הנס יש מלת מן מלת
הנסתר ואחת מהם
מורה על הנסתר
ואחת על הנראה
ואחר שכבר הפשוט
מהם יש מלת מן
ומלת מלת ואחת
מהם מורה על
הנראה ואחת על
הנסתר ואחר
שכבר הפשוט
מהם יש מלת
מן ומלת מלת
ואחת מהם
מורה על
הנראה ואחת
על הנסתר
ואחר
שכבר
הפשוט
מהם יש
מלת מן
ומלת
מלת
ואחת
מהם
מורה
על
הנראה
ואחת
על

וְהוֹרַדְתִּי בְּטוּחִים וְתִקַּע בְּשׁוּפָר֙ אֲדֹנָ֣י יְהוִ֔ה וְיָצְא֖וּ בְּסוּפ֣וֹת תֵּימָֽן׃ בְּטוּחִים אֶפְרַ֔יִם וְנִדָּחִ֖ים עֹשֵׂ֑יהוּ בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל מִן שֹׁרֶ֥א וְהוּא כְּכָרְכֹּ֖ון׃ וַאֲסַ֤ר לְהֶן֙ וְדֵיסָ֔ן בְּתַרְעֵ֥י אֲבֵי֖ סַכְרֵ֣י יְיָ֔ת בְּעָלֵ֑י וְרַבְּבֹ֣ן יְרֵ֔ס סוֹמְכֵ֖י בִּיבְיכֹ֑ון וְנָתַ֤ן בְּתַרְחֵי֙ וְאַרְזֵ֣י אֶת־קְנִיזֹ֔ון עַבְרֵ֥י יְרֻקְנָ֖א עַל־סוֹאֲבֵ֑י וְלֹא־שָׁבְקִ֣ אֱנָ֔שׁ לְמֵיעְבַּ֖ר׃ וְקַטְלִ֥ית סוֹאֲבֵ֖י בְּעִזְקָ֑א וְחַיְיאֵ֣ בְּעִזְקָ֔א אֲלֵהֵ֖ין עַבְרֵ֥י אֶסְרֵ֛ין וְכָל־גַּבְרֵ֥י נִיצַ֖ר חַיָּ֑לָא וְלָ֥א אִשְׁתְּוִ֖יב אֱנָֽשׁ׃ וְאִיתְבְּרִ֣י סוֹאֲבֵ֔י בִּיזְקָ֖א וְתַרְתֵּ֣ין יַ֔ד אֱנָ֖שׁ יִשְׂרָאֵ֑ל שְׁדוֹכְרַ֣ת אַרְעָ֔א וְיִשְׂרָאֵ֖ל נָתְנִ֥ין שְׁלָֽן׃

וַיְהִי֙ בְּבוֹא֣וֹ וַיִּתְקַ֔ע בְּשׁוֹפַ֖ר בְּהַ֣ר אֶפְרָ֑יִם וַיֵּרְד֨וּ עִמּ֤וֹ בְנֵי֙ יִשְׂרָאֵ֔ל מִן־הָהָ֖ר וְה֥וּא לִפְנֵיהֶֽם׃ וַיֹּ֣אמֶר לָהֶ֗ם רִדְפ֤וּ אַחֲרַי֙ כִּי־נָתַ֣ן יְהוָ֔ה אֶת־אֹיְבֵיכֶ֖ם אֶת־מוֹאָ֑ב בְּיֶדְכֶ֔ם וַיֵּרְד֥וּ אַחֲרָ֖יו וַיִּלְכְּד֣וּ אֶת־מַעְבְּר֧וֹת הַיַּרְדֵּ֛ן לְמוֹאָ֖ב וְלֹ֣א נָתְנ֑וּ אִ֖ישׁ לַעֲבֹֽר׃ וַיַּכּ֣וּ אֶת־מוֹאָ֗ב בָּעֵת֙ הַהִ֔יא כְּעֶ֥שֶׂרֶת אֲלָפִ֖ים כָּל־שָׁמֵ֣ן וְכָל־אִ֣ישׁ חָיִ֑ל וְלֹא־נִמְלַ֥ט אִֽישׁ׃ וַתִּכָּנַ֥ע מוֹאָ֛ב בַּיּ֥וֹם הַה֖וּא תַּ֣חַת יַד־יִשְׂרָאֵ֑ל וַתִּשְׁקֹ֥ט הָאָ֖רֶץ שְׁמוֹנִ֥ים שָׁנָֽה׃

רלבב

סמך עניו בתחלה לאחר שהיה משועבד תחת יד מואב ועתה נתן לו ה' יתברך יד על מואב ועל כל אויבי ישראל ולכן אמר ויתקע בשופר בהר אפרים ויבא אליהם ויקרא אליהם לרדוף אחריו ולא יפחדו מפני מואב כי הוא יהיה לפניהם ויכה את מואב ולא יתנו לו לעבור ולא יעבור הוא ולא אחד מבני ישראל כי הוא יכה את מואב ויתן אותם ביד ישראל ולכן אמר רדפו אחרי כי נתן ה' את אויביכם את מואב בידכם ולא אמר אני אכה את מואב ואתן אותם ביד ישראל כי לא היה יכול לומר כן כי לא היה יכול לעבור הירדן ולא היה יכול להלחם עמהם בעבר הירדן כי אם ע"י ישראל שיעברו הירדן ויבאו אליו ולכן אמר רדפו אחרי כי נתן ה' את אויביכם את מואב בידכם ולא אמר אני אכה את מואב ואתן אותם ביד ישראל כי לא היה יכול לומר כן כי לא היה יכול לעבור הירדן ולא היה יכול להלחם עמהם בעבר הירדן כי אם ע"י ישראל שיעברו הירדן ויבאו אליו ולכן אמר רדפו אחרי כי נתן ה' את אויביכם את מואב בידכם ויבא אליהם ויקרא אליהם לרדוף אחריו ולא יפחדו מפני מואב כי הוא יהיה לפניהם ויכה את מואב ולא יתנו לו לעבור ולא יעבור הוא ולא אחד מבני ישראל כי הוא יכה את מואב ויתן אותם ביד ישראל

אֲרַי בִּידְאִתְּתָא אִסְכַּר יָתֵיהּ סִיסְרָא
וְקָטַר רְבוּרְיָא וְאַזְלַת עִם בָּרָק
לְקֶדֶשׁ׃ וּנְפַק בָּרָק אִיתַהּ סִיכְתָּא
וְרִבְוָהָא וְאִתְקַטַּר לְקֶדֶשׁ
וְסַלְּקוּ עִיטְיָה עִסְרָא אַלְפִין גַּבְרָא
וְסַלְּקַת עִיטְיָה רְבוּרָה׃ וְחֶבֶר
שֵׁלֶמְאֵת אִתְקַטַּר מִשֶּׁלֶמְאֵי מִבְּנֵי
חֲבַב חֲמוֹתֵי דְמֹשֶׁה וְנָפַק
לְמִסְכְּיָה עַד מֵישַׁר פַּאנְיָא דְעִם
קֶדֶשׁ׃ וְחַוִּיאוּ לְסִיסְרָא אֲרֵי
סְלִיק בָּרָק עַד אֲבִינֹעַם לְטוּר
תָּבוֹר׃ וְכָנֵשׁ סִיסְרָא יָת כָּל
רְתֵיכְיָתֵשׁ מְאָה רְתִיכִין ד
וְרַתֵּילָא דְיָרְדְּנָל עִמֵּיהּ וְעַמְמֵי
מַרְכְּוָתָא דְרַכֵּי עִסְכְּיָא לְתַלְאֵי
דְקִישְׁיוֹן׃ וַאֲמַרַת דְּבוֹרָה לְבָרָק
קוּם אֲרֵי דֵין יוֹמָא דְיָקִיר יְיָ
סִיסְרָא בִּידְךָ הָלָא יְיָ אֲזַל
קֳדָמָךְ וּנְחַת בָּרָק מִן טוּרָא
דְתָבוֹר וְעַסְרָא גַּבְרָא בָּתְרוֹהִי
אַרְדְּיוֹ׃ וְיָהֲם יְיָ יָת סִיסְרָא
וְיָת כָּל רְתֵיכְתֵּיהּ וְיָת כָּל מַשְׁרִיתֵיהּ
לְפוּם חֶרֶב לְעֵינֵי בָּרָק וְסִיסְרָא נ
מֵעַל הַמֶּרְכָּבָה וְנָחַת בְּרַגְלוֹהִי׃ וּבָרָק
רָדַף אָחֳרֵי הַרְכָּב וְאָחֳרֵי הַמַּחֲנֶה עַד
חֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם וְיָפַל כָּל מַחֲנֵה סִיסְרָא
לְפִי חֶרֶב לֹא נִשְׁאַר עַד אֶחָד׃
וְסִיסְרָא נָס בְּרַגְלָיו אֶל אָהֳלָה יָעֵל
אֵשֶׁת חֶבֶר הַקֵּינִי כִּי שָׁלוֹם בַּיִן יָבִין
מֶלֶךְ חָצוֹר וּבֵין בֵּית חֶבֶר הַקֵּינִי׃
וַתֵּצֵא יָעֵל לִקְרַאת סִיסְרָא וַתֹּאמֶר
אֵלָיו סוּרָה אֲדֹנִי סוּרָה אֵלַי אַל תִּירָא
וַיָּסַר אֵלֶיהָ הָאָהֳלָה וַתְּכַסֵּהוּ בַּשְּׂמִיכָה
׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי נָא מְעַט
מַיִם כִּי צָמֵאתִי וַתִּפְתַּח אֶת נֹאוד
הֶחָלָב וַתַּשְׁקֵהוּ וַתְּכַסֵּהוּ׃ וַיֹּאמֶר
אֵלֶיהָ עֲמֹד פֶּתַח הָאֹהֶל וְהָיָה אִם
אִישׁ יָבֹא וְשָׁאֲלֵךְ וְאָמַר הֲיֵשׁ
פֹּה אִישׁ וְאָמַרְתְּ אָיִן׃ וַתִּקַּח יָעֵל
אֵשֶׁת חֶבֶר אֶת יְתַד הָאֹהֶל

כִּי בְיַד אִשָּׁה יִמְכֹּר יְהוָה אֶת סִיסְרָא
וַתָּקָם דְּבוֹרָה וַתֵּלֶךְ עִם בָּרָק קֶדְשָׁה׃
וַיַּזְעֵק בָּרָק אֶת זְבוּלֻן וְאֶת נַפְתָּלִי
קֶדְשָׁה וַיַּעַל בְּרַגְלָיו עֲשֶׂרֶת אֲלָפִי
אִישׁ וַתַּעַל עִמּוֹ דְּבוֹרָה׃ וְחֶבֶר
הַקֵּינִי נִפְרַד מִקַּיִן מִבְּנֵי חֹבָב חֹתֵן
מֹשֶׁה וַיֵּט אָהֳלוֹ עַד אֵלוֹן בְּצַעֲנִים
אֲשֶׁר אֵת קֶדֶשׁ׃ וַיַּגִּידוּ לְסִיסְרָא
כִּי עָלָה בָרָק בֶּן אֲבִינֹעַם הַר תָּבוֹר׃
וַיַּזְעֵק סִיסְרָא אֶת כָּל רִכְבּוֹ תְּשַׁע
מֵאוֹת רֶכֶב בַּרְזֶל וְאֶת כָּל הָעָם אֲשֶׁר
אִתּוֹ מֵחֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם אֶל נַחַל קִישׁוֹן׃
וַתֹּאמֶר דְּבוֹרָה אֶל בָּרָק קוּם כִּי זֶה
הַיּוֹם אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֶת סִיסְרָא
בְּיָדֶךָ הֲלֹא יְהוָה יָצָא לְפָנֶיךָ וַיֵּרֶד
בָּרָק מֵהַר תָּבוֹר וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ
אַחֲרָיו׃ וַיָּהָם יְהוָה אֶת סִיסְרָא
וְאֶת כָּל הָרֶכֶב וְאֶת כָּל הַמַּחֲנֶה לְפִי
חֶרֶב לִפְנֵי בָּרָק וַיָּרֶד סִיסְרָא מ
מֵעַל הַמֶּרְכָּבָה וַיָּנָס בְּרַגְלָיו׃ וּבָרָק
רָדַף אַחֲרֵי הָרֶכֶב וְאַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה עַד
חֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם וַיִּפֹּל כָּל מַחֲנֵה סִיסְרָא
לְפִי חָרֶב לֹא נִשְׁאַר עַד אֶחָד׃

רלבב

ויעזק סיסרא את כל רכבו. תיקף סיסרא את כל רכבו. ותעל עמו דבורה. תשוי דבורה אנפשה כגבר. ותבר גם בסדר רשיה׳. ובסדר גם בסדר רשיה׳ ובסדר גם בסדר רשיה׳ כלי

ויגד לסיסרא. כלי

ויזעק סיסרא את כל רכבו. תיקף סיסרא את כל רכבו. ותעל עמו דבורה. תשוי דבורה אנפשה כגבר. ותבר גם בסדר רשיה׳. ובסדר גם בסדר רשיה׳ כלי

ויגד לסיסרא. כלי

ויגד לסיסרא. כלי

ויגד לסיסרא.

בימי | קד דבו ביומי שמגר בר
ענת ביומי יעל פסקו ערחי אורחת
ויהו מהלכין בשבילין ודרכות
נתיבות יללו ארחות וחלכי
עקלקלות׃ ו חדלו פרזון
בישראל חדלו עד שקמתי
דבורה שקמתי אם
בישראל׃ יבחר אלהים חדשים
אז לחם שערים מגן
אם יראה ורמח באربעים אלף
בישראל׃ לבי לחוקקי
ישראל המתנדבים בעם
ברכו יהוה׃ רכבי אתנות
ישבי על דין וחלכי
עלי דרך שיחו׃

על דרך ה"ס חסר כגרי אל מהלכה. ושוערות תחרות. רכבי אתנות שוערות. מגבי עלי דרך אשור. יושבי על דרך ראש מדבר. וכל על דרכיך דרכו בכתיב אליה אל דרכך. ואותה השבעה השמטה דרשה׃

בימי שמגר בן ענת בימי יעל חדלו ארחות והלכי נתיבות יללו עקלקלות׃ חדלו פרזון בישראל חדלו עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל׃ יבחר אלהים חדשים אז לחם שערים מגן אם יראה ורמח באربעים אלף בישראל׃ לבי לחוקקי ישראל המתנדבים בעם ברכו יהוה׃ רכבי אתנות שוערות ישבי על דין וחלכי על דרך שיחו׃

ענת בימי שמגר בן ענת יעל חדלו ארחות והלכי נתיבות יללו עקלקלות׃ חדלו פרזון בישראל חדלו עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל׃ יבחר אלהים חדשים אז לחם מגן אם יראה ורמח באربעים אלף בישראל׃ לבי לחוקקי ישראל המתנדבים בעם ברכו יהוה׃ רכבי אתנות שוערות ישבי על דין וחלכי על דרך שיחו׃

בימי שמגר בן ענת בימי

וְרִבְיַת דֶּרֶן גְּוֹז עִבְרֵי יַרְדְּנָא וְשַׁיְאוּ נִכְסֵיהוֹן בְּסֵיעָן רַבְיָא אֲשֶׁר עַל סִפְרֵי יַמְּיָא שְׁרוֹ עַמְמַיָּא דְּקָרוֹי עַמְמַיָּא דְּקָרְרוּ תָּבוּ וְכָנְיָן וְיִתְּבוּ בְּהוֹן׃ זְבוּלֻן ׀ דְּבִית וְזְבוּלֻן לָקְבֵיל עַמְמַיָּא דְּגָדִיפוּ קֻדָּם יְיָ כְּקַרְוָ נַפְשְׁהוֹן לְקִטְלָא אִינּוּן וְדִבְרֵת נַפְתָּלִי יְשְׁבְּחוּן כָּל עַמְמֵי אַרְעָא׃ בָּאוּ אִתּוֹ מַלְכַיָּא וְקָטִלוּ עִם סִיסְרָא וְאִנּוּן קְרִיבָא בְּכֵין אִנּוּן קְרָבָא מַלְכֵי כְּנָעַן ב בְּמֵעֲרָךְ תַּעְנָךְ וְסַן עַל מֵי מְגִדּוֹ מָמוֹן דְּכֶסֶף לָא קַבִּילוּ׃ מִן׃ שְׁמַיָּא אִתְּקְטָלוּ עִמְּהוֹן קְרָבָא מִאֲתַר דִּנְחֵקוּן כּוֹכְבַיָּא מִסְּבִיבֵי דְּבִרְיהוֹן עִם סִיסְרָא׃ נַחַל ׀ נַחֲלָא דְּקִישׁוֹן חַבְרִינוּן נַחַל קִישׁוֹן תְּרַכִי נַפְשִׁי עֹז׃ נַתְּלָא דְּאִיתְעֲבִידוּ בֵּיהּ נִיסָיִן וְגִבּוֹרָן דְּלָקְרִיבוּ לְיִשְׂרָאֵל דְּוַאי נַחֲלָא דְּקִישׁוֹן תַּמֵּן דְּחַשְׁשׁוּ נַפְשִׁי קְטִילֵי גִּבָּרֵיהוֹן בְּתִקּוֹף׃ אֲז׃ בְּבֵין אִישְׁתַּלְּחָא טוּפְרֵי סוּסְוָתְהוֹן מִפְּטִיבָא דַּהֲוָה כַּמְפִּיץ קֻדָּמֵיהוֹן תַּקִּיפֵי גִּבָּרוֹתֵי׃ אֹרוּ׃ לוּטוּ מֵרוֹז אָמַר מַלְאַךְ יְיָ לוּטוּ וְתָבְרוּ יָתֵיהּ אֲרֵי לָא אֲתוֹ לְסַעֲדָא דַּיָּי בְּסַעֲדָא דְּגִבָּרַיָּא׃ בָּרוּךְ נְבִיָּא דַּיָּי לוּטוּ וְתָבְרוּ יָתֵיהּ אֲרֵי לָא אֲתוֹ לְסַעֲדָא דַּיָּי בְּסַעֲדָא דְּגִבָּרַיָּא׃ קֵינִי בְּקֵינָאָה׃ חֲבוּרָךְ׃ תִּתְבָּרֵיךְ מִבְּרֵכָתָא נְשָׁיָא טָבְתָא אֶת יָעֵל אֵשֶׁת חֶבֶר הַקֵּינִי מִן נְשֵׁי מִדְבְּרָא תִּתְבָּרֵיךְ׃ חֶבֶר שֶׁל מָאן דְּחָבַר עִם בֵּית מַלְכָּא דְּמִצְרַיִם׃ מִבַּיִת לְאֹהֶל מִבֵּית מַלְכָּא לְמִשְׁכַּן׃ בֵּין רַגְלֶיהָ כְּרַע נָפַל שָׁכַב בֵּין רַגְלֶיהָ כְּרַע נָפַל בֵּין רַגְלֶיהָ כְּרַע נָפַל אֲשֶׁר כָּרַע שָׁם נָפַל שָׁדוּד׃ מִן׃ בְּעַד חַלּוֹן נִשְׁקְפָה׃ וַתְּיַבֵּב אֵם סִיסְרָא בְּעַד הָאֲשְׁנָב מִן בֵּית מַלְכָּא וְאָמְרָה בְּעַד הָאֲשְׁנָב מַדּוּעַ נִשְׁשׁ רִכְבּוֹ לָבוֹא אִתְּתָא דְּסִיסְרָא אֲמָרַת בְּעַד אֲשְׁנָבָא מַדּוּעַ אֲחֲרוּ פַּעֲמֵי מַרְכְּבוֹתָיו׃ חַכְמוֹת שָׂרוֹתֶיהָ תַּעֲנֶנָּה אַף ׀ הִיא תְּשִׁיב אֲמָרֶיהָ לָהּ׃ הֲלֹא יִמְצְאוּ יַחְלְקוּ שָׁלָל רַחֲמָתַיִם לְרֹאשׁ גֶּבֶר שָׁלָל צְבָעִים לְסִיסְרָא שָׁלָל צְבָעִים רִקְמָה צְבַע רִקְמָתַיִם לְצַוָּארֵי שָׁלָל׃ הֵן בְּחוּכְמָא סְתִיכָא וְאָמְרַת לְמִיסַר לְחֵין ׀ וְהֲלֹא וְהֲלֹא סַרְכַשְׁתִּין מְפַלְגִין בֵּינֵיתָא יַהֲבִין גֶּבֶר וּבְיַתְלָתָא עַל רֵישׁ גֶּבֶר וּבְיַתְלָתָא עַל צַוְּרֵיהּ נְיָקֵי עֲתִירִיָּא וְתַנֵּי תַּמְנוּיָא קֻדָּם גִּבָּרוֹהִי רְבוֹן׃

רלבנ

אליו ותיחזינה לנו באשר ׳באשר תמותי אמות׳. כאשר דיבר מלך שלטין. כמו הרגן ותשא באשר חפצה לשלח אל בית אכד׳. וד׳ וכאשר ומ׳ גם אני אכתוב בתורתי׳. ואפרחי יעלעו דם. ותאשר רות אל תפגעי׳

בחיבת סיסרא ותקר מכתים מהן בחיל מכתים מהן בחיל מכתרך תן ירכתי כזה

מים׃ מַיִם שְׁאַל חָלָב נָתָנָה בְּסַפֶּל אַדִּירִים הִקְרִיבָה חֶמְאָה׃ יָדָהּ לַיְתֵד תִּשְׁלַחְנָה וְיִמִּינָהּ לְהַלְמוֹת עֲמָלִים וְהָלְמָה סִיסְרָא מָחֲקָה רֹאשׁוֹ וּמָחֲצָה וְחָלְפָה רַקָּתוֹ׃ בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע נָפַל שָׁכַב בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע נָפַל בַּאֲשֶׁר כָּרַע שָׁם נָפַל שָׁדוּד׃ בְּעַד הַחַלּוֹן נִשְׁקְפָה וַתְּיַבֵּב אֵם סִיסְרָא בְּעַד הָאֲשְׁנָב מַדּוּעַ בֹּשֵׁשׁ רִכְבּוֹ לָבוֹא מַדּוּעַ אֲחֲרוּ פַּעֲמֵי מַרְכְּבֹתָיו׃ חַכְמוֹת שָׂרוֹתֶיהָ תַּעֲנֶינָּה אַף ׀ הִיא תָּשִׁיב אֲמָרֶיהָ לָהּ׃ הֲלֹא יִמְצְאוּ יַחְלְקוּ שָׁלָל רַחֲמָתַיִם לְרֹאשׁ גֶּבֶר שָׁלָל צְבָעִים לְסִיסְרָא שָׁלָל צְבָעִים רִקְמָה צְבַע רִקְמָתַיִם לְצַוָּארֵי שָׁלָל׃

בער׃ וְכֵן לְמַיִם יִשְׂרָאֵל כֵּן׃ ׳ וְכֵן לְמַיִם יֹאבֵר לְהַגִּיד׃ וְאֵינוֹ נִזְהָר בְּמַה שֶׁכָּתוּב אַחַר זֶה שֶׁאֵין נִזְהָר בְּכָל הַמִּקְרָאוֹת׃ וְכֵן הַמְּתַרְגֵּם בְּזִמְרֵי יִזְכֹּר כִּי לֹא הָיָה חֶלְקוֹ עִם הַמְּיָחָדִים׃ וְאֵינוֹ

רמ

כן בסיסרא בן יבין מלך כנען אשר מלכו בחצור ויהי שר צבאו הרושת הגוים: ויזעקו בני ישראל אל יהוה כי תשע מאות רכב ברזל לו ועשרים שנה לחץ בחזקה את בני ישראל: ודבורה אשה נביאה אשת לפידות היא שפטה את ישראל בעת ההיא: והיא יושבת תחת תמר דבורה בין הרמה ובין בית אל בהר אפרים ויעלו אליה בני ישראל למשפט: ותשלח ותקרא לברק בן אבינעם ממקדש נפתלי ותאמר אליו הלא צוה יהוה אלהי ישראל לך ומשכת בהר תבור ולקחת עמך עשרת אלפים איש מבני נפתלי ומבני זבולן: והמשכתי אליך אל נחל קישון את סיסרא שר צבא יבין ואת רכבו ואת המונו ונתתיו בידך: ויאמר אליה ברק אם תלכי עמי והלכתי ואם לא תלכי עמי לא אלך: ותאמר הלוך אלך עמך אפס כי לא תהיה תפארתך על הדרך אשר אתה הולך כי ביד אשה ימכר יהוה את סיסרא ותקם דבורה ותלך עם ברק קדשה: ויזעק ברק את זבולן ואת נפתלי קדשה ויעל ברגליו עשרת אלפים איש ותעל עמו דבורה: וחבר הקיני נפרד מקין מבני חובב חתן משה ויט אהלה עד אלון בצענים אשר את קדש: ויגידו לסיסרא כי הגיד ברק בן אבינעם הר תבור: ויזעק סיסרא את כל רכבו תשע מאות רכב ברזל ואת כל העם אשר אתו מחרושת הגוים אל נחל קישון: ודבורה אמרה אל ברק קום כי זה היום אשר נתן יהוה את סיסרא בידך הלא יהוה יצא לפניך וירד ברק מהר תבור ועשרת אלפים איש אחריו: ויהם יהוה את סיסרא ואת כל הרכבה ואת כל המחנה לפי חרב לפני ברק וירד סיסרא מעל המרכבה וינס ברגליו: וברק רדף אחרי הרכבות ואחרי המחנה עד חרושת הגוים ויפל כל מחנה סיסרא לפי חרב לא נשאר עד אחד: וסיסרא נס ברגליו אל אהל יעל אשת חבר הקיני כי שלום בין יבין מלך חצור ובין בית חבר הקיני: ותצא יעל לקראת סיסרא ותאמר אליו סורה אדני סורה אלי אל תירא ויסר אליה האהלה ותכסהו בשמיכה: ויאמר אליה השקיני נא מעט מים כי צמאתי ותפתח את נאד החלב ותשקהו ותכסהו: ויאמר אליה עמדי פתח האהל והיה אם איש יבא ושאלך ואמר הישנ פה איש ואמרת אין: ותקח יעל אשת חבר את יתד האהל ותשם את המקבת בידה ותבא אליו בלאט ותתקע את היתד ברקתו ותצנח בארץ והוא נרדם ויעף וימת: והנה ברק רדף את סיסרא ותצא יעל לקראתו ותאמר אליו לך ואראך את האיש אשר אתה מבקש ויבא אליה והנה סיסרא נפל מת והיתד ברקתו: ויכנע אלהים ביום ההוא את יבין מלך כנען לפני בני ישראל: ותלך יד בני ישראל הלוך וקשה את יבין מלך כנען עד הכרית את יבין מלך כנען:

רשי

כן בסיסרא בן יבין מלך כנען. לפי שהיה מלך כנען ולא נקרא שמו בכל המקום כנגד כבודו נקרא בשם אביו: ויזעקו בני ישראל. מכאן שהיו מתפללין בכל צרה שלא יהא נראה כמתרעם: ברזל. שהיו מחרשין בו: ועשרים שנה. מכאן שהיו משועבדים שמונה עשרה שנה: ודבורה אשה נביאה. לפי שהיתה אשת לפידות ולא היתה ראויה לכהונה לא היתה ראויה לנבואה: לפידות. שהיה איש חשוב: ותשב תחת תמר דבורה. שהיתה מתפללת שם: בין הרמה ובין בית אל. שהיו שם שני בתי תפלה: בהר אפרים. שהיה הר גדול: ויעלו אליה. לפי שהיתה יושבת בדרך: למשפט. שהיתה דנה ביניהם: ותשלח ותקרא לברק. שהיה ראוי לה לשלוח ולקרות לו שהיה איש חשוב: ממקדש נפתלי. שהיה משם: הלא צוה יהוה אלהי ישראל לך ומשכת בהר תבור. שהיה מקום גבוה ומשם היה קל לירד לפניו: ומשכתי אליך אל נחל קישון. שהיה מקום שפל: את סיסרא. שהיה שר צבא יבין: ואת רכבו ואת המונו. שהיה שר צבא גדול: ונתתיו בידך. שהיה מנוצח: ויאמר אליה ברק אם תלכי עמי והלכתי. שהיה ירא שמא יעכבנו הקב"ה מלילך: ואם לא תלכי עמי לא אלך. שהיה יודע בעצמו שאין לו זכות לעמוד בנס: הלוך אלך עמך. שהיה יודע שהיא נביאה: אפס כי לא תהיה תפארתך. שהיה ראוי לו שיעשה הנס על ידו: כי ביד אשה ימכר יהוה את סיסרא. שהיה ראוי לו שיהרגנו ברק: ותקם דבורה ותלך עם ברק קדשה. שהלכה עמו לשון הליכה: קדשה. שם מקום: ויזעק ברק את זבולן ואת נפתלי קדשה. שהיה שם מקום מושבם: ויעל ברגליו עשרת אלפים איש. שהיו רגלים: ותעל עמו דבורה. שהלכה עמו לשון הליכה: וחבר הקיני נפרד מקין. לפי שהיה משבט יתרו שנאמר (שופטים א) ובני קין חותן משה: מבני חובב חתן משה. שהיה משבט יתרו: ויט אהלה עד אלון בצענים. שהיה אלון גדול: אשר את קדש. שהיה קדש: ויגידו לסיסרא כי הגיד ברק בן אבינעם הר תבור. שהיה הר גדול: ויזעק סיסרא את כל רכבו. שהיה שר צבא גדול: תשע מאות רכב ברזל. שהיו מחרשין בו: ואת כל העם אשר אתו. שהיו עמו: מחרושת הגוים. שהיו מחרשין בו: אל נחל קישון. שהיה נחל גדול: ודבורה אמרה אל ברק קום כי זה היום אשר נתן יהוה את סיסרא בידך. שהיה ראוי לו שיהרגנו ברק: הלא יהוה יצא לפניך. שהיה יודע בעצמו שאין לו זכות לעמוד בנס: וירד ברק מהר תבור. שהיה מקום גבוה ומשם היה קל לירד לפניו: ועשרת אלפים איש אחריו. שהיו רגלים: ויהם יהוה את סיסרא. שהיה שר צבא גדול: ואת כל הרכבה. שהיה שר צבא גדול: ואת כל המחנה. שהיה שר צבא גדול: לפי חרב לפני ברק. שהיה מנוצח: וירד סיסרא מעל המרכבה. שהיה שר צבא גדול: וינס ברגליו. שהיה מנוצח: וברק רדף אחרי הרכבות. שהיה שר צבא גדול: ואחרי המחנה. שהיה שר צבא גדול: עד חרושת הגוים. שהיו מחרשין בו: ויפל כל מחנה סיסרא לפי חרב. שהיה מנוצח: לא נשאר עד אחד. שהיה מנוצח: וסיסרא נס ברגליו. שהיה מנוצח: אל אהל יעל אשת חבר הקיני. שהיה משבט יתרו: כי שלום בין יבין מלך חצור ובין בית חבר הקיני. שהיה משבט יתרו: ותצא יעל לקראת סיסרא. שהיה שר צבא גדול: ותאמר אליו סורה אדני סורה אלי. שהיה שר צבא גדול: אל תירא. שהיה שר צבא גדול: ויסר אליה האהלה. שהיה שר צבא גדול: ותכסהו בשמיכה. שהיה שר צבא גדול: ויאמר אליה השקיני נא מעט מים כי צמאתי. שהיה שר צבא גדול: ותפתח את נאד החלב. שהיה שר צבא גדול: ותשקהו. שהיה שר צבא גדול: ותכסהו. שהיה שר צבא גדול: ויאמר אליה עמדי פתח האהל. שהיה שר צבא גדול: והיה אם איש יבא. שהיה שר צבא גדול: ושאלך ואמר הישנ פה איש. שהיה שר צבא גדול: ואמרת אין. שהיה שר צבא גדול: ותקח יעל אשת חבר את יתד האהל. שהיה שר צבא גדול: ותשם את המקבת בידה. שהיה שר צבא גדול: ותבא אליו בלאט. שהיה שר צבא גדול: ותתקע את היתד ברקתו. שהיה שר צבא גדול: ותצנח בארץ. שהיה שר צבא גדול: והוא נרדם ויעף וימת. שהיה שר צבא גדול: והנה ברק רדף את סיסרא. שהיה שר צבא גדול: ותצא יעל לקראתו. שהיה שר צבא גדול: ותאמר אליו לך ואראך את האיש אשר אתה מבקש. שהיה שר צבא גדול: ויבא אליה והנה סיסרא נפל מת. שהיה שר צבא גדול: והיתד ברקתו. שהיה שר צבא גדול: ויכנע אלהים ביום ההוא. שהיה שר צבא גדול: את יבין מלך כנען. שהיה שר צבא גדול: לפני בני ישראל. שהיה שר צבא גדול: ותלך יד בני ישראל הלוך וקשה. שהיה שר צבא גדול: את יבין מלך כנען. שהיה שר צבא גדול: עד הכרית את יבין מלך כנען. שהיה שר צבא גדול:

רלב

ואתנצל אתכם מיד מצריים ומיד כל לחציכם ואגרש אותם מפניכם ואתנה לכם את ארצם: ואמרה לכם אני יהוה אלהיכם לא תיראו את אלהי האמרי אשר אתם יושבים בארצם ולא שמעתם בקולי: ויבא מלאך יהוה וישב תחת האלה אשר בעפרה אשר ליואש אבי העזרי וגדעון בנו חבט חטים בגת להניס מפני מדין: ויראא אליו מלאך יהוה ויאמר אליו יהוה עמך גבור החיל: ויאמר אליו גדעון בי אדני וישׁ יהוה עמנו ולמה מצאתנו כל זאת ואיה כל נפלאתיו אשר ספרו לנו אבותינו לאמר הלא ממצרים העלנו יהוה ועתה נטשנו יהוה ויתננו בכף מדין: ויפן אליו יהוה ויאמר לך בכחך זה והושעת את ישראל מכף מדין הלא שלחתיך: ויאמר אליו בי אדני במה אושיע את ישראל הנה אלפי הדל במנשה ואנכי הצעיר בבית אבי: ויאמר אליו יהוה כי אהיה עמך והכית את מדין כאיש אחד: ויאמר אליו אם נא מצאתי חן בעיניך ועשית לי אות שאתה מדבר עמי:

רלב

ואתנצל אתכם מיד מצריים. לשון הצלה: ומיד כל לחציכם. אלו עמלק: ואגרש אותם מפניכם. אלו כנענים: ואתנה לכם את ארצם. שתהא שלהם: ואמרה לכם אני יהוה אלהיכם. שהיה ראוי לומר לכם אני יהוה אלהיכם ולא תיראו את אלהי האמרי. שהיה ראוי לומר לכם לא תיראו: אשר אתם יושבים בארצם. שהיה ראוי לומר אשר אתם יושבים בארצו: ולא שמעתם בקולי. שהיה ראוי לומר לקולו: ויבא מלאך יהוה וישב תחת האלה. שהיה ראוי לומר ויבא מלאך יהוה וישב תחת האלה: אשר בעפרה. שהיה שם: אשר ליואש אבי העזרי. שהיה ראוי לומר אשר ליואש: וגדעון בנו חבט חטים בגת להניס מפני מדין. שהיה ראוי לומר וגדעון בנו חבט חטים בגת להניס מפני מדין: ויראא אליו מלאך יהוה ויאמר אליו יהוה עמך גבור החיל. שהיה ראוי לומר ויאמר אליו יהוה עמך גבור החיל: ויאמר אליו גדעון בי אדני. שהיה ראוי לומר אדני: וישׁ יהוה עמנו. שהיה ראוי לומר יהוה עמנו: ולמה מצאתנו כל זאת. שהיה ראוי לומר למה מצאתנו כל זאת: ואיה כל נפלאתיו. שהיה ראוי לומר איה נפלאתיו: אשר ספרו לנו אבותינו לאמר הלא ממצרים העלנו יהוה. שהיה ראוי לומר אשר ספרו לנו אבותינו לאמר הלא ממצרים העלנו יהוה: ועתה נטשנו יהוה. שהיה ראוי לומר ועתה נטשנו: ויתננו בכף מדין. שהיה ראוי לומר ויתנם בכף מדין: ויפן אליו יהוה ויאמר לך בכחך זה והושעת את ישראל מכף מדין. שהיה ראוי לומר ויאמר אליו לך בכחך זה והושעת את ישראל מכף מדין: הלא שלחתיך. שהיה ראוי לומר הלא שלחתיך: ויאמר אליו בי אדני במה אושיע את ישראל. שהיה ראוי לומר ויאמר אליו בי אדני במה אושיע: הנה אלפי הדל במנשה. שהיה ראוי לומר הנה אלפי במנשה הדל: ואנכי הצעיר בבית אבי. שהיה ראוי לומר ואנכי הצעיר בבית אבי: ויאמר אליו יהוה כי אהיה עמך. שהיה ראוי לומר ויאמר יהוה אליו כי אהיה עמך: והכית את מדין כאיש אחד. שהיה ראוי לומר והכית את מדין כאיש אחד: ויאמר אליו אם נא מצאתי חן בעיניך. שהיה ראוי לומר ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך: ועשית לי אות שאתה מדבר עמי. שהיה ראוי לומר ועשית לי אות שאתה מדבר עמי:

רשי

ואתנצל אתכם מיד מצריים. לשון הצלה: ומיד כל לחציכם. אלו עמלק: ואגרש אותם מפניכם. אלו כנענים: ואתנה לכם את ארצם. שתהא שלהם: ואמרה לכם אני יהוה אלהיכם. שהיה ראוי לומר לכם לא תיראו את אלהי האמרי. שהיה ראוי לומר לכם לא תיראו: אשר אתם יושבים בארצם. שהיה ראוי לומר אשר אתם יושבים בארצו: ולא שמעתם בקולי. שהיה ראוי לומר לקולו: ויבא מלאך יהוה וישב תחת האלה. שהיה ראוי לומר ויבא מלאך יהוה וישב תחת האלה: אשר בעפרה. שהיה שם: אשר ליואש אבי העזרי. שהיה ראוי לומר אשר ליואש: וגדעון בנו חבט חטים בגת להניס מפני מדין. שהיה ראוי לומר וגדעון בנו חבט חטים בגת להניס מפני מדין: ויראא אליו מלאך יהוה ויאמר אליו יהוה עמך גבור החיל. שהיה ראוי לומר ויאמר אליו יהוה עמך גבור החיל: ויאמר אליו גדעון בי אדני. שהיה ראוי לומר אדני: וישׁ יהוה עמנו. שהיה ראוי לומר יהוה עמנו: ולמה מצאתנו כל זאת. שהיה ראוי לומר למה מצאתנו כל זאת: ואיה כל נפלאתיו. שהיה ראוי לומר איה נפלאתיו: אשר ספרו לנו אבותינו לאמר הלא ממצרים העלנו יהוה. שהיה ראוי לומר אשר ספרו לנו אבותינו לאמר הלא ממצרים העלנו יהוה: ועתה נטשנו יהוה. שהיה ראוי לומר ועתה נטשנו: ויתננו בכף מדין. שהיה ראוי לומר ויתנם בכף מדין: ויפן אליו יהוה ויאמר לך בכחך זה והושעת את ישראל מכף מדין. שהיה ראוי לומר ויאמר אליו לך בכחך זה והושעת את ישראל מכף מדין: הלא שלחתיך. שהיה ראוי לומר הלא שלחתיך: ויאמר אליו בי אדני במה אושיע את ישראל. שהיה ראוי לומר ויאמר אליו בי אדני במה אושיע: הנה אלפי הדל במנשה. שהיה ראוי לומר הנה אלפי במנשה הדל: ואנכי הצעיר בבית אבי. שהיה ראוי לומר ואנכי הצעיר בבית אבי: ויאמר אליו יהוה כי אהיה עמך. שהיה ראוי לומר ויאמר יהוה אליו כי אהיה עמך: והכית את מדין כאיש אחד. שהיה ראוי לומר והכית את מדין כאיש אחד: ויאמר אליו אם נא מצאתי חן בעיניך. שהיה ראוי לומר ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך: ועשית לי אות שאתה מדבר עמי. שהיה ראוי לומר ועשית לי אות שאתה מדבר עמי:

הזהיר. יאמים שמקבל כתם הבסר ניקיון מיין לפי שמכשל מיידו הזהיר ומלמד שמזהיר הבא לטהר ומטמא בשעה שמזה עליו ואומר לו טהור אתה ואינו יכול לטהר עד שיזה עליו שלשה ימים ושלשה ימים ואחר כך יטבול ויטהר ואם לאו לא יטהר לעולם. ואם לא הזה עליו ביום השלישי ביום השביעי לא יטהר לעולם. ואם הזה עליו ביום השלישי ולא ביום השביעי לא יטהר עד יום השביעי שבשבעה ימים הראשונים הוא מטמא משכבו ומושבו ומגעו ומשאו כאב הטומאה ובשבעה ימים האחרונים הוא מטמא משכבו ומושבו ומגעו ומשאו כולד הטומאה. ומה ראה הכתוב לומר שבעה ימים הראשונים הוא מטמא משכבו ומושבו ומגעו ומשאו כאב הטומאה ובשבעה ימים האחרונים הוא מטמא משכבו ומושבו ומגעו ומשאו כולד הטומאה. לפי שהוא מטמא משכבו ומושבו ומגעו ומשאו כאב הטומאה בשבעה ימים הראשונים שהוא מטמא משכבו ומושבו ומגעו ומשאו כולד הטומאה בשבעה ימים האחרונים. ומה ראה הכתוב לומר שבעה ימים הראשונים הוא מטמא משכבו ומושבו ומגעו ומשאו כאב הטומאה ובשבעה ימים האחרונים הוא מטמא משכבו ומושבו ומגעו ומשאו כולד הטומאה. לפי שהוא מטמא משכבו ומושבו ומגעו ומשאו כאב הטומאה בשבעה ימים הראשונים שהוא מטמא משכבו ומושבו ומגעו ומשאו כולד הטומאה בשבעה ימים האחרונים.

רשי

קשוח תכונת. למדנו מכאן היום שהוא תכונת הכסר לכן נאמר והזה על הטמא ביום השלישי ובשביעי ומלמד שמזיין הטמא ביום השלישי ובשביעי ומלמד שמזיין הטמא ביום השלישי ובשביעי ומלמד שמזיין

וְיִשְׁבָּם יְרֻבַּעַל הוּא גִּדְעוֹן וְכָל
הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיִּחֲנוּ עַל עֵין
חֲרֹד וּמַחֲנֵה מִדְיָן הָיָה לוֹ מִצָּפוֹן
מִגִּבְעַת הַמּוֹרֶה בָּעֵמֶק: וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל גִּדְעוֹן רַב הָעָם אֲשֶׁר אִתְּךָ
מִתִּתִּי אֶת מִדְיָן בְּיָדָם פֶּן יִתְפָּאֵר
עָלַי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יָדִי הוֹשִׁיעָה לִּי:
וְעַתָּה קְרָא נָא בְאָזְנֵי הָעָם לֵאמֹר מִי
יָרֵא וְחָרֵד יָשׁוּב וְיִצְפֹּר מֵהַר הַגִּלְעָד
וַיָּשָׁב מִן הָעָם עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֲלָפִים
וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים נִשְׁאָרוּ:
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל גִּדְעוֹן עוֹד
הָעָם רָב הוֹרֵד אוֹתָם אֶל הַמַּיִם
וְאֶצְרָפָה לְךָ שָׁם וְהָיָה אֲשֶׁר אֹמַר
אֵלֶיךָ זֶה יֵלֵךְ אִתְּךָ הוּא יֵלֵךְ אִתָּךְ
וְכֹל אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ זֶה לֹא יֵלֵךְ
עִמָּךְ הוּא לֹא יֵלֵךְ: וַיּוֹרֶד אֶת הָעָם
אֶל הַמָּיִם וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל גִּדְעוֹן כֹּל
אֲשֶׁר יָלֹק בִּלְשֹׁנוֹ מִן הַמַּיִם כַּאֲשֶׁר
יָלֹק הַכֶּלֶב תַּעֲמִיד אֹתוֹ לְבָדָד וְכֹל אֲשֶׁר
יִכְרַע עַל בִּרְכָּיו לִשְׁתּוֹת: וַיְהִי
מִסְפַּר הַלֹּקִים בְּיָדָם אֶל פִּיהֶם
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְכָל יֶתֶר הָעָם
כָּרְעוּ עַל בִּרְכֵּיהֶם לִשְׁתּוֹת מָיִם:
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל גִּדְעוֹן
בִּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ הַלֹּקִים
אוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם וְאֶתְּנָה אֶת מִדְיָן בְּיָדֶךָ
וְכָל הָעָם יֵלְכוּ אִישׁ לִמְקֹמוֹ: וַיִּקְחוּ
אֶת אַלְפֵּי הָעָם בִּידֵיהֶם וְאֶת שׁוֹפְרֹתֵיהֶם
וְאֶת כָּל אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל שִׁלַּח אִישׁ
לְאָהֳלָיו וּבִשְׁלֹשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ הֶחֱזִיק
וְהַמַּחֲנֶה מִתַּחַת לוֹ בְּעָמֶק:
וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו קוּם רֵד בַּמַּחֲנֶה כִּי
נְתַתִּיו בְיָדֶךָ: וְאִם יָרֵאתָ לָרֶדֶת
רֵד אַתָּה וּפוּרָה נַעַרְךָ אֶל הַמַּחֲנֶה:
וְשָׁמַעְתָּ מַה יְדַבֵּרוּן וְאַחַר תֶּחֱזַקְנָה
יָדֶיךָ וְיָרַדְתָּ בַּמַּחֲנֶה וַיֵּרֶד הוּא
וּפוּרָה נַעֲרוֹ אֶל קְצֵה הַחֲמוּשִׁים אֲשֶׁר
בַּמַּחֲנֶה: וְיהוֹנָתָן וּפוּרָה נַעֲרוֹ יָרְדוּ
בְּקָצֵה הַחֲמוּשִׁים אֲשֶׁר בַּמַּחֲנֶה
וְהִנֵּה מִדְיָן וְעֲמָלֵק וְכָל בְּנֵי קֶדֶם נֹפְלִים
בָּעֵמֶק כָּאַרְבֶּה לָרֹב וְלִגְמַלֵּיהֶם אֵין
מִסְפָּר לָרֹב כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל שְׂפַת הַיָּם
לָרֹב: וַיָּבֹא גִדְעוֹן וְהִנֵּה מְסַפֵּר לְרֵעֵהוּ
חֲלוֹם וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלוֹם חָלַמְתִּי

ואחרון אחרון חביב. ואין לו לגדעון לחוש שמא יחזרו בהם שהרי כבר נתנם הקב"ה בידו: ויפחד. שמא יחזרו בהם: ירא ורך הלבב. שמא יחזרו בהם: ישוב ויצפר. יחזור ויעוף: מן הר גלעד. שהיה ביתו שם: ויאמר אליו יהוה. ירא ורך הלבב שמא יחזרו בהם: רב העם. יותר מדי: פן יתפאר. שמא יחזרו בהם: עלי. על חנם: לאמר ידי הושיעה לי. שמא יחזרו בהם: ועתה קרא נא באזני העם. שמא יחזרו בהם: מי ירא וחרד. שמא יחזרו בהם: ישב ויצפר. יחזור ויעוף: וישב מן העם עשרים ושנים אלף. שמא יחזרו בהם: ויאמר יהוה אל גדעון עוד. שמא יחזרו בהם: העם רב הורד אותם. שמא יחזרו בהם: ואצרפה לך. אברורינו לך: ויורד את העם. שמא יחזרו בהם: אל המים. שמא יחזרו בהם: ויאמר יהוה אל גדעון. שמא יחזרו בהם: כל אשר יכרע על ברכיו לשתות. שמא יחזרו בהם: ויהי מספר הלקים. שמא יחזרו בהם: שלש מאות איש. שמא יחזרו בהם: וכל יתר העם. שמא יחזרו בהם: כרעו על ברכיהם לשתות מים. שמא יחזרו בהם: ויאמר יהוה אל גדעון. שמא יחזרו בהם: בשלש מאות האיש. שמא יחזרו בהם: הלקים. שמא יחזרו בהם: אושיע אתכם. שמא יחזרו בהם: ואתנה את מדין. שמא יחזרו בהם: וכל העם ילכו איש למקומו. שמא יחזרו בהם: ויקחו את אלפי העם. שמא יחזרו בהם: ואת כל איש ישראל שלח. שמא יחזרו בהם: ובשלש מאות האיש החזיק. שמא יחזרו בהם: והמחנה מתחת לו. שמא יחזרו בהם: ויהי בלילה ההוא. שמא יחזרו בהם: ויאמר אליו יהוה קום רד במחנה. שמא יחזרו בהם: כי נתתיו בידך. שמא יחזרו בהם: ואם ירא אתה לרדת. שמא יחזרו בהם: רד אתה ופורה נערך. שמא יחזרו בהם: אל המחנה. שמא יחזרו בהם: ושמעת מה ידברון. שמא יחזרו בהם: ואחר תחזקנה ידיך. שמא יחזרו בהם: וירדת במחנה. שמא יחזרו בהם: וירד הוא ופורה נערו. שמא יחזרו בהם: אל קצה החמושים. שמא יחזרו בהם: אשר במחנה. שמא יחזרו בהם: והנה מדין. שמא יחזרו בהם: וכל בני קדם נפלים בעמק. שמא יחזרו בהם: כארבה לרב. שמא יחזרו בהם: ולגמליהם אין מספר. שמא יחזרו בהם: כחול אשר על שפת הים לרב. שמא יחזרו בהם: ויבא גדעון והנה מספר לרעהו חלום. שמא יחזרו בהם:

ספרי

ישב ויצפר. יחזור ויעוף: ישב ויצפר. יחזור ויעוף: מן הר גלעד. שהיה ביתו שם: ויאמר אליו יהוה. ירא ורך הלבב שמא יחזרו בהם: רב העם. יותר מדי: פן יתפאר. שמא יחזרו בהם: עלי. על חנם: לאמר ידי הושיעה לי. שמא יחזרו בהם: ועתה קרא נא באזני העם. שמא יחזרו בהם: מי ירא וחרד. שמא יחזרו בהם: ישב ויצפר. יחזור ויעוף: וישב מן העם עשרים ושנים אלף. שמא יחזרו בהם: ויאמר יהוה אל גדעון עוד. שמא יחזרו בהם: העם רב הורד אותם. שמא יחזרו בהם: ואצרפה לך. אברורינו לך: ויורד את העם. שמא יחזרו בהם: אל המים. שמא יחזרו בהם: ויאמר יהוה אל גדעון. שמא יחזרו בהם: כל אשר יכרע על ברכיו לשתות. שמא יחזרו בהם: ויהי מספר הלקים. שמא יחזרו בהם: שלש מאות איש. שמא יחזרו בהם: וכל יתר העם. שמא יחזרו בהם: כרעו על ברכיהם לשתות מים. שמא יחזרו בהם: ויאמר יהוה אל גדעון. שמא יחזרו בהם: בשלש מאות האיש. שמא יחזרו בהם: הלקים. שמא יחזרו בהם: אושיע אתכם. שמא יחזרו בהם: ואתנה את מדין. שמא יחזרו בהם: וכל העם ילכו איש למקומו. שמא יחזרו בהם: ויקחו את אלפי העם. שמא יחזרו בהם: ואת כל איש ישראל שלח. שמא יחזרו בהם: ובשלש מאות האיש החזיק. שמא יחזרו בהם: והמחנה מתחת לו. שמא יחזרו בהם: ויהי בלילה ההוא. שמא יחזרו בהם: ויאמר אליו יהוה קום רד במחנה. שמא יחזרו בהם: כי נתתיו בידך. שמא יחזרו בהם: ואם ירא אתה לרדת. שמא יחזרו בהם: רד אתה ופורה נערך. שמא יחזרו בהם: אל המחנה. שמא יחזרו בהם: ושמעת מה ידברון. שמא יחזרו בהם: ואחר תחזקנה ידיך. שמא יחזרו בהם: וירדת במחנה. שמא יחזרו בהם: וירד הוא ופורה נערו. שמא יחזרו בהם: אל קצה החמושים. שמא יחזרו בהם: אשר במחנה. שמא יחזרו בהם: והנה מדין. שמא יחזרו בהם: וכל בני קדם נפלים בעמק. שמא יחזרו בהם: כארבה לרב. שמא יחזרו בהם: ולגמליהם אין מספר. שמא יחזרו בהם: כחול אשר על שפת הים לרב. שמא יחזרו בהם: ויבא גדעון והנה מספר לרעהו חלום. שמא יחזרו בהם:

ספרי

ו' ויחלם. כתי' בבורים מלת חלום. כדרא דס"ו: לשון ו' בראשו בקרא ס"ו כל אשר ילקק כשאר ילשון כאשר אמרתי. ולשון חלום. חזון לשון עמל חזון. פי' שיהיה עמוד חזון: שאמר מה ילמדנו. וכל כגון זה מלת מה. ועם שהוא בראשו ומשמע: שיהיה לאות ומופת. כמו ויאמר אלי מה אתה רואה עמוס ח' ומה ראית ירמיה א': ויקח שנים שיהיו עדים. לקיים דבריו: ויכתוב את הזמנים. כמו ויכתוב את המשפטים שמות כ"ד: ויתן אותם. כמו ויתן את הלוחות שמות ל"א: ויתן את מדין. כמו ויתן את הלוחות שמות ל"א: ויתן את שלשת

וכל אלים שלח גדעון כל ישראל
ויזעקו בני אפרים לסוף הרוחות
לקראת מדין ואחזו לפניהם את
המים עד בית ברה וירדן וילכדו
את שני שרי מדין את ערב ואת זאב
ויהרגו את ערב בצור ערב ואת זאב
בגת זאב ורדפו את מדין וראש ערב
ואת זאב הביאו אל גדעון מעבר לירדן
ויאמרו אליו אנשי אפרים מה הדבר
הזה עשית לנו לבלתי קראת לנו
כי הלכת להלחם במדין ויריבון
אתו בחזקה: ויאמר אליהם מה
עשיתי עתה כמכם הלא טוב עללות
אפרים מבצר אביעזר: בידכם
נתן אלהים את שרי מדין את ערב
ואת זאב וכה יכלתי עשות כמכם אז
תשתח רוחם מעליו בדברו הדבר
הזה: ויבא גדעון הירדנה עבר הוא
ושלש מאות האיש אשר אתו
עיפים ורדפים: ויאמר לאנשי סכות תנו
נא כברות לחם לעם אשר ברגלי כי עיפים הם
ואנכי רדף אחרי זבח וצלמנע מלכי
מדין: ויאמר שרי סכות הכף כפות
זבח ושלמנע בידך כי נתן לאנשיך
לחם: ויאמר גדעון לכן בהתת יהוה
את זבח ואת צלמנע בידי ודשתי
את בשרכם את קוצי המדבר ואת
הברקנים: ויעל משם פנואלה
וידבר אליהם כזאת וישנו אתו אנשי
פנואל כאשר ענו אנשי סכות:
ויאמר גם לאנשי פנואל לאמר
בשובי בשלום אתץ את המגדל
הזה: וזבח וצלמנע
בקרקר והמחניהם עמהם כחמשת
עשר אלף כל הנשארים מכל מחנת
כל בני קדם ונפלים מאה ועשרים
אלף איש שלף חרב:

ואיזורין שלה וגרעון בבל טורא
דברת אפרים לסיר חוטו
לקראות מדין ואחזו לפניהם
את מיא דבית ברה וירדנא וירדו
ירדנא ואתבדיש כל אינש אפרים
ואחזו ית קיזוהא עד בית ברה
ית ירדנא: ואשתזיבו תרין
רברבי מדין ית ערוב וית זאב
ואיקטיל ית ערוב בשקיף ערוב וית
זאב קטלוה בסיעת זאב ורמיו בתר
קטלוהי ותריסר אלפין גוברין
לות גדעון מעיברא לירדנא:
ואתמהו אפרים מה דא עבד לן
מה לא קרית לן כד אזלת
לאגחא קרבא במדין ותיגין עימיה
בתקוף: ואמר להון מה
עבדית השתא כוותכון הלא טבין
מלקיטא דבנוי אפרים מתקיפיא
דבית אבי עזר: בידכון מסר יי
ית רברבי מדין ית ערוב וית זאב
ומה יכלית למעבד כוותכון בדין
אתגלי רוחיה מיניה כד מליל
עמי: ואתו לות גדעון לבית מדרשיה
דבית אולפנא דמשה ואמרו
לית דא פתגמא דמליל עמנא
ולא אמר לן מה דין עבד לן
ואמר גדעון לון לא כפום
דאמרתון אנא עבד לכון אלהא
דישראל הוא דמליל עמי:
ואמר לון גדעון לא כפום
דאמרתון אנא עבד לכון אלהא
דישראל הוא דמליל עמי:
ואמר לון גדעון לא כפום
דאמרתון אנא עבד לכון אלהא
דישראל הוא דמליל עמי:

ויעל גרעון וגברי מאתלין
עירא דשיזבינון מן ידא דמדין
וחמרתא דיהבת לן: ויתכנשון
גברי אפרים לסוף הרוחות
ויכבשון ית מיא דבית ברה וירדנא
ואתבדיש כל אינש אפרים
ואתזיבו ית קיזוהא עד בית ברה
וית ירדנא: ואשתזיבו תרין
רברבי מדין ית ערוב וית זאב
ואיקטיל ית ערוב בשקיף ערוב וית
זאב קטלוה בסיעת זאב ורמיו בתר
קטלוהי ותריסר אלפין גוברין
לות גדעון מעיברא לירדנא:
ואתמהו אפרים מה דא עבד לן
מה לא קרית לן כד אזלת
לאגחא קרבא במדין ותיגין עימיה
בתקוף: ואמר להון מה
עבדית השתא כוותכון הלא טבין
מלקיטא דבנוי אפרים מתקיפיא
דבית אבי עזר: בידכון מסר יי
ית רברבי מדין ית ערוב וית זאב
ומה יכלית למעבד כוותכון בדין
אתגלי רוחיה מיניה כד מליל
עמי: ואתו לות גדעון לבית מדרשיה
דבית אולפנא דמשה ואמרו
לית דא פתגמא דמליל עמנא
ולא אמר לן מה דין עבד לן
ואמר גדעון לון לא כפום
דאמרתון אנא עבד לכון אלהא
דישראל הוא דמליל עמי:

רלב

רלב

הַשֹּׁפְטִים וְהִנְצִ֣יבוּ עַל־הַגְּבוּל֮ מִכָּל־עָרֶ֣יךָ אֲשֶׁר־יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֣יךָ נֹתֵ֣ן לְךָ֒ לִשְׁבָטֶ֗יךָ וְשָׁפְט֤וּ אֶת־הָעָם֙ מִשְׁפַּ֣ט צֶ֔דֶק׃ לֹֽא־תַטֶּ֥ה מִשְׁפָּ֖ט לֹֽא־תַכִּ֣יר פָּנִ֑ים וְלֹ֤א תִקַּח־שֹׁ֙חַד֙ כִּ֣י הַשֹּׁ֔חַד יְעַוֵּ֥ר עֵינֵ֖י חֲכָמִ֑ים וְיסַלֵּ֥ף דִּבְרֵ֖י צַדִּיקִֽם׃ צֶ֥דֶק צֶ֛דֶק תִּרְדֹּ֖ף לְמַ֣עַן תִּחְיֶ֑ה וְיָרַשְׁתָּ֙ אֶת־הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁ֥ר יְהוָ֖ה אֱלֹהֶ֥יךָ נֹתֵ֥ן לָֽךְ׃ לֹֽא־תִטַּ֥ע לְךָ֛ אֲשֵׁרָ֖ה כָּל־עֵ֑ץ אֵ֚צֶל מִזְבַּ֣ח יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ אֲשֶׁ֥ר תַּעֲשֶׂה־לָּ֖ךְ מַצֵּבָ֑ה אֲשֶׁ֥ר שָׂנֵ֖א יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ לֹֽא־תִזְבַּ֞ח לַיהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ שׁ֤וֹר וָשֶׂה֙ אֲשֶׁר־יִהְיֶ֣ה בּ֔וֹ מ֥וּם כָּל־דָּבָ֖ר רָ֑ע כִּ֥י תוֹעֲבַ֥ת יְהוָ֖ה אֱלֹהֶ֥יךָ הֽוּא׃ כִּֽי־יִמָּצֵ֨א בְקִרְבְּךָ֜ בְּאַחַ֤ד שְׁעָרֶ֙יךָ֙ אֲשֶׁ֣ר יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ נֹתֵ֥ן לָ֖ךְ אִ֣ישׁ אוֹ־אִשָּׁ֑ה אֲשֶׁ֤ר יַעֲשֶׂה֙ אֶת־הָרַ֣ע בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ לַעֲבֹ֖ר בְּרִיתֽוֹ׃ וַיֵּלֶךְ֙ וַיַּעֲבֹ֣ד אֱלֹהִ֔ים וַיִּשְׁתַּחוּ־לָהֶ֖ם וְלַשֶּׁ֣מֶשׁ א וְלַיָּרֵ֑חַ וְלְכָל־צְבָ֥א הַשָּׁמַ֖יִם אֲשֶׁ֥ר לֹֽא־צִוִּֽיתִי׃ וְהֻגַּ֤ד לְךָ֙ וְשָׁמַ֣עְתָּ בָּ֔ךְ וְדָרַשְׁתָּ֥ הֵיטֵ֖ב וְהִנֵּ֣ה נָכ֣וֹן הַדָּבָ֗ר נֶאֱמָנָ֤ה הָעֵדֻת֙ נֶעֶשְׂתָ֣ה הַתּוֹעֵבָ֔ה הַזֹּ֖את בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ וְהוֹצֵאתָ֞ אֶת־הָאִ֣ישׁ הַה֗וּא אוֹ֤ אֶת־הָאִשָּׁה֙ הַהִ֣וא אֲשֶׁר־עָשׂ֣וּ אֶת־הַדָּבָ֣ר הָרָ֣ע הַזֶּ֔ה אֶל־שְׁעָרֶ֖יךָ אֶת־הָאִ֣ישׁ אוֹ־אֶת־הָאִשָּׁ֑ה וּסְקַלְתָּ֥ם בָּאֲבָנִ֖ים וָמֵֽתוּ׃ עַל־פִּ֨י שְׁנַ֤יִם עֵדִים֙ א֣וֹ שְׁלֹשָׁ֣ה עֵדִ֔ים יוּמַ֖ת הַמֵּ֑ת לֹ֥א יוּמַ֛ת עַל־פִּ֥י עֵ֖ד אֶחָ֥ד בּ֥וֹ לָמֽוּת׃ יַ֣ד הָעֵדִ֣ים תִּֽהְיֶה־בּ֗וֹ בָּרִאשֹׁנָה֙ לַהֲמִית֔וֹ וְיַ֥ד כָּל־הָעָ֖ם בָּאַחֲרֹנָ֑ה וּבִעַרְתָּ֥ הָרָ֖ע מִקִּרְבֶּֽךָ׃ כִּֽי־יִפָּלֵ֨א מִמְּךָ֤ דָּבָר֙ לַמִּשְׁפָּ֔ט בֵּ֥ין דָּ֖ם לְדָ֑ם בֵּ֤ין דִּין֙ לְדִ֔ין וּבֵ֥ין נֶ֖גַע לָנָ֑גַע דִּבְרֵי֙ רִיבֹ֣ת בִּשְׁעָרֶ֔יךָ וְקַמְתָּ֙ וְעָלִ֔יתָ אֶל־הַמָּק֕וֹם אֲשֶׁ֥ר יִבְחַ֖ר יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ וּבָאתָ֙ אֶל־הַכֹּהֲנִ֣ים הַלְוִיִּ֔ם וְאֶל־הַשֹּׁפֵ֖ט אֲשֶׁר־יִהְיֶ֣ה בַּיָּמִ֑ים וְדָרַשְׁתָּ֙ וְהִגִּ֣ידוּ לְךָ֔ אֵ֖ת דְּבַ֥ר הַמִּשְׁפָּֽט׃ וְעָשִׂ֗יתָ עַל־פִּ֤י הַדָּבָר֙ אֲשֶׁ֣ר יַגִּ֣ידוּ לְךָ֔ מִן־הַמָּק֥וֹם הַה֖וּא אֲשֶׁ֣ר יִבְחַ֣ר יְהוָ֑ה וְשָׁמַרְתָּ֖ לַעֲשׂ֥וֹת כְּכֹ֖ל אֲשֶׁ֥ר יוֹר֖וּךָ׃ עַל־פִּ֣י הַתּוֹרָ֗ה אֲשֶׁ֤ר יוֹרוּךָ֙ וְעַל־הַמִּשְׁפָּ֣ט אֲשֶׁר־יֹאמְר֣וּ לְךָ֔ תַּעֲשֶׂ֑ה לֹ֣א תָס֗וּר מִן־הַדָּבָ֛ר אֲשֶׁר־יַגִּ֥ידוּ לְךָ֖ יָמִ֥ין וּשְׂמֹֽאל׃ וְהָאִ֗ישׁ אֲשֶׁ֤ר יַעֲשֶׂה֙ בְּזָד֔וֹן לְבִלְתִּ֥י שְׁמֹ֛עַ אֶל־הַכֹּהֵ֥ן הָעֹמֵ֖ד לְשָׁרֵ֣ת שָׁ֑ם אֶת־יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ א֚וֹ אֶל־הַשֹּׁפֵ֔ט וּמֵ֥ת הָאִ֖ישׁ הַה֑וּא וּבִעַרְתָּ֥ הָרָ֖ע מִיִּשְׂרָאֵֽל׃ וְכָל־הָעָ֖ם יִשְׁמְע֣וּ וְיִרָ֑אוּ וְלֹ֥א יְזִידֽוּן׃ כִּֽי־תָבֹ֞א אֶל־הָאָ֣רֶץ אֲשֶׁר־יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ נֹתֵ֤ן לָךְ֙ וִֽירִשְׁתָּ֣הּ וְיָשַׁבְתָּ֣ בָּ֔הּ וְאָמַרְתָּ֗ אָשִׂ֤ימָה עָלַי֙ מֶ֔לֶךְ כְּכָל־הַגּוֹיִ֖ם אֲשֶׁ֥ר סְבִיבֹתָֽי׃ שׂ֣וֹם תָּשִׂ֤ים עָלֶ֙יךָ֙ מֶ֔לֶךְ אֲשֶׁ֥ר יִבְחַ֖ר יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ מִקֶּ֣רֶב אַחֶ֔יךָ תָּשִׂ֥ים עָלֶ֖יךָ מֶ֑לֶךְ לֹא־תוּכַ֥ל לָתֵ֛ת עָלֶ֖יךָ אִ֥ישׁ נָכְרִ֑י אֲשֶׁ֥ר לֹא־אָחִ֖יךָ הֽוּא׃ רַק֩ לֹֽא־יַרְבֶּה־לּ֨וֹ סוּסִ֜ים וְלֹֽא־יָשִׁ֤יב אֶת־הָעָם֙ מִצְרַ֔יְמָה לְמַ֥עַן הַרְבּ֖וֹת סוּס וַֽיהוָ֣ה אָמַ֤ר לָכֶם֙ לֹ֣א תֹסִפ֣וּן לָשׁ֔וּב בַּדֶּ֖רֶךְ הַזֶּ֑ה עֽוֹד׃ וְלֹֽא־יִרְבֶּה־לּ֣וֹ נָשִׁ֔ים וְלֹ֥א יָס֖וּר לְבָב֑וֹ וְכֶ֣סֶף וְזָהָ֔ב לֹ֥א יַרְבֶּה־לּ֖וֹ מְאֹֽד׃ וְהָיָ֗ה כְּשִׁבְתּוֹ֙ עַל־כִּסֵּ֣א מַמְלַכְתּ֔וֹ וְכָתַ֥ב לוֹ֙ אֶת־מִשְׁנֵ֣ה הַתּוֹרָ֣ה הַזֹּ֔את עַל־סֵ֖פֶר מִלִּפְנֵ֥י הַכֹּהֲנִ֖ים הַלְוִיִּֽם׃ וְהָיְתָ֣ה עִמּ֔וֹ וְקָרָ֥א בּ֖וֹ כָּל־יְמֵ֣י חַיָּ֑יו לְמַ֣עַן יִלְמַ֗ד לְיִרְאָה֙ אֶת־יְהוָ֣ה אֱלֹהָ֔יו לִשְׁמֹ֞ר אֶת־כָּל־דִּבְרֵ֤י הַתּוֹרָה֙ הָאֵ֣לֶּה וְאֶת־הַחֻקִּ֣ים הָאֵ֔לֶּה לַעֲשׂוֹתָֽם׃ לְבִלְתִּ֤י רוּם־לְבָבוֹ֙ מֵאֶחָ֔יו וּלְבִלְתִּ֤י סוּר֙ מִן־הַמִּצְוָ֔ה יָמִ֥ין וּשְׂמֹ֖אל לְמַ֣עַן יַאֲרִ֣יךְ יָמִ֗ים עַל־מַמְלַכְתּ֛וֹ הֽוּא־וּבָנָ֖יו בְּקֶ֥רֶב יִשְׂרָאֵֽל׃ הַכֹּהֲנִ֣ים הַלְוִיִּ֗ם כָּל־שֵׁ֤בֶט לֵוִי֙ לֹֽא־יִהְיֶה־לּ֣וֹ חֵ֔לֶק וְנַחֲלָ֖ה עִם־יִשְׂרָאֵ֑ל אִשֵּׁ֤י יְהוָה֙ וְנַחֲלָת֔וֹ יֹאכֵֽלוּן׃ וְנַחֲלָה֙ לֹֽא־יִהְיֶה־לּ֣וֹ בְּת֔וֹךְ אֶחָ֖יו יְהוָ֣ה נַחֲלָת֑וֹ כַּאֲשֶׁ֥ר דִּבֶּר־לֽוֹ׃ וְזֶה֙ יִהְיֶ֣ה מִשְׁפַּ֣ט הַכֹּהֲנִ֔ים מֵאֵ֥ת הָעָ֖ם מֵאֵ֣ת זֹבְחֵ֣י זֶ֑בַח אִם־שׁ֣וֹר אִם־שֶׂ֔ה וְנָתַ֥ן לַכֹּהֵ֖ן הַזְּרֹ֥עַ וְהַלְּחָיַ֖יִם וְהַקֵּבָֽה׃ רֵאשִׁ֣ית דְּגָנְךָ֣ תִירֹשְׁךָ֣ וְיִצְהָרֶ֔ךָ וְרֵאשִׁ֖ית גֵּ֣ז צֹאנְךָ֑ תִּתֶּן־לֽוֹ׃ כִּֽי־ב֣וֹ בָחַ֣ר יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ מִכָּל־שִׁבְטֶ֔יךָ לַעֲמֹ֥ד לְשָׁרֵ֖ת בְּשֵׁ֣ם יְהוָ֑ה הוּא֙ וּבָנָ֔יו כָּל־הַיָּמִֽים׃ וְכִֽי־יָבֹ֤א הַלֵּוִי֙ מֵאַחַ֣ד שְׁעָרֶ֔יךָ מִכָּל־יִשְׂרָאֵ֖ל אֲשֶׁ֣ר הוּא־גָ֑ר שָׁ֣ם בְּכָל־אַוַּ֣ת נַפְשׁ֔וֹ אֶל־הַמָּק֖וֹם אֲשֶׁ֥ר יִבְחָֽר׃ וְשֵׁרֵ֣ת בְּשֵׁ֣ם יְהוָ֣ה אֱלֹהָ֔יו כְּכָל־אֶחָ֥יו הַלְוִיִּ֖ם הָעֹמְדִ֥ים שָׁ֖ם לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ חֵ֣לֶק כְּחֵ֔לֶק יֹאכֵ֑לוּ מִלְּבַ֖ד מִמְכָּרָ֥יו עַל־הָאָבֹֽת׃ כִּֽי־תָבֹ֣א אֶל־הָאָ֗רֶץ אֲשֶׁר־יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ נֹתֵ֣ן לָ֔ךְ לֹ֥א תִלְמַ֖ד לַעֲשׂ֑וֹת כְּתוֹעֲבֹ֥ת הַגּוֹיִ֖ם הָהֵֽם׃ לֹֽא־יִמָּצֵ֨א בְךָ֜ מַעֲבִ֣יר בְּנ֧וֹ וּבִתּ֛וֹ בָּאֵ֖שׁ קֹסֵ֣ם קְסָמִ֑ים מְעוֹנֵ֥ן וּמְנַחֵ֖שׁ וּמְכַשֵּֽׁף׃ וְחֹבֵ֥ר חָ֖בֶר וְשֹׁאֵ֣ל א֑וֹב וְיִדְּעֹנִ֖י וְדֹרֵ֥שׁ אֶל־הַמֵּתִֽים׃ כִּ֣י תוֹעֲבַ֤ת יְהוָה֙ כָּל־עֹשֵׂ֣ה אֵ֔לֶּה וּבִגְלַ֣ל הַתּוֹעֵבֹ֔ת הָאֵ֣לֶּה יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ מוֹרִישָׁ֥ם מִפָּנֶֽיךָ׃ תָּמִ֖ים תִּֽהְיֶ֥ה עִם־יְהוָ֖ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ כִּ֣י הַגּוֹיִ֣ם הָאֵ֔לֶּה אֲשֶׁ֥ר אַתָּ֖ה יוֹרִ֣ישׁ אוֹתָ֑ם אֶל־מְעוֹנְנִ֣ים וְאֶל־קֹסְמִ֗ים יִשְׁמָ֔עוּ וְאַתָּ֕ה לֹא־כֵ֥ן נָתַ֖ן לְךָ֥ יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ נָבִ֣יא מִקִּרְבְּךָ֣ מֵאַחֶ֗יךָ כָּמֹנִי֙ יָקִ֣ים לְךָ֔ יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ אֵלָ֣יו תִּשְׁמָעֽוּן׃ כְּכֹ֣ל אֲשֶׁר־שָׁאַ֗לְתָּ מֵעִם֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ בְּחֹרֵב֙ בְּי֣וֹם הַקָּהָ֔ל לֵאמֹ֗ר לֹֽא־אֹסִ֨ף לִשְׁמֹ֜עַ אֶת־קוֹל֩ יְהוָ֨ה אֱלֹהָ֜י וְאֶת־הָאֵ֤שׁ הַגְּדֹלָה֙ הַזֹּ֣את לֹֽא־אֶרְאֶ֔ה עוֹד֙ וְלֹ֣א אָמֽוּת׃ וַיֹּ֥אמֶר יְהוָ֖ה אֵלַ֑י הֵיטִ֖יבוּ אֲשֶׁ֥ר דִּבֵּֽרוּ׃ נָבִ֣יא אָקִ֣ים לָהֶ֗ם מִקֶּ֙רֶב֙ אֲחִיהֶ֔ם כָּמ֖וֹךָ וְנָתַתִּ֥י דְבָרַ֛י בְּפִ֖יו וְדִבֶּ֣ר אֲלֵהֶ֑ם אֵ֚ת כְּכֹ֣ל אֲשֶׁר־אֲצַוֶּ֔נּוּ׃ וְהָיָ֗ה הָאִישׁ֙ אֲשֶׁ֣ר לֹֽא־יִשְׁמַ֣ע אֶל־דְּבָרַ֔י אֲשֶׁ֥ר יְדַבֵּ֖ר בִּשְׁמִ֑י אָנֹכִ֖י אֶדְרֹ֥שׁ מֵעִמּֽוֹ׃ אַ֣ךְ הַנָּבִ֗יא אֲשֶׁ֨ר יָזִ֤יד לְדַבֵּר֙ דָּבָ֣ר בִּשְׁמִ֔י אֲשֶׁ֥ר לֹֽא־צִוִּיתִ֖יו לְדַבֵּ֑ר וַאֲשֶׁ֥ר בְּשֵׁ֥ם אֱלֹהִ֖ים אֲחֵרִ֑ים וּמֵ֥ת הַנָּבִ֖יא הַהֽוּא׃ וְכִ֤י תֹאמַר֙ בִּלְבָבֶ֔ךָ אֵיכָ֣ה נֵדַ֔ע אֶת־הַדָּבָ֖ר אֲשֶׁר־לֹ֣א דִבְּרָ֑הוּ יְהוָֽה׃ אֲשֶׁ֨ר יְדַבֵּ֤ר הַנָּבִיא֙ בְּשֵׁ֣ם יְהוָ֔ה וְלֹ֥א יִהְיֶ֖ה הַדָּבָ֑ר וְלֹ֣א יָקֽוּם׃ כִּ֣י זְד֤וֹן דִּבְּרוֹ֙ הַנָּבִ֔יא לֹ֥א תָג֖וּר מִמֶּֽנּוּ׃ כִּֽי־יַכְרִ֣ית יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ אֶת־הַגּוֹיִם֙ אֲשֶׁ֣ר יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ נֹתֵ֥ן אֶת־אַרְצָ֖ם לָ֑ךְ וְיָרַשְׁתָּ֣ אֹתָ֔ם וְיָשַׁבְתָּ֖ בְּעָרֵיהֶ֥ם וּבְבָתֵּיהֶֽם׃ שָׁלֹ֣שׁ עָרִ֗ים תַּבְדִּיל־לָךְ֙ בְּת֣וֹךְ אַרְצְךָ֔ אֲשֶׁ֥ר יְהוָ֖ה אֱלֹהֶ֣יךָ נֹתֵ֣ן לְךָ֑ לְרִשְׁתָּֽהּ׃ תָּכִ֤ין לְךָ֙ הַדָּ֔רֶךְ וְשִׁלַּשְׁתָּ֣ אֶת־גְּב֔וּל אַרְצְךָ֖ אֲשֶׁ֣ר יַנְחִ֣יל יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ וְהָיָ֣ה לָנ֔וּס שָׁ֖מָּה כָּל־רֹצֵֽחַ׃ וְזֶה֙ דְּבַ֣ר הָרֹצֵ֔חַ אֲשֶׁ֥ר יָנ֖וּס שָׁ֑מָּה וְחָיָ֔ה אֲשֶׁ֤ר יַכֶּה־רֵעֵהוּ֙ בִּבְלִ֣י דַ֔עַת וְה֥וּא לֹא־שֹׂנֵ֖א לוֹ֙ מִתְּמ֣וֹל שִׁלְשֹׁ֑ם׃ וְאֲשֶׁ֤ר יָבֹא֙ אֶת־רֵעֵ֣הוּ בַיַּ֔עַר לַחְטֹ֖ב עֵצִ֑ים וְנִדְּחָ֤ה יָדוֹ֙ בַּגַּרְזֶ֣ן לִכְר֔וֹת הָעֵ֔ץ וְנָשַׁ֥ל הַבַּרְזֶ֖ל מִן־הָעֵ֑ץ וּמָצָ֣א אֶת־רֵעֵ֔הוּ וָמֵ֖ת הוּא֙ יָנ֣וּס אֶל־אַחַ֣ד הֶֽעָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה וָחָֽי׃ פֶּן־יִרְדֹּ֤ף גֹּאֵל֙ הַדָּ֔ם אַחַ֖ר הָרֹצֵ֑חַ כִּֽי־יֵחַ֣ם לְבָב֔וֹ וְהִשִּׂגוֹ֙ כִּֽי־אֲרֻכָּ֣ה הַדָּ֔רֶךְ וְהִכָּ֥הוּ נֶ֖פֶשׁ וְלֹא־מִשְׁפַּ֣ט מָ֑וֶת כִּ֥י לֹא־שֹׂנֵ֖א ה֥וּא לוֹ֙ מִתְּמ֣וֹל שִׁלְשֹֽׁם׃ עַל־כֵּ֣ן אָנֹכִ֤י מְצַוְּךָ֙ לֵאמֹ֔ר שָׁל֥וֹשׁ עָרִ֖ים תַּבְדִּ֥יל לָֽךְ׃ וְאִם־הִרְחִ֤יב יְהוָה֙ אֱלֹהֶ֔יךָ אֶת־גְּבֻלְךָ֖ כַּאֲשֶׁ֣ר נִשְׁבַּ֑ע וְנָתַ֣ן לְךָ֔ אֶת־כָּל־הָאָ֖רֶץ אֲשֶׁ֥ר דִּבֶּ֛ר לָתֵ֥ת לַאֲבֹתֶ֖יךָ לְאַהֲבָ֣ה אֶת־יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ וְלָלֶ֥כֶת בִּדְרָכָ֖יו כָּל־הַיָּמִ֑ים וְיָסַפְתָּ֥ לְךָ֛ עוֹד֖ שָׁל֥וֹשׁ עָרִ֖ים בְּעֶ֥בֶר לְשָׁלֽוֹשׁ׃ לְמַ֣עַן אַל־יִשָּׁפֵ֣ךְ דַּם־נָקִ֗י בְּקֶ֙רֶב֙ אַרְצְךָ֔ אֲשֶׁ֥ר יְהוָ֖ה אֱלֹהֶ֣יךָ נֹתֵ֣ן לְךָ֑ נַחֲלָה֙ וְהָיָ֣ה עָלֶ֔יךָ דָּמִֽים׃ וְכִֽי־יִהְיֶ֤ה אִישׁ֙ שׂוֹנֵ֣א לְרֵעֵ֔הוּ וְאָרַ֥ב לוֹ֖ וְקָם־עָלָ֑יו וְהִכָּ֥הוּ נֶ֛פֶשׁ וָמֵ֖ת וְנָ֥ס אֶל־אַחַ֖ד מֵהֶֽעָרִ֥ים הָאֵֽלֶּה׃ וְשָׁלְח֣וּ זִקְנֵ֣י עִירוֹ֮ וְלָקְח֣וּ אֹתוֹ֒ מִשָּׁ֣ם וְנָתְנ֣וּ אֹת֔וֹ בְּיַד־גֹּאֵ֖ל הַדָּ֑ם וָמֵֽת׃ לֹֽא־תָח֥וֹס עֵינְךָ֖ עָלָ֑יו וּבִעַרְתָּ֥ דַם־הַנָּקִ֖י מִיִּשְׂרָאֵ֔ל וְט֥וֹב לָֽךְ׃ לֹ֣א תַסִּ֔יג גְּב֖וּל רֵעֲךָ֑ אֲשֶׁ֤ר גָּבְל֙וּ רִאשֹׁנִ֔ים בְּנַחֲלָתְךָ֣ אֲשֶׁר־תִּנְחַ֔ל בָּאָ֖רֶץ אֲשֶׁ֣ר יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ נֹתֵ֥ן לְךָ֖ לְרִשְׁתָּֽהּ׃ לֹא־יָק֣וּם עֵ֔ד בְּאִ֖ישׁ לְכָל־עֲוֹ֣ן וּלְכָל־חַטָּ֑את בְּכָל־חֵ֣טְא אֲשֶׁר־יֶחֱטָ֔א עַל־פִּ֥י שְׁנַ֛יִם עֵדִ֖ים א֣וֹ עַל־פִּ֣י שְׁלֹשָׁ֣ה עֵדִ֔ים יָקֽוּם־דָּבָֽר׃ כִּֽי־יָק֥וּם עֵד־חָמָ֖ס בְּאִ֑ישׁ לַעֲנ֖וֹת בּ֥וֹ סָרָֽה׃ וְעָמְד֣וּ שְׁנֵֽי־הָאֲנָשִׁ֗ים אֲשֶׁ֨ר לָהֶ֤ם הָרִיב֙ לִפְנֵ֣י יְהוָ֔ה לִפְנֵ֣י הַכֹּהֲנִ֔ים וְהַשֹּׁפְטִ֖ים אֲשֶׁ֣ר יִהְי֑וּ בַּיָּמִֽים׃ וְדָרְשׁ֣וּ הַשֹּׁפְטִ֗ים הֵיטֵ֤ב וְהִנֵּה֙ עֵ֣ד שֶׁ֣קֶר הָעֵ֔ד שִׁקֶּ֖ר עָנָ֥ה בְאָחִֽיו׃ וַעֲשִׂיתֶ֣ם לוֹ֮ כַּאֲשֶׁ֣ר זָמַם֒ לַעֲשׂ֣וֹת לְאָחִ֔יו וּבִעַרְתָּ֥ הָרָ֖ע מִקִּרְבֶּֽךָ׃ וְהַנִּשְׁאָרִ֗ים יִשְׁמְע֤וּ וְיִרָ֙אוּ֙ וְלֹ֣א יֹסִ֔פוּ לַעֲשׂ֥וֹת עוֹד֙ כַּדָּבָ֣ר הָרָ֔ע הַזֶּ֖ה בְּקִרְבֶּֽךָ׃ וְלֹ֥א תָח֖וֹס עֵינֶ֑ךָ נֶ֣פֶשׁ בְּנֶ֔פֶשׁ עַ֥יִן בְּעַ֖יִן שֵׁ֣ן בְּשֵׁ֑ן יָ֥ד בְּיָ֖ד רֶ֥גֶל בְּרָֽגֶל׃ כִּֽי־תֵצֵא֙ לַמִּלְחָמָ֣ה עַל־אֹיְבֶ֔יךָ וְרָאִ֥יתָ סוּס֙ וָרֶ֔כֶב עַ֥ם רַב־מִמְּךָ֖ לֹ֣א תִירָ֑א מֵהֶ֔ם כִּֽי־יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ אִתָּ֑ךְ הַמַּעֲלֶ֖ךָ מֵאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ וְהָיָ֗ה כְּקָרַבְכֶם֙ אֶל־הַמִּלְחָמָ֔ה וְנִגַּ֥שׁ הַכֹּהֵ֖ן וְדִבֶּ֥ר אֶל־הָעָֽם׃ וְאָמַ֣ר אֲלֵהֶ֗ם שְׁמַ֤ע יִשְׂרָאֵל֙ אַתֶּ֣ם קְרֵבִ֔ים הַיּ֖וֹם עַל־אֹיְבֵיכֶ֑ם אַל־יֵרַ֤ךְ לְבַבְכֶם֙ אַל־תִּיְרְא֣וּ וְאַל־תַּחְפְּז֖וּ וְאַל־תַּעַרְצ֥וּ מִפְּנֵיהֶֽם׃ כִּֽי־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֗ם הַהֹלֵךְ֙ עִמָּכֶ֔ם לְהִלָּחֵ֥ם לָכֶ֖ם עִם־אֹיְבֵיכֶ֑ם לְהוֹשִׁ֖יעַ אֶתְכֶֽם׃ וְדִבְּר֣וּ הַשֹּׁטְרִ֔ים אֶל־הָעָ֖ם לֵאמֹ֑ר מִי־הָאִ֣ישׁ אֲשֶׁר־בָּנָ֣ה בַ֔יִת חָדָ֖שׁ וְלֹ֣א חֲנָכ֑וֹ יֵלֵ֣ךְ וְיָשֹׁ֥ב לְבֵית֖וֹ פֶּן־יָמ֣וּת בַּמִּלְחָמָ֔ה וְאִ֥ישׁ אַחֵ֖ר יַחְנְכֶֽנּוּ׃ וּמִי־הָאִ֣ישׁ נָטַ֔ע כֶּ֖רֶם וְלֹ֣א חִלְּל֑וֹ יֵלֵ֣ךְ וְיָשֹׁ֥ב לְבֵית֖וֹ פֶּן־יָמ֣וּת בַּמִּלְחָמָ֔ה וְאִ֥ישׁ אַחֵ֖ר יְחַלְּלֶֽנּוּ׃ וּמִי־הָאִ֣ישׁ אֵרַ֔שׂ אִשָּׁ֖ה וְלֹ֣א לְקָחָ֑הּ יֵלֵ֣ךְ וְיָשֹׁ֥ב לְבֵית֖וֹ פֶּן־יָמ֣וּת בַּמִּלְחָמָ֔ה וְאִ֥ישׁ אַחֵ֖ר יִקָּחֶֽנָּה׃ וְיָסְפ֣וּ הַשֹּׁטְרִ֔ים לְדַבֵּ֖ר אֶל־הָעָ֑ם וְפָקְד֤וּ שָׂרֵי־צְבָאוֹת֙ בְּרֹ֣אשׁ הָעָ֔ם׃ כִּֽי־תִקְרַ֣ב אֶל־עִ֔יר לְהִלָּחֶם֙ עָלֶ֔יהָ וְקָרָ֥אתָ אֵלֶ֖יהָ לְשָׁלֽוֹם׃ וְהָיָ֗ה אִם־שָׁלוֹם֙ תַּעֲנְךָ֔ וּפָתְחָ֖ה לָ֑ךְ וְהָיָ֣ה כָל־הָעָ֣ם הַנִּמְצָ֣א בָּ֔הּ יִהְי֥וּ לְךָ֖ לָמַ֑ס וַעֲבָדֻ֖ךָ וְלָֽךְ׃ וְאִם־לֹ֤א הַשְׁלִים֙ עִמָּ֔ךְ וְעָשְׂתָ֥ה עִמְּךָ֖ מִלְחָמָ֑ה וְצַרְתָּ֖ עָלֶֽיהָ׃ וּנְתָנָ֣הּ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ בְּיָדֶ֖ךָ וְהִכִּיתָ֥ אֶת־כָּל־זְכוּרָ֖הּ לְפִי־חָֽרֶב׃ רַ֣ק הַנָּשִׁ֣ים וְהַטַּ֗ף וְהַבְּהֵמָה֙ וְכָל־אֲשֶׁ֣ר יִהְיֶ֣ה בָּעִ֔יר כָּל־שְׁלָלָ֖הּ תָּבֹ֣ז לָ֑ךְ וְאָכַלְתָּ֗ אֶת־שְׁלַ֤ל אֹיְבֶ֙יךָ֙ אֲשֶׁ֣ר נָתַ֣ן יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ לָֽךְ׃ כֵּ֚ן תַּעֲשֶׂ֣ה לְכָל־הֶעָרִ֔ים הָרְחֹקוֹת֙ מִמְּךָ֣ מְאֹ֔ד אֲשֶׁ֥ר לֹֽא־מֵעָרֵ֖י הַגּוֹיִ֥ם הָאֵ֖לֶּה הֵֽנָּה׃ רַ֚ק מֵעָרֵ֣י הָעַמִּ֣ים הָאֵ֔לֶּה אֲשֶׁ֥ר יְהוָ֖ה אֱלֹהֶ֣יךָ נֹתֵ֣ן לְךָ֑ נַחֲלָה֙ לֹ֣א תְחַיֶּ֔ה כָּל־נְשָׁמָֽה׃ כִּ֣י הַחֲרֵ֔ם תַּחֲרִימֵ֖ם הַחִתִּ֣י וְהָאֱמֹרִ֣י הַכְּנַעֲנִ֣י וְהַפְּרִזִּ֣י הַחִוִּ֣י וְהַיְבוּסִ֑י כַּאֲשֶׁ֣ר צִוְּךָ֔ יְהוָ֖ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ לְמַ֣עַן אֲשֶׁ֤ר לֹֽא־יְלַמְּדוּ֙ אֶתְכֶ֔ם לַעֲשׂ֖וֹת כְּכֹ֣ל תּוֹעֲבֹתָ֑ם אֲשֶׁ֥ר עָשׂ֖וּ לֵאלֹהֵיהֶ֑ם וַחֲטָאתֶ֖ם לַיהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶֽם׃ כִּֽי־תָצ֤וּר אֶל־עִיר֙ יָמִ֣ים רַבִּ֔ים לְהִלָּחֶם֙ עָלֶ֔יהָ לְתָפְשָׂ֖הּ לֹֽא־תַשְׁחִ֣ית אֶת־עֵצָ֗הּ לִנְדֹּ֤חַ עָלָיו֙ גַּרְזֶ֔ן כִּ֥י מִמֶּ֖נּוּ תֹּאכֵ֑ל וְאֹת֣וֹ לֹ֥א תִכְרֹ֖ת כִּ֣י הָאָדָ֞ם עֵ֤ץ הַשָּׂדֶה֙ לָבֹ֣א מִפָּנֶ֔יךָ בַּמָּצֹֽר׃ רַ֚ק עֵ֣ץ אֲשֶׁר־תֵּדַ֣ע כִּֽי־לֹ֤א עֵץ־מַאֲכָל֙ הוּא֙ אֹת֣וֹ תַשְׁחִ֔ית וְכָרָ֔תָּ וּבָנִ֥יתָ מָצ֖וֹר עַל־הָעִ֣יר אֲשֶׁר־הִ֑וא עַד־רִדְתָּ֖הּ׃ כִּֽי־יִמָּצֵ֨א חָלָ֜ל בָּאֲדָמָ֣ה ׀ אֲשֶׁר־יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ נֹתֵ֤ן לְךָ֙ לְרִשְׁתָּ֔הּ נֹפֵ֖ל בַּשָּׂדֶ֑ה לֹ֣א נוֹדַ֔ע מִ֥י הִכָּֽהוּ׃ וְיָצְא֣וּ זְקֵנֶ֔יךָ וְשֹׁפְטֶ֖יךָ וּמָדְד֥וּ אֶל־הֶעָרִ֖ים אֲשֶׁ֣ר סְבִיבֹ֣ת הֶחָלָֽל׃ וְהָיָ֗ה הָעִיר֙ הַקְּרֹבָ֣ה אֶל־הֶחָלָ֔ל לָקְח֥וּ זִקְנֵי־הָעִ֖יר הַהִ֑וא עֶגְלַת־בָּקָ֕ר אֲשֶׁר־לֹֽא־עֻבַּ֥ד בָּ֖הּ אֲשֶׁ֥ר לֹֽא־מָשְׁכָ֖ה בְּעֹֽל׃ וְהוֹרִ֣דוּ זִקְנֵי֩ הָעִ֨יר הַהִ֜וא אֶת־הָעֶגְלָ֗ה אֶל־נַחַל֙ אֵיתָ֔ן אֲשֶׁ֥ר לֹֽא־יֵעָבֵ֖ד בּ֣וֹ וּבְזָרַ֑ע וְעָרְפ֥וּ שָׁ֛ם אֶת־הָעֶגְלָ֖ה בַּנָּֽחַל׃ וְנִגְּשׁ֣וּ הַכֹּהֲנִ֣ים בְּנֵי־לֵוִ֗י כִּ֤י בָם֙ בָּחַ֣ר יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ לְשָׁרְתוֹ֙ וּלְבָרֵ֣ךְ בְּשֵׁ֣ם יְהוָ֔ה וְעַל־פִּיהֶ֥ם יִהְיֶ֖ה כָּל־רִ֣יב וְכָל־נָ֑גַע׃ וְכֹל֙ זִקְנֵ֣י הָעִ֣יר הַהִ֔וא הַקְּרֹבִ֖ים אֶל־הֶחָלָ֑ל יִרְחֲצ֥וּ אֶת־יְדֵיהֶ֖ם עַל־הָעֶגְלָ֥ה הָעֲרוּפָ֖ה בַּנָּֽחַל׃ וְעָנ֣וּ וְאָמְר֗וּ

ויאמר אליו אבימלך על ישראל הן אנכי עמך כטובך עשה לנו אשר יטוב בעיניך הנה העם הזה עמי ואתה אמרת שחט צאנך ובקרך עשה לך ויאמר אליהם עוד שבעת ימים ואחכה לכם עד בא שמואל אלי ואודיעכם מה אעשה לכם ויאספו אנשי יבש אל שמואל ויאמר להם שמואל לכו איש לעירו ויאמר להם נחש העמוני כה תעשון לאנשי יבש גלעד כל הנוקר ימין אחת לכל אחד ושמתי לחרפה על כל ישראל ויאמר להם שלשת ימים המתינו לי עד אשר אשלח מלאכים בכל גבול ישראל ואם אין מושיע לנו אז נצא אליך ויבא המלאך אל גבעת שאול ויספר את הדברים באזני העם וישאו העם את קולם ויבכו ושאול בא מן השדה אחר הבקר ויאמר שאול מה לעם כי יבכו ויספרו לו את דברי אנשי יבש ותהי רוח אלהים על שאול בשמעו את הדברים האלה ויחר אפו מאד ויקח צמד בקר וינתחהו וישלח בכל גבול ישראל ביד המלאכים לאמר אשר לא יצא אחרי שאול ואחרי שמואל כן יעשה לבקרו ויפל פחד יהוה על העם ויצאו כאיש אחד ויפקדם בבזק ויהיו בני ישראל שלש מאות אלף ואיש יהודה שלשים אלף ויאמרו למלאכים הבאים לאמר כה תאמרון לאנשי יבש גלעד מחר תהיה לכם התשועה בחום היום ויבאו המלאכים ויגידו לאנשי יבש וישמחו ויאמרו מחר נצא אליכם והייתם לנו ככל הטוב בעיניכם ויהי ממחרת וישם שאול את העם שלשה ראשים ויבאו בתוך המחנה באשמרת הבקר ויכו את עמון עד חום היום והנשארים ויפצו ולא נשארו בהם שנים יחדו ויאמר העם אל שמואל מי האומר לשאול המלך התן האנשים ונמיתם ויאמר שאול לא יומת איש ביום הזה כי היום עשה יהוה תשועה בישראל ויאמר שמואל אל העם לכו ונלכה הגלגלה ונחדש שם את המלוכה וילכו כל העם הגלגלה וימליכו שם את שאול לפני יהוה בגלגל ויזבחו שם זבחי שלמים לפני יהוה וישמח שם שאול וכל אנשי ישראל עד עדים ושמואל אמר אל כל ישראל הנה שמעתי בקולכם לכל אשר אמרתם אלי ואמליך עליכם מלך ועתה הנה המלך מתהלך לפניכם ואני זקנתי ושבתי ובני הנם אתכם ואני התהלכתי לפניכם מנעורי עד היום הזה הנני ענו בי נגד יהוה ונגד משיחו את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי ואם עשקתי את מי רצותי ומיד מי לקחתי כופר ואעלים עיני בו ואשיב לכם ויאמרו לא עשקתנו ולא רצותנו ולא לקחת מיד איש מאומה ויאמר אלהם עד יהוה בכם ועד משיחו היום הזה כי לא מצאתם בידי מאומה ויאמרו עד ויאמר שמואל יהוה אשר עשה את משה ואת אהרן ואשר העלה את אבותיכם מארץ מצרים ועתה התיצבו ואשפטה אתכם לפני יהוה את כל צדקות יהוה אשר עשה אתכם ואת אבותיכם ויבא יעקב מצרים ויזעקו אבותיכם אל יהוה וישלח יהוה את משה ואת אהרן ויוציאו את אבותיכם ממצרים וישבו אותם במקום הזה וישכחו את יהוה אלהיהם וימכר אותם ביד סיסרא שר צבא חצור וביד פלשתים וביד מלך מואב וילחמו בם ויזעקו אל יהוה ויאמרו חטאנו כי עזבנו את יהוה ונעבד את הבעלים והעשתרות ועתה הצילנו מיד אויבינו ונעבדך ויהוה שלח את ירבעל ואת בדן ואת יפתח ואת שמואל ויציל אתכם מיד אויביכם מסביב ותשבו לבטח ותראו כי נחש מלך בני עמון בא עליכם ותאמרו אלי לא כי מלך ימלך עלינו ויהוה אלהיכם מלככם ועתה הנה המלך אשר בחרתם אשר שאלתם והנה נתן יהוה עליכם מלך אם תיראו את יהוה ועבדתם אותו ושמעתם בקולו ולא תמרו את פי יהוה והייתם גם אתם גם המלך אשר מלך עליכם אחרי יהוה אלהיכם לטוב ואם לא תשמעו בקול יהוה והייתה יד יהוה בכם ובמלכיכם אשר מלכו עליכם לכלה ועתה גם התיצבו ואראה את הדבר הגדול הזה אשר יהוה עשה לעיניכם הלא קציר חטים היום אקרא אל יהוה וישלח קולות ומטר ותדעו וראו כי רעתכם רבה אשר עשיתם בעיני יהוה לשאול למלכו ויקרא שמואל אל יהוה וייתן יהוה קולות ומטר ביום ההוא ויירא כל העם מאד את יהוה ואת שמואל ויאמר כל העם אל שמואל התפלל בעד עבדיך אל יהוה אלהיך ואל נמות כי יספנו על כל חטאתינו הרעה הוספנו לשאול לשאול למלכו ויאמר שמואל אל העם אל תיראו אתם עשיתם את כל הרעה הזאת אך אל תסורו מאחרי יהוה ועבדתם את יהוה בכל לבבכם ולא תסורו אחרי התהו אשר לא יועילו ולא יצילו כי תהו הם ולא יעזב יהוה את עמו בעבור שמו כי הואיל יהוה לעשות אתכם לו לעם גם אני חלילה לי מחטא ליהוה מהדל בעדכם והוריתי אתכם בדרך הטובה והישרה אך יראו את יהוה ועבדו אתו באמת בכל לבבכם כי ראו אשר הגדיל עמכם ואם הרע תרעו גם אתם גם מלככם תספו ויאמר שאול בן שנה במלכו ושתי שנים מלך על ישראל ויבחר לו שאול שלשת אלפים מישראל ויהיו עם שאול אלפים ברעשה ואלף עם יהונתן בגבעת בנימן ויתר העם שלח איש לאהליו ויך יהונתן את נציב פלשתים אשר בגבע וישמעו פלשתים ויצו שאול בכל הארץ לאמר ישמעו העברים ויעבירו איש את מצבת נציב פלשתים ויבאש ישראל את פלשתים ויזעקו העם אחרי שאול הגלגלה ופלשתים נאספו להלחם עם ישראל שלשים אלף רכב וששת אלפים פרשים והעם כחול אשר על שפת הים לרב ויעלו ויחנו במכמש קדמת בית און וישראל ראו כי צר לו כי נגש לחץ העם ויתחבאו העם במערות ובחורים ובסלעים ובצוחות ובבורות ועברים עברו את הירדן ארץ גד וגלעד ושאול עודנו בגלגל וכל העם חרדים אחריו ויחל שבעת ימים למועד אשר שמואל ולא בא שמואל הגלגלה ויפץ העם מעליו ויאמר שאול הגישו אלי העולה ואת זבחי השלמים ויעל העולה ויהי ככלתו להעלות העולה והנה שמואל בא ויצא שאול לקראתו לברכו ויאמר שמואל מה עשית ויאמר שאול כי ראיתי כי נפץ העם מעלי ואתה לא באת למועד הימים ופלשתים נאספים מכמש ויאמרו עתה ירדו פלשתים אלי הגלגל ופני יהוה לא חלית ואתאפק ואעלה העולה ויאמר שמואל אל שאול נסכלת לא שמרת את מצות יהוה אלהיך אשר צוך כי עתה הכין יהוה את ממלכתך על ישראל עד עולם ועתה ממלכתך לא תקום בקש יהוה לו איש כלבבו וצום יהוה נגיד לו כי לא שמרת את אשר צוך יהוה ויקם שמואל ויעל מן הגלגל גבעת בנימן ויפקד שאול את העם הנמצאים עמו כשש מאות איש ושאול ויהונתן בנו ואחיה בן אחיטוב אחי אי־כבוד בן פנחס בן עלי כהן יהוה בשלה ויהי העם הולך אחרי המחנה עד בא המקום אשר יעבר פלשתים משם בגבעה ויפקד שאול את העם אשר נמצאו

פלח רכב. חתיכה מהאבן שחתך מן ההיחוס והיא העליונה לפיכך נקראת רכב והיא חתיכה דיחיד לו מכובי: ויתן. סדרון הילים והחתיכה שבאמצע הפתח המפולש הכפל: מן קסו ואילך ומיד ויתנו לו. כמשמעו: מן יאמרו לי. כמשמרי כמו אמרי לי מחי הוא: להוסיף לתת־לו. סגם תבטלך הוסיף לת שמחל ולקח על כן לא נזכר כאן מי שמחל ולא היה כמוהו שם פוסקני ומרכ ולא נתת עליו דמי מה־לו:

תולע בן פואה בן דודו. ספרי אחים בן אחים ובן בת: ופלוני אלמוני. ספרי כך סתם וכן בתקנת הסופרים ובן דודו ובתקנת הסופרות בר לחם ובן דוד תבטלך: וסלמה שריט להם. כתו שריט וכרתתו עין הפעל לשונו שם מיריט מזכר פרוש שבין הוא והוא דרך נחות ספור זה לחזיון סכת חיותו ס פוטנו כי נראל היה וכבר בשפטי והבנים וכסדר וכל אחר מכנין היה כבכר רובכעל. מיר לתן והעיר הוא חזקור הכשר כמו לתמי לעמן מידה ולעיר כן לתתה הולי הם הנחרים לרובו ואפשר גם כן כי שלש מיתם מהסול יקרהו גם כן מרים כי מכתנו כולהי החזור ועיר ערת ואפשר לפי שהפרה הוא חזור הבהי חוזק יתיר. אם הם הנזכרים בתורה ויתיר זה הוא יתיר כן אמת ס הדבר תלוי כי אם כן חים יתיר יתר מעלם מלו מהם. ובכל לשון כי זה יתר הגלוי יתיר כן מבשה ויתיר בלשון מקרא ולהם ס ולא יתיר עליו דמי מה־לו:

רשי

פלח רכב. חתיכה לבן של ריחים העליונה הקרויה רכב: ויתן. סדרון הילים ומחיצה שבאמצע הפתח המפולש הכפל: מן יאמרו לי. כמשמרי כמו אמרי לי להוסיף לתת־לו. ופלוני אלמוני לשון מי שמחל להם. ופלסי שריט בלח ח ומח להם לבך מקרוני ע עיניים לשון שיריון: תת

רדק

ואתא אביטלך עד מגדלא ואסתי קרבא ביה וקריב עד תרע מגדלא לאוקדותיה בנורא: ורמת איתא ואתא פלגורת רכב רחשא על רישא ואביטלך ורעותה ית גולגלתיה וקרא בפריע לעולימא נטיל זיניתו ואמר ליה שלוף נתך ומתני וקטול לין דילמא ייבון עלי אתתא קטלתיה וקטליה עולימיה ומיתו: ותון גבר ישראל ארי מית אביטלך ואזלו אנש לאתריה: ואתיב יי ית בישת אבימלך דעבד לאבוהי למיקטל ית שבעין אחוהי: וית כל בישת אנשי טכס אתיב יי ב ברישיהון ואתא לחון לנוסת חרם בר ירובעל: ונם ברת אבימלך לכפרק ית ירבעל תולע בר פואה בר דודו גברא משבטא דבית ישכר והוא ישב בשמיר בהר אפרים: וישפט את ישראל עשרין ושלש שנה וימת ויקבר בשמיר:

ויקם אחריו יאיר הגלעדי וישפט את ישראל עשרין ושלש שנה: ויהי לו שלשים בנים רכבים על שלשים עיירים ושלשים עיירים להם יקראו חות יאיר עד היום חות אשר בארעא דגלעד: וימת יאיר ויקבר בקמון:

ולבנ

ואתא אביטלך עד מגדלא ואסתי קרבא ביה וקריב עד תרע מגדלא לאוקדותיה בנורא: ורמת איתא ואתא פלגורת רכבי רחשא על רישא ואביטלך ורעותה ית גולגלתיה וקרא בפריע לעולימא נטיל זיניתו ואמר ליה שלוף נתך ומתני וקטול לין דילמא ייבון עלי אתתא קטלתיה וקטליה עולימיה ומיתו: ותון גבר ישראל ארי מית אביטלך ואזלו אנש לאתריה: ואתיב יי ית בישת אבימלך דעבד לאבוהי למיקטל ית שבעין אחוהי: וית כל בישת אנשי טכס אתיב יי ב ברישיהון ואתא לחון לנוסת חרם בר ירובעל: ונם ברת אבימלך לכפרק ית ירבעל תולע בר פואה בר דודו גברא משבטא דבית ישכר והוא ישב בשמיר בהר אפרים: וישפט את ישראל עשרין ושלש שנה וימת ויקבר בשמיר:

ויקם אחריו יאיר הגלעדי וישפט את ישראל עשרין ושלש שנה: ויהי לו שלשים בנים רכבים על שלשים עיירים ושלשים עיירים להם יקראו חות יאיר עד היום חות אשר בארעא דגלעד: וימת יאיר ויקבר בקמון:

ישראל. ואמר שמו אל ידוד. ושאו ודודו וכסרפו. להצניא עצמם. ואחדון אלעזר בן דודו. אלחנן בן דודו:

רשי

פלח רכב. חתיכה לבן של ריחים העליונה הקרויה רכב: ויתן. סדרון הילים ומחיצה שבאמצע הפתח המפולש הכפל: מן יאמרו לי. כמשמרי כמו אמרי לי להוסיף לתת־לו. ופלוני אלמוני לשון מי שמחל להם. ופלסי שריט בלח ח ומח להם לבך מקרוני ע עיניים לשון שיריון: תת

תולע בן פואה בן דודו. ספרי אחים בן אחים ובן בת: ופלוני אלמוני. ספרי כך סתם וכן בתקנת הסופרים ובן דודו ובתקנת הסופרות בר לחם ובן דוד תבטלך. וסלמה שריט להם. כתו שריט וכרתתו עין הפעל לשונו שם מיריט מזכר פרוש שבין הוא והוא דרך נחות ספור זה לחזיון סכת חיותו ס פוטנו כי נראל היה וכבר בשפטי והבנים וכסדר וכל אחר מכנין היה כבכר רובכעל. מיר לתן והעיר הוא חזקור הכשר כמו לתמי לעמן מידה ולעיר כן לתתה הולי הם הנחרים לרובו ואפשר גם כן כי שלש מיתם מהסול יקרהו גם כן מרים כי מכתנו כולהי החזור ועיר ערת ואפשר לפי שהפרה הוא חזור הבהי חוזק יתיר. אם הם הנזכרים בתורה ויתיר זה הוא יתיר כן אמת ס הדבר תלוי כי אם כן חים יתיר יתר מעלם מלו מהם. ובכל לשון כי זה יתר הגלוי יתיר כן מבשה ויתיר בלשון מקרא ולהם ס ולא יתיר עליו דמי מה־לו:

שופטים

ויסיפו בני ישראל לעשות הרע בעיני יהוה ויעבדו את הבעלים ואת העשתרות ואת אלהי ארם ואת אלהי מואב ואת אלהי בני עמון ואת אלהי פלשתים ויעזבו את יהוה ולא עבדוהו: ויחר אף יהוה בישראל וימכרם ביד פלשתים וביד בני עמון: וירעעו וירצצו את בני ישראל בשנה ההיא שמנה עשרה שנה את כל בני ישראל אשר בעבר הירדן בארץ האמרי אשר בגלעד: ויעברו בני עמון את הירדן להלחם גם ביהודה ובבנימין ובבית אפרים ותער ישראל מאד: ויזעקו בני ישראל אל יהוה לאמר חטאנו לך וכי עזבנו את אלהינו ויעבד את הבעלים: ויאמר יהוה אל בני ישראל הלא מאת מצרים ומן האמרי מן בני עמון ומן פלשתים: וצידנים ועמלק ומעון לחצו אתכם ותצעקו אלי ואושיע אתכם מידם: ואתם עזבתם אותי ותעבדו אלהים אחרים לכן לא אוסיף להושיע אתכם: לכו וזעקו אל האלהים אשר בחרתם בם המה יושיעו לכם בעת ערתכם:

ואוסיפו בני ישראל למעבד בישתא קדם יי ופלחו ית בעלין ואתרתא וית טעוון דארם וית טעוון דצידון וית טעוון דמואב וית טעוון דבני עמון וית טעון פלשתאי ושבקו ית פולחנא דיי ולא פלחו קדמוהי: ותקיף רוגזא דיי בישראל וזבנינון ביד פלשתאי וביד בני עמון: ודחקו ושעבדו ית בני ישראל בשתמנא דשנין ית כל בני ישראל דבעברא דירדנא בארעא אמוראה די בגלעד: ועברו בני עמון ית ירדנא לאגחא קרבא אף ביהודה ובבנימין ובבית אפרים ותקיף לישראל לחדא: ובזעיקו בני ישראל קדם יי למימר חבינא קדמך ארי שבקנא ית אלהנא ופלחנא ית בעלין: ואמר יי לבני ישראל הלא מצראי אמוראי בני עמון פלשתאי: וצידונאי ועמלקאי ואנשי טעון דחקו יתכון ובעיתון קדמי ופרקית יתכון: ואנון שבקתון פולחני ופלחתון לטעוון עכטיא לכבן לא אוסיף למיפרק יתכון: אזילו

ולבנ

ואתא אביטלך עד מגדלא ואסתי קרבא ביה וקריב עד תרע מגדלא לאוקדותיה בנורא: ורמת איתא ואתא פלגורת רכבי רחשא על רישא ואביטלך ורעותה ית גולגלתיה וקרא בפריע לעולימא נטיל זיניתו ואמר ליה שלוף נתך ומתני וקטול לין דילמא ייבון עלי אתתא קטלתיה וקטליה עולימיה ומיתו: ותון גבר ישראל ארי מית אביטלך ואזלו אנש לאתריה: ואתיב יי ית בישת אבימלך דעבד לאבוהי למיקטל ית שבעין אחוהי: וית כל בישת אנשי טכס אתיב יי ב ברישיהון ואתא לחון לנוסת חרם בר ירובעל: ונם ברת אבימלך לכפרק ית ירבעל תולע בר פואה בר דודו גברא משבטא דבית ישכר והוא ישב בשמיר בהר אפרים: וישפט את ישראל עשרין ושלש שנה וימת ויקבר בשמיר:

ויקם אחריו יאיר הגלעדי וישפט את ישראל עשרין ושלש שנה: ויהי לו שלשים בנים רכבים על שלשים עיירים ושלשים עיירים להם יקראו חות יאיר עד היום חות אשר בארעא דגלעד: וימת יאיר ויקבר בקמון:

רדק

ויסיפו בני ישראל לעשות הרע בעיני יהוה ויעבדו את הבעלים ואת העשתרות ואת אלהי ארם ואת אלהי מואב ואת אלהי בני עמון ואת אלהי פלשתים ויעזבו את יהוה ולא עבדוהו: ויחר אף יהוה בישראל וימכרם ביד פלשתים וביד בני עמון: וירעעו וירצצו את בני ישראל בשנה ההיא שמנה עשרה שנה את כל בני ישראל אשר בעבר הירדן בארץ האמרי אשר בגלעד: ויעברו בני עמון את הירדן להלחם גם ביהודה ובבנימין ובבית אפרים ותער ישראל מאד: ויזעקו בני ישראל אל יהוה לאמר חטאנו לך וכי עזבנו את אלהינו ויעבד את הבעלים: ויאמר יהוה אל בני ישראל הלא מאת מצרים ומן האמרי מן בני עמון ומן פלשתים: וצידנים ועמלק ומעון לחצו אתכם ותצעקו אלי ואושיע אתכם מידם: ואתם עזבתם אותי ותעבדו אלהים אחרים לכן לא אוסיף להושיע אתכם: לכו וזעקו אל האלהים אשר בחרתם בם המה יושיעו לכם בעת ערתכם:

ואוסיפו בני ישראל למעבד בישתא קדם יי ופלחו ית בעלין ואתרתא וית טעוון דארם וית טעוון דצידון וית טעוון דמואב וית טעוון דבני עמון וית טעון פלשתאי ושבקו ית פולחנא דיי ולא פלחו קדמוהי: ותקיף רוגזא דיי בישראל וזבנינון ביד פלשתאי וביד בני עמון: ודחקו ושעבדו ית בני ישראל בשתמנא דשנין ית כל בני ישראל דבעברא דירדנא בארעא אמוראה די בגלעד: ועברו בני עמון ית ירדנא לאגחא קרבא אף ביהודה ובבנימין ובבית אפרים ותקיף לישראל לחדא: ובזעיקו בני ישראל קדם יי למימר חבינא קדמך ארי שבקנא ית אלהנא ופלחנא ית בעלין: ואמר יי לבני ישראל הלא מצראי אמוראי בני עמון פלשתאי: וצידונאי ועמלקאי ואנשי טעון דחקו יתכון ובעיתון קדמי ופרקית יתכון: ואנון שבקתון פולחני ופלחתון לטעוון עכטיא לכבן לא אוסיף למיפרק יתכון: אזילו

רשי

ויסיפו עשו הרע וגו'. ומה עשו הרע הזה שנאמר בו ויבז בכרה כי הוא בכור כמו שנאמר ויבז עשו את הבכרה: ויעבדו את הבעלים. שעשו להם צורות של בעל: ואת העשתרות. שעשו להם צורות של עשתרות: ואת אלהי ארם. שעשו להם צורות של ארם: ואת אלהי צידון. שעשו להם צורות של צידון: ואת אלהי מואב. שעשו להם צורות של מואב: ואת אלהי בני עמון. שעשו להם צורות של בני עמון: ואת אלהי פלשתים. שעשו להם צורות של פלשתים: ויעזבו את יהוה. שעזבו את הבאר שהיתה עמהם במדבר שנאמר ותלך ותתע באשמורת הבקר ותראה באר מים וגו' ויפקח אלהים את עיניה ותרא באר מים (בראשית כא יט) ולא עבדוהו. שלא הלכו אחריה במדבר: ויחר אף יהוה בישראל. שהיה מכעיסו בעבודת כוכבים: וימכרם ביד פלשתים. שהיו מתגברים עליהם ומוכרים אותם לעבדים: וביד בני עמון. שהיו מלכים עליהם: וירעעו וירצצו. לשון רעה ושבירה: את כל בני ישראל. שהיו מלכים עליהם: אשר בעבר הירדן. שהיו מלכים עליהם: בארץ האמרי. שהיו מלכים עליהם: אשר בגלעד. שהיו מלכים עליהם: ויעברו בני עמון. שהיו מלכים עליהם: את הירדן. שהיו מלכים עליהם: להלחם גם ביהודה. שהיו מלכים עליהם: ובבנימין. שהיו מלכים עליהם: ובבית אפרים. שהיו מלכים עליהם: ותער ישראל מאד. שהיו מלכים עליהם: ויזעקו בני ישראל. שהיו מלכים עליהם: אל יהוה. שהיו מלכים עליהם: לאמר חטאנו לך. שהיו מלכים עליהם: וכי עזבנו את אלהינו. שהיו מלכים עליהם: ויאמר יהוה אל בני ישראל. שהיו מלכים עליהם: הלא מאת מצרים. שהיו מלכים עליהם: ומן האמרי. שהיו מלכים עליהם: מן בני עמון. שהיו מלכים עליהם: ומן פלשתים. שהיו מלכים עליהם: וצידנים. שהיו מלכים עליהם: ועמלק. שהיו מלכים עליהם: ומעון. שהיו מלכים עליהם: לחצו אתכם. שהיו מלכים עליהם: ותצעקו אלי. שהיו מלכים עליהם: ואושיע אתכם מידם. שהיו מלכים עליהם: ואתם עזבתם אותי. שהיו מלכים עליהם: ותעבדו אלהים אחרים. שהיו מלכים עליהם: לכן לא אוסיף להושיע. שהיו מלכים עליהם: לכו וזעקו אל האלהים. שהיו מלכים עליהם: אשר בחרתם בם. שהיו מלכים עליהם: המה יושיעו לכם. שהיו מלכים עליהם: בעת ערתכם. שהיו מלכים עליהם:

שופטים

ויסיפו בני ישראל לעשות הרע בעיני יהוה ויעבדו את הבעלים ואת העשתרות ואת אלהי ארם ואת אלהי מואב ואת אלהי בני עמון ואת אלהי פלשתים ויעזבו את יהוה ולא עבדוהו: ויחר אף יהוה בישראל וימכרם ביד פלשתים וביד בני עמון: וירעעו וירצצו את בני ישראל בשנה ההיא שמנה עשרה שנה את כל בני ישראל אשר בעבר הירדן בארץ האמרי אשר בגלעד: ויעברו בני עמון את הירדן להלחם גם ביהודה ובבנימין ובבית אפרים ותער ישראל מאד: ויזעקו בני ישראל אל יהוה לאמר חטאנו לך וכי עזבנו את אלהינו ויעבד את הבעלים: ויאמר יהוה אל בני ישראל הלא מאת מצרים ומן האמרי מן בני עמון ומן פלשתים: וצידנים ועמלק ומעון לחצו אתכם ותצעקו אלי ואושיע אתכם מידם: ואתם עזבתם אותי ותעבדו אלהים אחרים לכן לא אוסיף להושיע אתכם: לכו וזעקו אל האלהים אשר בחרתם בם המה יושיעו לכם בעת ערתכם:

ואוסיפו בני ישראל למעבד בישתא קדם יי ופלחו ית בעלין ואתרתא וית טעוון דארם וית טעוון דצידון וית טעוון דמואב וית טעוון דבני עמון וית טעון פלשתאי ושבקו ית פולחנא דיי ולא פלחו קדמוהי: ותקיף רוגזא דיי בישראל וזבנינון ביד פלשתאי וביד בני עמון: ודחקו ושעבדו ית בני ישראל בשתמנא דשנין ית כל בני ישראל דבעברא דירדנא בארעא אמוראה די בגלעד: ועברו בני עמון ית ירדנא לאגחא קרבא אף ביהודה ובבנימין ובבית אפרים ותקיף לישראל לחדא: ובזעיקו בני ישראל קדם יי למימר חבינא קדמך ארי שבקנא ית אלהנא ופלחנא ית בעלין: ואמר יי לבני ישראל הלא מצראי אמוראי בני עמון פלשתאי: וצידונאי ועמלקאי ואנשי טעון דחקו יתכון ובעיתון קדמי ופרקית יתכון: ואנון שבקתון פולחני ופלחתון לטעוון עכטיא לכבן לא אוסיף למיפרק יתכון: אזילו

רשי

ויסיפו עשו הרע וגו'. ומה עשו הרע הזה שנאמר בו ויבז בכרה כי הוא בכור כמו שנאמר ויבז עשו את הבכרה: ויעבדו את הבעלים. שעשו להם צורות של בעל: ואת העשתרות. שעשו להם צורות של עשתרות: ואת אלהי ארם. שעשו להם צורות של ארם: ואת אלהי צידון. שעשו להם צורות של צידון: ואת אלהי מואב. שעשו להם צורות של מואב: ואת אלהי בני עמון. שעשו להם צורות של בני עמון: ואת אלהי פלשתים. שעשו להם צורות של פלשתים: ויעזבו את יהוה. שעזבו את הבאר שהיתה עמהם במדבר שנאמר ותלך ותתע באשמורת הבקר ותראה באר מים וגו' ויפקח אלהים את עיניה ותרא באר מים (בראשית כא יט) ולא עבדוהו. שלא הלכו אחריה במדבר: ויחר אף יהוה בישראל. שהיה מכעיסו בעבודת כוכבים: וימכרם ביד פלשתים. שהיו מתגברים עליהם ומוכרים אותם לעבדים: וביד בני עמון. שהיו מלכים עליהם: וירעעו וירצצו. לשון רעה ושבירה: את כל בני ישראל. שהיו מלכים עליהם: אשר בעבר הירדן. שהיו מלכים עליהם: בארץ האמרי. שהיו מלכים עליהם: אשר בגלעד. שהיו מלכים עליהם: ויעברו בני עמון. שהיו מלכים עליהם: את הירדן. שהיו מלכים עליהם: להלחם גם ביהודה. שהיו מלכים עליהם: ובבנימין. שהיו מלכים עליהם: ובבית אפרים. שהיו מלכים עליהם: ותער ישראל מאד. שהיו מלכים עליהם: ויזעקו בני ישראל. שהיו מלכים עליהם: אל יהוה. שהיו מלכים עליהם: לאמר חטאנו לך. שהיו מלכים עליהם: וכי עזבנו את אלהינו. שהיו מלכים עליהם: ויאמר יהוה אל בני ישראל. שהיו מלכים עליהם: הלא מאת מצרים. שהיו מלכים עליהם: ומן האמרי. שהיו מלכים עליהם: מן בני עמון. שהיו מלכים עליהם: ומן פלשתים. שהיו מלכים עליהם: וצידנים. שהיו מלכים עליהם: ועמלק. שהיו מלכים עליהם: ומעון. שהיו מלכים עליהם: לחצו אתכם. שהיו מלכים עליהם: ותצעקו אלי. שהיו מלכים עליהם: ואושיע אתכם מידם. שהיו מלכים עליהם: ואתם עזבתם אותי. שהיו מלכים עליהם: ותעבדו אלהים אחרים. שהיו מלכים עליהם: לכן לא אוסיף להושיע. שהיו מלכים עליהם: לכו וזעקו אל האלהים. שהיו מלכים עליהם: אשר בחרתם בם. שהיו מלכים עליהם: המה יושיעו לכם. שהיו מלכים עליהם: בעת ערתכם. שהיו מלכים עליהם:

ותקצר נפשו בדרך: ויקצר נפש העם בדרך; ויהי כי חניקה לו ויחנק. ויחנק נפשו בעכור ישראל. אמש: ושתים עשרה שנה שפט את ישראל. ויחנק נפשו בדרך ויקצר נפש העם בדרך; ויהי כי חניקה לו ויחנק. ויחנק נפשו בעכור ישראל. אמש: ושתים עשרה שנה שפט את ישראל.

ויאמרו בני ישראל אל יהוה חטאנו כי עזבנו את יהוה ונעבד את הבעלים ואת העשתרות ועתה הצילנו מיד אויבינו ונעבדך: ויאמר יהוה אל בני ישראל הלא מאת מצרים ומן האמרי ומבני עמון ומפלשתים: וצידונים ועמלק ומעון לחצו אתכם ותצעקו אלי ואושיע אתכם מידם: ואתם עזבתם אותי ותעבדו אלהים אחרים לכן לא אוסיף להושיע אתכם: לכו ועקו אל האלהים אשר בחרתם בהם הם יושיעו לכם בעת צרתכם: ויאמרו בני ישראל אל יהוה חטאנו עשה אתה לנו ככל הטוב בעיניך אך הצילנו נא היום הזה: ויסירו את אלהי הנכר מתוכם ויעבדו את יהוה ותקצר נפשו בעמל ישראל: ויצעקו בני עמון ויחנו בגלעד ויאספו בני ישראל ויחנו במצפה: ויאמרו העם שרי גלעד איש אל רעהו מי האיש אשר יחל להלחם בבני עמון יהיה לראש לכל ישבי גלעד:

ולבב

ויפתח הגלעדי היה גבור חיל והוא בן אשה זונה ויולד גלעד את יפתח: ותלד אשת גלעד לו בנים ויגדלו בני האשה וירשו את יפתח ויאמרו לו לא תנחל בבית אבינו כי בן אשה אחרת אתה: ויברח יפתח מפני אחיו וישב בארץ טוב ויקבצו אל יפתח אנשים ריקים ויצאו עמו: ויהי מימים וילחמו בני עמון עם ישראל: ויהי כאשר נלחמו בני עמון עם ישראל וילכו זקני גלעד לקחת את יפתח מארץ טוב: ויאמרו ליפתח לכה והיה לנו לקצין ונלחמה בבני עמון: ויאמר יפתח לזקני גלעד הלוא אתם שנאתם אותי ותגרשוני מבית אבי ומדוע באתם אלי עתה כאשר צר לכם: ויאמרו זקני גלעד אל יפתח לכן עתה שבנו אליך והלכת עמנו ונלחמת בבני עמון והיית לנו לראש לכל ישבי גלעד: ויאמר יפתח אל זקני גלעד אם משיבים אתם אותי להלחם בבני עמון ונתן יהוה אותם לפני אנכי אהיה לכם לראש: ויאמרו זקני גלעד אל יפתח יהוה יהיה שמע בינותינו אם לא כדברך כן נעשה: וילך יפתח עם זקני גלעד וישימו העם אותו עליהם לראש ולקצין וידבר יפתח את כל דבריו

ויאמרו בני ישראל אל יהוה חטאנו עשה אתה לנו כי עזבנו את אלהינו ונעבד את הבעלים: ויאמר יהוה אל בני ישראל הלא מן המצרים ומן האמרי מבני עמון ומפלשתים: מן הצידונים ועמלק ומעון לחצו אתכם ותצעקו אלי ואושיע אתכם מידם: ואתם עזבתם אותי ותעבדו אלהים אחרים לכן לא אוסיף להושיע אתכם: לכו ועקו אל האלהים אשר בחרתם בהם הם יושיעו לכם בעת צרתכם: ויאמרו בני ישראל אל יהוה חטאנו עשה אתה לנו ככל הטוב בעיניך אך הצילנו נא היום הזה: ויסירו את אלהי הנכר מתוכם ויעבדו את יהוה ותקצר נפשו בעמל ישראל: ויצעקו בני עמון ויחנו בגלעד ויאספו בני ישראל ויחנו במצפה: ויאמרו העם שרי גלעד איש אל רעהו מי האיש אשר יחל להלחם בבני עמון יהיה לראש לכל ישבי גלעד:

ולבב

ויפתח הגלעדי היה גבור חיל והוא בן אשה זונה ויולד גלעד את יפתח: ותלד אשת גלעד לו בנים ויגדלו בני האשה וירשו את יפתח ויאמרו לו לא תנחל בבית אבינו כי בן אשה אחרת אתה: ויברח יפתח מפני אחיו וישב בארץ טוב ויקבצו אל יפתח אנשים ריקים ויצאו עמו: ויהי מימים וילחמו בני עמון עם ישראל: ויהי כאשר נלחמו בני עמון עם ישראל וילכו זקני גלעד לקחת את יפתח מארץ טוב: ויאמרו ליפתח לכה והיה לנו לקצין ונלחמה בבני עמון: ויאמר יפתח לזקני גלעד הלוא אתם שנאתם אותי ותגרשוני מבית אבי ומדוע באתם אלי עתה כאשר צר לכם: ויאמרו זקני גלעד אל יפתח לכן עתה שבנו אליך והלכת עמנו ונלחמת בבני עמון והיית לנו לראש לכל ישבי גלעד: ויאמר יפתח אל זקני גלעד אם משיבים אתם אותי להלחם בבני עמון ונתן יהוה אותם לפני אנכי אהיה לכם לראש: ויאמרו זקני גלעד אל יפתח יהוה יהיה שמע בינותינו אם לא כדברך כן נעשה: וילך יפתח עם זקני גלעד וישימו העם אותו עליהם לראש ולקצין וידבר יפתח את כל דבריו

לפני יהוה במצפה: ויקרבו בני עמון לנלחם בישראל ויחנו בגלעד ויאספו בני ישראל ויחנו במצפה: ויאמרו העם איש שרי גלעד מי האיש אשר יחל להלחם בבני עמון יהיה לראש לכל יושבי גלעד:

ולבב

ויפתח הגלעדי היה גבור חיל והוא בן אשה זונה ויולד גלעד את יפתח: ותלד אשת גלעד לו בנים ויגדלו בני האשה וירשו את יפתח ויאמרו לו לא תנחל בבית אבינו כי בן אשה אחרת אתה: ויברח יפתח מפני אחיו וישב בארץ טוב ויקבצו אל יפתח אנשים ריקים ויצאו עמו: ויהי מימים וילחמו בני עמון עם ישראל: ויהי כאשר נלחמו בני עמון עם ישראל וילכו זקני גלעד לקחת את יפתח מארץ טוב: ויאמרו ליפתח לכה והיה לנו לקצין ונלחמה בבני עמון: ויאמר יפתח לזקני גלעד הלוא אתם שנאתם אותי ותגרשוני מבית אבי ומדוע באתם אלי עתה כאשר צר לכם: ויאמרו זקני גלעד אל יפתח לכן עתה שבנו אליך והלכת עמנו ונלחמת בבני עמון והיית לנו לראש לכל ישבי גלעד: ויאמר יפתח אל זקני גלעד אם משיבים אתם אותי להלחם בבני עמון ונתן יהוה אותם לפני אנכי אהיה לכם לראש: ויאמרו זקני גלעד אל יפתח יהוה יהיה שמע בינותינו אם לא כדברך כן נעשה: וילך יפתח עם זקני גלעד וישימו העם אותו עליהם לראש ולקצין וידבר יפתח את כל דבריו

לפני יהוה במצפה: ויאמר יפתח מלאכים אל מלך בני עמון לאמר מה לי ולך כי באת אלי להלחם בארצי: ויאמר מלך בני עמון אל מלאכי יפתח כי לקח ישראל את ארצי בעלותו ממצרים מארנון ועד היבק ועד הירדן ועתה השיבה אתן בשלום: ויוסף עוד יפתח וישלח מלאכים אל מלך בני עמון: ויאמר לו כה אמר יפתח לא לקח ישראל את ארץ מואב ואת ארץ בני עמון: כי בעלותם ממצרים וילך ישראל במדבר עד ים סוף ויבא קדשה: וישלח ישראל מלאכים אל מלך אדום לאמר אעברה נא בארצך ולא שמע מלך אדום וגם אל מלך מואב שלח ולא אבתה וישב ישראל בקדש: וילך במדבר ויסב את ארץ אדום ואת ארץ מואב ויבא ממזרח שמש לארץ מואב ויחנו בעבר ארנון ולא באו בגבול מואב כי ארנון גבול מואב: וישלח ישראל מלאכים אל סיחון מלך האמרי מלך חשבון ויאמר לו ישראל נעברה נא בארצך עד מקומי: ולא האמין סיחון את ישראל לעבר בגבלו ויאסף סיחון את כל עמו ויחנו ביהצה וילחם עם ישראל: ויתן יהוה אלהי ישראל את סיחון ואת כל עמו ביד ישראל ויכום וירש ישראל את כל ארץ האמרי יושב הארץ ההיא:

ויירשו את כל גבול האמרי מארנון ועד היבק ומן המדבר ועד הירדן: ועתה יהוה אלהי ישראל הורישו את האמרי מפני עמך ישראל ואתה תירשנו: הלא את אשר יורישך כמוש אלהך אתו תירש וכל אשר הוריש יהוה אלהינו מפנינו אתו נירש: ועתה הטוב טוב אתה מבלק בן צפור מלך מואב הרב ריב בישראל או נלחם נלחם בם: בשבת ישראל בחשבון ובבנותיה ובערוער ובבנותיה ובכל הערים אשר על יד ארנון שלש מאות שנה ולמה לא הצלתם בעת ההיא: ואנכי לא חטאתי לך ואת עשה אתי רעה להלחם בי יהוה השופט היום בין בני ישראל ובין בני עמון: ולא שמע מלך בני עמון אל מלאכי יפתח אשר שלח אליו:

ותהי על יפתח רוח יהוה ויעבר את גלעד ומנשה ויעבר את מצפה גלעד וממצפה גלעד עברתי בני עמון: ויפתח נדר נדר ליהוה ויאמר אם נתן תתן את בני עמון בידי: והיה היוצא אשר יצא מדלתי ביתי לקראתי בשובי בשלום מבני עמון והיה ליהוה והעליתיהו עולה: ויעבר יפתח אל בני עמון להלחם בם ויתנם יהוה בידו: ויכם מעיר ערוער ועד בואך מנית עשרים עיר ועד אבל כרמים מכה גדולה מאד ותכנענו בני עמון מפני בני ישראל: ויבא יפתח המצפה אל ביתו והנה בתו יצאת לקראתו בתפים ובמחלות והיא יחידה אין לו זולתה בן או בת: ויהי כראתו אותה ויקרע את בגדיו ויאמר אהה בתי הכרע הכרעת אותי והית בעכרי עכר כי פצתי פי אל יהוה ולא אוכל לשוב: ותאמר אליו אבי אתה פצית פיך אל יהוה עשה לי ככצא מפיך אחר אשר עשה לך יהוה נקמות מאיביך מבני עמון: ותאמר אל אביה יעשה לי הדבר הזה הרף ממני שבעת חדשים ואלכה וירדתי על ההרים ובכיתי על בתולי אנכי ורעותי: ויאמר לך ותלך שבעת חדשים ותלך היא ורעותיה ותבך על בתוליה על ההרים: ויהי מקץ שבעת חדשים ותשב אל אביה ויעש לה את נדרו אשר נדר והיא לא ידעה איש ותהי חק בישראל: מימים ימימה תלכנה בנות ישראל לתנות לבת יפתח הגלעדי ארבעת ימים בשנה:

ויזעק אפרים אך עשרתי. ויהא יפא אל עבדי אדוני. ויאמר אפרים אך עשרתי נבזה בבני ולא חס בקדי אתו מעט מעשר לפרוד חני:

ויאמרו בני ישראל קדם ייי תתנא עיבידו ית פעלא בישתא קדם ייי ותקין קדמך גרם שיזבנא בדין יומא דין: ואעדיית ית פעלי עממיא דבינתיהון ופלחו קדם ייי ועקרת נפשיה בעמל ישראל: ואתכנשו בני עמון ושרו בגלעד ואתכנשו בני ישראל ושרו במצפה: ואמרו עמא רברבי גלעד גבר למרברי מן גברא דישרי לאנגחא קרבא בבני עמון יהי לריש לכל יתבי גלעד: ויפתח גלעדאה תקיף גיבר חילא והוא בר איתתא פונקיתא ואוליד גלעד ית יפתח: ואולידת אינת גלעד ליה בנין ורביאו בניא אינתא דילה ותריכו ית יפתח ואמרו ליה לא תחסן בבית אבונא ארי בר איתתא אוחרי את: ואערק יפתח מן קדם אחוהי ויתיב בארעא טבא ואתכנשו לות יפתח גוברין ריקנין ונפקו עימיה: והוה מסמן תמנין שנין ואגחו קרבא בני עמון עם ישראל: והוי כד אגחו קרבא בני עמון ואזלו סבי גלעד לייתבא ית יפתח מארעא טבא: ואמרו ליפתח אתא ותהי לנא לרבא ונגיח קרבא בבני עמון: ואמר יפתח לסבי גלעד הלמא אתון סנאתוני ותרחקתוני מבית אבא ומא דין אתיתון לוותי כען בעידן עקתא דידכון: ואמרו סבי גלעד ליפתח כן אנחנא תבין עימך ותהך עימנא בקרבא בבני עמון ותהוי לנא לריש לכל יתבי גלעד: ואמר יפתח לסבי גלעד אם מהדיבין אתון יתי לאגחא קרבא בבני עמון ויקבר יי יתהון קדמי אנא אהוי לכון לריש: ואמרו סבי גלעד ליפתח סהדא טבירא ייי יהי בינן אנא אם לא כפתגמך כן נעבד:

ואזל יפתח עם סבי גלעד ואתמנו עמא יתוי עלוהון לריש ולמרא ומדבר יפתח ית כל פתגמוהי

ויקצר נפשו בעמל. כאב יכול לא היה יחסן מקום לשבט אחר ולכל שם כדה היה לו בחלל ישראל. ויבקר נפשו בעמל ישראל. ויחנק נפשו בעכור ישראל. אמש: ושתים עשרה שנה שפט את ישראל.

ויאמרו בני ישראל אל יהוה חטאנו עשה אתה לנו כי עזבנו את אלהינו ונעבד את הבעלים: ויאמר יהוה אל בני ישראל הלא מאת מצרים ומן האמרי מבני עמון ומפלשתים: מן הצידונים ועמלק ומעון לחצו אתכם ותצעקו אלי ואושיע אתכם מידם: ואתם עזבתם אותי ותעבדו אלהים אחרים לכן לא אוסיף להושיע אתכם: לכו ועקו אל האלהים אשר בחרתם בהם הם יושיעו לכם בעת צרתכם: ויאמרו בני ישראל אל יהוה חטאנו עשה אתה לנו ככל הטוב בעיניך אך הצילנו נא היום הזה: ויסירו את אלהי הנכר מתוכם ויעבדו את יהוה ותקצר נפשו בעמל ישראל: ויצעקו בני עמון ויחנו בגלעד ויאספו בני ישראל ויחנו במצפה: ויאמרו העם שרי גלעד איש אל רעהו מי האיש אשר יחל להלחם בבני עמון יהיה לראש לכל ישבי גלעד:

ולבב

ויפתח הגלעדי היה גבור חיל והוא בן אשה זונה ויולד גלעד את יפתח: ותלד אשת גלעד לו בנים ויגדלו בני האשה וירשו את יפתח ויאמרו לו לא תנחל בבית אבינו כי בן אשה אחרת אתה: ויברח יפתח מפני אחיו וישב בארץ טוב ויקבצו אל יפתח אנשים ריקים ויצאו עמו: ויהי מימים וילחמו בני עמון עם ישראל: ויהי כאשר נלחמו בני עמון עם ישראל וילכו זקני גלעד לקחת את יפתח מארץ טוב: ויאמרו ליפתח לכה והיה לנו לקצין ונלחמה בבני עמון: ויאמר יפתח לזקני גלעד הלוא אתם שנאתם אותי ותגרשוני מבית אבי ומדוע באתם אלי עתה כאשר צר לכם: ויאמרו זקני גלעד אל יפתח לכן עתה שבנו אליך והלכת עמנו ונלחמת בבני עמון והיית לנו לראש לכל ישבי גלעד: ויאמר יפתח אל זקני גלעד אם משיבים אתם אותי להלחם בבני עמון ונתן יהוה אותם לפני אנכי אהיה לכם לראש: ויאמרו זקני גלעד אל יפתח יהוה יהיה שמע בינותינו אם לא כדברך כן נעשה: וילך יפתח עם זקני גלעד וישימו העם אותו עליהם לראש ולקצין וידבר יפתח את כל דבריו

ולבב

כחלפות ראשי עם המסכרת׃
ותתקע ביתר ותאמר אליו פלשתים
עליך שמשון ויקץ משנתו ויסע
את יתד האריג את המסכרת׃
ותאמר אליו איך תאמר אהבתיך
ולבך אין את׳ לי זה שלש פעמים
החלת בי ולא הגדת לי במה כחך
גדול׃ ויהי כי־הציקה לו בדבריה
כל־הימים ותאלצהו ותקצר נפשו
למות׃ ויגד לה את כל לבו ויאמר
לה מורה לא־עלה על ראשי כי־
נזיר אלהים אני מבטן אמי אם־
גלחתי וסר ממני כחי וחלשתי והייתי
ככל האדם׃ ותרא דלילה כי־הגיד
לה את כל לבו ותשלח ותקרא
לסרני פלשתים לאמר עלו הפעם
כי־הגיד לה את כל לבו ועלו אליה
סרני פלשתים ויעלו הכסף בידם׃
ותישנהו על־ברכיה ותקרא לאיש
ותגלח את שבע מחלפות ראשו
ותחל לענותו ויסר כחו מעליו׃
ותאמר פלשתים עליך שמשון ויקץ
משנתו ויאמר אצא כפעם בפעם
ואנער והוא לא ידע כי יהוה סר
מעליו׃ ויאחזהו פלשתים וינקרו
את עיניו ויורידו אתו עזתה׳
ויאסרהו בנחשתים ויהי טוחן בבית
האסורים׃ ויחל שער ראשו לצמח
כאשר גלח׃
וסרני פלשתים נאספו לזבח זבח־
גדול לדגון אלהיהם ולשמח
ויאמרו נתן אלהינו בידנו את
שמשון אויבנו׃ ויראו אתו העם
וילללו את אלהיהם כי אמרו נתן
אלהינו בידנו את אויבנו ואת מחריב
ארצנו ואשר הרבה את חלליהנו׃
ויהי כי־טוב לבם ויאמרו קראו
לשמשון וישחק לפנינו ויקראו
לשמשון מבית האסורים וישחק
לפניהם ויעמידו אתו בין העמודים׃

ויאמר שמשון אל־הנער המחזיק
בידו ויאמר הנחני ואמשה את־
העמודים אשר הבית נכון עליהם
ואשען עליהם׃ והבית מלא האנשים
והנשים ושם כל סרני פלשתים
ועל־הגג כשלשת אלפים איש
ואשה הרואים בשחוק שמשון׃
ויקרא שמשון אל־יהוה ויאמר
אדני יהוה זכרני נא והחזקני נא
אך הפעם האלהים ואנקמה נקמה
אחת משני עיני מפלשתים׃
ויתמך שמשון בשני העמודים
התיכנים אשר הבית נכון עליהם
ויסמך עליהם באחד בימינו ובאחד
בשמאלו׃ ויאמר שמשון תמת
נפשי עם־פלשתים ויט בכח ויפל
הבית על־הסרנים ועל כל־העם
אשר־בו ויהיו המתים אשר המית
במותו רבים ממה שהמית בחייו׃
וירדו אחיו וכל בית אביו ויעלו
וישאו אתו ויעלו ויקברהו בין
צרעה ובין אשתאול בקבר מנוח
אביו והוא שפט את־ישראל עשרים
שנה׃

ויהי איש מהר אפרים ושמו מיכיהו׃
ויאמר אל אמו אלף וגו׳ עד ואברכהו
גם בא׳ ואחר זה הכניסה אל הבית
ואמרה ברוך בני ליהוה וגו׳ עד
ואשיבנו לך הנה הכסף לקחתיו
מעלי׃ ואחר שהחזיר לה הכסף
אמרה ברוך בני ליהוה וגו׳ עד
ויעש אותו פסל ומסכה׃ ואחר
שעשה הפסל והמסכה אמרה
ברוך בני ליהוה וגו׳ עד ויהי לו
לפסל ולמסכה׃ ואחר שהיה לו
לפסל ולמסכה אמרה ברוך בני
ליהוה וגו׳ עד ויהי לו לבית
אלהים׃ ואחר שהיה לו לבית
אלהים אמרה ברוך בני ליהוה
וגו׳ עד ויהי לו לכהן׃ ואחר
שהיה לו לכהן

ואחר שמשון לעולימא דמתקיף בידיה שבוק מיני ואמשיניי ית עמודיא דביתא דמתקן עלויהון ואסמיך עלויהון: ובייתא מלי גוברייא ותשיעא ורמיין כל טוריני פלשתאי ועל אינרא כתלתא אלפין גוברא ואיתתא וחזין בחוכא דשמשון: ואתי שמשון קדם ייי ואמר ייי אלהים עיול דכרני קדמך ותקפני כעין דברם זיקא חדא ואיפרע פורעניתא דתרתי עיני דנקרו לי פלשתאי: ואתר שמשון ית תרין עמודי קיימיא דרבית מתקן עליהון ואסתמיך עלויהון בימיניה ודא בסמאליה: ואמר שמשון תמות נפשי עם פלשתאי ונגר בתריא ונקפל ביניא על טרנייא ועל כל עמא די ביה ודהוו קטלייא דיקטל בחייהון סגיאין מדיקטל בחייהון: ונחתו אחוהי וכל בית אבוהי ונטלו יתיה ואסליקו ונקברו יתיה בין ערעור ובין אשתאול בקבורא דמנוח אבוהי והוא דן ית ישראל עשרין שנין:

ויהי גבר אחד מבני אפרים ושמיה מיכיהו: ויאמר לאמו אלף ומאתי הכסף אשר לקח לך ואתי אלית ונם אמרת באזני הנה הכסף אתי אני לקחתיו ואתה אמר אמו ברוך בני ליהוה: וישב את אלף ומאה הכסף לאמו ותאמר אמו הקדש הקדשתי את הכסף ליהוה מידי לבני לעשות פסל ומסכה ועתה אשיבנו לך: וישב את הכסף לאמו ותקח אמו מאתים כסף ותתנם ליצר ויעשם פסל ומסכה ויהי במיכיהו:

ויהי איש מהר אפרים ושמו מיכיהו: ויאמר לאמו אלף ומאתי הכסף אשר לקח לך ואתי אלית ונם אמרת באזני הנה הכסף אתי אני לקחתיו ותאמר אמו ברוך בני ליהוה: וישב את אלף ומאה הכסף לאמו ותאמר אמו הקדש הקדשתי את הכסף ליהוה מידי לבני לעשות פסל ומסכה ועתה אשיבנו לך: וישב את הכסף לאמו ותקח אמו מאתים כסף ויתנם ליצר ויעשם פסל ומסכה ויהי במיכיהו:

ולבן

סמוכו לקרות בדבר הנשים שיקדמם בתשובה מיד כשיחלת ולזה סיים בזה שבלה שלא יהיה הכהן בהמשכת ממנו הקדמת להשיבה לו כדי להשלים מצד הגבורה אם לא יהא לו לשלם ויבוא הפלגתים והוא יהיה ממנו פרעון מקצת היכולת היתה שהי מכרתה אלא שהיה מתנו לוותה הכהן בשביל ולזה חסר בה שהי מכרתה היתה שהי מכרתה אלא שהיה מתנו לוותה הכהן בשביל ולזה חסר בה

הב הוא לשון מתנה כמו תנו לנו (שמות ה) ולזה לא נאמר בו ויתן כמו ויתנם ליצר ויעשם פסל ומסכה ויהי במיכיהו: **ויאמר** הוא לשון הודאה כמו ויאמר לאה הפעם אודה את ה' (בראשית כט) ולזה נאמר בו ויאמר ולא נאמר בו ויתן כמו ויתנם ליצר ויעשם פסל ומסכה ויהי במיכיהו: **ברוך** הוא לשון ברכה כמו ברוך אתה לה' (רות ג) ולזה נאמר בו ברוך ולא נאמר בו ויתן כמו ויתנם ליצר ויעשם פסל ומסכה ויהי במיכיהו: **בני** הוא לשון חבה כמו בני בכורי ישראל (שמות ד) ולזה נאמר בו בני ולא נאמר בו ויתן כמו ויתנם ליצר ויעשם פסל ומסכה ויהי במיכיהו: **ליהוה** הוא לשון נתינה כמו ליהוה הארץ ומלואה (תהלים כד) ולזה נאמר בו ליהוה ולא נאמר בו ויתן כמו ויתנם ליצר ויעשם פסל ומסכה ויהי במיכיהו: **ויאמר** הוא לשון הודאה כמו ויאמר לאה הפעם אודה את ה' (בראשית כט) ולזה נאמר בו ויאמר

וְהָאִישׁ מִיכָה לוֹ בֵּית אֱלֹהִים וַיַּעַשׂ אֵפוֹד וּתְרָפִים וַיְמַלֵּא אֶת־יַד אַחַד מִבָּנָיו וַיְהִי לוֹ לְכֹהֵן: בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה: וַיְהִי־ נַעַר מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה מִמִּשְׁפַּחַת יְהוּדָה וְהוּא לֵוִי וְהוּא גָר שָׁם: וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ מֵהָעִיר מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לָגוּר בַּאֲשֶׁר יִכְיָאֶה וַיָּבֹא הַר־ עַר בֵּית מִיכָה לַעֲשׂוֹת דַּרְכּוֹ: וַיֹּאמֶר לוֹ מִיכָה מֵאַיִן תָּבוֹא וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֵוִי אָנֹכִי מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ לָגוּר בַּאֲשֶׁר אֶמְצָא: וַיֹּאמֶר לוֹ מִיכָה שְׁבָה עִמָּדִי וֶהְיֵה לִי לְאָב וְלֹכֵהֵן וְאָנֹכִי אֶתֵּן לְךָ עֲשֶׂר כְּסָלִים לַיָּמִים וְחֻקַּ לְחֶם וּמַכְסֶךָ וְלִבְשׁוֹנִים וּפַרְנָסֶךָ

בית אלהים ה"ס נסמר בסדר דיצא: ויעש אפוד ה"ס נסמר בסדר שלח לך: והוא גר שם ר' פתוי והוא הוא ה"ה ויהי נער מבית לחם יהודה: ויבא את אליעזר בן משפם והוא תרש: אותו תקדשו והוא יבמה: אבנו ורים מוט: האחז בקריאי דרא: וחזה בקריאי

בית אלהים. בתי עבודת כל הלויים הראויים במקרא זה אחז ותן הוא הלויים בתי עבודה: ויתלא את יד אחד. חכמי המדרש הפכו לזכות הפכן לחוב: כל הימים אשר ישמשו בהם. עד שיבא שילה: ויתנו לאחד מהם. מן הלויים: ויהי לו לכהן. לעבודת הפר שהיה כהן גדול מכפר עליו: ויתלא את יד אחד מבניו. כל הימים אשר ישמשו בהם. עד שיבא שילה: ויהי לו לכהן. לעבודת הפר שהיה כהן גדול מכפר עליו: בימים ההם אין מלך בישראל. מנין עמד מיכה ועשה לו אלהים אלא שהיה מכיר בעצמו שהוא מגזרת שלמה שאסר לעשות פסל ומסכה ועשה לו אלהים קטנים לתשמיש ביתו: ויבקש לו נחלה. שלא נפלה לו בחלוקה: ויבקש לו נחלה. שלא נפלה לו בחלוקה: ויבקש לו נחלה. שלא נפלה לו בחלוקה

ואתם מחשים אל תעשו לי ואתם מחשים אותי ואני מחשיב אתכם ואתם מחשיבים אותי: לי לי לי

רות

ותאמר עלוחי לחמותה ואלכה נא השדה ואלקטה בשבלים אחר אשר אמצא חן בעיניו ותלך ותבא ותלקט בשדה אחר המקצרים ויקר מקרהה חלקת השדה לבעז אשר ממשפחת אלימלך: והנה בעז בא מבית לחם ויאמר לקוצרים יי עמכם ויאמרו לו יברכך יי: ויאמר בעז לנערו הנצב על הקוצרים למי הנערה הזאת: ויען הנער הנצב על הקוצרים ויאמר נערה מואביה היא השבה עם נעמי משדי מואב: ותאמר אלקטה נא ואספתי בעמרים אחרי הקוצרים ותבוא ותעמוד מבקר ועד עתה זה שבתה הבית מעט: ויאמר בעז אל רות הלוא שמעת בתי אל תלכי ללקט בשדה אחר ולא תעבורי מזה כי פה תדבקין עם נערותי: עיניך בשדה אשר יקצרון והלכת אחריהן הלוא צויתי את הנערים לבלתי נגעך וצמת והלכת אל הכלים ושתית ממה אשר ישאבון הנערים: ותפל על פניה ותשתחו ארצה ותאמר אליו מדוע מצאתי חן בעיניך להכירני ואנכי נכריה: ויען בעז ויאמר לה הגד הגד לי כל אשר עשית את חמותך אחרי מות אישך ותעזבי את אביך ואת אמך וארץ מולדתך ותלכי אל עם אשר לא ידעת תמול שלשום: יי גמלך פעלך ותהי משכרתך שלמה מעם יי אלהי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו: ותאמר תמצא חן בעיניך אדני כי נחמתני וכי דברת על לב שפחתך ואנכי לא אהיה כאחת שפחותיך: ויאמר לה בעז לעת הגש הלום ואכלת מן הלחם וטבלת פתך בחמץ ותאכל ותשבע ותותר: ותקם לקלט ויצו בעז את נעריו לאמר גם בין העמרים תלקט ולא תכלימוה: וגם של תשלו לה מן הצבתים ועזבתם ולקטה ולא תגערו בה: ותלקט בשדה עד הערב ותחבט את אשר לקטה ויהי כאיפה שעורים: ותשא ותבא העירה ותרא חמותה את אשר לקטה ותוצא ותתן לה את אשר הותירה משבעה: ותתן לה חמותה איפה זה עשית היום ותגד אשר עשית עמו ותאמר שם האיש אשר עשיתי עמו היום בעז: ותאמר נעמי לכלתה ברוכה היא ליי אשר לא עזב חסדו את החיים ואת המתים ותאמר לה נעמי קרוב לנו האיש מגאלינו הוא: ותאמר רות המואביה גם כי אמר אלי עם הנערים אשר לי תדבקין עד אם כלו כל הקציר אשר לי: ותאמר נעמי אל רות כלתה טוב בתי כי תצאי עם נעריותיו ולא יפגעו בך בשדה אחר: ותדבק בנערות בעז ללקט עד כלות קציר השערים וקציר החטים ותשב את חמותה: ותאמר לה נעמי חמותה בתי הלא אבקש מנוחה לך אשר ייטב לך: ועתה הלא בעז מודעתנו אשר היית את נעריותיו הנה הוא זרה את גרן השעורים הלילה: ורחצת וסכת ושמת שמלתיך עליך וירדת הגרן אל תודעי לאיש עד כלתו לאכל ולשתות: והיה בשכבו ודעת את המקום אשר ישכב שם ובאת וגלית מרגלתיו ושכבת והוא יגיד לך את אשר תעשין: ותאמר אליה כל אשר תאמרי אעשה: ותרד הגרן ותעש ככל אשר צותה חמותה: ויאכל בעז וישת וייטב לבו ויבא לשכב בקצה הערמה ותבא בלט ותגל מרגלתיו ותשכב: ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת והנה אשה שכבת מרגלתיו: ויאמר מי את ותאמר אנכי רות אמתך ופרשת כנפך על אמתך כי גואל אתה: ויאמר ברוכה את ליי בתי היטבת חסדך באחרון מן הראשון לבלתי לכת אחרי בחורים אם דל ואם עשיר: ועתה בתי אל תיראי כל אשר תאמרי אעשה לך כי יודע כל שער עמי כי אשת חיל את: ועתה כי אמנם כי אם גואל אנכי וגם יש גואל קרוב ממני: ליני הלילה והיה בבקר אם יגאלך טוב יגאל אם לא יחפץ לגאלך וגאלתיך אנכי חי יי לכי שכבי עד הבקר: ותשכב מרגלתיו עד הבקר ותקם בטרם יכיר איש את רעהו ויאמר אל יודע כי באה האשה הגרן: והוא אמר אל תודעי כי הבו לי את ששת השערים האלה כי אמר אלי אל תבואי ריקם אל חמותך: ותאמר שבי בתי עד אשר תדעין איך יפול דבר כי לא ישקט האיש כי אם כלה הדבר היום: ובעז עלה השערה ויקרא שם ופלוני סר שב פה ויסר ויקרא: ויקח עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה ויישבו: ויאמר אל הגואל חלקת השדה אשר לאחינו לאלימלך מכרה נעמי השבה משדי מואב: ואני אמרתי אגלה אזנך לאמר קנה נגדי הישבים ונגד זקני עמי אם תגאל גאל אם לא יגאל הגידה לי ואדע כי אין זולתך לגאל ואנכי אחריך ויאמר אנכי אגאל: ויאמר בעז ביום קנותך השדה מיד נעמי ומאת רות המואביה אשת המת קניתי לקים שם המת על נחלתו: ויאמר הגואל לא אוכל לגאול לי פן אשחית את נחלתי גאל לך את גאולתי כי לא אוכל לגאול: וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה לקים כל דבר שלף איש נעלו ונתן לרעהו וזאת התעודה בישראל: ויאמר הגואל לבעז קנה לך ויחלץ נעלו: ויאמר בעז לזקנים ולכל העם עדים אתם היום כי קניתי את כל אשר לאלימלך ואת כל אשר לכליון ומחלון מיד נעמי: וגם את רות המואביה אשת מחלון קניתי לי לאשה להקים שם המת על נחלתו ולא יכרת שם המת מעם אחיו ומשער מקומו עדים אתם היום: ויאמרו כל העם אשר בשער והזקנים עדים יתן יי את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתים את בית ישראל ועשי חיל באפרתה וקרא שם בבית לחם: ויהי ביתך כבית פרץ אשר ילדה תמר ליהודה מן הזרע אשר יתן יי לך מן הנערה הזאת: ויקח בעז את רות ותהי לו לאשה ויבא אליה ויתן יי לה הרון ותלד בן: ותאמרנה הנשים אל נעמי ברוך יי אשר לא השבית לך גואל היום ויקרא שמו בישראל: והיה לך למשיב נפש ולכלכל את שיבתך כי כלתך אשר אהבתך ילדתו אשר היא טובה לך משבעה בנים: ותקח נעמי את הילד וישתהו בחיקה ותהי לו לאומנת: ותקראנה לו השכנות שם לאמר ילד בן לנעמי ויקראו שמו עובד הוא אבי ישי אבי דוד: ואלה תולדות פרץ פרץ הוליד את חצרון: וחצרון הוליד את רם ורם הוליד את עמינדב: ועמינדב הוליד את נחשון ונחשון הוליד את שלמון: ושלמון הוליד את בעז ובעז הוליד את עובד: ועובד הוליד את ישי וישי הוליד את דוד:

שמואל א

ויהי איש אחד מן הרמתים צופים מהר אפרים ושמו אלקנה בן ירחם בן אליהו בן תוחו בן צוף אפרתי: ולו שתי נשים שם האחת חנה ושם השנית פנינה ויהי לפנינה ילדים ולחנה אין ילדים: ועלה האיש ההוא מעירו מימים ימימה להשתחות ולזבח ליי צבאות בשלו ושם שני בני עלי חפני ופינחס כהנים ליי: ויהי היום ויזבח אלקנה ונתן לפנינה אשתו ולכל בניה ובנותיה מנות: ולחנה יתן מנה אחת אפים כי את חנה אהב ויי סגר רחמה: וכעסתה צרתה גם כעס בעבור הרימה כי סגר יי בעד רחמה: וכן יעשה שנה בשנה מדי עלתה בבית יי כן תכעסנה ותבך ולא תאכל: ויאמר לה אלקנה אישה חנה למה תבכי ולמה לא תאכלי ולמה ירע לבבך הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים: ותקם חנה אחרי אכלה בשלו ואחרי שתה ועלי הכהן ישב על הכסא על מזוזת היכל יי: והיא מרת נפש ותתפלל על יי ובכה תבכה: ותדר נדר ותאמר יי צבאות אם ראה תראה בעני אמתך וזכרתני ולא תשכח את אמתך ונתתה לאמתך זרע אנשים ונתתיו ליי כל ימי חיו ומורה לא יעלה על ראשו: והיה כי הרבתה להתפלל לפני יי ועלי שמר את פיה: וחנה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה עלי לשכורה: ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין הסירי את יינך מעליך: ותען חנה ותאמר לא כן אדני אשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את נפשי לפני יי: אל תתן את אמתך לפני בת בליעל כי מרב שיחי וכעסי דברתי עד הנה: ויען עלי ויאמר לכי לשלום ואלהי ישראל יתן את שלתך אשר שאלת מעמו: ותאמר תמצא שפחתך חן בעיניך ותלך האשה לדרכה ותאכל ופניה לא היו לה עוד: וישכימו בבקר וישתחוו לפני יי וישובו וילכו הרמתה ויבא אלקנה את חנה אשתו ויזכרה יי: ויהי לתקופות הימים ותהר חנה ותלד בן ותקרא את שמו שמואל כי מיי שאלתיו: ויעל האיש אלקנה וכל ביתו לזבח ליי את זבח הימים ואת נדרו: וחנה לא עלתה כי אמרה לאישה עד יגמל הנער והבאתיו ונראה את פני יי וישב שם עד עולם: ויאמר לה אלקנה אישה עשי הטוב בעיניך שבי עד גמלך אתו רק יקם יי את דברו ותשב האשה ותינק את בנה עד גמלה אתו: ותעלהו עמה כאשר גמלתו בפרים שלשה ואיפה אחת קמח ונבל יין ותביאהו בית יי שלו ויהי הנער: ויזבחו את הפר ויביאו את הנער אל עלי: ותאמר בי אדני חי נפשך אדני אני האשה הנצבת עמך פה להתפלל אל יי: אל הנער הזה התפללתי ויתן יי לי את שלתי אשר שאלתי מעמו: וגם אני השאלתיהו ליי כל הימים אשר הוא שאול ליי וישתחו שם ליי: ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי ביי רמה קרני ביי רחב פי על אויבי כי שמחתי בישועתך: אין קדוש כיי כי אין בלתך ואין צור כאלהינו: אל תרבו תדברו גבהה גבהה יצא עתק מפיכם כי אל דעות יי ולו נתכנו עללות: קשת גבורים חתים ונכשלים אזרו חיל: שבעים בלחם נשכרו וחדלו רעבים עד עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אמללה: יי ממית ומחיה מוריד שאול ויעל: יי מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם: מקים מעפר דל מאשפת ירים אביון להושיב עם נדיבים וכסא כבוד ינחלם כי ליי מצקי ארץ וישת עליהם תבל: רגלי חסידיו ישמר ורשעים ברשך ידמו כי לא בכח יגבר איש: יי יחתו מריבו עליו במו בשמים ידין יי יתן עז למלכו וירם קרן משיחו: וילך אלקנה הרמתה לביתו והנער היה משרת את פני יי לפני עלי הכהן: ובני עלי בני בליעל לא ידעו את יי: ומשפט הכהנים את העם כל איש זבח זבח ובא נער הכהן כבשל הבשר ושלש הפה בידו: והכה בכיור או בדוד או בקלחת או בפרור כל אשר יעלה שלש הפה יקח הכהן בה כה יעשו לכל הבאים שלה: גם בטרם יקטירון את החלב ויאמר איש זבח האדם קטר יקטירון כאשר תאוה נפשך וקחת לך כי אם לא עתה בכח תקח: ויהי חטאת הנערים גדולה מאד את פני יי כי נאצו האנשים את מנחת יי: ושמואל משרת את פני יי נער חגור אפוד בד: ומעיל קטן תעשה לו אמו והעלתה לו מימים ימימה בעלתה את אישה לזבח את זבח הימים: וברך עלי את אלקנה ואת אשתו ואמר ישם יי לך זרע מן האשה הזאת תחת השאלה אשר שאל לייי והלכו למקמו: כי פקד יי את חנה ותהר עוד ותלד שלשה בנים ושתי בנות ויגדל הנער שמואל עם יי: ועלי זקן מאד ושמע את כל אשר יעשון בניו לכל ישראל ואת אשר ישכבון את הנשים הצבאות פתח אהל מועד: ויאמר להם למה תעשון כדברים האלה אשר אנכי שמע את דבריכם רעים מכל העם אלה: אל בני כי לא טובה השמעה אשר אנכי שמע עברים עם יי: אם יחטא איש לאיש ופללו אלהים ואם ליי יחטא איש מי יתפלל לו ולא ישמעו לקול אביהם כי חפץ יי להמיתם: והנער שמואל הלך וגדל וטוב גם עם יי גם עם אנשים: ויבא איש אלהים אל עלי ויאמר אליו כה אמר יי הנגלה נגליתי אל בית אביך בהיותם לבית פרעה במצרים: ובחרתיו מכל שבטי ישראל לי לכהן לעלות על מזבחי להקטיר קטרת לשאת אפוד לפני ואתן לבית אביך את כל אשי בני ישראל: למה תבעטו בזבחי ובמנחתי אשר צויתי מעון וכבדת את בניך ממני להבריאכם מראשית כל מנחת ישראל עמי: לכן נאם יי אלהי ישראל אמר אמרתי ביתך ובית אביך יתהלכו לפני עד עולם ונאם יי חלילה לי כי מכבדי אכבד ובזי יקלו: הנה ימים באים וגדעתי את זרעך ואת זרע בית אביך מהיות זקן בביתך: וראית צר מעון בכל אשר ייטיב את ישראל והיה לא יהיה זקן בביתך כל הימים: ואיש לא אכרית לך מעם מזבחי לכלות את עיניך ולהגיע את נפשך וכל מרבית ביתך ימותו אנשים: וזה לך האות אשר יבוא אל שני בניך אל חפני ופינחס במות שניהם אמנה: והקימותי לי כהן נאמן כאשר בלבבי ובנפשי יעשה ובניתי לו בית נאמן והתהלך לפני כל הימים: והיה כל הנותר בביתך יבוא להשתחות לו לאגורת כסף ועגת לחם ואמר ספחני נא אל אחת הכהנות לאכל פת לחם: ויהי הנער שמואל משרת את יי לפני עלי והדבר יי היקר בימים ההם אין חזון נפרץ: ויהי היום ועלי שכב במקומו ועיניו החלו כהות לא יוכל לראות: ונר אלהים טרם יכבה ושמואל שכב בהיכל יי אשר שם ארון אלהים: ויקרא יי אל שמואל ויאמר הנני: וירץ אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויאמר לא קראתי שוב שכב ויילך וישכב: ויסף יי קרא עוד שמואל ויקם שמואל וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויאמר לא קראתי בני שוב שכב: ושמואל טרם יוסף ידע את יי ולא נגלה אליו עוד דבר יי: ויסף יי קרא שמואל בפעם השלישית וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויבן עלי כי יי קרא לנער: ויאמר עלי לשמואל לך שכב והיה אם יקרא אליך ואמרת דבר יי כי שומע עבדך ויילך שמואל וישכב במקומו: ויבא יי ויתיצב ויקרא כפעמים שמואל שמואל ויאמר שמואל דבר כי שומע עבדך: ויאמר יי אל שמואל הנה אנכי עשה דבר בישראל אשר כל שומעו תצלינה שתי אזניו: ביום ההוא אקים אל עלי את כל אשר דברתי אל ביתו החל וכלה: והגדת לו כי שפטתי את ביתו עד עולם בעון אשר ידע כי מקללים להם בניו ולא כהה בם: ולכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה עד עולם: וישכב שמואל עד הבקר ויפתח את דלתות בית יי ושמואל ירא מהגיד את המראה אל עלי: ויקרא עלי את שמואל ויאמר שמואל בני ויאמר הנני: ויאמר מה הדבר אשר דבר אליך אל נא תכחד ממני כה יעשה לך אלהים וכה יוסף אם תכחד ממני דבר מכל הדבר אשר דבר אליך: ויגד לו שמואל את כל הדברים ולא כחד ממנו ויאמר יי הוא הטוב בעיניו יעשה: ויגדל שמואל והי יי עמו ולא הפיל מכל דבריו ארצה: וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע כי נאמן שמואל לנביא ליי: ויוסף יי להראה בשלו כי נגלה יי אל שמואל בשלו בדבר יי: ויהי דבר שמואל לכל ישראל ויצא ישראל לקראת פלשתים למלחמה ויחנו אבן העזר ופלשתים חנו באפק: ויערכו פלשתים לקראת ישראל ותט המלחמה ויגף לפני פלשתים ויכו במערכה בשדה כאלפים איש: ויבא העם אל המחנה ויאמרו זקני ישראל למה נגפנו יי היום לפני פלשתים נקחה אלינו משלו את ארון ברית יי ויבא בקרבנו ויושיענו מכף אויבינו: וישלח העם שלו ויקחו משם את ארון ברית יי צבאות יושב הכרובים ושני בני עלי עם ארון ברית יי חפני ופינחס: ויהי כבוא ארון יי אל המחנה ויריעו כל ישראל תרועה גדולה ותהם הארץ: וישמעו פלשתים את קול התרועה ויאמרו מה קול התרועה הגדולה הזאת במחנה העברים וידעו כי ארון יי בא אל המחנה: ויראו פלשתים כי אמרו בא אלהים אל המחנה ויאמרו אוי לנו כי לא היתה כזאת אתמול שלשום: אוי לנו מי יצילנו מיד האלהים האדירים האלה אלה הם האלהים המכים את מצרים בכל מכה במדבר: התחזקו והיו לאנשים פלשתים פן תעבדו לעברים כאשר עבדו לכם והייתם לאנשים ונלחמתם: ויתחזקו פלשתים ויכו ישראל וינסו איש לאהליו ותהי המכה גדולה מאד ויפל מישראל שלשים אלף רגלי: וארון אלהים נלקח ושני בני עלי מתו חפני ופינחס: ואיש בנימין רץ מן המערכה ויבא שלו ביום ההוא וקרעי בגדיו ואדמה על ראשו: ויבא והנה עלי ישב על הכסא יד דרך על יד השער כי היה לבו חרד על ארון האלהים והאיש בא להגיד בעיר ותזעק כל העיר: וישמע עלי את קול הצעקה ויאמר מה קול ההמון הזה והאיש מהר ויבא ויגד לעלי: ועלי בן תשעים ושמנה שנה ועיניו קמו מראות ולא יוכל לראות: ויאמר האיש אל עלי אנכי הבא מן המערכה ואני מן המערכה נסתי היום ויאמר מה היה שם בני: ויען המבשר ויאמר נס ישראל מפני פלשתים וגם מגפה גדולה היתה בעם וגם שני בניך מתו חפני ופינחס וארון האלהים נלקח: ויהי כהזכירו את ארון האלהים ויפל מעל הכסא אחרנית בד השער ותשבר עורפתו וימת כי זקן האיש וכבד והוא שפט את ישראל ארבעים שנה: ואשת פינחס הרה לולת ותשמע את השמעה אשר נלקח ארון האלהים וחמיה ואישה ותכרע ותלד כי נהפכו עליה צריה: ובעת מותה דברו הנצבות עליה אל תיראי כי בן ילדת ולא ענתה ולא שתה לבה: ותקרא לנער לאמר אי כבוד גלה מישראל על לקחת ארון האלהים ועל חמיה ועל אישה: ותאמר אי כבוד גלה מישראל כי נלקח ארון האלהים: ועל חמיה ועל אישה: ותקרא לנער

לאחר יהושע ומסמכים זה לזה. ויתכן כי בספר יהושע הראשון נמסרו הדברים בקיצור ולא נתפרשו כל צרכם ולכן חזרו ופירשום בספר זה. ומה שנאמר בספר יהושע (יהושע כד לא) וכל הימים אשר חיו זקנים וגו' אין הכוונה שכל הימים שחיו זקנים לא עבדו ישראל את ה' אלא כל הימים שחיו זקנים שראו את כל מעשה ה' הגדול אשר עשה לישראל ולא עבדו ישראל את ה' אלא בימי עתניאל בן קנז שהיה בן עמרם ואחי כלב ומת בחייו של יהושע ולא ראה מעשה ה' הגדול אשר עשה לישראל ולכך עבדו ישראל את ה' בימיו. ויתכן כי בספר יהושע הראשון נמסרו הדברים בקיצור ולא נתפרשו כל צרכם ולכן חזרו ופירשום בספר זה. ומה שנאמר בספר יהושע (יהושע כד לא) וכל הימים אשר חיו זקנים וגו' אין הכוונה שכל הימים שחיו זקנים לא עבדו ישראל את ה' אלא כל הימים שחיו זקנים שראו את כל מעשה ה' הגדול אשר עשה לישראל ולא עבדו ישראל את ה' אלא בימי עתניאל בן קנז שהיה בן עמרם ואחי כלב ומת בחייו של יהושע ולא ראה מעשה ה' הגדול אשר עשה לישראל ולכך עבדו ישראל את ה' בימיו.

לעמיר האסוף עוד לקמץ לאיתא קרקע עם בני בנימן אתו אסתקעון אסור ייסקו אורי סחר אסכרינן ביה: ושוי ישראל בכנין על גבעתא קחור סחור: וכלו בני ישראל לות בני בנימן ביקתא תליתאה וכדרו קרבא על גבעתא מסמן בזמן: ונפקו בני בנימן לקדמות עסקא אתנגדו מן קרתא ושריאו לקטלא בעמא קטילין כזמן בזמן בגבישי ארחתא דתרתי לקרקא לבית אל ותרתי לגבעתא בתקלא כחלתין גברי בישראל ואסרו בני בנימן הבין קטילא אינון קדמאי כרבקדמיתא ובני ישראל אמרו ניפוך וניגרגינון מן קרתא למבזיהון: וכל אינש ישראל קמו מאתריהון וכדרו קרבא בבעלי דוכתא בכנעא ישראל אתרע מאתריהון בסמשיר גיבעתא: ואתו מערות לגבעתא עסרא אלפין גבר עולים מכל ישראל ועברו קרבא תקיפו ואנון לא ידעין ארי קריבת עלויהון בישתא: ובני בנימן חמון ישראל ואתבלו בני בנימן ברישי דרדיא דקטלא בעמא בישראל כחמשת ותרי גברי בשדה ובאורחא דסלקין לבית אל ואזלין ומחאן בבית אל ואתבכיין תמן קדם ה' ותעו ביומא ההוא עסרין ותרתין אלפין גברי בישראל: ואתו בני ישראל וסלקו לבית אל ובכו תמן קדם ה' ותבעו בפורענותא קדם ה' עד רמשא וסלקו קורבנין קדם ה': וקריבו בני ישראל קורבנין קדם ה' ותמן ארונא דקימא קדם ה' בימיהון: ופנחס בר אלעזר בר אהרן קאים בשמשיר קדם ה' בימיהון למימר הכין נוסף עוד לקרבא עם בני בנימן אחי אם אשתקע ואמר ה' סקו ארי למחר אמסרינון בידכון: ושוי ישראל כמינין על גבעתא קחור סחור: וסלקו בני ישראל לות בני בנימן ביקתא תליתאה וכדרו קרבא על גבעתא כמסמן בזמן: ונפקו בני בנימן לקדמות עסקא אתנגדו מן קרתא ושריאו לקטלא בעמא קטילין כזמן בזמן בגבישי ארחתא דתרתי לקרקא לבית אל ותרתי לגבעתא בתקלא כחלתין גברי בישראל ואסרו בני בנימן הבין קטילא אינון קדמאי כרבקדמיתא ובני ישראל אמרו ניפוך וניגרגינון מן קרתא למבזיהון: וכל אינש ישראל קמו מאתריהון וכדרו קרבא בבעלי דוכתא בכנעא ישראל אתרע מאתריהון בסמשיר גיבעתא: ואתו מערות לגבעתא עסרא אלפין גבר עולים מכל ישראל ועברו קרבא תקיפו ואנון לא ידעין ארי קריבת עלויהון בישתא: ובני בנימן חמון ישראל ואתבלו בני בנימן ברישי דרדיא דקטלא בעמא בישראל כחמשת ותרי גברי בשדה ובאורחא דסלקין לבית אל ואזלין ומחאן בבית אל ואתבכיין תמן קדם ה' ותעו ביומא ההוא עסרין ותרתין אלפין גברי בישראל: ואתו בני ישראל וסלקו לבית אל ובכו תמן קדם ה' ותבעו בפורענותא קדם ה' עד רמשא וסלקו

ואמרו בני ישראל מן הלא עלה בכלנו אל־ה׳ בקהל אל מצפה לאמר מות יומת איש אשר לא עלה אל־ה׳ המצפתה ויתאפקו העם ויתיצבו איש על־מקומו עד־בואם מצפתה ויתנו העם את־נפשם כאיש אחד ויאמרו איש אל־רעהו לא נבוא איש לאהלו ולא נסור איש לביתו ועתה זה הדבר אשר נעשה לגבעה נעלה עליה בגורל ועלינו את־עשרה אנשים מכל־שבטי ישראל מאה לאלף ואלף לרבבה לקחת צדה לעם לבוא לעשות בגבעת בנימן ככל־הנבלה הזאת אשר עשו בישראל ויקבצו אל־העיר כל־איש ישראל חברים כאיש אחד ויעלו שבטי ישראל אנשים במטה בנימן ויאמרו מה־הרעה הזאת אשר נעשתה בכם ועתה תנו את־האנשים בני־בליעל אשר בגבעה ונמיתם ונבער רע מישראל ולא אבו בני בנימן לשמוע לקול אחיהם בני ישראל ויאספו בני בנימן מן־הערים הגבעתה לצאת למלחמה עם בני ישראל ויתפקדו בני בנימן ביום ההוא ממקדים ששים אלף איש שלף חרב לבד מיושבי הגבעתה התפקדו שבע מאות איש בחור ויתפקדו מכל־העם שבע מאות איש בחור אטרי יד כל־זה קלע באבן לשערה ולא יחטא ואיש ישראל התפקדו מלבד איש יהודה התפקד ארבע מאות אלף איש מלחמה אלה אנשי מלחמה ויעלו בית־אל וישאלו באלהים ויאמרו בני־ישראל המוסף לעלות לקרב את־בני בנימן אחי אם־אין ויאמר ה׳ עלו והמחרתם אל־בני בנימן ויקרב איש ישראל ביום השני אל־בני בנימן ויצא בנימן לקראתם מן־הגבעתה ביום השני וישחית עוד בבני ישראל שמונה עשר אלף איש כל־אלה בני־חיל ויעלו כל־בני ישראל ויבאו בית־אל ויבכו וישבו שם לפני ה׳ ויצמו ביום ההוא עד־הערב ויקרבו העלות ושלמים לפני ה׳ וישאל בני־ישראל בה׳ והארון ברית־האלהים ההוא בימים ההם פנחס בן־אלעזר בן־אהרן עמד לפניו בימים ההם לאמר האוסף עוד לצאת למלחמה עם בני בנימן אחי אם־אחדל ויאמר ה׳ עלו כי מחר אתננו בידך וישם ישראל ארבים על־גבעה סביב ויעלו בני־ישראל אל־בני בנימן ביום השלישי ויערכו אל־הגבעתה כפעם בפעם ויצאו בני בנימן לקראת העם נמשכו מן־העיר ויחלו להכות מן־העם חללים כפעם בפעם בדרכים אשר אחת עלה בית־אל ואחת הגבעתה בשדה כשלשים איש ויאמרו נגפים הם לפנינו כאשר בתחלה ובני בנימן אמרו נסו ונתקנוהו מן־העיר אל־הדרכים ובני ישראל קם איש ממקומו ויערכו בבעל תמר וארבי ישראל הפרצו ממקומם ממערה גבע ויבאו נגד הגבעתה ויעלו ארבי המארב ויגפו את־הגבעתה לפי־חרב ואיש ישראל הנסוג במלחמה ובנימן החל להכות חללים כשלשים איש כי אמרו אך נגוף נגופים הם לפנינו כאשר בתחלה ואיש ישראל אמרו ננוסה ונתקנוהו מן־העיר אל־הדרכים ואנשי המארב חשו להקים את־פרעתם בגבעתה ויתמשכו המארב ויכו את־כל־העיר לפי־חרב ואיש ישראל ואנשי המארב נפגשו במלחמה ובנימן לא ידע כי־נגעה אליו הרעה ויכום ה׳ לפני ישראל ויכו בני־ישראל בבנימן ביום ההוא עשרים וחמשה אלף ומאה איש כל־אלה בני־חיל שלפי חרב ובנימן ראו כי נגפו ויתנו בני־ישראל מקום לבנימן כי בטחו אל־המארב אשר שמו אל־הגבעתה ואנשי המארב התחפזו ויפשטו על־הגבעתה ויך המארב את־כל־העיר לפי־חרב ואת־המארב שלח לשלח את־העשן מן־העיר ובני ישראל בקרב הנסוג ובנימן החל להכות חללים כשלשים איש כי אמרו נגוף נגופים הם לפנינו כי נסים הם לפנינו כאשר במלחמה הראשונה ואת־העשן החל לעלות מן־העיר עמוד עשן ויפן בנימן אחריו והנה עלה כל־העיר השמים ובני ישראל הפכו ואנשי בנימן נבהלו כי ראה כי נגעה אליו הרעה ופני האיש לא־ראו לפני בני־ישראל הדרך המדבר נסו ואחר המלחמה השיגוהו וגם אשר מהעיר משחיתים אותו בתוך ישראל מזה ומזה ויכתוהו עד־נכחו מנוחה עד־מול הגבעתה ממזרח־שמש ויפלו מבנימן שמונה עשר אלף איש כל־אלה אנשי־חיל ויפנו ויברחו המדברה אל־סלע הרמון ויעללו מהם בחוצות חמשת אלפים איש ודבקו אחריהם עד־גדעם ויכו מהם אלפים איש ויבאו בני־ישראל עוד אל־בני בנימן ביום השני וירדפו אחריהם עד־נכחו מנוחה ויגשו מנוחה עד־מול הגבעתה ממזרח־שמש ויפלו מבנימן עוד שמונה עשר אלף איש כל־אלה בני־חיל שלפי חרב ויפנו ויברחו המדברה אל־סלע הרמון ויעללו מהם בחוצות חמשת אלפים איש ודבקו אחריהם עד־גדעם ויכו מהם אלפים איש ויהי כל־נפלי בנימן בימים ההם עשרים וחמשה אלף איש כל־אלה בני־חיל שלפי חרב ובנימן ראו כי נגפו ויתנו בני־ישראל מקום לבנימן כי בטחו אל־המארב אשר שמו אל־הגבעתה ואנשי המארב התחפזו ויפשטו על־הגבעתה ויך המארב את־כל־העיר לפי־חרב ואת־המארב שלח לשלח את־העשן מן־העיר ובני ישראל בקרב הנסוג ובנימן החל להכות חללים כשלשים איש כי אמרו אך נגוף נגופים הם לפנינו כאשר במלחמה הראשונה ואת־העשן החל לעלות מן־העיר עמוד עשן ויפן בנימן אחריו והנה עלה כל־העיר השמים ובני ישראל הפכו ואנשי בנימן נבהלו כי ראה כי נגעה אליו הרעה ויכום ה׳ לפני ישראל ויכו בני־ישראל בבנימן ביום ההוא עשרים וחמשה אלף ומאה איש כל־אלה בני־חיל שלפי חרב ויראו בני בנימן כי נגעה בהם הרעה ויתנו איש ישראל מקום כי בטחו אל־המארב אשר שמו אל־הגבעתה ויפשטו המארב ויתפשטו על־הגבעתה ויכו

כי עמך מקור חיים

ויהי

באור נראה אור

ויהי יום אחד מן הדמים שופט. כגון שיתבוננו סופרי הדורות ויכתבו בספר יחוסם ואין אנו יודעים אלו הם ואין אנו יודעים מי הוא זה שנקרא בן פלוני

ותדור סדי׳ תניא תנא קמא על כנה מיהיה נזיר ושב מלא היה בשלם ואיך את הסיר עליהן אפי׳ היה בשלם תני אין לו תקנה לעולם ולא יתרו בנזיר ואין תורת הנזיר בשלם ואפי׳ תאמר בנזיר ואפי׳ תאמר הלכה היא בנזיר ואם תאמר כי הלקה בשלם הנזיר גם בשלם אחרי שמתקן תלמודו זה לא ראיתי והיתר הנזיר הכתוב הפסוק לסוכר עריך הנזיר

וכתב כרך חנה מיהו מקרא זה דכתיב ראה ראיתי את עני עמי אשר בבצרים. אם ראה תראה ראיה בעיני אחבתך. וראו ראו ואל הרעו. קראה וכתרא נהיב ובניעוא כתיב ח׳. ונכתב נם בספר תלדות ויאמר אל נקראתי נא ראה וסיפ׳ וראה ידוד כי שנואה לאונה. ויחשבהו לו לצדקה. ויהשבהו לשמרה׳. ויישובר נ׳ וסכבי בקראו׳ ואל לרם לא אכלהם ריקן ושבר׳ כבל אשר יצא כנפן׳. והעון׳ דרמו כיתסכת כרכתקים סדרמו עד הנה לא היה לרם מקרא לא להקבה בכתוב הלא ראה תראה ולא ראה ולא תראה ולא ראה ולא תראה ולא ראה ולא

ברם יקים יי׳ מתנסות ואורכיה ואוניקת ית בישה
ואוריכת אתתא ואוניקת ית בישה
ער דחסלת יתיה׃ ואסקתיה
עימה כד חסלתיה כתרתין חלתא
וכבילתא דגיא דקטמתא וגרב
דחמר ואייתיתיה לבית מקדשא
דיי לשילו ורביא חויה ינוק׃
ונכסו ית תורא ואיתיאו ית רביא
לות עלי׃ ואמרת בבעו רבוני
חיי נפשך רבוני אנת אתתא
ואתעתדת עמך הכא
קדם יי עלי רביא ורבי
יי ליית בעותי דבעית מיניה
ואף אנא מקבל יתיה דיי משלם
קדם יי כל יומי דהות קיים
מן קדם יי׃ ואתפלי
ברוחבואת ואמרת בבר שמואל
ברי עיתיר למיתני נבייא על
ישראל ביומוהי ועל יהודה ירעמרן להון נישן ובזרן בבין רקוף לבי בחולקאי ויהב
לי יי ואף היסן בר יואל בר ברי שמואל עתיר ריקום חוביה וארבעת עשר בנוהי למחוי
אסרין בשעדה אל ירי נילין וכיורין עם אחיהון לירושלם׃ ואתא בבית מקדשא בבין רמתי
קרני במתנתא דמני לי יי ואף על פורענות ניסאי דעתיד למיתי בפלשתאי ועל
דייתון ית ארונא דיי בעלתא ותתיא ועפיזה קורבן אשכא בבין תיבר בניקיאון ישראל
איתפתח פומי למימלי׳ רבי ברבון על בעלי דבבי ארי עתידין בפורקנך׃

אך יקם יהוה את דבריו אשר דבר
ואנכי עלתי תחת אבי ואשב על כסא ישראל כאשר דבר יהוה
ואבנה הבית לשם יהוה אלהי ישראל׃ ואשם שם את המטה
אשר כרת יהוה עם בני ישראל׃ ויעמד על מזבח יהוה נגד כל קהל ישראל
ויפרש כפיו השמים׃ ויאמר יהוה אלהי ישראל אין אלהים כמוך בשמים ממעל ועל הארץ מתחת
שמר הברית והחסד לעבדיך ההלכים לפניך בכל לבם׃ אשר שמרת לעבדך דוד אבי את אשר דברת לו
ותדבר בפיך ובידך מלאתה כיום הזה׃ ועתה יהוה אלהי ישראל שמר לעבדך דוד אבי את אשר דברת לו
לאמר לא יכרת לך איש מלפני ישב על כסא ישראל רק אם ישמרו בניך את דרכם ללכת לפני כאשר הלכת לפני׃
ועתה יהוה אלהי ישראל יאמן נא דבריך אשר דברת לעבדך לדוד אבי׃ כי האמנם ישב אלהים את האדם על הארץ
הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית הזה אשר בניתי׃ ופנית אל תפלת עבדך ואל תחנתו יהוה אלהי
לשמע אל הרנה ואל התפלה אשר עבדך מתפלל לפניך היום׃ להיות עיניך פתחות אל הבית הזה יומם ולילה
אל המקום אשר אמרת יהיה שמי שם לשמע אל התפלה אשר יתפלל עבדך אל המקום הזה׃ ושמעת אל תחנת
עבדך ועמך ישראל אשר יתפללו אל המקום הזה ושמעת אתה במקום שבתך את השמים ושמעת וסלחת׃
אשר יחטא איש לרעהו ונשא בו אלה להאלתו ובא אלה לפני מזבחך בבית הזה׃ ואתה תשמע השמים
ועשית ושפטת את עבדיך להרשיע רשע לתת דרכו בראשו ולהצדיק צדיק לתת לו כצדקתו׃
בהנגף עמך ישראל לפני אויב כי יחטאו לך ושבו והודו את שמך והתפללו והתחננו אליך בבית הזה׃
אתה תשמע השמים וסלחת לחטאת עמך ישראל והשבתם אל האדמה אשר נתת לאבותם׃
בעצר השמים ולא יהיה מטר כי יחטאו לך והתפללו אל המקום הזה והודו את שמך ומחטאתם ישובון
כי תענם׃ השמים וסלחת לחטאת עבדיך ועמך ישראל כי תורם את הדרך הטובה אשר ילכו בה ונתת מטר על
ארצך אשר נתת לעמך נחלה׃ רעב כי יהיה בארץ דבר כי יהיה שדפון ירקון ארבה חסיל כי יהיה
כי יצר לו אויבו בארץ שעריו כל נגע כל מחלה׃ כל תפלה כל תחנה אשר יהיה לכל האדם לכל עמך ישראל
אשר ידעון איש נגע לבבו ופרש כפיו אל הבית הזה׃ השמים מכון שבתך וסלחת ועשית ותתן לאיש
ככל דרכיו אשר תדע את לבבו כי אתה לבדך ידעת את לבב כל בני האדם׃ למען יראוך כל הימים
אשר הם חיים על פני האדמה אשר נתת לאבותינו׃ גם אל הנכרי אשר לא מעמך ישראל הוא ובא מארץ רחוקה
למען שמך׃ כי ישמעון את שמך הגדול ואת ידך החזקה ואת זרועך הנטויה ובא והתפלל אל הבית הזה׃
השמים מכון שבתך ועשית ככל אשר יקרא אליך הנכרי למען ידעון כל עמי הארץ את שמך ליראה אותך
כעמך ישראל ולדעת כי שמך נקרא על הבית הזה אשר בניתי׃ כי יצא עמך למלחמה על אויביו בדרך אשר
תשלחם והתפללו אליך דרך העיר הזאת אשר בחרת בה והבית אשר בניתי לשמך׃ ושמעת השמים את תפלתם
ואת תחנתם ועשית משפטם׃ כי יחטאו לך כי אין אדם אשר לא יחטא ואנפת בם ומסרתם לפני אויב
ושבום שבים אל ארץ האויב רחוקה או קרובה׃ והשבו אל לבבם בארץ אשר נשבו שם ושבו ותחננו אליך
בארץ שביהם לאמר חטאנו העוינו ורשענו׃ ושבו אליך בכל לבבם ובכל נפשם בארץ אויביהם אשר שבום
והתפללו אליך דרך ארצם אשר נתת לאבותם והעיר אשר בחרת והבית אשר בניתי לשמך׃
ושמעת השמים מכון שבתך את תפלתם ואת תחנתם ועשית משפטם׃ וסלחת לעמך אשר חטאו לך
ולכל פשעיהם אשר פשעו בך ונתתם לרחמים לפני שביהם ורחמו אותם׃ כי עמך ונחלתך הם
אשר הוצאת מתוך כור הברזל ממצרים׃ להיות עיניך פתחות אל תחנת עבדך ואל תחנת עמך ישראל
להקשיב אליהם בכל קראם אליך׃ כי אתה הבדלתם לך לנחלה מכל עמי הארץ כאשר דברת ביד משה עבדך
בהוציאך את אבותינו מצרים אדני יהוה׃ ויהי ככלות שלמה להתפלל את כל התפלה והתחנה הזאת ליהוה
וקם מלפני מזבח יהוה מכרע על ברכיו ופרש כפיו השמים׃ ויעמד ויברך את כל קהל ישראל
קול גדול לאמר׃ ברוך יהוה אשר נתן מנוחה לעמו ישראל ככל אשר דבר לא נפל דבר אחד מכל דברו הטוב
אשר דבר ביד משה עבדו׃ יהי עם יהוה אלהינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו׃
להטות לבבנו אליו ללכת בכל דרכיו ולשמר מצותיו וחקיו ומשפטיו אשר צוה את אבותינו׃
והיו דברי אלה אשר התחננתי לפני יהוה קרבים אל יהוה אלהינו יומם ולילה לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל
דבר יום ביומו׃ למען דעת כל עמי הארץ כי יהוה הוא האלהים אין עוד׃ יהי לבבכם שלם עם יהוה אלהינו
ללכת בחקתיו ולשמר מצותיו כהיום הזה׃ והמלך וכל ישראל עמו זבח זבח לפני יהוה׃ ויזבח שלמ
אשר זבח ליהוה עשרים ושנים אלף בקר ומאה ועשרים אלף צאן וחנכו את בית יהוה המלך וכל בני ישראל׃
ביום ההוא קדש המלך את תוך החצר אשר לפני בית יהוה כי עשה שם את העלה ואת המנחה ואת חלבי השלמים
כי מזבח הנחשת אשר לפני יהוה קטן מהכיל את העלה ואת המנחה ואת חלבי השלמים׃ ויעש שלמה בעת ההיא
את החג ושבעת הימים כל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת עד נחל מצרים לפני יהוה אלהינו שבעת ימים
וארבעת עשר יום׃ ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך וילכו לאהליהם שמחים וטובי לב על כל הטובה
אשר עשה יהוה לדוד עבדו ולישראל עמו׃

ותאמר בבה עד גמלה אתו׃
ותעלהו עמה באשר גמלתו בפרים
שלשה ואיפה אחת קמח ונבל יין
ותבאהו בית יהוה שלו ונער׃
וישחטו את הפר ויבאו את הנער
אל עלי׃ ותאמר בי אדני חי נפשך
אדני אני האשה הנצבת עמכה בזה
להתפלל אל יהוה אל הנער הזה
התפללתי ויתן יהוה לי את שאלתי
אשר שאלתי מאתו׃ וגם אנכי
השאלתיהו ליהוה כל הימים אשר
היה הוא שאול ליהוה וישתחו שם
ליהוה׃ ותתפלל
חנה ותאמר עלץ לבי ביהוה רם קרני ביהוה רחב פי על--
אויבי כי שמחתי בישועתך׃

ותאמר אין קדוש כיהוה כי אין בלתך ואין
צור כאלהינו׃ אל תרבו תדברו
גבהה גבהה יצא עתק מפיכם כי אל
דעות יהוה ולו נתכנו עללות׃
קשת גברים חתים ונכשלים אזרו
חיל׃ שבעים בלחם נשכרו ורעבים
חדלו עד עקרה ילדה שבעה ורבת
בנים אמללה׃ יהוה ממית
ומחיה מוריד שאול ויעל׃

עני מקימי מלכא ארים
איתביאת ואמלרת עתיר דיקום
הוא וכל חיילותיה על ירושלם
ונסב סני יקעביד ביה תנין יקטון ע
פגרי כשריתיה בבין יורון כל ע
עסקיא אוכיא ולישניא ויכרון
ליית קדיש אלא יי ארי ליית בר
מיכך ועכך ייערון ליתולקף אלא
אלהנא׃ על נבוכדנצר כלנא
דבבל אתבייאר ואמרת אתון
כבראי וכל עמיא דעתידין ל

למשלט בישראל לא תסגון למיקלא דבבלן לא יפקון גירוסין כפוסכון אדי א
אלהא דע כולא ועל כל עוביוהי טרחית ויגיד אף לכון עתיד למיקלא פורענות
ותוכיחון׃ על סלכות יוון אתבייאת ואמרת קשתה דגיברי יונאי יתברון ודבירת
משסוטיא ודחוו תושיית תעברון לחזן נישן וגבורן׃ על בנוהי דחנן איתבייאר ואמרת
ודנון כבעין בלחמא ונען בעותרא וסגיאין במטא איתסקנו חבו לאתגרא בלחם
וטון פומהון קדמיך ואחתר דחוו חשיבן מכבינין עתרו ואיתנשיאו ית מכבייתהון חבו
למחוי בני חורין כן ירושלם ודחת פאחתא עקרא עתירא דתתקבלי בעם גלוותא ורומו
דמלכא סגי עסקיא יסופון משיריותא תיצדוחרוב׃ כל אילין גבורתא דיי דהוא
שליט בעלמא בסית ואבר לאתאה ומחיר לשאול ואף עתיר לאסקא בחיי עלמא׃

אין יקים יהוה את דבריו ותשב האשה
ותינק את בנה עד גמלה אתו׃
ותעלהו עמה כאשר גמלתו בפרים
שלשה ואיפה אחת קמח ונבל יין
ותבאהו בית יהוה שלו ונער׃
וישחטו את הפר ויבאו את הנער
אל עלי׃ ותאמר בי אדני חי נפשך
אדני אני האשה הנצבת עמכה בזה
להתפלל אל יהוה אל הנער הזה
התפללתי ויתן יהוה לי את שאלתי
אשר שאלתי מאתו׃ וגם אנכי
השאלתיהו ליהוה כל הימים אשר
היה הוא שאול ליהוה וישתחו שם
ליהוה׃ ותתפלל
חנה ותאמר עלץ לבי ביהוה רם קרני ביהוה רחב פי על--
אויבי כי שמחתי בישועתך׃

למשלט בישראל לא תסגון למיקלא דבבלן לא יפקון גירוסין כפוסכון אדי א
אלהא דע כולא ועל כל עוביוהי טרחית ויגיד אף לכון עתיד למיקלא פורענות
ותוכיחון׃ על סלכות יוון אתבייאת ואמרת דקשתה דגיברי יונאי יתברון ודבירת
משסוטיא ודחוו תושיית תעברון לחזן נישן וגבורן׃ על בנוהי דחנן איתבייאר ואמרת
ודנון כבעין בלחמא ונען בעותרא וסגיאין במטא איתסקנו חבו לאתגרא בלחם
וטון פומהון קדמיך ואחתר דחוו חשיבן מכבינין עתרו ואיתנשיאו ית מכבייתהון חבו
למחוי בני חורין כן ירושלם ודחת פאחתא עקרא עתירא דתתקבלי בעם גלוותא ורומו
דמלכא סגי עסקיא יסופון משיריותא תיצדוחרוב׃ כל אילין גבורתא דיי דהוא
שליט בעלמא בסית ואבר לאתאה ומחיר לשאול ואף עתיר לאסקא בחיי עלמא׃

רלבג

אמר כי אין קדוש כיהוה כי אין בלתך ואין צור כאלהינו׃ אל תרבו תדברו גבהה גבהה יצא עתק מפיכם כי אל דעות יהוה ולו נתכנו עללות׃ קשת גברים חתים ונכשלים אזרו חיל׃ שבעים בלחם נשכרו ורעבים חדלו עד עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אמללה׃ יהוה ממית ומחיה מוריד שאול ויעל׃ כי אין קדוש כיהוה. לפי שהוא לבדו יודע הנסתרות ומכיר כל מחשבות בני אדם ומשגיח בכל מעשיהם לכך אין קדוש כמוהו ואין צור כאלהינו שיכיר ויודע צורות כל הנבראים׃ אל תרבו תדברו גבהה גבהה. אל תרבו לדבר דברים גבוהים ומתנשאים כלפי מעלה כי הוא יודע כל מחשבותיכם ומעשיכם׃ עתק. דבר חזק׃ כי אל דעות. אל תאמרו בלבבכם שאין הקב״ה יודע מעשינו שהרי הוא יודע הכל ומכיר כל מחשבות בני אדם׃ ולו נתכנו. ולפניו מתוקנים ומכוונים מעשי בני אדם׃ עללות. מעשים רעים׃ קשת גבורים חתים. הראשונים שהיו גבורים ואנשי חיל חתו ונבהלו מפני אויביהם׃ ונכשלים אזרו חיל. הכושלים והנופלים מתחזקים ומתגברים׃ שבעים בלחם. שהיו עשירים ומלאים כל טוב׃ נשכרו. נתנו שכר לאחרים לעבוד בשדותיהם׃ ורעבים חדלו. שהיו רעבים ומחסרים כל טוב׃ עד עקרה ילדה שבעה. שהיתה עקרה ולא ילדה ועתה ילדה שבעה בנים׃ ורבת בנים אמללה. שהיתה מרובת בנים ועתה אמללה מהם׃ יהוה ממית ומחיה. הוא יודע ומכיר כל מעשי בני אדם ומשגיח בהם׃ מוריד שאול ויעל. הוא מוריד בשאול ומעלה ממנו׃ מוריד. מוריד בשאול כל מי שראוי לו לירד שם׃ ויעל. ומעלה ממנו כל מי שראוי לו לעלות׃

רלבג

אמר להתנגד לך יקים ה׳ את דבריו על ידך תפלה לא תחיה תכן כזה האומן מיתקיים כן יתקיים דבריך חכם׃ כבריס מלפפי. לחמוד מהם לוחם עם לוחמים מרוב המחמה והקתה למחזיקיהן ויהיו לכבשים והבריחה הנשר בתיו מלה לקיים נדרים. והנה היה הנשר כעוף תראה ויהיה תלוי בשמים ולא יגיע אליו אדם לקיים נדריו. והנה אמר מפחדו את הנשר והבריחו לפני עליו בעבור הבריחה היתה רוב המחמה ודימה מלחמתו לעוף מהול ויפחד אדם והיה עליו מנחת זה לקבוה כי הלוי לא יכסה בעבודה כי אם מבן ל׳ שנה ומעלה וזה אמרם לו חכם בכל מעשיו עם אלהיו שהוא לחיזוק הלוי׃ והנה חוזר הנשר מהיותו כעוף אל היותו כנשר ומהיותו כבריח אל היותו כמלחמה׃ ביום ההוא אמר שלמה לוי אחד מחמת גבורתו ולכבודו כל ימי חייו כי לעבדיו כל ימיו כדרך ההמון אל דבר מה שלמלכי גוים׃ והנה המקומות שלו׃ כי המקום אשר ישכון בו ה׳ אלהיך לשום שמו שם מכל שבטיכם׃ ואמרו ז״ל שהוא בית עולמים׃ ואמרו ז״ל שהוא בית עולמים׃ ואמרו ז״ל שהוא בית עולמים

יהוה ממית ומחיה מוריד שאול ויעל: יהוה מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם: מקים מעפר דל מאשפת ירים אביון להושיב עם נדיבים וכסא כבוד ינחלם כי ליהוה מצקי ארץ וישת עליהם תבל: רגלי חסידו ישמר ורשעים בחשך ידמו כי לא בכח יגבר איש: יהוה יחתו מריבו עליו בשמים ידין יהוה יתן אפס ארצות ויתן עז למלכו וירם קרן משיחו:

וילך אלקנה הרמתה על ביתו והנער היה משרת את יהוה את פני עלי הכהן: ובני עלי בני בליעל לא ידעו את יהוה: ומשפט הכהנים את העם כל איש זבח זבח ובא נער הכהן כבשל הבשר ומזלג שלש השנים בידו: והכה בכיור או כדור או כרוד או בקלחת כל אשר יעלה המזלג ישא הכהן בו בכה יעשו לכל הבאים שם בשלה: וגם בטרם יקטרון את החלב ובא נער הכהן ואמר לאיש הזבח תנה בשר לצלות לכהן ולא יקח ממך בשר מבשל כי אם חי: ויאמר אליו האיש קטר יקטרון כיום החלבו קח לך כאשר תאוה נפשך ואמר לו כי עתה תתן ואם לא לקחתי בחזקה: ותהי חטאת הנערים גדולה מאד את פני יהוה כי נאצו האנשים את מנחת יהוה: ושמואל משרת את פני יהוה נער חגור אפד בד: ומעיל קטן תעשה לו אמו והעלתה לו מימים ימימה בעלותה את אישה לזבח את זבח הימים: וברך עלי את אלקנה ואת אשתו ואמר ישם יהוה לך זרע מן האשה הזאת תחת השאלה אשר שאל ליהוה והלכו למקומו: כי פקד יהוה את חנה ותהר ותלד שלשה בנים ושתי בנות ויגדל הנער שמואל עם יהוה:

ועלי זקן מאד ושמע את כל אשר יעשון בניו לכל ישראל ואת אשר ישכבן את הנשים הצבאות פתח אהל מועד: ויאמר להם למה תעשון כדברים האלה אשר אנכי שמע את דבריכם רעים מאת כל העם אלה: אל בני כי לא טובה השמעה אשר אני שמע עברים עם יהוה: אם יחטא איש לאיש ופללו אלהים ואם ליהוה יחטא איש מי יתפלל לו ולא ישמעו לקול אביהם כי חפץ יהוה להמיתם: והנער שמואל הלך וגדל וטוב גם עם יהוה גם עם אנשים:

ואיש אלהים בא אל עלי ויאמר אליו כה אמר יהוה הנגלה נגליתי אל בית אביך בהיותם במצרים לבית פרעה: ובחרתיו מכל שבטי ישראל לי לכהן לעלות על מזבחי להקטיר קטרת לשאת אפוד לפני ונתתי לבית אביך את כל אשי בני ישראל: למה תבעטו בזבחי ובמנחתי אשר צויתי מעון ותכבד בניך ממני להבריאכם מראשית כל מנחת ישראל לעמי: לכן נאם יהוה אלהי ישראל אמר אמרתי ביתך ובית אביך יתהלכו לפני עד עולם ועתה נאם יהוה חלילה לי כי מכבדי אכבד ובזי יקלו: הנה ימים באים וגדעתי את זרעך ואת זרע בית אביך מהיות זקן בביתך: וראית צר מעון בכל אשר ייטיב את ישראל והיה לא יהיה זקן בביתך כל הימים: ואיש לא אכרית לך מעם מזבחי לכלות את עיניך ולהגיע את נפשך וכל מרבית ביתך ימותו אנשים: וזה לך האות אשר יבוא אל שני בניך אל חפני ופינחס ביום אחד ימותו שניהם: והקימתי לי כהן נאמן כאשר בלבבי ובנפשי יעשה ובניתי לו בית נאמן והתהלך לפני כל הימים: והיה כל הנותר בביתך יבוא להשתחות לו לאגורת כסף ועגת לחם ואמר ספחני נא אל אחת הכהנות לאכל פת לחם:

והנער שמואל משרת את יהוה לפני עלי והדבר יקר בימים ההם אין חזון נפרץ: ויהי ביום ההוא ועלי שכב במקומו ועיניו החלו כהות לא יוכל לראות: ונר אלהים טרם יכבה ושמואל שכב בהיכל יהוה אשר שם ארון אלהים: ויקרא יהוה אל שמואל ויאמר הנני: וירץ אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויאמר לא קראתי שוב שכב ויילך וישכב: ויסף יהוה קרא עוד שמואל ויקם שמואל וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויאמר לא קראתי בני שוב שכב: ושמואל טרם יהוה ולא נגלה אליו עוד דבר יהוה: ויסף יהוה קרא שמואל בפעם השלישית וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויבן עלי כי יהוה קרא לנער: ויאמר עלי לשמואל לך שכב והיה אם יקרא אליך ואמרת דבר יהוה כי שמע עבדך וילך שמואל וישכב במקומו: ויבא יהוה ויתיצב ויקרא כפעמים שמואל שמואל ויאמר שמואל דבר כי שמע עבדך: ויאמר יהוה אל שמואל הנה אנכי עשה דבר בישראל אשר כל שמעו תצלינה שתי אזניו: ביום ההוא אקים אל עלי את כל אשר דברתי אל ביתו החל וכלה: והגדתי לו כי שפטתי את ביתו עד עולם בעון אשר ידע כי מקללים לו בניו ולא כהה בם: ולכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה עד עולם: ויישכב שמואל עד הבקר ויפתח את דלתות בית יהוה ושמואל ירא מהגיד את המראה אל עלי: ויקרא עלי את שמואל ויאמר שמואל בני ויאמר הנני: ויאמר מה הדבר אשר דבר אליך אל נא תכחד ממני כה יעשה לך אלהים וכה יוסיף אם תכחד ממני דבר מכל הדבר אשר דבר אליך: ויגד לו שמואל את כל הדברים ולא כחד ממנו ויאמר יהוה הוא הטוב בעיניו יעשה:

ושמואל גדל ויהוה היה עמו ולא הפיל מכל דבריו ארצה: וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע כי נאמן שמואל לנביא ליהוה: ויוסף יהוה להראה בשלה כי נגלה יהוה אל שמואל בשלה בדבר יהוה: ויהי דבר שמואל לכל ישראל ויצא ישראל לקראת פלשתים למלחמה ויחנו אצל אבן העזר ופלשתים חנו באפק: ויערכו פלשתים לקראת ישראל ותט המלחמה ויגף לפני פלשתים ויכו באפרים בשדה כארבעת אלפים איש: ויבא העם אל המחנה ויאמרו זקני ישראל למה נגפנו יהוה היום לפני פלשתים נקחה אלינו משלו את ארון ברית יהוה ויבא בקרבנו ויושיענו מכף אויבינו: וישלח העם שלו ויישאו משם את ארון ברית יהוה צבאות יושב הכרובים ושני בני עלי עם ארון ברית האלהים: וכל ישראל הריעו תרועה גדולה ותהם הארץ: וישמעו פלשתים את קול התרועה ויאמרו מה קול התרועה הגדולה הזאת במחנה העברים וידעו כי ארון יהוה בא אל המחנה: ויראו פלשתים כי אמרו בא אלהים אל המחנה ויאמרו אוי לנו כי לא היתה כזאת אתמול שלשום: אוי לנו מי יצילנו מיד האלהים האדירים האלה אלה הם האלהים המכים את מצרים בכל מכה במדבר: התחזקו והיו לאנשים פלשתים פן תעבדו לעברים כאשר עבדו לכם והייתם לאנשים ונלחמתם: ויילחמו פלשתים וינגף ישראל וינסו איש לאהליו ותהי המכה גדולה מאד ויפל מישראל שלשים אלף רגלי: וארון האלהים נלקח ושני בני עלי חפני ופינחס מתו:

ואיש ימיני בא מן המערכה ביום ההוא ויבא שלו ביום ההוא ובגדיו קרועים ואדמה על ראשו: ויבא והנה עלי ישב על הכסא יד דרך על יד השער כי היה לבו חרד על ארון האלהים והאיש בא להגיד בעיר ותזעק כל העיר: וישמע עלי את קול הצעקה ויאמר מה קול ההמון הזה והאיש מהר ויבא ויגד לעלי: ועלי בן תשעים ושמנה שנה ועיניו קמה ולא יוכל לראות: ויאמר האיש אל עלי אנכי הבא מן המערכה ואני מן המערכה נסתי היום ויאמר מה היה שם בני: ויען המבשר ויאמר נס ישראל לפני פלשתים וגם מגפה גדולה היתה בעם וגם שני בניך מתו חפני ופינחס וארון האלהים נלקח: ויהי כהזכירו את ארון האלהים ויפל מעל הכסא אחרנית בצד השער ותשבר עורפתו וימת כי זקן האיש וכבד והוא שפט את ישראל ארבעים שנה:

ואשת פינחס הרה לת להלד וכשמעה את השמועה אל חותו ואל מות אישה כרעה ותלד כי נהפכו עליה צריה: ובעת מותה דברו הנצבות עליה אל תיראי כי בן ילדת ולא ענתה ולא שתה אל לבה: ולנער קראה אי כבוד לאמר גלה כבוד מישראל על לקיחת ארון האלהים ועל חותו ועל אישה: ותאמר גלה כבוד מישראל כי נלקח ארון האלהים:

ופלשתים לקחו את ארון האלהים ויביאהו מאבן העזר אשדודה: ויקחו פלשתים את ארון האלהים ויביאהו בית דגון ויציגו אתו אצל דגון: וישכימו אשדודים ממחרת והנה דגון נפל לפניו ארצה לפני ארון יהוה ויקחו את דגון וישיבו אתו למקומו: וישכימו ממחרת בבקר והנה דגון נפל לפניו ארצה לפני ארון יהוה וראש דגון וכפות ידיו כרתים על המפתן רק דגון נשאר עליו: על כן לא ידרכו כהני דגון וכל הבאים בית דגון על מפתן דגון באשדוד עד היום הזה: ותכבד יד יהוה את אשדודים ותשמם ויך את עפלים את אשדוד ואת גבוליה: ויראו אנשי אשדוד כי כן לא ישב ארון אלהי ישראל עמנו כי קשתה ידו עלינו ועל דגון אלהינו: וישלחו ויאספו אל כל סרני פלשתים ויאמרו מה נעשה לארון אלהי ישראל ויאמרו סבב יסב ארון אלהי ישראל אל גת ויסבו את ארון אלהי ישראל: ויהי אחרי סבבו אתו ויהי יד יהוה בעיר מהומה גדולה מאד ויך את אנשי העיר מקטן ועד גדול ויפקו להם עפלים: וישלחו את ארון האלהים אל עקרון ויהי כבוא ארון האלהים עקרון ויזעקו עקרונים לאמר הסבו אלי את ארון אלהי ישראל להמיתני ואת עמי: וישלחו ויאספו את כל סרני פלשתים ויאמרו שלחו את ארון אלהי ישראל וישב למקומו ולא ימיתנו כי היתה מהומת מות בכל העיר כבדה מאד יד האלהים שם: והאנשים אשר לא מתו הוכו בעפלים ותעל שועת העיר השמים:

וארון יהוה היה בשדה פלשתים שבעה חדשים: ויקראו פלשתים לכהנים וקוסמים לאמר מה נעשה לארון יהוה הודיענו במה נשלחנו למקומו: ויאמרו אם משלחים אתם את ארון אלהי ישראל אל תשלחו אתו ריקם כי השב תשיבו לו אשם אז תרפאו ונודע לכם למה לא תסור ידו מעליכם: ויאמרו מה האשם אשר נשיב לו ויאמרו מספר סרני פלשתים חמשה עפלי זהב וחמשה עכברי זהב כי מגפה אחת היתה לכלכם ולסרניכם: ועשיתם צלמי עפליכם וצלמי עכבריכם משחיתי הארץ ונתתם לאלהי ישראל אולי יקל את ידו מעליכם ומעל אלהיכם ומעל ארצכם: ולמה תכבדו את לבבכם כאשר כבדו מצרים ופרעה הלא כאשר התעלל בהם וישלחום וילכו: ועתה קחו ועשו עגלה חדשה אחת ושתי פרות עלות אשר לא עלה עליהן עול והאצלתם עגלה אל הפרות והשיבותם בניהן מאחריהן הביתה: ולקחתם את ארון יהוה ונתתם אתו אל העגלה ואת כלי הזהב אשר השבון לו אשם תשימו בארגז מצדו ושלחתם אתו וילך: וראיתם אם דרך גבולו יעלה בית שמש הוא עשה לנו את הרעה הגדולה הזאת ואם לא ידענו כי לא ידו נגעה בנו מקרה היה היתה:

והאנשים עשו כן ויקחו שתי פרות עלות ויאסרום אל העגלה ובניהן כלאו הביתה: ואת ארון יהוה נתנו אל העגלה ואת הארגז ואת עכברי הזהב ואת צלמי עפליהם: ותישרנה הפרות בדרך אל דרך בית שמש במסלה אחת הלכו הלוך וגעו ולא סרו ימין ושמאל וסרני פלשתים הלכים אחריהם עד גבול בית שמש: ובית שמש קצרים חטים בעמק ויישאו עיניהם וירא את הארון וישמחו לראות: והעגלה באה אל שדה יהושע בית השמשי ותעמד שם ושם אבן גדולה ויבקעו את עצי העגלה ואת הפרות העלו עולה ליהוה: והלוים הורידו את ארון יהוה ואת הארגז אשר אתו אשר שם כלי זהב לשם ונתנו על האבן הגדולה ואנשי בית שמש העלו עולות ויזבחו זבחים ביום ההוא ליהוה: וחמשת סרני פלשתים ראו וישובו עקרון ביום ההוא: ואלה עפלי הזהב אשר השיבו פלשתים אשם ליהוה לאשדוד אחד לעזה אחד לאשקלון אחד לגת אחד לעקרון אחד: ועכברי הזהב מספר כל ערי פלשתים לחמשת הסרנים מעיר בצורת ועד עיר הפרזי ועד אבל הגדולה אשר הניחו עליה את אבן הגדולה אשר הניחו עליה את ארון יהוה השדה יהושע בית השמשי היתה עדה:

ואנשי בית שמש לא כאנשי קרית יערים לקחת את ארון יהוה וישם את ארון יהוה אל בית אבינדב אשר בגבעה ואת אלעזר בנו קדשו לשמר את ארון יהוה: ויהי מיום אשר ישב ארון בקרית יערים ויגדלו הימים ויהיו עשרים שנה ויבך כל בית ישראל אחרי יהוה: ויאמר שמואל אל כל בית ישראל לאמר אם בכל לבבכם אתם שבים אל יהוה הסירו את אלהי הנכר מתוכם ואת העשתרות והכינו לבבכם אל יהוה ועבדו אתו לבדו ויצל אתכם מיד פלשתים: ויסירו בני ישראל את הבעלים ואת העשתרות ויעבדו את יהוה לבדו: ויאמר שמואל כנסו את כל ישראל המצפתה ואתפלל בעדכם אל יהוה: ויקבצו המצפתה וישאבו דלי ויצקו לפני יהוה ויצומו ביום ההוא ויאמרו שם חטאנו ליהוה ויהי שמואל שפט את בני ישראל במצפתה:

וישמעו פלשתים כי התקבצו בני ישראל המצפתה ויעלו סרני פלשתים אל ישראל וישמעו בני ישראל ויראו מפני פלשתים: ויאמרו בני ישראל אל שמואל אל תחרש מאתנו מזעק אל יהוה אלהינו ויושיענו מיד פלשתים: ויקח שמואל טלה חלב אחד ויעלהו עולה כליל ליהוה ויזעק שמואל אל יהוה בעד ישראל ויענהו יהוה: והעלה שמואל העולה והפלשתים נגשו למלחמה בישראל וירעם יהוה בקול גדול ביום ההוא על פלשתים ויהמם וינגפו לפני ישראל: ויצאו אנשי ישראל מן המצפה וירדפו את פלשתים ויכום עד מתחת לבית כר: ויקח שמואל אבן אחת וישם בין המצפה ובין השן ויקרא את שמה אבן העזר ויאמר עד הנה עזרנו יהוה: ויכנעו פלשתים ולא יספו עוד לבוא בגבול ישראל ותהי יד יהוה בפלשתים כל ימי שמואל: והשבו הערים אשר לקחו פלשתים מישראל מעקרון ועד גת ואת גבולן הציל ישראל מיד פלשתים ויהי שלום בין ישראל ובין האמרי: וישפט שמואל את ישראל כל ימי חייו: והלך מדי שנה בשנה וסבב בית אל והגלגל והמצפה ושפט את ישראל את כל המקומות האלה: ותשובתו הרמתה כי שם ביתו ושם שפט את ישראל ויבן שם מזבח ליהוה:

ויהי כאשר זקן שמואל וישם את בניו שפטים לישראל: ויהי שם בנו הבכור יואל ושם משנהו אביה בשבע: ולא הלכו בניו בדרכיו ויטו אחרי הבצע ויקחו שחד ויטו משפט: ויקבצו כל זקני ישראל ויבאו אל שמואל הרמתה: ויאמרו אליו הנה אתה זקנת ובניך לא הלכו בדרכיך עתה שימה לנו מלך לשפטנו ככל הגוים: ויהי הדבר בעיני שמואל בתתם אמרו תנה לנו מלך לשפטנו ויתפלל שמואל אל יהוה: ויאמר יהוה אל שמואל שמע בקול העם לכל אשר יאמרו אליך כי לא אתך מאסו כי ממלך עליהם: ככל המעשים אשר עשו אתי מיום העלותי אתם ממצרים ועד היום הזה ויעזבוני ויעבדו אלהים אחרים כן הם עושים גם לך: ועתה שמע בקולם אך כי העד תעיד בהם והגדת להם משפט המלך אשר ימלך עליהם:

ואמר שמואל את כל דברי יהוה אל העם השאלים ממנו מלך: ויאמר זאת יהיה משפט המלך אשר ימלך עליכם את בניכם יקח וישם לו במרכבתו ובפרשיו ורצו לפני מרכבתו: ולשום לו שרי אלפים ושרי חמשים ולחרוש חרישו ולקצר קצירו ולעשות כלי מלחמתו וכלי רכבו: ואת בנותיכם יקח לרקחות ולטבחות ולאפות: ואת שדותיכם ואת כרמיכם ואת זיתיכם הטובים יקח ונתן לעבדיו: וזרעיכם וכרמיכם יעשר ונתן לסריסיו ולעבדיו: ועבדיכם ואת שפחותיכם ואת בחוריכם הטובים ואת חמוריכם יקח ועשה למלאכתו: צאנכם יעשר ואתם תהיו לו לעבדים: והזעקתם ביום ההוא מלפני מלככם אשר בחרתם לכם ולא יענה יהוה אתכם ביום ההוא: ויאבו העם לשמוע בקול שמואל ויאמרו לא כי אם מלך יהיה עלינו: והיינו גם אנחנו ככל הגוים ושפטנו מלכנו ויצא לפנינו ונלחם את מלחמתנו: וישמע שמואל את כל דברי העם וידברם באזני יהוה: ויאמר יהוה אל שמואל שמע בקולם והמלכת להם מלך ויאמר שמואל אל אנשי ישראל לכו איש לעירו:

רלבג

ויהי איש אחד מן הרמתים צופים מהר אפרים ושמו אלקנה בן ירחם בן אליהו בן תוחו בן צוף אפרתי: ולו שתי נשים שם האחת חנה ושם השנית פנינה ויהי לפנינה ילדים ולחנה אין ילדים: ועלה האיש ההוא מעירו מימים ימימה להשתחות ולזבח ליהוה צבאות בשלה ושם שני בני עלי חפני ופינחס כהנים ליהוה: והיה יום ויזבח אלקנה ונתן למפנינה אשתו ולכל בניה ובנותיה מנות: ולחנה יתן מנה אחת אפים כי את חנה אהב ויהוה סגר רחמה: וכעסתה צרתה גם כעס בעבור הקניט כי סגר יהוה בעד רחמה: וכן יעשה שנה בשנה מדי עלתה בבית יהוה כן תכעסנה ותבך ולא תאכל: ויאמר לה אלקנה איש אישה חנה למה תבכי ולמה לא תאכלי ולמה ירע לבבך הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים: ותקם חנה אחרי אכלה בשלה ואחרי שתה ועלי הכהן ישב על הכסא על מזוזת היכל יהוה: והיא מרת נפש ותתפלל על יהוה ובכה תבכה: ותדר נדר ותאמר יהוה צבאות אם ראה תראה בעני אמתך וזכרתני ולא תשכח את אמתך ונתתה לאמתך זרע אנשים ונתתיו ליהוה כל ימי חיו ומורה לא יעלה על ראשו: והיה כי הרבתה להתפלל לפני יהוה ועלי שמר את פיה: וחנה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה עלי לשכורה: ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין הסירי את יינך מעליך: ותען חנה ותאמר לא כן אדני אשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את נפשי לפני יהוה: אל תתן את אמתך לבת בליעל כי מרב שיחי וכעסי דברתי עד הנה: ויען עלי ויאמר לכי לשלום ואלהי ישראל יתן את שלתך אשר שאלת מעמו: ותאמר תמצא שפחתך חן בעיניך ותלך האשה לדרכה ותאכל ופניה לא היו לה עוד:

וישכימו בבקר וישתחוו לפני יהוה וישובו וילכו הרמתה ויבא אלקנה את חנה אשתו ויזכרה יהוה: ויהי לתקופות הימים ותהר חנה ותלד בן ותקרא את שמו שמואל כי משאל אתיו מיהוה: ויעל האיש אלקנה וכל ביתו לזבח ליהוה את זבח הימים ואת נדרו: וחנה לא עלתה כי אמרה לאישה עד יגמל הנער והבאתיו ונראה את פני יהוה וישב שם עד עולם: ותאמר לאישה אלקנה עשה הטוב בעיניך שבי עד גמלך אתו רק יקם יהוה את דברו ותשב האשה ותינק את בנה עד גמלה אתו: ותעלהו עמה כאשר גמלתו בפרים שלשה ואיפה קמח אחד ונבל יין ותביאהו בית יהוה שלו ויהי הנער: ויזבחו את הפר ויבאו את הנער אל עלי: ותאמר בי אדני חי נפשך אדני אני האשה הנצבת עמך פה להתפלל אל יהוה: אל הנער הזה התפללתי ויתן יהוה לי את שלתי אשר שאלתי מעמו: וגם אני השאלתיהו ליהוה כל הימים אשר הוא שאול ליהוה וישתחו שם ליהוה:

ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי ביהוה רמה קרני ביהוה רחב פי על אויבי כי שמחתי בישועתך: אין קדוש כיהוה כי אין בלתך ואין צור כאלהינו: אל תרבו תדברו גבהה גבהה יצא עתק מפיכם כי אל דעות יהוה ולו נתכנו עללות: קשת גבורים חתים ונכשלים אזרו חיל: שבעים בלחם נשכרו וחדלו רעבים עד עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אמללה: יהוה ממית ומחיה מוריד שאול ויעל: יהוה מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם: מקים מעפר דל מאשפת ירים אביון להושיב עם נדיבים וכסא כבוד ינחלם כי ליהוה מצקי ארץ וישת עליהם תבל: רגלי חסידו ישמר ורשעים בחשך ידמו כי לא בכח יגבר איש: יהוה יחתו מריבו עליו בשמים ידין יהוה יתן אפסי ארץ ויתן עז למלכו וירם קרן משיחו:

וילך אלקנה הרמתה על ביתו והנער היה משרת את יהוה את פני עלי הכהן: ובני עלי בני בליעל לא ידעו את יהוה: ומשפט הכהנים את העם כל איש זבח זבח ובא נער הכהן כבשל הבשר ומזלג שלש השנים בידו: והכה בכיור או כדור או כרוד או בקלחת כל אשר יעלה המזלג ישא הכהן בו בכה יעשו לכל הבאים שם בשלה: וגם בטרם יקטרון את החלב ובא נער הכהן ואמר לאיש הזבח תנה בשר לצלות לכהן ולא יקח ממך בשר מבשל כי אם חי: ויאמר אליו האיש קטר יקטרון כיום החלבו קח לך כאשר תאוה נפשך ואמר לו כי עתה תתן ואם לא לקחתי בחזקה: ותהי חטאת הנערים גדולה מאד את פני יהוה כי נאצו האנשים את מנחת יהוה: ושמואל משרת את פני יהוה נער חגור אפד בד: ומעיל קטן תעשה לו אמו והעלתה לו מימים ימימה בעלותה את אישה לזבח את זבח הימים: וברך עלי את אלקנה ואת אשתו ואמר ישם יהוה לך זרע מן האשה הזאת תחת השאלה אשר שאל ליהוה והלכו למקומו: כי פקד יהוה את חנה ותהר ותלד שלשה בנים ושתי בנות ויגדל הנער שמואל עם יהוה:

ועלי זקן מאד ושמע את כל אשר יעשון בניו לכל ישראל ואת אשר ישכבן את הנשים הצבאות פתח אהל מועד: ויאמר להם למה תעשון כדברים האלה אשר אנכי שמע את דבריכם רעים מאת כל העם אלה: אל בני כי לא טובה השמעה אשר אני שמע עברים עם יהוה: אם יחטא איש לאיש ופללו אלהים ואם ליהוה יחטא איש מי יתפלל לו ולא ישמעו לקול אביהם כי חפץ יהוה להמיתם: והנער שמואל הלך וגדל וטוב גם עם יהוה גם עם אנשים:

ואיש אלהים בא אל עלי ויאמר אליו כה אמר יהוה הנגלה נגליתי אל בית אביך בהיותם במצרים לבית פרעה: ובחרתיו מכל שבטי ישראל לי לכהן לעלות על מזבחי להקטיר קטרת לשאת אפוד לפני ונתתי לבית אביך את כל אשי בני ישראל: למה תבעטו בזבחי ובמנחתי אשר צויתי מעון ותכבד בניך ממני להבריאכם מראשית כל מנחת ישראל לעמי: לכן נאם יהוה אלהי ישראל אמר אמרתי ביתך ובית אביך יתהלכו לפני עד עולם ועתה נאם יהוה חלילה לי כי מכבדי אכבד ובזי יקלו: הנה ימים באים וגדעתי את זרעך ואת זרע בית אביך מהיות זקן בביתך: וראית צר מעון בכל אשר ייטיב את ישראל והיה לא יהיה זקן בביתך כל הימים: ואיש לא אכרית לך מעם מזבחי לכלות את עיניך ולהגיע את נפשך וכל מרבית ביתך ימותו אנשים: וזה לך האות אשר יבוא אל שני בניך אל חפני ופינחס ביום אחד ימותו שניהם: והקימתי לי כהן נאמן כאשר בלבבי ובנפשי יעשה ובניתי לו בית נאמן והתהלך לפני כל הימים: והיה כל הנותר בביתך יבוא להשתחות לו לאגורת כסף ועגת לחם ואמר ספחני נא אל אחת הכהנות לאכל פת לחם:

והנער שמואל משרת את יהוה לפני עלי והדבר יקר בימים ההם אין חזון נפרץ: ויהי ביום ההוא ועלי שכב במקומו ועיניו החלו כהות לא יוכל לראות: ונר אלהים טרם יכבה ושמואל שכב בהיכל יהוה אשר שם ארון אלהים: ויקרא יהוה אל שמואל ויאמר הנני: וירץ אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויאמר לא קראתי שוב שכב: ויילך וישכב: ויסף יהוה קרא עוד שמואל ויקם שמואל וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויאמר לא קראתי בני שוב שכב: ושמואל טרם יהוה ולא נגלה אליו עוד דבר יהוה: ויסף יהוה קרא שמואל בפעם השלישית וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויבן עלי כי יהוה קרא לנער: ויאמר עלי לשמואל לך שכב והיה אם יקרא אליך ואמרת דבר יהוה כי שמע עבדך וילך שמואל וישכב במקומו: ויבא יהוה ויתיצב ויקרא כפעמים שמואל שמואל ויאמר שמואל דבר כי שמע עבדך: ויאמר יהוה אל שמואל הנה אנכי עשה דבר בישראל אשר כל שמעו תצלינה שתי אזניו: ביום ההוא אקים אל עלי את כל אשר דברתי אל ביתו החל וכלה: והגדתי לו כי שפטתי את ביתו עד עולם בעון אשר ידע כי מקללים לו בניו ולא כהה בם: ולכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה עד עולם: וישכב שמואל עד הבקר ויפתח את דלתות בית יהוה ושמואל ירא מהגיד את המראה אל עלי: ויקרא עלי את שמואל ויאמר שמואל בני ויאמר הנני: ויאמר מה הדבר אשר דבר אליך אל נא תכחד ממני כה יעשה לך אלהים וכה יוסיף אם תכחד ממני דבר מכל הדבר אשר דבר אליך: ויגד לו שמואל את כל הדברים ולא כחד ממנו ויאמר יהוה הוא הטוב בעיניו יעשה:

ושמואל גדל ויהוה היה עמו ולא הפיל מכל דבריו ארצה: וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע כי נאמן שמואל לנביא ליהוה: ויוסף יהוה להראה בשלה כי נגלה יהוה אל שמואל בשלה בדבר יהוה: ויהי דבר שמואל לכל ישראל ויצא ישראל לקראת פלשתים למלחמה ויחנו אצל אבן העזר ופלשתים חנו באפק: ויערכו פלשתים לקראת ישראל ותט המלחמה ויגף לפני פלשתים ויכו באפרים בשדה כארבעת אלפים איש: ויבא העם אל המחנה ויאמרו זקני ישראל למה נגפנו יהוה היום לפני פלשתים נקחה אלינו משלו את ארון ברית יהוה ויבא בקרבנו ויושיענו מכף אויבינו: וישלח העם שלו ויישאו משם את ארון ברית יהוה צבאות יושב הכרובים ושני בני עלי עם ארון ברית האלהים: וכל ישראל הריעו תרועה גדולה ותהם הארץ: וישמעו פלשתים את קול התרועה ויאמרו מה קול התרועה הגדולה הזאת במחנה העברים וידעו כי ארון יהוה בא אל המחנה: ויראו פלשתים כי אמרו בא אלהים אל המחנה ויאמרו אוי לנו כי לא היתה כזאת אתמול שלשום: אוי לנו מי יצילנו מיד האלהים האדירים האלה אלה הם האלהים המכים את מצרים בכל מכה במדבר: התחזקו והיו לאנשים פלשתים פן תעבדו לעברים כאשר עבדו לכם והייתם לאנשים ונלחמתם: ויילחמו פלשתים וינגף ישראל וינסו איש לאהליו ותהי המכה גדולה מאד ויפל מישראל שלשים אלף רגלי: וארון האלהים נלקח ושני בני עלי חפני ופינחס מתו:

ואיש ימיני בא מן המערכה ביום ההוא ויבא שלו ביום ההוא ובגדיו קרועים ואדמה על ראשו: ויבא והנה עלי ישב על הכסא יד דרך על יד השער כי היה לבו חרד על ארון האלהים והאיש בא להגיד בעיר ותזעק כל העיר: וישמע עלי את קול הצעקה ויאמר מה קול ההמון הזה והאיש מהר ויבא ויגד לעלי: ועלי בן תשעים ושמנה שנה ועיניו קמה ולא יוכל לראות: ויאמר האיש אל עלי אנכי הבא מן המערכה ואני מן המערכה נסתי היום ויאמר מה היה שם בני: ויען המבשר ויאמר נס ישראל לפני פלשתים וגם מגפה גדולה היתה בעם וגם שני בניך מתו חפני ופינחס וארון האלהים נלקח: ויהי כהזכירו את ארון האלהים ויפל מעל הכסא אחרנית בצד השער ותשבר עורפתו וימת כי זקן האיש וכבד והוא שפט את ישראל ארבעים שנה:

ואשת פינחס הרה לת להלד וכשמעה את השמועה אל חותו ואל מות אישה כרעה ותלד כי נהפכו עליה צריה: ובעת מותה דברו הנצבות עליה אל תיראי כי בן ילדת ולא ענתה ולא שתה אל לבה: ולנער קראה אי כבוד לאמר גלה כבוד מישראל על לקיחת ארון האלהים ועל חותו ועל אישה: ותאמר גלה כבוד מישראל כי נלקח ארון האלהים:

ופלשתים לקחו את ארון האלהים ויביאהו מאבן העזר אשדודה: ויקחו פלשתים את ארון האלהים ויביאהו בית דגון ויציגו אתו אצל דגון: וישכימו אשדודים ממחרת והנה דגון נפל לפניו ארצה לפני ארון יהוה ויקחו את דגון וישיבו אתו למקומו: וישכימו ממחרת בבקר והנה דגון נפל לפניו ארצה לפני ארון יהוה וראש דגון וכפות ידיו כרתים על המפתן רק דגון נשאר עליו: על כן לא ידרכו כהני דגון וכל הבאים בית דגון על מפתן דגון באשדוד עד היום הזה: ותכבד יד יהוה את אשדודים ותשמם ויך את עפלים את אשדוד ואת גבוליה: ויראו אנשי אשדוד כי כן לא ישב ארון אלהי ישראל עמנו כי קשתה ידו עלינו ועל דגון אלהינו: וישלחו ויאספו אל כל סרני פלשתים ויאמרו מה נעשה לארון אלהי ישראל ויאמרו סבב יסב ארון אלהי ישראל אל גת ויסבו את ארון אלהי ישראל: ויהי אחרי סבבו אתו ויהי יד יהוה בעיר מהומה גדולה מאד ויך את אנשי העיר מקטן ועד גדול ויפקו להם עפלים: וישלחו את ארון האלהים אל עקרון ויהי כבוא ארון האלהים עקרון ויזעקו עקרונים לאמר הסבו אלי את ארון אלהי ישראל להמיתני ואת עמי: וישלחו ויאספו את כל סרני פלשתים ויאמרו שלחו את ארון אלהי ישראל וישב למקומו ולא ימיתנו כי היתה מהומת מות בכל העיר כבדה מאד יד האלהים שם: והאנשים אשר לא מתו הוכו בעפלים ותעל שועת העיר השמים:

וארון יהוה היה בשדה פלשתים שבעה חדשים: ויקראו פלשתים לכהנים וקוסמים לאמר מה נעשה לארון יהוה הודיענו במה נשלחנו למקומו: ויאמרו אם משלחים אתם את ארון אלהי ישראל אל תשלחו אתו ריקם כי השב תשיבו לו אשם אז תרפאו ונודע לכם למה לא תסור ידו מעליכם: ויאמרו מה האשם אשר נשיב לו ויאמרו מספר סרני פלשתים חמשה עפלי זהב וחמשה עכברי זהב כי מגפה אחת היתה לכלכם ולסרניכם: ועשיתם צלמי עפליכם וצלמי עכבריכם משחיתי הארץ ונתתם לאלהי ישראל אולי יקל את ידו מעליכם ומעל אלהיכם ומעל ארצכם: ולמה תכבדו את לבבכם כאשר כבדו מצרים ופרעה הלא כאשר התעלל בהם וישלחום וילכו: ועתה קחו ועשו עגלה חדשה אחת ושתי פרות עלות אשר לא עלה עליהן עול והאצלתם עגלה אל הפרות והשיבותם בניהן מאחריהן הביתה: ולקחתם את ארון יהוה ונתתם אתו אל העגלה ואת כלי הזהב אשר השבון לו אשם תשימו בארגז מצדו ושלחתם אתו וילך: וראיתם אם דרך גבולו יעלה בית שמש הוא עשה לנו את הרעה הגדולה הזאת ואם לא ידענו כי לא ידו נגעה בנו מקרה היה היתה:

והאנשים עשו כן ויקחו שתי פרות עלות ויאסרום אל העגלה ובניהן כלאו הביתה: ואת ארון יהוה נתנו אל העגלה ואת הארגז ואת עכברי הזהב ואת צלמי עפליהם: ותישרנה הפרות בדרך אל דרך בית שמש במסלה אחת הלכו הלוך וגעו ולא סרו ימין ושמאל וסרני פלשתים הלכים אחריהם עד גבול בית שמש: ובית שמש קצרים חטים בעמק ויישאו עיניהם וירא את הארון וישמחו לראות: והעגלה באה אל שדה יהושע בית השמשי ותעמד שם ושם אבן גדולה ויבקעו את עצי העגלה ואת הפרות העלו עולה ליהוה: והלוים הורידו את ארון יהוה ואת הארגז אשר אתו אשר שם כלי זהב לשם ונתנו על האבן הגדולה ואנשי בית שמש העלו עולות ויזבחו זבחים ביום ההוא ליהוה: וחמשת סרני פלשתים ראו וישובו עקרון ביום ההוא: ואלה עפלי הזהב אשר השיבו פלשתים אשם ליהוה לאשדוד אחד לעזה אחד לאשקלון אחד לגת אחד לעקרון אחד: ועכברי הזהב מספר כל ערי פלשתים לחמשת הסרנים מעיר בצורת ועד עיר הפרזי ועד אבל הגדולה אשר הניחו עליה את אבן הגדולה אשר הניחו עליה את ארון יהוה השדה יהושע בית השמשי היתה עדה:

ואנשי בית שמש לא כאנשי קרית יערים לקחת את ארון יהוה וישם את ארון יהוה אל בית אבינדב אשר בגבעה ואת אלעזר בנו קדשו לשמר את ארון יהוה: ויהי מיום אשר ישב ארון בקרית יערים ויגדלו הימים ויהיו עשרים שנה ויבך כל בית ישראל אחרי יהוה: ויאמר שמואל אל כל בית ישראל לאמר אם בכל לבבכם אתם שבים אל יהוה הסירו את

ואבר להון למא תעבדון כפתגמיא האילין די אנא טעין
מתעסכין בישין מן קדם עמא
אילין: לא כדי ארי לא תקבלא
שמעתהון די אנא שמע מדעין
עמא דיי: אם יחוב גבר לגבר
והלא יתנון לקדמוהי ושמע
סדידהון ויקרי בינוהון ואם קדם
יי יחוב גברא מאן יבעי ויישבוק
ליה ולא קבילו למימר אבוהון
ארי רעיונא קדם יי למקטל יתהון:
וריבא שמואל אזיל וכזי ושמיה
כב ותקנן אורתיה קדם יי ו
וערקין עובדוהי בנו בני אנשא ו
והא נביא דיי לות עלי
ואמר ליה כדין אמר יי איתגליתי
איתגליתי לבית אבוך כד הוו
במצרים ומשעבדין לבית פרעה:
ואתרעיתי ביה מכל שבטיא ד
וישראל קדמי למדחוי כדין
לאסקותא קורבנא על מדבחי
לאקטרא קטורת בוסמין למלבש
אפוד שמשא קדמי ויהבית לבית
אבוך יתקל קורבניא דבני ישראל
ו למא אתון אגסין בניכמא
קודשא ובקורבני דמקדישו ל
לקדמאי מקדמי בכורת מכל שבטי ישראל
יח בדך מקדמיתא ליהכל וחזון מריש כל קורבן כהנת ישראל

ולא שמשנא ד מבסר שמיה ושבה לקבלין בקרא ס ואל ובכל דין אברוהם ויקח בן מלך. חצצר שמואל. ושמו מואל בשר ושב. ויכתוב פרעה שמן. והשמח ואכזבה ושב. ומי כישראם שמואל
כל א בחדא ולבו ואכזבה ואכזבה.

לעמי: לכן נאם יהוה אלהי ישראל
אמור אמרתי ביתך ובית אביך
יתהלכו לפני עד עולם ועתה נאם
יהוה חלילה לי כי מכבדי אכבד
ובזי יקלו: הנה ימים באים וגדעתי
את זרעך ואת זרע בית אביך
מהיות זקן בביתך: והבטת צר
בכון בכל אשר ייטיב את ישראל
ולא יהיה זקן בביתך כל הימים:
ואיש לא אכרית לך מעם מזבחי
לכלות את עיניך ולאדיב את
נפשך וכל מרבית ביתך ימותו א
אנשים: וזה לך האות אשר יבא
אל שני בניך אל חפני ופינחס יום
אחד ימותו שניהם: והקימותי
לי כהן נאמן כאשר בלבבי ובנפשי
יעשה ובניתי לו בית נאמן ו

כתיב מחוקן דכסיסרי וברעותי יעביד ואקיים ליה סלקו קיניאה

ואת ו מבחי הנקרא ומ נסמר בסוף פרי ושמע ישראל כרבית ג נקרא ומ ובל מרבית ביתך כותנו אנשים. חזני מרבית ואכמלך. כרבות חמס. ול ובברבית ומ לא תתן אכלך. ובברבית ביתך

לעמי

רלבב

מכבדי אכבד. לפי פשוטו שכפי הענין שיתקיים המשל בפועל ולזה הביא הכתוב הגדולה לו כי מי יהיה נדיב בלתי רצות לתיטיב למישהו מהיות עליו שיהיה מכבדי מכבדיו שנאמר כאן שמכבדי אכבד ושנאמר בעלי מומין לא יקרבו לקרב לחם אלהיו כי מום הוא בו ולא יקריב לחם אלהיו אבל יקריב מקדשי ומקדשיו כי אני יי מקדישם ולזה אמר כי מכבדי אכבד כי מי שיכבד אותי בכל לבבו ובכל נפשו אכבדהו ואשמרהו מכל רע ומכל מכשול ואשמור לו בריתי ואמתי ואתן לו שכר טוב ומי שיבזני ויקלני בלבבו ובנפשו אבזהו ואקלהו ואשלח בו כל רע ומכשול ואשחיתהו ואכרית זכרו מן הארץ ולזה אמר ובזי יקלו. ואמר הנה ימים באים וגדעתי את זרעך ואת זרע בית אביך מהיות זקן בביתך. ר"ל שאמית בני בחורים ולא יהיה בביתך זקן שיראה בצרתך ויתאבל עליה ויתפלל עליה ועל בניה ועל זרעה כי כל אלה ימותו בחורים ולא יהיה בביתך זקן. ואמר והבטת צר במשכן. ר"ל שתראה צרתך ותתאבל עליה ועל בניה ועל זרעה כי כל אלה ימותו בחורים ולא יהיה בביתך זקן. ואמר ולא יהיה זקן בביתך כל הימים. ר"ל שלא יחיה איש מזרעך עד הימים ההם כי כל אלה ימותו בחורים ולא יהיה בביתך זקן. ואמר ואיש לא אכרית לך מעם מזבחי. ר"ל שאם תחטא לי ולא אמיתך מיד אלא אשלח בך מכשול ואכרית זרעך ממך ואמר לכלות את עיניך ולאדיב את נפשך. ר"ל שאכרית זרעך ממך כדי שתתאבל עליהם ותתפלל עליהם ואמר וכל מרבית ביתך ימותו אנשים. ר"ל שאכרית זרעך ממך כדי שתתאבל עליהם ותתפלל עליהם ואמר וזה לך האות אשר יבא אל שני בניך אל חפני ופינחס יום אחד ימותו שניהם. ר"ל שיהיה זה האות שיבא אליך כשיבא אל שני בניך אל חפני ופינחס יום אחד ימותו שניהם שאז תדע שאכרית זרעך ממך כדי שתתאבל עליהם ותתפלל עליהם ואמר והקימותי לי כהן נאמן כאשר בלבבי ובנפשי יעשה. ר"ל שאקים לי כהן נאמן שיעשה כל אשר בלבבי ובנפשי שיעשה. כי בעבור כי הכהן הוא מלאך ה' צבאות ראוי שיהיה בלבבו ובנפשו לעשות כל אשר יצוה ה' ולזה אמר כאשר בלבבי ובנפשי יעשה. ואמר ובניתי לו בית נאמן. ר"ל שאבנה לו בית נאמן שיהיה בו כהונה גדולה לו ולזרעו ולזה אמר ובניתי לו בית נאמן. ואמר והתהלך לפני כל הימים. ר"ל שיתהלך לפני בכל הימים שיהיה בית המקדש קיים ואמר ואקים קרני בית נאמן. ר"ל שאקים לו בית נאמן שיהיה בו כהונה גדולה לו ולזרעו ולזה אמר ואקים קרני

ויאמר לו שמואל לך שכב והיה אם יקרא אליך ואמרת דבר יהוה כי שמע עבדך וילך שמואל וישכב במקומו: ויבא יהוה ויתיצב ויקרא כפעם נפעם שמואל שמואל ויאמר שמואל דבר כי שמע עבדך: ויאמר יהוה אל שמואל הנה אנכי עשה דבר בישראל אשר כל שמעו תצלינה שתי אזניו: ביום ההוא אקים אל עלי את כל אשר דברתי אל ביתו החל וכלה: והגדתי לו כי שפט אני את ביתו עד עולם בעון אשר ידע כי מקללים להם בניו ולא כהה בם: ולכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה עד עולם: וישכב שמואל עד הבקר ויפתח את דלתות בית יהוה ושמואל יראה מהגיד את המראה אל עלי: ויקרא עלי את שמואל ויאמר שמואל בני ויאמר הנני: ויאמר מה הדבר אשר דבר אליך אל נא תכחד ממני כה יעשה לך אלהים וכה יוסיף אם תכחד ממני דבר מכל הדבר אשר דבר אליך: ויגד לו שמואל את כל הדברים ולא כחד ממנו ויאמר יהוה הוא הטוב בעיניו יעשה:

ושמואל הלך ויגדל והיה יהוה עמו ולא הפיל מכל דבריו ארצה: וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע כי נאמן שמואל לנביא יהוה:

ויסף יהוה להראה בשלה כי נאמן שמואל לנביא יהוה לכל ישראל: ויצא ישראל לקראת פלשתים למלחמה ויחן אצל האבן העזר ופלשתים חנו באפק: ויערכו פלשתים לקראת ישראל ותט המלחמה וינגף ישראל לפני פלשתים ויכו במערכה בשדה כאלפים איש: ויבא העם אל המחנה ויאמרו זקני ישראל למה נגפנו יהוה היום לפני פלשתים נקחה אלינו משלו את ארון ברית יהוה ויבא בקרבנו ויושיענו מכף אויבינו: וישלח העם שלו ויקחו משם את ארון ברית יהוה צבאות יושב הכרובים ושני בני עלי עם ארון ברית האלהים את חפני ואת פינחס: ויהי ארון ברית יהוה בא במחנה וכל ישראל תרעו תרועה גדולה ותבקע הארץ: וישמעו פלשתים את קול התרועה ויאמרו מה קול התרועה הגדולה הזאת במחנה העברים וידעו כי ארון יהוה בא אל המחנה: ויראו פלשתים כי אמרו בא אלהים אל המחנה ויאמרו אוי לנו כי לא היתה כזאת אתמול שלשום: אוי לנו מי יצילנו מיד האלהים האדירים האלה אלה הם האלהים המכים את מצרים בכל מכה במדבר: התחזקו והיו לאנשים פלשתים פן תעבדו את העברים כאשר עבדו לכם והייתם לאנשים ונלחמתם: ויתחזקו פלשתים וינגף ישראל וינסו איש לאהלו ותהי המכה גדולה מאד ויפל מישראל שלשים אלף רגלי: וארון האלהים נלקח ושני בני עלי מתו חפני ופינחס:

ויבא איש מבנימן מן המערכה וביום הוא בא שלו ובגדיו קרועים ואדמה על ראשו: ויבא והנה עלי יושב על הכסא על יד הדרך צפה כי היה לבו חרד על ארון האלהים והאיש בא להגיד בעיר ותזעק כל העיר: וישמע עלי את קול הצעקה ויאמר מה קול ההמון הזה והאיש מהר ויבא ויגד לעלי: ועלי בן תשעים ושמונה שנה ועיניו קמה ולא יוכל לראות: ויאמר האיש אל עלי אנכי הבא מן המערכה ואני מן המערכה נסתי היום ויאמר מה היה שם בני: ויען המבשר ויאמר נס ישראל לפני פלשתים וגם מגפה גדולה היתה בעם וגם שני בניך מתו חפני ופינחס וארון האלהים נלקח: ויהי כהזכירו את ארון האלהים ויפל מעל הכסא אחור ותשבר עכעכתו ויכבד האיש כי זקן הוא ויכבד והוא שפט את ישראל ארבעים שנה: ואשתו הרת לדת קרוב ללדת ותשמע את השמעה אל חותן האלהים ואל איש חמותה ותכרע ותלד כי נהפכו עליה צריה: ובעת מותה ותדברנה הנצבות עליה אל תיראי כי בן ילדת ולא ענתה ולא שתה אל לבה: ותקרא לנער לאמר אי כבוד גלה מישראל אשר לקיחת האלהים ואל חמיה ואל אישה: ותאמר גלה כבוד מישראל כי נלקח ארון האלהים:

ופלשתים לקחו את ארון האלהים ויבאהו מאבן העזר אשדודה: ויקחו פלשתים את ארון האלהים ויביאהו בית דגון ויציגהו אצל דגון: וישכימו אשדודים ממחרת והנה דגון נפל לפניו ארצה לפני ארון יהוה ויקחו את דגון וישיבו אתו למקומו: וישכימו ממחרת בבקר והנה דגון נפל לפניו ארצה לפני ארון יהוה וראש דגון וכפות ידיו כרתים על המפתן רק דגון נשאר עליו: על כן לא ידרכו כהני דגון וכל הבאים בית דגון על מפתן אשדוד עד היום הזה: ותכבד יד יהוה את אשדודים ותשמם ויך את עפלים את אשדוד ואת גבוליה: ויראו אנשי העיר כי כן ויאמרו לא ישב ארון אלהי ישראל עמנו כי קשתה ידו עלינו ועל דגון אלהינו: וישלחו ויאספו אל כל סרני פלשתים ויאמרו מה נעשה לארון אלהי ישראל ויענו הגתים יסב ארון אלהי ישראל ויסבו את ארון אלהי ישראל: ויהי אחרי סבו אתו ותהי יד יהוה בעיר מהומה גדולה מאד ויך את אנשי העיר מקטן ועד גדול ויפרצו להם עפלים: וישלחו את ארון האלהים עקרון ויהי כבוא ארון האלהים עקרון ויזעקו עקרונים לאמר הסבו אלי את ארון אלהי ישראל להמיתני ואת עמי: וישלחו ויאספו את כל סרני פלשתים ויאמרו שלחו את ארון אלהי ישראל וישב למקומו ולא ימיתני ואת עמי כי היתה מהומת מות בכל העיר כבדה מאד יד האלהים שם: והאנשים אשר לא מתו הוכו בעפלים ותעל שועת העיר השמים:

ארון יהוה בשדה בית השמשי

ויהי ארון יהוה בשדה בית השמשי ויאספו אנשי בית שמש את קצר חטים בעמק וישאו עיניהם וירא את הארון וישמחו לראות: והעגלה באה אל שדה יהושע בית השמשי ותעמד שם ושם אבן גדולה ויבקעו את עצי העגלה ואת הפרות העלו עולה ליהוה: והלוים הורידו את ארון יהוה ואת הארון אשר אתו אשר בו כלי זהב ושמתם על האבן הגדולה ואנשי בית שמש העלו עולות וזבחו זבחים ליהוה ביום ההוא: וחמשת סרני פלשתים ראו וישובו עקרון ביום ההוא: ואלה טחרי זהב אשר השיבו פלשתים לאשם ליהוה לאשדוד אחד לעזה אחד לאשקלון אחד לגת אחד לעקרון אחד: ועכברי זהב כמספר כל ערי פלשתים לחמשת הסרנים מעיר בצורה ועד עיר הפרזי ועד אבל הגדולה אשר הניחו עליה את ארון יהוה השדה יהושע בית השמשי לא נודע: ויך בבית שמש כי ראו בארון יהוה וימת מן העם חמשים איש ויתאבל העם כי הכה יהוה בעם מכה גדולה: ויאמרו אנשי בית שמש מי יוכל לעמד לפני יהוה האלהים הקדוש הזה ואל מי יעלה מעלינו: וישלחו מלאכים אל יושבי קרית יערים לאמר השיבו פלשתים את ארון יהוה רדו העלו אתו אליכם:

ויבאו אנשי קרית יערים ויעלו את ארון יהוה ויבאו אתו אל בית אבינדב בגבעה ואת אלעזר בנו קדשו לשמר את ארון יהוה: ויהי מן היום אשר ישב הארון בקרית יערים וירבו הימים ותהיינה עשרים שנה וינהו כל בית ישראל אחרי יהוה: וידבר שמואל אל כל בית ישראל לאמר אם בכל לבבכם אתם שבים אל יהוה הסירו את אלהי הנכר מתוככם ואת העשתרות והכינו לבבכם אל יהוה ועבדו אתו לבדו ויצל אתכם מיד פלשתים: ויסירו בני ישראל את הבעלים ואת העשתרות ויעבדו את יהוה לבדו: ויאמר שמואל כנסו את כל ישראל המצפתה ואתפלל בעדכם אל יהוה: ויקבצו המצפתה וישאבו מים וישפכו לפני יהוה ויצומו ביום ההוא ויאמרו שם חטאנו ליהוה וישפט שמואל את בני ישראל במצפתה:

וישמעו פלשתים כי עלו בני ישראל המצפתה ויעלו סרני פלשתים אל ישראל וישמעו בני ישראל ויראו מפני פלשתים: ויאמרו בני ישראל אל שמואל אל תחרש מאתנו מזעק אל יהוה אלהינו ויושיענו מיד פלשתים: ויקח שמואל טלה חלב אחד ויעלה עולה כליל ליהוה ויזעק שמואל אל יהוה בעד ישראל ויענהו יהוה: והיה שמואל מעלה העולה ופלשתים נגשו למלחמה בישראל וירעם יהוה בקול גדול ביום ההוא על פלשתים ויהמם וינגפו לפני ישראל: ויצאו אנשי ישראל מן המצפה וירדפו את פלשתים ויכום עד מתחת לבית כר: ויקח שמואל אבן אחת וישם בין המצפה ובין השן ויקרא את שמה אבן העזר ויאמר עד הנה עזרנו יהוה: ויכנעו פלשתים ולא יספו עוד לבוא בגבול ישראל ותהי יד יהוה בפלשתים כל ימי שמואל: והשבו הערים אשר לקחו פלשתים מאת ישראל מעקרון ועד גת ואת גבוליהן הציל ישראל מיד פלשתים ויהי שלום בין ישראל ובין האמרי: וילך שמואל כל ימיו הרמתה כי שם ביתו ושם שפט את ישראל ויבן שם מזבח ליהוה:

ויהי כאשר זקן שמואל וישם את בניו שפטים לישראל: ויהי שם בנו הבכור יואל ושם משנהו אביה בשבע ויבאו שפטים בבאר: ולא הלכו בניו בדרכיו ויטו אחרי הבצע ויקחו שחד ויטו משפט: ויקבצו כל זקני ישראל ויבאו אל שמואל הרמתה: ויאמרו אליו הנה אתה זקנת ובניך לא הלכו בדרכיך עתה שימה לנו מלך לשפטנו ככל הגוים: ויהי הדבר בעיני שמואל בתתם אמרו תנה לנו מלך לשפטנו ויתפלל שמואל אל יהוה: ויאמר יהוה אל שמואל שמע בקול העם לכל אשר יאמרו אליך כי לא אתך מאסו כי ממלך עליהם: ככל המעשים אשר עשו אתי מיום העלותי אתם ממצרים ועד היום הזה ויעזבוני ויעבדו אלהים אחרים כן הם עשים גם לך: ועתה שמע בקולם אך כי העד תעיד בם והגדת להם משפט המלך אשר ימלך עליהם:

ואמר משפט המלך אשר ימלך עליכם את בניכם יקח וישם לו במרכבתו ובפרשיו ורצו לפני מרכבתו: ולשום לו שרי אלפים ושרי חמשים ולחרוש חרישו וקצר קצירו ולעשות כלי מלחמתו וכלי רכבו: ואת בנותיכם יקח לרקחות ולטבחות ולאפות: ואת שדותיכם וכרמיכם וזיתיכם הטובים יקח ונתן לעבדיו: וזרעיכם וכרמיכם יעשר ונתן לסריסיו ולעבדיו: ועבדיכם ושפחותיכם ובחוריכם הטובים ואת חמוריכם יקח ועשה למלאכתו: צאנכם יעשר ואתם תהיו לו לעבדים: והזעקתם ביום ההוא מלפני מלכיכם אשר בחרתם לכם ולא יענה יהוה אתכם ביום ההוא:

ויאבו העם לשמוע בקול שמואל ויאמרו לא כי אם מלך יהיה עלינו: והיינו גם אנחנו ככל הגוים ושפטנו מלכנו ויצא לפנינו ונלחם את מלחמתנו: וישמע שמואל את כל דברי העם וידברם באזני יהוה: ויאמר יהוה אל שמואל שמע בקולם והמלכת להם מלך ויאמר שמואל אל אנשי ישראל לכו איש לעירו:

ויהי איש מבנימן ושמו קיש בן אביאל בן צרור בן בכורת בן אפיח איש ימיני גבור חיל: ויהי לו בן ושמו שאול בחור וטוב ואין איש מבני ישראל טוב ממנו משכמו ומעלה גבה מכל העם: ותאבדנה האתנות לקיש אבי שאול ויאמר קיש אל שאול בנו קח נא אתך את אחד הנערים וקום לך בקש את האתנות: ויעבר את הר אפרים ויעבר את ארץ שלישה ולא מצאו ויעברו ארץ שעלים ואין ויעבר ארץ ימיני ולא מצאו: באו ארץ צוף ושאול אמר אל נערו אשר עמו לכה ונשובה פן יחדל אבי מן האתנות וידאג לנו: ויאמר אליו הנה נא איש אלהים בעיר הזאת ונכבד האיש כל אשר ידבר בוא נלכה שמה אולי יגיד לנו על דרכנו אשר אנחנו הלכים עליה: ויאמר שאול אל נערו והנה נלך ומה נביא לאיש כי הלחם אזל מכלינו ותשורה אין להביא לאיש האלהים מה אתנו: ויסף הנער לענות את שאול ויאמר הנה נמצא בידי רבע שקל כסף והנני נותן לאיש האלהים ויגד לנו את דרכנו: (לפנים בישראל כה אמר האיש בלכתו לדרוש אלהים נלכה עד הרואה כי לנביא היום יקרא לפנים הרואה):

ויאמר שאול אל נערו טוב דברך לכה נלך ויבאו העיר אשר שם איש האלהים: המה עלים במעלה העיר ומצאו נערות יצאות לשאב מים ויאמרו אליהן היש פה הרואה: ותענינה אותם ותאמרנה יש הנה לפניך מהר עתה כי היום בא לעיר כי זבח זבח היום לעם במה: עלותכם כאשר תבאו העיר כי תמצאון אתו בטרם עלתו הבמתה לאכל כי לא יאכל העם עד בואו כי הוא יברך הזבח אחר כן יאכלו הקרואים ועתה עלו כי אתו תמצאון כעת: ויעלו העיר המה באים בתוך העיר והנה שמואל יצא לקראתם לעלות הבמתה:

ויהוה גלה את אזן שמואל יום לפני בא שאול לאמר: כעת מחר אשלח אליך איש מארץ בנימן ומשחתו לנגיד על עמי ישראל והושיע את עמי מיד פלשתים כי ראיתי את עמי כי באה צעקתו אלי: ויהי כראות שמואל את שאול ויהוה ענהו הנה האיש אשר דברתי אליך זה יעצור בעמי: ויגש שאול אל שמואל בתוך השער ויאמר הגד נא לי אי זה בית הרואה: ויען שמואל את שאול ויאמר אני הרואה עלה לפני הבמה כי תאכלו עמי היום ושלחתיך בבקר וכל אשר בלבבך אגיד לך: ולאתנות אבדות לך היום שלשת ימים אל תשם לבך כי נמצאו ולמי כל חמדת ישראל הלא לך ולכל בית אביך:

ויען שאול ויאמר הלא בן ימיני אנכי ממטות בנימן הקטנה ומשפחתי הצעירה מכל משפחות שבט בנימן ולמה דברת אלי כדבר הזה הזה: ויקח שמואל את שאול ואת נערו ויבא אתם לשכתה ויתן להם מקום בראש הקרואים אשר כשלשים איש: ויאמר שמואל אל הטבח תן את המנה אשר נתתי אתך אשר אמרתי אליך שים אתה עמך: ויעל הטבח את השוק ואת אשר עליו וישם לפני שאול ויאמר הנה הנשאר שים לפניך אכל כי למועד שמור לך כי העמתי לקרא לעם ויאכל שאול עם שמואל ביום ההוא:

וירדו מן הבמה העירה וידבר עם שאול על הגג: וישכמו ויהי כעלות השחר ויקרא שמואל אל שאול על הגג לאמר קום ואשלחך ויקם שאול ויצאו שניהם הוא ושמואל החוצה: המה יורדים בקצה העיר ושמואל אמר אל שאול אמר לנער ויעבר לפנינו ויעבר ואתה עמד היום השמע אליך דבר אלהים:

ויקח שמואל פך השמן ויצק על ראשו וישקהו ויאמר הלא כי משחך יהוה על נחלתו לנגיד: כי תלך היום ממני ומצאת שני אנשים עם קבר רחל בגבול בנימן בצלצח ואמרו אליך נמצאו האתנות אשר הלכת לבקש והנה נטש אביך את דבר האתנות ודואג לכם לאמר מה אעשה לבני: והלכת משם והלאה ובאת עד אלון תבור ומצאוך שם שלשה אנשים עלים אל האלהים בית אל אחד נשא שלשה גדיים ואחד נשא שלשה כברות לחם ואחד נשא נבל יין: ושאלו לשלום לך ונתנו לך שתי לחמות ולקחת מידם: אחר תבוא גבעת האלהים אשר שם נצבי פלשתים והיה כבואך שם העיר ופגעת חבר נביאים מן הבמה ולפניהם נבל ותף וחלל וכנור והמה מתנבאים: וצלחה עליך רוח יהוה והתנבית עמהם ונהפכת לאיש אחר: והיה כי תבאנה האתות האלה לך עשה לך כי האלהים עמך: ועברת לפני הגלגל והנה אנכי ירד אליך להעלות עלות ולזבח זבחי שלמים שבעת ימים תוחיל עד בואי אליך והודעתי לך את אשר תעשה:

והיה כהפנותו שכם ללכת מעם שמואל נהפך לו אלהים לב אחר ויבאו כל האתות האלה ביום ההוא: ויבאו משם הגבעתה והנה חבל נביאים לקראתו ותצלח עליו רוח אלהים ויתנבא בתוכם: ויהי כל יודעיו מתמול שלשום וירא את הנביאים והנה עם שמואל נצב עליהם: ויאמר איש אל רעהו מה זה היה לבן קיש הגם שאול בנביאים: ויען אחד משם ויאמר ומי אביהם על כן היה למשל הגם שאול בנביאים: ויכל מהתנבות ויבא הבמתה: ויאמר דוד שאול ואל המשפחה אשר לו אנה הלכתם ויאמר לבקש האתנות ונראה כי אין ונבוא אל שמואל: ויאמר דוד שאול ואל המשפחה אשר לו אנה הלכתם ויאמר לבקש האתנות ונראה כי אין ונבוא אל שמואל:

רלבנ

רלבנ

כא וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהוּ אֶל כָּל הָעָם וַיֹּאמֶר עַד מָתַי אַתֶּם פֹּסְחִים עַל שְׁתֵּי הַסְּעִפִּים אִם יְהוָה הָאֱלֹהִים לְכוּ אַחֲרָיו וְאִם הַבַּעַל לְכוּ אַחֲרָיו וְלֹא עָנָה הָעָם אֹתוֹ דָּבָר׃
כב וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ אֶל הָעָם אֲנִי נוֹתַרְתִּי נָבִיא לַיהוָה לְבָדִי וּנְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים אִישׁ׃
כג יִתְּנוּ לָנוּ שְׁנַיִם פָּרִים וְיִבְחֲרוּ לָהֶם הַפָּר הָאֶחָד וְיִנְתְּחֻהוּ וְיָשִׂמוּ עַל הָעֵצִים וְאֵשׁ לֹא יָשִׂמוּ וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת הַפָּר הָאֶחָד וְנָתַתִּי עַל הָעֵצִים וְאֵשׁ לֹא אָשִׂים׃
כד וְקִרְאוּ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וְאָנֹכִי אֶקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה וְהָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יַעֲנֶה בָאֵשׁ הוּא הָאֱלֹהִים וַיַּעַן כָּל הָעָם וַיֹּאמְרוּ טוֹב הַדָּבָר׃
כה וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לִנְבִיאֵי הַבַּעַל בְּרוּ לָכֶם הַפָּר הָאֶחָד וַעֲשׂוּ רִאשֹׁנָה כִּי אַתֶּם הָרַבִּים וְקִרְאוּ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וְאֵשׁ לֹא תָשִׂימוּ׃
כו וַיִּקְחוּ אֶת הַפָּר אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם וַיַּעֲשׂוּ וַיִּקְרְאוּ בְּשֵׁם הַבַּעַל מִן הַבֹּקֶר וְעַד הַצָּהֳרַיִם לֵאמֹר הַבַּעַל עֲנֵנוּ וְאֵין קוֹל וְאֵין קָשֵׁב וַיְפַסְּחוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשׂוּ׃
כז וַיְהִי בַּצָּהֳרַיִם וַיְהַתֵּל בָּהֶם אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר קִרְאוּ בְקוֹל גָּדוֹל כִּי אֱלֹהִים הוּא כִּי שִׂיחַ וְכִי שִׂיג לוֹ וְכִי דֶרֶךְ לוֹ אוּלַי יָשֵׁן הוּא וְיִקָּץ׃
כח וַיִּקְרְאוּ בְקוֹל גָּדוֹל וַיִּתְגֹּדְדוּ כְּמִשְׁפָּטָם בַּחֲרָבוֹת וּבָרְמָחִים עַד שְׁפָךְ דָּם עֲלֵיהֶם׃
כט וַיְהִי כַּעֲבוֹר הַצָּהֳרַיִם וַיִּתְנַבְּאוּ עַד לְעֵת הַעֲלוֹת הַמִּנְחָה וְאֵין קוֹל וְאֵין קָשֵׁב וְאֵין עֹנֶה׃
ל וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לְכָל הָעָם גְּשׁוּ אֵלָי וַיִּגְּשׁוּ כָל הָעָם אֵלָיו וַיְתַקֵּן אֶת מִזְבַּח יְהוָה הֶהָרוּס׃
לא וַיִּקַּח אֵלִיָּהוּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים כְּמִסְפַּר שִׁבְטֵי בְנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר הָיָה דְבַר יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ׃
לב וַיִּבֶן אֶת הָאֲבָנִים מִזְבֵּחַ בְּשֵׁם יְהוָה וַיַּעַשׂ תְּעָלָה כְּבֵית סָאתַיִם זָרַע׃
לג וַיַּעֲרֹךְ אֶת הָעֵצִים וַיְנַתַּח אֶת הַפָּר וַיָּשֶׂם עַל הָעֵצִים׃
לד וַיֹּאמֶר מַלְאוּ אַרְבָּעָה כַדִּים מַיִם וְיִצְקוּ עַל הָעוֹלָה וְעַל הָעֵצִים וַיֹּאמֶר שְׁנוּ וַיִּשְׁנוּ וַיֹּאמֶר שַׁלֵּשׁוּ וַיְשַׁלֵּשׁוּ׃
לה וַיֵּלְכוּ הַמַּיִם סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ וְגַם אֶת הַתְּעָלָה מִלֵּא מָיִם׃
לו וַיְהִי בַּעֲלוֹת הַמִּנְחָה וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל הַיּוֹם יִוָּדַע כִּי אַתָּה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲנִי עַבְדֶּךָ וּבִדְבָרְךָ עָשִׂיתִי אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃
לז עֲנֵנִי יְהוָה עֲנֵנִי בַּיּוֹם הַזֶּה הַזֶּה וְיֵדַע הָעָם הַזֶּה כִּי אַתָּה יְהוָה הָאֱלֹהִים וְאַתָּה הֲסַבּוֹתָ אֶת לִבָּם אֲחֹרַנִּית׃
לח וַתִּפֹּל אֵשׁ יְהוָה וַתֹּאכַל אֶת הָעֹלָה וְאֶת הָעֵצִים וְאֶת הָאֲבָנִים וְאֶת הֶעָפָר וְאֶת הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּתְּעָלָה לָחָכָה׃
לט וַיַּרְא כָּל הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים׃
מ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֵלִיָּהוּ תִּפְשׂוּ אֶת נְבִיאֵי הַבַּעַל אִישׁ אַל יִמָּלֵט מֵהֶם וַיִּתְפְּשׂוּם וַיֹּרֶד אֹתָם אֵלִיָּהוּ אֶל נַחַל קִישׁוֹן וַיִּשְׁחָטֵם שָׁם׃
מא וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ אֶל אַחְאָב עֲלֵה אֱכֹל וּשְׁתֵה כִּי קוֹל הֲמוֹן הַגָּשֶׁם׃
מב וַיַּעַל אַחְאָב לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְאֵלִיָּהוּ עָלָה אֶל רֹאשׁ הַכַּרְמֶל וַיִּגְהַר אַרְצָה וַיָּשֶׂם פָּנָיו בֵּין בִּרְכָּיו׃
מג וַיֹּאמֶר אֶל נַעֲרוֹ עֲלֵה נָא הַבֵּט דֶּרֶךְ הַיָּם וַיַּעַל וַיַּבֵּט וַיֹּאמֶר אֵין מְאוּמָה וַיֹּאמֶר שֻׁב שֶׁבַע פְּעָמִים׃
מד וַיְהִי בַּפַּעַם הַשְּׁבִיעִית וַיֹּאמֶר הִנֵּה עָנָן קָטָן כְּכַף אִישׁ עֹלֶה מִן הַיָּם וַיֹּאמֶר עֲלֵה אֱמֹר אֶל אַחְאָב אֱסֹר וְרֵד וְלֹא יַעַצָרְךָ הַגָּשֶׁם׃
מה וַיְהִי עַד כֹּה וְעַד כֹּה וְהַשָּׁמַיִם קָדְרוּ בְעָב וְרוּחַ וַיְהִי גֶשֶׁם גָּדוֹל וַיִּרְכַּב אַחְאָב וַיֵּלֶךְ יִזְרְעֶאלָה׃
מו וְיַד יְהוָה הָיְתָה אֶל אֵלִיָּהוּ וַיְאַזֵּר מָתְנָיו וַיָּרָץ לִפְנֵי אַחְאָב עַד בֹּאֲכָה יִזְרְעֶאלָה׃

ב וַתִּשְׁלַח אִיזֶבֶל מַלְאָךְ אֶל אֵלִיָּהוּ לֵאמֹר כֹּה יַעֲשׂוּן אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִפוּן כִּי כָעֵת מָחָר אָשִׂים אֶת נַפְשֹׁתֶיךָ כְּנֶפֶשׁ אַחַד מֵהֶם׃
ג וַיַּרְא וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ עַל נַפְשׁוֹ וַיָּבֹא בְּאֵר שָׁבַע אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיַּנַּח אֶת נַעֲרוֹ שָׁם׃

ופרטה הפרזית. כתיב ואכזיה תחרתיה כל כאמה דרך פתח פתום והלכו דרך קרה יתיץ ושמיל ולא כתיב אל קרה לבי כתיב ויחתכה בגרון לפתח הדגש ע"ז עין בחיבור לאחר פ"ה הטעמים ופתח בה פה תחתיה ופרטה בה פה תחתיה ופרטה לפתח פתוח ס"ר וברים פתוחים פתוחה פתוחה הוכיח ופרטה לפתח פתוח ופתוח ופתוח ופ

לפרק כה׳ תי׳ לפי׳ מרין כתו כר כיוכו׳ וכן הפי׳ סם פלא היה סם והקרי׳ המיקם על פיהו כל מיני מחמל ולא יכול לנוח ולפי לפניהם ולפרש פלא שניהם להוכיחם כתו שמצא לפני קרקע פלא היה יסר מאלו לסם מלך ואילו לא חטאו לא היה נדיבים לפיכך היה רבבני ח׳ יסרכך כפלאלו לסם מלך הכל לפחות כל מיני מחמל כמ

ותהי לו מרכבות · מלמד שהיה מתפחד מלשלוח ידו בדבר שהיו אביו ואחיו מקפידין עליו · ומיכן אתה למד שכל המקפיד על מדותיו של חבירו מוסיף לו חבה ויקר ·

ויהי כחדש ימים · מכאן שאין מלכות נוהגת אלא משלשים יום ·

ויקם שמואל וילך · מלמד שהלך בעצמו לבקש את שאול ·

ויגד לשאול · מלמד שהיה מתנבא בכל יום ויום שבא אצלו ·

ויאמר שאול דודו · מלמד שהיה שואל בשלומו ·

ויאמר נמצא נמצאו · מלמד שהיה שואל בשלומו ·

ויאמר שאול אל שמואל · מלמד שהיה שואל בשלומו ·

ויאמר שמואל אל שאול · מלמד שהיה שואל בשלומו ·

ויאמר שמואל אל כל העם · מלמד שהיה שואל בשלומו ·

ויאמר שמואל אל כל ישראל · מלמד שהיה שואל בשלומו ·

ויאמר שמואל אל העם

אשר שם שאול ושמואל וישתו שם. ויאמר יעקב אל נתנו. ויבא יעקב לחוח. וישבו על שכם. ואשכלך
ודרשו שם. כה ראשתם עשיתם. בארץ זוף. ושאול חשב בנבעתו. ויקם דוד ויעבר חוא. ואנשים אשר

אינון אתו כאר עיא ורבה נבייא ויי
ושאול איסתר לעולקנא ועמיתת
אידא ונחוב ויקלא ישבוק אבוא
סן עסק אתנייא דאיזף לבא ואמר
ליה ואי אבון נבייא ויי בקרתא
תרא וגברא סתנני קשום כל
דאתבי אתקריי יתקרים בבון ניזיל
לבאחסן קאים יתי ולכא ית ארחנך
ואתן עלה ואם שאל לעולימיה
ונא ניזיל ואם מקבל סגון ורוי
נעיל לגבייהי אף אנתנא ווורין
ערן עברו סגן ומרעם ובשיר ליח
ליעזלאל לגבייא ויי ומרו עסנא
למעבר ואסיף עולקא למעני
ית שאול ואמר ונא אישתבח בידי
זוזא תלת ואתן ובסקפא ונתין לגבייא
ויי ויתי לבא אוריך בקרסין
בישראל כדין אמר גברא בסולי
לסתבע אולפן סן קדם יי איזיל
ותסטי עד חוויא ארי לגבי יקא
דין סתקרי סולקרסין חוויא
ואמר שאול לעולימיה תקין
סיתנסן איזיל ניזיל ואזיל לקרתא
ותפון גבייא דיי אינון סלקין
בסקנא דקרתא ואינון אשכחו
עולימן נפקן למסלי סיא ואמרו
להן האית חכא חוויא ואתיכת
יתמהן ואמרת אית זא ונא קדמך
אוחי כען ארי יומא יקא
ארי שירו ניכסת קורשיא יומא
דין לעמא בבית אסרותא
כמיעלכון לקרתא כן תשכחון
יתיה עד לא יסק לבית אסרותא
למיכל ארי לא אכיל עמא עד מיתי
עמו תהלה. ויגש חאב וחעם. וכל אחזכו׳ לדרוש אלחים כל כריאה וס׳ כי יבא אל חעם לדרוש אלחים׳
לשנים כיש מה אשר האיש בלבבו. ויה לדרוש אלחים בימי וביחו. וכל לדרוש
ואלחים. וס׳ אבל דברים סחרים. כל לבו חכין׳

הלא בואי בארץ צוף ושאול אבד
לבערו אשר עמו לבה ונשוחד סן
יחדל אבי מן האתנחת ואנא לנו
ויאמר לו הנה נא איש אלחים
בעיר חזאת וחאיש נכבד כל אשר
ידבר בא יבא עתה גלכה שם אולי
יגיד לנו את דרכנו אשר הלכנו
עליה׃ ויאמר שאול לנערו והבה
נלך ומה נביא לאיש כי לחם אזל
מכלינו ותשורה אין להביא לאיש
האלחים מה אתנו ויקף תעני
לערות את שאול ויאמר הנה נמצא
בידי רבע שקל כסף ונתתי לאיש
האלחים וחגיד לנו את דרכנו
לפנים בישראל כדין אמר גברא בסולי
בלכתו לדרוש אלחים לכו ונלכה
עד חראיה כי לנביא היום יקרא
למגיד חראה ויאמר שאול לנערו
טוב דברך לכה נלכה וילכו אל
חעיר אשר שם איש חאלחים ומלת
עלים בסעלה חעיר ומצאו
נערות יצאות לשאב מים ויאמרו
להן היש פה חראה ותענינה אותם
ותאמרנה יש הנה לפניך מהר עתה
כי היום בא לעיר כי זבח היום לעם
בבמה׃ כבואכם העיר בן
תמצאון אתו בטרם יעלה הבמתה
לאכל כי לא יאכל העם עד באו

כיחוא דרך חזכות. חגיגם יסתכן חרי חוא פרים על חמזבח ויחוא לפון נוטה ממזרח
דיוט כמו שכתוב בחקיר חגיגה כאשר יבא חגיגי חלך חעלם אחר קדמנו ואכלנו
לפני חזבח כן ברכות ובחוליו כאשר יבא לו חסרון אכילה ושתיה ממקום שבא
ויחוא כדרך חזכות ברכת חמזון ברכת חגומל ברכת חשחר ברכת חרואה
ברכת חמזון ברכת חגומל ברכת חשחר ברכת חרואה ברכת חמזון ברכת חגומל
ברכת חשחר ברכת חרואה

וישכמו וייהי כעלות השחר ויקרא
שמואל אל שאול הגג ויקם שאול ויצאו
הוא ושמואל החוצה: המה יורדים
בקצה העיר ושמואל אמר אל־
שאול אמור לנער ויעבר לפנינו
ויעבר ואתה עמד כיום ואשמיעך
את־דבר אלהים:
ויקח שמואל את־פך השמן ויצק
על ראשו וישקהו ויאמר הלא־
משחך יהוה על־נחלתו לנגיד:
בלכתך היום מעמדי ומצאת שני
אנשים עם־קברת רחל בגבול
בנימן בצלצח ואמרו אליך נמצאו
החתנות אשר הלכת לבקש והנה
נטש אביך את־דברי התאנות
ודאג להם לאמר מה אעשה לבני:
והלכת משם והלאה־ובאת עד־
אלון תבור ומצאוך שם שלשה
אנשים עלים אל־האלהים בית־
אל אחד נשא שלשה גדיים
ואחד נשא שלשת כברות לחם
ואחד נשא נבל־יין: ושאלו לך
לשלום ונתנו לך שתי לחם ולקחת
מידם: אחר כן תבוא גבעת
האלהים אשר־שם נציבי פלשתים
ויהי כבאך שם העיר ופגעת חבל
נביאים יורדים מהבמה ולפניהם נבל
וחלי והמה מתנבאים:
ותצלח עליך רוח יהוה והתנבית
עמם ונהפכת לאיש אחר: והיה
כי תבואינה האתות האלה לך

נבואה שם ותצלח עליו רוח · וכל שהתנבו · פרש"י בגבעת בשם · ותצלחנה

רשי

ויעבר לפניהם · הלך
לפניהם ולפניהם היה
הנער שהיה נושא
לפניהם ולפניהם אחר
שהיה שולח בו:

ואקדימו והוזה כמסק שמרא וקרא
שמואל לשאול לאמר קומה ואשלחך ונקמו
תרוייהו הוא ושמואל לבדא:
אתון נתתין בקסי קרתאי ושמואל
אמר לשאול איכר לעולימא
ויעבר קדמנא ועבר ואת קום
הכא כיומא דין ואשקיענך ית־
פתגמא דיי:
ונסיב שמואל ית קנא דשמנתא
ואריק על רישיה ונשקיה ואמר
הלא ארי משחך יי על אחסנתיה
לסתוי מלכא: בסחנך היום מפמי דין
מיני סליותי ותשכח תרין גברין
עם קבורתא ורחל בתחום בנימן
בצלצתא ויימרון לך אישתכחנא
אתניא דאזלת למבעי יתהון והא
שבק אבוך ית עיסק אתוניא ובעיץ
לכון למימר מה אעבד לברי:
ותתך מתמן ולהלא ותיתי עד
מישר תבור וישכחונך תמן תלתא
גוברין דסלקין למיכמר קדם יי
בבית־אל חד נטיל תלתא גדיין וחד
נטיל תלת סתיי לחמא וחד נטיל
נבלא חמרא: וישאלון לך לשלם
ויתנון לך תרתין גדיין ולחים
ותקבל מידיהון: בתר כן תתיך
לגיבעתא די גוב ארונא דיי ותמצי
אסטרטיגוס פלשתאי ויהי כמיעלך
רישן לקרתא ותערע כיעורא
סגדיא נתתין קבית אסתרותא
וקדמיהון ניבלין וחופין הללין
וכינרין ואינון משבחין:
ותישרי
עלך רוחא מן קדם יי ותשבח
עמהון ותשתני לגבר אוחרן:
ויהי ארי ייתון אתייא ואתיין לך

רשי

עשה לך אשר
תמצא ידך. לתקן
לך תקנה שלא תחסר
לך בשביל שהלכת
למלוך שתדע
שהוא שליח מלכות
לגביו. ולאחר
שתלך תדע שהבטיח
לגבי שהיה כבר
בבית אלהים כשהלך
לשם שיודיעו
שהוא נביא ויאמינו
לו שנבואתו אמת
ויקבלו ממנו
שהוא שליח מלכות
ולא יהרגוהו:

רלבב

עשה לך אשר
תמצא ידך. לתקן
לך בשבילו שתכין
לך בשבילו שתדע
שהוא שליח מלכות
לגביו. ולאחר
שתלך תדע שהבטיח
לגבי שהיה כבר
בבית אלהים כשהלך
לשם שיודיעו
שהוא נביא ויאמינו
לו שנבואתו אמת
ויקבלו ממנו
שהוא שליח מלכות
ולא יהרגוהו:

עשה לך אשר תמצא ידך. כלומר כל דבר שתרצה לעשות עשה כי האלהים עמך. ולמה הוצרך לומר לו כן עתה והלא כבר אמר לו כי אלהים עמך והוא הדין לכל דבר שתרצה לעשות עשה כי האלהים עמך. אלא שהיה יודע בנפשו שהוא עתיד לחטוא ולעבור על דברי שמואל ולפיכך הוצרך לומר לו כן כדי שלא יהרגוהו: ואשר ירד לפני הגלגל. מלמד שהיה שמואל מהלך בכל שנה ושנה בגלגל ובבית אל ובמצפה ובכל המקומות הללו ושם היו ישראל עולים אליו לדין ולמשפט: והנה אנכי ירד אליך להעלות עלות ולזבח זבחי שלמים שבעת ימים תוחל עד־בואי אליך והודעתי לך את אשר תעשה: והיה כהסבתו שכמו ללכת מעמו שמואל וימהפך־לו אלהים לב אחר ויבאו כל האתות האלה ביום ההוא:
ויבאו שם הגבעתה והנה חבל־נביאים לקראתו ותצלח עליו רוח אלהים ויתנבא בתוכם: ויהי כל־יודעו מאתמול שלשם וירא והנה עם־נביאים נבא ויאמר העם איש אל רעהו מה זה היה לבן־קיש הגם שאול בנביאים: ויען איש משם ויאמר ומי אביהם על־כן היתה למשל הגם שאול בנביאים: ויכל מהתנבות ויבא הבמה:
ויאמר דוד שאול אליו ואל־נערו אן הלכתם ויאמר לבקש את־האתנות ונראה כי־אין ונבואה אל־שמואל: ויאמר דוד שאול חגיד נא־לי מה אמר לכם שמואל: ויאמר שאול אל־דודו הגיד לנו כי נמצאו האתנות ואת־דבר המלוכה לא־הגיד לו אשר אמר שמואל:
ויצעק שמואל את־העם אל־יהוה המצפתה: ויאמר אל־בני ישראל כה אמר יהוה אלהי ישראל אנכי העליתי את־ישראל ממצרים ואציל אתכם מיד מצרים ומיד כל־הממלכות הלחצים אתכם: ואתם היום מאסתם את־אלהיכם אשר הוא מושיע לכם מכל־רעותיכם וצרותיכם ותאמרו־לו כי־מלך תשים עלינו ועתה התיצבו לפני יהוה לשבטיכם ולאלפיכם:
ויקרב שמואל את־כל־שבטי ישראל וילכד שבט בנימן:

עבדך לך מני סלכ ותתא ארי מסרא
ייתי בקעדך ותהוה קדמי לניגלא
והא אנא נחית לותך לאסקותא
עלוון ולנכסא נכסת קורשין
טבאן שבעא יומין תוריך עד מיתי לותך
ואודעינך ית דתעבדי: והוה כד
אתפניך מיתמך לסיול מלוי שכוא
לשכוי לית ייי לבא אוחרך ואתאת כל
אתייא האילין ביומא ההוא:
ואהו לתמן
לגיבעתא והא סיעת סגדיא
לקדמוותיה ושרת עלוהי רוח
נבואה מן קדם יי וישבח ביניהון:
והוה כל דידע ליה מאיתמלי
ומרקדמותי חתו והא עם סגדיא
משבח ואמר עמא גבר לחבריה
מא דין והוה לברקיש האף שאול
בסגדיא: ואתיב גבר מתמן ואמר
ומן רבהון על כן והות לסתלא
האף שאול בסגדיא: ופסק
מלשבחא ועל לבית אסתותיה:
ואמר אמת
אבוהי ושאול ליה ולעולימיה
לאן אזלתון ואמר למבעי ית
אתניא ודחזינא ארי לא אשתכחנא
ואתינא לות שמואל: ואמר אמת
אבוהי רשאול ליה כען לא מתגלי
לי מלת מא דאמר ואמר שאול לא
מלכותא לא הוה ליה אמר
שמואל:
וסגדיא שאול ועל עיסק
מלכותא לא אחוי ליה: ואזמין
ית כל עמא לות יי למצפתא:
ואמר לבני ישראל
כדין אמר יי אלהי ישראל אנא
אסקית ית ישראל ממצרים
ושיזבית יתכון מידא דמצראי וכד
כל מלכוותא דדחקין יתכון:
ואתון יומא דין קלקתון ית אלהכון
דהוא מרים לכון מכל
בישתיכון ועקתכון ואמרתון p
קדמוהי לית אנתא מני אלא מלכא
אתמני עלנא וכען
אתערעורו קדם יי לשיבטיכון
ולאלפיכון: וקריב שמואל ית
כל שבטיא וישתאיל אתא
שבטא דיהודה נתמן:

ח' סי' ותגם שאול · ושל שמידו · על כן יאמרו · וישאל שאול · ותמצאו כתיבתם · דומה ח' שלאחריו וט' נמצאו בספר ששים סדרי משנה ·

ויעבר לפניהם · הלך
לפניהם ולפניהם היה
הנער שהיה נושא
לפניהם ולפניהם אחר
שהיה שולח בו:

רלבב

והנה לקח שמואל כך
הסדר מהיות בין על רחל
שמואל למשוח למלך
על ישראל כדי שיהיה
כדי שיתקיים כי ה'
יתעלה לא יחליף
מהם הזה הסדר לו
לעולם ולא יהיה
לשלם מוסד ומקום נכון
לשלם כי אם היה מקום קבוע
לשלם היה מקום נכון
לכל אחד ואחד מהם
ולא היה מקום
לאחר לבוא שם
ולא היה
לשלם

ויקרב את שכמה דבנימן למשפחותיו ותלכד משפחת המטרי וילכד שאול בן קיש ויבקשהו ולא נמצא׃
ישאלו עוד בה׳ הבא עוד האיש ויאמר יהוה הנה הוא נחבא אל הכלים׃ וירצו ויקחהו משם ויתיצב בתוך העם ויגבה מכל העם משכמו ומעלה׃
ויאמר שמואל אל כל העם הראיתם אשר בחר בו יהוה כי אין כמהו בכל העם ויריעו כל העם ויאמרו יחי המלך׃
וידבר שמואל אל העם את משפט המלוכה ויכתב בספר ויניח לפני יהוה וישלח שמואל את כל העם איש לביתו׃ וגם שאול הלך לביתו גבעתה וילכו עמו הצבא אשר נגע אלהים בלבם׃ ובני בליעל אמרו מה ישענו זה ויבזהו ולא הביאו לו מנחה ויהי כמחריש׃
ויעל נחש העמוני ויחן על יבש גלעד ויאמרו כל אנשי יבש אל נחש כרת לנו ברית ונעבדך׃
ויאמר אלהם נחש העמוני בזאת אכרות לכם בנקור לכם כל עין ימין ושמתי חרפה על כל ישראל׃
ויאמרו אליו זקני יבש הנף לנו שבעת ימים ונשלחה מלאכים בכל גבול ישראל ואם אין מושיע אתנו ויצאנו אליך׃ ויבאו המלאכים גבעת שאול וידברו הדברים באזני העם וישאו כל העם את קולם ויבכו׃ והנה שאול בא אחרי החרוש מן השדה ויאמר שאול מה לעם כי יבכו ויספרו לו את דברי אנשי יבש׃ ותצלחנה רוח אלהים על שאול כשמעו את הדברים האלה ויחר אפו מאד׃ ויקח צמד בקר וינתחהו וישלח בכל גבול ישראל ביד המלאכים לאמר אשר לא יצא אחרי שאול ואחרי שמואל כן יעשה לבקרו ויפל פחד יהוה על העם ויצאו כאיש אחד׃

ויאמר אליהם מחר תהיה לכם תשועה כחם השמש ויבאו המלאכים וינידו לאנשי יבש וישמחו׃ ויאמרו אנשי יבש מחר נצא אליכם ועשיתם לנו ככל הטוב בעיניכם׃
ויהי ממחרת וישם שאול את העם שלשה ראשים ויבאו בתוך המחנה באשמרת הבקר ויכו את עמון עד חם היום ויהי הנשארים ויפצו ולא נשארו בם שנים יחד׃ ויאמר העם אל שמואל מי האומר שאול ימלך עלינו תנו האנשים ונמיתם׃ ויאמר שאול לא יומת איש ביום הזה כי היום עשה יהוה תשועה בישראל׃
ויאמר שמואל אל העם לכו ונלכה הגלגל ונחדש שם המלוכה׃ וילכו כל העם הגלגל וימליכו שם את שאול לפני יהוה בגלגל ויזבחו שם זבחים שלמים לפני יהוה וישמח שם שאול וכל אנשי ישראל עד מאד׃
ויאמר שמואל אל כל ישראל הנה שמעתי בקלכם לכל אשר אמרתם לי ואמליך עליכם מלך׃ ועתה הנה המלך מתהלך לפניכם ואני זקנתי ושבתי ובני הנם אתכם ואני התהלכתי לפניכם מנעורי עד היום הזה׃ הנני ענו בי נגד יהוה ונגד משיחו את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי ואת מי עשקתי את מי רצותי ומיד מי לקחתי כפר

וכנינון בבזק ויהיו בני ישראל תלת מאה אלפין ואנש יהודה תלתין אלפין׃ ואמרו לאוריגא דאתו כדין תיכרון לאנש יבש גלעד כחר תתי לכון פורקנא בתימם שיקמא ואתו אוריגא ותיחוו לאנשי יבש ודחיאוו ואמרו אנשי יבש מחר ניפוק לותכון ורעבדון לנא כגל דתקין בעיניכון׃
והוה ביומא דבתרוחי ומני שאול ית עמא תלתא משרין ועלו בנו משריתא כפטרת צפרא ומחו ית בני עמון עד מיתם יומא והוו דאיתאחרו ואתבדרו ולא אשתארו בחון תרין דערקין כחדא׃ ואמר עמא לשמואל מא דין די מבעי למימר לא כשר שאול למיקטל עלנא איתו ונבריא ונקטלינון׃ ואמר שאול לא יתקטיל גבר ביומא הדין ארי יומא דין עבד יי פורקנא בישראל׃
ואמר שמואל לעמא איתו ונילוך לגלגלא ונחדת תמן מלכותא׃ ואזלו כל עמא לגלגלא ואמליכו תמן ית שאול קדם יי בגלגלא ובחו תמן נכסת קודשין קדם יי ותמן שאול וכל אנשי ישראל עד לחדא׃

ואמר שמואל לכל ישראל הא קבילית למימרכון לכל די אמרתון לי ואמליכית עליכון מלכא׃ וכען הא מלכא מהלך קדמיכון ואנא סבא ואסי ברישיכון ואנא שישכינון וכניתא אינון עכוכון ואנא חליכית קדמיכון מן עירי עד יומא הדין׃ הא אנא קאים אסהדוד בי קדם יי וקדם משיחיה ית תורא דמן ית מי נסבית וחמרא דמן מי נסבית ומי אילקיתי כפר

ואסרו לו קרבנים ומי הבו נבנה׃ והות נלמה׃ אגל אשכים׃ לפי תפילה נדרו ליתה׃ למלכים תבואים׃ ויאמרו אל ירמיה וגבוא הפל כא חוחנו׃ ושכחו נקבין מן הגיבו לאנשי יבש ושכחו׃ ואר ונחש׃ ואבו ואמרו לה לנחש׃ ואמר נחש העמוני׃ ושל אחיהן׃ ויאמר אלהם נחש׃ לאיבא עמי

ויעמדם בבזק ויהיו בני ישראל שלש מאות אלף ואיש יהודה שלשים אלף׃ ויאמרו למלאכים הבאים כה תאמרון לאנשי יבש גלעד מחר תהיה לכם תשועה כחם השמש ויבאו המלאכים וינידו לאנשי יבש וישמחו׃ ויאמרו אנשי יבש מחר נצא אליכם ועשיתם לנו ככל הטוב בעיניכם׃
ויהי ממחרת וישם שאול את העם שלשה ראשים ויבאו בתוך המחנה באשמרת הבקר ויכו את עמון עד חם היום ויהי הנשארים ולא נשארו בם שנים יחד׃ ויאמר העם אל שמואל מי האמר שאול ימלך עלינו תנו האנשים ונמיתם׃ ויאמר שאול לא יומת איש ביום הזה כי היום עשה יהוה תשועה בישראל׃
ויאמר שמואל אל העם לכו ונלכה הגלגל ונחדש שם המלוכה׃ וילכו כל העם הגלגל וימליכו שם את שאול לפני יהוה בגלגל ויזבחו שם זבחים שלמים לפני יהוה וישמח שם שאול וכל אנשי ישראל עד מאד׃
ויאמר שמואל אל כל ישראל הנה שמעתי בקלכם לכל אשר אמרתם לי ואמליך עליכם מלך׃ ועתה הנה המלך מתהלך לפניכם ואני זקנתי ושבתי ובני הנם אתכם ואני התהלכתי לפניכם מנעורי עד היום הזה׃ הנני ענו בי נגד יהוה ונגד משיחו את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי ואת מי עשקתי את מי רצותי ומיד מי לקחתי כפר

רלבב

וחזה היה גבוה מכל העם מכתפו ומעלה׃ והנה דבר מעולם העם התלוצצו ה׳ לפי שהיה נראה כמלך ולא היה כן׃ ולא הכיר שם המלוכה׃ כמו שנראה מעולם׃ ולא נתנו לו מתנות׃ כמו שנראה מעולם

וכבשיה עיני בדיבא מיניה ואתיב
לכון׃ ואמרי לא עשקתנא ולא
אנסתנא ולא קבילת מידא איש
מרעם׃ ואמר להון סהיד מיכוא
ויי בכון וסהיד משיחיה יומא הדין
ארי לא אשכחתון בידי מרעם
ואמרו סהיד׃ ואמר שמואל לעמא יי דעבד ית משה ואהרן וית
דפרק ית אבהתכון מארעא דמצרים׃ וכען תיבו ואתקום קדם יי
ואתדן עמכון קשוט צדקת כל עובדוי דעבד עמכון ועם
אבהתכון׃ כד עאל יעקב למצרים
וצעיקו אבהתכון קדם יי ושלח יי
ית משה וית אהרן ואפיקו ית
אבהתכון ממצרים ואושיבינון
באתרא הדין׃ ואיתשיאו ית
פולחנהון ייי אלההון ויכר יתהון ביד
סיסרא רב חילא דחצור וביד
פלשתאי וביד מלכא דמואב
ואגיחו קרבא בהון׃ וצעיקו קדם
יי ואמרו חבינא ארי שבקנא ית
פולחנא דיי ופלחנא ית בעלייא וית
עשתרות ועכשו פצינא ית
דבבנא ונפלח קדמך׃ ושלח יי
ית ירובעל וית שמשון וית יפתח וית
שמואל ושיזיב יתכון מיד בעלי
דבביכון מסחור קרתר ויתיבתון
לרוגזא׃ וחזיתון ארי נחש מלכא
דבני עמון אתא עליכון ואמרתון
לי לא אלהין מלכא ימלוך עלינא
יי אלהכון מלככון׃ וכען הא
מלכא דאיתרעיתון דיי שאילתון
והא מני יי עליכון מלכא׃ אם
תדחלו קדם יי ותיפלחון קדמוי
ותקבלון למימריה ולא תמרבון
על פיקריה ויהון ואף אנתון
אתון ואף מלכא דשלט עליכון
בתר פולחנא דייי אלהכון׃

ואעלים עיני בו ואשיב לכם׃
ויאמרו לא עשקתנו ולא
רצותנו ולא לקחת מיד איש מאומה׃
ויאמר אלהם עד יהוה בכם ועד
משיחו היום הזה כי לא מצאתם בידי
מאומה ויאמרו עד׃ ס ויאמר שמואל אל-
העם יהוה אשר עשה את-משה
ואת אהרן ואשר העלה את אבתיכם
מארץ מצרים׃ ועתה התיצבו
ואשפטה אתכם לפני יהוה את כל
צדקות יהוה אשר עשה אתכם
ואת אבתיכם׃ כאשר בא יעקב
מצרים ויזעקו אבתיכם אל יהוה
וישלח יהוה את משה ואת אהרן
ויוציאו את אבתיכם ממצרים
וישיבום במקום הזה׃ וישכחו את-
יהוה אלהיהם וימכר אתם ביד
סיסרא שר-צבא חצור וביד-
פלשתים וביד מלך מואב וילחמו
בם׃ ויזעקו אל יהוה ויאמרו חטאנו
כי עזבנו את יהוה ונעבד את-
הבעלים ואת העשתרות ועתה
הצילנו מיד איבינו ונעבדך׃ וישלח
יהוה את ירבעל ואת בדן ואת
יפתח ואת שמואל ויצל אתכם מיד
איביכם מסביב ותשבו בטח׃ ותראו
כי נחש מלך בני עמון בא עליכם
ותאמרו לי לא כי מלך ימלך עלינו
ויהוה אלהיכם מלככם׃ ועתה הנה
המלך אשר בחרתם אשר שאלתם
והנה נתן יהוה עליכם מלך׃ אם-
תיראו את-יהוה ועבדתם אתו
ושמעתם בקולו ולא תמרו את-פי
יהוה והיתם גם אתם ואם המלך אשר
מלך עליכם אחרי יהוה אלהיכם׃

ולבנ

ואם לא תשמעו בקול יהוה ומריתם
את-פי יהוה והיתה יד יהוה בכם
ובאבתיכם׃ גם עתה התיצבו וראו
את הדבר הגדול הזה אשר יהוה
עשה לעיניכם׃ הלוא קציר חטים
היום אקרא אל יהוה ויתן קלת
ומטר ודעו וראו כי רעתכם רבה
אשר עשיתם בעיני יהוה לשאול
לכם מלך׃ ויקרא שמואל אל יהוה ויתן יהוה
קלת ומטר ביום ההוא ויירא כל-
העם מאד את יהוה ואת שמואל׃
ויאמרו כל העם אל שמואל
התפלל בעד עבדיך אל ימותו
כי על כל חטאתינו רעה לשאול לנו מלך׃
ויאמר שמואל אל-
תיראו אתם עשיתם את כל הרעה
הזאת אך אל תסורו
מאחרי יהוה ועבדתם את יהוה
בכל לבבכם׃ ולא תסורו כי אחרי
התהו אשר לא יועילו ולא יצילו
כי תהו המה׃ כי לא יטש יהוה את
עמו בעבור שמו הגדול כי הואיל
יהוה לעשות אתכם לו לעם׃ גם
אנכי חלילה לי ממני לחטא ליהוה מחדל
להתפלל בעדכם והוריתי אתכם
בדרך הטובה והישרה׃ אך יראו
את יהוה ועבדתם אתו באמת בכל
לבבכם כי ראו את אשר הגדל
עמכם׃ ואם הרע תרעו גם אתם
גם מלככם תספו׃

ולבנ

ואם לא תקבלון למימרא ויי
ותמרבון על פיקריה ויי ויהי
קטלתא ויי בכון בקמא ודחורת
באבהתכון׃ אף כען איתעתדו
ותחזו ית עובדתא רבתא הדין ויי
עביד לעיניכון׃ הלא חצד חטין
יומא דין אצלי קדם יי ויתן קלין
וטמרא ודעון וחזו ארי בישתכון
סגיאת דעבדתון קדם יי למשאל
לכון מלכא׃ ויקרא
שמואל קדם יי ויתב יי מלין וכנוך
ביומא ההוא וחדל כל עמא לדחלא
ית יי ומפתגמי שמואל׃
ואמרו כל עמא לשמואל צלי על
עבדך קדם יי אלהך ולא נמות
ארי אוספנא על כל חובנא בישתא
למישאל לנא מלכא׃ ואמר שמואל
לעמא לא תדחלו אתון עבדתון ית
כל בישתא הדא ברם לא תסטון
מבתר פולחנא ויתפלחון קדם
יי בכל לבבכון׃ ולא תסטון
לסעותא דאנון לטה ולית בהון
מגאה ולא משזיבו ארי לטה
אנון׃ ארי לא ירחיק ייי עמיה
בדיל שמיה רבא ארי רעמא קדם
יי למעבד יתכון מדמוהי לעמא׃
אף אנא חס לי מלמחטי קדם יי
מלאצלותכון לאצלאה עליכון
ואורייתא יתכון ורתיבון באורחא תקנא
וכשרא׃ ברם דחולו מן קדם יי
ופתפלחון קדמוהי בקשוט בכל
לבכון ארי חזו ית רמאבתא לסגיעו
עבדכון׃ ואם אבאשא תבאשון
עובדיכון אף אתון אף מלככון
תשתיצון׃

ויהיה יי עבהם ובלכם. כלומר והיתם בכם אחר מסיתים כלכתיכם ותעבדו
אותו בכם ובלכתיכם הטובה והישרה מכל האומות׃ והיתה יד
יי בכם. להביא עליכם פורענות׃ ולא תסורו. מלעבוד את יי׃ כי
אחרי התהו. אחרי הדברים שהם תהו ואין בהם ממש׃ לא יועילו
ולא יצילו. לא יועילו לעובדיהם ולא יצילו אותם מצרה׃ כי תהו
המה. כל עסקיהם הבל הם עושים׃ לא יטש יהוה את עמו. לא
ימאס בהם לעולם להחריבם ולאבדם מן העולם׃ בעבור שמו
הגדול. שלא יתחלל שמו בעולם׃ כי הואיל יהוה לעשות אתכם
לו לעם. הואיל ונתן עליכם מלך כדי שתהיו עם אחד׃ גם אנכי
חלילה לי ממני לחטא ליהוה. אף אני לא אחדל מלהתפלל עליכם
ולא אמנע מלהורות לכם דרך הטובה והישרה׃ מחדל. לשון הפסק
כמו (ישעיה ל״ח) ומחדל ימים ולילות׃ ואם אבאשא תבאשון.
כמו ואתם לכם אם לא תקבלו לכם ואם תחזרו לרע עם
ה׳ אלהיכם׃ ואף מלככם תספו. אף אתם ומלככם תאבדו׃ ואף
מלככם תשתיצון. כמו ואתם לכם אם לא תקבלו לכם ואם תחזרו לרע עם
ה׳ אלהיכם׃ ואף מלככם תספו. אף אתם ומלככם תאבדו׃ ואף
מלככם תשתיצון. כמו ואתם לכם אם לא תקבלו לכם ואם תחזרו לרע עם
ה׳ אלהיכם׃ ואף מלככם תספו. אף אתם ומלככם תאבדו׃ ואף
מלככם תשתיצון. כמו ואתם לכם אם לא תקבלו לכם ואם תחזרו לרע עם
ה׳ אלהיכם׃ ואף מלככם תספו. אף אתם ומלככם תאבדו׃ ואף
מלככם תשתיצון. כמו ואתם לכם אם לא תקבלו לכם ואם תחזרו לרע עם
ה׳ אלהיכם׃ ואף מלככם תספו. אף אתם ומלככם תאבדו׃ ואף
מלככם תשתיצון. כמו ואתם לכם אם לא תקבלו לכם ואם תחזרו לרע עם
ה׳ אלהיכם׃ ואף מלככם תספו. אף אתם ומלככם תאבדו׃ ואף
מלככם תשתיצון. כמו ואתם לכם אם לא תקבלו לכם ואם תחזרו לרע עם
ה׳ אלהיכם׃ ואף מלככם תספו. אף אתם ומלככם תאבדו׃ ואף

ואלם הראשון הוא להודיע מראש לעם מדקדק בהוצאת כסיו מקופה הראשון מאחר ולא יקל מזה מאשר רחב בדיבור הזה הוא לומר שלא יקח מהם אלא מה שהוא לצורך האכילה ואין ראוי שיהיה בזה שום ספק אבל הוא

ותהי לחרפת אלהים: וירא
הצפים לשאול בגבעת בנימן והנה
ההמון נמוג וילך הלום:
ויאמר שאול לעם אשר אתו
פקדו־נא וראו מי ילך מעמנו
ויפקדו והנה אין יונתן ונשא כליו:
ויאמר שאול לאחיה הגישה ארון
האלהים כי היה ארון האלהים ביום
ההוא ובני ישראל: ויהי עד דבר
שאול אל־הכהן את־הידך אשר
במחנה פלשתים וילך הלוך ורב
ויאמר שאול אל הכהן
אספ ידך: ויזעק שאול וכל העם
אשר אתו ויבאו עד המלחמה והנה
היתר־חרב איש ברעהו מהומרה
גדולה מאד: והעברים היו
לפלשתים כאתמול שלשום אשר
עלו עמם במחנה סביבו גם־המה
להיות עם ישראל אשר עם־שאול
ויונתן: וכל איש ישראל אשר התחבאו
בהר־אפרים שמעו כי־נסו פלשתים
וידבקו גם המה אחריהם במלחמה:
וישע יהוה ביום ההוא את
ישראל והמלחמה עברה את־בית
און: ואיש ישראל נגש ביום
ההוא ויאל שאול את העם לאמר

ארור האיש אשר יאכל לחם עד־ערב
ואנקם מאיבי ולא טעמו כל העם לחם:
ויבא כל העם אל־היער ודבש על־פני
השדה: ויבא העם אל־היער והנה
נטף דבש ולא־שלח ידו אל־פיו כי
העם יראים משבעת אביו: ויען
יונתן לא־שמע את־אביו בהטיו את־
קצה המטה אשר בידו ויטבל את־
נופת הדבש וישב ידו אל־פיו ותאר
עיניו: ויען איש מהעם ויאמר
השבע השביע אביך את־העם לאמר
ארור האיש אשר יאכל לחם היום
ויעף העם: ויאמר יונתן עכר
אבי את־הארץ ראו־נא כי־אורו עיני
כי טעמתי מעט הדבש הזה בקצה
המטה אשר בידי: אף כי אכל
אכל העם היום משלל אויביו אשר
מצא כי עתה לא־רבתה המכה
בפלשתים: ויכו ביום ההוא
בפלשתים ממכמש עד אילון ויעף
העם מאד אחרי השלל ויקחו צאן
ובקר ועגלים וישחטו ארצה ויאכל
העם על־הדם: ויגידו לשאול
לאמר הנה העם חטאים לה' לאכל
על־הדם ויאמר בגדתם הגלו אלי
היום אבן גדולה: ויאמר שאול
פוצו בעם ואמרתם אלהם הגישו
אלי איש שורו ואיש שיהו ואכלתם
בזה ולא־תחטאו לה' לאכל על־הדם
ויגש כל־העם איש שורו בידו
הלילה ושחט שם: ויבן שאול
מזבח לה' אתו החל לבנות מזבח
לה': ויאמר שאול נרדה אחרי
פלשתים לילה ונבזזם עד־אור הבקר
ולא־נשאיר בהם איש ויאמרו כל
הטוב בעיניך עשה ויאמר הכהן
נקרבה הלם אל־האלהים: ושאל
שאול באלהים הארד אחרי פלשתים
התתנם ביד־ישראל ולא־ענהו
היום ההוא: ויאמר שאול גשו־הלם
כל־פנות העם וידעו ובראו בחטאת
הזאת היום כי חי־יהוה ישע ישראל
כי אם־היתה ביונתן בני בן־מותו
ימות ולא־ענהו מכל־העם איש:
ויאמר לכל־ישראל אתם תהיו לעבר
ואני ויונתן בני נהיה לעבר ויאמר
העם אל־שאול עשה הטוב בעיניך:
ויאמר שאול אל־יהוה אלהי ישראל
הבה תמים ויתפש יונתן ושאול
והעם יצאו: ויאמר שאול הפילו
בינו ובין יונתן בני הנפל יונתן:
ויאמר שאול אל־יונתן הגידה לי
מה עשית ויגד־לו יונתן ויאמר
טעם טעמתי בקצה המטה אשר
בידי מעט דבש באלון בדבש אמות
ראה אנכי מת: ויאמר שאול
כה־יעשה אלהים וכה יוסיף כי־מות
תמות יונתן: ויאמר העם אל־שאול
הכי יונתן ימות אשר עשה הישועה
הגדולה הזאת בישראל חלילה חי־יהוה
אם־יפל משערת ראשו ארצה כי עם־
אלהים עשה היום הזה ויפדו העם
את־יונתן ולא מת: ויעל שאול
מאחרי פלשתים והפלשתים הלכו
למקומם: ושאול לכד את־המלוכה
על־ישראל וילחם סביב בכל־איביו
במואב ובבני עמון ובאדום ובמלכי
צובה ובפלשתים ובכל אשר יפנה
ירשיע: ויעש חיל ויך את־עמלק
ויצל את־ישראל מיד שסיהם:
ויהי בני שאול יונתן וישוי
ומלכישוע ושמות שתי בנותיו שם
הבכירה מרב ושם הקטנה מיכל:
ושם אשת שאול אחינעם בת־אחימעץ
ושם שר־צבאו אבנר בן־נר דוד
שאול וקיש אבי שאול ונר אבי
אבנר בן־אביאיל: ותהי המלחמה
חזקה על־פלשתים כל ימי שאול
וראה שאול כל־איש גבור וכל־איש
חיל ויאספהו אליו: ויעש חיל
ויך את־עמלק ויצל את־ישראל
מיד שוסיהם: ויאמר שמואל
אל־שאול אתי שלחני יהוה למשחך
למלך על־עמו על־ישראל ועתה שמע
לקול דברי יהוה: כה אמר יהוה
צבאות פקדתי את אשר עשה עמלק
לישראל אשר־שם לו בדרך בעלתו
ממצרים: עתה לך והכית את־עמלק
והחרמתם את־כל־אשר־לו והמתה
בו ולא תחמל עליו והמתה מאיש
ועד־אשה מעולל ועד־יונק משור
ועד־שה מגמל ועד־חמור: וישמע
שאול את־העם ויפקדם בטלאים
מאתים אלף רגלי ועשרת אלפי
איש את־איש יהודה: ויבא שאול
עד־עיר עמלק ויארב בנחל: ויאמר
שאול אל־הקני לכו סורו רדו
מתוך עמלקי פן־אספך עמו ואתה
עשית חסד עם־כל־בני ישראל
במעלתם ממצרים ויסר הקני מתוך
עמלק: ויך שאול את־עמלק
מחוילה בואך שור אשר על־פני
מצרים: ויתפש את־אגג מלך־
עמלק חי והחרם כל־העם לפי־חרב:
וחמל שאול והעם על־אגג ועל־מיטב
הצאן והבקר והמשנים והכרים וכל
אשר־טוב ולא אבו להחרימם וכל־
המלאכה נמבזה ונמס אתו החרימו:
ויהי דבר־יהוה אל־שמואל לאמר:
נחמתי כי המלכתי את־שאול למלך
כי־שב מאחרי ואת־דברי לא הקים
ויחר לשמואל ויזעק אל־יהוה כל
הלילה: וישכם שמואל לקראת
שאול בבקר ויגד לשמואל לאמר בא
שאול הכרמלה והנה מציב לו יד
ויסב ויעבר וירד הלגלגלה: ויבא
שמואל אל־שאול ויאמר לו שאול
ברוך אתה ליהוה הקימתי את־דבר
יהוה: ויאמר שמואל ומה קול־
הצאן הזה באזני ובקול הבקר אשר
אנכי שמע: ויאמר שאול מעמלקי
הביאום אשר חמל העם על־מיטב
הצאן והבקר למען זבח ליהוה
אלהיך ואת־היתר החרמנו: ויאמר
שמואל אל־שאול הרף ואגידה לי
את אשר דבר יהוה אלי הלילה
ויאמר לו דבר: ויאמר שמואל
הלוא אם־קטן אתה בעיניך לראש
שבטי ישראל ויבחרך יהוה למלך
על־ישראל: וישלחך יהוה בדרך
ולך והחרמת את־החטאים את־עמלק
ונלחמת בו עד־כלותם אותם:
ולמה לא־שמעת בקול יהוה ותעט
אל־השלל ותעש הרע בעיני יהוה:
ויאמר שאול אל־שמואל כי שמעתי
בקול יהוה והלכתי בדרך אשר
שלחני ואבא את־אגג מלך־עמלק
והחרמתי את־עמלק: ויקח העם
מן־השלל צאן ובקר ראשית החרם
לזבח ליהוה אלהיך בגלגל:
ויאמר שמואל החפץ ליהוה בעלות
וזבחים כשמע בקול יהוה הנה
שמוע מזבח טוב להקשיב חלב
אילים: כי חטאת קסם מרי
ואון ותרפים הפגע יען מאסת את־
דבר יהוה וימאסך מנלך: ויאמר
שאול אל־שמואל חטאתי כי־עברתי
את־פי יהוה ואת־דבריך יען יראתי
את־העם ואשמע בקולם: ועתה
שא נא את־חטאתי ושוב עמי ואשתחוה
ליהוה: ויאמר שמואל אל־שאול
לא אשוב עמך כי מאסת את־דבר
יהוה וימאסך יהוה מנלך על־ישראל:
ויסב שמואל ללכת ויחזק בכנף
מעילו ויקרע: ויאמר אליו שמואל
קרע יהוה את־ממלכות ישראל
מעליך היום ונתנה לרעך הטוב
ממך: וגם נצח ישראל לא ישקר
ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם:
ויאמר חטאתי נא כבדני נא נגד
זקני עמי ונגד ישראל ושוב עמי
ואשתחוה ליהוה אלהיך: וישב
שמואל אחרי שאול וישתחו שאול
ליהוה: ויאמר שמואל הגישו
אלי את־אגג מלך־עמלק ויאמר
אגג אל־שמואל מרת המות:
ויאמר שמואל כאשר שכלה נשים
חרבך כן־תשכל מנשים אמך
ויפלח שמואל את־אגג לפני יהוה
בגלגל: וילך שמואל הרמתה
ושאול עלה ביתה גבעת שאול:
ולא־יסף שמואל לראות את־שאול
עד־יום מותו כי התאבל שמואל
על־שאול ויהוה נחם על־המלכתו
את־שאול על־ישראל: ויאמר יהוה
אל־שמואל עד־אנה אתה מתאבל
אל־שאול ואנכי מאסתיהו מלך על־
ישראל מלא קרנך שמן ולך אשלחך
אל־ישי בית הלחמי כי־ראיתי
בבניו לי מלך: ויאמר שמואל
איך אלך ושמע שאול והרגני
ויאמר יהוה עגלת בקר תקח בידך
ואמרת לזבח ליהוה באתי: וקראת
לישי בזבח והודעתי אתה אשר
תעשה ומשחת לי את אשר אמר
אליך: ויעש שמואל את אשר
דבר יהוה ויבא בית לחם ויחרדו
זקני העיר לקראתו ויאמרו
השלום בואך: ויאמר שלום
לזבח ליהוה באתי התקדשו ובאתם
אתי בזבח ויקדש את־ישי ואת־
בניו ויקרא להם לזבח: ויהי
בבואם ויראה את־אליאב ויאמר
אך נגד יהוה משיחו: ויאמר יהוה
אל־שמואל אל־תבט אל־מראהו
ואל־גבה קומתו כי מאסתיהו כי
לא אשר יראה האדם כי האדם
יראה לעינים והיהוה יראה ללבב:
ויקרא ישי אל־אבינדב ויעבירהו
לפני שמואל ויאמר גם־בזה לא־
בחר יהוה: ויעבר ישי את־שמה
ויאמר גם־בזה לא־בחר יהוה:
ויעבר ישי את־שבעת בניו לפני
שמואל ויאמר שמואל אל־ישי לא
בחר יהוה באלה: ויאמר שמואל
אל־ישי התמו הנערים ויאמר עוד
שאר הקטן והנה רעה בצאן ויאמר
שמואל אל־ישי שלחה ולקחנו כי
לא נסב עד־בואו פה: וישלח
ויבאהו והוא אדמוני עם־יפה עינים
וטוב רואי ויהוה אמר קום משחהו
כי זה הוא: ויקח שמואל את־קרן
השמן וימשח אתו בקרב אחיו
ותצלח רוח־יהוה אל־דוד מהיום
ההוא ומעלה ויקם שמואל וילך
הרמתה: ורוח יהוה סרה מעם
שאול ובעתתו רוח רעה מאת יהוה:
ויאמרו עבדיו אליו הנה־נא רוח
אלהים רעה מבעתך: יאמר אדנינו
יצוה נא עבדיך הנצבים לפניך
יבקשו איש יודע נגן בכנור והיה
בנגן בידו ושוב לך: ויאמר שאול
אל־עבדיו ראו־נא לי איש מטיב
נגן והבאתם אתו אלי: ויען אחד
מהנערים ויאמר הנה ראיתי בן־
לישי בית הלחמי יודע נגן וגבור
חיל ואיש מלחמה ונבון דבר ואיש
תאר והיהוה עמו: וישלח שאול
מלאכים אל־ישי ויאמר שלחה אלי
את־דוד בנך אשר בצאן: ויקח
ישי חמור נשא לחם ונאד יין
ואחד גדי עזים ושלח ביד דוד בנו
אל־שאול: ויבא דוד אל־שאול
ויעמד לפניו ויאהבהו מאד ויהי־לו
נושא כלים: ושלח שאול אל־ישי
לאמר יעמד־נא דוד לפני כי־מצא
חן בעיני: והיה בהיות רוח
אלהים אל־שאול ולקח דוד את־
הכנור ונגן בידו ורוח לו שאנן
וטוב לו וסרה רוח הרעה מעליו:
ויאספו פלשתים את־מחניהם
למלחמה ויאספו שוכה אשר ליהודה
ויחנו בין שוכה ובין עזקה באפס
דמים: ושאול ואיש ישראל נאספו
ויחנו בעמק האלה ויערכו מלחמה
לקראת פלשתים: והפלשתים עמדים
על־ההר מזה וישראל עמד על־ההר
מזה והגיא ביניהם: ויצא איש
הבינים מערכות פלשתים ושמו גלית
מגת גבהו שש אמות וזרת: וכובע
נחשת על־ראשו ושרין קשקשים הוא
לבוש ומשקל השרין חמשת אלפים
שקלים נחשת: ומצחת נחשת על־
רגליו וכידון נחשת בין כתפיו:
ונרמח חניתו כמנור אורגים וראש
חניתו ששת־אלפי שקל ברזל ונושא
הצנה הלך לפניו: ויעמד ויקרא
אל־מערכות ישראל ויאמר להם
למה תצאו לערך מלחמה הלוא אנכי
הפלשתי ואתם עבדים לשאול בחרו
לכם איש וירד אלי: אם־יוכל
להלחם אתי והכני והיינו לכם
לעבדים ואם־אני אוכל לו והכיתיו
והייתם לנו לעבדים ועבדתנו:
ויאמר הפלשתי אני חרפתי את־
מערכות ישראל היום הזה תנו־לי
איש ונלחמה יחדו: וישמע שאול
וכל־ישראל את־דברי הפלשתי
האלה וייחתו וייראו מאד: ודוד
בן־איש אפרתי הזה מבית לחם
יהודה ושמו ישי ולו שמונה בנים
ויהי האיש בימי שאול זקן בא
בימים: וילכו שלשת בני־ישי
הגדולים ההלכים אחרי שאול
למלחמה ושם שלשת בניו הבכור
ומשנהו אליאב השלישי אבינדב
והשמה שלישי: ודוד הקטן
ושלשת הגדולים הלכו אחרי שאול:
וילך דוד ושב מעל שאול לרעות
את־צאן אביו בית לחם: ויגש
הפלשתי השכם והערב ויתיצב
ארבעים יום: ויאמר ישי אל־דוד
בנו קח־נא לאחיך האיפה הקלי
הזה והעשרת הלחם הללו ורוץ
המחנה לאחיך: ואת עשרת
החלבי הגבינה האלה תביא אל־
שר־האלף ופקד את־אחיך לשלום
ואת־אשתם תקח ערבונם: ושאול
והמה וכל־איש ישראל בעמק האלה
נלחמים עם־פלשתים: וישכם דוד
בבקר ויטש את־הצאן על־שומר
ויקח וילך כאשר צוהו ישי ויבא
המעגלה והצבא יצא למערכה
וירעו בתרועה: ותערך ישראל
ופלשתים מערכה מול מערכה:
ויטש דוד את־הכלים אשר עליו
ביד שומר הכלים וירץ המערכה
ויבא וישאל לאחיו לשלום: ובדברו
עמם והנה האיש בעל הבנים עלה
מערכות פלשתים גלית שמו הפלשתי
מגת ודבר כדברים האלה וישמע
דוד: וכל־איש ישראל כראות
את־האיש וינסו מפניו וייראו מאד:
ויאמר איש ישראל הראיתם האיש
העלה הזה כי לחרף את־ישראל
עלה והיה האיש אשר יכנו יעשרנו
המלך עשר גדול ואת־בתו יתן לו
ואת־בית אביו יתן חפשי בישראל:
ויאמר דוד אל־האנשים העמדים
אתו לאמר מה יעשה לאיש אשר
יכה את־הפלשתי הזה והסיר חרפה
מעל ישראל כי מי הפלשתי הערל
הזה כי חרף מערכות אלהים חי:
ויענהו העם כדבר הזה לאמר כה
יעשה לאיש אשר יכנו: וישמע
אליאב אחיו הגדול בדבר אתם
לאנשים ויחר אף אליאב בדוד
ויאמר למה זה ירדת ועל־מי
נטשת מעט הצאן ההם במדבר אני
ידעתי את־זדנך ואת רע לבבך כי
למען ראות המלחמה ירדת: ויאמר
דוד מה־עשיתי עתה הלא דבר:
ויסר מעליו אל־אחר ויאמר כדבר
הזה וישב העם דבר דוד ויגידו
לפני שאול ויקחהו: ויאמר דוד
אל־שאול אל־יפל לב־אדם עליו
עבדך אלך ונלחם עם־הפלשתי הזה:
ויאמר שאול אל־דוד לא־תוכל
ללכת אל־הפלשתי הזה לנלחם עמו
כי־נער אתה והוא איש מלחמה
מנעוריו: ויאמר דוד אל־שאול
רעה היה עבדך לאביו בצאן ובא
הארי ואת הדב ונשא שה מתוך
העדר: ויצאתי אחריו והכתיהו
והצלתי מפיו והוא קם עלי והחזקתי
בזקנו והכתיהו והמיתיו: גם את־
הארי גם את־הדב הכה עבדך והיה
הפלשתי הערל הזה כאחד מהם כי
חרף מערכות אלהים חי: ויאמר
דוד יהוה אשר הצילני מיד הארי
ומיד הדב הוא יצילני מיד הפלשתי
הזה ויאמר שאול אל־דוד לך
ויהוה יהי עמך: וילבש שאול
את־דוד מדיו ונתן קובע נחושת על־
ראשו וילבש שריון: ויחגר דוד
את־חרבו על־מדיו ויחל ללכת כי
לא נסה וידבר דוד אל־שאול לא
אוכל ללכת באלה כי לא נסיתי
ויסרם דוד מעליו: ויקח מקלו
בידו ויבחר לו חמשה חלקי אבנים
מן־הנחל וישם אתם במכלת הרעים
אשר לו בכלי ומקלעו בידו והוא
נגש אל־הפלשתי: והפלשתי הלוך
והקרב אל־דוד והאיש נושא
הצנה הלפניו: ויבט הפלשתי
ויראה את־דוד ויבזהו כי היה
נער ואדמוני עם־יפה עין: ויאמר
הפלשתי אל־דוד הכלב אנכי כי־
אתה בא אלי במקלות ויקלל הפלשתי
את־דוד באלהיו: ויאמר הפלשתי
אל־דוד לך אלי ואתנה את־בשרך
לעוף השמים ולבהמת השדה:
ויאמר דוד אל־הפלשתי אתה בא
אלי בחרב ובחנית ובכידון ואנכי
בא אליך בשם יהוה צבאות אלהי
מערכות ישראל אשר חרפת: היום
הזה יסגרך יהוה בידי והכיתיך
והסירתי ראשך מעליך ונתתי פגרי
מחנה פלשתים היום הזה לעוף
השמים ולחית הארץ וידעו כל־
הקהל הזה כי לא בחרב ובחנית
יהושיע יהוה כי ליהוה המלחמה
ונתן אתכם בידנו: והיה כקום
הפלשתי והלך ויגש לקראת דוד
וימהר דוד ורץ המערכה לקראת
הפלשתי: וישלח דוד את־ידו אל־
הכלי ויקח משם אבן ויקלע וישלח
אל־הפלשתי ויכהו אל־מצחו ותקע
האבן במצחו ויפל על־פניו ארצה:
ויתחזק דוד מן־הפלשתי בקלע
ובאבן והכהו ויהרגהו ואין חרב
ביד־דוד: וירץ דוד ויעמד אל־
הפלשתי ויקח את־חרבו וישלפה
מתערתה ויכרתה בה ויכרת את־
ראשו וירא הפלשתים כי מת גבורם
וינוסו: והאנשים איש ישראל
ויהודה ויריעו וירדפו את־הפלשתים
עד־בואך לגי ועד שערי עקרון
ויפלו חללי הפלשתים דרך שערים
וגת ועקרון: וישבו בני־ישראל
משאף אחרי הפלשתים וישסו את־
מחניהם: ודוד לקח את־ראש
הפלשתי ויביאהו ירושלם ואת־כליו
שם אל־אהלו: וכראות שאול את־
דוד יצא לקראת הפלשתי אמר אל־
אבנר שר הצבא אבנר בן־מי זה
הנער אבנר ויאמר חי־נפשך המלך
אם־ידעתי: ויאמר המלך שאל
אתה בן־מי הנער הזה: וכשובו
מהכות את־הפלשתי ויקח אבנר
אתו ויבאהו לפני שאול וראש
הפלשתי בידו: ויאמר אליו שאול
בן־מי אתה הנער ויען דוד אני בן־
עבדך ישי בית הלחמי: והי ככלתו
לדבר אל־שאול ונפש יונתן נקשרה
בנפש דוד ויאהבהו יונתן כנפשו:
ויקחהו שאול ביום ההוא ולא
נתנו לשוב בית אביו: ויכרת
יונתן ודוד ברית באהבתו אתו כנפשו:
ויתפשט יונתן את־המעיל אשר עליו
ויתנהו לדוד וכליו עד־חרבו וגם
עד־קשתו וגם עד־חגורתו: ויצא
דוד בכל אשר־ישלחנו שאול
ויתנהג בהשכיל וישם שאול על
אנשי המלחמה ויטב בעיני כל־העם
וגם בעיני עבדי שאול: ויהי
בבואם בשוב דוד משוב מהכות את־
הפלשתי ותצאנה הנשים מכל־ערי
ישראל השרות והמחלות לקראת
שאול המלך בתפים בשמחה ובשלשים:
ותענינה הנשים המשחקות ותאמרנה
הכה שאול באלפיו ודוד ברבבתיו:
ויחר לשאול מאד וירע בעיניו
הדבר הזה ויאמר נתנו לדוד רבבות
ולי נתנו האלפים ועוד לו אך
המלוכה: ויהי שאול עוין את־
דוד מהיום ההוא ומעלה: ויהי
ממחרת ותצלח רוח אלהים רעה
אל־שאול ויתנבא בתוך הבית ודוד
מנגן בידו כיום יום והכידון
בכף שאול: וישלח שאול את־
הכידון ויאמר אכה את־דוד בקיר
ודוד נסב מפניו פעמים: ויירא
שאול מפני דוד כי יהוה היה עמו
ומעם את־שאול: וירא שאול
כי־מצליח הוא מאד ויגר ממנו:
וכל־ישראל ויהודה אהב את־דוד
כי־הוא יוצא ובא לפניהם:
ויאמר שאול אל־דוד הנה בתי
הגדולה מרב אתננה־לך לאשה
רק־היה לי לבן חיל והלחם
במלחמות יהוה ושאול אמר אל־
תהי ידי בו כי־אם־תהי יד־פלשתים
בו: ויאמר דוד אל־שאול מי
אנכי ומי חיי משפחת אבי בישראל
כי־אחתן למלך: ויהי בעת
תתלדנה לדוד ולמרב נתנה לעדריאל
המחולתי לאשה: ותאהב מיכל
בת־שאול את־דוד ויגידו לשאול
וישר הדבר בעיניו: ויאמר שאול
אתננה־לו ותהי לו למוקש ותהי
עליו יד־פלשתים עוד: ויאמר
שאול אל־דוד בחתנה תתחתן היום
השני לשתים: ויצו שאול את־
עבדיו לאמר דברו אל־דוד בלחש
לאמר הנה חפץ בך המלך ואהבוך
כל־עבדיו ועתה היה חתן למלך:
וידברו עבדי שאול באזני דוד
כדברים האלה ויאמר דוד הנקל
בעיניכם התחתן למלך ואנכי איש
רש ונקלה: ויאמרו עבדי שאול
אליו לאמר כזאת דבר דוד:
ויאמר שאול כה־תאמרון לדוד
אין חפץ למלך באלפיו כי אם־
מאה ערלות פלשתים להנקם בגוי
אויבי שאול ודוד חשב להפיל את־
שאול ביד־פלשתים: ויהי כבואם
עבדי דוד ויגידו לדוד את־הדברים
האלה וישר הדבר בעיני דוד
להתחתן במלך ולא מלאו הימים:
ויקם דוד וילך הוא ואנשיו ויך
בפלשתים מאתים איש ויבא דוד
את־ערלותיהם ויתנום במספר
למלך למען יתחתן למלך ויתן
שאול לו את־מיכל בתו לאשה:
וירא שאול ויבן כי־יהוה עם־דוד
ומיכל בת־שאול אהבתהו עוד:
ויוסף שאול עוד ליראה את־דוד
ויהי שאול אויב לדוד כל־הימים:
ושרי פלשתים יצאו ויהי מדי
צאתם ויבן דוד מכל עבדי שאול
וייקר שמו מאד: ויאמר שאול
אל־יונתן בנו ואל־כל־עבדיו להמית
את־דוד ויונתן בן־שאול חפץ
בדוד מאד: ויגד יונתן לדוד
לאמר מבקש שאול אביו להמיתך
ועתה השמר נא בבקר וישבת
בסתר ונחבאת: ואני אצא ועמדתי
אצל אבי בשדה אשר־תהיה שם
ואני אדבר בעד אביו אתך ואם־
ראיתי דבר ואגידה לך: ויטב
יונתן בדוד וידבר בעד דוד אל־
שאול אביו ויאמר אליו אל־יחטא
המלך בעבדו בדוד כי לא חטא לך
וכי מעשיו טובים לך מאד: ויאמר
כי־שם את־נפשו בכפו ויך את־
הפלשתי ויעש יהוה תשועה גדולה
לכל־ישראל ראית ותשמח ולמה
תחטא בדם נקי להמית את־דוד
חנם: וישמע שאול בקול יונתן
וישבע שאול חי־יהוה אם־יומת:
ויקרא יונתן לדוד ויגד־לו יונתן
את כל־הדברים האלה ויבא יונתן
את־דוד אל־שאול ויהי לפניו כאתמול
שלשום: ותוסף המלחמה להיות
ויצא דוד וילחם בפלשתים ויכם
מכה גדולה ויברחו מפניו: ותהי
רוח־יהוה רעה אל־שאול והוא
בביתו וחניתו בידו ודוד מנגן
בכנור בידו: ויבקש שאול
בחניתו להכות בחנית בדוד ובקיר
ויפן מפני שאול ותך את־החנית
בקיר וידוד נס וינס בלילה ההוא:
וישלח שאול מלאכים אל־בית דוד
לשמר אתו ולהמיתו בבקר ויגד
למיכל אשת דוד לאמר אם־אינך
ממלט את־נפשך הלילה מחר אתה
מומת: וירד מיכל את־דוד בעד
החלון וילך ברח ונמלט: ותקח
מיכל את־התרפים ותשם אל־המטה
ואת־כר העזים שמה מראשתיו
ותכס בבגד: וישלח שאול
המלאכים לקחת את־דוד ותאמר
חלה הוא: וישלח שאול את־
המלאכים לראות את־דוד לאמר
העלהו אלי במטה להמיתו:
ויבאו המלאכים והנה התרפים
אל־המטה וכר העזים מראשתיו:
ויאמר שאול אל־מיכל למה כה
רמיתני ותשלחי את־איבי וילט
מיכל אל־שאול בקשני למה אמיתך
ואצילך: ודוד נס וימלט ויבא
אל־שמואל הרמתה ויגד־לו את כל־
אשר־עשה לו שאול וילכו הוא
ושמואל וישבו בנויות: ויגד
לשאול לאמר הנה דוד ברמת
הרמתה: וישלח שאול מלאכים
לקחת את־דוד וירא את־להקת
הנביאים נבאים ושמואל עמד נצב
עליהם ותהי על־מלאכי שאול רוח
אלהים ויתנבאו גם־המה: ויגדו
לשאול וישלח מלאכים אחרים
ויתנבאו גם־המה וישלח שאול
מלאכים בפעם השלישית ויתנבאו
גם־המה: וילך גם־הוא הרמתה
ויבא עד־בור הגדול אשר בשפי
ויאמר ויאמר איפה שמואל ודוד
ויאמר הנה בנויות ברמתה:
וילך שם הרמתה ותהי עליו גם־הוא
רוח אלהים וילך הלוך ותנבא עד־
בואו נויתה: ויפשט גם־הוא
בגדיו ויתנבא גם־הוא לפני שמואל
ויפל ערם כל־היום ההוא וכל־
הלילה על־כן יאמרו הגם שאול
בנביאים:

רלבב

ותהי לחרפת אלהים: ויראו
הצופים לשאול בגבעת בנימן והנה
ההמון נמוג וילך הלום:
ויאמר שאול לעם אשר אתו
פקדו־נא וראו מי ילך מעמנו
ויפקדו והנה אין יונתן ונשא כליו:
ויאמר שאול לאחיה הגישה ארון
האלהים כי היה ארון האלהים ביום
ההוא ובני ישראל: ויהי עד דבר
שאול אל־הכהן את־הידך אשר
במחנה פלשתים וילך הלוך ורב
ויאמר שאול אל הכהן
אסף ידך: ויזעק שאול וכל העם
אשר אתו ויבאו עד המלחמה והנה
היתר־חרב איש ברעהו מהומה
גדולה מאד: והעברים היו
לפלשתים כאתמול שלשום אשר
עלו עמם במחנה סביבו גם־המה
להיות עם ישראל אשר עם־שאול
ויונתן: וכל איש ישראל אשר התחבאו
בהר־אפרים שמעו כי־נסו פלשתים
וידבקו גם המה אחריהם במלחמה:
וישע יהוה ביום ההוא את
ישראל והמלחמה עברה את־בית
און: ואיש ישראל נגש ביום
ההוא ויאל שאול את העם לאמר

ארור האיש אשר יאכל לחם עד־ערב
ואנקם מאיבי ולא טעמו כל העם לחם:
ויבא כל העם אל־היער ודבש על־פני
השדה: ויבא העם אל־היער והנה
נטף דבש ולא־שלח ידו אל־פיו כי
העם יראים משבעת אביו: ויען
יונתן לא־שמע את־אביו בהטיו את־
קצה המטה אשר בידו ויטבל את־
נופת הדבש וישב ידו אל־פיו ותאר
עיניו: ויען איש מהעם ויאמר
השבע השביע אביך את־העם לאמר
ארור האיש אשר יאכל לחם היום
ויעף העם: ויאמר יונתן עכר
אבי את־הארץ ראו־נא כי־אורו עיני
כי טעמתי מעט הדבש הזה בקצה
המטה אשר בידי: אף כי אכל
אכל העם היום משלל אויביו אשר
מצא כי עתה לא־רבתה המכה
בפלשתים: ויכו ביום ההוא
בפלשתים ממכמש עד אילון ויעף
העם מאד אחרי השלל ויקחו צאן
ובקר ועגלים וישחטו ארצה ויאכל
העם על־הדם: ויגידו לשאול
לאמר הנה העם חטאים לה' לאכל
על־הדם ויאמר בגדתם הגלו אלי
היום אבן גדולה: ויאמר שאול
פוצו בעם ואמרתם אלהם הגישו
אלי איש שורו ואיש שיהו ואכלתם
בזה ולא־תחטאו לה' לאכל על־הדם
ויגש כל־העם איש שורו בידו
הלילה ושחט שם: ויבן שאול
מזבח לה' אתו החל לבנות מזבח
לה': ויאמר שאול נרדה אחרי
פלשתים לילה ונבזזם עד־אור הבקר
ולא־נשאיר בהם איש ויאמרו כל
הטוב בעיניך עשה ויאמר הכהן
נקרבה הלם אל־האלהים: ושאל
שאול באלהים הארד אחרי פלשתים
התתנם ביד־ישראל ולא־ענהו
היום ההוא: ויאמר שאול גשו־הלם
כל־פנות העם וידעו ובראו בחטאת
הזאת היום כי חי־יהוה ישע ישראל
כי אם־היתה ביונתן בני בן־מותו
ימות ולא־ענהו מכל־העם איש:
ויאמר לכל־ישראל אתם תהיו לעבר
ואני ויונתן בני נהיה לעבר ויאמר
העם אל־שאול עשה הטוב בעיניך:
ויאמר שאול אל־יהוה אלהי ישראל
הבה תמים ויתפש יונתן ושאול
והעם יצאו: ויאמר שאול הפילו
בינו ובין יונתן בני הנפל יונתן:
ויאמר שאול אל־יונתן הגידה לי
מה עשית ויגד־לו יונתן ויאמר
טעם טעמתי בקצה המטה אשר
בידי מעט דבש באלון בדבש אמות
ראה אנכי מת: ויאמר שאול
כה־יעשה אלהים וכה יוסיף כי־מות
תמות יונתן: ויאמר העם אל־שאול
הכי יונתן ימות אשר עשה הישועה
הגדולה הזאת בישראל חלילה חי־יהוה
אם־יפל משערת ראשו ארצה כי עם־
אלהים עשה היום הזה ויפדו העם
את־יונתן ולא מת: ויעל שאול
מאחרי פלשתים והפלשתים הלכו
למקומם: ושאול לכד את־המלוכה
על־ישראל וילחם סביב בכל־איביו
במואב ובבני עמון ובאדום ובמלכי
צובה ובפלשתים ובכל אשר יפנה
ירשיע: ויעש חיל ויך את־עמלק
ויצל את־ישראל מיד שוסיהם:
ויהי בני שאול יונתן וישוי
ומלכישוע ושמות שתי בנותיו שם
הבכירה מרב ושם הקטנה מיכל:
ושם אשת שאול אחינעם בת־אחימעץ
ושם שר־צבאו אבנר בן־נר דוד
שאול וקיש אבי שאול ונר אבי
אבנר בן־אביאיל: ותהי המלחמה
חזקה על־פלשתים כל ימי שאול
וראה שאול כל־איש גבור וכל־איש
חיל ויאספהו אליו: ויעש חיל
ויך את־עמלק ויצל את־ישראל
מיד שוסיהם: ויאמר שמואל
אל־שאול אתי שלחני יהוה למשחך
למלך על־עמו על־ישראל ועתה שמע
לקול דברי יהוה: כה אמר יהוה
צבאות פקדתי את אשר עשה עמלק
לישראל אשר־שם לו בדרך בעלתו
ממצרים: עתה לך והכית את־עמלק
והחרמתם את־כל־אשר־לו והמתה
בו ולא תחמל עליו והמתה מאיש
ועד־אשה מעולל ועד־יונק משור
ועד־שה מגמל ועד־חמור: וישמע
שאול את־העם ויפקדם בטלאים
מאתים אלף רגלי ועשרת אלפי
איש את־איש יהודה: ויבא שאול
עד־עיר עמלק ויארב בנחל: ויאמר
שאול אל־הקני לכו סורו רדו
מתוך עמלקי פן־אספך עמו ואתה
עשית חסד עם־כל־בני ישראל
במעלתם ממצרים ויסר הקני מתוך
עמלק: ויך שאול את־עמלק
מחוילה בואך שור אשר על־פני
מצרים: ויתפש את־אגג מלך־
עמלק חי והחרם כל־העם לפי־חרב:
וחמל שאול והעם על־אגג ועל־מיטב
הצאן והבקר והמשנים והכרים וכל
אשר־טוב ולא אבו להחרימם וכל־
המלאכה נמבזה ונמס אתו החרימו:
ויהי דבר־יהוה אל־שמואל לאמר:
נחמתי כי המלכתי את־שאול למלך
כי־שב מאחרי ואת־דברי לא הקים
ויחר לשמואל ויזעק אל־יהוה כל
הלילה: וישכם שמואל לקראת
שאול בבקר ויגד לשמואל לאמר בא
שאול הכרמלה והנה מציב לו יד
ויסב ויעבר וירד הלגלגלה: ויבא
שמואל אל־שאול ויאמר לו שאול
ברוך אתה ליהוה הקימתי את־דבר
יהוה: ויאמר שמואל ומה קול־
הצאן הזה באזני ובקול הבקר אשר
אנכי שמע: ויאמר שאול מעמלקי
הביאום אשר חמל העם על־מיטב
הצאן והבקר למען זבח ליהוה
אלהיך ואת־היתר החרמנו: ויאמר
שמואל אל־שאול הרף ואגידה לי
את אשר דבר יהוה אלי הלילה
ויאמר לו דבר: ויאמר שמואל
הלוא אם־קטן אתה בעיניך לראש
שבטי ישראל ויבחרך יהוה למלך
על־ישראל: וישלחך יהוה בדרך
ולך והחרמת את־החטאים את־עמלק
ונלחמת בו עד־כלותם אותם:
ולמה לא־שמעת בקול יהוה ותעט
אל־השלל ותעש הרע בעיני יהוה:
ויאמר שאול אל־שמואל כי שמעתי
בקול יהוה והלכתי בדרך אשר
שלחני ואבא את־אגג מלך־עמלק
והחרמתי את־עמלק: ויקח העם
מן־השלל צאן ובקר ראשית החרם
לזבח ליהוה אלהיך בגלגל:
ויאמר שמואל החפץ ליהוה בעלות
וזבחים כשמע בקול יהוה הנה
שמוע מזבח טוב להקשיב חלב
אילים: כי חטאת קסם מרי
ואון ותרפים הפגע יען מאסת את־
דבר יהוה וימאסך מנלך: ויאמר
שאול אל־שמואל חטאתי כי־עברתי
את־פ

אַדּוֹר הָאִישׁ אֲשֶׁר־יֹאכַל לֶחֶם עַד־
הָעֶרֶב וְנִקַּמְתִּי מֵאֹיְבָי וְלֹא טָעַם כָּל־
הָעָם לָחֶם׃ וְכָל הָאָרֶץ בָּאוּ בְיָעַר
וַיְהִי דְבַשׁ עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה׃ וַיָּבֹא
הָעָם אֶל הַיַּעַר וְהִנֵּה הֹלֵךְ דָּבַשׁ וְאֵין
מַשִּׁיג יָדוֹ אֶל פִּיו כִּי יָרֵא הָעָם אֶת־
הַשְּׁבֻעָה׃ וְיוֹנָתָן לֹא שָׁמַע בְּהַשְׁבִּיעַ
אָבִיו אֶת הָעָם וַיִּשְׁלַח אֶת קְצֵה
הַמַּטֶּה אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַיִּטְבֹּל אוֹרָהּ
בְּיַעְרַת הַדְּבָשׁ וַיָּשֶׁב יָדוֹ אֶל פִּיו
וַתָּאֹרְנָה עֵינָיו׃ וַיַּעַן אִישׁ מֵהָעָם
וַיֹּאמֶר הַשְׁבֵּעַ הִשְׁבִּיעַ אָבִיךָ אֶת־
הָעָם לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יֹאכַל
לֶחֶם הַיּוֹם וַיָּעַף הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן
עָכַר אָבִי אֶת הָאָרֶץ רְאוּ נָא כִּי־אָורוּ
עֵינַי כִּי טָעַמְתִּי מְעַט דְּבַשׁ הַזֶּה׃
אַף כִּי לוּ אָכֹל אָכַל הַיּוֹם הָעָם
מִשְּׁלָל אֹיְבָיו אֲשֶׁר מָצָאוּ כִּי עַתָּה לֹא
רַבְתָה מַכָּה בַּפְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּכּוּ בַיּוֹם
הַהוּא בַּפְּלִשְׁתִּים מִמִּכְמָשׂ אַיָּלֹנָה
וַיַּעַף הָעָם מְאֹד׃ וַיַּעַשׂ הָעָם אֶל־
הַשָּׁלָל וַיִּקְחוּ צֹאן וּבָקָר וּבְנֵי בָקָר
וַיִּשְׁחֲטוּ אַרְצָה וַיֹּאכֶל הָעָם עַל הַדָּם׃
וַיַּגִּידוּ לְשָׁאוּל לֵאמֹר הִנֵּה הָעָם
חֹטְאִים לַיהוָה לֶאֱכֹל עַל הַדָּם וַיֹּאמֶר
בְּגַדְתֶּם גֹּלוּ אֵלַי הַיּוֹם אָבֶן גְּדוֹלָה׃
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל פֻּצוּ בָעָם וַאֲמַרְתֶּם
לָהֶם הַגִּישׁוּ אֵלַי אִישׁ שׁוֹרוֹ וְאִישׁ
שֵׂיחוֹ וְשָׁחַטְתֶּם בָּזֶה וַאֲכַלְתֶּם וְלֹא־
תֶחֱטְאוּ לַיהוָה לֶאֱכֹל אֶל הַדָּם
וַיִּגַּשׁ כָּל הָעָם אִישׁ שׁוֹרוֹ בְּיָדוֹ
הַלַּיְלָה וַיִּשְׁחָטוּ שָׁם׃

אַחֲרֵי לֹא נִכְתַּב בְּסֵפֶר שְׁמוּאֵל וְלֹא בְּסֵפֶר הַיָּשָׁר. וְכֵן מָצָאתִי בְּמִדְרַשׁ שְׁמוּאֵל. וְהוּא הוֹלֵךְ וְרָדֹם. פֵּרוּשׁ מִטָּה מִן הַקְּצִיצוֹת. וְקִצּוּצֵי הָרָדִם. וְכֵן אַתָּה מוֹצֵא בְּכָל מָקוֹם שֶׁהַמִּקְרָא מְלַמֵּד עַל עַצְמוֹ. וְהוּא הוֹלֵךְ וְרָדֹם. וְכֵן הַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֵין מִקְרָא יוֹצֵא מִידֵי פְּשׁוּטוֹ. וְאֵין דָּרָשׁ יוֹצֵא מִידֵי אֶמְתָּתוֹ. וְכֵן הַרְבֵּה בְּמִדְרָשׁוֹת שֶׁיֵּשׁ לָהֶם לְהִתְיַשֵּׁב עַל פְּשׁוּטוֹ שֶׁל מִקְרָא. וְכֵן הַמִּקְרָא הַזֶּה. וְהוּא הוֹלֵךְ וְרָדֹם

ישראל׳ א מנחתן וזבחיהם אשר יזבחו לי׳. חתיכות חיל. אף אנכי אל לא. חרש בזמרת. מנחה חס׳ ושלום שיהא הקב״ה רוצה בקרבנות רשעים אלא מצות עשה שבלבו שיכוין לשם שמים. ויסיר חילם. ולא יוכלו לעמוד בקרב. ולא יוכלו לנצח. ולא ימצאו כח ללחום. ויכשלו. ויפלו. ויתנם חיל. ולא יוכלו לעמוד בקרב

וְאֹמַר קִטְמוּאֵל
חֲלִילָה מִן שַׁרְיוּתֶיךָ תִּהְיֶה שֵׁיט
וְחָלַשׁ בְּעֵינֶיךָ נַפְשֶׁךָ גֶּרֶם זְכוּרִים שׁ
שִׁבְטָא וְדִבְיָמִין אֲבוּן גַּרְמָא לָךְ
דִּי נָבְעוּ לְמֶעְבַּר בֵּיתָא קְדֵם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּדִיל כֵּן רְבִיךְ יְיָ לְמַרְוָיו
סַלְקָא עַל יִשְׂרָאֵל ׃ וּשְׁלַח יְיָ
בְּאוֹרְחָתָא וַאֲמַר אֵזִיל וְתִגְעַר יָת
עֲמָלֵיקָאֵי יָת דְּבְרִית עֲמָלֵק וְרִגְזִין
קְרָבָא בְּחוֹן עַד דְּתִשְׁצֵי יַתְהוֹן ׃
וְלָמָּה לָא קַבֵּילְתָּא לְמֵימְרָא דְּיְיָ
וְאִתְפְּנֵיתָא עַל בִּזְתָא וַעֲבַדְתָּא
דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ ׃
וַאֲמַר שָׁאוּל לִשְׁמוּאֵל דְּקָבֵילִית
לְמֵימְרָא דְּיְיָ דְּאִזְדַּרְעֵית בְּאוֹרְחָתָא
דִּשְׁלַחֵנִי יְיָ וְאַיְתֵיתִי יָת אֲגַג מַלְכָּא
דַּעֲמָלֵק וְיָת עֲמָלֵקָאֵי גְּמַרִית ׃
וְאַפְרִישׁ עַמָּא מִן בִּוְזָתָא וְתוֹרֵי
קֳדָם יְיָ וּרְתִיתָא לְדִבְחָא קֳדָם יְיָ
אֱלָהָךְ בְּגִלְגָּלָא ׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל
הֲאִית רָעֲוָא קֳדָם יְיָ בְּעָלְוִין וּבְנִכְסַת
קוּשְׁטִין כְּקַבֵּילָא לְמֵימְרָא דְּיְיָ אֲנָא
קַבֵּילִית לְמִסְרְיָה מִנְּכְסַת קוּשְׁטִין
טַב לְאַצְתָּא לְמֵימַר לְקַבֵּיל נְבִיזוּתִי מִקְּרֵב
פְּטִימִין ׃ אֲרֵי חֲדוּ גַּבְרָא דְּשַׁלְּטִין
בְּקִיסְמִין וְתוֹרֵבַת כָּל גַּבְרֵי דְּמַתְקְרִיבִין עַל פַּתְוָתָא וְיֵיבִי וְכוּתְנֵי עַמָּא וְרַעְוָא בָּתַר פִּקְוָדַיָּא דְּיְיָ
תּוֹרֵבַת כָּל אִנֵּשׁ דְּפָטִי וְסוֹסְיָא עַל טֵלְיֵי וְקַרְקְרָתָא דְּקוּרְבָּנָא בָּתַר פִּקְוָדַיָּא דְּיְיָ רְחִיקָךְ
מִלְּמֶהֱוֵי סַלְקָא ׃

וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הֲלוֹא אִם־קָטֹן
אַתָּה בְּעֵינֶיךָ רֹאשׁ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
אַתָּה וַיִּמְשָׁחֲךָ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־
יִשְׂרָאֵל ׃ וַיִּשְׁלָחֲךָ יְהוָה בַּדָּרֶךְ וַיֹּאמֶר
לֵךְ וְהַחֲרַמְתָּה אֶת־הַחַטָּאִים אֶת־
עֲמָלֵק וְנִלְחַמְתָּ בּוֹ עַד כַּלּוֹתָם אֹתָם׃
וְלָמָּה לֹא־שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה וַתַּעַט
אֶל־הַשָּׁלָל וַתַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה ׃
וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־
שְׁמוּאֵל אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה
וְאֵלֵךְ בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר שְׁלָחַנִי יְהוָה
וָאָבִיא אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ עֲמָלֵק וְאֶת־
עֲמָלֵק הֶחֱרַמְתִּי ׃ וַיִּקַּח הָעָם מִן־הַשָּׁלָל
צֹאן וּבָקָר רֵאשִׁית הַחֵרֶם לִזְבֹּחַ
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּגִּלְגָּל ׃ וַיֹּאמֶר
שְׁמוּאֵל הֲחֵפֶץ לַיהוָה בְּעֹלוֹת וְזְבָחִים
כִּשְׁמֹעַ בְּקוֹל יְהוָה הִנֵּה שְׁמֹעַ מִזֶּבַח
טוֹב לְהַקְשִׁיב מֵחֶלֶב אֵילִים ׃
כִּי־חַטַּאת קֶסֶם מְרִי וְאָוֶן וּתְרָפִים
הַפְצַר יַעַן מָאַסְתָּ אֶת־דְּבַר יְהוָה
וַיִּמְאָסְךָ מִמֶּלֶךְ ׃

חזקן וברואה וסס וחזקן ל׳ כעולה מהסמוכ׳. וחזקן אלהה מהסמוכ׳. אל תתאמר אל תחשוב ׃ מרי ו׳ וסס
ב׳ השמות קדם מרי ׃ למסמרת לאוזן ׃ אל תחי מרי ׃ תשמרת אל מרי ׃ תשמרת בשמור כמוהו ׃

ריא״ר שמואל אל שמואל חטאתי
כי עברתי את פי יהוה ואת דבריך
כי יראתי את העם ואשמע בקולם ׃
ועתה שא נא את חטאתי ושוב עמי
ואשתחוה ליהוה ׃ ויאמר שמואל
אל שאול לא אשוב עמך כי מאסת
את דבר יהוה וימאסך יהוה מהיות
מלך על ישראל ׃ ויסב שמואל
ללכת ויחזק בכנף מעילו ויקרע ׃
ויאמר אליו שמואל
קרע יהוה את ממלכות ישראל
מעליך היום ונתנה לרעך הטוב
ממך ׃ וגם נצח ישראל לא ישקר ונ״ל ׃
ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם ׃
ויאמר חטאתי עתה כבדני נא נגד־
זקני עמי ונגד ישראל ושוב עמי ו
והשתחויתי ליהוה אלהיך ׃ וישב
שמואל אחרי שאול וישתחו שאול
ליהוה ׃ ויאמר שמואל
הגישו אלי את אגג מלך עמלקי וילך
אליו אגג מעדנת ׃ ויאמר אגג אכן
סר מר המות ׃ ויאמר שמואל
כאשר שכלת נשים כן־תשכל מנשים אמך ויש׳ שמואל
את אגג לפני יהוה בגלגל ׃
וילך שמואל הרמתה
ושאול עלה אל־ביתו גבעת שאול ׃
ולא־יסף שמואל לראות את שאול
עוד יום מותו כי התאבל שמואל
אל שאול ויהוה נחם כי־המליך
את שאול על ישראל ׃
ויאמר יהוה אל־שמואל
עד־מתי אתה תתאבל אל שאול
ואני מאסתיו ממלך על ישראל

רלבב

כאן יסמל . הוא הסוד
שהוא חתוך ישמעאל
ושהוא חלוש כנגדם
הרגון בכחו ישמעאל
חי ישמעאל מהוא הסוד
כמו שהוא חי
תמיד . בלשון ישמע
כי סר ויקרא עלי ת
תרגומו בלשון כי לאחר
מלכותו נפסק תורתו .
לשון אחר ישמע
בלשון נפסק תורתו
כמו שנאמר ישמו
כל בוגדי כפר .
לאחר ראה שמואל
היות שאול מקבלים
מקצתי הסוד ומקצתי
חסר נתן בלבו לנסותו
אם יוכל לשמוע
בקול ה׳ ולעשות
מצותיו ולא עשה
כן ולכן נתן בלבו
לבקש אחר שיהיה
מלך תחתיו ולכן
אמר לו עד מתי
אתה מתאבל על
שאול ואנכי רחקתיו
מלמלוך עליהם ׃

מהו גם נפסוק עוד שלך מעריס ונראה לי כי אינו לשון שהוא ולא הוסיף עוד כלך כיוצא ׃

ויאמר שאול אל שמואל חטאתי
כי עברתי את פי יהוה ואת דבריך
כי יראתי את העם ואשמע בקולם ׃
ועתה שא נא את חטאתי ושוב עמי
ואשתחוה ליהוה ׃ ויאמר שמואל
אל שאול לא אשוב עמך כי מאסת
את דבר יהוה וימאסך יהוה מהיות
מלך על ישראל ׃ ויסב שמואל
ללכת ויחזק בכנף מעילו ויקרע ׃
ויאמר אליו שמואל
קרע יהוה את ממלכות ישראל
מעליך היום ונתנה לרעך הטוב
ממך ׃ וגם נצח ישראל לא ישקר
ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם ׃
ויאמר חטאתי עתה כבדני נא נגד־
זקני עמי ונגד ישראל ושוב עמי ו
והשתחויתי ליהוה אלהיך ׃ וישב
שמואל אחרי שאול וישתחו שאול
ליהוה ׃ ויאמר שמואל
הגישו אלי את אגג מלך עמלקי וילך
אליו אגג מעדנת ׃ ויאמר אגג אכן
סר מר המות ׃ ויאמר שמואל
כאשר שכלת נשים כן־תשכל מנשים אמך ויש׳ שמואל
את אגג לפני יהוה בגלגל ׃
וילך שמואל הרמתה
ושאול עלה אל־ביתו גבעת שאול ׃
ולא־יסף שמואל לראות את שאול
עוד יום מותו כי התאבל שמואל
אל שאול ויהוה נחם כי־המליך
את שאול על ישראל ׃

רלבב

חתכן ל׳ השלות
חכמיס כמותם כקול
ל׳. היה זה מבואר כי
השנואת ויזכרו יבאו
על החטאים כמו ם
מהיכאך סתר ולזה
הוה מצוחר כי הוה
ידיד שוב מיסלוח
מחטאת ולא נעשרך
לאלו הקרבנות הבה
נתנו מצות ויסף
ומלמד כלומר ב
מקרבנות ה בלי
על מזבח כי חלבים
מתוכם כחלב זבחי
ים הוה מבסח ויזכר
בזה מעט בזה מעט
ולזה אמר

מלא קדיך סתן. אתר קדיך לכי סהיה סקדיך סחזה סתחזק לתעסה בו מלכי בית דוד וכל העזרי היה סתחזק סחזק וסה סטים סקדיך הכתוב זה ולא אתכל בעצת אחיסה וכן אתר כסהסתה סלסה סקדיך סקדיך על כי סאכלוסים ויהיו כאחד משר שם כלי סתן סאיסה וכן אתר כסהסתה סלסה סקדיך סקדיך לתת קדיך סתן על כי סכדיך סתן סתסה סלסים על כי לא: ויש סהיה סתסה סלסים סתן סקדיך סקדיך סתן סתסה סלסים על כי לא: כי סהיה סתן סתסה סלסים סתן סקדיך סקדיך סתן סתסה סלסים על כי לא: ויש סהיה

תלחמה ל בקריאה זו׳ ואמר יהוה לשמעון אזיו עליה אזי כזה״י. ויאמרו ל״ש תלחמה לכה הזיתון לנו לקנין. תלחמה אתם בשמור׳. ובספר נס כרוש שפשם׃ ותשלח נ׳ חג׳ וס׳ בספר בסוד וישבע יהוה ויאות אויב כ׳ וס׳ תפקד לשלום ואת עדרותם תקח׃ בשמור מלחמה׃ ויהי בבוקר

ותלחמה בו ויהי ויהי ויהי ולו מחנה בשם׃ ויהי מכתל מרבי חיתים ומצרי לפני שאול ויכרת הכה הספרי יהוה את אויבי דוד׃ ויהי ויהי ויהי

מעשרות פלשתים. כן הוא כתיב וקרי ותשברכו והקרי תכבדו ואין לו טעם ומתחלת פלשתים תהיו עבדים לי כי אמרתי אחיו ורעי אתה ואין לשון עבד מתיישר בנבואה והכה הכתי קרוכוס והקרי קרוכום והוא יכפר ואין לך דרך הכתיב מתפרשת קרוכוס בכתוכוסים רחוקים מדרכו כי מקרי חים הבנים מהיה מכתיב הכוסים וכן דרך המקרות פלפלי מתחת מרגלות מרגלות מרגלות

והיה כי יקם המלך. עכשיו יודיעו כתרו וקוסו שעבור זה הוא לו לו ותעודה לבוא לידי מלוכה ומדברי לבוא אליו ויעבד כתו פעמים: מיהיה כבד בעיני המלך. ולא מצאתי בכתובים שהיה לו שום מעלה והלך אחר מעשו ומקרב עצמו אל המלך. כתוב ויהי ויעבד כתו בתוכחה והלא יאמרו עליו רחמנו מבית אביו ומבית אחיו ואין לנו לדבר עמו. ואם תאמר כי הוא היה מבקש מהם שיאמרו עליו כן כדי שיהיה מקובל אצל המלך ואצל כל עבדיו הנה כתוב ויהי כשמעו כל העבדים אשר לשאול את הדברים האלה ויחר אפו מאד ולא היה ראוי לו שיכעוס אם היה עושה כן בכוונה: ויאמר למה יחרה. ולא ידעתי מה ראה לומר כן ולמה לא אמר לו מה עשית ומה דברת עמו: ויאמר אליו. לא אמר לו מאומה אלא שאל אות

ותצלח עליו רוח יי׳ ויתנבא בתוכם: ויהי כל היודע אתמול שלשום וגו׳ ויראו כי הנה עם נביאים וגו׳ ויאמר איש אל רעהו מה זה היה לבן קיש הגם שאול בנביאים: ויבא הבמתה. לשון גבעה כמו (ישעיה ל) ועל כל גבעה נשאים: ויאמר שאול אל דודו. אל בן דודו שהיה גדול ממנו בשנים: ויאמר אל נערו. אל משרתו: ולא בקשנום. ולא מצאנום: ותחדל. ותפסק: ויאמר דודו. אל בן דודו: ויאמר שמואל. אל שאול: הגד נא לי. אל תכחד ממני: ויאמר שאול. אל שמואל: הגיד הגיד לנו. אל תכחד ממנו: ויאמר שמואל. אל שאול: עלה לפני הבמה. לשון גבעה: כי היום תזבחו. כי היום יום זבח הוא: ואשלחך. לשלחך: ולכל אשר לבך. לכל אשר יעלה על לבך לומר לי אעשה: ויאמר שאול. אל שמואל: הלא בן ימיני אנכי. מבנימין אנכי: ומשפחתי הצעירה. הקטנה: ומשפחתי מכל משפחות. הגדולות: ולמה דברת. לשון תוכחת: ויקח שמואל. אל שאול: ויביאם. אל שאול: ויאמר שמואל. אל שאול: תן החלק. לשון נתינה: אשר נתתי. אמרתי: ויעל הטבח. לשון עלייה: ויאכל. שאול: ויקומו. מן הבמה: ויקומו. מן המשתה: ויאמר. שמואל: ויפח. לשון הבל: ויאמר. שמואל: ויאמר. שמואל: ויאמר. שמוא

ואשמנו עכרי קרבא
לחוזי ונפק ודד ואניח קרנכא ב
בפלשתאי ואכתב בהון מחבא ס
כניאת ואפיכו מן קדמותו ושרת
רוח בישא מן קדם יי לורת שאול
והוא בביתיה יתיב ומחרצא ב
בידיה ודוד מנגן בידיה:
שאול למימרו בסורניתא בדוד
ולמיבריה מבוחלא ואיתפטר מן
קדם שאול ונקבע ירח סורניתא
בבוחלא ודוד ערק ואשתיזב ב
בליליא ההוא:
ושלח שאול אחזנין לותיה בידוד
דיוד ליסתריה ולקטליה בצפרא
ואחויית לדוד מיבל אחתיה לימא
אם לא יתך משזיב ית נפשך בליליא
מחר את מתקטל: ושלשלת
מיכל ית דוד מן כוכא ואזל ערק
ואשתזיב: ונסבת מיכל ית
צילמניא ושויאת על ערסא וית
מרא דעזיא שויאת מיכסיתהון ו
וכסיאת בלבושא:
ושלח שאול אחזנין למיסב
ית דוד ואמרת שכיב הוא:
ושלח שאול
אחזנייא למיחמי ית דוד למיכד
מסקיו תיהי בערסא לותי ל
למיקטליה: ואתו אחזנייא והא
צלמניא על ערסא ומרעא דעזא
אישריתי: ואמר שאול
למיכל לכמא כדי שכקרת ית
את אויבי וישלטוחאמר מיבל אל
שאול הוא אמר אלי שלחני למא
אמיתך: ודוד ברחת וישלטו ביבא אל
שמואל לרמתא ואחזי לוארת כל
אשר עשת לי שאול ויזך ושמואל
ויאזלו תרוויהון ויתיבו בבית אולפנא: ואתעדיאו
לשאול למימר הא דוד בניות ברמתא:

ותוספה המלחמה להיות ויקם דוד
וילחם בפלשתים ויך בהם מכה
גדולה וינסו מפניו: והיה רוח
יהוה רעה אל שאול והוא בביתו
יושב וחניתו בידו ודוד מנגן בידו:
ויבקש שאול להכות בחנית בדוד
ובקיר ויפסע מפני שאול ויך את
החנית בקיר ודוד נס וימלט בלילה
הוא: וישלח שאול
מלאכים אל בית דוד לשמרו
ולהמיתו בבקר ותגד לדוד מיכל
אשתו לאמר אם אינך מבלט את
נפשך הלילה מחר אתה מומת:
ותרד מיכל את דוד בעד החלון
וילך וברח וימלט: ותקח מיכל
את התרפים ותשם אל המטה ואת
כביר העזים שמה מראשתיו ותכס
בבגד: וישלח שאול
מלאכים לקחת את דוד ותאמר
חלה הוא: וישלח
שאול את המלאכים לראות את
דוד לאמר העלו אתו במטה אלי
להמיתו: ויבאו המלאכים והנה
התרפים אל המטה וכביר העזים
מראשתיו: ויאמר שאול אל
מיכל למה ככה רמיתני ותשלחי
את אויבי וימלט ותאמר מיכל אל
שאול הוא אמר אלי שלחני למה
אמיתך: ודוד ברח וימלט ויבא אל
שמואל הרמתה ויגד לו את כל
אשר עשה לו שאול וילך הוא
ושמואל וישבו בנות: ויגד לשאול
לאמר הנה דוד בנית ברמתה:

וישלח שאול מלאכים לקחת את
דוד וירא את להקת הנביאים נבאים
ושמואל עמד נצב עליהם ותהי על
מלאכי שאול רוח אלהים ויתנבאו
גם המה: ויגדו לשאול וישלח
מלאכים אחרים ויתנבאו גם המה
ויסף שאול וישלח
מלאכים שלשים ויתנבאו גם המה:
וילך גם הוא הרמתה ויבא עד בור
הגדול אשר בשכו וישאל ויאמר
איפה שמואל ודוד ויאמר הנה בנות
ברמה: וילך שם אל נות ברמה
ותהי עליו גם הוא רוח אלהים וילך
הלוך ויתנבא עד באו בנות ברמה:
ויפשט גם הוא בגדיו ויתנבא גם
הוא לפני שמואל ויפל ערם כל
היום ההוא וכל הלילה על כן
יאמרו הגם שאול בנביאים:
ויברח דוד
מנות ברמה ויבא ויאמר לפני
יהונתן מה עשיתי מה עוני ומה
חטאתי לפני אביך כי מבקש את
נפשי: ויאמר לו חלילה לא תמות
הנה לו עשה אבי דבר גדול או
דבר קטן ולא יגלה את אזני ומדוע
יסתיר אבי ממני את הדבר הזה אין
זאת: וישבע עוד דוד ויאמר ידע
ידע אביך כי מצאתי חן בעיניך
ויאמר אל ידע זאת יהונתן פן יעצב
ואולם חי יהוה וחי נפשך כי לפשע
ביני ובין המות: ויאמר יהונתן אל
דוד מה תאמר נפשך ואעשה לך:
ויאמר דוד אל יהונתן
הנה חדש מחר ואנכי ישב אשב עם
המלך לאכול ושלחתני ונסתרתי
בשדה עד הערב השלשית:

ושלח שאול אזנין למדבר ית
דוד ואתעכרת שכיב הוא ושלח
ית אזניא למיחמי ית דוד ואמר
אוסיפו עלוהי ואמיתיניה בכוכא
הדין: ואתו אחזנייא והא
צלמניא על ערסא ומרעא דעזא
אישריתי: ואמר שאול
למיכל לכמא כדי שכקרת ית
את אויבי וישלטוחאמר מיכל אל
שאול הוא אמר לי שלחני למא
אמיתך: ודוד ברח וישלטו ביבא אל
שמואל הרמתה ויגד לו ית כל
דעבד ליה שאול והוא ושמואל
ויתיבו בבית אולפנא: ואתעדיאו
לשאול למימר הא דוד בניות ברמתא:

ושלח שאול אזנין למיסב ית
דוד ואמרת שכיב הוא ושלח
ית אזניא למיחמי ית דוד למיכד
מסקיו תיהי בערסא לותי ל
למיקטליה: ואתו אחזנייא והא
צלמניא על ערסא ומרעא דעזא
אישריתי: ואמר שאול
למיכל לכמא כדי שכקרת ית
את אויבי וישלטוחאמר מיכל אל
שאול הוא אמר לי שלחני למא
אמיתך: ודוד ברח וישלטו ביבא אל
שמואל הרמתה ויגד לו ית כל
דעבד ליה שאול והוא ושמואל
ויתיבו בבית אולפנא: ואתעדיאו
לשאול למימר הא דוד בניות ברמתא:

ושלח שאול אזנין למיסב ית
דוד ואמרת שכיב הוא ושלח
ית אזניא למיחמי ית דוד למיכד
מסקיו תיהי בערסא לותי ל
למיקטליה: ואתו אחזנייא והא
צלמניא על ערסא ומרעא דעזא
אישריתי: ואמר שאול
למיכל לכמא כדי שכקרת ית
את אויבי וישלטוחאמר מיכל אל
שאול הוא אמר לי שלחני למא
אמיתך: ודוד ברח וישלטו ביבא אל
שמואל הרמתה ויגד לו ית כל
דעבד ליה שאול והוא ושמואל
ויתיבו בבית אולפנא: ואתעדיאו
לשאול למימר הא דוד בניות ברמתא:

רשי

ואשמנו עכרי קרבא. שהיו מכעיסים לפני המקום: לחוזי ונפק ודד. לראות מה עשה שאול: ואניח קרנכא. שהיה מלא שמן: בהון מחבא. שהיה מחביא בהן את הקמיעות: כניאת. שהיו מכעיסים את המקום: ואפיכו מן קדמותו. שהיה מתנבא שלא כהוגן: ושרת רוח בישא מן קדם יי. שהיה מתנבא שלא כהוגן: לורת שאול. שהיה מתנבא בביתו: בידיה. שהיה מתנבא בנגינה: ודוד מנגן בידיה. שהיה מתנבא בנגינה: ובקעא שאול למימרו בסורניתא בדוד. שהיה מתנבא בנגינה: ולמיבריה מבוחלא. שהיה מתנבא בנגינה: ואיתפטר מן קדם שאול. שהיה מתנבא בנגינה: ונקבע ירח סורניתא בבוחלא. שהיה מתנבא בנגינה: ודוד ערק ואשתיזב בליליא ההוא. שהיה מתנבא בנגינה:

ושלח שאול אחזנין לותיה בידוד. שהיה מתנבא בנגינה: דיוד ליסתריה ולקטליה בצפרא. שהיה מתנבא בנגינה: ואחויית לדוד מיכל אחתיה לימא. שהיה מתנבא בנגינה: אם לא יתך משזיב ית נפשך בליליא מחר את מתקטל. שהיה מתנבא בנגינה: ושלשלת מיכל ית דוד מן כוכא ואזל ערק ואשתזיב. שהיה מתנבא בנגינה: ונסבת מיכל ית צילמניא. שהיה מתנבא בנגינה: ושויאת על ערסא. שהיה מתנבא בנגינה: וית מרא דעזא שויאת מיכסיתהון. שהיה מתנבא בנגינה: וכסיאת בלבושא. שהיה מתנבא בנגינה:

ושלח שאול אחזנין למיסב ית דוד. שהיה מתנבא בנגינה: ואתעדיאו לשאול למימר הא דוד בניות ברמתא. שהיה מתנבא בנגינה:

ושלח שאול אזנין למדבר ית דוד. שהיה מתנבא בנגינה: ואתעכרת שכיב הוא. שהיה מתנבא בנגינה: ושלח ית אזניא למיחמי ית דוד. שהיה מתנבא בנגינה: למיכד מסקיו תיהי בערסא לותי. שהיה מתנבא בנגינה: למיקטליה. שהיה מתנבא בנגינה: ואתו אחזנייא והא צלמניא. שהיה מתנבא בנגינה: על ערסא ומרעא דעזא. שהיה מתנבא בנגינה: אישריתי. שהיה מתנבא בנגינה: ואמר שאול. שהיה מתנבא בנגינה: למיכל לכמא כדי שכקרת ית את אויבי וישלטו. שהיה מתנבא בנגינה: ומיכל אל שאול. שהיה מתנבא בנגינה: הוא אמר לי שלחני למא אמיתך. שהיה מתנבא בנגינה: ודוד ברח וישלטו. שהיה מתנבא בנגינה: ביבא אל שמואל הרמתה. שהיה מתנבא בנגינה: ויגד לו ית כל דעבד ליה שאול. שהיה מתנבא בנגינה: והוא ושמואל ויתיבו בבית אולפנא. שהיה מתנבא בנגינה: ואתעדיאו לשאול למימר. שהיה מתנבא בנגינה: הא דוד בניות ברמתא. שהיה מתנבא בנגינה:

ושלח שאול אזנין למיסב ית דוד. שהיה מתנבא בנגינה: ואתעכרת שכיב הוא. שהיה מתנבא בנגינה: ושלח ית אזניא למיחמי ית דוד. שהיה מתנבא בנגינה: למיכד מסקיו תיהי בערסא לותי. שהיה מתנבא בנגינה: למיקטליה. שהיה מתנבא בנגינה: ואתו אחזנייא והא צלמניא. שהיה מתנבא בנגינה: על ערסא ומרעא דעזא. שהיה מתנבא בנגינה: אישריתי. שהיה מתנבא בנגינה: ואמר שאול. שהיה מתנבא בנגינה: למיכל לכמא כדי שכקרת ית את אויבי וישלטו. שהיה מתנבא בנגינה: ומיכל אל שאול. שהיה מתנבא בנגינה: הוא אמר לי שלחני למא אמיתך. שהיה מתנבא בנגינה: ודוד ברח וישלטו. שהיה מתנבא בנגינה: ביבא אל שמואל הרמתה. שהיה מתנבא בנגינה: ויגד לו ית כל דעבד ליה שאול. שהיה מתנבא בנגינה: והוא ושמואל ויתיבו בבית אולפנא. שהיה מתנבא בנגינה: ואתעדיאו לשאול למימר. שהיה מתנבא בנגינה: הא דוד בניות ברמתא. שהיה מתנבא בנגינה:

לחזי. שיהא מתנבא ויהא מתקטל: ושלח שאול אחזנין למיסב ית דוד. כשהלך לנביות הלכו אחריו: ואתעכרת שכיב הוא. לפי שהיה מתנבא כל היום: ושלח ית אזניא למיחמי ית דוד. לפי שהיה מתנבא כל היום: למיכד מסקיו תיהי בערסא לותי. לפי שהיה מתנבא כל היום: למיקטליה. לפי שהיה מתנבא כל היום: ואתו אחזנייא והא צלמניא. לפי שהיה מתנבא כל היום: על ערסא ומרעא דעזא. לפי שהיה מתנבא כל היום: אישריתי. לפי שהיה מתנבא כל היום: ואמר שאול. לפי שהיה מתנבא כל היום: למיכל לכמא כדי שכקרת ית את אויבי וישלטו. לפי שהיה מתנבא כל היום: ומיכל אל שאול. לפי שהיה מתנבא כל היום: הוא אמר לי שלחני למא אמיתך. לפי שהיה מתנבא כל היום: ודוד ברח וישלטו. לפי שהיה מתנבא כל היום: ביבא אל שמואל הרמתה. לפי שהיה מתנבא כל היום: ויגד לו ית כל דעבד ליה שאול. לפי שהיה מתנבא כל היום: והוא ושמואל ויתיבו בבית אולפנא. לפי שהיה מתנבא כל היום: ואתעדיאו לשאול למימר. לפי שהיה מתנבא כל היום: הא דוד בניות ברמתא. לפי שהיה מתנבא כל היום:

ולנב

לחזי. לראות המלאכים. ותקח מיכל. לפי שהיתה מלכה ע"ג בעלה: את התרפים. ע"ז קטנה: ושם כר העזים. ומלמדנו שהיו מגדלים עזים בבתיהם: מראשתיו. לפי שהיה חולה: ויאמר שאול אל מיכל למה ככה רמיתני. לפי שהיה מלך ע"ג בעלה: ותשלחי את אויבי וימלט. לפי שהיה מלך ע"ג בעלה: ותאמר מיכל אל שאול. לפי שהיה מלך ע"ג בעלה: הוא אמר אלי שלחני למה אמיתך. לפי שהיה מלך ע"ג בעלה: ודוד ברח וימלט ויבא אל שמואל הרמתה. לפי שהיה מלך ע"ג בעלה: ויגד לו את כל אשר עשה לו שאול. לפי שהיה מלך ע"ג בעלה: וילך הוא ושמואל וישבו בנות. לפי שהיה מלך ע"ג בעלה: ויגד לשאול לאמר הנה דוד ברמתה. לפי שהיה מלך ע"ג בעלה:

וישלח שאול מלאכים לקחת את דוד וירא את להקת הנביאים נבאים ושמואל עמד נצב עליהם ותהי על מלאכי שאול רוח אלהים ויתנבאו גם המה: ויגדו לשאול וישלח מלאכים אחרים ויתנבאו גם המה: ויסף שאול וישלח מלאכים שלשים ויתנבאו גם המה: וילך גם הוא הרמתה ויבא עד בור הגדול אשר בשכו וישאל ויאמר איפה שמואל ודוד ויאמר הנה בנות ברמה: וילך שם אל נות ברמה ותהי עליו גם הוא רוח אלהים וילך הלוך ויתנבא עד באו בנות ברמה: ויפשט גם הוא בגדיו ויתנבא גם הוא לפני שמואל ויפל ערם כל היום ההוא וכל הלילה על כן יאמרו הגם שאול בנביאים:
ויברח דוד
מנות ברמה ויבא ויאמר לפני יהונתן מה עשיתי מה עוני ומה חטאתי לפני אביך כי מבקש את נפשי: ויאמר לו חלילה לא תמות הנה לא יעשה אבי דבר גדול או דבר קטן ולא יגלה את אזני ומדוע יסתיר אבי ממני את הדבר הזה אין זאת: וישבע עוד דוד ויאמר ידע ידע אביך כי מצאתי חן בעיניך ויאמר אל ידע זאת יהונתן פן יעצב ואולם חי יהוה וחי נפשך כי לפשע ביני ובין המות: ויאמר יהונתן אל דוד מה תאמר נפשך ואעשה לך: ויאמר דוד אל יהונתן הנה חדש מחר ואנכי ישב אשב עם המלך לאכול ושלחתני ונסתרתי בשדה עד הערב השלשית:

ושלח שאול אזנין למדבר ית דוד ואתעכרת שכיב הוא ושלח ית אזניא למיחמי ית דוד למיכד מסקיו תיהי בערסא לותי למיקטליה: ואתו אחזנייא והא צלמניא על ערסא ומרעא דעזא אישריתי: ואמר שאול למיכל לכמא כדי שכקרת ית את אויבי וישלטו ומיכל אל שאול הוא אמר לי שלחני למא אמיתך: ודוד ברח וישלטו ביבא אל שמואל הרמתה ויגד לו ית כל דעבד ליה שאול והוא ושמואל ויתיבו בבית אולפנא: ואתעדיאו לשאול למימר הא דוד בניות ברמתא:

ושלח שאול אזנין למיסב ית דוד ואתעכרת שכיב הוא ושלח ית אזניא למיחמי ית דוד למיכד מסקיו תיהי בערסא לותי למיקטליה: ואתו אחזנייא והא צלמניא על ערסא ומרעא דעזא אישריתי: ואמר שאול למיכל לכמא כדי שכקרת ית את אויבי וישלטו ומיכל אל שאול הוא אמר לי שלחני למא אמיתך: ודוד ברח וישלטו ביבא אל שמואל הרמתה ויגד לו ית כל דעבד ליה שאול והוא ושמואל ויתיבו בבית אולפנא: ואתעדיאו לשאול למימר הא דוד בניות ברמתא:

ושלח שאול אזנין למיסב ית דוד ואתעכרת שכיב הוא ושלח ית אזניא למיחמי ית דוד למיכד מסקיו תיהי בערסא לותי למיקטליה: ואתו אחזנייא והא צלמניא על ערסא ומרעא דעזא אישריתי: ואמר שאול למיכל לכמא כדי שכקרת ית את אויבי וישלטו ומיכל אל שאול הוא אמר לי שלחני למא אמיתך: ודוד ברח וישלטו ביבא אל שמואל הרמתה ויגד לו ית כל דעבד ליה שאול והוא ושמואל ויתיבו בבית אולפנא: ואתעדיאו לשאול למימר הא דוד בניות ברמתא:

רשי

ושלח שאול מלאכים. שהיה מתנבא כל היום: לקחת את דוד. שהיה מתנבא כל היום: וירא את להקת הנביאים נבאים. שהיה מתנבא כל היום: ושמואל עמד נצב עליהם. שהיה מתנבא כל היום: ותהי על מלאכי שאול רוח אלהים. שהיה מתנבא כל היום: ויתנבאו גם המה. שהיה מתנבא כל היום: וישלח שאול מלאכים אחרים. שהיה מתנבא כל היום: ויתנבאו גם המה. שהיה מתנבא כל היום: ויסף שאול וישלח מלאכים שלשים. שהיה מתנבא כל היום: ויתנבאו גם המה. שהיה מתנבא כל היום: וילך גם הוא הרמתה. שהיה מתנבא כל היום: ויבא עד בור הגדול. שהיה מתנבא כל היום: אשר בשכו. שהיה מתנבא כל היום: וישאל ויאמר איפה שמואל ודוד. שהיה מתנבא כל היום: ויאמר הנה בנות ברמה. שהיה מתנבא כל היום: וילך שם אל נות ברמה. שהיה מתנבא כל היום: ותהי עליו גם הוא רוח אלהים. שהיה מתנבא כל היום: וילך הלוך ויתנבא. שהיה מתנבא כל היום: עד באו בנות ברמה. שהיה מתנבא כל היום: ויפשט גם הוא בגדיו. שהיה מתנבא כל היום: ויתנבא גם הוא. שהיה מתנבא כל היום: לפני שמואל. שהיה מתנבא כל היום: ויפל ערם. שהיה מתנבא כל היום: כל היום ההוא וכל הלילה. שהיה מתנבא כל היום: על כן יאמרו הגם שאול בנביאים. שהיה מתנבא כל היום:

ויברח דוד. שהיה מתנבא כל היום: ויבא ויאמר לפני יהונתן. שהיה מתנבא כל היום: מה עשיתי. שהיה מתנבא כל היום: מה עוני. שהיה מתנבא כל היום: ומה חטאתי לפני אביך כי מבקש את נפשי. שהיה מתנבא כל היום: ויאמר לו חלילה לא תמות. שהיה מתנבא כל היום: הנה לו עשה אבי דבר גדול או דבר קטן. שהיה מתנבא כל היום: ולא יגלה את אזני. שהיה מתנבא כל היום: ומדוע יסתיר אבי ממני את הדבר הזה. שהיה מתנבא כל היום: אין זאת. שהיה מתנבא כל היום: וישבע עוד דוד. שהיה מתנבא כל היום: ויאמר ידע ידע אביך כי מצאתי חן בעיניך. שהיה מתנבא כל היום: ויאמר אל ידע זאת יהונתן. שהיה מתנבא כל היום: פן יעצב. שהיה מתנבא כל היום: ואולם חי יהוה וחי נפשך כי לפשע ביני ובין המות. שהיה מתנבא כל היום: ויאמר יהונתן אל דוד. שהיה מתנבא כל היום: מה תאמר נפשך ואעשה לך. שהיה מתנבא כל היום: ויאמר דוד אל יהונתן. שהיה מתנבא כל היום: הנה חדש מחר. שהיה מתנבא כל היום: ואנכי ישב אשב עם המלך לאכול. שהיה מתנבא כל היום: ושלחתני ונסתרתי בשדה. שהיה מתנבא כל היום: עד הערב השלשית. שהיה מתנבא כל היום:

ויקרף יהונתן להשביע את דוד באהבתו אתו כי אהבת נפשו אהבו:
ויאמר לו יהונתן מחר חדש ונפקדת כי יפקד מושבך: ושלשת תרד מאד ובאת אל המקום אשר נסתרת שם ביום המעשה ושבת אצל האבן האזל: ואני שלשת החצים צרה אורה לשלח לי למטרה: והנה אשלח את הנער לך מצא את החצים אם אמר אמר לנער הנה החצים ממך והבאהו ואתה קחהו ובא כי שלום לך ואין דבר חי יהוה: ואם כה אמר לעלם הנה החצים ממך והלאה שלחך יהוה: וחדבר אשר דברנו אני ואתה הנה יהוה ביני וביניך עד עולם: וישתר דוד בשדה ויהי החדש וישב המלך על המלחם לאכול: וישב המלך על מושבו כמעם כמעם אל מושב הקיר ויקם יהונתן וישב אבנר מצד שאול ויפקד מקום דוד: ולא דבר שאול מאומה ביום ההוא

ואטיף יחונתן לאומאי את דוד כי לא טוב הוא: ויאמר לו מחר חדש ונפקדת כי יפקד מושבך: ושלשת תרד מאד ובאת אל המקום אשר נסתרת שם ביום המעשה ושבת אצל האבן האזל: ואני שלשת החצים צרה אורה לשלח לי למטרה: והנה אשלח את הנער לך מצא את החצים אם אמר אמר לנער הנה החצים ממך והבאהו ואתה קחהו ובא כי שלום לך ואין דבר חי יהוה: ואם כה אמר לעלם הנה החצים ממך והלאה שלחך יהוה: וחדבר אשר דברנו אני ואתה הנה יהוה ביני וביניך עד עולם: וישתר דוד בשדה ויהי החדש וישב המלך על המלחם לאכול: וישב המלך על מושבו כמעם כמעם אל מושב הקיר ויקם יהונתן וישב אבנר מצד שאול ויפקד מקום דוד: ולא דבר שאול מאומה ביום ההוא

רלבג

מקרה

רלבג

אחסף גם כן יחסרו להמסרת דוד כדרך שיהיה בריית שלם כמיהם מצד חומן
שלישית כמו שאתה רואה בדוד ומלכות דוד ומלכות שלמה: לכן מפרשים הם שני הפרשים
מלת שלשת כמו שאתה רואה בדוד ומלכות דוד ומלכות שלמה: לכן מפרשים הם שני הפרשים
מלת שלשת כמו שאתה רואה בדוד ומלכות דוד ומלכות שלמה: לכן מפרשים הם שני הפרשים
מלת שלשת כמו שאתה רואה בדוד ומלכות דוד ומלכות שלמה: לכן מפרשים הם שני הפרשים

כי אחר מקרה הוא שלא שהה אלא מעט ומיד מקריב קרבנו
לפי שלא בא לכאן להתפלל אלא לשאול על הבנים ומיד
לילה לפני הבוקר ומיד הלכו לביתם ומיד הקריב קרבנו
ובזה יתישבו הכתובים שלא יהיו סותרים זה את זה:

ואראה וחסל ואראה נא ואראה. ואסורה נא ואראה. ואעברה נא ואראה ואשלחה נא:

אֲרִי אֲבֶר וְיִקְּמֵא עִירְעֵר הוּא לֵיהּ לְיִשְׂרָאֵל
וְלָא דְכִי הוּא אוֹ דְיִקְּמָא לְאוֹרָיְתָא
אֲזַל וְאַתְּנָא לָא זַמְּנָתְנִי׃

וַיְהִי בֵּיוֹמָא דְּבָתַר זִמְנָא
דְּחַנָּה עֵיבוּר יְרֵחָא תִּנְיָנָא וְחַוְרַת
אַתְרָא דְּדָוִד פַּרְזוּהּ וְאָמַר שְׁאוּל
לְיִתְּנוּנָן בְּרֵישָׁא דְּלָא אֲתָא
בְּרֵישִׁי אַף תְּמַלֵּי אַף יְקַטְּרֵיהּ וְיִזְן
לַלְחֶמָא׃ וַאֲתִיב יְחוֹנָתָן יָת
שָׁאוּל אִשְׁתְּאֵלָא אִישְׁתְּאֵל דָּוִד
כֵּינִי לְמֵיזַל עַד בֵּית לָחֶם׃

וְאָמַר שַׁלְּחֵנִי בְּעַן אֲרֵי שָׁרִי
נִיכְסַת קוּרְשַׁיָּא לְכָל זַרְעִיתָאלָא
בְּקִרְיָא וְהוּא מְקַיֵּר לִי אָחִי וּבְעַן
אִם אַשְׁכַּחְתִּי רַחֲמִין בְּעֵינָךְ א
אֶשְׁתַּיְּיבִ בְּעַן וְאֶחֱזֵי יָת אָחַי עַל כֵּן
לָא אֲתָא לְפָתּוֹרָא דְּמַלְכָּא׃

וְתַקִּיף רוּגְזָא דִּשְׁאוּל
בְּיְחוֹנָתָן וַאֲמַר לֵיהּ בַּר כָּבְנוּתָא
דְּסַרְחָנָא קַשְׁיָא חֲלָא יְדַעְנָא אֲרֵי
רָעֵי אַתְּ לְבַר יִשַׁי לְבַהְתָתָךְ וּ
וּלְבַהְתַּת קְלָן אִמֵּךְ׃ אֲרֵיכְמָא
יִתְמְלֵא רַבְרְבוּת יִשַׁי קָיְמִים עַל אַרְעָא
לָא תִּתְקַן אַתְּ וּמַלְכוּתָךְ וּכְעַן
שְׁלַח וְאַיְתִיגֵיהּ לְוָתִי אֲרֵי גְּבַר מְיָיחַב
קְטוֹל הוּא׃ וַאֲתִיב
יְחוֹנָתָן יָת שָׁאוּל אֲבוּהִי וַאֲמַר לֵיהּ
לְמָרְ יִתְקְטֵל מָרְ עֲבַד׃

וַאֲרִים שָׁאוּל יָת מוּרְגִּיתָא עֲלָוֹהִי
לְמִסְמְהֵיהּ וְיָדַע יְחוֹנָתָן אֲרֵי גְּמִירָא
הִיא מִן אֲבוּהִי לְמִקְטֵל יָת דָּוִד׃

וְקָם יְחוֹנָתָן מִמְּעַם
פְּתוֹרָא בְּתַקֵּיף רוּגְזָא וְלָא אֲכַל
בְּיוֹם עֵיבוּר יַרְחָא תִּנְיָנָא לְחַמָּא
אֲרֵי אִיתְקְטַס עַל דָּוִד אֲרֵי
אֲבָהֵימִיהּ אֲבוּהִי׃

וַהֲוָה כְּצַפְּרָא וּנְפַק יְחוֹנָתָן
לְחַקְלָא לְזִימְנָא דְּאַמַּר לֵיהּ דָּוִד
וְנַיְנָא זְעִיר עִמֵּיהּ׃ וַאֲמַר לְעוּלֵימֵיהּ רְהַט גְּרִירְיָא דַּאֲנָא שָׁרֵי וְעוּלֵימָא
רָהַט וְהוּא שַׁדָּא גְּרִירְיָא לְאַעֲבָר וְתֵיהּ׃

כִּי אָמַר מִקְרֶה הוּא בְלֹתִּי טָהוֹר הוּא
כִּי לֹא טָהֵרְתִּי׃

וַיְהִי מִמָּחֳרַת הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי וַיִּפָּקֵד
מְקוֹם דָּוִד וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל יְהוֹנָתָן
בְּנוֹ מְרוּעַ לֹא בָא בֶן יִשַׁי גַּם תְּמוֹל
גַּם הַיּוֹם אֶל הַלָּחֶם׃ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן
אֶת שָׁאוּל נָשׂוֹא נִשְׂאַל דָּוִד מֵעִמָּדִי
עַד בֵּית לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי נָא
כִּי זֶבַח מִשְׁפָּחָה לָנוּ בָּעִיר וְהוּא צִוָּה
לִי אָחִי וְעַתָּה אִם מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ
אִמָּלְטָה נָּא וְאֶרְאֶה אֶת אֶחָי עַל כֵּן
לֹא בָא אֶל שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ׃

וַיִּחַר אַף שָׁאוּל בִּיהוֹנָתָן
וַיֹּאמֶר לוֹ בֶן נַעֲוַת הַמֹּרְדוּת הֲלוֹא
יָדַעְתִּי כִּי בְחֹרְךָ לְבֶן יִשַׁי לְ
לְבָשְׁתְּךָ וּלְבֹשֶׁת עֶרְוַת אִמֶּךָ׃
כִּי כָל הַיָּמִים אֲשֶׁר בֶּן יִשַׁי חַי עַל-
הָאֲדָמָה לֹא תִכּוֹן אַתָּה וּמַלְכוּתֶךָ
וְעַתָּה שְׁלַח וְקַח אֹתוֹ אֵלַי כִּי בֶן מָוֶת
הוּא׃ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן
אֶת שָׁאוּל אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה
יוּמַת מֶה עָשָׂה׃ וַיִּטֹּל שָׁאוּל אֶת-
הַחֲנִית עָלָיו לְהַכֹּתוֹ וַיֵּדַע יְהוֹנָתָן
כִּי כָלְתָה הִיא מֵעִם אָבִיו לְהָמִית אֶת-
דָּוִד׃ וַיָּקָם יְהוֹנָתָן
מֵעִם הַשֻּׁלְחָן בָּחֳרִי אָף וְלֹא אָכַל
בְּיוֹם חֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לָחֳם כִּי נֶעְצַב
אֶל דָּוִד כִּי הִכְלָמוֹ אָבִיו׃

וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן
הַשָּׂדֶה לְמוֹעֵד דָּוִד וְנַעַר קָטֹן עִמּוֹ׃
וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ רֻץ מְצָא נָא אֶת-
הַחִצִּים אֲשֶׁר אֹבֶה מוֹרֶה הַנַּעַר רֻץ
וְהוּא יָרָה הַחִצִּי לְהַרְחִיקוֹ׃

וְנַיְנָא זְעִיר עַפִּיד׃ וַאֲמַר לְעוּלֵימֵיהּ רְהַט גְּרִירְיָא דַּאֲנָא שָׁרֵי וְעוּלֵימָא
רָהַט וְהוּא שַׁדָּא גְּרִירְיָא לְאַעֲבָר וְתֵיהּ׃

מקרה הוא. לשון מקרה הוא לי. כמו מזדמן הוא לי: ומיד הלכו לביתם. מיד שנגמר הזבח הלכו לבתיהם ולא נשתהו שם עד למחר: ומיד הקריב קרבנו. מיד שבא לביתו הקריב קרבנו ולא נשתהה עוד: ומיד הלכו לביתם. מיד שנגמר הזבח הלכו לבתיהם ולא נשתהו שם עד למחר: ומיד הקריב קרבנו. מיד שבא לביתו הקריב קרבנו ולא נשתהה עוד: ומיד הלכו לביתם. מיד שנגמר הזבח הלכו לבתיהם ולא נשתהו שם עד למחר:

וַיָּבֹא הַנַּעַר עַד מְקוֹם הַחִצִּי אֲשֶׁר
יָרָה יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי
הַנַּעַר וַיֹּאמֶר הֲלוֹא רְחֹקָה חִצִּי מִמֶּךָּ
וָהָלְאָה׃ וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנַּעַר
מְהִרָה חוּשָׁה אַל תַּעֲמֹד וַיְלַקֵּט נַעַר
יְהוֹנָתָן אֶת הַחִצִּי וַיָּבֹא אֶל אֲדֹנָיו׃
וְהַנַּעַר לֹא יָדַע מְאוּמָה אַךְ יְהוֹנָתָן
וְדָוִד יָדְעוּ אֶת הַדָּבָר׃ וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן
אֶת כֵּלָיו אֶל הַנַּעַר אֲשֶׁר לוֹ וַיֹּאמֶר
לֵךְ הָבִיאָה הָעִיר׃ וְהַנַּעַר בָּא וְדָוִד
קָם מֵאֵצֶל הַנֶּגֶב וַיִּפֹּל לְאַפָּיו אַרְצָה
וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּשְּׁקוּ אִישׁ
אֶת רֵעֵהוּ וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ עַד
דָּוִד הִגְדִּיל׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד
לֵךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ
אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה יִהְיֶה
בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעִי וּבֵין זַרְעֶךָ עַד-
עוֹלָם׃ וַיָּקָם וַיֵּלַךְ
וְיוֹנָתָן בָּאָהִיעִיר׃ וַיָּבֹא דָוִד נֹבָה
אֶל אֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן וַיֶּחֱרַד אֲחִימֶלֶךְ
לִקְרַאת דָּוִד וַיֹּאמֶר לוֹ מַדּוּעַ אַתָּה-
לְבַדֶּךָ וְאִישׁ אֵין אִתָּךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד
לַאֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן צִוַּנִי דָבָר
וַיֹּאמֶר אֵלַי אִישׁ אַל יֵדַע מְאוּמָה אֶת-
הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁלֵחֲךָ וַאֲשֶׁר
צִוִּיתִךָ וְאֶת הַנְּעָרִים יוֹדַעְתִּי אֶל-
מָקוֹם פְּלֹנִי אַלְמֹנִי׃ וְעַתָּה מַה יֶּשׁ
תַּחַת יָדְךָ חֲמִשָּׁה לֶחֶם תְּנָה בְיָדִי אוֹ
הַנִּמְצָא׃ וַיַּעַן הַכֹּהֵן אֶת דָּוִד וַיֹּאמֶר
אֵין לֶחֶם חֹל אֶל תַּחַת יָדִי כִּי אִם-
לֶחֶם קֹדֶשׁ יֵשׁ אִם נִשְׁמְרוּ הַנְּעָרִים
אַךְ מֵאִשָּׁה׃
וַיַּעַן דָּוִד אֶת הַכֹּהֵן וַיֹּאמֶר לוֹ כִּי אִם-
אִשָּׁה עֶצְּרָה לָנוּ כְּתֹמֶל שִׁלְשֹׁם
בְּצֵאתִי וַיִּהְיוּ כְּלֵי הַנְּעָרִים קֹדֶשׁ
וְאַף כִּי חֹל הַיּוֹם בִּכְלִי הָאִישׁ׃ וַיַּעַן
הַכֹּהֵן לוֹ וַיִּתֶּן לוֹ קֹדֶשׁ כִּי לֹא הָיָה
שָׁם לֶחֶם כִּי אִם לֶחֶם הַפָּנִים הַמֻּסָּר
מִלִּפְנֵי יְהוָה לָשׂוּם לֶחֶם חֹם בְּיוֹם
הֻלְּקְחוֹ׃ וְשֵׁם אִישׁ מֵעַבְדֵי שָׁאוּל
בַּיּוֹם הַהוּא נֶעְצָר לִפְנֵי יְהוָה וּשְׁמוֹ
דּוֹאֵג הָאֲדֹמִי אַבִּיר הָרֹעִים אֲשֶׁר
לְשָׁאוּל׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל אֲחִימֶלֶךְ
וְאֵין תַּחַת יָדְךָ פֹּה חֲנִית אוֹ חֶרֶב
כִּי גַם כֵּלַי וְגַם נִשְׁקִי לֹא לָקַחְתִּי
בְּיָדִי כִּי דְבַר הַמֶּלֶךְ הָיָה נָחוּץ׃
וַיֹּאמֶר הַכֹּהֵן חֶרֶב גָּלְיָת הַפְּלִשְׁתִּי
אֲשֶׁר הִכִּיתָ בְּעֵמֶק הָאֵלָה הִנֵּה
זוּתָה תְּלוּיָה אַחֲרֵי הָאֵפוֹד אִם
אֹתָהּ תִּקָּח קַח כִּי אֵין זוּלָתָהּ פֹּה
וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵין כָּמוֹהָ תְּנָה לִי׃
וַיָּקָם דָּוִד וַיִּבְרַח מִפְּנֵי שָׁאוּל וַיָּבֹא
אֶל אָכִישׁ מֶלֶךְ גַּת׃ וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי
אָכִישׁ אֵלָיו הֲלוֹא זֶה דָּוִד מֶלֶךְ הָאָרֶץ
הֲלוֹא לָזֶה יָשִׁירוּ בַּמְּחֹלוֹת לֵאמֹר
הִכָּה שָׁאוּל בַּאֲלָפָיו וְדָוִד בְּרִבְבֹתָיו׃
וַיָּשֶׂם דָּוִד אֶת דְּבָרִים הָאֵלֶּה עַל
לִבּוֹ וַיִּירָא מְאֹד מִפְּנֵי אָכִישׁ מֶלֶךְ
גַּת׃ וַיְשַׁנּוֹת אֶת טַעְמוֹ בְּעֵינֵיהֶם
וַיִּתְהֹלֵל בְּיָדָם עַל דַּלְתוֹת הַשָּׁעַר
וַיִּתֵּן רִירוֹ עַל זְקָנוֹ׃ וַיֹּאמֶר אָכִישׁ
אֶל עֲבָדָיו הִנֵּה אִישׁ מִתְרוֹלֵל
וְלָמָּה תְּבִיאוּ אֹתוֹ אֵלָי׃ הַחֲסֵרִים
אֲנִי לְמִשְׁתֹּלְלִים וּלְבָא זֶה עָלַי
הַבָּא זֶה אֶל בֵּיתִי׃

רלבב

עד מקום החצי אמר
יהונתן. לפי שר
המקום מתחר לכבוד
מי לו ולתערוכה והוא
חכן החול והנה עבר
הוא המקום ההוא כי
כמו שהוא מפורש בכתוב
כי הכלימו אביו בחמת
בעבור דוד: לתוספי
דוד. לתוספי אחר קצת
לדוד: להעבירו.
ויחבו עמהם את הכסף
מלבד

רלבב

כי אחר מקרה הוא שלא שהה אלא מעט. לפי שלא בא לכאן להתפלל אלא לשאול על הבנים ומיד הלכו לביתם. ומיד הקריב קרבנו. מיד שבא לביתו הקריב קרבנו ולא נשתהה עוד: ומיד הלכו לביתם. מיד שנגמר הזבח הלכו לבתיהם ולא נשתהו שם עד למחר: ומיד הקריב קרבנו. מיד שבא לביתו הקריב קרבנו ולא נשתהה עוד: ומיד הלכו לביתם. מיד שנגמר הזבח הלכו לבתיהם ולא נשתהו שם עד למחר:

וְאָתָא עוּלֵיקָא עַר מִקְּדָמָא וְגִירָא
דִּי שָׁרָא יְהוֹנָתָן וְקָרָא אִיהְנָתְנָן כְּתַר
עוּלֵיקָא מַאֲחַר חֲלָא גִּירָא סִיגָּן
וְלַהֲלָאָה׃ וּקְרָא יְהוֹנָתָן בְּתַר
עוּלֵיקָא אוֹתֵי בְּסַרְיָא לָא תִתְעַכֵּיב
וְלִקּוֹט עוּלֵיקָא דִּיהְנָתְנָן יָת גִּירָא
וַאֲתָא לְוָת רְבוֹנֵיהּ׃ וְעוּלֵיקָא
לָא יְדַע מִדְּעָם בְּרֵם יְהוֹנָתָן וְדָוִד
יַדְעִין יָת פִּתְגָמָא׃ וְיָהַב יְהוֹנָתָן יָת
זֵינֵיהּ לְעוּלֵיקָא דִּילֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ
אֵיזִל אוֹבֵילִיהּ לְקִרְתָּא׃

וְדָוִד אִתְגְּנַז מִן קֳדָם שָׁאוּל
וְעָאל לְוָת אֲחִימֶלֶךְ כָּהֲנָא וְאֲתָא
עוּלֵיקָא אֲתָא וְדָוִד קֳדָם כַּסְכַּסְיָא אִבֵּן
אַתָּא וְלַקְבֵּיל דָּוִד וְסָאוּגֵל עַל א
אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא וּסְגִיד תְּלָת זִמְנִין
וּנְשִׁיקוּ גְּבַר יָת חַבְרֵיהּ וּבְכוֹ גְּבַר
עִם חַבְרֵיהּ עַד דָּוִד אַכְבֵּי׃

וַאֲמַר יְהוֹנָתָן לְדָוִד אֵיזֵל לִשְׁלָם
דְּקַיֵּימְנָא מַרְוֵיהּ אֲנָתָא בְּשְׁמָא
דַּיְיָ לְמֵימָר דַּיְיָ יְהֵי קְדָמָךְ
בֵּינָא וּבֵינָךְ וּבֵין בְּנֵי וּבֵין בְּנָךְ עַד
עָלְמָא׃ וְקָם
וְאָזַל וְיוֹנָתָן עַל לְקִרְתָּא׃

וַאֲתָא דָּוִד נֹבָה לְוָת אֲחִימֶלֶךְ
וְאִיתְבְּעִית אֲחִימֶלֶךְ לְקֳדָמוֹת דָּוִד
וַאֲמַר לֵיהּ מָא דֵּין אַתְּ בִּלְחוֹדָךְ
וְגֻבַר לֵית עִמָּךְ׃ וַאֲמַר דָּוִד
לַאֲחִימֶלֶךְ כַּדְבָתָא שְׁלַח לִי מִלָּה
וְגֻבַר דִּי יְפַקֵּד לָךְ מִלָּה וַאֲמַרִית כְּפוּם
מִלָּה דִּי יְפַקֵּד לָךְ וְגֻבַר לֵית עִמִּי
לְמֵיכַן לְכָל אֲתַר׃ וּכְעַן מָא אִית
בִּידָךְ חֲמֵשׁ הוֹגְרִין הַב בִּידִי אוֹ כְּמָא
דְּאִשְׁתְּכַח׃ וַאֲתִיב כָּהֲנָא יָת
דָּוִד וַאֲמַר לֵית לְחֵם חוֹלִין תְּחוֹת
יְדַי אֱלָהֵין לַחְמָא קַדִּישָׁא אִיתַּי
בְּרַם אִם נְטָרִין עוּלֵימַיָּא לְחוֹד מִ
מִסְּאוּבַת אִתְּתָא׃

וַאֲתִיב דָּוִד יָת כָּהֲנָא וַאֲמַר לֵיהּ
בְּקוּשְׁטָא אִיתָתָא מְרַחֲקָא לַנָא
כְּתִתְמֹל שִׁלְשׁוֹם כַּד נְפָקִית וְתַוְהָה מָנֵיהּ וְרַעְיוֹנֵי קַדִּישִׁין
כָּל גְּוּבְרַיָּא׃ וְהֵיכְמָא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאוֹרַיְתָא אֲשֶׁר עֲשָׂרָה לְהוֹן בְּתַמָּל וְהַב וְסַב וְנַפֵּר כְּסַדַּר רֵישָׁא׃ שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים
וְכֵן אַפֵּי הָדֵין יוֹמָא מָנֵי מִן מָנֵי׃ וַאֲמַר כָּהֲנָא
לְדָוִד אֲזַל בְּשְׁלָם וְשַׁלְּחִנָּךְ וְקוּם
וְאִיזֵל לְאוֹרְחָךְ וְהֵא דְּוִד קָם מִתַּמָּן
כְּמָא דְּמִתְקַיֵּם מִן קֳדָם יְיָ וְאָזַל
לְגַת הוּא וְאַנְשֵׁי בֵיתֵיהּ׃ וַאֲמַר
אָכִישׁ לְעַבְדּוֹהִי הָא חֲזֵיתוּן יָת
גַּבְרָא דְּמִשְׁתַּגַּע לְמָא אַיְתֵיתוּן יָתֵיהּ
לְוָתִי׃ הַמִּשְׁתַּגְּעִין אֲנָא דְּאַיְתֵיתוּן
יָת דָּא לְמִשְׁתַּגַּעָא בְּוָתִי׃

כסרה

הבא נא ידך אל חיקך. לך הביא
חיצוניותיך אחיתופל ויהוידע. שניהם
נכתבו בשמואל ובמלכים: אשר עשרה להם. עשרה בנים היו לו
אשר נשבעו שמו בשמואל ובמלכים: שלשת אלפים וכו'. כל
הכתוב הזה מפורש בתורה: אשה עשירה לנו. בתמל ושלשום
היתה עשירה לנו: בתמל ושלשום. כשבאנו מבית ישראל
כל גדולתנו לא היתה אלא כמו שלשום: ואם נשמרו הנערים
מאשה. אם נשמרו הנערים מאשה אפילו בשעת הטהרה
כל שכן שנשמרו מאשה בשעת טומאה: ויהי כל הנערים
וכלי הנערים. הכלים שהיו בידם כשהלכו לדרך: ואף כי
חול היום. אף כי חול היום ואין בו קדושה כל כך כמו
בשאר ימים טובים: ויתן הכהן לו קדש. נתן לו לחם
הפנים שהוסר מלפני ה' ביום שהוחם ונתנו חם ומעלה
עליו לחם אחר: כי אם לחם הפנים המסור. לא היה
לנו אלא לחם הפנים המסור: ביום הלקחו. ביום שהוסר
מלפני ה' ונתנו חם ומעלה עליו לחם אחר: ושם איש
מעבדי שאול. מי הוא זה ומה שמו ומה עניינו: נעצר
לפני ה'. נתעכב שם לפני ה' ולא יכול לצאת: ושמו דואג
האדומי. שמו דואג ומוצאו מאדום: אביר הרועים. ראש
הרועים: אשר לשאול. שהיה רועה צאן שאול: ויאמר
אליו אבימלך. אמר לו אבימלך: מדוע אתה לבדך.
מדוע אתה בא לבדך ואין עמך אדם: ואין עמי איש.
אין עמי איש מאנשי המלך: צוני דבר. צוני המלך
דבר: ואת הנערים יודעתי אל מקום פלוני. אמרתי
לנערים שילכו אל מקום פלוני: ועתה מה יש תחת ידך.
אם אין לך לחם אין לי מה לתת לך: חמשה בידי או
הנמצא. אם יש לך חמשה לחמים בידך או הנמצא
אתן לך: אין לחם חל אל תחת ידי כי אם לחם קדש
אם נשמרו הנערים אך מאשה. אין לחם חל אלא לחם
הפנים המסור לאכילת כהנים אם נשמרו הנערים מאשה
בשעת טומאה: ויען דוד את הכהן ויאמר לו כי אם
אשה עצורה מאתמול שלשום. אם אשה עצורה היתה
לנו מאתמול שלשום: בצאתי. בצאתנו מבית ישראל:
ויהיו כלי הנערים קדש. כלי הנערים היו קדושים
כשהלכו לדרך: ואף כי היום יקדש בכלי. אף כי היום
אין בו קדושה כל כך כמו בשאר ימים טובים שהרי
הוסר לחם הפנים מלפני ה' ביום שהוחם ונתנו חם
ומעלה עליו לחם אחר: ויתן לו הקדש. נתן לו לחם
הפנים המסור: כי לא היה שם לחם כי אם לחם הפנים
המסור. לא היה שם לחם אלא לחם הפנים המסור:
ביום הלקחו. ביום שהוסר מלפני ה' ונתנו חם ומעלה
עליו לחם אחר: לשום לחם חם. להסיר לחם הפנים
שהוסר מלפני ה' ולשום לחם חם במקומו

והוא בארורת תולא תורה אויל ויתם
דין תורה מתאביון ולא מתפסל
בסנגא: ויתב ליה מחנא קושטא
ארי לא תערוב חטן לחים תוקין
אילין לחם אפיא ודעזרן מן קדם
יי לשיוותיה לחים חמים ביום א
איתקטרותיה: ומתן נבריא
מעבדי שאול ביקטא תהוא בגיש
קדם יי ושמיה ואגג אריקא רב
רעיא דשאול: ואמר דוד
לאחימלך אילו אית כא תחות
יד סנריגיא או מרבא ארי אף
מרבי ואף כפי לא נקבית ביד ארי
חוס פתקם כלקא בבחילו:
ואמר כהנא תלירת פלישתאה דקטלת ב
בטישר בוטמא ואהיא מברבא
בשושיפ בתר רשאול ליה באפוד

והוא דרך חל ואל יאף כי היום יקדש
בכלי: ויתן לו הכהן קדש כי לא
היה שם לחם כי אם לחם הפנים
המוסרים מלפני יהוה לשום לחם
חם ביום הלקחו: ושם איש מעבדי
שאול ביום ההוא נעצר לפני יהוה
ושמו דואג האדמי אביר הרעים אשר
לשאול: ויאמר דוד לאחימלך
ואין יש פה תחת ידך חנית או
חרב כי גם חרבי וגם כלי לא
לקחתי בידי כי היתה דבר המלך
נחוץ: ויאמר הכהן
חרב גלית הפלשתי אשר הכית
בעמק האלה הנה היא לוטה
לוכד בשמלה אחרי האפוד

הלא הוא הדבר אשר עשה בחמה ויאמר אין כמהו תנו לי: בל תנוב בחנם ואל תנאף: אין כמהו תנו לי: כ

כי נתיצב רוח. כי ינתרפס רוח כלאחר מת הזכר פחזו שתו לחמים עד שמתמה שמואל והיה הספור הזה הכה ממט הזכר פלאחר שמואל לעבריות כי שר שרה לא ידע שמואל כי היקבצו אלו לדוד לחכים ולהפר שתו שתו לאחרים את כלבבו זה תורה שמתרה כי ישתכון אלו לאחרים ולהלחם עליו לתקן על אלו החכו שלא ונא עבדיו ו וסיכ ויקם פרעה לילה. ולא פחדו ולא קרעו דרכתה. ויעט שאול את עבדיו. וישמע שאול כי. ויקם ותקך עלי לו בהיותו לדבר. דוד בכל לחמו ולדבר. ובל עבדיו עמדים. אולי תחי לו ובקיאשה וסיכ לכתו בחומה בלבם עלי. עבור בתוך העיר בתוך ירושלם. דרון דבר אל תעד חלו. ובל עדרה ובית וירא שאול כמלאך

וישמע שאול ארי אתידע דוד ו
ונגדריא די עמיה וישאול ייב ב
בגיבעתא חרוסת איסלא ברמתא
וסורגיתיה בידיה וכל עבדוי
קיימין עלוהי ו ואמר שאול
לעמדוהי דקיימין עילוהי שמעו
בעין בני שבטא דבית בנימין מאן
לכולכון יתן בר ישי חקלין ו
וכרמין לכולכון ימני רבני אלפין
ורבני מאותא ו ארי מדרתון
כולכון עלי ולית דמחוי לי כד גזר
קים ברי עם בר ישי ולית דכאיב
מכולכון עלי וכתוי לי ארי אקים ברי
ית עבדי עלי לכמנא ביומא חדין
ואתיב דואג אדומאה
והוא מסנא על עבדי שאול ואמר
חזיתי ית בר ישי אתא לנוב לות
אחימלך בר אחיטוב ו ושאל
ליה במימרא דייי ויזדנידן יהב ליה
זית מרבא דגלית פלישתאה יהב
ליה ו ושלח מלכא למקרי ית
אחימלך בר אחיטוב כהנא ויתכל
בית אבוהי כהניא די בנוב ואתו
כולהון לות מלכא ו
ואמר שאול שמע
כען בר אחיטוב ואמר הא אנא
ריבוני ו ואמר ליה שאול למה
קרדתון עלי את ובר ישי בכיתכון
ליה חזון ותרבא ושאלית ליה ב
במימרא דייי למיכם עלי לכמנא
ביומא חדין ו ואתיב
אחימלך ית מלכא ואמר ומן בכל
עבדך בדוין מהימן ותתנא דמלך
ורב על משמעיך ויקיר בביתך ו
יומא דין שרית למשאל ליה ב
במימרא דייי חס לי לא ישוי מלכא
בעבדיה פיתגמא בכל בית אבא
ארי לא ידע עבדך בכל זאפתם
זעיר או רב ו ואמר מלכא מסת
תמות אחימלך את ובל בית אבוך ו
ואמר מלכא לרחטי רקיימין עלוהי
אסתחרו ו וקטלו כהניא דייי ארי
אף ידיהון עם דוד ודאדי ידעו ארי
ערוק הוא ולא גלו לי ולא צבאו
עברי מלכא לאושטאה ית ידיהון
למישלט בכהניא דייי ו

וישמע שאול כי נודע דוד ואנשים
אשר אתו ושאול ישב בגבעה תחת
האשל ברמה וחניתו בידו וכל
עבדיו נצבים עליו ו ויאמר שאול
לעבדיו הנצבים עליו שמעו נא
בני ימיני גם לכלכם יתן בן ישי
שדות וכרמים לכלכם ישים שרי
אלפים ושרי מאות כי קשרתם
כלכם עלי ואין גלה את אזני בברית
בני עם בן ישי ואין חלה מכם בני את
ונגלה עלי לארב כיום הזה ו
וחיען דואג אדומאה
והוא נצב על עבדי שאול ואמר
ראיתי את בן ישי בא נבתה אל
אחימלך בן אחיטוב ו וישאל לו
ביהוה ורדה נתן לו ואת חרב גלית
הפלשתי נתן לו ו וישלח המלך
לקרא את אחימלך בן אחיטוב
הכהן ואת כל בית אביו הכהנים
אשר בנב ויבאו כלם אל המלך ו
ויאמר שאול שמע
נא בן אחיטוב ויאמר הנני אדני ו
ויאמר אליו שאול למה קשרתם
עלי אתה ובן ישי בתתך לו לחם
וחרב ושאול לו באלהים לקום אלי
לארב כיום הזה ו
ויען אחימלך את המלך ויאמר ומי
בכל עבדיך כדוד נאמן וחתן המלך
וסר אל משמעתך ונכבד בביתך ו
היום החלתי לשאל לו באלהים
חלילה לי אל ישם המלך בעבדו
דבר בכל בית אבי כי לא ידע
עבדך בכל זאת דבר קטן או גדול ו
ויאמר המלך מות תמות אחימלך
אתה וכל בית אביך ו ויאמר
המלך לרצים הנצבים עליו סבו
והמיתו כהני יהוה כי גם ידם עם
דוד וכי ידעו כי ברח הוא ולא גלו
את אזני ולא אבו עבדי המלך
לשלח את ידם לפגע בכהני יהוה

ואל עבדיו ו וסיכ ויקם פרעה לילה. ולא פחדו ולא קרעו דרכתה. ויעט שאול את עבדיו. וישמע שאול כי. ויקם ותקך עלי לו בהיותו לדבר. דוד בכל לחמו ולדבר. ובל עבדיו עמדים. אולי תחי לו ובקיאשה וסיכ לכתו בחומה בלבם עלי. עבור בתוך העיר בתוך ירושלם. דרון דבר אל תעד חלו. ובל עדרה ובית וירא שאול כמלאך

כי נתיצב רוח. כי ינתרפס רוח כלאחר מת הזכר פחזו שתו לחמים עד שמתמה שמואל והיה הספור הזה הכה ממט הזכר פלאחר שמואל לעבריות כי שר שרה לא ידע שמואל כי היקבצו אלו לדוד לחכים ולהפר שתו שתו לאחרים את כלבבו זה תורה שמתרה כי ישתכון אלו לאחרים ולהלחם עליו לתקן על אלו החכו שלא

ויאמר המלך לדואג סב אתה ופגע
בכהנים ויסב דואג האדמי ויפגע
הוא בכהנים ויכת ביום ההוא
שמנים וחמשה איש נשא אפוד בד
ואת נב עיר הכהנים הכה לפי־
חרב מאיש ועד אשה מעולל ויונק
ינוק ושור וחמור ושה לפי חרב
וימלט בן אחד לאחימלך בן־
אחיטוב ושמו אביתר ויברח אחרי
דוד ויגד אביתר לדוד כי הרג
שאול את כהני יהוה ויאמר דוד
לאביתר ידעתי ביום ההוא כי שם
דואג האדמי כי הגד יגיד לשאול
אנכי סבתי בכל נפש בית אביך
שבה אתי אל תירא כי אשר יבקש
את נפשי יבקש את נפשך כי־
משמרת אתה עמדי ויגדו לדוד
לאמר הנה פלשתים נלחמים
בקעילה והמה שסים את הגרנות
וישאל דוד ביהוה לאמר האלך
והכיתי בפלשתים האלה
ויאמר יהוה אל־
דוד לך והכית בפלשתים והושעת
את קעילה ויאמרו אנשי דוד
אליו הנה אנחנו פה ביהודה יראים
ואף כי נלך קעילה אל מערכות פ
פלשתים ויוסף עוד
דוד לשאול ביהוה ויענהו יהוה
ויאמר קום רד קעילה כי אני נתן
את פלשתים בידך וילך דוד
ואנשיו קעילה וילחם בפלשתים
וינהג את מקניהם ויך בהם מכה
גדולה וישע דוד את ישבי קעילה
ויהי אביתר בן־אחימלך אל דוד
קעילה ארדה אפוד ידך בידו

ואמר למלא לדואג אסתור ארת
ושלוט בכהניא ואסחרך דואג
ארומאה ושלט הוא בכהניא ו
וקטל ביומא ההוא תמנן וחמשה
גברין דכתרין למלבש אפוד ד
דברן ו ויתי נוב קריתא דכהניא
קטל לפיתום דתרב סגגר ועד א
איתתא טעולים ועד יניק ותור ו
וחבר ואיסר לפיתום ואברח ו
ואשתיזב בריה דאחימלך בר
אחיטוב ושמיה אביתר וערק בתר
דוד ו והוי אביתר לדוד ארי
קטל יהוה ית כהניא דייי ו
ואמר דוד לאביתר ידענא ביומא
ההוא ארי תמן דואג ארומאה
אורי חויא חוי לשאול אנא גרמית
לאסתקפא בכל נפש בית אבוך ו
תיב עמי לא תחדול ארי רבעי ל
למקטלי בעי לכמקטלך ארי נטיר
את עמי ו ואתיאו לדוד לסיכר
מא פלישתאי סגיחין קרבא ב
בקעילא והא אינון בו זיין ית
אידריא ו ושאל דוד בסיתרא
דייי למיכר האזיל ואקטול ב
בפלשתאי האילין ואמר יי
לדוד איזל ותקטול בפלשתאי ו
ותפרוק ית יתבי קעילת ו
ואמרו גברי ד ליה הא כד
אנחנא הכא בארעא דבית יהודה ירחין
אנחנא דדחלין ואף אלהין רגיול ל
לקעילא לסדרי פלשתאי ו
ואוסיף עוד דוד
למשאל במימרא דייי ואקביל צ
צלותיה יי ואמר קום חות לקעילה
ארי אנא מכר ית פלשתאי בידך ו
ואזל דוד וגברוהי לקעילה ואגיחו
קרבא בפלשתאי ודבר ית גיתהון
ושתא בתרון סתא סגיאה ופרק
דוד ית יתבי קעילת ו והוה
בר ערק אביתר בר אחימלך לות
דוד לקעילה אפודא אתית בידיה ו

בן שתים חמש שנה כשל במלכו ושתי שנים מלך על ישראל ו וישאל דוד בי ה לאמר אעלה בערי יהודה ויאמר יי אליו עלה ויאמר דוד אנה אעלה ויאמר חברונה ו ויעל דוד שמה ואת שתי נשיו אחינעם היזרעאלית ואת אביגיל אשת נבל הכרמלי ו ואת אנשים אשר עמו העלה דוד איש וביתו וישבו בערי חברון ו ויבאו אנשי יהודה וימשחו שם את דוד למלך על בית יהודה ויגידו לדוד לאמר אנשי יבש גלעד הם אשר קברו את שאול ו וישלח דוד מלאכים אל אנשי יבש גלעד ויאמר אליהם ברוכים אתם ליי אשר עשיתם החסד הזה עם אדניכם עם שאול ותקברו אתו ו ועתה יעש יי עמכם חסד ואמת וגם אני אעשה אתכם הטובה הזאת אשר עשיתם את הדבר הזה ו ועתה תחזקנה ידיכם והיו לבני חיל כי מת אדניכם שאול וגם אתי משחו בית יהודה למלך עליהם ו ואבנר בן נר שר צבא אשר לשאול לקח את איש בשת בן שאול ויעברהו מחנים ו ויפקדהו למלך על הגלעדי ועל האשורי ועל יזרעאל ועל אפרים ועל בנימן ועל כל ישראל ו בן ארבעים שנה איש בשת בן שאול במלכו על ישראל ושתי שנים מלך רק בית יהודה היו אחרי דוד ו ויהי המספר הימים אשר היה דוד מלך בחברון על בית יהודה שבע שנים וששה חדשים ו ויצא אבנר בן נר ועבדי איש בשת בן שאול מחנים גבעונה ו ויוצא יואב בן צרויה ועבדי דוד ויפגשו יחדו על ברכת הברכה ויהי אלה ישבים זה מעבר הברכה ו ויאמר אבנר אל יואב יקומו נא הנערים ויצחקו לפנינו ויאמר יואב יקומו ו ויקומו ויעברו במספר לבנימן ולאיש בשת בן שאול שנים עשר מעבדי דוד ו ויחזקו הנערים ויבחרו איש בחברו ויתקעו חרבותם בצד רעהו ויפלו יחדו ויקרא למקום ההוא חלקת הצרים אשר בגבעון ו ותהי המלחמה קשה מאד ביום ההוא וינגף אבנר ואנשי ישראל לפני עבדי דוד ו ויהי שם שלשת בני צרויה יואב ואבישי ועשהאל ועשהאל קל ברגליו כאחד הצבאים אשר בשדה ו ויעשהאל ירדף את אבנר ולא סר בלכתו לא ימין ולא שמאל מאחרי אבנר ו ויפן אבנר אחריו ויאמר האתה זה עשהאל ויען אני ו ויאמר אליו אבנר נטה לך ימינה או שמאלה והחזק באחד הנערים וקח לך את חליצתו ולא אבה עשהאל לסור מאחריו ו ויוסף עוד אבנר לאמר אל עשהאל סור מאחרי למה אכה ארצה ואיך אשא פני אל יואב אחיך ו וימאן לסור ויכהו אבנר בחמשת הצפן בחלציים ויצא החנית מאחריו ויפל שם ויך תחתיו וכל הבאים אל מקום אשר נפל שם עשהאל עמדו ו ויואב ואבישי רדפו אחרי אבנר ובא השמש כאשר באו עד גבעת אמה אשר על פני גיח דרך מדבר גבעון ו ויתקבצו בני בנימן אחרי אבנר ויהיו לאגדה אחת ויעמדו על ראש גבעה אחת ו ויקרא אבנר אל יואב ויאמר התאכל חרב לנצח הלא תדעה כי מר תהיה באחרית ועד מתי ולא אמרת לעם לשוב מאחרי אחיהם ו ויאמר יואב חי האלהים כי לולי דברת כי אז מבקר העם עלו איש מאחרי אחיו כל הלילה ההוא ו ויעבר אבנר והאנשים אתו את הערבה כל הלילה ההוא ויעברו את הירדן ויהלכו כל הבתרון ויבאו מחנים ו ויואב שב מאחרי אבנר ויקבץ את כל העם ויפקד מעבדי דוד תשעה עשר איש ועשהאל ו ועבדי דוד הכו בבנימן ובאנשי אבנר שלש מאות ושלשים איש מתו ו ויקחו את עשהאל ויקברהו בקבר אביו אשר בבית לחם ויהלכו יואב ואנשיו כל הלילה ויאר להם בחברון ו והמלחמה ארכה בין בית שאול ובין בית דוד והלוך דוד הלוך וחזק ובית שאול הלוך ודלה ו ויולדו לדוד בנים בחברון ויהי בכורו אמנון לאחינעם היזרעאלית ומשנהו כלאב לאביגיל אשת נבל הכרמלי ושלשי אבשלום בן מעכה בת תלמי מלך גשור ורביעי אדניה בן חגית וחמשי שפטיה בן אבטל ושתי יתרעם לעגלה אשת דוד אלה ילדו לדוד בחברון ו ויהי עוד המלחמה בין בית שאול ובין בית דוד ואבנר מתחזק בבית שאול ו ופלגש היתה לשאול ושמה רצפה בת איה ויאמר איש בשת לאבנר מדוע באת אל פלגש אבי ו ויחר מאד אבנר על דברי איש בשת ויאמר הראש כלב אנכי עשה היום חסד עם בית שאול אביך עם אחיו ועם רעיו ולא הסגרתיך ביד דוד ותפקד עלי היום עון האשה ו כה יעשה אלהים לאבנר וכה יוסיף לו כי כאשר נשבע יי לדוד כן אעשה לו ו להעתיק הממלכה מבית שאול והקים את כסא דוד על ישראל ועל יהודה מדן ועד באר שבע ו ולא יכל עוד להשיב את אבנר דברו כי יראהו ו וישלח אבנר מלאכים אל דוד תחתיו לאמר למי ארץ לאמר כרות בריתך אתי והנה ידי אתך להסב אליך את כל ישראל ו ויאמר טוב אנכי אכרת אתך ברית אך דבר אחד אנכי שאל מאתך לאמר לא תראה פני כי אם לפני הבאך את מיכל בת שאול בבואך לראות פני ו ושלח דוד מלאכים אל איש בשת בן שאול לאמר הבה את אשתי את מיכל אשר ארשתי לי במאה ערלות פלשתים ו וישלח איש בשת ויקחה מעם פלטיאל בן לישי ואישה תלך עמה עד בחרים ויאמר לה אבנר לכי שובי ותשב ו ויאמר אבנר אל זקני ישראל לאמר גם תמול גם שלשם אתם מבקשים את דוד להיות מלך עליכם ו ועתה עשו כי יי דבר אל דוד לאמר ביד עבדי דוד את עמי ישראל ואת כל עמי פלשתים ומיד כל אויביהם ו וידבר אבנר גם באזני בנימן וילך גם אבנר לדבר באזני דוד בחברון את כל הטוב בעיני ישראל ובעיני כל בית בנימן ו וילך גם אל יואב לאמר ויבא אבנר אל המלך ושלום הלך בידו ו ויואב ואנשי הגדוד אשר עמו באו ויגידו ליואב לאמר בא אבנר בן נר אל המלך וישלחהו וילך בשלום ו ויבא יואב אל המלך ויאמר מה עשית הנה בא אבנר אליך למה זה שלחתו והלך הלוך ו הלא ידעת את אבנר בן נר כי לפתותך בא את מוצאך ואת מבואך ולדעת את כל אשר אתה עשה ו וילך יואב מעם דוד וישלח מלאכים אחרי אבנר וישבו אותו מבור הסירה ודוד לא ידע ו וישב אבנר חברונה ויט אתו יואב אל תוך השער לדבר אתו בשלו תחתיו ויכהו שם חמש ויך את חמשת בני עשהאל ו וישמע דוד אחרי כן ויאמר נקי אנכי וממלכתי עד עולם מאבנר בן נר ו תבואינה על ראש יואב ועל כל בית אביו ואל יכרת מבית יואב זב ומצרע ומחזיק בפלך ונופל בחרב וחסר לחם ו ויואב ואבישי אחיו הרגו את אבנר על אשר המית את עשהאל אחיהם בגבעון במלחמה ו ויאמר דוד אל יואב ואל כל העם אשר אתו קרעו בגדיכם וחגרו שקים וספדו לפני אבנר ו והמלך דוד הלך אחרי המטה ו ויקברו את אבנר בחברון ויבך המלך את קול אבנר ויבכו גם כל העם ו ויספד המלך לאבנר ויאמר הכמות נבל ימות אבנר ו ידיך לא אסורות ורגליך לא לנחשתים הובלו כנפל לפני בני העולה נפלת ויבכו עוד כל העם עליו ו ויבא כל העם לנחם את דוד לחם עוד היום וישבע דוד לאמר כה יעשה אלהים לי וכה יוסיף כי אם לפני בא השמש אטעם לחם או מאומה ו וכל העם הכירו ויטב בעיניהם ככל אשר עשה המלך בעיני כל העם ו ויאמרו אל המלך כל העם והכל ידעו ביום ההוא כי לא היה מהמלך להמית את אבנר בן נר ו והמלך אמר אל עבדיו הלא ידעתם כי שר וגדול נפל היום הזה בישראל ו ואני רך ומשוח מלך והאנשים האלה בני צרויה קשים ממני יגמל יי למרע כרעתו ו וישמע שאול כי מת אבנר בחברון וירפו ידיו וכל ישראל נבהלו ו ושני אנשים שרי גדודים היו לבן שאול שם האחד בעלנה ושם השני רכב בני רמון הבארתי מבני בנימן כי גם בארות תחשב על בנימן ו ויברחו הבארתים גתימה ויהיו שם גרים עד היום הזה ו ולבן יהונתן בן שאול נכה רגלים בן חמש שנים היה בבא השמועה מיזרעאל ותאמן אמנו ותברח והיה בנסה ותפל ושמו מפיבשת ו ויהלכו בני רמון הבארתי רכב ובענה ויבאו כחום היום אל בית איש בשת והוא שכב את משכב הצהרים ו ויבאו עד תוך הבית לקחת חטים ויכו אתו בחמש ויפל רכב ובענה אחיו ויחלצו ו ויבאו בית איש בשת והוא שכב על מטתו בחדר משכבו ויכוהו וימיתוהו ויכרתו את ראשו ויקחו את ראשו וילכו דרך הערבה כל הלילה ו ויביאו את ראש איש בשת אל דוד חברונה ויאמרו אל המלך הנה ראש איש בשת בן שאול איבך אשר בקש את נפשך ויתן יי לאדני המלך נקמות היום הזה משאול ומזרעו ו ויען דוד את רכב ואת בענה אחיו בני רמון הבארתי ויאמר אלהם חי יי אשר פדה את נפשי מכל צר ו כי המגיד לי לאמר הנה מת שאול והוא היה כמבשר בעיניו ואחזתיו ואהרגהו בציקלג אשר נתתי לו אחת לבשורתו ו אף כי אנשים רשעים הרגו איש צדיק בביתו על משכבו ועתה הלא אבקש את דמו מידכם ובערתי אתכם מן הארץ ו ויצו דוד את הנערים ויהרגום ויקצצו את ידיהם ואת רגליהם ויתלו על הברכה חברון ואת ראש איש בשת לקחו ויקברו בקבר אבנר בחברון ו ויבאו כל שבטי ישראל אל דוד חברונה ויאמרו לאמר הנה עצמך ובשרך אנחנו ו גם תמול גם שלשם בהיות שאול מלך עלינו אתה היה מוציא והמביא את ישראל ויאמר יי לך אתה תרעה את עמי ישראל ואתה תהיה נגיד על ישראל ו ויבאו כל זקני ישראל אל המלך חברונה ויכרת להם המלך דוד ברית בחברון לפני יי וימשחו את דוד למלך על ישראל ו בן שלשים שנה דוד במלכו ארבעים שנה מלך ו בחברון מלך על יהודה שבע שנים וששה חדשים ובירושלים מלך שלשים ושלש שנה על כל ישראל ויהודה ו וילך המלך וכל אנשיו ירושלים אל היבוסי יושב הארץ ויאמרו לדוד לאמר לא תבוא הנה כי אם הסירך העורים והפסחים לאמר לא יבוא דוד הנה ו ויתפש דוד את מצודת ציון היא עיר דוד ו ויאמר דוד ביום ההוא כל מכה יבוסי ויגע בצנור וישנאו את הפסחים ואת העורים שנאי נפש דוד על כן יאמרו העורים והפסחים לא יבוא אל הבית ו וישב דוד במצודה ויקרא לה עיר דוד ויבן דוד סביב מן המלוא ובית ו והלוך דוד הלוך וגדול ויי אלהי צבאות עמו ו וישלח חירם מלך צור מלאכים אל דוד וארזי לבנון ונגרי עצים ובנאי בתים ויבנו בית לדוד ו וידע דוד כי הכינו יי למלך על ישראל וכי נשא מלכותו למען עמו ישראל ו ויקח דוד עוד פלגשים ונשים מירושלים אחרי בואו מחברון ויולדו עוד לדוד בנים ובנות ו ואלה שמות הילדים אשר לו בירושלים שמוע ושובב ונתן ושלמה ו ויבחר ויפע ואלישוע ו ונפג ויפיע ואלישמע ו ואלידע ואליפלט ו ויעלו פלשתים ויבקשו את דוד ויעל דוד לפני המצודה ו ופלשתים באו ונטשו בעמק רפאים ו וישאל דוד ביי לאמר האעלה אל פלשתים ונתתם בידי ו ויאמר יי אל דוד עלה כי נתן אתן את פלשתים בידך ו ויבא דוד בעלפרצים ויכם שם דוד ויאמר פרץ יי את אויבי לפני כפרץ מים על כן קרא שם המקום ההוא בעלפרצים ו ויעזבו שם את עצביהם וישאם דוד ואנשיו ו ויוסף עוד פלשתים ויפשטו בעמק רפאים ו וישאל דוד ביי ויאמר לא תעלה סב אחרי תבא אליהם ובאת אליהם מול הבכא ו והיה כשמעך את קול צעדה בראשי הבכאים אז תתגבר כי אז יצא יי לפניך להכות במחנה פלשתים ו ויעש דוד כאשר צוהו יי ויך את פלשתים מגבע עד בואך גזר ו ויאספו עוד דוד כל בחור בישראל שלשים אלף ו ויקם וילך דוד ואנשים אשר עמו מבעלה יהודה להעלות משם את ארון האלהים אשר נקרא שם שם יי צבאות יושב הכרובים עליו ו וירכבו את ארון האלהים על עגלה חדשה וישאהו מבית אבינדב אשר בגבעה ועזא ואחיו בני אבינדב נהגים את העגלה ו וישאהו מבית אבינדב אשר בגבעה עם ארון האלהים ואחיו הלך לפני הארון ו ודוד וכל בית ישראל משחקים לפני יי בכל עצי ברושים ובכנרות ובנבלים ובתפים ובמנענעים ובצלתים ו ויבאו עד גרן נכון וישלח עזא את ידו אל ארון האלהים ויאחז בו כי שמטו השורים ו ויחר אף יי בעזא ויכהו שם האלהים על השל ויכת שם על שלו ויחר לדוד על אשר פרץ יי פרץ בעזא ויקרא למקום ההוא פרץ עזא עד היום הזה ו ויירא דוד את יי ביום ההוא ויאמר איך יבוא אלי ארון יי ו ולא אבה דוד להסיר אליו את ארון יי אל עיר דוד ויטהו דוד בית עבד אדם הגתי ו וישב ארון יי בית עבד אדם הגתי שלשה חדשים ויברך יי את עבד אדם ואת כל ביתו ו ויגד למלך דוד לאמר ברך יי את בית עבד אדם ואת כל אשר לו בעבור ארון האלהים וילך דוד וישא את ארון האלהים מבית עבד אדם עיר דוד בשמחה ו והיה כי צעדו נשאי ארון יי ויזבח שור ומריא ו ודוד מכרכר בכל עז לפני יי ודוד חגור אפוד בד ו ודוד ובל בית ישראל מעלים את ארון יי בתרועה ובקול שופר ו והיה ארון יי בא עיר דוד ומיכל בת שאול נשקפה בעד החלון ותרא את המלך דוד מפזז ומכרכר לפני יי ותבז לו בלבה ו ויבאו את ארון יי ויציגו אתו במקומו בתוך האהל אשר נטה לו דוד ויעל דוד עלות לפני יי ושלמים ו ויכל דוד מהעלות העלה והשלמים ויברך את העם בשם יי צבאות ו ויחלק לכל העם לכל המון ישראל למאיש ועד אשה לאיש חלת לחם אחת ואשפר אחד וכיכר אחת ו וילך כל העם איש לביתו ו וישב דוד לברך את ביתו ותצא מיכל בת שאול לקראת דוד ותאמר מה נכבד היום מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו כהגלות נגל אחד מן הריקים ו ויאמר דוד אל מיכל לפני יי אשר בחר בי מאביך ומכל ביתו לצוות אתי נגיד על עם יי על ישראל ושחקתי לפני יי ו ונקלותי עוד מזאת והייתי שפל בעיני ועם האמהות אשר אמרת עמם אכבדה ו ולמיכל בת שאול לא היה ולד עד יום מותה ו ויהי כי ישב המלך בביתו ויי הניח לו מסביב מכל אויביו ו ויאמר המלך אל נתן הנביא ראה נא אנכי יושב בבית ארזים וארון האלהים ישב בתוך היריעה ו ויאמר נתן אל המלך כל אשר בלבבך לך עשה כי יי עמך ו ויהי בלילה ההוא ויהי דבר יי אל נתן לאמר ו הלך ואמרת אל עבדי אל דוד כה אמר יי הלא אתה תבנה לי הבית לשבתי ו כי לא ישבתי בבית למיום העלתי את בני ישראל ממצרים ועד היום הזה ואהי מתהלך באהל ובמשכן ו בכל אשר התהלכתי בכל בני ישראל הדבר דברתי את אחד שבטי ישראל אשר צויתי לרעות את עמי את ישראל לאמר למה לא בניתם לי בית ארזים ו ועתה כה תאמר לעבדי לדוד כה אמר יי צבאות אנכי לקחתיך מן הנוה מאחר הצאן להיות נגיד על עמי על ישראל ו ואהי עמך בכל אשר הלכת ואכרתה את כל אויביך מפניך ועשיתי לך שם כשם הגדולים אשר בארץ ו ושמתי מקום לעמי לישראל ונטעתיו ושכן תחתיו ולא ירגז עוד ולא יספו בני עולה לענתו כאשר בראשונה ו וכאשר למן היום אשר צויתי שפטים על עמי ישראל ו והניחותי לך מכל אויביך והגיד לך יי כי בית יעשה לך יי ו כי ימלאו ימיך והלכת את אבתיך והקימותי את זרעך אחריך אשר יצא ממעיך והכינותי את ממלכתו ו הוא יבנה בית לשמי וכוננתי את כסא ממלכתו עד עולם ו אני אהיה לו לאב והוא יהיה לי לבן אשר בהעותו והכחתיו בשבט אנשים ובנגעי בני אדם ו וחסדי לא יסור ממנו כאשר הסרתי מעל שאול אשר הסרתי מלפני ו ונאמן ביתך וממלכתך עד עולם לפני כסאך יהיה נכון עולמים ו כדבר הזה וכחזון הזה כן דבר נתן אל דוד ו

מפיו אמר כי. לא כאכרים ורועים מהיו אכסדים ורחוים לזה אלבנים כי זה מלבנים היו לנכסים ו אכסדים ובמתי ם שהיו יושבים ביוחסיהם לעבודת הקפ כתיו ו מאכרו כבניין לפרי מחוללו וכי אמר יכקים ת יכקבי יכקים. לא מבאר אמרתי לא נמצא כ ת מלבנים כי אם מפוזרים ו ואחם יהיה כמו ת עבדי. ידעתי מלאך זה מבני מבאר הבניה עתיו ה החוזים ואחם יהיה כמו ת עבדי על דוד כ מיסתרים ואחם כמשמו ו

חלק חולה מכם על. לא לחלק מכם על. מיחסוב עצמו חולה כ כבאברי כרס הנעמה כיצרי אחרים מה יהיה מאול שמואל ומכי מקרים יהיה הקסר חזק מבני ישראל ת דוד ולחם עתו ולמי אמר מבני ישראל ת כסבר בנו עבדיו ולאחיו ת מקרים כמשמו ו

ובית יב ומ ובית יג ומ ובית מ ואם. וירדו אחיו ובל בית ישמשון. וילך דוד משם. ויאמר ותבלך אל אחיכך. דוד ובל בית ישראל דמשוקים. ומבדומעלים. בעמא בן אחיליוד. מ כל תרים ערדים. בן אדים אחיך. והשיבו השנא והזה. ואתה בן אדם קח לך עץ אחד. ובסבר גם בשמים שמקם ו

רשי

כי אחר מלך. מי שרוח השרים עליו שרים יהיו כולם כמוהו: כתבו רבותינו שלשה מלכים נמשחו שלא כדין ואלו הן שאול ויהוא ויואש. כתבו רבותינו שלשה מלכים נמשחו שלא כדין ואלו הן שאול ויהוא ויואש. שאול שנמשח בפרהסיא שנאמר ויקח פך השמן ויצק על ראשו ונ

ויאמרו אנשי דוד אליו הנה היום אשר אמר יהוה אליך הנה אנכי נתן את אויבך בידך ועשית לו כאשר יטב בעיניך ויקם דוד ויכרת את כנף מעיל שאול בלט׃ ויהי אחרי כן ויך לב דוד אותו על אשר כרת את כנף שאול׃ ויאמר אל אנשיו חלילה לי מיהוה אם אעשה הדבר הזה לאדני למשיח יהוה לשלח ידי בו כי משיח יהוה הוא׃ וישסע דוד את אנשיו בדברים ולא נתנם לקום אל שאול ושאול קם מהמערה וילך בדרך׃

ויקם דוד אחרי כן ויצא מן המערה ויקרא אחרי שאול לאמר אדני המלך ויבט שאול אל אחריו ויקד דוד אפים ארצה וישתחו׃ ויאמר דוד לשאול למה תשמע את דברי אדם האמרים הנה דוד מבקש רעתך׃ הנה היום הזה ראו עיניך את אשר נתנך יהוה היום בידי במערה ואמר להרגך ותחס עליך ואמר לא אשלח ידי באדני כי משיח יהוה הוא׃ ואבי ראה גם ראה את כנף מעילך בידי כי בכרתי את כנף מעילך ולא הרגתיך דע והראה כי אין ברעתי ופשע ולא חטאתי לך ואתה צדה את נפשי לקחתה׃ ישפט יהוה ביני ובינך ונקמני יהוה ממך וידי לא תהיה בך׃ כאשר יאמר משל הקדמני מרשעים יצא רשע וידי לא תהיה בך׃ אחרי מי יצא מלך ישראל אחרי מי אתה רדף

ויהי כאשר כלה דוד לדבר את הדברים האלה אל שאול ויאמר שאול הקלך זה בני דוד ויישא שאול קלו ויבך׃ ויאמר אל דוד צדיק אתה ממני כי אתה גמלתני הטובה ואני גמלתיך הרעה׃ ואתה הגדת היום את אשר עשית אתי טובה אשר סגרני יהוה בידך ולא הרגתני׃ כי ימצא איש את אויבו ושלחו בדרך טובה ויהוה ישלמך טובה תחת אשר עשית לי היום הזה׃ ועתה הנה ידעתי כי מלך תמלך והקמת בידך ממלכת ישראל׃ ועתה השבעה לי ביהוה אם תכרית את זרעי אחרי ואם תשמיד את שמי מבית אבי׃ וישבע דוד לשאול ואל שאול הלך לביתו ודוד ואנשיו עלו על המצודה׃

ושמואל מת ויספדו לו כל ישראל ויקברו אתו ויקברהו בביתו ברמה וידד וירד אל מדבר פארן׃

ואיש במעון ומעשהו בכרמל והאיש גדול מאד ולו צאן שלשת אלפים ואלף עזים ויהי בגזז את צאנו בכרמל׃ ושם האיש נבל ושם אשתו אביגיל והאשה טובת שכל ויפת תאר והאיש קשה ורע מעלליו

והוא כלב׃ ויעל דוד מן המדבר ויבא עד מצדות עין גדי׃ ויהי כשוב שאול מאחרי פלשתים ויגדו לו לאמר הנה דוד במדבר עין גדי׃ ויקח שאול שלשת אלפים איש בחורי ישראל וילך לבקש את דוד ואנשיו על פני צורי היעלים׃ ויבא אל גדרות הצאן על הדרך ושם מערה ויבא שאול לרגל את פניו ודוד ואנשיו בירכתי המערה ישבים׃ ויאמרו אנשי דוד אליו הנה היום אשר אמר יהוה אליך הנה אנכי נתן את אויבך בידך ועשית לו כאשר יטב בעיניך ויקם דוד ויכרת את כנף מעיל שאול בלט׃ ויהי אחרי כן ויך לב דוד אותו על אשר כרת את כנף שאול׃ ויאמר אל אנשיו חלילה לי מיהוה אם אעשה הדבר הזה לאדני למשיח יהוה לשלח ידי בו כי משיח יהוה הוא׃ וישסע דוד את אנשיו בדברים ולא נתנם לקום אל שאול ושאול קם מהמערה וילך בדרך׃

ויקם דוד אחרי כן ויצא מן המערה ויקרא אחרי שאול לאמר אדני המלך ויבט שאול אל אחריו ויקד דוד אפים ארצה וישתחו׃ ויאמר דוד לשאול למה תשמע את דברי אדם האמרים הנה דוד מבקש רעתך׃ הנה היום הזה ראו עיניך את אשר נתנך יהוה היום בידי במערה ואמר להרגך ותחס עליך ואמר לא אשלח ידי באדני כי משיח יהוה הוא׃ ואבי ראה גם ראה את כנף מעילך בידי כי בכרתי את כנף מעילך ולא הרגתיך דע והראה כי אין ברעתי ופשע ולא חטאתי לך ואתה צדה את נפשי לקחתה׃ ישפט יהוה ביני ובינך ונקמני יהוה ממך וידי לא תהיה בך׃ כאשר יאמר משל הקדמני מרשעים יצא רשע וידי לא תהיה בך׃ אחרי מי יצא מלך ישראל אחרי מי אתה רדף

ויהי כשמוע שמואל מת ויקהלו כל ישראל ויספדו לו ויקברהו בביתו ברמתה ויקם דוד וירד אל מדבר פארן׃

ואיש בכרמל והאיש גדול מאד ולו צאן שלשת אלפים ואלף עזים ויהי בגזז את צאנו בכרמל׃ ושם האיש נבל ושם אשתו אביגיל והאשה טובת שכל ויפת תאר והאיש קשה ורע מעלליו

והוא מרגיז מלך׃ וישמע דוד
בדברי אנשי נזיח נבל׃ ויאמר דוד
לאנשיו חגרו איש חרבו׃ ויחגרו
גם דוד חרבו ויעל אחרי דוד כ
מאות איש ומאתים ישבו על הכלים׃
ואבי׳ל אשת נבל הגיד נער אחד
מהנערים לאמר הנה שלח דוד
מלאכים מהמדבר לברך את אדנינו
ויעט בהם׃ והאנשים טובים לנו מאד
ולא הכלמנו ולא פקדנו מאומה כל
ימי התהלכנו אתם בהיותנו עמם
בשדה׃ חומה היו עלינו גם לילה גם יומם
כל ימי היותנו עמם רעים הצאן׃
ועתה דעי וראי מה תעשי כי בלתה
הרעה אל אדנינו ועל כל ביתו
והוא בן בליעל מדבר אליו׃ ותמהר
אבי׳ל ותקח מאתים לחם ושני כ
נבלי יין וחמש צאן עשורה וחמש
סאים קלי ומאה צמקים ומאתים
דבלים וחמשם על החמרים׃ ותאמר
לנעריה עברו לפני הנני אחריכם
ואישה לא הגידה׃ והיה
היא רכבת על החמור וירדת בסתר
ההר והנה דוד ואנשיו ירדים ל
לקראתה ותפגש אתם׃ ודוד אמר
אך לשקר שמרתי את כל אשר לזה
במדבר ולא נפקד מכל אשר לו
ויגמל לי רעה תחת טובה׃
כה יעשה אלהים לאויבי דוד וכה
יוסיף אם אשאיר מכל אשר לו
עד הבקר משתין בקיר׃ ותרא
אבי׳ל את דוד ותמהר ותרד מעל
החמור ותפל לאפיו על פני דוד
ותשתחו ארץ׃ ותפל על רגליו
ותאמר בי אדני הענון ודבר
נא אמתך באזניך ושמע את דברי
אמתך׃ אל נא ישים אדני את
לבו אל איש הבלי על הזה על נבל
כי כשמו כן הוא נבל שמו ותבלה
עמו ואני אמתך לא ראיתי את
נערי אדני אשר שלחת׃ ואתה
אדני חי יהוה וחי נפשך אשר מ
מנעך יהוה מבוא בדמים והושע
ידך לך ועתה יהיו כנבל איביך ו
והמבקשים אל אדני רעה׃ ועתה
הברכה הזאת אשר הביא שפחתך
לאדני ונתנה לנערים המתהלכים
ברגלי אדני׃ שא נא לפשע אמתך

ולבב

כי כשמו כן הוא׃ תלת רוחי הלזו׃ ואיהו כן בליעל מדבר הלזו׃ ואישתכן בגלעד מדבר הלזו׃ ואיזה כן בכושי מדבר הלזו׃ ואיזה כן בכותי מדבר הלזו׃ ואיזה כן בעמלקי מדבר הלזו׃ ואיזה כן בפלשתי מדבר הלזו׃ ואיזה כן בארמי מדבר הלזו׃ ואיזה כן בישמעאלי מדבר הלזו׃ ואיזה כן בעשו מדבר הלזו׃ ואיזה כן בנבל מדבר הלזו׃ ואיזה כן בדואג מדבר הלזו׃ ואיזה כן בדואג מדבר הלזו׃ ואיזה כן בדואג

רשי

רלבב

וַיִּתֵּן לוֹ אָבִיש בְּיוֹם הַהוּא אֶת עֲקְלָג לָכֵן הָיְתָה עֲקְלָג לִמְלָכֵי יְהוּדָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיְהִי מִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר יָשַׁב דָּוִד בִּשְׂדֵה פְלִשְׁתִּים יָמִים וְאַרְבָּעָה חֳדָשִׁים׃ וַיַּעַל דָּוִד וַאֲנָשָׁיו וַיִּפְשְׁטוּ אֶל הַגְּשׁוּרִי וְהַגִּרְזִי וְהָעַמָּלֵקִי כִּי הֵנָּה יֹשְׁבוֹת הָאָרֶץ אֲשֶׁר מֵעוֹלָם בּוֹאֲךָ שׁוּרָה וְעַד אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְהִכָּה דָוִד אֶת הָאָרֶץ וְלֹא יְחַיֶּה אִישׁ וְאִשָּׁה וְלָקַח צֹאן וּבָקָר וַחֲמֹרִים וּגְמַלִּים וּבְגָדִים וַיָּשָׁב וַיָּבֹא אֶל אָבִישׁ׃ וַיֹּאמֶר אָבִישׁ אֶל פָּשְׁטְתֶּם הַיּוֹם וַיֹּאמֶר דָּוִד עַל נֶגֶב יְהוּדָה וְעַל נֶגֶב הַיְרַחְמְאֵלִי וְאֶל נֶגֶב הַקֵּינִי׃ וְאִשָּׁה לֹא הֶחֱיָה דָוִד לְהָבִיא גַּת לֵאמֹר פֶּן יַגִּידוּ עָלֵינוּ לֵאמֹר כֹּה עָשָׂה דָוִד וְכֹה מִשְׁפָּטוֹ כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר יֵשֵׁב בִּשְׂדֵה פְלִשְׁתִּים׃ וַיָּשֶׂם אָבִישׁ בְּדָוִד לֵאמֹר הַבְאֵשׁ הִבְאִישׁ בְּעַמּוֹ בְּיִשְׂרָאֵל וְהָיָה לִי לְעֶבֶד עוֹלָם׃

וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּקְבְּצוּ פְלִשְׁתִּים אֶת מַחֲנֵיהֶם לִצְבָא לְהִלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אָבִישׁ אֶל דָּוִד יָדֹעַ תֵּדַע כִּי אִתִּי תֵּצֵא בַּמַּחֲנֶה אַתָּה וַאֲנָשֶׁיךָ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל אָבִישׁ לָכֵן אַתָּה תֵּדַע אֵת אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ וַיֹּאמֶר אָבִישׁ אֶל דָּוִד לָכֵן שַׂמְתִּיךָ לְרֹאשִׁי כָּל הַיָּמִים׃

וּשְׁמוּאֵל מֵת וַיִּסְפְּדוּ לוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל וַיְקַבְּרֻהוּ בָרָמָה וּבְעִירוֹ וְשָׁאוּל הֵסִיר הָאֹבוֹת וְאֶת הַיִּדְּעֹנִים מִן הָאָרֶץ׃

וְהוּא שאול ל"ה בכתיב

וַיֵּרֶא שָׁאוּל אֶת מַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים וַיִּרָא וַיֶּחֱרַד לִבּוֹ מְאֹד׃ וַיִּשְׁאַל שָׁאוּל בַּיהוָה וְלֹא עָנָהוּ יְהוָה גַּם בַּחֲלֹמוֹת גַּם בָּאוּרִים גַּם בַּנְּבִיאִם׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לַעֲבָדָיו בַּקְּשׁוּ לִי אֵשֶׁת בַּעֲלַת אוֹב וְאֵלְכָה אֵלֶיהָ וְאִדְרְשָׁה בָּהּ וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו הִנֵּה אֵשֶׁת בַּעֲלַת אוֹב בְּעֵין דּוֹר׃ וַיִּתְחַפֵּשׂ שָׁאוּל וַיִּלְבַּשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וַיֵּלֶךְ הוּא וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים עִמּוֹ וַיָּבֹאוּ אֶל הָאִשָּׁה לָיְלָה וַיֹּאמֶר קָסְמִי נָא לִי בְּאוֹב וְהַעֲלִי לִי אֶת אֲשֶׁר אֹמַר אֵלָיִךְ׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֵלָיו הִנֵּה אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה שָׁאוּל אֲשֶׁר הִכְרִית אֶת הָאֹבוֹת וְאֶת הַיִּדְּעֹנִי מִן הָאָרֶץ וְלָמָּה אַתָּה מְנַקֵּשׁ בְּנַפְשִׁי לְהָמִתֵנִי׃ וַיִּשָּׁבַע לָהּ שָׁאוּל בַּיהוָה לֵאמֹר חַי יְהוָה אִם יִקָּרֶךְ עָוֹן בַּדָּבָר הַזֶּה׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶת מִי אַעֲלֶה לָּךְ וַיֹּאמֶר אֶת שְׁמוּאֵל הַעֲלִי לִי׃ וַתַּרְא הָאִשָּׁה אֶת שְׁמוּאֵל וַתִּזְעַק בְּקוֹל גָּדוֹל וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל שָׁאוּל לֵאמֹר לָמָּה רִמִּיתָנִי וְאַתָּה שָׁאוּל׃ וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ אַל תִּירְאִי כִּי מַרְאֶה רָאִית וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל שָׁאוּל אֱלֹהִים רָאִיתִי עֹלִים מִן הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר לָהּ מַה תָּאֳרָה וַתֹּאמֶר אִישׁ זָקֵן עֹלֶה

וירא שאול ל"ה בכתיב

וְהוּא מְעֻטָּף מְעִיל׃ וַיַּכֵּר שָׁאוּל כִּי שְׁמוּאֵל הוּא וַיִּקֹּד אַפַּיִם אָרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל שָׁאוּל לָמָּה הִרְגַּזְתָּנִי לְהַעֲלוֹת אֹתִי וַיֹּאמֶר שָׁאוּל צַר לִי מְאֹד וּפְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בִּי וֵאלֹהִים סָר מֵעָלַי וְלֹא עָנָנִי עוֹד גַּם בְּיַד הַנְּבִיאִים גַּם בַּחֲלֹמוֹת וָאֶקְרָא לְךָ לְהוֹדִיעֵנִי מַה אֶעֱשֶׂה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל וְלָמָּה תִשְׁאָלֵנִי וַיהוָה סָר מֵעָלֶיךָ וַיְהִי עִמָּךְ׃ וַיַּעַשׂ יְהוָה לוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיָדִי וַיִּקְרַע יְהוָה אֶת הַמַּמְלָכָה מִיָּדֶךָ וַיִּתְּנָהּ לְרֵעֲךָ לְדָוִד׃ כַּאֲשֶׁר לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה וְלֹא עָשִׂיתָ חֲרוֹן אַפּוֹ בַּעֲמָלֵק עַל כֵּן הַדָּבָר הַזֶּה עָשָׂה יְהוָה לְךָ הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְיִתֵּן יְהוָה גַּם אֶת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ בְּיַד פְּלִשְׁתִּים וּמָחָר אַתָּה וּבָנֶיךָ עִמִּי יְהוָה גַּם אֶת מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל יִתֵּן בְּיַד פְּלִשְׁתִּים׃

וַיִּפֹּל שָׁאוּל מִיָּד כְּאָרְכּוֹ מָלֵא מִן הַלֶּחֶם וְגַם כֹּחַ לֹא הָיָה בּוֹ כִּי לֹא אָכַל לֶחֶם כָּל יוֹם וְכָל לָיְלָה׃ וַתִּפְצַר הָאִשָּׁה בְּשָׁאוּל וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו וַיִּשְׁמַע בְּקוֹלָם וַיָּקָם מִן הָאָרֶץ וַיֵּשֶׁב עַל הַמִּטָּה׃ וְלָהּ הָאִשָּׁה עֶגֶל מָרִיא אֶחָד בַּבַּיִת וְלָהּ מְהֵרָה וַתִּשְׁחָט וַתִּקַּח קֶמַח וַתָּלָשׁ וַתֹּפֶה מַצּוֹת׃ וַתַּגֶּשׁ לִפְנֵי שָׁאוּל וְלִפְנֵי עֲבָדָיו וַיֹּאכֵלוּ וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ בַּלַּיְלָה הַהוּא׃

וַיְהִי בְּהַעֲלוֹת פְּלִשְׁתִּים אֶת אֲפִיקָה וְיִשְׂרָאֵל חֹנִים בְּיִזְרְעֶאל׃ וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים עֹבְרִים עַל מֵאוֹת וְעַל אֲלָפִים וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו עֹבְרִים בָּאַחֲרֹנָה עִם אָכִישׁ׃ וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים מָה הָעִבְרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים הֲלוֹא זֶה דָּוִד עֶבֶד שָׁאוּל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיָה אִתִּי זֶה יָמִים אוֹ זֶה שָׁנִים וָאֶמְצָא בּוֹ מְאוּמָה מִיּוֹם נָפְלוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּקְצְפוּ עָלָיו סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ לוֹ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים הָשֵׁב נָא אֶת הָאִישׁ וְיָשֹׁב אֶל מְקֹמוֹ אֲשֶׁר הִפְקַדְתָּהוּ שָׁם וְאַל יֵרֶד אִתָּנוּ בַּמִּלְחָמָה וְלֹא יִהְיֶה לָנוּ לְשָׂטָן בַּמִּלְחָמָה וּבַמָּה יֵרָצֶה אֲדֹנָיו הֲלוֹא בְּרָאשֵׁי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה׃ הֲלוֹא זֶה דָּוִד אֲשֶׁר יַעֲנוּ לוֹ הַמְחֹלוֹת לֵאמֹר הִכָּה שָׁאוּל בַּאֲלָפָיו וְדָוִד בְּרִבְבֹתָיו׃ וַיִּקְרָא אָכִישׁ אֶל דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵלָיו חַי יְהוָה כִּי יָשָׁר אָתָּה וְטוֹב בְּעֵינַי יְצִיאָתְךָ וּבוֹאֲךָ אִתִּי בַּמַּחֲנֶה כִּי לֹא מָצָאתִי בְךָ רָעָה מִיּוֹם בֹּאֲךָ אֵלַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה וּבְעֵינֵי הַסְּרָנִים לֹא טוֹב אָתָּה׃ וְעַתָּה שׁוּב וְלֵךְ בְּשָׁלוֹם וְלֹא תַעֲשֶׂה רָע בְּעֵינֵי סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל אָכִישׁ כִּי מָה עָשִׂיתִי וּמָה מָצָאתָ בְעַבְדְּךָ מִיּוֹם הֱיוֹתִי לְפָנֶיךָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי לֹא אָבוֹא וְנִלָּחַמְתִּי בְּאֹיְבֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיַּעַן אָכִישׁ וַיֹּאמֶר אֶל דָּוִד יָדַעְתִּי כִּי טוֹב אַתָּה בְּעֵינַי כְּמַלְאַךְ אֱלֹהִים אַךְ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים אָמְרוּ לֹא יַעֲלֶה בַּמִּלְחָמָה׃ וְעַתָּה הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְעַבְדֵי אֲדֹנֶיךָ אֲשֶׁר בָּאוּ אִתָּךְ וְהִשְׁכַּמְתֶּם בַּבֹּקֶר וְאוֹר לָכֶם וְלֵכוּ׃ וַיַּשְׁכֵּם דָּוִד הוּא וַאֲנָשָׁיו לָלֶכֶת בַּבֹּקֶר לָשׁוּב אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וּפְלִשְׁתִּים עָלוּ יִזְרְעֶאל׃

וַיַּעַל דָּוִד מִן הַמִּדְבָּר וַיָּבֹא עַד הַחֹרְמָה׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד לִזְקֵנֵי עָרֵי יְהוּדָה לֵאמֹר הִנֵּה לָכֶם בְּרָכָה מִשְּׁלַל אוֹיְבֵי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר לִזְקֵנֵי בֵּית אֵל וְלַיֹּשְׁבֵי רָמוֹת נֶגֶב וְלַיֹּשְׁבֵי יַתִּיר׃ וְלַיֹּשְׁבֵי עֲרוֹעֵר וְלַיֹּשְׁבֵי שִׁפְמוֹת וְלַיֹּשְׁבֵי אֶשְׁתְּמוֹעַ׃ וְלַיֹּשְׁבֵי רָכָל וְלַיֹּשְׁבֵי עָרֵי הַיְרַחְמְאֵלִי וְלַיֹּשְׁבֵי עָרֵי הַקֵּינִי׃ וְלַיֹּשְׁבֵי חָרְמָה וְלַיֹּשְׁבֵי כׇּר עָשָׁן וְלַיֹּשְׁבֵי עָתָךְ׃ וְלַיֹּשְׁבֵי חֶבְרוֹן וְלְכֹל הַמְקֹמוֹת אֲשֶׁר הִתְהַלֵּךְ דָּוִד שָׁם הוּא וַאֲנָשָׁיו׃

וַיָּבֹא דָוִד וַאֲנָשָׁיו וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם בָּאֵשׁ וְנָשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם שָׂרָף׃ וַיַּכֵּם דָּוִד מֵהַכּוֹת הָעֶרֶב עַד הָעֶרֶב לִמָּחֳרָתָם וְלֹא נִמְלַט מֵהֶם אִישׁ כִּי אִם אַרְבַּע מֵאוֹת נְעָרִים אֲשֶׁר רָכְבוּ עַל הַגְּמַלִּים וַיָּנוּסוּ׃ וַיִּקַּח דָּוִד אֶת כָּל הַצֹּאן וְהַבָּקָר אֲשֶׁר נָהֲגוּ לִפְנֵי הָעֵדֶר הָהֵם וַיֹּאמְרוּ זֶה שְׁלַל דָּוִד׃ וַיָּבֹא דָוִד אֶל מָאתַיִם הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עָיְפוּ מִלֶּכֶת אַחֲרֵי דָוִד וַיַּשְׁבוּם בְּנַחַל בְּסוֹר וַיֵּצְאוּ לִקְרַאת דָּוִד וְלִקְרַאת הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיִּגַּשׁ דָּוִד אֶל הָעָם וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם׃ וַיַּעַן כָּל אִישׁ רָע וּבְלִיַּעַל מִן הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים עִם דָּוִד וַיֹּאמְרוּ עַל אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ אִתָּנוּ לֹא נִתֵּן לָהֶם מִן הַשָּׁלָל אֲשֶׁר הִצַּלְנוּ כִּי אִם לְאִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת בָּנָיו וְיִנְהֲגוּ וְיֵלֵכוּ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לֹא תַעֲשׂוּן כֵּן אַחִים מִן הַנָּתוּן לָנוּ וַיִּשְׁמְרוּ אֹתָנוּ וַיִּתְּנוּ אֶת הָאֲגוּד הַבָּא עָלֵינוּ בְּיָדֵנוּ׃ וּמִי יִשְׁמַע לָכֶם לַדָּבָר הַזֶּה וְכַחֵלֶק הַיֹּרֵד אֶל הַמִּלְחָמָה וְכַחֵלֶק הַיֹּשֵׁב עַל הַכֵּלִים יַחְדָּו יֶחֱלֹקוּ׃ וַיְהִי מִן הַיּוֹם הַהוּא וָמָעְלָה וַיְשִׂמֵהוּ לְחֹק וּלְמִשְׁפָּט לְיִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

וַיְהִי כְּבוֹא דָוִד צִקְלַג וַיִּשְׁלַח מִן הַשָּׁלָל לִזְקֵנֵי יְהוּדָה לְרֵעָיו לֵאמֹר הִנֵּה לָכֶם מַתָּנָה מִשְּׁלַל אוֹיְבֵי יְהוָה׃ לַאֲשֶׁר בְּבֵית אֵל וְלַאֲשֶׁר בְּרָמוֹת נֶגֶב וְלַאֲשֶׁר בְּיַתִּיר׃ וְלַאֲשֶׁר בַּעֲרוֹעֵר וְלַאֲשֶׁר בְּשִׁפְמוֹת וְלַאֲשֶׁר בְּאֶשְׁתְּמוֹעַ׃ וְלַאֲשֶׁר בְּרָכָל וְלַאֲשֶׁר בְּעָרֵי הַיְרַחְמְאֵלִי וְלַאֲשֶׁר בְּעָרֵי הַקֵּינִי׃ וְלַאֲשֶׁר בַּחָרְמָה וְלַאֲשֶׁר בְּכׇר עָשָׁן וְלַאֲשֶׁר בַּעָתָךְ׃ וְלַאֲשֶׁר בְּחֶבְרוֹן וְלְכֹל הַמְקֹמוֹת אֲשֶׁר הִתְהַלֵּךְ שָׁם דָּוִד הוּא וַאֲנָשָׁיו׃

וּפְלִשְׁתִּים נִלְחָמוּ בְּיִשְׂרָאֵל וַיָּנֻסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ׃ וַיַּדְבְּקוּ פְלִשְׁתִּים אֶת שָׁאוּל וְאֶת בָּנָיו וַיַּכּוּ פְלִשְׁתִּים אֶת יְהוֹנָתָן וְאֶת אֲבִינָדָב וְאֶת מַלְכִּי שׁוּעַ בְּנֵי שָׁאוּל׃ וַתִּכְבַּד הַמִּלְחָמָה אֶל שָׁאוּל וַיִּמְצְאוּהוּ הַמּוֹרִים אַנְשֵׁי הַקְּשָׁתוֹת וַיָּחֶל מְאֹד מִן הַמּוֹרִים׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל נֹשְׂא כֵלָיו שְׁלֹף חַרְבְּךָ וְדׇקְרֵנִי בָהּ פֶּן יָבֹאוּ הָעֲרֵלִים הָאֵלֶּה וְדָקְרוּ בִי וְהִתְעַלְּלוּ בִי וַיֹּאבֶא נֹשֵׂא כֵלָיו כִּי יָרֵא מְאֹד וַיִּקַּח שָׁאוּל אֶת הַחֶרֶב וַיִּפֹּל עָלֶיהָ׃ וַיַּרְא נֹשֵׂא כֵלָיו כִּי מֵת שָׁאוּל וַיִּפֹּל גַּם הוּא עַל חַרְבּוֹ וַיָּמׇת עִמּוֹ׃ וַיָּמָת שָׁאוּל וּשְׁלֹשֶׁת בָּנָיו וְנֹשֵׂא כֵלָיו גַּם כָּל אֲנָשָׁיו יַחַד בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיִּרְאוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הָעֵמֶק וַאֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן כִּי נָסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְכִי מֵתוּ שָׁאוּל וּבָנָיו וַיַּעַזְבוּ אֶת הֶעָרִים וַיָּנֻסוּ וַתָּבֹאנָה פְלִשְׁתִּים וַיֵּשְׁבוּ בָּהֶן׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּבֹאוּ פְלִשְׁתִּים לְפְשֹׁט אֶת הַחֲלָלִים וַיִּמְצְאוּ אֶת שָׁאוּל וְאֶת שְׁלֹשֶׁת בָּנָיו נֹפְלִים בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ׃ וַיִּכְרְתוּ לוֹ וַיַּפְשִׁטוּ אֶת רֹאשׁוֹ וְאֶת כֵּלָיו וַיְשַׁלְּחוּ בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים סָבִיב לְבַשֵּׂר בֵּית עֲצַבֵּיהֶם וְהָעָם׃ וַיָּשִׂמוּ אֶת כֵּלָיו בֵּית עַשְׁתָּרוֹת וְאֶת גְּוִיָּתוֹ תָּקְעוּ בְּחוֹמַת בֵּית שָׁן׃

וַיִּשְׁמְעוּ יוֹשְׁבֵי יָבֵישׁ גִּלְעָד אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשׂוּ פְלִשְׁתִּים לְשָׁאוּל׃ וַיָּקֻמוּ כָּל אִישׁ חַיִל וַיֵּלְכוּ כָּל הַלַּיְלָה וַיִּקְחוּ אֶת גְּוִיַּת שָׁאוּל וְאֶת גִּוְיַּת בָּנָיו מֵחוֹמַת בֵּית שָׁן וַיָּבֹאוּ יָבֵשָׁה וַיִּשְׂרְפוּ אוֹתָם שָׁם׃ וַיִּקְחוּ אֶת עַצְמוֹתָם וַיִּקְבְּרוּ תַּחַת הָאֶשְׁלָה בְּיָבֵישׁ וַיָּצוֹמוּ שִׁבְעַת יָמִים׃

וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת שָׁאוּל וְדָוִד שָׁב מֵהַכּוֹת אֶת עֲמָלֵק וַיֵּשֶׁב דָּוִד בְּצִקְלָג יָמִים שְׁנָיִם׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי וְהִנֵּה אִישׁ בָּא מִן הַמַּחֲנֶה מֵעִם יַעֲקֹב וּבְגָדָיו קְרֻעִים וַאֲדָמָה עַל רֹאשׁוֹ וַיְהִי כְּבֹאוֹ אֶל דָּוִד וַיִּפֹּל אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵלָיו מֵאַיִן תָּבוֹא וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִמַּחֲנֵה יִשְׂרָאֵל אָנֹכִי נִמְלָט׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵלָיו מָה הָיָה הַדָּבָר הַגֶּד נָא לִי וַיֹּאמֶר כִּי נָס הָעָם מִן הַמִּלְחָמָה וְגַם רַבַּה נָפְלוּ מִן הָעָם וַיָּמֻתוּ גַּם שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּנוֹ מֵתוּ גַּם׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל הַנַּעַר הַמַּגִּיד אֵלָיו אֵיךְ יָדַעְתָּ כִּי מֵת שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּנוֹ׃ וַיֹּאמֶר הַנַּעַר הַמַּגִּיד אֵלָיו נִקְרֹא נִקְרֵיתִי בְהַר הַגִּלְבֹּעַ וְהִנֵּה שָׁאוּל נִשָּׁעֵן עַל חֲנִיתוֹ וְהִנֵּה הָרֶכֶב וְהַפָּרָשִׁים דָּבְקוּ בּוֹ׃ וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיִּרְאֵנִי וָאֶקְרָא אֵלָיו וָאֹמַר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר לִי מִי אָתָּה וָאֹמַר אֵלָיו עֲמָלֵקִי אָנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי עֲמֹד נָא עָלַי וּמְתָה כִּי אֲחָזַנִי הַשִּׂבָּרוֹן כִּי עוֹדֶנִּי כָּל נַפְשִׁי׃ וָאַעֲמֹד עָלָיו וָאֲמִתֵהוּ כִּי יָדַעְתִּי כִּי לֹא יִחְיֶה אַחֲרֵי נָפְלוֹ וָאֶקַּח אֶת הַנֵּזֶר אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ וְאֶת הַצְּמִיד אֲשֶׁר עַל זְרוֹעוֹ וָאָבִיאֵם אֶל אֲדֹנִי הֵנָּה׃ וַיַּחֲזֵק דָּוִד בִּבְגָדָיו וַיְקָרָעֵם וְגַם כָּל הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עִמּוֹ׃ וַיִּסְפְּדוּ וַיִּבְכּוּ וַיָּצוֹמוּ עַד הָעֶרֶב עַל שָׁאוּל וְעַל יְהוֹנָתָן בְּנוֹ וְעַל עַם יְהוָה וְעַל בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי נָפְלוּ בַחָרֶב׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל הַנַּעַר הַמַּגִּיד אֵלָיו אֵי מִזֶּה אַתָּה וַיֹּאמֶר בֶּן אִישׁ גֵּר עֲמָלֵקִי אָנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד אֵיךְ לֹא יָרֵאתָ לִשְׁלֹחַ יָדְךָ לְשַׁחֵת אֶת מְשִׁיחַ יְהוָה׃ וַיִּקְרָא דָוִד אֶחָד מִן הַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר גַּשׁ פְּגַע בּוֹ וַיַּכֵּהוּ וַיָּמׇת׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד דָּמְךָ עַל רֹאשֶׁךָ כִּי פִיךָ עָנָה בְךָ לֵאמֹר אֲנִי הֲמֵתִי אֶת מְשִׁיחַ יְהוָה׃

וַיְקֹנֵן דָּוִד אֶת הַקִּינָה הַזֹּאת עַל שָׁאוּל וְעַל יְהוֹנָתָן בְּנוֹ׃ וַיֹּאמֶר לְלַמֵּד בְּנֵי יְהוּדָה קָשֶׁת הִנֵּה כְתוּבָה עַל סֵפֶר הַיָּשָׁר׃ הַצְבִי יִשְׂרָאֵל עַל בָּמוֹתֶיךָ חָלָל אֵיךְ נָפְלוּ גִבֹּרִים׃ אַל תַּגִּידוּ בְגַת אַל תְּבַשְּׂרוּ בְּחוּצוֹת אַשְׁקְלוֹן פֶּן תִּשְׂמַחְנָה בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים פֶּן תַּעֲלֹזְנָה בְּנוֹת הָעֲרֵלִים׃ הָרֵי גִלְבֹּעַ אַל טַל וְאַל מָטָר עֲלֵיכֶם וּשְׂדֵי תְרוּמֹת כִּי שָׁם נִגְעַל מָגֵן גִּבּוֹרִים מָגֵן שָׁאוּל בְּלִי מָשִׁיחַ בַּשָּׁמֶן׃ מִדַּם חֲלָלִים מֵחֵלֶב גִּבּוֹרִים קֶשֶׁת יְהוֹנָתָן לֹא תָשׁוֹג אָחוֹר וְחֶרֶב שָׁאוּל לֹא תָשׁוּב רֵיקָם׃ שָׁאוּל וְיוֹנָתָן הַנֶּאֱהָבִים וְהַנְּעִימִם בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם לֹא נִפָּרָדוּ מִנְּשָׁרִים קַלּוּ מֵאֲרָיוֹת גָּבֵרוּ׃ בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל עַל שָׁאוּל בְּכֶינָה הַמַּלְבִּשְׁכֶם שָׁנִי עִם עֲדָנִים הַמַּעֲלֶה עֲדִי זָהָב עַל לְבוּשֵׁכֶן׃ אֵיךְ נָפְלוּ גִבּוֹרִים בְּתוֹךְ הַמִּלְחָמָה יְהוֹנָתָן עַל בָּמוֹתֶיךָ חָלָל׃ צַר לִי עָלֶיךָ אָחִי יְהוֹנָתָן נָעַמְתָּ לִי מְאֹד נִפְלְאַתְ אַהֲבָתְךָ לִי מֵאַהֲבַת נָשִׁים׃ אֵיךְ נָפְלוּ גִבֹּרִים וַיֹּאבְדוּ כְּלֵי מִלְחָמָה׃

וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר הַאֶעֱלֶה בְּאַחַת עָרֵי יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה עֲלֵה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אָנָה אֶעֱלֶה וַיֹּאמֶר חֶבְרוֹנָה׃ וַיַּעַל דָּוִד שָׁמָּה וְאֶת שְׁתֵּי נָשָׁיו אֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵאלִית וַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת נָבָל הַכַּרְמְלִי׃ וְאֶת אֲנָשָׁיו אֲשֶׁר עִמּוֹ הֶעֱלָה דָוִד אִישׁ וּבֵיתוֹ וַיֵּשְׁבוּ בְּחֶבְרוֹן וְעָרֵי׃ וַיָּבֹאוּ אַנְשֵׁי יְהוּדָה וַיִּמְשְׁחוּ שָׁם אֶת דָּוִד לְמֶלֶךְ עַל בֵּית יְהוּדָה וַיַּגִּדוּ לְדָוִד לֵאמֹר אַנְשֵׁי יָבֵישׁ גִּלְעָד הֵם אֲשֶׁר קָבְרוּ אֶת שָׁאוּל׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים אֶל אַנְשֵׁי יָבֵישׁ גִּלְעָד וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם הַחֶסֶד הַזֶּה עִם אֲדֹנֵיכֶם עִם שָׁאוּל וַתִּקְבְּרֻהוּ׃ וְעַתָּה יַעַשׂ יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד וֶאֱמֶת וְגַם אָנֹכִי אֶעֱשֶׂה אִתְּכֶם הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם עַל הַדָּבָר הַזֶּה׃ וְעַתָּה תֶּחֱזַקְנָה יְדֵיכֶם וִהְיוּ לִבְנֵי חַיִל כִּי מֵת שָׁאוּל אֲדֹנֵיכֶם וְגַם אֹתִי מָשְׁחוּ בֵּית יְהוּדָה לְמֶלֶךְ עֲלֵיהֶם׃

וְאַבְנֵר בֶּן נֵר שַׂר צְבָא אֲשֶׁר לְשָׁאוּל לָקַח אֶת אִישְׁבֹשֶׁת בֶּן שָׁאוּל וַיַּעֲבִרֵהוּ מָחֳנָיִמָה׃ וַיַּמְלִכֵהוּ עַל הַגִּלְעָד וְעַל הָאֲשׁוּרִי וְעַל יִזְרְעֶאל וְעַל אֶפְרַיִם וְעַל בִּנְיָמִן וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל׃ בֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה אִישְׁבֹשֶׁת בֶּן שָׁאוּל בְּמָלְכוֹ עַל יִשְׂרָאֵל וּשְׁתֵּי שָׁנִים מָלָךְ רַק בֵּית יְהוּדָה הָיָה אַחֲרֵי דָּוִד׃ וַיְהִי הַמִּסְפָּר הַיָּמִים אֲשֶׁר הָיָה דָוִד מֶלֶךְ בְּחֶבְרוֹן עַל בֵּית יְהוּדָה שֶׁבַע שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים׃

וַיֵּצֵא אַבְנֵר בֶּן נֵר וַעַבְדֵי אִישְׁבֹשֶׁת בֶּן שָׁאוּל מָחֳנָיִמָה גִּבְעוֹנָה׃ וְיוֹאָב בֶּן צְרוּיָה וַעַבְדֵי דָוִד יָצְאוּ וַיִּפְגְּשׁוּ יַחְדָּו עַל בְּרֵכַת גִּבְעוֹן וַיֵּשְׁבוּ אֵלֶּה מִזֶּה וְאֵלֶּה מִזֶּה עַל בְּרֵכַת גִּבְעוֹן׃ וַיֹּאמֶר אַבְנֵר אֶל יוֹאָב יָקוּמוּ נָא הַנְּעָרִים וִישַׂחֲקוּ לְפָנֵינוּ וַיֹּאמֶר יוֹאָב יָקוּמוּ׃ וַיָּקֻמוּ וַיַּעַבְרוּ בְמִסְפָּר לִשְׁנֵים עָשָׂר מִבִּנְיָמִן לְאִישְׁבֹשֶׁת בֶּן שָׁאוּל וּשְׁנֵים עָשָׂר מֵעַבְדֵי דָוִד׃ וַיַּחֲזִקוּ אִישׁ בְּרֹאשׁ רֵעֵהוּ וְחַרְבּוֹ בְּצַד רֵעֵהוּ בְּמִשְׁכָּבָתָם וַיִּפֹּלוּ יַחַד וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא חַלְקַת הַצֻּרִים אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן׃ וַיְהִי הַיּוֹם הַהוּא קָשֶׁה מְאֹד וַיִּנָּגְפוּ וַיִּפֹּלוּ שָׁם עַבְדֵי דָוִד לִפְנֵי אַבְנֵר וַיִּנָּגְפוּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְשִׁשִּׁים׃ וַיְהִי שְׁלֹשֶׁת בְּנֵי צְרוּיָה שָׁם יוֹאָב וַאֲבִישַׁי וְעֲשָׂהאֵל וְעֲשָׂהאֵל קַל בְּרַגְלָיו כְּאַחַד הַצְּבָאִים אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה׃ וַיִּרְדֹּף עֲשָׂהאֵל אַחֲרֵי אַבְנֵר וְלֹא סָר בְּלֶכְתּוֹ לֹא יָמִין וְלֹא שְׂמֹאל מֵאַחֲרֵי אַבְנֵר׃ וַיִּפֶן אַבְנֵר אָחוֹר וַיֹּאמֶר הַאַתָּה זֶה עֲשָׂהאֵל וַיֹּאמֶר אֲנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְנֵר נְטֵה לְךָ יָמִין אוֹ שְׂמֹאל וְהַחֲזֵק לְךָ בְּאַחַד הַנְּעָרִים וְקַח לְךָ אֶת חֲלִיצָתוֹ

וַיַּעַן אֲבִישַׁי וַיֹּאמֶר אַל יָדוֹד יַדְעָתִּי כִּי
טוֹב אַתָּה בְּעֵינַי כְּמַלְאַךְ אֱלֹהִים אָךְ
שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים אָמְרוּ לֹא יַעֲלֶה עִמָּנוּ
בַּמִּלְחָמָה׃ וְעַתָּה הַשְׁכֵּם בֹּקֶר
וְעַבְדֵי אֲדֹנֶיךָ אֲשֶׁר בָּאוּ אִתָּךְ
וְהִשְׁכַּמְתֶּם בַּבֹּקֶר וְאוֹר לָכֶם וְלֵכוּ׃
וַיַּשְׁכֵּם דָּוִד הוּא וְאַנְשָׁיו לָלֶכֶת בַּבֹּקֶר
לָשׁוּב אֶל אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וּפְלִשְׁתִּים
עָלוּ יִזְרְעֶאל׃

ולבנ

וַיְהִי בְּבֹא דָוִד וְאַנְשָׁיו
עֲקָלֹג בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַעֲמָלֵקִי פָּשְׁטוּ
אֶל נֶגֶב וְאֶל עֲקָלֹג וַיַּכּוּ אֶת עֲקָלֹג
וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָהּ בָּאֵשׁ׃ וַיִּשְׁבּוּ
אֶת הַנָּשִׁים אֲשֶׁר בָּהּ מִקָּטֹן וְעַד
גָּדוֹל לֹא הֵמִיתוּ אִישׁ וַיִּנְהֲגוּ וַיֵּלְכוּ
לְדַרְכָּם׃ וַיָּבֹא דָוִד וַאֲנָשָׁיו אֶל הָעִיר
וְהִנֵּה שְׂרוּפָה בָאֵשׁ וְנָשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם
וּבְנֹתֵיהֶם נִשְׁבָּיוּ׃ וַיִּשָּׂא דָוִד וְהָעָם
אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶת קוֹלָם וַיִּבְכּוּ עַד אֲשֶׁר
אֵין בָּהֶם כֹּחַ לִבְכּוֹת׃ וּשְׁתֵּי נְשֵׁי דָוִד
נִשְׁבּוּ אֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵאלִית וַאֲבִיגַיִל
אֵשֶׁת נָבָל הַכַּרְמְלִי׃ וַיְהִי לְדָוִד מְאֹד
כִּי אָמְרוּ הָעָם לִסְקָלוֹ כִּי מָרָה נֶפֶשׁ
כָּל הָעָם אִישׁ עַל בָּנָיו וְעַל בְּנֹתָיו
וַיִּתְחַזֵּק דָּוִד בַּיהוָה אֱלֹהָיו׃
וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל אֲבִיָתָר הַכֹּהֵן בֶּן
אֲחִימֶלֶךְ הַגִּישָׁה נָא לִי הָאֵפוֹד וַיַּגֵּשׁ
אֲבִיָתָר אֶת הָאֵפוֹד אֶל דָּוִד׃ וַיִּשְׁאַל
דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר הַאֶרְדֹּף אַחֲרֵי הַגְּדוּד
הַזֶּה הַאַשִּׂיגֵנּוּ וַיֹּאמֶר לוֹ דְּרֹף כִּי
הַשֵּׂג תַּשִּׂיג וְהַצֵּל תַּצִּיל׃ וַיֵּלֶךְ דָּוִד
הוּא וְשֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ
וַיָּבֹאוּ עַד נַחַל הַבְּשׂוֹר וְהַנּוֹתָרִים
עָמָדוּ׃ וַיִּרְדֹּף דָּוִד הוּא וְאַרְבַּע מֵאוֹת
אִישׁ וַיַּעַמְדוּ מָאתַיִם אִישׁ אֲשֶׁר פִּגְּרוּ
מֵעֲבֹר אֶת נַחַל הַבְּשׂוֹר׃ וַיִּמְצְאוּ אִישׁ
מִצְרִי בַּשָּׂדֶה וַיִּקְחוּ אֹתוֹ אֶל דָּוִד
וַיִּתְּנוּ לוֹ לֶחֶם וַיֹּאכַל וַיַּשְׁקוּהוּ מָיִם׃

וַיִּתְּנוּ לוֹ פֶּלַח דְּבֵלָה וּשְׁנֵי עֲשִׁקִּים
וַיֹּאכַל וַתָּשָׁב רוּחוֹ אֵלָיו כִּי לֹא אָכַל
לֶחֶם וְלֹא שָׁתָה מַיִם שְׁלֹשֶׁה יָמִים
וּשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת׃
וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד לְמִי אַתָּה וְאֵי מִזֶּה
אָתָּה וַיֹּאמֶר נַעַר מִצְרִי אֲנֹכִי עֶבֶד
לְאִישׁ עֲמָלֵקִי וַיַּעַזְבֵנִי אֲדֹנִי כִּי
חָלִיתִי הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה׃ אֲנַחְנוּ פָּשַׁטְנוּ
נֶגֶב הַכְּרֵתִי וְעַל אֲשֶׁר לִיהוּדָה וְעַל
נֶגֶב כָּלֵב וְאֵת צִקְלַג שָׂרַפְנוּ בָאֵשׁ׃
וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד הֲתוֹרִדֵנִי אֶל הַגְּדוּד
הַזֶּה וַיֹּאמֶר הִשָּׁבְעָה לִּי בֵּאלֹהִים
אִם־תָּמִיתֵנִי וְאִם תַּסְגִּרֵנִי בְּיַד אֲדֹנִי
וְאוֹרִדְךָ אֶל הַגְּדוּד הַזֶּה׃ וַיֹּרִדֵהוּ
וְהִנֵּה נְטֻשִׁים עַל־כָּל־הָאָרֶץ
אֹכְלִים וְשֹׁתִים וְחֹגִּים מִכֹּל הַשָּׁלָל
הַגָּדוֹל אֲשֶׁר לָקְחוּ מֵאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים
וּמֵאֶרֶץ יְהוּדָה׃ וַיַּכֵּם דָּוִד מִבֶּין הָעַרְבַיִם
וְעַד הָעֶרֶב לִמָּחֳרָתָם וְלֹא נִמְלַט
מֵהֶם אִישׁ כִּי אִם אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ־
נַעַר אֲשֶׁר דָּבְבוּ עַל הַגְּמַלִּים וַיִּנְסוּ׃
וַיַּצֵּל דָּוִד אֵת כָּל אֲשֶׁר לָקְחוּ עֲמָלֵק
וְאֵת שְׁתֵּי נָשָׁיו הִצִּיל דָּוִד׃ וְלֹא
נֶעְדַּר לָהֶם מִן הַקָּטֹן וְעַד הַגָּדוֹל וְעַד
בָּנִים וּבָנוֹת וּמִשָּׁלָל וְעַד כָּל אֲשֶׁר
לָקְחוּ לָהֶם הַכֹּל הֵשִׁיב דָּוִד׃ וַיִּקַּח
דָּוִד אֶת כָּל הַצֹּאן וְהַבָּקָר נָהֲגוּ לִפְנֵי
הַמִּקְנֶה הָהֵם וַיֹּאמְרוּ זֶה שְׁלַל דָּוִד׃
וַיָּבֹא דָוִד אֶל מָאתַיִם הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר
עָיְפוּ מִלֶּכֶת אַחֲרֵי דָּוִד וַיֹּשִׁבֻם
בְּנַחַל הַבְּשׂוֹר וַיֵּצְאוּ לִקְרַאת דָּוִד
וְלִקְרַאת הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיִּגַּשׁ דָּוִד
אֶת הָעָם וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם׃
וַיַּעַן כָּל אִישׁ רָע
וּבְלִיַּעַל מִן הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָלְכוּ עִם־
דָּוִד וַיֹּאמְרוּ יַעַן אֲשֶׁר לֹא הָלְכוּ עִמָּנוּ
לֹא נִתֵּן לָהֶם מִן הַשָּׁלָל אֲשֶׁר הִצַּלְנוּ כִּי
אִם אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת בָּנָיו וְיִנְהָגוּ
וְיֵלֵכוּ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד
לֹא תַעֲשׂוּן כֵּן אָחַי אֶת אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה
לָנוּ וַיִּשְׁמֹר אֹתָנוּ וַיִּתֵּן אֶת הַגְּדוּד
הַבָּא עָלֵינוּ בְּיָדֵנוּ׃ וּמִי יִשְׁמַע לָכֶם
לַדָּבָר הַזֶּה כִּי כְּחֵלֶק הַיּוֹרֵד
בַּמִּלְחָמָה וּכְחֵלֶק הַיֹּשֵׁב עַל־הַכֵּלִים

ei chwyddo'r ddelwedd allan neu'n agosach.

chwyddo allan *ymadferf trawsnewidiol*
lleihau maint ymddangosiadol gwrthrych neu olygfa.

chwyddo i mewn *ymadferf trawsnewidiol*
cynyddu maint ymddangosiadol gwrthrych neu olygfa.

cipolwg *enw benywaidd*
golwg fer neu sydyn ar rywbeth.

cipolygu *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth.

cipolygu heibio *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth basio.

cipolygu i mewn *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth fynd i mewn i le.

cipolygu ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud ymlaen.

cipolygu yn ôl *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ôl.

cipolygu yn ôl ac ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ôl ac ymlaen.

cipolygu yn ôl i mewn *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ôl i mewn i le.

cipolygu yn ôl ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ôl ymlaen.

cipolygu yn ôl yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ôl yn ymlaen.

cipolygu yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ôl *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ôl.

cipolygu yn ymlaen yn ôl ac ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ôl ac ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ôl i mewn *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ôl i mewn i le.

cipolygu yn ymlaen yn ôl ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ôl ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ôl yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ôl yn ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud ymlaen ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ôl *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ôl.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ac ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ac ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ôl i mewn *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ôl i mewn i le.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ôl yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ôl yn ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud ymlaen ymlaen ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ac ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ac ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl i mewn *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl i mewn i le.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl yn ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ac ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ac ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl i mewn *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl i mewn i le.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl yn ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ac ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ac ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl i mewn *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl i mewn i le.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl yn ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ac ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ac ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl i mewn *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl i mewn i le.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl yn ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ac ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ac ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl i mewn *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl i mewn i le.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl yn ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ac ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ac ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl i mewn *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl i mewn i le.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl yn ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ac ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ac ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl i mewn *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl i mewn i le.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl yn ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen ymlaen.

cipolygu yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ymlaen yn ôl *berf drawsnewidiol*
edrych yn fyr ac yn sydyn ar rywbeth wrth symud yn ymlaen

לקח את הים בוטח. מקרא היוצא דופן שמדקדקין שכל שלשה לשון בוטח לשון מבטיח לעשר מבטיחין מאחר לו ולקבלו ולשקר ולכזב מאחר יבטח ולכזב פלוני בוטח בזה הוא אומר כאן בוטח בו:

רלנב

והנה הקל לחבר סדורית הכתוב ויהיה נאמרו מדה כנגד מדה ואל תתמה על הכתוב כאלו הוא כפול שהכתוב מקצר. והנה הדרך שנהגו לחבר כן כי הוא היה מזהיר לחתום כתוב אחרון ולכן לא יעשו לחתום בתוך הכתוב כי אולי יעשו לחתום בתוך הכתוב ולא יכתבו אחריו כלום:

ויהי אחרי כן ויגד למלך דוד לאמר הנה המלאך מכה את העם ויאמר דוד אל יהוה הנה אנכי החטאתי ואנכי העויתי ואלה הצאן מה עשו תהי נא ידך בי ובבית אבי: ויבא גד אל דוד ביום ההוא ויאמר אליו עלה הקם ליהוה מזבח בגרן ארונה היבוסי: ויעל דוד כדבר גד אשר צוה יהוה: ויפן ארונה וירא את המלך ואת עבדיו עברים עליו ויצא ארונה וישתחו לפני המלך על פניו ארצה: ויאמר ארונה למה בא אדני המלך אל עבדו ויאמר דוד לקנות ממך את הגרן לבנות מזבח ליהוה ותעצר המגפה מעל העם: ויאמר ארונה אל דוד יקח ויעל אדני המלך הטוב בעיניו הנה הבקר לעולה והמורגים לעצים והחטים מנחה הכל נתן המלך לארונה: ויאמר המלך אל ארונה לא כי קנה אקנה נא ממך במחיר ולא אעלה ליהוה אלהי עולות חנם ויקן דוד את הגרן ואת הבקר בכסף שקלים חמשים: ויבן שם דוד מזבח ליהוה ויעל עולות ושלמים ויעתר יהוה לארץ ותעצר המגפה מעל ישראל:

ויהי אחרי כן ויעש דוד שם ויכה את מואב וימדדם בקו השכב שנים מדות למות ומדה אחת מלאה לחיות ותהי מואב לדוד לעבדים נשאי מנחה: ויך דוד את הדדעזר בן רחב מלך צובה בלכתו להשיב ידו בנהר פרת: ויכד דוד ממנו אלף ושבע מאות פרשים ועשרים אלף איש רגלי ויעקר דוד את כל הרכב ויותר ממנו מאה רכב: ויבא ארם דמשק להכות את הדדעזר מלך צובה ויך דוד בארם עשרים ושנים אלף איש: ויתן דוד נציבים בארם דמשק ותהי ארם לדוד לעבדים נשאי מנחה ויושע יהוה את דוד בכל אשר הלך: ויקח דוד את שלטי הזהב אשר היו על עבדי הדדעזר ויביאם ירושלם: ומבטח ומכתי ערי הדדעזר לקח המלך דוד נחשת הרבה מאד: ויעש שלמה את הים הנחשת ואת העמודים ואת כלי הנחשת: ומבטי ומכתי ערי הדדעזר אשר לקח דוד לקח תעי מלך חמת לשלם את דוד בדברים ויברכהו כי נלחם דוד באדעזר ויך אתו כי איש מלחמות תעי ואת כל כלי זהב וכסף ונחשת: גם אתם הקדיש המלך דוד ליהוה עם הכסף והזהב אשר הקדיש מכל הגוים אשר כבש: מארם וממואב ומבני עמון ומפלשתים ומעמלק ומשלל הדדעזר בן רחב מלך צובה: ויעש דוד שם בשובו מהכות את ארם בגי המלח שמנה עשר אלף: ויתן נציבים בארום ויהי כל ארם לעבדים נשאי מנחה ויושע יהוה את דוד בכל אשר הלך: וימלך דוד על כל ישראל ויהי דוד עשה משפט וצדקה לכל עמו: ויואב בן צרויה על הצבא ויהושפט בן אחילוד מזכיר: וצדוק בן אחיטוב ואחימלך בן אביתר כהנים ושוסא סופר: ובניהו בן יהוידע על הכרתי והפלתי ובני דוד הראשונים ליד המלך:

ויאמר דוד הכי אית שארי לבית שאול ואעביד עמיה חסדא דאלהים בגלל יהונתן: והוה לבית שאול עבד ושמיה צבא וקרו יתיה לקדמוהי לות דוד ואמר ליה המלך הלך אנת וכל בית אבוך לות עבד אלהים ארום לא אתי לות מלכותא: ואזל מכיר בר עמיאל מן לודבר ומן בית אבוי לות עבד אלהים ארום שמע ארום אתי לות מלכותא: ועאל דוד לות בית שאול ואשכח ית מפיבשת בר יהונתן בר שאול ועבדוהי: ועאל לות דוד ונפל על אנפוהי וסגד ליה ואמר דוד מפיבשת ואמר הא עבדך: ואמר ליה דוד לא תידחל ארום עבדא אעביד עמך חסדא בגלל יהונתן אבוך ואתיב לך ית כל חקלי שאול אבוך ואת תיכול לחמא על פתורי תדירא: ומפיבשת יתיב בירושלם ארום על פתורי מלכא תדירא הוא אכיל והוא פסח תרין ריגלוהי: וצבא לשאול ולכל בית ביתה עבד אלהים ואתא ליה ולכל בנוי ולכל עבדוי ופלחו ליה: ומפיבשת יתיב בירושלם ארום על פתורי מלכא תדירא הוא אכיל והוא פסח תרין ריגלוהי:

ויהי אחרי כן ויחי מלך בני עמון וימת חנון תחתיו: ויאמר דוד אעשה חסד עם חנון בן נחש כאשר עשה אביו עמדי חסד וישלח דוד לנחמו ביד עבדיו אל אביו ויבאו עבדי דוד ארץ בני עמון: ויאמרו שרי בני עמון אל חנון אדניהם הבמראיך כבד דוד את אביך כי שלח לך מנחמים הלא בעבור חקור את העיר ולרגלה ולהפכה שלח דוד את עבדיו אליך: ויקח חנון את עבדי דוד ויגלח את זקנם ויכרת את מדיהם בחצי עד המשפטים וישלחם: ויגידו לדוד וישלח לקראתם כי האנשים נכלמים מאד וישב המלך שבו בירחו עד צמוח זקנכם ושבתם: וירא בני עמון כי נבאשו בדוד וישלחו בני עמון ויתנו את ארם בית רחוב ואת ארם צובה עשרים אלף רגלי ואת מלך מעכה אלף איש ואת איש טוב שנים עשר אלף איש: וישמע דוד וישלח את יואב ואת כל צבא הגבורים: ויצאו בני עמון ויערכו מלחמה בפתח השער וארם צובה ורחוב ואיש טוב ומעכה לבדם בשדה: וירא יואב כי היתה אליו פני המלחמה מפנים ומאחור ויבחר מכל בחורי ישראל ויערך לקראת ארם: ואת יתר העם נתן ביד אבישי אחיו ויערך לקראת בני עמון: ויאמר אם חזק ארם ממני והיתה לי לישועה ואם בני עמון יחזקו ממך והושעתיך: חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי אלהינו ויהוה הטוב בעיניו יעשה: ויגש יואב והעם אשר עמו לפני ארם למלחמה וינסו מפניו: ובני עמון ראו כי נס ארם וינסו גם הם מפני אבישי ויבאו העירה וישב יואב מאחרי בני עמון ויבא ירושלם: וירא ארם כי נגף לפני ישראל ויאספו פעם אחת: והדדעזר שלח ויוצא את ארם אשר מעבר הנהר ויבאו חילאם ושובך צבא הדדעזר לפניהם: ויגד לדוד ויאסף את כל ישראל ויעבר את הירדן ויבא חילאמה ויערכו ארם לקראת דוד וילחמו עמו: וינס ארם מפני ישראל ויהרג דוד מארם שבעים אלף רכב וארבעים אלף פרש והכה את שובך שר צבאם וימת שם: ויראו כל המלכים עבדי הדדעזר כי נגף לפני ישראל וישלימו עם ישראל ויעבדום ויפחד ארם להושיע עוד את בני עמון:

ויהי לתשובת השנה לעת צאת המלאכים וידוד את יואב וישחת את עבדי דוד ואת כל ישראל ויכו את בני עמון ויצר על רבה ודוד יושב בירושלם ויך דוד את רבה וישחתה: ויקח את עטרת מלכם מעל ראשו וימצא משקלה ככר זהב ואבן יקרה היתה בראשו ויהי על דוד ואת שלל העיר הוציא הרבה מאד: ואת העם אשר בה הוציא וישם במגרות ובמגרות הברזל ובמגזרות הברזל ויעש לכל ערי בני עמון וישב דוד וכל העם ירושלם:

ויהי אחרי כן ויעש דוד מלחמה את גזר עם ארם ויך יואב את ארם ויכה מארם שנים עשר אלף: ויעש שם ויך בארום שמנה עשר אלף: וישם נציבים בארום ויהי כל ארם לעבדים נשאי מנחה ויושע יהוה את דוד בכל אשר הלך: ויקח דוד את שלטי הזהב אשר היו על עבדי הדדעזר ויביאם ירושלם: ומבטי ומכתי ערי הדדעזר לקח דוד נחשת הרבה מאד: ויעש שלמה את הים הנחשת ואת העמודים ואת כלי הנחשת: ויהי אחרי כן ויגד למלך דוד לאמר הנה המלאך מכה את העם ויאמר דוד אל יהוה הנה אנכי החטאתי ואנכי העויתי ואלה הצאן מה עשו תהי נא ידך בי ובבית אבי: ויבא גד אל דוד ביום ההוא ויאמר אליו עלה הקם ליהוה מזבח בגרן ארונה היבוסי: ויעל דוד כדבר גד אשר צוה יהוה: ויפן ארונה וירא את המלך ואת עבדיו עברים עליו ויצא ארונה וישתחו לפני המלך על פניו ארצה: ויאמר ארונה למה בא אדני המלך אל עבדו ויאמר דוד לקנות ממך את הגרן לבנות מזבח ליהוה ותעצר המגפה מעל העם: ויאמר ארונה אל דוד יקח ויעל אדני המלך הטוב בעיניו הנה הבקר לעולה והמורגים לעצים והחטים מנחה הכל נתן המלך לארונה: ויאמר המלך אל ארונה לא כי קנה אקנה נא ממך במחיר ולא אעלה ליהוה אלהי עולות חנם ויקן דוד את הגרן ואת הבקר בכסף שקלים חמשים: ויבן שם דוד מזבח ליהוה ויעל עולות ושלמים ויעתר יהוה לארץ ותעצר המגפה מעל ישראל:

ויתקע יואב בשופר וישבו כל
העם ולא רדפו עוד אחרי ישראל
ולא יספו עוד להלחם: ואבנר
ואנשיו הלכו בערבה כל הלילה
ההוא ויעברו את הירדן ויולכו כל-
הבתרון ויבאו מחנים: ויואב שב
מאחרי אבנר ויקבץ את כל העם
ויפקדו מעבדי דוד תשעה
עשר איש ועשהאל: ובני
בנימן ואנשי אבנר שלש מאות
ושלשים איש מתו: וישאו את-
עשהאל ויקברהו בקבר אביו אשר
בית לחם ויולכו כל הלילה ויאר
ואנשיו ויבאו בחברון: והחי
המלחמה ארכה בין בית שאול ובין
בית דוד ודוד הלך וחזק ובית שאול
הלכים ודלים:

וילדו לדוד בנים בחברון ויהי
בכורו אמנון לאחינעם היזרעאלית:
ומשנהו כלאב לאביגל אשת נבל
הכרמלי וה־שלשי אבשלום בן-
מעכה בת תלמי מלך גשור:
והרביעי אדניה בן חגית והחמישי
שפטיה בן אבימל: והששי יתרעם
לעגלה אשת דוד אלה ילדו לדוד
בחברון:

ויהי בהיות המלחמה בין בית שאול ובין
בית דוד ואבנר היה מתחזק בבית
שאול: ושאול פלגש ושמה
רצפה בת־איה ויאמר אל־אבנר
מדוע באת אל פילגש אבי:

ויחר מאד לאבנר מאד על דברי
איש־בשת ויאמר הראש כלב
אנכי אשר ליהודה היום אעשה
חסד עם־בית שאול אביך אל
אחיו ואל מרעהו ולא הסגיתיך ביד
דוד ותפקד עלי ערן האשה היום:
כה־יעשה אלהים לאבנר וכה יסיף
לו כי כאשר נשבע יהוה לדוד כי־כן
אעשה לו: להעביר המלכה
מבית שאול ולהקים את־כסא דוד
על־ישראל ועל־יהודה מדן ועד-
באר שבע: ולא־יכל עוד להשיב
את־אבנר דבר מיראתו אתו:

וישלח אבנר מלאכים
אל־דוד תחתו לאמר למי־ארץ
לאמר כרת־ברית אתי והנה ידי
עמך להסב אליך את כל־ישראל:
ויאמר טוב אנכי אכרת אתך ברית אך
דבר אחד אנכי שאל מאתך לאמר
לא תראה את־פני כי אם לפני
הביאך את מיכל בת־שאול בבאך
לראות את־פני:

וישלח דוד מלאכים אל־איש־בשת
בן־שאול לאמר תנה את־אשתי את-
מיכל אשר ארשתי לי במאה ערלות
פלשתים: וישלח איש בשת
ויקחה מעם איש מעם פלטיאל בן-
לוש: והלך אתה אישה הלוך ובכה
אחריו עד־בחרים ויאמר אליו אבנר
לך שוב וישב: ודבר אבנר היה
עם־זקני ישראל לאמר גם תמול גם
שלשם היתם מבקשים את־דוד
למלך עליכם: ועתה עשו כי יהוה
אמר אל־דוד לאמר ביד דוד עבדי
הושיע את־עמי ישראל מיד
פלשתים ומיד כל־איביהם:
וידבר גם אבנר באזני בנימן וילך
גם־אבנר לדבר באזני דוד בחברון
את כל־אשר טוב בעיני ישראל
ובעיני כל־בית בנימן:

ויבא אבנר אל־דוד חברונה ואתו
עשרים איש ויעש דוד לאבנר ולאנשים
אשר אתו משתה: ויאמר אבנר
אל־דוד אקומה ואלכה ואקבצה אל-
אדני המלך את־כל־ישראל ויכרתו
אתך ברית ואתה תמלך בכל אשר
תאוה נפשך וישלח דוד את־אבנר
וילך בשלום:

והנה עבדי דוד ואנשיו באו מן
השדה וגדוד לו שללה גדול מאד
ואבנר איננו בחברון כי שלחו וילך
בשלום: ויואב וכל־הצבא אשר
אתו באו ויגידו ליואב לאמר בא
אבנר בן־נר אל־המלך וישלחהו וילך
בשלום: ויבא יואב אל־המלך
ויאמר מה עשית הנה בא אבנר
אליך למה זה שלחתו והלך הלוך
הלוא נפתה את־אבנר בן־נר כי
לרגל בא לדעת את־מוצאך ואת-
מבואך ולדעת את כל־אשר אתה עשה:
ויצא יואב מעם דוד וישלח מלאכים
אחרי אבנר וישבו אתו מבור
הסירה ודוד לא ידע: וישב אבנר
חברונה ויואב הסהו אל־תוך השער
לדבר אתו לשלו שם ויכהו שם
חמש ויך את־חמשת בני עשהאל
ויחר אף יואב ואבישי אחיו באבנר
כי הוא הרג את־עשהאל אחיהם
במלחמה בגבעון:

ויאמר יואב אל־אבישי ואל־כל־
העם אשר אתו קרעו בגדיכם
וחגרו שקים וספדו לפני אבנר
והמלך דוד הלך אחר המטה:
ויקברו את־אבנר בחברון ויבך
המלך את־קול אבנר בבכות
וכל־העם בכו עליו: ויספד
המלך לאבנר ויאמר הכמות נבל
ימות אבנר: ידיך לא אסורות
ורגליך לא לנחשתים הונפלת
כנפלים לפני בני העולה ויבכו
עוד כל־העם עליו: ויבא כל־
העם לנסות את־דוד לחם בעוד
היום וישבע דוד לאמר כה יעשה־לי
אלהים וכה יוסיף כי אם־לפני
בא השמש אטעם לחם או מאומה:
וכל־העם הכירו ויטב בעיניהם
ככל אשר עשה המלך בעיני כל־
העם: ויאמר המלך אל־עבדיו
הלא תדעו כי שר וגדול נפל היום
הזה בישראל: ואני רך ומשוח
מלך והאנשים האלה בני צרויה
קשים ממני יגמל יהוה המרע
כרעתו:

ושמע בן־שאול כי מת אבנר
בחברון וירפו ידיו וכל־ישראל
נבהלו: ושני אנשים שרי גדודים
היו לבן־שאול שם האחד בענה
והשם השני רכב בני רמון
הבארתי מבני בנימן כי גם
בארות תחשב על בנימן: ויברחו
הבארתים גתימה ויהיו שם גרים
עד הים הזה:

ולבן שאול יונתן נכה רגלים
בן־שתים בבא השמועה אודות
שאול ויהונתן מיזרעאל ותאמנה
ותנס והיה בנוסה ותפל ותפסח
ושמו מפיבשת:

וילכו בני רמון הבארתי רכב
ובענה ויבאו כחום היום בית
איש־בשת והוא שוכב את־משכבו
בעת הצהרים: ויבאו עד־תוך
הבית לקחת חטים ויכו אתו
בחמש ויפל אחיו רכב ובענה
ויחלצו: ויבאו הבית והוא שכב
על־מטתו בחדר משכבו ויכהו
וימיתהו ויכרתו את־ראשו ויקחו
את־ראשו וילכו דרך הערבה כל
הלילה: ויביאו את־ראש איש-
בשת אל־דוד חברונה ויאמרו אל-
המלך הנה ראש איש־בשת בן-
שאול אויבך אשר בקש את־נפשך
ויתן יהוה לאדני המלך היום הזה
נקמות משאול ומזרעו: ויען דוד
את רכב ואת בענה אחיו בני
רמון הבארתי ויאמר אלהם חי־יהוה
אשר פדה את־נפשי מכל צר:
כי המגיד לי לאמר הנה מת שאול
והוא היה כמבשר בעיניו ואחזתי
אתו ואהרגהו בציקלג אשר נתתי
לו אחת שכר על בשרתו: אף
כי אנשים רשעים הרגו איש צדיק
בביתו על משכבו ועתה הלא אדרש
את־דמו מידכם ובערתי אתכם
מן־הארץ: ויצו דוד את־הנערים
ויהרגום ויקטעו את־ידיהם ואת-
רגליהם ויתלו על־הברכה בחברון
ואת־ראש איש־בשת לקחו ויקברו
בקבר אבנר בחברון:

ויבאו כל־שבטי ישראל אל־דוד
חברונה ויאמרו לאמר הנה עצמך
ובשרך אנחנו: גם תמול גם
שלשם בהיות שאול מלך עלינו
אתה היית מוציא והמביא את-
ישראל ויאמר יהוה לך אתה תרעה
את־עמי ישראל ואתה תהיה נגיד
על־ישראל: ויבאו כל־זקני
ישראל אל־המלך חברונה ויכרת
להם המלך דוד ברית בחברון
לפני יהוה וימשחו את־דוד למלך
על־ישראל:

בן־שלשים שנה דוד במלכו
ארבעים שנה מלך: בחברון
מלך על־יהודה שבע שנים וששה
חדשים ובירושלם מלך שלשים
ושלש שנה על כל־ישראל ויהודה:

וילך המלך וכל־אנשיו ירושלם
אל־היבוסי יושב הארץ ויאמר
לדוד לאמר לא תבוא הנה כי אם־
הסירך עורים ופסחים לאמר לא
יבוא דוד הנה: ויתפש דוד את
מצדת ציון היא עיר דוד: ויאמר
דוד ביום ההוא כל־מכה יבוסי
יגע בצנור ויגאל את־הפסחים
ואת־העורים שנואי נפש דוד על־
כן יאמרו העורים והפסחים לא
יבוא אל־הבית: וישב דוד
במצדה ויקרא־לה עיר דוד ויבן
דוד סביב מן־המלוא ובית:
והלך דוד הלוך וגדול ויהוה אלהי
צבאות עמו: וישלח חירם מלך־
צר מלאכים אל־דוד וארזי־לבנון
וחרשי עצים וחרשי קיר ויבנו
בית לדוד: וידע דוד כי הכינו
יהוה למלך על־ישראל וכי נשא
למלכותו על־עמו ישראל:

ויקח דוד עוד פלגשים ונשים
מירושלם אחרי בואו משכם
חברון ויולד עוד לדוד בנים
ובנות: ואלה שמות הילדים
אשר ילד לו בירושלם שמוע
ושובב ונתן ושלמה: ויבחר
ויפחע ואלישוע: ונפג וינפיע
ויפיע: ואלישמע ואליעדע
ואליפלט:

ויעלו פלשתים וישמו את־
עמק רפאים: וישאל דוד ביהוה
לאמר התעלה אל־פלשתים ונתתם
בידי: ויאמר יהוה אליו עלה
כי־נתון אתן את־פלשתים בידך:
ויבא דוד בעלת פרצים ויכם שם
דוד ויאמר פרץ יהוה את־אויבי
לפני כפרץ מים על־כן קרא שם-
המקום ההוא בעלת פרצים:
ויעזבו שם את־עצביהם וישאם
דוד והאנשים אשר אתו:

ויספו עוד פלשתים לעלות
וישטו בעמק רפאים: וישאל
דוד ביהוה ויאמר לא תעלה סב
אחריהם ובאת אליהם מול
בכאים: והיה כשמעך את־קול
צעדה בראשי הבכאים אז תתגרה
כי אז יצא יהוה לפניך להכות
במחנה פלשתים: ויעש דוד כן
כאשר הכה יהוה את־פלשתים
מגבע עד־בואך גזר:

ויאסף דוד עוד את־כל־בחור
בישראל שלשים אלף: ויקם
וילך דוד וכל־העם אשר אתו
מבעלי יהודה להעלות משם את-
ארון האלהים אשר־נקרא־שם
שם שם יהוה צבאות יושב הכרובים
עליו: וישימו את־ארון האלהים
על־עגלה חדשה וישאהו מבית
אבינדב אשר בגבעה ואחיו
אבינדב ואחיו בני העגלה נהגים
עגלה חדשה: ואתו מבית אבינדב
אשר בגבעה נשא את־ארון האלהים
ואחיו הלך לפני הארון: ודוד
וכל־בית ישראל משחקים לפני
יהוה בכל־עצי ברושים ובכנרות
ובנבלים ובתפים ובמנענעים
ובצלתים:

ויבאו עד־גרן נכון וישלח עזה
את־ידו אל־ארון האלהים ויאחז
בו כי־שמטו השורים: ויחר־אף
יהוה בעזה ויכהו שם האלהים על-
השל ויכל שם על־ארון האלהים:
ויחר לדוד על אשר פרץ יהוה
פרץ באזה ויקרא למקום ההוא
פרץ עזה עד היום הזה: ויירא
דוד את־יהוה ביום ההוא ויאמר
איך יבוא אלי ארון יהוה: ולא־
אבה דוד להסיר אליו את־ארון
יהוה אל־עיר דוד ויטהו דוד בית
עבד אדם הגתי: וישב ארון יהוה
בית עבד אדם הגתי שלשה חדשים
ויברך יהוה את־עבד אדם ואת כל-
ביתו:

ויגד למלך דוד לאמר ברך יהוה
את־בית עבד אדם ואת כל־אשר־לו
בעבור ארון האלהים וילך דוד
וישא את־ארון האלהים מבית עבד
אדם עיר דוד בשמחה: והיה כי־
צעדו נשאי ארון יהוה ששה צעדים
ויזבח שור ומריא: ודוד מכרכר
בכל־עז לפני יהוה ודוד חגור אפד
בד: ודוד ובל־בית ישראל מעלים
את־ארון יהוה בתרועה ובקול
שופר:

והיה ארון יהוה בא עיר דוד
ומיכל בת־שאול נשקפה בעד
החלון ותרא את־המלך דוד מפזז
ומכרכר לפני יהוה ותבז לו
בלבה: ויבאו את־ארון יהוה
ויציגו אתו במקומו בתוך האהל
אשר נטה־לו דוד ויעל דוד עלות
לפני יהוה ושלמים: ויכל דוד
מהעלות העלה והשלמים ויברך
את־העם בשם יהוה צבאות:
ויחלק לכל־העם לכל־המון
ישראל למאיש ועד־נשים לאיש
אשפרה אחת ומנת בשר אחת
ואשישה אחת ויפן כל־העם איש
לביתו:

ויפן דוד לברך את־ביתו ותצא
מיכל בת־שאול לקראת דוד
ותאמר מה נכבד היום מלך
ישראל אשר נגלה היום לעיני
אמהות עבדיו כהגלות נגלות אחד
הרקים: ויאמר דוד אל־מיכל
לפני יהוה אשר בחר־בי מאביך
ומכל־ביתו לצוות אתי נגיד על-
עם יהוה בישראל ושחקתי לפני
יהוה: ונקלותי עוד מזאת והייתי
שפל בעיני ועם האמהות אשר
אמרת עמם אכבדה:

ולמיכל בת־שאול לא־היה ילד
עד יום מותה:

ויהי כאשר ישב המלך בביתו
ויהוה הניח לו מסביב מכל-
אויביו: ויאמר המלך אל־נתן
הנביא ראה־נא אנכי יושב בבית
ארזים וארון האלהים ישב בתוך
היריעה: ויאמר נתן אל־המלך
כל אשר בלבבך לך עשה כי יהוה
עמך:

ויהי בלילה ההוא ויהי דבר־
יהוה אל־נתן לאמר: לך ואמרת
אל־עבדי אל־דוד כה אמר יהוה
האתה תבנה־לי בית לשבתי:
כי לא ישבתי בבית למיום העלותי
את־בני ישראל ממצרים ועד היום
הזה ואהי מתהלך באהל ובמשכן:
בכל אשר התהלכתי בכל־בני
ישראל הדבר דברתי את־אחד
שבטי ישראל אשר צויתי לרעות
את־עמי את־ישראל לאמר למה
לא־בניתם לי בית ארזים:
ועתה כה תאמר לעבדי לדוד כה
אמר יהוה צבאות אנכי לקחתיך
מן־הנוה מאחר הצאן להיות נגיד
על־עמי על־ישראל: ואהי עמך
בכל אשר הלכת ואכרתה את־כל-
אויביך מפניך ועשיתי לך שם
כשם הגדולים אשר בארץ:
ושמתי מקום לעמי לישראל
ונטעתיו ושכן תחתיו ולא ירגז
עוד ולא־יספו בני עולה לענותו
כאשר בראשונה: ולמן היום
אשר צויתי שפטים על־עמי
ישראל והנחתי לך מכל־אויביך
והגיד לך יהוה כי בית יעשה־לך
יהוה: כי ימלאו ימיך ושכבת
את־אבתיך והקימותי את־זרעך
אחריך אשר יצא ממעיך והכינתי
את־ממלכתו: הוא יבנה־בית
לשמי וכוננתי את־כסא ממלכתו
עד־עולם: אני אהיה־לו לאב
והוא יהיה־לי לבן אשר בהעותו
והכחתיו בשבט אנשים ובנגעי
בני אדם: וחסדי לא־יסור
ממנו כאשר הסרתי מעל שאול
אשר הסרתי מלפני: ונאמן
ביתך וממלכתך עד־עולם לפניך
כסאך יהיה נכון עד־עולם:
ויהי מהנביא

הראש כלב אבי אמר ליהודה. כלומר הנני חשוב אצל כולם כאחד מהשרים הגדולים אך לפי הקרבה שהשפחה יקרת הראש וכלב אבי אחיך בתוקף כחו מרחם הראש וכי אחפוץ להיות ראש כבתוך טוב לי להיות כלב אחריהו בבית דוד וכן תהיה יכוח: ויהי אחריה אחר. מעתה נאחה לו לעצות אחר עם בית שאול ועם בבואה אל הוס נבסר בסדר ושלח ובמוף יחשוע: בראשים ואל הוס נבלים ושמני הלך אתה אישה אל הלך ובכה. וחנה עכך שמעני בן נרא בן ובמני. ואבר שמואל מרוע. או תשבחת בחולה בכאחאל. שלשם אל הוס בכוא אל הוס נבסר בסדר ושלח ובירושלם בן נא:

ויחר לאבנר מאד על דברי
איש־בשת ויאמר הראש כלב
אנכי אשר ליהודה היום אעשה
חסד עם־בית שאול אביך אל
אחיו ואל מרעהו ולא הסגיתיך ביד
דוד ותפקד עלי ערן האשה היום:
כה־יעשה אלהים לאבנר וכה יסיף
לו כי כאשר נשבע יהוה לדוד כי־כן
אעשה לו: להעביר המלכה
מבית שאול ולהקים את־כסא דוד
על־ישראל ועל־יהודה מדן ועד-
באר שבע: ולא־יכל עוד להשיב
את־אבנר דבר מיראתו אתו:

וישלח אבנר מלאכים
אל־דוד תחתו לאמר למי־ארץ
לאמר כרת־ברית אתי והנה ידי
עמך להסב אליך את כל־ישראל:
ויאמר טוב אנכי אכרת אתך ברית אך
דבר אחד אנכי שאל מאתך לאמר
לא תראה את־פני כי אם לפני
הביאך את מיכל בת־שאול בבאך
לראות את־פני:

וישלח דוד מלאכים אל־איש־בשת
בן־שאול לאמר תנה את־אשתי את
מיכל אשר ארשתי לי במאה ערלות
פלשתים: וישלח איש בשת
ויקחה מעם איש מעם פלטיאל בן-
לוש: והלך אתה אישה הלוך ובכה
אחריו עד־בחרים ויאמר אליו אבנר
לך שוב וישב: ודבר אבנר היה
עם־זקני ישראל לאמר גם תמול גם
שלשם היתם מבקשים את־דוד
למלך עליכם: ועתה עשו כי יהוה
אמר אל־דוד לאמר ביד דוד עבדי
הושיע את־עמי ישראל מיד
פלשתים ומיד כל־איביהם:
וידבר גם אבנר באזני בנימן וילך
גם־אבנר לדבר באזני דוד בחברון
את כל־אשר טוב בעיני ישראל
ובעיני כל־בית בנימן:

ויבא אבנר אל־דוד חברונה ואתו
עשרים איש ויעש דוד לאבנר ולאנשים
אשר אתו משתה: ויאמר אבנר
אל־דוד אקומה ואלכה ואקבצה אל-
אדני המלך את־כל־ישראל ויכרתו
אתך ברית ואתה תמלך בכל אשר
תאוה נפשך וישלח דוד את־אבנר
וילך בשלום:

והנה עבדי דוד ואנשיו באו מן
השדה וגדוד לו שללה גדול מאד
ואבנר איננו בחברון כי שלחו וילך
בשלום: ויואב וכל־הצבא אשר
אתו באו ויגידו ליואב לאמר בא
אבנר בן־נר אל־המלך וישלחהו וילך
בשלום: ויבא יואב אל־המלך
ויאמר מה עשית הנה בא אבנר
אליך למה זה שלחתו והלך הלוך
הלוא נפתה את־אבנר בן־נר כי
לרגל בא לדעת את־מוצאך ואת-
מבואך ולדעת את כל־אשר אתה עשה:
ויצא יואב מעם דוד וישלח מלאכים
אחרי אבנר וישבו אתו מבור
הסירה ודוד לא ידע: וישב אבנר
חברונה ויואב הסהו אל־תוך השער
לדבר אתו לשלו שם ויכהו שם
חמש ויך את־חמשת בני עשהאל
ויחר אף יואב ואבישי אחיו באבנר
כי הוא הרג את־עשהאל אחיהם
במלחמה בגבעון:

ויאמר יואב אל־אבישי ואל־כל־
העם אשר אתו קרעו בגדיכם
וחגרו שקים וספדו לפני אבנר
והמלך דוד הלך אחר המטה:
ויקברו את־אבנר בחברון ויבך
המלך את־קול אבנר בבכות
וכל־העם בכו עליו: ויספד
המלך לאבנר ויאמר הכמות נבל
ימות אבנר: ידיך לא אסורות
ורגליך לא לנחשתים הונפלת
כנפלים לפני בני העולה ויבכו
עוד כל־העם עליו: ויבא כל־
העם לנסות את־דוד לחם בעוד
היום וישבע דוד לאמר כה יעשה־לי
אלהים וכה יוסיף כי אם־לפני
בא השמש אטעם לחם או מאומה:
וכל־העם הכירו ויטב בעיניהם
ככל אשר עשה המלך בעיני כל־
העם: ויאמר המלך אל־עבדיו
הלא תדעו כי שר וגדול נפל היום
הזה בישראל: ואני רך ומשוח
מלך והאנשים האלה בני צרויה
קשים ממני יגמל יהוה המרע
כרעתו:

ושמע בן־שאול כי מת אבנר
בחברון וירפו ידיו וכל־ישראל
נבהלו: ושני אנשים שרי גדודים
היו לבן־שאול שם האחד בענה
והשם השני רכב בני רמון
הבארתי מבני בנימן כי גם
בארות תחשב על בנימן: ויברחו
הבארתים גתימה ויהיו שם גרים
עד הים הזה:

ולבן שאול יונתן נכה רגלים
בן־שתים בבא השמועה אודות
שאול ויהונתן מיזרעאל ותאמנה
ותנס והיה בנוסה ותפל ותפסח
ושמו מפיבשת:

וילכו בני רמון הבארתי רכב
ובענה ויבאו כחום היום בית
איש־בשת והוא שוכב את־משכבו
בעת הצהרים: ויבאו עד־תוך
הבית לקחת חטים ויכו אתו
בחמש ויפל אחיו רכב ובענה
ויחלצו: ויבאו הבית והוא שכב
על־מטתו בחדר משכבו ויכהו
וימיתהו ויכרתו את־ראשו ויקחו
את־ראשו וילכו דרך הערבה כל
הלילה: ויביאו את־ראש איש-
בשת אל־דוד חברונה ויאמרו אל-
המלך הנה ראש איש־בשת בן-
שאול אויבך אשר בקש את־נפשך
ויתן יהוה לאדני המלך היום הזה
נקמות משאול ומזרעו: ויען דוד
את רכב ואת בענה אחיו בני
רמון הבארתי ויאמר אלהם חי־יהוה
אשר פדה את־נפשי מכל צר:
כי המגיד לי לאמר הנה מת שאול
והוא היה כמבשר בעיניו ואחזתי
אתו ואהרגהו בציקלג אשר נתתי
לו אחת שכר על בשרתו: אף
כי אנשים רשעים הרגו איש צדיק
בביתו על משכבו ועתה הלא אדרש
את־דמו מידכם ובערתי אתכם
מן־הארץ: ויצו דוד את־הנערים
ויהרגום ויקטעו את־ידיהם ואת-
רגליהם ויתלו על־הברכה בחברון
ואת־ראש איש־בשת לקחו ויקברו
בקבר אבנר בחברון:

ויבאו כל־שבטי ישראל אל־דוד
חברונה ויאמרו לאמר הנה עצמך
ובשרך אנחנו: גם תמול גם
שלשם בהיות שאול מלך עלינו
אתה היית מוציא והמביא את-
ישראל ויאמר יהוה לך אתה תרעה
את־עמי ישראל ואתה תהיה נגיד
על־ישראל: ויבאו כל־זקני
ישראל אל־המלך חברונה ויכרת
להם המלך דוד ברית בחברון
לפני יהוה וימשחו את־דוד למלך
על־ישראל:

בן־שלשים שנה דוד במלכו
ארבעים שנה מלך: בחברון
מלך על־יהודה שבע שנים וששה
חדשים ובירושלם מלך שלשים
ושלש שנה על כל־ישראל ויהודה:

וילך המלך וכל־אנשיו ירושלם
אל־היבוסי יושב הארץ ויאמר
לדוד לאמר לא תבוא הנה כי אם־
הסירך עורים ופסחים לאמר לא
יבוא דוד הנה: ויתפש דוד את
מצדת ציון היא עיר דוד: ויאמר
דוד ביום ההוא כל־מכה יבוסי
יגע בצנור ויגאל את־הפסחים
ואת־העורים שנואי נפש דוד על־
כן יאמרו העורים והפסחים לא
יבוא אל־הבית: וישב דוד
במצדה ויקרא־לה עיר דוד ויבן
דוד סביב מן־המלוא ובית:
והלך דוד הלוך וגדול ויהוה אלהי
צבאות עמו: וישלח חירם מלך־
צר מלאכים אל־דוד וארזי־לבנון
וחרשי עצים וחרשי קיר ויבנו
בית לדוד: וידע דוד כי הכינו
יהוה למלך על־ישראל וכי נשא
למלכותו על־עמו ישראל:

ויקח דוד עוד פלגשים ונשים
מירושלם אחרי בואו משכם
חברון ויולד עוד לדוד בנים
ובנות: ואלה שמות הילדים
אשר ילד לו בירושלם שמוע
ושובב ונתן ושלמה: ויבחר
ויפחע ואלישוע: ונפג וינפיע
ויפיע: ואלישמע ואליעדע
ואליפלט:

ויעלו פלשתים וישמו את־
עמק רפאים: וישאל דוד ביהוה
לאמר התעלה אל־פלשתים ונתתם
בידי: ויאמר יהוה אליו עלה
כי־נתון אתן את־פלשתים בידך:
ויבא דוד בעלת פרצים ויכם שם
דוד ויאמר פרץ יהוה את־אויבי
לפני כפרץ מים על־כן קרא שם-
המקום ההוא בעלת פרצים:
ויעזבו שם את־עצביהם וישאם
דוד והאנשים אשר אתו:

ויספו עוד פלשתים לעלות
וישטו בעמק רפאים: וישאל
דוד ביהוה ויאמר לא תעלה סב
אחריהם ובאת אליהם מול
בכאים: והיה כשמעך את־קול
צעדה בראשי הבכאים אז תתגרה
כי אז יצא יהוה לפניך להכות
במחנה פלשתים: ויעש דוד כן
כאשר הכה יהוה את־פלשתים
מגבע עד־בואך גזר:

ויאסף דוד עוד את־כל־בחור
בישראל שלשים אלף: ויקם
וילך דוד וכל־העם אשר אתו
מבעלי יהודה להעלות משם את-
ארון האלהים אשר־נקרא־שם
שם יהוה צבאות יושב הכרובים
עליו: וישימו את־ארון האלהים
על־עגלה חדשה וישאהו מבית
אבינדב אשר בגבעה ואחיו
אבינדב ואחיו בני העגלה נהגים
עגלה חדשה: ואתו מבית אבינדב
אשר בגבעה נשא את־ארון האלהים
ואחיו הלך לפני הארון: ודוד
וכל־בית ישראל משחקים לפני
יהוה בכל־עצי ברושים ובכנרות
ובנבלים ובתפים ובמנענעים
ובצלתים:

ויבאו עד־גרן נכון וישלח עזה
את־ידו אל־ארון האלהים ויאחז
בו כי־שמטו השורים: ויחר־אף
יהוה בעזה ויכהו שם האלהים על-
השל ויכל שם על־ארון האלהים:
ויחר לדוד על אשר פרץ יהוה
פרץ באזה ויקרא למקום ההוא
פרץ עזה עד היום הזה: ויירא
דוד את־יהוה ביום ההוא ויאמר
איך יבוא אלי ארון יהוה: ולא־
אבה דוד להסיר אליו את־ארון
יהוה אל־עיר דוד ויטהו דוד בית
עבד אדם הגתי: וישב ארון יהוה
בית עבד אדם הגתי שלשה חדשים
ויברך יהוה את־עבד אדם ואת כל-
ביתו:

ויגד למלך דוד לאמר ברך יהוה
את־בית עבד אדם ואת כל־אשר־לו
בעבור ארון האלהים וילך דוד
וישא את־ארון האלהים מבית עבד
אדם עיר דוד בשמחה: והיה כי-
צעדו נשאי ארון יהוה ששה צעדים
ויזבח שור ומריא: ודוד מכרכר
בכל־עז לפני יהוה ודוד חגור אפד
בד: ודוד ובל־בית ישראל מעלים
את־ארון יהוה בתרועה ובקול
שופר:

והיה ארון יהוה בא עיר דוד
ומיכל בת־שאול נשקפה בעד
החלון ותרא את־המלך דוד מפזז
ומכרכר לפני יהוה ותבז לו
בלבה: ויבאו את־ארון יהוה
ויציגו אתו במקומו בתוך האהל
אשר נטה־לו דוד ויעל דוד עלות
לפני יהוה ושלמים: ויכל דוד
מהעלות העלה והשלמים ויברך
את־העם בשם יהוה צבאות:
ויחלק לכל־העם לכל־המון
ישראל למאיש ועד־נשים לאיש
אשפרה אחת ומנת בשר אחת
ואשישה אחת ויפן כל־העם איש
לביתו:

ויפן דוד לברך את־ביתו ותצא
מיכל בת־שאול לקראת דוד
ותאמר מה נכבד היום מלך
ישראל אשר נגלה היום לעיני
אמהות עבדיו כהגלות נגלות אחד
הרקים: ויאמר דוד אל־מיכל
לפני יהוה אשר בחר־בי מאביך
ומכל־ביתו לצוות אתי נגיד על-
עם יהוה בישראל ושחקתי לפני
יהוה: ונקלותי עוד מזאת והייתי
שפל בעיני ועם האמהות אשר
אמרת עמם אכבדה:

ולמיכל בת־שאול לא־היה ילד
עד יום מותה:

ויהי כאשר ישב המלך בביתו
ויהוה הניח לו מסביב מכל-
אויביו: ויאמר המלך אל־נתן
הנביא ראה־נא אנכי יושב בבית
ארזים וארון האלהים ישב בתוך
היריעה: ויאמר נתן אל־המלך
כל אשר בלבבך לך עשה כי יהוה
עמך:

ויהי בלילה ההוא ויהי דבר־
יהוה אל־נתן לאמר: לך ואמרת
אל־עבדי אל־דוד כה אמר יהוה
האתה תבנה־לי בית לשבתי:
כי לא ישבתי בבית למיום העלותי
את־בני ישראל ממצרים ועד היום
הזה ואהי מתהלך באהל ובמשכן:
בכל אשר התהלכתי בכל־בני
ישראל הדבר דברתי את־אחד
שבטי ישראל אשר צויתי לרעות
את־עמי את־ישראל לאמר למה
לא־בניתם לי בית ארזים:
ועתה כה תאמר לעבדי לדוד כה
אמר יהוה צבאות אנכי לקחתיך
מן־הנוה מאחר הצאן להיות נגיד
על־עמי על־ישראל: ואהי עמך
בכל אשר הלכת ואכרתה את־כל-
אויביך מפניך ועשיתי לך שם
כשם הגדולים אשר בארץ:
ושמתי מקום לעמי לישראל
ונטעתיו ושכן תחתיו ולא ירגז
עוד ולא־יספו בני עולה לענותו
כאשר בראשונה: ולמן היום
אשר צויתי שפטים על־עמי
ישראל והנחתי לך מכל־אויביך
והגיד לך יהוה כי בית יעשה־לך
יהוה: כי ימלאו ימיך ושכבת
את־אבתיך והקימותי את־זרעך
אחריך אשר יצא ממעיך והכינתי
את־ממלכתו: הוא יבנה־בית
לשמי וכוננתי את־כסא ממלכתו
עד־עולם: אני אהיה־לו לאב
והוא יהיה־לי לבן אשר בהעותו
והכחתיו בשבט אנשים ובנגעי
בני אדם: וחסדי לא־יסור
ממנו כאשר הסרתי מעל שאול
אשר הסרתי מלפני: ונאמן
ביתך וממלכתך עד־עולם לפניך
כסאך יהיה נכון עד־עולם:
ויהי מהנביא

ואתא אבנר לוד וגו׳ לחתרון לבו עמו: ועמיה עסרין גברייא דעמיה משתעיו לאבנר ולגברייא דעמיה דעסיה משתעיו ואמרי אבנר לדוד ואיקום ואיזיל ואכנוש לות ריבוני מלכא ית כל ישראל ויגזרון עמך קיים ותמליך בכל דלבך ורעוא נפשך ושלח דוד ית אבנר ואזל בשלם: והא עבדי דוד ויואב אתו מן משרית גדוד ועזיאת סגיאת עמהון איתיאו ואבנר ליתוהי עם דוד בחברון ארי שלחיה ואזל בשלם: ויואב וכל חילא דעמיה אתו ואתיאו ליואב למסר אתא אבנר בר נר לוות מלכא ושלחיה ואזל בשלם: ואתא יואב ומלא לות מלכא ואמר מרע עברתא דא אתא אבנר לותך למה שלחתיה ואזל מיזל:

ידעת ית אבנר בר נר ארי לאטעויותך אתא ולמיגר ית סיפקך ית מיעלך ולמידע ית כל דאת עביד: ונפק יואב מן קדם דוד ושלח איגרין בתר אבנר ואתיבו תיוב מבאר סטירת ודוד לא ידע: ותב אבנר לחברון ואסגיאו יואב לגו תרעא למלל עמיה בשלייא וסתיה בדקיה ועשוהאל אחוהי: ושמע דוד מבתר דן ואמר זכאי אנא ומלכותי מן קדמיי עד עלמא מרמא ואבנר בר נר: ויתלון על ריש יואב ועל כל בית אבוהי ולא יסקוסקבית ואב ובאיב וקגיר ומתקיף באגר ומתקטיל בחרבא וחסיר מזון: ויואב ואבישי אחוהי

ידעת את אבנר בן נר כי בפתע. כי שמן נקרא. וחברו. ולדעת רשי כמו

אקטיה ב׳ בקריאה ומ׳ אקטיה ודיבורי כי. אקטיה תאלמה ואקבורה. אקטיה נא ואסוכבה בעיר בשוקים: ידעיה את ב׳ פסוקים את את את את ומ׳ ויגרש את האדם וישכן בקדמת גן. ואלה תולדת תרח תולדיו את אברם. ושא את עיניו וראו את נחשים. אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע. ותשתחוה את שניהם אל

ואת מכיון דוד נכבי גדול ויקרן הוא לאבנר שלא עשה לו כל זה פעם אחת לפי שהיה מקפיד לפני מלכו שהיה הורג לפני אבנר שנתן לו שלום ולא עשה לו כלום ולפי שהיה אבנר מהיר בדבריו ומשכנע את יואב לכן אמר לו שלח מאחריו ויחזירוהו:

והנה מיד שמע יואב שבא אבנר ולא עשה עמו כלום ולא הרגו מיד ולא הכהו בחרב כאשר עשה לעשהאל אחיו ולא הכהו בחומש כאשר עשה לעמשא אחיו אלא שלח אחריו ולא ידע מה היה בלבו אלא שהיה מקנא לכבוד דוד שלא יעשה אבנר מה שעשה ולא ידע שהיה בלבו לעשות כן אלא כאשר עשה ולכן כאשר שמע שבא אבנר לא ידע מה היה בלבו לעשות

כי גם בארות מים חסר על בניהן וכתיב ויחקו על ה' כתיב הכא ולא תלה ולא תאמר כי גם בארות מים חסרת בחיק ארץ ויש בהן מים אלא ודאי מים חסרים על הבנין כי אין יכולין לעמוד בחיק הארץ וכל זה להודיעך כי מעשה בחיק ארץ היה ויהיה מעשה בחיק ארץ ולא יפלו ולא יכלו ולא ישתו ולא יתלו לעולם ועד ומה מספר גם כן הכתוב שהרי אין מספר בהן אלא ג' ואפילו הכי לא כתב אלא גם לומר לך שאין מספר בהן אלא מעט ואפילו הכי ל

ויהי אחרי כן וגו'. לפי שהיה ראוי לומר ויהי אחרי מות שאול ויהי דוד וגו' ויאמר דוד אל ה' וגו' ויאמר ה' אליו עלה וגו' ויעל דוד שם וגו' ויעל דוד את אחינועם וגו' ואת אנשי אשר עמו וגו' ויבאו אנשי חברון וגו' ויבאו ויגידו לדוד לאמר אנשי יבש גלעד הם שקברו את שאול ולא היה יודע מה היה בין שאול ליהושע ולא היה יודע שהרגו שאול את הנבים ולא היה יודע שהרגו שאול את הכהנים ולא היה יודע שהרגו שאול את הנשים ולא היה יודע שהרגו שאול את הילדים לפיכך לא היה יודע שהם הם שהצילו את עצמותיו ולא היה יודע שהם הם שקברו את שאול

כי יסב אחיך כו'. פלוני היה ערוך לבוא לתוכחתו כמו פלוני אחר וי"ו הכתיב לו"ת חסר לבו כו' ולא היה לו כח לדבר עמו ולא ידע להוכיחו ולא היה יכול לדבר עמו ולא ידע להוכיחו ולא היה יכול לדבר עמו ולא ידע להוכיחו ולא היה יכול

ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ אשר הלכו אלהים לפדות לו לעם ולשום לו שם ולעשות לכם הגדולה ונוראות לארצך מפני עמך אשר פדית לך ממצרים גוים ואלהיו: ותכונן לך את עמך ישראל לך לעם עד עולם ואתה יהוה היית להם לאלהים: ועתה יהוה אלהים הדבר אשר דברת על עבדך ועל ביתו הקם עד עולם ועשה כאשר דברת: ויגדל שמך עד עולם לאמר יהוה צבאות אלהים על ישראל ובית עבדך דוד יהיה נכון לפניך: כי אתה יהוה צבאות אלהי ישראל גלית את אזן עבדך לאמר בית אבנה לך על כן מצא עבדך את לבו להתפלל אליך את התפלה הזאת: ועתה אדני יהוה אתה הוא האלהים ודבריך יהיו אמת ותדבר אל עבדך את הטובה הזאת: ועתה הואל וברך את בית עבדך להיות לעולם לפניך כי אתה אדני יהוה דברת ומברכתך יברך בית עבדך לעולם:

ויהי אחרי כן ויחי דוד את פלשתים ויכנעם ויקח דוד את מתג האמה מיד פלשתים: ויך את מואב וימדדם בחבל השכב אתם ארץ וימדד שני חבלים להמית וחבל מלא להחיות ויהי מואבים לעבדים נשאי מנחה: ויך דוד את הדדעזר בן רחב מלך צובה

לאבל. מחזיקים על אחזים. ויקשרו נלם יחדו. ידעתי כי אין שוה בם: ראה ב׳ וחס בנבי וחס יש דוד את חנון עזר בן ראב דשבואל. ומשלל הדר עזר בן ראב דשבואל. וכל שום קרוא ב׳ וחס בגם מלאים וחס חזאא בעכא אשר לבית ראב. וישבו את ארם בית ראב. ואדם עזבו הדדעזר:

ויהי דוד בשובו מהכות את ארם בגי המלח שמונה עשר אלף: וישם נציבים בארום שם נציבים בכל ארום ויהי כל ארום עבדים לדוד ויושע יהוה את דוד בכל אשר הלך:

שבעה ג׳ מלאים וחס׳ ויעש דוד שם בשובו מהכות. שמונה שלאות. תקלק לשבעה וגם. וכל דברי חמדם דנגו מלאים. וכל שמנה ושבעת חס כפא שמנת אלפים בגדים:

ויתנשא ותגבריהו. ובדברי הימים ותשתרח ותכבד מכי ממותיהו לחם ובגדו ועבדתו לחד מלה מהפוכותו ואותיותיו. ובדברי. מיבשיחה הלל מלחמותיו ולבדבי. מיבשיחה מנחה כתו מאחר כתו ובדרי היו כלי כסף וזהב כו׳ מי מקרי תתי מלכים כתו מל מלכים בשלחיהם מר הבאה לקבר

ומלך דוד על כל ישראל׃ וזה היה מספר בני דוד אשר
להברון בכור אמנון לאחינעם היזרעאלית׃ השני דניאל
לאביגיל מבית נבל הכרמלי׃ השלישי אבשלום בן מעכה
בת תלמי מלך גשור׃ הרביעי אדוניה בן חגית׃ החמישי
שפטיה מאבטל׃ הששי יתרעם לעגלה אשת דוד אלה
נולדו לו בחברון׃ ויבן בירושלם ויקח עוד פלגשים
ונשים מירושלם אחרי בואו מחברון׃ ויולד עוד את
בני ואת בנות׃ ואלה שמות הילדים אשר היו לו
בירושלם שמוע ושובב ונתן ושלמה׃ יבחר ואלישוע
ונפג ויפיע׃ ואלישמע ואליפלט׃ ויבאו פלשתים
ויעלו את כל דוד ויבקשו את דוד וישמע דוד וירד
אל המצודה׃ ופלשתים באו ונטשו בעמק רפאים׃
וישאל דוד באלהים לאמר התעלה אל פלשתים
ונתתם בידי ויאמר יהוה אליו עלה כי נתון אתן
את פלשתים בידך׃ ויבא דוד בעלת פרצים ויכם
שם דוד ויאמר פרץ יהוה את אויבי לפני כפרץ
מים על כן קרא שם המקום ההוא בעלת פרצים׃
ויעזבו שם את עצביהם וישאם דוד ואנשיו׃ ויספו
עוד פלשתים ויעלו את כל בעמק רפאים׃ וישאל
דוד באלהים ויאמר לו לא תעלה סב להם מאחריהם
ובאת אליהם מול הבכאים׃ והיה כשמעך את קול
צעדה בראשי הבכאים אז תצא במלחמה כי אז יצא
יהוה לפניך להכות במחנה פלשתים׃ ויעש דוד כאשר
צוהו יהוה ויך את פלשתים מגבע עד בואך גזר׃
ויאספו עוד דוד כל בחור שלשים אלף׃ ויקם וילך
דוד ואנשיו עמו מבעלי יהודה לעלות משם את ארון
האלהים אשר נקרא שם שם יהוה צבאות יושב הכרובים
עליו׃ ויכלו את הארון האלהים על עגלה חדשה
וישאהו מבית אבינדב אשר בגבעה ועזא ואחיו בני
אבינדב נהגים את העגלה׃ ואחיו הלך לפני הארון׃
ודוד וכל בית ישראל משחקים לפני יהוה בכל עצי
ברושים ובכנרות ובנבלים ובתפים ובמנענעים ובצלתים׃
ויבאו עד גרן נכון וישלח עזא את ידו אל ארון
האלהים ויאחז בו כי שמטו הבקר׃ ויחר אף יהוה
בעזא ויכהו שם האלהים על השל ויכהו שם על
שלו ויחר לדוד על אשר פרץ יהוה פרץ באדם
ויקרא למקום ההוא פרץ עזא עד היום הזה׃ ויירא
דוד את יהוה ביום ההוא ויאמר איך יבוא אלי ארון
יהוה׃ ולא אבה דוד להסיר אליו את ארון יהוה
אל עיר דוד ויטהו דוד בית עבד אדם הגתי׃ וישב
ארון יהוה בית עבד אדם הגתי שלשה חדשים
ויברך יהוה את עבד אדם ואת כל ביתו׃ ויגד למלך
דוד לאמר יהוה ברך את בית עבד אדם ואת כל
אשר לו בעבור ארון האלהים ויהלך דוד וישא את
ארון האלהים מבית עבד אדם עיר דוד בשמחה׃
והיה כי צעדו נשאי ארון יהוה ששה צעדים ויזבח
שור ומריא׃ ודוד מכרכר בכל עז לפני יהוה ודוד
חגור אפוד בד׃ ודוד ובל בית ישראל מעלים את
ארון יהוה בתרועה ובקול שופר׃ והיה ארון יהוה
בא עיר דוד ומיכל בת שאול נשקפה בעד החלון
ותרא את המלך דוד מפזז ומכרכר לפני יהוה
ותבז לו בלבה׃ ויבאו את ארון יהוה ויציגו אתו
במקומו בתוך האהל אשר נטה לו דוד ויעל דוד
עלות לפני יהוה ושלמים׃ ויכל דוד מהעלות העלה
והשלמים ויברך את העם בשם יהוה צבאות׃ ויחלק
לכל העם לכל המון ישראל למאיש ועד אשה לאיש
חלת לחם אחת ואשפר אחד וציר אחד ויסבו כל
העם איש לביתו׃ ויסב דוד לברך את ביתו ותצא
מיכל בת שאול לקראת דוד ותאמר מה נכבד היום
מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו
כהגלות נגל אחד מן הריקים׃ ויאמר דוד אל מיכל
לפני יהוה אשר בחר בי מאביך ומכל ביתו לצוות
אתי נגיד על עם יהוה על ישראל ושחקתי לפני יהוה׃
ונקלותי עוד מזאת והייתי שפל בעיני ועם האמהות
אשר אמרת עמם אכבדה׃ ולמיכל בת שאול לא היה
ילד עד יום מותה׃ ויהי כשבת המלך בביתו ויהוה
הניח לו מסביב מכל אויביו׃ ויאמר המלך אל נתן
הנביא ראה נא אנכי יושב בבית ארזים וארון האלהים
ישב בתוך היריעה׃ ויאמר נתן אל המלך כל אשר
בלבבך לך עשה כי יהוה עמך׃ ויהי בלילה ההוא
ויהי דבר יהוה אל נתן לאמר׃ לך ואמרת אל עבדי
אל דוד כה אמר יהוה האתה תבנה לי הבית לשבתי׃
כי לא ישבתי בבית למיום העלותי את בני ישראל
ממצרים ועד היום הזה ואהי מתהלך באהל ובמשכן׃
בכל אשר התהלכתי בכל בני ישראל הדבר דברתי את
אחד שבטי ישראל אשר צויתי לרעות את עמי את
ישראל לאמר למה לא בניתם לי בית ארזים׃ ועתה
כה תאמר לעבדי לדוד כה אמר יהוה צבאות אנכי
לקחתיך מן הנוה מאחר הצאן להיות נגיד על עמי
על ישראל׃ ואהי עמך בכל אשר הלכת ואכרתה את
כל אויביך מפניך ועשיתי לך שם כשם הגדולים אשר
בארץ׃ ושמתי מקום לעמי לישראל ונטעתיו ושכן
תחתיו ולא ירגז עוד ולא יספו בני עולה לענתו
כאשר בראשונה׃ ולמן היום אשר צויתי שפטים על
עמי ישראל והנחתי לך מכל אויביך והגיד לך יהוה
כי בית יעשה לך יהוה׃ כי ימלאו ימיך ושכבת את
אבתיך והקימותי את זרעך אחריך אשר יצא ממעיך
והכינתי את ממלכתו׃ הוא יבנה בית לשמי וכוננתי
את כסא ממלכתו עד עולם׃ אני אהיה לו לאב והוא
יהיה לי לבן אשר בהעותו והכחתיו בשבט אנשים
ובנגעי בני אדם׃ וחסדי לא יסור ממנו כאשר הסרתי
מעל שאול אשר הסרתי מלפני׃ ונאמן ביתך וממלכתך
עד עולם לפני כסאך יהיה׃ כדבר הזה וככל החזון
הזה כן דבר נתן אל דוד׃ ויבא המלך דוד וישב
לפני יהוה ויאמר מי אנכי אדני יהוה ומי ביתי כי
הביאתני עד הלם׃ ותקטן עוד זאת בעיניך אדני יהוה
ותדבר גם אל בית עבדך למרחוק וזאת תורת האדם
אדני יהוה׃ ומה יוסיף דוד עוד אליך ועתה אתה
אדני יהוה ידעת את עבדך׃ בעבור דברך וכלבבך
עשית את כל הגדלה הזאת להודיע את עבדך׃ על כן
גדלת יהוה אלהים כי אין כמוך ואין אלהים זולתך
בכל אשר שמענו באזנינו׃ ומי כעמך כישראל גוי
אחד בארץ אשר הלכו אלהים לפדות לו לעם ולשום
לו שם ולעשות להם הגדלה ונוראות לארצך מפני
עמך אשר פדית לך ממצרים גוים ואלהיו׃ ותכן לך
את עמך ישראל לעם עד עולם ואתה יהוה היית
להם לאלהים׃ ועתה יהוה האלהים הדבר אשר דברת
על עבדך ועל ביתו הקם עד עולם והעש כאשר דברת׃
ויגדל שמך עד עולם לאמר יהוה צבאות אלהים על
ישראל ובית עבדך דוד נכון יהיה לפניך׃ כי אתה
יהוה צבאות אלהי ישראל גלית את אזן עבדך לאמר
בית אעשה לך על כן מצא עבדך את לבו להתפלל
אליך את התפלה הזאת׃ ועתה אדני יהוה אתה הוא
האלהים ודבריך יהיו אמת ותדבר אל עבדך את הטובה
הזאת׃ ועתה הואל וברך את בית עבדך להיות לעולם
לפניך כי אתה אדני יהוה דברת ומברכתך יברך בית
עבדך עד עולם׃ ויהי אחרי כן ויך דוד את פלשתים
ויכנעם ויקח דוד את מתג האמה מעל פלשתים׃
ויך את מואב ויתדם בחבל השכב שנים חבל למות
ומלא חבל להחיות ויהי מואבים לדוד לעבדים נשאי
מנחה׃ ויך דוד את הדדעזר בן רחב מלך צובה בלכתו
להשיב ידו בנהר פרת׃ ויקח דוד את אלפו פרשים
ושבע מאות פרש ועשרים אלף איש רגלי ויעקר דוד
את כל הרכב ויותר ממנו מאה רכב׃ ויבא ארם דמשק
להעזר להדדעזר מלך צובה ויך דוד בארם עשרים
ושנים אלף איש׃ וישם דוד נצבים בארם דמשק
ותהי ארם לדוד לעבדים נשאי מנחה ויושע יהוה את
דוד בכל אשר הלך׃ ויקח דוד את שלטי הזהב אשר
היו על עבדי הדדעזר ויביאם ירושלם׃ ומבטח ומברתי
ערי הדדעזר לקח המלך דוד נחשת הרבה מאד׃
וישמע תעי מלך חמת כי הכה דוד את כל חיל הדדעזר׃
ויתעי שלח את יורם בנו אל המלך דוד לשאלו לשלום
ולברכו על אשר נלחם באדרעזר ויכהו כי איש מלחמות
תדעזר היה ובידו כלי כסף וכלי זהב וכלי נחשת׃
גם אתם הקדיש המלך דוד ליהוה עם הכסף והזהב
אשר הקדיש מכל הגוים אשר כבש׃ מאדום וממואב
ומבני עמון ומפלשתים ומעמלק ומשלל הדדעזר בן
רחב מלך צובה׃ ויעש דוד שם בשובו מהכתו את
ארם בגי המלח שמונה עשר אלף׃ וישם נצבים
בארם דמשק ותהי ארם לעבדים נשאי מנחה ויושע
יהוה את דוד בכל אשר הלך׃ וימלך דוד על כל
ישראל ויהי דוד עשה משפט וצדקה לכל עמו׃
ויואב בן צרויה על הצבא ויהושפט בן אחילוד
מזכיר׃ וצדוק בן אחיטוב ואחימלך בן אביתר כהנים
ושויה סופר׃ ובניהו בן יהוידע והכרתי והפלתי
ובניו כהנים היו׃ ואמר דוד הנשאר לבית שאול
ואעשה עמו חסד בעבור יהונתן׃ ולבית שאול עבד
ושמו ציבא ויקראו לו אל דוד ויאמר המלך אליו
האתה ציבא ויאמר עבדך׃ ויאמר המלך האפס עוד
איש לבית שאול ואעשה עמו חסד אלהים ויאמר ציבא
אל המלך עוד בן ליהונתן נכה רגלים׃ ויאמר
לו המלך איפה הוא ויאמר ציבא אל המלך הנה הוא
בית מכיר בן עמיאל בלו דבר׃ וישלח המלך דוד
ויקחהו מבית מכיר בן עמיאל מלו דבר׃ ויבא
מפיבשת בן יהונתן בן שאול אל דוד ויפל על פניו
וישתחו ויאמר דוד מפיבשת ויאמר הנה עבדך׃ ויאמר לו דוד אל תירא
כי עשה אעשה עמך חסד בעבור יהונתן אביך והשבתי לך את כל
שדה שאול אביך ואתה תאכל לחם על שלחני תמיד׃ וישתחו ויאמר
מה עבדך כי פנית אל הכלב המת אשר כמוני׃ ויקרא המלך אל ציבא נער שאול ויאמר
אליו כל אשר היה לשאול ולכל ביתו נתתי לבן אדניך׃
ועבד לו בני וכרמיך והבאת ולחם לבן אדניך ואכל
לחם תמיד על שלחני ולציבא היו חמשה עשר בנים
ועשרים עבדים׃ ויאמר ציבא אל המלך ככל אשר
יצוה אדני המלך את עבדו כן יעשה עבדך ומפיבשת
אכל על שלחני כאחד מבני המלך׃ ולמפיבשת בן קטן
ושמו מיכא וכל מושב בית ציבא עבדים למפיבשת׃
ומפיבשת ישב בירושלם כי על שלחן המלך תמיד הוא אכל והוא
פסח שתי רגליו׃ ויהי אחרי כן וימת מלך בני עמון וימלך
חנון בנו תחתיו׃ ויאמר דוד אעשה חסד עם חנון בן נחש כאשר עשה
אביו עמדי חסד וישלח דוד לנחמו ביד עבדיו אל אביו ויבאו עבדי דוד
ארץ בני עמון׃ ויאמרו שרי בני עמון אל חנון אדניהם המכבד
דוד את אביך בעיניך כי שלח לך מנחמים הלוא בעבור חקר את העיר
ולרגלה ולהפכה שלח דוד את עבדיו אליך׃ ויקח חנון את עבדי
דוד ויגלח את חצי זקנם ויכרת את מדיהם עד חצים את ישיתם
וישלחם׃ ויגדו לדוד וישלח לקראתם כי היו האנשים נכלמים
מאד ויאמר המלך שבו בירחו עד יצמח זקנכם ושבתם׃ ויראו בני
עמון כי נבאשו בדוד וישלחו בני עמון ויאגרו את ארם בית
רחוב ואת ארם צובא עשרים אלף רגלי ואת מלך מעכה אלף איש
וארם טוב שנים עשר אלף איש׃ וישמע דוד וישלח את יואב
ואת כל הצבא הגבורים׃ ויצאו בני עמון ויערכו מלחמה
פתח השער וארם צובא ורחוב ואיש טוב
ומעכה בלחוד בשדה׃ וחפלח מן הפתח הבירה ואת אחיו עתיד הבאים כל למען תשבון אשר חוץ ג׳ כתיב ואיש טוב ג׳ כקרי׳ וסמ׳ וראו בני עמון כי נכאשו׃ ויצרפו ארם עמם׃ ויצרפו עמם׃ ויחזק
ויעבר עליהם את הירדן ויבאו חילה ויצא יואב לקראתם ויערך מלחמה לארם לעומתו׃ וישראל נסו מפני ארם׃ ובני עמון ראו כי נס ארם וינסו גם הם מפני אבישי ויבאו העירה וישב יואב מאחרי בני עמון ויבא ירושלם׃ וירא ישראל כי נגף לפני ישראל ויקבצו מלאכים ויוצא את ארם אשר מעבר הנהר ויבאו חילאם ושובך צבא הדדעזר לפניהם׃ ויגד לדוד ויקבץ את כל ישראל ויעבר את הירדן ויבא חילאמה ויערכו ארם לקראת דוד וילחמו עמו׃ וינס ארם מפני ישראל ויהרג דוד מארם שבע מאות רכב וארבעים אלף פרש ויך את שובך שר צבאם וימת שם׃ ויראו כל המלכים עבדי הדדעזר כי נגף לפני ישראל וישלימו עם ישראל ויעבדום ויראו ארם לעזר עוד לבני עמון׃ ויהי לתשובת השנה בעת צאת המלכים וישלח דוד את יואב ואת עבדיו עמו ואת כל ישראל וישחתו את בני עמון ויצרו על רבה ודוד ישב בירושלם׃ ויהי לעת הערב ויקם דוד מעל משכבו ויתהלך על גג בית המלך ויראה אשה רחצת מעל הגג והאשה טובת מראה מאד׃ וישלח דוד וידרש לאשה ויאמר הלוא זאת בת אליעם אשת אוריה החתי׃ וישלח דוד מלאכים ויקחה ותבא אליו ויבא עמה׃ והאשה הרתה ותשלח ותגד לדוד ותאמר הרה אנכי׃ וישלח דוד אל יואב שלח אלי את אוריה החתי ויבא אוריה אל דוד׃ ויבא אוריה אליו וישאל דוד לשלום יואב ולשלום העם ולשלום המלחמה׃ ויאמר דוד לאוריה רד לביתך ורחץ רגליך ויצא אוריה מבית המלך ותצא אחריו משאת בית המלך׃ ויישן אוריה פתח בית המלך את כל עבדי אדניו ולביתו לא ירד׃ ויגידו לדוד לאמר לא ירד אוריה לביתו ויאמר דוד אל אוריה הלוא מדרך באת למה לא ירדת אל ביתך׃ ויאמר אוריה אל דוד הארון וישראל ויהודה ישבים בסכות ואדני יואב ועבדי אדני על פני השדה אני אבוא לביתי לאכל ולשתות ולשכב עם אשתי חיך ונפשך אם אעשה את הדבר הזה׃ ויאמר דוד לאוריה שב פה גם היום ומחר אשלחך ויישב אוריה בירושלם ביום ההוא ומחרתו׃ ויקרא לו דוד ויאכל לפניו ויתש ויצא בערב לשכב במשכבו עם עבדי אדניו ואל ביתו לא ירד׃ ויהי בבקר ויכתב דוד ספר אל יואב וישלח ביד אוריה׃ ויכתב בספר לאמר הבו את אוריה אל מול פני המלחמה החזקה ושבתם מאחריו ונכה ומת׃ ויהי בשמר יואב על העיר ויתן את אוריה אל המקום אשר ידע כי אנשי חיל שם׃ ויצאו אנשי העיר וילחמו את יואב ויפל מן העם מעבדי דוד וימת גם אוריה החתי׃ וישלח יואב ויגד לדוד את כל דברי המלחמה׃ ויצו את המלאך לאמר כבלותך את כל דברי המלחמה אל המלך׃ והיה אם עלתה חמת המלך ואמר לך מדוע נגשתם אל העיר להלחם הלוא ידעתם את אשר יורו מעל החומה׃ מי הכה את אבימלך בן ירבשת הלוא אשה השליכה עליו פלח רכב וימת בתבץ למה נגשתם אל החומה ואמרת גם עבדך אוריה החתי מת׃ וילך המלאך ויבא ויגד ליואב את כל אשר שלחו דוד׃ ויאמר המלאך אל דוד כי גברו עלינו האנשים ויצאו אלינו השדה ונהי עליהם עד פתח השער׃ ויורו המורים אל עבדיך מעל החומה וימת מעבדי המלך וגם עבדך אוריה החתי מת׃ ויאמר דוד אל המלאך כה תאמר אל יואב אל ירע בעיניך את הדבר הזה כי כזה וכזה תאכל החרב החליפי גברתך במלחמתך חזק עליו והרסתיה ואתה חזקהו׃ ותשמע אשת אוריה כי מת אוריה אישה ותספד על בעלה׃ ועבר האבל וישלח דוד ויאספה אל ביתו ותהי לו לאשה ותלד לו בן ויהי הדבר הרע אשר עשה דוד בעיני יהוה׃ וישלח יהוה את נתן אל דוד ויבא אליו ויאמר לו שני אנשים היו בעיר אחד עשיר ואחד רש׃ לעשיר היה צאן ובקר הרבה מאד׃ ולרש אין כל כי אם כבשת אחת קטנה אשר קנה ויחיתה ותגדל עמו ועם בניו יחד מפתו תאכל ומכוסו תשתה ובחיקו תשכב ותהי לו כבת׃ ויבא הלך לאיש העשיר ויחמל מקחת מצאנו ומבקרו לעשות לאורח הבא אליו ויקח את כבשת האיש הרש ויעשה לאיש הבא אליו׃ ויחר אף דוד באיש מאד ויאמר אל נתן חי יהוה כי בן מות האיש העשה את הדבר הזה׃ ואת הכבשה ישלם ארבעתים תחת אשר עשה את הדבר הזה ואת אשר לא חמל׃ ויאמר נתן אל דוד אתה האיש הנך ויאמר יהוה אלהי ישראל אנכי משחתיך למלך על ישראל ואנכי הצלתיך מיד שאול׃ ואתנה לך את בית אדניך ואת נשי אדניך בחיקך ואתנה לך את בית ישראל ויהודה ואם מעט מזה ואוספה לך כהנה וכהנה׃ מדוע בזית את דבר יהוה לעשות הרע בעיניו את אוריה החתי הכית בחרב ואת אשתו לקחת לך לאשה ואתו הרגת בחרב בני עמון׃ ועתה לא תסור חרב מביתך עד עולם יען כי בזתני ותקח את אשת אוריה החתי להיות לך לאשה׃ כה אמר יהוה הנני מקים עליך רעה מביתך ולקחתי את נשיך לעיניך ונתתי לרעך ושכב עם נשיך לעיני השמש הזאת׃ כי אתה עשית בסתר ואני אעשה את הדבר הזה נגד כל ישראל ונגד השמש׃ ויאמר דוד אל נתן חטאתי ליהוה ויאמר נתן אל דוד גם יהוה העביר חטאתך לא תמות׃ אך על אשר נאץ נאצת את אויבי יהוה בדבר הזה גם הבן הילוד לך מות יומת׃ וילך נתן אל ביתו ויגף יהוה את הילד אשר ילדה אשת אוריה לדוד ויחלה׃ ויבקש דוד את האלהים בעד הילד ויצם דוד צום ויבא ולן וישכב ארצה׃ ויקמו זקני ביתו עליו להקים אתו מן הארץ ולא אבה ולא אכל עמם לחם׃ ויהי ביום השביעי וימת הילד ויראו עבדי דוד להגיד לו כי מת הילד כי אמרו הנה בהיות הילד חי דברנו אליו ולא שמע בקולנו ואיך נאמר אליו רע את הילד ועשה טוב׃ וירא דוד כי עבדיו מתלחשים ויבן דוד כי מת הילד ויאמר דוד אל עבדיו המת הילד ויאמרו מת׃ ויקם דוד מן הארץ ויסך וסך וישנא שמלתו ויבא בית יהוה וישתחו ויבא אל ביתו ויבקש וישימו לחם לפניו ויאכל׃ ויאמרו אליו עבדיו מה הדבר הזה עשית בעבור הילד חי צמת ותבך ואחרי קום הילד אכלת לחם׃ ויאמר בעוד הילד חי צמתי ואבכה כי אמרתי מי יודע יחנני יהוה והחי הילד׃ ועתה למה זה אני צם האוכל להשיבו עוד אני הולך אליו והוא לא ישוב אלי׃ ויבחם דוד את בת שבע ויבא אליה וישכב עמה ותלד בן ויקרא את שמו שלמה ויהוה אהבו׃ וישלח ביד נתן הנביא ויקרא את שמו ידידיה בעבור יהוה׃ ויעל יואב וילחם ברבה בני עמון וילכד את עיר המלוכה׃ וישלח יואב מלאכים אל דוד ויאמר נלחמתי ברבה גם לכדתי את עיר המים׃ ועתה אסף את יתר העם וחנה על העיר ולכדה ואני לכדתי העיר ונקרא שמה עלי׃ ויאסף דוד את כל העם וילך רבתה וילחם בה וילכדה׃ ויסר את עטרת מלכם מעל ראשו ומשקל כברה זהב ואבן יקרה היתה על ראש דוד ויהי על ראש שלמה מפנינו ועדיקו הוציא הרבה מאד׃ ואת העם אשר בה הוציא וישם במגרות ובמגרות הברזל ובמגזרות הלבנים וכן עשה לכל ערי בני עמון׃ וישב דוד וכל העם ירושלם׃ ויהי אחרי כן ולאבשלום בן דוד אחות יפה ושמה תמר ויאהבה אמנון בן דוד׃ ויצר לאמנון להתחלות אל תמר אחותו כי בתולה היא ויפלא בעיני אמנון לעשות לה מאומה׃ ולאמנון רע מאד כי אהב אותה ויחל א

וְחָזָא יוֹאָב אֲרֵי תְקִיפוּ עֲלוֹהִי
עֲבְדֵי קְרָבָא מֵאֲחוֹרוֹהִי וּמֵאַרְמָתוֹהִי
וּבְרֵר מִכֹּל בְּחוֹרֵי יִשְׂרָאֵל וְסָדַר
לְקֳרָמוֹת אֶגֶף אֲרָם וְיָת שְׁאָר
עַמָּא יְהַב בְּיַד אֲבִישַׁי אֲחוֹהִי וְכַדְּרוּ
לְקֳרָמוֹת בְּנֵי עַמּוֹן׃ וַאֲמַר אִם
תִּתְקֹף אֲרָם מִנִּי וּתְהֵי לִי לִישׁוּעָה
לְפָרְקָנָא וְאִם בְּנֵי עַמּוֹן יִתְקְפוּן מִנָּךְ
וְאֵיתֵי לְפָרְקָנָךְ׃ תְּקֹף וְנִתְקֹף
עַל עַמָּנָא וְעַל קִירֵי אֱלָהָנָא וְיְיָ
יַעְבֵּד דְּשַׁפִּיר בְּעֵינוֹהִי׃ וּקְרִיב
יוֹאָב וְעַמָּא דְּעִמֵּיהּ לְאִתְגָּרָא קְרָבָא
בַּאֲרָם וְאִתְבְּרִיחוּ מִן קֳדָמוֹהִי׃
וּבְנֵי עַמּוֹן חֲמוֹ אֲרֵי אֲרָם אִתְבְּרִיחוּ
וְעָרְקוּ מִן קֳדָם אֲבִישַׁי וְאָתוּ לְ
קִרְיָתָא וְתָבוּ יוֹאָב מִלְּהַתְבְּנֵי עַמּוֹן
וַאֲתָא לִירוּשְׁלֵם׃ וַחֲזוֹ אֲרָם
אֲרֵי אִתְבְּרוּ קֳדָם יִשְׂרָאֵל וְאִתְכַּנִּישׁוּ
כַּחֲדָא׃ וְשַׁלַּח הֲדַדְעֶזֶר וְאַפֵּיק
יָת אֲרָם דְּסִטְעַר פְּרָת וַאֲתוֹ
לְחֵילָם וְשׁוֹבָךְ רֵישָׁא לְהֲדַדְעֶזֶר
קֳדָם יִשְׂרָאֵל וְקָרָבוּ לְדָוִד וְנָכְשׁ
יָת כָּל יִשְׂרָאֵל וְעָבַר יָת יַרְדְּנָא
וְאָתוֹ לְחֵילָאם וְכַדְּרוּ אֲנָשׁ אֲרָם לְ
לְקֳרָמוֹת דָּוִד וְאַגִּיחוּ קְרָבָא עִמֵּיהּ׃
וְאִסְפוּ אֲנָשׁ אֲרָם מִן קֳדָם יִשְׂרָאֵל
וּקְטַל דָּוִד מֵאֲרָם שִׁבְעָ מְאָרֵ ר
רַתִּיכִין וְאַרְבְּעִין אַלְפִין פָּרָשִׁין וְיָת
שׁוֹבָךְ רַב חֵילַיְתְהוֹן טָרַד וְשָׁרִי תַּפָּן׃
וַחֲזָה לְ מַלְכֵיָא עַבְדֵי הֲדַדְעֶזֶר
אֲרֵי אִתְבְּרוּ קֳדָם יִשְׂרָאֵל וְאִשְׁלִימוּ
עִם יִשְׂרָאֵל וְפָלְחוּנוּן וּדְחִילוּ אֲנָשׁ
אֲרָם לְמִפְרָק עוֹד יָת בְּנֵי עַמּוֹן׃
וַהֲוָה לְסוֹפָן
סוֹפָא דְּשַׁתָּא לְעִדָּן סִפּוֹק מַלְכַיָּא
וְשַׁלַּח דָּוִד יָת יוֹאָב וְיָת עַבְדּוֹהִי
עִמֵּיהּ וְיָת כָּל יִשְׂרָאֵל וְחַבָּלוּ יָת
בְּנֵי עַמּוֹן וְצָרוּ עַל רַבָּה וְדָוִד
יָתֵיב בִּירוּשְׁלֵם׃
וַהֲוָה לְעִדָּן רַמְשָׁא וְקָם דָּוִד
מֵעַל טְיוֹוִיָּה וְתַלִּיךְ עַל אֲתַר בֵּית
מַלְכָּא וַחֲזָא אִתְּתָא מְשַׁתְּטְפָא עַל
אֲרָא וְאִתְּתָא שַׁפִּירַת חֵזוּ לַחֲדָא׃
וְשַׁלַּח דָּוִד וְשָׁאֵל לְאִתְּתָא וַאֲמַר
הֲלָא דָא בַּת שֶׁבַע בַּת אֱלִיעָם
אֲנֶת אוּרִיָּה הַחִתִּי׃

וַיְהִי יוֹאָב כִּי־הֵיצַר אֶל־פְּנֵי
הַמִּלְחָמָה מִמְּצָרִים וַיִּקְרָא דָוִד בְּאוּרִיָּה
כֹּחֵן כִּי יֹדַע דָּוִד אֶת־יֵעָרֵךְ לְקְרַאת אֲרָם
׃ וְאֶת־יִתְרֹה הֵעָנָם נָתַן בִּיד אֲבִישַׁי אֲחִיו
וַיַּעֲרֹךְ לִקְרַאת בְּנֵי עַמּוֹן׃ וַיֹּאמֶר אִם־
תָּחֹזֵק אֲרָם מִמֶּנִּי וְהָיִתָה לִי לִישׁוּעָה
וְאִם־בְּנֵי עַמּוֹן יֶחֱזְקוּ מִמְּךָ וְהָלַכְתִּי
לְ יְשׁוּעֶךָ חֲזַק וְנִתְחַזַּק בְּעַד עַמֵּנוּ
וּבְעַד עָרֵי אֱלֹהֵינוּ וַיהוָה יַעֲשֶׂה הַטּוֹב
בְּעֵינָיו׃ וַיִּגַּשׁ יוֹאָב וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ
לַמִּלְחָמָה בַּאֲרָם וַיָּנֻסוּ מִפָּנָיו׃ וּבְנֵי
עַמּוֹן רָאוּ כִּי־נָס אֲרָם וַיָּנֻסוּ מִפְּנֵי
אֲבִישַׁי וַיָּבֹאוּ הָעִיר וַיָּשָׁב יוֹאָב מֵעַל
בְּנֵי עַמּוֹן וַיָּבֹא יְרוּשָׁלִָם׃ וַיַּרְא אֲרָם
כִּי נִגַּף לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּאָסְפוּ יָחַד׃
וַיִּשְׁלַח הֲדַדְעֶזֶר וַיֹּצֵא אֶת־אֲרָם
אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַנָּהָר וַיָּבֹאוּ חֵילָם
וְשׁוֹבַךְ שַׂר־צְבָא הֲדַדְעֶזֶר לִפְנֵיהֶם׃
וַיֻּגַּד לְדָוִד וַיֶּאֱסֹף אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל
וַיַּעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיָּבֹא חֵילָאמָה
וַיַּעַרְכוּ אֲרָם לִקְרַאת דָּוִד וַיִּלָּחֲמוּ
עִמּוֹ׃ וַיָּנָס אֲרָם מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּהַרֹג
דָּוִד מֵאֲרָם שִׁבְעָ מֵאוֹת רֶכֶב ו
וְאַרְבָּעִים אֶלֶף פָּרָשִׁים וְאֶת־שוֹבַךְ
שַׂר צְבָאוֹ הִכָּה וַיָּמָת שָׁם׃ וַיִּרְאוּ כָּל־
הַמְּלָכִים עַבְדֵי הֲדַדְעֶזֶר כִּי נִגָּפוּ לִפְנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁלִמוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל
וַיַּעַבְדוּם וַיִּרְאוּ אֲרָם לְהוֹשִׁיעַ עוֹד
אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן׃ וַיְהִי
לִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת צֵאת הַמְּלָאכִים
וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת־יוֹאָב וְאֶת עֲבָדָיו
עִמּוֹ וְאֶת כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁחִתוּ אֶת־
בְּנֵי עַמּוֹן וַיָּצֻרוּ עַל־רַבָּה וְדָוִד יֹשֵׁב
בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיְהִי לְעֵת
עֶרֶב וַיָּקָם דָּוִד מֵעַל מִשְׁכָּבוֹ
וַיִּתְהַלֵּךְ עַל־גַּג בֵּית־הַמֶּלֶךְ וַיַּרְא
אִשָּׁה רֹחֶצֶת מֵעַל הַגָּג וְהָאִשָּׁה טוֹבַת
מַרְאֶה מְאֹד׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיִּדְרֹשׁ
לָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר הֲלוֹא זֹאת בַּת־שֶׁבַע
בַּת אֱלִיעָם אֵשֶׁת אוּרִיָּה הַחִתִּי׃

וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים וַיִּקָּחֶהָ וַתָּבוֹא
אֵלָיו וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ וְהִוא מִתְקַדֶּשֶׁת
מִטֻּמְאָתָהּ וַתָּשָׁב אֶל־בֵּיתָהּ׃ וַתַּהַר
הָאִשָּׁה וַתִּשְׁלַח וַתַּגֶּד לְדָוִד וַתֹּאמֶר
הָרָה אָנֹכִי׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶל־יוֹאָב
שְׁלַח אֵלַי אֶת־אוּרִיָּה הַחִתִּי וַיִּשְׁלַח
יוֹאָב אֶת־אוּרִיָּה אֶל־דָּוִד׃ וַיָּבֹא
אוּרִיָּה אֵלָיו וַיִּשְׁאַל דָּוִד לִשְׁלוֹם
יוֹאָב וְלִשְׁלוֹם הָעָם וְלִשְׁלוֹם
הַמִּלְחָמָה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאוּרִיָּה
רְדָה לְבֵיתְךָ וְרָחַצְתָּ רַגְלֶיךָ וַיֵּצֵא א
אוּרִיָּה מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַתֵּצֵא אַחֲרָיו
מַשְׂאֵת הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּשְׁכַּב אוּרִיָּה פֶּתַח
בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל־עַבְדֵי אֲדֹנָיו
וְלֹא יָרַד אֶל־בֵּיתוֹ׃ וַיַּגִּידוּ לְדָוִד
לֵאמֹר לֹא יָרַד אוּרִיָּה אֶל־בֵּיתוֹ
וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אוּרִיָּה הֲלוֹא מִדֶּרֶךְ
אַתָּה בָּאתָ מַדּוּעַ לֹא־יָרַדְתָּ אֶל־בֵּיתֶךָ׃
וַיֹּאמֶר אוּרִיָּה אֶל דָּוִד הָאָרוֹן וְיִשְׂרָאֵל
וִיהוּדָה יֹשְׁבִים בַּסֻּכּוֹת וַאדֹנִי יוֹאָב
וְעַבְדֵי אֲדֹנִי עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה חֹנִים וַאֲנִי
אָבוֹא אֶל־בֵּיתִי לֶאֱכוֹל וְלִשְׁתּוֹת
וְלִשְׁכַּב עִם־אִשְׁתִּי חַיֶּךָ וְחֵי נַפְשֶׁךָ
אִם־אֶעֱשֶׂה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר
דָּוִד אֶל אוּרִיָּה שֵׁב בָּזֶה גַּם הַיּוֹם
וּמָחָר אֲשַׁלְּחֶךָּ וַיֵּשֶׁב אוּרִיָּה בִּירוּשָׁלִָם
בַּיּוֹם הַהוּא וּמִמָּחֳרָת׃ וַיִּקְרָא לוֹ
דָּוִד וַיֹּאכַל לְפָנָיו וַיִּשְׁתְּ וַיְשַׁכְּרֵהוּ
וַיֵּצֵא בָּעֶרֶב לִשְׁכַּב בְּמִשְׁכָּבוֹ עִם־
עַבְדֵי אֲדֹנָיו וְאֶל בֵּיתוֹ לֹא יָרַד׃ וַיְהִי
בַבֹּקֶר וַיִּכְתֹּב דָּוִד סֵפֶר אֶל־יוֹאָב
וַיִּשְׁלַח בְּיַד אוּרִיָּה׃ וַיִּכְתֹּב בַּסֵּפֶר
לֵאמֹר הָבוּ אֶת־אוּרִיָּה אֶל מוּל פְּנֵי
הַמִּלְחָמָה הֶחָזָקָה וְשׁוֹבְתֶם מֵאַחֲרָיו
וְנִכָּה וָמֵת׃ וַיְהִי בְּשָׁמְר יוֹאָב אֶל־
הָעִיר וַיִּתֵּן אֶת־אוּרִיָּה אֶל הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר יָדַע כִּי אַנְשֵׁי חַיִל שָׁם׃ וַיֵּצְאוּ
אַנְשֵׁי הָעִיר וַיִּלָּחֲמוּ אֶת־יוֹאָב וַיִּפֹּל
מִן הָעָם מֵעַבְדֵי דָוִד וַיָּמָת גַּם
אוּרִיָּה הַחִתִּי׃ וַיִּשְׁלַח יוֹאָב וַיַּגֶּד
לְדָוִד אֶת כָּל דִּבְרֵי הַמִּלְחָמָה׃
וַיְצַו אֶת הַמַּלְאָךְ לֵאמֹר כְּכַלּוֹתְךָ אֶת
כָּל דִּבְרֵי הַמִּלְחָמָה לְדַבֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ׃

וְאִם־יַעֲלֶה חֲמַת הַמֶּלֶךְ וְאִם־יֹאמַר
אֵלֶיךָ מַדּוּעַ נִגַּשְׁתֶּם אֶל־הָעִיר לְהִלָּחֵם
הֲלוֹא יְדַעְתֶּם אֶת־אֲשֶׁר יָרוּ מֵעַל
הַחוֹמָה׃ מִי הִכָּה אֶת־אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־
יְרֻבֶּשֶׁת הֲלוֹא אִשָּׁה הִשְׁלִכָה עָלָיו
פֶּלַח רֶכֶב מֵעַל הַחוֹמָה וַיָּמָת בְּתֵבֵץ
לָמָּה נִגַּשְׁתֶּם אֶל־הַחוֹמָה וְאָמַרְתָּ גַּם
עַבְדְּךָ אוּרִיָּה הַחִתִּי מֵת׃ וַיֵּלֶךְ
הַמַּלְאָךְ וַיָּבֹא וַיַּגֶּד לְדָוִד אֵת כָּל
אֲשֶׁר שְׁלָחָהוּ יוֹאָב׃ וַיֹּאמֶר הַמַּלְאָךְ
אֶל דָּוִד כִּי גָבְרוּ עָלֵינוּ הָאֲנָשִׁים
וַיֵּצְאוּ אֵלֵינוּ הַשָּׂדֶה וַנְּהִי עֲלֵיהֶם עַד
פֶּתַח הַשָּׁעַר׃ וַיֹּרוּ הַיֹּרִים מֵעַל
הַחוֹמָה אֶל עֲבָדֶיךָ וַיָּמָת מֵעַבְדֵי
הַמֶּלֶךְ וְגַם עַבְדְּךָ אוּרִיָּה הַחִתִּי מֵת׃
וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל הַמַּלְאָךְ כֹּה תֹאמַר
אֶל יוֹאָב אַל יֵרַע בְּעֵינֶיךָ אֶת הַדָּבָר
הַזֶּה כִּי כָזֹה וְכָזֶה תֹּאכַל הַחֶרֶב הַגְבֶר
אֶת מִלְחֲמָתְךָ הַגְבֵר עָלָיו וְהָרְסֵהוּ
וְאַתָּה חַזְּקֵהוּ׃ וַתִּשְׁמַע אֵשֶׁת אוּרִיָּה
כִּי מֵת אוּרִיָּה אִישָׁהּ וַתִּסְפֹּד עַל בַּעְלָהּ׃
וַתַּעֲבֹר הָאֵבֶל וַתִּשְׁלַח דָּוִד וַתַּאַסְפֵהָ
אֶל בֵּיתוֹ וַתְּהִי לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ בֵּן
וַיְהִי הַדָּבָר אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד בְּעֵינֵי יְיָ׃
וַיִּשְׁלַח יְיָ אֶת נָתָן אֶל דָּוִד וַיָּבֹא
אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁנֵי אֲנָשִׁים הָיוּ
בְּעִיר אַחַת אֶחָד עָשִׁיר וְהָאֶחָד רָאשׁ׃
לָעָשִׁיר הָיוּ צֹאן וּבָקָר הַרְבֵּה מְאֹד׃
וְלָרָאשׁ אֵין כִּבְשָׂה אַחַת קְטַנָּה קָנָה
וַיְחַיֶּהָ וַתִּגְדַּל עִמּוֹ וְעִם בָּנָיו יַחְדָּו
מִפִּתּוֹ תֹּאכַל וּמִכֹּסוֹ תִּשְׁתֶּה וּבְחֵיקוֹ
תִּשְׁכָּב וַתְּהִי לוֹ כְּבַת׃ וַיָּבֹא הֵלֶךְ
לָאִישׁ הֶעָשִׁיר וַיַּחְמֹל לָקַחַת מִצֹּאנוֹ
וּמִבְּקָרוֹ לַעֲשׂוֹת לָאֹרֵחַ אֲשֶׁר בָּא אֵלָיו
וַיִּקַּח אֶת כִּבְשַׂת הָאִישׁ הָרָשׁ וַיַּעֲשֶׂהָ
לָאִישׁ הַבָּא אֵלָיו׃ וַיִּחַר אַף דָּוִד
בָּאִישׁ מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל נָתָן חַי יְיָ כִּי
בֶן מָוֶת הָאִישׁ הָעֹשֶׂה זֹּאת׃ וְאֶת
הַכִּבְשָׂה יְשַׁלֵּם אַרְבָּעָתַיִם תַּחַת אֲשֶׁר
עָשָׂה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וְעַל אֲשֶׁר לֹא חָמָל׃
וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל דָּוִד אַתָּה הָאִישׁ
אַתָּה שְׁמַעְתִּי אֶת־אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל מָשַׁחְתִּיךָ לְמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל
וְאָנֹכִי הִצַּלְתִּיךָ מִיַּד שָׁאוּל׃ וָאֶתְּנָה
לְךָ אֶת בֵּית אֲדֹנֶיךָ וְאֶת נְשֵׁי אֲדֹנֶיךָ
בְּחֵיקֶךָ וָאֶתְּנָה לְךָ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל
וְיִהוּדָה וְאִם מְעָט וְאוֹסִפָה לְךָ כָּהֵנָּה
וְכָהֵנָּה׃ מַדּוּעַ בָּזִיתָ אֶת דְּבַר יְיָ
לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינָיו אֶת אוּרִיָּה הַחִתִּי
הִכִּיתָ בַחֶרֶב וְאִשְׁתּוֹ לָקַחְתָּ לְךָ לְאִשָּׁה
וְאֹתוֹ הָרַגְתָּ בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְעַתָּה
לֹא תָסוּר הֶחָרֶב מִבֵּיתְךָ עַד עוֹלָם
תַּחַת כִּי בָזִיתַנִי וַתִּקַּח אֶת אֵשֶׁת אוּרִיָּה
הַחִתִּי לִהְיוֹת לְךָ לְאִשָּׁה׃ כֹּה אָמַר
יְיָ הִנֵּה אָנֹכִי מֵקִים עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתֶךָ
וְלָקַחְתִּי נָשֶׁיךָ לְעֵינֶיךָ וְנָתַתִּי לְרֵעֶךָ
וְשָׁכַב עִם־נָשֶׁיךָ לְעֵינֵי הַשֶּׁמֶשׁ הַזֹּאת׃
כִּי אַתָּה עָשִׂיתָ בַסָּתֶר וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה
אֶת הַדָּבָר הַזֶּה נֶגֶד כָּל יִשְׂרָאֵל וְנֶגֶד
הַשָּׁמֶשׁ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל נָתָן חָטָאתִי
לַיְיָ וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל דָּוִד גַּם יְיָ הֶעֱבִיר
חַטָּאתְךָ לֹא תָמוּת׃ אֲבָל כִּי נִאֵץ
נִאַצְתָּ אֶת אֹיְבֵי יְיָ בַּדָּבָר הַזֶּה גַּם
הַבֵּן הַיָּלוֹד לְךָ מוֹת יָמוּת׃ וַיֵּלֶךְ
נָתָן אֶל בֵּיתוֹ וַיִּגֹּף יְיָ אֶת הַיֶּלֶד אֲשֶׁר
יָלְדָה אֵשֶׁת אוּרִיָּה לְדָוִד וַיַּחֲלֶא׃
וַיְבַקֵּשׁ דָּוִד אֶת הָאֱלֹהִים בְּעַד הַיֶּלֶד
וַיָּצָם דָּוִד צוֹם וַיָּבֹא וַיָּלֶן וַיִּשְׁכַּב אָרְצָה׃
וַיָּקוּמוּ זִקְנֵי בֵיתוֹ עָלָיו לְהָקִים אֹתוֹ
מֵעַל הָאָרֶץ וְלֹא אָבָה וְלֹא אָכַל אִתָּם
לָחֶם׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיָּמָת הַיֶּלֶד
וַיִּרְאוּ עַבְדֵי דָוִד לְהַגִּיד לוֹ כִּי מֵת הַיֶּלֶד
כִּי אָמְרוּ הִנֵּה בְּעוֹד הַיֶּלֶד חַי דִּבַּרְנוּ
אֵלָיו וְלֹא שָׁמַע בְּקוֹלֵנוּ וְאֵיךְ נֹאמַר אֵלָיו
רָע מֵתוֹ׃ וַיַּרְא דָּוִד כִּי עֲבָדָיו מִתְלַחֲשִׁים
וַיָּבֶן דָּוִד כִּי מֵת הַיֶּלֶד וַיֹּאמֶר דָּוִד
אֶל עֲבָדָיו הַמֵּת הַיֶּלֶד וַיֹּאמְרוּ מֵת׃
וַיָּקָם דָּוִד מֵהָאָרֶץ וַיִּרְחַץ וַיָּסָךְ וַיְחַלֵּף
שִׂמְלֹתָיו וַיָּבֹא בֵּית יְיָ וַיִּשְׁתָּחוּ וַיָּבֹא
אֶל בֵּיתוֹ וַיִּשְׁאַל וַיָּשִׂימוּ לֶחֶם לְפָנָיו
וַיֹּאכַל׃ וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו מָה הַדָּבָר
הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ בָּכָה עַל הַיֶּלֶד בְּחַיּוֹתוֹ
צַמְתָּ וַתִּבְכֶּה וְאַחֲרֵי מוֹת הַיֶּלֶד קַמְתָּ
וַתֹּאכַל לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר בְּחַיּוֹת הַיֶּלֶד צַמְתִּי
וָאֶבְכֶּה כִּי אָמַרְתִּי מִי יוֹדֵעַ יְחָנֵנִי יְיָ
וְחַי הַיָּלֶד׃ וְעַתָּה מֵת לָמָּה זֶּה אֲנִי
צָם הַאוּכַל לְהָשִׁיבוֹ עוֹד אֲנִי הֹלֵךְ אֵלָיו
וְהוּא לֹא יָשׁוּב אֵלָי׃ וַיְנַחֵם דָּוִד אֶת
בַּת שֶׁבַע אִשְׁתּוֹ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ
וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שְׁלֹמֹה וַיְיָ
אָהֵב אֹתוֹ׃ וַיִּשְׁלַח בְּיַד נָתָן נָבִיא וַיִּקְרָא
אֶת שְׁמוֹ יְדִידְיָה בַּעֲבוּר יְיָ׃

וַיִּלָּחֶם יוֹאָב בְּרַבַּת בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּלְכֹּד
אֶת עִיר הַמְּלוּכוֹת׃ וַיִּשְׁלַח יוֹאָב
מַלְאָכִים אֶל דָּוִד וַיֹּאמֶר נִלְחַמְתִּי עַל
רַבָּה גַּם לָקַחְתִּי אֶת עִיר הַמָּיִם׃ וְעַתָּה
קְבֹץ שְׁאָר הָעָם וְחָנֵה עַל הָעִיר וְלָכַד
אֹתָהּ וְלֹא אֶלְכֹּד אֶת הָעִיר וְנִקְרָא שְׁמָהּ
עָלָי׃ וַיֶּאֱסֹף דָּוִד אֶת כָּל הָעָם וַיֵּלֶךְ
רַבָּה וַיִּלָּחֶם עָלֶיהָ וַיִּלְכְּדֶהָ׃ וַיָּסַר
אֶת עֲטֶרֶת מַלְכָּם מֵעַל רֹאשׁוֹ וַיְהִי מִשְׁקַל
כִּכַּר זָהָב וְאֶבֶן יְקָרָה הִוא וַתְּהִי עַל רֹאשׁ
דָּוִד וְשָׁלָל הָעִיר הוֹצִיא הַרְבֵּה מְאֹד׃
וְאֶת הָעָם אֲשֶׁר בָּהּ הוֹצִיא וַיָּשֶׂם בַּמְּגֵרוֹת
וּבַמַּגֵרוֹת הַבַּרְזֶל וּבַגַּרְזֵנֵי הַבַּרְזֶל וְהַעֲבִירֵם
בַּמַּלְבֵּן וְכֵן יַעֲשֶׂה לְכָל עָרֵי בְּנֵי עַמּוֹן
וַיָּשָׁב דָּוִד וְכָל הָעָם יְרוּשָׁלִָם׃
וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן וְלַאֲבְשָׁלוֹם בֶּן דָּוִד
אָחוֹת יָפָה וּשְׁמָהּ תָּמָר וַיֶּאֱהָבֶהָ אַמְנוֹן
בֶּן דָּוִד׃ וַיֵּצֶר לְאַמְנוֹן עַד חָלָה בִּגְלַל
תָּמָר אֲחֹתוֹ כִּי בְתוּלָה הִוא וַיִּפָּלֵא בְעֵינֵי
אַמְנוֹן לַעֲשׂוֹת לָהּ מְאוּמָה׃ וּלְאַמְנוֹן
רֵעַ וּשְׁמוֹ יְהוֹנָדָב בֶּן שִׁמְעָה אֲחִי דָוִד
וְיְהוֹנָדָב אִישׁ חָכָם מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר לוֹ
לָמָּה זֶּה אַתָּה בֶּן מֶלֶךְ דַּל יוֹם יוֹם
הֲלוֹא תַּגִּיד לִי וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן אֶל יְהוֹנָדָב
אֶת תָּמָר אֲחוֹת אַבְשָׁלוֹם אָחִי אֲנִי אֹהֵב׃
וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוֹנָדָב שְׁכַב עַל מִשְׁכָּבְךָ
וְהִתְחַל וְאָכַלְתָּ לֶחֶם וְאָמַרְתָּ אֶל אָבִיךָ
תָּבוֹא נָא תָמָר אֲחוֹתִי וְתָכֶל לְחֶמֶם
וְעָשְׂתָה לְעֵינַי אֶת הַבִּרְיָה וְאֶרְאֶה וְאֹכַל
מִיָּדָהּ׃ וַיִּשְׁכַּב אַמְנוֹן וַיִּתְחַל וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ
לִרְאוֹתוֹ וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן אֶל הַמֶּלֶךְ תָּבוֹא
נָא תָמָר אֲחוֹתִי וְתַכֵּן לְעֵינַי שְׁתֵּי לְבִבוֹת
וְאֶאֱכְלָה מִיָּדָהּ׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד הַבַּיְתָה אֶל
תָּמָר לֵאמֹר לְכִי נָא בֵּית אַמְנוֹן אָחִיךְ
וַעֲשִׂי לוֹ דָּבָר׃ וַתֵּלֶךְ תָּמָר בֵּית אַמְנוֹן
אָחִיהָ וְהוּא שֹׁכֵב וַתִּקַּח אֶת הַבָּצֵק וַתָּלָשׁ
וַתַּעַשׂ לְעֵינָיו וַתְּבַשֵּׁל אֶת הַלְּבִבוֹת׃
וַתִּקַּח אֶת הַמַּחְבַּת וַתִּצֹק לְפָנָיו וַיְמָאֵן
לֶאֱכוֹל וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן הוֹצִיאוּ כָל אִישׁ
מֵעָלָי וַיֵּצְאוּ כָל אִישׁ מֵעָלָיו׃ וַיֹּאמֶר
אַמְנוֹן אֶל תָּמָר הָבִיאִי הַבַּיִת וְאֶאֱכְלָה
מִיָּדֵךְ וַתִּקַּח תָּמָר אֶת הַלְּבִבוֹת אֲשֶׁר עָשָׂתָה
וַתָּבֵא אֶל אַמְנוֹן אָחִיהָ הַבָּיְתָה׃ וַתַּגֶּשׁ
לוֹ לֶאֱכוֹל וַיִּתְפְּשֵׂהָ וַיֹּאמֶר לָהּ בֹּאִי שִׁכְבִי
עִמִּי אֲחוֹתִי׃ וַתֹּאמֶר לוֹ אַל אָחִי כִּי
תְעַנֵּנִי כִּי לֹא יֵעָשֶׂה כֵּן בְּיִשְׂרָאֵל אַל
תַּעֲשֶׂה אֶת הַנְּבָלָה הַזֹּאת׃ וַאֲנִי אָנָה
אוֹלִיךְ אֶת חֶרְפָּתִי וְאַתָּה תִּהְיֶה כְּאַחַד
הַנְּבָלִים בְּיִשְׂרָאֵל וְעַתָּה דַּבֶּר נָא אֶל
הַמֶּלֶךְ כִּי לֹא יִמְנָעֵנִי מִמֶּךָּ׃ וְלֹא אָבָה
לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלָהּ וַיִּתְגַּבֵּר עָלֶיהָ וַיְעַנֶּהָ
וַיִּשְׁכַּב אֹתָהּ׃ וַיִּשְׂנָא אֹתָהּ אַמְנוֹן שִׂנְאָה
גְּדוֹלָה כִּי גְדוֹלָה הַשִּׂנְאָה אֲשֶׁר שְׂנֵאָהּ
מֵאַהֲבָה אֲשֶׁר אֲהֵבָהּ וַיֹּאמֶר לָהּ אַמְנוֹן
קוּמִי לֵכִי׃ וַתֹּאמֶר לוֹ אַל כִּי גְדוֹלָה הָרָעָה
הַזֹּאת בְּאַחֶרֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמִּי לְגָרְשֵׁנִי
וְלֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ אֵלֶיהָ׃ וַיִּקְרָא אֶת נַעַר
מְשָׁרְתוֹ וַיֹּאמֶר גָּרְשָׁה נָּא אֶת זֹאת מֵעָלַי
הַחוּצָה וּבַרַח אַחֲרֶיהָ אֶת הַדֶּלֶת׃ וְעָלֶיהָ
כְּתֹנֶת פַּסִּים כִּי כֵן תִּלְבַּשְׁנָה בְּנוֹת הַבְּתוּלִים
הַמְעִילִים עַל כַּפֹּתֵיהֶן וַיֹּצֵא אֹתָהּ מְשָׁרְתוֹ
הַחוּצָה וּבָרַח אַחֲרֶיהָ אֶת הַדֶּלֶת׃ וַתִּקַּח
תָּמָר אֵפֶר עַל רֹאשָׁהּ וְכָתֹנֶת הַפַּסִּים אֲשֶׁר
עָלֶיהָ קָרָעָה וַתָּשֶׂם יָדָהּ עַל רֹאשָׁהּ וַתֵּלֶךְ
הָלוֹךְ וְזָעָקָה׃ וַיֹּאמֶר לָהּ אַבְשָׁלוֹם אָחִיהָ
הֲהָיָה אַמְנוֹן אָחִיךְ עִמָּךְ וְעַתָּה אֲחֹתִי
הַחֲרִישִׁי אָחִיךְ הוּא אַל תָּשִׂימִי אֶת לִבֵּךְ
אֶל הַדָּבָר הַזֶּה וַתֵּשֶׁב תָּמָר שְׁמֵמָה בֵּית
אַבְשָׁלוֹם אָחִיהָ׃ וַיִּשְׁמַע דָּוִד אֶת כָּל
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּחַר לוֹ מְאֹד׃ וְלֹא עִנָּה
אַבְשָׁלוֹם אֶת אַמְנוֹן מִטּוֹב וְעַד רָע כִּי שָׂנֵא
אַבְשָׁלוֹם אֶת אַמְנוֹן עַל אֹדוֹת אֲשֶׁר עִנָּה
אֶת תָּמָר אֲחֹתוֹ׃ וַיְהִי לִשְׁנָתַיִם יָמִים
וַיִּהְיוּ גֹּזְזִים לְאַבְשָׁלוֹם בְּבַעַל חָצוֹר אֲשֶׁר
עִם אֶפְרָיִם וַיִּקְרָא אַבְשָׁלוֹם לְכָל בְּנֵי
הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּבֹא אַבְשָׁלוֹם אֶל הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר
הִנֵּה נָא גֹּזְזִים לְעַבְדֶּךָ יֵלְכוּ נָא הַמֶּלֶךְ
וַעֲבָדָיו עִם עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאַבְשָׁלוֹם
אַל נָא בְנִי לֹא נֵלֵךְ נָּא כֻלָּנוּ וְלֹא נִכְבַּד
אֹתָךְ וַיִּפְצַר בּוֹ וְלֹא אָבָה וַיְבָרְכֵהוּ׃
וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם וְאִם לֹא וְיֵלֵךְ נָא עִמָּנוּ
אַמְנוֹן אָחִי וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לָמָּה יֵלֵךְ
עִמָּךְ׃ וַיִּפְצַר בּוֹ אַבְשָׁלוֹם וַיְשַׁלַּח אֶת
אַמְנוֹן וְאֶת כָּל בְּנֵי הַמֶּלֶךְ אִתּוֹ׃ וַיַּעַשׂ
אַבְשָׁלוֹם כְּמִשְׁתֵּה הַמֶּלֶךְ וַיְצַו אַבְשָׁלוֹם
אֶת נְעָרָיו לֵאמֹר רְאוּ נָא כְּטוֹב לֵב אַמְנוֹן
אֶת הַיַּיִן וְאָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם הַכּוּ אֶת אַמְנוֹן
וְהֲמִתֻּהוּ אַל תִּירָאוּ הֲלוֹא אָנֹכִי צִוִּיתִי
אֶתְכֶם חִזְקוּ וִהְיוּ לִבְנֵי חָיִל׃ וַיַּעֲשׂוּ נַעֲרֵי
אַבְשָׁלוֹם לְאַמְנוֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה אַבְשָׁלוֹם
וַיָּקוּמוּ כָל בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּרְכְּבוּ אִישׁ עַל
פִּרְדּוֹ וַיָּנֻסוּ׃ וְהֵמָּה בַּדֶּרֶךְ וְהַשְּׁמוּעָה
בָּאָה אֶ

ורוח המורים. ואתבוננה כחים כמו כל הכלים וכפל הלותיות לחזק כי הזרוע והכתפים והגבים תיאר כלה וכלה. הרימהו סחבוהו וסחפוהו: וחזקהו. דוד אחר לעולם יחזק ידיך ויהי לבבך חזק: פי' לבבים. ואיפכא הוה מצאר כי דוד היה מיראי השם והיה לו לומר ויחזק לבבו בה' אלהיו אלא שהיה לו לומר מה שיחזק לבבו לעתיד לבא כי היה לו ברור שיהיה מלך ולכך אמר ויחזק לבבו בה' אלהיו. והלך ותורת הוה היכר והלך ותורת אחר ורבו לו דרכיהם כן כי יכר הוא כדאיתא בילקוט ואתה חזק והיה לאנשי חיל שתהא מלך עליהם ועל עסקי מלכות ועל ידי כן תהא מלך ואל תהי כשאול שלא היה מלך אלא בשם ולא היה עושה מעשה מלכים ולא היה יכול לעמוד בפני פלשתים ולא היה יכול להלחם עמהם ולא היה יכול לעשות שום דבר מלכות

וחזק דוד ארי עמהם מלחמה
וסבר דוד ארי סיר רבוא ואמר
דוד לשבחו הניח רבוא ואמרו
מת ׃ וקם דוד מן ארעא ומשח
ושח וקצי כסותיה ועל לבית ה
מקדשא ריי וסגיד ואתא לביתיה
ושאיל ושויאו ליה לחמא ואכל ׃
ואמרו עבדוהי ליה מה סתנמא
חדין דעבדתיה עוד דרביא קיים
צפתא ובכיתת וכד סיר רביא
קטלתא ואכלתא לחמא ׃ ואמר
עד דרביא קיים צבירי ובכיתי
ארי אמרית מן דע דילמא יחרתים
עלי מן קדם ייי ויתי רביא ׃ וכען
מית לאן אנא צאים מאיכול
לאתבותיה עוד אנא אזיל לותה
והוא לא יתאיב לותי ׃ ואמר דוד
את שבע אשתוני ועל לותה ו
וקביב עפרא וילדת בר וקרת ית
שמיה שלמה וייי רחמיה ׃ ושלח
ביד נתן נביא וקרא ית שמיה
ידידיה בגלל ייי ׃

ואיתי קרבא יואב דרבת בני
עמון ונכש ית קריית מלכותא ׃
ושלח יואב אגרין לות דוד ואמר
אחית קרבא ברבתא ואף קבלית
ית קריית מלכותא ׃ וכען כנוש
ית שאר עמא ושרי על קרתא
וכבשה וילמא אכבוש אנא ית
קרתא ויתקרי שמי עלה ׃ וכנש
ית כל עמא ואזל לרבתא ואגיח
קרבא בה וכבשתא ׃ וגסיבית
מלכיהון מעל רישיה ו
ומתקלה כתרא דתבא וביה אבן טבא

רשי

כמשמעו לפי הענין:

רלבב

ויקרא לתוכו וכו׳
ויקרא לתוכו וכו׳
ויקרא לתוכו וכו׳
ויקרא לתוכו וכו׳

ויהי אחר כן וימת נחש מלך בני עמון וימלך חנון בנו תחתיו ׃ ואמר דוד אעבד חסד עם חנון בר נחש ארי אבוי עבד חסד עמי ושלח דוד לנחמיותיה על אבוי ואתו עבדי דוד לארעא דבני עמון לות חנון למנחמותיה ׃ ואמרו רברבי בני עמון לות חנון מרהון הדין דשלח מנחמין קדמך למיחמי ארי לחקר ית קריתא ולמיגלי עלה שלחין עבדי דוד בישתא על אנפיהון ׃ ונסיב חנון ית עבדי דוד וגלח ית חצי ריש זקנהון וקצי ית כסותהון עד חצי ירכתהון ושלחינון ׃ ואחוו לדוד וערע לקדמותהון ארי מחיין גוברין ובהתו ואמר מלכא אוחו לירחו עד דיצמח זקנכון ותובון ׃ וחמון בני עמון ארי סרחו עמא בדוד ושלחו בני עמון וקנו ית ארם בית רחוב וית ארם צובא עשרין אלפין גוברין ומן מלכא דמעכה אלף גוברין וית אישטוב תריסר אלפין גוברין ׃ וכד שמעו דוד שלח ית יואב וית כל חילא גבורתנין ׃ ונפקו בני עמון וערכו קרבא בתרע קרתא וארם צובא ורחוב ואישטוב ומעכה בלחודיהון בחקלא ׃ וחמא יואב ארי הוה עלוי קרבא מן קדם ומן דאחרא ובחר מכל בחורי ישראל וערך לקדמות ארם ׃ וית שארא דעמא מסר ביד אבישי אחוי וערך לקדמות בני עמון ׃ ואמר אין תקיף ארם מיני ותהי לי לפורקן ואין בני עמון יתקפון מינך ואפרקינך ׃ תקוף ועבד חילא בעמנא ובקרתא דאלקנא ויעבד ייי ית דשפר בעינוי ׃ וקריב יואב וכל עמא דעמיה קדם ארם לקרבא ואתברו מן קדמוי ׃ וחמון בני עמון ארי אתבר ארם ואתברו מן קדם אבישי ועלו לקרתא ויתב יואב מלקבל בני עמון ואתא לירושלם ׃ וחמא ארם ארי אתבר קדם ישראל ואתכנשו לות הדדעזר ׃ והדדעזר שלח ואפיק ית ארם דעבר נהרא ואתו לחילתא ויתיב שובך רבא על עזרא ׃ ושלח הדדעזר וכנש ית ארם דבעברא דנהרא ואתו לחילתא ׃ ואתחוי לדוד ועבר יתהון ואתא לשובך ואסדר ארם קרבא לקדמות דוד וקרבו בהדיה ׃ וחזא ארם ארי אתבר קדמוי ואשכחו בהון מחא בישתא ׃ וכד חזו כל מלכי דהדדעזר ארי אתבר קדם ישראל ואשלימו עם ישראל ופלחו להון ודחלו ארם למסעד לבני עמון תוספתא

רלבב

ויהי לפנות ערב ויקם דוד מעל משכבו ויתהלך על גג בית המלך ויראה את האשה רחצת מעל הגג והאשה טובת מראה מאד מאד ׃ וישלח דוד ויבקש לדעת מי האשה ויאמר הלא זאת בת שבע בת אליעם אשת אוריה החתי ׃ וישלח דוד מלאכים ויקחה ותבא אליו ויבעל עמה והיא מתקדשת מטומאתה ותשב לביתה ׃ ותהר האשה ותשלח ותגד לדוד ותאמר הרה אנכי ׃ וישלח דוד אל יואב שלח אלי את אוריה החתי ויבא אוריה אל דוד וישאל לו דוד לשלום יואב ולשלום העם ולשלום המלחמה ׃ ויאמר דוד לאוריה רד לביתך ורחץ רגליך ויצא אוריה מבית המלך ותצא אחריו משאת מאת המלך ׃ וישכב אוריה פתח בית המלך עם כל עבדי אדניו ולא ירד לביתו ׃ ויגידו לדוד לאמר לא ירד אוריה לביתו ויאמר דוד אל אוריה הלא מדרך הבאת מדוע לא ירדת אל ביתך ׃ ויאמר אוריה אל דוד הארון וישראל ויהודה יושבים בסכות ואדני יואב ועבדי אדני על פני השדה אני אבוא לביתי לאכל ולשתות ולשכב עם אשתי חיך ונפשך אם אעשה את הדבר הזה ׃ ויאמר דוד לאוריה שב פה גם היום ומחר אשלחך ויישב אוריה בירושלם ביום ההוא ומחרתו ׃ ויקרא לו דוד ויאכל לפניו וישת לפניו ויסכרהו והוא יצא בערב לשכב במשכבו עם עבדי אדניו אל ביתו לא ירד ׃ ויהי בבקר ויכתב דוד ספר אל יואב וישלח ביד אוריה ׃ ויכתב בספר לאמר הבו את אוריה אל מול פני המלחמה החזקה ושבתם מאחריו ונכה ומת ׃ ויהי בשמר יואב על העיר ויתן את אוריה אל המקום אשר ידע כי אנשי חיל שם ׃ ויצאו אנשי העיר וילחמו את יואב ויפל מעם העם מעבדי דוד וימת גם אוריה החתי ׃ וישלח יואב ויגד לדוד את כל דברי המלחמה ׃ ויצו את המלאך לאמר כאשר תכלה את כל דברי המלחמה לדבר אל המלך ׃ והיה אם עלתה חמת המלך ואמר אליך מדוע נגשתם אל העיר להלחם הידעתם את אשר יורו מעל החומה ׃ מי הכה את אבימלך בן ירבשת הלא אשה השליכה עליו פלח רכב וימת בתבץ למה נגשתם אל החומה ואמרת גם עבדך אוריה החתי מת ׃ וילך המלאך ויבא ויגד לדוד את כל אשר שלחו יואב ׃ ויאמר המלאך אל דוד כי גברו עלינו האנשים ויצאו אלינו השדה ונהי עליהם עד פתח השער ׃ ויורו הירים אל עבדיך מעל החומה ותמת מעבדי המלך ותמת גם עבדך אוריה החתי ׃ ויאמר דוד אל המלאך כה תאמר אל יואב אל ירע בעיניך את הדבר הזה כי כזה וכזה תאכל החרב החליפי גברתך את מלחמתך אליה והרסה ואתה חזקהו ׃ ותשמע אשת אוריה כי מת אוריה אישה ותספד על בעלה ׃ ותעבר האבל וישלח דוד ויאספה אל ביתו ותהי לו לאשה ותלד לו בן ויהי הדבר הרע אשר עשה דוד בעיני יי ׃

וישלח יי את נתן אל דוד ויבא אליו ויאמר לו שני אנשים היו בעיר אחת האחד עשיר והאחד רש ׃ לעשיר היה צאן ובקר הרבה מאד ׃ ולרש אין כל כי אם כבשה אחת קטנה אשר קנה ויחיה אתו ויגדל עמו ועם בניו יחד מפתו תאכל ומכוסו תשתה ובחיקו תשכב ותהי לו כבת ׃ ויבא הלך לאיש העשיר ויחמל מקחת מצאנו ומבקרו לעשות לאורח הבא אליו ויקח את כבשת האיש הרש ויעש לאיש הבא אליו ׃ ויחר אף דוד באיש מאד ויאמר אל נתן חי יי כי בן מות האיש העשה זאת ׃ ואת הכבשה ישלם ארבעתים תחת אשר עשה את הדבר הזה ואת אשר לא חמל ׃ ויאמר נתן אל דוד אתה האיש ׃ כה אמר יי אלהי ישראל אנכי משחתיך למלך על ישראל ואנכי הצלתיך מיד שאול ׃ ואתנה לך את בית אדניך ואת נשי אדניך בחיקך ואתן לך את בית ישראל ויהודה ואם מעט מזה ואוספה לך כהנה וכהנה ׃ מדוע בזית את דבר יי לעשות הרע בעיני ׃ את אוריה החתי הכית בחרב ואת אשתו לקחת לך לאשה ואתו הרגת בחרב בני עמון ׃ ועתה לא תסור חרב מביתך עד עולם יען כי בזתני ותקח את אשת אוריה החתי להיות לך לאשה ׃ כה אמר יי הנני מקים עליך רעה מביתך ולקחתי את נשיך לעיניך ונתתי לרעך ושכב עם נשיך לעיני השמש הזאת ׃ כי אתה עשית בסתר ואני אעשה את הדבר הזה נגד כל ישראל ונגד השמש ׃ ויאמר דוד אל נתן חטאתי ליי ויאמר נתן אל דוד גם יי העביר חטאתך לא תמות ׃ אך כי נאץ נאצת את אויבי יי בדבר הזה גם הבן הילוד לך מות יומת ׃ וילך נתן אל ביתו ויגף יי את הילד אשר ילדה אשת אוריה לדוד ויחלה ׃ ויבקש דוד את האלהים בעבור הילד ויצם דוד צום ויבא ויליו בלילות ושכב על הארץ ׃ ויקומו זקני ביתו עליו להקים אתו מעל הארץ ולא אבה ולא אכל אתם לחם ׃ ויהי ביום השביעי וימת הילד ויראו עבדי דוד להגיד לו כי מת הילד כי אמרו הנה בהיות הילד חי דברנו אליו וישמע בקולנו ואיך נאמר אליו מת הילד ועשה רעה ׃ וירא דוד כי עבדיו מתלחשים ויבן דוד כי מת הילד ויאמר דוד אל עבדיו המת הילד ויאמרו מת ׃ ויקם דוד מן הארץ ורחץ וסך וישנ שמלתו ויבא בית יי וישתחו ויבא אל ביתו וישאל וישימו לו לחם ויאכל ׃ ויאמרו עבדיו אליו מה הדבר הזה אשר עשית בעבור הילד חי צמת ותבך וכאשר מת הילד תקום ותאכל לחם ׃ ויאמר בעוד הילד חי צמתי ואבכה כי אמרתי מי יודע יחנני יי והיה הילד ׃ ועתה מת למה זה אני צם אוכל להשיבו עוד אני הלך אליו והוא לא ישוב אלי ׃ וינחם דוד את בת שבע אשתו ויבא אליה וישכב עמה ותלד בן ויקרא את שמו שלמה ויי אהבו ׃ וישלח ביד נתן נביא ויקרא את שמו ידידיה בעבור יי ׃

וילחם יואב ברבת בני עמון וילכד את עיר המלוכה ׃ וישלח יואב מלאכים אל דוד ויאמר נלחמתי ברבה גם לכדתי את עיר המים ׃ ועתה אסוף את יתר העם וחנה על העיר ולכדה פן אלכד אני את העיר ונקרא שמי עליה ׃ ויאסף דוד את כל העם וילך רבתה וילחם בה ויקח את עטרת מלכם מעל ראשו ומשקלה ככר זהב ואבן יקרה

רשי

ויקח את עטרת מלכם וכתיב ויקח את עטרת מלכם אלא שהיה כתוב עליה מלכם ולא היה יודע אם מלכם אם מלך אחר ובא ונטלה ומצא שהיה של מלכם ׃ ויקח את עטרת מלכם מעל ראשו ׃ מלך בני עמון ׃

ותהי על ראש דוד ושלל העיר הוציא הרבה מאד ׃ ואת העם אשר בה הוציא וישם במגרה ובחרצי הברזל ובמגזרות הברזל והעביר אתם במלבן וכן יעשה לכל ערי בני עמון וישב דוד וכל העם ירושלם ׃

ויהי אחרי כן ולאבשלום בן דוד אחות יפה ושמה תמר ויאהבה אמנון בן דוד ׃ ויצר לאמנון להתחלות בעבור תמר אחתו כי בתולה היא ויפלא בעיני אמנון לעשות לה מאומה ׃ ולאמנון רע ושמו יונדב בן שמעה אחי דוד ויונדב איש חכם מאד ׃ ויאמר לו מדוע אתה ככה דל בן המלך בבקר בקר הלוא תגיד לי ויאמר לו אמנון את תמר אחות אבשלם אחי אנכי ׃ ויאמר לו יהונדב שכב על משכבך והתחל וכאו אביך לראותך ואמרת אליו תבא נא תמר אחותי ותלכלכני לחמה ועבדני לחם ועשתה לעיני את המכרה למען אראה ואכלה מידה ׃ וישכב אמנון ויתחל ויבא המלך לראותו ויאמר אמנון אל המלך תבוא נא תמר אחותי ותלבב לעיני שתי לבבות ואברה מידה ׃ וישלח דוד אל תמר הביתה לאמר לכי נא בית אמנון אחיך ועשי לו הרביה ׃

והוא על ראשא ודוד ועזרת כרמא אפיק כגילתא ׃ וית עמא דבה אפיק וסכר יתהון בכרזין ובכורכי ברזלא ובגיזרי ברזלא ועבר יהון בשוקיא וכן עבד לכל קרוי בני עמון ותב דוד וכל עמא לירושלם ׃ והוה בתר כן ואבישלום בר דוד אתתא שפירתא ושכיחת תמר ורחמת א אמנון בר דוד ׃ ועקת לאבשלום לאחסרעא בריל תמר אחתיה ארי בתולתא היא ותיאר סכקא בעיני אמנון למיעבר לה כרעם ׃ ואמנון שוטיבא וסכיף ליורב בר שכוא אחוהי ודוד ויורב גבר רכים להורא ׃ ואמר ליה מא דין את בדין חשוך בר כל יומא בעצר בעפר חלא תחוי לי ואמר ליה אמנון ית תמר אתתיה דאבשלום אחי אנא רחים ׃ ואמר ליה יהונדב שכב על שיוניך ואסתרע ויתי אבוך לבחוניך ואמרת ליה תיתי ותיתן בעין תמר אחתי ותיכלינני לחמא ותיעבד לעיניי העובדא דבורדא ואיכול מן ידה ׃ ושכיב אמנון ואסתרע וירת ואתא מלכא לבוחניה ואמר אמנון למלכא תיתי בעין תמר אחתי ותיעבד לעיני תרתין חלילתא ואכול מן ידה ׃ ושלח דוד לות תמר לבירא לאמר אזיל כען לבית אמנון אחוך ועבידי ליה קעורתא ׃

רלבב

ושלח כל שאר אנשים בבא ושם ויאבד בבא ושם על כשכבך שכב על כשכבך ׃ וכל קרא דכתו כלי ׃ אחותי בלשון וסים סגנא תמר אחותי ׃ בוא שכבי עמי ׃ ועתה אחותי הדעיסי ׃ תלהיגין בני תמר האמנון

רשי

ויקח על ראשו דוד ׃ לפי תכונתו בעלה ׃ ומצינו ואיש אשת ׃ כתוב בלבנון ׃ סכין מפני שנחיות הרבה תכוסות בו ׃ מרקין לו לפי שהיו רגילין לאכול בו ׃ חרוכים ׃ הוא מחבת חרוץ מלא חריכים כמין עיגולים קטנים ׃ ובלבנון כתוב ׃ כעין חריכים וכן הוא בלשון משנה ׃ ויקח את כל העם וילחם על רבה ׃ ויקח את עטרת מלכם וכתיב ויקח את עטרת מלכם אלא שהיה כתוב עליה מלכם ולא היה יודע אם מלכם אם מלך אחר ובא ונטלה ומצא שהיה של מלכם ׃ ויקח את עטרת מלכם מעל ראשו ׃ מלך בני עמון ׃

ויהי לפנות ערב ויקם דוד מעל משכבו ויתהלך על גג בית המלך ויראה את האשה רחצת מעל הגג והאשה טובת מראה מאד מאד ׃ וישלח דוד ויבקש לדעת מי האשה ויאמר הלא זאת בת שבע בת אליעם אשת אוריה החתי ׃ וישלח דוד מלאכים ויקחה ותבא אליו ויבעל עמה והיא מתקדשת מטומאתה ותשב לביתה ׃ ותהר האשה ותשלח ותגד לדוד ותאמר הרה אנכי ׃ וישלח דוד אל יואב שלח אלי את אוריה החתי ויבא אוריה אל דוד וישאל לו דוד לשלום יואב ולשלום העם ולשלום המלחמה ׃ ויאמר דוד לאוריה רד לביתך ורחץ רגליך ויצא אוריה מבית המלך ותצא אחריו משאת מאת המלך ׃ וישכב אוריה פתח בית המלך עם כל עבדי אדניו ולא ירד לביתו ׃ ויגידו לדוד לאמר לא ירד אוריה לביתו ויאמר דוד אל אוריה הלא מדרך הבאת מדוע לא ירדת אל ביתך ׃ ויאמר אוריה אל דוד הארון וישראל ויהודה יושבים בסכות ואדני יואב ועבדי אדני על פני השדה אני אבוא לביתי לאכל ולשתות ולשכב עם אשתי חיך ונפשך אם אעשה את הדבר הזה ׃ ויאמר דוד לאוריה שב פה גם היום ומחר אשלחך ויישב אוריה בירושלם ביום ההוא ומחרתו ׃ ויקרא לו דוד ויאכל לפניו וישת לפניו ויסכרהו והוא יצא בערב לשכב במשכבו עם עבדי אדניו אל ביתו לא ירד ׃ ויהי בבקר ויכתב דוד ספר אל יואב וישלח ביד אוריה ׃ ויכתב בספר לאמר הבו את אוריה אל מול פני המלחמה החזקה ושבתם מאחריו ונכה ומת ׃ ויהי בשמר יואב על העיר ויתן את אוריה אל המקום אשר ידע כי אנשי חיל שם ׃ ויצאו אנשי העיר וילחמו את יואב ויפל מעם העם מעבדי דוד וימת גם אוריה החתי ׃ וישלח יואב ויגד לדוד את כל דברי המלחמה ׃ ויצו את המלאך לאמר כאשר תכלה את כל דברי המלחמה לדבר אל המלך ׃ והיה אם עלתה חמת המלך ואמר אליך מדוע נגשתם אל העיר להלחם הידעתם את אשר יורו מעל החומה ׃ מי הכה את אבימלך בן ירבשת הלא אשה השליכה עליו פלח רכב וימת בתבץ למה נגשתם אל החומה ואמרת גם עבדך אוריה החתי מת ׃ וילך המלאך ויבא ויגד לדוד את כל אשר שלחו יואב ׃ ויאמר המלאך אל דוד כי גברו עלינו האנשים ויצאו אלינו השדה ונהי עליהם עד פתח השער ׃ ויורו הירים אל עבדיך מעל החומה ותמת מעבדי המלך ותמת גם עבדך אוריה החתי ׃ ויאמר דוד אל המלאך כה תאמר אל יואב אל ירע בעיניך את הדבר הזה כי כזה וכזה תאכל החרב החליפי גברתך את מלחמתך אליה והרסה ואתה חזקהו ׃ ותשמע אשת אוריה כי מת אוריה אישה ותספד על בעלה ׃ ותעבר האבל וישלח דוד ויאספה אל ביתו ותהי לו לאשה ותלד לו בן ויהי הדבר הרע אשר עשה דוד בעיני יי ׃

וישלח יי את נתן אל דוד ויבא אליו ויאמר לו שני אנשים היו בעיר אחת האחד עשיר והאחד רש ׃ לעשיר היה צאן ובקר הרבה מאד ׃ ולרש אין כל כי אם כבשה אחת קטנה אשר קנה ויחיה אתו ויגדל עמו ועם בניו יחד מפתו תאכל ומכוסו תשתה ובחיקו תשכב ותהי לו כבת ׃ ויבא הלך לאיש העשיר ויחמל מקחת מצאנו ומבקרו לעשות לאורח הבא אליו ויקח את כבשת האיש הרש ויעש לאיש הבא אליו ׃ ויחר אף דוד באיש מאד ויאמר אל נתן חי יי כי בן מות האיש העשה זאת ׃ ואת הכבשה ישלם ארבעתים תחת אשר עשה את הדבר הזה ואת אשר לא חמל ׃ ויאמר נתן אל דוד אתה האיש ׃ כה אמר יי אלהי ישראל אנכי משחתיך למלך על ישראל ואנכי הצלתיך מיד שאול ׃ ואתנה לך את בית אדניך ואת נשי אדניך בחיקך ואתן לך את בית ישראל ויהודה ואם מעט מזה ואוספה לך כהנה וכהנה ׃ מדוע בזית את דבר יי לעשות הרע בעיני ׃ את אוריה החתי הכית בחרב ואת אשתו לקחת לך לאשה ואתו הרגת בחרב בני עמון ׃ ועתה לא תסור חרב מביתך עד עולם יען כי בזתני ותקח את אשת אוריה החתי להיות לך לאשה ׃ כה אמר יי הנני מקים עליך רעה מביתך ולקחתי את נשיך לעיניך ונתתי לרעך ושכב עם נשיך לעיני השמש הזאת ׃ כי אתה עשית בסתר ואני אעשה את הדבר הזה נגד כל ישראל ונגד השמש ׃ ויאמר דוד אל נתן חטאתי ליי ויאמר נתן אל דוד גם יי העביר חטאתך לא תמות ׃ אך כי נאץ נאצת את אויבי יי בדבר הזה גם הבן הילוד לך מות יומת ׃ וילך נתן אל ביתו ויגף יי את הילד אשר ילדה אשת אוריה לדוד ויחלה ׃ ויבקש דוד את האלהים בעבור הילד ויצם דוד צום ויבא ויליו בלילות ושכב על הארץ ׃ ויקומו זקני ביתו עליו להקים אתו מעל הארץ ולא אבה ולא אכל אתם לחם ׃ ויהי ביום השביעי וימת הילד ויראו עבדי דוד להגיד לו כי מת הילד כי אמרו הנה בהיות הילד חי דברנו אליו וישמע בקולנו ואיך נאמר אליו מת הילד ועשה רעה ׃ וירא דוד כי עבדיו מתלחשים ויבן דוד כי מת הילד ויאמר דוד אל עבדיו המת הילד ויאמרו מת ׃ ויקם דוד מן הארץ ורחץ וסך וישנ שמלתו ויבא בית יי וישתחו ויבא אל ביתו וישאל וישימו לו לחם ויאכל ׃ ויאמרו עבדיו אליו מה הדבר הזה אשר עשית בעבור הילד חי צמת ותבך וכאשר מת הילד תקום ותאכל לחם ׃ ויאמר בעוד הילד חי צמתי ואבכה כי אמרתי מי יודע יחנני יי והיה הילד ׃ ועתה מת למה זה אני צם אוכל להשיבו עוד אני הלך אליו והוא לא ישוב אלי ׃ וינחם דוד את בת שבע אשתו ויבא אליה וישכב עמה ותלד בן ויקרא את שמו שלמה ויי אהבו ׃ וישלח ביד נתן נביא ויקרא את שמו ידידיה בעבור יי ׃

וילחם יואב ברבת בני עמון וילכד את עיר המלוכה ׃ וישלח יואב מלאכים אל דוד ויאמר נלחמתי ברבה גם לכדתי את עיר המים ׃ ועתה אסוף את יתר העם וחנה על העיר ולכדה פן אלכד אני את העיר ונקרא שמי עליה ׃ ויאסף דוד את כל העם וילך רבתה וילחם בה ויקח את עטרת מלכם מעל ראשו ומשקלה ככר זהב ואבן יקרה

ואולת חמר בית אכנון אחותנו
והוא יכיב ונסיבת ית ליקיא
ולשת וחלשת לעיניהי ובשיית
ית חליקתא: ונסיבת ית טכרתא
ואריקת קדמוהי ולא אבה למיכל
ואמר אכנון אפיקו כל אנש
מעלוי ואפיקו כל אנשי מעלוהי:
ואמר אכנון לתמר אעלי
סעודתא לאדרון בית מטבבא
ואכול בן ידיך ונסיבת חמר ית
חליקתא וענדת ואעילת לאכנון
אחוהא לאדרון בית מטבבא:
וקריבת ליה למיכל ואתקיף בה
ואמר לה עולי מכיבי עמי אחתי
ואמרת ליה אחי בבעו לא ת
תעניני ארי לא מיתענדן ב
ישראל לאתעבד ית תקלתא הדין
ואנא לאן אוביל ית חסודי ואת
תהי כחד מן שטיא בישראל וכען
מלל כען עם מלכא ארי לא
ימנעיני מינך: ולא אבא לקבלא
מנך ותקוף מנך ועניה ושכיב
עמה: וכאה אכנון סיעתא
רבתא לחנרא ארי סניאו סניאתא
דיסנאה מרחמתא ורחמתו ואמר
לה אכנון קומי סוכי איזילי: ואמרת
ליה על עיסק דישוארבתא עמיאת אבי
מאורגנתא ארעברתא עמיאת אבי
ליעלותי ולא אבה לקבלא מינה
וקרא ית עולימיה משוקשנית
ואמר שלחו נעין ית דא כלותי
לברא ואגיף רישא בחרתאועלא
ביתוא דפכי ארי כן לבשן בנת
מלכא בתולתא כרדוכין ואפק
יתה משוקשנית לברא ואגיף רישא
בתרתא: ונסיבת חמר קטמא
על ריסא וכיתוא דפסי רעלת
בועת ושויארת ידה על ריסה ו
ואזלת סיול וצווחת: ואמר לה
אבשלום אחותא האסתון אחוך
הוה עמך ובען אחתי שתוקי א
אחוך הוא לא תשוין ית לבך
לפתגמאדין ויתיבת חמר ואתיא
בית אבשלום אחותא ומלקאדוד
סטא ית כל פיתגמיא דאילין ו
ותקיף ליה לתמרא:

ואבשלום לא מליל עם אמנון
לא לביש ולא לבאיש ולא לטב
ולא לביש ולא לבאיש ולא לטב
ולא לביש ולא לבאיש ולא לטב
ול

וְהִנֵּה כִּשְׁיָצִיתָה לְמִקְרָאת וְגוֹ׳ בְּנֵי מְלָכִים הָיוּ וְכֵן הוּא אוֹמֵר וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי מְלָכִים (מ״א כ׳ ל״ה) וְאֶת אֲחֵי הַמֶּלֶךְ (מ״ב י׳ י״ג) וְאֶת בְּנֵי הַמֶּלֶךְ (ירמיה מ״א י׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שופטים ט׳ ה׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ח׳ ל׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (מ״ב י׳ ו׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ז׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ח׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ט׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם י׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם י״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם י״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם י״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם י״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ט״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ט״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם י״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם י״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם י״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם כ׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם כ״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם כ״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם כ״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם כ״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם כ״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם כ״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם כ״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם כ״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם כ״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ל׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ל״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ל״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ל״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ל״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ל״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ל״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ל״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ל״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ל״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם מ׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם מ״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם מ״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם מ״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם מ״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם מ״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם מ״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם מ״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם מ״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם מ״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם נ׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם נ״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם נ״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם נ״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם נ״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם נ״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם נ״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם נ״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם נ״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם נ״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ס׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ס״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ס״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ס״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ס״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ס״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ס״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ס״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ס״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ס״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ע׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ע״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ע״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ע״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ע״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ע״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ע״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ע״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ע״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ע״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם פ׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם פ״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם פ״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם פ״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם פ״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם פ״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם פ״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם פ״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם פ״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם פ״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם צ׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם צ״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם צ״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם צ״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם צ״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם צ״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם צ״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם צ״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם צ״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם צ״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ק׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ק״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ק״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ק״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ק״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ק״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ק״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ק״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ק״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם ק״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קי׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קי״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קי״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קי״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קי״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קי״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קי״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קי״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קי״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קי״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קכ׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קכ״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קכ״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קכ״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קכ״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קכ״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קכ״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קכ״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קכ״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קכ״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קל׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קל״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קל״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קל״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קל״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קל״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קל״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קל״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קל״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קל״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קמ׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קמ״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קמ״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קמ״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קמ״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קמ״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קמ״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קמ״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קמ״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קמ״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קנ׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קנ״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קנ״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קנ״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קנ״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קנ״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קנ״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קנ״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קנ״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קנ״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קס׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קס״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קס״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קס״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קס״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קס״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קס״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קס״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קס״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קס״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קע׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קע״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קע״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קע״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קע״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קע״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קע״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קע״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קע״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קע״ט) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קפ׳) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קפ״א) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קפ״ב) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קפ״ג) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קפ״ד) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קפ״ה) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קפ״ו) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קפ״ז) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קפ״ח) וְכֵן בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ (שם קפ״ט

אם אין לבסכני ליסיאב ולסמלא
כל רי מליל ריבוני מלכא ארי
עבדך יהוא הוא מקדני וחוא שוי
בפומא דאמתך יח כל מתנמיא
חאדין: ברזיל לאקפא ית אפי
פיתנם עבר עבדך יהוא ית מתנמ
דין וריבוני חכים מלאכא ס
מלאכא דיי לידע ית כל די ב
בארעא: ואמר מלכא
ליהוא חא בעין עבדית ית מתנמא
חזרן ואזיל אתיב ית עוליקא ירד
אבשלום: ונפל יהוא על אפוחי
לארעא וסגיד ובריך ירד מלכא
ואמר יהוא יומא דין ידע עבדך
ארי אשכחית רחמין בעינך ריבוני
מלכא דעבר מלכא ירד מתנמא
דעבדיה: וקם יהוא ואזל לגשור
ואתי ית אבשלום לירושלם:
ואמר מלכא לבייתיה ואפי לא יחזר ואסתחר
אבשלום לבייתיה ואפי מלכא לא
חזא: ואבשלום
לא חורד גבר בכל שפיר בישראל
לשבחא לחדיא מפרסת רגלוהי
ועד מותיתא לא חוה ביה סוסא:
ובסיפרוחיה ית רישיה ותוי סוקנ
עירן לעידן ומסיפר ביה ירקיר ע
עלוחי ומסיפר ליה ותקל ית סיער
רישיה סאתן סלעין במתקלא
דמלכא: ואתילידו לאבשלום
תלתא בנין וברתא חדא ושמה
תמר חיא חדת אתתא שפירת
חיזו: ויתיב אבשלום
בירושלם תרתין שנין ואפי מלכא
לא חזא: ושלח אבשלום לורס
יואב לשלחא עתיה לות מלכא ולא
אבה לסירסי לוותיה ושלח עוד
תיניות ולא אבה למיתי: ואמר
לעבודוי חזו אחסניתיה דיואב
דסמיכא לדילי והיה חפן סעורין
אזילו ואדלקוחא בנורא ואדלקו
עבדי איבשלום ית אחסנתיה
בנורא:
וקם יואב ואתא לות אבשלום
לבייתא ואמר ליה למרי אוליקו
עבדך ית אחסנתא דילי בנורא:

אם אית לי טבסכני ליסיאב ולסמלא
כל רי מליל ריבוני מלכא ארי
עבדך יהוא הוא מקדני וחוא שוי
בפומא דאמתך יח כל מתנמיא
חאדין: ברזיל לאקפא ית אפי
פיתנם עבר עבדך יהוא ית מתנמ
דין וריבוני חכים מלאכא ס
מלאכא דיי לידע ית כל די ב
בארעא: ואמר מלכא
ליהוא חא בעין עבדית ית מתנמא
חזרן ואזיל אתיב ית עוליקא ירד
אבשלום: ונפל יהוא על אפוחי
לארעא וסגיד ובריך ירד מלכא
ואמר יהוא יומא דין ידע עבדך
ארי אשכחית רחמין בעינך ריבוני
מלכא דעבר מלכא ירד מתנמא
דעבדיה: וקם יהוא ואזל לגשור
ואתי ית אבשלום לירושלם:
ואמר מלכא לבייתיה ואפי לא יחזר ואסתחר
אבשלום לבייתיה ואפי מלכא לא
חזא: ואבשלום
לא חורד גבר בכל שפיר בישראל
לשבחא לחדיא מפרסת רגלוהי
ועד מותיתא לא חוה ביה סוסא:
ובסיפרוחיה ית רישיה ותוי סוקנ
עירן לעידן ומסיפר ביה ירקיר ע
עלוחי ומסיפר ליה ותקל ית סיער
רישיה סאתן סלעין במתקלא
דמלכא: ואתילידו לאבשלום
תלתא בנין וברתא חדא ושמה
תמר חיא חדת אתתא שפירת
חיזו: ויתיב אבשלום
בירושלם תרתין שנין ואפי מלכא
לא חזא: ושלח אבשלום לורס
יואב לשלחא עתיה לות מלכא ולא
אבה לסירסי לוותיה ושלח עוד
תיניות ולא אבה למיתי: ואמר
לעבודוי חזו אחסניתיה דיואב
דסמיכא לדילי והיה חפן סעורין
אזילו ואדלקוחא בנורא ואדלקו
עבדי איבשלום ית אחסנתיה
בנורא:
וקם יואב ואתא לות אבשלום
לבייתא ואמר ליה למרי אוליקו
עבדך ית אחסנתא דילי בנורא:

אם אש לרמין ולדשמיל מבל
אשר דבל אחדי המלך כי עברך
יואב חוא עלי וחוא שם בפי
שחתך את כל הדברים האלה:
לבעבור סבב את פני חדבר העלה
עברך יואב הזה את הדבר הזה ואדני
חכם כחכמת מלאך האלהים לדעת
את כל אשר בארץ:
ויאמר המלך אל יואב הנה נא
עשיתי את הדבר הזה ולך השב את
הנער את אבשלום: ויפל יואב
אל פניו ארצה וישתחו ויברך את
המלך ויאמר יואב היום ידע עבדך
כי מצאתי חן בעיניך אדני המלך
אשר עשה המלך את דבר עבדו:
ויקם יואב וילך גשורה ויבא ארת
אבשלום ירושלם:
ויאמר המלך יסב אל ביתו ופני
לא יראו ויסב אבשלום אל ביתו
ופני המלך לא ראו:
ובאבשלום לא היה איש יפה
בכל ישראל להלל מאד מכף רגלו
ועד קדקדו לא היה בו מום: ובגלחו
את ראשו והיה מקץ ימים לימים
אשר יגלח כי כבד עליו וגלחו ושקל
את שער ראשו מאתים שקלים
באבן המלך: ויולדו לאבשלום
שלושה בנים ובת אחת ושמה תמר
היא היתה אשה יפת מראה:
וישב אבשלום בירושלם
שנתים ימים ופני המלך לא ראה:
וישלח אבשלום אל יואב לשלח
אתו אל המלך ולא אבה לבוא אליו
וישלח עוד שנית ולא אבה לבוא:
ויאמר אל עבדיו ראו חלקת יואב
אל ידי ולו שם שערים לכו
והצתיתיה באש אשר ליצתו עבדי א
אבשלום את החלקה באש:
ויקם יואב ויבא אל אבשלום
הביתה ויאמר אליו למה הציתו
עבדיך את החלקה אשר לי באש:

רשי

אם אש לרמין ולדשמיל מבל
אשר דבל אחדי המלך כי עברך
יואב חוא עלי וחוא שם בפי
שחתך את כל הדברים האלה:
לבעבור סבב את פני חדבר העלה
עברך יואב הזה את הדבר הזה ואדני
חכם כחכמת מלאך האלהים לדעת
את כל אשר בארץ:
ויאמר המלך אל יואב הנה נא
עשיתי את הדבר הזה ולך השב את
הנער את אבשלום: ויפל יואב
אל פניו ארצה וישתחו ויברך את
המלך ויאמר יואב היום ידע עבדך
כי מצאתי חן בעיניך אדני המלך
אשר עשה המלך את דבר עבדו:
ויקם יואב וילך גשורה ויבא ארת
אבשלום ירושלם:
ויאמר המלך יסב אל ביתו ופני
לא יראו ויסב אבשלום אל ביתו
ופני המלך לא ראו:
ובאבשלום לא היה איש יפה
בכל ישראל להלל מאד מכף רגלו
ועד קדקדו לא היה בו מום: ובגלחו
את ראשו והיה מקץ ימים לימים
אשר יגלח כי כבד עליו וגלחו ושקל
את שער ראשו מאתים שקלים
באבן המלך: ויולדו לאבשלום
שלושה בנים ובת אחת ושמה תמר
היא היתה אשה יפת מראה:
וישב אבשלום בירושלם
שנתים ימים ופני המלך לא ראה:
וישלח אבשלום אל יואב לשלח
אתו אל המלך ולא אבה לבוא אליו
וישלח עוד שנית ולא אבה לבוא:
ויאמר אל עבדיו ראו חלקת יואב
אל ידי ולו שם שערים לכו
והצתיתיה באש אשר ליצתו עבדי א
אבשלום את החלקה באש:
ויקם יואב ויבא אל אבשלום
הביתה ויאמר אליו למה הציתו
עבדיך את החלקה אשר לי באש:

רשי

אם אש ג' סבריקיש וס' עוד האש בית רשעי. אשר עים. אם אש להקיש לחשמיל ולך יא בקריא וס' ואמר קראו את כתך יחידך. ואמר לו אבו עלי קלילחך בני. ויאבדו לו חמרים. ועתה שוב ולך בשלום.

אם אש לרמין ולדשמיל מבל
אשר דבל אחדי המלך כי עברך
יואב חוא עלי וחוא שם בפי
שחתך את כל הדברים האלה:
לבעבור סבב את פני חדבר העלה
עברך יואב הזה את הדבר הזה ואדני
חכם כחכמת מלאך האלהים לדעת
את כל אשר בארץ:
ויאמר המלך אל יואב הנה נא
עשיתי את הדבר הזה ולך השב את
הנער את אבשלום: ויפל יואב
אל פניו ארצה וישתחו ויברך את
המלך ויאמר יואב היום ידע עבדך
כי מצאתי חן בעיניך אדני המלך
אשר עשה המלך את דבר עבדו:
ויקם יואב וילך גשורה ויבא ארת
אבשלום ירושלם:
ויאמר המלך יסב אל ביתו ופני
לא יראו ויסב אבשלום אל ביתו
ופני המלך לא ראו:
ובאבשלום לא היה איש יפה
בכל ישראל להלל מאד מכף רגלו
ועד קדקדו לא היה בו מום: ובגלחו
את ראשו והיה מקץ ימים לימים
אשר יגלח כי כבד עליו וגלחו ושקל
את שער ראשו מאתים שקלים
באבן המלך: ויולדו לאבשלום
שלושה בנים ובת אחת ושמה תמר
היא היתה אשה יפת מראה:
וישב אבשלום בירושלם
שנתים ימים ופני המלך לא ראה:
וישלח אבשלום אל יואב לשלח
אתו אל המלך ולא אבה לבוא אליו
וישלח עוד שנית ולא אבה לבוא:
ויאמר אל עבדיו ראו חלקת יואב
אל ידי ולו שם שערים לכו
והצתיתיה באש אשר ליצתו עבדי א
אבשלום את החלקה באש:
ויקם יואב ויבא אל אבשלום
הביתה ויאמר אליו למה הציתו
עבדיך את החלקה אשר לי באש:

רלבג

ויאמר המלך לאמר:
הנה לא נסתן בפה
ולמה היתה הסקירה
סקסרים חות לתר:
ויחסרים חים רגיש ל
לפני. הנה מפני
מלה היה מדרך מלכי
ישראל להרבות סופס
כמו סה שהיה אחשר
המלך היה מסבין הזה
רבי גדול בחיל ר
אבשלום כי לא היה
מלך: ושיר על ד
הסבר על מקום שיעור
על מקום סמך יעבור
חמלך: ויעבר אבשלום
לא לבא אל פני ישראל.
כי מלת הוא הכפסס כלו
נבב לבב חמלך ישראל
דוד ולקחו לו כי בזה
מסך לב אבשלום אלו:
ויקרן מקרבני סנה.
תיבת אל לשון מקרבני
אחרים ולא מקרבני
אני: ויקרבו אל
אבשלום ויכרעו לו
ויפלו על פניהם ארצה
ויתחוו לו ויקבלו
ממנו ויתנשקו עמו
ויבכו ויאמרו לו
אבשלום חי המלך
ויחי המלך לעולם
ויחי המלך לעולם
ויחי המלך לעולם

וְעִם אַבְשָׁלוֹם אוֹלוּ מְאֻתָּן גְּבִרִין
סִירוּשְׁלֵם וְזַמִּין וְאָזְלִין לְתוּמְהוֹן׃
וְלָא יְדָעִין כָּל מִדְּעָם׃

וְשָׁלַח אַבְשָׁלוֹם יָת
אֲחִיתוֹפֶל גֵּילוֹנָאָה סָלְקָא דָּוִד
מֵקָרְתֵּיהּ מְגִילָו בְּרֵבְתּוֹרֵיהּ יָרְ
דְּבַחֲיָא וְהָוַת מְרַבְיָא תִּקּוּף וְעִמָּא
אָזִיל וְסַגִּי עִם אַבְשָׁלוֹם׃ וַאֲתָא
דְּסִתְוֵי לְוָת דָּוִד לְמִסַּר אַרְעָנֵי
לְיַרְבָּעָם דְּאִתְּבִישׁ בְּתַר אַבְשָׁלוֹם׃
וַאֲמַר דָּוִד לְכָל עַבְדּוֹהִי דְּעִמֵּיהּ
בִּירוּשְׁלֵם קוּמוּ וְנֶעְרוֹק אֲרֵי לָא
תְּהֵי לָנָא טִיזְבָּא מִן קֳדָם אַבְשָׁלוֹם
אוֹחוּ לְמֵיזַל בְּלֵילְיָא יְהֵי וְיִדְבַּק עָנָא
וְיִכְסוֹן יָת בִּישְׁתָּא עֲלָנָא וְיִסְתְּיֵי יָת
קִרְתָּא לְפוּמֵיהּ וְדַעְבָד׃ וַאֲמָרוּ
עַבְדֵּי מַלְכָּא לְמַלְכָּא כְּכֹל דִּיִּסְגֵּי
רַבּוֹנִי מַלְכָּא הָא עַבְדָּךְ׃ וּנְפַק
מַלְכָּא וְכָל אֵינָשׁ בֵּיתֵיהּ דִּי עִמֵּיהּ
וְשָׁבַק מַלְכָּא יָת עֲשַׂר נְשִׁין לְחֵינִין
לְמִסְתַּר בֵּיתָא׃ וּנְפַק מַלְכָּא וְכָל
אֵינָשׁ בֵּיתֵיהּ עִמֵּיהּ וְקָמוּ בְּאַתַר
רָחִיק׃ וְכָל עַבְדּוֹהִי עָבְרִין עַל
יְדּוֹהִי וְכָל קְשָׁתָיֵא וְכָל קַלְעָיֵא
וְכָל גִּתָּאֵי שִׁית מְאָה גַּבְרָא דְּאִתְּנוּ
עִמַּיהּ מִגַּת עָבְרִין קֳדָם מַלְכָּא׃
וַאֲמַר מַלְכָּא לְאִתַּי גִּתָּאָה לְכָא
תֵּיזֵל אַף אַתְּ עִמָּנָא תּוּב וְתֵיתֵב עִם
מַלְכָּא אֲרֵי נוֹכְרָא אַתְּ וְאַף אֲנָא גָּלֵי
אַתְרָךְ לְאַתְרָךְ׃ תְּמָלִי אֲחִיתְ
וְיוֹמָא דֵּין אֵיכְדְּלִינָךְ עִמָּנָא לְמֵיזַל
וְאָנָא אָזִיל לְאַתְרָא דְּלֵית אָנָא יָדַע
לְאַן אָנָא אָזִיל תּוּב וְאָתֵיב יָת
אַרְעָךְ וְעָפַר וְעָבִיד עִמָּהוֹן טִיבוּ
וּקְשׁוֹט׃ וְאָתֵיב אֲחִיתְ מַלְכָּא
וַאֲמַר קַיָּים הוּא יְיָ וְקַיָּים רִיבּוֹנִי
מַלְכָּא אֲלֵין בְּאַתְרָא דְּיִהְוֵי
תַּמָּן רִבּוֹנִי מַלְכָּא אִם לְמוֹתָא וְאִם
לְחַיֵּי אֲרֵי תַּמָּן יְהֵי עַבְדָּךְ׃

וְאֶת אַבְשָׁלוֹם הֱלָכוּ מִירוּשָׁלִַם אִישׁ
וְכָל דְּבַר׃
וַיִּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם אֶת אֲחִיתֹפֶל
הַגִּילֹנִי יוֹעֲצוֹ מֵעִירוֹ מִגִּלֹה בִּזְבְּחוֹ
אֶת הַזְּבָחִים וַיְהִי הַקֶּשֶׁר אַמִּץ וְהָעָם
הוֹלֵךְ וְרַב אֶת אַבְשָׁלוֹם׃ וַיָּבֹא
הַמַּגִּיד אֶל דָּוִד לֵאמֹר הִיָּה לֵב
אִישׁ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר
דָּוִד לְכָל עֲבָדָיו אֲשֶׁר אִתּוֹ בִּירוּשָׁלִַם
קוּמוּ וְנִבְרָחָה כִּי לֹא תִהְיֶה לָנוּ
פְלֵיטָה מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם מַהֲרוּ לָלֶכֶת
פֶּן יְמַהֵר וְהִשִּׂגָנוּ וְהֵטִיחַ עָלֵינוּ אֶת
הָרָעָה וְהִכּוּ הָעִיר לְפִי חָרֶב׃
וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֶל הַמֶּלֶךְ כְּכֹל
אֲשֶׁר יִבְחַר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הִנֵּה עֲבָדֶיךָ׃
וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ וְכָל בֵּיתוֹ בְרַגְלָיו וַיַּעֲזֹב
הַמֶּלֶךְ אֶת עֲשֶׂר נָשִׁים פִּלַגְשִׁים
לִשְׁמֹר הַבָּיִת׃ וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ וְכָל
הָעָם בְּרַגְלָיו וַיַּעַמְדוּ בֵּית הַמֶּרְחָק׃
וְכָל עֲבָדָיו עֹבְרִים עַל יָדוֹ וְכָל
הַכְּרֵתִי וְכָל הַפְּלֵתִי וְכָל הַגִּתִּים שֵׁשׁ
מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר בָּאוּ בְרַגְלָיו מִגַּת
עֹבְרִים עַל פְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
אֶל אִתַּי הַגִּתִּי לָמָּה תֵלֵךְ גַּם אַתָּה
אֶתְנִי שׁוּב וְשֵׁב עִם הַמֶּלֶךְ כִּי נָכְרִי
אַתָּה וְגַם גָּלֹה אַתָּה לִמְקוֹמֶךָ׃ תְּמוֹל
בּוֹאֲךָ וְהַיּוֹם אֲנוֹעֲךָ לָלֶכֶת אִתָּנוּ
וְהוֹלֵךְ עַל אֲשֶׁר אֲנִי הוֹלֵךְ שׁוּב וְהָשֵׁב
אֶת אַחֶיךָ עִמָּךְ חֶסֶד וֶאֱמֶת׃
וַיַּעַן אִתַּי אֶת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר חַי
יְהוָה וְחֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי אִם בַּמָּקוֹם
אֲשֶׁר יִהְיֶה שָּׁם אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אִם
לְמָוֶת אִם לְחַיִּים כִּי שָׁם יִהְיֶה עַבְדֶּךָ׃

בפסוק, ומם גלוי אותה מבפנים׃ אחיקן קרי כאן וחס׃ עשרה אולמים גדולה׃ גדלה הסרי תחלף רבתי כלי׃
וחשב ר׳ בקריאה וחס׳ נ׳ נסמר בסדר רבתי׃

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל אִתַּי לֵךְ וְעֲבֹר וַיַּעֲבֹר
אִתַּי הַגִּתִּי וְכָל אֲנָשָׁיו וְכָל הַטַּף אֲשֶׁר
אִתּוֹ׃ וְכָל הָאָרֶץ בֹּכִים קוֹל גָּדוֹל
וְכָל הָעָם עֹבְרִים וְהַמֶּלֶךְ עֹבֵר בְּנַחַל
קִדְרוֹן וְכָל הָעָם עֹבְרִים עַל פְּנֵי דֶּרֶךְ
אֶת הַמִּדְבָּר׃ וְהִנֵּה גַם צָדוֹק
הַלֵּוִי וְכָל הַלְוִיִּם נֹשְׂאִים אֶת אֲרוֹן בְּרִית
הָאֱלֹהִים וַיַּצִּקוּ אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
וַיַּעַל אֶבְיָתָר עַד תַּם כָּל הָעָם לַעֲבֹר
מִן הָעִיר׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
לְצָדוֹק הָשֵׁב אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
הָעִירָה אִם אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה
וְהֶשִּׁבַנִי וְהִרְאָנִי אֹתוֹ וְאֶת נָוֵהוּ׃
וְאִם כֹּה יֹאמַר לֹא חָפַצְתִּי בָּךְ הִנֵּנִי
יַעֲשֶׂה לִי כַּאֲשֶׁר טוֹב בְּעֵינָיו׃
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל צָדוֹק
הֲכֹהֵן הֲרֹאֶה אַתָּה שׁוּבָה הָעִירָה בְּ
בְּשָׁלוֹם וְאֲחִימַעַץ בִּנְךָ וְיוֹנָתָן בֶּן
אֶבְיָתָר בְּנֵיכֶם עִמָּכֶם׃ רְאוּ
אֲנִי מִתְמַהְמֵהַּ בְּעַרְבוֹת הַמִּדְבָּר עַד
בּוֹא דָבָר מֵעִמָּכֶם לְהַגִּיד לִי׃ וַיָּשָׁב
צָדוֹק וְאֶבְיָתָר אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
יְרוּשָׁלִַם וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃ וְדָוִד עֹלֶה
בְּמַעֲלֵה הַזֵּיתִים עָלֹה וּבָכֹה וְרֹאשׁ לוֹ
חָפוּי וְהוּא הוֹלֵךְ יָחֵף וְכָל הָעָם אֲשֶׁר
אִתּוֹ חָפוּ אִישׁ רֹאשׁוֹ וְעָלוּ עֹלֹה
וּבָכֹה׃ וְדָוִד הֻגַּד לֵאמֹר אֲחִיתֹפֶל
בְּקֶשְׁרִים עִם אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר דָּוִד
סַכֵּל נָא אֶת עֲצַת אֲחִיתֹפֶל יְהוָה׃
וַיְהִי דָוִד בָּא עַד הָרֹאשׁ אֲשֶׁר
יִשְׁתַּחֲוֶה שָׁם לֵאלֹהִים וְהִנֵּה לִקְרָאתוֹ

ואת׳ אבשלום הלכו מירושלם קריאים והלכים לתמם׃
ולא׳ ידעו כל דבר׃
וישלח אבשלום את אחיתפל
הגילני יועצו מעירו מגלה בזבחו
את הזבחים ויהי הקשר אמץ והעם
הולך ורב את אבשלום׃ ויבא
המגיד אל דוד לאמר היה לב
איש ישראל אחרי אבשלום׃ ויאמר
דוד לכל עבדיו אשר אתו בירושלם
קומו ונברחה כי לא תהיה לנו
פליטה מפני אבשלום מהרו ללכת
פן ימהר והשגנו והטיח עלינו את
הרעה והכו העיר לפי חרב׃
ויאמרו עבדי המלך אל המלך ככל
אשר יבחר אדני המלך הנה עבדיך׃
ויצא המלך וכל ביתו ברגליו ויעזב
המלך את עשר נשים פלגשים
לשמר הבית׃ ויצא המלך וכל
העם ברגליו ויעמדו בית המרחק׃
וכל עבדיו עברים על ידו וכל
הכרתי וכל הפלתי וכל הגתים ששׁ
מאות איש אשר באו ברגליו מגת
עברים על פני המלך׃ ויאמר המלך
אל אתי הגתי למה תלך גם אתה
אתנו שוב ושב עם המלך כי נכרי
אתה וגם גלה אתה למקומך׃ תמול
בואך והיום אנועך עמנו ללכת ואני
הולך על אשר אני הולך שוב והשב
את אחיך עמך חסד ואמת׃
ויען אתי את המלך ויאמר חי
יהוה וחי אדני המלך כי אם במקום
אשר יהיה שם אדני המלך אם
למות אם לחיים כי שם יהיה עבדך׃

ואת דוד ואנשיו לחמם. מקרקע מלכו שהו לחמרין מלך מם לחקרי כרכן וחם
לא ידעו דבר התרד סהיה בלבם ולהו לחמם מלכו מסך מתוך הקסת כתו שהיה ידע
כי יתלך ישראל הוא. ובדרם כי אחר לאבד מנשוא לאחרים ולא יהיו ישראל
מיסחר מלכו שהו ויהיו מקרקע הכתוב הזאת לאחרי לאחרים׃ ואחרי כך לאחרי
כן עשה שר שהו מלך בלו
החר קרוחים והולכים לחמם
קרקרים ורדוף והלכים לחמם
כי יתלך ישראל הוא. ובדרם כי אחר לאבד מנשוא לאחרי לאחרים
מיסחר מלכו שהו ויהיו מקרקע הכתוב הזאת לאחרי לאחרים׃ ואחרי כך לאחרי
כן עשה שר שהו מלך בלו
החר קרוחים והולכים לחמם
קרקרים ורדוף והלכים לחמם

סמרו ל׳ וסמ׳ נסמר בסדר רבתי׃ ובל בתתי נ׳ בקריאה וסמ׳ ויעל האיש אליקנה וכל בתי. ויסח שאול
ושלשת בניו דדה. ויהא הצלך וכל בתי בניגלי. גולה תגולה ה׳ בקריאה וסמ׳ כי קשרתם כלנם על ל׳

ולא יהיה לו מלך. ויהא הצלך וכל בתי בניגלי. גולה תגולה ה׳ בקריאה וסמ׳ כי קשרתם כלנם על ל׳

וכל הארץ ח׳ בקריאה וסמ׳ נסמר בסדר בקרן׃ ה׳ פסק׳ וכל וכל׳ נ׳ במצעות פסוק כ׳ ראש פסוק ס׳
חזיריו יחזיר. אתה והא׳ לברך אתה עשית. ודעשו כספי דני חסו ועוף. וכל פסילה ובחתו. וכל
הארץ בכים קול גדול׃ עלה׳ כתיב ה׳ בקריאה וסמ׳ אבי אדד עבד מערסה האבני. עלה׳ נעלה וירשו

וְאִם דָּוִד לְאָתַי אֵיזִל וְעִבְרִי עֲבַר
אַתְרָנָא וְכָל גַּבְרוֹהִי וְכָל כַּפְלָא
דְעִמֵּיהּ׃ וְכָל דַּיָּרֵי אַרְעָא בְּכֵן
כָּל רַב וְכָל עִמָּא עָבְרִין וְסָלְקָא
עִבְרִי בְּנַחֲלָא דְקִדְרוֹן וְכָל עִמָּא
עָבְרִין עַל אַפֵּי אוֹרַח מַדְבְּרָא׃
וְהָא אַף צָדוֹק וְכָל לֵיוָיֵא עָסְקִין
נָטְלִין יָת אֲרוֹן קְיָמָא דֵּייָ וְאַקִּימוּ
יָת אֲרוֹנָא דֵייָ וְסָלִיק אֶבְיָתָר עַד
דְּשֵׁלִים כָּל עַמָּא לְמֵיעְבַּר מִן קִרְתָּא׃
וַאֲמַר מַלְכָּא לְצָדוֹק אָתִיב יָת
אֲרוֹנָא דֵייָ לְקִרְתָּא אִם אֶשְׁכַּח
רַחֲמִין קֳדָם יְיָ וְיָתִבַנַנִי וְיַחֲזִינַנִי
קְרֵימוֹתֵיהּ וְאַפְלְחָה קֳדָמוֹתֵיהּ בְּגִירְ
מַקְרְשֵׁי וְאִם כְּדֵין יֵימַר לְאַרְעָוָא
קְדָמַי בָּךְ וְאָנָא אֵיעֲבִיד לֵיהּ כְּמָא
דְרַעֲוָא קֳדָמוֹתֵיהּ׃

וַאֲמַר מַלְכָּא לְצָדוֹק כַּהֲנָא
חֲזַוִיא אַתְּ חוּב לְקִרְתָּא בְּשָׁלֵם
וְאֲחִימַעַץ בְּרָךְ וְיוֹנָתָן בַּר אֶבְיָתָר
תְּרֵין בְּנֵיכוֹן עִמָּכוֹן׃ חֲזוֹ דְאָנָא
מְתְעַכֵּב בְּמִשְׁרֵי מַרְבְּדָא עַד דְּיֵיטֵי
פִּתְגָמָא מִנְּכוֹן לְחַוָיָא לֵיהּ׃ וְאֶבְיָתָר
צָדוֹק וּבְנֵיהוֹן לְמֵיתַב יָת אֲרוֹנָא דֵייָ
לִירוּשְׁלֵם וִיתִיבוּ תַּמָּן׃ וְדָוִד
סָלִיק בְּסִפְּסָגָא דְטוּרָא דְמִשְׁחָא
וְסָלִיק וּבָכֵי וְרֵישֵׁיהּ לֵיהּ מְכַרְךְ וְהוּא
אָזִיל יָחֵיף וְכָל עַמָּא דְעִמֵּיהּ מְכַרְכִּין
גְּבַר רֵישֵׁיהּ וְסָלְקִין סָפֵק וּבָכֵין׃
וְיָוֵיר אִתְּמַנָּא לְמֵימַר אֲחִיתוֹפֶל
בְּמֵימְרוֹהִי עִם אַבְשָׁלוֹם וַאֲמַר דָּוִד
קַלְקֵל כְּעַן יָת מְלֹכָא וְאִתְּחַפַּל
יְיָ׃ וַהֲוָה דָוִד
אֲתָא עַד רֵישׁ טוּרַיָּא דִּי סְגִיד
תַּמָּן קֳדָם יְיָ וְהָא לְקֵדְמוֹתֵיהּ

ואם כה יאמר לא חפצתי בך הנני
יעשה לי כאשר טוב בעיניו׃
ויאמר המלך אל צדוק
הכהן הרואה אתה שובה העיר ב
בשלום ואחימעץ בנך ויהונתן בן
אביתר שני בניכם אתכם׃ ראו
אנכי מתמהמה בערבות המדבר עד
בוא דבר מעמכם להגיד לי׃ וישב
צדוק ואביתר את ארון האלהים
ירושלם וישבו שם׃ ודוד עלה
במעלה הזיתים עלה ובוכה וראש לו
חפוי והוא הולך יחף וכל העם אשר
אתו חפו איש ראשו ועלו עלה
ובכה׃ ודוד הגיד לאמר אחיתפל
בקשרים עם אבשלום ויאמר דוד
סכל נא את עצת אחיתפל
ויהי דוד בא עד הראש אשר

מיכאל אחר זה ויהיה מהמהמהדרין מקרא כך כי הם בורדין הדין מתם מיכאל
למיהם כי אחרים אין נלנת לאחרים למשלה מאמ והם גם כן מתלחרי כל מה
מיעלה למעלה בלי זה דבר מיהיה מדברי הקודם מתו מכאלאר בפי׳ כי ישלח
תקר דבר למשלה אחר כל הכרתי וכל הפלתי לפי מהיו שם לפניהם מהרו על
תלמידים להקים מהם כמיהם ולזה אל כי כלם עברו עם דוד ומהם נלנת
למקומך. ומקן פלה היה מקר דבר מהם כי אם מתן מעמהם והיה מקר גם דוד
כמו שהיה מקר בשמעי בן גרא ובשאר מהם לאחר לו לבד כמו כן ישמעאל בלחיך
למקומך לשמעיהם מהם כמיהם ולזה אחר לו לבד כמו כן ישמעאל בלחיך
מחזה לשמעי שמהם לנבות׃ ויקיץ

חושי הארכי קרוע כתבו ואמרת
על ראשו: ויאמר לו דוד אם
עברת את־ והיית עלי למשא: ואם־
היעיר תשוב ואמרת לאבשלום
עבדך אני המלך אהיית עבר אביך
ואני מאז ועתה ואני עבדך והפרת
לי את עצת אחיתפל: והלוא עמך
שם צדוק ואביתר הכהנים והיה כל־
הדבר אשר תשמע מבית המלך
תגיד לצדוק ולאביתר הכהנים:
הנה שם עמם שני בניהם אחימעץ
לצדוק ויהונתן לאביתר ושלחתם
בידם אלי כל דבר אשר תשמעו:
ויבא חושי רעהדוד העיר ואבשלם
יבוא ירושלם:
ודוד עבר מעט מהראש והנה ציבא
נער מפיבשת לקראתו וצמד חמרים
חבשים ועליהם מאתים לחם ומאת
צמוקים ומאה קיץ ונבל יין: ויאמר
המלך אל־ציבא מה־אלה לך ויאמר
ציבא החמרים לבית־המלך לרכב
ולהלחם והקיץ לאכול הנערים ו
והיין לשתות הייעף במדבר: ויאמר
המלך ואיה בן־אדניך ויאמר ציבא
אל־המלך הנה־ישב בירושלם כי
אמר היום ישיבו לי בית ישראל את
ממלכות אבי: ויאמר המלך לציבא
הנה־לך כל אשר למפיבשת ויאמר
ציבא השתחויתי אמצא־חן בעיניך
אדני המלך: ובא המלך דוד עד־
בחורים והנה־משם איש יצא
ממשפחת בית־שאול ושמו שמעי
בן־גרא יצא יצוא ומקלל: ויסקל
באבנים את־דוד ואת־כל־עבדי
המלך דוד וכל העם וכל הגבורים
מימינו ומשמאלו: וכה אמר שמעי
בקללו יצא איש הדמים ואיש
הבליעל: השיב עליך יהוה כל דמי
בית־שאול אשר מלכת תחתיו ויתן
יהוה את־הממלכה ביד אבשלום
בנך והנך ברעתך כי איש דמים
אתה: ויאמר אבישי בן־צרויה אל־
המלך למה יקלל הכלב המת הזה
את־אדני המלך אעברה נא ואסירה
את ראשו:

רשי

חושי הארכי. מבעין לבושהו ועמרא רמי ברישיה ואמר ליה דוד אם עברתא עמי ותהי עלי למשא לבטול ואם לקרתא תתוב ותיסר לאבשלום עבדך אנא מלקא אתי עבדך ואיבוד ואנא מבעין עבדך ותקלקל לי ית מלקאי אחיתופל ועוך תשן צדוק ואביתר כהניא ויהי כל פתגמא דתשמע מבית מלקא תתני לצדוק ולאביתר כ כהניא והא תרין עמהון תרין בניהון אחימעץ לצדוק ויהונתן לאביתר ותשלחון ביריחון לותי כל מרעם דתשמעון ואתא חושי שושביקא דדוד לקרתא ואבשלום אתא לירושלם: ודוד עיבר מריש טורא ואתא ציבא עולימא דמפיבשת לקדמותיה וזוג חמרין חשיכין ועליהון מאתן גריצין ולחם ומאתי ארבלין דעינבין יבישין ומאה מן דבילתא וגרבא חמר ואמר מלכא לציבא סח אילין לך ואמר ציבא חמרייא לבית מלכא למרכב ולחמא ודבילתא למיכל עולימיא ויחמרא למשתי דמשלהי במדברא: ואמר מלכא ואין מר ריבונך ואמר ציבא למשלח והא יתיב בירושלם ארי אמר יומא דין יתיבון לי בית ישראל ית מלכותא דאבא: ואמר מלכא לציבא הא לך כל די למפיבשת ואמר ציבא סגדית אשכח חן בעינך רחמין מלכא עד עלמת ואנא מתניין נגדך נפק מזרעית בירת שאול ושמיה שמעי בר גרא נפק מיפף ומלטיט: וכרגים באבניא ית דוד וית כל עבדי מלכא דוד וכל עמא וכל גבוראי מימינה ומסמלה: וכדין אמר שמעי בלטוטיה פוק פוק גבר חייב קטול וגבר רשיעא: אתיב עלך יי כל חובי בית שאול דמלכתא תחותוהי ואתלת יי ית מלכותא בידא דאבשלום ברך והא בבישתך בגבר חייב קטול ארת: ואמר אבישי בר צרויה למלכא למא ליטי מלקא מיתא חדין יתרבוני מלקא אעבר כענא ואעדי ית רישיה:

רשי

עבד לאדוני המלך. כתו ואנא עבד לאדוני המלך תקרי תקרית מקרא זה ואין זה כתוב לדרוש אלא מקרא יקרא ומתרגמינן ארום עבד לאדוני המלך הוא:

רלבג

ויאמר המלך מה־לי ולכם בני צרויה כי יקלל לי ויהוה אמר לו קלל את דוד ומי יאמר מדוע עשיתה כן: ויאמר דוד לאבישי ולכל עבדיו הנה בני אשר־יצא ממעי מבקש את־נפשי ואף כי־עתה בן הימיני הנחו לו ויקלל כי אמר ליהוה: אולי יראה יהוה בעניי והשיב יהוה לי טובה תחת קללתי היום הזה: וילך דוד ואנשיו בדרך ושמעי הלך בצלע ההר לעמתו הלוך ויקלל ויסקל באבנים לעמתו ועפר בעפר: ויבא המלך וכל העם אשר אתו עיפים וינפש שם: ואבשלום וכל העם איש ישראל באו ירושלם ואחיתפל אתו: ויהי כאשר בא חושי הארכי רעה דוד אל־אבשלום ויאמר חושי אל־אבשלום יחי המלך יחי המלך: ויאמר אבשלום אל־חושי זה חסדך את־רעך למה לא הלכת את־רעך: ויאמר חושי לאבשלום לא אלהית את־ה' ואשר בחר יהוה והעם הזה וכל־איש ישראל לו אהיה ואתו אשב: והשנית למי אני אעבד הלוא לפני בנו כאשר עבדתי לפני אביך כן אהיה לפניך: ויאמר אבשלום אל־אחיתפל הבו לכם עצה מה־נעשה: ויאמר אחיתפל אל־אבשלום בוא אל־פלגשי אביך אשר הניח לשמור הבית ושמע כל־ישראל כי נבאשת את־אביך וחזקו ידי כל אשר אתך: ויטו לאבשלום האהל על־הגג ויבא אבשלום אל־פלגשי אביו לעיני כל־ישראל: ועצת אחיתפל אשר יעץ בימים ההם כאשר ישאל בדבר האלהים כן כל־עצת אחיתפל גם לדוד גם לאבשלום:

ואמר מלכא כות לי ולכון בני צרויה כרין אלטוט ארי יי אמר ליה לטוט ית דוד ומן יסר מה־תרין עבדתא כן: ואמר דוד לאבישי ולכל עבדוהי הא ברי דאולידית בעי למקטלי ואף אדארי כען כר שגיט בגיסן שבוקו מיניה וילטוט ארי אמר ליה יי: סאים גלי קדם יי דרמעת עיני ויתיב יי לי ט כטבתא דלא לזטתיה חסדא ותרין ואזל דוד ובריוהי באורחא ושמעי אזיל ומלטיט ורגים באבניו לקבליה אזיל ומלטיט ורגים באבניו לקבליה ומקלל:

ואמא מלכא וכל עמא די עמיה בר משלמן ונתמסקן: ואבשלום וכל עמא אנש ישראל אתו לירושלם ואחיתופל עמיהון: והוה כמיתי דוד לחושי רעיה דדוד אמר ליה חושי לאבשלום יחי מלכא יחי מלכא: ואמר אבשלום לחושי דא חסדך עם חברך למא לא אזלת עם חברך: ואמר חושי לאבשלום לא אלהין דאתרעי יי ועמא תרין וכל אנש ישראל די ליית אידוי ועמיה אתיב: ותניינות קדם מן אנא אפלח ומלא קדם אבוך כן אתיב לקדמך:

ואמר אבשלום לאחיתופל הבו לכון מלכא סדר נעביד: ואמר אחיתופל לאבשלום עול לות לחינתא דאבוך דשכך למיטר ביתא ושמע כל ישראל ארי איתעבדיתא באבוך ויתקפון ידי כל די עמך: ונבדי לאבשלום קיקסין על אינתא ועל אבשלום לדוד לחינתא ואזל אחיתופל בקדמתא ומלכא ואחיתופל בתרתא: ויי בן כל מלכא ואחיתופל בציף לדוד אף לאבשלום:

רשי

מה יקללך. כן יקללך ולא לנו ליחסר לדוד כתרגומו מקטיה דלים למיהדרין יקללך את יהוה לאמר לו מה לך לקלל את דוד כי יהוה אמר לו לקלל את דוד. כיוצא בו ויקלל ה' את פלוני. דרשתיהו: ויהוה ה' אמר לו. כיוצא בו ויאמר ה' אל פלוני. ויהוה עמהם. כתרגומו ארום עבד לך מן קדם יי. ואין לך לומר לו מה לך לקלל את דוד ואמר לו יי לקלל את דוד ואין לך לומר לו מה לך לעשות כך ואמר לו יי לעשות כך: כאשר

לא אמר כתוב אלא ויקרבו ולו נאמר כאשר אמר אלא שכתוב בהוה לשון עבר. ללמדך שכל הבא לעבור עבירה נעשה לו הדבר הזה כהוה ונראה לו כאלו עבר: אם תשבע דרכם. אין יתרון לו שכל הכתוב: ולשלחה בני הן לך. ויש כאומות האחרים שן תרגם: ויעבר דוד על

רלבג

ויאמר המלך מה־לי ולכם בני צרויה כי יקלל לי ויהוה אמר לו קלל את דוד ומי יאמר מדוע עשיתה כן: ויאמר דוד לאבישי ולכל עבדיו הנה בני אשר־יצא ממעי מבקש את־נפשי ואף כי־עתה בן הימיני הנחו לו ויקלל כי אמר ליהוה: אולי יראה יהוה בעניי והשיב יהוה לי טובה תחת קללתי היום הזה: וילך דוד ואנשיו בדרך ושמעי הלך בצלע ההר לעמתו הלוך ויקלל ויסקל באבנים לעמתו ועפר בעפר: ויבא המלך וכל העם אשר אתו עיפים וינפש שם: ואבשלום וכל העם איש ישראל באו ירושלם ואחיתפל אתו: ויהי כאשר בא חושי הארכי רעה דוד אל־אבשלום ויאמר חושי אל־אבשלום יחי המלך יחי המלך: ויאמר אבשלום אל־חושי זה חסדך את־רעך למה לא הלכת את־רעך: ויאמר חושי לאבשלום לא אלהית את־ה' ואשר בחר יהוה והעם הזה וכל־איש ישראל לו אהיה ואתו אשב: והשנית למי אני אעבד הלוא לפני בנו כאשר עבדתי לפני אביך כן אהיה לפניך: ויאמר אבשלום אל־אחיתפל הבו לכם עצה מה־נעשה: ויאמר אחיתפל אל־אבשלום בוא אל־פלגשי אביך אשר הניח לשמור הבית ושמע כל־ישראל כי נבאשת את־אביך וחזקו ידי כל אשר אתך: ויטו לאבשלום האהל על־הגג ויבא אבשלום אל־פלגשי אביו לעיני כל־ישראל: ועצת אחיתפל אשר יעץ בימים ההם כאשר ישאל בדבר האלהים כן כל־עצת אחיתפל גם לדוד גם לאבשלום:

רשי

עמהם דרך. עת לשמור תורה. לשמר על אדוניה: וישר' בקריאה הפ' ויקרא שחר ושם משפט. וישר' לאבשלום האחר על הגב. וישר נשיו את לעבר: ושם בפרשת צו תיק:

וַיֹּאמֶר אֲחִיתֹפֶל לְאַבְשָׁלוֹם
אֶבְחֲרָה־נָּא שְׁנֵים עָשָׂר
אֲלָפִים אִישׁ וְאָקוּמָה וְאֶרְדְּפָה
אַחֲרֵי דָוִד הַלָּיְלָה: וְאָבוֹא עָלָיו וְהוּא יָגֵעַ
וּרְפֵה יָדַיִם וְהַחֲרַדְתִּי אֹתוֹ וְנָס כָּל־
הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וְהִכֵּיתִי אֶת־הַמֶּלֶךְ
לְבָדּוֹ: וְאָשִׁיבָה כָל־הָעָם אֵלֶיךָ
כְּשׁוּב הַכֹּל הָאִישׁ אֲשֶׁר אַתָּה מְבַקֵּשׁ
כָּל־הָעָם יִהְיֶה שָׁלוֹם: וַיִּישַׁר הַדָּבָר
בְּעֵינֵי אַבְשָׁלוֹם וּבְעֵינֵי כָּל־זִקְנֵי
יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר
אַבְשָׁלוֹם קְרָאנָא גַּם לְחוּשַׁי הָאַרְכִּי
וְנִשְׁמְעָה מַה־בְּפִיו גַּם־הוּא: וַיָּבֹא
חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם
אֵלָיו לֵאמֹר כִּדְבָרְ הַזֶּה דִּבֶּר אֲחִיתֹפֶל
הֲנַעֲשֶׂה אֶת־דְּבָרוֹ אִם־אָיִן אַתָּה דַּבֵּר
: וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־
אַבְשָׁלוֹם לֹא־טוֹבָה הָעֵצָה אֲשֶׁר־
יָעַץ אֲחִיתֹפֶל בַּפַּעַם הַזֹּאת: וַיֹּאמֶר
חוּשַׁי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־
אֲנָשָׁיו כִּי גִבֹּרִים הֵמָּה וּמָרֵי נֶפֶשׁ
הֻמְּה כְּדוֹב שָׁכוּל בַּשָּׂדֶה וְאִבְיךָ אִישׁ
מִלְחָמָה וְלֹא יָלִין אֶת־הָעָם: הִנֵּה־
עַתָּה הוּא נֶחְבָּא בְּאַחַת הַמְּקֻמוֹת וְתֵיר כִּנְפֹל בָּהֶם
בַּתְּחִלָּה וְשָׁמַע הַשֹּׁמֵעַ וְאָמַר הָיְתָה־
מַגֵּפָה בָּעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹם:
וְהוּא גַּם־בֶּן־חַיִל אֲשֶׁר לְבוֹ
כְּלֵב הָאַרְיֵה מָס יָמֵס כִּי־יֹדֵעַ כָּל־
יִשְׂרָאֵל כִּי גִבּוֹר אָבִיךָ וּבְנֵי חַיִל
אֲשֶׁר אִתּוֹ: כִּי יַעֲתִי הֵאָסֹף
יֵאָסֵף עָלֶיךָ כָּל־יִשְׂרָאֵל חֹרָן וְעַד
בְּאֵר שֶׁבַע כְּחוֹל אֲשֶׁר־עַל־יַם לָרֹב

שכחל ג' כקריאה וס' כרוב שכחל בשניה • אפי שם כרוב שכחל. פענח רוב שכחל. תלויות בלי רוב. סמן
ותיקון מרי שנה בשנה. הכתובות לכם הסקסות כתוב כל רכל. ותה עתותיה מה מתנא. ובאגו אלין כאחת
הסקסות. בכתובת רועה עדרו. הסקסות בתוב חס לו כתוב ושאר הסקסות בתוב חסר לו קרס ו׳

ואמר אחיתפל לאבשלום
אבחר נא עשר אלפים גברא
ואקום וארדוף בתר דוד בליליא
ואיתיך עלוהי כי הוא יגיע ושלהי
וירתתי קרקלתן ואיזיע כלהון
ויהון כל עמא דעמיה קטלא
ואתיב כל עמא לותך כתובת גברא
דתבקון לגברא דאת בעי כל עמא
יתי שלים: וכשר פיתגמא בעיני
אבשלום ובעיני כל סבי ישראל:
ואמר אבשלום קרי
כען אף לחושי ארכאי ונשמע
מה דייתר אף הוא: ואתא חושי
לות אבשלום ואמר אבשלום ליה
למימר כפתגמא הדין מליל א
ואיתיתפל התגעבד ית פתגמיה אם
לא דבשר בעיניך את מלילי:
ואמר חושי
לאבשלום לא תקין מלכא הדך
אתיתופל בזכותא הדא: ואמר
חושי את ידעתא ית אבוך וית
גברוחזי אשרי גברין אינון ומרירין
נפשן אינון פרוש חבל בדקלא
ואבוך גבר עביד קרבין ולא ביתית
ית עמא: הא כען הוא טמיר
בכמי מן קומעל או בחד מן אתריא
ויהי כפילת בחורי עמך וישמע
דיי שמע ויימר חדא בעמא
דבתר אבשלום: ואוף אנא גבר
גבר דליביה קל כאריא טמם
יסמי ארי ידע כל ישראל ארי
גיבר אבוך וגברין גברין מן
עמיה: ארי מלכית איתגשא
יתגבשון עלך כל ישראל חרן ועד
באר שבע כמלא ימא על ינא לכמי

ואמר חושי לאבשלום וכל
סבי ישראל טבה עיצת אחיתפל
מן עיצת חושי ויהוה פקד
לקלקלא ית מלכא ואיתחזק
תקנא בריל ויתי יי על אבשלום
ית בישתא: ואמר חושי לצדוק
ולאביתר כדין וכדין
עיצ אחיתפל ית אבשלום וית
סבי ישראל וכדין עיצת אנא:
ועתה שלחו מהרה והגידו לדוד
לאמר אל תלן הלילה בערבות
המדבר וגם עבור תעבור פן יבלע
להמלך ולכל־העם אשר אתו:
ויהונתן ואחימעץ עמדים בעין רגל
והלכה השפחה והגידה להם והם
ילכו והגידו למלך דוד כי לא יוכלו
להראות לבוא העירה: וירא אתם
נער וינד לאבשלם וילכו שניהם
מהרה ויבאו אל־בית־איש ב
בבחורים ולו באר בחצרו וירדו שם
ותקח האשה ותפרש את־המסך על
פני הבאר ותשטח עליו הרפות ולא
נודע דבר: ויבאו עבדי אבשלום
אל האשה הביתה ויאמרו איה
אחימעץ ויהונתן ותאמר להם האשה
עברו מכיל המים ויבקשו ולא מצאו
וישבו וירושלם: ויהי אחרי לכתם
ויעלו מן־הבאר וילכו ויגדו למלך
דוד ויאמרו אל דוד קומו ועברו
מהרה את המים כי ככה יעץ
עליכם אחיתפל: ויקם דוד וכל
העם אשר אתו ויעברו את
הירדן עד אור הבקר עד אחד לא
נעדר אשר לא עבר את הירדן:

ומניך הלכים בקרבך: ובאנו אליו
באחת המקבות אשר נמצא שם
ונחנו עליו כאשר יפל הטל על־
האדמה ולא נותר בו ובכל האנשים
אשר אתו גם אחד: ואם אל־עיר
יאספו והשיאו כל־ישראל אל העיר
ההיא חבלים וסחבנו אתו ערה הנחל
עד אשר לא נמצא שם גם ערוד:
ויאמר אבשלום
וכל־איש ישראל טובה עיצת חושי
הארכי מעצת אחיתפל ויהוה צוה
להפר את־עצת אחיתפל הטובה
לבעבור הביא יהוה אל־אבשלום
את־הרעה: ויאמר חושי אל־צדוק
ואל־אביתר הכהנים כזאת וכזאת
יעץ אחיתפל את־אבשלום ואת זקני
ישראל וכזאת וכזאת יעצתי אני:
ועתה שלחו מהרה והגידו לדוד
לאמר אל תלן הלילה בערבות
המדבר וגם עבור תעבור פן יבלע
להמלך ולכל־העם אשר אתו:
ויהונתן ואחימעץ עמדים בעין רגל
והלכה השפחה והגידה להם והם
ילכו והגידו למלך דוד כי לא יוכלו
להראות לבוא העירה: וירא אתם
נער וינד לאבשלם וילכו שניהם
מהרה ויבאו אל־בית־איש ב
בבחורים ולו באר בחצרו וירדו שם
ותקח האשה ותפרש את המסך על
פני הבאר ותשטח עליו הרפות ולא
נודע דבר: ויבאו עבדי אבשלום
אל האשה הביתה ויאמרו איה
אחימעץ ויהונתן ותאמר להם האשה
עברו מכיל המים ויבקשו ולא מצאו
וישבו וירושלם: ויהי אחרי לכתם
ויעלו מן־הבאר וילכו ויגדו למלך
דוד ויאמרו אל דוד קומו ועברו
מהרה את המים כי ככה יעץ
עליכם אחיתפל: ויקם דוד וכל
העם אשר אתו ויעברו את
הירדן עד אור הבקר עד אחד לא
נעדר אשר לא עבר את הירדן:

ואת תתיאיל בריש נוזלא ונתך
עלוהי בתר טן אתיניא ונתך
לתמן ונשרי עלוהי כמא דשרי
טלא על ארעא ולא נשאר בית
ובכל גבריא די עימיה אף חד:
ואסליקו יתהבניה ויתכבשון כל
ישראל על קרתא ההיא ויקטונה
משירין ונעקר יתה וית אבנוהא
ונגניסנה לנחלא עד דלא נשתאר
תמן אבנתא:
ואמר אבשלום וכל אנש ישראל
דתקן מלכא חושי ארכאה
מסלקא ואחיתופל ויי פקיד
לקלקלא ית מלכא ואיתחזק
תקנא בריל ויתי יי על אבשלום
ית בישתא: ואמר חושי לצדוק
ולאביתר כדין וכדין
עיצ אחיתופל ית אבשלום וית
סבי ישראל וכדין עיצת אנא:
וכען שלחו בקריז ותנו לדויד
למימר לא תבית כליליא במישרי
מדברייא ואוף מעבר תעבור דילמא
יתבלעון למלכא ולכל עמא די
עימיה: ויהונתן ואחימעץ קיימין
בעין קצרא ואזלת אמתא ואתיאת
לחון ואינון חזלין ואתיאו למלכא
דויד ארי לא יכלין לאיתחזאה
למיעל לקרתא: ואתא יתהון
עולימא ואחוי למלכא ואמרו
פלין עליכון אחיתופל ונקם דויד
וכל עמא די עימיה ועברו ית
ירדנא עד מטרנר צפרא עד דר
לא שניא דלא עבר ית ירדנא:

ואזל תתיאיל ואחוי לאבשלום וכל
אנש ישראל ית עיצת אחיתופל
דמליל ית עיצת חושי ארכאי
ומליל ית דמליל: ואבשלום וכל
אנש ישראל אמרו עיצת חושי
ארכאי טבה מן עיצת אחיתופל
ארום יי פקיד לקלקלא ית עיצת
אחיתופל טבתא בגין לאייתאה
יי על אבשלום ית בישתא:
ואחיתופל חמא ארום לא אתעבידת
עיצתיה כדין אוכף ית חמרא
וקם ואזל ואתי לבית מדוריה
לקרתיה ופקד ית בתיה ותלי
נפשיה ומית ואתקבר בקבורת
אבוהי: ודויד אתא למחנים
ואבשלום עבר הוא וכל אנש
ישראל עימיה: ואבשלום
שוי ית עמשא תחות יואב
על חילא ועמשא בר גבר
שמיה דיתרעם ישמעאלאה
דעל אביגיל ברת נחש אחתא
דצרויה אמיה דיואב: ונחתו
ישראל ואבשלום בארעא דגלעד:
ויהי כמיתי דויד למחנים
לות שובי בן נחש מן רבת בני
עמון ומן לודבר ומן ברזלי
גלעדאה מן רגלים: ואייתו
מתקלי ומנא וכסין וחסדי
חיטין ושערין וקמחין וחמרין
וחסדי ושלקי ופולי וחמעין
ומרי דבשא וגבנין ומרי
ענמין: ובקרין וענזי
עזין ומרי חלבא לדויד ולעמא
דעימיה למיכלא ארום אמרו
עמא מסכן הוא ברעבא
ובצחיא ובמיא: ומנא
דויד ית עמא דעימיה ומני
עלוהי רבני אלפין ורבני
מאתין: ופקד דויד ית עמא
דעימיה ומני עלוהון רבני
אלפין ורבני מאתין: ופקד
דויד ית עמא ית תרתין
סדרין

ואחיתופל חזא ארי לא אתקיים
סלקית וקרי ית חמרא וקם ואזל
לביתיה ולקרייתיה ופקיד על אנש
ביתיה ואתחנק ומת ואתקבר
בקבורא דאבוהי: והוה אבשלום
למתגיים ואבשלום עבר ית ירדנא
הוא וכל אנש ישראל עמיה וניק
עמשא בני אבשלום חלף יואב
על חילא ועמשא בר נברא
ושמיה יתרא ישראילא דעל
לות אביגל ברת נחש אחתיה
דצרויה אמיה דיואב ובוסרא ישראל
ואבשלום בארעא גלעד:
ונחתו בני ישראל למיגיח
עמון וכיבר בר עמיאל מלוא
דבר וברזילי גלעדאי מרגלים:
סבכין וקדירן ומאן וחנטה חטין
וסעורין וקטמא וקליא ופולא
וטל וחמאה וקליא: ודבש וחמאה
וענאן ותובנין ותורין קריבו
לדוד ולעמא די עמיה למיכל ארי
אמרו עמא כפין ושלהין ומיא
בבראבאו ומיגיעו ית עמא די
עמיה ומני עלויהון רבני אלפין
ורבני מאתנהון ומלח ודוית ית עמא
תלתא בני יואב וחלקיא בני
אבישי בר צרויה אחוהון דיואב
ותלתא בני אתי גיתאה דעמא
מלכא לעמא אפוק אפוק אף אנא
עמכון: ואמר עמא לא תפוק ארי
אם מערק נערוק לא ישוון עלנא
לבא ואם יתקטלון מלגא לא
ישוון עלן לבא ארי כדין את כבי
למסגי קרתנא עזקאי אלפין

ואדחיתך לא ישים עליך לבא כי כאיש אחד אתה מבקש את נפשי וכל העם יהיה לשלום:
ויטב הדבר בעיני המלך ובעיני כל זקני ישראל:
ויאמר המלך לכושי הפקד נא את השר על אנשי המלחמה אשר אתי ויצא יואב ואנשי המלחמה מלפני המלך לצאת אחרי איש ישראל ויתיצבו במלחמה ביער אפרים:
ויהי שם נגף גדול ביום ההוא עשרים אלף איש:
ותהי שם המלחמה נפוצות על פני כל הארץ ויער היער רבה את העם מאשר אכלה החרב ביום ההוא:
ויקרא אבשלום לפני עבדי דוד ואבשלום רכב על הפרד ויבא הפרד תחת שובך האלה הגדולה ותחזק ראשו באלה ויתן בין השמים ובין הארץ והפרד אשר תחתיו עבר:
וירא איש אחד ויגד ליואב ויאמר הנה תלוי אבשלום באלה:
ויאמר יואב לאיש המגיד לו והנה ראית ומדוע לא הכיתו שם ארצה ועלי לתת לך עשרה כסף וחגורה אחת:
ויאמר האיש אל יואב ולא אבלי שוקל על כפי אלף כסף לא אשלח ידי אל בן המלך כי באזנינו צוה המלך אתך ואת אבישי ואת איתי לאמר שמרו מי בנער באבשלום:
או עשיתי בנפשי שקר וכל דבר לא יכחד מן המלך

ועתה טוב כי תהיה לנו מעיר לעזיר
ויאבד אלהים המלך אשר ייטב
בעיניכם אעשה ויעמד המלך אל
יד השער וכל העם יצאו למאות
ולאלפים: וצוה המלך את יואב
ואבישי ואת איתי לאמר לאט לי
לנער לאבשלום וכל העם שמעו
בצות המלך את כל השרים על
דבר אבשלום: ויצא העם השדה
לקראת ישראל ותהי המלחמה ביער
אפרים: ויגפו שם עם ישראל לפני
עבדי דוד ותהי שם המגפה גדולה
ביום ההוא עשרים אלף: ותהי שם
המלחמה נפוצות על פני כל הארץ
וייתר היער לאכל בעם מאשר אכלה
החרב ביום ההוא: ויקרא אבשלום
לפני עבדי דוד ואבשלום רכב על
הפרד ויבא הפרד תחת שובך האלה
הגדולה ותחזק ראשו באלה ויתן בין
השמים ובין הארץ ותפרד אשר
תחתיו עבר: וירא איש אחד ויגד
ליואב ויאמר הנה ראיתי את
אבשלום תלוי באלה: ויאמר יואב
לאיש המגיד לו והנה ראית ומדוע
לא הכיתו שם ארצה ועלי לתת
לך עשרה כסף וחגורה אחת:
ויאמר האיש אל יואב ולא אבלי
שוקל על כפי אלף כסף לא אשלח
ידי אל בן המלך כי באזנינו צוה
המלך אתך ואת אבישי ואת
איתי לאמר שמרו מי בנער
באבשלום: או עשיתי בנפשי
שקר וכל דבר לא יכחד מן המלך

רלבב

ושמח שהכיר כי היתה
לנו עזר למאר. הכה
העזר הזה מתפרש כ
מלעזר לפי שדוד כי
מכני מרכותיאל ה
תזה לאבשלום לא היה רק
לאחיות דוד לא יתכן
משמעו לפי ענין הפסוק
פלוני: ואמר אחר שהבטיח
לבוא אל דוד ולא בא
אמר אל יראה בעיניך
כאלו לא באתי כי אני
כבר הבטחתי לבוא ואל
תחשוב כי אני מתיירא
ממנו כי אני בא אליו
בלב שלם: ויאמר אליו
כן עשה כדבריך ואל
תירא כי לא אמיתך
ולא אתן עליך יד

ואת תתערר סקביל | ואמר יואב
הלא כבבן אישרי נקרך ונסב
תלתא נסטרן בידיה ובקבעין
בלבך דאבשלום ועד כען קיימים בגו
בוטקאוואסתתרו עקרא עולקא
נטלי ניעיה ויזאב ומחו ירת א
אבשלום ונקטלוהי | ותקע יואב
בשופרא ורהב עמא מלמרדף
בתר ישראל דהוו מנע יואב ירת
עמא | ונסיבו ית אבשלום ורמו
יתיה בחורשא לגו קומטא רבא
ואקימו עלוהי גלגל כבנין רב
לחדא | וכל ישראל אפכו גבר
לקריתיה | ואבשלום נסב ואקים
ליה בחייוהי ית קטחא די בסישר
מלכא ארי אמר ליית לי בר קיים
בגיל לאדכרא שמיו וקרא לקטחא
על שמיה ומקרא לה אתרא
ואבשלום עד יומא הזה |

ואחימעץ בר
צדוק אמר ארחוט קדם
ית מלכא ארי אתפרע ליה יי מיד
בעלי דבבוהיואמר ליה יואב לא
גבר כשר לבשרא את | ויומא דין
תבשר אלהין ויום אחרן תבשר
לאיתבסר אלהין מלכא מית |
ואמר יואב לכושאיזיל חוי למלכא
דחזיתא וסגיד כושי ליואב ורהטו
ואוסיף עוד אחימעץ בר צדוק
ואמר ליואב ויהי מה ארהוט כען
אף אנא בתר כושי ואמר יואב
למא רנן את ברי ולך ליית
בסורא מתיתב | ויהי מה בבדין
ארהוט ואכר ליה רהוט ורהט
אחימעץ באורח מישרא וקדים ית
כושי | ודהי יתיב בין תרין תרעיא
ופלגך כתואה על איר תרעא
על שורא ותקף ית עיטתי ותוא
ואסבר ארחיט בלחודוי וקרא
כתואה ואמר למלכא ואמלכא אם
בלחודוי הוא בסורתא כפומטא
ואזל כיתי וקרב | ותקף כתואה
בגבר אחרן לחיוהי וקבל כתואה
תרעא ואמר טלקא אף דין קבקר |

ואמר יואב לא אהון גבר למיהך
בשורתא דברת מלכא ארי אתפרע
ליה יי מיד בעלי דבבוהי | ואמר
יואב לכושי אזל חוי למלכא
דחזיתא | וסגיד כושי ליואב ורהט
ואתקף אחימעץ בר צדוק עוד
ואמר ליואב ויהי מה אף אנא
בתר כושי | ואמר יואב למא
רנן את ברי ולית לך אגרא
בסורא | ויהי מה בבדין
ארהוט ואכר ליה רהוט ורהט
אחימעץ באורח מישרא וקדים ית
כושי | ודהי יתיב בין תרין תרעיא
ופלגך כתואה על איר תרעא
על שורא ותקף ית עיטתי ותוא
ואסבר ארחיט בלחודוי וקרא
כתואה ואמר למלכא ואמלכא אם
בלחודוי הוא בסורתא כפומטא
ואזל כיתי וקרב | ותקף כתואה
בגבר אחרן לחיוהי וקבל כתואה
תרעא ואמר טלקא אף דין קבקר |

ואתה תתיצב הכא ועמוד פה עמדי | והוא הנצב ועמד | ויואב שפך שיחה עם אבשלום והאנשים ישראל נלחמו במחנה יער אפרים | ויגפו שם העם ישראל לפני עבדי דוד ותהי שם המגפה גדולה עשרים אלף איש | ותהי שם המלחמה נפוצה על פני כל הארץ והיער אכל לעם מאשר אכלה החרב ביום ההוא | ויקרא אבשלום לפני עבדי דוד ואבשלום רכב על הפרד ויבא הפרד תחת שבכות האלה הגדולה ותאחז ראשו באלה ויתן בין השמים ובין הארץ והפרד אשר תחתיו עבר | ויגד איש אחד וירא את אבשלום תלוי באלה | ויגד איש אל יואב ויאמר הנה ראיתי את אבשלום תלוי באלה | ויאמר יואב איש אשר ראית והנה לא הכית שם להכותו ארצה עשרת כסף ואזור אחד לו | ויאמר האיש אל יואב ואם שקל בידי אלף כסף לא אשלח ידי אל בן המלך כי באזנינו צוה המלך אותך ואת אבישי ואת איתי לאמר השמרו איש בנער באבשלום | ואם עשיתי בנפשי שקר לא יכחד כל דבר מעל המלך ואתה התיצבת מנגד | ויאמר יואב לא אתחזה כדין קדמך | ויקח שלשה שבטים בידו ויתקעם בלב אבשלום עודנו חי בלב האלה | ויסבו עשרה נערים נשאי כלי יואב ויכו את אבשלום ויממתהו | ויתקע יואב בשופר וישב העם מרדף אחרי ישראל כי חשך יואב את העם | ויקחו את אבשלום וישלכו אתו ביער אל השחת הגדול ויעלו עליו גל אבנים גדול מאד וכל ישראל נסו איש לאהלו |

ואבשלם לקח ויצב לו בחייו את מצבת אשר בעמק המלך כי אמר אין לי בן בעבור הזכיר שמי ויקרא למצבת על שמו ויקראה לה יד אבשלום עד היום הזה |

ואחימעץ בן צדוק אמר ארוץ נא ואבשרה את המלך כי שפטו יהוה מיד אויביו | ויאמר לו יואב לא איש בשורה אתה היום ההוא ובשרת ביום אחר היום הזה לא תבשר על בן המלך מת | ויאמר יואב לכושי לך התגד למלך אשר ראית וישתחו כושי ליואב וירץ | ויוסף עוד אחימעץ בן צדוק ויאמר אל יואב ויהי מה גם אני ארוצה נא אחרי כושי | ויאמר יואב למה זה אתה רץ בני ולכה אין בשורה מצאת |

ויהי כרץ הכושי וירץ ויעבר את הכושי | וירוץ אחימעץ בן צדוק ויעבר את הכושי | וישב דוד בין שני השערים וילך הצפה אל גג השער אל החומה וישא את עיניו וירא והנה איש רץ לבדו | ויקרא הצפה ויגד למלך | ויאמר המלך אם לבדו בשורה בפיו וילך הלוך וקרב | וירא הצפה איש אחר רץ ויקרא הצפה אל השער ויאמר הנה איש רץ לבדו ויאמר המלך גם זה מבשר |

ואתה תתיצב הכא ועמוד פה עמדי | והוא הנצב ועמד | ויואב שפך שיחה עם אבשלום והאנשים ישראל נלחמו במחנה יער אפרים | ויגפו שם העם ישראל לפני עבדי דוד ותהי שם המגפה גדולה עשרים אלף איש | ותהי שם המלחמה נפוצה על פני כל הארץ והיער אכל לעם מאשר אכלה החרב ביום ההוא | ויקרא אבשלום לפני עבדי דוד ואבשלום רכב על הפרד ויבא הפרד תחת שבכות האלה הגדולה ותאחז ראשו באלה ויתן בין השמים ובין הארץ והפרד אשר תחתיו עבר | ויגד איש אחד וירא את אבשלום תלוי באלה | ויגד איש אל יואב ויאמר הנה ראיתי את אבשלום תלוי באלה | ויאמר יואב איש אשר ראית והנה לא הכית שם להכותו ארצה עשרת כסף ואזור אחד לו | ויאמר האיש אל יואב ואם שקל בידי אלף כסף לא אשלח ידי אל בן המלך כי באזנינו צוה המלך אותך ואת אבישי ואת איתי לאמר השמרו איש בנער באבשלום | ואם עשיתי בנפשי שקר לא יכחד כל דבר מעל המלך ואתה התיצבת מנגד | ויאמר יואב לא אתחזה כדין קדמך | ויקח שלשה שבטים בידו ויתקעם בלב אבשלום עודנו חי בלב האלה | ויסבו עשרה נערים נשאי כלי יואב ויכו את אבשלום ויממתהו | ויתקע יואב בשופר וישב העם מרדף אחרי ישראל כי חשך יואב את העם | ויקחו את אבשלום וישלכו אתו ביער אל השחת הגדול ויעלו עליו גל אבנים גדול מאד וכל ישראל נסו איש לאהלו |

ואבשלם לקח ויצב לו בחייו את מצבת אשר בעמק המלך כי אמר אין לי בן בעבור הזכיר שמי ויקרא למצבת על שמו ויקראה לה יד אבשלום עד היום הזה |

ואחימעץ בן צדוק אמר ארוץ נא ואבשרה את המלך כי שפטו יהוה מיד אויביו | ויאמר לו יואב לא איש בשורה אתה היום ההוא ובשרת ביום אחר היום הזה לא תבשר על בן המלך מת | ויאמר יואב לכושי לך התגד למלך אשר ראית וישתחו כושי ליואב וירץ | ויוסף עוד אחימעץ בן צדוק ויאמר אל יואב ויהי מה גם אני ארוצה נא אחרי כושי | ויאמר יואב למה זה אתה רץ בני ולכה אין בשורה מצאת |

ויהי כרץ הכושי וירץ ויעבר את הכושי | וירוץ אחימעץ בן צדוק ויעבר את הכושי | וישב דוד בין שני השערים וילך הצפה אל גג השער אל החומה וישא את עיניו וירא והנה איש רץ לבדו | ויקרא הצפה ויגד למלך | ויאמר המלך אם לבדו בשורה בפיו וילך הלוך וקרב | וירא הצפה איש אחר רץ ויקרא הצפה אל השער ויאמר הנה איש רץ לבדו ויאמר המלך גם זה מבשר |

ויאמר הצפה אני ראה את מרוץ הראשון כמרוץ אחימעץ בן צדוק ויאמר המלך איש טוב זה ואל בשורה טובה יבא | ויקרא אחימעץ ויאמר אל המלך שלום וישתחו למלך לאפיו ארצה ויאמר ברוך יהוה אלהיך אשר סגר את האנשים אשר נשאו את ידם באדני המלך |

ויאמר המלך השלום לנער לאבשלום ויאמר אחימעץ חזיתי המון הגדול לשלח את עבד המלך יואב ואת עבדך ולא ידעתי מה | ויאמר המלך סב התיצב פה ויסב ויעמד | והנה הכושי ויאמר הכושי יבא אדני המלך כי שפטך יהוה היום מיד כל הקמים עליך | ויאמר המלך אל הכושי השלום לנער לאבשלום ויאמר הכושי יהיו כנער איבי אדני המלך וכל אשר קמו עליך לרעה |

וירגז המלך ויעל על עלית השער ויבך והכה אמר בלכתו בני אבשלום בני בני אבשלום מי יתן מותי אני תחתיך אבשלום בני בני | ויגד ליואב הנה המלך בכה ויתאבל על אבשלום | ותהי התשועה ביום ההוא לאבל לכל העם כי שמע העם ביום ההוא לאמר נעצב המלך על בנו |

ויתגנב העם ביום ההוא לבוא בעיר כאשר יתגנב העם הנכלמים בנוסם במלחמה | והמלך לאט את פניו ויזעק המלך קול גדול בני אבשלום אבשלום בני בני | ויבא יואב אל המלך הבית ויאמר הובשת היום את פני כל עבדיך הממלטים את נפשך היום ואת נפש בניך ובנתיך ונפש נשיך ונפש פלגשיך | לאהבה את שנאיך ולשנא את אהביך כי הגדת היום כי אין לך שרים ועבדים כי ידעתי היום כי לא אבשלום חי וכלנו היום מתים כי אז ישר בעיניך |

ואמר כבואה אנא חויית ריחנא דקושטא כר קושא דאתאחיעין בר צדוק ואמר טב גבר דין ואתי בשורא טבתא יתי | וקרא אחימעץ ואמר למלכא שלם | וסגיד לקדמוי על אנפוי ואמר ברוך יי אלהך דמסר ית גברייא דאימו ית ידיהון בר בוני מלכא |

ואמר מלכא שלם לעולימא לאבשלום ואמר אחימעץ חזיתי המונא סגיאה בתר ישלח ית עבד מלכא יואב ויה עבדך ולא ידעית מה | ואמר מלכא סב התיצב הכא | וסב ואתעתד | והא כושי אתא ואמר כושי יתבשר רבוני מלכא ארי אתפרע לך יי יומא דין מיד כל דקמו עלך | ואמר מלכא לכושי השלם לעולימא לאבשלום | ואמר כושי יהון בעולימא סנאי רבוני מלכא וכל דקמו עלך לבישא | ורגז מלכא וסליק על עלית תרעא ובכא וכדין אמר בסיליה כרי אבשלום ברי ברי אבשלום לוי דקטית אנא חלופך ואת קיים יומא דין אבשלום ברי ברי | ואתחוה ליואב תא מלכא בבי וסתאב על אבשלום | והות חשיעתא ביומא ההוא לאבלא לכל עמא ארי שמע עמא ביומא ההוא לימר כאיתעצבו עמא מלכא על ברייה | ומתגנבין עמא ביומא ההוא למיעל לקרתא כמא דמתגנבין עמא דמתכלסין בתפקרתן בקרבא | ומלכא כריך ית אפוהי וצווח מלכא בקל רב ברי אבשלום אבשלום ברי ברי |

ואתא יואב לות מלכא לביתא ואמר אבהתתא יומא דין אפיתל ית אפי כל עבדך דשזבין יומא דין ית נפשך וית נפש בנך ובנתך ונפש נשך ונפש פלגשיך | לרחמך ית סנאיך ולסנאי רחמך ארי הודעתא יומא דין ארי לית לך רברבין ועבדין ארי אילו אנא ידענא יומא דין ארי אבשלום קיים וכולנא יומא דין מתקטלין ארי כדין כשר בעינך |

ס' הכבלי־עזר ישעתו · והוי חשעתא ביום ההוא · כי יתן מציון ישעות ישראל · ולמה לישעתה · אמר לאבשי ישעיהו אני · והעב עכרה ישעתי · לאמ"ל בקריאה ס' חסלך לאמ את פניו · הדר לאמ עכך ·

כי אינך יודע׃ כי אם לקח תקח בקנין ואם מתנת אלהים היא תתן לו ואם מת תמות אתה ואם לא תמות אתה ואם תתן לו אתה תמות׃ ותשב עוד ותדבר אל המלך ותאמר אל המלך כי אמרת את הדבר הזה ואתה אשמת על עצמך כי מנדה הוא ממני ואשיבנו ירושלם׃ ועתה שלח והבא לי את אבשלום ואם יש עון בו והמיתני׃ ויבא יואב אל המלך וידבר אליו׃ וישלח המלך ויקח את אבשלום וישב לביתו ופניו לא ראו׃ ויצא אבשלום מלפני המלך ויך את העם על פני האדמה׃ ויאמר המלך לאבשלום ראה פניך׃ ויפן אבשלום על פני המלך וישתחו לאפיו ארצה ויישק המלך לאבשלום׃ ויהי אחרי כן ויעש לו אבשלום רכב וסוסים וחמשים איש רצים לפניו׃ והשכם אבשלום ועמד על יד דרך השער ויהי כל איש אשר יהיה לו דבר לבוא אל המלך למשפט ויקרא אליו אבשלום ויאמר אי מזה עיר אתה ויאמר מאחד שבטי ישראל עבדך׃ ויאמר אליו אבשלום ראה דבריך טובים וישרים אין שומע לך מטעם המלך׃ ויאמר אבשלום מי ישמני שופט בארץ ואלי יבוא כל איש אשר יהיה לו ריב ומשפט והצדקתיו׃ והיה בגשת איש לקרב אליו להשתחות לו ושלח את ידו והחזיק בו ונשק לו׃ ועשה אבשלום ככה לכל ישראל הבאים למשפט אל המלך ויגנב אבשלום את לב אנשי ישראל׃ ויהי מקץ ארבעים שנה ויאמר אבשלום אל המלך אלכה נא ואשלם את נדרי אשר נדרתי ליהוה בחברון׃ כי נדר נדר עבדך בשבתי אותי ארם נהרים בחברון אם ישיבני ישיבני יהוה ירושלם ועבדתי את יהוה׃ ויאמר אליו המלך לך בשלום ויקם וילך חברונה׃ וישלח אבשלום מרגלים בכל שבטי ישראל לאמר כשמעכם את קול השופר ואמרתם מלך אבשלום בחברון׃ וילכו עם אבשלום מן ירושלם קרואים והלכו בתמם ולא ידעו מאומה׃ ויזבח אבשלום את זבחים ויקרא את אחיתפל הגלני יועץ דוד מעירו מגלה ותעצומות הקשר ויהי העם הולך ורב את אבשלום׃ ויבא המלאך אל דוד לאמר היה לב איש ישראל אחרי אבשלום׃ ויאמר דוד לכל עבדיו אשר אתו בירושלם קומו ונברחה כי לא תהיה לנו פליטה מפני אבשלום מהרו לצאת פן ימהר והשיג לנו והדיח עלינו את הרעה ולפי חרב יכו את העיר׃ ויאמרו עבדי המלך אל המלך הנה אדנינו המלך יוצא ועבדיו אתו ברגליו׃ ויצא המלך וכל ביתו ברגליו ויעזב המלך עשרה נשים פלגשים לשמר הבית׃ ויצא המלך וכל העם ברגליו ויעמדו במרחק׃ וכל עבדיו עברים על ידו וכל הכרתי וכל הפלתי וכל הגתים ששת מאות איש אשר באו ברגליו מגת עברים לפני המלך׃ ויאמר המלך אל איתי הגתי למה תלך גם אתה אתנו שוב ושב עם המלך כי גר אתה וגם כי גלית אתה למקומך׃ אתמול באת ואניעך היום לנוע אתנו והנני הולך אנה ואני שוב השב אחיך ואת חסד ואמת׃ ויען איתי ויאמר חי יהוה וחי אדני המלך כי אם במקום אשר יהיה אדני המלך אם למות אם לחיים כי שם יהיה עבדך׃ ויאמר דוד אל איתי לך ועבור לפנינו ויעבר איתי הגתי וכל אנשיו וכל הטף אשר אתו׃ והארץ בוכה בקול גדול וכל העם עברים והמלך עבר את נחל קדרון וכל העם עבר על פני הדרך המדבר׃ וגם צדוק והנה כל הלוים נשאים את ארון ברית האלהים ויציבו את ארון האלהים ויעל אביתר עד תם כל העם העברים מן העיר׃ ויאמר המלך אל צדוק השב את ארון האלהים העירה אם אמצא חן בעיני יהוה והשיבני וראני אתו ואת נוהו׃ ואם כה יאמר לא חפצתי בך הנני עשה לו כטוב בעיניו׃ ויאמר המלך אל צדוק הכהן הרואה אתה שובה העירה בשלום ואחימעץ בנך ויהונתן בן אביתר בניכם שנים אתכם׃ ראה אני מתמהמה בערבות המדבר עד בוא דבר מאתכם להגיד לי׃ ויעש צדוק הכהן וישבו ירושלם וישבו׃ ודוד עלה במעלה הזיתים עלה ובכה וראשו חפוי והוא הלך יחף וכל העם אשר אתו חפו איש ראשו ועלו עלה ובכו׃ והגד לדוד לאמר אחיתפל בקשרי אבשלום׃ ויאמר דוד הסכל נא את עצת אחיתפל יהוה׃ ודוד עבר מעט את הראש והנה שם השתחוה לאל שי הארכי לקראתו וקרעה כתנתו ואדמה על ראשו׃ ויאמר דוד לו אם עברת אתי והיית עלי למשא׃ ואם השיבה תשיב את העיר ואמרת לאבשלום עבדך אני המלך אשר אבי עבר מלפנים ועתה אני עבדך ונעמת לי את עצת אחיתפל׃ הלא שם אתך צדוק והכהנים ושמעת מבית המלך והיה כל הדבר אשר ישמעו מבית המלך והגידו לצדוק והכהנים׃ הנה שם אתם עמהם שני בניהם אחימעץ לצדוק ויהונתן לאביתר ושלחתם בידם אלי כל דבר אשר תשמעו׃ ויבא חושי רעה דוד העירה וירושלם יבוא׃

ועתה קום פוק וסרחל על לבא
רעבדך ארי במרעא ייי קיימת
ואיתך נפיק אם יבית גבר עסק
בליליא ואתיו בישנא לך דא סגל
ביסרנא דאתא עלך טעויך עד
כען׃ וקם סלקא
ויתיב בתרעא ולכל עמא דיתיא
למיסר קדם סלקא יתיב בתרעא
ואתא כל עמא לקדם סלקא
וישראל אסיק גבר לקירוותי׃
והוו כל עמא מתוכחין בכל
שבטיא דישראל למימר סלקא
שזבנא מיד בעיל דבבתיא והוא
פרקנא מיד דפלשתאי וכען
ערק מן ארעא מלות אבשלום׃
ואבשלום דמשחנא עלנא מית
בקרבא וכען למא אתון שתקין
לאתבאית סלקא׃
וסלקא דוד טלח לצדוק
ולאביתר כהניא למימר לסבי מלולי
לקבי יהודה למימר למא תתון
בתראין לאתבאית סלקא לביתוי
ופתגם כל ישראל אתא לות
סלקא לביתיה׃ אחי אתון קריבי
וביסרי אתון ולמה תתון בתראין
לאתבאית סלקא׃ ולעמשא
תימרון הלא קריבי ובשרי אתכרין
יעביר לייי וכרין יוסיף אם לא רב
חילא תהי קדמי כל יומיא חלף
יואב׃ ואתפני לבא וקבל אבש
יחודה כגברא חד ושלחו למלכא
תוב את וכל עבדך׃ ותב סלקא
ואתא עד ירדנ׳ ויהודה אתו
לגלגלא למיזל לקדמות סלקא
לאעברא ית סלקא ית ירדנא ואחי
שמעי בר גרא בר שיבט בנימן
די מעלקת ונחת עם אנש יהודה
לקדמות סלקא דוד׃ ואלף גברא
עמיה משבטא דבנימן ואיקא עוליה
דבית שאול ומיכא עבד בנוהי
ועשרין עבדוהי עמיה וגוו ירדנא
קדם סלקא׃ ועיברו מגוחא לאעברא
ית בית סלקא ולמעבד תקנן
בעיניה ושמעי בר גרא נפל
קדם סלקא כמעברייה לירדנא׃
ואמר לסלקא לא יחשוב עלי דאדני
דבוני חובא ולא תדכר ית די
כרח עבדך ביומא די נפיק מלכא
מלכא מירושלם לשויאה סלקא
על לביה׃ ארי ידע עבדך ארי
אנא חבית וחא אתית יוסף דין
קדמיא לכל בית יוסף למחות
לקדמות רבוני סלקא׃
ואתיב אבישי בר צרויה ואמר
תחלף דא לא יתקטל מימרי ארי
למא את משטנא דיי ואמר דוד מה
לי ולכון בני צרויה לשטנן היום
יומת איש בישראל כי הלוא ידעתי
כי היום אני מלך על ישראל׃ ואמר
המלך אל שמעי לא תמות ושבע
לו המלך׃ ומפיבשת בן
שאול ירד לקראת המלך ולא עשה
רגליו ולא עשה שפמו ואת בגדיו
לא כבס למן היום לכת המלך עד
היום אשר בא בשלום׃ ויהי כי בא
ירושלם לקראת המלך ויאמר לו
המלך למה לא הלכת עמי מ
מפיבשת׃ ויאמר אדני המלך עבדי
רמני כי אמר עבדך אחבשה לי
החמור וארכב עליה ואלך את
המלך כי פסח עבדך׃ וילגל בעבדך
אל אדני המלך ואדני המלך כמלאך
האלהים ועשה הטוב בעיניך׃ כי
לא היה כל בית אבי כי אם אנשי
מות לאדני המלך ותשת את עבדך
באכלי שלחנך ומה יש לי עוד
צדקה ולזעק עוד אל המלך׃
ויאמר
לו המלך למה תדבר עוד דברך
אמרתי אתה ציבא תחלקו את
השדה׃ ויאמר מפיבשת אל המלך
גם את הכל יקח אחרי אשר בא אדני
המלך בשלום אל ביתו׃
ברזילי הגלעדי ירד מרגלים ויעבר
את המלך הירדן לשלחו את הירדן׃
וברזילי זקן מאד בן שמנים שנה
והוא כלכל את המלך בשבתו
במחנים כי איש גדול הוא מאד׃

עליהן לכל בית יוסף׃ כל ישראל חושש לך ולית אתר מהלם והכי כליף לקדם
מדיליה לם דקלבו בנותיהם כל ישראל חושש לך ולא יהא לאשר לך
עד עתה ד׳ בקריאתו׃ ואחר כך תשב אל ביתך׃ ויקח המלך את עשרת
ורבר׃ ישב בלבו בשכרו׃ ותבא שואל ישב תחת האשל׃ אל תבוש ישב׃ תדר ישב בירושלים׃
ותשב בירושלם׃ תדר ישב בן שני חמשים׃ בבת האריט׃ ויקח המלך פלגש בשני׃ פרשים

ראשון לבקר׃ ואחר כך תשב בירושלם׃ תבוא בשאר בית דוד לכבוד ראשון לכל בית יוסף׃ ולא היה דבר
ראשון׃ אני ראשון׃ אני ראשון ואני אחרון ובכולעדי׃ אני הוא ראשון ואף אני אחרון׃ ראשון לעיר הנה
חמה׃ כישואל נא לדוד ראשון לחמא׃ תחת כשארית בני ראובן׃ יוסף׃ שכעי׃ ולא עשתה חמה כשבועת

ויאמר אל המלך אל יחשב לי אדני
עון ואל תזכר את אשר העוה עבדך
ביום אשר יצא אדני המלך מ
מירושלם לשום המלך אל לבו׃ כי
ידע עבדך כי אני חטאתי והנה באתי
באתי היום ראשון לכל בית יוסף
לרדת לקראת אדני המלך׃
ויען אבישי בן
צרויה ויאמר התחת זאת לא יומת
שמעי כי קלל את משיח יהוה׃
ויאמר דוד מה לי ולכם בני צרויה
כי תהיון לי היום לשטן היום
יומת איש בישראל כי הלוא ידעתי
כי היום אני מלך על ישראל׃ ויאמר
המלך אל שמעי לא תמות וישבע
לו המלך׃ ומפיבשת בן
שאול ירד לקראת המלך ולא עשה
רגליו ולא עשה שפמו ואת בגדיו
לא כבס למן היום לכת המלך עד
היום אשר בא בשלום׃ ויהי כי בא
ירושלם לקראת המלך ויאמר לו
המלך למה לא הלכת עמי מ
מפיבשת׃ ויאמר אדני המלך עבדי
רמני כי אמר עבדך אחבשה לי
החמור וארכב עליה ואלך את
המלך כי פסח עבדך׃ וילגל בעבדך
אל אדני המלך ואדני המלך כמלאך
האלהים ועשה הטוב בעיניך׃ כי
לא היה כל בית אבי כי אם אנשי
מות לאדני המלך ותשת את עבדך
באכלי שלחנך ומה יש לי עוד
צדקה ולזעק עוד אל המלך׃
ויאמר
לו המלך למה תדבר עוד דברך
אמרתי אתה ציבא תחלקו את
השדה׃ ויאמר מפיבשת אל המלך
גם את הכל יקח אחרי אשר בא אדני
המלך בשלום אל ביתו׃
וברזילי הגלעדי ירד מרגלים ויעבר
את המלך הירדן לשלחו את הירדן׃
וברזילי זקן מאד בן שמנים שנה
והוא כלכל את המלך בשבתו
במחנים כי איש גדול הוא מאד׃

ויאמר המלך לברזילי עבר אתי
וכלכלתי אתך אתי בירושלם׃
ויאמר ברזילי אל המלך כמה ימי
שני חיי כי יעלה את המלך
ירושלם׃ בן שמנים שנה אנכי היום
היבדל בין טוב לרע אם יטעם עבדך
את אשר אכל ואת אשר שתה אם
אשמיע עוד בקול שרים ושרות
ולמה יהיה עבדך עוד למשא על
אדני המלך׃ מעט יעבר את הירדן
את המלך וכה גמלני המלך הזה
למה יגמלני הגמול הזה׃ השב נא
עבדך ואמותה בעירי אצל קבר
אבי ואמי והנה עבדך כמהם
קרא נא לו יעבר את אדני המלך
וכל אשר יבחר עליך אתה עשה
לו׃ וכל העם עברים את הירדן
ויעבר המלך ויתן המלך לברזילי
ויברכהו וישב למקומו׃
ויעבר המלך הגלגלה וכמהם עבר
עמו ויעבר כל העם יהודה וגם
חצי העם ישראל׃ והנה כל איש
ישראל באים אל המלך ויאמרו
אל המלך מדוע גנבוך אחינו אנשי
יהודה ויגנבו את המלך ואת ביתו
ואת כל אנשי דוד עמו מעבר
הירדן׃ ויען כל איש יהודה את
איש ישראל כי קרוב אלי המלך
ומדוע חרתם על הדבר הזה אם
אכלנו אם נשא נשא לנו׃ ויען איש
ישראל את איש יהודה ויאמר עשרה
יהי לי במלך וגם בדוד אני ממך
ולמה הקלתני ולא היה דברי
ראשונה בפי לשוב את מלכי
ויקש דבר איש יהודה מדברי איש
ישראל׃

כי אינך יודע׃ כי אם לקח תקח בקנין ואם מתנת אלהים היא תתן לו ואם מת תמות אתה ואם לא תמות אתה ואם תתן לו אתה תמות׃ ותשב עוד ותדבר אל המלך ותאמר אל המלך כי אמרת את הדבר הזה ואתה אשמת על עצמך כי מנדה הוא ממני ואשיבנו ירושלם׃ ועתה שלח והבא לי את אבשלום ואם יש עון בו והמיתני׃ ויבא יואב אל המלך וידבר אליו׃ וישלח המלך ויקח את אבשלום וישב לביתו ופניו לא ראו׃ ויצא אבשלום מלפני המלך ויך את העם על פני האדמה׃ ויאמר המלך לאבשלום ראה פניך׃ ויפן אבשלום על פני המלך וישתחו לאפיו ארצה ויישק המלך לאבשלום׃ ויהי אחרי כן ויעש לו אבשלום רכב וסוסים וחמשים איש רצים לפניו׃ והשכם אבשלום ועמד על יד דרך השער ויהי כל איש אשר יהיה לו דבר לבוא אל המלך למשפט ויקרא אליו אבשלום ויאמר אי מזה עיר אתה ויאמר מאחד שבטי ישראל עבדך׃ ויאמר אליו אבשלום ראה דבריך טובים וישרים אין שומע לך מטעם המלך׃ ויאמר אבשלום מי ישמני שופט בארץ ואלי יבוא כל איש אשר יהיה לו ריב ומשפט והצדקתיו׃ והיה בגשת איש לקרב אליו להשתחות לו ושלח את ידו והחזיק בו ונשק לו׃ ועשה אבשלום ככה לכל ישראל הבאים למשפט אל המלך ויגנב אבשלום את לב אנשי ישראל׃ ויהי מקץ ארבעים שנה ויאמר אבשלום אל המלך אלכה נא ואשלם את נדרי אשר נדרתי ליהוה בחברון׃ כי נדר נדר עבדך בשבתי אותי ארם נהרים בחברון אם ישיבני ישיבני יהוה ירושלם ועבדתי את יהוה׃ ויאמר אליו המלך לך בשלום ויקם וילך חברונה׃ וישלח אבשלום מרגלים בכל שבטי ישראל לאמר כשמעכם את קול השופר ואמרתם מלך אבשלום בחברון׃ וילכו עם אבשלום מן ירושלם קרואים והלכו בתמם ולא ידעו מאומה׃ ויזבח אבשלום את זבחים ויקרא את אחיתפל הגלני יועץ דוד מעירו מגלה ותעצומות הקשר ויהי העם הולך ורב את אבשלום׃ ויבא המלאך אל דוד לאמר היה לב איש ישראל אחרי אבשלום׃ ויאמר דוד לכל עבדיו אשר אתו בירושלם קומו ונברחה כי לא תהיה לנו פליטה מפני אבשלום מהרו לצאת פן ימהר והשיג לנו והדיח עלינו את הרעה ולפי חרב יכו את העיר׃ ויאמרו עבדי המלך אל המלך הנה אדנינו המלך יוצא ועבדיו אתו ברגליו׃ ויצא המלך וכל ביתו ברגליו ויעזב המלך עשרה נשים פלגשים לשמר הבית׃ ויצא המלך וכל העם ברגליו ויעמדו במרחק׃ וכל עבדיו עברים על ידו וכל הכרתי וכל הפלתי וכל הגתים ששת מאות איש אשר באו ברגליו מגת עברים לפני המלך׃ ויאמר המלך אל איתי הגתי למה תלך גם אתה אתנו שוב ושב עם המלך כי גר אתה וגם כי גלית אתה למקומך׃ אתמול באת ואניעך היום לנוע אתנו והנני הולך אנה ואני שוב השב אחיך ואת חסד ואמת׃ ויען איתי ויאמר חי יהוה וחי אדני המלך כי אם במקום אשר יהיה אדני המלך אם למות אם לחיים כי שם יהיה עבדך׃ ויאמר דוד אל איתי לך ועבור לפנינו ויעבר איתי הגתי וכל אנשיו וכל הטף אשר אתו׃ והארץ בוכה בקול גדול וכל העם עברים והמלך עבר את נחל קדרון וכל העם עבר על פני הדרך המדבר׃ וגם צדוק והנה כל הלוים נשאים את ארון ברית האלהים ויציבו את ארון האלהים ויעל אביתר עד תם כל העם העברים מן העיר׃ ויאמר המלך אל צדוק השב את ארון האלהים העירה אם אמצא חן בעיני יהוה והשיבני וראני אתו ואת נוהו׃ ואם כה יאמר לא חפצתי בך הנני עשה לו כטוב בעיניו׃ ויאמר המלך אל צדוק הכהן הרואה אתה שובה העירה בשלום ואחימעץ בנך ויהונתן בן אביתר בניכם שנים אתכם׃ ראה אני מתמהמה בערבות המדבר עד בוא דבר מאתכם להגיד לי׃ ויעש צדוק הכהן וישבו ירושלם וישבו׃ ודוד עלה במעלה הזיתים עלה ובכה וראשו חפוי והוא הלך יחף וכל העם אשר אתו חפו איש ראשו ועלו עלה ובכו׃ והגד לדוד לאמר אחיתפל בקשרי אבשלום׃ ויאמר דוד הסכל נא את עצת אחיתפל יהוה׃ ודוד עבר מעט את הראש והנה שם השתחוה לאל שי הארכי לקראתו וקרעה כתנתו ואדמה על ראשו׃ ויאמר דוד לו אם עברת אתי והיית עלי למשא׃ ואם השיבה תשיב את העיר ואמרת לאבשלום עבדך אני המלך אשר אבי עבר מלפנים ועתה אני עבדך ונעמת לי את עצת אחיתפל׃ הלא שם אתך צדוק והכהנים ושמעת מבית המלך והיה כל הדבר אשר ישמעו מבית המלך והגידו לצדוק והכהנים׃ הנה שם אתם עמהם שני בניהם אחימעץ לצדוק ויהונתן לאביתר ושלחתם בידם אלי כל דבר אשר תשמעו׃ ויבא חושי רעה דוד העירה וירושלם יבוא׃

ועתה קום פוק וסרחל על לבא
רעבדך ארי במרעא ייי קיימת
ואיתך נפיק אם יבית גבר עסק
בליליא ואתיו בישנא לך דא סגל
ביסרנא דאתא עלך טעויך עד
כען׃ וקם סלקא
ויתיב בתרעא ולכל עמא דיתיא
למיסר קדם סלקא יתיב בתרעא
ואתא כל עמא לקדם סלקא
וישראל אסיק גבר לקירוותי׃
והוו כל עמא מתוכחין בכל
שבטיא דישראל למימר סלקא
שזבנא מיד בעיל דבבתיא והוא
פרקנא מיד דפלשתאי וכען
ערק מן ארעא מלות אבשלום׃
ואבשלום דמשחנא עלנא מית
בקרבא וכען למא אתון שתקין
לאתבאית סלקא׃
וסלקא דוד טלח לצדוק
ולאביתר כהניא למימר לסבי מלולי
לקבי יהודה למימר למא תתון
בתראין לאתבאית סלקא לביתוי
ופתגם כל ישראל אתא לות
סלקא לביתיה׃ אחי אתון קריבי
וביסרי אתון ולמה תתון בתראין
לאתבאית סלקא׃ ולעמשא
תימרון הלא קריבי ובשרי אתכרין
יעביר לייי וכרין יוסיף אם לא רב
חילא תהי קדמי כל יומיא חלף
יואב׃ ואתפני לבא וקבל אבש
יחודה כגברא חד ושלחו למלכא
תוב את וכל עבדך׃ ותב סלקא
ואתא עד ירדנ׳ ויהודה אתו
לגלגלא למיזל לקדמות סלקא
לאעברא ית סלקא ית ירדנא ואחי
שמעי בר גרא בר שיבט בנימן
די מעלקת ונחת עם אנש יהודה
לקדמות סלקא דוד׃ ואלף גברא
עמיה משבטא דבנימן ואיקא עוליה
דבית שאול ומיכא עבד בנוהי
ועשרין עבדוהי עמיה וגוו ירדנא
קדם סלקא׃ ועיברו מגוחא לאעברא
ית בית סלקא ולמעבד תקנן
בעיניה ושמעי בר גרא נפל
קדם סלקא כמעברייה לירדנא׃
ואמר לסלקא לא יחשוב עלי דאדני
דבוני חובא ולא תדכר ית די
כרח עבדך ביומא די נפיק מלכא
מלכא מירושלם לשויאה סלקא
על לביה׃ ארי ידע עבדך ארי
אנא חבית וחא אתית יוסף דין
קדמיא לכל בית יוסף למחות
לקדמות רבוני סלקא׃
ואתיב אבישי בר צרויה ואמר
תחלף דא לא יתקטל מימרי ארי
למא את משטנא דיי ואמר דוד מה
לי ולכון בני צרויה לשטנן היום
יומת איש בישראל כי הלוא ידעתי
כי היום אני מלך על ישראל׃ ואמר
המלך אל שמעי לא תמות וישבע
לו המלך׃ ומפיבשת בן
שאול ירד לקראת המלך ולא עשה
רגליו ולא עשה שפמו ואת בגדיו
לא כבס למן היום לכת המלך עד
היום אשר בא בשלום׃ ויהי כי בא
ירושלם לקראת המלך ויאמר לו
המלך למה לא הלכת עמי מ
מפיבשת׃ ויאמר אדני המלך עבדי
רמני כי אמר עבדך אחבשה לי
החמור וארכב עליה ואלך את
המלך כי פסח עבדך׃ וילגל בעבדך
אל אדני המלך ואדני המלך כמלאך
האלהים ועשה הטוב בעיניך׃ כי
לא היה כל בית אבי כי אם אנשי
מות לאדני המלך ותשת את עבדך
באכלי שלחנך ומה יש לי עוד
צדקה ולזעק עוד אל המלך׃
ויאמר
לו המלך למה תדבר עוד דברך
אמרתי אתה ציבא תחלקו את
השדה׃ ויאמר מפיבשת אל המלך
גם את הכל יקח אחרי אשר בא אדני
המלך בשלום אל ביתו׃
וברזילי הגלעדי ירד מרגלים ויעבר
את המלך הירדן לשלחו את הירדן׃
וברזילי זקן מאד בן שמנים שנה
והוא כלכל את המלך בשבתו
במחנים כי איש גדול הוא מאד׃

ויאמר המלך לברזילי עבר אתי
וכלכלתי אתך אתי בירושלם׃
ויאמר ברזילי אל המלך כמה ימי
שני חיי כי יעלה את המלך
ירושלם׃ בן שמנים שנה אנכי היום
היבדל בין טוב לרע אם יטעם עבדך
את אשר אכל ואת אשר שתה אם
אשמיע עוד בקול שרים ושרות
ולמה יהיה עבדך עוד למשא על
אדני המלך׃ מעט יעבר את הירדן
את המלך וכה גמלני המלך הזה
למה יגמלני הגמול הזה׃ השב נא
עבדך ואמותה בעירי אצל קבר
אבי ואמי והנה עבדך כמהם
קרא נא לו יעבר את אדני המלך
וכל אשר יבחר עליך אתה עשה
לו׃ וכל העם עברים את הירדן
ויעבר המלך ויתן המלך לברזילי
ויברכהו וישב למקומו׃
ויעבר המלך הגלגלה וכמהם עבר
עמו ויעבר כל העם יהודה וגם
חצי העם ישראל׃ והנה כל איש
ישראל באים אל המלך ויאמרו
אל המלך מדוע גנבוך אחינו אנשי
יהודה ויגנבו את המלך ואת ביתו
ואת כל אנשי דוד עמו מעבר
הירדן׃ ויען כל איש יהודה את
איש ישראל כי קרוב אלי המלך
ומדוע חרתם על הדבר הזה אם
אכלנו אם נשא נשא לנו׃ ויען איש
ישראל את איש יהודה ויאמר עשרה
יהי לי במלך וגם בדוד אני ממך
ולמה הקלתני ולא היה דברי
ראשונה בפי לשוב את מלכי
ויקש דבר איש יהודה מדברי איש
ישראל׃

ו׳ חסר כ״ף וס׳ נספר בספרי וישלחו ותבדרו ג׳ חס׳ אלף כ״ף ש״ן אחרת וס׳ ולעמשא תאמרו׳ אשר ישרוך לבזמה.
וכבוא פתבוא ותיבוא לספר׳ ולעשות סו׳ בקריאה וס׳ נספר לעיל סימן ו׳

כמתנו עכשיו. תעבור מתנו שעיך מן הירדן והלך ואחר כך תעמוד לעברי: ויעבר כל
ואחר שעבר שניהם הירדן מיד עמד דוד בעבר השני ואחר כך עבר: עם כל העם
שהיו עמו: ויעברו הירדן. כדי שיעברו אחריו: ויטב בעיני המלך. שראה
שעשו כל העם בשמחה: את כל אשר ידבר המלך. שיעשה כל שיבקש מהם:
ויעבר כל העם. אחר שעבר המלך: וישק המלך לברזלי. לפי שהיה זקן
ונתן לו רשות לילך לביתו: וישב למקומו. לביתו:

וַיַּעֲבֹר הַמֶּלֶךְ אֶל־גִּלְגָּל וְכִמְהָם עָבַר עִמּוֹ וַיַּעֲבְרוּ כָל־הָעָם
אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיַּעֲבֹר הַמֶּלֶךְ וַיִּשַּׁק הַמֶּלֶךְ לִבַּרְזִלַּי וַיְבָרְכֵהוּ
וַיָּשָׁב לִמְקֹמוֹ: וַיַּעֲבֹר הַמֶּלֶךְ הַגִּלְגָּלָה וְכִמְהָם עָבַר עִמּוֹ
וַיַּעֲבְרוּ כָל־הָעָם יְהוּדָה וְגַם חֲצִי עַם יִשְׂרָאֵל: וְהִנֵּה
כָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל בָּאִים אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ מַדּוּעַ גְּנָבוּךָ אֲחֵינוּ
אַנְשֵׁי יְהוּדָה וַיִּגְנְבוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וְאֶת־בֵּיתוֹ אֶת־הַיַּרְדֵּן וְכָל־אַנְשֵׁי דָוִד עִמּוֹ:
וַיַּעַן כָּל־אִישׁ יְהוּדָה עַל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל כִּי־קָרוֹב הַמֶּלֶךְ אֵלַי וְלָמָּה־זֶּה חָרָה
לְךָ עַל־הַדָּבָר הַזֶּה הֲאָכוֹל אָכַלְנוּ מִן־הַמֶּלֶךְ אִם־נְשׂוֹא נָשָׂא לָנוּ:
וַיַּעַן אִישׁ־יִשְׂרָאֵל אֶת־אִישׁ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר עֲשֶׂרֶת יָדוֹת לִי בַּמֶּלֶךְ וְגַם־בְּדָוִד אֲנִי מִמְּךָ
וְלָמָּה הֲקַלֹּתָנִי קַלְקַל־נַפְשִׁי לִי וְלֹא הָיָה דְבָרִי רִאשׁוֹנָה לִי לְהָשִׁיב אֶת־מַלְכִּי וַיִּקְשׁ
דְּבַר־אִישׁ יְהוּדָה מִדְּבְרֵי אִישׁ יִשְׂרָאֵל:

רלבב

ויעבר את הירדן: לא כתוב כאן מי העבירו אלא שמעתי שהיו שם שני
מעברות אחד לעבור בו את המלך ואחד לעבור בו את ביתו ואנשיו:
ויטב בעיני המלך. שראה שעשו כל העם בשמחה: ויעבר המלך הגלגלה.
שהיה קרוב לירדן: וכמהם עבר עמו. כמהם שהיו עמו בעבר השני עברו
עמו בעבר זה: ויעבר כל העם. אחר שעבר המלך: וישק המלך לברזלי.
לפי שהיה זקן ונתן לו רשות לילך לביתו: וישב למקומו. לביתו:

וַיַּעֲבֹר הַמֶּלֶךְ הַגִּלְגָּלָה וְכִמְהָם עָבַר עִמּוֹ כִּי נִלְחַם כָּל־הָעָם וְעָבַר הַמֶּלֶךְ
וַיַּעֲמֹד הַמֶּלֶךְ בְּפֶתַח הַשָּׁעַר וְכָל־הָעָם עָבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן: וַיְנַשֵּׁק הַמֶּלֶךְ
לְבַרְזִלַּי וַיְבָרְכֵהוּ וַיָּשָׁב אֶל־מְקוֹמוֹ: וַיַּעֲבֹר הַגִּלְגָּלָה וְכִמְהָם עָבַר עִמּוֹ
וַיַּעֲבֹר כָּל־הָעָם יְהוּדָה וְגַם חֲצִי עַם יִשְׂרָאֵל: וְהִנֵּה כָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל בָּאִים
אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ מַדּוּעַ גְּנָבוּךָ אֲחֵינוּ אַנְשֵׁי יְהוּדָה וַיִּגְנְבוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ
וְאֶת־בֵּיתוֹ וְאֶת־הַיַּרְדֵּן וְכָל־אַנְשֵׁי דָוִד עִמּוֹ: וַיַּעַן כָּל־אִישׁ יְהוּדָה עַל־אִישׁ
יִשְׂרָאֵל כִּי־קָרוֹב אֵלַי הַמֶּלֶךְ וְלָמָּה זֶּה חָרָה לְךָ עַל־הַדָּבָר הַזֶּה רָאוֹ אָכַלְנוּ
מִמַּשְׂא הַמֶּלֶךְ אִם־נְשׂוֹא נָשָׂא לָנוּ: וַיַּעַן אִישׁ־יִשְׂרָאֵל
אֶת־אִישׁ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר עֲשֶׂרֶת יָדוֹת לִי בַּמֶּלֶךְ וְאַף בְּדָוִד אֲנִי
רַעְיָא מִינָךְ וְאַף מִדִּין אֲשִׁיטָתָנִי וְלָא חֲנַנְתָּנִי קַדְמָתָא לִי לְאָתָבָא יָת מַלְכִּי וְתַקִּיף פִּתְגָמֵי
אֲנַשׁ יְהוּדָה מִפִּתְגָמֵי אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל:

רלבב

כמתנו עכשיו. תעבור מתנו שעיך מן הירדן והלך ואחר כך תעמוד לעברי: ויעבר כל
ואחר שעבר שניהם הירדן מיד עמד דוד בעבר השני ואחר כך עבר: עם כל העם
שהיו עמו: ויעברו הירדן. כדי שיעברו אחריו: ויטב בעיני המלך. שראה
שעשו כל העם בשמחה: את כל אשר ידבר המלך. שיעשה כל שיבקש מהם:
ויעבר כל העם. אחר שעבר המלך: וישק המלך לברזלי. לפי שהיה זקן
ונתן לו רשות לילך לביתו: וישב למקומו. לביתו:

חזקן לו ואל תתלים יהודי. מיחוכין עד מלמה יחמיס: ואחה פיס שמוד. לסוף מלמס
יחוס הוי זהיר להודיע שוחר כדין לפני חסן לפניו דיחוק לחזור מיסכה בכן בכרי
ויחר חון המעשר. ר' מלמיה: כל הבכן דיחוק לפניו כל מיסכה בכן בכרי: ויחס
קול בשופר. לחרי חפר שעמד סר הגפל ולא חסיה לת בכל הזהיר
קול לת קיים חון המחכים
סמן שמחתו אין לנו חלק בדוד ולא נחלה בבניו. כלומר הלח מה לנו חלק בדוד
ולא נחלה בבניו. ובשבעים בכלים. כני ציון יגילו בשלכם
יהודה ובקו בשלכם.

רלבג

ויקם בית ממרמיה:
הל בכית סריבייסה
בסמיות סם ויובלבלם
סם ולא הלינה לפי
לחכם בה שחיה ר
מיכה בה שחיה ר
ויחיה ר
ויחיה ר
וי

שיר עלית: לדוד הבוחים מלך ישמרני על החלל ולנו לאחרי ואחב ואמר רואה
הוא מלת הוצאה הזהירני לאמרים הבוחים חלל היו שומרים על החלל הסרו
מן התפילה מלת ירושלים הכותבים: כאמר הזונה. הוסר מרמז תנה על דעת
לדודי תנו לו והוא מן מלת נתכר מעלו ומשכיבו תמרמרו הנה ברוחו
הקשה הנה סרוים ועל דעת ל
והל ודעו ירוח מרמז הוצה יבה
מבנין הפעיל מפעמו ברמלתו
הוצה כמקל הצלוי: ויעבר
מבנין בכרי מהיום בורח
כמשמע מרוחין לחרי עבר
בכל מבני ישראל לבה ופח
בעוד לאחלט בהוים לכרם
ויעבור על יחיב: לבלה ומת
מעבה. מכי מקומות מחוכים
הו ואחר מאחר בלבלה בית ה
האשבה כרואה כי היה לבל לאחר
הוה היה מתוך לבית האשבה
והיו מחוכים מאלגו
הכריה. מקומות המחוכות
לבלוחת מהו לבנין מקומים
בריה ואחר טו עבר כל מלה ח
האקומות ובמקו טבעם כתבל
מהו מקבר ומבר להשבר
טהו ומלגו. כן בתי ומקו מלגו
ומבחים לאחר כי תלים מוכ ב
בחוקים מהוכות בטבעם כתקרב
כמו כבוא ומבר מלה ומלגו
ויהלגו לתקל ומהו לאחר:
ויבלגו לפח לאחרי. מרוחם
לאחרי יואב ובלאחרו לפני עבר
מבנו בכרי הו בלגו בכרי ב
מולגו והוא גם בלגו ב
המקומות היהם ובלאם גם ה
לאחרי לדודי לאחרי מבנו בן כ
בכרי: מולגו. כתבתו
מולגו והוא לבעבר ומפלגו ב
בלגו לתקל הבחוקים לאחר מבנו
מולגו בבריה ומפלגו בחוקים
הוא לתקל הבחוקים לאחר מבנו
העיר מעבר ולבאחרו לבעבר ל
בחוקים: ויעמוד בחיל. מתרים
הגיד לאחבה בחוקה כי תלאי
החפירות שעבר ולא היה להם שלח
להפיל החיל והוא החוקה כמו
מפי ריל בחיל חוקה מורל וכר
מרוח לו מ"בחיל בחוקל כתרגל
בבל מהלאומי לא היה מעבה הפולגה
בחוקים מאלגו: וכל
הכריה. מקומות המחוכות
לבלוחת מהו לבנין מקומים
בריה ואחר טו עבר כל מלה ח
האקומות ובמקו טבעם כתבל
מהו מקבר ומבר להשבר
טהו ומלגו. כן בתי ומקו מלגו ב
בחוקים מהוכות בטבעם כתקרב
כמו כבוא ומבר מלה ומלגו
ויהלגו לתקל ומהו לאחר:
ויבלגו לפח לאחרי. מרוחם
לאחרי יואב ובלאחרו לפני עבר
מבנו בכרי הו בלגו ב
מולגו והוא גם בלגו ב
המקומות היהם ובלאם גם ה
לאחרי לדודי לאחרי מבנו בן כ
בכרי: מולגו. כתבתו
מולגו והוא לבעבר ומפלגו ב
בלגו לתקל הבחוקים לאחר מבנו
מולגו בבריה ומפלגו בחוקים
הוא לתקל הבחוקים לאחר מבנו
העיר מעבר ולבאחרו לבעבר ל
בחוקים: ויעמוד בחיל. מתרים
הגיד לאחבה בחוקה כי תלאי
החפירות שעבר ולא היה להם שלח
להפיל החיל והוא החוקה כמו
מפי ריל בחיל חוקה מורל וכר
מרוח לו מ"בחיל בחוקל כתרגל
בבל מהלאומי לא היה מעבה הפולגה
בחוקים מאלגו: וכל

ואיש עמד עליו ויך במערי ויאב ויאכר
מי אשר חפץ ביואב ומי אשר לדוד
אחרי יואב: ועמשא מתגלל בדם
בתוך המסלה וירא האיש כי עמד
כל העם וילסב את עמשא מן
המסלה השדה וישלך עליו בגד
באשר ראה כל הבא עליו ועמד:
כאשר הגה מן המסלה עבר כל
איש אחרי יואב לדדף אחרי שבע
בן בכרי: ויעבר בכל שבטי
ישראל אבלה ובית מעכה וכל
הברים ויקלהו ויבאו אף אחריו:
ויבאו ויצרו עליו באבל בית
המעכה וישפכו סללה אל העיר
ותעמד בחל וכל העם אשר את
יואב משחיתם להפיל החומה:
ותקרא אשה חכמה מן העיר שמעו
שמעו אמרו נא אל יואב קרב עד
הנה אדבר אליך: ויקרב אליה
ותאמר האשה האתה יואב ויאמר
אני ותאמר לו שמע דברי אמתך
ויאמר שמע אנכי: ותאמר לאמר
דבר ידברו בראשנה לאמר שאול
ישאלו באבל ובן התמו: אנכי
שלמי אמוני ישראל אתה מבקש
להמית עיר ואם בישראל למה תבלע
נחלת יהוה: ויען יואב ויאמר
חלילה חלילה לי אם אבלע ואם
אשחית: לא כן הדבר כי איש
מהר אפרים שבע בן בכרי שמו

ראשי

ישא ידו במלך בדוד תנו אתו לבדו
ואלכה מעל העיר ותאמר האשה
אל יואב הנה ראשו משלך אליך
בעד החומה: ותבוא האשה אל
כל העם בחכמתה ויכרתו את ראש
שבע בן בכרי וישלכו אל יואב
ויתקע בשופר ויפצו מעל העיר איש
לאהליו ויואב שב ירושלם אל
המלך: ויואב על
כל צבא ישראל ובניהו בן יהוידע
על הכרי ועל הפלתי: ואדרם על
המס ויהושפט בן אחילוד המזכיר:
ושיא סופר ודוק ואביתר כהנים:
וגם עירא היאירי היה כהן לדוד:
וירא רעב בימי
דוד שלש שנים שנה אחרי שנה
ויבקש דוד את פני יהוה

ראשים ידיה בסלא בדוד תנו אתו לבדו
תיה בלתו ויאחזן מעל הקרא
ואמרת אתהא לו ואבוא ריקוה
סיקרטי לך מן שוראי: ואתה
אתקרא לך מן תל עשא ברוב מרא
ופסקו את ריש שבע בכרי ויתו
ליואב ויתקע בשופרא ואתבדרו
מעל קרתא גבר לקרתוי ויואב
הב ליריושלם לות מלכא:
ויואב מסכנא על כל
חיל ישראל ובניהו בר יחויע
על כלתיא ועל כלעיא: ואדרם
מסבנא על מכתי מיסין ויתשפט
בר אחילוד מסכנא על דוכרניא:
ושוא ספרא ודוק ואבתר
כהניא: ואף עירא חיאירי
דמתקן זוותי רב לדוד:
והוה בשנא
ביומי דוד תלת שנין שנה אחרא בתר
שנתא ובעא דוד דחכין קדם
יי

מלך פיר. ודרש מן מלך תמיד לא היה מיר תמיד מן חיב תמיד
מלך בית שאול תלמיד חכם לפיכך לא היו מלך תמיד ולבני
חשבון כי שאול היה תמיד מלך ודוד לא היה מלך תמיד אלא
כמו שהוא: מחכמתה. שהיתה חכמה:

פתח ואמרו לו תחבא. ויואב אל כל חבצא. תרגומו כל חבצא
מבצעת. עשתי עשר לעשרים עשר. וישראל בן עוריה. ועל עדיא בן
יתרי הכהן:

רלבב

ויחר אף ה' בכל הכבה בישראל. לפי שלא הכה בכולם ישראל כי היה מיר בהם
ובניהו בן יהוידע על הכרתי ועל הפלתי. לפי שהיה ממונה מבבר והיה רחם
למהרידי גדולה והיה כהן ש"מרו בהיותו בן יהוידע הכהן וזה בבר ראוי שיהיה
אנשי מבבהרידים כהן מלחמה בדוד ובלתי לפי הכהן שעשה כי לא תהיה תורת
יחזקאל ואולי מבבר מלין הכהן בחרדו בבחרי בבא גבורי כל ישראל: והדרים על המים. הוא היה ממונה לעבור המים מבבים אמר היו
לתם ומילה ומלה תוקף לעבורתו: ומרו מורי. לשתות ולרחוץ ולבשל: ואחרי
כן היה מתקן לבבר ומלה מלאכת מורי בתחלה ואחרי כן בתקון הבה
כמים: הכה ידעת מהעדרי היה בדוק הכהן ורק על פי מבחים היו מתמנין
בבחנה גדולה ובבי עירית חילוקי היה כהן לדוד. ידעת ממשמו דוד בתחלה
מה לה בחכל ואולי לפיכך פירשו בתחובה כירית היקרי אמר בבר בבבורי דוד והוא מבבי
דוד היסרל: לפי מה שהחובה לא היתה לו בתחלה אלא לאחר ב' שנים ולפיכך
לא היה מתקן לו בבר עד אחר ב' שנים:

רלבג

ויחר אף ה' בכל הכבה בישראל. לפי שלא הכה בכולם ישראל כי היה מיר בהם
ובניהו בן יהוידע על הכרתי ועל הפלתי. לפי שהיה ממונה מבבר והיה רחם
למהרידי גדולה והיה כהן ש"מרו בהיותו בן יהוידע הכהן וזה בבר ראוי שיהיה
אנשי מבבהרידים כהן מלחמה בדוד ובלתי לפי הכהן שעשה כי לא תהיה תורת
יחזקאל ואולי מבבר מלין הכהן בחרדו בבחרי בבא גבורי כל ישראל: והדרים על המים. הוא היה ממונה לעבור המים מבבים אמר היו
לתם ומילה ומלה תוקף לעבורתו: ומרו מורי. לשתות ולרחוץ ולבשל: ואחרי
כן היה מתקן לבבר ומלה מלאכת מורי בתחלה ואחרי כן בתקון הבה
כמים: הכה ידעת מהעדרי היה בדוק הכהן ורק על פי מבחים היו מתמנין
בבחנה גדולה ובבי עירית חילוקי היה כהן לדוד. ידעת ממשמו דוד בתחלה
מה לה בחכל ואולי לפיכך פירשו בתחובה כירית היקרי אמר בבר בבבורי דוד והוא מבבי
דוד היסרל: לפי מה שהחובה לא היתה לו בתחלה אלא לאחר ב' שנים ולפיכך
לא היה מתקן לו בבר עד אחר ב' שנים ולפיכך לא היה מתקן לו בבר עד אחר ב' שנים:

ויאמר יהוה אל שאול ואל בית דמיו קטל עד ויגבעוני ויקראו למלך את הגבעונים ויאמר אליהם והגבעונים לא מבני ישראל המה כי אם שיריתר מן האמורי ובני ישראל נשבעו להם ויבקש שאול להכותם בקנאתו לבני ישראל ויהודה ויאמר דוד אל הגבעונים מה אעשה לכם ובמה אכפר וברכו את נחלת יהוה ויאמרו לו הגבעונים אין לנו עם שאול ועם ביתו כסף וזהב ואין לנו איש להמית בישראל ויאמר מה אתם אומרים אעשה לכם ויאמרו לאיש אשר כלנו נשמדנו מהתיצב בכל גבול ישראל יתנו לנו שבעה אנשים מבניו

ויאמר יהוה אל שאול ואל בית דמיו קטל עד ויגבעוני ויקראו למלך את הגבעונים ויאמר אליהם והגבעונים לא מבני ישראל המה כי אם שיריתר מן האמורי ובני ישראל נשבעו להם ויבקש שאול להכותם בקנאתו לבני ישראל ויהודה ויאמר דוד אל הגבעונים מה אעשה לכם ובמה אכפר וברכו את נחלת יהוה ויאמרו לו הגבעונים אין לנו עם שאול ועם ביתו כסף וזהב ואין לנו איש להמית בישראל ויאמר מה אתם אומרים אעשה לכם ויאמרו לאיש אשר כלנו נשמדנו מהתיצב בכל גבול ישראל יתנו לנו שבעה אנשים מבניו

ליהוה בגבעון הר שאול בחיר יהוה ויאמר המלך אני אתן׃ ויחמל המלך על מפיבשת בן יהונתן בן שאול על שבעת יהוה אשר בינתם בין דוד ובין יהונתן בן שאול׃ ויקח המלך את שני בני רצפה בת איה אשר ילדה לשאול את ארמני ואת מפיבשת ואת חמשת בני מיכל בת שאול אשר ילדה לעדריאל בן ברזלי המחלתי׃ ויתנם ביד הגבעונים ויקיעם בהר לפני יהוה ויפלו שבעתים יחדו והם הומתו בימי קציר שערים׃ ורצפה בת איה לקחה את השק ותטהו לה אל הצור מתחלת קציר עד נתך מים עליהם מן השמים ולא נתנה עוף השמים לנוח עליהם יומם ואת חית השדה לילה׃ ויגד לדוד את אשר עשתה רצפה בת איה פלגש שאול׃ וילך דוד ויקח את עצמות שאול ואת עצמות יהונתן בנו מאת בעלי יבש גלעד אשר גנבו אותם מרחוב בית שן אשר תלום שם׃ העלו משם את עצמות שאול ואת עצמות יהונתן בנו ויאספו את עצמות המוקעים׃ ויקברו את עצמות שאול ויהונתן בנו בארץ בנימן בצלע בקברו קיש אביו ויעשו כל אשר צוה המלך ויעתר אלהים לארץ אחרי כן׃

ורלבג

והקעגום ליהוה בגבעת שאול בחיר יהוה ויאמר המלך אני אתן׃ ויחמל המלך על מפיבשת בן יהונתן בן שאול על שבעת יהוה אשר בינתם בין דוד ובין יהונתן בן שאול׃ ויקח המלך את שני בני רצפה בת איה אשר ילדה לשאול את ארמני ואת מפיבשת ואת חמשת בני מיכל בת שאול אשר ילדה לעדריאל בן ברזלי המחלתי׃ ויתנם ביד הגבעונים ויקיעם בהר לפני יהוה ויפלו שבעתים יחד והם הומתו בימי קציר שערים׃ ותקח רצפה בת איה את השק ותטהו לה על הצור מתחלת קציר עד נתך מים עליהם מן השמים ולא נתנה עוף השמים לנוח עליהם יומם ואת חית השדה בלילות׃ ואחתנה ויגד לדוד את אשר עשתה רצפה בת איה פלגש שאול׃ וילך דוד ויקח את עצמות שאול ואת עצמות יהונתן בנו מאת בעלי יבש גלעד אשר גנבו אותם מרחוב בית שן אשר תלום שם׃ העלו משם את עצמות שאול ואת עצמות יהונתן בנו ויאספו את עצמות המוקעים׃ ויקברו את עצמות שאול ויהונתן בנו בארץ בנימן בצלע בקברו בקיש אבותיו ויעשו כל אשר צוה המלך ויעתר אלהים לארץ אחרי כן׃

ורלבג

ויהי רעב בימי דוד שנים שלש שנים שנה אחר שנה וישאל דוד את פני יהוה ויאמר יהוה על שאול ועל בית הדמים על אשר המית את הגבעונים׃ ויקרא המלך לגבעונים ויאמר אליהם והגבעונים לא מבני ישראל המה כי אם משארית האמרי ובני ישראל נשבעו להם ויבקש שאול להכותם בקנאתו לבני ישראל ויהודה׃ ויאמר דוד אל הגבעונים מה אעשה לכם ובמה אכפר וברכו את נחלת יהוה׃ ויאמרו לו הגבעונים אין לנו כסף וזהב עם שאול ועם ביתו ואין לנו איש להמית בישראל ויאמר מה אתם אומרים אעשה לכם׃ ויאמרו אל המלך האיש אשר כלנו נשמדנו מהתיצב בכל גבול ישראל׃ יתנו לנו שבעה אנשים מבניו

ויהי רעב בימי דוד שנים שלש שנים שנה אחר שנה וישאל דוד את פני יהוה ויאמר יהוה על שאול ועל בית הדמים על אשר המית את הגבעונים׃ ויקרא המלך לגבעונים ויאמר אליהם והגבעונים לא מבני ישראל המה כי אם משארית האמרי ובני ישראל נשבעו להם ויבקש שאול להכותם בקנאתו לבני ישראל ויהודה׃ ויאמר דוד אל הגבעונים מה אעשה לכם ובמה אכפר וברכו את נחלת יהוה׃ ויאמרו לו הגבעונים אין לנו כסף וזהב עם שאול ועם ביתו ואין לנו איש להמית בישראל ויאמר מה אתם אומרים אעשה לכם׃ ויאמרו אל המלך האיש אשר כלנו נשמדנו מהתיצב בכל גבול ישראל׃ יתנו לנו שבעה אנשים מבניו

ליהוה בגבעון הר שאול בחיר יהוה ויאמר המלך אני אתן׃ ויחמל המלך על מפיבשת בן יהונתן בן שאול על שבעת יהוה אשר בינתם בין דוד ובין יהונתן בן שאול׃ ויקח המלך את שני בני רצפה בת איה אשר ילדה לשאול את ארמני ואת מפיבשת ואת חמשת בני מיכל בת שאול אשר ילדה לעדריאל בן ברזלי המחלתי׃ ויתנם ביד הגבעונים ויקיעם בהר לפני יהוה ויפלו שבעתים יחד והם הומתו בימי קציר שערים׃ ותקח רצפה בת איה את השק ותטהו לה על הצור מתחלת קציר עד נתך מים עליהם מן השמים ולא נתנה עוף השמים לנוח עליהם יומם ואת חית השדה בלילות׃ ואחתנה ויגד לדוד את אשר עשתה רצפה בת איה פלגש שאול׃ וילך דוד ויקח את עצמות שאול ואת עצמות יהונתן בנו מאת בעלי יבש גלעד אשר גנבו אותם מרחוב בית שן אשר תלום שם׃ העלו משם את עצמות שאול ואת עצמות יהונתן בנו ויאספו את עצמות המוקעים׃ ויקברו את עצמות שאול ויהונתן בנו בארץ בנימן בצלע בקברו בקיש אבותיו ויעשו כל אשר צוה המלך ויעתר אלהים לארץ אחרי כן׃

ורלבג

ויפח בהם כך היה מתו וכתב בו ויקרי בהם ויפח בהם מבעי ליה
שמעון שהכל לאחד כי בא על דבר אחד שהכתיב בהם פחדם הרי הוא קרוי
לראד פחדם בחבל. ודומה ויתיר לו לשון שמרו ונתלה בכל זה ויחזק ויתיה לאחרו
שמרו אחריו ואחרו כי לא קבצה הארץ לכסות את חללים שהיו מפוזרים
הוי לשחוט בהמי שחוץ שבהרים
ויהי לעני הכתים מהרם בשבתה ובהרים
וידע כי ראד היה בשבתה ובהרים
ויקבצה לפניו הארץ ויהלך עם
הנצר לראד ואחרו את מתי בתוכו
הרפה. כתוב הענין והוא אחד
מן רפאים והכתוב בא לומר לך שלא
כן הרפאים אחרוני כאשר
הוא מפורש בספר יהושע שהיו
ראד כולם רפאים ולאחרן זה מכיון שהיו לאחרי
מחר כל הרפאים בארץ הלכו אחרי ראד
ומלחמו עם ישראל ונלכדו בידם
ואחרי שנלכדו ראד ומלחמו עם ישראל
נתמעטו הרפאים בארץ ולא נשאר מהם
אלא מעט ולאחרן זה מכיון שהיו לאחרי

LXCIX Any person who shall wilfully and maliciously kill any cattle or other animal, the property of another person, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

C Any person who shall wilfully and maliciously wound any cattle or other animal, the property of another person, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding five years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CI Any person who shall wilfully and maliciously commit any damage, injury or spoil to or upon any real property whatsoever, either of a public or private nature, for which no remedy or punishment is hereinbefore or by any other law provided, shall, upon conviction before two justices of the peace, forfeit and pay such sum of money, not exceeding five pounds, as to the said justices shall seem meet, and also such further sum of money as shall appear to the said justices sufficient to recompense the party aggrieved for his loss and damage, and in default of payment of the said sums of money forthwith after such conviction, the said justices may commit the offender to the common gaol or house of correction, there to be kept at hard labour for any time not exceeding three calendar months, unless the said sums of money and all costs and charges attending the said conviction and commitment shall be sooner paid and satisfied.

CII Any person who shall wilfully and maliciously pull down or destroy, or cause to be pulled down or destroyed, the whole or any part of any building, whether the property of himself or of another person, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CIII Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any building, whether the property of himself or of another person, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CIV Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any crop of hay, corn, grass, or pulse, or of any cultivated vegetable produce, whether standing or cut down, or to any part of any wood, coppice, or plantation of trees, or to any heath, gorse, furze, or fern, wheresoever the same may be growing, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CV Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any stack of corn, grain, pulse, straw, hay, or wood, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CVI Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any mine of coal or cannel coal, or to any colliery, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CVII Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any mine of coal or cannel coal, or to any colliery, with intent to injure or defraud any person, whether any damage to the property of any person shall be actually committed or not, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CVIII Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any ship or vessel, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any boat or barge, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any part of any dock, whether the property of himself or of another person, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CIX Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any ship or vessel, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any boat or barge, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any part of any dock, whether the property of himself or of another person, with intent to injure or defraud any person, whether any damage to the property of any person shall be actually committed or not, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CX Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any building, or any ship or vessel, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any boat or barge, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any part of any dock, whether the property of himself or of another person, with intent to injure or defraud any person, whether any damage to the property of any person shall be actually committed or not, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CXI Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any building, or any ship or vessel, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any boat or barge, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any part of any dock, whether the property of himself or of another person, with intent to injure or defraud any person, whether any damage to the property of any person shall be actually committed or not, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CXII Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any building, or any ship or vessel, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any boat or barge, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any part of any dock, whether the property of himself or of another person, with intent to injure or defraud any person, whether any damage to the property of any person shall be actually committed or not, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CXIII Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any building, or any ship or vessel, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any boat or barge, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any part of any dock, whether the property of himself or of another person, with intent to injure or defraud any person, whether any damage to the property of any person shall be actually committed or not, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CXIV Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any building, or any ship or vessel, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any boat or barge, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any part of any dock, whether the property of himself or of another person, with intent to injure or defraud any person, whether any damage to the property of any person shall be actually committed or not, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CXV Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any building, or any ship or vessel, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any boat or barge, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any part of any dock, whether the property of himself or of another person, with intent to injure or defraud any person, whether any damage to the property of any person shall be actually committed or not, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CXVI Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any building, or any ship or vessel, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any boat or barge, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any part of any dock, whether the property of himself or of another person, with intent to injure or defraud any person, whether any damage to the property of any person shall be actually committed or not, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CXVII Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any building, or any ship or vessel, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any boat or barge, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any part of any dock, whether the property of himself or of another person, with intent to injure or defraud any person, whether any damage to the property of any person shall be actually committed or not, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CXVIII Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any building, or any ship or vessel, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any boat or barge, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any part of any dock, whether the property of himself or of another person, with intent to injure or defraud any person, whether any damage to the property of any person shall be actually committed or not, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CXIX Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any building, or any ship or vessel, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any boat or barge, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any part of any dock, whether the property of himself or of another person, with intent to injure or defraud any person, whether any damage to the property of any person shall be actually committed or not, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

CXX Any person who shall wilfully and maliciously set fire to any building, or any ship or vessel, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any boat or barge, or any part thereof, or any goods or chattels being therein, or to any part of any dock, whether the property of himself or of another person, with intent to injure or defraud any person, whether any damage to the property of any person shall be actually committed or not, shall be guilty of felony, and shall be liable to be imprisoned for any term not exceeding seven years, and not less than three years, or to be imprisoned for any term not exceeding two years, with or without hard labour, and with or without solitary confinement.

ודבר אחד לא: פירוש אחר כאשר אמר לו מכל אויביו ולמה אמר מיד שאול אלא מיד כל אויביו כי היה שאול כבר כלה ומת ואין לו אויב אבל היה לו אויב מיד שאול ומיד כל אויביו ומיד כל המקומות אשר היה דוד נלחם עליהם ומיד שאול ומיד כל אויביו ומיד כל המקומות אשר היה דוד נלחם עליהם ויש מפרשים על שם המקום ויש מפרשים על שם הדבר: ויאמר יי סלעי ומצודתי ומפלטי לי: אלהי צורי אחסה בו מגני וקרן ישעי משגבי ומנוסי מושיעני מחמס תשיעני: מהולל אקרא יי ומאויבי אנושע: כי אפפוני משברי מות נחלי בליעל יבעתוני: חבלי שאול סבוני קדמוני מוקשי מות: בצר לי אקרא יהוה ואל אלהי אקרא וישמע מהיכלו קולי ושועתי באזניו: ותגעש ותרעש הארץ מוסדות השמים ירגזו ותרעם: עלה עשן באפו ואש מפיו גחלים בערו ממנו: ויט שמים וירד וערפל תחת רגליו: וירכב על כרוב ויעף וירא על כנפי רוח: וישת חשך סביבותיו סכות שחרכים: נגה נגדו בערו גחלי אש: יהוה מן שמים ירעם ועליון יתן קולו: ויפיצם ברק וירא אפיקים ויגל מוסדות תגל בגערת יהוה מנשמת רוח אפו: ישלח ממרום יקחני ימשני: יצילני מאיבי עז ממשנאי כי אמצו ממני: יקדמוני ביום איד ויהי יהוה למשען לי: ויוצא למרחב אתי יחלצני כי חפץ בי: יגמלני יהוה כצדקתי כבר ידי ישיב לי: כי שמרתי דרכי יהוה ולא רשעתי מאלהי: כי כל משפטיו לנגדי וחקותיו לא אסור ממני: ואהי תם לו ואשתמרה מעוני: וישב יהוה לי כצדקתי כבר ידי לנגד עיניו: עם חסיד תתחסד עם גבר תמים תתמם: עם נבר תברר ועם עקש תתפתל: כי אתה עם עני תושיע ועיני רמים תשפיל: כי אתה תאיר נרי יהוה אלהי יגיה חשכי: כי בך ארוץ גדוד באלהי אדלג חיל: האל תמים דרכו אמרת יהוה צרופה מגן הוא לכל החוסים בו: כי מי אלוה מבלעדי יהוה ומי צור זולתי אלהינו: האל מעוזי חיל ויתר תמים דרכי: משוה רגלי כאילות ועל במותי יעמידני: מלמד ידי למלחמה ונחתה קשת נחושה זרועותי: ותתן לי מגן ישעך וענותך תרבני: תרחיב צעדי תחתי ולא מעדו קרסלי: ארדף אויבי ואשמידם ולא אשוב עד כלותם: אכלם ואמחצם ולא יקומו ויפלו תחת רגלי: ותזרני חיל למלחמה תכריע קמי תחתי: ואויבי נתת לי עורף ומשנאי ואצמיתם: ישועו ואין מושיע אל יהוה ולא ענם: ואשחקם כעפר על פני רוח כטיט חוצות אריקם: תפלטני מריבי עמי תשמרני לראש גוים עם לא ידעתי יעבדוני: בן נכר יכחשו לי לשמע אזן ישמעו לי: בני נכר יבולו ויחרגו ממסגרותם: חי יהוה וברוך צורי וירום אלהי ישעי: האל הנתן נקמות לי ויורד עמים תחתי: ומפלטי מאויבי אף מקמי תרוממני מאיש חמסים תצילני: על כן אודך יהוה בגוים ולשמך אזמר: מגדיל ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם:

רלבב

ויט שמים וירד וגו' כמו שמים יורדים ועולים כמו שהוא אומר ויעל מסכתו ויהי כמו שמים לאפלה: ערפל תחת רגליו כמו שהוא אומר וערפל תחת רגליה: וירכב על כרוב ויעף כמו שהוא אומר ויעף על כנפי רוח: וישת חשך סביבותיו סכות כמו שהוא אומר ויסך חשך ויהי לילה: שחרכים כמו שהוא אומר ויהי ערב ויהי בקר: נגה נגדו בערו גחלי אש כמו שהוא אומר ויהי נגה לו סביב: יהוה מן שמים ירעם כמו שהוא אומר ויהי קולות וברקים: ועליון יתן קולו כמו שהוא אומר ויתן קולו: ויפיצם ברק וירא אפיקים כמו שהוא אומר ויפץ חציו ויבזם: יגל מוסדות תגל כמו שהוא אומר ותגל הארץ ותרעש: בגערת יהוה מנשמת רוח אפו כמו שהוא אומר ובגערתך מים נחרו: ישלח ממרום יקחני ימשני כמו שהוא אומר וישלח יד ויקחני: יצילני מאיבי עז ממשנאי כי אמצו ממני כמו שהוא אומר ויצל את מצרים: יקדמוני ביום איד ויהי יהוה למשען לי כמו שהוא אומר ויהי יי לי למשען: ויוצא למרחב אתי יחלצני כי חפץ בי כמו שהוא אומר ויוציאני כי חפץ בי: יגמלני יהוה כצדקתי כבר ידי ישיב לי כמו שהוא אומר ויגמל עליכם יי: כי שמרתי דרכי יהוה ולא רשעתי מאלהי כי כל משפטיו לנגדי וחקותיו לא אסור ממני ואהי תם לו ואשתמרה מעוני וישב יהוה לי כצדקתי כבר ידי לנגד עיניו כמו שהוא אומר ויהי כל הדברים האלה לנגד עיני: עם חסיד תתחסד עם גבר תמים תתמם: עם נבר תברר ועם עקש תתפתל: כי אתה עם עני תושיע ועיני רמים תשפיל: כי אתה תאיר נרי יהוה אלהי יגיה חשכי: כי בך ארוץ גדוד באלהי אדלג חיל: האל תמים דרכו אמרת יהוה צרופה מגן הוא לכל החוסים בו: כי מי אלוה מבלעדי יהוה ומי צור זולתי אלהינו: האל מעוזי חיל ויתר תמים דרכי: משוה רגלי כאילות ועל במותי יעמידני: מלמד ידי למלחמה ונחתה קשת נחושה זרועותי: ותתן לי מגן ישעך וענותך תרבני: תרחיב צעדי תחתי ולא מעדו קרסלי: ארדף אויבי ואשמידם ולא אשוב עד כלותם: אכלם ואמחצם ולא יקומו ויפלו תחת רגלי: ותזרני חיל למלחמה תכריע קמי תחתי: ואויבי נתת לי עורף ומשנאי ואצמיתם: ישועו ואין מושיע אל יהוה ולא ענם: ואשחקם כעפר על פני רוח כטיט חוצות אריקם: תפלטני מריבי עמי תשמרני לראש גוים עם לא ידעתי יעבדוני: בן נכר יכחשו לי לשמע אזן ישמעו לי: בני נכר יבולו ויחרגו ממסגרותם: חי יהוה וברוך צורי וירום אלהי ישעי: האל הנתן נקמות לי ויורד עמים תחתי: ומפלטי מאויבי אף מקמי תרוממני מאיש חמסים תצילני: על כן אודך יהוה בגוים ולשמך אזמר: מגדיל ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם:

ויט שמים וירד וערפל תחת רגליו: וירכב על כרוב ויעף וירא על־כנפי־רוח: וישת חשך סביבותיו סכות חשרת־מים עבי שחקים: נגה נגדו בערו גחלי־אש: יהוה מן־שמים ירעם ועליון יתן קולו: ויפיצם ברק וירא אפיקים ויגל מוסדות תגל בגערת יהוה מנשמת רוח אפו: ישלח ממרום יקחני ימשני: יצילני מאיבי עז ממשנאי כי אמצו ממני: יקדמוני ביום איד ויהי יהוה למשען לי: ויוצא למרחב אתי יחלצני כי חפץ בי: יגמלני יהוה כצדקתי כבר ידי ישיב לי: כי שמרתי דרכי יהוה ולא רשעתי מאלהי: כי כל משפטיו לנגדי וחקותיו לא אסור ממני: ואהי תם לו ואשתמרה מעוני: וישב יהוה לי כצדקתי כבר ידי לנגד עיניו: עם חסיד תתחסד עם גבר תמים תתמם: עם נבר תברר ועם עקש תתפתל: כי אתה עם עני תושיע ועיני רמים תשפיל: כי אתה תאיר נרי יהוה אלהי יגיה חשכי: כי בך ארוץ גדוד באלהי אדלג חיל: האל תמים דרכו אמרת יהוה צרופה מגן הוא לכל החוסים בו: כי מי אלוה מבלעדי יהוה ומי צור זולתי אלהינו: האל מעוזי חיל ויתר תמים דרכי: משוה רגלי כאילות ועל במותי יעמידני: מלמד ידי למלחמה ונחתה קשת נחושה זרועותי: ותתן לי מגן ישעך וענותך תרבני: תרחיב צעדי תחתי ולא מעדו קרסלי: ארדף אויבי ואשמידם ולא אשוב עד כלותם: אכלם ואמחצם ולא יקומו ויפלו תחת רגלי: ותזרני חיל למלחמה תכריע קמי תחתי: ואויבי נתת לי עורף ומשנאי ואצמיתם: ישועו ואין מושיע אל יהוה ולא ענם: ואשחקם כעפר על פני רוח כטיט חוצות אריקם: תפלטני מריבי עמי תשמרני לראש גוים עם לא ידעתי יעבדוני: בן נכר יכחשו לי לשמע אזן ישמעו לי: בני נכר יבולו ויחרגו ממסגרותם: חי יהוה וברוך צורי וירום אלהי ישעי: האל הנתן נקמות לי ויורד עמים תחתי: ומפלטי מאויבי אף מקמי תרוממני מאיש חמסים תצילני: על כן אודך יהוה בגוים ולשמך אזמר: מגדיל ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם:

רלבב

ויט שמים וירד כמו שהוא אומר ויעל מסכתו ויהי כמו שמים לאפלה: ערפל תחת רגליו כמו שהוא אומר וערפל תחת רגליה: וירכב על כרוב ויעף כמו שהוא אומר ויעף על כנפי רוח: וישת חשך סביבותיו סכות כמו שהוא אומר ויסך חשך ויהי לילה: שחרכים כמו שהוא אומר ויהי ערב ויהי בקר: נגה נגדו בערו גחלי אש כמו שהוא אומר ויהי נגה לו סביב: יהוה מן שמים ירעם כמו שהוא אומר ויהי קולות וברקים: ועליון יתן קולו כמו שהוא אומר ויתן קולו: ויפיצם ברק וירא אפיקים כמו שהוא אומר ויפץ חציו ויבזם: יגל מוסדות תגל כמו שהוא אומר ותגל הארץ ותרעש: בגערת יהוה מנשמת רוח אפו כמו שהוא אומר ובגערתך מים נחרו: ישלח ממרום יקחני ימשני כמו שהוא אומר וישלח יד ויקחני: יצילני מאיבי עז ממשנאי כי אמצו ממני כמו שהוא אומר ויצל את מצרים: יקדמוני ביום איד ויהי יהוה למשען לי כמו שהוא אומר ויהי יי לי למשען: ויוצא למרחב אתי יחלצני כי חפץ בי כמו שהוא אומר ויוציאני כי חפץ בי: יגמלני יהוה כצדקתי כבר ידי ישיב לי כמו שהוא אומר ויגמל עליכם יי: כי שמרתי דרכי יהוה ולא רשעתי מאלהי כי כל משפטיו לנגדי וחקותיו לא אסור ממני ואהי תם לו ואשתמרה מעוני וישב יהוה לי כצדקתי כבר ידי לנגד עיניו כמו שהוא אומר ויהי כל הדברים האלה לנגד עיני: עם חסיד תתחסד עם גבר תמים תתמם: עם נבר תברר ועם עקש תתפתל: כי אתה עם עני תושיע ועיני רמים תשפיל: כי אתה תאיר נרי יהוה אלהי יגיה חשכי: כי בך ארוץ גדוד באלהי אדלג חיל: האל תמים דרכו אמרת יהוה צרופה מגן הוא לכל החוסים בו: כי מי אלוה מבלעדי יהוה ומי צור זולתי אלהינו: האל מעוזי חיל ויתר תמים דרכי: משוה רגלי כאילות ועל במותי יעמידני: מלמד ידי למלחמה ונחתה קשת נחושה זרועותי: ותתן לי מגן ישעך וענותך תרבני: תרחיב צעדי תחתי ולא מעדו קרסלי: ארדף אויבי ואשמידם ולא אשוב עד כלותם: אכלם ואמחצם ולא יקומו ויפלו תחת רגלי: ותזרני חיל למלחמה תכריע קמי תחתי: ואויבי נתת לי עורף ומשנאי ואצמיתם: ישועו ואין מושיע אל יהוה ולא ענם: ואשחקם כעפר על פני רוח כטיט חוצות אריקם: תפלטני מריבי עמי תשמרני לראש גוים עם לא ידעתי יעבדוני: בן נכר יכחשו לי לשמע אזן ישמעו לי: בני נכר יבולו ויחרגו ממסגרותם: חי יהוה וברוך צורי וירום אלהי ישעי: האל הנתן נקמות לי ויורד עמים תחתי: ומפלטי מאויבי אף מקמי תרוממני מאיש חמסים תצילני: על כן אודך יהוה בגוים ולשמך אזמר: מגדיל ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם:

עם עם אברהם וראשתחוה לפניו ויאמר קדשך בבין אמציהו לפעבד ח
תחכם: עם חסיד תתחסד עם גבור תתגבר עם נבר תתברר ט
ועם עקש תתפל: ואת עם עני תושיע ועיניך על רמים תשפיל: י
כי אתה נירי יהוה ויהוה יגיה חשכי: כי בך ארוץ גדוד באלהי יא
אדלג שור: האל תמים דרכו אמרת יהוה צרופה מגן הוא לכל יב
החסים בו: כי מי אל מבלעדי יהוה ומי צור מבלעדי אלהינו: יג
האל מעוזי חיל ויתר תמים דרכי: משוה רגלי כאילות ועל יד
במותי יעמידני: מלמד ידי למלחמה ונחתה קשת נחושה זרועתי: טו
ותתן לי מגן ישעך וענותך תרבני: תרחיב צעדי תחתי ולא מעדו יז
קרסלי: ארדפה איבי ואשמידם ולא אשוב עד כלותם: ואכלם יח
ואמחצם ולא יקומו ויפלו תחת רגלי: ותזרני חיל למלחמה תכריע יט
קמי תחתי: ואיבי תתה לי עורף משנאי ואצמיתם: ישעו ואין כא
אל יהוה ולא ענם: ואשחקם כעפר ארץ כטיט חוצות אדקם כב
ותפלטני מריבי עמי תשמרני לראש גוים עם לא ידעתי יעבדוני: כג
בני נכר יתכחשו לי לשמע אזן ישמעו לי: בני נכר יבלו ויחגרו כד
ממסגרותם: חי יהוה וברוך צורי וירום אלהי ישעי: האל הנתן כה
נקמות לי ומוריד עמים תחתני: ומפלטי תרוממני מאיש חמסים כו
תצילני: על כן אודך יהוה בגוים ולשמך אזמר: מגדיל ישועות כז
מלכו ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם: כב ואלה דברי דוד האחרנים נאם דוד בן ישי כג
ונאם הגבר הקם על משיח אלהי יעקב ונעים זמרות ישראל: כד
רוח יהוה דבר בי ומלתו על לשוני: אמר אלהי ישראל לי דבר כה
צור ישראל משל באדם צדיק משל ביראת אלהים: וכאור בקר כז
ירח זרח בקר בלי עבות ממטר דשא מארץ: הלא כן ביתי עם כח
אל כי ברית עולם שמה ערוכה בכל ושמרה הלא כל ישעי וכל
חפץ כי לא יצמיח: ובליעל כקוץ מנדף כלם כי לא בידים יקחו: כט
ואיש יגע בהם ימלא ברזל וחנית עץ וכאש שרוף ישרפו בשבת: ל
ואלה שמות הגבורים אשר לדוד יושב בשבת תחכמני ראש השלשים לא
הוא עדינו העצני על שמנה מאות חללים בפעם אחת: ואחריו אלעזר לב
בן דודו האחוחי בן השלשה עם דוד בחרפם את פלשתים ויתאספו
שם לקרב ויעל חלקת השדה ויצילה ויכו את פלשתים ויעש יהוה לג
תשועה גדולה: ושמה הרודי הברי אחיאם בן שרר הערעי גדרות לד
יונתן בן שגה הררי אליפל בן אחסבי בן המעכתי אליעם בן אחיתפל לה
הגלוני חצרו הארבי פעראי הערבי עגבל המעוני אליפלט בן אחסבי לו
בן המעכתי חצרו הכרמלי נערי בן נתן הצובה בני בני גד: צלק לז
העמוני נחרי הבארתי נשא כלי יואב בן צרויה: עירא היתרי עגב לח
היתרי: אוריה החתי כל שלשים: הם תשעה ושלשים: לט

ואילן פתנני נבואת זיד ויאמרני לסוף עלמא ליומי ניתמרא דעתידין למיתי
אמר זיד כד יתי ואמר נבראי דמרבא לפלכו משיחא בתיר אלהיה דיעקב ותקין למיקני
בחיל מבוסם תושבחתיה דישראל:

ארדפה רדפית סנאי ושיצינתנון ולא תביה עד די גברתינון: ואכלם ושיצינתנון וגמרתינון ולא יכלו לסיקם ונפלו קטילין תחות פרסת רגלי: ותזרני וסגרתני למלא לקרבא קרבא חברתא עסקיא דקיימין לאבאשא לי ת תחותי: ואויבי וסנאי חברתא קדמי סחרו קדל בעלי דבבי ושיצינתנון: ישעו ואין להון פריק אעלן קדם יי ולא ענם מקבל צלותהון: ואשחקם ורששינתנון כעפר ארעא כיטין שקין בעפיה בחוץ רפסתינון: ותפלטני מקטלן דעמי תשמרני לרישא דגוים עם לא ידעתי יפלחונני: בני נכר יתכחשון לי כשמעא אודנא ישתמעון לי: בני נכר יבלון ויזדעזעון ממסגרותהון: חי יי וברוך צורי ויתרומם אלהא דתושבחתי צורא דפורקני: האל הנותן נקמתא לי ומחית עממין מתחתי: ומפלטי מרוממני מגבר חמסין תצילני: על כן אודך בין עממיא יי ולשמך אזמר: מרבי פרקן למלכיה ועביד טיבו לרבידיה לדוד ולבנוהי עד עלמא:

אמר זיד כד יתי ואמר נבראי דמרבא לפלכו משיחא בתיר אלהיה דיעקב ותקין למיקני בחיל מבוסם תושבחתיה דישראל:

ויתן לאיבי ט׳ המדיח שדיו ומדיבי ט׳ וכל לשון הזה לשון מדיח ומעלה הוא לשון רבי כמו ומעלי ראש ומדיבי ט׳ לשון רבי כמו ומעלי ראש ומדיבי ט׳ לשון רבי כמו ומעלי ראש ומדיבי ט׳

אלה אילין שׂכָהת גבריא
ודוד עם דיוריה גבריהי רישי מתיבי
ויתיב על כורסי דיניא וקל נביא
וכהניא מתקפין ליה משיחא במשחא
קודשא בהיר וקפנק שפיר בדיויד
ויהי בחזויה רבים בחוכהיה ו
וסוכלתן בעצות גיבר בגבריהא
ריש גינבריא הוא מתקן בפויי זיקא
נפק בפום קלא ונצוח בקרביה ו
וכתיב על ייין כורנית הכיני ם
מאה קטילין בלחבא דרא:

ואחריו ובחרותי אלעזר
בר דודו בר אחוחי כחלתא גבריא
עם דוד כד הכדיו פלישתאי ו
ואתכנשו תמן לאנתא קרבא
וסליקו אנש ישראל: הוא הוא
קם וקטל בפלישתאי עד דלאית
ידיה ואדביקת ידיה עם חרבא
ועברו יי פורקנא רבא ביומא ההוא
ועמא תבת בתרוהי בדם לחלצא
קשליו: ובתרוהי שמא בר אגא
דמן הרר טורצרד ואתכנשו פ
לישתאי לחיתיא והות תפן
אחקרת חקלא מליא מלופתין
ועמא אפך מן קדם פלישתאי:
ויתיב ואתעתר בגו אחסנתא
ושיזבית וקטל ית פלישתאי ועבד יי פורקנא רבא: וירדו ונחתו תלתא גבריא מגברי
רישי משריתא ואתו לחצרת ערדם ופשריתי פלישתאי שרייא בבקעת
גבריא: ורוד ורחו בבן בחקרא ואיסטרטיג פלישתאי בקן בביא להם:

עם כוא אבד " והלוך ועכידת בשעיר. ארץ לקול תתו והגן המים קיבא. ודבר חיבא ויעש " באשר דבר.
מלכים ודבר אתו טבות דיריבית. רשע תעשם דחכואה חא תכות. עשם צדיק ואא " כי פיהו מריתי:

אלה שמות הגבורים אשר לדוד ישב
בשבת תחכמני ראש השלשי הוא
עדינו העצני על שמונה כאות חלל
בפעם אחת: ואחריו אלעזר בן
דודי בן אחחי בשלשה גברים עם
דוד בחרפם בפלשתים נאספו שם
למלחמה ויעלו איש ישראל:
הוא קם ויך בפלשתים עד כי יגעה
ידו ותדבק ידו אל החרב ויעש
יהוה תשועה גדולה ביום ההוא
והעם ישבו אחריו אך לבזז:
ואחריו שמה בן אגא
הררי ויאספו פלשתים לחיה ותהי-
שם חלקת השדה מלאה עדשים
והעם נס מפני פלשתים: ויתיצב
בתוך החלקה ויצילה ויך את-
פלשתים ויעש יהוה תשועה גדולה
: וירדו שלשים מהשלשים ראש
ויבאו אל קציר אל דוד אל מערת
עדלם וחיל פלשתים חנה בעמק
רפאים: ודוד אז במצודה
ומצב פלשתים אז בית לחם:

רלבנ

אלה שמות הגבורים אשר לדוד ישב
בשבת תחכמני ראש השלשי הוא
עדינו העצני על שמונה כאות חלל
בפעם אחת: ואחריו אלעזר בן
דודי בן אחי משפחת בגבורים
עם דוד בחרפם בפלשתים נאספו שם
למלחמה ויעל איש ישראל:
הוא קם ויך בפלשתים עד כי יגעה
ידו ותדבק ידו אל החרב ויעש
יהוה תשועה גדולה ביום ההוא
והעם ישבו אחריו אך לבזז:
ואחריו שמה בן אגא
הררי ויאספו פלשתים לחיה ותהי-
שם חלקת השדה מלאה עדשים
והעם נס מפני פלשתים: ויתיצב
בתוך החלקה ויצילה ויך את-
פלשתים ויעש יהוה תשועה גדולה
: וירדו שלשים מהשלשים ראש
ויבאו אל קציר אל דוד אל מערת
עדלם וחיל פלשתים חנה בעמק
רפאים: ודוד אז במצודה
ומצב פלשתים אז בית לחם:

רלבנ

ויתאוה דוד ויאמר מי ישקני מים
מבאר בית לחם אשר בשער:
ויבקעו שלשת הגבורים במחנה
פלשתים וישאבו מים מבאר בית-
לחם אשר בשער וישאו וילכו אל-
דוד ולא אבה לשתות ויסך אתם
ליהוה: ויאמר חלילה לי יהוה
מעשתי את דם האנשים ההלכים
בנפשותם ולא אבה לשתות אלה
עשו שלשת הגברים:
ואבישי אחי יואב בן צרויה הוא
ראש השלשי והוא עורר את חניתו
על שלש מאות חלל ולו שם ב
כשלשה: מן השלשה הבי נכבד
ויהי להם לשר ועד השלשה לא-
באו: ובניהו בן יהוידע
בן איש חי רב פעלים מקבצאל
הוא הכה את שני אראל מואב

וחמידת נפשא ודחד ואמר מן
ישקנני סיא מבואב דבית לחם די
בתרעא: ובזעו תלתא גבריא
בסשירית פלישתאי ושקלו סיא
מבואב דבית לחם ובסיבו
ואיתיאו לות דוד ולא אבא אבד ל
למשתיותן ואסר לנסכא יהבתין
קדם יי: ואמר חס לי מן קדם יי
סלמעבד דא הדם גבריא דאזלו
בנפשתהון ולא אבא למשתיתהון
אילין עבדי תילתא גבריא:
ואבישי אחוהי דיואב בר
צרויה הוא רישא דגבריא והוא תבית
ית טוריתיה על תלת מאה קטילין
וליה שום בתילתא גבריא
גיבריא תנין יקיר ותרתי
ולתלת גבריא לא סקמא:
ובניהו בר יהוידע בר גבר
רחיל תקשיין כדוי עובדי מקבצאל
הוא קטל ית תרין גברי מואב

קרא שמו יעקב. ילך נא אודי בקרבנו כי עם קשה. וישבע דוד כי כת נבל. את אלה אשר עשיתי וכו'.
ויאמר שלחני נא כי נזכה. ויאמר אליו דוד התרוריני אל הגדוד תניא דסמקי. ויאמר עד אשר אם שאר
עורים. ויאמר חלילה לי. ויאמר בא אל בינות לגלגל. ויאמר דוד אואל. ואני באתי בית שבעיה.
ויאמר עבדי טלך וחבשני אל ירמות. ת' במעמא ואברת וסיכ לעבד כלך הכושי. ונבא על ארמת ישראל
ואמרת חלא עוד. ואברת לפני יי אלהיך בערתי הקדש:

מי ישקני מים. אתרי דאמרתינהו אהכרך לאחלה מתסתברין דאיתסתב בשבר
בית לחם: וחרם תהכסים. למיתן לתרעים. ויסך לה. כך תרי מיקרבלני תבתרי
דיבו מאי מיסך. אלא שפך. ומשמע לשון נסכים. ואין יכול לומר שלחו
משום דאין יכול לומר לפני יי ואי אתה רואה שלחו לפני יי. ושפך המלכה לה כך. ולחלן
גבורים לה תעשה: את מי תמשח. את מי אתה מבקש למשוח. ת
מי דאתה מחלה. ת
מיך דכרכי תחלה.
שמשחוני למלך עלי. כל
מיקרי משיח. כל
המשחה:

וחמידת נפשא ודחד ואמר מן
ישקנני סיא מבואב דבית לחם די
בתרעא: ובזעו תלתא גבריא
בסשיריית פלישתאי ושקלו סיא
מבואב דבית לחם ובסיבו
ואיתיאו לות דוד ולא אבא אבד ל
למשתיותן ואסר לנסכא יהבתין
קדם יי: ואמר חס לי מן קדם יי
סלמעבד דא הדם גבריא דאזלו
בנפשתהון ולא אבא למשתיתהון
אילין עבדי תילתא גבריא:
ואבישי אחוהי דיואב בר
צרויה הוא רישא דגבריא והוא תבית
ית טוריתיה על תלת מאה קטילין
וליה שום בתילתא גבריא
גיבריא תנין יקיר ותרתי
ולתלת גבריא לא סקמא:
ובניהו בר יהוידע בר גבר
רחיל תקשיין כדוי עובדי מקבצאל
הוא קטל ית תרין גברי מואב

ויתאוה דוד ויאמר מי ישקני מים
מבאר בית לחם אשר בשער:
ויבקעו שלשת הגבורים במחנה
פלשתים וישאבו מים מבאר בית-
לחם אשר בשער וישאו וילכו אל-
דוד ולא אבה לשתות ויסך אתם
ליהוה: ויאמר חלילה לי יהוה
מעשתי את דם האנשים ההלכים
בנפשותם ולא אבה לשתות אלה
עשו שלשת הגברים:
ואבישי אחי יואב בן צרויה הוא
ראש השלשי והוא עורר את חניתו
על שלש מאות חלל ולו שם ב
כשלשה: מן השלשה הבי נכבד
ויהי להם לשר ועד השלשה לא-
באו: ובניהו בן יהוידע
בן איש חי רב פעלים מקבצאל
הוא הכה את שני אראל מואב

מי ישקני מים. כמשמע מתרגומה לשון תמיה מהיכן יקרים מהיכן יתפרנס
כמו מתאחר וכאחרון לאחרים מתי יקרים מתני חזקה חולי במעמד מהיכן
מה דהר לה היו מים מה מוכ ואחר מהבואו לחזק מתרחש על מעמו שבאתם מלחמת
הגבורים הללה בסכנה גדולה בשביל תאוותו לחזק המים. ולה לבה לפרקחם מהיה
חופר בגפמו חלו מהה לחזק כי בגפמותם כאילו מהה דחם כי בגפמותם
הבאתם ידע לחזק לו. כלומר
מסכנה לחזק לפס לי כי לה היה
פס מוכה. מה מהכה דחל
בעניין זה הס הבריים על מיתה
כי חכרו מני הגיבים הללה
כאחד והיו בעני המחזיקות כי
דמיה הדרה בהם בהפס
דמים ודבר המים היה במערת
שדולם וחס פי מי יפקני מים
דרך משל כי המים הס כחוות
כמו הוי מפקי לכו למים ו
ומדוים מי יפקני מים הלכה כ
כחיב לו למען תוכח: הדרים מהה
בבית לחם והו פחור מבאר
בית לחם אמר בשער לפי
הפעיה על הדיקים והחלבה
אמר הוברים בלחם מהם הוא
דבר הלקת הסדה מלהה שדמו
ושערים בחלקן בדבר זה מהם
לחזק וכי הגבורים מסעירים ו
ומשדים היו מיסרחל ופלהים
היו מחוכים הס ופלל דוד הס
יים לו לדמות שמם הפלמים
בעבור פיסרחו שמם הפלמים
ופלהו לו לחשר לחבל עבמו כ
בחמון שהביו לבל לחה מלך
מלך מרן לעמות לו דרך ולח
מחחין בדיו מהם לאמרו כי ם
הגיבים מסעירים היו מל ישרל
והגיבים על פדים היו על
פלמים ופלל הס לו דמות
לחת הסעירים לפני הבהמות
מהיו עיניו לאכול ופלם חלופם
לבגלי הסעירי מעיני הגיבל
ופלהו לו לחבל ימיב רמב גזלה
ופלם הלב פחפלם מקרה רמב
לבל לחה מלך ומלך פוכ

והוי ירד והכה לה מאחרי מקום אחר מן המלב. ולא כתוב הכל להודיע על רב גבורתו שעשה הוא כחו ולא חלקם מכחי קנאותו הקשר ודבקותו בו כמו שעשו שלשה גבורים שבאו אל המקום ההוא ולא היו ולא נתחברו עמם עשרה שבעה גבורים אחרים אלא היה הקדוש ברוך הוא מיוחד לו לבדו ולא ירד מחיקו בדרך הגבורה ולא ירד מחיקו בדרך הגבורה ולא ירד מחיקו בדרך הגבורה

הלוך ודברתי אל דוד בה אמר יהוה שלש אנכי נוטל עליך בחר לך אחת ואעשה לך: ויבא גד אל דוד ויגד לו ויאמר לו התבוא לך שבע שנים רעב בארצך אם תהיינה שלשה חדשים נלכד לפני צריך והוא רודפך ואם תהיינה שלשת ימים דבר בארצך עתה דע וראה מה אשיב שולחי דבר: ויאמר דוד אל גד צר לי מאד נפלת נא ביד יהוה כי רבים רחמיו וביד אדם אל אפלה: ויתן יהוה דבר בישראל מהבקר ועד עת מועד וימת מן העם מדן ועד באר שבע שבעים אלף איש: וישלח יהוה המלאך ירושלם לשחתה וכאשר הוא משחית ראה יהוה וינחם על הרעה ויאמר למלאך המשחית רב עתה הרף ידך ומלאך יהוה היה עם גרן ארונה היבוסי: ויאמר דוד אל יהוה כראתי את המלאך המכה בעם ואנכי החטאתי ואנכי העויתי ואלה הצאן מה עשו תהי נא ידך בי ובבית אבי: ויבא גד אל דוד ביום ההוא ויאמר לו עלה הקם ליהוה מזבח בגרן ארונה היבוסי: ויעל דוד בדבר גד אשר צוה יהוה: ויפן ארונה וירא את המלך ואת עבדיו עברים עליו ויצא ארונה וישתחו למלך אפיו ארצה:

ויאמר ארונה מדוע בא אדני המלך אל עבדו ויאמר דוד לקנות ממך את הגרן לבנות מזבח ליהוה ותעצר המגפה מעל העם: ויאמר ארונה אל דוד יקח ויעל אדני המלך הטוב בעיניו ראה החמר לעלה והמורגים וכלי הבקר לעצים: הכל נתן ארונה המלך למלך ויאמר ארונה אל המלך יהוה אלהיך ירצך: ויאמר המלך אל ארונה לא כי קנו אקנה מאותך במחיר ולא אעלה ליהוה אלהי עלות חנם ויקן דוד את הגרן ואת הבקר בכסף שקלים חמשים: ויבן שם דוד מזבח ליהוה ויעל עלות ושלמים ויעתר יהוה לארץ ותעצר המגפה מעל ישראל:

חוק

סכום הפסוקים של ספר אלף וחמש מאות ושמונה וסי אחד ומחציו לדי וחציו לראשה עגיל מרכבה:

יתפי את כל אשרות מצרים. ויקן דוד את הגרן. ויקן את חמר שערון: ותעצר המגפה מעל ישראל. ויבן שם דוד מזבח. ויעבר מהם רפואה ותעצר:

רלבב

ויאמר אליו. הם כלשון אומן דבשם ובו ח הוספה: וכלי המקר. הם הכלים שעם הבקר כגון המחרשה ושאר כלי הנסמר לחרישה כמו וחרש לא יחרוש בשור ובחמור יחדו: ויתן המלכי. מי שהמלך: ויקן דוד. מהמקר שהוא בתוך שדהו: ויבן שם מזבח. ויקרב עליו עולות ושלמים: ויעתר יהוה לארץ. נתפייסה ונתרצה לה: ותעצר המגפה. שלא תכלה את כל העם:

רשי

ויאמר אליו. הנביא: הלך ואמרת אל דוד. שיבנה לו מזבח: כי אם אנשי מות המה. שהרגו את אבנר ואת עמשי: ויאמר אליו. הנביא: עשה את הבית. שהוא עתיד לבנות: ויבן שם מזבח. לפי שהיה מקום מזבח: ויקן דוד את הגרן. ואת הבקר: ויעתר יהוה לארץ. נתפייסה ונתרצה לה:

רלבב

ויאמר אליו. הנביא: הלך ואמרת אל דוד. שיבנה לו מזבח: כי אם אנשי מות המה. שהרגו את אבנר ואת עמשי: ויאמר אליו. הנביא: עשה את הבית. שהוא עתיד לבנות: ויבן שם מזבח. לפי שהיה מקום מזבח: ויקן דוד את הגרן. ואת הבקר: ויעתר יהוה לארץ. נתפייסה ונתרצה לה

שהיה מחשבת מלך ואין היה יודע כי היה חולך בכל הדרכים הללו ואין היה יודע
מחשבתו כלומר שלא היה יודע מחשבתו של מלך כי אם הוא לבדו ואין היה יודע
שהיה מחשבתו לילך בכל הדרכים הללו אלא הוא לבדו ואין היה יודע מחשבתו
שהיה מחשבתו לילך בכל הדרכים הללו אלא הוא לבדו ואין היה יודע מחשבתו
שהיה מחשבתו לילך בכל הדרכים הללו אלא הוא לבדו ואין היה יודע מחשבתו
שהיה מחשבתו לילך בכל הדרכים הללו אלא הוא לבדו ואין היה יודע מחשבתו
שהיה מחשבתו לילך בכל הדרכים הללו אלא הוא לבדו ואין היה יודע מחשבתו

השלישי זאת לשונו שכבר הלכו שלשתן ביחד ואחר כך נפרדו זה מזה
כאשר כן תמצא כי אחר שהלכו שלשתן ביחד אחר כך נפרדו זה מזה
לפי שהיה נראה שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו

הרביעי זאת לשונו שכבר הלכו שלשתן ביחד ואחר כך נפרדו זה מזה
כאשר כן תמצא כי אחר שהלכו שלשתן ביחד אחר כך נפרדו זה מזה
לפי שהיה נראה שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו

החמישי זאת לשונו שכבר הלכו שלשתן ביחד ואחר כך נפרדו זה מזה
כאשר כן תמצא כי אחר שהלכו שלשתן ביחד אחר כך נפרדו זה מזה
לפי שהיה נראה שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו

הששה עשר זאת לשונו שכבר הלכו שלשתן ביחד ואחר כך נפרדו זה מזה
כאשר כן תמצא כי אחר שהלכו שלשתן ביחד אחר כך נפרדו זה מזה
לפי שהיה נראה שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו

השבעה עשר זאת לשונו שכבר הלכו שלשתן ביחד ואחר כך נפרדו זה מזה
כאשר כן תמצא כי אחר שהלכו שלשתן ביחד אחר כך נפרדו זה מזה
לפי שהיה נראה שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו

השמנה עשר זאת לשונו שכבר הלכו שלשתן ביחד ואחר כך נפרדו זה מזה
כאשר כן תמצא כי אחר שהלכו שלשתן ביחד אחר כך נפרדו זה מזה
לפי שהיה נראה שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו

התשעה עשר זאת לשונו שכבר הלכו שלשתן ביחד ואחר כך נפרדו זה מזה
כאשר כן תמצא כי אחר שהלכו שלשתן ביחד אחר כך נפרדו זה מזה
לפי שהיה נראה שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו

העשרים זאת לשונו שכבר הלכו שלשתן ביחד ואחר כך נפרדו זה מזה
כאשר כן תמצא כי אחר שהלכו שלשתן ביחד אחר כך נפרדו זה מזה
לפי שהיה נראה שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו

העשרים ואחד זאת לשונו שכבר הלכו שלשתן ביחד ואחר כך נפרדו זה מזה
כאשר כן תמצא כי אחר שהלכו שלשתן ביחד אחר כך נפרדו זה מזה
לפי שהיה נראה שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו

העשרים ושנים זאת לשונו שכבר הלכו שלשתן ביחד ואחר כך נפרדו זה מזה
כאשר כן תמצא כי אחר שהלכו שלשתן ביחד אחר כך נפרדו זה מזה
לפי שהיה נראה שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו

העשרים ושלשה זאת לשונו שכבר הלכו שלשתן ביחד ואחר כך נפרדו זה מזה
כאשר כן תמצא כי אחר שהלכו שלשתן ביחד אחר כך נפרדו זה מזה
לפי שהיה נראה שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו

העשרים וארבעה זאת לשונו שכבר הלכו שלשתן ביחד ואחר כך נפרדו זה מזה
כאשר כן תמצא כי אחר שהלכו שלשתן ביחד אחר כך נפרדו זה מזה
לפי שהיה נראה שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו
שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו שהיה מחשבתו

ואבקש מאלי מאי מפר שמואל החיצוני המלחמות ואחר כך ראיתי על
מנת שמצאתי שמואל הנביא המלך המשיח
שהוא בחיבור ובזכות חסדי יתברך וחסדיהם
על כולם אמן:

אהיה כטל לישראל יפרח כשושנה

ולא יחס לו. ואחרי דבריהם כל החכמים בניו ואחיו מהם למקף
לפי מדקדק את כתף החכמים לפחות. ושמרים לעבוד את רבו ממש
כך מחשבתי כיון שהיה דוד את המלך שהיה מדבר ודבר

ומלכא דוד זקן

והמלך

רשי

מקיש מלכים
לא היה לבדו
מתפלל בשביל
דוד היה עובד
מקיש מלכים
דוד נתפרסם
בספר מלכים

רדק

דוד זקן. בן שבעים שנה היה מהרי כן מלכים היה
במלכו ולהלכתים מה הלך: בלא כסות. בחמי הקדמה
חלם הגמל למשוח ולא על גבי מלה היה מלה כן שבעי: מה
תזעקו החום הטבעי הולך ומכבה

ומלכא דוד זקן בא בימים ויכסהו בבגדים ולא יחם לו: ויאמרו לו עבדיו יבקשו לאדני המלך נערה בתולה ועמדה לפני המלך והיי לו סוכנת וכבת ושכבה בחיקך ותחם לאדני המלך: ויבקשו נערה יפה בכל גבול ישראל וימצאו את אבישג השונמית ותבאנה אל המלך: והנערה יפת עד מאד והיתי למלך סכנת והשרתהו והמלך לא ידעה:

דוד זקן בא בימים ויכסהו בבגדים ולא יחם לו. יחזקו מהכתוב
ומכאן אמרו לאדניו כי מתעדין היתה לו לשכב עמה ולא היה יודע
ואחרי כן בקשה לו ידעה לו שמא עמיל עמהו וכבר היה לו שמונה עשרה
מלכות בקשה לו ידעה לו שמא עמיל עמהו וכבר היה לו שמונה עשרה

רמי

רלבב

רשי

רדק

ותשמרו את חקותי ואת משפטי אשר צויתי את אבותיכם ואשר שלחתי אליכם ביד עבדי הנביאים השכם ושלח לאמר שמעו נא איש אדוני ושמעו אל קולי ואל תאמרו כי אין אלהים לישראל כי אם לי לבדי ואל תאמרו כי אלהים רבים הם לישראל ואני לבדי אעזוב את כל הגוים ואתם תבחרו ב

שלמה תמלך אחרי ויתר כל הדברים שעל כן הוצרך לומר ואחרי כל אלה ולשון ויתר כמו ועתה יתר לכם (ישעיה לו) ולשון ויתר כמו ויתר הקלף (דברים כ"ד) ומצינו בכל מקום שהוא מוסב על הדברים שנאמרו קודם לו ולא על הדברים שנאמרו אחריו ואם תאמר והלא כבר נאמר למעלה (ג) ויתר כל דברי שלמה וגו' הלא כתובים הם בדברי הימים של שלמה ואם כן למה נאמרו כאן שנית אלא שבדברי הימים של שלמה לא נכתבו אלא דברים שהיו לו לשבח ולתפארת אבל כאן נכתבו אף דברים שהיו לו לגנאי ולפיכך נאמרו כאן שנית ואם תאמר והלא כבר נאמרו בספר שמואל הנביא לא נאמרו אלא דברים שהיו לו לשבח ולתפארת אבל כאן נכתבו אף דברים שהיו לו לגנאי ולפיכך נאמרו כאן שנית:

ספר מלכים

רשי

ויתיצב עליו. לשון חזקה: את ידיו. לשון מסטרין: ויאמר אליו. תאר המסתכל בו: ויתהלכו איש. כלומר לא שגגם על כל הלב: ויתחזק

רדק

ויתיצב עליו. כלומר לא בחרף כי אם בחזקה ובעוז ובתקוה טובה שהכל יהיה לו לטובה ויתחזק אחר שהיה מתיירא ממנו ויתחזק בו ויתהלכו שניהם יחד ולא היה לו לירושלם שום מכשול ויתהלכו איש. כלומר לא שגגם על כל הלב: ויתחזק

רשי

ואתחזק בך. לשון חזקה: את משמרתי. תאר המסתכל בו: והתהלכת בדרכי. כלומר כשם שהלך דוד בדרכי ה' כך תלך אתה: ואת חקותי. לשון מסטרין: ואת משפטי. תאר המסתכל בו: ושמרת. כלומר לא תסור ממנו לא ימין ולא שמאל: למען תשכיל. תאר המסתכל בו: את כל אשר תפנה. כלומר בכל מקום שתפנה: והכרית. לשון חזקה: ואת כסאו. תאר המסתכל בו: ואת כסא ממלכתו. תאר המסתכל בו: ואת כסא ממלכתו. לשון חזקה

כלות ימיו. לפי שהוא כמו אשר יכה לנפשותם ואשר יפח לנפשותם לב מתוכו. מתוך שהוא לב מבני כמו שאתה לוחסן בן שאב לרוב לשון הכבד. הרב ביעל"ז. ומיתתו בכבוד ובחיים ארוכים. ומשלות לך הכתוב שהיו ימיו מועטים כלומר לא היו כימות אבותיו. ואל תתמה על שהיו ימיו מועטים שהרי לא חיו אלא ששים שנה ומלכו ארבעים שנה הרי מאה שנה ומלכו ארבעים שנה הרי מאה שנה ומלכו ארבעים שנה הרי מאה

מן בקדם עברי קרקא ואקפו די
עד דסכר מיתהון וחות קרסת
רגלותי ובגן אנית יי אלהי לי
סקתור סחור ליה שקן ולית פגע
בישו ואנא אמר לסיבני
ביתא דשמא ויי אלהי נקמא ויסגיל
יי עם דוד אבוהי סטיר גרן ואזן
תתותך על כורסי סלכותך והוא
יבני ביתא לשמי וכען סקים
יקימנון לי ארעין מן לימני דעבדי
יתון עם עגרך ואגר עבדך איתן
לך בכל דתיסר ארי אנת ידעת ארי
לית כגא בגרא וידע לסקקן אענן
בדיוקנא וחוה כר שמע חדם
דיל סתנני ושלמה ותני לתרא
ואמר ברין יי יומא דין ויתגלוד
כר חבים על עמא בניאת תרין
ושלח תרים לרש שלמה לסימר
שמעית ית דשלחתא לותי אנא
אסתיק ית כל עורבך בגאי ארעין
ובגאי בירון ועברי יתנון מן
ליבנן ליגא תגא אשתיון א
תורגסין ביקא עד אתרא דתשלח
לי ואיתי מנון תמן ואת תכתל ואת
תסתיק עורבי למתן קוון לי ואנש
ביתי והוה חירם חויב לשלמה
אעני ארזין ואעי ברוון כל עורבית
ושלמה חויב לחירם עסרין
אלפין כורין חיטין פרנס לאנש
ביתיה ועסרין סורין משתא תתיסא
דין יהיב שלמה לחירם שנא
בשנא ויי יהב חוכמא
לשלמה כמא דמליל ליה והוה
שלמא בין חירם ובין שלמה וגזרו
קיים תרוויהון ועבי שלמה
שלטוריא מסקי סכין סבל ישראל

כמבי המלאכה אשר סכבתו ער תת
יהוה אתם תחת כפות רגלו: ויעתר
הגיתי יהוה אלהי לי מסביב אין שטן
ואין פגע רע: והגבי אמר לבנות
בית לשם יהוה אלהי כאשר דבר
יהוה אל דוד אבי לאמר בנך אשר
אתן תחתיך על כסאך הוא יבנה
הבית לשמי: ועתה עותה וחבלתו
לי ארזים מן הלבנון ועבדי יהיו
עם עבדיך ושכר עבדיך אתן לך
ככל אשר תאמר כי אתה ידעת כי
אין בנו איש יודע לכרת עצים
כצדנים: והי כשמע חירם את
דברי שלמה וישמח מאד ויאמר
ברוך יהוה היום אשר נתן לדוד בן
חכם על העם הרב הזה: וישלח
חירם אל שלמה לאמר שמעתי את
אשר שלחת אלי אני אעשה את כל
חפצך בעצי ארזים ובעצי ברושים:
עבדי ירדו מן הלבנון
שמה ואני אשומם דברות גים עד
המקום אשר תשלח אלי ונפצתים
שם ואתה תשא ואתה תעשה את
חפצי לתת לחם ביתי: ויהי חירם נתן
לשלמה עצי ארזים ועצי ברושים כל
חפצו: ושלמה נתן לחירם
לחיים עשרים אלף כר חטים מכלת
לביתו ועשרים כד שמן כתית כדך
יין שלמה לחירם שנה בשנה:
ויהוה נתן חכמה לשלמה
כאשר דבר לו ויהי שלם בין חירם
ובין שלמה ויברתו ברית שניהם:
ויעל המלך שלמה מס מכל ישראל

רלבב

ויהי כשמוע חירם את דברי שלמה. יתכן
שלח אתר זה על ידי אחד מעבדיו אל חירם
ממלכו כי לא היה שם
על ידו שמוקח מכר
את חירם בדברים נרחים
כאשר אמר כי חפצו
לשלח אל חירם שלח
אתר זה ולא ידע מה
חפצו ומה בקשתו
ויאמר ברוך יי היום. שמח על שמוצא
שלמה חן בעיני חירם ומבקש ממנו
דברים שיוכל לעשות לו ולא יקשה
עליו ולא יתיגע בהם ולא יוציא
הוצאות רבות:
על העם הרב הזה. על ישראל שהיו
רבים מאד:
וישלח חירם אל שלמה. אחר שהבין
חירם מדברי שלמה שחפצו לבנות בית
לשם ה' ושלמה לא ידע מה חפצו
ומה בקשתו שלח אליו חירם לשאול
ממנו מה חפצו ומה בקשתו:
שמעתי את אשר שלחת אלי. אמר
שמעתי את אשר שלחת אלי לומר
שחפצך לבנות בית לשם ה' ולא
ידעתי מה חפצך ומה בקשתך
ואעשה את כל חפצך בעצי ארזים
ובעצי ברושים:
עבדי ירדו מן הלבנון שמה. אמר
שעבדיו יכרתו העצים בהר הלבנון
ויורידום אל הים ויעשו מהם דברות
ויביאום אל המקום אשר יבקש שלמה
ושם יתפרקו העצים מן הדברות
ואני אשומם שם ואתה תשא אותם
ותעשה את חפצי לתת לחם ביתי
כלומר שתתן לי מה שאבקש ממך
ואני אתן לך מה שתבקש ממני:
ויהי חירם נתן לשלמה עצי ארזים
ועצי ברושים כל חפצו. אמר שנתן
לו כל מה שבקש ממנו ולא מנע
ממנו דבר:
ושלמה נתן לחירם לחיים עשרים
אלף כר חטים מכלת לביתו. אמר
שנתן לו מזון לביתו ולאנשי ביתו
ולא אמר כמה היה המכלת לביתו
כי לא היה צורך לכתוב זה:
ועשרים כד שמן כתית כדך יין
שלמה לחירם שנה בשנה. אמר
שנתן לו שמן וין לשנה בשנה
ולא אמר כמה היה השמן והיין
כי לא היה צורך לכתוב זה:
ויהוה נתן חכמה לשלמה כאשר דבר
לו. אמר שנתן לו חכמה יתירה על
חכמת כל בני קדם ועל חכמת כל
המצריים ועל חכמת כל האדם
כמו שכתוב בספר מלכים:
ויהי שלם בין חירם ובין שלמה.
אמר שהיה שלום ביניהם ולא היתה
ביניהם מלחמה:
ויברתו ברית שניהם. אמר שעשו
ברית ביניהם שלא יהיה ביניהם
מלחמה:
ויעל המלך שלמה מס מכל ישראל.
אמר שהעלה שלמה מס מכל ישראל
כדי לבנות הבית:

ויהי המס שלשים אלף איש:
וישלחם לבנונה עשרת אלפים
בחדש חלפים יהיו בלבנון
שנים חדשים בבתיהם ואדניראם על-
המס: ויהי לשלמה
שבעים אלף נשא סבל ושמנים
אלף חוצב בהר: לבד משלי הנצבים
לשלמה אשר על-המלאכה שלשת
אלפים ושלש מאות הרדים בעם
העשים במלאכה: ויצו המלך
ויסעו אבנים גדולות אבנים יקרות
ליסד הבית אבני גזית: ויפסלו בני
שלמה ובני חירום והגבלים ויכינו
העצים והאבנים לבנות הבית:

ויהי המס. שלח לגבות מכל מלאכת חלף חים: הלשון. כמו מסעים ויחנו
ויהי בלבנון כאחד מעשרת חלקי הארץ שהיתה לחם בחלוקת יהושע חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בדבקת חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו ברמות חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בענם חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בשמיר חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בחלקת חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בעשתרות חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בקדש חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בעין משפט חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו במדבר חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בהר חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בצלמונה חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בפונון חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו באבות חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בעיי העברים חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בדיבון גד חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בעלמון דבלתימה חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בהרי העברים חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בערבות מואב חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בבקעת בית הישמות חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו באבל השטים חלף חים בדברי הימים ובמלכים חלף חים בחברון
ומסעו ויחנו בערבות מואב

וַיְהִי בְּאֶרֶץ מֵאָה וְחַמְנֵן שְׁנֵן
לִסְיוֹף בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
דְּמֶרְיִם בְּשָׁנָה רְבִיעִתָה בְּיֶרַח
זִו הוּא הַיֶּרַח הַשֵּׁנִי לִמְסִיכַת שְׁלֹמֹה עַל יִשְׂרָאֵל וַיִּבֶן
בֵּיתָא קֻדְשָׁא יְיָ׃ וּבְיַתָּא דְּבָנָא
קֳדָמָא שְׁלֹמֹה קֻדְשָׁא יְיָ שִׁיתִּין אַמִּין
אוֹרְכִיהּ וְעַסְרִין פּוּרְיָה וְתַלָּתִין
אַמִּין רוֹמְטֵיהּ׃ וְאוּלְמָא עַל אַפֵּי
הֵיכְלָא דְּבַיְתָא עַסְרִין אַמִּין אוֹרְכָּא
עַל אַפֵּי פּוּתְיָא דְּבַיְתָא עַסַר אַמִּין
פּוּתְיָא עַל אַפֵּי בַּיְתָא׃ וְעָבַד
לְבַיְתָא בְּנִין פְּתִיזִין סְלִיעָא וְסִתְיוֹן
סְרָבְרָא וְתַנִּין כְּלִיגְיָא בֵּית אַנְפַת
דִּישִׁי שִׁירָיָא אַרְיָא׃ וְגַבְיָא עַל
כְּתָלֵי בֵּירְיָא וְיָא סְתַר קְתַר
לְהֵיכְלָא וּלְבֵית כַּפּוֹרֵי וְעָבַד ס
סְתָיְיָא סְתַר סְתַר׃ וְסִתְיָא
דְּעֵירְיָא חֲמֵשׁ אַמִּין פּוּתְיָא ו
וְסִתְיָתָא שִׁית אַמִּין פּוּתְיָא ז
וְתַלִּיתָיָא שְׁבַע אַמִּין פּוּתְיָא אֲרֵי
גַּסְקָתָא עֲבַד לְבֵיתָא סְתַר סְתַר
לְבָרָא מִן סְתָיְיָא דְּקֻדְשָׁא דִּישִׁי
שְׁרָיָא עֲלַיְיהוּ וְלָא יְהַוְיָן
שְׁרָיָא מֵעִבְרָן בְּבָתְרֵי בֵּיתָא׃
וּבֵיתָא בְּאַתְבְּיוֹתָיו

וְיְהִי בִּשְׁמֹנִים שָׁנָה
וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה לְצֵאת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם בַּשָּׁנָה
הָרְבִיעִית בְּחֹדֶשׁ זִו הוּא הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי
לִמְלֹךְ שְׁלֹמֹה עַל־יִשְׂרָאֵל וַיִּבֶן הַבַּיִת
לַיהוָה׃ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה לַיהוָה שִׁשִּׁים־אַמָּה אָרְכּוֹ
וְעֶשְׂרִים רָחְבּוֹ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קֹמָתוֹ׃
וְהָאוּלָם עַל־פְּנֵי הֵיכַל הַבַּיִת
עֶשְׂרִים אַמָּה־אָרְכּוֹ עַל־פְּנֵי רֹחַב
הַבַּיִת עֶשֶׂר בָּאַמָּה רָחְבּוֹ עַל־פְּנֵי
חֹבֶת׃ וַיַּעַשׂ לַבַּיִת חַלֹּנֵי שְׁקֻפִים
אֲטֻמִים׃ וַיִּבֶן עַל־קִיר הַבַּיִת יָצוּעַ
סָבִיב אֶת־קִירוֹת הַבַּיִת סָבִיב לְהֵיכָל
וְלִדְבִיר וַיַּעַשׂ צְלָעוֹת סָבִיב׃
הַיְצוּעַ הַתַּחְתֹּנָה חָמֵשׁ בָּאַמָּה רָחְבָּהּ
וְהַתִּיכֹנָה שֵׁשׁ בָּאַמָּה רָחְבָּהּ וְהַ
וְהַשְּׁלִישִׁית שֶׁבַע בָּאַמָּה רָחְבָּהּ
כִּי מִגְרְעוֹת נָתַן לַבַּיִת סָבִיב חוּצָה
לְבִלְתִּי אֲחֹז בְּקִירוֹת הַבָּיִת׃
וְהַבַּיִת בְּבִנֹתוֹ

רלבנ

כוונה הכתובת כאדם זה הוא אחד האדם המבי למלוך מלוכה על ישראל עכ׳ יל׳ כלומר כמה הכתובת למלוך מלוכה על ישראל כאדם המבי מלוכה ואחת אדם אחר אחר מלוכה לבוזת הכתוב כאדם ר׳ כאדם המבי ואחת אחר כאדם המלך מלוכה לי׳ כאדם אחת אחר׳ הוא כל כלל אחד כלל אחד אחר׳ אחד אחר׳ אחד אחר׳

ושתי דלתות עבי סמן. ושתי דלתות עבי סמן מלאתי מקומות לשתים הדבר קשה עליהם מקבלות כרובים כתיב מעשה עץ זית ומקבלות כרובים וגפנים ותמרים כתיב ושתי דלתות עבי סמן אחד מלמד שהיו יפות מיוחדות ושתי דלתות עבי סמן לומר לך כי לתוך כי תרגם עבי סמן ואין לשון עבי סמן מלא מקומות הרבה ולשון עבי סמן כמו שתי דלתות

כל אלה. כל אלה הנזכרים מאחר שנאמר ואת כל פרשת וגו' ואין זה מקומו לפי שהוא מאוחר בזמן ומפורש למעלה: בשעות גזית. לבנין בית יהוה ובית המלך כשהיה פתו שתים ושלש של מינים חתוכים שתים: • מגרדות בעברים. מגרה זאת האימור מפני החבורים שלקחת ממארת ומחזרת ומגרדת בעברים מתוכה מקום היו נכנסים מתוכה ומלקטין כן מן הישר של מעלה וקורה ומקרה ומחזרת ומגרדת בעברים מתוכה שלא יהי

ואקים את עמרי׳ א׳ למלוכה ויתקע בשופר ויאמר יחי המלך ואח״כ ואקים את עמרי׳ ויעלו אחריו ויבאו ויקחו את ירושלים ויכו את בית המלך באש ויבנו את העיר ויקראו שמה על שם שומר שקנה את ההר ויקרא את שמה ע״ש שומר ויבן את ההר ויקרא את שם העיר שבנה על שם שומר אדוניה׳ ויקרא את שמה שומרון ויעש עמרי׳ הרע בעיני ה׳ וירע להם יותר מכל אשר היו לפניו ויבא בדרך ירבעם בן נבט ובחטאתיו אשר החטיא את ישראל להכעיס את ה׳ אלהי ישראל בהבליהם ויתר דברי עמרי׳ אשר עשה וגבורתו אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל ויישכב עמרי׳ עם אבותיו ויקבר בשומרון ויתחי אחאב בנו תחתיו בשנת שלשים ושמונה שנה למלכות אסא מלך יהודה ויתחי אחאב בן עמרי׳ על ישראל בשומרון שנים ועשרים שנה ויעש אחאב בן עמרי׳ הרע בעיני ה׳ מכל אשר לפניו ויהי הנקל מהלכת בחטאות ירבעם בן נבט ויקח את איזבל בת אתבעל מלך צידנים וילך ויעבד את הבעל וישתחו לו ויקם מזבח לבעל בבית הבעל אשר בנה בשומרון ויעש אחאב את האשרה ויוסף אחאב לעשות להכעיס את ה׳ אלהי ישראל מכל מלכי ישראל אשר היו לפניו בימיו בנה חיאל בית הארלי את יריחו באבירם בכורו יסדה ובשגיב צעירו הקים דלתיה כדבר ה׳ אשר דבר ביד יהושע בן נון ויהי לו לאבן ולמוסד ויהי בימיו ויבן את בית הבעל ואת המזבח ויעש אשרה ויוסף חיאל לעשות את הכעיס להכעיס את ה׳ אלהי ישראל מכל אשר לפניו ויהי בימיו בנה חיאל בית הארלי את יריחו באבירם בכורו יסדה ובשגיב צעירו הקים דלתיה כדבר ה׳ אשר דבר ביד יהושע בן נון ויהי לו לאבן ולמוסד

רלבב

ויקם את העמודים לאולם היכל ויקם את העמוד הימני ויקרא את שמו יכין ויקם את העמוד השמאלי ויקרא את שמו בעז ועל ראש העמודים מעשה שושן ותתם מלאכת העמודים ויעש את הים מוקק עשר באמה משפתו עד שפתו עגל סביב וחמש באמה קומתו וקוה שלשים באמה יסב אותו סביב ופקעים מתחת לשפתו סובבים אותו עשר באמה מקיפים את הים סביב שני טורים הפקעים יצקים בי׳ יציקתו עומד על שנים עשר בקר שלשה פנים צפונה ושלשה פנים גבה ושלשה פנים נגבה ושלשה פנים מזרחה והים עליהם ממעלה וכל אחוריהם בית׳ ועביו טפח ושפתו כמעשה שפת כוס פרח שושן אלפים בת יכיל

ואקים את עמודיה לאולמא ויתקל ית עמודא דימינא ויקרי ית שמיה יכין ויתקל ית עמודא דשמאלא ויקרי ית שמיה בועז ועל ריש עמודיא עובדי שושנא ושכלמת עובדת עמודיא ועבד ית יקא מתיך עשר סמכתיה עד סמכתיה תקולא סחור סחור וחמש רומיה וחוט משח חלדין יתיה סחור סחור ית יקא ליה סחור סחור ופקעין דמיין לדלועין מתחות לשפתיה סחרין ית יקא תרין סדרין מתיכין באתוכתיה קאים על תרי עסר תורין תלתא אפיהון לצפונא ותלתא אפיהון למערבא ותלתא אפיהון לדרומא ותלתא אפיהון למדנחא ויתה מתקן עלויהון למיקם עלוי וכל אחוריהון לגיו ותקפיה פושכיה וסומקיה כעובי שפת גוח כגולגל לקיט כשושנא פגרין אלפין ביתיל

ולרחצה הכהנים בו׳ וחים עליהם מלאכתו׳ כל תשחיטו אלו וחים׳ אחריהם נ׳ וכל אחריהם ביחה׳ וחברו׳ ואחריהם קרוחה משחחים

רלבב

ויקם את העמודים לאולם היכל ויקם את העמוד הימני ויקרא את שמו יכין ויקם את העמוד השמאלי ויקרא את שמו בעז ועל ראש העמודים מעשה שושן ותתם מלאכת העמודים ויעש את הים מוקק עשר באמה משפתו עד שפתו עגל סביב וחמש באמה קומתו וקוה שלשים באמה יסב אותו סביב ופקעים מתחת לשפתו סובבים אותו עשר באמה מקיפים את הים סביב שני טורים הפקעים יצקים בי׳ יציקתו עומד על שנים עשר בקר שלשה פנים צפונה ושלשה פנים גבה ושלשה פנים נגבה ושלשה פנים מזרחה והים עליהם ממעלה וכל אחוריהם בית׳ ועביו טפח ושפתו כמעשה שפת כוס פרח שושן אלפים בת יכיל

ויעש את המכנות עשר נחשת ארבע עשרה אמה ארך המכונה האחת וארבע באמה רחבה ושלש באמה קומתה וזה מעשה המכונה מסגרות להם ומסגרת בין השלבים ועל המסגרות אשר בין השלבים אריות בקר כרובים ועל השלבים כן ממעל ומתחת לאריות ולבקר לילות מעשה מורד ארבעה אופני נחשת לכל המכונה האחת וסרני נחשת וארבעה פעמתיו כתפת להם מתחת לכיור הכתפת יצקות מעבר אישליור ופיהו מבית לכתרת ומעלה באמה ופיה עגל מעשה כן אפרי חצי האמה וגם על פיה מקלעות ומסגרתיהם מרבעות לא עגלות ארבעת הרשופים למסגרות

ועבד יה בסיסא עבדא וקשטא ארבע אפין ארכיהם בסיקא חדא וארבע אפין פותיהן ותלת׳ אפין רוחה׳ וזיין עובד בסיסא גדפין לותן וגדפין בין שליביא ועל גדפין בין שליביא צויר אריון תורין וכרובין ועל שליביא כתבנא מלעיל ומלרע לאריין ולתורין ם מרבך עובד ביטוש ואבעתה גלגלי נחשא לבסיסא וזיקי כרסון ותקפין לתון מלרע לכיולך כתפין כתבין מבבל עובד דיבון ופומיה מגו לקרוניתון ולעילא באמתא ופומיה מגלגל עובד בגוא אמתא ואפי על פומה קלעין וגדפיהון מרבעין ולא כגלגלין ואבעתה

ועבד יה בסיסא עבדא וקשטא ארבע אפין ארכיהם בסיקא חדא וארבע אפין פותיהן ותלת׳ אפין רוחה׳ וזיין עובד בסיסא גדפין לותן וגדפין בין שליביא ועל גדפין בין שליביא צויר אריון תורין וכרובין ועל שליביא כתבנא מלעיל ומלרע לאריין ולתורין ם מרבך עובד ביטוש ואבעתה גלגלי נחשא לבסיסא וזיקי כרסון ותקפין לתון מלרע לכיולך כתפין כתבין מבבל עובד דיבון ופומיה מגו לקרוניתון ולעילא באמתא ופומיה מגלגל עובד בגוא אמתא ואפי על פומה קלעין וגדפיהון מרבעין ולא כגלגלין ואבעתה

רלבב

ויעש את המכונות עשר נחשת ארבע עשרה אמה ארך המכונה האחת וארבע באמה רחבה ושלש באמה קומתה וזה מעשה המכונה מסגרות להם ומסגרת בין השלבים ועל המסגרות אשר בין השלבים אריות בקר כרובים ועל השלבים כן ממעל ומתחת לאריות ולבקר לילות מעשה מורד ארבעה אופני נחשת לכל המכונה האחת וסרני נחשת וארבעה פעמתיו כתפת להם מתחת לכיור הכתפת יצקות מעבר אישליור ופיהו מבית לכתרת ומעלה באמה ופיה עגל מעשה כן אפרי חצי האמה וגם על פיה מקלעות ומסגרתיהם מרבעות לא עגלות ארבעת הרשופים למסגרות

ואשקרון גלגליא בכסקאא ורוסיא
דגלגל נר אמתא ומלחמת אמתא
ועזבר גיל גליא בעזבר גיל גלי
מרכבתן יקרא אשדודתן וגבעתן
ותוסיתן וביבושתן כולא כתך
וארבע כרסין לארבע זוין
דנסקאא נזא מן בסקאא מתקנא
ובריש בסקאא פלגת אמתא רוקא
פלגל כתר כתר ועל ריש כ
בסקאא אשדודתא ונזעקתא מינה
ונלגלי על לוחא אשדודתא ועל
נזעקתא כרובין אריך ומדרש ר
דיקלין כיבש תר ומקבל כתר ס
מתר: קדמא עבר ית עסר
בסקאא מתך תר משחתא ונזא
עוברא תר לכולהון: ועבר
עשרא כיזרין ונחשא בארבעין
ביתין ברישיה מסגיד לביורא
תר ארבע אפין ביורא ותר ביורא
תר על בסקאא ונזא לעשר ב
בסקאא: ויהב ית בסקאא מסש
על עיבר בוזא סיסיא והמש

ורדית האופים במכונרת וקטת
האופן האחד אמה וחצי האמה:
ומעשה האופים כמעשית אופן
המרכבה ירותם ובריהם וחשוקיהם
וחשוניהם הכל מוקן: (ארבע
כתפות אל ארבע פנות המכנף
האחת מן המכנה כתפיה: וכראש
המכונה חצי אמה קומה עגל סביב
ועל ראש המכנה ידותיה ומסגרותיה
ממנה: ויפתח על הלחת ידותיה
ועל ומסגרותיהן כרובים אריות
ותמרת כמלא איש ולילות סביב:
בואת עשה את עשר המכנות מוקן
אחד מדה אחת קנה אחד לכולנה:
ויעש עשרה כיורות נחשת
ארבעים ת יביל היכיור הי אחד
ארבע באמה היכיור ה אחד כיור
אחד על המכונ ה אשר לעשר
המכונות: ויתן את המכונות
חמש על כתף הבית ה חמש

וכעשה יוסי האופים בעשה. ודחה מנר תבל. אשר ברס ר' עבאות. אנחו ודחה. לא יכבו האדי ישר'. כי
כעמדים. השמים בכוכבים. לפנים הארץ יסודת. ויהי מעשה ר' אלחנן ב"ר יוסי על כתף ה וכמר מנחי
על כתף הבית. כנגד כתף הבית הימנית: ומכתף הבית המזרחי. מתוך מנר הדרום
עבר נמצן ואינו קדמית ולא אחורית אלא מצד מזרח בפחות כנגד היחיד מכן כנגד
פתח ה: ומתוך לכתל האמצעי לצד מערב מזרחן מן הדרום
ולפנים מכתל אמצעי בקרפף: על כתף הבית ה המזרחי: ומכתף הבית
על עיבר ביזא סמכליה ויוא נזא
יתב מעבר ביזא מיסיא קדומא
מקביל ורומא:

ויעש חירום את הבירות ואת
היעים ואת המזרקות ויכל חירם
לעשות את כל המלאכה אשר
עשה למלך שלמה בית יהוה:
עמדים שנים וגלת הכתרת אשר
על ראש העמודים שתים ושבכות
שתים לכסות את שתי גלת
הכתרת אשר על ראש העמודים:
ואת הרמנים ארבע מאות לשתי
השבכות שני שורים רמנים
לשבכה האחת לכסות את שתי
גלת הכתרת אשר על פני העמדים
: ואת המכונות עשר ואת הכירת
עשרה על המכונות: ואת חים
האחד ואת הנקר שנים עשר תחת
הים: ואת הסירות ואת היעים
ואת המזרקות ואת כל הכלים
האלה עשה חירם למלך
שלמה בית יהוה נחשת ממרט:
בכבר הירדן יצקם המלך
במעבה הארמה בין סכות ובין
צרתן: ויניח שלמה את כל
הכלים מרב מאד מאד לא נחקר
משקל הנחשת: ויעש שלמה את
כל הכלים אשר עשה חירם למלך
שלמה בית יהוה את מזבח
הזהב ואת השלחן אשר עליו לחם
הפנים זהב: ואת המנרות
חמש מימין וחמש משמאל ל

ורלבב

ויעש חירום לשלמה
המלך בית יהוה חבל שני עמודים
וגלילים לראשי העמודים אשר
על ראש שני העמודים ושתי
שבכות לכסות את שני גלילי
הראש אשר על ראש העמודים
ואת הרמנים ארבע מאות לשתי
השבכות שני שורים רמנים
לשבכה האחת לכסות את שני
גלילי הראש אשר על ראש
העמודים: ואת המכונות עשר
ואת הכירות עשרה על המכונות:
ואת הים האחד ואת הבקר שנים
עשר תחתיו: ואת הסירות ואת
היעים ואת המזלגות ואת כל
הכלים האלה עשה חירם אביו
למלך שלמה בית יהוה נחשת
מרוט: בכבר הירדן יצקם המלך
במעבה הארמה בין סכות ובין
צרתה: ויניח שלמה את כל
הכלים מרב מאד מאד לא נחקר
משקל הנחשת: ויעש שלמה את
כל הכלים אשר בית יהוה ואת
מזבח הזהב ואת השלחנות אשר
עליהם לחם הפנים: ואת המנרות
חמש מימין וחמש משמאל

לְמַעַן הֲדִיבִי זְהַב מִפָּז וְתִפְאֶרֶת וְכֶסֶף מִכֶּסֶף וְהַמִּשְׁקָלוֹת זָהָב: וְהַסִּפִּים וְהַמִּזְרָקוֹת וְהַכַּפּוֹת וְהַמְּחַתּוֹת זָהָב סָגוֹר וְהַפְּתוּרִים לַדְּלָתוֹת הַבַּיִת הַקֹּדֶשׁ לִקְדֶשׁ הַקָּדָשִׁים לַדְּלָתֵי הֵיכַל לַבָּיִת: וַתִּשְׁלַם כָּל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה אֶת קָדְשֵׁי דָוִיד אָבִיו אֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הַזָּהָב וְאֶת הַכֵּלִים נָתַן בְּאֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה:

אָז יַקְהִיל שְׁלֹמֹה אֶת זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵת כָּל רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת נְשִׂיאֵי הָאָבוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה יְרוּשָׁלִַם לְהַעֲלוֹת אֶת אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה מֵעִיר דָּוִיד הִיא צִיּוֹן: וַיִּקָּהֲלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּיֶרַח הָאֵתָנִים בֶּחָג הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי: וַיָּבֹאוּ כֹּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת הָאָרוֹן: וַיַּעֲלוּ אֶת אֲרוֹן יְהוָה וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת כָּל כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּאֹהֶל

מקום בית כסורי ותבא טבא ו
ושתשקענא ובו עיניא ואיכחניא ו
והבא ו וקלילא ומזקריא ומזרקי ו
ובוכיא וסחתיא והבא טבא ו
ומגלסיא לרשיא בית נואה לקדש ו
קודשיא לרשיא ביתא להיכלא ו
ותבא ו ושלימת כל ו
עיבידתא ועבד שלמה סלקא בית ו
מקדשא דיי ואיתי יקלת שלמה ית קודשי ו
דוד אבוהי ית כספא וית דהבא ואת ו
מניא יהב באוצריה בית מקדשא ו
דיי ו בבין כנש ו
שלמה ית סבי ישראל וית כל רישי ו
שבטיא רברבי אבהתא דבני ו
ישראל לות מלכא שלמה לירושלם ו
לאסקא ית ארון קיימא דיי ו מ
מקרתא דדוד היא ציון ואתבנטו ו
לות מלכא שלמה בירחא כל אנש ישראל ו
בירחא ואתיקבו דכרן ליה ירחא ו
קדמאה בעשרא לירחא ואסקו ו
סבי עמא ואתו כלקבי ישראל ו
ונקלו כהניא ית ארונא ו ואסיקו ו
ית ארונא דיי ויתמשכנא ויתו ו
כל מני קודשא די במשכנא ו

ל ב' כ"י ואלפים. ל ג' כ"י ואלפים. ל ד' כ"י ואלפים. ל ה' כ"י ואלפים. ל ו' כ"י ואלפים. ל ז' כ"י ואלפים. ל ח' כ"י ואלפים. ל ט' כ"י ואלפים. ל י' כ"י ואלפים. ל יא' כ"י ואלפים. ל יב' כ"י ואלפים. ל יג' כ"י ואלפים. ל יד' כ"י ואלפים. ל טו' כ"י ואלפים. ל טז' כ"י ואלפים. ל יז' כ"י ואלפים. ל יח' כ"י ואלפים. ל יט' כ"י ואלפים. ל כ' כ"י ואלפים. ל כא' כ"י ואלפים. ל כב' כ"י ואלפים. ל כג' כ"י ואלפים. ל כד' כ"י ואלפים. ל כה' כ"י ואלפים. ל כו' כ"י ואלפים. ל כז' כ"י ואלפים. ל כח' כ"י ואלפים. ל כט' כ"י ואלפים. ל ל' כ"י ואלפים. ל לא' כ"י ואלפים. ל לב' כ"י ואלפים. ל לג' כ"י ואלפים. ל לד' כ"י ואלפים. ל לה' כ"י ואלפים. ל לו' כ"י ואלפים. ל לז' כ"י ואלפים. ל לח' כ"י ואלפים. ל לט' כ"י ואלפים. ל מ' כ"י ואלפים. ל מא' כ"י ואלפים. ל מב' כ"י ואלפים. ל מג' כ"י ואלפים. ל מד' כ"י ואלפים. ל מה' כ"י ואלפים. ל מו' כ"י ואלפים. ל מז' כ"י ואלפים. ל מח' כ"י ואלפים. ל מט' כ"י ואלפים. ל נ' כ"י ואלפים. ל נא' כ"י ואלפים. ל נב' כ"י ואלפים. ל נג' כ"י ואלפים. ל נד' כ"י ואלפים. ל נה' כ"י ואלפים. ל נו' כ"י ואלפים. ל נז' כ"י ואלפים. ל נח' כ"י ואלפים. ל נט' כ"י ואלפים. ל ס' כ"י ואלפים. ל סא' כ"י ואלפים. ל סב' כ"י ואלפים. ל סג' כ"י ואלפים. ל סד' כ"י ואלפים. ל סה' כ"י ואלפים. ל סו' כ"י ואלפים. ל סז' כ"י ואלפים. ל סח' כ"י ואלפים. ל סט' כ"י ואלפים. ל ע' כ"י ואלפים. ל עא' כ"י ואלפים. ל עב' כ"י ואלפים. ל עג' כ"י ואלפים. ל עד' כ"י ואלפים. ל עה' כ"י ואלפים. ל עו' כ"י ואלפים. ל עז' כ"י ואלפים. ל עח' כ"י ואלפים. ל עט' כ"י ואלפים. ל פ' כ"י ואלפים. ל פא' כ"י ואלפים. ל פב' כ"י ואלפים. ל פג' כ"י ואלפים. ל פד' כ"י ואלפים. ל פה' כ"י ואלפים. ל פו' כ"י ואלפים. ל פז' כ"י ואלפים. ל פח' כ"י ואלפים. ל פט' כ"י ואלפים. ל צ' כ"י ואלפים. ל צא' כ"י ואלפים. ל צב' כ"י ואלפים. ל צג' כ"י ואלפים. ל צד' כ"י ואלפים. ל צה' כ"י ואלפים. ל צו' כ"י ואלפים. ל צז' כ"י ואלפים. ל צח' כ"י ואלפים. ל צט' כ"י ואלפים. ל ק' כ"י ואלפים. ל קא' כ"י ואלפים. ל קב' כ"י ואלפים. ל קג' כ"י ואלפים. ל קד' כ"י ואלפים. ל קה' כ"י ואלפים. ל קו' כ"י ואלפים. ל קז' כ"י ואלפים. ל קח' כ"י ואלפים. ל קט' כ"י ואלפים. ל קי' כ"י ואלפים. ל קיא' כ"י ואלפים. ל קיב' כ"י ואלפים. ל קיג' כ"י ואלפים. ל קיד' כ"י ואלפים. ל קטו' כ"י ואלפים. ל קטז' כ"י ואלפים. ל קיח' כ"י ואלפים. ל קיט' כ"י ואלפים. ל קכ' כ"י ואלפים. ל קכא' כ"י ואלפים. ל קכב' כ"י ואלפים. ל קכג' כ"י ואלפים. ל קכד' כ"י ואלפים. ל קכה' כ"י ואלפים. ל קכו' כ"י ואלפים. ל קכז' כ"י ואלפים. ל קכח' כ"י ואלפים. ל קכט' כ"י ואלפים. ל קל' כ"י ואלפים. ל קלא' כ"י ואלפים. ל קלב' כ"י ואלפים. ל קלג' כ"י ואלפים. ל קלד' כ"י ואלפים. ל קלה' כ"י ואלפים. ל קלו' כ"י ואלפים. ל קלז' כ"י ואלפים. ל קלח' כ"י ואלפים. ל קלט' כ"י ואלפים. ל קמ' כ"י ואלפים. ל קמא' כ"י ואלפים. ל קמב' כ"י ואלפים. ל קמג' כ"י ואלפים. ל קמד' כ"י ואלפים. ל קמה' כ"י ואלפים. ל קמו' כ"י ואלפים. ל קמז' כ"י ואלפים. ל קמח' כ"י ואלפים. ל קמט' כ"י ואלפים. ל קנ' כ"י ואלפים. ל קנא' כ"י ואלפים. ל קנב' כ"י ואלפים. ל קנג' כ"י ואלפים. ל קנד' כ"י ואלפים. ל קנה' כ"י ואלפים. ל קנו' כ"י ואלפים. ל קנז' כ"י ואלפים. ל קנח' כ"י ואלפים. ל קנט' כ"י ואלפים. ל קס' כ"י ואלפים. ל קסא' כ"י ואלפים. ל קסב' כ"י ואלפים. ל קסג' כ"י ואלפים. ל קסד' כ"י ואלפים. ל קסה' כ"י ואלפים. ל קסו' כ"י ואלפים. ל קסז' כ"י ואלפים. ל קסח' כ"י ואלפים. ל קסט' כ"י ואלפים. ל קע' כ"י ואלפים. ל קעא' כ"י ואלפים. ל קעב' כ"י ואלפים. ל קעג' כ"י ואלפים. ל קעד' כ"י ואלפים. ל קעה' כ"י ואלפים. ל קעו' כ"י ואלפים. ל קעז' כ"י ואלפים. ל קעח' כ"י ואלפים. ל קעט' כ"י ואלפים. ל קפ' כ"י ואלפים. ל קפא' כ"י ואלפים. ל קפב' כ"י ואלפים. ל קפג' כ"י ואלפים. ל קפד' כ"י ואלפים. ל קפה' כ"י ואלפים. ל קפו' כ"י ואלפים. ל קפז' כ"י ואלפים. ל קפח' כ"י ואלפים. ל קפט' כ"י ואלפים. ל קצ' כ"י ואלפים. ל קצא' כ"י ואלפים. ל קצב' כ"י ואלפים. ל קצג' כ"י ואלפים. ל קצד' כ"י ואלפים. ל קצה' כ"י ואלפים. ל קצו' כ"י ואלפים. ל קצז' כ"י ואלפים. ל קצח' כ"י ואלפים. ל קצט' כ"י ואלפים. ל קק' כ"י ואלפים. ל קקא' כ"י ואלפים. ל קקב' כ"י ואלפים. ל קקג' כ"י ואלפים. ל קקד' כ"י ואלפים. ל קקה' כ"י ואלפים. ל קקו' כ"י ואלפים. ל קקז' כ"י ואלפים. ל קקח' כ"י ואלפים. ל קקט' כ"י ואלפים. ל קקי' כ"י ואלפים. ל קקיא' כ"י ואלפים. ל קקיב' כ"י ואלפים. ל קקיג' כ"י ואלפים. ל קקיד' כ"י ואלפים. ל קקטו' כ"י ואלפים. ל קקטז' כ"י ואלפים. ל קקיח' כ"י ואלפים. ל קקיט' כ"י ואלפים. ל קקכ' כ"י ואלפים. ל קקכא' כ"י ואלפים. ל קקכב' כ"י ואלפים. ל קקכג' כ"י ואלפים. ל קקכד' כ"י ואלפים. ל קקכה' כ"י ואלפים. ל קקכו' כ"י ואלפים. ל קקכז' כ"י ואלפים. ל קקכח' כ"י ואלפים. ל קקכט' כ"י ואלפים. ל קקל' כ"י ואלפים. ל קקלא' כ"י ואלפים. ל קקלב' כ"י ואלפים. ל קקלג' כ"י ואלפים. ל קקלד' כ"י ואלפים. ל קקלה' כ"י ואלפים. ל קקלו' כ"י ואלפים. ל קקלז' כ"י ואלפים. ל קקלח' כ"י ואלפים. ל קקלט' כ"י ואלפים. ל קקמ' כ"י ואלפים. ל קקמא' כ"י ואלפים. ל קקמב' כ"י ואלפים. ל קקמג' כ"י ואלפים. ל קקמד' כ"י ואלפים. ל קקמה' כ"י ואלפים. ל קקמו' כ"י ואלפים. ל קקמז' כ"י ואלפים. ל קקמח' כ"י ואלפים. ל קקמט' כ"י ואלפים. ל קקנ' כ"י ואלפים. ל קקנא' כ"י ואלפים. ל קקנב' כ"י ואלפים. ל קקנג' כ"י ואלפים. ל קקנד' כ"י ואלפים. ל קקנה' כ"י ואלפים. ל קקנו' כ"י ואלפים. ל קקנז' כ"י ואלפים. ל קקנח' כ"י ואלפים. ל קקנט' כ"י ואלפים. ל קקס' כ"י ואלפים. ל קקסא' כ"י ואלפים. ל קקסב' כ"י ואלפים. ל קקסג' כ"י ואלפים. ל קקסד' כ"י ואלפים. ל קקסה' כ"י ואלפים. ל קקסו' כ"י ואלפים. ל קקסז' כ"י ואלפים. ל קקסח' כ"י ואלפים. ל קקסט' כ"י ואלפים. ל קקע' כ"י ואלפים. ל קקעא' כ"י ואלפים. ל קקעב' כ"י ואלפים. ל קקעג' כ"י ואלפים. ל קקעד' כ"י ואלפים. ל קקעה' כ"י ואלפים. ל קקעו' כ"י ואלפים. ל קקעז' כ"י ואלפים. ל קקעח' כ"י ואלפים. ל קקעט' כ"י ואלפים. ל קקפ' כ"י ואלפים. ל קקפא' כ"י ואלפים. ל קקפב' כ"י ואלפים. ל קקפג' כ"י ואלפים. ל קקפד' כ"י ואלפים. ל קקפה' כ"י ואלפים. ל קקפו' כ"י ואלפים. ל קקפז' כ"י ואלפים. ל קקפח' כ"י ואלפים. ל קקפט' כ"י ואלפים. ל קקצ' כ"י ואלפים. ל קקצא' כ"י ואלפים. ל קקצב' כ"י ואלפים. ל קקצג' כ"י ואלפים. ל קקצד' כ"י ואלפים. ל קקצה' כ"י ואלפים. ל קקצו' כ"י ואלפים. ל קקצז' כ"י ואלפים. ל קקצח' כ"י ואלפים. ל קקצט' כ"י ואלפים. ל קקק' כ"י ואלפים. ל קקקא' כ"י ואלפים. ל קקקב' כ"י ואלפים. ל קקקג' כ"י ואלפים. ל קקקד' כ"י ואלפים. ל קקקה' כ"י ואלפים. ל קקקו' כ"י ואלפים. ל קקקז' כ"י ואלפים. ל קקקח' כ"י ואלפים. ל קקקט' כ"י ואלפים. ל קקקי' כ"י ואלפים. ל קקקיא' כ"י ואלפים. ל קקקיב' כ"י ואלפים. ל קקקיג' כ"י ואלפים. ל קקקיד' כ"י ואלפים. ל קקקטו' כ"י ואלפים. ל קקקטז' כ"י ואלפים. ל קקקיח' כ"י ואלפים. ל קקקיט' כ"י ואלפים. ל קקקכ' כ"י ואלפים. ל קקקכא' כ"י ואלפים. ל קקקכב' כ"י ואלפים. ל קקקכג' כ"י ואלפים. ל קקקכד' כ"י ואלפים. ל קקקכה' כ"י ואלפים. ל קקקכו' כ"י ואלפים. ל קקקכז' כ"י ואלפים. ל קקקכח' כ"י ואלפים. ל קקקכט' כ"י ואלפים. ל קקקל' כ"י ואלפים. ל קקקלא' כ"י ואלפים. ל קקקלב' כ"י ואלפים. ל קקקלג' כ"י ואלפים. ל קקקלד' כ"י ואלפים. ל קקקלה' כ"י ואלפים. ל קקקלו' כ"י ואלפים. ל קקקלז' כ"י ואלפים. ל קקקלח' כ"י ואלפים. ל קקקלט' כ"י ואלפים. ל קקקמ' כ"י ואלפים. ל קקקמא' כ"י ואלפים. ל קקקמב' כ"י ואלפים. ל קקקמג' כ"י ואלפים. ל קקקמד' כ"י ואלפים. ל קקקמה' כ"י ואלפים. ל קקקמו' כ"י ואלפים. ל קקקמז' כ"י ואלפים. ל קקקמח' כ"י ואלפים. ל קקקמט' כ"י ואלפים. ל קקקנ' כ"י ואלפים. ל קקקנא' כ"י ואלפים. ל קקקנב' כ"י ואלפים. ל קקקנג' כ"י ואלפים. ל קקקנד' כ"י ואלפים. ל קקקנה' כ"י ואלפים. ל קקקנו' כ"י ואלפים. ל קקקנז' כ"י ואלפים. ל קקקנח' כ"י ואלפים. ל קקקנט' כ"י ואלפים. ל קקקס' כ"י ואלפים. ל קקקסא' כ"י ואלפים. ל קקקסב' כ"י ואלפים. ל קקקסג' כ"י ואלפים. ל קקקסד' כ"י ואלפים. ל קקקסה' כ"י ואלפים. ל קקקסו' כ"י ואלפים. ל קקקסז' כ"י ואלפים. ל קקקסח' כ"י ואלפים. ל קקקסט' כ"י ואלפים. ל קקקע' כ"י ואלפים. ל קקקעא' כ"י ואלפים. ל קקקעב' כ"י ואלפים. ל קקקעג' כ"י ואלפים. ל קקקעד' כ"י ואלפים. ל קקקעה' כ"י ואלפים. ל קקקעו' כ"י ואלפים. ל קקקעז' כ"י ואלפים. ל קקקעח' כ"י ואלפים. ל קקקעט' כ"י ואלפים. ל קקקפ' כ"י ואלפים. ל קקקפא' כ"י ואלפים. ל קקקפב' כ"י ואלפים. ל קקקפג' כ"י ואלפים. ל קקקפד' כ"י ואלפים. ל קקקפה' כ"י ואלפים. ל קקקפו' כ"י ואלפים. ל קקקפז' כ"י ואלפים. ל קקקפח' כ"י ואלפים. ל קקקפט' כ"י ואלפים. ל קקקצ' כ"י ואלפים. ל קקקצא' כ"י ואלפים. ל קקקצב' כ"י ואלפים. ל קקקצג' כ"י ואלפים. ל קקקצד' כ"י ואלפים. ל קקקצה' כ"י ואלפים. ל קקקצו' כ"י ואלפים. ל קקקצז' כ"י ואלפים. ל קקקצח' כ"י ואלפים. ל קקקצט' כ"י ואלפים. ל קקקק' כ"י ואלפים. ל קקקקא' כ"י ואלפים. ל קקקקב' כ"י ואלפים. ל קקקקג' כ"י ואלפים. ל קקקקד' כ"י ואלפים. ל קקקקה' כ"י ואלפים. ל קקקקו' כ"י ואלפים. ל קקקקז' כ"י ואלפים. ל קקקקח' כ"י ואלפים. ל קקקקט' כ"י ואלפים. ל קקקקי' כ"י ואלפים. ל קקקקיא' כ"י ואלפים. ל קקקקיב' כ"י ואלפים. ל קקקקיג' כ"י ואלפים. ל קקקקיד' כ"י ואלפים. ל קקקקטו' כ"י ואלפים. ל קקקקטז' כ"י ואלפים. ל קקקקיח' כ"י ואלפים. ל קקקקיט' כ"י ואלפים. ל קקקקכ' כ"י ואלפים. ל קקקקכא' כ"י ואלפים. ל קקקקכב' כ"י ואלפים. ל קקקקכג' כ"י ואלפים. ל קקקקכד' כ"י ואלפים. ל קקקקכה' כ"י ואלפים. ל קקקקכו' כ"י ואלפים. ל קקקקכז' כ"י ואלפים. ל קקקקכח' כ"י ואלפים. ל קקקקכט' כ"י ואלפים. ל קקקקל' כ"י ואלפים. ל קקקקלא' כ"י ואלפים. ל קקקקלב' כ"י ואלפים. ל קקקקלג' כ"י ואלפים. ל קקקקלד' כ"י ואלפים. ל קקקקלה' כ"י ואלפים. ל קקקקלו' כ"י ואלפים. ל קקקקלז' כ"י ואלפים. ל קקקקלח' כ"י ואלפים. ל קקקקלט' כ"י ואלפים. ל קקקקמ' כ"י ואלפים. ל קקקקמא' כ"י ואלפים. ל קקקקמב' כ"י ואלפים. ל קקקקמג' כ"י ואלפים. ל קקקקמד' כ"י ואלפים. ל קקקקמה' כ"י ואלפים. ל קקקקמו' כ"י ואלפים. ל קקקקמז' כ"י ואלפים. ל קקקקמח' כ"י ואלפים. ל קקקקמט' כ"י ואלפים. ל קקקקנ' כ"י ואלפים. ל קקקקנא' כ"י ואלפים. ל קקקקנב' כ"י ואלפים. ל קקקקנג' כ"י ואלפים. ל קקקקנד' כ"י ואלפים. ל קקקקנה' כ"י ואלפים. ל קקקקנו' כ"י ואלפים. ל קקקקנז' כ"י ואלפים. ל קקקקנח' כ"י ואלפים. ל קקקקנט' כ"י ואלפים. ל קקקקס' כ"י ואלפים. ל קקקקסא' כ"י ואלפים. ל קקקקסב' כ"י ואלפים. ל קקקקסג' כ"י ואלפים. ל קקקקסד' כ"י ואלפים. ל קקקקסה' כ"י ואלפים. ל קקקקסו' כ"י ואלפים. ל קקקקסז' כ"י ואלפים. ל קקקקסח' כ"י ואלפים. ל קקקקסט' כ"י ואלפים. ל קקקקע' כ"י ואלפים. ל קקקקעא' כ"י ואלפים. ל קקקקעב' כ"י ואלפים. ל קקקקעג' כ"י ואלפים. ל קקקקעד' כ"י ואלפים. ל קקקקעה' כ"י ואלפים. ל קקקקעו' כ"י ואלפים. ל קקקקעז' כ"י ואלפים. ל קקקקעח' כ"י ואלפים. ל קקקקעט' כ"י ואלפים. ל קקקקפ' כ"י ואלפים. ל קקקקפא' כ"י ואלפים. ל קקקקפב' כ"י ואלפים. ל קקקקפג' כ"י ואלפים. ל קקקקפד' כ"י ואלפים. ל קקקקפה' כ"י ואלפים. ל קקקקפו' כ"י ואלפים. ל קקקקפז' כ"י ואלפים. ל קקקקפח' כ"י ואלפים. ל קקקקפט' כ"י ואלפים. ל קקקקצ' כ"י ואלפים. ל קקקקצא' כ"י ואלפים. ל קקקקצב' כ"י ואלפים. ל קקקקצג' כ"י ואלפים. ל קקקקצד' כ"י ואלפים. ל קקקקצה' כ"י ואלפים. ל קקקקצו' כ"י ואלפים. ל קקקקצז' כ"י ואלפים. ל קקקקצח' כ"י ואלפים. ל קקקקצט' כ"י ואלפים. ל קקקקק' כ"י ואלפים. ל קקקקקא' כ"י ואלפים. ל קקקקקב' כ"י ואלפים. ל קקקקקג' כ"י ואלפים. ל קקקקקד' כ"י ואלפים. ל קקקקקה' כ"י ואלפים. ל קקקקקו' כ"י ואלפים. ל קקקקקז' כ"י ואלפים. ל קקקקקח' כ"י ואלפים. ל קקקקקט' כ"י ואלפים. ל קקקקקי' כ"י ואלפים. ל קקקקקיא' כ"י ואלפים. ל קקקקקיב' כ"י ואלפים. ל קקקקקיג' כ"י ואלפים. ל קקקקקיד' כ"י ואלפים. ל קקקקקטו' כ"י ואלפים. ל קקקקקטז' כ"י ואלפים. ל קקקקקיח' כ"י ואלפים. ל קקקקקיט' כ"י ואלפים. ל קקקקקכ' כ"י ואלפים. ל קקקקקכא' כ"י ואלפים. ל קקקקקכב' כ"י ואלפים. ל קקקקקכג' כ"י ואלפים. ל קקקקקכד' כ"י ואלפים. ל קקקקקכה' כ"י ואלפים. ל קקקקקכו' כ"י ואלפים. ל קקקקקכז' כ"י ואלפים. ל קקקקקכח' כ"י ואלפים. ל קקקקקכט' כ"י ואלפים. ל קקקקקל' כ"י ואלפים. ל קקקקקלא' כ"י ואלפים. ל קקקקקלב' כ"י ואלפים. ל קקקקקלג' כ"י ואלפים. ל קקקקקלד' כ"י ואלפים. ל קקקקקלה' כ"י ואלפים. ל קקקקקלו' כ"י ואלפים. ל קקקקקלז' כ"י ואלפים. ל קקקקקלח' כ"י ואלפים. ל קקקקקלט' כ"י ואלפים. ל קקקקקמ' כ"י ואלפים. ל קקקקקמא' כ"י ואלפים. ל קקקקקמב' כ"י ואלפים. ל קקקקקמג' כ"י ואלפים. ל קקקקקמד' כ"י ואלפים. ל קקקקקמה' כ"י ואלפים. ל קקקקקמו' כ"י ואלפים. ל קקקקקמז' כ"י ואלפים. ל קקקקקמח' כ"י ואלפים. ל קקקקקמט' כ"י ואלפים. ל קקקקקנ' כ"י ואלפים. ל קקקקקנא' כ"י ואלפים. ל קקקקקנב' כ"י ואלפים. ל קקקקקנג' כ"י ואלפים. ל קקקקקנד' כ"י ואלפים. ל קקקקקנה' כ"י ואלפים. ל קקקקקנו' כ"י ואלפים. ל קקקקקנז' כ"י ואלפים. ל קקקקקנח' כ"י ואלפים. ל קקקקקנט' כ"י ואלפים. ל קקקקקס' כ"י ואלפים. ל קקקקקסא' כ"י ואלפים. ל קקקקקסב' כ"י ואלפים. ל קקקקקסג' כ"י ואלפים. ל קקקקקסד' כ"י ואלפים. ל קקקקקסה' כ"י ואלפים. ל קקקקקסו' כ"י ואלפים. ל קקקקקסז' כ"י ואלפים. ל קקקקקסח' כ"י ואלפים. ל קקקקקסט' כ"י ואלפים. ל קקקקקע' כ"י ואלפים. ל קקקקקעא' כ"י ואלפים. ל קקקקקעב' כ"י ואלפים. ל קקקקקעג' כ"י ואלפים. ל קקקקקעד' כ"י ואלפים. ל קקקקקעה' כ"י ואלפים. ל קקקקקעו' כ"י ואלפים. ל קקקקקעז' כ"י ואלפים. ל קקקקקעח' כ"י ואלפים. ל קקקקקעט' כ"י ואלפים. ל קקקקקפ' כ"י ואלפים. ל קקקקקפא' כ"י ואלפים. ל קקקקקפב' כ"י ואלפים. ל קקקקקפג' כ"י ואלפים. ל קקקקקפד' כ"י ואלפים. ל קקקקקפה' כ"י ואלפים. ל קקקקקפו' כ"י ואלפים. ל קקקקקפז' כ"י ואלפים. ל קקקקקפח' כ"י ואלפים. ל קקקקקפט' כ"י ואלפים. ל קקקקקצ' כ"י ואלפים. ל קקקקקצא' כ"י ואלפים. ל קקקקקצב' כ"י ואלפים. ל קקקקקצג' כ"י ואלפים. ל קקקקקצד' כ"י ואלפים. ל קקקקקצה' כ"י ואלפים. ל קקקקקצו' כ"י ואלפים. ל קקקקקצז' כ"י ואלפים. ל קקקקקצח' כ"י ואלפים. ל קקקקקצט' כ"י ואלפים. ל קקקקקק' כ"י ואלפים. ל קקקקקקא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקי' כ"י ואלפים. ל קקקקקקיא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקיב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקיג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקיד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקטו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקטז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקיח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקיט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקכ' כ"י ואלפים. ל קקקקקקכא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקכב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקכג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקכד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקכה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקכו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקכז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקכח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקכט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקל' כ"י ואלפים. ל קקקקקקלא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקלב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקלג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקלד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקלה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקלו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקלז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקלח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקלט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקמ' כ"י ואלפים. ל קקקקקקמא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקמב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקמג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקמד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקמה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקמו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקמז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקמח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקמט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקנ' כ"י ואלפים. ל קקקקקקנא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקנב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקנג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקנד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקנה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקנו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקנז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקנח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקנט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקס' כ"י ואלפים. ל קקקקקקסא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקסב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקסג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקסד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקסה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקסו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקסז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקסח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקסט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקע' כ"י ואלפים. ל קקקקקקעא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקעב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקעג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקעד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקעה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקעו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקעז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקעח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקעט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקפ' כ"י ואלפים. ל קקקקקקפא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקפב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקפג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקפד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקפה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקפו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקפז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקפח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקפט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקצ' כ"י ואלפים. ל קקקקקקצא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקצב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקצג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקצד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקצה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקצו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקצז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקצח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקצט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקק' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקי' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקיא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקיב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקיג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקיד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקטו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקטז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקיח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקיט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקכ' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקכא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקכב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקכג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקכד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקכה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקכו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקכז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקכח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקכט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקל' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקלא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקלב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקלג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקלד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקלה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקלו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקלז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקלח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקלט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקמ' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקמא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקמב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקמג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקמד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקמה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקמו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקמז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקמח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקמט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקנ' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקנא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקנב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקנג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקנד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקנה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקנו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקנז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקנח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקנט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקס' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקסא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקסב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקסג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקסד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקסה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקסו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקסז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקסח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקסט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקע' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקעא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקעב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקעג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקעד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקעה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקעו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקעז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקעח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקעט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקפ' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקפא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקפב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקפג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקפד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקפה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקפו' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקפז' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקפח' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקפט' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקצ' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקצא' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקצב' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקצג' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקצד' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקצה' כ"י ואלפים. ל קקקקקקקצו' כ"י ואלפים. ל

ואתה שלמה בני דע את אלהי אביך ועבדהו בלב שלם ובנפש חפצה כי כל לבבות דורש ויצר כל מחשבות מבין אם תדרשנו ימצא לך ואם תעזבנו יזנח לעולם ראה עתה כי יהוה בחרך לבנות בית למקדש הזק ועשה: ויקם שלמה על כסא דוד אביו ותכון מלכותו מאד: ויעל המלך ואת כל ישראל עמו זבחה לפני יהוה: ויעל שלמה שם על המזבח הנחשת אשר לפני יהוה הגדול מאהל מועד ויעל עליו אלף עלות: בגבעון נראה יהוה אל שלמה בחלום הלילה ויאמר אלהים שאל מה אתן לך: ויאמר שלמה אתה עשית עם עבדך דוד אבי חסד גדול כאשר הלך לפניך באמת ובצדקה ובישרת לבב עמך ותשמר לו את החסד הגדול הזה ותתן לו בן ישב על כסאו כהיום הזה: ועתה יהוה אלהי אתה המלכת את עבדך תחת דוד אבי ואנכי נער קטן לא אדע צאת וביא: ועבדך בתוך עמך אשר בחרת עם רב אשר לא יספר ולא יספד מרב: ותתן לעבדך לב שמע לשפט את עמך להבין בין טוב לרע כי מי יוכל לשפט את עמך הכבד הזה: וייטב הדבר בעיני אדני כי שאל שלמה את הדבר הזה: ויאמר אליו האלהים יען אשר שאלת את הדבר הזה ולא שאלת לך ימים רבים ולא שאלת לך עשר ולא שאלת נפש אויביך ושאלת לך הבין לשמע משפט: הנה עשיתי כדברך הנה נתתי לך לב חכם ונבון אשר כמוך לא היה לפניך ואחריך לא יקום כמוך: וגם אשר לא שאלת נתתי לך גם עשר גם כבוד אשר לא היה איש כמוך במלכים כל ימיך: ואם תלך בדרכי לשמר חקי ומצותי כאשר הלך דוד אביך והארכתי את ימיך: ויקץ שלמה והנה חלום ויבא ירושלם ויעמד לפני ארון ברית אדני ויעל עלות ויעש שלמים ויעש משתה לכל עבדיו: אז תבאנה שתים נשים זונות אל המלך ותעמדנה לפניו: ותאמר האשה האחת בי אדני אני והאשה הזאת יושבת בבית אחד ואלד עמה בבית: ויהי ביום השלישי ללדתי ותלד גם האשה הזאת ואנחנו יחדו אין זר אתנו בבית כי אם שתינו בבית: ויקם בן האשה הזאת לילה בשכב על בנה ותשכב את בנה המת: ותקם בתוך השנה ותקח את בני מצדי בשכב אמתך ותשכבהו בחיקה ואת בנה המת תשכבהו בחיקי: ותשכם בבקר לינק את בני והנה מת ואתבוננה אליו בבקר והנה לא בני אשר ילדתי: ותאמר האשה האחרת לא כי בני החי ובנך המת ותאמר לה לא כי בנך המת ובני החי ודברות לפני המלך: ותאמר המלך זאת אומרת זה בני החי ובנך המת ואת אומרת לא כי בנך המת ובני החי: ויאמר המלך קחו לי חרב ויביאו חרב לפני המלך: ויאמר המלך גזרו את הילד החי לשנים ותנו את חצי לזאת ואת חצי לזאת: ותאמר האשה אשר בנה החי אל המלך כי נכמרו רחמיה על בנה ותאמר בי אדני תנו לה את הילד החי והמת אל תמיתוהו וזאת אומרת גם לי גם לך לא יהיה חתכו: ויען המלך ויאמר תנו לה את הילד החי והמת אל תמיתוהו היא אמו: וישמעו כל ישראל את המשפט אשר שפט המלך ויראו מפני המלך כי ראו כי חכמת אלהים בקרבו לעשות משפט: ושלמה היה מושל בכל הממלכות מהנהר ארץ פלשתים ועד גבול מצרים מגשים מנחה ועבדים את שלמה כל ימי חייו: ואלה היו שרי אשר לשלמה עזריה בן צדוק הכהן: אליחרף ואחיה בני שישא סופרים יהושפט בן אחילוד המזכיר: ובניה בן יהוידע על הצבא וצדוק ואביתר כהנים: ועזריה בן נתן על הנצבים ועזריה בן נתן על הסגנים וזבוד בן נתן כהן רעה המלך: ואחישר על הבית ועדניה בן אבידוב על המס: ויהי לשלמה שנים עשר נצבים על כל ישראל וכלכלו את המלך ואת ביתו חדש בשנה בחדשו: ואלה שמותם בן חור בהר אפרים: בן דקר במכץ ושעלבים ובית שמש ואלון בית חנן: בן חסד במרעות לו שכה וכל ארץ חפר: בן אבינדב כל נפת דור טפת בת שלמה אשת לו: בענא בן אחילוד תענך ומגדו וכל בית שאן אשר אצל צרתן מתחת ליזרעאל מבית שאן עד אבל מחולה עד מעבר לקמעם: בן גבר ברמת גלעד לו חות יאיר בני מנשה אשר בגלעד לו חבל ארגב אשר בבשן ששים ערים גדלות חומה ובריח נחשת: אחינדב בן עדו מחניים: אחימעץ בנפתלי גם הוא לקח את בשמת בת שלמה: בענא בן חושי באשר ובעלות: יהושפט בן פרוח בישכר: שמעי בן אלא בבנימן: גבר אחד בארץ נצבים: ויהודה וישראל רבים כחול אשר על הים לרב אכלים ושתים ושמחים: ושלמה היה מושל בכל הממלכות מן הנהר ארץ פלשתים ועד גבול מצרים מגישים מנחה ועבדים את שלמה כל ימי חייו: ויהי לשלמה ארבעים אלף אבוסות לסוסים לרכבו ושנים עשר אלף פרשים: והנצבים האלה וכל הבא אל שלחן המלך שלמה איש חדשו לא יעדו דבר: השעורים והתבן למרכבות הביאו אל המקום אשר יהיה שם איש כמשפטו: ויתן אלהים חכמה לשלמה ותבונה הרבה מאד ורחב לבב כחול אשר על שפת הים: ותרב חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם ומכל חכמת מצרים: ויחכם מכל האדם מאיתן האזרחי והימן וכלכל ודרדע בני מחול ויהי שמו בכל הגוים סביבותיו: וידבר שלשת אלפים משל ויהי שיריו חמשה ואלף ושיר: וידבר על העצים מן הארז אשר בלבנון ועד האזוב היוצא בקיר וידבר על הבהמה ועל העוף ועל הרמש ועל הדגים: ויבאו מכל העמים לשמע את חכמת שלמה מאת כל מלכי הארץ אשר שמעו את חכמתו: וחירם מלך צר שלח את עבדיו אל שלמה כי שמע כי אתו משחו תחת כל אביו כי אהבת חירם היתה לדוד כל ימיו: וישלח שלמה אל חירם לאמר: אתה ידעת את דוד אבי ולא יכל לבנות בית לשם יהוה אלהיו מפני המלחמה אשר סבבוהו עד תת יהוה אותם תחת כפות רגליו: ועתה הניח יהוה אלהי לי מסביב אין שטן ואין פגע רע: והנני אמר לבנות בית לשם יהוה אלהי כאשר דבר יהוה אל דוד אבי לאמר בנך אשר אתן תחתיך על כסאך הוא יבנה הבית לשמי: ויצו שלמה ויכרתו עצי ארזים מן הלבנון ועבדי שלמה עם עבדי חירם: ואני הנה כרתי לעבדיך לחוטבי עצים בלבנון ועצי ברושים ועצי אלגומים: ועבדי יורדו אותם מן הלבנון הימה ושמתים דברת עד המקום אשר תשלח עלי והפצתים שם ואתה תשא ועשית את חפצי לתת לחם לבתי: ויתן חירם לשלמה עצי ארזים ועצי ברושים ככל חפצו: ושלמה נתן לחירם עשרים אלף כרים חטים מכלת לביתו ועשרים כור כתית: כן יתן שלמה לחירם שנה בשנה: ויהוה נתן חכמה לשלמה כאשר דבר לו ויהי שלום בין חירם ובין שלמה ויכרתו ברית שניהם: ויעל המלך שלמה מס מכל ישראל ויהי המס שלשים אלף איש: וישלחם לבנונה עשרת אלפים בחדש תחת חדש יהיו בלבנון חדשים שנים בבתיהם ואדונירם על המס: ולשלמה שבעים אלף סבל ושמנים אלף חוצב בהר: לבד משרי הנצבים אשר לשלמה שלשת אלפים ושלש מאות הרדים בעם העשים במלאכה: ויסע המלך את העם מאות ואת העבדים ואת הסוסים ואת הפרדים ואת הרכב מן הלבנון וארצה: וילכו שלמה ואת כל העם אשר עמו ואת כל אשר לו ואת כל אשר לאשתו ואת כל אשר לעבדיו ואת כל אשר לשפחותיו ואת כל אשר לעבדיו ואת כל אשר לשפחותיו:

ואת תקבל מן שטיא ותשבוק לתובי עבדך ועמך ישראל בזמנא דתלפינון ית אורחא דתקנון ד ויהכון בה ותיתן מטרא על ארעך דיהבת לעמך לאחסנא:

כפנא ארי יהי בארעא מותא ארי יהי שדפונא ירקנא גובא שמשא ארי יהי יתיר ארי יעיקון ליה בעלי דבביהון בארעא כ קרייתהון כל מכתש כל מרע: כל צלותא כל בעותא דתהי לכל אנשא לכל עמך ישראל די ידעון גבר מכתש לבביה ויפרוס ידוהי בצלו לאפי בויתא הדין: ואת תקבל מן שמיא מאתר בית ד שכינתך ותשבוק לחובי ותעביד ב בעותהון ותתן לגבר בכל א ארחתיה דגלי קדמיך לבית ארי את דוא לית בר מינך לבני אנשא לחוד גלן לבביא וכל בני אנשא ברזיל דידחלון מן קדמיך כל יומיא דאינון קיימין על אפי ארעא די יהבת לאבהתנא: ואף מן גבר עממין דלא מעמך ישראל הוא ויתי מ מארעא רחיקא בגיל שמך: ארי ישמעון ית שמך רבא וית ידך תקיפתך ודרעך מרמטא ויתי ויצלי לאפי בויתא הדין: את תקבל מן שמיא מאתר בית ד ש שכינתך ותעביד ככל די צלי ק קדמיך בר עממין בגיל דידעון כל עממי ארעא ית שמך למרחל ק קדמיך בעמך ישראל ולמידע ארי שמך אתקרי על בויתא דנתין ל ב בגויתי: ארי יפתגם עמך לאגרא קרבא על בעלי דבבהון באורח דתשלחינון ויצלון קדם יי לאפי אורח קרתא דאתרעיתא בה ובויתא דיכניתי לשמך ותקבל מן שמיא ית צלותהון וית ב בעותהון ותתפרע עולבנהון

ואתר תשמע השמים וסלחת לחטאת עבדיך ועמך ישראל כי תורם את הדרך הטובה אשר ילכו בה ונתתה מטר על ארצך אשר נתתה לעמך לנחלה: רעב כי יהיה בארץ דבר כי יהיה שדפון ירקון ארבה חסיל כי יהיה כי יציר לו אויבו בארץ שעריו כל נגע כל מחלה: כל תפלה כל תחנה אשר תהיה לכל האדם לכל עמך ישראל אשר ידעון איש נגע לבבו ופרש כפיו אל הבית הזה: ואתה תשמע השמים מכון שבתך וסלחת ועשית ותתת לאיש ככל דרכיו אשר תדע את לבבו כי אתה ידעת לבדך את לבבכל בני האדם: למען ייראוך כל הימים אשר הם חיים על פני האדמה אשר נתת לאבתינו: גם אל הנכרי אשר לא מעמך ישראל הוא ובא מארץ רחוקה למען שמך: כי ישמעון את שמך הגדול ואת ידך החזקה וזרעך הנטויה ובא והתפלל אל הבית הזה: אתה תשמע מכון שבתך ועשית ככל אשר יקרא אליך הנכרי למען ידעון כל עמי הארץ את שמך ליראה אותך כעמך ישראל ולדעת כי שמך נקרא על הבית הזה אשר בניתי: כי יצא עמך למלחמה על אויבו בדרך אשר תשלחם והתפללו אל יהוה דרך העיר אשר בחרת בה והבית אשר כרתי לשמך: ושמעת השמים את תפלתם ואת תחנתם ועשית משפטם:

ירמיה

ר"ח

ר"ח

ר"ח

יקרים מהלך לתוך לתוך החבר׃ הרי הוא לתוך למתן קדש לעמוד עם השלה
ויאמרו ומלאים כי מזבח הנחשת מעמד מלאים היה קטן מלאים ולתוך שלא מזבח הנחשת מעמד מים כי בדברים לתוך
כי מזבח הנחשת לתוך שהוא מלאים לה יכול להכיל את השלה ואל תעמד גבוה עם
להוליך כמו שהוא מלאים ומזבח הנחשת
מזבח הנחשת היה הוא עם על החצר
מעמד מלאים היה עמדים על ע
עמדים ולפי הוא מזבח מעמד מלאים
לתוך לתוך ולתוך ולתוך ולתוך
מלאים ולתוך ולתוך ולתוך ולתוך
ולתוך ולתוך ולתוך ולתוך ולתוך
ולתוך ולתוך ולתוך ולתוך ולתוך
ולתוך

וחיל דבי ישמעאל: ממקר שמעתו שר כל חסם וחסיר ליקח לעשיית לתם דישה
בכל מאה לבשרת חסיל ואשרי חלוה ואחיו חלוה לשלמה ל אלא מחמת
חלוה חובב לבריות לפרסו כאחו אח מחלוה לשלמה ומשמים
מל יהושפ וכן זה מיחוש וחה דבר חסים מבשורה
דבר לבשרת לת בחיי ולא זכר
חסים ולמעלה זכר לחיו כאחרון
כל חסם ומחקיף עמ: פלמים.
מחסיה כלומר בחיים ומחסיה
ומחלי שמלחי בני חסים לבשרון
מקן לא זה חסר וכן לבן חסקי
פלחים ולחקחן: לבמי
מלחמה. וקה על מי מלה לא
מלחמות ה"ק לא היה לו כ
כמלך חמת פוסח ומניח גבר
חילות: חמשים חסים לחיל.
למי מבר חמשים מהגרים ב
בלחמה ומרי ישראל זכר ח
המיים הבבשה על חמלחמה
ולחר מהיו חמשים וחמש ולחיל
ומרבי היחים לחבר חמשים
ומלחי הפלם מלחת היו מהגרים
מהיו עמהם על פלמת חלוה ו
ומלם מלחת וחמשים
היו מוסרים לפ פסח נביים על לחקן
פלם מלחת חמשים מבר בפסר
מזה נפלו הגרים פס נביים ישפ
בבלל ובדברי חימים לה מבר ב
כביבו הגרים כ"ם בביבו ישפ
כי נביים הגרים מבר לחקם פס
עם פלר הגרים פס מלחר ם
בלפרים ופס מלחת חשמי
חמלחמה לה היה פלם מלחת
פלם מלחת בחלר בחים

חסקר: לך

ב חירם מלכא דצור סובר ית
שלמה ארום למשחא יתיה תחת
בבוי ארום חבא חירם לדחי
ובחבא לך עזריה בבן יחיב
מלכא שלמה לחיתם עסרי קיטרין
בארעא גלילא: ונפקחירם
מצור למסגיי ית קיטריא ויחב
ליה שלמה ולא פשרא בעיטוהי:
ואמר מה קיטריא האילין די
יהבת לי אחי וקרא להון ארעא
בבול עד יומא הדין:
ושדר חירם למלכא
מאה ועסרין ככרי דהבא: ודין
פתום סבקי מיפין דמני מלכא
שלמה למבני ית בית מקדשיה
וית בית מיתיה וית כורסי מלכא
וירושלם וית הצור וית גזירו וית
גזר: פרעה מלכא דמצרים
סליק וכבש ית גזר ואוקדה בנורא
וית פנעניא דיתיב בקרתא קטל
ויהבה סדק לברתיה אנתת שלמה
: ובנא שלמה ית גזר וית בית
חורון ארעאה: וית בעלת
וית תדמור במדברא בארעא:
וית כל קיטרי אוצרא די חוות ל
לשלמה וית קיטרי רתיכיא וית
קיטרי פרשיאיא בלרעות שלמה
ואיחרעי למיבני בירושלם
ובלבנן ובכל ארע שולטניה:
כל עמא דאשחאר מן אימוראי
חתאי פרזאי חיואי ויבוסאי דלא
מבני ישראל אינון: בניהון
דאשחארו בחריהון בארעא דלא
יכילו בני ישראל לגמרותהון ו
סגינון שלמה למסקי מיסיו עד
יומא הדין: ומבני ישראל לא
יהב שלמה למחי פלחין ארי א
אינון גברי עבדי קרבא ועבדוחי
ורבני גבוחי וגברותי ורבני ר
רתיכותי וסרשוחיו:
אילין רבני אפטרטיגיא
די סדנן על עיבידתא שלמה
חמש מאה וחמשין די סדרין ב
בעמא דעבדין בעיבידתא:

ובבל ארץ הוא נפסר בדוד בדר סני: לבם עובד ל' דסכיני וסים חוש שכבו לסכל. ויסב הבעני בקרב.
בניהם אשר נהרו אחריהם:

חירם מלך צור נשא את שלמה
בעצי ארזים ובעצי ברושים ובזהב
לכל חפצו אז יתן המלך שלמה
לחירם עשרים עיר בארץ הגליל:
ויצא חירם מצר לראות את הערים
אשר נתן לו שלמה ולא ישרו
בעיניו: ויאמר מה הערים האלה
אשר נתתה לי אחי ויקרא להן ארצא
בבול עד יומא הזה:
וישלח חירם למלך מאה ועשרים
ככר זהב: וזה דבר הסם אשר
העלה המלך שלמה לבנות את
בית יהוה ואת ביתו ואת המלוא
ואת חומת ירושלם ואת חצור ואת
מגדו ואת גזר: פרעה מלך מצרים
עלה וילכד את גזר וישרפה באש
ואת הכנעני הישב בעיר הרגויתה
שלחים לחתו אשת שלמה: ויבן
שלמה את גזר ואת בית חורון תחתון
: ואת בעלת ואת תמר במדבר
בארץ: ואת כל ערי המסכנות
אשר היו לשלמה ואת ערי הרכב
ואת ערי הפרשים ואת חשק שלמה
אשר חשק לבנות בירושלם
ובלבנון ובכל ארץ ממשלתו:
כל העם הנותר מן האמרי החתי
הפרזי החוי והיבוסי אשר לא מבני
ישראל המה: בניהם אשר נתרו
אחריהם בארץ אשר לא יכלו בני
ישראל להחרימם ויעלם שלמה
למס עבד עד היום הזה: ומבני
ישראל לא נתן שלמה עבד כי המה
אנשי המלחמה ועבדיו ושריו
ושלשיו ושרי רכבו ופרשיו:
אלה שרי הנצבים אשר
על המלאכה לשלמה חמשים וחמש
מאות הרדים בעם העשים במלאכה:

חירם מלך צור נשא את שלמה בעצי ארזים ובעצי ברושים ובזהב לכל חפצו אז יתן המלך שלמה לחירם עשרים עיר בארץ הגליל: ויצא חירם מצר לראות את הערים אשר נתן לו שלמה ולא ישרו בעיניו: ויאמר מה הערים האלה אשר נתתה לי אחי ויקרא להן ארצא בבול עד יומא הזה: וישלח חירם למלך מאה ועשרים ככר זהב: וזה דבר הסם אשר העלה המלך שלמה לבנות את בית יהוה ואת ביתו ואת המלוא ואת חומת ירושלם ואת חצור ואת מגדו ואת גזר: פרעה מלך מצרים עלה וילכד את גזר ואת הכנעני הישב בעיר הרגויתה שלחים לחתו אשת שלמה: ויבן שלמה את גזר ואת בית חורון תחתון: ואת בעלת ואת תמר במדבר בארץ: ואת כל ערי המסכנות אשר היו לשלמה ואת ערי הרכב ואת ערי הפרשים ואת חשק שלמה אשר חשק לבנות בירושלם ובלבנון ובכל ארץ ממשלתו: כל העם הנותר מן האמרי החתי הפרזי החוי והיבוסי אשר לא מבני ישראל המה: בניהם אשר נתרו אחריהם בארץ אשר לא יכלו בני ישראל להחרימם ויעלם שלמה למס עבד עד היום הזה: ומבני ישראל לא נתן שלמה עבד כי המה אנשי המלחמה ועבדיו ושריו ושלשיו ושרי רכבו ופרשיו: אלה שרי הנצבים אשר על המלאכה לשלמה חמשים וחמש מאות הרדים בעם העשים במלאכה:

אז בת פרעה עלתה מעיר דוד אל
ביתה אשר בנה לה או בנה את
המלוא: ועלה שלמה שלש
פעמים בשנה עלות ושלמים על
המזבח אשר בנה ליהוה והקטיר
אתו אשר לפני יהוה ושלם את
הבית: ואני עשה המלך שלמה
בעציון גבר אשר אצל אילות על
שפת ים סוף בארץ אדום: וישלח
חירם באני את עבדיו אנשי אניות
ידעי הים עם עבדי שלמה: ויבאו
אופירה ויקחו משם זהב ארבע
מאות ועשרים ככר ויבאו אל
המלך שלמה:

ומלכת שבא שמעת את שמע
שלמה לשם יהוה ותבא לנסתו
בחידות: ותבא ירושלמה
בחיל כבד מאד גמלים נשאים
בשמים וזהב רב מאד ואבן יקרה
ותבא אל שלמה ותדבר אליו את
כל אשר היה עם לבבה: ויגד
לה שלמה את כל דבריה לא היה
דבר נעלם מן המלך אשר לא הגיד
לה: ותרא מלכת שבא את
כל חכמת שלמה ואת הבית אשר
בנה: ומאכל שלחנו ומושב
עבדיו ומעמד משרתיו ומלבושיהם

ברם בת פרעה עלתה מקרתא
דדוד לבישתא די בנא לה ככן בנא
ית מלויתא: ואסיק שלמה תלת
זמנין בשתא עלוון וקורבן ק
קדישין על כורבתא דבנא קדם
יוי ומסקטר עלוהי קטורת בוסמיא
דקדם יוי ושלים ית ביתא:
ומפיתגם עבד שלמה מלכא בעציון
גבר רעם אילות על כיף ימא דסוף
בארעא דאדום: ושדר חירם
בכסיתה ית עבדוהי גברין כספנין
דאסגין לידברא ביממא עם עבדי
שלמה: ואתו לאופיר ונכיו
מתמן דהבא ארבע מאה ועסרין
ככרין ואיתיאו לות מלכא שלמה:
ומלכת שבא שמעת
ית שמע שלמה לשכאדיי ואהדר
לנביותיה בתוקפן: ואתת
לירושלם בחסיל תקיף גמלין נטלין
בסמיא קיטנין ובוכמנין ודהבא סגי
לחדא ואבנין טבן ואתת לות
שלמה ומליל עמה כל דבבתא דהוה
עם לבבה: ויהב לה שלמה
ית כל בעותה דשאלת מן קדם
דיהב לה כאגח מלכותא שלמה
ואזלת לארעה היא ועבדהא:

ואלה מסי המלחמה אשר העלה
המלך שלמה לבנות את בית יהוה
ואת ביתו ואת המלוא ואת חומת
ירושלם ואת חצור ואת מגדו ואת
גזר: פרעה מלך מצרים עלה
וילכד את גזר ויצתה באש ואת
הכנעני הישב בעיר הרגויתה
שלחים לחתו אשת שלמה: ויבן
שלמה את גזר ואת בית חורון תחתון
: ואת בעלת ואת תמר במדבר
בארץ: ואת כל ערי המסכנות
אשר היו לשלמה ואת ערי הרכב
ואת ערי הפרשים ואת חשק שלמה
אשר חשק לבנות בירושלם
ובלבנון ובכל ארץ ממשלתו:
כל העם הנותר מן האמרי החתי
הפרזי החוי והיבוסי אשר לא מבני
ישראל המה: בניהם אשר נתרו
אחריהם בארץ אשר לא יכלו בני
ישראל להחרימם ויעלם שלמה
למס עבד עד היום הזה: ומבני
ישראל לא נתן שלמה עבד כי המה
אנשי המלחמה ועבדיו ושריו
ושלשיו ושרי רכבו ופרשיו:
אלה שרי הנצבים אשר
על המלאכה לשלמה חמשים וחמש
מאות הרדים בעם העשים במלאכה:

לך בת פרעה. פרישיה תיתלה בעיר דוד כתיב פרישיה בהיפ ופרישיה לא
עיר דוד עלתה ושבר דוד ובדברי הימים ממרמז כי אמר לה תתבנה אמה ב בעבור
דוד כי בקדש היתה אמר כלום שיכנס ארון ה' ית בזה פלחה תחנת הפילגש. לבנות
לשכו כיצד היתה אמר כלום שיכנס ארון ה' ית בזה פלחה תחנת הפילגש. לבנות
רגלים לבנות לה בית ולעמוד לפניה ולשמוע תפלתה ומרבה לה מתנות ומשלח
לך מרעיה. פרישיה תיתלה בעיר דוד כתיב פרישיה בהיפ ופרישיה לא
עיר דוד עלתה ושבר דוד ובדברי הימים ממרמז כי אמר לה תתבנה אמה ב בעבור
דוד כי בקדש היתה אמר כלום שיכנס ארון ה' ית בזה פלחה תחנת הפילגש. לבנות
לשכו כיצד היתה אמר כלום שיכנס ארון ה' ית בזה פלחה תחנת הפילגש. לבנות
רגלים לבנות לה בית ולעמוד לפניה ולשמוע תפלתה ומרבה לה מתנות ומשלח
לך מרעיה.

ומקנה׃ ודברי הימים ומעשיהם כי כל שבין מיכל היה מעיד מלך
ותלבשהו כל מה שהיה כשהיה שובר׃ ושלטן אמר יחלה לעבדיהם
תפלה שמעתיה לשלמה שהיה מתפלל לבין ויתקיים ויהיו
הימים ונ׳ ויהי הזקן ודעתה ותשכיבהו ויחי׃ ולא היה
קרה רוח׃ ותרכיבהו על
ותכיתהו׃ עכי לשון מעגה׃
ודברי הימים אחר לשעתים
ואחר הוא כמו ככם והכפר והוא
הענן הקרוי קיטו׳ בלעז׃ מספר׃
ודברי הימים מפלת יהושפט ע
שהרים למזבח התקרות ולא
הרחיק׃ ודברי הימים ולא
הרחיק את הבמות שהיו בארץ יהודה
אחר כל מה שהרחיק אסא אביו
ואחר הוא כמו ובמה ובמה ולא
לבבו לוי לא אתו כן אבי אלמונין
ולא אתחזיאו ערי יומאוזיין׃
ומלכה שלמה וחב לסלפת שבא
את כל רעותהן ורשאי לא בר סרסני
לה בעותר ידא דמלכא שלמה
ואתקנאת ואזלת לארעה היא
ועברתאו

ונתוה כתרקך ותהנא דו תוה אתי
לשלטון בשעתא תדא שיה מאת
שיתין ושיתי כברי ותהנא ו בר
מאתר אובניא וקחורת חגריא

נספר בשמואל ואולם כל סימן ישי׃ חסרים ג׳ בקרא׳ וסימן החסרים את הארון קרעו׃ לבר מאשי חסרים
ובספר חזקוני׳׃ חסרו ד׳ דברי הימים׃

ומשקיו ועלתו אשר יעלה בית
יהוה ולא היה בה עוד רוח׃
ויאמר אל המלך אמת היה הדבר
אשר שמעתי בארצי על דבריך
ועל חכמתך׃ ולא האמנתי
לדברים עד אשר באתי ותראינה
עיני והנה לא הגד לי החצי הוספת
חכמה וטוב אל השמועה אשר
שמעתי׃ אשרי אנשיך אשרי
עבדיך אלה העמדים לפניך תמיד
השמעים את חכמתך׃ יהי יהוה
אלהיך ברוך אשר חפץ בך לתתך
על כסא ישראל באהבת יהוה את
ישראל לעלם וישימך למלך ל
לעשות משפט וצדקה׃ ותתן
למלך מאה ועשרים ככר זהב
ובשמים הרבה מאד ואבן יקרה לא-
בא כבשם החוא עוד לרב אשר-
נתנה מלכת שבא למלך שלמה׃
וגם אני חירם אשר נשא זהב
מאופיר הביא מאפיר עצי אלמגים
הרבה מאד ואבן יקרה׃ ויעש
המלך את עצי האלמגים מסער
לבית יהוה ולבית המלך וכנרות
ונבלים לשרים לא נראה כן עצי
אלמגים ולא נראה עד היום הזה׃
והמלך שלמה נתן למלכת שבא
את כל חפצה אשר שאלה מלבד
אשר נתן לה כיד המלך שלמה
ותפן ותלך לארצה היא ועבדיה׃
ויהי משקל הזהב אשר-
בא לשלמה בשנה אחת ששׁ מאות
ששים וששׁ ככר זהב׃ לבד
מאנשי החרים ומסחר הרכלים

ושלטן אמר יחלה בתוך׃ ודרך מפה שהיו מהלכים בה מפרי שלהם
לבתיו׃ ושבי אלמגים׃ קורי׳ בלעז׃ ומקשה מפלם מחוקות
בעית ח׳ לכך הי לחת החפצי הזה לשון רבים׃ לשרים׃ לבתי ו׳׃ נתן לו׃
קבה׃ ונתנה זו היתה שלא נתנה אחר חמה נתן לה תקל׃ ותרבו הכתוב
ושאר כל הקרא ו׳ אל׳ ואל הבקר רץ אברהם ויקח׃ ותצר שכואל הלך וגדל ושב׃ ושבו שאול בחור ושב׃
חוספת חכמה וטוב׃ ויבינאו בדעה שכן ושב׃ וכל שלא כתבו רחום ואשתו אבטוא׃ לשרים ב׳ ושלשה

וכל מלכי הערב וסחות הארץ׃ לבד מאשי חירם׃ ואחרון בני חמם׃
הבי ארון שבקשים את פני שלמה׃ הלא נעשה פסח כאחיו׃ ויראו נתן את פני׳׃ וכל כלי הארון ודברי
חמים׃ בסוף ב׳ בקרא׳ ואת כל בקשתו אשר שאל מלכי האמרי׃ ואחרון בני חמם׃

וכל מלכי העירב וסחות הארץ׃
ויעש המלך שלמה מאתים צנה זהב
שחוט ששׁ מאות זהב יעלה על-
הצנה האחת׃ ושלש מאות מגנים
זהב שחוט שלשת מנים זהב יעלה
על המגן האחת ויתנם המלך בית-
יער הלבנון׃
ויעש המלך כסא שן גדול ויצפהו
זהב טוב׃ ששׁ מעלות לכסה
וראש עגול לכסה מאחריו וידת מזה
ומזה אל מקום השבת ושנים אריות
עמדים אצל הידות׃ ושנים עשר
אריים עמדים שם על ששׁ המעלות
מזה ומזה לא נעשה כן לכל-
ממלכות׃ וכל כלי משקה המלך
שלמה זהב וכל כלי בית יער-
הלבנון זהב סגור אין כסף לא נחשב
בימי שלמה למאומה׃ כי אני
תרשיש למלך בים עם אני חירם
אחת לשלש שנים תבוא אני-
תרשיש נשאת זהב וכסף שנהבים
וקופים ותכיים׃ ויגדל המלך שלמה
מכל כלי הארץ לעשר ולחכמה׃
וכל הארץ מבקשים את פני שלמה
לשמע את חכמתו אשר נתן אלהים
בלבו׃ והמה מביאים איש מנחתו
כלי כסף וכלי זהב ושלמות ונשק
ובשמים סוסים ופרדים דבר שנה
בשנה׃ ויאסף שלמה רכב
ופרשים ויהי לו אלף ארבע מאות
רכב ושנים עשר אלף פרשים

וכל מלכי העירב וסחות הארץ׃ לבד מאשי חירם׃ ואחרון בני חמם׃
הבי ארון שבקשים את פני שלמה׃ הלא נעשה פסח כאחיו׃ ויראו נתן את פני׳׃ וכל כלי הארון ודברי
חמים׃ בסוף ב׳ בקרא׳ ואת כל בקשתו אשר שאל מלכי האמרי׃ ואחרון בני חמם׃

וכל מלכי העירב וסחות הארץ׃
ויעש המלך כסא שן גדול ויצפהו
זהב טוב׃ ששׁ מעלות לכסה
וראש עגול לכסה מאחריו וידת מזה
ומזה אל מקום השבת ושנים אריות
עמדים אצל הידות׃ ושנים עשר
אריים עמדים שם על ששׁ המעלות
מזה ומזה לא נעשה כן לכל-
ממלכות׃ וכל כלי משקה המלך
שלמה זהב וכל כלי בית יער-
הלבנון זהב סגור אין כסף לא נחשב
בימי שלמה למאומה׃ כי אני
תרשיש למלך בים עם אני חירם
אחת לשלש שנים תבוא אני-
תרשיש נשאת זהב וכסף שנהבים
וקופים ותכיים׃ ויגדל המלך שלמה
מכל כלי הארץ לעשר ולחכמה׃
וכל הארץ מבקשים את פני שלמה
לשמע את חכמתו אשר נתן אלהים
בלבו׃ והמה מביאים איש מנחתו
כלי כסף וכלי זהב ושלמות ונשק
ובשמים סוסים ופרדים דבר שנה
בשנה׃ ויאסף שלמה רכב
ופרשים ויהי לו אלף ארבע מאות
רכב ושנים עשר אלף פרשים

ואחרון בני חמם׃ הבי ארון שבקשים את פני שלמה׃ הלא נעשה פסח כאחיו׃ ויראו נתן את פני׳׃ וכל כלי הארון ודברי
חמים׃ בסוף ב׳ בקרא׳ ואת כל בקשתו אשר שאל מלכי האמרי׃ ואחרון בני חמם׃

רלבב

וכל מלכי העירב וסחות
הארץ׃ לחר תמוהין
אם כלים היו כל מלכי ערב
ופחות הארץ מסחיים
אחד ונתן לשלמה
ואם לא נמי היה כח
בידי מלכי ערב ופחות
הארץ לתת לו מתנות
כאלו כלים׃ כל הכלים
הללו היו זהב סגור לפי
שהם כלי משקה ואין
כלים מחזיקים משקה
אלא אם כן הם סגורים
בתוכם כי אם חלולים
אינם מחזיקים׃ תרגום
ומשקיו ועלתו אשר יעלה בית יהוה
ולא היה בה עוד רוח׃ ואמרה
למלך קושטא
תוה מתנקא דשמעית בארעי על
פתגמך ועל חכמתך׃ ולא
הקניית לסלקא קושטא
וחזאה עיני והא לא אתחוה לי
פלגו מה דחזיתי אוסתנא ח
תוקמא וכבחא על שמועתא די
שמעית׃ כובי גברך טובי עבדך
אילין דקיימין קדמך תדירא ד
דשמעין ית חוכמתך׃ יהי יי
אלהך בריך ואתרעי בך למתיך
על כורסי מלכותא דישראל כ
ברחמוי יי ית ישראל לעלם ו
ומניך למהוי מלכא למעבד דין
ודקשוט וזכו׃ ויהבת למלכא
מאה ועסרין כברין דהבא ו
בוסמיא סגי לתדא ואבנין טבן
לא אתא כבוסמיא האינון עוד
לסגויי יקבת מלכת שבא למלכא
שלמה׃ ואף כפיתתא דחירם
דאתיא דהבא מאופיר אייתיאת
מאופיר אעי אלמוגין סגי לתדא
ואבנין טבן׃ ועבד מלכא ית
אעי אלמוגיא סעד לביתא דמקדשא
דיי ולבית מלכא וכנרייא ונבליא
לבנאי לוי לא אתו כן אעי אלמוגין
ולא אתחזיאו ערי יומאוזיין׃
ומלכא שלמה יהב למלכת שבא
ית כל רעותהן דשאילא בר מרמני
לה בעותר ידא דמלכא שלמה
ואתקנאת ואזלת לארעה היא
ועבדתאו
ונתוה כתרקך ותהנא דו תוה אתי
לשלטון בשעתא תדא שיה מאת
שיתין ושיתי כברי ותהנא ו בר
מאתר אובניא וקחורת חגריא

נספר בשמואל ואולם כל סימן ישי׃ חסרים ג׳ בקרא׳ וסימן החסרים את הארון קרעו׃ לבר מאשי חסרים
ובספר חזקוני׳׃ חסרו ד׳ דברי הימים׃

רלבב

וכן העלית תאמר עלה
בא בתיה׳ מכאן והלאה
גם כן בעמית מכאן
והנה הרבה בלשון
ושלטן אמר יחלה בתוך
ובעית׃ ושבי אלמגים׃ קורי׳ בלעז׃ ומקשה מפלם מחוקות
בעית ח׳ לכך הי לחת החפצי הזה לשון רבים׃ לשרים׃ לבתי ו׳׃ נתן לו׃
קבה׃ ונתנה זו היתה שלא נתנה אחר חמה נתן לה תקל׃ ותרבו הכתוב
ושאר כל הקרא ו׳ אל׳ ואל הבקר רץ אברהם ויקח׃ ותצר שכואל הלך וגדל ושב׃ ושבו שאול בחור ושב׃
חוספת חכמה וטוב׃ ויבינאו בדעה שכן ושב׃ וכל שלא כתבו רחום ואשתו אבטוא׃ לשרים ב׳ ושלשה

עמה כרחמות תקרא תעבי הלאמנים מיסתר הוא כתיב בחלה העליה וכן תעבין בסתר הקליות׃ ובמדרש הלך כי לא היו בתים תעלת לה בכתב
התוכה ולה בעליות אמר יעלו כתם אל הבתים לבי תיה בתחתונה והיה לחדרים התחתונים׃ ובמדרש תעלת מיסתר מיסתר לבי תיה בתחתונה
מלה תבאה שיהיו לאם בעליות אם ואיך מיסתר לחלות אמר יודיכנו כתם בעליות תחתונות׃ מיסתר מיסתר לבי תיה בתחתונה׃ ובמדרש
כוורות הכלים לתפוררים בכלי זהב׃ לה בן כתיב אבל לאתעבים ולה כתיב׃ לאתעבים מיסתרין כתם מלה בתיב לעתעבים מיסתרין מיסתר מיסתר מלה
תלוי׃ ויהלך מלמה כתן למלכת שבא תפצה אמר מלה׃ לתקבל עבדא אמר מלה׃ לתקבל תפצה אמר מלה׃ תהנה כתוב תמהיה אמר מלה׃ לה בן כתיב
כי מלבד אמר מלה מבחיה מיסתר מן למלכת שבא תפצה אמר מלה׃ לתקבל עבדא אמר מלה׃ לתקבל תפצה אמר מלה׃ תהנה כתוב תמהיה אמר מלה׃ לה בן כתיב
כל תפצה אמר מלה מלכת שבא תפצה אמר מלה׃ מלכתא מלכת שבא תפצה אמר מלה׃ מלכת שבא תפצה אמר מלה׃ מלכת שבא תפצה אמר מלה׃ מלכת שבא תפצה אמר מלה׃
מבני מלה מלכת שבא תפצה אמר מלה׃ מלכת שבא תפצה אמר מלה׃ מלכת שבא תפצה אמר מלה׃ מלכת שבא תפצה אמר מלה׃ מלכת שבא תפצה אמר מלה׃

ואיש מבני ואיש מבני אחיו. ואיש מבני אחיו הסמוכים אליו כתי הפי׳ ואיש מבני אחיו ואיש מבני אחיו ואיש מבני אחיו

וְכָל יִשְׂרָאֵל עַד יְשֵׁרִי כָל וכורא
בָּאָרוֹם: וְעֶרֶךְ אָדָד הוּא וּגְבוּרִין
אַרְמָיִם מִן עִבְרֵי אֲבוּרִי עִימָהּ
לְסַעֵד לְמַגְנִים וְהָדַד תַּיְךְ זְעִיר
וְקָטוּ מִטּוּרִין וְאָתוּ לְפָארָן וּבְרוּ
גְּבִרִין עִמְהוֹן מִפָּארָן וְאָתוּ לְמִצְרַיִם
לְוָת פַּרְעֹה מַלְכָּא דְּמִצְרַיִם וְיָהֵב
לֵיהּ בֵּיתָא וּקְיוֹתָן אֲמַר לְמִפְקַא לֵיהּ
וְאַרְעָא יְהֵב לֵיהּ: וְאִשְׁתְּחַד
רְחִימָן בְּעֵינֵי פַּרְעֹה לַחֲדָא לֵיהּ
אִתְּתָא אֲחָת אֲחָתָא דְּתַחְפְּנֵיס וְיָלְדַת
אִתְּתֵיהּ וְתַחְפְּנֵיס מַלְּפָתְהוֹן: וְיָלִידַת לֵיהּ
אֲחָתָא דְּתַחְפְּנֵיס יָת גְּנוּבַת בְּרַיהּ
וְתַחְפְּנֵיס מַלְּפָתְהוֹן בְּנוּ בֵּית פַּרְעֹה
וַהֲוָה גְּנוּבַת בְּרַיָּת פַּרְעֹה בְּנוּ בְּנֵי
פַּרְעֹה: וְחַדֵּר שְׁמַע בְּמִצְרַיִם
כִּי שָׁכַב דָּוִד עִם אֲבָהָתוֹהִי וְאִיתְמַת
יוֹאָב רַב חֵילָא וְאָמַר לְפַרְעֹה
שַׁלְּחִנִי וְאֵיזֵל לְאַרְעִי: וַאֲמַר לֵיהּ
פַּרְעֹה אֲרֵי מָא אַתְּ חָסַר עִמִּי הָא
בָּעֵי לְמֵיזַל לְאַרְעָךְ וַאֲמַר לָא אֲרֵי
שַׁלָּחָא תְּשַׁלְּחֵנִי: וְאִתְקַף יְרִיבָא
סָטָן יָת רְזוֹן בַּר אֶלְיָדָע דְּעָרַק מִן
קֳדָם הֲדַד עֲוִיר מַלְכָּא דְּצוֹבָה אֲבוּהִי וְ
רִיבוֹנֵיהּ: וּכְנֵשׁ עֲלוֹהִי גְּבָרִין
וַהֲוָה רַב מַשְׁרִיָתָא בַּר קְטִיל דָּוִד
יָתְהוֹן וְאָזְלוּ לְרַמֶּשֶׂק וְיַתִּיבוּ בָהּ
וּמְלָכוּ בְּדַמֶּשֶׂק: וַהֲוָה לְיִשְׂ
רָאֵל סָטָן כָּל יוֹמֵי שְׁלֹמֹה וְיָת בִּישְׁתָא דַּעֲבַד
הֲדַד וּבְרִיר בְּיִשְׂ וּשְׁלָךְ עַל אֲרָם:
וְיָרָבְעָם בַּר נְבָט
אַפְרָתִי מִן אַרְעָא דִּשְׁרוֹן אֲמָהּ אַרְמַלְתָּא עֲבָדָא לִשְׁלֹמֹה

וּשְׁמָא דְּאִמֵּיהּ צְרוּעָה אִתְּתָא דְּאִרְמְלָא וְ
אָמַר לֵיהּ אַרְמְלָא הוּא לְמַעְבַּד לֵיהּ וְ
מְשַׁוֵּי יָדָא בְּמַלְכָּא: וְדָא פִּתְגָמָא דְּ
אָרִים יָדָא בְּמַלְכָּא שְׁלֹמֹה בְּנָא
יָת מִלּוֹא אַתַר עָרְתָא קְרָיָא
דְּדָוִד אֲבוּהִי: וּגְבוּרְיָא דְּעַם וְ
הֲוָא שַׁלְטָן בְּגֶזֶר יָת הֵילָא דְּ
אֶפְרַיִם וְיָת בִּישְׁתָא דַּעֲבַד
לְוָת עַמָּא דְּבֵית יִשְׂרָאֵל וְיָת
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד לְעַמּוֹנָאֵי וְיָת
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד לְמוֹאָבָאֵי וְיָת
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד לַאֲדוֹמָאֵי וְיָת
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד לַאֲרָמָאֵי וְיָת
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד לְפִלִשְׁתָּאֵי וְיָת
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד לַעֲמָלֵקָאֵי וְיָת
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד לְמַלְכֵי צוֹבָה וְ
לְהֲדַד עֲוִיר מַלְכָּא דְּצוֹבָה וְיָת
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד לְמַלְכֵי בֵּית רְחוֹב וְ
לְמַלְכֵי בֵּית מַעֲכָה וְיָת בִּישְׁתָא
דַּעֲבַד לְמַלְכֵי טוֹב וְיָת בִּישְׁתָא
דַּעֲבַד לְמַלְכֵי מַעֲכָה וְיָת בִּישְׁתָא
דַּעֲבַד לְמַלְכֵי טוֹב וְיָת בִּישְׁתָא
דַּעֲבַד לְמַלְכֵי מַעֲכָה וְיָת בִּישְׁתָא
דַּעֲבַד לְמַלְכֵי טוֹב וְיָת בִּישְׁתָא

וְיָת כָּל דְּעָבַד וְיָת חָכְמְתֵיהּ הֲלָא
הֵן כְּתִיבִין עַל סִפְרָא דְּפִתְגָמֵי יוֹמַיָּא
דִּשְׁלֹמֹה: וְיָמֵי דִּשְׁלֹמֹה דְּמָלַךְ
בִּירוּשְׁלֶם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל אַרְבְּעִין
שְׁנִין: וְשָׁכַב שְׁלֹמֹה עִם אֲבָהָתוֹהִי
וְאִתְקְבַר בְּקִרְתָּא דְּדָוִד אֲבוּהִי
וְאִתְמְלִיךְ רְחַבְעָם בְּרֵיהּ תַּחְתּוֹהִי:
וְרָחַבְעָם לְשִׁכֶם אֲזַל אֲרֵי לְשִׁכֶם
אֲתוֹ כָל יִשְׂרָאֵל לְמַמְלְכוּתֵיהּ:
וַהֲוָה כַּד שְׁמַע יָרָבְעָם בַּר נְבָט
וְהוּא עוֹד בְּמִצְרַיִם דְּהָרַע מִן
קֳדָם שְׁלֹמֹה וְיָרָבְעָם יָתִיב בְּמִצְרַיִם:
וְשָׁלְחוּ וּקְרוֹ לֵיהּ וַאֲתָא יָרָבְעָם
וְכָל קְהָלָא דְּיִשְׂרָאֵל וּמַלִּילוּ עִם
רְחַבְעָם לְמֵימַר: אֲבוּכָא קַשִּׁי יָת
עֻלָּנָא וְאַתְּ כְּעַן הַקֵּל מִפֻּלְחָנָא
קַשְׁיָא וְעֻלָּנָא קַשְׁיָא דְּאֲבוּכָא
דְּשַׁוִּי עֲלָנָא וּנְפֻלַּח לָךְ: וַאֲמַר
לְהוֹן אִזְלוּ עוֹד תְּלָתָא יוֹמִין וְתוּבוּ
לְוָתִי וְאָזַל עַמָּא: וְאִתְיָעַץ
מַלְכָּא רְחַבְעָם עִם סָבַיָּא דְּקָמוּ
קֳדָם שְׁלֹמֹה אֲבוּהִי בְּמֵימְרֵיהּ
לְמֵימַר אֵיכְדֵין אַתּוּן מְתַקְּנִין
וְתָתְבוּן לְמֵימַר לְעַמָּא הָדֵין:
וּמַלִּילוּ עִמֵּיהּ לְמֵימַר אִם טָב
לְעַמָּא הָדֵין תְּהֵי לְרַעְוָא קֳדָמָךְ
וְתִתְפַּיֵּס לְהוֹן וְתִמְלֵל לְהוֹן פִּתְגָמִין
טָבִין וִיהוֹן לָךְ עַבְדִין כָּל יוֹמַיָּא:
וּשְׁבַק יָת עֲצַת סָבַיָּא דְּיָהֲבוּ לֵיהּ
וְאִתְיָעַץ עִם גֻּבְרַיָּא עוּלֵימַיָּא
דְּרַבִּיאוּ עִמֵּיהּ דְּקָמוּ קֳדָמוֹהִי:
וַאֲמַר לְהוֹן מָה אַתּוּן מְתַקְּנִין וְנָתִיב
וְנִתֵּין פִּתְגָמָא לְעַמָּא הָדֵין דְּמַלִּילוּ
עִמִּי לְמֵימַר הַקֵּל מִן עֻלָּנָא דַּאֲבוּכָא
דְּשַׁוִּי עֲלָנָא: וּמַלִּילוּ עִמֵּיהּ גֻּבְרַיָּא
עוּלֵימַיָּא דְּרַבִּיאוּ עִמֵּיהּ לְמֵימַר
כְּדֵין תֵּימַר לְעַמָּא דְּמַלִּילוּ עִמָּךְ
לְמֵימַר אֲבוּכָא קַשִּׁי יָת עֻלָּנָא
וְאַתְּ הַקֵּל מִנֵּיהּ כְּדֵין תֵּימַר לְהוֹן
זְעֵיר דִּדְכָרַי עַל מָתְנֵי אֲבָא:
וּכְעַן אֲבָא שַׁוִּי עֲלֵיכוֹן עֻלָּא כְּבִידָא
וַאֲנָא אֲסַגֵּי עַל עֻלֵּיכוֹן אֲבָא
יַסַּר יָתְכוֹן בְּשׁוֹטָא וַאֲנָא בְּעַקְרְבִין:
וַאֲתָא יָרָבְעָם וְכָל עַמָּא לְוָת
רְחַבְעָם בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה כְּמָא
דְּמַלֵּיל מַלְכָּא לְמֵימַר תּוּבוּ לְוָתִי
בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה: וּתְקִיף מַלְכָּא
לְעַמָּא וְשָׁבַק עֲצַת סָבַיָּא דְּיָהֲבוּ
לֵיהּ: וּמַלֵּיל לְהוֹן כְּעֵצַת עוּלֵימַיָּא
לְמֵימַר אֲבוּכָא אַסְגִּי עַל עֻלֵּיכוֹן
וְאַתְּ הַקֵּל מִנֵּיהּ אֲבוּכָא יַסַּר יָתְכוֹן
בְּשׁוֹטָא וַאֲנָא בְּעַקְרְבִין: וְלָא
קַבֵּיל מַלְכָּא לְמִצְעֵי עַמָּא אֲרֵי
הֲוָה מְתְהַפְכָא מִלְּתָא מִן קֳדָם
יְיָ בְּדִיל לְאַקָּמָא יָת מִלָּתֵיהּ
דְּמַלֵּיל יְיָ בְּיַד אֲחִיָּה שִׁילוֹנָאָה
לְוָת יָרָבְעָם בַּר נְבָט:
וַחֲזָא כָּל עַמָּא אֲרֵי לָא קַבֵּיל
מִנְּהוֹן מַלְכָּא וּתְבַר עַמָּא יָת
מֵימְרָא לְמַלְכָּא לְמֵימַר מָא
חוּלָקָא לָנָא בְּדָוִד וְלָא אֲחֻסְנָא
לָנָא בְּבַר יִשַׁי לְמַשְׁרְיָתָךְ יִשְׂרָאֵל
כְּעַן חֲזֵי בֵּיתָךְ דָּוִד וַאֲזַל יִשְׂרָאֵל
לְמַשְׁרְיָתֵיהּ: וְיִשְׂרָאֵל דִּיתְבִין
בְּקִרְוֵי יְהוּדָה עַל רְחַבְעָם בְּלָחְדֵיהוֹן:
וְשָׁלַח מַלְכָּא רְחַבְעָם יָת הֲדוֹרָם
דְּהוּא מְמוּנֵי עַל מִסְתָּא וּרְגִימוּ
בֵּיהּ כָּל יִשְׂרָאֵל אַבְנִין וּקְטָלוּהִי
וְאִתְבְּהַת מַלְכָּא רְחַבְעָם לְמִסַּק
לְרַתְכָּא לְמֵיזַל לִירוּשְׁלֶם:
וְאִתְבְּרִיאוּ יִשְׂרָאֵל בְּבֵית דָּוִד
עַד יוֹמָא הָדֵין: וַהֲוָה כַּד שְׁמַע כָּל
יִשְׂרָאֵל אֲרֵי תָּב יָרָבְעָם וְשַׁלְחוּ
וּקְרוֹ יָתֵיהּ לְכֹנְשָׁא עַל כָּל
כְּנִשְׁתָּא דְּיִשְׂרָאֵל וְלָא אִתְדְּבַק
בְּבֵית דָּוִד אֶלָּא שִׁבְטָא דִּיהוּדָה
בִּלְחוֹדֵיהוֹן: וַאֲתָא רְחַבְעָם לִירוּשְׁלֶם
וְכַנִּישׁ כָּל בֵּית יְהוּדָה וְשִׁבְטָא
דְּבִנְיָמִן מְאָה וְעַסְרִין אַלְפִין
גֻּבְרִין עַבְדֵי קְרָבָא לְאִתְקְפָא
עִם בֵּית יִשְׂרָאֵל לְאָתָבָא מַלְכוּתָא
לְרְחַבְעָם בַּר שְׁלֹמֹה: וַהֲוָה פִּתְגָמָא
דַּייָ עַל שְׁמַעְיָה גַּבְרָא דְּאֱלָהָא
לְמֵימַר: אֱמַר לְרְחַבְעָם בַּר שְׁלֹמֹה
מַלְכָּא דִּיהוּדָה וְלְכָל בֵּית יְהוּדָה
וּבִנְיָמִן וּלְשָׁאַר עַמָּא לְמֵימַר:
כְּדֵין אֲמַר יְיָ לָא תִסְּקוּן וְלָא
תְּקָרְבוּן עִם אֲחֵיכוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
תּוּבוּ גְבַר לְבֵיתֵיהּ אֲרֵי מִן קֳדָמַי
הָדֵין פִּתְגָמָא: וְקַבִּילוּ יָת פִּתְגָמָא
דַּייָ וְתָבוּ לְמִהַךְ כְּפִתְגָמָא דַּייָ:
וְיָרָבְעָם בְּנָא יָת מִלּוֹא וְיָתִיב
בִּשְׁכֶם בְּטוּרָא דְּאֶפְרָיִם וּנְפַק
מִתַּמָּן וּבְנָא יָת פְּנוּאֵל: וַאֲמַר
יָרָבְעָם בְּלִבֵּיהּ כְּעַן תְּתוּב מַלְכוּתָא
לְבֵית דָּוִד: אִם יִסַּק עַמָּא הָדֵין
לְמֶעְבַּד נִכְסַת קֻדְשַׁיָּא בְּבֵית יְיָ
בִּירוּשְׁלֶם וְיִתּוּב לִבָּא דְּעַמָּא הָדֵין
לְוָת רְבוֹנֵיהוֹן לְוָת רְחַבְעָם מַלְכָּא
דִּיהוּדָה וְיִקְטְלוּנַנִי וְיָתִיבוּ לְוָת
רְחַבְעָם מַלְכָּא דִּיהוּדָה: וּתְקִיף
מַלְכָּא וְעָבַד תַּרְתֵּין עֶגְלֵי דְּדָהַב
וַאֲמַר לְהוֹן סַגִּי לְכוֹן מִלְּמִסַּק
לִירוּשְׁלֶם הָא אֱלָהָךְ יִשְׂרָאֵל
דְּאַסְּקוּנָךְ מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם:
וְשַׁוִּי יָת חֲדָא בְּבֵית אֵל וְיָת חֲדָא
שַׁוִּי בְּדָן: וַהֲוָה פִּתְגָמָא הָדֵין
לְחוֹבָא וַהֲווֹ עַמָּא אָזְלִין קֳדָם
חֲדָא עַד דָּן: וְעָבַד בֵּית מַצְלָן
עַל בֵּית בָּמְתָא וְעָבַד כָּהֲנַיָּא
מִסְּטַר עַמָּא דִּי לָא הֲווֹ מִבְּנֵי
לֵוִי: וְעָבַד יָרָבְעָם חַגָּא בְּיַרְחָא
תְּמִינָאָה בְּיוֹמָא עַסְרִין לְיַרְחָא
כְּחַגָּא דִּי בִּיהוּדָה וְסַלֵּיק עַל
מַדְבְּחָא כֵּן עֲבַד בְּבֵית אֵל
לְנַכָּסַת עֶגְלַיָּא דִּי עֲבַד וְקָאֵם
בְּבֵית אֵל לְכָהֲנַיָּא דְּבָמְתָא דִּי
עֲבַד: וְסַלֵּיק עַל מַדְבְּחָא דִּי עֲבַד
בְּבֵית אֵל בְּיוֹמָא עַסְרִין לְיַרְחָא
בְּיַרְחָא דִּי בְּלִבֵּיהּ עֲבַד לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל וְסַלֵּיק עַל מַדְבְּחָא
לְאַסָּקָא קְטֹרֶת:

וְהָאִישׁ יָרָבְעָם גִּבּוֹר חַיִל וַיַּרְא שְׁלֹמֹה
אֶת הַנַּעַר כִּי עֹשֶׂה מְלָאכָה הוּא
וַיַּמְקֵד אֹתוֹ לְכָל סֵבֶל בֵּית יוֹסֵף:
וַיְהִי בָּעֵת הַהִיא וְיָרָבְעָם
יָצָא מִירוּשָׁלִָם וַיִּמְצָא אֹתוֹ אֲחִיָּה
חַשִּׁילֹנִי הַנָּבִיא בַּדֶּרֶךְ וְהוּא מִתְכַּסֶּה
בְּשַׂלְמַת חָדָשׁ וּשְׁנֵיהֶם לְבַדָּם
בַּשָּׂדֶה: וַיִּתְפֹּשׂ אֲחִיָּה בְּשׂוֹלְמַת
הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּקְרָעֵהוּ שְׁנֵים
עָשָׂר קְרָעִים: וַיֹּאמֶר לְיָרָבְעָם קַח
לְךָ עֲשָׂרָה קְרָעִים כִּי כֹה אָמַר יְיָ
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנֵּה קֹרֵעַ אֶת הַמַּמְלָכָה
מִיַּד שְׁלֹמֹה וְנָתַתִּי לְךָ אֵת עֲשָׂרָה
הַשְּׁבָטִים: וְהַשֵּׁבֶט הָאֶחָד יִהְיֶה לוֹ
לְמַעַן עַבְדִּי דָוִד וּלְמַעַן יְרוּשָׁלִַם ה
הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי בָהּ מִכֹּל שִׁבְטֵי
יִשְׂרָאֵל: יַעַן אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ
לְעַשְׁתֹּרֶת צִידֹנִית לִכְמוֹשׁ
מוֹאָב וּלְמִלְכֹּם אֱלֹהֵי בְנֵי עַמּוֹן וְלֹא
הָלְכוּ בִדְרָכַי לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינַי
וְחֻקֹּתַי וּמִשְׁפָּטַי כְּדָוִיד אָבִיו: וְלֹא
אֶקַּח אֶת כָּל הַמַּמְלָכָה מִיָּדוֹ כִּי
נָשִׂיא אֲשִׁיתֶנּוּ כֹּל יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן דָּוִד
עַבְדִּי אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי אֹתוֹ אֲשֶׁר שָׁמַר
מִצְוֹתַי וְחֻקָּתִי: וְלָקַחְתִּי אֶת הַמַּמְלָכָה מִיַּד
בְּנוֹ וְנָתַתִּיהָ לְךָ אֶת עֲשָׂרָה הַשְּׁבָטִים
וְלִבְנוֹ אֶתֵּן שֵׁבֶט אֶחָד לְמַעַן הֱיוֹת
נִיר לְהַנִּיר עַבְדִּי כָּל הַיָּמִים לְפָנַי
בִּירוּשָׁלַם הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי לִי
לָשׂוּם שְׁמִי שָׁם: וְאֹתָךְ אֶקַּח וּמָלַכְתָּ
בְּכֹל אֲשֶׁר תְּאַוֶּה נַפְשֶׁךָ וְהָיִיתָ מֶלֶךְ
עַל יִשְׂרָאֵל: וְהָיָה אִם תִּשְׁמַע אֶת
כָּל אֲשֶׁר אֲצַוֶּךָּ וְהָלַכְתָּ בִּדְרָכַי וְ
וַעֲשִׂיתָ הַיָּשָׁר בְּעֵינַי לִשְׁמֹר חֻקַּי וְ
וּמִצְוֹתַי כַּאֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד עַבְדִּי וְהָיִיתִי
עִמָּךְ וּבָנִיתִי לְךָ בַּיִת נֶאֱמָן כַּאֲשֶׁר
בָּנִיתִי לְדָוִד וְנָתַתִּי לְךָ אֶת יִשְׂרָאֵל:

וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר ד"ו
הֵרִים יָד בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּנָה אֶת
הַמִּלּוֹא סָגַר אֶת פֶּרֶץ עִיר דָּוִד אָבִיו:
וְהָאִישׁ יָרָבְעָם גִּבּוֹר הַיִל וַיַּרְא שְׁלֹמֹה
אֶת הַנַּעַר כִּי עֹשֶׂה מְלָאכָה הוּא
וַיַּמְקֵד אֹתוֹ לְכָל סֵבֶל בֵּית יוֹסֵף:
וַיְהִי בָּעֵת הַהִיא וְיָרָבְעָם
יָצָא מִירוּשָׁלִַם וַיִּמְצָא אֹתוֹ אֲחִיָּה
חַשִּׁילֹנִי הַנָּבִיא בַּדֶּרֶךְ וְהוּא מִתְכַּסֶּה
בְּשַׂלְמַת חָדָשׁ וּשְׁנֵיהֶם לְבַדָּם
בַּשָּׂדֶה: וַיִּתְפֹּשׂ אֲחִיָּה בְּשׂוֹלְמַת
הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּקְרָעֵהוּ שְׁנֵים
עָשָׂר קְרָעִים: וַיֹּאמֶר לְיָרָבְעָם קַח
לְךָ עֲשָׂרָה קְרָעִים כִּי כֹה אָמַר יְיָ
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנֵּה קֹרֵעַ אֶת הַמַּמְלָכָה
מִיַּד שְׁלֹמֹה וְנָתַתִּי לְךָ אֶת עֲשָׂרָה
הַשְּׁבָטִים: וְהַשֵּׁבֶט הָאֶחָד יִהְיֶה לוֹ
לְמַעַן עַבְדִּי דָוִד וּלְמַעַן יְרוּשָׁלִַם ה
הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי בָהּ מִכֹּל שִׁבְטֵי
יִשְׂרָאֵל: יַעַן אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ
לְעַשְׁתֹּרֶת צִידֹנִית לִכְמוֹשׁ
מוֹאָב וּלְמִלְכֹּם אֱלֹהֵי בְנֵי עַמּוֹן וְלֹא
הָלְכוּ בִדְרָכַי לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינַי
וְחֻקֹּתַי וּמִשְׁפָּטַי כְּדָוִיד אָבִיו: וְלֹא
אֶקַּח אֶת כָּל הַמַּמְלָכָה מִיָּדוֹ כִּי
נָשִׂיא אֲשִׁיתֶנּוּ כֹּל יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן דָּוִד
עַבְדִּי אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי אֹתוֹ אֲשֶׁר שָׁמַר
מִצְוֹתַי וְחֻקָּתִי: וְלָקַחְתִּי אֶת הַמַּמְלָכָה מִיַּד
בְּנוֹ וְנָתַתִּיהָ לְךָ אֶת עֲשָׂרָה הַשְּׁבָטִים
וְלִבְנוֹ אֶתֵּן שֵׁבֶט אֶחָד לְמַעַן הֱיוֹת
נִיר לְהַנִּיר עַבְדִּי כָּל הַיָּמִים לְפָנַי
בִּירוּשָׁלַם הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי לִי
לָשׂוּם שְׁמִי שָׁם: וְאֹתָךְ אֶקַּח וּמָלַכְתָּ
בְּכֹל אֲשֶׁר תְּאַוֶּה נַפְשֶׁךָ וְהָיִיתָ מֶלֶךְ
עַל יִשְׂרָאֵל: וְהָיָה אִם תִּשְׁמַע אֶת
כָּל אֲשֶׁר אֲצַוֶּךָּ וְהָלַכְתָּ בִּדְרָכַי וְ
וַעֲשִׂיתָ הַיָּשָׁר בְּעֵינַי לִשְׁמֹר חֻקַּי וְ
וּמִצְוֹתַי כַּאֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד עַבְדִּי וְהָיִיתִי
עִמָּךְ וּבָנִיתִי לְךָ בַּיִת נֶאֱמָן כַּאֲשֶׁר
בָּנִיתִי לְדָוִד וְנָתַתִּי לְךָ אֶת יִשְׂרָאֵל:

וְאַתָּה בְּעִנּוֹתְךָ תְּחַנֵּא וְיֵרַחֵם עַמָּא
קָדְמָךְ וְיִבְעֵי רַחֲמִין קֳדָמָךְ וְיִתְפַּיְּסוּן
לְמִפְלַח יָתָךְ וְיִפְלְחוּנָךְ כָּל יוֹמַיָּא
עַל אַרְעָא דִּי יְהַב לַאֲבָהָתָנָא: וְאִם
אֲזַל בָּתְרָךְ וְיָתִיר יָתָךְ וְיִפְלַח יָתָךְ
וְיִתְפַּיְּסוּן לְמִפְלַח יָתָךְ וְיִפְלְחוּנָךְ
כָּל יוֹמַיָּא עַל אַרְעָא דִּי יְהַב לַאֲבָהָתָנָא:
וְאַתָּה בְּעִנּוֹתְךָ תְּחַנֵּא וְיֵרַחֵם עַמָּא
קָדְמָךְ וְיִבְעֵי רַחֲמִין קֳדָמָךְ וְיִתְפַּיְּסוּן
לְמִפְלַח יָתָךְ וְיִפְלְחוּנָךְ כָּל יוֹמַיָּא
עַל אַרְעָא דִּי יְהַב לַאֲבָהָתָנָא: וְאִם
אֲזַל בָּתְרָךְ וְיָתִיר יָתָךְ וְיִפְלַח יָתָךְ
וְיִתְפַּיְּסוּן לְמִפְלַח יָתָךְ וְיִפְלְחוּנָךְ
כָּל יוֹמַיָּא עַל אַרְעָא דִּי יְהַב לַאֲבָהָתָנָא:

וְאֵרִים יָדָא בְּמַלְכָּא: וְרִין פְּתַנְפָּא
דְּאָרִים יָדָא בְּמַלְכָּא שְׁלֹמֹה כְּנָא
יָת מִלּוֹא אַתַר עָרְתָא קְרָיָא
דְּדָוִד אֲבוּהִי: וּגְבוּרְיָא דְּעַם וְ
הֲוָא שַׁלְטָן בְּגֶזֶר יָת הֵילָא דְּ
אֶפְרַיִם וְיָת בִּישְׁתָא דַּעֲבַד
לְוָת עַמָּא דְּבֵית יִשְׂרָאֵל וְיָת
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד לְעַמּוֹנָאֵי וְיָת
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד לְמוֹאָבָאֵי וְיָת
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד לַאֲדוֹמָאֵי וְיָת
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד לַאֲרָמָאֵי וְיָת
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד לְפִלִשְׁתָּאֵי וְיָת
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד לַעֲמָלֵקָאֵי וְיָת
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד לְמַלְכֵי צוֹבָה וְ
לְהֲדַד עֲוִיר מַלְכָּא דְּצוֹבָה וְיָת
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד לְמַלְכֵי בֵּית רְחוֹב וְ
לְמַלְכֵי בֵּית מַעֲכָה וְיָת בִּישְׁתָא
דַּעֲבַד לְמַלְכֵי טוֹב וְיָת בִּישְׁתָא
דַּעֲבַד לְמַלְכֵי מַעֲכָה וְיָת בִּישְׁתָא
דַּעֲבַד לְמַלְכֵי טוֹב וְיָת בִּישְׁתָא
דַּעֲבַד לְמַלְכֵי מַעֲכָה וְיָת בִּישְׁתָא
דַּעֲבַד לְמַלְכֵי טוֹב וְיָת בִּישְׁתָא

וְיָת כָּל דְּעָבַד וְיָת חָכְמְתֵיהּ הֲלָא
הֵן כְּתִיבִין עַל סִפְרָא דְּפִתְגָמֵי יוֹמַיָּא
דִּשְׁלֹמֹה: וְיָמֵי דִּשְׁלֹמֹה דְּמָלַךְ
בִּירוּשְׁלֶם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל אַרְבְּעִין
שְׁנִין: וְשָׁכַב שְׁלֹמֹה עִם אֲבָהָתוֹהִי
וְאִתְקְבַר בְּקִרְתָּא דְּדָוִד אֲבוּהִי
וְאִתְמְלִיךְ רְחַבְעָם בְּרֵיהּ תַּחְתּוֹהִי:
וְרָחַבְעָם לְשִׁכֶם אֲזַל אֲרֵי לְשִׁכֶם
אֲתוֹ כָל יִשְׂרָאֵל לְמַמְלְכוּתֵיהּ:
וַהֲוָה כַּד שְׁמַע יָרָבְעָם בַּר נְבָט
וְהוּא עוֹד בְּמִצְרַיִם דְּהָרַע מִן
קֳדָם שְׁלֹמֹה וְיָרָבְעָם יָתִיב בְּמִצְרַיִם:
וְשָׁלְחוּ וּקְרוֹ לֵיהּ וַאֲתָא יָרָבְעָם
וְכָל קְהָלָא דְּיִשְׂרָאֵל וּמַלִּילוּ עִם
רְחַבְעָם לְמֵימַר: אֲבוּכָא קַשִּׁי יָת
עֻלָּנָא וְאַתְּ כְּעַן הַקֵּל מִפֻּלְחָנָא
קַשְׁיָא וְעֻלָּנָא קַשְׁיָא דְּאֲבוּכָא
דְּשַׁוִּי עֲלָנָא וּנְפֻלַּח לָךְ: וַאֲמַר
לְהוֹן אִזְלוּ עוֹד תְּלָתָא יוֹמִין וְתוּבוּ
לְוָתִי וְאָזַל עַמָּא: וְאִתְיָעַץ
מַלְכָּא רְחַבְעָם עִם סָבַיָּא דְּקָמוּ
קֳדָם שְׁלֹמֹה אֲבוּהִי בְּמֵימְרֵיהּ
לְמֵימַר אֵיכְדֵין אַתּוּן מְתַקְּנִין
וְתָתְבוּן לְמֵימַר לְעַמָּא הָדֵין:
וּמַלִּילוּ עִמֵּיהּ לְמֵימַר אִם טָב
לְעַמָּא הָדֵין תְּהֵי לְרַעְוָא קֳדָמָךְ
וְתִתְפַּיֵּס לְהוֹן וְתִמְלֵל לְהוֹן פִּתְגָמִין
טָבִין וִיהוֹן לָךְ עַבְדִין כָּל יוֹמַיָּא:
וּשְׁבַק יָת עֲצַת סָבַיָּא דְּיָהֲבוּ לֵיהּ
וְאִתְיָעַץ עִם גֻּבְרַיָּא עוּלֵימַיָּא
דְּרַבִּיאוּ עִמֵּיהּ דְּקָמוּ קֳדָמוֹהִי:
וַאֲמַר לְהוֹן מָה אַתּוּן מְתַקְּנִין וְנָתִיב
וְנִתֵּין פִּתְגָמָא לְעַמָּא הָדֵין דְּמַלִּילוּ
עִמִּי לְמֵימַר הַקֵּל מִן עֻלָּנָא דַּאֲבוּכָא
דְּשַׁוִּי עֲלָנָא: וּמַלִּילוּ עִמֵּיהּ גֻּבְרַיָּא
עוּלֵימַיָּא דְּרַבִּיאוּ עִמֵּיהּ לְמֵימַר
כְּדֵין תֵּימַר לְעַמָּא דְּמַלִּילוּ עִמָּךְ
לְמֵימַר אֲבוּכָא קַשִּׁי יָת עֻלָּנָא
וְאַתְּ הַקֵּל מִנֵּיהּ כְּדֵין תֵּימַר לְהוֹן
זְעֵיר דִּדְכָרַי עַל מָתְנֵי אֲבָא:
וּכְעַן אֲבָא שַׁוִּי עֲלֵיכוֹן עֻלָּא כְּבִידָא
וַאֲנָא אֲסַגֵּי עַל עֻלֵּיכוֹן אֲבָא
יַסַּר יָתְכוֹן בְּשׁוֹטָא וַאֲנָא בְּעַקְרְבִין:
וַאֲתָא יָרָבְעָם וְכָל עַמָּא לְוָת
רְחַבְעָם בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה כְּמָא
דְּמַלֵּיל מַלְכָּא לְמֵימַר תּוּבוּ לְוָתִי
בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה: וּתְקִיף מַלְכָּא
לְעַמָּא וְשָׁבַק עֲצַת סָבַיָּא דְּיָהֲבוּ
לֵיהּ: וּמַלֵּיל לְהוֹן כְּעֵצַת עוּלֵימַיָּא
לְמֵימַר אֲבוּכָא אַסְגִּי עַל עֻלֵּיכוֹן
וְאַתְּ הַקֵּל מִנֵּיהּ אֲבוּכָא יַסַּר יָתְכוֹן
בְּשׁוֹטָא וַאֲנָא בְּעַקְרְבִין: וְלָא
קַבֵּיל מַלְכָּא לְמִצְעֵי עַמָּא אֲרֵי
הֲוָה מְתְהַפְכָא מִלְּתָא מִן קֳדָמַי
יְיָ בְּדִיל לְאַקָּמָא יָת מִלָּתֵיהּ
דְּמַלֵּיל יְיָ בְּיַד אֲחִיָּה שִׁילוֹנָאָה
לְוָת יָרָבְעָם בַּר נְבָט:
וַחֲזָא כָּל עַמָּא אֲרֵי לָא קַבֵּיל
מִנְּהוֹן מַלְכָּא וּתְבַר עַמָּא יָת
מֵימְרָא לְמַלְכָּא לְמֵימַר מָא
חוּלָקָא לָנָא בְּדָוִד וְלָא אֲחֻסְנָא
לָנָא בְּבַר יִשַׁי לְמַשְׁרְיָתָךְ יִשְׂרָאֵל
כְּעַן חֲזֵי בֵּיתָךְ דָּוִד וַאֲזַל יִשְׂרָאֵל
לְמַשְׁרְיָתֵיהּ: וְיִשְׂרָאֵל דִּיתְבִין
בְּקִרְוֵי יְהוּדָה עַל רְחַבְעָם בְּלָחְדֵיהוֹן:
וְשָׁלַח מַלְכָּא רְחַבְעָם יָת הֲדוֹרָם
דְּהוּא מְמוּנֵי עַל מִסְתָּא וּרְגִימוּ
בֵּיהּ כָּל יִשְׂרָאֵל אַבְנִין וּקְטָלוּהִי
וְאִתְבְּהַת מַלְכָּא רְחַבְעָם לְמִסַּק
לְרַתְכָּא לְמֵיזַל לִירוּשְׁלֶם:
וְאִתְבְּרִיאוּ יִשְׂרָאֵל בְּבֵית דָּוִד
עַד יוֹמָא הָדֵין: וַהֲוָה כַּד שְׁמַע כָּל
יִשְׂרָאֵל אֲרֵי תָּב יָרָבְעָם וְשַׁלְחוּ
וּקְרוֹ יָתֵיהּ לְכֹנְשָׁא עַל כָּל
כְּנִשְׁתָּא דְּיִשְׂרָאֵל וְלָא אִתְדְּבַק
בְּבֵית דָּוִד אֶלָּא שִׁבְטָא דִּיהוּדָה
בִּלְחוֹדֵיהוֹן: וַאֲתָא רְחַבְעָם לִירוּשְׁלֶם
וְכַנִּישׁ כָּל בֵּית יְהוּדָה וְ

ואעבה את זרע דוד למען אך לא כל הימים׃

ועתה אל תנקהו כי איש חכם אתה וידעת את אשר תעשה לו והורדת את שיבתו בדם שאול בשאלה׃

ויעל בניהו בן יהוידע ויפגע בו ויכתו וימת ויקבר בביתו במדבר׃

ואת אביתר הכהן עשה המלך שוחד כי חייב מיתה היה שהיה נביא ומשח את שאול ואת כל בית אביו ולא עשה לו המלך מיתה מפני שנשא את הארון לפני דוד בכל אשר נתעני אביו ולא נהנה מן הצרות׃

ויבא יואב אל אהל יהוה וימלט על קרנות המזבח׃

ויגד למלך שלמה כי נס יואב אל אהל יהוה והנה אצל המזבח מלמד שהיה יואב מתיירא ממנו שהיה יודע בו שהרג שני שרי צבאות שלא כדין ולא היה יודע בו שהרג את אבנר ואת עמשא בשלום׃

ויבא בניהו בן יהוידע ויאמר כה אמר המלך צא׃

ויאמר לא כי פה אמות ואשוב אליך ויבא בניהו אל יואב ויגד לו לאמר כה דבר יואב ויאמר אלי כה׃

ויאמר אליו עשה כאשר דבר ופגע בו וקברתו ואסיר את דם חנם אשר שפך יואב ממני ומעל בית אבי׃

ונתן יהוה את דמו בראשו אשר פגע בשני אנשים צדיקים וטובים ממנו וימת בהם בחרב ואבי דוד שלמה לא ידעו׃

ונפלו דמיהם בראש יואב ובראש זרעו לעולם ולדוד ולזרעו ולביתו ולכסאו יהיה שלום עד עולם מעתה׃

ויעל בניהו בן יהוידע ויפגע בו ויכתו וימת במדבר׃

ואת שמעי איש בחורים ואיש בחורים על כל אשר קלל את דוד ביום ההוא בבחורים׃

ואת שמעי קרא ויאמר אליו בנה לך בית בירושלים וישבת שם ולא תצא משם אנה ואנה׃

והיה ביום צאתך ועברת את נחל קדרון ידוע תדע כי מות תמות דמך יהיה בראשך׃

ויאמר אלי שמעי הדבר טוב כאשר דבר אדוני המלך כן יעשה עבדך וישב שמעי בירושלים ימים רבים׃

ויהי מקץ שלש שנים ויברחו שני עבדי שמעי אל אכיש בן מעכה מלך גת ויגידו לשמעי לאמר הנה עבדיך בגת׃

ויקם שמעי וחבש את חמרו וילך גתה אל אכיש לבקש את עבדיו וילך שמעי ויבא את עבדיו מגת׃

ויגד לשלמה כי הלך שמעי מירושלים לגת ושב׃

וישלח המלך ויקרא לשמעי ויאמר אליו הלא השבעתיך ביהוה ואעיד בך לאמר ביום צאתך וגו׃

ואת הרעה אשר ידעת את כל אשר דוד אבי תדע את כל אשר עשית לו ושבה רעתך בראשך׃

ולשלמה תהיה ברכה ומלכות דוד יהיה נכון לפני יהוה עד עולם׃

ויצו המלך את בניהו בן יהוידע ויצא ויפגע בו וימת׃

ותכון הממלכה ביד שלמה׃

השלישה עשר

ויתחתן שלמה את פרעה מלך מצרים ויקח את בת פרעה ויבאה אל עיר דוד עד כלתו לבנות את ביתו ואת בית יהוה ואת חומת ירושלים סביב׃

רק העם מזבחים בבמות כי לא נבנה בית לשם יהוה עד הימים ההם׃

ואהב שלמה את יהוה ללכת בחקות דוד אביו רק בבמות הוא זבח ומקטיר׃

וילך המלך גבעונה לזבח שם כי היא הבמה הגדולה אלף עלות יעלה שלמה על המזבח ההוא׃

בגבעון נראה יהוה אל שלמה בחלום הלילה ויאמר אלהים שאל מה אתן לך׃

ויאמר שלמה אתה עשית עם עבדך דוד אבי חסד גדול כאשר הלך לפניך באמת ובצדקה ובישרת לבב עמך ותשמר לו את החסד הגדול הזה ותתן לו בן ישב על כסאו כיום הזה׃

ועתה יהוה אלהי אתה המלכת את עבדך תחת דוד אבי ואנכי נער קטן לא אדע צאת וביא׃

ועבדך בתוך עמך אשר בחרת עם רב אשר לא יספר ולא ימנה מרב׃

ותתן לעבדך לב שומע לשפט את עמך להבין בין טוב לרע כי מי יוכל לשפט את עמך הכבד הזה׃

וייטב הדבר בעיני אדני כי שאל שלמה את הדבר הזה׃

ויאמר אלהים אליו יען אשר שאלת את הדבר הזה ולא שאלת לך ימים רבים ולא שאלת לך עשר ולא שאלת נפש אויביך וגם שאלת לך הבין לשמע משפט׃

הנה עשיתי כדבריך הנה נתתי לך לב חכם ונבון אשר כמוך לא היה לפניך ואחריך לא יקום כמוך׃

וגם אשר לא שאלת נתתי לך גם עשר גם כבוד אשר לא היה איש כמוך בכל המלכים כל ימיך׃

ואם תלך בדרכי לשמר חקותי ומצותי כאשר הלך דוד אביך והארכתי את ימיך׃

ויקץ שלמה והנה חלום ויבא ירושלים ויעמד לפני ארון ברית אדני ויעל עולות ויעש שלמים ויעש משתה לכל עבדיו׃

אז תבוא שתי הנשים הזונות האלה אל המלך ותעמודנה לפניו׃

ותאמר האשה האחת בי אדני אני והאשה הזאת יושבת בבית אחד ואלד עמה בבית׃

ותהי ביום השלישי ללדתי ותלד גם האשה הזאת ואנחנו יחדו אין זר אתנו בבית כי אם שתינו בבית׃

ותמת בן האשה הזאת בלילה אשר שכבה עליו׃

ותקם בתוך הלילה ותקח את בני מצדי בעוד שפחתך ישנה ותשכבהו בחיקה ואת בנה המת תשכבהו בחיקי׃

ואקם בבקר להניק את בני והנה מת ואתבוננה אליו בבקר והנה לא בני אשר ילדתי׃

ותאמר האשה האחרת לא כי בני החי ובנך המת ותדבר זאת לפניו׃

ויאמר המלך זאת אמרת זה בני החי ובנך המת ואת אמרת לא כי בנך המת ובני החי׃

ויאמר המלך קחו לי חרב ויביאו חרב לפני המלך׃

ויאמר המלך גזרו את הילד החי לשנים ותנו את חציו לזאת ואת חציו לזאת׃

ותאמר האשה אשר בנה החי אליו כי נכמרו רחמיה על בנה ותאמר בי אדני תנו לה את הילד החי והמת אל תמיתוהו וזאת אומרת גם לי גם לך לא יהיה כי אם תנו לה׃

ויען המלך ויאמר תנו לה את הילד החי והמת אל תמיתוהו היא אמו׃

וישמעו כל ישראל את המשפט אשר שפט המלך וייראו מפני המלך כי ראו כי חכמת אלהים בקרבו לעשות משפט׃

ואלה שרי אשר היו לו עזריה בן צדוק הכהן׃

אלחרף ואחיה בני שישא סופרים יהושפט בן אחילוד המזכיר׃

ובניה בן יהוידע על הצבא וצדוק ואביתר כהנים׃

ועזריה בן נתן על הנצבים וזבוד בן נתן כהן רעה המלך׃

ואחישר על הבית ואדניראם בן עבדא על המס׃

וישב שלמה עם אבותיו וימלך רחבעם בנו תחתיו׃

רלבג

שהיה מלך בירושלים ומפני שבני הנביאים היו מתפללים עליו ומבקשים רחמים עליו ולא נתנה לו תורה לשנאת אחיו ולא לשנאת אביו ולא לשנאת אחיו אלא לשנאת הרע שבו כמו שאמר הלא משנאיך יהוה אשנא ובתקוממיך אתקומם׃

ואמר אחר כך ואת אחיו לא שנא ואמר ואת אחיו אהב

כי אם בית כל ישראל׃ ס והיה מתמנע אפרים מהיות קנאת יהודה לא תצר
את יהודה ויהודה לא יעבד את אפרים׃ ועפו בכתף פלשתים ימה יחדו
את בני קדם משא ומואב מלוח ידם ובני עמון משמעתם׃ והחרים
ה׳ את לשון ים מצרים והניף ידו בעוזו על הנהר והכהו לשבעה נחלים
והדריכו במנעלים׃ והיתה מסלה לשאר עמו אשר ישאר מאשור כאשר
היתה לישראל ביום עלתו מארץ מצרים׃ ס ואמרת ביום ההוא אודך
ה׳ כי אנפת בי ישב אפך ותנחמני׃ הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד
כי עזי וזמרת יה ה׳ ויהי לי לישועה׃ ושאבתם מים בששון ממעיני
הישועה׃ ואמרתם ביום ההוא הודו לה׳ קראו בשמו הודיעו בעמים
עלילותיו הזכירו כי נשגב שמו׃ זמרו ה׳ כי גאות עשה מודעת זאת
בכל הארץ׃ צהלי ורני יושבת ציון כי גדול בקרבך קדוש ישראל׃ ס
משא בבל אשר חזה ישעיהו בן אמוץ׃ על הר נשא נסו הרימו קול
להם הניפו יד ויבאו פתחי נדיבים׃ אני צויתי למקדשי גם קראתי
גבורי לאפי עלזי גאותי׃ קול המון בהרים דמות עם רב קול שאון
ממלכות גוים נאספים ה׳ צבאות מפקד צבא למלחמה׃ באים מארץ
מרחק מקצה השמים ה׳ וכלי זעמו להשחית כל הארץ׃ הילילו כי
קרוב יום ה׳ כשד יבוא׃ על כן כל ידים תרפינה וכל לב אנוש ימס׃
ונבהלו צרות וחבלים יאחזון כיולדה יתחילון איש אל רעהו יתמהו
פני להבות פניהם׃ הנה יום ה׳ בא אכזר ועברה וחרון אף לשום
הארץ לשמה ואת חטאיה ישמיד ממנה׃ כי כוכבי השמים וכסיליהם
לא יהלו אורם חשך בשמשו בהזריחו וירח לא יגיה אורו׃ ופקדתי
על תבל רעה ועל רשעים עונם והשבתי גאון זדים וגבהות עריצים
אשפיל׃ אאדיר אנוש מפז ואדם מכתם אופיר׃ על כן שמים ארגיז
ותרעש הארץ ממקומה בעברת ה׳ צבאות וביום חרון אפו׃ והיה כצבי
מרדף וכצאן אין מקבץ איש אל עמו יפנו ואיש אל ארצו ינוסו׃ כל
הנמצא ידקר וכל הנספה יפל בחרב׃ ועולליהם ירטשו לעיניהם
תשסינה בתיהם ונשיהם תשגלנה׃ הנני מעיר עליהם את מדי הכסף
לא יחפצו בו וזהב לא יבחרו בו׃ וקשתות נערים תבקענה ופרי בטן
לא ירחמו על בנים לא תחוס עינם׃ והיתה בבל צבי ממלכות תפארת
גאון כשדים כמהפכת אלהים את סדם ואת עמרה׃ לא תשב לנצח ולא
תשכון עד דור ודור ולא יהל שם ערבי ורעים לא ירבצו שם׃ כי אם
רבצו שם ציים ומלאו בתיהם אחים ושכנו שם בנות יענה ושעירים
ירקדו שם׃ ואיים באלמנותיה ותנים בהיכלי עונג קרוב לבוא עתה
וימיה לא יאריכון׃ כי אדין ה׳ את יעקב ועוד בחר בישראל והניחם
על אדמתם ונלוה הגר עליהם ונספחו על בית יעקב׃ ולקחום עמים
והביאום אל מקומם וירשום בית ישראל על אדמת ה׳ לעבדים ולשפחות
והיו שובים לשוביהם ומשלו בנגשיהם׃ והיה ביום הניח ה׳ לך מעצבך
ומרגזך והעבדה הקשה אשר עבדת בך׃ ונשאת המשל הזה על מלך
בבל ואמרת איך שבת נוגש שבתה מדהבה׃ שבר ה׳ מטה רשעים שבט
משלים׃ מכה עמים במכת בלתי סר רדה באף גוים רדפה מנוחה׃ השקטה
כל הארץ פצחו רנה׃ גם ברושים שמחו לך ארזי לבנון לאמר מאז שכבת
לא יעלה הכורת עלינו׃ שאול מתחת רגזה לך לקראת בואך עורר לך
רפאים כל עתודי ארץ הקים מכסאותם כל אלי גוים׃ כלם יענו ויאמרו
אליך גם אתה חלית כמונו אלינו נמשלת׃ אך הורד שאול גאונך המון
נבליך תחת רמה יצע לך ומכסך תולעה׃ איך נפלת משמים הילל בן
שחר נגדעת לארץ חולש על גוים׃ ואתה אמרת בלבבך השמים אעלה
ממעל לכוכבי אל ארים כסאי ואשב בהר מועד בירכתי צפון׃ אעלה על
במתי עב אדמה לעליון׃ אך אל שאול תורד אל ירכתי בור׃ ס יראיך
אליך יסובבון יביטון אליך יתבוננון הזה האיש מרגיז הארץ מרעיש
ממלכות׃ שם תבל כמדבר וערים הרס שבוי לא פתח בתיו׃ כל מלכי
גוים כלם שכבו בכבוד איש בביתו׃ ואתה השלכת מקברתך כנצר נתעב
לבוש הרוגי חרב יורדי אל אבני בור כפגר מובס׃ לא תחבר אתם בקבורה
כי שחת ארצך הרגת עמך לא יקרא לעולם זרע מרעים׃ הכינו לבניו
מטבחה בעון אבותם בל יקמו וירשו ארץ ומלאו פני תבל ערים׃ ונקם
עליהם נאם ה׳ צבאות והכרתי לבבל שם ושאר ונין ונכד נאם ה׳׃
ושמתיה למורש קפד ואגמי מים וטאטאתיה במטאטא השמד אמר ה׳
צבאות׃ נשבע ה׳ צבאות לאמר אם לא כאשר דמיתי היה וכאשר יעצתי
הוא תקום׃ לשבר אשור בארצי ועל הרי אבוסנו ויסר מעליהם עלו
וסבלו מעל שכמו יסור׃ זאת העצה היעוצה על כל הארץ הזאת ויד
הנטויה היא על כל הגוים׃ כי ה׳ צבאות יעץ ומי יפר ידו הנטויה היא
ותשובנה׃ בשנת מות המלך אחז היה המשא הזה׃ אל תשמחי פלשת
כלך כי נשבר שבט מכיך כי משרש נחש יצא צפעוני ופריו שרף מעופף׃
ונרעו בכורי דל ורשים לבטח ירבצו והמתי ברעב שרשך והוא שארית
תהרג׃ הילילי שער זעקי עיר נמוגת פלשת כלך כי עשן מצפון בא ואין
בודד במועדיו׃ ומה יענה מלאכי גוי כי ה׳ יסד ציון ובה יחסו עניי
עמו׃ ס משא מואב כי בלילה שדד ער מואב כי בלילה דמם קיר מואב׃
עלה הבית ודיבון הבמות לבכות על נבו ועל מידבא מואב יהילל בכל
ראשיו קרחה כל זקן גרועה׃ בחוצותיה חגרו שק על גגותיה וברחבותיה
כלו יריד בכי׃ ותזעק חשבון ואלעלה עד יהץ נשמע קולם על כן חלוצי
מואב יריעו נפשו לו׃ לבי למואב יזעק בריחיה עד צוער עגלת שלשיה
כי במעלה לוחית בבכי יעלה כי בדרך חורנים יעורו זעקת שבר׃ כי
מי נמרים מדמנים שממו כי יבש חציר כלה דשא ירק לא היה׃ על כן
יתרה עשה ופקדת עליו שאר קנו עשו׃ כי הגיעה זעקה את גבול מואב
עד אגלים יללתה עד באר אילים׃ כי מי דימנים מלאו דם כי אשית על
דימון נוספות לפליט מואב ולשארית אדמה׃ שלחו כר מושל ארץ מסלע
מדבר אל הר בת ציון׃ והיו בנות מואב כעוף נדד גוזל משלח מעברות
ארנון׃ הביאו עצה עשו פלילה שיתי כלילה צהרים בתוך גרש הנדחים
אל תגלי׃ יגורו בך נדחי מואב היה להם סתר מפני שודד כי אפס
נשוא כלה שוד תם רמס מן הארץ׃ והוכן בחסד כסא ויישב עליו באמת
באהל דוד שפט ודרש משפט ומהר צדק׃ שמענו גאון גאה מואב גאותו
וגבהו וגאונו ועברתו לא כן בדיו׃ לכן מואב ליללות יילל לכל מואב
יזעק לאנשי קיר חרשת תהגו אך נכאים׃ כי שדמות חשבון אמלל גפן
שבמה בעלי גוים הלמו שרוקיה עד יעזר נדדו מדבר שלחותיה עברו
נטעיה ים׃ על כן אבכה בבכי יעזר גפן שבמה דמעתי ארוך חשבון
ואלעלה כי על קיצך ועל קצירך הידד נפל׃ ונאספה שמחה ועלז מן
הכרמל ובכרמים לא ירננו לא יריע יין בגתות הדורך לא דרך הידד
השבתי׃ על כן מואב כנור יהמה קרי לחרשת ולקיר חמת׃ והיה כי
נראה כי נלאה מואב על הבמה ובא אל מקדשו להתפלל ולא יוכל׃ זה
הדבר אשר דבר ה׳ על מואב מאז׃ ועתה דבר ה׳ לאמר בשלש שנים
כשני שכיר וכבד לו אדם קידר ושארית קשת גבורי בני קדר ימעטו כי
ה׳ אלהי ישראל דבר׃ ס משא דמשק הנה דמשק מוסר מעיר והיתה
מפלת גל׃ עזבות ערי ערער לעדרים תהיינה ורבצו ואין מחריד׃ ונשבת
מבצר מאפרים וממלכה מדמשק ושארית ארם כבוד בני ישראל היו נאם
ה׳ צבאות׃ והיה ביום ההוא ידל כבוד יעקב ומשמן בשרו ירזה׃ והיה
כאסף קמה זרועו ובזרועו שבלים יקצור והיה כמלקט שבלים בעמק
רפאים׃ ונשאר בו עוללות בנקף זית שנים שלשה ענפים בראש אמיר
ארבעה חמשה בסעיפיה פארי נאם ה׳ אלהי ישראל׃ ביום ההוא יעשה
האדם אל עשהו ועיניו אל קדוש ישראל תראינה׃ ולא יעשה לבנות
מזבחות מעשה ידיו לא יראה אשר עשו אצבעתיו ואשרים וחמנים לא
יקום׃ ביום ההוא יהיו ערי מבצרו כעזובת החרשים והאמירי אשר
עזבו מפני בני ישראל והיתה שממה׃ כי שכחת אלהי ישעך וצור
מעזך לא זכרת על כן תטעי נטעי נעמנים וזמורת זר תשתלנו׃ ביום
נטעך תשגיה ובבקר זרעך תפריחי גד נחלה היום ויגון אנוש׃ הוי
שאון עמים רבים כשאון ימים יהמיון ושאגת לאמים כשאון מים כבירים
ישאגון׃ לאמים כשאון מים רבים יהמיון וגער בו ונס למרחק והורדף
כמץ הרים לפני רוח וכגלגל לפני סופה׃ לעת ערב והנה בטרם בוקר
איננו זה חלק שסינו וגורל בזזינו׃ הוי ארץ צלצל כנפים אשר מעבר
לנהרי כוש׃ השלחת בים גמאים וכלי גמא על פני מים לכו מלאכים
קלים אל גוי ממשך וזהור אל עם נורא מזה ומזה גוי קו קו ומבוסה
אשר בזו נהרים ארצו׃ כל יושבי תבל ושכני ארץ כנשוא הר תראו וכתקע
שופר תשמעו׃ כי כה אמר ה׳ אלי אשקטה ואביטה במכוני כחם צח על
אור מטר כעב טל בחם קציר׃ כי לפני הקציר כתום הפרח ויהי עוללה
בוסר ונתח הזלזלים במזמרות והסיר הסלסלות׃ ועזבו יחדו לעיט
ההרים ולבהמת הארץ ועליו יקיץ העיט וכל בהמת הארץ עליו יחרף׃
בעת ההיא יובל שי לה׳ צבאות עם משוך וזהור ומאת עם נורא מזה
ומזה גוי קו קו ומבוסה אשר בזו נהרים ארצו אל מקום שם ה׳ צבאות
הר ציון׃ משא מצרים הנה ה׳ רכב על עב קל ובא מצרים ונעו אלילי
מצרים מפניו ולב מצרים נמס בקרבו׃ וסכסכתי מצרים במצרים ונלחם
איש באחיו ואיש ברעהו עיר בעיר ממלכה במלכה׃ ונבוכה רוח מצרים
בקרבו ועצתו אבלע ודרשו אל האלילים ואל הבעלים ואל האבות ואל
הידעונים׃ ומסרתי את מצרים ביד אדון קשה ומלך עז ימשל בהם נאם
האדון ה׳ צבאות׃ ונשפו מים מני ים ונהר יחרב ויבש׃ והאלים הזנו
נהרות דלו ויבשו יאורי מצור קנה וסוף קמלו׃ ערות על יאור על פי
יאור וכל מזרע יאור יבש נדף ואינם׃ והדיגו כל משכי חכה וכל משלכי
יאור בחכה יאבלו ופרשי מכמרת על פני מים יחלשו׃ ובשו עובדי פשתים
שרקות וארגים חוריו׃ והיו שתותיה דכאים כל עשי שכר אגמים נפשות׃
אך אפסו שרי צען חכמי יועצי פרעה עצה נבערה׃ איככה תאמרו אל
פרעה בן חכמים אני בן מלכי קדם׃ אנה הם אפוא חכמיך ויגידו נא לך
ויודעו מה יעץ ה׳ צבאות על מצרים׃ נאלו שרי צען נשאו נפי תעו
את מצרים פנת שבטיה׃ ה׳ מסך בקרבה רוח עועים ותעו את מצרים
בכל מעשהו כתעות שכור בקיאו׃ ולא יהיה למצרים מעשה אשר יעשה
ראש וזנב כפה וגמא׃ ביום ההוא יהיה מצרים כנשים והחרד ופחד
מפני תנופת יד ה׳ צבאות אשר הוא מניף עליו׃ והיתה אדמת יהודה
למצרים לחגה כל אשר יזכיר אליו בעצת ה׳ צבאות אשר הוא יעץ עליו׃
ביום ההוא יהיו חמש ערים בארץ מצרים מדברות בשפת כנען ונשבעות
לה׳ צבאות עיר ההרס יאמר לאחת׃ ביום ההוא יהיה מזבח לה׳ בתוך
ארץ מצרים ומצבה אצל גבולה לה׳׃ והיה לאות ולעד לה׳ צבאות בארץ
מצרים כי יצעקו אל ה׳ מפני לוחצים ושלח להם מושיע ורב וצילם׃
ונודע ה׳ למצרים וידעו מצרים את ה׳ ביום ההוא והעבדו זבח ומנחה
ונדר נדרו לה׳ ושלמו׃ ונגף ה׳ את מצרים נגף ורפא ושבו עד ה׳ ונעתר
להם ורפאם׃ ביום ההוא תהיה מסלה ממצרים אשור ובא אשור במצרים
ומצרים באשור ועבדו מצרים את אשור׃ ביום ההוא יהיה ישראל שלישיה
למצרים ולאשור ברכה בקרב הארץ׃ אשר ברכו ה׳ צבאות לאמר ברוך
עמי מצרים ומעשה ידי אשור ונחלתי ישראל׃ בשנת בוא תרתן אשדודה
בעת אשר שלחו אתו סרגון מלך אשור וילחם באשדוד וילכדה׃ בעת ההיא
דבר ה׳ ביד ישעיהו בן אמוץ לאמר לך ופתחת שק מעל מתניך וחלצת
נעלך מעל רגלך ועשית כה ויעש ערום ויחף׃ ויאמר ה׳ כאשר הלך עבדי
ישעיהו ערום ויחף שלש שנים אות ומופת על מצרים ועל כוש׃ כן ינהג
את מלך אשור את שבי מצרים ואת גלות כוש נערים וזקנים ערום ויחף
ושוף עכוז גלוי ערות מצרים׃ וחתו ובושו מכוש משברם ומפארם
מצרים׃ ואמר ביום ההוא הנה כה מבטנו אשר נסבונו שם מפני מלך
אשור ואנחנו איך נמלט׃ ס משא מדבר ים כסופות בנגב מארץ נוראה
בא׃ חזון קשה הגד לי הבגד בוגד ושד שודד עלי עילם צורי מדי כל
אנחתה השבתי׃ על כן מלאו חלצי חבלים צירים אחזוני כצירי יולדה
נעויתי משמוע נבהלתי מראות׃ תעה לבבי פלצות בעתתני נשף חשקי
שמה לי׃ ערוך השלחן הצפית הצפה אכול שתה קומו שרים משחו מגן׃
כי כה אמר אלי ה׳ לך העמד השומר את אשר יראה יגיד׃ ויראה רכב
צמד פרשים רכב חמור רכב גמל והקשיב קשב רב׃ ויקרא כארי על מצפה
אדני אנכי עמדתי תמיד יומם ועל משמרתי כל הלילות אנכי עומד׃
והנה זה בא רכב אנשים צמד פרשים ויען ויאמר נפלה נפלה בבל וכל
פסילי אלהיה שברו לארצה׃ מדושתי ויצי גרני אשר שמעתי מאת ה׳
צבאות אלהי ישראל הגדתי לכם׃ ס משא דומה קרא אלי משעיר שמר מה
מלילה שמר מה מלילה׃ אמר שמר אתה בקר וגם לילה אם בעיתון בעיתו
שובו אתיו׃ ס משא בערב ביערי בערב תלינו אורחות דדנים׃ לקראת
צמא הביאו מים ישבי ארץ תימא קדמו בלחמו׃ כי מפני חרבות נדדו
מפני חרב שלופה ומפני קשת דרוכה ומפני כבד מלחמה׃ כי כה אמר אלי
ה׳ עוד שנה כשני שכיר וכל כבוד קדר יכלו׃ ושארית מספר גבורי בני
קדר ימעטו כי ה׳ אלהי ישראל דבר׃ ס גיא חזיון מה לך כי עלית כלך
על הגגות׃ מלאה קריות עיר הומיה קריה עלזה חלליך לא חללי חרב
ולא מתו במלחמה׃ כל קציניך נדדו יחדו מקשת אסרו כל נמצאיך יחדו
אסרו מרחוק ברחו׃ על כן אמרתי שעו ממני אמר במר בכי אל תאיצו
לנחם על שד בת עמי׃ כי יום מהומה ומבוסה ומבוכה לאדני ה׳ צבאות
בגיא חזיון מתלי קיר ושוע אל ההר׃ ועילם נשא אשפה ברכב אדם
פרשים ומגן ערה קשתך׃ והיה גבחות בחריך ופרשים שום תשום השער׃
והסיר מסך יהודה והבטת ביום ההוא אל נשק בית היערים׃ ואת פרצי
עיר דויד ראיתם כי רבו ויקבצו את מי הברכה התחתונה׃ ואת בתי
ירושלם ספרתם ותתצו הבתים לבצר החומה׃ ומקוה עשיתם בין החומתים
למי הברכה הישנה ולא הבטתם אל עשיתה ויוצרה מרחוק לא ראיתם׃
ויקרא אדני ה׳ צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד ולקרחה ולחגור שק׃
והנה משוש וגיל הרג בקר ושחט צאן אכל בשר ושתות יין אכול ושתו
כי מחר נמות׃ ויגל באזני ה׳ צבאות אם יכופר העון הזה לכם עד
תמותון אמר אדני ה׳ צבאות׃ ס כה אמר אדני ה׳ צבאות לך בא אל
הסכן הזה אל שבנא אשר על הבית׃ מה לך פה ומי לך פה כי חצבת לך
פה קבר חצב במרום קברו חקק במעון סלע לאהל׃ הנה ה׳ מטלטלך טלטלה
גבר ועטה עטה׃ צנוף יצנפך צנפה אל ארץ רחבת ידים שם תמות ושם
מרכבות כבודך קלון בית אדניך׃ והדפתיך ממצבך וממעמדך יהרסך׃
והיה ביום ההוא אקרא לעבדי לאליקים בן חלקיהו׃ והלבשתיו כתנתך
ואבנטך אחזקנו וממשלתך אתננה והיה לאב לישבי ירושלם ולבית יהודה׃
ונתתי מפתח בית דויד על שכמו ופתח ואין סגר וסגר ואין פתח׃
ותקעתיו יתד במקום נאמן והיה לכסא כבוד לבית אביו׃ ותלו עליו
כל כבוד בית אביו הצאצאים והפרים כל קטן מכלי הגביעים ועד כל
נבלי הנקים׃ ביום ההוא נאם ה׳ צבאות תמוש היתד הנתקעת במקום
נאמן ונגדעה ונפלה ונכרתה המשא אשר עליה כי ה׳ דבר׃ ס משא צר
הילילו אניות תרשיש כי שדד מבית מבוא מארץ כתים נגלה להם׃ דמו
יושבי אי סחרי צידון עברוך מלאוך ים׃ ובמים רבים זרע שיחור קציר
יאורים תבואתה ותהי סחר גוים׃ בושי צידון כי אמר ים מעוזה לאמר
לא חלתי ולא ילדתי ולא גדלתי בחורים רוממתי בתולות׃ כשמוע למצרים
חלו לשמעה צור׃ עברו תרשישה הילילו יושבי אי׃ זאת לכם העליזה
מימי קדם קדמתה רגליה ממרחק תוליכה לגור׃ מי יעץ זאת על צור
המעטרת אשר סחריה שרים כנעניה נכבדי ארץ׃ ה׳ צבאות יעצה לחלל
גאון כל צבי כל קלי כל נכבדי ארץ׃ עברי ארצך כיאור בת אין עוד
מזך׃ נטה על ים ידו הרגיז ממלכות צוה ה׳ אל מעוזך לשחת מבצריה׃
ויאמר לא תוסיפי עוד לעלז עשוקה בתולת בת צידון קום עבור כתים
גם שם לא ינוח לך׃ הן ארץ כשדים זה העם לא היה אשור יסדה לציים
הקימו בחוריו ערו ארמנותיה שמו למפלה׃ הילילו אניות תרשיש כי
שדד מעוזכם׃ והיה ביום ההוא ונשכחת צור שבעים שנה כימי מלך אחד
מקצה שבעים שנה יהיה לצור כשיר הזונה׃ קחי כנור סובבי עיר זונה
נשכחת היטיבי נגן הרבי שיר למען תזכרי׃ ופקד ה׳ את צור ושבה אל
אתנה׃ והיה סחרה וחלוניה לקדש לה׳ לא יאצר ולא יחסן כי לישבי
לפני ה׳ יהיה סחרה לאכול לשבע ולמכסה עתק׃ ס הנה ה׳ בוקק הארץ
ובוקעה ועוה את פניה והפיץ יושביה׃ והיה כעם ככהן כעבד כאדניו
כשפחה כגבירתה כקונה כמוכר כלוה כנושה כנושא בו׃ הבוקעה תבוקע
הארץ והבז תבז כי ה׳ דבר את הדבר הזה׃ אבלה נמלה הארץ אמללה
תבל נמלה מרומי עם הארץ׃ והארץ חנפה תחת יושביה כי עברו תורת
חלפו חק הפרו ברית עולם׃ על כן אלה אכלה ארץ ויאשמו יושביה על
כן חרו יושבי ארץ ונשאר אנוש מזער׃ אבל תירוש אמלל גפן נאנחו כל
שמחי לב׃ שבת מששון תף המון עלזים שבת מנגון כנור׃ בשיר לא
ישתו יין ירה שכר למשתיו׃ נשברה קרית תהו סגר כל בית מבוא׃
שועה בחוצות על היין חשך בא כל שמחה גלתה ארץ׃ נשאר בעיר שמם
ושער יכתת בשואה׃ כי כה יהיה בקרב הארץ בתוך העמים כנקף זית
כעוללות אם כלה בצר׃ המה ישאו קולם ירננו לגאון ה׳ הצהילו׃
על כן בארות כבדו ה׳ באיי הים שם ה׳ אלהי ישראל׃ מכנף הארץ
זמירות שמענו צבי לצדיק ואמר רזי לי רזי לי אוי לי בוגדים בגדו
ובגד בגדים בגדו׃ פחד ופחת ופח עליך יושב הארץ׃ והיה הנס מקול
הפחד ייפל אל הפחת והעולה מתוך הפחת יילכד בפח כי ארובות ממרום
נפתחו ורעשו מוסדי ארץ׃ הרוע הרועה הארץ התבקע תבקעה הארץ
התנוע תנוע הארץ׃ התגעש תתגעש הארץ כשכור ותנוד כמלונה ופשעה
עליה כבדה ונפלה ולא תוסיף לקום׃ והיה ביום ההוא יפקד ה׳ על צבא
המרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה׃ ואספו אסיר על אסיר בור
וסגרו על מסגר וממרום פקדה יפקדו׃ וחפרה הלבנה ובושה החמה כי
מלך ה׳ צבאות בהר ציון ובירושלם ונגד זקניו כבוד׃ ס ה׳ אלהי אתה
ארוממך אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אמן׃ כי שמת
מעיר לגל קריה בתירה מארמון זרים לבלי עולם לא יבנה׃ על כן יכבדוך
עם עיר גוים עריצים תירא׃ כי היית מעוז לדל מעוז לאביון בצרתו
מחסה מזרם צל מחרב כי רוח עריצים כזרם קיר׃ כחרב בציון תשפיל
שאון זרים כחרב צל עב זמיר עניים יכנע׃ ועשה ה׳ צבאות לכל העמים
בהר הזה משתה שמנים משתה שמרים שמנים מלאי מח שמרים זקקים׃
ובלע בהר הזה את הפנים הפנים המטילה על כל העמים והמסכה הנסוכה
על כל הגוים׃ בלע המות לנצח ומחה אדני ה׳ דמעה מעל כל פנים וחרפת
עמו יסיר מעל כל הארץ כי ה׳ דבר׃ ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה
קוינו לו ויושיענו זה ה׳ קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו׃ כי תנוח
יד ה׳ בהר הזה ונדוש מואב תחתיו כהדוש מתבן במי מדמנה׃ ופרש
ידיו בקרבו כאשר יפרש השחה לשחות וגאה שחיו עם ערבות ידיו׃
ומשפיל גאות צרוחי משגב חומתך שח הגיע לארץ עפר׃ ס ביום ההוא
ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ויאמרו לאמר׃ שיר לכרם חמר
אנכי ה׳ נוצרה לרגעים אשקנה פן יפקד עליה לילה ויום אצרנה׃
חמה אין לי מי יתנני שמיר שית במלחמה אפשעה בה אצרפנה יחד׃
או יחזק במעוזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי׃ הבאים יגיש יעקב
יציץ ופרח ישראל ומלאו פני תבל תנובה׃ הכמכת הכהו אם כהרוג
הרגיו הרג׃ בסאתה בשלחה תריבנה הגה ברוחו הקשה ביום קדים׃
לכן בזאת יכופר עון יעקב וזה כל פרי הסר חטאתו בשומו כל אבני
מזבח כאבני גר מנופצות לא יקומו אשרים וחמנים׃ כי עיר בצורה
בדד נוה משלח ועזב כמדבר שם ירעה עגל ושם ירבץ וכלה סעפיה׃
בקצרה ביבשן תרועה יעצר עושיהם לא ירחם ויצרם לא יחננם׃ והיה
ביום ההוא יחבט ה׳ משבלת הנהר עד נחל מצרים ואתם תלקטו לאחד
אחד בני ישראל׃ והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האבדים
בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו לה׳ בהר הקדש בירושלם׃
הוי עטרת גאות שכורי אפרים וציץ נבל תפארת עלי ראש גיא שמנים
חתיתי מיין׃ הנה לאדני חזק ועזום כזרם ברד משבר כזרם מים כבירים
שוטפים ארצה ביד׃ ברגלים תרמסנה עטרת גאות שכורי אפרים׃ והיתה
צבי תפארתו ועטרת צפירת פארו אשר על ראש גיא שמנים לבעלי שכר׃
הנה לאדני חזק ואמיץ כזרם ברד סופה משבר כזרם מים שוטפים רבים
הניח ארצה ביד׃ ברגלים תרמס עטרת גאות שכורי אפרים׃ והיתה צבי
תפארתו ועטרת צפירת פארו אשר על ראש גיא שמנים כבכורה בטרם קיץ
אשר יראה הרואה בעודה בכפו יבלענה׃ ביום ההוא יהיה ה׳ צבאות
לעטרת צבי ולצפירת תפארת לשארית עמו׃ ולרוח משפט ליושב על
המשפט ולגבורה משיבי מלחמה שערה׃ גם אלה ביין שגו ובשכר תעו
כהן ונביא שגו בשכר נבלעו מן היין תעו בשכר שגו בראה פלילו׃
כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום׃ את מי יורה דעה ואת מי
יבין שמועה גמולי מחלב עתיקי משדים׃ כי צו לצו צו לצו קו לקו קו
לקו זעיר שם וזעיר שם׃ אשר אמרתם כרתנו ברית את מות וגו׃ לכן
כה אמר ה׳ אלהים הנני יסד בציון אבן אבן בחן פנת יקרת מוסד מוסד
המאמין לא יחיש׃ ושמתי משפט לקו וצדקה למשקלת ופלה ברד מחסה
כזב וסתר מים ישטפו׃ וכפר בריתכם את מות וחזותכם את שאול לא תקום
שוט שוטף כי יעבר ודכא תהיו לו׃ מדי עברו יקח אתכם כי בבקר בבקר
יעבר ביומם ובלילה והיה רק זועה הבין שמועה׃ כי קצר המצע מהשתרע
והמסכה צרה מהתכנס׃ כי כהר פרצים יקום כעמק יגעש יזעף לעשות
מעשהו זר מעשהו ולהביא עבדתו נכריה עבודתו׃ ועתה אל תלוצצו פן
יחזקו מוסרותיכם כי כלה ונחרצה שמעתי מאת אדני ה׳ צבאות על כל
הארץ׃ האזינו והשמעו קולי הקשיבו ואמרתי׃ הכל היום יחרוש חורש
אדמתו יפתח ויסרס אדמתו׃ הלא אם שוה פניה הלא הפיץ קצח ומשנה
יזרע כמון ושם חטה ושעורה וכסמת גבולתו׃ ויסרהו לתבון אלהיו
יורהו׃ כי לא בחרוץ דוש קצח ואופן עגלה על כמון יסב כי במטה יחבט
קצח וכמון במוט׃ לחם לדגן יכתת כי לא לנצח אדוש ויפיץ אופן עגלתו
וכמון לא יכתתנו׃ גם זאת מעם ה׳ צבאות יצא הפלא עצה והגדיל תושיה׃
ס הוי אריאל אריאל קריה חנה דוד יספו שנה על חגים יגלו׃ והצרתי
לאריאל והיתה תאניה ואניה וחומה אצורה לי׃ וחניתי כדוד עליך וצותי
עליך מצור ואקימה עליך מצודים׃ והיית שפלה מארץ תדברי ומעפר
תשח אמרתך והיה כאוב מארץ קולך ומעפר אמרתך תצפצף׃ והיה כדק
עפר המוניך וכמץ עברים יהיה לרגע פתאם׃ מאת ה׳ צבאות תפקדי
ברעם וברעש גדול וסופה ונשף ולהבת אש אוכלה׃ והיה כחלום חזיון
לילה המון כל הגוים הצבאים עליה ומצודתה וצריה ומציקיה׃ והיה
כאשר יחלם הרעב ואכל והקיץ ורקו נפשו או כאשר יחלם הצמא ושתה
והקיץ והנה עיף ונפשו שוקקה כן יהיה המון כל הגוים הצבאים על הר
ציון׃ התמהמהו והתעלמו שועו ושגעו שכרו ולא יין נעו ולא שכר׃
כי נסך עליכם ה׳ רוח תרדמה וסגר את עיניכם את הנביאים ואת ראשיכם
החזים כסה׃ ותהי לכם חזון הספר החתום אשר יתנו את הספר אל יודע
ספר לאמר קרא נא זה ואמר לא יכולתי כי חתום הוא׃ ונתן הספר אל
לא יודע ספר לאמר קרא נא זה ואמר לא ידעתי ספר׃ ויאמר אדני יען
כי נגש העם הזה בפיהו וכשפתיו כבדוני ולבו הרחיק ממני ותהי יראתם
אתי מצות אנשים מלמדה׃ לכן הנני יוסף להפליא את העם הזה הפלא
ופלא ואבדה חכמת חכמיו ובינת נבוניו תתעלם׃ הוי המעמיקים מה׳
לסתר עצה והיה במחשך מעשיהם ויאמרו מי ראנו ומי יודענו׃ הפככם
אם כחומר הצלם יחשב מעשה לעשהו לא עשני ויצר אמר ליוצרו לא הבין׃
הלוא עוד מעט מזער ושב לבנון לכרמל וכרמל ליער יחשב׃ ושמעו
ביום ההוא החרשים דברי ספר ומאפל וממש עיני עורים תראינה׃ ויספו
ענוים שמחה ביהוה ואביוני אדם בקדוש ישראל יגילו׃ כי אפס עריץ
כלה לץ נכחד כל שוקדי און׃ המחטיאי אדם בדבר ולמוכיח בשער יקושון
ויטו בתהו צדיק׃ לכן כה אמר ה׳ אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא
עתה יבוש יעקב ועתה פניו לא יחורו׃ כי בראתו ילדיו מעשה ידי בקרבו
יקדישו את קדוש יעקב ואת אלהי ישראל יעריצו׃ ושגו רוח בינה ולמלינים
ילמדו לקח׃ הוי בנים סוררים נאם ה׳ לעשות עצה ולא ממני ולנסך מסכה
ולא רוחי לספות חטאה על חטאת׃ ההלכים לרדת מצרים ופי לא שאלו
לעוז בעז פרעה ולחסות בצל מצרים׃ והיתה לכם עז פרעה לבשת וחסות
בצל מצרים לכלמה׃ כי היו בצען שריו ומלאכיו חנס יגיעו׃ כלם לעם
לא יועילו לעזרה ולהועיל לא יהיה כי לבשת ואף לחרפה׃ משא בהמות
בארץ נגב לארץ צרה וצוקה לביא ולביא עליהם אפעה ושרף מעופף
יטענו על כתף עירים חילם ועל דבשת גמלים אוצרותם אל עם לא יועילו׃
ומצרים הבל וריק יעזרו לכן קראתי לזאת רהב הם שבת׃ עתה בא כתבה
אתם על לוח ועם ספר וכתבהו׃ ותהי ליום אחרון לעד עד עולם׃ כי עם
מרי הם בנים כחשים בנים לא אבו שמוע תורת ה׳׃ אשר אמרו לראים לא
תראו ולחזים לא תחזו לנו נכחות׃ דברו לנו חלקות חזו מהתלות׃
סורו מדרך הטו מנתיב השביתו מפנינו את קדוש ישראל׃ לכן כה אמר
קדוש ישראל יען מאסכם בדבר הזה ותבטחו בעשק ונלוז ותשענו עליו׃
לכן יהיה העון הזה לכם כפרץ נפל נבעת בחומה גבוהה אשר פתאם לפתע
יבוא שברה׃ ושברה כשבר נבל יוצרים דק לא יחמול ולא ימצא במדקתו
חרס לחתות אש מיקד או לשאוב מים מגב׃ כי כה אמר אדני ה׳ קדוש
ישראל בשובה ונחת תושעון בהשקט ובבטחה תהיה גבורתכם ולא אביתם׃
ותאמרו לא כי על סוס ננוס על כן תנוסון ועל קל נרכב על כן ירדפו
רודפיכם׃ אלף אחד מפני גערת אחד מפני גערת חמשה תנוסו עד אם
נותרתם כתרן על ראש הר וכנס על הגבעה׃ ולכן יחכה ה׳ לחננכם ולכן
ירום לרחמכם כי אלהי משפט ה׳ אשרי כל חוכי לו׃ כי עם בציון בירושלם
בכה לא תבכה חנון יחנך לקול זעקך כאשר ישמע ענך׃ ונתן לכם אדני
לחם צר ומים לחץ ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך׃
ואזניך תשמענה דבר מאחריך לאמר זה הדרך לכו בה כי תפנו ימין וכי
תשמאילו׃ וטמאתם את צפוי פסיליך ואת אפוד מסכתך תזרם כבד צאי
תאמר לה׃ ונתן גשם זרעך אשר תזרע את האדמה ולחם תבואת האדמה
והיה דשן ושמן ירעה מקנך ביום ההוא ברחב כרים׃ והאלפים והעירים
עבדי האדמה חמיץ בלול יאכלו אשר זרה ברפת ובמזרה׃ ועל כל הר
נשא ועל כל גבעה רמה פלגים יבלי מים ביום הרג רב בנפל מגדלים׃
והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים
ביום חבש ה׳ את שבר עמו ומחץ מכתו ירפא׃ הנה שם ה׳ בא מרחוק
בוער אפו וכבדה משאת שפתותיו מלאו עברה ולשונו כאש אוכלת׃
ורוחו כנחל שוטף עד צואר יחיה לנפות גוי בנפת שוא ורסן מתעה על
לחיי עמים׃ השיר יהיה לכם כליל התקדש חג ושמחת לבב כהולך בחליל
לבוא בהר ה׳ אל צור ישראל׃ והשמיע ה׳ הוד קולו ונחת זרועו יראה
בזעף אף ולהב אש אוכלה נפץ וזרם ואבן ברד׃ כי מקול

אם יעלה העם הזה לעשות זבחים בבית יהוה בירושלם ושב לבב העם הזה אל אדניהם אל רחבעם מלך יהודה והרגני ושבו אל רחבעם מלך יהודה וילכו לבתיהם ויעש שני עגלי זהב ויאמר אלהם רב לכם מעלות ירושלם הנה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים ויקם את האחד בבית אל ואת הדן ויהי הדבר הזה לחטאת וילכו לפני האחד עד דן ויעש את בית במות ויעש כהנים מקצות העם אשר לא מבני לוי ויזבח על המזבח אשר עשה בבית אל ביום החמשה עשר יום בחדש השמיני בחדש אשר בדה מלבו ויעש לבני ישראל חג ויעל על המזבח אשר עשה בבית אל ויעל על המזבח אשר עשה בבית את כהני הבמות אשר עשה

אם יעלה העם הזה לעשות זבחים בבית יהוה בירושלם ושב לבב העם הזה אל אדניהם אל רחבעם מלך יהודה והרגני ושבו אל רחבעם מלך יהודה וילכו לבתיהם ויעש שני עגלי זהב ויאמר אלהם רב לכם מעלות ירושלם הנה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים ויקם את האחד בבית אל ואת הדן ויהי הדבר הזה לחטאת וילכו לפני האחד עד דן ויעש את בית במות ויעש כהנים מקצות העם אשר לא מבני לוי ויזבח על המזבח אשר עשה בבית ביום החמשה עשר יום בחדש השמיני בחדש אשר בדה מלבו ויעש לבני ישראל חג ויעל על המזבח אשר עשה בבית את כהני הבמות אשר עשה

ויעל על המזבח אשר עשה בבית אל בחמשה עשר יום בחדש השמיני בחדש אשר בדה מלבו ויעש חג לבני ישראל ויעל על המזבח להקטיר׃

והנה איש אלהים בא מיהודה בדבר יהוה אל בית אל וירבעם עמד על המזבח להקטיר׃ ויקרא על המזבח בדבר יהוה ויאמר מזבח מזבח כה אמר יהוה הנה בן נולד לבית דוד יאשיהו שמו וזבח עליך את כהני הבמות המקטרים עליך ועצמות אדם ישרפו עליך׃ ונתן ביום ההוא מופת לאמר זה המופת אשר דבר יהוה הנה המזבח נקרע ונשפך הדשן אשר עליו׃ ויהי כשמע המלך את דבר איש האלהים אשר קרא על המזבח בבית אל וישלח ירבעם את ידו מעל המזבח לאמר תפשהו ותיבש ידו אשר שלח עליו ולא יכל להשיבה אליו׃ והמזבח נקרע וישפך הדשן מן המזבח כמופת אשר נתן איש האלהים בדבר יהוה׃ ויען המלך ויאמר אל איש האלהים חל נא את פני יהוה והתפלל בעדי ותשב ידי אלי ויחל איש האלהים את פני יהוה ותשב יד המלך אליו ויהי כבראשונה׃ וידבר המלך אל איש האלהים באה אתי הביתה וסעדה ואתנה לך מתן׃ ויאמר איש האלהים אל המלך אם תתן לי את חצי ביתך לא אבא עמך ולא אאכל לחם ולא אשתה מים במקום הזה׃ כי כן צוה אותי בדבר יהוה לאמר לא תאכל לחם ולא תשתה מים ולא תשוב בדרך אשר הלכת׃ וילך בדרך אחר ולא שב בדרך אשר בא בה אל בית אל׃

ונביא אחד זקן שכן בבית אל

ויעל על המזבח אשר עשה בבית אל בחמשה עשר יום בחדש השמיני בחדש אשר בדה מלבו ויעש חג לבני ישראל ויעל על המזבח להקטיר׃

והנה איש אלהים בא מיהודה בדבר יהוה אל בית אל וירבעם עמד על המזבח להקטיר׃ ויקרא על המזבח בדבר יהוה ויאמר מזבח מזבח כה אמר יהוה הנה בן נולד לבית דוד יאשיהו שמו וזבח עליך את כהני הבמות המקטרים עליך ועצמות אדם ישרפו עליך׃ ונתן ביום ההוא מופת לאמר זה המופת אשר דבר יהוה הנה המזבח נקרע ונשפך הדשן אשר עליו׃ ויהי כשמע המלך את דבר איש האלהים אשר קרא על המזבח בבית אל וישלח ירבעם את ידו מעל המזבח לאמר תפשהו ותיבש ידו אשר שלח עליו ולא יכל להשיבה אליו׃ והמזבח נקרע וישפך הדשן מן המזבח כמופת אשר נתן איש האלהים בדבר יהוה׃ ויען המלך ויאמר אל איש האלהים חל נא את פני יהוה והתפלל בעדי ותשב ידי אלי ויחל איש האלהים את פני יהוה ותשב יד המלך אליו ויהי כבראשונה׃ וידבר המלך אל איש האלהים באה אתי הביתה וסעדה ואתנה לך מתן׃ ויאמר איש האלהים אל המלך אם תתן לי את חצי ביתך לא אבא עמך ולא אאכל לחם ולא אשתה מים במקום הזה׃ כי כן צוה אותי בדבר יהוה לאמר לא תאכל לחם ולא תשתה מים ולא תשוב בדרך אשר הלכת׃ וילך בדרך אחר ולא שב בדרך אשר בא בה אל בית אל׃

ונביא אחד זקן שכן בבית אל

ויבא בנו ויספר לו את כל המעשה אשר עשה איש האלהים היום אשר דבר על הדברים אשר דבר על המלך ויאמר אל אביהם איזה הדרך הלך ויראו בניו את הדרך אשר הלך איש האלהים אשר בא מיהודה׃ ויאמר אל בניו חבשו לי את החמור ויחבשו לו את החמור וירכב עליו׃ וילך ויבא וימצא את פגרו מושלך בדרך והחמור והאריה עמדים אצל הפגר לא אכל האריה את הפגר ולא טרף את החמור׃ והנביא נשא את פגר איש האלהים וישמהו על החמור וישבהו אליו לעיר הזקן לקבר אותו׃ ויבא בעירו להספד עליו ולקברו׃ ויקבר את פגרו בקברו ויספדו עליו הוי אחי׃ והיה אחרי מותי וקברתם אותי בקבר אשר נקבר איש האלהים בו אצל עצמותיו הניחו את עצמותי׃ כי הקרא יקרא בדבר אשר צוה בדבר יהוה על המזבח אשר בבית אל ועל כל בתי הבמות אשר בערי שמרון׃ רק הדבר הזה עשה ירבעם אחר דרכו הרעה וישב ויעש מקצות העם כהני במות בית המלאים את ידו והיה לכהני במות׃ ובדבר הזה היה לחטאת לבית ירבעם להכחיד ולהשמיד מעל פני האדמה׃

בעת ההוא חלתה אביה ירבעם׃ ותאמר ירבעם לאשתו קומי נא והשתנית ולא ידעו כי את אשת ירבעם את ושלו אל שלה הלכת׃ ולכי אל אחיה הנביא הוא דבר עלי להיות למלך על העם הזה׃ וקחת בידך עשרה לחמים ונקדים ונבט אליו הוא יגיד לך מה יהיה לנער׃ ותעש כן אשת ירבעם ותקם ותלך שלה ותבא בית אחיה ואחיה לא יוכל כי קמו עיניו מזקנה היה׃ ויהוה אמר אל אחיה הנה אשת ירבעם באה לדרוש את יהוה בעבור בנה כי חלה אתה ודברת אליה כה וכה והיה בבואה והתנכרה׃ וילך אחיה שלה ויבא בית ורגליה באות בפתח בבואה ויאמר בא אשת ירבעם למה זה תתנכרי לי ואני שלוח אליך קשה׃ לכי אמרי לירבעם כה אמר יהוה אלהי ישראל יען אשר הרימותיך מתוך העם ואתנך נגיד על עמי ישראל׃ וקרעת הממלכה מבית דוד ואתנה לך ולא היית כעבדי דוד אשר שמר מצותי והלך אחרי בכל לבבו לעשות הישר בעיני׃ ותרע לעשות מכל אשר עשו כל אשר היו לפני ותלך ותעש לך אלהים אחרים ומסכות להכעיסני ואתה השלכתני אחרי גוך׃ לכן הנני מביא רעה על בית ירבעם והכרתי לירבעם משתין בקיר עצור ועזוב בישראל ובערתי אחרי בית ירבעם כאשר יבער הגלל עד תמו׃ המת לירבעם בעיר תאכלנו הכלבים ואשר בשדה תאכלנו עוף השמים כי יהוה דבר׃ ואתה קום לך לביתך ובבואך רגלך העירה ומת הילד׃ וקברו אתו כל ישראל וספדו לו כי זה לבדו יבא לקבר מבית ירבעם כי נמצא בו דבר טוב אל יהוה אלהי ישראל בבית ירבעם׃ והקים יהוה לו מלך על ישראל היום ההוא ואף הלאה׃ ויתר דברי ירבעם אשר הלחם ואשר מלך הנה כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל׃ והימים אשר מלך ירבעם עשרים ושתים שנה וישכב עם אבתיו וימלך נדב בנו תחתיו׃

ורחבעם בן שלמה מלך ביהודה׃ בן ארבעים ואחת שנה רחבעם במלכו ושבע עשרה שנה מלך בירושלם העיר אשר בחר יהוה מכל שבטי ישראל להשים שמו שם ושם אמו נעמה העמונית׃ ויעש יהודה הרע בעיני יהוה ויקנאו אותו מכל אשר עשו אבתיהם בחטאתם אשר חטאו׃ ויבנו גם המה להם במות ומצבות ואשרים על כל גבעה גבוהה ותחת כל עץ רענן׃ וגם קדש היה בארץ עשו ככל התועבות הגוים אשר הוריש יהוה מפני בני ישראל׃ ויהי בשנת חמש לרחבעם עלה שישק מלך מצרים על ירושלם׃ ויקח את אוצרות בית יהוה ואת אוצרות בית המלך את הכל לקח וילקח את כל מגני הזהב אשר עשה שלמה׃ ויעש תחתם המלך רחבעם מגני נחשת והפקיד על יד שרי הרצים שמרי פתח בית המלך׃ והיה מבוא המלך בבית יהוה ובאו הרצים ונשאום והשיבום אל תא המשמר הרצים׃ ויתר דברי רחבעם וכל אשר עשה הלוא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה׃ ומלחמה היתה בין רחבעם ובין ירבעם כל ימיהם׃ וישכב רחבעם עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד ושם אמו נעמה העמונית ויבן אביה תחתיו׃

בשנת שמנה עשרה למלך ירבעם בן נבט מלך אבים על יהודה׃ שלשה שנים מלך בירושלם ושם אמו מעכה בת אבשלום׃ והלך בכל חטאת אביו אשר עשה לפניו ולא היה לבבו שלם עם יהוה אלהיו כלבב דוד אביו׃ כי למען דוד נתן יהוה אלהיו לו נר בירושלם להקים את בנו אחריו והעמיד את ירושלם׃ תחת אשר עשה דוד הישר בעיני יהוה ולא סר מכל אשר צוהו כל ימי חייו רק בדבר אוריה החתי׃ ויהי מלחמה בין רחבעם וירבעם כל ימי חייו׃ ויתר דברי אבים וכל אשר עשה הלוא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה והמלחמה בין אבים ובין ירבעם׃ וישכב אבים עם אבתיו ויקברו אתו בעיר דוד ויבן אסא בנו תחתיו׃

בשנת עשרים לירבעם מלך ישראל מלך אסא על יהודה׃ ואחת עשרה שנה מלך בירושלם ושם אם מעכה בת אבשלום׃ ויעש אסא הישר בעיני יהוה כדוד אביו׃ ויבער הקדשים מן הארץ ויסר את כל הגלולים אשר עשו אבתיו׃ וגם את מעכה אמו הסיר מגבירה אשר עשתה מפלצת לאשרה ויכרת אסא את מפלצתה ויצת בנחל קדרון׃ והבמות לא סרו רק לבב אסא היה שלם עם יהוה כל ימיו׃ ואת קדשי אביו והקדשים הביא בית יהוה כסף וזהב וכלים׃ ומלחמה היתה בין אסא ובין בעשא מלך ישראל כל ימיהם׃ ויעל בעשא מלך ישראל על יהודה ויבן את הרמה לבלתי תת יוצא ובא לאסא מלך יהודה׃ ויקח אסא את כל הכסף ואת הזהב הנותרים באוצרות בית יהוה ואוצרות בית המלך ויתן ביד עבדיו וישלחם שלמה בן חזיון מלך ארם היושב בדמשק לאמר׃ ברית בינו ובינך בין אבי ובין אביך הנה שלחתי לך שחד כסף וזהב לך הפר את בריתך את בעשא מלך ישראל ויעלה ממני׃ וישמע בן הדד אל המלך אסא וישלח את שרי החילים אשר לו על ערי ישראל ויכו את עיון ואת דן ואת אבל בית מעכה ואת כל כנרות על כל ארץ נפתלי׃ ויהי כשמע בעשא ויחדל מבנות את הרמה וישב בתרצה׃ והמלך אסא השמיע את כל יהודה אין נקי ונשאו את אבני הרמה ואת עציה אשר בנה בעשא ויבן בהם את גבע בנימן ואת המצפה׃ ויתר כל דברי אסא וכל גבורתו וכל אשר עשה וערי אשר בנה הלוא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה ובעת זקנתו חלה את רגליו׃ וישכב אסא עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד אביו וימלך יהושפט בנו תחתיו׃

בשנת שתים לאסא מלך יהודה מלך נדב בן ירבעם על ישראל שנתים על ישראל׃ ויעש הרע בעיני יהוה וילך בדרך אביו ובחטאתו אשר החטיא את ישראל׃ ויקשר עליו בעשא בן אחיה מבית יששכר ויכהו בגת הפלשתים ונדב ועל כל ישראל צרים על גבתון׃ ויהמת בעשא בשנת שלש לאסא מלך יהודה וימלך תחתיו׃ ויהי במלכו כשבתו על כסאו הכה את כל בית ירבעם לא השאיר לירבעם כל נשמה עד השמידו אתו כדבר יהוה אשר דבר ביד עבדו אחיה השלוני׃ בכעסיו אשר כעס ואשר החטיא את ישראל בחרפו אשר חרף את יהוה אלהי ישראל׃ ויתר דברי נדב וכל אשר עשה הלוא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל׃ ומלחמה היתה בין אסא ובין בעשא מלך ישראל כל ימיהם׃ בשנת שלש לאסא מלך יהודה מלך בעשא בן אחיה על כל ישראל בתרצה עשרים וארבע שנה׃ וישכב אסא עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד אביו וימלך יהושפט בנו תחתיו׃

בשנת שתים לאסא מלך יהודה מלך נדב בן ירבעם על ישראל שנתים על ישראל׃ ויעש הרע בעיני יהוה וילך בדרך אביו ובחטאתו אשר החטיא את ישראל׃ ויקשר עליו בעשא בן אחיה מבית יששכר ויכהו בגת הפלשתים ונדב ועל כל ישראל צרים על גבתון׃ ויהמת בעשא בשנת שלש לאסא מלך יהודה וימלך תחתיו׃ ויהי במלכו כשבתו על כסאו הכה את כל בית ירבעם לא השאיר לירבעם כל נשמה עד השמידו אתו כדבר יהוה אשר דבר ביד עבדו אחיה השלוני׃ בכעסיו אשר כעס ואשר החטיא את ישראל בחרפו אשר חרף את יהוה אלהי ישראל׃ ויתר דברי נדב וכל אשר עשה הלוא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל׃ ומלחמה היתה בין אסא ובין בעשא מלך ישראל כל ימיהם׃ בשנת שלש לאסא מלך יהודה מלך בעשא בן אחיה על כל ישראל בתרצה עשרים וארבע שנה׃ וישכב אסא עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד אביו וימלך יהושפט בנו תחתיו׃

מלכים א

מלכים א

וְחִשְׁתַּנִּין וְלֹא יֵדְעוּן רֵאשׁ אֲחֵרִית לְמָשָׁל לְשֶׁלֹּא יֹאמְרוּ יִשְׂרָאֵל לְיָרָבְעָם וְהַלְכוּ שְׁלֹשָׁה יָמִים וְלֹא מָצָאנוּ אֲרוֹן וְכַפֹּרֶת וְכֹהֲנִים וּלְוִיִּם וְתַכְבִּין לְשֶׁלֹּא תֹּאמַר לָהֶם אֲרוֹן וְכַפֹּרֶת אֵין כָּאן אֶלָּא שְׁנֵי עֲגָלִים שֶׁעָשָׂה יָרָבְעָם וְלָכֵן נֶאֱמַר וַיִּתְּנֵם בְּדָן וְגוֹ׳ וְלָמָּה נִמְשְׁלוּ כְּיוֹנָה לְפִי שֶׁהַיּוֹנָה אֵינָהּ מְחַלֶּפֶת בְּשׁוּם מִין אֶלָּא בְּמִינָהּ וְכֵן יִשְׂרָאֵל אֵינָן מְחַלְּפִין אֶלָּא בְּמִין שֶׁלָּהֶם וְכֵן מָצִינוּ בְּכָל מָקוֹם שֶׁנִּמְשְׁלוּ כְּיוֹנָה כְּגוֹן וְהָיִיתָ כְּיוֹנָה תְּמִימָה וְכֵן וְכוֹנְנוּ לְבָבוֹת וְכֵן וְהָיָה כְּבֶן שִׁבְעִים שָׁנָה אֲנִי הַיּוֹם

ולבנ

ויבנום החמה להם בכמות ומצבות
ואשרים על כל גבעה גבהה ותחת
כל עץ רענן: ותם קדש היה בארץ
עשו בכל התועבת הגוים אשר
הורישׁ יהוה מפני בני ישראל:
ויהי בשנה החמישית
למלך רחבעם עלה שושק מלך־
מצרים על ירושלם: ויקח את־
אצרות בית יהוה ואת אוצרות בית
המלך ואת הכל לקח ויקח את כל־
מגני הזהב אשר עשה שלמה:
ויעש המלך רחבעם תחתם מגני
נחשת והפקיד על יד שרי הרצים
השמרים פתח בית המלך: והיה מדי־
בא המלך בית יהוה ישאום הרצים
והשיבום אל תאות הרצים: ויתר
דברי רחבעם וכל אשר עשה הלא־
המה כתובים על ספר דברי הימים
למלכי יהודה: ומלחמה היתה בין
רחבעם ובין ירבעם כל הימים:
וישכב רחבעם עם אבתיו ויקבר
עם אבתיו בעיר דוד ושם אמו
נעמה העמנית וימלך אביום בנו
תחתיו:
ובשנת שמנה עשרה למלך ירבעם
בן נבט מלך אביום על יהודה:
שלש שנים מלך בירושלם ושם
אמו מעכה בת אבישלום: וילך
בכל חטאות אביו אשר עשה לפניו
ולא היה לבבו שלם עם יהוה אלהיו
כלבב דוד אביו: כי למען דוד נתן
יהוה אלהיו נר בירושלם להקים
את בנו אחריו ולהעמיד את ירו־
ושלם: אשר עשה דוד את אשר
בעיני יהוה ולא סר מכל אשר
כל ימי חייו רק דבר אוריה החתי:

ובנו אף איננו לדון בהן וקמן
ואשרים על כל רמה פנקלא
ותחות כל אילן עבות וזאף נפקת
ברא ורוד בארעא עבדו כבל
תועבת עממיא דיתריך מן
קדם בני ישראל:
והוה בשתא חמשתא למלכא
רחבעם סליק שישק מלכ מצרים
על ירושלם: ונסיב ית אוצרי
בית מקדשא וית אוצרי בית
מלכותא כולא נסיב ונסיב ית כל
מגני דהבא דעבד שלמה: ועבר
מלכא רחבעם תחלהון מגיני
נחשא ומני על רברבי רחטיא
דנטרין תרע בית מלכא: והוה
בזמן דעליל מלכא לבית מקדשא
ייתי נטרין לחון ורחטיא ומחזרין
לתון לורוקא רחטיא: ושאר
מילתהון דרחבעם וכל דעבד הלא
כתיבין בדיבוי על ספר פתגמי
יומיא למלכי דבית יהודה:
וקרבא הות בין רחבעם ובין
ירבעם כל יומי חייוהי: ושאר
פתומי אבהם וכל דעבר דלא
אינון כתיבין על ספר פתגמי
יומיא למלכי דבית יהודה ומרנא
הות בין אבהם ובין ירבעם:
ושכיב אבהם עם אבהתוהי וקברו
עם אבהתוהי בקרתא דדוד ושום
אימיה נעמה דמן עממיא דיתריך:
ובשתא תמני למלכות ירבעם
מלך אבים על דביתא
דישראל: ותלת שנין מלך בירושלם
ושום אימיה מעכה בת אבישלום:
והוה בכל חובי אבוהי דעבד
קדמוהי ולא חוית לביה שלים
בדחלתיה דייי אלהיה כלבבא
דדוד אבוהי: ארי בדיל דוד יהב
ייי אלהיה ליה מלכו בירושלם
לאקמא ית בריה תחותוהי
ולקיימא ית ירושלם: דעבד
דוד יתיר וכשר קדם ייי ולא סטא
מכל
ומקדיה כל יומי חייוהי
לחוד בפתגמא דאוריתא דיתאה

ויבנו להם במות ומצבות
ואשרים על כל גבעה גבוהה ותחת
כל עץ רענן: וגם קדש היה בארץ
עשו ככל התועבות הגוים אשר
הוריש יהוה מפני בני ישראל:
וירהי בשנה החמישית
למלך רחבעם עלה שישק מלך־
מצרים על ירושלם: ויקח את־
אצרות בית יהוה ואת אוצרות בית
המלך ואת הכל לקח ויקח את כל־
מגני הזהב אשר עשה שלמה:
ויעש המלך רחבעם תחתם מגני
נחשת והפקיד על יד שרי הרצים
השמרים פתח בית המלך: והיה מדי־
בא המלך בית יהוה ישאום הרצים
והשיבום אל תא המלך הרצים:
דברי רחבעם וכל אשר עשה הלא־
המה כתובים על ספר דברי הימים
למלכי יהודה: ומלחמה היתה בין
רחבעם ובין ירבעם כל הימים:
וישכב רחבעם עם אבתיו ויקבר
עם אבתיו בעיר דוד ושם אמו
נעמה העמנית וימלך אביה בנו
תחתיו:
ובשנת שמנה עשרה למלך ירבעם
בן נבט מלך אביה על יהודה:
שלש שנים מלך בירושלם ושם
אמו מעכיה בת אבישלום: וילך
בכל חטאת אביו אשר עשה לפניו
ולא היה לבבו שלם עם יהוה אלהיו
כלבב דוד אביו: כי למען דוד נתן
יהוה אלהיו נר בירושלם להקים
את בנו אחריו ולהעמיד את ירו־
ושלם: אשר עשה דוד את הישר
בעיני יהוה ולא סר מכל אשר
כל ימי חייו רק בדבר אוריה החתי:

בראש מנעתו: צוחו בקריאה וסם לעשה סח בכל אשר צוחו. ויצו משה ויעברו קול בכל ישראל. ויבא משה ויקרא אל זקני העם. ויעש יהוה כן באשר צוחו. ויחברו דרכה. אשר עשה יהוה את הישר. ועשה כתוב בן מריה. אלה פקודים לעבודתו:

ויבנו להם במות ומצבות. הכשרות שבהן. ואשרים. הפסולות שבהן. ותחת כל עץ רענן. הכשרות שבהן. וגם קדש היה בארץ. הפסולות שבהן. עשו ככל התועבות. הפסולות שבהן. ובשנת חמש לרחבעם. הכשרות שבהן. עלה שישק. הכשרות שבהן. ויתר דברי רחבעם. הכשרות שבהן. ומלחמה היתה. הכשרות שבהן. ובשנת שמנה עשרה שנה לירבעם. הכשרות שבהן. ושלש שנים. הכשרות שבהן. ובשנת אחת לבועז מיש עזרא ומברו דסיפר דהא. הכשרות כשרות לא דאמא. ובשנת ס"ם מחד מינין. אמר ר' הכשרות שבהן. ובשנת שתים לאחז. הכשרות שבהן. ובשנת שתים לחזקיהו. הכשרות שבהן. ובשנת ארבע לחזקיהו. הכשרות שבהן. ובשנת שש לחזקיהו. הכשרות שבהן. ובשנת שבע לחזקיהו. הכשרות שבהן. ובשנת שמונה לחזקיהו. הכשרות שבהן. ובשנת תשע לחזקיהו. הכשרות שבהן. ובשנת עשרים לחזקיהו. הכשרות שבהן. ובשנת עשרים ושלש ליהושפט. הכשרות שבהן. ובשנת עשרים ושתים לעזריה. הכשרות שבהן. ובשנת שתים ושלשים לעזריה. הכשרות שבהן. ובשנת שתים ושלשים לעזריה. הכשרות שבהן. ובשנת שתים ושלש

לאכל את תבואה. הוא לאכל את
הגזרות בדברי הימים. ואת
כל גבורתו. קצון בגבורתם לי
נתוספה. תבור אמא השכיע את יניע אבותיו. ונאמא הבור לקח את

וקניהו בר יהוידע כן הלכאי אבא
ושמעי בן הדד אל המלך אחאב
וישלח ארם שרי החילים אשר לו
על ערי ישראל ויך את עיון ואת
דן ואת אבל בית מעכה ואת כל
כנרות על כל ארץ נפתלי: ויהי
כשמע בעשא ויחדל מבנות את
הרמה וישב בתרצה: והמלך אסא
השמיע את כל יהודה אין נקי
וישאו את אבני הרמה ואת עציה
אשר בנה בעשא ויבן בם המלך
אסא את גבע בנימין ואת המצפה:
ויתר כל דברי אסא וכל גבורתו וכל אשר עשה והערים אשר בנה
הלא המה כתובים על ספר דברי
הימים למלכי יהודה רק לעת זקנתו
חלה את רגליו: וישכב אסא עם
אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד
אביו וימלך יהושפט בנו תחתיו:
ונדב בן ירבעם
על ישראל בשנת שתים לאסא
מלך יהודה וימלך על ישראל
שנתים: ויעש הרע בעיני יהוה
וילך בדרך אביו ובחטאתו אשר
החטיא את ישראל: ויקשר עליו
בעשא בן אחיה לבית יששכר
ויכהו בעשא בגבתון אשר ל
לפלשתים ונדב וכל
על גבתון: ויתרצהו בעשא בשנת
שלש לאסא מלך יהודה וימלך
תחתיו: ויהי כמלכו ויכה את כל
בית ירבעם לא השאיר כל נשמה
לירבעם עד השמדו לית דבר יהוה
אשר דבר ביד עבדו אחיה השילני:
על חטאות ירבעם אשר חטא ואשר
החטיא את ישראל בכעסו אשר
הכעיס את יהוה אלהי ישראל:
ויתר דברי נדב וכל אשר עשה
הלא הם כתובים על ספר דברי
הימים למלכי ישראל: ומלחמה
היתה בין אסא ובין בעשא מלך
ישראל כל ימיהם:

ויהי כאשר ישב בעשא ויך את כל בית ירבעם לא השאיר נשמה לירבעם עד השמידו אתו כדבר יהוה אשר דבר ביד עבדו אחיה השילני: על חטאות ירבעם אשר חטא ואשר החטיא את ישראל בכעסו אשר הכעיס את יהוה אלהי ישראל: הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל: ומלחמה היתה בין אסא ובין בעשא מלך ישראל כל ימיהם:

בשנת שלש לאסא מלך יהודה מלך בעשא בן אחיה על כל ישראל בתרצה עשרים וארבע שנה: וימת הרע בעיני יהוה וילך בדרך ירבעם ובחטאתו אשר החטיא את ישראל: ויהי דבר יהוה אל יהוא בן חנני על בעשא לאמר: יען אשר הרימתיך מן העפר ואתנך נגיד על עמי ישראל ותלך בדרך ירבעם ותחטא את עמי ישראל להכעיסני בחטאתם: הנני מבעיר אחרי בעשא ואחרי ביתו ונתתי את ביתך כבית ירבעם בן נבט: המת לבעשא בעיר יאכלו הכלבים והמתו לו בשדה יאכלו עוף השמים: ויתר דברי בעשא ואשר עשה וגבורתו הלא המה כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל: וישכב בעשא עם אבתיו ויקבר בתרצה וימלך אלה בנו תחתיו: וגם ביד יהוא בן חנני הנביא דבר יהוה היה אל בעשא ואל ביתו ועל כל הרעה אשר עשה לעיני יהוה להכעיסו במעשה ידיו להיות כבית ירבעם ועל אשר הכה אתו:

בשנת עשרים ושש שנה לאסא מלך יהודה מלך אלה בן בעשא על ישראל בתרצה שנתים: ויקשר עליו עבדו זמרי שר מחצית הרכב והוא בתרצה שתה שכור בית ארצא אשר על הבית בתרצה: ויבא זמרי ויכהו וימיתהו בשנת עשרים ושבע לאסא מלך יהודה וימלך תחתיו:

ויהי במלכו בשבתו על כסאו הכה את כל בית בעשא לא השאיר לו משתין בקיר וגאליו ורעיהו:

בשנת תלת לאסא מלכא שבעא רבית יהודה כולך בעשא בר אחיה על כל ישראל בתרצה עשרין וארבע שנין: ועבד דבישם קדם יי ואזל באורח אבוהי ובחטאתיה דאחטי ית ישראל: ומרד עלוהי בעשא בר אחיה משבטא דבית יששכר וסחרי בעשא בגבתון וילפלשתאי ונפיק וכל ישראל ציירין על גבתון: וקטליה בעשא בשתא תלתא לאסא מלכא שבעא רבית יהודה ומלך תחותוהי ויומוהי במטלית קטלית בית ירבעם לא אשאיר כל נשמא ליה דסליל ביד עבדיה בקתנאי זיי דסליל ביד עבדיה אחיה שילוניא: על חובי ירבעם דעבד וחטי ית ישראל בארגזותה דארגיז קדם יי אלהא דישראל: ושאר פרעמי נדב וכל די עבד הלא איתן כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל: ובקרבא חדת בין אסא מלכא דישראל לבין בעשא מלכא דישראל כל יומיהון:

בשנת תלת לאסא מלכא שבעא רבית יהודה כולך בעשא בר אחיה על כל ישראל בתרצה עשרין וארבע שנין: ועבד דבישם קדם יי ואזל באורח יהושפט אבוהי ובחטאתיה דאחטי ית ישראל: ומרד עלוהי בעשא בר אחיה משבטא דבית יששכר וסחרי בעשא בגבתון וילפלשתאי ונפיק וכל ישראל ציירין על גבתון: וקטליה בעשא בשתא תלתא לאסא מלכא שבעא רבית יהודה ומלך תחותוהי ויומוהי במטלית קטלית בית ירבעם לא אשאיר כל נשמא עד די שיצית כפתגמא דיי דסליל ביד עבדיה אחיה שילוניא: על חובי ירבעם דעבד וחטי ית ישראל בארגזותה דארגיז קדם יי אלהא דישראל: ושאר פרעמי נדב וכל די עבד הלא איתן כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל: ובקרבא חדת בין אסא מלכא דישראל לבין בעשא מלכא דישראל כל יומיהון:

וְיִשְׁמַר וְסִדְּרֵי אֶת־כָּל־בֵּית מַעֲשֶׂה
כְּמַתְקָא וַיְהַלֵּל עַל מַעֲשֶׂה
בְּיַד יְהוּא נְבִיא׃ עַל כָּל חִבּוּ
בְּעֲשָׂא וְחִבּוּאַת אֵלֶה בְּרֵאשׁ דִּבְרֵי הַיָּמִים
לְיָרָבְעָם וַיְחַטֵּא אֶת יִשְׂרָאֵל לְאַרְנָא מְרוֹם
יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל בְּמַעֲוָתְהוֹן׃
וְשָׁאַר פִּתְגָמֵי עֲמַרִי דִּי עֲבַד
וְחֵילֵא אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא הֵם כְּתִיבִים עַל סֵפֶר פִּתְגָמֵי
יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וְשֵׁבַע שָׁנָה
לְאָסָא מַלְכָּא דִּיהוּדָה מְלַךְ עֲמַרִי עַל יִשְׂרָאֵל
שְׁתֵּי עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּתִרְצָה׃
וְשָׁכַב עִמָּא וְקָבַר לְסִמְרוֹן
שֹׁמֵר עַל־הַר שֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ אֲבִיָּל בְּנוֹהִי
תַּחְתּוֹהִי׃ וְיָתַר דִּבְרֵי עֲמַרִי אֲשֶׁר עָשָׂה
וְחֵילֵא אֲשֶׁר עָבַד הֲלֹא הֵם כְּתִיבִים עַל סֵפֶר
פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
וְשָׁכַב עִם אֲבָהָתוֹהִי וְאִתְקְבַר
בְּשׁוֹמְרוֹן וְיִמְלֹךְ אַחְאָב בְּרֵהּ תַּחְתּוֹהִי׃
וְאַחְאָב בַּר עֲמַרִי מְלַךְ
עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשַׁתַּת שְׁלֹשִׁים וְשִׁתְּמָנֵי
שְׁנִין לְאָסָא מַלְכָּא דִּיהוּדָה וּמְלַךְ אַחְאָב בַּר עֲמַרִי עַל
יִשְׂרָאֵל בְּשׁוֹמְרוֹן עֶשְׂרִין וְתַרְתֵּין שְׁנִין׃
וַעֲבַד אַחְאָב בַּר עֲמַרִי בִּישָׁא
קֳדָם יְיָ מִכֹּל דִּי עֲבָדוּ קַדְמָוָתוֹהִי׃
וַהֲוָה שִׁיט בְּעֵינוֹהִי לְמֵיזַל בְּחוֹבֵי
יָרָבְעָם בַּר נְבָט וְנָסִיב אִתְּתָא יָת
אִיזֶבֶל בַּת אִתְבַּעַל מַלְכָּא דְּצִידוֹן
וַאֲזַל וּפְלַחַת בְּעַלָא וּסְגִידַת לֵיהּ׃
וַאֲקִים אֵגוֹרָא לְבַעְלָא בֵּית בַּעְלָא
דִּי בְנָא בְּשׁוֹמְרוֹן׃ וְעֲבַד אַחְאָב
יָת אֲשֵׁרְתָּא וְאִסְתְּיָף אַחְאָב לְמֶעְבַּד
לְאַרְגָּזָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל
מִכֹּל מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל דִּי הֲווֹ קַדְמוֹהִי׃
בְּיוֹמוֹהִי בְּנָא חִיאֵל בֵּית מוֹטִי יָרַח
יְרִיחוֹ בְּקָטֵל אֲבִירָם בּוּכְרֵיהּ וּבְחָרֵב שָׁרֵי
לְסִכְלָל וְיָתַן שְׁגוּב עֵירָב בְּמוֹתֵי כִּפֵּר
אֲקִים וְשִׁיתָא כְּפִתְגָמָא דְּיְיָ דִּי מַלֵּיל
בִּידָא דִּיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן׃

וְאִתְבֵּר אֵלִיָּהוּ
תִּשְׁבִּי מִתּוֹשָׁבֵי גִלְעָד אֶל־אַחְאָב

מתבר את הסנפיר. ותשבר על הים ג׳ תרגמי. חילק בתי. חילק אבני׃ חיל לשון
חילי. חיל לשון מסת הלך כמו יפי בית חלתי ולא כתיב הסת לחתי וכן הסתב
בתן המתני בספר מגילה ולא הסת המגפי וכן בפסוקי תם הסתרי ולא כתיב
כתיב מדי ים מתרגם בתן הלוי על הדקדוק לשון יחסר ויתוסף ולא
מתרגם בתן על לחתי
ויעשה בסריאה וסיפ ויעשה עפרי הרע. וירחיקם מן אחאב. הרחיקם מאחאב לאלישע.
סמר׃ וילך בבל ורדק דסמך בקריאה וסיפ עפרי. וחשמש ורכלים. ואשרה ורכלים.

ויעש הרע בעיני יהוה וילך
בכל דרך ירבעם בן נבט ובחטאתו אשר
החטיא את ישראל להכעיס את־
יהוה אלהי ישראל בהבליהם׃
ויתר דברי עמרי אשר עשה
וגבורתו אשר עשה הלוא הם כתובים
על־ספר דברי הימים למלכי ישראל
׃ וישכב עמרי עם אבתיו ויקבר
בשמרון ויתלך אחאב בנו תחתיו׃
ואחאב בן־עמרי מלך
על־ישראל בשנת שלשים ושמנה
שנה לאסא מלך יהודה וימלך אחאב בן־עמרי על־ישראל
בשמרון עשרים ושתים שנה׃
ויעש אחאב בן־עמרי הרע בעיני
יהוה מכל אשר לפניו׃ ויהי הנקל
לכתו בחטאות ירבעם בן־נבט ויקח
את־אשה את־איזבל בת־אתבעל מלך
צדנים וילך ויעבד את־הבעל
וישתחוו לו׃ ויקם מזבח לבעל
בית הבעל אשר בנה בשמרון
ויעש אחאב את־האשרה ויסף
אחאב לעשות להכעיס את־יהוה
אלהי ישראל מכל מלכי ישראל
אשר היו לפניו׃ בימיו בנה חיאל
בית האלי את־יריחו באבירם בכרו
יסדה ובשניב עצירו הציב דלתיה
כדבר יהוה אשר דבר ביד יהושע
בן־נון׃ ויאמר אליהו

ל׳ נסיר׳ ל׳ נסיר׳ ל׳ נסיר׳

קיים ה׳ את דברו אשר דבר ויקם אותי תחת דויד אבי ואשב על כסא ישראל כאשר דבר ה׳ ואבנה בית לשם ה׳ אלהי ישראל׃ וישם שם את הארון אשר כרת שם את ברית ה׳ אשר כרת עם אבותינו בהוציאו אותם מארץ מצרים׃ ויקרב על מזבח ה׳ נגד כל קהל ישראל ויפרש כפיו השמימה׃ כי שלמה עשה כיור נחושת וישם אותו בתוך העזרה חמש אמות ארכו וחמש אמות רחבו ושלש אמות קומתו ויעמד עליו ויברך על ברכיו נגד כל קהל ישראל ויפרש כפיו השמימה׃ ויאמר ה׳ אלהי ישראל אין כמוך אלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת שומר הברית והחסד לעבדיך ההלכים לפניך בכל לבם׃ אשר שמרת לעבדך דויד אבי את אשר דברת לו ותדבר בפיך ובידך מלאתה כיום הזה׃ ועתה ה׳ אלהי ישראל שמור לעבדך דויד אבי את אשר דברת לו לאמר לא יכרת לך איש מלפני ישב על כסא ישראל רק אם ישמרו בניך את דרכם ללכת לפני כאשר הלכת לפני׃ ועתה ה׳ אלהי ישראל יאמן נא דבריך אשר דברת לעבדך דויד אבי׃ כי האמנם ישב אלהים את האדם על הארץ הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית הזה אשר בניתי׃ ופנית אל תפלת עבדך ואל תחנתו ה׳ אלהי לשמע אל הרנה ואל התפלה אשר עבדך מתפלל לפניך היום׃ להיות עיניך פתחות אל הבית הזה יומם ולילה אל המקום אשר אמרת ישם שמי שם לשמע אל התפלה אשר יתפלל עבדך אל המקום הזה׃ ושמעת אל תחנת עבדך ועמך ישראל אשר יתפללו אל המקום הזה ושמעת אתה מכון שבתך השמים ושמעת וסלחת׃ אם יחטא איש לרעהו ונשא בו אלה להאלתו ובא אלה לפני מזבחך בבית הזה׃ ואתה תשמע השמים ועשית ושפטת את עבדיך להרשיע רשע לתת דרכו בראשו ולהצדיק צדיק לתת לו כצדקתו׃ בהנגף עמך ישראל לפני אויב כי יחטאו לך ושבו אל שמך והתודו את שמך והתפללו והתחננו אליך בבית הזה׃ אתה תשמע השמים וסלחת לחטאת עמך ישראל והשיבתם אל האדמה אשר נתת לאבותם׃ בעצר השמים ולא יהיה מטר כי יחטאו לך והתפללו אל המקום הזה והתודו את שמך ומחטאתם ישובון כי תענם׃ אתה תשמע השמים וסלחת לחטאת עבדיך ועמך ישראל כי תורם את הדרך הטובה אשר ילכו בה ונתת מטר על ארצך אשר נתת לעמך נחלה׃ רעב כי יהיה בארץ דבר כי יהיה שדפון ירקון ארבה חסיל כי יהיה כי יצר לו אויבו בארץ שעריו כל נגע כל מחלה׃ כל תפלה כל תחנה אשר יהיה לכל האדם לכל עמך ישראל אשר ידעון איש נגע לבבו ופרש כפיו אל הבית הזה׃ אתה תשמע השמים מכון שבתך וסלחת ונתת לאיש ככל דרכיו אשר תדע את לבבו כי אתה לבדך ידעת את לבב כל בני האדם׃ למען יראוך כל הימים אשר הם חיים על פני האדמה אשר נתת לאבותינו׃ גם אל הנכרי אשר לא מעמך ישראל הוא ובא מארץ רחוקה למען שמך׃ כי ישמעון את שמך הגדול ואת ידך החזקה ואת זרועך הנטויה ובא והתפלל אל הבית הזה׃ אתה תשמע השמים מכון שבתך ועשית ככל אשר יקרא אליך הנכרי למען ידעון כל עמי הארץ את שמך ליראה אותך כעמך ישראל ולדעת כי שמך נקרא על הבית הזה אשר בניתי׃ כי יצא עמך למלחמה על אויביו בדרך אשר תשלחם והתפללו אליך דרך העיר הזאת אשר בחרת בה והבית אשר בניתי לשמך׃ ושמעת השמים את תפלתם ואת תחנתם ועשית משפטם׃ כי יחטאו לך כי אין אדם אשר לא יחטא ואנפת בהם ונתתם לפני אויב ושבוהם שביהם אל ארץ האויב רחוקה או קרובה׃ והשיבו אל לבבם בארץ אשר נשבו שם ושבו והתחננו אליך בארץ שביהם לאמר חטאנו העוינו ורשענו׃ ושבו אליך בכל לבבם ובכל נפשם בארץ אויביהם אשר שבו אותם והתפללו אליך דרך ארצם אשר נתת לאבותם והעיר אשר בחרת והבית אשר בניתי לשמך׃ ושמעת השמים מכון שבתך את תפלתם ואת תחנתם ועשית משפטם׃ וסלחת לעמך אשר חטאו לך ולכל פשעיהם אשר פשעו בך ונתתם לרחמים לפני שביהם ורחמו אותם׃ כי עמך ונחלתך הם אשר הוצאת מתוך כור הברזל ממצרים׃ להיות עיניך פתחות אל תחנת עבדך ואל תחנת עמך ישראל לשמע אליהם בכל קראם אליך׃ כי אתה הבדלתם לך לנחלה מכל עמי הארץ כאשר דברת ביד משה עבדך בהוציאך את אבותינו ממצרים אדני ה׳׃ והי׳ כאשר כלה שלמה להתפלל את כל התפלה והתחנה הזאת אל ה׳ קם מלפני מזבח ה׳ מכרוע על ברכיו וכפיו פרשות השמימה׃ ויעמד ויברך את כל קהל ישראל קול גדול לאמר׃ ברוך ה׳ אשר נתן מנוחה לעמו ישראל ככל אשר דבר לא נפל דבר אחד מכל דברו הטוב אשר דבר ביד משה עבדו׃ יהי ה׳ אלהינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו׃ להט לבבנו אליו ללכת בכל דרכיו ולשמר מצותיו וחקיו ומשפטיו אשר צוה את אבותינו׃ והיו דברי אלה אשר התחננתי לפני ה׳ קרבים אל ה׳ אלהינו יומם ולילה לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו׃ למען דעת כל עמי הארץ כי ה׳ הוא האלהים אין עוד׃ והי לבבכם שלם עם ה׳ אלהינו ללכת בחקיו ולשמר מצותיו כהיום הזה׃ והמלך וכל ישראל עמו זבח זבח לפני ה׳׃ ויזבח שלמ׳ אשר זבח לה׳ עשרים ושנים אלף בקר ומאה ועשרים אלף צאן וישחטו המלך ובני ישראל את הבית׃ ביום ההוא הקדיש המלך את תוך החצר אשר לפני בית ה׳ כי עשה שם את העולה ואת המנחה ואת חלבי השלמים כי מזבח הנחשת אשר לפני ה׳ קטן מהכיל את העולה ואת המנחה ואת חלבי השלמים׃ ויעש שלמה בעת ההיא את החג ושבעת הימים כל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת עד נחל מצרים לפני ה׳ אלהינו שבעת ימים וארבעה עשר יום׃ ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך וילכו לאהליהם שמחים וטובי לב על כל הטובה אשר עשה ה׳ לדויד עבדו ולישראל עמו׃

רלבנ

חלים לי משמע. הוא תבנית שנוי ותחלים סליח לה מוס דבר ע שנוי לך יש לה מעט קיום בכר ועצם מן עצמיה׃ ואלבונו מתקו׃ לל מלחר זה יתוקן כי לה יש לה מוס לאכול מכי חזק ח הרעב׃ לף עמי לי מסס שנוי קטנה ב בראשונה׃ הנה בוס לה אליהו זה כי מכני כלבה לחתן ואכלה מכי הברכה בלחמה והשתה מכי ח׳ בבכה תענר את הנערים ואת הבהמות ואת הצאן ואת הבקר ואת החמרים ואת כל אשר בשדה ואת כל העם אשר ברגלי אשר עמדו לפני ויעשו כאשר צויתם ויעבירו את הארון ואת אהל מועד ואת כל כלי הקדש אשר באהל הכהנים והלוים נשאום׃ והמלך שלמה ועדת ישראל הנועדים עליו היו עמו לפני הארון זבחים צאן ובקר אשר לא יספרו ולא ימנו מרב׃ ויבאו הכהנים את ארון ברית ה׳ אל מקומו אל דביר הבית אל קדש הקדשים תחת כנפי הכרובים׃ כי הכרובים פרשים כנפים על מקום הארון ויסכו הכרובים על הארון ועל בדיו מלמעלה׃ ויאריכו הבדים ותראינה ראשי הבדים אל פני הקדש מלפני הדביר ולא יראו החוצה ויהיו שם עד היום הזה׃ אין בארון רק שני לחות האבן אשר הניח שם משה בחרב אשר כרת ה׳ עם בני ישראל בצאתם ממצרים׃ ויהי בצאת הכהנים מן הקדש והענן מלא את בית ה׳׃ ולא יכלו הכהנים לעמד לשרת מפני הענן כי מלא כבוד ה׳ את בית ה׳׃ אז אמר שלמה ה׳ אמר לשכן בערפל׃ בנה בניתי בית זבל לך מכון לשבתך עולמים׃ ויסב המלך את פניו ויברך את כל קהל ישראל וכל קהל ישראל עומד׃ ויאמר ברוך ה׳ אלהי ישראל אשר דבר בפיו את דויד אבי ובידותיו מלא לאמר׃ מיום הוציאי את עמי את ישראל ממצרים לא בחרתי בעיר מכל שבטי ישראל לבנות בית להיות שמי שם ולא בחרתי באיש לנגיד על עמי ישראל׃ ואבחר בירושלם להיות שמי שם ואבחר בדויד להיות על עמי ישראל׃ ויהי על לבב דויד אבי לבנות בית לשם ה׳ אלהי ישראל׃ ויאמר ה׳ אל דויד אבי יען אשר היה על לבבך לבנות בית לשמי הטבת כי היה על לבבך׃ רק אתה לא תבנה הבית כי אם בנך היוצא מחלציך הוא יבנה הבית לשמי׃ ויקם ה׳ את דברו אשר דבר ואקום תחת דויד אבי ואשב על כסא ישראל כאשר דבר ה׳ ואבנה בית לשם ה׳ אלהי ישראל׃ וישם שם את הארון אשר כרת שם את ברית ה׳ אשר כרת עם אבותינו בהוציאו אותם מארץ מצרים׃ ויקרב על מזבח ה׳ נגד כל קהל ישראל ויפרש כפיו השמימה׃ כי שלמה עשה כיור נחושת וישם אותו בתוך העזרה חמש אמות ארכו וחמש אמות רחבו ושלש אמות קומתו ויעמד עליו ויברך על ברכיו נגד כל קהל ישראל ויפרש כפיו השמימה׃ ויאמר ה׳ אלהי ישראל אין כמוך אלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת שומר הברית והחסד לעבדיך ההלכים לפניך בכל לבם׃ אשר שמרת לעבדך דויד אבי את אשר דברת לו ותדבר בפיך ובידך מלאתה כיום הזה׃ ועתה ה׳ אלהי ישראל שמור לעבדך דויד אבי את אשר דברת לו לאמר לא יכרת לך איש מלפני ישב על כסא ישראל רק אם ישמרו בניך את דרכם ללכת לפני כאשר הלכת לפני׃ ועתה ה׳ אלהי ישראל יאמן נא דבריך אשר דברת לעבדך דויד אבי׃ כי האמנם ישב אלהים את האדם על הארץ הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית הזה אשר בניתי׃ ופנית אל תפלת עבדך ואל תחנתו ה׳ אלהי לשמע אל הרנה ואל התפלה אשר עבדך מתפלל לפניך היום׃ להיות עיניך פתחות אל הבית הזה יומם ולילה אל המקום אשר אמרת ישם שמי שם לשמע אל התפלה אשר יתפלל עבדך אל המקום הזה׃ ושמעת אל תחנת עבדך ועמך ישראל אשר יתפללו אל המקום הזה ושמעת אתה מכון שבתך השמים ושמעת וסלחת׃ אם יחטא איש לרעהו ונשא בו אלה להאלתו ובא אלה לפני מזבחך בבית הזה׃ אתה תשמע השמים ועשית ושפטת את עבדיך להרשיע רשע לתת דרכו בראשו ולהצדיק צדיק לתת לו כצדקתו׃ בהנגף עמך ישראל לפני אויב כי יחטאו לך ושבו אל שמך והתודו את שמך והתפללו והתחננו אליך בבית הזה׃ אתה תשמע השמים וסלחת לחטאת עמך ישראל והשיבתם אל האדמה אשר נתת לאבותם׃ בעצר השמים ולא יהיה מטר כי יחטאו לך והתפללו אל המקום הזה והתודו את שמך ומחטאתם ישובון כי תענם׃ אתה תשמע השמים וסלחת לחטאת עבדיך ועמך ישראל כי תורם את הדרך הטובה אשר ילכו בה ונתת מטר על ארצך אשר נתת לעמך נחלה׃ רעב כי יהיה בארץ דבר כי יהיה שדפון ירקון ארבה חסיל כי יהיה כי יצר לו אויבו בארץ שעריו כל נגע כל מחלה׃ כל תפלה כל תחנה אשר יהיה לכל האדם לכל עמך ישראל אשר ידעון איש נגע לבבו ופרש כפיו אל הבית הזה׃ אתה תשמע השמים מכון שבתך וסלחת ונתת לאיש ככל דרכיו אשר תדע את לבבו כי אתה לבדך ידעת את לבב כל בני האדם׃ למען יראוך כל הימים אשר הם חיים על פני האדמה אשר נתת לאבותינו׃ גם אל הנכרי אשר לא מעמך ישראל הוא ובא מארץ רחוקה למען שמך׃ כי ישמעון את שמך הגדול ואת ידך החזקה ואת זרועך הנטויה ובא והתפלל אל הבית הזה׃ אתה תשמע השמים מכון שבתך ועשית ככל אשר יקרא אליך הנכרי למען ידעון כל עמי הארץ את שמך ליראה אותך כעמך ישראל ולדעת כי שמך נקרא על הבית הזה אשר בניתי׃ כי יצא עמך למלחמה על אויביו בדרך אשר תשלחם והתפללו אליך דרך העיר הזאת אשר בחרת בה והבית אשר בניתי לשמך׃ ושמעת השמים את תפלתם ואת תחנתם ועשית משפטם׃ כי יחטאו לך כי אין אדם אשר לא יחטא ואנפת בהם ונתתם לפני אויב ושבוהם שביהם אל ארץ האויב רחוקה או קרובה׃ והשיבו אל לבבם בארץ אשר נשבו שם ושבו והתחננו אליך בארץ שביהם לאמר חטאנו העוינו ורשענו׃ ושבו אליך בכל לבבם ובכל נפשם בארץ אויביהם אשר שבו אותם והתפללו אליך דרך ארצם אשר נתת לאבותם והעיר אשר בחרת והבית אשר בניתי לשמך׃ ושמעת השמים מכון שבתך את תפלתם ואת תחנתם ועשית משפטם׃ וסלחת לעמך אשר חטאו לך ולכל פשעיהם אשר פשעו בך ונתתם לרחמים לפני שביהם ורחמו אותם׃ כי עמך ונחלתך הם אשר הוצאת מתוך כור הברזל ממצרים׃ להיות עיניך פתחות אל תחנת עבדך ואל תחנת עמך ישראל לשמע אליהם בכל קראם אליך׃ כי אתה הבדלתם לך לנחלה מכל עמי הארץ כאשר דברת ביד משה עבדך בהוציאך את אבותינו ממצרים אדני ה׳׃ והי׳ כאשר כלה שלמה להתפלל את כל התפלה והתחנה הזאת אל ה׳ קם מלפני מזבח ה׳ מכרוע על ברכיו וכפיו פרשות השמימה׃ ויעמד ויברך את כל קהל ישראל קול גדול לאמר׃ ברוך ה׳ אשר נתן מנוחה לעמו ישראל ככל אשר דבר לא נפל דבר אחד מכל דברו הטוב אשר דבר ביד משה עבדו׃ יהי ה׳ אלהינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו׃ להט לבבנו אליו ללכת בכל דרכיו ולשמר מצותיו וחקיו ומשפטיו אשר צוה את אבותינו׃ והיו דברי אלה אשר התחננתי לפני ה׳ קרבים אל ה׳ אלהינו יומם ולילה לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו׃ למען דעת כל עמי הארץ כי ה׳ הוא האלהים אין עוד׃ והי לבבכם שלם עם ה׳ אלהינו ללכת בחקיו ולשמר מצותיו כהיום הזה׃ והמלך וכל ישראל עמו זבח זבח לפני ה׳׃ ויזבח שלמ׳ אשר זבח לה׳ עשרים ושנים אלף בקר ומאה ועשרים אלף צאן וישחטו המלך ובני ישראל את הבית׃ ביום ההוא הקדיש המלך את תוך החצר אשר לפני בית ה׳ כי עשה שם את העולה ואת המנחה ואת חלבי השלמים כי מזבח הנחשת אשר לפני ה׳ קטן מהכיל את העולה ואת המנחה ואת חלבי השלמים׃ ויעש שלמה בעת ההיא את החג ושבעת הימים כל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת עד נחל מצרים לפני ה׳ אלהינו שבעת ימים וארבעה עשר יום׃ ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך וילכו לאהליהם שמחים וטובי לב על כל הטובה אשר עשה ה׳ לדויד עבדו ולישראל עמו׃

מלכים א רדק

וְיֹאמֶר חַי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אִם־יֵשׁ־לִי מֹעוֹג כִּי אִם־מָלֵא בְּף קִבְהוּ בכר ומעז שִׁמְנִי בְּמַצֵּחַת וְהִנֵּנִי בִּקְשֶׁשֶׁת שִׁנַּיִם עֵצִים וּבָאתִי וְעָשִׂיתִי לִי וְלִבְנִי וְאָכַלְנֻהוּ וְמַתְנוּ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֵלִיָּהוּ אַל־תִּירָאִי בֹּאִי עֲשִׂי כִּדְבָרֵךְ אַךְ עֲשִׂי לִי מִשָּׁם עֻגָה קְטַנָּה בָּרִאשֹׁנָה וְהוֹצִיאִי לִי וְלָךְ וְלִבְנֵךְ תַּעֲשִׂי בָּאַחֲרֹנָה׃ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּד הַקֻּמָּח לֹא תִכְלֶה וְצַפַּחַת הַשֶּׁמֶן לֹא תַחְסַר עַד יוֹם תֵּת יְהוָה גֶּשֶׁם עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַתֵּלֶךְ וַתַּעַשׂ כִּדְבַר אֵלִיָּהוּ וַתֹּאכַל הִוא וְהִיא וּבֵיתָהּ יָמִים׃ כַּד הַקֻּמָּח לֹא כָלְתָה וְצַפַּחַת הַשֶּׁמֶן לֹא חָסַר כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד אֵלִיָּהוּ׃ וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָלָה בֶּן־הָאִשָּׁה בַּעֲלַת הַבַּיִת וַיְהִי חָלְיוֹ חָזָק מְאֹד עַד אֲשֶׁר לֹא־נוֹתְרָה בּוֹ נְשָׁמָה׃ וַתֹּאמֶר אֶל־אֵלִיָּהוּ מַה לִּי וָלָךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים בָּאתָ אֵלַי לְהַזְכִּיר אֶת־עֲוֹנִי וְלַהֲמִית אֶת־בְּנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ תְּנִי לִי אֶת־בִּנֵךְ וַיִּקָּחֵהוּ מֵחֵיקָהּ וַיַּעֲלֵהוּ אֶל־הָעֲלִיָּה אֲשֶׁר הוּא יֹשֵׁב שָׁמָּה וַיַּשְׁכִּבֵהוּ עַל מִטָּתוֹ׃ וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהָי הֲגַם עַל־הָאַלְמָנָה אֲשֶׁר אֲנִי מִתְגּוֹרֵר עִמָּהּ הֲרֵעוֹת לְהָמִית אֶת־בְּנָהּ׃ וַיִּתְמַדַּד עַל־הַיֶּלֶד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהַי תְּשָׁב נָא נֶפֶשׁ הַיֶּלֶד הַזֶּה עַל־קִרְבּוֹ׃ וַיִּשְׁמַע יְהוָה בְּקוֹל אֵלִיָּהוּ וַתָּשָׁב נֶפֶשׁ הַיֶּלֶד עַל־קִרְבּוֹ וַיֶּחִי׃ וַיִּקַּח אֵלִיָּהוּ וַיֹּרֶד אֹתוֹ מִן־הָעֲלִיָּה הַבַּיְתָה וַיִּתְּנֵהוּ לְאֵם אִמּוֹ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ רְאִי חָיָה בְּנֵךְ׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־אֵלִיָּהוּ עַתָּה זֹאת יָדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים אַתָּה וּדְבַר יְהוָה בְּפִיךָ אֱמֶת׃ וַיְהִי יָמִים רַבִּים וּדְבַר־יְהוָה הָיָה אֶל־אֵלִיָּהוּ בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִשִׁת לֵאמֹר לֵךְ הֵרָאֵה אֶל־אַחְאָב וְאֶתְּנָה מָטָר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּהוּ לְהֵרָאוֹת אֶל־אַחְאָב וְהָרָעָב חָזָק בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיִּקְרָא אַחְאָב אֶל־עֹבַדְיָהוּ אֲשֶׁר עַל־הַבָּיִת וְעֹבַדְיָהוּ הָלַךְ מְאֹד׃ וַיְהִי כַּהַכְרִית אִיזֶבֶל אֶת־נְבִיאֵי יְהוָה וַיִּקַּח עֹבַדְיָהוּ מֵאָה נְבִיאִים וַיַּחְבִּאֵם חֲמִשִּׁים אִישׁ בַּמְּעָרָה וְכִלְכְּלָם לֶחֶם וָמָיִם׃ וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֶל־עֹבַדְיָהוּ לֵךְ אֶל־הָאָרֶץ אֶל־כָּל־מַעְיְנוֹת הַמַּיִם וְאֶל־כָּל־הַנְּחָלִים אוּלַי נִמְצָא חָצִיר וְנְחַיֶּה סוּס וָפֶרֶד וְלֹא נַכְרִית מִן־הַבְּהֵמָה׃ וַיְחַלְּקוּ לָהֶם אֶת־הָאָרֶץ לַעֲבָר בָּהּ אַחְאָב הָלַךְ דֶּרֶךְ אֶחָד לְבַדּוֹ וְעֹבַדְיָהוּ הָלַךְ דֶּרֶךְ אֶחָד לְבַדּוֹ׃ וְעֹבַדְיָהוּ בַּדֶּרֶךְ וְהִנֵּה אֵלִיָּהוּ לִקְרָאתוֹ וַיַּכִּרֵהוּ וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו וַיֹּאמֶר הֲזֶה אֲדֹנִי אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הוּא לֵךְ אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר מָה חָטָאתִי כִּי אַתָּה נֹתֵן אֶת־עַבְדְּךָ בְּיַד־אַחְאָב לַהֲמִיתֵנִי׃ חַי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אִם־יֶשׁ־גּוֹי וּמַמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא־שָׁלַח אֲדֹנִי שָׁמָּה לְבַקְשֶׁךָ וְאָמְרוּ אֵין וְהִשְׁבִּיעַ אֶת־הַמַּמְלָכָה וְאֶת־הַגּוֹי כִּי לֹא יִמְצָאֶךָּ׃ וְעַתָּה אַתָּה אֹמֵר לֵךְ אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר אֶעֱזָבְךָ רוּחַ יְהוָה יִשָּׂאֲךָ עַל אֲשֶׁר לֹא־אֵדָע וּבָאתִי לְהַגִּיד לְאַחְאָב וְלֹא יִמְצָאֲךָ וַהֲרָגָנִי וְעַבְדְּךָ יָרֵא אֶת־יְהוָה מִנְּעֻרָי׃ הֲלֹא־הֻגַּד לַאדֹנִי אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בַּהֲרֹג אִיזֶבֶל אֶת־נְבִיאֵי יְהוָה וָאַחְבִּא מֵאָה אִישׁ מִנְּבִיאֵי יְהוָה חֲמִשִּׁים אִישׁ בַּמְּעָרָה וְכִלְכַּלְתִּים לֶחֶם וָמָיִם׃ וְעַתָּה אַתָּה אֹמֵר לֵךְ אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ וַהֲרָגָנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ חַי־יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר עָמַדְתִּי לְפָנָיו כִּי הַיּוֹם אֵרָאֶה אֵלָיו׃ וַיֵּלֶךְ עֹבַדְיָהוּ לִקְרַאת אַחְאָב וַיַּגֶּד לוֹ וַיֵּלֶךְ אַחְאָב לִקְרַאת אֵלִיָּהוּ׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת אַחְאָב אֶת־אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֵלָיו הַאַתָּה זֶה עֹכֵר יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר לֹא עָכַרְתִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל כִּי אִם־אַתָּה וּבֵית אָבִיךָ בַּעֲזָבְכֶם אֶת־מִצְוֹת יְהוָה וְאַחֲרֵי הַבְּעָלִים הָלָכְתָּ׃ וְעַתָּה שְׁלַח קְבֹץ אֵלַי אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַר הַכַּרְמֶל וְאֶת־נְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים וּנְבִיאֵי הָאֲשֵׁרָה אַרְבַּע מֵאוֹת אֹכְלֵי שֻׁלְחַן אִיזֶבֶל׃ וַיִּשְׁלַח אַחְאָב בְּכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבֹּץ אֶת־הַנְּבִיאִים אֶל־הַר הַכַּרְמֶל׃ וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהוּ אֶל־כָּל־הָעָם וַיֹּאמֶר עַד־מָתַי אַתֶּם פֹּסְחִים עַל־שְׁתֵּי הַסְּעִפִים אִם־יְהוָה הָאֱלֹהִים לְכוּ אַחֲרָיו וְאִם־הַבַּעַל לְכוּ אַחֲרָיו וְלֹא־עָנָה הָעָם אֹתוֹ דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ אֶל־הָעָם אֲנִי נוֹתַרְתִּי נָבִיא לַיהוָה לְבָדִי וּנְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים אִישׁ׃ וְיִתְּנוּ־לָנוּ שְׁנַיִם פָּרִים וְיִבְחֲרוּ לָהֶם הַפָּר הָאֶחָד וְיִנְתְּחֻהוּ וְיָשִׂמוּ עַל־עֵצִים וְאֵשׁ לֹא יָשִׂמוּ וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת־הַפָּר הָאֶחָד וְנָתַתִּי עַל־עֵצִים וְאֵשׁ לֹא אָשִׂים׃ וְקִרְאוּ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וְאֶקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה וְהָיָה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יַעֲנֶה בָאֵשׁ הוּא הָאֱלֹהִים וַיַּעַן כָּל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ טוֹב הַדָּבָר׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לִנְבִיאֵי הַבַּעַל בְּרוּ לָכֶם הַפָּר הָאֶחָד וַעֲשׂוּ רִאשֹׁנָה כִּי־אַתֶּם הָרַבִּים וְקִרְאוּ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וְאֵשׁ לֹא תָשִׂימוּ׃ וַיִּקְחוּ אֶת־הַפָּר אֲשֶׁר־נִתַּן לָהֶם וַיַּעֲשׂוּ וַיִּקְרְאוּ בְשֵׁם־הַבַּעַל מִהַבֹּקֶר וְעַד־הַצָּהֳרַיִם לֵאמֹר הַבַּעַל עֲנֵנוּ וְאֵין קוֹל וְאֵין עוֹנֶה וַיְפַסְּחוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשׂוּ׃ וַיְהִי בַּצָּהֳרַיִם וַיְהַתֵּל בָּהֶם אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר קִרְאוּ בְקוֹל גָּדוֹל כִּי אֱלֹהִים הוּא כִּי־שִׂיחַ וְכִי־שִׂיג לוֹ וְכִי־דֶרֶךְ לוֹ אוּלַי יָשֵׁן הוּא וְיִקָץ׃ וַיִּקְרְאוּ בְקוֹל גָּדוֹל וַיִּתְגֹּדְדוּ כְמִשְׁפָּטָם בְּחַרְבוֹת וּבָרְמָחִים עַד־שְׁפָךְ דָּם עֲלֵיהֶם׃ וַיְהִי כַּעֲבֹר הַצָּהֳרַיִם וַיִּתְנַבְּאוּ עַד לְעֵת הַעֲלוֹת הַמִּנְחָה וְאֵין קוֹל וְאֵין עוֹנֶה וְאֵין קָשֶׁב׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לְכָל־הָעָם גְּשׁוּ אֵלַי וַיִּגְּשׁוּ כָל־הָעָם אֵלָיו וַיְרַפֵּא אֶת־מִזְבַּח יְהוָה הֶהָרוּס׃ וַיִּקַּח אֵלִיָּהוּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים כְּמִסְפַּר שִׁבְטֵי בְנֵי־יַעֲקֹב אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ׃ וַיִּבֶן אֶת־הָאֲבָנִים מִזְבֵּחַ בְּשֵׁם יְהוָה וַיַּעַשׂ תְּעָלָה כְּבֵית סָאתַיִם זָרַע׃ וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וְנִתַּח אֶת־הַפָּר וַיָּשֶׂם עַל־הָעֵצִים׃ וַיֹּאמֶר מַלְאוּ אַרְבָּעָה כַדִּים מַיִם וְיִצְקוּ עַל־הָעוֹלָה וְעַל־הָעֵצִים׃ וַיֹּאמֶר שְׁנוּ וַיִּשְׁנוּ וַיֹּאמֶר שַׁלְּשׁוּ וַיְשַׁלֵּשׁוּ׃ וַיָּרָץ הַמַּיִם סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ וְגַם אֶת־הַתְּעָלָה מִלֵּא מָיִם׃ וַיְהִי בְּעֹלֹת הַמִּנְחָה וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל הַיּוֹם יִוָּדַע כִּי־אַתָּה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲנִי עַבְדֶּךָ וּבִדְבָרְךָ עָשִׂיתִי אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ עֲנֵנִי יְהוָה עֲנֵנִי וְיֵדַע הָעָם הַזֶּה כִּי אַתָּה יְהוָה הָאֱלֹהִים וְאַתָּה הֲסִבֹּתָ אֶת־לִבָּם אֲחֹרַנִּית׃ וַתִּפֹּל אֵשׁ־יְהוָה וַתֹּאכַל אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הָעֵצִים וְאֶת־הָאֲבָנִים וְאֶת־הֶעָפָר וְאֶת־הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּתְּעָלָה לָחָכָה׃ וַיַּרְא כָּל־הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ אֲלֵהֶם תִּפְשׂוּ אֶת־נְבִיאֵי הַבַּעַל אִישׁ אַל־יִמָּלֵט מֵהֶם וַיִּתְפְּשׂוּם וַיֹּרֶד אֹתָם אֵלִיָּהוּ אֶל־נַחַל קִישׁוֹן וַיִּשְׁחָטֵם שָׁם׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ אֶל־אַחְאָב עֲלֵה אֱכֹל וּשְׁתֵה כִּי קוֹל הֲמוֹן הַגָּשֶׁם׃ וַאַחְאָב עָלָה לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְאֵלִיָּהוּ עָלָה רֹאשׁ הַכַּרְמֶל וַיִּגְהַר אַרְצָה וַיָּשֶׂם פָּנָיו בֵּין בִּרְכָּיו׃ וַיֹּאמֶר אֶל־נַעֲרוֹ עֲלֵה נָא הַבֵּט דֶּרֶךְ הַיָּם וַיַּעַל וַיַּבֵּט וַיֹּאמֶר אֵין מְאוּמָה וַיֹּאמֶר שֻׁב שֶׁבַע פְּעָמִים׃ וַיְהִי בַּפַּעַם הַשְּׁבִיעִית וַיֹּאמֶר הִנֵּה עָנָן קָטָן כְּכַף־אִישׁ עֹלֶה מִיָּם וַיֹּאמֶר עֲלֵה אֱמֹר אֶל־אַחְאָב אֱסֹר וְרֵד וְאַל־יַעַצָרְךָ הַגָּשֶׁם׃ וַיְהִי עַד־כֹּה וְהַשָּׁמַיִם קָדְרוּ עָב וְרוּחַ וַיְהִי גֶשֶׁם גָּדוֹל וַיִּרְכַּב אַחְאָב וַיֵּלֶךְ יִזְרְעֶאלָה׃ וְיַד־יְהוָה הָיְתָה אֶל־אֵלִיָּהוּ וַיְחַגֵּר מָתְנָיו וַיָּרָץ לִפְנֵי אַחְאָב עַד־בֹּאֲךָ יִזְרְעֶאלָה׃ וַיַּגֶּד אַחְאָב לְאִיזֶבֶל אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֵלִיָּהוּ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר הָרַג אֶת־כָּל־הַנְּבִיאִים בֶּחָרֶב׃ וַתִּשְׁלַח אִיזֶבֶל מַלְאָךְ אֶל־אֵלִיָּהוּ לֵאמֹר כֹּה יַעֲשׂוּן אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִפוּן כִּי כָעֵת מָחָר אָשִׂים אֶת־נַפְשְׁךָ כְּנֶפֶשׁ אַחַד מֵהֶם׃ וַיַּרְא וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ לְנַפְשׁוֹ וַיָּבֹא בְּאֵר שָׁבַע אֲשֶׁר

תמה כל נפש היולד הזה על קדמו. למי שהרחיקו הפשיטים כמו הלב והכבד ויתר החלב אשר על הקרבן ומיתרם ל"ל ואותר קדמו לפי סדרם בלב תלוי חיות הולד והוא מקרא לעשיה:

ברבי ה' בעזך תשמח. על הפר שריבה לתת לו עוז וגבורה בעבודתו ישמח כי לים תלונים ותשמח ה' בעזך ובמקדש ה' בחרן ה' בעזך תשמח כי הוא לך כאשר רמזתי לך שהרחיק מ

ויאמר אליהו לבני בעלא כתרו
לכון תורא חד ועבדו קדמיתא
ארי אתון מנייאין וקרו בשום
טעותכון ואשא לא תשוון׃
ויקחו את התור אשר נתן להם
ויעשו ויקראו בשם
הבעל מהבוקר ועד הצהרים לאמר
הבעל ענינו ואין קול ואין עונה
ויפסחו על המזבח אשר עשה׃
ויהי בעלות הצהרים ויהתל בהם אליהו
ויאמר קראו בקול גדול כי אלהים
הוא כי שיח וכי שיג לו וכי דרך לו
אולי ישן הוא ויעיר׃ ויקראו בקול
גדול ויתגדדו כמשפטם בחרבות
וברמחים עד שפך דם עליהם׃
ויהי כעבר הצהרים ויתנבאו עד
לעלות המנחה ואין קול ואין־עונה
ואין קשב׃ ויאמר אליהו לכל־
העם גשו אלי ויגשו כל־העם אליו
וירפא את מזבח יהוה החרוס׃

ראשונה׳ ושם ושם את והשחטת׳ ויהי בהיותה ויתנבאו׳ כל המקדים לשמוח
יהוה׳ לשון אחרון׳ כאחרי לכם אחר׳ ושלישי ראשונה משמע׳ ואחרון מעלתם׳ בשעל
ראשונה׳ ותפקדו אלו בראשונה׳ בשעל׳ ושלוש׳ ראשונה כתוב על הראשון׳ ואחרון
אחרון׳ ויתגדדו׳ לשון חתך׳ ויפסחו׳ לשון חתך׳ ויהי לכם אחרון

ראשונה כתוב בלא ו׳ ושניה בו׳ ושלישית בלא ו׳ ורביעית בו׳ וחמישית בלא ו׳ ושישית בו׳ ושביעית בלא ו׳ ושמינית בו׳ ותשיעית בלא ו׳ ועשירית בו׳ ואחת עשרה בלא ו׳ ושתים עשרה בו׳ ושלוש עשרה בלא ו׳ וארבע עשרה בו׳ וחמש עשרה בלא ו׳ וששה עשר בו׳ ושבעה עשר בלא ו׳ ושמונה עשר בו׳ ותשעה עשר בלא ו׳ ועשרים בו׳ ואחד ועשרים בלא ו׳ ושנים ועשרים בו׳ ושלושה ועשרים בלא ו׳ וארבעה ועשרים בו׳ וחמשה ועשרים בלא ו׳ וששה ועשרים בו׳ ושבעה ועשרים בלא ו׳ ושמונה ועשרים בו׳ ותשעה ועשרים בלא ו׳ ושלושים בו׳ ואחד ושלושים בלא ו׳ ושנים ושלושים בו׳ ושלושה ושלושים בלא ו׳ וארבעה ושלושים בו׳ וחמשה ושלושים בלא ו׳ וששה ושלושים בו׳ ושבעה ושלושים בלא ו׳ ושמונה ושלושים בו׳ ותשעה ושלושים בלא ו׳ וארבעים בו׳ ואחד וארבעים בלא ו׳ ושנים וארבעים בו׳ ושלושה וארבעים בלא ו׳ וארבעה וארבעים בו׳ וחמשה וארבעים בלא ו׳ וששה וארבעים בו׳ ושבעה וארבעים בלא ו׳ ושמונה וארבעים בו׳ ותשעה וארבעים בלא ו׳ וחמשים בו׳ ואחד וחמשים בלא ו׳ ושנים וחמשים בו׳ ושלושה וחמשים בלא ו׳ וארבעה וחמשים בו׳ וחמשה וחמשים בלא ו׳ וששה וחמשים בו׳ ושבעה וחמשים בלא ו׳ ושמונה וחמשים בו׳ ותשעה וחמשים בלא ו׳ ושישים בו׳ ואחד ושישים בלא ו׳ ושנים ושישים בו׳ ושלושה ושישים בלא ו׳ וארבעה ושישים בו׳ וחמשה ושישים בלא ו׳ וששה ושישים בו׳ ושבעה ושישים בלא ו׳ ושמונה ושישים בו׳ ותשעה ושישים בלא ו׳ ושבעים בו׳ ואחד ושבעים בלא ו׳ ושנים ושבעים בו׳ ושלושה ושבעים בלא ו׳ וארבעה ושבעים בו׳ וחמשה ושבעים בלא ו׳ וששה ושבעים בו׳ ושבעה ושבעים בלא ו׳ ושמונה ושבעים בו׳ ותשעה ושבעים בלא ו׳ ושמונים בו׳ ואחד ושמונים בלא ו׳ ושנים ושמונים בו׳ ושלושה ושמונים בלא ו׳ וארבעה ושמונים בו׳ וחמשה ושמונים בלא ו׳ וששה ושמונים בו׳ ושבעה ושמונים בלא ו׳ ושמונה ושמונים בו׳ ותשעה ושמונים בלא ו׳ ותשעים בו׳ ואחד ותשעים בלא ו׳ ושנים ותשעים בו׳ ושלושה ותשעים בלא ו׳ וארבעה ותשעים בו׳ וחמשה ותשעים בלא ו׳ וששה ותשעים בו׳ ושבעה ותשעים בלא ו׳ ושמונה ותשעים בו׳ ותשעה ותשעים בלא ו׳ ומאה בו׳ ואחד ומאה בלא ו׳ ושנים ומאה בו׳ ושלושה ומאה בלא ו׳ וארבעה ומאה בו׳ וחמשה ומאה בלא ו׳ וששה ומאה בו׳ ושבעה ומאה בלא ו׳ ושמונה ומאה בו׳ ותשעה ומאה בלא ו׳ ומאתים בו׳ ואחד ומאתים בלא ו׳ ושנים ומאתים בו׳ ושלושה ומאתים בלא ו׳ וארבעה ומאתים בו׳ וחמשה ומאתים בלא ו׳ וששה ומאתים בו׳ ושבעה ומאתים בלא ו׳ ושמונה ומאתים בו׳ ותשעה ומאתים בלא ו׳ ושלוש מאות בו׳ ואחד ושלוש מאות בלא ו׳ ושנים ושלוש מאות בו׳ ושלושה ושלוש מאות בלא ו׳ וארבעה ושלוש מאות בו׳ וחמשה ושלוש מאות בלא ו׳ וששה ושלוש מאות בו׳ ושבעה ושלוש מאות בלא ו׳ ושמונה ושלוש מאות בו׳ ותשעה ושלוש מאות בלא ו׳ וארבע מאות בו׳ ואחד וארבע מאות בלא ו׳ ושנים וארבע מאות בו׳ ושלושה וארבע מאות בלא ו׳ וארבעה וארבע מאות בו׳ וחמשה וארבע מאות בלא ו׳ וששה וארבע מאות בו׳ ושבעה וארבע מאות בלא ו׳ ושמונה וארבע מאות בו׳ ותשעה וארבע מאות בלא ו׳ וחמש מאות בו׳ ואחד וחמש מאות בלא ו׳ ושנים וחמש מאות בו׳ ושלושה וחמש מאות בלא ו׳ וארבעה וחמש מאות בו׳ וחמשה וחמש מאות בלא ו׳ וששה וחמש מאות בו׳ ושבעה וחמש מאות בלא ו׳ ושמונה וחמש מאות בו׳ ותשעה וחמש מאות בלא ו׳ וששים בו׳ ואחד וששים בלא ו׳ ושנים וששים בו׳ ושלושה וששים בלא ו׳ וארבעה וששים בו׳ וחמשה וששים בלא ו׳ וששה וששים בו׳ ושבעה וששים בלא ו׳ ושמונה וששים בו׳ ותשעה וששים בלא ו׳ ושבעים בו׳ ואחד ושבעים בלא ו׳ ושנים ושבעים בו׳ ושלושה ושבעים בלא ו׳ וארבעה ושבעים בו׳ וחמשה ושבעים בלא ו׳ וששה ושבעים בו׳ ושבעה ושבעים בלא ו׳ ושמונה ושבעים בו׳ ותשעה ושבעים בלא ו׳ ושמונים בו׳ ואחד ושמונים בלא ו׳ ושנים ושמונים בו׳ ושלושה ושמונים בלא ו׳ וארבעה ושמונים בו׳ וחמשה ושמונים בלא ו׳ וששה ושמונים בו׳ ושבעה ושמונים בלא ו׳ ושמונה ושמונים בו׳ ותשעה ושמונים בלא ו׳ ותשעים בו׳ ואחד ותשעים בלא ו׳ ושנים ותשעים בו׳ ושלושה ותשעים בלא ו׳ וארבעה ותשעים בו׳ וחמשה ותשעים בלא ו׳ וששה ותשעים בו׳ ושבעה ותשעים בלא ו׳ ושמונה ותשעים בו׳ ותשעה ותשעים בלא ו׳ ומאתים בו׳ ואחד ומאתים בלא ו׳ ושנים ומאתים בו׳ ושלושה ומאתים בלא ו׳ וארבעה ומאתים בו׳ וחמשה ומאתים בלא ו׳ וששה ומאתים בו׳ ושבעה ומאתים בלא ו׳ ושמונה ומאתים בו׳ ותשעה ומאתים בלא ו׳ ושלוש מאות בו׳ ואחד ושלוש מאות בלא ו׳ ושנים ושלוש מאות בו׳ ושלושה ושלוש מאות בלא ו׳ וארבעה ושלוש מאות בו׳ וחמשה ושלוש מאות בלא ו׳ וששה ושלוש מאות בו׳ ושבעה ושלוש מאות בלא ו׳ ושמונה ושלוש מאות בו׳ ותשעה ושלוש מאות בלא ו׳ וארבע מאות בו׳ ואחד וארבע מאות בלא ו׳ ושנים וארבע מאות בו׳ ושלושה וארבע מאות בלא ו׳ וארבעה וארבע מאות בו׳ וחמשה וארבע מאות בלא ו׳ וששה וארבע מאות בו׳ ושבעה וארבע מאות בלא ו׳ ושמונה וארבע מאות בו׳ ותשעה וארבע מאות בלא ו׳ וחמש מאות בו׳ ואחד וחמש מאות בלא ו׳ ושנים וחמש מאות בו׳ ושלושה וחמש מאות בלא ו׳ וארבעה וחמש מאות בו׳ וחמשה וחמש מאות בלא ו׳ וששה וחמש מאות בו׳ ושבעה וחמש מאות בלא ו׳ ושמונה וחמש מאות בו׳ ותשעה וחמש מאות בלא ו׳ וששים בו׳ ואחד וששים בלא ו׳ ושנים וששים בו׳ ושלושה וששים בלא ו׳ וארבעה וששים בו׳ וחמשה וששים בלא ו׳ וששה וששים בו׳ ושבעה וששים בלא ו׳ ושמונה וששים בו׳ ותשעה וששים בלא ו׳ ושבעים בו׳ ואחד ושבעים בלא ו׳ ושנים ושבעים בו׳ ושלושה ושבעים בלא ו׳ וארבעה ושבעים בו׳ וחמשה ושבעים בלא ו׳ וששה ושבעים בו׳ ושבעה ושבעים בלא ו׳ ושמונה ושבעים בו׳ ותשעה ושבעים בלא ו׳ ושמונים בו׳ ואחד ושמונים בלא ו׳ ושנים ושמונים בו׳ ושלושה ושמונים בלא ו׳ וארבעה ושמונים בו׳ וחמשה ושמונים בלא ו׳ וששה ושמונים בו׳ ושבעה ושמונים בלא ו׳ ושמונה ושמונים בו׳ ותשעה ושמונים בלא ו׳ ותשעים בו׳ ואחד ותשעים בלא ו׳ ושנים ותשעים בו׳ ושלושה ותשעים בלא ו׳ וארבעה ותשעים בו׳ וחמשה ותשעים בלא ו׳ וששה ותשעים בו׳ ושבעה ותשעים בלא ו׳ ושמונה ותשעים בו׳ ותשעה ותשעים בלא ו׳ ומאה בו׳ ואחד ומאה בלא ו׳ ושנים ומאה בו׳ ושלושה ומאה בלא ו׳ וארבעה ומאה בו׳ וחמשה ומאה בלא ו׳ וששה ומאה בו׳ ושבעה ומאה בלא ו׳ ושמונה ומאה בו׳ ותשעה ומאה

ל הוה הלולים. הכפל לאחר השמטה כלומר לאחרי ומצוי הוה הלולים: ומיחד לאחרים. עניין לאחרים ל כל הנעשים: ודוד לא ידע. יש לי ראיה כמה שנים מלך שלמה קודם שנשא בת פרעה שהרי כתוב בה ויהי כאשר כלתה בת פרעה וגו' ובנתה את בית ה' ואת חומת ירושלים ואחר כך בנה את הבית ואת ירושלים ואת חומתה ואת הבירה ואת המלוא ואת בית היער ואת אולם הכסא ואת אולם המשפט ואת בית משכבו אשר יעשה בתוכם ואת בית בת פרעה אשר לקח שלמה ובנה כל הבנינים האלה קודם שבנה את הבית

ג קמנין וסמ ספרק חדים. והנכוח כי אשר שלש פרוח הלה: ויאמר א אלי

ויאמר עוד והעמדת בהר לפני יהוה
והנה יהוה עבר ורוח גדולה חזק
מפרק הרים ומשבר סלעים לפני
יהוה לא ברוח יהוה ואחר הרוח
רעשה לא ברעש יהוה: ואחר הרעש
אש לא באש יהוה ואחר האש קול
דממה דקה: ויהי כשמע אליהו
וילט פניו באדרתו ויצא ויעמד
פתח המערה והנה אליו קול ויאמר
מה לך פה אליהו: ויאמר קנא
קנאתי ליהוה אלהי צבאות כי
עזבו בריתך בני ישראל את מזבחתיך
הרסו ואת נביאיך הרגו
בחרב ואותר אני לבדי ויבקשו את
נפשי לקחתה:

ויאמר יהוה אליו לך שוב לדרכך
מדברה דמשקה ובאת ומשחת את חזאל
למלך על ארם: ואת יהוא
בן נמשי תמשח למלך על ישראל
ואת אלישע בן שפט מאבל מחולה
תמשח לנביא תחתיך: והיה
המנמלט מחרב חזאל ימית יהוא

ומאשר ימלט מחרב יהוא ימית אלישע:
והשארתי בישראל שבעת אלפים
כל הברכים אשר לא כרעו לבעל
וכל הפה אשר לא נשקו לו:

וילך משם וימצא את אלישע בן
שפט והוא חרש שנים עשר צמדים
לפניו והוא בשנים העשר ויעבר
אליהו אליו וישלך אדרתו עליו:
ויעזב את הבקר וירץ אחרי אליהו
ויאמר אשקה נא לאבי ולאמי
ואלכה אחריך ויאמר לו לך שוב כי
מה עשיתי לך: וישב מאחריו
ויקח את צמד הבקר ויזבחהו ובכלי
הבקר בשלם ויתן לעם ויאכלו
ויקם ויהלך אחרי אליהו וישרתהו:

ובן הדד מלך ארם קבץ את כל חילו
ושלשים ושנים מלך אתו וסוס
ורכב ויעל ויצר על שמרון וילחם
בה: וישלח מלאכים אל אחאב
מלך ישראל העירה: ויאמר לו
כה אמר בן הדד כספך וזהבך לי
הוא ונשיך ובניך הטובים לי הם:
ויען מלך ישראל ויאמר כדברך
אדני המלך לך אני וכל אשר לי:
וישובו המלאכים ויאמרו כה
אמר בן הדד לאמר כי שלחתי
אליך לאמר כספך וזהבך ונ
ונשיך ובניך לי תתן:

ויאמר לו זקני אשר בן הדד הנה נא נבקשה רעה כי אלי שלח לאמר כי
ועתה אשלח את עבדי אליך ופשטו את ביתך ואת בתי עבדיך והיה כל
אשר יהיה בעיניך ישימו בידם ולקחו: כל הדבר הזה לא יאבה
העם לשמע אל אחאב וישובו ויגידו למלך אל תשמע ולא נוכל לאבה:
וישלח אליו כה יעשון לי אלהים וכה יוספון אם יספיק עפר שמרון
לשעלים לכל העם אשר ברגלי: ויענהו דבר כה תאמרו לאדני
המלך אל יתהלל חגר כפשט: ויהי כשמעו את הדבר הזה והוא שתה
הוא והמלכים בסכות ויאמר אל עבדיו שימו ויעמדו על העיר:
והנה נביא אחד נגש אל אחאב מלך ישראל ויאמר כה אמר יהוה
הראית את כל ההמון הגדול הזה הנה אנכי נתנה בידך היום והידעת
כי אני יהוה: ויאמר אחאב על ביד מי ויאמר כה אמר יהוה ביד
נערי שרי המדינות ויאמר מי יאסר המלחמה ויאמר אתה:
ויפקד את נערי שרי המדינות ויהיו מתי מספר מאתים שלשים ושנים
ואחריהם פקד את כל העם כל בני ישראל שבעת אלפים: ויצאו
בצהרים ובן הדד שתה סכות הוא והמלכים שלשים ושנים מלך עזרים
אתו: ויצאו נערי שרי המדינות בראשנה ובן הדד שלח ויגידו לו
לאמר אנשים יצאו מן שמרון: ויאמר אם לשלום יצאו תפשום חיים
ואם למלחמה יצאו חיים תפשום: ואלה נערי שרי המדינות ויתר
החיל אשר רדפו אחריהם: ויכו איש איהו והארם נסו וישראל רדף
אחריהם ובן הדד מלך ארם נמלט בסוס ופרשים: ויצא המלך
ישראל ויך את הסוסים ואת הרכב ויך בארם מכה רבה:

ויגש הנביא אל מלך ישראל ויאמר אליו לך התחזק וידע ושמר את
אשר תעשה כי לתשובת השנה עלה עליך מלך ארם: ועבדי מלך ארם
אמרו אליו אלהי הרים אלהיהם על כן חזקו ממנו ואולם נלחם אתם
במישר אם לא נחזק ממנו: ודבר כן עשה הסר המלכים איש מעל
פלכיו ושים פחות תחתם: ואתה התכן לך חיל כחיל הנפל סוס תחת
סוס ורכב תחת רכב ונלחמה אתם במישר אם לא נחזק ממנו וישמע
לקולם ויעש כן: ויהי לתשובת השנה ויפקד בן הדד את ארם ויעל
אפקה להלחם עם ישראל: וישראל נפקדו ויתכלכלו ויצאו לקראתם
ויחנו ישראל נגדם כשני חשפי עזים והארם ממלאים את הארץ:
ויגש איש האלהים ויאמר אל מלך ישראל כה אמר יהוה יען אשר אמרו
ארם אלהי הרים יהוה ולא אלהי עמקים הנה אנכי נתנה את כל
ההמון הגדול הזה בידך והידעתם כי אני יהוה: ויחנו אלה נגד אלה
שבעת ימים ויהי ביום השביעי ותגש המלחמה ויכו בני ישראל מארם
מאה אלף רגלי ביום אחד: וינסו הנשארים אפקה העירה ויפל החומה
על עשרים ושבעת אלפים האנשים הנשארים והארם נסו העירה חדר
בחדר: ויגש עבדיו ויאמרו אליו הנה נא שמענו כי מלכי בית ישראל
מלכי חסד הם נשימה נא שקים במתנינו וחבלים על ראשינו ונצא
אל מלך ישראל אולי יחיה את נפשך: ויחגרו שקים במתנינם
וחבלים על ראשיהם ויבאו אל מלך ישראל ויאמרו יאמר עבדך בן הדד
נפשי נא תחיה ויאמר העודנו חי אחי הוא: והאנשים ינחשו ויחפזו
ויאמרו אחיך בן הדד ויאמר לכו הביאו אתו ויצא אליו בן הדד
ויעלהו אל המרכבה: ויאמר לו הערים אשר לקח אבי מאבי אתה
תשיב ורחובות תשים לך בדמשק כאשר שם אבי בשמרון ואני
בברית אשלחך ויכרת לו ברית וישלחהו:

ואיש אחד מבני הנביאים אמר אל רעהו בדבר יהוה הכני נא ויאבה
האיש להכותו: ויאמר אליו יען אשר לא שמעת בקול יהוה הנך הולך
מעמדי והכהו האריה כי הלך מעמדו וימצאהו איש אחר ויאמר הכני נא
ויכהו האיש מכה וכפצע: וילך הנביא ויתאפר אפר על עיניו
ויחפש בצעיף: והמלך עבר ויזעק אל המלך ויאמר עבדך יצא בתוך
המלחמה והנה איש סר ויבא אלי איש ויאמר שמר את האיש הזה אם
הפקד יפקד ויהיה נפשך תחת נפשו או ככר כסף תשקול: והיה עבדך
עשה הנה ועשה הנה והוא לא נודע ויאמר אליו מלך ישראל כן משפטך
אתה עצמת: ויחפז ויסר את האפר מעל עיניו וידע מלך ישראל כי
מן הנביאים הוא: ויאמר אליו כה אמר יהוה יען שלחת מיד איש
חרמי ויהי נפשך תחת נפשו ועמך תחת עמו: ויסר על אל ביתו
סר ויבא מלך ישראל סכותה ויבא שמרונה:

ויהי נבות היזרעאלי היה כרם אשר בית שמרון היכל אחאב מלך
שמרון: וידבר אחאב אל נבות לאמר תנה לי את כרמך ויהי לי לגן
ירק כי הוא קרוב אצל בתי ואתנה לך תחתיו כרם טוב ממנו אם טוב
בעיניך אתנה לך כסף מלא: ויאמר נבות אל אחאב חלילה לי מיהוה
אם אתן את נחלת אבתי לך: ויבא אחאב אל ביתו סר וזעף על
הדבר אשר דבר אליו נבות היזרעאלי ויאמר לא אתן לך את נחלת
אבתי וישכב על מטתו ויסב את פניו ולחם לא אכל: ותבא אליו איזבל
אשתו ותאמר לו מדוע רוחך סרה על כן אינך אכל לחם: ותאמר אליו
איזבל אשתו אתה עתה תעשה מלוכה על ישראל קום אכל לחם וטוב
לבך אנכי אתן לך את כרם נבות היזרעאלי: ותכתב ספרים בשם אחאב
ותחתם בחותמו ותשלח הספרים אל הזקנים ואל החרים היושבים את
נבות בעירו: ותכתב בספרים לאמר קראו צום והושיבו את נבות בראש
העם: והושיבו שני אנשים בני בליעל נגדו ויעידו עליו לאמר ברכת
אלהים ומלך סקלוהו ומת: ויעשו אנשי עירו הזקנים והחרים היושבים
בעירו כאשר שלחה אליהם כאשר כתוב בספרים אשר שלחה אליהם:
קראו צום והושיבו את נבות בראש העם: ויבאו שני האנשים בני
בליעל וישבו נגדו ויעידו אנשי בליעל את נבות נגד העם לאמר ברך
נבות אלהים ומלך ויוציאוהו אל מחוץ לעיר וסקלוהו באבנים וימת:
וישלחו אל איזבל לאמר סקל נבות וימת: ויהי כשמע איזבל כי סקל
נבות וימת ותאמר איזבל אל אחאב קום רש בכרם נבות היזרעאלי
אשר מאן לתתו לך בכסף כי אין נבות חי כי אם מת: ויהי כשמע
אחאב כי מתה נבות איש יזרעאל ויקם אחאב לרדת אל כרם נבות
היזרעאלי לרשתו: ויהי דבר יהוה אל אליהו התשבי לאמר: קום רד
לקראת אחאב מלך ישראל אשר בשמרון הנה הוא בכרם נבות אשר ירד
שמה לרשתו: ודברת אליו לאמר כה אמר יהוה הרצחת וגם ירשת
ודברת אליו לאמר כה אמר יהוה במקום אשר לקקו הכלבים את דם
נבות ילקקו הכלבים את דמך גם את: ויאמר אחאב אל אליהו המצאתני
אויבי ויאמר מצאתי יען התמכרך לעשות הרע בעיני יהוה: הנני מביא
עליך רעה ובערתי אחריך והכרתי לאחאב משתין בקיר ועצור ועזוב
בישראל: ונתתי את בית אחאב כבית ירבעם בן נבט וכבעשא בן אחיה
בעבור הכעס אשר הכעסתני והחטיא את ישראל: וגם אל איזבל דבר
לאמר הכלבים יאכלו את איזבל בחל יזרעאל: המת לאחאב בעיר יאכלון
הכלבים והשדה יאכלו העוף השמים: רק לא היה כאחאב אשר התמכר
לעשות הרע בעיני יהוה אשר הסיתתו איזבל אשתו: והתעב מאד ללכת
אחרי הגלולים ככל אשר עשו האמרי אשר הוריש יהוה את בני ישראל:
ויהי כשמע אחאב את הדברים האלה ויקרע בגדיו וישם שק על בשרו
ויצם ושכב בשק וילך אט: ויהי דבר יהוה אל אליהו התשבי לאמר:
הראית כי נכנע אחאב מפני על כי נכנע מפני לא אביא הרעה בימיו
בימי בנו אביא הרעה על ביתו:

ושלשת שנים לא היתה מלחמה בין ארם לבין ישראל: ויהי בשנה
השלישית וירד יהושפט מלך יהודה אל מלך ישראל: ויאמר מלך
ישראל אל עבדיו הידעתם כי לנו רמת גלעד ואנחנו מחשים מלקחתה
מיד מלך ארם: ויאמר אל יהושפט התלך אתי למלחמה ראמתה
ויאמר יהושפט אל מלך ישראל כמוני כמוך כעמי כעמך כסוסי כסוסיך:
ויאמר יהושפט אל מלך ישראל דרש נא היום את דבר יהוה: ויקבץ
מלך ישראל את הנביאים כארבע מאות איש ויאמר אלהם האלך
למלחמה אל ראמת גלעד אם אחדל ויאמרו עלה והתן ביד המלך:
ויאמר יהושפט האין פה עוד נביא ליהוה ונדרשה מאתו: ויאמר מלך
ישראל אל יהושפט עוד איש אחד לדרוש את יהוה מיכיהו בן ימלה
ואנכי שנאתיו כי לא יתנבא עלי טוב כי אם רע ויאמר יהושפט אל
יאמר המלך כן: ויקרא מלך ישראל אל סריס אחד ויאמר מהר את
מיכיהו בן ימלה: ומלך ישראל ויהושפט מלך יהודה לבושים בגדיהם
יושבים איש על כסאו בגרן פתח שער שמרון וכל הנביאים מתנבאים
לפניהם: ויעש לו צדקיהו בן כנענה קרני ברזל ויאמר כה אמר יהוה
באלה תנגח את ארם עד כלותם אתם: וכל הנביאים נבאים כן לאמר
עלה ראמת גלעד והצלח והנתן יהוה ביד המלך: והמלאך אשר הלך
לקרא למיכיהו דבר אליו לאמר הנה נא דברי הנביאים פה אחד טוב
אל המלך יהי נא דברך כדבר אחד מהם ודברת טוב: ויאמר מיכיהו
חי יהוה כי את אשר יאמר אלי אתו אדבר: ויבא אל המלך ויאמר אליו
מיכיהו הנלך אל ראמת גלעד למלחמה אם נחדל ויאמר עלה והצלח
והנתן ביד המלך: ויאמר אליו המלך עד כמה פעמים אני משביעך
אם לא תדבר אלי אמת בשם יהוה: ויאמר ראיתי את כל ישראל נפצים
על ההרים כצאן אשר אין להם רועה ויאמר יהוה לא אדנים לאלה
ישובו איש לביתו בשלום: ויאמר מלך ישראל אל יהושפט הלא אמרתי
אליך לא יתנבא עלי טוב כי אם רע: ויאמר לכן שמעו דבר יהוה
ראיתי את יהוה יושב על כסאו וכל צבא השמים עמד עליו מימינו
ומשמאלו: ויאמר יהוה מי יפתה את אחאב מלך ישראל ויעל ויפל
ברמת גלעד ויאמר זה אמר כך וזה אמר כך: ויצא הרוח ויעמד לפני
יהוה ויאמר אני אפתנו ויאמר אליו יהוה במה: ויאמר אצא והייתי
רוח שקר בפי כל נביאיו ויאמר תפתה גם תוכל צא ועשה כן:
ועתה הנה נתן יהוה רוח שקר בפי נביאיך אלה ויהוה דבר עליך רעה:
ויגש צדקיהו בן כנענה ויך את מיכיהו על הלחי ויאמר איזה עבר רוח
יהוה ממני לדבר אתך: ויאמר מיכיהו הנך ראה ביום ההוא אשר תבוא
חדר בחדר להחבא: ויאמר מלך ישראל קחו את מיכיהו והשיבהו אל
אמון שר העיר ואל יואש בן המלך: ואמרתם כה אמר המלך שימו
זה אל בית הכלא והאכילהו לחם לחץ ומים לחץ עד בואי בשלום:
ויאמר מיכיהו אם שוב תשוב בשלום לא דבר יהוה בי ויאמר שמעו עמים
כלכם: ויעל מלך ישראל ויהושפט מלך יהודה ראמת גלעד: ויאמר מלך
ישראל אל יהושפט התחפש ובא במלחמה ואתה לבש בגדיך ויתחפש
מלך ישראל ויבא במלחמה: ומלך ארם צוה את שרי הרכב אשר לו
לאמר לא תלחמו את קטן ואת גדול כי אם את מלך ישראל לבדו:
ויהי כראות שרי הרכב את יהושפט ויאמרו אך מלך ישראל הוא ויסבו
עליו להלחם ויזעק יהושפט ויהוה עזרו ויסיתם אלהים ממנו: ויהי
כראות שרי הרכב כי לא מלך ישראל הוא וישובו מאחריו: ואיש
במתיחו בקשת ויך את מלך ישראל בין הדבק ובין השרין ויאמר לרכב
הפך ידך והוצאתני מן המחנה כי הוחלתי: והמלחמה עלתה ביום ההוא
והמלך ישראל העמד במרכבתו נגד ארם ויבא בערב וימת בעת בא
השמש ויצא דם החלל מן הרכב ויכבסו את הרכב בברכת שמרון
וישלחו הכלבים את דמו ואת זנותיו כדבר יהוה אשר דבר: ויתר דברי
אחאב וכל אשר עשה ובית השן אשר בנה וכל הערים אשר בנה הלא הם
כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל: וישכב אחאב עם אבתיו
וימלך אחזיהו בנו תחתיו:

רלבב

ויאמר עוד והעמדת בהר לפני יהוה והנה יהוה עבר ורוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים לפני יהוה לא ברוח יהוה ואחר הרוח רעשה לא ברעש יהוה ואחר הרעש אש לא באש יהוה ואחר האש קול דממה דקה: ויהי כשמע אליהו ויעטף פניו באדרתו ויצא ויעמד פתח המערה והנה אליו קול ויאמר מה לך פה אליהו: ויאמר קנא קנאתי ליהוה אלהי צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל את מזבחתיך הרסו ואת נביאיך הרגו בחרב ואותר אני לבדי ויבקשו את נפשי לקחתה:

ויאמר יהוה אליו לך שוב לדרכך מדברה דמשקה ובאת ומשחת את חזאל למלך על ארם: ואת יהוא בן נמשי תמשח למלך על ישראל ואת אליהו בן שפט מאבל מחולה תמשח לנביא תחתיך: והיה המנמלט מחרב חזאל ימית יהוא

ומאשר ימלט מחרב יהוא ימית אלישע:
והשארתי בישראל שבעת אלפים
כל הברכים אשר לא כרעו לבעל
וכל הפה אשר לא נשקו לו:

וילך משם וימצא את אלישע בן
שפט והוא חרש שנים עשר צמדים
לפניו והוא בשנים העשר ויעבר
אליהו אליו וישלך אדרתו עליו:
ויעזב את הבקר וירץ אחרי אליהו
ויאמר אשקה נא לאבי ולאמי
ואלכה אחריך ויאמר לו לך שוב כי
מה עשיתי לך: וישב מאחריו
ויקח את צמד הבקר ויזבחהו ובכלי
הבקר בשלם ויתן לעם ויאכלו
ויקם ויהלך אחרי אליהו וישרתהו:

ובן הדד מלך ארם קבץ את כל חילו
ושלשים ושנים מלך אתו וסוס
ורכב ויעל ויצר על שמרון וילחם
בה: וישלח מלאכים אל אחאב
מלך ישראל העירה: ויאמר לו
כה אמר בן הדד כספך וזהבך לי הם:
ויען מלך ישראל ויאמר כדברך
אדני המלך לך אני וכל אשר לי:
וישובו המלאכים ויאמרו כה
אמר בן הדד לאמר כי שלחתי
אליך לאמר כספך וזהבך ונ
ונשיך ובניך לי תתן:

ויאמר לו זקני אשר בן הדד הנה נא נבקשה רעה כי אלי שלח לאמר כי
ועתה אשלח את עבדי אליך ופשטו את ביתך ואת בתי עבדיך והיה כל
אשר יהיה בעיניך ישימו בידם ולקחו: כל הדבר הזה לא יאבה
העם לשמע אל אחאב וישובו ויגידו למלך אל תשמע ולא נוכל לאבה:
וישלח אליו כה יעשון לי אלהים וכה יוספון אם יספיק עפר שמרון
לשעלים לכל העם אשר ברגלי: ויענהו דבר כה תאמרו לאדני
המלך אל יתהלל חגר כפשט: ויהי כשמעו את הדבר הזה והוא שתה
הוא והמלכים בסכות ויאמר אל עבדיו שימו ויעמדו על העיר:
והנה נביא אחד נגש אל אחאב מלך ישראל ויאמר כה אמר יהוה
הראית את כל ההמון הגדול הזה הנה אנכי נתנה בידך היום והידעת
כי אני יהוה: ויאמר אחאב על ביד מי ויאמר כה אמר יהוה ביד
נערי שרי המדינות ויאמר מי יאסר המלחמה ויאמר אתה:
ויפקד את נערי שרי המדינות ויהיו מתי מספר מאתים שלשים ושנים
ואחריהם פקד את כל העם כל בני ישראל שבעת אלפים: ויצאו
בצהרים ובן הדד שתה סכות הוא והמלכים שלשים ושנים מלך עזרים
אתו: ויצאו נערי שרי המדינות בראשנה ובן הדד שלח ויגידו לו
לאמר אנשים יצאו מן שמרון: ויאמר אם לשלום יצאו תפשום חיים
ואם למלחמה יצאו חיים תפשום: ואלה נערי שרי המדינות ויתר
החיל אשר רדפו אחריהם: ויכו איש איהו והארם נסו וישראל רדף
אחריהם ובן הדד מלך ארם נמלט בסוס ופרשים: ויצא המלך
ישראל ויך את הסוסים ואת הרכב ויך בארם מכה רבה:

ויגש הנביא אל מלך ישראל ויאמר אליו לך התחזק וידע ושמר את
אשר תעשה כי לתשובת השנה עלה עליך מלך ארם: ועבדי מלך ארם
אמרו אליו אלהי הרים אלהיהם על כן חזקו ממנו ואולם נלחם אתם
במישר אם לא נחזק ממנו: ודבר כן עשה הסר המלכים איש מעל
פלכיו ושים פחות תחתם: ואתה התכן לך חיל כחיל הנפל סוס תחת
סוס ורכב תחת רכב ונלחמה אתם במישר אם לא נחזק ממנו וישמע
לקולם ויעש כן: ויהי לתשובת השנה ויפקד בן הדד את ארם ויעל
אפקה להלחם עם ישראל: וישראל נפקדו ויתכלכלו ויצאו לקראתם
ויחנו ישראל נגדם כשני חשפי עזים והארם ממלאים את הארץ:
ויגש איש האלהים ויאמר אל מלך ישראל כה אמר יהוה יען אשר אמרו
ארם אלהי הרים יהוה ולא אלהי עמקים הנה אנכי נתנה את כל
ההמון הגדול הזה בידך והידעתם כי אני יהוה: ויחנו אלה נגד אלה
שבעת ימים ויהי ביום השביעי ותגש המלחמה ויכו בני ישראל מארם
מאה אלף רגלי ביום אחד: וינסו הנשארים אפקה העירה ויפל החומה
על עשרים ושבעת אלפים האנשים הנשארים והארם נסו העירה חדר
בחדר: ויגש עבדיו ויאמרו אליו הנה נא שמענו כי מלכי בית ישראל
מלכי חסד הם נשימה נא שקים במתנינו וחבלים על ראשינו ונצא
אל מלך ישראל אולי יחיה את נפשך: ויחגרו שקים במתנינם
וחבלים על ראשיהם ויבאו אל מלך ישראל ויאמרו יאמר עבדך בן הדד
נפשי נא תחיה ויאמר העודנו חי אחי הוא: והאנשים ינחשו ויחפזו
ויאמרו אחיך בן הדד ויאמר לכו הביאו אתו ויצא אליו בן הדד
ויעלהו אל המרכבה: ויאמר לו הערים אשר לקח אבי מאבי אתה
תשיב ורחובות תשים לך בדמשק כאשר שם אבי בשמרון ואני
בברית אשלחך ויכרת לו ברית וישלחהו:

ואיש אחד מבני הנביאים אמר אל רעהו בדבר יהוה הכני נא ויאבה
האיש להכותו: ויאמר אליו יען אשר לא שמעת בקול יהוה הנך הולך
מעמדי והכהו האריה כי הלך מעמדו וימצאהו איש אחר ויאמר הכני נא
ויכהו האיש מכה וכפצע: וילך הנביא ויתאפר אפר על עיניו
ויחפש בצעיף: והמלך עבר ויזעק אל המלך ויאמר עבדך יצא בתוך
המלחמה והנה איש סר ויבא אלי איש ויאמר שמר את האיש הזה אם
הפקד יפקד ויהיה נפשך תחת נפשו או ככר כסף תשקול: והיה עבדך
עשה הנה ועשה הנה והוא לא נודע ויאמר אליו מלך ישראל כן משפטך
אתה עצמת: ויחפז ויסר את האפר מעל עיניו וידע מלך ישראל כי
מן הנביאים הוא: ויאמר אליו כה אמר יהוה יען שלחת מיד איש
חרמי ויהי נפשך תחת נפשו ועמך תחת עמו: ויסר על אל ביתו
סר ויבא מלך ישראל סכותה ויבא שמרונה:

ויהי נבות היזרעאלי היה כרם אשר בית שמרון היכל אחאב מלך
שמרון: וידבר אחאב אל נבות לאמר תנה לי את כרמך ויהי לי לגן
ירק כי הוא קרוב אצל בתי ואתנה לך תחתיו כרם טוב ממנו אם טוב
בעיניך אתנה לך כסף מלא: ויאמר נבות אל אחאב חלילה לי מיהוה
אם אתן את נחלת אבתי לך: ויבא אחאב אל ביתו סר וזעף על
הדבר אשר דבר אליו נבות היזרעאלי ויאמר לא אתן לך את נחלת
אבתי וישכב על מטתו ויסב את פניו ולחם לא אכל: ותבא אליו איזבל
אשתו ותאמר לו מדוע רוחך סרה על כן אינך אכל לחם: ותאמר אליו
איזבל אשתו אתה עתה תעשה מלוכה על ישראל קום אכל לחם וטוב
לבך אנכי אתן לך את כרם נבות היזרעאלי: ותכתב ספרים בשם אחאב
ותחתם בחותמו ותשלח הספרים אל הזקנים ואל החרים היושבים את
נבות בעירו: ותכתב בספרים לאמר קראו צום והושיבו את נבות בראש
העם: והושיבו שני אנשים בני בליעל נגדו ויעידו עליו לאמר ברכת
אלהים ומלך סקלוהו ומת: ויעשו אנשי עירו הזקנים והחרים היושבים
בעירו כאשר שלחה אליהם כאשר כתוב בספרים אשר שלחה אליהם:
קראו צום והושיבו את נבות בראש העם: ויבאו שני האנשים בני
בליעל וישבו נגדו ויעידו אנשי בליעל את נבות נגד העם לאמר ברך
נבות אלהים ומלך ויוציאוהו אל מחוץ לעיר וסקלוהו באבנים וימת:
וישלחו אל איזבל לאמר סקל נבות וימת: ויהי כשמע איזבל כי סקל
נבות וימת ותאמר איזבל אל אחאב קום רש בכרם נבות היזרעאלי
אשר מאן לתתו לך בכסף כי אין נבות חי כי אם מת: ויהי כשמע
אחאב כי מתה נבות איש יזרעאל ויקם אחאב לרדת אל כרם נבות
היזרעאלי לרשתו: ויהי דבר יהוה אל אליהו התשבי לאמר: קום רד
לקראת אחאב מלך ישראל אשר בשמרון הנה הוא בכרם נבות אשר ירד
שמה לרשתו: ודברת אליו לאמר כה אמר יהוה הרצחת וגם ירשת
ודברת אליו לאמר כה אמר יהוה במקום אשר לקקו הכלבים את דם
נבות ילקקו הכלבים את דמך גם את: ויאמר אחאב אל אליהו המצאתני
אויבי ויאמר מצאתי יען התמכרך לעשות הרע בעיני יהוה: הנני מביא
עליך רעה ובערתי אחריך והכרתי לאחאב משתין בקיר ועצור ועזוב
בישראל: ונתתי את בית אחאב כבית ירבעם בן נבט וכבעשא בן אחיה
בעבור הכעס אשר הכעסתני והחטיא את ישראל: וגם אל איזבל דבר
לאמר הכלבים יאכלו את איזבל בחל יזרעאל: המת לאחאב בעיר יאכלון
הכלבים והשדה יאכלו העוף השמים: רק לא היה כאחאב אשר התמכר
לעשות הרע בעיני יהוה אשר הסיתתו איזבל אשתו: והתעב מאד ללכת
אחרי הגלולים ככל אשר עשו האמרי אשר הוריש יהוה את בני ישראל:
ויהי כשמע אחאב את הדברים האלה ויקרע בגדיו וישם שק על בשרו
ויצם ושכב בשק וילך אט: ויהי דבר יהוה אל אליהו התשבי לאמר:
הראית כי נכנע אחאב מפני על כי נכנע מפני לא אביא הרעה בימיו
בימי בנו אביא הרעה על ביתו:

ושלשת שנים לא היתה מלחמה בין ארם לבין ישראל: ויהי בשנה
השלישית וירד יהושפט מלך יהודה אל מלך ישראל: ויאמר מלך
ישראל אל עבדיו הידעתם כי לנו רמת גלעד ואנחנו מחשים מלקחתה
מיד מלך ארם: ויאמר אל יהושפט התלך אתי למלחמה ראמתה
ויאמר יהושפט אל מלך ישראל כמוני כמוך כעמי כעמך כסוסי כסוסיך:
ויאמר יהושפט אל מלך ישראל דרש נא היום את דבר יהוה: ויקבץ
מלך ישראל את הנביאים כארבע מאות איש ויאמר אלהם האלך
למלחמה אל ראמת גלעד אם אחדל ויאמרו עלה והתן ביד המלך:
ויאמר יהושפט האין פה עוד נביא ליהוה ונדרשה מאתו: ויאמר מלך
ישראל אל יהושפט עוד איש אחד לדרוש את יהוה מיכיהו בן ימלה
ואנכי שנאתיו כי לא יתנבא עלי טוב כי אם רע ויאמר יהושפט אל
יאמר המלך כן: ויקרא מלך ישראל אל סריס אחד ויאמר מהר את
מיכיהו בן ימלה: ומלך ישראל ויהושפט מלך יהודה לבושים בגדיהם
יושבים איש על כסאו בגרן פתח שער שמרון וכל הנביאים מתנבאים
לפניהם: ויעש לו צדקיהו בן כנענה קרני ברזל ויאמר כה אמר יהוה
באלה תנגח את ארם עד כלותם אתם: וכל הנביאים נבאים כן לאמר
עלה ראמת גלעד והצלח והנתן יהוה ביד המלך: והמלאך אשר הלך
לקרא למיכיהו דבר אליו לאמר הנה נא דברי הנביאים פה אחד טוב
אל המלך יהי נא דברך כדבר אחד מהם ודברת טוב: ויאמר מיכיהו
חי יהוה כי את אשר יאמר אלי אתו אדבר: ויבא אל המלך ויאמר אליו
מיכיהו הנלך אל ראמת גלעד למלחמה אם נחדל ויאמר עלה והצלח
והנתן ביד המלך: ויאמר אליו המלך עד כמה פעמים אני משביעך
אם לא תדבר אלי אמת בשם יהוה: ויאמר ראיתי את כל ישראל נפצים
על ההרים כצאן אשר אין להם רועה ויאמר יהוה לא אדנים לאלה
ישובו איש לביתו בשלום: ויאמר מלך ישראל אל יהושפט הלא אמרתי
אליך לא יתנבא עלי טוב כי אם רע: ויאמר לכן שמעו דבר יהוה
ראיתי את יהוה יושב על כסאו וכל צבא השמים עמד עליו מימינו
ומשמאלו: ויאמר יהוה מי יפתה את אחאב מלך ישראל ויעל ויפל
ברמת גלעד ויאמר זה אמר כך וזה אמר כך: ויצא הרוח ויעמד לפני
יהוה ויאמר אני אפתנו ויאמר אליו יהוה במה: ויאמר אצא והייתי
רוח שקר בפי כל נביאיו ויאמר תפתה גם תוכל צא ועשה כן:
ועתה הנה נתן יהוה רוח שקר בפי נביאיך אלה ויהוה דבר עליך רעה:
ויגש צדקיהו בן כנענה ויך את מיכיהו על הלחי ויאמר איזה עבר רוח
יהוה ממני לדבר אתך: ויאמר מיכיהו הנך ראה ביום ההוא אשר תבוא
חדר בחדר להחבא: ויאמר מלך ישראל קחו את מיכיהו והשיבהו אל
אמון שר העיר ואל יואש בן המלך: ואמרתם כה אמר המלך שימו
זה אל בית הכלא והאכילהו לחם לחץ ומים לחץ עד בואי בשלום:
ויאמר מיכיהו אם שוב תשוב בשלום לא דבר יהוה בי ויאמר שמעו עמים
כלכם: ויעל מלך ישראל ויהושפט מלך יהודה ראמת גלעד: ויאמר מלך
ישראל אל יהושפט התחפש ובא במלחמה ואתה לבש בגדיך ויתחפש
מלך ישראל ויבא במלחמה: ומלך ארם צוה את שרי הרכב אשר לו
לאמר לא תלחמו את קטן ואת גדול כי אם את מלך ישראל לבדו:
ויהי כראות שרי הרכב את יהושפט ויאמרו אך מלך ישראל הוא ויסבו
עליו להלחם ויזעק יהושפט ויהוה עזרו ויסיתם אלהים ממנו: ויהי
כראות שרי הרכב כי לא מלך ישראל הוא וישובו מאחריו: ואיש
במתיחו בקשת ויך את מלך ישראל בין הדבק ובין השרין ויאמר לרכב
הפך ידך והוצאתני מן המחנה כי הוחלתי: והמלחמה עלתה ביום ההוא
והמלך ישראל העמד במרכבתו נגד ארם ויבא בערב וימת בעת בא
השמש ויצא דם החלל מן הרכב ויכבסו את הרכב בברכת שמרון
וישלחו הכלבים את דמו ואת זנותיו כדבר יהוה אשר דבר: ויתר דברי
אחאב וכל אשר עשה ובית השן אשר בנה וכל הערים אשר בנה הלא הם
כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל: וישכב אחאב עם אבתיו
וימלך אחזיהו בנו תחתיו:

רלבב

אֲלֻוחַ הַעֲקֵדָה הַיָּרֵן כְּתַר אֶכְלֹת
אֶת עִבְרֵי וְיִתֹּךְ וִידַלְּשׁוּן אֶת בֵּיתֹךְ
וְיִת בְּרֵי עִבְדֵךְ וְדִי כָל רִגְנָא בְּעֵינָךְ
יְשׁוּן בִּירְחוֹן וְיִכְבּוֹן׃ וּקְרָא
כָּל אֱלָהִין דִּי רָאֵל לְכָל סְבֵי אַרְעָא
וְאָמַר דְּעוֹן בְּעַן וְחֹזוּ אֲרֵי בֵּיקְתָא
וְיַן בְּעֵי אֲרֵי שְׁלַח לִי לְנַפְשִׁי וְלִבְנֵי
וְלִכְלָּתִי לְאֶתְבְּנֵי לְאֶמְנָעוּת סְיָנִיה
׀ וְאָמְרוּ לִיהּ כָּל כְּבֵיָא וְכָל עַמָּא
לָא תִשְׁמַע וְלָא תְיַבֵּי׃ וְאָמַר
לְאִתְּנֵי בַּר דָּוִד אֲמַרוּ לִרְיבוֹנִי
סָלְקָא כָּל יִשְׂרָאֵל לְעִבְדָךְ
בְּקָרְסִיתָא אֶעְבִּיד וְתִתְגְּבֵא בְּרֵית
לָא אֶכְחַל לְמֵיעְבַּד וְאֵזַל אֶזְנֵיָא
וְאֶתְיַבְּוֹתִי מְתַנְקָא׃ וּשְׁלַח לִיהּ
בַּר דָּוִד וְנֵיאמַר מְרֵין עַבְרִין לִי
וְחֶלְקָא וְקְרִין יוֹקְנֵי אִם כְּמִסְוַק
עִמְרָא וְשַׁכְּרוּן לְסֵיכֵב בְּשְׁעוֹלִי
מְרַמַּת רִיגְלֵי עִמָּא דְעָטֵי׃ וְאֶתְיֵב
לְהוֹן רְחַבְעָם וְאֶמַר אֵיכְרוּ לִיהּ
לְאִיטְתַּבְרָא וְסַדְּרוּן וְנֵיתֵי בְּקַרְנָא
בְּגַבֵּר וְנֵיצַת וְקַלִּיק מִיתָה׃ וְהַוָה
בַּד שְׁמַע יָת פִּתְגָמָא דְּרֵין וְהוּא
שָׁתֵי הוּא וְקַלְיָא בְּטַהֲלָיָא וְאֶמַר
לְעַבְדוֹהִי אֵיזַדְוּ וּכְכֵנוּ עַל קְרִיתָא
וְתִרְגְּמוּנֵיהּ אֲרַמִּית וְנֵימַר לְהוֹן
כְּדֵין אֲמַר רְחַבְעָם בְּרֵיהּ דִּשְׁלֹמֹה
מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל שְׁבָקוּ אֲזַל עַמָּא

כִּי אִם בָּעֵת מָצֹר אֲשֶׁלַּח אֶת עֶבְרֵי
אֵלַיִךְ וְחִפַּשְׂתֶּ אֶת בֵּיתֵךְ וְאֶת בָּתֵּי
עֲבָדֶיךָ וְהָיָה כָּל מַחְמַד עֵינֶיךָ
יָשִׂימוּ בְיָדָם וְעָלָךְ׃ וַיִּקְרָא מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל לְכָל זִקְנֵי הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר רְעוּ
נָא וּרְאוּ כִּי רָעָה זֹאת מְבַקֶּשֶׁת כִּי שָׁלַח
אֵלַי לָקַחַת נָשַׁי וּלְבָנַי וְלִבְתַּי וְלִכְסָפִי וְלִזְהָבִי וְלֹא
בְּמַעֲתִּי בְמַהֲנוּ׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כָּל
הַזְּקֵנִים וְכָל הָעָם אַל תִּשְׁמַע וְלֹא
תֹאבֶה׃ וַיֹּאמֶר לְמַלְאֲכֵי בֶן הֲדַד
אִמְרוּ לַאדֹנִי אֵת כָּל אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ
אֶל עַבְדְּךָ בָּרִאשֹׁנָה וְהַדָּבָר
הַזֶּה לֹא אוּכַל לַעֲשׂוֹת וַיֵּלְכוּ
הַמַּלְאָכִים וַיְשִׁבֻהוּ דָּבָר׃ וַיִּשְׁלַח
אֵלָיו בֶּן הֲדַד וַיֹּאמֶר כֹּה יַעֲשׂוּן לִי
אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִפוּן אִם יִשְׁפֹּק עֲפַר
שֹׁמְרוֹן לִשְׁעָלִים לְכָל הָעָם אֲשֶׁר
בְּרַגְלָי׃ וַיַּעַן מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמַר
דַּבְּרוּ אַל יִתְהַלֵּל חֹגֵר כְּמַפְתִּחַ׃
וַיְהִי כְּשָׁמְעוֹ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וְהוּא
שֹׁתֶה הוּא וְהַמְּלָכִים בַּסֻּכּוֹת וַיֹּאמֶר
אֶל עֲבָדָיו שִׂימוּ וַיָּשִׂימוּ עַל הָעִיר׃
וְהִנֵּה נָבִיא אֶחָד נִגַּשׁ אֶל אַחְאָב
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר יְהוָה
הֲרָאִיתָ אֶת כָּל הֲמוֹן הַגָּדוֹל הַזֶּה
הִנְנִי נֹתְנוֹ בְיָדְךָ הַיּוֹם וְיָדַעְתָּ כִּי אֲנִי
יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר אַחְאָב בְּמִי וַיֹּאמֶר
כֹּה אָמַר יְהוָה בִּנְעָרֵי שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת
וַיֹּאמֶר מִי יֶאְסֹר הַמִּלְחָמָה וַיֹּאמֶר
אָתָּה׃ וַיִּפְקֹד אֶת נַעֲרֵי שָׂרֵי
הַמְּדִינוֹת וַיִּהְיוּ מָאתַיִם שְׁנַיִם
וְשִׁלְּשִׁים וְאַחֲרֵיהֶם פָּקַד אֶת כָּל הָעָם
כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אֲלָפִים׃

ולבב

שִׁבְעַת אֲלָפִים הֵמָּה הַהֹלְכִים שְׁלִשִׁים
וּשְׁנַיִם מֶלֶךְ עַזָּר אֹתָו׃ וַיֵּצְאוּ נַעֲרֵי
שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת בָּרִאשֹׁנָה וַיִּשְׁלַח בֶּן
הֲדַד וַיַּגִּידוּ לוֹ לֵאמֹר אֲנָשִׁים יָצְאוּ
מִשֹּׁמְרוֹן׃ וַיֹּאמֶר אִם לְשָׁלוֹם יָצְאוּ
תִּפְשׂוּם חַיִּים וְאִם לְמִלְחָמָה יָצְאוּ
חַיִּים תִּפָּשׂוּם׃ וְאֵלֶּה יָצְאוּ מִן הָעִיר
נַעֲרֵי שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת וְהַחַיִל אֲשֶׁר
אַחֲרֵיהֶם׃ וַיַּכּוּ אִישׁ אִישׁוֹ וַיָּנֻסוּ
אֲרָם וַיִּרְדְּפֵם יִשְׂרָאֵל וַיִּמָּלֵט בֶּן הֲדַד
מֶלֶךְ אֲרָם עַל סוּס וּפָרָשִׁים׃ וַיֵּצֵא
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיַּךְ אֶת הַסּוּס וְאֶת
הַרֶּכֶב וַיַּךְ בַּאֲרָם מַכָּה גְדוֹלָה׃
וַיִּגַּשׁ הַנָּבִיא אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר
לוֹ לֵךְ הִתְחַזָּק וְדַע וּרְאֵה אֵת אֲשֶׁר
תַּעֲשֶׂה כִּי לִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה מֶלֶךְ
אֲרָם עֹלֶה עָלֶיךָ׃ וְעַבְדֵי מֶלֶךְ אֲרָם אָמְרוּ אֵלָיו אֱלֹהֵי
הָרִים אֱלֹהֵיהֶם עַל כֵּן חָזְקוּ מִמֶּנּוּ
וְאוּלָם נִלָּחֵם אוֹתָם בַּמִּישׁוֹר אִם לֹא
נֶחֱזַק מֵהֶם׃ וְאֶת הַדָּבָר הַזֶּה עֲשֵׂה
הָסֵר הַמְּלָכִים אִישׁ מִמְּקֹמוֹ וְשִׂים
פַּחוֹת תַּחְתֵּיהֶם׃ וְאַתָּה תִּכְנֶה לְךָ
חַיִל כְּחֵיל הַנֹּפֵל מֵאוֹתָךְ וְסוּס כָּסוּס
וְרֶכֶב כָּרִכְבּוֹ וְנִלָּחֲמָה אוֹתָם בַּמִּישׁוֹר אִם
אִם לֹא נֶחֱזַק מֵהֶם וַיִּשְׁמַע לְקֹלָם
וַיַּעַשׂ כֵּן׃
וַיְהִי לִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה וַיִּפְקֹד בֶּן
הֲדַד אֶת אֲרָם וַיַּעַל אֲפֵקָה לְמִלְחָמָה
עִם יִשְׂרָאֵל׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִתְפָּקְדוּ
וְכָלְכְּלוּ וַיֵּלְכוּ לִקְרָאתָם וַיַּחֲנוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נֶגְדָּם כִּשְׁנֵי חֲשִׂפֵּי
עִזִּים וַאֲרָם מִלְאוּ אֶת הָאָרֶץ׃

רשי

כפתורים. מעשה לחם מעט מעט כדרך שעושין לפתות: ויצאו נערי. ילדי המדינות ולא עבדים: שלום. לשון שלום: חיים. לשון חיים: ואל. ולא: ויאמר. בן הדד: ויאמר. אחאב: ויאמר. מלך ישראל: ויגשו. נערי שרי המדינות: ויכו. ישראל: ויפקד. בן הדד: ויכלכלו. לשון מזון: ויחנו. ישראל: כשני חשפי. כשני עדרים קטנים שנוגעים זה בזה ואין להם מקום לפרוש: ארם. בן הדד: ויגש. הנביא: לתשובת. לקץ: ויעל. בן הדד: אפקה. שם עיר: ויחנו. ישראל: נגדם. נגד ארם: כשני חשפי. כשני עדרים קטנים שנוגעים זה בזה ואין להם מקום לפרוש: ארם. בן הדד: ויגש. הנביא: לתשובת. לקץ: ויעל. בן הדד: אפקה. שם עיר: ויחנו. ישראל: נגדם. נגד ארם: כשני חשפי. כשני עדרים קטנים שנוגעים זה בזה ואין להם מקום לפרוש:

ולבב

ויאמר אליו עבדיו יבקשו לאדוננו המלך נערה בתולה ותעמד לפני המלך ותהי לו סוכנת ושכבה בחיקך ויחם לאדוננו המלך: ויבקשו נערה יפה בכל גבול ישראל ותמצא את אבישג השונמית ותבאנה אל המלך: והנערה יפה עצומה מאד ותהי סוכנת את המלך ותשרתהו והמלך לא ידעה: ואדניה בן חגית מתנשא לאמר אני אמלך ויעש לו רכב ופרשים וחמשים איש רצים לפניו: ולא עצבו אביו מימיו לאמר למה ככה עשית ונם הוא טוב תאר מאד ואתו ילדה אחרי אבשלום: וצרויה ויואב בן צרויה היו עם אביתר הכהן ועם יואב בן צרויה היו עם אביתר הכהן ועם יואב בן צרויה היו עם אביתר הכהן ועם י

וּבְקֵ֣ב עַל־עֲרִסָ֔ה וַאֲקַדַּ֖ח יְרָ֑ק
אֲפוּתִ֥י וְלֹא־אֹכַ֖ל לַחְמָֽא׃ וְאַתְּ֣
לְוִיתִ֔יה אִיזֶבֶ֖ל אִיתְּתָ֑א וְסִרְלַ֣ת
עַפְיָ֔ה כַּ֚ת דִּ֣ין רוּחָ֔ךְ סְטְיָ֖א וַלִּ֣ירַת
אֵ֥ת אֵכִ֖יל לַחְמָֽא׃ וּסְלִ֣יל עַפְּתָ֔א
אֲרִ֥י בְלֵילְיָ֖ה עִם־נְבוּרָ֑ת יְהַרְעָאלָ֖א
וַאֲבְרִירַ֣ת לֵ֔יה רַ֚ב לִ֣י יַרְ֔ךְ כְּרֵ֖ךְ
בְּכַלְכָּ֑אָא אוֹ אִם־רְעֵ֣י אֲתֵ֔ן לָ֚ךְ
בְּרַמְיָ֑א וְיִתְפּוֹתְתִ֣י וְאֵמַ֔ר לֵ֥א אֲתֵ֖ן
לָ֣ךְ אֵ֥ת כַּרְמִ֑י וַאֲמַ֣רַת לֵ֔יה אִיזֶבֶ֖ל
אִתְּתִ֑יה כְּדֵ֣ין מַלְכְּתָ֔א עַ֚ל יִשְׂרָאֵ֔ל
קוּם֙ כְּל֣וֹ לַחְמָ֔א וְטִב֖ וְלִבְכָ֣ךְ
אֲנָ֔א יָתִ֥ן לָ֖ךְ יָת֣ כַּרְמָ֑א נְבוּרַ֖ת
יִזְרְעֵלָֽאָה׃ וּכְתַ֣ב אִגְּרָ֔תָא
בִּשְׁמָ֥א דְאַחְאָ֖ב וַחְתַ֣ם בְּעִיזְקְתֵ֑יה
וּשְׁדַ֣רַת אִגַּ֔רְתָּא לְסָבֵ֖יָא וּלְתוּרְבָּנָ֑א
דִּבְקַרְתָּ֖א דְיָתְבִ֥ין עִם־נְבוּרָֽת׃
וּכְתַ֣ב בְּאִגַּרְתָּ֔א לְמֵימַ֖ר גְּזַ֣רוּ
צוֹמָ֑א וְאוֹתִ֣יבוּ יָת֣ נְבוּרַ֔ת בְּרֵ֖אש
עַמָּֽא׃ וְאֵתֵ֣ו תְּרֵ֔ין גַּבְרִ֖ין בְּנֵ֣י דְיַשְׁעָ֑א
וְיִתְיְבוּ֙ קֳבֵ֣ל לֵ֔יה וְאַסְהִיד֖וּ
גַּבְרֵ֣י דְיַשְׁעָ֑א יָת֣ נְבוּרַ֔ת עַמָּ֖א
לְמֵימַ֣ר נְבוּרַ֔ת בָּרַ֖כְתְּ לֵאלָהָ֣א
וּלְמַלְכָּ֑א וְאַפְּקוּתְהִ֣י וּרְגִמוּתְהִ֔י וְתִקְטַ֖ל׃
וַעֲבַ֣דוּ אֲנָשֵׁ֣י קִרְיְתֵ֔יה סָבֵ֖יָא וְתוּרְבָּנַ֑יָא
דְיָתְבִ֥ין בְּקִרְיְתֵ֖יה כְּשָׁ֣לַח לְוָתְהוֹן֙ אִיזֶבֶ֔ל
כְּתִ֖יב בְּאִגַּרְתָּ֑א דִּשְׁלַ֣חַת לְוָתָֽן׃ גְּזַ֣רוּ
צוֹמָ֔

כי לם רחמת נפשי׃ כי לו היתה כתו׳ אחר׳ אחות בנעורי ואחרי
מדרש לתת ניקוד אחר בשביל סוד כ״ת אחרת מיט אחר לתת לו קדוש
התורה יפר׳ ואם לפתול והלה אחר כן יחד לו אחר הפסוקים אחר לתת לו
אחר לך ואח״כ לו דברו והלה מלט מניט ואחר לו
עשה הקדוש ברוך הוא כמה נסים ונפלאות לאברהם אבינו ע״ה
להיות הפסוק שהר כמה אחר ו
אחר לו הפסוק אחר לתת לו
אחר אחר לך ואח״כ לו אחר
כתוב לו קודם לכן לתת ל

לשחטה. כשהגיעה למקום פלוני. ואמרתי אל אמיתי. ולא רבי"ם ולא מתרגמינן ולא מדרשו. כלומר אמת היא שהגיעה למקום פלוני ואני אומר שהגיעה למקום פלוני: ואם רבי"ם הוא. לא מתרגמינן ולא מדרשו. אם אמת הוא שהגיעה למקום פלוני ואני אומר שהגיעה למקום פלוני: ואם לאו. אם לא ה

ymgeleddu be to look after, to care for, to attend to

ymgeledd *b.* care, attention, help

ymgeledd-dŷ *g.* hospital

ymgeledd-fa *g.* hospital

ymgeledd-ol *a.* helpful, caring

ymgeledd-wr *g.* attendant, nurse

ymgeledd-wraig *b.* female attendant, nurse

ymgeledd-yddiaeth *b.* nursing

ymgeledd-yddol *a.* nursing

ymgeledd-ydd-wr *g.* nurse

ymgeledd-ydd-wraig *b.* female nurse

ymgeledd-ydd-wriaeth *b.* nursing

ymgeledd-ydd-wrol *a.* nursing

ymgeledd-ydd-wyr *g.* nurses

ymgeledd-ydd-wyraig *b.* female nurses

ymgeledd-ydd-wyriaeth *b.* nursing

ymgeledd-ydd-wyrol *a.* nursing

ymgeledd-ydd-wyrol *a.* nursing

ymgeledd-ydd-wyrol *a

וְיְהוֹשָׁפָט בֶּן אָסָא
מָלַךְ עַל יְהוּדָה בִּשְׁנַת אַרְבַּע
לְאַחְאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃
יְהוֹשָׁפָט בֶּן חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה מָלַךְ ב
בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ עֲזוּבָה בַּת
שִׁלְחִי׃ וַיֵּלֶךְ בְּכָל דֶּרֶךְ אָסָא אָבִיו ג
לֹא סָר מִמֶּנּוּ לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי
יְהוָה׃ אֶךְ הַבָּמוֹת לֹא סָרוּ עוֹד הָעָם ד
מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת׃ וַיַּשְׁלֵם
יְהוֹשָׁפָט עִם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר ה
דִּבְרֵי יְהוֹשָׁפָט וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה
וְאֲשֶׁר נִלְחָם הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־
סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃
וְיֶתֶר הַקֵּדֵשׁ אֲשֶׁר נִשְׁאַר בִּימֵי אָסָא ו
אָבִיו בִּעֵר מִן הָאָרֶץ׃ וְמֶלֶךְ אֵין
בֶּאֱדוֹם נִצָּב מֶלֶךְ׃ יְהוֹשָׁפָט עָשָׂה ז
אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ לָלֶכֶת אוֹפִירָה לָזָהָב
וְלֹא הָלָךְ כִּי נִשְׁבְּרָה אֳנִיּוֹת בְּעֶצְיוֹן
גָּבֶר׃ אָז אָמַר אֲחַזְיָהוּ בֶן־אַחְאָב ח
אֶל־יְהוֹשָׁפָט יֵלְכוּ עֲבָדַי עִם עֲבָדֶיךָ
בָּאֳנִיּוֹת וְלֹא אָבָה יְהוֹשָׁפָט׃ וַיִּשְׁכַּב ט
יְהוֹשָׁפָט עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם
אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ אֲחַזְיָהוּ בֶן־ י
אַחְאָב מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן
בִּשְׁנַת שְׁבַע עֶשְׂרֵה לִיְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ
יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁנָתָיִם׃

וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ כב
אָבִיו וּבְדֶרֶךְ אִמּוֹ וּבְדֶרֶךְ יָרָבְעָם בֶּן־
נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃
וַיַּעֲבֹד אֶת־הַבַּעַל וַיִּשְׁתַּחוּ־לוֹ כג
וַיַּכְעֵס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּכֹל
אֲשֶׁר־עָשָׂה אָבִיו׃ וַיִּפֹּשַׁע מוֹאָב כה
בְּיִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי מוֹת אַחְאָב׃ וַיִּפֹּל א
אֲחַזְיָהוּ בְּעַד הַשְּׂבָכָה בַּעֲלִיָּתוֹ אֲשֶׁר
בְּשֹׁמְרוֹן וַיֶּחֱל וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים ב
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לְכוּ דִרְשׁוּ בְּבַעַל
זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן אִם־אֶחְיֶה מֵחֳלִי
זֶה׃ וּמַלְאַךְ יְהוָה דִּבֶּר ג
אֶל־אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי קוּם עֲלֵה לִקְרַאת
מַלְאֲכֵי מֶלֶךְ־שֹׁמְרוֹן וְדִבַּרְתָּ אֲלֵהֶם
הֲמִבְּלִי אֵין־אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל אַתֶּם
הֹלְכִים לִדְרֹשׁ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי
עֶקְרוֹן׃ וְלָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הַמִּטָּה ד
אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָּׁם לֹא תֵרֵד מִמֶּנָּה כִּי
מוֹת תָּמוּת וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּהוּ׃ וַיָּשׁוּבוּ ה
הַמַּלְאָכִים אֵלָיו וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מַדּוּעַ
זֶה שַׁבְתֶּם׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ עָלָה ו
לִקְרָאתֵנוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵינוּ לְכוּ שׁוּבוּ
אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־שְׁלָחַכֶם
וְדַבֵּרְתֶּם אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה הֲמִבְּלִי ז
אֵין אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל אַתָּה שֹׁלֵחַ
לִדְרֹשׁ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן לָכֵן
הַמִּטָּה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָּׁם לֹא־תֵרֵד
מִמֶּנָּה כִּי מוֹת תָּמוּת׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם ח
מִשְׁפַּט הָאִישׁ אֲשֶׁר עָלְתָה
לִקְרַאתְכֶם וַיְדַבֵּר אֲלֵיכֶם
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ
בַּעַל שֵׂעָר וְאֵזוֹר עוֹר אָזוּר בְּמָתְנָיו
וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי הוּא׃ וַיִּשְׁלַח ט
אֵלָיו שַׂר חֲמִשִּׁים וַחֲמִשָּׁיו וַיַּעַל אֵלָיו
וְהִנֵּה יֹשֵׁב עַל־רֹאשׁ הָהָר וַיְדַבֵּר
אֵלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים הַמֶּלֶךְ דִּבֶּר רָדָה
וְיָרַדְתָּ׃ וַיַּעַן אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אֶל־שַׂר י
הַחֲמִשִּׁים וְאִם־אִישׁ אֱלֹהִים אָנִי
תֵּרֶד אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וְתֹאכַל אֹתְךָ
וְאֶת־חֲמִשֶּׁיךָ וַתֵּרֶד אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם
וַתֹּאכַל אֹתוֹ וְאֶת־חֲמִשָּׁיו׃ וַיִּשְׁלַח יא
עוֹד אֵלָיו שַׂר חֲמִשִּׁים אַחֵר
וַחֲמִשָּׁיו וַיַּעַן וַיְדַבֶּר אֵלָיו אִישׁ
הָאֱלֹהִים כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ מְהֵרָה

וְעַבְדֵי דָוִיד קָדְמוּ יְיָ אֱלֹהֵי בְּאֵזוֹרָה
אֲבוֹתָיו וְקוֹשְׁרִים עַל־ יב
רֹאשׁוֹ וְקוֹבְרִים אֹתוֹ בְּקֶבֶר דָּוִיד
אֲבִיהֶם וַיִּמְלֹךְ שְׁלֹמֹה בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
וְעַבְדֵי יְרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא יג
אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֲבִיָּה יד
וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־
סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃
וַיִּשְׁכַּב אֲבִיָּה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבְרוּ טו
אֹתוֹ בְּעִיר דָּוִיד וַיִּמְלֹךְ אָסָא בְּנוֹ
תַּחְתָּיו בִּימָיו שָׁקְטָה הָאָרֶץ עֶשֶׂר
שָׁנִים׃ וַיַּעַשׂ אָסָא הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר טז
בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהָיו׃ וַיָּסַר אֶת־ יז
מִזְבְּחוֹת הַנֵּכָר וְהַבָּמוֹת וַיְשַׁבֵּר
אֶת־הַמַּצֵּבוֹת וְגָדַע אֶת־הָאֲשֵׁרִים׃
וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה דִּרְשׁוּ אֶת־יְהוָה יח
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם וְלַעֲשׂוֹת הַתּוֹרָה
וְהַמִּצְוָה׃ וַיָּסַר מִכָּל־עָרֵי יְהוּדָה יט
אֶת־הַבָּמוֹת וְאֶת־הַחַמָּנִים וַתִּשְׁקֹט
הַמַּמְלָכָה לְפָנָיו׃ וַיִּבֶן עָרֵי מִבְצָר יא
בִּיהוּדָה כִּי שָׁקְטָה הָאָרֶץ וְאֵין עִמּוֹ
מִלְחָמָה בַּשָּׁנִים הָאֵלֶּה כִּי הֵנִיחַ לוֹ
יְהוָה עֵת׃ וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה נִבְנֶה אֶת־ ב
הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְנָסַבְנוּ חוֹמָה וּמִגְדָּלִים
דְּלָתַיִם וּבְרִיחִים עוֹדֶנָּה הָאָרֶץ לְפָנֵינוּ
כִּי דָרַשְׁנוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ דָּרַשְׁנוּ
וַיָּנַח לָנוּ מִסָּבִיב וַיִּבְנוּ וַיַּצְלִיחוּ׃
וַיְהִי לְאָסָא חַיִל נֹשְׂאֵי צִנָּה וָרֹמַח ג
מִיהוּדָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּמִבִּנְיָמִן
נֹשְׂאֵי מָגֵן וְדֹרְכֵי קֶשֶׁת מָאתַיִם וּשְׁמֹנִים
אֶלֶף כָּל־אֵלֶּה גִּבֹּרֵי חָיִל׃ וַיֵּצֵא אֲלֵיהֶם ד
זֶרַח הַכּוּשִׁי בְּחַיִל אֶלֶף אֲלָפִים
וּמַרְכָּבוֹת שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיָּבֹא עַד־מָרֵשָׁה׃
וַיֵּצֵא אָסָא לְפָנָיו וַיַּעַרְכוּ מִלְחָמָה ה
בְּגֵי צְפַתָה לְמָרֵשָׁה׃ וַיִּזְעַק אָסָא אֶל־ ו
יְהוָה אֱלֹהָיו וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵין עִמְּךָ
לְעֶזֹר בֵּין רַב לְבֵין אֲשֶׁר לֹא־כֹחַ
עָזְרֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי עָלֶיךָ נִשְׁעַנּוּ
וּבְשִׁמְךָ בָּאנוּ עַל־הֲמוֹן הַזֶּה יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ אַתָּה אַל־יֶעְצָר עִמָּךְ אֱנוֹשׁ׃
וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת־הַכּוּשִׁים לִפְנֵי אָסָא ז
וְלִפְנֵי יְהוּדָה וַיָּנֻסוּ הַכּוּשִׁים׃ וַיִּרְדְּפֵם ח
אָסָא וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ עַד־לִגְרָר
וַיִּפֹּל מִכּוּשִׁים לְבִלְתִּי לָהֶם כִּי נִשְׁבְּרוּ
לִפְנֵי יְהוָה וְלִפְנֵי מַחֲנֵהוּ וַיִּשְׂאוּ שָׁלָל
הַרְבֵּה מְאֹד׃ וַיַּכּוּ אֶת־כָּל־הֶעָרִים ט
סְבִיבוֹת גְּרָר כִּי־הָיָה פַחַד יְהוָה עֲלֵיהֶם
וַיָּבֹזּוּ אֶת־כָּל־הֶעָרִים כִּי־בַז רַב הָיָה
בָּהֶם׃ וְאָהֳלֵי מִקְנֶה הִכּוּ וַיִּשְׁבּוּ צֹאן י
לָרֹב וּגְמַלִּים וַיָּשׁוּבוּ יְרוּשָׁלִָם׃

וְרוּחַ יְהוָה הָיְתָה עַל־עֲזַרְיָה בֶן־עוֹדֵד כה
וַיֵּצֵא לִקְרַאת אָסָא וַיֹּאמֶר אֵלָיו שִׁמְעוּנִי
אָסָא וְכָל־יְהוּדָה וּבִנְיָמִן יְהוָה עִמָּכֶם
בִּהְיוֹתְכֶם עִמּוֹ וְאִם־תִּדְרְשֻׁהוּ יִמָּצֵא
לָכֶם וְאִם־תַּעַזְבוּהוּ יַעֲזֹב אֶתְכֶם׃
וְיָמִים רַבִּים לְיִשְׂרָאֵל בְּלֹא אֱלֹהֵי כו
אֱמֶת וּבְלֹא כֹהֵן מוֹרֶה וּבְלֹא תוֹרָה׃
וְשָׁב בַּצָּרָתָם אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל ז
וַיְבַקְשֻׁהוּ וַיִּמָּצֵא לָהֶם׃ וּבָעִתִּים ח
הָהֵם אֵין שָׁלוֹם לַיּוֹצֵא וְלַבָּא כִּי
מְהוּמוֹת רַבּוֹת עַל כָּל־יוֹשְׁבֵי הָאֲרָצוֹת׃
וְנִכְתְּתָה גּוֹי בְּגוֹי וְעִיר בְּעִיר כִּי יְהוָה ט
הֲמָמָם בְּכָל־צָרָה׃ וְאַתֶּם חִזְקוּ וְאַל־ יי
תִּרְפֶּינָה יְדֵיכֶם כִּי יֵשׁ שָׂכָר לִפְעֻלַּתְכֶם׃
וְכִשְׁמֹעַ אָסָא הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהַנְּבוּאָה יא
עֹדֵד הַנָּבִיא הִתְחַזַּק וַיַּעֲבֵר שִׁקּוּצִים
מִכָּל־אֶרֶץ יְהוּדָה וּבִנְיָמִן וּמִן־הֶעָרִים
אֲשֶׁר לָכַד מֵהַר אֶפְרָיִם וַיְחַדֵּשׁ אֶת־
מִזְבַּח יְהוָה אֲשֶׁר לִפְנֵי אוּלָם יְהוָה׃
וַיַּקְהֵל אֶת־כָּל־יְהוּדָה וּבִנְיָמִן יב
וְהַגֵּרִים עִמָּהֶם מֵאֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה
וּמִשִּׁמְעוֹן כִּי נָפְלוּ עָלָיו לָרֹב מִיִּשְׂרָאֵל
בִּרְאֹתָם כִּי יְהוָה אֱלֹהָיו עִמּוֹ׃
וַיִּזָּבְחוּ לַיהוָה בַּיּוֹם הַהוּא מִן־ יג
הַשָּׁלָל שִׁבְעִים אֶלֶף בָּקָר וְשִׁבְעַת
אֲלָפִים צֹאן׃ וַיָּבֹאוּ בַּבְּרִית לִדְרֹשׁ יד
לַיהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם בְּכָל־לְבָבָם
וּבְכָל־נַפְשָׁם׃ וְכָל־אֲשֶׁר לֹא־יִדְרֹשׁ טו
לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יוּמָת לְמִן־קָטֹן
וְעַד־גָּדוֹל לְמֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה׃
וַיִּשָּׁבְעוּ לַיהוָה בְּקוֹל גָּדוֹל וּבִתְרוּעָה טז
וּבַחֲצֹצְרוֹת וּבְשֹׁפָרוֹת׃ וְכָל־יְהוּדָה יז
עַל־הַשְּׁבוּעָה כִּי בְכָל־לְבָבָם נִשְׁבָּעוּ
וּבְכָל־רְצוֹנָם בִּקְשׁוּהוּ וַיִּמָּצֵא לָהֶם
וַיָּנַח יְהוָה לָהֶם מִסָּבִיב׃ וְגַם־מַעֲכָה יח
אֵם אָסָא הַמֶּלֶךְ הֲסִירָהּ מִגְּבִירָה אֲשֶׁר
עָשְׂתָה מִפְלֶצֶת לְאֲשֵׁרָה וַיִּכְרֹת אָסָא
אֶת־מִפְלַצְתָּהּ וַיָּכֶת וַיִּשְׂרֹף בְּנַחַל
קִדְרוֹן׃ וְהַבָּמוֹת לֹא סָרוּ מִיִּשְׂרָאֵל יט
רַק לְבַב אָסָא הָיָה שָׁלֵם כָּל־יָמָיו׃
וַיָּבֵא אֶת־קָדְשֵׁי אָבִיו וְקָדְשָׁיו בֵּית כ
הָאֱלֹהִים כֶּסֶף וְזָהָב וְכֵלִים׃ וּמִלְחָמָה כא
לֹא הָיְתָה עַד שְׁנַת שְׁלֹשִׁים וַחֲמֵשׁ
לְמַלְכוּת אָסָא׃ וַיַּעַל בַּעְשָׁא מֶלֶךְ כב
יִשְׂרָאֵל עַל־יְהוּדָה וַיִּבֶן אֶת־הָרָמָה
לְבִלְתִּי תֵּת יוֹצֵא וָבָא לְאָסָא מֶלֶךְ־
יְהוּדָה׃ וַיּוֹצֵא אָסָא כָּל־יְהוּדָה אֵין כג
נָקִי וַיִּשְׂאוּ אֶת־אַבְנֵי הָרָמָה וְאֶת־
עֵצֶיהָ אֲשֶׁר בָּנָה בַּעְשָׁא וַיִּבֶן בָּהֶם
אֶת־גֶּבַע בִּנְיָמִן וְאֶת־הַמִּצְפָּה׃
וַיִּשְׁכַּב אָסָא עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם כד
אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִיד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ יְהוֹשָׁפָט
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם כה
לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ נָדָב בֶּן־
יָרָבְעָם עַל־יִשְׂרָאֵל עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁנָתָיִם׃
וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ כו
אָבִיו וּבְדֶרֶךְ אִמּוֹ וּבְדֶרֶךְ יָרָבְעָם בֶּן־
נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃
וַיִּקְשֹׁר עָלָיו בַּעְשָׁא בֶן־אֲחִיָּה כז
וַיַּכֵּהוּ בְגִבְּתוֹן אֲשֶׁר לַפְּלִשְׁתִּים וְנָדָב
וְכָל־יִשְׂרָאֵל צָרִים עַל־גִּבְּתוֹן׃
וַיָּמֶת בַּעְשָׁא בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ כח
לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃
וַיְהִי כְמָלְכוֹ הִכָּה אֶת־כָּל־בֵּית כט
יָרָבְעָם לֹא הִשְׁאִיר כָּל־נְשָׁמָה לְיָרָבְעָם
עַד־הִשְׁמִידוֹ אֹתוֹ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר
דִּבֶּר בְּיַד עַבְדּוֹ אֲחִיָּה הַשִּׁלֹנִי׃
בְּכַעְסוֹ אֲשֶׁר כָּעַס וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיא ל
אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּחַרְבָּנוֹ אֲשֶׁר חָרַב
אֶל־יָרָבְעָם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי נָדָב וְכָל־ לא
אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־
סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אָבִיו וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר לב
הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּךְ בַּעְשָׁא בֵּית לג
יָרָבְעָם בְּתִרְצָה וַיִּמְלֹךְ אֵלָה בְּנוֹ
תַּחְתָּיו שְׁנָתַיִם עַל־יִשְׂרָאֵל בְּתִרְצָה׃
וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ לד
יָרָבְעָם וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא
אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּךְ עָלָיו זִמְרִי שַׂר־ טז
מַחֲצִית הָרָכֶב מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל
בְּתִרְצָה׃ וַיְהִי בְּבוֹא מְלֹךְ וּכְשִׁבְתּוֹ עַל־ יא
כִּסְאוֹ הִכָּה אֶת־כָּל־בֵּית בַּעְשָׁא לֹא
הִשְׁאִיר לוֹ מַשְׁתִּין בְּקִיר וְגֹאֲלָיו וַעֲמִיתָיו׃
וַיַּשְׁמֵד זִמְרִי אֵת כָּל־בֵּית בַּעְשָׁא יב
כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל־בַּעְשָׁא
בְּיַד יֵהוּא הַנָּבִיא׃ עַל כָּל־חַטֹּאת יג
בַּעְשָׁא וְחַטֹּאת אֵלָה בְּנוֹ אֲשֶׁר חָטְאוּ
וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיאוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל לְכַעֵס
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַבְלֵיהֶם׃
וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֵלָה וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא יד
הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים טו
וָשֶׁבַע לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ זִמְרִי
שִׁבְעַת יָמִים בְּתִרְצָה וְהָעָם חֹנִים עַל־
גִּבְּתוֹן אֲשֶׁר לַפְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּשְׁמַע טז
הָעָם הַחֹנִים לֵאמֹר קָשַׁר זִמְרִי וְגַם
הִכָּה אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיַּמְלִיכוּ כָל־יִשְׂרָאֵל
אֶת־עָמְרִי שַׂר־צָבָא עַל־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם
הַהוּא בַּמַּחֲנֶה׃ וַיַּעַל עָמְרִי וְכָל־ יז
יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִגִּבְּתוֹן וַיָּצֻרוּ עַל־
תִּרְצָה׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת זִמְרִי כִּי נִלְכְּדָה יח
הָעִיר וַיָּבֹא אֶל־אַרְמוֹן בֵּית־הַמֶּלֶךְ
וַיִּשְׂרֹף עָלָיו אֶת־בֵּית־הַמֶּלֶךְ בָּאֵשׁ
וַיָּמֹת׃ בְּחַטֹּאתָיו אֲשֶׁר חָטָא לַעֲשׂוֹת יט
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם
וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה לְהוֹסִיף לַחֲטֹא
אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי זִמְרִי וְקִשְׁרוֹ כ
אֲשֶׁר קָשָׁר הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־
סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
אָז יִחַד הָעָם יִשְׂרָאֵל כב
לַחֲצְיִים חֲצִי הָעָם הָיָה אַחֲרֵי תִבְנִי בֶן־
גִּינַת לְהַמְלִיכוֹ וְחֲצִי הָעָם אַחֲרֵי עָמְרִי׃
וַיֶּחֱזְקוּ הָעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי עָמְרִי כג
אַחֲרֵי תִבְנִי בֶן־גִּינַת וַיָּמָת תִּבְנִי וַיִּמְלֹךְ
עָמְרִי׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כה
וַיָּרַע לַעֲשׂוֹת מִכָּל־אֲשֶׁר לְפָנָיו׃
וַיֵּלֶךְ בְּכָל־דֶּרֶךְ יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט כו
וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל
לְהַכְעִיס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
בְּהַבְלֵיהֶם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי עָמְרִי אֲשֶׁר כז
עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא הֵם
כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב עָמְרִי עִם־אֲבֹתָיו כח
וַיִּקָּבֵר בְּשֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ אַחְאָב בְּנוֹ
תַּחְתָּיו׃ וְאַחְאָב בֶּן־עָמְרִי מָלַךְ כט
עַל־יִשְׂרָאֵל בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה
לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ אַחְאָב בֶּן־
עָמְרִי עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שְׁתַּיִם
וְעֶשְׂרִים שָׁנָה׃ וַיַּעַשׂ אַחְאָב בֶּן־עָמְרִי ל
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה מִכֹּל אֲשֶׁר לְפָנָיו׃
וַיְהִי הֲנָקֵל לֵלֶכֶת בְּחַטֹּאת יְרָבְעָם לא
בֶּן־נְבָט וַיִּקַּח אֶת־אִשָּׁה אֶת־אִיזֶבֶל
בַּת־אֶתְבַּעַל מֶלֶךְ צִדֹנִים וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבֹד
אֶת־הַבַּעַל וַיִּשְׁתַּחוּ לוֹ׃ וַיָּקֶם מִזְבֵּחַ לב
לַבַּעַל בֵּית הַבַּעַל אֲשֶׁר בָּנָה בְּשֹׁמְרוֹן׃
וַיַּעַשׂ אַחְאָב אֶת־הָאֲשֵׁרָה וַיּוֹסֶף לג
אַחְאָב לַעֲשׂוֹת לְהַכְעִיס אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִכֹּל מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר לְפָנָיו׃ בְּיָמָיו בָּנָה חִיאֵל לד
בֵּית־הָאֱלִי אֶת־יְרִיחוֹ בַּאֲבִירָם בְּכֹרוֹ
יָסַד בִּשְׁגִיב בְּכֹרוֹ וּבִנְיָמִן שְׂגוּבוֹ
כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ
בִּן־נוּן׃

וַיְהִי אַחְאָב בֶּן־שִׁבְעִים שָׁנָה וַיִּשְׁכַּב כב
אַחְאָב עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמָּלֵךְ אֲחַזְיָה בְנוֹ
תַּחְתָּיו׃ וַיְהוֹשָׁפָט בֶּן־אָסָא מָלַךְ כג
עַל־יְהוּדָה בִּשְׁנַת אַרְבַּע
לְאַחְאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃
יְהוֹשָׁפָט בֶּן חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה מָלַךְ ב
בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ עֲזוּבָה בַּת
שִׁלְחִי׃ וַיֵּלֶךְ בְּכָל דֶּרֶךְ אָסָא אָבִיו ג
לֹא סָר מִמֶּנּוּ לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי
יְהוָה׃ אֶךְ הַבָּמוֹת לֹא סָרוּ עוֹד הָעָם ד
מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת׃ וַיַּשְׁלֵם
יְהוֹשָׁפָט עִם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר ה
דִּבְרֵי יְהוֹשָׁפָט וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה
וְאֲשֶׁר נִלְחָם הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־
סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃
וְיֶתֶר הַקֵּדֵשׁ אֲשֶׁר נִשְׁאַר בִּימֵי אָסָא ו
אָבִיו בִּעֵר מִן הָאָרֶץ׃ וְמֶלֶךְ אֵין
בֶּאֱדוֹם נִצָּב מֶלֶךְ׃ יְהוֹשָׁפָט עָשָׂה ז
אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ לָלֶכֶת אוֹפִירָה לָזָהָב
וְלֹא הָלָךְ כִּי נִשְׁבְּרָה אֳנִיּוֹת בְּעֶצְיוֹן
גָּבֶר׃ אָז אָמַר אֲחַזְיָהוּ בֶן־אַחְאָב ח
אֶל־יְהוֹשָׁפָט יֵלְכוּ עֲבָדַי עִם עֲבָדֶיךָ
בָּאֳנִיּוֹת וְלֹא אָבָה יְהוֹשָׁפָט׃ וַיִּשְׁכַּב ט
יְהוֹשָׁפָט עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם
אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ אֲחַזְיָהוּ בֶן־ י
אַחְאָב מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן
בִּשְׁנַת שְׁבַע עֶשְׂרֵה לִיְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ
יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁנָתָיִם׃

וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ כב
אָבִיו וּבְדֶרֶךְ אִמּוֹ וּבְדֶרֶךְ יָרָבְעָם בֶּן־
נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃
וַיַּעֲבֹד אֶת־הַבַּעַל וַיִּשְׁתַּחוּ־לוֹ כג
וַיַּכְעֵס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּכֹל
אֲשֶׁר־עָשָׂה אָבִיו׃ וַיִּפֹּשַׁע מוֹאָב כה
בְּיִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי מוֹת אַחְאָב׃ וַיִּפֹּל א
אֲחַזְיָהוּ בְּעַד הַשְּׂבָכָה בַּעֲלִיָּתוֹ אֲשֶׁר
בְּשֹׁמְרוֹן וַיֶּחֱל וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים ב
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לְכוּ דִרְשׁוּ בְּבַעַל
זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן אִם־אֶחְיֶה מֵחֳלִי
זֶה׃ וּמַלְאַךְ יְהוָה דִּבֶּר ג
אֶל־אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי קוּם עֲלֵה לִקְרַאת
מַלְאֲכֵי מֶלֶךְ־שֹׁמְרוֹן וְדִבַּרְתָּ אֲלֵהֶם
הֲמִבְּלִי אֵין־אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל אַתֶּם
הֹלְכִים לִדְרֹשׁ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי
עֶקְרוֹן׃ וְלָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הַמִּטָּה ד
אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָּׁם לֹא תֵרֵד מִמֶּנָּה כִּי
מוֹת תָּמוּת וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּהוּ׃ וַיָּשׁוּבוּ ה
הַמַּלְאָכִים אֵלָיו וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מַדּוּעַ
זֶה שַׁבְתֶּם׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ עָלָה ו
לִקְרָאתֵנוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵינוּ לְכוּ שׁוּבוּ
אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־שְׁלָחַכֶם
וְדַבֵּרְתֶּם אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה הֲמִבְּלִי ז
אֵין אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל אַתָּה שֹׁלֵחַ
לִדְרֹשׁ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן לָכֵן
הַמִּטָּה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָּׁם לֹא־תֵרֵד
מִמֶּנָּה כִּי מוֹת תָּמוּת׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם ח
מִשְׁפַּט הָאִישׁ אֲשֶׁר עָלְתָה
לִקְרַאתְכֶם וַיְדַבֵּר אֲלֵיכֶם
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ
ב

ויקן אותו אלה. ויקן כתו ויקן הרי אסף ואסיתיו לעצמן נשקים וסוסים: רד תוש. פירוש שהוכיח ויורד ואינו עולה: ד התלך כי האר שלח להקרא מהר אליהו היה הרי להתלך והיה ירד תן ההלך תכבי

ואל ישע חזי והנא קטנה רבי רבי
דבטח הון לישראל בגלותיה ם
מרתיבין ומרשין ולא תהוי עוד
ואחקף בלבושיה וקרקינון ל
לתרין מריקין׃ ואריס ר
שושיפא ראליהו ר׳ נפלח מיניה
וחב וכם על ביף ירדנא׃ וטיב
ית שושיפא ראליהו ודפלח מיניה
ומתא ירדנא ואמר קבל בעותי
יי אלהיה ראליהו אף הוא ומתא
ירדנא ואחקפ לכא ולכא
ועבר אלישע׃ ואזדוי תלתיהון
נביא דברוהי ומקבל ואמרו נחת
רוחיה דאליהו על אלישע ויתאו
לקדמותה וישתחוו לה לארעא׃
ואמרו ליה הא בען עם
עבדך תשסין גברין בני חיליא ו
יזלון כען ויבעון ית רבונך דילמא
נטלית רוחא מקדם יי ורמיה בחד
מן טוריא או בחד מן חילוותא ו
לא תשלחון׃ ואתקיפו ביה עד
דבישו ואמר
לון אלישע לא תשלחון׃ ואמרו
לה אנשי קרתא
לאלישע הא בען מותב קרתא
שפיר כמא דרבונו חזי וחיוי בישין
וארעא מתכלא׃ ואמר אתון
לי צלו ואיתיו לי חדתא ושוו תמן מ
מילחא ואיתיאו לתתא׃

ויפק לבר למפקא מיא ורמא תמן
מילחא ואמר כדין אמר יי א

ואלישע חזי והנא מצוחה רבי רבי
דבטח הון לישראל בגלותיה ם
מרתיבין ומרשין ולא תהוי עוד
ואחקף בלבושיה וקרקינון ל
לתרין מריקין׃ ואריס ר
שושיפא ראליהו ודפלח מיניה
ומתא ירדן ואמר קבל בעותי
יי אלהיה ראליהו אף הוא ומתא
ירדן ואחקפ לכא ולכא
ועבר אלישע׃ ואזדוי תלתיהון
נביא דברוהי ומקבל ואמרו נחת
רוחיה דאליהו על אלישע ויתאו
לקדמותה וישתחוו לה לארעא׃
ואמרו ליה הא בען עם
עבדך תשסין גברין בני חיליא ו
יזלון כען ויבעון ית רבונך דילמא
נטלית רוחא מקדם יי ורמיה בחד
מן טוריא או בחד מן חילוותא ו
לא תשלחון׃ ואתקיפו ביה עד
דבישו ואמר
לון לא תשלחון׃ ואמרו
לה אנשי קרתא
לאלישע הא בען מותב קרתא
שפיר כמא דרבונו חזי וחיוי בישין
וארעא מתכלא׃ ואמר אתון
לי צלו ואיתיו לי חדתא ושוו תמן מ
מילחא ואיתיאו לתתא׃
ויפק לבר למפקא מיא ורמא תמן
מילחא ואמר כדין אמר יי א

ואלישע סליק מתמן לבית אל והוא
עד מטי לאתרא בית אל ונפקו
עולימי מן קרתא ואתלעבו ביה
ואמרו ליה סק קרחא סק קרחא׃
ואתפני לאחוריה וחזינון ולטנון בשמא
דיי ונפקו תרתין דובין מן חורשא
ובזעו מנהון ארבעין ותרין עולימין׃
ואזל מתמן לטור כרמל ומתמן
תב לשומרון׃

ויהורם בר אחאב מלך על ישראל
בשומרון בשנת תמני עסרי ל
יהושפט מלכא דיהודה ומלך תרתי
יהורה ומלך תרתי עסרי שנין׃
ועבד בישׁ קדם יי לחודוי לא
כאבוהי וכאמיה ואעדי ית קמת
בעלא דעבד אבוהי׃ לחודוי דחיבי
ירבעם בר נבט דחייב ית ישראל
אתרעי לא סטא מיניה׃

ומישע מלכא דמואב הוה נקד
גיתין ותתיב תורכא לפולחנא
דישראל שבא בשנא מאה אלפין ו
דורין ורפטיסא וקעת אלפין ו
דיכרין דרע עיא׃ ותהות כד מית
אחאב ומריד מלכא דמואב בפולחנא
דישראל׃ ונפק מלכא יהורם
ביומא ההוא משומרון ומנא ית כל
ישראל׃ ואזל ושלחלת אל
יהושפט מלכא דיהודה למאמר מלכא
דמואב פשע בי תתלך אתי אל
מואב לקרבא ואמר אסק כמותך
כמני כמוך בעמי כעמך בסוסי ב
כסוסיך׃ ואמר אי זה ההרך נעלה

ואמרת לי מן אתר מתבן לבית
עזר מוקא ומתברא׃ ואתיבו
סליא עד יקבא תרין כמתנקפא ד
דאלישע ומלל׃
וסליק מתמן לביתאל והוא סליק
באורחא ונקין זעירין נפקו מן
קרתא ואתלעבו ביה ואמרו ליה
סק קרחא סק קרחא׃ ואתפני
לאחוריה וחזינון ולטנון בשמא
דיי ונפקו תרתין דובין מן חורשא
ובזעו מנהון ארבעין ותרין עולימין׃
ואזל מתמן לטור כרמל ומשם
שב
שומרון׃ ויהורם בן
אחאב מלך על ישראל בשומרון ב
בשנת שמנה עשרה ליהושפט מלך
יהודה ומלך תרתי עסרי שנה׃
ועבד בישׁ קדם יי לחודוי לא ו
כאבוהי וכאמיה ואעדי ית קמת
בעלא דעבד אבוהי׃ לחודוי דחיבי
ירבעם בר נבט דחייב ית ישראל
אתרעי לא סטא מיניה׃

ומישע מלכא דמואב הוה נקד
גיתין ותתיב תורכא לפולחנא
דישראל שבא בשנא מאה אלפין ו
דורין ורפטיסא וקעת אלפין ו
דיכרין דרע עיא׃ ותהות כד מית
אחאב ומריד מלכא דמואב בפולחנא
דישראל׃ ונפק מלכא יהורם
ביומא ההוא משומרון ומנא ית כל
ישראל׃ ואזל ושלחלת אל
יהושפט מלכא דיהודה למאמר מלכא
דמואב פשע בי תתלך אתי אל
מואב לקרבא ואמר אסק כמותך
כמני כמוך בעמי כעמך בסוסי ב
כסוסיך׃ ואמר אי זה ההרך נעלה

רמי לתי׳ בחרבא שמא כמתלי ההוא׃ ומסקלת׃ ולית תיהוי הורן מתלת כי מן
ואמרין הוא מסכל׃ ואילו הוה׃ ומסקלת וכן ומסר
קטלין׃ כי מן גרולים ויקרא מתרי כי לגלן קטלת מתו מקטלתא ו
ויקטלנה׃ ומן׃ לשון

ויקרעם׃ ומכין קרעים מכאן ואילך ואמרת׃ ואמרת׃ כתיב ואמרת׃ כתיב
ואמרת׃ ויקרעם

דרך מדבר אדום. כי מלך אדום היה לו ללכת שמיחם ׳ לעזן אדום בידו תוכל מים אין לו אלא מן הנחל ולא מכלי שיהא לו מים יכולין חיילותיו ללכת ולא ילכו אחריו ולא מכלי להחזיק מים ׳ כה אלישע. אלישע הלך שמיחם על הכבואה להדאיגם זה הגם הגדול לאלוי יהוה מלך ישראל שדרכו הרעה וזה לא ידעו כי הוא הולך שיחם לבוא בה לו בדרך יהוה ׳ אמר יתן מים. לו למדבר אדום ׳ אמר אבל מים יעמדו בגדולתם ובדרום מלאחר שאמר יתן מים על ידי הגשמים ׳ כ כמשלת התחכה והעבה מים ׳ מים היה ועכן מים על ידי שיהיו ומעמה כם ׳ ב׳ כמו שעשה לכמה פעמים כמשמעו מים שר מהמעלות ה׳ הקבה מים מלאחרי ידי נקיו ומעו מפם שעמה כם על ידי הגשמים ל לפיכך אחר אמר אחר מים ולא אחר שמא אחר מדרים אחר מים ולא אחר לשון אחר כדרים אחר יכן מים על ידי אלוהו אחרו שהיו מסקם לשון אחר כמשמעו ׳ ב׳ לתלתי מלכות ׳ ב׳ ים אחרי כי מים ׳ מהרי יהוה לנו כי בידו לעשות מלחמה ולתת בידנו ׳ ב׳ אלא כי בזוחים בו ׳ ב׳ ירדו ׳ ירדו ׳ מתרבצתם לכבוד לרבר שהיו ולא קדמו לו מבלי אכלם בשבת לפי שהיו בדרך ג שבילה אחת לפי שהיו בדרך ב ולכבוד כשלו ׳ מלך ישראל ויהושפט ומלך לאדום ׳ לפי מדבר יהושפט כשהיו בו מלך לאדום מלך ישראל היה ׳ ב׳ מהיו מושיע על הים מלכי יהודה ויחזקו שם כם ׳ ב׳ כמו שעשה לכם ׳ ב׳ ויעלו כם ׳ ב׳ ויעלו כם ׳ ב׳ ויעלו כ

וְתָבוֹ לְאַרְעָא׃
וְאִתְּתָא תְּרֵא מַכְשֵׁי תְּלַסְּדֵי נְבִיָּא
מְעוֹתָא קוּמִי אֱלִישָׁע לְמֵיסַ עֲבָרֵךְ
עוֹבְדַיְהָא בְּעֵלִי מִית וְאַתְּ יְרֵעַת אֲרֵי
עַבְדָּךְ הֲוָה דָּחֵל מִן קֳדָם יְיָ בַּר קְ
קְטִילַת אִיזְבֶּל יָת נְבִיָּיא וְיָדְבַר
סַנְהוֹן מְאָה גַּבְרִין וְאִטְפַּרְנִינוּן ת
חַמְשִׁין חַמְשִׁין גַּבְרִיָּא בִּמְעָרְתָּא
וְזָוְוָה יַיִן וּמוֹכִיל לְחוֹן בְּרֵישׁ וְלָא
לְאוֹכְלָא יְהַוְיָן מְכִיכְסוֹהִי דְּאָתָאב
מִן קֳדָם דְּאִינּוּן אוֹנְסָא וְכֵן דְּשִׁיאָ
אֲתָא לְמִדְבַּר יָת תַּרְיִן בְּנֵי לֵיהּ ל
לַעֲבָרִין׃ וַאֲמַר לָהּ אֱלִישָׁע סְח
אֲעִבּוּר לִיךְ תַּיּוּ לִי מָאנֵי אִיתּ לִיךְ
בְּבֵיתָא וַאֲמָרַת לֵיתּ בְּמֵיכָל כָּל
סְרָעָם בְּבֵיתָא אֶלְהֵן מְנָא דְּסַשְׁוָ׃
וְאֲמַר אִזְלִי שְׁאֵילִי לִיךְ מָנִין סַן בְּרָא
סַן קְלִל שְׁכֵנַיְכִי מָנִין רֵיקָנִין לָא ת
תְּזַעֲרִין׃ וְתֵיתֵבִין וְתִגְּפִין דַּשָּׁא
בְּאָפַיִן וּבְאָפֵי בְּרַךְ וְתֵרְיכִין עַל
כָּל מָנָיָא הָאִילֵּין וּמָנָא דְּאִיתְמְלִי
תִּסְלְקִין׃ וְאָזְלַת מִן לְוָתֵיהּ וְאַגְּפַת
דַּשָּׁא בְּאָפָהָא וּבְאָפֵי בְּנָהָא אִינּוּן
מְקָרְבִין לָהּ מָנַיָּא וְהִיא מְרַקְבָא
מִשְׁקָיָא׃ וַהֲוָה כְּמִשְׁלַם מְנָיָא
וַאֲמָרַת לִבְרָהּ קְרִיב לִי עוֹד מָנָא
וַאֲמַר לַהּ לֵית עוֹד מָנָא וּפְכַךְ מ
מְשָׁרְיָא וַאֲתָת וְתָיְאַת לְנְבִיָּא וְיָ
וַאֲמַר אִיזְלִי זַבְּנִינַיְתְ מְשָׁרְיָא וְשַׁלְמִי
לְמָרֵי חוֹבְתָּיִךְ וְאַתְּ וּבְנָיִךְ תִּתְפָּרְנְסִין מִדִּישְׁתָּאַר׃ וַהֲוָה יוֹמָא וַעֲבַר אֱלִישָׁע
לְשׁוּנֵם וְתַמָּן אִתְּתָא חֲטָאָה בֵּיהּ לְמֵיכֹל לַחְמָא וַהֲוָה כְּזַמָּן מְעָדּוֹהִי
סְחָפַנִי לְמֵיכֹל לַחְמָא׃

מגואל ואסורים. מנשים ושלכה וחס׳ ימרו׳ חסרים בליש מרדה בקריאה וחס׳ ויאמר משה אסורה נא
תוראה. בשבעות הארון. ירך לא אסרות. לבו סרו דדו׳ בתוך עכלקי׳ יסר שמה לאבד לחם. מי פתי
יפי הגה׳ וחברו. ולא תמרו׳ בין ושמואל דוחתון׳

ישבו לארץ. כל אחד מהמלכים קב לארצו. ושרים שלחתי שמה מהריהם
על יהוא להודיעה הדיוטות ויוכנו. כתיב חמר כלומר יפני לארץ
אשר לארץ׃ ותקח אחת. ראוי שהיתה לפניך מת. אין עבדך
שומר כעניין ואין ראיית אדוני הזה ידועה לו מן הקל כי כרי קטלת לאיזבל ומשיח
אשר ה׳ ושם נשמר כמוהו ת
תשמיטנה שדי מלאן ומתוס של
תבעיה׃ מנשים בשדה רמא׃ רקום׳ חס בליש וחס׳ בגיליון נגלח׳. אנשים רקים בגי׳. בליש רקום אל
הכבה׳ וחברו׳ ובגרת הדלת. כשר הכם הזה לפני ה
מקומו׳ ותקני׳ מלעגין ותקני
כלי׳ מלאכת ותקנו׳ ה
תקנתי׳ ותקנו׳ ה
חרב׳ וחברו׳ ולא תמרו׳ בין ושמואל דוחתון׳

רלבב

כמשמעו כמו עלית קיר
קטנה׳ לאחסנה שמחזיקין
בעליה היתה כמשכנת
העליונה כמו המשכן כ
בבבן הכפת קרוטה
בלעז׳ וכפיס לומר
מטה ומלמדין וכפה ל
תחתונה. כל כ
למעלה לון רחוק ם
מימיהם מהיות ימותם כ
כבלים שהוא ימותם
פחם ולחם רבית מיהם
לו פם כלי תמימה
מיחדים לה׳ ויאמר
לו תאמר כח לנים.
הנה לה רבה לנים
לדבר עם החמה אם
לה כמהכהו לזה ת
הכרית ולנו הדברים
יחפקיע מיאמרים לה
נחזי ולזה לה קרית לה
נחזי מתמהר בחתם
כי לה היה רחם לשמע
לדבר שהם אבל מעשים בחזון נעמי ויהיה בחזי קרי לשמע לו היה מחוך
למחתה העליונה׃ הנה חרדתן מלהו את כל החרדה הזאת. לו הנה מחרית מלה
קשה לה לעמוד חרחור מהכבוד כל השחר הזה עד מהשליך זה לעמוד כל מה
מעמיד לי מהכבוד׃ מה לעמוד לך׳ לשמיע נחול על הנהוגה חזאת הוא לדבר
בשמחך אלי אחלך או אל מר הבעל ולדבר לאיש בשמחך חקשר׳ מחך שני
מעמיתי אלכי ישבתו ולזה לון לי שקרן לה׳ יפעל לה׳ שלא ימלך
או אל מר הבעל׃ ויאמר אלישע ומה יתקן לה שהשמיעו לעמוד נחול על

פסח מה׳ מיעדני׳. מלה׳ לאיתה שכוב של מלאכו ורקיד על פרשיו׃ ויהי יהם. ויהי יהם
לאחר׃ ויעדיהו שמו. כשבלנו׃ את כל החדרים החלת. לשמש ל לבד את הסבלים שם
כמו ומחדד על הרכבי ויהי מה׳ מיהו ומקנו אל לבוי מה יעמוד לך. מה
את בריכת ממעשה לך מבשלנו עשקת כל זה׃ בשלך שני׃ בשלך קריוט לון
מלאכי מקדמי׳ לאחי
בריכת למלך ולא לאחר
הכבה׳ ולא׳. לשמע
בעבור׃ ותהי לעמוד לה.
כמו הנשואה הזאת׃
למחל הזה כבית חיה׃
כמו מלת קיימת ואם
ולמלו כך תהי קיימת
למעשר הזה ומוסרת
בן׃ אל תכזב. אל
תגידני דבר מפסיק
ים סדרך לדבר ראשון
ויסרן ליבן לך בסלם
מתך אל תעק לי אלא
בן על קיימת׃ אל
תכזב. כמו לה יכזבו
מימיהן׃ בשע חיה.
בשע חזאת מהיות
בחיים ובמלוס ולכך
סיקר בשע׃ ראשי
ראשי. הכבי חולה
כראשי ראשי׃ ואחלי. אחלי ל
לאחדי מן הכבי אל לון
אל לאחר׃ כהב

רלבב

כשמחה כל עלית קיר
קטנה׳ לאחסנה שמחזיקין
בעליה היתה כמשכנת
העליונה כמו המשכן כ
בבבן הכפת קרוטה
בלעז׳ וכפיס לומר
מטה ומלמדין וכפה ל
תחתונה. כל כ
למעלה לון רחוק ם
מימיהם מהיות ימותם כ
כבלים שהוא ימותם
פחם ולחם רבית מיהם
לו פם כלי תמימה
מיחדים לה׳ ויאמר
לו תאמר כח לנים.
הנה לה רבה לנים
לדבר עם החמה אם
לה כמהכהו לזה ת
הכרית ולנו הדברים
יחפקיע מיאמרים לה
נחזי ולזה לה קרית לה
נחזי מתמהר בחתם
כי לה היה רחם לשמע
לדבר שהם אבל מעשים בחזון נעמי ויהיה בחזי קרי לשמע לו היה מחוך
למחתה העליונה׃ הנה חרדתן מלהו את כל החרדה הזאת. לו הנה מחרית מלה
קשה לה לעמוד חרחור מהכבוד כל השחר הזה עד מהשליך זה לעמוד כל מה
מעמיד לי מהכבוד׃ מה לעמוד לך׳ לשמיע נחול על הנהוגה חזאת הוא לדבר
בשמחך אלי אחלך או אל מר הבעל ולדבר לאיש בשמחך חקשר׳ מחך שני
מעמיתי אלכי ישבתו ולזה לון לי שקרן לה׳ יפעל לה׳ שלא ימלך
או אל מר הבעל׃ ויאמר אלישע ומה יתקן לה שהשמיעו לעמוד נחול על

ותאמר אל אישה הנה נא ידעתי כי
איש אלהים קדוש הוא עבר עלינו
תמיד׃ נעשה נא עלית קיר קטנה
ונשים לו שם מטה ושלחן וכסא
ומנורה והיה בבאו אלינו יסור שמה
׃ ויהי היום ויבא שמה ויסר אל
העליית וישכב שמה׃ ויאמר אל
גיחזי נערו קרא לשונמית הזאת
ויקרא לה ותעמד לפניו׃ ויאמר
לו אמר נא אליה הנה חרדת אלינו
את כל החרדה הזאת מה לעשות
לך התדבר לך אל המלך או אל
שר הצבא ותאמר בתוך עמי אנכי
ישבת׃ ויאמר ומה לעשות לה
ויאמר גיחזי אבל בן אין לה ואישה
זקן׃ ויאמר קרא לה ויקרא לה
ותעמד בפתח׃ ויאמר למועד
חיה כעת חיה את חבקת בן ותאמר
אל אדני איש האלהים אל תכזב
בשפחתך׃ ותהר האשה
בן למועד הזה כעת חיה אשר דבר
אליה אלישע׃ ויגדל הילד ויהי
היום ויצא אל אביו אל הקצרים׃
ויאמר אל אביו ראשי ראשי ויאמר
אל הנער שאהו אל אמו׃ וישאהו
ויביאהו אל אמו וישב על ברכיה
עד הצהרים וימת׃ ותעל ותשכבהו
על מטת איש האלהים ותסגר
בעדו ותצא׃ ותקרא אל אישה
ותאמר שלחי נא לי אחד מן
הנערים ואחת האתנות וארוצה
עד איש האלהים ואשובה׃

ותאמר לבעלה הנה נא ידעתי כי
איש אלהים קדוש הוא תמיד עלינו
להתנצא ויש מקדשא הוא כתבתני
בתלא זעירא ונעביד לה עלית קיר קטנה
ונשים לה תמן
אתר עריקא ומתורא וכורסיא
וסנרא׃ והוא כד יתי לוותנא
לעילית ישכב תמן ויתפני
לאתריה׃ ואמר לה אלישע קבלי
עלוי ית שונמיתא הדא
ותקבל קדמוהי׃ ואמר ליה
אימר כען לה הא עקתיא לנא׃ את
כל עקתא הדא מה למעבד ליך
התפתגם אית ליך למללא עם מלכא
או עם רב חיל ואמרת בגו עמקי
אנא יתבא׃ ואמר ומה
למעבד לה ואמר גחזי בקישטא
בר ליית לה ובעלה סיב ואמר קרי
לה וקרא לה ותקמת בתרעא׃
ואמר לומנא חרין כעדן דאנתון
קיימין אתא מתברכא ברא ואמרת
בגיעו ריבוני בנייא דיי לא תכדיב
פתנמך באמתך׃ ועיברת אתתא
וילידת בר לומנא חדין כעדן
דזמינא קיימא׃ וברא ורבא
ביומוי ואזל יום חד לות
אבוהי לות חצדיא ואשכח לעבדוהי
דישיר ואמר לאמיה ואמר לעולימא סבהי
לאימיה וימיב על ברכתא עד
עידן מטרא ומית׃ וסלקת
ואשכבתיה על ערסא דנבייא ותי
ואנפת באפותי ונפקת׃ וקרת
לבעלה ואמרת שדר לגן לי חד
מן עולימיא וחדא מנייא ואתוב׃

ואנשי אדם נפקו בשתין ושבעין
ואלישע אדם נפקו בחמשין ושבעין
ואלישע אדם נפקו בחמשין ושבעין
ואלישע אדם נפקו בחמשין ושבעין
ואלישע אדם נפקו בחמשין ושבעין

ו וארם יצאו גדודים וישבו מארץ
ישראל נערה קטנה ותהי לפני אשת
נעמן: וזו אמרה אל גברתה אחלי אדני
לפני הנביא אשר בשמרון אז יאסף
אתו מצרעתו: ויבא איגד לאדניו
לאמר כזאת וכזאת דברה הנערה
אשר מארץ ישראל: ויאמר מלך־
ארם לך בא ואשלחה ספר אל מלך
ישראל וילך ויקח בידו עשר ככרי־
כסף וששת אלפים זהב ועשר חלי־
פות בגדים: ויבא הספר אל מלך
ישראל לאמר ועתה כבוא הספר הזה
אליך הנה שלחתי אליך את־נעמן
עבדי ואספתו מצרעתו: ויהי כקרא
מלך־ישראל את הספר ויקרע בגדיו
ויאמר האלהים אני להמית ולהחיות
כי־זה שלח אלי לאסף איש
מצרעתו כי אך דעו נא וראו כי־
מתאנה הוא לי: ויהי כשמע
אלישע איש האלהים כי קרע מלך
ישראל את־בגדיו וישלח אל המלך
לאמר למה קרעת בגדיך יבא־נא
אלי וידע כי יש נביא בישראל:
ויבא נעמן בסוסו וברכבו ויעמד
פתח הבית לאלישע: וישלח אליו
אלישע מלאך לאמר הלוך ורחצת
שבע פעמים בירדן וישב בשרך
לך וטהר: ויקצף נעמן וילך ויאמר
הנה אמרתי אלי יצא יצא ועמד וקרא
בשם־יהוה אלהיו והניף ידו אל־
המקום ואסף המצורע: הלא טוב
אבנה ופרפר נהרות דמשק מכל
מימי ישראל הלא ארחץ בהם
וטהרתי ויפן וילך בחמה: ויגשו
עבדיו וידברו אליו ויאמרו אבי דבר
גדול הנביא דבר אליך הלוא תעשה
ואף כי אמר אליך רחץ וטהר:

ולבנ

ונבייא מלאל עשך והלא האעביד ואף אלהין ואמר לך קבל ואתכי:

ישקלו במשקל שרק. ומס כלשון ארם מתקא הנביאה שלים: אמנה נ' ומס' הלא שוב אמנה תשרי. מטוי מרוסה אמנה. יכבלו זאת אמנה על המשרים. חזר ואמנה בקריאת ומס' הלא שוב אמנה תשרי. ותשבחת מדות אחרון. על מדות בבל שם ישבנו. ושוב נ' וקמנין ומס' ושלח אלי אלישע בשלחו. ויגש עבדיו וידברו. ויאמר אבי מס' אדני ויקרא לו אבי כמו שכתוב בקרא ומס' אדני ויקרא לו אבי כמו שכתוב בקרא ומס' אדני ויקרא לו אבי כמו שכתוב בקרא ומ

וישלח מלך ישראל · ויזמן אליהו את יהושפט · והוא הלך עמו · ויהי מקץ שלש שנים · ויבא אחאב אל יהושפט · ויאמר אליו · הלכת עמי למלחמה · ויאמר אליו · כמוני כמוך · כעמי כעמך · ויאמר עם המלחמות · ויאמר יהושפט אל מלך ישראל · דרוש נא כיום את דבר יהוה · ויקבץ מלך ישראל את הנביאים · ויאמר אליהם · הנלך למלחמה · ויאמרו · עלה · ויתן אדני המלך ביד המלך · ויאמר יהושפט · האין פה עוד נביא ליהוה · ונדרשה בו · ויאמר מלך ישראל אל יהושפט · עוד איש אחד לדרוש את יהוה · ואנכי שנאתיו · כי לא יתנבא עלי טוב כי אם רע · הוא מיכיהו בן ימלה · ויאמר יהושפט · אל יאמר המלך כן · ויקרא מלך ישראל אל סריס · ויאמר · מהר מיכיהו בן ימלה · ומלך ישראל ויהושפט מלך יהודה · לבושים בגדיהם · ויושבים איש על כסאו · בגרן פתח שער שומרון · וכל הנביאים מתנבאים לפניהם · ויעש לו צדקיהו בן כנענה קרני ברזל · ויאמר · כה אמר יהוה · באלה תנגח את ארם עד כלותם · וכל הנביאים מתנבאים כן · לאמר · עלה ראמות גלעד והצלח · ונתן יהוה ביד המלך · והמלאך אשר הלך לקרא למיכיהו · דבר אליו לאמר · הנה דברי הנביאים פה אחד טוב אל המלך · יהי נא דברך כדבר אחד מהם · ודברת טוב · ויאמר מיכיהו · חי יהוה כי את אשר יאמר אלי יהוה אתו אדבר · ויבא אל המלך · ויאמר אליו המלך · מיכיהו · הנלך למלחמה · או אחדל · ויאמר אליו · עלה והצלח · ונתנו ביד המלך · ויאמר אליו המלך · עד כמה פעמים אני משביעך · אם תדבר אלי רק אמת בשם יהוה · ויאמר · ראיתי את כל ישראל נפוצים על ההרים · כצאן אשר אין להם רועה · ויאמר יהוה · לא אדנים להם · ישובו איש לביתו בשלום · ויאמר מלך ישראל אל יהושפט · הלא אמרתי אליך · לא יתנבא עלי טוב כי אם רע · ויאמר · לכן שמעו דבר יהוה · ראיתי את יהוה יושב על כסאו · וכל צבא השמים עומדים עליו · מימינו ומשמאלו · ויאמר יהוה · מי יפתה את אחאב · ויעל ויפל ברמות גלעד · ויאמר זה כה · וזה אמר כה · ויצא הרוח · ויעמד לפני יהוה · ויאמר · אני אפתנו · ויאמר יהוה אליו · במה · ויאמר · אצא · והייתי רוח שקר בפי כל נביאיו · ויאמר · תפתה וגם תוכל · צא ועשה כן · ועתה הנה נתן יהוה רוח שקר בפי כל נביאיך אלה · ויהוה דבר עליך רעה · ויגש צדקיהו בן כנענה · ויך את מיכיהו על הלחי · ויאמר · איזה עבר רוח יהוה מאתי לדבר אתך · ויאמר מיכיהו · הנך ראה ביום ההוא · אשר תבוא חדר בחדר להחבא · ויאמר מלך ישראל · קחו את מיכיהו · והשיבהו אל אמון שר העיר · ואל יואש בן המלך · ואמרת · כה אמר המלך · שימו זה בית הכלא · והאכילהו לחם לחץ ומים לחץ · עד שובי בשלום · ויאמר מיכיהו · אם שוב תשוב בשלום · לא דבר יהוה בי · ויאמר · שמעו עמים כלם · ויעל מלך ישראל ויהושפט מלך יהודה · רמות גלעד · ויאמר מלך ישראל אל יהושפט · התחפש ובא במלחמה · ואתה לבש בגדיך · ויתחפש מלך ישראל · ויבאו במלחמה · ומלך ארם צוה את שרי הרכב אשר לו · לאמר · לא תלחמו את קטן ואת גדול · כי אם את מלך ישראל לבדו · ויהי כראות שרי הרכב את יהושפט · ויאמרו · אך מלך ישראל הוא · ויסבו עליו למלחמה · ויזעק יהושפט · וידעו שרי הרכב כי לא מלך ישראל הוא · וישובו מאחריו · ואיש פשוט בקשת · ויך את מלך ישראל בין הדבק ובין השרין · ויאמר · אל מלך ישראל · הפך ידך · והוצאתני מן המחנה · כי הוחליתי · ותעמד המלחמה ביום ההוא · והמלך היה מעמד על הרכב · נגד ארם · ויכהו · ויעמד לפני ארם · ויצא הדם מן המכה · אל חיק הרכב · ויהי המות · ויעבר הצהלה · ויאמר · איש אל עמו · ואיש אל ארצו · ויאסף המלך · ויבא שמרונה · ויקברו את המלך בשמרון · ויסחפו את הרכב · על ברכת שמרון · ויכבסו את הנשק · ואת הרחצות · כדבר יהוה אשר דבר · ויקבר אחאב עם אבתיו · וימלך אחזיהו בנו תחתיו · ויהושפט מלך על יהודה · בשנת ארבע לאחאב מלך ישראל · ויהושפט בן שלשים וחמש שנה · בעת מלכו · ויחי עשרים וחמש שנה · בירושלים · ושם אמו עזובה בת שלחי · ויהלך בכל דרך אסא אביו · לא סר ממנו · לעשות הישר בעיני יהוה · רק הבמות לא סרו · עוד העם מזבחים ומקטרים בבמות · וישלם יהושפט עם מלך ישראל · ויבן אניות תרשיש · ללכת אופירה לזהב · ולא הלכו · כי נשברו אניות בעציון גבר · אז אמר אחזיהו בן אחאב אל יהושפט · ילכו עבדי עם עבדיך באניות · ולא אבה יהושפט · וישכב יהושפט עם אבתיו · ויקבר עם אבתיו · בעיר דוד אביו · וימלך יהורם בנו תחתיו · בשנת שתים ליהורם בן אחאב · מלך ישראל · בשמרון · וימלך שתים עשרה שנה · ויעש הרע בעיני יהוה · רק לא כאביו ובאמו · ויסר את מצבת הבעל · אשר עשה אביו · רק בחטאות ירבעם בן נבט · אשר החטיא את ישראל · דבק בה · לא סר ממנה · ומישע מלך מואב · היה נקד · והשיב למלך ישראל · מאה אלף כבשים · וצמר מאה אלף אילים · ויהי כמות אחאב · ויפשע מלך מואב · במלך ישראל · וילך המלך יהורם · ביום ההוא · משמרון · ויפקד את כל ישראל · וילך ויעבר · אל יהושפט מלך יהודה · לאמר · מלך מואב פשע במלך · התלך עמי · במלחמה · אל מואב · ויאמר · אעלה · כמוני כמוך · כעמי כעמך · כסוסי כסוסיך · ויאמר · דרך איזה נעלה · ויאמר · דרך מדבר אדום · ויסב מלך אדום · וימלך יהושפט · ומלך ישראל · ומלך אדום · וישבעו דרך שבעת ימים · ולא היה מים · למחנה · ולבהמה · אשר ברגליהם · ויאמר יהושפט · האין פה נביא ליהוה · ונדרשה את יהוה · מאתו · ויען אחד מעבדי מלך ישראל · ויאמר · פה אלישע בן שפט · אשר יצק מים על ידי אליהו · ויאמר יהושפט · יש אתו דבר יהוה · וירדו אליו מלך ישראל ויהושפט ומלך אדום · ויאמר אליהו אל מלך ישראל · מה לי ולך · לך אל נביאי אביך · ואל נביאי אמך · ויאמר לו מלך ישראל · לא · כי יהוה קרא לשלשת המלכים האלה · לתת אותם ביד מואב · ויאמר אליהו · חי יהוה צבאות אשר עמדתי לפניו · אם לולי פני יהושפט מלך יהודה אני נשא · אליך ואליך לא אביט · ואליך לא אראה · ועתה קחו לי מנגן · והיה כנגן המנגן · ותהי עליו יד יהוה · ויאמר · כה אמר יהוה · עשו הנחלים האלה גבים גבים · כי כה אמר יהוה · לא תראו רוח · ולא תראו גשם · והנחל ההוא ימלא מים · ושתיתם אתם ומקניכם · וחיתכם · ונקל זה בעיני יהוה · ונתן את מואב בידכם · והכיתם כל עיר מבצר · וכל עיר מבחר · וכל עץ טוב תפילו · ואת כל מעיני מים תסתמו · וכל חלקת טוב תכאיבו באבנים · ויהי לבקר · כעלות המנחה · והנה מים באים · מדרך אדום · ותמלא הארץ את המים · וכל מואב שמעו · כי עלו המלכים · להלחם בם · ויזעקו · כל כלי חגור ומעלה · ויעמדו על הגבול · וישכימו בבקר · ויזרח השמש על המים · וירא מואב · את המים · מנגד · אדמים כדם · ויאמרו · דם זה · חרבו חרבו המלכים · ומכו איש את רעהו · ועתה מואב לשלל · ויבאו אל מחנה ישראל · וישראל קמו · ויכו את מואב · וינסו מפניהם · ויבואו הכה · ויכו בה · ואת ערי ישראל הרסו · ואיש אבן שליכו על כל חלקת טוב · וימלאוה · וכל מקור מים סתמו · וכל עץ טוב הפילו · עד השאיר קיר אבניה · ויסבו הקלעים · ויכתוה · ויעל מלך מואב · אל בית מלך אדום · וישלח מלך ישראל · ויזנה להם · והמה לא נתנו לו · על הדבר הזה · ויאמר · אל אחר בניו · שכם אחר · ואחר עשר נוגפים · ואחר עשר ילדיו · את אחר כתם · אחר עשר יוסי · ושם אחר כתם · וישם ביכה · ותאבדנה האתונות · ויאמר דוד אל חלואי כל כאים בכל · ושם נבר לעדל כספיו · חלק אל תתנו · ושם נבר פתחיו ושם רגלו רבים ·

מלכים ב

פרק ג

ויהושפט מלך יהודה · ויחי שלש ועשרים שנה · וימלך יהורם בן אחאב · על ישראל בשמרון · בשנת שמונה עשרה ליהושפט מלך יהודה · וימלך שתים עשרה שנה · ויעש הרע בעיני יהוה · רק לא כאביו ובאמו · ויסר את מצבת הבעל · אשר עשה אביו · רק בחטאות ירבעם בן נבט · אשר החטיא את ישראל · דבק בה · לא סר ממנה · ומישע מלך מואב · היה נקד · והשיב למלך ישראל · מאה אלף כבשים · וצמר מאה אלף אילים · ויהי כמות אחאב · ויפשע מלך מואב · במלך ישראל · וילך המלך יהורם · ביום ההוא · משמרון · ויפקד את כל ישראל · וילך ויעבר · אל יהושפט מלך יהודה · לאמר · מלך מואב פשע במלך · התלך עמי · במלחמה · אל מואב · ויאמר · אעלה · כמוני כמוך · כעמי כעמך · כסוסי כסוסיך · ויאמר · דרך איזה נעלה · ויאמר · דרך מדבר אדום · ויסב מלך אדום · וימלך יהושפט · ומלך ישראל · ומלך אדום · וישבעו דרך שבעת ימים · ולא היה מים · למחנה · ולבהמה · אשר ברגליהם · ויאמר יהושפט · האין פה נביא ליהוה · ונדרשה את יהוה · מאתו · ויען אחד מעבדי מלך ישראל · ויאמר · פה אלישע בן שפט · אשר יצק מים על ידי אליהו · ויאמר יהושפט · יש אתו דבר יהוה · וירדו אליו מלך ישראל ויהושפט ומלך אדום · ויאמר אליהו אל מלך ישראל · מה לי ולך · לך אל נביאי אביך · ואל נביאי אמך · ויאמר לו מלך ישראל · לא · כי יהוה קרא לשלשת המלכים האלה · לתת אותם ביד מואב · ויאמר אליהו · חי יהוה צבאות אשר עמדתי לפניו · אם לולי פני יהושפט מלך יהודה אני נשא · אליך ואליך לא אביט · ואליך לא אראה · ועתה קחו לי מנגן · והיה כנגן המנגן · ותהי עליו יד יהוה · ויאמר · כה אמר יהוה · עשו הנחלים האלה גבים גבים · כי כה אמר יהוה · לא תראו רוח · ולא תראו גשם · והנחל ההוא ימלא מים · ושתיתם אתם ומקניכם · וחיתכם · ונקל זה בעיני יהוה · ונתן את מואב בידכם · והכיתם כל עיר מבצר · וכל עיר מבחר · וכל עץ טוב תפילו · ואת כל מעיני מים תסתמו · וכל חלקת טוב תכאיבו באבנים · ויהי לבקר · כעלות המנחה · והנה מים באים · מדרך אדום · ותמלא הארץ את המים · וכל מואב שמעו · כי עלו המלכים · להלחם בם · ויזעקו · כל כלי חגור ומעלה · ויעמדו על הגבול · וישכימו בבקר · ויזרח השמש על המים · וירא מואב · את המים · מנגד · אדמים כדם · ויאמרו · דם זה · חרבו חרבו המלכים · ומכו איש את רעהו · ועתה מואב לשלל · ויבאו אל מחנה ישראל · וישראל קמו · ויכו את מואב · וינסו מפניהם · ויבואו הכה · ויכו בה · ואת ערי ישראל הרסו · ואיש אבן שליכו על כל חלקת טוב · וימלאוה · וכל מקור מים סתמו · וכל עץ טוב הפילו · עד השאיר קיר אבניה · ויסבו הקלעים · ויכתוה · ויעל מלך מואב · אל בית מלך אדום · וישלח מלך ישראל · ויזנה להם · והמה לא נתנו לו · על הדבר הזה · ויאמר · אל אחר בניו · שכם אחר · ואחר עשר נוגפים · ואחר עשר ילדיו · את אחר כתם · אחר עשר יוסי · ושם אחר כתם · וישם ביכה · ותאבדנה האתונות · ויאמר דוד אל חלואי כל כאים בכל · ושם נבר לעדל כספיו · חלק אל תתנו · ושם נבר פתחיו ושם רגלו רבים ·

ויעל משם בית אל · והוא עלה בדרך · ונערים קטנים יצאו מן העיר · ויתקלסו בו · ויאמרו לו · עלה קרח עלה קרח · ויפן אחריו · וירא אתם · ויקללם · בשם יהוה · ותצאנה שתי דבים מן היער · ותבקענה מהם · ארבים ושנים ילדים · וילך משם · אל הר הכרמל · וישב משם · שמרון ·

פרק ד

ואשת איש מבני הנביאים · צעקה אל אלישע · לאמר · עבדך אישי מת · ואתה ידעת כי עבדך היה ירא את יהוה · והנושה בא · לקחת את שני ילדי לו לעבדים · ויאמר אליה אלישע · מה אעשה לך · הגידי לי · מה יש לך בבית · ותאמר · אין לשפחתך כל בבית · כי אם אסוך שמן · ויאמר · לכי שאלי לך כלים · מן החוץ · מאת כל שכנתיך · כלים רקים · אל תמעטי · ובאת · ובית בנית · ויצקת אל כל הכלים האלה · והמלא · תסיעי · ותעמד · ותסגר הדלת בעדה ובעד בניה · המגשים אליה · והיא יצקת · ויהי כמלאות הכלים · ותאמר אל בנה · הגישה אלי עוד כלי · ויאמר אליה · אין עוד כלי · ויעמד השמן · ותבא · ותגד לאיש האלהים · ויאמר · לכי מכרי את השמן · ושלמי את נשיכה · ואת ואבניך · תחיי · ויהי היום · ויעבר אלישע · אל שונם · ושם אשה גדולה · ותחזק בו · לאכל לחם · והיה מדי עברו · סר שמה · לאכל לחם · ותאמר אל אישה · הנה נא ידעתי · כי איש אלהים קדוש הוא · העלה נעשה נא עלית קטנה · ונשים לו שם · מטה ושלחן וכסא ומנורה · והיה בבואו אלינו · יסור שמה · ויהי היום · ויבא שמה · ויסר אל העלית · וישכב שם · ויאמר אל גחזי נערו · קרא לשונמית הזאת · ויקרא לה · ותעמד לפניו · ויאמר אל נערו · אמר נא אליה · הנה חרדת עלינו את כל החרדה הזאת · מה לעשות לך · הנדבר לך · אל המלך · או אל שר הצבא · ותאמר · בתוך עמי אנכי יושבת · ויאמר · ומה לעשות לה · ויאמר גחזי · אך בן אין לה · ואישה זקן · ויאמר · קרא לה · ויקרא לה · ותעמד בפתח · ויאמר · למועד הזה כעת חיה · אתה חבקת בן · ותאמר · אל אדני · איש האלהים · אל תכזב בשפחתך · ותהר האשה · ותלד בן · למועד הזה כעת חיה · אשר דבר אליה אלישע · ויגדל הילד · ויהי היום · ויצא אל אביו · אל הקצרים · אחרי קצרינו · ויאמר אל אביו · ראשי ראשי · ויאמר אל הנער · שאהו אל אמו · וישאהו · ויושבהו על ברכיה · עד הצהרים · וימת · ותעל · ותשכב על מטת איש האלהים · ותסגר בעדו · ותצא · ותקרא אל אישה · ותאמר · שלחי נא לי אחד מן הנערים · ואחת האתנות · ואלכה עד איש האלהים · ואשובה · ויאמר · למה את הלכת אליו היום · לא חדש ולא שבת · ותאמר · שלום · ותחבש האתון · ותאמר אל נערה · נהג ולך · אל תעצר לי לרכוב · כי אם אמר אליך · ותלך · ותבא אל איש האלהים · אל הר הכרמל · ויהי כראות איש האלהים אותה · מנגד · ויאמר אל גחזי נערו · הנה השונמית ההיא · רוץ נא לקראתה · ואמר אליה · השלום לך · השלום לאישך · השלום לילד · ותאמר · שלום · ותבא אל האלהים · אל ההר · ותחזק ברגליו · ויגש גחזי · להדפה · ויאמר איש האלהים · הרפה לה · כי נפשה מרה לה · ויהוה העלים ממני · ולא הגיד לי · ותאמר · הלא שאלתי בן מאת אדני · הלא אמרתי · לא תשלה אתי · ויאמר · חגר מתניך · וקח משענתי בידך · לך · כי תמצא איש לא תברכנו · וכי יברכך איש לא תענו · ושמת משענתי · על פני הילד · ותאמר אם יהוה · וחי נפשך · אם אעזבך · ויקם · וילך אחריה · וגחזי עבר לפניהם · וישם המשענת · על פני הילד · ואין קול ואין קשב · וישב לקראתו · ויגד לו לאמר · לא הקיץ הילד · ויבא אלישע הביתה · והנה הילד מת · משכב על מטתו · ויבא · ויסגר הדלת בעדם שניהם · ויתפלל · אל יהוה · ויעל · ושכב על הילד · וישם פיו על פיו · ועיניו על עיניו · וכפיו על כפיו · ויגהר עליו · וויחם בשר הילד · וישב · וילך בבית אחד הנה ואחד הנה · ויעל · ויגהר עליו · ויזרו הילד · עד שבע פעמים · ויפקח הילד את עיניו · ויקרא אל גחזי · ויאמר · קרא לשונמית הזאת · ויקרא לה · ותבא אליו · ויאמר · שאי בנך · ותבא · ותפל על רגליו · ותשתחו ארצה · ותשא את בנה · ותצא · וגלגל שב אל הגלגל · והרעב בארץ · ובני הנביאים · ישבים לפניו · ויאמר אל נערו · שים הסיר הגדול · ובשל נזיד · לבני הנביאים · ויצא אל השדה · למצא שם פרות · וימצא גפן שדה · ויקטף ממנו פקעת שדה · מלא בגדו · ויבא · ויפלח אל סיר הנזיד · כי לא ידעו · ויצקו לאכל לאנשים · ויהי באכלם מן הנזיד · ויצעקו · ויאמרו · מות בסיר איש האלהים · ולא יכלו לאכל · ויאמר · ואתם קחו קמח · וישלך אל הסיר · ויאמר · צוק לעם ויאכלו · ואין עוד דבר רע בסיר · ואיש אלהים בא · מבכורים · ויתן לחם עשרים · שעורים · וכרמל · בצקלנו · ויאמר · תן לעם ויאכלו · ויאמר משרתו · מה אתן זה · לפני מאה איש · ויאמר · תן לעם ויאכלו · כי כה אמר יהוה · אכול והותר · ויתן לפניהם · ויאכלו · ויותרו · כדבר יהוה ·

פרק ה

ונעמן שר צבא · למלך ארם · היה איש גדול · לפני אדניו · ונשוא פנים · כי בו נתן יהוה תשועה · לארם · והאיש היה גבור חיל · מצרע · וארם יצאו גדודים · וישבו מארץ ישראל · נערה קטנה · ותהי לפני אשת נעמן · ותאמר · אל גברתה · לו אדני · נגד הנביא · אשר בשמרון · אז יאסף אתו · מצרעתו · ויבא איש · ויגד לאדניו · לאמר · כזאת וכזאת · דברה הנערה · אשר מארץ ישראל · ויאמר מלך ארם · לך בא · ואשלחה · ספר אל מלך ישראל · וילך · ויקח בידו · עשרת ככרי כסף · וששת אלפים זהב · ועשרת חלפות בגדים · ויביא הספר · אל מלך ישראל · לאמר · ועתה · כבוא הספר הזה אליך · הנה שלחתי אליך · את נעמן עבדי · ואספתו · מצרעתו · ויהי כקרא מלך ישראל · את הספר · ויקרע בגדיו · ויאמר · האלהים אני · להמית · ולהחיות · כי זה שלח אלי · לאסף איש · מצרעתו · כי אך דעו נא · והתראו · כי מתאנה הוא לי · ויהי כשמע אלישע איש האלהים · כי קרע מלך ישראל את בגדיו · וישלח אל המלך · לאמר · למה קרעת בגדיך · יבא נא אלי · ויבא נעמן · בסוסו וברכבו · ויעמד · פתח בית אלישע · וישלח אליו אלישע מלאך · לאמר · הלך ורחצת שבע פעמים · בירדן · ושב בשרך לך · וטהר · ויקצף נעמן · וילך · ויאמר · הנה אמרתי אלי · יצא יצוא · ועמד · וקרא בשם יהוה אלהיו · והניף ידו · אל המקום · והרפא את המצרע · הלא טובו אבנה אבי · מכל מימי ישראל · הלא אוכל רחץ בהם · וטהרתי · ויפן · וילך בחמה · ויגשו עבדיו · וידברו אליו · ויאמרו · אבי · דבר גדול · היה הנביא · דבר אליך · הלא תעשנו · ואף כי · אמר אליך · רחץ · וטהר · וירד · ויטבל בירדן · שבע פעמים · כדבר איש האלהים · וישב בשרו · כבשר נער קטן · וטהר · וישב אל איש האלהים · הוא וכל מחנהו · ויבא · ויעמד לפניו · ויאמר · הנה נא ידעתי · כי אין אלהים בכל הארץ · כי אם בישראל · ועתה קח נא ברכה · מאת עבדך · ויאמר · חי יהוה אשר עמדתי לפניו · אם אקח · ויפצר בו · לקחת · וימאן · ויאמר נעמן · אם לא · יתן לעבדך משא צמד פרדים עפר · כי לא יעשה עוד עבדך עלה וזבח · לאלהים אחרים · כי אם ליהוה · לדבר הזה · יסלח יהוה לעבדך · בבוא אדני בית רמון · להשתחות שם · והוא נשען על ידי · והשתחויתי בבית רמון · בהשתחותי בבית רמון · יסלח נא יהוה לעבדך · לדבר הזה · ויאמר אליו · לך לשלום · וילך מאתו · כברת ארץ · ויאמר גחזי נער אלישע איש האלהים · הנה חשך אדני את נעמן הארמי הזה · מקחת מידו את אשר הביא · חי יהוה · כי אם רצתי אחריו · ולקחתי מאתו דבר · וישב נעמן לקראתו · וירא המצרע · כשלג · ויבא · ויעמד לפני אדניו · ויאמר אליו אלישע · מאין גחזי · ויאמר · לא הלך עבדך · אנה ואנה · ויאמר אליו · לא לבי הלך כאשר הפך איש מעל מרכבתו · לקראתך · העת לקחת את הכסף · ולקחת בגדים · וזיתים וכרמים · וצאן ובקר · ועבדים ושפחות · ונעמן חדבק בך · ובזרעך · לעולם · ויצא מלפניו · מצרע כשלג · ויאמרו בני הנביאים אל אלישע · הנה נא המקום אשר אנחנו ישבים שם לפניך · צר מקמנו · נלכה נא עד הירדן · ונקחה משם איש קורה אחת · ונעשה שם מקום לשבת שם · ויאמר · לכו · ויאמר · התואל אחד · ואל נא · ויען · אנכי אלך · ויהי הולך עם עבדיך · וילכו · ויבאו הירדנה · ויגזרו את העצים · והנה הברזל נפל אל המים · ויעק · ויאמר · אהה אדני · והוא חבוי היה · ויאמר איש האלהים · אנה נפל · ויראהו את המקום · ויקץ קיסם · וישלך שמה · ויעם הברזל · ויאמר · קח לך · וישלח ידו · ויקחהו · וארם נלחמים בישראל · ויועץ אל עבדיו · לאמר · אל מקום פלני · אחנתי · ושלח איש האלהים · אל מלך ישראל · לאמר · השמר · פן תעבר · את המקום הזה · כי שמה ארם נחתים · וישלח מלך ישראל · אל המקום · אשר אמר לו איש האלהים · והזהירהו · ויתשמר שם · לא פעם ושתים · ויתעצב לב מלך ארם · על הדבר הזה · ויקרא · אל עבדיו · ויאמר אליהם · הלא תגידו לי · מי משלנו · אל מלך ישראל · ויאמר אחד מעבדיו · לא אדני המלך · כי אלישע הנביא · אשר בישראל · יגיד למלך ישראל · את הדברים · אשר תדבר · בחדר משכבך · ויאמר · לכו וראו · אנה הוא · ואשלח · ואקחהו · ויגד לו · לאמר · הנה בדתן · וישלח · שמה סוסים · ורכב · וחיל כבד · ויבאו · ויצורו · על העיר · וישכם · משרת איש האלהים · לקום · ויצא · והנה חיל סובב את העיר · וסוס ורכב · ויאמר אליו נערו · אהה אדני · איכה נעשה · ויאמר · אל תירא · כי רבים · אשר אתנו · מאשר אתם · ויתפלל · אלישע · ויאמר · יהוה פקח נא את עיני הנער · וירא · והנה ההר מלא סוסים · ורכב אש · סביב · את אלישע · וירדו · אליו · ויתפלל · אלישע · אל יהוה · ויאמר · הך נא את הגוי הזה · בסנורים · ויכם בסנורים · כדבר אלישע · ויאמר אלהם אלישע · לא · זה הדרך · וזו העיר · לכו אחרי · ואוליכה · אתכם · אל האיש · אשר אתם מבקשים · וינהלם · שמרונה · ויהי כבאם · שמרון · ויאמר אלישע · יהוה פקח את עיני · אלה · וירא · והנה · בתוך שמרון · ויאמר מלך ישראל · אל אלישע · כראותו · אותם · האכה · אכה אבי · ויאמר · לא תכה · הבאשר · שבית · בחרבך · ובקשתך · אתה כבה · שים · לחם · ומים · לפניהם · ויאכלו · וישתו · וילכו · אל אדוניהם · ולא · יספו · עוד · גדודי · ארם · לבוא · בארץ · ישראל ·

ויהי אחרי · הכתוב הזה · מהרגן בזה אחר בזה · ואחרי · שהחזיר · את · המת · לחיים · ויקם · ויעמד · על · רגליו · ויאמר · לו · אלישע · קח · בנך · ויבוא · ותלך · ותפל · אל · רגליו · ותשתחו · ארצה · ותקח · את · בנה · ותצא · ויבא · גלגל · והרעב · חזק · בארץ · ובני · הנביאים · ישבים · לפניו · ויאמר · לנערו · שים · הסיר · הגדול · ובשל · נזיד · לבני · הנביאים · ויצא · אחד · אל · השדה · למצא · שם · ירק · וימצא · שם · כמין · גפן · שדה · ויקטף · ממנו · פקעת · שדה · מלא · בגדו · ויבא · ויפלח · אל · סיר · הנזיד · כי · לא · ידעו · ויצקו · לאכל · לאנשים · ויהי · באכלם · מן · הנזיד · ויצעקו · ויאמרו · מות · בסיר · איש · האלהים · ולא · יכלו · לאכל · ויאמר · ואתם · קחו · קמח · וישלך · אל · הסיר · ויאמר · צוק · לעם · ויאכלו · ואין · עוד · דבר · רע · בסיר · ואיש · אלהים · בא · מבכורים · ויתן · לחם · עשרים · שעורים · וכרמל · בצקלנו · ויאמר · תן · לעם · ויאכלו · ויאמר · משרתו · מה · אתן · זה · לפני · מאה · איש · ויאמר · תן · לעם · ויאכלו · כי · כה · אמר · יהוה · אכול · והותר · ויתן · לפניהם · ויאכלו · ויותרו · כדבר · יהוה ·

פרק ה

ונעמן · שר · צבא · למלך · ארם · היה · איש · גדול · לפני · אדניו · ונשוא · פנים · כי · בו · נתן · יהוה · תשועה · לארם · והאיש · היה · גבור · חיל · מצרע · וארם · יצאו · גדודים · וישבו · מארץ · ישראל · נערה · קטנה · ותהי · לפני · אשת · נעמן · ותאמר · אל · גברתה · לו · אדני · נגד · הנביא · אשר · בשמרון · אז · יאסף · אתו · מצרעתו · ויבא · איש · ויגד · לאדניו · לאמר · כזאת · וכזאת · דברה · הנערה · אשר · מארץ · ישראל · ויאמר · מלך · ארם · לך · בא · ואשלחה · ספר · אל · מלך · ישראל · וילך · ויקח · בידו · עשרת · ככרי · כסף · וששת · אלפים · זהב · ועשרת · חלפות · בגדים · ויביא · הספר · אל · מלך · ישראל · לאמר · ועתה · כבוא · הספר · הזה · אליך · הנה · שלחתי · אליך · את · נעמן · עבדי · ואספתו · מצרעתו · ויהי · כקרא · מלך · ישראל · את · הספר · ויקרע · בגדיו · ויאמר · האלהים · אני · להמית · ולהחיות · כי · זה · שלח · אלי · לאסף · איש · מצרעתו · כי · אך · דעו · נא · והתראו · כי · מתאנה · הוא · לי · ויהי · כשמע · אלישע · איש · האלהים · כי · קרע · מלך · ישראל · את · בגדיו · וישלח · אל · המלך · לאמר · למה · קרעת · בגדיך · יבא · נא · אלי · ויבא · נעמן · בסוסו · וברכבו · ויעמד · פתח · בית · אלישע · וישלח · אליו · אלישע · מלאך · לאמר · הלך · ורחצת · שבע · פעמים · בירדן · ושב · בשרך · לך · וטהר · ויקצף · נעמן · וילך · ויאמר · הנה · אמרתי · אלי · יצא · יצוא · ועמד · וקרא · בשם · יהוה · אלהיו · והניף · ידו · אל · המקום · והרפא · את · המצרע · הלא · טובו · אבנה · אבי · מכל · מימי · ישראל · הלא · אוכל · רחץ · בהם · וטהרתי · ויפן · וילך · בחמה · ויגשו · עבדיו · וידברו · אליו · ויאמרו · אבי · דבר · גדול · היה · הנביא · דבר · אליך · הלא · תעשנו · ואף · כי · אמר · אליך · רחץ · וטהר · וירד · ויטבל · בירדן · שבע · פעמים · כדבר · איש · האלהים · וישב · בשרו · כבשר · נער · קטן · וטהר · וישב · אל · איש · האלהים · הוא · וכל · מחנהו · ויבא · ויעמד · לפניו · ויאמר · הנה · נא · ידעתי · כי · אין · אלהים · בכל · הארץ · כי · אם · בישראל · ועתה · קח · נא · ברכה · מאת · עבדך · ויאמר · חי · יהוה · אשר · עמדתי · לפניו · אם · אקח · ויפצר · בו · לקחת · וימאן · ויאמר · נעמן · אם · לא · יתן · לעבדך · משא · צמד · פרדים · עפר · כי · לא · יעשה · עוד · עבדך · עלה · וזבח · לאלהים · אחרים · כי · אם · ליהוה · לדבר · הזה · יסלח · יהוה · לעבדך · בבוא · אדני · בית · רמון · להשתחות · שם · והוא · נשען · על · ידי · והשתחויתי · בבית · רמון · בהשתחותי · בבית · רמון · יסלח · נא · יהוה · לעבדך · לדבר · הזה · ויאמר · אליו · לך · לשלום · וילך · מאתו · כברת · ארץ · ויאמר · גחזי · נער · אלישע · איש · האלהים · הנה · חשך · אדני · את · נעמן · הארמי · הזה · מקחת · מידו · את · אשר · הביא · חי · יהוה · כי · אם · רצתי · אחריו · ולקחתי · מאתו · דבר · וישב · נעמן · לקראתו · וירא · המצרע · כשלג · ויבא · ויעמד · לפני · אדניו · ויאמר · אליו · אלישע · מאין · גחזי · ויאמר · לא · הלך · עבדך · אנה · ואנה · ויאמר · אליו · לא · לבי · הלך · כאשר · הפך · איש · מעל · מרכבתו · לקראתך · העת · לקחת · את · הכסף · ולקחת · בגדים · וזיתים · וכרמים · וצאן · ובקר · ועבדים · ושפחות · ונעמן · חדבק · בך · ובזרעך · לעולם · ויצא · מלפניו · מצרע · כשלג · ויאמרו · בני · הנביאים · אל · אלישע · הנה · נא · המקום · אשר · אנחנו · ישבים · שם · לפניך · צר · מקמנו · נלכה · נא · עד · הירדן · ונקחה · משם · איש · קורה · אחת · ונעשה · שם · מקום · לשבת · שם · ויאמר · לכו · ויאמר · התואל · אחד · ואל · נא · ויען · אנכי · אלך · ויהי · הולך · עם · עבדיך · וילכו · ויבאו · הירדנה · ויגזרו · את · העצים · והנה · הברזל · נפל · אל · המים · ויעק · ויאמר · אהה · אדני · והוא · חבוי · היה · ויאמר · איש · האלהים · אנה · נפל · ויראהו · את · המקום · ויקץ · קיסם · וישלך · שמה · ויעם · הברזל · ויאמר · קח · לך · וישלח · ידו · ויקחהו · וארם · נלחמים · בישראל · ויועץ · אל · עבדיו · לאמר · אל · מקום · פלני · אחנתי · ושלח · איש · האלהים · אל · מלך · ישראל · לאמר · השמר · פן · תעבר · את · המקום · הזה · כי · שמה · ארם · נחתים · וישלח · מלך · ישראל · אל · המקום · אשר · אמר · לו · איש · האלהים · והזהירהו · ויתשמר · שם · לא · פעם · ושתים · ויתעצב · לב · מלך · ארם · על · הדבר · הזה · ויקרא · אל · עבדיו · ויאמר · אליהם · הלא · תגידו · לי · מי · משלנו · אל · מלך · ישראל · ויאמר · אחד · מעבדיו · לא · אדני · המלך · כי · אלישע · הנביא · אשר · בישראל · יגיד · למלך · ישראל · את · הדברים · אשר · תדבר · בחדר · משכבך · ויאמר · לכו · וראו · אנה · הוא · ואשלח · ואקחהו · ויגד · לו · לאמר · הנה · בדתן · וישלח · שמה · סוסים · ורכב · וחיל · כבד · ויבאו · ויצורו · על · העיר · וישכם · משרת · איש · האלהים · לקום · ויצא · והנה · חיל · סובב · את · העיר · וסוס · ורכב · ויאמר · אליו · נערו · אהה · אדני · איכה · נעשה · ויאמר · אל · תירא · כי · רבים · אשר · אתנו · מאשר · אתם · ויתפלל · אלישע · ויאמר · יהוה · פקח · נא · את · עיני · הנער · וירא · והנה · ההר · מלא · סוסים · ורכב · אש · סביב · את · אלישע · וירדו · אליו · ויתפלל · אלישע · אל · יהוה · ויאמר · הך · נא · את · הגוי · הזה · בסנורים · ויכם · בסנורים · כדבר · אלישע · ויאמר · אלהם · אלישע · לא · זה · הדרך · וזו · העיר · לכו · אחרי · ואוליכה · אתכם · אל · האיש · אשר · אתם · מבקשים · וינהלם · שמרונה · ויהי · כבאם · שמרון · ויאמר · אלישע · יהוה · פקח · את · עיני · אלה · וירא · והנה · בתוך · שמרון · ויאמר · מלך · ישראל · אל · אלישע · כראותו · אותם · האכה · אכה · אבי · ויאמר · לא · תכה · הבאשר · שבית · בחרבך · ובקשתך · אתה · כבה · שים · לחם · ומים · לפניהם · ויאכלו · וישתו · וילכו · אל · אדוניהם · ולא · יספו · עוד · גדודי · ארם · לבוא · בארץ · ישראל ·

ויאמר · אל · תירא · כי · עמנו · חרבן · יקר · ובזרעך · לעולם · ויצא · מלפניו · מצרע · כשלג · ויאמרו · בני · הנביאים · אל · אלישע · הנה · נא · המקום · אשר · אנחנו · ישבים · שם · לפניך · צר · מקמנו · נלכה · נא · עד · הירדן · ונקחה · משם · איש · קורה · אחת · ונעשה · שם · מקום · לשבת · שם · ויאמר · לכו · ויאמר · התואל · אחד · ואל · נא · ויען · אנכי · אלך · ויהי · הולך · עם · עבדיך · וילכו · ויבאו · הירדנה · ויגזרו · את · העצים · והנה · הברזל · נפל · אל · המים · ויעק · ויאמר · אהה · אדני · והוא · חבוי · היה · ויאמר · איש · האלהים · אנה · נפל · ויראהו · את · המקום · ויקץ · קיסם · וישלך · שמה · ויעם · הברזל · ויאמר · קח · לך · וישלח · ידו · ויקחהו · וארם · נלחמים ·

ולכב

הִנֵּה יְהוָה עֹשֶׂה אֲרֻבֹּת בַּשָּׁמַיִם
הֲיִהְיֶה הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר־אָמַר הַגְּבִרָה רֹאֶת
בְּעֵינֶיךָ וּמִשָּׁם לֹא תֹאכַל׃
וְאַרְבָּעָה אֲנָשִׁים הָיוּ
מְצֹרָעִים פֶּתַח הַשָּׁעַר וַיֹּאמְרוּ אִישׁ
אֶל־רֵעֵהוּ מָה אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים פֹּה עַד־
מָתְנוּ׃ אִם־אָמַרְנוּ נָבוֹא הָעִיר
וְהָרָעָב בָּעִיר וּמַתְנוּ שָׁם וְאִם־יֹשְׁבִנוּ
פֹּה וָמֵתְנוּ וְעַתָּה לְכוּ וְנִפְּלָה אֶל־
מַחֲנֵה אֲרָם אִם־יְחַיֻּנוּ נִחְיֶה וְאִם־
יְמִיתֻנוּ וָמָתְנוּ׃ וַיָּקֻמוּ בַּנֶּשֶׁף לָבוֹא
אֶל־מַחֲנֵה אֲרָם וַיָּבֹאוּ עַד קְצֵה מַחֲנֵה
אֲרָם וְהִנֵּה אֵין־שָׁם אִישׁ׃ וַאדֹנָי
הִשְׁמִיעַ אֶת־מַחֲנֵה אֲרָם קוֹל רֶכֶב
וְקוֹל סוּס קוֹל חַיִל גָּדוֹל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ
אֶל־אָחִיו הִנֵּה שָׂכַר עָלֵינוּ מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל אֶת־מַלְכֵי הַחִתִּים וְאֶת־
מַלְכֵי מִצְרַיִם לָבוֹא עָלֵינוּ׃ וַיָּקוּמוּ
וַיָּנוּסוּ בַנֶּשֶׁף וַיַּעַזְבוּ אֶת־אָהֳלֵיהֶם
וְאֶת־סוּסֵיהֶם וְאֶת־חֲמֹרֵיהֶם הַמַּחֲנֶה
כַּאֲשֶׁר הוּא וַיָּנוּסוּ אֶל־נַפְשָׁם׃ וַיְהִי
הַמְצֹרָעִים הָאֵלֶּה עַד־קְצֵה הַמַּחֲנֶה
וַיָּבֹאוּ אֶל־אֹהֶל אֶחָד וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ
וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם כֶּסֶף וְזָהָב וּבְגָדִים
וַיֵּלְכוּ וַיִּטְמֹנוּ וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־אֹהֶל
אַחֵר וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם וַיֵּלְכוּ וַיִּטְמֹנוּ׃
וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ לֹא־כֵן אֲנַחְנוּ
עֹשִׂים הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם־בְּשֹׂרָה הוּא
וַאֲנַחְנוּ מַחְשִׁישִׁים וְחִכִּינוּ עַד־אוֹר
הַבֹּקֶר וּמָצָאנוּ עָוֹן וְעַתָּה לְכוּ וְנָבֹאָה
וְנַגִּידָה בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּבֹאוּ וַיִּקְרְאוּ
אֶל־שֹׁעֵר הָעִיר וַיַּגִּידוּ לָהֶם לֵאמֹר
בָּאנוּ אֶל־מַחֲנֵה אֲרָם וְהִנֵּה אֵין־שָׁם
אִישׁ וְקוֹל אָדָם כִּי־אִם־הַסּוּס אָסוּר
וְהַחֲמוֹר אָסוּר וְאָהֳלִים כַּאֲשֶׁר הֵמָּה׃
וַיִּקְרָא הַשֹּׁעֲרִים וַיַּגִּידוּ בֵּית הַמֶּלֶךְ
פְּנִימָה׃ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ לַיְלָה וַיֹּאמֶר
אֶל־עֲבָדָיו אַגִּידָה נָּא לָכֶם אֵת
אֲשֶׁר־עָשׂוּ לָנוּ אֲרָם יָדְעוּ כִּי־רְעֵבִים
אֲנָחְנוּ וַיֵּצְאוּ מִן־הַמַּחֲנֶה לְהִתְחַבֵּא
בַּשָּׂדֶה לֵאמֹר כִּי יֵצְאוּ מִן־הָעִיר נִבְאֶה
וְנִתְפְּשֵׂם חַיִּים וְאֶל־הָעִיר נָבֹא׃

אילו יֵשׁ פֹּתֶה כָּזֶה וְסוּחֵי כּוֹבֵא מִן
שְׁמִיָּא הֲהֵי פַּיְתָנָאָה תָּרִין וְאֵכוֹל מִנֵּהּ
וְאַתְּ אֵתִי חֵיוִי בְּעֵיזָךְ וּמְסַיְּתָן לֵיהּ
תֵּיכוֹל׃
וְאַרְבְּעָה גַּבְרִין הֲווֹ סַגִּירִין יַחְבִין
בְּמַעֲלָנָא וְתַרְעָא וְאָמְרוּ גַּבְר
לְחַבְרֵיהּ מָה אֲנַחְנָא יַתְבִין כָּא עַד
דְּנָמוּת׃ אִם אֵימַר נֵיעוֹל לְקִרְתָּא
וְכַפְנָא בְּקִרְתָּא וְנָמוּת תַּמָּן וְאִם
נֵיתֵיב הָכָא וְנָמוּת וְכֵעַן אִיתֵּי
וְנִשְׁתְּמַע לְמִשְׁרְיָתָא דַּאֲרָם אִם
יְהֵי דְּנָנָא וְנֵיחֵי וְאִם יְקַטְּלוּנָנָא
וְנִתְקְטֵיל׃ וְקָמוּ בְּקַבְלָא לְמֵיעַל
לְמִשְׁרְיָתָא דַּאֲרָם וְאָתוֹ עַד סְיָפֵי
מַשְׁרְיָתָא דַּאֲרָם וְהָא לֵית תַּמָּן אֱנָשׁ׃
וְסָן קָלָא דְּיָתְבִין מִשְׁתַּמְּעִין מִשְׁרְיָתָא דַּאֲרָם
קָל רְתִיכִין וְקָל כֵּיתָנִין קָל פָּשִׁירִין
סַגִּיאִין וְאָמְרוּ גַּבְר לְחַבְרֵיהּ הָא
אַגַּר עֲלָנָא מַלְכָּא דְּיִשְׂרָאֵל יָת
מַלְכֵי חִתָּאֵי וְיָת מַלְכֵי מִצְרָיֵי לְ
לְמֵיתֵי עֲלָנָא׃ וְקָמוּ וְעָרְקוּ
בְּקִבְלָא וְשַׁבְקוּ יָת מַשְׁכָּנֵיהוֹן
וְיָת סוּסֵיהוֹן וְיָת חֲמָרֵיהוֹן
בְּמַשְׁרְיָתָא כְּמָא וְהֵיא וְעָרְקוּ
לְשֵׁיזָבָא נַפְשְׁהוֹן׃ וְאִנּוּן קַיְּרֵיָא
דְּמִיתְחַנְּנִין בְּסוֹף מַעֲלָנָא וְתַרְעָא
וְאֵיתֵיל עַד סַיְּפֵי מַשְׁרְיָתָא וְלָא
אִשְׁתְּמַע בְּהוֹן אֱנָשׁ׃ וְאִתּוֹ קַיְּרֵיָא
דְּמִיתְחַנְּנִין וְעָלוּ לְמַשְׁכְּנֵיהוֹן
וְאִשְׁתְּרִיוּ וְנָטְלוּ וְטָמִירוּ וְנָטְלוּ
אוֹתָרָא וְנָפְקוּ מִתַּמָּן וְאָזְלוּ
וְאִטְמְרוּ וְאָמְרוּ גְּבַר לְחַבְרֵיהּ לָא
כְּשַׁר מָה דַּאֲנַחְנָא עָבְדִין הָא יוֹמָא
יוֹם בְּסוֹרָא הוּא וְאִילּוּ אֲנַחְנָא
שַׁהְקִין וּמְרַחְיִין עַד נְהוֹר צַפְרָא
וְיִשְׁרֵי עֲלָנָא וְנֵיעוֹל לְבֵית מַלְכָּא
וְנִתְחַוֵּי בֵּית מַלְכָּא׃ וְאָתוֹ וְקָרוֹ
לְנָטְרֵי תְּרַע קִרְתָּא וְחַוִּיאוּ לְהוֹן
לְמֵימַר אֲתֵינָא לְמִשְׁרְיָתָא דַּאֲרָם וְהָא
לֵית תַּמָּן גְּבַר וְקַל אֱנָשׁ אֱלָהֵן
סוּסָן אֲסִירִין וַחֲמָרִין אֲסִירִין וּ
וְמַשְׁכְּנִין כְּמָאנֵיהוֹן׃ וּקְרָא נָטְרֵי
תַּרְעָא וְחַוִּיאוּ בֵּית מַלְכָּא דְּגַיוֹקִם
מַלְכָּא לֵילְיָא וְאָמַר לְעַבְדָּוֹהִי אֶגְלֵי
כְּעַן לְכוֹן יָת דַּעֲבָדוּ לָנָא אֲרָמָאֵי
יְדָעִין אֲרֵי כַּפְנִין אֲנַחְנָא וְנָפְקוּ מִן
מַשְׁרְיָתָא לְאִסְטְמָרָא בְּחַקְלָא
לְמֵימַר אֲרֵי יִפְקוּן מִן קִרְתָּא
וְנֵידְעִינוּן כְּדֵין וְנֵיחֵי וְנֵיעוֹל

ולכב

וַיְהִי אֶחָד־כֵּן וַיִּקְבְּצֶן חָדַד מֶלֶךְ
אֲרָם אֶת־כָּל־מַחֲנֵהוּ וַיַּעַל וַיָּצַר עַל־
שֹׁמְרוֹן׃ וַיְהִי רָעָב גָּדוֹל בְּשֹׁמְרוֹן
וְהִנֵּה צָרִים עָלֶיהָ עַד־הָיְתָה רֹאשׁ
חֲמוֹר בְּשִׁמֹנִים כֶּסֶף וְרֻבַע הַקַּב
חֲרִיוֹנִים בַּחֲמִשָּׁה כָסֶף׃ וַיְהִי מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל עֹבֵר עַל־הַחוֹמָה וְאִשָּׁה צָעֲקָה
אֵלָיו לֵאמֹר הוֹשִׁיעָה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃
וַיֹּאמֶר אַל־יוֹשִׁעֵךְ יְהוָה מֵאַיִן
אוֹשִׁיעַ לָךְ הֲמִן־הַגֹּרֶן אוֹ מִן־הַיְקָב׃
וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ וַתֹּאמֶר
הָאִשָּׁה הַזֹּאת אָמְרָה אֵלַי תְּנִי אֶת־
בְּנֵךְ וְנֹאכְלֶנּוּ הַיּוֹם וְאֶת־בְּנִי נֹאכַל
מָחָר׃ וְנִבַּשֵּׁל אֶת־בְּנִי וַנֹּאכְלֵהוּ
וָאֹמַר אֵלֶיהָ בַּיּוֹם הָאַחֲרוֹן תְּנִי אֶת־בְּנֵךְ
וְנֹאכְלֶנּוּ וַתַּחְבֵּא אֶת־בְּנָהּ׃ וַיְהִי
כְּשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ אֶת־דִּבְרֵי הָאִשָּׁה
וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו וְהוּא עֹבֵר עַל־
הַחוֹמָה וַיִּרְאוּ הָעָם וְהִנֵּה הַשָּׂק עַל־
בְּשָׂרוֹ מִבָּיִת׃ וַיֹּאמֶר כֹּה יַעֲשֶׂה־
לִּי אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִף אִם־יַעֲמֹד רֹאשׁ
אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט עָלָיו הַיּוֹם׃
וְאֱלִישָׁע יֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ וְהַזְּקֵנִים יֹשְׁבִים
אִתּוֹ וַיִּשְׁלַח אִישׁ מִלְּפָנָיו בְּטֶרֶם
יָבוֹא הַמַּלְאָךְ אֲלֵיו וְהוּא אָמַר אֶל־
הַזְּקֵנִים הֲרְאִיתֶם כִּי־שָׁלַח בֶּן־
הַמְרַצֵּחַ הַזֶּה לְהָסִיר אֶת־רֹאשִׁי רְאוּ
בְּבֹא הַשָּׁלִיחַ סִגְרוּ הַדֶּלֶת וְלַחַצְתֶּם
אֹתוֹ בַּדֶּלֶת הֲלוֹא קוֹל רַגְלֵי אֲדֹנָיו
אַחֲרָיו׃ עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְהִנֵּה
הַמַּלְאָךְ יָרַד אֵלָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה
הָרָעָה מֵאֵת יְהוָה מַה־אוֹחִיל לַיהוָה
עוֹד׃ וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע
שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה כֹּה אָמַר יְהוָה בָּעֵת
מָחָר סְאָה סֹלֶת בְּשֶׁקֶל וְסָאתַיִם
שְׂעֹרִים בְּשֶׁקֶל בְּשַׁעַר שֹׁמְרוֹן׃
וַיַּעַן הַשָּׁלִישׁ אֲשֶׁר־הַמֶּלֶךְ נִשָּׁעַן
עַל־יָדוֹ אֶת־אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר

ולכב

ולכב

כל המזון שיהיה לו אמר כאן ובכולם כתיב המזון אלא ללמדך שהיו מזונותיהם מצויין להם ולא היו צריכין לטרוח עליהם ולא לבקש רחמים עליהם שיהיו מצויין להם ואם תאמר הרי כתיב ויתן לו מזון תמיד מדי יום ביומו מלמד שהיו מזונותיו מצויין לו ולא היו צריכין לטרוח עליהם ולא לבקש רחמים עליהם שיהיו מצויין לו

ובשנת חמש ליורם בר אחאב מלכא דישראל ויהושפט
מלכא דיהודה מלך יהושפט בן יהורם מלך יהודה:
בן שלשים ושתים שנה היה במלכו ושמנה שנה מלך
בירושלם וישם עשה הרע בעיני יהוה ולא כאשר
עשו בית אחאב כי בת אחאב היתה לו לאשה ויעש הרע
בעיני יהוה ולא אבה יהוה להשחית את יהודה
למען דוד עבדו כאשר אמר לו לתת לו נר לבניו כל הימים:
בימיו פשע אדום מתחת יד יהודה וימלכו
על עליהם מלך: ויעבר יורם הרכב עמו ויהי הוא קם לילה
ויך את אדום הסבב אליו ואת שרי הרכב והעם נסו לאהליו:
וישב אדום מתחת יד יהודה עד היום הזה
אז תפשע לבנה בעת ההיא: ויתר דברי יורם וכל אשר עשה הלוא הם
כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה: וישכב יורם
עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד
וימלך אחזיהו בנו תחתיו:

בשנת שתים עשרה שנה
ליורם בן אחאב מלך ישראל מלך יהורם בן יהושפט מלך
יהודה: בן שתים ושתים שנה אחזיהו
במלכו ושנה שנה מלך בירושלם
וילך בדרך בית אחאב ויעש הרע בעיני יהוה
כבית אחאב כי חתן בית אחאב היה: וילך
את יורם בן אחאב למלחמה עם
חזאל מלך ארם ברמות גלעד ויכו
ארמים את יורם: וישב יורם
המלך להתרפא ביזרעאל מן המכים
אשר יכהו ארמים ברמתו בהלחמו
את חזאל מלך ארם ואחזיהו בן
יהורם מלך יהודה ירד לראות את
יורם בן אחאב ביזרעאל כי חלה
הוא:

ואלישע הנביא קרא לאחד מבני
הנביאים ויאמר לו חגר מתניך וקח
פך השמן הזה בידך והלך רמת גלעד:
ובאת שמה וראה שם יהוא בן
יהושפט בן נמשי ובאת והקמתו
מתוך אחיו והבאת אתו חדר בחדר:
ולקחת פך השמן ויצקת על
ראשו ואמרת כה אמר יהוה
משחתיך למלך אל ישראל ופתחת
הדלת ונסתה ולא תחכה: וילך
הנער הנער הנביא רמת גלעד:
ויבא והנה שרי החיל ישבים ויאמר
דבר לי אליך השר ויאמר יהוא אל
מי מכלנו ויאמר אליך השר:

רלנב

בן עשרים ושתים שנה אחזיהו
במלכו ושנת את מלך בירושלם
ושם אמו עתליהו בת עמרי מלך
ישראל: וילך בדרך בית אחאב
ויעש הרע בעיני יהוה כבית אחאב
כי חתן בית אחאב היה לו: וילך
את יורם בן אחאב למלחמה עם
חזאל מלך ארם ברמות גלעד וימצאו
ארמים את יורם: וישב יורם
המלך להתרפא ביזרעאל מן המכים
אשר יכהו ארמים ברמתו בהלחמו
את חזאל מלך ארם ואחזיהו בן
יהורם מלך יהודה ירד לראות את
יורם בן אחאב ביזרעאל כי חלה
הוא:

ואלישע הנביא קרא לאחד מבני
הנביאים ויאמר לו חגר מתניך וקח
פך השמן הזה בידך והלך רמת גלעד:
ובאת שמה וראה שם יהוא בן
יהושפט בן נמשי ובאת והקמתו
מתוך אחיו והבאת אתו חדר בחדר:
ולקחת פך השמן ויצקת על
ראשו ואמרת כה אמר יהוה
משחתיך למלך אל ישראל ופתחת
הדלת ונסתה ולא תחכה: וילך
הנער הנער הנביא רמת גלעד:
ויבא והנה שרי החיל ישבים ויאמר
דבר לי אליך השר ויאמר יהוא אל
מי מכלנו ויאמר אליך השר:

רשי

ובשנת חמש ליורם בר אחאב מלכא דישראל ויהושפט מלכא דיהודה מלך יהושפט בן יהורם מלך יהודה: בן שלשים ושתים שנה היה במלכו ושמנה שנה מלך בירושלם וזאל בארחת בית אחאב ועבר רבים קדם ייי ועבד עם בית אחאב ארי בת אחאב חוזא ליה לאנתו ועבר רבים קדם ייי ולא אבא יהוה לחשחיא ית יהודה למען דוד עבדיה כמא דאמר ליה למתן ליה שרגא ובניוהי כל יומיא: ביומוי פרדו אדומאי מתחות ידא דיהודה ואמליכו עלויהון מלכא: ועבר יורם לצעיר וכל רתיכיא עמיה וקם בליליא ומחא ית אדומאי דסקפין עלוהי ואת רברבי רתיכיא ואעם לקריוותיהון: ופרדו אדומאי מתחות ידא דיהודה עד יומא הדין אדין תקיפת לבנה בעדנא ההיא: ויתר פתגמי יורם וכל דעבד הלא אינון כתיבין על ספר פתגמי יומיא לקדם מלכי יהודה: וישכב יורם עם אבהתוהי ואתקבר עם אבהתוהי בקרתא דדוד ומלך אחזיהו בריה תחותוהי: בשנת עסרי שנין ליורם בר אחאב מלכא דישראל אחזיהו בר יהורם מלכא דיהודה:

בעמוס. ובמשנת סופרים. ומן הקשה ובכתבי עזרא ואלישע ובדניאל יחזקאל ושמואל. ירמיה ואחז ואסא ומנשה ואמון. ויאשיהו בן יהודה. ושמו. עם כלך יהודה. ואחזיהו בן יהורם

ובשנת חמש ליורם בר אחאב מלכא דישראל ויהושפט מלכא דיהודה מלך יהושפט בן יהורם מלכא דיהודה: בן תלתין ותרתין שנין מלכא בירושלם ושמא דאמה עזובה בת שלחי: ואזל בארחת בית אחאב ועבד דביש קדם ייי ארי בנת אחאב הות מדברא לה לאנתו ועבד דביש קדם ייי: ולא אבא יהוה לחשחיא ית יהודה בגין דוד עבדיה כמא דאמר ליה למתן ליה שרגא ובניוהי כל יומיא: ביומוי פרדו אדומאי מתחות ידא דיהודה ואמליכו עלויהון מלכא: ועבר יורם לצעיר וכל רתיכיא עמיה וקם בליליא ומחא ית אדומאי דסקפין עלוהי ואת רברבי רתיכיא ועם לקריוותהון: ופרדו אדומאי מתחות ידא דיהודה עד יומא הדין אדין תקיפת לבנה בעדנא ההיא: ויתר פתגמי יורם וכל דעבד הלא אינון כתיבין על ספר פתגמי יומיא לקדם מלכי יהודה: וישכב יורם עם אבהתוהי ואתקבר עם אבהתוהי בקרתא דדוד ומלך אחזיה בריה תחותוהי: בשנת עסרי שנין ליורם בר אחאב מלכא דישראל אחזיה בר יהורם מלכא דיהודה:

רלנב

בן עשרים ושתים שנה אחזיהו
במלכו ושנת את מלך בירושלם
ושם אמו עתליהו בת עמרי מלך
ישראל: וילך בדרך בית אחאב
ויעש הרע בעיני יהוה כבית אחאב
כי חתן בית אחאב היה לו: וילך
את יורם בן אחאב למלחמה עם
חזאל מלך ארם ברמות גלעד וימצאו
ארמים את יורם: וישב יורם
המלך להתרפא ביזרעאל מן המכים
אשר יכהו ארמים ברמתו בהלחמו
את חזאל מלך ארם ואחזיהו בן
יהורם מלך יהודה ירד לראות את
יורם בן אחאב ביזרעאל כי חלה
הוא:

ואלישע הנביא קרא לאחד מבני
הנביאים ויאמר לו חגר מתניך וקח
פך השמן הזה בידך והלך רמת גלעד:
ובאת שמה וראה שם יהוא בן
יהושפט בן נמשי ובאת והקמתו
מתוך אחיו והבאת אתו חדר בחדר:
ולקחת פך השמן ויצקת על
ראשו ואמרת כה אמר יהוה
משחתיך למלך אל ישראל ופתחת
הדלת ונסתה ולא תחכה: וילך
הנער הנער הנביא רמת גלעד:
ויבא והנה שרי החיל ישבים ויאמר
דבר לי אליך השר ויאמר יהוא אל
מי מכלנו ויאמר אליך השר:

רשי

ובשנת חמש ליורם בר אחאב מלכא דישראל ויהושפט מלכא דיהודה מלך יהושפט בן יהורם מלכא דיהודה: בן תלתין ותרתין שנין מלכא בירושלם ושמא דאמה עזובה בת שלחי: ואזל בארחת בית אחאב ועבד דביש קדם ייי ארי בנת אחאב הות מדברא לה לאנתו ועבד דביש קדם ייי: ולא אבא יהוה לחשחיא ית יהודה בגין דוד עבדיה כמא דאמר ליה למתן ליה שרגא ובניוהי כל יומיא: ביומוי פרדו אדומאי מתחות ידא דיהודה ואמליכו עלויהון מלכא: ועבר יורם לצעיר וכל רתיכיא עמיה וקם בליליא ומחא ית אדומאי דסקפין עלוהי ואת רברבי רתיכיא ועם לקריוותהון: ופרדו אדומאי מתחות ידא דיהודה עד יומא הדין אדין תקיפת לבנה בעדנא ההיא: ויתר פתגמי יורם וכל דעבד הלא אינון כתיבין על ספר פתגמי יומיא לקדם מלכי יהודה: וישכב יורם עם אבהתוהי ואתקבר עם אבהתוהי בקרתא דדוד ומלך אחזיה בריה תחותוהי: בשנת עסרי שנין ליורם בר אחאב מלכא דישראל אחזיה בר יהורם מלכא דיהודה:

בעמוס. ובמשנת סופרים. ומן הקשה ובכתבי עזרא ואלישע ובדניאל יחזקאל ושמואל. ירמיה ואחז ואסא ומנשה ואמון. ויאשיהו בן יהודה. ושמו. עם כלך יהודה. ואחזיהו בן יהורם

אל רלמו. אל עם ה׳: ודימי כל שבטי ה׳. וכנגדן כלכלה: מסתיין סדר ומבוד ומיזב. מיזבאו לחתם למעלה: ניקי קבר. כי כמה לכו לקבריהם לה מקיה הגבעלית וכמות הדיום ולה קברו העכותית: ואחתר לו הכלוס: הגרול כשברים מלל ממר: הכלוס: המסוגר הזה. יהיו קולרים לבעלי מסגר: פמפיים כמו המסוגר ומבוד ת מרשיון כמו מחתר ויפמם גם הוה כבריו לכי מים להם כמו להתגבל והכחות המפוזיות ובני ישרל הרגים מיהה רשעים ולכם אחר הכמל היו קולרים לנסות ת מסוגר דרך כוזן: אחם ידשתם לת הלים ולת דבריו כי לכי לה ידעתי מה פקר. כי לתת מעלים מתבו מה לדבר פייקר: ומיהר לך ודבר סדר אחר לך: אל גרם התעלות. אל המעלה העליונה ממעלות ויוכלו תתם על דרב. סגיל והוה לבן ם מתמעין לתיום לרשע המסגר: ויקבר. התרך יקרל קבר לפי פראיתך הוה שיקברוהו זה עם זה ליהו כלב אחד ובהמתיו לחתן: ומרם היה מומר. שיהו ספר חילך היה לקבר חוץ כי לה היו יודם עם לה היה לקבר לה כי היו מרי החיל לומר עם יודלים מיומס ולה היו כפכמים עם יהוה למדוד בו ולה מיומס מיהו עם גרמיש נגשר מומר היער מעני חזגל היה מקרהו מהוכם עם והוכך לו לעבוד להתרפל בתרעל ובן כך כל הנכות ל יהוה ומעמו והתקפרו עמו מרי החיל לומר עם: מן המכוון: עם כמו מן המכון יתר החדר מכה בכגול ובן לתר הרגו מן מתחלתו: לומר יהוהו: כמו הכוהו עיקר בתוך: ולה יכלו לו: ויתר לו בחיו: ולה יכלו לו מלוכ: ויתר לו בחיו: ולה יכלו לו מלוכ: ויתר לו בחיו: ולה יכלו לו מלוכ

ובשנת עשרים שנה ליורם בן אחאב מלך ישראל ויהורם בן יהושפט מלך יהודה מלך: כב בן שלשים ושתים שנה היה בהמלכו ושמנה שנים מלך בירושלים ויעש הרע בעיני יהוה כאשר עשו בית אחאב כי בת אחאב היתה לו באשה ויעש הרע בעיני יהוה: כג ולא אבה יהוה להשחית את יהודה למען דויד עבדו כאשר אמר לתת לו נר לו ולבניו כל הימים: כד בימיו פשע אדום מתחת יד יהודה וימליכו עליהם מלך: כה בשנת שתים עשרה שנה ליורם בן אחאב מלך ישראל מלך אחזיה בן יהורם מלך יהודה: כו בן עשרים ושתים שנה אחזיה במלכו ושנה אחת מלך בירושלים ושם אמו עתליהו בת עמרי מלך ישראל: כז וילך בדרך בית אחאב ויעש הרע בעיני יהוה כבית אחאב כי חתן בית אחאב הוא: כח וילך עם יהורם בן אחאב למלחמה אל חזאל מלך ארם ברמות גלעד וישמו ארמים את יורם: כט וישב המלך יורם להתרפא ביזרעאל מן המכות אשר הכוהו ארמים ברמה בהלחמו את חזאל מלך ארם ואחזיה בן יהורם מלך יהודה ירד לראות את יורם בן אחאב ביזרעאל כי חלה הוא: ט ואלישע הנביא קרא לאחד מבני הנביאים ויאמר אליו חגר מתניך וקח פך השמן הזה בידך והלך רמת גלעד: י ובא שמה ויראה שם יהוא בן יהושפט בן נמשי ובא ויקם אתו מתוך אחיו והביאו חדר בית פנימה: יא וקם יהוא אל עבדי אדניו ויאמר השלום באו למה בא המשוגע הזה אליכם ויאמר אליהם אתם ידעתם את האיש ואת שיחו: יב ויאמרו שקר דבר נא לנו ויאמר כזאת וכזאת דבר אלי לאמר כה אמר יהוה משחתיך למלך על ישראל: יג וימהרו ויקחו איש את בגדו וישימו תחת אתו על גבי המעלות ויתקעו בשופר ויאמרו מלך יהוא: יד ויתקשר יהוא בן יהושפט בן נמשי על יורם והוא שמר הוא וכל ישראל את רמת גלעד מפני חזאל מלך ארם: טו והמלך יורם שב להתרפא ביזרעאל מן המכות אשר הכוהו ארמים במלחמו את חזאל מלך ארם ויאמר יהוא אם יש את נפשכם אל יצא פליט מן העיר ללכת להגיד ביזרעאל: טז ויהוא רכב ויסע יזרעאלה כי יורם שכב שם ואחזיה מלך יהודה ירד לראות ביורם: יז והצפה עמד על מגדל יזרעאל וירא את פמון יהוא בבאו ויאמר רואה אני את פמון אנשים ויאמר יורם קח רכב ושלח לקראתם ויאמר השלום: יח וילך רכב לקראתו ויאמר כה אמר המלך השלום ויאמר יהוא מה לך ולשלום סב אחרי ויגד הצפה לאמר בא המלאך עד אליהם ולא שב: יט וישלח רכב שני וילך אליהם ויאמר כה אמר המלך השלום ויאמר יהוא מה לך ולשלום סב אחרי: כ ויגד הצפה לאמר בא עד אליהם ולא שב והנהג כנהג יהוא בן נמשי כי בשגעון ינהג: כא ויאמר יורם אסר רכבו ויאסר רכבו ויצא יורם מלך ישראל ואחזיה מלך יהודה איש ברכבו ויצאו לקראת יהוא ויפגעו אתו בחלקת נבות היזרעאלי: כב ויהי כראות יורם את יהוא ויאמר השלום יהוא ויאמר מה השלום עד זנוני איזבל אמך וכשפיה הרבים: כג וישב יורם ידיו וינס ויאמר אל אחזיה מרמה אחזיה: כד ויהוא מלא כח בקשת וירך את יורם בין זרועתיו ויצא החץ מלבו ויכרע ברכבו: כה ויאמר יהוא אל בדקר שלשו שאהו והשלכהו בחלקת שדה נבות היזרעאלי כי זכר אני את אשר אנו רכבים צמדים אחרי אחאב אביו ויהוה משא זאת עליו: כו אם לא את דמי נבות ואת דמי בניו ראיתי אמש נאם יהוה ושלמתי לך בחלקה הזאת נאם יהוה ועתה שאהו והשלכהו בחלקת השדה כדבר יהוה: כז וראה אחזיה מלך יהודה ויברח דרך בית הגן וירדף יהוא אחריו ויאמר גם אתו הכו במרכבה בעלה גור אשר ליבלעם ויברח מגדו וימת שם: כח וירכבו אתו עבדיו המרכבה וישאו אתו ירושלם ויקברו אתו בקברתו עם אבתיו בעיר דויד: כט ובשנת עשתי עשרה שנה ליורם בן אחאב מלך אחזיה על יהודה: ל ויבא יהוא יזרעאלה ואיזבל שמעה ותשם בפוך עיניה ותיטב את ראשה ותשקף בעד החלון: לא ויהוא בא בשער ותאמר השלום זמרי הרג אדניו: לב וישא פניו אל החלון ויאמר מי אתי מי וישקפו אליו שנים שלשה סריסים: לג ויאמר שכמטהו ויפלו אתה ואת הסוסים ויתרמס: לד ויבא ויאכל וישת ויאמר פקדו נא את הארורה הזאת וקברוה כי בת מלך היא: לה וילכו לקברה ולא מצאו בה כי אם הגלגלת והרגלים וכפות הידים: לו וישבו ויגידו לו ויאמר דבר יהוה הוא אשר דבר ביד עבדו אליהו התשבי לאמר בחלק יזרעאל יאכלו הכלבים את בשר איזבל: לז והיתה נבלת איזבל כדמן על פני השדה בחלקת יזרעאל אשר לא יאמרו זאת איזבל:

ב א ושבעים בנים היו לאחאב בשמרון וישלח יהוא ספרים וישלח שמרון אל שרי יזרעאל הזקנים ואל האמנים את אחאב לאמר: ב ועתה ככא החספר הזה אליכם ואתכם בני אדניכם ואתכם הרכב והסוסים ועיר מבצר והנשק: ג וראיתם מטוב ומישר שבני אדניכם והושבתם על כסא אביו והלחמו על בית אדניכם: ד ויראו מאד מאד ויאמרו הנה שני המלכים לא עמדו לפניו ואיך נעמד אנחנו: ה וישלח אשר על הבית ואשר על העיר והזקנים והאמנים אל יהוא לאמר עבדיך אנחנו וכל אשר תאמר אלינו נעשה לא נמליך איש הטוב בעיניך עשה: ו ויכתב אליהם ספר שנית לאמר אם לי אתם ולקולי אתם שמעים קחו את ראשי אנשי בני אדניכם ובאו אלי כעת מחר יזרעאלה ובני המלך שבעים איש אצל גדלי העיר מגדלים אותם: ז ויהי כבא הספר אליהם ויקחו את בני המלך וישחטו שבעים איש וישימו את ראשיהם בדודים ושלחו אליו יזרעאלה: ח ויבא המלאך ויגד לו לאמר הביאו ראשי בני המלך ויאמר שימו אותם שני ערמים פתח השער עד הבקר: ט ויהי בבקר ויצא ויעמד ויאמר אל כל העם אתם צדקים הנה אני קשרתי על אדני ואהרגהו ומי הכה את כל אלה: י דעו עתה כי לא יפל מדבר יהוה ארצה אשר דבר יהוה על בית אחאב ויהוה עשה את אשר דבר ביד עבדו אליהו: יא ויך יהוא את כל השארים לבית אחאב ביזרעאל וכל גדוליו ומיודעיו וכהניו עד בלתי השאיר לו שריד: יב ויקם ויבא וילך שמרון הוא בית עקד הרעים בדרך: יג ויהוא מצא את אחי אחזיהו מלך יהודה ויאמר מי אתם ויאמרו אחי אחזיהו אנחנו ונרד לשלום בני המלך ובני הגבירה: יד ויאמר תפשום חיים ויתפשום חיים וישחטום אל בור בית עקד ארבעים ושנים איש ולא השאיר איש מהם: טו וילך משם וימצא את יהונדב בן רכב לקראתו ויברכהו ויאמר אליו הישר את לבבך כאשר לבבי עם לבבך ויאמר יהונדב ישר ותן את ידך ויתן ידו ויעלהו אליו אל המרכבה: טז וילך אתו ויראהו את קנאתו ליהוה וישבו אתו ברכבו: יז ויבא שמרון ויך את כל הנשאר לאחאב בשמרון עד השמידו כדבר יהוה אשר דבר אל אליהו:

יח ויקבץ יהוא את כל העם ויאמר אליהם אחאב עבד את הבעל מעט יהוא עבדנו ועתה כל נביאי הבעל כל עבדיו וכל כהניו אל יחסר איש כי זבח גדול לי לבעל כל אשר יחסר איש לא יחיה ויהוא עשה בעקבה למען אבד את עבדי הבעל: יט ויאמר יהוא קדשו עצרה לבעל ויקראו: כ ויעבר קול ביהוא בכל ישראל ויבאו כל עבדי הבעל ולא נשאר איש אשר לא בא ויבאו בבית הבעל ויתמלא בית הבעל פה אל פה: כא ויאמר יהוא לכל עבדי הבעל הגישו מלבוש ויגישו: כב ויאמר יהוא לאשר על הבית הוצא מלבושים לכל עבדי הבעל ויוצא להם מתנתם: כג ויבא יהוא ויהונדב בן רכב בית הבעל ויאמר לעבדי הבעל חפשו ובקרו פן יש פה אתכם מעבדי יהוה כי אם עבדי הבעל לבדם: כד ויבאו לעשות זבחים ועלות והנה שמנים לו בחוץ שמנים ויאמר יהוא לאשר על ידו לאמר כל האיש אשר אביא בידכם מן האנשים אשר אני נתן בידכם נפשו תחת נפשו: כה ויהי כאשר כלה העלות ויאמר יהוא לרצים ולשלשים לכו הכום אל יצא איש ויכום לפי חרב וישליכו הרצים והשלשים ויצאו עד עיר בית הבעל: כו ויוציאו את מצבות בית הבעל וישרפו: כז וינתצו את מצבת הבעל וינתצו את בית הבעל וישימו אתו למחראות עד היום הזה: כח וישמד יהוא את הבעל מישראל: כט רק מחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל לא סר יהוא מאחריהם עגלי הזהב אשר בבית אל ואשר בדן: ל ויאמר יהוה אל יהוא יען אשר הטיבת לעשות הישר בעיני לעשות ככל אשר בלבבי לבית אחאב בנים רבעים ישבו לך על כסא ישראל: לא ויהוא לא שמר ללכת בתורת יהוה אלהי ישראל בכל לבבו לא סר מחטאות ירבעם אשר החטיא את ישראל: לב בימים ההם החל יהוה להקצות בישראל ויכם חזאל בכל גבול ישראל: לג מן הירדן מזרחה כל ארץ הגלעדי הגדי והראובני והמנשי מערוער אשר על נחל ארנון והגלעד והבשן: לד ויתר דברי יהוא וכל אשר עשה וכל גבורתו הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל: לה וישכב יהוא עם אבתיו ויקברו אתו בשמרון וימלך יהואחז בנו תחתיו: לו והימים אשר מלך יהוא על ישראל בשמרון שמונה ועשרים שנה:

רלבב

ויעלה אחזי על המטה. לל מכבר סלט מחוזה על עיר ס מרוץ וקיבל הסדר והאחזים ותבלים כבי אחזיה סיזו בגדולי סמדי ויהוא מצא את שרי יהודה ואת בני אחי אחזיהו משרתים לאחזיהו ויאמר תפשום חיים ויתפשום חיים וישחטום אל בור בית עקד ארבעים ושנים איש ולא השאיר איש מהם: וילך משם וימצא את יהונדב בן רכב לקראתו ויברכהו ויאמר אליו הישר את לבבך כאשר לבבי עם לבבך ויאמר יהונדב ישר ותן את ידך ויתן ידו ויעלהו אליו אל המרכבה: ויבא שמרון ויך את כל הנשאר לאחאב בשמרון עד השמידו כדבר יהוה אשר דבר אל אליהו: ויקבץ יהוא את כל העם ויאמר אליהם אחאב עבד את הבעל מעט יהוא עבדנו ועתה כל נביאי הבעל כל עבדיו וכל כהניו אל יחסר איש כי זבח גדול לי לבעל כל אשר יחסר איש לא יחיה ויהוא עשה בעקבה למען אבד את עבדי הבעל: ויאמר יהוא קדשו עצרה לבעל ויקראו: ויעבר קול ביהוא בכל ישראל ויבאו כל עבדי הבעל ולא נשאר איש אשר לא בא ויבאו בבית הבעל ויתמלא בית הבעל פה אל פה: ויאמר יהוא לכל עבדי הבעל הגישו מלבוש ויגישו: ויאמר יהוא לאשר על הבית הוצא מלבושים לכל עבדי הבעל ויוצא להם מתנתם: ויבא יהוא ויהונדב בן רכב בית הבעל ויאמר לעבדי הבעל חפשו ובקרו פן יש פה אתכם מעבדי יהוה כי אם עבדי הבעל לבדם: ויבאו לעשות זבחים ועלות והנה שמנים לו בחוץ שמנים ויאמר יהוא לאשר על ידו לאמר כל האיש אשר אביא בידכם מן האנשים אשר אני נתן בידכם נפשו תחת נפשו: ל"

רלבב

רלבב

כל כסף הקדשים אשר יובא בית יהוה כסף עובר איש כסף נפשות ערכו כל כסף אשר יעלה על לב איש להביא בית יהוה יקחו להם הכהנים איש מאת מכרו והם יחזקו את בדק הבית לכל אשר ימצא שם בדק׃ ויהי בשנת עשרים ושלש שנה למלך יהואש לא חזקו הכהנים את בדק הבית׃ ויקרא המלך יהואש ליהוידע הכהן ולהכהנים ויאמר אלהם מדוע אינכם מחזקים את בדק הבית ועתה אל תקחו כסף מאת מכריכם כי לבדק הבית תתנהו׃ ויאותו הכהנים לבלתי קחת כסף מאת העם ולבלתי חזק את בדק הבית׃ ויקח יהוידע הכהן ארון אחד ויקב חר בדלתו ויתן אתו אצל המזבח בימין בבוא איש בית יהוה ושמו שמה הכהנים שמרי הסף את כל הכסף המובא בית יהוה׃ ויהי כראותם כי רב הכסף בארון ויעל סופר המלך והכהן הגדול ויצרו וימנו את הכסף הנמצא בית יהוה׃ ויתנו את הכסף המדוד על ידי עשי המלאכה

רלבב

כלכסף הקדש׳ אשר יובא. לא תוכל לומר שהכסף שהביאו לבדק הבית היה מן הקדשים שנדרו לגבוה שהרי כבר נאמר בהם כל כסף עובר. כסף אשם וכסף חטאת לא יובא. נפש כי תקריב מנחה יובא. אשר יובא בית יהוה. כסף עובר. כסף אשם וכסף חטאת לא יובא. איש כסף נפשות ערכו. אשר יובא בית יהוה. הבאת את חגלולי ועדיתו את עירו. חרם בעדרה תחרם עירו. אמן׃

כל כסף קדשיא דיתקרב על דלית לבית מקדשא ייתי כסף מגלגלי גברא ודעבד על סיגין ובקרן כסף פורקן נפשיה ודחזן גבר פורקן נפשיה אף כל דקרמעודב גבר בליביה לאיתאה לבית מקדשא ייי׃ יקבלון להון כהניא גבר מן סבריה וחזנון יתקפון ית בזקא דביתא לכל אתר דיתאשכח בזקא׃ והוה בשתת עסרין תשעת סגין למלכא יהואש לא תקיפו כהניא ית בזקא דביתא׃ וקרא מלכא יהואש ליהויידע כהנא ולכהניא ואמר להון מדין אינון לא תקיפין ית בזקא דביתא כדון לא תיסבון כספא מן סבריכון ארי לבזקא דביתא תתנוניה׃ ואיסתמסו כהניא בדיל דלא לסבור כספא מן עמא ובזקא לא תקיפו׃ ויהב יהוידע כהנא ית בזקא דביתא ומנעל בית מדבחא לימינא כד עייל גבר לבית מקדשא ותמן יהבין כהניא נטרי תרעא כל כספא דאתייתי לבית מקדשא ייי׃ והוה כד חמון ארי סגי כספא בארונא ועלין ספרא דמלכא וכהנא רבא ומנון וחשבון כספא דאשתכח בבית מקדשא ייי׃ ויהבון כספא דמנו עבדי עיבידתא דמתמנן על בית מקדשא ייי׃ ונפקין לנגרי אעיא ולבנאי דעבדין בבית מקדשא ייי׃ ולארבעבליאולמסלי אבניא׃ ולמיקנא אעין ואבנין דפסילין לתקפא ית בזקא דבית מקדשא ייי׃ ולכל דנפיק על ביתא לתקפותיה׃ ברם לא מתעבד בית מקדשא ייי קולין דכספא מפסריא ומכי מזרקא׃ ותשעורתא כל מאני דהבא וכאני כספא מן כספא דמתעל לבית מקדשא ייי׃ לעבדי עיבידתא ויתיהבון ליה ואתקנון ביה ית בית מקדשא ייי׃ ולא מחשבין עם גברייא די יהבין ית כספא על ידיהון למתן לעבדי עיבידתא ארי בהימנותא אינון עבדין׃ כספ אשמא וכספ חטאתא לא מתעל לבית מקדשא ייי להכהניא יהון׃ בעין סליק חזאל מלכא דארם ואיתי קרבא על גת וכבשה ושוי חזאל אפוהי למיסק לירושלם׃ ומיבי יהואש מלכא שיבקוהי רבית יהושפט יתי מלכי יהודה ואחזי יתי מלכי יהודה ית כל קודשיהון דיקדשון אבהתוי יהושפט ויהורם ואחזיהו אבהתוי מלכא דבית יהודה ואתעתד יתי על קבר אבהתי בקבורתא דבית דויד מלכא ואמליך עמסיה ברה תחותוי׃ בשנת עשרין ותרתין שנין ליהואש בר אחזיהו מלכא דיהודה מלך יהואש בר יהואחז על ישראל בשומרון שבע עשרה שנין׃ ועבד דביש קדם יי ואזל בכל חובי ירבעם בר נבט דאחטי ית ישראל לא אתרחיק מנהון׃ ותקיף רוגזא דיי בישראל ויתנינון ביד חזאל מלכא דארם וביד בר חזאל כל יומיא׃ ובעא יהואחז קדם יי ואשתמע מימריה קדמוי ארי חמא ית מעיקתא דישראל ארי מעיקינון מלכא דארם׃ ויהב יי ליהושע פרקנא ושיזבינון מן ידא דארם ויתבו בני ישראל במשכניהון כאתמלי׃ לא אתרחיקו מחובי בית ירבעם דאחטי ית ישראל בהון אזלו ואף אשירתא קיימא בשומרון׃ ארי לא אשתיירו ליהואחז עמא אלהין חמשין ועשרא רתיכין ועסרא אלפין רגלאי ארי מחינון מלכא דארם ושויינון כעפרא לדיישין׃ ושאר פרקנא דיהואש וכל דעבד וחילא דעבד הלא אינון כתיבין על ספר פרשגי יומיא לשלטוני יהודה׃ ושכיבו יהואש עם אבהתוי וקברו יתיה עם אבהתוי בקבורתא דבית דויד מלכא ואמליך יתי ירבעם תחותוי׃ בשנת עסרין ותרתין שנין ליהואש מלכא דיהודה מלך יהואחז בר יהוא על ישראל בשומרון שבע עשרה שנין׃ ועבד דביש קדם יי ואזל בכל חובי ירבעם בר נבט דאחטי ית ישראל לא אתרחיק מנהון׃ ותקיף רוגזא דיי בישראל ויתנינון ביד חזאל מלכא דארם וביד בר חזאל כל יומיא׃ ובעא יהואחז קדם יי ואשתמע מימריה קדמוי ארי חמא ית מעיקתא דישראל ארי מעיקינון מלכא דארם׃ ויהב יי ליהושע פרקנא ושיזבינון מן ידא דארם ויתבו בני ישראל במשכניהון כאתמלי׃ לא אתרחיקו מחובי בית ירבעם דאחטי ית ישראל בהון אזלו ואף אשירתא קיימא בשומרון׃ ארי לא אשתיירו ליהואחז עמא אלהין חמשין ועשרא רתיכין ועסרא אלפין רגלאי ארי מחינון מלכא דארם ושויינון כעפרא לדיישין׃ ושאר פרקנא דיהואש וכל דעבד וחילא דעבד הלא אינון כתיבין על ספר פרשגי יומיא לשלטוני יהודה׃ ושכיבו יהואש עם אבהתוי וקברו יתיה עם אבהתוי בקבורתא דבית דויד מלכא ואמליך יתי ירבעם תחותוי׃

ההקדים בית יהוה ויצאהו להחדשי העין ולבנים העשים בית יהוה׃ ולגדרים ולחצבי האבן ולקנות עצים ואבני מחצב לחזק את בדק בית יהוה ולכל אשר יצא על הבית לחזקה׃ אך לא יעשה בית יהוה כפות כסף מזמרות מזרקות חצצרות כל כלי זהב וכלי כסף מן הכסף המובא בית יהוה׃ כי לעשי המלאכה יתנהו וחזקו בו את בית יהוה׃ ולא יחשבו את האנשים אשר יתנו את הכסף על ידם לתת לעשי המלאכה כי באמנה הם עשים׃ כסף אשם וכסף חטאות לא יובא בית יהוה לכהנים יהיו׃

אז יעלה חזאל מלך ארם וילחם על גת וילכדה וישם חזאל פניו לעלות על ירושלם׃ ויקח יהואש מלך יהודה את כל הקדשים אשר הקדישו יהושפט ויהורם ואחזיהו אבתיו מלכי יהודה ואת קדשיו ואת כל הזהב הנמצא באצרות בית יהוה ובית המלך וישלח לחזאל מלך ארם ויעל מעל ירושלם׃ ויתר דברי יואש וכל אשר עשה הלוא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה׃ ויקמו עבדיו ויקשרו קשר ויכו את יואש בית מלא הירד סלא׃

ויקברו אתו עם אבתיו בעיר דויד ומרד אמציה בנו תחתיו׃

בעין סליק חזאל. לגת הקדלה לפסוק שלפניו והכתוב מספר תחלה תלונתו של חזאל ואחר כך מספר מלחמתו׃ (ועדיין). בעין חזאל מלך ארם. לא היה חזאל מלך ארם כל ימי יהואש אלא בימי בנו של יהואש׃ (ועדיין). ויקברו אתו עם אבתיו. לפי שהיה ראוי לומר ויקברו אתו בקבורת אבתיו ולא אמר כן׃ (ועדיין). ומרד אמציה בנו תחתיו. לפי שהיה ראוי לומר ויקברו אתו בקבורת אבתיו ומרד אמציה בנו תחתיו׃ (ועדיין). ויקברו אתו עם אבתיו. לפי שהיה ראוי לומר ויקברו אתו בקבורת אבתיו ולא אמר כן׃ (ועדיין). ומרד אמציה בנו תחתיו. לפי שהיה ראוי לומר ויקברו אתו בקבורת אבתיו ומרד אמציה בנו תחתיו׃ (ועדיין).

ויאמרו כלם ואיש ויחלו לשאת ולתת ויאמרו נשבעו בה׳ פחד ויתקע מתקע התקוממות ויחזקו בן מתקע התקוממות ויחזקו בן מתקע התקוממות ויחזקו בן

ויקח המפתח. את יואש בן יהואחז בן יהוא בן שלשים שנה מלך יואש בירושלים ושם אמו צבעת מן באר שבע: ויעש הישר. כל ימי יהוידע הכהן: לא סרו. הבמות: עוד העם. מזבחים ומקטרים: ויאמר יואש. לכהנים: כל כסף הקדשים. כל כסף שמביאין לבית ה' ולא לצרכי הבית: כסף עובר איש. כסף שהוא עובר ומביא איש מדעתו: כסף נפשות. כסף שמשלם ערכו לכהנים כאשר יעריכנו הכהן לפי שנתו: כל כסף אשר יעלה. כסף שאין עליו שום נדר אלא שהוא עולה על לב איש להביא לבית ה' לצורך הבית: יחזקאל

ויתר דברי יואש וכל אשר עשה וגבורתו אשר גלחם עם אמציה מלך יהודה הלא הם כתבים על סספר דברי הימים למלכי ישראל: וישכב יואש עם אבתיו וירבעם ישב על כסאו ויקבר יואש בשמרון עם מלכי ישראל: ואלישע מרע ת חליו אשר ימות ביו וירד אליו יואש מלך ישראל ויבך על פניו ויאמר אבי אבי רכב ישראל ופרשיו: ויאמר לו אלישע קח קשת וחצים ויקח אליו קשת וחצים: ויאמר למלך ישראל הרכב ידך על הקשת וירכב ידו וישם אלישע ידיו על ידי המלך: ויאמר פתח החלון קדמה ויפתח ויאמר אלישע ירה ויורו ויאמר חץ תשועה ליהוה וחץ תשועה באדם והכית את ארם באפק עד כלה: ויאמר קח החצים ויקח ויאמר למלך ישראל הך ארצה וך שלש פעמים ויעמד: ויקצף עליו איש האלהים ויאמר להכות חמש או ששׁ פעמים אז הכית את ארם עד כלה ועתה תכה את ארם שלש פעמים: ויבא אליו אלישע ויקבר ויעל מלאכי מואב בארץ בא שנה: ויהי הם קברים איש והנה ראו את הגדוד וישלכו את האיש בקבר אלישע וילך ויגע האיש בעצמות אלישע ויחי ויעמד על רגליו: ויחזק יהואחז בן יהוא על ישראל בשמרון שבע עשרה שנה וירע בעיני יהוה וילך אחר חטאת ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל לא סר ממנה: ויחר אף יהוה בישראל ויתנם ביד חזאל מלך ארם וביד בן הדד בן חזאל כל הימים: ויחל יהואחז את פני יהוה וישמע אליו יהוה כי ראה את לחץ ישראל כי לחץ אתם מלך ארם: ויתן יהוה לישראל מושיע ויצאו מתחת יד ארם וישבו בני ישראל באהליהם כתמול שלשום: אך לא סרו מחטאת בית ירבעם אשר החטיא את ישראל בה הלך ונם האשרה עמדה בשמרון: כי לא השאיר ליהואחז עם כי אם חמשים פרשים ועשרה רכב ועשרת אלפים רגלי כי אבדם מלך ארם וישמם כעפר לרוש: ויתר דברי יהואחז וכל אשר עשה וגבורתו הלוא הם כתובים על סספר דברי הימים למלכי ישראל: וישכב יהואחז עם אבתיו ויקברו אתו בשמרון ויפלך יואש בנו תחתיו: בשנת שלשים ושבע שנה ליואש מלך יהואש בן יהואחז מלך ישראל בשמרון ימלך שש עשרה שנה: ויעש הרע בעיני יהוה לא סר מכל חטאת ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל בה הלך: ויתר דברי יואש וכל אשר עשה וגבורתו אשר נלחם את אמציה מלך יהודה הלא הם כתובים על סספר דברי הימים למלכי ישראל: וישכב יואש עם אבתיו וירבעם ישב על כסאו ויקבר יואש בשמרון עם מלכי ישראל: ואלישע מת וקברו אתו ובני עמון באים בארץ לשחת השנה: ויהי הם קברים איש ואת הקבר אלישע וירא הנה גדוד ויתנו את האיש בקבר אלישע וילך ויגע האיש בעצמות אלישע ויחי ויעמד על רגליו: וחזאל לחץ את ישראל כל ימי יהואחז: ויחן יהוה אתם וירחם אליהם ויפן אליהם למען בריתו את אברהם יצחק ויעקב ולא אבה השחיתם ולא השליכם מעל פניו עד עתה: וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדד בנו תחתיו: ויהואש בן יהואחז לקח את ערי מיד בן הדד בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו בשלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים ליואש בן יהואחז מלך ישראל מלך אמציה בן יואש מלך יהודה: בן עשרים וחמש שנה היה במלכו וששׁ ועשרים שנה מלך בירושלים ושם אמו יהועדן מירושלם: ויעש הישר בעיני יהוה רק לא כלבב דויד אביו ככל אשר עשה יואש אביו עשה: אך הבמות לא סרו עוד העם מזבחים ומקטרים על הבמות: ויהי כחזק הממלכה עלי ויך את עבדיו המכים את המלך אביו: ואת בניהם המתים לא המית כי ככתוב בספר תורת משה אשר צוה יהוה לאמר לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות כי איש בחטאו ימותו: הוא הכה את אדום בגיא המלח עשרת אלפים ותפש את סלע במלחמה ויקרא את שמה יקתאל עד היום הזה: אז שלח אמציה מלאכים אל יהואש בן יהואחז בן יהוא מלך ישראל לאמר לכה נתראה פנים: וישלח יהואש מלך ישראל אל אמציה מלך יהודה לאמר החוח אשר בלבנון שלח אל הארז אשר בלבנון לאמר תנה את בתך לבני לאשה ותעבר חית השדה אשר בלבנון ותרמס את החוח: כי הכה הכית את אדום ונשא לבבך להתהלל שב עתה בביתך למה תתגרה ברעה ונפלת אתה ויהודה עמך: ולא שמע אמציה כי מאת יהוה היתה למען תתם אותם ביד כי דרשו את אלהי אדום: ויעל יהואש מלך ישראל ויתראו פנים הוא ואמציה מלך יהודה בבית שמש אשר ליהודה: וינגף יהודה לפני ישראל וינסו איש לאהליו: ואת אמציה מלך יהודה בן יואש בן יהואחז לכד יהואש מלך ישראל בבית שמש ויבא אתו ירושלם ויפרץ בחומת ירושלם משער אפרים עד שער הפנה ארבע מאות אמה: ואת כל הזהב והכסף וכל הכלים הנמצאים בבית ה' ובאוצרות בית המלך ואת בני התערבות וישב שמרונה: ויתר דברי יואש אשר עשה וגבורתו אשר נלחם את אמציה מלך יהודה הלא הם כתובים על סספר דברי הימים למלכי ישראל: וישכב יואש עם אבתיו ויקבר בשמרון עם מלכי ישראל וימלך ירבעם תחתיו: ואמציה בן יואש מלך יהודה חי אחרי מות יהואש בן יהואחז מלך ישראל חמש עשרה שנה: ויתר דברי אמציה הלא הם כתובים על סספר דברי הימים למלכי יהודה: ויקשרו עליו קשר בירושלם וינס לכישה וישלחו אחריו לכישה וימיתהו שם: וישאוהו על סוסים ויקבר בירושלם עם אבתיו בעיר דויד: ויקחו את כל העם את עזריה ויתנהו תחת אביו אמציה: הוא בנה את אילת וישבה ליהודה אחרי שכב המלך עם אבתיו: בשנת עשרים ושתים שנה לעזריה בן אמציה מלך יהודה מלך ירבעם בן יואש על ישראל בשמרון ארבעים ואחת שנה: ויעש הישר בעיני יהוה ככל אשר עשה אמציה אביו: אך הבמות לא סרו עוד העם מזבחים ומקטרים על הבמות: ויגע יהוה בחזיהו ויהי מצרע עד יום מותו וישב בבית החפשית ויותם בן המלך על הבית שפט את עם הארץ: ויתר דברי עזריה וכל אשר עשה הלא הם כתובים על סספר דברי הימים למלכי יהודה: וישכב עזריה עם אבתיו ויקברו אתו עם אבתיו בעיר דויד ויתם בנו תחתיו: בשנת שלשים ושמנה שנה לעזריה מלך יהודה מלך זכריה בן ירבעם על ישראל בשמרון שש חדשים: ויעש הרע בעיני יהוה כאשר עשו אבתיו לא סר מחטאת ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל: ויקשר עליו שלם בן יבש ויכהו קבלעם ויתיתהו וימת ויתחלף תחתיו: ויתר דברי זכריה הנה כתובים על סספר דברי הימים למלכי ישראל: זה דבר יהוה אשר דבר אל יהוא לאמר בנים לך ישבו לכסא עד רבעים ויהי כן: שלם בן יבש מלך ויך בשנת תשע ושלשים לעזיה מלך יהודה וימלך חדש ימים בשמרון: ויעל מנחם בן גדי מתרצה ויבא תרצה ויך את שלם בן יבש בשמרון ויכהו וימיתהו וימלך תחתיו: ויתר דברי שלם וקשרו אשר קשר הנה על סספר דברי הימים למלכי ישראל: אז הכה מנחם את תפסח ואת כל אשר בה ואת גבוליה מתרצה כי לא פתחו לו ויכה את כל הרות תבקעינה: בשנת שלשים ותשע שנה לעזריה מלך יהודה מלך מנחם בן גדי על ישראל עשר שנים בשמרון: ויעש הרע בעיני יהוה לא סר מחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל בה הלך: בימיו עלה פול מלך אשור על הארץ ויתן מנחם לפול אלף ככר כסף למען תהי ידו עמו להחזיק מלכות בידו: ויוצא מנחם את הכסף על ישראל על כל גבורי החיל לתת למלך אשור חמשים שקלים כסף על כל איש לתת למלך אשור וישב מלך אשור ולא עמד שם בארץ: ויתר דברי מנחם וכל אשר עשה הלא הם כתובים על סספר דברי הימים למלכי ישראל: וישכב מנחם עם אבתיו וימלך פקחיה בנו תחתיו: בשנת חמשים שנה לעזריה מלך יהודה מלך פקחיה בן מנחם על ישראל בשמרון שתים שנים: ויעש הרע בעיני יהוה לא סר מחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל: ויקשר עליו פקח בן רמליהו שלשים איש מגלעדים ויכהו וימיתהו וימלך תחתיו: ויתר דברי פקחיה וכל אשר עשה הנה כתובים על סספר דברי הימים למלכי ישראל: בשנת חמשים ושתים שנה לעזריה מלך יהודה מלך פקח בן רמליהו על ישראל עשרים שנה בשמרון: ויעש הרע בעיני יהוה לא סר מחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל: ויקשר עליו הושע בן אלה ויכהו וימיתהו וימלך תחתיו בשנת עשרים לותם בן עזיה: ויתר דברי פקח וכל אשר עשה הנה כתובים על סספר דברי הימים למלכי ישראל: בשנת שתים לפקח בן רמליהו מלך הושע בן אלה בשמרון על ישראל תשע שנים: ויעש הרע בעיני יהוה רק לא כמלכי ישראל אשר היו לפניו: עלה עליו שלמנאסר מלך אשור והי לו הושע עבד וישב לו מנחה: וימצא מלך אשור בהושע כי שלח מלאכים אל סוא מלך מצרים ולא העלה מנחה למלך אשור כעת בעת ויעצרהו מלך אשור ויאסרהו בבית כלא: ויעל מלך אשור בכל הארץ ויעל שמרון ויצר עליה שלש שנים: בשנת התשעית להושע לכד מלך אשור את שמרון ויגל את ישראל אשור ויושב אתם בחלח ובחבור נהר גוזן וערי מדי: ויהי כי חטאו בני ישראל ליהוה אלהיהם המעלה אתם מתחת יד פרעה מלך מצרים ויראו אלהים אחרים: וילכו בחקות הגוים אשר הורישׁ יהוה מפני בני ישראל ובחקות מלכי ישראל אשר עשו: ויחפאו בני ישראל דברים אשר לא כן על יהוה אלהיהם ויבנו להם במות בכל עריהם ממגדל נצרים ועד עיר מבצר: ויצבו להם מצבות ואשרים על כל גבעה רמה ותחת כל עץ רענן: ויקטרו שם בכל במות כגוים אשר הגלה יהוה מפניהם ויעשו דברים רעים להכעיס את יהוה: ויעבדו את הגלולים אשר אמר יהוה להם לא תעשו את הדבר הזה אליהם: ויעד יהוה בישראל וביהודה ביד כל נביא כל חוזה לאמר שובו מדרכיכם הרעים ושמרו מצותי חקותי ככל התורה אשר צויתי את אבותיכם ואשר שלחתי אליכם ביד עבדי הנביאים: ולא שמעו ויקשו את ערפם כערף אבותם אשר לא האמינו ביהוה אלהיהם: וימאסו את חקתיו ואת בריתו אשר כרת את אבותם ואת עדותיו אשר העיד בהם וילכו אחרי ההבל ויהבלו ואחרי הגוים אשר סביבותיהם אשר צוה יהוה אתם לבלתי עשות כמוהם: ויעזבו את כל מצות יהוה אלהיהם ויעשו להם מסכה עגלים שנים ועשו אשרה וישתחוו לכל צבא השמים ויעבדו את הבעל: והעבירו את בניהם ואת בנותיהם באש ויקסמו קסמים ויתמכרו לעשות הרע בעיני יהוה להכעיסו: ויתעב יהוה מאד מעל פניו ולא נשאר רק שבט יהודה לבדו: גם יהודה לא שמר את מצות יהוה אלהיהם וילכו בחקות ישראל אשר עשו: וימאס יהוה בכל זרע ישראל ויענם ויתנם ביד שסים עד אשר השליכם מעל פניו: כי קרע ישראל מעל בית דויד וימליכו את ירבעם בן נבט וידח ירבעם את ישראל מאחרי יהוה והחטיאם חטאה גדולה: ויסרו בני ישראל בכל חטאת ירבעם אשר עשה לא סרו ממנה: עד אשר הסיר יהוה את ישראל מעל פניו כאשר דבר ביד כל עבדיו הנביאים ויגל ישראל מעל אדמתו אשוריה עד היום הזה: ויבא מלך אשור מבבל וכותה ועוא ועוא וספרוים וישב בארי שמרון תחת בני ישראל וירשו את שמרון וישבו בעריה: ויהי בראשית ישבם שם לא יראו את יהוה וישלח יהוה בהם את הארי ויהרגו בהם: ויאמרו למלך אשור לאמר הגוים אשר הגלית ותושב בערי שמרון לא ידעו את משפט אלהי הארץ וישלח בהם את הארי והנה ממיתים אותם כאשר לא ידעו את משפט אלהי הארץ: ויצו מלך אשור לאמר שמו שם אחד מן הכהנים אשר הגליתם משם וילכו וישבו שם ויהי מורה להם את משפט אלהי הארץ: ויהיו עושים גוי גוי אלהיהם ויתנו בבית הבמות אשר עשו השמרנים גוי גוי בעריהם אשר הם יושבים שם: ואנשי סכות עשו את נבחז ואת תרתק ואנשי כותה עשו את נרגל ואנשי חמת עשו את אשימא: והעוים עשו את נבחן ואת תרתק והספרים שרפים באש לאדרמלך וענמלך אלהי ספרוים: ויהיו יראים את יהוה ויעשו להם מקצותם כהני במות ויעשו להם בבתי הבמות: את יהוה היו יראים ואת אלהיהם היו עבדים כמשפט הגוים אשר הגלו אתם משם: עד היום הזה הם עשים כמשפטים הראשנים אינם יראים את יהוה ואינם עשים כחקתם וכמשפטם וכתורה וכמצוה אשר צוה יהוה את בני יעקב אשר שם את שמו ישראל: ויכרת יהוה אתם ברית ויצו עליהם לאמר לא תיראו אלהים אחרים ולא תשתחוו להם ולא תעבדום ולא תזבחו להם: כי אם את יהוה אשר העלה אתכם מארץ מצרים בכח גדול וזרוע נטויה אתו תיראו ואתו תשתחוו ולו תזבחו: והחקים והמשפט והתורה והמצוה אשר כתב לכם תשמרו לעשות כל הימים ולא תיראו אלהים אחרים: והברית אשר כרתי אתכם לא תשכחו ולא תיראו אלהים אחרים: כי אם את יהוה אלהיכם תיראו והוא יצילכם מיד כל אויביכם: ולא שמעו כי אם כמשפטם הראשון הם עשים: ויהיו היו את יהוה וגם את פסיליהם עבדו גם בניהם ובני בניהם כאשר עשו אבותם הם עשים עד היום הזה: ויהי בשנת שלש להושע בן אלה מלך ישראל מלך חזקיה בן אחז מלך יהודה: בן עשרים וחמש שנה היה במלכו ושש ועשרים שנה מלך בירושלם ושם אמו אבי בת זכריה: ויעש הישר בעיני יהוה ככל אשר עשה דויד אביו: הוא הסיר את הבמות וישבר את המצבות וכרת את האשרה וכתת נחש הנחשת אשר עשה משה כי עד הימים ההם היו בני ישראל מקטרים לו ויקרא לו נחשתן: ביהוה אלהי ישראל בטח ואחריו לא היה כמהו בכל מלכי יהודה ואשר היו לפניו: ויהי דבק ביהוה לא סר מאחריו וישמר מצותיו אשר צוה יהוה את משה: ויהי יהוה עמו בכל אשר יצא ישכיל ויתמרד במלך אשור ולא עבדו: הוא הכה את פלשתים עד עזה ואת גבוליה ממגדל נצרים ועד עיר מבצר: בשנת ארבע לחזקיה הוא שנת שבע להושע בן אלה מלך ישראל עלה שלמנאסר מלך אשור על שמרון ויצר עליה: ויקצה עליה שלש שנים בשנת השלשית להושע בן אלה מלך ישראל לכד את שמרון ויגל את ישראל אשורה ויושב אתם בחלח ובחבור נהר גוזן וערי מדי: על אשר לא שמעו בקול יהוה אלהיהם ויעברו את בריתו כל אשר צוה משה עבד יהוה לא שמעו ולא עשו: בשנת ארבע עשרה לחזקיה המלך עלה סנחריב מלך אשור על כל ערי יהודה הבצרות ויתפשם: וישלח חזקיה מלך יהודה אל מלך אשור לכיש לאמר חטאתי שוב מעלי את אשר תתן עלי אשא וישם מלך אשור על חזקיה מלך יהודה שלש מאות ככר כסף ושלשים ככר זהב: ויתן חזקיה את כל הכסף הנמצא בבית יהוה ובאוצרות בית המלך: בעת ההיא קצץ חזקיה מלך יהודה את דלתות היכל יהוה ואת האלות אשר צפה חזקיה מלך יהודה ויתנם למלך אשור: וישלח מלך אשור את תרתן ואת רבסריס ואת רבשקה מלכיש אל המלך חזקיה בחיל כבד על ירושלם ויעלו וילכו ויבאו ירושלם ויעלו ויבאו ויעמדו אל תעלת הברכה העליון אשר בשדה כבס: ויקראו אל המלך ויצא אליהם אליקים בן חלקיה אשר על הבית ושבנא הסופר ויואח בן אסף המזכיר: ויאמר אליהם רבשקה אמרו נא אל חזקיה כה אמר המלך הגדול מלך אשור מה הבטחון הזה אשר בטחת: אמרת אך דבר שפתים עצה וגבורה למלחמה עתה על מי בטחת כי מרדת בי: עתה הנה בטחת לך על משענת הקנה הרצוץ הזה על מצרים אשר יסמך איש עליה והיתה לתחוב את כפו ונקבה כן פרעה מלך מצרים לכל הבטחים עליו: ואם תאמרו אלי אל יהוה אלהינו בטחנו הלא הוא אשר הסיר חזקיה את במותיו ואת מזבחותיו ויאמר ליהודה ולירושלם לפני המזבח הזה תשתחוו בירושלם: ועתה התערב נא אדני את מלך אשור ואתנה לך אלפים סוסים אם תוכל לתת לך רכבים עליהם: ואיך תשיב פני פחת אחד מעבדי אדני הקטנים ותבטח לך על מצרים לרכב ולפרשים: ועתה המבלעדי יהוה עליתי על המקום הזה להשחיתו יהוה אמר אלי עלה אל הארץ הזאת והשחיתה: ויאמר אליקים בן חלקיה ושבנא ויואח אל רבשקה דבר נא אל עבדיך ארמית כי שמעים אנחנו ואל תדבר אלינו יהודית באזני העם אשר על החומה: ויאמר אליהם רבשקה האל אדני ואליך שלחני אדני לדבר את הדברים האלה הלא על האנשים הישבים על החומה לאכול את חריהם ולשתות את מימיהם אתכם: ויעמד רבשקה ויקרא בקול גדול ביהודית ויאמר שמעו דברי המלך הגדול מלך אשור: כה אמר המלך אל יתל לכם חזקיה כי לא יוכל להציל אתכם: ואל יבטח אתכם חזקיה על יהוה לאמר הצל יצילנו יהוה לא תנתן העיר הזאת ביד מלך אשור: אל תשמעו אל חזקיה כי כה אמר מלך אשור עשו אתי ברכה וצאו אלי ואכלו איש גפנו ואיש תאנתו ושתו איש מי בורו: עד אשר אבוא ולקחתי אתכם אל ארץ כארצכם ארץ דגן ותירוש ארץ לחם וכרמים ארץ זית יצהר ודבש וחיו ולא תמותו ואל תשמעו אל חזקיה כי יסית אתכם לאמר יהוה יצילנו: הצילו הצילו אלהי הגוים איש את ארצו מיד מלך אשור: איה אלהי חמת וארפד איה אלהי ספרוים הנע ואוה וסרוים כי הצילו את שמרון מידי: מי בכל אלהי הארצות האלה אשר הצילו את ארצם מידי כי יציל יהוה את ירושלם מידי: וישתקו ולא ענהו דבר כי מצות המלך אשר צוה לאמר לא תענהו: ויבא אליקים בן חלקיה אשר על הבית ושבנא הסופר ויואח בן אסף המזכיר אל חזקיה קרועי בגדים ויגידו לו את דברי רבשקה: ויהי כשמע המלך חזקיה ויקרע את בגדיו ויתכס בשק ויבא בית יהוה: וישלח את אליקים אשר על הבית ואת שבנא הסופר ואת זקני הכהנים מכסים בשקים אל ישעיהו בן אמוץ הנביא: ויאמרו אליו כה אמר חזקיה יום צרה ותוכחה ונאצה היום הזה כי באו בנים עד משבר ואין כח ללדת: אולי ישמע יהוה אלהיך את דברי רבשקה אשר שלחו מלך אשור אדניו לחרף את אלהים חי והוכיח בדברים אשר שמע יהוה אלהיך ושאת תפלה בעד השארית הנמצאת: ויבאו עבדי המלך חזקיה אל ישעיהו: ויאמר אליהם ישעיהו כה תאמרון אל אדניכם כה אמר יהוה אל תירא מפני הדברים אשר שמעת אשר גדפו נערי מלך אשור אתי בם: הנני נתן בו רוח ושמע שמועה ושב לארצו והפלתיו בחרב בארצו: וישב רבשקה וימצא את מלך אשור נלחם על לבנה כי שמע כי נסע מלכיש: וישמע אמר עליו הנה יצא לעשות מלחמה אתך וישמע וישלח מלאכים אל חזקיה לאמר: כה תאמרון אל חזקיה מלך יהודה לאמר אל ישאך אלהיך אשר אתה בוטח עליו לאמר לא תנתן ירושלם ביד מלך אשור: הנה אתה שמעת את אשר עשו מלכי אשור לכל הארצות להחרים אותם והנצל אתה: ההצילום אלהי הגוים את אשר שחתו אבי ואת חרן ורצף ובני עדן אשר בתלשר: איה מלך חמת ומלך ארפד ומלך עיר ספרוים הנע ואוה: ויקח חזקיה את הספרים מיד המלאכים ויקרא אתם ויעל בית יהוה ויפרשם חזקיה לפני יהוה: ויתפלל חזקיה אל יהוה לאמר: יהוה צבאות אלהי ישראל יושב הכרובים אתה הוא האלהים לבדך לכל ממלכות הארץ אתה עשית את השמים ואת הארץ: הטה יהוה אזנך ושמע פקח יהוה עיניך וראה ושמע את כל דברי סנחריב אשר שלח לחרף אלהים חי: אמנם יהוה החריבו מלכי אשור את הגוים ואת ארצותם: ויתנו את אלהיהם באש כי לא אלהים המה כי אם מעשה ידי אדם עץ ואבן ויאבדום: ועתה יהוה אלהינו הושיענו נא מידו וידעו כל ממלכות הארץ כי אתה יהוה לבדך: וישלח ישעיהו בן אמוץ אל חזקיה לאמר כה אמר יהוה אלהי ישראל אשר התפללת אלי על סנחריב מלך אשור שמעתי: זה הדבר אשר דבר יהוה עליו בזתה לך לעגה בתולת בת ציון אחריך נדה ראש בת ירושלם: את מי חרפת וגדפת ועל מי הרימות קול ותשא מרום עיניך אל קדוש ישראל: ביד עבדיך חרפת אדני ותאמר ברב רכבי אני עליתי מרום הרים ירכתי לבנון ואכרת מבחר ארזיו ברושיו ואבוא מלון קצו יער כרמלו: אני קרתי ואשתה מים ואחרב בכף רגלי כל יארי מצור: הלא שמעת למרחוק אתה עשיתיה למימי קדם ועתה הבאתיה ותהי לשאות גלים עיי מבצר: ויושביהם קצרי יד חתו ובושו היו עשב שדי וירק חציר גגות וירק קדמה שדפה: ושבתך וצאתך וביאתך ידעתי וגעונך אלי: יען רגזך אלי ושאנן עלה באזני ואשים חחי באפך ומתגי בשפתיך והשיבתיך בדרך אשר באת: וזה לך האות אכול השנה ספיח ובשנה השנית שחיש ובשנה השלשית זרעו וקצרו ונטעו כרמים ואכלו פריים: והיתה השרידה בית יהודה הנשאר שרש למטה ועשה פרי למעלה: כי מירושלם תצא שארית ופליטה מהר ציון קנאת יהוה צבאות תעשה זאת: לכן כה אמר יהוה אל מלך אשור לא יבא אל העיר הזאת ולא יירה שם חץ ולא יקדמנה מגן ושפך עליה סללה: בדרך אשר בא בה ישוב ואל העיר הזאת לא יבא נאם יהוה: וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען עבדי דויד: ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך יהוה ויך במחנה אשור מאה שמונים וחמשה אלף וישכימו בבקר והנה כלם פגרי מתים: ויסע וילך וישב סנחריב מלך אשור וישב בנינוה: ויהי הוא משתחוה בבית נסרך אלהיו ואדרמלך ושראצר בניו הכהו בחרב והמה נמלטו ארצה אררט וימלך אסר חדון בנו תחתיו: בימים ההם חלה חזקיה למות ויבא אליו ישעיהו בן אמוץ הנביא ויאמר אליו כה אמר יהוה צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה: ויסב חזקיה פניו אל הקיר ויתפלל אל יהוה: ויאמר אנה יהוה זכר נא את אשר התהלכתי לפניך באמת ובלב שלם והטוב בעיניך עשיתי ויבך חזקיה בכי גדול: ויהי ישעיהו לא יצא חוצה ודבר יהוה היה אליו לאמר: שוב ואמר אל חזקיה נגיד יהוה אלהי דויד אביך שמעתי את תפלתך ראיתי את דמעתך הנני רפא לך ביום השלישי תעלה בית יהוה: והוספתי על ימיך חמש עשרה שנה ומכף מלך אשור אצילך ואת העיר הזאת וגנותי על העיר הזאת למעני ולמען עבדי דויד: ויאמר ישעיהו יקחו דבלת תאנים ויקחו וישימו על השחין ויחי: ויאמר חזקיה אל ישעיהו מה אות כי ירפא לי יהוה וכי אעלה ביום השלישי בית יהוה: ויאמר ישעיהו זה לך האות מאת יהוה כי יעשה יהוה את הדבר אשר דבר הנה אנכי משיב את הצל במעלות אשר ירדה במעלות השמש עשר מעלות הלך עשר המעלות אשר ירדה: לא כעת בעת ההיא שלח מרודך בלאדן בן בלאדן מלך בבל ספרים וארה אל חזקיה וישמע כי חלה חזקיה ויחזק: וישמע חזקיה וירא את כל בית נכתו ואת הכסף ואת הזהב ואת הבשמים ואת השמן הטוב ואת כל בית כליו ואת כל הנמצא באוצרותיו לא היה דבר אשר לא הראם חזקיה בביתו ובכל ממשלתו: ויבא ישעיהו הנביא אל המלך חזקיה ויאמר אליו מה אמרו האנשים האלה ומאין באו אליך ויאמר חזקיה ארץ רחוקה באו מבבל: ויאמר מה ראו בביתך ויאמר חזקיה את כל אשר בביתי ראו לא היה דבר אשר לא הראיתים במלתי: ויאמר ישעיהו אל חזקיה שמע דבר יהוה צבאות: הנה ימים באים ונשא כל אשר בביתך ואשר אצרו אבתיך עד היום הזה בבלה לא יותר אמר יהוה: ומבניך אשר יצאו ממך אשר תוליד יקחו וסרסים יהיו בהיכל מלך בבל: ויאמר חזקיה אל ישעיהו טוב דבר יהוה אשר דברת ויאמר הלוא אם שלום ואמת יהיה בימי: ויתר דברי חזקיה וכל גבורתו ואשר עשה את הברכה ואת התעלה והבא המים העירה הלא הם כתובים על סספר דברי הימים למלכי יהודה: וישכב חזקיה עם אבתיו וימלך מנשה בנו תחתיו: בן שתים עשרה שנה מנשה במלכו וחמשים שנה מלך בירושלם ושם אמו חפצי בה: ויעש הרע בעיני יהוה כתועבות הגוים אשר הורישׁ יהוה מפני בני ישראל: וישב ויבן את הבמות אשר אבד חזקיה אביו ויקם מזבחות לבעל ויעש אשרה כאשר עשה אחאב מלך ישראל וישתחו לכל צבא השמים ויעבדם: ויבן מזבחות בבית יהוה אשר אמר יהוה בירושלם אשים את שמי: ויבן מזבחות לכל צבא השמים בשתי חצרות בית יהוה: והוא העביר את בנו באש ועונן וניחש ועשה אוב וידעוני הרבה לעשות הרע בעיני יהוה להכעיסו: ואת פסל הסמל אשר עשה בבית האלהים אשר אמר יהוה אל דויד ואל שלמה בנו בבית הזה ובירושלם אשר בחרתי מכל שבטי ישראל אשים את שמי לעולם: ולא אוסיף להניד את רגל ישראל מן האדמה אשר נתתי לאבותיהם רק אם ישמרו לעשות ככל אשר צויתים ולכל התורה אשר צוה אתם עבדי משה: ולא שמעו ויתע אתם מנשה לעשות הרע מגוים אשר השמיד יהוה מפני בני ישראל: וידבר יהוה ביד עבדיו הנביאים לאמר: יען אשר עשה מנשה מלך יהודה התועבות האלה הרע מכל אשר עשו האמרי אשר לפניו ויחט גם את יהודה בגלוליו: לכן כה אמר יהוה אלהי ישראל הנני מביא רעה על ירושלם ויהודה אשר כל שמעו תצלינה שתי אזניו: ונטיתי על ירושלם את קו שמרון ואת משקלת בית אחאב ומחיתי את ירושלם כמחה את הצלחת מחה והפך על פניה: ונטשתי את שארית נחלתי ונתתים ביד אויביהם והיו לבז ולמשסה לכל אויביהם: יען אשר עשו הרע בעיני ויהיו מכעיסים אתי מיום צאת אבותם ממצרים ועד היום הזה: וגם דם נקי שפך מנשה הרבה מאד עד אשר מלא את ירושלם מפה אל פה מלבד חטאתו אשר החטיא את יהודה לעשות הרע בעיני יהוה: יתר דברי מנשה וכל אשר עשה וחטאתו אשר חטא הלא הם כתובים על סספר דברי הימים למלכי יהודה: וישכב מנשה עם אבתיו ויקבר בגן ביתו בגן עזא וימלך אמון בנו תחתיו: בן עשרים ושתים שנה אמון במלכו ושתים שנים מלך בירושלם ושם אמו משלמת בת חרוץ מיטבתה: ויעש הרע בעיני יהוה כאשר עשה מנשה אביו: וילך בכל הדרך אשר הלך אביו ויעבד את הגלולים אשר עבד אביו וישתחו להם: ויעזב את יהוה אלהי אבתיו ולא הלך בדרך יהוה: ויעש עבדי אמון קשר על המלך וימיתו את המלך בביתו: ויכו עם הארץ את כל הקשרים על המלך אמון וימליכו עם הארץ את יאשיהו בנו תחתיו: יתר דברי אמון אשר עשה הלא הם כתובים על סספר דברי הימים למלכי יהודה: ויקברו אתו בקברתו בגן עזא וימלך יאשיהו בנו תחתיו: בן שמנה שנים יאשיהו במלכו ואחת ושלשים שנה מלך בירושלם ושם אמו ידידה בת עדיה מבצקת: ויעש הישר בעיני יהוה וילך בכל דרך דויד אביו ולא סר ימין ושמאול: ובשנת שמנה עשרה למלכו לשלח המלך את שפן בן אצליהו בן משלם הספר בית יהוה לאמר: עלה אל חלקיהו הכהן הגדול ויתמו את הכסף המובא בית יהוה אשר אספו שמרי הסף מיד העם: ויתנהו על יד עשי המלאכה הפקדים בבית יהוה ויתנו המה לעשי המלאכה העשים בבית יהוה לחזק את הבית: לחרשים ולבנים ולגדרים ולקנות עצי ולמחצבות אבן הגזית לחזק את הבית: אך לא יחשב את הכסף המתנה על ידם כי באמונה המה עשים: כסף אשם ואשה לא יחשב עליהם לידם הוא לבית יהוה: ויאמר חלקיהו הכהן הגדול אל שפן הספר ספר התורה מצאתי בבית יהוה ויתן חלקיהו את הספר אל שפן ויקראהו: ויבא שפן הספר אל המלך וישב דבר אל המלך לאמר כל אשר נתן לעבדיך עשים: ויתכו את הכסף הנמצא בבית יהוה ויתנהו על יד הפקדים ועל יד עשי המלאכה: ויגד שפן הספר למלך לאמר ספר נתן לי חלקיהו הספר ויקרא בו שפן לפני המלך: ויהי כשמע המלך את דברי התורה ויקרע את בגדיו: ויצו המלך את חלקיהו ואת אחיקם בן שפן ואת עכבור בן מיכיהו ואת שפן הספר ואת עשיה עבד המלך לאמר: לכו דרשו את יהוה בעדי ובעד הנשאר בישראל ובעד כל יהודה על דברי הספר הנמצא הזה כי גדולה חמת יהוה אשר נתכה בנו על אשר לא שמרו אבתינו את דבר יהוה לעשות ככל הכתוב על הספר הזה: ותלך חלקיהו ואחיקם ועכבור ושפן ועשיה אל חלדה הנביאה אשת שלם בן תקוה בן חרחס שמר בגדים והיא יושבת בירושלם במשנה ותדברו אליה כאת: ותאמר להם כה אמר יהוה אלהי ישראל אמרו לאיש אשר שלח אתכם אלי: כה אמר יהוה הנני מביא רעה על המקום הזה ועל יושביו את כל הדברים אשר קרא ספר אשר לפני מלך יהודה: תחת אשר עזבני ויקטרו לאלהים אחרים למען הכעיסני בכל מעשי ידיהם ותתך חמתי במקום הזה ולא תכבה: ואל מלך יהודה השלח אתכם לדרש ביהוה כה תאמרון אליו כה אמר יהוה אלהי ישראל הדברים אשר שמעת: יען רך לבבך ותכנע מלפני יהוה בשמעך את אשר דברתי על המקום הזה ועל יושביו להיות לשמה ולקללה ותקרע את בגדיך ותבך לפני ואני גם שמעתי נאם יהוה: לכן הנני אספך אל אבתיך ונאספת אל קבריך בשלום ולא תראינה עיניך בכל הרעה אשר אני מביא על המקום הזה: וישיבו את המלך דבר: וישלח המלך ויאספו אליו כל זקני יהודה וירושלם: ויעל המלך בית יהוה ואתו כל איש יהודה וכל יושבי ירושלם והכהנים והנביאים כל העם למקטן ועד גדול ויקרא באזניהם את כל דברי ספר הברית הנמצא בבית יהוה: ויעמד המלך על העמוד וכרת את הברית לפני יהוה ללכת אחרי יהוה ולשמר את מצותיו ואת עדותיו ואת חקתיו בכל לבבו ובכל נפשו להקים את דברי הברית הזאת הכתובים על הספר הזה ויעמד כל העם בברית: ויצו המלך את חלקיהו הכהן הגדול ואת כהני המשנה ואת שמרי הסף להוציא מן ההיכל לה' את כל הכלים העשים לבעל ולאשרה ולכל צבא השמים ויעבדם מחוץ לירושלם בשדמות קדרון וישא את עפרם בית אל: וישבת את הכמרים אשר נתנו מלכי יהודה להקטיר בבמות בערי יהודה ומסביבות ירושלם ואת המקטירים לבעל לשמש ולירח ולמזלות ולכל צבא השמים: ויוצא את האשרה מבית יהוה אל מחוץ לירושלם אל נחל קדרון ויצרף אותה בנחל קדרון ויכתת עד דק ויזרק את עפרה על קברי בני העם: וינתץ את בתי הקדשים אשר אצל בית יהוה אשר הנשים ארגות שם בתים לאשרה: ויבא את כל הכהנים מערי יהודה ויטמא את הבמות אשר קטרו שם הכהנים מגבע עד באר שבע וינתץ את במות השערים אשר פתח

וַיָּבֹא וַיָּקָם עַל רַגְלָיו׃
וַיִּזְעֲקוּ כָּל הָעָם וַיִּמְלְכוּ אֶת יְהוֹאָחָז בֶּן יֹאשִׁיָּהוּ וַיַּמְלִיכוּ אֹתוֹ תַּחַת אָבִיו בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃
בֶּן שָׁלֹשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה יְהוֹאָחָז בְּמָלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְשֵׁם אִמּוֹ חֲמוּטַל בַּת יִרְמְיָהוּ מִלִּבְנָה׃
וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָיו׃
וַיַּאַסְרֵהוּ פַרְעֹה נְכֹה בְּרִבְלָה בְּאֶרֶץ חֲמָת מִמְלֹךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם וַיִּתֵּן עֹנֶשׁ עַל הָאָרֶץ מֵאָה כִכַּר כֶּסֶף וְכִכַּר זָהָב׃
וַיַּמְלֵךְ פַּרְעֹה נְכֹה אֶת אֶלְיָקִים בֶּן יֹאשִׁיָּהוּ תַּחַת יֹאשִׁיָּהוּ אָבִיו וַיַּסֵּב אֶת שְׁמוֹ יְהוֹיָקִים וְאֶת יְהוֹאָחָז לָקַח וַיָּבֹא מִצְרַיִם וַיָּמָת שָׁם׃
וַיִּתֵּן יְהוֹיָקִים אֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הַזָּהָב לְפַרְעֹה אֲשֶׁר הֶעֱרִיךְ אֶת הָאָרֶץ לָתֵת אֶת הַכֶּסֶף עַל פִּי פַרְעֹה אִישׁ כְּעֶרְכּוֹ נָגַשׂ אֶת כֶּסֶף וְאֶת זָהָב מֵעַם הָאָרֶץ לָתֵת לְנְכֹה׃
בֶּן עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה יְהוֹיָקִים בְּמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְשֵׁם אִמּוֹ זְבוּדָה בַּת פְּדָיָה מִן רוּמָה׃
וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָיו׃
בִּימָיו עָלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וַיְהִי לוֹ יְהוֹיָקִים עֶבֶד שָׁלֹשׁ שָׁנִים וַיָּשָׁב וַיִּמְרֹד בּוֹ׃
וַיִּשְׁלַח יְהוָה בּוֹ אֶת גְּדוּדֵי כַשְׂדִּים וְאֶת גְּדוּדֵי אֲרָם וְאֶת גְּדוּדֵי מוֹאָב וְאֶת גְּדוּדֵי בְּנֵי עַמּוֹן וַיְשַׁלְּחֵם בִּיהוּדָה לְהַאֲבִידוֹ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים׃
אַךְ עַל פִּי יְהוָה הָיְתָה בִיהוּדָה לְהָסִיר מֵעַל פָּנָיו בַּחֲטֹאת מְנַשֶּׁה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה׃
וְגַם אֶת דַּם הַנָּקִי אֲשֶׁר שָׁפַךְ וַיְמַלֵּא אֶת יְרוּשָׁלַ͏ִם דָּם נָקִי וְלֹא אָבָה יְהוָה לִסְלֹחַ׃
וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹיָקִים וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהַחַטָּאת אֲשֶׁר חָטָא הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃
וַיִּשְׁכַּב יְהוֹיָקִים עִם אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ יְכָנְיָה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃
בֶּן שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה יְכָנְיָה בְּמָלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וַעֲשֶׂרֶת יָמִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְשֵׁם אִמּוֹ נְחֻשְׁתָּא בַּת אֶלְנָתָן מִירוּשָׁלָ͏ִם׃
וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו׃
בָּעֵת הַהִיא עָלוּ עַבְדֵי נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל יְרוּשָׁלַ͏ִם וַתָּבֹא הָעִיר בַּמָּצוֹר׃
וַיָּבֹא נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל עַל הָעִיר וַעֲבָדָיו צָרִים עָלֶיהָ׃
וַיֵּצֵא יְכָנְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה אֶל מֶלֶךְ בָּבֶל הוּא וְאִמּוֹ וַעֲבָדָיו וְשָׂרָיו וְסָרִיסָיו וַיִּקַּח אֹתָם מֶלֶךְ בָּבֶל בִּשְׁנַת שְׁמֹנֶה לְמָלְכוֹ׃
וַיֹּצֵא מִשָּׁם אֶת כָּל אֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה וְאֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיְקַצֵּץ אֶת כָּל כְּלֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּהֵיכַל יְהוָה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃
וַיִּגֶל אֶת כָּל יְרוּשָׁלַ͏ִם וְאֶת כָּל הַשָּׂרִים וְאֶת כָּל גִּבּוֹרֵי הַחַיִל עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים גּוֹלָה וְכָל הֶחָרָשׁ וְהַמַּסְגֵּר לֹא נִשְׁאַר זוּלָתִי דַּלַּת עַמֵּי הָאָרֶץ׃
וַיַּגֶל אֶת יְכָנְיָה בָּבֶלָה וְאֶת אֵם הַמֶּלֶךְ וְאֶת נְשֵׁי הַמֶּלֶךְ וְאֶת סָרִיסָיו וְאֶת אֲבִירֵי הָאָרֶץ הוֹלִיךְ גָּלוּת מִירוּשָׁלַ͏ִם בָּבֶלָה׃
וְאֵת כָּל הַחַיִל שִׁבְעַת אֲלָפִים אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה וְהֶחָרָשׁ וְהַמַּסְגֵּר אֶלֶף הַכֹּל גִּבּוֹרֵי עֹשֵׂה מִלְחָמָה וַיְבִיאֵם מֶלֶךְ בָּבֶל גָּלוּת בָּבֶלָה׃
וַיַּמְלֵךְ מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת מַתַּנְיָה דֹּדוֹ תַּחְתָּיו וַיַּסֵּב אֶת שְׁמוֹ צִדְקִיָּהוּ׃
בֶּן עֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ בְּמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְשֵׁם אִמּוֹ חֲמוּטַל בַּת יִרְמְיָהוּ מִלִּבְנָה׃
וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוֹיָקִים׃
כִּי עַל אַף יְהוָה הָיְתָה בִירוּשָׁלַ͏ִם וִיהוּדָה עַד הִשְׁלִיכוֹ אֹתָם מֵעַל פָּנָיו וַיִּמְרֹד צִדְקִיָּהוּ בְּמֶלֶךְ בָּבֶל׃
וַיְהִי בִּשְׁנַת הַתְּשִׁיעִית לְמָלְכוֹ בָּעֲשִׂירִי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בָּא נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל הוּא וְכָל חֵילוֹ עַל יְרוּשָׁלַ͏ִם וַיִּחַן עָלֶיהָ וַיִּבְנוּ עָלֶיהָ דָּיֵק סָבִיב׃
וַתָּבֹא הָעִיר בַּמָּצוֹר עַד עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ׃
וּבְתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ וַיִּחֲזַק הָרָעָב בָּעִיר וְלֶחֶם לֹא הָיָה לְעַם הָאָרֶץ׃
וַתִּבָּקַע הָעִיר וְכָל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה עַל הַלַּיְלָה דֶּרֶךְ שַׁעַר בֵּין הַחֹמֹתַיִם אֲשֶׁר עַל גַּן הַמֶּלֶךְ וְכַשְׂדִּים עַל הָעִיר סָבִיב וַיֵּלֶךְ דֶּרֶךְ הָעֲרָבָה׃
וַיִּרְדְּפוּ חֵיל כַּשְׂדִּים אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּשִּׂגוּ אֶת צִדְקִיָּהוּ בְּעַרְבוֹת יְרֵחוֹ וְכָל חֵילוֹ נָפֹצוּ מֵעָלָיו׃
וַיִּתְפְּשׂוּ אֶת הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ אֶל מֶלֶךְ בָּבֶל רִבְלָתָה וַיְדַבְּרוּ אִתּוֹ מִשְׁפָּטִים׃
וְאֶת בְּנֵי צִדְקִיָּהוּ שָׁחַט לְעֵינָיו וְאֶת עֵינֵי צִדְקִיָּהוּ עִוֵּר וַיַּאַסְרֵהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם וַיְבִאֵהוּ בָּבֶלָה׃
וּבַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בְּשִׁבְעָה לַחֹדֶשׁ הִיא שְׁנַת תְּשַׁע עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל בָּא נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים עֹמֵד לִפְנֵי מֶלֶךְ בָּבֶל בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃
וַיִּשְׂרֹף אֶת בֵּית יְהוָה וְאֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל בָּתֵּי יְרוּשָׁלַ͏ִם וְאֵת כָּל בֵּית הַגָּדוֹל שָׂרַף בָּאֵשׁ׃
וְאֵת חוֹמֹת יְרוּשָׁלַ͏ִם סָבִיב נָתְצוּ כָּל חֵיל כַּשְׂדִּים אֲשֶׁר עִם רַב טַבָּחִים׃
וְיֶתֶר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים בָּעִיר וְהַנֹּפְלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ עַל מֶלֶךְ בָּבֶל וְיֶתֶר הֶהָמוֹן הֶגְלָה נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים׃
וּמִדַּלַּת הָאָרֶץ הִנִּיחַ רַב טַבָּחִים לְכֹרְמִים וּלְיֹגְבִים׃
וְאֶת עַמּוּדֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר לְבֵית יְהוָה וְאֶת הַמְּכֹנוֹת וְאֶת יָם הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה שִׁבְּרוּ כַשְׂדִּים וַיִּשְׂאוּ אֶת נְחֻשְׁתָּם בָּבֶלָה׃
וְאֶת הַסִּירוֹת וְאֶת הַיָּעִים וְאֶת הַמְזַמְּרוֹת וְאֶת הַכַּפּוֹת וְאֶת כָּל כְּלֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ בָהֶם לָקָחוּ׃
וְהָאַגָּנוֹת וְהַמַּחְתּוֹת אֲשֶׁר זָהָב זָהָב וַאֲשֶׁר כֶּסֶף כֶּסֶף לָקַח רַב טַבָּחִים׃
הָעַמּוּדִים שְׁנַיִם הַיָּם אֶחָד וְהַמְּכֹנוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה לְבֵית יְהוָה אֵין לְכָל הַכֵּלִים הָאֵלֶּה מִשְׁקָל נְחֹשֶׁת׃
שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה אַמָּה קוֹמַת הָעַמּוּד הָאֶחָד וְחוּט שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַמָּה יָסֹב וְעָבְיוֹ אַצְבָּע חֲלוּלִים׃
וְכֹתֶרֶת נְחֹשֶׁת עָלָיו וְקוֹמַת הַכֹּתֶרֶת הָאֶחָת חָמֵשׁ אַמּוֹת וְשָׂבָךְ וְרִמֹּנִים עַל הַכֹּתֶרֶת סָבִיב הַכֹּל נְחֹשֶׁת וְכָמוֹהֶם לָעַמּוּד הַשֵּׁנִי עִם שָׂבָךְ׃
וַיִּקַּח רַב טַבָּחִים אֶת שְׂרָיָה כֹּהֵן הָרֹאשׁ וְאֶת צְפַנְיָה כֹּהֵן הַמִּשְׁנֶה וְאֵת שְׁלֹשֶׁת שֹׁמְרֵי הַסַּף׃
וּמִן הָעִיר לָקַח סָרִיס אֶחָד אֲשֶׁר הָיָה פָקִיד עַל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה וְחָמִשָּׁה אֲנָשִׁים מֵרֹאֵי פְנֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר נִמְצְאוּ בְּתוֹךְ הָעִיר וְאֵת סֹפֵר שַׂר הַצָּבָא הַמַּפְקֵד אֶת עַם הָאָרֶץ וְשִׁשִּׁים אִישׁ מֵעַם הָאָרֶץ הַנִּמְצְאִים בְּתוֹךְ הָעִיר׃
וַיִּקַּח נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים וַיֹּלֶךְ אֹתָם אֶל מֶלֶךְ בָּבֶל רִבְלָתָה׃
וַיַּךְ אֹתָם מֶלֶךְ בָּבֶל וַיְמִתֵם בְּרִבְלָה בְּאֶרֶץ חֲמָת וַיִּגֶל יְהוּדָה מֵעַל אַדְמָתוֹ׃
וְאֶת הָעָם הַנִּשְׁאָר בִּיהוּדָה אֲשֶׁר הִנִּיחַ נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וְאֵת פְּקֻדָּתָם וַיַּפְקֵד עֲלֵיהֶם אֶת גְּדַלְיָה בֶּן אֲחִיקָם בֶּן שָׁפָן׃
וַיִּשְׁמְעוּ כָּל הַשָּׂרִים אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ בָּבֶל הִפְקִיד אֶת גְּדַלְיָה וְאֶת יִשְׁמָעֵאל בֶּן נְתַנְיָה וְאֶת יוֹחָנָן בֶּן קָרֵחַ וְאֶת שְׂרָיָה בֶּן תַּנְחֻמֶת הַנְּטֹפָתִי וְאֶת יַאֲזַנְיָה בֶּן הַמַּעֲכָתִי הֵמָּה וַאֲנָשֵׁיהֶם׃
וַיִּשָּׁבַע לָהֶם גְּדַלְיָה וְלַאֲנָשֵׁיהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אַל תִּירְאוּ מֵעַבְדֵי כַשְׂדִּים שְׁבוּ בָאָרֶץ וְעִבְדוּ אֶת מֶלֶךְ בָּבֶל וְיִיטַב לָכֶם׃
וַיְהִי בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בָּא יִשְׁמָעֵאל בֶּן נְתַנְיָה בֶּן אֱלִישָׁמָע מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה וַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים עִמּוֹ וַיַּכּוּ אֶת גְּדַלְיָה וַיָּמֹת וְאֶת הַיְהוּדִים וְאֶת הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר הָיוּ עִמּוֹ בַּמִּצְפָּה׃
וַיָּקָם כָּל הָעָם מִקָּטֹן וְעַד גָּדוֹל וְשָׂרֵי הַצְּבָאוֹת וַיָּבֹאוּ מִצְרָיִם כִּי יָרְאוּ מִפְּנֵי כַשְׂדִּים׃
וַיְהִי בְּשִׁבְעִים וְשֶׁבַע שָׁנָה לְגָלוּת יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ יְהוּדָה בִּשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ לַחֹדֶשׁ נָשָׂא אֱוִיל מְרֹדַךְ מֶלֶךְ בָּבֶל בִּשְׁנַת מָלְכוֹ אֶת רֹאשׁ יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיֹּצֵא אֹתוֹ מִבֵּית הַכָּלֶא׃
וַיְדַבֵּר אִתּוֹ טֹבוֹת וַיִּתֵּן אֶת כִּסְאוֹ מֵעַל כִּסֵּא הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ בְּבָבֶל׃
וַיְחַלֵּף בִּגְדֵי כִלְאוֹ וְהוּא יֹאכַל לֶחֶם תָּמִיד לְפָנָיו כָּל יְמֵי חַיָּיו׃
וְאֻכְלָתוֹ אֻכְלַת תָּמִיד נִתְּנָה לוֹ מֵאֵת מֶלֶךְ בָּבֶל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו עַד יוֹם מוֹתוֹ׃

ויחי ויקם על רגליו. מלמד שחזר הולד כמות שהיה קודם שנבקע ונתרפא ויקם על רגליו:
ויעקב ירד בקריאה. ס"ת כשר: עד עתה ד' בקריאה וס"ת כשר רוזה ושמואל ישראל ס"ת כשר: ואת בני יוסף וס"ת כשר רכז': ובל הרסר ושפטים ודברי הימים רכז' יואש ושארא יהואש ס"ת כשר: אשתיק ס"ת כשר אחד ושני כשר בריש סדר ושב: בני ס"ת כשר ס"ת כשר מחשיך ס"ת כשר: אשתיק ס"ת כשר ס"ת כשר:

רלבב

ויחי ויקם על רגליו. קרי ביה ויקם ולא כתב ויקם ולא כתב ויחי ויקם ולא כתב ויחי ויקם ולא כתב ויחי

וְאֶת־כָּל־עַם יְהוּדָה אֹתוֹ עֹזְרִיָּהוּ וְהוּא בֶן־שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיַּמְלִיכוּ אֹתוֹ תַּחַת אֲבִיו אֲמַצְיָהוּ׃ הוּא בָּנָה אֶת־אֵילַת וַיְשִׁבֶהָ לִיהוּדָה אַחֲרֵי שְׁכַב הַמֶּלֶךְ עִם־אֲבֹתָיו׃

בִּשְׁנַת חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַאֲמַצְיָהוּ בֶן־יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ יָרָבְעָם בֶּן־יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן אַרְבָּעִים וְאַחַת שָׁנָה׃

וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר מִכָּל־חַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ הוּא הֵשִׁיב אֶת־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל מִלְבוֹא חֲמָת עַד־יָם הָעֲרָבָה כִּדְבַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד עַבְדּוֹ יוֹנָה בֶן־אֲמִתַּי הַנָּבִיא אֲשֶׁר מִגַּת הַחֵפֶר׃ כִּי רָאָה יְהוָה אֶת־עֳנִי יִשְׂרָאֵל מְרֹה מְאֹד וְאָפֵס עָצוּר וְאֶפֶס עָזוּב וְאֵין עֹזֵר לְיִשְׂרָאֵל׃ וְלֹא דִבֶּר יְהוָה לִמְחוֹת אֶת־שֵׁם יִשְׂרָאֵל מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם וַיֹּשִׁיעֵם בְּיַד יָרָבְעָם בֶּן־יוֹאָשׁ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יָרָבְעָם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר־עָשָׂה וְאֵת אֲשֶׁר־הֵשִׁיב אֶת־דַּמֶּשֶׂק וְאֶת־חֲמָת לִיהוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב יָרָבְעָם עִם־אֲבֹתָיו עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ זְכַרְיָהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשֶׁבַע שָׁנָה לְיָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ עֲזַרְיָה בֶן־אֲמַצְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה בְּמָלְכוֹ וְחַמִּשִּׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ יְכָלְיָהוּ מִירוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה אֲמַצְיָהוּ אָבִיו׃ רַק הַבָּמוֹת לֹא סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת׃ וַיְנַגַּע יְהוָה אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיְהִי מְצֹרָע עַד־יוֹם מוֹתוֹ וַיֵּשֶׁב בְּבֵית הַחָפְשִׁית וְיוֹתָם בֶּן־הַמֶּלֶךְ עַל־הַבַּיִת שֹׁפֵט אֶת־עַם הָאָרֶץ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי עֲזַרְיָהוּ וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב עֲזַרְיָה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ יוֹתָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה לְעֻזִּיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ זְכַרְיָהוּ בֶן־יָרָבְעָם עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָיו לֹא סָר מֵחַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃

ולבב

וְהָאֲשֵׁרִים הִשְׁאִיר אֶת־הַמָּשָׁק וְאֶת־חֻכַּת לִיהוּדָה כִּישְׂרָאֵל הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי־הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב יָרָבְעָם עִם־אֲבֹתָיו עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ זְכַרְיָהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשֶׁבַע שָׁנָה לְיָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ עֲזַרְיָה בֶן־אֲמַצְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה בְּמָלְכוֹ וְחַמִּשִּׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ וְשֵׁם אִמּוֹ יְכָלְיָה מִירוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה אֲמַצְיָהוּ אָבִיו׃ רַק הַבָּמוֹת לֹא סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת׃ וַיְנַגַּע יְהוָה אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיְהִי מְצֹרָע עַד־יוֹם מוֹתוֹ וַיֵּשֶׁב בְּבֵית הַחָפְשִׁית וְיוֹתָם בֶּן־הַמֶּלֶךְ עַל־הַבַּיִת שֹׁפֵט אֶת־עַם הָאָרֶץ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי עֲזַרְיָה וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְכָתוּב עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב עֲזַרְיָה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ עִמּוֹ עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ יוֹתָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְפֶקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ מָלַךְ יוֹתָם בֶּן־עֻזִּיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה הָיָה בְּמָלְכוֹ וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ יְרוּשָׁא בַּת־צָדוֹק׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה עֻזִּיָּהוּ אָבִיו׃ רַק הַבָּמוֹת לֹא סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת׃ הוּא בָּנָה אֶת־שַׁעַר בֵּית־יְהוָה הָעֶלְיוֹן׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יוֹתָם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ בַּיָּמִים הָהֵמָּה הֵחֵל יְהוָה לְשַׁלַּח בִּיהוּדָה אֶת־רְצִין מֶלֶךְ־אֲרָם וְאֶת־פֶּקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ׃ וַיִּשְׁכַּב יוֹתָם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ אָחָז בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

בִּשְׁנַת שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְפֶקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ מָלַךְ אָחָז בֶּן־יוֹתָם מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים שָׁנָה אָחָז בְּמָלְכוֹ וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְלֹא עָשָׂה הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהָיו כְּדָוִד אָבִיו׃ וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וְגַם בְּנוֹ הֶעֱבִיר בָּאֵשׁ כְּתוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּזְבַּח וַיְקַטֵּר בַּבָּמוֹת וְעַל־הַגְּבָעוֹת וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן׃ אָז יַעֲלֶה רְצִין מֶלֶךְ־אֲרָם וּפֶקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלִַם לַמִּלְחָמָה וַיָּצֻרוּ עַל־אָחָז וְלֹא יָכְלוּ הִלָּחֶם׃ בָּעֵת הַהִיא הֵשִׁיב רְצִין מֶלֶךְ־אֲרָם אֶת־אֵילַת לַאֲרָם וַיְגָרֵשׁ אֶת־הַיְהוּדִים מֵאֵילָת וַאֲרַמִּים בָּאוּ אֵילַת וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עַד־הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁכַּב אָחָז עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ יְחִזְקִיָּהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְהוֹשֵׁעַ בֶּן־אֵלָה מָלַךְ חִזְקִיָּהוּ בֶּן־אָחָז מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה הָיָה בְּמָלְכוֹ וְעֶשְׂרִים וָתֵשַׁע שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ אֲבִיָה בַּת־זְכַרְיָהוּ׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד אָבִיו׃ הוּא הֵסִיר אֶת־הַבָּמוֹת וְשִׁבַּר אֶת־הַמַּצֵּבוֹת וְכָרַת אֶת־הָאֲשֵׁרָה וְכִתַּת נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה כִּי עַד־הַיָּמִים הָהֵמָּה הָיוּ לוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְקַטְּרִים לוֹ וַיִּקְרָא לוֹ נְחֻשְׁתָּן׃ בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּטָח וְאַחֲרָיו לֹא־הָיָה כְמֹהוּ בְּכֹל מַלְכֵי יְהוּדָה וַאֲשֶׁר הָיוּ לְפָנָיו׃ וַיִּדְבַּק בַּיהוָה לֹא־סָר מֵאַחֲרָיו וַיִּשְׁמֹר מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיְהִי יְהוָה אִתּוֹ בְּכֹל אֲשֶׁר יֵצֵא יַשְׂכִּיל וַיִּמְרֹד בְּמֶלֶךְ אַשּׁוּר וְלֹא עָבָד אֹתוֹ׃ הוּא הִכָּה אֶת־פְּלִשְׁתִּים עַד־עַזָּה וְאֶת־גְּבוּלָהּ מִמִּגְדַּל־צֹפֶה וְעַד־עִיר מִבְצָר׃

וַיְהִי בִּשְׁנַת אַרְבַּע לַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ הִיא שְׁנַת שֶׁבַע לְהוֹשֵׁעַ בֶּן־אֵלָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל עָלָה שַׁלְמַנְאֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל־שֹׁמְרוֹן וַיָּצַר עָלֶיהָ׃ וַיִּלְכְּדוּ מִקְצֵה שָׁלֹשׁ שָׁנִים בִּשְׁנַת שֵׁשׁ לְחִזְקִיָּהוּ הִיא שְׁנַת תֵּשַׁע לְהוֹשֵׁעַ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל נִלְכְּדָה שֹׁמְרוֹן׃ וַיֶּגֶל מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֶת־יִשְׂרָאֵל אַשּׁוּרָה וַיֹּשֶׁב אֹתָם בַּחְלַח וּבְחָבוֹר נְהַר־גּוֹזָן וְעָרֵי מָדָי׃ עַל אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ אֶת־בְּרִיתוֹ אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה לֹא שָׁמְעוּ וְלֹא עָשׂוּ׃

בִּשְׁנַת אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ עָלָה סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל כָּל־עָרֵי יְהוּדָה הַבְּצֻרוֹת וַיִּתְפְּשֵׂם׃ וַיִּשְׁלַח חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה אֶל־מֶלֶךְ אַשּׁוּר לָכִישָׁה לֵאמֹר חָטָאתִי שׁוּב מֵעָלָי אֵת אֲשֶׁר־תִּתֵּן עָלַי אֶשָּׂא וַיָּשֶׁת מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל־חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כִּכַּר־כֶּסֶף וְשֵׁלֹשִׁים כִּכַּר זָהָב׃ וַיִּתֵּן חִזְקִיָּהוּ אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף הִמָּצֵא בְּבֵית יְהוָה וּבְאוֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ בָּעֵת הַהִיא קִצַּץ חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה אֶת־דַּלְתוֹת הֵיכַל יְהוָה וְאֶת־הַמְּזוּזוֹת אֲשֶׁר צִפָּה חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וְנָתַן אֹתָם לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר׃

וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֶת־תַּרְתָּן וְאֶת־רַב־סָרִיס וְאֶת־רַבְשָׁקֵה מִלָּכִישׁ אֶל־הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ בְּחַיִל כָּבֵד עַל־יְרוּשָׁלִַם וַיַּעֲלוּ וַיָּבֹאוּ יְרוּשָׁלִַם וַיַּעֲלוּ וַיָּבֹאוּ וַיַּעַמְדוּ בִּתְעָלַת הַבְּרֵכָה הָעֶלְיוֹנָה אֲשֶׁר בִּמְסִלַּת שְׂדֵה כוֹבֵס׃ וַיִּקְרְאוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֵּצֵא אֲלֵיהֶם אֶלְיָקִים בֶּן־חִלְקִיָּהוּ אֲשֶׁר עַל־הַבָּיִת וְשֶׁבְנָא הַסֹּפֵר וְיוֹאָח בֶּן־אָסָף הַמַּזְכִּיר׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רַבְשָׁקֵה אִמְרוּ־נָא אֶל־חִזְקִיָּהוּ כֹּה־אָמַר הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל מֶלֶךְ אַשּׁוּר מָה הַבִּטָּחוֹן הַזֶּה אֲשֶׁר בָּטָחְתָּ׃ אָמַרְתָּ אַךְ־דְּבַר־שְׂפָתַיִם עֵצָה וּגְבוּרָה לַמִּלְחָמָה עַתָּה עַל־מִי בָטָחְתָּה כִּי־מָרַדְתָּ בִּי׃ הִנֵּה בָטַחְתָּ לְךָ עַל־מִשְׁעֶנֶת הַקָּנֶה הָרָצוּץ הַזֶּה עַל־מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִסָּמֵךְ אִישׁ עָלָיו וּבָאָה בְכַפּוֹ וְנִקָּבָה כֵּן פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְכָל־הַבֹּטְחִים עָלָיו׃ וְכִי תֹאמְרוּ אֵלַי אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בָּטָחְנוּ הֲלֹא הוּא אֲשֶׁר הֵסִיר חִזְקִיָּהוּ אֶת־בָּמֹתָיו וְאֶת־מִזְבְּחֹתָיו וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה וְלִירוּשָׁלִַם לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה תִּשְׁתַּחֲווּ בִּירוּשָׁלִָם׃ וְעַתָּה הִתְעָרֵב נָא אֲדֹנִי אֶת־עַבְדִּי אֶת־מֶלֶךְ אַשּׁוּר וְאֶתְּנָה לְךָ אַלְפַּיִם סוּסִים אִם־תּוּכַל לָתֶת לְךָ רֹכְבִים עֲלֵיהֶם׃ וְאֵיךְ תָּשִׁיב פְּנֵי פַחַת אֶחָד מִקְטַנֵּי עַבְדֵי אֲדֹנִי וַתִּבְטַח לְךָ עַל־מִצְרַיִם לָרֶכֶב וְלַפָּרָשִׁים׃ וְעַתָּה הֲבִלְעֲדֵי יְהוָה עָלִיתִי עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה לְהַשְׁחִיתוֹ יְהוָה אָמַר אֵלַי עֲלֵה אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְהַשְׁחֵת אֹתָהּ׃

וַיֹּאמֶר אֶלְיָקִים וְשֶׁבְנָא וְיוֹאָח אֶל־רַבְשָׁקֵה דַּבֶּר־נָא אֶל־עֲבָדֶיךָ אֲרָמִית כִּי שֹׁמְעִים אֲנָחְנוּ וְאַל־תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ יְהוּדִית בְּאָזְנֵי הָעָם אֲשֶׁר עַל־הַחוֹמָה׃ וַיֹּאמֶר רַבְשָׁקֵה הַאֶל־אֲדֹנֶיךָ וְאֵלֶיךָ שָׁלְחַנִי אֲדֹנִי לְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הֲלֹא עַל־הָאֲנָשִׁים הַיֹּשְׁבִים עַל־הַחוֹמָה לֶאֱכֹל אֶת־חַרְיָם וְלִשְׁתּוֹת אֶת־מֵימֵיהֶם אִתָּכֶם׃ וַיַּעֲמֹד רַבְשָׁקֵה וַיִּקְרָא בְקוֹל גָּדוֹל בִּיהוּדִית וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ דְּבַר־הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ אַל־יַשִּׁא לָכֶם חִזְקִיָּהוּ כִּי לֹא יוּכַל לְהַצִּיל אֶתְכֶם׃ וְאַל־יַבְטַח אֶתְכֶם חִזְקִיָּהוּ עַל־יְהוָה לֵאמֹר הַצֵּל יַצִּילֵנוּ יְהוָה וְלֹא תִנָּתֵן הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ אַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ כִּי כֹה אָמַר מֶלֶךְ אַשּׁוּר עֲשׂוּ אִתִּי בְרָכָה וְצֵאוּ אֵלַי וְאִכְלוּ אִישׁ גַּפְנוֹ וְאִישׁ תְּאֵנָתוֹ וְשִׁתּוּ אִישׁ מֵי בֹרוֹ׃ עַד־בֹּאִי וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ כְּאַרְצְכֶם אֶרֶץ דָּגָן וְתִירוֹשׁ אֶרֶץ לֶחֶם וְכָרָמִים אֶרֶץ זֵיתֵי־שֶׁמֶן וּדְבָשׁ וִחְיוּ וְלֹא תָמוּתוּ וְאַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ כִּי־יַסִּית אֶתְכֶם לֵאמֹר יְהוָה יַצִּילֵנוּ׃ הַהִצִּילוּ אִישׁ אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם אִישׁ אַרְצוֹ מִיַּד מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ אַיֵּה אֱלֹהֵי חֲמָת וְאַרְפָּד אַיֵּה אֱלֹהֵי סְפַרְוַיִם הֲנָה וְעִוָּא וְיָה׃ מִי בְכָל־אֱלֹהֵי הָאֲרָצוֹת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצִּילוּ אֶת־אַרְצָם מִיָּדִי כִּי יַצִּיל יְהוָה אֶת־יְרוּשָׁלִַם מִיָּדִי׃ וַיַּחֲרִשׁוּ הָעָם וְלֹא עָנוּ אֹתוֹ דָּבָר כִּי מִצְוַת הַמֶּלֶךְ אֲמָרָה לֵאמֹר לֹא תַעֲנֻהוּ׃ וַיָּבֹא אֶלְיָקִים בֶּן־חִלְקִיָּהוּ אֲשֶׁר עַל־הַבַּיִת וְשֶׁבְנָא הַסֹּפֵר וְיוֹאָח בֶּן־אָסָף הַמַּזְכִּיר אֶל־חִזְקִיָּהוּ קְרוּעֵי בְגָדִים וַיַּגִּדוּ לוֹ אֶת־דִּבְרֵי רַבְשָׁקֵה׃

וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו וַיִּתְכַּס בַּשָּׂק וַיָּבֹא בֵּית יְהוָה׃ וַיִּשְׁלַח אֶת־אֶלְיָקִים אֲשֶׁר עַל־הַבַּיִת וְאֶת־שֶׁבְנָא הַסֹּפֵר וְאֶת־זִקְנֵי הַכֹּהֲנִים מְכֻסִּים בְּשַׂקִּים אֶל־יְשַׁעְיָהוּ בֶן־אָמוֹץ הַנָּבִיא׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר חִזְקִיָּהוּ יוֹם־צָרָה וְתוֹכֵחָה וּנְאָצָה הַיּוֹם הַזֶּה כִּי־בָאוּ בָנִים עַד־מַשְׁבֵּר וְכֹחַ אֵין לָלֵדֶת׃ אוּלַי יִשְׁמַע יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־דִּבְרֵי רַבְשָׁקֵה אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֲדֹנָיו לְחָרֵף אֱלֹהִים חָיָּה וְהוֹכִיחַ בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַע יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְנָשָׂאתָ תְפִלָּה בְּעַד הַשְּׁאֵרִית הַנִּמְצָאָה׃ וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ אֶל־יְשָׁעְיָהוּ׃ וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ אֲלֵהֶם כֹּה תֹאמְרוּן אֶל־אֲדֹנֵיכֶם כֹּה אָמַר יְהוָה אַל־תִּירָא מִפְּנֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ אֲשֶׁר גִּדְּפוּנִי נַעֲרֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר בִּי׃ הִנֵּה אֲנִי נֹתֵן בּוֹ רוּחַ וְיִשְׁמַע שְׁמוּעָה וְשָׁב לְאַרְצוֹ וְהִפַּלְתִּיו בַּחֶרֶב בְּאַרְצוֹ׃

וַיָּשָׁב רַבְשָׁקֵה וַיִּמְצָא אֶת־מֶלֶךְ אַשּׁוּר נִלְחָם עַל־לִבְנָה כִּי שָׁמַע כִּי נָסַע מִלָּכִישׁ׃ וַיִּשְׁמַע עַל־תִּרְהָקָה מֶלֶךְ־כּוּשׁ לֵאמֹר יָצָא לְהִלָּחֵם אִתָּךְ וַיִּשְׁמַע וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־חִזְקִיָּהוּ לֵאמֹר׃ כֹּה תֹאמְרוּן אֶל־חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֵאמֹר אַל־יַשִּׁאֲךָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה בוֹטֵחַ בּוֹ לֵאמֹר לֹא־תִנָּתֵן יְרוּשָׁלִַם בְּיַד מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ הִנֵּה אַתָּה שָׁמַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר עָשׂוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר לְכָל־הָאֲרָצוֹת לַהֲחָרִים אוֹתָם וְאַתָּה תִּנָּצֵל׃ הַהִצִּילוּ אוֹתָם אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר שִׁחֲתוּ אוֹתָם אֶת־גּוֹזָן וְאֶת־חָרָן וְרֶצֶף וּבְנֵי עֵדֶן אֲשֶׁר בִּתֵּלַשָּׂר׃ אַיֵּה מֶלֶךְ חֲמָת וּמֶלֶךְ אַרְפָּד וּמֶלֶךְ עִיר סְפַרְוַיִם הֵנַע וְעִוָּה׃

וַיִּקַּח חִזְקִיָּהוּ אֶת־הַסְּפָרִים מִיַּד הַמַּלְאָכִים וַיִּקְרָאֵם וַיַּעַל בֵּית יְהוָה וַיִּפְרְשֵׂהוּ חִזְקִיָּהוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּתְפַּלֵּל חִזְקִיָּהוּ לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר׃ יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים אַתָּה הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ׃ הַטֵּה יְהוָה אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח יְהוָה עֵינֶיךָ וּרְאֵה וּשְׁמַע אֶת־דִּבְרֵי סַנְחֵרִיב אֲשֶׁר שָׁלַח לַחָרֵף אֱלֹהִים חָיָּה׃ אָמְנָם יְהוָה הֶחֳרִבוֹת מַלְכֵי אַשּׁוּר אֶת־כָּל־הָאֲרָצוֹת וְאֶת־אַרְצָם׃ וְנָתַן אֶת־אֱלֹהֵיהֶם בָּאֵשׁ כִּי לֹא אֱלֹהִים הֵמָּה כִּי אִם־מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם עֵץ וָאֶבֶן וַיְאַבְּדוּם׃ וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הוֹשִׁיעֵנוּ נָא מִיָּדוֹ וְיֵדְעוּ כָל־מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ כִּי אַתָּה יְהוָה לְבַדֶּךָ׃

וַיִּשְׁלַח יְשַׁעְיָהוּ בֶן־אָמוֹץ אֶל־חִזְקִיָּהוּ לֵאמֹר כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִתְפַּלַּלְתָּ אֵלַי עַל־סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה עָלָיו בָּזָה לְךָ לָעַג קָרְתָה בְּתוּלַת בַּת־צִיּוֹן אַחֲרֶיךָ נָדָד רֹאשׁ בַּת־יְרוּשָׁלִָם׃ אֶת־מִי חָרַפְתָּ וְאֶת־מִי גִדָּפְתָּ וְעַל־מִי הֵרִימוֹתָ קוֹל וַתִּשָּׂא מָרוֹם עֵינֶיךָ אֶל־קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃ בְּיַד־עֲבָדֶיךָ חֵרַפְתָּ אֲדֹנָי וַתֹּאמֶר בְּרֹב רִכְבִּי אֲנִי עָלִיתִי מָרוֹם הָרִים יַרְכְּתֵי לְבָנוֹן וְאֶכְרֹת מְרוֹם אַרְזָיו מִבְחַר בְּרוֹשָׁיו וְאָבוֹאָה מְלוֹן קִצּוֹ יַעַר כַּרְמֶלוֹ׃ אֲנִי קָרִתִּי וְשָׁתִיתִי מַיִם וְאַחֲרִב בְּכַף־רַגְלַי כָּל־יְאוֹרֵי מָצוֹר׃ הֲלֹא שָׁמַעְתָּ לְמֵרָחוֹק אֲשִׂיתִיהָ מִימֵי קֶדֶם וְעַתָּה הֲנְהִיתִיהָ וַתְּהִי לְהַשׁוֹת גָּלִים עָרִים בְּצוּרוֹת׃ וְיוֹשְׁבֵיהֶן קְצַר־יָד חַתּוּ וּבוֹשׁוּ הָיוּ עֲשֶׂב שָׂדֶה וְיֶרֶק דֶּשֶׁא חָצִיר גַּגּוֹת וְשִׁדָּפָה לִפְנֵי קָמָה׃ וְשִׁבְתְּךָ וְצֵאתְךָ וּבוֹאֲךָ יָדָעְתִּי וְתִרְגָּזְךָ אֵלָי׃ יַעַן תִּרְגָּזְךָ אֵלַי וְשַׁאֲנַנְךָ עָלָה בְאָזְנַי וְשַׂמְתִּי חַחִי בְאַפֶּךָ וּמְתָגִי בִּשְׂפָתֶיךָ וְהֵשִׁבֹתִיךָ בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר בָּאתָ בָּהּ׃

וְזֶה־לְּךָ הָאוֹת אָכוֹל הַשָּׁנָה סָפִיחַ וּבַשֵּׁנִית שָׁחִישׁ וְאַתָּה תִּשְׁנֶה בַּשְּׁלִשִׁית זִרְעוּ וְקִצְרוּ וְנִטְעוּ כְרָמִים וְאִכְלוּ פִרְיָם׃ וְיָסְפָה פְלֵיטַת בֵּית־יְהוּדָה הַנִּשְׁאָרָה שֹׁרֶשׁ לְמַטָּה וְעָשָׂה פְרִי לְמָעְלָה׃ כִּי מִירוּשָׁלִַם תֵּצֵא שְׁאֵרִית וּפְלֵיטָה מֵהַר צִיּוֹן קִנְאַת יְהוָה צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה־זֹּאת׃ לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה עַל־מֶלֶךְ אַשּׁוּר לֹא יָבוֹא אֶל־הָעִיר הַזֹּאת וְלֹא־יוֹרֶה שָׁם חֵץ וְלֹא־יְקַדְּמֶנָּה מָגֵן וְלֹא־יִשְׁפֹּךְ עָלֶיהָ סֹלְלָה׃ בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר־בָּא בָּהּ בָּהּ יָשׁוּב וְאֶל־הָעִיר הַזֹּאת לֹא יָבוֹא נְאֻם־יְהוָה׃ וְגַנּוֹתִי עַל־הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעֲנִי וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי׃

וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֵּצֵא מַלְאַךְ יְהוָה וַיַּךְ בְּמַחֲנֵה אַשּׁוּר מֵאָה שְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה אֶלֶף וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וְהִנֵּה כֻלָּם פִּגְרֵי מֵתִים׃ וַיִּסַּע וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיֵּשֶׁב בְּנִינְוֵה׃ וַיְהִי הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה בֵּית נִסְרֹךְ אֱלֹהָיו וְאַדְרַמֶּלֶךְ וְשַׂרְאֶצ�er בָּנָיו הִכֻּהוּ בַחֶרֶב וְהֵמָּה נִמְלְטוּ אֶרֶץ אֲרָרָט וַיִּמְלֹךְ אֵסַר חַדֹּן בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

בַּיָּמִים הָהֵמָּה חָלָה חִזְקִיָּהוּ לָמוּת וַיָּבֹא אֵלָיו יְשַׁעְיָהוּ בֶן־אָמוֹץ הַנָּבִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה צַו לְבֵיתֶך

ויקשר עליו שלם בן יבש ויכהו
קבל עם וימיתהו וימלך תחתיו׃
ויתר דברי זכריה הנם כתובים על
ספר דברי הימים למלכי ישראל׃
זאת דבר יהוה אשר דבר אל יהוא
לאמר בניך ישבו לך
עד רבעים ישבו בני על כסא ישראל ויהי כן׃
שלם בן יבש
מלך בשנת תשע ושלשים שנה
לעזיהו מלך יהודה וישב שנה ויהי
יהוחז מלך בשמרון׃
ומלכים בן גדי מתרצה
ויעל את שלם בן יבש בשמרון ויכהו
וימיתהו וימלך תחתיו׃ ויתר דברי
שלום וקשרו אשר קשר הנם
כתובים על ספר דברי הימים
למלכי ישראל׃
אז יכה מנחם את תפסח ואת כל
אשר בה ואת גבוליה מתרצה כי
לא פתחו לו ויכה את כל הרותיה בקע׃
בשנת שלשים ושתים
שנה לעזריה מלך יהודה מלך מנחם
בן גדי על ישראל עשר שנים
בשמרון׃ ויעש הרע בעיני יהוה
לא סר מעל חטאות ירבעם בן נבט
אשר החטיא את ישראל כל ימיו׃
בא פול מלך אשור על הארץ ויתן
מנחם לפול אלף ככר כסף להיות
ידיו אתו לחזק הממלכה בידו׃
ויצו מנחם את הכסף על ישראל
על כל גבורי החיל לתת למלך
אשור חמשים שקלים כסף לאיש
אחד וישב מלך אשור ולא עמד שם
בארץ׃ ויתר דברי מנחם וכל אשר
עשה הלוא הם כתובים על ספר
דברי הימים למלכי ישראל׃
וישכב מנחם עם אבתיו וימלך
פקחיה בנו תחתיו׃
בשנת חמשים שנה לעזריה מלך
יהודה מלך פקחיה בן מנחם על
ישראל בשמרון שתים ויעש הרע
בעיני יהוה לא סר מחטאות ירבעם בן נבט
אשר החטיא את ישראל׃
ויקשר עליו פקח בן רמליהו שרו
שלשים איש מבני גלעד ויכהו וימיתהו וימלך תחתיו׃
ויתר דברי פקחיה וכל אשר עשה
הנם כתובים על ספר דברי הימים
למלכי ישראל׃
בשנת חמשים ושתים שנה לעזריה
מלך יהודה מלך פקח בן רמליהו
על ישראל בשמרון עשרים שנה׃
ויעש הרע בעיני יהוה לא סר מחטאות
ירבעם בן נבט אשר החטיא
את ישראל׃ בימי פקח מלך
אשור תגלת פלאסר מלך
אשור ויקח את עיון ואת אבל בית
מעכה ואת ינוח ואת קדש ואת
חצור ואת הגלעד ואת הגלילה כל
ארץ נפתלי ויגלם אשורה׃ ויקשר
קשר הושע בן אלה על פקח בן
רמליהו ויכהו וימת תחתיו
בשנת עשרים ליותם בן
עזיה׃ ויתר דברי פקח וכל אשר
עשה הנם כתובים על ספר דברי
הימים למלכי ישראל׃
בשנת שתים לפקח בן
רמליהו מלך ישראל מלך יותם בן
עזיהו מלך יהודה׃ בן עשרים
וחמש שנה היה במלכו ושש עשרה
שנה מלך בירושלם ושם אמו
ירושא בת צדוק׃ ויעש הישר
בעיני יהוה ככל אשר עשה עזיהו
אביו עשה׃ רק הבמות לא סרו
עוד העם מזבחים ומקטרים בבמות
הוא בנה את שער בית יהוה
העליון׃ ויתר דברי יותם וכל
אשר עשה הלוא הם כתובים על
ספר דברי הימים למלכי יהודה׃
בימים ההם החל
יהוה להשלית ברצין מלך
ארם ואת פקח בן רמליהו׃ וישכב
יותם עם אבתיו ויקבר עם אבתיו
בעיר דוד אביו וימלך אחז בנו
תחתיו׃
בשנת שבע
עשרה שנה לפקח בן רמליהו מלך
אחז בן יותם מלך יהודה׃

באידין בית סלקא את ארגב ואת
האריה ועמו חמשים איש מבני
גלעדיים ויכתהו וימלך תחתיו׃
ויתר דברי פקחיה וכל אשר עשה
הנם כתובים על ספר דברי הימים
למלכי ישראל׃
בשנת חמשים ושתים שנה לעזריה
מלך יהודה מלך פקח בן רמליהו
על ישראל בשמרון עשרים שנה׃
ויעש הרע בעיני יהוה לא סר מן
חטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא
את ישראל׃ ביומי פקח מלכא
דישראל אתא תגלת פלאסר
מלכא דאתור ושבא ית עיון וית
אבל בית מעכתא וית ינוחויתא קדש
וית תעור וית גלעדא וית גלילא
כל ארעא שיבטא נפתלי ואגלינון
לאתור׃ וזריז מיקדא חושע
בר אילא על פקח בר רמליהו
וקטליה ומלך תחותוהי
בשנת עסרין ליותם בר עזיה׃
ושאר פתגמי פקחיה וכל די עבד הא
אינון כתיבין על ספר פתגמי יומיא
למלכי ישראל׃ בשנת
תרתין לפקח בר רמליהו מלכא
דישראל אחז מלך יותם בר עזיה מ
מלכא שיבקא דבית יהודה׃
בר עשרין וחמש שנין מלך ב
בירושלם ושום אמיה ירושא בת
צדוק׃ ועבד דכשר קדם יי
ככל דעבד עזיה אבוהי עבד׃
לחוד במתנא לא עסרא עוד בעם
עמא מדבחין ומסקין בוסמיא על
במתא הוא בנא ית תרע בית
מקדשא דיי עלאה׃ ושאר
פתגמי יותם וכל די עבד הלא א
אינון כתיבין על ספר פתגמי יומי
למלכי דבית יהודה׃
ביומיא ואינון שרי יי
לגרשא בדבית יהודה רגין מלכא
וארם ית אילת ופקח בר רמליהו׃
ושכיב יותם עם אבהתוהי
ואתקבר עם אבהתוהי בקבורתא
דדוד אבוהי ומלך אחז ברירת
תותוהי׃ בשנת שבע
עסרי שנין לפקח בר רמליהו מלך
אחז בר יותם מלך יהודה׃

את אילת לארם. סכור לקחה מחיל יהודה: ונמל את היהודים מאילת. אחז עלה כי כן היתה מתחלת אילת ואילות ובן בתרי הימים מתחלת אילת ואילות ויבנה את אילת ויחזיר אותה ליהודה אחר שמת אביו ולא היתה אילת בידם בימי אחז אלא בימי עזריה שנאמר הוא בנה את אילת ויחזירה ליהודה ואחר שהחזירה ליהודה נתחזקו בה ולא היתה עוד ביד ארם עד ימי אחז ולא היתה ביד יהודה עד

עָלֶיהָ עֲלֵה שָׁלֵם אֲשֶׁר מָלַךְ אַשּׁוּר
וַיְהִי לוֹ וְהוּא שֹׁעֵר עֹבֵר יִשְׂרָאֵל וּמְנַחָה
וַיַּעַל מֶלֶךְ אַשּׁוּר בְּכָל הָאָרֶץ וַיַּעַל שֹׁמְרוֹן
אֲשֶׁר שָׁלַח מַלְאָכִים אֶל סוֹא מֶלֶךְ
מִצְרַיִם וְלֹא הֶעֱלָה מִנְחָה לְמֶלֶךְ
אַשּׁוּר כְּשָׁנָה בְּשָׁנָה וַיַּעְצְרֵהוּ מֶלֶךְ
אַשּׁוּר וַיַּאַסְרֵהוּ בְּבֵית כֶּלֶא׃ וַיַּעַל
מֶלֶךְ אַשּׁוּר בְּכָל הָאָרֶץ וַיַּעַל שֹׁמְרוֹן וַיָּצַר
עָלֶיהָ שָׁלֹשׁ שָׁנִים׃ בִּשְׁנַת הַתְּשִׁעִית לְהוֹשֵׁעַ
אֶת שֹׁמְרוֹן וַיַּגֶל אֶת יִשְׂרָאֵל אַשּׁוּרָה
וַיֹּשֶׁב אוֹתָם בְּחַלַח וּבְחָבוֹר נְהַר גּוֹזָן
עָרֵי מָדָי׃ וַיְהִי כִּי חָטְאוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לַיהוָה אֱלֹהֵיהֶם הַמַּעֲלֶה
אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִתַּחַת יַד פַּרְעֹה
מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃
וַיֵּלְכוּ בְּחֻקּוֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ
יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמַלְכֵי
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָשׂוּ׃ וַיַּהְפְּכוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל דְּבָרִים אֲשֶׁר לֹא כֵן עַל־
יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיִּבְנוּ לָהֶם בָּמוֹת בְּכָל
עָרֵיהֶם מִמִּגְדַּל נוֹצְרִים עַד עִיר
מִבְצָר׃ וַיַּצִּבוּ לָהֶם מַצֵּבוֹת וַאֲשֵׁרִים
עַל כָּל גִּבְעָה גְבֹהָה וְתַחַת כָּל עֵץ
רַעֲנָן׃ וַיְקַטְּרוּ שָׁם בְּכָל בָּמוֹת
כַּגּוֹיִם אֲשֶׁר הָגְלָה יְהוָה מִפְּנֵיהֶם
וַיַּעֲשׂוּ דְּבָרִים רָעִים לְהַכְעִיס אֶת־
יְהוָה׃ וַיַּעַבְדוּ הַגִּלּוּלִים אֲשֶׁר אָמַר
יְהוָה לָהֶם לֹא תַעֲשׂוּ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה
הַזֶּה׃ וַיָּעֵד יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וּבִיהוּדָה בְּיַד
כָּל נְבִיאוֹ כָּל חוֹזֶה לֵאמֹר שׁוּבוּ מִ
מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וְשִׁמְרוּ מִצְוֹתַי
חֻקּוֹתַי כְּכָל הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־
אֲבוֹתֵיכֶם וַאֲשֶׁר שָׁלַחְתִּי אֲלֵיכֶם בְּיַד
עֲבָדַי הַנְּבִיאִים׃ וְלֹא שָׁמְעוּ וַיַּקְשׁוּ
אֶת עָרְפָּם כְּעֹרֶף אֲבוֹתָם אֲשֶׁר לֹא
הֶאֱמִינוּ בַּיהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃

וַיִּמְאֲסוּ אֶת חֻקָּיו וְאֶת בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר
כָּרַת אֶת אֲבוֹתָם וְאֶת עֵדוֹתָיו אֲשֶׁר
הֵעִיד בָּם וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי הַהֶבֶל וַיֶּהְבָּלוּ
וְאַחֲרֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סָבִיבוֹתָם אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֹתָם לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת כָּהֶם׃
וַיַּעַזְבוּ אֶת כָּל מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם
וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם מַסֵּכָה שְׁנַיִם עֲגָלִים
וַיַּעֲשׂוּ אֲשֵׁרָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְכָל־צְבָא
הַשָּׁמַיִם וַיַּעַבְדוּ אֶת־הַבַּעַל׃ וַיַּעֲבִירוּ
אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנוֹתֵיהֶם בָּאֵשׁ
וַיִּקְסְמוּ קְסָמִים וַיְנַחֲשׁוּ וַיִּתְמַכְּרוּ
לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ׃
וַיִּתְאַנַּף יְהוָה מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל וַיְסִרֵם
מֵעַל פָּנָיו לֹא נִשְׁאַר רַק שֵׁבֶט יְהוּדָה
לְבַדּוֹ׃ גַּם־יְהוּדָה לֹא שָׁמַר אֶת־
מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיֵּלְכוּ בְּחֻקּוֹת
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָשׂוּ׃ וַיִּמְאַס יְהוָה
בְּכָל זֶרַע יִשְׂרָאֵל וַיְעַנֵּם וַיִּתְּנֵם בְּיַד
שֹׁסִים עַד אֲשֶׁר הִשְׁלִיכָם מִפָּנָיו׃
כִּי קָרַע יִשְׂרָאֵל מֵעַל בֵּית דָּוִד
וַיַּמְלִיכוּ אֶת יָרָבְעָם בֶּן נְבָט וַיַּדַּח יָרָבְעָם
יָרָבְעָם אֶת יִשְׂרָאֵל מֵאַחֲרֵי יְהוָה
וְהֶחֱטִיאָם חַטָּאָה גְדוֹלָה׃ וַיֵּלְכוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל חַטֹּאת יָרָבְעָם אֲשֶׁר
עָשָׂה לֹא סָרוּ מִמֶּנָּה׃ עַד אֲשֶׁר הֵסִיר יְהוָה אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעַל
פָּנָיו כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד כָּל עֲבָדָיו הַ
הַנְּבִיאִים וַיִּגֶל יִשְׂרָאֵל מֵעַל אַדְמָתוֹ
אַשּׁוּרָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
וַיָּבֵא מֶלֶךְ אַשּׁוּר מִבָּבֶל וּמִכּוּתָה
וּמֵעַוָּא וּמֵחֲמָת וּסְפַרְוַיִם וַיֹּשֶׁב בְּעָרֵי
שֹׁמְרוֹן תַּחַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְשׁוּ אֶת
שֹׁמְרוֹן וַיֵּשְׁבוּ בְעָרֶיהָ׃ וַיְהִי בִּתְחִלַּת
שִׁבְתָּם שָׁם לֹא יָרְאוּ אֶת־יְהוָה
וַיְשַׁלַּח יְהוָה בָּהֶם אֶת הָאֲרָיוֹת
וַיְהִיוּ הֹרְגִים בָּהֶם׃ וַיֹּאמְרוּ לְמֶלֶךְ
אַשּׁוּר לֵאמֹר גּוֹיִם אֲשֶׁר הִגְלִיתָ וַתּוֹשֶׁב בְּעָרֵי
מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי הָאָרֶץ וְהִנֵּה מְמִיתִים
אוֹתָם כַּאֲשֶׁר אֵינָם יֹדְעִים
אֶת מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי הָאָרֶץ׃

וַיְצַו מֶלֶךְ אַשּׁוּר לֵאמֹר הוֹלִיכוּ שָׁמָּה
אֶחָד מִן הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר הִגְלִיתֶם מִשָּׁם
וְיֵלְכוּ וְיֵשְׁבוּ שָׁם וְיוֹרֵם אֶת מִשְׁפַּט
אֱלֹהֵי הָאָרֶץ׃ וַיָּבֹא אֶחָד מִן הַכֹּהֲנִים
אֲשֶׁר הָגְלוּ מִשֹּׁמְרוֹן וַיֵּשֶׁב בְּבֵית אֵל
וַיְהִי מוֹרֶה אֹתָם אֵיךְ יִירְאוּ אֶת־יְהוָה׃
וַיִּהְיוּ עֹשִׂים גּוֹי גּוֹי אֱלֹהָיו וַיַּנִּיחוּ בְּבֵית
הַבָּמוֹת אֲשֶׁר עָשׂוּ שֹׁמְרוֹנִים גּוֹי גּוֹי
בְּעָרֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם יוֹשְׁבִים בָּהֶן׃ וְאַנְשֵׁי
בָבֶל עָשׂוּ אֶת סֻכּוֹת בְּנוֹת וְאַנְשֵׁי כּוּת
עָשׂוּ אֶת נֵרְגַל וְאַנְשֵׁי חֲמָת עָשׂוּ אֶת אַשִּׁימָא׃
וְעַוִּים עָשׂוּ אֶת נִבְחַז וְאֶת תַּרְתָּק וְסְפַרְוִים
שֹׂרְפִים אֶת בְּנֵיהֶם בָּאֵשׁ לְאַדְרַמֶּלֶךְ
וַעֲנַמֶּלֶךְ אֱלֹהֵי סְפַרְוָיִם׃ וַיִּהְיוּ יְרֵאִים
אֶת יְהוָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם מִקְצוֹתָם כֹּהֲנֵי
בָמוֹת וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם בְּבֵית הַבָּמוֹת׃
אֶת יְהוָה הָיוּ יְרֵאִים וְאֶת אֱלֹהֵיהֶם
הָיוּ עֹבְדִים כְּמִשְׁפַּט הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
הָגְלוּ אֹתָם מִשָּׁם׃ עַד הַיּוֹם הַזֶּה הֵם
עֹשִׂים כַּמִּשְׁפָּטִים הָרִאשֹׁנִים אֵינָם יְרֵאִים
אֶת יְהוָה וְאֵינָם עֹשִׂים כְּחֻקָּתָם וְכִמְשָׁפָטָם
וְכַתּוֹרָה וְכַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת בְּנֵי
יַעֲקֹב אֲשֶׁר שָׂם שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּכְרֹת
אִתָּם יְהוָה בְּרִית וַיְצַו אֹתָם לֵאמֹר
לֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְלֹא תִשְׁתַּחֲווּ
לָהֶם וְלֹא תָעָבְדוּם וְלֹא תִזְבְּחוּ לָהֶם׃
כִּי אִם אֶת יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶתְכֶם
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּכֹחַ גָּדוֹל וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה
אֹתוֹ תִירְאוּ וְלוֹ תִשְׁתַּחֲווּ וְלוֹ תִזְבְּחוּ׃
וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּט וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה
אֲשֶׁר כָּתַב לָכֶם תִּשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת כָּל־
הַיָּמִים וְלֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃
וְהַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת אִתָּכֶם לֹא תִשְׁכָּחוּ
וְלֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃ כִּי אִם
אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם תִּירָאוּ וְהוּא יַצִּיל
אֶתְכֶם מִכֹּל אֹיְבֵיכֶם׃ וְלֹא שָׁמְעוּ כִּי
אִם כְּמִשְׁפָּטָם הָרִאשֹׁן הֵם עֹשִׂים׃
וַיִּהְיוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה יְרֵאִים אֶת יְהוָה
וְאֶת פְּסִילֵיהֶם הָיוּ עֹבְדִים גַּם בְּנֵיהֶם
וּבְנֵי בְנֵיהֶם כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבוֹתָם הֵם
עֹשִׂים עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

רלו

וַיְהִי בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְהוֹשֵׁעַ בֶּן אֵלָה
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ
וַיִּמְלֹךְ חִזְקִיָּהוּ בֶּן אָחָז מֶלֶךְ יְהוּדָה׃
בֶּן עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה הָיָה בְּמָלְכוֹ
וְעֶשְׂרִים וָתֵשַׁע שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם
וְשֵׁם אִמּוֹ אֲבִיָה בַּת זְכַרְיָהוּ׃ וַיַּעַשׂ
הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה
דָּוִיד אָבִיו׃ הוּא הֵסִיר אֶת הַבָּמוֹת
וְשִׁבַּר אֶת הַמַּצֵּבוֹת וְכָרַת אֶת הָאֲשֵׁרָה
וְכִתַּת נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה
כִּי עַד הַיָּמִים הָהֵם הָיוּ לוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מְקַטְּרִים לוֹ וַיִּקְרָא לוֹ נְחֻשְׁתָּן׃
בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּטָח וְאַחֲרָיו לֹא
הָיָה כְמֹהוּ בְּכֹל מַמְלְכוֹת יְהוּדָה
וַאֲשֶׁר הָיוּ לְפָנָיו׃ וַיִּדְבַּק בַּיהוָה לֹא
סָר מֵאַחֲרָיו וַיִּשְׁמֹר מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃ וַיְהִי יְהוָה עִמּוֹ
בְּכֹל אֲשֶׁר יֵצֵא יַשְׂכִּיל וַיִּמְרֹד בְּמֶלֶךְ
אַשּׁוּר וְלֹא עָבָדוֹ׃ הוּא הִכָּה אֶת
פְּלִשְׁתִּים עַד עַזָּה וְאֶת גְּבוּלָהּ מִמִּגְדַּל
נוֹצְרִים וְעַד עִיר מִבְצָר׃ בִּשְׁנַת
אַרְבַּע לְחִזְקִיָּהוּ הִיא שְׁנַת שֶׁבַע לְהוֹשֵׁעַ
בֶּן אֵלָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל עָלָה שַׁלְמַנְאֶסֶר
מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל שֹׁמְרוֹן וַיָּצַר עָלֶיהָ׃
וַיִּלְכְּדוּ מִקְצֵה שָׁלֹשׁ שָׁנִים בִּשְׁנַת
הַשִּׁשִּׁית לְחִזְקִיָּהוּ הִיא שְׁנַת הַתְּשִׁעִית
לְהוֹשֵׁעַ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל נִלְכְּדָה שֹׁמְרוֹן׃
וַיַּגֶל מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֶת יִשְׂרָאֵל אַשּׁוּרָה
וַיַּנַּח אֹתָם בַּחֲלַח וּבְחָבוֹר נְהַר גּוֹזָן
עָרֵי מָדָי׃ עַל אֲשֶׁר לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל
יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ אֶת בְּרִיתוֹ
כֹּל אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה לֹא
שָׁמְעוּ וְלֹא עָשׂוּ׃
וַיַּעַל סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל כָּל
עָרֵי יְהוּדָה הַבְּצוּרוֹת וַיִּתְפְּשֵׂם׃
וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֶת רַבְשָׁקֵה מִלָּכִישׁ
יְרוּשָׁלִַם אֶל חִזְקִיָּהוּ בְּחַיִל כָּבֵד וַיַּעַל
וַיָּבֹאוּ יְרוּשָׁלִַם וַיַּעֲלוּ וַיָּבֹאוּ וַיַּעַמְדוּ
בִּתְעָלַת הַבְּרֵכָה הָעֶלְיוֹנָה אֲשֶׁר בִּמְסִלַּת
שְׂדֵה כוֹבֵס׃ וַיִּקְרְאוּ אֶל הַמֶּלֶךְ וַיֵּצֵא
אֲלֵיהֶם אֶלְיָקִים בֶּן חִלְקִיָּהוּ אֲשֶׁר עַל הַבָּיִת
וְשֶׁבְנָא הַסֹּפֵר וְיוֹאָח בֶּן אָסָף הַמַּזְכִּיר׃
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רַבְשָׁקֵה אִמְרוּ נָא אֶל
חִזְקִיָּהוּ כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל מֶלֶךְ
אַשּׁוּר מָה הַבִּטָּחוֹן הַזֶּה אֲשֶׁר בָּטָחְתָּ׃
אָמַרְתָּ אַךְ דְּבַר שְׂפָתַיִם עֵצָה וּגְבוּרָה
לַמִּלְחָמָה עַתָּה עַל מִי בָטָחְתָּ כִּי מָרַדְתָּ
בִּי׃ עַתָּה הִנֵּה בָטַחְתָּ לְךָ עַל מִשְׁעֶנֶת
הַקָּנֶה הָרָצוּץ הַזֶּה עַל מִצְרַיִם אֲשֶׁר
יִסָּמֵךְ אִישׁ עָלָיו וּבָאָה בְכַפּוֹ וְנִקָּבָהּ
כֵּן פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְכָל הַבֹּטְחִים
עָלָיו׃ וְכִי תֹאמְרוּ אֵלַי אֶל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
בָּטָחְנוּ הֲלֹא הוּא אֲשֶׁר הֵסִיר חִזְקִיָּהוּ
אֶת בָּמוֹתָיו וְאֶת מִזְבְּחֹתָיו וַיֹּאמֶר
לִיהוּדָה וְלִירוּשָׁלִַם לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה
תִּשְׁתַּחֲווּ בִּירוּשָׁלִָם׃ וְעַתָּה הִתְעָרַב נָא
אֲדֹנִי אֶת עַבְדִּי אֶת מֶלֶךְ אַשּׁוּר וְאֶתְּנָה
לְךָ אַלְפַּיִם סוּסִים אִם תּוּכַל לָתֵת לְךָ
רֹכְבִים עֲלֵיהֶם׃ וְאֵיךְ תָּשִׁיב פְּנֵי פַחַת
אֶחָד מִקְטַנֵּי עַבְדֵי אֲדֹנִי וַתִּבְטַח לְךָ
עַל מִצְרַיִם לָרֶכֶב וְלַפָּרָשִׁים׃ וְעַתָּה
הֲבִלְעֲדֵי יְהוָה עָלִיתִי עַל הַמָּקוֹם הַזֶּה
לְהַשְׁחִיתוֹ יְהוָה אָמַר אֵלַי עֲלֵה אֶל
הָאָרֶץ הַזֹּאת וְהַשְׁחֵת אוֹתָהּ׃
וַיֹּאמֶר אֶלְיָקִים וְשֶׁבְנָא וְיוֹאָח אֶל
רַבְשָׁקֵה דַּבֶּר נָא אֶל עֲבָדֶיךָ אֲרָמִית כִּי
שֹׁמְעִים אֲנָחְנוּ וְאַל תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ יְהוּדִית
בְּאָזְנֵי הָעָם אֲשֶׁר עַל הַחוֹמָה׃ וַיֹּאמֶר
רַבְשָׁקֵה הַאֶל אֲדֹנֶיךָ וְאֵלֶיךָ שָׁלַח אֲדֹנִי
אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אִם לֹא אֶל הָאֲנָשִׁים
הַיֹּשְׁבִים עַל הַחוֹמָה לֶאֱכֹל אֶת צֹאָתָם
וְלִשְׁתּוֹת אֶת מֵימֵיהֶם אִתָּכֶם׃ וַיַּעֲמֹד
רַבְשָׁקֵה וַיִּקְרָא בְקוֹל גָּדוֹל יְהוּדִית
וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ דְּבַר הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל מֶלֶךְ
אַשּׁוּר׃ כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ אַל יַשִּׁא לָכֶם
חִזְקִיָּהוּ כִּי לֹא יוּכַל לְהַצִּיל אֶתְכֶם׃
וְאַל יַבְטַח אֶתְכֶם חִזְקִיָּהוּ עַל יְהוָה
לֵאמֹר הַצֵּל יַצִּילֵנוּ יְהוָה וְלֹא תִנָּתֵן
הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ אַל
תִּשְׁמְעוּ אֶל חִזְקִיָּהוּ כִּי כֹה אָמַר מֶלֶךְ
אַשּׁוּר עֲשׂוּ אִתִּי בְרָכָה וְצֵאוּ אֵלַי וְאִכְלוּ
אִישׁ מִגַּפְנוֹ וְאִישׁ מִתְּאֵנָתוֹ וְשִׁתּוּ אִישׁ
מֵי בֹרוֹ׃ עַד אֲשֶׁר אָבוֹא וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם
אֶל אֶרֶץ כְּאַרְצְכֶם אֶרֶץ דָּגָן וְתִירוֹשׁ
אֶרֶץ לֶחֶם וְכָרָמִים אֶרֶץ זֵיתִי שֶׁמֶן וּדְבָשׁ
וִחְיוּ וְלֹא תָמוּתוּ וְאַל תִּשְׁמְעוּ אֶל
חִזְקִיָּהוּ כִּי יְסִיתְכֶם לֵאמֹר יְהוָה יַצִּילֵנוּ׃
הַהִצִּילוּ אִישׁ אֶת אַרְצוֹ מִיַּד מֶלֶךְ
אַשּׁוּר׃ אַיֵּה אֱלֹהֵי חֲמָת וְאַרְפָּד אַיֵּה
אֱלֹהֵי סְפַרְוַיִם הֵנָעַ וְאִוָּה׃ אֵת אֱלֹהֵי
אַרְצוֹת אֲשֶׁר הִצִּילוּ אֶת אַרְצָם מִיָּדִי כִּי
יַצִּיל יְהוָה אֶת יְרוּשָׁלִַם מִיָּדִי׃
וַיַּחֲרִשׁוּ הָעָם וְלֹא עָנוּ אֹתוֹ דָּבָר כִּי
מִצְוַת הַמֶּלֶךְ הָיְתָה לֵאמֹר לֹא תַעֲנֻהוּ׃
וַיָּבֹא אֶלְיָקִים בֶּן חִלְקִיָּהוּ אֲשֶׁר עַל הַבַּיִת
וְשֶׁבְנָא הַסֹּפֵר וְיוֹאָח בֶּן אָסָף הַמַּזְכִּיר
אֶל חִזְקִיָּהוּ קְרוּעֵי בְגָדִים וַיַּגִּדוּ לוֹ
אֶת דִּבְרֵי רַבְשָׁקֵה׃

רלז

וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ חִזְקִיָּהוּ וַיִּקְרַע אֶת
בְּגָדָיו וַיְכַס שָׂק וַיָּבֹא בֵּית יְהוָה׃
וַיִּשְׁלַח אֶת אֶלְיָקִים אֲשֶׁר עַל הַבַּיִת
וְאֶת שֶׁבְנָא הַסֹּפֵר וְאֶת זִקְנֵי הַכֹּהֲנִים
מְכֻסִּים שַׂקִּים אֶל יְשַׁעְיָהוּ בֶן אָמוֹץ
הַנָּבִיא׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כֹּה אָמַר חִזְקִיָּהוּ
יוֹם צָרָה וְתוֹכֵחָה וְנִאוֹצָה הַיּוֹם הַזֶּה כִּי
בָאוּ בָנִים עַד מַשְׁבֵּר וְכֹחַ אֵין לְיוֹלֵדָה׃
אוּלַי יִשְׁמַע יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת דִּבְרֵי
רַבְשָׁקֵה אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֲדֹנָיו
לְחָרֵף אֱלֹהִים חָיִּים וְהוֹכִיחַ בַּדְּבָרִים
אֲשֶׁר שָׁמַע יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְנָשָׂאתָ תְפִלָּה
בְּעַד הַשְּׁאֵרִית הַנִּמְצֵאת׃
וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ אֶל יְשַׁעְיָהוּ׃
וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ אֲלֵהֶם כֹּה תֹאמְרוּן
אֶל אֲדֹנֵיכֶם כֹּה אָמַר יְהוָה אַל תִּירָא
מִפְּנֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמָעְתָּ אֲשֶׁר גִּדְּפוּ
נַעֲרֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֹתִי בָּהֶם׃ הִנֵּה אֲנִי
נֹתֵן בּוֹ רוּחַ וְשָׁמַע שְׁמוּעָה וְשָׁב אֶל
אַרְצוֹ וְהִפַּלְתִּיו בַּחֶרֶב בְּאַרְצוֹ׃
וַיָּשָׁב רַבְשָׁקֵה וַיִּמְצָא אֶת מֶלֶךְ אַשּׁוּר
נִלְחָם עַל לִבְנָה כִּי שָׁמַע כִּי נָסַע מִלָּכִישׁ׃
וַיִּשְׁמַע עַל תִּרְהָקָה מֶלֶךְ כּוּשׁ לֵאמֹר
יָצָא לְהִלָּחֵם אִתָּךְ וַיִּשְׁמַע וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים
אֶל חִזְקִיָּהוּ לֵאמֹר׃ כֹּה תֹאמְרוּן אֶל
חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֵאמֹר אַל יַשִּׁאֲךָ
אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה בוֹטֵחַ בּוֹ לֵאמֹר לֹא
תִנָּתֵן יְרוּשָׁלִַם בְּיַד מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ הִנֵּה
אַתָּה שָׁמַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר עָשׂוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר
לְכָל הָאֲרָצוֹת לַהֲחֲרִים אוֹתָם וְאַתָּה
תִּנָּצֵל׃ הַהִצִּילוּ אוֹתָם אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
שִׁחֲתוּ אוֹתָם אֶת גּוֹזָן וְאֶת חָרָן וְאֶת רֶצֶף
וְאֶת בְּנֵי עֵדֶן אֲשֶׁר בִּתֵּלַשָּׂר׃ אַיֵּה מֶלֶךְ
חֲמָת וּמֶלֶךְ אַרְפָּד וּמֶלֶךְ עִיר סְפַרְוַיִם
הֵנַע וְאִוָּה׃
וַיִּקַּח חִזְקִיָּהוּ אֶת הַסְּפָרִים מִיַּד
הַמַּלְאָכִים וַיִּקְרָאֵם וַיַּעַל בֵּית יְהוָה
וַיִּפְרְשֵׂהוּ חִזְקִיָּהוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּתְפַּלֵּל
חִזְקִיָּהוּ אֶל יְהוָה לֵאמֹר׃ יְהוָה צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים אַתָּה הוּא
הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ
אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ׃
הַט יְהוָה אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח יְהוָה עֵינֶיךָ
וּרְאֵה וּשְׁמַע אֶת כָּל דִּבְרֵי סַנְחֵרִיב אֲשֶׁר
שָׁלַח לַחֲרֵף אֱלֹהִים חָיִּים׃ אָמְנָם
חָרְבוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר אֶת הַגּוֹיִם וְאֶת אַרְצָם׃
וַיִּתְּנוּ אֶת אֱלֹהֵיהֶם בָּאֵשׁ כִּי לֹא אֱלֹהִים
הֵמָּה כִּי אִם מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם עֵץ וָאֶבֶן
וַיְאַבְּדוּם׃ וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הוֹשִׁיעֵנוּ
נָא מִיָּדוֹ וְיֵדְעוּ כָל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ כִּי
אַתָּה יְהוָה לְבַדֶּךָ׃
וַיִּשְׁלַח יְשַׁעְיָהוּ בֶן אָמוֹץ אֶל חִזְקִיָּהוּ
לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
הִתְפַּלַּלְתָּ אֵלַי עַל סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃
זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עָלָיו בָּזָה לְךָ
לָעַג לְךָ בְּתוּלַת בַּת צִיּוֹן אַחֲרֶיךָ רֹאשָׁהּ
הֵנִיעָה בַּת יְרוּשָׁלִָם׃ אֶת מִי חָרַפְתָּ וְאֶת
מִי גִדָּפְתָּ וְעַל מִי הֵרַמְתָּ קוֹל וַתִּשָּׂא
מָרוֹם עֵינֶיךָ אֶל קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃ בְּיַד
עֲבָדֶיךָ חֵרַפְתָּ אֲדֹנָי וַתֹּאמֶר בְּרֹב רִכְבִּי
אֲנִי עָלִיתִי מָרוֹם הָרִים יַרְכְּתֵי לְבָנוֹן
וַאֲכַרֹת מְרוֹם אַרְזָיו מִבְחַר בְּרוֹשָׁיו
וְאָבוֹאָה מְלוֹן קִצּוֹ יַעַר כַּרְמֶלוֹ׃ אֲנִי
קַרְתִּי וָאֶשְׁתֶּה מַיִם וְאַחֲרִב כַּף רַגְלַי
כָּל יְאֹרֵי מָצוֹר׃ הֲלֹא שָׁמַעְתָּ לְמֵרָחוֹק
אֹתָהּ עָשִׂיתִי מִימֵי קֶדֶם יְצַרְתִּיהָ עַתָּה
הֲבִיאוֹתִיהָ וַתְּהִי לְהַשׁוֹת גָּלִים עָרִים
בְּצוֹת׃ וְיוֹשְׁבֵיהֶן קְצַר יָד חַתּוּ וּבוֹשׁוּ
הָיוּ עֲשֶׂב שָׂדֶה וְיֶרֶק דֶּשֶׁא חָצִיר גַּגּוֹת
וְשִׁדָּמָה שְׁדֵפָה לִפְנֵי קָמָה׃ וְשִׁבְתְּךָ
וְצֵאתְךָ וּבוֹאֲךָ יָדָעְתִּי וְתִרְגְּזְךָ אֵלָי׃
יַעַן תִּרְגְּזְךָ אֵלַי וְשַׁאֲנַנְךָ עָלָה בְאָזְנַי
וְשַׂמְתִּי חַחִי בְאַפֶּךָ וּמְתָגִי בִּשְׂפָתֶיךָ
וְהֵשִׁבֹתִיךָ בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר בָּאתָ בָּהּ׃
וְזֶה לְךָ הָאוֹת אָכוֹל הַשָּׁנָה סָפִיחַ
וּבַשֵּׁנִית שָׁחִישׁ וּבַשְּׁלִשִׁית זִרְעוּ וְקִצְרוּ
וְנִטְעוּ כְרָמִים וְאִכְלוּ פִרְיָם׃ וְיָסְפָה
פְּלֵיטַת בֵּית יְהוּדָה הַנִּשְׁאָרָה שֹׁרֶשׁ
לְמַטָּה וְעָשָׂה פְרִי לְמָעְלָה׃ כִּי מִירוּשָׁלִַם
תֵּצֵא שְׁאֵרִית וּפְלֵיטָה מֵהַר צִיּוֹן קִנְאַת
יְהוָה צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה זֹּאת׃
לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה עַל מֶלֶךְ אַשּׁוּר
לֹא יָבוֹא אֶל הָעִיר הַזֹּאת וְלֹא יוֹרֶה שָׁם
חֵץ וְלֹא יְקַדְּמֶנָּה מָגֵן וְלֹא יִשְׁפֹּךְ עָלֶיהָ
סֹלְלָה׃ בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר בָּא בָּהּ בָּהּ יָשׁוּב
וְאֶל הָעִיר הַזֹּאת לֹא יָבוֹא נְאֻם יְהוָה׃
וְגַנּוֹתִי עַל הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ
לְמַעֲנִי וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי׃
וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֵּצֵא מַלְאַךְ יְהוָה
וַיַּךְ בְּמַחֲנֵה אַשּׁוּר מֵאָה שְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה
אֲלָפִים וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וְהִנֵּה כֻלָּם
פִּגְרִים מֵתִים׃ וַיִּסַּע וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב סַנְחֵרִיב
מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיֵּשֶׁב בְּנִינְוֵה׃
וַיְהִי הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה בֵּית נִסְרֹךְ אֱלֹהָיו
וְאַדְרַמֶּלֶךְ וְשַׂרְאֶצ�er בָּנָיו הִכֻּהוּ בַחֶרֶב
וְהֵמָּה נִמְלְטוּ אֶרֶץ אֲרָרָט וַיִּמְלֹךְ אֵסַר
חַדֹּן בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

רלח

בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה חִזְקִיָּהוּ לָמוּת
וַיָּבֹא אֵלָיו יְשַׁעְיָהו

ויש מלך אשור לאמר הלכו שמה אחד מהכהנים אשר הגליתם משם וילכו וישבו שם וילמד אותם את משפט אלהי הארץ ויבא אחד מהכהנים אשר הגלו משמרון וישב בבית אל ויהי מורה אותם איך יראו את יהוה ויהיו עשים גוי גוי אלהיו ויניחו בבית הבמות אשר עשו השמרנים גוי גוי בעריהם אשר הם ישבים שם ואנשי בבל עשו את סכות בנות ואנשי כות עשו את נרגל ואנשי חמת עשו את אשימא והעוים עשו את נבחן ואת תרתק והספרוים שרפים את בניהם באש לאדרמלך וענמלך אלהי ספרים ויהיו יראים את יהוה ויעשו להם מקצותם כהני במות ויהיו להם בבתי הבמות יראים את יהוה ויעבדו את אלהיהם כמשפט הגוים אשר הגלו אתם משם

ורלבג

שר הוום הזה הם עושים כמשפטים הראשונים אינם יראים את יהוה ואינם עושים כחקתם וכמשפטם וכתורה וכמצוה אשר צוה יהוה את בני יעקב אשר שם שמו ישראל: וכרת יהוה אתם ברית ויצום לאמר לא תיראו אלהים אחרים ולא תשתחוו להם ולא תעבדום ולא תזבחו להם: כי אם את יהוה אשר העלה אתכם מארץ מצרים בכח גדול ובזרוע נטויה אותו תיראו ולו תשתחוו ולו תזבחו: ואת החקים ואת המשפטים ואת התורה ואת המצוה אשר כתב לכם תשמרו לעשות כל הימים ולא תיראו אלהים אחרים: והברית אשר כרתי אתכם לא תשכחו ולא תיראו אלהים אחרים: כי אם את יהוה אלהיכם תיראו והוא יציל אתכם מיד כל אויביכם: ולא שמעו כי אם כמשפטם הראשון הם עשים: ויהיו הגוים האלה יראים את יהוה ואת פסיליהם היו עבדים גם בניהם ובני בניהם כאשר עשו אבותם הם עשים עד היום הזה:

ויהי בשנת שלש להושע בן אלה מלך ישראל מלך חזקיה בן אחז מלך יהודה: בן עשרים וחמש שנה היה במלכו ועשרים ותשע שנה מלך בירושלם ושם אמו אבי בת זכריה: ויעש הישר בעיני יהוה ככל אשר עשה דויד אביו: הוא הסיר את הבמות ושבר את המצבות וכרת את האשרה וכתת נחש הנחשת אשר עשה משה כי עד הימים ההם היו בני ישראל מקטרים לו ויקרא לו נחשתן:

עד היום הזה. למורים הרחמן יהיה פי' היום הזה שמים על ישראל פי' שמים אלו מקבלים עונש על שאינם עושים כמשפטים ואת אשר צוה ה' את בני יעקב בתורה ואת השם אשר שם לישראל ולא עשו כן אלא כמשפטים הראשונים אשר עשו אבותם:

ורלבג

שר הוום הזה הם עושים כמשפטים הראשונים. ר"ל כי הגלו כתים מירושה הנקנה לאחר בעבור זה ולכן לא היו ישראל עבדים להם כמו שהיו הכנענים אבל היו עבדים לה' ולתורתו ולמצותיו ולחוקותיו ולמשפטיו אשר צוה לישראל ולא עשו כן אלא כמשפטים הראשונים אשר עשו אבותם:

עד היום הזה הם עושים כמשפטים הראשונים. ר"ל כי הגלו כתים מירושה הנקנה לאחר בעבור זה ולכן לא היו ישראל עבדים להם כמו שהיו הכנענים אבל היו עבדים לה' ולתורתו ולמצותיו ולחוקותיו ולמשפטיו אשר צוה לישראל ולא עשו כן אלא כמשפטים הראשונים אשר עשו אבותם:

ופקיד מלכא דאתור לתיפר א אבידו למתן מד כתניא ד ראצליתינון מתתן ויתלון ויתבון תמן וילפון ית דין אלהאדעלא ואתא מד מכתניא דאתגלי א משמרון ויתיב בביתאל והוה ס מליף יתהון אכדין יתחלון מן קדם יי והוון עבדו עבא עבאכעובדיהון ואתיהו בבתא דעבדו טברונאי עבא עבא בקיריהון דאינון יתבין תמן ואינשי בבל עבדו ית ככות בנות ואנשי כורת עבדו ית נרגל ואינשי חברת עבדו ית אשימא: ועוואי עבדו נבחז ויתרתק ואינש כספרים מוקדין ית בניהון בנורא לאדרמלך ולענמלך כעובדי כרדיים: והוו דחלין מן קדם יי ועבדו להון מ כקצותהון כוהני בימתא ואינון עבדין להון בבתא: מן קדם יי הוו דחלין ויי כעובדיהון ודי מנהון מלהן בגנבתא כדין עבדין עד יומא הדין:

יעוזיה בשפט ובנות. בשפט צדקים ישפוט ובוטח. את ה' יראים. ועשו את חג הסכות. ועשו הנלית עליהם מסך. ודקדק מפי' היו עם בשפט דויד אביו. מנה אחרי ואחי בשפט. כ' בתהלי קבצני. ולבני העלות עולות. כ' בתהלי אעלה עולות. ומזבח נחושת. דמות מזבח כנגד. דמות מזבח שהיה לפני ה'. דמות מזבח שהיה לפני ה' היה נחושת. ומזבח שהיה לפני ה' היה נחושת

ואמר היו לבנת · לא תוכן ידוד ומלחמה תכן בשאול מלכי יהודה לאמר היו לכיון אעפ שהיו בהם מלכים טובים והם ויהוידע ושניהו ויחזקיהו כל ימי יאשיהו ושניהם לא היה כמותם בכל מלכי בניהו ° כיוהו מהרי לאמר עמנו רוח כלל לאמרו · ויעבדו · ויעבדו לאמר כי מלאך ה' דבר כן אל חזקיהו °

וישמע על הירדנא מלכא דארם ארום אישתמע
למימר הא נפק לאגחא קרבא
עמך ושב ושדאו אינדרין לורמ
חזקיה למימר : בדין הימרון
לחזקיה מלכא דישראל דלא
תיזדרק במימרא דאלהך
דמימר למימר לא שיעבדך אלהך
דאת רחין ביה למימר לא תתמסר
ירושלם בידי מלכא דאתור :
הא את שמעת את דעבדו מלכי
אתור לכל בירוותהון
לשיצאה ואת מתפרקא :
אתחזיאו להון אלהי עממיא
דשיזבום יתהון גוזן וחבול
אבתתי ית גוזן וית חרן ורצף ובני
עדן דבתילסר : אן מלכא דחמת
וסגלא דארפד ומלכא דלקרתא
ספרוים דסנחריב ומלכא
דשלו ואוגאזן
ובוסיב חזקיה ית איגרתא מיד
אחיגיא וקרייהון וסליק לבית
מקדשאי ופרסהון חזקיה קדם
יי : וצלי חזקיהו
קדם יי ואמר יי אלהא דישראל
דשכינתיה שריא עיל מן כרוביא
אנת הוא אלהא לבדך לכל
מלכוות ארעא אנת עבדתא ית ש
שמיא וית ארעא : גלי קדמך יי
ודין ושמע מימרא דיי ואתפרע
ועבד פורענותא על בל פתגמי
דסנחריב דשלח לחסנא עמא
דיי קיימא : בקושטא יי אתעריבו
מלכי אתור ית עממיהון וית ארעהון
וסו קדרין ית טעוותהון בנורא ארי
לא טעוון ואינון בחון צריך אינון
אלהין עובדי ידי אנש ואבנא
ואבדונון : וכען יי אלהנא
פרוקנא כען מן ידיה וידעון כל
מלכוות ארעא ארי אנת יי אלהים
לחודך את מיך :
ושלח ישעיה בר אמוץ לות חזקיה
למימר כיכדין אמר יי אלהא
דישראל דצלית קדמי על
סנחריב וקבילית ית צלותך
קדמי : דין מימרא די נזר
יי עלוהי מכתשא לך מצייצא עלך
בתולת בת ציון ורישתא בתרך
רישיתון מרדין עמיא וירושלם
אתרעיתך מרדין ועל מן
אסחרתך קלא ותקפתא ורומיא עלך
מלכא תקיפא דיומיא עלך עמיא
מלין ודיא בקרין קדם קדישא
דישראל : הא איזדרך מסדקתא
עמא יי ומאסרתא בתגיאת רתיכי
אמא מלכיא לקוף קדמוהן אף אחד בירח תקשיתין

ואבדתי קומרי ארזיו מבחור ברשיו
ואבוותה מלין קצתי יער כרמלו : אני
קרתי ושתיתי מיי זרים ואחרב בכף
פעמי כל יאורי מצור : הלא שמעת
למרחוק אתה עשיתי לימי קדם
וייצרתיך עתה הביאתיך והיה
להשות נלים נצים ערים בצורות
וישביהן קצרי יד חתו ויבשו היו
עשב שדה וירק דשא חציר גגות
ושדמה לפני קמה : ושבתך ויאתך
ובאך ידעתי ואת התגרנך אלי : יען
התרגזך אלי ושאננך עלה באזני
ושמתי חחי באפך ומתגי בשפתיך
והשיבתיך בדרך אשר באת בה :

ואקטול שפר עברין מבחר ש
שית סנניתון ואכביש קירוית ת
תוקפיתון ואשיצי כל משריתון
: אנא חויתי דצדיו ונבין וחשבתי מיין
נוכראין ובקעתי בפרסי ריגלי
עקא דעמי כל מי נדרין עמיקין
והלא שמעתא קדמיך מן יומין ל
ועבדיתיה לפרעה מלכא וסגיעים
חילא על רשלית ברזין ואי עלך
אתגבאו נביי ישראל ולא תתבתא
וקבא חויתי קדמי מיטוי קדם ל
למיעבד לך אף אתקיטיה כען
איתיתיה וחוא חות לתקלא על
דקיואה קדמך מסערשרי גלין
רישתו קירוין בריבין : ואיבתון
אתקצר חיליהון איתברו ובוישתו
הוו כעשב חקליא וכירוק דיתאה
וכחציר בעיניא וכשיקון דיתאה
קדמא ומתך לארעא דישראל גלי קדמי ויח דאגזנתא קדמי גלי
סיטרי ואיתרנשרנך מלכת לקדמי ואשוי שירין בלי לכתך ותסם בספוותך ואבאיבינך
באורחא דיאתיתא בה :

וְזֹאת לָךְ הָאוֹת אֲכוֹל הַשָּׁנָה סָפִיחַ וּבַשֵּׁנִית הַשְּׁנִיר וּזְרָעוּ וְקִצְרוּ וְנִטְעוּ כְּרָמִים וְאִכְלוּ פִּרְיָם׃ וְיָסְפָה פְלֵיטַת בֵּית יְהוּדָה הַנִּשְׁאָרָה שֹׁרֶשׁ לְמַטָּה וְעָשָׂה פְרִי לְמָעְלָה׃ כִּי מִירוּשָׁלַ͏ִם תֵּצֵא שְׁאֵרִית וּפְלֵיטָה מֵהַר צִיּוֹן קִנְאַת יְהוָה צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה זֹּאת׃

לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה אֶל מֶלֶךְ אַשּׁוּר לֹא יָבוֹא אֶל הָעִיר הַזֹּאת וְלֹא יוֹרֶה שָׁם חֵץ וְלֹא יְקַדְּמֶנָּה מָגֵן וְלֹא יִשְׁפֹּךְ עָלֶיהָ סֹלְלָה׃ בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר יָבֹא בָּהּ יָשׁוּב וְאֶל הָעִיר הַזֹּאת לֹא יָבוֹא נְאֻם יְהוָה׃ וְגַנּוֹתִי אֶל הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעֲנִי וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי׃

וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֵּצֵא מַלְאַךְ יְהוָה וַיַּךְ בְּמַחֲנֵה אַשּׁוּר מֵאָה שְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה אֶלֶף וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וְהִנֵּה כֻלָּם פְּגָרִים מֵתִים׃ וַיִּסַּע וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיֵּשֶׁב בְּנִינְוֵה׃ וַיְהִי הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה בֵּית נִסְרֹךְ אֱלֹהָיו וְאַדְרַמֶּלֶךְ וְשַׂרְאֶצֶר הִכֻּהוּ בֶחָרֶב וְהֵמָּה נִמְלְטוּ אֶרֶץ אֲרָרָט וַיִּמְלֹךְ אֵסַר חַדֹּן בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

וְלבב

וְהָיָה הַנִּמְלָט מִבֵּית יְהוּדָה הַנִּשְׁאָר יוֹסִיף שֶׁרֶשׁ לָמַטָּה וְעָשָׂה פְרִי לְמָעְלָה׃ כִּי מִירוּשָׁלַ͏ִם תֵּצֵא שְׁאֵרִית וּפְלֵיטָה מֵהַר צִיּוֹן קִנְאַת יְהוָה צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה זֹּאת׃

לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה אֶל מֶלֶךְ אַשּׁוּר לֹא יָבוֹא אֶל הָעִיר הַזֹּאת וְלֹא יוֹרֶה שָׁם חֵץ וְלֹא יְקַדְּמֶנָּה מָגֵן וְלֹא יִשְׁפֹּךְ עָלֶיהָ סֹלְלָה׃ בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר יָבֹא בָּהּ יָשׁוּב וְאֶל הָעִיר הַזֹּאת לֹא יָבוֹא נְאֻם יְהוָה׃ וְגַנּוֹתִי אֶל הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעֲנִי וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי׃

וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֵּצֵא מַלְאַךְ יְהוָה וַיַּךְ בְּמַחֲנֵה אַשּׁוּר מֵאָה שְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה אֶלֶף וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וְהִנֵּה כֻלָּם פְּגָרִים מֵתִים׃ וַיִּסַּע וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיֵּשֶׁב בְּנִינְוֵה׃ וַיְהִי הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה בֵּית נִסְרֹךְ אֱלֹהָיו וְאַדְרַמֶּלֶךְ וְשַׂרְאֶצֶר הִכֻּהוּ בֶחָרֶב וְהֵמָּה נִמְלְטוּ אֶרֶץ אֲרָרָט וַיִּמְלֹךְ אֵסַר חַדֹּן בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

וְלבב

כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תִחְיֶה׃ וַיַּסֵּב אֶת פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל יְהוָה׃ לֵאמֹר׃ אָנָּה יְהוָה זְכָר נָא אֵת אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנֶיךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵבָב שָׁלֵם וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי וַיֵּבְךְּ חִזְקִיָּהוּ בְכִי גָּדוֹל׃

וַיְהִי יְשַׁעְיָהוּ לֹא יָצָא הָעִיר הַתִּיכֹנָה וּדְבַר יְהוָה הָיָה אֵלָיו לֵאמֹר׃ שׁוּב וְאָמַרְתָּ אֶל חִזְקִיָּהוּ נְגִיד עַמִּי כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי דָּוִד אָבִיךָ שָׁמַעְתִּי אֶת תְּפִלָּתֶךָ רָאִיתִי אֶת דִּמְעָתֶךָ הִנֵּה אֲנִי רֹפֵא לָךְ בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי תַּעֲלֶה בֵּית יְהוָה׃ וְהֹסַפְתִּי עַל יָמֶיךָ חָמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּמִכַּף מֶלֶךְ אַשּׁוּר אַצִּילְךָ וְאֶת הָעִיר הַזֹּאת וְגַנּוֹתִי עַל הָעִיר הַזֹּאת לְמַעֲנִי וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי׃

וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ קְחוּ דְבֶלֶת תְּאֵנִים וַיִּקְחוּ וַיָּשִׂימוּ עַל הַשְּׁחִין וַיְחִי׃

וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ אֶל יְשַׁעְיָהוּ מָה אוֹת כִּי יִרְפָּא יְהוָה לִי וְעָלִיתִי בַיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי בֵּית יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ זֶה לְךָ הָאוֹת מֵאֵת יְהוָה כִּי יַעֲשֶׂה יְהוָה אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר הֲלֵךְ הַצֵּל עֶשֶׂר מַעֲלוֹת אִם יָשׁוּב עֶשֶׂר מַעֲלוֹת׃ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ נָקֹל לַצֵּל לִנְטוֹת עֶשֶׂר מַעֲלוֹת לֹא כִי יָשׁוּב הַצֵּל אַחֹרַנִּית עֶשֶׂר מַעֲלוֹת׃ וַיִּקְרָא יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל יְהוָה וַיָּשֶׁב אֶת הַצֵּל

וְלבב

אֲרִי מְאֵשֶׁת אִתִּי וְלֹא תִתֵּי מְבָרְעָי׃

וְאַסְנַר יָרַד אַפּוֹתָיו לְבֵית יָרַד׃ מַקְרֵשׁוֹ וּצְדָקִיָּם יַכּוּהוּ בֶּחָרֶב׃

קוֹל עֹרְבִים אֲנִי וְכַיּוֹנָה אֶהְגֶּה אוֹנָה׃ עֲיֵפוּ מְרוֹם לְמַעְלָה׃ אֲדֹנָי עָשְׁקָה עָרְבֵנִי׃

מַה אֹמַר וְהוּא אָמַר לִי וְהוּא עָשָׂה זֹּאת׃ אֲנַדְּדָה כָל שְׁנוֹתַי עַל מֹר נַפְשִׁי׃

אֲדֹנָי עֲלֵיהֶם יִחְיוּ וּלְכָל בָּהֶן חַיֵּי רוּחִי׃ וְתַחֲלִימֵנִי וְהַחֲיֵנִי׃

הִנֵּה לְשָׁלוֹם מָר לִי מָר׃ וְאַתָּה חָשַׁקְתָּ נַפְשִׁי מִשַּׁחַת בְּלִי׃

כִּי לֹא שְׁאוֹל תּוֹדְךָ מָוֶת יְהַלְלֶךָּ לֹא יְשַׂבְּרוּ יוֹרְדֵי בוֹר אֶל אֲמִתֶּךָ׃

חַי חַי הוּא יוֹדְךָ כָּמוֹנִי הַיּוֹם׃ אָב לְבָנִים יוֹדִיעַ אֶל אֲמִתֶּךָ׃

יְהוָה לְהוֹשִׁיעֵנִי וּנְגִנוֹתַי נְנַגֵּן כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ עַל בֵּית יְהוָה׃

וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ יִקְּחוּ דְּבֶלֶת תְּאֵנִים וְיָשִׂימוּ שְׁחִין וְיִחִי׃

וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ מָה אוֹת כִּי אֶעֱלֶה בֵּית יְהוָה׃

בָּעֵת הַהִיא שָׁלַח מְרֹדַךְ בַּלְאֲדָן בֶּן בַּלְאֲדָן מֶלֶךְ בָּבֶל סְפָרִים וּמִנְחָה אֶל חִזְקִיָּהוּ כִּי שָׁמַע כִּי חָלָה חִזְקִיָּהוּ׃

וַיִּשְׁמַח עֲלֵיהֶם חִזְקִיָּהוּ וַיַּרְאֵם אֶת בֵּית נְכֹתוֹ אֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הַזָּהָב וְאֶת הַבְּשָׂמִים וְאֶת הַשֶּׁמֶן הַטּוֹב וְאֵת כָּל בֵּית כֵּלָיו וְאֵת כָּל הַנִּמְצָא בְּאוֹצְרוֹתָיו לֹא הָיָה דָּבָר אֲשֶׁר לֹא הֶרְאָם חִזְקִיָּהוּ בְּבֵיתוֹ וּבְכָל מֶמְשַׁלְתּוֹ׃

וַיָּבֹא יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו מָה אָמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה וּמֵאַיִן בָּאוּ אֵלֶיךָ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה בָּאוּ מִבָּבֶל׃

וַיֹּאמֶר מָה רָאוּ בְּבֵיתֶךָ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ אֵת כָּל אֲשֶׁר בְּבֵיתִי רָאוּ לֹא הָיָה דָבָר אֲשֶׁר לֹא הִרְאִיתִים בְּאוֹצְרוֹתָי׃

וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ אֶל חִזְקִיָּהוּ שְׁמַע דְּבַר יְהוָה צְבָאוֹת׃

הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְנִשָּׂא כָל אֲשֶׁר בְּבֵיתֶךָ וַאֲשֶׁר אָצְרוּ אֲבוֹתֶיךָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה בָּבֶלָה לֹא יִוָּתֵר דָּבָר אָמַר יְהוָה׃

וּמִבָּנֶיךָ אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמְּךָ אֲשֶׁר תּוֹלִיד יִקָּחוּ וְהָיוּ סָרִיסִים בְּהֵיכַל מֶלֶךְ בָּבֶל׃

וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ אֶל יְשַׁעְיָהוּ טוֹב דְּבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַיֹּאמֶר הֲלוֹא טוֹב כִּי שָׁלוֹם וֶאֱמֶת יִהְיֶה בְּיָמָי׃

וְיֶתֶר דִּבְרֵי חִזְקִיָּהוּ וְכָל גְּבוּרָתוֹ וַאֲשֶׁר עָשָׂה אֶת הַבְּרֵכָה וְאֶת הַתְּעָלָה וַיָּבֵא אֶת הַמָּיִם הָעִירָה הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃

וַיִּשְׁכַּב חִזְקִיָּהוּ עִם אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּמַעֲלֵה קִבְרֵי בְנֵי דָוִד וְכָל יְהוּדָה וְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַ͏ִם עָשׂוּ לוֹ בְּמוֹתוֹ כָּבוֹד׃

וַיִּמְלֹךְ מְנַשֶּׁה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

בְּצוּרֹת אֶבֶן שְׁעֵינָא וְנַחֲתֹת בְּהַמְקָא וְאֶתֵּן שִׁקְמָה לְאַשְׁרוֹתַי עֹפֶר שָׁעִין׃

בְּעִיטֵי וְתֹאוּא שְׁלַח בְּרוֹזַךְ בְּלַאֲרָן בַּר בְּלַאֲרָן מַלְכָּא וְכָבֵל אִנְרָאֵן וְקוֹרְבָּנִן לְוֹרִי חֻזְקִיָּה אֲרֵי שְׁמַע אֲרֵי אַרְסַרְע תְּקוֹרְרַ׃ וְקַבִּיל מַגְרוֹן חֻזְקִיָּה וְאַחֲוִינוּן יְרַ כָּל בֵּית גַּוְוֹתֵי יְת מַכְפֵּי וְיָת דְּאִבָּא וְיָת בּוּכְמָיָא וְיָת מִשְׁתָּא בְּאֵיוָא בֵּית מַגְזוֹתֵי וְיָת כָּל דְּאִשְׁתְּכַח בְּגַוְוֹתַי לָא הֲוָה מִלְּעָם וְלָא אַחֲוִינוּן חֻזְקִיָּה בְּבֵיתֵיהּ וּבְכָל שׁוּלְטָנֵיהּ׃

וְאָתָא יְשַׁעְיָה נְבִיָּא לְוַת מַלְכָּא חֻזְקִיָּה וְאָמַר לֵיהּ מָה אֲמַרוּ הָאֵלֶּה וּמִן אֵי אֲתוֹ לְוָתָךְ וְאָמַר חֻזְקִיָּה מִבָּבֶל׃ וְאָמַר מָה חֲווֹ בְּבֵיתָךְ וַאֲמַר חֻזְקִיָּה יָת כָּל דִּי בְבֵיתִי חֲווֹ לָא אִתַּחְ מִלָּה בְּגַנְזָי׃

וַאֲמַר יְשַׁעְיָה לְחֻזְקִיָּה קַבֵּיל מִתְנָבְּאָה דְיָ׃ הָא יוֹמַיָּא אָתָן וְיִתְנְטֵל כָּל דִּי בְבֵיתָךְ וְדִנְזוֹ אֲבָהָתָךְ עַד יוֹמָא הָדֵין וְיִתּוּב לְבָבֶל לָא יִשְׁתָּאֵר מִדְּעָם אֲמַר יְיָ׃ וּמִבְּנָךְ דִּי יִפְּקוּן מִנָּךְ דְּתוֹלִיד יְבַר וִירוּן רַבְרְבִין בְּהֵיכְלָא דְמַלְכָּא דְבָבֶל׃

שמעו עליהם כל לשון שמועה שהם שומעים עליך לאבד השמע חלום · השכיבו על הרוקה · השכיבו עליהם חזקיה · דרשו בעל כורחה · דברו לגרום ביהמה · בחקרי גרון ביהמה · הקרה · אל תשמעו על דברי חבואים · לשמוע על דברי עמדי הנבואים · ולבית הכנים אבד ירמיה ·

בְּשָׁעוֹת אֲשֶׁר יֵרֵדָה בְּמַעֲלוֹת אָחָז אֲחוֹרַנִּית עֶשֶׂר מַעֲלוֹת׃

בְּעִדָּנָא הַהִיא שְׁלַח בְּרַאדָךְ בַּלְאֲדָן בֶּן כַּלְאֲדָן מַלְכָּא דְבָבֶל סְפָרִים וּמִנְחָתָא אֶל חֻזְקִיָּהוּ בְּי שְׁמַע כִּי חֶלָּה חֻזְקִיָּהוּ׃ וַיִּשְׁמַע עֲלֵיהֶם חֻזְקִיָּהוּ וַיַּרְאֵם אֶת כָּל בֵּית נִכְתֹּתוֹ אֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הַזָּהָב וְאֶת הַבְּשָׂמִים וְאֶת שֶׁמֶן הַטּוֹב וְאֶת בֵּית כֵּלָיו וְאֶת כָּל אֲשֶׁר נִמְצָא בְּאֹצְרֹתָיו לֹא הָיָה דָבָר אֲשֶׁר לֹא הֶרְאָם חֻזְקִיָּהוּ בְּבֵיתוֹ וּבְכָל מֶמְשַׁלְתּוֹ׃ וַיָּבֹא יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל הַמֶּלֶךְ חֻזְקִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו מָה אָמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה וּמֵאַיִן יָבֹאוּ אֵלֶיךָ וַיֹּאמֶר חֻזְקִיָּהוּ מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה בָּאוּ מִבָּבֶל׃ וַיֹּאמֶר מָה רָאוּ בְּבֵיתֶךָ וַיֹּאמֶר חֻזְקִיָּהוּ אֵת כָּל אֲשֶׁר בְּבֵיתִי רָאוּ לֹא הָיָה דָבָר אֲשֶׁר לֹא הֶרְאִיתִם בְּאֹצְרֹתָי׃ וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ אֶל חֻזְקִיָּהוּ שְׁמַע דְּבַר יְיָ׃ הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְנִשָּׂא כָל אֲשֶׁר בְּבֵיתֶךָ וַאֲשֶׁר אָצְרוּ אֲבוֹתֶיךָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה בָּבֶלָה לֹא יִוָּתֵר דָּבָר אָמַר יְיָ׃ וּמִבָּנֶיךָ אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמְּךָ אֲשֶׁר תּוֹלִיד יִקָּחוּ וְהָיוּ סָרִיסִים בְּהֵיכַל מֶלֶךְ בָּבֶל׃

שאנם בארץ · השכיעו עליך בקולם · השפיעו על ארמות באשדוד · האת ועקתם שכעה עלי · האת שבן בקריאה וסי נכסר בסדר כי השא · וכאן בקר ראה וסי אבסר בישעיה סנחם · באוצרות גנזוי וסי הלוא הוא בסדר עברי חתום · לא דבר דבר אשר לא הראיתם · חברו וישעיה ·

תלוא ר׳ כל הסם וסל נסמר כסיפרא דא תלוק סם נב׃ תעדיה סל וסל ותקיקו סמלאם ומקצם· וירץ הסיקקו בסמרות· הס אל אחת· ויחזקון חאוכלין· ואת קמי לבי להיכל· וישלוח כל אבים אל אחאב· ובא אחת חסם· ובני עמון ראו דלת· הגידה ותקצה׃ דרכר ר׳ לו בשבע ורש׳ א ותבד חסב׳ אני דבר על ערעה בלך· ואת ותזה אשר תשבו׳· אל תשבו׳ אם חרון· שו את בני ישראל

ולבב

לאמר כל מחשבת תעלומות אל תחר· ס׳ מ׳ חזקיה היפיפיה חסשמה לפני בני בבל בשעת שליחות הספרים לו מחזק לב מחזק לב מחזק לב׃ הטיתי

וְאֶאְבֹּר חִזְקִיָּהוּ אֶל יְשַׁעְיָהוּ טוֹב דְּבַר יְיָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַיֹּאמֶר הֲלוֹא אִם שָׁלוֹם וֶאֱמֶת יִהְיֶה בְּיָמָי׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי חִזְקִיָּהוּ וְכָל גְּבוּרָתוֹ וַאֲשֶׁר עָשָׂה אֶת הַבְּרֵכָה וְאֶת הַתְּעָלָה וַיָּבֵא אֶת הַמַּיִם הָעִירָה הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃

וַיִּשְׁכַּב חִזְקִיָּהוּ עִם אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ מְנַשֶּׁה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ בֶּן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה מְנַשֶּׁה בְּמָלְכוֹ וַחֲמִשִּׁים וַחֲמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם וְשֵׁם אִמּוֹ חֶפְצִי בָהּ׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּתוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּשָׁב וַיִּבֶן אֶת הַבָּמוֹת אֲשֶׁר אִבַּד חִזְקִיָּהוּ אָבִיו וַיָּקֶם מִזְבְּחוֹת לַבָּעַל וַיַּעַשׂ אֲשֵׁרָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אַחְאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁתַּחוּ לְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם וַיָּעָבְדֵם׃ וַיִּבֶן מִזְבְּחוֹת בְּבֵית יְהוָה אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה בִּירוּשָׁלַם אָשִׂים אֶת שְׁמִי׃ וַיִּבֶן מִזְבְּחוֹת לְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם בִּשְׁתֵּי חַצְרוֹת בֵּית יְהוָה׃ וְהֶעֱבִיר אֶת בְּנוֹ בָּאֵשׁ וְעוֹנֵן וְנִחֵשׁ וְעָשָׂה אוֹב וְיִדְּעֹנִי הִרְבָּה לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לְהַכְעִיס׃ וַיָּשֶׂם אֶת פֶּסֶל הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר עָשָׂה בַּבַּיִת אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה אֶל דָּוִד וְאֶל שְׁלֹמֹה בְנוֹ בַּבַּיִת הַזֶּה וּבִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אָשִׂים אֶת שְׁמִי לְעוֹלָם׃ וְלֹא אֹסִיף לְהָנִיד רֶגֶל יִשְׂרָאֵל מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם רַק אִם יִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִים וּלְכֹל הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה אוֹתָם עַבְדִּי מֹשֶׁה׃ וְלֹא שָׁמְעוּ וַיַּתְעֵם מְנַשֶּׁה לַעֲשׂוֹת אֶת הָרַע מִן הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

וַיְדַבֵּר יְהוָה בְּיַד עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים לֵאמֹר׃ יַעַן אֲשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה מֶלֶךְ יְהוּדָה הַתֹּעֵבוֹת הָאֵלֶּה הֵרַע מִכֹּל אֲשֶׁר עָשׂוּ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר לְפָנָיו וַיַּחֲטִא גַּם אֶת יְהוּדָה בְּגִלּוּלָיו׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִיא רָעָה עַל יְרוּשָׁלַם וִיהוּדָה אֲשֶׁר כָּל שֹׁמְעָיו תְּצַלֶּינָה שְׁתֵּי אָזְנָיו׃

מלאו לו לרוס· כוד עכדיו הנביאים· אל כמשה האל עמי׃ ותיע ל׳ בסיפרא ומס׳ ומשו כשתי אל פרשה ל׳ דבר נשכתי ותיע· יען אשר עשה מנשה מלך יהודה· תיכשה פעניך למשחות· ול׳ קנה כי ישרי ותיע ל׳ חס ושב ותיע ל׳ כמ׃

ורק

וַאֲזַל חֵילְקִיָּהוּ כַּהֲנָא וְאַחִיקָם וַעֲכַבּוֹ וְעָבְדוּ וַעֲשָׂיָה לַחוּלְדָה נְבִיתָא אִנְתַּת שַׁלּוּם בַּר תִּקְוָה בַּר נַרְחָס נָטַר לְבֵיתָא וְהִיא יָתְבָא בִּירוּשְׁלֶם בְּבֵית אוּלְפָנָא וּקְבִילוּ עִיפּוּיָה׃

וַאֲמַרַת לְהוֹן כִּדְנָן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל אֱמַרוּ לְגַבְרָא דְּשָׁלַח יָתְכוֹן לְוָתִי וּכְדְנָן אֲמַר יְיָ הָא אֲנָא מַיְתֵי בִּישָׁא עַל אַתְרָא הָדֵין וְעַל יָתְבוֹהִי יָת כָּל פִּתְגָמֵי סִיפְרָא דְּקָרָא קֳדָם מַלְכָּא דְּיְהוּדָה אֲרֵי שְׁבָקוּנִי וְקַטְּרוּ לְאֱלָהִין אָחֳרִים לְמַעַן כָּל עוֹבָדֵי יְדֵיהוֹן וְיִתְקַד רוּגְזִי בְּאַתְרָא הָדֵין וְלָא יִכְבֵּי׃

וּלְמַלְכָּא שִׁיבְקַת יְהוּדָה דְּשָׁלַח יָתְכוֹן לְמִתְבָּע קֳדָם יְיָ כְּדְנָן תֵּימְרוּן לֵיהּ כִּדְנָן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל מִלַּיָּא דְּשָׁמַעְתָּא׃

מִן קֳדָם דִּרְכִּיכָא הֲוָה תְּקִיף לִבָּךְ וְאִתְכְּנַעְתָּ מִן קֳדָם יְיָ כַּד שְׁמַעְתָּא יָת מַה דְּמַלֵּילִית עַל אַתְרָא הָדֵין וְעַל יָתְבוֹהִי דִּי יְהוֹן לְחֻרְבָּא וּלְלוּטָא וּבְעִנְתָּא יָת לְבוּשָׁךְ וּבְכֵיתָא קֳדָמַי וַאֲפִילוּ אֲנָא שְׁמַעְתִּי נְאֻם יְיָ׃

וְהָא אֲנָא כָּנֵישׁ יָתָךְ עַל אֲבָהָתָךְ וְאֶתְכְּנֵישׁ לְקִבְרָךְ בִּשְׁלָם וְלָא תֶחֱזֵין עִינָךְ בְּכָל בִּישְׁתָּא דִּי אֲנָא מַיְתֵי עַל אַתְרָא הָדֵין וְאָתִיבוּ יָת מִלְּתָא קֳדָם מַלְכָּא׃

וְשָׁלַח מַלְכָּא וְכָנִישׁ יָת כָּל סָבֵי יְהוּדָה וְיָת יְרוּשְׁלֶם׃ וְסָלִיק מַלְכָּא לְבֵית מַקְדְּשָׁא וְכָל אֱנָשׁ יְהוּדָה וְכָל יָתְבֵי יְרוּשְׁלֶם עִמֵּיהּ וְכָהֲנַיָּא וְסָפְרַיָּא וְכָל עַמָּא לְזֵעֲרָא וְעַד רַבָּא וּקְרָא קָדָמֵיהוֹן יָת כָּל פִּתְגָמֵי סֵפְרָא דִּיקְיָמָא דְּאִשְׁתְּכַח בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַּיְיָ׃ וְקָם מַלְכָּא עַל אֻסְטְוָנָא וְגָזַר יָת קְיָמָא קֳדָם יְיָ לְמִרְדַּךְ בָּתַר פּוּלְחָנֵיהּ וְיָת לְמִטַּר פִּקּוּדָתֵי וְיָת סָהֲדָוָתֵי וְיָת קְיָמָתֵי בְּכָל לִבָּא וּבְכָל נַפְשָׁא לְקַיָּמָא יָת פִּתְגָמֵי קְיָמָא דְּכְתִיבִין עַל סִפְרָא דְּנָן וְקַבִּילוּ כָּל עַמָּא עֲלָיוֹן קְיָמָא׃ וּפַקֵּיד מַלְכָּא יָת חִלְקִיָּהוּ כָּהֲנָא רַבָּא וְיָת כָּהֲנַיָּא דְּתִנְיָנָא

וְיָת אַבְרַמֶּלֶךְ לְאַפְקָא מִן הֵיכְלָא דַּיְיָ כָּל מָנֵי דְּעָבְדִין לְבַעְלָא וְלְאֲשֵׁרְתָּא וּלְכָל חֵילֵי שְׁמַיָּא וְאוֹקִידִינוּן מִבָּרָ לִירוּשְׁלֶם בְּמִישַׁר קִדְרוֹן וְאוֹבִיל יָת עַפְרְתּוֹן לְבֵיתְאֵל׃ וּבָטֵיל יָת כּוֹמְרַיָּא דִּי חַבוּ מַלְכֵי דְּיְהוּדָה וְיַקֵּיר יָת בָּמָתָא דִּי בְּפִתְחֵי יְרוּשְׁלֶם דְּעַל יְמִינָא דְּטוּרָא דְּמִשְׁחֲתָא דִּי בְנָא לְהוֹן אַשְׁתָּרוֹת צִידוֹנָאֵי וְלִכְמוֹשׁ טְעוּת מוֹאָבָאֵי וְלְמִלְכּוֹם שִׁקּוּץ בְּנֵי עַמּוֹנָאֵי׃ וְתַבַּר יָת קָמָתָא וְגַדַּע יָת אֲשֵׁרְתָּא וּמְלָא יָת אַתְרֵיהוֹן גֻּלְגַּלֵּי אֲנָשָׁא׃ וְאַעְדִּי יָת כָּל בָּתֵּי פּוּלְחָנֵי בָּמָתָא דִּי עַל תְּרַע יְהוֹשֻׁעַ רַבָּא דְּמַתְקֵף לִשְׂמָאלָא גַּבְרָא בְּמַעְלֵי תְּרַע קִרְיָתָא׃ בְּרַם לָא סַלִּיקוּ כָּהֲנַיָּא דְּבָמָתָא לְמִדְבַּח יְיָ בִּירוּשְׁלֶם אֱלָהֵן בְּרַם אָכְלִין פְּטִיר בְּגוֹ אֲחֵיהוֹן׃ וְסָאִיב יָת תּוּפְתָּא דִּי בְחִילְדַת בַּר חִינוֹם דִּי לָא יִתְעֲבֵד לְגוּבְרָא יָת בְּרֵיהּ וְיָת בְּרַתֵּיהּ בְּנוּרָא לְמוֹלֶךְ׃

וְיָת אַסְוָתָא דִּי עֲבַד יְאֹשִׁיָּהוּ מְחַבְּלָא דְּיָתֵיב עַל פְּרָת דַּעֲבִידָן לְבַעְלָא וְלְאֲשֵׁרְתָּא וְ

ויסבת את המזבח. וכגון כן זה העבודה מה היו עושים מלכי יהודה לפעמים ומניחים אותם מתוקנים על הבית ולפעמים שהיו מתוקנים היו הורסין אותם ומשתמשים בהם לצורך הבית ולקרקע המזבח כגון הזה שהיה מזבח בנוי מאבנים שלמות שלא הניף עליהם ברזל שנאמר מזבח אבנים תעשה עלי ואת מזבח הנחושת היה קטן מזה שהיה מונח לפני פתח אהל מועד ועליו היה שלמה עושה עולות ושלמים ביום חנוכת הבית שנאמר (מלכים א ח) ואת המזבח הנחושת אשר לפני ה' וגו' ולא יכול להכיל וגו' כי המזבח הנחושת מעט היה מהכיל ולא היה יכול להכיל כל הקרבנות שהקריבו בחנוכת הבית ולפיכך עשה שלמה מזבח גדול מזה ונתן עליו את הקרבנות ומזבח זה היה מונח בעזרה לפני הבית ולא היה מונח בהיכל ולא בדביר ולא בעזרת ישראל אלא בעזרת כהנים ומזבח זה היה מונח בין האולם ובין המזבח הנחושת ולא היה מונח בין האולם ובין הבית שהרי כתוב (מלכים א ח) ואת המזבח אשר לפני ה' ולא היה מונח לפני הבית אלא לפני האולם

ויתר דברי יאשיהו וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי
הימים למלכי יהודה: בימיו עלה פרעה נכה מלך מצרים על
מלך אשור על נהר פרת וילך המלך
יאשיהו לקראתו וימיתהו במגדו
כראתו אתו: וירכבהו עבדיו מת
משם ויבאו אתו ירושלם וקברהו
בקברתו ויקח עם הארץ את
יהואחז בן יאשיהו וימשחו ואתו
וימליכו אתו תחת אביו: בן עשרים שנה יהואחז במלכו וג
ושלשה חדשים מלך בירושלם ושם אמו חמוטל בת
ירמיהו מלבנה: ויעש הרע בעיני
יהוה ככל אשר עשו אבתיו:
ויאסרהו פרעה נכה בריבלה בארץ
חמת במלוך בירושלם ויתן עונש
על הארץ מאה ככר כסף וככר זהב
: וימלך פרעה נכה את אליקים בן
יאשיהו תחת יאשיהו אביו ויסב
את שמו יהויקים ואת יהואחז לקח
ויבא מצרים וימת שם: והכסף
והזהב נתן יהויקים לפרעה אך
העריך את הארץ לתת את הכסף
על פי פרעה איש כערכו נגש את
הכסף ואת הזהב מעם הארץ
לתת לפרעה נכה: בן
עשרים וחמש שנה יהויקים במלכו
ואחת עשרה שנה מלך בירושלם

ושלח כנ בקראו ושם נשמר בכתר נח: בדבר ד' ר' בשובא בשפרא ושם ביד עבדיו אחיה השילני. שמי
יהושע בן נון. אשר דבר אל אליהו. ביד עבדיו הנביאים: ושם יצחק בשפרא ושם ובעזרת ושם ויצק

רשי

ושם אמו זבידה בת פדיה מן רומה:
ויעש הרע בעיני יהוה ככל אשר
עשו אבתיו: בימיו עלה נבוכדנאצר
מלך בבל ויהי לו יהויקים עבד
שלש שנים וישב וימרד בו וישלח
יהוה בו את גדודי כשדים ואת
גדודי ארם ואת גדודי מואב ואת
גדודי בני עמון וישלחם ביהודה
להאבידו כדבר יהוה אשר דבר
ביד עבדיו הנביאים: אך על פי
יהוה היתה ביהודה להסיר מעל
פניו בחטאת מנשה ככל אשר
עשה: וגם דם הנקי אשר שפך
וימלא את ירושלם דם נקיו ולא אבה
יהוה לסלח: ויתר דברי יהויקים
וכל אשר עשה הלא הם כתובים
על ספר דברי הימים למלכי יהודה:
וישכב יהויקים עם אבתיו וימלך
יהויכין בנו תחתיו: ולא הסיף עוד
מלך מצרים לצאת מארצו כי לקח
מלך בבל ממחל מצרים עד נהר פרת
כל אשר היתה למלך מצרים:
בן שמנה עשרה
שנה יהויכין במלכו ושלשה חדשים
חדשים מלך בירושלם ושם אמו
נחשתא בת אלנתן מירושלם:
ויעש הרע בעיני יהוה ככל אשר
עשה אביו: בעת ההיא עלה עבדי
נבכדנאצר מלך בבל ירושלם ותצר
העיר במצור: ויבא נבכדנאצר מלך
בבל על העיר ועברו עליה

רלבג

ולא הסיף עוד כו' לפי שעשה
הכל כי אף הנביאים התו
מעשה יהויקים כי
הנביאים היו
מוכיחים
לישראל
ולא
לאומות
העולם
ולכן
לא
נזכר
בהם
מעשה
יהויקים
ולא
יהויכין
ולא
צדקיהו
כי
לא
היו
נביאים
לאומות
העולם
אבל
ירמיה
נתנבא
עליהם
כי
הוא
היה
נביא
לכל
העמים
כמו
שכתוב
בספרו
ירמיה:

רשי

ויתר דברי יהויקים וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה: בימיו עלה נבוכדנאצר מלך בבל ויהי לו יהויקים עבד שלש שנים וישב וימרד בו וישלח יהוה בו את גדודי כשדים ואת גדודי ארם ואת גדודי מואב ואת גדודי בני עמון וישלחם ביהודה להאבידו כדבר יהוה אשר דבר ביד עבדיו הנביאים: אך על פי יהוה היתה ביהודה להסיר מעל פניו בחטאת מנשה ככל אשר עשה: וגם דם הנקי אשר שפך וימלא את ירושלם דם נקיו ולא אבה יהוה לסלח: ויתר דברי יהויקים וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה: וישכב יהויקים עם אבתיו וימלך יהויכין בנו תחתיו: ולא הסיף עוד מלך מצרים לצאת מארצו כי לקח מלך בבל ממחל מצרים עד נהר פרת כל אשר היתה למלך מצרים:
בן שמנה עשרה שנה יהויכין במלכו ושלשה חדשים חדשים מלך בירושלם ושם אמו נחשתא בת אלנתן מירושלם: ויעש הרע בעיני יהוה ככל אשר עשה אביו: בעת ההיא עלה עבדי נבכדנאצר מלך בבל ירושלם ותצר העיר במצור: ויבא נבכדנאצר מלך בבל על העיר ועברו עליה

רלבג

ושם אמו זבידה בת פדיה מן רומה: ועבר דבים קדמיו בכל ועברו אבתותיו: ואסרית פרעה ונגיא ברבלת בארצא דחמת למלכיכלך בירושלם ורמא מגביתא על עמא דארעא מאה ככרי כספא וככרא דהבא: ומלכך פרעה נגיא ית אליקים בר אשיהו תחות אשיהו אבוהי ושוי ית שמיה יהויקים ית יהואחז אחוהון דבר ואתא למצרים ומית תמן: וכספא והבתא יהיבו לפרעה ברם רמא מגביתא על עמא דארעא למתן ית כספא על מימרא דפרעה גבר גבר חזי טקיס ית כספא וירק דהבתא עמא דארעא למתן לפרעה נגיא: בר עשרין ותמנסר שנין יהויקים בר מלך ותנגיא עשרי שבעין מלך בירושלם

ויתר דברי יהויקים וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה: בימיו עלה נבוכדנאצר מלך בבל ויהי לו יהויקים עבד שלש שנים וישב וימרד בו וישלח יהוה בו את גדודי כשדים ואת גדודי ארם ואת גדודי מואב ואת גדודי בני עמון וישלחם ביהודה להאבידו כדבר יהוה אשר דבר ביד עבדיו הנביאים: אך על פי יהוה היתה ביהודה להסיר מעל פניו בחטאת מנשה ככל אשר עשה: וגם דם הנקי אשר שפך וימלא את ירושלם דם נקיו ולא אבה יהוה לסלח: ויתר דברי יהויקים וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה: וישכב יהויקים עם אבתיו וימלך יהויכין בנו תחתיו: ולא הסיף עוד מלך מצרים לצאת מארצו כי לקח מלך בבל ממחל מצרים עד נהר פרת כל אשר היתה למלך מצרים:
בן שמנה עשרה שנה יהויכין במלכו ושלשה חדשים חדשים מלך בירושלם ושם אמו נחשתא בת אלנתן מירושלם: ויעש הרע בעיני יהוה ככל אשר עשה אביו: בעת ההיא עלה עבדי נבכדנאצר מלך בבל ירושלם ותצר העיר במצור: ויבא נבכדנאצר מלך בבל על העיר ועברו עליה

רלבג

ושם אמו זבידה בת פדיה מן רומה: ועבר דבים קדמיו בכל ועברו אבתותיו: ואסרית פרעה ונגיא ברבלת בארצא דחמת למלכיכלך בירושלם ורמא מגביתא על עמא דארעא מאה ככרי כספא וככרא דהבא: ומלכך פרעה נגיא ית אליקים בר אשיהו תחות אשיהו אבוהי ושוי ית שמיה יהויקים ית יהואחז אחוהון דבר ואתא למצרים ומית תמן: וכספא והבתא יהיבו לפרעה ברם רמא מגביתא על עמא דארעא למתן ית כספא על מימרא דפרעה גבר גבר חזי טקיס ית כספא וירק דהבתא עמא דארעא למתן לפרעה נגיא: בר עשרין ותמנסר שנין יהויקים בר מלך ותנגיא עשרי שבעין מלך בירושלם

ויבא יהוה מלך יהודה אלישע לשאול לו למלחמה. יבא אליו לשאול לו למלחמה. יחזקאל (ל"ח) ואתה תעלה מצפון אתה ועמים רבים אתך. ויאמר דרך מדבר אדום. ללכת אחריהם ולהקיפם. ויסבו דרך מסעם שבעת ימים. ולא היה מים לצבא ולבהמה. ויאמר יהוה לעשות בגיא הזה גבים גבים. ויאמר כה אמר יהוה לא תראו רוח ולא תראו גשם והגיא ההוא ימלא מים. ושתיתם אתם ובהמתכם. ונקל זה בעיני יהוה. ונתן את מואב בידכם. ולא יהיה מים בנחל. ונתתם כל עיר מבצר. ולא תשאירו כל עץ טוב. ולא תסתמו כל מעיני מים. ולא תשחיתו את הארץ. ולא תכרתו עצי מאכל. ולא תכרתו את עצי הארץ. ויהי בבקר כמו שהיה מנהגו להקריב. ויהי מים הולכים מדרך אדום. ותמלא הארץ מים. ויהי כשמוע כל מואב. כל היושב מחוץ לגבול. ועד כל היושב בגבול. ויעמדו על הגבול. ויראו את המים. ויאדימו. ויאמרו דם הוא. ויאמרו. חרבו חרבו המלכים. ועתה מואב לשלל. ויבאו אל מחנה ישראל. ויקומו ישראל. ויכו את מואב. ויפצו אותם. ואת ערי יהרסו. ואת כל חלקת הטוב ישלכו איש אבניו. ומלאו אותה. ואת כל מעיני המים יסתמו. ואת כל עצי המאכל יכרתו. עד הותיר את קיר חרשת. ויסבו הקלעים. ויכוהו. ויאמר אל מלך אדום. לא יכלו. ויקח את בנו הבכור. אשר ימלוך תחתיו. ויעל אותו עולה. כלים בתשעה לחדש.

ויעל יהורם מלך ישראל בימים ההם על שמרון. ויאמר אל כל העם. הנה אנכי הולך אל בעל פעור. ואולי אוכל להם. ואל תלכו אחרי. ויעש את המצבה. ויאמר אל כל העם. אל תלכו אחרי. ויאמר אל יהורם. אל תלכו אחרי. ויאמר אל יהורם. אל תלכו אחרי. ויאמר אל יהור

כל הכלים האלה שמנה עשרה אמה קומת העמוד האחד וכותרת עליו נחשת וקומת הכותרת שלש אמה ושבכה ורמונים על השבכה סביב הכל נחשת וכאלה לעמוד השני על השבכה: ויקחרב טבחים את שריה כהן הראש ואת צפניהו כהן משנה ואת שלשת שמרי הסף: ומן העיר לקח סריס אחד אשר הוא פקיד על אנשי המלחמה וחמשה אנשים מראי פני המלך אשר נמצאו בעיר ואת הספר שר הצבא המצא את עם הארץ ושישים איש מעם הארץ הנמצאים בעיר: ויקח אתם נבוזראדן רב טבחים וילך אתם אל מלך בבל רבלתה: ויך אתם מלך בבל ויממתם ברבלת בארץ חמת ויגל יהודה מעל אדמתו: והעם הנשאר בארץ יהודה אשר השאיר נבוכדנאצר מלך בבל ו וימלך עלהם את גדליהו בן אחיקם בן שפן: וישמעו כל שרי החילים המה והאנשים כי המלך בבל את גדליהו ויבאו אל גדליהו המצפתה וישמעאל בן נתניה ויוחנן בן קרח ושרית בן תנחמת והנטפתי יאזניהו בן המעכתי המה ואנשיהם: וישבע להם גדליהו ולאנשיהם ויאמר להם אל תיראו מעברי הכשדים שבו בארץ ועבדו את מלך בבל ויטב לכם: ויהי בחדש השביעי בא ישמעאל בן נתניה בן אלישמע מזרע המלוכה ועשרה אנשים אתו ויכו את גדליהו וימת וגם את היהודים ואת הכשדים אשר היו אתו במצפה: ויקמו כל העם מקטן ועד גדול ושרי החילים ויבאו מצרים כי יראו מפני כשדים:

רלבב

כל הכלים האלה וגו' שמנה עשרה אמה קומת העמוד האחד וכותרת עליו נחשת וקומת הכותרת שלש אמה ושבכה ורמונים על השבכה סביב הכל נחשת וכאלה לעמוד השני על השבכה: ויקחרב טבחים את שריה כהן הראש ואת צפניהו כהן משנה ואת שלשת שמרי הסף: ומן העיר לקח סריס אחד אשר הוא פקיד על אנשי המלחמה וחמשה אנשים מראי פני המלך אשר נמצאו בעיר ואת הספר שר הצבא המצא את עם הארץ ושישים איש מעם הארץ הנמצאים בעיר: ויקח אתם נבוזראדן רב טבחים וילך אתם אל מלך בבל רבלתה: ויך אתם מלך בבל ויממתם ברבלת בארץ חמת ויגל יהודה מעל אדמתו: והעם הנשאר בארץ יהודה אשר השאיר נבוכדנאצר מלך בבל ו וימלך עלהם את גדליהו בן אחיקם בן שפן: וישמעו כל שרי החילים המה והאנשים כי המלך בבל את גדליהו ויבאו אל גדליהו המצפתה וישמעאל בן נתניה ויוחנן בן קרח ושרית בן תנחמת והנטפתי יאזניהו בן המעכתי המה ואנשיהם: וישבע להם גדליהו ולאנשיהם ויאמר להם אל תיראו מעברי הכשדים שבו בארץ ועבדו את מלך בבל ויטב לכם: ויהי בחדש השביעי בא ישמעאל בן נתניה בן אלישמע מזרע המלוכה ועשרה אנשים אתו ויכו את גדליהו וימת וגם את היהודים ואת הכשדים אשר היו אתו במצפה: ויקמו כל העם מקטן ועד גדול ושרי החילים ויבאו מצרים כי יראו מפני כשדים:

ויהי בשלשים ושבע שנה לגלות יהויכין מלך יהודה בשנים עשר חדש בעשרים ושבעה לחדש נשא אויל מרדך מלך בבל בשנת מלכו את ראש יהויכין מלך יהודה מבית כלא: וידבר אתו טובות ויתן את כסאו מעל כסא המלכים אשר אתו בבבל: וישנא את בגדי כלאו ואכל לחם תמיד לפניו כל ימי חייו: ארחתו ארחת תמיד נתנה לו מאת המלך דבר יום ביומו כל ימי חייו:

וחזות בחלתין ושבע שנין לגלות יהויכין מלכא שיבקא דיכרא יהודר בתרי עשר ירחין בעשרין ושבעא לירחא בי אויל קרדך מלכי רבבל בשתא מיכלכית ית רישי יהויכין מלך שבקא מדבית יהודה מבית אסירי: ומליל עמיה פתגמין תקנין ויהב ירת כורסיה על מן כורסי מלכי דיא די עמיה בבבל: ושנית לבושי איכוריה ואכיל לחמא קדמוהי כל יומי חייוהי: ושירותיה שירות תדירא אתרשיהבאלי מן קדם מלכא פתגם יום ביומה כל יומי חייוהי:

סמוכים מספר מלכים אלף חמש מאות ושלשים וארבעה וס' אלדר ומדרידה וחזיוקיהו כלך ישראל את דגבאיסי

הראשון

לבאר מדרך הפשוט מה שעניין על ימים הרבה לומר. לכאורה הפסוקים על דרכם ולמה עוד לדרשם על דרכם ולמה ספר כי מצינו בספרים הרבה כיוצא בזה ולמה נתחלק בין יהושפט ובין אחזיה בנו הספר הזה ולמה לא נתחלק בין יהושפט ובין יהורם בנו שהרי מלך יהושפט עשרים וחמש שנה ומלך יהורם שמונה שנים ומלך אחזיה שנה אחת

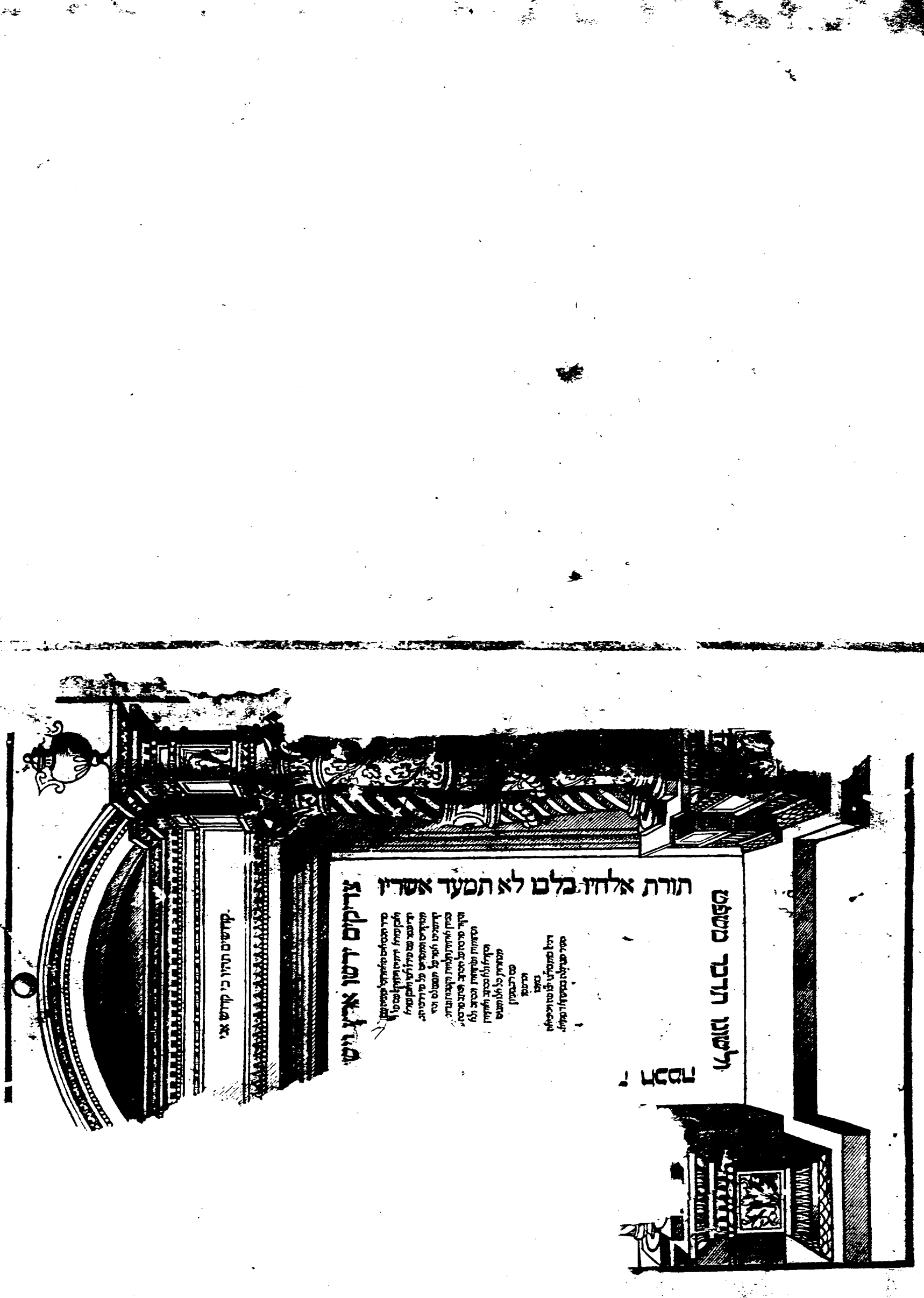
משפט תורת יהוה תמימה
תורת אלהינו בלם לא תמעד אשדיו
משפט תורת יהוה תמימה

רשי

חזון

נבואת

חזון

חשם

חזון

וקבילת ארטלתא לא עלת ל
לקרסהון ובכן אסר רבון עלמא
יי צבאות תקיפא דישראל קרתא
ירושלם אנא עתיד לנחמותה בדרם
ניו לרשיעיא כד אתעל ילעבד ם
פורעניות דין מסקנא עמי ואתיב
נקמא לבעלי דבבא ואתיב
כנרת בחורתא עלך ואבדרן כנסא
דמסגן כבוראתא כל ריש ואעדי
כל חובך ואתני בין דיני
קושטא תקנין כדבקרסתי ומלכי
סלקן כד מן אולא ומתר כן
יתקדי לך קרתא דקושטא קרתא
מהימנתא ציון כד יתעבד בה
דינא ותתפרוק ותעסרו אוריתא
ישובון לה בנוכו ותקברן קרוין
ומתיבין מסנא דשבקו אורייתא
דיי לשתיון ארי יתבדקתון
מאלני סעיתא ויתכרתון ותתכנעו
מניני קנעוותא דאיתון מסתיעין
בהון ארי תהון כבוכיטא דו
מנהר מרפוף חיכם נשיא דקיין
ליה לה ודיתי תוקפהון ודשעיא
בעזורה כתנאי ועובדי ידהון קטלון
טראנסא ומסקרבין ניין לסכר דין
וילקון תרויהון מדינא כן יסופון
רשיעיא אינון ועובדיהון ביקיעא
ולא יהי על ידהון תייס ׃

פתגם נבואה דאתנבי ישעיה בר
אמוץ על יהודה וירושלם ׃ והי
בסוף יומיא מתקן
יהי טור בית מקדשא דיי בריש
טוריא ומתנטל טרקסוי ויתקנון
לסגלה על כל טלהותא ׃
ויהכון עמין כביאין ואמרין איתו
ונסק לטור בית מקדשא דיי לבית שכינתי אלהיה ויאלפנא מאורחתיה
ונהך בשיבולוהי ארי מציון תפוק אוריתא ודאלפן דיי מירושלם
ויזיין בין מלכוותא ויוכח לעמטין כביאין ויעסקון כיזיתין ומרזיחתון לסגין
לא יטול עם בעמי עם ולית תאלפון עוד סבכן קרבא ׃

ורי באלמנה לא־יבוא אליהם ׃
לכן נאם־האדון יהוה צבאות אביר
ישראל הוי אנחם מצדי ואנקמה
מאויבי ׃ ואשיבה ידי עליך ואצרף
לבר סגך ואסירה כל בדיליך ׃
ואשיבה שמטיך כבראשנה ויעציך
כבתחלה אחרי־כן יקרא־לך עיר
הצדק קריה נאמנה ׃ ציון במשפט
תפדה ושביה בצדקה ׃ ושבר
פשעים וחטאים יחד ועזבי יהוה
יכלו׃ כי־בשו מאילים אשר חמדתם
ותחמרו מהגנות אשר בחרתם ׃
כי תהיו כאלה נבלת עלהה
אשר־מים אין לה ׃ והיה החסן
לנעורת ופעלו לניצוץ ובערו שניהם
יחדו ואין מכבה ׃

הדבר אשר חזה ישעיהו בן־אמוץ
על־יהודה וירושלם ׃ והיה
באחרית הימים נכון יהיה הר בית־
יהוה בראש ההרים ונשא מגבעות
ונהרו אליו כל הגוים ׃ והלכו עמים
רבים ואמרו לכו ונעלה אל־הר־
יהוה אל־בית אלהי יעקב וירנו
מדרכיו ונלכה באורחתיו כי מציון
תצא תורה ודבר־יהוה מירושלם ׃
ושפט בין הגוים והוכיח לעמים
רבים וכתתו חרבותם לאתים
וחניתותיהם למזמרות לא־ישא
גוי אל־גוי חרב ולא־ילמדו עוד
מלחמה ׃

בית יעקב לכו ונלכה באור יהוה ׃
כי נטשת עמך בית יעקב כי מלאו
מקדם ועננים כפלשתים ובילדי
נכרים ישפיקו ׃ ותמלא ארצו כסף
וזהב ואין קצה לאוצרותיו ותמלא
ארצו סוסים ואין קצה לרכבתיו ׃
ותמלא ארצו אלילים למעשה ידיו
ישתחוו לאשר עשו אצבעתיו ׃
וישח אדם וישפל איש ואל תשא
להם׃ בוא בצור והטמן בעפר
מפני פחד יהוה ומהדר גאונו ׃ עיני
גבהות אדם שפל ושחו רום אנשים
ונשגב יהוה לבדו ביום ההוא ׃
כי יום ליהוה צבאות
על כל־גאה ורם ועל כל־נשא ושפל
׃ ועל כל־ארזי הלבנון הרמים
והנשאים ועל כל־אלוני הבשן ׃
ועל כל־ההרים הרמים ועל כל־
הגבעות הנשאות ׃ ועל כל־מגדל
גבוה ועל כל־חומה בצורה ׃ ועל
כל־אניות תרשיש ועל כל־שכיות
החמדה ׃ ושח גבהות האדם ושפל
רום אנשים ונשגב יהוה לבדו ביום
ההוא ׃ והאלילים כליל יחלף ׃
ובאו במערות צרים ובכחלות עפר
מפני פחד יהוה ומהדר גאונו בקומו
לערץ הארץ ׃ ביום ההוא
ישליך האדם את־אלילי כספו ואת
אלילי זהבו אשר עשו־לו ל
להשתחות לחפר חרות ולעטלפים ׃
לבוא בנקרות הצורים ובסעפי
החלעים מפני פחד יהוה ומהדר
גאונו בקומו לערץ הארץ ׃

חדל לכם מן האדם אשר נשמה באפיו כי במה נחשב הוא ׃
כי הנה האדון יהוה צבאות מסיר מירושלם ומיהודה משען
כל משען לחם וכל משען מים ׃ גבור ואיש מלחמה שופט
ונביא וקוסם וזקן ׃ שר חמשים ונשוא פנים ויועץ וחכם
חרשים ונבון לחש ׃ ונתתי נערים שריהם ותעלולים ימשלו
בם ׃ ונגש העם איש באיש ואיש ברעהו ירהבו הנער בזקן
והנקלה בנכבד ׃ כי יתפש איש באחיהו בבית אביו שמלה
קצין תהיה לנו ויהי המכשלה הזאת תחת ידך ׃ ישא ביום
ההוא לאמר לא־אהיה חבש ובביתי אין לחם ואין שמלה
אל־תשימוני קצין עם ׃ כי כשלה ירושלם ויהודה נפל כי
לשונם ומעלליהם אל־יהוה למרות עין כבודו הכרת פניהם
ענתה בם וחטאתם כסדם הגידו לא כחדו אוי לנפשם כי
גמלו לנפשם רעה ׃ אמרו צדיק כי־טוב כי פרי מעלליהם
יאכלו ׃ אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו ׃ נגשי עמי
מעוללו ונשים משלו בו עמי מאשריך מתעים ודרך ארחותיך
בלעו ׃ נצב לריב יהוה ועמד לדין עמיו ׃ יהוה במשפט יבוא
עם זקני עמו ושריו אתם ובערתם הכרם גזלת העני בבתיכם
׃ מה לכם תדכאו עמי ופני עניים תטחנו נאם האדון יהוה
צבאות ׃ ויאמר יהוה יען כי גבהו בנות ציון וילכו נטוית
גרון ומשקרות עינים הלוך ילכו ותעפסנה ברגליהן ותצלולנה
׃ ושפח קדקד בנות ציון ויהוה פתין יערה ׃ ביום ההוא
יסיר האדון את־תפארת העכסים והשבסים והשהרנים ׃
הנטיפות והשרשות והצמידות ׃ הפארים והרדתות והקשרים
ובתי הנפש והלחשים ׃ הטבעות ונזמי האף ׃ המחלצות
והמטפחות והחרטים ׃ המעטפות והתרצות והרדידים ׃
והגלינים והחמנים ׃ והמצנפות והפארים והרעלות ׃ והחרתים
והלבושים ׃ והמעטפות והמטפחות והחרוזים ׃ והמראות
והסדינים והכתפות והרקמות ׃ והצעיף והחגורה ׃ ובמקום
בשם יהיה מק ובמקום חגורה יהיה נקפה ומעשה מקשורה
קרחה ובמקום פתיגיל מחשופה כי־תחת יפיך כי אם־בושת
׃ מתיך בחרב יפלו וגבורתך במלחמה ׃ ואנו פניה יאנחו
ונקתה לארץ תשב ׃ והחזיקו שבע נשים באיש אחד ביום
ההוא לאמר לחמנו נאכל ושמלתינו נלבש רק יקרא שמך
עלינו אסף חרפתנו ׃ ביום ההוא יהיה צמח יי לצבי ולכבוד
והפרי הארץ לגאון ולתפארת לפליטת ישראל ׃ והיה הנשאר
בציון והנותר בירושלם קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים
בירושלם ׃ אם־רחץ אדני את־צואת בנות־ציון ואת־דמי
ירושלם יהרץ מקרבה ברוח משפט וברוח בער ׃ ובא יהוה
על כל־מכון הר־ציון ועל מקראיה ענן יומם ועשן ונגה אש
להבה לילה כי על־כל־כבוד חפה ׃ וסכה תהיה לצל יומם
מחרב ולמחסה ולמסתור מזרם ומגשם ׃ אשירה נא לידידי
שירת דודי לכרמו כרם היה לידידי בקרן בן־שמן ׃ ויעזקהו
ויסקלהו ויטעהו שורק ויבן מגדל בתוכו וגם־יקב חצב בו
ויקו לעשות ענבים ויעש באשים ׃ ועתה יושב ירושלם
ואיש יהודה שפטו־נא בינו ובין כרמי ׃ מה־לעשות עוד
לכרמי ולא עשיתי בו מדוע קויתי לעשות ענבים ויעש באשים
׃ ועתה אודיעה־נא אתכם את אשר־אני עשה לכרמי הסר
משוכתו והיה לבער פרץ גדרו והיה למרמס ׃ ואשיתהו בתה
לא יזמר ולא יעדר ועלה שמיר ושית תעלה וממטרים אצוה
מהמטיר עליו מטר ׃ כי כרם יי צבאות בית ישראל ואיש
יהודה נטע שעשוע ויקו למשפח והנה מעקה לצדקה ׃ הוי
מגיעי בית בבית שדה בכפר יקריבו עד אפס מקום והושבתם
לבדכם בקרב הארץ ׃ באזני יי צבאות אם־לא בתים רבים
לשמה יהיו גדלים וטובים מאין יושב ׃ כי עשרה צמדי כרם
יעשו בת אחד וזרע חמר יעשה איפה ׃ הוי משכימי בבקר
שכר ירדפו מאחרי נשף יין ידליקם ׃ והיה כנור ונבל תף
וחלל וחמר משתיהם ואת פעל יי לא יביטו ומעשה ידיו לא
ראו ׃ לכן גלה עמי מבלי דעת וכבודו מתי רעב והמונו
צחה צמא ׃ לכן הרחיבה שאול נפשה ופערה פיה בלי חק
וירד הדרה והמונה ושאונה ועלז בה ׃ ויפח אדם וישפל
איש ועיני גבהים תשפלנה ׃ ויגבה יהוה צבאות במשפט
והאל הקדוש נקדש בצדקה ׃ ורעו כבשים כדברם ומרעים
חרבות לנים יאכלו ׃ הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות
העגלה חטאה ׃ האמרים ימהר יחישה מעשהו למען נדעה
וקרבה ותבואה עצת קדוש ישראל ונדעה ׃ הוי האמרים
לרע טוב ולטוב רע שמים חשך לאור ואור לחשך שמים
מר למתוק ומתוק למר ׃ הוי חכמים בעיניהם ונגד פניהם
נבונים ׃ הוי גברים לשתות יין ואנשי חיל למסך שכר ׃
המצדיקים רשע בשחד וצדקת צדיק יסירו ממנו ׃ לכן כאכל
קש לשון אש וחרך להבה יאכל שרשם כמק ופרחם כאבק
יעלה כי מאסו את תורת יי צבאות וינאצו את אמרת קדוש
ישראל ׃ על כן חרה אף יהוה בעמו ויט ידו עליו ויכהו
ורגזו ההרים ונבלתם היתה כמרמס בקרב חוצות בכל זאת
לא שב אפו ועוד ידו נטויה ׃ ושא נס לגוים מרחוק ושרק
לו מקצה הארץ והנה מהרה קל יבוא ׃ אין כשל ואין נכשל
בו לא ינום ולא יישן ולא יפתח אזור מתניו ולא נתק שרוך
נעליו ׃ אשר חציו שנונים וכל קשתותיו דרוכות כחלמיש
סוסיו ומרכבתיו כסופה וגלגליו כשאול ׃ שאגתו כלביא
ישאג כשחלים ויהם ויחזק ויאחז טרף וישגב ואין מציל ׃
ויהם עליו ביום ההוא כנהמת הים ונבט לארץ והנה חשכת
צר ואור חשך בעריפיה ׃ בשנת מות עזיהו ראיתי את־אדני
ישב על־כסא רם ונשא ושוליו מלאים את־ההיכל ׃ שרפים
עמדים ממעל לו שש כנפות שש כנפות לאחד בשתים יכסה
פניו ובשתים יכסה רגליו ובשתים יעופף ׃ וקרא זה אל־זה
ואמר קדוש קדוש קדוש יהוה צבאות מלא כל־הארץ כבודו ׃
ויענו אמות הספים מקול הקורא והבית יתמלא עשן ׃ ואמר
אוי־לי כי־נדמיתי כי איש טמא־שפתים אנכי ובתוך עם־טמא
שפתים אנכי יושב כי את־המלך יהוה צבאות ראו עיני ׃
ויעף אלי אחד מן־השרפים ובידו רצפה במלקחים לקח מעל
המזבח ׃ ויגע על־פי ויאמר הנה נגע זה על־שפתיך וסר
עונך וחטאתך תכפר ׃ ואשמע את־קול האדון אמר את־מי
אשלח ומי ילך־לנו ואמר הנני שלחני ׃ ויאמר לך ואמרת
לעם הזה שמעו שמוע ואל־תבינו וראו ראו ואל־תדעו ׃
השמן לב העם הזה ואזניו הכבד ועיניו השע פן־יראה בעיניו
ובאזניו ישמע ולבבו יבין ושב ורפא לו ׃ ואמר עד־מתי
אדני ויאמר עד אשר אם־שוממו מאין יושב ובתים מאין אדם
והאדמה תשומם שממה ׃ ורחק יהוה את־האדם ורבתה
העזובה בקרב הארץ ׃ ועוד בה עשירית ושבה והיתה לבער
כאלה וכאלון אשר בשלכת מצבתם בהם זרע קדש מצבתה ׃
ויהי בימי אחז בן־יותם בן־עזיהו מלך יהודה עלה רצין מלך
ארם ופקח בן־רמליהו מלך ישראל ירושלם למלחמה עליה
ולא יכל להלחם עליה ׃ ויגד לבית דויד לאמר נחה ארם על־
אפרים וינע לבבו ולב עמו כנוע עצי היער מפני הרוח ׃
ויאמר יהוה אל־ישעיהו צא־נא לקראת אחז אתה ושאר־ישוב
בנך אל־קצה תעלת הברכה העליונה אל־מסלת שדה כובס ׃
ואמרת אליו השמר והשקט אל־תירא ולבבך אל־ירך משני
זנבות האודים העשנים האלה בחרי אף רצין וארם ובן־רמליהו
׃ יען כי־יעץ עליך ארם רע אפרים ובן־רמליהו לאמר ׃
נעלה ביהודה ונקיצנה ונבקענה אלינו ונמליך מלך בתוכה
את בן־טבאל ׃ כה אמר אדני יהוה לא תקום ולא תהיה ׃
כי ראש ארם דמשק וראש דמשק רצין ובעוד שלשים וחמש
שנה יחת אפרים מעם ׃ וראש אפרים שמרון וראש שמרון
בן־רמליהו אם לא תאמינו כי לא תאמנו ׃ ויסף יהוה דבר
אל־אחז לאמר ׃ שאל־לך אות מעם יהוה אלהיך העמק
שאלה או הגבה למעלה ׃ ויאמר אחז לא אשאל ולא אנסה
את־יהוה ׃ ויאמר שמעו־נא בית דויד המעט מכם הלאות
אנשים כי־תלאו גם את־אלהי ׃ לכן יתן אדני הוא לכם אות
הנה העלמה הרה וילדת בן וקראת שמו עמנואל ׃ חמאה
ודבש יאכל לדעתו מאוס ברע ובחור בטוב ׃ כי בטרם
ידע הנער מאוס ברע ובחור בטוב תקוט האדמה אשר אתה
קץ משני מלכיה ׃ יביא יהוה עליך ועל עמך ועל בית אביך
ימים אשר לא־באו למיום סור אפרים מעל יהודה את מלך
אשור ׃ והיה ביום ההוא ישרק יהוה לזבוב אשר בקצה
יארי מצרים ולדבורה אשר בארץ אשור ׃ ובאו וינוחו כלם
בנחלי הבתולים ובנקיקי הסלעים ובכל הנהלים ובכל שיחים
׃ ביום ההוא יגלח אדני בתער השכירי בעברי נהר במלך
אשור את־הראש ושער הרגלים ואת־הזקן תספה גם ׃
והיה ביום ההוא יחיה איש עגלת בקר ושתי צאן ׃ והיה
מרב עשות חלב יאכל חמאה כי חמאה ודבש יאכל כל הנותר
בקרב הארץ ׃ והיה ביום ההוא כל־מקום אשר יהיו שם
אלף גפן באלף כסף לשמיר ולשית תהיה ׃ בחצים וקשת
יבוא שמה כי שמיר ושית תהיה כל הארץ ׃ והגבעות אשר
בעדר יעדרון לא יבוא שמה יראת שמיר ושית ושלחה שור
ומרמס צאן ׃ ויאמר יהוה אלי קח־לך גליון גדול וכתב עליו
בחרט אנוש למהר שלל חש בז ׃ ואעידה לי עדים נאמנים
את אוריה הכהן ואת זכריהו בן־יברכיהו ׃ ואקרב אל־
הנביאה ותהר ותלד בן ויאמר יהוה אלי קרא שמו מהר שלל
חש בז ׃ כי בטרם ידע הנער קרא אבי ואמי ישא את־חיל
דמשק ואת־שלל שמרון לפני מלך אשור ׃ ויסף יהוה דבר
אלי עוד לאמר ׃ יען מאס העם הזה את־מי השלח השקט
ואת־מי הנגיד הזה הוא מסאב כי אין תשרית שרש ואחרית
שרש כי אין תשרית שרש ואחרית שרש כי אין תשרית שרש
ואחרית שרש כי אין תשרית שרש ואחרית שרש כי אין תשרית
שרש ואחרית שרש כי אין תשרית שרש ואחרית שרש כי אין
תשרית שרש ואחרית שרש כי אין תשרית שרש ואחרית שרש
כי אין תשרית שרש ואחרית שרש

חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא׃
כי הנה האדון יהוה צבאות מסיר מירושלם ומיהודה משען ומשענה כל משען לחם וכל משען מים׃ גבור ואיש מלחמה שופט ונביא וקוסם זקן׃ שר חמשים ונשוא פנים ויועץ וחכם חרשים ונבון לחש׃ ונתתי נערים שריהם ותעלולים ימשלו בם׃ ונגשו העם איש באיש ואיש ברעהו ירהבו הנער בזקן והנקלה בנכבד׃ כי יתפש איש באחיו בית אביו שמלת לכה קצין תהיה לנו והכשלה הזאת תחת ידך׃ ישא ביום ההוא לאמר לא אהיה חבש ובביתי אין לחם ואין שמלה לא תשימני קצין עם׃ כי כשלה ירושלם ויהודה נפל כי לשונם ומעלליהם אל יהוה למרות עיני כבודו׃ הכרת פניהם ענתה בם וחטאתם כסדם הגידו לא כחדו אוי לנפשם כי גמלו להם רעה׃ אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו׃ אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו׃ עמי נגשיו מעולל ונשים משלו בו עמי מאשריך מתעים והרך ארחותיך בלעו׃ נצב לריב יהוה ועמד לדין עמים׃ יהוה במשפט יבוא עם זקני עמו ושריו ואתם בערתם הכרם גזלת העני בבתיכם׃ מה לכם תדכאו עמי ופני עניים תטחנו נאם אדני יהוה צבאות׃
ויאמר יהוה יען כי גבהו בנות ציון ותלכנה נטות גרון ומשקרות עינים תהלכון ותקפון תלכנה וברגליהם תעכסנה׃ ושפח אדני קדקד בנות ציון ויהוה פתיהן יערה׃ ביום ההוא יסיר אדני את תפארת הענכים והשביסים׃ הגבעות והשהרנים׃ הנטפות והשדות תהעלות׃ הפארים והמצעדות והקשורים ובתי הנפש והלחשים׃ הטבעות ונזמי האף׃ המחלצות והמעטפות והמטפחות והחרטים׃ הגלליים והסרעפות והצנפות והרדידים׃ והיה תחת בשם מק יהיה ותחת חגורה נקפה ותחת מעשה מקשה קרחה ותחת פתיגיל מחגרת שק כי תחת יפי׃ מתיך בחרב יפלו וגבורתך במלחמה׃ ואנו ואבלו פתחיה׃ ונערו ישבו ארצה׃

ואיתקנעו לכן קראיתי עכנא לאשלא כמעבדיה חדלא ורשעת רוח ויין באמוהי ארי יקבא דין הוא קדם ויעבד לישתזבי וכלמא חשיב הוא׃
ארי הא רבון על אבאות מעדי מירושלם ומיהודה תכך וקעיד כל כפך סיכל וכל קעיד מיכיתי׃ גבר וגבר עביד קרב דיין וכפר ומקשאל וסב׃ רב מתשען וגבר אמין ומלך מילך ואסר ומקשטן וחכים וכוכלתן בעצה׃ ואמטי ינקיא פתקסיהון וחלגיא ישלשלון בחון׃ ויתרון עמא גבר בגבר וגבר בחבריה יקלסון עולי יקיפא בכבא ודשים בזריקיר׃ ארי יהוי גבר מתחתי סורג׃ ארי בית אבהתי לטכר בכסף את לך רב תהי עלנא ומבניתא תהא תחות ידך׃ יהוב בעזקא תהא למיכר ליח אבא בשר לכתויריש ובביתי ליח כרא דאכול חית ארא דאתכבי לא תחסנוני רב ברישי על עמא׃ ארי אתקיל וחבי ירושלם ואנש יהוד׳ גלו׳ ארי בסגל פומהון ואגר ע עובדיהון גלי קדם יי וכרעין קדם יקריה׃ אסתמרעורי אפהון בדרגא אסקדוד בחון וחטאיהון כסדום אכרזו קבלין ולא מכעין ווי לנפשתון ארי גמלו לאנפכון בישין׃ אמרו לצדיקא טבין ארי פירי עובדיהון יתאכלון׃ ווי לרשיעא דעובדיהון בישין ארי גמלא דידיהון יתעבד להון׃ עמי תכריהוי גוזותיך כמעללי כרמא וכרכא תוכא שלייתו ביח עמי קשכוך אמעיין ואורח סנדלך קלקלי׃ עתיד למרן יי ומתגלי לסעבר פורענות ויתן עמהא׃ יי בדינא יעול את סבי עמא וסרכוהי ואתון אכלתון ית עמי וחטוף עניא בביתיכון׃

ישמה ברכת שמיה׳ דמרי חיסף׃ לרשע עזריקאשה׃ אכר לרשע עזריקאשה׃ יסר לן׃ מן חסמים קרבא דמרי חיסף׃ ושבחתה מראשים בין שריק לרשע׃

ותרוקין ארעא ותתרוב׃
וירקפון שבע נקין בגברא ער
בעידנא דהיא למיסר מריגלא
ניכול וכרעיהי ניתבטי לתרי יתקרי
שמך עלנא קנוש חכונרא׃
בעידנא ההוא יהי
משתא דיי לחקדיה וליקר ועבדי
ארעיה ליקרו ולתושבחא לשארית
ישראל׃ והי דאשתאר בציון וד׳גטר׳ת
בירושלם קדיש יתאמר ליה כל
דכתיב לחיי על כל׳א יחיי בתחברת
ירושלם׃ אם יתרחיץ ה תאלת
בדרק ציון וית אקציי דם זכאי ב
דירושלם יתלי מנהון בסיכר דין
ובסיכר נטרא׃ והברי ייעל כל
מקדש טוראה ועל אתר בית
שבוהתיה ענן יקר יהי כסטל עלוהי
ביממא ואת סנטרא ונהור באישיא
טלהובי בלילא ארי יהיד כן יקר׳
ויהי מטלא עלוהי בונון׃ ועל
ירושלם תהי סטלת ענני לאקלא
עלת ביום סיכרב ולביית כנר
ולאתנא סוכיתא וסטרא׃
אתר נביא אשבוחית
מתן ליקראל ורסוק לכרמא
דרעיה ידאבדהם רחמי תושבחתי
רחמי לברמיא עמי חביבי ישראל
תביית לתון אתמנא בטור רם
באתרא קטניא׃ וקדיקיתינון
ויקרתינון וקייסתינון בכסב גפן
בחיניא ובניתא מקדקש ביניתון ואף
מרגדי תבית לכפר על חטיאתון
ואתרית ויעברון עוברין טבין
קדמי ואתון אבאישו עוברייהון׃
נביא אתר לתון ואת בית ישראל
מרדי כן אוריתא ולא אבן לחתב קדם יהודיכון ואנש יהודיכון בקש
כן עבד׃ מה טבא אקרית לכעבר עור לעמי ולא עברית לתון באורית ויעברון
עוברין טבין ואתון אבאישו עוברייהון׃ ובגין אתי בגון לכון ית דתרא עזיד
לעמי אסתלק שכינתי מנהון ויתון לסיבו אתרע בית מקדשתון ויתון לרישי

ותקלתה לארק תחשב׃ והחזיקו שבע ו
נשים באיש אחד ביום ההוא לאמר
לחמנו נאכל ושלמתנו נלבש רק
יקרא שכך עלינו אסף הרפתנו׃
ביום ההוא יהיה
צמח יהוה לצבי ולכבוד ופרי הארק ב
לגאון ולתפארת לפליטת ישראל׃
והיה הנשאר בציון והנותר
בירושלם קדוש יאמר לו כל ה
הכתוב להחיים בירושלם׃ אם יחץ
אדני את צואת בנות ציון ואת דמי ד
ירושלם ירחץ מקרבה ברוח משפט
וברוח בער׃ וברא יהוה על כל
מכון הר ציון ועל מקראיה ענן ו
יומם ועשן ונגה אש להבה לילה כי
על כל כבוד חפה׃ וסכה תהיה ל
לצל יומם מחרב ולמחסה ולמסתור
מזרם ומסתר׃
אשירה נא לידידי שירת דודי ה
לכרמו כרם היה לידידי בקרן בן
שמן׃ ויעזקהו ויסקלהו וישרקהו ו
שורק ויבן מגדל בתוכו וגם יקב
חצב בו ויקו לעשות ענבים ויעש
באשים׃ ועתה ישב ירושלם ז
ואיש יהודה שפטו נא ביני ובין
כרמי׃ מה לעשות עוד לכרמי ח
ולא עשיתי בו מדוע קויתי לעשות
ענבים ויעש באשים׃ ועתה אודיעה ט
נא אתכם את אשר אני עשה
לכרמי הסר משוכתו והיה לבער
ארץ נתוץ גדרו והיה למרמס׃

ואשיתהו בתה לא יזמרו ולא יעדר
ועלה שמיר ושית על עציכם
אעוה ממטיר עלי עוז׃ כי כרם
יהוה צבאות בית ישראל ואיש
יהודה נטע שעשעיו ויקו למשפט
והנה משפח לצדקה וחנה
צעקה׃
הוי מגיעי בית בבית שדה כשדה
יקריבו עד אפס מקום והושבתם
לבדכם בקרב הארץ׃ באזני יהוה
צבאות אם לא בתים רבים לשמה
יהיו גדולים וטובים מאין יושב׃
כי עשרת צמדי כרם יעשו בת אחת
וזרע חמר יעשה איפה׃
הוי משכימי בבקר שכר ירדפו
מאחרי בנשף יין ילליקם׃ והיה
כנור ונבל תף וחליל ויין משתיהם
ואת פעל יהוה לא יביטו ו
ומעשה ידיו לא ראו׃ לכן ז
גלה עמי מבלי־דעת וכבודו מתי
רעב והמונו צחה בצמא׃
ואבוקיהון ורטישין לא אסתערון
ולא יסתכנון ויהון כמאכלין ו
ושביקין ועל נביא אסקדי דלא ה
יתנבון עלויהון נבואה׃ ארי עמיה ט
ויי צבאות בית ישראל ואנש יהודי
נציבא חדוותיה ואסרית ו
דיקבון ויהא והא אינון אנסין יא
אסרית ויעברון זכו ותא אינון
מכתן חזכין׃
ווי דכפין בא על באוסקי יב
אוזל בחקלהון כקדר בין אכרין
עד ותרכין בל אתר וכרסן דיתבו
בלחודיהון בגויה ארעא׃ אכר יג
נביאה באוזתי חייתי שפע כד
אתגוירית רא מן קדם יי צבאות
אם לא נתין סניאין בגווי יהון
דבדבין ונבזין מבלי יתיב׃ ארי יד
כוורא דלא יתב פעשריא בירת
עשר אשכרין יעברון ביתא
ותאוונית כור זרע יעביד תלת
סאין׃ ווי דקדמין טו
בצפרא למשתי חמר עתיקין רדפין
מאחרין למיסבר טרפשין על ש
שותין חמר אוכמין מרליקו להון׃
חווי על די כינור ונבל קתרוס טז
עמי מבלי דעתהון וקרדהון מיתו בבקעתא וסבריהון בצערתא׃

אבן עזרא

ואשיתהו בתה׳ כתו מחתיה וכתלי׳ תהיה לחרבה׃ ולא יזמר׳ לשון זמורה׃ ועלה שמיר׳ לשון ועלה קמוש׃ ושית׳ לשון ושתו ולענו׃ ועל עציכם׳ כמו ועל עמיכם׃ אעוה׳ לשון ועתה׳ ועתה אעוה׳ לשון עוה׳ כמו עוה׳ ועתה׳ ועתה׳ ועת

שמח ודבש יכול עד לא ידע ע
עון אבא לקרוא ביקוש ולקרוא
בבא׃ ארי עד לא ידע עולימא
לקרוקא ביקוש ולקרוא אבא
תתרכשט ביבראא דיאית סעיקן
קדם תרין מלכתא׃ ייתי ייי עלך
ועל עמך ועל בית אבוך יומין
דלא אתו למיום סור אפרים מעל יהודה
את מלך אשור׃
והיה ביום ההוא ישרק יהוה לזבוב
אשר בקצה יאורי מצרים ולדבורה
אשר בארץ אשור׃ ובאו ונחו כלם
בנחלי הבתות ובנקיקי הסלעים
ובכל הנענעים ובכל הנאלים׃
ביום ההוא יגלח אדני בתער
השכירה בעברי נהר בחמלך אשור
את הראש ושער הרגלים וגם את
הזקן תספה׃
והיה ביום ההוא איש יחיה
בקר ושתי צאן׃ והיה מרב עשות
חלב יאכל חמאה כי חמאה ודבש
יאכל כל הנשאר בקרב
הארץ׃ והיה ביום ההוא יהיה
כל מקום אשר יהיה שם אלף גפן
באלף בסף לשמיר ולשית יהיה׃
בחצים ובקשת יבא שמה כי
שמיר ושית תהיה כל הארץ׃
וכל ההרים אשר במעדר יעדרון
לא תבוא שמה ירא את שמיר
ושית והיו למשלח שור ולמרמס
שה׃ ויאמר יהוה אלי
קח לך גליון גדול וכתב עליו ב

חמאה ודבש יאכל לדעתו מאוס
מרע ובחור בטוב׃ כי בטרם ידע
הנער מאוס פרע ובחור בטוב תעזב
האדמה אשר אתה קץ מפני שני
מלכיה׃ יביא יהוה עליך ועל-
עמך ועל בית אביך ימים אשר לא-
באו למיום סור אפרים מעל יהודה
את מלך אשור׃
והיה ביום ההוא ישרק יהוה לזבוב
אשר בקצה יאורי מצרים ולדבורה
אשר בארץ אשור׃ ובאו ונחו כלם
בנחלי הבתות ובנקיקי הסלעים
ובכל הנענעים ובכל הנאלים׃
ביום ההוא יגלח אדני בתער
השכירה בעברי נהר בחמלך אשור
את הראש ושער הרגלים וגם את
הזקן תספה׃
והיה ביום ההוא איש יחיה
בקר ושתי צאן׃ והיה מרב עשות
חלב יאכל חמאה כי חמאה ודבש
יאכל כל הנשאר בקרב
הארץ׃ והיה ביום ההוא יהיה
כל מקום אשר יהיה שם אלף גפן
באלף בסף לשמיר ולשית יהיה׃
בחצים ובקשת יבא שמה כי
שמיר ושית תהיה כל הארץ׃
וכל ההרים אשר במעדר יעדרון
לא תבוא שמה ירא את שמיר
ושית והיו למשלח שור ולמרמס
שה׃ ויאמר יהוה אלי
קח לך גליון גדול וכתב עליו ב

בחרס אנוש למהר שלל חש בז׃
ואעיד לי עדים נאמנים את אוריה
הכהן ואת זכריהו בן יברכיהו׃
ואקרב אל הנביאה ותהר ותלד בן
ויאמר יהוה אלי קרא
שמו מהר שלל חש בז׃ כי בטרם
ידע הנער קרא אבי ואמי ישא את-
חיל דמשק ואת שלל שמרון לפני
מלך אשור׃ ויסף יהוה
דבר אלי עוד לאמר׃ יען כי מאס
העם הזה את מי השלח ההלכים
לאט וכשוש את רצין ובן רמליהו׃
ולכן הנה אדני מעלה עליהם את-
מי הנהר העזים והרבים את-
מלך אשור ואת כל כבודו ועלה על
כל אפיקיו והלך על כל גדותיו׃
והלך ביהודה שטף עבר עזר עזאר
ינגיע ותיה מטות כנפיו מלא רחב-
ארצך עמנו אל׃
רעו עמים וחתו והאזינו כל מרחקי-
ארץ התאזרו וחתו התאזרו וחתו׃
עצו עצה ותפר דברו דברו ולא יקום
כי עמנו אל׃ כי כה
אמר יהוה אלי בחזקת היד ויסרני
מלכת בדרך הזה לאמר׃

בחרס אנוש למהר שלל חש בז׃
ואעיד לי עדים נאמנים את אוריה
הכהן ואת זכריהו בן יברכיהו׃
ואקרב אל הנביאה ותהר ותלד בן
ויאמר יהוה אלי קרא
שמו מהר שלל חש בז׃ כי בטרם
ידע הנער קרא אבי ואמי ישא את-
חיל דמשק ואת שלל שמרון לפני
מלך אשור׃ ויסף יהוה
דבר אלי עוד לאמר׃ יען כי מאס
העם הזה את מי השלח ההלכים
לאט וכשוש את רצין ובן רמליהו׃
ולכן הנה אדני מעלה עליהם את-
מי הנהר העזים והרבים את-
מלך אשור ואת כל כבודו ועלה על
כל אפיקיו והלך על כל גדותיו׃
והלך ביהודה שטף עבר עזר עזאר
ינגיע ותיה מטות כנפיו מלא רחב-
ארצך עמנו אל׃
רעו עמים וחתו והאזינו כל מרחקי-
ארץ התאזרו וחתו התאזרו וחתו׃
עצו עצה ותפר דברו דברו ולא יקום
כי עמנו אל׃ כי כה
אמר יהוה אלי בחזקת היד ויסרני
מלכת בדרך הזה לאמר׃

אתמלכו׃ סלו דרך ועדי סלילו פיתנצא ולא יתקיים ארי בתעצא אל תנא׃
ארי כדין אמר יי לי בפיתקף בראתא ואל יקני מלהוך באורח עמא הדין למימר׃

לא תיכרון מרוד לכל ריקר עקא
וקרון קרוד ולא תאמרו לא תיכרון
ועל תוכפיה לא תיכרון תקוף׃
יין יי צבאות היה תיכרון קדוש
והוא ויהלתבון והוא תוקפנו׃
והיה לא תקברון ויהי מיכרי׳ בכון
ובנין ולא יאכלון כיף מתקל
מדי רברבי ישראל לתבר
לא על האתגליו על רבית
יתורה ויתבעין בירושלם ויתקלון
מדון סניאיך ויקלון ויתברון ו
ויתקברון ויתאבדון׃

עבריא טר קדמיתא לא מסחיד
כתון אריא מקבלין מחום וטמר
אוריתא לא עבן ליה כה׃ אם
נבייא על דא אזליתי קדם יי ואמר
למלקא שכינתיה מדביר יעקב
ובעיתי מן קדמוהי וה עד דאנא
קיים ועול יסק ליתב לי יי יתקייסון
בנא אתין וסגדתין דאסידן למיתי
על ישראל דאם יתוון ויתובון ת
תיבמל גזירתא די גזרא עליהון
ויזלון מלאתוהא קדם יי צבאות
די שכינתיה בטוראי דציון ׃

ארי יסרון לכון
עמסנייא דאתון בידיהון תבעון מן
עמסנא מלחי טעותיה תבעין מיא מן טעותיה תבעין מזונין לאריחון
ואיקתיבת לנא ולמתרעי אבנייא שטעין לבעי עמסניא ויסרון לכון בפתגמא
מדין מתבעין ליה ויתי עקא בארעא ויתי עקא וכפן

לא תאמרון קשר לכל דיקר עקא
וקרון קרוד ולא תאמרו לא תיתחלון
ועל תוכפיה לא תיכרון תקוף׃
יין יי צבאות היה תיכרון קדוש
והוא ויהלתבון והוא תוקפנו׃
והיה לא תקברון ויהי מיכרי׳ בכון
ובנין ולא יאכלון כיף מתקל
מדי רברבי ישראל לתבר
לא על האתגליו על רבית
יתורה ויתבעין בירושלם ויתקלון
מדון סניאיך ויקלון ויתברון ו
ויתקברון ויתאבדון׃

עבריא טר קדמיתא לא מסחיד
כתון אריא מקבלין מחום וטמר
אוריתא לא עבן ליה כה׃ אם
נבייא על דא אזליתי קדם יי ואמר
למלקא שכינתיה מדביר יעקב
ובעיתי מן קדמוהי וה עד דאנא
קיים ועול יסק ליתב לי יי יתקייסון
בנא אתין וסגדתין דאסידן למיתי
על ישראל דאם יתוון ויתובון ת
תיבמל גזירתא די גזרא עליהון
ויזלון מלאתוהא קדם יי צבאות
די שכינתיה בטוראי דציון ׃

ארי יסרון לכון
עמסנייא דאתון בידיהון תבעון מן
עמסנא מלחי טעותיה תבעין מיא מן טעותיה תבעין מזונין לאריחון
ואיקתיבת לנא ולמתרעי אבנייא שטעין לבעי עמסניא ויסרון לכון בפתגמא
מדין מתבעין ליה ויתי עקא בארעא ויתי עקא וכפן

לא תיכרון מרוד לכל ריקר עקא
וקרון קרוד ולא תאמרו לא תיתחלון
ועל תוכפיה לא תיכרון תקוף׃
יין יי צבאות היה תיכרון קדוש
והוא ויהלתבון והוא תוקפנו׃
והיה לא תקברון ויהי מיכרי׳ בכון
ובנין ולא יאכלון כיף מתקל
מדי רברבי ישראל לתבר
לא על האתגליו על רבית
יתורה ויתבעין בירושלם ויתקלון
מדון סניאיך ויקלון ויתברון ו
ויתקברון ויתאבדון׃

עבריא טר קדמיתא לא מסחיד
כתון אריא מקבלין מחום וטמר
אוריתא לא עבן ליה כה׃ אם
נבייא על דא אזליתי קדם יי ואמר
למלקא שכינתיה מדביר יעקב
ובעיתי מן קדמוהי וה עד דאנא
קיים ועול יסק ליתב לי יי יתקייסון
בנא אתין וסגדתין דאסידן למיתי
על ישראל דאם יתוון ויתובון ת
תיבמל גזירתא די גזרא עליהון
ויזלון מלאתוהא קדם יי צבאות
די שכינתיה בטוראי דציון ׃

ארי יסרון לכון
עמסנייא דאתון בידיהון תבעון מן
עמסנא מלחי טעותיה תבעין מיא מן טעותיה תבעין מזונין לאריחון
ואיקתיבת לנא ולמתרעי אבנייא שטעין לבעי עמסניא ויסרון לכון בפתגמא
מדין מתבעין ליה ויתי עקא בארעא ויתי עקא וכפן

והיה לי עשה אבי ורבי גזרה׃ לשרפה חד מן כל סוחרין קטין ומסכן כשאר רבה׃

והיה ארחי יתוי כפן וסגוף וילוט
ויכון שום שחברייהון וטעוניהון ויתפני
לעילא למבעי פורקן בתר ד
דתתחתים ויזרעא ולא יכיל׃
וסגיד סגיאו ארע יבעי ארייתי
עלוחי עקבא קמן ושלחוי עקבא
קבל ובזור ארי לא שבקתלי כל
דייתי לאעקא לחון מגידין מקדמא
והבזיר ויהך היכ עבר תידין גליל
גוים׃ היעם ההלכים בחשך ראו
אור גדול ישבי בארץ צלמות אור
נגה עליהם׃ הרבית הגוי לא
הגדלת השמחה שמחו לפניך כ
בשמחת בקציר כאשר יגילו בחלקם
שלל׃ כי את על סבלו ואת מטה
שכמו שבט נגשו כו והתרת כיום
מדין׃ כי כל סאון סואן בגדעש
ושלמלה מגולגלה בדמים והיתה
לשרפת באכלת אש׃ כי ילד ילד
לנו בן נתן לנו ותהי המשרת על
שכמו ויקרא שמו פלא יועץ אל גבור
אבי עד שר שלום׃ למרבה המשרה
ולשלום אין קץ על כסא דוד ועל
ממלכתו להכין אתה ולסעדה ב
במשפט ובצדקה מעתה ועד עולם

ואמר נביא׳ לבית דוד ארי רבי אתיליד לנא בר אתיתב לנא וקבל אוריתא עלוחי
למטרח ואתקרי שמיה מן קדם מתליא עצה גבריא קיים לעלמא משיחנא
ודשלטא יקני עלוחי ביומתי׃ כעני רבו לעבדי אוריתא ולנכרי שלמא ליה כתוב עלי
כורסיה דוד ועל מלכותיה לאתקנא יתה ולמבנא בדינא ובזכותא מכען ועד עלמא

לכן שמם מתפללים עתה. לומר לכן כי כן: יקד. כתוים ומשמיעים יקד: יקוד. שרפה כמשרפת גפרית: ולילה. לא ידעתי לו פתרון: יקוד. כתוים: לא תקוד. לא תשרף: ואבלה. לשון אבל: שיתו. שמו: ושמירו. שמרו: ביום אחד. כמשמעו: ובדד. לשון בדד: ובלולו. מבולבל: משך ערי. כמשמעו: בשר יבלה. יבלה בשרם: ושאר עץ. יעץ: יבלו. כמשמעו: יבלה. לשון יבלה: יבלו. לשון יבלה: יבלה. לשון יבלה: יבלה. לשון יבלה: יבלה

והיתה בכל ערי ממלכות הפארת גאון כשדים בהפכת אלהים את סדם ואת עמרה: לא תשב לנצח ולא תשכון עד דור ודור ולא יהל שם ערבי ורעים לא ירבעו שם: ורבצו שם ציים ומלאו בתיהם אחים ושכנו שם בנות יענה ושעירים ירקדו שם: וענה איים בארמנותיו ותנים בהיכלי ענג וקרוב לבוא עתה וימיה לא ימשכו: כי ירחם יהוה את יעקב ובחר עוד בישראל והניחם על אדמתם ונלוה הגר עליהם ונספחו על בית יעקב: ולקחום עמים והביאום אל מקומם והתנחלום בית ישראל על ארצת יהוה לעבדים ולשפחות והיו שבים לשביהם ורדו בנשיכיהם:

והיה ביום הניח יהוה לך מעצבך ומרגזך ומן העבדה הקשה אשר עבד בך: ונשאת המשל הזה על מלך בבל ואמרת איך שבת נגש שבתה מדהבה: שבר יהוה מטה רשעים שבט משלים: מכה עמים בעברה מכת בלתי סרה רדה באף גוים מרדף בלי חשך: נחה שקטה כל הארץ פצחו רנה: גם ברושים שמחו לך ארזי לבנון מאז שכבת לא יעלה הכרת עלינו: שאול מתחת רגזה לך לקראת בואך עורר לך רפאים כל עתודי ארץ הקים מכסאותם כל מלכי גוים: כלם יענו ויאמרו אליך גם אתה חלית כמונו אלינו נמשלת: הורד שאול גאונך המית נבליך תחתיך יצע רמה ומכסיך תולעה:

איך נפלת משמים הילל בן שחר נגרעת לארץ חולש על גוים: ואתה אמרת בלבבך השמים אעלה ממעל לכוכבי אל ארים כסאי ואשב בהר מועד בירכתי צפון: אעלה על במתי עב אדמה לעליון: אך אל שאול תורד אל ירכתי בור: ראיך אליך ישגיחו אליך יתבוננו הזה האיש מרגיז הארץ מרעיש ממלכות: שם תבל כמדבר ערריו הרס אסיריו לא פתח בית: כל מלכי גוים כלם שכבו בכבוד איש בביתו: ואתה השלכת מקברך כנצר נתעב לבש הרגים מטעני חרב יורדי אל אבני בור כפגר מובס: לא תתחד אתם בקבורה כי ארצך שחתה עמך הרגת לא יקרא לעולם זרע מרעים: הכינו לבניו מטבחה בעון אבותם בל יקמו וירשו ארץ ומלאו פני תבל ערים: וקמתי עליהם נאם יהוה והשמדתי לבבל שם ושאר וניץ ונכד נאם יהוה: ושמתיה למורש קפד ואגמי מים ומטאטאתיה במטאטא השמד נאם יהוה צבאות: נשבע יהוה צבאות לאמר אם לא כאשר דמיתי כן היתה וכאשר יעצתי היא תקום: לשבר אשור בארצי ועל הרי אבוסנו וסר מעליהם עלו ועלם סבלו מעל שכמו יסור: זאת העצה היעוצה על כל הארץ וזאת היד הנטויה על כל הגוים: כי יהוה צבאות יעץ ומי יפר וידו הנטויה ומי ישיבנה: בשנת מות המלך אחז היה המשא הזה:

איכין נפלת משמים הילל בן שחר נגרעת לארץ חולש על גוים: ואתה אמרת בלבבך השמים אעלה ממעל לכוכבי אל ארים כסאי ואשב בהר מועד בירכתי צפון: אעלה על במתי עב אדמה לעליון: אך אל שאול תורד אל ירכתי בור: ראיך אליך ישגיחו אליך יתבוננו הזה האיש מרגיז הארץ מרעיש ממלכות: שם תבל כמדבר ערריו הרס אסיריו לא פתח בית: כל מלכי גוים כלם שכבו בכבוד איש בביתו: ואתה השלכת מקברך כנצר נתעב לבש הרגים מטעני חרב יורדי אל אבני בור כפגר מובס: לא תתחד אתם בקבורה כי ארצך שחתה עמך הרגת לא יקרא לעולם זרע מרעים: הכינו לבניו מטבחה בעון אבותם בל יקמו וירשו ארץ ומלאו פני תבל ערים: וקמתי עליהם נאם יהוה והשמדתי לבבל שם ושאר וניץ ונכד נאם יהוה: ושמתיה למורש קפד ואגמי מים ומטאטאתיה במטאטא השמד נאם יהוה צבאות: נשבע יהוה צבאות לאמר אם לא כאשר דמיתי כן היתה וכאשר יעצתי היא תקום: לשבר אשור בארצי ועל הרי אבוסנו וסר מעליהם עלו ועלם סבלו מעל שכמו יסור: זאת העצה היעוצה על כל הארץ וזאת היד הנטויה על כל הגוים: כי יהוה צבאות יעץ ומי יפר וידו הנטויה ומי ישיבנה: בשנת מות המלך אחז היה המשא הזה:

איכין נפלת משמים הילל בן שחר נגרעת לארץ חולש על גוים: ואתה אמרת בלבבך השמים אעלה ממעל לכוכבי אל ארים כסאי ואשב בהר מועד בירכתי צפון: אעלה על במתי עב אדמה לעליון: אך אל שאול תורד אל ירכתי בור: ראיך אליך ישגיחו אליך יתבוננו הזה האיש מרגיז הארץ מרעיש ממלכות: שם תבל כמדבר ערריו הרס אסיריו לא פתח בית: כל מלכי גוים כלם שכבו בכבוד איש בביתו: ואתה השלכת מקברך כנצר נתעב לבש הרגים מטעני חרב יורדי אל אבני בור כפגר מובס: לא תתחד אתם בקבורה כי ארצך שחתה עמך הרגת לא יקרא לעולם זרע מרעים: הכינו לבניו מטבחה בעון אבותם בל יקמו וירשו ארץ ומלאו פני תבל ערים: וקמתי עליהם נאם יהוה והשמדתי לבבל שם ושאר וניץ ונכד נאם יהוה: ושמתיה למורש קפד ואגמי מים ומטאטאתיה במטאטא השמד נאם יהוה צבאות: נשבע יהוה צבאות לאמר אם לא כאשר דמיתי כן היתה וכאשר יעצתי היא תקום: לשבר אשור בארצי ועל הרי אבוסנו וסר מעליהם עלו ועלם סבלו מעל שכמו יסור: זאת העצה היעוצה על כל הארץ וזאת היד הנטויה על כל הגוים: כי יהוה צבאות יעץ ומי יפר וידו הנטויה ומי ישיבנה: בשנת מות המלך אחז היה המשא הזה:

אל תשמחי פלשת כולך. מהרימוהו רשים מתי לחזו מיכה מהרימוהו ומי מהרימוהו מהרימוהו מהרימוהו

ואתה ישראל עבדי יעקב אשר בחרתי בו זרע אברהם אוהבי:
אשר החזקתיך מקצות הארץ וגו' מן הקצוות שהיו רחוקים מן הארץ:
ואמרתי אליך עבדי אתה בחרתיך ולא מאסתיך:
אל תירא כי עמך אני אל תשתומם כי אני אלהיך:
אמצתיך אחזתיך בחזקה:
אף עזרתיך אף כי אתה יחיד ואין לך עזר מן האומות:
אף תמכתיך בימין צדקי:
הנה יבשו וכלמו כל הנלחמים בך:
תבקשם ולא תמצאם אנשי מצותך:
כי אני ה' אלהיך מחזיק ידך הימנית:
האומר לך אל תירא אני עזרתיך:
אל תירא תולעת יעקב מתי מספר אנשי ישראל:
הנה שמתיך לחרוץ חדש בעל פיפיות:
תדוש הרים וגבעות תכתום כמוץ:
תזרם ורוח תשא אותם ושערה תפיץ אותם:
ואתה תגיל בה' בישראל תתהלל:
העניים והאביונים מבקשים מים ואין:
לשון צמאה ויבשה:
אני ה' אענם:
אני אלהי ישראל לא אעזבם:
אפתח על שפי רמים:
ובתוך בקעות מעיינות:
אשים מדבר לאגם מים:
וארץ ציה למוצאי מים:
אתן בארז שטה:
ושיטה:
והדס:
ועץ שמן:
אשים בערבה ברוש תאשור:
ותדהר יחדו:
למען יראו וידעו:
ויתבוננו:
כי יד ה' עשתה זאת:
וקדוש ישראל בראה:
הגישו ריבכם:
יאמר ה' מלכיכם:
הגישו עצומותיכם:
יאמר אביר יעקב:
יגישו ויגידו לנו:
את הראשונות מה הנה:
הגידו ונשימה לבנו:
ונדעה אחריתן:
או השמיענו:
הגידו:
הבאות:
הגידו את העתידות לבא:
ונדע כי אלהים אתם:
אך תיטיבו:
או תרעו:
ונשתעה:
ונתיצבה יחדו:
ונראה:
מי בראה:
מי העיר ממזרח צדק:
מי קראו לרגלו:
יתן לפניו גוים:
ומלכים ירד:
יתן כעפר חרבו:
כקש נדף קשתו:
ירדפם:
יעבור בשלום:
ארח ברגליו לא יבא:
מי פעל ועשה:
קורא הדורות מראש:
אני ה' ראשון:
ואת אחרונים אני הוא:
ראו איים ויראו:
קצות הארץ החרדו:
קרבו ויגשו:
אז יגשו:
ויבואו:
איש את רעהו יעזורו:
ולאחיו יאמר חזק:
חרש את המסגר:
מחליק בפטיש:
פעם אומר לדבק טוב הוא:
ויחזקהו במסמרות:
לא ימוט:
ואתה ישראל עבדי:
יעקב אשר בחרתי בו:
זרע אברהם אוהבי:
אשר החזקתיך מקצות הארץ:
ומאצילי:
ומרחוקיה:
קראתיך:
ואמר לך עבדי אתה:
בחרתיך ולא מאסתיך:
אל תירא כי עמך אני:
אל תשתומם כי אני אלהיך:
אמצתיך אחזתיך בחזקה:
אף עזרתיך אף כי אתה יחיד ואין לך עזר מן האומות:
אף תמכתיך בימין צדקי:
הנה יבשו וכלמו כל הנלחמים בך:
תבקשם ולא תמצאם אנשי מצותך:
כי אני ה' אלהיך מחזיק ידך הימנית:
האומר לך אל תירא אני עזרתיך:
אל תירא תולעת יעקב מתי מספר אנשי ישראל:
הנה שמתיך לחרוץ חדש בעל פיפיות:
תדוש הרים וגבעות תכתום כמוץ:
תזרם ורוח תשא אותם ושערה תפיץ אותם:
ואתה תגיל בה' בישראל תתהלל:
העניים והאביונים מבקשים מים ואין:
לשון צמאה ויבשה:
אני ה' אענם:
אני אלהי ישראל לא אעזבם:
אפתח על שפי רמים:
ובתוך בקעות מעיינות:
אשים מדבר לאגם מים:
וארץ ציה למוצאי מים:
אתן בארז שטה:
ושיטה:
והדס:
ועץ שמן:
אשים בערבה ברוש תאשור:
ותדהר יחדו:
למען יראו וידעו:
ויתבוננו:
כי יד ה' עשתה זאת:
וקדוש ישראל בראה:
הגישו ריבכם:
יאמר ה' מלכיכם:
הגישו עצומותיכם:
יאמר אביר יעקב:
יגישו ויגידו לנו:
את הראשונות מה הנה:
הגידו ונשימה לבנו:
ונדעה אחריתן:
או השמיענו:
הגידו:
הבאות:
הגידו את העתידות לבא:
ונדע כי אלהים אתם:
אך תיטיבו:
או תרעו:
ונשתעה:
ונתיצבה יחדו:
ונראה:
מי בראה:
מי העיר ממזרח צדק:
מי קראו לרגלו:
יתן לפניו גוים:
ומלכים ירד:
יתן כעפר חרבו:
כקש נדף קשתו:
ירדפם:
יעבור בשלום:
ארח ברגליו לא יבא:
מי פעל ועשה:
קורא הדורות מראש:
אני ה' ראשון:
ואת אחרונים אני הוא:
ראו איים ויראו:
קצות הארץ החרדו:
קרבו ויגשו:
אז יגשו:
ויבואו:
איש את רעהו יעזורו:
ולאחיו יאמר חזק:
חרש את המסגר:
מחליק בפטיש:
פעם אומר לדבק טוב הוא:
ויחזקהו במסמרות:
לא ימוט:

ואתה ישראל עבדי יעקב אשר בחרתי בו זרע אברהם אוהבי:
אשר החזקתיך מקצות הארץ וגו' מן הקצוות שהיו רחוקים מן הארץ:
ואמרתי אליך עבדי אתה בחרתיך ולא מאסתיך:
אל תירא כי עמך אני אל תשתומם כי אני אלהיך:
אמצתיך אחזתיך בחזקה:
אף עזרתיך אף כי אתה יחיד ואין לך עזר מן האומות:
אף תמכתיך בימין צדקי:
הנה יבשו וכלמו כל הנלחמים בך:
תבקשם ולא תמצאם אנשי מצותך:
כי אני ה' אלהיך מחזיק ידך הימנית:
האומר לך אל תירא אני עזרתיך:
אל תירא תולעת יעקב מתי מספר אנשי ישראל:
הנה שמתיך לחרוץ חדש בעל פיפיות:
תדוש הרים וגבעות תכתום כמוץ:
תזרם ורוח תשא אותם ושערה תפיץ אותם:
ואתה תגיל בה' בישראל תתהלל:
העניים והאביונים מבקשים מים ואין:
לשון צמאה ויבשה:
אני ה' אענם:
אני אלהי ישראל לא אעזבם:
אפתח על שפי רמים:
ובתוך בקעות מעיינות:
אשים מדבר לאגם מים:
וארץ ציה למוצאי מים:
אתן בארז שטה:
ושיטה:
והדס:
ועץ שמן:
אשים בערבה ברוש תאשור:
ותדהר יחדו:
למען יראו וידעו:
ויתבוננו:
כי יד ה' עשתה זאת:
וקדוש ישראל בראה:
הגישו ריבכם:
יאמר ה' מלכיכם:
הגישו עצומותיכם:
יאמר אביר יעקב:
יגישו ויגידו לנו:
את הראשונות מה הנה:
הגידו ונשימה לבנו:
ונדעה אחריתן:
או השמיענו:
הגידו:
הבאות:
הגידו את העתידות לבא:
ונדע כי אלהים אתם:
אך תיטיבו:
או תרעו:
ונשתעה:
ונתיצבה יחדו:
ונראה:
מי בראה:
מי העיר ממזרח צדק:
מי קראו לרגלו:
יתן לפניו גוים:
ומלכים ירד:
יתן כעפר חרבו:
כקש נדף קשתו:
ירדפם:
יעבור בשלום:
ארח ברגליו לא יבא:
מי פעל ועשה:
קורא הדורות מראש:
אני ה' ראשון:
ואת אחרונים אני הוא:
ראו איים ויראו:
קצות הארץ החרדו:
קרבו ויגשו:
אז יגשו:
ויבואו:
איש את רעהו יעזורו:
ולאחיו יאמר חזק:
חרש את המסגר:
מחליק בפטיש:
פעם אומר לדבק טוב הוא:
ויחזקהו במסמרות:
לא ימוט:

כי לפני קציר כתם פרח וכסר נבל
יהיה הנצה וכרת הזלזלים במזמרות
ואת התמשות הסיר החה׃ יעזבו
יחדו לעיט ההים ולבהמת הארץ ויקץ
עליו העיט כל בהמת הארץ עליו
בעת ההיא
יובל שי ליהוה צבאות עם ממשך
ומולט ומעם נורא מן והלאה
גוי יקו קו ובוסה אשר בזו נהרים
ארצו אל מקום שם יהוה צבאות
הר ציון׃ משא
מצרים הנה יהוה רכב על ענן קל
ובא מצרים ונעו אלילי מצרים
מפניו ולבב מצרים ימס בקרבו׃
וסכסכתי מצרים במצרים ונלחמו
איש באחיו ואיש ברעהו עיר בעיר
ממלכה בממלכה׃ ונבקה רוח
מצרים בקרבו ועצתו אבלע ודרשו
אל האלילים ואל האשפים ואל
האבות ואל הידעוני׃ וסכרתי את
מצרים ביד אדנים קשה וממלך עז
ימשל בם נאם האדון יהוה צבאות׃
ונשתו מים מהיים ונהר יחרב ויבש
והאזניחו נהרות הלכו
עורות על יאור על פי יאור וכל
מזרע יאור יבש ונדף ואינגו׃ ואגמו
חרים ואבלו כל משלכי ביאור
חכרת ורשת מלבות על פני מים
אמללו׃ ובשו עבדי פשתים
שרקות וארגים חורי
והיו שתותיה
מעבדי שכר כל עשי שכר אגמי נפש׃
והיה אחריה בית שתי מטרה בבישן אחר רחוה עבדים ובנשין סכל ובנשין מטא נבר לנפשיה׃

אך אולים שרי צען חכמי יעצי
פרעה עצה נבערה איך תאמרו אל-
פרעה בן חכמים אני בן מלכי קדם
איכה אמו ואחכמיך ויגידו נא לך
וידעו מה יעץ יהוה צבאות על-
מצרים׃ נואלו שרי צען נשאו
שרי נף התעו את מצרים פנת
שבטיה׃ יהוה מסך בקרבה רוח
עורים ותעלו את מצרים בכל-
מעשהו כהתעות שכור בקיאו׃
ולא יהיה למצרים מעשה אשר
יעשה ראש וחנב כפה ואגמון׃
ביום ההוא יהיה מצרים כנשים
וחרדו ופחדו מפני תנופת יד יהוה
צבאות אשר הוא מניף עליו׃
והיתה אדמת יהודה למצרים לחגא
כל אשר יזכיר אתה אליו יפחד
מפני עצת יהוה צבאות אשר הוא
יועץ עליו׃ ביום ההוא
יהיו חמש ערים בארץ מצרים
מדברות שפת בנען ונשבעות ליהוה
צבאות עיר החרס יאמר לאחת׃
ביום ההוא יהיה מזבח
ליהוה בתוך ארץ מצרים ומצבה
אצל גבולה ליהוה׃ והיה לאות
ולעד ליהוה צבאות בארץ מצרים
כי יצעקו אל יהוה מפני לחצים
וישלח להם מושיע ורב ויצילם׃
ונודע יהוה למצרים וידעו מצרים
את יהוה ביום ההוא ועבדו זבח
ומנחה ונדרו נדר ליהוה ושלמו׃
ונגף יהוה את מצרים נגף ורפא
ושבו עד יהוה ונעתר להם ורפאם׃
ביום ההוא תהיה
מסלה ממצרים אשורה ובא אשור
במצרים ומצרים באשור ועבדו
מצרים את אשור׃
ביום ההוא יהיה ישראל שלישית
למצרים ולאשור ברכה בקרב הארץ
אשר ברכו יהוה צבאות לאמר

כי לפני קציר כתם פרח וכסר נבל. כמו ותצל הציץ. והנה: הזלזלים. הם הדקדקים שם הסרים ורק למעלה להזאת לחתוך. והנה הסמוכות. לחתוך הסרים הגדולים מהשנה: והיה. כתוב בכתרא ובמקצת ספרים ולא נמצא בשום ספר מדויק: ועזבו. ל׳ נקבה ומשמע שהוא מדבר בארץ: יחדו. כולם יחד: לעיט. שם כולל לכל עוף דורס: ההים. הוא הנשר: ובהמת הארץ. הם הגדולים: עליו. עליה: העיט. הוא הנשר: כל. כל מיני העופות: בעת ההיא. בעת שיכרת הזלזלים: יובל. מנחה: שי. כמו מנחה: ליהוה. מיוחד לו: עם ממשך. עם שהיה נמשך ומפוזר: ומולט. עם שהיה מולט ומפוזר: ומעם נורא. עם שהיה נורא לכל העמים: מן והלאה. מן הזמן ההוא ואילך: גוי. עם: קו קו. שם עם: ובוסה. שם עם: נהרים. שם ארץ: ארצו. ארץ עמו: מקום שם יהוה צבאות. מקום שהיה שם בית המקדש: הר ציון. הר בית המקדש: משא. נבואה על מצרים: מצרים. שם ארץ: הנה יהוה רכב על ענן קל. כמו רכב על סוס ועל חמור: ובא. ויבא: מצרים. שם ארץ: ונעו. ויזוזו: אלילי. עצבי: מפניו. מפני יהוה: ולבב. ולב: ימס. יתמוגג: בקרבו. בקרב מצרים: וסכסכתי. כמו ואסכסך: מצרים במצרים. כל מצרי במצרי: ונלחמו. ויתגוששו: איש באחיו. כל אחד באחיו: ואיש ברעהו. כל אחד ברעהו: עיר בעיר. כל עיר בעיר: ממלכה בממלכה. כל ממלכה בממלכה: ונבקה. ותתבטל: רוח. עצה: בקרבו. בקרב מצרים: ועצתו. עצת מצרים: אבלע. אשכלה: ודרשו. ויבקשו: אל האלילים. אל עצבי מצרים: ואל האשפים. אל המכשפים: ואל האבות. אל המתים: ואל הידעוני. אל המדברים מפי המתים: וסכרתי. כמו ואסגיר: את מצרים ביד אדנים. ביד מלכים: קשה. אכזרי: וממלך עז. ומושל תקיף: ימשל. ימלוך: בם. במצרים: נאם האדון יהוה צבאות. נאום אדון הכל יהוה: ונשתו. ויתייבשו: מים. מי היאור: מהים. מן הים: ונהר. ונחל: יחרב. יתייבש: ויבש. ויתייבשו: והאזניחו. והסירו: נהרות. נחלים: הלכו. ילכו: עורות. קנים: על יאור. על שפת היאור: על פי יאור. על שפת היאור: וכל מזרע יאור. וכל הזרוע על שפת היאור: יבש. יתייבש: ונדף. ויתייבש: ואינגו. ואינם: ואגמו. ואגם: חרים. חרבות: ואבלו. ויתייבשו: כל משלכי ביאור. כל הזורקים חכה ביאור: חכרת. חכה: ורשת. רשת: מלבות. פני המים: על פני מים. על פני המים: אמללו. נחלשו: ובשו. יתביישו: עובדי פשתים. עובדי הפשתן: שרקות. מסרקות: וארגים. ואורגים: חוריו. לבנים: והיו שתותיה. ויהיו יסודותיה: מעבדי שכר. עושי שכר: כל עשי שכר אגמי נפש. כל עושי שכר מים עכורים: והיה אחריה. ואחר כך: בית שתי. בית אורגים: מטרה. מטווה: בבישן. בבזיון: אחר רחוה. אחר שנרחה: עבדים. עבדי פרעה: ובנשין. ובנשי מצרים: סכל. כמו שכל: מטא. מצא: נבר. איש: לנפשיה. לנפשו:

אך. חכמי יעצי. הייתכן כן הוא חכמי פרעה יועצי פרעה ויהיו דרך קבריה
פתרונם נאמרי סתרי לבם. כמו
בשתבם לך תתעלל. למען לא יאמר בני חכמים הרגוני: לתת לך מלכי קדם. מלוכי
לפחד לילים. כמלא. כתוב כמו החזק המלחמה. כי חזק על פרוזי הדעת.
מפך קרבך. תפרוה מא. ליהם כתוב שמיניה את רוחם לפך תפכה יהם עיניהו

חכמים. חכמי מצרים: יועצי. מיעצים עצה לפרעה: פרעה. שם המלך: בן חכמים אני. כתוב בכתרא ובמקצת ספרים ולא נמצא בשום ספר מדויק: בן מלכי קדם. מיוחסים מבני המלכים הראשונים: איה אפוא. איפה הם עכשיו: ואחכמיך. חכמיך: ויגידו נא לך. ויודיעוך: ויידעו. ויבינו: מה יעץ. מה עצה יעץ: יהוה צבאות. נאום אדון הכל יהוה צבאות: על מצרים. לפרעה ולמצרים: נואלו. נתפתו: שרי צען. שרי פרעה: נשאו. נתפתו: שרי נף. שרי מוף: התעו. הדיחו: את מצרים. לפרעה ולמצרים: פנת שבטיה. ראשי שבטיה: יהוה מסך בקרבה רוח עורים. יהוה ערבב בקרבה רוח שכרות: ותעלו. ויתעו: בכל מעשהו. בכל מעשה מצרים: כהתעות שכור בקיאו. כאשר יתעה השכור בקיאו: ולא יהיה למצרים מעשה. לא יהיה למצרים דבר: אשר יעשה ראש וחנב כפה ואגמון. אשר יעשה לא הראש ולא הזנב לא הכפה ולא האגמון: ביום ההוא. בזמן ההוא: כנשים. כאשה: וחרדו ופחדו. ויפחדו ויחרדו: מפני תנופת יד יהוה צבאות אשר הוא מניף עליו. מפני שיראים מפני שהקב״ה מניף ידו עליהם: והיתה אדמת יהודה למצרים לחגא. ארץ יהודה תהיה למצרים לשמחה: כל אשר יזכיר אתה אליו יפחד. כל אשר יזכיר את יהודה אליו יפחד: מפני עצת יהוה צבאות אשר הוא יועץ עליו. מפני שיראים מפני עצת יהוה צבאות אשר הוא יועץ עליהם: ביום ההוא יהיו חמש ערים בארץ מצרים מדברות שפת בנען ונשבעות ליהוה צבאות עיר החרס יאמר לאחת. ביום ההוא יהיו חמש ערים בארץ מצרים מדברות שפת בנען ונשבעות ליהוה צבאות עיר החרס יאמר לאחת: מדברות שפת בנען. מדברות הסמוכות לארץ כנען: ונשבעות ליהוה צבאות. ומקבלות עליהם לעבוד את יהוה: עיר החרס. עיר ההרס: יאמר לאחת. יקרא לאחת: ביום ההוא יהיה מזבח ליהוה בתוך ארץ מצרים ומצבה אצל גבולה ליהוה. ביום ההוא יהיה מזבח ליהוה בתוך ארץ מצרים ומצבה אצל גבולה ליהוה: מזבח. מקום להקריב עליו קרבנות: ומצבה. אבן גדולה: אצל גבולה. סמוך לגבולה: והיה לאות ולעד ליהוה צבאות בארץ מצרים. והיה לעדות ולזכרון ליהוה צבאות בארץ מצרים: כי יצעקו אל יהוה מפני לחצים. כי יזעקו אל יהוה מפני הלוחצים אותם: וישלח להם מושיע ורב ויצילם. וישלח להם מושיע ורב ויצילם: מושיע ורב. מושיע גדול: ויצילם. ויושיעם: ונודע יהוה למצרים וידעו מצרים את יהוה ביום ההוא ועבדו זבח ומנחה ונדרו נדר ליהוה ושלמו. ונודע יהוה למצרים וידעו מצרים את יהוה ביום ההוא ועבדו זבח ומנחה ונדרו נדר ליהוה ושלמו: ונודע יהוה למצרים. ויתגלה יהוה למצרים: וידעו מצרים את יהוה. ויכירו מצרים את יהוה: ביום ההוא. בזמן ההוא: ועבדו זבח ומנחה. ויעבדו זבח ומנחה: ונדרו נדר ליהוה ושלמו. ויתחייבו נדרים ויקיימו: ונגף יהוה את מצרים נגף ורפא. ויגוף יהוה את מצרים מגפה ויתרפא: ושבו עד יהוה ונעתר להם ורפאם. וישובו עד יהוה ויתפייס להם ויתרפא: ביום ההוא תהיה מסלה ממצרים אשורה ובא אשור במצרים ומצרים באשור ועבדו מצרים את אשור. ביום ההוא תהיה מסלה ממצרים אשורה ובא אשור במצרים ומצרים באשור ועבדו מצרים את אשור: מסלה. דרך: אשורה. סלולה: ובא אשור במצרים. ויבואו אשורים במצרים: ומצרים באשור. ומצרים יבואו באשור: ועבדו מצרים את אשור. ומצרים יעבדו את אשור: ביום ההוא יהיה ישראל שלישית למצרים ולאשור ברכה בקרב הארץ. ביום ההוא יהיה ישראל שלישי למצרים ולאשור ברכה בקרב הארץ: שלישית. שלישי: אשר ברכו יהוה צבאות לאמר

בדרך שלי. ישראל לשון כפול הוא: ומשמש לשון שרות: ואשמחה. לשון עתיד: ואשמח. כמו ואשחק לו (בראשית כא ו) ואשחקה לו (שם כו ח): ואודנו. לשון הודאה: ואודה לו: ישועתי. שהושיעני: ושחתי. לשון עתיד: ואשחת: ואל תשחת. לשון עתיד: ואל תשחית: ואל תכלה. לשון עתיד: ואכלה: ואל תאבד. לשון עתיד: ואבד: ואל תמיתך. לשון עתיד: ואמית: ואל תהרגך. לשון עתיד: והרגתי: ואל תשחיתך. לשון עתיד: והשחתי: ואל תכלך. לשון עתיד: וכלתי: ואל תאבדך. לשון עתיד: ואבדתי: ואל תמיתך. לשון עתיד: והמתי

סמל נבואתו על קרוא ויתבאר
בחלמו ואמרו אליו עלה בריא
כחלכון ברון ארי מלי קדמוי מלכו
לאיריא: כן אמר אדני שמעו
ראקבלו ארץ קריאה כשבחתיו
כרכא ואזן אקשילך לא אתקבלו
בחרבא ואף בכרכא לא מחו:
על כן אמרתי שבעו מיני אכבי
בכרי לא אחבעיתו לנחלתו על
תבר בשתא ועבדי: ארי יום
ריגוש ואתרשיא וקישול קדם יי
אלהים צבאות על קרוא ויתבא
בחלקוא ואתבריא עלה בגיריא
מבלשין נחתין סגיעין כתריא
ברישי טוריא: ותיהלל מאי נקלי
זין כרתך אגש ועטיתא וזג פרשין
ועל שור ונקי תריסין: וחוות
שפר משרך אתסליאו רתיכין
ופרשין סמן על פרעין: וגלי
ית מסכותיה ביתא יהודה ואסתכי
בעיריא ביום גנזי
מקדשיא ותיב על זין ביתא דחד
ותיתון ארי אלהים צבאות ביקטא
ותנוא לכנבי ולמספר ולגזוז ריש
ולסיסר מקח: ונמא גיע ותיזות
אפרין נקטל תורין ונבעים עין
ניכול בסר ונשתי חמר ניכול ו
ונשתי כרעיתות לא ניתי: אמר נביא באוזני חזיתי שמע מן אתגזירת ויא מן קדם יי
צבאות אם יתכביק חוטא תיתנא אמר יי אלהים צבאות: בדין אמר יי אלהים צבאות אחזא אידיל ולית פרנקא ודין

ושם ס' תשמות סלאוה. ותשוה הוא ומדרש. אשה כסילות ותשוה. ותשוה ומדרש ואם ' שהוא ס' על
ושם ס' מספר בשורי ס' ותשוה ס' בקריא' ושם ס' מקום א שהוא בשורי ותשוה בקריא. ומקום כיום ותשוה אל
תשמות ג' ס' תשרים אל ס' על ולא תצעו כן ס' תמוז. ותשוה אל ותשוה לא מות תמוז. אם ס' מספר
תעוך תחת לבם. אבן ס' מספר תמוז. ס' ותשוה ס' על

נגיד ותחזון. ויהי ירושלם גיד מסכלא עליה ויהי כלי לגנות.
כמכרא על הים וכל עלים על עגוריהם ויחיל ולחלחם ארעתהם מיל על
כחכא שעלו על גגי כל הכיל ומשתיחת הסנוריה כיום כרעיתה בחגו
תעריה לחתי סיחה גבי ויהיה טלילה לבני: ותפתחון לחלה ויהי
תמלאת לחלה ויהי ירושלם ויהי ירושלם ויהי ירושלם ויהי ירושלם
ויהי ירושלם

כושי עילון כי אבר לא חלתי ולא ילדתי ולא גדלתי בחורים רוממתי בתולות׃ ראשו שמעו למרים יחילו כשמע צר׃ עברו תרשישה הילילו יושבי אי׃ חזאת לכם עליזה מימי קדם קרמתה יבלוחה רגליה מרחוק לגור׃ מי יעץ זאת על צור המעטירה אשר סחריה שרים כנעניה נכבדי ארץ׃ יהוה צבאות יעצה להלל גאון כל נבלי עכי להקל כל נכבדי ארץ׃ עברי ארצך כיאר בת תרשיש אין מזח עוד׃ ידו נטה על הים הרגיז ימלכות יהוה עוה אל כנען לשחת מעוזיה׃ ויאמר לא תוסיפי עוד לעלוז העשקה בתולת בת ציון קומי עברי כתיים קומי גם שם לא ינוח לך׃ הן ארץ כשדים זה העם לא היה אשור יסדה לציים הקימו מגדליהם עוררו ארמנותיה הישימו למפלה׃ הילילו אניות תרשיש כי שדד מעזכן׃ והיה ביום ההוא ונשכחת צור שבעים שנה כימי מלך אחד מקץ שבעים שנה יהיה לצור כשירת הזונה׃ קחי כנור סבי עיר זונה נשכחה היטיבי נגן הרבי שיר למען תזכרי׃ והיה מקץ שבעים שנה יפקד יהוה את צור ושבה לאתנה וזנתה את כל ממלכות הארץ על פני האדמה׃

בחיתו צידו נאי ארי אשר מערבאה די יתיב בתקוף יקאל למיסר לוי לא מרעית אעדיתי ולארבית עולסן פניקיא ברגזן׃ כמצי די שקעו למחתא דלקו מארש זעו כי ש שקעו צחריי׃ גלו לקריית יקא אלילו תגבי ניקא׃ התחוא לכון תקיפתא עור סיסי קדם סלקדם ותן סיתן לה תקרו ובתא בארע רחיקא כיו לאתותבא הא גליא׃ מן סלין די ענרן רחות סמלקא סלכין די תגרהא רנרבין ש שלטנאה יקירי ארעא׃ יי צבאות סלקא לאקלא כל יקרי ארעא׃ גלא מארעין כפי נהרא ערוקי למרית יקא ליח תקוף עוד׃ גבורתיה מרמקא על יקא לאזלא סלכותא יי פקיד על כנענהרא לשיצאת תוקפאה׃ ואמר לא תוסיפון עוד למתקף רחוניתן אבתרן לעמא די בציון לכיתים קומו גלו אף ל לתמן לא יהי לכון נייחא׃ הא ארעא נסתרא ין עמא כד לא חוה אתוראה שכללה לנגון א אקימו תונתהא פגרו בידיניתהא׃ אילילו שויותהא לרמתברא׃ נתחי סמיני יקא ארי אתקניו קרתו תוקפאה׃ ויהי בעידנא ההוא ישכח צור ששים שבעין שנין יהי לצור כתושבתא נפקת ברא׃ אתתלף יקרך אשלטיל למזרעא קדמיא די תזרע כנענהרא ברא׃ אתתקפת רפובי ביריך לאנלא ויקריך לאילוא מאים יעזל ויקדיש שבעין שנין יעזל וקרנה ויהי לאתנא לכל סלכוות עמסרא חסרת לכל סלכוות עמסרא די על אפי ארעא׃

לחלל גאון כל צבי נבזי סים׃ יסדו׳ בקריא׳ וסס׳ אשור יסדו׳ לציים׃ כי הוא על ים יסדו׳׃ כאוץ יסדו׳ לעולם׃ ואגדנו על ארץ יסדו׳׃ שמה׳ לשממה׃ ושמה לציות ישות לערפל׃

תרשישה בקריא׳ וסס׳ עברו תרשישה חלילו׃ ויקח יחזה לברזה תרשישה ל בפסק קריאה וכתראה׃ על כן קראתיו לברזה תרשישה׃ ובני יקן אלישה תרשישה דדנה׃ ובמדרש ג׳ בקריא׳ וסס׳ בעניה נבני ארץ׃

והיה סחרה ואתנתה קדש ליהוה לא יאצר ולא יחסן כי לישבים לפני יהוה יהיה סחרה לאכל לשבעה ולמכסה עתיק׃ הנה יהוה בוקק הארץ ובולקה ועוה פניה והפיץ ישביה׃ והיה כעם ככהן כעבד כאדניו כשפחה כגבירתה כקונה כמוכר כמלוה כנושה כאשר נשא בו׃ הבוק תבוק הארץ והבז תבז כי יהוה דבר את הדבר הזה׃ אבלה נבלה הארץ אמללה לתבלה חכל אמללו מרום עם הארץ׃ והארץ חנפה תחת ישביה כי עברו תורת חלפו חק הפרו ברית עולם׃ על כן אלה אכלה ארץ ויאשמו ישבי בה על כן חרו ישבי ארץ ונשאר אנוש מזער׃ אבל תירוש אמללה נמק נאנחו כל שמחי לב׃ שבת משוש תופים חדל שאון עליזים שבת משוש בנור׃ בשיר לא ישתו יין ימר שכר לשותיו׃ נשברה קרית תוהו סגר כל בית מבוא׃ עזקה על היין בחוצות ערכה כל שמחה גלה משוש הארץ׃ נשאר בעיר שמה ושאיה יכת שער׃ כי כה יהיה בקרב הארץ בתוך העמים כנקף זית כעללת אם כלה בציר׃ המה ישאו קולם ירנו בגאון יהוה הצהלו מים׃ על כן באיים כבדו יהוה אלהי ישראל׃

ויהי מחרת ותאמר הקטנה לבכרת הנה אבי ראה את שמלת המלכים אשר עליו ועתה לכה ונשקה לו ונראה מה יצא מפיו ונעשה כדבריו׃ ותעבר השפחה לפניהם והיא באה אל המערה והנה דוד ואנשיו יושבים בירכתי המערה׃ ויקם דוד ויגש בחשאי ויכרת את כנף מעיל שאול אשר עליו׃ ויהי אחרי כן ויך לב דוד אותו על אשר כרת את כנף שאול׃ ויאמר אל אנשיו חלילה לי מיהוה אם אעשה הדבר הזה לאדני למשיח יהוה לשלח ידי בו כי משיח יהוה הוא׃ ויסע דוד בדבריו את אנשיו ולא נתנם לקום אל שאול ושאול קם מן המערה וילך בדרך׃ ואחרי כן קם דוד ויצא מן המערה ויקרא אחרי שאול לאמר אדוני המלך ויבט שאול אחריו ויקד דוד אפים ארצה וישתחו׃ ויאמר דוד לשאול למה תשמע אזניך אל דברי אדם המאמרים הנה דוד מבקש רעתך׃ הנה עיניך ראו את אשר נתנך יהוה היום בידי במערה ואמר להרגך ותחס עינך עלי ואמר לא אשלח ידי באדני כי משיח יהוה הוא׃ ואבי ראה ראה את כנף מעילך בידי כי בכרתי את כנף מעילך ולא הרגתיך דע והכר כי אין ברעה וכפשע ידי ולא חטאתי לך ואתה צדה את נפשי לקחתה׃ ישפט יהוה ביני ובינך ונקמני יהוה ממך ויד שלי לא תהיה בך׃ כאשר יאמר משל הקדמני רשעה תצא מרשעים ויד שלי לא תהיה בך׃ אחרי מי יצא מלך ישראל אחרי מי אתה רודף אחרי כלב מת אחרי פרעוש אחד׃ והיה יהוה לדין ושפט בינו ובינך וירא וירב את ריבי ויפלני מידך׃ ויהי כאשר כלה דוד לדבר את הדברים האלה אל שאול ויאמר שאול הקולך זה בני דוד ויבך שאול את קלו׃ ויאמר לדוד צדיק אתה ממני כי אתה גמלתני הטובה ואני גמלתיך הרעה׃ ואתה הגדת היום את אשר עשית אתי אשר סגרך יהוה בידי ולא הרגתני׃ כי ימצא איש את אויבו ושלחו הלך בדרך טובה ויהוה ישלם לך תחת אשר עשית לי היום הזה׃ ועתה הנה ידעתי ידוע תדע כי מלוך תמלך ותקם בידך ממלכת ישראל׃ ועתה השבעה לי ביהוה אם תכרת את זרעי אחרי ואם תשמיד את שמי מבית אבי׃ וישבע דוד לשאול וילך שאול אל ביתו ודוד ואנשיו עלו על המצודה׃

מכנף הארץ · תחתם יסתן
לשון תקף כמו מאזיל קדרה ומסתן עליה
ישרו מתקף כמו מאזיל קדרה ומסתן עליה
ישרו מתקף כמו מאזיל קדרה ומסתן עליה
ישרו מת

יתבתא לרזון ארכא לרשיעא
אם תעובון לאורייתך ולא תבו
בל יוסיף ודחון קייסין יעברון קשוט
על ארעא והוו שקרין אף איסתון
לא יהון בתושבחתא יקרך יי׳
יי כד תתגלי בגבורתך
לאוטבא לרחלך לא יהר לסגאי
עמך יחזון רשיעיא ויבהתון פ
פורענות עמא תתרעטון אף אשתא
לבעלי דבבך חשיאי יי תתקין
שלמא לנא ארי בכל עידן ותסבינא
מחבנא את עבידי עמנא
יי אלהנא שליטו בנא
עמסיא למחוי עלנא ריבונין בר
מינך ברם בסיעתך אנחנא רחיצין
בשמך אנתא סזרן אינון פלחין
לסיתין ולא ייחון לגבוהון ולא
יקומון בבן כד מסער עליהון ח
חוביהון ורשיעיהון ורזוביר כל
נקמתהון יי אתגלי יתא לבנשא
מבדרי עמך יי אף עתיד את ל
לקרבא גלוותהון בשבעא דאתגלי בגבורתך ליתקנא כל רשיעיא
לזמנהם׃
יי בעקא
וזון דכירין לרחמך בעקתהון
וזון סלפין אולפן אוריתך בחשיו
בסערייא דמטא רבעידן טילדה עקא כמעורייא דמטא רבעידן לא איתיאו ארעא
לא עברי אף פרישין לא יהבין לסעבד חייהון בחבל ׃ אף הוא יתי מיתין גרמי
בבלתהון את מקים ייתבו וישבחון קדמיך כל דחזו רחמן בעפרא ארי טל נחות טלך לעמיא
אוריתך ורשיעיא די יתבתא לרזון גבורא ואינון עברו על מימרך לגזנתם תקטר ׃
אויולי עמי עביד לך עזברין טבין ויגנון עלך בעידן עקא

קרנא ארן מלעיל׃ וארן נקביא וסלו וארן דמאים תפיל׃ כי חני ברא שמים חרשים׃ שמים לרום וארן לעמק׃ וכל שמים וארן דמו׃

ויחלפם כי אם כמשמש כלומר לחברם ולמי דשיש מלא כאלו יחלפו׃ יחזו׃ רמן
מידיך הלא לנוכח חסס הם יחזו ולמי דשיש הכל מזה רמז לעתיד האויבים ים
ותחריבו מהות חסך מיכם כל יחזו כי חזה יחזה׃ ולמי מיתן הכתוב חסנים
כתיבים היינו חיים ובלתי׃ ולמי מיתן הכתוב כי חזה מיכאל וכן אחרים מלאך
ומיתי בלתי׃ ויקומון ויקולון כלומר יקום קול שמש לומר בחזרתו על אויבי
עלך והלא לנוכח חסס הם ום לומרים כי לומרת בעתיד כתיבים יסבו כאלו הסס
כתיבים מתחת ויחזרו׃ נסתר חזה לאויבים על אלה הישנים הנשארים
והארץ תמיל הרוגים מתחת כאלו אמר ום לומרים אלה בעתיד מיתיך כי
תשלמת הארץ להמיל המתים בתוכה׃ על רשע רבי חסס
הכהן מיכאל מלאך מנגי מרחיב׃

חלבי כמעט דגע עוד יעבור ועם׃
כי הנה יהוה יצא ממקומו למקד
עון ישב הארץ עליו וגלתה הארץ
את דמיה ולא תכסה עוד על
הרגיה׃ ביום ההוא
יפקד יהוה בחרבו הקשה והגדולה
והחזקה על לויתן נחש ברחעל
לויתן נחש עקלתון והרג את התנין
אשר בים׃ ביום ההוא
כרם חמר ענו לה׃ אני יהוה נצרה
לרגעים אשקנה פן יפקד עליה לילה
יום אצרנה׃ חמה אין לי מי יתננני
שמיר שית במלחמה אפשעה בה
אציתנה יחד׃ או יחזק במעוזי
יעשה שלום לי שלום יעשה לי׃
הבאים ישרש יעקב
יציץ ופרח ישראל ומלאו פני תבל
תנובה׃ הכמכת מכהו חכהו אם
כהרג הרגיו הרג׃ בסאסאה בשלחה
תריבנה הגה ברוחו הקשה ביום
קדים׃ לכן בואת יכפר עון יעקב

חובאי ובור בגרא׃
יתעביד לחון׃
ודבית יעקב יקשון ויתנון רבית ישראל ויסלון אפי תבל בני בנין׃ הבמכתא דחדוה פחי
קרתי אם לקבול קטילותי יתקטיל׃ בקשאתא חדויתא כאיל בה יכילון לך חדויתא שלה
ופעיק לחון מני עלייהון בסלא מתקיף עלייהו׃ בית לוטבכן ברא ישתבקו חובי ביתיה יעקב

עבור׳ כל ומים חבי כמעט רגע עד יעבור׃ ושלעו מסנגור יעבור׃ והשלה מסמיס יעבור׃ וירדפם יעבור׃
שלום ויסגון ולא יעבור׃ כרתי פרסו כרתי ולא׃ קסו וקבלו׃ והחזיקו לרגעים׃ בקרא׳ ומים אני יי נצרה׃
חרדות לבשו על הארץ שבו׃ והחזיקו לרגעים אשר לשמור׃ לרגעי׳ תבחנו׃ יעבר׳ ומים אני יי נצרה׃
חמה׃ יש לחלקו בין חמה בחיריק לחמה בקמץ׃ כי לא כתיב ביה יתיר׃ כי הנה יי יצא מן
מקומו

וזה כל מרי. ותמה לו למה יסתיר הש"י פניו מבית יעקב כי אם בעבור חטאתיהם ועונותיהם ואין הכתוב מדבר בזה אלא בעבור שלא ידעו ולא הבינו ולא ישימו על לב כי בעבור חטאתיהם ועונותיהם הסתיר פניו מהם ולא ידעו ולא הבינו

וישר בדרך מחסה כזב. לחוץ טומי מלחמתיהם כי מחסה כזב שחסו בו לחוץ כדרך
ויעלה מלחמתו כמו לחץ ולחוץ ומקרא מלא דרשו רבותינו ומקרא
מלחמתיהם עליו ובאלהיהם ולשון מחסה כחוץ יחסה בלעג:
לחץ חזק. ויחבטל הכתוב לחץ חזק
לחוץ מחסה כזב כדרך יחסה בלעג
כל כפרי לעז יקחו ושלוח
דבר וכן לכבירה פכו ; והחזקתם
חומה ; סוט מוטה. לחוץ לחוץ מחסה
לא יבחלו והיחסים לו למחסה ;
בבקר בבקר. כלומר לדורי דורים
לחבא עליכם גזרותיו ואחז רגן
אחז הגן מעצה. אחזה לכל
המחסים להגן מעמוד ם
פרוסיניח"ה מלמד עליהם
כל המוסדים יחוש: כי קצר
מהכתוב מהשיעה. כי לחוץ
עליכם מוכה דחוק לחוץ מחסה אשר
לא תוכלו להסתיר עצמכם ל
כמו שיבא עליכם עניו. מלמד
מהסתרה להרחיק ולכרוך ל
לחוץ עטרה"ל בלע"ז: ואחסנה
פרס. הכתוב מלמדו עליכם
יהיה מקחכ לא בזכותכם ל
לחכו והכתיבו דרמזו על ע"ז
מהכנים מכסה לחיכל קבר ה
מהכת הזה מהסרתם מהסדר
עליו מכי רעים ולכי פרסיהו לפי
פסוקו ובדרך זה תיבש יסוד
לפי שהיו פרסיהם ים ליסוד על
לחוץ מהרה כלומר לחוץ ל
עוברותיהן ומרפלחין פולחן ט
מעוותא פולחנהון ; וכעון לא
תתרשיעון ריל"א מקפון
יסוריכון אריזקל"א ושיבוהי
שמעית מן קדם יי אלהים צבאות
על כל יקבי ארעא ;
אמר נביא אניתו ושמעו קולי
אתפנו וקבילו למטרי ; בכל
עידן מתנבן נביא לישראל ויקבלון
אלעזן והלא אם ישוון בית ישראל
אמיתון למעבד אורייתא ויהוב
וכינוש יתהון מבני עממיא ואינתן מבדרין ביניהון ואכלמותא ומסוגדין ויקריב
יתהון ; וזרעין זרעין לשבעתיהון כמא דכתיב ואזרעתי אותה לי בארץ ורחמתי
את לא רחומה ואמרתי ללא עמי עמי אתה ; ואמר לא בסוסים נרכב ולא
אל הרכש נאמר עוד ולא נאמר לעוד מעשה ידינו אשר לא תשעה אתה
אבי ברוחא ונחתין קרוא ולכנותא במחבוטא ; על עבורא מרידכן אף חזיה

הסוסים תרבדון. שכעו כלים ואוניו רוכבים. שכעו דבר ל' קדמיו סדום ואוניו. ושמעו ושמעו קולי.
ואכלו אלי ואוניו. ושמעו כל יושבי תלל. שכעו והכסים מלי.

ויעלה ברד מחסה כזב וסתר מים ישקטו: וכפר בריתכם את מות וחזותכם את שאול לא תקום שוט שוטף כי יעבר והייתם לו למרמס: מלי עברו יקח אתכם בי בבקר בבקר יעבר ביום ובלילה והיה רק זועה הבין שמועה: כי קצר המצע מהשתרע והמסכה צרה בהתכנס: כי כהר פרצים יקום יהוה כעמק בגבעון ירגז לעשות מעשהו זר מעשהו וזר ולעבד עבדתו נכריה עבדתו: ועתה אל תתלוצצו פן יחזקו כוסריכם כי כלה ונחרצה שמעתי מאת אדני יהוה צבאות על כל הארץ:

האזינו ושמעו קולי חקשיבו ושמעו אמרתי: הכל היום יחרוש החרוש לזרע יפתח שדד אדמתו: הלוא אם שוה פניה והדיע קצח וכמן יזרק ושם חטה שורה ושערה נסמן וכסמת גבלתו: וייסרו למשפט אלהיו יורנו: כי לא בחרוץ יודש קצח ואופן עגלה על כמן יסב וכמן בשבט: לחם יודק

וזרעו קרוב ברוחצן כרביכון ועל דאסתרתון מן קדם מעיקא יזכון עסטיא תלון: ויבשיל קייכון ועם דעם קשלא ושלמיכון דעם ם קחבלא לא יחקיים קחת קארת בי בכר יעברו יקחאתכם בי בבקר בבקר יעבר ביום ובלילה והיה רק זועה הבין שמועה: כי קצר המצע מהשתרע והמסכה צרה בהתכנס: כי כהר פרצים יקום יהוה כעמק בגבעון ירגז לעשות מעשהו זר מעשהו וזר ולעבד עבדתו נכריה עבדתו: ועתה אל תתלוצצו פן יחזקו כוסריכם כי כלה ונחרצה שמעתי מאת אדני יהוה צבאות על כל הארץ:

האזינו ושמעו קולי חקשיבו ושמעו אמרתי: הכל היום יחרוש החרוש לזרע יפתח שדד אדמתו: הלוא אם שוה פניה והדיע קצח וכמן יזרק ושם חטה שורה ושערה נסמן וכסמת גבלתו: וייסרו למשפט אלהיו יורנו: כי לא בחרוץ יודש קצח ואופן עגלה על כמן יסב וכמן בשבט: לחם יודק

לחרוש ומה כוללך לחרוש ודש ולא תדוש לא תדישנו לא ידוקנו
מלחמתו כתיב יחרוש ולמטה לא תדוש לא תדישנו כן
מלחמתם עליו ובאלהיהם ולשון מחסה כחוץ יחסה בלעג:
לחץ חזק. לחוץ לחוץ מחסה כזב שחסו בו לחוץ כדרך
ויעלה מלחמתו כמו לחץ ולחוץ ומקרא מלא דרשו רבותינו ומקרא
מלחמתיהם עליו ובאלהיהם ולשון מחסה כחוץ יחסה בלעג:
לחץ חזק. לחוץ לחוץ מחסה כזב שחסו בו לחוץ כדרך
ויעלה מלחמתו כמו לחץ ולחוץ ומקרא מלא דרשו רבותינו ומקרא

כי לא לנצח אנוש ירשנו ותמכם גלגל עגלתו ומרשיו לא ידקנו:
גם זאת מעם יהוה צבאות יפלא עשה הגדיל תושיה:
הנה אדני יאלי אלי קדיש ולהבה דוך לפו שנה על שנתחגים יבקעו: והיקיתי לאריאל והיתה תאניתו ואניתו והיתה לי כאריאל: והקימתי כדוד עליך וצרתי עליך מצב והקימתי עליך מצרות: ושפלת מארץ תדברי ומעפר תשח אמרתך והיתה כאוב מארץ קולך ומעפר אמרתך תשפף: והיתה כאבק דק המון זריך וכמץ עבר המון עריצים והיתה לפתע פתאם: מעם יהוה צבאות תפקד ברעם וברעש וקול גדול סופה וסערה ולהב אש אוכלה: והיה כחלום חזון לילה המון כל-הגוים הצבאים על-אריאל וכל-צבאיה ומצדתה והמציקים לה: והיה כאשר יחלם הרעב והנה אוכל והקיץ וריקד נפשו וכאשר יחלם הצמא והנה שותה והקיץ והנה עיף ונפשו שוקקת כן יהיה המון כל-הגוים הצבאים על-הר ציון:
התמהמהו ותמהו השתעע וו ושכרו ולא יין נעו ולא שכר: כי נסך עליכם יהוה רוח תרדמה וישע את עיניכם את הנביאים ואת ראשיכם החוזים כסה:

ארי לא לעלם אוריך ואידך כוניית ובמבל בגלגי עגלתיה ומפרים יח עיבורא וכפרת יח דוקא:
אף דא מן קדם יי צבאות נפקא דאתקין עלמא במחשבת רעותיה רבתא אמני עובדי בראשית בגני חוכמתיה: ווי כרכתא כרבתא ובבי בקריתא דו כשרא בה דוד ושן קדם בנישרי ם משרין דמרבנשין עלוי שנא בשנא ביומתין יבטלון: ואעיק לקרתא דמרכתא בה ותהי ארייא וריקניא ותהי כפקפוק קדמי דם קטילין באפפו כרכתא דם נפקת קושטיא ביומא ההוא סחור סחור ואשורי עלך משרין ואיבני עלך כרקום ואצבור עלך מיתיא כמרמית קסן כפתורי יסה ואבור עלך מיתיא ומקיים עלוי יי אלהיכון. ותרגם יונתן ואתקיפת כמצודה ומצור ומצרתי ותהי כאריאל. ותרגם יונתן ואתקיפת כמצודה ומצור ומצרתי ותהי כאריאל.
ותסגי כאריאל. ותרגם יונתן ואתקיפת כמצודה ומצור ומצרתי ותהי כאריאל.
ותסגי כאריאל. ותרגם יונתן ואתקיפת כמצודה ומצור ומצרתי ותהי כאריאל.

ארי לא לעלם אוריך ואידך כוניית ובמבל בגלגי עגלתיה ומפרים יח עיבורא וכפרת יח דוקא:
אף דא מן קדם יי צבאות נפקא דאתקין עלמא במחשבת רעותיה רבתא אמני עובדי בראשית בגני חוכמתיה: ווי כרכתא כרבתא ובבי בקריתא דו כשרא בה דוד ושן קדם בנישרי ם משרין דמרבנשין עלוי שנא בשנא ביומתין יבטלון: ואעיק לקרתא דמרכתא בה ותהי ארייא וריקניא ותהי כפקפוק קדמי דם קטילין באפפו כרכתא דם נפקת קושטיא ביומא ההוא סחור סחור ואשורי עלך משרין ואיבני עלך כרקום ואצבור עלך מיתיא כמרמית קסן כפתורי יסה ואבור עלך מיתיא ומקיים עלוי יי אלהיכון. ותרגם יונתן ואתקיפת כמצודה ומצור ומצרתי ותהי כאריאל. ותרגם יונתן ואתקיפת כמצודה ומצור ומצרתי ותהי כאריאל.
ותסגי כאריאל. ותרגם יונתן ואתקיפת כמצודה ומצור ומצרתי ותהי כאריאל.

וחזות הכל. כל מיני סחורים יהיו מצויים אצלם כי הים יביא לנו הכל: **ותתי לכם חוות הכל** לכל בני הארץ כפתנמי סחרנא דמתגרי ומוכרי סחורה: **חתום אשר יתנו** שיתן לו רשות לסחור: **הסגר לאוצר קדנא זה ואכור לא** לשון אוכל כי חתום הוא: **ותן הסגר** על אשר לא ידע סגר לאוצר קדנא זה ואכור לא ידעתי: **ויאמר אלי יען כי נגש** העם הזה בפיו ובשפתיו כבדוני ולבו רחק ממני ותהי יראתם אתי מצות אנשים מלומדה: **לכן הנני** יוסף להפליא את העם הזה הפלא ונפלא ואבדה חכמת חכמיו ובינת נבוניו תסתתר:

הוי המעמיקים מיהוה לסתר עצה היה כמחשך מעשיהם ויאמרו מי ירענו: **הפככם אם כחמר** הוי ענין יחשב כי יאמר מעשה לעשהו לא עשני ויצר אמר ליצרו לא הבין: **הלוא עוד מעט מזער** ושב לבנון לכרמל והכרמל ליער יחשב: **ושמעו ביום ההוא החרשים דברי** ספר ומאפל ומחשך עיני עורים תראינה: **ויספו ענוים** ביהוה שמחה ואביוני אדם בקדוש ישראל יגילו: **כי אפס עריץ** ותבורתו כל שקדי און: **מחטיאי אדם** בדבר ולמוכיח בשער יקשון ויטו בתהו צדיק: **לכן כה אמר יהוה** אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו: **כי בראותו** ילדיו מעשי ידי בקרבו יקדישו שמי והקדישו את קדוש יעקב ואת אלהי ישראל יעריצו: **וידעו** תעי רוח ונלמדו לקח:

הוי בנים סוררים נאם יהוה לעשות עצה ולא מני ולנסך מסכה ולא רוחי למען ספות חטאה על חטאת: **ההלכים** לרדת מצרים ופי לא שאלו לעוז במעוז פרעה ולחסות בצל מצרים: **והיתה לכם** מעוז פרעה לבשת וחסיון לבלמה: **כי היו בצען** שריו ומלאכיו חנם יניעו: **כל הבאיש על** לא יועילו למו לא לעזר ולא להועיל כי לבשת וגם לחרפה: **משא בהמות** נגב בארץ צרה וצוקה לביא ולישׁ מהם אפעה ושרף מעופף ישאו על כתף עירים חילהם ועל דבשת נבלים אוצרותם על עם לא יועילו: **ומצרים** הבל וריק יעזרו לכן קראתי לזאת רהב הם שבת: **עתה בוא** כתבה על לוח אתם ועל ספר חקה ותהי ליום אחרון לעד עד עולם: **כי עם מרי הוא** בנים כחשים בנים לא אבו שמוע תורת יהוה: **אשר** אמרו לרואים לא תראו ולחוזים לא־ תחזו לנו נכחות דברו לנו החלקות חזו מהתלות: **סורו מן** הדרך הטו מנגי ארח השביתו מפנינו את קדוש ישראל: **לכן** כה אמר קדוש ישראל יען מאסכם בדבר הזה ותבטחו בעשק ותלוז ותשענו עליו: **לכן יהיה לכם** העון הזה כפרץ נפל נבעה בחומה נשנבר אשר פתאם לפתע יבוא שברה: **ושברה** כשבר נבל יוצרים כתור לא יחמל ולא־ימצא במכתרתו חרש לחתות אש ממקוד ולחשות מים מגבא:

ויאמר אדני יען כי נגש העם הזה בפיו ובשפתיו כבדוני ולבו רחק ממני ותהי יראתם אתי מצות אנשים מלומדה: **לכן הנני** יוסף להפליא את העם הזה הפלא ונפלא ואבדה חכמת חכמיו ובינת נבוניו תסתתר:

הוי המעמיקים מיהוה לסתר עצה היה כמחשך מעשיהם ויאמרו מי ירענו: **הפככם אם כחמר** הוי ענין יחשב כי יאמר מעשה לעשהו לא עשני ויצר אמר ליצרו לא הבין: **הלוא עוד מעט מזער** ושב לבנון לכרמל והכרמל ליער יחשב: **ושמעו ביום ההוא החרשים דברי** ספר ומאפל ומחשך עיני עורים תראינה: **ויספו ענוים** ביהוה שמחה ואביוני אדם בקדוש ישראל יגילו: **כי אפס עריץ** ותבורתו כל שקדי און: **מחטיאי אדם** בדבר ולמוכיח בשער יקשון ויטו בתהו צדיק: **לכן כה אמר יהוה** אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו: **כי בראותו** ילדיו מעשי ידי בקרבו יקדישו שמי והקדישו את קדוש יעקב ואת אלהי ישראל יעריצו: **וידעו** תעי רוח ונלמדו לקח:

הוי בנים סוררים נאם יהוה לעשות עצה ולא מני ולנסך מסכה ולא רוחי למען ספות חטאה על חטאת: **ההלכים** לרדת מצרים ופי לא שאלו לעוז במעוז פרעה ולחסות בצל מצרים: **והיתה לכם** מעוז פרעה לבשת וחסיון לבלמה: **כי היו בצען** שריו ומלאכיו חנם יניעו: **כל הבאיש על** לא יועילו למו לא לעזר ולא להועיל כי לבשת וגם לחרפה: **משא בהמות** נגב בארץ צרה וצוקה לביא ולישׁ מהם אפעה ושרף מעופף ישאו על כתף עירים חילהם ועל דבשת נבלים אוצרותם על עם לא יועילו: **ומצרים** הבל וריק יעזרו לכן קראתי לזאת רהב הם שבת: **עתה בוא** כתבה על לוח אתם ועל ספר חקה ותהי ליום אחרון לעד עד עולם: **כי עם מרי הוא** בנים כחשים בנים לא אבו שמוע תורת יהוה: **אשר** אמרו לרואים לא תראו ולחוזים לא־ תחזו לנו נכחות דברו לנו החלקות חזו מהתלות: **סורו מן** הדרך הטו מנגי ארח השביתו מפנינו את קדוש ישראל: **לכן** כה אמר קדוש ישראל יען מאסכם בדבר הזה ותבטחו בעשק ותלוז ותשענו עליו: **לכן יהיה לכם** העון הזה כפרץ נפל נבעה בחומה נשנבר אשר פתאם לפתע יבוא שברה: **ושברה** כשבר נבל יוצרים כתור לא יחמל ולא־ימצא במכתרתו חרש לחתות אש ממקוד ולחשות מים מגבא:

ויאמר אדני יען כי נגש העם הזה בפיו ובשפתיו כבדוני ולבו רחק ממני ותהי יראתם אתי מצות אנשים מלומדה: **לכן הנני** יוסף להפליא את העם הזה הפלא ונפלא ואבדה חכמת חכמיו ובינת נבוניו תסתתר:

הוי המעמיקים מיהוה לסתר עצה היה כמחשך מעשיהם ויאמרו מי ירענו: **הפככם אם כחמר** הוי ענין יחשב כי יאמר מעשה לעשהו לא עשני ויצר אמר ליצרו לא הבין: **הלוא עוד מעט מזער** ושב לבנון לכרמל והכרמל ליער יחשב: **ושמעו ביום ההוא החרשים דברי** ספר ומאפל ומחשך עיני עורים תראינה: **ויספו ענוים** ביהוה שמחה ואביוני אדם בקדוש ישראל יגילו: **כי אפס עריץ** ותבורתו כל שקדי און: **מחטיאי אדם** בדבר ולמוכיח בשער יקשון ויטו בתהו צדיק: **לכן כה אמר יהוה** אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו: **כי בראותו** ילדיו מעשי ידי בקרבו יקדישו שמי והקדישו את קדוש יעקב ואת אלהי ישראל יעריצו: **וידעו** תעי רוח ונלמדו לקח:

כי כה אמר ה׳ לא חנם אמכרתיה׳ לא בדבר שאין לי לפרוע לכם משמכרתי אתכם ולא בדבר שאין לי לשלם לכם משלחתי אתכם כי בשבילכם נמכרתם ובשבילכם נשלחה אמכם ואם תאמרו כלום יש לו לאל לשלם לאדם משלחתי אתכם ולא מצאתי לכם איש ולא עניתי לכם אדם לשלם לכ

ויתקוממו נבריו עכו"ם ושלוחיו עם כל מה שיש להם ברשותם ויעברו ארצות רבות עד שיגיעו אל ארץ ישראל ויכבשוה ויחלקוה לשבטיהם: ונחלתם על כתפי גמלים. כשיעלו מן הגולה יעלו בדרך מדבר ולא יהיה להם מקום לישב ולנוח ולכן יטענו על הגמלים כל מה שיצטרכו בדרך: ועל דבשתם. על הבושת שיבושו מן הגוים שהיו מושלים בהם ועתה יהיו הם מושלים בהם: גוי. כנגד ישראל: בזזו נהרות. כנגד אומות העולם: ארצה ליקת בעלה. כנגד ישראל: לילה ויומם. כנגד אומות העולם: לא תבוא לעולם. כנגד אומות העולם: לוד תחריב. כנגד ישראל: בה. בארץ: וירשוה קדר. כנגד אומות העולם: ערב ישכנו בה. כנגד ישראל: תהואבני בהו. כנגד אומות העולם: מלוכה יקראו. כנגד ישראל: וחיה ואיים בהו. כנגד אומות העולם: ועלתה ארמנותיה סירים. כנגד ישראל: חיות בבבל יענה. כנגד אומות העולם: ופנתניים את איים. כנגד ישראל: שמה הרגיעה לילית. כנגד אומות העולם: מנוחה. כנגד ישראל: שמה קננה קפוז. כנגד אומות העולם: ובקעוה ורגרה בצלה. כנגד ישראל: דישו אשה רעותה. כנגד אומות העולם: סער יהוה וקראו את מרנה לא אקדרני. כנגד ישראל: בעגלה אשה רעותה לא אקדרני. כנגד אומות העולם: אמר נביא תקוני ירך רבש וכובין ורבעלין וחסי: אמרו לרחוקים בלבוקו למעבר אוריחא תקפו ולא תתרחלון נא אלנבון בקריא לחסין הוי יזיר איש על. כי כאשר יקום איש על רעהו. ופנשו ציים את איים. כה תאמרו איש על רעהו. נבו שליש על רעהו. רעותה ה' לשבר בשבר בא. בחמה ה' נשבר בשבר ויקרא.

ויתקומם עכו"ם. מלכים שם מלכותם ויתקומם שם השנוים ויתחברו שם לילך לארץ ישראל. מלכים. פרסים ברזילים ורחלים שם לחרבי כמן פלגי: לריב כיון. שם מלכות שנתן לכורש כיון שיבוא לחרבות ירושלים לבנות בית המקדש: על לחמו. קשר. שקר המורים כלילה בוגדים בלבן: ושתכו כחלוה. על לחמו. מלשון שתי ידי: לחרון. לרוץ ולברוח: כמו שתי ידי רחל. לרוח על כתפו. כמו שתי ידי רחל. לרוח על כתפו. כמו שתי ידי רחל. לרוח על כתפו.

ולירושלם הראשונה ושם נאמר פרישה ס"ו ירמיה ל"ג ל"ט ל"ח ס"ח סמן
סלים ושבעים עשרה שנה. ישעיה יחזה בחזון עשרה שנה. סלים ושלח מלך אשור את חזון.
ישעיה ושלח את רב שקה. סלים ושלח מלך אשור שור. ישעיה ושלח מלך אשור סמך. סלים סן

ולירושלם׃ ה כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל הנני מביא רעה על המקום הזה ועל יושביו את כל הדברים אשר כתוב על הספר אשר קראו לפני מלך יהודה׃ ו תחת אשר עזבוני ויקטרו לאלהים אחרים למען הכעיסני בכל מעשי ידיהם ותתך חמתי במקום הזה ולא תכבה׃ ז ולמלך יהודה השלח לדרש את יהוה כה תאמרון אליו כה אמר יהוה אלהי ישראל הדברים אשר אתה שמע׃ ח יען רכה לבבך ותכנע מלפני האלהים בשמעך את דבריו על המקום הזה ועל יושביו ותכנע לפני ותקרע את בגדיך ותבך לפני וגם אני שמעתי נאם יהוה׃ ט לכן הנני אספך אל אבתיך ונאספת אל קברתיך בשלום ולא תראינה עיניך בכל הרעה אשר אני מביא על המקום הזה ועל יושביו ויאמרו את המלך דבר׃ י ואל מלך יהודה השלח אתכם לדרש ביהוה כה תאמרון אליו כה אמר יהוה אלהי ישראל הדברים אשר שמעת׃ יא יען רכה לבבך ותכנע מלפני יהוה בשמעך אל אשר דברתי על המקום הזה ועל יושביו להיות לשמה ולקללה ותקרע את בגדיך ותבך לפני וגם אני שמעתי נאם יהוה׃ יב לכן הנני אספך אל אבתיך ונאספת אל קברתיך בשלום ולא תראינה עיניך בכל הרעה אשר אני מביא על המקום הזה ועל יושביו וישיבו את המלך דבר׃ יג וילך המלך ויקבצו אליו את כל זקני יהודה וירושלם׃ יד וילך המלך בית יהוה ואיש יהודה וכל יושבי ירושלם עמו והכהנים והנביאים כל העם למקטן ועד גדול ויקרא באזניהם את כל דברי ספר הברית הנמצא בבית יהוה׃ טו ויעמד המלך על העמוד וכרת הברית לפני יהוה ללכת אחרי יהוה ולשמר מצותיו ועדותיו וחקתיו בכל לבבו ובכל נפשו להקים את דברי הברית הכתובים על הספר הזה ויעמד כל העם בברית׃ טז ויצו המלך את חלקיהו הכהן הגדול ואת כהני המשנה ואת שמרי הסף להוציא מהיכל יהוה את כל הכלים אשר עשו לבעל ולאשרה ולכל צבא השמים ויצא אותם מחוץ לירושלם בשדמות קדרון וישא את עפרם בית אל׃ יז ויעבר את הכמרים אשר נתנו מלכי יהודה להקטיר בבמות בערי יהודה ובמקומות סביבות ירושלם ואת המקטרים לבעל לשמש ולירח ולמזלות ולכל צבא השמים׃ יח ויוצא את אשרה מבית יהוה אל מחוץ לירושלם אל נחל קדרון ויצרף אותה בנחל קדרון ויכת לעפר ויזרק את עפרה על קברי בני העם׃ יט וגם את בתי הקדשים אשר בבית במות אשר עשו מלכי יהודה ואשר הקטירו בהם ויקטר את כל כלי הבעל ואת כל כלי האשרה ואת כל צבא השמים שרף ביבנאל׃ כ ויזבח את כל כהני הבמות המקטרים עליהם ויקטר את עצמות אדם על המזבח וישב את ירושלם׃ כא ויצו המלך את כל העם לאמר עשו פסח ליהוה אלהיכם כאשר כתוב על ספר הברית הזה׃ כב כי לא נעשה כפסח הזה מימי השפטים אשר שפטו את ישראל וכל ימי מלכי ישראל ומלכי יהודה׃ כג כי אם בשנת שמונה עשרה למלך יאשיהו נעשה הפסח הזה ליהוה בירושלם׃ כד וגם את מזכירי האבות והידעונים והתרפים והגלולים ואת כל השקוצים הנראים על הארץ ביהודה ובירושלם בער יאשיהו למען הקים את דברי התורה הכתובים על הספר אשר מצא חלקיהו הכהן בית יהוה׃ כה ולא היה לפניו מלך אשר כמוהו אשר שב אל יהוה בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאדו ככל תורת משה ואחריו לא קם כמוהו׃ כו אך לא שב יהוה מחרון אפו הגדול אשר חרה אפו ביהודה על כל הכעסים אשר הכעיסו מנשה׃ כז ויאמר יהוה גם את יהודה אסיר מעל פני כאשר הסרתי את ישראל והזנחתי את העיר הזאת אשר בחרתי את ירושלם ואת הבית אשר אמרתי יהיה שמי שם׃ כח ויתר דברי יאשיהו וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה׃ כט בימיו עלה פרעה נכה מלך מצרים על מלך אשור על נהר פרת וילך המלך יאשיהו לקראתו ויהרגהו במגדו כראותו אתו׃ ל ויסעו עבדיו מת עליו במרכבה וישבו אתו ירושלם ויקברו אתו בקבורתו ויקח עם רבוני סלקא דאורי׃ לא בן עשרים ושלש שנה יואחז בן יאשיהו וימשחו וימליכו תחת אביו בירושלם׃ לב ויעש הרע בעיני יהוה ככל אשר עשו אבתיו׃ לג ויאסר אתו פרעה נכה ברבלתה בארץ חמת מלכו בירושלם ויתן על הארץ מאה ככר כסף וככר זהב׃ לד ויעמד פרעה נכה את אליקים בן יאשיהו תחת יאשיהו אביו וישם את שמו יהויקים ואת יואחז לקח ויבא מצרים ויבא שם וימת׃ לה ויתן יהויקים את הכסף ואת הזהב לפרעה אך העריך את הארץ לתת את הכסף על פי פרעה איש איש כערכו גבה את הכסף והזהב מעם עם הארץ לתת לנכה׃ לו בן עשרים וחמש שנה יהויקים במלכו וי"א שנים מלך בירושלם ושם אמו זבידה בת פדיה מרומה׃ לז ויעש הרע בעיני יהוה ככל אשר עשו אבתיו׃ א בימיו עלה נבוכדנאצר מלך בבל ויהי לו יהויקים שלש שנים ויסר וימרד בו׃ ב וישלח יהוה בו את גדודי כשדים וגדודי ארם וגדודי מואב וגדודי בני עמון וישלחם ביהודה להאבידו כדבר יהוה אשר דבר ביד עבדיו הנביאים׃ ג אך על פי יהוה היתה ביהודה להסיר מעל פניו בחטאות מנשה ככל אשר עשה׃ ד וגם את דם הנקי אשר שפך וימלא את ירושלם דם נקיים ולא אבה יהוה סלח׃ ה ויתר דברי יהויקים וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה׃ ו וישכב יהויקים עם אבתיו וימלך יהויכין בנו תחתיו׃ ז ולא יסף עוד מלך מצרים לצאת מארצו כי לקח מלך בבל מנחל מצרים עד נהר פרת לכל אשר היה למלך מצרים׃ ח בן שמנה עשרה שנה יהויכין במלכו ושלשה חדשים מלך בירושלם ושם אמו נחשתא בת אלנתן מירושלם׃ ט ויעש הרע בעיני יהוה ככל אשר עשה אביו׃ י בעת ההיא עלו עבדי נבוכדנאצר מלך בבל על ירושלם ותבא העיר במצור׃ יא ויבא נבוכדנאצר מלך בבל על העיר והעבדים עליה ילחמו׃ יב ויצא יהויכין מלך יהודה אל מלך בבל הוא ואמו ועבדיו ושריו וסריסיו וישב אתו מלך בבל בשנת שמונה למלכו׃ יג ויוצא משם את כל אוצרות בית יהוה ואת אוצרות בית המלך וישבר את כל כלי הזהב אשר עשה שלמה מלך ישראל בהיכל יהוה כאשר דבר יהוה׃ יד וגלה את כל ירושלם ואת כל השרים ואת כל גבורי החיל עשרת אלפים גולה וכל החרש והמסגר לא נשאר זולת דלת עם הארץ׃ טו ויגל את יהויכין בבלה ואת אם המלך ואת נשי המלך ואת סריסיו ואת אילי הארץ הוליך גולה מירושלם בבלה׃ טז ואת כל אנשי החיל שבעת אלפים והחרש והמסגר אלף כל עשי מלחמה ויביאם מלך בבל גולה בבלה׃ יז ויעמד מלך בבל את מתניה דד אביו תחתיו וישם את שמו צדקיהו׃ יח בן עשרים ואחת שנה צדקיהו במלכו ואחת עשרה שנה מלך בירושלם ושם אמו חמיטל בת ירמיהו מלבנה׃ יט ויעש הרע בעיני יהוה ככל אשר עשה יהויקים׃ כ כי על אף יהוה היתה בירושלם ויהודה עד השליכו אתם מעל פניו ויפרד צדקיהו במלך בבל׃ א ויהי בשנה התשעית למלכו בחדש העשירי בעשור לחדש בא נבוכדנאצר מלך בבל הוא וכל חילו על ירושלם ויחן עליה ויבנו עליה דיק סביב׃ ב ותבא העיר במצור עד שנת עשתי עשרה למלך צדקיהו׃ ג ובתשעה לחדש חזק הרעב בעיר ולא היה לחם לעם הארץ׃ ד ותבקע העיר ויברחו כל אנשי המלחמה לילה דרך שער בין החומתים אשר על גן המלך והכשדים על העיר סביב וילך דרך הערבה׃ ה וירדפו חיל כשדים אחרי המלך ויהשיגו את צדקיהו בערבות יריחו וכל חילו נפצו מעליו׃ ו ויתפשו את המלך ויעלו אתו אל מלך בבל רבלתה וידברו אתו משפטים׃ ז ואת בני צדקיהו שחטו לעיניו ואת עיני צדקיהו עורו ויאסרהו בנחשתים ויבא אתו בבלה ויתנהו בבית הכלא׃ ח ובחדש החמישי בשבעה לחדש הוא שנת תשע עשרה שנה למלך נבוכדנאצר מלך בבל בא נבוזרדן רב טבחים עבד מלך בבל ירושלם׃ ט ויצת את בית יהוה ואת בית המלך ואת כל בתי ירושלם ואת כל בית גדול שרף באש׃ י וכל חיל כשדים אשר עם רב הטבחים נתצו את חומות ירושלם סביב׃ יא ואת יתר העם הנשארים בעיר והנפלים אשר נפלו על מלך בבל ויתר האמון הגלה נבוזרדן רב טבחים׃ יב ומדלת הארץ השאיר רב טבחים לכרמים ולעבדים׃ יג ואת עמודי הנחשת אשר לבית יהוה ואת המכנות ואת ים הנחשת אשר בבית יהוה שברו הכשדים וישאו את כל נחשתם בבלה׃ יד ואת הסירות ואת היעים ואת המזמרות ואת הכפות ואת כל כלי הנחשת אשר ישרתו בהם לקחו׃ טו ואת המחתות ואת המזרקות אשר זהב זהב וכסף כסף לקח רב טבחים׃ טז שני העמודים הים אחד והמכנות אשר עשה שלמה לבית יהוה לא היה משקל לנחשת כל הכלים האלה׃ יז שמנה עשרה אמה קומת העמוד האחד וחוט שתים עשרה אמה יסבנו והעביו אצבע ארבע והחלול בו׃ יח וישא רב טבחים את שריה כהן הראש ואת צפניה כהן המשנה ואת שלשת שמרי הסף׃ יט ומן העיר לקח סריס אחד אשר הפקיד על אנשי המלחמה וחמשה אנשים מראי פני המלך אשר נמצאו בעיר ואת ספר שר הצבא המפקד את עם הארץ וששים אנשים מעם הארץ הנמצאים בתוך העיר׃ כ ויקח אתם נבוזרדן רב טבחים ויולך אתם אל מלך בבל רבלתה׃ כא ויכם מלך בבל ויהרגם ברבלתה בארץ חמת ויגל יהודה מעל אדמתו׃ כב ואת העם הנשאר בארץ יהודה אשר השאיר נבוכדנאצר מלך בבל ויפקד עליהם את גדליהו בן אחיקם בן שפן׃ כג וישמעו כל שרי החילים המה ואנשיהם כי הפקיד מלך בבל את גדליהו ויבאו אל גדליהו המצפתה את ישמעאל בן נתניה ויוחנן בן קרח ושריה בן תנחומת הנטופתי ויזניה בן המעכתי המה ואנשיהם׃ כד וישבע להם גדליהו ולאנשיהם ויאמר להם אל תיראו מעבד הכשדים שבו בארץ ועבדו את מלך בבל וייטב לכם׃ כה ויהי בחדש השביעי ויבא ישמעאל בן נתניה בן אלישמע מזרע המלוכה ועשרה אנשים אתו ויכו את גדליהו וימת גם את היהודים ואת הכשדים אשר היו אתו במצפתה׃ כו ויקם כל העם למקטן ועד גדול וישרי החילים ויבאו מצרים כי יראו מפני הכשדים׃ כז ויהי בשנת שלשים ושבע לגלות יהויכין מלך יהודה בשנים עשר חדש בעשרים וחמשה לחדש נשא אויל מרדך מלך בבל בשנת מלכו את ראש יהויכין מלך יהודה ויוצא אתו מבית הכלא׃ כח וידבר אתו טובות וישת את כסאו מעל כסאות המלכים אשר אתו בבבל׃ כט וישנא את בגדי כלאו ואכל לחם תמיד לפניו כל ימי חייו׃ ל וארחתו ארחת תמיד נתן לו מאת מלך בבל דבר יום ביומו כל ימי חייו עד יום מותו׃

סלים וישמע אל ח
ויחזקיה מלך. ישעיה וישמע על תרחקה מ
מלך. סלים ויהי ויגיד
לחזקיהו. ישעיה ואמר
יען להלחם חס תהי.
סלים וישלח וישלח
אנשים. ישעיה
וישמע וישלח סלאנ׳.
סלים את אשר עשו.
ישעיה אשר עשו׃
סלים אשר שחתו.
ישעיה אשר השחיתו.
סלים ואו תחת.
ישעיה אז מלך תחת.
סלים מיד חסלאנים
ויראו. ישעיה מיד
חסלאנים וייראו.
סלים ויתפלל חזקיהו
אלהי ישראל יושב
הכרובים אתה הוא
אלהים לבדך לכל
ממלכות הארץ אתה
עשית את השמים
ואת הארץ׃ ישעיה
ויתפלל חזקיהו אל
יהוה לאמר.
סלים ויאמר יהוה
ארם ישעיה את אשר
דבר סנחריב. ישעיה
ושמעתי את דברי
סנחריב. ישעיה
אשר שלח. סלים
שלחו. ישעיה אשר
שלח. סלים את
חזקיהו חזה ארצם.
ישעיה את כל חזקיהו.

סלים חשבו והשחר. ישעיה ואת שבא וחמר. סלים אל ישעיה חבצן בן אמץ. ישעיה אל ישעיה בן
אמץ חבצן. סלים אולי יסכון אל אלהיך את כל דברי רב שקה. ישעיה אולי יסכון יי אלהיך את דברי רב
שקה. סלים ושב לחרפו ואמר אליהם ישעיה. ישעיה ויאמר אליהם כה תאמרון. ישעיה ושב אל ארצו.

ו וישלח את אליקים אשר על הבית
ואת שבנא הסופר ואת זקני הכהנים
מתכסים בשקים אל ישעיהו בן
אמוץ הנביא׃ ג ויאמרו אליו כה
אמר חזקיהו יום צרה ותוכחה ונאצה
היום הזה כי באו בנים עד משבר
וכח אין ללדה׃ ד אולי ישמע יהוה
אלהיך את דברי רבשקה אשר
שלחו מלך אשור אדניו לחרף
אלהים חי והוכיח בדברים אשר
שמע יהוה אלהיך ונשאת תפלה
בעד השארית הנמצאה׃ ה ויבאו
עבדי המלך חזקיהו אל ישעיהו׃
ו ויאמר אליהם ישעיהו כה תאמרון
אל אדניכם כה אמר יהוה אל
תיראה מפני הדברים אשר שמעת
אשר גדפו נערי מלך אשור אותי׃
ז הנני נותן בו רוח ושמע שמועה ושב
אל ארצו והפלתיו בחרב בארצו׃
ח וישב רבשקה וימצא את מלך אשור
נלחם על לבנה כי שמע כי נסע
מלכיש׃ ט וישמע על תרהקה מלך-
כוש לאמר יצא להלחם אתך וישמע
וישלח מלאכים אל חזקיהו לאמר׃
י כה תאמרון אל חזקיהו מלך יהודה
לאמר אל ישאך אלהיך אשר אתה
בוטח בו לאמר לא תנתן ירושלם
ביד מלך אשור׃ יא הנה אתה שמעת
אשר עשו מלכי אשור לכל
הארצות להחרים אתם והנצל׃
יב החצילו אותם אלהי הגוים אשר
השחיתו אבותי את גוזן ואת חרן
ורצף ובני עדן אשר בתלשר׃
יג איה מלך חמת ומלך ארפד ומלך
לעיר ספרים הנע ועוה׃ יד וילקח
חזקיהו את הספרים מיד המלאכים
ויקראהו ויעל בית יהוה וישרשהו
חזקיהו לפני יהוה׃ טו ויתפלל
חזקיהו אל יהוה לאמר׃ טז יהוה
צבאות אלהי ישראל יושב הכרובים
אתה הוא האלהים לבדך לכל
ממלכות הארץ אתה עשית את
השמים ואת הארץ׃ יז הטה יהוה
אזנך ושמע פקח יהוה עיניך וראה
ושמע את כל דברי סנחריב אשר
שלח לחרף אלהים חי׃ יח אמנם
יהוה החריבו מלכי אשור את כל-
הארצות ואת ארצם׃

שמעו בנה. פרשה זו אינה נאמרת
לקיומו׃ למען שיכין מקדרין
ג׳ירו כלעג׃ ולא תבוא.
לחזקיהו אבל מחזיק לו טובה
מעבדי לרבו ומקבלים
שליחים לרבו ומשיבים
דברים כמו שלחו אליו. אחד
מעבדי כתו אחד המשיחים לפי
הדיוקן׃ אל תשא. אל תחזק
ידיו במלחמה׃ הנה הוא שומע
עליך שמועה ושב אל ארצו
ונפלתי בחרב בארצו׃ ואל
תשיאך. אל תניחנו לשאת
עליך עון זה׃ כי מאיימים
עליהם. יכול יאמרו לו
מלכנו בלעג׃ ואל תדבר
עליהו יהודית. שכל השם מכריעים
בלשון יהודית ואם אינו מתפרש
מדברי׃ הלל לאחיך.
תשובה הוא לכך כיצד חנם פעל
כי לא מכיסם נתכם פלוני
לאחיו הלוה על כיסם פלוני ולכך
אחיו הלוה על כיסם פלוני ולכך
ביתך כל האשם ישמעו ויראו לא
ישמעו ויראו׃ לשון יחיד.
לשון אחד׃ ולא יבוא.
לחזקיהו׃ ולא יקדמנו.
לא יעמוד כנגדו׃ ולא יירה.
לא יזרוק חץ׃ ולא יעלה.
לא יעלה סולמות׃ ולא יסלה.
לא יעשה סוללה׃ ולא יבוא.
לא יכנס׃ ולא יחזיר.
לא יחזור׃ ולא יבוא.
לא יכנס׃ ולא יגיע.
לא יגיע׃ ולא יירנה.
לא יזרוק׃ ולא יקדמנה.
לא יעמוד כנגדה׃ ולא
יסלנה. לא יעשה סוללה׃
ולא יבוא. לא יכנס׃
ולא יגיע. לא יגיע׃
ולא יירנה. לא יזרוק׃
ולא יקדמנה. לא יעמוד
כנגדה׃ ולא יסלנה.

ונתן ארץ אלהיהם באש כי לא אלהים המה כי אם מעשה ידי אדם
עץ ואבן ויאבדו: ועתה יהוה אלהינו הושיענו נא מידו וידעו כל-
ממלכות הארץ כי אתה יהוה לבדך:
יג ישלה שעיהו בן אמוץ אל- חזקיהו לאמר כה אמר יהוה אלהי
ישראל אשר התפללת אלי אל- סנחריב מלך אשור: זה הדבר
אשר דבר יהוה עליו בזתה לך לעגה בתולת בת ציון אחריך ראש
הניעה בת ירושלם: את מי חרפת וגדפת ועל מי הרימות קול
ותשא מרום עיניך אל קדוש ישראל: ביד עבדיך חרפת אדני
ותאמר ברב רכבי אני עליתי מרום הרים ירכתי לבנון ואכרות קומת
ארזיו מבחר ברושיו ואבואה מרום לנו יער כרמלו: אני קרתי ושתיתי
מים ואחרב בכף פעמי כל יאורי מצור: הלא שמעת למרחק אותה עשיתי מימי קדם ויצרתיה
עתה הבאתיה והיתי להשאות גלים נצים ערים בצרות: וישביהן קצרי-
ידיהן חתו ובשו היו עשב שדה וירק דשא חציר גגות ושדמה לפני קמה:
ושבתך וצאתך ובואך ידעתי ואת התרגזך אלי: יען התרגזך אלי
ושאננך עלה באזני ושתי חחי באפך ומתגי בשפתיך והשבתיך
בדרך אשר באת בה: וזה לך האות אכל השנה ספיח ואכל
השנה שנית ספיח ובשנה השלישית זרעו וקצרו ונטעו כרמים ואכלו
פריים: ויספה פלימת בית-יהודה הנשארה שרש למטה ועשה פרי
למעלה: כי מירושלם תצא שארית ופליטה מהר ציון קנאת
יהוה צבאות תעשה זאת:
לכן כה-אמר יהוה אל-מלך אשור לא יבוא אל-העיר הזאת ולא
-יורה שם חץ ולא יקדמנה מגן ולא ישפך עליה סללה:

ואבן עזרא

מתנה לחזקיהו. כתו שי חזקיהו ויתי כתו שנדחה וכן לחזקיהו ויתי מרחוק. מרחק מרחוק ויתי מרחוק. מרחק מרחוק ויתי מרחוק. מרחק מרחוק

ומלכיך תקציפין תבר רקשקשתו תרסין תרים
שמשה הלוים רסס ושבר ולקרסול תקרסין תרמס הרגלים והעני מרמס
עמד פ"ש. אלף כל תעבודתו בשלש לו כתרגומו ותרגם לה
יבא. דרך אחר לו"ה תקרסין לבן ברגליו. לה יבא לו"ה מי מבול.

ומלכיך יָרֹךְ יתן כְּעָפְרָא תִּבְרֹ רְקָמְהָא כְּעַפְרָא
קשיליו כך כתרגומו קַשְׁתּוֹ נֶרֶךְ כתרגומו ורמיטון
קדם קשתיה ורקמטון ערא שלם
וחלת אורת ברגלתי לא עלת ו
מן אם איליו קים אם ועבד ורקד
נרגא מן קדמין אנא יי ברית
עלמא מברא שית אף עלמי עלמיא
ודילי אינון בר מיבלית אלהא ו
חזו בנוותה ויזדחלון רבמיעי
ארעא יזעון יתברבון ויתיבון ובר
ית מחבריה יקטרון ולאחוותי ייסר
תקוף: חֲלִיא יכתתון בעיבריהון
רמחתקף בנביא עם קטורת מדי
בפישא עם ומסאפת בקיזר נסבא
זיקנא אסר על דקמאחקין הוא
ומתקני ליה בסמרין ולית
יעמלו: וְאַתָּה יִשְׂרָאֵל עַבְדִּי יַעֲקֹב
עבדי יעקב דאתרעיתיך בך זרעית
אֲשֶׁר בְּחַרְתִּיךָ זֶרַע אַבְרָהָם אֹהֲבִי:
דאהבתו רחמיו בקדמיך סורעית
אֲשֶׁר הֶחֱזַקְתִּיךָ מִקְצוֹת הָאָרֶץ
ארעא ומסבלתיה בתרתך ואברית
וּמֵאֲצִילֶיהָ קְרָאתִיךָ וָאֹמַר לְךָ עַבְדִּי
לך עבדי אתה אתרעיתיך בך ולא
אַתָּה בְחַרְתִּיךָ וְלֹא מְאַסְתִּיךָ: אַל־
מרחקתיך בימיהון דגלותא ואברית
תִּירָא כִּי עִמְּךָ אָנִי אַל תִּשְׁתָּע כִּי
אני אל יקבך אסתיך אף עזרתיך
אָנִי אֱלֹהֶיךָ אִמַּצְתִּיךָ אַף עֲזַרְתִּיךָ אַף
אף תמכתיך בימין צדקי: הֵן יֵבֹשׁוּ
ויכלמו כל הנחרים בך יהיו כאין
וְיֹאבְדוּ אַנְשֵׁי רִיבֶךָ: תְּבַקְּשֵׁם וְלֹא
תמצאם אנשי מצתך יהיו כאין
וכאפס אַנְשֵׁי מִלְחַמְתֶּךָ: כִּי אֲנִי יְהוָה
אלהיך ממחיק בימינך האמר לך אל־
אֱלֹהֶיךָ מַחֲזִיק יְמִינֶךָ הָאֹמֵר לְךָ אַל־
תירא אני עזרתיך:
אַל תִּירְאִי תּוֹלַעַת יַעֲקֹב
מתי ישראל אני עזרתיך נאם יהוה
וְגֹאֲלֵךְ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: הִנֵּה שַׂמְתִּיךָ
לְמוֹרַג חָרִיץ חָדָשׁ בַּעַל פִּיפִיּוֹת

ראשו: ויחזק ידיו את שרף. ותשבח כי. ויחזיר לו שרף כפתו. ויחלו כל
תחזיקו בך. כשוב אחיו אחד. פיפיות בב' וכל ב' חסר שתיהן חדות. וחרב פי פיפיות

שמשם תרים הרים תעל לבבות: תזרם. רוח מלרוח רוב תכלים גם יעלה
עלי תכלים: תזרים. כלשון תזרם. תרים. הרים גם בעמים כמו
תרים. ואם בתרים תרים בקשים גם זה עלה לשחת גבר על סמי: תעם
תרים. הם בתרים תרים בקשים גם זה עלה לשחת גבר על סמי: תעם
ישראל תתגדל. ותשבח כי: ותתגדל כי: כמו ותרם ידו: ואשה ירא"ה: לשמח ג' פתחין

כתר לחם וסלע בעזבות כתר תשים. כי אם בתרי אחד תרגום רחי. תניל כ' חסר כי בקרוב
ישראל תתגדל. ותשבח כי: ותתגדל כי: כמו ותרם ידו: ואשה ירא"ה: לשמח ג' פתחין

תָּרִישׁ הָרִים וְרַסֵּק וְגִבָעוֹת כַּמֹּץ
תָּשִׂים: תְּזָרֵם וְרוּחַ תִּשָּׂאֵם וְסוּפָה
תָּפִיץ אוֹתָם וְאַתָּה תָּגִיל בַּיהוָה בִּקְדוֹשׁ
יִשְׂרָאֵל תִּתְהַלָּל:
הָעֲנִיִּים וְהָאֶבְיוֹנִים מְבַקְּשִׁים מַיִם
אַיִן לָשׁוֹנָם בַּצָּמָא נָשְׁקָה אֲנִי יְהוָה
אֶעֱנֵם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֹא אֶעֱזֹבֵם:
אֶפְתַּח עַל שְׁפָיִם נְהָרוֹת וּבְתוֹךְ
בְּקָעוֹת מַעְיָנוֹת אָשִׂים מִדְבָּר לַאֲגַם־
מַיִם וְאֶרֶץ צִיָּה לְמוֹצָאֵי מָיִם:
אֶתֵּן
בִּמְדְבָּר אֶרֶז שִׁטָּה וְהָדַס וְעֵץ שֶׁמֶן
אָשִׂים בָּעֲרָבָה בְּרוֹשׁ תִּדְהָר וְתַאְשׁוּר
יַחְדָּו: לְמַעַן יִרְאוּ וְיֵדְעוּ וְיָשִׂימוּ
וְיַשְׂכִּילוּ יַחְדָּו כִּי יַד־יְהוָה עָשְׂתָה־
זֹּאת וּקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל בְּרָאָהּ:
קִרְבוּ רִיבְכֶם יֹאמַר
יְהוָה הַגִּישׁוּ עֲצָתֵיכֶם יֹאמַר מֶלֶךְ
יַעֲקֹב: יַגִּישׁוּ וְיַגִּידוּ לָנוּ אֵת אֲשֶׁר
תִּקְרֶינָה הָרִאשֹׁנוֹת מַה הִגִּידוּ שַׂמְנוּ
לִבֵּנוּ וְנֵדְעָה אַחֲרִיתָן וְהַשְׁמִיעוּנוּ
הַבָּאוֹת תָּשִׂימוּ: הַגִּידוּ הָאֹתִיוֹת
לְאַחוֹר וְנֵדְעָה כִּי אֱלֹהִים אַתֶּם אַף־
תֵּיטִיבוּ וְתָרֵעוּ וְנִשְׁתָּעָה וְנִרְאֶ יַחְדָּו:
הֵן אַתֶּם מֵאַיִן וְפָעֳלְכֶם מֵאָפֵס
תּוֹעֵבָה יִבְחַר בָּכֶם:
הֵעֱרֵיתִי מִצָּפוֹן וַיֶּאְתָּ מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ
יִקְרָא בִשְׁמִי וְיָבֹא סְגָנִים כְּמוֹ־חֹמֶר
וּכְמוֹ יוֹצֵר יִרְמָס־טִיט: מִי הִגִּיד
מֵרֹאשׁ וְנֵדָע וּמִלְּפָנִים וְנֹאמַר צַדִּיק
אָפֶס אֵין־מַגִּיד אָפֶס אֵין מַשְׁמִיעַ אָפֶס
אֵין־שֹׁמֵעַ אִמְרֵיכֶם: רִאשׁוֹן לְצִיּוֹן
הִנֵּה־הֵם וְלִירוּשָׁלַם מְבַשֵּׂר אֶתֵּן:

תקשיל עסתיא ותשיצי ומפוחא
קטופא תשוצי: תיזדיון ורותיא
תיטולינון וסופריה כעלעולא
לקשאי יבדר יתהון ואת תבוע
בסערא ויי בקדישיא ישראל
תשתבח: עניותניא
וחשיכיא ובחסרין לאולפנא נפא
בעתי לקיא ולא משתתיך אנא יי אקבל
צלותהון אלהא וישראל לא
ארחיקינון: אפקרב גלותהון סביני
עמיא ואזדברון באורח תקנא
ואפתח לחון על מרין נהרין ובגו
משריין מבועין אישני מדבריא
לאגמין רמין וארע ציה עתונא
למבועי מיא אתן במדבריא ארזין
שיטין והדסין ואילן רשפא אעביד
בטישר בירזין סוריקין ואשכרדעין
שתילו אילן לבונתן וזיתא ואילן
ישראל ותקדישון: הן אלין
ארי בורחן ויי עבדיה ויאמקדישיה
ישראל ברא יתה:
קריבו וייכחון אמר יי אלהיכון
חזוותכון אמר מלכיה יעקב:
יתקרבון וייחון לנא ית דעתידיא
קדמיתא מהו אישנון ותן תשימו לבבא
ונדע סופהון או דעתידין למיתי
בכרוזא: חזו דאתיתין למיתי
אמשון אחרנין ונדין מתרעיא
פלחין אם יהלין אינין לאיתבעא
ולאתאשא ונסתכל ונידון מתרעיא:
הא אתון לקא ועובדיכון לא
מרעתם תועיבא דאתרעיתון ביה
לכון: אייתיתי בגלוי מלך
ומקריב פרוח שפוא ויתי מטפח
שיטשיה מבורייתא מטפיקיא
אמברניא בשמי ויתיי ויזדמן
שלשתי עממיא האלא ויקריב ית עמיה ורעוי יה מיתא: מן תמי מן אולא ונדע
ומלעמין ניכר קשוט אף לידי די מיתי אף לידי דמכפר אף ליה ישתבע לכיסופן:
שתני עממיא ואתנביאו בגויא מלכוטין על ציון הא אתו ויזדקפון מכסר אפון:

ומסוף לעיל בסוף ה' ישעיה ב' רשי ומסוף לעיל בסוף ה' ישעיה ב' רשי ומסוף לעיל בסוף ה' ישעיה ב' רשי
תרגום ערשה ונדעה:

כי חֹשֶׁךְ יְכַסֶּה־אֶרֶץ וַעֲרָפֶל לְאֻמִּים וְעָלַיִךְ יִזְרַח יְהוָה וּכְבוֹדוֹ עָלַיִךְ יֵרָאֶה׃ וְהָלְכוּ גוֹיִם לְאוֹרֵךְ וּמְלָכִים לְנֹגַהּ זַרְחֵךְ׃ שְׂאִי־סָבִיב עֵינַיִךְ וּרְאִי כֻּלָּם נִקְבְּצוּ בָאוּ לָךְ בָּנַיִךְ מֵרָחוֹק יָבֹאוּ וּבְנוֹתַיִךְ עַל־צַד תֵּאָמַנָה׃ אָז תִּרְאִי וְנָהַרְתְּ וּפָחַד וְרָחַב לְבָבֵךְ כִּי־יֵהָפֵךְ עָלַיִךְ הֲמוֹן יָם חֵיל גּוֹיִם יָבֹאוּ לָךְ׃ שִׁפְעַת גְּמַלִּים תְּכַסֵּךְ בִּכְרֵי מִדְיָן וְעֵיפָה כֻּלָּם מִשְּׁבָא יָבֹאוּ זָהָב וּלְבוֹנָה יִשָּׂאוּ וּתְהִלֹּת יְהוָה יְבַשֵּׂרוּ׃ כָּל־צֹאן קֵדָר יִקָּבְצוּ לָךְ אֵילֵי נְבָיוֹת יְשָׁרְתוּנֵךְ יַעֲלוּ עַל־רָצוֹן מִזְבְּחִי וּבֵית תִּפְאַרְתִּי אֲפָאֵר׃ מִי אֵלֶּה כָּעָב תָּעוּפֶינָה וּכְיוֹנִים אֶל־אֲרֻבֹּתֵיהֶם׃ כִּי־לִי אִיִּים יְקַוּוּ וְאֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ בָּרִאשֹׁנָה לְהָבִיא בָנַיִךְ מֵרָחוֹק כַּסְפָּם וְזְהָבָם אִתָּם לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָיִךְ וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל כִּי פֵאֲרֵךְ׃ וּבָנוּ בְנֵי־נֵכָר חוֹמֹתַיִךְ וּמַלְכֵיהֶם יְשָׁרְתוּנֵךְ כִּי בְקִצְפִּי הִכִּיתִיךְ וּבְרְצוֹנִי רִחַמְתִּיךְ׃ וְפָתְחוּ שְׁעָרַיִךְ תָּמִיד יוֹמָם וָלַיְלָה לֹא יִסָּגֵרוּ לְהָבִיא אֵלַיִךְ חֵיל גּוֹיִם וְהוּבָלֵיהֶם נִהוּגִים׃ כִּי הַגּוֹי וְהַמַּמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא־יַעַבְדוּךְ יֹאבֵדוּ וְהַגּוֹיִם חָרֹב יֶחֱרָבוּ׃ כְּבוֹד לְבָנוֹן אֵלַיִךְ יָבוֹא בְּרוֹשׁ תְּאַשּׁוּר וְתִדְהָר יַחְדָּו לְפָאֵר מְקוֹם מִקְדָּשִׁי וּמְקוֹם רַגְלַי אֲכַבֵּד׃ וְהָלְכוּ שֹׁחֲחִים אֵלַיִךְ בְּנֵי מְעַנַּיִךְ וְכָל־נְאָצָיִךְ יִשְׁתַּחֲווּ עַל־כַּפּוֹת רַגְלָיִךְ וְקָרְאוּ לָךְ עִיר יְהוָה צִיּוֹן קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃ תַּחַת הֱיוֹתֵךְ עֲזוּבָה וּשְׂנוּאָה וְאֵין עֹבֵר וְשַׂמְתִּיךְ לִגְאוֹן עוֹלָם מְשׂוֹשׂ דּוֹר וָדוֹר׃ וְיָנַקְתְּ חֲלֵב גּוֹיִם וְשַׁד מְלָכִים תִּינָקִי וְיָדַעַתְּ כִּי אֲנִי יְהוָה מוֹשִׁיעֵךְ וְגֹאֲלֵךְ אֲבִיר יַעֲקֹב׃ תַּחַת הַנְּחֹשֶׁת אָבִיא זָהָב וְתַחַת הַבַּרְזֶל אָבִיא כָּסֶף וְתַחַת הָעֵצִים נְחֹשֶׁת וְתַחַת הָאֲבָנִים בַּרְזֶל וְשַׂמְתִּי פְקֻדָּתֵךְ שָׁלוֹם וְנֹגְשַׂיִךְ צְדָקָה׃ לֹא־יִשָּׁמַע עוֹד חָמָס בְּאַרְצֵךְ שֹׁד וָשֶׁבֶר בִּגְבוּלָיִךְ וְקָרָאת יְשׁוּעָה חוֹמֹתַיִךְ וּשְׁעָרַיִךְ תְּהִלָּה׃ לֹא־יִהְיֶה־לָּךְ עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם וּלְנֹגַהּ הַיָּרֵחַ לֹא יָאִיר לָךְ וְהָיָה יְהוָה לְךָ לְאוֹר עוֹלָם וֵאלֹהַיִךְ לְתִפְאַרְתֵּךְ׃ לֹא־יָבוֹא עוֹד שִׁמְשֵׁךְ וִירֵחֵךְ לֹא יֵאָסֵף כִּי יְהוָה יִהְיֶה־לָּךְ לְאוֹר עוֹלָם וְשָׁלְמוּ יְמֵי אֶבְלֵךְ׃ וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר׃ הַקָּטֹן יִהְיֶה לָאֶלֶף וְהַצָּעִיר לְגוֹי עָצוּם אֲנִי יְהוָה בְּעִתָּהּ אָחִישֶׁנָּה׃ רוּחַ אֲדֹנָי יְהוִה עָלָי יַעַן מָשַׁח יְהוָה אֹתִי לְבַשֵּׂר עֲנָוִים שְׁלָחַנִי לַחֲבֹשׁ לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב לִקְרֹא לִשְׁבוּיִם דְּרוֹר וְלַאֲסוּרִים פְּקַח־קוֹחַ׃ לִקְרֹא שְׁנַת־רָצוֹן לַיהוָה וְיוֹם נָקָם לֵאלֹהֵינוּ לְנַחֵם כָּל־אֲבֵלִים׃ לָשׂוּם לַאֲבִלֵי צִיּוֹן לָתֶת לָהֶם פְּאֵר תַּחַת אֵפֶר שֶׁמֶן שָׂשׂוֹן תַּחַת אֲבֶל מְעִיל תְּהִלָּה תַּחַת רוּחַ כֵּהָה וְנִקְרְאוּ אֵלֵי הָאָלוֹן מַטָּעַת יְהוָה לְהִתְפָּאֵר׃ וּבָנוּ חָרְבוֹת עוֹלָם שֹׁמְמוֹת רִאשֹׁנִים יָקִימוּ וְחָדְשׁוּ עָרִים חָרְבוֹת שִׁמְמוֹת דֹּרוֹת׃ וְעָמְדוּ זָרִים וְרָעוּ צֹאנְכֶם וּבְנֵי נֵכָר אִכָּרֵיכֶם וְכֹרְמֵיכֶם׃ וְאַתֶּם כֹּהֲנֵי יְהוָה תֵּאָרוּ מְשָׁרְתֵי אֱלֹהֵינוּ יֵאָמֵר לָכֶם חֵיל גּוֹיִם תֹּאכֵלוּ וּבְכָבוֹדָם תִּתְיַמָּרוּ׃ תַּחַת בָּשְׁתְּכֶם מִשְׁנֶה וְכְלִמָּה צָהֳלוּ חֶלְקָם עַל־כֵּן בְּאַרְצָם מִשְׁנֶה יִירָשׁוּ שִׂמְחַת עוֹלָם תִּהְיֶה לָהֶם׃ כִּי אֲנִי יְהוָה אֹהֵב מִשְׁפָּט שֹׂנֵא גָזֵל בְּעוֹלָה וְנָתַתִּי פְעֻלָּתָם בֶּאֱמֶת וּבְרִית עוֹלָם אכרות לָהֶם׃ וְנוֹדַע בַּגּוֹיִם זַרְעָם וְצֶאֱצָאֵיהֶם בְּתוֹךְ הָעַמִּים כָּל־רֹאֵיהֶם יַכִּירוּם כִּי הֵם זֶרַע בֵּרַךְ יְהוָה׃ שׂוֹשׂ אָשִׂישׂ בַּיהוָה תָּגֵל נַפְשִׁי בֵּאלֹהַי כִּי הִלְבִּישַׁנִי בִּגְדֵי יֶשַׁע מְעִיל צְדָקָה יְעָטָנִי כֶּחָתָן יְכַהֵן פְּאֵר וְכַכַּלָּה תַּעְדֶּה כֵּלֶיהָ׃ כִּי כְאֶרֶץ תּוֹצִיא צִמְחָהּ וּכְגִנָּה זְרוּעֶיהָ תַּצְמִיחַ כֵּן אֲדֹנָי יְהוִה יַצְמִיחַ צְדָקָה וּתְהִלָּה נֶגֶד כָּל־הַגּוֹיִם׃ לְמַעַן צִיּוֹן לֹא אֶחֱשֶׁה וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַם לֹא אֶשְׁקוֹט עַד־יֵצֵא כַנֹּגַהּ צִדְקָהּ וִישׁוּעָתָהּ כְּלַפִּיד יִבְעָר׃ וְרָאוּ גוֹיִם צִדְקֵךְ וְכָל־מְלָכִים כְּבוֹדֵךְ וְנִקְרָא לָךְ שֵׁם חָדָשׁ אֲשֶׁר פִּי יְהוָה יִקְּבֶנּוּ׃ וְהָיִית עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת בְּיַד יְהוָה וְצָנִיף מְלוּכָה בְּכַף אֱלֹהָיִךְ׃ לֹא־יֵאָמֵר לָךְ עוֹד עֲזוּבָה וּלְאַרְצֵךְ לֹא־יֵאָמֵר עוֹד שְׁמָמָה כִּי לָךְ יִקָּרֵא חֶפְצִי־בָהּ וּלְאַרְצֵךְ בְּעוּלָה כִּי חָפֵץ יְהוָה בָּךְ וְאַרְצֵךְ תְּבֻעָל׃ כִּי כְבָחוּר בְּתוּלָה יִבְעָלוּךְ בָּנָיִךְ וּמְשׂוֹשׂ חָתָן עַל־כַּלָּה יָשִׂישׂ עָלַיִךְ אֱלֹהָיִךְ׃ עַל חוֹמֹתַיִךְ יְרוּשָׁלַם הִפְקַדְתִּי שֹׁמְרִים כָּל־הַיּוֹם וְכָל־הַלַּיְלָה תָּמִיד לֹא יֶחֱשׁוּ הַמַּזְכִּרִים אֶת־יְהוָה אַל־דֳּמִי לָכֶם׃ וְאַל־תִּתְּנוּ דֳמִי לוֹ עַד יְכוֹנֵן וְעַד יָשִׂים אֶת־יְרוּשָׁלַם תְּהִלָּה בָּאָרֶץ׃ נִשְׁבַּע יְהוָה בִּימִינוֹ וּבִזְרוֹעַ עֻזּוֹ אִם־אֶתֵּן אֶת־דְּגָנֵךְ עוֹד מַאֲכָל לְאֹיְבָיִךְ וְאִם־יִשְׁתּוּ בְנֵי־נֵכָר תִּירוֹשֵׁךְ אֲשֶׁר יָגַעַתְּ בּוֹ׃ כִּי מְקַבְּצָיו יֹאכְלֻהוּ וְהַלְלוּ אֶת־יְהוָה וְקוֹבְצָיו יִשְׁתּוּהוּ בְּחַצְרוֹת קָדְשִׁי׃ עִבְרוּ עִבְרוּ בְּשַׁעֲרִים פַּנּוּ דֶּרֶךְ הָעָם סֹלּוּ סֹלּוּ הַמְסִלָּה סַקְלוּ מֵאֶבֶן הָרִימוּ נֵס עַל־הָעַמִּים׃ הִנֵּה יְהוָה הִשְׁמִיעַ אֶל־קְצֵה הָאָרֶץ אִמְרוּ לְבַת־צִיּוֹן הִנֵּה יֶשְׁעֵךְ בָּא הִנֵּה שְׂכָרוֹ אִתּוֹ וּפְעֻלָּתוֹ לְפָנָיו׃ וְקָרְאוּ לָהֶם עַם הַקֹּדֶשׁ גְּאוּלֵי יְהוָה וְלָךְ יִקָּרֵא דְרוּשָׁה עִיר לֹא נֶעֱזָבָה׃ מִי־זֶה בָּא מֵאֱדוֹם חֲמוּץ בְּגָדִים מִבָּצְרָה זֶה הָדוּר בִּלְבוּשׁוֹ צֹעֶה בְּרֹב כֹּחוֹ אֲנִי מְדַבֵּר בְּצֶדֶק רַב לְהוֹשִׁיעַ׃ מַדּוּעַ אָדֹם לִלְבוּשֶׁךָ וּבְגָדֶיךָ כְּדֹרֵךְ בְּגַת׃ פּוּר דָּרַכְתִּי לְבַדִּי וּמֵעַמִּים אֵין אִישׁ אִתִּי וָאֶדְרְכֵם בְּאַפִּי וַאֲרַמְסֵם בַּחֲמָתִי וַיִּזַּה נִצְחָם עַל־בִּגְדִי וְכָל־מַדָּי אֶגְאָלְתִּי׃ כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי וּשְׁנַת גְּאוּלַי בָּאָה׃ וָאַבִּיטָה וְאֵין עוֹזֵר וְאֶשְׁתּוֹמֵמָה וְאֵין סוֹמֵךְ וַתּוֹשַׁע לִי זְרוֹעִי וַחֲמָתִי הִיא סְמָכָתְנִי׃ וָאָבוּס עַמִּים בְּאַפִּי וָאַשְׁכִּרֵם בַּחֲמָתִי וָאוֹרִד לָאָרֶץ נִצְחָם׃ חַסְדֵי יְהוָה אַזְכִּיר תְּהִלּוֹת יְהוָה עַל כֹּל אֲשֶׁר גָּמַל יְהוָה לָנוּ וְרַב־טוּב לְבֵית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר גְּמָלָם כְּרַחֲמָיו וּכְרֹב חֲסָדָיו׃ וַיֹּאמֶר אַךְ עַמִּי הֵמָּה בָּנִים לֹא יְשַׁקֵּרוּ וַיְהִי לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ׃ בְּכָל־צָרָתָם לוֹ צָר וּמַלְאַךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעָם בְּאַהֲבָתוֹ וּבְחֶמְלָתוֹ הוּא גְאָלָם וַיְנַטְּלֵם וַיְנַשְּׂאֵם כָּל־יְמֵי עוֹלָם׃ וְהֵמָּה מָרוּ וְעִצְּבוּ אֶת־רוּחַ קָדְשׁוֹ וַיֵּהָפֵךְ לָהֶם לְאוֹיֵב הוּא נִלְחַם בָּם׃ וַיִּזְכֹּר יְמֵי עוֹלָם מֹשֶׁה עַמּוֹ אַיֵּה הַמַּעֲלֵם מִיַּם אֶת־רוֹעֵי צֹאנוֹ אַיֵּה הַשָּׂם בְּקִרְבּוֹ אֶת־רוּחַ קָדְשׁוֹ׃ מוֹלִיךְ לִימִין מֹשֶׁה זְרוֹעַ תִּפְאַרְתּוֹ בּוֹקֵעַ מַיִם מִפְּנֵיהֶם לַעֲשׂוֹת לוֹ שֵׁם עוֹלָם׃ מוֹלִיכָם בַּתְּהֹמוֹת כַּסּוּס בַּמִּדְבָּר לֹא יִכָּשֵׁלוּ׃ כַּבְּהֵמָה בַּבִּקְעָה תָּנוּחַ רוּחַ יְהוָה תַּנְחֶנָּה כֵּן נָהָגְתָּ עַמְּךָ לַעֲשׂוֹת לְךָ שֵׁם תִּפְאָרֶת׃ הַשְׁקִיפָה מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה מִזְּבֻל קָדְשְׁךָ וְתִפְאַרְתֶּךָ אַיֵּה קִנְאָתְךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ הֲמוֹן מֵעֶיךָ וְרַחֲמֶיךָ אֵלַי הִתְאַפָּקוּ׃ כִּי אַתָּה אָבִינוּ כִּי אַבְרָהָם לֹא יָדָעָנוּ וְיִשְׂרָאֵל לֹא יַכִּירֵנוּ אַתָּה יְהוָה אָבִינוּ גֹּאֲלֵנוּ מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ׃ לָמָּה תַתְעֵנוּ יְהוָה מִדְּרָכֶיךָ תַּקְשִׁיחַ לִבֵּנוּ מִיִּרְאָתֶךָ שׁוּב לְמַעַן עֲבָדֶיךָ שִׁבְטֵי נַחֲלָתֶךָ׃ לָמָה יָרְשׁוּ עַם קָדְשְׁךָ צָרֵינוּ בֹּסְסוּ מִקְדָּשֶׁךָ׃ הָיִינוּ מֵעוֹלָם לֹא מָשַׁלְתָּ בָּם לֹא נִקְרָא שִׁמְךָ עֲלֵיהֶם׃ לוּ־קָרַעְתָּ שָׁמַיִם יָרַדְתָּ מִפָּנֶיךָ מָּגוֹרוּ׃ כְּהַצִּית אֵשׁ מְסָאָה מַיִם תַּבְעִיר אֵשׁ לְצָרֶיךָ יִרְגְּזוּ גוֹיִם מִפָּנֶיךָ׃ בְּעֹשׂוֹתְךָ נוֹרָאוֹת לֹא נְקַוֶּה יָרַדְתָּ מִפָּנֶיךָ מָּגוֹרוּ׃ וּמֵעוֹלָם לֹא שָׁמְעוּ לֹא הָאֲזִינוּ עַיִן לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ יִפְעַל לִמְחַכֵּה־לוֹ׃ פָּגַעְתָּ שָׂשׂ וּפֹעֵל צְדָקָה בִּדְרָכֶיךָ יִזְכְּרוּךָ הֵן אַתָּה קָצַפְתָּ וְנֶחֱטָא בָּם בְּעוֹלָם וְנִוָּשֵׁעַ׃ וַנְּהִי כֻּלָּנוּ כַּטָּמֵא וְכִבֶגֶד עֶדִים כָּל־צִדְקֹתֵינוּ וַנִּבֹּל כֻּלָּנוּ כֶּעָלֶה וַעֲוֹנֹתֵינוּ כָּרוּחַ יִשָּׂאוּנוּ׃ וְאֵין קוֹרֵא בְשִׁמְךָ מִתְעוֹרֵר לְהַחֲזִיק בָּךְ כִּי הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ מִמֶּנּוּ וַתְּמוֹגְגֵנוּ בְּיַד עֲוֹנֹתֵינוּ׃ וְעַתָּה יְהוָה אָבִינוּ אָתָּה אֲנַחְנוּ הַחֹמֶר וְיוֹצְרֵנוּ וּמַעֲשֵׂה יָדְךָ כֻּלָּנוּ׃ אַל־תִּקְצֹף יְהוָה עַד־מְאֹד וְאַל־לָנֶצַח תִּזְכֹּר עָוֹן הֵן הַבֶּט נָא עַמְּךָ כֻּלָּנוּ׃ עָרֵי קָדְשְׁךָ הָיוּ מִדְבָּר צִיּוֹן מִדְבָּר הָיְתָה יְרוּשָׁלַם שְׁמָמָה׃ בֵּית קָדְשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ אֲשֶׁר הִלְלוּךָ אֲבוֹתֵינוּ הָיָה לִשְׂרֵפַת אֵשׁ וְכָל־מַחֲמַדֵּינוּ הָיָה לְחָרְבָּה׃ הַעַל־אֵלֶּה תִּתְאַפַּק יְהוָה תַּחֲרִישׁ וְתְעַנֵּנוּ עַד־מְאֹד׃ דָּרַשְׁתִּי לְבַלִּי נִמְצָאתִי לְבַלִּי דְרָשׁוּנִי אָמַרְתִּי הִנֵּנִי הִנֵּנִי אֶל־גּוֹי לֹא־קָרָא בִשְׁמִי׃ פֵּרַשְׂתִּי יָדַי כָּל־הַיּוֹם אֶל־עַם סוֹרֵר הַהֹלְכִים הַדֶּרֶךְ לֹא־טוֹב אַחַר מַחְשְׁבוֹתֵיהֶם׃ הָעָם הַמַּכְעִיסִים עַל־פָּנַי תָּמִיד זֹבְחִים בַּגַּנּוֹת וּמְקַטְּרִים עַל־הַלְבֵנִים׃ הַיֹּשְׁבִים בַּקְּבָרִים וּבַנְּצֻרוֹת יָלִינוּ הָאֹכְלִים בְּשַׂר־הַחֲזִיר וּמְרַק פִּגֻּלִים כֵּלֵיהֶם׃ הָאֹמְרִים קְרַב־לְךָ אַל־תִּגַּשׁ אֵלַי כִּי קִדַּשְׁתִּיךָ אֵלֶּה עָשָׁן בְּאַפִּי אֵשׁ יֹקֶדֶת כָּל־הַיּוֹם׃ הִנֵּה כָתוּב לְפָנַי לֹא אֶחֱשֶׁה כִּי אִם־שִׁלַּמְתִּי וְשִׁלַּמְתִּי אֶל־חֵיקָם׃ עֲוֹנֹתֵיכֶם וַעֲוֹנוֹת אֲבוֹתֵיכֶם יַחְדָּו אָמַר יְהוָה אֲשֶׁר הִקְטִירוּ עַל־הֶהָרִים וְעַל־הַגְּבָעוֹת חֵרְפוּנִי וּמָדַדְתִּי פָעֳלָתָם רִאשֹׁנָה עַל־חֵיקָם׃ כֹּה אָמַר יְהוָה כְּאֲשֶׁר יִמָּצֵא הַתִּירוֹשׁ בָּאֶשְׁכּוֹל וְאָמַר אַל־תַּשְׁחִיתֵהוּ כִּי בְרָכָה בּוֹ וְעָשִׂיתִי כֵן בַּעֲבוּר עֲבָדַי לְבִלְתִּי הַשְׁחִית אֶת־הַכֹּל׃ וְהוֹצֵאתִי מִיַּעֲקֹב זֶרַע וּמִיהוּדָה יוֹרֵשׁ הָרַי וּבְחִירַי יִירָשֻׁנָהָ וְעֲבָדַי שָׁם יִשְׁכֹּנוּ׃ וְהָיָה הַשָּׁרוֹן לִנְוֵה צֹאן וְעֵמֶק עָכוֹר לְרֵבֶץ בָּקָר לְעַמִּי הַדֹּרְשׁוּנִי׃ וְאַתֶּם הָעֹזְבִים אֶת־יְהוָה הַשְּׁכֵחִים אֶת־הַר קָדְשִׁי הָעֹרְכִים לַגָּד שֻׁלְחָן וְהַמְמַלְאִים לִמְנִי מְמָסָךְ׃ וּמִנִּיתִי אֶתְכֶם לַחֶרֶב וְכֻלְּכֶם לַטֶּבַח תִּכְרָעוּ יַעַן קָרָאתִי וְלֹא עֲנִיתֶם דִּבַּרְתִּי וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וַתַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינַי וּבַאֲשֶׁר לֹא חָפַצְתִּי בָּחָרְתֶּם׃ לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה עֲבָדַי יֹאכֵלוּ וְאַתֶּם תִּרְעָבוּ הִנֵּה עֲבָדַי יִשְׁתּוּ וְאַתֶּם תִּצְמָאוּ הִנֵּה עֲבָדַי יִשְׂמָחוּ וְאַתֶּם תֵּבֹשׁוּ׃ הִנֵּה עֲבָדַי יָרֹנּוּ מִטּוּב לֵב וְאַתֶּם תִּזְעֲקוּ מִכְּאֵב לֵב וּמִשֶּׁבֶר רוּחַ תְּיַלֵּלוּ׃ וְהִנִּחֲתֶם שִׁמְכֶם לִשְׁבוּעָה לִבְחִירַי וְהֵמִיתְךָ אֲדֹנָי יְהוִה וּלְעֲבָדָיו יִקְרָא שֵׁם אַחֵר׃ אֲשֶׁר יִתְבָּרַךְ בָּאָרֶץ יִתְבָּרַךְ בֵּאלֹהֵי אָמֵן וְהַנִּשְׁבָּע בָּאָרֶץ יִשָּׁבַע בֵּאלֹהֵי אָמֵן כִּי נִשְׁכְּחוּ הַצָּרוֹת הָרִאשֹׁנוֹת וְכִי נִסְתְּרוּ מֵעֵינָי׃ כִּי הִנְנִי בוֹרֵא שָׁמַיִם חֲדָשִׁים וָאָרֶץ חֲדָשָׁה וְלֹא תִזָּכַרְנָה הָרִאשֹׁנוֹת וְלֹא תַעֲלֶינָה עַל־לֵב׃ כִּי אִם־שִׂישׂוּ וְגִילוּ עֲדֵי־עַד אֲשֶׁר אֲנִי בוֹרֵא כִּי הִנְנִי בוֹרֵא אֶת־יְרוּשָׁלַם גִּילָה וְעַמָּהּ מָשׂוֹשׂ׃ וְגַלְתִּי בִירוּשָׁלַם וְשַׂשְׂתִּי בְעַמִּי וְלֹא יִשָּׁמַע בָּהּ עוֹד קוֹל בְּכִי וְקוֹל זְעָקָה׃ לֹא־יִהְיֶה מִשָּׁם עוֹד עוּל וְיָמִים כִּי יָמוּת הַנַּעַר בֶּן־מְאַת שָׁנָה יֵקָלֵל וְהַחוֹטֵא בֶּן־מְאַת שָׁנָה יְקֻלָּל׃ וּבָנוּ בָתִּים וְיָשָׁבוּ וְנָטְעוּ כְרָמִים וְאָכְלוּ פִרְיָם׃ לֹא יִבְנוּ וְאַחֵר יוֹשֵׁב לֹא יִטְּעוּ וְאַחֵר יֹאכֵל כִּי כִימֵי הָעֵץ יְמֵי עַמִּי וּמְעֲשֵׂה יָדֵיהֶם יְבַלּוּן בְּחִירַי׃ לֹא יָגְעוּ לָרִיק וְלֹא יָלְדוּ לִבְהָלָה כִּי זֶרַע בְּרוּכֵי יְהוָה הֵמָּה וְצֶאֱצָאֵיהֶם אִתָּם׃ וְהָיָה טֶרֶם יִקְרָאוּ וַאֲנִי אֶעֱנֶה עוֹדָם מְדַבְּרִים וַאֲנִי אֶשְׁמָע׃ זְאֵב וְטֶלֶא יִרְעוּ כְאֶחָד וְאַרְיֵה כַּבָּקָר יֹאכַל תֶּבֶן וְנָחָשׁ עָפָר לַחְמוֹ לֹא יָרֵעוּ וְלֹא יַשְׁחִיתוּ בְּכָל־הַר קָדְשִׁי אָמַר יְהוָה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי אֵי זֶה בַּיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ לִי וְאֵי זֶה מָקוֹם מְנוּחָתִי׃ וְאֶת־כָּל־אֵלֶּה יָדִי עָשְׂתָה וַיִּהְיוּ כָל־אֵלֶּה נְאֻם־יְהוָה וְאֶל־זֶה אַבִּיט אֶל־עָנִי וּנְכֵה־רוּחַ וְחָרֵד עַל־דְּבָרִי׃ שֹׁחֵט הַשּׁוֹר מַכֵּה אִישׁ זֹבֵחַ הַשֶּׂה עֹרֵף כֶּלֶב מַעֲלֵה מִנְחָה דַּם חֲזִיר מַזְכִּיר לְבוֹנָה מְבָרֵךְ אָוֶן גַּם־הֵמָּה בָּחֲרוּ בִדְרָכֵיהֶם וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם נַפְשָׁם חָפֵצָה׃ גַּם־אֲנִי אֶבְחַר בְּתַעֲלֻלֵיהֶם וּמְגוּרֹתָם אָבִיא לָהֶם יַעַן קָרָאתִי וְאֵין עוֹנֶה דִּבַּרְתִּי וְלֹא שָׁמְעוּ וַיַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינַי וּבַאֲשֶׁר לֹא חָפַצְתִּי בָּחָרוּ׃ שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה הַחֲרֵדִים אֶל־דְּבָרוֹ אָמְרוּ אַחֵיכֶם שֹׂנְאֵיכֶם מְנַדֵּיכֶם לְמַעַן שְׁמִי כָּבַד יְהוָה וְנִרְאֶה בְשִׂמְחַתְכֶם וְהֵמָּה יֵבֹשׁוּ׃ קוֹל שָׁאוֹן מֵעִיר קוֹל מֵהֵיכָל קוֹל יְהוָה מְשַׁלֵּם גְּמוּל לְאֹיְבָיו׃ בְּטֶרֶם תָּחִיל וְלֹא חָלָה יָלְדָה בְּטֶרֶם יְבוֹא חֶבְלָהּ וְלֹא נִלְּדָה זָכָר׃ מִי־שָׁמַע כָּזֹאת מִי רָאָה כָאֵלֶּה הֲיוּחַל אֶרֶץ בְּיוֹם אֶחָד אִם־יִוָּלֵד גּוֹי פַּעַם אֶחָת כִּי חָלָה גַּם־יָלְדָה צִיּוֹן אֶת־בָּנֶיהָ׃ הַאֲנִי אַשְׁבִּיר וְלֹא אוֹלִיד אָמַר יְהוָה אִם־אֲנִי הַמּוֹלִיד וְעָצַרְתִּי אָמַר אֱלֹהָיִךְ׃ שִׂמְחוּ אֶת־יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָהּ כָּל־אֹהֲבֶיהָ שִׂישׂוּ אִתָּהּ מָשׂוֹשׂ כָּל־הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ׃ לְמַעַן תִּינְקוּ וְשִׂבַּעְתֶּם מִשֹּׁד תַּנְחוּמֶיהָ לְמַעַן תָּמֹצּוּ וְהִתְעַנַּגְתֶּם מִזִּיז כְּבוֹדָהּ׃ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹטֶה אֵלֶיהָ כְּנָהָר שָׁלוֹם וּכְנַחַל שׁוֹטֵף כְּבוֹד גּוֹיִם וִינַקְתֶּם עַל־צַד תִּנָּשֵׂאוּ וְעַל־בִּרְכַּיִם תְּשָׁעֲשָׁעוּ׃ כְּאִישׁ אֲשֶׁר אִמּוֹ תְנַחֲמֶנּוּ כֵּן אֲנֹכִי אֲנַחֶמְכֶם וּבִירוּשָׁלַם תְּנֻחָמוּ׃ וּרְאִיתֶם וְשָׂשׂ לִבְּכֶם וַעֲצָמֵיכֶם כַּדֶּשֶׁא תִּפְרַחְנָה וְנוֹדְעָה יַד־יְהוָה אֶת־עֲבָדָיו וְזָעַם אֶת־אֹיְבָיו׃ כִּי הִנֵּה יְהוָה בָּאֵשׁ יָבוֹא וְכַסּוּפָה מַרְכְּבֹתָיו לְהָשִׁיב בְּחֵמָה אַפּוֹ וְגַעֲרָתוֹ בְּלַהֲבֵי אֵשׁ׃ כִּי בָאֵשׁ יְהוָה נִשְׁפָּט וּבְחַרְבּוֹ אֶת־כָּל־בָּשָׂר וְרַבּוּ חַלְלֵי יְהוָה׃ הַמִּתְקַדְּשִׁים וְהַמְטַהָרִים אֶל־הַגַּנּוֹת אַחַר אַחַד בְּתוֹךְ אוֹכֵל בְּשַׂר הַחֲזִיר וְהַשֶּׁקֶץ וְהָעַכְבָּר יַחְדָּו יָסֻפּוּ נְאֻם־יְהוָה׃ וְאָנֹכִי מַעֲשֵׂיהֶם וּמַחְשְׁבֹתֵיהֶם בָּאָה לְקַבֵּץ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וְהַלְשֹׁנוֹת וּבָאוּ וְרָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי׃ וְשַׂמְתִּי בָהֶם אוֹת וְשִׁלַּחְתִּי מֵהֶם פְּלֵטִים אֶל־הַגּוֹיִם תַּרְשִׁישׁ פּוּל וְלוּד מֹשְׁכֵי קֶשֶׁת תֻּבַל וְיָוָן הָאִיִּים הָרְחֹקִים אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ אֶת־שִׁמְעִי וְלֹא רָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי וְהִגִּידוּ אֶת־כְּבוֹדִי בַּגּוֹיִם׃ וְהֵבִיאוּ אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם מִכָּל־הַגּוֹיִם מִנְחָה לַיהוָה בַּסּוּסִים וּבָרֶכֶב וּבַכַּרְכָּרוֹת וְעַל־פְּרָדִים וְעַל־רְכָשִׁים אֶל־הַר קָדְשִׁי יְרוּשָׁלַם אָמַר יְהוָה כַּאֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּנְחָה בִּכְלִי טָהוֹר בֵּית יְהוָה׃ וְגַם־מֵהֶם אֶקַּח לַכֹּהֲנִים לַלְוִיִּם אָמַר יְהוָה׃ כִּי כַאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עֹמְדִים לְפָנַי נְאֻם־יְהוָה כֵּן יַעֲמֹד זַרְעֲכֶם וְשִׁמְכֶם׃ וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ וּמִדֵּי־שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ יָבוֹא כָל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנַי אָמַר יְהוָה׃ וְיָצְאוּ וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפֹּשְׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת וְאִשָּׁם לֹא תִכְבֶּה וְהָיוּ דֵרָאוֹן לְכָל־בָּשָׂר׃

כה אמר יהוה מלך
ישראל וגאלו יהוה צבאות אני
ראשון ואני אחרון ומבלעדי
אלהים: ומי כמוני יקרא ויגידה
ויערכה לי משומי עם עולם ואותיות
ראשר תבאנה יגידו למו: אל תפחדו
ואל תרהו הלא מאז השמעתיך
והגדתי ואתם עדי היש אלוה
מבלעדי ואין צור בל ידעתי:
יצרי פסל כלם תהו וחמודיהם בל
יועילו ועדיהם המה בל יראו ובל
ידעו למען יבשו: מי יצר אל ופסל
נסך לבלתי הועיל: הן כל חבריו
יבשו והרשים המה מאדם יתקבצו
כלם יעמדו יפחדו יבשו יחד: חרש
ברזל מעצד ופעל בפחם ובמקבות
יצרהו ויפעלהו בזרוע כוח גם רעב
ואין כח לא שתה מים ויעף: חרש
עצים נטה קו יתארהו בשרד יעשהו
במקעות ובמחוגה יתארהו ו
יעשהו כתבנית איש כתפארת
אדם לשבת בית: לכרת לו ארזים
ויקח תרזה ואלון ויאמץ לו בעצי
יער נטע ארן וגשם ינדל: והיה
לאדם לבער ויקח מהם ויחם אף
וישק ואפ[ה] לחם אף יפעל אל
וישתחו עשהו פסל ויסגד למו:
חציו שרף בכה אש על חציו בשר
יאכל יצלה צלי וישבע אף יחם
ויאמר האח חממתי ראיתי אור:
ושאריתו לאל עשה לפסלו יסגד־
לו וישתחו ויתפלל אליו ויאמר
הצילני כי אלי אתה:

ושארית יהודה הפלטה יוסיפו לשרש מלמעלה ועשב פרי ועשה מיני׳ ובא מיני׳ ואמר שובני ארי ורפאני איה

ברכן אמר יי מלפא דישראל
ופרקיה יי צבאות אנא הוא
דסולקנים אף עלמי עלמיא דילי
אינון וברמיליהת אנא ולא אלה: ומן
בוחרי ידי ערענא ותיעוניה ויסדרינה
קדמי משיחותי עמא רמן עלמא
וראתיין ותערוכין לסיהרי דעון
לנא: לא תדחלון ולא תהברון
והלא מכבן כסרהון חדיתי ואתון
סהדין קדמי האית אלה בר מיני
ולית דחקוף אילהין רמן קדמי
מתחזיה ליה תקוף: עברי צלמיא
כולהון לנא ופלחיהון ולא יהנון
להון וסהדין אינון דלא חמון
ולא שמען ולא ידעין כדיל דיכהתון
: מן עבר חדית לא ואיל אמיתך
בדיל דלא להתנאר: והא כל
פלחיהון יבהתון ואומנין עבדונין
מבני אנשא יתקבשון כולהון
יקומון יחברון יבהתון בחדא:
נפחא מברזלא חציניא עביד ונפח
טור בשיתורין ובכסקונין כרקוף
ליה ועביד ליה בתקוף חיליה ראם
יכפי עבדיה ולא יכול לא חזיבית
חיל ואם יתחי ולא ישתי סיא יתי
משלחי לעמוד: חרש
נגרא אבנין נפיץ בחוטא
סמר ליה בסשקולתא מגני ליה
באזמיליא ובגורין מאזיר ליה
ועביד ליה בדמות גבר כתושבחת
איתא יתבת ביתא: למיקליה
ארזין ובטיב דבו ובלוט ומתקף
ליה באילני חורשא נטב אורנא
ומטרא מרבי: והוי לאנשא
לאוקדא ובכיב מרמון ושזיבן אף
אנא ואפא לחם אף מעבדיא דחלא
וסגיד אתביה עלמא ובעבא מטיניה
פחליה ומקדי בגוויה על פחליה
בסרא אכיל שזרה טוי ובסבע אף
שתין ומסר אח שחינית חזיתיה נור:
ושאריתה לחלא עבד לעלמא סגיד ומצלי עבד ליה
ובעא מיניה ואמר שזבני ארי דחלאי את:

חרש נגרא סיעדי ועל כשרים. חרש עצים נטה קו. וסיס עיבורא ורקטא שרטלא. ארן לנון ועירא חדא חד
מן נוניו ועירין וסיס נשע ארן. ומשכון. ונרא כסדרי אילף. ומיתן מן אלונים ומן עירן
ומסדרו ברוש וקרוא. ויתפרל ג׳ רשין בקדיח וסיס ותירוש וחשב אשת חרש כי נגיא ותוא. ומנחי לו ויתפרל
אליו. ויזד ויתן לו שוחד שבוא. אבן׳

לא ידעו ולא יבינו כי טח מראות
עיניהם מהשכיל לבתם: ולא
ישיב אל לבו ולא דעת ולא תבונה
לאמר חציו שרפתי בתו אש ואף
אפיתי על גחליו לחם אצלה בשר
ואכל ויתרו לתעבה אעשה לבול
עץ אסגוד: רעה אפר לבו הותל
והטהו ולא יציל את נפשו ולא
יאמר הלוא שקר בימיני:
זכר אלה יעקב וישראל
כי עבדי אתה יצרתיך עבד לי
אתה ישראל לא תנשני: מחיתי
כעב פשעיך וכענן חטאתיך שובה
אלי כי גאלתיך: רנו שמים כי
עשה יהוה הריעו תחתיות ארץ
פצחו הרים רנה יער וכל עץ בו כי
גאל יהוה יעקב ובישראל יתפאר:
כה אמר יהוה גאלך
ויוצרך מבטן אנכי יהוה עשה כל
נטה שמים לבדי רקע הארץ מי אתי:
מפר אתות בדים וקסמים יהולל
משיב חכמים אחור ודעתם יסכל:
מקים דבר עבדו ועצת מלאכיו
ישלים האמר לירושלם תושב
ולערי יהודה תבנינה וחרבותיה
אקומם: האמר לצולה חרבי
ותהרתיך אוביש: האמר לכורש
רעי וכל חפצי ישלם ולאמר
לירושלם תבנה והיכל תוסד:
כה אמר יהוה למשיחו
לכורש אשר החזקתי בימינו לרד
לפניו גוים ומתני מלכים אפתח
לפתח לפניו דלתים ושערים לא
יסגרו: אני לפניך אלך והדורים
אישר דלתות נחושה אשבר ובריחי
ברזל אגדע: ונתתי לך אוצרות
חשך ומטמני מסתרים למען תדע
כי אני יהוה הקורא בשמך אלהי
ישראל: למען עבדי יעקב
וישראל בחירי וקראתיך בשמך

לא ידעון ולא יבינו כי סתם מראות עיניהם מהשכיל לבתם: ולא ישיב אל לבו ולא דעת ולא תבונה לאמר חציו שרפתי בתנור ואף אפיתי על גחליו לחם אצלה בשר ואכל ויתרו לתעבה אעשה לבול עץ אסגוד: רעה אפר לבו הותל והטהו ולא יציל את נפשו ולא יאמר הלוא שקר בימיני: זכר אלה יעקב וישראל כי עבדי אתה יצרתיך עבד לי ישראל לא תנשני: מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך שובה אלי כי גאלתיך: רנו שמים כי עשה יהוה הריעו תחתיות ארץ פצחו הרים רנה יער וכל עץ בו כי גאל יהוה יעקב ובישראל יתפאר: כה אמר יהוה גאלך ויוצרך מבטן אנכי יהוה עשה כל נטה שמים לבדי רקע הארץ מי אתי: מפר אתות בדים וקסמים יהולל משיב חכמים אחור ודעתם יסכל: מקים דבר עבדו ועצת מלאכיו ישלים האמר לירושלם תושב ולערי יהודה תבנינה וחרבותיה אקומם: האמר לצולה חרבי ותהרתיך אוביש: האמר לכורש רעי וכל חפצי ישלם ולאמר לירושלם תבנה והיכל תוסד: כה אמר יהוה למשיחו לכורש אשר החזקתי בימינו לרד לפניו גוים ומתני מלכים אפתח לפתח לפניו דלתים ושערים לא יסגרו: אני לפניך אלך והדורים אישר דלתות נחושה אשבר ובריחי ברזל אגדע: ונתתי לך אוצרות חשך ומטמני מסתרים למען תדע כי אני יהוה הקורא בשמך אלהי ישראל: למען עבדי יעקב וישראל בחירי וקראתיך בשמך

שוכה ה׳ לרע בקרא׳ סוס ובמחנה אשר שוכה ר׳ רבבות׳. בשוד כעב פשעיך בענן ואמחיך. שוכה ר׳
חלצה נפשי׳ שוכה ר׳ עיר מדי. שוכה ר׳ את שביתנו׳ ישלים׳ ר׳ כל חוסים יעצה בלאמיו ישלים.
גם אני ישלם אתו׳ וכל חפצי ישלם. לי ישלים חסר. קרסוליו ובוראו׳ אחרות א׳ אל וס׳ בספר רבנו׳

רשי

ולא ידעתי ולא תכונה. כי לאחר זמן לכורש ולעתיד לבא. רמז׳ כי לא ידעתי ולא תכונה
רוצה לומר לא היה לו לעמוד ולהתפלל לפני אחר אלא לי. הכלם סימן הוא
ובעבור לאחר הסוטה הזה יאחר מהות לו לאשה ולמפרנס. לו
רוצה לומר לסוף ביאת שכר עון ומחבר לזה שלח עון שהיה לאחר ג׳
ולא יבינו. הסמיכה את כאמר לאחר הלא שקר בימיני ויפרד מעצה. לא תנשני:
מחיתי כעב פשעיך. ביאורו כמו שאמר כי אחה עבדי ישראל. לא תנשני. לי
לסוף ימים תגיעו לי ולא תשכחני. ברית. ולא תנשני. לי
יכול להפר אותיותיו. ברית. ולא תנשני. לי
הם החודים בכוכבים על ידי אותיות הסימנים ואל׳ הם הכוכבים. כי טח׳. כמו וטח את הכיור הזה ואת כל כליו הנחושת. עיניהם. כל
אחד ואחד מהם. ולא יביט אל הדבר הנעשה לנגדם. ולא יחשוב בלבו. רמז׳ לנגד עיניו. הנחיר׳. לבבו׳. לבו. לא יעלה על
הדעת. ולא יחשוב בלבו. מלא חציו. כמו שאמר חציו שרפתי. ויתרו׳. מלא שאריתו. ואל׳ ויתרו׳ ים לאחיכם כי כמוהו
הוא. ואל׳ ויתרו׳ ים לאחיכם כי כמוהו

ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעלתם את עצמתי מזה עמכם׃
ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר׃
ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה׃
לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל בני ישראל וישבו ויחנו לפני פי החירת בין מגדל ובין הים לפני בעל צפן נכחו תחנו על הים׃
ואמר פרעה לבני ישראל נבכים הם בארץ סגר עליהם המדבר׃
וחזקתי את לב פרעה ורדף אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל חילו וידעו מצרים כי אני יהוה ויעשו כן׃
ויגד למלך מצרים כי ברח העם וייהפך לבב פרעה ועבדיו אל העם ויאמרו מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל מעבדנו׃
ויאסר את רכבו ואת עמו לקח עמו׃
ויקח שש מאות רכב בחור וכל רכב מצרים ושלשים על כלו׃
ויחזק יהוה את לב פרעה מלך מצרים וירדף אחרי בני ישראל ובני ישראל יצאים ביד רמה׃
וירדפו מצרים אחריהם וישיגו אתם חנים על הים כל סוס רכב פרעה ופרשיו וחילו על פי החירת לפני בעל צפן׃
ופרעה הקריב ויישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נסע אחריהם ויראו מאד ויצעקו בני ישראל אל יהוה׃
ויאמרו אל משה המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר מה זאת עשית לנו להוציאנו ממצרים׃
הלא זה הדבר אשר דברנו אליך במצרים לאמר חדל ממנו ונעבדה את מצרים כי טוב לנו עבד את מצרים ממתנו במדבר׃
ויאמר משה אל העם אל תיראו התיצבו וראו את ישועת יהוה אשר יעשה לכם היום כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוספו לראתם עוד עד עולם׃
יהוה ילחם לכם ואתם תחרישון׃
ויאמר יהוה אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו׃
ואתה הרם את מטך ונטה את ידך על הים ובקעהו ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה׃
ואני הנני מחזק את לב מצרים ויבאו אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל חילו ברכבו ובפרשיו׃
וידעו מצרים כי אני יהוה בהכבדי בפרעה ברכבו ובפרשיו׃
ויסע מלאך האלהים ההלך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמד מאחריהם׃
ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל ויהי הענן והחשך ויאר את הלילה ולא קרב זה אל זה כל הלילה׃
ויט משה את ידו על הים וישב יהוה את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים׃
ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חומה מימינם ומשמאלם׃
וירדפו מצרים ויבאו אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו אל תוך הים׃
ויהי באשמרת הבקר וישקף יהוה אל מחנה מצרים במעמד אש וענן ויהם את מחנה מצרים׃
ויסר את אופן מרכבותיו ויהיגהו בכבדת ויאמר מצרים אנוסה מפני ישראל כי יהוה נלחם להם במצרים׃
ויאמר יהוה אל משה נטה את ידך על הים וישובו המים על מצרים על רכבו ועל פרשיו׃
ויט משה את ידו על הים וישב הים לפנות בקר לאיתנו ומצרים נסים לקראתו וינער יהוה את מצרים בתוך הים׃
וישבו המים ויכסו את הרכב ואת הפרשים לכל חיל פרעה הבאים אחריהם בים לא נשאר בהם עד אחד׃
ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים והמים להם חומה מימינם ומשמאלם׃
ויושע יהוה ביום ההוא את ישראל מיד מצרים וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים׃
וירא ישראל את היד הגדלה אשר עשה יהוה במצרים וייראו העם את יהוה ויאמינו ביהוה ובמשה עבדו׃
אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר אשירה ליהוה כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים׃
עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו׃
יהוה איש מלחמה יהוה שמו׃
מרכבת פרעה וחילו יידה בים ומבחר שלשיו טבעו בים סוף׃
תהמת יכסיומו ירדו במצולת כמו אבן׃
ימינך יהוה נאדרי בכח ימינך יהוה תרעץ אויב׃
וברב גאונך תהרס קמיך תשלח חרונך יאכלמו כקש׃
וברוח אפיך נערמו מים נצבו כמו נד נזלים קפאו תהמת בלב ים׃
אמר אויב ארדף אשיג אחלק שלל תמלאמו נפשי אריק חרבי תורישמו ידי׃
נשפת ברוחך כסמו ים צללו כעופרת במים אדירים׃
מי כמכה באלם יהוה מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלת עשה פלא׃
נטית ימינך תבלעמו ארץ׃
נחית בחסדך עם זו גאלת נהלת בעזך אל נוה קדשך׃
שמעו עמים ירגזון חיל אחז יושבי פלשת׃
אז נבהלו אלופי אדום אילי מואב יאחזמו רעד נמגו כל יושבי כנען׃
תפל עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך יידמו כאבן עד יעבר עמך יהוה עד יעבר עם זו קנית׃
תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך פעלת יהוה מקדש אדני כוננו ידיך׃
יהוה ימלך לעלם ועד׃
כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים ויישב יהוה עליהם את מי הים ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים׃
ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפים ובמחלת׃
ותען להם מרים שירו ליהוה כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים׃
ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים׃
ויבאו מרתה ולא יכלו לשתת מים ממרה כי מרים הם על כן קרא שמה מרה׃
ויילנו העם על משה לאמר מה נשתה׃
ויצעק אל יהוה ויורהו יהוה עץ וישלך אל המים וימתקו המים שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו׃
ויאמר אם שמוע תשמע לקול יהוה אלהיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני יהוה רפאך׃
ויבאו אילמה ושם שתים עשרה עינת מים ושבעים תמרים ויחנו שם על המים׃
ויסעו מאילם ויבא כל עדת בני ישראל אל מדבר סין אשר בין אילם ובין סיני בחמשה עשר יום לחדש השני לצאתם מארץ מצרים׃
ויילנו כל עדת בני ישראל על משה ועל אהרן במדבר׃
ויאמרו אלהם בני ישראל מי יתן מותנו ביד יהוה בארץ מצרים בשבתנו על סיר הבשר באכלנו לחם לשבע כי הוצאתם אתנו אל המדבר הזה להמית את כל הקהל הזה ברעב׃
ויאמר יהוה אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתי אם לא׃
והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה על אשר יילקטו יום יום׃
ויאמר משה ואהרן אל כל בני ישראל ערב וידעתם כי יהוה הוציא אתכם מארץ מצרים׃
והבקר וראיתם את כבוד יהוה בשמעו את תלנתיכם על יהוה ונחנו מה כי תלינו עלינו׃
ויאמר משה בתת יהוה לכם בערב בשר לאכל ולחם בבקר לשבע בשמע יהוה את תלנתיכם אשר אתם מלינם עליו ונחנו מה לא על נו תלנתיכם כי על יהוה׃
ויאמר משה אל אהרן אמר אל כל עדת בני ישראל קרבו לפני יהוה כי שמע את תלנתיכם׃
והיה כדבר אהרן אל כל עדת בני ישראל ויפנו אל המדבר והנה כבוד יהוה נראה בענן׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃
שמעתי את תלנות בני ישראל דבר אלהם לאמר בין הערבים תאכלו בשר ובבקר תשבעו לחם וידעתם כי אני יהוה אלהיכם׃
ויהי בערב ותעל השלו ותכס את המחנה ובבקר היתה שכבת הטל סביב למחנה׃
ותעל שכבת הטל והנה על פני המדבר דק כמכתש דק כפור על הארץ׃
וירא בני ישראל ויאמרו איש אל אחיו מן הוא כי לא ידעו מה הוא ויאמר משה אלהם הוא הלחם אשר נתן יהוה לכם לאכלה׃
זה הדבר אשר צוה יהוה לקטו ממנו איש לפי אכלו עמר לגלגלת מספר נפשתיכם איש אשר באהלו תקחו׃
ויעשו כן בני ישראל ילקטו המרבה והממעיט׃
ויכלו בעמר ולא העדיף המרבה והממעיט לא החסיר איש לפי אכלו לקטו׃
ויאמר משה אליהם איש אל יותר ממנו עד בקר׃
ולא שמעו אל משה ויותרו אנשים ממנו עד בקר ויירם תולעים ויבאש ויקצף עליהם משה׃
ילקטו אותו בבקר בבקר איש כפי אכלו והחם השמש ונמס׃
והיה ביום הששי לקטו לחם משנה שני העמר לאחד ויבאו כל נשיאי העדה ויגידו למשה׃
ויאמר אליהם הוא אשר דבר יהוה שבתון שבת קדש ליהוה מחר את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו ואת כל העודף הניחו לכם לשמר עד הבקר׃
ויניחו אותו עד הבקר כאשר צוה משה ולא הבאיש ורמה לא היתה בו׃
ויאמר משה אכלוהו היום כי שבת היום ליהוה היום לא תמצאוהו בשדה׃
ששת ימים תלקטוהו ויום השביעי שבת לא יהיה בו׃
ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקט ולא מצאו׃
ויאמר יהוה אל משה עד אנה מאנתם לשמר מצותי ותורתי׃
ראו כי יהוה נתן לכם השבת על כן הוא נתן לכם ביום הששי לחם יומים שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקמהו ביום השביעי׃
וישבתו העם ביום השביעי׃
ויקראו בית ישראל את שמו מן והוא כזרע גד לבן ועמו כצפיחת בדבש׃
ויאמר משה זה הדבר אשר צוה יהוה מלא העמר ממנו למשמרת לדרתיכם למען יראו את הלחם אשר האכלתי אתכם במדבר בהוציאי אתכם מארץ מצרים׃
ויאמר משה אל אהרן קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העמר מן ונחה לפני יהוה למשמרת לדרתיכם׃
כאשר צוה יהוה את משה ויניחהו אהרן לפני העדות למשמרת׃
ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה עד באם אל ארץ נושבת את המן אכלו עד באם אל קצה ארץ כנען׃
והעמר עשרית האיפה הוא׃
ויסעו כל עדת בני ישראל ממדבר סין למסעיהם על פי יהוה ויחנו ברפידם ואין מים לשתות העם׃
וירב העם עם משה ויאמרו תנו לנו מים ונשתה ויאמר להם משה מה תריבון עמדי מה תנסון את יהוה׃
ויצמא שם העם למים ויילן העם על משה ויאמר למה זה העלתנו ממצרים להמית אתי ואת בני ואת מקני בצמא׃
ויצעק משה אל יהוה לאמר מה אעשה לעם הזה עוד מעט וסקלוני׃
ויאמר יהוה אל משה עבור לפני העם וקח אתך מזקני ישראל ומטך אשר הכית בו את היאר קח בידך והלכת׃
הנני עומד לפניך שם על הצור בחרב והכית בצור ויצאו ממנו מים ושתה העם וייעש משה כן לעיני זקני ישראל׃
ויקרא שם המקום מסה ומריבה על ריב בני ישראל ועל נסותם את יהוה לאמר היש יהוה בקרבנו אם אין׃
ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים׃
ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק מחר אנכי נצב על ראש הגבעה ומטה האלהים בידי׃
ויעש יהושע כאשר אמר לו משה להלחם בעמלק ומשה אהרן וחור עלו ראש הגבעה׃
והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק׃
וידי משה כבדים ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה ואהרן וחור תמכו בידיו מזה אחד ומזה אחד ויהי ידיו אמונה עד בא השמש׃
ויחלש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב׃
ויאמר יהוה אל משה כתב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע כי מחה אמחה את זכר עמלק מתחת השמים׃
ויבן משה מזבח ויקרא שמו יהוה נסי׃
ויאמר כי יד על כס יה מלחמה ליהוה בעמלק מדר דר׃
ויישמע יתרו כהן מדין חתן משה את כל אשר עשה אלהים למשה ולישראל עמו כי הוציא יהוה את ישראל ממצרים׃
ויקח יתרו חתן משה את צפורה אשת משה אחר שילוחיה׃
ואת שני בניה אשר שם האחד גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה׃
ושם האחד אליעזר כי ויאמר אלהי אבי בעזרי ויצילני מחרב פרעה׃
ויבא יתרו חתן משה ובניו ואשתו אל משה אל המדבר אשר הוא חנה שם הר האלהים׃
ויאמר אל משה אני חתנך יתרו בא אליך ואשתך ושני בניה עמה׃
ויצא משה לקראת חתנו וישתחו וישק לו וישאלו איש לרעהו לשלום ויבאו האהלה׃
ויספר משה לחתנו את כל אשר עשה יהוה לפרעה ולמצרים על אודת ישראל את כל התלאה אשר מצאתם בדרך ויצילם יהוה׃
ויחד יתרו על כל הטובה אשר עשה יהוה לישראל אשר הצילו מיד מצרים׃
ויאמר יתרו ברוך יהוה אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם מתחת יד מצרים׃
עתה ידעתי כי גדול יהוה מכל האלהים כי בדבר אשר זדו עליהם׃
ויקח יתרו חתן משה עולה וזבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים׃
ויהי ממחרת וישב משה לשפט את העם ויעמד העם על משה מן הבקר עד הערב׃
וירא חתן משה את כל אשר הוא עשה לעם ויאמר מה הדבר הזה אשר אתה עשה לעם מדוע אתה יושב לבדך וכל העם נצב עליך מן בקר עד ערב׃
ויאמר משה לחתנו כי יבא אלי העם לדרש אלהים׃
כי יהיה להם דבר בא אלי ושפטתי בין איש ובין רעהו והודעתי את חקי האלהים ואת תורתיו׃
ויאמר חתן משה אליו לא טוב הדבר אשר אתה עשה׃
נבל תבל גם אתה גם העם הזה אשר עמך כי כבד ממך הדבר לא תוכל עשהו לבדך׃
עתה שמע בקולי איעצך ויהי אלהים עמך היה אתה לעם מול האלהים והבאת אתה את הדברים אל האלהים׃
והזהרתה אתהם את החקים ואת התורות והודעת להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון׃
ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלהים אנשי אמת שנאי בצע ושמת עליהם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושרי עשרות׃
ושפטו את העם בכל עת והיה כל הדבר הגדל יביאו אליך וכל הדבר הקטן ישפטו הם והקל מעליך ונשאו אתך׃
אם את הדבר הזה תעשה וצוך אלהים ויכלת עמד וגם כל העם הזה על מקמו יבא׃
וישמע משה לקול חתנו ויעש כל אשר אמר׃
ויבחר משה אנשי חיל מכל ישראל ויתן אתם ראשים על העם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושרי עשרות׃
וישפטו את העם בכל עת את הדבר הקשה יביאון אל משה וכל הדבר הקטן ישפטו הם׃
וישלח משה את חתנו ויילך לו יתרו אל ארצו׃
בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני׃
ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר׃
ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו יהוה מן ההר לאמר כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל׃
אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים ואבא אתכם אלי׃
ועתה אם שמוע תשמעו בקלי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגלה מכל העמים כי לי כל הארץ׃
ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל׃
ויבא משה ויקרא לזקני העם וישם לפניהם את כל הדברים האלה אשר צוהו יהוה׃
ויענו כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דבר יהוה נעשה וישב משה את דברי העם אל יהוה׃
ויאמר יהוה אל משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך ובך יאמינו לעולם ויגד משה את דברי העם אל יהוה׃
ויאמר יהוה אל משה לך אל העם וקדשתם היום ומחר וכיבסו שמלתם׃
והיו נכנים ליום השלישי כי ביום השלישי ירד יהוה לעיני כל העם על הר סיני׃
והגבלת את העם סביב לאמר השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו כל הנגע בהר מות יומת׃
לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה יירה אם בהמה אם איש לא יחיה במשך היובל המה יעלו בהר׃
וירד משה מן ההר אל העם ויקדש את העם ויכבסו שמלתם׃
ויאמר אל העם היו נכנים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה׃
ויהי ביום השלישי בהיות הבקר ויהי קלת וענן כבד על ההר וקל שופר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה׃
ויוצא משה את העם לקראת האלהים מן המחנה ויתיצבו בתחתית ההר׃
והר סיני עשן כלו מפני אשר ירד עליו יהוה באש ויעל עשנו כעשן הכבשן ויחרד כל ההר מאד׃
ויהי קול השופר הולך וחזק מאד משה ידבר והאלהים יעננו בקול׃
וירד יהוה על הר סיני אל ראש ההר ויקרא יהוה למשה אל ראש ההר ויעל משה׃
ויאמר יהוה אל משה רד העד בעם פן יהרסו אל יהוה לראות ונפל ממנו רב׃
וגם הכהנים הנגשים אל יהוה יתקדשו פן יפרץ בהם יהוה׃
ויאמר משה אל יהוה לא יוכל העם לעלת אל הר סיני כי אתה העדת בנו לאמר הגבל את ההר וקדשתו׃
ויאמר אליו יהוה לך רד ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם אל יהרסו לעלת אל יהוה פן יפרץ בם׃
וירד משה אל העם ויאמר אלהם׃
וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר׃
אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים׃
לא יהיה לך אלהים אחרים על פני׃
לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ׃
לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא פקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים לשנאי׃
ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי׃
לא תשא את שם יהוה אלהיך לשוא כי לא ינקה יהוה את אשר ישא את שמו לשוא׃
זכור את יום השבת לקדשו׃
ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך׃
ויום השביעי שבת ליהוה אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך וגרך אשר בשעריך׃
כי ששת ימים עשה יהוה את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בם וינח ביום השביעי על כן ברך יהוה את יום השבת ויקדשהו׃
כבד את אביך ואת אמך למען יארכון ימיך על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך׃
לא תרצח׃
לא תנאף׃
לא תגנב׃
לא תענה ברעך עד שקר׃
לא תחמד בית רעך לא תחמד אשת רעך ועבדו ואמתו שורו וחמרו וכל אשר לרעך׃
וכל העם רואים את הקלת ואת הלפדים ואת קל השופר ואת ההר עשן ויראו העם וינעו ויעמדו מרחק׃
ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות׃
ויאמר משה אל העם אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו׃
ויעמד העם מרחק ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלהים׃
ויאמר יהוה אל משה כה תאמר אל בני ישראל אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם׃
לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם׃
מזבח אדמה תעשה לי וזבחת עליו את עלתיך ואת שלמיך את צאנך ואת בקרך בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך׃
ואם מזבח אבנים תעשה לי לא תבנה אתהן גזית כי חרבך הנפת עליה ותחללה׃
ולא תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תגלה ערותך עליו׃
ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם׃
כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשביעית יצא לחפשי חנם׃
אם בגפו יבא בגפו יצא אם בעל אשתו הוא ויצאה אשתו עמו׃
אם אדניו יתן לו אשה וילדה לו בנים או בנות האשה וילדיה תהיה לאדניה והוא יצא בגפו׃
ואם אמר יאמר העבד אהבתי את אדני את אשתי ואת בני לא אצא חפשי׃
והגיש אדניו אל האלהים והגישו אל הדלת או אל המזוזה ורצע אדניו את אזנו במרצע ועבדו לעלם׃
וכי ימכר איש את בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים׃
אם רעה בעיני אדניה אשר לו יעדה ופדה לעם לא ימשל למכרה בבגדו בה׃
ואם לבנו יעדנה כמשפט הבנות יעשה לה׃
אם אחרת יקח לו שארה כסותה ועונתה לא יגרע׃
ואם שלש אלה לא יעשה לה ויצאה חנם אין כסף׃
מכה איש ומת מות יומת׃
ואשר לא צדה והאלהים אנה לידו ושמתי לך מקום אשר ינוס שמה׃
וכי יזד איש על רעהו להרגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות׃
ומכה אביו ואמו מות יומת׃
וגנב איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת׃
ומקלל אביו ואמו מות יומת׃
וכי יריבן אנשים והכה איש את רעהו באבן או באגרף ולא ימות ונפל למשכב׃
אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המכה רק שבתו יתן ורפא ירפא׃
והכה איש את עבדו או את אמתו בשבט ומת תחת ידו נקם ינקם׃
אך אם יום או יומים יעמד לא יקם כי כספו הוא׃
וכי יגפו איש שור אשת איש ומת סקול יסקל ולא יאכל את בשרו ובעל השור נקי׃
אם שור נגח הוא מתמול שלשום והועד בבעליו ולא ישמרנו והמית איש או אשה השור יסקל וגם בעליו יומת׃
אם כופר יושת עליו ונתן פדון נפשו ככל אשר יושת עליו׃
או בן יגח או בת יגח כמשפט הזה יעשה לו׃
אם עבד יגח השור או אמה כסף שלשים שקלים יתן לאדניו והשור יסקל׃
וכי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור ולא יכסנו ונפל שמה שור או חמור׃
בעל הבור ישלם כסף ישיב לבעליו והמת יהיה לו׃
וכי יגף שור איש את שור רעהו ומת ומכרו את השור החי וחצו את כספו וגם את המת יחצון׃
או נודע כי שור נגח הוא מתמול שלשום ולא יכפרנו בעליו שלם ישלם שור תחת השור והמת יהיה לו׃
וכי יגנב איש שור או שה וטבחו או מכרו חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה׃
אם במחתרת ימצא הגנב והוכה ומת אין לו דמים׃
אם זרחה השמש עליו דמים לו שלם ישלם אם אין לו ונמכר בגנבתו׃
אם המצא תמצא בידו הגנבה משור עד חמור עד שה חיים שנים ישלם׃
כי יבער איש שדה או כרם ושלח את בעירה ובער בשדה אחר מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם׃
כי תצא אש ומצאה קצים ונאכל גדיש או הקמה או השדה כלה שלם ישלם המבעיר את הבערה׃
כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמר וגנב מבית האיש אם ימצא הגנב ישלם שנים׃
אם לא ימצא הגנב ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו במלאכת רעהו׃
על כל דבר פשע על שור על חמור על שה על שלמה על כל אבדה אשר יאמר כי הוא זה עד הדבר בשתי שניהם אשר ירשיען אלהים ישלם שנים לרעהו׃
כי יתן איש אל רעהו חמור או שור או שה וכל בהמה לשמר ומת או נשבר או נשבה אין ראה׃
שבועת יהוה תהיה בין שניהם אם לא שלח ידו במלאכת רעהו ולקח בעליו ולא ישלם׃
ואם גנב יגנב מעמו ישלם לבעליו׃
אם טרף יטרף יביאהו עד הטרפה לא ישלם׃
וכי יישאל איש מעם רעהו ונשבר או מת בעליו אין עמו שלם ישלם׃
אם בעליו עמו לא ישלם אם שכיר הוא בא בשכרו׃
וכי יפתה איש בתולה אשר לא ארשה ושכב עמה מהר ימהרנה לו לאשה׃
אם מאן ימאן אביה לתתה לו כסף ישקל כמהר הבתולות׃
מכשפה לא תחיה׃
כל שוכב עם בהמה מות יומת׃
זבח לאלהים יחרם בלתי ליהוה לבדו׃
וגר לא תונה ולא תלחצנו כי גרים הייתם בארץ מצרים׃
כל אלמנה ויתום לא תענון׃
אם ענה תענה אתו כי אם צעק יצעק אלי שמע אשמע צעקתו׃
וחרה אפי והרגתי אתכם בחרב והיו נשיכם אלמנות ובניכם יתומים׃
אם כסף תלוה את עמי את העני עמך לא תהיה לו כנשה לא תשימון עליו נשך׃
אם חבל תחבל שלמת רעך עד בא השמש תשיבנו לו׃
כי היא כסתו לבדה היא שלמתו לעורו במה ישכב והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני׃
אלהים לא תקלל ונשיא בעמך לא תאר׃
בכרך ובדמעך לא תאחר בכור בניך תתן לי׃
כן תעשה לשורך לשה שבעת ימים יהיה עם אמו ביום השמיני תתנו לי׃
ואנשי קדש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשלכון אתו׃
לא תשא שמע שוא אל תשת ידך עם רשע להיות עד חמס׃
לא תהיה אחרי רבים לרעת ולא תענה על רב לנטת אחרי רבים להטת׃
ודל לא תהדר בריבו׃
כי תפגע שור אויבך או חמרו תעה השב תשיבנו לו׃
כי תראה חמור שנאך רבץ תחת משאו וחדלת מעזב לו עזב תעזב עמו׃
לא תטה משפט אביונך בריבו׃
מדבר שקר תרחק ונקי וצדיק אל תהרג כי לא אצדיק רשע׃
ושחד לא תקח כי השחד יעור פקחים ויסלף דברי צדיקים׃
וגר לא תלחץ ואתם ידעתם את נפש הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים׃
ושש שנים תזרע את ארצך ואספת את תבואתה׃
והשביעית תשמטנה ונטשתה ואכלו אביני עמך ויתרם תאכל חית השדה כן תעשה לכרמך לזיתך׃
ששת ימים תעשה מעשיך וביום השביעי תשבת למען ינוח שורך וחמרך וינפש בן אמתך והגר׃
ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו ושם אלהים אחרים לא תזכירו לא ישמע על פיך׃
שלש רגלים תחג לי בשנה׃
את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתיך למועד חדש האביב כי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם׃
וחג הקציר בכורי מעשיך אשר תזרע בשדה וחג האסיף בצאת השנה באספך את מעשיך מן השדה׃
שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך אל פני האדן יהוה׃
לא תזבח על חמץ דם זבחי ולא ילין חלב חגי עד בקר׃
ראשית בכורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו׃
הנה אנכי שלח מלאך לפניך לשמרך בדרך ולהביאך אל המקום אשר הכנתי׃
השמר מפניו ושמע בקלו אל תמר בו כי לא ישא לפשעכם כי שמי בקרבו׃
כי אם שמוע תשמע בקלו ועשית כל אשר אדבר ואיבתי את איביך ואצרתי את צרריך׃
כי ילך מלאכי לפניך והביאך אל האמרי והחתי והפרזי והכנעני החוי והיבוסי והכחדתיו׃
לא תשתחוה לאלהיהם ולא תעבדם ולא תעשה כמעשיהם כי הרס תהרסם ושבר תשבר מצבתיהם׃
ועבדתם את יהוה אלהיכם וברך את לחמך ואת מימיך והסרתי מחלה מקרבך׃
לא תהיה משכלה ועקרה בארצך את מספר ימיך אמלא׃
את אימתי אשלח לפניך והמתי את כל העם אשר תבוא בהם ונתתי את כל אויביך אליך עורף׃
ושלחתי את הצרעה לפניך וגרשה את החוי את הכנעני ואת החתי מלפניך׃
לא אגרשנו מלפניך בשנה אחת פן תהיה הארץ שממה ורבה עליך חית השדה׃
מעט מעט אגרשנו מלפניך עד אשר תפרה ונחלת את הארץ׃
ושתי את גבלך מים סוף ועד ים פלשתים וממדבר עד הנהר כי אתן בידכם את יושבי הארץ וגרשתמו מפניך׃
לא תכרת להם ולאלהיהם ברית׃
לא ישבו בארצך פן יחטיאו אתך כי תעבד את אלהיהם כי יהיה לך למוקש׃
ויאמר אל משה עלה אל יהוה אתה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל והשתחויתם מרחק׃
ונגש משה לבדו אל יהוה והם לא יגשו ועם לא יעלו איתו׃
ויבא משה ויספר לעם את כל דברי יהוה ואת כל המשפטים ויען כל העם קול אחד ויאמרו כל הדברים אשר דבר יהוה נעשה׃
ויכתב משה את כל דברי יהוה ויישכם בבקר ויבן מזבח תחת ההר ושתים עשרה מצבה לשנים עשר שבטי ישראל׃
וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עלת ויזבחו זבחים שלמים ליהוה פרים׃
ויקח משה חצי הדם וישם באגנת וחצי הדם זרק על המזבח׃
ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע׃
ויקח משה את הדם ויזרק על העם ויאמר הנה דם הברית אשר כרת יהוה עמכם על כל הדברים האלה׃
ויעל משה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל׃
ויראו את אלהי ישראל ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר׃
ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו׃
ויאמר יהוה אל משה עלה אלי ההרה והיה שם ואתנה לך את לחת האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורתם׃
ויקם משה ויהושע משרתו ויעל משה אל הר האלהים׃
ואל הזקנים אמר שבו לנו בזאת עד אשר נשוב אליכם והנה אהרן וחור עמכם מי בעל דברים יגש אליהם׃
וישב משה אל יהוה ויאמר אנה אני נשא את כל העם הזה כי כבד הוא ממני׃
ויאמר יהוה אל משה הנה אנכי מחזיר את לב פרעה ורדף אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל חילו וידעו מצרים כי אני יהוה ויעשו כן׃
ויגד למלך מצרים כי ברח העם וייהפך לבב פרעה ועבדיו אל העם ויאמרו מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל מעבדנו׃
ויאסר את רכבו ואת עמו לקח עמו׃
ויקח שש מאות רכב בחור וכל רכב מצרים ושלשים על כלו׃
ויחזק יהוה את לב פרעה מלך מצרים וירדף אחרי בני ישראל ובני ישראל יצאים ביד רמה׃
וירדפו מצרים אחריהם וישיגו אתם חנים על הים כל סוס רכב פרעה ופרשיו וחילו על פי החירת לפני בעל צפן׃
ופרעה הקריב ויישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נסע אחריהם ויראו מאד ויצעקו בני ישראל אל יהוה׃
ויאמרו אל משה המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר מה זאת עשית לנו להוציאנו ממצרים׃
הלא זה הדבר אשר דברנו אליך במצרים לאמר חדל ממנו ונעבדה את מצרים כי טוב לנו עבד את מצרים ממתנו במדבר׃
ויאמר משה אל העם אל תיראו התיצבו וראו את ישועת יהוה אשר יעשה לכם היום כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוספו לראתם עוד עד עולם׃
יהוה ילחם לכם ואתם תחרישון׃
ויאמר יהוה אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו׃
ואתה הרם את מטך ונטה את ידך על הים ובקעהו ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה׃
ואני הנני מחזק את לב מצרים ויבאו אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל חילו ברכבו ובפרשיו׃
וידעו מצרים כי אני יהוה בהכבדי בפרעה ברכבו ובפרשיו׃
ויסע מלאך האלהים ההלך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמד מאחריהם׃
ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל ויהי הענן והחשך ויאר את הלילה ולא קרב זה אל זה כל הלילה׃
ויט משה את ידו על הים וישב יהוה את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים׃
ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חומה מימינם ומשמאלם׃
וירדפו מצרים ויבאו אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו אל תוך הים׃
ויהי באשמרת הבקר וישקף יהוה אל מחנה מצרים במעמד אש וענן ויהם את מחנה מצרים׃
ויסר את אופן מרכבותיו ויהיגהו בכבדת ויאמר מצרים אנוסה מפני ישראל כי יהוה נלחם להם במצרים׃
ויאמר יהוה אל משה נטה את ידך על הים וישובו המים על מצרים על רכבו ועל פרשיו׃
ויט משה את ידו על הים וישב הים לפנות בקר לאיתנו ומצרים נסים לקראתו וינער יהוה את מצרים בתוך הים׃
וישבו המים ויכסו את הרכב ואת הפרשים לכל חיל פרעה הבאים אחריהם בים לא נשאר בהם עד אחד׃
ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים והמים להם חומה מימינם ומשמאלם׃
ויושע יהוה ביום ההוא את ישראל מיד מצרים וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים׃
וירא ישראל את היד הגדלה אשר עשה יהו

שמעו וחזה לכל עמים ואתם חלאתם תגידו השמיעוך חדשות מקחת ונשרת ולא ירעתם עתה נבראו ולא מאז ולפני יום ולא שמעתם פן תאמר הנה ידעתין גם לא שמעת גם לא ידעת גם מאז לא פתחת אזנך כי ידעת בגוד תבגוד ופשע מבטן קרא לך לפלמוני הגד לנו זאת ונדעה וראשנה ונשים לבנו ונדעה אחריתן או הפיחנו שמענה אותם תשמיענה עתה בראתי ולא מאז ולפניהם לא שמעת פן תאמר הנה ידעתים גם לא שמעת גם לא ידעת גם מאז לא פתחת אזנך כי ידעתי

מי יתיר הנשוי שם אל מלך המשיח פה אל ירא האם פלגי נחלת ישלם יבואו כאשר כאשר ויש לומר כי כאשר הלך המשיח סב אל ירא האם המשיח תלך לעזרת שרשו הנשוי והנשמה מן גם כאשר כתיו לך כאשר בעזרה שם שמלה שמלה חזה וזה הוא הכהן שעזר הכפן הבא לחריבו: הן. תלחרו ויקחו. כמו שמרתם תעשם שמרתם. ירידי היום. לעזרה. לשעזרה שמרתם. כשבאון שקיעתו שמרתם הכהן לעזרה. שמרתם. כמו שמרתם לשון כאשר כתיו לך כאשר היתה: הסיגו אל נוד. כתיו הנשוי שיעור לשון שם על הנוד שם הנוד שתשם ניון שלמה כאשר כאשר היתה: אל תקרא לך ותשוב ניון שלמה כאשר כאשר היתה: אל תקרא לך ותשוב ניון שלמה כאשר כאשר היתה: אל תקרא לך ותשוב ניון שלמה כאשר כאשר היתה:

רשי

כתיב עברי. כתיב הכתיבים: תמר הלך המשיח. לשלח כרח פה עליו ובכתיב כשם ל' כי הוא יבוא: הן כולכם. מלאכם שמשים כתיב כאחיו. קדושי ים. שכרתי עליכם: תחזרי ויקרא בן בניין שיקרי. כמו שמרתם תעשם שמרתם: ירידי היום. לעזרה. לשמרתם הכהן לעזרה: כאשר כתיב לך כאשר היתה: אל תקרא לך ותשוב ניון שלמה כאשר כאשר היתה: אל תקרא לך ותשוב ניון שלמה כאשר כאשר היתה: אל תקרא לך ותשוב ניון שלמה כאשר כאשר היתה:

אשר נביאיא עתיד קורשא ברוך תוא למחוי אשר לעסקא מן נכון מדחליא ריוזעו: ותאמר ל' תשבחה בעלמא למעבד. ובחכמה ל' ויקרא שם המקום בשם. למעבד ל' השכון. הקמה ל' רבוא אשר אש ישראל. בעקבה ל' ויהא ל' מה כי יהוה לעבד

אשר נביאיא עתיד קורשא ברוך
תוא למחוי אשר לעסקא מן נכון
מדחליא ריוזעו: ותאמר ל' תשבחה בעלמא למעבד. ובחכמה ל' ויקרא שם המקום בשם. למעבד ל' השכון. הקמה ל' רבוא אשר אש ישראל. בעקבה ל' ויהא ל' מה כי יהוה לעבד

מי כמכם יראי יהוה שמע
בקול עבדו אשר הלך חשכים ואין
נגה לו יבטח בשם יהוה ושען
באלהיו: הן כולכם קדחי אש
מאזרי זיקות לכו באור אשכם
ובזיקות בערתם מידי היתה זאת
לכם למעצבה תשכבון:

שמעו אלי רדפי צדק
מבקשי יהוה הביטו אל צור חצבתם
ואל מקבת בור נקרתם: הביטו אל-
אברהם אביכם ואל שרה תחולל לכם
כי אחד קראתיו ואברכהו וארבהו:
כי נחם יהוה ציון נחם כל חרבתיה
וישם מדברה כערן וערבתה כגן
יהוה ששון ושמחה ימצא בתודה
וקול זמרה:

הקשיבו אלי עמי ולאומי אלי
האזינו כי תורה מאתי תצא ומשפטי
לאור עמים ארגיע: קרוב צדקי
יצא ישעי וזרועי עמים ישפטו אלי
איים יקוו ואל זרועי ייחלו: שאו
למשים עיניכם והביטו אל הארץ
מתחת כי שמים כעשן נמלחו
והארץ כבגד תבלה וישביה כמו-
כן ימותון וישועתי לעולם תהיה
וצדקתי לא תחתת:

שמעו אלי יודעי צדק עם תורתי
בלבכם אל תיראו חרפת אנוש
ומגדופתם אל תחתו: כי כבגד
יאכלם עש וכצמר יאכלם סס
וצדקתי לעולם תהיה וישועתי לדור
דורים: עורי עורי
לבשי עוז זרוע יהוה עורי כימי קדם
דורות עולמים הלוא את היא
המחצבת רהב מחוללת תנין:
הלוא את הי האחרבת ים מי
תהום רבה השמת מעמקי ים
דרך לעבר גאולים:

למעצבה אדון משמשון בה בשוק תיבותא ושם הדבה ל' יאל מעבד אלף. קדמה ל' לא שכנעה בקול. ואבה ל' בעזרו ויעזנו. ותחבה ל' תשבחה לבעלה למעלה. שבה ל' תאת תוגה תשבחה בעזרים לא. וכרכה ל' ויקרא שם המקום בשם. למעבד ל' השכון. הקמה ל' רבוא אשר אש ישראל. בעקבה ל' ויהא

מי כמכם יראי יהוה שמע
בקול עבדו אשר הלך חשכים ואין
נגה לו יבטח בשם יהוה ושען
באלהיו: הן כולכם קדחי אש
מאזרי זיקות לכו באור אשכם
ובזיקות בערתם מידי היתה זאת
לכם למעצבה תשכבון:

שמעו אלי רדפי צדק
מבקשי יהוה הביטו אל צור חצבתם
ואל מקבת בור נקרתם: הביטו אל-
אברהם אביכם ואל שרה תחולל לכם
כי אחד קראתיו ואברכהו וארבהו:
כי נחם יהוה ציון נחם כל חרבתיה
וישם מדברה כערן וערבתה כגן
יהוה ששון ושמחה ימצא בתודה
וקול זמרה:

הקשיבו אלי עמי ולאומי אלי
האזינו כי תורה מאתי תצא ומשפטי
לאור עמים ארגיע: קרוב צדקי
יצא ישעי וזרועי עמים ישפטו אלי
איים יקוו ואל זרועי ייחלו: שאו
למשים עיניכם והביטו אל הארץ
מתחת כי שמים כעשן נמלחו
והארץ כבגד תבלה וישביה כמו-
כן ימותון וישועתי לעולם תהיה
וצדקתי לא תחתת:

שמעו אלי יודעי צדק עם תורתי
בלבכם אל תיראו חרפת אנוש
ומגדופתם אל תחתו: כי כבגד
יאכלם עש וכצמר יאכלם סס
וצדקתי לעולם תהיה וישועתי לדור
דורים: עורי עורי
לבשי עוז זרוע יהוה עורי כימי קדם
דורות עולמים הלוא את היא
המחצבת רהב מחוללת תנין:
הלוא את הי האחרבת ים מי
תהום רבה השמת מעמקי ים
דרך לעבר גאולים:

אבן עזרא

באורבה ל' כבוץ סיעור כגון. נקרבה ל' החרישה אלי אויש. שתבה ל' כמו אשר דבל נתלי

ישעיה

ותדוי יהוה ישוכון ובאו עיון ברכה
ושמחה עולם על ראשם ששון
ושמחה ישיגון נסו יגון ואנחה:
אנכי אנכי הוא מנחמכם
מי את ותיראי מאנוש ימות ובן-
אדם חציר ינתן: ותשכח יהוה
עשך נוטה שמים ויסד ארץ ותפחד
תמיד כל היום מפני חמת המציק
כאשר כונן להשחית ואיה חמת
המציק: מהר צעה להפתחולא-
ימות לשחת ולא יחסר לחמו:
ואנכי יהוה אלהיך רגע הים ויהמו
גליו יהוה צבאות שמו: ואשם
דברי בפיך ובצל ידי כסיתיך לנטע
שמים וליסד ארץ ולאמר לציון
עמי אתה:
התעוררי התעוררי קומי ירושלם אשר שתית
מיד יהוה את כוס חמתו את קבעת
כוס התרעלה שתית מצית:
אין מנהל לה מכל בנים ילדה ואין
מחזיק בידה מכל בנים גדלה:
שתים הנה קראתיך מי ינוד לך השד
והשבר והרעב ומה אנחמך:
בניך עלפו שכבו בראש כל חוצות
כתוא מכמר המלאים חמת יהוה
גערת אלהיך: לכן שמעי נא זאת
עניה ושכרת ולא מיין:
כה אמר אדניך יהוה
ואלהיך יריב עמו הנה לקחתי מידך
את כוס התרעלה קבעת כוס
חמתי לא תוסיפי לשתותה עוד:
ושמתיה ביד מוגיך אשר אמרו
לנפשך שחי ונעברה ותשימי כארץ
גוך וכחוץ לעברים:
עורי עורי לבשי עוזך ציון לבשי
בגדי תפארתך ירושלם עיר הקדש
כי לא יוסיף יבא בך עוד ערל וטמא:

ופרקיה בר חזקיה מסנלך דרומה אסרין לנפשך אסאכי ונעדי ואסאכת פארעא
יקרך והויית בשוק לעדן: אתנלא אתנלא לבשי תוקיף עזין לבשי תשבחתיך
ירושלם קדישתא דקוטשא אדי לא יסכפון ויערון בך עוד ערלין וסמאבין:

ופרקיה בר חזקיה מסנלך דרומה אסרין לנפשך אסאכי ונעדי ואסאכת פארעא
יקרך והויית בשוק לעדן: אתנלא אתנלא לבשי תוקיף עזין לבשי תשבחתיך
ירושלם קדישתא דקוטשא אדי לא יסכפון ויערון בך עוד ערלין וסמאבין:

אבן עזרא

ראשם ב' בקריאה וסם עבר כמו מדבר סיני: אנכי אנכי ב' כסי וכסי לעיל בסראש דא ס' בן: חמת ב' ס' בקראה וסם ואבן עזרא כמו בעיני מני. ואבי לא תשאלי לך: ואבי היות הדרן ומשחה לך. ואבי אי אלהיך רעיתם ויחסרו כאה

רשי

ראשם בקריאה וסם עבר כמו מדבר סיני: אנכי אנכי ב' כסי וכסי לעיל בסראש דא ס' בן: חמת ב' ס' בקראה וסם ואבן עזרא כמו בעיני מני. ואבי לא תשאלי לך: ואבי היות הדרן ומשחה לך. ואבי אי אלהיך רעיתם ויחסרו כאה

אבן עזרא

ופרקיה בר חזקיה מסנלך דרומה אסרין לנפשך אסאכי ונעדי ואסאכת פארעא
יקרך והויית בשוק לעדן: אתנלא אתנלא לבשי תוקיף עזין לבשי תשבחתיך
ירושלם קדישתא דקוטשא אדי לא יסכפון ויערון בך עוד ערלין וסמאבין:

רשי

ופרקיה בר חזקיה מסנלך דרומה אסרין לנפשך אסאכי ונעדי ואסאכת פארעא
יקרך והויית בשוק לעדן: אתנלא אתנלא לבשי תוקיף עזין לבשי תשבחתיך
ירושלם קדישתא דקוטשא אדי לא יסכפון ויערון בך עוד ערלין וסמאבין:

התנערי מעפר קומי שבי ירושלם
התפתחי מוסרי צואריך שביה בת־
ציון׃ כי־כה אמר יהוה
חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו׃
כי כה אמר אדני יהוה מצרים ירד־
עמי בראשונה לגור שם ואשור
באפס עשקו׃ ועתה מה־לי־פה
נאם־יהוה כי־לקח עמי חנם משליו
יהילולו נאם־יהוה ותמיד כל־היום
שמי מנאץ׃ לכן ידע עמי שמי לכן
ביום ההוא כי־אני הוא המדבר
הנני׃ מה נאוו על־
ההרים רגלי מבשר משמיע שלום
מבשר טוב משמיע ישועה אמר
לציון מלך אלהיך׃ קול צפיך
נשאו קול יחדו ירננו כי עין בעין
יראו בשוב יהוה ציון׃ פצחו רננו
יחדו חרבות ירושלם כי־נחם יהוה
עמו גאל ירושלם׃ חשף יהוה את־
זרוע קדשו לעיני כל־הגוים וראו
כל־אפסי־ארץ את־ישועת אלהינו׃
סורו סורו צאו משם טמא אל־תגעו
צאו מתוכה הבדלו נשאי כלי יהוה׃
כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא
תלכון כי־הלך לפניכם יהוה
ומאספכם אלהי ישראל׃
הנה ישכיל עבדי
ירום ונשא וגבה מאד׃ כאשר
שממו עליך רבים כן־משחת
מאיש מראהו ותארו מבני אדם׃
כן יזה גוים רבים עליו יקפצו מלכים
פיהם כי אשר לא־ספר להם ראו
ואשר לא שמעו התבוננו׃ מי
האמין לשמעתנו וזרוע יהוה על־מי
נגלתה׃ ויעל כיונק לפניו וכשרש
מארץ ציה לא־תאר לו ולא הדר
ונראהו ולא מראה ונתאוינהו׃
נבזה וחדל אישים איש מכאבות
וידוע חלי וכמסתר פנים ממנו נבזה
ולא חשבנהו׃ אכן חלינו הוא
נשא ומכאבינו סבלם ואנחנו
חשבנהו נגוע מכה אלהים ומענה׃
והוא מחלל ממשעינו מדכא
מעונותינו מוסר שלומנו עליו ו
ובחבורתיו נרפא לנו׃ כלנו כצאן
תעינו איש לדרכו פנינו וי־הוה
הפגיע בו את עון כלנו׃ נגש
והוא נענה ולא יפתח פיו כשה־
לטבח יובל והכלם לפני גזזיה נ
נאלם ולא יפתח פיו׃ מעצר
ומשפט לקח ואת דורו מי ישוחח
כי נגזר מארץ חיים ממשע עמי נגע
למו׃ ויתן את־רשעים קברו
ואת עשיר במותיו על לא־חמס עשה
ולא מרמה בפיו׃ ויהוה חפץ דכאו
החלי אם־תשים אשם נפשו יראה זרע
יאריך ימים וחפץ יהוה בידו יצלח׃
מעמל נפשו יראה ישבע בדעתו יצדיק
צדיק עבדי לרבים ועונתם הוא יסבל׃
לכן אחלק לו ברבים ואת עצומים
יחלק שלל תחת אשר הערה למות
נפשו ואת פושעים נמנה והוא חטא
רבים נשא ולפושעים יפגיע׃
רני עקרה לא ילדה פצחי רנה
וגילי לא חלה כי־רבים בני שוממה
מבני בעולה אמר יהוה׃ הרחיבי
מקום אהלך ויריעות משכנותיך
תטינה אל־תחשכי האריכי מיתרים
ויתדותיך חזקי׃ כי ימין ושמאל
תפרוצי וזרעך גוים יירש וערים
נשמות יושיבו׃ אל־תיראי כי־לא
תבושי ואל־תכלמי כי לא תחפירי
כי בשת עלומיך תשכחי וחרפת
אלמנותיך לא תזכרי־עוד׃ כי
בעליך עשיך יהוה צבאות שמו
וגואלך קדוש ישראל אלהי כל־
הארץ יקרא׃ כי כאשה עזובה
ועצובת רוח קראך ואשת נעורים
כי תמאס אמר אלהיך׃ ברגע קטן
עזבתיך וברחמים גדולים אקבצך׃
בשצף קצף הסתרתי פני רגע
ממך ובחסד עולם רחמתיך אמר
גאלך יהוה׃ כי־מי נח זאת לי
אשר נשבעתי מעבר מי־נח עוד
לא־אעבר על־הארץ כן נשבעתי
מקצף עליך ומגער בך׃ כי ההרים
ימושו והגבעות תמוטינה וחסדי
ממך לא־ימוש וברית שלומי לא
תמוט אמר מרחמך יהוה׃
עניה סערה לא נחמה הנני
מרביץ באבנים פוכיך ויסדתיך
בספירים׃ ושמתי כדכד שמותיך
ושעריך לאבני אקדח וכל־גבולך
לאבני חפץ׃ וכל־בניך למודי יהוה
ורב שלום בניך׃ בצדקה תכוני
רחקי מעשק כי לא תיראי וממחתה
כי לא תקרב אליך׃ הן גור יגור
אפס ממני כל־גר אתך אליך יפול׃
הנה אנכי ברא חרש נפח בפחם
אש ומוציא כלי למעשהו ואני
ברא משחית לחבל׃ כל־כלי יצר
עליך לא יצלח וכל־לשון תקום
אתך למשפט תרשיעי זאת נחלת
עבדי יהוה וצדקתם מאתי נאם
יהוה׃ הוי כל־צמא לכו למים
ואשר אין־לו כסף לכו שברו
ואכלו ולכו שברו בלא־כסף
ובלא מחיר יין וחלב׃ למה תשקלו
כסף בלא־לחם ויגיעכם בלא
לשבעה שמוע שמעו אלי ואכלו
טוב ותתענג בדשן נפשכם׃
הטו אזנכם ולכו אלי שמעו
ותחי נפשכם ואכרתה לכם ברית
עולם חסדי דויד הנאמנים׃
הן עד לאמים נתתיו נגיד ומצוה
לאמים׃ הן גוי לא תדע תקרא
וגוים לא ידעוך אליך ירוצו
למען יהוה אלהיך וקדוש ישראל
כי פארך׃ דרשו יהוה בהמצאו
קראוהו בהיותו קרוב׃ יעזב רשע
דרכו ואיש און מחשבותיו וישב
אל־יהוה וירחמהו ואל־אלהינו
כי־הרבה לסלוח׃ כי לא מחשבותי
מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי
נאם־יהוה׃ כי גבהו שמים מארץ
כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי
ממחשבותיכם׃ כי כאשר ירד הגשם
והשלג מן־השמים ושמה לא ישוב
כי אם־הרוה את־הארץ והולידה
והצמיחה ונתן זרע לזרע ולחם
לאכל׃ כן יהיה דברי אשר יצא
מפי לא ישוב אלי ריקם כי אם־
עשה את־אשר חפצתי והצליח
אשר שלחתיו׃ כי־בשמחה תצאו
ובשלום תובלון ההרים והגבעות
יפצחו לפניכם רנה וכל־עצי השדה
ימחאו־כף׃ תחת הנעכה יעלה ברוש
תחת הסרפד יעלה הדס והיה ליהוה
לשם לאות עולם לא יכרת׃
כה אמר יהוה שמרו משפט
ועשו צדקה כי קרובה ישועתי
לבוא וצדקתי להגלות׃ אשרי אנוש
יעשה זאת ובן־אדם יחזיק בה
שמר שבת מחללו ושמר ידו מעשות
כל־רע׃ ואל־יאמר בן־הנכר הנלוה
אל־יהוה לאמר הבדל יבדילני יהוה
מעל עמו ואל־יאמר הסריס הן
אני עץ יבש׃ כי כה אמר יהוה
לסריסים אשר ישמרו את־שבתותי
ובחרו במה אשר חפצתי ומחזיקים
בבריתי׃ ונתתי להם בביתי ובחומתי
יד ושם טוב מבנים ומבנות שם
עולם אתן־לו אשר לא יכרת׃
ובני הנכר הנלוים על־יהוה
לשרתו ולאהבה את־שם יהוה
להיות לו לעבדים כל שמר שבת
מחללו ומחזיקים בבריתי׃ והביאתים
אל־הר קדשי ושמחתים בבית
תפלתי עולותיהם וזבחיהם לרצון
על־מזבחי כי־בית תפלתי יקרא
לכל־העמים׃ נאם אדני יהוה
מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ
עליו לנקבציו׃
כל־חיתו שדי תאכלו כל חיתו ביער׃
צפיו עורים כלם לא ידעו כלם
כלבים אלמים לא יוכלו לנבח
חזים שכבים אהבו לנום׃ והכלבים
עזי נפש לא ידעו שבעה והמה
רעים לא ידעו הבין כלם לדרכם
פנו איש לבצעו מקצהו׃ לכו אקחה
יין ונסבאה שכר והיה כיום הזה
יגדל מחר כמוהו ויתר׃
צדיק אבד ואין איש ואנשי חסד
נאספים בלי בין כי מפני הרעה
נאסף הצדיק׃ יבא שלום ינוחו על־
משכבותם הלך נכחו׃
ואתנה־פה קרוב יהיה על
כל־קרבי ירושלם התפללו את־יהוה
כל־קרבי קרא־לו׃ ישוב רשע
דרכו ואיש און מחשבותיו וישב
אל־יהוה וירחמהו ואל־אלהינו
כי־הרבה לסלוח׃ כי לא מחשבותי
מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי
נאם־יהוה׃ כי גבהו שמים מארץ
כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי
ממחשבותיכם׃ כי כאשר ירד הגשם
והשלג מן־השמים ושמה לא ישוב
כי אם־הרוה את־הארץ והולידה
והצמיחה ונתן זרע לזרע ולחם
לאכל׃ כן יהיה דברי אשר יצא
מפי לא ישוב אלי ריקם כי אם־
עשה את־אשר חפצתי והצליח
אשר שלחתיו׃ כי־בשמחה תצאו
ובשלום תובלון ההרים והגבעות
יפצחו לפניכם רנה וכל־עצי השדה
ימחאו־כף׃ תחת הנעכה יעלה ברוש
תחת הסרפד יעלה הדס והיה ליהוה
לשם לאות עולם לא יכרת׃

רשי

התנערי. הסתלקי מעלינו
כתבתי את הטעמים. קדמי
הארץ מגזרת לארן תעבד. סבי
על הכפי. והשתחוי. מזי כתיבת
מוסרי. קריאת שלנו. מביא
כתי עמים. חנם מכרתם
על חנם תגאלו. ולא בכסף תגאלו
מאיזה לכם למכרי. ולא בכסף
תגאלו. הלא כתמהה. מצרים
ירד עמי וגו׳. הם הפלרים היו
להם קצת חוב עליהם שנשאו
להם אכסניה ולבסוף: אבל
אמר כאשם ובאמת עשקו. מה
לי פה. לשון מי מוסיף ומחסיר
בבי כאן. יהילולו. מקוננים
לאחר זה ויאמרו. קטרוני
והרי זה דוגמת ויפחו את ה
שקוי מרסר הלזי׳ו. ידע שעיי.
כם־עלוב יכירו כי אני הוא
מלוט ומוב. לכן בשום
המדבר ובכי קריאתי. כופיך.
כופים מחצדיהן על החומות
והחצרים לבצר ולחזקות מה
לעיר. חפץ. גלוי. פתו מתוכה
תחלף לרוש כי כל נחתן הלזי
לרוש. נוצרת לא תעמד. סתן
יהיה לכם מלעגת עם. הכרו.
הטרחו בקלקולי. הכניסים
והלנים מהיישים מופים בלא כ
כתרבר כי הולך לפניכם. סבי
רבריס מבקוף התקרא חזה כ
מיוסבן מכי רבריס מבריאי
כי לא בחפזון תצאו ולא
הולך לפניכם הדרך
אתי מסלולו מקרי לפניו לשחוט
הדרך תן יכלתי לשחוט.
ובתוכה לא תלכון לפי
שהשפטה תלוי שהרי הולך
הדרך כתו ובסבי רבי מחנם ן
מלקח לכל מחתה ההולך לחרי
התיכה קרוי מלקח לפי שיוצא
ממלקח את הפחמים לא ה
הכבשים לפי הוא לחוץ ניהוסף
והלקח הולך לחרי הלחץ.
הבית יבילו לחרי הלחץ
מיוסרים נגוע מכה אלהים
ומענה. כלוי כתרגומו.
מוסר שלומנו עליו. עונש
שהוא מוסר לנו ובו נשלם
לנו שלומנו. נרפא לנו.
כלנו כצאן תעינו. כלנו
כאחד תעינו ואין אחד
שהלך בדרך הישרה.
ויהוה הפגיע בו. הרע בו
כמו ויפגעהו רעה. ויפגע
בו מקרה. ולא
מתרגם כתרגומו.
נגש והוא נענה. נגש
לנגשים. ונענה
לשון ענוי. ולא פתח פיו.
לא מיחה בידם. כשה
לטבח. כאשר הכשב
והשה לפני גזזיו. כן לא
פתח פיו. כאלם
שאינו יכול לדבר.
מעצר ומשפט לקח. מעצר
ומשפט נלקח. ואת דורו
מי ישוחח. מי יספר
בגנותו. כי נגזר מארץ
חיים. כי נהרג.
ממשע עמי נגע למו.
מפשעי עמי היה
הנגע להם. ויתן את
רשעים קברו
ואת עשיר במותיו.
ואת עשיר נתן במותיו
על לא חמס עשה
ולא מרמה בפיו׃ ויהוה חפץ דכאו
החלי. ויהוה חפץ לדכאו
בחלי. אם־תשים אשם נפשו יראה זרע
יאריך ימים. אם ישים נפשו
קרבן אשם יראה זרע
יאריך ימים. וחפץ יהוה בידו יצלח׃
מעמל נפשו יראה ישבע בדעתו יצדיק
צדיק עבדי לרבים. בדעתו
יצדיק צדיק עבדי לרבים
וגו׳. בדעת עצמו
יצדיק צדיק עבדי לרבים
וגו׳. בדעת

רשי

את עמי כתרגומו. ולפי
הענין תקר עמהם כל תיבת
מגזר אחד על לא תהיה לקבל עליו
כפירה לעמו רצה ולתתם אחתם
כל הגוים אלר בר טרחים ולא
תדריה בעמי. לקבל עון ע"ז
בלולה. ח"ל תסגרנה חילי.
הקבה חסן לרשעו ולטובתו
לעתיד לבוא הלוה חוזר
לתת תחים ממם כמו שנ' ועל
הקבה תרחם ולא תחזיר
לו מה שנתת לו. כמו כ
שתתן ותחזיר כדרכך לתת לי
לי אם כל אחד מכל העולם
לגזלוני ולרחמני. ולא
תחזיר זרע על. תחם
שיהיה לו זרע לעולם. ולא
לתן לזר לשון אחר. ולא
תשמע עוד. היה שמעם עדי
תפסם תמיד לכל הפחות לדין
לכניו. ושמיהם היה סוכל לדין
כל הנדיקים שם שלאחר מיתה
מכאתר בשלמים לא תקיפו ולא
דיקים כי חסד יתקיים לאלפי
דורות ולא לרשעים ולנגיע
ועל תוכיחו הוא יבקעו. בכן
אפלית ליה ביחת עסמים ואין ית
ניכסי כרכיו תקיפין יהליו עריאה
חלף ויסכר לסותא נפשיה וית
מרוניא שעבד לאורויתא והוא
על תוכיחו סגיאין לאורויתא
ישתבוק בדיליה. שכחי ירושלם
ודחנת פאיתא עקרה ולא ילידת
בועני תושבותאתו ודחנה פאיתא
אסר ייי אפתא אתר בית כישרך
וקרוי ארעיך יתיבי ולא תבנעין
אבנא עם משריתיך ושלטונך
תקופי. ארי לדרדמא ולציפוטא
תתקעין ובנך עסמין יירתון
וקיריון דעיין יתבון ולא תתלעין
ארי לא תבחתין ולא תחבנעין
ארי לא תתלטין ארי בחנעת
עופי מותיך תתנשין ותיסודי א
ארבלותיך לא תיתבדרין עוד:
אדי מרי דעבדיך ייי אבאות
שמיה ופרקיך קדישא דישראל
אלה כל ארעא יתקרי: ארי כאיתא שבוקא ועיקת רוח ערעך שכינתא דייי וכאיתת
עולי יסין דאתרחקת אמר אלהיך: בשעא זעירא קלילת אפי שכינתי וסן זעירא אתיבך
ובטיבות עלם ולא פסקן ארחיס עלך אמר פרקין ייי:

ואת עשיר בטחתי על לא חכם
עשה ולא מרמה בפיו: ויהוה חפץ
דכאו החלי אם תשים אשמ נפשו
יראה זרע יאריך ימים וחפץ יהוה
בידו יצלח: מעמל נפשו יראה
ישבע בדעתו יצדיק צדיק עבדי ל
לרבים ועונתם הוא יסבל: לכן
אחלק לו ברבים ואת עצומים
יחלק שלל תחת אשר הערה למות
נפשו ואת פשעים נמנה והוא חמא
רבים נשא ולפשעים יפגיע:

רני עקרה לא ילדה פצחי רנה ורעלי לא חלה כי רבים
בני שוממה מבני בעולה אמר יהוה:
הרחיבי מקום אהלך וירעות
משכנותיך יטו אל תחשכי האריכי
מיתרך וית תיך חזקי: כי ימין
ושמאל תפרצי וזרעך גוים ירש
וערים נשמות יושיבו: אל תיראי
כי לא תבושי ואל תכלמי כי לא
תחפירי כי בשת עלומיך תשכחי
וחרפת אלמנותיך לא תזכרי עוד:
כי בעליך עשיך יהוה צבאות שמו
ותאלך קדוש ישראל אלהי כל
הארץ יקרא: כי כאשה עזובה
ועצובת רוח קראך יהוה ואשת
נעורים כי תמאס אמר אלהיך:
ברגע קטן עזבתיך וברחמים
גדולים אקבצך: בשצף קצף
הסתרתי פני רגע ממך וברחמי עולם
רחמתיך אמר גאלך יהוה:

מסרת. יש אבות בדרך: חשאת ל' בקריא וס' חשאת נה ושלשת נשי בנו: חשאת נעורים כי תמאס
הוא וחברתך ואשת בריתך: חשאת איש נפש ישקה: חשאת כל הרים נשאתה: חשאת חשרון אביו

לרבים ר' בקריא וס' מפני נשוא דוחה. חברי בריתי לרבים. שקראתי יעקב לרבים. ובשכיתי עם יבינו
לרבים. כל הרבים ועשה לאברהם חסד. לך אמלוך לו ברבים. יש אבות לאברהם מן הגוים אשר אמר אל
רבים. הידיעות בשכונתיך ישראל ואחשבך. ורוך עמים ישר. ארבעתיהם נקל בגוים הבאים יש אומר כל
חפר חלה ו' סח

ויצא עתירי ניכסיא ואצבו בסותא
ואבדנא בריל ולא תקיפין עבדי
סגיא עליהון ולא ישלטון בפומהון
ואתאתו ולא יסלקון בפומהון
ומן קדם ייי חזית רעוא למערף
ולרחמאת שאר ערעיה דעמיה בריל
לגלגלתא מחבין בשפתון חיזון
בסלקות שיטיתון יקטן בניו ובנו
יורכון יסתן ועבדי אוריתא ייי
ברעותיה יצלחון: משעבור
עמסיא ישויב נפשתון יחזון ב
בסורעניה סגיאתון יקבעון מביזת
סלקתון בזוזי קבריא סגיאין לאורתיא
בריל לשעבדיא סגיאין לאורתיא
ועל תוכיחו הוא יבקעו: בכן
פצחי ליה ביחת עסמין סגיאין ויח
ניכסי כרכין תקיפין יהליו עריאה
חלף ויסכר לסותא נפשיה וית
מרוניא שעבד לאורויתא והוא
על תוכיחו סגיאין יבעיולי קדמוהי
ישתבוק בדיליה: שכחי ירושלם
ודחנת פאיתא עקרה ולא ילידת
בועני תושבותאתו ודחנה פאיתא
אסר ייי אפתא אתר בית כישרך
וקרוי ארעיך יתיבי ולא תבנעין
אבנא עם משריתיך ושלטונך
תקופי. ארי לדרדמא ולציפוטא
תתקעין ובנך עסמין יירתון
וקיריון דעיין יתבון ולא תתלעין
ארי לא תבחתין ולא תחבנעין
ארי לא תתלטין ארי בחנעת
עופי מותיך תתנשין ותיסודי א
ארבלותיך לא תיתבדרין עוד:
אדי מרי דעבדיך ייי אבאות
שמיה ופרקיך קדישא דישראל
אלה כל ארעא יתקרי: ארי כאיתא שבוקא ועיקת רוח ערעך שכינתא דייי וכאיתת
עולי יסין דאתרחקת אמר אלהיך: בשעא זעירא קלילת אפי שכינתי וסן זעירא אתיבך
ובטיבות עלם ולא פסקן ארחיס עלך אמר פרקין ייי:

רשי

לרבים ר' בקריא וס' מפני נשוא דוחה. חברי בריתי לרבים. שקראתי יעקב לרבים. ובשכיתי עם יבינו
לרבים. כל הרבים ועשה לאברהם חסד. לך אמלוך לו ברבים. יש אבות לאברהם מן הגוים אשר אמר אל
רבים. הידיעות בשכונתיך ישראל ואחשבך. ורוך עמים ישר. ארבעתיהם נקל בגוים הבאים יש אומר כל
חפר חלה ו' סח

כי מי נחת את אשר נשבעתי מעבר מי נחי עוד על ה
הארץ כן נשבעתי מקצף עליך
ומגער בך: כי ההרים ימושו
והגבעות תמוטינה וחסדי מאתך לא
ימוש וברית שלומי לא תמוט אמר
מרחמך יהוה:

עניה סערה לא נחמה הנה אנכי
מרביץ בפוך אבניך וייסדתיך ב
בסנפירים: ושמתי כלכר שמשתיך
ושעריך לאבני אקדח וכל גבולך
לאבני חפץ: וכל בניך למודי
יהוה ורב שלום בניך: בצדקה
תכונני רחקי מעשק כי לא תיראי
וממחתה כי לא תקרב אליך:
הן גור יגור אפס מאותי מי גר אתך
עליך יפול: הן אנכי בראתי חרש
נפח באש פחם ומוציא כלי למעשהו
ואנכי בראתי משחית לחבל:
כל כלי יוצר עליך לא יצלח וכל-
לשון תקום אתך למשפט תרשיעי
זאת נחלת עבדי יהוה וצדקתם
מאתי נאם יהוה:

הוי כל צמא לכו למים ואשר אין-
לו כסף לכו שברו ואכלו ולכו ש
שברו בלו יין וחלב: למה תשקלו כסף בלוא
לחמו יגיעכם בלא לשבעה שמעו
שמוע אלי ואכלו-טוב ותתענג
בדשן נפשכם: הטו אזנכם
ולכו אלי שמעו ותחי נפשכם
ואכרתה לכם ברית עולם חסדי דוד
הנאמנים:

הן עד לאומים
נתתיו נגיד ומצוה לאמים:

כי תקרא גוי לא תדע וגוי אשר לא ידעוך אליך ירוצו למען
יהוה אלהיך ולקדוש ישראל כי פארך:

דרשו יהוה בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב: יעזב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו
וישב אל יהוה וירחמהו ואל אלהינו כי הרבה לסלוח: כי לא מחשבותי מחשבותיכם
ולא דרכיכם דרכי נאם יהוה: כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם
ומחשבותי ממחשבותיכם: כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ושמה לא ישוב
כי אם הרוה את הארץ והולידה והצמיחה ונתן זרע לזרע ולחם לאכל: כן יהיה
דברי אשר יצא מפי לא ישוב אלי ריקם כי אם עשה את אשר חפצתי והצליח
אשר שלחתיו: כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון ההרים והגבעות יפצחו לפניכם
רנה וכל עצי השדה ימחאו כף: תחת הנעצוץ יעלה ברוש תחת הסרפד יעלה הדס
והיה ליהוה לשם לאות עולם לא יכרת:

אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה שמר שבת מחללו
ושמר ידו מעשות כל רע: ואל יאמר בן הנכר הנלוה אל יהוה לאמר הבדל יבדילני
יהוה מעל עמו ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש: כי כה אמר יהוה לסריסים
אשר ישמרו את שבתותי ובחרו במה אשר חפצתי והחזיקים בבריתי: ונתתי להם
בביתי ובחומתי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא יכרת:
ובני הנכר הנלוים על יהוה לשרתו ולאהבה את שם יהוה להיות לו לעבדים כל
שמר שבת מחללו ומחזיקים בבריתי: והביאתים אל הר קדשי ושמחתים בבית
תפלתי עולותיהם וזבחיהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים:
נאם אדני יהוה מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו:

כל חיתו שדי תאכלי כל חית היער: עורי עורי דברי שיר
עורי ושיר יקרא כי עבר צבאה
שפכה על ישראל: כי כה אמר יהוה
חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו:
כי כה אמר אדני יהוה מצרים ירד
עמי בתחלה לגור שם ואשור עשקו
לחנם: ועתה מה לי פה נאם יהוה
כי לקח עמי חנם משליו והילילו
נאם יהוה תמיד כל היום שמי מנאץ:
לכן ידע עמי שמי ביום ההוא כי
אני המדבר הנני: מה נאוו על
ההרים רגלי מבשר משמיע שלום
מבשר טוב משמיע ישועה אמר
לציון מלך אלהיך: קול צפיך נשאו
קול יחדו ירננו כי עין בעין יראו
בשוב יהוה ציון: פצחו רננו יחדו
חרבות ירושלם כי נחם יהוה עמו
גאל ירושלם: חשף יהוה את זרוע
קדשו לעיני כל הגוים וראו כל
אפסי ארץ את ישועת אלהינו:
סורו סורו צאו משם טמא יצאו
מתוכה הבדלו הנשאים כלי יהוה:
כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא
תלכון כי הולך לפניכם יהוה ומאספכם
אלהי ישראל: הנה ישכיל עבדי
ירום ונשא וגבה מאד: כאשר שממו
עליך רבים כן משחת מאיש מראהו
ותארו מבני אדם: כן יזה גוים רבים
עליו יקפצו מלכים פיהם כי אשר
לא סופר להם ראו ואשר לא שמעו
התבוננו: מי האמין לשמעתנו
וזרוע יהוה על מי נגלתה: ויעל
כיונק לפניו וכשרש מארץ ציה לא
תאר לו ולא הדר ונראהו ולא מראה
ונחמדהו: נבזה וחדל אישים איש
מכאובות וידוע חלי וכמסתר פנים
ממנו נבזה ולא חשבנהו: אכן חלינו
הוא נשא ומכאבינו סבלם ואנחנו
חשבנהו נגוע מכה אלהים ומענה:
והוא מחולל מפשעינו מדכא
בעונתינו מוסר שלומנו עליו
ובחבורתו נרפא לנו: כלנו כצאן
תעינו איש לדרכו פנינו ויהוה
הפגיע בו את עון כלנו: נגש הוא
ענה ולא יפתח פיו כשה לטבח יובל
וכרחל לפני גזזיה נאלמה ולא יפתח
פיו: מעצר ומדין לקח ואת דורו
מי ישוחח כי נגזר מארץ חיים
מפשע עמי נגע למו: ויתן את
רשעים קברו ואת עשיר במותיו
על לא חמס עשה ולא מרמה בפיו:
ויהוה חפץ דכאו החלי אם תשים
אשם נפשו יראה זרע יאריך ימים
וחפץ יהוה בידו יצלח: מעמל
נפשו יראה ישבע בדעתו יצדיק
צדיק עבדי לרבים ועונתם הוא
יסבל: לכן אחלק לו ברבים ואת
עצומים יחלק שלל תחת אשר
הערה למות נפשו ואת פשעים
נמנה והוא חמא רבים נשא
ולפשעים יפגיע:

רני עקרה לא ילדה פצחי רנה ורעלי לא חלה כי רבים
בני שוממה מבני בעולה אמר יהוה:
הרחיבי מקום אהלך וירעות
משכנותיך יטו אל תחשכי האריכי
מיתרך וית תיך חזקי: כי ימין
ושמאל תפרצי וזרעך גוים ירש
וערים נשמות יושיבו: אל תיראי
כי לא תבושי ואל תכלמי כי לא
תחפירי כי בשת עלומיך תשכחי
וחרפת אלמנותיך לא תזכרי עוד:
כי בעליך עשיך יהוה צבאות שמו
ותאלך קדוש ישראל אלהי כל
הארץ יקרא: כי כאשה עזובה
ועצובת רוח קראך יהוה ואשת
נעורים כי תמאס אמר אלהיך:
ברגע קטן עזבתיך וברחמים
גדולים אקבצך: בשצף קצף
הסתרתי פני רגע ממך וברחמי עולם
רחמתיך אמר גאלך יהוה:

אבן עזרא

בסוף ג' בקריא וס' חשאת נשא ישראל ואת בניו. חשאת נעורים כי תמאס
הוא וחברתך ואשת בריתך. חשאת איש נפש ישקה. חשאת כל הרים נשאתה. חשאת חשרון אביו

רשי

את עמי כתרגומו. ולפי
הענין תקר עמהם כל תיבת
מגזר אחד על לא תהיה לקבל עליו
כפירה לעמו רצה ולתתם אחתם
כל הגוים אלר בר טרחים ולא
תדריה בעמי. לקבל עון ע"ז
בלולה. ח"ל תסגרנה חילי.
הקבה חסן לרשעו ולטובתו
לעתיד לבוא הלוה חוזר
לתת תחים ממם כמו שנ' ועל
הקבה תרחם ולא תחזיר
לו מה שנתת לו. כמו כ
שתתן ותחזיר כדרכך לתת לי
לי אם כל אחד מכל העולם
לגזלוני ולרחמני. ולא
תחזיר זרע על. תחם
שיהיה לו זרע לעולם. ולא
לתן לזר לשון אחר. ולא
תשמע עוד. היה שמעם עדי
תפסם תמיד לכל הפחות לדין
לכניו. ושמיהם היה סוכל לדין
כל הנדיקים שם שלאחר מיתה
מכאתר בשלמים לא תקיפו ולא
דיקים כי חסד יתקיים לאלפי
דורות ולא לרשעים ולנגיע
ועל תוכיחו הוא יבקעו. בכן
אפלית ליה ביחת עסמין סגיאין ויח
ניכסי כרכין תקיפין יהליו עריאה
חלף ויסכר לסותא נפשיה וית
מרוניא שעבד לאורויתא והוא
על תוכיחו סגיאין יבעיולי קדמוהי
ישתבוק בדיליה: שכחי ירושלם
ודחנת פאיתא עקרה ולא ילידת
בועני תושבותאתו ודחנה פאיתא
אסר ייי אפתא אתר בית כישרך
וקרוי ארעיך יתיבי ולא תבנעין
אבנא עם משריתיך ושלטונך
תקופי. ארי לדרדמא ולציפוטא
תתקעין ובנך עסמין יירתון
וקיריון דעיין יתבון ולא תתלעין
ארי לא תבחתין ולא תחבנעין
ארי לא תתלטין ארי בחנעת
עופי מותיך תתנשין ותיסודי א
ארבלותיך לא תיתבדרין עוד:
אדי מרי דעבדיך ייי אבאות
שמיה ופרקיך קדישא דישראל
אלה כל ארעא יתקרי: ארי כאיתא שבוקא ועיקת רוח ערעך שכינתא דייי וכאיתת
עולי יסין דאתרחקת אמר אלהיך: בשעא זעירא קלילת אפי שכינתי וסן זעירא אתיבך
ובטיבות עלם ולא פסקן ארחיס עלך אמר פרקין ייי:

כי מי נחת את אשר נשבעתי מעבר מי נחי עוד על ה
הארץ כן נשבעתי מקצף עליך
ומגער בך: כי ההרים ימושו
והגבעות תמוטינה וחסדי מאתך לא
ימוש וברית שלומי לא תמוט אמר
מרחמך יהוה:

עניה סערה לא נחמה הנה אנכי
מרביץ בפוך אבניך וייסדתיך ב
בסנפירים: ושמתי כלכר שמשתיך
ושעריך לאבני אקדח וכל גבולך
לאבני חפץ: וכל בניך למודי
יהוה ורב שלום בניך: בצדקה
תכונני רחקי מעשק כי לא תיראי
וממחתה כי לא תקרב אליך:
הן גור יגור אפס מאותי מי גר אתך
עליך יפול: הן אנכי בראתי חרש
נפח באש פחם ומוציא כלי למעשהו
ואנכי בראתי משחית לחבל:
כל כלי יוצר עליך לא יצלח וכל-
לשון תקום אתך למשפט תרשיעי
זאת נחלת עבדי יהוה וצדקתם
מאתי נאם יהוה:

הוי כל צמא לכו למים ואשר אין-
לו כסף לכו שברו ואכלו ולכו ש
שברו בלו יין וחלב: למה תשקלו כסף בלוא
לחמו יגיעכם בלא לשבעה שמעו
שמוע אלי ואכלו-טוב ותתענג
בדשן נפשכם: הטו אזנכם
ולכו אלי שמעו ותחי נפשכם
ואכרתה לכם ברית עולם חסדי דוד
הנאמנים:

הן עד לאומים
נתתיו נגיד ומצוה לאמים:

כי תקרא גוי לא תדע וגוי אשר לא ידעוך אליך ירוצו למען
יהוה אלהיך ולקדוש ישראל כי פארך:

דרשו יהוה בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב: יעזב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו
וישב אל יהוה וירחמהו ואל אלהינו כי הרבה לסלוח: כי לא מחשבותי מחשבותיכם
ולא דרכיכם דרכי נאם יהוה: כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם
ומחשבותי ממחשבותיכם: כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ושמה לא ישוב
כי אם הרוה את הארץ והולידה והצמיחה ונתן זרע לזרע ולחם לאכל: כן יהיה
דברי אשר יצא מפי לא ישוב אלי ריקם כי אם עשה את אשר חפצתי והצליח
אשר שלחתיו: כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון ההרים והגבעות יפצחו לפניכם
רנה וכל עצי השדה ימחאו כף: תחת הנעצוץ יעלה ברוש תחת הסרפד יעלה הדס
והיה ליהוה לשם לאות עולם לא יכרת:

אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה שמר שבת מחללו
ושמר ידו מעשות כל רע: ואל יאמר בן הנכר הנלוה אל יהוה לאמר הבדל יבדילני
יהוה מעל עמו ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש: כי כה אמר יהוה לסריסים
אשר ישמרו את שבתותי ובחרו במה אשר חפצתי והחזיקים בבריתי: ונתתי להם
בביתי ובחומתי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא יכרת:
ובני הנכר הנלוים על יהוה לשרתו ולאהבה את שם יהוה להיות לו לעבדים כל
שמר שבת מחללו ומחזיקים בבריתי: והביאתים אל הר קדשי ושמחתים בבית
תפלתי עולותיהם וזבחיהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים:
נאם אדני יהוה מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו:

כל חיתו שדי תאכלי כל חית היער: עורי עורי דברי שיר
עורי ושיר יקרא כי עבר צבאה
שפכה על ישראל: כי כה אמר יהוה
חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו:
כי כה אמר אדני יהוה מצרים ירד
עמי בתחלה לגור שם ואשור עשקו
לחנם: ועתה מה לי פה נאם יהוה
כי לקח עמי חנם משליו והילילו
נאם יהוה תמיד כל היום שמי מנאץ:
לכן ידע עמי שמי ביום ההוא כי
אני המדבר הנני: מה נאוו על
ההרים רגלי מבשר משמיע שלום
מבשר טוב משמיע ישועה אמר
לציון מלך אלהיך: קול צפיך נשאו
קול יחדו ירננו כי עין בעין יראו
בשוב יהוה ציון: פצחו רננו יחדו
חרבות ירושלם כי נחם יהוה עמו
גאל ירושלם: חשף יהוה את זרוע
קדשו לעיני כל הגוים וראו כל
אפסי ארץ את ישועת אלהינו:
סורו סורו צאו משם טמא יצאו
מתוכה הבדלו הנשאים כלי יהוה:
כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא
תלכון כי הולך לפניכם יהוה ומאספכם
אלהי ישראל: הנה ישכיל עבדי
ירום ונשא וגבה מאד: כאשר שממו
עליך רבים כן משחת מאיש מראהו
ותארו מבני אדם: כן יזה גוים רבים
עליו יקפצו מלכים פיהם כי אשר
לא סופר להם ראו ואשר לא שמעו
התבוננו: מי האמין לשמעתנו
וזרוע יהוה על מי נגלתה: ויעל
כיונק לפניו וכשרש מארץ ציה לא
תאר לו ולא הדר ונראהו ולא מראה
ונחמדהו: נבזה וחדל אישים איש
מכאובות וידוע חלי וכמסתר פנים
ממנו נבזה ולא חשבנהו: אכן חלינו
הוא נשא ומכאבינו סבלם ואנחנו
חשבנהו נגוע מכה אלהים ומענה:
והוא מחולל מפשעינו מדכא
בעונתינו מוסר שלומנו עליו
ובחבורתו נרפא לנו: כלנו כצאן
תעינו איש לדרכו פנינו ויהוה
הפגיע בו את עון כלנו: נגש הוא
ענה ולא יפתח פיו כשה לטבח יובל
וכרחל לפני גזזיה נאלמה ולא יפתח
פיו: מעצר ומדין לקח ואת דורו
מי ישוחח כי נגזר מארץ חיים
מפשע עמי נגע למו: ויתן את
רשעים קברו ואת עשיר במותיו
על לא חמס עשה ולא מרמה בפיו:
ויהוה חפץ דכאו החלי אם תשים
אשם נפשו יראה זרע יאריך ימים
וחפץ יהוה בידו יצלח: מעמל
נפשו יראה ישבע בדעתו יצדיק
צדיק עבדי לרבים ועונתם הוא
יסבל: לכן אחלק לו ברבים ואת
עצומים יחלק שלל תחת אשר
הערה למות נפשו ואת פשעים
נמנה והוא חמא רבים נשא
ולפשעים יפגיע:

רני עקרה לא ילדה פצחי רנה ורעלי לא חלה כי רבים
בני שוממה מבני בעולה אמר יהוה:
הרחיבי מקום אהלך וירעות
משכנותיך יטו אל תחשכי האריכי
מיתרך וית תיך חזקי: כי ימין
ושמאל תפרצי וזרעך גוים ירש
וערים נשמות יושיבו: אל תיראי
כי לא תבושי ואל תכלמי כי לא
תחפירי כי בשת עלומיך תשכחי
וחרפת אלמנותיך לא תזכרי עוד:
כי בעליך עשיך יהוה צבאות שמו
ותאלך קדוש ישראל אלהי כל
הארץ יקרא: כי כאשה עזובה
ועצובת רוח קראך יהוה ואשת
נעורים כי תמאס אמר אלהיך:
ברגע קטן עזבתיך וברחמים
גדולים אקבצך: בשצף קצף
הסתרתי פני רגע ממך וברחמי עולם
רחמתיך אמר גאלך יהוה:

אבן עזרא

בסוף ג' בקריא וס' חשאת נשא ישראל ואת בניו. חשאת נעורים כי תמאס
הוא וחברתך ואשת בריתך. חשאת איש נפש ישקה. חשאת כל הרים נשאתה. חשאת חשרון אביו

רשי

את עמי כתרגומו. ולפי
הענין תקר עמהם כל תיבת
מגזר אחד על לא תהיה לקבל עליו
כפירה לעמו רצה ולתתם אחתם
כל הגוים אלר בר טרחים ולא
תדריה בעמי. לקבל עון ע"ז
בלולה. ח"ל תסגרנה חילי.
הקבה חסן לרשעו ולטובתו
לעתיד לבוא הלוה חוזר
לתת תחים ממם כמו שנ' ועל
הקבה תרחם ולא תחזיר
לו מה שנתת לו. כמו כ
שתתן ותחזיר כדרכך לתת לי
לי אם כל אחד מכל העולם
לגזלוני ולרחמני. ולא
תחזיר זרע על. תחם
שיהיה לו זרע לעולם. ולא
לתן לזר לשון אחר. ולא
תשמע עוד. היה שמעם עדי
תפסם תמיד לכל הפחות לדין
לכניו. ושמיהם היה סוכל לדין
כל הנדיקים שם שלאחר מיתה
מכאתר בשלמים לא תקיפו ולא
דיקים כי חסד יתקיים לאלפי
דורות ולא לרשעים ולנגיע
ועל תוכיחו הוא יבקעו. בכן
אפלית ליה ביחת עסמין סגיאין ויח
ניכסי כרכין תקיפין יהליו עריאה
חלף ויסכר לסותא נפשיה וית
מרוניא שעבד לאורויתא והוא
על תוכיחו סגיאין יבעיולי קדמוהי
ישתבוק בדיליה: שכחי ירושלם
ודחנת פאיתא עקרה ולא ילידת
בועני תושבותאתו ודחנה פאיתא
אסר ייי אפתא אתר בית כישרך
וקרוי ארעיך יתיבי ולא תבנעין
אבנא עם משריתיך ושלטונך
תקופי. ארי לדרדמא ולציפוטא
תתקעין ובנך עסמין יירתון
וקיריון דעיין יתבון ולא תתלעין
ארי לא תבחתין ולא תחבנעין
ארי לא תתלטין ארי בחנעת
עופי מותיך תתנשין ותיסודי א
ארבלותיך לא תיתבדרין עוד:
אדי מרי דעבדיך ייי אבאות
שמיה ופרקיך קדישא דישראל
אלה כל ארעא יתקרי: ארי כאיתא שבוקא ועיקת רוח ערעך שכינתא דייי וכאיתת
עולי יסין דאתרחקת אמר אלהיך: בשעא זעירא קלילת אפי שכינתי וסן זעירא אתיבך
ובטיבות עלם ולא פסקן ארחיס עלך אמר פרקין ייי:

כי מי נחת את אשר נשבעתי מעבר מי נחי עוד על ה
הארץ כן נשבעתי מקצף עליך
ומגער בך: כי ההרים ימושו
והגבעות תמוטינה וחסדי מאתך לא
ימוש וברית שלומי לא תמוט אמר
מרחמך יהוה:

עניה סערה לא נחמה הנה אנכי
מרביץ בפוך אבניך וייסדתיך ב
בסנפירים: ושמתי כלכר שמשתיך
ושעריך לאבני אקדח וכל גבולך
לאבני חפץ: וכל בניך למודי
יהוה ורב שלום בניך: בצדקה
תכונני רחקי מעשק כי לא תיראי
וממחתה כי לא תקרב אליך:
הן גור יגור אפס מאותי מי גר אתך
עליך יפול: הן אנכי בראתי חרש
נפח באש פחם ומוציא כלי למעשהו
ואנכי בראתי משחית לחבל:
כל כלי יוצר עליך לא יצלח וכל-
לשון תקום אתך למשפט תרשיעי
זאת נחלת עבדי יהוה וצדקתם
מאתי נאם יהוה:

הוי כל צמא לכו למים ואשר אין-
לו כסף לכו שברו ואכלו ולכו ש
שברו בלו יין וחלב: למה תשקלו כסף בלוא
לחמו יגיעכם בלא לשבעה שמעו
שמוע אלי ואכלו-טוב ותתענג
בדשן נפשכם: הטו אזנכם
ולכו אלי שמעו ותחי נפשכם
ואכרתה לכם ברית עולם חסדי דוד
הנאמנים:

הן עד לאומים
נתתיו נגיד ומצוה לאמים:

כי תקרא גוי לא תדע וגוי אשר לא ידעוך אליך ירוצו למען
יהוה אלהיך ולקדוש ישראל כי פארך:

דרשו יהוה בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב: יעזב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו
וישב אל יהוה וירחמהו ואל אלהינו כי הרבה לסלוח: כי לא מחשבותי מחשבותיכם
ולא דרכיכם דרכי נאם יהוה: כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם
ומחשבותי ממחשבותיכם: כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ושמה לא ישוב
כי אם הרוה את הארץ והולידה והצמיחה ונתן זרע לזרע ולחם לאכל: כן יהיה
דברי אשר יצא מפי לא ישוב אלי ריקם כי אם עשה את אשר חפצתי והצליח
אשר שלחתיו: כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון ההרים והגבעות יפצחו לפניכם
רנה וכל עצי השדה ימחאו כף: תחת הנעצוץ יעלה ברוש תחת הסרפד יעלה הדס
והיה ליהוה לשם לאות עולם לא יכרת:

אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה שמר שבת מחללו
ושמר ידו מעשות כל רע: ואל יאמר בן הנכר הנלוה אל יהוה לאמר הבדל יבדילני
יהוה מעל עמו ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש: כי כה אמר יהוה לסריסים
אשר ישמרו את שבתותי ובחרו במה אשר חפצתי והחזיקים בבריתי: ונתתי להם
בביתי ובחומתי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא יכרת:
ובני הנכר הנלוים על יהוה לשרתו ולאהבה את שם יהוה להיות לו לעבדים כל
שמר שבת מחללו ומחזיקים בבריתי: והביאתים אל הר קדשי ושמחתים בבית
תפלתי עולותיהם וזבחיהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים:
נאם אדני יהוה מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו:

כל חיתו שדי תאכלי כל חית היער: עורי עורי דברי שיר
עורי ושיר יקרא כי עבר צבאה
שפכה על ישראל: כי כה אמר יהוה
חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו:
כי כה אמר אדני יהוה מצרים ירד
עמי בתחלה לגור שם ואשור עשקו
לחנם: ועתה מה לי פה נאם יהוה
כי לקח עמי חנם משליו והילילו
נאם יהוה תמיד כל היום שמי מנאץ:
לכן ידע עמי שמי ביום ההוא כי
אני המדבר הנני: מה נאוו על
ההרים רגלי מבשר משמיע שלום
מבשר טוב משמיע ישועה אמר
לציון מלך אלהיך: קול צפיך נשאו
קול יחדו ירננו כי עין בעין יראו
בשוב יהוה ציון: פצחו רננו יחדו
חרבות ירושלם כי נחם יהוה עמו
גאל ירושלם: חשף יהוה את זרוע
קדשו לעיני כל הגוים וראו כל
אפסי ארץ את ישועת אלהינו:
סורו סורו צאו משם טמא יצאו
מתוכה הבדלו הנשאים כלי יהוה:
כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא
תלכון כי הולך לפניכם יהוה ומאספכם
אלהי ישראל: הנה ישכיל עבדי
ירום ונשא וגבה מאד: כאשר שממו
עליך רבים כן משחת מאיש מראהו
ותארו מבני אדם: כן יזה גוים רבים
עליו יקפצו מלכים פיהם כי אשר
לא סופר להם ראו ואשר לא שמעו
התבוננו: מי האמין לשמעתנו
וזרוע יהוה על מי נגלתה: ויעל
כיונק לפניו וכשרש מארץ ציה לא
תאר לו ולא הדר ונראהו ולא מראה
ונחמדהו: נבזה וחדל אישים איש
מכאובות וידוע חלי וכמסתר פנים
ממנו נבזה ולא חשבנהו: אכן חלינו
הוא נשא ומכאבינו סבלם ואנחנו
חשבנהו נגוע מכה אלהים ומענה:
והוא מחולל מפשעינו מדכא
בעונתינו מוסר שלומנו עליו
ובחבורתו נרפא לנו: כלנו כצאן
תעינו איש לדרכו פנינו ויהוה
הפגיע בו את עון כלנו: נגש הוא
ענה ולא יפתח פיו כשה לטבח יובל
וכרחל לפני גזזיה נאלמה ולא יפתח
פיו: מעצר ומדין לקח ואת דורו
מי ישוחח כי נגזר מארץ חיים
מפשע עמי נגע למו: ויתן את
רשעים קברו ואת עשיר במותיו
על לא חמס עשה ולא מרמה בפיו:
ויהוה חפץ דכאו החלי אם תשים
אשם נפשו יראה זרע יאריך ימים
וחפץ יהוה בידו יצלח: מעמל
נפשו יראה ישבע בדעתו יצדיק
צדיק עבדי לרבים ועונתם הוא
יסבל: לכן אחלק לו ברבים ואת
עצומים יחלק שלל תחת אשר
הערה למות נפשו ואת פשעים
נמנה והוא חמא רבים נשא
ולפשעים יפגיע:

רני עקרה לא ילדה פצחי רנה ורעלי לא חלה כי רבים
בני שוממה מבני בעולה אמר יהוה:
הרחיבי מקום אהלך וירעות
משכנותיך יטו אל תחשכי האריכי
מיתרך וית תיך חזקי: כי ימין
ושמאל תפרצי וזרעך גוים ירש
וערים נשמות יושיבו: אל תיראי
כי לא תבושי ואל תכלמי כי לא
תחפירי כי בשת עלומיך תשכחי
וחרפת אלמנותיך לא תזכרי עוד:
כי בעליך עשיך יהוה צבאות שמו
ותאלך קדוש ישראל אלהי כל
הארץ יקרא: כי כאשה עזובה
ועצובת רוח קראך יהוה ואשת
נעורים כי תמאס אמר אלהיך:
ברגע קטן עזבתיך וברחמים
גדולים אקבצך: בשצף קצף
הסתרתי פני רגע ממך וברחמי עולם
רחמתיך אמר גאלך יהוה:

אבן עזרא

בסוף ג' בקריא וס' חשאת נשא ישראל ואת בניו. חשאת נעורים כי תמאס
הוא וחברתך ואשת בריתך. חשאת איש נפש ישקה. חשאת כל הרים נשאתה. חשאת חשרון אביו

רשי

את עמי כתרגומו. ולפי
הענין תקר עמהם כל תיבת
מגזר אחד על לא תהיה לקבל עליו
כפירה לעמו רצה ולתתם אחתם
כל הגוים אלר בר טרחים ולא
תדריה בעמי. לקבל עון ע"ז
בלולה. ח"ל תסגרנה חילי.
הקבה חסן לרשעו ולטובתו
לעתיד לבוא הלוה חוזר
לתת תחים ממם כמו שנ' ועל
הקבה תרחם ולא תחזיר
לו מה שנתת לו. כמו כ
שתתן ותחזיר כדרכך לתת לי
לי אם כל אחד מכל העולם
לגזלוני ולרחמני. ולא
תחזיר זרע על. תחם
שיהיה לו זרע לעולם. ולא
לתן לזר לשון אחר. ולא
תשמע עוד. היה שמעם עד

על שור רם וכנטל שוור׳ ב׳אחר
ב׳ירת מישריך צ׳אף למטן קליקוד
לדקרה דקה׃ ואחרי רשא
וסוחן שוחת דרכן טיהויך הוית
ורמא לאיתתא ורדיקא על בעלה
וטעת בתר טברא׳ן אפחית אחר
בית מישרך וגורתיך קנוון קיים
ורעיסת אחר בירת משכבהון אתר
בתרתי כר עברת ליך אורחא
אלחת בטלטו׳ואוכר אסגיאת ליך
עוברין טבין סגיאר משיריך
ושלחת אזנך עד מרחיק וא
ואסאיבת חקיפי יעטסיא עד לשאל
׃ בסגיאות אורחיך לאית לא
אטרת למתב נפסין סגיאין אסגיאת
על כן לא מברת למתב׃ ויח
מן צ׳יפתא וקדם מן דחילת בארי
אסגיאת לסלקא בדבין ופולחני לא
אירדת ולא שויתן ולבך תיעל לבין
ולא אנא׳יהבית ארבא מעלמא
ואסתתבין לאורחא ולקדמי לא
תבת ׃ אנא תניתי לך עובדין טבין
ראשן וקבון ליך ואת אסגיאת ליך
שכרין בישין ולא יתבון ליך ׃

ואמרו קלו פנו דרך הריטו
מכשול מדרך עמי׃

כי כה אמר רם ונשא שכן עד וקדוש
שמו מרום וקדוש אשכון ואת דכא
ושפל רוח להחיות רוח שפלים
ולהחיות לב נדכאים׃ כי לא לעולם
אריב ולא לנצח אקצוף כי רוח
מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי׃
בעון בצעו קצפתי ואכהו הסתר
ואקצף וילך שובב בדרך לבו׃

על הר נבוה תשא שכתה משכבך גם
שם עלית לזבחו זבח ׃ ואחר הזלת
והמזוזה שכתת זכרונך כי מאתי גלית
ותעל הרחבת משכבך ותכרת לך ׃
מהם אהבת משכבם יד חזית ׃
ותשתי למלך בשמן ותרבי רקוחיך
ותשלחי צירך עד מרחוק ותשפילי
עד שאול ׃ ברב דרכך יגעת לא
אמרת נואש חיית יד מצאת על כן
לא אחלית ׃ ואת כי דאגת ותיראי
כי תכזבי ואותי לא זכרת לא שמת
על לבך הלא אני מחשה ומעולם
ואותי לא תיראי ׃
אני אגיד צדקתך ואת מעשיך ולא
יועילוך ׃ בזעקך יצילך קבוציך ואת
כלם ישא רוח יקח הבל והחוסה
בי ינחל ארץ וירש הר קדשי ׃
ואמר סלו סלו פנו דרך הריטו
מכשול מדרך עמי׃

כי כה אמר רם ונשא שכן עד וקדוש
שמו מרום וקדוש אשכון ואת דכא
ושפל רוח להחיות רוח שפלים
ולהחיות לב נדכאים׃ כי לא לעולם
אריב ולא לנצח אקצוף כי רוח
מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי׃
בעון בצעו קצפתי ואכהו הסתר
ואקצף וילך שובב בדרך לבו׃

דרכיו ראיתי וארפאהו ואנחהו
ואשלם נחמים לו ולאבליו ׃
פורא אנטך שפתים שלום שלום
לרחוק ולקרוב אמר יהוה ורפאתיו׃
והרשעים כים נגרש כי השקט
לא יוכל ויגרשו מימיו רפש וטיט ׃
אין שלום אמר אלהי לרשעים ׃
קרא בגרון אל תחשך
כשופר חלם קולך והגד לעמי פשעם
ולבית יעקב חטאתם ׃ ואתי יום
יום ידלשון ודעת דרכי יחפצון כגוי
אשר צדקה עשה ומשפט אלהיו
לא עזב ישאלוני משפטי צדק
קרבת אלהים יחפצון ׃ למה צמנו
ולא ראית ענינו נפשנו ולא תדע
הן ביום צמכם תמצאו חפץ וכל-
עצביכם תנגשו ׃ הן לריב ומצה
תצומו ולהכות באגרוף רשע לא-
תצומו כיום להשמיע במרום קולכם
׃ הכזה יהיה צום אבחרהו יום ענות
אדם נפשו הלכף כאגמן ראשו ושק
ואפר יציע הלזה תקרא צום ויום
רצון ליהוה ׃ הלוא זה צום אבחרהו
פתח חרצובות רשע התר אגדות
מושה ושלח רצוצים חפשים וכל-
מושה תנתקו ׃ הלוא פרס לרעב
לחמך ועניים מרודים תביא
בית כי תראה ערם וכסיתו
ומבשרך לא תתעלם ׃ אז יבקע
כשחר אורך וארכתך מהרה תצמח
וילך לפניך צדקך כבוד יהוה יאסף
אורת תיבתרון גלייך קדמי
ואשבוק לרון וארחים עלייתון
ויאשלם תתיסין לרון ׃ דבדא
ולסחאכלין עלייהון ׃ דבדא
מסגל סמיון בסום כל אנשא אסר
נבייא שלמא יתעביד לעריקיא
דיזעזרו אוריתי סלקדמין ושלמא
יתעביד לחבייא דחבו לאורייתא
קריב אסר ייואשבוק לחון׃
ורשיעייא מיקמא ורשיד רבעי סגא
ולא יכיל ועבדין מוחי סין ושין ׃
ליית שלמא אמר אלה לרשיעיא
נבייא אבלי בגרוך לא רשעא
בקל שוברא ארים קלך ותני
לעמי כרעידון ולבית יעקב ח
חובתהון ׃ וקדמי יום יום אולפן
תבעין למידע ארחתי כעם דעבד
קושטא ואולף לסדיע אורחתך
מנוי צדקי פתגם קשוט ובעו מני
דינין קריבו לאלהא ׃ למא צמנא
ולא חזיתא ענינא נפשתנא ולא
ידעתא הא ביום צומכון אתון
אתון מבקרין וכל פקדרכון
תבעין ערבכון ׃ הן לחדוא וללטעו
ולמהוי מחי בכובטא דרשיעא
לא תצומון כיומא הדין למשמעא
בקלכון ׃ כדמצום יהוה
לבחור ביומא דכפורי כפיפא
קנתיה כחוט ושקא ואפרא
יתפרוס הלכוף
תקרון לצום ויום רעוא קדם יהוה
׃ הלא כדין בחרית צום
פתח חרצובות רשעה התר אגדות
מוטה ושלח רצוצים חפשים וכל
מוטה תנתקו ׃ הלא פרס לרעבא
לחמך ועניא מרודא תעיל
בית כד תחזי ערטילאי וכסיתניה
ומבסרך לא תתעלם ׃ אדין
יבקע כצפרא נהורך ואסותך קדמיך
תיסק

רשי

ויתבון מדרך זכותך ביקר מן קדם
ייי תתבעיי יקבל
אלוהך תבעי מן קדמוי ויעביר
בעותך אם תעבי מבירך אסכיות
דין מרקיו באיבע וסלילא סילין
דאסום ותהוה קדם כפנא נפשך
ונפש סכנתא תבבע וידעה
בחשוכא נהורך ויקבלן ידוי כ
כטיהרא ויהיבך ייי תירויא
ויקבע בשבי צחורתא נפשך ונפוף
יהי בתרי עלמא ותיתי נפשך טליא
תפנקין בניוהי ולא מסקין סוחי
ויקבלן מיניך תרבית עלם יסורי דד
ודי תקסם ויקרון ליך מקיים א
אורחא ותקנא סתיב רשיעיא
לאורחא אם תתוב משבנא
דיניך לסיעבר עורבך ביקנא ר
דקדישי וחערע ושבחא בחפנוקי
לקריישא ויי תיתיקר ותיקר קדמוהי
סלקעבר אורחך סלסקנא ע
צורכך וסלילא סילין דאסום
בבו תתפנק קדם ייי וישריך על
תוקפי ארעא ויקבליך פתגמי
אולהנן יעקב אבון ארי בחירא
ייי גויר בן ודא לא סקפודות
ירא מן קדם ייי ליית אתון מחפרקי
ולא מרעגיך קדמוהי סלסקפק

חלף דבותיהן ואחבטותן על
תר רכין בטבעון ההכרית לכן
טיאותיכן ובקרתן עמיא רקוח
באוזניהן על תי רכין יחכמון
תרות עלם תחי לחון ארי אנא יי
רגוסטא דיקא מרחק קדמי שקרא
ואונסא ואחן באחר עובידיהון
בקשוט וקיים עלם אגור להון:
ויתרבון בעמיא בניהון ובני
בניהון בנו מלכותא חדאיהון
ישתפורעינון ארי אינון זרעא
מבורכיא יי: ואחרת ירושלם
מתרא אתרי בסיקריא דיי תבוע
נפשי בפורקנא וארלהי ארחי
אלבשני לבושין דפורקן כעיל
דיכו עמפני בחתנא ומגלת ב
בגוניה וכקנייא רבא ומרוקן
כלבושוהי וככלתא ומתקשטא
בתיקונהא ואריי קאריעא רמפקא
עמהא וכגינת שקויא דיזרעא
מרביא בן יאחים יגלי זכותא
ותשבחתא דירושלם לקבל כל
עמיא: ער ואעביד פורקן לציון
לאפניתי לעמיא וער דאיתי
נחמא לירושלם לא אשקוט ל
למלכותא עד דיתחגל כשפרפרא
נחורא ופורקנה כבעור יבער: ל נסח
ויתון עמיא וכתיהן וכל מלכיא
יקריך ויקרון ליך שמא ותתיא
די בשריה ויי יפרקינה ותרחון
כליל ותיתיא קדם יי וכרבי ד
ירושלם קדם אלהיך: לא
יתאמר ליך עוד שביקא ולארעיך
לא יתאמר עוד עזיבא ארי ליך
יתקרי עבדי רעותי בה ולארעיך
חפיצא אבי תהי רעוא מן קדם יי כתיב שיר
בינ ואריעיך תתעמר: ארי כמא
דמרמיא עולם עם בחולתא כן
יתחבון בניך בגויכי וכמא דתעי
חתנא עם כלתא יתעי עלך אלהיך
ואנא עובדי אכתוב עזיקתך
קרתא וירושלם מתקנין ונפירין
קדמי כל יומא וכל לילי אתקרי
לא פסקין מתאמר דכרן שבחיך
קדם יי לא יסתום לכון: ולא
יסתום זכרניהון מן קדמוהי עד
דתקום ותעד וישרית ית ירושלם ותשבחא
בארעא: קיים ייי ביומיה ובזמניה תוקפיה אם
אמון ית עיבורך עוד סיכל לבעלי דכביך ואם ישתון בני עסקיא חמרך ית אילת בירה
ארי וכשחוי לעבורא ייכל ויהי ושבעתוהי בדרדי
קודשי: ובייא עברי ותובו בתרעיא אפנו לא עמא לארעא תקנא בסרון סגון
ונחסון לצדיקיא ודקליקו חירתור יקרא ודלוא כאכון תקלא

תיתן בפתכם: מהיה תפסד
לקף הם כלומר ירכו תתיר חלקם
כלומר יתיתו לתפר שי תיעד
שני הרובים לפיה חלקם
ים רבה מהיה לבל כתו קומי
מטאבתון בחול קדמון בכן ב
באורעון על תי רכין יתכנון
תרות עלם תחי לחון ארי אנא יי
רגוסטא דיקא מרחק קדמי שקרא
ואונסא ואחן באחר עובידיהון
בקשוט וקיים עלם אגור להון:
ויתרבון בעמיא בניהון ובני
בניהון בנו מלכותא חדאיהון
ישתפורעינון ארי אינון זרעא
מבורכיא יי: ואחרת ירושלם
מתרא אתרי בסיקריא דיי תבוע
נפשי בפורקנא וארלהי ארחי
אלבשני לבושין דפורקן כעיל
דיכו עמפני בחתנא ומגלת ב
בגוניה וכקנייא רבא ומרוקן
כלבושוהי וככלתא ומתקשטא
בתיקונהא ואריי קאריעא רמפקא
עמהא וכגינת שקויא דיזרעא
מרביא בן יאחים יגלי זכותא
ותשבחתא דירושלם לקבל כל
עמיא: ער ואעביד פורקן לציון
לאפניתי לעמיא וער דאיתי
נחמא לירושלם לא אשקוט ל
למלכותא עד דיתחגל כשפרפרא
נחורא ופורקנה כבעור יבער: ל נסח
ויתון עמיא וכתיהן וכל מלכיא
יקריך ויקרון ליך שמא ותתיא
די בשריה ויי יפרקינה ותרחון
כליל ותיתיא קדם יי וכרבי ד
ירושלם קדם אלהיך: לא
יתאמר ליך עוד שביקא ולארעיך
לא יתאמר עוד עזיבא ארי ליך
יתקרי עבדי רעותי בה ולארעיך
חפיצא אבי תהי רעוא מן קדם יי כתיב שיר
בינ ואריעיך תתעמר: ארי כמא
דמרמיא עולם עם בחולתא כן
יתחבון בניך בגויכי וכמא דתעי
חתנא עם כלתא יתעי עלך אלהיך
ואנא עובדי אכתוב עזיקתך
קרתא וירושלם מתקנין ונפירין
קדמי כל יומא וכל לילי אתקרי
לא פסקין מתאמר דכרן שבחיך
קדם יי לא יסתום לכון: ולא
יסתום זכרניהון מן קדמוהי עד
דתקום ותעד וישרית ית ירושלם ותשבחתא
בארעא: קיים ייי ביומיה ובזמניה תוקפיה אם
אמון ית עיבורך עוד סיכל לבעלי דכביך ואם ישתון בני עסקיא חמרך ית אילת בירה
ארי וכשחוי לעבורא ייכל ויהי ושבעתוהי בדרדי
קודשי: ובייא עברי ותובו בתרעיא אפנו לא עמא לארעא תקנא בסרון סגון
ונחסון לצדיקיא ודקליקו חירתור יקרא ודלוא כאכון תקלא

תחת בתיכם. תירגמו: תחת תמרים מלת תמרה תאמר לכן כתרגומו תמרה גבל כי
כמוהו ברוב ירכו חלקם. והנה תמרים מלת תמרה תאמר לכן כתרגומו כי. והטעם לכן גזרו לכם גזרו כי תחת
כמוהו ברוב ירכו חלקם. והנה תמרים מלת תמרה תאמר לכן כתרגומו כי. והטעם לכן גזרו לכם גזרו כי תחת
כמוהו ברוב ירכו חלקם. והנה תמרים מלת תמרה תאמר לכן כתרגומו כי. והטעם לכן גזרו לכם גזרו כי תחת
כמוהו ברוב ירכו חלקם. והנה תמרים מלת תמרה תאמר לכן כתרגומו כי. והטעם לכן גזרו לכם גזרו כי תחת
כמוהו ברוב ירכו חלקם. והנה תמרים מלת תמרה תאמר לכן כתרגומו כי. והטעם לכן גזרו לכם גזרו כי תחת
כמוהו ברוב ירכו חלקם. והנה תמרים מלת תמרה תאמר לכן כתרגומו כי. והטעם לכן גזרו לכם גזרו כי תחת
כמוהו ברוב ירכו חלקם. והנה תמרים מלת תמרה תאמר לכן כתרגומו כי. והטעם לכן גזרו לכם גזרו כי תחת

וְחֵרֵב נָפְשָׁתְכֶם מְשֻׁנָּה וּבְלֹהָּה יִרְעֵנוּ
חֶלְקֹם לָכֵן בְּאֹרַח מְשֻׁנֶּה יֵרֵשׁוּ
שִׁמְחַת עוֹלָם מְהֵיהּ חֶלְקָם: כִּי אֲנִי
יהוה אֹהֵב מִשְׁפָּט שֹׂנֵא גָזֵל בְּעוֹלָה
וְנָתַתִּי פְעֻלָּתָם בֶּאֱמֶת וּבְרִית עוֹלָם
אֶכְרֹת לָהֶם: וְנוֹדַע בַּגּוֹיִם זַרְעָם
וְצֶאֱצָאֵיהֶם בְּתוֹךְ הָעַמִּים כָּל רֹאֵיהֶם
יַכִּירוּם כִּי הֵם זֶרַע בֵּרַךְ יְהוָה:
שׂוֹשׂ אָשִׂישׂ בַּיהוָה
תָּגֵל נַפְשִׁי בֵּאלֹהַי כִּי הִלְבִּישַׁנִי בִּגְדֵי
יֶשַׁע מְעִיל צְדָקָה יַעְטֵנִי כֶּחָתָן יְכַהֵן
פְּאֵר וְכַכַּלָּה תַּעֲדֶה כֵלֶיהָ: כִּי כְאֶרֶץ
תּוֹצִיא צִמְחָהּ וּכְגִנָּה זְרוּעֶיהָ תַּצְמִיחַ
כֵּן אֲדֹנָי יֱהוִה יַצְמִיחַ צְדָקָה וּתְהִלָּה
נֶגֶד כָּל הַגּוֹיִם: לְמַעַן צִיּוֹן לֹא
אֶחֱשֶׁה וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַם לֹא אֶשְׁקוֹט
עַד יֵצֵא כַנֹּגַהּ צִדְקָהּ וִישׁוּעָתָהּ כ
כְּלַפִּיד יִבְעָר: וְרָאוּ גוֹיִם צִדְקֶךָ
וְכָל מְלָכִים כְּבוֹדֶךָ וְקֹרָא לְךָ שֵׁם
חָדָשׁ אֲשֶׁר פִּי יְהוָה יִקְּבֹנוּ: וְהָיִתָּ
עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת בְּיַד יְהוָה וְצָנִיף
מְלוּכָה בְּכַף אֱלֹהָיִךְ: לֹא יֵאָמֵר
לָךְ עוֹד עֲזוּבָה וּלְאַרְצֵךְ לֹא יֵאָמֵר
עוֹד שְׁמֵמָה כִּי לָךְ יִקָּרֵא חֶפְצִי בָהּ
וּלְאַרְצֵךְ בְּעוּלָה כִּי חֶפֶץ יְהוָה בָּךְ
וְאַרְצֵךְ תִּבָּעֵל: כִּי יִבְעַל בָּחוּר
בְּתוּלָה יִבְעָלוּךְ בָּנַיִךְ וּמְשׂוֹשׂ חָתָן
עַל כַּלָּה יָשִׂישׂ עָלַיִךְ אֱלֹהָיִךְ:
עַל חוֹמֹתַיִךְ יְרוּשָׁלַם הִפְקַדְתִּי
שֹׁמְרִים כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה תָּמִיד
לֹא יֶחֱשׁוּ הַמַּזְכִּירִים אֶת יְהוָה אַל
דֳּמִי לָכֶם: וְאַל תִּתְּנוּ דֳמִי לוֹ עַד
יְכוֹנֵן וְעַד יָשִׂים אֶת יְרוּשָׁלַם תְּהִלָּה
בָּאָרֶץ: נִשְׁבַּע יְהוָה בִּימִינוֹ וּבִזְרוֹעַ
עֻזּוֹ אִם אֶתֵּן אֶת דְּגָנֵךְ עוֹד מַאֲכָל
לְאֹיְבָיִךְ וְאִם יִשְׁתּוּ בְנֵי נֵכָר תִּירוֹשֵׁךְ
אֲשֶׁר יָגַעַתְּ בּוֹ: כִּי מְאַסְפָיו יֹאכְלֻהוּ
וְהִלְלוּ אֶת יְהוָה וּמְקַבְּצָיו יְשַׁתֻּהוּ
בְּחַצְרוֹת קָדְשִׁי:
עִבְרוּ עִבְרוּ בְּשַׁעֲרִים פַּנּוּ דֶּרֶךְ
הָעִם סֹלּוּ סֹלּוּ הַמְסִלָּה סַקְלוּ מֵאָבֶן
דָּגֵל עַל הָעַמִּים: הִנֵּה יהוה הִשְׁמִיעַ אֶל קְצֵה הָאָרֶץ
אִמְרוּ לְבַת צִיּוֹן הִנֵּה יִשְׁעֵךְ בָּא
הִנֵּה שְׂכָרוֹ אִתּוֹ וּפְעֻלָּתוֹ לְפָנָיו:
וְקָרְאוּ לָהֶם עַם הַקֹּדֶשׁ גְּאוּלֵי יהוה
וְלָךְ יִקָּרֵא דְרוּשָׁה עִיר לֹא נֶעֱזָבָה:
מִי זֶה בָּא מֵאֱדוֹם
חֲמוּץ בְּגָדִים מִבָּצְרָה זֶה הָדוּר
בִּלְבוּשׁוֹ צֹעֶה בְּרֹב כֹּחוֹ אֲנִי מְדַבֵּר
בְּצְדָקָה רַב לְהוֹשִׁיעַ: מַדּוּעַ אָדֹם
לִלְבוּשֶׁךָ וּבְגָדֶיךָ כְּדֹרֵךְ בְּגַת:
פּוּרָה דָרַכְתִּי לְבַדִּי וּמֵעַמִּים אֵין
אִישׁ אִתִּי וָאֶדְרְכֵם בְּאַפִּי וָאֶרְמְסֵם
בַּחֲמָתִי וַיִּזַּ נִצְחָם עַל בִּגְדִּי וְכָל
מַלְבּוּשַׁי אֶגְאָלְתִּי: כִּי יוֹם נָקָם
בְּלִבִּי וּשְׁנַת גְּאוּלַי בָּאָה: וָאַבִּיט
וְאֵין עֹזֵר וְאֶשְׁתּוֹמֵם וְאֵין סוֹמֵךְ
וַתּוֹשַׁע לִי זְרֹעִי וַחֲמָתִי הִיא סָמָכָתְנִי:
וְאָבוּס עַמִּים בְּאַפִּי
וַאֲשַׁכְּרֵם בַּחֲמָתִי וְאוֹרִיד לָאָרֶץ
נִצְחָם: חַסְדֵי יְהוָה אַזְכִּיר
תְּהִלֹּת יְהוָה כֹּל אֲשֶׁר גְּמָלָנוּ
יְהוָה וְרַב טוּב לְבֵית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
גְּמָלָם כְּרַחֲמָיו וְכֹרֹב חֲסָדָיו: וַיֹּאמֶר
אַךְ עַמִּי הֵמָּה בָּנִים לֹא יְשַׁקֵּרוּ וַיְהִי
לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ: בְּכָל צָרָתָם לוֹ
צָר וּמַלְאַךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעָם בְּאַהֲבָתוֹ
וּבְחֶמְלָתוֹ הוּא גְאָלָם וַיְנַטְּלֵם
וַיְנַשְּׂאֵם כָּל יְמֵי עוֹלָם: וְהֵמָּה מָרוּ
וְעִצְּבוּ אֶת רוּחַ קָדְשׁוֹ וַיֵּהָפֵךְ
לָהֶם לְאוֹיֵב הוּא נִלְחַם בָּהֶם:

כבשרה יכבד בן זרה. חמרו דרשו. בו זה אבא כאדום. אנך:
בסרא סלע סמך: וארן עתר ודסמיו הם עבטי בכליהם ל סלע סמך ל"ה:
חסרי ו"ו: מי. ים לחמריים כי זה הבא הוא המעיד הים לחמריים
מעיד ויכול להכחיש לשם הכבוד הנזכר על הדומה
כבוד ה' אובדי. נוצרו ונתלת עשה פרא. ואתה קדוש ושבי. לא נבחר בכתובים ואם ותהלות ה' יספרו.

אחימו נס על העמים:
הנה יהוה השמיע אל קצה הארץ
אמרו לבת ציון הנך בא
הנה שכרו אתו ופעלתו לפניו:
וקראו להם עם הקדש גאולי יהוה
ולך יקרא דרושה עיר לא נעזבה:
מי זה בא מאדום
חמוץ בגדים ממצרף זה הדור
בלבושו צעה ברב כחו אני מדבר
בצדקה רב להושיע: מדוע אדם
ללבושך וכבגדיך כדרך בת
פורה דרכתי לבדי ומעמים אין
איש אתי ואדרכם באפי וארמסם
בחמתי ויזו נצחם על בגדי וכל
מלבושי אגאלתי: כי יום נקם
בלבי ושנת גאולי באה: ואביט
ואין עזר ואשתומם ואין סומך
ותושע לי זרעי וחמתי היא סמכתני:
ואבוס עמים באפי
ואשכרם בחמתי ואוריד לארץ
נצחם: חסדי יהוה אזכיר
תהלת יהוה כל אשר גמלנו
יהוה ורב טוב לבית ישראל אשר
גמלם כרחמיו וכרב חסדיו: ויאמר
אך עמי המה בנים לא ישקרו ויהי
להם למושיע: בכל צרתם לו
צר ומלאך פניו הושיעם באהבתו
ובחמלתו הוא גאלם וינטלם
וינשאם כל ימי עולם: והמה מרו
ועצבו את רוח קדשו ויהפך
להם לאויב הוא נלחם בם:

ויזכור ימות עולם משה עמו איה המעלם מים את רועי צאנו איה השם בקרבו את רוח קדשו המוליך לימין משה זרוע תפארתו בוקע מים מפניהם לעשות לו שם עולם ומנחילם בתהמות כסוס במדבר לא יכשלו כבהמה ירד רוח יי תנחנו כן נהגת עמך לעשות לך שם תפארת:
השקיפה משמים וראה מזבל קדשך ותפארתך איה קנאתך וגבורתיך המון מעיך ורחמיך אלי התאפקו כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו אתה יי אבינו גואלנו מעולם שמך למה תתעינו יי מדרכיך תקשה לבנו מיראתך חזור למען עבדיך שבטי נחלתך למה בעטו רשעים מקדשך צרינו מרסו אותותם שמו אותותם למוצאות מלמעלה כאשר לא נקוה לא ידעת ולא שמענו עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו:
פגעת בשמחה עושי צדקה בדרכיך יזכרוך הן אתה קצפת כי חטאנו בם עולם ונושע נהיה כלנו כטמא כל צדקותינו כבגד עדי כל נבל עלה ועונותינו כרוח ישאונו ותמוגנו ביד עונותינו ואין קורא בשמך מתעורר להחזיק בך כי הסתרת פניך ממנו ותמגנו ביד עונותינו ועתה יי אבינו אתה אנחנו החמר ואתה יוצרנו ומעשה ידיך כלנו אל תקצף יי עד למעלה ואל תזכור לנצח הן הבט נא עמך כלנו:
עיר קדשך היתה מדבר ציון מדבר היתה ירושלים שמה בית קדשנו ותפארתנו אשר הללוך היתה לשרפת אש וכל מחמדינו היתה לחרבה העל אלה תתאפק יי תחשה ותענה עד למאד:
דרשו מעל ספר יי וקראו לא נעדר אחת מאלה לא פקדה כי פי הוא צוה ורוחו היא קבצם:
ונפלה ארץ אדום לשמה ולדמה תבער כי קצף יי לגוים ועברתו על כל צבאם החרימם נתנם לטבחה וחלליהם יזלו והרים נמסו בדמם ונמקו כל צבא השמים ונגללו כספר שמים וכל צבאם יבול כנבול עלה מגפן וכנבלת מתאנה כי רותה בשמים חרבי הנה על אדום תרד ועל עם חרמי למשפט:
ויבא חרב יי בדם הדשן מחלב כליות אילים כי זבח ליי בבצרה וטבח גדול בארץ אדום ורמים יבאו אתם ופרו מדמם ודשנם מחלבם תספג:
כי יום נקם ליי שנת שלומים לריב ציון:
ונהפכו נחליה לזפת ועפרה לגפרית והיתה ארצה לדליקת נפת:
לילה ויומם לא תכבה לעולם יעלה עשנה מדור דור לנצח תחרב לנצח לא יעבר בה:
וירשוה קאת וקפוד ינשוף ועורב ישכנו בה ונטה עליה קו תהו ואבני בהו:
חרי שם אין יקראו למלוכה ושריה כלו היה:
ועלה ארמנותיה סירה וחרול ובצרת בירתיה והיתה נוה תנים חצר לבנות יען:
ופגשו ציים את איים ושעיר על רעהו יקרא אך שם הרגעה מצאה לה מנוחה:
שם קנה עורבים דגרה ובקעה וקבצה בצלה אך שם נקבצו דיות איש את רעותה לא יחסרו:
כי פי הוא צוה ורוחו היא קבצם:
וידה הפיל להם גורל ידו חלקה בקו עד עולם ירשוה עד דור ודור ישכנו בה:
שישו מדבר וציה ותגל ערבה ופרחה כחבצלת:
פרח תפרח ותגל אף גילת ורנן כבוד הלבנון נתן לה הדר הכרמל ושרון המה יראו כבוד יי הדר אלהינו:
חזקו ידים רפות וברכים כשלות אמצו:
אמרו לנמהרי לב חזקו אל תיראו הנה אלהיכם נקם יבוא גמול אלהים הוא יבוא והושיע אתכם:
אז תפקחנה עיני עורים ואזני חרשים תפתחנה:
אז ידלג כאיל פסח ותרון לשון אלם כי נבקעו במדבר מים ונחלים בערבה:
והיה השרב לאגם וצמאון למבועי מים בנוה תנים חציר קנה וגומא:
ודרך שם תהיה ודרך הקדש יקרא לה לא יעבר בה טמא והוא למו הולך דרך ואולים לא יתעו:
לא יהיה שם אריה וחית רעה לא יעלה בה לא תמצא ונגאלים הלכו שם:
ופדוי יי ישובון ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על ראשם שמחה וששון ישיגו ונסו יגון ואנחה:
ויהי בשנת ארבע עשרה לחזקיהו עלה סנחריב מלך אשור על כל ערי יהודה הבצורות וילכדם:
וישלח מלך אשור את רבשקה מלכיש ירושלם אל חזקיהו בחיל כבד ויעמד בתעלת הברכה העליונה במסלת שדה כובס:
ויצא אליו אליקים בן חלקיהו אשר על הבית ושבנא הסופר ויואח בן אסף המזכיר:
ויאמר אליהם רבשקה אמרו נא אל חזקיהו כה אמר המלך הגדול מלך אשור מה הבטחון הזה אשר בטחת:
אך דברי שפתים עצה וגבורה למלחמה עתה על מי בטחת כי מרדת בי:
הנה בטחת לך על משענת הקנה הרצוץ הזה על מצרים אשר יסמך איש עליה ובאה בכפו ונקבה כן פרעה מלך מצרים לכל הבוטחים עליו:
ואם תאמרו אלי אל יי אלהינו בטחנו הלא הוא אשר הסיר חזקיהו את במותיו ואת מזבחותיו ויאמר אל יהודה ולירושלם לפני המזבח הזה תשתחוו:
ועתה התערב נא את אדני אל מלך אשור ואתנה לך אלפים סוסים אם תוכל לתת לך רכבים עליהם:
ואיך תשיב פני פחת אחד מעבדי אדני הקטנים ותבטח לך על מצרים לרכב ולפרשים:
ועתה המבלעדי יי עליתי על המקום הזה להשחיתו יי אמר אלי עלה אל הארץ הזאת והשחת אותה:
ויאמר אליקים וגו' אל תדבר אלינו יהודית באזני העם אשר על החומה:
ויאמר אליהם רבשקה האל אדני ואליך שלחני אדני לדבר את הדברים האלה הלא על האנשים הישבים על החומה לאכול את חריהם ולשתות את מימיהם עמכם:
ויעמד רבשקה ויקרא בקול גדול יהודית וידבר ויאמר שמעו דברי המלך הגדול מלך אשור:
כה אמר המלך אל יטעה אתכם חזקיהו כי לא יוכל להצילכם:
ואל יבטח אתכם חזקיהו על יי לאמר הצל יצילנו יי ולא תנתן העיר הזאת ביד מלך אשור:
אל תשמעו אל חזקיהו כי כה אמר מלך אשור עשו אתי ברכה וצאו אלי ואכלו איש גפנו ואיש תאנתו ושתו איש מי בורו:
עד אשר אבוא ולקחתי אתכם אל ארץ כארצכם ארץ דגן ותירוש ארץ לחם וכרמים ארץ זית יצהר ודבש וחיו ולא תמותו ואל תשמעו אל חזקיהו כי יסית אתכם לאמר יי יצילנו:
היצילו אלהי הגוים איש את ארצו מיד מלך אשור:
איה אלהי חמת וארפד איה אלהי ספרוים הנע ואת שמרון מידי:
מי בכל אלהי הארצות האלה אשר הצילו את ארצם מידי כי יציל יי את ירושלם מידי:
וישתקו ולא ענהו דבר כי מצות המלך אמרה לאמר לא תענהו:
ויבא אליקים בן חלקיהו אשר על הבית ושבנא הסופר ויואח בן אסף המזכיר אל חזקיהו קרועי בגדים ויגידו לו את דברי רבשקה:
ויהי כשמע המלך חזקיהו ויקרע את בגדיו ויתכס בשק ויבא בית יי:
וישלח את אליקים אשר על הבית ואת שבנא הסופר ואת זקני הכהנים מכסים בשקים אל ישעיהו בן אמוץ הנביא:
ויאמרו אליו כה אמר חזקיהו יום צרה ותוכחה ונאצה היום הזה כי באו בנים עד משבר ואין כח ללדת:
אולי ישמע יי אלהיך את דברי רבשקה אשר שלחו מלך אשור אדניו לחרף את אלהים חיים והוכיח על הדברים אשר שמע יי אלהיך ונשאת תפלה בעד השארית הנמצאת:
ויבאו עבדי המלך חזקיהו אל ישעיהו:
ויאמר להם ישעיהו כה תאמרון אל אדניכם כה אמר יי אל תירא מפני הדברים אשר שמעת אשר גדפו נערי מלך אשור אותי:
הנני נותן בו רוח ושמע שמועה ושב אל ארצו והפלתיו בחרב בארצו:
וישב רבשקה וימצא את מלך אשור נלחם על לבנה כי שמע כי נסע מלכיש:
וישמע אמר לאמר יצא להלחם אתך כושי מלך מצרים ויעתר ויאמר אל חזקיהו לאמר:
כה תאמרון אל חזקיהו מלך יהודה לאמר אל ישאך אלהיך אשר אתה בוטח עליו לאמר לא תנתן ירושלם ביד מלך אשור:
הנה אתה שמעת את אשר עשו מלכי אשור לכל הארצות להחרימם ואתה תנצל:
החלצום אלהי הגוים אשר שחתו אבותי את גוזן וחרן ורצף ואת בני עדן אשר בתלשר:
איה מלך חמת ומלך ארפד ומלך עיר ספרוים הנע ועוא:
ויקח חזקיהו את הספרים מיד המלאכים ויקרא אותם ויעל בית יי ויפרשם חזקיהו לפני יי:
ויתפלל חזקיהו אל יי לאמר:
יי צבאות אלהי ישראל יושב הכרובים אתה הוא האלהים לבדך לכל ממלכות הארץ אתה עשית את השמים ואת הארץ:
הטה יי אזנך ושמע פקח יי עיניך וראה ושמע את כל דברי סנחריב אשר שלח לחרף אלהים חיים:
אמנם יי החריבו מלכי אשור את הגוים ואת ארצותם:
וישימו את אלהיהם באש כי לא אלהים המה כי אם מעשה ידי אדם עץ ואבן ויאבדום:
ועתה יי אלהינו הושיענו נא מידו וידעו כל ממלכות הארץ כי אתה יי לבדך:
וישלח ישעיהו בן אמוץ אל חזקיהו לאמר כה אמר יי אלהי ישראל אשר התפללת אלי על סנחריב מלך אשור שמעתי:
זה הדבר אשר דבר יי עליו בזתה לך לעגה לך בת ציון אחריך ראש הניעה בת ירושלם:
את מי חרפת וגדפת ועל מי הרימות קול ותשא מרום עיניך אל קדוש ישראל:
ביד מלאכיך חרפת אדני ותאמר ברב רכבי אני עליתי מרום הרים ירכתי לבנון ואכרות מבחר ארזיו וברושיו מבחר ברתיו ואבוא מלון קצו יער כרמלו:
אני קרתי ואשתה מים ואחרב בכף רגלי כל יאורי מצור:
הלא שמעת למרחוק אותה עשיתי מימי קדם ועתה הביאותיה ותהי להשות גלים עיים בצורות:
ויושביהן קצרי יד חתו ובושו היו עשב שדה וירק חציר גגות ושדמה שלהבת קמה:
ושבתך וצאתך וביאתך ידעתי וגו' ואשים חחי באפך ומתגתי בשפתיך והשיבותיך בדרך אשר באת בה:
וזה לך האות אכול השנה ספיח ובשנה השנית שחיש ובשנה השלישית זרעו וקצרו ונטעו כרמים ואכלו פריים:
והיתה השרידה בית יהודה הנמלטת ועשתה שרש למטה ועשתה פרי למעלה:
כי משארית תצא ירושלם ופליטה מהר ציון קנאת יי צבאות תעשה זאת:
לכן כה אמר יי על מלך אשור לא יבא אל העיר הזאת ולא יירה שם חץ ולא יקדמנה מגן ולא יסלה עליה סללה:
בדרך אשר בא בה ישוב ואל העיר הזאת לא יבא נאם יי:
וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען עבדי דוד:
ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך יי ויך במחנה אשור מאה שמונים וחמשה אלף וישכימו בבקר והנה כלם פגרי מתים:
וישב סנחריב מלך אשור וילך וישב בנינוה:
ויהי הוא משתחוה בבית נסרך אלהיו ואדרמלך ושראצר הכוהו בחרב והם נמלטו ארץ אררט וימלך אסר חדון בנו תחתיו:
בימים ההם חלה חזקיהו למות ויבא אליו ישעיהו בן אמוץ הנביא ויאמר אליו כה אמר יי צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה:
ויסב חזקיהו את פניו אל הקיר ויתפלל אל יי:
ויאמר אנא יי זכר נא את אשר התהלכתי לפניך באמת ובלב שלם והטוב בעיניך עשיתי ויבך חזקיהו בכי גדול:
ויהי ישעיהו לא יצא עוד חצר התיכונה ודבר יי היה אליו לאמר:
שוב ואמרת אל חזקיהו נגיד יי אלהי דויד אביך שמעתי את תפלתך ראיתי את דמעתך הנני יוסף על ימיך חמש עשרה שנה:
ומכף מלך אשור אצילך ואת העיר הזאת והגנותי על העיר הזאת למעני ולמען עבדי דוד:
ויאמר ישעיהו יקחו דבלת תאנים ויקחו וישימו על השחין ויחי:
ויאמר חזקיהו אל ישעיהו מה אות כי ירפא לי יי והלכתי ביום השלישי בית יי:
ויאמר ישעיהו זה לך האות מאת יי כי יעשה יי את הדבר אשר דבר הנה אנכי משיב את צל המעלות אשר ירדה במעלות אחז אחורנית עשר מעלות ותשב השמש עשר מעלות במעלות אשר ירדה:
כתב לחזקיהו מלך יהודה במחלתו ויחי:
אני אמרתי בדמי ימי אלכה בשערי שאולה פקדתי יתרת שנותי:
אמרתי לא אראה יה יה בארץ החיים לא אביט אדם עוד עם יושבי חדל:
דורי נסע ונגלה ממני כאהל רועי קפדתי כארג חייתי מדלה יומם ולילה תשלמני:
שויתי עד בוקר כארי כן יחת כל עצמותי יומם ולילה תשלמני:
כסוס עגור אפיר אהגה כיונה אמיר עיני כללו למרום אדני עשקה ערבני:
מה אדבר ואמר לו והוא עשה אשית כל שנותי על מר נפשי:
אדני עליהם יחיו ולכל בהם חיי רוחי ותחלימני והחיני:
הן לשלום מר לי מר ואתה חשקת נפשי משחת בלי כי השלכת אחרי גוך כל חטאתי:
כי לא שאול תודך מות יהללך לא יברו יורדי בור אל אמתך:
חי חי הוא יודך כמוני היום אב לבנים יודיע אל אמתך:
יי להושיעני ונגינותי ננגן כל ימי חיינו על בית יי:
ויאמר ישעיהו יקחו דבלת תאנים ויקחו וישימו על השחין ויחי:
ויאמר חזקיהו מה אות כי אעלה בית יי:
ויאמר ישעיהו זה לך האות מאת יי כי יעשה יי את הדבר אשר דבר הנה אנכי משיב את צל המעלות אשר ירדה במעלות אחז אחורנית עשר מעלות ותשב השמש עשר מעלות במעלות אשר ירדה:
כתב לחזקיהו מלך יהודה במחלתו ויחי:
אני אמרתי בדמי ימי אלכה בשערי שאולה פקדתי יתרת שנותי:
אמרתי לא אראה יה יה בארץ החיים לא אביט אדם עוד עם יושבי חדל:
דורי נסע ונגלה ממני כאהל רועי קפדתי כארג חייתי מדלה יומם ולילה תשלמני:
שויתי עד בוקר כארי כן יחת כל עצמותי יומם ולילה תשלמני:
כסוס עגור אפיר אהגה כיונה אמיר עיני כללו למרום אדני עשקה ערבני:
מה אדבר ואמר לו והוא עשה אשית כל שנותי על מר נפשי:
אדני עליהם יחיו ולכל בהם חיי רוחי ותחלימני והחיני:
הן לשלום מר לי מר ואתה חשקת נפשי משחת בלי כי השלכת אחרי גוך כל חטאתי:
כי לא שאול תודך מות יהללך לא יברו יורדי בור אל אמתך:
חי חי הוא יודך כמוני היום אב לבנים יודיע אל אמתך:
יי להושיעני ונגינותי ננגן כל ימי חיינו על בית יי:

וחסר יתי שלם. מצבר יתי מסה ומצו כמו מתם ידי שלי. ויתכן לומר מסה מסגר. מסגר פרש מסגר. מסגר יתי מסה ומצו כמו מתם ידי שלי. ויתכן לומר מסה מסגר. מסגר פרש מסגר. מסגר יתי מסה ומצו כמו מתם ידי שלי. ויתכן לומר מסה מסגר. מסגר פרש מסגר.

חסם על פי יקר שמיה בריל חכרן ה
סבותיה רסן עלמא בורן דעבד ו
על ידי משה לעמיה דיל מא ירין ז
אן ראסיקתון מן יקא אין דבריגון ח
בסרבא כרעיא לעניה אן ראשרי ט
ביניהן את סיסרא נביא קדישה י
דבר ליסיקא ודשרו ודע ת
תושבחתיה בוע סי יסא רשוף מן יא
קדמיהון למעבר ליה שום עלם: יב
ודבריהן בין תושיקא בסוסיקא די
בסרבא לא מתקל בן אף אינון יג
לא איתקילו: ובעיירא די בסשרא
סרבא סיסרא וי ודבריהן כן יד
ודבתיה לעמך למעבר לך שום
ושובתא: איסתבי בן שסיא טו
ואתגלי סבורו קדשך ושובתתך
אן פורעניך וגבורתיך ושבחך טז
סבותיך וסגיות רחסך עלי יסקנון
לחם נתיקון ולא אחיו: כי יז
אתה אבינו כי אברהם לא ירענו וישראל לא
ידענו אתה יהוה אבינו גאלנו יח
מעולם שמך: למה תתענו יהוה יט
מדרכיך תקשיח לבנו מיראתך שוב
למען עבדיך שבטי נחלתך:
למעט ירשו עם קדשך צרינו כ
בוסטו מקדשך: היינו מעולם כא
לא משלת בם לא נקרא שמך
עליהם לוא קרעת שמים ירדת מן
מפניך הרים נזלו: בקדח אש המסים כב
מים תבעה אש להודיע שמך
לצריך באולתן יאורגך לא יתפני
ליבשה סרחתך איזב שכיתך
לעמך בריל עברך צריקיא ד
ויקוהאתה לחן במיכרך למעבר
בזעיר דירייתו עמא דקדשך בעלי ובבא
וישיטו מקדשך: האו אבתינא עמך
רסן עלמא לא לעמסיא יחברת
אוף אוריתך לא איתקרי שמך
עלהון לא לחן ארכיבתא שסיא איתגלי מן קדמך טורייא
כיאשתא ביומי אידיתי אותסיקת יא
קדמך עמסיא זעו: בעמבקך פרישן לא סברלחן איתגלי מן קדמך טורייא זעו
ומעולא לא שמעת אזן קל גבורן לא אעיתת טא רחזו עמך
שכיתת יקרך ייאריליתת לעמך צריקיא רסן עלמא דסבבית
לפוריקנך: סתערעין קדמך עובדי אבתתנא צדיקיא דדיתא לעבדת רעותך בקשוט
ובכול בואדת טובך וכרחמך חוו וכרין חוו לחרוך ואת בבל עירן ותזיתרנו מן קדמך עלנא
על דעבדא בחזן בעובדי אבהתנא צדיקיא רסן עלמא אנחנא סתחדקין:

ויזכר ימי עולם משה עמו אירי המעלם מיסארה רעה נאבו אירי
השם בקרבו את רוח קדשו: מוליך
ליסין משה זרוע תפארתו בוקע מים
מפניהם לעשות לו שם עולם:
מוליכם בתהמות כסוס במדבר לא
יכשלו: כבהמה בבקעה תרד
רוח יהוה תניחנו כן נהגת עמך ל
לעשות לך שם תפארת: חבט
משמים וראה מזבול קדשך ותפארתך
איה קנאתך וגבורתיך המון מעיך
ורחמיך אלי התאפקו: כי אתה לא
אבינו כי אברהם לא ירענו וישראל
לא יכירנו אתה יהוה אבינו גאלנו
מעולם שמך: למה תתענו יהוה
מדרכיך תקשיח לבנו מיראתך שוב
למען עבדיך שבטי נחלתך:
למעט ירשו עם קדשך צרינו
בוסטו מקדשך: היינו מעולם
לא משלת בם לא נקרא שמך
עליהם לוא קרעת שמים ירדת מן
מפניך הרים נזלו: בקדח אש המסים
מים תבעה אש להודיע שמך
לצריך באולתן יאורגך לא יתפני
ליבשה סרחתך איזב שכיתך
לעמך בריל עברך צריקיא ד
ויקוהאתה לחן במיכרך למעבר
בזעיר דירייתו עמא דקדשך בעלי ובבא
וישיטו מקדשך: האו אבתינא עמך
רסן עלמא לא לעמסיא יחברת
אוף אוריתך לא איתקרי שמך
עלהון לא לחן ארכיבתא שסיא איתגלי מן קדמך טורייא
כיאשתא ביומי אידיתי אותסיקת יא
קדמך עמסיא זעו: בעמבקך פרישן לא סברלחן איתגלי מן קדמך טורייא זעו
ומעולא לא שמעת אזן קל גבורן לא אעיתת טא רחזו עמך
שכיתת יקרך ייאריליתת לעמך צריקיא רסן עלמא דסבבית
לפוריקנך: סתערעין קדמך עובדי אבתתנא צדיקיא דדיתא לעבדת רעותך בקשוט
ובכול בואדת טובך וכרחמך חוו וכרין חוו לחרוך ואת בבל עירן ותזיתרנו מן קדמך עלנא
על דעבדא בחזן בעובדי אבהתנא צדיקיא רסן עלמא אנחנא סתחדקין:

חסם על פי יקר שמיה בריל חכרן
סבותיה רסן עלמא בורן דעבד
על ידי משה לעמיה דיל מא ירין
אן ראסיקתון מן יקא אין דבריגון
בסרבא כרעיא לעניה אן ראשרי
ביניהן את סיסרא נביא קדישה
דבר ליסיקא ודשרו ודע ת
תושבחתיה בוע סי יסא רשוף מן
קדמיהון למעבר ליה שום עלם:
ודבריהן בין תושיקא בסוסיקא די
בסרבא לא מתקל בן אף אינון
לא איתקילו: בעיירא די בסשרא
סרבא סיסרא וי ודבריהן כן
ודבתיה לעמך למעבר לך שום
ושובתא: איסתבי בן שסיא
ואתגלי סבורו קדשך ושובתתך
אן פורעניך וגבורתיך ושבחך
סבותיך וסגיות רחסך עלי יסקנון
לחם נתיקון ולא אחיו: כי
אתה אבינו כי אברהם לא
ידענו וישראל לא יכירנו. מעיר כי
כבר נפקדו מן השלש אותיות ו'
ונתנו בהם סימן באב
סגיאין בעב על בנין אבהתם
לא אסקנא מסגרים וישראל לא
עבד לא פרישן בסרבא את
חוא ייורחסך עלנא סגיאין באב
על בנין פרקנא מעלם שמך:
למה תרחקנני לסטעי מאורחן
ותקשן קדמך בעמסיא לילית לחן
חלק באולתן יאורגך לא יתפני
ליבשה סרחתך איזב שכיתך
לעמך בריל עברך צריקיא ד
ויקוהאתה לחן במיכרך למעבר
בזעיר דירייתו עמא דקדשך בעלי ובבא
וישיטו מקדשך: האו אבתינא עמך
רסן עלמא לא לעמסיא יחברת
אוף אוריתך לא איתקרי שמך
עלהון לא לחן ארכיבתא שסיא איתגלי מן קדמך טורייא
כיאשתא ביומי אידיתי אותסיקת יא
קדמך עמסיא זעו: בעמבקך פרישן לא סברלחן איתגלי מן קדמך טורייא זעו
ומעולא לא שמעת אזן קל גבורן לא אעיתת טא רחזו עמך
שכיתת יקרך ייאריליתת לעמך צריקיא רסן עלמא דסבבית
לפוריקנך: סתערעין קדמך עובדי אבתתנא צדיקיא דדיתא לעבדת רעותך בקשוט
ובכול בואדת טובך וכרחמך חוו וכרין חוו לחרוך ואת בבל עירן ותזיתרנו מן קדמך עלנא
על דעבדא בחזן בעובדי אבהתנא צדיקיא רסן עלמא אנחנא סתחדקין:

תניח כשמאל כלנו וכבכך עוים כל
צרקתינו ונבל כעלה כלנו ועונתנו
כרוח ישאנו: ואין קורא בשמך
מתעורר להתעיק בך כי הסתרת
פניך ממנו ותמוגנו ביד עונינו:
ועתה יהוה אבינו אתה אנחנו
החמר ואתה יצרנו ומעשה ידך
כלנו: אל תקצף יהוה עד מאד
ואל לעד תזכר עון הן הבט נא עמך
כלנו: ערי קדשך היו מדבר ציון
מדבר היתה ירושלם שממה:
בית קדשנו ותפארתנו אשר הללוך
אבתינו היה לשרפת אש וכל
מחמדינו היה להרבה: העל אלה
תתאפק יהוה תחשה ותענינו עד
מאד: שאלו נמצאתי ללא בקשני אמרתי
הנני הנני אל גוי לא קורא בשמי:
פרשתי ידי כל היום אל עם סורר
הרלכים הדרך לא טוב אחר
מחשבתיהם: העם המכעסים
אתי על פני תמיד זבחים בגנות
ומקטרים על הלבנים: הישבים
בקברים ובגזורים ילינו האכלים
בשר החזיר ופרק פגלים כליהם:
האמרים קרב אליך אל תגש בי כי
קדשתיך אלה עשן באפי אש יקדת
כל היום: הנה כתובה לפני לא
אחשה כי אם שלמתי וישלמתי על
חיקם: עונתיכם ועונות אבותיכם
יחדו אמר יהוה אשר קטרו על
ההרים ועל הגבעות חרפוני ומדתי
פעלתם ראשנה על חיקם:
כה אמר יהוה
כאשר ימצא התירוש באשכול
ואמר אל תשחיתהו כי ברכה בו כן
אעשה למען עבדי לבלתי השחית
הכל: והוצאתי מיעקב זרע
ומיהודה יורש הרי וירשום בחירי
ועבדי שכנו שם: והיתה
חשרון לנוה צאן ועמק עכור לרבץ
בקר לעמי אשר דרשוני:

ותניח כשמאל כלנו וכבכך עוים כל
צרקתינו ונבל כעלה כלנו ועונתנו
כרוח ישאנו: ואין קורא בשמך
מתעורר להתעיק בך כי הסתרת
פניך ממנו ותמוגנו ביד עונינו:
ועתה יהוה אבינו אתה אנחנו
החמר ואתה יצרנו ומעשה ידך
כלנו: אל תקצף יהוה עד מאד
ואל לעד תזכר עון הן הבט נא עמך
כלנו: ערי קדשך היו מדבר ציון
מדבר היתה ירושלם שממה:
בית קדשנו ותפארתנו אשר הללוך
אבתינו היה לשרפת אש וכל
מחמדינו היה להרבה: העל אלה
תתאפק יהוה תחשה ותענינו עד
מאד: שאלו נמצאתי ללא בקשני אמרתי
הנני הנני אל גוי לא קורא בשמי:
פרשתי ידי כל היום אל עם סורר
הרלכים הדרך לא טוב אחר
מחשבתיהם: העם המכעסים
אתי על פני תמיד זבחים בגנות
ומקטרים על הלבנים: הישבים
בקברים ובגזורים ילינו האכלים
בשר החזיר ופרק פגלים כליהם:
האמרים קרב אליך אל תגש בי כי
קדשתיך אלה עשן באפי אש יקדת
כל היום: הנה כתובה לפני לא
אחשה כי אם שלמתי וישלמתי על
חיקם: עונתיכם ועונות אבותיכם
יחדו אמר יהוה אשר קטרו על
ההרים ועל הגבעות חרפוני ומדתי
פעלתם ראשנה על חיקם:
כה אמר יהוה
כאשר ימצא התירוש באשכול
ואמר אל תשחיתהו כי ברכה בו כן
אעשה למען עבדי לבלתי השחית
הכל: והוצאתי מיעקב זרע
ומיהודה יורש הרי וירשום בחירי
ועבדי שכנו שם: והיתה
חשרון לנוה צאן ועמק עכור לרבץ
בקר לעמי אשר דרשוני:

ותניח כשמאל כלנו וכבכך עוים כל. ותניח כשמאל כלנו וכבכך עוים כל. ותניח כשמאל כלנו וכבכך עוים כל. ותניח כשמאל כלנו וכבכך עוים כל.

צרקתינו. כי לא עשינו צדקות. ונבל. לשון נבלה. כעלה. כמו שנובל העלה. כרוח. כמו הרוח. ישאנו. ישא אותנו. ואין קורא. אין מתפלל. מתעורר. מתחזק. להחזיק בך. כי הסתרת. כי הסתרת. ותמוגנו. ותמיגנו. תמיגנו. תמיגנו. ביד עונינו. ביד עונינו. ביד עונינו. ביד עונינו.

חסר לך המחבר ואחסם על תעקין: ואין. מתחזק. להחזיק בך. כי הסתרת. כי הסתרת. ותמוגנו. ותמיגנו. תמיגנו. תמיגנו. ביד עונינו. ביד עונינו. ביד עונינו. ביד עונינו.

עזרקתינו כקרא חסר ו' ותניא. את עזרקתינו. כי לא עזרקתינו אנחנו. ותניא. ותניא. ותניא

ואתן בית ישל שבקתון פולחנא
דיי אתנשיתון ית פולחנ קודשי
דקודשי העולים לנו שלחן תכבלאים
למני מסכך: ונכיתי אתכם לחרב
וכלכלכם לטבח תטבעו יען קראתי
עיניתם כרתי ולא שמעתם ותעשו
הרע בעיני ובאשר לא חפצתי בחרתם:
לכן כה אמר אדני יהוה הנה עבדי יאכלו
ואתם תרעבו הנה עבדי ישתו ואתם
תיבשו הנה עבדי ישמחו ואתם
תבושו: והנה עבדי ירוע מטוב לב
ואתם תצעקו מכאב לשבר רוח
תיללו: והנחתם שמכם לשבועה
לבחירי והמיתך אדני יהוה ולעבדיו
יקרא שם אחר: אשר המתברך
בארץ יתברך באלהי אמן ונשבע
בארץ ישבע באלהי אמן כי נשכחו
הצרות הראשנות ונכחדו מעיני:
כי הנני בורא שמים חדשים וארץ
חדשה ולא תזכרנה הראשנות ולא
תעלינה על לב: כי אם שישו
וגילו עדי עד אשר אני בורא כי
הנני בורא את ירושלם גילה ועמה
משוש: וגלתי בירושלם וששתי
בעמי ולא אשמע בה עוד קול בכי
וקול זעקה: לא יהיה משם עוד עול
ימים וזקן אשר לא ימלא את ימיו
כי הנער בן מאה שנה ימות והחוטא
בן מאה שנה יקלל: ובנו בתים
וישבו ונטעו כרמים ואכלו פריים:
לא יבנו ואחר ישב לא יטעו ואחר
אכל כי כימי העץ ימי עמי ומעשה
ידיהם יבלו בחיי: לא יגעו לריק
ולא ילדו לבהלה כי זרע ברוכי יהוה
המה וצאצאיהם אתם: והיה טרם
יקראו ואני אענה עוד הם מדברים
ואני אשמע: זאב וטלה ירעו כאחד
וארי כבקר יאכל תבן ונחש עפר
לחמו לא ירעו ולא ישחיתו בכל
הר קדשי אמר יהוה:

רשי

ואתן בית ישל שבקתון פולחנא דיי אתנשיתון ית פולחנ קודשי דקודשי העולים לנו שלחן תכבלאים למני מסכך. ונכיתי אתכם לחרב ובכולכם לטבח תטבעו. יען קראתי ואין עונה דברתי ולא שמעתם. ותעשו הרע בעיני. ובאשר לא חפצתי בחרתם. לכן כה אמר אדני יהוה הנה עבדי יאכלו. לשון נקבה כמו ותאכלנה את פרי מעלליהן (ירמיה ו) ואתם תרעבו. הנה עבדי ישתו. לשון נקבה כמו ותשתינה כל העדה (במדבר כ) ואתם תיבשו. הנה עבדי ירוע. לשון נקבה כמו ותרע לו (בראשית לא) ואתם תצעקו. הנחתם שמכם לשבועה. לשון נקבה כמו ותנחנה את שמות (שמות ב) והמיתך אדני יהוה. ולעבדיו יקרא שם אחר. אשר המתברך בארץ יתברך באלהי אמן. כל המתברך בארץ יתברך באלהי אמן. ונשבע בארץ ישבע באלהי אמן. כל הנשבע בארץ ישבע באלהי אמן. כי נשכחו הצרות הראשנות. כי הנני בורא שמים חדשים וארץ חדשה. כי אם שישו וגילו עדי עד אשר אני בורא. כי הנני בורא את ירושלם גילה ועמה משוש. וגלתי בירושלם. על הכנסת ואחדיש אותה. וששתי בעמי. על הכנסת. ולא אשמע בה עוד קול בכי וקול זעקה. לא יהיה משם עוד עול ימים וזקן אשר לא ימלא את ימיו. כי הנער בן מאה שנה ימות. לא יגיע לימים הללו. והחוטא בן מאה שנה יקלל. לא יגיע לימים הללו. ובנו בתים וישבו. לא יבנו ואחר ישב. לא יבנו לאחרים. ונטעו כרמים ואכלו פריים. לא יטעו ואחר אכל. לא יטעו לאחרים. כי כימי העץ ימי עמי. כמו שהעץ הזה ימיו ארוכים כך ימי עמי. ומעשה ידיהם יבלו בחיי. לא יגעו לריק. לא יגיעו לדבר שיכלו ויפסיקו. ולא ילדו לבהלה. לא ילדו בנים שיבהלו בעת מלחמה. כי זרע ברוכי יהוה המה וצאצאיהם אתם. לא יבדלו זרעם מהם. והיה טרם יקראו ואני אענה. עוד הם מדברים ואני אשמע. עוד הם מדברים לפני בתפלה ואני אשמע. זאב וטלה ירעו כאחד. לשון ערבוב. וארי כבקר יאכל תבן. ונחש עפר לחמו. לא יזיק. לא ירעו ולא ישחיתו. לא יזיקו. בכל הר קדשי אמר יהוה. לא יזיקו זה את זה.

כה אמר יהוה השמים כסאי והארץ
הדם רגלי אי זה בית אשר תבנו לי
ואי זה מקום מנוחתי: ואת כל
אלה ידי עשתה ויהיו כל אלה נאם-
יהוה ואל זה אביט אל עני ונכה-
רוח ותחרד על דברי: שוחט השור
מכה איש זובח השה ערף כלב
משלח מנחה דם חזיר מזכיר לבנה-
מברך אן גם המה בחרו בדרכיהם
ובשקוציהם נפשם חפצה: גם אני
אבחר בתעלוליהם ומגורתם אביא
להם יען קראתי ואין עונה דברתי
ולא שמעו ויעשו הרע בעיני ובאשר
לא חפצתי בחרו:
שמעו דבר יהוה החרדים אל דברו
אמרו אחיכם שנאיכם מנדיכם
למענ שמי יכבד יהוה ונראה
בשמחתכם והם יבשו: קול שאון
מעיר קול מהיכל קול יהוה משלם
גמול לאויביו: בטרם תחיל ילדה
בטרם יבוא חבל לה ותמלט זכר:
מי שמע כזאת מי ראה כאלה היחול
ארץ ביום אחד אם יולד גוי פעם
אחת כי חלה גם ילדה ציון את-
בניה: האני אשביר ולא אוליד
אמר יהוה אם אני המוליד ועצרתי
אמר אלהיך:
שמחו את ירושלם וגילו בה כל-
אהביה שישו אתה משוש כל-
המתאבלים עליה: למען תינקו
ושבעתם משד תנחמיה למען תמצו
והתענגתם מזיו כבודה:
כי כה אמר יהוה
הנני נוטה אליה כנהר שלום
וכנחל שוטף כבוד גוים וינקתם

כן תנון אשר יי ואנא אמיילה כשפעת פרת שלם וכנחל מבעי יקר עממיא ותתענגון
על ברכי תטולון ועל צלעתא תשתעשעון: כאנש דאמה תנחמנה כן אנה
אתנחמנכון ובירושלם תתנחמון: וחזיתון ותחדי לבבכון
וגרמיכון כעסבא תפרחנ ואתגלי
ידא דיי לדחליוהי ויתקוף רוגזה
על בעלי דבביה: ארום הא יי
באישתא ייתי וכרתיכא גיותיה
למתב בתקוף רוגזה ותוכחתיה
בשלהובי אישתא: ארום באישתא
יי דן ובחרבה דיליה כל בסרא
ויסגון קטילי יי: דמקדשין
ומדכין עלהון בגנתא בתר
תרעא גוא דמיכלין בסר חזירא
וזיקא ומסכנותא כחדא יסופון
אמר יי אנא ידע עובדיהון
ומחשבתהון אתי לכנשא ית כל
עממיא ולישניא ויתון ויחזון
יקרי: ואשוי בהון אתא ופליטיא
מנהון אשלח לעממיא לתרשיש
פוט ולוד משכי קשת תובל
ויון לאיי רחיקתא דלא שמעו
שמעי ולא חזו יקרי ויחוון ית
יקרי בעממיא: ויייתון ית כל
אחיכון מכל עממיא קורבנא
קדם יי בסוסוון ובמרכבתא
ובאפורקיא ובפרדיא ובגמלי
לטוור קודשי לירושלם אמר יי
כמא דייתון בני ישראל ית
מנחתא במאן דכי בבית יי:
ואפ מנהון אסב לכהניא
ללואי אמר יי: ארום כמא
דשמיא חדתא וארעא חדתא
דאנא עביד קיימין קדמי אמר יי
כן יקום זרעכון וסומקכון:
והוה מירח בירח ומירח בשבתא
ייתי כל בסרא למסגוד קדמי
אמר יי: ונפקו ויחזון בפגרי
גוברייא דמרדו בי ארום תולעתהון
לא תבוד ונורהון לא תכבא
והוון לדחלא לכל בסרא:

דברי

ויה כי יקים בן אשרפל כלך שנער ויה כי אתו בן יהויקים כלך יהודה עלה רצין ירושלם
ויה כי מת יהויקים ויה כי אתו בן יהויכין כלך יהודה עלה רצין ירושלם
ויה כי אשר שלח צדקיהו כלך יהודה אל נבוכדנאצר מלך בבל בבלה
ויה כי אתו בן יהויכין כלך יהודה ואת כל חרשי המסגר ואת כל הסגר הגלה מירושלם
ויה כי אתו בן יהויכין כלך יהודה ואת כל חרשי המסגר ואת כל הסגר הגלה מירושלם
ויה כי אתו בן יהויכין כלך יהודה ואת כל חרשי המסגר ואת כל הסגר הגלה מירושלם

ויה כי מת יהויקים בן אשרפל כלך שנער
ויה כי אתו בן יהויכין כלך יהודה עלה רצין ירושלם
ויה כי אשר שלח צדקיהו כלך יהודה אל נבוכדנאצר מלך בבל בבלה

אִמְרִי אַחֲרֵי עֲשׂוֹתָהּ אֶת־כָּל־אֵלֶּה נְאֻם־יְהוָה אֵלַי תָּשׁוּב וְלֹא שָׁבָה וַתִּרְאֶה בְגוּדָה אֲחוֹתָהּ יְהוּדָה: וָאֵרֶא עַל־כָּל־אֹדוֹת אֲשֶׁר נָאֲפָה מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל שִׁלַּחְתִּיהָ וָאֶתֵּן אֶת־סֵפֶר כְּרִיתֻתֶיהָ אֵלֶיהָ וְלֹא יָרְאָה בְּגֹדֶלֶת יְהוּדָה אֲחוֹתָהּ וַתֵּלֶךְ וַתִּזֶן גַּם־הִיא: וְהָיָה מִקֹּל זְנוּתָהּ וַתְּחַנֵּף אֶת־הָאָרֶץ וַתְּנָאֵף אֶת־אֲבָנִים וְאֶת־עֵצִים: וְגַם־בְּכָל־זֹאת לֹא שָׁבָה אֵלַי בְּגוֹדָה אֲחוֹתָהּ יְהוּדָה בְּכָל־לִבָּהּ כִּי אִם־בְּשֶׁקֶר נְאֻם־יְהוָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי צָדְקָה נַפְשָׁהּ מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל מִבְּגוֹדָה יְהוּדָה: הָלוֹךְ וְקָרָאתָ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה צָפוֹנָה וְאָמַרְתָּ שׁוּבָה מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל נְאֻם־יְהוָה לֹא־אַפִּיל פָּנַי בָּכֶם כִּי־חָסִיד אֲנִי נְאֻם־יְהוָה לֹא אֲנַטֹּר לְעוֹלָם: אַךְ דְּעִי עֲוֹנֵךְ כִּי בַיהוָה אֱלֹהַיִךְ פָּשַׁעַתְּ וַתְּפַזְּרִי אֶת־דְּרָכַיִךְ לַזָּרִים תַּחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן וּבְקוֹלִי לֹא־שְׁמַעְתֶּם נְאֻם־יְהוָה: שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים נְאֻם־יְהוָה כִּי אָנֹכִי בַּעַלְתִּי בָכֶם וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם

וְאָמַרְתִּי בְּתַר רַעְכֶם יִרְאוּ כָּל אֵילַן לְמִפְלַתִּי יְתוּבוּן וְלֹא תְבוּ חֲזוּ מ
מִשְׁכֵּיהֶם אַפְחַזְתֶּן רְבִיעַת אָדָם יְהוּדָה
וְגִלֵּי קְדָמַי אֵרֵי עַל כָּל עֵיסִקְן דְּטָעוּ
רְמִתְחַכְּמִין לְמִתַּב לְמִפְלַתִּי רְבִיעַת ה
יִשְׂרָאֵל בְּאֵשְׁתִּינוּן בְּמָרוּ וְיַתְבִין
אֲגָרַת גַּם מְסָטִירִין וּמְשַׁלְחִין וְלֹא ו
דְחִילוּ מִשְׁקָרֵיהֶם דְּבָרוּ יְהוּדָה
אַחֲוֹהִי וְאוּלִי וְטָעוּ אַף אִינוּן ז
וְהָיָה מְרַקְרֵקְלָא בְּעֵיטָה טָעוּתְהוֹן
וְיַתְבִית יַת אַרְעָא וְטָעַת עִם קְלָהּ
אֲבָנֵיָא וְאָעֵיָא: וְאַף כְּכֵן רְא
לְאֹ תְבוּ לְמִפְלַתִּי מְשַׁקְרִין אַחֲוֹהִי ח
דְּבִירַת יְהוּדָה כְּכֵל לְבָהּ וְאִילֵּין
בְּשִׁקְרָא אֲמַרְיָן:

וְאָמַר יְיָ לִי זְכִיאָה נַפְשִׁיהוֹן דְּסַתְּכִין לְמִכְתַּב ט
לְמִפְלַתִּי דְּבִית יִשְׂרָאֵל מִמִּשְׁקְרֵיהֶם
דְּבִית יְהוּדָה: אֵיזִיל וְאֶתְנַבֵּי יַת
פַּתְגָמַיָּא דְּאֵילֵין בְּאַרְעָא צִיּוֹנָה
וְתֵימַר תּוּבוּ דְּסַתְּכִין לְמִכְתַּב ל
לְמִפְלַתִּי דְּבִית יִשְׂרָאֵל אֲמַר יְיָ כַּד
תְּתוּבוּן לָא אֶשְׁלַח רוּגְזִי בְּכוֹן אֲרֵי
מְסִגִּי לְמֵעְבַּד טָבוּן אֲנָא אֲמַר יְיָ
וְלָא אֶתְגְּזַר לְרִיגְזִי: בְּרַם יְדָעִי תְּבִיעִין אֲרֵי בְּמִיסְרָא דְיָי יא
אֱלָהָךְ פְּרִיקְתָךְ וְקִבְּלִי קְדָלָךְ יְרוּשְׁלֵם אִם
אוֹרַיְתֵיהּ אִיתְחַבַּרְתְּ לְעַמְמַיָּא תּוּבוּ בְנֵי דְּסַתְּכִין יב
לְמִכְתַּב אֲמַר יְיָ אֲרֵי אֲנָא אִיתְגְּלֵיתִי בְּכוֹן וְיַתְכוֹן בְּיוֹמָא דְּדִינָא
אֲמַר יְיָ אֲרֵי אֲנָא אִיתְגְּלֵיתִי בְּכוֹן וְיַתְכוֹן בְּיוֹמָא דְּדִינָא

אִם־תָּסוּר יִשְׂרָאֵל נְאֻם־יְהוָה אֵלַי תָּשׁוּב וְאִם־תָּסִיר שִׁקּוּצֶיךָ מִפָּנַי וְלֹא תָנוּד: וְנִשְׁבַּעְתָּ חַי־יְהוָה בֶּאֱמֶת בְּמִשְׁפָּט וּבִצְדָקָה וְהִתְבָּרְכוּ בוֹ גוֹיִם וּבוֹ יִתְהַלָּלוּ: כִּי כֹה־אָמַר יְהוָה לְאִישׁ יְהוּדָה וְלִירוּשָׁלִַם נָכְרוּ לָכֶם נִיר וְאַל־תִּזְרְעוּ אֶל־קוֹצִים: הִמֹּלוּ לַיהוָה וְהָסִירוּ עָרְלוֹת לְבַבְכֶם אִישׁ יְהוּדָה וְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם פֶּן־תֵּצֵא כָאֵשׁ חֲמָתִי וּבָעֲרָה וְאֵין מְכַבֶּה מִרֹעַ מַעַלְלֵיכֶם: הַגִּידוּ בִיהוּדָה וּבִירוּשָׁלִַם תַּשְׁמִיעוּ וְאִמְרוּ תִּקְעוּ שׁוֹפָר בָּאָרֶץ קִרְאוּ מָלֵא וְאִמְרוּ הֵאָסְפוּ וְנָבוֹאָה אֶל־עָרֵי מִבְצָר: שְׂאוּ נֵס צִיּוֹנָה הָעֻזוּ אַל־תַּעֲמֹדוּ כִּי רָעָה מֵבִיא מִצָּפוֹן וְשֶׁבֶר גָּדוֹל: עָלָה אֲרִי מִסֻּבְכּוֹ וּמַשְׁחִית גּוֹיִם נָסָע יָצָא מִמְּקוֹמוֹ לָשׂוּם אַרְצֵךְ לְשַׁמָּה עָרַיִךְ תִּהֶרַסְנָה מֵאֵין יוֹשֵׁב: עַל־זֹאת חִגְרוּ שַׂקִּים סִפְדוּ וְהֵילִילוּ כִּי לֹא־שָׁב חֲרוֹן אַף־יְהוָה מִמֶּנּוּ: וְהָיָה בַיּוֹם־הַהוּא נְאֻם־יְהוָה יֹאבַד לֵב־הַמֶּלֶךְ וְלֵב הַשָּׂרִים וְנָשַׁמּוּ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִיאִים יִתְמָהּוּ: וָאֹמַר אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה אָכֵן נִשֵּׂא נָשָׂאתָ לָעָם הַזֶּה וְלִירוּשָׁלִַם לֵאמֹר שָׁלוֹם יִהְיֶה לָכֶם וְהִגִּיעַ חֶרֶב עַד־הַנָּפֶשׁ: בָּעֵת הַהִיא יֵאָמֵר לָעָם הַזֶּה וְלִירוּשָׁלִַם רוּחַ צַחָה שְׁפָיִים בְּדֶרֶךְ מִדְבַּר בַּת־עַמִּי לֹא לִזְרוֹת וְלֹא לְבָרֵר: רוּחַ מָלְאָה מֵאֵלֶּה תָּבוֹא לִי עַתָּה גַּם־אֲנִי אֲדַבֵּר מִשְׁפָּטִים אִתָּם: הִנֵּה כֶעָנָנִים יַעֲלֶה וּכְסוּפָה מַרְכְּבֹתָיו קַלּוּ מִנְּשָׁרִים סוּסָיו אַוְיָה־לָנוּ כִּי שֻׁדָּדְנוּ: כַּבְּסִי מֵרָעָה לִבֵּךְ יְרוּשָׁלִַם לְמַעַן תִּוָּשֵׁעִי עַד־מָתַי תָּלִין בְּקִרְבֵּךְ מַחְשְׁבוֹת אוֹנֶךָ: כִּי קוֹל מַגִּיד מִדָּן וּמַשְׁמִיעַ אָוֶן מֵהַר אֶפְרָיִם: הַזְכִּירוּ לַגּוֹיִם הִנֵּה הַשְׁמִיעוּ עַל־יְרוּשָׁלִַם נֹצְרִים בָּאִים מֵאֶרֶץ מֶרְחָק וְיִתְּנוּ עַל־עָרֵי יְהוּדָה קוֹלָם: כְּשָׂדֵי הַמִּצָּר הָיוּ עָלֶיהָ סָבִיב כִּי אֹתָהּ מָרָתָה נְאֻם־יְהוָה: דַּרְכֵּךְ וּמַעֲלָלַיִךְ עָשׂוּ לָךְ אֵת רָעָתֵךְ זֹאת כִּי־מָרָה כִּי־נָגְעָה עַד־לִבֶּךָ: מֵעַי מֵעַי אוֹחִילָה קִירוֹת לִבִּי הֹמֶה עָלַי לִבִּי לֹא־אַחֲרִישׁ כִּי־קוֹל שׁוֹפָר נַפְשִׁי שְׁמוֹעַ תְּרוּעַת מִלְחָמָה: שֶׁבֶר עַל־שֶׁבֶר נִקְרָא כִּי שֻׁדְּדָה כָל־הָאָרֶץ פִּתְאֹם שֻׁדְּדוּ יְרִיעוֹתַי רְגָעִים קְלָעָי: עַד־מָתַי אֶרְאֶה נֵס אֶשְׁמְעָה קוֹל שׁוֹפָר: כִּי־אִוֶּלֶת עַמִּי אֹתִי לֹא יְדָעוּנִי בָנִים סְכָלִים הֵמָּה וְלֹא נְבוֹנִים הֵם חֲכָמִים הֵמָּה לְהָרַע וּלְהֵיטִיב לֹא יָדָעוּ: רָאִיתִי אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה תֹהוּ וָבֹהוּ וְאֶל־הַשָּׁמַיִם וְאֵין אוֹרָם: רָאִיתִי אֶת־הֶהָרִים וְהִנֵּה רֹעֲשִׁים וְכָל־הַגְּבָעוֹת הִתְקַלָּלוּ: רָאִיתִי וְהִנֵּה אֵין הָאָדָם וְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם נָדָדוּ: רָאִיתִי וְהִנֵּה הַכַּרְמֶל הַמִּדְבָּר וְכָל־עָרָיו נִתְּצוּ מִפְּנֵי יְהוָה מִפְּנֵי חֲרוֹן אַפּוֹ: כִּי כֹה אָמַר יְהוָה שְׁמָמָה כָּל־הָאָרֶץ וְכָלָה עֲשֶׂה לֹא אֲכַלֶּה: עַל־זֹאת תֶּאֱבַל הָאָרֶץ וְקָדְרוּ שָׁמַיִם מִמָּעַל עַל אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי זַמֹּתִי וְלֹא נִחַמְתִּי וְלֹא־אָשׁוּב מִמֶּנָּה: מִקּוֹל פָּרָשִׁים וְרוֹמֵי קָשֶׁת כָּל־הָעִיר נָסָה הֹמָיָה בָּאוּ בַסְּבָכִים וּבַסְּלָעִים עָלוּ כָּל־הָעִיר עֲזוּבָה וְאֵין יוֹשֵׁב בָּהֶם: וְאַתְּ שְׁדוּדָה מַה־תַּעֲשִׂי כִּי תַלְבְּשִׁי שָׁנִי כִּי תַעְדִּי עֲדִי זָהָב כִּי תְרַפֵּי בַפּוּךְ לְשָׁוְא יָפִית מָאֲסוּ בָךְ עֹגְבַיִךְ נַפְשֵׁךְ יְבַקֵּשׁוּ: כִּי קוֹל כְּחוֹלָה שָׁמַעְתִּי צָרָה כְּמַבְכִּירָה בַּת־צִיּוֹן תִּפַּח נַפְשָׁהּ תִּפְרֹשׂ כַּפֶּיהָ אוֹי־נָא לִי כִּי־נָלְאָה נַפְשִׁי לְהֹרְגִים:

שׁוֹטְטוּ בְּחוּצוֹת יְרוּשָׁלִַם וּרְאוּ נָא וְדַעוּ וּבַקְשׁוּ בִרְחֹבוֹתֶיהָ אִם־תִּמְצְאוּ אִישׁ אִם־יֵשׁ עֹשֶׂה מִשְׁפָּט מְבַקֶּשׁ אֱמוּנָה וְאֶסְלַח לָהּ: וְאִם־חַי יְהוָה אִם־לָכֵן לַשֶּׁקֶר יִשָּׁבֵעוּ: יְהוָה הֲלֹא עֵינֶיךָ לֶאֱמוּנָה הִכִּיתָם וְלֹא חָלוּ כִּלִּיתָם אוֹתָם מֵאֲנוּ קַחַת מוּסָר הֶחֱזִיקוּ פְנֵיהֶם מִצּוֹר מֵאֲנוּ לָשׁוּב: וַאֲנִי אָמַרְתִּי אַךְ דַּלִּים הֵמָּה נוֹאָלוּ כִּי לֹא יָדְעוּ דֶּרֶךְ יְהוָה מִשְׁפַּט אֱלֹהֵיהֶם: אֵלְכָה־לִּי אֶל־הַגְּדֹלִים וַאֲדַבְּרָה אֲלֵיהֶם כִּי הֵמָּה יָדְעוּ דֶּרֶךְ יְהוָה מִשְׁפַּט אֱלֹהֵיהֶם אַךְ הֵמָּה יַחְדָּו שָׁבְרוּ עֹל נִתְּקוּ מוֹסֵרוֹת: עַל־כֵּן הִכָּם אֲרִי מִיַּעַר זְאֵב עֲרָבוֹת יְשָׁדְדֵם נָמֵר שֹׁקֵד עַל־עָרֵיהֶם כָּל־הַיֹּצֵא מֵהֶם יִטָּרֵף כִּי רַבּוּ פִשְׁעֵיהֶם עָצְמוּ מְשׁוּבוֹתֵיהֶם: עַל־מָה אסלח (אֶסְלַח) לָךְ בָּנַיִךְ עֲזָבוּנִי וַיִּשָּׁבְעוּ בְּלֹא־אֵלוֹהַּ הִשְׂבַּעְתִּים וַיִּנְאָפוּ וּבְבֵית זוֹנָה יָגוֹדֵדוּ: סוּסִים מְפֻטָּמִים מְשִׁכִּים הָיוּ שְׁחַרְחֹרֶת אִישׁ אֶל־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ יִצְהָלוּ: עַל־אֵלֶּה לֹא־אֶפְקֹד נְאֻם־יְהוָה וְאִם־בְּגוֹי אֲשֶׁר כָּזֶה לֹא תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי: עֲלוּ בְשׁוּרֹתֶיהָ וְשַׁחֵתוּ אַךְ כָּלָה לֹא תַעֲשׂוּ הָסִירוּ נְטִישֹׁתֶיהָ כִּי לַיהוָה לֹא הָיוּ לִי: כִּי בָגְדוּ בִי בֵּית יִשְׂרָאֵל וּבֵית יְהוּדָה נְאֻם־יְהוָה: כִּחֲשׁוּ בַיהוָה וַיֹּאמְרוּ לֹא הוּא וְלֹא־תָבוֹא עָלֵינוּ רָעָה וְחֶרֶב וְרָעָב לֹא נִרְאֶה: וְהַנְּבִיאִים יִהְיוּ לָרוּחַ וְהַדִּבֶּר אֵין בָּהֶם כֹּה יֵעָשֶׂה לָמוֹ: לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת יַעַן דִּבַּרְכֶם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה הִנֵּה נֹתֵן דְּבָרַי בְּפִיךְ לְאֵשׁ וְהָעָם הַזֶּה עֲצֵים וַאֲכָלָתַם: הִנְנִי מֵבִיא עֲלֵיכֶם גּוֹי מֵרָחוֹק בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם־יְהוָה גּוֹי אֵיתָן הוּא גּוֹי מֵעוֹלָם הוּא גּוֹי לֹא תֵדַע לְשֹׁנוֹ וְלֹא תָבִין מַה־יֹּאמָר: אַשְׁפָּתוֹ כְּקֶבֶר פָּתוּחַ כֻּלָּם גִּבּוֹרִים: וְאָכַל קְצִירְךָ וְלַחְמֶךָ יֹאכְלוּ בָנֶיךָ וּבְנוֹתֶיךָ יֹאכַל צֹאנְךָ וּבְקָרֶךָ יֹאכַל גַּפְנְךָ וּתְאֵנָתֶךָ יֹאכַל הָרֹמֵּן עָרֶיךָ הַבְּצֻרוֹת אֲשֶׁר אַתָּה בֹטֵחַ בָּהֶן בַּחָרֶב: וְגַם בַּיָּמִים הָהֵמָּה נְאֻם־יְהוָה לֹא אֶעֱשֶׂה אִתְּכֶם כָּלָה: וְהָיָה כִּי־תֹאמְרוּ עַל־מָה עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לָנוּ כָּל־אֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כַּאֲשֶׁר עֲזַבְתֶּם אוֹתִי וַתַּעַבְדוּ אֱלֹהֵי נֵכָר בְּאַרְצְכֶם כֵּן תַּעַבְדוּ זָרִים בְּאֶרֶץ לֹא לָכֶם: הַגִּידוּ זֹאת בְּבֵית יַעֲקֹב וְהַשְׁמִיעוּהָ בִּיהוּדָה לֵאמֹר: שִׁמְעוּ־נָא זֹאת עַם סָכָל וְאֵין לֵב עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ: הֲאוֹתִי לֹא תִירָאוּ נְאֻם־יְהוָה אִם מִפָּנַי לֹא תָחִילוּ אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי חוֹל גְּבוּל לַיָּם חָק עוֹלָם וְלֹא יַעַבְרֶנּוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ וְלֹא יוּכָלוּ וְהָמוּ גַלָּיו וְלֹא יַעַבְרוּנֻהוּ: וּלְלֵב הָעָם הַזֶּה הָיָה סָרָה וּמֹרֶה סָרוּ וַיֵּלֵכוּ: וְלֹא אָמְרוּ בְלִבָּם נִירָא נָא אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הַנֹּתֵן גֶּשֶׁם־וְיוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ בְּעִתּוֹ חֻקֹּת קְצִיר שָׁבֻעוֹת יִשְׁמָר לָנוּ: עֲוֹנוֹתֵיכֶם הִטּוּ אֵלֶּה וְחַטֹּאתֵיכֶם מָנְעוּ הַטּוֹב מִכֶּם: כִּי נִמְצְאוּ בְקִרְבִּי רְשָׁעִים יָשׁוּרוּ כְּצֹפְרִים מַלְכְּדוֹן אֲנָשִׁים יַצִּיבוּ מַשְׁחִית: כִּכְלוֹב מָלֵא עוֹף כֵּן בָּתֵּיהֶם מְלֵאִים מִרְמָה עַל־כֵּן גָּדְלוּ וַיַּעֲשִׁירוּ: שָׁמְנוּ עָשְׁתוּ גַּם עָבְרוּ דִּבְרֵי־רָע דִּין לֹא דָנוּ דִּין יָתוֹם וְיַצְלִיחוּ וּמִשְׁפַּט אֶבְיוֹנִים לֹא שָׁפָטוּ: עַל־אֵלֶּה הֲלוֹא־עַל־נְאֻם־יְהוָה אִם־בְּגוֹי אֲשֶׁר כָּזֶה לֹא תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי: שַׁמָּה וְעִוָּעָה עָשְׂתָה בְּבֵית יִשְׂרָאֵל וּבִירוּשָׁלִַם לֶאֱכָל לֹא אֲכָלוּם וְלֹא הִגִּיעוּ: וְהַכֹּהֲנִים לֹא אָמְרוּ אַיֵּה יְהוָה וְתֹפְשֵׂי הַתּוֹרָה לֹא יְדָעוּנִי וְהָרֹעִים פָּשְׁעוּ בִי וְהַנְּבִיאִים נִבְּאוּ בַבַּעַל וְאַחֲרֵי לֹא יוֹעִילוּ הָלָכוּ: לָכֵן עוֹד אָרִיב אִתְּכֶם נְאֻם־יְהוָה וְאֶת־בְּנֵי בְנֵיכֶם אָרִיב: כִּי עִבְרוּ אִיֵּי כִתִּים וּרְאוּ וְקֵדָר שִׁלְחוּ הֵיטֵב וְהַבִּינוּ מְאֹד וְהִנֵּה הָיְתָה כָּזֹאת: הַהֵחֱלִיף גּוֹי אֱלֹהִים וְהֵמָּה לֹא אֱלֹהִים עַמִּי הֵמִירוּ כְּבוֹדָם בְּלֹא יוֹעִיל: שֹׁמּוּ שָׁמַיִם עַל־זֹאת וְשַׂעֲרוּ חָרְבוּ מְאֹד נְאֻם־יְהוָה: כִּי שְׁתַּיִם רָעוֹת עָשָׂה עַמִּי אֹתִי עָזְבוּ מְקוֹר מַיִם חַיִּים לַחְצֹב לָהֶם בֹּרוֹת בֹּרוֹת נִבְקָעִים אֲשֶׁר לֹא יָכִלוּ הַמָּיִם: הַפִּלֶּגֶשׁ יִשְׂרָאֵל אִם־יְלִיד בָּיִת אִם־בַּיִת הוּא מַדּוּעַ הָיָה לָבַז: עָלָיו שָׁאֲגוּ כְּפִירִים נָתְנוּ קוֹלָם וַיָּשִׁיתוּ אַרְצוֹ לִשְׁמָמָה עָרָיו נִצְּתוּ מֵאֵין יוֹשֵׁב: גַּם בְּנֵי נֹף וְתַחְפַּנְחֵס יִרְעוּךְ קָדְקֹד: הֲלוֹא־זֹאת תַּעֲשֶׂה־לָּךְ בְּעָזְבֵךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהַיִךְ בְּעֵת מוֹלִכוֹ בַּדָּרֶךְ: וְעַתָּה מַה־לָּךְ לְדֶרֶךְ מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מֵי שִׁחוֹר וּמַה־לָּךְ לְדֶרֶךְ אַשּׁוּר לִשְׁתּוֹת מֵי נָהָר: תִּסָּרֵךְ רָעָתֵךְ וּמְשׁוּבוֹתַיִךְ תּוֹכִחוּךְ וְדַעִי וּרְאִי כִּי־רָע וָמַר עֲזָבֵךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהָיִךְ וְלֹא־פַחְדָּתִי אֵלַיִךְ נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה צְבָאוֹת: כִּי מֵעוֹלָם שָׁבַרְתִּי עֻלֵּךְ נִתַּקְתִּי מוֹסְרוֹתַיִךְ וַתֹּאמְרִי לֹא אֶעֱבֹר כִּי עַל־כָּל־גִּבְעָה גְבֹהָה וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן אַתְּ צֹעָה זֹנָה: וְאָנֹכִי נְטַעְתִּיךְ שׂוֹרֵק כֻּלָּהּ זֶרַע אֱמֶת אֵיךְ נֶהְפַּכְתְּ לִי סוֹרְגֹּנֶת גֶּפֶן נָכְרִיָּה: כִּי אִם־תִּרְחֲצִי בְנֶתֶר וְתַרְבִּי לָךְ בורית (בֹּרִית) נָתְרוֹן נִכְתָּם עֲוֹנֵךְ לְפָנַי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה: אֵיכָה תֹּאמְרִי לֹא נִטְמֵאתִי אַחֲרֵי הַבְּעָלִים לֹא הָלָכְתִּי רְאִי דַרְכֵּךְ בַּגַּיְא דְּעִי מָה עָשִׂית בִּכְרָה קַלָּה מְעַרְבֹתֶיהָ: פֶּרֶא לִמֻּד מִדְבָּר בְּאַוַּת נַפְשָׁהּ שָׁאֲפָה רוּחַ תַּאֲנָתָהּ מִי יְשִׁיבֶנָּה כָּל־מְבַקְשֶׁיהָ לֹא יִיעָפוּ בְּחָדְשָׁהּ יִמָּצֵאוּ: מִנְעִי רַגְלֵךְ מִיָּחֵף וּגְרוֹנֵךְ מִצִּמְאָה וַתֹּאמְרִי נוֹאָשׁ לֹא כִּי אָהַבְתִּי זָרִים וְאַחֲרֵיהֶם אֵלֵךְ: כְּבֹשֶׁת גַּנָּב כִּי יִמָּצֵא כֵּן הוֹבִישׁוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה מַלְכֵיהֶם שָׂרֵיהֶם וְכֹהֲנֵיהֶם וּנְבִיאֵיהֶם: הָאֹמְרִים לָעֵץ אָבִי אָתָּה וְלָאֶבֶן אַתְּ יְלִדְתָּנוּ כִּי פָנוּ אֵלַי עֹרֶף וְלֹא פָנִים וּבְעֵת רָעָתָם יֹאמְרוּ קוּמָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ: וְאַיֵּה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לָּךְ יָקוּמוּ אִם־יוֹשִׁיעוּךָ בְּעֵת רָעָתֶךָ כִּי מִסְפַּר עָרֶיךָ הָיוּ אֱלֹהֶיךָ יְהוּדָה: לָמָּה תָרִיבוּ אֵלָי כֻּלְּכֶם פְּשַׁעְתֶּם בִּי נְאֻם־יְהוָה: לַשָּׁוְא הִכֵּיתִי אֶת־בְּנֵיכֶם מוּסָר לֹא לָקָחוּ אֲכָלָה חַרְבְּכֶם אֶת־דֹּרֵשְׁכֶם כְּאַרְיֵה מַשְׁחִית: דּוֹר רְאוּ אַתֶּם דְּבַר־יְהוָה הֲמִדְבָּר הָיִיתִי לְיִשְׂרָאֵל אִם אֶרֶץ מְעֻפָּה לָמָּה אָמַר עַמִּי רַדְנוּ לֹא נָבוֹא עוֹד אֵלֶיךָ: הֲתִשְׁכַּח בְּתוּלָה עֶדְיָהּ כַּלָּה קִשֻּׁרֶיהָ וְעַמִּי שְׁכֵחוּנִי יָמִים אֵין מִסְפָּר: מַה־תֵּיטִיבִי דַּרְכֵּךְ לְבַקֵּשׁ אַהֲבָה אַף לָרָעוֹת לִמַּדְתְּ אֶת־דְּרָכָיִךְ: גַּם עַל־כַּנָּפַיִךְ נִמְצְאוּ דִּמֵי נַפְשׁוֹת אֶבְיוֹנִים לֹא בְמַחְתֶּרֶת מָצָאתָם כִּי אִם־עַל־כָּל־אֵלֶּה: כִּי אָמַרְתְּ כִּי נָקִיתִי אָכֵן שָׁב אַפּוֹ מִמֶּנִּי הִנֵּה אָנֹכִי נִשְׁפָּט אִתָּךְ עַל אָמְרֵךְ לֹא חָטָאתִי: מַה־תִּזֲּלִי מְאֹד לְשַׁנּוֹת דַּרְכֵּךְ גַּם מִמִּצְרַיִם תֵּבוֹשִׁי כַּאֲשֶׁר בֹּשְׁתְּ מֵאַשּׁוּר: גַּם מִזֶּה תֵּצְאִי וְיָדַיִךְ עַל־רֹאשֵׁךְ כִּי מָאַס יְהוָה בְּמִבְטָחַיִךְ וְלֹא תַצְלִיחִי לָהֶם: לְאִמֹּר הִנֵּה יְשַׁלַּח אִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהָלְכָה מֵאִתּוֹ וְהָיְתָה לְאִישׁ אַחֵר הֲיָשׁוּב עוֹד אֵלֶיהָ הֲלוֹא חָנֹף תֶּחֱנַף הָאָרֶץ הַהִיא וְאַתְּ זָנִית רֵעִים רַבִּים וְשׁוּבִי אֵלַי נְאֻם־יְהוָה: שְׂאִי־עֵינַיִךְ עַל־שְׁפָיִם וּרְאִי אֵיפֹה לֹא שֻׁגָּלְתְּ עַל־דְּרָכִים יָשַׁבְתְּ לָהֶם כָּעַרְבִי בַּמִּדְבָּר וַתְּחַנְּפִי אֶת־הָאָרֶץ בְּזִנּוּתַיִךְ וּבְרָעָתֵךְ: וַיִּמָּנְעוּ רְבִבִים וּמַלְקוֹשׁ לוֹא הָיָה וּמֵצַח אִשָּׁה זוֹנָה הָיָה לָךְ מֵאַנְתְּ הִכָּלֵם: הֲלוֹא מֵעַתָּה קָרָאת לִי אָבִי אַלּוּף נְעוּרַי אָתָּה: הֲיִנְטֹר לְעוֹלָם אִם־יִשְׁמֹר לָנֶצַח הֵנָּה דִּבַּרְתְּ וַתַּעֲשִׂי הָרָעוֹת וַתּוּכָלִי: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ הַמֶּלֶךְ הֲרָאִיתְ אֲשֶׁר עָשְׂתָה מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל הָלְכָה הִיא עַל־כָּל־הַר גָּבֹהַּ וְאֶל־תַּחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן וַתִּזֶן שָׁם: וְאָמַרְתִּי לִי אַחֲרֵי עֲשׂוֹתָהּ אֶת־כָּל־אֵלֶּה אֵלַי תָּשׁוּב וְלֹא שָׁבָה וַתִּרְאֶה בְגוּדָה אֲחוֹתָהּ יְהוּדָה: וָאֵרֶא כִּי עַל־כָּל־אֹדוֹת אֲשֶׁר נָאֲפָה מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל שִׁלַּחְתִּיהָ וָאֶתֵּן אֶת־סֵפֶר כְּרִיתֻתֶיהָ אֵלֶיהָ וְלֹא יָרְאָה בְּגֹדֶלֶת יְהוּדָה אֲחוֹתָהּ וַתֵּלֶךְ וַתִּזֶן גַּם־הִיא: וְהָיָה מִקֹּל זְנוּתָהּ וַתְּחַנֵּף אֶת־הָאָרֶץ וַתְּנָאֵף אֶת־אֲבָנִים וְאֶת־עֵצִים: וְגַם־בְּכָל־זֹאת לֹא שָׁבָה אֵלַי בְּגוֹדָה אֲחוֹתָהּ יְהוּדָה בְּכָל־לִבָּהּ כִּי אִם־בְּשֶׁקֶר נְאֻם־יְהוָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי צָדְקָה נַפְשָׁהּ מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל מִבְּגוֹדָה יְהוּדָה: הָלוֹךְ וְקָרָאתָ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה צָפוֹנָה וְאָמַרְתָּ שׁוּבָה מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל נְאֻם־יְהוָה לֹא־אַפִּיל פָּנַי בָּכֶם כִּי־חָסִיד אֲנִי נְאֻם־יְהוָה לֹא אֲנַטֹּר לְעוֹלָם: אַךְ דְּעִי עֲוֹנֵךְ כִּי בַיהוָה אֱלֹהַיִךְ פָּשַׁעַתְּ וַתְּפַזְּרִי אֶת־דְּרָכַיִךְ לַזָּרִים תַּחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן וּבְקוֹלִי לֹא־שְׁמַעְתֶּם נְאֻם־יְהוָה: שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים נְאֻם־יְהוָה כִּי אָנֹכִי בַּעַלְתִּי בָכֶם וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם

אִם־יִקַּח אִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהָלְכָה מֵאִתּוֹ וְהָיְתָה לְאִישׁ אַחֵר הֲיָשׁוּב עוֹד אֵלֶיהָ הֲלוֹא חָנֹף תֶּחֱנַף הָאָרֶץ הַהִיא וְאַתְּ זָנִית רֵעִים רַבִּים וְשׁוּבִי אֵלַי נְאֻם־יְהוָה: שְׂאִי־עֵינַיִךְ עַל־שְׁפָיִם וּרְאִי אֵיפֹה לֹא שֻׁגָּלְתְּ עַל־דְּרָכִים יָשַׁבְתְּ לָהֶם כָּעַרְבִי בַּמִּדְבָּר וַתְּחַנְּפִי אֶת־הָאָרֶץ בְּזִנּוּתַיִךְ וּבְרָעָתֵךְ: וַיִּמָּנְעוּ רְבִבִים וּמַלְקוֹשׁ לוֹא הָיָה וּמֵצַח אִשָּׁה זוֹנָה הָיָה לָךְ מֵאַנְתְּ הִכָּלֵם: הֲלוֹא מֵעַתָּה קָרָאת לִי אָבִי אַלּוּף נְעוּרַי אָתָּה: הֲיִנְטֹר לְעוֹלָם אִם־יִשְׁמֹר לָנֶצַח הֵנָּה דִּבַּרְתְּ וַתַּעֲשִׂי הָרָעוֹת וַתּוּכָלִי: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ הַמֶּלֶךְ הֲרָאִיתְ אֲשֶׁר עָשְׂתָה מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל הָלְכָה הִיא עַל־כָּל־הַר גָּבֹהַּ וְאֶל־תַּחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן וַתִּזֶן שָׁם: וָאֹמַר אַךְ תַּעֲשֶׂה־זֹּאת שָׁלְחָה אִשָּׁה וַתֵּלֶךְ מֵעִמּוֹ וַתִּהְיֶה לְאִישׁ אַחֵר וַתִּזְנֶה אַף־כִּי תָשׁוּב אֵלָיו הֲיָשׁוּב עוֹד אֵלֶיהָ הֲלוֹא חָנֹף תֶּחֱנַף הָאָרֶץ הַהִיא וְאַתְּ זָנִית רֵעִים רַבִּים וְאוּלָם שׁוּבִי אֵלַי נְאֻם־יְהוָה: שְׂאִי־עֵינַיִךְ אֶל־שְׁפָיִים וּרְאִי אֵיפֹה לֹא שֻׁגָּלְתְּ עַל־דְּרָכִים יָשַׁבְתְּ לָהֶם כָּעַרְבִי בַּמִּדְבָּר וַתְּחַנְּפִי אֶת־הָאָרֶץ בְּזִנּוּתַיִךְ וּבְרָעָתֵךְ: וַיִּמָּנְעוּ רְבִבִים וּמַלְקוֹשׁ לוֹא הָיָה וּמֵצַח אִשָּׁה זוֹנָה הָיָה לָךְ מֵאַ

על־אֵל׃ כִּי לֹא חֹרֶן לְאַף אַסְכִּוֹ לוֹ כִּי אֵל גְּמוּלוֹת יְהוָה וְאֹתוֹ יְשַׁלֵּם יִדַּע׃ הַלְבֵב כִּי אַתָּה וְלֹא אֱנוֹשׁ וְאַל־תַּעֲשׂ כְּזַעְמֶךָ בָּם

מקול פרשים ורוכני קשת נוס כל העיר הומה קול הפרשים ורוכני הקשת ויעזבו כל העיר
בתי יערים ועל הסלע עלו כל העיר עזובה ואין יושב בהן איש:
ואתה שודד מה תעשי כי תלבשי שני כי תעדי עדי זהב כי תקרעי בפוך עיניך לשוא תתיפי מאסו בך עגבים נפשך יבקשו:
כי קול כחולת שמעתי צרה כמבכירה קול בת ציון תתיפח תפרש כפיה אוי נא לי כי עיפה נפשי להרגים:
שוטטו ברחובות ירושלם וראו נא ודעו ובקשו ברחובותיה אם תמצאו איש אם יש עושה משפט מבקש אמונה ואסלח לה:
ואם חי יהוה יאמרו לכן לשקר ישבעו יהוה עיניך הלוא לאמונה הכיתה אתם ולא חלו כליתם מאנו קחת מוסר חזקו פניהם מסלע מאנו לשוב: ואני אמרתי אך דלים הם נואלו כי לא ידעו דרך יהוה משפט אלהיהם: אלכה לי אל הגדלים ואדברה אותם כי המה ידעו דרך יהוה משפט אלהיהם אך המה יחדו שברו עול נתקו מוסרות:

על כן הכם מיער זאב ערבות ישודדם נמר שקד על עריהם כל היוצא מהנה יטרף כי רבו פשעיהם עצמו משובתיהם: איך אסלח לך בניך עזבוני וישבעו בלא אלהים ואשבעם ויאנפו וביות זונות יתגודדו: סוסים מטנים משכים היו איש אל אשת רעהו ישיחו: החעל אלה לא אפקד נאם יהוה ואם בגוי אשר כזה לא תתנקם נפשי: עלו בשרותיה ושחתו ואל תעשו כלה הסירו נטישותיה כי ליהוה לא להם: כי בגוד בגדו בי בית ישראל ובית יהודה נאם יהוה: כחשו ביהוה ויאמרו לוא הוא ולא תבוא עלינו רעה וחרב ורעב לא נראה: והנביאים יהיו לרוח והדבר אין בהם כה יעשה להם:

לכן כה אמר יהוה אלהי צבאות יען דברכם את הדבר הזה הנני נתן דברי בפיך לאש והעם הזה עצים ואכלתם: הנני מביא עליכם גוי ממרחק בית ישראל נאם יהוה גוי איתן הוא גוי מעולם הוא גוי לא תדע לשונו ולא תשמע מה ידבר: אבותם חלף ויאבתיהן את פתנטיא חדין וא אנא יהוה בפומך תקפין בישתא ועמא דסלקא לא תיזע לישניה לא תמלל: כאשתא ועמא חדין חלישין בקשא ויקטלינון עם ברחיק בית ישראל אמר יי עם תקיף הוא עמא דסלקא הוא עמא לא תידע לישניה ולא תשמע מה דימלל:

אשפתו כקבר פתוח כלם גברים: ולא תלך רכיל בעמיך לא תעמד על דם רעך אני יהוה: לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא: לא תקם ולא תטר את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני יהוה: את חקתי תשמרו בהמתך לא תרביע כלאים שדך לא תזרע כלאים ובגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך: וכי יבעל איש את אשה שכבת זרע והוא שפחה נחרפת לאיש ולא נפדתה או חרות לא נתנה לה בקרת תהיה לא יומתו כי לא חפשה: והביא את אשמו ליהוה אל פתח אהל מועד איל אשם: וכפר עליו הכהן באיל האשם לפני יהוה על חטאתו אשר חטא ונסלח לו מחטאתו אשר חטא: וכי תבאו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו את פריו שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל: ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קדש הלולים ליהוה: ובשנה החמישית תאכלו את פריו להוסיף לכם תבואתו אני יהוה אלהיכם: לא תאכלו על הדם לא תנחשו ולא תעוננו: לא תקפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך: ושרטת בבשרכם לנפש לא תתנו בכם ומכתבת קעקע לא תתנו בכם אני יהוה: אל תחל את בתך להזנותה ולא תזנה הארץ ומלאו הארץ זמה: את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני יהוה: אל תפנו אל האבות ואל הידעני אל תבקשו להטמא בם אני יהוה אלהיכם: מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלהיך אני יהוה: וכי יגור אתך גר בארצכם לא תונו אתו: כאזרח מכם יהיה לכם הגר הגר אתכם ואהבת לו כמוך כי גרים הייתם בארץ מצרים אני יהוה אלהיכם: לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה: מאזני צדק אבני צדק איפת צדק והין צדק יהיה לכם אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים: ושמרתם את כל חקתי ואת כל משפטי ועשיתם אתם אני יהוה: וכי תקצרו את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקצרך וקציר קצירך לא תלקט: ולכרמך לא תעולל ופרט כרמך לא תלקט לעני ולגר תעזב אתם אני יהוה אלהיכם: לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו: ולא תשבעו בשמי לשקר וחללת את שם אלהיך אני יהוה: לא תעשק את רעך ולא תגזל לא תלין פעלת שכיר אתך עד בקר: לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשול ויראת מאלהיך אני יהוה: לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה: מאזני צדק אבני צדק איפת צדק והין צדק יהיה לכם אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים: ושמרתם את כל חקתי ואת כל משפטי ועשיתם אתם אני יהוה:

אשפתו כקבר פתוח כלם גברים׃
וְאָכַל קְצִירֵךְ וְלַחְמֵךְ יֹאכְלוּ בָנֶיךָ
וְאָכַל צֹאנֵךְ וּבְקָרֵךְ יֹאכַל
וְאָכַל גַּפְנֵךְ וּתְאֵנָתֵךְ יוֹרִישׁ עָרֵי מִבְצָרֶיךָ
אֲשֶׁר אַתָּה בֹטֵחַ בָּהֵנָּה בַּחָרֶב׃
וְגַם בִּימֵיהֶם נְאֻם יְהוָה לֹא
אֶעֱשֶׂה אֶתְכֶם כָּלָה׃ וְהָיָה כִּי
תֹאמְרוּ תַּחַת מָה עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
לָנוּ אֵת כָּל אֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
כַּאֲשֶׁר עֲזַבְתֶּם אוֹתִי וַתַּעַבְדוּ אֱלֹהֵי
נֵכָר כֵּן תַּעַזְבוּ בְּאַרְצְכֶם וְלֹא
לָכֶם׃ הַגִּידוּ זֹאת
בְּבֵית יַעֲקֹב וְהַשְׁמִיעוּהָ בִּיהוּדָה
לֵאמֹר׃ שִׁמְעוּ־נָא זֹאת עַם סָכָל
וְאֵין לֵב עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ אָזְנַיִם
לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ׃ הֲאוֹתִי לֹא־
תִירָאוּ נְאֻם־יְהוָה אִם מִפָּנַי לֹא
תָחִילוּ אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי חוֹל גְּבוּל לַיָּם
חֹק־עוֹלָם וְלֹא יַעַבְרוּהוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ
וְלֹא יוּכָלוּ וְהָמוּ גַלָּיו וְלֹא יַעַבְרֻנָּהוּ׃
וּלְעַם הַזֶּה הָיָה לֵב סוֹרֵר וּמוֹרֶה סָרוּ
וַיֵּלֵכוּ׃ וְלֹא אָמְרוּ בִלְבָבָם נִירָא
נָא אֵת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הַנֹּתֵן גֶּשֶׁם יוֹרֶה
וּמַלְקוֹשׁ בְּעִתּוֹ שָׁבֻעֹת חֻקּוֹת קָצִיר
יִשְׁמֹר לָנוּ׃ עֲוֹנֹתֵיכֶם הִטּוּ־אֵלֶּה
וְחַטֹּאתֵיכֶם מָנְעוּ טּוֹב
מִכֶּם׃ כִּי נִמְצְאוּ בְעַמִּי רְשָׁעִים
אֹרְבִים כְּמוֹ שֹׁכְבֵי יָקוּשׁ
מַצִּבִים מַשְׁחִית אֲנָשִׁים יִלְכֹּדוּ׃
כְּכֶלֶב מָלֵא כְלוּב כֵּן בָּתֵּיהֶם מְלֵאִים מִרְמָה עַל־כֵּן
גָּדְלוּ וַיַּעֲשִׁירוּ׃ שָׁמְנוּ עָשְׁתוּ גַּם
עָבְרוּ דִּבְרֵי־רָע לֹא־דָנוּ דִּין יָתוֹם
וְיַצְלִיחוּ וּמִשְׁפַּט אֶבְיוֹנִים לֹא שָׁפָטוּ
׃ הֲעַל־אֵלֶּה לֹא אֶפְקֹד נְאֻם
יְהוָה אִם בְּגוֹי אֲשֶׁר־כָּזֹאת לֹא
תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי׃
שַׁמָּה וְשַׁעֲרוּרִיָּה נֶהְיְתָה בָּאָרֶץ׃
הַנְּבִאִים נִבְּאוּ בַשֶּׁקֶר וְהַכֹּהֲנִים יִרְדּוּ
עַל־יָדָיִם וְעַמִּי אָהֲבוּ כֵן וּמָה תַּעֲשׂוּ
לְאַחֲרִיתָהּ׃ הַלְוּטִי בְנֵי בִנְיָמִן מִקֶּרֶב
יְרוּשָׁלַ‍ִם וּבִתְקוֹעַ תִּקְעוּ שׁוֹפָר וְעַל־
בֵּית הַכֶּרֶם שְׂאוּ מַשָּׂא כִּי רָעָה
נִשְׁקְפָה מִצָּפוֹן וְשֶׁבֶר גָּדוֹל׃ הַנָּוֶה
וְהַמְעֻנָּגָה דִּמִּיתִי בַּת־צִיּוֹן׃ אֵלֶיהָ
יָבֹאוּ רֹעִים וְעֶדְרֵיהֶם יִקְעוּ עָלֶיהָ
אֹהָלִים סָבִיב רָעוּ אִישׁ אֶת־יָדוֹ׃
קַדְּשׁוּ עָלֶיהָ מִלְחָמָה קוּמוּ וְנַעֲלֶה
בַּצָּהֳרַיִם אוֹי לָנוּ כִּי פָנָה הַיּוֹם כִּי
יִנְטוּ צִלְלֵי עָרֶב׃ קוּמוּ וְנַעֲלֶה
בַלָּיְלָה וְנַשְׁחִיתָה אַרְמְנוֹתֶיהָ׃
כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת כְּרֻתוּ עֵצָהּ וְשִׁפְכוּ
עַל־יְרוּשָׁלַ‍ִם סֹלְלָה הִוא הָעִיר הַפְקֵד כֻּלָּהּ
עֹשֶׁק בְּקִרְבָּהּ׃ כְּהָקִיר כֵּן תָּרִיעַ לָהּ
כְּלִי כֵן נִשְׁבְּרָה עַל־פָּנֶיהָ חֳלָיִם וּמַכּוֹת
נִשְׁמְעוּ בָהּ׃ הַוָּסְרִי יְרוּשָׁלַ‍ִם פֶּן־תֵּקַע
נַפְשִׁי מִמֵּךְ פֶּן־אֲשִׂימֵךְ שְׁמָמָה
אֶרֶץ לֹא נוֹשָׁבָה׃ בָּצוֹר יְבַצְּרוּ כְּגֶפֶן
שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל כְּבוֹצֵר שׁוּב יָדְךָ
עַל־סַלְסִלּוֹת׃ אֶל־מִי אֲדַבְּרָה וְאָעִידָה
וְיִשְׁמָעוּ הִנֵּה עֲרֵלָה אָזְנָם וְלֹא יוּכַל
לְהַקְשִׁיב הִנֵּה דְבַר־יְהוָה הָיָה לָהֶם
לְחֶרְפָּה לֹא יַחְפְּצוּ־בוֹ׃ וּבַחֲמַת יְהוָה
מָלֵאתִי נִלְאֵיתִי הָכֵל שְׁפֹךְ עַל־עוֹלָל
בַּחוּץ וְעַל־סוֹד בַּחוּרִים יָחַד כִּי גַם־אִישׁ
עִם־אִשָּׁה יִלָּכֵדוּ זָקֵן עִם־מָלֵא יָמִים׃
וְנָסַבּוּ בָתֵּיהֶם לַאֲחֵרִים שָׂדוֹת יַחַד
כִּי־נוֹטֶה יָדִי עַל־יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ נְאֻם־
יְהוָה׃ כִּי־מִקְּטַנָּם וְעַד־גְּדוֹלָם כֻּלּוֹ בֹצֵעַ
בָּצַע וּמִנָּבִיא וְעַד־כֹּהֵן כֻּלּוֹ עֹשֶׂה שָׁקֶר׃
וַיִּרְפְּאוּ אֶת־שֶׁבֶר בַּת־עַמִּי עַל־נְקֹדָה
רָעָה לֵאמֹר שָׁלוֹם שָׁלוֹם וְאֵין שָׁלוֹם׃
הֹבִישׁוּ כִּי תוֹעֵבָה עָשׂוּ גַּם בֹּשׁ
לֹא יֵבֹשׁוּ וְהַכְלֵם לֹא יָדָעוּ לָכֵן יִפְּלוּ
בַּנֹּפְלִים בְּעֵת פָּקְדָתִי יִכָּשְׁלוּ אָמַר
יְהוָה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה עִמְדוּ עַל־דְּרָכוֹת
וּרְאוּ וְשַׁאֲלוּ לִנְתִיבוֹת עוֹלָם אֵי זֶה דֶּרֶךְ
הַטּוֹב וְלֵכוּ בָהּ וּמְצָאוּ מַרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁכֶם
וַיֹּאמְרוּ לֹא נֵלֵךְ׃ וְהַקֵּמְתִּי עֲלֵיכֶם
צֹפִים הַקְשִׁיבוּ לְקוֹל שׁוֹפָר וַיֹּאמְרוּ
לֹא נַקְשִׁיב׃ לָכֵן שִׁמְעוּ הַגּוֹיִם וְיָדַע
עֲדָה אֲשֶׁר בָּהֶם׃ שִׁמְעִי הָאָרֶץ הִנֵּה
אֲנִי מֵבִיא רָעָה אֶל־הָעָם הַזֶּה פְּרִי
מַחְשְׁבוֹתָם כִּי־לְדְבָרַי לֹא הִקְשִׁיבוּ
וְתוֹרָתִי וַיִּמְאָסוּ בָהּ׃ לָמָּה זֶּה לִי לְבוֹנָה
תָּבִוא מִשְּׁבָא וְקָנֶה הַטּוֹב מֵאֶרֶץ מֶרְחָק
עוֹלָתֵיכֶם לֹא לְרָצוֹן וְזִבְחֵיכֶם לֹא
עָרְבוּ לִי׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן
לָעָם הַזֶּה מִכְשֹׁלִים וְכָשְׁלוּ בָהֶם אָבוֹת
וּבָנִים יָחַד שָׁכֵן וְרֵעַ יֹאבֵדוּ׃
כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה עַם בָּא מֵאֶרֶץ צָפוֹן
וְגוֹי גָּדוֹל יֵעוֹר מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ׃ קֶשֶׁת
וְכִידוֹן יַחֲזִיקוּ אַכְזָר הוּא וְלֹא יְרַחֵמוּ
קוֹלָם כַּיָּם יֶהְמֶה וְעַל־סוּסִים יִרְכָּבוּ
עָרוּךְ כְּאִישׁ לַמִּלְחָמָה עָלַיִךְ בַּת־
צִיּוֹן׃ שָׁמַעְנוּ שִׁמְעָם רָפוּ יָדֵינוּ צָרָה
הֶחֱזִקַתְנוּ חִיל כַּיּוֹלֵדָה׃ אַל־תֵּצְאִי
הַשָּׂדֶה וּבַדֶּרֶךְ לֹא תֵלֵכִי כִּי חֶרֶב
לְאוֹיֵב מָגוֹר מִסָּבִיב׃ בַּת־עַמִּי חֲגְרִי־שָׂק
וְהִתְפַּלְּשִׁי אֵפֶר עָלַיִךְ אֵבֶל יָחִיד עֲשִׂי־
לָךְ מִסְפֵּד מַר כִּי פִתְאֹם יָבֹא שֹׁדְדֵנוּ
עָלָיִךְ׃ בָּחוֹן נְתַתִּיךָ בְעַמִּי מִבְצָר וְתֵדַע
וְתִבְחַן אֶת־דַּרְכָּם׃ כֻּלָּם סָרֵי סָרָה
הֹלְכֵי רָכִיל נְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל כֻּלָּם מַשְׁחִתִים
הֵמָּה׃ נָתַךְ נֶחְרַץ הָעוֹפֶרֶת לַשָּׁוְא צָרוֹף
לֹא־נִתָּקוּ רָעוֹתָם׃ כֶּסֶף נִמְאָס קְרָאוּ
לָהֶם כִּי מָאַס יְהוָה בָּם׃
הָעֹמֵד בְּשַׁעַר בֵּית־יְהוָה וְקָרָאתָ שָׁם
אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְאָמַרְתָּ שִׁמְעוּ דְבַר־
יְהוָה כָּל־יְהוּדָה הַבָּאִים בַּשְּׁעָרִים
הָאֵלֶּה לְהִשְׁתַּחֲוֹת לַיהוָה׃ כֹּה אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הֵיטִיבוּ
דַרְכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם וְאַשְׁכִּינָה אֶתְכֶם
אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ אַל־תִּבְטְחוּ לָכֶם
אֶל־דִּבְרֵי הַשֶּׁקֶר לֵאמֹר הֵיכַל יְהוָה
הֵיכַל יְהוָה הֵיכַל יְהוָה הֵמָּה׃ כִּי אִם־
הֵיטֵב הֵיטִיבוּ אֶת־דַּרְכֵיכֶם וְאֶת־
מַעַלְלֵיכֶם אִם־עָשׂוֹ תַעֲשׂוּ מִשְׁפָּט
בֵּין אִישׁ וּבֵין רֵעֵהוּ׃ גֵּר יָתוֹם וְאַלְמָנָה
אַל־תַּעֹשְׁקוּ וְדָם נָקִי אַל־תִּשְׁפְּכוּ
בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאַחֲרֵי אֱלֹהֵי אֲחֵרִים
לֹא תֵלְכוּ לְרָעַת לָכֶם׃ וְשָׁכַנְתִּי אֶתְכֶם
בַּמָּקוֹם הַזֶּה בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתֵיכֶם
לְמִן־עוֹלָם וְעַד־עוֹלָם׃ הִנֵּה אַתֶּם בֹּטְחִים
לָכֶם אֶל־דִּבְרֵי הַשֶּׁקֶר אֲשֶׁר לֹא יוֹעִלוּ׃
הֲגָנֹב רָצֹחַ וְנָאֹף וְהִשָּׁבַע לַשֶּׁקֶר וְקַטֵּר
לַבָּעַל וְהָלֹךְ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים
אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתֶּם׃ וּבָאתֶם וַעֲמַדְתֶּם לְפָנַי
בַּבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו וַאֲמַרְתֶּם
נִצַּלְנוּ לְמַעַן עֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַתּוֹעֵבוֹת
הָאֵלֶּה׃ הֲמְעָרַת פָּרִצִים הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר
נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו בְּעֵינֵיכֶם גַּם אָנֹכִי הִנֵּה
רָאִיתִי נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי אִם־לְכוּ־נָא
אֶל־מְקוֹמִי אֲשֶׁר בְּשִׁלֹה אֲשֶׁר שִׁכַּנְתִּי
שְׁמִי בָּרִאשׁוֹנָה וּרְאוּ אֵת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי
לוֹ מִפְּנֵי רָעַת עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וְעַתָּה
יַעַן עֲשׂוֹתְכֶם אֶת־כָּל־הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה
נְאֻם־יְהוָה וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם הַשְׁכֵּם וְדַבֵּר
וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וָאֶקְרָא לָכֶם וְלֹא עֲנִיתֶם׃
וְעָשִׂיתִי לַבַּיִת אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו
אֲשֶׁר אַתֶּם בֹּטְחִים בּוֹ וְלַמָּקוֹם אֲשֶׁר נָתַתִּי
לָכֶם וְלַאֲבוֹתֵיכֶם כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְשִׁלֹה׃
וְהִשְׁלַכְתִּי אֶתְכֶם מֵעַל פָּנַי כַּאֲשֶׁר הִשְׁלַכְתִּי
אֵת כָּל־אֲחֵיכֶם אֵת כָּל־זֶרַע אֶפְרָיִם׃
וְאַתָּה אַל־תִּתְפַּלֵּל בְּעַד הָעָם הַזֶּה וְאַל־
תִּשָּׂא בַעֲדָם רִנָּה וּתְפִלָּה וְאַל־תִּפְגַּע בִּי
כִּי אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ אֹתָךְ׃ הֲלוֹא אֹתָם הֵם
מַכְעִסִים לְמַעַן בָּשְׁתָּם פְּנֵיהֶם׃ לָכֵן כֹּה
אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אַפִּי וַחֲמָתִי נִתָּכֶת
עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה עַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה
וְעַל־עֵץ הַשָּׂדֶה וְעַל־פְּרִי הָאֲדָמָה וּבָעֲרָה
וְלֹא תִכְבֶּה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹלוֹתֵיכֶם סְפוּ עַל־זִבְחֵיכֶם
וְאִכְלוּ בָשָׂר׃ כִּי לֹא דִבַּרְתִּי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם
וְלֹא צִוִּיתִים בְּיוֹם הוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם עַל־דִּבְרַת עוֹלָה וָזָבַח׃ כִּי אִם־
אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה צִוִּיתִי אֹתָם לֵאמֹר שִׁמְעוּ
בְקֹלִי וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ־
לִי לְעָם וְהָלַכְתֶּם בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אֲצַוֶּה
אֶתְכֶם לְמַעַן יִיטַב לָכֶם׃ וְלֹא שָׁמְעוּ
וְלֹא הִטּוּ אֶת־אָזְנָם וַיֵּלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹת
בִּשְׁרִרוּת לִבָּם הָרָע וַיִּהְיוּ לְאָחוֹר וְלֹא
לְפָנִים׃ לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר יָצְאוּ אֲבוֹתָם
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד־הַיּוֹם הַזֶּה וָאֶשְׁלַח
אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדַי הַנְּבִיאִים יוֹם
וְהַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ׃ וְלֹא שָׁמְעוּ אֵלַי וְלֹא
הִטּוּ אֶת־אָזְנָם וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם הֵרֵעוּ
מֵאֲבוֹתָם׃ וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה וְלֹא יִשְׁמְעוּ אֵלֶיךָ וְקָרָאתָ אֲלֵיהֶם
וְלֹא יַעֲנוּךָ׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם זֶה הַגּוֹי אֲשֶׁר
לֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהָיו וְלֹא לָקְחוּ
מוּסָר אָבְדָה הָאֱמוּנָה וְנִכְרְתָה מִפִּיהֶם׃
גֹּזִּי נִזְרֵךְ וְהַשְׁלִיכִי וְשָׂאִי עַל־שְׁפָיִים קִינָה
כִּי מָאַס יְהוָה וַיִּטֹּשׁ אֶת־דּוֹר עֶבְרָתוֹ׃
כִּי עָשׂוּ בְנֵי־יְהוּדָה הָרַע בְּעֵינַי נְאֻם־
יְהוָה שָׂמוּ שִׁקּוּצֵיהֶם בַּבַּיִת אֲשֶׁר נִקְרָא
שְׁמִי עָלָיו לְטַמְּאוֹ׃ וּבָנוּ בָּמוֹת הַתֹּפֶת
אֲשֶׁר בְּגֵי בֶן־הִנֹּם לִשְׂרֹף אֶת־בְּנֵיהֶם
וְאֶת־בְּנוֹתֵיהֶם בָּאֵשׁ אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי וְלֹא
עָלְתָה עַל־לִבִּי׃ לָכֵן הִנֵּה יָמִים בָּאִים
נְאֻם־יְהוָה וְלֹא־יֵאָמֵר עוֹד הַתֹּפֶת וְגֵי בֶן־
הִנֹּם כִּי אִם־גֵּי הַהֲרֵגָה וְקָבְרוּ בְתֹפֶת
מֵאֵין מָקוֹם׃ וְהָיְתָה נִבְלַת הָעָם הַזֶּה
לְמַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ
וְאֵין מַחֲרִיד׃ וְהִשְׁבַּתִּי מֵעָרֵי יְהוּדָה
וּמֵחוּצוֹת יְרוּשָׁלַ‍ִם קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה
קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה כִּי לְחָרְבָּה תִּהְיֶה
הָאָרֶץ׃ בָּעֵת הַהִיא נְאֻם־יְהוָה יוֹצִיאוּ
אֶת־עַצְמוֹת מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֶת־עַצְמוֹת
שָׂרָיו וְאֶת־עַצְמוֹת הַכֹּהֲנִים וְאֶת־עַצְמוֹת
הַנְּבִיאִים וְאֶת־עַצְמוֹת יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַ‍ִם
מִקִּבְרֹתָם׃ וְהִשְׁטִחוּם לַשֶּׁמֶשׁ וְלַיָּרֵחַ
וּלְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר אָהֲבוּם וַאֲשֶׁר
עָבָדוּם וַאֲשֶׁר הָלְכוּ אַחֲרֵיהֶם וַאֲשֶׁר
דָּרְשׁוּם וַאֲשֶׁר הִשְׁתַּחֲווּ לָהֶם לֹא יֵאָסְפוּ
וְלֹא יִקָּבֵרוּ לְדֹמֶן עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה יִהְיוּ׃
וְנִבְחַר מָוֶת מֵחַיִּים לְכֹל הַשְּׁאֵרִית הַנִּשְׁאָרִים
מִן־הַמִּשְׁפָּחָה הָרָעָה הַזֹּאת בְּכָל־הַמְּקֹמוֹת
הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר הִדַּחְתִּים שָׁם נְאֻם־יְהוָה
צְבָאוֹת׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה
הֲיִפֹּל וְלֹא יָקוּם אִם־יָשׁוּב וְלֹא יָשׁוּב׃
לָמָּה שָׁבָה הָעָם הַזֶּה יְרוּשָׁלַ‍ִם מְשׁוּבָה
נֶצַח הֶחֱזִיקוּ בַּתַּרְמִית מֵאֲנוּ לָשׁוּב׃
הַקְשַׁבְתִּי וְשָׁמָעְתִּי לֹא־כֵן דִּבֵּרוּ אֵין־
אִישׁ נִחַם עַל־רָעָתוֹ לֵאמֹר מֶה עָשִׂיתִי
כֻּלּוֹ שָׁב בְּמֵרֹצָתוֹ כְּסוּס שָׁטַף בַּמִּלְחָמָה׃
גַּם־חֲסִידָה בַשָּׁמַיִם יָדְעָה מוֹעֲדֶיהָ וְתֹר
וְסִיס וְעָגוּר שָׁמְרוּ אֶת־עֵת בֹּאָנָה וְעַמִּי
לֹא יָדְעוּ אֶת־מִשְׁפַּט יְהוָה׃ אֵיכָה תֹּאמְרוּ
חֲכָמִים אֲנָחְנוּ וְתוֹרַת יְהוָה אִתָּנוּ אָכֵן
הִנֵּה לַשֶּׁקֶר עָשָׂה עֵט שֶׁקֶר סוֹפְרִים׃
הֹבִישׁוּ חֲכָמִים חַתּוּ וְנִלְכָּדוּ הִנֵּה בִּדְבַר־
יְהוָה מָאָסוּ וְחָכְמַת מָה לָּהֶם׃ לָכֵן
אֶתֵּן אֶת־נְשֵׁיהֶם לַאֲחֵרִים שְׂדוֹתָם לְיוֹרְשִׁים
כִּי מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל כֻּלּוֹ בֹצֵעַ בָּצַע
מִנָּבִיא וְעַד־כֹּהֵן כֻּלּוֹ עֹשֶׂה שָׁקֶר׃
וַיִּרְפְּאוּ אֶת־שֶׁבֶר בַּת־עַמִּי עַל־נְקֹדָה
רָעָה לֵאמֹר שָׁלוֹם שָׁלוֹם וְאֵין שָׁלוֹם׃
הֹבִישׁוּ כִּי תוֹעֵבָה עָשׂוּ גַּם בֹּשׁ
לֹא יֵבֹשׁוּ וְהַכְלֵם לֹא יָדָעוּ לָכֵן יִפְּלוּ
בַּנֹּפְלִים בְּעֵת פָּקְדָתִי יִכָּשְׁלוּ אָמַר
יְהוָה׃ אָסֹף אֹסִיפֵם נְאֻם־יְהוָה אֵין עֲנָבִים
בַּגֶּפֶן וְאֵין תְּאֵנִים בַּתְּאֵנָה וְהֶעָלֶה נָבֵל
וָאֶתֵּן לָהֶם יַעַבְרוּם׃ עַל־מָה אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים
הֵאָסְפוּ וְנָבוֹא אֶל־עָרֵי הַמִּבְצָר וְנִדְּמָה־
שָׁם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הִדִּמָּנוּ וַיַּשְׁקֵנוּ
מֵי רֹאשׁ כִּי חָטָאנוּ לַיהוָה׃ קַוֵּה לְשָׁלוֹם
וְאֵין טוֹב לְעֵת מַרְפֵּא וְהִנֵּה בְעָתָה׃
מִדָּן נִשְׁמַע נַחְרַת סוּסָיו מִקּוֹל מִצְהֲלוֹת
אַבִּירָיו רָגְזָה כָּל־הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ וַיֹּאכְלוּ
אֶרֶץ וּמְלֹאָהּ עִיר וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃ כִּי הִנְנִי
מְשַׁלֵּחַ בָּכֶם נְחָשִׁים צִפְעֹנִים אֲשֶׁר אֵין
לָהֶם לָחַשׁ וְנִשְּׁכוּ אֶתְכֶם נְאֻם־יְהוָה׃
מַכְאִיבִי עָלַי עַל־יָגוֹן עָלַי לִבִּי דָוֶה׃
הִנֵּה קוֹל שַׁוְעַת בַּת־עַמִּי מֵאֶרֶץ מַרְחֹקֹת
הַיְהוָה אֵין בְּצִיּוֹן אִם־מַלְכָּהּ אֵין בָּהּ
מַדּוּעַ הִכְעִסוּנִי בִּפְסִלֵיהֶם בְּהַבְלֵי נֵכָר׃
עָבַר קָצִיר כָּלָה קָיִץ וַאֲנַחְנוּ לֹא נוֹשָׁעְנוּ׃
עַל־שֶׁבֶר בַּת־עַמִּי הָשְׁבָּרְתִּי קָדַרְתִּי
שַׁמָּה אֲחָזָתְנִי׃ הֲצֳרִי אֵין בְּגִלְעָד אִם־
רוֹפֵא אֵין שָׁם כִּי מַדּוּעַ לֹא עָלְתָה
אֲרוּכַת בַּת־עַמִּי׃ מִי־יִתֵּן רֹאשִׁי מַיִם
וְעֵינִי מְקוֹר דִּמְעָה וְאֶבְכֶּה יוֹמָם וָלַיְלָה
אֵת חַלְלֵי בַּת־עַמִּי׃ מִי־יִתְּנֵנִי בְמָלוֹן
אוֹרְחִים וְאֶעֶזְבָה אֶת־עַמִּי וְאֵלְכָה מֵאִתָּם
כִּי כֻלָּם מְנָאֲפִים עֲצֶרֶת בֹּגְדִים׃
וַיַּדְרְכוּ אֶת־לְשׁוֹנָם קַשְׁתָּם שֶׁקֶר וְלֹא
לֶאֱמוּנָה גָּבְרוּ בָאָרֶץ כִּי מֵרָעָה אֶל־רָעָה
יָצָאוּ וְאֹתִי לֹא יָדָעוּ נְאֻם־יְהוָה׃ אִישׁ
מֵרֵעֵהוּ הִשָּׁמֵרוּ וְעַל־כָּל־אָח אַל־תִּבְטָחוּ
כִּי כָל־אָח עָקֹב יַעְקֹב וְכָל־רֵעַ רָכִיל
יְהַלֵּךְ׃ וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ יְהָתֵלּוּ וֶאֱמֶת לֹא
יְדַבֵּרוּ לִמְּדוּ לְשׁוֹנָם דַּבֶּר־שָׁקֶר הַעֲוֵה
נִלְאוּ׃ שִׁבְתְּךָ בְּתוֹךְ מִרְמָה בְּמִרְמָה
מֵאֲנוּ דַעַת נְאֻם־יְהוָה׃ לָכֵן כֹּה אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת הִנְנִי צָרְפָם וּבְחַנְתִּים כִּי
אֵיךְ אֶעֱשֶׂה מִפְּנֵי בַּת־עַמִּי׃ חֵץ שְׁחוּט
לְשׁוֹנָם מִרְמָה דִּבֶּר בְּפִיו שָׁלוֹם אֶת־
רֵעֵהוּ יְדַבֵּר וּבְקִרְבּוֹ יָשִׂים אָרְבּוֹ׃
הַעַל־אֵלֶּה לֹא־אֶפְקֹד בָּם נְאֻם־יְהוָה אִם
בְּגוֹי אֲשֶׁר־כָּזֹאת לֹא תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי׃
עַל־הָרִים אֶשָּׂא בְכִי וָנֶהִי וְעַל נְאוֹת
מִדְבָּר קִינָה כִּי נִצְּתוּ מִבְּלִי אִישׁ עוֹבֵר
וְלֹא שָׁמְעוּ קוֹל מִקְנֶה מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם
וְעַד־בְּהֵמָה נָדְדוּ הָלָכוּ׃ וְנָתַתִּי אֶת־
יְרוּשָׁלַ‍ִם לְגַלִּים מְעוֹן תַּנִּים וְאֶת־עָרֵי
יְהוּדָה אֶתֵּן שְׁמָמָה מִבְּלִי יוֹשֵׁב׃
מִי הָאִישׁ הֶחָכָם וְיָבֶן זֹאת וַאֲשֶׁר דִּבֶּר
פִּי יְהוָה אֵלָיו וְיַגִּדָהּ עַל־מָה אָבְדָה
הָאָרֶץ נִצְּתָה כַמִּדְבָּר מִבְּלִי עוֹבֵר׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה עַל־עָזְבָם אֶת־תּוֹרָתִי אֲשֶׁר
נָתַתִּי לִפְנֵיהֶם וְלֹא־שָׁמְעוּ בְקוֹלִי וְלֹא
הָלְכוּ בָהּ׃ וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי שְׁרִרוּת לִבָּם
וְאַחֲרֵי הַבְּעָלִים אֲשֶׁר לִמְּדוּם אֲבוֹתָם׃
לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
הִנְנִי מַאֲכִלֵם אֶת־הָעָם הַזֶּה לַעֲנָה וְהַשְׁקִתִּים
מֵי רֹאשׁ׃ וַהֲפִיצוֹתִים בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא־
יָדְעוּ הֵמָּה וַאֲבוֹתָם וְשִׁלַּחְתִּי אַחֲרֵיהֶם
אֶת־הַחֶרֶב עַד כַּלּוֹתִי אוֹתָם׃
כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הִתְבּוֹנְנוּ וְקִרְאוּ
לַמְקוֹנְנוֹת וְתָבוֹאנָה וְאֶל־הַחֲכָמוֹת שִׁלְחוּ
וְתָבוֹאנָה׃ וּתְמַהֵרְנָה וְתִשֶּׂנָה עָלֵינוּ נֶהִי
וְתֵרַדְנָה עֵינֵינוּ דִּמְעָה וְעַפְעַפֵּינוּ יִזְּלוּ
מָיִם׃ כִּי קוֹל נְהִי נִשְׁמַע מִצִּיּוֹן אֵיךְ
שֻׁדָּדְנוּ בֹשְׁנוּ מְאֹד כִּי עָזַבְנוּ אָרֶץ כִּי
הִשְׁלִיכוּ מִשְׁכְּנוֹתֵינוּ׃ כִּי־שִׁמְעָה נָשִׁים
דְּבַר־יְהוָה וְתִקַּח אָזְנְכֶם דְּבַר־פִּיו וְלַמֵּדְנָה
בְנוֹתֵיכֶם נְהִי וְאִשָּׁה רְעוּתָהּ קִינָה׃
כִּי עָלָה מָוֶת בְּחַלֹּנֵינוּ בָּא בְאַרְמְנוֹתֵינוּ
לְהַכְרִית עוֹלֵל מִחוּץ בַּחוּרִים מֵרְחֹבוֹת׃
דַּבֵּר כֹּה נְאֻם־יְהוָה וְנָפְלָה נִבְלַת הָאָדָם
כַּדֹּמֶן עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה וּכְעָמִיר מֵאַחֲרֵי
הַקּוֹצֵר וְאֵין מְאַסֵּף׃ כֹּה אָמַר יְהוָה אַל־
יִתְהַלֵּל חָכָם בְּחָכְמָתוֹ וְאַל־יִתְהַלֵּל הַגִּבּוֹר
בִּגְבוּרָתוֹ אַל־יִתְהַלֵּל עָשִׁיר בְּעָשְׁרוֹ׃
כִּי אִם־בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשְׂכֵּל
וְיָדוֹעַ אֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה עֹשֶׂה חֶסֶד מִשְׁפָּט
וּצְדָקָה בָּאָרֶץ כִּי בְאֵלֶּה חָפַצְתִּי נְאֻם־
יְהוָה׃ הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וּפָקַדְתִּי
עַל־כָּל־מוּל בְּעָרְלָה׃ עַל־מִצְרַיִם וְעַל־
יְהוּדָה וְעַל־אֱדוֹם וְעַל־בְּנֵי עַמּוֹן וְעַל־מוֹאָב
וְעַל כָּל־קְצוּצֵי פֵאָה הַיֹּשְׁבִים בַּמִּדְבָּר כִּי
כָל־הַגּוֹיִם עֲרֵלִים וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל עֲרֵלֵי
לֵב׃
שִׁמְעוּ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עֲלֵיכֶם
בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ כֹּה אָמַר יְהוָה אֶל־דֶּרֶךְ
הַגּוֹיִם אַל תִּלְמָדוּ וּמֵאֹתוֹת הַשָּׁמַיִם אַל
תֵּחַתּוּ כִּי יֵחַתּוּ הַגּוֹיִם מֵהֵמָּה׃ כִּי חֻקּוֹת
הָעַמִּים הֶבֶל הוּא כִּי־עֵץ מִיַּעַר כָּרָת
מַעֲשֵׂה יְדֵי חָרָשׁ בַּמַּעֲצָד׃ בְּכֶסֶף וּבְזָהָב
הֵיטִיבוּ בְּמַסְמְרוֹת וּבְמַקָּבוֹת יְחַזְּקוּהוּ
וְלֹא יָפִיק׃ כְּתֹמֶר מִקְשָׁה הֵמָּה וְלֹא יְדַבֵּרוּ
נָשׂוֹא יִנָּשֹׂא כִּי לֹא יִצְעָדוּ אַל־תִּירְאוּ

כי כה אמר יי אבאות קדוני אויב ואויבה כה את האיש הזה ואת אשתו ואת הבנים ואת הבנות ואת כל העם הזה מארץ הזאת כי כה אמר יי אל תבא בית מרזח ואל תלך לספוד ואל תנד להם כי נשאתי את שלומי מאת העם הזה נאם יי החסד והרחמים ומתו גדלים וקטנים בארץ הזאת לא יקברו ולא יספדו להם ולא יתגדד ולא יקרח בעדם ולא יפרסו להם על אבל לנחם על מת ולא תשקה להם כוס תנחומים על אביו ועל אמו ולא תשב בבית משתה לאכל ולשתות אתם כי כה אמר יי אבאות קדוני אויב ואויבה הנני מאבד מן המקום הזה לעיניכם ובימיכם קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה ואשר תגיד לעם הזה את כל הדבר הזה והיה כי יאמרו אליך על מה דבר יי עלינו את כל הרעה הגדולה הזאת ומה עונינו ומה חטאתנו אשר חטאנו ליי אלהינו ואמרת אליהם אשר עזבו אבותיכם נאם יי ואחרי אלהים אחרים וילכו ויעבדום וישתחוו להם ואתי עזבו ואת תורתי לא שמרו ואתם הרעתם לעשות מאבותיכם והנכם הלכים איש אחרי שרירות לבו הרעה לבלתי שמוע אלי ושלחתי אתכם מעל הארץ הזאת אל הארץ אשר לא ידעתם אתם ואבותיכם ועבדתם שם את אלהים אחרים יומם ולילה אשר לא אתן לכם חנינה לכן הנה ימים באים נאם יי ולא יאמר עוד חי יי אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים כי אם חי יי אשר העלה את בני ישראל מארץ צפון ומכל הארצות אשר הדיחם שם והשיבתים אל אדמתם אשר נתתי לאבותם הנני שולח אל דייגים רבים נאם יי ודגום ואחר אשלח אל צידים רבים וצדום מכל הר ומכל גבעה ומחגוי הסלע ועל פני כל עיני לא נעלמו מעוני ולא נסתר עון מנגד עיני וראשונה אשלם משנה וחטאתם כפלים על אשר חללו את ארצי בפגרי שקוציהם ובתועבותיהם מלאו את נחלתי יי עזי ומעוזי ומנוסי ביום צר אליך גוים יבאו מאפסי ארץ ויאמרו אך שקר נחלו אבותינו הבל ואין בם מועיל היעשה לו אדם אלהים והמה לא אלהים לכן הנה אנכי מודיעם הפעם אודיעם את ידי ואת גבורתי וידעו כי שמי יי

הוסיפו בקר אי ושמ יפי מטרך חשר כזרא מיב שפחים שלום. ויראשו את שכני עם. וחברו ירמיהו את שבר בתעמי על נפלה. ויחזו לבשה את עשהאל ראש השלשים ולך ודר:

כי כה אמר יי אל תבא בית מספד ואל תלך לספוד ואל תנד להם כי נשאתי את שלומי מאת העם הזה נאם יי החסד והרחמים ומתו גדלים וקטנים בארץ הזאת לא יקברו ולא יספדו להם ולא יתגדד ולא יקרח בעדם ולא יפרסו להם על אבל לנחם על מת ולא תשקה להם כוס תנחומים על אביו ועל אמו ולא תשב בבית משתה לאכל ולשתות אתם כי כה אמר יי אבאות קדוני אויב ואויבה הנני מאבד מן המקום הזה לעיניכם ובימיכם קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה ואשר תגיד לעם הזה את כל הדבר הזה והיה כי יאמרו אליך על מה דבר יי עלינו את כל הרעה הגדולה הזאת ומה עונינו ומה חטאתנו אשר חטאנו ליי אלהינו ואמרת אליהם אשר עזבו אבותיכם נאם יי ואחרי אלהים אחרים וילכו ויעבדום וישתחוו להם ואתי עזבו ואת תורתי לא שמרו ואתם הרעתם לעשות מאבותיכם והנכם הלכים איש אחרי שרירות לבו הרעה לבלתי שמוע אלי ושלחתי אתכם מעל הארץ הזאת אל הארץ אשר לא ידעתם אתם ואבותיכם ועבדתם שם את אלהים אחרים יומם ולילה אשר לא אתן לכם חנינה לכן הנה ימים באים נאם יי ולא יאמר עוד חי יי אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים כי אם חי יי אשר העלה את בני ישראל מארץ צפון ומכל הארצות אשר הדיחם שם והשיבתים אל אדמתם אשר נתתי לאבותם הנני שולח אל דייגים רבים נאם יי ודגום ואחר אשלח אל צידים רבים וצדום מכל הר ומכל גבעה ומחגוי הסלע ועל פני כל עיני לא נעלמו מעוני ולא נסתר עון מנגד עיני וראשונה אשלם משנה וחטאתם כפלים על אשר חללו את ארצי בפגרי שקוציהם ובתועבותיהם מלאו את נחלתי יי עזי ומעוזי ומנוסי ביום צר אליך גוים יבאו מאפסי ארץ ויאמרו אך שקר נחלו אבותינו הבל ואין בם מועיל היעשה לו אדם אלהים והמה לא אלהים לכן הנה אנכי מודיעם הפעם אודיעם את ידי ואת גבורתי וידעו כי שמי יי

כי כה אמר יי אבאות קדוני אויב ואויבה כה את האיש הזה ואת אשתו ואת הבנים ואת הבנות ואת כל העם הזה מארץ הזאת כי כה אמר יי אל תבא בית מרזח ואל תלך לספוד ואל תנד להם כי נשאתי את שלומי מאת העם הזה נאם יי החסד והרחמים ומתו גדלים וקטנים בארץ הזאת לא יקברו ולא יספדו להם ולא יתגדד ולא יקרח בעדם ולא יפרסו להם על אבל לנחם על מת ולא תשקה להם כוס תנחומים על אביו ועל אמו ולא תשב בבית משתה לאכל ולשתות אתם כי כה אמר יי אבאות קדוני אויב ואויבה הנני מאבד מן המקום הזה לעיניכם ובימיכם קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה ואשר תגיד לעם הזה את כל הדבר הזה והיה כי יאמרו אליך על מה דבר יי עלינו את כל הרעה הגדולה הזאת ומה עונינו ומה חטאתנו אשר חטאנו ליי אלהינו ואמרת אליהם אשר עזבו אבותיכם נאם יי ואחרי אלהים אחרים וילכו ויעבדום וישתחוו להם ואתי עזבו ואת תורתי לא שמרו ואתם הרעתם לעשות מאבותיכם והנכם הלכים איש אחרי שרירות לבו הרעה לבלתי שמוע אלי ושלחתי אתכם מעל הארץ הזאת אל הארץ אשר לא ידעתם אתם ואבותיכם ועבדתם שם את אלהים אחרים יומם ולילה אשר לא אתן לכם חנינה לכן הנה ימים באים נאם יי ולא יאמר עוד חי יי אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים כי אם חי יי אשר העלה את בני ישראל מארץ צפון ומכל הארצות אשר הדיחם שם והשיבתים אל אדמתם אשר נתתי לאבותם הנני שולח אל דייגים רבים נאם יי ודגום ואחר אשלח אל צידים רבים וצדום מכל הר ומכל גבעה ומחגוי הסלע ועל פני כל עיני לא נעלמו מעוני ולא נסתר עון מנגד עיני וראשונה אשלם משנה וחטאתם כפלים על אשר חללו את ארצי בפגרי שקוציהם ובתועבותיהם מלאו את נחלתי יי עזי ומעוזי ומנוסי ביום צר אליך גוים יבאו מאפסי ארץ ויאמרו אך שקר נחלו אבותינו הבל ואין בם מועיל היעשה לו אדם אלהים והמה לא אלהים לכן הנה אנכי מודיעם הפעם אודיעם את ידי ואת גבורתי וידעו כי שמי יי

מתחזי: נמ מכם לי יכמו: לכם מתכוונין מתנבאים אתם: ואיעצתיו עליכם מתכוונים אתם: מחשבות מחשבים אתם: ואיעצתיו עליכם מתכוונים אתם: ואיעצתיו עליכם מתכוונים אתם: ואיעצתיו עליכם מתכוונ

עלותיכם סמו על־זבחיכם ואכלו בשר׃ כי לא דברתי את־אבותיכם ולא צויתים ביום הוציאי אותם מארץ מצרים על־דברי עולה וזבח׃ כי אם את־הדבר הזה צויתי אותם לאמר שמעו בקולי והייתי לכם לאלהים ואתם תהיו־לי לעם והלכתם בכל־הדרך אשר אצוה אתכם למען ייטב לכם׃ ולא שמעו ולא הטו את־אזנם וילכו במעצות בשרדות לבם הרע ויהיו לאחור ולא לפנים׃ למן־היום אשר יצאו אבותיכם מארץ מצרים עד היום הזה ואשלח אליכם את־כל־עבדי הנביאים יום השכם ושלוח׃ ולוא שמעו אלי ולא הטו את־אזנם ויקשו את־ערפם הרעו מאבותם׃ ודברת אלהם את־כל־הדברים האלה ולא ישמעו אליך וקראת אליהם ולא יענוכה׃ ואמרת אליהם זה הגוי אשר לוא־שמעו בקול יהוה אלהיו ולא לקחו מוסר אבדה האמונה ונכרתה מפיהם׃ גזי נזרך והשליכי וקוני על־שפים קינה כי מאס יהוה ויטש את־דור עברתו׃ כי־עשו בני־יהודה הרע בעיני נאם־יהוה שמו שקוציהם בבית אשר־נקרא־שמי עליו לטמאו׃ ובנו במות התפת אשר בגיא בן־הנם לשרף את־בניהם ואת־בנותיהם באש אשר לא צויתי ולא עלתה על־לבי׃ לכן הנה־ימים באים נאם־יהוה ולא־יאמר עוד התפת וגיא בן־הנם כי אם־גיא ההרגה וקברו בתופת מאין מקום׃

ס פסק׳ ולא ולא ולא וסי׳ ולא אם עודנו חי׃ ויאבד אלהים יען אשר׃ ולא ישיב אל לבו ולא׃ ולא שכעו ולא אכו׃ והקטיר עליהם רעים׃ ולא אדם הניר את אנשים׃ כן אדם הניר לקח מכך׃ ולא יכבו׃ מסו׃ אתה תורע ולא תקטיר׃ ולא ישמעו ר׳ בקריא וסים ודחה אסלא יאמנו לך ולא ישמעו׃

רשי

ס׳ ולא׃ ולא׃ ולא׃

איכה תאמרו חכמים אנחנו ותורת
יהוה אתנו אכן הנה לשקר עשה עט
שקר סופרים: הבישו חכמים חתו
וילכדו הנה בדבר יהוה מאסו
וחכמת מה להם:
לכן אתן את נשיהם לאחרים
שדותיהם ליורשים כי מקטן ועד-
גדול כלה בצע מנביא ועד-כהן
כלה עשה שקר: וירפאו את שבר
בת-עמי על נקלה לאמר שלום
שלום ואין שלום: הבשו כי
תועבה עשו גם-בוש לא יבושו
והכלם לא ידעו לכן יפלו בנפלים
בעת פקדתים יכשלו אמר יהוה:
אסף אסיפם נאם-
יהוה אין ענבים בגפן ואין תאנים
בתאנה והעלה נבל ואתן להם
יעברום: על מה אנחנו ישבים
האספו ונבואה אל ערי המבצר
ונדמה שם כי יהוה אלהינו הדמנו
וישקנו מי ראש כי חטאנו ליהוה:
קוה לשלום ואין טוב לעת מרפה
והנה בעתה: מדן נשמע נחרת כל-
מקול מצהלות אבירו תרעש כל-
הארץ ויבואו ויאכלו ארץ וכלואה
עיר וישבי בה: כי הנני משלח
בכם נחשים צפעונים אשר אין לחם
לחש ונשכו אתכם נאם יהוה:

מבליגיתי עלי יגון. כמו הכלגתי ומם הבי"ת חילוף כמו לחמו לחם
לחתיך הלבינה והקישה עלי יתני: הנה קול דמי. מקול הכלגתי הלילי
מדמיתיך הלבינה. הנה קול בת עמי. לבי מתוך מסופון לשמוע בארץ
תנוק. הצה ויה ושה בשולמה. ולבנון אין בו ואין ראש כי אין אדם בהר
ואין איש בישעיה. הנה קול שועת בת עמי. לבי מתוך מסופון לשמוע בארץ
מרחוקים ולמה לי לדעת את ה' ולא הגלוי לי ואת הנלוי לי ומה יסופון לי
לשמוע בק

אֲרִי כָל עַמְמֵי עֲרֵלִים וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל עֲרֵלֵי לֵב׃

שִׁמְעוּ אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עֲלֵיכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ כֹּה אָמַר יְהוָה אֶל דֶּרֶךְ הַגּוֹיִם אַל תִּלְמָדוּ וּמֵאֹתוֹת הַשָּׁמַיִם אַל תֵּחַתּוּ כִּי יֵחַתּוּ הַגּוֹיִם מֵהֵמָּה׃ כִּי חֻקּוֹת הָעַמִּים הֶבֶל הוּא כִּי עֵץ מִיַּעַר כָּרָתוּ יְדֵי עוֹשֵׂה בְּמַעֲצָד׃ בְּכֶסֶף וּבְזָהָב הֵיטִיבוּ בְּמַסְמְרוֹת וּבְמַקָּבוֹת יְחַזְּקוּם וְלוֹא יָפִיק׃ כְּתֹמֶר מִקְשָׁה הֵמָּה וְלֹא יְדַבֵּרוּ נָשׂוֹא נִשּׂוֹא כִּי לֹא יִצְעָדוּ אַל תִּירְאוּ מֵהֶם כִּי לֹא יָרֵעוּ וְגַם הֵיטִיב אֵין אִתָּם׃

מֵאֵין כָּמוֹךָ יְהוָה גָּדוֹל אַתָּה וְגָדוֹל שִׁמְךָ בִּגְבוּרָה׃ מִי לֹא יְרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יֶאְתָּה כִּי בְכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאַיִן כָּמוֹךָ׃ וּבְאַחַת יִבְעֲרוּ וְיִכָּסְלוּ מוּסַר הֲבָלִים עֵץ הוּא׃ כָּסֶף מְרֻקָּע מִתַּרְשִׁישׁ יוּבָא וְחֻץ מֵאוּפָז מַעֲשֵׂה חָרָשׁ וְיַד צוֹרֵף תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁם מַעֲשֵׂה חֲכָמִים כֻּלָּם׃ וַיהוָה אֱלֹהִים אֱמֶת הוּא אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם מִקְצָפוֹ תִּרְעַשׁ הָאָרֶץ וְלֹא יָכִלּוּ גוֹיִם זַעְמוֹ׃

כֹּה תֹאמְרוּ לָהֶם אֱלֹהִים אֲשֶׁר שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא עָשׂוּ יֹאבְדוּ מִן הָאָרֶץ וּמִתַּחַת לָאֵלֶּה בַּשָּׁמָיִם׃

עֹשֵׂה אֶרֶץ בְּכֹחוֹ כּוֹנֵן תֵּבֵל בְּחָכְמָתוֹ וּבִתְבוּנָתוֹ נָטָה שָׁמָיִם׃ לְקוֹל תִּתּוֹ הָמוֹן מַיִם בַּשָּׁמַיִם וַיַּעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה וַיּוֹצֵא רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו׃ נִבְעַר כָּל אָדָם מִדָּעַת הֹבִישׁ כָּל צוֹרֵף מִפֶּסֶל כִּי שֶׁקֶר נִסְכּוֹ וְלֹא רוּחַ בָּם׃ הֶבֶל הֵמָּה מַעֲשֵׂה תַּעְתֻּעִים בְּעֵת פְּקֻדָּתָם יֹאבֵדוּ׃ לֹא כְאֵלֶּה חֵלֶק יַעֲקֹב כִּי יוֹצֵר הַכֹּל הוּא וְיִשְׂרָאֵל שֵׁבֶט נַחֲלָתוֹ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃

אִסְפִּי מִאֶרֶץ כִּנְעָתֵךְ יֹשְׁבֶת בַּמָּצוֹר׃ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה הִנְנִי קוֹלֵעַ אֶת יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ בַּפָּעַם הַזֹּאת וַהֲצֵרוֹתִי לָהֶם לְמַעַן יִמְצָאוּן׃

אוֹי לִי עַל שִׁבְרִי נַחְלָה מַכָּתִי עָלָה עַל הַחֹלִי וַאֲנִי אָמַרְתִּי אַךְ זֶה חֳלִי וְאֶשָּׂאֶנּוּ׃ אָהֳלִי שֻׁדַּד וְכָל מֵיתָרַי נִתָּקוּ בָּנַי יְצָאוּנִי וְאֵינָם אֵין נֹטֶה עוֹד אָהֳלִי וּמַקִּים יְרִיעוֹתָי׃ כִּי נִבְעֲרוּ הָרֹעִים וְאֶת יְהוָה לֹא דָרָשׁוּ עַל כֵּן לֹא הִשְׂכִּילוּ וְכָל מַרְעִיתָם נָפוֹצָה׃

הִנֵּה קוֹל שְׁמוּעָה בָּאָה וְרַעַשׁ גָּדוֹל מֵאֶרֶץ צָפוֹן לָשׂוּם אֶת עָרֵי יְהוּדָה שְׁמָמָה מְעוֹן תַּנִּים׃ יָדַעְתִּי יְהוָה כִּי לֹא לָאָדָם דַּרְכּוֹ לֹא לְאִישׁ הוֹלֵךְ וְהָכֵין אֲשֻׁרוֹ׃ יַסְּרֵנִי יְהוָה אַךְ בְּמִשְׁפָּט אַל בְּאַפְּךָ פֶּן תַּמְעִטֵנִי׃ שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ עַל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ וְעַל מִשְׁפָּחוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ כִּי אָכְלוּ אֶת יַעֲקֹב וַאֲכָלֻהוּ וַיְכַלֻּהוּ וְאֶת נָוֵהוּ הֵשַׁמּוּ׃

אוי לי על שברי. כמו אוי לי על מכתי. נחלה. כמו נחלי הגיא. מעלה. מכאובי הוסיפו. כמו עלה על שכמי. אך זה. אך זה מכאובי. ואשאנו. אשא את מכאובי. אהלי שדד. כמו אהלי נהרס. מיתרי. חבלי. נתקו. כמו נתקע יתד. בני יצאוני. מן העולם. ואינם. כי מתו. אין נוטה עוד. כמו אין נוטה יתד. ומקים יריעותי. כמו יתד. כי נבערו הרועים. כמו נבערו מדעת. ואת ה' לא דרשו. לא ידעו לבקש את ה'. על כן לא השכילו. לא ידעו להשכיל. וכל מרעיתם. כל עדרם. נפוצה. נתפזרה. הנה קול שמועה. כמו הנה קול שמועת. באה. כמו בא. ורעש גדול. כמו ורעש גדול הוא. מארץ צפון. מבבל. לשום את ערי יהודה. כמו לעשות את ערי יהודה. שממה. כמו שממות. מעון תנים. כמו מעון לתנים. ידעתי ה'. כמו אמרתי ה'. לא לאדם דרכו. לא לאדם הולך דרכו. לא לאיש הולך. לא לאיש הולך הוא. והכין אשרו. כמו והכין אשרו. יסרני ה'. כמו יסרני ה'. אך במשפט. אך במשפט תיסרני. אל באפך. אל תיסרני באפך. פן תמעטני. פן תמעיטני. שפך חמתך. כמו שפוך חמתך. על הגוים. כמו אל הגוים. אשר לא ידעוך. כמו אשר לא ידעוך. ועל משפחות. כמו ואל משפחות. אשר בשמך. כמו אשר שמך. לא קראו. כמו לא קראו. כי אכלו. כמו כי אכלוהו. ואכלהו. כמו ואכלוהו. ויכלהו. כמו ויכלוהו. ואת נוהו. כמו ואת נוהו. השמו. כמו השמוהו.

כִּי קוֹל בָּא מִבֵּית בָּבֶל לְהָבִיא אֶת עָרֵי יְהוּדָה שְׁמָמָה מְעוֹן תַּנִּים׃

שִׁמְעוּ אֶת דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת וְדַבַּרְתֶּם אֶל אִישׁ יְהוּדָה וְאֶל יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֶת דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת׃ אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת אֲבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִכּוּר הַבַּרְזֶל לֵאמֹר שִׁמְעוּ בְקוֹלִי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם כְּכֹל אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אֶתְכֶם וִהְיִיתֶם לִי לְעָם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים׃ לְמַעַן הָקִים אֶת הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבוֹתֵיכֶם לָתֶת לָהֶם אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ כַּיּוֹם הַזֶּה וָאַעַן וָאֹמַר אָמֵן יְהוָה׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קֶשֶׁר קֶשֶׁר בְּאִישׁ יְהוּדָה וּבְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם׃ שָׁבוּ עַל עֲוֹנוֹת אֲבוֹתָם הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר מָאֲנוּ לִשְׁמֹעַ אֶת דְּבָרַי וְהֵמָּה הָלְכוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם הֵפֵרוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל וּבֵית יְהוּדָה אֶת בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת אֲבוֹתָם׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי מֵבִיא עֲלֵיהֶם רָעָה אֲשֶׁר לֹא יוּכְלוּ לָצֵאת מִמֶּנָּה וְזָעֲקוּ אֵלַי וְלֹא אֶשְׁמַע אֲלֵיהֶם׃ וְהָלְכוּ עָרֵי יְהוּדָה וְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם וְזָעֲקוּ אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הֵמָּה מְקַטְּרִים לָהֶם וְהוֹשֵׁעַ לֹא יוֹשִׁיעוּ לָהֶם בְּעֵת רָעָתָם׃ כִּי מִסְפַּר עָרֶיךָ הָיוּ אֱלֹהֶיךָ יְהוּדָה וּמִסְפַּר חֻצוֹת יְרוּשָׁלִַם שַׂמְתֶּם מִזְבְּחוֹת לַבֹּשֶׁת מִזְבְּחוֹת לְקַטֵּר לַבָּעַל׃

וְאַתָּה אַל תִּתְפַּלֵּל בְּעַד הָעָם הַזֶּה וְאַל תִּשָּׂא בַעֲדָם רִנָּה וּתְפִלָּה כִּי אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ בְּעֵת קָרְאָם אֵלַי בְּעֵת רָעָתָם לָהֶם׃ מָה לִידִידִי בְּבֵיתִי עֹשֶׂה זִמָּתָהּ וּבְשַׂר קֹדֶשׁ יַעֲבְרוּ מֵעָלַיִךְ כִּי אָז תָּגִילִי׃ זַיִת רַעֲנָן יְפֵה פְרִי תֹאַר קָרָא יְהוָה לָךְ לְקוֹל הָמוֹן גָּדוֹל הִצִּית אֵשׁ עָלֶיהָ וְרָעוּ דָלִיּוֹתָיו׃ וַיהוָה צְבָאוֹת הַנּוֹטֵעַ דִּבֶּר עָלַיִךְ רָעָה עַל רָעַת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל רָעַת בֵּית יְהוּדָה אֲשֶׁר עָשׂוּ לָהֶם לְהַכְעִסֵנִי לְהַקְטִיר לַבָּעַל׃

וַיהוָה הוֹדִיעַנִי וָאֵדָעָה אָז הִרְאִיתָנִי מַעַלְלֵיהֶם׃ וַאֲנִי כְּכֶבֶשׂ אָלוּף יוּבַל לִטְבֹחַ וְלֹא יָדַעְתִּי עָלַי חָשְׁבוּ מַחֲשָׁבוֹת נַשְׁחִיתָה עֵץ בְּלַחְמוֹ וְנִגְזְרֵהוּ מֵאֶרֶץ חַיִּים וְשִׁמּוֹ לֹא יִזָּכֵר עוֹד׃ וַיהוָה צְבָאוֹת שֹׁפֵט צֶדֶק בֹּחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב אֶרְאֶה נִקְמָתְךָ מֵהֶם כִּי אֵלֶיךָ גִּלִּיתִי אֶת רִיבִי׃

לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה עַל אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת הַמְבַקְשִׁים אֶת נַפְשֶׁךָ לֵאמֹר לֹא תִנָּבֵא בְּשֵׁם יְהוָה וְלֹא תָמוּת בְּיָדֵנוּ׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הִנְנִי פֹקֵד עֲלֵיהֶם הַבָּחוּר יָמוּתוּ בַחֶרֶב בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם יָמוּתוּ בָּרָעָב׃ וּשְׁאֵרִית לֹא תִהְיֶה לָהֶם כִּי אָבִיא רָעָה אֶל אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת שְׁנַת פְּקֻדָּתָם׃

צַדִּיק אַתָּה יְהוָה כִּי אָרִיב אֵלֶיךָ אַךְ מִשְׁפָּטִים אֲדַבֵּר אִתָּךְ מַדּוּעַ דֶּרֶךְ רְשָׁעִים צָלֵחָה שַׁלְוָה כָּל בֹּגְדֵי בָגֶד׃ נְטַעְתָּם גַּם שָׁרָשׁוּ יִלְכוּ גַּם עָשׂוּ פֶרִי קָרוֹב אַתָּה בְּפִיהֶם וְרָחוֹק מִכִּלְיוֹתָם׃ וְאַתָּה יְהוָה יְדַעְתָּנִי תִּרְאֵנִי וּבָחַנְתָּ לִבִּי אִתָּךְ הָפְרְדֵם כַּצֹּאן לְטִבְחָה וְהַקְדִּשֵׁם לְיוֹם הֲרֵגָה׃ עַד מָתַי תֶּאְבַּל הָאָרֶץ וְעֵשֶׂב כָּל הַשָּׂדֶה יִיבָשׁ מֵרָעַת יוֹשְׁבֶיהָ סָפָתָה בְהֵמָה וָעוֹף כִּי אָמְרוּ לֹא יִרְאֶה אֶת אַחֲרִיתֵנוּ׃

כִּי אֶת רַגְלִים רַצְתָּ וַיַּלְאוּךָ וְאֵיךְ תְּתַחֲרֶה אֶת הַסּוּסִים וּבְאֶרֶץ שָׁלוֹם אַתָּה בוֹטֵחַ וְאֵיךְ תַּעֲשֶׂה בִּגְאוֹן הַיַּרְדֵּן׃ כִּי גַם אַחֶיךָ וּבֵית אָבִיךָ גַּם הֵמָּה בָּגְדוּ בָךְ גַּם הֵמָּה קָרְאוּ אַחֲרֶיךָ מָלֵא הֵמָּה לָךְ אַל תַּאֲמִן בָּם אִם טוֹבוֹת יְדַבְּרוּ אֵלֶיךָ׃

ברית זאת. שכרתי עמהם. ואל תשמעו. כמו ולא שמעו. ואל תעשו. כמו ולא עשו. ואשבע. כמו ואקים. ואעל. כמו ואקים. ואומר אמן. כמו אמן. קשר קשר. כמו קשרו קשר. שבו. כמו שבו הם. על עוני אבותם. כמו על עוני אבותם. ולא רוממו. כמו ולא רוממוהו. ולא ישאו. כמו ולא נשאו. ולא יקחו. כמו ולא לקחו. ולא יוסר. כמו ולא נוסר. ולא יראו. כמו ולא ראו. ולא ידעו. כמו ולא ידעו. ולא יקבלו. כמו ולא קבלו. ולא יאהבו. כמו ולא אהבו. ולא ידבקו. כמו ולא דבקו. ולא יעשו. כמו ולא עשו. ולא ישמעו. כמו ולא שמעו. ולא יעשו. כמו ולא עשו. ולא יקשיבו. כמו ולא הקשיבו. ולא יחזיקו. כמו ולא החזיקו. ולא יאזינו. כמו ולא האזינו. ולא יכלו. כמו ולא יכלו. ולא יוכלו. כמו ולא יכלו. ולא יבינו. כמו ולא הבינו. ולא יחכמו. כמו ולא חכמו. ולא יתבוננו. כמו ולא התבוננו. ולא יראו. כמו ולא ראו. ולא יחשבו. כמו ולא חשבו. ולא יכירו. כמו ולא הכירו. ולא יתנו. כמו ולא נתנו. ולא יתנו. כמו ולא נתנו. ולא יתנו. כמו ולא נתנ

והאיץ לדרון בריל וקבלון ס
פורעות הזה זווי לי על תברי
סטרעא מדרי ואנא אפרדיד
ברם דין מרעי ואסן מרדיניה׃
אריי דרוכה וכל קדרי אתבוזרת
עמי גלו ולית דישת לידי ודקטח עזר
משכני ומקסם ידיעתי׃ אדי
אינשא מרביא אולפן סן נקדם
יי לא תכעי על כן לא יצלחון וקבל
עמהון יתבדרון׃ קל בסוקתא
ואל אתייא ותבריא רבים סאבע
איסוא לשוחה יח קרויא דבירת
יחודה ולא מדור ידידין׃
יחודה יי אדי לא לאינשא אורחיה
ולא לגבר דאזל ויקנקן יח ס
סחיתיה יי אתא עלי ויסרני יי
כרם בדין חשוך לא יקדקף רוגזך
בהון ולקלישרו׃ שפוך דנחלך על
עממיא ולא אליפון ולמדעזדלחך
ועל מלכוותא די בשולחן סקך לא
תבעו אדי שליטו ברדידת יעקב
ובוו נסכיהון ושיציאתון ויח ס
מרוחקון אנדרשה׃
פתגמא נבוחאה דתוות
עם ירמיה סן קדם יי למימר׃
קבלו ית פרעמי קיימיא דהדין
ותסלון עם באנש יחודה ועל
יתבי ירושלם׃ ותימר להון כדנן
אמר יי אלהי ישראל לית גברא
דלא יקבל ית פתגמי קיימא
דמקריתי אבהתכון ביומא דאפקית
יתהון מארעא דמצרים מבוריא
דפרזלא למימר קבלו לקלי
ודברו לא כפרישו גבר ית

והאעדית להם למען ימצאו׃
אמי לי על שבדי נחלה
מבתי ואבי אמרתי אך זרע חלי
ואשקנו׃ אחלי שדד וכל מיתרי
נתקו בני ויצאני ואינם אין נטה
עוד אהלי ומקים יריעותי׃ כי
נבערו הרועים ואת יהוה לא דרשו
על כן לא השכילו וכל מרעיתם
נפוצה׃ קול שמועה הנה באה
ורעש גדול מארץ צפון לשום את
ערי יהודה שממה מעון תנים׃
ידעתי יהוה כי לא לאדם דרכו לא
לאיש הלך והכין את צעדו׃ יסרני
יהוד אך במשפט אל באפך פן
תמעטני׃ שפך חמתך על הגוים
אשר לא ידעוך ועל משפחות אשר
בשמך לא קראו כי אכלו את
יעקב אכלהו וכלהו ואת נוהו
השמו׃
הדבר אשר
היה אל ירמיהו מאת יהוה לאמר׃
שמעו את דברי הברית הזאת
ודברתם אל איש יהודה ועל ישבי
ירושלם׃ ואמרת אליהם כה אמר
יהוה אלהי ישראל ארור האיש אשר
לא ישמע את דברי הברית הזאת׃
אשר ציויתי את אבותיכם ביום
הוציאי אתם מארץ מצרים
מכור הברזל לאמר שמעו בקולי

ועשיתם אותם ככל אשר אצוה
אתכם והייתם לי לעם ואנכי אהיה
לכם לאלהים׃ למען הקים את
השבועה אשר נשבעתי לאבותיכם
לתת להם ארץ זבת חלב ודבש כיום
הזה ואען ואמר אמן יהוה׃
ויאמר יהוה אלי קרא
את כל הדברים האלה בערי יהודה
ובחוצות ירושלם לאמר שמעו את
דברי הברית הזאת ועשיתם אתם׃
כי העד העדתי באבותיכם ביום
העלותי אותם מארץ מצרים עד
היום הזה השכם והעד לאמר שמעו
בקולי׃ ולא שמעו ולא הטו את
אזנם וילכו איש בשרירות לבם
הרעה ואביא עליהם את כל דברי
הברית הזאת אשר צויתי לעשות
ולא עשו׃ ויאמר יהוה
אלי נמצא קשר באיש יהודה
ובישבי ירושלם׃ שבו על עונת
אבותם הראשנים אשר מאנו
לשמוע את דברי והמה הלכו אחרי
אלהים אחרים לעבדם הפרו בית
ישראל ובית יהודה את בריתי אשר
כרתי את אבותם׃
לכן כה אמר יהוה הנני מביא
אליהם רעה אשר לא יוכלו לצאת
ממנה וזעקו אלי ולא אשמע אליהם
׃ והלכו ערי יהודה וישבי ירושלם
וזעקו אל האלהים אשר המה
מקטרים להם והושע לא יושיעו
להם בעת רעתם׃ כי מספר עריך
היו אלהיך יהודה ומספר חצות
ירושלם שמתם מזבחות לבשת
מזבחות לקטר לבעל׃
ואתה אל תתפלל בעד העם הזה
ואל תשא בעדם רנה ותפלה כי
אינני שמע בעת קראם אלי בעד
רעתם׃
מה לידידי בביתי עשותה המחשבתה
הרבים ובשר קדש יעברו מעליך
כי

ורעברון יחרון כבל ואסקד
יתבון ותהון קדמי לעם ואנא אהוי
לכון לאלה׃ ברחל לקייסא ית
קייסא דקייסיתון אבהתכון למיתן
לתון ארעא עבדא חלב ודבש
כיסא תנין ואתבית ואסריית אסן
יי ואמר יי לי
אזתנבי ירם על סתנטיא ואשיל
בקדמייא דברית ירושלם ובשוקי
ירושלם למימר קבלו ית פתגמי
קייסא הנין ואעברון יתהון באנש
דאסתקיית יתהון מארעא דמצרים
ועד יומא הדין קדום וסכדור
למימר קבלו למימרי׃ ולא
קבלו ולא אדכיו ית אודניהון
ואזלו גבר בתירעות לבתון בישא
ואיתידית עליהון פורעניתא על
דלא קבלו פתגמי קייסא הנין
ופקידית למעבד ולא עבדו׃
ואמר יי לי אשתכחת ומרדת
בסיכרי אינש יחודה ויתבי ירושלם
׃ תבו לתובי אבהתהון קדמאי
דסרבו לקבלא ית פתגמי ואנון
טעו בתר טעוות עממיא
לסיפלתהון אשיא בית ישראל
ובית יחודה ית קייסי דעדידת
אבהתהון׃
בכן כדנן אמר יי וא אנא
מיתי עליכון בישתא ולא יכלון
לאיסתיבוכא סניא ויצלון קדמי
ולא אקבל אלותהון׃ ויהכון
אינש קריא דבירת יחודה ויתבי
ירושלם ויבעון סן סעוותהון דאינון
סקטרין לחם והושע לא יושיעון
להם בעדקון בעידן בישתהון׃
אי סגיין קריין ואוחיא ירתיתה
דבית יחודה וסגיין שוקי ירושלם
שויתון אינורין לבעלא ואינורין
לאסקא בוסמין לבעלא׃
ואת לא תצלי על עמא
הדין ולא תטעון עליהון בעוא
ודלו אדי לא אשמע בקדמי בעידן
דאינון מקבלי עליהון בעידן
ביקישתון׃
מה לידידי בביתי עשותה והמחשבתה
הרבים ובשר קדש יעברו מעליך
כי

כי רשעתי ה' תנצלני. ולפי שהיה לב מיחה בו כשהיה מבקש מהקב"ה שיתנצל ממנו היה מתפחד ונבהל כאדם שיש לו ריב עם חבירו ורוצה להתנצל ממנו ואומר לו כי רשעתי ה' תנצלני: אדבר. לשון תביעה כמו (בראשית לא) ויוכח לבן ליעקב: אך משפטים. אם אתה מדקדק עמי בדקדוקי הדין אל תדקדק עמי בדקדוקי הדין שאם תדקדק עמי בדקדוקי הדין אין אני יכול לעמוד לפניך: מדוע. לשון (שמות ב) ויאמר מדוע תכים: שלו. לשון (איוב ג) לא שלויתי ולא שקטתי: הבוגדים. אלו אנשי ענתות שבגדו בי: כי חלי באו. כי חלי שהיה בי באו עליהם: ראיתי. בנבואה: נקמתך. שאני נוקם בהם: כי אליך גליתי. כי אליך נתגלגל הדבר שתנקום נקמתי בהם: ענתות. שם עיר: אל תמת בידינו. שלא נמות בידם: ונכה בו. נלחם בו: ולא נשמע. לא נקבל: ונכחדה. נאבד: ולא יזכר. לא יהיה לנו עוד שם: ה' צבאות. שהוא מנהיג הכל: שופט צדק. שאתה שופט בצדק: כליות. מחשבות: לבב. לב: אליך גליתי. אליך נתגלגל הדבר שתנקום נקמתי בהם: ענתות. שם עיר: אל תמת בידינו. שלא נמות בידם: ונכה בו. נלחם בו: ולא נשמע. לא נקבל: ונכחדה. נאבד: ולא יזכר. לא יהיה לנו עוד שם: ה' צבאות. שהוא מנהיג הכל: שופט צדק. שאתה שופט בצדק: כליות. מחשבות: לבב. לב:

סן קדם בשחוך בבן וחיותא תקיפא׃ ה
ואת כאדן ויתא דשפיר בריותה
ויאי בחוויות וסביה מסתן באתיא
כן רבוי שמיך בעמטיא וברוי ד
ועברת על אורייתא פשיריתי
עסמיו ותקפין באשתא ידעון
עלך ותתברון לחון סוכניון׃
ויי צבאות דקיים חייך גזר ו
לאיחרא עלך בישתא דחובי
בירת ישראל וברת יהודה ועבדו
לרגזן לצידקותי קדמי לאסקתא
בוסמין לבעלא׃
ויי אלפני ואלידת בבן אחיתני ז
עובדיהון ואנא באיסר בחור
ולבסתא מתובל ולא ידעית ארי
עלי חשיבו עשתונין בישין אמרין
נרמי סמא רמותא בטיבליה ח
ונשיצניה מארעא דישראל ולסמו
לא יהכר עוד׃ ויי צבאות דיין
קשוט גליין קדמוהי כוליין ולב
אתוי פורענות דינך סיתון ארי
קדמך אמריית את עלבני׃ ט
בכן כדין אמר ה' על
אנשי ענתות דבעין למיקטלך
ואמרין לא תתנבי בשמא דה'
ולא תמות בידנא׃ י
בכן מדין אמר ה' צבאות הא
מסער עליהון ועולימיהון יתקטלון
בחרבא בניהון ובנתיהון ימותון
בכפנא׃ ושארא לא יהי להון
ארי איתי ית בישתא על אנשי ענתות שנת סוגרן חובתון׃ יא
את ה' סליחן לקבל פתגמך דלם שאיל תיזיין אנא שמיל מן קדמך

כי ריבך אדבר אף משפטים אדבר אתך
מדוע דרך רשעים צלחה שלו כל בגדי בגד׃ נטעתם גם שרשו ילכו גם עשו פרי קריב אתה בפיהם ורחוק מכליותיהם׃ ואתה יהוה ידעתני תראני ובחנת לבי אתך הת תחתם כצאן למבחה והקדשם ליום הרגה׃ עד מתי תאבל הארץ ועשב כל השדה ייבש מרעת ישבי בה ספרה בהמות ועוף כי אמרו לא יראה את אחריתנו׃ כי את רגלים רצתה הילאוך ואיך תתחרה את הסוסים ובארץ שלום אתה בוטח ואיך תעשה בגאון הירדן׃ כי גם אחיך ובית אביך גם המה בגדו בך גם המה קראו אחריך מלא אל תאמן בם כי ידברו אליך טובות׃ עזבתי את ביתי נטשתי את נחלתי נתתי את ידידות נפשי בכף איביה׃

מרין ארחת רשיעיא סגיאתא קיימתון עקתא תקיפתא שתרתון שקר׃ אנת ידעתני כל משקרי קשוט בפומהון ורחיקתון מכולייתהון׃ ואנת יי סבית לבבי לותך ם בחנתני ותדקיקני לבבי לותך ם סחבינון כנעגא לדבחא ותקנינון ליום ד קטול׃ עד אימתי תתרוב ארעא ועשבא כל ה דבקלא דיקטו מחבי דישיציא ויתגרן בה קטי בעירא ועופא ארי אמרו לא גלי קדמוהי סופנא׃ ארי אנא ו בחרתא את הסוסים ובארעא דשלמא תיובתא לי ירכתי נביא על בעותיה ונביא את דמי לברא ודרמוס עם רגלי אלהין ואיברין את קדמי לחרחתי כל קבל חוטרותיה כ בקבלתא ובארעא שלמא אנת בתבחתה וקבל איברין את קדמי לטעברך מל קבל חיה ברא ברוביה ירקיא ואם על טחנן ואנא טמיה לעבוכך דקבל

ריבך אתה יהוה כי אדרוש משפטים אדבר אתך
אתמטיתי מסכרית את עטא ודחוה תביב קדמי ביד טאנאתו׃

גם כי דברו שקר. משל הבו גם אתה. ישראל שאול כי. כי גם אחיך וגו׳ אחבך. כי גם בגאון גם כזה. גם המה בגדו בך. גם הם קראו. גם אחריהם אל תאמן בהם. גם אם ישמעו גם שלום. גם לא ישמעו גם לא ירעו. גם אחריהם גם שכחתם.

מדוע דרך רשעים. שנטע גזלות בשדה ואכלה ואינה צומחת לאחריה פירות. דרך. מלשון (שופטים ה) חדלו פרזון. ואתה ידעתני. ואתה הראני ובחנת לבי: תחתם. לשון (שמות כח) ותחתם את שתי הטבעות: ליום הרגה. ליום שיהרגו בו: עד מתי תאבל הארץ. ויאמר ירמיהו אל ישראל אבו אל שלחה ונעזר: ולא אמרו לא יראה. גם שאמרו

כי רשעתי ה' תנצלני. זימרי רבנן.
יפה פרי תאר קרא יהוה שמך לקול המולה גדלה הציתי אש עליה ודעו דליותיו׃ ויהוה צבאות הנוטע אותך דבר עליך רעה בגלל רעת בית ישראל ובית יהודה אשר עשו להם להכעסני לקטר לבעל׃
ויהוה הודיעני ואודעה אז הראיתני מעלליהם׃ ואני כבכש אלוף יובל לטבחה ולא ידעתי כי עלי חשבו מחשבות נשחיתה עץ בלחמו ונכרתנו מארץ חיים ושמו לא יזכר עוד׃ ויהוה צבאות שפט צדק בחן כליות ולב אראה נקמתך מהם כי אליך גליתי את ריבי׃ לכן כה אמר יהוה על אנשי ענתות המבקשים את נפשך לאמר לא תתנבא בשם יהוה ולא תמות בידנו׃ לכן כה אמר יהוה צבאות הנני פקד עליהם הבחורים ימותו בחרב בניהם ובנתיהם יקחו ברעב׃ ושאירית לא תהיה להם כי אביא רעה אל אנשי ענתות שנת פקדתם׃ ערק אתה יהוה כי אריב אליך אך משפטים אדבר אתך

מן קדם בשחוך בבן וחיותא תקיפא׃ ה
ואת כאדן ויתא דשפיר בריותה
ויאי בחוויות וסביה מסתן באתיא
כן רבוי שמיך בעמטיא וברוי ד
ועברת על אורייתא פשיריתי
עסמיו ותקפין באשתא ידעון
עלך ותתברון לחון סוכניון׃
ויי צבאות דקיים חייך גזר ו
לאיחרא עלך בישתא דחובי
בירת ישראל וברת יהודה ועבדו
לרגזן לצידקותי קדמי לאסקתא
בוסמין לבעלא׃
ויי אלפני ואלידת בבן אחיתני ז
עובדיהון ואנא באיסר בחור
ולבסתא מתובל ולא ידעית ארי
עלי חשיבו עשתונין בישין אמרין
נרמי סמא רמותא בטיבליה ח
ונשיצניה מארעא דישראל ולסמו
לא יהכר עוד׃ ויי צבאות דיין
קשוט גליין קדמוהי כוליין ולב
אתוי פורענות דינך סיתון ארי
קדמך אמריית את עלבני׃ ט
בכן כדין אמר ה' על
אנשי ענתות דבעין למיקטלך
ואמרין לא תתנבי בשמא דה'
ולא תמות בידנא׃ י
בכן מדין אמר ה' צבאות הא
מסער עליהון ועולימיהון יתקטלון
בחרבא בניהון ובנתיהון יסורון
בכפנא׃ ושארא לא יהי להון
ארי איתי ית בישתא על אנשי ענתות שנת סוגרן חובתון׃ יא
את ה' סליחן לקבל פתגמך דלם שאיל תיזיין אנא שמיל מן קדמך

זמי׃ זמירה׃

הֵיֹתה־לִי נַחֲלָתִי כְּאַרְיֵה בַּיָּעַר נָתְנָה
עָלַי בְּקוֹלָהּ עַל־כֵּן שְׂנֵאתִיהָ׃
הֲעַיִט צָבוֹעַ נַחֲלָתִי
לִי הֲעַיִט סָבִיב עָלֶיהָ לְכוּ אִסְפוּ כָל־
חַיַּת הַשָּׂדֶה הַתִּיתֶיהָ לֶאֱכֹלָה׃ רַעִים
רַבִּים חִבְּלוּ כַרְמִי בִּסְּסוּ אֶת־חֶלְקָתִי
נָתְנוּ אֶת־חֶלְקַת חמדתי [חֶמְדָּתִי] לְמִדְבַּר
וַיְשִׂמוּהָ לִשְׁמָמָה׃ שְׁמָמָה לְשַׁמְּמָה [לִשְׁמָמָה] אָבְלָה עָלַי
מְלֹכִין מְנִיאִין קָטְלוּ עָפִי
וְיֹשְׁבִי יְרוּשָׁלִָם׃ אֶחְבְּלוּ אֶת אֶחְסְרוּ הִכְחִידוּ עֲדִי׃
שׁוֹדְדִים לְעֹדְדִי אֶחְבְּלוּ מְקַטְּ
וְרוּבַת עֲדִינוֹת כָּל־אֶרֶץ אֲרַיָּלִית
אֲנָשִׁים דְּשׁוּנִי וְזָרַעְתִּי עַל לֹא
עַל כָּל נְיָרֵי בְּקָרְבָּהּ אֶתּוֹ בְּזוֹזִין
נְטִיעוֹת מְתוּקוֹת לְהַחֲרִישׁ לָהֶם
כִּי אֵרַי מִרְבָּה קָדַם מִקְטָלָה מִסְפֵּי
אֶרֶץ אֶרְאֶלִּי שְׁלָלָה
לְכָל בִּיקְרָא׃ לֹא תְחוֹן דַּיָּן
לְזַרְעוֹ וְחוֹן עַל כֵּיר וְלֹא ס
מְשַׁכְּחִין לְמִיכְנָשׁ אֶלְהַזְכִּירִין ו
וְעַלְלוֹתָיו בְּיוֹת לְרוֹן וְקָצְרוּ
וְתָבְחָנוּ בְּעוֹבְרֵיכֶן בְּמִתֵּי עֲלֵיכֶן
תְּקוּף רוּגְזוֹ דַּיָּי׃
כֹּה אָמַר יְיָ עַל כָּל מְגָרְיָא
בִּישְׁיָא דְּמִנְּקִין בְּאַחֲסָנְתָּא וְאַחֲסָנְ
יָת עַמִּי יִשְׂרָאֵל הָא אֲנָא מְסַלְּקִ לְ
לְחוֹן מֵעַל אַרְעָתְהוֹן וְיָת דְּבֵית יְהוּדָ
אֶסְתַּלֵּק מִבֵּינֵיהוֹן׃ וְהָוָה כַּד
וְאֶסְתַּלֵּק יָתְהוֹן וְאֶתוֹב בְּמֵימְרִי ו
וְאֶרַחֲמִנְּהוֹן עַל־דִּין וְאֶתֵיבִינוּן גְּבַר
לְאַחֲסָנְתֵּהּ וּגְבַר לְאַרְעֵהּ׃ וְהָוֵי
אִם מֵילֵף יֵילְפוּן מֵאוֹרָחָת בֵּנֵי עַמִּי
דְּעַמִּי לְקַיָּמָא בְּשׁוּם טַעֲוָתָא
וְיִתְקַיְּמוּן בְּגַוֵּהּ עַמִּי׃ וְאִם לָא יְקַבְּלוּן אוּלְ
נְתוֹן שְׁכֶם לְאוֹתָיו יוֹמָם׃ עוֹד יֹשְׁבִין בְּשׁוּקֵי וּרְחוֹ׃ אִם יִרְדֹּם שׁוֹמֵר׃ אֶל תִּשְׂאֵהוּ׃ אֶת פְּרִיָּה וְאֶת תְּבוּאָתָהּ׃
תֹּאמַר אֵלָיו׃ סִיג עֲלֵיהֶם מְעַצְּבִין׃

לְבֵל בְּשֵׂר׃ בְּקִרְבּוֹ וּבְשֵׂר בְּשֵׂר קָדְשׁוֹ׃ כִּי אִם יֵשׁ מְעַנִּים וְסוֹבְלִים מֵרֹב אַכְזְרִיּוּתָם׃ כִּי אִם יֵשׁ מְעַנִּים וְסוֹבְלִים מֵרֹב אַכְזְרִיּוּתָם׃
אֲשֶׁר דֶּרֶךְ הָיוּ אֲנִי תּוֹבֵר׃ אֲרוֹרֵי תּוֹבֵר׃ עַמְּדִי כְּנֶגֶד כָּל שִׁכְנֵי הָרָעִים׃
אֲשֶׁר יִגְּעוּ בְּנַחֲלָתִי הַנְּתוּנָה לְעַמִּי׃ הִנְנִי נוֹתְשָׁם מֵעַל אַדְמָתָם׃ הִנְנִי נוֹתְשָׁם מֵעַל אַדְמָתָם׃
וְאֶת בֵּית יְהוּדָה אֶתּוֹשׁ מִתּוֹכָם׃ וְהָיָה אַחֲרֵי נָתְשִׁי אוֹתָם אָשׁוּב וְרִחַמְתִּים
וְהֲשִׁבֹתִים אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ וְאִישׁ
לְאַרְצוֹ׃ וְהָיָה אִם לָמֹד יִלְמְדוּ אֶת
דַּרְכֵי עַמִּי לְהִשָּׁבֵעַ בִּשְׁמִי חַי־יְהוָה
כַּאֲשֶׁר עִמְּדוּ אֶת־עַמִּי לְהִשָּׁבֵעַ בַּבָּעַל
וְנִבְנוּ בְּתוֹךְ עַמִּי׃ וְאִם לֹא יִשְׁמְעוּ
נְאֻם־יְהוָה׃

כֹּה אָמַר יְהוָה אֵלַי הָלוֹךְ וְקָנִיתָ לְךָ
אֵזוֹר מָתְנַיִם וְשַׂמְתּוֹ עַל־מָתְנֶיךָ
וּבַמַּיִם לֹא תְבִיאֵהוּ׃ וָאֶקְנֶה אֶת־
הָאֵזוֹר כִּדְבַר יְהוָה וָאָשִׂם עַל־מָתְנָי׃
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה
אֵלַי שֵׁנִית לֵאמֹר׃ קַח אֶת־הָאֵזוֹר
אֲשֶׁר קָנִיתָ אֲשֶׁר עַל־מָתְנֶיךָ וְקוּם
לֵךְ פְּרָתָה וְטָמַנְתּוֹ שָׁם בְּנִקְרַק הַסֶּלַע
׃ וָאֵלֵךְ וָאֶטְמְנֵהוּ פְּרָת כַּאֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אוֹתִי׃ וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים
רַבִּים וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קוּם לֵךְ פְּרָתָה
וְקַח מִשָּׁם אֶת־הָאֵזוֹר אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ
לְטַמְּנוֹ שָׁם׃ וָאֵלֵךְ פְּרָתָה וָאֶחְפֹּר
וָאֶקַּח אֶת־הָאֵזוֹר מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־
טְמַנְתִּיו שָׁמָּה וְהִנֵּה נִשְׁחַת הָאֵזוֹר
לֹא יִצְלַח לִלְכֹל׃
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃
כֹּה אָמַר יְהוָה כָּכָה אַשְׁחִית אֶת־גְּאוֹן
יְהוּדָה וְאֶת־גְּאוֹן יְרוּשָׁלִָם הָרָב׃
הָעָם הַזֶּה הָרָע הַמְאֲנִים לִשְׁמֹעַ אֶת
דְּבָרַי הַהֹלְכִים בִּשְׁרִרוּת לִבָּם וַיֵּלְכוּ
אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם
וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת לָהֶם וְיִהְיוּ כָּאֵזוֹר הַזֶּה
אֲשֶׁר לֹא־יִצְלַח לִלְכֹל׃ כִּי כְאֲשֶׁר
יִדְבַּק הָאֵזוֹר אֶל־מָתְנֵי אִישׁ כֵּן ה
הִדְבַּקְתִּי אֵלַי אֶת כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל
וְאֶת־כָּל־בֵּית יְהוּדָה נְאֻם־יְהוָה
לִהְיוֹת לִי לְעָם וּלְשֵׁם וּלְתִהִלָּה
וּלְתִפְאֶרֶת וְלֹא שָׁמָעוּ׃ וְאָמַרְתָּ
אֲלֵיהֶם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה כֹּה אָמַר יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כָּל־נֵבֶל יִמָּלֵא יָיִן
וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ הֲיָדוֹעַ נֵדַע כִּי כָל
נֵבֶל יִמָּלֵא יָיִן׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה
אָמַר יְהוָה הִנְנִי מְמַלֵּא אֶת כָּל יֹשְׁבֵי
הָאָרֶץ הַזֹּאת וְאֶת הַמְּלָכִים הַיֹּשְׁבִים
לְדָוִד עַל כִּסְאוֹ וְאֶת הַכֹּהֲנִים וְאֶת
הַנְּבִיאִים וְאֶת כָּל יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם
שִׁכָּרוֹן׃ וְנִפַּצְתִּים אִישׁ אֶל אָחִיו
וְהָאֲבוֹת וְהַבָּנִים יַחְדָּו נְאֻם יְהוָה
לֹא אֶחְמוֹל וְלֹא אָרוּס וְלֹא אֲרַחֵם
מֵהַשְׁחִיתָם׃ שִׁמְעוּ
וְהַאֲזִינוּ אַל־תִּגְבְּהוּ כִּי יְהוָה דִּבֵּר׃

תֵּן כָּבוֹד׃ שִׂימוּ לַה׳ כָּבוֹד׃ בְּטֶרֶם יַשְׁכִּים וְיָבִיא אֶת הַשַּׁחַר׃ וְיַעֲשֶׂה אֲפֵלָה׃
בְּטֶרֶם יִכָּשְׁלוּ רַגְלֵיכֶם׃ בְּטֶרֶם יִכָּשְׁלוּ רַגְלֵיכֶם׃ וְשַׂמְתִּיו לְצַלְמָוֶת׃ וְשַׂמְתִּיו לְצַלְמָוֶת׃
וְתִתֵּן לָהֶם לְאֵפֶל׃ וְתִתֵּן לָהֶם לְאֵפֶל׃ וְתִתֵּן לָהֶם לְאֵפֶל׃ וְתִתֵּן לָהֶם לְאֵפֶל

תְּנוּ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּבוֹד בְּטֶרֶם
יַחְשִׁךְ וּבְטֶרֶם יִתְּנְפוּ רַגְלֵיכֶם עַל־
הָרֵי נָשֶׁף וְקִוִּיתֶם לְאוֹר וְשָׂמָהּ ל
לְצַלְמָוֶת יְשִׁיתֶ לָעֲרָפֶל׃ וְאִם לֹא
תִשְׁמְעוּהָ בְּמִסְתָּרִים תִּבְכֶּה נַפְשִׁי
מִפְּנֵי גַּאֲוָה וְדָמֹעַ תִּדְמַע וְתָרֵד עֵינִי
דִמְעָה כִּי נִשְׁבְּה עֶדֶר יְהוָה׃
אִמְרוּ לַמֶּלֶךְ וְלִגְבִירָה
הַשְׁפִּילוּ שְׁבוּ כִּי יָרַד מֵרַאשֹׁתֵיכֶם
עֲטֶרֶת תִּפְאַרְתְּכֶם׃ עָרֵי הַנֶּגֶב סֻגְּרוּ
וְאֵין פּוֹתֵחַ הָגְלַת יְהוּדָה כָּלָּה הָגְלֹת
שְׁלוֹמִים׃ שְׂאִי עֵינַיִךְ
וּרְאִי הַבָּאִים מִצָּפוֹן אַיֵּה הָעֵדֶר נִתַּן־
לָךְ צֹאן תִּפְאַרְתֵּךְ׃ מָה־תֹּאמְרִי כִּי־
יִפְקֹד עָלַיִךְ וְאַתְּ לִמַּדְתְּ אֹתָם עָלַיִךְ
אֲלֻפִּים לְרֹאשׁ הֲלוֹא חֲבָלִים יְאֹחֲזוּךְ
כְּמוֹ אִשָּׁה לֵדָה׃ וְכִי תֹאמְרִי בְלִבֵּךְ
מַדּוּעַ קָרְאֻנִי אֵלֶּה רֹב עֲוֹנֵךְ נִגְלוּ
שׁוֹלַיִךְ נֶחְמְסוּ עֲקֵבָיִךְ׃ הֲיַהְפֹּךְ
כּוּשִׁי עֹרוֹ וְנָמֵר חַבַּרְבֻּרֹתָיו גַּם־
אַתֶּם תּוּכְלוּ לְהֵיטִיב לִמְּדֵי הָרָע׃
וַאֲפִיץ כְּקַשׁ עֹבֵר לְרוּחַ מִדְבָּר׃

תנו ליהוה אלהיכם כבוד בטרם
יחשך ובטרם יתגפו רגליכם על־
הרי נשף וקויתם לאור ושמה ל
לצלמות ישית לערפל׃ ואם לא
תשמעוהו במסתרים תבכה נפשי
מפני גאוה ודמוע תדמע ותרד עיני
דמעה כי נשבה עדר יהוה׃
אמר למלך ולגבירה
השפילו שבו כי ירד מראשותיכם
עטרת תפארתכם׃ ערי הנגב סגרו
ואין פותח הגלת יהודה כלה הגלת
שלומים׃ שאי עיניכם
וראי הבאים מצפון איה העדר נתן־
לך צאן תפארתך׃ מה־תאמרי כי־
יפקד עליך ואת למדת אתם עליך
אלפים לראש הלוא חבלים יאחזוך
כמו אשת לדה׃ וכי תאמרי בלבבך
מדוע קראני אלה רב עונך נגלו
שוליך נחמסו עקביך׃ היהפך
כושי עורו ונמר חברבורותיו גם־
אתם תוכלו להיטיב למדי הרע׃
ואפיצם כקש עובר לרוח מדבר׃

זֶה גּוֹרָלֵךְ מְנָת מַדָּיִךְ מֵאִתִּי נְאֻם־יְהוָה
אֲשֶׁר שָׁכַחַתְּ אוֹתִי וַתִּבְטְחִי בַּשָּׁקֶר׃
וְגַם־אֲנִי חָשַׂפְתִּי שׁוּלַיִךְ עַל־פָּנָיִךְ
וְנִרְאָה קְלוֹנֵךְ׃ נַאֲפוּפַיִךְ וּמְצַהֲלוֹתַיִךְ
זִמַּת זְנוּתֵךְ עַל־גְּבָעוֹת בַּשָּׂדֶה רָאִיתִי
שִׁקּוּצַיִךְ אוֹי לָךְ יְרוּשָׁלַ͏ִם לֹא תִטְהָרִי
אַחֲרֵי מָתַי עֹד׃
אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ
עַל־דִּבְרֵי הַבַּצָּרוֹת׃ אָבְלָה יְהוּדָה
וּשְׁעָרֶיהָ אָמְללוּ קָדְרוּ לָאָרֶץ וְעַוַּחַת
יְרוּשָׁלַ͏ִם עָלְתָה׃ וְאַדִּירֵיהֶם שָׁלְחוּ
צְעִירֵיהֶם לַמָּיִם בָּאוּ עַל־גַּבִּים לֹא־
מָצְאוּ מַיִם שָׁבוּ כְלֵיהֶם רֵיקָם בֹּשׁוּ
וְהָחְפְּרוּ וְחָפְרוּ רֹאשָׁם׃ בַּעֲבוּר
הָאֲדָמָה חַתָּה כִּי לֹא הָיָה גֶשֶׁם בָּאָרֶץ
בֹּשׁוּ אִכָּרִים חָפְרוּ רֹאשָׁם׃ כִּי גַם־
אַיֶּלֶת בַּשָּׂדֶה יָלְדָה וְעָזַב כִּי לֹא הָיָה
דֶשֶׁא׃ וּפְרָאִים עָמְדוּ עַל־שְׂפָיִם
שָׁאֲפוּ רוּחַ כִּתָּנִים כָּלוּ עֵינֵיהֶם כִּי־
אֵין עֵשֶׂב׃ אִם־עֲוֹנֹתֵינוּ עָנוּ בָנוּ יְהוָה
עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי רַבּוּ מְשׁוּבֹתֵינוּ
לְךָ חָטָאנוּ׃ מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעוֹ
בָּעֵת צָרָה לָמָּה תִּהְיֶה כְגֵר בָּאָרֶץ
וְכֹאַרְחַ נָטָה לָלוּן׃ לָמָּה תִּהְיֶה
כְּאִישׁ נְדוֹכָם כְּגִבּוֹר לֹא־יוּכַל לְהוֹשִׁיעַ
וְאַתָּה־בְקִרְבֵּנוּ יְהוָה וְשִׁמְךָ עָלֵינוּ
נִקְרָא אַל־תַּנִּיחֵנוּ׃
אֹרְחָתָא וְקָטָא לְמַדָּבְתָא׃ לְמָה תִּהְוֶה רְוָגִין עֲלָנָא וְאַנְתָּא סְטֵי־טְלִין וְשַׁבְקִין וְאָזֵל גְּבַר
יְקַל לְמִסְרַךְ וְחַיְתָא שְׁבַק בֵּינָנָא יְשִׁקֶּרְךָ עֲלָנָא אִיתְקְרִי לָא תְשַׁבְקִנָּנָא׃

דין עדביך וחולק אחסכתיך מן
קדמי באסר יי דשבקתי פולחני
ואיתרחתת על שקרא׃ ואף אנא
אגלי כחתת תוכך על אפך ויתחזי
קלנך׃ טפשותיך ובישוותיך
ועיצת תיטאי ינקותיך על דסחרא
בחקלא גלי קדמי שקוציך ווי ליך
ירושלם לא תדכין עד כען׃
ארכא יומין סגיאין׃
דחוה פתום נבואה מן קדם יי עם
ירמיה על עכבי בוצרתא׃
איתאבלו דבית יהודה וקרויהון
ותבוא איתתיאו אפיהון אכרום
אוכמין כקורא איתרתשו לארעא
חוותת יתבי ירושלם סלקת׃
ותקיפיהון שלחו תינייהון למיא
אתו על פציידיא ולא אשכחו מא
תבו מנייהון ריקן בחיטהון ואיתבנעו
ותפו רישיהון׃ בגיל תורבי יתבי
ארעא איתברו ארי לאנוחה סטרא
בארעא בגירו אכיריא ותפו
רישיהון׃ ארי אף איילתא
בחקלא ילדת ושבקא ארי לא
חוו ותיאין ועסבא׃ ועברין קטפא
על גבי שתן רוחא בירורין קטפא
עיניהון ארי ליית עשבא׃ אם
חובנא אסחידו בנא יי עביד בגיל
שמך ארי סגיאין חיובתנא קדמיך
חבנא׃ סיבור ישראל פרוקה
בעידן עקתא למה יהוי כתותא בארעא וכעברא
ואתתא כתותבין בארעא׃ ובעידן

תראה ה׳ סי שכיח אל הכתן. תר׳ אל הכתן דידהה בכתל השחין. והבראותיו תר׳ פני׳. אני חשפתי שוליך. גלה
וחזר תר׳ דשה. ראש עיצור ס׳. ואדריהם שלחו עצריהם. וכשלו׳ רעיו ואזה. ויצא מן כח עין כל תורה.
שבעו באבן שעריה׳. כתונים ג׳ וסים תראים עטורו על שפיו. אשמה בספר כתנים. ואתה כתנים כיבים ס
תחיתו׳ פי׳ כתו׳ תמצאכי. כן לשון נקבה. כן כתיב מגזירתו עליהם גלוח ואבנים כי לא היה גשם בארץ
ונבעתו כי לא היה גשם בארץ לא טעם הפסוק הזה מאחר כמו
שם ס לשון נוטים לעבור ע׳ רחוקות. חלילו. חסרים הם שבדי
תחיתו׳ כי שלח. ואמר אל תלמיד שלא יהיה עצה על לבו לומר
אלך ואשוב אל ביתי ואל ארצי ואל משפחתי ואל אשתי ואל בני
ובתי ואל בית אבי ואל בית אמי ואל ארצי ואל עירי ואל מקומי
ואל מולדתי ואל מנוחתי ואל נחלתי ואל אחוזתי ואל מקום
גידולי ואל מקום מחצבתי ואל מקום חלקתי ואל מקום שדותי
ואל מקום כרמי ואל מקום בתי ואל מקום בתי כנסיותי ואל
מקום בתי מדרשותי ואל מקום בתי תפלותי ואל מקום בתי
תלמודי ואל מקום בתי משנתי ואל מקום בתי שיחתי ואל מקום
בתי שעשועי ואל מקום בתי שחוקי ואל מקום בתי שמחתי ואל
מקום בתי שמועתי ואל מקום בתי שלותי ואל מקום בתי
שלוותי ואל מקום בתי שלומי ואל מקום בתי שלמותי ואל
מקום בתי שלמי ואל מקום בתי שלמתי ואל מקום בתי שלמיותי
ואל מקום בתי שלמיתי ואל מקום בתי שלמיותי ואל מקום בתי
שלמיתי ואל מקום בתי שלמיותי ואל מקום בתי שלמיתי ואל
מקום בתי שלמיותי ואל מקום בתי שלמיתי ואל מקום בתי
שלמיותי ואל מקום בתי שלמיתי ואל מקום בתי שלמיותי ואל

כה תאמר אל. כאן ראוי לעמוד. כתוב שהיתה הנבואה הזאת ליאשיהו ולא נזכר בימיו ולא נשמר בימי יהויקים אלא בימי צדקיהו. כתוב שהיתה הנבואה הזאת ליאשיהו ולא נזכר בימיו ולא נשמר בימי יהויקים אלא בימי צדקיהו. ואין לתמוה על שנים הרבה שהיו ביניהם שלא נזכרה הנבואה בימיהם שהרי ירמיה התחיל להתנבא בימי יאשיהו ונתנבא עד

כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה עַל־הַבָּנִים וְעַל־ הַבָּנוֹת הַיִּלֹדִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל־ אִמּוֹתָם הַיֹּלְדוֹת אוֹתָם וְעַל־אֲבוֹתָם הַמּוֹלִדִים אוֹתָם בָּאָרֶץ הַזֹּאת: מַחֲלָאִים יָמוּתוּ לֹא יִסָּפְדוּ וְלֹא יִקָּבְרוּ לְרֶמֶן עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה יִהְיוּ וּבַחֶרֶב וּבָרָעָב יִכָּלוּ וְהָיְתָה נִבְלָתָם לְמַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ: כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה אַל־ תָּבוֹא בֵּית מַרְזֵחַ וְאַל־ תֵּלֵךְ לְקוֹנְנָה כִּי אֲסַפְתִּי אֶת־ שְׁלוֹמִי מֵאֵת הָעָם הַזֶּה נְאֻם יְהוָה אֶת־הַחֶסֶד וְאֶת־הָרַחֲמִים: וּמֵתוּ גְדֹלִים וּקְטַנִּים בָּאָרֶץ הַזֹּאת לֹא יִקָּבְרוּ וְלֹא־יִסְפְּדוּ לָהֶם וְלֹא יִתְגֹּדַד וְלֹא יְקָרַח־לָהֶם: וְלֹא־יִפְרְסוּ לָהֶם עַל־אֵבֶל לְנַחֲמוֹ עַל־מֵת וְלֹא־יַשְׁקוּ אוֹתָם כּוֹס תַּנְחוּמִים עַל־אֲבִיו וְעַל־ אִמּוֹ: וּבַיִת מִשְׁתֶּה לֹא תָבוֹא לָשֶׁבֶת אִתָּם לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת: כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מַשְׁבִּית מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה לְעֵינֵיכֶם וּבְיֹמֵיכֶם קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה: וְהָיָה כִּי־תַגִּיד לָעָם הַזֶּה אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ עַל־מָה דִּבֶּר יְהוָה עָלֵינוּ אֵת כָּל־ הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וּמָה עֲוֹנֵנוּ וּמָה חַטָּאתֵנוּ אֲשֶׁר חָטָאנוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ: וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֲשֶׁר־ עֲזָבוּ אֲבוֹתֵיכֶם אוֹתִי נְאֻם־ יְהוָה וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיַּעַבְדוּם וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לָהֶם וְאֹתִי עָזָבוּ וְאֶת־תּוֹרָתִי לֹא שָׁמָרוּ:

לעיכם. כשוכי את שכותכם: ותרעה תנוחלה ותאות [ו] ותשביו בקריאתו ותשב בסדרי ושב: שטרי ה קבצון בקריאתו ותשב את משפחות ל שטרי. ותאתי עזבו ואת תורתי לא שמרו. על מאשם את תורתי. תעזבוני ואת משפחתי. ותור אמר בעדים ומשפחה:

וְאַתֶּם הֲרֵעֹתֶם לַעֲשׂוֹת מֵאֲבֹתֵיכֶם וְהִנֵּכֶם הֹלְכִים אִישׁ אַחֲרֵי שְׁרִרוּת לִבּוֹ הָרָע עַל־בִּלְתִּי שָׁמְעֹ אֵלָי: וְהִטַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעַל הָאָרֶץ הַזֹּאת עַל־ הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתֶּם אַתֶּם וַאֲבֹתֵיכֶם וַעֲבַדְתֶּם שָׁם אֶת־אֱלֹהִים אֲחֵרִים יוֹמָם וָלָיְלָה אֲשֶׁר לֹא אֶתֵּן לָכֶם חֲנִינָה: לָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְלֹא יֵאָמֵר עוֹד חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת־ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: כִּי אִם־חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ צָפוֹן וּמִכֹּל הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִדַּחְתִּים שָׁמָּה וְהֵשִׁבֹתִים עַל־ אַדְמָתָם אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם: הִנְנִי שֹׁלֵחַ לְרַבִּים דַּייָגִים נְאֻם־יְהוָה וְדָגוּם וְאַחֲרֵי־כֵן אֲשַׁלַּח לְרַבִּים צַיָּדִים וְצָדוּם מֵעַל כָּל־הָר וּמֵעַל כָּל־גִּבְעָה וּמִנְּקִיקֵי הַסְּלָעִים: כִּי עֵינַי עַל־כָּל־דַּרְכֵיהֶם לֹא נִסְתְּרוּ מִלְּפָנָי וְלֹא נִצְפַּן עֲוֹנָם מִנֶּגֶד עֵינָי: וְשִׁלַּמְתִּי רִאשׁוֹנָה מִשְׁנֶה עֲוֹנָם וְחַטָּאתָם עַל חִלְלָם אֶת־ אַרְצִי בְּנִבְלַת שִׁקּוּצֵיהֶם וְתוֹעֲבֹתֵיהֶם מִלְאוּ אֶת־נַחֲלָתִי: יְיָ עֻזִּי וּמָעוּזִּי וּמִנוּסִי בְּיוֹם צָרָה אֵלֶיךָ גּוֹיִם יָבֹאוּ מִקְצוֹת־הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ אַךְ־שֶׁקֶר נָחֲלוּ אֲבוֹתֵינוּ הֶבֶל וְאֵין בָּם מוֹעִיל: הֲיַעֲשֶׂה־לּוֹ אָדָם אֱלֹהִים וְהֵמָּה לֹא אֱלֹהִים: לָכֵן הִנְנִי מוֹדִיעַ לָהֶם בַּפַּעַם הַזֹּאת אוֹדִיעֵם אֶת־ יָדִי וְאֶת־גְּבוּרָתִי וְיָדְעוּ כִּי־שְׁמִי יְהוָה:

וְאַתֶּן אֵבֶן־אִשְׁתּוֹן לְמַעֲבִי מִסְאֲבַתְּכֶן וְהָא אִתְּן אָזְלִין בְּבַר בְּתַר תַּרְתּוֹר לִיבּוֹת בִּישָׁא כְּדִיל וְלָא לְקַבְלָא לְמֵימְרִי: וְאַטֵּל יַתְכֶן מֵעַל אַרְעָא הָדָא לְאַרְעָא וְלָא יְדַעְתּוּן אֵתּוּן וַאֲבָהָתְכוֹן וְתִפְלְחוּן תַּמָּן לְעַמְמַיָּא פָּלְחֵי טָעֲוָתָא יוֹמָם וְלֵילְיָא וְלָא אֶתֵּן לְכוֹן רְוָחָן: כְּדֵין הָא יוֹמִין אֲתַיִן אָמַר יְיָ וְלָא יֵאָמַר עוֹד חַי יְיָ דְּאַפֵּיק יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְּמִצְרָיִם: אֶלָּהֵן חַי יְיָ דְּאַפֵּיק יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא צָפוֹנָא וּמִכֹּל אַרְעָתָא דִּי אַבְעַדְתְּהוֹן תַּמָּן וַאֲתִיבִינוּן לְאַרְעָתְהוֹן דִּי יְהַבִית לַאֲבָהָתְהוֹן: הָא אֲנָא שָׁלַח לְעַמְמִין קְטוֹלִין אָמַר יְיָ וְיִקְטְלוּנוּן וּבָתַר כֵּן אֲשַׁלַּח לְמִנְיָנִין וְיִצְוְטוּנוּן מֵעַל כָּל טוּר וּמֵעַל כָּל רֵסְהָא וּמִשְׁקְפֵי כֵּיפָיָא: אֲרֵי עֵינַי עַל כָּל אוֹרְחָתְהוֹן לָא מִסְתַּתְּרָן מִן קֳדָמַי וְלָא מִטְמַר חוֹבֵיהוֹן מִקֳּבֵל מֵימְרִי: וְאֶשְׁלֵם קָדָם בְּרִישָׁא חוֹבֵיהוֹן וְחֵטָאֵיהוֹן עַל דְּאָחִילוּ יָת אַרְעִי בְּנִבְלַת דֻּגְלֵיהוֹן וְשִׁקּוּצֵיהוֹן מְלוֹ יָת אֲחֻסָנְתִּי: יְיָ תּוֹקְפִי וְרָחֲצִי וְשַׁיְזִבְנִי בְּעִדָּנָא עַקָּא לְשַׁיְטָא בְּבוּרְתָּךְ עַמְמַיָּא יְתוֹן מִסְכֵּינֵי אַרְעָא וְיִכְרוֹן בְּרֵם לְשַׁקְרָא אֲלָהִין אַכְתַּנָא וְלָמָא וְלֵית בְּהוֹן מַתְנָאוּ: הֲיַאֲשֵׂי לֵיהּ אֱנָשׁ טָעֲוָן וְהוּא לָא אֱלָהִין: לְכֵן הָא אֲנָא מוֹדַע לְהוֹן בְּזִמְנָא דְּנָא אוֹדַעִינוּן יָת פּוּרְעָנוּתִי וְיֵתְעַדְּעוּן דִּי שְׁמִי יְיָ:

חטאת יהודה כתובה וגו׳. ידוע כי חטאתם היה עשוי על לוח לבם כשהיו עושים לפני עבודה זרה ואומרים לה כל כך עשיתי לך ולא כפרת לי עד שתהיה חטאתם כתובה לפניך כאלו היא חקוקה בלוח לבם ובקרנות מזבחותם כדי שיזכרו לעשות תשובה ויכפר להם ולא היו עושים כן אלא כדי שיכפר להם ולכך נאמר חטאת יהודה כתובה ולא נאמר חטאתם כתובה לפניך כדי שיכפר להם ולא היו עושים כן אלא כדי שיכפר להם ולכך נאמר חטאת יהודה כתובה וגו׳. ידוע כי חטאתם היה עשוי על לוח לבם כשהיו עושים לפני עבודה זרה ואומרים לה כל כך עשיתי לך ולא כפרת לי עד שתהיה חטאתם כתובה לפניך כאלו היא חקוקה בלוח לבם ובקרנות מזבחותם כדי שיזכרו לעשות תשובה וי

רשי

אל תחיה לי למחתה
מחתה לשון כף
מחתה לשון כף
אל תחיה לי למחתה
אל תחיה לי למחתה
אל תחיה לי למחתה

עָרְפוּ וְלֹא פָנִים אֶרְאֵם בְּיוֹם אֵידָם׃
וַיֹּאמַרְתִּי לִבִּי אַךְ אֶת־אֵלֶּה תִּשָּׂא
עַל יְרֵמְיָהוּ חָשְׁבוֹת כִּי לֹא־תֹאבֵד
תּוֹדָה מִבָּתֵּיהֶם וְעָשָׂה מְחֻכָּם וְדֶרֶךְ מְבֻגֶּיָא
לִבּוֹ וְנִבְרְחוּ בַלָּשׁוֹן וְאֶל־נִקְשְׁיְרָה אֶל־
בֶּל דְּבָרָיו׃ הִקְשִׁיבָה יְהוָה אֵלַי
וְשִׁמְעָ לְקוֹל יְרִיבָי׃ הֲיְשֻׁלַּם תַּחַת־
טוֹבָה רָעָה כִּי־כָרוּ שׁוּחָה לְנַפְשִׁי זִכְרִי־
עָמְדִי לְפָנֶיךָ לְדַבֵּר עֲלֵיהֶם טוֹבָה
לְהָשִׁיב אֶת־חֲמָתְךָ מֵהֶם׃
לָכֵן תֵּן אֶת־בְּנֵיהֶם לָרָעָב
וְהַגִּירֵם עַל־יְדֵי־חָרֶב וּתְהִינָה נְשֵׁיהֶם
שְׁכֻלוֹת וְאַלְמָנוֹת וְאַנְשֵׁיהֶם יִהְיוּ
הֲרֵגֵי מָוֶת בַּחוּרֵיהֶם מְכֵּי־חָרֶב ב
בַּמִּלְחָמָה׃ תְּשָׁמַע זְעָקָה מִבָּתֵּיהֶם
כִּי־תָבִיא עֲלֵיהֶם גְּדוּד פִּתְאֹם כִּי־כָרוּ
שִׁיחָה לְלָכְדֵנִי וּפְחִים טָמְנוּ לְרַגְלָי׃
וְאַתָּה יְהוָה יָדַעְתָּ אֶת־כָּל־עֲצָתָם
עָלַי לְמָוֶת אַל־תְּכַפֵּר עַל־עֲוֹנָם
וְחַטָּאתָם מִלְּפָנֶיךָ אַל־תֶּחִי וִהְיוּ
כְּשֻׁלִּים לְפָנֶיךָ בְּעֵת אַפְּךָ עֲשֵׂה
בָהֶם׃ כֹּה אָמַר יְהוָה
הַלוֹךְ וְקָנֹה יְהֵי בְּקֶבֶק יוֹצֵר חֶרֶשׂ וְקִרְקַעַ
הָעָם וּמִזְקְנֵי הַכֹּהֲנִים׃ וְיָצָאתָ אֶל־
גֵּיא בֶן־הִנֹּם אֲשֶׁר פֶּתַח שַׁעַר הַחֲרְסִית
וְקָרָאתָ שָׁם אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אֲדַבֵּר
אֵלֶיךָ׃ וְאָמַרְתָּ שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה
מְלָכֵי יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם כֹּה אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי
מֵבִיא רָעָה עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר כָּל
שֹׁמְעָהּ תְּצַלֶּלְנָה אָזְנָיו׃ יַעַן אֲשֶׁר
עֲזָבֻנִי וַיְנַכְּרוּ אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיְקַטְּרוּ
בּוֹ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּם
הֵמָּה וַאֲבוֹתֵיהֶם וּמַלְכֵי יְהוּדָה וּמָלְאוּ
אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה דָּם נְקִיִּם׃

וְאִמְרוּ אֵת וְנִחְכֶּה עַל יִרְמְיָה
מְחַשְּׁבוֹת וְנַכֶּנּוּ בַּלָּשׁוֹן וְנַקְשִׁיבָה
בְּכָל־דְּבָרָיו׃ הַקְשִׁיבָה יְהוָה אֵלָי
וְשִׁמְעָ לְקוֹל יְרִיבָי׃ הֲיְשֻׁלַּם תַּחַת
טוֹבָה רָעָה כִּי כָרוּ שׁוּחָה לְנַפְשִׁי זְכֹר
עָמְדִי לְפָנֶיךָ לְדַבֵּר עֲלֵיהֶם טוֹבָה
לְהָשִׁיב אֶת־חֲמָתְךָ מֵהֶם׃
לָכֵן תֵּן אֶת־בְּנֵיהֶם לָרָעָב
וְהַגִּירֵם עַל־יְדֵי־חָרֶב וּתְהִינָה נְשֵׁיהֶם
שְׁכֻלוֹת וְאַלְמָנוֹת וְאַנְשֵׁיהֶם יִהְיוּ
הֲרֵגֵי מָוֶת בַּחוּרֵיהֶם מְכֵּי־חָרֶב ב
בַּמִּלְחָמָה׃ תְּשָׁמַע זְעָקָה מִבָּתֵּיהֶם
כִּי־תָבִיא עֲלֵיהֶם גְּדוּד פִּתְאֹם כִּי־כָרוּ
שִׁיחָה לְלָכְדֵנִי וּפְחִים טָמְנוּ לְרַגְלָי׃
וְאַתָּה יְהוָה יָדַעְתָּ אֶת־כָּל־עֲצָתָם
עָלַי לְמָוֶת אַל־תְּכַפֵּר עַל־עֲוֹנָם
וְחַטָּאתָם מִלְּפָנֶיךָ אַל־תֶּחִי וִהְיוּ
כְּשֻׁלִּים לְפָנֶיךָ בְּעֵת אַפְּךָ עֲשֵׂה
בָהֶם׃ כֹּה אָמַר יְהוָה
הַלוֹךְ וְקָנִיתָ בְּקֶבֶק יוֹצֵר חֶרֶשׂ וּמִקְּנֵי
הָעָם וּמִזְקְנֵי הַכֹּהֲנִים׃ וְיָצָאתָ אֶל־
גֵּיא בֶן הִנֹּם אֲשֶׁר פֶּתַח שַׁעַר הַחֲרְסִית
וְקָרָאתָ שָׁם אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אֲדַבֵּר
אֵלֶיךָ׃ וְאָמַרְתָּ שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה
מְלָכֵי יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם כֹּה אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי
מֵבִיא רָעָה עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר כָּל
שֹׁמְעָהּ תְּצַלֶּלְנָה אָזְנָיו׃ יַעַן אֲשֶׁר
עֲזָבֻנִי וַיְנַכְּרוּ אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיְקַטְּרוּ
בּוֹ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּם
הֵמָּה וַאֲבוֹתֵיהֶם וּמַלְכֵי יְהוּדָה וּמָלְאוּ
אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה דָּם נְקִיִּם׃
וּבָנוּ אֶת־בָּמוֹת הַבַּעַל לִשְׂרֹף אֶת־
בְּנֵיהֶם בָּאֵשׁ עֹלוֹת לַבָּעַל אֲשֶׁר לֹא
צִוִּיתִי וְלֹא דִבַּרְתִּי וְלֹא עָלְתָה עַל־
לִבִּי׃ לָכֵן הִנֵּה יָמִים
בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְלֹא־יֵקָרֵא לַמָּקוֹם
הַזֶּה עוֹד הַתֹּפֶת וְגֵיא בֶן הִנֹּם כִּי אִם־
גֵּיא הָהֲרֵגָה׃ וּבַלֹּתִי אֶת־עֲצַת
יְהוּדָה וִירוּשָׁלִַם בַּמָּקוֹם הַזֶּה ר׳
וְהִפַּלְתִּים בְּחֶרֶב לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד
מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וְנָתַתִּי אֶת־נִבְלָתָם
לְמַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת
הָאָרֶץ׃ וְשַׂמְתִּי אֶת־הָעִיר הַזֹּאת
לְשַׁמָּה וְלִשְׁרֵקָה כָּל עֹבֵר עָלֶיהָ יִשֹּׁם
וְיִשְׁרֹק עַל כָּל מַכּוֹתֶיהָ׃ וְהַאֲכַלְתִּים ל׳ ה׳
אֶת־בְּשַׂר בְּנֵיהֶם וְאֶת בְּשַׂר בְּנֹתֵיהֶם
רֵאשׁ בְּשַׂר־רֵעֵהוּ יֹאכֵלוּ בְּמָצוֹר
וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר יָצִיקוּ לָהֶם אֹיְבֵיהֶם
וּמְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם׃ וְשִׁבַּרְתִּי הַבַּקְבֻּק
לְעֵינֵי הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים אִתָּךְ׃
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה ל׳ ה׳ ל׳ ה׳
צְבָאוֹת כָּכָה אֶשְׁבֹּר אֶת־הָעָם הַזֶּה ח׳
וְאֶת־הָעִיר הַזֹּאת כַּאֲשֶׁר יִשְׁבֹּר אֶת־ ל׳ ה׳ א׳
כְּלִי הַיּוֹצֵר אֲשֶׁר לֹא־יוּכַל לְהֵרָפֵא
עוֹד וּבְתֹפֶת יִקְבְּרוּ מֵאֵין מָקוֹם
לִקְבּוֹר׃ כֵּן אֶעֱשֶׂה לַמָּקוֹם הַזֶּה ל׳ ה׳ ב׳
נְאֻם־יְהוָה וְלִיוֹשְׁבָיו וְלָתֵת אֶת־
הָעִיר הַזֹּאת כְּתֹפֶת׃ וְהָיוּ בָּתֵּי ה׳
יְרוּשָׁלִַם וּבָתֵּי מַלְכֵי יְהוּדָה כִּמְקוֹם
הַתֹּפֶת הַטְּמֵאִים לְכֹל הַבָּתִּים אֲשֶׁר
קִטְּרוּ עַל־גַּגֹּתָם לְכֹל צְבָא ל׳ ה׳ ל׳
הַשָּׁמַיִם וְהֻסַּךְ נְסָכִים לֵאלֹהִים
אֲחֵרִים׃
וַיָּבֹא יִרְמְיָהוּ מִן־הַתֹּפֶת אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ ה׳
יְהוָה שָׁם לְהִנָּבְאוֹ וַיַּעֲמֹד בְּחֲצַר בֵּית־
יְהוָה וַיֹּאמֶר אֶל־כָּל־הָעָם׃
כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
הִנְנִי מֵבִיא עַל־הָעִיר הַזֹּאת וְעַל־כָּל־
עָרֶיהָ אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי
עָלֶיהָ כִּי־הִקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם ל׳
לְבִלְתִּי שְׁמוֹעַ אֶת־דְּבָרָי׃ וַיִּשְׁמַע
פַּשְׁחוּר בֶּן־אִמֵּר הַכֹּהֵן וְהוּא פָּקִיד
נָגִיד בְּבֵית יְהוָה אֵת יִרְמְיָהוּ נִבָּא
אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיַּכֵּה פַּשְׁחוּר
אֶת־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא וַיִּתֵּן אֹתוֹ
עַל־הַמַּהְפֶּכֶת אֲשֶׁר בְּשַׁעַר בִּנְיָמִן
הָעֶלְיוֹן אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה׃

ויהי כמבי׳ ר׳ ואתחנן ואתה ראית את עניי ואת עמלי ואת רדופי ואת יגיעי ואת עמלי ואת רדופי ואת יגיעי ואת עמלי ואת רדופי ואת יגיע

מן הרבר מן הארב. מחדב החלוחית שלהם על הפרי לתן לתוכו כזב כמו שכתב הנביא ולא יחשבו לב כי אני זכרתי כל רעתם: עתה סבבום מעלליהם. לא נתכוונו לעשות כן אלא מחמת מעלליהם הרעים: נגדי עיניהם. לפני: מדוע תהיה כגר. שאינו מכיר את בני ביתו ואינו יכול לבקש מהם רחמים: ובאורח נטה ללון. שאינו יכול לעמוד ברעב ובצמא: כי תהיה כאיש נדהם. שאינו יודע מה לעשות: כגבור לא יוכל להושיע. שאין לו כח להושיע: ואתה בקרבנו. בתוכנו: ושמך עלינו נקרא. שקראת שמך על ירושלים ועל בית המקדש: אל תנחנו. אל תעזבנו: כה אמר יי לעם הזה. כך אמר לנביא שיאמר להם: כן אהבו לנוע. כן הם אוהבים לנוע ממקום למקום ולא לשוב אלי: לא חשך. לא מנעם מלהביא עולה ומנחה: כלה. אני עושה בהם: כי אנכי אתכם להושיעכם. אני עמכם להושיעכם: ואם תלינו. אם תלכו: לבלתי הרע. לרעתכם: ולא יכלו. לא יכלו לעמוד נגדי: כי אם בחרב. כי אם בחרב אני מביא עליהם: ובדבר. ובמגפה: ובכפן. ברעב: ובסותה. ובחרב: ורפוק. ובמגפה: ושקמע. ובחרב: לכשדאי. לכשדים: ויתי. ויהי: ותחי ליה נפשה לשוקה. ותהי נפשה חפצה בו: ארית. שארית: רוגזי בקרתא. כעסי בעיר: ולא לטובא. לא לטובה: ויקריניך בנורא. יכלו אותך באש: דבית מלך שקטא. שהיו בבית המלך שוקטים ובוטחים: בית יהודה קבלו פתגמא דיי. שמעו דבר ה': דינו לשברא דינא. משפט לשבר: ושיבו אביכמא. השיבו אבותיכם: ולית מלכא. ואין המלך: עושין לא מתיראין. עושים ואינם מתיראים: עוברין. עוברים: ואנא שלמת רוגזי עלך. ואני שלמתי כעסי עליך: וישתיני. ויכני: ולא יתי חיים מן קדם בישתא. לא היו חיים מפני הרעה: עוברין. עוברים: הנאמר לא יוסיף. הנאמר לא יוסיף: עלוהי. עליו: ויעול בבירגיתנא. ויבוא בשערי העיר: ואסגיר עליכון בפירי עוברין. והסגרתי עליכם פרי מעלליכם: אשר יי ואילוק אישתא בקרוותא. אשר ה' הוליך אש בקרבה: ותשיצי בכל סתרתא. ותכלה כל מחסה: קרנן אמר יי חות לבית מלך שקטא דבית יהודה. הגידו לבית המלך שוקטים ובוטחים: ותתנבי תמן ית פתגמא דיי. ותתנבא שם את הדבר ה': ויתיבי קבל פתגמא דיי מלך שקטא דבית יהודה. ישבו נגד דבר ה' מלך שוקטים בבית יהודה: ודיירב על פירקי נוד אזדא. ומתרחק מדרכי הרע: ועבדך ועמך ועלין בדיירעיא האילין. ובזה תעבוד את עמך ואת כל הדרים ברעה הזאת: קרנן אמר יי עיבידו דינא והעוקתא ושיזבו אינשא מיד תאיבים ליה וניזר תיתים וארמלא לא תונון ולא תעשון חמס ודמי לא תשפכון באתרא הדין: ארי אם עבדא תעבדון ית פתגמא הדין. כי אם עשה תעשו את הדבר הזה: ויעלון בתרעי ביתא דין מלכין יתבין לדויד על פרסוהי רכיבי ברתילין זבחטיהון הוא ועבדוהי ועמיה: ואם לא תקבלון ית פתגמיא האילין. ואם לא תשמעו את הדברים האלה: בי נשבעית. נשבעתי: ארי למחרבא יתי ביתא הדין. כי לחרבה יהיה הבית הזה: כי כה אמר יי על בית מלך יהודה. כך אמר ה' על בית המלך יושב על כסא דוד: גלעד. ארץ גלעד: אתה לי ראש. אתה חשוב בעיני: הלבנון. ארץ לבנון: אם לא אשיתיך מדבר ערים לוא נושבה. אם לא אעשה אותך כמדבר ערים שאין יושבות: וקדשתי עליך משחתים איש וכליו ותרתו בחרבי. ואני אזמין עליך משחתים איש וכליו ואשחיתם בחרבי: ארזך וחפילו על האש. ארזי ארזך ובחוריהם: ועברו גוים רבים על העיר הזאת ואמרו. ועברו גוים רבים על העיר הזאת ואמרו: איש אל רעהו על מה עשה יהוה ככה לעיר הגדולה הזאת. איש אל רעהו על מה עשה יהוה ככה לעיר הגדולה הזאת: ואמרו על אשר עזבו את ברית יהוה. ואמרו על אשר עזבו את ברית יהוה: וישתחוו להם. ויעבדו אותם: אל תבכו למת ואל תנודו לו. אל תבכו למת ואל תנודו לו: בכו בכו להלך כי לא ישוב עוד וראה את ארץ מולדתו. בכו בכו אמר יהוה אל שלום בן יאשיהו מלך יהוה המלך תחת יאשיהו אביו אשר יצא ממקום הזה לא ישוב שם עוד: כי במקום אשר הגלו אתו שם ימות ואת הארץ הזאת לא יראה עוד: הוי בנה ביתו בלא צדק ועליותיו בלא משפט ברעהו יעבד חנם ופעלו לא יתן לו: האמר אבנה לי בית מדות ועליות מרחיבים וקרע לו חלוני וסופן בארז ומשוח בשקר: התמלך כי אתה מתחרה בארז אביך הלוא אכל ושתה ועשה משפט וצדקה אז טוב לו: דן דין עני ואביון אז טוב הלוא היא הדעת אתי נאם יהוה: כי עיניך ולבך אין כי אם על בצעך ועל דם הנקי לשפוך ועל העושק ועל המרוצה לעשות: לכן כה אמר יהוה אל יהויקים בן יאשיהו מלך יהודה לא יספדו לו הוי אחי והוי אחות לא יספדו לו הוי אדון והוי הודו: קבורת חמור יקבר סחוב והשלך מעבר לשערי ירושלם: עלי הלבנון. בלבנון: ותני בבשן. בבשן: ותני בערבים. בעבר הירדן: כי נשברו כל מאהביך. כי נשברו כל אוהביך: לא נבזית ולא נכלמת. לא נבזית ולא נכלמת: כי עזבת יושבת הלבנון. כי עזבת יושבת הלבנון: מחנניך. מחננך: חיל יבוא לך. חיל יבוא עליך: חבלי כיולדה. חבלי יולדה: בית מלך יהודה שמעו דבר יהוה. בית מלך יהודה שמעו דבר יהוה: ואמרת כה אמר יהוה רדי ועשי משפט וצדקה והצילו גזול מיד עשוק וגר יתום ואלמנה אל תעשקו ודם נקי אל תשפכו במקום הזה: כי אם עשו תעשו את הדבר הזה ובאו בשערי הבית הזה מלכים ישבים לדוד על כסאו רכבים ברכב ובסוסים הוא ועבדיו ועמו: ואם לא תשמעו את הדברים האלה בי נשבעתי נאם יהוה כי לחרבה יהיה הבית הזה: כי כה אמר יהוה על בית מלך יהודה גלעד אתה לי ראש הלבנון אם לא אשיתיך מדבר ערים לוא נושבה: וקדשתי עליך משחתים איש וכליו ותרתו בחרבו ארזיך וחפילו על האש: ועברו גוים רבים על העיר הזאת ואמרו איש אל רעהו על מה עשה יהוה ככה לעיר הגדולה הזאת: ואמרו על אשר עזבו את ברית יהוה אלהיהם וישתחוו לאלהים אחרים ויעבדום: אל תבכו למת ואל תנודו לו בכו בכו להלך כי לא ישוב עוד וראה את ארץ מולדתו: כי כה אמר יהוה אל שלם בן יאשיהו מלך יהוה תחת יאשיהו אביו אשר יצא ממקום הזה לא ישוב עוד שמה: כי במקום אשר הגלו אתו שם ימות ואת הארץ הזאת לא יראה עוד: הוי בנה ביתו בלא צדק ועליותיו בלא משפט ברעהו יעבד חנם ופעלו לא יתן לו: האמר אבנה לי בית מדות ועליות מרחיבים וקרע לו חלוני וסופן בארז ומשוח בשקר: התמלך כי אתה מתחרה בארז אביך הלוא אכל ושתה ועשה משפט וצדקה אז טוב לו: דן דין עני ואביון אז טוב הלוא היא הדעת אתי נאם יהוה: כי עיניך ולבך אין כי אם על בצעך ועל דם הנקי לשפוך ועל העושק ועל המרוצה לעשות: לכן כה אמר יהוה אל יהויקים בן יאשיהו מלך יהודה לא יספדו לו הוי אחי והוי אחות לא יספדו לו הוי אדון והוי הודו: קבורת חמור יקבר סחוב והשלך מעבר לשערי ירושלם: עלי הלבנון. בלבנון: ותני בבשן. בבשן: ותני בערבים. בעבר הירדן: כי נשברו כל מאהביך. כי נשברו כל אוהביך: לא נבזית ולא נכלמת. לא נבזית ולא נכלמת: כי עזבת יושבת הלבנון. כי עזבת יושבת הלבנון: מחנניך. מחננך: חיל יבוא לך. חיל יבוא עליך: חבלי כיולדה. חבלי יולדה: בית מלך יהודה שמעו דבר יהוה. בית מלך יהודה שמעו דבר יהוה: ואמרת כה אמר יהוה רדי ועשי משפט וצדקה והצילו גזול מיד עשוק וגר יתום ואלמנה אל תעשקו ודם נקי אל תשפכו במקום הזה: כי אם עשו תעשו את הדבר הזה ובאו בשערי הבית הזה מלכים ישבים לדוד על כסאו רכבים ברכב ובסוסים הוא ועבדיו ועמו: ואם לא תשמעו את הדברים האלה בי נשבעתי נאם יהוה כי לחרבה יהיה הבית הזה:

כי אם תזה תשבו: כי אם עשה תעשה את הדבר הזה ואתם לא תעשו. לוש שני עשה עשה: אשר נגיה תעשו. אשר לא תעשו כמעשיכם הרעים: ואם כן תעשו את הדבר הזה ולא תשמעו אלי. ואם לא תעשו כמעשיכם הרעים: ולא תשמעו לי: כי אם עשה תעשו את הדבר הזה ואתם לא תעשו. כלים הפעל מלא: מחוזתו והולך לו קרת מחוזתו לו כפנה פלוני: תהיה לו לבזה פלוני. מה שהיה לו לבזה: מי מיחה לו כפנה פלוני. מי מיחה בידו לומר לו כפנה פלוני: כי. מ"ק מלא

מ"ל כי מיעוט כי סלוט הוא בדקיוקו: והחכם רבי שלמה יחידאי כן פירש כי מלת כי זה המצוין בכאן מצאתי כל זה המצוין בכתוב בספרי רבי חייים ולא מצאתי כי מלת כי מיעוט אלא בזה המצוין. זה כלומר על יהויקים שהכתוב מדבר בו:

כי אין. לאחר שתשיבני מתוכחה. ואתוכחה. ריטון ולשון משפט כמו אין לה נוכח ולא תוכיח אותו כי אם אתה תוכיחני ואל תכעיסני ואל תאמר כי אתה מכעיסני ואני לא אכעיס אלא את עצמי: אך משפטים. אם תוכיחני אך במשפטים ולא בחמה: פן תמעיטני. מלהוליד בנים ומלרבות ימי: אל תקחני. מן העולם: אשא. נשאתי: חרפתך. שהיו מחרפים אותי על שאני נביא: לשמחת. שהיו שמחים בדבריך: ולא ישבתי. לא הייתי יושב בסוד: סוד. שחוק: מפני ידך. מפני יסורי ידך: כי זעפתני. כי כעסת עלי: ומכתי. מכת יסורי: אנושה. חזקה: מאנה. מלהתרפא: הנה אתה. אתה הוא שאמרת לי: כמו אכזב. כמו שקר: מים לא נאמנו. שאין מימיהם קבועים: תשב. תחזור: תעמד. בנבואה: תוציא. מפי: יקר. דברים של טעם: כזולל. כאדם שאוכל דברים שאינם ראויים לאכילה: לשון. דבור: ואתנך. אעשך: לחומת נחושת. חומה חזקה: ונלחמו. האומות: אליך. לעזרתך: ופדיתיך. מיד הרשעים: ומכף עריצים. מיד הגזלנים: אפדך. אצילך: כי אש. כי כמו שאש: קדחה. הדליקה: אפי. כעסי: יבער. ישרף: עליכם. על ידכם: כי אתה ידעת. שאתה יודע שלא חטאתי לך: זכרני. התבונן בי: ופקדני. הראני פקידתך: ואל ארך אפך. אל תכעס עלי ותאריך אפך: לדעתך. שאדע אותך: נשאתי. סבלתי: חרפתך. שהיו מחרפים אותך: מצאו דבריך. שהיו מדברים בך: ואהי. ואני הייתי: כי נקרא. שמך עלי: כי אם. אלא: בסוד. בשחוק: משחקים. שחוקים: מפני. מחמת: יד. יסורי: כי זעם. כי כעסת עלי: ומכתך. מכת יסוריך: למה היתה. למה הוא שהיתה: נצחי. מכתי: מאנה. מלהתרפא: כמו אכזב. כמו שקר: כמים לא נאמנים

כבן הא תיסר אתן אמר יי ולא
יירון משתעון עוד בבורתא ויי
ואמרין חי יי דסיק ית בני ישראל
בארעא דצפונא ומכל ארעתא
דתפיסו ית בני ישראל בארעא
ותבן מרחיקתא ואתיבנון לתחום
ויתבון על ארעהון׃

מן קדם נביי שקרא אתבר לבי
בגויי ועדו כל גרמי זיעית כבר רני
וכרבבא דשכית מן קדם יי
ומן קדם מימר קודשיה׃

ארי ארעא אתמליאת מבר אנשא
ארי מן קדם מומי רשיעא אבילת
ארעא ויבשו נוואי מדברא ועל
רהטנון תרעות נפקותון בישתא
ניסיונהון על יהודון ובריותון לא יקלון
מחזיריהון לית מהימנותא בארעא
ארי אף אפר סער אף בהנין נגיד
אורחתהון אף בניהון נזלין
קדמי בישתהון אמר יי הבן הנני
אזמרנון לרהוטון בסורון ודון
בקבליהון יתקלקלון וקלון קדם ביתי
אייתי על יהודון ובישתא שנת סעורנון
ודובינון אמר יי׃

ובנבייא שטרון דחיתי רשע מתנבן
בשום מימרותא וסתמין ית עמי ית
ישראל׃

ובנבייא ירושלם חמיתי שעירותא
נאופין והלך בשקר וחזקו ידי מרעין
לבלתי תובון גבר מן בישתיה היו לי
כלהם כסדום וישביה כעמורה׃

לכן כה אמר יהוה
צבאות על הנבאים הנני מאכיל
אותם לענה והשקיתים מי ראש כי
מאת נביאי ירושלם יצאה חנפה
לכל הארץ׃

כה אמר יהוה צבאות אל
תשמעו על דברי הנבאים הנבאים
לכם מה הבלים המה אתכם חזון לבם
ידברו לא מפי יהוה׃

רשי

לכן הנה ימים באים נאם
יהוה ולא יאמרו עוד חי יהוה אשר
העלה את בני ישראל מארץ מצרים
כי אם חי יהוה אשר העלה ואשר
הביא את זרע בית ישראל מארץ
צפונה ומכל הארצות אשר הדחתים
שם וישבו על אדמתם׃

לנבאים נשבר לבי בקרבי
החמלו כל עצמותי הייתי כאיש שכור
וכגבר עברו יין מפני יהוה ומפני
דברי קדשו׃ כי מנאפים מלאה
הארץ כי מפני אלה אבלה הארץ
יבשו נאות מדבר ותהי מרוצתם
רעה וגבורתם לא כן׃ כי גם נביא
גם כהן חנפו גם בביתי מצאתי
רעתם נאם יהוה׃ לכן יהיה דרכם
להם כחלקלקות באפלה ידחו
ונפלו בה כי אביא עליהם רעה
שנת פקדתם נאם יהוה׃

ובנביאי שמרון ראיתי תפלה הנבאו בבעל ויתעו את עמי
את ישראל׃

ובנביאי ירושלם ראיתי שערורה
נאוף והלך בשקר וחזקו ידי מרעים
לבלתי שבו איש מרעתו היו לי
כלם כסדום וישביה כעמורה׃

לכן כה אמר יהוה
צבאות על הנבאים הנני מאכיל
אותם לענה והשקיתים מי ראש כי
מאת נביאי ירושלם יצאה חנפה
לכל הארץ׃

כה אמר יהוה צבאות אל
תשמעו על דברי הנבאים הנבאים
לכם מה הבלים המה אתכם חזון לבם
ידברו לא מפי יהוה׃

רשי

לנבאים נשבר לבי
כל הנביאים שהיו מתנבאים לישראל
היו מדברים דברי תוכחות ומוכיחים
אותם על עבודת כוכבים ועל גלוי
עריות ועל שפיכות דמים ועל
שבועת שוא ועל כיוצא בהן ולפיכך
נשבר לבי בקרבי׃ החמלו כל עצמותי
הייתי כאיש שכור ומפני דברי קדשו
שהוכיחם על עונותיהם׃ כי מנאפים
מלאה הארץ כי מפני אלה אבלה
הארץ כי מפני שבועת שוא שנשבעו
לשקר אבלה הארץ יבשו נאות
מדבר ותהי מרוצתם רעה וגבורתם
לא כן׃ כי גם נביא גם כהן חנפו
אף בביתי מצאתי רעתם נאם יהוה׃
לכן יהיה דרכם להם כחלקלקות
באפלה ידחו ונפלו בה כי אביא
עליהם רעה שנת פקדתם נאם יהוה׃
ובנביאי שמרון ראיתי תפלה
הנבאו בבעל ויתעו את עמי
את ישראל׃ ובנביאי ירושלם
ראיתי שערורה נאוף והלך בשקר
וחזקו ידי מרעים לבלתי שבו איש
מרעתו היו לי כלם כסדום וישביה
כעמורה׃ לכן כה אמר יהוה
צבאות על הנבאים הנני מאכיל
אותם לענה והשקיתים מי ראש כי
מאת נביאי ירושלם יצאה חנפה
לכל הארץ׃ כה אמר יהוה צבאות אל
תשמעו על דברי הנבאים הנבאים
לכם מה הבלים המה אתכם חזון לבם
ידברו לא מפי יהוה׃

אמרים אמור למאיצי דבר יהוה
שלום יהיה לכם וכל הולך בשרירות
לבו אמרו לא תבוא עליכם רעה׃

כי מי עמד בסוד יהוה וירא וישמע
את דברו מי הקשיב בדברי וישמע׃

הנה סערת יהוה
חמה יצאה וסער מתחולל על ראש
רשעים יחול׃ לא ישוב אף יהוה
עד עשותו ועד הקימו מזמות לבו
באחרית הימים תתבוננו בה בינה׃
לא שלחתי את הנביאים והם רצו
לא דברתי אליהם והם נבאו׃

ואם עמדו בסודי וישמיעו דברי
את עמי וישבום מדרכם הרע ומרע
מעלליהם׃ האלוהי
מקרב אני נאם יהוה ולא אלוהי
מרחוק׃ אם יסתר איש במסתרים
ואני לא אראנו נאם יהוה הלא את
השמים ואת הארץ אני מלא נאם
יהוה׃ שמעתי את אשר אמרו
הנביאים הנבאים בשמי שקר לאמר
חלמתי חלמתי׃ עד מתי היש בלב
הנבאים נבאי השקר ונביאי תרמת
לבם׃ החשבים להשכיח את עמי
שמי בחלומותם אשר יספרו איש
לרעהו כאשר שכחו אבותם את
שמי בבעל׃ הנביא אשר אתו
חלום יספר וא[שר] דברי אמת יספר
את דברי כבר אם כתבן נאם יהוה׃

הלוא כה דברי כאש נאם יהוה וכפטיש
יפוצץ סלע׃ לכן הנני אל הנביאים נאם
יהוה הגנבים דברי איש מעל רעהו׃

הנני אל הנביאים נאם יהוה הלקחים
לשונם וינאמו נאם׃ הנני אל נבאי
חלמות שקר נאם ויספרום ויתעו את
עמי במשוגותם ובהתהלליותם ואני
לא שלחתים ולא צויתים ולא יעילו
לעם הזה כל יעיל נאם יהוה׃

וכי ישאלך העם הזה או נביא או כהן
לאמר מה משא יהוה ואמרת אליהם
מה המשא ונטשתי אתכם נאם יהוה׃

והנביא והכהן והעם אשר יאמר משא
יהוה ופקדתי על האיש ההוא ועל
ביתו׃ כה תאמרו איש אל רעהו
ואיש אל אחיו מה ענה יהוה ומה
דבר יהוה׃ ומשא יהוה לא תזכרו
עוד כי משא לאיש דברו והפכתם
את דברי אלהים חיים יי צבאות
אלהינו׃

כה תאמר לנביא זה שאלוך לאמר
מה ענה יהוה אתך ומה דבר יהוה׃
ואם משא יהוה תאמרו לכן כה אמר
יהוה יען אמרכם את הדבר הזה משא
יהוה ואשלח אליכם לאמר לא תאמרו
משא יהוה׃ לכן הנני נשא אתכם
ונטשתי אתכם ואת העיר אשר נתתי
לכם ולאבותיכם מעל פני׃ ונתתי
עליכם חרפת עולם וכלמת עולם
אשר לא תשכח׃

כה הראני יהוה והנה שני דודאי תאנים
שתים מוצבות לפני היכל יהוה אחרי
הגלות יכניה בן יהויקים מלך יהודה
ואת השרים ואת חרש ומסגר מירושלם
והביאם בבל׃ הדודא האחת תאנים
טובות מאד כתאנים הבכרות והדודא
האחת תאנים רעות מאד אשר לא
תאכלנה מרע׃

ויאמר יהוה אלי מה אתה ראה ירמיהו
ואמר תאנים התאנים הטובות טובות
מאד והרעות רעות מאד אשר לא
תאכלנה מרע׃

ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃
כה אמר יהוה אלהי ישראל כתאנים
הטובות האלה כן אכיר את גלות
יהודה אשר שלחתי מן המקום הזה
ארץ כשדים לטובה׃ ושמתי עיני
עליהם לטובה והשבתים על הארץ
הזאת ובניתים ולא אהרסם ונטעתים
ולא אתושם׃ ונתתי להם לב לדעת
אותי כי אני יהוה והיו לי לעם ואני
אהיה להם לאלהים כי ישובו אלי
בכל לבם׃

והתאנים הרעות אשר לא תאכלנה
מרע כי כה אמר יהוה כן אתן את
צדקיהו מלך יהודה ואת שריו ואת
שארית ירושלם הנשארים בארץ
הזאת והיושבים בארץ מצרים׃
ונתתים לזעוה לרעה לכל ממלכות
הארץ לחרפה ולמשל לשנינה ולקללה
בכל המקומות אשר הדחתים שם׃
ושלחתי בהם את החרב את הרעב
ואת הדבר עד תמם מעל האדמה
אשר נתתי להם ולאבותיהם׃

הדבר אשר היה אל ירמיהו על כל
העם יהודה בשנת הרבעית ליהויקים
בן יאשיהו מלך יהודה היא השנה
הראשית לנבוכדנאצר מלך בבל׃
אשר דבר ירמיהו הנביא על כל העם
יהודה ועל כל יושבי ירושלם לאמר׃
משלוש עשרה שנה ליאשיהו בן אמון
מלך יהודה ועד היום הזה זה שלש
ועשרים שנה היה דבר יהוה אלי
וארבר אליכם השכם ודבר ולא
שמעתם׃ ולא שלח יהוה אליכם את
כל עבדיו הנביאים השכם ושלח
ואתם לא שמעתם ולא הטיתם את
אזנכם לשמוע׃ באמר שובו נא איש
מדרכו הרעה ומרע מעלליכם ושבתם
על האדמה אשר נתן יהוה לכם
ולאבותיכם מן העולם ועד העולם׃
ואל תלכו אחרי אלהים אחרים
לעבדם ולהשתחות להם ואל תכעיסוני
במעשה ידיכם ולא ארע לכם׃
ולא שמעתם אלי נאם יהוה למען
הכעיסני במעשה ידיכם לרעתכם׃
לכן כה אמר יהוה צבאות יען
אשר לא שמעתם את דברי׃ הנני
שלח ולקחתי את כל משפחות צפון
נאם יהוה ואל נבוכדנאצר מלך בבל
עבדי והבאתים על הארץ הזאת
ועל יושביה ועל כל הגוים האלה
סביב והחרמתים ושמתים לשמה
ולשרקה ולחרבות עולם׃ והאבדתי
מהם קול ששון וקול שמחה קול
חתן וקול כלה קול רחים וקול מאור׃
וכל הארץ הזאת תהיה לחרבה
לשמה והגוים האלה יעבדו את מלך
בבל שבעים שנה׃

והיה כמלאת שבעים שנה אפקד על
מלך בבל ועל הגוי ההוא נאם יהוה
את עונם ועל ארץ כשדים ושמתי
אתה לחרבות עולם׃ והבאתי על
הארץ ההיא את כל דברי אשר דברתי
עליה את כל הכתוב בספר הזה אשר
נבא ירמיהו על כל הגוים׃ כי עבדו
בם גם הם עבדים רבים ומלכים
גדולים׃ ושלמתי להם כפעלם וכמעשה
ידיהם׃

כי כה אמר יהוה אלהי ישראל אלי
קח את כוס היין החמה הזה מידי
והשקית את כל הגוים אשר אנכי
שלח אתך אליהם׃ ושתו ורגזו
והתהללו מפני החרב אשר אנכי שלח
בינם׃ ואקח את הכוס מיד יהוה
ואשקה את כל הגוים אשר שלחני
יהוה אליהם׃

את ירושלם ואת ערי יהודה ואת
מלכיה את שריה לתתם חרבה לשמה
לשרקה ולקללה כיום הזה׃ את
פרעה מלך מצרים ואת עבדיו ואת
שריו ואת כל עמו׃ ואת כל ערב
ואת כל מלכי ארץ העוץ ואת כל
מלכי ארץ פלשתים ואת אשקלון
ואת עזה ואת עקרון ושארית
אשדוד׃ את אדום ואת מואב ואת
בני עמון׃ ואת כל מלכי צור ואת
כל מלכי צידון ואת מלכי האיים
אשר מעבר לים׃ את דדן ואת תימא
ואת בוז ואת כל קצוצי פאה׃ ואת
כל מלכי ערב ואת כל מלכי הערב
היושבים במדבר׃ ואת כל מלכי
זמרי ואת כל מלכי עילם ואת כל
מלכי מדי׃ ואת כל מלכי צפון
הרחקים והקרובים איש את אחיו
ואת כל ממלכות הארץ אשר על
פני האדמה ומלך ששך ישתה אחריהם׃

ואמרת אליהם כה אמר יהוה צבאות
אלהי ישראל שתו ושכרו וקיאו ונפלו
ולא תקומו מפני החרב אשר אנכי
שלח בינכם׃ והיה כי ימאנו לקחת
הכוס מידך לשתות ואמרת אליהם
כה אמר יהוה צבאות שתה תשתו׃
כי הנה בעיר אשר נקרא שמי עליה
אני מחל לרעה ואתם הנקה תנקו
לא תנקו כי חרב אני קורא על כל
יושבי הארץ נאם יהוה צבאות׃

ואתה תנבא אליהם את כל הדברים
האלה ואמרת אליהם יהוה ממרום
ישאג ומקדשו יתן קולו שאג ישאג
על נוהו הידד כדרכים ועד קצה
הארץ כי ריב ליהוה עם הגוים הוא
נכנס בכל בשר הרשעים נתנם לחרב
נאם יהוה׃

כה אמר יהוה צבאות הנה רעה יוצאת
מגוי אל גוי וסערה גדולה תעור
מירכתי ארץ׃ והיו חללי יהוה ביום
ההוא מקצה הארץ ועד קצה הארץ
לא יספדו ולא יאספו ולא יקברו
לדמן על פני האדמה יהיו׃

הילילו הרועים וזעקו ומרגו אדירי
הצאן כי מלאו ימיכם לטבחה ואפוצותיכם
ונפלתם ככלי חמדה׃ ואבד מנוס
מרועים ופליטה מאדירי הצאן׃
קול זעקת הרועים ויליל אדירי הצאן
כי שדד יהוה את מרעיתם׃ ונדמו
נאות השלום מפני חרון אף יהוה׃
עזב כאריה סכו כי היתה ארצם
לשמה מפני חרון היונה ומפני חרון
אפו׃

אמרים אמור למאיצי דבר יהוה
שלום יהיה לכם וכל הולך בשרירות
לבו אמרו לא תבוא עליכם רעה׃

כי מי עמד בסוד יהוה וירא וישמע
את דברו מי הקשיב בדברי וישמע׃

הנה סערת יהוה
חמה יצאה וסער מתחולל על ראש
רשעים יחול׃ לא ישוב אף יהוה
עד עשותו ועד הקימו מזמות לבו
באחרית הימים תתבוננו בה בינה׃
לא שלחתי את הנביאים והם רצו
לא דברתי אליהם והם נבאו׃

ואם עמדו בסודי וישמיעו דברי
את עמי וישבום מדרכם הרע ומרע
מעלליהם׃ האלוהי
מקרב אני נאם יהוה ולא אלוהי
מרחוק׃ אם יסתר איש במסתרים
ואני לא אראנו נאם יהוה הלא את
השמים ואת הארץ אני מלא נאם
יהוה׃ שמעתי את אשר אמרו
הנביאים הנבאים בשמי שקר לאמר
חלמתי חלמתי׃ עד מתי היש בלב
הנבאים נבאי השקר ונביאי תרמת
לבם׃ החשבים להשכיח את עמי
שמי בחלומותם אשר יספרו איש
לרעהו כאשר שכחו אבותם את
שמי בבעל׃ הנביא אשר אתו
חלום יספר וא[שר] דברי אמת יספר
את דברי כבר אם כתבן נאם יהוה׃

הלוא כה דברי כאש נאם יהוה וכפטיש
יפוצץ סלע׃ לכן הנני אל הנביאים נאם
יהוה הגנבים דברי איש מעל רעהו׃

הנני אל הנביאים נאם יהוה הלקחים
לשונם וינאמו נאם׃ הנני אל נבאי
חלמות שקר נאם ויספרום ויתעו את
עמי במשוגותם ובהתהלליותם ואני
לא שלחתים ולא צויתים ולא יעילו
לעם הזה כל יעיל נאם יהוה׃

וכי ישאלך העם הזה או נביא או כהן
לאמר מה משא יהוה ואמרת אליהם
מה המשא ונטשתי אתכם נאם יהוה׃

והנביא והכהן והעם אשר יאמר משא
יהוה ופקדתי על האיש ההוא ועל
ביתו׃ כה תאמרו איש אל רעהו
ואיש אל אחיו מה ענה יהוה ומה
דבר יהוה׃ ומשא יהוה לא תזכרו
עוד כי משא לאיש דברו והפכתם
את דברי אלהים חיים יי צבאות
אלהינו׃

כה תאמר לנביא זה שאלוך לאמר
מה ענה יהוה אתך ומה דבר יהוה׃
ואם משא יהוה תאמרו לכן כה אמר
יהוה יען אמרכם את הדבר הזה משא
יהוה ואשלח אליכם לאמר לא תאמרו
משא יהוה׃ לכן הנני נשא אתכם
ונטשתי אתכם ואת העיר אשר נתתי
לכם ולאבותיכם מעל פני׃ ונתתי
עליכם חרפת עולם וכלמת עולם
אשר לא תשכח׃

כה הראני יהוה והנה שני דודאי תאנים
שתים מוצבות לפני היכל יהוה אחרי
הגלות יכניה בן יהויקים מלך יהודה
ואת השרים ואת חרש ומסגר מירושלם
והביאם בבל׃ הדודא האחת תאנים
טובות מאד כתאנים הבכרות והדודא
האחת תאנים רעות מאד אשר לא
תאכלנה מרע׃

ויאמר יהוה אלי מה אתה ראה ירמיהו
ואמר תאנים התאנים הטובות טובות
מאד והרעות רעות מאד אשר לא
תאכלנה מרע׃

ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃
כה אמר יהוה אלהי ישראל כתאנים
הטובות האלה כן אכיר את גלות
יהודה אשר שלחתי מן המקום הזה
ארץ כשדים לטובה׃ ושמתי עיני
עליהם לטובה והשבתים על הארץ
הזאת ובניתים ולא אהרסם ונטעתים
ולא אתושם׃ ונתתי להם לב לדעת
אותי כי אני יהוה והיו לי לעם ואני
אהיה להם לאלהים כי ישובו אלי
בכל לבם׃

והתאנים הרעות אשר לא תאכלנה
מרע כי כה אמר יהוה כן אתן את
צדקיהו מלך יהודה ואת שריו ואת
שארית ירושלם הנשארים בארץ
הזאת והיושבים בארץ מצרים׃
ונתתים לזעוה לרעה לכל ממלכות
הארץ לחרפה ולמשל לשנינה ולקללה
בכל המקומות אשר הדחתים שם׃
ושלחתי בהם את החרב את הרעב
ואת הדבר עד תמם מעל האדמה
אשר נתתי להם ולאבותיהם׃

הדבר אשר היה אל ירמיהו על כל
העם יהודה בשנת הרבעית ליהויקים
בן יאשיהו מלך יהודה היא השנה
הראשית לנבוכדנאצר מלך בבל׃
אשר דבר ירמיהו הנביא על כל העם
יהודה ועל כל יושבי ירושלם לאמר׃
משלוש עשרה שנה ליאשיהו בן אמון
מלך יהודה ועד היום הזה זה שלש
ועשרים שנה היה דבר יהוה אלי
וארבר אליכם השכם ודבר ולא
שמעתם׃ ולא שלח יהוה אליכם את
כל עבדיו הנביאים השכם ושלח
ואתם לא שמעתם ולא הטיתם את
אזנכם לשמוע׃ באמר שובו נא איש
מדרכו הרעה ומרע מעלליכם ושבתם
על האדמה אשר נתן יהוה לכם
ולאבותיכם מן העולם ועד העולם׃
ואל תלכו אחרי אלהים אחרים
לעבדם ולהשתחות להם ואל תכעיסוני
במעשה ידיכם ולא ארע לכם׃
ולא שמעתם אלי נאם יהוה למען
הכעיסני במעשה ידיכם לרעתכם׃
לכן כה אמר יהוה צבאות יען
אשר לא שמעתם את דברי׃ הנני
שלח ולקחתי את כל משפחות צפון
נאם יהוה ואל נבוכדנאצר מלך בבל
עבדי והבאתים על הארץ הזאת
ועל יושביה ועל כל הגוים האלה
סביב והחרמתים ושמתים לשמה
ולשרקה ולחרבות עולם׃ והאבדתי
מהם קול ששון וקול שמחה קול
חתן וקול כלה קול רחים וקול מאור׃
וכל הארץ הזאת תהיה לחרבה
לשמה והגוים האלה יעבדו את מלך
בבל שבעים שנה׃

והיה כמלאת שבעים שנה אפקד על
מלך בבל ועל הגוי ההוא נאם יהוה
את עונם ועל ארץ כשדים ושמתי
אתה לחרבות עולם׃ והבאתי על
הארץ ההיא את כל דברי אשר דברתי
עליה את כל הכתוב בספר הזה אשר
נבא ירמיהו על כל הגוים׃ כי עבדו
בם גם הם עבדים רבים ומלכים
גדולים׃ ושלמתי להם כפעלם וכמעשה
ידיהם׃

כי כה אמר יהוה אלהי ישראל אלי
קח את כוס היין החמה הזה מידי
והשקית את כל הגוים אשר אנכי
שלח אתך אליהם׃ ושתו ורגזו
והתהללו מפני החרב אשר אנכי שלח
בינם׃ ואקח את הכוס מיד יהוה
ואשקה את כל הגוים אשר שלחני
יהוה אליהם׃

את ירושלם ואת ערי יהודה ואת
מלכיה את שריה לתתם חרבה לשמה
לשרקה ולקללה כיום הזה׃ את
פרעה מלך מצרים ואת עבדיו ואת
שריו ואת כל עמו׃ ואת כל ערב
ואת כל מלכי ארץ העוץ ואת כל
מלכי ארץ פלשתים ואת אשקלון
ואת עזה ואת עקרון ושארית
אשדוד׃ את אדום ואת מואב ואת
בני עמון׃ ואת כל מלכי צור ואת
כל מלכי צידון ואת מלכי האיים
אשר מעבר לים׃ את דדן ואת תימא
ואת בוז ואת כל קצוצי פאה׃ ואת
כל מלכי ערב ואת כל מלכי הערב
היושבים במדבר׃ ואת כל מלכי
זמרי ואת כל מלכי עילם ואת כל
מלכי מדי׃ ואת כל מלכי צפון
הרחקים והקרובים איש את אחיו
ואת כל ממלכות הארץ אשר על
פני האדמה ומלך ששך ישתה אחריהם׃

ואמרת אליהם כה אמר יהוה צבאות
אלהי ישראל שתו ושכרו וקיאו ונפלו
ולא תקומו מפני החרב אשר אנכי
שלח בינכם׃ והיה כי ימאנו לקחת
הכוס מידך לשתות ואמרת אליהם
כה אמר יהוה צבאות שתה תשתו׃
כי הנה בעיר אשר נקרא שמי עליה
אני מחל לרעה ואתם הנקה תנקו
לא תנקו כי חרב אני קורא על כל
יושבי הארץ נאם יהוה צבאות׃

ואתה תנבא אליהם את כל הדברים
האלה ואמרת אליהם יהוה ממרום
ישאג ומקדשו יתן קולו שאג ישאג
על נוהו הידד כדרכים ועד קצה
הארץ כי ריב ליהוה עם הגוים הוא
נכנס בכל בשר הרשעים נתנם לחרב
נאם יהוה׃

כה אמר יהוה צבאות הנה רעה יוצאת
מגוי אל גוי וסערה גדולה תעור
מירכתי ארץ׃ והיו חללי יהוה ביום
ההוא מקצה הארץ ועד קצה הארץ
לא יספדו ולא יאספו ולא יקברו
לדמן על פני האדמה יהיו׃

הילילו הרועים וזעקו ומרגו אדירי
הצאן כי מלאו ימיכם לטבחה ואפוצותיכם
ונפלתם ככלי חמדה׃ ואבד מנוס
מרועים ופליטה מאדירי הצאן׃
קול זעקת הרועים ויליל אדירי הצאן
כי שדד יהוה את מרעיתם׃ ונדמו
נאות השלום מפני חרון אף יהוה׃
עזב כאריה סכו כי היתה ארצם
לשמה מפני חרון היונה ומפני חרון
אפו׃

הלוא כה דברי כאש נאם יהוה וכפטיש יפוצץ סלע׃ לכן הנני על הנביאים נאם יהוה הגנבים דברי איש מאתי׳ רעהו׃ הנני על הנביאים נאם יהוה הלקחים לשונם וינאמו נאם׃ הנני על נבאי חלמות שקר נאם ויספרום ויתעו את עמי בשקריהם ובהזיותם ואנכי לא שלחתים ולא צויתים ולא יעילו לעם הזה נאם יהוה׃

כי ישאלך העם הזה או הנביא או כהן לאמר מה משא יהוה ואמרת אליהם מה משא ונטשתי אתכם נאם יהוה׃ והנביא והכהן והעם אשר יאמר משא יהוה ופקדתי על האיש ההוא ועל ביתו׃ כה תאמרו איש אל רעהו ואיש אל אחיו מה ענה יהוה ומה דבר יהוה׃ ומשא יהוה לא תזכרו עוד כי משא לאיש דברו והפכתם את דברי אלהים חיים יהוה צבאות אלהינו׃ כה תאמר אל הנביא מה ענך יהוה ומה דבר יהוה׃ ואם משא יהוה תאמרו לכן כה אמר יהוה יען אמרכם את הדבר הזה משא יהוה ואשלח אליכם לאמר לא תאמרו משא יהוה׃ לכן הנני נשוא אתכם

ואלא כל פותחי תקתון קאישתא
אמר יי וכפטישא דסקנע ביקא׃
בכן הא אנא שלח רוגזי על נביי
שקרא אמר יי מנבין ישתעון בגר
מן הבריהון כן הוא אנא שלח רוגזי
על נביי שקרא אמר יי דשתעין
כרעות לבהון דאמרין מן אפוי אחאב
שלח רוגזי על דשתעין וקלקא
דשקר אמר יי ושטעון ומקטין ית
עמי בשקריהון ובבדרתהון והוא
לית שלחתינון ולית מקדישתינון
והבעתה לית יתהון לעמא דדין אמר
יי׃ ואדי יתאמליך
עמא הדין או כהנא או נבא מה מלא
יהוה ואמרת אליהם מה משא
מה נבואתא בישתא ויי ואתיר ית
כדין נבואתא חיסא דכהנא ונבא אמר
יי׃ ונבא וכהנא ועמא דיסר
בנבואתא בישתא ויי ואמשר על
גברא הוא ועל ביתיה׃ כדין
תימרון לחדא לחבריה ולאחדא
מה ענה יי ומה מליל יי׃ ונבואת
משא יהוה לית תדכרון עוד ארי
נבואתא תהוי לגבר ומקיים פתגמי
דיי אלהים חיים יי צבאות אלהנא׃
כדין תימר לנביא מה ענך יי
ומה מליל יי׃ ואין נבואת משא
תימרון דין אמר יי ושדרית בגוויכון
למימר לא תימרון משא יי׃ ובנבואתא
בגין דאמרתון פתגמא
הדין משא יי ושדרית בגוויכון
למימר לא תימרון משא יי׃

הלוא כה דברי כאש נאם יהוה וכפטיש יפוצץ סלע׃ לכן הנני על הנביאים נאם יהוה הגנבים דברי איש מאתי רעהו׃ הנני על הנביאים נאם יהוה הלקחים לשונם וינאמו נאם׃ הנני על נבאי חלמות שקר נאם יהוה וספרום ויתעו את עמי בשקריהם ובהזיותם ואנכי לא שלחתים ולא צויתים ולא יעילו לעם הזה נאם יהוה׃

כי ישאלך העם הזה או הנביא או כהן לאמר מה משא יהוה ואמרת אליהם מה משא ונטשתי אתכם נאם יהוה׃ והנביא והכהן והעם אשר יאמר משא יהוה ופקדתי על האיש ההוא ועל ביתו׃ כה תאמרו איש אל רעהו ואיש אל אחיו מה ענה יהוה ומה דבר יהוה׃ ומשא יהוה לא תזכרו עוד כי משא לאיש דברו והפכתם את דברי אלהים חיים יהוה צבאות אלהינו׃ כה תאמר אל הנביא מה ענך יהוה ומה דבר יהוה׃ ואם משא יהוה תאמרו לכן כה אמר יהוה יען אמרכם את הדבר הזה משא יהוה ואשלח אליכם לאמר לא תאמרו משא יהוה׃ לכן הנני נשוא אתכם

ונטשתי אתכם ואת העיר אשר נתתי לכם ולאבותיכם מעל פני׃ ונתתי עליכם חרפת עולם וכלמות עולם אשר לא תשכח׃

הראני יהוה והנה שני דודאי תאנים מוצאים לפני היכל יהוה אחרי הגלות יכוניה בן יהויקים מלך יהודה ואת השרים יהודה ואת החרש והמסגר מירושלם ויבאם בבל׃ הדוד אחד תאנים טובות מאד כמבכרות הבכרות ודוד אחד תאנים רעות מאד אשר לא תאכלנה מרע׃

ויאמר יהוה אלי מה אתה ראה ירמיהו ואמר תאנים התאנים הטובות טובות מאד והרעות רעות מאד אשר לא תאכלנה מרע׃

ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ כה אמר יהוה אלהי ישראל כתאנים האלה הטובות כן אכיר את גלות יהודה אשר שלחתי מן המקום הזה ארץ כשדים לטובה׃ ושמתי עיני עליהם לטובה והשבתים על הארץ הזאת ובניתים ולא אהרסם ונטעתים ולא אתושם ונתתי להם לב לדעת אותי כי אני יהוה והיו לי לעם ואנכי אהיה להם לאלהים כי ישבו אלי בכל לבם׃

והתאנים הרעות אשר לא תאכלנה מרע כי כה אמר יהוה כן אתן את צדקיהו מלך יהודה ואת שריו ואת שארית ירושלם הנשארים בארץ הזאת והישבים בארץ מצרים׃ ונתתים לזועה לרעה לכל ממלכות הארץ לחרפה ולמשל לשנינה ולקללה בכל המקומות אשר אדיחם שם׃ ושלחתי בם את החרב את הרעב ואת הדבר עד תמם מעל האדמה אשר נתתי להם ולאבותיהם׃

הדבר אשר היה על ירמיהו על כל העם יהודה בשנת רבית יהויקים בן יאשיהו מלך יהודה

ורש׳ ירמיה רדק

חזה ותעיד זה בקריאת שם בניו ושאר ענינים ששמשם׃ ותהי לקצף את ה׳ אשר עשה בי ובזרעי׃ ותהי את חבית חדה כשלה׃ כמה שכתוב את בני יהודה ובני ירושלים׃ ותשתר לקצף את ה׳ אלהיכם׃ ותשתרו על כל בני יהודה׃ ותשתרו על כל בני ישראל

היא שאת קדשיקוא לבבוכר מצר ל
מלכא דבבל: ואתעבי ירמיה
בגויא על כל עמא ואיתית ועל
כל יתבי ירושלם למימר: כן
תרין עשרי שנין לאשיתיה בר א
אמון מלך שבטא דיהודה ובשנתא
ועד יומא הדין אנא מן קדם
יי עמי והלילית עמכון ו
ומסגיל ולא קבלתון: ושלח יי
לוותכון ית כל עבדוי נביאיא
קדמיי ומשלח ולא קבלתון ולא
אריכיתון ית אוזניכון למקבלא:
למימר תובו כען גבר מאורחוי
ביישתא ומבישות עובדיכון ותיבו
על ארעא דיהב יי לכון ולאבהתכון
לכון עלמא ועד עלמא: ולא
תהכון בתר טעוית עמטייא ל
למפלחינון ולמסגוד להון ולא
תרגזון קדמיי בעובדי ידיכון ולא
אבאש לכון: ולא קבלתון
לפולחני אמר יי בגיל ולא לארגזא
קדמיי בעובדי ידיכון לבישתא
לנפשתכון: בכן בדין
אמר יי צבאות חלף דלא קבלתון
ית מתנתי ודוא אנא שלח ואדבר
ית כל מלכוות צפונייא אמר יי
ולבוכד נצר מלכא דבבל עבדי
ואיתיתינון על ארעתא ועל יתבהא
ועל כל עממיא חזירין סחור סחור
ואשמדינון ואשויונון לשבוא
ולאשתמטא מנהון ולחורבן לעלמין
מגלון על קל ביעא וקל דחדוא ק
קלא דחתנא וקל סיעתא דשושבינין
בגיזרתא וקלי מארי ניצא
לחורבנא לארעא ויקלחון עממיא
האילין ית מלכיא דבבל שבעין
שנין: ויהי כמשלמים שבעין
שנין אפקיד על מלכא דבבל ועל עמא
הדוא אמר יי ית חובתהון ועל ארעא
דכשדאי ושויתיה לשיעורין עלמין
ואיתי על ארעא והות לית בה
אתיבא ודיורא ותהי חריבא כאתמא
דחרבא לעדן ועדן: ואייתי
על ארעא ההיא ית כל
פתגמי דקיימית עלוהי עלמא
כל דכתיב בספרא הדין דאתנבי
ירמיה על כל עממיא: ארום
אוף אנון יעבדון בהון עממיא
ומלכוון רבוון ואשלם להון כעובדיהון
וכעבדי ידיהון: ארום כדין
אמר יי אלהא דישראל לי
קבל ית כסא דחמתא הדין מן
ידי ותשקי ית כל עממיא
דאנא שלח יתך עלוהון: ישתון
ויתגעשון ויתרגזון מן קדם ד
רקטילא דאנא שלח ביניהון: ונסיבית
כסא מן ידא דיי ואשקיתי ית כל עממיא
דשלחני יי לוותהון: ית ירושלם
וית קרוי יהודה ויות מלכהא
ויות רברבנהא למיתנינון חרבא
לשיצאה ולשמהתא לשרקא ולקללתא
כיומא הדין: ית פרעה מלכא דמצרים
וית עבדוהי וית רברבנוי וית כל
עמיה: וית כל מלכי סוכתוהי וית
כל מלכי ארעא דעוץ וית כל מלכי
ארעא דפלשתאי וית אשקלון וית
עזתא וית עקרון ויתר שיארא ד
דאשדוד: ית אדום וית מואב
וית בני עמון: וית כל מלכי צור
וית כל מלכי צידון ויות מלכי איי
דבעברא ימא: ודן וית תימא וית בוז וית כל
קפוי פאתא: וית כל מלכי ערב
וית כל מלכי ערבא דשכין ב
בכוכיון בדברא: וית
כל מלכי זמרי וית כל מלכי עילם
וית כל מלכי מדי: וית כל מלכי
צפונאי דקריבין וידרקיקין גבר
לאחתיה וית כל מלכוות עממיא
דעל אפי דיבלתא ומלכא דבבל
ישתי כתריהון:

ותימר להון מתנן אמר
יי צבאות אלהא דישראל קרטו
ורוו ואשתעשעו ונפלו ולא ת
תקומון מן קדם רקטילא דאנא
שלח ביניכון: ויהי ארי
יסרבון למקבל כסא מן ידך ל
למשתי ותימר להון מתנן אמר יי
צבאות משתיא תשתון: ארי הא
בקרתא דאתקרי שמי עלה אנא
שרי לאבאשותא ואתון מנקיא
תתנקון לא תתנקון ארי חרבא
אנא מזמן על כל יתבי ארעא
אמר יי צבאות: ואת
תנבי עלוהון ית כל פתגמיא
האילין ותימר להון יי מסרוקא יקרי
ומקדשיה ירים מיסרוקא
אכלאיה יקרי ויתיה בזעזוע על א
ארעא ית שכינתיה ואנא בנתתי
מעברא ורקריסין מקלקלין מזגיתי
וענה לבל יתבי ארעא:

אשכים ג' כל כינוי ושל מן שלש עשרה שנה · ואשלח אליכם את כל עבדי הנביאים · מכרז רעוה בכל גזול בבקר השכם · לאבד ל"ם בקריאה ואל תאבדו · לאבד ל"ם ואל תאבדו את הארץ כנען · מאבדו את ישראל מארצם ·

היא שתא קדמיתא לבבוכד מלך מלכא דבבל: דאתעבי ירמיה
נביא על כל עמא ואיתית ועל
כל יתבי ירושלם למימר: מן
תלת עשרי שנין לאשיתיה בר א
אמון מלך שבטא דיהודה ועד
יומא הדין תלת עשרי שנין הוית ו
אתעבי פתגם יי עמי והלילית
לותכון זמנין ולא קבלתון: ושלח יי
לוותכון ית כל עבדוי נביאיא
קדמיי זמנין ומשלח ולא קבלתון
ולא שמעתון ולא קבלא
למיכר תובו כען גבר מאורחוי
ביישתא ומבישות עובדיכון ותיבו
על ארעא דיהב יי לכון ולאבהתכון
לכון עלמא ועד עלמא: ולא
תהכון בתר טעוית עמטייא ל
למפלחינון ולמסגוד להון ולא
תרגזון קדמיי בעובדי ידיכון ולא
אבאש לכון: ולא קבלתון
לפולחני אמר יי בגיל ולא לארגזא
קדמיי בעובדי ידיכון לבישתא
לנפשתכון: בכן בדין
אמר יי צבאות חלף דלא קבלתון
ית מתנתי ודוא אנא שלח ואדבר
ית כל מלכוות צפונייא אמר יי
ולבוכד נצר מלכא דבבל עבדי
ואיתיתינון על ארעתא ועל יתבהא
ועל כל עממיא חזירין סחור סחור
ואשמדינון ואשויונון לשבוא
ולאשתמטא מנהון ולחורבן לעלמין
מגלון על קל ביעא וקל דחדוא ק
קלא דחתנא וקל סיעתא דשושבינין
בגיזרתא וקלי מארי ניצא
לחורבנא לארעא ויקלחון עממיא
האילין ית מלכיא דבבל שבעין
שנין: ויהי כמשלמים שבעין
שנין אפקיד על מלכא דבבל ועל עמא
הדוא אמר יי ית חובתהון ועל ארעא
דכשדאי ושויתיה לשיעורין עלמין
ואיתי על ארעא והות לית בה
אתיבא ודיורא ותהי חריבא כאתמא
דחרבא לעדן ועדן: ואייתי
על ארעא ההיא ית כל
פתגמי דקיימית עלוהי עלמא
כל דכתיב בספרא הדין דאתנבי
ירמיה על כל עממיא: ארום
אוף אנון יעבדון בהון עממיא
ומלכוון רבוון ואשלם להון כעובדיהון
וכעבדי ידיהון: ארום כדין
אמר יי אלהא דישראל לי
קבל ית כסא דחמתא הדין מן
ידי ותשקי ית כל עממיא
דאנא שלח יתך עלוהון: ישתון
ויתגעשון ויתרגזון מן קדם ד
רקטילא דאנא שלח ביניהון: ונסיבית
כסא מן ידא דיי ואשקיתי ית כל עממיא
דשלחני יי לוותהון: ית ירושלם
וית קרוי יהודה ויות מלכהא
ויות רברבנהא למיתנינון חרבא
לשיצאה ולשמהתא לשרקא ולקללתא
כיומא הדין: ית פרעה מלכא דמצרים
וית עבדוהי וית רברבנוי וית כל
עמיה: וית כל מלכי סוכתוהי וית
כל מלכי ארעא דעוץ וית כל מלכי
ארעא דפלשתאי וית אשקלון וית
עזתא וית עקרון וית שיארא ד
דאשדוד: ית אדום וית מואב
וית בני עמון: וית כל מלכי צור
וית כל מלכי צידון ויות מלכי איי
דבעברא ימא: ודן וית תימא וית בוז וית כל
קפוי פאתא: וית כל מלכי ערב
וית כל מלכי ערבא דשכין ב
בכוכיון בדברא: וית
כל מלכי זמרי וית כל מלכי עילם
וית כל מלכי מדי: וית כל מלכי
צפונאי דקריבין וידרקיקין גבר
לאחתיה וית כל מלכוות עממיא
דעל אפי דיבלתא ומלכא דבבל
ישתי כתריהון:

ותימר להון מתנן אמר
יי צבאות אלהא דישראל קרטו
ורוו ואשתעשעו ונפלו ולא ת
תקומון מן קדם רקטילא דאנא
שלח ביניכון: ויהי ארי
יסרבון למקבל כסא מן ידך ל
למשתי ותימר להון מתנן אמר יי
צבאות משתיא תשתון: ארי הא
בקרתא דאתקרי שמי עלה אנא
שרי לאבאשותא ואתון מנקיא
תתנקון לא תתנקון ארי חרבא
אנא מזמן על כל יתבי ארעא
אמר יי צבאות: ואת
תנבי עלוהון ית כל פתגמיא
האילין ותימר להון יי מסרוקא יקרי
ומקדשיה ירים מיסרוקא
אכלאיה יקרי ויתיה בזעזוע על א
ארעא ית שכינתיה ואנא בנתתי
מעברא ורקריסין מקלקלין מזגיתי
וענה לבל יתבי ארעא:

ואת ירמיה ומסגד כבשים חלקא מסלף · לאחזקה לשמה כל ת' לאחזקה כל תשרון ואחזה לאחזקה לשכה · את מלכיה האחזה את שריה לאחזה אחזה · את ד' ם בסרוגיה מרוצה · כלכי מגרים · את אחזים ואת אחזה · את דרן ואת תיכא ואת כהו · תחזה ואת כהו ת' בסרוגיה סיום נא ·

חסום ב' ם' חו' ם' ואת מסגד מחסם מחסם בסרוגיה ואחזקה ל' ת' סיום · ותשברו ותשברו ואחזקה ל' ת' ואחזקה ל' ת' ואחזקה ל' ת'

כמוהם׃ בהילו נכאם כתמכם
מהיום מהיכיום על ישראם
כדר מלך בבל׃ כה אמר יי׳
אמרי אל תחנכו בגוים
ואל תחתו מהמה אתות
כי המה מחקות העמים
חרוכן כיער מעשה ידי חרש
בעצד׳ יפעל בשתו כסף
וזהב יחזקהו במסמרות
ובמקבות יתקעהו ולא
יפעה׃ מקשר תמר המה
ולא ידברו נשוא ינשוא
כי לא יצעדו אל תיראום
כי לא הרע המה ולא
אתם תגדיל׃ אין כמוך
יי׳ גדול אתה וגדול
שמך בגבורה׃ מי לא
ייראך מלך הגוים כי
לך יאתה כי בכל חכמי
הגוים ובכל מלכותם
מאין כמוך׃ ובאחת
יבערו ויכסלו מוסר
הבל עץ הוא׃ כסף
מרקע מתרשיש יובא
ופז מאופיר מעשה
יד חרש ומצרף כצורף
תכלת וארגמן לבושם
מעשה חכמים כולם׃
ויי׳ אלהים אמת הוא
אלהים חיים ומלך עולם
מקצפו תרעש הארץ
ולא יכלו גוים זעמו׃
כה תאמרו להם אלהים
אשר שמים וארץ לא
עשו יאבדו מן הארץ
ומתחת לשמים אלה׃
עשה ארץ בכחו מכין
תבל בחכמתו ובתבונתו
נטה שמים׃ לקול תתו
המון מים בשמים ויעל
נשאים מקצה הארץ
ברקים למטר עשה
ויוצא רוח מאוצרותיו׃
נבער כל אדם מדעת
הביש צורף מפסל כי
שקר נסכו ואין רוח
בהם׃ הבל המה מעשה
תעתעים בעת פקדתם
יאבדו׃ לא כאלה חלק
יעקב כי יוצר הכל הוא
ושבט נחלתו יי׳ צבאות
שמו׃ אספי מארצך כנעתך
יושבת במצור׃ כי כה
אמר יי׳ הנני קולע את
יושבי הארץ בפעם הזאת
והציקותי להם למען
ימצאו׃ אוי לי על שברי
נחלה מכתי׳ נואשה
ואני אמרתי אך זאת
חלי ואשאנה׃ אהלי שדד
וכל מיתרי נתקו בני
יצאוני ואינם אין נוטה
עוד אהלי ומקימה יריעותי׃
כי נבערו הרועים ואת
יי׳ לא דרשו על כן לא
השכילו וכל מרעיתם
נפוצה׃ הנה שמועה באה
והנה רעש גדול מארץ
צפון לשום את ערי
יהודה שממה מעון תנים׃
ידעתי יי׳ לא לאדם
דרכו לא לאיש הולך
והכין צעדו׃ יסרני יי׳
אך במשפט אל באפך
פן תמעטני׃ שפך חמתך
על הגוים אשר לא ידעוך
ועל משפחות אשר בשמך
לא קראו כי אכל את
יעקב אכלוהו ויכלוהו
ואת נוהו השמו׃ הדבר
אשר היה אל ירמיהו
מאת יי׳ לאמר׃ שמעו
את דברי הברית הזאת
ודברתם אל איש יהודה
ועל יושבי ירושלם׃
ואמרת אליהם כה אמר
יי׳ אלהי ישראל ארור
האיש אשר לא ישמע
את דברי הברית הזאת׃
אשר צויתי את אבותיכם
ביום הוציאי אותם מארץ
מצרים מכור הברזל
לאמר שמעו בקולי
ועשיתם אתם ככל אשר
אצוה אתכם והייתם לי
לעם ואנכי אהיה לכם
לאלהים׃ למען הקים
את השבועה אשר נשבעתי
לאבותיכם לתת להם
ארץ זבת חלב ודבש
כיום הזה ואענה ואמר
אמן יי׳׃ ויאמר יי׳
אלי קרא את כל הדברים
האלה בערי יהודה ובחוצות
ירושלם לאמר שמעו
את דברי הברית הזאת
ועשיתם אתם׃ כי העד
העדתי באבותיכם ביום
העלותי אותם מארץ
מצרים עד היום השכם
והעד לאמר שמעו בקולי׃
ולא שמעו ולא הטו את
אזנם ויהי איש בשרירות
לבם הרע ואביא עליהם
את כל דברי הברית
הזאת אשר צויתי לעשות
ולא עשו׃ ויאמר יי׳
אלי נמצא קשר בישי
יהודה ובישבי ירושלם׃
שבו לעונת אבותם
הראשנים אשר מאנו
לשמוע את דברי ואמה
הלכו אחרי אלהים אחרים
לעבדם הפר בית ישראל
ובית יהודה את בריתי
אשר כרתי את אבותם׃
לכן כה אמר יי׳ הנני
מביא עליהם רעה אשר
לא יוכלו לצאת ממנה
וזעקו אלי ולא אשמע
אליהם׃ והלכו ערי יהודה
וישבי ירושלם וזעקו
אל האלהים אשר הם
מקטרים להם והושע לא
יושיעו להם בעת רעתם׃
כי מספר עריך היו
אלהיך יהודה ומספר
חוצות ירושלם שמתם
מזבחות למפלצת מזבחות
להקטיר לבעל׃ ואתה
אל תתפלל בעד העם
הזה ואל תשא בעדם
רנה ותפלה כי איני
שומע בעת קראם אלי
בעת רעתם׃ מה היה
ידידתי לעשתי בביתי
הזמתה הנדרים והבשר
הקדש יעברו מעליך כי
אז תרעי׃ זית רענן
יפה פרי תאר קרא יי׳
לשמך לקול המולה גדולה
הצית אש עליו ורעו
דליותיו׃ ויי׳ צבאות
הנטע עליך דבר הרעה
על בית ישראל ועל בית
יהודה אשר עשו להם
לרעת להכעסני בהקטיר
לבעל׃ ויי׳ הודיעני
ואדעה אז הראית לי
מעלליהם׃ ואני כאלף
אלוף יובל לטבח והם
לא ידעו כי עלי חשבו
מחשבות לאמר נשחיתה
עץ בלחמו ונגזרהו מארץ
חיים ושמו לא יזכר עוד׃
ויי׳ צבאות שפט צדק
בחן כליות ולב אראה
נקמתך ממנו כי אליך
גליתי את ריבי׃ לכן כה
אמר יי׳ על אנשי ענתות
המבקשים את נפשך
לאמר לא תנבא בשם
יי׳ ולא תמות בידנו׃
לכן כה אמר יי׳ צבאות
הנני פקד עליהם הבחור
ימותו בחרב בניהם ובנותיהם
ימותו ברעב׃ ושארית
לא תהיה להם כי אביא
רעה אל אנשי ענתות
שנת פקדתם׃ צדיק
אתה יי׳ כי אריב אליך
אך משפטים אדבר אתך
מדוע דרך רשעים צלחה
שלו כל בגדי בגד׃
נטעתם גם שרשו הלכו
גם עשו פרי קרוב אתה
בפיהם ורחוק מכליותם׃
ואתה יי׳ ידעתני תראני
ובחנת לבי אתם כצאן
לטבחה והקדשם ליום
הרגה׃ עד מתי תאבל
האדמה ועשב כל השדה
יבש מרעת יושבי בה
ספתה בהמות ועוף כי
אמרו לא יראה את
אחריתנו׃ כי את רגלים
רצתה ויגעוך ואיך תתחרה
את הסוסים ובארץ שלום
אתה בוטח ואיך תעשה
בגאון הירדן׃ כי גם
אחיך ובית אביך גם
המה בגדו בך גם המה
קראו אחריך מלא הרבה
אל תאמן בם כי ידברו
אליך טובות׃ נטשתי
את ביתי עזבתי את
נחלתי נתתי את ידידת
נפשי ביד אויביה׃ היתה
לי נחלתי כאריה ביער
נתנה עלי בקולה על כן
שנאתיה׃ הציי נחלתי
לי כאיט צבוע סביב
עלי כל חיתו השדי
באו אספו לאכול׃ רעים
רבים שחתו כרמי בוסו
את חלקתי נתנו חלקת
חמדתי לחלקת מדבר
שממה׃ שמה לשממה
אבלה עלי נשממה כל
הארץ כי אין איש שם
על לב׃ על כל שפים
באו השדדים במדבר כי
חרב לאכלת יי׳ מקצה
הארץ ועד קצה הארץ
אין שלום לכל בשר׃
זרעו חטים וקוצים קצרו
נחלה לא יועילו ובושו
מתבואתיכם מחרון אף
יי׳׃ כה אמר יי׳ על
כל שכני הרעים הנגעים
בנחלה אשר הנחלתי את
עמי את ישראל הנני
נותשם מעל אדמתם
ואת בית יהודה אתוש
מתוכם׃ והיה אחרי
נתשי אתם אשוב ורחמתים
והשבתים איש לנחלתו
ואיש לארצו׃ והיה אם
למוד ילמדו את דרכי
עמי להשבע בשמי חי
יי׳ כאשר למדו את עמי
להשבע לבעל ונבנו
בתוך עמי׃ ואם לא
ישמעו ונתשתי את הגוי
ההוא נתוש ואבד נאם
יי׳׃ כה אמר יי׳ אל
תלכו דרך הגוים ומאתות
השמים אל תחתו כי
יחתו הגוים מהמה׃
כי חקות העמים הבל
כי עץ מיער כרתו מעשה
ידי חרש במעצד׃ בכסף
ובזהב יפאר אתו במסמרות
ובמקבות יחזיקו ולא
יפעה׃ תמורים המה
ולא אלוה הם אותם
אל תיראו כי לא ירעו
ואף היטיב לא עמהם׃
אין כמוך יי׳ גדול אתה
וגדול בגבורה שמך׃
מי לא ייראך מלך הגוים
כי לך יאתה כי בכל
חכמי הגוים ובכל מלכותם
מאין כמוך׃ ובאחת
יבערו ויכסלו מוסר
הבלים עץ הוא׃ כסף
מרקע מתרשיש יובא
ופז מאופיר מעשה
יד חרש ומצרף כצורף
תכלת וארגמן לבושם
מעשה חכמים כולם׃
ויי׳ אלהים אמת הוא
אלהים חיים ומלך עולם
מקצפו תרעש הארץ
ולא יכלו גוים זעמו׃
כה תאמרו להם אלהים
אשר שמים וארץ לא
עשו יאבדו מן הארץ
ומתחת לשמים אלה׃
עשה ארץ בכחו מכין
תבל בחכמתו ובתבונתו
נטה שמים׃ לקול תתו
המון מים בשמים ויעל
נשאים מקצה הארץ
ברקים למטר עשה
ויוצא רוח מאוצרותיו׃
נבער כל אדם מדעת
הביש צורף מפסל כי
שקר נסכו ואין רוח
בהם׃ הבל המה מעשה
תעתעים בעת פקדתם
יאבדו׃ לא כאלה חלק
יעקב כי יוצר הכל הוא
ושבט נחלתו יי׳ צבאות
שמו׃ אספי מארצך כנעתך
יושבת במצור׃ כי כה
אמר יי׳ הנני קולע את
יושבי הארץ בפעם הזאת
והציקותי להם למען
ימצאו׃ אוי לי על שברי
נחלה מכתי׳ נואשה
ואני אמרתי אך זאת
חלי ואשאנה׃ אהלי שדד
וכל מיתרי נתקו בני
יצאוני ואינם אין נוטה
עוד אהלי ומקימה יריעותי׃
כי נבערו הרועים ואת
יי׳ לא דרשו על כן לא
השכילו וכל מרעיתם
נפוצה׃ הנה שמועה באה
והנה רעש גדול מארץ
צפון לשום את ערי
יהודה שממה מעון תנים׃
ידעתי יי׳ לא לאדם
דרכו לא לאיש הולך
והכין צעדו׃ יסרני יי׳
אך במשפט אל באפך
פן תמעטני׃ שפך חמתך
על הגוים אשר לא ידעוך
ועל משפחות אשר בשמך
לא קראו כי אכל את
יעקב אכלוהו ויכלוהו
ואת נוהו השמו׃ הדבר
אשר היה אל ירמיהו
מאת יי׳ לאמר׃ שמעו
את דברי הברית הזאת
ודברתם אל איש יהודה
ועל יושבי ירושלם׃
ואמרת אליהם כה אמר
יי׳ אלהי ישראל ארור
האיש אשר לא ישמע
את דברי הברית הזאת׃
אשר צויתי את אבותיכם
ביום הוציאי אותם מארץ
מצרים מכור הברזל
לאמר שמעו בקולי
ועשיתם אתם ככל אשר
אצוה אתכם והייתם לי
לעם ואנכי אהיה לכם
לאלהים׃ למען הקים
את השבועה אשר נשבעתי
לאבותיכם לתת להם
ארץ זבת חלב ודבש
כיום הזה ואענה ואמר
אמן יי׳׃ ויאמר יי׳
אלי קרא את כל הדברים
האלה בערי יהודה ובחוצות
ירושלם לאמר שמעו
את דברי הברית הזאת
ועשיתם אתם׃ כי העד
העדתי באבותיכם ביום
העלותי אותם מארץ
מצרים עד היום השכם
והעד לאמר שמעו בקולי׃
ולא שמעו ולא הטו את
אזנם ויהי איש בשרירות
לבם הרע ואביא עליהם
את כל דברי הברית
הזאת אשר צויתי לעשות
ולא עשו׃ ויאמר יי׳
אלי נמצא קשר בישי
יהודה ובישבי ירושלם׃
שבו לעונת אבותם
הראשנים אשר מאנו
לשמוע את דברי ואמה
הלכו אחרי אלהים אחרים
לעבדם הפר בית ישראל
ובית יהודה את בריתי
אשר כרתי את אבותם׃
לכן כה אמר יי׳ הנני
מביא עליהם רעה אשר
לא יוכלו לצאת ממנה
וזעקו אלי ולא אשמע
אליהם׃ והלכו ערי יהודה
וישבי ירושלם וזעקו
אל האלהים אשר הם
מקטרים להם והושע לא
יושיעו להם בעת רעתם׃
כי מספר עריך היו
אלהיך יהודה ומספר
חוצות ירושלם שמתם
מזבחות למפלצת מזבחות
להקטיר לבעל׃ ואתה
אל תתפלל בעד העם
הזה ואל תשא בעדם
רנה ותפלה כי איני
שומע בעת קראם אלי
בעת רעתם׃ מה היה
ידידתי לעשתי בביתי
הזמתה הנדרים והבשר
הקדש יעברו מעליך כי
אז תרעי׃ זית רענן
יפה פרי תאר קרא יי׳
לשמך לקול המולה גדולה
הצית אש עליו ורעו
דליותיו׃ ויי׳ צבאות
הנטע עליך דבר הרעה
על בית ישראל ועל בית
יהודה אשר עשו להם
לרעת להכעסני בהקטיר
לבעל׃ ויי׳ הודיעני
ואדעה אז הראית לי
מעלליהם׃ ואני כאלף
אלוף יובל לטבח והם
לא ידעו כי עלי חשבו
מחשבות לאמר נשחיתה
עץ בלחמו ונגזרהו מארץ
חיים ושמו לא יזכר עוד׃
ויי׳ צבאות שפט צדק
בחן כליות ולב אראה
נקמתך ממנו כי אליך
גליתי את ריבי׃ לכן כה
אמר יי׳ על אנשי ענתות
המבקשים את נפשך
לאמר לא תנבא בשם
יי׳ ולא תמות בידנו׃
לכן כה אמר יי׳ צבאות
הנני פקד עליהם הבחור
ימותו בחרב בניהם ובנותיהם
ימותו ברעב׃ ושארית
לא תהיה להם כי אביא
רעה אל אנשי ענתות
שנת פקדתם׃ צדיק
אתה יי׳ כי אריב אליך
אך משפטים אדבר אתך
מדוע דרך רשעים צלחה
שלו כל בגדי בגד׃
נטעתם גם שרשו הלכו
גם עשו פרי קרוב אתה
בפיהם ורחוק מכליותם׃
ואתה יי׳ ידעתני תראני
ובחנת לבי אתם כצאן
לטבחה והקדשם ליום
הרגה׃ עד מתי תאבל
האדמה ועשב כל השדה
יבש מרעת יושבי בה
ספתה בהמות ועוף כי
אמרו לא יראה את
אחריתנו׃ כי את רגלים
רצתה ויגעוך ואיך תתחרה
את הסוסים ובארץ שלום
אתה בוטח ואיך תעשה
בגאון הירדן׃ כי גם
אחיך ובית אביך גם
המה בגדו בך גם המה
קראו אחריך מלא הרבה
אל תאמן בם כי ידברו
אליך טובות׃ נטשתי
את ביתי עזבתי את
נחלתי נתתי את ידידת
נפשי ביד אויביה׃ היתה
לי נחלתי כאריה ביער
נתנה עלי בקולה על כן
שנאתיה׃ הציי נחלתי
לי כאיט צבוע סביב
עלי כל חיתו השדי
באו אספו לאכול׃ רעים
רבים שחתו כרמי בוסו
את חלקתי נתנו חלקת
חמדתי לחלקת מדבר
שממה׃ שמה לשממה
אבלה עלי נשממה כל
הארץ כי אין איש שם
על לב׃ על כל שפים
באו השדדים במדבר כי
חרב לאכלת יי׳ מקצה
הארץ ועד קצה הארץ
אין שלום לכל בשר׃
זרעו חטים וקוצים קצרו
נחלה לא יועילו ובושו
מתבואתיכם מחרון אף
יי׳׃ כה אמר יי׳ על
כל שכני הרעים הנגעים
בנחלה אשר הנחלתי את
עמי את ישראל הנני
נותשם מעל אדמתם
ואת בית יהודה אתוש
מתוכם׃ והיה אחרי
נתשי אתם אשוב ורחמתים
והשבתים איש לנחלתו
ואיש לארצו׃ והיה אם
למוד ילמדו את דרכי
עמי להשבע בשמי חי
יי׳ כאשר למדו את עמי
להשבע לבעל ונבנו
בתוך עמי׃ ואם לא
ישמעו ונתשתי את הגוי
ההוא נתוש ואבד נאם
יי׳׃ כה אמר יי׳ אל
תלכו דרך הגוים ומאתות
השמים אל תחתו כי
יחתו הגוים מהמה׃
כי חקות העמים הבל
כי עץ מיער כרתו מעשה
ידי חרש במעצד׃ בכסף
ובזהב יפאר אתו במסמרות
ובמקבות יחזיקו ולא
יפעה׃ תמורים המה
ולא אלוה הם אותם
אל תיראו כי לא ירעו
ואף היטיב לא עמהם׃
אין כמוך יי׳ גדול אתה
וגדול בגבורה שמך׃

תלמון. תלה לחית היה׃
כרתמית מתלכת. כבוחה זו
כחוה ליהויקים בשבה ליכוניה
לתלמות יהויקים ואחר לו יהוה
כי כמותך מרקיזו לא תתלכו
יהויקים ויהויכין יעמדו מוסרות
מוטות ויטלטו לתלכי הכוכבים
כדי תלאכים חטאים יהוקם אל
מרקיזו ויכוח לחתם לחל המלכים
לחוכיחם שמלו לאחר ל מרקיזו
ויאחזו לחם כל תדברי הוכחים
מוסרות ויאחר לחם יהוקים הוא
כון ואל מרקיזו מלך יהויה ד
דכרתי ככל תדברים ההלה כי
כרחה כי תחלכי תלאכים חטאים
לכרקיזו מלכים שתחם ויתדרו
כלם כחלך בכל לפיכך כוה
אחל לרחמיה מלאחר לחלאים
ההלה לאחר מכלי דברי לרחמיה
יאחר לחם אל מרקיזו ואל
יהויקים כל תדברים ההלה
כבכם תבחרים כחרחל בשל מלך
בבל ורזל אל כי כמותכו מלך
חת הכלאים על התלכים ההלה
חת כלאחר לו כחם זו כחרחל
מלך יהויקין והכוחה אחם שרים
שי חת מחם כרי מדע יהויקים
מעדד למלך נכוכד נצר מלך
יכוחה יהויקים מלך מכרים ם
מחלכיו׃ מוסרות ומוטות.
כשחל נבוכדנאצר מלך כבל
כבל ואל כל ארצו לכחות
כבל ורזל אל כי כמותכו מלך
חת הכלאים על התלכים ההלה
כבל הכלאים על התלכים ההלה
חת כלאחר לו כחם זו כחרחל
מלך יהויקין והכוחה אחם שרים
שי חת מחם כרי מדע יהויקים
מעדד למלך נכוכד נצר מלך
יכוחה יהויקים מלך מכרים ם
מחלכיו׃ מוסרות ומוטות.
כשחל נבוכדנאצר מלך כבל

כה אמר יי אלהי ישראל לאמר כתב לך את כל הדברים אשר דברתי אליך אל ספר: כי הנה ימים באים נאם יי ושבתי את שבות עמי ישראל ויהודה אמר יי והשיבתים על הארץ אשר נתתי לאבותם וירשוה: ואלה הדברים אשר דבר יי אל ישראל ואל יהודה: כי כה אמר יי קול חרדה שמענו פחד ואין שלום: שאלו נא וראו אם יולד זכר מדוע ראיתי כל גבר ידיו על חלציו כיולדה והפכו כל פנים לירקון: הוי כי גדול היום ההוא מאין כמהו ועת צרה היא ליעקב ומנה יושע: והיה ביום ההוא נאם יי צבאות אשבר עלו מעל צוארך ומוסרותיך אנתק ולא יעבדו בו עוד זרים: ועבדו את יי אלהיהם ואת דוד מלכם אשר אקים להם: ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם יי ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים ושב יעקב ושקט ושאנן ואין מחריד: כי אתך אני נאם יי להושיעך כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הפצתיך שמה אתך לא אעשה כלה ויסרתיך למשפט ונקה לא אנקך: כי כה אמר יי אנוש שבריך נחלה מכתך: אין דן דינך למזור תעלה רפואות אין לך: כל משכיך שכחוך לא ידרשוך כי מכת אויב הכיתיך מוסר אכזר על רב עונך עצמו חטאתיך: למה תזעק על שברך אנוש מכאובך על רב עונך עצמו חטאתיך עשיתי לך: לכן כל אכליך יאכלו וכל צריך כולם ילכו שבי והיו שאיסיך לשאיסה וכל בזזיך אתן לבז: כי אעלה ארפה לך וממכותיך ארפאך נאם יי כי נדחה קראו לך ציון היא דרושה אין: כה אמר יי הנני שב שבות אהלי יעקב ומשכנתיו ארחם ונבנתה עיר על תלה ואדון על משפטו ישב: ויצא מהם תודה וקול מצחקים והרביתים ולא ימעטו והכבדתים ולא יצעירו: ובניו כקדם תכון עדתו לפני תאמן ופקדתי על כל לחציו: והיה אדירו ממנו ומושלו מקרבו יצא והקרבתיו ונגש אלי כי מי זה ערב לבו לגשת אלי נאם יי: ואתם תהיו לי לעם ואנכי אהיה לכם לאלהים: הנה סערת יי חמה יצאה סער מחולל על ראש רשעים יחיל: לא ישוב אף יי עד עשתו ועד הקימו מזמות לבו באחרית הימים תתבוננו בה: בעת ההיא נאם יי אהיה לאלהים לכל משפחות ישראל והמה יהיו לי לעם: כה אמר יי מצא חן במדבר עם שרידי חרב הלוך להרגיעו ישראל: מרחוק יי נראה לי ואהבת עולם אהבתיך על כן משכתיך חסד: עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל עוד תעדי תופיך וצאת במחול משחקים: עוד תטעי כרמים על הרי שומרון נטעו נוטעים וחללו: כי יום קראו נצרים בהר אפרים קומו ונעלה ציון אל יי אלהינו: כי כה אמר יי רנו ליעקב שמחה וצהלו לראש הגוים השמיעו הללו והאמרו הושע יי את עמך את שארית ישראל: הנני מביאם מארץ צפון וקבצתים מירכתי ארץ בם עור ופסח בהרה יולדת יחד קהל גדול ישובו הנה: בבכי יבאו ובתחנונים אובילם אוליכם אל נחלי מים בדרך ישרה לא יכשלו בה כי הייתי לישראל לאב ואפרים בכורי הוא: שמעו דבר יי גוים והגידו באיים ממרחק ואמרו מזרה ישראל יקבצנהו ושמרו כרעה עדרו: כי פדה יי את יעקב וגאלו מיד חזק ממנו: ובאו ורנו במרום ציון ונהרו אל טוב יי על דגן ועל תירוש ועל יצהר ועל בני צאן ובקר והיתה נפשם כגן רוה ולא יוסיפו לדאבה עוד: אז תשמח בתולה במחול ובחורים וזקנים יחדו והפכתי אבלם לששון ונחמתים והשמחתים מיגונם: ונפש הכהנים דשן ועמי את טובי ישבע נאם יי: כה אמר יי קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו: כה אמר יי מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעלתך נאם יי ושבו מארץ אויב: ויש תקוה לאחריתך נאם יי ושבו בנים לגבולם: שמע שמעתי אפרים מתנודד יסרתני ואוסר כעגל לא למד השיבני ואשובה כי אתה יי אלהי: כי אחרי שובי נחמתי ואחרי הודעי ספקתי על ירך בושתי וגם נכלמתי כי נשאתי חרפת נעורי: הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכר אזכרנו עוד על כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאם יי: הקימי לך ציונים שומי לך תמרורים שימי לבך למסלה דרך הלכת שובי בתולת ישראל שובי אל ערייך אלה: עד מתי תתחמקין הבת השובבה כי ברא יי חדשה בארץ נקבה תסובב גבר: כה אמר יי צבאות אלהי ישראל עוד יאמרו את הדבר הזה בארץ ובעריה בשובי את שבותם יברכך יי נוה צדק הר הקדש: ונשבו בה יהודה וכל עריו יחדו אכרים ונסעו בעדרים: כי הרויתי נפש עיפה וכל נפש דאבה מלאתי: על זאת הקיצותי וארא ושנתי ערבה לי: הנה ימים באים נאם יי וזרעתי את בית ישראל ואת בית יהודה זרע אדם וזרע בהמה: והיה כאשר שקדתי עליהם לנתוש ולנתוץ ולהרוס ולאבד ולהרע כן אשקוד עליהם לבנות ולנטוע נאם יי: בימים ההם לא יאמרו עוד אבות אכלו בוסר ושני הבנים תקהינה: כי אם איש במעונו ימות כל האדם האכל הבוסר תקהינה שניו: הנה ימים באים נאם יי וכרתי את בית ישראל ואת בית יהודה ברית חדשה: לא כברית אשר כרתי את אבותם ביום החזיקי בידם להוציאם מארץ מצרים אשר הפרו את בריתי ואנכי בעלתי בם נאם יי: כי זאת הברית אשר אכרות את בית ישראל אחרי הימים ההם נאם יי נתתי את תורתי בקרבם ועל לבם אכתבנה והייתי להם לאלהים והמה יהיו לי לעם: ולא ילמדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו לאמר דעו את יי כי כלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם נאם יי כי אסלח לעונם ולחטאתם לא אזכר עוד: כה אמר יי נתן שמש לאור יומם חקות ירח וכוכבים לאור לילה רגע ים ויהמו גליו יי צבאות שמו: אם ימושו החקים האלה מלפני נאם יי גם זרע ישראל ישבתו מהיות גוי לפני כל הימים: כה אמר יי אם ימדו שמים למעלה ויחקרו מוסדי ארץ למטה גם אנכי אזנח בכל זרע ישראל על כל אשר עשו נאם יי: הנה ימים באים נאם יי ונבנתה העיר ליי מגדל חננאל עד שער הפנה: ויצא עוד קו המדה נגדו על גבעת גרב ונסב גועה: כל הגיא הפגרים והדשן וכל השדות עד נחל קדרון עד פנת שער הסוסים מזרחה קדש ליי לא תנתש ולא תהרס עוד לעולם:

כה אמר יי מצא חן במדבר עם שרידי חרב הלוך להרגיעו ישראל: מרחוק יי נראה לי ואהבת עולם אהבתיך על כן משכתיך חסד: עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל עוד תעדי תופיך וצאת במחול משחקים: עוד תטעי כרמים על הרי שומרון נטעו נוטעים וחללו: כי יום קראו נצרים בהר אפרים קומו ונעלה ציון אל יי אלהינו: כי כה אמר יי רנו ליעקב שמחה וצהלו לראש הגוים השמיעו הללו והאמרו הושע יי את עמך את שארית ישראל: הנני מביאם מארץ צפון וקבצתים מירכתי ארץ בם עור ופסח בהרה יולדת יחד קהל גדול ישובו הנה: בבכי יבאו ובתחנונים אובילם אוליכם אל נחלי מים בדרך ישרה לא יכשלו בה כי הייתי לישראל לאב ואפרים בכורי הוא: שמעו דבר יי גוים והגידו באיים ממרחק ואמרו מזרה ישראל יקבצנהו ושמרו כרעה עדרו: כי פדה יי את יעקב וגאלו מיד חזק ממנו: ובאו ורנו במרום ציון ונהרו אל טוב יי על דגן ועל תירוש ועל יצהר ועל בני צאן ובקר והיתה נפשם כגן רוה ולא יוסיפו לדאבה עוד: אז תשמח בתולה במחול ובחורים וזקנים יחדו והפכתי אבלם לששון ונחמתים והשמחתים מיגונם: ונפש הכהנים דשן ועמי את טובי ישבע נאם יי: כה אמר יי קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו: כה אמר יי מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעלתך נאם יי ושבו מארץ אויב: ויש תקוה לאחריתך נאם יי ושבו בנים לגבולם: שמע שמעתי אפרים מתנודד יסרתני ואוסר כעגל לא למד השיבני ואשובה כי אתה יי אלהי: כי אחרי שובי נחמתי ואחרי הודעי ספקתי על ירך בושתי וגם נכלמתי כי נשאתי חרפת נעורי: הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכר אזכרנו עוד על כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאם יי: הקימי לך ציונים שומי לך תמרורים שימי לבך למסלה דרך הלכת שובי בתולת ישראל שובי אל ערייך אלה: עד מתי תתחמקין הבת השובבה כי ברא יי חדשה בארץ נקבה תסובב גבר: כה אמר יי צבאות אלהי ישראל עוד יאמרו את הדבר הזה בארץ ובעריה בשובי את שבותם יברכך יי נוה צדק הר הקדש: ונשבו בה יהודה וכל עריו יחדו אכרים ונסעו בעדרים: כי הרויתי נפש עיפה וכל נפש דאבה מלאתי: על זאת הקיצותי וארא ושנתי ערבה לי: הנה ימים באים נאם יי וזרעתי את בית ישראל ואת בית יהודה זרע אדם וזרע בהמה: והיה כאשר שקדתי עליהם לנתוש ולנתוץ ולהרוס ולאבד ולהרע כן אשקוד עליהם לבנות ולנטוע נאם יי: בימים ההם לא יאמרו עוד אבות אכלו בוסר ושני הבנים תקהינה: כי אם איש במעונו ימות כל האדם האכל הבוסר תקהינה שניו: הנה ימים באים נאם יי וכרתי את בית ישראל ואת בית יהודה ברית חדשה: לא כברית אשר כרתי את אבותם ביום החזיקי בידם להוציאם מארץ מצרים אשר הפרו את בריתי ואנכי בעלתי בם נאם יי: כי זאת הברית אשר אכרות את בית ישראל אחרי הימים ההם נאם יי נתתי את תורתי בקרבם ועל לבם אכתבנה והייתי להם לאלהים והמה יהיו לי לעם: ולא ילמדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו לאמר דעו את יי כי כלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם נאם יי כי אסלח לעונם ולחטאתם לא אזכר עוד: כה אמר יי נתן שמש לאור יומם חקות ירח וכוכבים לאור לילה רגע ים ויהמו גליו יי צבאות שמו: אם ימושו החקים האלה מלפני נאם יי גם זרע ישראל ישבתו מהיות גוי לפני כל הימים: כה אמר יי אם ימדו שמים למעלה ויחקרו מוסדי ארץ למטה גם אנכי אזנח בכל זרע ישראל על כל אשר עשו נאם יי: הנה ימים באים נאם יי ונבנתה העיר ליי מגדל חננאל עד שער הפנה: ויצא עוד קו המדה נגדו על גבעת גרב ונסב גועה: כל הגיא הפגרים והדשן וכל השדות עד נחל קדרון עד פנת שער הסוסים מזרחה קדש ליי לא תנתש ולא תהרס עוד לעולם:

כה אמר יי אלהי ישראל לאמר כתב לך את כל הדברים אשר דברתי אליך אל ספר: כי הנה ימים באים נאם יי ושבתי את שבות עמי ישראל ויהודה אמר יי והשיבתים על הארץ אשר נתתי לאבותם וירשוה: ואלה הדברים אשר דבר יי אל ישראל ואל יהודה: כי כה אמר יי קול חרדה שמענו פחד ואין שלום: שאלו נא וראו אם יולד זכר מדוע ראיתי כל גבר ידיו על חלציו כיולדה והפכו כל פנים לירקון: הוי כי גדול היום ההוא מאין כמהו ועת צרה היא ליעקב ומנה יושע: והיה ביום ההוא נאם יי צבאות אשבר עלו מעל צוארך ומוסרותיך אנתק ולא יעבדו בו עוד זרים: ועבדו את יי אלהיהם ואת דוד מלכם אשר אקים להם: ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם יי ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים ושב יעקב ושקט ושאנן ואין מחריד: כי אתך אני נאם יי להושיעך כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הפצתיך שמה אתך לא אעשה כלה ויסרתיך למשפט ונקה לא אנקך: כי כה אמר יי אנוש שבריך נחלה מכתך: אין דן דינך למזור תעלה רפואות אין לך: כל משכיך שכחוך לא ידרשוך כי מכת אויב הכיתיך מוסר אכזר על רב עונך עצמו חטאתיך: למה תזעק על שברך אנוש מכאובך על רב עונך עצמו חטאתיך עשיתי לך: לכן כל אכליך יאכלו וכל צריך כולם ילכו שבי והיו שאיסיך לשאיסה וכל בזזיך אתן לבז: כי אעלה ארפה לך וממכותיך ארפאך נאם יי כי נדחה קראו לך ציון היא דרושה אין: כה אמר יי הנני שב שבות אהלי יעקב ומשכנתיו ארחם ונבנתה עיר על תלה ואדון על משפטו ישב: ויצא מהם תודה וקול מצחקים והרביתים ולא ימעטו והכבדתים ולא יצעירו: ובניו כקדם תכון עדתו לפני תאמן ופקדתי על כל לחציו: והיה אדירו ממנו ומושלו מקרבו יצא והקרבתיו ונגש אלי כי מי זה ערב לבו לגשת אלי נאם יי: ואתם תהיו לי לעם ואנכי אהיה לכם לאלהים: הנה סערת יי חמה יצאה סער מחולל על ראש רשעים יחיל: לא ישוב אף יי עד עשתו ועד הקימו מזמות לבו באחרית הימים תתבוננו בה: בעת ההיא נאם יי אהיה לאלהים לכל משפחות ישראל והמה יהיו לי לעם: כה אמר יי מצא חן במדבר עם שרידי חרב הלוך להרגיעו ישראל: מרחוק יי נראה לי ואהבת עולם אהבתיך על כן משכתיך חסד: עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל עוד תעדי תופיך וצאת במחול משחקים: עוד תטעי כרמים על הרי שומרון נטעו נוטעים וחללו: כי יום קראו נצרים בהר אפרים קומו ונעלה ציון אל יי אלהינו: כי כה אמר יי רנו ליעקב שמחה וצהלו לראש הגוים השמיעו הללו והאמרו הושע יי את עמך את שארית ישראל: הנני מביאם מארץ צפון וקבצתים מירכתי ארץ בם עור ופסח בהרה יולדת יחד קהל גדול ישובו הנה: בבכי יבאו ובתחנונים אובילם אוליכם אל נחלי מים בדרך ישרה לא יכשלו בה כי הייתי לישראל לאב ואפרים בכורי הוא: שמעו דבר יי גוים והגידו באיים ממרחק ואמרו מזרה ישראל יקבצנהו ושמרו כרעה עדרו: כי פדה יי את יעקב וגאלו מיד חזק ממנו: ובאו ורנו במרום ציון ונהרו אל טוב יי על דגן ועל תירוש ועל יצהר ועל בני צאן ובקר והיתה נפשם כגן רוה ולא יוסיפו לדאבה עוד: אז תשמח בתולה במחול ובחורים וזקנים יחדו והפכתי אבלם לששון ונחמתים והשמחתים מיגונם: ונפש הכהנים דשן ועמי את טובי ישבע נאם יי: כה אמר יי קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו: כה אמר יי מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעלתך נאם יי ושבו מארץ אויב: ויש תקוה לאחריתך נאם יי ושבו בנים לגבולם: שמע שמעתי אפרים מתנודד יסרתני ואוסר כעגל לא למד השיבני ואשובה כי אתה יי אלהי: כי אחרי שובי נחמתי ואחרי הודעי ספקתי על ירך בושתי וגם נכלמתי כי נשאתי חרפת נעורי: הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכר אזכרנו עוד על כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאם יי: הקימי לך ציונים שומי לך תמרורים שימי לבך למסלה דרך הלכת שובי בתולת ישראל שובי אל ערייך אלה: עד מתי תתחמקין הבת השובבה כי ברא יי חדשה בארץ נקבה תסובב גבר: כה אמר יי צבאות אלהי ישראל עוד יאמרו את הדבר הזה בארץ ובעריה בשובי את שבותם יברכך יי נוה צדק הר הקדש: ונשבו בה יהודה וכל עריו יחדו אכרים ונסעו בעדרים: כי הרויתי נפש עיפה וכל נפש דאבה מלאתי: על זאת הקיצותי וארא ושנתי ערבה לי: הנה ימים באים נאם יי וזרעתי את בית ישראל ואת בית יהודה זרע אדם וזרע בהמה: והיה כאשר שקדתי עליהם לנתוש ולנתוץ ולהרוס ולאבד ולהרע כן אשקוד עליהם לבנות ולנטוע נאם יי: בימים ההם לא יאמרו עוד אבות אכלו בוסר ושני הבנים תקהינה: כי אם איש במעונו ימות כל האדם האכל הבוסר תקהינה שניו: הנה ימים באים נאם יי וכרתי את בית ישראל ואת בית יהודה ברית חדשה: לא כברית אשר כרתי את אבותם ביום החזיקי בידם להוציאם מארץ מצרים אשר הפרו את בריתי ואנכי בעלתי בם נאם יי: כי זאת הברית אשר אכרות את בית ישראל אחרי הימים ההם נאם יי נתתי את תורתי בקרבם ועל לבם אכתבנה והייתי להם לאלהים והמה יהיו לי לעם: ולא ילמדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו לאמר דעו את יי כי כלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם נאם יי כי אסלח לעונם ולחטאתם לא אזכר עוד: כה אמר יי נתן שמש לאור יומם חקות ירח וכוכבים לאור לילה רגע ים ויהמו גליו יי צבאות שמו: אם ימושו החקים האלה מלפני נאם יי גם זרע ישראל ישבתו מהיות גוי לפני כל הימים: כה אמר יי אם ימדו שמים למעלה ויחקרו מוסדי ארץ למטה גם אנכי אזנח בכל זרע ישראל על כל אשר עשו נאם יי: הנה ימים באים נאם יי ונבנתה העיר ליי מגדל חננאל עד שער הפנה: ויצא עוד קו המדה נגדו על גבעת גרב ונסב גועה: כל הגיא הפגרים והדשן וכל השדות עד נחל קדרון עד פנת שער הסוסים מזרחה קדש ליי לא תנתש ולא תהרס עוד לעולם:

יכתוב אך יקח את דבריו. אמרן כן יעשה וכו'. יקח סתירה: ומשיאמר לו כתוב לך סתם לו כתוב בספר אחר ומשכתב לו כתוב לך בספר אחר ומשכתב לו כתוב לך בספר אחר הוא שאמר

אֲרִי אַבְרְתּוּן אַקִּים לָךְ יְיָ פְּלִפִּין
בְּבָבֶל׃ אֲרֵי כְּרֵנָן
אֲמַר יְיָ עַל פְּלִשְׁתָּאֵי דְּיָתְבִין עַל כּוֹרְסֵי
דַּוִד וְעַל כָּל עַמָּא דְּיָתְבִין בְּאַרְעָא
תַּרְיָא אַחֵיכוּן דְּלָא נָפְקוּ עִסְכוֹן
בְּגָלוּתָא׃ כְּדֵין אֲמַר יְיָ צְבָאוֹת
תְּאָנָא מֵעֲרֵי בְּזִוּן יַת דְּקִטְרִין ב
בְּתַרְבָּאוֹנָטָא וּסוֹתְאָא דְּאִתְיְהִיבוּ
מִתַּיְיכָא בְּיִשְׂרָאֵל וְלָא מִתְעַבְּדִין
מַכְשִׁיכָא׃ וְאַרְוִיף בְּתַרֵיהוֹן בְּרִבְיָא
בְּבָבֶלְיָא וְכוּסְתָּא וְאִיתְגִּינוּן לְזַיְיָע
לְכָל מַלְכְוָוֹת אַרְעָא לְמִסְבֵי זְוִיעָתְהוֹן
וְלְאִישְׁתְּמוֹדָעוּתְהוֹן לְתִסְוֹרִין בְּכָל עַקְמָתְהוֹן
דְּאֲמַלֵּילִית לְתַלְמֵיהוֹן וְלָא קַבִּילוּ
לְמִתְנַבְּיֵי אֲמַר יְיָ וְשַׁלְהִית לְוֹתְהוֹן
יַת עֲבָרֵי בְּנֵיהֶם כְּקָרוֹם וְכִשְׁלָה וְלָא
קַבְּלוּתוֹן אֲמַר יְיָ׃ וְאִתּוֹן קַבִּילוּ
מִתְגַּבְּיֵי וְיֵי כָּל גּוּלְוָתָא דְּאֲגְלֵיתִי
מִירוּשְׁלֵם לְבָבֶל׃

כְּדֵין אֲמַר יְיָ צְבָאוֹת אֱלָהָא
דְּיִשְׂרָאֵל עַל אַחְאָב בַּר קוֹלְיָה וְעַל
צִדְקִיָּה בַּר מַעֲשֵׂיָה דְּאִתְנַבְּיָא
לְכוֹן בִּשְׁמִי שְׁקַר הָאֲנָא מְסַר
יָתְהוֹן בִּידָא בְּנְבוּכַדְרֶאצַּר מַלְכָּא דְּבָבֶל
וְיִקְטְלִנּוּן לְעֵינֵיכוֹן׃ וְיִתְנַסַּב
מִנְּהוֹן לְוָטָא לְכָל גָּלוּת יְהוּדָה דִּי
בְּבָבֶל לְמֵימַר יְיָ יְשִׂימֵךְ יְיָ כְּצִדְקִיָּה
וְכְאַחְאָב דִּי קְלָנוּן מַלְכָּא דְּבָבֶל
בְּנוּרָא׃ חֲלָף דַּעֲבַדוּ קְלָנָא
בְּיִשְׂרָאֵל וְזִנְיוּ עִם נְשֵׁי וְתַבְרִיהוֹן
וּמַלִּילוּ מִתְגַּבְּיָא בִּשְׁמִי שְׁקָרָא וְלָא
פְּקִדְתִּינוּן וְקָנֵי גַּלְוֵי וּסְהִיד מֵחַיד
אֲמַר יְיָ׃ וְלִשְׁמַעְיָה
דִּסְנִי תַּלְמֵי לְמֵימַר׃ כְּדֵין
אֲמַר יְיָ צְבָאוֹת אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל
לְמֵימַר חֲלָף שַׁלְחְתָּ בִּשְׁמָךְ אִגְּרָן
לְוָת כָּל עַמָּא דִּי בִירוּשְׁלֵם וּלְוָת
צְפַנְיָה בַּר מַעֲשֵׂיָה כָּהֲנָא וּלְוָת כָּל
כָּהֲנַיָּא לְמֵימַר׃ יְיָ מְמַנֵּי יָתְכוֹן
חֲלָף יְהוֹיָדָע כָּהֲנָא לְמִסְהֵי בְּבֵית
יְיָ בְּגִינָא דְּכָל גְּבַר דְּמִשְׁתַּבַּע
לְמֵיתֵי בְּנִבְיָא וְלִמְמַל בֵּיהּ וְתִשְׁדֵּר
לְבֵי מַטְרָתָא וְכָל דְּמִתְנַבֵּי
לָא מִתְנַבֵּי בִּידִיכוֹן וְכֵן עַתָּה
דְּמִתְנַבֵּי לְכוֹן׃ אֲרֵי עַל כֵּן שְׁלַח
לָנוּ בְּבָבֶל לְמֵימַר אֲרִיכָא
הִנּוּן עַל בָּתֵּיכוֹן וְכוּרְבָנִין
הִנּוּן עַל כְּבָבֵיכוֹן׃ וּקְרִיתִי עַל
כָּל מַלְכְוָוֹת אַרְעָא לְמִסְבֵי זְוִיעָתְהוֹן
וְלְאִישְׁתְּמוֹדָעוּתְהוֹן לְתִסְוֹרִין בְּכָל עַקְמָתְהוֹן
דְּאֲמַלֵּילִית לְתַלְמֵיהוֹן וְלָא קַבִּילוּ
לְמִתְנַבְּיֵי אֲמַר יְיָ וְשַׁלְהִית לְוֹתְהוֹן
יַת עֲבָרֵי בְּנֵיהֶם כְּקָרוֹם וְכִשְׁלָה וְלָא
קַבְּלוּתוֹן אֲמַר יְיָ׃ וְאִתּוֹן קַבִּילוּ
מִתְגַּבְּיֵי וְיֵי כָּל גּוּלְוָתָא דְּאֲגְלֵיתִי
מִירוּשְׁלֵם לְבָבֶל׃

כְּדֵין אֲמַר יְיָ עֲבוּאוֹת אֱלָהָא
דְּיִשְׂרָאֵל עַל אַחְאָב בַּר קוֹלְיָה וְעַל
צִדְקִיָּה בַּר מַעֲשֵׂיָה דְּאִתְנַבְּיָא
לְכוֹן בִּשְׁמִי שְׁקָרָא הָאֲנָא מְסַר
יָתְהוֹן בִּידָא בְּנְבוּכַדְרֶאצַּר מַלְכָּא דְּבָבֶל
וְיִקְטְלִנּוּן לְעֵינֵיכוֹן׃ וְיִתְנַסַּב
מִנְּהוֹן לְוָטָא לְכָל גָּלוּת יְהוּדָה דִּי
בְּבָבֶל לְמֵימַר יְיָ יְשִׂימֵךְ יְיָ כְּצִדְקִיָּה
וְכְאַחְאָב דִּי קְלָנוּן מַלְכָּא דְּבָבֶל
בְּנוּרָא׃ חֲלָף דַּעֲבַדוּ קְלָנָא
בְּיִשְׂרָאֵל וְזִנְיוּ עִם נְשֵׁי וְתַבְרִיהוֹן
וּמַלִּילוּ מִתְגַּבְּיָא בִּשְׁמִי שְׁקָרָא וְלָא
פְּקִדְתִּינוּן וְקָנֵי גַּלְוֵי וּסְהִיד מֵחַיד
אֲמַר יְיָ׃ וְלִשְׁמַעְיָה
דִּסְנִי תַּלְמֵי לְמֵימַר׃ כְּדֵין
אֲמַר יְיָ צְבָאוֹת אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל
לְמֵימַר חֲלָף שַׁלְחְתָּ בִּשְׁמָךְ אִגְּרָן
לְוָת כָּל עַמָּא דִּי בִירוּשְׁלֵם וּלְוָת
צְפַנְיָה בַּר מַעֲשֵׂיָה כָּהֲנָא וּלְוָת כָּל
כָּהֲנַיָּא לְמֵימַר׃ יְיָ מְמַנֵּי יָתְכוֹן
חֲלָף יְהוֹיָדָע כָּהֲנָא לְמִסְהֵי בְּבֵית
יְיָ בְּגִינָא דְּכָל גְּבַר דְּמִשְׁתַּבַּע
לְמֵיתֵי בְּנִבְיָא וְלִמְמַל בֵּיהּ וְתִשְׁדֵּר
לְבֵי מַטְרָתָא וְכָל דְּמִתְנַבֵּי
לָא מִתְנַבֵּי בִּידִיכוֹן וְכֵן עַתָּה
דְּמִתְנַבֵּי לְכוֹן׃ אֲרֵי עַל כֵּן שְׁלַח
לָנוּ בְּבָבֶל לְמֵימַר אֲרִיכָא
הִנּוּן עַל בָּתֵּיכוֹן וְכוּרְבָנִין
הִנּוּן עַל כְּבָבֵיכוֹן׃ וּקְרִיתִי עַל

כִּי אִם בְּשֵׁם מְקוֹם אֲשֶׁר אֲמַר יְיָ לְהַטִּיב
בְּבָבֶל׃ כִּי כֹה אָמַר
יְיָ עַל שְׁלֹמְיָהוּ הַיּוֹשֵׁב אֶל הַמֶּלֶךְ יְהוּדָה וְכָל עַמָּא
דַּוִד וְעַל כָּל עַמָּא דְּיָתְבִין בְּאַרְעָא
תַּרְיָא אַחֵיכוֹן דְּלָא נָפְקוּ עִסְכוֹן
בְּגָלוּתָא׃ כְּדֵין אֲמַר יְיָ צְבָאוֹת
תְּאָנָא מֵעֲרֵי בְּזִוּן יַת דְּקִטְרִין ב
בְּתַרְבָּאוֹנָטָא וּסוֹתְאָא דְּאִתְיְהִיבוּ
מִתַּיְיכָא בְּיִשְׂרָאֵל וְלָא מִתְעַבְּדִין
מַכְשִׁיכָא׃ וְאַרְוִיף בְּתַרֵיהוֹן בְּרִבְיָא
בְּבָבֶלְיָא וְכוּסְתָּא וְאִיתְגִּינוּן לְזַיְיָע
לְכָל מַלְכְוָוֹת אַרְעָא לְמִסְבֵי זְוִיעָתְהוֹן
וְלְאִישְׁתְּמוֹדָעוּתְהוֹן לְתִסְוֹרִין בְּכָל עַקְמָתְהוֹן
דְּאֲמַלֵּילִית לְתַלְמֵיהוֹן וְלָא קַבִּילוּ
לְמִתְנַבְּיֵי אֲמַר יְיָ וְשַׁלְהִית לְוֹתְהוֹן
יַת עֲבָרֵי בְּנֵיהֶם כְּקָרוֹם וְכִשְׁלָה וְלָא
קַבְּלוּתוֹן אֲמַר יְיָ׃ וְאִתּוֹן קַבִּילוּ
מִתְגַּבְּיֵי וְיֵי כָּל גּוּלְוָתָא דְּאֲגְלֵיתִי
מִירוּשְׁלֵם לְבָבֶל׃

כְּדֵין אֲמַר יְיָ עֲבוּאוֹת אֱלָהָא
דְּיִשְׂרָאֵל עַל אַחְאָב בַּר קוֹלְיָה וְעַל
צִדְקִיָּה בַּר מַעֲשֵׂיָה דְּאִתְנַבְּיָא
לְכוֹן בִּשְׁמִי שְׁקָרָא הָאֲנָא מְסַר
יָתְהוֹן בִּידָא בְּנְבוּכַדְרֶאצַּר מַלְכָּא דְּבָבֶל
וְיִקְטְלִנּוּן לְעֵינֵיכוֹן׃ וְיִתְנַסַּב
מִנְּהוֹן לְוָטָא לְכָל גָּלוּת יְהוּדָה דִּי
בְּבָבֶל לְמֵימַר יְיָ יְשִׂימֵךְ יְיָ כְּצִדְקִיָּה
וְכְאַחְאָב דִּי קְלָנוּן מַלְכָּא דְּבָבֶל
בְּנוּרָא׃ חֲלָף דַּעֲבַדוּ קְלָנָא
בְּיִשְׂרָאֵל וְזִנְיוּ עִם נְשֵׁי וְתַבְרִיהוֹן
וּמַלִּילוּ מִתְגַּבְּיָא בִּשְׁמִי שְׁקָרָא וְלָא
פְּקִדְתִּינוּן וְקָנֵי גַּלְוֵי וּסְהִיד מֵחַיד
אֲמַר יְיָ׃ וְלִשְׁמַעְיָה
דִּסְנִי תַּלְמֵי לְמֵימַר׃ כְּדֵין
אֲמַר יְיָ צְבָאוֹת אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל
לְמֵימַר חֲלָף שַׁלְחְתָּ בִּשְׁמָךְ אִגְּרָן
לְוָת כָּל עַמָּא דִּי בִירוּשְׁלֵם וּלְוָת
צְפַנְיָה בַּר מַעֲשֵׂיָה כָּהֲנָא וּלְוָת כָּל
כָּהֲנַיָּא לְמֵימַר׃ יְיָ מְמַנֵּי יָתְכוֹן
חֲלָף יְהוֹיָדָע כָּהֲנָא לְמִסְהֵי בְּבֵית
יְיָ בְּגִינָא דְּכָל גְּבַר דְּמִשְׁתַּבַּע
לְמֵיתֵי בְּנִבְיָא וְלִמְמַל בֵּיהּ וְתִשְׁדֵּר
לְבֵי מַטְרָתָא וְכָל דְּמִתְנַבֵּי
לָא מִתְנַבֵּי בִּידִיכוֹן וְכֵן עַתָּה
דְּמִתְנַבֵּי לְכוֹן׃ אֲרֵי עַל כֵּן שְׁלַח
לָנוּ בְּבָבֶל לְמֵימַר אֲרִיכָא
הִנּוּן עַל בָּתֵּיכוֹן וְכוּרְבָנִין
הִנּוּן עַל כְּבָבֵיכוֹן׃ וּקְרִיתִי עַל

פְּלֵיטֵיהֶן׃ וַיַּקְרֵא צְפַנְיָה הַכֹּהֵן אֶת־הַסֵּפֶר הַזֶּה בְּאָזְנֵי יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא׃ ס

מסורת
שבות. חכורי ד"ח. עשה תעני בבבל. ולקח מהם קילה לבי בבבל. ואקראי על בי בבבל. ובבלי בית ח"י. הענן זה על מ"ש אבי באור. באור ד"ח מ"ש. פקדים מ"ש. ל' בחרוב ויפקד חטין פקדים. ל' בחרוב מ"ש כל רכוש. ארוכות ג' ת"ש. וכן ת"ח ואחר הפקדה ארוכה בין בית שאול. ל' אשר ארוכה הוא. ארוכה בארץ מצרים:

וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃
שְׁלַח עַל־פַּל הַגּוֹלָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר
יְהוָה אֶל שְׁמַעְיָה הַנֶּחְלָמִי יַעַן אֲשֶׁר
נִבָּא לָכֶם שְׁמַעְיָה וַאֲנִי לֹא שְׁלַחְתִּיו
וַיַּבְטַח אֶתְכֶם עַל־שָׁקֶר׃ לָכֵן כֹּה
אָמַר יְיָ הִנְנִי פֹקֵד עַל־שְׁמַעְיָה
הַנֶּחְלָמִי וְעַל זַרְעוֹ לֹא יִהְיֶה לוֹ אִישׁ
יָשֵׁב בְּתוֹךְ הָעָם הַזֶּה וְלֹא יִרְאֶה
בַּטּוֹב אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה לְעַמִּי נְאֻם־
יְהוָה כִּי סָרָה דִבֶּר עַל־יְהוָה׃
הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־
יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כְּתֹב לְךָ
אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי
אֵלֶיךָ אֶל־סֵפֶר׃ כִּי הִנֵּה יָמִים בָּאִים
נְאֻם יְהוָה וְשַׁבְתִּי אֶת שְׁבוּת עַמִּי
יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה אָמַר יְהוָה וְהֲשִׁבֹתִים
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם
וְיָרָשׁוּהָ׃ וְאֵלֶּה הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־יִשְׂרָאֵל וְאֶל־
יְהוּדָה׃ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה קוֹל חֲרָדָה
שָׁמָעְנוּ פָּחַד וְאֵין שָׁלוֹם׃ שַׁאֲלוּ־
נָא וּרְאוּ אִם־יֹלֵד זָכָר מְרֹעַל רָאִיתִי
כָל־גֶּבֶר יָדָיו עַל־חָלָיוֹ כְּיוֹלֵדָה
וְהֻהְפְּכוּ כָל־פָּנִים לִירָקוֹן׃ הוֹי כִּי
גָדוֹל הַיּוֹם הַהוּא מֵאַיִן כָּמֹהוּ וְעֵת־
צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמֶּנָּה יִוָּשֵׁעַ׃
וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת
אֶשְׁבֹּר עֻלּוֹ מֵעַל צַוָּארֶךָ וּמוֹסְרוֹתֶיךָ
אֲנַתֵּק וְלֹא־יַעַבְדוּ בוֹ עוֹד זָרִים׃
וַעֲבָדוּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת־דָּוִד
מַלְכָּם אֲשֶׁר אָקִים לָהֶם׃
וְאַתָּה אַל־תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב
נְאֻם־יְהוָה וְאַל־תֵּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי
הִנְנִי מוֹשִׁיעֲךָ מֵרָחוֹק וְאֶת־זַרְעֲךָ
מֵאֶרֶץ שִׁבְיָם וְשָׁב יַעֲקֹב וְשָׁקַט
וְשַׁאֲנַן וְאֵין מַחֲרִיד׃ כִּי־אִתְּךָ אֲנִי
נְאֻם־יְהוָה לְהוֹשִׁיעֶךָּ כִּי אֶעֱשֶׂה כְלָה
בְּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הֲפִצוֹתִיךָ שָּׁם
אַךְ אֹתְךָ לֹא אֶעֱשֶׂה כְלָה וְיִסַּרְתִּיךָ
לַמִּשְׁפָּט וְנַקֵּה לֹא אֲנַקֶּךָּ׃

כִּי אִם־יַסֵּר הִסַּרְתִּיךָ וְלֹא תִנָּקֶה׃
כִּי־כֹה אָמַר
יְהוָה אָנוּשׁ לְשִׁבְרֵךְ נַחְלָה מַכָּתֵךְ׃
אֵין־דָּן דִּינֵךְ לְמָרְפֵּא תְּעוּדָה אֵין לָךְ׃
כָּל־מְאַהֲבַיִךְ שְׁכֵחוּךְ לֹא יִדְרְשׁוּךְ
כִּי־מַכַּת אוֹיֵב הִכִּיתִיךְ מוּסַר אַכְזָר
עַל־רֹב עֲוֹנֵךְ עָצְמוּ חַטֹּאתָיִךְ׃
מָה־תִּזְעַק עַל־שִׁבְרֵךְ אָנוּשׁ מַכְאוֹבֵךְ
עַל־רֹב עֲוֹנֵךְ עָצְמוּ חַטֹּאתַיִךְ עָשִׂיתִי
אֵלֶּה לָךְ׃ לָכֵן כָּל־אֹכְלַיִךְ יֵאָכֵלוּ
וְכָל־צָרַיִךְ כֻּלָּם בַּשִּׁבְיָה יֵלֵכוּ
וְהָיוּ שֹׁסַיִךְ לְשִׁסָּה וְכָל־בֹּזְזַיִךְ
אֶתֵּן לָבַז׃ כִּי אַעֲלֶה אֲרוּכָה לָךְ
וּמִמַּכּוֹתַיִךְ אֶרְפָּאֵךְ נְאֻם־יְהוָה
כִּי נִדָּחָה קָרְאוּ לָךְ צִיּוֹן הִיא דֹּרֵשׁ
אֵין לָהּ׃ כֹּה אָמַר יְהוָה
הִנְנִי שָׁב שְׁבוּת אָהֳלֵי יַעֲקֹב וּמִשְׁכְּנֹתָיו
אֲרַחֵם וְנִבְנְתָה עִיר עַל־תִּלָּהּ וְהֵיכָל
עַל־מִשְׁפָּטוֹ יֵשֵׁב׃ וְיָצָא מֵהֶם תּוֹדָה
וְקוֹל מְצַחֲקִים וְהִרְבִּיתִים וְלֹא יִמְעָטוּ
וְהַכְבַּדְתִּים וְלֹא יִצְעָרוּ׃ וְהָיוּ בָנָיו כְּקֶדֶם
וַעֲדָתוֹ לְפָנַי תִּכּוֹן וְאֶפְקֹד עַל כָּל־לֹחֲצָיו׃
וְהָיָה אַדִּירוֹ מִמֶּנּוּ וּמֹשְׁלוֹ מִקִּרְבּוֹ יֵצֵא
וְהִקְרַבְתִּיהוּ וְנִגַּשׁ אֵלָי כִּי מִי־זֶה
עָרַב לִבּוֹ לָגֶשֶׁת אֵלָי נְאֻם־יְהוָה׃
וְהָיִיתֶם לִי לְעָם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם
לֵאלֹהִים׃ הִנֵּה סַעַר־יְהוָה חֲמָה יָצָאָה
סַעַר מְחוֹלָל עַל־רֹאשׁ רְשָׁעִים יָחוֹל׃
לֹא־יָשׁוּב אַף־יְהוָה עַד עֲשׂתוֹ וְעַד הֲקִימוֹ
וְעַד הֲבִינוֹ מְזִמּוֹת לִבּוֹ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים
תִּתְבּוֹנְנוּ־בָהּ׃ בָּעֵת הַהִיא נְאֻם־יְהוָה
אֶהְיֶה לֵאלֹהֵי כָּל־מִשְׁפְּחוֹת יִשְׂרָאֵל
וְהֵמָּה יִהְיוּ־לִי לְעָם׃ כֹּה אָמַר יְהוָה
מָצָא חֵן בַּמִּדְבָּר עַם שְׂרִידֵי חָרֶב
הָלוֹךְ לְהַרְגִּיעוֹ יִשְׂרָאֵל׃ מֵרָחוֹק יְהוָה
נִרְאָה־לִּי וְאַהֲבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּיךְ עַל־כֵּן
מָשַׁכְתִּיךְ חָסֶד׃ עוֹד אֶבְנֵךְ וְנִבְנֵית
בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל עוֹד תַּעְדִּי תֻפַּיִךְ וְיָצָאת
בִּמְחוֹל מְשַׂחֲקִים׃ עוֹד תִּטְּעִי כְרָמִים
בְּהָרֵי שֹׁמְרוֹן נָטְעוּ נֹטְעִים וְחִלֵּלוּ׃
כִּי יֵשׁ יוֹם קָרְאוּ נֹצְרִים בְּהַר אֶפְרָיִם
קוּמוּ וְנַעֲלֶה צִיּוֹן אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃
כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה הָרִנּוּ לְיַעֲקֹב שִׂמְחָה
וְצַהֲלוּ בְּרֹאשׁ הַגּוֹיִם הַשְׁמִיעוּ הַלְלוּ
וְאִמְרוּ הוֹשַׁע יְהוָה אֶת־עַמְּךָ אֶת־שְׁאֵרִית
יִשְׂרָאֵל׃ הִנְנִי מֵבִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ צָפוֹן
וְקִבַּצְתִּים מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ בָּם עִוֵּר וּפִסֵּחַ
הָרָה וְיֹלֶדֶת יָחַד קָהָל גָּדוֹל יָשׁוּבוּ הֵנָּה׃
בְּבֶכִי יָבֹאוּ וּבִתְחִנּוֹת אוֹבִילֵם אוֹלִיכֵם
אֶל־נַחֲלֵי מַיִם בְּדֶרֶךְ יָשָׁר לֹא יִכָּשְׁלוּ־בָהּ
כִּי הָיִיתִי לְיִשְׂרָאֵל לְאָב וְאֶפְרַיִם בְּכֹרִי
הוּא׃ שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה גּוֹיִם וְהַגִּידוּ
בָאִיִּים מִמֶּרְחָק וְאִמְרוּ מְזָרֵה יִשְׂרָאֵל
יְקַבְּצֶנּוּ וְשָׁמְרוֹ כְּרֹעֶה עֶדְרוֹ׃
כִּי־פָדָה יְהוָה אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד
חָזָק מִמֶּנּוּ׃ וּבָאוּ וְרָנְנוּ בִּמְרוֹם־צִיּוֹן
וְנָהֲרוּ אֶל־טוּב יְהוָה עַל־דָּגָן וְעַל־תִּירוֹשׁ
וְעַל־יִצְהָר וְעַל־בְּנֵי־צֹאן וּבָקָר וְהָיְתָה
נַפְשָׁם כְּגַן רָוֶה וְלֹא־יוֹסִפוּ לְדַאֲבָה עוֹד׃
אָז תִּשְׂמַח בְּתוּלָה בְּמָחוֹל וּבַחוּרִים
וְזְקֵנִים יָחַד וְהָפַכְתִּי אֶבְלָם לְשָׂשׂוֹן
וְנִחַמְתִּים וְשִׂמַּחְתִּים מִיגוֹנָם׃
וְרִוֵּיתִי נֶפֶשׁ הַכֹּהֲנִים דָּשֶׁן וְעַמִּי אֶת־
טוּבִי יִשְׂבָּעוּ נְאֻם־יְהוָה׃ כֹּה אָמַר
יְהוָה קוֹל בָּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים
רָחֵל מְבַכָּה עַל־בָּנֶיהָ מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל־
בָּנֶיהָ כִּי אֵינֶנּוּ׃ כֹּה אָמַר יְהוָה
מִנְעִי קוֹלֵךְ מִבֶּכִי וְעֵינַיִךְ מִדִּמְעָה כִּי
יֵשׁ שָׂכָר לִפְעֻלָּתֵךְ נְאֻם־יְהוָה וְשָׁבוּ
מֵאֶרֶץ אוֹיֵב׃ וְיֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֵךְ
נְאֻם־יְהוָה וְשָׁבוּ בָנִים לִגְבוּלָם׃
שָׁמוֹעַ שָׁמַעְתִּי אֶפְרַיִם מִתְנוֹדֵד יִסַּרְתַּנִי
וָאִוָּסֵר כְּעֹגֶל לֹא לָמוּד הֲשִׁיבֵנִי וְאָשׁוּבָה
כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהָי׃ כִּי אַחֲרֵי שׁוּבִי
נִחַמְתִּי וְאַחֲרֵי הִוָּדְעִי סָפַקְתִּי עַל־יָרֵךְ
בֹּשְׁתִּי וְגַם נִכְלַמְתִּי כִּי נָשָׂאתִי חֶרְפַּת
נְעוּרָי׃ הֲבֵן יָקִיר לִי אֶפְרַיִם אִם־יֶלֶד
שַׁעֲשׁוּעִים כִּי מִדֵּי דַבְּרִי־בוֹ זָכוֹר אֶזְכְּרֶנּוּ
עוֹד עַל־כֵּן הָמוּ מֵעַי לוֹ רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ
נְאֻם־יְהוָה׃ הָקִימִי לָךְ צִיֻּנִים שִׂימִי
לָךְ תַּמְרוּרִים שִׁיתִי לִבֵּךְ לַמְסִלָּה דֶּרֶךְ
הָלָכְתְּ שׁוּבִי בְתוּלַת יִשְׂרָאֵל שׁוּבִי אֶל־
עָרַיִךְ אֵלֶּה׃ עַד־מָתַי תִּתְחַמָּקִי הַבַּת
הַשּׁוֹבָבָה כִּי בָרָא יְהוָה חֲדָשָׁה בָּאָרֶץ
נְקֵבָה תְּסוֹבֵב גָּבֶר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד יֹאמְרוּ אֶת־
הַדָּבָר הַזֶּה בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבְעָרֶיהָ בְּשׁוּבִי
אֶת־שְׁבוּתָם יְבָרֵךְ יְיָ נְוֵה־צֶדֶק הַר הַקֹּדֶשׁ׃
וְיָשְׁבוּ בָהּ יְהוּדָה וְכָל־עָרָיו יַחְדָּו אִכָּרִים
וְנָסְעוּ בַּעֲדָרִים׃ כִּי הִרְוֵיתִי נֶפֶשׁ עֲיֵפָה
וְכָל־נֶפֶשׁ דַּאֲבָה מָלֵאתִי׃ עַל־זֹאת
הֲקִיצוֹתִי וָאֶרְאֶה וְשְׁנָתִי עָרְבָה לִי׃
הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְזָרַעְתִּי אֶת־
בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה זֶרַע אָדָם
וְזֶרַע בְּהֵמָה׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר שָׁקַדְתִּי עֲלֵיהֶם
לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ וְלַהֲרוֹס וּלְהַאֲבִיד וּלְהָרַע
כֵּן אֶשְׁקֹד עֲלֵיהֶם לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ נְאֻם־
יְהוָה׃ בַּיָּמִים הָהֵם לֹא יֹאמְרוּ עוֹד
אָבוֹת אָכְלוּ בֹסֶר וְשִׁנֵּי בָנִים תִּקְהֶינָה׃
כִּי אִם־אִישׁ בַּעֲוֹנוֹ יָמוּת כָּל־הָאָדָם
אֹכֵל הַבֹּסֶר תִּקְהֶינָה שִׁנָּיו׃ ס
הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְכָרַתִּי אֶת־
בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה׃
לֹא כַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־אֲבוֹתָם בְּיוֹם
הַחֲזִיקִי בְיָדָם לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
אֲשֶׁר בְּרִיתִי הֵפֵרוּ וְאָנֹכִי בָּעַלְתִּי בָם
נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי־זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרֹת
אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים הָהֵם נְאֻם־
יְהוָה נָתַתִּי אֶת־תּוֹרָתִי בְּקִרְבָּם וְעַל־לִבָּם
אֶכְתְּבֶנָּה וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה
יִהְיוּ־לִי לְעָם׃ וְלֹא־יְלַמְּדוּ עוֹד אִישׁ
אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־אָחִיו לֵאמֹר דְּעוּ אֶת־
יְהוָה כִּי כֻלָּם יֵדְעוּ אוֹתִי לְמִקְטַנָּם וְעַד־
גְּדוֹלָם נְאֻם־יְהוָה כִּי אֶסְלַח לַעֲוֹנָם וְלַחַטָּאתָם
לֹא אֶזְכָּר־עוֹד׃ כֹּה אָמַר יְהוָה נֹתֵן
שֶׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם חֻקּוֹת יָרֵחַ וְכוֹכָבִים
לְאוֹר לָיְלָה רֹגַע הַיָּם וַיֶּהֱמוּ גַּלָּיו יְהוָה
צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ אִם־יָמֻשׁוּ הַחֻקִּים הָאֵלֶּה
מִלְּפָנַי נְאֻם־יְהוָה גַּם זֶרַע יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּתוּ
מִהְיוֹת גּוֹי לְפָנַי כָּל־הַיָּמִים׃ כֹּה אָמַר
יְהוָה אִם־יִמָּדְדוּ שָׁמַיִם מִמָּעַל וְיֵחָקְרוּ
מוֹסְדֵי־אֶרֶץ לְמָטָּה גַּם־אֲנִי אֶזְנַח בְּכָל־
זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַל כָּל־אֲשֶׁר עָשׂוּ נְאֻם־יְהוָה׃
הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְנִבְנְתָה
הָעִיר לַיהוָה מִמִּגְדַּל חֲנַנְאֵל שַׁעַר הַפִּנָּה׃
וְיָצָא עוֹד קָוֶה נֶגְדּוֹ עַל־גִּבְעַת גָּרֵב וְסָבַב
גּוֹעָה׃ וְכָל־הַגַּיְא הַפְּגָרִים וְהַדֶּשֶׁן וְכָל־
הַשְּׂדֹת עַד־נַחַל קִדְרוֹן עַד פִּנַּת שַׁעַר־הַסּוּסִים
מִזְרָחָה קֹדֶשׁ לַיהוָה לֹא־תִנָּתֵשׁ וְלֹא־תִתָּץ
עוֹד לָנֶצַח׃

חילוף נוסחאות
כי אם בשם. ולא כתיב כן אלא כי אם בשם. ולא כתיב כן אלא כי אם בשם. ולא כתיב כן אלא

אֲרִי כֹּזֵן בְּסֻכּוֹ עֲזַב כְּפִיר כִּי הָיְתָה אַרְצָם לְשַׁמָּה מִפְּנֵי חֲרוֹן הַיּוֹנָה וּמִפְּנֵי חֲרוֹן אַפּוֹ׃
כִּי כֹה אָמַר יְהוָה שׁוּב לְשִׁבְתֶּךָ נָוֶה לְשַׁלְמֹה אֵין דָּיֶךָ לְהַזּוֹר
רְאֵה תַעֲלֶה כַּאֲרָיֵה מִגְאוֹן הַיַּרְדֵּן אֶל נְוֵה אֵיתָן כִּי רָגַע אָרִיצֵם מֵעָלֶיהָ
וּמִי בָחוּר אֵלֶיהָ אַפְקִידֶנּוּ כִּי מִי כָמוֹנִי וּמִי יְיַעֲדֵנִי וּמִי זֶה רוֹעֶה אֲשֶׁר יַעֲמֹד לְפָנָי
לָכֵן שִׁמְעוּ עֲצַת יְהוָה אֲשֶׁר יָעַץ עַל אֱדוֹם וּמַחְשְׁבוֹתָיו אֲשֶׁר חָשַׁב עַל יוֹשְׁבֵי תֵימָן
אִם לֹא הַצְּעִירֵי הַצֹּאן יִסְחָבוּם אִם לֹא אֶת נָוֵהוּ יַשִּׁים עֲלֵיהֶם
מִקּוֹל נָפְלָם רָעְשָׁה הָאָרֶץ צְעָקָה נוֹדַע בְּיַם סוּף נִשְׁמַע קוֹלָהּ׃
הִנֵּה כַנֶּשֶׁר יַעֲלֶה וְיִדְאֶה וְיִפְרֹשׂ כְּנָפָיו עַל בָּצְרָה וְהָיָה לֵב גִּבּוֹרֵי אֱדוֹם בַּיּוֹם הַהוּא כְּלֵב אִשָּׁה מְצֵרָה׃
לְאֱדוֹם כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הַאֵין עוֹד בְּתֵימָן אָבְדָה עֵצָה מִבָּנִים נִסְרְחָה חָכְמָתָם׃
נוּסוּ הָפְכוּ הַעְמִיקוּ לָשֶׁבֶת יוֹשְׁבֵי דְדָן כִּי שֹׁד עֵשָׂו הֵבֵאתִי עָלָיו עֵת פָּקַדְתִּיו׃
אִם בֹּצְרִים בָּאוּ לָךְ לֹא יַשְׁאִירוּ עוֹלֵלוֹת אִם גַּנָּבִים בַּלָּיְלָה הִשְׁחִיתוּ דַּיָּם׃
כִּי אֲנִי חוֹשַׂפְתִּי אֶת עֵשָׂו גִּלִּיתִי אֶת מִסְתָּרָיו וְנֶחְבָּא לֹא יוּכָל הוֹשַׁד זַרְעוֹ וְאֶחָיו וּשְׁכֵנָיו וְאֵינֶנּוּ׃
עָזְבָה יְתֹמֶיךָ אֲנִי אֲחַיֶּה וְאַלְמְנוֹתֶיךָ עָלַי תִּבְטָחוּ׃
כִּי כֹה אָמַר יְהוָה הִנֵּה אֲשֶׁר אֵין מִשְׁפָּטָם לִשְׁתּוֹת הַשָּׁתוֹ שָׁתוֹ תִשְׁתֶּה וְאַתָּה הַנָּקֹה תִּנָּקֶה לֹא תִנָּקֶה כִּי שָׁתוֹ תִשְׁתֶּה׃
כִּי בִי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם יְהוָה כִּי לְשַׁמָּה וְלִחְרְפָּה לְחֹרְבָה וְלִקְלָלָה תִּהְיֶה בָצְרָה וְכָל עָרֶיהָ תִּהְיֶינָה לְחָרְבוֹת עוֹלָם׃
שְׁמוּעָה שָׁמַעְתִּי מֵאֵת יְהוָה וְצִיר בַּגּוֹיִם שָׁלוּחַ הִקָּבְצוּ וּבֹאוּ עָלֶיהָ וְקוּמוּ לַמִּלְחָמָה׃
כִּי הִנֵּה קָטֹן נְתַתִּיךָ בַגּוֹיִם בָּזוּי בָּאָדָם׃
תִּפְלַצְתְּךָ הִשִּׁיאָךְ זְדוֹן לִבֶּךָ שֹׁכְנִי בְחַגְוֵי סֶלַע תֹּפְשֵׂי מְרוֹם גִּבְעָה כִּי תַגְבִּיהַ כַּנֶּשֶׁר קִנֶּךָ מִשָּׁם אוֹרִידְךָ נְאֻם יְהוָה׃
וְהָיְתָה אֱדוֹם לִשְׁמָמָה כָּל עוֹבֵר עָלֶיהָ יִשֹּׁם וְיִשְׁרֹק עַל כָּל מַכּוֹתֶיהָ׃
כְּמַהְפֵּכַת סְדֹם וַעֲמֹרָה וּשְׁכֵנֶיהָ אָמַר יְהוָה לֹא יֵשֵׁב שָׁם אִישׁ וְלֹא יָגוּר בָּהּ בֶּן אָדָם׃
הִנֵּה כַּאֲרִי יַעֲלֶה מִגְאוֹן הַיַּרְדֵּן אֶל נְוֵה אֵיתָן כִּי רָגַע אָרִיצֵם מֵעָלֶיהָ וּמִי בָחוּר אֵלֶיהָ אַפְקִידֶנּוּ כִּי מִי כָמוֹנִי וּמִי יְיַעֲדֵנִי וּמִי זֶה רוֹעֶה אֲשֶׁר יַעֲמֹד לְפָנָי׃
לָכֵן שִׁמְעוּ עֲצַת יְהוָה אֲשֶׁר יָעַץ עַל אֱדוֹם וּמַחְשְׁבוֹתָיו אֲשֶׁר חָשַׁב עַל יוֹשְׁבֵי תֵימָן
אִם לֹא הַצְּעִירֵי הַצֹּאן יִסְחָבוּם אִם לֹא אֶת נָוֵהוּ יַשִּׁים עֲלֵיהֶם
מִקּוֹל נָפְלָם רָעְשָׁה הָאָרֶץ צְעָקָה נוֹדַע בְּיַם סוּף נִשְׁמַע קוֹלָהּ׃
הִנֵּה כַנֶּשֶׁר יַעֲלֶה וְיִדְאֶה וְיִפְרֹשׂ כְּנָפָיו עַל בָּצְרָה וְהָיָה לֵב גִּבּוֹרֵי אֱדוֹם בַּיּוֹם הַהוּא כְּלֵב אִשָּׁה מְצֵרָה׃
לְדַמֶּשֶׂק חָפְרָה רָפְיָה נָסָּה לָפְנוֹת וְרִעָדָה הֶחֱזִיקָה צָרָה וְחֶבְלִים כְּיוֹלֵדָה׃
אֵיךְ לֹא עֻזְּבָה עִיר תְּהִלָּה קִרְיַת מְשׂוֹשִׂי׃
לָכֵן יִפְּלוּ בְחוּרֶיהָ בִּרְחֹבֹתֶיהָ וְכָל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה יִדְּמוּ בַּיּוֹם הַהוּא נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃
וְהִצַּתִּי אֵשׁ בְּחוֹמַת דַּמֶּשֶׂק וְאָכְלָה אַרְמְנוֹת בֶּן הֲדַד׃
לְקֵדָר וְלַמַּמְלְכוֹת חָצוֹר אֲשֶׁר הִכָּה נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל כֹּה אָמַר יְהוָה קוּמוּ עֲלוּ אֶל קֵדָר וְשָׁדְדוּ אֶת בְּנֵי קֶדֶם׃
אָהֳלֵיהֶם וְצֹאנָם יִקָּחוּ יְרִיעוֹתֵיהֶם וְכָל כֵּלֵיהֶם וּגְמַלֵּיהֶם יִשְׂאוּ לָהֶם וְקָרְאוּ עֲלֵיהֶם מָגוֹר מִסָּבִיב׃
נֻסוּ נְדֹדוּ מְאֹד הֶעְמִיקוּ לָשֶׁבֶת יוֹשְׁבֵי חָצוֹר נְאֻם יְהוָה כִּי יָעַץ עֲלֵיכֶם נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל עֵצָה וְחָשַׁב עֲלֵיכֶם מַחֲשָׁבָה׃
קוּמוּ עֲלוּ אֶל גּוֹי שֹׁקֵט יוֹשֵׁב לָבֶטַח נְאֻם יְהוָה לֹא דַלְתַיִם וּבְרִיחַ לוֹ בָּדָד יִשְׁכֹּנוּ׃
וְהָיוּ גְמַלֵּיהֶם לָבַז וַהֲמוֹן מִקְנֵיהֶם לָמַשָּׁא וְזֵרִיתִים לְכָל רוּחַ קְצוּצֵי פֵאָה וּמִכָּל עֶבְרָיו אָבִיא אֵידָם נְאֻם יְהוָה׃
וְהָיְתָה חָצוֹר לְמְעוֹן תַּנִּים שְׁמָמָה עַד עוֹלָם לֹא יֵשֵׁב שָׁם אִישׁ וְלֹא יָגוּר בָּהּ בֶּן אָדָם׃
אֲשֶׁר הָיָה דְבַר יְהוָה אֶל יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא עַל עֵילָם בְּרֵאשִׁית מָלְכוּת צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֵאמֹר׃
כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הִנֵּה אֲנִי שֹׁבֵר אֶת קֶשֶׁת עֵילָם רֵאשִׁית גְּבוּרָתָם׃
וְהֵבֵאתִי עַל עֵילָם אַרְבַּע רוּחוֹת מֵאַרְבַּע קְצוֹת הַשָּׁמַיִם וְזֵרִיתִים לְכָל הָרוּחוֹת הָאֵלֶּה וְלֹא יִהְיֶה גּוֹי אֲשֶׁר לֹא יָבוֹא שָׁמָּה נִדְּחֵי עֵילָם׃
וְהַחִתִּתִים אֶת עֵילָם לִפְנֵי אוֹיְבֵיהֶם וְלִפְנֵי מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וְהֵבֵאתִי עֲלֵיהֶם רָעָה חֲרוֹן אַפִּי נְאֻם יְהוָה וְשִׁלַּחְתִּי אַחֲרֵיהֶם אֶת הַחֶרֶב עַד כַּלּוֹתִי אוֹתָם׃
וְנָתַתִּי אֶת כִּסְאִי בְּעֵילָם וְהַאֲבַדְתִּי מִשָּׁם מֶלֶךְ וְשָׂרִים נְאֻם יְהוָה׃
וְהָיָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים אָשִׁיב אֶת שְׁבוּת עֵילָם נְאֻם יְהוָה׃
הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עַל בָּבֶל עַל אֶרֶץ כַּשְׂדִּים בְּיַד יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא׃
הַגִּידוּ בַגּוֹיִם וְהַשְׁמִיעוּ וְשָׂאוּ נֵס הַשְׁמִיעוּ אַל תְּכַחֵדוּ אִמְרוּ נִלְכְּדָה בָבֶל הֹבִישׁ בֵּל חַת מְרֹדַךְ הֹבִישׁוּ עֲצַבֶּיהָ חַתּוּ גִּלּוּלֶיהָ׃
כִּי עָלָה עָלֶיהָ גּוֹי מִצָּפוֹן הוּא יָשִׂים אַרְצָהּ לְשַׁמָּה וְלֹא יִהְיֶה יוֹשֵׁב בָּהּ מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה נָדְדוּ הָלָכוּ׃
בַּיָּמִים הָהֵמָּה וּבָעֵת הַהִיא נְאֻם יְהוָה תָּבֹאנָה בְנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה וּבְנֵי יְהוּדָה יַחְדָּו הָלוֹךְ יֵלְכוּ וּבֶכֹה יֵלֵכוּ וְאֶת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם יְבַקֵּשׁוּ׃
צִיּוֹן יִשְׁאֲלוּ דֶּרֶךְ הֵנָּה פְּנֵיהֶם בֹּאוּ וְנִלְווּ אֶל יְהוָה בְּרִית עוֹלָם לֹא תִשָּׁכֵחַ׃
צֹאן אֹבְדוֹת הָיָה עַמִּי רוֹעֵיהֶם הִתְעוּם הֶהֱרוּם עַל הָרִים הָלְכוּ מִגִּבְעָה עָבְרוּ שָׁכְחוּ רִבְצָם׃
כָּל מֹצְאֵיהֶם אֲכָלוּם וְצָרֵיהֶם אָמְרוּ לֹא נֶאְשָׁמְנוּ תַּחַת אֲשֶׁר חָטְאוּ לַיהוָה נְוֵה צֶדֶק וּמִקְוֵה אֲבוֹתָם יְהוָה׃
נֻדוּ מִתּוֹךְ בָּבֶל וְצֵאוּ מֵאֶרֶץ כַּשְׂדִּים וִהְיוּ כַּעַתּוּדִים לִפְנֵי צֹאן׃
כִּי הִנֵּה אָנֹכִי מְעוֹרֵר וְהַעֲלֵיתִי עַל בָּבֶל קְהַל גּוֹיִם גְּדוֹלִים מֵאֶרֶץ צָפוֹן וְהִתְעָרְכוּ עָלֶיהָ מִשָּׁם תִּלָּכֵד חִצָּיו כְּגִבּוֹר מְשַׁכֵּל לֹא יָשׁוּב רֵיקָם׃
וְהָיָה כַּשְׂדִּים לְבַז כָּל בּוֹזְזֶיהָ נְאֻם יְהוָה׃
כִּי תְשִׂישׂוּ כִּי תָגִילוּ בָּזְזִי נַחֲלָתִי כִּי תִדְשֵׁנְתֶּם כְּעֶגְלָה דָּשָׁא וְצַהַלְתֶּם כְּאַבִּירִים׃
בּוֹשָׁה אִמְּכֶם מְאֹד הַכְלְמָה יֹלַדְתְּכֶם הִנֵּה אַחֲרִית גּוֹיִם מִדְבָּר צִיָּה וְעֲרָבָה׃
מִקֶּצֶף יְהוָה לֹא תֵשֵׁב וְהָיְתָה שְׁמָמָה כֻּלָּהּ כָּל עוֹבֵר עַל בָּבֶל יִשֹּׁם וְיִשְׁרֹק עַל כָּל מַכּוֹתֶיהָ׃
כְּמַהְפֵּכַת סְדֹם וַעֲמֹרָה וּשְׁכֵנֶיהָ אָמַר יְהוָה לֹא יֵשֵׁב שָׁם אִישׁ וְלֹא יָגוּר בָּהּ בֶּן אָדָם׃
הִנֵּה עָם בָּא מִצָּפוֹן וְגוֹי גָּדוֹל וּמְלָכִים רַבִּים יֵעֹרוּ מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ׃
קֶשֶׁת וְכִידוֹן יַחֲזִיקוּ אַכְזָר הוּא וְלֹא יְרַחֵמוּ קוֹלָם כַּיָּם יֶהְמֶה וְעַל סוּסִים יִרְכָּבוּ עָרוּךְ כְּאִישׁ לַמִּלְחָמָה עָלַיִךְ בַּת בָּבֶל׃
שָׁמַע מַלְכֵי בָבֶל אֶת שִׁמְעָם וְרָפוּ יָדָיו צָרָה הֶחֱזִקָתְהוּ חִיל כַּיּוֹלֵדָה׃
הִנֵּה כַּאֲרִי יַעֲלֶה מִגְאוֹן הַיַּרְדֵּן אֶל נְוֵה אֵיתָן כִּי רָגַע אָרִיצֵם מֵעָלֶיהָ וּמִי בָחוּר אֵלֶיהָ אַפְקִידֶנּוּ כִּי מִי כָמוֹנִי וּמִי יְיַעֲדֵנִי וּמִי זֶה רוֹעֶה אֲשֶׁר יַעֲמֹד לְפָנָי׃
לָכֵן שִׁמְעוּ עֲצַת יְהוָה אֲשֶׁר יָעַץ עַל אֱדוֹם וּמַחְשְׁבוֹתָיו אֲשֶׁר חָשַׁב עַל יוֹשְׁבֵי תֵימָן
אִם לֹא הַצְּעִירֵי הַצֹּאן יִסְחָבוּם אִם לֹא אֶת נָוֵהוּ יַשִּׁים עֲלֵיהֶם
מִקּוֹל נָפְלָם רָעְשָׁה הָאָרֶץ צְעָקָה נוֹדַע בְּיַם סוּף נִשְׁמַע קוֹלָהּ׃
הִנֵּה כַנֶּשֶׁר יַעֲלֶה וְיִדְאֶה וְיִפְרֹשׂ כְּנָפָיו עַל בָּצְרָה וְהָיָה לֵב גִּבּוֹרֵי אֱדוֹם בַּיּוֹם הַהוּא כְּלֵב אִשָּׁה מְצֵרָה׃
לְאֱדוֹם כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הַאֵין עוֹד בְּתֵימָן אָבְדָה עֵצָה מִבָּנִים נִסְרְחָה חָכְמָתָם׃
נוּסוּ הָפְכוּ הַעְמִיקוּ לָשֶׁבֶת יוֹשְׁבֵי דְדָן כִּי שֹׁד עֵשָׂו הֵבֵאתִי עָלָיו עֵת פָּקַדְתִּיו׃
אִם בֹּצְרִים בָּאוּ לָךְ לֹא יַשְׁאִירוּ עוֹלֵלוֹת אִם גַּנָּבִים בַּלָּיְלָה הִשְׁחִיתוּ דַּיָּם׃
כִּי אֲנִי חוֹשַׂפְתִּי אֶת עֵשָׂו גִּלִּיתִי אֶת מִסְתָּרָיו וְנֶחְבָּא לֹא יוּכָל הוֹשַׁד זַרְעוֹ וְאֶחָיו וּשְׁכֵנָיו וְאֵינֶנּוּ׃
עָזְבָה יְתֹמֶיךָ אֲנִי אֲחַיֶּה וְאַלְמְנוֹתֶיךָ עָלַי תִּבְטָחוּ׃
כִּי כֹה אָמַר יְהוָה הִנֵּה אֲשֶׁר אֵין מִשְׁפָּטָם לִשְׁתּוֹת הַשָּׁתוֹ שָׁתוֹ תִשְׁתֶּה וְאַתָּה הַנָּקֹה תִּנָּקֶה לֹא תִנָּקֶה כִּי שָׁתוֹ תִשְׁתֶּה׃
כִּי בִי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם יְהוָה כִּי לְשַׁמָּה וְלִחְרְפָּה לְחֹרְבָה וְלִקְלָלָה תִּהְיֶה בָצְרָה וְכָל עָרֶיהָ תִּהְיֶינָה לְחָרְבוֹת עוֹלָם׃
שְׁמוּעָה שָׁמַעְתִּי מֵאֵת יְהוָה וְצִיר בַּגּוֹיִם שָׁלוּחַ הִקָּבְצוּ וּבֹאוּ עָלֶיהָ וְקוּמוּ לַמִּלְחָמָה׃
כִּי הִנֵּה קָטֹן נְתַתִּיךָ בַגּוֹיִם בָּזוּי בָּאָדָם׃
תִּפְלַצְתְּךָ הִשִּׁיאָךְ זְדוֹן לִבֶּךָ שֹׁכְנִי בְחַגְוֵי סֶלַע תֹּפְשֵׂי מְרוֹם גִּבְעָה כִּי תַגְבִּיהַ כַּנֶּשֶׁר קִנֶּךָ מִשָּׁם אוֹרִידְךָ נְאֻם יְהוָה׃
וְהָיְתָה אֱדוֹם לִשְׁמָמָה כָּל עוֹבֵר עָלֶיהָ יִשֹּׁם וְיִשְׁרֹק עַל כָּל מַכּוֹתֶיהָ׃
כְּמַהְפֵּכַת סְדֹם וַעֲמֹרָה וּשְׁכֵנֶיהָ אָמַר יְהוָה לֹא יֵשֵׁב שָׁם אִישׁ וְלֹא יָגוּר בָּהּ בֶּן אָדָם

בְּנֵי רָחָה וְלֹא־יוֹסִיפוּ לָרָאֲבָה עוֹד׃
אַף תִּשְׁכַּח בְּתוּלָה מַעֲדִיהָ וּכְלָלוֹת חֻקִּים יְחִידָה וְהַבְּתוּלִים אֲבָלָם לְשִׁשׁוֹן וְנוֹתְמוֹת וְרִשְׁמוֹתַיִם מִיגוֹנָם׃
וְרִוֵּיתִי נֶפֶשׁ הַכֹּהֲנִים דָּשֶׁן וְעַמִּי אֶת־טוּבִי יִשְׂבְּעוּ נְאֻם־יְהוָה׃
כֹּה אָמַר יְהוָה קוֹל בָּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רָחֵל מְבַכָּה עַל־בָּנֶיהָ מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל־בָּנֶיהָ כִּי אֵינֶנּוּ׃
כֹּה אָמַר יְהוָה מִנְעִי קוֹלֵךְ מִבֶּכִי וְעֵינַיִךְ מִדִּמְעָה כִּי יֵשׁ שָׂכָר לִפְעֻלָּתֵךְ נְאֻם־יְהוָה וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב׃ וְיֵשׁ־תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֵךְ נְאֻם־יְהוָה וְשָׁבוּ בָנִים לִגְבוּלָם׃
שָׁמוֹעַ שָׁמַעְתִּי אֶפְרַיִם מִתְנוֹדֵד יִסַּרְתַּנִי וְאִוָּסֵר כְּעֶגֶל לֹא לָמֻד הֲשִׁיבֵנִי וְאָשׁוּבָה כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהָי׃
כִּי־אַחֲרֵי שׁוּבִי נִחַמְתִּי וְאַחֲרֵי הוֹדְעִי סָפַקְתִּי עַל־יָרֵךְ בֹּשְׁתִּי וְגַם־נִכְלַמְתִּי כִּי נָשָׂאתִי חֶרְפַּת נְעוּרָי׃ הֵבֵן יָקִיר לִי אֶפְרַיִם אִם יֶלֶד שַׁעֲשׁוּעִים כִּי־מִדֵּי דַבְּרִי בּוֹ זָכוֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד עַל־כֵּן הָמוּ מֵעַי לוֹ רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ נְאֻם־יְהוָה׃

רִשְׁמוֹתַיִם. שֵׁם מָקוֹם. עַל שֵׁם שֶׁהָיוּ שָׁם שְׁתֵּי מַעֲרָכוֹת שֶׁל חַיָּלוֹת שֶׁהָיוּ מְשַׁמְּרוֹת אֶת הַדֶּרֶךְ שֶׁלֹּא יִכָּשְׁלוּ בָּהֶן הַגּוֹלִים. וְרִוֵּיתִי נֶפֶשׁ הַכֹּהֲנִים דָּשֶׁן. הַכֹּהֲנִים הָיוּ מְקַבְּלִים מַתְּנוֹת מִן הַגּוֹלִים כְּדֵי שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ עֲלֵיהֶם שֶׁלֹּא יַחֲזְרוּ לְבָבֶל. וְעַמִּי אֶת טוּבִי יִשְׂבְּעוּ. אֵלּוּ הַגּוֹלִים שֶׁהָיוּ מִתְפַּלְּלִים שֶׁלֹּא יַחֲזְרוּ לְבָבֶל. כֹּה אָמַר יְהוָה קוֹל בָּרָמָה נִשְׁמָע. בְּשָׁעָה שֶׁהָיוּ מַגְלִין אֶת יִשְׂרָאֵל בָּרָמָה הָיוּ מַגְלִין אוֹתָם עַל יְדֵי רָחֵל שֶׁהָיְתָה קְבוּרָתָהּ בְּדֶרֶךְ שֶׁיָּבֹא גָּלוּת בָּבֶל בָּהּ. וְהָיְתָה רָחֵל עוֹמֶדֶת וּמְבַקֶּשֶׁת רַחֲמִים עַל הַגּוֹלִים. וְהַקָּבָּ"ה אוֹמֵר לָהּ לְרָחֵל בִּתִּי אַתְּ מְבַקֶּשֶׁת רַחֲמִים עַל בָּנַיִךְ וְאֵין לָהֶם תִּקְוָה לַחֲזֹר וְאֵין לָהֶם פַּרְנָסָה בְּאַרְצָם וְהֵם הוֹלְכִים לְאֶרֶץ אוֹיֵב וְאֵין לָהֶם תִּקְוָה לַחֲזֹר. וְאַתְּ אֵין לָךְ לְבַקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים. וְיֵשׁ־תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֵךְ. לְהַחֲזִיר כְּבוֹד בֵּיתֵךְ. וְשָׁבוּ בָנִים לִגְבוּלָם. לְהַחֲזִיר כְּבוֹד בֵּיתָם. שָׁמוֹעַ שָׁמַעְתִּי אֶפְרַיִם מִתְנוֹדֵד. מִתְאַבֵּל. כְּעֶגֶל לֹא לָמֻד. שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְהַכִּיר אֶת הַמַּכָּה שֶׁהִכָּהוּ בָהּ. הֵבֵן יָקִיר לִי אֶפְרַיִם. מִי הוּא שֶׁהָיָה יָקִיר לִי כְּבֵן. אֶפְרַיִם הָיָה. כִּי מִדֵּי דַבְּרִי בּוֹ. כְּשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר עִמּוֹ. זָכוֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד. אֲנִי מַזְכִּירוֹ לְטוֹבָה. עַל כֵּן הָמוּ מֵעַי לוֹ. עַל כֵּן נִכְמְרוּ רַחֲמַי עָלָיו. רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ. לְהַחֲזִירוֹ לְאַרְצוֹ.

הַקִּימִי לָךְ צִיֻּנִים שִׂמִי לָךְ תַּמְרוּרִים שִׁיתִי לִבֵּךְ לַמְסִלָּה דֶּרֶךְ הֵלָכְתְּ שׁוּבִי בְתוּלַת־יִשְׂרָאֵל שׁוּבִי אֶל־עָרַיִךְ אֵלֶּה׃
עַד־מָתַי תִּתְחַמָּקִין הַבַּת הַשּׁוֹבָבָה כִּי־בָרָא יְהוָה חֲדָשָׁה בָּאָרֶץ נְקֵבָה תְסוֹבֵב גָּבֶר׃
כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד יֹאמְרוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבְעָרָיו בְּשׁוּבִי אֶת־שְׁבוּתָם יְבָרֶכְךָ יְהוָה נְוֵה־צֶדֶק הַר הַקֹּדֶשׁ׃ וְיָשְׁבוּ בָהּ יְהוּדָה וְכָל־עָרָיו יַחְדָּו אִכָּרִים וְנָסְעוּ בָּעֵדֶר׃
כִּי הִרְוֵיתִי נֶפֶשׁ עֲיֵפָה וְכָל־נֶפֶשׁ דְּאֵבָה מָלֵאתִי׃ עַל־זֹאת הֵקִיצוֹתִי וָאֶרְאֶה וְשִׁנָתִי עָרְבָה לִי׃
הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְזָרַעְתִּי אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה זֶרַע אָדָם וְזֶרַע בְּהֵמָה׃
וְהָיָה כַּאֲשֶׁר שָׁקַדְתִּי עֲלֵיהֶם לִנְתוֹשׁ וְלִנְתֹּץ וְלַהֲרוֹס וּלְהַאֲבִיד וְלַהֲרֵעַ כֵּן אֶשְׁקֹד עֲלֵיהֶם לִבְנוֹת וְלִנְטֹעַ נְאֻם־יְהוָה׃
בַּיָּמִים הָהֵם לֹא־יֹאמְרוּ עוֹד אָבוֹת אָכְלוּ בֹסֶר וְשִׁנֵּי בָנִים תִּקְהֶינָה׃
כִּי אִם־אִישׁ בַּעֲוֹנוֹ יָמוּת כָּל־הָאָדָם הָאֹכֵל הַבֹּסֶר תִּקְהֶינָה שִׁנָּיו׃
הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְכָרַתִּי אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה׃
לֹא כַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־אֲבוֹתָם בְּיוֹם הֶחֱזִיקִי בְיָדָם לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר־הֵמָּה הֵפֵרוּ אֶת־בְּרִיתִי וְאָנֹכִי בָּעַלְתִּי בָהֶם נְאֻם־יְהוָה׃
כִּי־זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרֹת אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים הָהֵם נְאֻם־יְהוָה נָתַתִּי אֶת־תּוֹרָתִי בְּקִרְבָּם וְעַל־לִבָּם אֶכְתְּבֶנָּה וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ־לִי לְעָם׃
וְלֹא־יְלַמְּדוּ עוֹד אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־אָחִיו לֵאמֹר דְּעוּ אֶת־יְהוָה כִּי כֻלָּם יֵדְעוּ אֹתִי לְמִקְטַנָּם וְעַד־גְּדוֹלָם נְאֻם־יְהוָה כִּי א�סְלַח לַעֲוֹנָם וְלַחַטָּאתָם לֹא אֶזְכָּר־עוֹד׃
כֹּה אָמַר יְהוָה נֹתֵן שֶׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם חֻקּוֹת יָרֵחַ וְכוֹכָבִים לְאוֹר לָיְלָה רֹגַע הַיָּם וַיֶּהֱמוּ גַּלָּיו יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃
אִם־יָמֻשׁוּ הַחֻקִּים הָאֵלֶּה מִלְּפָנַי נְאֻם־יְהוָה גַּם זֶרַע יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּתוּ מִהְיוֹת גּוֹי לְפָנַי כָּל־הַיָּמִים׃
כֹּה אָמַר יְהוָה אִם־יִמָּדְדוּ שָׁמַיִם מִלְמָעְלָה וְיֻחְקְרוּ מוֹסְדֵי־אֶרֶץ לְמָטָּה גַּם־אֲנִי אֶזְנַח בְּכָל־זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַל כָּל־אֲשֶׁר עָשׂוּ נְאֻם־יְהוָה׃
הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְנִבְנְתָה הָעִיר לַיהוָה מִמִּגְדַּל חֲנַנְאֵל שַׁעַר הַפִּנָּה׃
וְיָצָא עוֹד קָוֶה הַגִּבְעָתָה נֶגְדּוֹ עַל־גִּבְעַת גָּרֵב וְנָסַב גּוֹעָה׃
כָּל־הַגַּיְא הַפְּגָרִים וְהַדֶּשֶׁן וְכָל־הַשְּׂדֹמוֹת עַד־נַחַל קִדְרוֹן עַד פִּנַּת שַׁעַר הַסּוּסִים מִזְרָחָה קֹדֶשׁ לַיהוָה לֹא־תִנָּתֵשׁ וְלֹא־תִתָּץ עוֹד לָנֶצַח׃

הַקִּימִי לָךְ צִיֻּנִים. הַרְבִּי לָךְ מַצֵּבוֹת. שִׂמִי לָךְ תַּמְרוּרִים. עַמּוּדִים הַמּוֹרִים לַדֶּרֶךְ. שִׁיתִי לִבֵּךְ לַמְסִלָּה. שִׂימִי לִבֵּךְ לַדֶּרֶךְ שֶׁתֵּלַכִי בָּהּ. דֶּרֶךְ הֵלָכְתְּ. הִיא דֶּרֶךְ מִצְרַיִם שֶׁהָלַכְתְּ בָּהּ בִּשְׁעַת יְצִיאָתֵךְ מִשָּׁם. שׁוּבִי אֶל עָרַיִךְ אֵלֶּה. שֶׁיָּצָאת מֵהֶן. עַד מָתַי תִּתְחַמָּקִין. לְהִתְעַכֵּב בְּדֶרֶךְ. הַבַּת הַשּׁוֹבָבָה. שֶׁהָיְתָה מְשׁוֹבֶבֶת בְּדַרְכֶּיהָ. כִּי בָרָא יְהוָה חֲדָשָׁה בָּאָרֶץ. שֶׁהָיָה לָהּ לְהַחֲזִיר פָּנֶיהָ לְאָחוֹר וְלֹא עָשְׂתָה כֵּן אֶלָּא הָלְכָה לְפָנִים. נְקֵבָה תְסוֹבֵב גָּבֶר. הָיָה לָהּ לְהַחֲזִיר פָּנֶיהָ לְאָחוֹר וְלֹא עָשְׂתָה כֵּן אֶלָּא הָלְכָה לְפָנִים. כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד יֹאמְרוּ. לֹא כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ עַד עַכְשָׁו. עוֹד יֹאמְרוּ. עַל יְדֵי הַגָּלוּת. אֶת הַדָּבָר הַזֶּה. שֶׁהָיוּ מְקַלְלִים זֶה לָזֶה. בְּשׁוּבִי אֶת שְׁבוּתָם. כְּשֶׁאֲשִׁיבֵם מִן הַגָּלוּת. יְבָרֶכְךָ יְהוָה נְוֵה צֶדֶק הַר הַקֹּדֶשׁ. יְבָרֶכְךָ שֶׁתְּהֵא נָוֶה לַצַּדִּיקִים וְהַר הַקֹּדֶשׁ לְהַשְׁרוֹת בּוֹ שְׁכִינָתִי. וְיָשְׁבוּ בָהּ יְהוּדָה וְכָל עָרָיו יַחְדָּו. כָּל הָעָרִים שֶׁיִּהְיוּ בִּיהוּדָה יִהְיוּ יְשׁוּבִים יַחְדָּו. אִכָּרִים. מְעַבְּדֵי אֲדָמָה. וְנָסְעוּ בָּעֵדֶר. לְרַעוֹת בְּהֵמָה דַּקָּה. כִּי הִרְוֵיתִי נֶפֶשׁ עֲיֵפָה. מִן הַגָּלוּת. וְכָל נֶפֶשׁ דְּאֵבָה מָלֵאתִי. מִן הַגָּלוּת. עַל זֹאת הֵקִיצוֹתִי וָאֶרְאֶה. כְּשֶׁהֵקַצְתִּי וְרָאִיתִי שֶׁהַגָּלוּת הָיָה לָהֶם לְטוֹבָה. וְשִׁנָתִי עָרְבָה לִי. הָיְתָה נְעִימָה לִי. הִנֵּה יָמִים בָּאִים. לְאַחַר שִׁבְעִים שָׁנָה. וְזָרַעְתִּי. אֲשַׁלַּח בָּהֶם זְרָעִים. אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוּדָה. שֶׁהָיוּ בְּגָלוּת בְּיַחַד. זֶרַע אָדָם וְזֶרַע בְּהֵמָה. שֶׁיִּרְבּוּ וְיִפְרוּ כְּאָדָם וְכִבְהֵמָה. וְהָיָה כַּאֲשֶׁר שָׁקַדְתִּי עֲלֵיהֶם. לְהַכְעִיסַנִי. לִנְתוֹשׁ. לְעַקֵּר אֶת הַנְּטוּעִים. וְלִנְתֹּץ. לְהַרְעִיד אֶת הַבִּנְיָנִים. וְלַהֲרוֹס. לְהַחֲרִיב. וּלְהַאֲבִיד. לְהַכְלוֹת. וְלַהֲרֵעַ. לְהָבִיא רָעָה. כֵּן אֶשְׁקֹד עֲלֵיהֶם לִבְנוֹת וְלִנְטֹעַ. לְהֵיטִיב לָהֶם. בַּיָּמִים הָהֵם לֹא־יֹאמְרוּ עוֹד אָבוֹת אָכְלוּ בֹסֶר וְשִׁנֵּי בָנִים תִּקְהֶינָה. לֹא יֹאמְרוּ עוֹד מָשָׁל זֶה. כִּי אִם אִישׁ בַּעֲוֹנוֹ יָמוּת. כָּל הָאָדָם הָאֹכֵל הַבֹּסֶר תִּקְהֶינָה שִׁנָּיו. כָּל אָדָם שֶׁיֶּחֱטָא יָמוּת בַּעֲוֹנוֹ. הִנֵּה יָמִים בָּאִים. לְאַחַר שִׁבְעִים שָׁנָה. וְכָרַתִּי. אֶכְרֹת. אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה. לְהַחֲזִירָם בִּתְשׁוּבָה. לֹא כַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת אֲבוֹתָם. שֶׁהָיְתָה בְּרִית מְעֻכֶּבֶת. בְּיוֹם הֶחֱזִיקִי בְיָדָם. לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. אֲשֶׁר הֵמָּה הֵפֵרוּ אֶת בְּרִיתִי. שֶׁבְּעֵת שֶׁהוֹצִיאָם לֹא נִתְקַיְּמָה הַבְּרִית. וְאָנֹכִי בָּעַלְתִּי בָהֶם. עָנָה לְעֶשְׂרִת הַדִּבְּרוֹת. כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרֹת. שֶׁאֵינָהּ מְעֻכֶּבֶת. אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים הָהֵם. לְאַחַר שִׁבְעִים שָׁנָה. נְאֻם יְהוָה נָתַתִּי אֶת תּוֹרָתִי בְּקִרְבָּם. אֶתֵּן בְּלִבָּם לְהִתְבּוֹנֵן בָּהּ. וְעַל לִבָּם אֶכְתְּבֶנָּה. לְהַחֲזִיקָהּ בְּיָדָם. וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים. לְהֵיטִיב לָהֶם. וְהֵמָּה יִהְיוּ לִי לְעָם. לְהַחֲזִיר כְּבוֹד בֵּיתָם. וְלֹא־יְלַמְּדוּ עוֹד אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ. לְהוֹכִיחַ. וְאִישׁ אֶת אָחִיו. לֵאמֹר דְּעוּ אֶת יְהוָה. לְהַכִּיר כְּבוֹדוֹ. כִּי כֻלָּם יֵדְעוּ אֹתִי. לְהַכִּיר כְּבוֹדִי. לְמִקְטַנָּם וְעַד גְּדוֹלָם. כֻּלָּם יִהְיוּ שָׁוִים בְּכָךְ. נְאֻם יְהוָה כִּי אֶסְלַח לַעֲוֹנָם. לְהַחֲזִירָם בִּתְשׁוּבָה. וְלַחַטָּאתָם לֹא אֶזְכָּר עוֹד. לְהַחֲזִירָם בִּתְשׁוּבָה. כֹּה אָמַר יְהוָה נֹתֵן שֶׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם. לְהָאִיר לָהֶם בְּיוֹם. חֻקּוֹת יָרֵחַ וְכוֹכָבִים לְאוֹר לָיְלָה. לְהָאִיר לָהֶם בַּלַּיְלָה. רֹגַע הַיָּם וַיֶּהֱמוּ גַּלָּיו. מְרַגְּזוֹ וּמְשַׁתְּקוֹ. יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ. הַמְרַגְּזוֹ וּמְשַׁתְּקוֹ. אִם־יָמֻשׁוּ הַחֻקִּים הָאֵלֶּה מִלְּפָנַי. אִם יִשְׁתַּנּוּ. נְאֻם יְהוָה גַּם זֶרַע יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּתוּ מִהְיוֹת גּוֹי לְפָנַי. לְהִכָּרֵת מִלִּהְיוֹת אֻמָּה. כָּל הַיָּמִים. כָּל זְמַן שֶׁהַחַמָּה וְהַלְּבָנָה מְאִירִים. כֹּה אָמַר יְהוָה אִם־יִמָּדְדוּ שָׁמַיִם מִלְמָעְלָה. אִם יִמָּצְאוּ. וְיֻחְקְרוּ מוֹסְדֵי־אֶרֶץ לְמָטָּה. אִם יִוָּדְעוּ. גַּם־אֲנִי אֶזְנַח בְּכָל־זֶרַע יִשְׂרָאֵל. אִם לֹא אֶזְנַח. עַל כָּל אֲשֶׁר עָשׂוּ. נְאֻם יְהוָה. הִנֵּה יָמִים בָּאִים. לְאַחַר שִׁבְעִים שָׁנָה. וְנִבְנְתָה הָעִיר לַיהוָה. לְהַחֲזִיר כְּבוֹד בֵּיתָהּ. מִמִּגְדַּל חֲנַנְאֵל. שֶׁהָיָה בְּצַד מִזְרָח. שַׁעַר הַפִּנָּה. שַׁעַר הַמִּזְרָח. וְיָצָא עוֹד קָוֶה הַגִּבְעָתָה נֶגְדּוֹ. הַגִּבְעָה הָיְתָה בְּצַד מַעֲרָב. וְנָסַב גּוֹעָה. וְהָיָה מַקִּיף וְהוֹלֵךְ. כָּל הַגַּיְא הַפְּגָרִים וְהַדֶּשֶׁן. הַגַּיְא שֶׁהָיוּ מְלֵאִים פְּגָרִים וְדֶשֶׁן. וְכָל הַשְּׂדֹמוֹת. הַשָּׂדוֹת הַסְּמוּכוֹת לָעִיר. עַד נַחַל קִדְרוֹן. שֶׁהָיָה מַקִּיף אֶת הָעִיר. עַד פִּנַּת שַׁעַר הַסּוּסִים. שֶׁהָיָה בְּצַד מִזְרָח. מִזְרָחָה. שֶׁהָיָה מַקִּיף אֶת הָעִיר. קֹדֶשׁ לַיהוָה. שֶׁיִּהְיוּ כֻלָּם כְּקָדְשֵׁי הַבַּיִת. לֹא־תִנָּתֵשׁ וְלֹא־תִתָּץ עוֹד לָנֶצַח. לְעוֹלָם לֹא יֶחֱרְבוּ.

אֲרִי בֵּין קִינְיָא דְּאַגְזַר עִם בִּרְיָא
יִשְׂרָאֵל בְּתַר תְּמָנְיָא אֲתָרָן אֲחֹר
יְיָ אֲמַרְתְּ אַרְחִיקְ בְּמֵימְרִי וְעַל
לְבוּזָן וְלִבְזָזָה וְאֵתְנֵי לְרִוְזָן כָּל
לְאִלֵּין וְאִתְנוֹן וְקָרְקְרָתָן לָעַם׃
וְלָא יְלַפּוּן עוֹד גְּבַר יָת חַבְרֵיהּ
וּגְבַר יָת אָחוֹהִי לְמֵימַר דְּחוֹן
מִן קֳדָם יְיָ אֲרֵי כּוֹלְהוֹן לְזָעִירְהוֹן וְעַד
רַבְּהוֹן אֲפֵי יָתֵי יְיָ בְּיַשְׁכּוֹק כָּל
לְחוֹבֵיהוֹן וְחַטָּאֵיהוֹן לָא אֶדְכַּרְנוֹן
עוֹד׃ כְּדֵין אֲמַר
יְיָ דְּיָתִיב שְׁכִנְתָּא בְּיִסְרָאֵל
וְיָתִיב סִיעֲרָא וְכוֹכְבַיָּא לְאִנְהָרָא
בְּלֵילְיָא וְגָזַר בְּיַמָּא וְהָסַן גַּלּוֹנֵי
יְיָ צְבָאוֹת שְׁמֵיהּ׃ כְּמָה דְּלֵית
אִילֵּין קְיָמִין אֲפֵי יָתִי אָמַר יְיָ
קַדְמֵי אַף זַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל
לָא יִבְטְלוּן מִלְּמִרְחַשׁ עַם מַלְכְּוָתִי
קְבֵל כָּל יוֹמַיָּא׃
כְּדֵין אֲמַר יְיָ אִם יִשְׁתְּכַח
מִלְּמִנְדַּע לִבְנֵי נָשָׁא אֲרֵי לָא
אִתְגְּלִי קֳדָמַי אֲמַר יְיָ אַף זַרְעָא
דְּיִשְׂרָאֵל לָא יְבַטְלוּן מִן מִשְׁמַשׁ
קֳדָמַי כָּל יוֹמַיָּא׃
כְּדֵין אֲמַר יְיָ הָא יוֹמִין אָתַן
אֲמַר יְיָ וְיִתְבְּנֵי קִרְתָּא דִּירוּשְׁלֶם
קָדָם יְיָ מִמִּגְדַּל פְּקוּס וְעַד רִבְעָא
דְּגִינָּיָא׃ וְיִפֵּק עוֹד וְחִשׁ
בְּגִינָּיָא לְקִבְלָהּ עַד סְפֵי לְגִבְעָתָא
דְּסִיכְיָא לְרֶגֶב וְיִתֵּי סִכְתָּהּ ל
לְבִרְיַת עַגְלָה׃ וְכָל פִּישְׁרָא
אַתָּר דְּקִבּוּרָא דְּשַׁכְרִירָתָא
וְכָל עֵיבָלָא עַד נַחֲלָא
דְּקִדְרוֹן עַד עֵזְרָת תְּרַע דְּסוּסַיָּא
לְמַדִּינְחָא קֳדָם יְיָ קוּדְשָׁא קְדִישִׁין יְיָ
לָא יִתְעֲקַר וְלָא יִתְפַּרַע עוֹד לָעָלַם׃
פְּתָגָם דִּבְזָוָה
דְּזָוָה עִם יִרְמְיָה מִן קֳדָם יְיָ כַּד שְׁבָקֵיהּ
עֶזְקִיָּה וְיָתִיב יִרְמְיָה בְּחָשְׁבָּא
דְּרִבְיָת חַוְיָרָא דְּאִיהִי שַׁבְּצָא מִלְּכֵי עֶשְׂרִין לְבָבֶל בְּשַׁבְּצָא
מַלְכָּא דִּירוּשְׁלֶם וְכַד צְיָרִין עַל יְרוּשְׁלֶם וְרַמְיָה נְבִיָּא הֲוָה תְּלִי׃

כִּי זֹאת תּוֹרַת אֲשֶׁר אֶכְרֹת אֶת־בֵּית
יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים הָהֵם נְאֻם־
יְהוָה נָתַתִּי אֶת־תּוֹרָתִי בְּקִרְבָּם וְעַל־
לִבָּם אֶכְתְּבֶנָּה וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים
וְהֵמָּה יִהְיוּ־לִי לְעָם׃ וְלֹא יְלַמְּדוּ
עוֹד אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־אָחִיו
לֵאמֹר דְּעוּ אֶת־יְהוָה כִּי כֻלָּם יֵדְעוּ
אוֹתִי לְמִקְטַנָּם וְעַד־גְּדוֹלָם נְאֻם־יְהוָה
כִּי אֶסְלַח לַעֲוֹנָם וּלְחַטָּאתָם לֹא
אֶזְכָּר־עוֹד׃
כֹּה אָמַר יְהוָה נֹתֵן שֶׁמֶשׁ לְאוֹר
יוֹמָם חֻקּוֹת יָרֵחַ וְכוֹכָבִים לְאוֹר לָיְלָה
רֹגַע הַיָּם וַיֶּהֱמוּ גַּלָּיו יְהוָה צְבָאוֹת
שְׁמוֹ׃ אִם־יָמֻשׁוּ הַחֻקִּים הָאֵלֶּה
מִלְּפָנַי נְאֻם־יְהוָה גַּם זֶרַע יִשְׂרָאֵל
יִשְׁבְּתוּ מִהְיוֹת גּוֹי לְפָנַי כָּל־הַיָּמִים׃
כֹּה אָמַר יְהוָה אִם־
יִמָּדְדוּ שָׁמַיִם מִלְמָעְלָה וְיֵחָקְרוּ מוֹסְדֵי
אֶרֶץ לְמַטָּה גַּם־אֲנִי אֶמְאַס בְּכָל־זֶרַע
יִשְׂרָאֵל עַל כָּל אֲשֶׁר עָשׂוּ נְאֻם־
יְהוָה׃ הִנֵּה יָמִים ׀ נְאֻם־
יְהוָה וְנִבְנְתָה הָעִיר לַיהוָה מִמִּגְדַּל
חֲנַנְאֵל עַד שַׁעַר הַפִּנָּה׃
וְיָצָא עוֹד קָוֶה הַמִּדָּה נֶגְדּוֹ עַל גִּבְעַת
גָּרֵב וְתָסַב גֹּעָתָה׃ וְכָל הָעֵמֶק
הַפְּגָרִים וְהַדֶּשֶׁן וְכָל הַשְּׂדֹמוֹת עַד
נַחַל קִדְרוֹן עַד פִּנַּת שַׁעַר הַסּוּסִים
מִזְרָחָה קֹדֶשׁ לַיהוָה לֹא־יִנָּתֵשׁ וְלֹא
יֵהָרֵס עוֹד לְעוֹלָם׃
הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת
יְהוָה בַּשָּׁנָה הָעֲשִׂירִית לְצִדְקִיָּהוּ
מֶלֶךְ יְהוּדָה הִיא הַשָּׁנָה שְׁמֹנֶה־
עֶשְׂרֵה שָׁנָה לִנְבוּכַדְרֶאצַּר׃
וְאָז חֵיל מֶלֶךְ בָּבֶל צָרִים עַל־
יְרוּשָׁלַ͏ִם וְיִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא הָיָה כָּלוּא

בְּחֲצַר הַמַּטָּרָה אֲשֶׁר בֵּית מֶלֶךְ יְהוּדָה
׃ אֲשֶׁר כָּלָא שָׁם צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה
לֵאמֹר מַדּוּעַ אַתְּ נִבָּאת עָלַי כֹּה־
אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶת־הָעִיר הַזֹּאת
בְּיַד מֶלֶךְ בָּבֶל וְלָכְדָהּ׃ וְצִדְקִיָּהוּ
מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא יִמָּלֵט מִיַּד הַכַּשְׂדִּים
כִּי הִנָּתֹן תִּנָּתֵן בְּיַד מֶלֶךְ בָּבֶל וְדִבְּרָה
פִיהוּ עִם־פִּיהוּ וְעֵינָיו אֶת־עֵינָיו תִּרְאֶינָה
׃ וּבָבֶל יוֹלִיךְ אֶת־צִדְקִיָּהוּ
וְשָׁם יִהְיֶה עַד־פָּקְדִי אֹתוֹ נְאֻם־יְהוָה
כִּי תִלָּחֲמוּ אֶת־הַכַּשְׂדִּים לֹא תַצְלִיחוּ
׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ הָיָה
דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ הִנֵּה
חֲנַמְאֵל בֶּן־שַׁלֻּם דֹּדְךָ בָּא אֵלֶיךָ
לֵאמֹר קְנֵה־לְךָ אֶת־שָׂדִי אֲשֶׁר
עֲנָתוֹת כִּי לְךָ מִשְׁפַּט הַגְּאֻלָּה לִקְנוֹת
׃ וַיָּבֹא אֵלַי חֲנַמְאֵל בֶּן־דּוֹדִי כִּדְבַר
יְהוָה אֶל־חֲצַר הַמַּטָּרָה וַיֹּאמֶר אֵלַי
קְנֵה־נָא אֶת־שָׂדִי אֲשֶׁר בַּעֲנָתוֹת
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִין כִּי לְךָ מִשְׁפַּט
הַיְרֻשָּׁה וְלְךָ הַגְּאֻלָּה קְנֵה לָךְ וָאֵדַע
כִּי דְבַר־יְהוָה הוּא׃ וָאֶקְנֶה אֶת־
הַשְּׂדֶה מֵאֵת חֲנַמְאֵל בֶּן־דֹּדִי אֲשֶׁר
בַּעֲנָתוֹת וָאִשְׁקְלָה־לוֹ אֶת־הַכֶּסֶף
שִׁבְעָה שְׁקָלִים וַעֲשָׂרָה הַכָּסֶף׃
וָאֶכְתֹּב בַּסֵּפֶר וָאֲחַתֹּם וָאָעֵד עֵדִים
וָאשְׁקֹל הַכֶּסֶף בְּמֹאזְנָיִם׃ וָאֶקַּח
אֶת סֵפֶר הַמִּקְנָה אֶת־הֶחָתוּם הַמִּצְוָה
וְחֻקִּים וְאֵת הַגָּלוּי׃ וָאֶתְּנָה אֶת־
הַסֵּפֶר הַמִּקְנָה אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה
בֶּן מַחְסֵיָה לְעֵינֵי חֲנַמְאֵל דֹּדִי וּלְעֵינֵי כ
הָעֵדִים הַכֹּתְבִים בְּסֵפֶר הַמִּקְנָה
לְעֵינֵי כָּל־הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים בְּחֲצַר
הַמַּטָּרָה׃ וָאְצַוֶּה אֶת־בָּרוּךְ לְעֵינֵיהֶם
לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לָקֹחַ אֶת־הַסְּפָרִים
הָאֵלֶּה אֶת־סֵפֶר הַמִּקְנָה הַזֶּה וְאֶת־
הֶחָתוּם וְאֶת־סֵפֶר הַגָּלוּי הַזֶּה
וְתִתָּם בִּכְלִי־חֶרֶשׂ לְמַעַן יַעַמְדוּ
יָמִים רַבִּים׃

ידעו ג׳ מסך לפנין ידעו ודרשתם. ולא ידעתי אי אשה אי אשת איכעס. ישרי אפל פלס. לפנין שיהו מסדרין
אותם כהוגן ולא יהיו מתגנבין. כאן יש חסרון כי אחרי כן הוא אומר ויבא ירמיה ויתהלך בתוך האש
ואחר כך הוא אומר ויבא ירמיה ויעמוד בשער בית יי׳ ולא היה לו לומר ויבא ירמיה אלא ויעמוד
בשער בית יי׳ ויאמר שמעו דבר יי׳ אלא שהיה מתיירא מהם ולא היה מדבר עמהם אלא בתוך
האש ובתוך השער ולא היה יכול לומר להם כל מעשיכם הרעים אלא כל מעשיכם הטובים
שאתם עושים בתוך האש ובתוך השער הם מכעיסים אותי ומרחיקים אותי ממקדשי ומעמידים
צלמים בתוך ביתי ולא היה יכול לומר להם כל זה מפני שהיו מתיראים ממנו ולא היו מקבלים
ממנו ולא היו שומעים לו ולא היו עושים תשובה ולא היו מתפללים לפני׳ ולא היו מבקשים
רחמים ולא היו מקבלים ממנו כלום ולא היו מתוכחים עמו ולא היו מודים לו ולא היו מתוודים
לפני׳ ולא היו מתחננים לפני׳ ולא היו מבקשים ממנו כלום ולא היו מתפללים לפני׳ ולא היו
מבקשים רחמים ולא היו מקבלים ממנו כלום ולא היו מתוכחים עמו ולא היו מודים לו ולא היו
מתוודים

כִּי לֹה אָמַר יְהוָה אֲבָאֵשׁ אֹתָךְ
יִשְׂרָאֵל עוֹד יִלָּקְחוּ בָתִּים וְשָׂדוֹת
וּכְרָמִים בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃
וְאַתְפַּלֵּל אֶל יְהוָה אַחֲרֵי תִתִּי
אֶת סֵפֶר הַמִּקְנָה אֶל בָּרוּךְ בֶּן נֵרִיָּה
לֵאמֹר׃ אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אַתָּה
עָשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ בְּכֹחֲךָ
הַגָּדוֹל וּבִזְרֹעֲךָ הַנְּטוּיָה לֹא יִפָּלֵא
מִמְּךָ כָּל דָּבָר׃ עֹשֶׂה חֶסֶד לָאֲלָפִים
וּמְשַׁלֵּם עֲוֹן אָבוֹת אֶל חֵיק בְּנֵיהֶם
אַחֲרֵיהֶם הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר יְהוָה
צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ גָּדֹל הָעֵצָה וְרַב
הָעֲלִילִיָּה אֲשֶׁר־עֵינֶיךָ פְקוּחוֹת עַל־
כָּל־דַּרְכֵי בְנֵי אָדָם לָתֵת לְאִישׁ
כִּדְרָכָיו וּכְפִרְיֵ מַעֲלָלָיו׃ אֲשֶׁר שָׂבְתָּ
אֹתוֹת וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד־
הַיּוֹם הַזֶּה וּבְיִשְׂרָאֵל וּבָאָדָם וַתַּעֲשֶׂה
לְךָ שֵׁם כְּיוֹם הַזֶּה׃ וַתּוֹצֵא אֶת־
עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
בְּאֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְיָד חֲזָקָה
וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָא גָּדוֹל׃
וַתִּתֶּן לָהֶם אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר
נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתָם לָתֵת לָהֶם אֶרֶץ זָבַת
חָלָב וּדְבָשׁ׃ וַיָּבֹאוּ וַיִּרְשׁוּ אוֹתָהּ
וְלֹא שָׁמְעוּ בְקוֹלֶךָ וּבְתוֹרָתְךָ לֹא
הָלְכוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוִּיתָם לַעֲשׂוֹת
לָהֶם עָשִׂיתָ לָהֶם לְהַכְחִיד׃ הִנֵּה
הַמִּלְחָמוֹת בָּאוּ הָעִיר לְלָכְדָהּ וְהָעִיר נִתְּנָה בְּיַד
הַכַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים עָלֶיהָ מִפְּנֵי הַחֶרֶב
וְהָרָעָב וְהַדֶּבֶר וַאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ הָיָה
וְהִנְּךָ רֹאֶה׃ וְאַתָּה אֲדֹנָי יְהוִה אָמַרְתָּ אֵלַי קְנֵה־
לְךָ הַשָּׂדֶה בַּכָּסֶף וְהַעֵד עֵדִים
וְהָעִיר נִתְּנָה בְּיַד הַכַּשְׂדִּים׃
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־
יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃ הִנֵּה אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי
כָּל־בָּשָׂר הֲמִמֶּנִּי יִפָּלֵא כָּל־דָּבָר׃
לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶת־
הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד הַכַּשְׂדִּים וּבְיַד
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וְלָכְדָהּ׃
וּבָאוּ הַכַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים עַל הָעִיר
הַזֹּאת וְהִצִּיתוּ אֶת הָעִיר הַזֹּאת בָּאֵשׁ
וְשָׂרְפוּהָ וְאֶת הַבָּתִּים אֲשֶׁר קִטְּרוּ עַל־
גַּגּוֹתֵיהֶם לַבָּעַל וְהַסֵּכוּ נְסָכִים

רשי

אשר קנו מאת חנמאל בן דודו ואשר שקל לו משקל הכסף שבעה שקלים ועשרה כסף׃ ועשיתי בספר ולא חתמתי ולא הזכרתי עדים ולא שקלתי כסף׃ ולקחתי את ספר המקנה את החתום על פי המצות ואת הגלוי׃ ואתנה את ספר המקנה אל ברוך בן נריה׃ לפני חנמאל דודי ולפני העדים הכתובים בספר המקנה לפני כל היהודים הישבים בחצר המטרה׃ ואצום לפניהם לאמר׃ כה אמר יי צבאות אלהי ישראל קח את הספרים האלה את ספר המקנה הזה החתום ואת הספר הזה הגלוי ונתת אותם בכלי חרס למען יעמדו ימים רבים׃ כי כה אמר יי צבאות אלהי ישראל עוד יקנו בתים ושדות וכרמים בארץ הזאת׃ ואתפלל אל יי אחרי תתי את ספר המקנה אל ברוך בן נריה׃ לאמר׃ אהה אדני יי הנה אתה עשית את השמים ואת הארץ בכחך הגדול ובזרועך הנטויה לא יפלא ממך כל דבר׃ עשה חסד לאלפים ומשלם עון אבות אל חיק בניהם אחריהם האל הגדול הגבור יי צבאות שמו׃ גדל העצה ורב העלילה אשר עיניך פקוחות על כל דרכי בני אדם לתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו׃ אשר שבת אתות ומופתים בארץ מצרים עד היום הזה ובישראל ובאדם ותעשה לך שם כיום הזה׃ ותוצא את עמך את ישראל מארץ מצרים באתות ובמופתים וביד חזקה ובזרוע נטויה ובמורא גדול׃ ותתן להם את הארץ הזאת אשר נשבעת לאבותם לתת להם ארץ זבת חלב ודבש׃ ויבאו וירשו אותה ולא שמעו בקולך ובתורתך לא הלכו בכל אשר צויתם לעשות לא עשו מאומה על כן הקראת להם את כל הרעה הזאת׃ הנה המלות באו העיר לתפשה והעיר נתנה ביד הכשדים הנלחמים עליה מפני החרב והרעב והדבר ומה שדברת היה והנך רואה׃ ואתה אדני יי אמרת אלי קנה לך השדה בכסף והעד עדים והעיר נתנה ביד הכשדים׃ ויהי דבר יי אל ירמיהו לאמר׃ הנה אני יי אלהי כל בשר היפלא ממני כל דבר׃ לכן כה אמר יי הנני נתן את העיר הזאת ביד הכשדים וביד נבוכדראצר מלך בבל ולכדה׃ ובאו הכשדים הנלחמים על העיר הזאת והציתו את העיר הזאת באש ושרפוה את הבתים אשר קטרו על גגותיהם לבעל והסכו נסכים

רשי

לאלהים אחרים למען הכעיסני׃ כי היו בני ישראל ובני יהודה אך עשים הרע בעיני מנעוריהם כי בני ישראל אך מכעיסים אותי במעשה ידיהם נאם יהוה׃ כי על אפי ועל חמתי היתה לי העיר הזאת למן היום אשר בנו אותה ועד היום הזה להסיר מעל פני׃ על כל רעת בני ישראל ובני יהודה אשר עשו לרגיזני המה מלכיהם שריהם כהניהם ונביאיהם ואישי יהודה וישבי ירושלם׃ ויפנו אלי ערף ולא מצים ולמד אותם השכם ולמד ואינם שמעים לקחת מוסר׃ וישימו שקוציהם בבית אשר נקרא שמי עליו לטמאו׃ ויבנו את־במות הבעל אשר בגיא בן־הנם להעביר את־בניהם ואת־בנותיהם למלך אשר לא־צויתים ולא עלתה על לבי לעשות התועבה הזאת לחטיא את יהודה׃
ועתה לכן כה־אמר יהוה אלהי ישראל אל העיר הזאת אשר־אתם אמרים נתנה־היא ביד מלך בבל בחרב וברעב ובדבר׃ הנני מקבצם מכל־ הארצות אשר הדחתים שם באפי ובחמתי ובקצף גדול והשבתים אל־המקום הזה והושבתים לבטח׃ והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים׃ ונתתי להם לב אחד ודרך אחד ליראה אותי כל הימים לטוב להם ולבניהם אחריהם׃ וכרתי להם ברית עולם אשר לא־ אשוב מאחריהם להיטיב אותם ואת־יראתי אתן בלבבם לבלתי סור ממני׃ וששתי עליהם להטיב אותם ונטעתים בארץ הזאת באמת בכל לבי ובכל נפשי׃
כי כה אמר יהוה כאשר הבאתי אל העם הזה את כל הרעה הגדולה הזאת כן אני מביא עליהם את כל־הטובה הזאת אשר אני דבר עליהם׃ ונקנה השדה בארץ הזאת אשר אתם אמרים שממה היא מאין אדם ובהמה נתנה ביד הכשדים׃ שדות בכסף יקנו וכתוב בספר ונחתום והעד עדים בארץ בנימן ובסביבות ירושלם ובערי יהודה ובערי הר־ בערי השפלה ובערי הנגב כי אשיב את שבותם נאם יהוה׃

ירמיה רדק

עסקיא בדיל לאחזנא קדמי׃
ארי דנן אמר יי בכפת ראמיתי על עמא הדין ית כל בישתא הדא רבתא ואנא מתין עלוהי ית כל טבתא דאנא ממלל עלויהון׃ ויתקנון חקלין בארעא הדא דאנתון אמרין עדיא היא מבלי אנשא ובעירא איתמסרת ביד כשדאי׃ חקלין בכספא יקנון ויכתבון בשטרא ויחתמון ויסהדון סהדין בארעא דבנימן ובסחרנהא ובקרוי ירושלם ובקרוי יהודה ובקרוי דרומא ארי אתיב ית גלויתהון אמר יי׃

וְהִנֵּה פִתְעֹם בְּבוֹאָה מִן קֹדֶם יי עִם יְרִיעָה הַתְּנוּחֵת וְהוּא עוֹר בְּעֵן פְּלִי בְּרֹבֶת בֵּית אֲסוּרֵיאָ לְמֵטָּר׃ בְּדַבֵּן אֲמַר יי וַעֲבַרְנָא יי לְאַתְקְטוּתָה יי שְׁטָפָה׃ צַלְּ קַדְמַי לְאַתְקְטוּתָה וְאַבְקֵיל עֲלֵי וְתַרְוַיְתוֹן לְךָ בְּרַבְּנָן וְנִטְרִין דְּלָא יְרַעְוִינוּן׃ אֲרֵי טַרְנָן אֲמַר יי אֱלָהֵי יִשְׂרָאֵל עַל בָּתֵי קִרְתָּא הָדָא וְעַל בָּתֵי מַלְכֵי יְהוּדָה דְּמִתְרַעְיָן לְרוּמָנָן וְעַבְרִין מִלְּקֳבֵל כַּשְׂדָּאֵי וְלִמְסַר יָתְהוֹן בְּסֵיפָא דְּחַרְבָּא וְיָקְטְלוּן יָתְהוֹן בִּתְקוֹף רוּגְזִי וּתְקוֹף קְצָפִי וְאֶתֵּיב עַל כָּל בִּישְׁתְּהוֹן דְּאִתְרְעִיתוּן קֳדָמַי וְעַל דְּלָא שַׁבְקוּ יָתִי אֲמַר יי וְעַבְדוּ פּוּלְחָנִין דְּשִׁקְרָא דְּלָא אִתְגְּלִיאוּ לְהוֹן׃ וְאַתְּ אֲמַר לְהוֹן כְּדֵין אֲמַר יי אֱלָהֵי יִשְׂרָאֵל בַּנְיָנִין דְּכַרְכַּרְיָתָא דְּאִתְבְּנוּ בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם יְהוֹן מִתְבְּנִין בְּאַרְעָא דְּכַשְׂדָּאֵי וְיָתִי נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא דְּבָבֶל וְיִשְׁלֵט בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם וְיִשְׁבֵּי יָתָהּ בִּשְׁבִי וְיִפְרוֹק יָתָהּ בִּפְרוֹקָן וְיִפְרוֹס יָתָהּ כְּמָא דְּפָרֵס רוֹעָא יָת לְבוּשֵׁיהּ וְיִפּוֹק מִתַּמָּן בְּשָׁלָם׃ וְיָקִיד בָּתֵּי טָעֲוָתָא דְּמִצְרַיִם יְהוֹן מְיַקְּדִין בְּנוּרָא וְיָת טָעֲוָתְהוֹן יְהוֹן מְפַלְּחִין וְיָת בָּתֵּי טָעֲוָתָא דְּמִצְרַיִם

הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל יִרְמְיָהוּ לֵר׳ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ קוּמוּ וְרִדְתֶּם בֵּית הַיּוֹצֵר וְשָׁם אַשְׁמִיעֲךָ אֶת דְּבָרָי׃ וָאֵרֵד בֵּית הַיּוֹצֵר וְהִנֵּה הוּא עֹשֶׂה מְלָאכָה עַל הָאָבְנָיִם׃ וְנִשְׁחַת הַכְּלִי אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה בַּחֹמֶר בְּיַד הַיּוֹצֵר וְשָׁב וְעָשָׂה כְּלִי אַחֵר כַּאֲשֶׁר טוֹב בְּעֵינֵי הַיּוֹצֵר לַעֲשׂוֹת׃ וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ הַכְיוֹצֵר הַזֶּה לֹא יָכֹלְתִּי לַעֲשׂוֹת לָכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם יְהוָה הִנֵּה כַּחֹמֶר בְּיַד הַיּוֹצֵר כֵּן אַתֶּם בְּיָדִי בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ רֶגַע אֲדַבֵּר עַל גּוֹי וְעַל מַמְלָכָה לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ וּלְהַאֲבִיד׃ וְשָׁב הַגּוֹי הַהוּא מֵרָעָתוֹ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עָלָיו וְנִחַמְתִּי עַל הָרָעָה אֲשֶׁר חָשַׁבְתִּי לַעֲשׂוֹת לוֹ׃ וְרֶגַע אֲדַבֵּר עַל גּוֹי וְעַל מַמְלָכָה לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ׃ וְעָשָׂה הָרַע בְּעֵינַי לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ בְּקוֹלִי וְנִחַמְתִּי עַל הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְהֵיטִיב אֹתוֹ׃ וְעַתָּה אֱמָר נָא אֶל אִישׁ יְהוּדָה וְאֶל יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה אֹצֵר עַל רָעָה וְחֹשֵׁב עֲלֵיכֶם מַחֲשָׁבָה שׁוּבוּ נָא אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וְהֵיטִיבוּ דַּרְכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה שַׁאֲלוּ נָא בַגּוֹיִם מִי שָׁמַע כָּאֵלֶּה שָׁמְעָה בְתוּלַת יִשְׂרָאֵל שַׁמָּה עֲצֻמָה׃ הֲיַעֲזֹב מִצּוּר שָׂדִי שֶׁלֶג לְבָנוֹן אִם יִנָּתְשׁוּ מֵי נֵכָר זָרִים קָרִים נוֹזָלִים׃ כִּי שְׁכֵחַנִי עַמִּי לַשָּׁוְא יְקַטֵּרוּ וַיַּכְשִׁלוּם בְּדַרְכָם מִנְּתִיבוֹת עוֹלָם לָלֶכֶת בְּנְתִיבוֹת דֶּרֶךְ לֹא סְלוּלָה׃ לָשׂוּם אַרְצָם לִשְׁמָמָה שְׁרֵקַת עוֹלָם כָּל עוֹבֵר עָלֶיהָ יִשֹּׁם וְיָנִיעַ בְּרֹאשׁוֹ׃ כְּרוּחַ קָדִים אֲפִיצֵם לִפְנֵי אוֹיֵב עֹרֶף וְלֹא פָנִים אַרְאֵם בְּיוֹם אֵידָם׃ וַיֹּאמְרוּ לְכוּ וְנַחְשְׁבָה עַל יִרְמְיָהוּ כִּי לֹא תֹאבַד תּוֹרָה מִכֹּהֵן וְעֵצָה מֵחָכָם וְנָבִיא לֹא יֹאבַד וְנַכֵּנוּ אֹתוֹ בַּלָּשׁוֹן וְאַל נַקְשִׁיבָה אֶל כָּל דְּבָרָיו׃ הַקְשִׁיבָה יְהוָה אֵלָי וְשִׁמְעָה בְּקוֹל רִיבִי׃ הֲיְשֻׁלַּם תַּחַת טוֹבָה רָעָה כִּי כָרוּ שׁוּחָה לְנַפְשִׁי זְכֹר עָמְדִי לְפָנֶיךָ לְדַבֵּר עֲלֵיהֶם טּוֹבָה לְהָשִׁיב אֶת חֲמָתֶךָ מֵהֶם׃ לָכֵן תֶּן אֶת בְּנֵיהֶם לָרָעָב וְהַגִּירֵם עַל יְדֵי חֶרֶב וּתְהִי נְשֵׁיהֶם שַׁכֻּלוֹת וְאַלְמָנוֹת וַאֲנָשֵׁיהֶם יִהְיוּ מְמוֹתֵי מָוֶת בַּחוּרֵיהֶם מוּכֵי חֶרֶב בַּקְרָב׃ תִּשָּׁמַע זְעָקָה מִבָּתֵּיהֶם כִּי תָבִיא עָלֵימוֹ גְּדוּד פִּתְאֹם כִּי כָרוּ שׁוּחָה לִלְכְּדֵנִי וּפַחִים טָמְנוּ לְרַגְלָי׃ וְאַתָּה יְהוָה כָּל עֲצָתָם עָלַי לָמָוֶת אַל תְּכַס עַל עֲוֹנָם וְחַטָּאתָם מִלְּפָנֶיךָ אַל תִּמָּחֶה וִיהִי כֹּשְׁלִים לְפָנֶיךָ בְּעֵת אַפְּךָ עֲשֵׂה בָהֶם׃

כֹּה אָמַר יְהוָה לֵךְ וְקָנִיתָ בַּקְבֻק יוֹצֵר חֶרֶשׂ מִזִּקְנֵי הָעָם וּמִזִּקְנֵי הַכֹּהֲנִים׃ וְיָצָאתָ אֶל גֵּיא בֶן הִנֹּם אֲשֶׁר פֶּתַח שַׁעַר הַחֶרְסִית וְקָרָאתָ שָׁם אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ׃ וְאָמַרְתָּ שִׁמְעוּ דְבַר יְהוָה מַלְכֵי יְהוּדָה וְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִיא רָעָה עַל הַמָּקוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר כָּל שֹׁמְעָהּ תִּצַּלֶּינָה אָזְנָיו׃ יַעַן אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי וַיְנַכְּרוּ אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיְקַטְּרוּ בּוֹ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּם הֵמָּה וַאֲבוֹתֵיהֶם וּמַלְכֵי יְהוּדָה וּמָלְאוּ אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה דַּם נְקִיִּם׃ וּבָנוּ אֶת בָּמוֹת הַבַּעַל לִשְׂרֹף אֶת בְּנֵיהֶם בָּאֵשׁ עֹלוֹת לַבַּעַל אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי וְלֹא דִבַּרְתִּי וְלֹא עָלְתָה עַל לִבִּי׃ לָכֵן הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם יְהוָה וְלֹא יֵאָמֵר עוֹד הַתֹּפֶת וְגֵיא בֶן הִנֹּם כִּי אִם גֵּיא הַהֲרֵגָה וְקָבְרוּ בְתֹפֶת מֵאֵין מָקוֹם׃ וְהָיְתָה נִבְלַת הָעָם הַזֶּה לְמַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְלִבְהֵמַת הָאָרֶץ וְאֵין מַחֲרִיד׃ וְנָתַתִּי אֶת עִיר הַזֹּאת לְשַׁמָּה וְלִשְׁרֵקָה כֹּל עוֹבֵר עָלֶיהָ יִשֹּׁם וְיָנִיעַ עַל כָּל מַכּוֹתֶיהָ׃ וְהַאֲכַלְתִּים אֶת בְּשַׂר בְּנֵיהֶם וְאֶת בְּשַׂר בְּנוֹתֵיהֶם וְאִישׁ בְּשַׂר רֵעֵהוּ יֹאכֵלוּ בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר יָצִיק לָהֶם אֹיְבֵיהֶם וּמְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם׃ וְשִׁבַּרְתָּ אֶת הַבַּקְבֻּק לְעֵינֵי הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים אִתָּךְ׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת כָּזֹאת אֲשַׁבֵּר אֶת הָעָם הַזֶּה וְאֶת הָעִיר הַזֹּאת כַּאֲשֶׁר יִשָּׁבֵר אֶת כְּלִי הַיּוֹצֵר אֲשֶׁר לֹא יוּכַל לְהֵרָפֵא עוֹד וּבְתֹפֶת יִקְבְּרוּ מֵאֵין מָקוֹם לִקְבֹּר׃ כֹּה אֶעֱשֶׂה לַמָּקוֹם הַזֶּה נְאֻם יְהוָה וְלִיוֹשְׁבָיו לָתֵת אֶת הָעִיר הַזֹּאת כְּתֹפֶת׃ וְהָיוּ בָתֵּי יְרוּשָׁלִַם וּבָתֵּי מַלְכֵי יְהוּדָה כִּמְקוֹם הַתֹּפֶת הַטְּמֵאִים עַל כָּל הַבָּתִּים אֲשֶׁר הִקְטִירוּ עַל גַּגּוֹתָם לְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם וְהַסִּיכוּ נְסָכִים לֵאלֹהִים אֲחֵרִים׃ וַיָּבֹא יִרְמְיָהוּ מִן הַתֹּפֶת אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ שָׁם יְהוָה לְהִתְנַבֵּא וַיַּעֲמֹד בַּחֲצַר בֵּית יְהוָה וַיֹּאמֶר אֶל כָּל הָעָם׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִיא עַל הָעִיר הַזֹּאת וְעַל כָּל עָרֶיהָ אֵת כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עָלֶיהָ כִּי הִקְשׁוּ אֶת עָרְפָּם לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ אֶת דְּבָרָי׃

וַיִּשְׁמַע פַּשְׁחוּר בֶּן אִמֵּר הַכֹּהֵן וְהוּא פָקִיד רָאשׁ בְּבֵית יְהוָה וַיַּכֶּה פַּשְׁחוּר אֶת יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא וַיִּתְּנֵהוּ אֶל הַמַּהְפֶּכֶת אֲשֶׁר בְּשַׁעַר בִּנְיָמִין הָעֶלְיוֹן אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיּוֹצֵא פַּשְׁחוּר אֶת יִרְמְיָהוּ מִן הַמַּהְפֶּכֶת וַיֹּאמֶר לוֹ יִרְמְיָהוּ לֹא פַשְׁחוּר קָרָא יְהוָה אֶת שִׁמְךָ כִּי אִם מָגוֹר מִסָּבִיב׃ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֶנְךָ לְמָגוֹר לְךָ וּלְכָל אֹהֲבֶיךָ וְיִפְּלוּ בַּחֶרֶב אוֹיְבֵיהֶם וְעֵינֶיךָ רֹאוֹת וְאֶת כָּל יְהוּדָה אֶתֵּן בְּיַד מֶלֶךְ בָּבֶל וְהִגְלָה אוֹתָם בָּבֶלָה וְהִכָּם בַּחֶרֶב׃ וְנָתַתִּי אֶת כָּל הוֹן הָעִיר הַזֹּאת וְאֶת כָּל יְגִיעָהּ וְאֶת כָּל מְחֻמַּדֶּיהָ וְאֶת כָּל אוֹצְרוֹת מַלְכֵי יְהוּדָה אֶתֵּן בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וּבָזְזוּם וְלָקְחוּם וְהֹלִכוּם בָּבֶלָה׃ וְאַתָּה פַּשְׁחוּר וְכֹל יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ בַּשִּׁבְיָה תֵּלֵכוּ וְאֶל בָּבֶל תָּבוֹא וְשָׁם תָּמוּת וְשָׁם תִּקָּבֵר אַתָּה וְכָל אֹהֲבֶיךָ אֲשֶׁר נִבָּאתָ לָהֶם שָׁקֶר׃ אַתָּה פִּתִּיתָנִי יְהוָה וָאֶפָּתֶה הֲזַקְתַּנִי וַתּוּכָל הָיִיתִי שְׂחֹק כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ לָעַג לִי׃ כִּי מֵאָז אֲדַבֵּר אֶזְעָק חָמָס וָשֹׁד אֶקְרָא כִּי הָיָה דְבַר יְהוָה לִי לְחֶרְפָּה וּלְקֶלֶס כָּל הַיּוֹם׃ וְאָמַרְתִּי לֹא אַזְכִּירֶנּוּ וְלֹא אֲדַבֵּר עוֹד בִּשְׁמוֹ וְהָיָה בְלִבִּי כְּאֵשׁ בֹּעֶרֶת עָצֻר בְּעַצְמוֹתָי וְנִלְאֵיתִי כַּלְכֵּל וְלֹא אוּכָל׃ כִּי שָׁמַעְתִּי דִבַּת רַבִּים מָגוֹר מִסָּבִיב הַגִּידוּ וְנַגִּידֶנּוּ כָּל אַנְשֵׁי שְׁלֹמִי שֹׁמְרֵי צַלְעִי אוּלַי יְפֻתֶּה וְנוּכְלָה לוֹ וְנִקְחָה נְקָמָתֵנוּ מִמֶּנּוּ׃ וַיהוָה אִתִּי כְּגִבּוֹר עָרִיץ עַל כֵּן רֹדְפַי יִכָּשְׁלוּ וְלֹא יוּכָלוּ בֹּשׁוּ מְאֹד כִּי לֹא הִשְׂכִּילוּ כְּלִמַּת עוֹלָם אֲשֶׁר לֹא תִשָּׁכַח׃ וַיהוָה צְבָאוֹת בֹּחֵן צַדִּיק רֹאֵה כְלָיוֹת וָלֵב אֶרְאֶה נִקְמָתְךָ מֵהֶם כִּי אֵלֶיךָ גִּלִּיתִי אֶת רִיבִי׃ שִׁירוּ לַיהוָה הַלְלוּ אֶת יְהוָה כִּי הִצִּיל אֶת נֶפֶשׁ אֶבְיוֹן מִיַּד מְרֵעִים׃ אָרוּר הַיּוֹם אֲשֶׁר יֻלַּדְתִּי בּוֹ לֹא יְבֹרַךְ הַיּוֹם אֲשֶׁר יָלְדָתְנִי אִמִּי׃ אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר בִּשַּׂר לְאָבִי לֵאמֹר יֻלַּד לְךָ בֵּן זָכָר שַׂמֵּחַ שִׂמְּחֵהוּ׃ וְיִהְיוּ הָאִישׁ הַהוּא כֶּעָרִים אֲשֶׁר הָפַךְ יְהוָה וְלֹא נִחָם וְיִשְׁמַע זְעָקָה בַבֹּקֶר וּתְרוּעָה בְּעֵת צָהֳרָיִם׃ אֲשֶׁר לֹא הֲמִתַנִי מֵרֶחֶם וַתְּהִי לִי אִמִּי קִבְרִי וְרַחְמָהּ הָרָה עוֹלָם׃ לָמָּה זֶּה מֵרֶחֶם יָצָאתִי לִרְאוֹת עָמָל וְיָגוֹן וְכָלוּ בַבֹּשֶׁת יָמָי׃

מֵקֵץ שִׁבְעָ שָׁנִים תְּשַׁלְּחוּ אִישׁ אֶת אָחִיו הָעִבְרִי אֲשֶׁר יִמָּכֵר לָךְ וְעָבַדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וְשִׁלַּחְתּוֹ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ וְלֹא שָׁמְעוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֵלַי וְלֹא הִטּוּ אֶת אָזְנָם׃ וַתָּשֻׁבוּ אַתֶּם הַיּוֹם וַתַּעֲשׂוּ אֶת הַיָּשָׁר בְּעֵינַי לִקְרֹא דְרוֹר אִישׁ לְרֵעֵהוּ וַתִּכְרְתוּ בְרִית לְפָנַי בַּבַּיִת אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו׃ וַתָּשֻׁבוּ וַתְּחַלְּלוּ אֶת שְׁמִי וַתְּשִׁבוּ אִישׁ אֶת עַבְדּוֹ וְאִישׁ אֶת שִׁפְחָתוֹ אֲשֶׁר שִׁלַּחְתֶּם חָפְשִׁים לְנַפְשָׁם וַתִּכְבְּשׁוּ אַתֶּם לִהְיוֹת לָכֶם לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה אַתֶּם לֹא שְׁמַעְתֶּם אֵלַי לִקְרֹא דְרוֹר אִישׁ לְאָחִיו וְאִישׁ לְרֵעֵהוּ הִנְנִי קֹרֵא לָכֶם דְּרוֹר נְאֻם יְהוָה אֶל הַחֶרֶב אֶל הַדֶּבֶר וְאֶל הָרָעָב וְנָתַתִּי אֶתְכֶם לְזַעֲוָה לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ׃ וְנָתַתִּי אֶת הָאֲנָשִׁים הָעֹבְרִים אֶת בְּרִיתִי אֲשֶׁר לֹא הֵקִימוּ אֶת דִּבְרֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרְתוּ לְפָנַי הָעֵגֶל אֲשֶׁר כָּרְתוּ לִשְׁנַיִם וַיַּעַבְרוּ בֵּין בְּתָרָיו׃ שָׂרֵי יְהוּדָה וְשָׂרֵי יְרוּשָׁלַם הַסָּרִיסִים וְהַכֹּהֲנִים וְכֹל עַם הָאָרֶץ הָעֹבְרִים בֵּין בִּתְרֵי הָעֵגֶל׃ וְנָתַתִּי אוֹתָם בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וְהָיְתָה נִבְלָתָם לְמַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְלִבְהֵמַת הָאָרֶץ׃ וְאֶת צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וְאֶת שָׂרָיו אֶתֵּן בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וּבְיַד חֵיל מֶלֶךְ בָּבֶל הָעֹלִים מֵעֲלֵיכֶם׃ הִנְנִי מְצַוֶּה נְאֻם יְהוָה וַהֲשִׁבֹתִים אֶל הָעִיר הַזֹּאת וְנִלְחֲמוּ עָלֶיהָ וְלָכְדוּהָ וּשְׂרָפוּהָ בָאֵשׁ וְאֶת עָרֵי יְהוּדָה אֶתֵּן שְׁמָמָה מֵאֵין יוֹשֵׁב׃

הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ וְכָל חֵילוֹ וְכָל מַמְלֶכֶת הָאָרֶץ מִמְשְׁלֹת יָדָיו וְכָל הָעַמִּים נִלְחָמִים עַל יְרוּשָׁלַם וְעַל כָּל עָרֶיהָ לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵךְ וְדִבַּרְתָּ אֶל צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶת הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד מֶלֶךְ בָּבֶל וּשְׂרָפָהּ בָּאֵשׁ׃ וְאַתָּה לֹא תִמָּלֵט מִיָּדוֹ כִּי תָפֹשׂ תִּתָּפֵשׂ וּבְיָדוֹ תִּנָּתֵן וְעֵינֶיךָ אֶת עֵינֵי מֶלֶךְ בָּבֶל תִּרְאֶינָה וּפִיהוּ אֶת פִּיךָ יְדַבֵּר וּבָבֶל תָּבוֹא׃ אַךְ שְׁמַע דְּבַר יְהוָה צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה כֹּה אָמַר יְהוָה עָלֶיךָ לֹא תָמוּת בֶּחָרֶב׃ בְּשָׁלוֹם תָּמוּת וּכְמִשְׂרְפוֹת אֲבוֹתֶיךָ הַמְּלָכִים הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנֶיךָ כֵּן יִשְׂרְפוּ לָךְ וְהוֹי אֲדוֹן סָפְדוּ לָךְ כִּי דָבָר אֲנִי דִבַּרְתִּי נְאֻם יְהוָה׃

וַיְדַבֵּר יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בִּירוּשָׁלִַם׃ וְחֵיל מֶלֶךְ בָּבֶל נִלְחָמִים עַל יְרוּשָׁלַם וְעַל כָּל עָרֵי יְהוּדָה הַנּוֹתָרוֹת אֶל לָכִישׁ וְאֶל עֲזֵקָה כִּי הֵנָּה נִשְׁאֲרוּ בְעָרֵי יְהוּדָה מִן הֶעָרִים בְּצוּרוֹת׃ הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה אַחֲרֵי כָּרֹת הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ בְּרִית אֶת כָּל הָעָם אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם לִקְרָא לָהֶם דְּרוֹר׃ לְשַׁלַּח אִישׁ אֶת עַבְדּוֹ וְאִישׁ אֶת שִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִי וְהָעִבְרִיָּה חָפְשִׁים לִבְלְתִּי עֲבֹד בָּהֶם בִּיהוּדִי אָחִיהוּ אִישׁ׃ וַיִּשְׁמְעוּ כָּל הַשָּׂרִים וְכָל הָעָם אֲשֶׁר בָּאוּ בַּבְּרִית לְשַׁלַּח אִישׁ אֶת עַבְדּוֹ וְאִישׁ אֶת שִׁפְחָתוֹ חָפְשִׁים לִבְלְתִּי עֲבֹד בָּהֶם עוֹד וַיִּשְׁמְעוּ וַיְשַׁלֵּחוּ׃ וַיָּשֻׁבוּ אַחֲרֵי כֵן וַיָּשִׁיבוּ אֶת הָעֲבָדִים וְאֶת הַשְּׁפָחוֹת אֲשֶׁר שִׁלְּחוּ חָפְשִׁים וַיִּכְבְּשׁוּם לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת׃ וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֶל יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי כָּרַתִּי בְרִית אֶת אֲבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים לֵאמֹר׃

ואמרו לא נשתחוה עוד לעשות רע׃ ו כי אם היטב תיטיבו את דרכיכם ואת מעלליכם אם עשו תעשו משפט איש ובין רעהו׃ ז גר יתום ואלמנה אל תעשקו ודם נקי אל תשפכו במקום הזה ואחרי אלהים אחרים לא תלכו לרע לכם׃ ח הן אתם בוטחים לכם על דברי השקר לבלתי יועיל׃ ט הגנב רצח ונאף והשבע לשקר וקטר לבעל והלוך אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם׃ י ובאתם ועמדתם לפני בבית הזה אשר נקרא שמי עליו ואמרתם נצלנו למען עשות את כל התועבות האל׃ יא המערת פרצים הבית הזה אשר נקרא שמי עליו בעיניכם גם אני הנה ראיתי נאם יהוה׃ יב כי אם לכו נא אל מקומי אשר בשלו בראשונה ואשימו שם את שכני בתחלה וראו את אשר עשיתי לו מפני רעת עמי ישראל׃ יג ועתה יען עשותכם את כל המעשים האלה נאם יהוה וידבר אליכם השכם ודבר ואין שמעתם וארא ולא עניתם׃ יד ועשיתי לבית הזה אשר נקרא שמי עליו אשר אתם בטחים בו ולמקום אשר נתתי לכם ולאבותיכם כאשר עשיתי לשלו׃ טו והשלכתי אתכם מעל פני כאשר השלכתי את כל אחיכם את כל זרע אפרים׃ טז ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה ואל תפגע בי כי איני שמע אתך׃ יז הלוא אתה ראה מה הם עשים בערי יהודה ובחוצות ירושלם׃ יח הבנים מלקטים עצים והאבות מבערים את האש והנשים לשות בצק לעשות כונים למלכת השמים ולהסיך נסכים לאלהים אחרים למען הכעסני׃ יט האתי הם מכעסים נאם יהוה הלוא אתם לשת פניכם למען כלמה׃ כ לכן כה אמר אדני יהוה הנה אפי ועברתי נתכת על המקום הזה על האדם ועל הבהמה ועל עץ השדה ועל פרי האדמה ובערה ולא תכבה׃ כא כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל עולותיכם הוספו על זבחיכם ואכלו בשר׃ כב כי לא דברתי את אבותיכם ולא צויתים ביום הוציאי אותם מארץ מצרים על דברי עולה וזבח׃ כג כי אם את הדבר הזה צויתי אותם לאמר שמעו בקולי והייתי לכם לאלהים ואתם תהיו לי לעם והלכתם בכל הדרך אשר אצוה אתכם למען ייטב לכם׃ כד ולא שמעו ולא הטו את אזנם וילכו במעצות בשרירות לבם הרע ויהיו לאחור ולא לפנים׃ כה למן היום אשר יצאו אבותיכם מארץ מצרים עד היום הזה ואשלח אליכם את כל עבדי הנביאים יום ומשכים ושלח׃ כו ולא שמעו אלי ולא הטו את אזנם ויקשו את ערפם הרעו מאבותם׃ כז ודברת אליהם את כל הדברים האלה ולא ישמעו אליך וקראת להם ולא יענוך׃ כח ואמרת אליהם זה הגוי אשר לא שמעו בקול יהוה אלהיו ולא לקחו מוסר אבדה האמונה ונכרתה מפיהם׃ כט גזי נזרך והשליכי וקינה שאי על שפים כי מאס יהוה ונטש את דור עברתו׃ ל כי עשו בני יהודה הרע בעיני נאם יהוה שמו שקוציהם בבית אשר נקרא שמי עליו לטמאו׃ לא ובנו במות התפת אשר בגי בן הנם לשרף את בניהם ואת בנותיהם באש אשר לא צויתי ולא עלתה על לבי׃ לב לכן הנה ימים באים נאם יהוה ולא יאמר עוד התפת וגי בן הנם כי אם גי ההרגה וקברו בתפת מאין מקום׃ לג והיתה נבלת העם הזה למאכל לעוף השמים ולבהמת הארץ ואין מחריד׃ לד והשבתי מערי יהודה ומחוצות ירושלם קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה כי לחרבה תהיה הארץ׃

א בעת ההיא נאם יהוה יוציאו את עצמות מלכי יהודה ואת עצמות שריו ואת עצמות הכהנים ואת עצמות הנביאים ואת עצמות יושבי ירושלם מקבריהם׃ ב ופרשום לשמש ולירח ולכל צבא השמים אשר אהבום ואשר עבדום ואשר הלכו אחריהם ואשר דרשום ואשר השתחוו להם לא יאספו ולא יקברו לדמן על פני האדמה יהיו׃ ג ונבחר מות מחיים לכל השארית הנשארים מן המשפחה הרעה הזאת בכל המקומות הנשארים אשר הדחתים שם נאם יהוה צבאות׃ ד ואמרת אליהם כה אמר יהוה הנפל ולא יקום השב ולא ישוב׃ ה מדוע שובבה העם הזה ירושלם משובה נצחת החזיקו במרמה מאנו לשוב׃ ו הקשבתי ואשמע לא כן דברו איש לא נחם על רעתו לאמר מה עשיתי כל שב במרוצתו כסוס שטה במלחמה׃ ז גם חסידה בשמים ידעה מועדיה ותור וסוס ועגור שמרו את עת בואנה ועמי לא ידעו את משפט יהוה׃ ח איכה תאמרו חכמים אנחנו ותורת יהוה אתנו אכן הנה לשקר עשתה עט שקר הסופרים׃ ט הבישו חכמים חתו ונלכדו הנה בדבר יהוה מאסו וחכמת מה להם׃ י לכן אתן את נשיהם לאחרים שדותיהם ליורשים כי מקטן ועד גדול כלו בצע מנביא ועד כהן כלו עשה שקר׃ יא וירפאו את שבר עמי על נקלה לאמר שלום שלום ואין שלום׃ יב הבושו כי תועבה עשו גם בושה לא יבושו והכלם לא ידעו לכן יפלו בנפלים בעת פקדתים יכשלו אמר יהוה׃ יג אסף אסיפם נאם יהוה אין ענבים בגפן ואין תאנים בתאנה והעלה נבל ואתן להם יעברום׃ יד מדוע אנחנו ישבים האספו ונבוא אל ערי המבצר ונדמה שם כי יהוה אלהינו הדמנו והשקנו מי ראש כי חטאנו ליהוה׃ טו קוה לשלום ואין לעת מרפא והנה בעתה׃ טז מדן נשמע נחרת סוסיו מקול מצהלות אבירו רעשה כל הארץ ויבאו ויאכלו ארץ ומלואה עיר וישבי בה׃ יז כי הנני משלח בכם נחשים צפעונים אשר אין להם לחש ונשכו אתכם נאם יהוה׃ יח מבליגיתי עלי יגון עלי לבי דוי׃ יט הנה קול שועת בת עמי מארץ מרחקים הליהוה אין בציון מלכה אם מלכה אין בה מדוע הכעסוני בפסיליהם בהבלי נכר׃ כ עבר קציר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו׃ כא על שבר בת עמי הושברתי קדרתי שמה החזקתני׃ כב הצרי אין בגלעד אם רפא אין שם כי מדוע לא עלתה ארוכת בת עמי׃ כג מי יתן ראשי מים ועיני מקור דמעה ואבכה יומם ולילה את חללי בת עמי׃ א מי יתנני במדבר מלון עובדים ואעזבה את עמי ואלכה מאתם כי כלם מנאפים עצרת בגדים׃ ב וידרכו את לשונם קשתם שקר ולא לאמונה גברו בארץ כי מרעה אל רעה יצאו ואתי לא ידעו נאם יהוה׃ ג איש מרעהו השמרו ועל כל אח אל תבטחו כי כל אח עקב יעקב ובל רע רכיל יהלך׃ ד ואיש ברעהו יהתלו ואמת לא ידברו למדו לשונם דבר שקר העות נלאו׃ ה שבתך בתוך מרמה במרמה מאנו דעת אותי נאם יהוה׃ ו לכן כה אמר יהוה צבאות הנני צורפם ובחנתים כי איככה אעשה מפני בת עמי׃ ז חץ שחוט לשונם מרמה בפיהו שלום את רעהו ידבר ובקרבו ישים ארבו׃ ח העל אלה לא אפקד בם נאם יהוה אם בגוי אשר כזה לא תתנקם נפשי׃ ט על ההרים אשא בכי ונהי ועל נאות מדבר קינה כי נצתו מבלי עובר ולא שמעו קול מקנה מעוף השמים ועד בהמה נדדו הלכו׃ י ונתתי את ירושלם לגלים מעון תנים ואת ערי יהודה אתן שממה מבלי יושב׃ יא מי האיש החכם ויבן את זאת ואשר דבר פי יהוה אליו ויגדה על מה אבדה הארץ נצתה כמדבר מבלי עובר׃ יב ויאמר יהוה על עזבם את תורתי אשר נתתי לפניהם ולא שמעו בקולי ולא הלכו בה׃ יג וילכו אחרי שרירות לבם ואחרי הבעלים אשר למדום אבותם׃ יד לכן כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל הנני מאכילם את העם הזה לענה והשקיתים מי ראש׃ טו והפיצותים בגוים אשר לא ידעום המה ואבותם ושלחתי אחריהם את החרב עד כלותי אתם׃ טז כה אמר יהוה צבאות התבוננו וקראו למקוננות ותבואנה ואל החכמות שלחו ותבואנה׃ יז ותמהרנה ותשאנה עלינו נהי ותרדנה עינינו דמעה ועפעפינו יזלו מים׃ יח כי קול נהי נשמע מציון איך שדדנו בשנו מאד כי עזבנו ארץ כי השליכו משכנתינו׃ יט כי שמענה נשים דבר יהוה ותקח אזנכם דבר פיהו ולמדנה בנותיכם נהי ואשה רעותה קינה׃ כ כי עלה מות בחלונינו בא בארמנותינו להכרית עולל מחוץ בחורים מרחבות׃ כא דבר כה נאם יהוה ונפלה נבלת האדם כדמן על פני השדה וכעמיר מאחרי הקוצר ואין מאסף׃ כב כה אמר יהוה אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגבור בגבורתו אל יתהלל עשיר בעשרו׃ כג כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי כי אני יהוה עשה חסד משפט וצדקה בארץ כי באלה חפצתי נאם יהוה׃ כד הנה ימים באים נאם יהוה ופקדתי על כל מול בערלה׃ כה על מצרים ועל יהודה ועל אדום ועל בני עמון ועל מואב ועל כל קצוצי פאה היושבים במדבר כי כל הגוים ערלים וכל בית ישראל ערלי לב׃ כו מצרים יהודה ואדום ובני עמון ומואב וכל קצוצי פאה יושבי המדבר כי כל הגוים ערלים וכל בית ישראל ערלים בלב׃ א שמעו את הדבר אשר דבר יהוה עליכם בית ישראל׃ ב כה אמר יהוה אל דרך הגוים אל תלמדו ומאתות השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מהמה׃ ג כי חקות העמים הבל הוא כי עץ מיער כרתו מעשה ידי חרש במעצד׃ ד בכסף ובזהב יפאר אתו במסמרות ובמקבות יחזקהו ולא יפיק׃ ה כתמר מקשה המה ואלהים לא ידברו נשוא ישא כי לא יצעדו אל תיראום כי לא ירעו וגם היטב לא יוכלו׃ ו אין כמוך יהוה גדול אתה וגדול שמך בגבורה׃ ז מי לא ייראך מלך הגוים כי לך יאתה כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם אין כמוך׃ ח ובאחת יבערו ויאלפו עץ הבל הוא׃ ט כסף מרקע מתרשיש ווהב מאופז יבא מעשה חרשים וידי צורף תכלת וארגמן לבושם מעשה חכמים כלם׃ י ויהוה אלהים אמת הוא אלהים חיים ומלך עולם מקצפו תרעש הארץ ולא יכלו גוים זעמו׃ יא כה תאמרו להם האלהים אשר שמים וארץ לא עשו יאבדו מן הארץ ומתחת השמים אלה׃ יב עשה ארץ בכחו מכין תבל בחכמתו ובתבונתו נטה שמים׃ יג לקולו תת המון מים ויעל נשאים מקצה הארץ ברקים למטר עשה ויוצא רוח מאצרותיו׃ יד נבער כל אדם מדעת הביש כל צורף מפסל כי שקר נסכו ואין רוח בם׃ טו הבל המה מעשה תעתעים בעת פקדתם יאבדו׃ טז לא כאלה חלק יעקב כי יוצר הכל הוא וישראל שבט נחלתו יהוה צבאות שמו׃ יז אספי מארצך כנעתך יושבת במצור׃ יח כי כה אמר יהוה הנני קולע את יושבי הארץ הזאת בפעם הזאת והציקותי להם למען ימצאו׃ יט אוי לי על שברי נחלה מכתי הולי ואמרתי אך זה חלי ואשאנו׃ כ אהלי שדד וכל מיתרי נתקו בני יצאו מקרבי ואינם אין נטה עוד אהלי ומקים יריעותי׃ כא כי נבערו הרעים ואת יהוה לא דרשו על כן לא השכילו וכל מרעיתם נפוצה׃ כב קול שמועה הנה באה ורעש גדול מארץ צפון לשום את ערי יהודה מעון תנים׃ כג ידעתי יהוה לא לאדם דרכו לא לאיש הולך והכין צעדו׃ כד יסרני יהוה אך במשפט אל באפך פן תמעטני׃ כה שפך חמתך על הגוים אשר לא ידעוך ועל משפחות אשר בשמך לא קראו כי אכל את יעקב אכלוהו ויכלהו ואת נוהו השמו׃ א את הדברים האלה שמעו ודברתם אל איש יהודה ואל יושבי ירושלם׃ ב ואמרת אליהם כה אמר יהוה אלהי ישראל ארור האיש אשר לא ישמע את דברי הברית הזאת׃ ג אשר צויתי את אבותיכם ביום הוציאי אותם מארץ מצרים מכור הברזל לאמר שמעו בקולי ועשיתם אתם ככל אשר אצוה אתכם והייתם לי לעם ואנכי אהיה לכם לאלהים׃ ד למען הקים את השבעה אשר נשבעתי לאבותיכם לתת להם ארץ זבת חלב ודבש כיום הזה ואען ואמר אמן יהוה׃ ה ויאמר יהוה אלי קרא את כל הדברים האלה בערי יהודה ובחוצות ירושלם לאמר שמעו את דברי הברית הזאת ועשיתם אתם׃ ו כי העד העדתי באבותיכם ביום העלותי אותם מארץ מצרים עד היום השכם והעד לאמר שמעו בקולי׃ ז ולא שמעו ולא הטו את אזנם ויהלכו איש בשרירות לבם הרע והבאתי עליהם את כל דברי הברית הזאת אשר צויתי לעשות ולא עשו׃ ח ויאמר יהוה אלי נמצא קשר בקרב אנשי יהודה ובקרב יושבי ירושלם׃ ט וישובו על עונות אבותם הראשנים אשר מאנו לשמוע את דברי ואמה הלכו אחרי אלהים אחרים לעבדם הפר בית ישראל ובית יהודה את בריתי אשר כרתי את אבותם׃ י לכן כה אמר יהוה הנני מביא עליהם רעה אשר לא יוכלו לצאת ממנה וזעקו אלי ולא אשמע אליהם׃ יא והלכו ערי יהודה וישבי ירושלם וזעקו אל האלהים אשר הם מקטרים להם והושע לא יושיעו להם בעת רעתם׃ יב כמספר עריך היו אלהיך יהודה וכמספר רחובות ירושלם שמתם מזבחות לבשת מזבחות להקטיר לבעל׃ יג ועתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה כי איני שמע בעת קראם אלי בעת רעתם׃ יד מה לידידי עשות מזמותיה ובשר קדש יעברו ממך כי אז תרעי תעלוזי׃ טו זית רענן יפה פרי תאר קרא יהוה שמך לקול המולה גדולה הצית אש עליו ורעו דליותיו׃ טז ויהוה צבאות הנוטע דבר עליך לרעה על רעת בית ישראל ובית יהודה אשר עשו להם להכעסני בהקטיר לבעל׃ יז ויהוה הודיעני ואדעה אז הראיתה למעלליהם׃ יח ואני כאלף אלוף נובח אשר יובל אליו ולא ידעתי חשבו עלי מחשבות לאמר נשחיתה עץ בלחמו ונכרתנהו מארץ חיים ושמו לא יזכר עוד׃ יט ויהוה הודיעני ואדעה אז הראיתה למעלליהם׃ כ ואני כאלף אלוף נובח אשר יובל אליו ולא ידעתי חשבו עלי מחשבות לאמר נשחיתה עץ בלחמו ונכרתנהו מארץ חיים ושמו לא יזכר עוד׃ כא לכן כה אמר יהוה צבאות על אנשי ענתות המבקשים את נפשך לאמר לא תנבא בשם יהוה ולא תמות בידנו׃ כב לכן כה אמר יהוה צבאות הנני פקד עליהם הבחורים ימותו בחרב בניהם ובנותיהם ברעב ימותו׃ כג ושארית לא יהיה להם כי אביא רעה אל אנשי ענתות שנת פקדתם׃ א צדיק אתה יהוה כי אריב אליך אך משפטים אדבר אתך מדוע דרך רשעים צלחה שלו כל בגדי בגד׃ ב נטעתם גם שרשו הלכו גם עשו פרי קרוב אתה בפיהם ורחוק מכליותיהם׃ ג ואתה יהוה ידעתני תראני ובחנת לבי אתך הפרשם כצאן לטבחה והקדשם ליום הרגה׃ ד עד מתי תאבל האדמה ועשב כל השדה יבש מרעת יושבי בה ספתה בהמות ועוף כי אמרו לא יראה את אחריתנו׃ ה כי את רגלים רצתה ויגעוך ואיך תתחרה את הסוסים ובארץ שלום אתה בוטח ואיך תעשה בגאון הירדן׃ ו כי גם אחיך ובית אביך גם הם בגדו בך גם הם קראו אחריך מלא הלכו אחריהם טובות דברו אליך אל תאמן בם כי אם דברו אליך רעות׃ ז עזבתי את ביתי נטשתי את נחלתי נתתי את ידידות נפשי ביד אויביה׃ ח היתה לי נחלתי כאריה ביער נתנה עלי בקולה על כן שנאתיה׃ ט הציה נחלתי לי עיט צבוע סביב עליה עיטים באו כל חיתו השדי הקבצו לאכלה׃ י רעים רבים שחתו כרמי בוסו את חלקתי נתנו את חלקת חמדתי למדבר שממה׃ יא שמה לבהלה אבלה עלי שוממה נשמם כל הארץ כי אין איש שם על לב׃ יב על כל שפיים במדבר באו שדדים כי חרב יהוה אוכלת מקצה הארץ ועד קצה הארץ אין שלום לכל בשר׃ יג זרעו חטים וקוצים קצרו נחלו לא יועילו ובושו מתבואותיכם מחרון אף יהוה׃ יד כה אמר יהוה על כל שכני הרעים הנגעים בנחלה אשר הנחלתי את עמי את ישראל הנני נתשם מעל אדמתם ואת בית יהודה אתוש מתוכם׃ טו והיה אחרי נתשי אתו אשוב ורחמתים והשבתים איש לנחלתו ואיש לארצו׃ טז והיה אם למד ילמדו את דרכי עמי להשבע בשמי חי יהוה כאשר למדו את עמי להשבע לבעל ונבנו בתוך עמי׃ יז ואם לא ישמעו ונתשתי את הגוי ההוא נתוש ואבד נאם יהוה׃

א כה אמר יהוה לך וקנית לך אזור פשתים ושמתו על מתניך ומים לא תבאהו׃ ב ואקנה את האזור כדבר יהוה ואשם על מתני׃ ג ויהי דבר יהוה אלי שנית לאמר׃ ד קח את האזור אשר קנית אשר על מתניך וקום לך פרתה ושמו שם על נקרת הצור׃ ה וארא לא נשחתה ואקח את האזור מאת פרת ואשמו שם על נקרת הצור אשר צויתי׃ ו ויהי מקץ ימים רבים ויאמר יהוה אלי קום לך פרתה וקח משם את האזור אשר צויתי אותך שם לכסות׃ ז ואלך פרתה ואחפר ואקח את האזור מן המקום אשר צויתי אותו שם והנה נשחת האזור לא יצלח לכל׃ ח ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ ט כה אמר יהוה ככה אשחית את גאון יהודה ואת גאון ירושלם הרב׃ י העם הזה הרעים המאנים לשמע את דברי השמרים בשרירות לבם והלכים אחרי אלהים אחרים לעבדם ולהשתחות להם והיו כאזור הזה אשר לא יצלח לכל׃ יא כי כאשר ידבק האזור אל מתני איש כן הדבקתי אלי את כל בית ישראל ואת כל בית יהודה נאם יהוה להיות לי לעם ולשם ולתהלה ולתפארת ולא שמעו׃ יב ואמרת אליהם כה אמר יהוה אלהי ישראל כל נבל ימלא יין ואמרו אליך הלוא ידוע נדע כל נבל ימלא יין׃ יג ואמרת אליהם כה אמר יהוה הנני ממלא את כל יושבי הארץ הזאת ואת המלכים היושבים לדוד על כסאו ואת הכהנים ואת הנביאים ואת כל יושבי ירושלם שכרון׃ יד ונפצתים איש אל רעהו והאבות והבנים יחדו נאם יהוה לא אחמול ולא אחוס ולא ארחם מהשחיתם׃ טו שמעו והאזינו אל תגבהו כי יהוה דבר׃ טז תנו ליהוה אלהיכם כבוד בטרם יחשיך ובטרם יתנו רגליכם על הרי נשף וקויתם לאור וישמה לצלמות ושתו לערפל׃ יז ואם לא תשמעוה במסתרים תבכה נפשי מבכי ותרד דמעה עיני ונתך דמעה כי נשבה עדר יהוה׃ יח אמר אל המלך ואל הגבירה השפלו שבו כי ירד מראשותיכם עטרת תפארתכם׃ יט ערי הנגב סגרו ואין פתח להגלות יהודה כלה כלה׃ כ שאו עיניכם וראו הבאים מצפון איה העדר נתן לך צאן תפארתך׃ כא מה תאמרי כי יפקד עליך ואת למדת עליהם אלופים לראש הלוא חבלים יאחזוך כיולדה׃ כב וכי תאמרי בלבבך על רב עונך נגלו שוליך נחמסו עקביך׃ כג הישנה כושי עורו ונמר חברבריו היוכלו גם אתם להיטיב למדי הרע׃ כד ואפיצם כקש עובר על רוח מדבר׃ כה זה גורלך מנת מדתך מאתי נאם יהוה אשר שכחת אותי ותבטחי בשקר׃ כו וגם אני חשפתי שוליך על פניך ותראה קלונך׃ כז נאפופיך ומצהלותיך זמת זנונך על גבעות בשדה ראיתי שקוציך אוי לך ירושלם לא תטהרי אחרי מתי עוד׃ א על דברת הבצרת׃ ב אבלה יהודה ושעריה קדרו לארץ קדרו ותעלת ירושלם עלתה׃ ג וחריהם שלחו צעיריהם למים באו על גבים לא מצאו מים שבו כליהם ריקם בשו וכלמו וחפו ראשם׃ ד על האדמה חתה כי לא היה גשם בארץ בשו אכרים חפו ראשם׃ ה כי גם אילת בשדה ילדה ועזבה כי לא היה דשא׃ ו ופראים עמדו על שפים שאפו רוח כתנים כי כהו עיניהם מאין עשב׃ ז אם עונינו ענו בנו יהוה עשה למען שמך כי רבו משובתינו לך חטאנו׃ ח מקוה ישראל מושיעו בעת צרה למה תהיה כגר בארץ וכאורח נטה ללון׃ ט למה תהיה כאיש נדהם כגבור לא יוכל להושיע ואתה בקרבנו יהוה ושמך עלינו נקרא אל תנחנו׃ י כה אמר יהוה לעם הזה כן אהבו לנוע רגליהם לא חשכו ויהוה לא רצם עתה יזכר עונם ויפקד חטאתם׃ יא ויאמר יהוה אלי אל תתפלל בעד העם הזה לטובה׃ יב כי יצומו איני שומע לרנתם ואם יעלו עולה ומנחה איני רוצם כי אם בחרב וברעב ובדבר אני מכלה אתם׃ יג ואמר אהה אדני יהוה הנה הנביאים אומרים אליהם לא תראו חרב ורעב לא יהיה לכם כי אמת אשלום לכם במקום הזה׃ יד ויאמר יהוה אלי שקר הנבאים נבאים בשמי לא שלחתים ולא צויתים ולא דברתי אליהם חזון שקר וקסם ואלול ותרמית לבם הם נבאים לכם׃ טו לכן כה אמר יהוה על הנביאים הנבאים בשמי ואני לא שלחתים והם אומרים חרב ורעב לא יהיה בארץ הזאת בחרב וברעב יתמו הנביאים האלה׃ טז והעם אשר הם נבאים להם יהיו מושלכים בחוצות ירושלם מפני הרעב והחרב ואין קובר להם המה נשיהם ובניהם ובנותיהם ושפכתי עליהם את רעתם׃ יז ואמרת אליהם את הדבר הזה תורידו עיני דמעה ולילה ואל תדמינה כי שבר גדול נשברה בתולת בת עמי מכה נחלה נחלה מאד׃ יח אם יצאתי השדה והנה חללי חרב ואם באתי העיר והנה תחלואי רעב כי גם נביא גם כהן סחרו אל ארץ לא ידעו׃ יט המאס מאסת את יהודה אם בציון געלה נפשך מדוע הכיתנו ואין לנו מרפא לשלום ואין טוב ולעת מרפא והנה בעתה׃ כ ידענו יהוה רשענו עון אבתינו כי חטאנו לך׃ כא אל תנאץ למען שמך אל תנבל כסא כבודך זכר אל תפר בריתך אתנו׃ כב היש בהבלי הגוים מגשמים ואם השמים יתנו רבבים הלא אתה הוא יהוה אלהינו ונקוה לך כי אתה עשית את כל אלה׃ א ויאמר יהוה אלי אם יעמד משה ושמואל לפני נפשי אל העם הזה שלח מעל פני ויצאו׃ ב והיה כי יאמרו אליך אנה נצא ואמרת אליהם כה אמר יהוה אשר למות למות ואשר לחרב לחרב ואשר לרעב לרעב ואשר לשבי לשבי׃ ג ופקדתי עליהם ארבעה משפחות נאם יהוה החרב להרג והכלבים לסחב והעוף השמים ובהמת הארץ לאכל ולהשחית׃ ד ונתתים לזועה לכל ממלכות הארץ על מנשה בן יחזקיהו מלך יהודה על אשר עשה בירושלם׃ ה כי מי יחמל עליך ירושלם ומי ינוד לך ומי יסור לשאל לשלום לך׃ ו את אתי נטשת נאם יהוה אחור תלכי והאטה את ידי עליך ואשחיתך נלאיתי הנחם׃ ז ואזרם במזרה בשערי הארץ שכלתי איבדתי את עמי מדרכיהם לא שבו׃ ח עצמו לי אלמנותיו מחול ימים אל אם בחור שדדתי לה בצהרים הפלתי עליה פתאם ובהלות׃ ט אמללה ילדת שבעה נפחה נפשה בא שמשה בעוד יום בושה והחפרה והנשארתם לחרב אתן לפני אויביהם נאם יהוה׃ י אוי לי אמי כי ילדתני איש ריב ואיש מדון לכל הארץ לא נשיתי ולא נשו בי כלם מקללני׃ יא אמר יהוה אם לא שרתיך לטובה אם לא הפגעתי בך בעת רעה ובעת צרה את האויב׃ יב הרועע ברזל ברזל מצפון ונחשת׃ יג חילך והוניך לבז אתן לא במחיר ובכל חטאתיך ובכל גבולך׃ יד והעברתי את אויביך בארץ אשר לא ידעת כי אש קדחה באפי עליכם תוקד׃ טו יהוה אתה ידעת זכרני ופקדני והנקם לי מרדפי אל לארכך אפך קחני דע שאתי עליך חרפה׃ טז נמצאו דבריך ואכלם ויהי דבריך לי לששון ולשמחת לבי כי נקרא שמך עלי יהוה אלהי צבאות׃ יז לא ישבתי בסוד משחקים ואגיל מפני יד עליך בדד ישבתי כי זעם מלאתני׃ יח למה היתה כאב מכאובי נואשה מהבריא מים לא נאמנו׃ יט לכן כה אמר יהוה אם תשוב ואשיבך לפני תעמד ואם תוציא יקר מזולל כפי תהיה ישובו הם אליך ואתה לא תשוב אליהם׃ כ ונתתיך לעם הזה לחומת נחושת בצורה והלחמו אליך ולא יוכלו לך כי אתך אני להושיעך ולהצילך נאם יהוה׃ כא והצלתיך מיד רעים ופדיתיך מכף עריצים׃ א ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ ב לא תקח לך אשה ולא יהיו לך בנים ובנות במקום הזה׃ ג כי כה אמר יהוה על הבנים ועל הבנות הילדים במקום הזה ועל האמהות היולדות אותם ועל האבות אשר ילדו אותם בארץ הזאת׃ ד מחלאי תמותנה לא יספדו להם ולא יקברו לדמן על פני האדמה יהיו וחרב ברעב תתמנה ותהי נבלתם למאכל לעוף השמים ולבהמת הארץ׃ ה כי כה אמר יהוה אל תבא בית מרזח ואל תלך לספד ואל תנד להם כי אספתי את שלומי מאת העם הזה נאם יהוה את החסד ואת הרחמים׃ ו ומתו גדלים וקטנים בארץ הזאת לא יקברו ולא יספדו להם ולא יתגדד ולא יקרח להם׃ ז ולא יפרסו לאבל על נפש לנחמו על אב ועל אם ולא ישקה להם כוס תנחומים על אביו ועל אמו׃ ח ובית משתה לא תבא לשבת עמהם לאכל ולשתות׃ ט כי כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל הנני משבית מן המקום הזה לעיניכם ובימיכם קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה׃ י והיה כי תגיד לעם הזה את כל הדברים האלה ואמרו אליך על מה דבר יהוה עלינו את כל הרעה הגדולה הזאת ומה עונינו ומה חטאתינו אשר חטאנו ליהוה אלהינו׃ יא ואמרת אליהם על אשר עזבו אבותיכם אתי נאם יהוה וילכו אחרי אלהים אחרים ויעבדום וישתחוו להם ואתי עזבו ותורתי לא שמרו׃ יב ואתם הרעתם לעשות איש את הרעה אשר בשרירות לבו הרע בלתי שמעת אלי׃ יג והשלכתי אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר לא ידעתם אתם ואבותיכם ועבדתם שם את אלהים אחרים יומם ולילה אשר לא אתן לכם חנינות׃ יד לכן הנה ימים באים נאם יהוה ולא יאמר עוד חי יהוה אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים׃ טו כי אם חי יהוה אשר העלה ואשר הביא את זרע בית ישראל מארץ צפון ומכל הארצות אשר הדחתים שם והשבתים על אדמתם אשר נתתי לאבותם׃ טז הנני משלח אל דייגים רבים נאם יהוה ודגום ואחר אשלח אל צידים רבים וצדום מכל הר ומכל גבעה ומחגוי הסלעים׃ יז כי עיני על כל דרכיהם לא נסתרו מפני ולא נצפן עונם מנגד עיני׃ יח ושלמתי ראשונה משנה חטאתם וענם על פגרי שקוציהם ובתועבותיהם מלאו את נחלתי׃ יט יהוה עזי ומעוזי ומנוסי ביום צר אליך גוים יבאו מקצות הארץ ויאמרו אך שקר נחלו אבותינו הבל ואין בם מועיל׃ כ היעשה לו אדם אלהים והמה לא אלהים׃ כא לכן הנני מודיעם הפעם אודיעם את ידי ואת גבורתי וידעו כי שמי יהוה׃ א חטאת יהודה כתובה בעט ברזל בצפרן שמיר חרוצה על לוח לבם ולקרנות מזבחותיכם׃ ב כזכר בניהם מזבחותיהם ואשריהם על עץ רענן על הגבעות׃ ג הרי בשדה אתן חילך כל אוצרותיך לבז במתיך בכל גבולך מחטאת׃ ד ושמטת ובך מנחלתך אשר נתתי לך והעבדתיך את אויביך בארץ אשר לא ידעת כי אש קדחתם באפי עד עולם תוקד׃ ה כה אמר יהוה ארור הגבר אשר יבטח באדם ושם בשר זרועו ומן יהוה יסור לבו׃ ו והיה כערער בערבה ולא יראה כי יבוא טוב ושכן חרוים במדבר ארץ מלחה ולא תשב׃ ז ברוך הגבר אשר יבטח ביהוה והיה יהוה מבטחו׃ ח והיה כעץ שתול על מים ועל יובל שלח שרשיו ולא יראה כי יבוא חם והיה עלהו רענן ובשנת בצרת לא יאטין ולא ימיש מעשות פרי׃ ט עקוב הלב מכל והוא אנש מי ידענו׃ י אני יהוה חוקר לב ובחן כליות ולתת לאיש כדרכיו כפרי מעלליו׃ יא קרא דגר ולא ילד עשה עשר ולא במשפט בחצי ימיו יעזבנו ובאחריתו יהיה נבל׃ יב כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו׃ יג מקוה ישראל יהוה כל עזבוך יבשו סוריך על עפר יכתבו כי עזבו מקור מים חיים את יהוה׃ יד רפאני יהוה וארפא הושיעני והושעתי כי תהלתי אתה׃ טו הנה המה אמרים אלי איה דבר יהוה יבוא נא׃ טז ואנכי לא אצתי מרעה אחריך ויום אנוש לא אויתי את מוצא שפתי נכחך היה׃ יז אל תהי לי למחתה מחסי אתה ביום רעה׃ יח יבשו רדפי ואל אבשה אני הם יחתו ואל אחת אני אבשה הבא עליהם יום רעה ומשנה שברם משנה׃ יט כה אמר יהוה אלי לך ועמדת בפתח בני העם אשר יבאו בו מלכי יהודה ויצאו בו ובכל שערי ירושלם׃ כ ואמרת אליהם שמעו דבר יהוה מלכי יהודה וכל יהודה וכל יושבי ירושלם הבאים בשערים האלה׃ כא כה אמר יהוה השמרו בנפשותיכם ואל תשאו משא ביום השבת והבאתם בשערי ירושלם׃ כב ולא תוציאו משא מבתיכם וכל מלאכה לא תעשו והקדשתם את יום השבת כאשר צויתי את אבותיכם׃ כג ולא שמעו ולא הטו את אזנם ויקשו את ערפם לבלתי שמע ולבלתי קחת מוסר׃ כד והיה אם שמוע תשמעו אלי נאם יהוה לבלתי הביא משא בשערי העיר הזאת ביום השבת וקדשתם את יום השבת לבלתי עשות בו כל מלאכה׃ כה ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים הישבים על כסא דוד רכבים ברכב ובסוסים הם ושריהם איש יהודה וישבי ירושלם והעיר הזאת לעולם תשב׃ כו ובאו מערי יהודה וממסביב לירושלם ומארץ בנימן ומן השפלה ומן ההר ומן הנגב מביאים עולה וזבח ומנחה ולבונה ומביאים תודה בית יהוה׃ כז ואם לא תשמעו אלי לקדש את יום השבת ולבלתי שאת משא ובא בשערי ירושלם ביום השבת והצתי אש בשעריה ואכלה ארמנות ירושלם ולא תכבה׃

א הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת יהוה לאמר׃ ב קום וירד בית היוצר ושם אשמיעך את דברי׃ ג וארד בית היוצר והנה הוא עשה מלאכה על האבנים׃ ד והנה הכלי אשר הוא עשה בחמרים ביד היוצר ושב ועשה כלי אחר כאשר ישר בעיני היוצר לעשות׃ ה ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ ו הכיוצר הזה לא אוכל לעשות לכם בית ישראל נאם יהוה הנה כחמר ביד היוצר כן אתם בידי בית ישראל׃ ז רגע אדבר על גוי ועל ממלכה לנתוש ולנתוץ ולהאבד׃ ח ושב הגוי ההוא מרעתו אשר דברתי עליו ונחמתי על הרעה אשר חשבתי לעשות לו׃ ט ורגע אדבר על גוי ועל ממלכה לבנות ולנטוע׃ י ועשה הרע הזה בעיני לבלתי שמע בקולי ונחמתי על הטובה אשר אמרתי להיטיב אתו׃ יא ועתה אמר נא אל איש יהודה ואל יושבי ירושלם לאמר כה אמר יהוה הנה יוצר עליכם רעה וחשב עליכם מחשבה שובו נא איש מדרכו הרעה והיטיבו דרכיכם ומעלליכם׃ יב ואמרו נואש כי אחרי מחשבותינו נלך ואיש את שרירות לבו הרע נעשה׃ יג לכן כה אמר יהוה שאלו נא בגוים מי שמע כאלה שמעו שמועה נוראה עשתה מאד בתולת ישראל׃ יד היעזב מצור לבנון משלג שדי אם ינתשו מים זרים קרים נובלים וזלים׃ טו כי שכחני עמי לשוא יקטרו ויכשלום בדרכיהם מנתיבות עולם ללכת בנתיבות בדרך לא סלולה׃ טז לשום ארצם לשמה שרוקת עולם כל עובר עליה ישום וינד בראשו׃ יז כרוח קדים אפיצם לפני אויב עורף ולא פנים אראם ביום אידם׃ יח ויאמרו לכ

וְאֵת לֶחֶם סִיכֻתִיהוּ אֶת עַל פְּתַנְטֶא
וַיִּתֵּן לָהֶם סִיכֻתִיהוּ אֶת עַל פְּתַנְטֶא
וַיֹּאכְלוּ לֶחֶם בְּרוּךְ בְּתַנְרָא וְשָׁתוּ יַיִן בְּרוּךְ בְּתַנְרָ

כה אמר יי אל תשמעו אל דברי הנביאים אשר נבאים לכם מוליכים אתכם להבל חזון לבם הם דברים אל תשמעו אל דברי הנביאים אשר נבאים לכם מוליכים אתכם להבל חזון לבם הם דברים

ירמיה כג

ו הן ימים באים נאם יי והקמתי לדוד צמח צדיק ומלך מלך והשכיל ועשה משפט וצדקה בארץ
ז בימיו תושע יהודה וישראל ישכן לבטח וזה שמו אשר יקראו לו יי צדקנו
ח לכן הנה ימים באים נאם יי ולא יאמרו עוד חי יי אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים
ט כי אם חי יי אשר העלה ואשר הביא את זרע בית ישראל מארץ צפון ומכל הארצות אשר הדחתים שם
והשבתים על אדמתם
י לנביאים נשבר לבבי בקרבי רחפו כל עצמותי הייתי כאיש שכור וכגבר עברתו יין
כי מפני יי ומפני דברי קדשו
יא כי מנאפים מלאה הארץ כי מפני אלה אבלה נאות מדבר כי היתה מרוצתם רעה וגבורתם לא כן
יב כי גם נביא גם כהן חנפו גם בביתי מצאתי רעתם נאם יי
יג ובנביאי שפלות ראיתי נבאו בבעל ויתעו את עמי את ישראל
יד ובנביאי ירושלם ראיתי שערורה נאף והלך בשקר וחזקו ידי מרעים בלתי שבו איש מרעתו היו לי כלם כסדם יושביה כעמרה
טו לכן כה אמר יי צבאות אל הנביאים הנני מאכילם לענה והשקיתים מי ראש כי מאת נביאי ירושלם יצאה חנופה לכל הארץ
טז כה אמר יי צבאות אל תשמעו אל דברי הנביאים הנבאים לכם מהבלים אתכם חזון לבם ידברו לא מפי יי
יז אמרים אמור אמרו למנאצי דבר יי שלום יהיה לכם וכל ההלך בשרירות לבו אמרו לא תבוא עליכם רעה
יח כי מי עמד בסוד יי וירא וישמע את דברו מי הקשיב בדברי וישמע
יט הנה סערת יי חמה יצאה וסער מתחולל על ראש רשעים יחיל
כ לא ישוב אף יי עד עשותו ועד הקימו עד בינו את מחשבות לבו באחרית הימים תתבוננו בה
כא לא שלחתי את הנביאים והם רצו לא דברתי אליהם והם נבאו
כב ואם עמדו בסודי וישמיעו דברי את עמי ישיבום מדרכם הרעה ומרע מעלליהם
כג האלהי מקרב אני נאם יי ולא אלהי מרחק
כד אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם יי הלא את השמים ואת הארץ אני מלא נאם יי
כה שמעתי את אשר אמרו הנביאים הנבאים בשמי שקר לאמר חלמתי חלמתי
כו עד מתי היש בלב הנביאים נבאי השקר ונביאי תרמות לבם
כז החשבים להשכיח את עמי את שמי בחלומותם אשר יספרו איש לרעהו כאשר שכחו אבותם את שמי לבעל
כח הנביא אשר אתו יספר חלום ואשר דברי אתו ידבר דברי באמת מה לתבן את הבר נאם יי
כט הלא כה דברי כאש נאם יי וכפטיש יפוצץ סלע
ל לכן הנני אל הנביאים נאם יי הגנבים דברי איש מעם רעהו
לא הנני אל הנביאים נאם יי הלקחים לשונם וינאמו נאם
לב הנני אל נבאי חלומות שקר נאם יי ויספרום ויתעו את עמי במשקריהם ובתהללותם והנני לא שלחתים ואת לא צויתים ולא יועיל לעם הזה מאומה נאם יי
לג וכי ישאלך העם הזה או נביא או כהן לאמר מה משא יי ואמרת אליהם מה המשא ונטשתי אתכם נאם יי
לד והנביא והכהן והעם אשר יאמר משא יי ופקדתי על האיש ההוא ועל ביתו
לה כה תאמרו איש אל רעהו ואיש אל אחיו מה ענה יי ומה דבר יי
לו ומשא יי לא תזכרו עוד כי משא לאיש יהיה דברו והפכתם את דברי אלהים חיים יי צבאות אלהינו
לז כה תאמר אל הנביא מה ענך יי ומה דבר יי
לח ואם משא יי תאמרו לכן כה אמר יי יען אמרכם את הדבר הזה משא יי ואשלח אליכם לאמר לא תאמרו משא יי
לט לכן הנני נשא אנשא אתכם ונטשתי אתכם ואת העיר אשר נתתי לכם ולאבותיכם מעל פני
מ ונתתי עליכם חרפת עולם וכלמת עולם אשר לא תשכח

ירמיה כד

א הראני יי והנה שני דודאים תאנים מונחים לפני פתח היכל יי אחרי הגלות יכניה בן יהויקים מלך יהודה ואת השרים ואת חרש ומסגר מירושלם והביאם בבלה
ב דודא אחד תאנים טובות מאד כתאנים הבכורות ודודא אחד תאנים רעות מאד אשר לא תאכלנה מרע
ג ויאמר יי אלי מה אתה ראה ירמיהו ואמר תאנים התאנים הטובות טובות מאד והרעות רעות מאד אשר לא תאכלנה מרע
ד ויהי דבר יי אלי לאמר
ה כה אמר יי אלהי ישראל כתאנים האלה הטובות כן אכיר את גלות יהודה אשר שלחתי מן המקום הזה לארץ כשדים לטובה
ו ושמתי עיני עליהם לטובה והשבתים על הארץ הזאת ובניתים ולא אהרוס ונטעתים ולא אתוש
ז ונתתי להם לב לדעת אותי כי אני יי והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים כי ישובו אלי בכל לבם
ח וכתאנים הרעות אשר לא תאכלנה מרע כי כה אמר יי כן אתן את צדקיהו מלך יהודה ואת שריו ואת שארית ירושלם הנשארים בארץ הזאת והיושבים בארץ מצרים
ט ונתתים לזועה לרעה למשל לשנינה לחרפה ולמאלה בכל המקומות אשר אדיחם שם
י ושלחתי בם את החרב את הרעב ואת הדבר עד תמם מעל האדמה אשר נתתי להם ולאבותיהם

ירמיה כה

א הדבר אשר היה על ירמיהו על כל עם יהודה בשנת הרבעית ליהויקים בן יאשיהו מלך יהודה היא השנה הראשית לנבוכדנאצר מלך בבל
ב אשר דבר ירמיהו הנביא על כל עם יהודה ועל כל יושבי ירושלם לאמר
ג מן שלוש עשרה שנה ליאשיהו בן אמון מלך יהודה ועד היום הזה זה שלש ועשרים שנה היה דבר יי אלי וארבר אליכם השכם ודבר ואין שמעתם
ד ושלח יי אליכם את כל עבדיו הנביאים השכם ושלח ואין שמעתם ולא הטו את אזנכם לשמע
ה באמר שובו נא איש מדרכו הרעה ומרע מעלליכם ושבתם על האדמה אשר נתן יי לכם ולאבותיכם מן העולם ועד העולם
ו ואל תלכו אחרי אלהים אחרים לעבדם ולהשתחות להם ואל תכעיסוני במעשה ידיכם ולא ארע לכם
ז ולא שמעתם אלי נאם יי למען הכעיסני במעשה ידיכם לרעתכם
ח לכן כה אמר יי צבאות יען אשר לא שמעתם את דברי
ט הנני שלח ולקחתי את כל משפחות צפון נאם יי ואל נבוכדנאצר מלך בבל עבדי והבאתים על הארץ הזאת ועל יושביה ועל כל הגוים האלה סביב והחרמתים ושמתים לשמה ולשרקה ולחרבות עולם
י והאבדתי מהם קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול רחים וקול מאור
יא והיתה כל הארץ הזאת לחרבה לשמה והיו הגוים האלה עבדים למלך בבל שבעים שנה
יב והיה כמלאת שבעים שנה אפקד על מלך בבל ועל הגוי ההוא נאם יי את עונם ועל ארץ כשדים ושמתי אתה לשממות עולם
יג והבאתי על הארץ ההיא את כל דברי אשר דברתי עליה את כל הכתוב בספר הזה אשר נבא ירמיהו על כל הגוים
יד כי עבדו בם גם המה גוים רבים ומלכים גדולים ושלמתי להם כפעלם וכמעשה ידיהם
טו כי כה אמר יי אלהי ישראל אלי קח את כוס היין החמה הזה מידי והשקית את כל הגוים אשר אנכי שלח אתך אליהם
טז ושתו ורגזו ויתהללו מפני החרב אשר אנכי שלח בתוכם
יז ואקח את הכוס מיד יי ואשקה את כל הגוים אשר שלחני יי אליהם
יח את ירושלם ואת ערי יהודה ואת מלכיה ואת שריה לתתם חרבה לשמה לשרקה ולקללה כהיום הזה
יט את פרעה מלך מצרים ואת עבדיו ואת שריו ואת כל עמו
כ ואת כל הערב ואת כל מלכי ארץ העוץ ואת כל מלכי ארץ פלשתים ואת אשקלון ואת עזה ואת עקרון ושארית אשדוד
כא את אדום ואת מואב ואת בני עמון
כב ואת כל מלכי צור ואת כל מלכי צידון ואת מלכי האי העבר את הים
כג את דדן ואת תימא ואת בוז ואת כל קצוצי פאה
כד ואת כל מלכי ערב ואת כל מלכי הערב היושבים במדבר
כה ואת כל מלכי זמרי ואת כל מלכי עילם ואת כל מלכי מדי
כו ואת כל מלכי צפון הקרובים והרחוקים איש את אחיו ואת כל ממלכות הארץ אשר על פני האדמה ומלך ששך ישתה אחריהם
כז ואמרת אליהם כה אמר יי צבאות אלהי ישראל שתו ושכרו וקיאו ונפלו ולא תקומו מפני החרב אשר אנכי שלח בתוכם
כח והיה כי ימאנו לקחת הכוס מידך לשתות ואמרת אליהם כה אמר יי צבאות שתה תשתו
כט כי הנה בעיר אשר נקרא שמי עליה אני מחל לרעה ואתכם הנקה לא תנקו כי חרב אני קורא על כל יושבי הארץ נאם יי צבאות
ל ואתה תנבא אליהם את כל הדברים האלה ואמרת אליהם יי ממרום ישאג ומקדשו יתן קולו שאג ישאג על נוהו הידד כדרכים ועל כל יושבי הארץ
לא בקול נבלת הפרדס כי ריב ליי עם הגוים נשפט הוא עם כל בשר הרשעים נתנם לחרב נאם יי
לב כה אמר יי צבאות הנה רעה יוצאת מגוי אל גוי וסערה גדולה תעור מירכתי ארץ
לג והיו חללי יי ביום ההוא מקצה הארץ ועד קצה הארץ לא יספדו ולא יאספו ולא יקברו לדמן על פני האדמה יהיו
לד הילילו הרעים וזעקו ומרגו אדירי הצאן כי מלאו ימיכם לטבח ולהפוצותיכם ונפלתם ככלי חמדה
לה ואבד מנוס מן הרעים ופלט מן אדירי הצאן
לו קול זעקת הרעים ויללת אדירי הצאן כי שדד יי את מרעיתם
לז ונדמו נאות השלום מפני חרון אף יי
לח עזב כסכיר סכו כי היתה ארצם לשמה מפני חרון היונה ומפני חרון אפו

ירמיה כו

א בראשית ממלכת יהויקים בן יאשיהו מלך יהודה היה הדבר הזה מאת יי לאמר
ב כה אמר יי עמד בחצר בית יי ודברת אל כל ערי יהודה הבאים להשתחות בבית יי את כל הדברים אשר צויתיך לדבר אליהם אל תגרע דבר
ג אולי ישמעו ושבו איש מדרכו הרעה ונחמתי אני על הרעה אשר אנכי חשב לעשות להם מפני רע מעלליהם
ד ואמרת אליהם כה אמר יי אם לא תשמעו אלי ללכת בתורתי אשר נתתי לפניכם
ה לשמע אל דברי עבדי הנביאים אשר אנכי שלח אליכם והשכם ושלח ולא שמעתם
ו ונתתי את הבית הזה כשלו ואת העיר הזאת אתן לקללה לכל גוי הארץ
ז וישמעו הכהנים והנביאים ושמעו העם את ירמיהו מדבר את הדברים האלה בבית יי
ח ויהי ככלות ירמיהו לדבר את כל אשר צוה יי לדבר אל כל העם ותפשו אתו הכהנים והנביאים וכל העם לאמר מות תמות
ט מדוע נבאת בשם יי לאמר כשלו הבית הזה ושמה תחרב מאין יושב ויקהל כל העם אל ירמיהו בבית יי
י וישמעו אנשי יהודה את הדברים האלה ויעלו מבית המלך בית יי וישבו בפתח שער יי החדש
יא ויאמרו הכהנים והנביאים אל השרים ואל כל העם לאמר משפט מות לאיש הזה כי נבא אל העיר הזאת כאזניכם
יב ויאמר ירמיהו אל כל השרים ואל כל העם לאמר יי שלחני לנבא אל הבית הזה ואל העיר הזאת את כל הדברים אשר שמעתם
יג ועתה היטיבו דרכיכם ומעלליכם ושמעו בקול יי אלהיכם ונחם יי על הרעה אשר דבר עליכם
יד ואני הנני בידכם עשו לי כטוב והישר בעיניכם
טו אך דעו כי אם המית אתם אתני אתם נתנים עליכם ועל העיר הזאת ועל יושביה כי באמת שלחני יי אליכם לדבר באזניכם את כל הדברים האלה
טז ויאמרו השרים וכל העם אל הכהנים ואל הנביאים אין למות האיש הזה כי בשם יי אלהינו דבר אלינו
יז ויקמו אנשים מזקני הארץ ויאמרו אל כל קהל העם לאמר
יח מיכיהו המורשתי היה נבא בימי חזקיהו מלך יהודה ויאמר אל כל עם יהודה לאמר כה אמר יי צבאות ציון שדה תחרש וירושלם עיים תהיה והר הבית לבמות יער
יט ההמת המיתוהו חזקיהו מלך יהודה וכל יהודה הלא יראה את יי ויחל את פני יי וינחם יי על הרעה אשר דבר עליהם ואנחנו עשים רעה גדולה על נפשותינו
כ וגם איש היה מתנבא בשם יי אוריה בן שמעיה מקרית יערים ויתנבא על העיר הזאת ועל הארץ הזאת ככל דברי ירמיהו
כא וישמע המלך יהויקים וכל גבוריו וכל השרים את דבריו ויבקש המלך המיתו ושמע אוריה ויירא וברח ויבא מצרים
כב וישלח המלך יהויקים אנשים מצרים את אלנתן בן עכבור ואנשים אתו אל מצרים
כג ויוציאו את אוריה ממצרים ויביאו אותו אל יהויקים המלך ויכהו בחרב וישלך את נבלתו אל קברי בני העם
כד אך יד אחיקם בן שפן היתה את ירמיהו לבלתי תת אתו ביד העם להמיתו

ירמיה כז

א בראשית ממלכת יהויקים בן יאשיהו מלך יהודה היה הדבר הזה אל ירמיהו מאת יי לאמר
ב כה אמר יי אלי עשה לך מוסרות ומטות ונתת אותם על צוארך
ג ושלחתם אל מלך אדום ואל מלך מואב ואל מלך בני עמון ואל מלך צור ואל מלך צידון ביד מלאכים הבאים ירושלם אל צדקיהו מלך יהודה
ד וצום אותם אל אדוניהם לאמר כה אמר יי צבאות אלהי ישראל כה תאמרון אל אדוניכם
ה אנכי עשיתי את הארץ את האדם ואת הבהמה אשר על פני הארץ בכחי הגדול ובזרועי הנטויה ונתתי אותה לאשר ישר בעיני
ו ועתה אני נתתי את כל הארצות האלה ביד נבוכדנאצר מלך בבל עבדי וגם את חית השדה נתתי לו לעבדו
ז וכל הגוים יעבדו אתו ואת בנו ואת בן בנו עד בוא גם עת ארצו וגברו בו גוים רבים ומלכים גדולים
ח והיה הגוי והממלכה אשר לא יעבדו את נבוכדנאצר מלך בבל ואשר לא יתן את צוארו בעול מלך בבל הגוי ההוא אפקד נאם יי בחרב וברעב ובדבר עד תמי אתם ביד
ט ואתם אל תשמעו אל נביאיכם ואל קסמיכם ואל חלמותיכם ואל עוניכם ואל כשפיכם אשר הם אמרים אליכם לאמר לא תעבדו את מלך בבל
י כי שקר הם נבאים לכם למען הרחיק אתכם מעל אדמתכם ואדחה אתכם ואבדתם
יא והגוי אשר יביא את צוארו בעול מלך בבל ועבדו והנחתיו על אדמתו נאם יי ועבדה וישב בה
יב אל צדקיהו מלך יהודה דברתי ככל הדברים האלה לאמר הביאו את צוארכם בעול מלך בבל ועבדו אתו ועמו וחיו
יג למה תמותו אתה ועמך בחרב ברעב ובדבר כאשר דבר יי על הגוי אשר לא יעבד את מלך בבל
יד ואל תשמעו אל דברי הנביאים האמרים אליכם לאמר לא תעבדון את מלך בבל כי שקר הם נבאים לכם
טו כי לא שלחתים נאם יי ובשמי לשקר נבאים למען הדיחי אתכם ואבדתי אתכם ואתם הנביאים הנבאים לכם
טז ואל הכהנים ואל כל העם הזה דברתי לאמר כה אמר יי אל תשמעו אל דברי נביאיכם הנבאים לכם לאמר הנה עתה שבים יובאו כלי בית יי מבבל מהרה כי שקר הם נבאים לכם
יז אל תשמעו אליהם עבדו את מלך בבל וחיו למה תהיה העיר הזאת לחרבה
יח ואם נביאים המה ואם יש דבר יי אתם יפגעו נא ביי צבאות לבלתי באו הכלים הנותרים בבית יי ובבית מלך יהודה וירושלם בבבלה
יט כי כה אמר יי צבאות אל העמודים ואל הים ואל המכונות ואל יתר הכלים הנותרים בעיר הזאת
כ אשר לא לקח נבוכדנאצר מלך בבל בגלותו את יכניה בן יהויקים מלך יהודה מירושלם בבבלה את כל חרי יהודה וירושלם
כא כי כה אמר יי צבאות אלהי ישראל אל הכלים הנותרים בבית יי ובבית מלך יהודה וירושלם
כב בבבלה יובאו ושם יהיו עד יום פקדי אתם נאם יי והעלתים והשבתי אתם אל המקום הזה

ירמיה כח

א ויהי בשנה ההיא בראשית ממלכת צדקיהו מלך יהודה בשנה הרביעית בחמשי בשנה בחמשי בחדש השביעי אמר אלי חנניה בן עזור הנביא אשר מגבעון בבית יי לעיני הכהנים ולעיני כל העם לאמר
ב כה אמר יי צבאות אלהי ישראל לאמר שברתי את עול מלך בבל
ג בעוד שנתים ימים אני משיב אל המקום הזה את כל כלי בית יי אשר לקח נבוכדנאצר מלך בבל מן המקום הזה והוליכם בבלה
ד ואת יכניה בן יהויקים מלך יהודה ואת כל גולת יהודה הבאים בבבלה אני משיב אל המקום הזה נאם יי כי אשבר את עול מלך בבל
ה ויאמר ירמיהו הנביא אל חנניה הנביא לעיני הכהנים ולעיני כל העם העומדים בבית יי
ו ויאמר ירמיהו הנביא אמן כן יעשה יי יקם יי את דבריך אשר נבאת להשיב כלי בית יי ואת כל הגולה מבבלה אל המקום הזה
ז אך שמע נא הדבר הזה אשר אנכי דבר באזניך ובאזני כל העם
ח הנביאים אשר היו לפני ולפניך מעולם ויתנבאו על ארצות רבות ועל ממלכות גדולות למלחמה וברעה ובדבר
ט הנביא אשר ינבא לשלום בבוא דבר הנביא ידוע הנביא אשר שלחו יי באמת
י ויקח חנניה את המוטה מעל צואר ירמיהו הנביא וישברהו
יא וידבר חנניה לעיני כל העם לאמר כה אמר יי עוד כזאת אשבר את עול נבוכדנאצר מלך בבל מעל צואר כל הגוים בעוד שנתים ימים וילך ירמיהו הנביא לדרכו
יב ויהי דבר יי אל ירמיהו אחרי שבר חנניה הנביא את המוטה מעל צואר ירמיהו לאמר
יג הלוך ואמרת אל חנניה לאמר כה אמר יי מוטות עץ שברת ועשית תחתיהן מוטות ברזל
יד כי כה אמר יי צבאות אלהי ישראל עול ברזל נתתי על צואר כל הגוים האלה לעבדת נבוכדנאצר מלך בבל ועבדוהו וגם את חית השדה נתתי לו
טו ויאמר ירמיהו הנביא אל חנניה הנביא שמע נא חנניה לא שלחך יי ואתה החבטחת את העם הזה על שקר
טז לכן כה אמר יי הנני משלחך מעל פני האדמה השנה אתה מת כי סרה דברת על יי
יז וימת חנניה הנביא בשנה ההיא בחדש השביעי

ירמיה כט

א ואלה דברי הספר אשר שלח ירמיהו הנביא מירושלם אל שארית הזקנים בגולה ואל הכהנים ואל הנביאים ואל כל העם אשר הגלה נבוכדנאצר מירושלם בבבלה
ב אחרי צאת יכניה המלך והגבירה והסריסים שרי יהודה וירושלם והחרש והמסגר מירושלם
ג ביד אלעשה בן שפן וגמריה בן חלקיה אשר שלח צדקיהו מלך יהודה אל נבוכדנאצר מלך בבל בבבלה לאמר
ד כה אמר יי צבאות אלהי ישראל אל כל הגולה אשר הגליתי מירושלם בבבלה
ה בנו בתים ושבו ונטעו גנות ואכלו את פריהם
ו קחו נשים והולידו בנים ובנות וקחו לבניכם נשים ואת בנותיכם תנו לאנשים ותלדנה בנים ובנות ורבו שם ואל תמעטו
ז ודרשו את שלום העיר אשר הגליתי אתכם שמה והתפללו בעדה אל יי כי בשלומה יהיה לכם שלום
ח כי כה אמר יי צבאות אלהי ישראל אל ישיאו לכם נביאיכם אשר בקרבכם וקסמיכם ואל תשמעו אל חלמותיכם אשר אתם מחלמים
ט כי בשקר הם נבאים לכם בשמי לא שלחתים נאם יי
י כי כה אמר יי כי למלאת לבבל שבעים שנה אפקד אתכם והקמתי עליכם את דברי הטובה להשיב אתכם אל המקום הזה
יא כי אנכי ידעתי את המחשבות אשר אנכי חשב עליכם נאם יי מחשבות שלום ולא לרעה לתת לכם אחרית ותקוה
יב וקראתם אתי והלכתם והתפללתם אלי ושמעתי אליכם
יג ודרשתם אתי ומצאתם כי תדרשני בכל לבבכם
יד ונמצאתי לכם נאם יי ושבתי את שבותכם וקבצתי אתכם מכל הגוים ומכל המקומות אשר הדחתי אתכם שמה נאם יי והשבתי אתכם אל המקום אשר הגליתי משם אתכם
טו כי אמרתם הקים הקים לנו יי נביאים בבבלה
טז כי כה אמר יי אל המלך היושב על כסא דוד ואל כל העם היושב בעיר הזאת אחיכם אשר לא יצאו אתכם בגולה
יז כה אמר יי צבאות הנני משלח בהם את החרב את הרעב ואת הדבר ונתתי אותם כתאנים הרעות אשר לא תאכלנה מרע
יח ורדפתי אחריהם בחרב ברעב ובדבר ונתתים לזועה לכל ממלכות הארץ לאלה ולשמה ולשרקה ולחרפה בכל הגוים אשר הדחתים שם
יט תחת אשר לא שמעו אל דברי נאם יי אשר שלחתי אליהם את עבדי הנביאים השכם ושלח ולא שמעתם נאם יי
כ ואתם שמעו דבר יי כל הגולה אשר שלחתי מירושלם בבבלה
כא כה אמר יי צבאות אלהי ישראל אל אחאב בן קוליה ואל צדקיהו בן מעשיה הנבאים לכם שקר בשמי הנני נתן אתם ביד נבוכדנאצר מלך בבל והכה לעיניכם
כב ולקחה ממנה כל קללות גולת יהודה אשר בבבלה לאמר ישמך יי כצדקיהו וכאחאב אשר קלם מלך בבל באש
כג תחת אשר עשו נבלה בישראל וינאפו את נשי רעיהם וידברו דבר בשמי שקר אשר לא צויתים ואנכי הוא היודע והעד נאם יי
כד ואל שמעיה הנחלמי תאמר לאמר
כה כה אמר יי צבאות אלהי ישראל לאמר יען אשר אתה שלחת בשמך ספרים אל כל העם אשר בירושלם ואל צפניה בן מעשיה הכהן ואל כל הכהנים לאמר
כו יי נתן אתך כהן תחת יהוידע הכהן להיות פקידים בבית יי לכל איש משוגע ומתנבא ונתת אתו אל הצינוק ואל הכלא
כז ועתה למה לא גערת בירמיהו הענתתי המתנבא לכם
כח כי על כן שלח אלינו בבבלה לאמר ארכה היא בנו בתים ושבו ונטעו גנות ואכלו את פריהם
כט ויקרא צפניה הכהן את הספר הזה באזני ירמיהו הנביא
ל ויהי דבר יי אל ירמיהו לאמר
לא שלח אל כל הגולה לאמר כה אמר יי אל שמעיה הנחלמי יען אשר נבא לכם שמעיה ואנכי לא שלחתיו ויבטח אתכם על שקר
לב לכן כה אמר יי הנני פקד על שמעיה הנחלמי ועל זרעו לא יהיה לו איש יושב בתוך העם הזה ולא יראה בטוב אשר אני עושה לעמי נאם יי כי סרה דבר על יי

ירמיה ל

א הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת יי לאמר
ב כה אמר יי אלהי ישראל לאמר כתב לך את כל הדברים אשר דברתי אליך אל ספר
ג כי הנה ימים באים נאם יי ושבתי את שבות עמי ישראל ויהודה אמר יי והשבתים על הארץ אשר נתתי לאבותם וירשוה
ד ואלה הדברים אשר דבר יי אל ישראל ואל יהודה
ה כי כה אמר יי קול חרדה שמענו פחד ואין שלום
ו שאלו נא וראו אם יולד זכר מדוע ראיתי כל גבר ידיו על חלציו כיולדה ונהפכו כל פנים לירקון
ז אוי כי גדול היום ההוא מאין כמהו ועת צרה היא ליעקב ומנה יושע
ח והיה ביום ההוא נאם יי צבאות אשבר עלו מעל צוארך ומוסרותיך אנתק ולא יעבדו בו עוד זרים
ט ועבדו את יי אלהיהם ואת דוד מלכם אשר אקים להם
י ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם יי ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים ושב יעקב ושקט ושאנן ואין מחריד
יא כי אתך אני נאם יי להושיעך כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הפיצותיך שמה כי אתך לא אעשה כלה ויסרתיך למשפט ונקה לא אנקך
יב כי כה אמר יי אנוש שברך נחלה מכתך
יג אין דן דינך לממרה תעלות לרפואה אין לך
יד כל משכיך שכחוך לא ידרשוך כי מכת אויב הכיתיך מוסר אכזר על רב עונך עצמו חטאתיך
טו מה תזעק על שברך אנוש מכאובך על רב עונך עצמו חטאתיך עשיתי לך אלה
טז לכן כל אכליך יאכלו וכל צריך כלם בשבי ילכו והיו שאיסיך לשאיס וכל בזזיך אתן לבז
יז כי אעלה ארפה לך וממכותיך ארפאך נאם יי כי נדחה קראו לך ציון היא דרש אין לה
יח כה אמר יי הנני שב שבות אהלי יעקב ומשכנתיו ארחם ונבנתה עיר על תלה ואדנים כמשפטו יעמד
יט ויצא מהם תודה וקול מצחקים והרביתים ולא ימעטו והכבדתים ולא יצעירו
כ והיו בניו כקדם ועדתו לפני תכון ופקדתי על כל לחציו
כא והיה אדירו ממנו ומושלו מקרבו יצא והקרבתיו ונגש אלי כי מי זה ערב לבו לגשת אלי נאם יי
כב והייתם לי לעם ואני אהיה לכם לאלהים
כג הנה סערת יי חמה יצאה סער מתחולל על ראש רשעים יחיל
כד לא ישוב אף יי עד עשותו ועד הקימו עד בינו את מחשבות לבו באחרית הימים תתבוננו בה

ירמיה לא

א בעת ההיא נאם יי אהיה לאלהים לכל משפחות ישראל והמה יהיו לי לעם
ב כה אמר יי מצא חן במדבר עם שרידי חרב הלך להרגיעו ישראל
ג מרחוק יי נראה לי ואהבת עולם אהבתיך על כן משכתיך חסד
ד עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל עוד תעדי תופיך וצאת במחול משחקים
ה עוד תטעי כרמים בהרי שמרון נטעו נוטעים וחללו
ו כי יש יום קראו נצרים בהר אפרים קומו ונעלה ציון אל יי אלהינו
ז כי כה אמר יי רנו ליעקב שמחה וצהלו בראש הגוים השמיעו הללו ואמרו הושע יי את עמך את שארית ישראל
ח הנני מביאם מארץ צפון וקבצתים מירכתי ארץ בם עור ופסח בהרה יחד קהל גדול ישובו הנה
ט בבכי יבאו ובתחנונים אובילם אוליכם אל נחלי מים בדרך ישרה לא יכשלו בה כי הייתי לישראל לאב ואפרים בכורי הוא
י שמעו דבר יי גוים והגידו באיים ממרחק ואמרו מזרה ישראל יקבצנהו ושמרו כרעה עדרו
יא כי פדה יי את יעקב וגאלו מיד חזק ממנו
יב ובאו ורנו במרום ציון ונהרו אל טוב יי על דגן ועל תירוש ועל יצהר ועל בני צאן ובקר והיתה נפשם כגן רוה ולא יוסיפו לדאבה עוד
יג אז תשמח בתולה במחול ובחורים וזקנים יחדו והפכתי אבלם לששון ונחמתים והשמחתים מיגונם
יד ורויתי נפש הכהנים דשן ועמי את טובי ישבעו נאם יי
טו כה אמר יי קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו
טז כה אמר יי מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעלתך נאם יי ושבו מארץ אויב
יז ויש תקוה לאחריתך נאם יי ושבו בנים לגבולם
יח שמעתי אפרים מתנודד יסרתני ואוסר כעגל לא למד השיבני ואשובה כי אתה יי אלהי
יט כי אחרי שובי נחמתי ואחרי הודעי ספקתי על ירך בושתי וגם נכלמתי כי נשאתי חרפת נעורי
כ הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכר אזכרנו עוד על כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאם יי
כא הציבי לך ציונים שומי לך תמרורים שיתי לבך למסלה דרך הלכת שובי בתולת ישראל שובי אל ערייך אלה
כב עד מתי תתעלעי הבת השובבה כי ברא יי חדשה בארץ נקבה תסובב גבר
כג כה אמר יי צבאות אלהי ישראל עוד יאמרו את הדבר הזה בארץ ובעריה בשובי את שבותם יברכך יי נוה צדק הר הקדש
כד ונשבו בה יהודה וכל עריו יחדו אכרים ונסעים בעדר
כה כי הרויתי נפש עיפה וכל נפש דאבה מלאתי
כו על זאת הקיצותי וארא ושנתי ערבה לי
כז הנה ימים באים נאם יי וזרעתי את בית ישראל ואת בית יהודה זרע אדם וזרע בהמה
כח והיה כאשר שקדתי עליהם לנתוש ולנתץ ולהרוס ולאבד ולהרע כן אשקוד עליהם לבנות ולנטע נאם יי
כט בימים ההם לא יאמרו עוד אבו אכל בוסר ושני בנים תקהינה
ל כי אם איש במות עונו יאכל כל האדם הבוסר תקהינה שניו
לא הנה ימים באים נאם יי וכרתי את בית ישראל ואת בית יהודה ברית חדשה
לב לא כברית אשר כרתי את אבותם ביום החזיקי בידם להוציאם מארץ מצרים אשר בריתי הפרו ואנכי בעלתי בם נאם יי
לג כי זאת הברית אשר אכרות את בית ישראל אחרי הימים ההם נאם יי נתתי את תורתי בקרבם ועל לבם אכתבנה והייתי להם לאלהים והמה יהיו לי לעם
לד ולא ילמדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו לאמר דעו את יי כי כלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם נאם יי כי אסלח לעונם ולחטאתם לא אזכר עוד
לה כה אמר יי נתן שמש לאור יומם חקות ירח וכוכבים לאור לילה רגע הים ויהמו גליו יי צבאות שמו
לו אם ימושו החקים האלה מלפני נאם יי גם זרע ישראל ישבתו מהיות גוי לפני כל הימים
לז כה אמר יי אם ימדדו שמים למעלה ויחקרו מוסדי ארץ למטה גם אנכי אזנח בכל זרע ישראל על כל אשר עשו נאם יי
לח הנה ימים באים נאם יי ונבנתה העיר ליי מגדל חננאל עד שער הפנה
לט ויצא עוד קו המדה נגדו על גבעת גרב ונסב געתה
מ וכל הגיא הפגרים והדשן וכל השדות עד נחל קדרון עד פנת שער הסוסים מזרחה קדש ליי לא תנתש ולא תתץ עוד לעולם

ירמיה לב

א הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת יי בשנת העשירית לצדקיהו מלך יהודה היא השנה השמונה עשרה לנבוכדנאצר
ב ואז חיל מלך בבל צרים על ירושלם וירמיהו הנביא היה כלוא בחצר המטרה אשר בבית מלך יהודה
ג אשר כלאו צדקיהו מלך יהודה לאמר מדוע אתה נבא אתה ואמר כה אמר יי הנני נתן את העיר הזאת ביד מלך בבל ולכדה
ד וצדקיהו מלך יהודה לא ימלט מיד הכשדים כי הנתן תנתן ביד מלך בבל ודבר פיהו אל פיהו ועיניו את עיניו תראינה
ה ואת צדקיהו יוליך בבלה והיה שם עד פקדי אתו נאם יי כי תלחמו את הכשדים לא תצליחו
ו ויאמר ירמיהו היתה דבר יי לאמר
ז הנה חנמאל בן שלם דדך בא אליך לאמר קנה לך את שדי אשר בענתות כי לך משפט הירשה והגאלה קנה לך ויודע אלי כי דבר יי הוא
ח ויבא אלי חנמאל בן דדי כדבר יי בחצר המטרה ויאמר אלי קנה נא את שדי אשר בענתות אשר בארץ בנימן כי לך משפט הירשה ולך הגאלה קנה לך וידעתי כי דבר יי הוא
ט ואקנה את השדה מאת חנמאל בן דדי אשר בענתות וארשה לו את הכסף שבעת שקלים ועשרה כסף
י ואכתב בספר וחתמתי ואעד עדים ושוקל הכסף במאזנים
יא ואקח את ספר המקנה את החתום המצות והחקים וכל ישראל הישבים בחצר המטרה
יב ואתן את ספר המקנה אל ברוך בן נריה בן מחסיה לעיני חנמאל דדי ולעיני העדים הכתבים בספר המקנה לעיני כל היהודים הישבים בחצר המטרה
יג ואצו את ברוך לעיניהם לאמר
יד כה אמר יי צבאות אלהי ישראל קח את הספרים האלה את ספר המקנה הזה החתום ואת הספר הפתוח הזה ונתת אתם בכלי חרש למען יעמדו ימים רבים
טו כי כה אמר יי צבאות אלהי ישראל עוד יקנו בתים ושדות וכרמים בארץ הזאת
טז ואתפלל אל יי אחרי תת את ספר המקנה אל ברוך בן נריה לאמר
יז אהה אדני יי הנה אתה עשית את השמים ואת הארץ בכחך הגדול ובזרועך הנטויה לא יפלא ממך כל דבר
יח עשה חסד לאלפים ומשלם עון אבות אל חיקם אחריהם האל הגבור יי צבאות שמו
יט גדול העצה ורב העלילה אשר עיניך פקחות על כל דרכי בני אדם לתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו
כ אשר שמת אתות ומופתים בארץ מצרים ועד היום הזה ובישראל ובאדם ותעש לך שם כהיום הזה
כא ותוצא את עמך את ישראל מארץ מצרים באתות ובמופתים ביד חזקה ובזרוע נטויה ובמורא גדול
כב ותתן להם את הארץ הזאת אשר נשבעת לאבותם לתת להם ארץ זבת חלב ודבש
כג ויבאו וירשו אתה ולא שמעו בקולך ובתורתך לא הלכו בכל אשר צויתם לעשות ולא עשו ויקרא אתם את כל הרעה הזאת
כד הנה הסללות באו העיר לתפשה והעיר נתנה ביד הכשדים הנלחמים עליה מפני החרב והרעב והדבר ומה דברת היה והנך רואה
כה ואתה אדני יי אמרת אלי קנה לך את השדה בכסף והעדים הכתבים בספר ואת הכסף שקלתי כי העיר נתנה ביד הכשדים
כו ויהי דבר יי אל ירמיהו לאמר
כז הנה אנכי יי אלהי כל בשר היפלא ממני כל דבר
כח לכן כה אמר יי הנני נתן את העיר הזאת ביד הכשדים וביד נבוכדנאצר מלך בבל ולכדה
כט ובאו

וזרבבל עבדיה ומלכיה את נבריא
עשיה ועל לבית מלכא לתושת
ארגוא וטבי בתתן בליי מסתן
ובליתי שתקון ושרגיבטון לוד
ירמיה לנטרא באשנגא
עברא כמלכא ארקיה לירמיה שני
בעון מלכי מסתן ושקקון תשורת
פרנסין ארע לאשתניא ועברו
ירמיה כן ותגרית ירמיה
באשטניא אסיקתי יתהסן גושא ו
בן ויתיב ירמיה בגרדת בית אסוריא
ויהי מלכא ארקיה ועבד ית
תלתנות ר׳ בבריה מקדשא ויי
ואמר מלכא לירמיה שאל באיגא
יחן מתנתאל אנתכי סיני פתגמא
ואמר ירמיה לארקיה אדי
אחוני לך חלא מקטל תקטלוני
ואדי אסיקל׳ך לא תקבל סיני
וקיים מלכא ארקיה לירמיה
בסתרא למימר קיים הוא ה״ ד
דקיימית לגא ית נפשתא האלן אם
איקטלונך ואם אסיכנך ביד
גברייא נאלי ודבנן לי מקטלך׳
ואמר ירמיה לארקיה
כדנן אמר ייי אבאות אלקי׳א ישראל
אם מפק תסוק לות רברבי מלכ
דבבל ותתקיים נפשתן וקרתא הדא
לא תתוקד בנורא ותיתי אנתי
ואינש ביתך ואם לא תסוק לות
רברבי מלכא דבבל ותתיסר ק
קרתא הדא בנורא ותקטלי אנתי
בנורא ואת לא תשתיזב מדיהון׳
ואמר מלכא ארקיה
לירמיה אנא חיוף מן יהודאי
דאישתמעו לכסדאי ולקטלוני
יתי בידיהון ויתלעבון בי׳
ואמר ירמיה לא יסכרון קבל
לסיקראי דיי לגאלא מקלי עיניכ
וייטב לך ותתקיים נפשך׳ ואם
לית את צבי למיפק ין פתגמא
דאתגלי יי׳ קם כל נשיא
דאשתאיר בבית מלכ שכטתא
דבית יהודה מתפקן לות רברבי
מלכא דבבל ואתין אמרין אטרין
ויכילון לך אינש שליטך אשתקעא
בסתראין יקר אישתיארא לאתגלו

ותתנו ג׳ כסרי״א ומ״ם סלוא ואת ותתנו לך גם׳. ותתנה לעברים תחזיקים. חסר לא תצא אל שרי מלך כדלקמן׳. ואמר אחזנו ולא אל שרי מלך כדלקמן׳. ואמר ירמיה לא יתנו׳. ג׳ כסרי״א ב׳ ומ״ם ולא תשמעו לקולו׳. שלחנך ג׳ כסרי״א ומ״ם אקשתאא שמאל ולא מצינו׳. חסר אחזנו ולא אל שרי מלך כדלקמן׳. ואמר ירמיה לא יתנו׳. שלחנך ג׳ כסרי״א ב׳ ומ״ם ולא תשמעו לקולו׳. עד תגבור שלחנך׳. חסרון כדלך׳. קרא ספ״ו׳.

ויקח ענד מלכ את האנשים בידו
ויבא בית המלך אל תחת האוצר
ויקח משם בלי מסמרי ובלוי
מלוכים וישלחם אל ירמיהו אל
חצור בחבלים׳ ואשכ ענד מלכ
הכושי אל ירמיהו שים נא בלואי
המסמרים והמלוכים תחת אצלות
ידיך מתחת לחבלים ויעש ירמיהו
כן׳ וימשכו את ירמיהו בחבלים
ויעלו אתו מן הבור ושב ירמיהו
בחצר המטרה׳ וישלח המלך
ארקיהו ויקח את ירמיהו הנביא
אליו אל המבוא השלישי אשר בבית
יהוה ויאמר המלך אל ירמיהו שאל
אני אתך דבר אל תכחד ממני דבר׳
ויאמר ירמיהו אל ארקיהו אגיד
לך הלוא אם אחכת אתיתני כי אי עיצך
לא תשמע אלי׳ וישבע המלך
ארקיהו אל ירמיהו בסתר לאמר חי
יהוה את אשר עשה לנו את הנפש
הזאת אם אמיתך ואם אתננ ביד
האנשים האלה אשר מבקשים את
נפשך׳ ויאמר ירמיהו
אל ארקיהו כה אמר יהוה אלהי
צבאות אלהי ישראל אם יצא תצא
אל שרי מלך בבל וחיר נפשך
והעיר הזאת לא תשרף באש וחיית
אתה וביתך׳ ואם לא תצא אל
שרי מלך בבל ותנתנה העיר הזאת
ביד הכשדים ושרפוה באש ואתה
לא תמלט מידם׳
ויאמר המלך ארקיהו אל ירמיהו
אני דאג את היהודים אשר נפלו
אל הכשדים פן יתנו אתי בידם
והתעללו בי׳ ויאמר ירמיהו לא
יתנו שמע נא בקול יהוה לאשר
אני דבר אליך ויישב לך ותחי נפשך
׃ ואם מאן אתה לצאת זה הדבר
אשר חזני יהוה׳ והנה כל הנשים
אשר נשארו בבית מלך יהודה
מוצאות אל שרי מלך בבל והנה
אמרות הסיתוך רימלוך אנשי שלמך
הטבעו בבץ רגלך ינסגו אחור׳

ונשים אמרות אל שרי מלך בבל
והנה מביאות אל הכשדים ואתה
לא תמלט מידם כי ביד מלך בבל
תלכד והעיר הזאת תשרף באש׳
ויאמר ארקיהו אל ירמיהו
אל יודע אדם בדברים האלה ולא תמות׳
וכי ישמעו השרים כי דברתי אתך
ובאו אליך ואמרו אליך הגידה נא
לנו מה דברת אל המלך אל תכחד
ממנו ולא נמיתך וגם כה דבר אלינו
המלך׳ ואמרת אליהם מפל׳ אני
תחנתי לפני המלך לבלתי השיבני
בית יהונתן למות שם׳
ויבאו כל השרים אל
ירמיהו וישאלו אתו ויגד להם בכל
הדברים האלה אשר ציוה המלך
ויחשו ממנו כי לא נשמע הדבר׳
וישב ירמיהו בחצר המטרה
אשר היתה שם עד יום
אשר נלכדה ירושלם ויהי בהאשר
נלכדה ירושלם׳
בשנה התשעית לצדקיהו
מלך יהודה בחדש העשירי בא
נבוכדנצר מלך בבל הוא וכל חילו
אל ירושלם ויצרו עליה׳ בעשתי
עשרה שנה לצדקיהו בחדש הרביעי
בתשעה לחדש הבקעה העיר׳
ויבאו כל שרי מלך בבל וישבו
בשער התוך נרגל שראצר סמגר
נבו שרסכים רב סריסנרגל ש
שראצר רב מג וכל׳ שאר שרי
מלך בבל׳ ויהי כאשר ראם
צדקיהו מלך יהודה וכל אנשי
המלחמה וידחו ויצאו לילה מן
העיר דרך גן המלך בשער בין ר ח
החמתים ויצא דרך הערבה׳
וירדפו חיל כשדים אחרי יהם וישגו
את צדקיהו בערבות יריחו ויקחו
אתו ויעלהו אל נבוכדנאצר מלך
בבל רבלתה בארץ חמת וידבר אתו
משפטים׳ וישחט מלך בבל את
בני צדקיהו ברבלה לעיניו ואת כל
חרי יהודה שחט מלך בבל׳
וית עינ צדקיהו סמא ויאסרהו
בנחשתין להוליכו בבל׳ ובית
מלכיא שרפו בנורא ית בתי עמא
ושורי ירושלם תקפו בנורא׳
ויתר עמא דאשתאר בקרתא ויתר
נפלא דנפלו עלוהי ויתר עמא
דאשתאר בקרתא גלי נבוזרדן
רב טבחיא לבבל׳ ומסכנין
מסכני עמא דלא אשתאר להון
בעא בארעא דיהודה ויהב להון
כרמין וחקלין בעדנא ההיא׳
ופקד נבוכדנצר מלכא בבל
ית ירמיה בגד מפתקין לות
נבוזרדן רב טבחיא למימר׳
סב יתיה ושוי עינך עלוהי
ולא תעביד ליה בישתא
אלא כמא דימלל עלך כן
עביד לגבוהי׳ ושלח רב
טבחיא ונבושזבן רב
סרכיא ונרגל שראצר
סמגר נבו שרסכים רב
סריסנרגל וכל רברבי
מלכא דבבל׳ ושלחו
וסבו ית ירמיה מן
דרת בית מטרא
ויהבוהי לגדליה
בר אחיקם בר
שפן לאפקותיה
לביתא ויתב
בגו עמא׳
והוה פתגמ
ירמיה אל
כל יהודאי
דאתגלו
לבבל
למימר׳
כדנן
אמר
ייי
צבאות
אלקי
ישראל
הא אנא
מייתי
על
קרתא
הדא
לבישתא
ולא
לטבתא
ויתקימון
פתגמי
עלוהי
בק

וְרֵעִי עֲרִיצֵי עִיר וְאַסְרֵיהוּ
בַּכֶּלֶא וְדַבְּרוּ אֵלָיו לֹא יִקָּרֵא
לַבָּבֶל׃ וַיִּקַּח חֲנַנְיָה בֶּן עַזּוּר
עַמָּא אוּקִירוּ בְּנוֹהִי וְעַד
שְׁוֵי יְרוּשְׁלֵם נְבִיָּא בְּנוֹהִי וְעַד
עַמָּא דְּיִשְׂרָאֵל אַתְּ אַנְבֵּי
בְּעֵיר וְאֶת כָּל הָעָם הַנִּשְׁאָרִים
שִׁכְלְהוֹן אֲנָא מְגַלֵּי עֲלוֹהִי וַיֵּרֶד
מִשְׁאַר עַמָּא דְּיִשְׂרָאֵל אֲנָא יְבוֹר
אֶרֶץ רַב קְטוֹלַיָּא לְבָבֶל׃ וְכֵן
עַמָּא וְשִׁכְיָא דְּלֵית לְהוֹן סִדְיָם
אִיתְּמַר בְּבֵית מַתְבְּרָנֵי וְאִלֵּיהוּם וְכֵן
רְבִי יְחִידַי לְמֵימַר לְהוֹן לְמֵיכַל
וְעַל מְדִינַת בָּבֶל עַל יְרְמְיָה בֵּיר
עַמָּא דְּיִשְׂרָאֵל וְכֵן מְתַרְגְּמִינַן
וְאֶת עֵינֵי צִדְקִיָּהוּ עִוֵּר וַיַּאַסְרֵהוּ
בְּנְחֻשְׁתַּיִם לְבִיא אֹתוֹ בָּבֶלָה׃ וְאֶת
בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֶת בָּתֵּי הָעָם שְׂרְפוּ
הַכַּשְׂדִּים בָּאֵשׁ וְאֵת חוֹמֹת יְרוּשָׁלִַם
נָתָצוּ׃ וְאֶת יֶתֶר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים
בָּעִיר וְאֶת הַנֹּפְלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ עָלָיו
וְאֶת יֶתֶר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים הִגְלָה
נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים בָּבֶלָה׃ וּמִן
הָעֲנִיִּים הַדַּלִּים אֲשֶׁר אֵין לָהֶם מְאוּמָה
הִשְׁאִיר נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים
בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וַיִּתֵּן לָהֶם כְּרָמִים
וְיוֹגְבִים בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיְיַ נְבוּכַדְנֶצַּר
רְאֵצַר מַלְכָּא דְּבָבֶל עַל יִרְמְיָה בִּידָא בְּבוּזַר
סַלְקָא וְנָבָל עַל יִרְמְיָה בִּידָא בְּבוּזַר
אַרְבְּ רַב קְטוֹלַיָּא לְמֵימַר׃
דְּבַרְתִּי וְעִיקַּר שְׁוֵי עֲלוֹהִי
וְלָא תְּעַבְּדוּן מִדְּעַמָּא בִּישָׁא אִילֵּין
קִטְּנָא הָדֵין עֲלֵיכוֹן כֵּן רַחֲלִיל עֲלֵיכוֹן עִיבִיד
אִלֵּיכוֹן כֵּן עֲשׂוּ עִמִּי׃ וְשַׁלַּח נְבוּזַרְאֲדָן
אַרְבְּ רַב טַבָּחִים וּנְבוּשְׁזְבָן רַב סָרִיסִים
וּנְרֵגַל שַׂר אֶצֶר רַב מָג וְכָל רַבֵּי מֶלֶךְ
בָּבֶל׃ וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְחוּ אֶת יִרְמְיָהוּ
מֵחְצֵר הַמַּטָּרָה וַיִּתְּנוּ אֹתוֹ אֶל־
גְּדַלְיָהוּ בֶּן אֲחִיקָם בֶּן שָׁפָן לְ
לְהוֹצִיאֵהוּ אֶל הַבַּיִת וַיֵּשֶׁב בְּתוֹךְ
הָעָם׃ וְאֶל יִרְמְיָהוּ
הָיָה דְּבַר יְיָ בְּהֵיוֹתוֹ עָצוּר בְּחָצֵר
הַמַּטָּרָה לֵאמֹר׃ הָלוֹךְ וְאָמַרְתָּ לְעֶבֶד
מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִיא
דְּבָרַי אֶל הָעִיר הַזֹּאת לְרָעָה וְלֹא
לְטוֹבָה וְהָיוּ לְפָנֶיךָ בַּיּוֹם הַהוּא׃
וְהִצַּלְתִּיךָ בַּיּוֹם הַהוּא נְאֻם יְהוָה
וְלֹא תִנָּתֵן בְּיַד הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־
אַתָּה יָגוֹר מִפָּנֵיהֶם׃ כִּי מַלֵּט אֲמַלֶּטְךָ
וּבַחֶרֶב לֹא תִפֹּל וְהָיְתָה־לְּךָ נַפְשְׁךָ
לְשָׁלָל כִּי בָטַחְתָּ בִּי נְאֻם יְהוָה׃
הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל יִרְמְיָהוּ מִ
מֵאֵת יְהוָה אַחֲרֵי שַׁלַּח אֹתוֹ נְבוּזַרְאֲדָן
רַב טַבָּחִים מִן הָרָמָה בְּקַחְתּוֹ אֹתוֹ

וְהִנֵּה אָסוּר בַּאֲזִקִּים בְּתוֹךְ כָּל גָּלוּת ס
יְרוּשָׁלַם וִיהוּדָה הַמֻּגְלִים בָּבֶלָה׃
וַיִּקַּח רַב טַבָּחִים לִירְמְיָהוּ וַיֹּאמֶר
אֵלָיו יְיָ אֱלֹהֶיךָ דִּבֶּר אֶת הָרָעָה
הַזֹּאת אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ וַיָּבֵא וַיַּעַשׂ
יְיָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר כִּי חֲטָאתֶם לַיְיָ
וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלוֹ וְהָיָה לָכֶם
הַדָּבָר הַזֶּה׃ וְעַתָּה הִנֵּה הַתַּרְתִּיךָ
הַיּוֹם מִן הָאוֹקִיּוֹת אֲשֶׁר עַל יָדֶךָ
אִם טוֹב בְּעֵינֶיךָ לָבוֹא אִתִּי בָּבֶל בֹּא
וְאָשִׂים עֵינִי עָלֶיךָ וְאִם רַע
בְּעֵינֶיךָ לָבוֹא אִתִּי בָּבֶל חְדַל רְאֵה
כָּל הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ אֶל טוֹב וְאֶל־
הַיָּשָׁר בְּעֵינֶיךָ לָלֶכֶת שָׁמָּה לֵךְ׃
וְעוֹדֶנּוּ לֹא יָשׁוּב שָׁבָה אֶל גְּדַלְיָה
בֶּן אֲחִיקָם בֶּן שָׁפָן אֲשֶׁר הִפְקִיד
מֶלֶךְ בָּבֶל בְּעָרֵי יְהוּדָה וְשֶׁב אִתּוֹ
בְּתוֹךְ הָעָם אוֹ אֶל כָּל הַיָּשָׁר בְּעֵינֶיךָ
לָלֶכֶת לֵךְ וַיִּתֵּן לוֹ רַב טַבָּחִים אֹרְחָה
וּמַשְׂאֵת וַיְשַׁלְּחֵהוּ׃ וַיֵּלֶךְ יִרְמְיָהוּ
אֶל גְּדַלְיָה בֶּן אֲחִיקָם הַמִּצְפָּתָה
וַיֵּשֶׁב אִתּוֹ בְּתוֹךְ הָעָם הַנִּשְׁאָרִים
בָּאָרֶץ׃ וַיִּשְׁמְעוּ כָּל־
שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר מִשַּׂדֵּי הַמִּדְבָּר
וְאַנְשֵׁיהֶם כִּי הִפְקִיד מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת
גְּדַלְיָהוּ בֶּן אֲחִיקָם בָּאָרֶץ וְכִי הִפְקִיד
אֹתוֹ אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְטַף וּמִדַּלַּת
הָאָרֶץ מֵאֲשֶׁר לֹא הָגְלוּ בָּבֶלָה׃
וַיָּבֹאוּ אֶל גְּדַלְיָה הַמִּצְפָּתָה וְיִשְׁמָעֵאל
וְיוֹנָתָן בְּנֵי קָרֵחַ וְשְׂרָיָה בֶּן תַּנְחֻמֶת
וּבְנֵי עֵיפַי הַנְּטוֹפָתִי וְיֶזַנְיָה
בֶּן הַמַּעֲכָתִי הֵמָּה וְאַנְשֵׁיהֶם׃
וַיִּשָּׁבַע לָהֶם גְּדַלְיָהוּ בֶּן אֲחִיקָם בֶּן
שָׁפָן וְלַאֲנָשֵׁיהֶם לֵאמֹר אַל תִּירְאוּ
מֵעֲבֹד רַבְשָׁקִים שְׁבוּ בָאָרֶץ
וַעֲבְדוּ אֶת מֶלֶךְ בָּבֶל וְיִיטַב לָכֶם׃
וַאֲנִי הִנְנִי שֵׁב בַּמִּצְפָּה לַעֲמֹד לִפְנֵי
הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר יָבוֹא אֵלֵינוּ וְאַתֶּם
אִסְפוּ יַיִן וְקַיִץ וְשֶׁמֶן וְשִׂכּוּ בִכְלֵיכֶם
וְשְׁבוּ בְּעָרֵיכֶם אֲשֶׁר תְּמַשְּׁתֶם׃
גַּם כָּל הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּמוֹאָב
וּבְבְנֵי עַמּוֹן וּבֶאֱדוֹם וַאֲשֶׁר בְּכָל
הָאֲרָצוֹת שָׁמְעוּ כִּי נָתַן מֶלֶךְ בָּבֶל
שְׁאֵרִית לִיהוּדָה וְכִי הִפְקִיד עֲלֵיהֶם
אֶת גְּדַלְיָהוּ בֶּן אֲחִיקָם בֶּן שָׁפָן׃

וְהָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְהַטַּף וּבְנוֹת הַמֶּלֶךְ
וְכָל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר הִנִּיחַ נְבוּזַרְאֲדָן
רַב טַבָּחִים אֶת גְּדַלְיָהוּ בֶּן אֲחִיקָם בֶּן
שָׁפָן וְאֶת יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא וְאֶת בָּרוּךְ
בֶּן נֵרִיָּהוּ׃ וַיִּשְׁבְּיוּ אֶת כָּל הַיְּהוּדִים
הַשָּׁבִים מִכָּל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הָלְכוּ שָׁם
לָגוּר בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וַיָּבֹאוּ אֶל גְּדַלְיָהוּ
הַמִּצְפָּתָה׃ וְיִשְׁמָעֵאל בֶּן נְתַנְיָה וְיוֹחָנָן
וְיוֹנָתָן בְּנֵי קָרֵחַ וְשְׂרָיָה בֶּן תַּנְחֻמֶת
בֶּן הָעֹפַי וְיֶזַנְיָה בֶּן הַמַּעֲכָתִי הֵמָּה
וַאֲנָשֵׁיהֶם׃ וַיִּשָּׁבַע לָהֶם גְּדַלְיָהוּ בֶּן
אֲחִיקָם בֶּן שָׁפָן וְלַאֲנָשֵׁיהֶם לֵאמֹר אַל
תִּירְאוּ מֵעֲבֹד לַכַּשְׂדִּים שְׁבוּ בָאָרֶץ
וַעֲבְדוּ אֶת מֶלֶךְ בָּבֶל וְיִיטַב לָכֶם׃
וַאֲנִי הִנְנִי שֵׁב בַּמִּצְפָּה לַעֲמֹד לִפְנֵי
הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר יָבוֹא אֵלֵינוּ וְאַתֶּם
אִסְפוּ יַיִן וְקַיִץ וְשֶׁמֶן וְשִׂכּוּ בִכְלֵיכֶם
וְשְׁבוּ בְּעָרֵיכֶם אֲשֶׁר תְּמַשְּׁתֶם׃
וַיְהִי בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בָּא יִשְׁמָעֵאל
בֶּן נְתַנְיָה בֶּן אֱלִישָׁמָע מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה
וְרַבֵּי הַמֶּלֶךְ וַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים אִתּוֹ
וַיַּכּוּ אֶת גְּדַלְיָהוּ בֶּן אֲחִיקָם בֶּן שָׁפָן
בַּהֲרֹג אֹתוֹ אֶת אֲשֶׁר הִכָּה מֶלֶךְ בָּבֶל
בְּגְדַלְיָהוּ׃ וַיַּךְ יִשְׁמָעֵאל אֶת כָּל
הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶת גְּדַלְיָהוּ
בַּמִּצְפָּה וְאֶת הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר נִמְצְאוּ
שָׁם אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הָרָג׃ וְהָאִישׁ
הַשֵּׁנִי לַיּוֹם הַהֲרֹג אֶת גְּדַלְיָהוּ וְאִישׁ
לֹא יָדָע׃ וּשְׁמֹנִים אִישׁ בָּאוּ מִשְּׁכֶם
מִשִּׁלֹה וּמִשֹּׁמְרוֹן וְיָדֵיהֶם גְּלֻחוֹת
וּבְגָדִים קְרוּעִים וְהִתְגֹּדְדוּ וּמִנְחָה
וּלְבוֹנָה בְּיָדָם לְהָבִיא בֵּית יְיָ׃
וַיֵּצֵא יִשְׁמָעֵאל בֶּן נְתַנְיָה לִקְרָאתָם
מִן הַמִּצְפָּה הֹלֵךְ הָלוֹךְ וּבָכֶה וַיְהִי
כִּפְגְּשׁוֹ אֹתָם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם בֹּאוּ
אֶל גְּדַלְיָהוּ בֶּן אֲחִיקָם׃ וַיְהִי כְּבוֹאָם
הָעִירָה הֵמָּה וְיִשְׁמָעֵאל בֶּן נְתַנְיָה
בְּקַחְתּוֹ בְּקִרְבָּם

לו בא לשאול שלום ממנו ולהגיד לו את כל הרעה אשר עתיד הקב"ה להביא עליו: ויאסרהו בכבלים. ויאמר בחזקה ובכח: בלא משפט. שלא נשפט בדין: ויבא אותו בבלה. לשון בלבול: ואת בית סלקא. בית הקברות: ואת בתי הכשדים. שהיו מתגרים בהם: ואת חומת ירושלם נתצו. שלא יהיו יכולים לעמוד בפני אויביהם: ואת יתר העם הנשארים בעיר. שלא נהרגו בחרב: ואת הנפלים אשר נפלו עליו. שנפלו ביד הכשדים: ואת יתר העם הנשארים הגלה. שלא מתו ברעב: ומן העניים הדלים. שלא היו להם מאומה: השאיר נבוזראדן רב טבחים בארץ יהודה. שיהו עובדים את האדמה: ויתן להם כרמים ויוגבים. שיהו עובדים את האדמה ומביאים לו מכסים: ויצו נבוכדנצר. שהיה מתיירא מירמיה שמא יברח לבבל ויהיה לו לראש: ופקד נבוזר אדן. שהיה ממונה על כל שרי הצבא: סלקא ונבל. שהיה ממונה על כל שרי המלוכה: נבוזראדן רב טבחים. שהיה ממונה על כל הטבחים שהיו הורגים את הבהמות לאכילה: קחנו ועיניך שים עליו ואל תעש לו מאומה רע. אם כאשר ידבר אליך כן עשה עמו: וישלח נבוזראדן רב טבחים ונבושזבן רב סריסים ונרגל שר אצר רב מג וכל רבי מלך בבל: וישלחו ויקחו את ירמיהו מחצר המטרה. שהיו שם כל הנביאים שהיו מוכיחים את ישראל: ויתנו אותו אל גדליהו בן אחיקם בן שפן. שהיה מכיר טובה לירמיה שהסתיר את אחיקם אביו מפני יהויקים: להוציאהו אל הבית. שלא יהרגוהו: ויתיישב בתוך העם. שלא יהרגוהו: ואל ירמיהו היה דבר ה' בהיותו עצור בחצר המטרה לאמר. שלא יברח: הלוך ואמרת לעבד מלך הכושי לאמר כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל הנני מביא את דברי אל העיר הזאת לרעה ולא לטובה והיו לפניך ביום ההוא. שתראה בעיניך: והצלתיך ביום ההוא נאם יהוה ולא תנתן ביד האנשים אשר אתה יגור מפניהם. שלא יהרגוך: כי מלט אמלטך וכחרב לא תפול והיתה לך נפשך לשלל כי בטחת בי נאם יהוה. שלא נתפשת בידם:

והנה אסור באזקים בתוך כל גלות ס
ירושלם ויהודה המגלים בבלה׃ ויקח רב טבחים לירמיהו ויאמר
אליו יהוה אלהיך דבר את הרעה
הזאת אל המקום הזה׃ ויבא ויעש
יהוה כאשר דבר כי חטאתם ליהוה
ולא שמעתם בקולו והיתה לכם
הדבר הזה׃ ועתה הנה התרתיך
היום מן האזקים אשר על ידך
אם טוב בעיניך לבוא אתי בבל בא
ואשים עיני עליך ואם רע
בעיניך לבוא אתי בבל חדל ראה
כל הארץ לפניך אל טוב ואל־
הישר בעיניך ללכת שמה לך׃
ועודנו לא ישוב ושבה אל גדליה
בן אחיקם בן שפן אשר הפקיד
מלך בבל בערי יהודה ושב אתו
בתוך העם או אל כל הישר בעיניך
ללכת לך ויתן לו רב טבחים ארחה
ומשאת וישלחהו׃ ויבא ירמיהו
אל גדליה בן אחיקם המצפתה
וישב אתו בתוך העם הנשארים
בארץ׃ וישמעו כל־
שרי החילים אשר משדות המה
ואנשיהם כי הפקיד מלך בבל את
גדליהו בן אחיקם בארץ וכי הפקיד
אתו אנשים ונשים וטף ומדלת
הארץ מאשר לא הגלו בבלה׃
ויבאו אל גדליה המצפתה
וישמעאל בן נתניה ויוחנן
ויונתן בני קרח ושריה בן
תנחמת ובני עופי הנטופתי ויזניה
בן המעכתי המה ואנשיהם׃
וישבע להם גדליהו בן אחיקם בן
שפן ולאנשיהם לאמר אל תיראו
מעבוד הכשדים שבו בארץ
ועבדו את מלך בבל ייטב לכם׃
ואני הנני שב במצפה לעמד לפני
הכשדים אשר יבואו אלינו ואתם
אספו יין וקיץ ושמן ושכו בכליכם
ושבו בעריכם אשר תמשתם׃
וגם כל היהודים אשר במואב
ובבני עמון ובאדום ואשר בכל־
הארצות שמעו כי נתן מלך בבל
שארית ליהודה וכי הפקיד עליהם
את גדליהו בן אחיקם בן שפן׃

וְכֹל יְהוּדֵי אֲשֶׁר בְּכָל־מוֹאָב וּבְבְנֵי עַמּוֹן וּבֶאֱדוֹם וַאֲשֶׁר כָּל־הָאֲרָצוֹת
שָׁמְעוּ כִּי־נָתַן מֶלֶךְ בָּבֶל שְׁאֵרִית לִיהוּדָה וְכִי הִפְקִיד עֲלֵיהֶם אֶת־גְּדַלְיָהוּ
בֶּן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן: וַיָּשׁוּבוּ כָל־הַיְהוּדִים מִכָּל הַמְּקֹמוֹת
אֲשֶׁר נִדָּחוּ שָׁם וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ יְהוּדָה אֶל־גְּדַלְיָהוּ הַמִּצְפָּתָה וַיֹּאכְלוּ יַיִן
וְקַיִץ הַרְבֵּה מְאֹד: וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְכָל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בָּאוּ
אֶל־גְּדַלְיָהוּ הַמִּצְפָּתָה: וַיֹּאמְרוּ
אֵלָיו הֲיָדֹעַ תֵּדַע כִּי בָעֲלִיס מֶלֶךְ בְּנֵי
עַמּוֹן שָׁלַח אֶת־יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה
לְהַכֹּתְךָ נָפֶשׁ וְלֹא הֶאֱמִין לָהֶם
גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם: וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ
אָמַר אֶל־גְּדַלְיָהוּ בְּסֵתֶר בַּמִּצְפָּה
לֵאמֹר אֵלְכָה נָּא וְאַכֶּה אֶת־יִשְׁמָעֵאל
בֶּן־נְתַנְיָה וְאִישׁ לֹא יֵדָע לָמָּה יַכֶּכָּה
נַפְשׁוֹ וְיָפֻצוּ כָל־יְהוּדִי הַנִּקְבָּצִים
אֵלֶיךָ וְאָבְדָה שְׁאֵרִית יְהוּדָה:
וַיֹּאמֶר גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם אֶל־יוֹחָנָן
בֶּן־קָרֵחַ אַל־תַּעַשׂ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
כִּי־שֶׁקֶר אַתָּה דֹבֵר אֶל־יִשְׁמָעֵאל:
וַיְהִי בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
בָּא יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה בֶּן־אֶלִישָׁמָע מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה וְרַבֵּי הַמֶּלֶךְ וַעֲשָׂרָה
אֲנָשִׁים אִתּוֹ אֶל־גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם
הַמִּצְפָּתָה וַיֹּאכְלוּ שָׁם לֶחֶם יַחְדָּו
בַּמִּצְפָּה: וַיָּקָם יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה
וַעֲשָׂרֶה הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ אִתּוֹ וַיַּכּוּ
אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן בַּחֶרֶב
וַיָּמֶת אֹתוֹ אֲשֶׁר הִמְלִיךְ מֶלֶךְ בָּבֶל
בָּאָרֶץ: וְאֶת כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר
הָיוּ אִתּוֹ אֶת־גְּדַלְיָהוּ בַּמִּצְפָּה וְאֶת
הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר נִמְצְאוּ־שָׁם אֶת
אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הִכָּה יִשְׁמָעֵאל:
וַיְהִי בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי לַהֲמִית אֶת־גְּדַלְיָהוּ
וְאִישׁ לֹא יָדָע: וַיָּבֹאוּ אֲנָשִׁים מִשְּׁכֶם
מִשִּׁלוֹ וּמִשֹּׁמְרוֹן שְׁמֹנִים אִישׁ מְגֻלְּחֵי
זָקָן וּקְרֻעֵי בְגָדִים וּמִתְגֹּרָדִים וּמִנְחָה
וּלְבוֹנָה בְיָדָם לְהָבִיא בֵּית יְהוָה:
וַיֵּצֵא יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה לִקְרָאתָם
מִן־הַמִּצְפָּה הָלֹךְ הָלַךְ וּבֹכֶה וַיְהִי
כְּפִגְשׁוֹ אוֹתָם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם בֹּאוּ אֶל־
גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם: וַיְהִי בְּבוֹאָם
אֶל־תּוֹךְ הָעִיר וַיִּשְׁחָטֵם יִשְׁמָעֵאל
בֶּן־נְתַנְיָה אֶל־תּוֹךְ הַבּוֹר הוּא
וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ: וַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים
נִמְצְאוּ בָהֶם וַיֹּאמְרוּ אֶל־יִשְׁמָעֵאל
אַל־תְּמִתֵנוּ כִּי־יֶשׁ־לָנוּ מַטְמוֹנִים
בַּשָּׂדֶה חִטִּים וּשְׂעֹרִים וְשֶׁמֶן וּדְבָשׁ
וַיֶּחְדַּל וְלֹא הֲמִיתָם בְּתוֹךְ אֲחֵיהֶם:

וְהַבּוֹר אֲשֶׁר הִשְׁלִיךְ שָׁם יִשְׁמָעֵאל
אֵת כָּל־פִּגְרֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הִכָּה
בְּיַד גְּדַלְיָהוּ הוּא אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ
אָסָא מִפְּנֵי בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֹתוֹ
מָלֵא יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה חֲלָלִים:
וַיִּשְׁבְּ יִשְׁמָעֵאל אֶת־כָּל־שְׁאֵרִית
הָעָם אֲשֶׁר בַּמִּצְפָּה אֶת־בְּנוֹת הַמֶּלֶךְ
וְאֶת־כָּל־הָעָם הַנִּשְׁאָרִים בַּמִּצְפָּה
אֲשֶׁר הִפְקִיד נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים
אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם וַיִּשְׁבֵם
יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָהוּ וַיֵּלֶךְ לַעֲבֹר אֶל־
בְּנֵי עַמּוֹן:
וַיִּשְׁמַע יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ אֵת כָּל־שָׂרֵי
הַחֲיָלִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֵת כָּל־הָרָעָה
אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה:
וַיִּקְחוּ אֶת כָּל־הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ
לְהִלָּחֶם עִם־יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה
וַיִּמְצָאוּ אֹתוֹ אֶל־מַיִם רַבִּים אֲשֶׁר
בְּגִבְעוֹן: וַיְהִי כִּרְאוֹת כָּל־הָעָם אֲשֶׁר
אֶת־יִשְׁמָעֵאל אֶת־יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ
וְאֶת כָּל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר אִתּוֹ
וַיִּשְׂמְחוּ: וַיָּסֹבּוּ כָּל־הָעָם אֲשֶׁר שָׁבָה
יִשְׁמָעֵאל מִן־הַמִּצְפָּה וַיָּשׁוּבוּ וַיֵּלְכוּ
אֶל־יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ: וְיִשְׁמָעֵאל בֶּן־
נְתַנְיָה נִמְלַט בִּשְׁמֹנָה אֲנָשִׁים מִפְּנֵי
יוֹחָנָן וַיֵּלֶךְ אֶל־בְּנֵי עַמּוֹן:
וַיִּקַּח יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְכָל־שָׂרֵי
הַחֲיָלִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֵת כָּל־שְׁאֵרִית
הָעָם אֲשֶׁר הֵשִׁיב מֵאֵת יִשְׁמָעֵאל בֶּן־
נְתַנְיָה מִן־הַמִּצְפָּה אַחֲרֵי הַכֹּתוֹ אֶת־
גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם גִּבֹּרִים אַנְשֵׁי
הַמִּלְחָמָה וְנָשִׁים וְטַפְּ וְסָרִיסִים אֲשֶׁר
הֵשִׁיב מִגִּבְעוֹן: וַיֵּלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ בְּגֵרוּת
כִּמְהָם אֲשֶׁר אֵצֶל בֵּית לָחֶם לָלֶכֶת
לָבוֹא מִצְרָיִם: מִפְּנֵי הַכַּשְׂדִּים כִּי
יָרְאוּ מִפָּנֵיהֶם כִּי הִכָּה יִשְׁמָעֵאל בֶּן־
נְתַנְיָה אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם אֲשֶׁר־
הִפְקִיד מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּאָרֶץ:
וַיִּגְּשׁוּ כָּל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים וְיוֹחָנָן בֶּן־
קָרֵחוּ וְעֵזְיָה בֶּן־הוֹשַׁעְיָה וְכָל־הָעָם
מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל: וַיֹּאמְרוּ אֶל־
יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא תִּפָּל נָא תְּחִנָּתֵנוּ
לְפָנֶיךָ וְהִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵנוּ אֶל־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בְּעַד כָּל־הַשְּׁאֵרִית הַזֹּאת
כִּי נִשְׁאַרְנוּ מְעַט מֵרַבִּים כַּאֲשֶׁר
עֵינֶיךָ רֹאוֹת אֹתָנוּ: וְיַגֶּד לָנוּ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נֵלֵךְ בָּהּ וְאֶת־אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה:

ואמר להון ירמיה נביא שמעית
ואנא אגא בעלי קדם יי אלהכון
בפתגמיכון ויהי כל פתגם דימחי
יי ית כון באתוי לכון לא אמנע
מנכון פתגם ואתון אמרו לירמיה
יתי מיסרא ייי בנא לקדמוי קשוט
ומהימן אם לא ככל פתגמיא די
שלחיך יי אלהך לותנא כן יגביר
: אם טב ואם ביש למיסרא ייי
אלהנא די אנחנא שלחין יתך
לקבלותי ונקביל מימרא דייטב לנא
ארי נקביל למימרא ייי אלהנא :
והוה מסתוף עשרא
יומין והוה פתגם נבואה מן קדם
יי עם ירמיה : וקרא לירמיה בר
קרח ולכל רברבי חילוותא דעמית
ולכל עמא למעזיר ועד רבא : ואמר
להון כדין אמר יי אלהא דישראל
דשלחתון יתי לקדמותיה למבעי
בעותכון קדמוהי : אם מיתב
תיתבון בארעא הדא ואבני יתכון
ולא אסיפר ואקיים יתכון ולא
אשלמל ארי תבירית מן בישתא
דעבדית לכון : לא תדחלון מן
קדם מלכא דבבל די אתון דחלין
מן קדמותיה לא תדחלון מימרא
אמר יי ארי במיסרכון יתכון ל
ולמיפרק יתכון ולשיזבותכון ירחמון
מן ידיה : ויתן לכון רחמין
וירחם עליכון ויתיב יתכון ל
לארעכון : ואם אמרין אתון לא
נתיב בארעא הדא בגיל ולא
לקבלא למימרא ייי אלהכון :
למימר לא אלהן לארעא דמצרים
ניעול ולא נחזי עברי קרבא
שופרא לא נשמע וללחמא
נכפן ותמן נתיב : וכען בכן
קבילו פתגמא ייי שיורי דיהודה
יהודה כדין אמר יי צבאות אלהא
דישראל אם אתון שוויא חשון
אפיכון למיעל למצרים ותעלון
לאתושבותא תמן : ותהי חרבא
די אתון דחלין מינה תמן תדביק
יתכון בארעא דמצרים וכמצא די
אתון צפיין מיניה תמן ידבוק ב
בתריכון למצרים וישתזפון תמן :
ותהוון כל גברייא דשויאו ית אפיכון
למיעל למצרים לאתושבותא תמן
יתמגפלון בתר באפבפא ובטומא
ולא תיהוון שפר ושגיב מן קדם
בישתא די אנא מייתי עליתון :

יהיה להם שריד ופליט מבני החרשה אשר אני מביא עליהם :

חסר ו׳ דף וסס נמסר בשעת סכ׳ : אם אז לא כמסרא וס אם ממנו עמנו ני׳ : אם ישמעו וחזקם ואולחו׳ :
אם שוב תשובו בארץ . אם סיתר אשר בשמתרים תאב . אם יעשו הרשתה תחלי׳ . אם תשוב ישראל
נאם יי אלי׳ . אם שוב ואם תרגם כאו לך אם שוודאי לילה׳ : נתפקדה׳ ב׳ ליש וסס נמסר
כשמואל ב׳ ריש סס׳ : ואתן ל וסס כאשר יקרת בעיני נבבות . חאבי אתכם אל אשר אתכם ל׳ :

ויקל שמסר . סדרקן
הכוסים להחיר לון
בעצם : ומתוקנים

ל׳ אמר אליהם ירמיה הנביא
שמעתי הנני מתפלל אל יי אלהיכם
אלהיכם כרבריכם והיה כל הדבר
אשר יענה יהוה אתכם אגיד לכם
לא אמנע מכם דבר : והמה אמרו
אל ירמיהו יהי יהוה בנו לעד אמת
ונאמן אם לא ככל הדבר אשר
ישלחך יהוה אלהיך אלינו כן נעשה
: אם טוב ואם רע בקול יהוה
אלהינו אשר אנחנו שלחים אתך
אליו נשמע למען אשר ייטב לנו כי
נשמע בקול יהוה אלהינו :
ויהי מקץ עשרת ימים
ויהי דבר יהוה אל ירמיהו :
ויקרא אל יוחנן בן קרח ואל כל
שרי החילים אשר אתו ולכל העם
למקטן ועד גדול : ויאמר אליהם
כה אמר יהוה אלהי ישראל אל אשר
שלחתם אתי אליו להפיל תחנתכם
לפני : אם שוב תשבו בארץ
הזאת ובניתי אתכם ולא אהרס
ונטעתי אתכם ולא אתוש כי נחמתי
אל הרעה אשר עשיתי לכם : אל
תיראו מפני מלך בבל אשר אתם
יראים מפניו אל תיראו מפניו נאם
יהוה כי אתכם אני להושיע אתכם
ולחלצ אתכם מידו : ואתן לכם
רחמים ורחם אתכם והשיב אתכם
אל אדמתכם : ואם אמרים אתם
לא אשב בארץ הזאת לבלתי שמע
בקול יהוה אלהיכם : לאמר לא כי
ארץ מצרים נבוא אשר לא נראה
מלחמה וקול שופר לא נשמע ו
וללחם לא נרעב ושם נשב : ועתה
לכן שמעו דבר יהוה שארית יהודה
כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל
אם אתם שום תשימון פניכם לבוא
מצרים ובאתם לגור שם :
והיתה החרב אשר אתם יראים
ממנה שם תשיג אתכם בארץ מצרים
והרעב אשר אתם ראגים ממנו שם
ידבק אחריכם מצרים שם תמתו :
והיו כל האנשים אשר שמו
את פניהם לבוא מצרים לגור שם
למות בחרב ברעב ובדבר ולא
יהיה להם שריד ופליט מפני הרעה אשר אני מביא עליהם :

כי כה אמר יהוה עכאורי אלהי
ישראל כאשר נתך אפי וחמתי על
ישבי ירושלם כן תתך חמתי עליכם
בבאכם מצרים והייתם לאלה
ולשמה ולקללה ולחרפה ולא
תראו עוד את המקום הזה : דבר
יהוה עליכם שארית יהודה אל
תבאו מצרימה ידוע תדעו כי העידתי
בכם היום : כי התעתם בנפשותיכם
כי־אתם שלחתם אתי אל יהוה
אלהיכם לאמר התפלל בעדנו אל
יהוה אלהינו וככל אשר יאמר יהוה
אלהינו כן הגד לנו ונעשה : ואגד
לכם היום ולא שמעתם בקול יהוה
אלהיכם ולכל אשר שלחני אליכם
: ועתה ידע תדעו כי בחרב ברעב
ובדבר תמותו במקום אשר חפצתם
לבוא לגור שם :
ויהי ככלות ירמיהו לדבר אל כל
העם את כל דברי יהוה אלהיהם
אשר שלחו יהוה אלהיהם אליהם
את כל הדברים האלה :
ויאמר עזריה בן הושעיה
ויוחנן בן קרח וכל האנשים הזדים
אמרים אל ירמיהו שקר אתה מדבר
לא שלחך יהוה אלהינו לאמר לא־
תבאו מצרים לגור שם : כי ברוך
בן נריה מסית אתך בנו למען תת
אתנו ביד הכשדים להמית אתנו
ולהגלות אתנו בבל : ולא שמע
יוחנן בן קרח וכל שרי החילים
וכל העם בקול יהוה לשבת בארץ
יהודה : ויקח יוחנן בן קרח וכל
שרי החילים את כל שארית יהודה
אשר שבו מכל הגוים אשר נדחו
שם לגור בארץ יהודה : את הגברים
ואת הנשים ואת הטף ואת בנות
המלך ואת כל הנפש אשר הניח
נבזרדן רב טבחים את גדליהו
בן אחיקם בן שפן ואת ירמיהו
הנביא ואת ברוך בן נריהו : וילכו
ארץ מצרים כי לא שמעו בקול יהוה
ויבאו עד תחפנחס :
ויהי דבר יהוה אל ירמיהו
בתחפנחס לאמר : קח בידך
אבנים גדולות וטמנתם בטיט
במלבן אשר בפתח בית פרעה
בתחפנחס לעיני אנשים יהודים :

כי כה אמר יי צבאות אלהי
ישראל הנני שלח ואפי וחמתי על
ישבי ירושלם כן תתך חמתי עליכם
בבואכם מצרים והייתם לאלה
ולשמה ולקללה ולחרפה ולא
תראו עוד את המקום הזה : דבר
יהוה עליכם שארית יהודה אל
תבאו מצרימה ידוע תדעו כי העידתי
בכם היום : כי התעתם בנפשותיכם
כי־אתם שלחתם אתי אל יהוה
אלהיכם לאמר התפלל בעדנו אל
יהוה אלהינו וככל אשר יאמר יהוה
אלהינו כן הגד לנו ונעבד :
והתיתי לכון יומאדין ולא קבילתון
למיסרא ייי אלהכון ולכל די
שלחני לותכון : וכען מידע
תדעון ארי בחרבא בכפנא ובמותא
תמותון באתרא דאתון רעיתון
למיעל לאתותבא תמן :
והוה כד שבי ירמיה
למללא עם כל עמא ית כל פ
פתגמיא ייי אלההון דשלחיה יי
אלההון לותהון ית כל פתגמיא
האילין : ואמר
עזריה בר הושעי ויוחנן בר קרח
וכל גבריא דשקרין אמרין לירמיה
שקרא את מתנבי לא שלחך יי
אלהנא למימר לא תעלון למצרים
לאתותבא תמן : ארי ברוך בר
נריה מגרי יתך בנא בגיל למסקר
יתנא ביד דכשראי למקטל יתנא
ולגלאה יתנא לבבל : ולא קביל
יוחנן בר קריחו וכל רברבי חילוותא
וכל עמא למימרא ייי למיתב
בארעא דיהודה : ודבר יוחנן
בר קריחו וכל רברבי חילוותא ית
כל שארא דיהודה דתבו מכל
עממייא דאתבדרו לתמן לאתושבא
בארעא דיהודה : ית גברייא
וית נשייא וית טפלייא וית בנת מלכ
וית כל נפשתא די אשיב נבוזר ארנ
רב טבחיא על גדליה בר אחיקם
בר שפן וית ירמיה נבייא וית ברוך
בר נריה : ואתו לארעא דמצרים
ארי לא קבילו למימרא ייי ואתו
עד תחפנחס :
והוה פתגם נבואה מן קדם יי עם
ירמיה בתחפנחס למימר : סב
עפר אבנין רברבין ותטמרינון ב
בטפלן דבנינא די בתרע פרעה
בתחפנחס לעיני גברין יהודאין :

ישמה׳ כ׳ וישמעו׳ כ׳ ויקרא׳ כ׳ ויתיצבו׳ כ׳ ויתיצבו׳ כ׳ ויתיצבו

וְלֹא חוּת רֵעֵהוּ אָדָם וְלֹא יִרְעֶה אָדָם לְאָחִיו לֵאמֹר דְּעוּ אֶת יְהוָה כִּי כֻלָּם יֵדְעוּ אֹתִי מִקְּטַנָּם וְעַד גְּדוֹלָם נְאֻם יְהוָה כִּי אֶסְלַח לַעֲוֹנָם וְלַחַטָּאתָם לֹא אֶזְכָּר עוֹד׃ כֹּה אָמַר יְהוָה נֹתֵן שֶׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם חֻקּוֹת יָרֵחַ וְכוֹכָבִים לְאוֹר לָיְלָה רֹגַע הַיָּם וַיֶּהֱמוּ גַּלָּיו יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ אִם יָמֻשׁוּ הַחֻקִּים הָאֵלֶּה מִלְּפָנַי נְאֻם יְהוָה גַּם זֶרַע יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּתוּ מִהְיוֹת גּוֹי לְפָנַי כָּל הַיָּמִים׃ כֹּה אָמַר יְהוָה אִם יִמָּדְדוּ שָׁמַיִם מִלְמָעְלָה וְיֵחָקְרוּ מוֹסְדֵי אֶרֶץ לְמַטָּה גַּם אֲנִי אֶזְנַח בְּכָל זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַל כֹּל אֲשֶׁר עָשׂוּ נְאֻם יְהוָה׃ הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם יְהוָה וְנִבְנְתָה הָעִיר לַיהוָה מִמִּגְדַּל חֲנַנְאֵל שַׁעַר הַפִּנָּה׃ וְיָצָא עוֹד קָוֶה נֶגְדּוֹ עַל גִּבְעַת גָּרֵב וְסָבַב גֹּעָה׃ כָּל הַגַּיְא הַפְּגָרִים וְהַדֶּשֶׁן וְכָל הַשָּׂדוֹת עַד נַחַל קִדְרוֹן עַד פִּנַּת שַׁעַר הַסּוּסִים מִזְרָחָה קֹדֶשׁ לַיהוָה לֹא תִנָּתֵשׁ וְלֹא תִתָּץ עוֹד לָנֶצַח׃

כֹּה אָמַר יְהוָה מָצְאוּ חֵן בַּמִּדְבָּר עַם שְׂרִידֵי חָרֶב הָלוֹךְ לְהַרְגִּיעוֹ יִשְׂרָאֵל׃ מֵרָחוֹק יְהוָה נִרְאָה לִי וְאַהֲבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּיךְ עַל כֵּן מָשַׁכְתִּיךְ חָסֶד׃ עוֹד אֶבְנֵךְ וְנִבְנֵית בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל עוֹד תֵּעָדִי תֻפַּיִךְ וְיָצָאת בְּמָחוֹל מְשַׂחֲקִים׃ עוֹד תִּטְּעִי כְרָמִים בְּהָרֵי שֹׁמְרוֹן נָטְעוּ נֹטְעִים וְחִלֵּלוּ׃ כִּי יֵשׁ יוֹם קָרְאוּ נֹצְרִים בְּהַר אֶפְרָיִם קוּמוּ וְנַעֲלֶה צִיּוֹן אֶל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה רָנּוּ לְיַעֲקֹב שִׂמְחָה וְצַהֲלוּ בְּרֹאשׁ הַגּוֹיִם הַשְׁמִיעוּ הַלְלוּ וְאִמְרוּ הוֹשַׁע יְהוָה אֶת עַמְּךָ אֵת שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל׃ הִנְנִי מֵבִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ צָפוֹן וְקִבַּצְתִּים מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ בָּם עִוֵּר וּפִסֵּחַ בָּהָרָה יוֹלֶדֶת וְהַמְיַלֶּדֶת יַחְדָּו קָהָל גָּדוֹל יָשׁוּבוּ הֵנָּה׃ בִּבְכִי יָבֹאוּ וּבִתְחִנּוֹת אוֹבִילֵם אֲפַלְּגֵם אֶל נַחֲלֵי מַיִם בְּדֶרֶךְ יָשָׁר לֹא יִכָּשְׁלוּ בָהּ כִּי הָיִיתִי לְיִשְׂרָאֵל לְאָב וְאֶפְרַיִם בְּכֹרִי הוּא׃ שִׁמְעוּ דְבַר יְהוָה גּוֹיִם וְהַגִּידוּ בָאִיִּים מִמֶּרְחָק וְאִמְרוּ מְזָרֵה יִשְׂרָאֵל יְקַבְּצֶנּוּ וְשָׁמְרוֹ כְּרֹעֶה עֶדְרוֹ׃ כִּי פָדָה יְהוָה אֶת יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ׃ וְרָנְנוּ בִמְרוֹם צִיּוֹן וְנָהֲרוּ אֶל טוּב יְהוָה עַל דְּגָן וְעַל תִּירוֹשׁ וְעַל יִצְהָר וְעַל בְּנֵי צֹאן וּבָקָר וְהָיְתָה נַפְשָׁם כְּגַן רָוֶה וְלֹא יוֹסִפוּ לְדַאֲבָה עוֹד׃ אָז תִּשְׂמַח בְּתוּלָה בְּמָחוֹל וּבַחוּרִים וְזְקֵנִים יָחְדָּו וְהָפַכְתִּי אֶבְלָם לְשָׂשׂוֹן וְנִחַמְתִּים וְשִׂמַּחְתִּים מִיגוֹנָם׃ וְרִוֵּיתִי נֶפֶשׁ הַכֹּהֲנִים דָּשֶׁן וְעַמִּי אֶת טוּבִי יִשְׂבָּעוּ נְאֻם יְהוָה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה קוֹל בָּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רָחֵל מְבַכָּה עַל בָּנֶיהָ מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל בָּנֶיהָ כִּי אֵינֶנּוּ׃ כֹּה אָמַר יְהוָה מִנְעִי קוֹלֵךְ מִבֶּכִי וְעֵינַיִךְ מִדִּמְעָה כִּי יֵשׁ שָׂכָר לִפְעֻלָּתֵךְ נְאֻם יְהוָה וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב׃ וְיֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֵךְ נְאֻם יְהוָה וְשָׁבוּ בָנִים לִגְבוּלָם׃ שָׁמוֹעַ שָׁמַעְתִּי אֶפְרַיִם מִתְנוֹדֵד יִסַּרְתַּנִי וְאִוָּסֵר כְּעֶגְלָה לֹא לָמֻדָה הֲשִׁיבֵנִי וְאָשׁוּבָה כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהָי׃ כִּי אַחֲרֵי שׁוּבִי נִחַמְתִּי וְאַחֲרֵי הִוָּדְעִי סָפַקְתִּי עַל יָרֵךְ בּוֹשְׁתִּי וְגַם נִכְלַמְתִּי כִּי נָשָׂאתִי חֶרְפַּת נְעוּרָי׃ הֲבֵן יָקִיר לִי אֶפְרַיִם אִם יֶלֶד שַׁעֲשׁוּעִים כִּי מִדֵּי דַבְּרִי בּוֹ זָכוֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד עַל כֵּן הָמוּ מֵעַי לוֹ רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ נְאֻם יְהוָה׃ הָקִימִי לָךְ צִיֻּנִים שִׂימִי לָךְ מְרוֹרִים שִׁיתִי לִבֵּךְ לַמְסִלָּה דֶּרֶךְ הָלָכְתְּ שׁוּבִי בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל שׁוּבִי אֶל עָרַיִךְ אֵלֶּה׃ עַד מָתַי תִּתְחַמָּקִי הַבַּת הַשּׁוֹבָבָה כִּי בָרָא יְהוָה חֲדָשָׁה בָּאָרֶץ נְקֵבָה תְּסוֹבֵב גָּבֶר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד יֹאמְרוּ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבְעָרֶיהָ בְּשׁוּבִי אֶת שְׁבוּתָם יְבָרֶכְךָ יְהוָה נְוֵה צֶדֶק הַר הַקֹּדֶשׁ׃ וְיָשְׁבוּ בָהּ יְהוּדָה וְכָל עָרָיו יַחְדָּו אִכָּרִים וְנָסְעוּ בַּעֲדָר׃ כִּי הִרְוֵיתִי נֶפֶשׁ עֲיֵפָה וְכָל נֶפֶשׁ דַּלָּה מָלֵאתִי׃ עַל זֹאת הֲקִיצוֹתִי וָאֶרְאֶה וְשְׁנָתִי עָרְבָה לִי׃ הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם יְהוָה וְזָרַעְתִּי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוּדָה זֶרַע אָדָם וְזֶרַע בְּהֵמָה׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר שָׁקַדְתִּי עֲלֵיהֶם לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ וְלַהֲרוֹס וּלְהַאֲבִיד וּלְהָרַע כֵּן אֶשְׁקֹד עֲלֵיהֶם לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ נְאֻם יְהוָה׃ בַּיָּמִים הָהֵם לֹא יֹאמְרוּ עוֹד אָבוֹת אָכְלוּ בֹסֶר וְשִׁנֵּי בָנִים תִּקְהֶינָה׃ כִּי אִם אִישׁ בַּעֲוֹנוֹ יָמוּת כָּל הָאָדָם הָאֹכֵל הַבֹּסֶר תִּקְהֶינָה שִׁנָּיו׃ הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם יְהוָה וְכָרַתִּי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה׃ לֹא כַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת אֲבוֹתָם בְּיוֹם הַחֲזִיקִי בְיָדָם לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר בְּרִיתִי הֵמָּה הֵפֵרוּ וְאָנֹכִי בָּעַלְתִּי בָּם נְאֻם יְהוָה׃ כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרֹת אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים הָהֵם נְאֻם יְהוָה נָתַתִּי אֶת תּוֹרָתִי בְּקִרְבָּם וְעַל לִבָּם אֶכְתְּבֶנָּה וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ לִי לְעָם׃ וְלֹא יְלַמְּדוּ עוֹד אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת אָחִיו לֵאמֹר דְּעוּ אֶת יְהוָה כִּי כֻלָּם יֵדְעוּנִי מִקְּטַנָּם וְעַד גְּדוֹלָם נְאֻם יְהוָה כִּי אֶסְלַח לַעֲוֹנָם וְלַחַטָּאתָם לֹא אֶזְכָּר עוֹד׃ כֹּה אָמַר

על יהוה אל. כל מיני שקר. כי יכוין את הלב לעשות כמו שהוא מדבר ויתקן מעשיו כי אם כבעלילות לעשות מה שהוא רוצה: כי אמרי שקר. מלות שקר הם: אין לי חפץ בהם. מאן דאמר לי לא בעינא ליה: הנאם יהוה. שני תיבות הנאום כתוב לפי שיש כאן שני ענינים: כי אם היטב. כתוב כאן לשון יחיד ולמעלה לשון רבים לפי שהוא מדבר עם כל אחד ואחד: כי אם עשו. כתוב כאן לשון רבים ולמעלה לשון יחיד לפי שהוא מדבר עם כל אחד ואחד: איש את רעהו. כל אחד ואחד: אל תבטחו. אל תסמכו: הנה אתם בוטחים. אתם סומכים: לשקר. לדבר שקר: הגנב רצח. כתוב כאן ו' ולמעלה בלא ו' לפי שהוא מדבר עם כל אחד ואחד: ונקיתי. ולא הרגתי: ואחרי. ואחר שתעשו כל הרעות האלו: הבית אשר נקרא שמי עליו. שהוא בית המקדש: בעיניכם. לפי דעתכם: הנה גם אני. אף אני: ראיתי. אמר הקב"ה: נאם יהוה. שני תיבות הנאום כתוב לפי שיש כאן שני ענינים: ועתה. אחר שראיתם כל זה: כאשר עשיתי לשלה. שהחריבה ונתתי לחרפה ולקללה: אל כל זרעכם. אל כל שבטיכם: את כל זרע אפרים. את כל שבטי עשרת השבטים: והשלכתי. והגליתי: את כל זרע אחיכם. את כל שבטי יהודה: את כל זרע יעקב. את כל שבטי יעקב: ואתה אל תתפלל. אל תבקש רחמים: בעד העם הזה. בשביל העם הזה: ואל תשא. אל תבקש: ואל תפגע בי. אל תתחנן לפני: כי איני שומע אליך. אם תתחנן לפני: הלוא אותם. הלוא את בניהם: מכעיסים. מרגיזים: לקטר. להקטיר: לנסכים. לנסך יין: לעשות פנות. לעשות פנים: לכלמתם. לבושתם: הנה אפי ועברתי. אפי ועברתי הנה: נתכת. נמסת: ולא תכבה. ולא יהא לה כבוי: על כל עץ השדה. על כל אילני השדה: ועל פרי האדמה. על כל פירות האדמה: ובערה ולא תכבה. ולא יהא לה כבוי: כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל. כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל: עולותיכם. קרבנותיכם: אל זבחיכם. אל קרבנותיכם: ואכלו בשר. אכלו בשר: כי לא דברתי את אבותיכם. כי לא דברתי עם אבותיכם: ביום הוציאי אותם. ביום שהוציאי אותם: על דברי עולות וזבח. על דברי קרבנות: כי אם את הדבר הזה. כי אם את הדבר הזה: צויתי את עמי לאמר. צויתי את עמי לאמר: שמעו בקולי. שמעו לקולי: והייתי לכם לאלהים. והייתי לכם לאלהים: והלכתם בכל הדרך. והלכתם בכל הדרך: אשר אצוה אתכם. אשר אצוה אתכם: למען ייטב לכם. למען ייטב לכם: ולא שמעו. ולא שמעו לקולי: ולא הטו את אזנם. ולא הטו את אזנם: וילכו במעצות. וילכו במעצות: בשרירות לבם. בשרירות לבם: הרע. הרע לעצמם: ולא היה. ולא היה: מן היום אשר יצאו. מן היום אשר יצאו: ואשלח אליכם. ואשלח אליכם: את כל עבדי הנביאים. את כל עבדי הנביאים: השכם ושלח. השכם ושלח: ולא שמעו. ולא שמעו לקולי: ולא הטו את אזנם. ולא הטו את אזנם: ויקשו עורף. ויקשו עורף: הרעו. הרעו לעצמם: מאבדה. מכרתה: ונכרתה. ונכרתה: מעל פניהם. מעל פניהם: כי עשו בני יהודה. כי עשו בני יהודה: הרעים בעיני. הרעים בעיני: שמו שקוציהם. שמו שקוציהם: לטמא אותו. לטמא אותו: ובנו את במות התפת. ובנו את במות התפת: אשר בגי בן הנם. אשר בגי בן הנם: להעביר את בניהם. להעביר את בניהם: ואת בנותיהם. ואת בנותיהם: באש. באש: אשר לא צויתי. אשר לא צויתי: ולא עלתה. ולא עלתה: על לבי. על לבי: לכן הנה ימים. לכן הנה ימים: ולא יקרא. ולא יקרא: כי אם גיא הטבחה. כי אם גיא הטבחה: וקברו בתפת. וקברו בתפת: מאין מקום. מאין מקום: ונבלת העם הזה. ונבלת העם הזה: ולמאכל. ולמאכל: לחיות הארץ. לחיות הארץ: ואין מחריד. ואין מחריד: והשבתי. והשבתי: מעיר יהודה. מעיר יהודה: ומחוצות ירושלם. ומחוצות ירושלם: קול ששון. קול ששון: וקול שמחה. וקול שמחה: קול חתן. קול חתן: וקול כלה. וקול כלה: כי לשמה. כי לשמה: הארץ לחרבה. הארץ לחרבה: מעצמותיהם. מעצמותיהם: ומקברותם. ומקברותם: והוציאו. והוציאו: את עצמות מלכי יהודה. את עצמות מלכי יהודה: ואת עצמות שריו. ואת עצמות שריו: ואת עצמות הכהנים. ואת עצמות הכהנים: ואת עצמות הנביאים. ואת עצמות הנביאים: ואת עצמות יושבי ירושלם. ואת עצמות יושבי ירושלם: מקברותם. מקברותם: אשר דרשום. אשר דרשום: ואשר עבדום. ואשר עבדום: ואשר הלכו אחריהם. ואשר הלכו אחריהם: ואשר השתחוו להם. ואשר השתחוו להם: לא יאספו. לא יאספו: ולא יקברו. ולא יקברו: לדמן על פני האדמה. לדמן על פני האדמה: ונבחר. ונבחר: מכל המשפחות. מכל המשפחות: הנשארים. הנשארים: מכל המקומות. מכל המקומות: אשר הדחתים. אשר הדחתים: נאם יהוה צבאות. נאם יהוה צבאות: ואמרת אליהם. ואמרת אליהם: כה אמר יהוה. כה אמר יהוה: הלוא יפול. הלוא יפול: ישוב. ישוב: אם יסור. אם יסור: למה שובבת. למה שובבת: העם הזה. העם הזה: ירושלם. ירושלם: משובה נצחית. משובה נצחית: החזיקו. החזיקו: במרמה. במרמה: מאנו לשוב. מאנו לשוב: הקשבתי. הקשבתי: ולא דובר כן. ולא דובר כן: מה עשה. מה עשה: איש מרעתו. איש מרעתו: כל שב. כל שב: במרוצתם. במרוצתם: כסוס שועה. כסוס שועה: במלחמה. במלחמה: אפסו. אפסו: ידעו. ידעו: את משפט יהוה. את משפט יהוה: איכה תאמרו. איכה תאמרו: חכמים אנחנו. חכמים אנחנו: ותורת יהוה. ותורת יהוה: עמנו. עמנו: הנה לשקר. הנה לשקר: עשתה עט שקר. עשתה עט שקר: בית לימוד. בית לימוד: הבישו. הבישו: חתו. חתו: ולכן. ולכן: נתתי נשיהם. נתתי נשיהם: לאחרים. לאחרים: שדותיהם. שדותיהם: ירשיהם. ירשיהם: כי מקטן ועד גדול. כי מקטן ועד גדול: כל בוצע בצע. כל בוצע בצע: ומנביא ועד כהן. ומנביא ועד כהן: כל עשה שקר. כל עשה שקר: ורפאו את שבר. ורפאו את שבר: עמי על שבר. עמי על שבר: נחלתי. נחלתי: בוגדים. בוגדים: כי כולם מנאפים. כי כולם מנאפים: ועדת בגדים. ועדת בגדים: ודרכו. ודרכו: כקשתם. כקשתם: לא לאמונה. לא לאמונה: בארץ. בארץ: כי מרע אל רע. כי מרע אל רע: יצאו. יצאו: ואותי לא ידעו. ואותי לא ידעו: נאם יהוה. נאם יהוה: איש מרעהו. איש מרעהו: ואיש לרעהו. ואיש לרעהו: לא ידברו אמת. לא ידברו אמת: למדו לשונם. למדו לשונם: דבר עון. דבר עון: נלאו. נלאו: שבתך. שבתך: בתוך מרמה. בתוך מרמה: במרמה. במרמה: מאנו. מאנו: דעת אותי. דעת אותי: נאם יהוה. נאם יהוה: לכן כה אמר. לכן כה אמר: הנני צורפם. הנני צורפם: ובחנתי. ובחנתי: מפני חץ שחוט. מפני חץ שחוט: דבר שלום. דבר שלום: ובקרבו ישים. ובקרבו ישים: ועל כל אלה. ועל כל אלה: הלא את פקדם. הלא את פקדם: נאם יהוה. נאם יהוה: אם לא בגוי. אם לא בגוי: כזאת. כזאת: שמה. שמה: ועל הרים. ועל הרים: נשאו קינה. נשאו קינה: כי נצתו. כי נצתו: מבלי עובר. מבלי עובר: ולא שמעו. ולא שמעו: מעוף השמים. מעוף השמים: ועד בהמה. ועד בהמה: נדדו הלכו. נדדו הלכו: ונתתי את ירושלם. ונתתי את ירושלם: ואת ערי יהודה. ואת ערי יהודה: מיושב. מיושב: ומי האיש החכם. ומי האיש החכם: ויגידהו. ויגידהו: על מה אבדה הארץ. על מה אבדה הארץ: נצתה כמדבר. נצתה כמדבר: מבלי עובר. מבלי עובר: ויאמר יהוה. ויאמר יהוה: על עזבם את תורתי. על עזבם את תורתי: ולא שמעו. ולא שמעו: ולא הלכו בה. ולא הלכו בה: ויפן בשרירות. ויפן בשרירות: ויעתדו להם. ויעתדו להם: לכן כה אמר. לכן כה אמר: הנני מאכילם. הנני מאכילם: ולענה. ולענה: והשקיתים. והשקיתים: מים. מים: ופזרתים. ופזרתים: ושלחתי. ושלחתי: אחריהם. אחריהם: עד כלותי. עד כלותי: כה אמר יהוה. כה אמר יהוה: התבוננו. התבוננו: ותקרנה. ותקרנה: ותבואנה. ותבואנה: ותשמענה. ותשמענה: כי קול. כי קול: נשמע. נשמע: מציון. מציון: שדדנו. שדדנו: כי עזבו. כי עזבו: כי השליכו. כי השליכו: כי נפלו. כי נפלו: כי עזבו. כי עזבו: כי נתצו. כי נתצו: כי חללי. כי חללי: ועקי. ועקי: הגידו בארנון. הגידו בארנון: שדד מואב. שדד מואב: ומשפט בא. ומשפט בא: ועל דיבון. ועל דיבון: ועל נבו. ועל נבו: ועל בית דבלתים. ועל בית דבלתים: ועל קריתים. ועל קריתים: ועל בית גמול. ועל בית גמול: ועל בית מעון. ועל בית מעון: ועל קריות. ועל קריות: ועל בצרת. ועל בצרת: ועל כל ערי ארץ. ועל כל ערי ארץ: מואב. מואב: קרובה. קרובה: ורעתו. ורעתו: מהר. מהר: השביתי. השביתי: נאם יהוה. נאם יהוה: מעלה. מעלה: ובקטר. ובקטר: לאלהיו. לאלהיו: ויבשו. ויבשו: מכמוש. מכמוש: כאשר בשו. כאשר בשו: מבית אל. מבית אל: מבטחם. מבטחם: איך תאמרו. איך תאמרו: גבורים. גבורים: ואנשי חיל. ואנשי חיל: למלחמה. למלחמה: שדד מואב. שדד מואב: ועריה עלה. ועריה עלה: ומבחר. ומבחר: בחוריו ירדו. בחוריו ירדו: למטבח. למטבח: נאם המלך. נאם המלך: יהוה צבאות. יהוה צבאות: שמו. שמו: קריב איד. קריב איד: ואתיו. ואתיו: וקדוניו. וקדוניו: ויסקר עוליהון. ויסקר עוליהון: לבוא ותעלו. לבוא ותעלו: מדרה. מדרה: מאד. מאד: נדו. נדו: לו. לו: כל סביביו. כל סביביו: וכל ירעי. וכל ירעי: שמו. שמו: אמרו. אמרו: איכה נשבר. איכה נשבר: עז. עז: מקל תפארה. מקל תפארה: רדי. רדי: מכבוד. מכבוד: שבי. שבי: בצמא. בצמא: שבר. שבר: נרעצה. נרעצה: כי. כי: שולד. שולד: מואב. מואב: עלה. עלה: בך. בך: שחת. שחת: מבצריך. מבצריך: אל דרך. אל דרך: ועמדי. ועמדי: ישבת ערוער. ישבת ערוער: שאלי. שאלי: נס. נס: תמלטי. תמלטי: אמרי. אמרי: מה. מה: נהיתה. נהיתה: הבוש. הבוש: מואב. מואב: כי. כי: ותחוחלי. ותחוחלי: ויללי. ויללי: והגידו. והגידו: בארנון. בארנון: כי. כי: שדד. שדד: מואב. מואב: ומשפט. ומשפט: בא. בא: אל ארץ. אל ארץ: המישר. המישר: אל חלון. אל חלון: ואל יהצה. ואל יהצה: ועל. ועל: מיפעת. מיפעת: ועל. ועל: דיבון. דיבון: ועל. ועל: נבו. נבו: ועל. ועל: בית דבלתים. בית דבלתים: ועל. ועל: בית גמול. בית גמול: ועל. ועל: בית מעון. בית מעון: ועל. ועל: קריות. קריות: ועל. ועל: בצרת. בצרת: ועל. ועל: כל ערי. כל ערי: ארץ. ארץ: מואב. מואב: הרחוקות. הרחוקות: והקרובות. והקרובות: נגדעה. נגדעה: קרן. קרן: מואב. מואב: וזרעו. וזרעו: נשברה. נשברה: נאם. נאם: יהוה. יהוה: השכירוהו. השכירוהו: כי. כי: על. על: יהוה. יהוה: תגדיל. תגדיל: וסמכו. וסמכו: מואב. מואב: בקיאו. בקיאו: והיה. והיה: לשחוק. לשחוק: גם. גם: הוא. הוא: ואם. ואם: לוא. לוא: השחוק. השחוק: היתה. היתה: לך. לך: ישראל. ישראל: אם. אם: בגנבים. בגנבים: נמצאה. נמצאה: כי. כי: מדי. מדי: דברך. דברך: בו. בו: תרנגדנו. תרנגדנו: ללעיב. ללעיב: אף. אף: אינו. אינו: ועל. ועל: התרוממו. התרוממו: ישראל. ישראל: בהלא. בהלא: חבש. חבש: לכן. לכן: כאולי. כאולי: בנעורו. בנעורו: ישכב. ישכב: אשכלות. אשכלות: בנו. בנו: יוסף. יוסף: בן. בן: תמלגתן. תמלגתן:

שלח יהוה. הוא פקידה כי היא לשון שכר: ותקם ותלך. כתוב על מרים: ותדבר. הוא האמור כאן: כי כושית. כתוב על מרים שהיתה כושית: אשר לקח. כתוב על מרים שלקחה: כי אשה כושית לקח. לפי שהיתה יפת תואר: ויאמרו הרק אך. לשון שחוק הוא: הלא גם אתנו. כתוב על מרים ועל אהרן: ויאמרו. לאחיהם: ויאמר שמעו. לשון שחוק הוא: אם יהיה נביאכם. אם יש לכם נביא: אליו. אלי: אדבר. אני: בחלום. בחלום: אתנבא. אתנבא: לו. לו: בפה אל פה. בפה אל פה: ומראה. ומראה: ולא בחידות. ולא בחידות: ותמנת יהוה. ותמנת יהוה: יביט. יביט: ומדוע. ומדוע: לא יראתם. לא יראתם: לדבר. לדבר: ויחר אף. ויחר אף: וילך. וילך: והענן. והענן: סר. סר: מעל. מעל: והנה מרים. והנה מרים: מצרעת. מצרעת: כשלג. כשלג: ויפן. ויפן: ומצרעת. ומצרעת: ויאמר. ויאמר: אל נא. אל נא: תהי. תהי: כמת. כמת: אשר. אשר: בצאתו. בצאתו: מרחם. מרחם: ויחסר. ויחסר: חצי. חצי: בשרו. בשרו: אל נא. אל נא: תסגר. תסגר: מחוץ. מחוץ: למחנה. למחנה: שבעת ימים. שבעת ימים: תאסף. תאסף: שבעת ימים. שבעת ימים: ואחר. ואחר: תבוא. תבוא: ותסגר. ותסגר: מחוץ. מחוץ: למחנה. למחנה: שבעת ימים. שבעת ימים: ואחר. ואחר: תבוא. תבוא: למחנה. למחנה: ותשב. ותשב: מחוץ. מחוץ: למחנה. למחנה: שבעת ימים. שבעת ימים: ואחר. ואחר: תבוא. תבוא: אל הבית. אל הבית: ותהי. ותהי: מצרעת. מצרעת: כשלג. כשלג: ויצא. ויצא: משה. משה: מן העיר. מן העיר: ויצעק. ויצעק: אל יהוה. אל יהוה: לאמר. לאמר: אל נא. אל נא: תרפא. תרפא: נא לה. נא לה: ויאמר. ויאמר: ואביה. ואביה: ירק. ירק: ירק. ירק: בפניה. בפניה: ותכלם. ותכלם: שבעת ימים. שבעת ימים: תסגר. תסגר: מחוץ. מחוץ: למחנה. למחנה: ואחר. ואחר: תאסף. תאסף: ותהי. ותהי: מרים. מרים: מחוץ. מחוץ: למחנה. למחנה: שבעת ימים. שבעת ימים: והעם. והעם: לא נסע. לא נסע: עד. עד: האספה. האספה: מרים. מרים: ואחר. ואחר: נסעו. נסעו: העם. העם: חצרות. חצרות: ויתנו. ויתנו: את קולם. את קולם: ויבכו. ויבכו: העם. העם: לזרעם. לזרעם: ולאנשיהם. ולאנשיהם: לאמר. לאמר: מי יאכלנו. מי יאכלנו: בשר. בשר: אשר. אשר: אכל. אכל: חנם. חנם: כי. כי: טוב. טוב: לנו. לנו: במצרים. במצרים: ואת. ואת: האבטחים. האבטחים: ואת. ואת: הקשאים. הקשאים: ואת. ואת: החציר. החציר: ואת. ואת: הבצלים. הבצלים: ואת. ואת: השומים. השומים: ועתה. ועתה: נפשנו. נפשנו: יבשה. יבשה: אין. אין: כל. כל: בלתי. בלתי: אל. אל: המן. המן: נגד. נגד: עינינו. עינינו: והמן. והמן: כזרע. כזרע: גד. גד: הוא. הוא: ועינו. ועינו: כעין. כעין: הבדלח. הבדלח: העם. העם: ושטו. ושטו: ובררו. ובררו: ברחים. ברחים: או. או: דכו. דכו: במכתשת. במכתשת: ובשלו. ובשלו: בפרור. בפרור: ועשו. ועשו: אתו. אתו: עוגות. עוגות: והיה. והיה: טעמו. טעמו: כטעם. כטעם: לשד. לשד: השמן. השמן: וירד. וירד: הטל. הטל: על. על: המחנה. המחנה: לילה. לילה: וירד. וירד: המן. המן: ובכה. ובכה: העם. העם: למשפחתיו. למשפחתיו: איש. איש: פתח. פתח: אהלו. אהלו: ויחר. ויחר: אף. אף: מאד. מאד: ובעיני. ובעיני: משה. משה: רע. רע: ויאמר. ויאמר: משה. משה: אל יהוה. אל יהוה: למה הרעות. למה הרעות: לעבדך. לעבדך: ולמה. ולמה: לא. לא: מצאתי. מצאתי: חן. חן: בעיניך. בעיניך: לשום. לשום: את משא. את משא: כל העם. כל העם: הזה. הזה: עלי. עלי: אנכי. אנכי: כל העם. כל העם: הזה. הזה: אם אנכי. אם אנכי: הריתיהו. הריתיהו: אם אנכי. אם אנכי: ילדתיהו. ילדתיהו: כי תאמר. כי תאמר: אלי. אלי: כאשר. כאשר: ישא. ישא: האמן. האמן: את הילד. את הילד: על האדמה. על האדמה: אשר. אשר: נשבעת. נשבעת: לאבתיו. לאבתיו: מאין. מאין: לי. לי: בשר. בשר: לתת. לתת: לכל. לכל: העם. העם: הזה. הזה: כי. כי: יבכו. יבכו: עלי. עלי: לאמר. לאמר: תנה. תנה: לנו. לנו: בשר. בשר: ונאכלה. ונאכלה: לא. לא: אוכל. אוכל: לבדי. לבדי: את. את: כל. כל: העם. העם: הזה. הזה: כי. כי: כבד. כבד: ממני. ממני: ואם. ואם: ככה. ככה: את. את: עשה. עשה: לי. לי: הרגני. הרגני: נא. נא: הרג. הרג: אם. אם: מצאתי. מצאתי: חן. חן: בעיניך. בעיניך: ואל. ואל: אראה. אראה: ברעתי. ברעתי: ויאמר. ויאמר: יהוה. יהוה: אל משה. אל משה: אספה. אספה: לי. לי: שבעים. שבעים: איש. איש: מזקני. מזקני: ישראל. ישראל: אשר. אשר: ידעת. ידעת: כי. כי: הם. הם: זקני. זקני: העם. העם: ושטריו. ושטריו: ולקחת. ולקחת: אתם. אתם: אל. אל: אהל. אהל: מועד. מועד: והתיצבו. והתיצבו: שם. שם: עמך. עמך: וירדתי. וירדתי: ודברתי. ודברתי: עמך. עמך: שם. שם: ואצלתי. ואצלתי: מן. מן: הרוח. הרוח: אשר. אשר: עליך. עליך: ושמתי. ושמתי: עליהם. עליהם: ונשאו. ונשאו: אתך. אתך: במשא. במשא: העם. העם: ולא. ולא: תשא. תשא: אתה. אתה: לבדך. לבדך: ואל. ואל: העם. העם: הזה. הזה: תאמר. תאמר: אליהם. אליהם: התקדשו. התקדשו: למחר. למחר: ואכלתם. ואכלתם: בשר. בשר: כי. כי: בכיתם. בכיתם: באזני. באזני: יהוה. יהוה: לאמר. לאמר: מי. מי: יאכלנו. יאכלנו: בשר. בשר: כי. כי: טוב. טוב: היה. היה: לנו. לנו: במצרים. במצרים: ונתן. ונתן: יהוה. יהוה: לכם. לכם: בשר. בשר: ואכלתם. ואכלתם: לא. לא: יום. יום: אחד. אחד: ולא. ולא: יומים. יומים: ולא. ולא: חמשה. חמשה: ימים. ימים: ולא. ולא: עשרה. עשרה: ימים. ימים: ולא. ולא: עשרים. עשרים: יום. יום: עד. עד: חדש. חדש: ימים. ימים: עד. עד: אשר. אשר: יצא. יצא: מאפכם. מאפכם: והיה. והיה: לכם. לכם: לזרא. לזרא: יען. יען: כי. כי: מאסתם. מאסתם: את. את: יהוה. יהוה: אשר. אשר: בקרבכם. בקרבכם: ותבכו. ותבכו: לפניו. לפניו: לאמר. לאמר: למה. למה: זה. זה: יצאנו. יצאנו: ממצרים. ממצרים: ויאמר. ויאמר: משה. משה: ששים. ששים: אלף. אלף: רגלי. רגלי: העם. העם: אשר. אשר: אנכי. אנכי: בקרבו. בקרבו: ואתה. ואתה: אמרת. אמרת: בשר. בשר: אתן. אתן: להם. להם: ואכלו. ואכלו: חדש. חדש: ימים. ימים: הצאן. הצאן: והבקר. והבקר: ישחט. ישחט: להם. להם: ומצא. ומצא: להם. להם: אם. אם: את. את: כל. כל: דגי. דגי: הים. הים: יאסף. יאסף: להם. להם: ומצא. ומצא: להם. להם: ויאמר. ויאמר: יהוה. יהוה: אל משה. אל משה: היד. היד: יהוה. יהוה: תקצר. תקצר: עתה. עתה: תראה. תראה: היקרך. היקרך: דברי. דברי: אם. אם: לא. לא: ויצא. ויצא: משה. משה: ויספר. ויספר: לעם. לעם: את. את: דברי. דברי: יהוה. יהוה: ויאסף. ויאסף: שבעים. שבעים: איש. איש: מזקני. מזקני: העם. העם: ויעמד. ויעמד: אתם. אתם: סביבות. סביבות: האהל. האהל: ויתנבאו. ויתנבאו: ולא. ולא: יספו. יספו: ויתנבאו. ויתנבאו: ויתנבאו. ויתנבאו: ויתנבאו. ויתנבא

שִׁבְטֵן קְרִיָּא וּשְׁרִי בְּגֵיהָא יְחִבֵי
מֹאָב וְחֵוִי בֵּינְהוֹן וְשַׁקְבָּא פּוּם
שִׁבְטָא וְחַתְיָא וְשָׁרְיָא בְּאַרְעָא
נַטְיָא: שְׁמַעְנָא רְגָרֵי מוֹאָב
דְּסַגִּיאִין לַחְרָא דְּגַרְבִּיהוֹן וְ
וְסַפְּקָנְהוֹן וְגֵיוָתְהוֹן וְרָמוּרֵי
לְבָחוֹן: מֲקָטֵי יְיָ אֲמַר יְיָ עוֹבְדֵי
דְּגַרְבְּהוֹן וְלָא יִתְקַיְּמוּן יְקִירֵיהוֹן וְלָא
מְרַחֲשִׁין עֲבָדוּ: עַל כֵּן עַל
מוֹאָבְאֵי סְלִילִין וְעַל מוֹאָבְאֵי כ
כּוּלְהוֹן מְיַלְּלִין עַל אֲנָשֵׁי בְּרַן ת
תּוּקְפְּהוֹן רְוִין וְכַבֵּן בְּמָא דְּאִתְיְתִי
מְשַׁיְּרִין עַל יְקִירֵיהוֹן אֲתוֹ מְקַטְּלִין עַל
שְׁכְמָה מְסַלְּקִין גּוּוֵי עֲבָרוּ יְמָא עַד
יַמְעְזֵר מְטוּ עַל תַּדְרֵי עַל קְטִיפֵיהוֹן
בְּזוּיִין נְפִלוּ: וְתִתְקַיֵּשׁ בְּיַע
וְיִתְיְלָא מוֹאָב וְאֵילְעָא מוֹאָב
וְתֵמַר מַסְעֲרוֹהִי בְּאֵבְטְלוּתֵי לָא
יְעִיבְרוּן עֵיבוּרִין לְאֵל יְרִישְׁלֵם כ
בְּקִלְהוֹן: מְאוּנְתִּי תִּשְׁכּוֹן עַד
אֶיעֱלֵיךְ עַד יְתֵי אֶשְׁתַּבַּע קְלְהוֹן
מֵעֵיר עַד תּוֹרְעִים עֲגֵלַת מַלְחוֹת
רַבְּתָאֵי אֲרֵי אֵיכָה מִי נְקְרִים לְאֶרֶז
לְחוֹן: וַאֲבַטֵּיל מִן מוֹאָב אֲמַר יְיָ
מַקְרִיב קוֹרְבָּן עַל בָּמְתֵּיהּ וְסַכֵּיךְ
בּוּכְסַיִן לְשַׁעֲוָתֵיהּ: עַל כֵּן בְּלִבְחוֹן עַל
מוֹאָבְאֵי כְּבְיוֹנְאֵי וְהַמּוֹן עַל
אֲנָשֵׁי כְּרַךְ תּוּקְפְּהוֹן כֵּן אֲבַדְנָן
דְּיוֹן עַל כֵּן שְׁאֵרֵי נִיכְסַיְדוֹן וְדַקְנֵי
תְּכְזוֹן: אֲרֵי כָּל קָרֵי רֵישׁ נְגַר
וְכָל דְּקַן גְּלוּחַ עַל כָּל סְיָעִין ם
מִתְמַכְּכִין וְעַל מְרָעֵיהוֹן סַק עַל
אֵיגַרְוֹהִי וְמוֹאָבְאֵי וּבְרוּחֵיהוֹן כִּוְלוֹן מִסְפְּדִין אֲרֵי תְבַרִית יָת מוֹאָב
כְּמָנָא דְּלֵית רְעוּתָא בֵּיהּ אֲמַר יְיָ: אֵיכְדֵין אֲתְבְּרוּ אֵילֵילִי אֵיכְדֵין אַחֲרוּ קְדָלוֹן מוֹאָבְאֵי

סמן יג׳. שלשתן בקריאה משעיסים סי׳. על כן פסוק בקריאה את כאן על אל סי׳ וישכב שמשון
עד חצי חלילה. ויתחדד על חלל שבע פעמים. ובתורה גוזים רבים על העור. שלח על כל תגרתה. על
כן לב למואב. לשחיל שלל חלם בו׳. ויתן שרי שחטות רו׳ח

עִזְבוּ עָרִים וְשִׁכְנוּ בַּסֶּלַע יְשְׁבֵי ם
מוֹאָב וִהְיִיתֶם כְּיוֹנָה תְּקַנֵּן בְּעֶבְרֵי פִי׳
פָּרַח: שָׁמַעְנוּ גְאוֹן מוֹאָב גֵּאֶה מְאֹד
גַּבְהוֹ וּגְאוֹנוֹ וְגַאֲוָתוֹ וְרֹם לִבּוֹ: אֲנִי
יָדַעְתִּי נְאֻם יְיָ עֶבְרָתוֹ וְלֹא כֵן
בַּדָּיו לֹא כֵן עָשׂוּ: עַל כֵּן עַל מוֹאָב
אֵילִיל וּלְמוֹאָב כֻּלֹּה אֶזְעָק אֶל אַנְשֵׁי
קִיר חֶרֶשׂ יֶהְגֶּה: מִבְּכִי יַעְזֵר אֲבַכֶּה־
לָךְ גֶּפֶן שִׂבְמָה נְטִישֹׁתַיִךְ עָבְרוּ יָם
עַד יָם יַעְזֵר נָגְעוּ עַל קֵיצֵךְ וְעַל ב
בְּצִירֵךְ שָׁדַד נָפָל: וְאֻסַּף שִׂמְחָה
מִשְּׂדֵיהֶן עַל עֲתוּדֵךְ וְעַל קָמִיךְ
שִׁכַּתִּי מִסֶּלְדֵּךְ גִּוְעוּ יְגֵעָה עַד
יַסְעִיר קוֹל וְתַדְהֵר עַל קְטִיפֵיךְ
בְּזוּיִן נְפָלוּ: וְתִתְקַיֵּשׁ בְּיַע
וְיִתְיְלָא מוֹאָב וְאֵילְעָא מוֹאָב
וְתֵמַר מַסְעֲרוֹהִי בְּאֵבְטְלוּתֵי לָא
יְעִיבְרוּן עֵיבוּרִין לְאֵל יְרִישְׁלֵם כ
בְּקִלְהוֹן: מְאוּנְתִּי תִּשְׁכּוֹן עַד
אֶיעֱלֵיךְ עַד יְתֵי אֶשְׁתַּבַּע קְלְהוֹן
מֵעֵיר עַד תּוֹרְעִים עֲגֵלַת מַלְחוֹת
רַבְּתָאֵי אֲרֵי אֵיכָה מִי נְקְרִים לְאֶרֶז
לְחוֹן: וַאֲבַטֵּיל מִן מוֹאָב אֲמַר יְיָ
מַקְרִיב קוֹרְבָּן עַל בָּמְתֵּיהּ וְסַכֵּיךְ
בּוּכְסַיִן לְשַׁעֲוָתֵיהּ: עַל כֵּן בְּלִבְחוֹן עַל
מוֹאָבְאֵי כְּבְיוֹנְאֵי וְהַמּוֹן עַל
אֲנָשֵׁי כְּרַךְ תּוּקְפְּהוֹן כֵּן אֲבַדְנָן
דְּיוֹן עַל כֵּן שְׁאֵרֵי נִיכְסַיְדוֹן וְדַקְנֵי
תְּכְזוֹן: אֲרֵי כָּל קָרֵי רֵישׁ נְגַר
וְכָל דְּקַן גְּלוּחַ עַל כָּל סְיָעִין ם
מִתְמַכְּכִין וְעַל מְרָעֵיהוֹן סַק עַל
אֵיגַרְוֹהִי וְמוֹאָבְאֵי וּבְרוּחֵיהוֹן כִּוְלוֹן מִסְפְּדִין אֲרֵי תְבַרִית יָת מוֹאָב
כְּמָנָא דְּלֵית רְעוּתָא בֵּיהּ אֲמַר יְיָ: אֵיכְדֵין אֲתְבְּרוּ אֵילֵילִי אֵיכְדֵין אַחֲרוּ קְדָלוֹן מוֹאָבְאֵי

סמן יג׳. שלשתן בקריאה משעיסים סי׳. על כן פסוק בקריאה את כאן על אל סי׳ וישכב שמשון
עד חצי חלילה. ויתחדד על חלל שבע פעמים. ובתורה גוזים רבים על העור. שלח על כל תגרתה. על
כן לב למואב. לשחיל שלל חלם בו׳. ויתן שרי שחטות רו׳ח

בְּמוֹשַׁב־זֵית מוֹאָב לִשְׁחֹק וְלִמְחִתָּה
לְכָל סְבִיבָיו:
כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה הִנֵּה
כַּנֶּשֶׁר יְדָאֶה וּפֵרַשׂ כְּנָפָיו אֶל־מוֹאָב:
נִלְכְּדָה הַקְּרִיוֹת וְהַמְּצָדוֹת נִתְפָּשׂוּ
וְהָיָה לֵב גִּבּוֹרֵי מוֹאָב בַּיּוֹם הַהוּא
כְּלֵב אִשָּׁה מְצֵרָה: וְנִשְׁמַד מוֹאָב
מֵעָם כִּי עַל־יְהוָה הִגְדִּיל: פַּחַד
וָפַחַת וָפָח עָלַיִךְ יוֹשֵׁב מוֹאָב נְאֻם־
יְהוָה: הַנָּס מִנֹּס הַפַּחַד יִפֹּל אֶל־
הַפַּחַת וְהָעֹלֶה מִן הַפַּחַת יִלָּכֵד בַּפָּח
כִּי־אָבִיא אֵלֶיהָ אֶל־מוֹאָב שְׁנַת
פְּקֻדָּתָם נְאֻם־יְהוָה: בְּצֵל חֶשְׁבּוֹן
עָמְדוּ מִבְּלִי כֹחַ כִּי־אֵשׁ יָצְאָה מ
מֵחֶשְׁבּוֹן וְלֶהָבָה מִבֵּין סִיחוֹן וַתֹּאכַל
פְּאַת מוֹאָב וְקִדְקֹד בְּנֵי שָׁאוֹן:
אוֹי לָךְ מוֹאָב אָבַד עַם כְּמוֹשׁ כִּי
לֻקְּחוּ בָנַיִךְ בַּשִּׁבְי וּבְנוֹתַיִךְ בַּשִּׁבְיָה:
וְשַׁבְתִּי שְׁבוּת־מוֹאָב בְּאַחֲרִית
הַיָּמִים נְאֻם־יְהוָה עַד הֵנָּה מִשְׁפַּט
מוֹאָב:
לִבְנֵי עַמּוֹן כֹּה אָמַר יְהוָה הֲבָנִים אֵין
לְיִשְׂרָאֵל אִם־יוֹרֵשׁ אֵין לוֹ מַדּוּעַ
יָרַשׁ מַלְכָּם אֶת־גָּד וְעַמּוֹ בְּעָרָיו יָשֵׁב
: לָכֵן הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה
וְהִשְׁמַעְתִּי אֶל־רַבַּת בְּנֵי־עַמּוֹן ס
תְּרוּעַת מִלְחָמָה וְהָיְתָה לְתַל שְׁמָמָה
וּבְנֹתֶיהָ בָּאֵשׁ תִּצַּתְנָה וְיָרַשׁ יִשְׂרָאֵל
אֶת־יוֹרְשָׁיו אָמַר יְיָ: ס
הֵילִילִי חֶשְׁבּוֹן כִּי שֻׁדְּדָה עָי צְעָקָה
בְּנוֹת רַבָּה הִתְאַזַּרְנָה שַׂקִּים סִפְּדְנָה

בְּתֵיחוֹן וְתָסֹבֶבְנָה לַחוֹן וְלַחֲבֵר
לְכָל מַעֲרֵיהֶן:
אֲרֵי כְדֵין אֲמַר יְיָ הָא ב
כְּנִשְׁרָא וְיִסְתַּעֵר בֵּין יִסְק מַלְכָּ
בְּמִשְׁרְיָתֵיהּ וְיִקְרֵי עַל מוֹאָב:
וְתִתְכְּבֵשׁ קִרְכּוֹם עִזְתֵּיהֶם וְתֵימָנֵי
וְיִהֵי לֵב גִּבָּרֵיהוֹן וְמוֹאָבְאֵי בְּיוֹמָא
הַהוּא כְּלֵב אִתְּתָא דְּעִיקָה לַת
בַּחֲבָלְתָא: וְיִשְׁתְּצוֹן מוֹאָבְאֵי
מִלְּמֶהֱוֵי עַם אֲרֵי עַל עִטְיָה דַיְיָ
אִתְגְּרָב: דְּחִיל וְכוּפְתָא וּמַצְדָּק
עֲלָךְ יָתֵיב מוֹאָב אֲמַר יְיָ: דְּעָרוֹק
מִן קָלָא דְּחִילָא יִפּוֹל לְגוֹ כּוּפְתָא
וְדִסְקָ מִגּוֹ כּוּפְתָא אֲיִתְאֲחִיד ב
בְּגַוֵּהּ אֲרֵי אַיְתֵיתִי עֲלוֹהִי עַל
מוֹאָבְאֵי שְׁנַת סְעָרוֹן חוּבֵיהוֹן ל
אֲמַר יְיָ: עַל אֲשַׁמְּטוּ לְיִתְבֵי
חֶשְׁבּוֹן וְלֶהָמֵן מִסְיוֹן וְתֵיכֻל
פְּאַת מוֹאָב וְקִדְקֹד בְּנֵי שָׁאוֹן:
אֲרֵי קָלָא דְּחִילְתָּא מִלֵּיהוֹן עֲרָקָ
מִתְּשִׁכּוֹן וְעָבְרֵי קְרָבָא מִגּוֹ כּוּפְתָא
מִבֵּין סִיחוֹן וְקַטִּיל רַבְרְבֵי מוֹאָב
וְיָקִירֵי בְּנֵי אִתְרַגְּשָׁא: וַי לָךְ
מוֹאָבְאֵי אֲבַדְתְּנָא עַמָּא דְּכְמוֹשׁ
לְכַמּוּשׁ אֲרֵי אִתְגְּרוּ בְּנֵךְ בְּשִׁבְיָא
וּבְנָתֵךְ בְּגֻלְוָתָא: וְאֶתוּב גְּלוּתָ
מוֹאָב בְּסוֹף יוֹמַיָּא אֲמַר יְיָ עַד הָכָא
לְסִיעֲבֵד פּוּרְעָנוּתָא מִן מוֹאָב:
לְבֵן אֲמַר יְיָ מִן אֲתוֹ אֲתוֹן
אֲמַר יְיָ הֲבָנִין לֵית לְיִשְׂרָאֵל אִם
יְרִית לֵית לֵיהּ מַדִּין אֲתְכְּסִין ם
מַלְכוֹמוֹן יָת עַמֵּיהּ ב
בְּקִרְוֹתוֹהִי יָתֵיהּ: בְּבֵן הָא יוֹמַיָּא
אֲמַר יְיָ וַאֲשַׁמַּע לְדָבְרָא בְּנֵי
עַמּוֹן יְבָבוּתָא עֲבֵרֵי קְרָבָא וּרְנוֹתָא
לְחֵל עֲדֵי וְיֵתְכֵי כְּפַרְנָזָא בְּנוּרָא
וְיֵתְקְרִין וְיֵיכְסוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כ
גְּבִיכוֹ עַמְמַיָּא וְנָחוּ מְתַכְּסָן לְוָתָן

אֲמַר יְיָ: אֵילִילִי חֶשְׁבּוֹן אֲרֵי אִתְחֲבִילַת עַי צְוֹחוּ חֲבֵי כְּפַרְנֵי רַבָּה אַגְרוּ מִקַּח קַפּוּדוֹ

רשי

בתיחון. הלחיצה
מלחמה. דיחוי שיגיעו
סלע. סם הסנה
שמר וחיות. הלו
כיוצים קפוד זה
שנאמר בורסם
לשלו בית סיפוק
מזון. עגל
שלשה לך
יצחר
כמו
ועל
כמו
כמו
כמו

ואת־שׁוֹטֵטֶת בְּנִתִּים אֲרֵי מְלִי־זוֹן בְּנַעֲלָתֵיךְ יְתֵךְ פִּי־תִתְנַבְּרוּחִי בְּרֹב עֲוֹנֵךְ נִגְלוּ שׁוֹלַיִךְ נֶחְמְסוּ מַכְאוֹבָיִךְ כִּי מָאֲסָה בִּי נְאֻם־יְהוָה׃ גַּם־אַתְּ הָלַכְתְּ אַחֲרֵי־אֹהֲבַי אַחֲרֵי כֵן אֵלֵךְ וְאַתְּ שָׁכַחְתִּנִי נְאֻם־יְהוָה׃ הִנֵּה אָנֹכִי אַגִּיד אֶת־צִדְקָתֵךְ וְאֶת־מַעֲשַׂיִךְ כִּי לֹא יוֹעִלוּ לָךְ׃ בְּעִתֵּךְ תִּזְעָקִי הֲלוֹא קִבּוּצַיִךְ יַצִּילוּךְ וְאֶת־כֻּלָּם יִשָּׂא רוּחַ הֶבֶל יִקַּח נְשִׁיָּא וְהַחוֹסֶה בִּי יִנְחַל־אָרֶץ וְיִרַשׁ הַר קָדְשִׁי׃ וְאָמַר סְלוּ סְלוּ פַּנּוּ דָרֶךְ הָרִימוּ מִכְשׁוֹל מִדֶּרֶךְ עַמִּי׃ כִּי כֹה אָמַר רָם וְנִשָּׂא שֹׁכֵן עַד וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ מָרוֹם וְקָדוֹשׁ אֶשְׁכֹּן וְאֶת־דַּכָּא וּשְׁפַל־רוּחַ לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפָלִים וּלְהַחֲיוֹת לֵב נִדְכָּאִים׃ כִּי לֹא לָנֶצַח אָרִיב וְלֹא לְעוֹלָם אֶקְצֹף כִּי רוּחַ מִלְּפָנַי יַעֲטֶף וְנְשָׁמוֹת אֲנִי עָשִׂיתִי׃ עֲוֹן בִּצְעוֹ קָצַפְתִּי וָאַךְ אַסְתִּר וָאֶקְצֹף וַיֵּלֶךְ שׁוֹבָב בְּדֶרֶךְ לִבּוֹ׃ דְּרָכָיו רָאִיתִי וְאֶרְפָּאֵהוּ וְאַנְחֵהוּ וַאֲשַׁלֵּם נִחֻמִים לוֹ וְלַאֲבֵלָיו׃ בּוֹרֵא נִיב שְׂפָתָיִם שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב אָמַר יְהוָה וּרְפָאתִיו׃ וְהָרְשָׁעִים כַּיָּם נִגָּרָשׁ כִּי הַשֹּׁקֵט לֹא יוּכָל וְגָרְשׁוּ מֵימָיו רֶפֶשׁ וָטִיט׃ אֵין שָׁלוֹם אָמַר אֱלֹהַי לָרְשָׁעִים׃ קְרָא בְגָרוֹן אַל־תַּחְשֹׂךְ כַּשּׁוֹפָר הָרֵם קוֹלֶךָ וְהַגֵּד לְעַמִּי פִּשְׁעָם וּלְבֵית יַעֲקֹב חַטֹּאתָם׃ וְאוֹתִי יוֹם יוֹם יִדְרֹשׁוּן וְדַעַת דְּרָכַי יֶחְפָּצוּן כְּגוֹי אֲשֶׁר צְדָקָה עָשָׂה וּמִשְׁפַּט אֱלֹהָיו לֹא עָזָב יִשְׁאָלוּנִי מִשְׁפְּטֵי־צֶדֶק קִרְבַת אֱלֹהִים יֶחְפָּצוּן׃ לָמָּה צַמְנוּ וְלֹא רָאִיתָ עִנִּינוּ נַפְשֵׁנוּ וְלֹא תֵדָע הֵן בְּיוֹם צֹם חֶפְצְכֶם וְכָל־עַצְּבֵיכֶם תִּנְגֹּשׂוּ׃ הֵן לְרִיב וּמַצָּה תָּצוּמוּ וְלַהַכּוֹת אֶגְרֹף רֶשַׁע לֹא תָצוּמוּ כַּיּוֹם אֶתְכֶם הַשְׁמִיעַ בַּמָּרוֹם קוֹלְכֶם׃ הֲכָזֶה יִהְיֶה צוֹם אֶבְחָרֵהוּ יוֹם עַנּוֹת אָדָם נַפְשׁוֹ הֲלָכֹף כְּאַגְמֹן רֹאשׁוֹ וְשַׂק וְאֵפֶר יָצִיעַ הֲלָזֶה תִּקְרָא צוֹם וְיוֹם רָצוֹן לַיהוָה׃ הֲלוֹא זֶה צוֹם אֶבְחָרֵהוּ פַּתֵּחַ חַרְצֻבּוֹת רֶשַׁע הַתֵּר אֲגֻדּוֹת מוֹטָה וְשַׁלַּח רְצוּצִים חָפְשִׁי וְכָל־מוֹטָה תְּנַתֵּקוּ׃ הֲלוֹא פָרֹס לָרָעֵב לַחְמֶךָ וַעֲנִיִּים מְרוּדִים תָּבִיא בָיִת כִּי־תִרְאֶה עָרֹם וְכִסִּיתוֹ וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלָּם׃ אָז יִבָּקַע כַּשַּׁחַר אוֹרֶךָ וַאֲרֻכָתְךָ מְהֵרָה תִצְמָח וְהָלַךְ לְפָנֶיךָ צִדְקֶךָ כְּבוֹד יְהוָה יַאַסְפֶךָ׃ אָז תִּקְרָא וַיהוָה יַעֲנֶה תְּשַׁוַּע וְיֹאמַר הִנֵּנִי אִם־תָּסִיר מִתּוֹכְךָ מוֹטָה שְׁלַח אֶצְבַּע וְדֹבֶר אָוֶן׃ וְתָפֵק לָרָעֵב נַפְשֶׁךָ וְנֶפֶשׁ נִעֲנָה תַּשְׂבִּיעַ אָז יִזְרַח בַּחֹשֶׁךְ אוֹרֶךָ וַאֲפֵלָתְךָ כַּצָּהֳרָיִם׃ וְנָחֲךָ יְהוָה תָּמִיד וְהַשְׂבִּיעַ בְּצַחְצָחוֹת נַפְשֶׁךָ וְעַצְמוֹתֶיךָ יַחֲלִיץ וְהָיִיתָ כְּגַן רָוֶה וְכְמוֹצָא מַיִם אֲשֶׁר לֹא יְכַזְּבוּ מֵימָיו׃ וּבָנוּ מִמְּךָ חָרְבוֹת עוֹלָם מוֹסְדֵי דוֹר וָדוֹר תְּחוֹנֵן וְקֹרָא לְךָ גֹּדֵר פֶּרֶץ מְשׁוֹבֵב נְתִיבוֹת לָשָׁבֶת׃ אִם־תָּשִׁיב מִשַּׁבָּת רַגְלֶךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶיךָ בְּיוֹם קָדְשִׁי וְקָרָאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֶג לִקְדוֹשׁ יְהוָה מְכֻבָּד וְכִבַּדְתּוֹ מֵעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ מִמְּצוֹא חֶפְצְךָ וְדַבֵּר דָּבָר׃ אָז תִּתְעַנַּג עַל־יְהוָה וְהַרְכַּבְתִּיךָ עַל־בָּמֳתֵי אָרֶץ וְהַאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ כִּי פִּי יְהוָה דִּבֵּר׃ הֵן לֹא־קָצְרָה יַד־יְהוָה מֵהוֹשִׁיעַ וְלֹא הִכְבִּיד אָזְנוֹ מִשְּׁמוֹעַ׃ כִּי אִם־עֲוֹנוֹתֵיכֶם הָיוּ מַבְדִּלִים בֵּינֵיכֶם וּבֵין אֱלֹהֵיכֶם וְחַטֹּאתֵיכֶם הִסְתִּירוּ פָנִים מִכֶּם מִשְּׁמוֹעַ׃ כִּי כַפֵּיכֶם נְגֹאֲלוּ בְדָם וְאֶצְבְּעֹתֵיכֶם בֶּעָוֹן שִׂפְתֹתֵיכֶם דִּבְּרוּ שֶׁקֶר לְשׁוֹנְכֶם עַוְלָתָה תָהְגֶּה׃ אֵין־קוֹרֵא בְצֶדֶק וְאֵין נִשְׁפָּט בֶּאֱמוּנָה בְּטָחַל עַל־תֹּהוּ וְדַבֵּר שָׁוְא הָרָה עָמָל וְיָלַד אָוֶן׃ בֵּיצֵי פֶתֶן בָּקָעוּ וְקוּרֵי עַכָּבִישׁ יֶאֱרֹגוּ הָאֹכֵל מִבֵּיצֵיהֶם יָמוּת וְהַצָּפוּן תִּפָּלֵק אָפְעֹנִי׃ קוּרֵיהֶם לֹא יִהְיוּ לְבֶגֶד וְלֹא יִתְכַּסּוּ בְּמַעֲשֵׂיהֶם מַעֲשֵׂיהֶם מַעֲשֵׂי אָוֶן וּפֹעַל חָמָס בְּכַפֵּיהֶם׃ רַגְלֵיהֶם לָרָע תָּרוּצְנָה וְיְמַהֲרוּ לִשְׁפֹּךְ דָּם נָקִי מַחְשְׁבוֹתֵיהֶם מַחְשְׁבוֹת אָוֶן שֹׁד וְשֶׁבֶר בִּמְסִלוֹתָם׃ דֶּרֶךְ שָׁלוֹם לֹא יָדָעוּ וְאֵין מִשְׁפָּט בְּמַעְגְּלוֹתָם נְתִיבוֹתֵיהֶם עִקְּשׁוּ לָהֶם כָּל־דֹּרֵךְ בָּהֶם לֹא יָדַע שָׁלוֹם׃ עַל־כֵּן רָחַק מִשְׁפָּט מִמֶּנּוּ וְלֹא תַשִּׂיגֵנוּ צְדָקָה נְקַוֶּה־אוֹר וְהִנֵּה חֹשֶׁךְ לִנְגֹהוֹת וּבָאֹפֶל נְהַלֵּךְ׃ נְגַשְׁשָׁה כָעִוְרִים קִיר וְכָאֵין עֵינַיִם נְגַשְׁשָׁה כָּשַׁלְנוּ בַּצָּהֳרַיִם כַּנֶּשֶׁף בַּשְּׁמֵנִים בִּמְקוֹמוֹת שְׁאוֹנִים כַּמֵּתִים׃ נָהֲמוּ כֻלָּנוּ כַּדֻּבִּים וְכַיּוֹנִים הָגֹה נֶהְגֶּה קִוִּינוּ לַמִּשְׁפָּט וְאֵין לִישׁוּעָה רָחֲקָה מִמֶּנּוּ׃ כִּי רַבּוּ פְשָׁעֵינוּ נֶגְדֶּךָ וְחַטֹּאתֵינוּ עָנְתָה בָּנוּ כִּי פְשָׁעֵינוּ אִתָּנוּ וַעֲוֹנֹתֵינוּ אֲשֶׁר יְדַעְנֻם׃ פָּשׁוֹעַ וְכַחֵשׁ בַּיהוָה וְנָסוֹג מֵאַחֲרֵי אֱלֹהֵינוּ דַּבֶּר עֹשֶׁק וְסָרָה הָרוֹ מִלֵּב שֶׁקֶר׃ וַתִּכָּשֵׁל אָחוֹר מִשְׁפָּט וְצְדָקָה מֵרָחֹק תַּעֲמֹד כִּי כָשְׁלָה בָאֱמֶת בָּרְחוֹב וְנְכֹחָה לֹא תוּכָל לָבוֹא׃ וַתְּהִי הָאֱמֶת נֶעְדָּרֶת וְסָר מֵרָע מִתְפָּרֵשׁ וַיַּרְא יְהוָה וַיֵּרַע בְּעֵינָיו כִּי אֵין מִשְׁפָּט׃ וַיַּרְא כִּי אֵין אִישׁ וַיִּתְאַנַּח כִּי אֵין מַפְגִּיעַ וַתּוֹשַׁע לוֹ זְרֹעוֹ וְצִדְקָתוֹ הִיא סְמָכָתְהוּ׃ וַיִּלְבַּשׁ צֶדֶק כַּשִּׁרְיוֹן וְכוֹבַע יְשׁוּעָה בְּרֹאשׁוֹ וַיִּלְבַּשׁ בִּגְדֵי נָקָם תִּכָּסֻת וַיַּעְטֹף כַּמְעִיל קִנְאָה׃ כְּמַעֲשׂוּ כְּמַעֲשׂוּ שִׁלֻּם חֵמָה לְצָרָיו גְּמוּל לְאוֹיְבָיו לָאִיִּים גְּמוּל יְשַׁלֵּם׃ וְיָרְאוּ מִמַּעֲרָב אֶת־שֵׁם יְהוָה וּמִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ אֶת־כְּבוֹדוֹ כִּי יָבוֹא כַּנָּהָר צָר רוּחַ יְהוָה נֹסֵס בּוֹ׃ וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבֵי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב נְאֻם־יְהוָה׃ וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם אָמַר יְהוָה רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרַי אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְּפִיךָ לֹא־יָמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זַרְעֲךָ וּמִפִּי זֶרַע זַרְעֲךָ אָמַר יְהוָה מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃ קוּמִי אוֹרִי כִּי בָא אוֹרֵךְ וּכְבוֹד יְהוָה עָלַיִךְ זָרָח׃ כִּי הִנֵּה הַחֹשֶׁךְ יְכַסֶּה אֶרֶץ וַעֲרָפֶל לְאֻמִּים וְעָלַיִךְ יִזְרַח יְהוָה וּכְבוֹדוֹ עָלַיִךְ יֵרָאֶה׃ וְהָלְכוּ גוֹיִם לְאוֹרֵךְ וּמְלָכִים לְנֹגַהּ זַרְחֵךְ׃ שְׂאִי סָבִיב עֵינַיִךְ וּרְאִי כֻּלָּם נִקְבְּצוּ בָאוּ לָךְ בָּנַיִךְ מֵרָחוֹק יָבֹאוּ וּבְנוֹתַיִךְ עַל־צַד תֵּאָמַנָה׃ אָז תִּרְאִי וְנָהַרְתְּ וְפָחַד וְרָחַב לְבָבֵךְ כִּי יֵהָפֵךְ עָלַיִךְ הֲמוֹן יָם חֵיל גּוֹיִם יָבוֹא לָךְ׃ שִׁפְעַת גְּמַלִּים תְּכַסֵּךְ בִּכְרֵי מִדְיָן וְעֵיפָה כֻּלָּם מִשְּׁבָא יָבֹאוּ זָהָב וּלְבוֹנָה יִשָּׂאוּ וּתְהִלּוֹת יְהוָה יְבַשֵּׂרוּ׃ כָּל־צֹאן קֵדָר יִקָּבְצוּ לָךְ אֵילֵי נְבָיוֹת יְשָׁרְתוּנֵךְ יַעֲלוּ עַל־רָצוֹן מִזְבְּחִי וּבֵית תִּפְאַרְתִּי אֲפָאֵר׃ מִי אֵלֶּה כָּעָב תָּעוּפֶינָה וּכְיוֹנִים אֶל־אֲרֻבֹּתֵיהֶם׃ כִּי־לִי אִיִּים יְקַוּוּ וְאֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ בָּרִאשֹׁנָה לְהָבִיא בָנַיִךְ מֵרָחוֹק כַּסְפָּם וְזְהָבָם אִתָּם לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל כִּי פֵאֲרֵךְ׃ וּבָנוּ בְנֵי־נֵכָר חוֹמֹתַיִךְ וּמַלְכֵיהֶם יְשָׁרְתוּנֵךְ כִּי בְקִצְפִּי הִכִּיתִיךְ וּבְרְצוֹנִי רִחַמְתִּיךְ׃ וְפָתְחוּ שְׁעָרַיִךְ תָּמִיד יוֹמָם וָלַיְלָה לֹא יִסָּגֵרוּ לְהָבִיא אֵלַיִךְ חֵיל גּוֹיִם וְהוּבָלֵיהֶם נְהוּגִים׃ כִּי הַגּוֹי וְהַמַּמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא־יַעַבְדוּךְ יֹאבֵדוּ וְהַגּוֹיִם חָרֹב יֶחֱרָבוּ׃ כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן אֵלַיִךְ יָבוֹא בְּרוֹשׁ תְּאַשּׁוּר וְתִדְהָר יַחְדָּו לְפָאֵר מְקוֹם מִקְדָּשִׁי וּמְקוֹם רַגְלַי אֲכַבֵּד׃ וְהָלְכוּ אֵלַיִךְ שְׁחוּלֵי בָנַיִךְ עִיר יְהוָה צִיּוֹן קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃ תַּחַת הֱיוֹתֵךְ עֲזוּבָה וּשְׂנוּאָה וְאֵין עֹבֵר וְשַׂמְתִּיךְ לִגְאוֹן עוֹלָם מְשׂוֹשׂ דּוֹר וָדוֹר׃ וְיָנַקְתְּ חֲלֵב גּוֹיִם וְשַׁד מְלָכִים תִּינָקִי וְיָדַעַתְּ כִּי אֲנִי יְהוָה מוֹשִׁיעֵךְ וְגֹאֲלֵךְ אֲבִיר יַעֲקֹב׃ תַּחַת הַנְּחוּשָׁה אָבִיא זָהָב וְתַחַת הַבַּרְזֶל אָבִיא כָּסֶף וְתַחַת הָעֵצִים נְחֹשֶׁת וְתַחַת הָאֲבָנִים בַּרְזֶל וְשַׂמְתִּי פְקֻדָּתֵךְ שָׁלוֹם וְנֹגְשַׂיִךְ צְדָקָה׃ לֹא־יִשָּׁמַע עוֹד חָמָס בְּאַרְצֵךְ שֹׁד וָשֶׁבֶר בִּגְבוּלָיִךְ וְקָרָאת יְשׁוּעָה חוֹמֹתַיִךְ וּשְׁעָרַיִךְ תְּהִלָּה׃ לֹא־יִהְיֶה־לָּךְ עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם וּלְנֹגַהּ הַיָּרֵחַ לֹא יָאִיר לָךְ וְהָיָה יְהוָה לְךָ לְאוֹר עוֹלָם וֵאלֹהַיִךְ לְתִפְאַרְתֵּךְ׃ לֹא־יָבוֹא עוֹד שִׁמְשֵׁךְ וְיָרֵחַךְ לֹא יֵאָסֵף כִּי יְהוָה יִהְיֶה־לָּךְ לְאוֹר עוֹלָם וְשָׁלְמוּ יְמֵי אֶבְלֵךְ׃ וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר׃ הַקָּטֹן יִהְיֶה לָאֶלֶף וְהַצָּעִיר לְגוֹי עָצוּם אֲנִי יְהוָה בְּעִתָּהּ אֲחִישֶׁנָּה׃

רוּחַ אֲדֹנָי יְהוִה עָלָי יַעַן מָשַׁח יְהוָה אֹתִי לְבַשֵּׂר עֲנָוִים שְׁלָחַנִי לַחֲבֹשׁ לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב לִקְרֹא לִשְׁבוּיִם דְּרוֹר וְלַאֲסוּרִים פְּקַח־קוֹחַ׃ לִקְרֹא שְׁנַת־רָצוֹן לַיהוָה וְיוֹם נָקָם לֵאלֹהֵינוּ לְנַחֵם כָּל־אֲבֵלִים׃ לָשׂוּם לַאֲבֵלֵי צִיּוֹן לָתֵת לָהֶם פְּאֵר תַּחַת אֵפֶר שֶׁמֶן שָׂשׂוֹן תַּחַת אֲבֶל מְעִיל תְּהִלָּה תַּחַת רוּחַ כֵּהָה וְנִקְרְאוּ אֵלֵי תָּמָר לְמַטָּע יְהוָה לְהִתְפָּאֵר׃ וּבָנוּ בֵּנוּ חָרְבוֹת עוֹלָם שֹׁמְמוֹת רִאשֹׁנִים יָקִימוּ וְחָרְבוֹת עוֹלָם יְעוֹרֵרוּ וְחִדְּשׁוּ עָרִים נְשַׁמּוֹת דּוֹר דּוֹר׃ וְעָמְדוּ זָרִים וְרָעוּ צֹאנְכֶם וּבְנֵי נֵכָר אִכָּרֵיכֶם וְכֹרְמֵיכֶם׃ וְאַתֶּם כֹּהֲנֵי יְהוָה תֵּאָרוּ מְשָׁרְתֵי אֱלֹהֵינוּ יֵאָמֵר לָכֶם חֵיל גּוֹיִם תֹּאכֵלוּ וּבִכְבוֹדָם תִּתְיַמָּרוּ׃ תַּחַת בָּשְׁתְּכֶם מִשְׁנֶה וְכְלִמָּה יָרֹנּוּ חֶלְקָם עַל־כֵּן בְּאַרְצָם מִשְׁנֶה יִירָשׁוּ שִׂמְחַת עוֹלָם תִּהְיֶה לָמוֹ׃ כִּי אֲנִי יְהוָה אֹהֵב מִשְׁפָּט שׂוֹנֵא גָזֵל בְּעוֹלָה וְנָתַתִּי פְעֻלָּתָם בֶּאֱמֶת וּבְרִית עוֹלָם אכרות לָהֶם׃ וְנוֹדַע בַּגּוֹיִם זַרְעָם וְצֶאֱצָאֵיהֶם בְּתוֹךְ הָעַמִּים כָּל־רֹאֵיהֶם יַכִּירוּם כִּי הֵם זֶרַע בֵּרַךְ יְהוָה׃ שׂוֹשׂ אָשִׂישׂ בַּיהוָה תָּגֵל נַפְשִׁי בֵּאלֹהַי כִּי הִלְבִּישַׁנִי בִּגְדֵי יֶשַׁע מְעִיל צְדָקָה יְעָטָנִי כֶּחָתָן יְכַהֵן פְּאֵר וְכַכַּלָּה תַּעְדֶּה כֵּלֶיהָ׃ כִּי כְאֶרֶץ תּוֹצִיא צִמְחָהּ וּכְגִנָּה זְרוּעֶיהָ תַּצְמִיחַ כֵּן אֲדֹנָי יְהוִה יַצְמִיחַ צְדָקָה וּתְהִלָּה נֶגֶד כָּל־הַגּוֹיִם׃ לְמַעַן צִיּוֹן לֹא אֶחֱשֶׁה וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַם לֹא אֶשְׁקוֹט עַד־יֵצֵא כַנֹּגַהּ צִדְקָהּ וִישׁוּעָתָהּ כְּלַפִּיד יִבְעָר׃ וְרָאוּ גוֹיִם צִדְקֶךָ וְכָל־מְלָכִים כְּבוֹדֶךָ וְנִקְרָא לְךָ שֵׁם חָדָשׁ אֲשֶׁר פִּי יְהוָה יִקְּבֹנוּ׃ וְהָיִיתָ עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת בְּיַד יְהוָה וְצָנִיף מְלוּכָה בְּכַף אֱלֹהָיִךְ׃ לֹא יֵאָמֵר לָךְ עוֹד עֲזוּבָה וּלְאַרְצֵךְ לֹא יֵאָמֵר עוֹד שְׁמָמָה כִּי לָךְ יֵחָפֵץ בָּהּ וְאַרְצֵךְ בְּעוּלָה כִּי חָפֵץ יְהוָה בָּךְ וְאַרְצֵךְ תְּבֻעָל׃ כִּי כְבָחוּר בְּתוּלָה יִבְעָלוּךְ בָּנָיִךְ וּמְשׂוֹשׂ חָתָן עַל־כַּלָּה יָשִׂישׂ עָלַיִךְ אֱלֹהָיִךְ׃ עַל חוֹמֹתַיִךְ יְרוּשָׁלַם הִפְקַדְתִּי שֹׁמְרִים כָּל־הַיּוֹם וְכָל־הַלַּיְלָה תָּמִיד לֹא יֶחֱשׁוּ הַמַּזְכִּרִים אֶת־יְהוָה אַל־דֳּמִי לָכֶם׃ וְאַל־תִּתְּנוּ דֳמִי לוֹ עַד יְכוֹנֵן וְעַד יָשִׂים אֶת־יְרוּשָׁלַם תְּהִלָּה בָּאָרֶץ׃ נִשְׁבַּע יְהוָה בִּימִינוֹ וּבִזְרוֹעַ עֻזּוֹ אִם־אֶתֵּן אֶת־דְּגָנֵךְ עוֹד מַאֲכָל לְאֹיְבָיִךְ וְאִם־יִשְׁתּוּ בְנֵי־נֵכָר תִּירוֹשֵׁךְ אֲשֶׁר יָגַעַתְּ בּוֹ׃ כִּי מְאַסְפָיו יֹאכְלֻהוּ וְהַלְלוּ אֶת־יְהוָה וּמְקַבְּצָיו יִשְׁתֻּהוּ בְּחַצְרוֹת קָדְשִׁי׃ עִבְרוּ עִבְרוּ בְּשַׁעֲרִים פַּנּוּ דֶּרֶךְ הָעָם סֹלּוּ סֹלּוּ הַמְסִלָּה סַקְלוּ אֶבֶן הָרִימוּ נֵס עַל־הָעַמִּים׃ הִנֵּה יְהוָה הִשְׁמִיעַ אֶל־קְצֵה הָאָרֶץ אִמְרוּ לְבַת־צִיּוֹן הִנֵּה יֶשְׁעֵךְ בָּא הִנֵּה שְׂכָרוֹ אִתּוֹ וּפְעֻלָּתוֹ לְפָנָיו׃ וְקָרְאוּ לָהֶם עַם הַקֹּדֶשׁ גְּאוּלֵי יְהוָה וְלָךְ יִקָּרֵא דְּרוּשָׁה עִיר לֹא נֶעֱזָבָה׃ מִי־זֶה בָּא מֵאֱדוֹם חֲמוּץ בְּגָדִים מִבָּצְרָה זֶה הָדוּר בִּלְבוּשׁוֹ צֹעֶה בְּרֹב כֹּחוֹ אֲנִי מְדַבֵּר בְּצֶדֶק רַב לְהוֹשִׁיעַ׃ מַדּוּעַ אָדֹם לִלְבוּשֶׁךָ וּבְגָדֶיךָ כְּדֹרֵךְ בְּגַת׃ פּוּר דָּרַכְתִּי לְבַדִּי וּמֵעַמִּים אֵין אִישׁ אִתִּי וָאֶדְרְכֵם בְּאַפִּי וָאֲרַמְסֵם בַּחֲמָתִי וַיִּזַּה נִצְחָם עַל־בִּגְדִי וְכָל־מַדָּי גֵּאַלְתִּי׃ כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי וּשְׁנַת גְּאוּלַי בָּאָה׃ וָאַבִּיטָה וְאֵין עוֹזֵר וָאֶשְׁתּוֹמֵמָה וְאֵין סוֹמֵךְ וַתּוֹשַׁע לִי זְרוֹעִי וַחֲמָתִי הִיא סְמָכָתְנִי׃ וָאָבוּס עַמִּים בְּאַפִּי וָאַשְׁכִּרֵם בַּחֲמָתִי וָאוֹרִד לָאָרֶץ נִצְחָם׃ חַסְדֵי יְהוָה אַזְכִּיר תְּהִלּוֹת יְהוָה עַל כֹּל אֲשֶׁר גְּמָלָנוּ יְהוָה וְרַב־טוּב לְבֵית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר גְּמָלָם כְּרַחֲמָיו וְכָרֹב חֲסָדָיו׃ וַיֹּאמֶר אַךְ עַמִּי הֵמָּה בָּנִים לֹא יְשַׁקֵּרוּ וַיְהִי לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ׃ בְּכָל־צָרָתָם לוֹ צָר וּמַלְאַךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעָם בְּאַהֲבָתוֹ וּבְחָמְלָתוֹ הוּא גְאָלָם וַיְנַטְּלֵם וַיְנַשְּׂאֵם כָּל־יְמֵי עוֹלָם׃ וְהֵמָּה מָרוּ וְעִצְּבוּ אֶת־רוּחַ קָדְשׁוֹ וַיֵּהָפֵךְ לָהֶם לְאוֹיֵב הוּא נִלְחַם בָּם׃ וַיִּזְכֹּר יְמֵי עוֹלָם מֹשֶׁה עַמּוֹ אַיֵּה הַמַּעֲלֵם מִיַּם אֶת־רֹעֵי צֹאנוֹ אַיֵּה שָׂם בְּקִרְבּוֹ אֶת־רוּחַ קָדְשׁוֹ׃ מוֹלִיךְ לִימִין מֹשֶׁה זְרוֹעַ תִּפְאַרְתּוֹ בּוֹקֵעַ מַיִם מִפְּנֵיהֶם לַעֲשׂוֹת לוֹ שֵׁם עוֹלָם׃ מוֹלִיכָם בַּתְּהֹמוֹת כַּסּוּס בַּמִּדְבָּר לֹא יִכָּשֵׁלוּ׃ כַּבְּהֵמָה בַּבִּקְעָה תֵּרֵד רוּחַ מֵאֵת יְהוָה תְּנִיחֶנּוּ כֵּן נָהָגְתָּ אֶת־עַמֶּךָ לַעֲשׂוֹת לְךָ שֵׁם תִּפְאָרֶת׃ הַשְׁקִיפָה מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה מִזְּבֻל קָדְשְׁךָ וְתִפְאַרְתֶּךָ אַיֵּה קִנְאָתְךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ הֲמוֹן מֵעֶיךָ וְרַחֲמֶיךָ אֵלַי הִתְאַפָּקוּ׃ כִּי־אַתָּה אָבִינוּ כִּי אַבְרָהָם לֹא יָדָעָנוּ וְיִשְׂרָאֵל לֹא יַכִּירֵנוּ אַתָּה יְהוָה אָבִינוּ גֹּאֲלֵנוּ מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ׃ לָמָּה יְהוָה תַּתְעֵנוּ מִדְּרָכֶיךָ תַּקְשִׁיחַ לִבֵּנוּ מִיִּרְאָתֶךָ שׁוּב לְמַעַן עֲבָדֶיךָ שִׁבְטֵי נַחֲלָתֶךָ׃ לָמָּה רָשׁוּ עַם־קָדְשְׁךָ צָרֵינוּ בֹּסְסוּ מִקְדָּשֶׁךָ׃ הָיִינוּ מֵעוֹלָם לֹא־מָשַׁלְתָּ בָּם לֹא־נִקְרָא שִׁמְךָ עֲלֵיהֶם׃ לוּ־קָרַעְתָּ שָׁמַיִם יָרַדְתָּ מִפָּנֶיךָ הָרִים נָזֹלוּ׃ כְּקַדַּח אֵשׁ מַסִּים תִּבְעַר אֵשׁ לְהוֹדִיעַ שִׁמְךָ לְצָרֶיךָ מִפָּנֶיךָ גּוֹיִם יִרְגָּזוּ׃ בְּעֹשׂוֹתְךָ נוֹרָאוֹת לֹא נְקַוֶּה יָרַדְתָּ מִפָּנֶיךָ הָרִים נָזֹלוּ׃ וּמֵעוֹלָם לֹא־שָׁמְעוּ לֹא הִאֲזִינוּ עַיִן לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ יַעֲשֶׂה לִמְחַכֵּה־לוֹ׃ פָּגַעְתָּ שָׂשׂ וּפֹעֵל צְדָקָה בִּדְרָכֶיךָ יִזְכְּרוּךָ הֵן אַתָּה קָצַפְתָּ וְנֶחֱטָא בָּם עוֹלָם וְנִוָּשֵׁעָה׃ וַנְּהִי כֻּלָּנוּ כַּטָּמֵא וְכִבֶגֶד עִדִּים כָּל־צִדְקֹתֵינוּ וַנִּבֹּל כֻּלָּנוּ כֶּעָלֶה וַעֲוֹנֹתֵינוּ כָּרוּחַ יִשָּׂאוּנוּ׃ וְאֵין קוֹרֵא בְשִׁמְךָ מִתְעוֹרֵר לְהַחֲזִיק בָּךְ כִּי הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ מִמֶּנּוּ וַתְּמוֹגְגֵנוּ בְּיַד עֲוֹנֹתֵינוּ׃ וְעַתָּה יְהוָה אָבִינוּ אָתָּה אֲנַחְנוּ הַחֹמֶר וְאַתָּה יֹצְרֵנוּ וּמַעֲשֵׂה יָדְךָ כֻּלָּנוּ׃ אַל־תִּקְצֹף יְהוָה עַד־מְאֹד וְאַל־לָנֶצַח תִּזְכֹּר עָוֹן הֵן הַבֶּט נָא עַמְּךָ כֻלָּנוּ׃ עָרֵי קָדְשְׁךָ הָיוּ מִדְבָּר צִיּוֹן מִדְבָּר הָיְתָה יְרוּשָׁלַם שְׁמָמָה׃ בֵּית קָדְשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ אֲשֶׁר הִלְלוּךָ אֲבוֹתֵינוּ הָיָה לִשְׂרֵפַת אֵשׁ וְכָל־מַחֲמַדֵּינוּ הָיָה לְחָרְבָּה׃ הַעַל־אֵלֶּה תִּתְאַפַּק יְהוָה תַּחֲרֵשׁ וְתְעַנֵּנוּ עַד־מְאֹד׃

דָּרַשְׁתִּי לְאֹ־בִקְשׁוּ שָׁכַחְתִּי לְאֹ־קָרְאוּ אֵלֶיהָ׃ הִנֵּה אָנֹכִי אָמַרְתִּי אֶל־גּוֹי לֹא־קֹרָא בִשְׁמִי׃ נִדְרַשְׁתִּי לְלֹא־שָׁאֲלוּ מָצָאתִי לְלֹא־בִקְשׁוּנִי אָמַרְתִּי הִנֵּנִי הִנֵּנִי אֶל־גּוֹי לֹא־קָרָא בִשְׁמִי׃ פֵּרַשְׂתִּי יָדַי כָּל־הַיּוֹם אֶל־עַם סוֹרֵר הַהֹלֵךְ דֶּרֶךְ לֹא־טוֹב אַחַר מַחְשְׁבֹתָם׃ הָעָם הַמַּכְעִסִים אוֹתִי עַל־פָּנַי תָּמִיד זֹבְחִים בַּגַּנּוֹת וּמְקַטְּרִים עַל־הַלְבֵנִים׃ הַיֹּשְׁבִים בַּקְּבָרִים וּבַנְּצֻרוֹת יָלִינוּ הָאֹכְלִים בְּשַׂר־הַחֲזִיר וּמְרַק פִּגֻּלִים כֵּלֵיהֶם׃ הָאֹמְרִים קְרַב־לְךָ אַל־תִּגַּשׁ אֵלַי כִּי קִדַּשְׁתִּיךָ אֵלֶּה עָשָׁן בְּאַפִּי אֵשׁ יֹקֶדֶת כָּל־הַיּוֹם׃ הִנֵּה כָתוּב לְפָנַי לֹא־אַחֲשֶׁה כִּי אִם־שִׁלַּמְתִּי וְשִׁלַּמְתִּי עַל־חֵיקָם׃ עֲוֹנֹתֵיכֶם וַעֲוֹנוֹת אֲבוֹתֵיכֶם יַחְדָּו אָמַר יְהוָה אֲשֶׁר הִקְטִירוּ עַל־הֶהָרִים וְעַל־הַגְּבָעוֹת חֵרְפוּנִי וּמָדַדְתִּי פָעֳלָתָם רִאשֹׁנָה עַל־חֵיקָם׃ כֹּה אָמַר יְהוָה כְּאֲשֶׁר יִמָּצֵא הַתִּירוֹשׁ בָּאֶשְׁכּוֹל וְאָמַר אַל־תַּשְׁחִיתֵהוּ כִּי בְרָכָה בּוֹ וְעָשִׂיתִי כֵּן בַּעֲבוּר עֲבָדַי לְבִלְתִּי הַשְׁחִית אֶת־כֹּל׃ וְהוֹצֵאתִי מִיַּעֲקֹב זֶרַע וּמִיהוּדָה יוֹרֵשׁ הָרַי וּבְחִירַי יִירָשֻׁנָהָ וְעֲבָדַי שָׁם יִשְׁכֹּנוּ׃ וְהָיָה הַשָּׁרוֹן לְ

בבית יתרו טען עלה ברזון בקנא
וכל גברי ערבי קרבא יתברון ב
בעיניא ותיהוי אפיר יי באוחות׃
ואילין אשתא בשורי ורמשק
חורת רמשק ואבילה ארבעות בן־
הדד׃ לקדר ולממלכות
חצור דשדר נבוכדרא עזר מלכ־
בבל כדא אמר יי קומו סלקו על
קדר ודבזון ית בני קדמיתא׃
משכניהון וענמהון ישבון יד יתיהון
וכל מנניהון וגמלי יתון לחון
ויקשקשון עלוהון ודקטלין בדרבא
מסחר מחור׃ עירוקו גלו ולמערא
ארמיקו לסיבתב יתבי מעור אמרי יי
ארי מחד עלכון נבוכדרא עזר מלכ
סלקא דבבל מלקאו וחשיב עלוכון
מחשבתא׃ קומו סקו על עמא
דיתבין שלייא שרן דלחדתין אמר
יי ליית לחון ושלין ועבדין ב
בלחודיהון שרן׃ ויהון נכלי לחון
לבוזא וחסנון גיתיהון לערי וא
ואינדיקינון לכל רוחי מקפי אתא
וכפל עיברי יתון גיתיהי חברהון אמר
יי׃ ותהי תמדר לאורי ירוזן
צירי ער עלמא לא תיתב תמן אנש
ולא יתחייב בה בר אנש׃
ותעה פתגם בנואת
מן קדם יי עם ירמיה נביאא על
עילם בריש מלכות צדקיה מלך
יהודה למימר׃ כדין אמר יי צבאות הבו
ית קשתי עילם וריש גבורתהון׃
ואיתי על עילם ארבע סלקוון
מארבעת רוחי שמיא ופזרינון
לכל רוחיא האלין ולא יהי עם
דלא יתכון לתמן מטלטלי עילם׃
ואתבר׳ית עילם קדם בעלי
דבביהון וקדם דבעון למיקטלון
ואיתי עליהון בישא ית תקוף
רוגזי אמר יי ואבעי בתרויהון
דקטלין מרבא עד דאשיצי יתהון׃
ואשוי כורסי מלכותי בעילם
ואובד מתמן מלך ושלטון אמר
יי׃ ויהי בסוף יומיא אתיב ית גלות
עילם אמר יי׃

לכן יפלו בחוריה רחובותיה וכל־
אנשי המלחמה ידמו ביום ההוא
נאם יהוה צבאות׃ והצתי אש
בחומת דמשק ואכלה ארמנות בן־
הדד׃ לקדר ולממלכות
חצור דשדר נבוכדראצר מלך־
בבל כה־אמר יי קומו עלו אל־
קדר ושדדו את־בני קדם׃ אהליהם
וצאנם ילקחו יריעותיהם וכל־כליהם
וגמליהם ישאו להם וקראו עליהם
מגור מסביב׃ נסו נדו מאד עמקו
לשבת ישבי חצור נאם יהוה כי־
יעץ עליכם נבוכדראצר מלך־בבל
עשה חשב עליהם מחשבה קומו
עלו אל־גוי שליו יושב לבטח נאם־
יהוה לא דלתים ולא בריח לו בדד
ישכנו׃ והיו גמליהם לבז והמון
מקניהם לשלל וזריתים לכל רוח
קרעי פאה ומכל עבריו אביא את־
אידם נאם יהוה׃ והיתה חצור
למעון תנים שממה עד עולם לא־
ישב שם איש ולא יגור בה בן אדם
׃ אשר היה דבר־
יהוה אל־ירמיהו הנביא אל עילם
בראשית מלכות צדקיהו מלך יהודה
לאמר׃ כה אמר יהוה צבאות הנני
שבר את־קשת עילם ראשית
גבורתם׃ והבאתי אל עילם ארבע
רוחות מארבע קצות השמים
וזרתים לכל הרוחות האלה ולא־
יהיה הגוי אשר לא־יבוא שם נדחי
עילם׃ והחתתי את עילם לפני
אויביהם ולפני מבקשי נפשם
והבאתי עליהם רעה את חרון אפי
נאם־יהוה והשלחתי אחריהם את־
החרב עד כלותי אותם׃
ושמתי כסאי בעילם והאבדתי
משם מלך ושרים נאם יהוה׃
והיה באחרית הימים אשוב את־
שבית עילם נאם יהוה׃

הדבר אשר דבר יהוה אל־
בבל אל־ארץ כשדים ביד ירמיהו
הנביא׃ הגידו בגוים והשמיעו
ושאו־נס השמיעו אל־תכחדו
אמרו נלכדה בבל הביש בל חת
מרדך הבישו עצביה חתו גלוליה׃
כי עלה עליה גוי מצפון הוא ישית
את־ארצה לשמה ולא־יהיה יושב
מהומארם ועד־בהמה נדדו הלכו׃
בימים ההמה ובעת ההיא נאם יהוה
יבאו בני־ישראל הם ובני־יהודה
יחדו הלוך ובכו ילכו ואת־יהוה
אלהיהם יבקשו׃ ציון ישאלו דרך
הנה פניהם באו ונלוו אל־יהוה
ברית עולם לא תשכח׃
שה אבדות היה עמי רעיהם
התעום הרים שובבים מהר אל־
גבעה הלכו שכחו רבצם׃ כל־
מצאיהם אכלום ורריהם אמרו לא
נאשם תחת אשר חטאו ליהוה נוה־
צדק ומקוה אבותיהם יהוה׃ נדו
מתוך בבל וממארץ כשדים יצאו והיו
כעתודים לפני־צאן׃ כי הנה־אנכי
מעיר ומעלה על־בבל קהל־גוים
גדולים ממארץ צפון וערכו לה משם
תלכד חציו כגבור משכיל לא ישוב
ריקם׃ והיתה כשדים לשלל
כל־שלליה ישבעו נאם־יהוה׃
כי תשמחי כי תעלזי שסי נחלתי
כי תפושי כעגלה דשא ותצהלי
כאבירים׃ בושה אמכם
מאד חפרה ילדתכם הנה אחרית
גוים מדבר ציה וערבה׃
מקנא ונוקם יהוה נוקם יהוה
וחמה אשיב לצריו ונוטר הוא לאויביו׃
ארך אפים יהוה וגדול כח ונקה
לא ינקה יהוה בסופה ובשערה דרכו
ועב אבק רגליו׃ גוער בים ויבשהו
וכל־נהרות הוביש אמלל בשן וכרמל
ופרח לבנון אמלל׃ הרים רעשו
מנו והגבעות התמוגגו ותנשא
הארץ מפניו ותבל ומושבי בה׃
מי יעמוד מפני זעמו ומי יקום
בחרון אפו חמתו נתכה כאש
וצורים נתצו מפנו׃ טוב יהוה
למצודה ויודע חסים לבטחו׃
ובשטף עובר כלה יעשה מקומה
וחשכים ירדף אויביו׃ מה־תחשבו
על־יהוה כלה הוא לא־תקום צרה
פעמים׃ כי סבוכים כסירים
וכסבאם סבואים יאכלו כקש יבש
מלא׃ ממך יצא חשב על־יהוה
יעץ בליעל נצב לא תקום עוד׃
כה אמר יהוה אם־שלמים
וכן רבים ומן כן יזמו ועבר ולא
אענך עוד׃ ועתה אשבר עלו
מעליך ומוסרותיך אנתק׃ ויהוה
צוה עליך לא־יזרע עוד משמך
נצר מבית אלהיך אכרית פסל
ומסכה אשים קברך כי־קלות׃
הנה על־ההרים רגלי מבשר
משמיע שלום חגי יהודה שלמיך
כי לא־יוסיף עוד לעברך בליעל
כלו נכרת׃ כי עלה המפיץ פניך
מצור אורח השקד מעוזך נצר
אשפתיך איתן מתנים חזק מאד׃
כי שב יהוה את־גאון יעקב כגאון
ישראל כי בקים בקמים הבוקים
ומלכותם חללו׃ מגן גבוריו אדם
מתלעים פרשים התיצבו פרשים
ורכבו על־סוסים הערכו פרשים
כאש רכב במחנית יברקו ברקי
המשלחת ומפלת חלל אין קצה
ויכשלו בגויתם׃ כי כה אמר
אדני אלי לך העמד השומר את
אשר יראה יגד׃ וראה רכב צמד
פרשים רכב חמור רכב גמל והקשיב
קשב רב מאד׃ ותקרא כארי
על־מצפה אדני אנכי עמדתי תמיד
יומם ועל־משמרתי אנכי נצבתי
כל־הלילות׃ והנה זה בא רכב
אנשים צמד פרשים ויען ויאמר
נפלה נפלה בבל וכל פסילי אלהיה
שברו לארצה׃ מדושתי ובן־
גרני אשר שמעתי מיהוה צבאות
אלהי ישראל הגדתי לכם׃
משא דומה אלי קורא משעיר
שמר מה־מלילה שמר אמר הלילה׃
אמר שמר אתה בקר וגם לילה
אם־תבעיון בעיו שובו אתיו׃
משא בערב ביער תלינו
אורחות דדנים׃ לקראת צמא
הביאו מים ישבי ארץ תימא
קדמו בלחמו׃ כי מפני חרבות
נדדו מפני חרב נטושה ומפני
קשת דרוכה ומפני כבד מלחמה׃
כי כה אמר אלי עוד שנה כשני
שכיר וכל־כבוד קדר יכלו׃
ושארית מספר גבורי בני־קדר
יקלו כי יהוה אלהי ישראל דבר׃
משא גיא חזיון מה־לך כי־עלית
כלך לגגות׃ מלאה שאונות
קריה עיר עלזה חלליך לא חללי
חרב ולא מתי מלחמה׃ כל־
קציניך יחדו אסרו מקשת נסו
מרחוק יחדו נמצאו אסרו כל־
נמצאיך יחדו אסרו מרחוק נסו׃
על־כן אמרתי שעו ממני אמר
אבכה במר־רי אל־תאיצו לנחמני
על־שד בת־עמי׃ כי יום־מהומה
ומבוסה ומבוכה לאדני יהוה
צבאות בגיא חזיון מקעקע קיר
ושוע אל־הר׃ ועילם נשא אשפה
ברכב אדם פרשים ומגן ערה
קיר׃ והיה מבחר עמקיך מלאו
רכב ופרשים שתו שתו השערה׃
ויגל את־מסך יהודה והבטת
ביום ההוא אל־נשק הבית׃
ואת־פרצות עיר דוד ראיתם כי
רבו ויקבצו את־מי הבריכה
התחתונה׃ ואת־בתי ירושלם
ספרתם ותתצו הבתים לבצר
החומה׃ ומקוה עשיתם בין
החומתים למי הבריכה הישנה
ולא הבטתם אל־עשיתה ויוצר
מרחוק לא ראיתם׃ ויקרא
אדני יהוה צבאות ביום ההוא
לבכי ולמספד ולקרחה ולחגור
שק׃ והנה משוש וגיל הרג
בקר והשחט צאן אכל בשר
ושתות יין אכול ושתו כי מחר
נמות׃ ונגלה באזני יהוה צבאות
אם־יכופר העון הזה לכם עד
תמותון אמר אדני יהוה צבאות׃
כה אמר אדני יהוה צבאות לך
בא אל־הסכן הזה אל־שבנא
אשר על־הבית מה־לך פה ומי־
לך פה כי חצבת לך פה קבר
חצב במרום קברו חקק במעון
קבר לו׃ הנה יהוה מטלטלך
טלטלה גבר וטעף יטעפך׃
צנוף יצנפך צנפה כדור אל־ארץ
רחבת ידים שם תמות ושם
מרכבות כבודך קלון בית אדניך׃
והדפתיך ממצבתך ומעמדך
יהרסך׃ והיה ביום ההוא אקרא
לעבדי לאליקים בן־חלקיהו׃
והלבשתיהו כתנתך ואבנטך
אחזקנו וממשלתך אתננה והיה
לאב לישבי ירושלם ולבית יהודה׃
ונתתי מפתח בית דוד על־
שכמו ופתח ולא יסגר וסתם ולא
יפתח׃ ותקעתיו יתד במקום נאמן
והיה לכסא כבוד לבית אביו׃
ותלו עליו כל־כבוד בית אביו
הצאצאים והשפלות כל כלי־
הקטן מכלי הכוסות ועד כל־
כלי הנבלים׃ נאם יהוה צבאות
ביום ההוא יסור המסמר הנתקע
במקום נאמן והנתק ונפל והכרת
המסמר כי יהוה דבר׃
משא דומה אלי קורא משעיר
שמר מה־מלילה שמר אמר הלילה׃
אמר שמר אתה בקר וגם לילה
אם־תבעיון בעיו שובו אתיו׃
משא בערב ביער תלינו
אורחות דדנים׃ לקראת צמא
הביאו מים ישבי ארץ תימא
קדמו בלחמו׃ כי מפני חרבות
נדדו מפני חרב נטושה ומפני
קשת דרוכה ומפני כבד מלחמה׃
כי כה אמר אלי עוד שנה כשני
שכיר וכל־כבוד קדר יכלו׃
ושארית מספר גבורי בני־קדר
יקלו כי יהוה אלהי ישראל דבר׃
משא גיא חזיון מה־לך כי־עלית
כלך לגגות׃ מלאה שאונות
קריה עיר עלזה חלליך לא חללי
חרב ולא מתי מלחמה׃ כל־
קציניך יחדו אסרו מקשת נסו
מרחוק יחדו נמצאו אסרו כל־
נמצאיך יחדו אסרו מרחוק נסו׃
על־כן אמרתי שעו ממני אמר
אבכה במר־רי אל־תאיצו לנחמני
על־שד בת־עמי׃ כי יום־מהומה
ומבוסה ומבוכה לאדני יהוה
צבאות בגיא חזיון מקעקע קיר
ושוע אל־הר׃ ועילם נשא אשפה
ברכב אדם פרשים ומגן ערה
קיר׃ והיה מבחר עמקיך מלאו
רכב ופרשים שתו שתו השערה׃
ויגל את־מסך יהודה והבטת
ביום ההוא אל־נשק הבית׃
ואת־פרצות עיר דוד ראיתם כי
רבו ויקבצו את־מי הבריכה
התחתונה׃ ואת־בתי ירושלם
ספרתם ותתצו הבתים לבצר
החומה׃ ומקוה עשיתם בין
החומתים למי הבריכה הישנה
ולא הבטתם אל־עשיתה ויוצר
מרחוק לא ראיתם׃ ויקרא
אדני יהוה צבאות ביום ההוא
לבכי ולמספד ולקרחה ולחגור
שק׃ והנה משוש וגיל הרג
בקר והשחט צאן אכל בשר
ושתות יין אכול ושתו כי מחר
נמות׃ ונגלה באזני יהוה צבאות
אם־יכופר העון הזה לכם עד
תמותון אמר אדני יהוה צבאות׃
כה אמר אדני יהוה צבאות לך
בא אל־הסכן הזה אל־שבנא
אשר על־הבית מה־לך פה ומי־
לך פה כי חצבת לך פה קבר
חצב במרום קברו חקק במעון
קבר לו׃ הנה יהוה מטלטלך
טלטלה גבר וטעף יטעפך׃
צנוף יצנפך צנפה כדור אל־ארץ
רחבת ידים שם תמות ושם
מרכבות כבודך קלון בית אדניך׃
והדפתיך ממצבתך ומעמדך
יהרסך׃ והיה ביום ההוא אקרא
לעבדי לאליקים בן־חלקיהו׃
והלבשתיהו כתנתך ואבנטך
אחזקנו וממשלתך אתננה והיה
לאב לישבי ירושלם ולבית יהודה׃
ונתתי מפתח בית דוד על־
שכמו ופתח ולא יסגר וסתם ולא
יפתח׃ ותקעתיו יתד במקום נאמן
והיה לכסא כבוד לבית אביו׃
ותלו עליו כל־כבוד בית אביו
הצאצאים והשפלות כל כלי־
הקטן מכלי הכוסות ועד כל־
כלי הנבלים׃ נאם יהוה צבאות
ביום ההוא יסור המסמר הנתקע
במקום נאמן והנתק ונפל והכרת
המסמר כי יהוה דבר׃

עַל יִרְאֲנִיזָּה נְבָל קָדֵם יְיָ וְלֹא
תִּתְיַהֲבוּ וְתֹתֵי לְצַדִּי וְתֹאכַל עַל כָּל
עֲבוֹתֵיהֶם: סְגוּרוּ עַל כָּל מְתַאֲנָתָא
מְתַיָּא מִשְׁכָּנָא שְׁרֵי בְּרָה לָא וְתוֹתוֹסוֹן
עַל נְזִירֵיהוֹן אֲרֵי קְדָם יְיָ חֲבָת
יְכִיבוּ עֲלָךְ סְגוּר סְגוּר אִתְסְגַּרַת
בְּיְדִידוּן נְפָלָא אִשְׁתָּתָא אִתְפְּגַרַת
שׁוּרְיָתָא אֲרֵי פוּרְעָנוּת עֲמָא וַיְיָ
חָיָא אִתְפְּרַע מִינָהּ בְּמָא דְּעַבְדַת
עִבִידוּ לָהּ: שְׁנוּ סְלָקָא מְבָבֶל
וְאַחִיד דְּרָבָא בְּעִירֵי קְטוֹל מָן קְדָם
וְדַב מְכָאֵב דְּחִיסָא מְחַבֵּר קְרִיבָא
גְּבַר לְעַמֵּיהּ יְחַפְּנוּן וְגַבְר לְאַרְעֵיהּ
יְעִירְקוּן: עַם מְבַרְרָא יִשְׂרָאֵל
סְלִיקָא שְׁלִשְׁלוּן קְדָמָאֵי שְׁלִישׁ
בְּחוֹן שַׁלְּטָא דְּאִתְוַר וְיִרְן בְּחַרְיָאת
אִסְיָפִינוּ וְכוּבְרֵךְ רַבְרְבָא שְׁוֵיתוּן בְּבָבֶל
וְכֹל מַרְנָן אֲמַר יְיָ צְבָאוֹת אֱלָהָא
יִשְׂרָאֵל הָאֲנָא מְסַעֵר עַל מַלְכָּא
מַלְכָּא וְעַל אַרְעֵיהּ כְּמָא דְּסָעַרְתִּי
עַל מַלְכָּא דְּאַתּוּר: וְאָתֵיב יָת
יִשְׂרָאֵל לְאַרְעֵיהוֹן וְיִתְפְּרְסוֹן
בְּאַרְעָא כַּרְמֶלָא מַתְנָן וּבְאוּר בֵּית
אֶפְרַיִם וְגִלְעָד יִתְבְּעֵי נַפְשְׁהוֹן: בְּיוֹמַיָּא הָאִינוּן וּבְעִדָּנָא
הָהִיא אֲמַר יְיָ יִתְבְּעוּן יְרֵת חוֹבֵי
יִשְׂרָאֵל וְלֵית וְחוֹבָתְהוֹן בֵּית יְהוּדָה
וְלָא יִשְׁתְּכְחוּן אֲרֵי אֶשְׁבּוֹק לְשָׁאֲרָא
דְּאֶשְׁאֵר: עַל אַרְעָא דְּעָמָא
סַרְבָן סְקוֹ עֲלָהּ וְעַל יָרְבֵי פְּקוֹד
וְקַטְלִין בְּחַרְבָא וְיִתְּנוּן לְנְבָרַיָּא
וְשַׁבְיָתָן בֵּיכוֹר יְיָ וְעַבֵּד בְּכֹל דְּ
וְסַקְיוֹתֵיהּ: קַל קְרָבָא בְּאַרְעָא
וְתֻבְרָן רַבָּא: אֵיכְדֵין אִתְקְטַע
וְאִתְבְּרַר טַלְפָא דְּכָל אַרְעָא אֵיכְדֵין
אִתְגְּלִי לְעַמְמַיָּא דְּבָבֶל
בְּטַבְיָתָא: אַתְּיְתִיךְ לֵיךְ וְאַף
אִתְאַחִידְתְּ בָּבֶל וְאַתְּ לָא יְדַעְתְּ
אִתְאַחִידְתְּ אֲרֵי בְּעַמְמַיָּא אִשְׁתְּכַחְתְּ
וְלָא אִתְגְּלֵית אֲרֵי קֳדָם יְיָ אִשְׁתַּעְיַת
גְּלָא יְיָ אֵת בֵּית גִּנְזוֹתָא וְאַפֵּק
יָת מָנֵי כֶּם דְּרֻגְזוֹ קָדָמוֹי אֲרֵי עוֹבִידָא הִיא קֳדָם יְיָ אֱלָהּ צְבָאוֹת בְּאַרְעָא דְּכַשְׂדָּאֵי:

בָּבֶל הוֹאֲרִי לְבָבֶל וְסוֹבֵי שׁוֹמְרֵי וְתִבְרוּ חִצֶּיהָ אַל תַּחְמְלוּ כִּי לַיְיָ חָטָאָה: הָרִיעוּ עָלֶיהָ סָבִיב נָתְנָה יָדָהּ נָפְלוּ אַשְׁוֵיתֶיהָ נֶהֶרְסוּ חוֹמוֹתֶיהָ כִּי נִקְמַת יְיָ הִיא הִנְקְמוּ בָהּ כַּאֲשֶׁר עָשְׂתָה עֲשׂוּ לָהּ: כָּרְתוּ זוֹרֵעַ מִבָּבֶל וְתֹפֵשׂ מַגָּל בְּעֵת קָצִיר מִפְּנֵי חֶרֶב הַיּוֹנָה אִישׁ אֶל עַמּוֹ יִפְנוּ וְאִישׁ לְאַרְצוֹ יָנוּסוּ: שֶׂה מְפוּזָּרָה יִשְׂרָאֵל אֲרָיוֹת הִדִּיחוּהוּ רִאשׁוֹן אָכַל מֶלֶךְ אַשּׁוּר וְזֶה אַחֲרוֹן עִצְּמוֹ נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל: לָכֵן כֹּה אָמַר יְיָ צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי פֹּקֵד אֶל מֶלֶךְ בָּבֶל וְאֶל אַרְצוֹ כַּאֲשֶׁר פָּקַדְתִּי אֶל מֶלֶךְ אַשּׁוּר: וְשַׁבְתִּי אֶת יִשְׂרָאֵל אֶל נָוֵהוּ וְרָעָה הַכַּרְמֶל וְהַבָּשָׁן וּבְהַר אֶפְרַיִם וְהַגִּלְעָד תִּשְׂבַּע נַפְשׁוֹ: בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא נְאֻם יְיָ יְבֻקַּשׁ אֶת עֲוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶנּוּ וְאֶת חַטֹּאת יְהוּדָה וְלֹא תִמָּצֶאנָה כִּי אֶסְלַח לְאֲשֶׁר אַשְׁאִיר:

עַל הָאָרֶץ מְרָתַיִם עָלֶיהָ וְעַל יוֹשְׁבֵי פְקוֹד הָרֹג וְהַחֲרֵם אַחֲרֵיהֶם נְאֻם יְיָ וְעֲשֵׂה בְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ: קוֹל מִלְחָמָה בָּאָרֶץ וְשֶׁבֶר גָּדוֹל: אֵיךְ נִגְדַּע וַיְשֻׁבַּר מַפָּטִישׁ כָּל הָאָרֶץ אֵיךְ הָיְתָה לְשַׁמָּה בַּגּוֹיִם: יָקַשְׁתִּי לָךְ וְגַם נִלְכַּדְתְּ בָּבֶל וְאַתְּ לֹא יָדַעַתְּ נִמְצֵאת וְגַם נִתָּפַשְׂתְּ כִּי בַיְיָ הִתְגָּרִית: פָּתַח יְיָ אֶת אוֹצָרוֹ וַיּוֹצֵא אֶת כְּלֵי זַעְמוֹ כִּי מְלַאכֶת אֲדֹנָי יְיָ צְבָאוֹת בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים:

בֹּאוּ לָהּ מִקָּץ פִּתְחוּ מַאֲבֻסֶיהָ סֹלּוּהָ כַּגַּלִּים וְתַחֲרִימוּהָ אַל תְּהִי לָהּ שְׁאֵרִית: הַרְגוּ כָל פָּרֶיהָ יֵרְדוּ לִמְבֻחָה הוֹי עֲלֵיהֶם כִּי בָא יוֹמָם עֵת פְּקֻדָּתָם: קוֹל נָסִים וּפְלֵטִים מֵאֶרֶץ בָּבֶל לְהַגִּיד בְּצִיּוֹן אֶת נִקְמַת יְיָ אֱלֹהֵינוּ נִקְמַת הֵיכָלוֹ: הַשְׁמִיעוּ אֶל בָּבֶל רַבִּים כָּל דֹּרְכֵי קֶשֶׁת חֲנוּ עָלֶיהָ סָבִיב אַל יְהִי פָלִיט קַשְּׁרוּ מִפְעָל לָהּ כְּכֹל אֲשֶׁר בָּזָתָה עֲשׂוּ לָהּ כִּי אֶל יְיָ הִזְדָּרָה אֶל קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: לָכֵן יִפְּלוּ בְחוּרֶיהָ בִּרְחֹבֹתֶיהָ וְכָל אַנְשֵׁי מִלְחַמְתָּהּ יִדְמוּ בַּיּוֹם הַהוּא נְאֻם יְיָ: הִנְנִי אֵלֶיךָ זֵדוֹן נְאֻם אֲדֹנָי יְיָ צְבָאוֹת כִּי בָא יוֹמֵךְ עֵת אֶפְקֹד עָלֶיךָ: וְכָשַׁל זֵדוֹן וְנָפַל וְאֵין לוֹ מֵקִים וְהִצַּתִּי אֵשׁ בְּעָרֶיהָ וְאָכְלָה כָּל סְבִיבֹתֶיהָ:

כֹּה אָמַר יְיָ צְבָאוֹת עֲשׁוּקִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יְהוּדָה יַחְדָּו וְכָל שׁוֹבֵיהֶם הֶחֱזִיקוּ בָּם מֵאֲנוּ שַׁלְּחָם: גֹּאֲלָם חָזָק יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ רִיב יָרִיב אֶת רִיבָם לְמַעַן הַרְגִּיעַ אֶת הָאָרֶץ וְהִרְגִּיז לְיוֹשְׁבֵי בָבֶל: חֶרֶב עַל בַּדִּים נֶאֱלָחוּ וְנִבְעֲתוּ חֶרֶב עַל גִּבּוֹרֶיהָ וְנֶחְתּוּ: חֶרֶב עַל סוּסָיו וְעַל רִכְבּוֹ וְעַל כָּל הָעֵרֶב אֲשֶׁר בְּתוֹכָהּ וְהָיוּ לְנָשִׁים חֶרֶב עַל אוֹצְרֹתֶיהָ וּבֻזָּזוּ: חֹרֶב עַל מֵימֶיהָ וְיֻבָּשׁוּ כִּי אֶרֶץ פְּסִילִים הִיא וּבְאֵימִים יִתְהֹלָלוּ: לָכֵן יָשְׁבוּ צִיִּים אֶת אִיִּים וְיָשְׁבוּ בָהּ בְּנוֹת יַעֲנָה וְלֹא תֵשֵׁב עוֹד לָנֶצַח וְלֹא תִשָּׁכֵן עַד דּוֹר וָדוֹר:

בַּיִת גִּיבְרָא וְיִתְבְּזוּן: שְׁרָבָא בְּאַרְעָא וְיִבְשׁוּן אֲרֵי אַרְעָא גְּלִיפֵי שִׁקּוּצִין וּבְטָעֲוָתָא מִשְׁתַּקְּעִין: בְּבֵין יַעֲרִעִין הַמּוֹן בַּת בָּבֶל וְיִשְׁרֵין בָּהּ בְּנוֹת נַעֲמָן וְלָא תִתְיְשֵׁב עוֹד לָנֶצַח וְלֹא תִשְׁרֵי עַד דָּר וָדוֹר:

עוֹל לָהּ מִסְתַּיְרָא פִּתְחוּ מַאֲבֻסֶיהָ סֹלּוּהָ כַּגַּלִּים וְתַחֲרִימוּהָ אַל תְּהִי לָהּ שְׁאֵרִית: הַרְגוּ כָל פָּרֶיהָ יֵרְדוּ לִמְבֻחָה הוֹי עֲלֵיהֶם כִּי בָא יוֹמָם עֵת פְּקֻדָּתָם: קוֹל נָסִים וּפְלֵטִים מֵאֶרֶץ בָּבֶל לְהַגִּיד בְּצִיּוֹן אֶת נִקְמַת יְיָ אֱלָהֵינוּ נִקְמַת הֵיכָלֵיהּ: הַשְׁמִיעוּ אֶל בָּבֶל רַבִּים כָּל דָּרְכֵי קֶשֶׁת חֲנוּ עָלֶיהָ סָבִיב אַל יְהִי פָלִיט קַשְּׁרוּ מִפְעָל לָהּ כְּכֹל אֲשֶׁר בָּזָתָה עֲשׂוּ לָהּ כִּי אֶל יְיָ הִזְדָּרָה אֶל קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: לָכֵן יִפְּלוּ בְחוּרֶיהָ בִּרְחֹבֹתֶיהָ וְכָל אַנְשֵׁי מִלְחַמְתָּהּ יִדְמוּ בַּיּוֹמָא הַהוּא נְאֻם יְיָ: הִנְנִי עֲלָיִךְ זֵדוֹן נְאֻם אֲדֹנָי יְיָ צְבָאוֹת אֲרֵי אֲתָא יוֹמָךְ עִדָּן דְּאֶפְקֹד עָלָיִךְ: וְיִתְקֹל זֵדוֹן וְיִפּוֹל וְלֵית לֵיהּ מְקִים וְאַצִּית אֵשָׁא בְּקִרְוָהָא וְתֵיכוֹל כָּל סְחוֹר לָהּ:

כֹּה אָמַר יְיָ צְבָאוֹת עֲשׁוּקִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יְהוּדָה יַחְדָּו וְכָל דְּשָׁבוּ יָתְהוֹן אֲחִידוּ בְהוֹן לָא שַׁבְקוּ לְשַׁלָּחָא: פָּרְקָנְהוֹן תַּקִּיפָא יְיָ צְבָאוֹת שְׁמֵיהּ אִתְגְּלֵי דִּינָא לְאַרְגָּזָא יָת אַרְעָא וּלְרַגָּזָא לְיָתְבֵי בָבֶל: חַרְבָּא עַל כַּשְׁדָּאֵי וְעַל יָתְבֵי בָבֶל וְעַל רַבְרְבָנָהָא וְעַל חַכִּימָהָא: חַרְבָּא עַל בַּדָּאֵי וְיִתְבְּזוּן חַרְבָּא עַל גִּבָּרָתָא וְיִתְבְּהָתוּן: חַרְבָּא עַל סוּסְוָתֵיהּ וְעַל רְתִיכֵיהּ וְעַל כָּל עַרְבָּא דִּבְגַוָּהּ וְיִהְווֹן כְּנָשִׁין חַרְבָּא עַל מַחְסָנָהָא וְיִתְבְּזוּן: חַרְבָּא עַל מַיָּהָא וְיִתְיַבְּשׁוּן אֲרֵי אַרְעָא גְּלִיפֵי צַלְמִין הִיא וּבְטָעֲוָתָא מִשְׁתַּקְּעִין: וְיִתְּבוּן בַּר יַעֲנָא וְאֻנְשֵׁי בָבֶל וְלָא תִתְיְשֵׁב עוֹד לְעָלַם וְלָא תִשְׁרֵי עַד דָּר וְדָר:

רחיק סיפרי יחבון בנא ורחיק
ייי כחדם ויח עמורה ובל חמא
אשר יי לא עשיו ובמו איש ולא
יחוחב בה בר אנש ׃ והא עמא
אנפא בחריבותא ובמברח בכדין ו
אנפא בחריבותא ובמברח בכדין ו
וסלקין קנאין ויתן ביגלי בחפני
כפחידין בחלמי ויחלי על כל
עיריהון וכל חמחום ישרל
ארעא ׃ קשקשא ותרי יסרן אחידן
אכזראין איגן ולית לחון ורנחן
קלחון כקיקא ובאחיא בסוסוחיך
כסוסוחא דגבר סכדרין לחיחא עליך
בחר שביך קרבין עלך בניסחא
ובבל ׃ שמעו עמחא דבבל ית
עטחון ואחרטלא ידחוי עקבא
אחרעא דאי בנביכון לית דחיחא ׃
חא מלך בבשרחיחא יסק על ירדן
מאיא דקלין מרום ידרא ודחי
לחר רעיין בגדי נקמן ורבחיחון
עלוחא ושלחנון אסגי עלוח ארי מן
קורוסון ישרעיגו ולית מלך
ראית ליח חקוף קדמי ׃ בגין
כל מי שמחחום בני בבל
ישרל כי לא מרי ודרם
בבל ׃ ומן לית ארן כפריס
על כל מי שמחחום בני בבל
חקף עלי מי שמחחום בני בבל
ישרל כי לא מרי ודרם
ישרל חי שבת מיחים ואי
חחם כלא מי שמחחום בני בבל
ישרל כי לא מרי ודרם ׃ מקול מסחמע בבל
ומן קדיבו יחכון מקול
בבל ואל יחרי בארעא כקדמאי
עמחא קשחין ודרמל בחחון ו
ואשלח על בבל חחון ויכוחא
וירוקון ית ארעא אפי ומי עלוח
כמחר מחוך ביחם בישחא ולא
יקרעיניה ולא ירחמון על עוליכל
בחוריהון ולא ירחמון על עוליכל
בחוריהון כי בבל חיחון קטילין
בחוי שאשבקחון בשוקחא
אמי יי לא שבקחון בחיח ישרל
ויחוחה מאלקחון מי אבאות ארי ארעחון מלי חובין קדם קדיש ישרל ׃

ברחיחא חאלחים אח סדם ועמרה
עמרה ואח שכניהן אמר יי לא
ישב שם איש ולא יגור בחה בן אדם
והנה עם מבא מצפון וגוי גדול
ומלכים רבים יעורו מירכתי ארץ
קשת וכידון יחמיקו אכזרי הוא ולא
ירחמו קולם ים יהמה ועל סוסים
ירכבו ערוך כאיש למלחמה עליך
בת בבל ׃ שמע בלך בבל את
שמעם ותפו ידיו צרה החזיקתחו
חיל ביולדה ׃ הנה כארי יעלה
מגאון הירדן אל נוה איתני כי ארגיעה
ארגיש מעליה ומי בחור אליה אפקד
כי מי כמוני ומי יועדני ומי זה רעה
אשר יעמד לפני ׃ לכן שמעו
עצת יי אשר יעץ על בבל
ומחשבותיו אשר חשב אל ארץ
כשדים אם לא יסחבום עזיריי
הצאן אם לא ישים עליהם נוה ׃
מקול נתפשה בבל רגשו הארץ
וזעקה בגוים נשמע ׃
כה אמר יי הנני מעיר על בבל
ואל ישבי לב קמי רוחי משחית ׃
ושלחתי לבבל זרים והניעוה וכליה
ארצה כי היו עליה ביום רעה ׃ אל ידרך דורך הדיך
קשתו ואל יתעל בסרינו ואל תחמלו לבחוריה החרימו כל
צבאה ׃ ונפלו חללים בארץ
כשדים ומדקרים ברחוביה ׃
כי לא אלמן ישרל ויהודה מאלהיו מיהוה צבאות כי ארצם
מלאה אשם מקדוש ישרל ׃

ויחיבת מאלמחון מי אבאות ארי ארעחון מלי חובין קדם קדיש ישרל ׃

נסו מתוך בבל והמלטו איש נפשו
אל תדמו בעונתה כי עת נקמה היא
ליהוה גמול הוא משלם לה ׃
כוס זהב בבל ביד יהוה משכרת
כל הארץ מיינה שתו גוים על כן
יתהלכו גוים ׃ פתאם נפלה בבל
והשבר הילילו עליה קחו צרי ל
למכאובה אולי תרפא ׃ רפאנו
את בבל ולא נרפתה עזבוה ונלך
איש לארצו כי נגע אל השמים
משפטה ותשא עד שחקים ׃
הוציא יהוה את צדקתינו באו
ונספרה בציון את מעשת יהוה
אלהינו ׃ חברו החצים מלאו
השלטים העיר יהוה את רוח מלכי
מדי כי על בבל מזמתו להשחיתה
כי נקמת יהוה היא נקמת היכלו ׃
אל החמת בבל שאו נס החזיקו
המשמר הקימו שמרים הכינו
האורבים כי גם זמם יהוה גם עשה
את אשר דבר אל ישבי בבל ׃
שכבתי על מים רבים ברבת אוצרת
באה קצך אמת בצעך ׃ נשבע יהוה
צבאות בנפשו כי אם מלאתיך אדם
כילקוט ענו עליך הידד ׃
עשה ארץ בכחו מכין תבל
בחכמתו ובתבונתו נטה שמים ׃
לקול תתו המון מים בשמים ויעל
נשאים מקצה ארץ ברקים למטר
עשה ויוצא רוח מאוצרותיו ׃ נבער
כל אדם מדעת הביש כל צורף
פסיל כי שקר נסכו ולא רוח בהם ׃
המה הבל מעשה תעתעים בעת
פקדתם יאבדו ׃ לא כאלה חלק
יעקב כי יוצר הכל הוא ושבט
נחלתו יהוה צבאות שמו ׃

עזרוקו ממו בבל וסזיבו גבר נ
אל תחשו על עונתה כי עת נקמה היא נפשה לא תלקון בחבלה בעדן
עדן פורענותה היא מקדם מן גמלא
תוא מסלם לה ׃ תא בבקא
ודחבא דחוא רגיז בבל מניא בן
עיליא תוכה דבבל בבן פורעגות
מקיפא עתיא ויתיא לה מן קדם
יי ערדיון וידרורון סגיאין בבל
למכאבה אולי תרפא ׃ רפאנו
את בבל ולא נרפתה עזבוה ונלך
איש לארצו כי נגע אל השמים
משפטה ותשא עד שחקים ׃
הוציא יהוה את צדקתינו באו
ונספרה בציון את מעשת יהוה
אלהינו ׃ חברו החצים מלאו
השלטים העיר יהוה את רוח מלכי
מדי כי על בבל מזמתו להשחיתה
כי נקמת יהוה היא נקמת היכלו ׃
אל החמת בבל שאו נס החזיקו
המשמר הקימו שמרים הכינו
האורבים כי גם זמם יהוה גם עשה
את אשר דבר אל ישבי בבל ׃
שכבתי על מים רבים ברבת אוצרת
באה קצך אמת בצעך ׃ נשבע יהוה
צבאות בנפשו כי אם מלאתיך אדם
כילקוט ענו עליך הידד ׃
עשה ארץ בכחו מכין תבל
בחכמתו ובתבונתו נטה שמים ׃
לקול תתו המון מים בשמים ויעל
נשאים מקצה ארץ ברקים למטר
עשה ויוצא רוח מאוצרותיו ׃ נבער
כל אדם מדעת הביש כל צורף
פסיל כי שקר נסכו ולא רוח בהם ׃
המה הבל מעשה תעתעים בעת
פקדתם יאבדו ׃ לא כאלה חלק
יעקב כי יוצר הכל הוא ושבט
נחלתו יהוה צבאות שמו ׃

מְבָרֵר אֶת־קַרְסֵי נַרְתָּהּ דֵּי בֵיהּ מָנֵי
קַרְנָא וְאַבְרַךְ בָּךְ עַכְבֵי וְאֶתְעֵבִיד
כָּךְ כַּלְוָנִין׃ וְאֶעְבַּר כָּךְ וְיֵיקַר וְאֶעְבַּד
כָּךְ עִילְוָנִין׃ וְאֶעְבַּר כָּךְ בְּרִיכִין
וְרַבְיָתִין׃ וְאֶעְבַּד כָּךְ גְּבַר
וְאִתְּתָא וְאֶעְבַּד כָּךְ בַּר וְיֵינִיק וְאֶעְבַּד
כָּךְ עִילְוָיִין וְכַרְחוֹן׃ וְאֶעְבַּד כָּךְ
רַעְיָא וְעִדְרִיתָא וְאֶעְבַּד כָּךְ אִיכָּר
וְסַרְנַיָּיא וְאֶעְבַּד כָּךְ שִׁילְטוֹנִין וְ
וְטוּרְנִין׃ וְאֶשְׁלַם לְגַבֵּי הַלְכָ
יְהֵבִי אַרְעָא כְּכוֹרְעֵי יַת כָּל בֵּישְׁתְּהוֹן
וְעָבְדִין לְעֵינֵיכוֹן אֲבִיד
וְאַף אֲנָא שְׁלִיחַ
רוּגְזִי עֲלָךְ בְּרַם אִתְבְּלֵי אֲמַר יְיָ
דְּקַיְּמִית עֲלָךְ אַרְעָא וְאֵרְמִי יַת
קַרְתָּא גְּבוּרְתִּי עֲלָךְ וְאֶתְּבַרְיָךְ מִן
תּוּקְפָא וְאֶתְּנֵיךְ לְכָרְכָּ יְקוּרְיָא׃
וְלָא יִסְבְּרוּן מִדַּל לְמִדַּל כִּי
וְשִׁלְטָן לְשׁוּלְטָנוּ אֲרֵי צְוָוה עָלַם
תְּהֵי אֲמַר יְיָ׃ וְקוּמוּ וְאֶתֵּא בְּאַרְעָא
תַּקְפוּ שׁוּפְרָא בְּעֶסְטָיָא וְכִיתוּ עֲלַת
עֶסְטָיָא בְּרֵרוּ עֲלָךְ כָּל בְּוּהּ אַרְעָא
קְרִיוּ מְשַׁרְיָת מָתָנֵי וְחַדִּיב
זַמְטוּ עֲלַיִךְ עֲבְרָא דְּיַרְדְּנָן ס
סַלְקִין סוּסְוָתְהוֹן מְסַבְּרִין רֵישׁ
בּוּהֲלָא וְסִגְלָהּ׃ וְקַטְוּ עֲלַת
עֶסְטָיָא וְתִסְגֵּל יַת שְׁלָטוֹנָהּ
וְיַת כָּל טוּרְנָתָא וְיַת כָּל אֲרַע
שׁוּלְטָנֵיהּ וְתִוּוֹעַ אַרְעָא וְתִתְקַרַע
אֲרֵי קָקֵא עַל בָּבֶל מַחֲשְׁבָתָא דַיְיָ
לְשַׁוָּאוֹת יַת אַרְעָא דְּבָבֶל לַאֲרֵי
מְבֵלֵי יְתִבוּ כְּסַוְוֵיָא
סְלַאֲתָא קְרָבָא יְתִבוּ חֵילְהוֹן
אִתְבְּרַת גְּבַר וְתִתְחַל דַּרְוִוּ חֲלִישׁן
כַּשְׁיָא אֶשְׁתְּלָקָא גַּרְגְּרָתָהּ אִתְבְּרַת
עַקְדָּתָא׃ דְּחִישׁ לְקַדְּמוֹת דְּחִישׁ
יַרְהוֹטוֹ מְמַלֵּי לְקַדְּמוֹתָ מְקַבְּלֵי לְתַוָּאוֹת
לְסַלְקָא לְבָבֶל אֲחֵי אִתְבַּנְיָא
קְרָיְתִיהּ מְסַגְּיָא׃ וְקַנְיָנָא
אִתְאֲחָיָא וְיַת אֲמוֹנֵיהּ אוֹקִיד בְּנוּר
וְגַבְרֵי עֲתִידָא קְרָבָא אִתְבְּהוֹלוּ׃
אֲרֵי כִּדְנָן אֲמַר יְיָ צְבָאוֹת
אֱלָהּ יִשְׂרָאֵל בְּרַת בַּת בָּבֶל

כְּמַלְךָ אִתָּהּ לִי כְּלֵי
מִלְחָמָה וְנַפְּצְתִּי בָךְ גּוֹיִם וְהִשְׁחַתְתִּי
בָךְ מַמְלָכוֹת׃ וְנִפַּצְתִּי בָךְ סוּס
וְרֹכְבוֹ וְנִפַּצְתִּי בָךְ רֶכֶב וְרֹכְבוֹ׃
וְנִפַּצְתִּי בָךְ אִישׁ וְאִשָּׁה וְנִפַּצְתִּי בָךְ
זָקֵן וָנַעַר וְנִפַּצְתִּי בָךְ בָּחוּר וּבְתוּלָה׃
וְנִפַּצְתִּי בָךְ רֹעֶה וְעֶדְרוֹ וְנִפַּצְתִּי בָךְ
אִכָּרִים וְצִמְדֵיהֶם וְנִפַּצְתִּי בָךְ פַּחוֹת וְסְגָנִים
בָּךְ׃ וְשִׁלַּמְתִּי לְבָבֶל וּלְכֹל יֹשְׁבֵי
כַשְׂדִּים אֵת כָּל רָעָתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ
בְּצִיּוֹן לְעֵינֵיכֶם נְאֻם יְהוָה׃
הִנְנִי אֵלַיִךְ הַר הַמַּשְׁחִית
נְאֻם יְהוָה הַמַּשְׁחִית אֶת כָּל הָאָרֶץ
וְנָטִיתִי אֶת יָדִי עָלַיִךְ וְגַלַּלְתִּיךְ מִן
הַסְּלָעִים וְנָתַתִּיךְ לְהַר שְׂרֵפָה׃
וְלֹא יִקְחוּ מִכֵּךְ אֶבֶן לְפִנָּה וְאֶבֶן
לְמוֹסָדוֹת כִּי שִׁמְמוֹת עוֹלָם תִּהְיֶה
נְאֻם יְהוָה׃ שְׂאוּ נֵס בָּאָרֶץ תִּקְעוּ
שׁוֹפָר בַּגּוֹיִם קַדְּשׁוּ עָלֶיהָ גּוֹיִם
הַשְׁמִיעוּ עָלֶיהָ מַמְלְכוֹת אֲרָרָט מִנִּי
וְאַשְׁכְּנַז פְּקֹדוּ עָלֶיהָ טֹפְסַר הַעֲלוּ־
סוּס כְּיֶלֶק סָמָר׃ קַדְּשׁוּ עָלֶיהָ גּוֹיִם
אֶת־מַלְכֵי מָדַי אֶת פַּחוֹתֶיהָ וְאֵת כָּל־
סְגָנֶיהָ וְאֵת כָּל אֶרֶץ מֶמְשַׁלְתּוֹ׃
וְחָרְשָׁה הָאָרֶץ וְתָחֵל כִּי תָקוּם עַל־
בָּבֶל מַחְשְׁבוֹת יְהוָה לָשׂוּם אֶת אֶרֶץ
בָּבֶל לְשַׁמָּה מֵאֵין יוֹשֵׁב׃ חָדְלוּ
גִבּוֹרֵי בָבֶל לְהִלָּחֵם יָשְׁבוּ בְמָעוֹזוֹת
נָשְׁתָּה גְבוּרָתָם הָיוּ לְנָשִׁים הִצִּיתוּ
מִשְׁכְּנֹתֶיהָ נִשְׁבְּרוּ בְרִיחֶיהָ׃
רָץ לִקְרַאת־רָץ יָרוּץ וּמַגִּיד לִקְרַאת
מַגִּיד לְהַגִּיד לְמֶלֶךְ בָּבֶל כִּי נִלְכְּדָה־
עִירוֹ מִקָּצֶה׃ וְהַמַּעְבָּרוֹת נִתְפָּשׂוּ
וְאֶת־הָאֲגַמִּים שָׂרְפוּ בָאֵשׁ וְאַנְשֵׁי
הַמִּלְחָמָה נִבְהָלוּ׃
כִּי כֹה אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בַּת־בָּבֶל

רשי

מבדר את קרסי נרתה די ביה מני קרנא ואבדך עכבי ואעביד כך גוים והשחתי בך ממלכות ונפצתי בך סוס ורכבו ונפצתי בך רכב ורוכבו ונפצתי בך איש ואשה ונפצתי בך זקן ונער ונפצתי בך בחור ובתולה ונפצתי בך רועה ועדרו ונפצתי בך אכרים וצמדיהם ונפצתי בך פחות וסגנים בך ושלמתי לבבל ולכל יושבי כשדים את כל רעתם אשר עשו בציון לעיניכם נאם יהוה הנני אליך הר המשחית נאם יהוה המשחית את כל הארץ ונטיתי את ידי עליך וגלגלתיך מן הסלעים ונתתיך להר שרפה ולא יקחו ממך אבן לפנה ואבן למוסדות כי שממות עולם תהיה נאם יהוה׃ שאו נס בארץ תקעו שופר בגוים קדשו עליה גוים השמיעו עליה ממלכות אררט מני ואשכנז פקדו עליה טפסר העלו סוס כילקם סמר׃ קדשו עליה גוים את מלכי מדי את פחותיה ואת כל סגניה ואת כל ארץ ממשלתו׃ ותרעש הארץ ותחל כי תקום על בבל מחשבות יהוה לשום את ארץ בבל לשמה מאין יושב׃ חדלו גבורי בבל להלחם ישבו במעוזות נשתה גבורתם היו לנשים הציתו משכנותיה נשברו בריחיה׃ רץ לקראת רץ ירוץ ומגיד לקראת מגיד להגיד למלך בבל כי נלכדה עירו מקצה׃ והמעברות תפשו ואת האגמים שרפו באש ואנשי המלחמה נבהלו׃

כי כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל בת בבל

אמר ב׳ בסריאה וסיב ונפתלי אמר אמר׃ שאו אמר אל אמר׃ והקיאו אמר ב׳ בסריאה וסיב שאו את ראש כל עדרו בני דרים סמרא׃ שאו את ראש דמנים׃ שאו נס בארץ׃ תקעו שופר בגוים׃ שאו עליה גוים׃ הרימו אמר ב׳ בסריאה וסיב שאו עליה׃ שאו נס בארץ׃ תקעו שופר בגוים׃ שאו עליה גוים׃ הרימו

רשי

מתן לחם לי׃ מתן סם חכלי מתנבאים וכן חלום כלי חמנו כדי ואם יקון מסגרם ממאר כי כמשפטיהם יתנהגו היתנהגם הכא והנה לחתר אחר ואם יקון מסגרם ממאר כי כמשפטיהם יתנהגו כי מאל יתברך על ישראל מפעמת כמה רשעה שיעשו ולא יחזרו בתשובה ולא

רדק

את עיני ארקידה עוד ואסרינה בשלשלת ונתנוה ואכלוך סלע בבלה ויהיו בבל לבבל ויהיו בניה בעלה ועד יום מותו: ובחדש החמישי בעשור לחדש הוא שנת תשע עשרה שנה למלך נבוכדראצר מלך בבל בא נבוזרדן רב טבחים עמד לפני מלך בבל בירושלים: ואת בית יהוה ואת בית המלך ואת כל בתי ירושלם ואת כל בית גדול שרף באש ואת כל חומת ירושלם סביב נתצו כל חיל כשדים אשר את רב טבחים: ואת יתר העם הנשארים בעיר ואת הנפלים אשר נפלו אל מלך בבל ואת יתר האמון הגלה נבוזרדן רב טבחים: ומדלות הארץ השאיר נבוזרדן רב טבחים לכרמים ולעבדים: ואת עמודי הנחשת אשר לבית יהוה ואת המכנות ואת ים הנחשת אשר בבית יהוה שברו כשדים וישאו את כל נחשתם בבלה: ואת הסירות ואת היעים ואת המזמרות ואת הכפות ואת כל כלי הנחשת אשר ישרתו בהם לקחו: ואת הכפים ואת המחתות ואת אשר זהב זהב ואת אשר כסף כסף לקח רב טבחים: שנים עמודים הים אחד והבקר שנים עשר בקר נחשת אשר תחת המכונות אשר עשה המלך שלמה לבית יהוה לא היה משקל לכל נחשתם כל הכלים האלה: והעמודים שמנה עשרה אמה קומת העמוד האחד וחוט שתים עשרה אמה יסובבנו ועבי ארבע אצבעות חלול: וכותרת עליו נחשת וקומת הכותרת האחת חמש אמות ושבכה ורמונים על הכותרת סביב הכל נחשת וכאלה לעמוד השני ושבכה:

ואת עיני צדקיהו עור ויאסרהו בנחשתים ויביאהו בבלה וישמהו בבית הפקדת עד יום מותו: ובחדש החמישי בעשור לחדש הוא שנת תשע עשרה שנה למלך נבוכדראצר מלך בבל בא נבוזרדן רב טבחים עמד לפני מלך בבל בירושלים: ואת בית יהוה ואת בית המלך ואת כל בתי ירושלם ואת כל בית גדול שרף באש: ואת כל חומת ירושלם סביב נתצו כל חיל כשדים אשר את רב טבחים: ומדלות העם ואת יתר העם הנשארים בעיר ואת הנפלים אשר נפלו אל מלך בבל ואת יתר האמון הגלה נבוזרדן רב טבחים: ומדלות הארץ השאיר נבוזרדן רב טבחים לכרמים ולעבדים: ואת עמודי הנחשת אשר לבית יהוה ואת המכנות ואת ים הנחשת אשר בבית יהוה שברו כשדים וישאו את כל נחשתם בבלה: ואת הסירות ואת היעים ואת המזמרות ואת הכפות ואת כל כלי הנחשת אשר ישרתו בהם לקחו: ואת הכפים ואת המחתות ואת אשר זהב זהב ואת אשר כסף כסף לקח רב טבחים: שנים עמודים הים אחד והבקר שנים עשר בקר נחשת אשר תחת המכונות אשר עשה המלך שלמה לבית יהוה לא היה משקל לכל נחשתם כל הכלים האלה: והעמודים שמנה עשרה אמה קומת העמוד האחד וחוט שתים עשרה אמה יסובבנו ועבי ארבע אצבעות חלול: וכותרת עליו נחשת וקומת הכותרת האחת חמש אמות ושבכה ורמונים על הכותרת סביב הכל נחשת וכאלה לעמוד השני ושבכה:

ויהיו חמשים ושמנה רמונים אל מול כל חמשים משבצת על השבכה סביב: ויקח רב טבחים את שריה כהן הראש ואת צפניה כהן המשנה ואת שלשת שמרי הסף: ומן העיר לקח סריס אחד אשר היה מפקיד על אנשי המלחמה ושבעה אנשים מראי פני המלך אשר נמצאו בעיר ואת ספר הר צבא המספר את עם הארץ ושישים אישים מעם הארץ הנמצאים בתוך העיר: ויקח אותם נבוזרדן רב טבחים וילך אותם אל מלך בבל ריבלתה: ויכה אותם מלך בבל וימתם בריבלה בארץ חמת ויגל יהודה מעל אדמתו: זה העם אשר הגלה נבוכדראצר בשנת שבע יהודים שלשת אלפים ועשרים ושלשה: בשנת שמונה עשרה לנבוכדראצר מירושלם נפש שמנה מאות שלשים ושנים: בשנת שלש ועשרים לנבוכדראצר הגלה נבוזרדן רב טבחים יהודים נפש שבע מאות ארבעים וחמשה כל נפש ארבעת אלפים ושש מאות: ויהי אשלשים ושבע שנה לגלות יהויכין מלך יהודה בשנים עשר חדש בעשרים וחמשה לחדש נשא אויל מרדך מלך בבל בשנת מלכתו את ראש יהויכין מלך יהודה ויוצא אותו מבית הכליא: וידבר אתו טבות ויתן את כסאו מעל לכסא המלכים אשר אתו בבבל: ושנה את בגדי כלאו ואכל לחם לפניו תמיד כל ימי חייו: וארחתו ארחת תמיד ניתנת לו מאת מלך בבל דבר יום ביומו עד יום מותו כל ימי חייו:

ויהיו חמשים ושמנה רמונים אל מול כל חמשים משבצת על השבכה סביב: ויקח רב טבחים את שריה כהן הראש ואת צפניה כהן המשנה ואת שלשת שמרי הסף: ומן העיר לקח סריס אחד אשר היה מפקיד על אנשי המלחמה ושבעה אנשים מראי פני המלך אשר נמצאו בעיר ואת ספר הר צבא המספר את עם הארץ ושישים אישים מעם הארץ הנמצאים בתוך העיר: ויקח אותם נבוזרדן רב טבחים וילך אותם אל מלך בבל ריבלתה: ויכה אותם מלך בבל וימתם בריבלה בארץ חמת ויגל יהודה מעל אדמתו: זה העם אשר הגלה נבוכדראצר בשנת שבע יהודים שלשת אלפים ועשרים ושלשה: בשנת שמונה עשרה לנבוכדראצר מירושלם נפש שמנה מאות שלשים ושנים: בשנת שלש ועשרים לנבוכדראצר הגלה נבוזרדן רב טבחים יהודים נפש שבע מאות ארבעים וחמשה כל נפש ארבעת אלפים ושש מאות: ויהי אשלשים ושבע שנה לגלות יהויכין מלך יהודה בשנים עשר חדש בעשרים וחמשה לחדש נשא אויל מרדך מלך בבל בשנת מלכתו את ראש יהויכין מלך יהודה ויוצא אותו מבית הכליא: וידבר אתו טבות ויתן את כסאו מעל לכסא המלכים אשר אתו בבבל: ושנה את בגדי כלאו ואכל לחם לפניו תמיד כל ימי חייו: וארחתו ארחת תמיד ניתנת לו מאת מלך בבל דבר יום ביומו עד יום מותו כל ימי חייו:

רדק

ויהי

ויהי בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש בהיותי בתוך הגולה על נהר כבר ויפתחו השמים וארא מראות אלהים׃ ביום החמישי לחדש הוא השנה החמישית לגלות המלך יויכין׃ היה היה דבר יהוה אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים על נהר כבר ותהי עליו שם יד יהוה׃ וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון ענן גדול ואש מתלקחת והנה לו נגה סביב ומתוכה כעין החשמל מתוך האש׃ ומתוכה דמות ארבע חיות וזה מראיהן דמות אדם להנה׃ וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת להם׃

ורשי בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש. כלומר חזן לארץ ישראל על נהר כבר שם הכהנים׃ ותפתחו השמים. על שם שלא היה רואה בהסתכלות ולא היתה מתקבלת מלאכים ולא היתה מתקבלת רוח הקודש׃ ואראה מראות אלהים. כל הנבואות היו במראה הדומה לדבר׃ בחמשה לחדש. נשתנה ב׳ וסלקוהו שתי ארצות. נשתנה חמשה חמשה לחדש כנגד חמשה שרים ובירמיה הוא אומר ואת יכניה בן יהויקים מלך יהודה וגו׳ כנגד חמשה שרים שלקחו ממנו׃ בהיותי בתוך הגולה. כלומר חזן לארץ ישראל על נהר כבר שם הכהנים׃ ותפתחו השמים. על שם שלא היה רואה בהסתכלות ולא היתה מתקבלת מלאכים ולא היתה מתקבלת רוח הקודש׃ ואראה מראות אלהים. כל הנבואות היו במראה הדומה לדבר׃ בחמשה לחדש. נשתנה ב׳ וסלקוהו שתי ארצות. נשתנה חמשה חמשה לחדש כנגד חמשה שרים ובירמיה הוא אומר ואת יכניה בן יהויקים מלך יהודה וגו׳ כנגד חמשה שרים שלקחו ממנו׃ בהיותי בתוך הגולה. כלומר חזן לארץ ישראל על נהר כבר שם הכהנים׃ ותפתחו השמים. על שם שלא היה רואה בהסתכלות ולא היתה מתקבלת מלאכים ולא היתה מתקבלת רוח הקודש׃ ואראה מראות אלהים. כל הנבואות היו במראה הדומה לדבר׃ בחמשה לחדש. נשתנה ב׳ וסלקוהו שתי ארצות. נשתנה חמשה חמשה לחדש כנגד חמשה שרים ובירמיה הוא אומר ואת יכניה בן יהויקים מלך יהודה וגו׳ כנגד חמשה שרים שלקחו ממנו׃

ורד בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש. כלומר חזן לארץ ישראל על נהר כבר שם הכהנים׃ ותפתחו השמים. על שם שלא היה רואה בהסתכלות ולא היתה מתקבלת מלאכים ולא היתה מתקבלת רוח הקודש׃ ואראה מראות אלהים. כל הנבואות היו במראה הדומה לדבר׃ בחמשה לחדש. נשתנה ב׳ וסלקוהו שתי ארצות. נשתנה חמשה חמשה לחדש כנגד חמשה שרים ובירמיה הוא אומר ואת יכניה בן יהויקים מלך יהודה וגו׳ כנגד חמשה שרים שלקחו ממנו׃

ויהי בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש בהיותי בתוך הגולה על נהר כבר ויפתחו השמים וארא מראות אלהים׃ ביום החמישי לחדש הוא השנה החמישית לגלות המלך יויכין׃ היה היה דבר יהוה אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים על נהר כבר ותהי עליו שם יד יהוה׃ וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון ענן גדול ואש מתלקחת והנה לו נגה סביב ומתוכה כעין החשמל מתוך האש׃ ומתוכה דמות ארבע חיות וזה מראיהן דמות אדם להנה׃ וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת להם׃

ורשי בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש. כלומר חזן לארץ ישראל על נהר כבר שם הכהנים׃ ותפתחו השמים. על שם שלא היה רואה בהסתכלות ולא היתה מתקבלת מלאכים ולא היתה מתקבלת רוח הקודש׃ ואראה מראות אלהים. כל הנבואות היו במראה הדומה לדבר׃ בחמשה לחדש. נשתנה ב׳ וסלקוהו שתי ארצות. נשתנה חמשה חמשה לחדש כנגד חמשה שרים ובירמיה הוא אומר ואת יכניה בן יהויקים מלך יהודה וגו׳ כנגד חמשה שרים שלקחו ממנו׃

ורד בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש. כלומר חזן לארץ ישראל על נהר כבר שם הכהנים׃ ותפתחו השמים. על שם שלא היה רואה בהסתכלות ולא היתה מתקבלת מלאכים ולא היתה מתקבלת רוח הקודש׃ ואראה מראות אלהים. כל הנבואות היו במראה הדומה לדבר׃ בחמשה לחדש. נשתנה ב׳ וסלקוהו שתי ארצות. נשתנה חמשה חמשה לחדש כנגד חמשה שרים ובירמיה הוא אומר ואת יכניה בן יהויקים מלך יהודה וגו׳ כנגד חמשה שרים שלקחו ממנו׃

ויהי בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש בהיותי בתוך הגולה על נהר כבר ויפתחו השמים וארא מראות אלהים׃ ביום החמישי לחדש הוא השנה החמישית לגלות המלך יויכין׃ היה היה דבר יהוה אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים על נהר כבר ותהי עליו שם יד יהוה׃ וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון ענן גדול ואש מתלקחת והנה לו נגה סביב ומתוכה כעין החשמל מתוך האש׃ ומתוכה דמות ארבע חיות וזה מראיהן דמות אדם להנה׃ וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת להם׃

ורשי בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש. כלומר חזן לארץ ישראל על נהר כבר שם הכהנים׃ ותפתחו השמים. על שם שלא היה רואה בהסתכלות ולא היתה מתקבלת מלאכים ולא היתה מתקבלת רוח הקודש׃ ואראה מראות אלהים. כל הנבואות היו במראה הדומה לדבר׃ בחמשה לחדש. נשתנה ב׳ וסלקוהו שתי ארצות. נשתנה חמשה חמשה לחדש כנגד חמשה שרים ובירמיה הוא אומר ואת יכניה בן יהויקים מלך יהודה וגו׳ כנגד חמשה שרים שלקחו ממנו׃

ורד בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש. כלומר חזן לארץ ישראל על נהר כבר שם הכהנים׃ ותפתחו השמים. על שם שלא היה רואה בהסתכלות ולא היתה מתקבלת מלאכים ולא היתה מתקבלת רוח הקודש׃ ואראה מראות אלהים. כל הנבואות היו במראה הדומה לדבר׃ בחמשה לחדש. נשתנה ב׳ וסלקוהו שתי ארצות. נשתנה חמשה חמשה לחדש כנגד חמשה שרים ובירמיה הוא אומר ואת יכניה בן יהויקים מלך יהודה וגו׳ כנגד חמשה שרים שלקחו ממנו׃

וְרִיעֲלֵיהֶן רִיעֲלִין בְּיוֹנָן וּפְרָסֵת רִיעֲלֵיהֶן כְּפָרְסַת רִיעֲלִין גְּלוּלָן וְסִקְרָנָן עַל כָּמָּה כְּפָרְסַתְהֶן וְתַמְרָנָן בְּעֵין נָחָשׁ מֵעֲלֵי לְחָנָן : וְיִרְיֵי מֵימֵי אֵינָשָׁא עַיְיבִיד לְחָנָן מְחַתְּחִין נַפְשָׁחָן עַל אַרְבַּע סְיָרַיְיהוֹן לְמֵיתֵי בְּנָן גּוּמְרִין וְאָכְשָׁנֵי מְבִיבֵי בְּרוּבְיָא כְּחוּתְרִין רְקִיעָא וְעַל רֵישֵׁיהוֹן לְמֵיתֵן עַל תּוּתְבֵי סִיְרַפֵּיהוֹן לְסִיְרָק עַל אֲתַר רֵישֵׁיהוֹן לְאַבְרָיָא דְּעַיְיבָא עַרְבֵי סָיְרַיָּא וְאַפֵּיהוֹן : מְכַוְּנִין וְאָזְלִין לְקַבֵּל וְאָזְלִין לְאַרְבַּעְתְּהוֹן : וְלָא מִסְתַּחְרִין בְּסִיְרַיְיהוֹן לְקַבֵּל אַפֵּיהוֹן אֶלָּן : וּרְמוֹת אַפֵּיהוֹן אַפֵּי אֵינָשָׁא וְאַפֵּי אָרְיָא עַיְיבִיד מִסְיְיעָא לְאַרְבַּעְתְּהוֹן וְאַפֵּי תּוֹרָא עַיְיבִיד מִכְּמָלָא לְאַרְבַּעְתְּהוֹן וְאַפֵּי נְשְׁרָא לְאַרְבַּעְתְּהוֹן וְאַפֵּי פָּרְדִּישִׁין מְרַעְיָיתָא לְתַרְעָא פָּרְתִּין מְכַוְּנִין וְתָרְתִּין מְכַסְּיָן יָת גְּוֵיתְהוֹן : וּבִירְיָא לְקַבֵּל אַפּוֹהִי אֲזָלָא לְאַתַר דְּתַמְנֵי רְעָיָא לְמֵיזַל אֶלָּן לָא מִסְתַּעְרָן בְּמֵיזַלְהוֹן : וּרְמוֹת בִּירְיָיתָא חֲזִיוֹתָן כְּטַרְפִין דְּאֶשָׁא וְאָמֵי בְּעוֹרְיָא אֵישָׁתָא מְשַׁהֲלָבָא בֵּין בִּירְיָתָא וְזִיוָהָרָא לְאֵישָׁתָא וְטַן אֶשָׁתָא נָפִיק בְּרָקִין בִּירְיָיתָא כְּאִיכָּלְתְּהוֹן לְסָעֲבָד רְעוּתָא דְּרִבּוֹנְהוֹן דְּאִשְׁרֵי שְׁכִינְתֵּיהּ בְּקָרוֹבָא עֲלֵיהּ לָא מְנַדְּעִין בְּאַנְפָּא עַיְיבָא לְמֵיתֵי וְתָקְפָן וְכַסְיָן יָת עַלְסָתֵיהוֹן בִּירְיָיתָא בְּרַקָּא וְחֵזְוָתָא בְּרִיקָא וְנָצָא נָגִיד וְדִי מִשְׁתַּוֵּי בִּירְיָיתָא לְאַרְבַּע אַפּוֹהִי : וְיוּוֹ גַּיְילָיָא וְעַבְרִיתְהוֹן בְּגַוָּא אֲבַן טָבָא וּרְמוֹת יַד לְאַרְבַּעְתְּהוֹן וְקִדְמַיְיתְהוֹן וְעוֹבְרִיתְהוֹן בְּגַוָּא גַּיְילָיָא גַּיְילָיָא גּוּ גַּיְילָיָא עַל אַרְבַּעְתְּהוֹן סִיְרַיְיהוֹן דְּמִתְּלָן אֶלָּן לָא מִסְתַּחְרִין בְּסִיְרַיְיהוֹן :

וְדִגְלֵיהֶם דָּגַל יִשְׂרָה וְכֵן לָהּ דִּגְלֵיהֶם בִּבְרֹךְ דָּגַל עֲגֹל תֵּיעָשִׂים כְּלָיָן נְחָשֶׁת קַלֵּל : וְיַד אָדָם מִתַּחַת בְּנְפֵיהֶם אֶחֱדַיָּא דְּעַיְיתָא רְבְעֵיתְהוֹן וְכַנְפֵיהֶם לְצַד בְּעֵיתָם : תִּבְרֹת אִשָּׁה אֶל אֲחוֹתָהּ כְּנְפֵיהֶם לֹא יָסֹבּוּ בְלֹכְתָּן אִישׁ אֶל עֵבֶר פָּנָיו יֵלֵכוּ : וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם וּפְנֵי אַרְיֵה אֶל הַיָּמִין לְאַרְבַּעְתָּם וּפְנֵי שׁוֹר מֵהַשְּׂמֹאול לְאַרְבַּעְתָּן וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעְתָּן : וְכַנְפֵיהֶם פְּרֻדוֹת מִלְמַעְלָה לְאִישׁ שְׁתַּיִם חוֹבְרוֹת אִישׁ וּשְׁתַּיִם מְכַסּוֹת אֶת גְּוִיֹּתֵיהֶנָּה :

וְאִישׁ אֶל עֵבֶר פָּנָיו יֵלֵכוּ אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁמָּה הָרוּחַ לָלֶכֶת יֵלֵכוּ לֹא יִסֹּבּוּ בְלֹכְתָּן : וּדְמוּת הַחַיּוֹת מַרְאֵיהֶם כְּגַחֲלֵי אֵשׁ בֹּעֲרוֹת כְּמַרְאֵה הַלַּפִּדִים הִיא מִתְהַלֶּכֶת בֵּין הַחַיּוֹת וְנֹגַהּ לָאֵשׁ וּמִן הָאֵשׁ יוֹצֵא בָּרָק : וְהַחַיּוֹת רָצוֹא וְשׁוֹב כְּמַרְאֵה הַבָּזָק : וָאֵרְאֶה הַחַיּוֹת וְהִנֵּה אוֹפָן אֶחָד בָּאָרֶץ אֵצֶל הַחַיּוֹת לְאַרְבַּעַת פָּנָיו : מַרְאֵה הָאוֹפַנִּים וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּעֵין תַּרְשִׁישׁ וּדְמוּת אַחַד לְאַרְבַּעְתָּן וּמַרְאֵיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה הָאוֹפָן בְּתוֹךְ הָאוֹפָן : עַל אַרְבַּעַת רִבְעֵיהֶן בְּלֹכְתָּם יֵלֵכוּ לֹא יִסֹּבּוּ בְלֹכְתָּן :

וַנַּבִּיטֵן וְגַבְתְּהֹם לָהֶם וַיִּרְאֶה לָהֶם וְגַבְרֵיהֶם סָבִיב לְאַרְבַּעְתָּן : וּבְלֹכְתָּן הַחַיּוֹת יֵלֵכוּ וְהָאוֹפַנִּים אֵצֶל וּבְהִנָּשְׂאָה הַחַיּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ יִנָּשְׂאוּ הָאוֹפַנִּים : עַל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁם הָרוּחַ לָלֶכֶת יֵלֵכוּ שָׁמָּה הָרוּחַ לָלֶכֶת וְהָאוֹפַנִּים יִנָּשְׂאוּ לְעֻמָּתָם כִּי רוּחַ הַחַיָּה בָּאוֹפַנִּים :

בְּלֹכְתָּם יֵלֵכוּ וּבְעָמְדָם יַעֲמֹדוּ וּבְהִנָּשְׂאָם מֵעַל הָאָרֶץ יִנָּשְׂאוּ הָאוֹפַנִּים לְעֻמָּתָם כִּי רוּחַ הַחַיָּה בָּאוֹפַנִּים : וּדְמוּת עַל רָאשֵׁי הַחַיָּה רָקִיעַ כְּעֵין הַקֶּרַח הַנּוֹרָא נָטוּי עַל רָאשֵׁיהֶם מִלְמָעְלָה : וְתַחַת הָרָקִיעַ כַּנְפֵיהֶם יְשָׁרוֹת אִשָּׁה אֶל אֲחוֹתָהּ לְאִישׁ שְׁתַּיִם מְכַסּוֹת לָהֵנָּה וְלִאִישׁ שְׁתַּיִם מְכַסּוֹת לְהֵנָּה אֶת גְּוִיֹּתֵיהֶם : וָאֶשְׁמַע אֶת קוֹל כַּנְפֵיהֶם כְּקוֹל מַיִם רַבִּים בְּקוֹל שַׁדַּי בְּלֶכְתָּם קוֹל הֲמוֹן מַחֲנֶה בְּקוֹל דַּבְּרָם תִּרְפֶּינָה כַנְפֵיהֶן : וַיְהִי קוֹל מֵעַל לָרָקִיעַ אֲשֶׁר עַל רָאשָׁם בְּעָמְדָם תִּרְפֶּינָה כַנְפֵיהֶן : וּמִמַּעַל לָרָקִיעַ אֲשֶׁר עַל רָאשָׁם כְּמַרְאֵה אֶבֶן סַפִּיר דְּמוּת כִּסֵּא וְעַל דְּמוּת הַכִּסֵּא דְּמוּת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו מִלְמָעְלָה :

וָאֵרְאֶה כְּעֵין חַשְׁמַל כְּמַרְאֵה אֵשׁ בֵּית לָהּ סָבִיב מִמַּרְאֵה מָתְנָיו וּלְמַעְלָה וּמִמַּרְאֵה מָתְנָיו וּלְמַטָּה רָאִיתִי כְּמַרְאֵה אֵשׁ וְנֹגַהּ לוֹ סָבִיב : כְּמַרְאֵה הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בֶּעָנָן בְּיוֹם הַגֶּשֶׁם כֵּן מַרְאֵה הַנֹּגַהּ סָבִיב הוּא מַרְאֵה דְּמוּת כְּבוֹד יְהוָה וָאֵרֶא וָאֶפֹּל עַל פָּנַי וָאֶשְׁמַע קוֹל מְדַבֵּר :

וְאָמַר לִי בֶּן אָדָם קוּם עַל רַגְלֶיךָ
וַאֲדַבֵּר אִתָּךְ׃ וְנִכְנְסָה בִּי רוּחָה
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלַי וַתַּעֲמִדֵנִי עַל רַגְלָי
וָאֶשְׁמַע אֵת הַמְדַבֵּר אֵלָי׃
וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם שְׁלַחְתִּיךָ
אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל גּוֹיִם
הַמּוֹרְדִים אֲשֶׁר מָרְדוּ בִי הֵמָּה
וַאֲבוֹתָם פָּשְׁעוּ בִי עַד עֶצֶם הַיּוֹם
הַזֶּה׃ וְהַבָּנִים קְשֵׁי פָנִים וְחִזְקֵי לֵב
אֲנִי שֹׁלֵחַ אוֹתְךָ אֲלֵיהֶם וְאָמַרְתָּ
אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה׃ וְהֵמָּה
אִם יִשְׁמְעוּ וְאִם יֶחְדָּלוּ כִּי בֵית מְרִי
הֵמָּה וְיָדְעוּ כִּי נָבִיא הָיָה בְּתוֹכָם׃
וְאַתָּה בֶן אָדָם אַל תִּירָא אֹתָם וּמִדִּבְרֵיהֶם אַל תִּירָא כִּי
סָרָבִים וְסַלּוֹנִים אוֹתָךְ וְאֶל עַקְרַבִּים
אַתָּה יוֹשֵׁב מִדִּבְרֵיהֶם אַל תִּירָא
וּמִפְּנֵיהֶם אַל תֵּחַת כִּי בֵּית מְרִי הֵמָּה׃
וְדִבַּרְתָּ אֶת דְּבָרַי אֲלֵיהֶם אִם
יִשְׁמְעוּ וְאִם יֶחְדָּלוּ כִּי מְרִי הֵמָּה׃
וְאַתָּה בֶן אָדָם שְׁמַע אֵת אֲשֶׁר אֲנִי
מְדַבֵּר אֵלֶיךָ אַל תְּהִי מֹרֶה כְּבֵית
הַמֶּרִי פְּצֵה פִּיךָ וְאֹכֵל אֵת אֲשֶׁר־
אֲנִי נֹתֵן אֵלֶיךָ׃ וָאֵרְאֶה וְהִנֵּה־יָד
אֵלַי שְׁלוּחָה וְהִנֵּה־בָהּ מְגִלַּת־סֵפֶר׃ וַיִּפְרֹשׂ
אוֹתָהּ לְפָנַי וְהִיא כְתוּבָה פָּנִים וְאָחוֹר
וְכָתוּב אֵלֶיהָ קִינִים וְהֶגְיוֹן וְהִי׃
וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם
אֵת אֲשֶׁר תִּמְצָא אֱכוֹל אֱכוֹל אֶת־
הַמְּגִלָּה הַזֹּאת וְלֵךְ דַּבֵּר אֶל־בֵּית
יִשְׂרָאֵל׃ וָאֶפְתַּח אֶת־פִּי וַיַּאֲכִלֵנִי
אֶת הַמְּגִלָּה הַזֹּאת׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי
בֶּן אָדָם בִּטְנְךָ תַאֲכֵל וּמֵעֶיךָ תְמַלֵּא
אֶת הַמְּגִלָּה הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן
אֵלֶיךָ וָאֹכְלָה וַתְּהִי בְּפִי כִּדְבַשׁ
לְמָתוֹק׃

ואמר לי בן אדם קום על־רגליך
ואדבר אתך׃ ותבא בי רוח
כאשר דבר אלי ותעמדני על רגלי
וישמע את מדבר אלי׃
ויאמר אלי בן־אדם שלחתי אתך
אל בני ישראל אל גוים
המורדים אשר מרדו בי המה
ואבותם פשעו בי עד עצם היום
הזה׃ והבנים קשי פנים וחזקי לב
אני שולח אותך אליהם ואמרת
אליהם כה אמר אדני יהוה׃ והמה
אם־ישמעו ואם־יחדלו כי בית מרי
המה וידעו כי נביא היה בתוכם׃
ואתה בן־אדם אל־תירא אותם
ומדבריהם אל־תירא כי
סרבים וסלונים אותך ואל־עקרבים
אתה יושב מדבריהם אל־תירא
ומפניהם אל־תחת כי בית מרי המה׃
ודברת את־דברי אליהם אם־
ישמעו ואם־יחדלו כי מרי המה׃
ואתה בן־אדם שמע את־אשר־אני
מדבר אליך אל־תהי מרי כבית
המרי פצה פיך ואכל את־אשר־אני
נתן אליך׃ וארא והנה־יד שלוחה
אלי והנה־בו מגלת־ספר׃ וישרש
אותה לפני והיא כתובה פנים ואחור
וכתוב אליה קינים והגה והי׃
ויאמר אלי בן־אדם
את אשר־תמצא אכול אכול את־
המגלה הזאת ולך דבר אל־בית
ישראל׃ ואפתח את־פי ויאכלני
את המגלה הזאת׃ ויאמר אלי
בן־אדם בטנך תאכל ומעיך תמלא
את המגלה הזאת אשר אני נתן
אליך ואכלתי ותהי בפי כדבש
למתוק׃

פרי לו הפי לבני מרי ומבני הלמוד מעלה. כי ואשת קסם מרי ואין חרשים. אל תהי מרי כבית מרי פתח פיך.
ואכרות אל מרי אל תת ישראל׃ אכול׃ מה לו לכתוב אכול אכול אלא לומר לך שיהא אכול אכול. כן אתה
את אשר תמצא אכול׃ כגי׃ אכול ושתה יאמר לך׃

ואמר לי בן אדם קום על רגליך
ואדבר עמך׃ ונעלת בי רוחא
ער סליל עמי ואיקימתני על רגלי
ושמעית ית דמתמלל עמי׃
ואמר לי בר אנש
שלח אנא יתך לות בני ישראל
לות עמא סרבנייא דסריבו על
מימרי אינון ואבהתהון כרירו ב
בסיסרי עד יומא הדין׃
ומתקרן בנייא אינון חציפי אפיא
ותקיפי ליבא אנא שלח יתך ל
לותהון ותימר להון כדין אמר יי
אלהים׃ ואינון אם יקבלון אולפן
ואם ירסנון מלמיתי דאנא עם
סרבן אינון וידעון דינבייא הות
ביניהון׃ ואנת בר
אנש לא תדחל מנהון ומפתגמיהון
לא תרחל ארי סרבין ומסקנין
לקיבלך ובנו עמא דעוכדיהון
ומן לעקרבין את יתיב
ומפתגמיהון לא תרחל ומן ק
קדמיהון לא תתבר ארי עם סרבן
אינון׃ ותתני ית מתגמי בניאתי
לרחון אנש יקבלון אולפן ואנש
יתסנעון מלמיתי ארי עם סרבן
אינון׃ ואנת בר אנש שמע
מה אנא ממלל עמך לא תהי סרבן
כבית סרבא פתח פמך ואכול
ית דאנא יהב לך׃ וחזית ואנא
ודמות יד מתושטא לות לותי ואנא
בית מגלת ספרא׃ ופרס יתה
קדמי ואנא כתיבא מגאפתא ו
ומאתרא דנא כתיבין מן שית ואנא
ומה דעתיד למהוי בסופא וכתיב
בה ראם יתברון בית ישראל על
אורייתא ישלשלון בתוון עמהמיא ואנא
יעיברון ית אורייתא מסוף מבתון
אולפיה ודיוניה ותיתנא׃
ואמר לי בר אנש
ית דתסתכיב לך קביל קבל טב
וכריב בתגיגיתא דנא ואזיל
ואתנבי על בית ישראל׃ ואתיב
ית נפשי ואקבימינון ית כתיב
בתגיגיתא דנא׃ ואמר לי בר אנש דיתך מתא
בתגיגיתא דנא ואזיל כלך ואתנבי לבית ישראל׃
ואנא ידי אנא מיתיב לך וקבין תתא ותהי
בפומיה כדבש מרקח׃

ויאמר אלי בן אדם לך בא אל־בית
ישראל ודברת בדברי אליהם׃
כי לא אל־עם עמקי שפה ׀ וכבדי
לשון אתה שלוח אל־בית ישראל׃
לא אל־עמים רבים עמקי שפה ׀
וכבדי לשון אשר לא־תשמע ד
דבריהם אם לא אליהם שלחתיך
המה ישמעו אליך׃ ובית־ישראל
לא יאבו לשמע אליך כי־אינם
אבים לשמע אלי כי כל־בית ישראל
חזקי־מצח וקשי־לב המה׃ הנה
נתתי את־פניך חזקים לעמת פניהם
ואת־מצחך חזק מצר׃ כשמיר חזק מצור נתתי מצחך לא
תיראי אותם ולא תחת מפניהם כי
בית מרי המה׃
ויאמר אלי בן אדם את־כל־
דברי אשר אדבר אליך קח בלבבך
ובאזניך שמע׃ ולך בא אל־הגולה
אל־בני עמך ודברת אליהם ואמרת
אליהם כה־אמר אדני יהוה אם־
ישמעו ואם־יחדלו׃ ותשאני
רוח ואשמע אחרי קול רעש גדול
ברוך כבוד־יהוה ממקומו׃ וקול
כנפי החיות משיקות אשה־אל־
אחותה וקול האופנים לעמתם וקול
רעש גדול׃ ורוח נשאתני ותקחני
ואלך מר בחמת רוחי ויד־יהוה עלי
תזקה׃ ואבוא אל־הגולה תל
אביב יושבים אל־נהר כבר
ואשר המה יושבים שם ואשב שם
שבעת ימים משתם בתוכם׃

ואמר לי בר אנש איתא את זיל לות
בני ישראל ותתנבי בפתגמי
ובאתיא לותון׃ ארי לא לות עם
עמקי מטלל ויקירי לישן אנת שלחית
לאתנבאה אילהין לות בית ישראל
׀ לא לות עממיא סגיאין תקיפי
מטלל ויקירי לישן ולא דשמע
פתגמהון אילו לותהון שלחיתך
אינון יקבלון מינך׃ ובית ישראל
לא יבון לקבלא מינך ארי לית
אינון צבן לקבלא למימרי ארי כל
בית ישראל חציפי אנפין ורקיקי
ליבא אינון׃ הא יתבית ית אפך
תקיף כקביל בית אפיהון וית בית
עיזך תקין כקביל בית עיזהון׃
כטמיר חזק מצר נתתי מצחך לא
תיראי אותהון ולא תתחת מקבליהון כי
בית מרי המה׃
ואמר לי בר אנש כל
דברי דאמלל עמך קבל בלבבך
וקבל בדניך ובאדניך שמע׃
זיל לות גלותא לות בני עמך
ותתנבי עמהון ואמרת להון כדין אמר
אדני יי אם לא מהימנין למקבל
ואם לא מצלחין למקבל׃
ונטלתני
רוחא ושמעית בתרי קל זיע סגיא
דשבחין ואמרין ברוך יקרא דייי
מאתר בית שכינתיה׃ וקל גפי
חייתא נקשן חד לחד וקל גלגלי
לקבלהון וקל זיע סגי׃ ורוחא
נטלתני ונחתתני ואזלית במרירו
בתקוף רוחי ובוצינא קדם יי עלי
תקיפא והאתיא לות בני גלותא לתל
אביב דיתבין על נהר כבר ונחית
בגוויהון ואינון יתבין תמן ויתיבית
תמן שבעא יומין שתיק בגויהון׃

ואמר אלי בן אדם צפית אתך לבית
ישראל ושמעת מפי אזהרתי
להון׃ באמרי לרשיעא מותא תמות
ולא אזהרתיה ולא מליל אזהרתיה
לרשיעא מאורחתיה בישתא
למיחי חייה הוא רשיעא בחוביה
יתמות ודמוי מן ידך אבעי׃
ואנת אזהרתיה לרשיעא ולא
אתב מרשיעותיה ומאורחתיה בישתא
למיחי חייה הוא רשיעא בחוביה
יתמות ואנת נפשך שזבת׃
ואנת בר אנש אמר לבית ישראל
כדין אמרתון למימר סלקין
חובנא ובישתנא עלנא ובהון
אנחנא מתמסין איכדין נחיון׃
אמור להון כדין אמר יי אלהים
חי אנא ארי לא חפיית במות
רשיעא ארום אם יתוב רשיעא
מאורחתיה ויתוב ויעבד דינא
וזכו׃ מן כל חובוי דחבא לא
יתדכר עלוהי בזכו דעבד יחיה׃
ואנת בר אנש אמר לבני עמך
זכו דזכאי לא יפרקיניה ביום
דיחוב ורשיעו דרשיעא לא יכשל
בה ביומא דיתוב מרשיעותיה
וזכאי לא יקום בזכו דיליה ביום
דיחוב׃ כמא דזכאי אמר
לקשוטא לא יחיה ארום בטח
על זכו דיליה ועבד חובא
כל זכוותוי לא יתדכרון ובחובא
דעבד בהון בה יתמות׃
ואנת בר אנש אמר לבני עמך
לא יאות אורחתא דיי׃ ביתא
אורחתהון לא יאות׃ בזמן דזכאי
יתוב מזכו דיליה ויעבד עולא
בה יתמות׃ ואנת בר אנש אמר
לבני עמך זכו דזכאי לא יפרקיניה
ביום דיחוב ורשיעו דרשיעא לא
יכשל בה ביומא דיתוב מרשיעותיה
וזכאי לא יקום בזכו דיליה
ביום דיחוב׃ כמא דזכאי אמר
לקשוטא לא יחיה ארום בטח
על זכו דיליה ועבד חובא
כל זכוותוי לא יתדכרון ובחובא
דעבד בהון בה יתמות׃
ואנת בר אנש אמר לבני עמך
לא יאות אורחתא דיי׃ ביתא
אורחתהון לא יאות׃ בזמן דזכאי
יתוב מזכו דיליה ויעבד עולא
בה יתמות׃ ואנת בר אנש אמר
לבני עמך זכו דזכאי לא יפרקיניה
ביום דיחוב ורשיעו דרשיעא לא
יכשל בה ביומא דיתוב מרשיעותיה
וזכאי לא יקום בזכו דיליה
ביום דיחוב׃ כמא דזכאי אמר
לקשוטא לא יחיה ארום בטח
על זכו דיליה ועבד חובא
כל זכוותוי לא יתדכרון ובחובא
דעבד בהון בה יתמות׃

וַתַּעַר מִכְּנַף שִׁבְעָה יוֹתֵר וַהֲנַרְתָּ
פִּיתָם בְּבוּאוֹת מִן הֶחָרִים עַטְיֵי לְטֵשׁ
וְהִקְרִי וְהִכְרִי וְהִשְׁלִי עַל פָּנֶיךָ
וְעַל פְּנֵי הֶחָרִים וְהִשְׁלִי עַל פְּנֵי
הַמְּכֻסִּים וְהִכְרִי

לכל רוחו׃ וזאת הלכו לעבדים וזאת הלכו לשפחות וכן כתוב לה׳ ואשתו ובניו ובנותיו וכן בכתוב לעבד ולשפחה׃ לגן׃ לתת לו מקום לשבת בו׃ ועוד הלכו לשון נקבה׃ כמו הלכה שרה׃ ועוד הלכו לשון זכר׃ כמו הלכו שני עורים׃ ועוד הלכו לשון נקבה׃ כמו הלכה שתי נשים׃ ועוד הלכו לשון זכר׃ כמו הלכו שני אנש

ולא תחוס עיני עליך ולא אחמול
כי דרכיך עליך אתן (ו)[ו]תכותיך
בתוכך תהיין וידעתם כי אני יהוה:
כה אמר אדני יהוה
רעה אחת רעה הנה באה: קץ בא הקץ
הקיץ אליך הנה באה:
לאה הצפירה אליך יושב הארץ בא העת
קרוב היום מהומה ולא הד
הרים: עתה מהר אכזתי חמתי עליך
ואפיתי באפי עליך ושפטתיך כדרכיך
ונתתי עליך את כל תועבותיך:
ולא תחוס עיני ולא אחמול כדרכיך עליך אתן
ותועבותיך בתוכך תהיין וידעתם
כי אני יהוה נכה: הנה היום
הנה באה יצא הצפירה צץ
המטה פרח הזדון: החמס קם
למטה רשע לא מהם ולא מהמונם
ולא מהמיהם ולא נוד בהם:
בא העת הגיע היום הקונה אל-
ישמח והסוחר אל יתאבל כי ירון
אל כל המונה: כי המוכר אל-
המכר לא ישוב ועוד בחיים חיתם
כי חזון אל כל המונה לא ישוב
ואיש בעונו חייתו לא יתחזקו:
תקעו בחצוצרה והכל לחמה ואין
הולך למלחמה כי חרוני אל כל המונה:
החרב בחוץ והדבר והרעב מבית
אשר בשדה בחרב ימות ואשר בעיר
ורעב ובדבר יאכלנו: ופלטו פליטיהם
והיו אל ההרים כיוני הגיאורים כלם
המות איש בעונו: כל הידים
תרפינה וכל ברכים תלכנה מים:
וחגרו שקים וכסתה אותם פלצות
ואל כל פנים בושה וכל ראשיהם
קרחה: כספם בחוצות ישליכו
וזהבם לנדה יהיה כספם וזהבם לא-
יוכל להצילם ביום עברת יהוה
נפשם לא ישבעו ומעיהם לא ימלאו
כי מכשול עונם היה: ואת עדי
לגאון שמו שמו ועלמי (ו)[ו]צלמי
שקוציהם עשו בו על כן נתתי
להם לנדה: ונתתיך ביד זרים
לבז ולרשעי הארץ לשלל וחללוה:
והסבותי פני מהם וחללו את צפוני
ובאו בה פריצים וחללוה:
עשה הרתוק החגי
כלאו משפטים והציר מלא-
חמס: והבאתי רעי גוים וירשו את-
בתיהם והשבתי גאון עזים ונחלו
מקדשיהם: קטרת בא ובקשו
שלום ואין: הוה על הוה תבוא
ושמעה את שמועה ותהי ובקשו
חזון מנביא ותורה תאבד מכהן
ועצה מזקנים: המלך יתאבל
והנשיא ילבש שממה וידי עם הארץ
תבהלנה כדרכם אעשה אותם
ובמשפטיהם אשפטם וידעו כי-
אני יהוה:

רשי

תקעו בחצוצרה והכל אין הולך למלחמה כי חרוני אל כל המונה: החרב בחוץ והדבר והרעב מבית אשר בשדה בחרב ימות ואשר בעיר ורעב ובדבר יאכלנו: ופלטו פליטיהם והיו אל ההרים כיוני הגיאורים כלם המות איש בעונו: כל הידים תרפינה וכל ברכים תלכנה מים: וחגרו שקים וכסתה אותם פלצות ואל כל פנים בושה וכל ראשיהם קרחה: כספם בחוצות ישליכו וזהבם לנדה יהיה כספם וזהבם לא-יוכל להצילם ביום עברת יהוה נפשם לא ישבעו ומעיהם לא ימלאו כי מכשול עונם היה: ואת עדי לגאון שמו שמו ועלמי (ו)[ו]צלמי שקוציהם עשו בו על כן נתתי להם לנדה: ונתתיך ביד זרים לבז ולרשעי הארץ לשלל וחללוה: והסבותי פני מהם וחללו את צפוני ובאו בה פריצים וחללוה: עשה הרתוק החגי כלאו משפטים והציר מלא-חמס: והבאתי רעי גוים וירשו את-בתיהם והשבתי גאון עזים ונחלו מקדשיהם: קטרת בא ובקשו שלום ואין: הוה על הוה תבוא ושמעה את שמועה ותהי ובקשו חזון מנביא ותורה תאבד מכהן ועצה מזקנים: המלך יתאבל והנשיא ילבש שממה וידי עם הארץ תבהלנה כדרכם אעשה אותם ובמשפטיהם אשפטם וידעו כי-אני יהוה:

תקעו בחצוצרה. כתרגומו קרניא ומחקקין בקני נגינה ליל ראש השנה לקרב את עדי למלחמה: כי חרוני. אפי: ואשבור. כתרגומו ואתבר: בתוך הארץ. שהוא מרכז העולם: ואשבור את זרועותיו. כתרגומו ואתבר ית דרעוהי: החזקה. שהיתה חזקה: והנפלה. שהיתה נופלת: ונתתי את חרבו בידו. כתרגומו ואתן ית חרבי בידיה: ושברתי את זרועותיו. כתרגומו ואתבר ית דרעוהי: הנופלת. שהיתה נופלת: ונפלה. שהיתה נופלת: ופזרתי. כתרגומו ואבדר: בגוים. שהיו עובדים עבודה זרה: ובארצות. שהיו מטמאים בטומאת המתים: ואת זרועות מלך בבל אחזק. כתרגומו ואתקף ית דרעוהי מלכא דבבל: ונתתי את חרבי בידו. כתרגומו ואתן ית חרבי בידיה: ושברתי את זרועותיו. כתרגומו ואתבר ית דרעוהי: הנאנחת. שהיתה נאנחת: מחמוקי. כתרגומו מרגלי: מרי. כתרגומו מרירות: ואנחתך. כתרגומו ואנחתיך: ואת כל תועבותיך. כתרגומו ואת כל תעובתיך: ולא אחמול כדרכיך עליך אתן ותועבותיך בתוכך תהיין וידעתם כי אני יהוה נכה: הנה היום הנה באה יצא הצפירה צץ המטה פרח הזדון: החמס קם למטה רשע לא מהם ולא מהמונם ולא מהמיהם ולא נוד בהם: בא העת הגיע היום הקונה אל-ישמח והסוחר אל יתאבל כי ירון אל כל המונה: כי המוכר אל-המכר לא ישוב ועוד בחיים חיתם כי חזון אל כל המונה לא ישוב ואיש בעונו חייתו לא יתחזקו: תקעו בחצוצרה והכל אין הולך למלחמה כי חרוני אל כל המונה: החרב בחוץ והדבר והרעב מבית אשר בשדה בחרב ימות ואשר בעיר ורעב ובדבר יאכלנו: ופלטו פליטיהם והיו אל ההרים כיוני הגיאורים כלם המות איש בעונו: כל הידים תרפינה וכל ברכים תלכנה מים: וחגרו שקים וכסתה אותם פלצות ואל כל פנים בושה וכל ראשיהם קרחה: כספם בחוצות ישליכו וזהבם לנדה יהיה כספם וזהבם לא-יוכל להצילם ביום עברת יהוה נפשם לא ישבעו ומעיהם לא ימלאו כי מכשול עונם היה: ואת עדי לגאון שמו שמו ועלמי (ו)[ו]צלמי שקוציהם עשו בו על כן נתתי להם לנדה: ונתתיך ביד זרים לבז ולרשעי הארץ לשלל וחללוה: והסבותי פני מהם וחללו את צפוני ובאו בה פריצים וחללוה: עשה הרתוק החגי כלאו משפטים והציר מלא-חמס: והבאתי רעי גוים וירשו את-בתיהם והשבתי גאון עזים ונחלו מקדשיהם: קטרת בא ובקשו שלום ואין: הוה על הוה תבוא ושמעה את שמועה ותהי ובקשו חזון מנביא ותורה תאבד מכהן ועצה מזקנים: המלך יתאבל והנשיא ילבש שממה וידי עם הארץ תבהלנה כדרכם אעשה אותם ובמשפטיהם אשפטם וידעו כי-אני יהוה:

רשי

שמות. כתוב מרוסן עדיו לשלם: אנך. חסרה י' בקריאה וכתוב אנכי: ומשבתי. כתרגומו ואבטל: משבתי יושבי. כתרגומו דיתבי: ונפלו חללים. כתרגומו ויפלון קטילין: בתוכך. כתרגומו בגוכך: וידעתם כי אני יהוה. כתרגומו ותדעון דמימרי יהוה: בהכותי. כתרגומו במחתי: ונשארו פליטים. כתרגומו ויתרחמון פליטין: ונפוצותי. כתרגומו ואבדרתי: בגוים. שהיו עובדים עבודה זרה: ובארצות. שהיו מטמאים בטומאת המתים: ופזרתים. כתרגומו ואבדרתינון: ונתתי את חרבי בידו. כתרגומו ואתן ית חרבי בידיה: ושברתי את זרועותיו. כתרגומו ואתבר ית דרעוהי: ונאנח. כתרגומו ואתנחי: מחמוקי. כתרגומו מרגלי: מרי. כתרגומו מרירות: ואנחתך. כתרגומו ואנחתיך: ולא אחמול. חוס ואל תסור מאחרי: ולא תחוס עיני. כתרגומו ולא יתיר לא תיתר עיני: ולא אחמול. כתרגומו ולא אתיר: ואתן עליך. כתרגומו ואתיב עליך: ותועבותיך. כתרגומו ותעובתיך: בתוכך תהיין. כתרגומו בגוכך: וידעתם. כתרגומו ותדעון: כי אני יהוה נכה. כתרגומו דמימרי יהוה מחי: הנה היום. כתרגומו ויומא: הנה באה. כתרגומו ותא: יצא הצפירה. כתרגומו נפקת מחתא: צץ המטה. כתרגומו שפיר שבטא: פרח הזדון. כתרגומו יבש תוקפא: החמס. כתרגומו חובא: קם למטה רשע. כתרגומו שבטא דרשיעא: לא מהם. כתרגומו לית מנהון: ולא מהמונם. כתרגומו ולית מן עדבתהון: ולא מהמיהם. כתרגומו ולית מן שאונהון: ולא נוד בהם. כתרגומו ולית מנהון מדכר: בא העת. כתרגומו אתא זמנא: הגיע היום. כתרגומו מטא יומא: הקונה. כתרגומו זבנא: אל ישמח. כתרגומו לא יחדי: והסוחר. כתרגומו ומזבן: אל יתאבל. כתרגומו לא יבכי: כי ירון. כתרגומו ארי יתרעם: אל כל המונה. כתרגומו על כל עדבתה: המוכר. כתרגומו מזבן: אל המכר. כתרגומו לזבנא: לא ישוב. כתרגומו לא יתוב: ועוד בחיים חיתם. כתרגומו ועד בחיי נפשיה סיתרעון: כי חזון. כתרגומו ארי נבואה: אל כל המונה. כתרגומו על כל עדבתה: לא ישוב. כתרגומו לא יתוב: ואיש בעונו חייתו. כתרגומו וגבר בחובי נפשיה סיתרעון: לא יתחזקו. כתרגומו לא יתקפון: תקעו בחצוצרה. כתרגומו קרניא ומחקקין בקני נגינה ליל ראש השנה לקרב את עדי למלחמה: כי חרוני. אפי: ואשבור. כתרגומו ואתבר: בתוך הארץ. שהוא מרכז העולם: ואשבור את זרועותיו. כתרגומו ואתבר ית דרעוהי: החזקה. שהיתה חזקה: והנפלה. שהיתה נופלת: ונתתי את חרבו בידו. כתרגומו ואתן ית חרבי בידיה: ושברתי את זרועותיו. כתרגומו ואתבר ית דרעוהי: הנופלת. שהיתה נופלת: ונפלה. שהיתה נופלת: ופזרתי. כתרגומו ואבדר: בגוים. שהיו עובדים עבודה זרה: ובארצות. שהיו מטמאים בטומאת המתים: ואת זרועות מלך בבל אחזק. כתרגומו ואתקף ית דרעוהי מלכא דבבל: ונתתי את חרבי בידו. כתרגומו ואתן ית חרבי בידיה: ושברתי את זרועותיו. כתרגומו ואתבר ית דרעוהי: ונאנח. כתרגומו ואתנחי: מחמוקי. כתרגומו מרגלי: מרי. כתרגומו מרירות: ואנחתך. כתרגומו ואנחתיך: ולא אחמול. חוס ואל תסור מאחרי: ולא תחוס עיני. כתרגומו ולא יתיר לא תיתר עיני: ולא אחמול. כתרגומו ולא אתיר: ואתן עליך. כתרגומו ואתיב עליך: ותועבותיך. כתרגומו ותעובתיך: בתוכך תהיין. כתרגומו בגוכך: וידעתם. כתרגומו ותדעון: כי אני יהוה נכה. כתרגומו דמימרי יהוה מחי: הנה היום. כתרגומו ויומא: הנה באה. כתרגומו ותא: יצא הצפירה. כתרגומו נפקת מחתא: צץ המטה. כתרגומו שפיר שבטא: פרח הזדון. כתרגומו יבש תוקפא: החמס. כתרגומו חובא: קם למטה רשע. כתרגומו שבטא דרשיעא: לא מהם. כתרגומו לית מנהון: ולא מהמונם. כתרגומו ולית מן עדבתהון: ולא מהמיהם. כתרגומו ולית מן שאונהון: ולא נוד בהם. כתרגומו ולית מנהון מדכר: בא העת. כתרגומו אתא זמנא: הגיע היום. כתרגומו מטא יומא: הקונה. כתרגומו זבנא: אל ישמח. כתרגומו לא יחדי: והסוחר. כתרגומו ומזבן: אל יתאבל. כתרגומו לא יבכי: כי ירון. כתרגומו ארי יתרעם: אל כל המונה. כתרגומו על כל עדבתה: המוכר. כתרגומו מזבן: אל המכר. כתרגומו לזבנא: לא ישוב. כתרגומו לא יתוב: ועוד בחיים חיתם. כתרגומו ועד בחיי נפשיה סיתרעון: כי חזון. כתרגומו ארי נבואה: אל כל המונה. כתרגומו על כל עדבתה: לא ישוב. כתרגומו לא יתוב: ואיש בעונו חייתו. כתרגומו וגבר בחובי נפשיה סיתרעון: לא יתחזקו. כתרגומו לא יתקפון:

וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַשִּׁשִּׁית בְּשִׁשִּׁי בְּחַמְשָׁה
לַחֹדֶשׁ אֲנִי יוֹשֵׁב בְּבֵיתִי וְזִקְנֵי יְהוּדָה
יוֹשְׁבִים לְפָנַי וַתִּפֹּל עָלַי שָׁם יַד אֲדֹנָי
יְהוִה׃ וָאֵרְאֶה וְהִנֵּה דְמוּת כְּמַרְאֵה־
אֵשׁ מִמַּרְאֵה־מָתְנָיו וּלְמָטָּה אֵשׁ
וּמִמָּתְנָיו וּלְמַעְלָה כְּמַרְאֵה זֹהַר
כְּעֵין הַחַשְׁמַל׃ וַיִּשְׁלַח תַּבְנִית יָד
וַיִּקָּחֵנִי בְּצִיצִת רֹאשִׁי וַתִּשָּׂאֵנִי רוּחַ
בֵּין־הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמַיִם וַתָּבֵא
אֹתִי יְרוּשָׁלְמָה בְּמַרְאוֹת אֱלֹהִים אֶל־
פֶּתַח שַׁעַר הַפְּנִימִית הַפּוֹנָה צָפוֹנָה
אֲשֶׁר שָׁם מוֹשַׁב סְמֶל הַקִּנְאָה
הַמְקַנֵּא׃ וְהִנֵּה שָׁם כְּבוֹד אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל כַּמַּרְאֶה אֲשֶׁר רָאִיתִי בַּבִּקְעָה
׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם שָׂא נָא עֵינֶיךָ
דֶּרֶךְ צָפוֹנָה וָאֶשָּׂא עֵינַי דֶּרֶךְ צָפוֹנָה
וְהִנֵּה מִצָּפוֹן לְשַׁעַר הַמִּזְבֵּחַ סֶמֶל
הַקִּנְאָה הַזֶּה בַּמָּבוֹא׃
וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם הֲרֹאֶה אַתָּה
מַה עֹשִׂים הַתֹּעֵבֹת גְּדֹלוֹת אֲשֶׁר
בֵּית־יִשְׂרָאֵל עֹשִׂים פֹּה לְרָחֳקָה
מֵעַל מִקְדָּשִׁי וְעוֹד תָּשׁוּב תִּרְאֶה־
תּוֹעֵבוֹת גְּדֹלוֹת׃ וַיָּבֵא אֹתִי
פֶּתַח־הֶחָצֵר וָאֵרְאֶה וְהִנֵּה חֹר
אֶחָד בַּקִּיר׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם
חְתָר־נָא בַקִּיר וָאֶחְתֹּר בַּקִּיר וְהִנֵּה
פֶתַח־אֶחָד׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי בֹּא
וּרְאֵה אֶת־הַתּוֹעֵבוֹת הָרָעוֹת אֲשֶׁר
הֵם עֹשִׂים פֹּה׃ וָאָבוֹא וָאֶרְאֶה
וְהִנֵּה־כָל־תַּבְנִית רֶמֶשׂ וּבְהֵמָה
שִׁקּוּץ וְכָל־גִּלּוּלֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל מְחֻקָּה
עַל־הַקִּיר סָבִיב סָבִיב׃

רשי

ויהי בששה בחמשה לחדש אני ישב בביתי וזקני יהודה ישבים לפני ותפל עלי שם יד אדני יהוה׃ ואראה והנה דמות כמראה אש ממראה מתניו ולמטה אש ומתניו ולמעלה כמראה זהר כעין החשמל׃ וישלח תבנית יד ויקחני בציצית ראשי ותשאני רוח בין הארץ ובין השמים ותבא אתי ירושלמה במראות אלהים אל פתח שער הפנימית הפונה צפונה אשר שם מושב סמל הקנאה המקנא׃ והנה שם כבוד אלהי ישראל כמראה אשר ראיתי בבקעה׃ ויאמר אלי בן אדם שא נא עיניך דרך צפונה ואשא עיני דרך צפונה והנה מצפון לשער המזבח סמל הקנאה הזה בבואה׃ ויאמר אלי בן אדם הראה אתה מה הם עושים תועבות גדלות אשר בית ישראל עושים פה לרחקני ממקדשי ועוד תשוב תראה תועבות גדלות׃ ויבא אתי אל פתח שער החצר ואראה וחור אחד בקיר׃ ויאמר אלי בן אדם חתר נא בקיר ואחתר בקיר והנה פתח אחד׃ ויאמר אלי בא וראה את התועבות הרעות אשר הם עושים פה׃ ואבוא ואראה והנה כל תבנית רמש ובהמה שקוץ וכל גלולי בית ישראל מחקה על הקיר סביב סביב׃

ושבעים איש מזקני בית־ישראל
ויאזניהו בן־שפן עמד בתוכם
עמדים לפני הים ואיש מקטרתו בידו
ועלה ענן הקטרת עלה׃ ויאמר
אל הראיתן בן אדם אשר זקני בית־
ישראל עשים בחשך איש בחדרי
משכיתו כי אמרים אין יהוה ראה
אותנו עזב יהוה את הארץ׃ ויאמר
אלי עוד תשוב תראה תועבות
גדלות אשר המה עשים׃ ויבא
אתי אל פתח שער בית־יהוה אשר
אל הצפונה והנה שם הנשים
ישבות מבכות את התמוז׃
ויאמר אלי הראית
בן אדם עוד תשוב תראה תועבות
גדלות מאלה׃ ויבא אתי אל חצר
בית־יהוה הפנימית והנה פתח
היכל יהוה בין האולם ובין המזבח
כעשרים וחמשה אנשים אחרי־הם
משתחותים קדמה לשמש׃ ויאמר
אלי הראית בן אדם הנקל לבית
יהודה מעשותם את התועבות אשר
עשו־פה כי־מלאו את־הארץ
חמס וישובו לרגיזני והנם
שלחים את־הזמורה אל־אפם׃

ושבעים אנשים מזקני בית ישראל. שבעים סנהדרין היתה אותה שעה שלא היה שם נשיא ואב בית דין שהרי נדחו שניהם בשעה שנגלה עליו הקב"ה בסנה ואמר לו לך וקבצת את זקני ישראל ואמרת אליהם נראה אליך ה' אלהי אברהם יצחק ויעקב ואמר לו משה הן הם לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי ואמרו לו לא נראה אליך ה' אלהי אברהם יצחק ויעקב אלא אלהי אברהם יצחק ויעקב ואלהי כל הדורות ואלהי כל הנביאים ואלהי כל הצדיקים ואלהי כל הנשמות ואלהי כל הבריות ואלהי כל העולם כולו ואמר לו הן הם לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי ואמרו לו לא נראה אליך ה'

וְקָם בְּסֹעַר גַּלְגַּל וְאַשְׁיחַ כְּרוּבָ֫ יַת זִיוָא סַבְיָא כְּרוּבַיָּא לְאֶשְׁתְּוָא דִּי בֵינֵי כְּרוּבַיָּא וּנְסִיב וְיָהַב לְתַחֲנֵי וְלִבְלָשׁ לְבוּשַׁיָּא וּנְפַק׃

וְאִתְחֲזִיאַת לְכְרוּבַיָּא דְּמוּת יַד אֲנָשָׁא תְּחוֹת גַּפֵּיהוֹן׃ וַחֲזֵית וְהָא אַרְבְּעָא גַּלְגַּלַיָּא בְּסִטַר כְּרוּבַיָּא גַּלְגַּל חַד בְּסִטַר כְּרוּבָא וְחַד גַּלְגַּל תַּנְיָן בְּסִטַר כְּרוּבָא וְחַד וְחַזְיָן גַּלְגַּלַיָּא כְּעֵין אֶבֶן תַּרְשִׁישׁ׃ וְחִזְיוֹתְהוֹן דְּמוּת חַד לְאַרְבְּעְתְּהוֹן כְּמָא דַּחֲזֵי גַּלְגַּל בְּגַוֵּ גַּלְגַּל׃ בְּמֵיזְלְהוֹן עַל אַרְבַּעַת סִטְרֵיהוֹן אָזְלִין לָא מִתְתַּהְרִין בְּמֵיזְלְהוֹן לְאַתְרָא דְּיִסְתַּכְּלָן קְדָמֵיהוֹן בְּתַרְוֵיהוֹן אָזְלִין וְלָא מִתְתַּהְרִין׃ וְגֵבֵיהוֹן וְאִשְׁרְיָתְהוֹן וְכֻרְסְיֵיהוֹן וְגַלְגַּלַיָּא מְלָן עֵינִין סְחוֹר סְחוֹר לְאַרְבְּעְתְּהוֹן דְּגַלְגַּלַיָּא׃ לְאַפָּנֵיָא דְּלְהוֹן אִיתְקְרֵי גַּלְגַּלָּא וְאַפֵּי שְׁפִיר וְאַרְבְּעָא אַפִּין דְּלְהוֹן אַפֵּי חַד אַפֵּי כְּרוּבָא וְאַפֵּי תִּנְיָנָא אַפֵּי אֱנָשָׁא וְתִתְאָה אַפֵּי אַרְיֵה וְרַבִּיעָאָה אַפֵּי נְשַׁרָא׃ וְאִתְרוֹמוּ כְּרוּבַיָּא אִינוּן דְּחַיְתָא דִּי חֲזֵיתִי בִּנְהַר כְּבָר׃ וּבְמֵיזַל כְּרוּבַיָּא אָזְלִין גַּלְגַּלַיָּא לְקִבְלֵיהוֹן וּבְמֵישַׁל כְּרוּבַיָּא יַד גַּפֵּיהוֹן לְאִיתְנַטָּלָא כְּסִלְקָא לְרוּם שְׁכִינְתָא לָא אִתְחַזְיָן גַּלְגַּלַיָּא אַף אִינוּן מְקִבְלֵיהוֹן׃ בְּמֵיקַטְרוּן כְּרוּבַיָּא קַיְמִין וּבְאִתְרוֹמְמוּתֵיהוֹן מִיתְרַמְיָן עַמְהוֹן אֲרֵי רוּחָא בְּרַוְתְּהוֹן׃ וְאִסְתְּלַק יְקָרָא דַּיְיָ וְדָחֵי שְׁרִי עֲלוֹהִי מֵעַל לְקִבְלֵי מְקוֹפַת בֵּירְוָא וְשָׁרָא עַל כְּרוּבַיָּא׃ וּנְטָלוּ כְּרוּבַיָּא יַת גַּפֵּיהוֹן וְאִיתְרְמוּ מִן לְאַרְעָא לְחוּם שְׁמַיָּא וְגַלְגַּלַיָּא מִנְּהוֹן לָא אִתְפְּרָשׁוּ׃ וְקָם בְּמֵעֲלֵי קַרְתָּא דִּירוּשְׁלֶם וְיָקִירָא דַּיְיָ עֲלֵיהוֹן׃

וַיַּעַל אֶל הָאוֹפַן׃ וַיִּשְׁלַח הַכְּרוּב אֶת יָדוֹ מִבֵּינוֹת לַכְּרֻבִים אֶל הָאֵשׁ אֲשֶׁר בֵּינוֹת הַכְּרֻבִים וַיִּשָּׂא וַיִּתֵּן אֶל חִפְנֵי לְבֻשׁ הַבַּדִּים וַיִּקַּח וַיֵּצֵא׃ וַיֵּרָא לַכְּרוּבִים תַּחְבִּית יַד אָדָם תַּחַת כַּנְפֵיהֶם׃ וָאֵרְאֶה וְהִנֵּה אַרְבָּעָה אוֹפַנִּים אֵצֶל הַכְּרֻבִים אוֹפַן אֶחָד אֵצֶל הַכְּרוּב אֶחָד וְאוֹפַן אֶחָד אֵצֶל הַכְּרוּב אֶחָד וּמַרְאֵה הָאוֹפַנִּים כְּעֵין אֶבֶן תַּרְשִׁישׁ׃ וּמַרְאֵיהֶם דְּמוּת אֶחָד לְאַרְבַּעְתָּם כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה הָאוֹפָן בְּתוֹךְ הָאוֹפָן׃ בלכתם אֶל אַרְבַּעַת רִבְעֵיהֶם יֵלְכוּ לֹא יִסַּבּוּ בלכתם כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִפְנֶה הָרֹאשׁ אַחֲרָיו יֵלְכוּ לֹא יִסַּבּוּ בלכתם׃ וְכָל בְּשָׂרָם וְגַבֵּיהֶם וְיְדֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם וְהָאוֹפַנִּים מְלֵאִים עֵינַיִם סָבִיב לְאַרְבַּעְתָּם אוֹפַנֵּיהֶם׃ לָאוֹפַנִּים לְהֶם קָרָא הַגַּלְגַּל בְּאָזְנָי׃ וְאַרְבָּעָה פָנִים לְאֶחָד פְּנֵי הָרִאשׁוֹן פְּנֵי הַכְּרוּב וְהַשֵּׁנִי פְּנֵי אָדָם וְהַשְּׁלִישִׁי פְּנֵי אַרְיֵה וְהָרְבִיעִי פְּנֵי נָשֶׁר׃ וַיָּרִימוּ הַכְּרוּבִים הִיא הַחַיָּה אֲשֶׁר רָאִיתִי בִּנְהַר כְּבָר׃ וּבלכת הַכְּרוּבִים יֵלְכוּ הָאוֹפַנִּים אֵצְלָם וּבְשָׂאת הַכְּרוּבִים אֶת כַּנְפֵיהֶם לָרוּם מֵעַל הָאָרֶץ לֹא יִסַּבּוּ גַּם הָאוֹפַנִּים גַּם הֵם מֵאֵצְלָם׃ בְּעָמְדָם יַעֲמֹדוּ וּבְרוֹמָם יְרוֹמֵמוּ אוֹתָם כִּי רוּחַ חַיָּה בָּהֶם׃ וַיֵּצֵא כְּבוֹד יְהוָה מֵעַל מִפְתַּן הַבָּיִת וַיַּעֲמֹד עַל הַכְּרוּבִים׃ וַיִּשְׂאוּ הַכְּרוּבִים אֶת כַּנְפֵיהֶם וַיֵּילְכוּ לְעֵינַי וּבְצֵאתָם וְהָאוֹפַנִּים לְעֻמָּתָם וַיַּעֲמֹד פֶּתַח שַׁעַר בֵּית יְהוָה הַקַּדְמוֹנִי וּכְבוֹד אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהֶם מִלְמָעְלָה׃

ובראות חתוך. ובראות אש לילה. ובראות האופנים בעין תרשיש. ובראות הדיוקנים עמם. ובראות הגיד ומכר. הוא שהוכרז עליו בסדום. ובראות פתוך בשוש. ובראות חתוך בשוש. ובראות הגיד ומכר. הוא שהוכרז עליו בסדום. ובראות חתוך בשוש. ובראות פ

וְהָיָה כְּאִישְׁתַּבֵּיתִי וּקְלִמָּיָה בֶּן בְּרָכְיָה עַל בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְהָיָה יְדֵי יְהוָה עָלַי וַיֹּאמֶר לִי קוּם צֵא הַבִּקְעָה וְשָׁם אֲדַבֵּר אִתָּךְ׃ וָאָקוּם וָאֵצֵא הַבִּקְעָה וְהִנֵּה שָׁם כְּבוֹד יְהוָה עֹמֵד כַּכָּבוֹד אֲשֶׁר רָאִיתִי עַל נְהַר כְּבָר וָאֶפֹּל עַל פָּנָי׃ וַתָּבוֹא בִי רוּחַ וַתַּעֲמִדֵנִי עַל רַגְלָי וַיְדַבֵּר אֵלַי וַיֹּאמֶר לִי בֹּא הִתְגּוֹדַד בְּתוֹךְ בֵּיתֶךָ׃ וְאַתָּה בֶן אָדָם הִנֵּה נָתְנוּ עָלֶיךָ עֲבֹתִים וְאָסְרוּ אֹתָם בָּהֶם וְלֹא תֵצֵא בְתוֹכָם׃ וְלִשֹׁנְךָ אַדְבִּיק אֶל חִכֶּךָ וְנָאַלְמְתָּ וְלֹא תִהְיֶה לָהֶם לְאִישׁ מוֹכִיחַ כִּי בֵּית מְרִי הֵמָּה׃ וּבְדַבְּרִי אִתָּךְ אֶפְתַּח אֶת פִּיךָ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הַשֹּׁמֵעַ יִשְׁמָע וְהֶחָדֵל יֶחְדָּל כִּי בֵּית מְרִי הֵמָּה׃ וְאַתָּה בֶן אָדָם קַח לְךָ לְבֵנָה וְנָתַתָּה אוֹתָהּ לְפָנֶיךָ וְחָקִיתָ עָלֶיהָ עִיר אֶת יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ וְנָתַתָּה עָלֶיהָ מָצוֹר וּבָנִיתָ עָלֶיהָ דָּיֵק וְשָׁפַכְתָּ עָלֶיהָ סֹלְלָה וְנָתַתָּה עָלֶיהָ מַחֲנוֹת וְשִׂים לָהּ כָּרִים סָבִיב׃ וְאַתָּה קַח לְךָ מַחֲבַת בַּרְזֶל וְנָתַתָּה אֹתָהּ קִיר בַּרְזֶל בֵּינְךָ וּבֵין הָעִיר וְהָכַנְתָּ אֶת פָּנֶיךָ אֵלֶיהָ וְהָיְתָה בָּצוּרָה וְצַרְתָּה עָלֶיהָ אוֹת הִוא לְבֵית יִשְׂרָאֵל׃ וְאַתָּה שְׁכַב עַל צִדְּךָ הַשְּׂמֹאלִי וְשַׂמְתָּ אֶת עֲוֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל עָלָיו מִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר תִּשְׁכַּב עָלָיו תִּשָּׂא אֶת עֲוֹנָם׃ וְנָתַתִּי אֶת שְׁנוֹת עֲוֹנָם אֵלֶיךָ מִסְפַּר יָמִים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים יוֹם וְנָשָׂאתָ עֲוֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ וְכִלִּיתָ אֶת אֵלֶּה וְשָׁכַבְתָּ שֵׁנִית עַל צִדְּךָ הַיָּמִין וְנָשָׂאתָ אֶת עֲוֹן בֵּית יְהוּדָה אַרְבָּעִים יוֹם יוֹם לַשָּׁנָה יוֹם לַשָּׁנָה נְתַתִּיו לָךְ׃ וְאֶל מָצוֹר יְרוּשָׁלָ͏ִם תָּכִין פָּנֶיךָ וּזְרוֹעֲךָ חֲשׂוּפָה וְהִנָּבֵאתָ עָלֶיהָ׃ וְהִנֵּה נָתַתִּי עָלֶיךָ עֲבֹתִים וְלֹא תֵהָפֵךְ מִצִּדְּךָ אֶל צִדֶּךָ עַד כַּלֹּתְךָ יְמֵי מְצוֹרֶךָ׃ וְאַתָּה קַח לְךָ חִטִּים וּשְׂעֹרִים וּפוֹל וַעֲדָשִׁים וְדֹחַן וְכֻסֶּמֶת וְנָתַתָּה אֹתָם אֶל כְּלִי אֶחָד וְעָשִׂיתָ אֹתָם לְךָ לְלֶחֶם מִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עַל צִדְּךָ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים יוֹם תֹּאכֶלֶנּוּ׃ וְאָכְלְךָ אֲשֶׁר תֹּאכֵל בְּמִשְׁקָל עֶשְׂרִים שֶׁקֶל לַיּוֹם מֵעֵת עַד עֵת תֹּאכֵלֶנּוּ׃ וּמַיִם בְּמִשׁוּרָה תִּשְׁתֶּה שִׁתִּית מֵעֵת עַד עֵת תִּשְׁתֶּה׃ וְעֻגַת שְׂעֹרִים תֹּאכֵלֶנָּה וְהוּא בְּגֶלְלֵי הָאָדָם תְּעֻגֶנָּה לְעֵינֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה כָּכָה יֹאכְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת לַחְמָם טָמֵא בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר אַדִּיחֵם שָׁם׃ וָאֹמַר אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה נַפְשִׁי לֹא טְמֵאָה וְנְבֵלָה וּטְרֵפָה לֹא אָכַלְתִּי מִנְּעוּרַי וְעַד עָתָּה וְלֹא בָא בְּפִי בְּשַׂר פִּגֻּל׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי רְאֵה נָתַתִּי לְךָ אֶת צֹאַת הַבָּקָר תַּחַת גֶּלְלֵי הָאָדָם וְעָשִׂיתָ אֶת לַחְמְךָ עֲלֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם הִנֵּה אֲנִי שֹׁבֵר מַטֵּה לֶחֶם בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְאָכְלוּ לֶחֶם בְּמִשְׁקָל וּבְדְאָגָה וּמַיִם בְּמִשְׁוֶרֶת וּבְשִׁמָּמוֹן יִשְׁתּוּ׃ לְמַעַן יַחְסְרוּ לֶחֶם וּמַיִם וְנִשַּׁמּוּ אִישׁ וְאָחִיו וְנָמַקּוּ בַּעֲוֹנָם׃ וְאַתָּה בֶן אָדָם קַח לְךָ חֶרֶב חַדָּה תַּעַר הַגַּלָּב תִּקָּח לָךְ וְהַעֲבַרְתָּ עַל רֹאשְׁךָ וְעַל זְקַן רֹאשֶׁךָ וְלָקַחְתָּ לְךָ מֹאזְנֵי מִשְׁקָל וְחִלַּקְתָּ אֶת הַשֵּׂעָר׃ שְׁלִישִׁית בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹף בְּתוֹךְ הָעִיר בִּמְלֹאת יְמֵי הַמָּצוֹר וְלָקַחְתָּ שְׁלִישִׁית וְהִכִּיתָ בַּחֶרֶב סְבִיבֹתֶיהָ וְשְׁלִישִׁית אֶת כָּל רוּחַ תְּזָרֶה וְחֶרֶב אָרִיק אַחֲרֵיהֶם׃ וְצָרַרְתָּ מִשָּׁם מְעַט בְּמִסְפָּר וְצָרַרְתָּ אוֹתָם בִּכְנָפֶיךָ׃ וּמֵהֶם תִּקַּח עוֹד וְצָרַרְתָּ אוֹתָם בְּתוֹךְ הָאֵשׁ וְשָׂרַפְתָּ אוֹתָם בָּאֵשׁ מִמֶּנָּה תֵּצֵא אֵשׁ אֶל כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה זֹאת יְרוּשָׁלָ͏ִם בְּתוֹךְ הַגּוֹיִם שַׂמְתִּיהָ וּסְבִיבוֹתֶיהָ אֲרָצוֹת וַתָּמֶר אֶת מִשְׁפָּטַי לְרִשְׁעָה מִן הַגּוֹיִם וּמֵאֲרָצוֹת אֲשֶׁר סָבִיבוֹתֶיהָ כִּי מָאֲסוּ בְּמִשְׁפָּטַי וְחֻקַּי לֹא הָלְכוּ בָהֶם׃ לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה יַעַן הֲמֹנְכֶם מִן הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיכֶם לֹא בְחֻקַּי הֲלַכְתֶּם וְאֶת מִשְׁפָּטַי לֹא עֲשִׂיתֶם וְכְמִשְׁפְּטֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיכֶם לֹא עֲשִׂיתֶם׃ לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנְנִי אֵלַיִךְ גַּם אָנִי וְעָשִׂיתִי בְתוֹכֵךְ מִשְׁפָּטִים לְעֵינֵי הַגּוֹיִם׃ וְעָשִׂיתִי בָךְ אֵת אֲשֶׁר לֹא עָשִׂיתִי וְאֵת אֲשֶׁר לֹא אֶעֱשֶׂה כָּמוֹהוּ עוֹד עַל כָּל תּוֹעֲבֹתָיִךְ׃ לָכֵן אָבוֹת יֹאכְלוּ בָנִים בְּקִרְבֵּךְ וּבָנִים יֹאכְלוּ אֲבוֹתָם וְעָשִׂיתִי בָךְ שְׁפָטִים וְזָרִיתִי כָל שְׁאֵרִיתֵךְ לְכָל רוּחַ׃ לָכֵן חַי אָנִי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה אִם לֹא עַל כִּי טִמֵּאת אֶת מִקְדָּשִׁי בְּכָל גִּלּוּלַיִךְ וּבְכָל תּוֹעֲבוֹתַיִךְ וְגַם אֲנִי אֶגְרַע וְלֹא תָחוֹס עֵינִי וְגַם אֲנִי לֹא אֶחְמֹל׃ שְׁלִישִׁית בַּדֶּבֶר יִתֹּמוּ וּבְתוֹכֵךְ בָּרָעָב יִכָּלוּ וּשְׁלִישִׁית בַּחֶרֶב יִפְּלוּ סְבִיבוֹתַיִךְ וְאֶת כָּל רוּחַ אֲזָרֶה וְחֶרֶב אָרִיק אַחֲרֵיהֶם׃ וְכָלְתָה אַפִּי וְהִנַּחְתִּי חֲמָתִי בָהֶם וְנִחָמְתִּי וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי בְקִנְאָתִי בְּכַלּוֹתִי חֲמָתִי בָּם׃ וְאֶת עָרַיִךְ אֶתֵּן חָרְבָּה וּלְחֶרְפָּה לְעֵינֵי כָּל עוֹבֵר׃ וְהָיְתָה חֶרְפָּה וּתְבוּסָה מוּסָר וּשְׁמָמָה לְעֵינֵי הַגּוֹיִם סְבִיבוֹתַיִךְ בְּעָשִׂי בָךְ שְׁפָטִים בְּעֵינֵי כָּל עוֹבֵר׃ וְנָשָׂאתָ אַתְּ אֶת חֶרְפַּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל בְּבוֹא אֵלַיִךְ בְּאַפִּי וּבַחֲמָתִי וּבְתוֹכְחוֹת חֵמָה וְעָשִׂיתִי בָךְ שְׁפָטִים׃ וְנָתַתִּי בָךְ חֵץ רָעָב אֲשֶׁר יִהְיוּ לְמַשְׁחִית אֲשֶׁר אֲשַׁלַּח לְמַשְׁחִית וְהָיָה לְמַעַן הַרְעִיבִי עֲלֵיכֶם אֶת הָרָעָב וְאֶת כָּל לַחְמְכֶם אֶשְׁבֹּר׃ וְשִׁלַּחְתִּי בָכֶם רָעָב וְחַיָּה רָעָה וְשִׁכָּלֶתְךְ וְדֶבֶר וְדָם אֶעֱבֹר בָּךְ וְהֵבֵאתִי חֶרֶב עָלַיִךְ אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי׃ וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן אָדָם שִׂים פָּנֶיךָ אֶל הָרֵי יִשְׂרָאֵל וְהִנָּבֵא עֲלֵיהֶם׃ וְאָמַרְתָּ הָרֵי יִשְׂרָאֵל שִׁמְעוּ דְבַר אֲדֹנָי יְהוִה כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה לֶהָרִים וְלַגְּבָעוֹת לָאֲפִיקִים וְלַגֵּאָיוֹת הִנְנִי אֲנִי מֵבִיא עֲלֵיכֶם חָרֶב וְאַשְׁחִתִי אֶת בָּמוֹתֵיכֶם׃ וְנִשַּׁמּוּ מִזְבְּחוֹתֵיכֶם וְנִשְׁבְּרוּ חַמָּנֶיכֶם וְהִפַּלְתִּי חַלְלֵיכֶם לִפְנֵי גִלּוּלֵיכֶם׃ וְנָתַתִּי אֶת פִּגְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי גִלּוּלֵיהֶם וְזֵרִיתִי אֶת עַצְמוֹתֵיכֶם סָבִיב לְמִזְבְּחוֹתֵיכֶם׃ בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם הֶעָרִים תֶּחֱרַבְנָה וְהַבָּמוֹת תֵּאָשַׁמְנָה לְמַעַן יֵחָרְבוּ וְיֶאְשְׁמוּ וְשָׁבְרוּ גִלּוּלֵיכֶם וְיִגְדָּעוּ וְכָלוּ חַמָּנֶיכֶם וְנִמְחוּ מַעֲשֵׂיכֶם׃ וְנָפַל חָלָל בְּתוֹכְכֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה׃ וְהוֹתַרְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהָיוּ לָכֶם פְּלֵטִים בַּגּוֹיִם בְּהָפִיצִי אֶתְכֶם בָּאֲרָצוֹת׃ וְזָכְרוּ פְלֵיטֵיכֶם אֹתִי בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר נִשְׁבּוּ שָׁם כִּי נִשְׁבַּרְתִּי אֶת לִבָּם הַזּוֹנֶה אֲשֶׁר סָרָה מֵאֲחָרַי וְאֶת עֵינֵיהֶם הַזֹּנוֹת אַחֲרֵי גִלּוּלֵיהֶם וְנִקְּטוּ בְּפְנֵיהֶם בָּרָעוֹת אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּכֹל תּוֹעֲבוֹתֵיהֶם׃ וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה לֹא חִנָּם דִּבַּרְתִּי לַעֲשׂוֹת לָהֶם אֶת הָרָעָה הַזֹּאת׃ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הַכֵּה כַּף וְהִרְקַע בְּרַגְלֶךָ וְאָמַר אֲהָהּ עַל כָּל תּוֹעֲבוֹת רָעוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בַּחֶרֶב יִפֹּלוּ בָּרָעָב וּבַדֶּבֶר יָמוּתוּ׃ הָרָחוֹק בַּדֶּבֶר יָמוּת וְהַקָּרוֹב בַּחֶרֶב יִפֹּל וְהַנִּשְׁאָר וְהַנָּצוּר בָּרָעָב יָמוּת וְכִלִּיתִי חֲמָתִי בָּם׃ וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה בִּהְיוֹת חַלְלֵיהֶם בְּתוֹךְ גִּלּוּלֵיהֶם סָבִיב לְמִזְבְּחוֹתֵיהֶם עַל כָּל גִּבְעָה רָמָה בְּכֹל רָאשֵׁי הָרִים וְתַחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן וְתַחַת כָּל אֵלָה עָבֹת מְקוֹם אֲשֶׁר הִקְטִירוּ שָׁם רֵיחַ נִיחֹחַ לְכָל גִּלּוּלֵיהֶם׃ וְנָתַתִּי אֶת יָדִי עֲלֵיהֶם וְנָתַתִּי אֶת הָאָרֶץ שְׁמָמָה וּמְשַׁמָּה מִמִּדְבַּר דִּבְלָתָה בְּכֹל מוֹשְׁבֹתָם וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה׃ וְאַתָּה בֶן אָדָם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה אֱמֹר אֶל אַדְמַת יִשְׂרָאֵל קֵץ בָּא הַקֵּץ עַל אַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ׃ עַתָּה הַקֵּץ עָלַיִךְ וְשִׁלַּחְתִּי אַפִּי בָּךְ וְשָׁפַטְתִּיךְ כְּדַרְכָּיִךְ וְנָתַתִּי עָלַיִךְ אֵת כָּל תּוֹעֲבֹתָיִךְ׃ וְלֹא תָחוֹס עֵינִי עָלַיִךְ וְלֹא אֶחְמֹל כִּי דְרָכַיִךְ אָשִׁית עָלַיִךְ וְתוֹעֲבֹתַיִךְ בְּתוֹכֵךְ תִּהְיֶינָה וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה׃ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה רָעָה אַחַת יָחִיד הִנֵּה בָּאָה׃ קֵץ בָּא הַקֵּץ קָץ עוֹרַר עָלַיִךְ הִנֵּה בָּא׃ בָּא הַצָּפִיר עָלַיִךְ יוֹשֵׁב הָאָרֶץ בָּא הָעֵת קָרוֹב הַיּוֹם הֹמָיָה וְלֹא הֵד הָרִים עָלָיִךְ׃ עַתָּה אֶשְׁפָּכָה חֲמָתִי עָלַיִךְ וְכִלִּיתִי אַפִּי בָּךְ וְשָׁפַטְתִּיךְ כְּדַרְכָּיִךְ וְנָתַתִּי עָלַיִךְ אֵת כָּל תּוֹעֲבֹתָיִךְ׃ וְלֹא תָחוֹס עֵינִי וְלֹא אֶחְמֹל כִּי כִּדְרָכַיִךְ וְכִתּוֹעֲבוֹתַיִךְ אָשִׁית עָלַיִךְ וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה הַמַּכֶּה׃ הִנֵּה הַיּוֹם הִנֵּה בָּא יָצְאָה הַצְּפִירָה פָּרְחָה הַזְּדוֹן׃ חָמָס קָם לְחֹטֶר רֶשַׁע לֹא מֵהֶם וְלֹא מֵהֲמוֹנָם וְלֹא נָהִי בָּם׃ בָּא הָעֵת הִגִּיעַ הַיּוֹם הַקּוֹנֶה אַל יִשְׂמַח וְהַמּוֹכֵר אַל יִתְאַבָּל כִּי חָרוֹן עַל כָּל הֲמוֹנָהּ׃ כִּי הַמּוֹכֵר אֶל הַנִּמְכָּר לֹא יָשׁוּב וְעוֹד בְּחַיֵּיהֶם אִישׁ אֶל חַיָּיו לֹא יָשׁוּב כִּי חָזוֹן אֶל כָּל הֲמוֹנָהּ לֹא יָשׁוּב וְאִישׁ בַּעֲוֹנוֹ חַיָּיו לֹא יְחַזֵּקוּ׃ תָּקְעוּ בַשּׁוֹפָר וְהָכֵן הַכֹּל וְאֵין הוֹלֵךְ לַמִּלְחָמָה כִּי חֲרוֹנִי עַל כָּל הֲמוֹנָהּ׃ הַחֶרֶב בַּחוּץ וְהַדֶּבֶר וְהָרָעָב בַּפְּנִים אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בַּחֶרֶב יָמוּת וַאֲשֶׁר בָּעִיר רָעָב וְדֶבֶר יֹאכְלֶנּוּ׃ וּפְלֵיטֵיהֶם פָּלֵטוּ וְהָיוּ עַל הָרִים כְּיוֹנֵי הַגֵּאָיוֹת כֻּלָּם הֹמִים אִישׁ בַּעֲוֹנוֹ׃ כָּל יָדַיִם תִּרְפֶּינָה וְכָל בִּרְכַּיִם תֵּלַכְנָה מָיִם׃ וְחָגְרוּ שַׂק וְכִסְּתָה אוֹתָם פַּלָּצוּת וּבְכָל פָּנִים בּוּשָׁה וְעַל כָּל רָאשֵׁיהֶם קָרְחָה׃ אֶת אֶבְיוֹנָהּ בַּכֶּסֶף יַשְׁלִיכוּ וְזָהָבָם לְנִדָּה יִהְיֶה כַּסְפָּם וְזָהָבָם לֹא יוּכַל לְהַצִּילָם בְּיוֹם עֶבְרַת יְהוָה נַפְשָׁם לֹא יְשַׂבֵּעוּ וּמֵעֵיהֶם לֹא יְמַלֵּאוּ כִּי מִכְשׁוֹל עֲוֹנָם הָיָה׃ וְאֶת תִּפְאֶרֶת עֶדְיוֹ לְגַאֲוָה שָׂמוּ וְצַלְמֵי תוֹעֲבוֹתָם שִׁקּוּצֵיהֶם עָשׂוּ בָהּ עַל כֵּן נָתַתִּי לָהֶם לְנִדָּה׃ וּנְתַתִּיהָ בְיַד זָרִים לָבַז וְלִרְשַׁע הָאָרֶץ לְשָׁלָל וְחִלְּלוּהָ׃ וְהַסְתַּרְתִּי פָנַי מֵהֶם וְחִלְּלוּ פָרִיצַי אֶת צְפוּנִי וּבָאוּ בוֹ פָּרִצִים וְחִלְּלוּהוּ׃ עֲשֵׂה הָרְתֹק כִּי הָאָרֶץ מָלְאָה מִשְׁפַּט דָּמִים וְהָעִיר מָלְאָה חָמָס׃ וְהֵבֵאתִי רָעֵי גוֹיִם וְיָרְשׁוּ בָתֵּיהֶם וְהִשְׁבַּתִּי גְּאוֹן עֻזִּים וְהִתְחַלְּלוּ קָדְשֵׁיהֶם׃ קֶרֶב בָּא וּבִקְשׁוּ שָׁלוֹם וְאֵין׃ הַוָּה עַל הַוָּה תָּבוֹא וְשֵׁמוּעָה עַל שְׁמוּעָה תִּהְיֶה וְחָזוֹן יְבַקְשׁוּ מִנָּבִיא וְתוֹרָה תֹּאבַד מִכֹּהֵן וְעֵצָה מִזְּקֵנִים׃ מֶלֶךְ יִתְאַבָּל וְנָשִׂיא יִלְבַּשׁ שַׁמָּה וְיָדֵי עַם הָאָרֶץ תִּבָּהַלְנָה כְּדַרְכָּם אֶעֱשֶׂה לָהֶם וּכְמִשְׁפָּטֵיהֶם אֶשְׁפְּטֵם וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה׃ וַיְהִי בִּשְׁנַת שֵׁשׁ בַּחֲמִשָּׁה בַשִּׁשָּׁה לַחֹדֶשׁ וַאֲנִי יוֹשֵׁב בְּבֵיתִי וְזִקְנֵי יְהוּדָה יוֹשְׁבִים לְפָנַי וַתִּפֹּל עָלַי שָׁם יַד אֲדֹנָי יְהוִה׃ וָאֵרֶא וְהִנֵּה דְמוּת כְּמַרְאֵה אֵשׁ מִמַּרְאֵה מָתְנָיו וּלְמַטָּה אֵשׁ וּלְמָתְנָיו וּלְמַעְלָה כְּמַרְאֵה זֹהַר כְּעֵין הַחַשְׁמַל׃ וַיִּשְׁלַח תַּבְנִית יָד וַתִּקָּחֵנִי בְּצִיצִת רֹאשִׁי וַתִּשָּׂאֵנִי רוּחַ בֵּין הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמַיִם וַתָּבֵא אֹתִי יְרוּשָׁלַ͏ִם בְּמַרְאוֹת אֱלֹהִים אֶל פֶּתַח שַׁעַר הַפְּנִימִית הַפֹּנֶה צָפוֹנָה אֲשֶׁר שָׁם מוֹשַׁב סְמַל הַקִּנְאָה הַמַּקְנִא׃ וְהִנֵּה שָׁם כְּבוֹד אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּמַּרְאֶה אֲשֶׁר רָאִיתִי בַּבִּקְעָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם שָׂא נָא עֵינֶיךָ דֶּרֶךְ צָפוֹנָה וָאֶשָּׂא עֵינַי דֶּרֶךְ צָפוֹנָה וְהִנֵּה מִצָּפוֹן לְשַׁעַר הַמִּזְבֵּחַ סֵמֶל הַקִּנְאָה הַזֶּה בַּבֹּא׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם הֲרֹאֶה אַתָּה מָה הֵם עֹשִׂים תּוֹעֵבוֹת גְּדֹלוֹת אֲשֶׁר בֵּית יִשְׂרָאֵל עֹשִׂים פֹּה לְהַרְחִיק מִקְדָּשִׁי וְעוֹד תָּשׁוּב תָּשׁוּב תּוֹעֵבוֹת גְּדֹלוֹת׃ וַיָּבֵא אֹתִי אֶל פֶּתַח הֶחָצֵר וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה חֹר אֶחָד בַּקִּיר׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם חְתָר נָא בַּקִּיר וָאֶחְתֹּר בַּקִּיר וְהִנֵּה פֶתַח אֶחָד׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי בֹּא וּרְאֵה אֶת הַתּוֹעֵבוֹת הָרָעוֹת אֲשֶׁר הֵם עֹשִׂים פֹּה׃ וָאָבוֹא וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה כָּל תַּבְנִית רֶמֶשׂ וּבְהֵמָה שִׁקּוּץ וְכָל גִּלּוּלֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל מְחֻקִּים עַל הַקִּיר סָבִיב סָבִיב׃ וְשִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי בֵית יִשְׂרָאֵל וְיַאֲזַנְיָהוּ בֶן שָׁפָן עֹמֵד בְּתוֹכָם עֹמְדִים לִפְנֵיהֶם אִישׁ מִקְטַרְתּוֹ בְּיָדוֹ וַעֲנַן קְטֹרֶת הַסַּמִּים עֹלֶה׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲרָאִיתָ בֶן אָדָם אֲשֶׁר זִקְנֵי בֵית יִשְׂרָאֵל עֹשִׂים בַּחֹשֶׁךְ אִישׁ בְּחַדְרֵי מַשְׂכִּיתוֹ כִּי אֹמְרִים אֵין יְהוָה רֹאֶה אֹתָנוּ עָזַב יְהוָה אֶת הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי עוֹד תָּשׁוּב תָּשׁוּב תּוֹעֵבוֹת גְּדֹלוֹת אֲשֶׁר הֵם עֹשִׂים׃ וַיָּבֵא אֹתִי אֶל פֶּתַח שַׁעַר בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר אֶל הַצָּפוֹנָה וְהִנֵּה שָׁם הַנָּשִׁים יֹשְׁבוֹת מְבַכּוֹת אֶת הַתַּמּוּז׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲרָאִיתָ בֶן אָדָם עוֹד תָּשׁוּב תָּשׁוּב תּוֹעֵבוֹת גְּדֹלוֹת מֵאֵלֶּה׃ וַיָּבֵא אֹתִי אֶל חֲצַר בֵּית יְהוָה הַפְּנִימִית וְהִנֵּה פֶתַח הֵיכַל יְהוָה בֵּין הָאוּלָם וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ כַּחֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים אִישׁ אֲחֹרֵיהֶם אֶל הֵיכַל יְהוָה וּפְנֵיהֶם קֵדְמָה וְהֵמָּה מִשְׁתַּחֲוִים קֵדְמָה לַשָּׁמֶשׁ׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲרָאִיתָ בֶן אָדָם הַנָּקֵל לְבֵית יְהוּדָה מֵעֲשׂוֹתָם אֶת הַתּוֹעֵבוֹת אֲשֶׁר עָשׂוּ פֹּה כִּי מָלְאוּ אֶת הָאָרֶץ חָמָס וְשָׁבוּ לְהַכְעִיסֵנִי וְהִנָּם שֹׁלְחִים אֶת הַזְּמוֹרָה אֶל אַפָּם׃ וְגַם אֲנִי אֶעֱשֶׂה בְחֵמָה תָּחוֹס עֵינִי וְלֹא אָחוֹס וְגַם כִּי יִצְעֲקוּ בְאָזְנַי קוֹל גָּדוֹל וְלֹא אֶשְׁמָעֵם׃ וַיִּקְרָא בְאָזְנַי קוֹל גָּדוֹל לֵאמֹר קָרְבוּ פְּקֻדוֹת הָעִיר וְאִישׁ כְּלִי מַשְׁחִתָתוֹ בְּיָדוֹ׃ וְהִנֵּה שִׁשָּׁה אֲנָשִׁים בָּאִים מִדֶּרֶךְ שַׁעַר הָעֶלְיוֹן אֲשֶׁר פָּנָה צָפוֹנָה וְאִישׁ כְּלִי מַפָּצוֹ בְיָדוֹ וְאִישׁ אֶחָד בְּתוֹכָם לָבוּשׁ בַּדִּים וְקַסְבֵּא סוֹפֵר בְּמָתְנָיו וַיָּבֹאוּ וַיַּעַמְדוּ אֵצֶל מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת׃ וּכְבוֹד אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נַעֲלָה מֵעַל הַכְּרוּב אֲשֶׁר הָיָה עָלָיו אֶל מִפְתַּן הַבָּיִת וַיִּקְרָא אֶל הָאִישׁ לָבוּשׁ הַבַּדִּים אֲשֶׁר קַסְבֵּא סוֹפֵר בְּמָתְנָיו׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו עֲבֹר בְּתוֹךְ הָעִיר בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַ͏ִם וְהִתְוִיתָ תָּו עַל מִצְחוֹת הָאֲנָשִׁים הַנֶּאֱנָחִים וְהַנֶּאֱנָקִים עַל כָּל הַתּוֹעֵבוֹת הַנַּעֲשׂוֹת בְּתוֹכָהּ׃ וְלָאֵלֶּה אָמַר בְּאָזְנָי עִבְרוּ אַחֲרָיו בָּעִיר וְהַכּוּ אַל תָּח�ׇס עֵינְכֶם וְאַל תָּחוֹסוּ׃ זְקֵן בָּחוּר וּבְתוּלָה וְטַף וְנָשִׁים תַּהַרְגוּ לְמַשְׁחִית וְעַל כָּל אִישׁ אֲשֶׁר עָלָיו הַתָּו אַל תִּגָּשׁוּ וּבְמִקְדָּשִׁי תָּחֵלּוּ וַיָּחֵלּוּ בָּאֲנָשִׁים הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר לִפְנֵי הַבָּיִת׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם טַמְּאוּ אֶת הַבַּיִת וּמַלְאוּ אֶת הַחֲצֵרוֹת חֲלָלִים צְאוּ וְהִכּוּ בָּעִיר׃ וַיְהִי כְהַכּוֹתָם וְנִשְׁאַרְתִּי אֲנִי וָאֶפֹּל עַל פָּנַי וָאֶזְעַק וָאֹמַר אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה הֲמַשְׁחִית אַתָּה אֶת כָּל שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלָי לֵאמֹר׃ בֶּן אָדָם בְּבֵיתְךָ יֵשְׁבוּ וְאַתָּה אֲלֻמֹּתָ וְלֹא תֵצֵא בְּתוֹכָם׃ וְאַתָּה בֶן אָדָם הֲלֹא בְיוֹם אֶקַּח מֵהֶם אֶת מָעוֹז תִּפְאַרְתָּם וְאֶת מְשׂוֹשׂ עֵינָם וְאֶת מַחְמַל נַפְשָׁם אֶת בְּנֵיהֶם וְאֶת בְּנוֹתֵיהֶם׃ בַּיּוֹם הַהוּא יָבוֹא הַפָּלִיט אֵלֶיךָ לְהַשְׁמִיעַ אֹזְנֶיךָ׃ בַּיּוֹם הַהוּא יִפָּתַח פִּיךָ אֶל הַפָּלִיט וְתְדַבֵּר וְלֹא תֵאָלֵם עוֹד וְהָיִיתָ לָהֶם מוֹפֵת וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה׃ וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן אָדָם שִׂים פָּנֶיךָ אֶל בְּנֵי עַמּוֹן וְהִנָּבֵא עֲלֵיהֶם׃ וְאָמַרְתָּ לִבְנֵי עַמּוֹן שִׁמְעוּ דְבַר אֲדֹנָי יְהוִה כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה יַעַן אֲמָרֵךְ הֶאָח עַל מִקְדָּשִׁי כִּי חֻלַּל וְעַל אַדְמַת יִשְׂרָאֵל כִּי נָשַׁמָּה וְעַל בֵּית יְהוּדָה כִּי הָלְכוּ בַגּוֹלָה׃ לָכֵן הִנֵּה אֲנִי נֹתֵן אֹתְךָ לִבְנֵי קֶדֶם לְמוֹרָשָׁה וְהָקִימוּ טִירוֹתֵיהֶם בָּךְ וְשָׂמוּ בָךְ מִשְׁכְּנוֹתָם הֵמָּה יֹאכְלוּ אֶת פִּרְיֵךְ וְהֵמָּה יִשְׁתּוּ אֶת חֲלָבֵךְ׃ וְנָתַתִּי אֶת רַבָּה לְנָוֶה וְאֶת בְּנֵי עַמּוֹן לְמַרְבַד עֵדֶר וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה׃ כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה יַעַן מָחָאֲךָ כַּף וְרָקַעְתָּ בְּרֶגֶל וַתִּשְׂמַח בְּכָל שָׁאֵט נַפְשְׁךָ עַל אַדְמַת יִשְׂרָאֵל׃ לָכֵן הִנֵּה נָטִיתִי יָדִי עָלַיִךְ וְנָתַתִּיךְ בַּגּוֹיִם לָבַז וְהִכְרַתִּיךְ מִן הָעַמִּים וְהַאֲבַדְתִּיךְ מִן הָאֲרָצוֹת וְהִשְׁמַדְתִּיךְ וְיָדַעַתְּ כִּי אֲנִי יְהוָה׃ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה יַעַן אֲמֹר מוֹאָב וְשֵׂעִיר הִנֵּה כְּכָל הַגּוֹיִם בֵּית יְהוּדָה׃ לָכֵן הִנְנִי פֹתֵחַ אֶת כָּתֵף מוֹאָב מֵהֶעָרִים מֵעָרָיו מִקְצֵה מוֹאָב צְבִי הָאָרֶץ בֵּית הַיְשִׁמוֹת בַּעַל מְעוֹן וְקִרְיָתָיִם׃ לִבְנֵי קֶדֶם עִם בְּנֵי עַמּוֹן וְנָתַתִּיהָ לָמ

וְהָאִישׁ רֵיגְנִי בְּבָבֶל תָּמוּת וַאֲשֶׁתִּי אֶקַּח וְלִי יִהְיֶה בָּנִים וּבָנוֹת לְאִשָּׁה וְלִבְנוֹת אֶקַּח וְתִרְעֵנוּ אֶרֶץ אֲבוֹתֵינוּ מְגוּרֵי: וְגַם־אֲנִי אֶמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בְּיָמִים הָהֵם וְכָל־הַיְהוּדִים אֲשֶׁר־בְּתוֹךְ מַמְלַכְתִּי אֲנִי מוֹכֵר בְּיָדָם וְהֵם יִשְׁמְרוּ עָלַי לְהָרַע לִי וְלִמְלוּכָתִי וְלִכְלוֹתָם אֶת־כָּל־הַיְהוּדִים אֲשֶׁר־בְּתוֹךְ מַמְלַכְתִּי וְלִמְחוֹת אֶת־שְׁמָם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם וְלִהְיוֹת לְשִׁמָּה וְלִמְשָׁל וְלִשְׁנִינָה בְּכָל־הָעַמִּים אֲשֶׁר יָפוּצוּ שָׁמָּה וְלִהְיוֹת לְאֵין וְלֹא יִהְיוּ עוֹד לְעַם וְלִנְחֲלָה לְמַלְכֵי הָאָרֶץ

חיסכון מיניה אתא לסעבד עיבידא
אם יכבון מיניה סיבתיא למתחלי
בה כל מאן ׃ והא לא אשתמש
באתסר לאשיקתעאות יד תרין
סיסרותי אכלא אשתמש וזינוי נד
חיכשר לעיבידא ׃ ואכד חוות
שתים לא כשר לעיבידא אתון
ואשתמש באכלתיה ורב חיכסר סמ"ך
עור לעיבידא ׃

בכן תימר אמר יי אלהים ככא
דאיתן גופנא באילני דורשיא ו
דסקתיה לאשיתא לאשתמות
כן סקריתיה לאשיתא דירושלם ואתן
ית סקריתיה בחתן על פיתגמי
ית ופ ורעטרתי בחתן על פיתגמי
אוריתא דיהיבן מנו אשתמא עברו
ועבטיא ותקנין באשיתא דישראל
ותידעין ארי אנא יי כד יתל רוגזי
בחתן ׃ ואיתין ית ארעא לשרוי
חלף דשקרו שקר אמר יי אלהים ׃
כיון מסתמעתנים רעים אין לן
תיקנה אלא ליעיבו למסמע בישנה
ואהדר ורחמיה והוא הלם ואסגי
סני קדמוהי אלכלה אלהים כמו
אלהותי ׃ כשור ן וס׳ סוסיא ואחש
אכלתני ׃ כשור ן וס׳ סוסיא ואחש
סארן חמרעני ׃ ורבעני חס׳ ורבורה ומולדתיך כיום חולדת אתך
הֲיֻקַּח מִמֶּנּוּ עֵץ לַעֲשׂוֹת לְמְלָאכָה
אִם יִקְחוּ מִמֶּנּוּ יָתֵד לְתְלוֹת עָלָיו כָּל־
כְּלִי׃ הִנֵּה לָאֵשׁ נִתַּן לְאֹכְלָה אֵת
שְׁנֵי קְצוֹתָיו אָכְלָה הָאֵשׁ וְתוֹכוֹ נִצַּר
הֲיֻצְלַח לִמְלָאכָה ׃ הִנֵּה בְּהֵיוֹתוֹ
תָּמִים לֹא יֵעָשֶׂה לִמְלָאכָה אַף כִּי־
אֵשׁ יְאַכְלֶתְהוּ וְלֻחַר וְנֶעֱשָׂה עוֹד
לִמְלָאכָה ׃

לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה כְּאֲשֶׁר עֵץ־
הַגֶּפֶן בְּעֵץ הַיָּעַר אֲשֶׁר נָתַתִּיו לְאֵשׁ
לְאָכְלָה כֵּן נָתַתִּי אֶת־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם
׃ וְנָתַתִּי אֶת־פָּנַי בָּהֶם מֵהָאֵשׁ יֵצְאוּ
וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה
בְּשׂוּמִי אֶת־פָּנַי בָּהֶם׃ וְתָתִּי אֶת־
הָאָרֶץ שְׁמָמָה יַעַן מָעֲלוֹ־מַעַל נְאֻם
אֲדֹנָי יְהוִה ׃

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן אָדָם
הוֹדַע אֶת־יְרוּשָׁלִַם אֶת־תּוֹעֲבוֹתֶיהָ ׃
וְאָמַרְתָּ כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה לִירוּשָׁלִַם
לִיר֑וּשָׁלִַם מְכֹרֹתַיִךְ וּמֹלְדוֹתַיִךְ מֵאֶרֶץ
הַכְּנַעֲנִי אָבִיךְ הָאֱמֹרִי וְאִמֵּךְ חִתִּית ׃
וּמוֹלְדוֹתַיִךְ בְּיוֹם הוֹלֶלֶת אֹתָךְ

רש"י

הֲיֻקַּח מִמֶּנּוּ עֵץ לַעֲשׂוֹת לְמְלָאכָה. לְהַתְקִין בּוֹ כְּלִי: אִם יִקְחוּ מִמֶּנּוּ יָתֵד לְתְלוֹת עָלָיו כָּל־כְּלִי. שֶׁיִּהְיֶה נָאֶה לְתָלוּי בּוֹ כְּלִי: הִנֵּה לָאֵשׁ נִתַּן לְאָכְלָה אֶת שְׁנֵי קְצוֹתָיו. לְפִי שֶׁהָאֵשׁ אוֹכֶלֶת בִּשְׁנֵי קְצוֹתָיו הַרְבֵּה וּבָאֶמְצַע מְעַט, לְפִיכָךְ הוּא נִשְׂרָף וְנִפְסָל מִן הַמְּלָאכָה: הֲיֻצְלַח לִמְלָאכָה. אֲפִלּוּ בְּשָׁעָה שֶׁלֹּא נִשְׂרַף הָאֶמְצָעִי הָיָה פָּסוּל לִמְלָאכָה, שֶׁאֵין לוֹ תִּקּוּן יָפֶה: הִנֵּה בִּהְיוֹתוֹ תָּמִים לֹא יֵעָשֶׂה לִמְלָאכָה. אֲפִלּוּ בְּשָׁעָה שֶׁהָיָה שָׁלֵם וְלֹא נִשְׂרַף כְּלוּם מִמֶּנּוּ, לֹא הָיָה יָפֶה לִמְלָאכָה: אַף כִּי אֵשׁ יְאַכְלֶתְהוּ וְלֻחַר וְנֶעֱשָׂה עוֹד לִמְלָאכָה. אִם כֵּן עַכְשָׁיו שֶׁנִּשְׂרַף וְנֶחְסַר מִמֶּנּוּ, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁאֵינוֹ יָפֶה לִמְלָאכָה: לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה כְּאֲשֶׁר עֵץ־הַגֶּפֶן בְּעֵץ הַיָּעַר. כְּמוֹ שֶׁעֵץ הַגֶּפֶן אֵינוֹ יָפֶה לִמְלָאכָה, כָּךְ אֵינָם יָפִים לִי: כֵּן נָתַתִּי אֶת־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם. לְהִשָּׂרֵף: וְנָתַתִּי אֶת־פָּנַי בָּהֶם מֵהָאֵשׁ יֵצְאוּ. לְהַכְעִיסַנִי: וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם. אֵין לִי לְהַצִּיל אֶת הָרָעִים מִן הָאֵשׁ, אֶלָּא הָאֵשׁ תֹּאכְלֵם: וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּשׂוּמִי אֶת־פָּנַי בָּהֶם. לְהַכְעִיסַנִי: וְתָתִּי אֶת־הָאָרֶץ שְׁמָמָה. לְפִי שֶׁהָיוּ מְחַלְּלִים שַׁבָּתוֹת וְיוֹבֵל וְשִׁמִּטָּה, לְפִיכָךְ הָיְתָה שְׁמָמָה מִכֻּלָּם: יַעַן מָעֲלוֹ־מַעַל. לְשׁוֹן מַעַל הוּא, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר וַיִּמְעֲלוּ בֵּאלֹהֵי אֲבוֹתָם (דברי הימים ב' כ"ח):

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן אָדָם
הוֹדַע אֶת־יְרוּשָׁלִַם אֶת־תּוֹעֲבוֹתֶיהָ ׃
וְאָמַרְתָּ כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה לִירוּשָׁלִַם
לִיר֑וּשָׁלִַם מְכֹרֹתַיִךְ וּמֹלְדוֹתַיִךְ מֵאֶרֶץ
הַכְּנַעֲנִי אָבִיךְ הָאֱמֹרִי וְאִמֵּךְ חִתִּית ׃
וּמוֹלְדוֹתַיִךְ בְּיוֹם הוֹלֶלֶת אֹתָךְ

רש"י

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר. לְפִי שֶׁהָיָה מַכְעִיסָן בְּכָל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ וְלֹא הוֹדִיעָן, לְפִיכָךְ נִצְטַוָּה לְהוֹדִיעָן: הוֹדַע אֶת־יְרוּשָׁלִַם אֶת־תּוֹעֲבוֹתֶיהָ. לְפִי שֶׁהָיָה מַכְעִיסָן בְּכָל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ וְלֹא הוֹדִיעָן, לְפִיכָךְ נִצְטַוָּה לְהוֹדִיעָן: וְאָמַרְתָּ כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה לִירוּשָׁלִַם. לְפִי שֶׁהָיָה מַכְעִיסָן בְּכָל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ וְלֹא הוֹדִיעָן, לְפִיכָךְ נִצְטַוָּה לְהוֹדִיעָן: מְכֹרֹתַיִךְ וּמֹלְדוֹתַיִךְ. מִכְּשֶׁנִּבְרָא אָדָם הָרִאשׁוֹן וְעַד שֶׁנִּבְרָא אַבְרָהָם אָבִינוּ, הָיָה הַמָּקוֹם מְצַפֶּה לְמַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל צַדִּיקִים שֶׁיִּהְיוּ בָּאִים מִמֶּנּוּ, וְהִנֵּה מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל דּוֹר הַמַּבּוּל וְשֶׁל דּוֹר הַפַּלָּגָה מַבְאִישִׁים אֶת הַמָּקוֹם, וְכֵן בְּכָל הַדּוֹרוֹת עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם וְרָאָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁלֹּא יָצְאוּ מִמֶּנּוּ אֶלָּא עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, וְאָמַר לְפָנָיו רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּשֶׁבָּנָה שְׁלֹמֹה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְפָנֶיךָ לֹא בָּנָה אֶלָּא מֵאָה וְעֶשְׂרִים אַמָּה, שֶׁהָיָה כֹּחַ הַמִּזְבֵּחַ כְּנֶגְדָּן, וְהָיָה מְקַבֵּל כָּל הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁהִקְרִיבוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְעַכְשָׁיו שֶׁהָרַסְתִּי אוֹתוֹ וְאֵין לְפָנֶיךָ לֹא מִזְבֵּחַ וְלֹא כַפָּרָה, מִנַּיִן יְכַפֵּר לָהֶם, אִם לֹא שֶׁתַּחֲזִיר לָהֶם מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל אֲבוֹתָם הָרִאשׁוֹנִים שֶׁהָיוּ מְקֻבָּלִים לְפָנֶיךָ כְּמִזְבֵּחַ וְכַפָּרָה, וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר וְזָכַרְתִּי אֲנִי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְגוֹ׳ (ויקרא כ"ו):

לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה כְּאֲשֶׁר עֵץ־
הַגֶּפֶן בְּעֵץ הַיָּעַר אֲשֶׁר נָתַתִּיו לְאֵשׁ
לְאָכְלָה כֵּן נָתַתִּי אֶת־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם
׃ וְנָתַתִּי אֶת־פָּנַי בָּהֶם מֵהָאֵשׁ יֵצְאוּ
וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה
בְּשׂוּמִי אֶת־פָּנַי בָּהֶם׃ וְתָתִּי אֶת־
הָאָרֶץ שְׁמָמָה יַעַן מָעֲלוֹ־מַעַל נְאֻם
אֲדֹנָי יְהוִה ׃

וְלֹא־בְרִית שָׁכַחְתִּי וְכִמּוֹךְ לֹא־רִחַשְׁתִּי
לְמִשְׁעֵי וְהַקֵּמֹתִי לָךְ הַכְלֶּמֶת וְתִתְחַל
לְאֹתַחְלֶת׃ לְאֹ־חִסְתִּ עֲלַיִךְ עַיִן
לְעֲשׂוֹת לָךְ אַחַת מֵאֵלֶּה לְחָמְלֶת
עָלַיִךְ וְתִשְׁלֹכִי אֶל־פְּנֵי חַשְׂרֹתֵי בְּנַעֲלֵי
נַפְשֵׁךְ בְּיוֹם הִלֶּדֶת אוֹתָךְ׃
וָאֶעֱבָר עָלַיִךְ וָאֶרְאֵךְ מִתְבּוֹסֶסֶת
בְּדָמַיִךְ וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי וָאֹמַר
לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי׃ רִבְבָה כְּצֶמַח
הִשְׂדֵּאתִיךְ וַתִּתְרְבִי וַתִּגְדְּלִי וַ
וַתָּבוֹאִי בַּעֲדִי עֲדָיִים שָׁדַיִם נָכֹנוּ
וּשְׂעָרֵךְ צִמֵּחַ וְאַתְּ עֵרֹם וְעֶרְיָה׃
וָאֶעֱבָר עָלַיִךְ וָאֶרְאֵךְ וְהִנֵּה עִתֵּךְ
עֵת דֹּדִים וָאֶפְרֹשׂ כְּנָפִי עָלַיִךְ

וְלֹא אִתְּפְסַק שׁוּרְיָה וּבְמָא לָא
אִישְׁתְּבַקְתְּ לְאִתְנַקְּרָא וּבְמָלַח לָא
אִיתְמְלַחְתְּ וּבְאִיסּוּרִין לָא אִיתְאֲסַרְתְּ ׃
לָא חָסָה עָלַיִךְ עַיִן
לְמֶעְבַּד לְכוֹן טָבָא חַד מִנְּהוֹן לְאַגָּאָה
לְכוֹן מִשְׁעִבּוּדְכוֹן לְרַחֲמָא עֲלֵיכוֹן
וְנוּר עֲלֵיכוֹן גְּזֵירַת נְטַרְתָּא לְמֵירְמֵי
רְבוּרְיְכוֹן בְּנוּרָא לַאֲבָדָא יְתְכוֹן
בְּעִדָּן דְּתִשְׁתַּעְבְּדוּן בְּמִצְרַיִם׃ וְעַל דְּנָן
קָם אִסְתַּכַּלְתִּי קֳדָמַי אֶסְתַּכַּלְתִּי
לְמִסְפַּרְכוֹן אֲחֵי גְלֵי קֳדָמַי אֲחֵי
אַתּוּן מִמֶּנִּי בְּשִׁעְבּוּדְכוֹן וְאֶסְרִית
לְכוֹן בְּרִית וְרַחֲמוֹתָא בְּאַתּוּם
עֲלֵיכוֹן וַאֲמָרִית לְכוֹן בְּרִם פִּיקְנָא
אֶפְרוֹק יְתְכוֹן ׃ וְרִיבְבַת מִיכְמֶתְּ
תְּקַלֵּא יְתַבְּחִיכוֹן וְסַגִּיתוּן וְ
וְתַקִּיפְתּוּן וְתִתְּחַזוּן לְזִרְעָא וְלִשְׁבָטָא

רש"י

לֹא־בְרִית שָׁכַחְתִּי. לְהַחֲזִיר מַעֲשֵׂיהֶם הָרִאשׁוֹנִים כְּשֶׁהָיוּ מְקֻבָּלִים לְפָנֶיךָ כְּמִזְבֵּחַ וְכַפָּרָה: וְכִמּוֹךְ לֹא־רִחַשְׁתִּי לְמִשְׁעֵי. וְכִמּוֹךְ לֹא רִחַשְׁתִּי לְהַשְׁעוֹת עָלַי, שֶׁאֲנִי מְקַבֵּל תְּשׁוּבָתָם וְאֵינִי מְבַקֵּשׁ נְקָמָה: וְהַקֵּמֹתִי לָךְ הַכְלֶּמֶת. שֶׁתִּכָּלְמִי מִמַּעֲשַׂיִךְ הָרָעִים: וְתִתְחַל לְאֹתַחְלֶת. לְשׁוֹן תְּחִלָּה, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר וַיָּחֶל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה (בראשית ט'):

לְאֹ־חִסְתִּ עֲלַיִךְ עַיִן. לְפִי שֶׁהָיוּ מְחַלְּלִים שַׁבָּתוֹת וְיוֹבֵל וְשִׁמִּטָּה, לְפִיכָךְ הָיְתָה שְׁמָמָה מִכֻּלָּם: לְעֲשׂוֹת לָךְ אַחַת מֵאֵלֶּה לְחָמְלֶת עָלַיִךְ. לְהַחֲזִיר לָכֶן מַעֲשֵׂיכֶן הָרָעִים כְּשֶׁהָיוּ מְקֻבָּלִים לְפָנַי כְּמִזְבֵּחַ וְכַפָּרָה: וְתִשְׁלֹכִי אֶל־פְּנֵי חַשְׂרֹתֵי בְּנַעֲלֵי נַפְשֵׁךְ. לְשׁוֹן חֲשָׂרָה הוּא, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר וַיַּחְשְׂרוּ אֶת הַמַּיִם (שמות ז'), וְכֵן הַרְבֵּה בַּמִּקְרָא: בְּיוֹם הִלֶּדֶת אוֹתָךְ. כְּשֶׁנִּבְרָא אָדָם הָרִאשׁוֹן נִבְרָא מֵאֲדָמָה הַמְקֻדֶּשֶׁת לִמְקוֹם הַמִּקְדָּשׁ, וְכֵן נֹחַ וְאַבְרָהָם וְכָל הַצַּדִּיקִים, וְאַתְּ מִכְּשֶׁנִּבְרֵאת הָיִית מְגֹאָלֶת לִמְקוֹם הַמִּקְדָּשׁ:

וָאֶעֱבָר עָלַיִךְ וָאֶרְאֵךְ מִתְבּוֹסֶסֶת
בְּדָמַיִךְ וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי וָאֹמַר
לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי׃ רִבְבָה כְּצֶמַח
הִשְׂדֵּאתִיךְ וַתִּתְרְבִי וַתִּגְדְּלִי וַ
וַתָּבוֹאִי בַּעֲדִי עֲדָיִים שָׁדַיִם נָכֹנוּ
וּשְׂעָרֵךְ צִמֵּחַ וְאַתְּ עֵרֹם וְעֶרְיָה׃
וָאֶעֱבָר עָלַיִךְ וָאֶרְאֵךְ וְהִנֵּה עִתֵּךְ
עֵת דֹּדִים וָאֶפְרֹשׂ כְּנָפִי עָלַיִךְ

רש"י

וָאֶעֱבָר עָלַיִךְ וָאֶרְאֵךְ מִתְבּוֹסֶסֶת בְּדָמַיִךְ. כְּשֶׁהָיוּ מִצְרִיִּים מְמָרְרִים אֶת חַיֵּיהֶם בְּעֲבוֹדַת פַּרְעֹה, וְהָיוּ מְגֹאָלִים בְּדַם הַפֶּסַח וּבְדַם הַמִּילָה: וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי. בִּשְׁבִיל דַּם הַפֶּסַח שֶׁיִּשְׁחֲטוּ בְּעוֹד שָׁעָה אַחַת, וּבִשְׁבִיל דַּם הַמִּילָה שֶׁיָּמוֹלוּ בְּעוֹד שָׁעָה אַחַת, תִּחְיִי: רִבְבָה כְּצֶמַח הִשְׂדֵּאתִיךְ. כְּמוֹ מַרְבַּד הַשָּׂדֶה, שֶׁהוּא מִתְרַבֶּה בְּיוֹתֵר מִכָּל הַזְּרָעִים: וַתִּתְרְבִי וַתִּגְדְּלִי וַתָּבוֹאִי בַּעֲדִי עֲדָיִים. כְּמוֹ מִלְּפָנַי, שֶׁהָיוּ מְצַפִּים לְמַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל צַדִּיקִים שֶׁיִּהְיוּ בָּאִים מִמֶּנּוּ, וְהִנֵּה מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל דּוֹר הַמַּבּוּל וְשֶׁל דּוֹר הַפַּלָּגָה מַבְאִישִׁים אֶת הַמָּקוֹם, וְכֵן בְּכָל הַדּוֹרוֹת עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם וְרָאָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁלֹּא יָצְאוּ מִמֶּנּוּ אֶלָּא עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, וְאָמַר לְפָנָיו רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּשֶׁבָּנָה שְׁלֹמֹה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְפָנֶיךָ לֹא בָּנָה אֶלָּא מֵאָה וְעֶשְׂרִים אַמָּה, שֶׁהָיָה כֹּחַ הַמִּזְבֵּחַ כְּנֶגְדָּן, וְהָיָה מְקַבֵּל כָּל הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁהִקְרִיבוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְעַכְשָׁיו שֶׁהָרַסְתִּי אוֹתוֹ וְאֵין לְפָנֶיךָ לֹא מִזְבֵּחַ וְלֹא כַפָּרָה, מִנַּיִן יְכַפֵּר לָהֶם, אִם לֹא שֶׁתַּחֲזִיר לָהֶם מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל אֲבוֹתָם הָרִאשׁוֹנִים שֶׁהָיוּ מְקֻבָּלִים לְפָנֶיךָ כְּמִזְבֵּחַ וְכַפָּרָה, וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר וְזָכַרְתִּי אֲנִי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְגוֹ׳ (ויקרא כ"ו):

אֲשֶׁר נָתַתִּי לָךְ וַעֲבֹדוֹת לָךְ עֲלֵמֵי וֶבֶר
וְתִזְנִי בָּם׃ וְתִקַּחְתִּי אֶת כְּלֵי
תִּפְאַרְתֵּךְ מִזְּהָבִי וּמִכַּסְפִּי אֲשֶׁר נָתַתִּי לָךְ
וַתַּעֲשִׂי לָךְ צַלְמֵי זָכָר וַתִּזְנִי בָּם׃ וַתִּקְחִי
אֶת בִּגְדֵי רִקְמָתֵךְ וַתְּכַסִּים וְשַׁמְנִי וּקְטֹרְתִּי
נָתַתִּי לִפְנֵיהֶם׃ וְלַחְמִי אֲשֶׁר נָתַתִּי
לָךְ סֹלֶת וְשֶׁמֶן וּדְבַשׁ הֲאֲכַלְתִּיךְ
וַתִּתְּנִי זֹאת לִפְנֵיהֶם לְרֵיחַ נִיחֹחַ וַיְהִי
נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃ וַתִּקְחִי אֶת בָּנַיִךְ
וְאֶת בְּנוֹתַיִךְ אֲשֶׁר יָלַדְתְּ לִי
וַתִּזְבְּחִים לָהֶם לֶאֱכֹל הַמְעַט
מִתַּזְנוּתָיִךְ׃ וַתִּשְׁחֲטִי אֶת בָּנַי וַתִּתְּנִים
בְּהַעֲבִיר אוֹתָם לָהֶם׃ וְאֵת כָּל
תּוֹעֲבֹתַיִךְ וְתַזְנוּתַיִךְ לֹא זָכַרְתְּ אֶת
יְמֵי נְעוּרַיִךְ וְהָיִית עֵירֹם וְעֶרְיָה
מִתְבּוֹסֶסֶת בְּדָמַיִךְ הָיִית׃ וְהָיָה אַחֲרֵי
כָל רָעָתֵךְ אוֹי אוֹי לָךְ נְאֻם אֲדֹנָי
יְהוִה׃ וַתִּבְנִי לָךְ גֵּב וַתַּעֲשִׂי לָךְ
רָמָה בְּכָל רְחוֹב׃ אֶל כָּל רֹאשׁ
דֶּרֶךְ בָּנִית רִמָּתֵךְ וְתִתְעֵבִי אֶת יָפְיֵךְ
וַתְּפַשְּׁקִי אֶת רַגְלַיִךְ לְכָל עוֹבֵר
וַתַּרְבִּי אֶת תַּזְנוּתָךְ׃ וַתִּזְנִי אֶל בְּנֵי
מִצְרַיִם שְׁכֵנַיִךְ גַּדְלֵי בָשָׂר וַתַּרְבִּי אֶת
תַּזְנוּתַיִךְ לְהַכְעִסֵנִי׃ וְהִנֵּה נָטִיתִי
יָדִי עָלַיִךְ וָאֶגְרַע חֻקֵּךְ וָאֶתְּנֵךְ ב
בְּנֶפֶשׁ שׂנְאָתַיִךְ בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים
הַנִּכְלָמוֹת מִדַּרְכֵּךְ זִמָּתֵךְ׃ וַתִּזְנִי
אֶל בְּנֵי אַשּׁוּר מִבְּלִתִּי שָׂבְעֵךְ
וְאַף אֹתָם זָנִית וְלֹא שָׂבָעְתְּ׃ וַתַּרְבִּי
אֶת זְנוּנַיִךְ אֶל אֶרֶץ כְּנַעֲנָה כַּלְדָּה
וְאַף זֹאת לֹא שָׂבָעְתְּ בָּהּ׃ מָה אָמַלֵּא
לִבֵּךְ נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה בַּעֲשׂוֹתֵךְ
אֵת כָּל אֵלֶּה מַעֲשֵׂה אִשָּׁה זוֹנָה
עַזָּה׃ בְּבָנוֹתֵךְ דַּרְכֵּךְ וּבְפָחֵחַ
רֹאשׁ בְּכָל דֶּרֶךְ וְלֹא הָיִית כְּזוֹנָה
בְּבִזְיוֹנֵךְ אֶתְנָן׃ אִשָּׁה מְנָאֶפֶת
תַּחַת אִישָׁהּ תִּקָּח׃ לְכָל זוֹנוֹת
יִתְּנוּ אֶתְנָן וְאַתְּ נָתַתְּ אֶת כָּל
אֹהֲבַיִךְ וַתְּשַׁחֲדִים לָהֶם וְיָבֹאוּ
אֵלַיִךְ מִסָּבִיב בְּזִנוּתָיִךְ׃ וַיְהִי
בָּךְ מִנִּי זוּלָתֵךְ בְּזִנּוּתַיִךְ וְעַל
אַחֲרַיִךְ לֹא תִזְנִי וּמִנִּי תִתֵּן
אֶתְנָן וְאֶתְנָן לֹא נִתַּן לָךְ וַתְּהִי
לְהִפֶּךְ׃ רַק אֲשֶׁר זָנִית וְלֹא זְנוּת
אַחֲרַיִךְ וּבְתִתֵּךְ אֶתְנָן וְאֶתְנָן לֹא
נִתַּן לָךְ וַתְּהִי לְהִפֶּךְ׃ לָכֵן זוֹנָה
שִׁמְעִי דְּבַר יְהוָה׃ כֹּה אָמַר
אֲדֹנָי יְהוִה יַעַן הֻשְׁפַּךְ נְחֹשֶׁתֵךְ
וַתִּגָּלֶה עֶרְוָתֵךְ בְּזִנוּנַיִךְ עַל
מְאַהֲבָיִךְ וְעַל כֹּל גִּלּוּלֵי תּוֹעֲבוֹתַיִךְ
וְכִדְמֵי בָנַיִךְ אֲשֶׁר נָתַתְּ לָהֶם׃
לָכֵן הִנֵּה אָנֹכִי מְקַבֵּץ אֶת כָּל
מְאַהֲבַיִךְ אֲשֶׁר עָרַבְתְּ עֲלֵיהֶם וְאֶת
כָּל אֲשֶׁר אָהַבְתְּ עַל כָּל אֲשֶׁר שָׂנֵאת
וְקִבַּצְתִּי אוֹתָם עָלַיִךְ מִסָּבִיב
וְגָלִיתִי עֶרְוָתֵךְ אֲלֵיהֶם וְרָאוּ כָּל
עֶרְוָתֵךְ׃ וְשָׁפַטְתִּיךְ מִשְׁפְּטֵי נֹאֲפוֹת
וְשֹׁפְכוֹת דָּם וְנָתַתִּי אוֹתָךְ דַּם
חֵמָה וְקִנְאָה׃ וְנָתַתִּי אוֹתָךְ בְּיָדָם
וְהָרְסוּ גַּבֵּךְ וְנִתְּצוּ תִּלֵּיכִי
וְהִפְשִׁיטוּ אוֹתָךְ בְּגָדַיִךְ וְלָקְחוּ
כְּלֵי תִפְאַרְתֵּךְ וְהִנִּיחוּךְ עֻרֹם
וְעֶרְיָה׃ וְהַעֲלוּ עָלַיִךְ קָהָל וְרָגְמוּ
אוֹתָךְ אֶבֶן וְדָקְרוּ אוֹתָךְ בְּחַרְבוֹתָם׃
וְשָׂרְפוּ בָתַּיִךְ בָּאֵשׁ וְעָשׂוּ בָךְ
שְׁפָטִים לְעֵינֵי נָשִׁים רַבּוֹת וְהִשְׁבַּתִּיךְ
מִזְּנוּת וְגַם אֶתְנָן לֹא תִתְּנִי עוֹד׃
וְהֵנַחְתִּי חֲמָתִי בָּךְ וְסָרָה קִנְאָתִי
מִמֵּךְ וְשָׁקַטְתִּי וְלֹא אֶכְעָס עוֹד׃
יַעַן לֹא זָכַרְתְּ אֶת יְמֵי נְעוּרַיִךְ
וַתִּרְגְּזִי לִי בְּכָל אֵלֶּה וְגַם אֲנִי
הִנֵּה דַרְכֵּךְ נָתַתִּי בְּרֹאשֵׁךְ נְאֻם
אֲדֹנָי יְהוִה וְלֹא עָשִׂית הַזִּמָּה
עַל כָּל תּוֹעֲבוֹתַיִךְ׃ הִנֵּה כָּל הַמְשֹׁל
עָלַיִךְ מְשֹׁל הַחִידָה עָלַיִךְ יֹאמְרוּ
כְּאִמָּה בִּתָּהּ׃ בַּת אִמֵּךְ אָתְּ
קָצָה אִישָׁהּ וּבָנֶיהָ וּבַת אֲחוֹתֵךְ
אָתְּ קָצוּ אִישֵׁיהֶן וּבְנֵיהֶן אֲמֹרִי
אִמְּכֶן וְחִתִּי אֲבִיכֶן׃ וַאֲחוֹתֵךְ
הַגְּדוֹלָה יוֹשֶׁבֶת שְׂמֹאוֹל הִיא
וּבְנוֹתֶיהָ וַאֲחוֹתֵךְ הַקְּטַנָּה מִמֵּךְ
יוֹשֶׁבֶת יָמִין הִיא שְׁדֹם וּבְנוֹתֶיהָ׃
וְלֹא בְדַרְכֵּיהֶן הָלַכְתְּ וְכִתֹּעֲבֹתֵיהֶן
עָשִׂית כִּמְעַט כְּמְעַט וַתַּשְׁחִתִי
מֵהֶן בְּכָל דְּרָכַיִךְ׃ חַי אָנִי נְאֻם
אֲדֹנָי יְהוִה אִם עָשְׂתָה סְדֹם
אֲחוֹתֵךְ הִיא וּבְנוֹתֶיהָ כַּאֲשֶׁר עָשִׂית
אַתְּ וּבְנוֹתַיִךְ׃ הִנֵּה זֹאת הָיָה עֲוֹן
סְדֹם אֲחוֹתֵךְ גְּאוֹן שִׂבְעַת לֶחֶם
וְשַׁלְוַת הַשְׁקֵט הָיָה לָהּ וְלִבְנוֹתֶיהָ
וְיַד עָנִי וְאֶבְיוֹן לֹא הֶחֱזִיקָה׃
וַתִּגְבַּהְנָה וַתַּעֲשֶׂינָה תּוֹעֵבָה
לְפָנָי וָאָסִר אוֹתָן כַּאֲשֶׁר רָאִיתִי׃
וְשֹׁמְרוֹן לֹא חָטְאָה אֵת חֲצִי
חַטֹּאתַיִךְ וַתַּרְבִּי אֶת תּוֹעֲבֹתַיִךְ
מֵהֶן וַתַּצְדִּיקִי אֶת אֲחוֹתַיִךְ בְּכָל
תּוֹעֲבוֹתַיִךְ אֲשֶׁר עָשִׂית׃ וְגַם אַתְּ
שְׂאִי כְלִמָּתֵךְ אֲשֶׁר פָּלַלְתְּ לַאֲחוֹתַיִךְ
בַּחַטֹּאתַיִךְ אֲשֶׁר הִתְעַבְתְּ מֵהֶן
מֵהֶן צַדְּקוֹת הֵנָּה מִמֵּךְ וַתִּצְדְּקִי
אֶת אֲחוֹתַיִךְ גַּם אַתְּ בּוֹשִׁי וּשְׂאִי
כְלִמָּתֵךְ בְּצִדְּקוֹתֵךְ אֶת אֲחוֹתַיִךְ׃
וְשַׁבְתִּי אֶת שְׁבוּתָם שְׁבוּת סְדֹם
וּבְנוֹתֶיהָ וְשְׁבוּת שֹׁמְרוֹן וּבְנוֹתֶיהָ
וְשְׁבוּת שִׁבְיַת תּוֹכֵךְ בְּתוֹכָם׃
לְמַעַן תִּשְׂאִי כְלִמָּתֵךְ וְתִכָּלְמִי
מִכֹּל אֲשֶׁר עָשִׂית לָהֶן מְנַחֵם׃
אֲחוֹתַיִךְ סְדֹם וּבְנוֹתֶיהָ תָּשֹׁבְנָה
לְקַדְמָתָן וְשֹׁמְרוֹן וּבְנוֹתֶיהָ תָּשֹׁבְנָה
לְקַדְמָתָן וְאַתְּ וּבְנוֹתַיִךְ תָּשֹׁבְנָה
לְקַדְמַתְכֶּן׃ וְלֹא הָיְתָה שְׁמוּעָה
בְּפִיךְ סְדֹם בְּיוֹם גַּאֲוָתֵךְ׃
בְּטֶרֶם תִּגָּלֶה רָעָתֵךְ כְּעֵת חֶרְפַּת
בְּנוֹת אֲרָם וְכָל סְבִיבוֹתֶיהָ בְּנוֹת
פְּלִשְׁתִּים הַסּוֹחֲרוֹתַיִךְ מִסָּבִיב׃
זִמָּתֵךְ וְתוֹעֲבֹתַיִךְ אַתְּ נָשָׂאת
נְאֻם יְהוָה׃ כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי
יְהוִה וְאֶעֱשֶׂה אִתָּךְ כַּאֲשֶׁר עָשִׂית
אֲשֶׁר בָּזִית אָלָה לָהֲפֵר בְּרִית׃
וְזָכַרְתִּי אֲנִי אֶת בְּרִיתִי אִתָּךְ
בִּימֵי נְעוּרָיִךְ וַהֲקִמֹתִי לָךְ בְּרִית
עוֹלָם׃ וְזָכַרְתְּ אֶת דְּרָכַיִךְ וְנִכְלַמְתְּ
בְּקַחְתֵּךְ אֶת אֲחָיוֹתַיִךְ גְּדֹלוֹת
מִמֵּךְ וְקַטֹּנוֹת מִמֵּךְ וְנָתַתִּי אוֹתָן
לָךְ לִבְנוֹת וְלֹא מִבְּרִיתֵךְ׃ וַהֲקִמֹתִי
אֶת בְּרִיתִי אִתָּךְ וְיָדַעַתְּ כִּי אֲנִי
יְהוָה׃ לְמַעַן תִּזְכְּרִי וְנִכְלַמְתְּ
וְלֹא יִהְיֶה לְךָ עוֹד פִּתְחוֹן פֶּה מִפְּנֵי
כְלִמָּתֵךְ בְּכַפְּרִי לָךְ עַל כָּל
אֲשֶׁר עָשִׂית נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃
וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃
בֶּן אָדָם חִידָה דַּבֵּר וּמְשָׁל מָשָׁל
אֶל בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ וְאָמַרְתָּ כֹּה
אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הַנֶּשֶׁר הַגָּדוֹל
גְּדוֹל הַכְּנָפַיִם אֹרַךְ הַמֶּרְטֹק
מָלֵא הַנּוֹצָה אֲשֶׁר לוֹ הָרִקְמָה
בָּא אֶל הַלְּבָנוֹן וַיִּקַּח אֶת צַמֶּרֶת
הָאֶרֶז׃ רֹאשׁ יֹנְקוֹתָיו קָטָף וַיְבִיאֵהוּ
אֶרֶץ כְּנַעַן בְּקִרְיַת רוֹכְלִים
יְסָדָהּ׃ וַיִּקַּח מִזֶּרַע הָאָרֶץ וַיִּתְּנֵהוּ
בִּשְׂדֵה זָרַע קַח עַל מַיִם רַבִּים
עֵרָבָה יָשִׂים׃ וַיִּצְמַח וַיְהִי לְגֶפֶן
שׂרַחַת שִׁפְלַת קוֹמָה לְמַעַן פְּנוֹת
סְעִפֹתָיו אֵלָיו וְשָׁרָשָׁיו תַּחְתָּיו
תִּהְיֶינָה וַתַּעֲשֶׂה גֶפֶן וַתַּצְמַח
סְנִפִּים וַתִּתֵּן בַּדִּים׃ וַיְהִי נֶשֶׁר
גָּדוֹל אֶחָד גְּדוֹל כְּנָפַיִם וְרַב
גִּפְלָיוֹת וְהִנֵּה הַגֶּפֶן הַזֹּאת
כָּפְנָה שָׁרָשֶׁיהָ אֵלָיו וְסַעִפֶּיהָ
אֵלָיו שִׁלֵּחָה מִמַּטָּעֶיהָ לְהַשְׁקוֹתָהּ׃
עַל שְׂדֵה מַטָּעָתָהּ הִוא שְׁתוּלָה
בְּמַיִם רַבִּים לְצֶמַח עָנָף וְלָשֵׂאת
פֶּרִי לִהְיוֹת גֶּפֶן אַדֶּרֶת׃ אֱמֹר
כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הֲצָלְחָה
הֲלֹא אֶת שָׁרָשֶׁיהָ יְנַתֵּקוּ וְאֶת
פִּרְיָהּ יְבוֹסֵס וְיָבֵשׁ כָּל עָלֵי
צִמְחָהּ וְלֹא בִזְרוֹעַ גְּדוֹלָה וּבְעַם
רָב לְנַתְּקָהּ מִשָּׁרָשֶׁיהָ׃ וְהִנֵּה
שְׁתוּלָה הֲצָלְחָה הֲלֹא כְגַעַת
בָּהּ רוּחַ הַקָּדִים תִּיבַשׁ תִּיבַשׁ
עַל מִשְׁתְּלוֹת צִמְחָהּ׃ וַיְהִי דְבַר
יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ אֱמֹר נָא
לְבֵית הַמֶּרִי הֲלֹא יְדַעְתֶּם מָה
אֵלֶּה אֱמֹר הִנֵּה בָּא מֶלֶךְ בָּבֶל
יְרוּשָׁלַיִם וַיִּקַּח אֶת מַלְכָּהּ וְאֶת
שָׂרֶיהָ וַיָּבֵא אֹתָם אִתּוֹ בָּבֶלָה׃
וַיִּקַּח מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה וַיִּכְרֹת אִתּוֹ
בְּרִית וַיְבִיאֵהוּ בָּאָלָה וְאֶת אֵילֵי
הָאָרֶץ לָקָח׃ לִהְיוֹת מַמְלָכָה
שְׁפָלָה לְבִלְתִּי הִתְנַשֵּׂא מֵהְיוֹת
שִׁמְרָה בְּרִיתוֹ לַעֲמֹד׃ וּמָרֹד בּוֹ
לִשְׁלֹחַ מַלְאָכָיו מִצְרַיִם לָתֵת לוֹ
סוּסִים וְעַם רָב הֲצָלְחָה הֲיִמָּלֵט
עֹשֵׂה אֵלֶּה וְהֵפֵר בְּרִית וְנִמְלָט׃
חַי אָנִי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה אִם לֹא
בִּמְקוֹם הַמֶּלֶךְ הַמַּמְלִיכוֹ אֲשֶׁר
בָּזָה אָלָתוֹ וַאֲשֶׁר הֵפֵר בְּרִיתוֹ
אִתּוֹ בְּתוֹךְ בָּבֶל יָמוּת׃ וְלֹא בְחַיִל
גָּדוֹל וּבְקָהָל רָב יַעֲשֶׂה עִמּוֹ
פַּרְעֹה בַּמִּלְחָמָה בְּשִׁפְכַּת סֹלְלָה
וּבִבְנוֹת דָּיֵק לְהַכְרִית נְפָשׁוֹת׃
לָרֹב לְהָפֵר בְּרִית וְלֹא תִמָּלֵט׃
וַיִּבְזֶה אָלָה לְהָפֵר בְּרִית וְהִנֵּה
נָתַן יָדוֹ וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה לֹא
תִמָּלֵט׃ לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי
יְהוִה חַי אָנִי אִם לֹא אֶת אָלָתִי
אֲשֶׁר בָּזָה וְאֶת בְּרִיתִי אֲשֶׁר הֵפֵר
וְנָתַתִּי עַל רֹאשׁוֹ׃ וּפָרַשְׂתִּי עָלָיו
אֶת רִשְׁתִּי וּבְמָכְמַרְתִּי יִלָּכֵד
וְהוֹרַדְתִּיו בָּבֶלָה וְנִשְׁפַּטְתִּי אִתּוֹ
שָׁם מַעַלוֹ אֲשֶׁר מָעַל בִּי׃ וְכָל
מִבְרַחָיו בְּכָל אֲגַפָּיו בַּחֶרֶב יִפֹּלוּ
וְהַנִּשְׁאָרִים לָרוּחַ יְזָרוּ וִידַעְתֶּם
כִּי אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי׃ כֹּה אָמַר
אֲדֹנָי יְהוִה וְלָקַחְתִּי אֲנִי מִזְּמֹרֶת
הָאֶרֶז הָרָמָה וְנָתָתִּי מֵרֹאשׁ יֹנְקוֹתֶיהָ
רַךְ אֶקְטֹף וְשָׁתַלְתִּי אֲנִי עַל הַר
גָּבֹהַּ וְתָלוּל׃ בְּהַר מְרוֹם יִשְׂרָאֵל
אֶשְׁתֳּלֶנָּה וְנָשְׂאָה קָנִים וְעָשְׂתָה
פְּרִי לְאֶרֶז אַדִּיר וְשָׁכְנוּ תַחְתֶּיהָ
כָּל צִפּוֹר כָּל כָּנָף בְּצֵל דְּלִיֹּתֶיהָ
יִשְׁכֹּנוּ׃ וְיָדְעוּ כָּל עֲצֵי הַשָּׂדֶה
כִּי אֲנִי יְהוָה הִשְׁפַּלְתִּי עֵץ גָּבֹהַּ
הִגְבַּהְתִּי עֵץ שָׁפָל הוֹבַשְׁתִּי עֵץ
לָח וְהִצְמַחְתִּי עֵץ יָבֵשׁ אֲנִי יְהוָה
דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי׃ בְּמָשָׁל הָאֹמְרִים
אָבוֹת יֹאכְלוּ בֹסֶר וְשִׁנֵּי בָנִים
תִּקְהֶינָה׃ חַי אָנִי נְאֻם אֲדֹנָי
יְהוִה אִם יִהְיֶה עוֹד לָכֶם מָשָׁל
הַזֶּה בְּיִשְׂרָאֵל׃ הִנֵּה כָל הַנְּפָשׁוֹת
לִי הֵנָּה כְּנֶפֶשׁ הָאָב וְכַנֶּפֶשׁ הַבֵּן
לִי הֵנָּה הַנֶּפֶשׁ הַחֹטֵאת הִיא תָמוּת׃
וְאִישׁ כִּי יִהְיֶה צַדִּיק וְעָשָׂה מִשְׁפָּט
וּצְדָקָה׃ עַל הֶהָרִים לֹא אָכָל וְעֵינָיו
לֹא נָשָׂא אֶל גִּלּוּלֵי בֵית יִשְׂרָאֵל
וְאֶת אֵשֶׁת רֵעֵהוּ לֹא טִמֵּא וְאֶל
אִשַּׁת נִדָּה לֹא יִקְרָב׃ וְאִישׁ לֹא
יוֹנֶה נִשְׁכְּתוֹ חֹב יָשִׁיב וְגֵזֶל לֹא
יִגְזֹל לַחְמוֹ לָרָעֵב יִתֵּן וְעָרֹם יְכַסֶּה
בָּגֶד׃ בְּנֶשֶׁךְ לֹא יִתֵּן וְתַרְבִּית לֹא
יִקָּח מֵרָע יָשִׁיב יָדוֹ מִשְׁפָּט אֱמֶת
יַעֲשֶׂה בֵּין אִישׁ לְאִישׁ׃ בְּחֻקֹּתַי
יֵלֵךְ וּמִשְׁפָּטַי שָׁמַר לַעֲשׂוֹת אֱמֶת
צַדִּיק הוּא חָיוֹ יִחְיֶה נְאֻם אֲדֹנָי
יְהוִה׃ אִם יוֹלִיד בֵּן פָּרִץ שֹׁפֵךְ
דָּם וְעֹשֶׂה אֶחָד מִן הָאֵלֶּה׃ וְהוּא
אֶת כָּל אֵלֶּה לֹא עָשָׂה כִּי גַּם
אֶל הֶהָרִים אָכַל וְאֶת אֵשֶׁת רֵעֵהוּ
טִמֵּא׃ עָנִי וְאֶבְיוֹן הוֹנָה גָזַל גְּזֵלוֹת
חֲבֹל לֹא יָשִׁיב וְאֶל גִּלּוּלִים נָשָׂא
עֵינָיו תּוֹעֵבָה עָשָׂה׃ בְּנֶשֶׁךְ נָתַן
וְתַרְבִּית לָקָח וְהוּא לֹא יִחְיֶה כָּל
הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵלֶּה עָשָׂה מוֹת יוּמָת
דָּמָיו בּוֹ יִהְיוּ׃ וְהִנֵּה הוֹלִיד בֵּן
וַיַּרְא אֶת כָּל חַטֹּאת אָבִיו אֲשֶׁר
עָשָׂה וַיִּרְאָה וְלֹא יַעֲשֶׂה כָּהֵן׃
עַל הֶהָרִים לֹא אָכַל וְעֵינָיו לֹא נָשָׂא
אֶל גִּלּוּלֵי בֵית יִשְׂרָאֵל אֶת אֵשֶׁת
רֵעֵהוּ לֹא טִמֵּא׃ וְאִישׁ לֹא הוֹנָה
חֲבֹלָתוֹ לֹא חָבָל וְגֵזֶל לֹא גָזָל לַחְמוֹ
לָרָעֵב נָתָן וְעָרֹם כִּסָּה בָגֶד׃
מֵעָנִי יָדוֹ הֵשִׁיב נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית לֹא
לָקָח מִשְׁפָּטַי עָשָׂה בְּחֻקּוֹתַי הָלָךְ
הוּא לֹא יָמוּת בַּעֲוֹן אָבִיו חָיוֹ יִחְיֶה׃
אָבִיו כִּי עָשַׁק עֹשֶׁק גָּזַל גֵּזֶל אָחִיו
וְהָרַע בְּתוֹךְ עַמּוֹ וְהִנֵּה מֵת בַּעֲוֹנוֹ׃
וַאֲמַרְתֶּם מַדּוּעַ לֹא נָשָׂא הַבֵּן
בַּעֲוֹן הָאָב וְהַבֵּן מִשְׁפָּט וּצְדָקָה
עָשָׂה כָּל חֻקּוֹתַי שָׁמַר וַיַּעַשׂ אוֹתָם
חָיוֹ יִחְיֶה׃ הַנֶּפֶשׁ הַחֹטֵאת הִיא
תָמוּת בֵּן לֹא יִשָּׂא בַּעֲוֹן הָאָב וְאָב
לֹא יִשָּׂא בַּעֲוֹן הַבֵּן צִדְקַת הַצַּדִּיק
עָלָיו תִּהְיֶה וְרִשְׁעַת הָרָשָׁע עָלָיו
תִּהְיֶה׃ וְהָרָשָׁע כִּי יָשׁוּב מִכָּל
חַטֹּאתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה וְשָׁמַר אֶת כָּל
חֻקּוֹתַי וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה חָיוֹ
יִחְיֶה לֹא יָמוּת׃ כָּל פְּשָׁעָיו אֲשֶׁר
עָשָׂה לֹא יִזָּכְרוּ לוֹ בְּצִדְקָתוֹ אֲשֶׁר
עָשָׂה יִחְיֶה׃ הֲחָפֹץ אֶחְפֹּץ מוֹת
רָשָׁע נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה הֲלֹא בְּשׁוּבוֹ
מִדְּרָכָיו וְחָיָה׃ וְהַצַּדִּיק כִּי יָשׁוּב
מִצִּדְקָתוֹ וְעָשָׂה עָוֶל כְּכֹל הַתּוֹעֵבוֹת
אֲשֶׁר עָשָׂה רָשָׁע הֲיַעֲשֶׂה וְחָי כָּל
צִדְקָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה בְּמַעֲלוֹ אֲשֶׁר
מָעַל בִּי וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא בָּם
בָּהֶם יָמוּת׃ וַאֲמַרְתֶּם לֹא יִתָּכֵן
דֶּרֶךְ אֲדֹנָי שִׁמְעוּ נָא בֵּית יִשְׂרָאֵל
הֲדַרְכִּי לֹא יִתָּכֵן הֲלֹא דְרָכֵיכֶם
לֹא יִתָּכֵנוּ׃ בְּשׁוּב צַדִּיק מִצִּדְקָתוֹ
וְעָשָׂה עָוֶל וּמֵת עָלָיו בְּעַוְלָתוֹ
אֲשֶׁר עָשָׂה יָמוּת׃ וּבְשׁוּב רָשָׁע
מֵרִשְׁעָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיַּעַשׂ מִשְׁפָּט
וּצְדָקָה הוּא אֶת נַפְשׁוֹ יְחַיֶּה׃
וַיַּרְא וַיָּשָׁב מִכָּל פְּשָׁעָיו אֲשֶׁר עָשָׂה
חָיוֹ יִחְיֶה לֹא יָמוּת׃ וְאָמְרוּ בֵּית
יִשְׂרָאֵל לֹא יִתָּכֵן דֶּרֶךְ אֲדֹנָי
בֵּית יִשְׂרָאֵל דְּרָכַי הֲלֹא לֹא יִתָּכֵנוּ
דַּרְכֵיכֶם׃ וְאַתָּה בֶּן אָדָם אֱמֹר
אֶל בְּנֵי עַמֶּךָ צִדְקַת הַצַּדִּיק לֹא
תַצִּילֶנּוּ בְּיוֹם פִּשְׁעוֹ וְרִשְׁעַת
הָרָשָׁע לֹא יִכָּשֵׁל בָּהּ בְּיוֹם שׁוּבוֹ
מֵרִשְׁעָתוֹ וְצַדִּיק לֹא יוּכַל בָּהּ
לְחַיֹּתוֹ בְּיוֹם חֲטֹא׃ בְּאָמְרִי
לַצַּדִּיק חָיוֹ יִחְיֶה וְהוּא בָּטַח
עַל צִדְקָתוֹ וַיַּעַשׂ עָוֶל כֹּל צִדְקֹתָיו
לֹא תִזָּכַרְנָה וּבְעַוְלָתוֹ אֲשֶׁר עָוָל
בָּהּ בָּהּ יָמוּת׃ וּבְאָמְרִי לָרָשָׁע
מוֹת תָּמוּת וְהוּא שָׁב מֵחַטָּאתוֹ
וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה׃ חֲמָס
יָשִׁיב וְגָזֵל יָשִׁיב בְּחֻקּוֹת הַחַיִּים
הָלַךְ לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת עָוֶל חָיוֹ יִחְיֶה
לֹא יָמוּת׃ כָּל חַטֹּאתָיו אֲשֶׁר חָטָא
לֹא יִזָּכְרוּ לוֹ מִשְׁפָּט וּצְדָקָה עָשָׂה
חָיוֹ יִחְיֶה׃ וְאָמְרוּ בְּנֵי עַמֶּךָ לֹא
יִתָּכֵן דֶּרֶךְ אֲדֹנָי וְהֵמָּה דַּרְכָּם לֹא
יִתָּכֵן׃ בְּשׁוּב צַדִּיק מִצִּדְקָתוֹ וְעָשָׂה
עָוֶל וָמֵת בָּהֶם׃ וּבְשׁוּב רָשָׁע
מֵרִשְׁעָתוֹ וַיַּעַשׂ מִשְׁפָּט וּצְדָקָה
עֲלֵיהֶם הוּא׃ וַאֲמַרְתֶּם לֹא יִתָּכֵן
דֶּרֶךְ אֲדֹנָי אִישׁ כִּדְרָכָיו אֶשְׁפֹּט
אֶתְכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי בִּשְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה שָׁנָה בַּעֲשִׂרִי בַּחֲמִשָּׁה
לַחֹדֶשׁ הָיָה דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃
בֶּן אָדָם אֱמֹר אֶל צֹר וְאָמַרְתָּ
לָהּ הַמְיֻשֶּׁבֶת פְּתָחַיִם הַיָּם
רֹכֶלֶת עַמִּים לָאִיִּים רַבִּים כֹּה
אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנְנִי עָלַיִךְ צֹר
וְהַעֲלֵיתִי עָלַיִךְ גּוֹיִם רַבִּים כְּהַעֲלוֹת
הַיָּם אֶת גַּלָּיו׃ וְשִׁחֲתוּ חוֹמוֹת
תַּרְשִׁישׁ וְנָתַצְתִּי אֶת מִגְדְּלוֹתֶיהָ
וְסָחֵיתִי אֶת עֲפָרָהּ מִמֶּנָּה וְנָתַתִּי
אוֹתָהּ לִצְחִיחַ סָלַע׃ מִשְׂטַח חֲרָמִים
תִּהְיֶה בְּתוֹךְ הַיָּם כִּי אֲנִי דִבַּרְתִּי
נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה וְהָיְתָה לָבַז
לַגּוֹיִם׃ וּבְנוֹתֶיהָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה
בַּחֶרֶב תֵּהָרַגְנָה וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי
יְהוָה׃ כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה
הִנְנִי מֵבִיא אֶל צֹר נְבוּכַדְרֶאצַּר
מֶלֶךְ בָּבֶל מִצָּפוֹן מֶלֶךְ מְלָכִים
בְּסוּסִים וּבְרֶכֶב וּבְפָרָשִׁים וְקָהָל
וְעַם רָב׃ בְּנוֹתַיִךְ בַּשָּׂדֶה בַּחֶרֶב
יַהֲרֹג וְדָיֵק עָלַיִךְ דָּיֵק וְשִׁפַּךְ עָלַיִךְ
סֹלְלָה וְהַקִּים עָלַיִךְ צִנָּה׃ וְתֹף
מְחִצָּתוֹ יִתֵּן בְּקִרְבֵּךְ וּבְחַרְבוֹתָיו
יִתֹּץ חוֹמוֹתַיִךְ׃ מִשְׁפְּעַת סוּסָיו
תְּכַסֶּךָּ אָבָק מִקּוֹל פָּרָשִׁים וְאוֹפַנִּים
וּמֵרִכֻּבוֹת תִּרְעַשְׁנָה חוֹמוֹתַיִךְ
בְּבוֹא מְבִיאֶיךָ בְּשְׁעָרַיִךְ כִּמְבוֹא
עִיר מְבֻקָּעָה׃ בְּפַרְסוֹת סוּסָיו
יִרְמֹס כָּל רְחֹבוֹתַיִךְ אֶת עַמֵּךְ
בַּחֶרֶב יַהֲרֹג וּמַצְּבוֹת עֻזֵּךְ לָאָרֶץ
יֵרֵדוּ׃ וְשָׁסּוּ אֶת חֵילֵךְ וּבָזְזוּ אֶת
רְכֻלָּתֵךְ וְנָתְצוּ חוֹמוֹתַיִךְ וְאֶת בָּתֵּי
חֶמְדָּתֵךְ יַהֲרֹסוּ וְאֶת אַבְנַיִךְ וְעֵצַיִךְ
וְעָפְרֵךְ בְּתוֹךְ מַיִם יָשִׂימוּ׃
וְהַשְׁבַּתִּי אֶת הֲמוֹן שִׁירָיִךְ וְקוֹל
נְבָלָתַיִךְ לֹא יִשָּׁמֵעַ עוֹד׃ וְנָתַתִּיךְ
לִצְחִיחַ סָלַע מִשְׂטַח חֲרָמִים תִּהְיִי
לֹא תִבָּנִי עוֹד כִּי אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי
נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃ כֹּה אָמַר
אֲדֹנָי יְהוִה לְצֹר הֲלֹא מִקּוֹל
מַפָּלָתֵךְ בַּאֲנֹק חָלָל בְּהָרֹג טֶבַח
בְּתוֹכֵךְ׃ וְעָשׂוּ כָל נְשִׂיאֵי הַיָּם
יֹרְדֵיהֶם מֵעַל כִּסְאוֹתֵיהֶם וְהִפְשִׁיטוּ
אֶת מְעִילֵיהֶם וְאֶת בִּגְדֵי רִקְמָתָם
יַחְלִצוּ לְבוּשֵׁי חֲרָדוֹת יֵשְׁבוּ עַל
הָאָרֶץ וְחָרְדוּ לָרֶגַע וְשָׁמְמוּ עָלַיִךְ׃
וְנָשְׂאוּ עָלַיִךְ קִינָה וְאָמְרוּ לָךְ אֵיךְ
נָכַדְתְּ נוֹשֶׁבֶת מִיַּמִּים הָעִיר
הַהֻלָּלָה אֲשֶׁר הָיְתָה חָזָק הִיא
וְיוֹשְׁבֶיהָ אֲשֶׁר נָתְנוּ חִתִּיתָם לְכָל
יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ עַתָּה יֶחֶרְדוּ אִיִּים
בְּיוֹ

וְנָתַתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּךְ וְיָדַעַתְּ כִּי אֲנִי יְהוָה׃ לְמַעַן תִּזְכְּרִי וּבַשְׁתְּ וְלֹא־יִהְיֶה־לָּךְ עוֹד פִּתְחוֹן־פֶּה מִפְּנֵי כְלִמָּתֵךְ בְּכַפְּרִי לָךְ לְכֹל אֲשֶׁר עָשִׂית נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן־אָדָם חוֹד חִידָה וּמְשֹׁל מָשָׁל אֶל־בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ וְאָמַרְתָּ כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הַנֶּשֶׁר הַגָּדוֹל גְּדֹל הַכְּנָפַיִם אֹרֶךְ הָאֵבֶר מָלֵא הַנּוֹצָה אֲשֶׁר־לוֹ הַרְקָמָה בָּא אֶל־הַלְּבָנוֹן וַיִּקַּח אֶת־צַמֶּרֶת הָאֶרֶז׃ אֶת־רֹאשׁ יְנִיקוֹתָיו קָטָף וַיְבִיאֵהוּ אֶרֶץ כְּנַעַן בְּעִיר רֹכְלִים שָׂמוֹ׃ וַיִּקַּח מִזֶּרַע הָאָרֶץ וַיִּתְּנֵהוּ בְּשָׂדֵה זֶרַע לְקַח עַל־מַיִם רַבִּים אֲחֵרִים שָׂמוֹ׃

וְהָקִמְתִּי אֲנִי אֶת־בְּרִיתִי אוֹתָךְ בִּימֵי נְעוּרָיִךְ וַהֲקִמֹתִי לָךְ בְּרִית עוֹלָם׃ וְזָכַרְתְּ אֶת־דְּרָכַיִךְ וְנִכְלַמְתְּ בְּקַחְתֵּךְ אֶת־אֲחוֹתַיִךְ הַגְּדֹלוֹת מִמֵּךְ וְהַקְּטַנּוֹת מִמֵּךְ וְנָתַתִּי אֹתָהֵן לָךְ לִבְנוֹת וְלֹא מִבְּרִיתֵךְ׃ וַהֲקִמֹתִי אֲנִי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּךְ וְיָדַעַתְּ כִּי אֲנִי יְהוָה׃ לְמַעַן תִּזְכְּרִי וּבַשְׁתְּ וְלֹא־יִהְיֶה־לָּךְ עוֹד פִּתְחוֹן־פֶּה מִפְּנֵי כְלִמָּתֵךְ בְּכַפְּרִי לָךְ לְכֹל אֲשֶׁר עָשִׂית נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן־אָדָם חוֹד חִידָה וּמְשֹׁל מָשָׁל אֶל־בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ וְאָמַרְתָּ כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הַנֶּשֶׁר הַגָּדוֹל גְּדֹל הַכְּנָפַיִם אֹרֶךְ הָאֵבֶר מָלֵא הַנּוֹצָה אֲשֶׁר־לוֹ הַרְקָמָה בָּא אֶל־הַלְּבָנוֹן וַיִּקַּח אֶת־צַמֶּרֶת הָאֶרֶז׃ אֶת־רֹאשׁ יְנִיקוֹתָיו קָטָף וַיְבִיאֵהוּ אֶרֶץ כְּנַעַן בְּעִיר רֹכְלִים שָׂמוֹ׃ וַיִּקַּח מִזֶּרַע הָאָרֶץ וַיִּתְּנֵהוּ בְּשָׂדֵה זֶרַע לְקַח עַל־מַיִם רַבִּים

וְקִיבֵּל בְּרִית וַיְהִי־לוֹ לְזֶרַע שָׂפֵל לִהְיוֹת שִׂרְעָתוֹ פֹּנוֹת אֵלָיו וְשָׁרְשָׁיו תַּחְתָּיו תִּהְיֶינָה וְהָיָה לוֹ לְגֶפֶן וְעָשָׂה פֹארָה וְיָצְאָה סָעִיף׃ וְאֶרֶז גָּדוֹל אַחֵר גָּדוֹל כְּנָפַיִם וְרַב־נוֹצָה וְהִנֵּה הַגֶּפֶן הַזֹּאת נָטְתָה שָׁרָשֶׁיהָ עָלָיו וְסָעִיפֶיהָ אֵלָיו שִׁלְּחָה מִמַּטָּעֵי שָׂדֶה אֲשֶׁר הִשְׁקָתָהּ׃ בְּאֶרֶץ טוֹבָה בְּמַיִם רַבִּים נָטוּעָה לַעֲשׂוֹת פֹּארָה וְלָשֵׂאת נָשִׂיא וְלַעֲשׂוֹת לָהּ לְגֶפֶן אַדֶּרֶת׃ אֱמֹר כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הֲתִצְלָח לֹא אֶת־שָׁרָשֶׁיהָ יְנַתֵּק וְאֶת־פִּרְיָהּ יְבוֹסֵס וְיָבֵשׁ כָּל־עֲלֵה צִמְחָהּ וְלֹא בִּזְרוֹעַ גְּדוֹלָה וּבְעַם רָב לְנַתְּקָהּ מִשָּׁרָשֶׁיהָ׃ וְהִנֵּה שְׁתוּלָה הֲתִצְלָח הֲלֹא כְגַעַת רוּחַ הַקָּדִים תִּיבַשׁ תִּיבַשׁ עַל־מִטַּעַת צִמְחָהּ תִּשָּׁתֶה׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ אֱמֹר נָא אֶל־בֵּית הַמֶּרִי הֲלוֹא יְדַעְתֶּם מָה־אֵלֶּה אֱמֹר הִנֵּה בָּבֶל בָּא מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־יְרוּשָׁלַיִם וַיִּקַּח אֶת־מַלְכָּהּ וְאֶת־שָׂרֶיהָ וַיְבִיאֵם אִתּוֹ בָּבֶלָה׃ וַיִּקַּח מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה וַיִּכְרֹת אִתּוֹ בְּרִית וַיְבִיאֵהוּ בָּאָלָה לָקַח אֶת־אֵילֵי הָאָרֶץ לָקַח׃ לִהְיוֹת מַמְלָכָה שְׁפָלָה לְבִלְתִּי הִתְנַשֵּׂא עַל־שְׁאָר מַמְלְכוֹת וְלִשְׁמֹר בְּרִיתוֹ לַעֲמֹד׃ וַיִּמְרֹד בּוֹ לִשְׁלֹחַ מַלְאָכָיו מִצְרַיִם לָתֵת לוֹ סוּסִים וְעַם רָב הֲיַצְלִיחַ הֲיִמָּלֵט עֹשֵׂה אֵלֶּה וְהֵפֵר בְּרִית וְנִמְלָט׃ חַי־אָנִי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה אִם־לֹא בִּמְקוֹם הַמֶּלֶךְ מַמְלִיכוֹ אֲשֶׁר בָּזָה אָלָתוֹ וַאֲשֶׁר הֵפֵר בְּרִיתוֹ אִתּוֹ בְּתוֹךְ בָּבֶל יָמוּת׃ וְלֹא־בְחַיִל גָּדוֹל וּבְקָהָל רָב יַעֲשֶׂה עִמּוֹ פַּרְעֹה בַּמִּלְחָמָה בְּשִׁפְכַּת סֹלְלָה וּבִבְנוֹת דָּיֵק לְהַכְרִית נְפָשׁוֹת רַבּוֹת׃ וַיִּבְזֶה אָלָה לְהָפֵר בְּרִית וְהִנֵּה נָתַן יָדוֹ וְכָל־אֵלֶּה עָשָׂה לֹא יִמָּלֵט׃ לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה חַי־אָנִי אִם־לֹא אֶת־אָלָתִי אֲשֶׁר בָּזָה וְאֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר הֵפֵר בְּרִית אִתּוֹ וְנָתַתִּי עַל־רֹאשׁוֹ׃ וּפָרַשְׂתִּי עָלָיו רִשְׁתִּי וּבְמַכְמֹרְתִּי יִלָּכֵד וַהֲבִיאֹתִיו בָּבֶלָה וְנִשְׁפַּטְתִּי אִתּוֹ שָׁם עַל־מַעֲלוֹ אֲשֶׁר מָעַל־בִּי׃ וְכָל־מִבְרַחָיו בְּכָל־אֲגַפָּיו בַּחֶרֶב יִפֹּלוּ וְהַנִּשְׁאָרִים לָרוּחַ יִזָּרוּ וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי׃ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה וְאָנֹכִי אֶקַּח מִצַּמֶּרֶת הָאֶרֶז הָרָמָה וְאָשִׂגֵּב מֵרֹאשׁ יְנִיקוֹתָיו רַכָּה אֶקְטֹף וְאָנֹכִי אֶשְׁתֹּל עַל־הַר־גָּבֹהַּ וְתָלוּל׃ בְּהַר מְרוֹם־יִשְׂרָאֵל אֶשְׁתֳּלֶנָּה וְנָשְׂאָה קוֹמָה וְעָשְׂתָה פֶּרִי וְהָיְתָה לְאֶרֶז אַדִּיר וְשָׁכְנוּ תַחְתָּיו כָּל־צִפּוֹר כָּל־כָּנָף בְּצֵל דָּלִיּוֹתָיו יִשְׁכֹּנוּ׃ וְיָדְעוּ כָּל־עֲצֵי הַשָּׂדֶה כִּי אֲנִי יְהוָה הִשְׁפַּלְתִּי עֵץ גָּבֹהַּ הִגְבַּהְתִּי עֵץ שָׁפָל הוֹבַשְׁתִּי עֵץ לָח וְהִצְמַחְתִּי עֵץ יָבֵשׁ אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי׃

ויצבור ויעש מגדל בתוכו ויחצב בו יקב וגו׳ ויקו לעשות ענבים ויעש בושים: ועתה יושב ירושלם ואיש יהודה שפטו נא וגו׳ מה לעשות עוד לכרמי ולא עשיתי בו ואקוה שיעשה ענבים ועשה בושים: ועתה אודיעה נא וגו׳ אסירנה לבזה ואפרצתיה לרמס: ואשיתהו בתה לא יזמר ולא יעדר ועלה שמיר ושית: ועל העבים אצוה מהמטיר עליו מטר: כי כרם ה׳ צבאות בית ישראל ואיש יהודה נטע שעשועיו ויקו למשפט והנה משפח לצדקה והנה צעקה: הוי מגיעי בית בבית שדה בשדה יקריבו עד אפס מקום והושבתם לבדכם בקרב הארץ: באזני ה׳ צבאות אם לא בתים רבים לשמה יהיו גדולים וטובים מאין יושב: כי עשרה צמדי כרם יעשו בת אחד וזרע חמר יעשה איפה: הוי משכימי בבקר שכר ירדפו מאחרי נשף יין ידליקם: והיה כנור ונבל תף וחלל וחמר משתיהם ואת פעל ה׳ לא יביטו ומעשה ידיו לא ראו: לכן גלה עמי מבלי דעת וכבודו מתי רעב והמונו חרבו צחה: לכן הרחיבה שאול נפשה ופערה פיה בלי חק וירד הדרה והמונה ושאונה ועלז בה: וישח אדם וישפל עיני גבהים תשפלנה: ויגבה ה׳ צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה: ורעו כדברם בני שה ומחרבות חמרים יאכלו: הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה: האמרים ימהר יחישה מעשהו למען נדעה ותקרב ותבא עצת קדוש ישראל וידעה: הוי האמרים לרע טוב ולטוב רע שמים חשך לאור ואור לחשך שמים מר למתוק ומתוק למר: הוי חכמים בעיניהם ונגד פניהם נבונים: הוי גברים לשתות יין ואנשי חיל למסך שכר: מצדיקי רשע בשחד וצדקת צדיק יסירו ממנו: לכן כאכל קש לשון אש ויבול חרשים כמו יסוף שרשם כרקב יהיה ופרחם כאבק יעלה כי מאסו את תורת ה׳ צבאות ואת אמרת קדוש ישראל נאצו: על כן חרה אף ה׳ בעמו ויט ידו עליו ויכהו וירגזו ההרים ונבלתם היתה כסחי בקרב חוצות בכל זאת לא שב אפו ועוד ידו נטויה: ושא נס לגוים מרחוק ושרק לו מקצה הארץ והנה מהרה קל בא: לא יגיע ולא יכשל לא ינום ולא יישן ולא תפתח חגור מתניו ולא נתק שרוך נעליו: אשר חציו שנונים וכל קשתותיו דרוכות פרסות סוסיו כחלמיש תחשבנה ואופניו כסופה: שאגתו כלביא ישאג כשאגות כפירים ינהם ויחזק טרף ומלט ואין מציל: ינהם עליו ביום ההוא כנהמת הים ונבט לארץ והנה חשכת צר ואור חשך בעריפיה:

בשנת מות המלך עזיהו וגו׳ ושוליה מלאים את ההיכל: ואומר שרפים עומדים ממעל לו וגו׳ ואומר קדוש קדוש קדוש וגו׳ ואומר ויגעו אמות הספים וגו׳ ואומר ואמרתי אוי לי כי נדמיתי וגו׳ ואומר וישלח אלי אחד מן השרפים וגו׳ ואומר ואשמע את קול ה׳ וגו׳ ואומר לך ואמרת לעם הזה וגו׳ ואומר עד אנה אדני וגו׳ ואומר כי אם עוד בה עשירית ושבה והיתה לבער כאלה וכאלון וגו׳ ואומר ויהי בימי אחז וגו׳ ואומר ויאמר ה׳ אל ישעיהו צא נא לקראת אחז וגו׳ ואומר ויוסף ה׳ דבר אל אחז לאמר וגו׳ ואומר ויקרב ישעיהו אל הנביעה וגו׳ ואומר ויאמר ה׳ אל ישעיהו קח לך גליון גדול וגו׳ ואומר ויאמר ה׳ אלי עוד קח לך גלגל וגו׳ ואומר ויסף עוד ה׳ לדבר אל אחז לאמר וגו׳ ואומר ויאמר ישעיהו שמעו נא בית דוד וגו׳ ואומר ויאמר ה׳ אל ישעיהו לך נא קראת אל אחז וגו׳ ואומר ויאמר ה׳ אל ישעיהו עוד יום אחד לחזקיהו וגו׳ ואומר ויאמר ישעיהו קחו דבלת תאנים וגו׳ ואומר ויאמר חזקיהו אל ישעיהו מה אות כי ירפא וגו׳ ואומר ויאמר ישעיהו זה לך האות וגו׳ ואומר ויאמר חזקיהו מה יהיה אות כי אעלה בית ה׳ וגו׳ ואומר ויבא מרודך בלאדן וגו׳ ואומר ויבא ישעיהו הנביא וגו׳ ואומר ויאמר ישעיהו אל חזקיהו כה אמר ה׳ וגו׳ ואומר ויאמר חזקיהו אל ישעיהו טוב דבר ה׳ וגו׳ ואומר ויאמר ישעיהו אל בית חזקיהו וגו׳ ואומר ויאמר ישעיהו אל חזקיהו הנה ימים באים וגו׳ ואומר ויאמר חזקיהו אל ישעיהו כי אמר וגו׳ ואומר ויאמר ישעיהו אל חזקיהו זה לך האות וגו׳ ואומר ויאמר חזקיהו קל הוא וגו׳ ואומר ויאמר ישעיהו הנה אות לך וגו׳ ואומר ויאמר חזקיהו מ

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן־אָדָם אֵלֶּה הָאֲנָשִׁים הֵעֱלוּ גִלּוּלֵיהֶם עַל־לִבָּם וּמִכְשׁוֹל עֲוֹנָם נָגְדָּם הַאִדָּרֹשׁ אִדָּרֵשׁ לָהֶם׃ לָכֵן דַּבֵּר אֲלֵיהֶם וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַעֲלֶה גִלּוּלָיו עַל־לִבּוֹ וּמִכְשׁוֹל עֲוֹנוֹ יָשִׂים נֶגֶד פָּנָיו וּבָא אֶל־הַנָּבִיא דָּרוֹשׁ לִי בִּי אֲנִי יְהוָה אֶתְכֶם אֶדְרֹשׁ בָּהֶם׃ לָכֵן אֱמֹר אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה שׁוּבוּ וְהָשִׁיבוּ מֵעַל גִּלּוּלֵיכֶם וּמִכָּל־תּוֹעֲבוֹתֵיכֶם הָשִׁיבוּ פְּנֵיכֶם׃ כִּי אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר הַגָּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִנָּזֵר מֵאַחֲרַי וְהַעֲלָה גִלּוּלָיו עַל־לִבּוֹ וּמִכְשׁוֹל עֲוֹנוֹ יָשִׂים נֶגֶד פָּנָיו וּבָא אֶל־הַנָּבִיא לִדְרֹשׁ לוֹ בִּי אֲנִי יְהוָה אֶתְכֶם אֶדְרֹשׁ בָּהֶם׃ וְשַׂמְתִּי אֶת־פָּנַי בָּאִישׁ הַהוּא וְשַׂמְתִּיהוּ לְאוֹת וְלִמְשָׁלִים וְהִכְרַתִּיהוּ מִתּוֹךְ עַמִּי וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה׃ וְהַנָּבִיא כִּי־יִפָּתֶה וְדִבֶּר דָּבָר אֲנִי יְהוָה פִּתִּיתִי אֶת־הַנָּבִיא הַהוּא וְנָטִיתִי אֶת־יָדִי עָלָיו וְהַשְׁמַדְתִּיו מִתּוֹךְ עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וְנָשְׂאוּ אֶת־עֲוֹנָם כַּעֲוֹן הַדֹּרֵשׁ כַּעֲוֹן הַנָּבִיא יִהְיֶה׃ לְמַעַן אֲשֶׁר־לֹא־יִתְעֶה עוֹד בֵּית יִשְׂרָאֵל מֵאַחֲרַי וְלֹא יִטַּמְּאוּ עוֹד בְּכָל־פִּשְׁעֵיהֶם וְהָיוּ לִי לְעָם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן־אָדָם כִּי תֶחֱטָא־לִי אֶרֶץ לִמְעֹל מָעַל וְנָטִיתִי יָדִי עָלֶיהָ וְשָׁבַרְתִּי לָהּ מַטֵּה־לֶחֶם וְהִשְׁלַחְתִּי בָהּ רָעָב וְהִכְרַתִּי מִמֶּנָּה אָדָם וּבְהֵמָה׃ וּשְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה בְּתוֹכָהּ נֹחַ דָּנִיֵּאל וְאִיּוֹב הֵמָּה בְּצִדְקָתָם יְחַלְּצוּ נַפְשָׁם נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃ אִם־חַיָּה רָעָה אַשְׁבִּית בָּאָרֶץ וְשָׁכְלָה וְנִשַּׁמָּה מֵחַיָּה מִבְּלִי עֹבֵר מִפְּנֵי הַחַיָּה׃ שְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה בְּתוֹכָהּ חַי־אָנִי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה אִם־בָּנִים וְאִם־בָּנוֹת יַצִּילוּן הֵמָּה לְבַדָּם יִנָּצֵלוּ וְהָאָרֶץ תִּהְיֶה לִשְׁמָמָה׃ וְאִם־חֶרֶב אָבִיא עַל־הָאָרֶץ הַהִיא וְאָמַרְתִּי חֶרֶב עִבְרִי בָּאָרֶץ וְהִכְרַתִּי מִמֶּנָּה אָדָם וּבְהֵמָה׃ שְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה בְּתוֹכָהּ חַי־אָנִי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה אִם־בָּנִים וְאִם־בָּנוֹת כִּי־הֵמָּה לְבַדָּם יִנָּצֵלוּ׃ וְאִם־דֶּבֶר אֲנִי שֹׁלֵחַ אֶל־הָאָרֶץ הַהִיא וְשָׁפַכְתִּי חֲמָתִי עָלֶיהָ בְּדָם לְהַכְרִית מִמֶּנָּה אָדָם וּבְהֵמָה׃ שְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה בְּתוֹכָהּ חַי־אָנִי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה אִם־בָּנִים וְאִם־בָּנוֹת לֹא יַצִּילוּן הֵמָּה לְבַדָּם יִנָּצֵלוּ׃ וְאִם־הֵמָּה יִנָּצְלוּ בָּהּ הֵמָּה מוֹצִאִים אֶת־בָּנִים וְאֶת־בָּנוֹת הִנֵּה הֵמָּה יוֹצְאִים אֲלֵיכֶם וּרְאִיתֶם אֶת־דַּרְכָּם וְאֶת־עֲלִילוֹתֵיהֶם וְנִחַמְתֶּם עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר הֵבֵאתִי עַל־יְרוּשָׁלַ͏ִם עַל כָּל־אֲשֶׁר הֵבֵאתִי עָלֶיהָ׃ וְנִחֲמוּ אֶתְכֶם כִּי־תִרְאוּ אֶת־דַּרְכָּם וְאֶת־עֲלִילוֹתֵיהֶם וִידַעְתֶּם כִּי לֹא חִנָּם עָשִׂיתִי אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בָּהּ נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן־אָדָם מַה־מִּנְהַג עֵץ הַגֶּפֶן מִכָּל־עֵץ הַזְּמוֹרָה אֲשֶׁר הָיָה בַּיְעָרוֹת הָעֵצִים׃ הֲיֻקַּח עֵץ מִמֶּנּוּ לִמְלָאכָה אִם־יִקְחוּ מִמֶּנּוּ כָּל־תָּלוּי עָלָיו לִמְלֹאכֶת כֵּלִים׃ הִנֵּה לָאֵשׁ נִתָּן לְאָכְלָה אֵשׁ כָּלְתָה שְׁנִי קְצָוֹתָיו וְתוֹכוֹ נֶחְרָךְ הֲיֵעָשֶׂה לִמְלָאכָה׃ הִנֵּה בְּהיוֹתוֹ תָמִים לֹא יֵעָשֶׂה עוֹד לִמְלָאכָה אַף כִּי־אֵשׁ כִּלְתָתְהוּ וְנֶחְרָךְ עוֹד לִמְלָאכָה׃ לָכֵן כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה כְּעֵץ הַגֶּפֶן אֲשֶׁר נָתַתִּי לָאֵשׁ לְאָכְלָה אֶת־יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַ͏ִם כֵּן נָתַתִּי אֶת־יוֹשְׁבֵי הָאֲדָמָה׃ וְשַׂמְתִּי אֶת־פָּנַי בָּהֶם יָצְאוּ מֵאֵשׁ וְאֵשׁ תֹּאכְלֵם וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּשׂוּמִי אֶת־פָּנַי בָּהֶם׃ וְנָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ שְׁמָמָה וּמְעִלָה מָעֲלוּ נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן־אָדָם הוֹדַע אֶת־יְרוּשָׁלַ͏ִם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ׃ וְאָמַרְתָּ כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה לִירוּשָׁלַ͏ִם מֹרַשֵׁךְ וּמְכֹרֹתַיִךְ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן אָבִיךְ הָאֱמֹרִי וְאִמֵּךְ חִתִּית׃ וּמְכֹרֹתַיִךְ בְּיוֹם הִוָּלְדֵךְ לֹא כָרַת שָׁרֵךְ וּבַמַּיִם לֹא־רֻחַצְתְּ לְמִשְׁעִי יָצָאת כָּל־בָּנִים לֹא־הָמְלַח הָמְלַחְתְּ וְלֹא חָתוֹל חֻתָּלְתְּ׃ לֹא־חָסָה עָלַיִךְ עַיִן לַעֲשׂוֹת לָךְ אַחַת מֵאֵלֶּה לַחְמֹל עָלַיִךְ וַתֻּשְׁלְכִי עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה בְּגִעְלַת נַפְשֵׁךְ בְּיוֹם הִוָּלְדֵךְ׃ וָאֶעֱבֹר עָלַיִךְ וָאֶרְאֶךָ מִתְבּוֹסֶסֶת בְּדָמַיִךְ וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי׃ רִבָּבָה כְּצֶמַח הַשָּׂדֶה נְתַתִּיךְ וַתִּרְבִּי וַתִּגְדְּלִי וַתָּבֹאִי בַּעֲדִי עֲדָיִים שָׁדַיִם נָכֹנוּ וּשְׂעָרֵךְ צִמֵּחַ וְאַתְּ עֵרֹם וְעֶרְיָה׃ וָאֶעֱבֹר עָלַיִךְ וָאֶרְאֵךְ וְהִנֵּה עִתֵּךְ עֵת דֹּדִים וָאֶפְרֹשׂ כְּנָפִי עָלַיִךְ וָאֲכַס עֶרְוָתֵךְ וָאֶשָּׁבַע לָךְ וָאָבֹא בִּבְרִית אֶתְּךְ נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה וַתִּהְיִי לִי׃ וָאֶרְחָצֵךְ בַּמַּיִם וָאֶשְׁטֹף אֶת־דָּמַיִךְ מֵעָלָיִךְ וָאָסֹךְ שָׁמֶן׃ וָאַלְבִּשֵׁךְ רִקְמָה וָאֶנְעֲלֵךְ תָּחַשׁ וָאֶחְגְּרֵךְ שֵׁשׁ וָאַכַסֵּךְ מֶשִׁי׃ וָאֶעְדֵּךְ עֶדְיִ וָאָשֶׂם צְמִידִים עַל־יָדַיִךְ וְחָרוּץ עַל־גְּרוֹנֵךְ׃ וָאָשִׂים נֶזֶם עַל־אַפֵּךְ וְעָגִלוֹת עַל־אָזְנָיִךְ וַעֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת עַל־רֹאשֵׁךְ׃ וַתֵּעָדִי זָהָב וָכֶסֶף וּמַלְבּוּשֵׁךְ שֵׁשׁ וָמֶשִׁי וְרִקְמָה עֹגָה סֹלֶת וּדְבַשׁ וָשֶׁמֶן אָכָלְתְּ וַתִּפְרְחִי בִּמְאֹד מְאֹד וַתִּצְלְחִי לִמְלוּכָה׃ וַיֵּצֵא לָךְ שֵׁם בַּגּוֹיִם בְּיָפְיֵךְ כִּי־כָלִיל הָיָה בְּהוֹדִי אֲשֶׁר שַׂמְתִּי עָלַיִךְ נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃ וַתִּבְטְחִי בְיָפְיֵךְ וַתִּזְנִי עַל־שְׁמֵךְ וַתִּשְׁפְּכִי אֶת־תַּזְנוּתַיִךְ לְכָל־עוֹבֵר לוֹ הָיְתָה׃ וַתִּקְחִי מִבִּגְדֵיכִי וַתַּעֲשִׂי לָךְ בָּמוֹת טְלוּאוֹת וַתִּזְנִי עֲלֵיהֶם לֹא יָבוֹא וְלֹא יִהְיֶה׃ כְּלֵי תִפְאַרְתֵּךְ לָקַחְתְּ וַתַּעֲשִׂי לָךְ צַלְמֵי זָכָר וַתִּזְנִי בָּם׃ וְאֶת־בִּגְדֵי רִקְמָתֵךְ לָקַחְתְּ וַתְּכַסִּים וְשַׁמְנִי וְקְטֹרִי נָתַתְּ לִפְנֵיהֶם׃ וְלַחְמִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לָךְ סֹלֶת וְשֶׁמֶן וּדְבַשׁ הַאֲכַלְתִּיךְ וַתִּתְּנִי לִפְנֵיהֶם לְרֵיחַ נִיחֹחַ וַיְהִי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃ וַתִּקְחִי אֶת־בָּנַיִךְ וְאֶת־בְּנוֹתַיִךְ אֲשֶׁר יָלַדְתְּ לִי וַתִּזְבְּחִי אוֹתָם לָהֶם לְאָכְלָה הַמִּזְנוֹתֵךְ מְעַט׃ וַתִּשְׁחֲטִי אֶת־בָּנָי וַתִּתְּנִי אוֹתָם בְּהַעֲבִיר אוֹתָם לָהֶם׃ וְכָל־תּוֹעֲבוֹתַיִךְ וְתַזְנוּתַיִךְ לֹא זָכַרְתְּ אֶת־יְמֵי נְעוּרַיִךְ וְהָיִית עֵרֹם וְעֶרְיָה מִתְבּוֹסֶסֶת בְּדָמַיִךְ הָיִית׃ וְהָיָה אַחֲרֵי כָל־רָעָתֵךְ אוֹי אוֹי לָךְ נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃ וַתִּבְנִי לָךְ גֵּב וַתַּעֲשִׂי לָךְ רָמָה בְּכָל־רְחוֹב׃ בְּרֹאשׁ כָּל־דֶּרֶךְ בָּנִית רָמָתֵךְ וַתְּתַעֵבִי אֶת־יָפְיֵךְ וַתִּפְצִי אֶת־רַגְלַיִךְ לְכָל־עוֹבֵר וַתַּרְבִּי אֶת־תַּזְנוּתָיִךְ׃ וַתִּזְנִי אֶת־בְּנֵי מִצְרַיִם שְׁכֵנַיִךְ גְּדֹלֵי בָשָׂר וַתַּרְבִּי אֶת־תַּזְנוּתַיִךְ לְהַכְעִיסֵנִי׃ וְהִנֵּה נָטִיתִי יָדִי עָלַיִךְ וָאֶגְרַע חֻקֵּךְ וָאֶתְּנֵךְ בְּנֶפֶשׁ שֹׂנְאָיִךְ בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים הַנִּכְלָמוֹת מִדַּרְכֵּךְ זִמָּתֵךְ׃ וַתִּזְנִי אֶל־בְּנֵי אַשּׁוּר מִבְּלִי שָׂבְעַת וַתִּזְנִי גַּם־אֹתָם וְלֹא שָׂבָעְתְּ׃ וַתַּרְבִּי אֶת־תַּזְנוּתַיִךְ אֶל־אֶרֶץ כְּנַעֲנָה כַּשְׂדִּימָה וְגַם־זֹאת לֹא שָׂבָעְתְּ׃ מָה־מָּלֵא לִבֵּךְ נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה בַּעֲשׂוֹתֵךְ אֶת־כָּל־אֵלֶּה מַעֲשֵׂה אִשָּׁה זוֹנָה עַזָּה׃ בְּבָנוֹתֵךְ רָמָתֵךְ בְּרֹאשׁ כָּל־דֶּרֶךְ וַעֲשִׂית בָּמָתֵךְ בְּכָל־רְחוֹב וְלֹא הָיִית כְּזוֹנָה בְּבִזְיוֹנָךְ אֶת־אֲתָנָן׃ אִשָּׁה מְנָאֶפֶת תַּחַת אִישָׁהּ הַלֹּקַחַת׃ לְכָל־זוֹנוֹת יִתְּנוּ אֲתָנָה וְאַתְּ נָתַתְּ אֶת־כָּל־אֲהָבַיִךְ וַתְּשַׁחֲדִים אֹתָם לָבוֹא אֵלַיִךְ מִסָּבִיב בְּתַזְנוּתָיִךְ׃ וַתְּהִי בְּתַזְנוּתַיִךְ מִנִּי אַחֲרַיִךְ וְלֹא נִזְנְתָה וּבְתִתֵּךְ אֲתָנָה וַאֲתָנָן לֹא־נִתַּן לָךְ וַתְּהִי לְהִפֶּךְ׃ וַתִּזְנִי בְּיָפְיֵךְ עַל־אֲהָבַיִךְ וַתְּרַבִּי אֶת־תַּזְנוּתַיִךְ לְכָל־עוֹבֵר נִתַּן לוֹ הָיְתָה׃ וַתִּקְחִי מִבִּגְדֵיכִי וַתַּעֲשִׂי לָךְ בָּמוֹת טְלוּאוֹת וַתִּזְנִי עַל־גַּבֵּ

וכשובך עריך תשובנה סדום ובנותיה ושבתי את שבותך בתוכה: למען תשאי כלמתך ותכלמי מכל אשר עשית לנחמם: ואחותיך סדום ובנותיה תשובנה לקדמתן ושמרון ובנותיה תשובנה לקדמתן ואת סדום ובנותיה תשובנה לקדמתן: ותהי אחותך סדום לשמועה בפיך ביום גאונך: לפני גלות ארם וכל סביבותיה בנות פלשתים הסביבות אותך: את זמתך ואת נבלותיך אתה נשאת אותם נאם יהוה: כי כה אמר אדני יהוה ועשיתי לך כאשר עשית אשר בזית אלה לנפר ברית: והקמתי אני את בריתי אתך וידעת כי אני יהוה: למען תזכרי ונכלמת ולא יהיה לך עוד פתחון פה מפני כלמתך בכפרי לך את כל אשר עשית נאם אדני יהוה: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם חידה חוד משל אל בית ישראל: ואמרת כה אמר אדני יהוה הנשר הגדול גדול הכנפים ארך האברות מלא הנוצה אשר לו הרקמה אשר לכנפיו באה אל לבנון ויקח את צמרת הארז: את ראש יונקותיו קטף ויביאהו ארצה כנען בעיר רכלים שמו: ויקח מזרע הארץ ויתנהו בשדה זרע ויקח על מים רבים ערבה שתהו: ויצמח ויהי לגפן שוח שפלה למען פנות ענפיה אליו ושרשיה תחתיה תהיינה ותהי לגפן ועשתה ענפים ותפרח שריג: ויהי נשר גדול אחד גדול כנפים ורב נוצה והנה הגפן הזאת נטתה שרשיה אליו ואל ענפיה שלחה מעל משתלתה למען השקותו: בשדה טוב על מים רבים נטועה למען תעשה ענף ולמען תשא פרי להיות גפן אדירה: אמר אדני יהוה הצלחה תצליח אם לא יבש את קדים יבשה תיבש על ערוגת צמחה תמות לא בזרוע גדולה ובעם רב לנתשה מעל שרשיה: והנה שתולה הצלחה אם לא כגעת בה רוח קדים תיבש יבשה תיבש על ערוגת צמחה תמות: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: אמרי נא אל בית המרי הלוא ידעתם מה אלה אמור הנה בא מלך בבל ירושלם ויקח את מלכה ואת שריה ויבא אתם אליו הבבלה: ולקח מזרע המלוכה ויכרת אתו ברית ויבא באלה ואת אילי הארץ לקח למען תהיה ממלכה שפלה לבלתי התנשא לשמר בריתו ויעמד: ומרד בו בשלחו מלאכיו מצרים לתת לו סוסים ועם רב הצלח תצליח אם תנתש: הבמכעה ישגה בנתשה תנתש גם כל צמח עליה תיבש ונשאוה לא בזרוע רבה ובעם רב לשום את זרועו ואת כל חילו: ועתה אמר אדני יהוה חי אני אם לא במקום המלך אשר המליכהו אשר הפר את אלתו ואשר מאס את בריתו אתו בתוך בבל ימות: ולא בחיל גדול ובקהל רב יעשה עמו פרעה במלחמה בשפך סללה ובבנות דיק להכרית נפשות רבות: ויבז אלה להפר ברית והנה נתן ידו ואת כל אשר עשה לא ימלט: לכן כה אמר אדני יהוה חי אני אם לא את אלתי אשר בזה ואת בריתי אשר הפר והנתתי בראשו: ופרשתי עלי רשתי ובמכמרתי אלכד ואביאהו בנבלתי והשפטתי אתו שם על מעלו אשר מעל בי: וכל מבחריו בכל אגפיו לרוח יזרה ואתם תדעו כי אני יהוה דברתי: כה אמר אדני יהוה ולקחתי אני מזמרת הארז הרמה ואתן ממראש יונקותיה רך אקטף ואשתלה על הר גבה וטוה: בהר מרום ישראל אשתלנה ונשא ענף ועשה פרי והיתה ארז אדיר ושכנו תחתיו כל צפור כל כנף בצל ענפיה תשכון: וידעו כל עצי השדה כי אני יהוה השפלתי עץ גבה הגביהתי עץ לח הוריתי עץ יבש הצמחתי עץ צמיח אני יהוה דברתי ועשיתי: דבר יהוה אלי לאמר: מה לכם אתם משלים את המשל הזה על אדמת ישראל לאמר אבות יאכלו בסר ושני הבנים תקהינה: חי אני נאם אדני יהוה אם יהיה לכם עוד משל המשל הזה בישראל: הנה כל הנפשות לי הן כנפש האב וכנפש הבן לי הנה הנפשות אנכי נותן: והאיש כי יהיה צדיק ועשה משפט וצדקה: אל ההרים לא אכל ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל ואת אשת רעהו לא טמא ואל אשה נדה לא יקרב: ואיש לא יונה ותבע חבלה יחבל גזלה יגזול לחמו לרעב יתן ועירם יכסה בבגד: בנשך לא יתן ותרבית לא יקח מעול ישיב יד עון לא יעשה משפט אמת יעשה בין איש לאיש: בחקותי ילך ומשפטי שמר לעשות אמת צדיק הוא חיה יחיה נאם אדני יהוה: ואם יולד בן פרץ שפך דם והעשה לאחיו אחד מכל אלה: והוא לא כל אלה עשה כי גם אל ההרים אכל ואת אשת רעהו טמא: עני ואביון הונה גזל חבלה לא יחבל את העבוט לא ישיב ואל גלולים נשא עיניו תועבה עשה: בנשך נתן ותרבית לקח החיה לא יחיה כל התועבות האלה עשה מות יומת דמיו בו יהיו: והנה יולד בן וירא את כל חטאת אביו אשר עשה וראה ולא יעשה כן: אל ההרים לא אכל ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל את אשת רעהו לא טמא: ואיש לא הונה חבלת משכון לא חבל גזל לא גזל לחמו לרעב נתן ועירם יכסה בבגד: ומך יד השיב עול בנשך ותרבית לא לקח משפטי עשה בחקותי הלך הוא לא ימות בעון אביו חיה יחיה: ואביו כי עשק עשק גזל גזל את אחיו הרע בתוך עמו והנה מת באונו: ואמרתם מדוע לא נשא הבן בעון האב והבן משפט וצדקה כל חקותי שמר ועשה אתם חיה יחיה: הנפש החטאת היא תמות בן לא ישא בעון האב ואב לא ישא בעון הבן צדקת הצדיק עליו תהיה ורשעת הרשע עליו תהיה: ואם רשע ישוב מכל חטאתיו אשר עשה ושמר את כל חקותי ועשה משפט וצדקה חיה יחיה לא ימות: כל פשעיו אשר עשה לא תזכרנה לו בצדקתו אשר עשה יחיה: החפץ חפצתי מות רשע נאם אדני יהוה הלוא בשובו מדרכיו וחיה: ובשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ומת עליהם בעוולו אשר עשה עשה תמות: ובשוב רשע מרשעתו אשר עשה משפט וצדקה הוא את נפשו יחיה: וירא וישוב מכל פשעיו אשר עשה חיה יחיה לא ימות: ואמרו בית ישראל לא יתכן דרך אדני הדרכי לא יתכנו דרכיכם בית ישראל הלא דרכי לא יתכנו דרכיכם: לכן איש כדרכיו אשפוט אתכם בית ישראל נאם אדני יהוה שובו והשיבו מכל פשעיכם ולא יהיה לכם למכשול עון: השליכו מעליכם את כל פשעיכם אשר פשעתם בם ועשו לכם לב חדש ורוח חדשה ולמה תמותו בית ישראל: כי לא אחפץ במות המת נאם אדני יהוה והשיבו וחיו: ואתה שא קינה אל נשיאי ישראל: ואמרת מה אמך לביא בין אריות רבצה בתוך כפירים גדלה אחת מגוריה ותרבה אחד מכפירים היתה ללמד טרף אדם אכל: וישמעו אליה גוים בשחתם נתפש ויביאוהו בחחים אל ארץ מצרים: ותראה כי נוחלה אבדה תקותה ותקח אחד מגוריה כפיר שמתהו: ויתהלך בתוך ארי כפיר היה ולמד לטרף טרף אדם אכל: וידע אלמנותיו וערים החריב ותשם ארץ ומלאה מקול שאגתו: ויתנו עליו גוים סביב ממדינות ויפרשו עליו רשתם בשחתם נתפש: ויתנהו בכלוב בחחים ויבאהו אל מלך בבל יבאהו במצודות למען לא ישמע קולו עוד אל הרי ישראל: אמך כגפן בדמך על מים שתולה פריה וענפה היתה ממים רבים: ויהיו לה מטות עז אל שבטי משלים ותגבה קומתו על בין עבתים וירא בגבהו ברב דליותיו: ותתש בחמה לארץ השלכת ורוח הקדים הוביש פריה נתתקו וייבשו מטה עזה אש אכלתהו: ועתה שתולה במדבר בארץ ציה וצמא: ויצא אש מחטר ענפיה אכלה פריה ולא היתה בה מטה עז שבט למשל קינה היא ותהי לקינה: ושכן ערוך מדברך ובשוך ערוך במדבר ארץ ציה וצמאה: וכי יחוב וקדשתיו מוכותיה ויעבר שקר בכל תעלתו ארי עבר רשיעא יעבד ואיתקיים בה אוכיותיו ועבד לא תשרון בשיקרי ושיקר וברמותי יתיב בחון יומת: ואמרתון לא מתקן לנא אורחת כוותיה שמעו בעין בית ישראל האורחת כוותי לא מתקנין ולא אורחתכון מעקמין: כי יחוב זכאי מן קדמי כי יתקטל בסר ושני הבנין כי יחוב רשיעא ומית בסר ושני הבנין: ואין תתיבון ואמרון לא נשמע כדרכיך ית בית ישראל דין אנא דן יתכון בית ישראל גבר כאורחתיה: תובו ואתובו מכל חוביכון ולא יהי לכון חובא לתקלא: ושדרו לכון לבב חדת ורוח חדתא ולמא תמותון בית ישראל: ארי לא חפיתי במותא דמיתי ליקטא אמר יי אלהים תובו ואתובו מכל חוביכון ולא יהי לכון חובא לתקלא: ואת קונו אמור על רברבי ישראל: ותימר מה אמך לביא בין אריות רבצה בין תנינין רבתה גוריה: וסלקת חדא מגוריה ותקפת לאפקא טרפא ית אנשא אכלת: ושמעו עלה עממיא בחיבלהון אתתפס בשיחלתא ואייתיוה בכבלי לארעא דמצרים: ואתבעת דלא תתיב עוד למיתן קלהא על טוורי ישראל: ואת גופנך כאתתא דמיא על מיא דנציבא על מיא סגיאין תהי מתרעא ותהי מרבייא מן קדם מיא סגיאין: ותהי לה תקיפין למחוי שבטי שליטי מדברין ורמת קומתה אתרמת בין עבותא ואתחזת ברמתה בסגי מסוביהא: ואתעקרת בתקוף מארעא בית שכינתיה לארעא יבישתא ותהי מדברא ויבישא: ואוירי אישתא מבין ענפהא אכלת פירהא ולא אשתכח בה שבט תוקף שליט למיהוי קלוס לקינין ואיתיבת לקינא: ויהי בשתים עשרה שנה בחמשה לחדש יכין גלות יהויכין מלך יהודה ויאמר בן אדם דבר אל זקני יהודה ואמרת להם כה אמר אדני יהוה הלקבצתכם לבוא אתי קהל עמים ונקבצתי אתכם מן הארצות אשר נפוצותם בהם ביד חזקה וביד נטויה ובחמה שפוכה אמלוך עליכם: והבאתי אתכם אל מדבר העמים ונשפטתי אתכם שם פנים אל פנים: כאשר נשפטתי את אבותיכם במדבר ארץ מצרים כן אשפט אתכם נאם אדני יהוה: והעברתי אתכם תחת השבט והבאתי אתכם במסרת הברית: ובררתי מכם המורדים והפושעים בי מארץ מגוריהם אוציא אתם ואל אדמת ישראל לא יבאו וידעתם כי אני יהוה: ואתם בית ישראל כה אמר אדני יהוה איש גלוליו לכו עבדו ואחרי כן אם אינכם שומעים אלי וחללו את שם קדשי עוד במתנותיכם ובגלוליכם: כי בהר קדשי בהר מרום ישראל נאם אדני יהוה שם יעבדני כל בית ישראל כלו בארץ שם ארצם ושם אבקש את תרומותיכם ואת ראשית מעשרותיכם בכל קדשיכם: בריח הניחוח ארצם בהוציאי אתכם מן העמים וקבצתי אתכם מן הארצות אשר נפוצותם בהם ונקדשתי בכם לעיני הגוים: וידעתם כי אני יהוה בהביאי אתכם אל אדמת ישראל אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתתה לאבותיכם: ונזכרתם שם את כל דרכיכם ואת כל עלילותיכם אשר נטמתם בהם ונקטתם בפניכם בכל רעותיכם אשר עשיתם: וידעתם כי אני יהוה בעשותי אתכם למען שמי לא כדרכיכם הרעים ולא כעלילותיכם המושחתות בית ישראל נאם אדני יהוה: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם פנה פניך דרך תימן והטף דברך אל דרום והנבא אל יער השדה נגב: ואמרת ליער הנגב שמע דבר יהוה כה אמר אדני יהוה הנני מצית בך אש ואכלה בך כל עץ לח וכל עץ יבש לא תכבה להבת השלהבת ונחרכו בה כל פנים מנגב עד צפון: וראו כל בשר כי אני יהוה בערתיה לא תכבה: ואמרתי אהה אדני יהוה המה אמרים לי הלוא משל הוא מדבר משלים: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם פנה פניך ירושלם והטף אל מקדשים והנבא אל אדמת ישראל: ואמרת אל אדמת ישראל כה אמר יהוה הנני אליך ויצאתי חרבי מתערה והכרתי ממך צדיק ורשע: לכן כי הכרתי ממך צדיק ורשע לכן תצא חרבי מתערה מכל בשר מנגב עד צפון: וידעו כל בשר כי אני יהוה הוצאתי חרבי מתערה לא תשוב עוד: ואתה בן אדם הנאנח במתני נקיון ומרירות תנאנח לעיניהם: והיה כי יאמרו אליך על מה אתה נאנח ואמרת אל על השמועה אשר באה ונמס כל לב ורפו כל ידים ותכהה כל רוח וכל ברכים תלכנה מים הנה באה ונהיתה נאם אדני יהוה: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא ואמרת כה אמר אדני יהוה אמר חרב חרב הוחדה וגם מרוטה: למען טבח טבח הוחדה למען היות לה ברק הנביא שוא עליך נגד כל נגידי עמי הנתונים אל החרב עמי הם לכן ספק על ירך: כי בחן ומה אם גם שבט המאסת לא יהיה נאם אדני יהוה: ואתה בן אדם הנבא וספק כף אל כף ותכפל חרבי שלשת פעמים חרב חללים היא חרב חלל הגדול המחדרת להם: למען מס לב ורבים הכשילתי על כל שעריהם נתתי למבחה חרב הועשתה לברק מעטפת לטבח: אספי התאחדי לכי ימין הכוני שומי לכי שמאל אנה פניך תשומנה: גם אני אכה כפי על כפי והנחתי חמתי אני יהוה דברתי: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם שים לך שתים דרכים יבוא חרב מלך בבל משתיהן תצאנה יד אחת ארץ תחלקנה: על ראש דרך עיר תחלקנה לבוא רבתה ויהודה בצורות ירושלם: כי עמד מלך בבל על פרשת הדרך בראש שתי דרכים לנחש קסם ברו בחצים שאל בתרפים ראה בכבד: על ימינו היה הקסם ירושלם לשום כרים לפתח בפה לשאת קול ברועה להרים קול בתרועה לשום כרים על השערים לשפך סללה לבנות דיק: והיה הקסם בעיניהם כשבועי שוא להם הוא מזכיר עון למען תלכדנה: לכן כה אמר אדני יהוה יען הזכרתכם עונכם בהגלות פשעיכם להראות חטאותיכם בכל מעלליכם יען הזכרכם נתפשתם ביד: ואתה חלל רשע נשיא ישראל אשר בא יומו בעת קץ עון: כה אמר אדני יהוה הסר המצנפת והרם העטרה זאת לא זאת השפל הגבוה והגבה השפל: עוה עוה עוה אשימנה גם היא לא היתה עד בא אשר לו המשפט ונתתיה לו: ואתה בן אדם הנבא ואמרת כה אמר אדני יהוה על בני עמון ועל חרפתם ואמרת חרב חרב פתוחה להטבח לכלה למען בהיותו לך חזון שוא בקסמם לך כב על צואר חללי רשעים אשר בא יומם בעת קץ עון: השוב אל תערה במכתה בארץ מכרתיך אשפוט אתך: ושפכתי עליך זעמי באש עברתי אפיח עליך והנתתיך ביד אנשי בערות חרשי מחבלת: להיות לאכלה באש דמך יהיה בתוך הארץ לא תזכרי כי אני יהוה דברתי: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם הלא אתה תשפט את עיר הדמים והודעתה את כל תועבותיה: ואמרת כה אמר אדני יהוה עיר שופכת דם בתוכה לבוא עתה ועשתה גלולים עליה לטמאה: בדמך אשר שפכת אשמת ובגלוליך אשר עשית טמאת ותקרבי ימיך והגעת עד שנותיך על כן נתתיך חרפה לגוים וקלון לכל הארצות: הקרובות והרחוקות ממך יקלסו לך טמאת השם רבת המהומה: הנה נשיאי ישראל איש לזרועו היו בתוכך לשפך דם: אב ואם הקלו בתוכך בגר עשו לה בתוכך יתום ואלמנה הונו בתוכך: קדשי בזית ואת שבתותי חללת: אנשי רכיל היו בך למען שפך דם ועל ההרים אכלו בתוכך זמה עשו בתוכך: ערות אב גלו בך בנדת טמאתה ענו בך: ואיש את אשת רעהו עשה תועבה ואיש את כלתו טמא בזמה ואיש את אחותו בת אביו ענה בך: שחד לקחו בתוכך נשך ותרבית לקחת ובצעת רעיהם בעשק ואותי שכחת נאם אדני יהוה: והנה הכיתי כפי על בצעך אשר עשית ועל הדמים אשר היו בתוכך: התעמד לבך אם תחזקנה ידיך לימים אשר אני עשה אתך אני יהוה דברתי ועשיתי: והפיצותיך בגוים וזריתיך בארצות והתמתי טמאתך מתוכך: ונחלת בך לעיני גוים והידעת כי אני יהוה: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם בית ישראל היה לי לסיג כלם נחשת ובדיל וברזל ועפרת בתוך כור כסף סיג היו: לכן כה אמר אדני יהוה יען היותכם כלכם לסיג לכן הנני קבץ אתכם אל תוך ירושלם: כקבץ כסף ונחשת וברזל ועפרת ובדיל אל תוך כור לנפח עליו אש להתיך כן אקבץ באפי ובחמתי והנחתי והתכתי אתכם: וקבצתי אתכם והפחתי עליכם אש עברתי ונתכתם בתוכה: כהתך כסף בתוך כור כן תתכו בתוכה וידעתם כי אני יהוה שפכתי חמתי עליכם: בן אדם אמר לה אתי את ארץ לא מטרה היא ביום זעם: קשר נביאיה בתוכה כאריה שואג טרף נפש אכלו חסן וקנין יקחו אלמנותיה הרבו בתוכה: כהניה חמסו תורתי ויחללו קדשי בין קדש לחול לא הבדילו ובין הטמא לטהור לא הודיעו ומסתריהם עלמו שבתותי ואחלל בתוכם: שריה בתוכה כזאבים טרפי טרף לשפך דם לאבד נפשות למען בצע בצע: ונביאיה טחו להם חזים שוא וקסמים כזבים לאמר כה אמר אדני יהוה ויהוה לא דבר: עם דלת העם עשקו גזל ואביון הונו וגר משפט עשקו: ואבקש מהם איש גדר ועמד בפרץ לפני בעד הארץ לבלתי השחית ולא מצאתי: ואשפך עליהם זעמי באש עברתי כלתים דרכם בראשם נתתי נאם אדני יהוה: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שתים נשים בנות אם אחת זנו במצרים בנעוריהן זנו שם נמעכו שדי בתוליהן: ושמותם אהלה הגדולה ואהליבה אחותה ותהיינה לי ותלדנה בנים ובנות והשמות שמרון אהלה וירושלם אהליבה: ותזן אהלה תחתי ותעגב על מאהביה על אשור קרובים: לבושי תכלת פחות ונגידים כלם בחורי חמד פרשים רכבי סוסים: ותתן תזנותיה עליהם מכל בחורי אשור כלם ובכל אשר עגבה בגלוליהם נטמאה: ומזנותיה מצרים לא עזבה כי בימיה שכבו אתה ובתולי נעוריה המה מעכו ויצקו זנותם עליה: על כן נתתיה ביד מאהביה ביד בני אשור אשר עגבה עליהם: המה גלו ערותה בנים ובנותיה לקחו ואותה בחרב הרגו ותהי שם לנשים ושפטים עשו בה: ותראה אחותה אהליבה ותשחת עגבתה ממנה ותזנותיה מזנותי אחותה: לבני אשור קרובים פחות ונגידים לבושי מכלול פרשים רכבי סוסים בחורי חמד כלם: ואראה כי טמאה דרך אחת לשתיהן: ותוסף אל תזנותיה כי ראתה אנשים מחקי קיר צלמים מחוקים בשסים: חגורי מתנים בצבעונים מטבלי שלשים מראה כלם דמות בני בבל כשדים ארץ מולדתם: ותעגב עליהם למראה עיניה ותשלח מלאכים אליהם כשדימה: ויבאו אליה בבל לדוד אהבים ותטמאנה אתם בזנותם ותטמא בם ונפשה נקעה מהם: ותגל את זנותיה ותגל את ערותה ונקעה נפשי מעליה כאשר נקעה נפשי מעל אחותה: ותרב את זנותיה לזכר את ימי נעוריה אשר זנתה בארץ מצרים: ותעגב על פלגשיהם אשר בשר חמורים בשרם וזרמת סוסים זרמתם: ותפקד את זמת נעוריך בעשות מצרים את דדיך למען שדי נעוריך: לכן אהליבה כה אמר אדני יהוה הנני מעיר את מאהביך עליך את אשר נקעה נפשך מעליהם והבאתי אותם עליך מסביב: בני בבל וכל כשדים פקוד ושוע וקוע וכל בני אשור עמם כלם בחורי חמד פחות ונגידים כלם שרי מרכבה רכבי סוסים: ועלו עליך ברכב ובגלגל ובקהל עמים מגן וצנה ומכין יעלו עליך סביב ונתתי לפניהם משפט ושפטוך במשפטיהם: ונתתי קנאתי בך ועשו אתך בחמה יסירו אפך ואזנך יעזבו שארית בניך בחרב יפלו ולקחו בניך ובנותיך ושארית אכלה באש תאכל: והפשיטוך את בגדיך ולקחו את כלי תפארתך: והשבתי זמתך מעליך וזנותך מארץ מצרים ולא תשאי עיניך אליהם ומצרים לא תזכרי עוד: כי כה אמר אדני יהוה הנני נתנך ביד אשר שנאת ביד אשר נקעה נפשך מעליהם: ועשו אתך בשנאה ולקחו כל יגיעך והניחוך ערומה ועריה וגלוי ערות זנוניך וזמתך ותזנותיך: עשות אלה לך באחרי זנותך בגוים אשר נטמאת בגלוליהם: בדרך אחותך הלכת ונתתי כוסה בידך: כה אמר אדני יהוה כוס אחותך תשתי העמקה והרחבה תהי לשחוק ולקלס תכיל: שכרות ויגון תמלאי כוס שמה וחרבן כוס אחותך שמרון: ושתית אותה ומצית את חרסיה ואת שדיך תנתקי כי אני דברתי נאם אדני יהוה: לכן כה אמר אדני יהוה יען שכחתני ותשלכי אותי אחרי גוך אף אני נשאי את זמתך ואת זנותיך: ויאמר יהוה אלי הלוא אהליה ואהליבה את תשפוט והגד להם את תועבותיהן: כי נאפו ודם בידיהם ואת גלוליהם נאפו וגם את בניהם אשר ילדו לי העבירו להם לאכלה: גם זאת עשו לי טמאו את מקדשי ביום ההוא ואת שבתותי חללו: כי שחטו לגלוליהם את בניהם ויבאו ביום ההוא אל מקדשי לחללו והנה כה עשו בתוך ביתי: וגם אשר תשלחנה לאנשים אשר מרחוק תבאנה אשר אליהם נשלח מלאך והנה באו אשר רחצת לך כחלת עיניך ועדית עדי: וישבת על כבוד שלחן ערוך לפניו קטרתי קטרתי ושמני תשימי: וקול המון בטוח עליה ואל האנשים מן הסבאים מביאים מן המדבר ויתנו צמידים על ידיהן ועטרת תפארת על ראשותיהן: ואומר לבלות בנאפופים עתה תזנה והיא: ויבאו אליה כבוא אל אשה זונה כן באו אל אהליה ואל אהליבה הנשים הזנות: ואנשים צדיקים המה ישפטו אותן משפט נואפות ומשפט שופכות דם כי נואפות המה ודם בידיהן: כי כה אמר אדני יהוה העלה עליהם קהל והתן אותם לזועה ולבז: ורגמו עליהם קהל ובתעום בחרבות אנשים בניהם ובנותיהם ואת בתיהם ישרפו באש: ושבתי זמה מן הארץ ויסרו כל הנשים ולא תעשינה כזמתכן: ונתנו את זמתכן עליכן וחטאות גלוליכן תשאנה למען תדעו כי אני אדני יהוה: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנה בית ישראל היו לי לסוג כלם נחשת ובדיל וברזל ועפרת בתוך כור כסף סוג היו: לכן כה אמר אדני יהוה יען היותכם כלכם לסוג לכן הנני קבץ אתכם אל תוך ירושלם: כקבץ כסף ונחשת וברזל ועפרת ובדיל אל תוך כור לנפח עליו אש להתיך כן אקבץ באפי ובחמתי והנחתי והתכתי אתכם: וקבצתי אתכם והפחתי עליכם אש עברתי ונתכתם בתוכה: כהתך כסף בתוך כור כן תתכו בתוכה וידעתם כי אני יהוה שפכתי חמתי עליכם: בן אדם אמר לה אתי את ארץ לא מטרה היא ביום זעם: קשר נביאיה בתוכה כאריה שואג טרף נפש אכלו חסן וקנין יקחו אלמנותיה הרבו בתוכה: כהניה חמסו תורתי ויחללו קדשי בין קדש לחול לא הבדילו ובין הטמא לטהור לא הודיעו ומסתריהם עלמו שבתותי ואחלל בתוכם: שריה בתוכה כזאבים טרפי טרף לשפך דם לאבד נפשות למען בצע בצע: ונביאיה טחו להם חזים שוא וקסמים כזבים לאמר כה אמר אדני יהוה ויהוה לא דבר: עם דלת העם עשקו גזל ואביון הונו וגר משפט עשקו: ואבקש מהם איש גדר ועמד בפרץ לפני בעד הארץ לבלתי השחית ולא מצאתי: ואשפך עליהם זעמי באש עברתי כלתים דרכם בראשם נתתי נאם אדני יהוה: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שתים נשים בנות אם אחת זנו במצרים בנעוריהן זנו שם נמעכו שדי בתוליהן: ושמותם אהלה הגדולה ואהליבה אחותה ותהיינה לי ותלדנה בנים ובנות והשמות שמרון אהלה וירושלם אהליבה: ותזן אהלה תחתי ותעגב על מאהביה על אשור קרובים: לבושי תכלת פחות ונגידים כלם בחורי חמד פרשים רכבי סוסים: ותתן תזנותיה עליהם מכל בחורי אשור כלם ובכל אשר עגבה בגלוליהם נטמאה: ומזנותיה מצרים לא עזבה כי בימיה שכבו אתה ובתולי נעוריה המה מעכו ויצקו זנותם עליה: על כן נתתיה ביד מאהביה ביד בני אשור אשר עגבה עליהם: המה גלו ערותה בנים ובנותיה לקחו ואותה בחרב הרגו ותהי שם לנשים ושפטים עשו בה: ותראה אחותה אהליבה ותשחת עגבתה ממנה ותזנותיה מזנותי אחותה: לבני אשור קרובים פחות ונגידים לבושי מכלול פרשים רכבי סוסים בחורי חמד כלם: ואראה כי טמאה דרך אחת לשתיהן: ותוסף אל תזנותיה כי ראתה אנשים מחקי קיר צלמים מחוקים בשסים: חגורי מתנים בצבעונים מטבלי שלשים מראה כלם דמות בני בבל כשדים ארץ מולדתם: ותעגב עליהם למראה עיניה ותשלח מלאכים אליהם כשדימה: ויבאו אליה בבל לדוד אהבים ותטמאנה אתם בזנותם ותטמא בם ונפשה נקעה מהם: ותגל את זנותיה ותגל את ערותה ונקעה נפשי מעל אחותה: ותרב את זנותיה לזכר את ימי נעוריה אשר זנתה בארץ מצרים: ותעגב על פלגשיהם אשר בשר חמורים בשרם וזרמת סוסים זרמתם: ותפקד את זמת נעוריך בעשות מצרים את דדיך למען שדי נעוריך: לכן אהליבה כה אמר אדני יהוה הנני מעיר את מאהביך עליך את אשר נקעה נפשך מעליהם והבאתי אותם עליך מסביב: בני בבל וכל כשדים פקוד ושוע וקוע וכל בני אשור עמם כלם בחורי חמד פחות ונגידים כלם שרי מרכבה רכבי סוסים: ועלו עליך ברכב ובגלגל ובקהל עמים מגן וצנה ומכין יעלו עליך סביב ונתתי לפניהם משפט ושפטוך במשפטיהם: ונתתי קנאתי בך ועשו אתך בחמה יסירו אפך ואזנך יעזבו שארית בניך בחרב יפלו ולקחו בניך ובנותיך ושארית אכלה באש תאכל: והפשיטוך את בגדיך ולקחו את כלי תפארתך: והשבתי זמתך מעליך וזנותך מארץ מצרים ולא תשאי עיניך אליהם ומצרים לא תזכרי עוד: כי כה אמר אדני יהוה הנני נתנך ביד אשר שנאת ביד אשר נקעה נפשך מעליהם: ועשו אתך בשנאה ולקחו כל יגיעך והניחוך ערומה ועריה וגלוי ערות זנוניך וזמתך ותזנותיך: עשות אלה לך באחרי זנותך בגוים אשר נטמאת בגלוליהם: בדרך אחותך הלכת ונתתי כוסה בידך: כה אמר אדני יהוה כוס אחותך תשתי העמקה והרחבה תהי לשחוק ולקלס תכיל: שכרות ויגון תמלאי כוס שמה וחרבן כוס אחותך שמרון: ושתית אותה ומצית את חרסיה ואת שדיך תנתקי כי אני דברתי נאם אדני יהוה: לכן כה אמר אדני יהוה יען שכחתני ותשלכי אותי אחרי גוך אף אני נשאי את זמתך ואת זנותיך: ויאמר יהוה אלי הלוא אהליה ואהליבה את תשפוט והגד להם את תועבותיהן: כי נאפו ודם בידיהם ואת גלוליהם נאפו וגם את בניהם אשר ילדו לי העבירו להם לאכלה: גם זאת עשו לי טמאו את מקדשי ביום ההוא ואת שבתותי חללו: כי שחטו לגלוליהם את בניהם ויבאו ביום ההוא אל מקדשי לחללו והנה כה עשו בתוך ביתי: וגם אשר תשלחנה לאנשים אשר מרחוק תבאנה אשר אליהם נשלח מלאך והנה באו אשר רחצת לך כחלת עיניך ועדית עדי: וישבת על כבוד שלחן ערוך לפניו קטרתי קטרתי ושמני תשימי: וקול המון בטוח עליה ואל האנשים מן הסבאים מביאים מן המדבר ויתנו צמידים על ידיהן ועטרת תפארת על ראשותיהן: ואומר לבלות בנאפופים עתה תזנה והיא: ויבאו אליה כבוא אל אשה זונה כן באו אל אהליה ואל אהליבה הנשים הזנות: ואנשים צדיקים המה ישפטו אותן משפט נואפות ומשפט שופכות דם כי נואפות המה ודם בידיהן: כי כה אמר אדני יהוה העלה עליהם קהל והתן אותם לזועה ולבז: ורגמו עליהם קהל ובתעום בחרבות אנשים בניהם ובנותיהם ואת בתיהם ישרפו באש: ושבתי זמה מן הארץ ויסרו כל הנשים ולא תעשינה כזמתכן: ונתנו את זמתכן עליכן וחטאות גלוליכן תשאנה למען תדעו כי אני אדני יהוה: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנה בית ישראל היו לי לסוג כלם נחשת ובדיל וברזל ועפרת בתוך כור כסף סוג היו: לכן כה אמר אדני יהוה יען היותכם כלכם לסוג לכן הנני קבץ אתכם אל תוך ירושלם: כקבץ כסף ונחשת וברזל ועפרת ובדיל אל תוך כור לנפח עליו אש להתיך כן אקבץ באפי ובחמתי והנחתי והתכתי אתכם: וקבצתי אתכם והפחתי עליכם אש עברתי ונתכתם בתוכה: כהתך כסף בתוך כור כן תתכו בתוכה וידעתם כי אני יהוה שפכתי חמתי עליכם: בן אדם אמר לה אתי את ארץ לא מטרה היא ביום זעם: קשר נביאיה בתוכה כאריה שואג טרף נפש אכלו חסן וקנין יקחו אלמנותיה הרבו בתוכה: כהניה חמסו תורתי ויחללו קדשי בין קדש לחול לא הבדילו ובין הטמא לטהור לא הודיעו ומסתריהם עלמו שבתותי ואחלל בתוכם: שריה בתוכה כזאבים טרפי טרף לשפך דם לאבד נפשות למען בצע בצע: ונביאיה טחו להם חזים שוא וקסמים כזבים לאמר כה אמר אדני יהוה ויהוה לא דבר: עם דלת העם עשקו גזל ואביון הונו וגר משפט עשקו: ואבקש מהם איש גדר ועמד בפרץ לפני בעד הארץ לבלתי השחית ולא מצאתי: ואשפך עליהם זעמי באש עברתי כלתים דרכם בראשם נתתי נאם אדני יהוה: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שתים נשים בנות אם אחת זנו במצרים בנעוריהן זנו שם נמעכו שדי בתוליהן: ושמותם אהלה הגדולה ואהליבה אחותה ותהיינה לי ותלדנה בנים ובנות והשמות שמרון אהלה וירושלם אהליבה: ותזן אהלה תחתי ותעגב על מאהביה על אשור קרובים: לבושי תכלת פחות ונגידים כלם בחורי חמד פרשים רכבי סוסים: ותתן תזנותיה עליהם מכל בחורי אשור כלם ובכל אשר עגבה בגלוליהם נטמאה: ומזנותיה מצרים לא עזבה כי בימיה שכבו אתה ובתולי נעוריה המה מעכו ויצקו זנותם עליה: על כן נתתיה ביד מאהביה ביד בני אשור אשר עגבה עליהם: המה גלו ערותה בנים ובנותיה לקחו ואותה בחרב הרגו ותהי שם לנשים ושפטים עשו בה: ותראה אחותה אהליבה ותשחת עגבתה ממנה ותזנותיה מזנותי אחותה: לבני אשור קרובים פחות ונגידים לבושי מכלול פרשים רכבי סוסים בחורי חמד כלם: ואראה כי טמאה דרך אחת לשתיהן: ותוסף אל תזנותיה כי ראתה אנשים מחקי קיר צלמים מחוקים בשסים: חגורי מתנים בצבעונים מטבלי שלשים מראה כלם דמות בני בבל כשדים ארץ מולדתם: ותעגב עליהם למראה עיניה ותשלח מלאכים אליהם כשדימה: ויבאו אליה בבל לדוד אהבים ותטמאנה אתם בזנותם ותטמא בם ונפשה נקעה מהם: ותגל את זנותיה ותגל את ערותה ונקעה נפשי מעל אחותה: ותרב את זנותיה לזכר את ימי נעוריה אשר זנתה בארץ מצרים: ותעגב על פלגשיהם אשר בשר חמורים בשרם וזרמת סוסים זרמתם: ותפקד את זמת נעוריך בעשות מצרים את דדיך למען שדי נעוריך: לכן אהליבה כה אמר אדני יהוה הנני מעיר את מאהביך עליך את אשר נקעה נפשך מעליהם והבאתי אותם עליך מסביב: בני בבל וכל כשדים פקוד ושוע וקוע וכל בני אשור עמם כלם בחורי חמד פחות ונגידים כלם שרי מרכבה רכבי סוסים: ועלו עליך ברכב ובגלגל ובקהל עמים מגן וצנה ומכין יעלו עליך סביב ונתתי לפניהם משפט ושפטוך במשפטיהם: ונתתי קנאתי בך ועשו אתך בחמה יסירו אפך ואזנך יעזבו שארית בניך בחרב יפלו ולקחו בניך ובנותיך ושארית אכלה באש תאכל: והפשיטוך את בגדיך ולקחו את כלי תפארתך: והשבתי זמתך מעליך וזנותך מארץ מצרים ולא תשאי עיניך אליהם ומצרים לא תזכרי עוד: כי כה אמר אדני יהוה הנני נתנך ביד אשר שנאת ביד אשר נקעה נפשך מעליהם: ועש

ואתו עמסיא ודתקיפין באישתיא
סרובי זרונה עמה קטילו ולא אהדוו
בה שילטונין תקיפין מלכין ד
דגיברין לשעבדיא מלכו אפר
נביא אחליא ויא נבואתא וחתי
לאחליא: וחוות
בשתא שביעתא בחמשא בעסרא
לירחא אפר נביא אתאו גברין
מסבי ישראל למיתבע אולפן מן
קדם יי ויתיבו קדמי:
וחות פתגם נבואה מן קדם יי
עמי למימר: בר אנש איתנבי
לכבי ישראל ואימר לון כדנן
אמר יי אלהים ואימר לכם נאם
ארני יהוה: התשפוט אתם התשפוט
בן אדם את תועבת אבותם הודיעם
ואמרת אליהם כה אמר ארני
יהוה ביום בחרי בישראל ואשא ידי
לזרע בית יעקב ואודעם בארץ
מצרים ואשא ידי להם לאמר אני
יהוה אלהיכם: ביום ההוא נשאתי
ידי להם להוציאם מארץ מצרים אל
ארץ אשר תרתי להם זבת חלב
ודבש צבי היא לכל הארצות:
ואמר אלהם איש שקוצי עיניו
השליכו ובגלולי מצרים אל תטמאו
אני יהוה אלהיכם: וימרו בי ולא
אבו לשמע אלי איש את שקוצי
עיניהם לא השליכו ואת גלולי
מצרים לא עזבו ואמר לשפך חמתי
עליהם לכלות אפי בהם בתוך ארץ
מצרים: ואעש למען שמי לבלתי
החל לעיני הגוים אשר המה בתוכם
אשר נודעתי אליהם לעיניהם
להוציאם מארץ מצרים:
ועברתים במדבר: ואתן להם את חקתי
ואת משפטי הודעתי אותם אשר יעשה
אותם האדם וחי בהם: וגם את
שבתותי נתתי להם להיות לאות
ביני וביניהם לדעת כי אני יהוה
מקדשם: וימרו בי בית ישראל
במדבר בחקותי לא הלכו ואת
משפטי מאסו אשר יעשה אתם
האדם וחי בהם חללו שבתותי
מאד ואמר לשפך חמתי עליהם
במדבר לכלותם: ואעשה למען
שמי לבלתי החל לעיני הגוים אשר
הוצאתים לעיניהם: וגם אני
נשאתי ידי להם במדבר לבלתי
הביא אותם אל הארץ אשר נתתי
זבת חלב ודבש צבי היא לכל
הארצות: יען במשפטי מאסו ואת
חקותי לא הלכו בהם שבתותי
חללו כי אחרי גלולים לבם הלך:
ותחס עיני עליהם משחתם ולא
עשיתי אותם כלה במדבר: ואמר
אל בניהם במדבר בחקי אבותיכם
אל תלכו ואת משפטיהם אל
תשמרו ובגלוליהם אל תטמאו:
אני יהוה אלהיכם בחקותי לכו ואת
משפטי שמרו ועשו אותם: ואת
שבתותי קדשו והיו לאות ביני
וביניכם לדעת כי אני יהוה אלהיכם
וימרו בי הבנים בחקותי לא
הלכו ואת משפטי לא שמרו לעשות
אותם אשר יעשה אותם האדם וחי בהם
חללו את שבתותי ואמר לשפך חמתי
עליהם לכלות אפי בם
במדבר: והשבתי את ידי ואעש
למען שמי לבלתי החל לעיני הגוים
אשר הוצאתי אותם לעיניהם:
גם אני נשאתי את ידי להם
במדבר להפיץ אותם בגוים ולזרות
אותם בארצות:

ועברתים בדיל שמי בדיל לא איתחל לעיני עממיא
אינון ביניהון דאיתגליתי למיפרקינון לעיניהון לאפקותהון מארעא דמצרים:

ואתיתינון למדברא: ואיתבית
לחון את קיימי וית דיני הודעית
יתהון ראם יעביד יתהון אינשא
וייתי בהון בחיי עלמא: ואף ית
יומי שבייא דילי יבבית לחון למהוי
לאתא בין מימרי וביניהון למידע
ארי אנא יי מקדשהון: וקריבו
על מימרי בית ישראל במדברא
בקיימי לא הליכו וית דיני קצו
דאם יעביד יתהון אינשא וייתי
בהון חיי עלמא ות יומי שביא
דילי אחללו להון ואמרית ל
למישפך חימתי עליהון ואמרית
לשיצויתהון: ועבדית בדיל
שמי דלא יתחל לעיני עממיא
דאפקיתנון לעיניהון: ואף אנא
קיימית במימרי להון במדברא
בדיל דלא לאעלינון לארעא
די יהבית זבת חלב ודבש תו
תושבחתא היא לכל ארעתא:
חלף די בדיני קצו וית קיימי לא
הליכו בהון וית יומי שביא דילי
אחילו ארי בתר פולחן טעוותהון
לבהון טעי: ותחס מימרי עליהון
מלחבלותהון ולא עבדית עמהון
כמרחמנא במדברא ואמרית לבנהון
במדברא בגזירת אבהתכון לא
תהכרון וית יומוסהון לא תיסתאבון
ובפולחן טעוותהון לא תיסתאבון
אנא יי אלהכון בקיימי תהליכו
וית דיני קדשו ועבדו יתהון
יומי שביא דילי קדישו ויהוון לאת
בין מימרי וביניכון למידע ארי
אנא יי אלהכון: וקריבו על מימרי
בניא בקיימי לא הליכו וית דיני
לא נטרו למעבד יתהון דאם
יעביד יתהון אינשא וייתי בהון
עלמא ית יומי שביא דילי אחילו
ואמרית למישפך חימתי עליהון
ליכלא רוגזי בהון במדברא:
ואתיבית ית מתא גבורתי ועבדית
בדיל שמי בדיל דלא יתחל לעיני
עממיא דאפקית יתהון לעיניהון:
אף אנא קיימית במימרי להון
במדברא לאעלינון לארעא
די יהבית זבת חלב ודבש תו
תושבחתא היא לכל ארעתא:

ואעיניתינון למרברא: ויהבית
להון ית קיימי דיני הודעית
יתהון ראם יעביד יתהון אינשא
וייתי בהון בחיי עלמא: ואף ית
יומי שביא דילי קדשו ויהוון לאת
בין מימרי וביניכון למידע ארי
אנא יי אלהכון: וקריבו על מימרי
בניא בקיימי לא הליכו וית דיני
לא נטרו למעבד יתהון דאם
יעביד יתהון אינשא וייתי בהון
עלמא ית יומי שביא דילי אחילו
ואמרית למישפך חימתי עליהון
למשלם רוגזי בהון במדברא:
ואתיבית ית מתא גבורתי ועבדית
בדיל שמי דלא יתחל לעיני עממיא
דאפקית יתהון לעיניהון:
ואף אנא קיימית להון במדברא
בגזירת אבהתכון לא תהכרון
ובפולחן טעוותהון לא תיסתאבון
אנא יי אלהכון בקיימי תהליכו
וית דיני קדשו ועבדו יתהון
יומי שביא דילי קדישו ויהוון לאת
בין מימרי וביניכון למידע ארי
אנא יי אלהכון: וקריבו על מימרי
בניא בקיימי לא הליכו וית דיני
לא נטרו למעבד יתהון דאם
יעביד יתהון אינשא וייתי בהון
עלמא ית יומי שביא דילי אחילו
ואמרית למישפך חימתי עליהון
ליכלא רוגזי בהון במדברא:
ואעיקתינון מארעא דמצרים
ואעילתינון למרברא: ויהבית
להון ית קיימי דיני הודעית
יתהון ראם יעביד יתהון אינשא
וייתי בהון בחיי עלמא: ואף ית
יומי שביא דילי קדשו ויהוון לאת
בין מימרי וביניכון למידע ארי
אנא יי אלהכון: וקריבו על מימרי
בניא בקיימי לא הליכו וית דיני
לא נטרו למעבד יתהון דאם
יעביד יתהון אינשא וייתי בהון
עלמא ית יומי שביא דילי אחילו
ואמרית למישפך חימתי עליהון
למשלם רוגזי בהון במדברא:
ואתיבית ית מתא גבורתי ועבדית
בדיל שמי דלא יתחל לעיני עממיא
דאפקית יתהון לעיניהון:
ואף אנא קיימית להון במדברא
בגזירת אבהתכון לא תהכרון
ובפולחן טעוותהון לא תיסתאבון
אנא יי אלהכון בקיימי תהליכו
וית דיני קדשו ועבדו יתהון
יומי שביא דילי קדישו ויהוון לאת
בין מימרי וביניכון למידע ארי
אנא יי אלהכון: וקריבו על מימרי
בניא בקיימי לא הליכו וית דיני
לא נטרו למעבד יתהון דאם
יעביד יתהון אינשא וייתי בהון
עלמא ית יומי שביא דילי אחילו
ואמרית למישפך חימתי עליהון
ליכלא רוגזי בהון במדברא:

רשי

אני יי כשרשיה וסיפ אך אל ומפרש לא יבוא אחר. ושמרו את משפטי ולא ישאו עליו חטא. והבאתי אתם ארץ אשר נשאתי את ידי לתת להם ארץ זבת חלב ודבש צבי היא לכל הארצות. ואמרתי אליהם איש שקוצי עיניו השליכו. כל אחד ואחד מישראל יש לו עבודת כוכבים שהוא משתחוה לה ומכוין אליה בלבו. ואני אמרתי שיעזבו אותה ויעבדו אותי. ואף אני אמרתי שאשפוך חמתי עליהם במדבר. ולא עשיתי כן אלא למען שמי שלא יאמרו אומות העולם שלא יכולתי להביאם לארץ ישראל. ואף אני נשאתי את ידי להם במדבר. שלא להביאם לארץ ישראל. ואתן להם חקים ומשפטים. ולא הלכו בהם. ואתן להם את שבתותי. לדעת שאני הוא שקידשתי אותם. ואמרתי לבניהם במדבר. שלא ילכו בחקות אבותיהם. ולא ישמרו את משפטיהם. ולא יטמאו בגלוליהם. ואני א

חלף דרכיכם לא עברו ובקשיכי קנו
יען משפטי לא עשו וחקותי מאסו
ויתי יוכי שכניה דילי אחילו ובתר
ואת שבתותי חללו ואחרי גלולי
טעות אבהתהון הוזאה עיניהון׃
אבותם היו עיניהם׃ וגם אני נתתי
ואף אנא מרחרו בסיפרו ולא
להם חקים לא טובים ומשפטים לא
אבו לקבלא לנבאי אדקיתינון
יחיו בהם׃ ואטמא אותם במתנותם
וסכרתינון ביר שגיורהון ובתר
בהעביר כל פטר רחם למען אשמם
יערתון כשמא אולון ועברו גזירן
למען אשר ידעו אשר אני יהוה׃
ולא תקנן וניסוסין ולא
לכן דבר אל בית
איתקיתון בחוון׃ וסאיבית
ישראל בן אדם ואמרת אליהם כה
יתהון בתתנתהון באעבירא כל
אמר ארני יהוה עוד זאת נדפו אותי
פתח ולדא בדיל דאגרינון בדיל
אבותיכם במעל בי מעל׃ ואביאם
דיעון די אנא יי׃
אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת
כבן איתכון בני ישראל בר
אותם להם וירא כל גבעה רמה וכל
אדם ואימר אלהים להון וחון כל
עץ עבות ויזבחו שם את זבחיהם
אלהים עוד דא ארגינו קדמי
ויתנו שם כעס קרבנם וישימו שם
אבהתכון בוישקרו בסיפרי שקרו
ריח ניחוחיהם ויסכו שם את
ואמר להון מה הבמה
בסיפרי למיתן להון וחון כל
אשר אתם הבאים שם ויקרא שמה
רמא מגדלא וכל זבילן עבוף
במה עד היום הזה׃
ונכיסו תמן נכסיהון וירגזו
לכן אמר אל בית ישראל כה
תמן פולחן דבתיהון ונסכיו תמן
אמר ארני יהוה הבדרך אבותיכם
נסכתא ודאתון מאיתן באתון לאישתטאות
אתם נטמאים ואחרי שקוציהם
תמן ואיתקרי שמה בסתא עד
אתם זנים׃ ובשאת מתנותיכם
יומא הדין׃
להעביר בניכם באש אתם נטמאים
לכן אמר בית ישראל כה אמר
לכל גלוליכם עד היום ואני אדרש
אדני יי אלהים תבאורת אבהתכון
לכם בית ישראל חיים ואנא
אתון מיסתאבין ובתר שיקוציהון
יהוה אם אדרש לכם׃ והעלה
אתון טען ובסיהל מתנתכון
על רוחכם היו לא תהיה אשר
באעבירא בניכון בנורא אתון
אתם אמרים אהיה כהגוים
מסתאבין לכל פולחן טעותכון
כמשפחות הארצות לשרת עץ ואבן׃
עד יומא דין ואנא אישתאיל לכון
חי אני נאם אדני יהוה אם לא
בית ישראל חיים אתון בסיפרי
ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה
ואפיק יתכון מבניי עממיא
אמלוך עליכם׃ והוצאתי אתכם
ואכנישי יתכון מן ארעתא דא
מן העמים וקבצתי אתכם מן
דאיתברריתון בדהון ביד תקיפא
הארצות אשר נפוצותם בם ביד
וברדיעא מרוחם וברגז שפיך׃
חזקה ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה
ואעיל יתכון למדבר עממיא
והבאתי אתכם אל מדבר העמים
ואיתקרע מיכנון תמן אפין באפין
ונשפטתי אתכם שם פנים אל פנים
כבאשר נשפטתי את אבותיכם
בסבר דא מרדו ומעלו בי
במדבר ארץ מצרים כן אשפט אתכם
ואיתברע מיכנון מרדיא
נאם אדני יהוה׃ והעברתי אתכם
ואיתכנע מיכנון אמר יי אלהים׃
תחת השבט וחבאתי אתכם במסרת
ואיתן עליכון גזירת דיני ואעיל
הברית׃ ובוזתי מכם המרדים
יתכון במסורת קיימא׃ ואפרוש
והפושעים בי מארץ מגוריהם אוציא
סבנון די פרדו ומי שקרו בסיפרי
אותם ואל אדמת ישראל לא יבואו
מארעא דישראל לא יעלון׃
וידעתם כי אני יהוה׃ ואתם בית
ואתון ית דינאי לא עבדון ומי
ישראל כה אמר ארני יהוה איש
פולחן טעותיה אזילו פלחו ובתר
גלוליו לכו עבדו ואחר אם אינכם
דזבתון לי׳כון עוד ולא תחללו
שמעים אלי ואת שם קדשי לא
את שם קדשי לא יחללון עוד במתנות יכם ובגלוליכם
תחללו עוד במתנותיכם ובגלוליכם
נסכיהון ומי דאתון מקרבין
כי בהר קדשי בהר מרום ישראל
נאם אדני יהוה שם יעבדני כל בית
ישראל כלה בארץ שם ארצם ושם
כולהון בארעא תייא תמן יתקבל
ארושם את תרומתיכם ואת ראשית
קורבנהון בפריע ותמן אתבעית
משאותיכם בכל קדשיכם׃ ברית
אפרשותכון ורית ריש אבוהכון
ניחוח אריח אתכם בהוציאי אתכם
בכל קודשיכון׃ קורבן לרעוא
מן העמים וקבצתי אתכם מן
יתקבל קורבנכון בפריע כד אפיק
הארצות אשר נפוצותם בם ונקדשתי
יתכון מן סריעתא באתברותון דהון
בכם לעיני הגוים׃ וידעתם כי
ואתקדש בכון לעיני עממיא׃
אני יהוה בהביאי אתכם אל אדמת
וחדעון ארעא יי כד אעיל יתכון
ישראל אל הארץ אשר נשאתי את
לארעא דישראל דאיקרעא
ידי לתת אותה לאבותיכם׃
קיימית בסיפרי למיתן יתה לא
וזכרתם שם את דרכיכם ואת כל
לאבהתכון׃ ותידכרון תמן
עלילותיכם אשר נטמאתם בם
ית אורחתכון ית כל עובדיכון
ותקטתם בפניכם בכל רעותיכם
דאיסתאבתון בדהון ותיתקנון
אשר עשיתם׃ וידעתם כי
והתון בגבל בישיתכון דעבדתון
אני יהוה בעשותי אתכם למען
ותידעון ארי אנא יי כד אעביד
שמי לא כדרכיכם הרעים וכ
עמכון בגיל שמי לא כאורחתכון
ומעלליכם הרעים וכ
בישתא וכעובדיכון מתבלין בית
ישראל נאם אדני יהוה׃

רשי

יען משפטי לא עשו׳ לעשות ולקיים. וחקותי מאסו׳ לדבר׳ נבלתי׳. ואחרי גלולי׳ לעיניהם יחזו׳ כקריאתם׳ ואבדו אותם תשאם׳ כתים הם יחזו׳ ואחרי גלולי׳ לעיניהם יחזו׳. ואבותיכם׳ כדורש׳ ואחרי שקוציהם׃ כדורש׳ ואחרי שקוציהם׃ ואבדו אותם׃ ואחרי גלולי׳ לעיניהם יחזו

הַשֵּׁב אֶל תֵּעָרֶה בְּמִקְוֹם אֲשֶׁר נִבְרְאוּ
בְּאֶרֶץ מְכֻרוֹתַיִךְ אֲשֶׁר מָכַרְתְּ אֹתָךְ׃
וְשָׁפַטְתִּי עָלַיִךְ וְעָשִׂיתִי כְּאֶשֶׁת עֹרֲרֵת
אֲפִיחַ עָלַיִךְ וְנָתַתִּיךְ בְּיַד אֲנָשִׁים
בְּעֹרְרֵי חֲרָשִׁי מִשְׁחִית׃ לְאֶשֶׁת תַּהֲיֶה
לְאָכְלָה הֵסֵר יִהְיֶה בְּתוֹךְ הָאָרֶץ לֹא
תִּזָּכְרִי כִּי אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי׃
וַיְהִי דְּבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן
וְאַתָּה בֶּן אָדָם הֲתִשְׁפֹּט הֲתִשְׁפֹּט אֶת
עִיר הַדָּמִים וְהוֹדַעְתָּה אֶת כָּל
תּוֹעֲבֹתֶיהָ׃ וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי
יְהוִה עִיר שֹׁפֶכֶת דָּם בְּתוֹכָהּ לָבוֹא
עִתָּהּ וְעָשְׂתָה גִלּוּלִים עָלֶיהָ לְטָמְאָה׃
בְּדָמֵךְ אֲשֶׁר שָׁפָכְתְּ אָשַׁמְתְּ
וּבְגִלּוּלַיִךְ אֲשֶׁר עָשִׂית טָמֵאת
וַתַּקְרִבִי יָמַיִךְ וַתָּבוֹאִי עַד שְׁנוֹתָיִךְ
עַל כֵּן נָתַתִּיךְ חֶרְפָּה לַגּוֹיִם וְקָלָסָה
לְכָל הָאֲרָצוֹת׃ הַקְּרֹבוֹת וְהָרְחוֹקוֹת
מִמֵּךְ יִתְקַלְסוּ בָךְ שְׁמֵאַת הַשֵּׁם רַבַּת
הַמְהוּמָה׃ הִנֵּה נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ
לִזְרֹעוֹ הָיוּ בָךְ לְמַעַן שְׁפֹךְ דָּם׃
אָבִי וְאֵם הֵקַלּוּ בָךְ לְגַר עָשׂוּ בְעֹשֶׁק
בְּתוֹכֵךְ יָתוֹם וְאַלְמָנָה הוֹנוּ בָךְ׃
קָדְשַׁי בָּזִית וְאֶת שַׁבְּתוֹתַי חִלַּלְתְּ׃
אַנְשֵׁי רְכִיל הָיוּ בָךְ לְמַעַן שְׁפֹךְ דָּם וְאֶל הֶהָרִים אָכְלוּ בָךְ

אתיב ותרגא לגבי אתרא תתבטלון
ואיתברייתון בארעא תתבטלון
אתמרע סגיון׃ ואשפוך עלך
ותימחי באשתי פורעניתי אתקנינך
עלך ואסחרינך בידי בגיברין רשיעין
ואומנין לחבלא׃ לעסקא
דתקטלין באשתא ותתכברון ל
לאישתיארא ושבת קטולך תהי
בגו ארעא לאיתיעול וכרגין ארי
אנא ייי גזירית כסיפרי׃
והוה פתגם קבלאה מן ל
קדם ייי עימי למיסר ואת בר אנש
ואמרת תתובתי מן קדמי ואשדרי
דם זכי בגויה ותהי לית כל תו
תובתנתא׃ ותיכר כדין ארי ייי
אלהים קדמאי דאשדיו דם בגוה
מטא עידן תברה וזפתיה לטעותה
בגוה בידיל למאבדותה׃ בחוכמ
דם זכאי דאשדרת תברת ובזפתין
טעותיך דיזלת אימתאבד וקריב
יום תברך וטבאה עידן בישתיך
על כן יתמחי מיסדון לעסקנא ל
ולעיב לכל מדינתא׃ וזקיקין
ורתיקין מיגיך יתלבנון בין ס
סואבת שמא דכאיאין איתרעשתנה׃ ל
ואת רברבי ישראל גבר
לחוקפיה הוו בך בידיל לשיפכא
דם זכי׃ אבא ואימא אקלו בך
לינורא אגיטו אונקא בגויך יתסין
ואתקל אוניאי בין׃ על קודשי
בסרתי ית יומי שביעא דילי אחללת
גברי אכלי קורצא הוו בין בידיל לשיפכא דם זכאי הוו בגויך ולשעותא

השב אל תערה במקום אשר נבראת
בארץ מכרותיך אשר מכרת אותך׃
ושפטתי עליך ועשיתי כאשת עברת
אפיח עליך ונתתיך ביד אנשים
בעורי חרשי משחית׃ לאשת תהיה
לאכלה הסר יהיה בתוך הארץ לא
תזכרי כי אני יהוה דברתי׃
ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ בן
ואתה בן אדם התשפט התשפט את
עיר הדמים והודעתה את כל
תועבתיה׃ ואמרתה כה אמר אדני
יהוה עיר שפכת דם בתוכה לבוא
עתה ועשתה גלולים עליה לטמאה׃
בדמך אשר שפכת אשמת
ובגלוליך אשר עשית טמאת
ותקריבי ימיך ותבואי עד שנותיך
על כן נתתיך חרפה לגוים וקלסה
לכל הארצות׃ הקרבות והרחוקות
ממך יתקלסו בך שמאת השם רבת
המהומה׃ הנה נשיאי ישראל איש
לזרועו היו בך למען שפך דם׃
אב ואם הקלו בך לגר עשו בעשק
בתוכך יתום ואלמנה הונו בך׃
קדשי בזית ואת שבתותי חללת׃
אנשי רכיל היו בך למען
שפך דם ואל ההרים אכלו בך

זמה עשו בתוכך׃ ערית אב גלה
בך טמאת הגדה ענו בך׃ ואיש
את אשת רעהו עשה תועבה ואיש את
כלתו טמא בזמה ואיש את
אחותו בת אביו ענה בך׃ שחד
לקחו בך למען שפך דם אביזי ענה בך
ותרבית לקחת ותבצעי רעיך בעשק
ואותי שכחת נאם ארני יהוה׃ והנה
הכיתי כפי אל בצעך אשר עשית
ועל דמך אשר היו בתוכך׃ היעמד
לבך אם תחזקנה ידיך לימים א
אשר אני עשה אותך אני יהוה
דברתי ועשיתי׃ והפיצותי אותך
בגוים ומזריתיך בארצות והרמתי
טמאתך ממך׃ ותחלת בך לעיני
גוים וידעת כי אני יהוה׃
ויהי דבר יהוה אלי
לאמר׃ בן אדם היו לי בית ישראל
לסוג בלם נחשת ובדיל וברזל ו
בעופרת בתוך כור סגים כספם היו׃
לכן כה אמר אדני
יהוה יען היות כלבכם לסגים לכן
הנני קבץ אתכם אל תוך ירושלם׃
כקבץ כסף ונחשת וברזל ועופרת
ובדיל אל תוך כור לפחת עליו אש
להתיך כן אקבץ באפי וברחמי
והנחתי והתכתי אתכם׃ וכנסתי
אתכם ונפחתי עליכם באש עברתי
ונתתם בתוכה׃ כתתך כסף בתוך
כור כן תתכו בתוכה וידעתם כי אני
יהוה שפכתי חמתי עליכם׃

ארי עמא חייאין ערבו בגויך׃
ערית אבא גלו ביך אינתו
ענויאו ביך׃ ויכרית את איתתא כוותא
עבר תועיב וגבר ית כלתיה סאיב
בעיצת חובין וגבר ית אחתיה בת
אבוהי ענא ביך׃ שוחדא קבלו
ביך בידיל למשפך דם זכיא ובזעת
ואחדית׃ ואנא ייי דכרית ית קיימי
באונסא ופולחני שבקת ואמרת
אילהים׃ והא איתתי פורענותי
עלך כחוביך מסון אוקדך ואגבית
ועל דם זכי דאשתופך בגויך׃
תיתקף ליביך ביום יתתקנון ידיך
ליתפיא דאנא עתיד למעבד עמך
אנא ייי גזירית כסיפרי ואעכים׃
ואגלי יתיך לבניי בארעות ורחמיך
מטאתך ממך׃ ותהלת בך לעיני עממיא ו
ותתקדש ביך לעיני עממיא
ותדעון ארי אנא ייי׃
ויהי פתגם קבלאה מן קדם ייי
עימי למימר׃ בר אנש חוי
קדמי בית ישראל לפסולאי סגולחון
בגלי דיי ערב נחש ובעיע ובדיל
וחבר בגו כורא לפסולאי כספא
חוי׃ כדין
אמר ייי אלהים חלף רבוותיהון
פולכון לפסולאי בכון ואנא אתנא
בגיש יתכון לגו ירושלם׃ כמיכנש
כספ ונחש וברזל ואיבר ובעין
לגו כורא לאתקפקפא עלוהי נורא
לאתכסותהון ותיתך כן אתכנש ברוגזי
ובחימתי ואסיף ואשיני יתכון׃
ואכנישי יתכון ואוריקוף עליכון
באישתא פורעניותי ותתחסון בגוותו
מאיתקסטא כספ בגו כורא כן
תתחסון בגוה ותידעון ארי אנא
ייי שפיכית חמתי עליכון׃

שיש מגרש לרמתה
מגבעי ירק מסתבר
מגרשיה ירק מסתבר
מגרש מסתבר לשון
מגרש ומגרשיה לשון
מגרש ומגרשיה לשון
מגרש ומגרשיה

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן־ א
אָדָם אֱמֹר לָהּ אַתְּ אֶרֶץ לֹא מִטְהָרָת
הִיא לֹא גֶשְׁמָה בְיוֹם זָעַם׃ קֶשֶׁר ב
נְבִיאֶיהָ בְּתוֹכָהּ כַּאֲרִי שֹׁאֵג טֹרֵף טָרָף
נֶפֶשׁ אָכְלוּ חֹסֶן וִיקָר יִקָּחוּ אַלְמְנוֹתֶיהָ
הִרְבּוּ בְתוֹכָהּ׃ כֹּהֲנֶיהָ חָמְסוּ תּוֹרָתִי ג
וַיְחַלְּלוּ קָדָשַׁי בֵּין־קֹדֶשׁ לְחֹל לֹא
הִבְדִּילוּ וּבֵין הַטָּמֵא לְטָהוֹר לֹא
הוֹדִיעוּ וּמִשַּׁבְּתוֹתַי הָעְלִימוּ עֵינֵיהֶם
וָאֶחַל בְּתוֹכָם׃ שָׂרֶיהָ בְקִרְבָּהּ ד
כְּאֵבִים טֹרְפֵי טָרֶף לִשְׁפֹּךְ דָּם לְאַבֵּד
נְפָשׁוֹת לְמַעַן בָּצַע׃ וּנְבִיאֶיהָ ה
טָחוּ לָהֶם תֹּפֶל חֹזִים שָׁוְא וְקֹסְמִים
לָהֶם כֹּזֵב אֹמְרִים כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי
יְהוִה וַיהוָה לֹא דִבֶּר׃ עַם הָאָרֶץ ו
עָשְׁקוּ עֹשֶׁק וְגָזְלוּ גָזֵל וְעָנִי וְאֶבְיוֹן
הוֹנּוּ וְאֶת־הַגֵּר עָשְׁקוּ בְּלֹא מִשְׁפָּט׃
וָאֲבַקֵּשׁ מֵהֶם אִישׁ גֹּדֵר גָּדֵר וְעֹמֵד ז
בַּפֶּרֶץ לְפָנַי בְּעַד הָאָרֶץ שׁ
שְׁחָתָהּ וְלֹא מְצָאתִי׃ וָאֶשְׁפֹּךְ עֲלֵיהֶם ח
זַעְמִי בְּאֵשׁ עֶבְרָתִי כִּלִּיתִים דַּרְכָּם
בְּרֹאשָׁם נָתַתִּי נְאֻם אֲדֹנָי יֱהוִה׃
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן־ ט
אָדָם הַיְהוּדָה עַל הָרִיחַיִן קִרְיָנוּ וְאֵינוֹ מַחֲרִישִׁין וְנָשִׁין בְּגֵרוּת אִמָּא וְהָיָא וְנוֹאָה׃ וְשִׁטְאָה
בְּסִבְרִים בְּתַר פּוּלְחָן טָעֲוָתְהוֹן שַׁקְוָאָה הַסָּן פַּלְחָא לְמַעֲוָתְהוֹן וְחָסֵן קְלָלָא עַד בְּרִיחָן׃

וְשִׁבַּחְתִּיךְ אֲחֹתָהּ הַגְּדוֹלָה הָאֲחֹלָה בְּרָאֶיהָ י
אֲחוֹתָהּ וְתִחְיֶיךְ לִי וְתַלְרָנִי בְּנִים
וּבָנוֹת וּשְׁמוֹרִין שְׁמָרוֹן אֹהֲלוֹת
וִירוּשָׁלַם אֹהֲלִיבָה׃ וְתִזֹּן אָהֳלָה יא
תַּחְתָּיִךְ וְתִתְעַנֵּב עַל מְאַהֲבֶיהָ אֶל־
אֲשׁוּרִ קְרוֹבִים׃ לְבִשֵׁי תְּכֵלֶת פַּחוֹת
וְסִגְנִים מְחֻמָּדֵי כֻלָּם פָּרָשִׁים
רֹכְבֵי סוּסִים׃ וַתִּתֵּן תַּזְנוּתַיִךְ עֲלֵיהֶם יב
מִמְּכֹל בְּנֵי־אֲשׁוּר כֻּלָּם וּבְכָל אֲשֶׁר־
עָגְבָה בְּכָל־גִּלּוּלֵיהֶם נִטְמֵאָה׃
וְאֶת־תַּזְנוּתַיִךְ מִמִּצְרַיִם לֹא עָזָבָה כִּי יג
אֹתָהּ שָׁכְבוּ בִנְעוּרֶיהָ וְהֵמָּה עָשׂוּ
דַּדֵּי בְתוּלֶיהָ וַיִּשְׁפְּכוּ תַזְנוּתָם עָלֶיהָ
׃ לָכֵן נְתַתִּיהָ בְּיַד מְאַהֲבֶיהָ בְּיַד בְּנֵי יד
אֲשׁוּר אֲשֶׁר עָגְבָה עֲלֵיהֶם׃ הִתְגַּלָּה
עֶרְוָתַהּ בָּנְיָהּ וּבְנוּתֶיהָ לָקָחוּ וְאוֹתָהּ
בְּחֶרֶב הָרָגוּ וַתְּהִי־שֵׁם לְנָשִׁים
וּשְׁפוֹטִים עָשׂוּ בָהּ׃ וַתֵּרֶא אֲחוֹתָהּ אָהֳלִיבָה טו
עָגְבָתָהּ מִמֶּנָּה וְאֶת־תַּזְנוּתֶיהָ מִזְּנוֹתֶי
אֲחוֹתָהּ׃ אֶל־בְּנֵי אַשּׁוּר עָגְבָה פָּחוֹת
וְסִגָנִים קְרֹבִים לָבֻשֵׁי מְכֻלָּל פָּרָשִׁים
רֹכְבֵי סוּסִים מְחֻמַּד כֻּלָּם׃
וָאֵרֶא כִּי נִטְמְאָה דֶּרֶךְ אֶחָד טז
לִשְׁתֵּיהֶן׃ וְיֹסֶף אֶל־תַּזְנוּתֶיהָ יז
וַתֵּרֶא אֲנָשִׁים מְחֻקָּקִים עַל־הַקִּיר
צַלְמֵי כַשְׂדִּיִּים מְחֻקִּים בַּשָּׁשֶׁר׃
חֲגוּרֵי אֵזוֹר בְּמָתְנֵיהֶם

וְשִׁבַּחְתִּיךְ אֲחֹתָהּ הַגְּדוֹלָה הָאֲחֹלָה בְּרָאֶיהָ
אֲחוֹתָהּ וְתִחְיֶיךְ לִי וְתַלְרָנִי בָּנִים
וּבָנוֹת וּשְׁמוֹרִין שְׁמָרוֹן אֶת־לִלַּת
וִירוּשָׁלַם אָהֳלִיבָה׃ וְתִזֹּן אָהֳלָה
תַּחְתָּיִךְ וְתִתְעַנֵּב עַל מְאַהֲבֶיהָ אֶל־
אֲשׁוּרִ קְרוֹבִים׃ לְבִשֵׁי תְּכֵלֶת פַּחוֹת
וְסִגָנִים מְחֻמָּדֵי כֻלָּם פָּרָשִׁים
רֹכְבֵי סוּסִים׃ וַתִּתֵּן תַּזְנוּתַיִךְ עֲלֵיהֶם
מִמְּכֹל בְּנֵי אַשּׁוּר כֻּלָּם וּבְכָל אֲשֶׁר־
עָגְבָה בְּכָל־גִּלּוּלֵיהֶם נִטְמֵאָה׃
וְאֶת־תַּזְנוּתַיִךְ מִמִּצְרַיִם לֹא עָזָבָה כִּי
אֹתָהּ שָׁכְבוּ בִנְעוּרֶיהָ וְהֵמָּה עָשׂוּ
דַּדֵּי בְתוּלֶיהָ וַיִּשְׁפְּכוּ תַזְנוּתָם עָלֶיהָ
׃ לָכֵן נְתַתִּיהָ בְּיַד מְאַהֲבֶיהָ בְּיַד בְּנֵי
אֲשׁוּר אֲשֶׁר עָגְבָה עֲלֵיהֶם׃ הִתְגַּלָּה
עֶרְוָתַהּ בָּנְיָהּ וּבְנוּתֶיהָ לָקָחוּ וְאוֹתָהּ
בְּחֶרֶב הָרָגוּ וַתְּהִי־שֵׁם לְנָשִׁים
וּשְׁפוֹטִים עָשׂוּ בָהּ׃ וַתֵּרֶא אֲחוֹתָהּ אָהֳלִיבָה
עָגְבָתָהּ מִמֶּנָּה וְאֶת־תַּזְנוּתֶיהָ מִזְּנוֹתֶי
אֲחוֹתָהּ׃ אֶל־בְּנֵי אַשּׁוּר עָגְבָה פָּחוֹת
וְסִגָנִים קְרֹבִים לָבֻשֵׁי מְכֻלָּל פָּרָשִׁים
רֹכְבֵי סוּסִים מְחֻמַּד כֻּלָּם׃
וָאֵרֶא כִּי נִטְמְאָה דֶּרֶךְ אֶחָד
לִשְׁתֵּיהֶן׃ וְיֹסֶף אֶל־תַּזְנוּתֶיהָ
וַתֵּרֶא אֲנָשִׁים מְחֻקָּקִים עַל־הַקִּיר
צַלְמֵי כַשְׂדִּיִּים מְחֻקִּים בַּשָּׁשֶׁר׃
חֲגוּרֵי אֵזוֹר בְּמָתְנֵיהֶם

רשי

כי כה אמר. תלך תלכי הארץ תחריבי ואתי זה רומז למה מיכה
על נוב עיר הכהנים תלכי ותחריבי והוא לשון תלך עליהם לגזור ירידה.
ואל לבא. פירוש לא תוכלי לברוח ולא תמלטי. נטה. כלשון הכתוב נטה
ושרש ירידה וקיום שלך רמז שיהיו כל מעשיהם לירידה ותרוץ כלפי
למעלה כי מעשיהם הם גורמים לה:

ארי כדנן אמר יי אלהים הא אנא
סיתי על צור בבורד ארעא מלכא
ירבעם מציפונא מלך מלכיא ב
תקופן וברתישי ופשרי
ועם כני יתבי כפרנך די במקלא
ברעבא יקטיל ויבני עלך ברקום
ויעבור עלך מיליהם ויקים עלך
די מזיינין בתרטין: ומחרב
פגחותיהם בשורך ומגדלך יתרע
באבני נרגליה: פריסת
סוסוותיה יתיגך אבקהון מקל
פרשין וגלגלין ורתיכין יזוען ש
שורך בסיעי ורכי בתרך כמא
רעלין בקרתא דמתרעא משור:
בפרסות סוסוותיה ירוש ית כל
שוקך עמך ברעבא יקטיל וקמת
תוקפיך לארעא יתמר: ויבזון
נכסך וישבון קטרייך ויפרעון
שורך ונתיתקרתיך יתרעון ואבנך
ואעך ועפרך בגו יכא ישוון:
ואבטל איתרגשת קנריך וקל
ניגון בינריך לא ישתמע עוד:
ואתניך לשעיעות ביף גלי סיכתא
ציציתן תהוי לא תתבני עוד ארי אנא
יי גזרית בסיכרי אמרי יי אלהים
כדנן אמר יי אלהים
לצור חלא מקל מפלתך קטילך
בגיחום מטעני חרב כד יתרעון ק
קטולין בגויך יזוען פרנייא:
ויתתון מעל כורסיהון כל רברבי
יכא ויעדון ית מעיליהון ויתלבושי
עיזריהון ישלחון זיע ילבשון על
ארעא יתבון ויזוען מן קדם ת
תברותון ויזרון עלך: ויטלון
עלך אילא ויימרון לך איכדין
אבדתך מתנשבא בגו יכא קרתא
משבחתא דתרוית יתבא בתקוף
יכאי איתבראי איכדין איתסכרו
לתבר כל יתבנא: בען יזוען
פרוריא ביום מפלת קטילך ו
ויתבהלון נגוותאי ביכא בסיפק
גלויותין: ארי כדנן
אמר יי אלהים כד אתן יתיך קירייה
תרבא דקדרין ולא איתותב

כי כה אמר אדני יהוה הנני מביא
אל צר נבוכדראצר מלך בבל מ
מצפון מלך מלכים בסוס וברכב
ובפרשים וקהל עם רב: בנותיך
בשדה בחרב יהרוג ועליך דיק
ושפך עליך סללה והקים עליך צנה
: ומגרלתיך יתן ברבותיו משפעת
סוסיו יכסך מקול פרש ו
וגלגל וקרב תרעשך חומותיך
בבואו בשעריך כמבוא עיר מבקעה
: בפרסות סוסיו ירמס את כל
חוצותיך עמך בחרב יהרג ומצבות
עוז לארץ תרד: ושללו חילך
ובזזו רכלתך והרסו חומותיך ונתי
חמדתך יתצו ואבניך ועציך ועפרך
בתוך מים ישימו: והשבתי המון
שיריך וקול כנוריך לא ישמע עוד:
ונתתיך לצחיח סלע משטח חרמים
תהיה לא תבנרי עוד כי אני יהוה
דברתי נאם אדני יהוה:
כה אמר אדני יהוה לעור
הלא מקול מפלתך באנק חלל
בפרך הרג בתוכך ירעשו האיים:
וירדו מעל כסאותם כל נשיאי הים
והסירו את מעיליהם ואת בגדי
רקמתם ישפשטו חרדות ילבשו על
הארץ ישבו וחרדו לרגעים ושממו
עליך: ונשאו עליך קינה ואמרו לך
איך אבדת נושבת מימים העיר
ההללה אשר היתה חזקה בים היא
וישביה אשר נתנו חתיתם לכל
יושביה: עתה יחרדו האיים יום
מפלתך ונבהלו האיים אשר בים
ממצאתך: כי כה
אמר אדני יהוה כי אתן אותך עיר
נחרבת כערים אשר לא נושבו

בהעלות עליך את תהום וכסך
המים הרבים: והורדתיך את
יורדי בור אל עם עולם והושבתיך
בארץ תחתיות בחרבות מעולם את
יורדי בור למען לא תשבי ותתני
צבי בארץ חיים: בלהות אתנך
ואינך ותבקשי ולא תמצאי עוד
לעולם נאם אדני יהוה:
ויהי דבר יהוה אלי
לאמר: ואתה בן אדם שא על צור
קינה: ואמרת לצור היושבת על
מבואת ים רכלת העמים אל איים
רבים כה אמר אדני יהוה צור את
אמרת אני כלילת יפי: בלב ימים
גבוליך בוניך כללו יפיך: ברושים
משניר בנו לך את כל לחתים ארז
מלבנון לקחו לעשות תרן עליך:
אלתים מבשן עשו משוטיך קדשך
עשו שן כתאשרים מאיי
כתיים: שש ברקמה ממצרים היה
מפרשך להיות לך לנס תכלת ו
וארגמן מאיי אלישה היה מכסך:
ישבי צידון וארוד היו שטיך לך
חכמיך צמה היו בך:
בחכמתך ובתבונתך עשית לך חיל
וגם עשית זהב באוצרותיך:
ברב חכמתך ברכלתך הרבית חילך
ויגבה לבבך מחילך:
לכן כה אמר אדני יהוה יען תתך
לבבך כלבב אלהים:
הנני מביא עליך זרים עריצי גוים
וערטלו חרבותם על יפי חכמתך
וחללו יפעתך:
אל בור הורדוך ומתת חללי עזים
בלב ימים:
הגם אמר תאמר אני אל מול הרגיך
ואתה אדם ולא אל ביד חללך:
מות ערלים תמות ביד זרים כי
אני דברתי נאם אדני יהוה:
ויהי דבר יהוה אלי
לאמר: בן אדם שא קינה על
מלך צור ואמרת אליו כה אמר
אדני יהוה אתה חותם תכנית מלא
חכמה וכלול יפי:
בעדן גן אלהים היית כל אבן יקרה
מסכתך אדם פטדה וירקן תרשיש
שהם ליטוש ונקב מלאים בך ביום
הבראך כוננו:
את כרוב ממשח סוכך נתתיך בהר
קדש אלהים היית בתוך אבני אש
התהלכת:
תם היית בדרכיך מיום הבראך עד
נמצאה עולתה בך:
ברב רכלתך מלאו תוכך חמס ותחטא
ואחללך מהר אלהים ואבדך כרוב
מסוכך מתוך אבני אש:
גבה לבבך ביפיך שחת חכמתך על
יפעתך על ארצה השלכתיך לנגד
מלכים נתתיך למען יראו בך:
מרב עונתיך בעול רכלתך חללת
מקדשיך ואוציא אש מתוכך היא
תאכלך ואתנך לאפר על הארץ
לעיני כל רואיך:
כל יודעיך בעמים שממו עליך
בלהות היית ואינך עד עולם:
ויהי דבר יהוה אלי
לאמר: בן אדם שים פניך אל צידון
והנבא עליה:
ואמרת כה אמר אדני יהוה הנני
אליך צידון ונכבדתי בתוכך וידעו
כי אני יהוה בעשותי בה שפטים
והתקדשתי בה:
ושלחתי אליה דבר ודם בחוצותיה
ונפלל חלל בתוכה בחרב עלי
סביב וידעו כי אני יהוה:
ולא יהיה עוד לבית ישראל סלון
מדקר וקוץ מכאיב מכל סביביהם
השאטים אותם וידעו כי אני אדני יהוה:
כה אמר אדני יהוה בקבצי את בית
ישראל מן העמים אשר נפצו בם
ונקדשתי בהם לעיני הגוים ושכנו
על אדמתם אשר נתתי לעבדי ליעקב:
וישבו עליה לבטח ובנו בתים
ונטעו כרמים וישבו לבטח בעשותי
שפטים בכל השאטים אותם מסביביהם
וידעו כי אני יהוה אלהיהם:

ואתה שלך לתת דמים. פרשוהו עליך שמחשיך ואין דמים לתת כמו שחשבת
ואחר כך אתה מפיל עליהם מלך עריץ ומה יועילו לך אלהיהם
שהם עובדים לעריצים ואינם יכולים להושיעם: מות ערלים. מיתה
שאינה כמיתת שאר בני אדם: נאם אדני יהוה. כל לשון הקרי שלנו:
ויהי דבר יהוה אלי. ומה ראה יחזקאל לומר מיד
על צור עם שכיבוש הוא מלך עליהם ולומר ירידה. דיין
ואל לבא. פירוש לא תוכלי לברוח: נטה. כלשון הקרי שלנו:
ואתה בן אדם שא על מלכי צור ואמרת להם כה אמר אדני יהוה
כל מתגאים הם אצל הקב"ה כל שהוא גבוה מחבירו הוא
שפל ממנו: אתה חותם תכנית. אתה מלא חכמה ומכוין
את כל המעשים ומתקנם כראוי: מלא חכמה. כתרגומו
מלא חכמה ומכוין את כל המעשים ומתקנם כראוי: כלול יפי.
כתרגומו כליל יפי: בעדן גן אלהים היית. אדם הראשון
נברא בגן עדן ולא נתקלקל ולא נתלכלך כלל: כל אבן יקרה.
כתרגומו כל מיני אבנים טובות: מסכתך. כתרגומו מלבושך
ומנעליך: אדם פטדה וירקן. כתרגומו סוכרי וטופזי וירוק ירקא
שוקך עמך ברעבא יקטיל וקמת
תוקפיך לארעא יתמר: ויבזון
נכסך וישבון קטרייך ויפרעון
שורך ונתיתקרתיך יתרעון ואבנך
ואעך ועפרך בגו יכא ישוון:
ואבטל איתרגשת קנריך וקל
ניגון בינריך לא ישתמע עוד:
ואתניך לשעיעות ביף גלי סיכתא
ציציתן תהוי לא תתבני עוד ארי אנא
יי גזרית בסיכרי אמרי יי אלהים
כדנן אמר יי אלהים
לצור חלא מקל מפלתך קטילך
בגיחום מטעני חרב כד יתרעון ק
קטולין בגויך יזוען פרנייא:
ויתתון מעל כורסיהון כל רברבי
יכא ויעדון ית מעיליהון ויתלבושי
עיזריהון ישלחון זיע ילבשון על
ארעא יתבון ויזוען מן קדם ת
תברותון ויזרון עלך: ויטלון
עלך אילא ויימרון לך איכדין
אבדתך מתנשבא בגו יכא קרתא
משבחתא דתרוית יתבא בתקוף
יכאי איתבראי איכדין איתסכרו
לתבר כל יתבנא: בען יזוען
פרוריא ביום מפלת קטילך ו
ויתבהלון נגוותאי ביכא בסיפק
גלויותין: ארי כדנן
אמר יי אלהים כד אתן יתיך קירייה
תרבא דקדרין ולא איתותב

בהעלות עליך את תהום וכסך
המים הרבים: והורדתיך את
יורדי בור אל עם עולם והושבתיך
בארץ תחתיות בחרבות מעולם את
יורדי בור למען לא תשבי ותתני
צבי בארץ חיים: בלהות אתנך
ואינך ותבקשי ולא תמצאי עוד
לעולם נאם אדני יהוה:
ויהי דבר יהוה אלי
לאמר: ואתה בן אדם שא על צור
קינה: ואמרת לצור היושבת על
מבואת ים רכלת העמים אל איים
רבים כה אמר אדני יהוה צור את
אמרת אני כלילת יפי: בלב ימים
גבוליך בוניך כללו יפיך: ברושים
משניר בנו לך את כל לחתים ארז
מלבנון לקחו לעשות תרן עליך:
אלתים מבשן עשו משוטיך קדשך
עשו שן כתאשרים מאיי
כתיים: שש ברקמה ממצרים היה
מפרשך להיות לך לנס תכלת ו
וארגמן מאיי אלישה היה מכסך:
ישבי צידון וארוד היו שטיך לך
חכמיך צמה היו בך:
באכקותי עליך פשיריה עסקין
ומנאיך קבי תחומך ויתיגעך עמסך
סניאין: ואתניך עם נתתי גוב
ביתא אבדנא לורע עמא ורעלמא
ואתניניך בארע ארעיתא בתרוכמא
דמעלמא עם נתתי נוב ביתא אבדנא
בגוך ולא תתיתבין ואיתן ויקנית
בארעא דישראל: כדלא חוית
ארגיניך ובן תהוי ותרגבעין ולא
תשכחיני עוד לעלם אמר יי אלהים
והוה פתום נבואתהון קדמיי עמיי
למימר: ואת בר אדם כוול על
צור אילא: ותימר לצור ויזרבא
על מגרש מחוזי ימא מסקנא
מחורא לעממיא לגזון קנייאן
בדין אמר יי אלהים צור את
אכרזת אנא משבללא ב
בשופרי: בגו ימא תחוסין
אידכליך שכלילו בינגיך:
בירוזין משגיא בגו לוך ירת כל ג
גישרך ארע לחלבנן וקטיבו למעבר
תורגין עלך: בלוטין סחתנן
עברו משוטיכיך תירזי תרעך
ויפון דאישבריעין מכבשין בשן ד
דפחל בירת חוסאתיך לאיתיכרון
מטרעית אפיליא: בוץ ציעורין
מסתברים ריוד פרסיך למרמיו
ליך לארע מכלא ואתרגוא מ
מסחרייך איסתליא חות בסותיך: יתבי צידון ואריך הוו שיטיין ויתין מחורא לגויך

כה. מהיה עוד יכרון בערים. שם עילום וכל הכוונה. שתני כבור יושבות. קראתי שכך בבור תחתיות
אליהו בקריאה וכן ובכרי ערן אליהו שתרש. ותברו דרכי חביים. כאדי אליהו הזה בכתוב:

חיים. לפי שכל טוב עתיד היה דרך חיים בתשובות כאותו מלך
ומפני תשובה סרה עבירה הכפרת עליה ואחר כך לחזות בנועם יי ולבקר בהיכלו
מכאן לתשובה גדולה ולימד לחתר לפני המקום ולשוב ממנו כי
הרבה פעמים זה בעבירה וזה בתשובה ומצינו בכל מקום שהוא אומר כי
ואחר כך אומר ועתה ולא אמר ועתה כי אם בתשובה: ועתה
חיים. לפי שכל טוב עתיד היה דרך חיים בתשובות שהיו
ומפני תשובה סרה עבירה הכפרת עליה ואחר כך לחזות בנועם יי ולבקר בהיכלו
מכאן לתשובה גדולה ולימד לחתר לפני המקום ולשוב ממנו כי
הרבה פעמים זה בעבירה וזה בתשובה ומצינו בכל מקום שהוא אומר כי
ואחר כך אומר ועתה ולא אמר ועתה כי אם בתשובה: ועתה
חיים. לפי שכל טוב עתיד היה דרך חיים בתשובות שהיו
ומפני תשובה סרה עבירה הכפרת עליה ואחר כך לחזות בנועם יי ולבקר בהיכלו
מכאן לתשובה גדולה ולימד לחתר לפני המקום ולשוב ממנו כי
הרבה פעמים זה בעבירה וזה בתשובה ומצינו בכל מקום שהוא אומר כי
ואחר כך אומר ועתה ולא אמר ועתה כי אם בתשובה: ועתה
חיים. לפי שכל טוב עתיד היה דרך חיים בתשובות שהיו
ומפני תשובה סרה עבירה הכפרת עליה ואחר כך לחזות בנועם יי ולבקר בהיכלו
מכאן לתשובה גדולה ולימד לחתר לפני המקום ולשוב ממנו כי
הרבה פעמים זה בעבירה וזה בתשובה ומצינו בכל מקום שהוא אומר כי
ואחר כך אומר ועתה ולא אמר ועתה כי אם בתשובה: ועתה
חיים. לפי שכל טוב עתיד היה דרך חיים בתשובות שהיו
ומפני תשובה סרה עבירה הכפרת עליה ואחר כך לחזות בנועם יי ולבקר בהיכלו
מכאן לתשובה גדולה ולימד לחתר לפני המקום ולשוב ממנו כי
הרבה פעמים זה בעבירה וזה בתשובה ומצינו בכל מקום שהוא אומר כי
ואחר כך אומר ועתה ולא אמר ועתה כי אם בתשובה: ועתה
חיים. לפי שכל טוב עתיד היה דרך חיים בתשובות שהיו
ומפני תשובה סרה עבירה הכפרת עליה ואחר כך לחזות בנועם יי ולבקר בהיכלו
מכאן לתשובה גדולה ולימד לחתר לפני המקום ולשוב ממנו כי
הרבה פעמים זה בעבירה וזה בתשובה ומצינו בכל מקום שהוא אומר כי
ואחר כך אומר ועתה ולא אמר ועתה כי אם בתשובה: ועתה
חיים. לפי שכל טוב עתיד היה דרך חיים בתשובות שהיו
ומפני תשובה סרה עבירה הכפרת עליה ואחר כך לחזות בנועם יי ולבקר בהיכלו
מכאן לתשובה גדולה ולימד לחתר לפני המקום ולשוב ממנו כי
הרבה פעמים זה בעבירה וזה בתשובה ומצינו בכל מקום שהוא אומר כי
ואחר כך אומר ועתה ולא אמר ועתה כי אם בתשובה: ועתה

חֲתֻכֶיךָ נוֹר הִיא תֹּאכַל לְךָ תִּשְׂרֹף אֶת חֲצֵרֵךְ עַל יְחִידָיִךְ הִיא לְהַחֲטִיא לָךְ חֲכָמִים מִעִיר אַחַת יְחִידִי הִיא לְהַחֲטִיא לָךְ בְּמִסְפַּר חֲכָמִים כְּיָכֵן
יז הִיא חוֹנְיָךְ · חוֹבֵל יְקָרֵי מִסְפַּר חֲכָלֵי הֵילֵן בְּמִסְפַּר וְאַחַר הוּא הָרִי פְּרָט הַמִּסְפָּר הַתְּלוּי מֵאֵלֶּה הַחוֹבְלִים
וְהַחֲכָמִים לְקַבֵּל יְרוּשָׁה וְאַחַר הוּא הָרִי פְּרָט הַמִּסְפָּר הַתְּלוּי מֵאֵלֶּה הַחוֹבְלִים
לְמָעוֹךְ כְּמוֹ תִּהְיֶה מְרֻבֶּה וְהוּא ה
יח יוֹדֵעַ וְאַחַר כָּךְ נִמְחָק כְּמוֹ שֶׁנִּמְחַק הַיּוֹדֵעַ מִן הַכְּתָב וְכֵן הַחֲכָמִים
וְהַחוֹבְלִים הֵם הָיוּ בְּתוֹכֵךְ לְעוֹד
יט יְקָרֵי נְבָל וְתִהְיֶיהָ · כְּתִיב
יט וְכֵן לְאַחַר כַּמָּה פְּעָמִים וְהַנְּבָלִים הֵם הָיוּ בְּתוֹכֵךְ לְעוֹד
לְחוֹשְׁךְ כֵּן הָיָה הַיָּצֵר בְּחוֹשְׁכָה
וְכִתְיבָה · כִּי כְּתִיב בְּמֵרֵי וְקָרֵי מֵרֵעִי
מִלְּתוֹכֵךְ וְכִתְיב מֵרֵעִי מִתּוֹכֵךְ
וְסַכְּנוֹתָיו הוּא מִיטַּת וְתִיקֵן ס
סְחוֹרֵךְ עֵרֶךְ יְפִי הַמִּסְחָר
נִקְרָאִים מְלָיִם לְשׁוֹנוֹ תִּקְרָא
כֵּן כְּלֹאמֶר
בְּמַרְחַק הַיָּם וְהַמְּחוֹל הַיַּרְכָתַיִם
וְכֵן הַיָּם הַיְרֵכָה וְהַיַּבָּשָׁה הַיָּרֵךְ
מִלְּתוֹכֵךְ וְכִתְיב כְּתוֹכֵךְ וְכֵן מִיתֵּי
מִלְּתוֹכֵךְ וְכִתְיב כְּתוֹכֵךְ וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא
בָּזֶה הוּא מִנְהַג הַסּוֹפְרִים שֶׁכְּשֶׁיִּמְצְאוּ
בְּכָתוּב מִלָּה שֶׁאֵינָהּ נוֹחָה לָהֶם
לְשׁוֹנָם כְּתִיבָתָהּ בְּאֹפֶן אַחֵר וְכֵן
כַּיּוֹצֵא בָּזֶה הַרְבֵּה מְאֹד בַּמִּקְרָא
וְכֵן הַמַּסְרִיסִים שֶׁהָיוּ מְסָרְסִים
אֶת הַבְּנֵי אָדָם לְשַׁמְּשָׁם בְּבָתֵּי
הַמְּלָכִים וְהַשָּׂרִים וְהַגְּבִירִים
וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַבְּהֵמוֹת
לְהַעֲבִירָם מִן הַזְּכוּרִים וְכֵן הַמְּסָרְסִים
אֶת הָאִילָנוֹת לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַפֵּרוֹת
הַמְּגֻנִּים וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַכְּלָבִים
לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַנְּבִיחָה וְהַנְּשִׁיכָה
וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַשָּׂדוֹת לְהַעֲבִיר
מֵהֶם הַקּוֹצִים וְהַדַּרְדָּרִים וְכֵן הַמְּסָרְסִים
אֶת הַנְּחָלִים לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַדָּגִים
וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַבָּתִּים לְהַעֲבִיר
מֵהֶם הַנְּמָלִים וְהָעַכְבִּישִׁים וְכֵן
הַמְּסָרְסִים אֶת הַכֶּלִי לְהַעֲבִיר מִמֶּנּוּ
הַחֲלוּדָה וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַבְּגָדִים
לְהַעֲבִיר מֵהֶם הָעָשׁ וְכֵן הַמְּסָרְסִים
אֶת הַמִּטָּה לְהַעֲבִיר מִמֶּנָּה הַכָּרְפִּיוֹת
וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַמַּיִם לְהַעֲבִיר
מֵהֶם הַצְּפַרְדְּעִים וְכֵן הַמְּסָרְסִים
אֶת הַיַּיִן לְהַעֲבִיר מִמֶּנּוּ הַחֹמֶץ וְכֵן
הַמְּסָרְסִים אֶת הַשֶּׁמֶן לְהַעֲבִיר מִמֶּנּוּ
הַזֵּיעָה וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַמַּיִם
לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַמְּזִיקִים וְכֵן הַמְּסָרְסִים
אֶת הַמְּזוֹנוֹת לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַמַּזִּיקִים
וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַבְּנֵי אָדָם לְהַעֲבִיר
מֵהֶם הַתַּאֲוָה וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת
הַנְּשִׁים לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַתַּאֲוָה וְכֵן
הַמְּסָרְסִים אֶת הַמִּדּוֹת לְהַעֲבִיר מֵהֶם
הַתַּאֲוָה וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַמַּחֲשָׁבוֹת
לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַמַּחֲשָׁבוֹת הָרָעוֹת
וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַלֵּב לְהַעֲבִיר מִמֶּנּוּ
הַיֵּצֶר הָרָע וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַנְּפָשׁוֹת
לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַחֵטְא וְכֵן הַמְּסָרְסִים
אֶת הַגּוּף לְהַעֲבִיר מִמֶּנּוּ הַמָּוֶת וְכֵן
הַמְּסָרְסִים אֶת הַנְּשָׁמוֹת לְהַעֲבִיר מֵהֶם
הַגֵּיהִנֹּם וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַגּוּף
לְהַעֲבִיר מִמֶּנּוּ הַתּוֹלַעַת וְכֵן הַמְּסָרְסִים
אֶת הַנְּשָׁמוֹת לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַגֵּיהִנֹּם
וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַגּוּף לְהַעֲבִיר
מִמֶּנּוּ הַתּוֹלַעַת וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת
הַנְּשָׁמוֹת לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַגֵּיהִנֹּם
וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַגּוּף לְהַעֲבִיר
מִמֶּנּוּ הַתּוֹלַעַת וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת
הַנְּשָׁמוֹת לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַגֵּיהִנֹּם

חֲתֻכֶיךָ עֹוֵר וְזוּ בְּיָךְ אֵיטָן מְרַכְּלֵךְ
כה סְבִי גְבָל וְזִקְנֶיהָ הָיוּ בָךְ
מְתַקְּנֵי עֲרוּכֵךְ כָּל נְתֵנֵי יָקָא ו
וְסַפְּנֵיהֶם הָיוּ שָׁיְטִין וְסָתְמֵן סְחוֹרָא
לְעֶרְיָן: מָרְאֵי וְלִיוֵי וּפוֹקְאֵי
הָיוּ בְּמַשְׁרֵיתֵךְ גִּבְרֵי עֲרֵי קְרָבֵיךְ
עֲלַיִן וְקִלְסִין תְּלוּ בְיָךְ אֵיגוֹן א
כז אֲבִיגָאוּ זִיוֵךְ: בְּנֵי אַרְוָד וְכָל
חֵילֵךְ בְּמַשְׁרֵיתֵךְ עַל חוֹמוֹתַיִךְ סָבִיב
וְגַמָּדִים בְּמִגְדְּלוֹתַיִךְ הָיוּ שִׁלְטֵיהֶם
חָלוּ עַל חוֹמוֹתַיִךְ סָבִיב הֵמָּה כָּלְלוּ
יָפְיֵךְ: תַּרְשִׁישׁ סְחַרְתֵּךְ מִרֹב כָּל
הוֹן בְּכֶסֶף בְּרְזֶל בְּדִיל וְעוֹפֶרֶת נָתְנוּ
עֲזוּבֵנְיִךְ: יָוָן תּוּבַל וּמֶשֶׁךְ הֵמָּה
רְכָלֵיךְ בְּנֶפֶשׁ אָדָם וּכְלֵי נְחֹשֶׁת
נָתְנוּ בְּעֶרְבֵךְ: מִבֵּית תּוֹגַרְמָה
סוּסִים וּפָרָשִׁים וּפְרִדִים נָתְנוּ
עֲזוּבֵנְיִךְ: בְּנֵי דְדָן רְכָלֵיךְ אִיִּים
רַבִּים סְחֹרַת יָדֵךְ קַרְנוֹת שֵׁן וְהוֹבָנִים
הֵשִׁיבוּ אִשְׁכָּרֵךְ: אֲרָם סֹחֲרֵתֵךְ
מִרֹב מַעֲשַׂיִךְ בְּנֹפֶךְ אַרְגָּמָן וְרִקְמָה
וּבוּץ וְאַמּוֹת וְכֹרֶל נָתְנוּ בְּעִזְבוֹנֵךְ:
יְהוּדָה וְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֵמָּה
רְכָלֵיךְ בְּחִטֵּי מִנִּית וּפַנָּג וּדְבַשׁ וָשֶׁמֶן וְצֳרִי נָתְנוּ מַעֲרָבֵךְ:
דַּמֶּשֶׂק סֹחֲרֵתֵךְ בְּרֹב מַעֲשַׂיִךְ מֵרֹב
כָּל הוֹן בְּיֵין חֶלְבּוֹן וְצֶמֶר צָחַר:

תַּדְיָן וְיָוָן מְאוּזָל בְּעִזְבוֹנַיִךְ נָתָנוּ כ״ל
עֲשׂוֹת קְדָרָה וְקָנֶה בְּמַעֲרָכֵךְ הָיָה:
כ״ל דְּדָן רְכָלֵתֵךְ בִּבְגְדֵי חֲפֻשָׂה לִרְכָבָה:
עַרָבִ וְכָל נְשִׂיאֵי קֵדָר הֵמָּה סֹחֲרֵי
יָדֵךְ בְּכָרִים וְאֵילִים וְעַתּוּדִים בָּם
סֹחָרֵיִךְ: רְכֻלֵּי שְׁבָא וְרַעְמָה
רְכָלֵיִךְ בְּרֹאשׁ כָּל בֹּשֶׂם וּבְכָל אֶבֶן
יְקָרָה וְזָהָב נָתְנוּ עִזְבוֹנֵךְ: חָרָן
וְכַנֵּה וְעֶדֶן רְכַלֵּי שְׁבָא אַשּׁוּר כִּלְמַד
רְכֻלָּתֵךְ: הֵמָּה רְכָלַיִךְ בְּמִכְלָלִים
בִּגְלוֹמֵי תְכֵלֶת וְרִקְמָה וּבְגַנְזֵי כ
בְּרוֹמִים בְּחַבְלִים חֲבוּשִׁים וַאֲרָזִים
בְּמִרְכֻלָּתֵךְ: אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ
שָׁרוֹתַיִךְ מַעֲרָבֵךְ וַתִּמָּלְאִי וַתִּכָּבְדִי
מְאֹד בְּלֵב יַמִּים: בְּמַיִם רַבִּים הֱבִיאוּךְ
חֲתָרָיִךְ רוּחַ הַקָּדִים שְׁבָרֵךְ
בְּלֵב יַמִּים: הוֹנֵךְ וְעִזְבוֹנַיִךְ מַעֲרָבֵךְ
מַלָּחַיִךְ וְחֹבְלַיִךְ מְחַתִּיקֵי בִדֵּקֵךְ וְעֵרְבֵי
מַעֲרָבֵךְ וְכֹל אַנְשֵׁי מִלְחַמְתֵּךְ אֲשֶׁר־
בָּךְ וּבְכָל קְהָלֵךְ אֲשֶׁר בְּתוֹכֵךְ יִפְּלוּ
בְּלֵב יַמִּים בְּיוֹם מַפַּלְתֵּךְ:
לְקוֹל זַעֲקַת חֹבְלַיִךְ יִרְעֲשׁוּ מִגְרְשׁוֹת
יָרֻדוּ מֵאֳנִיּוֹתֵיהֶם כָּל תֹּפְשֵׂי מִשּׁוֹט
מַלָּחִים כָּל חֹבְלֵי הַיָּם אֶל הָאָרֶץ
יַעֲמֹדוּ: וְהִשְׁמִיעוּ עָלַיִךְ בְּקוֹלָם
וְיִצְעֲקוּ מָרָה וְעָלוּ עָפָר עַל רָאשֵׁיהֶם
בָּאֵפֶר יִתְפַּלָּשׁוּ: וְקָרְחָה
אֵלַיִךְ קָרְחָה וְחָגְרוּ שַׂקִּים וּבָכוּ
אֵלַיִךְ בְּמַר נֶפֶשׁ מִסְפֵּד מָר:

וְיִקְרְשׁוּ עָלַיִךְ מֵרֹט וְיִסְרוּן מֵקֶרֶן וְיֵבוֹן עָלַיִךְ בְּמֵרִיר נֶפֶשׁ וְיַעֲבִרוּן כְּסֹפֵד מְרִירִי:

תֹּכֵךְ · מְחִתִּי מְקַדְּמִים לְנוּחַ וְלִיתֵר חֲלִיתֵי · וְקִי נְבֵל · לְמִקְחֵי הַסְּחוֹרָה
סְחוֹרָתֵךְ וּמִכְרֵי חֲפָצֶיךָ יִהְיוּ בָּעֲבוֹת · מְחַזְּקֵי מְרָיֵךְ · מְיַקְּרֵי מְרָיֵךְ עַל מְנָת שֶׁיִּהְיֶה הַסְּחוֹרָה
אֲשֶׁר תִּמְכֹּר וְתִקַּח מְיֻקָּרִים וְנִכְבָּדִים · כִּי כֵן הָיוּ הַסּוֹחֲרִים בְּאוֹתָן הַיָּמִים
יא הִיא חוֹנְיָךְ · חוֹבֵל יְקָרֵי מִסְפַּר חֲכָלֵי הֵילֵן בְּמִסְפַּר וְאַחַר הוּא הָרִי פְּרָט הַמִּסְפָּר הַתְּלוּי מֵאֵלֶּה הַחוֹבְלִים
וְהַחֲכָמִים לְקַבֵּל יְרוּשָׁה וְאַחַר הוּא הָרִי פְּרָט הַמִּסְפָּר הַתְּלוּי מֵאֵלֶּה הַחוֹבְלִים
לְמָעוֹךְ כְּמוֹ תִּהְיֶה מְרֻבֶּה וְהוּא ה
יח יוֹדֵעַ וְאַחַר כָּךְ נִמְחָק כְּמוֹ שֶׁנִּמְחַק הַיּוֹדֵעַ מִן הַכְּתָב וְכֵן הַחֲכָמִים
וְהַחוֹבְלִים הֵם הָיוּ בְּתוֹכֵךְ לְעוֹד
יט יְקָרֵי נְבָל וְתִהְיֶיהָ · כְּתִיב
יט וְכֵן לְאַחַר כַּמָּה פְּעָמִים וְהַנְּבָלִים הֵם הָיוּ בְּתוֹכֵךְ לְעוֹד
לְחוֹשְׁךְ כֵּן הָיָה הַיָּצֵר בְּחוֹשְׁכָה
וְכִתְיבָה · כִּי כְּתִיב בְּמֵרֵי וְקָרֵי מֵרֵעִי
מִלְּתוֹכֵךְ וְכִתְיב מֵרֵעִי מִתּוֹכֵךְ
וְסַכְּנוֹתָיו הוּא מִיטַּת וְתִיקֵן ס
סְחוֹרֵךְ עֵרֶךְ יְפִי הַמִּסְחָר
נִקְרָאִים מְלָיִם לְשׁוֹנוֹ תִּקְרָא
כֵּן כְּלֹאמֶר
בְּמַרְחַק הַיָּם וְהַמְּחוֹל הַיַּרְכָתַיִם
וְכֵן הַיָּם הַיְרֵכָה וְהַיַּבָּשָׁה הַיָּרֵךְ
מִלְּתוֹכֵךְ וְכִתְיב כְּתוֹכֵךְ וְכֵן מִיתֵּי
מִלְּתוֹכֵךְ וְכִתְיב כְּתוֹכֵךְ וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא
בָּזֶה הוּא מִנְהַג הַסּוֹפְרִים שֶׁכְּשֶׁיִּמְצְאוּ
בְּכָתוּב מִלָּה שֶׁאֵינָהּ נוֹחָה לָהֶם
לְשׁוֹנָם כְּתִיבָתָהּ בְּאֹפֶן אַחֵר וְכֵן
כַּיּוֹצֵא בָּזֶה הַרְבֵּה מְאֹד בַּמִּקְרָא
וְכֵן הַמְּסָרְסִים שֶׁהָיוּ מְסָרְסִים
אֶת הַבְּנֵי אָדָם לְשַׁמְּשָׁם בְּבָתֵּי
הַמְּלָכִים וְהַשָּׂרִים וְהַגְּבִירִים
וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַבְּהֵמוֹת
לְהַעֲבִירָם מִן הַזְּכוּרִים וְכֵן הַמְּסָרְסִים
אֶת הָאִילָנוֹת לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַפֵּרוֹת
הַמְּגֻנִּים וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַכְּלָבִים
לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַנְּבִיחָה וְהַנְּשִׁיכָה
וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַשָּׂדוֹת לְהַעֲבִיר
מֵהֶם הַקּוֹצִים וְהַדַּרְדָּרִים וְכֵן הַמְּסָרְסִים
אֶת הַנְּחָלִים לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַדָּגִים
וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַבָּתִּים לְהַעֲבִיר
מֵהֶם הַנְּמָלִים וְהָעַכְבִּישִׁים וְכֵן
הַמְּסָרְסִים אֶת הַכֶּלִי לְהַעֲבִיר מִמֶּנּוּ
הַחֲלוּדָה וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַבְּגָדִים
לְהַעֲבִיר מֵהֶם הָעָשׁ וְכֵן הַמְּסָרְסִים
אֶת הַמִּטָּה לְהַעֲבִיר מִמֶּנָּה הַכָּרְפִּיוֹת
וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַמַּיִם לְהַעֲבִיר
מֵהֶם הַצְּפַרְדְּעִים וְכֵן הַמְּסָרְסִים
אֶת הַיַּיִן לְהַעֲבִיר מִמֶּנּוּ הַחֹמֶץ וְכֵן
הַמְּסָרְסִים אֶת הַשֶּׁמֶן לְהַעֲבִיר מִמֶּנּוּ
הַזֵּיעָה וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַמַּיִם
לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַמְּזִיקִים וְכֵן הַמְּסָרְסִים
אֶת הַמְּזוֹנוֹת לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַמַּזִּיקִים
וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַבְּנֵי אָדָם לְהַעֲבִיר
מֵהֶם הַתַּאֲוָה וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת
הַנְּשִׁים לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַתַּאֲוָה וְכֵן
הַמְּסָרְסִים אֶת הַמִּדּוֹת לְהַעֲבִיר מֵהֶם
הַתַּאֲוָה וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַמַּחֲשָׁבוֹת
לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַמַּחֲשָׁבוֹת הָרָעוֹת
וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַלֵּב לְהַעֲבִיר מִמֶּנּוּ
הַיֵּצֶר הָרָע וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַנְּפָשׁוֹת
לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַחֵטְא וְכֵן הַמְּסָרְסִים
אֶת הַגּוּף לְהַעֲבִיר מִמֶּנּוּ הַמָּוֶת וְכֵן
הַמְּסָרְסִים אֶת הַנְּשָׁמוֹת לְהַעֲבִיר מֵהֶם
הַגֵּיהִנֹּם וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַגּוּף
לְהַעֲבִיר מִמֶּנּוּ הַתּוֹלַעַת וְכֵן הַמְּסָרְסִים
אֶת הַנְּשָׁמוֹת לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַגֵּיהִנֹּם
וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַגּוּף לְהַעֲבִיר
מִמֶּנּוּ הַתּוֹלַעַת וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת
הַנְּשָׁמוֹת לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַגֵּיהִנֹּם
וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת הַגּוּף לְהַעֲבִיר
מִמֶּנּוּ הַתּוֹלַעַת וְכֵן הַמְּסָרְסִים אֶת
הַנְּשָׁמוֹת לְהַעֲבִיר מֵהֶם הַגֵּיהִנֹּם

תַּדְיָן וְיָוָן מְאוּזָל בְּעִזְבוֹנַיִךְ נָתָנוּ כ״ל
עֲשׂוֹת קְדָרָה וְקָנֶה בְּמַעֲרָכֵךְ הָיָה:
כ״ל דְּדָן רְכָלֵתֵךְ בִּבְגְדֵי חֲפֻשָׂה לִרְכָבָה:
עַרָבִ וְכָל נְשִׂיאֵי קֵדָר הֵמָּה סֹחֲרֵי
יָדֵךְ בְּכָרִים וְאֵילִים וְעַתּוּדִים בָּם
סֹחָרֵיִךְ: רְכֻלֵּי שְׁבָא וְרַעְמָה
רְכָלֵיִךְ בְּרֹאשׁ כָּל בֹּשֶׂם וּבְכָל אֶבֶן
יְקָרָה וְזָהָב נָתְנוּ עִזְבוֹנֵךְ: חָרָן
וְכַנֵּה וְעֶדֶן רְכַלֵּי שְׁבָא אַשּׁוּר כִּלְמַד
רְכֻלָּתֵךְ: הֵמָּה רְכָלַיִךְ בְּמִכְלָלִים
בִּגְלוֹמֵי תְכֵלֶת וְרִקְמָה וּבְגַנְזֵי כ
בְּרוֹמִים בְּחַבְלִים חֲבוּשִׁים וַאֲרָזִים
בְּמִרְכֻלָּתֵךְ: אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ
שָׁרוֹתַיִךְ מַעֲרָבֵךְ וַתִּמָּלְאִי וַתִּכָּבְדִי
מְאֹד בְּלֵב יַמִּים: בְּמַיִם רַבִּים הֱבִיאוּךְ
חֲתָרָיִךְ רוּחַ הַקָּדִים שְׁבָרֵךְ
בְּלֵב יַמִּים: הוֹנֵךְ וְעִזְבוֹנַיִךְ מַעֲרָבֵךְ
מַלָּחַיִךְ וְחֹבְלַיִךְ מְחַתִּיקֵי בִדֵּקֵךְ וְעֵרְבֵי
מַעֲרָבֵךְ וְכֹל אַנְשֵׁי מִלְחַמְתֵּךְ אֲשֶׁר־
בָּךְ וּבְכָל קְהָלֵךְ אֲשֶׁר בְּתוֹכֵךְ יִפְּלוּ
בְּלֵב יַמִּים בְּיוֹם מַפַּלְתֵּךְ:
לְקוֹל זַעֲקַת חֹבְלַיִךְ יִרְעֲשׁוּ מִגְרְשׁוֹת
יָרֻדוּ מֵאֳנִיּוֹתֵיהֶם כָּל תֹּפְשֵׂי מִשּׁוֹט
מַלָּחִים כָּל חֹבְלֵי הַיָּם אֶל הָאָרֶץ
יַעֲמֹדוּ: וְהִשְׁמִיעוּ עָלַיִךְ בְּקוֹלָם
וְיִצְעֲקוּ מָרָה וְעָלוּ עָפָר עַל רָאשֵׁיהֶם
בָּאֵפֶר יִתְפַּלָּשׁוּ: וְקָרְחָה
אֵלַיִךְ קָרְחָה וְחָגְרוּ שַׂקִּים וּבָכוּ
אֵלַיִךְ בְּמַר נֶפֶשׁ מִסְפֵּד מָר:

וְיִקְרְשׁוּ עָלַיִךְ מֵרֹט וְיִסְרוּן מֵקֶרֶן וְיֵבוֹן עָלַיִךְ בְּמֵרִיר נֶפֶשׁ וְיַעֲבִרוּן כְּסֹפֵד מְרִירִי:

רְכֻלָּתֵךְ · מִחְתִּי · מְקֻדָּם עַל מִדְיָן · מְקֻדָּם לִמְנוּחָה · מְקֻדָּם לְמִלְחָמָה · שֶׁהוּא כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
לְמַעְלָה וְהִיא מִלַּת הַמְּקוֹם · כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה׳ · וְכֵן בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה׳
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה׳ · וְכֵן

וְיָשְׁלוּן עָלַיִךְ בְּעִנְיְנַיָּא וְיֵילִילוּן עָלַיִךְ בְּיַבָבָא וְיִתְּנוּ עָפָר עַל רֵישֵׁיהוֹן וְיִתְבַּלְבָּלוּן בְּפַלְגוּתָא: וְיִשְׁלְחוּן עָלַיִךְ יָת מָרַת מָרָתָא וְיִבְכּוֹן עָלַיִךְ בְּמָרִירוּתָא יָת מָרַת מָרִירוּתָא: וּבְמִבְכֵּיהוֹן יְקוֹנְנוּן עָלַיִךְ קִינָה וְיֵילִילוּן עָלַיִךְ מָה דְּנָה מִן קָרְתָּא דְּמַלְכָּא דְּצוֹר דְּאִשְׁתֵּיזִיבַת מִן קְרָבָא וְכָעַן אִתְחֲרִיבַת בְּגַוַּת יַמָּא מָה דְּנָה מִן קָרְתָּא דְּמַלְכָּא דְּצוֹר דְּאִשְׁתֵּיזִיבַת מִן קְרָבָא וְכָעַן אִתְחֲרִיבַת בְּגַוַּת יַמָּא

וְנָשְׂאוּ אֹלַיִךְ בְּנֵיהֶם קִינָה וְקוֹנְנוּ עָלַיִךְ כִּי כְּצֹר כִּלְמָה בְּתוֹךְ הַיָּם:

בְּצֵאת עִבוּרַיִךְ מִימִים הִשְׂבַּעַתְּ מְבִיעֵי עִסְּמִיָּא שְׁבָעָה עִסְּמִין מַגָּאִין בְּקִנְיֵי עוּתְרָיִךְ וְנִכְסָךְ בְּאַתְּרָה סְלִיקִי אַרְעָא: וְעַל אִתְקְרֵת וְזַעֲתָא מִסְּקָנָא מִתְרָה לְעִסְּמִיָּא בְּעוּתָא כִּי תֵּיבִ

ואסחרה בה מותקלא
בשוקקא רב יתרון קטילין בגוה
באתיתותי עלה דקטילין בגרמא
מסתער סתור ויקעון ארי אנא יי׳
ולית עוד לבית ישראל מלך
מבאיש ושלטן פעיק בכל כה
מרגיזון ורבוין יתדון וקעון
ארי אנא יי׳ אלהים׃
כדנן אמר יי׳ אלהים רב אכניש
ית בית יעקב מכל עממיא
דאיתנדרו לתמן ואתקדש בהון
לעיני עממיא ואהובון על ארעהון
דיהבית לעבדי ליעקב׃ ויהובון
עלה לרוחצן ויבנון בתין ויצבון
כרמין ויתבון לרוחצן בר אעביד
פורענות דינין בכל דקטין יתהון
מכל דארגיזון וידעון ארי אנא יי
אלההון׃ בכדנא
עשרתא בעשרתא בחדי עבר
לירחא ותהוה פתגם נבואה מן קדם
יי עמי למימר׃ בר אדם קבציל
נבואה על פרעה מלכא דמצרים
ואימליל עלוהי ועל כל מצרים גוחלהו
ואשתבי ותיסר כדנן אמר יי׳ אלהים
הא אנא שלח רומזי עלך פרעה
מלכא דמצרים ואהדר לתנינא
רבא דישרי בגו נהרוותיה וי אמר
דילי כלכותא ואנא כבשיתיה׃
ואתן שירין בלחייך ואקטפל
שלטוני תוקפך עם גינבך וא
ואבטלינך סטל כורכך וירי כל
שלטוני תוקפך עם גינבך ית
תתקטרון׃ וארמשינך למדברא
חך וית כל שלטוני תוקפך על
אפי חקלא תתרמי נבילתך לא
תתגנש ולא תתקבר לחיות ארע
ולעופא דשמיא סכרינך לא
לאישתיצאה׃ וידעון כל יתבי
מצרים ארי אנא יי׳ חלף דאמרו סנאה
לבית ישראל סמך קניא רעיעא׃

ושלחתי בך מותקלא
ותגלל חלל בחוטה בהרב עליהם
בסביב רעיעך כי אני יהוה׃ ולא־
יהיה עוד לבית ישראל סלון כמאיל
וקוץ מכאב מכל סביבותם השאטים
אותם וידעו כי אני אדני יהוה׃
כה אמר אדני יהוה
בקבצי את בית ישראל מן העמים
אשר נפצו בם ונקדשתי בם לעיני
הגוים וישבו על אדמתם אשר
נתתי לעבדי ליעקב׃ וישבו עליה
לבטח ובנו בתים ונטעו כרמים
וישבו לבטח בעשותי שפטים בכל
השאטים אתם מסביבותם וידעו כי
אני יהוה אלהיהם׃
בשנה העשירית בעשרי בשנים
עשר לחדש היה דבר יהוה אלי
לאמר׃ בן אדם שים פניך על
פרעה מלך מצרים והנבא עליו ועל
מצרים כלה׃ דבר ואמרת כה
אמר אדני יהוה הנני עליך פרעה
מלך מצרים התנים הגדול הרבץ
בתוך יאריו אשר אמר לי יארי ואני
עשיתני׃ ונתתי חחיים בלחייך
והדבקתי דגת יאריך בקשקשתיך
והעליתיך מתוך יאריך ואת כל
דגת יאריך בקשקשתיך תדבק׃
ונטשתיך המדברה אותך ואת כל
חית יאריך על פני השדה תפול לא
תאסף ולא תתקבץ לחית הארץ ולעוף
השמים נתתיך לאכלה׃ וידעו
כל ישבי מצרים כי אני יהוה־
היותם משענת קנה לבית ישראל׃

ואסחרה בה מותקלא. כתוב אחד אומר מותקלא וכתוב אחד אומר מותקלא׃ מותקלא לשון מכשול׃ ואסחרה בה מותקלא. כתוב אחד אומר מותקלא וכתוב אחד אומר מותקלא׃ מותקלא לשון מכשול׃ בשוקקא. לשון שוק׃ רב יתרון. כמו רב מכאובים׃ קטילין. חללים׃ בגוה. בתוכה׃ באתיתותי. אביא עליה׃ דקטילין. חללים׃ בגרמא. בתוך גרמיה׃ מסתער. מתגבר׃ סתור. כמו סתר׃ ויקעון. ונופלים׃ ארי אנא יי׳. בשביל שאני יי׳ אמרתי כן׃ ולית עוד לבית ישראל סלון. אין עוד לבית ישראל מי שיסלה לו׃ כמאיל. כמו שנאמר (ישעיה ל) כמאיל פרוץ׃ וקוץ מכאב. אין עוד לבית ישראל קוץ המכאיב׃ מכל סביבותם. מכל אומות שסביבותם׃ השאטים אותם. שהיו שואטים אותם׃ וידעו כי אני אדני יהוה. בשעה שאעשה בהם נקמה׃ בקבצי את בית ישראל. לעתיד לבא׃ מן העמים. מכל המקומות שנתפזרו שם׃ ונקדשתי בם. שיראו שאני עושה להם נסים׃ לעיני הגוים. שיראו כל האומות׃ וישבו על אדמתם. שיחזירם לארצם׃ אשר נתתי לעבדי ליעקב. שנתתי לו׃ וישבו עליה לבטח. בלא מלחמה׃ ובנו בתים. שיחזרו לבנות את חרבותיהם׃ ונטעו כרמים. שיחזרו לנטוע׃ וישבו לבטח. בלא מלחמה׃ בעשותי שפטים. שאעשה בהם נקמה׃ בכל השאטים אתם. בכל האומות שסביבותם׃ וידעו כי אני יהוה אלהיהם. שאני נקמתי בהם׃ בשנה העשירית. לגלות יהויכין׃ בעשרי בשנים עשר לחדש. לגלות צדקיהו׃ היה דבר יהוה אלי לאמר. יחזקאל׃ בן אדם שים פניך על פרעה מלך מצרים. נבואה זו נאמרה לו בשנת עשתי עשרה לגלות יהויכין׃ והנבא עליו ועל כל מצרים. ואף על פי שלא נאמרה נבואה זו אלא על פרעה׃ דבר ואמרת כה אמר אדני יהוה. אמור לו׃ הנני עליך פרעה מלך מצרים התנים הגדול. אני מכה אותך׃ התנים. כמו תנין׃ הרבץ בתוך יאריו. שוכב׃ אשר אמר לי יארי ואני עשיתני. שאמר לי׃ ואני עשיתני׃ ונתתי חחיים בלחייך. כמו שעושין לדגים׃ והדבקתי דגת יאריך בקשקשתיך. כל דגה שהיא דבוקה בקשקשת אמה׃ והעליתיך מתוך יאריך. כשיעלה מים׃ ואת כל דגת יאריך בקשקשתיך תדבק. כל דגה שהיא דבוקה בקשקשת אמה׃ ונטשתיך המדברה אותך. אשליכך׃ ואת כל חית יאריך על פני השדה תפול. כל חיה שהיא דבוקה בקשקשת אמה׃ לא תאסף ולא תתקבץ. לא יעשו לך לא קבורה ולא הספד׃ לחית הארץ ולעוף השמים נתתיך לאכלה. לכל חיה ועוף׃ וידעו כל ישבי מצרים כי אני יהוה. כשאעשה בהם נקמה׃ היותם משענת קנה לבית ישראל. כשהיו ישראל נשענים עליהם׃ כתפשם בך בכפך תרוץ ובקעת להם כל כתף והשענם עליך תשברי והעמדת להם כל מתנים׃
לכן כה אמר אדני יהוה
הנני מביא עליך חרב והכרתי ממך
אדם ובהמה׃ והיתה ארץ מצרים
לשממה וחרבה וידעו כי אני יהוה
יען אמר יאר לי ואני עשיתי׃
לכן הנני אליך ואל יאריך ונתתי
את ארץ מצרים לחרבות חרב
שממה ממגדל סבנה ועד גבול כוש׃
לא תעבר בה רגל אדם ורגל בהמה
לא תעבר בה ולא תשאכאבעים
שנה׃ ונתתי את ארץ מצרים
שממה בתוך ארצות נשמות ועריה
בתוך ערים מחרבות תהיינה שממה
ארבעים שנה והפצתי את מצריים
בגוים והרותים בארצות׃
כי כה אמר אדני יהוה
מקץ ארבעים שנה אקבץ את מצריים
מן העמים אשר נפצו שמה׃
ושבתי את שבות מצרים והשבתי
אתם ארץ פתרוס על ארץ מכורתם
והיו שם ממלכה שפלה׃
מן הממלכות תהיה שפלה ולא־
תתנשא עוד על הגוים והמעטתים
לבלתי רדות בגוים׃ ולא יהיה־
עוד לבית ישראל למבטח מזכיר
עון בפנותם אחריהם וידעו כי אני
אדני יהוה׃
ויהי בעשרים ושבע שנה בראשון
באחד לחדש היה דבר יהוה אלי
לאמר׃ בן אדם נבוכדראצר
מלך בבל העביד את חילו עבדה־
גדלה אל כל ראש מקרח וכל־
כתף מרוטה ושכר לא היה לו ולחילו
מעבדה אשר עבד עליה׃

ברזתם בך בכפך תרוץ ובקעת להם כל כתף והשענם עליך תשברי והעמדת להם כל מתנים׃
לכן כה אמר אדני יהוה
הנני מביא עליך חרב והכרתי ממך
אדם ובהמה׃ והיתה ארץ מצרים
לשממה וחרבה וידעו כי אני יהוה
יען אמר יאר לי ואני עשיתי׃
לכן הנני אליך ואל יאריך ונתתי
את ארץ מצרים לחרבות חרב
שממה ממגדל סבנה ועד גבול כוש׃
לא תעבר בה רגל אדם ורגל בהמה
לא תעבר בה ולא תשב ארבעים
שנה׃ ונתתי את ארץ מצרים
שממה בתוך ארצות נשמות ועריה
בתוך ערים מחרבות תהיינה שממה
ארבעים שנה והפצתי את מצריים
בגוים והרותים בארצות׃
כי כה אמר אדני יהוה
מקץ ארבעים שנה אקבץ את מצריים
מן העמים אשר נפצו שמה׃
ושבתי את שבות מצרים והשבתי
אתם ארץ פתרוס על ארץ מכורתם
והיו שם ממלכה שפלה׃
מן הממלכות תהיה שפלה ולא־
תתנשא עוד על הגוים והמעטתים
לבלתי רדות בגוים׃ ולא יהיה־
עוד לבית ישראל למבטח מזכיר
עון בפנותם אחריהם וידעו כי אני
אדני יהוה׃
ויהי בעשרים ושבע שנה בראשון
באחד לחדש היה דבר יהוה אלי
לאמר׃ בן אדם נבוכדראצר
מלך בבל העביד את חילו עבדה־
גדלה אל כל ראש מקרח וכל־
כתף מרוטה ושכר לא היה לו ולחילו
מעבדה אשר עבד עליה׃

באיתבזיתותון בר בזיר מלך תקיף
תרי סטר ויבטי בירת רוחצניהון
ויכאיבקמכבותהון עלך תתבר ותלא
תהוי לתון לבית סומכהון׃
לכן כה אמר אדני יהוה
הנני מביא עליך חרב והכרתי ממך
אדם ובהמה׃ והיתה ארץ מצרים
לשממה וחרבה וידעו כי אני יהוה
יען אמר יאר לי ואני עשיתי׃
לכן הנני אליך ואל יאריך ונתתי
את ארץ מצרים לחרבות חרב
שממה ממגדל סבנה ועד גבול כוש׃
לא תעבר בה רגל אדם ורגל בהמה
לא תעבר בה ולא תשב ארבעים
שנה׃ ונתתי את ארץ מצרים
שממה בתוך ארצות נשמות ועריה
בתוך ערים מחרבות תהיינה שממה
ארבעים שנה והפצתי את מצריים
בגוים והרותים בארצות׃
כי כה אמר אדני יהוה
מקץ ארבעים שנה אקבץ את מצריים
מן העמים אשר נפצו שמה׃
ושבתי את שבות מצרים והשבתי
אתם ארץ פתרוס על ארץ מכורתם
והיו שם ממלכה שפלה׃
מן הממלכות תהיה שפלה ולא־
תתנשא עוד על הגוים והמעטתים
לבלתי רדות בגוים׃ ולא יהיה־
עוד לבית ישראל למבטח מזכיר
עון בפנותם אחריהם וידעו כי אני
אדני יהוה׃
ויהי בעשרים ושבע שנה בראשון
באחד לחדש היה דבר יהוה אלי
לאמר׃ בן אדם נבוכדראצר
מלך בבל העביד את חילו עבדה־
גדלה אל כל ראש מקרח וכל־
כתף מרוטה ושכר לא היה לו ולחילו
מעבדה אשר עבד עליה׃

לכן מבוארה הוא׳ משלוח. לשלח עמו לי. תחת כרע לשלח עמו לי היה מסתכל וקרא לבית ישראל ולך לתן פתחון פה לשונאי לבית ישראל ולך לתן פתחון פה לשונאי לפי שהיה מסתכל בכרע ואמר לשלח עמו לי. מנחיר רשי׳ בלשון הקודש. ולפי שהיה מסתכל בכרע ואמר לשלח עמו לי היה הולך לעמיתו ולא היה לו לומר לו כן אלא

ושברתי את זרעתיו. חזקיה לשון הכתפה. וחזקתי מטל על ארמו מכתפתיו ולא יחד סיחרו לתת סיחרו בכתף כדי שלא יוכל לנענע. כבר פירשתיו בעל פה ואיה חזקיקי. לשון חזקה. כמו חזקי ואמצי. מטלי. כלים שמטילין עליהם משא. ואשברנו. כמו ושברתי את זרעתיו. ונפלו. לא יוכל לעמוד. ואתקוממה. כמו ואקומם את מפלתו. ואתקוממה. כמו ואקומם את מפלתו. ואתקוממה. כמו ואקומם את מפלתו

וַיְהִי קְהִלָּה סְבִיבוֹת קְבֻרָתָה כְּלֹם חֲלָלִים נֹפְלִים בְּחָרֶב אֲשֶׁר נָתְנוּ חִתִּית בְּאֶרֶץ חַיִּים׃ שָׁם עִילֹם וְכָל הֲמוֹנָהּ סְבִיבוֹת קִבְרָתָהּ כֻּלָּם חֲלָלִים הַנֹּפְלִים בְּחָרֶב אֲשֶׁר יָרְדוּ עֲרֵלִים אֶל אֶרֶץ תַּחְתִּיּוֹת אֲשֶׁר נָתְנוּ חִתִּיתָם בְּאֶרֶץ חַיִּים וַיִּשְׂאוּ כְלִמָּתָם אֶת יוֹרְדֵי בוֹר׃ בְּתוֹךְ חֲלָלִים נָתְנוּ מִשְׁכָּב לָהּ עִם כָּל הֲמוֹנָהּ סְבִיבוֹתֶיהָ קִבְרֹתֶיהָ כֻּלָּם עֲרֵלִים חֲלָלֵי חָרֶב כִּי נָתְנוּ חִתִּיתָם בְּאֶרֶץ חַיִּים וַיִּשְׂאוּ כְלִמָּתָם אֶת יוֹרְדֵי בוֹר בְּתוֹךְ חֲלָלִים נִתָּן׃ שָׁם מֶשֶׁךְ תֻּבַל וְכָל הֲמוֹנָהּ סְבִיבוֹתֶיהָ קִבְרֹתֶיהָ כֻּלָּם עֲרֵלִים מְחֻלְלֵי חָרֶב כִּי נָתְנוּ חִתִּיתָם בְּאֶרֶץ חַיִּים׃ וְלֹא יִשְׁכְּבוּ אֶת גִּבּוֹרִים נֹפְלִים מֵעֲרֵלִים אֲשֶׁר יָרְדוּ שְׁאוֹל בִּכְלֵי מִלְחַמְתָּם וַיִּתְּנוּ אֶת חַרְבוֹתָם תַּחַת רָאשֵׁיהֶם וַתְּהִי עֲוֹנֹתָם עַל עַצְמוֹתָם כִּי חִתִּית גִּבּוֹרִים בְּאֶרֶץ חַיִּים׃ וְאַתָּה בְּתוֹךְ עֲרֵלִים תִּשָּׁבֵר וְתִשְׁכַּב אֶת חֲלִלֵי חָרֶב׃ שָׁמָּה אֱדוֹם מְלָכֶיהָ וְכָל נְשִׂיאֶיהָ אֲשֶׁר נִתְּנוּ בִגְבוּרָתָם אֶת חֲלִלֵי חָרֶב וְיִשְׁכְּבוּ אֶת עֲרֵלִים יוֹרְדֵי בוֹר׃ שָׂרֵי צָפוֹן כֻּלָּם וְכָל צִידֹנִי אֲשֶׁר יָרַד עִם חֲלָלִים בְּבָשְׁתּוֹ מִגְּבוּרָתוֹ וַיִּשְׁכְּבוּ עֲרֵלִים אֶת חַרְבֵי חָרֶב וַתִּשָּׂא עֲוֹנָתָם עַל עַצְמוֹתָם כִּי חִתִּית גִּבּוֹרִים הָיְתָה בְּאֶרֶץ חַיִּים׃ וְאַתָּה בְּתוֹךְ עֲרֵלִים תִּשָּׁבַר וְתִשְׁכַּב אֶת עֲרֵלִים חַלְלֵי חָרֶב׃ פַּרְעֹה וְכָל הֲמוֹנוֹ נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃

רש"י

ויהי קהלה סביבות קברתה כלם חללים נפלים בחרב אשר נתנו חתיתם בארץ החיים. תוספתא ס"פ אין מוכרין. שם סתם יעקב. ישראל אשר נתנו חתיתם בארץ החיים. ואין חללים אלו אשר נפלו בחרב ישראל אלא אומות העולם שנתנו חתיתם בארץ החיים בישראל. ושמא תאמר הרי הם מתים ואינם יכולים להזיק ת"ל כי נתנו חתיתם בארץ החיים. ושמא תאמר הרי הם בגיהנם ת"ל וישאו כלמתם את יורדי בור. ושמא תאמר הרי הם בגיהנם ואינם יכולים לצאת ת"ל בתוך חללים נתנו

ובראשרית לרשיעא קבת תמות ושב
ויחוב כולו ויעביד דין וקשוט
ויבו׳ שיבו ויהב רשיעא ויולא
לחיים בגזירת ניתיב ולית גרים
ולא למעבד שבר מתא ידוי ולא
יסות׳ כל חובוהי דחב לא יהבון
ליה דין וקשוט עבד וכו׳ מתא
חייתא׳ ויבעי עמך לא
מתקנן לנא אורחתהון דלהון לא
ואינון אורחתהון דילהון לא
תקנן׳ גבי חוב ומאה סגיהיתיה
ויעביד שקר ויסות בדמין׳ וגבי
יחוב רשיעא מחוב׳ ויעביד דין
וקשוט הכי עלויהון הוא מתקנין׳
ואמרתון לא מתקנין לנא אורחת
טובא דיי׳ אינש מאורחתיה איתפרע
מבנון בית ישראל׳

ויהוה בחדתא עקרי שנין ל
בעשרי׳ את בתרתא לירחא
לגלותנא בתקשא לירמיא ל
לימתנבא אתא לגו מקטרגיא
מירושלם למימר אתרעת קדמיא כ
ובתושח סנקדם יי׳ חזת עיטי ג
ברמשא קדם מתי משכוקנא ופתח
ירי פומי עד מיתי לוותי בצפרא
ואיתחנת פומי ולא שתקית עוד׳

ויהות פתגם נבואת ד
סן קדם יי׳ עיטי למימר׳ בר אדם
יתבי תוך בתא תאיל על ארעא
וישראל אמרין למימר דין עוד
אברהם ופלגא וירית ית ארעא
ואנחנא סגיאין לנא יתיבא ארעא
לסיורתה׳

בכן ה
איכר לחון בדנן באמר יי׳ אלהים
על דם זבי אתון אכלין ועיניכון
נשתון זקפין לפולחן טעוותכון ו
דם זכאי נאתון אשדין ואתרעא
אתון קנסין לסיורתה ואיתחנתון
על תוקפיכון עבדתון ומזעזעא
ונבר ית איתת חבריה מיסבון ו
וארעא אתון קנסין לסיורתה׳

בדנן אמר יי׳ אלהים קיים אנא אם ז
לאוי בגבלא בגבלא תקפלון
ודיי על אפי בבא לחיתא סטרתית
לשיציותהון ודי בסגיעא וב
ובכפרגיא במותא יסותון׳

ואיתן ית ארעא לצדי ואשיזבנה ח
ובטיל יקר הוקפה וחדות סגדי
ישראל סבלי עדי׳ וידעון ארי
אנא יי׳ בגברא דית ארעא לגדו
ואשיזבנה על כל דזנעבדון ודנעבדון׳

ובאסרית לרשיעא קבת תמות ושב ט
מחטאתו ועשה משפט ורגדקה׳
חבל ישיב רשיעא גוזלה ישלם בחקות י
החיים ילך ללחץ עשות׳ עול חיו
יחיה לא ימות׳ כל חטאתו אשר יא
חטא לא יזכרו לו משפט רגדקה
עשה חיו יחיה׳ ואמרו בני עמך יב
לא יתקן דרך אדני והמה דרכם לא
יתקן׳ בשוב צדיק מצדקתו ועשה יג
עולתה בהם׳ ובשוב רשע יד
מרשעתו ועשה משפט וצדקה
עליהם הוא יחיה׳ ואמרתם לא טו
יתקן דרך אדני איש כדרכיו אשפוט
אתכם בית ישראל׳

ויהי בשתי עשרה שנה א
בעשרי בחמשה לחדש לגלותנו
בא אלי הפליט מירושלם לאמר
הכתה העיר׳ ויי׳ יהוה היתה אלי ב
בערב לפני בוא הפליט ויפתח את־
פי עד־בא אלי בבקר ויפתח פי ולא
נאלמתי עוד׳

ויהי דבר־יהוה אלי לאמר׳ בן ג
אדם שבי החרבות האלה על אדמת
ישראל אמרים לאברהם אחד היה
אברהם וירש את־הארץ ואנחנו
רבים לנו נתנה הארץ למורשה׳

לכן אמר אלהים ה
אמר אדני יהוה על הדם תאכלו
ועיניכם תשאו אל גלוליכם ודם
תשפכו והארץ תירשו׳ עמדתם
על־חרבכם עשיתם התועבה ואיש
את־אשת רעהו טמאתם והארץ
תירשו׳ כה תאמר
אלהים כה אמר אדני יהוה חי־אני
אם־לא אשר בחרבות בחרב יפלו
והאשר על־פני השדה לחית נתתיו
לאכלה והאשר במצדות ובמערות
בדבר ימותו׳ ונתתי את־הארץ
שממה ומשמה׳ ושבתה גאון עזה
ושממו הרי ישראל מאין עובר׳
וידעו כי־אני יהוה בתתי את־הארץ
שממה ומשמה׳ על כל־תועבתם
אשר עשו׳

רשי׳

ובראשרית לרשיעא קבת תמות ושב ט
מחטאתו ועשה משפט ורגדקה׳
חבל ישיב רשיעא גוזלה ישלם בחקות י
החיים ילך ללחץ עשות׳ עול חיו
יחיה לא ימות׳ כל חטאתו אשר יא
חטא לא יזכרו לו משפט רגדקה
עשה חיו יחיה׳ ואמרו בני עמך יב
לא יתקן דרך אדני והמה דרכם לא
יתקן׳ בשוב צדיק מצדקתו ועשה יג
עולתה בהם׳ ובשוב רשע יד
מרשעתו ועשה משפט ורגדקה
עליהם הוא יחיה׳ ואמרתם לא טו
יתקן דרך אדני איש כדרכיו אשפוט
אתכם בית ישראל׳

ויהי בשתי עשרה שנה א
בעשרי בחמשה לחדש לגלותנו
בא אלי הפליט מירושלם לאמר
הכתה העיר׳ ויי׳ יהוה היתה אלי ב
בערב לפני בוא הפליט ויפתח את־
פי עד־בא אלי בבקר ויפתח פי ולא
נאלמתי עוד׳

ויהי דבר־יהוה אלי לאמר׳ בן ג
אדם שבי החרבות האלה על אדמת
ישראל אמרים לאברהם אחד היה
אברהם וירש את־הארץ ואנחנו
רבים לנו נתנה הארץ למורשה׳

לכן אמר אלהים ה
אמר אדני יהוה על הדם תאכלו
ועיניכם תשאו אל גלוליכם ודם
תשפכו והארץ תירשו׳ עמדתם
על־חרבכם עשיתם התועבה ואיש
את־אשת רעהו טמאתם והארץ
תירשו׳ כה תאמר
אלהים כה אמר אדני יהוה חי־אני
אם־לא אשר בחרבות בחרב יפלו
והאשר על־פני השדה לחית נתתיו
לאכלה והאשר במצדות ובמערות
בדבר ימותו׳ ונתתי את־הארץ
שממה ומשמה׳ ושבתה גאון עזה
ושממו הרי ישראל מאין עובר׳
וידעו כי־אני יהוה בתתי את־הארץ
שממה ומשמה׳ על כל־תועבתם
אשר עשו׳

רשי׳

ואתה בן־אדם בני עמך ג
הנדברים בך אצל הקירות ובפתחי
הבתים ודבר־זה את־אחד איש את־
אחיו לאמר באו־נא ושמעו מה־
דבר היצא מאת יהוה׳ ויבואו ד
אליך כמבוא עם וישבו לפניך עמי
ושמעו את־דבריך ואותם לא יעשו
כי עגבים בפיהם המה עשים אחרי
בצעם לבם הלך׳ והנך להם כשיר ו
עגבים יפה קול ומטב נגן ושמעו
את־דבריך ועשים איננם אותם׳
ובבאה הנה באה ויודעו כי נביא היה ז
בתוכם׳

ויהי דבר ח
יהוה אלי לאמר׳ בן־אדם הנבא על־
רועי ישראל הנבא ואמרת אלהם
לרועים כה־אמר אדני יהוה הוי רעי
ישראל אשר היו רועים אותם הלוא
הצאן ירעו הרועים׳ את־החלב ג
תאכלו ואת־העמר תלבשו הבריאה
תזבחו הצאן לא תרעו׳ את־ ד
הנחלות לא אזקתם ואת־החולה
לא רפאתם ולשברת לא חבשתם
ואת־הנדחת לא השבתם ואת־
האבדת לא בקשתם ובחזקה רדיתם
אתם ובפרך׳ ותפזינה מבלי ה
רועה ותהיינה לאכלת לכל־חית
השדה ותפזר צאני על־כל־ ו
הרי ועל כל־גבעה רמה ועל־כל־
פני הארץ נפצה צאני ואין דורש
ואין מבקש׳

לכן רועים שמעו את־דבר יהוה׳ ח
חי־אני נאם־אדני יהוה אם־לא יען
היות צאני לבז ותהיינה צאני
לאכלה לכל־חית השדה מאין רועה
ולא דרשו רועי את־ צאני וירעו
הרועים אותם ואת־צאני לא רעו׳
לכן הרועים שמעו דבר־יהוה׳

ואתה בן־אדם בני עמך ודברו בם ל
וסיפר כרתיליא וברתעויא בתיא
ויסלול תר עסתי גבר ירע אחוהי
למיכר אחתא כען ושמעון מה פ
פתגמא דנפק מן קדם יי׳ ויתון
עלך כסתי גברין תלמידין ויתבון
קדמך עמי וישמעין ית פיתגמך
ויתהון לא יעבדון ארי תול עבדא
בפומהון אינון עבדין בתר ממון
אונקהון לבתון טעי׳ והא את
לדרון כיסר אבובין רבקים קלית
ומוטב לנגנא וישמעין ית פתגמך
ולא־עבדהון לית אינון עבן׳

וכדיתיה הא אתיא ויתעון ארי נביא חות ביניהון׳

והות פתגם נבואת סן קדם יי׳ א
עיטי למימר׳ בר אדם איתנבי ב
על פרנסי ישראל איתנבי ואימר
לחון לפרנסיא כרנין אמר יי׳ אילהן
ווי על פרנסיא דישראל דרזנון
מפרנסין נפשהון חלא לפרנסא
עמא איתסניאו פרנסיא׳ ית ג
שובא אתון אכלין ועבר נקי אתון
לבשין פטישיא אתון נכסין עמא
ליתיתון מפרנסין׳ ית דאביא ד
לא תקיפתון ולית קיפא לא
אסיתון ותחבריא לא אתברתון ית
דאיטלטל לא אתיתון וית
דאבדו לא בעיתון ובתוקפא
פלחתון בהון ובקשיו׳ ואתבדרו ה
מכלי פרנסא ואתסטרו לאשתצאה
לכל חיות עמיא ואיטלטלו׳

טעו עמי בכל טוריא ועל כל ו
רמא מטלנא ועל כל אפי ארעא
איתבדרו עמי ולית דתבע ולית
דבעי׳ בכן פרנסין קבילו ית ז
פתגמא דיי׳ קיים אנא אמר יי׳
אלהים באם לא חלף ודחו עמי
לביזא ואיתסטרו עמי לאישתצאה
לכל חיות עמיא ופרנסיא עמי ח
ולא תבעו פרנסיא ית עמי ופ
פרנסיו פרנסיא ית נפשהון וית
עמי לא פרנסיו׳ בכן פרנסיא ט
קבילו פתגמא דיי׳

כה אמר יי אלוהים זאת אנא שלוח
רוחי על פרנסיא ואתבע מיניה עמי
סירדון ואיבטלון מלפרנסיא
עמא ולא יסרנסון עוד פרנסיא
ונשיהון ואשזיב עמי מידהון ולא
יתסברון כידהון לאישתעיותא׃
ארי כדין אמר יי
אלוהים והא אנא מיתגלי ואיתבע
ית עמי ואבקרינון׃ כנפא דמבקר
רעיא עדריה ביומא דהוי בגו עניה
וסמרית לרחון מן אבקר ית עמי
ואשזיב יתהון מכל אתריא דו
דאיתבדרו לתמן ביום ענינא וא
ואסוטינא׃ ואפיקינון מבניי
עממיא ואכנשינון מן מדינתא
ואעילינון לארעהון ואפרנסנון
על טורי ישראל בפציידיא ובכל
מותבי ארעא׃ בפירנסה טב
אפרנסון ירחון ובטור קודישא
דישראל יהיבת משיריהון תמן
ישרון בביר ריעי ויפרנסון טב
תפרנסון על טורי ישראל׃ אנא
אפרנסית עמי ואנא אשקינון
לרחמון אמר יי אלוהים׃ ית
דאבדו אתבע ויתאיסתרו אתיב
ולתבירא אצמור ולמרעיא
אסוגר ית דשמינא וית תקיפא
אשיצי ואפרנסנון עמי בדינא׃
ואתון עמי כדין אמר יי אלוהים הא
אנא דאין בין גבר לגבר לחמשיא
ולחיביא׃ המעט לכון דפרנסתם
טב אתון מתפרנסין ומותר פ
פרסטכון דישלין ברישיכון ומשתי
מתקן אתון שתין ית מתרעא ב
ברישיכון אתון וישיין׃ ועמי
סותרי מיכל שמשכון אפיהון ומותר
מישתי שמשכון שתין׃
לכן כדין אמר יי אלוהים
להון והא אנא מיתגלי ואידין בין
גבר עתיר ובין גבר מסכן׃ ולף
דברשע ובדרע ותקמון ותטקפא
תברתון כל כאיביא עד דבדרתון
שתון לביני חיתיניא׃ ואפרוק
לעמי ולא תסכרון עוד לביניא
ואידין בין גבר לגבר׃ ואקים
עלויהון פרנסא חד ויפרנס יתהון ית
ית דוד עבדי הוא יפרנס יתהון
והוא יהי להון לפרנס׃

כה אמר ארני יהוה הנני אל הרעים
ודרשתי את צאני מידם והשבתים
מרעות צאן ולא ירעו עוד הרעים
אותם והצלתי צאני מפיהם ולא־
תהיינה להם לאכלה׃
כי כה אמר ארני יהוה הנני
ודרשתי את צאני ובקרתים׃
כבקרת רעה עדרו ביום היותו בתוך
צאנו נפרשות כן אבקר את צאני
והצלתי אתם מכל המקומת
אשר נפצו שם ביום ענן וערפל׃
והוצאתים מן העמים וקבצתים מן
הארצות והביאותים אל אדמתם
ורעיתים אל הרי ישראל באפיקים
ובכל מושבי הארץ׃ בדשה טוב
ארעה אנם ובהרי רום ישראל
יהיה נוחם שם ורבצנה בנוה טוב
ומרעה שמן תרעינה אל הרי ישראל
׃ אני ארעה צאני ואני ארביץ נאם
ארני יהוה׃ את האבדת אבקש
ואת הנדחת אשיב ולנשברת אחבש
ואת החולה אחזק ואת השמנה
ואת החזקה אשמיד ארעננה במשפט
׃ ואתנה צאני כה אמר ארני יהוה
הנני שפט בין שה לשה לאילים
ולעתודים׃ המעט מכם המרעה
הטוב תרעו ויתר מרעיכם תרמסו
ברגליכם ומשקע מים תשתו ואת־
הגותרים ברגליכם תרפשון׃
ואצני מרמס רגליכם תרעינה
ומרפש רגליכם תשתינה׃
לכן כה אמר ארני יהוה
אליהם הנני אני ושפטתי בין שה
בריה ובין שה שחרזה׃ יען בצד
ובכתף תהדפו ובקרניכם תנגחו
כל החלושות עד אשר הפיצותם
אותנה אל החוצה׃ והושעתי
לצאני ולא תהיינה עוד לבז
ושפטתי בין שה לשה׃
והקימתי עליהם רעה אחד ורעה
אתהן את עבדי דויד הוא ירעם
אותם והוא יהיה להם לרעה׃

את אחיו ויאמר להם כה אמר ארני יהוה הנני לוקח את בני ישראל מבין הגוים אשר הלכו שמה וקבצתים מסביב והביאתים אל אדמתם והשבתים לגוי אחד בארץ על ההרים ומלך אחד יהיה להם לכולם ולא יחלקו עוד לשני גוים ולא יפלגו עוד לשני ממלכות ולא יטמאו עוד בגלוליהם ובשקוציהם ובכל פשעיהם והושעתי אותם מכל מושבותם אשר חטאו בהם וטהרתי אותם והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים ועבדי דוד מלך עליהם ורועה אחד יהיה לכולם ובמשפטי ילכו וחקותי ישמרו ועשו אותם׃ וישבו על הארץ אשר נתתי לעבדי ליעקב אשר ישבו בה אבותיכם וישבו עליה הם ובניהם ובני בניהם עד עולם ודוד עבדי נשיא להם לעולם׃ וכרתי להם ברית שלום ברית עולם תהיה אותם והנתים והרביתים ונתתי את מקדשי בתוכם לעולם׃ והיה משכני עליהם והייתי להם לאלהים והם יהיו לי לעם׃ והיו הגוים לדעת כי אני יהוה מקדש את ישראל בהיות מקדשי בתוכם לעולם׃ ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ בן אדם שים פניך על דרך שעיר והנבא עליו׃ ואמרת לו כה אמר ארני יהוה הנני אליך הר שעיר ונטיתי ידי עליך ונתתיך שממה ושממה׃ עריך החרבה אשים שממה ואתה שממה תהיה וידעת כי אני יהוה׃ יען היות לך איבת עולם ותגר את בני ישראל על ידי חרב בעת אידם בעת עון קץ׃ לכן חי אני נאם ארני יהוה כי לדם אעשך ודם ירדפך אם לא לדם שנאת ודם ירדפך׃ ונתתי את הר שעיר לשממה ושממה והכרתי ממנו עבר ושב׃ ומלאתי את הריו חלליו גבעותיך וגיאותיך וכל אפיקיך חללי חרב יפלו בהם׃ שממות עולם אתנך ועריך לא תשבנה וידעתם כי אני יהוה׃ יען אמרך שתים גוים ושתי הארצות לי תרשנה ואנחנו יי שמה׃ לכן חי אני נאם ארני יהוה ועשיתי כאפך וכקנאתך אשר עשית משנאתם בם ונודעתי בהם כאשר אתך אשפוט׃ וידעת כי אני יהוה שמעתי את כל נאצותיך אשר אמרת על הרי ישראל לאמר שוממו לנו נתנו לאכלה׃ ותגדילו על פי לרוב עליכם ואני שמעתי׃ כה אמר ארני יהוה כשמחת כל הארץ משמה אעשה לך׃ כאשר שמחת לנחלת בית ישראל כי שממה כן עשיתי לך הר שעיר וכל אדום כלה וידעו כי אני יהוה׃

ואתה בן אדם התנבא על ההרים ואמר הרי ישראל שמעו דבר יהוה׃ כה אמר ארני יהוה יען אמר האויב עליכם האח ובמות עולם נהיתה לנו׃ לכן הנבא ואמר כה אמר ארני יהוה יען בשמם ובלעו אתכם מסביב להיותכם מורש לשארית הגוים ותעלו על שפת לשון ודבת עם׃ לכן הרי ישראל שמעו דבר ארני יהוה כה אמר ארני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגאיות ולחרבות השממות ולערים הנעזבות אשר היו לבז ולקלסת לשארית הגוים אשר סביב׃ לכן כה אמר ארני יהוה אם לא באש קנאתי דברתי על שארית הגוים ועל אדום כלה אשר נתנו את ארצי להם לירשה בשמחת כל לבב בשאט נפש למען מגרשה לבז׃ לכן הנבא על אדמת ישראל ואמרת להרים ולגבעות לאפיקים ולגאיות כה אמר ארני יהוה הנני בקנאתי ובחמתי דברתי יען כלמות הגוים נשאתם׃ לכן כה אמר ארני יהוה אני נשאתי את ידי אם לא הגוים אשר סביבותיכם המה כלמתם תשאנה׃ ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא׃ כי הנני אליכם ופניתי אליכם ונעבדתם והזרעתי עליכם אדם כל בית ישראל כלה וישבו הערים ונבנו החרבות׃ והרביתי עליכם אדם ובהמה ופרו ורבו והושבתי אתכם כקדמותיכם והטבתי מראשתיכם והידעתי כי אני יהוה׃ והולכתי עליכם אדם את עמי ישראל וירשוך והיית להם לנחלה ולא תוסיף עוד לשכלם׃ כה אמר ארני יהוה יען אמרים לכם אדמת אדם אכלת ומגוי שכלת׃ לכן אדם לא תאכלי עוד ומגוי לא תשכלי עוד נאם ארני יהוה׃ ולא אשמיע עוד אליך בשת הגוים ומגוי לא תשאי עוד ומגוי לא תכשלי עוד נאם ארני יהוה׃ ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ בן אדם בית ישראל יושבים על אדמתם וטמאו אותה בדרכם ובעלילותם כנדת הטמאה היתה דרכם לפני׃ ואשפך חמתי עליהם על הדם אשר שפכו על הגלוליהם טמאוה׃ ואפיצם בגוים ויזרו בארצות כדרכם וכעלילותם שפטתים׃ ויבוא אל הגוים אשר באו שמה ויחללו את שם קדשי באמר להם עם יי אלה ומארצו יצאו׃ ואחמל על שם קדשי אשר חללו בית ישראל בגוים אשר באו שמה׃ לכן אמר לבית ישראל כה אמר ארני יהוה לא למענכם אני עושה בית ישראל כי אם למען שם קדשי אשר חללתם בגוים אשר באתם שמה׃ וקדשתי את שמי הגדול המחלל בגוים אשר חללתם בתוכם וידעו הגוים כי אני יהוה נאם ארני יהוה בהקדשי בכם לעיניהם׃ ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות והבאתי אתכם אל אדמתכם׃ וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם׃ ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם והסרתי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר׃ ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחקותי תלכו ומשפטי תשמרו ועשיתם׃ וישבתם בארץ אשר נתתי לאבותיכם והייתם לי לעם ואני אהיה לכם לאלהים׃ והושעתי אתכם מכל טמאותיכם וקראתי אל הדגן והרביתי אתו ולא אתן עליכם רעב׃ והרביתי את פרי העץ ותנובת השדה למען אל תקחו עוד חרפת רעב בגוים׃ וזכרתם את דרכיכם הרעים ומעלליכם אשר לא טובים ונקטתם בפניכם על עונותיכם ועל תועבותיכם׃ לא למענכם אני עושה נאם ארני יהוה יודע לכם בשו והכלמו מדרכיכם בית ישראל׃ כה אמר ארני יהוה ביום טהרי אתכם מכל עונותיכם והושבתי את הערים ונבנו החרבות׃ והארץ הנשמה תעבד תחת אשר היתה שממה לעיני כל עובר׃ ואמרו הגוים אשר יותרו סביבותיכם ידעתי אני יהוה בנויתי הנהרסות נטעתי הנשמה אני יהוה דברתי ועשיתי׃ כה אמר ארני יהוה עוד זאת אדרש לבית ישראל לעשות להם ארבה אדם כצאן׃ כצאן קדשים כצאן ירושלים במועדיה כן תהיינה הערים הנשמות מלא צאן אדם וידעו כי אני יהוה׃ היתה עלי יד יהוה ויוצאני ברוח יהוה ויניחני בתוך הבקעה והיא מלאה עצמות׃ והעבירני עליהם סביב סביב והנה רבות מאד על פני הבקעה והנה יבשות מאד׃ ויאמר אלי בן אדם התחיינה העצמות האלה ואמר ארני יהוה אתה ידעת׃ ויאמר אלי הנבא על העצמות האלה ואמר אליהם עצמות היבשות שמעו דבר יהוה׃ כה אמר ארני יהוה לעצמות האלה הנה אני מביא בכם רוח וחייתם׃ ונתתי עליכם גדים והעלתי עליכם בשר וקרמתי עליכם עור ונתתי בכם רוח וחייתם וידעתם כי אני יהוה׃ והנבאתי כאשר צויתי ויהי כהנבאי והנה רעש ותקרבו עצם אל עצמו׃ וראיתי והנה עלה עליהם גדים ובשר עלה ויקרם עליהם עור מלמעלה ורוח אין בהם׃ ויאמר אלי הנבא אל הרוח הנבא בן אדם ואמרת אל הרוח כה אמר ארני יהוה מארבע רוחות באי הרוח ופיחי בהרוגים האלה ויחיו׃ והנבאתי כאשר צוני ותבוא בהם הרוח ויחיו ויעמדו על רגליהם חיל גדול מאד מאד מאד׃ ויאמר אלי בן אדם העצמות האלה כל בית ישראל המה הנה אמרים יבשו עצמותינו ואבדה תקותנו נגזרנו לנו׃ לכן הנבא ואמרת אליהם כה אמר ארני יהוה הנני פותח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל׃ וידעתם כי אני יהוה בפתחי את קברותיכם ובהעלותי אתכם מקברותיכם עמי׃ ונתתי רוחי בכם וחייתם והנחתי אתכם על אדמתכם וידעתם כי אני יהוה דברתי ועשיתי נאם יהוה׃ ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ ואתה בן אדם קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליהודה ולבני ישראל חבריו ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים וכל בית ישראל חבריו׃ וקרב אחד אל אחד לך לאחת והיו אחדים בידך׃ וכאשר יאמרו אליך בני עמך הלוא תגיד לנו מה אלה לך׃ דבר אליהם כה אמר ארני יהוה הנני לוקח את עץ יוסף אשר ביד אפרים ושבטי ישראל חבריו ונתתי אתם עליו את עץ יהודה ועשיתים לעץ אחד והיו אחד בידי׃ והיו העצים אשר תכתב עליהם ביד׃ ואמרת אליהם כה אמר ארני יהוה הנני לוקח את בני ישראל מבין הגוים אשר הלכו שמה וקבצתים מסביב והבאתי אותם אל אדמתם ועשיתים לגוי אחד בארץ על ההרים ומלך אחד יהיה להם לכולם ולא יחלקו עוד לשני גוים ולא יפלגו עוד לשני ממלכות ולא יטמאו עוד בגלוליהם ובשקוציהם ובכל פשעיהם והושעתי אותם מכל מושבותם אשר חטאו בהם וטהרתי אותם והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים ועבדי דוד מלך עליהם ורועה אחד יהיה לכולם ובמשפטי ילכו וחקותי ישמרו ועשו אותם׃ וישבו על הארץ אשר נתתי לעבדי ליעקב אשר ישבו בה אבותיכם וישבו עליה הם ובניהם ובני בניהם עד עולם ודוד עבדי נשיא להם לעולם׃ וכרתי להם ברית שלום ברית עולם תהיה אותם והנתים והרביתים ונתתי את מקדשי בתוכם לעולם׃ והיה משכני עליהם והייתי להם לאלהים והם יהיו לי לעם׃ והיו הגוים לדעת כי אני יהוה מקדש את ישראל בהיות מקדשי בתוכם לעולם׃ ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ בן אדם שים פניך על דרך שעיר והנבא עליו׃ ואמרת לו כה אמר ארני יהוה הנני אליך הר שעיר ונטיתי ידי עליך ונתתיך שממה ושממה׃ עריך החרבה אשים שממה ואתה שממה תהיה וידעת כי אני יהוה׃ יען היות לך איבת עולם ותגר את בני ישראל על ידי חרב בעת אידם בעת עון קץ׃ לכן חי אני נאם ארני יהוה כי לדם אעשך ודם ירדפך אם לא לדם שנאת ודם ירדפך׃ ונתתי את הר שעיר לשממה ושממה והכרתי ממנו עבר ושב׃ ומלאתי את הריו חלליו גבעותיך וגיאותיך וכל אפיקיך חללי חרב יפלו בהם׃ שממות עולם אתנך ועריך לא תשבנה וידעתם כי אני יהוה׃ יען אמרך שתים גוים ושתי הארצות לי תרשנה ואנחנו יי שמה׃ לכן חי אני נאם ארני יהוה ועשיתי כאפך וכקנאתך אשר עשית משנאתם בם ונודעתי בהם כאשר אתך אשפוט׃ וידעת כי אני יהוה שמעתי את כל נאצותיך אשר אמרת על הרי ישראל לאמר שוממו לנו נתנו לאכלה׃ ותגדילו על פי לרוב עליכם ואני שמעתי׃ כה אמר ארני יהוה כשמחת כל הארץ משמה אעשה לך׃ כאשר שמחת לנחלת בית ישראל כי שממה כן עשיתי לך הר שעיר וכל אדום כלה וידעו כי אני יהוה׃

ואני יהוה אהיה להם לאלהים ועבדי דוד נשיא בתוכם אני יהוה דברתי׃ וכרתי להם ברית שלום והשבתי חיה רעה מן הארץ וישבו במדבר לבטח וישנו ביערים׃ ונתתי אותם וסביבות גבעתי ברכה והורדתי הגשם בעתו גשמי ברכה יהיו׃ ונתן עץ השדה את פריו והארץ תתן יבולה והיו על אדמתם לבטח וידעו כי אני יהוה בשברי את מטות עלם והצלתים מיד העבדים בהם׃ ולא יהיו עוד בזה לגוים וחית הארץ לא תאכלם וישבו לבטח ואין מחריד׃ והקמתי להם מטע לשם ולא יהיו עוד אסופי רעב בארץ ולא ישאו עוד כלמת הגוים׃ וידעו כי אני יהוה אלהיהם אתם והמה עמי בית ישראל נאם ארני יהוה׃ ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם אני אלהיכם נאם ארני יהוה׃
ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ בן אדם שים פניך על דרך שעיר והנבא עליו׃ ואמרת לו כה אמר ארני יהוה הנני אליך הר שעיר ונטיתי ידי עליך ונתתיך שממה ושממה׃ עריך החרבה אשים שממה ואתה תהיה וידעת כי אני יהוה׃ יען אמרך שתים גוים ושתי הארצות לי תרשנה ואנחנו יי שמה׃ לכן חי אני נאם ארני יהוה כאפך וכקנאתך אשר עשית משנאתם בם ונודעתי בהם כאשר אתך אשפוט׃ וידעת כי אני יהוה שמעתי את כל נאצותיך אשר אמרת על הרי ישראל לאמר שוממו נתנו לנו לאכלה׃ ותגדילו על פי עלי הרבית דבריכם אני שמעתי׃ כה אמר ארני יהוה כשמחת כל הארץ אעשה לך׃ כשמחתך לנחלת בית ישראל על אשר שוממה כן אעשה לך תהיה שממה הר שעיר וכל אדום כלה וידעו כי אני יהוה׃
ואתה בן אדם התנבא על ההרים ואמר הרי ישראל שמעו דבר יהוה׃ כה אמר ארני יהוה יען אמר האויב עליכם האח ובמות עולם נהיתה לנו׃ לכן הנבא ואמר כה אמר ארני יהוה יען בשמם ובלעו אתכם מסביב להיותכם מורש לשארית הגוים ותעלו על שפת לשון ודבת עם׃ לכן הרי ישראל שמעו דבר ארני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגאיות ולחרבות השממות ולערים הנעזבות אשר היו לבז ולקלסת לשארית הגוים אשר סביב׃ לכן כה אמר ארני יהוה אם לא באש קנאתי דברתי על שארית הגוים ועל אדום כלה אשר נתנו את ארצי להם לירשה בשמחת כל לבב בשאט נפש למען מגרשה לבז׃ לכן הנבא על אדמת ישראל ואמרת להרים ולגבעות לאפיקים ולגאיות כה אמר ארני יהוה הנני בקנאתי ובחמתי דברתי יען כלמות הגוים נשאתם׃ לכן כה אמר ארני יהוה אני נשאתי את ידי אם לא הגוים אשר סביבותיכם המה כלמתם תשאנה׃ ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא׃ כי הנני אליכם ופניתי אליכם ונעבדתם והזרעתי עליכם אדם כל בית ישראל כלה וישבו הערים ונבנו החרבות׃ והרביתי עליכם אדם ובהמה ופרו ורבו והושבתי אתכם כקדמותיכם והטבתי מראשתיכם והידעתי כי אני יהוה׃ והולכתי עליכם אדם את עמי ישראל וירשוך והיית להם לנחלה ולא תוסיף עוד לשכלם׃ כה אמר ארני יהוה יען אמרים לכם אדמת אדם אכלת ומגוי שכלת׃ לכן אדם לא תאכלי עוד ומגוי לא תשכלי עוד נאם ארני יהוה׃ ולא אשמיע עוד אליך בשת הגוים ומגוי לא תשאי עוד ומגוי לא תכשלי עוד נאם ארני יהוה׃ ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ בן אדם בית ישראל יושבים על אדמתם וטמאו אותה בדרכם ובעלילותם כנדת הטמאה היתה דרכם לפני׃ ואשפך חמתי עליהם על הדם אשר שפכו על הגלוליהם טמאוה׃ ואפיצם בגוים ויזרו בארצות כדרכם וכעלילותם שפטתים׃ ויבוא אל הגוים אשר באו שמה ויחללו את שם קדשי באמר להם עם יי אלה ומארצו יצאו׃ ואחמל על שם קדשי אשר חללו בית ישראל בגוים אשר באו שמה׃ לכן אמר לבית ישראל כה אמר ארני יהוה לא למענכם אני עושה בית ישראל כי אם למען שם קדשי אשר חללתם בגוים אשר באתם שמה׃ וקדשתי את שמי הגדול המחלל בגוים אשר חללתם בתוכם וידעו הגוים כי אני יהוה נאם ארני יהוה בהקדשי בכם לעיניהם׃ ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות והבאתי אתכם אל אדמתכם׃ וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם׃ ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם והסרתי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר׃ ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחקותי תלכו ומשפטי תשמרו ועשיתם׃ וישבתם בארץ אשר נתתי לאבותיכם והייתם לי לעם ואני אהיה לכם לאלהים׃ והושעתי אתכם מכל טמאותיכם וקראתי אל הדגן והרביתי אתו ולא אתן עליכם רעב׃ והרביתי את פרי העץ ותנובת השדה למען אל תקחו עוד חרפת רעב בגוים׃ וזכרתם את דרכיכם הרעים ומעלליכם אשר לא טובים ונקטתם בפניכם על עונותיכם ועל תועבותיכם׃ לא למענכם אני עושה נאם ארני יהוה יודע לכם בשו והכלמו מדרכיכם בית ישראל׃ כה אמר ארני יהוה ביום טהרי אתכם מכל עונותיכם והושבתי את הערים ונבנו החרבות׃ והארץ הנשמה תעבד תחת אשר היתה שממה לעיני כל עובר׃ ואמרו הגוים אשר יותרו סביבותיכם ידעתי אני יהוה בנויתי הנהרסות נטעתי הנשמה אני יהוה דברתי ועשיתי׃ כה אמר ארני יהוה עוד זאת אדרש לבית ישראל לעשות להם ארבה אדם כצאן׃ כצאן קדשים כצאן ירושלים במועדיה כן תהיינה הערים הנשמות מלא צאן אדם וידעו כי אני יהוה׃ היתה עלי יד יהוה ויוצאני ברוח יהוה ויניחני בתוך הבקעה והיא מלאה עצמות׃ והעבירני עליהם סביב סביב והנה רבות מאד על פני הבקעה והנה יבשות מאד׃ ויאמר אלי בן אדם התחיינה העצמות האלה ואמר ארני יהוה אתה ידעת׃ ויאמר אלי הנבא על העצמות האלה ואמר אליהם עצמות היבשות שמעו דבר יהוה׃ כה אמר ארני יהוה לעצמות האלה הנה אני מביא בכם רוח וחייתם׃ ונתתי עליכם גדים והעלתי עליכם בשר וקרמתי עליכם עור ונתתי בכם רוח וחייתם וידעתם כי אני יהוה׃ והנבאתי כאשר צויתי ויהי כהנבאי והנה רעש ותקרבו עצם אל עצמו׃ וראיתי והנה עלה עליהם גדים ובשר עלה ויקרם עליהם עור מלמעלה ורוח אין בהם׃ ויאמר אלי הנבא אל הרוח הנבא בן אדם ואמרת אל הרוח כה אמר ארני יהוה מארבע רוחות באי הרוח ופיחי בהרוגים האלה ויחיו׃ והנבאתי כאשר צוני ותבוא בהם הרוח ויחיו ויעמדו על רגליהם חיל גדול מאד מאד מאד׃ ויאמר אלי בן אדם העצמות האלה כל בית ישראל המה הנה אמרים יבשו עצמותינו ואבדה תקותנו נגזרנו לנו׃ לכן הנבא ואמרת אליהם כה אמר ארני יהוה הנני פותח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל׃ וידעתם כי אני יהוה בפתחי את קברותיכם ובהעלותי אתכם מקברותיכם עמי׃ ונתתי רוחי בכם וחייתם והנחתי אתכם על אדמתכם וידעתם כי אני יהוה דברתי ועשיתי נאם יהוה׃ ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ ואתה בן אדם קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליהודה ולבני ישראל חבריו ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים וכל בית ישראל חבריו׃ וקרב אחד אל אחד לך לאחת והיו אחדים בידך׃ וכאשר יאמרו אליך בני עמך הלוא תגיד לנו מה אלה לך׃ דבר אליהם כה אמר ארני יהוה הנני לוקח את עץ יוסף אשר ביד אפרים ושבטי ישראל חבריו ונתתי אתם עליו את עץ יהודה ועשיתים לעץ אחד והיו אחד בידי׃ והיו העצים אשר תכתב עליהם ביד׃ ואמרת אליהם כה אמר ארני יהוה הנני לוקח את בני ישראל מבין הגוים אשר הלכו שמה וקבצתים מסביב והבאתי אותם אל אדמתם ועשיתים לגוי אחד בארץ על ההרים ומלך אחד יהיה להם לכולם ולא יחלקו עוד לשני גוים ולא יפלגו עוד לשני ממלכות ולא יטמאו עוד בגלוליהם ובשקוציהם ובכל פשעיהם והושעתי אותם מכל מושבותם אשר חטאו בהם וטהרתי אותם והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים ועבדי דוד מלך עליהם ורועה אחד יהיה לכולם ובמשפטי ילכו וחקותי ישמרו ועשו אותם׃ וישבו על הארץ אשר נתתי לעבדי ליעקב אשר ישבו בה אבותיכם וישבו עליה הם ובניהם ובני בניהם עד עולם ודוד עבדי נשיא להם לעולם׃ וכרתי להם ברית שלום ברית עולם תהיה אותם והנתים והרביתים ונתתי את מקדשי בתוכם לעולם׃ והיה משכני עליהם והייתי להם לאלהים והם יהיו לי לעם׃ והיו הגוים לדעת כי אני יהוה מקדש את ישראל בהיות מקדשי בתוכם לעולם׃ ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ בן אדם שים פניך על דרך שעיר והנבא עליו׃ ואמרת לו כה אמר ארני יהוה הנני אליך הר שעיר ונטיתי ידי עליך ונתתיך שממה ושממה׃ עריך החרבה אשים שממה ואתה שממה תהיה וידעת כי אני יהוה׃ יען היות לך איבת עולם ותגר את בני ישראל על ידי חרב בעת אידם בעת עון קץ׃ לכן חי אני נאם ארני יהוה כי לדם אעשך ודם ירדפך אם לא לדם שנאת ודם ירדפך׃ ונתתי את הר שעיר לשממה ושממה והכרתי ממנו עבר ושב׃ ומלאתי את הריו חלליו גבעותיך וגיאותיך וכל אפיקיך חללי חרב יפלו בהם׃ שממות עולם אתנך ועריך לא תשבנה וידעתם כי אני יהוה׃ יען אמרך שתים גוים ושתי הארצות לי תרשנה ואנחנו יי שמה׃ לכן חי אני נאם ארני יהוה ועשיתי כאפך וכקנאתך אשר עשית משנאתם בם ונודעתי בהם כאשר אתך אשפוט׃ וידעת כי אני יהוה שמעתי את כל נאצותיך אשר אמרת על הרי ישראל לאמר שוממו לנו נתנו לאכלה׃ ותגדילו על פי לרוב עליכם ואני שמעתי׃ כה אמר ארני יהוה כשמחת כל הארץ משמה אעשה לך׃ כאשר שמחת לנחלת בית ישראל כי שממה כן עשיתי לך הר שעיר וכל אדום כלה וידעו כי אני יהוה׃

לכן אמר לבית ישראל כה אמר ה׳ לא למענכם אני עושה בית ישראל כי אם למען שמי הקדוש אשר חללתם בגוים אשר באתם שם וקדשתי את שמי הגדול המחלל בגוים אשר חללתם בתוכם וידעו הגוים כי אני יהוה נאם אדני יהוה בהקדשי בכם לעיניכם ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות והבאתי אתכם אל אדמתכם וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם והסרתי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחקי תלכו ומשפטי תשמרו ועשיתם וישבתם בארץ אשר נתתי לאבותיכם והייתם לי לעם ואנכי אהיה לכם לאלהים והושעתי אתכם מכל טמאותיכם וקראתי אל הדגן והרביתי אתו ולא אתן עליכם רעב והרביתי את פרי העץ ותנובת השדה למען אשר לא תקחו עוד חרפת רעב בגוים וזכרתם את דרכיכם הרעים ומעלליכם אשר לא טובים ונקטתם בפניכם על עונותיכם ועל תועבותיכם לא למענכם אני עושה נאם אדני יהוה ידוע יהי לכם בושו וכלמו מדרכיכם בית ישראל

כה אמר אדני יהוה ביום טהרי אתכם מכל עונותיכם והושבתי את הערים ונבנו החרבות והארץ הנשמה תעבר תחת אשר היתה שממה לעיני כל עובר ואמרו האדם הלוז והשממה היו כגן עדן והערים החרבות והגשמות הנתצות בצורות וישבו והיו הגוים אשר ישארו סביבותיכם כי אני יהוה בניתי הנהרסות נטעתי הנשמה אני יהוה דברתי ועשיתי כה אמר אדני יהוה עוד זאת אדרש לבית ישראל לעשות להם ארבה אותם כצאן אדם

כצאן קדשים כצאן ירושלם במועדיה כן תהיינה הערים החרבות מלאות צאן אדם וידעו כי אני יהוה

היתה עלי יד יהוה ויוציאני ברוח יהוה וינחני בתוך הבקעה והיא מלאה עצמות והעבירני עליהם סביב סביב והנה רבות מאד על פני הבקעה והנה יבשות מאד

ויאמר אלי בן אדם התחיינה העצמות האלה ואמרתי אדני יהוה אתה ידעת ויאמר אלי הנבא על העצמות האלה ואמרת אליהם העצמות היבשות שמעו דבר יהוה כה אמר אדני יהוה לעצמות האלה הנה אני מביא בכם רוח וחייתם ונתתי עליכם גידים והעלתי עליכם בשר וקרמתי עליכם עור ונתתי בכם רוח וחייתם וידעתם כי אני יהוה

ונבאתי כאשר צויתי ויהי קול כהנבאי והנה רעשה ותקרבו עצמות עצם אל עצמו וראיתי והנה עליהם גידים ובשר עלה ויקרם עליהם עור מלמעלה ורוח אין בהם

ויאמר אלי הנבא אל הרוח הנבא בן אדם ואמרת אל הרוח כה אמר אדני יהוה מארבע רוחות באי הרוח ופחי בהרוגים האלה ויחיו

ואתנבאתי כאשר צוני ותבוא בהם הרוח ויחיו ויעמדו על רגליהם חיל גדול מאד מאד

בצאן קדשים כצאן ירושלם במועדיה כן תהיינה הערים החרבות מלאות צאן אדם וידעו כי אני יהוה

היתה עלי יד יהוה ויוציאני ברוח יהוה וינחני בתוך הבקעה והיא מלאה עצמות והעבירני עליהם סביב סביב והנה רבות מאד על פני הבקעה והנה יבשות מאד

ויאמר אלי בן אדם התחיינה העצמות האלה ואמרתי אדני יהוה אתה ידעת ויאמר אלי הנבא על העצמות האלה ואמרת אליהם העצמות היבשות שמעו דבר יהוה כה אמר אדני יהוה לעצמות האלה הנה אני מביא בכם רוח וחייתם ונתתי עליכם גידים והעלתי עליכם בשר וקרמתי עליכם עור ונתתי בכם רוח וחייתם וידעתם כי אני יהוה

ונבאתי כאשר צויתי ויהי קול כהנבאי והנה רעשה ותקרבו עצמות עצם אל עצמו וראיתי והנה עליהם גידים ובשר עלה ויקרם עליהם עור מלמעלה ורוח אין בהם

ויאמר אלי הנבא אל הרוח הנבא בן אדם ואמרת אל הרוח כה אמר אדני יהוה מארבע רוחות באי הרוח ופחי בהרוגים האלה ויחיו

ואתנבאתי כאשר צוני ותבוא בהם הרוח ויחיו ויעמדו על רגליהם חיל גדול מאד מאד

ואמר לי בן אדם גרמיא האלין כל בית ישראל אינון הא אינון אמרין יבשו עצמותינו ואבדה תקותנא נגזרנו לנו׃ לכן הנבא ואמרת אלהים כה אמר אדני יהוה הנה אני פתחתי את קבריכון ואסק סקברכון עמי והבאתי אתכם אל ארעת ישראל׃ וידעתם ארי אנא יי כד אפתחת ית קבריכון וכד סקברכון עמי ואעל ירחכון ל ואתן רוחי בכון וחיתון ואנחתי יתכון על ארעכון וידעתון ארי אנא יי גזרית במימרי ואקיימי אמר יי׃ והוה פתגם יי עימי למימר׃ ואת בר אדם כב לך לוחא חדא וכתוב עלוהי לשיבטא דיהודה ולבני ישראל חבריה וכב לוחא אחרא וכתוב עלוהי לשיבטא דאפרים דיוסף וכל בית ישראל חבריה׃ ותקריב יתהון חד ליה תד לך ללוחא תר ויהון לתד בידך׃ וכד יימרון לך בני עמך למימר הלא תחוי לנא מרי אילין לך׃ אימר להון כדנן אמר יי אלהים הא אנא מקריב ית שיבטא דיוסף דיהוא בידא דאפרים ושיבטי ישראל חבריה׃ ואתחבר יתהון עלוהי שיבטא דיהודה ואעבדינון לעמא תד ויהון תד קדמי׃ ויהון לוחיא דיכתוב עליהון בידך לעיניהון׃ ואימר להון כדנן אמר יי אלהים הא אנא סקריב ית בני ישראל מבין עממיא דאתעלאו לתמן ואכנוש יתהון מסחור סחור ואעיל יתהון ל לארעהון׃ ואעביד יתהון לעמא תד בארעא בטור קודשי ישראל ומלכא תד יהי לכולהון למהוי סלק ולא יהון עוד לתרין עממין ולא יתפלגון עוד לתרתין מלכוין עודהון ולא יסתאבון עוד בפטוליהון ובשקוציהון ובכל פירודהון ואפרוק יתהון מכל מותבניהון דתבו בהון וידכינון ויהון לי לעם ואנא אהוי להון לאלהא׃

ועבדי דוד מלכא עליהון ורעוא תד יהי להון לכולהון ובמשפטי ילכון וחקתי ישמרו ועשו אותם׃ וישבו על הארץ אשר נתתי לעבדי ליעקב אשר ישבו בה אבותיכם וישבו עליה המה ובניהם ובני בניהם עד עולם ודוד עבדי נשיא להם לעולם׃ וכרתי להם ברית שלום ברית עולם יהיה אותם ונתתים והרביתי אותם ונתתי את מקדשי בתוכם לעולם׃ והיה משכני עליהם והייתי להם לאלהים והמה יהיו לי לעם׃ וידעו הגוים כי אני יהוה מקדש את ישראל בהיות מקדשי בתוכם לעולם׃

ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ בן אדם שים פניך אל גוג ארץ המגוג נשיא ראש משך ותובל והנבא עליו׃ ואמרת כה אמר אדני יהוה הנני אליך גוג נשיא ראש משך ותובל׃ ושובבתיך ונתתי חחים בלחייך והוצאתי אותך ואת כל חילך סוסים ופרשים לבשי מכלול כלם קהל רב צנה וסנן תפשי חרבות כלם׃ פרס כוש ופוט אתם כלם מגן וכובע׃ גמר וכל אגפיה בית תוגרמה ירכתי צפון ואת כל אגפיו עמים רבים אתך׃ הכן והכן לך אתה וכל קהלך הנקהלים עליך והייתה להם למשמר׃ מימים רבים תפקד באחרית השנים תבוא אל ארץ משובבת מחרב מקבצת מעמים רבים על הרי ישראל אשר היו לחרבה תמיד והיא מעמים הוצאו וישבו לבטח כלם׃ ועלית כשואה תבוא כענן לכסות הארץ תהיה אתה וכל אגפיך ועמים רבים אותך׃

כה אמר אדני יהוה והיה ביום ההוא יעלו דברים על לבבך וחשבת מחשבת רעה׃

ואמרת ארץ פרזי אבוא אל שאננים ישבי לבטח כלם ישבים אין חומה ובריח ודלתים אין להם׃ לשלל שלל ולבז בז להשיב ידך על יושבות נחרבות ועל עם מאסף מקנה וקנין יושבים על טבור הארץ׃ שבא ודדן וסחרי תרשיש וכל כפיריה יאמרו לך הלשלל אתה בא הלבז בזת קהלך הקהלת כסף וזהב לקחת מקנה וקנין לשאת שלל גדול לבז׃

לכן הנבא בן אדם ואמרת לגוג כה אמר אדני יהוה הלא ביום ההוא בשבת עמי ישראל לבטח תדע׃ ובאת ממקמך מירכתי צפון אתה ועמים רבים אתך רכבי סוסים כלם קהל גדול וחיל רב׃ ועלית על עמי ישראל כענן לכסות הארץ היה באחרית הימים והבאתיך על ארצי למען דעת הגוים אתי בהקדשי בך לעיניהם גוג׃

כה אמר אדני יהוה האתה הוא אשר דברתי ביומים קדמוניים ביד עבדי נביאי ישראל הנבאים בימים שנים להביא עליהם אתך׃ והיה ביום ההוא ביום בוא גוג על אדמת ישראל נאם אדני יעלה חמתי באפי׃ ובקנאתי באש אברתי אם לא ביום ההוא יהיה רעש גדול על אדמת ישראל׃ ורעשו מפני דגי הים ועוף השמים וחית השדה וכל הרמש הרמש על האדמה וכל האדם אשר על פני האדמה ונהרסו ההרים ונפלו המדרגות וכל חומה לארץ תפול׃ וקראתי עליו לכל הרי חרבי נאם אדני יהוה חרב איש באחיו תהיה׃ ונשפטתי אתו בדבר ובדם ובגשם שוטף ואבני אלגביש אש וגפרית אמטיר עליו ועל אגפיו ועל עמים רבים אשר אתו׃ והתגדלתי והתקדשתי ונודעתי לעיני גוים רבים וידעו כי אני יהוה׃

ואתה בן אדם התנבא על גוג ואמרת כה אמר אדני יהוה הנני אליך גוג נשיא ראש משך ותובל׃ ושובבתיך ושתי שיתיך מירכתי צפון והבאתיך על הרי ישראל׃ והכיתי קשתך מיד שמאלך וחציך מיד ימינך אפיל׃ על הרי ישראל תפול אתה וכל אגפיך ועמים אשר אתך לעיט צפור כל כנף וחית השדה נתתיך לאכלה׃ על פני השדה תפול כי אני דברתי נאם אדני יהוה׃ ושלחתי אש במגוג ובישבי האיים לבטח וידעו כי אני יהוה׃ ואת שם קדשי אודיע בתוך עמי ישראל ולא אחל את שם קדשי עוד וידעו הגוים כי אני יהוה קדוש בישראל׃ הנה באה ונהיתה נאם אדני יהוה הוא היום אשר דברתי׃ וישבו יושבי ערי ישראל וערו ובערו בנשק עולל ומגן וקשת וחץ ובמטות ידם ובמקלות הרגל ובערו בהם אש שבע שנים׃ ולא ישאו עצים מן השדה ולא יחטבו מן היערות כי בנשק יבערו אש ושללו את שוסיהם ובזזו את בזזיהם נאם אדני יהוה׃

והיה ביום ההוא אתן לגוג מקום שם קבורה בישראל את גיא העברים קדמת הים וחסמת את העוברים ושם יקברו את גוג והמונו וקראו גיא המון גוג׃ ומקברתם בית ישראל יקברם למען טהר את הארץ שבעת חדשים׃ וקברו כל עם הארץ והיה להם לשם יום הכבדי נאם אדני יהוה׃ ואנשי קבע יבדילו עברים בארץ מקברים את המותרים על פני הארץ לטהרה מקצה שבעת חדשים יחפשו׃ ועברו העברים בארץ וראה ראה את עצם אדם ובנה אצלו עד קברו הקברים אתו אל גיא המון גוג׃ וגם שם המון לעיר והטהרו הארץ׃

ואתה בן אדם כה אמר אדני יהוה אמר לציפור כל כנף ולכל חית השדה הקבצו ובאו התקבצו מסביב אל זבחי אשר אני זבח לכם זבח גדול על הרי ישראל ואכלתם בשר ושתיתם דם׃ בשר גבורים תאכלו ודם נשיאי הארץ תשתו אילים כרים ועתודים פרים כלם מריאי בשן׃ ואכלתם חלב לשבעה ושתיתם דם לשכרה מזבחי אשר זבחתי לכם׃ ושבעתם על שלחני מסוס ורכב גבור וכל אנשי מלחמה נאם אדני יהוה׃ ושמתי את כבודי בגוים וראו כל הגוים את משפטי אשר עשיתי ואת ידי אשר שמתי בם׃ וידעו בית ישראל כי אני יהוה אלהיהם מן היום ההוא והלאה׃ והגוים ידעו כי בעונם גלו בית ישראל על אשר מעלו בי ואסתר פני מהם ואתנם ביד צריהם ויפלו כלם בחרב׃ כטמאתם וכפשעיהם עשיתי להם ואסתר פני מהם׃

לכן כה אמר אדני יהוה עתה אשיב את שבות יעקב ורחמתי כל בית ישראל וקנאתי לשם קדשי׃ ונשו כלמתם וכל מעלם אשר מעלו בי בשבתם על אדמתם לבטח ואין מחריד׃ בשובי אתם מעמים וקבצי אתם מארצות אויביהם ונקדשתי בהם לעיני גוים רבים׃ וידעו כי אני יהוה אלהיהם באשר הגליתים אל הגוים ואקבצם על אדמתם ולא אותיר עוד משם עוד׃ ולא אסתיר עוד פני מהם כי שפכתי את רוחי על בית ישראל נאם אדני יהוה׃

בשנת עשרים וחמש לגלותנו בראש השנה בעשור לחדש בשנת ארבע עשרה להכות העיר ביום עצם היום הזה היתה עלי יד יהוה ויבא אתי שמה׃ במראות אלהים הביאה אתי ארץ ישראל ויניחני על הר גבה מאד ועליו כמבנה עיר מנגב׃ ויבא אתי שמה והנה איש מראהו כמראה נחשת ופתיל פשתים בידו וקנה המדה והוא עמד בשער׃ ויאמר אלי בן אדם ראה בעיניך ובאזניך שמע ושים לבך לכל אשר אני מראה אותך כי למען הראותם הובאת הנה כל אשר תראה הגד לבית ישראל׃

הנה חומה מחוץ לבית סביב סביב ובידו קנה המדה שש אמות באמה ואמה וטפח ומדד רחב הבנין קנה אחד וקומה קנה אחד׃ ויבא אל שער אשר פניו דרך קדים ויעל במעלותיו וימד סף השער קנה אחד רחב אחד וסף אחד רחב אחד׃ והנצבים קנה ארך וקנה רחב׃ ומדד את רחב האולם קנה אחד וסף אחד׃ ומדד את אולם השער שמנה אמות וכתפיו שתים אמות ואולם השער לפנים׃ ומדד את אולם השער לפנים קנה אחד׃ ומדד את אולם השער לפנים

וְאָמַרְתִּי אֶעֱלֶה עַל־אֶרֶץ פְּרוּזוֹת אֲבוֹא
הַשְׁקַטִּים יְשְׁבֵי לָבֶטַח כֻּלָּם יֹשְׁבִים
בְּאֵין חוֹמָה וּבְרִיחַ וְדָלָתַיִם אֵין לָהֶם
לִשְׁלֹל שָׁלָל וְלָבֹז בַּז לְהָשִׁיב יָדְךָ
עַל חָרְבוֹת נוֹשָׁבוֹת וְאֶל עַם מְאֻסָּף
מִגּוֹיִם עֹשֶׂה מִקְנֶה וְקִנְיָן יֹשְׁבֵי עַל־
טַבּוּר הָאָרֶץ׃ שְׁבָא וּדְדָן וְסֹחֲרֵי
תַרְשִׁישׁ וְכָל כְּפִירֶיהָ יֹאמְרוּ לְךָ
הֲלִשְׁלֹל שָׁלָל אַתָּה בָּאתָ הֲלִבְזֹז בַּז
הִקְהַלְתָּ קָהָלֶךָ לָשֵׂאת כֶּסֶף וְזָהָב
לָקַחַת מִקְנֶה וְקִנְיָן לִשְׁלֹל שָׁלָל גָּ
גָּדוֹל׃ לָכֵן הִנָּבֵא בֶּן־
אָדָם וְאָמַרְתָּ לְגוֹג כֹּה אָמַר אֲדֹנָי
יְהוִה הֲלוֹא בַּיּוֹם הַהוּא בְּשֶׁבֶת עַמִּי
יִשְׂרָאֵל לָבֶטַח תֵּדָע׃ וּבָאתָ
מִמְּקוֹמְךָ מִיַּרְכְּתֵי צָפוֹן אַתָּה וְעַמִּים
רַבִּים אִתָּךְ רֹכְבֵי סוּסִים כֻּלָּם קָהָל
גָּדוֹל וְחַיִל רָב׃ וְעָלִיתָ עַל־עַמִּי
יִשְׂרָאֵל כֶּעָנָן לְכַסּוֹת הָאָרֶץ בָּאַחֲרִית
הַיָּמִים תִּהְיֶה וְהֵבֵאתִיךָ עַל־אַרְצִי
לְמַעַן דַּעַת הַגּוֹיִם אֹתִי בְּהִקָּדְשִׁי בְךָ
לְעֵינֵיהֶם גּוֹג׃ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה
הַאַתָּה הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי בִּימֵים
קַדְמוֹנִים בְּיַד עֲבָדַי נְבִיאֵי יִשְׂרָאֵל
הַנִּבְּאִים בַּיָּמִים הָהֵם שָׁנִים לְהָבִיא
אֹתְךָ עֲלֵיהֶם׃ וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא בְּיוֹם
בּוֹא גוֹג עַל אַדְמַת יִשְׂרָאֵל נְאֻם אֲדֹנָי
יְהוִה תַּעֲלֶה חֲמָתִי בְּאַפִּי׃ וּבְקִנְאָתִי
בְּאֵשׁ עֶבְרָתִי דִּבַּרְתִּי אִם־לֹא בַּיּוֹם
הַהוּא יִהְיֶה רַעַשׁ גָּדוֹל עַל אַדְמַת
יִשְׂרָאֵל׃ וְרָעֲשׁוּ מִפָּנַי דְּגֵי הַיָּם וְעוֹף
הַשָּׁמַיִם וְחַיַּת הַשָּׂדֶה וְכֹל הָרֶמֶשׂ
הָרֹמֵשׂ עַל־הָאֲדָמָה וְכֹל הָאָדָם
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה וְנֶהֶרְסוּ
הֶהָרִים וְנָפְלוּ הַמַּדְרֵגוֹת וְכָל חוֹמָה
לָאָרֶץ תִּפּוֹל׃ וְקָרָאתִי עָלָיו
לְכָל הָרַי חֶרֶב נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה
חֶרֶב אִישׁ בְּאָחִיו תִּהְיֶה׃

וְאֶשְׁפְּטָה אִתּוֹ בְּדֶבֶר וּבְדָם וְגֶשֶׁם
שׁוֹטֵף וְאַבְנֵי אֶלְגָּבִישׁ אֵשׁ וְגָפְרִית
אַמְטִיר עָלָיו וְעַל־אֲגָפָיו וְעַל עַמִּים
רַבִּים אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ וְהִתְגַּדַּלְתִּי
וְהִתְקַדַּשְׁתִּי וְנוֹדַעְתִּי לְעֵינֵי גּוֹיִם
רַבִּים וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה׃
וְאַתָּה בֶּן־אָדָם הִנָּבֵא עַל־
גּוֹג וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנְנִי
אֵלֶיךָ גּוֹג נְשִׂיא רֹאשׁ מֶשֶׁךְ וְתֻבָל׃
וְשִׁבַּבְתִּיךָ וְשִׁשְׁאתִיךָ וְהַעֲלִיתִיךָ
מִיַּרְכְּתֵי צָפוֹן וְהֵבֵאתִיךָ עַל־הָרֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וְהִכֵּיתִי קַשְׁתְּךָ מִיַּד שְׂמֹאלֶךָ
וְחִצֶּיךָ מִיַּד יְמִינְךָ אַפִּיל׃ עַל הָרֵי
יִשְׂרָאֵל תִּפּוֹל אַתָּה וְכָל־אֲגַפֶּיךָ
וְעַמִּים אֲשֶׁר אִתָּךְ לְעַיִט צִפּוֹר כָּל־
כְּנַף וְחַיַּת הַשָּׂדֶה נְתַתִּיךָ לְאָכְלָה׃
עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה תִּפּוֹל כִּי אֲנִי דִבַּרְתִּי
נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃ וְשִׁלַּחְתִּי־אֵשׁ
בְּמָגוֹג וּבְיֹשְׁבֵי הָאִיִּים לָבֶטַח וְיָדְעוּ
כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ וְאֶת־שֵׁם קָדְשִׁי אוֹדִיעַ
בְּתוֹךְ עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אֲחַלֵּל אֶת־
שֵׁם קָדְשִׁי עוֹד וְיָדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי־אֲנִי
יְהוָה קָדוֹשׁ בְּיִשְׂרָאֵל׃ הִנֵּה בָאָה
וְנִהְיְתָה נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה הוּא הַיּוֹם
אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי׃ וְיָצְאוּ שָׁבֵי עָרֵי
יִשְׂרָאֵל וּבָעֲרוּ וְהִצִּיתוּ בְּנֶשֶׁק וּמָגֵן
וְצִנָּה בְּקֶשֶׁת וְחִצִּים וּבְמַקֵּל יָד
וּבְרֹמַח וּבָעֲרוּ בָהֶם אֵשׁ שֶׁבַע שָׁנִים׃
וְלֹא־יִשְׂאוּ עֵצִים מִן־הַשָּׂדֶה וְלֹא
יַחְטְבוּ מִן־הַיְעָרִים כִּי בַנֶּשֶׁק יַבְעֲרוּ
אֵשׁ וְשָׁלְלוּ אֶת־שֹׁלְלֵיהֶם וּבָזְזוּ אֶת־
בֹּזְזֵיהֶם נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃
וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא אֶתֵּן
לְגוֹג מְקוֹם־שָׁם קֶבֶר בְּיִשְׂרָאֵל גֵּי
הָעֹבְרִים קִדְמַת הַיָּם וְחֹסֶמֶת הִיא אֶת
הָעֹבְרִים וְקָבְרוּ שָׁם אֶת־גּוֹג וְאֶת־
כָּל־הֲמוֹנֹה וְקָרְאוּ גֵּיא הֲמוֹן גּוֹג׃
וְקָבְרוּם בֵּית יִשְׂרָאֵל לְמַעַן טַהֵר
אֶת־הָאָרֶץ שִׁבְעָה חֳדָשִׁים׃

וְאַתְּפָאֳרָ֥ת מִנְיָ֖ת כְּמוֹתָ֑ה וּבְנֵ֥י לְוִ֛י
וְיִשְׂכָּ֥ר מַגְבִּ֖י אֲלֵיבְיִ֥ם אִישְׁתּ֑וֹ
וְיָעִ֣ירוּ אֶת־שִׁיר־עֻזָּ֗ךְ וְעַל־עַמִּ֛ים
רַבִּ֥ים אֲשִׁירֶ֖ךָּ עַל־עַמִּ֣ים סַגִּיאִ֑ין דִּי
עִיתִ֣ים וְאִתְרַבִּ֔י וְאֶתְקַדַּ֖שׁ וְאֵגְלִ֑י
וּבְרֵ֣ית חַיָּ֔ה וְעֵינֵ֖י וְאֶת־כַּ֥ד
אֲרֵ֖י אֲנָ֑א וְאֶת־כַּ֣ד אִם־אֲתַנְּבִ֔י עַל גּוֹג֙ וְתֵימַ֣רְנִ֔ין אֲמַ֖ר
יְיָ֣ אִלֵּ֔ין מִתְּקַ֣ף אֲנָ֔א וְאֶתְקַ֖ף עַל־
גּוֹג֙ וְאֵמַ֣ר כְּ֔ךָ אֲמַ֖ר מִשְׁרַ֣ת וְתֻבָ֑ל
וְשִׁבְבַ֣ת֔וֹךְ וְשַׁשְׁאֵתִ֖ךְ וְהַעֲלֵיתִ֑ךְ
מִיַּרְכְּתֵ֣י צָפ֔וֹן וְהַיְתֵיתִ֖ךְ עַל־הָרֵ֥י
יִשְׂרָאֵ֑ל וְהַכֵּ֣יתִי קַשְׁתָּ֔ךְ מִיַּ֖ד שְׂמָאלָ֑ךְ
וְחִצָּ֣יךְ מִיַּ֔ד יְמִינָ֖ךְ אַפִּֽיל׃ עַל הָרֵ֥י
יִשְׂרָאֵ֖ל תַּפְּל֑וּן אַתְּ֣ וְכָל־אֲגַפָּ֔יךְ
וְעַמְּמִ֖ין דִּ֣י עִמָּ֑ךְ לְעֵ֣יט צִפּ֔וֹר כָּל־
כְּנָ֖ף וְחֵיַ֥ת בָּרָ֖א לְמֵיכַ֥ל יְהַבְתִּֽיךְ׃
עַל־אַפֵּ֥י חַקְלָ֖א תִּפְּלִ֑ין אֲרֵ֥י אֲנָ֖א
מַלֵּ֔ילֵת אֲמַ֖ר מָרִ֥י יְיָ֑ דִּֽי־יְהֵ֨ב֙ גּוּגְיָ֣ן
אֲתַ֔ר בְּיִשְׂרָאֵ֖ל אֲתַ֣ר דְּחִלְתְּהוֹן֙
וְיִדְּע֣וּן בֵּית֙ יִשְׂרָאֵ֔ל לְמֵימְרִ֖י אֲנָ֣א
יְיָ֑ אֱלָהְהוֹן֙ מִן־יוֹמָ֣א הַהִ֔יא וּלְהָ֖לְאָה׃
וְיִדְּע֣וּן עַמְמַיָּ֔א אֲרֵ֥י בְּגָלוּתְהוֹן֙ בֵּ֣ית
יִשְׂרָאֵ֔ל עַל֙ דִּ֣י שְׁבָק֔וּ בִּ֖י וְאַטְעֵ֣ית
אַפַּ֑י וְאֶמְסְרִ֣ינוּן בִּידָ֔א וְנָפְל֥וּ
כֻלְּהוֹן֙ בְּחַרְבָּ֔א וְכַעֲנָ֥ת בִּישָׁ֖א וְכַפְנָ֑ן
וְעָבְדִ֣ין לְהוֹן֙ וְלָ֣א יְדָ֔עִין וְלָ֖א
מְלִ֥ין לְהוֹן֙ וְלָ֣א יְקָבְל֔וּן וְלָ֖א
מְלִ֣

וְיִקְנְטוּן עַל עַמָּא דְאַרְעָא וְיֵחוּ
לְהוֹן לְשׂוֹם יוֹם אִתְקְרוֹיֵי בֵּיהּ וְיֵמַר
יְיָ אִילֵּין אִנּוּן דְּקָרִיבוּ לְמִשְׁרֵי
תְּדִיר עַל הַשְׁמָרִים מִשְׁמָרַת
בֵּית מַקְדְּשִׁי מִן לֵיוָאֵי דְּאִתְרַחֲקוּ
יְתִירָא כַּד תָּעוּ לְמִשְׁרֵי תְּדִיר
עַל מִשְׁמָרַת בֵּית מַקְדְּשִׁי כַּד
תָּעוּ יִשְׂרָאֵל מִן קֳדָמַי וְאִתְרַחֲקוּ
מִן פֻּלְחָנִי וְיִסְבְּלוּן חוֹבַת
עֲבֵירָתְהוֹן וְיִהְיוּן מְשַׁמְּשִׁין
בְּבֵית מַקְדְּשִׁי

ויבוא אל שער אשר פניו דרך הקדימה וימד על פתחו שמנה אמות וסיפיו בלרוחותיו וימד את סף השער קנה אחד רחב ואת סף השער קנה אחד רחב: והחא קנה אחד ארך וקנה אחד רחב ובין החאים חמש אמות וסף השער מאצל אולם השער מבית קנה אחד: וימד את אלם השער מבית קנה אחד: וימד את אלם השער שכנגה אמות ואילו שתים אמות והאלם השער מבית: ואורך השער עשרים אמה ורחב השער חמש עשרה אמה: והקדים שלשה מעלות ושתי אמות מדה אחת לאלם מבחוץ ומפו וימד את רחב פתח השער עשר אמות ורחב השער שלוש עשרה אמות: וגבול לפני החאורת אמד אחת ואמה אחת גבול אחת ואמה ששה אמות מפה ושש אמות רחב

ויבוא אל שער אשר פניו דרך הקדימה וימד את אלם השער שכנגה אמות ואילו שתים אמות והאלם השער מבית: ואורך השער עשרים אמה ורחב השער חמש עשרה אמה: והקדים שלשה מעלות ושתי אמות מדה אחת לאלם מבחוץ ומפו וימד את רחב פתח השער עשר אמות ורחב השער שלוש עשרה אמות: וגבול לפני החאורת אמד אחת ואמה אחת גבול אחת ואמה ששה אמות מפה ושש אמות רחב

ויבוא אל שער אשר פניו דרך הקדימה וימד את אלם השער שכנגה אמות ואילו שתים אמות והאלם השער מבית: ואורך השער עשרים אמה ורחב השער חמש עשרה אמה: והקדים שלשה מעלות ושתי אמות מדה אחת לאלם מבחוץ ומפו וימד את רחב פתח השער עשר אמות ורחב השער שלוש עשרה אמות: וגבול לפני החאורת אמד אחת ואמה אחת גבול אחת ואמה ששה אמות מפה ושש אמות רחב

ויבוא אל שער אשר פניו דרך הקדימה וימד את אלם השער שכנגה אמות ואילו שתים אמות והאלם השער מבית: ואורך השער עשרים אמה ורחב השער חמש עשרה אמה: והקדים שלשה מעלות ושתי אמות מדה אחת לאלם מבחוץ ומפו וימד את רחב פתח השער עשר אמות ורחב השער שלוש עשרה אמות: וגבול לפני החאורת אמד אחת ואמה אחת גבול אחת ואמה ששה אמות מפה ושש אמות רחב

ויבוא אל שער אשר פניו דרך הקדימה וימד את אלם השער שכנגה אמות ואילו שתים אמות והאלם השער מבית: ואורך השער עשרים אמה ורחב השער חמש עשרה אמה: והקדים שלשה מעלות ושתי אמות מדה אחת לאלם מבחוץ ומפו וימד את רחב פתח השער עשר אמות ורחב השער שלוש עשרה אמות: וגבול לפני החאורת אמד אחת ואמה אחת גבול אחת ואמה ששה אמות מפה ושש אמות רחב

ויבוא אל שער אשר פניו דרך הקדימה וימד את אלם השער שכנגה אמות ואילו שתים אמות והאלם השער מבית: ואורך השער עשרים אמה ורחב השער חמש עשרה אמה: והקדים שלשה מעלות ושתי אמות מדה אחת לאלם מבחוץ ומפו וימד את רחב פתח השער עשר אמות ורחב השער שלוש עשרה אמות: וגבול לפני החאורת אמד אחת ואמה אחת גבול אחת ואמה ששה אמות מפה ושש אמות רחב

ויבוא אל שער אשר פניו דרך הקדימה וימד את אלם השער שכנגה אמות ואילו שתים אמות והאלם השער מבית: ואורך השער עשרים אמה ורחב השער חמש עשרה אמה: והקדים שלשה מעלות ושתי אמות מדה אחת לאלם מבחוץ ומפו וימד את רחב פתח השער עשר אמות ורחב השער שלוש עשרה אמות: וגבול לפני החאורת אמד אחת ואמה אחת גבול אחת ואמה ששה אמות מפה ושש אמות רחב

ויבוא אל שער אשר פניו דרך הקדימה וימד את אלם השער שכנגה אמות ואילו שתים אמות והאלם השער מבית: ואורך השער עשרים אמה ורחב השער חמש עשרה אמה: והקדים שלשה מעלות ושתי אמות מדה אחת לאלם מבחוץ ומפו וימד את רחב פתח השער עשר אמות ורחב השער שלוש עשרה אמות: וגבול לפני החאורת אמד אחת ואמה אחת גבול אחת ואמה ששה אמות מפה ושש אמות רחב

וְהַתְּעַשְּׂה אֶל־פְּתַח הַשְּׁעָרִים לְעֻמַּת
אֹרֶךְ הַשְּׁעָרִים הִרְצָפָה הַתַּחְתּוֹנָה׃
וַיְמֹד לִרְחֹב מִלִּפְנֵי הַשַּׁעַר הַתַּחְתּוֹנָה
לִפְנֵי הֶחָצֵר הַפְּנִימִי מֵחוּץ מֵאָה אַמָּה
הַקֵּדִים וְהַצָּפוֹן׃ וְהַשַּׁעַר אֲשֶׁר פָּנָיו
דֶּרֶךְ הַצָּפוֹן לֶחָצֵר הַחִיצוֹנָה מָדַד
אָרְכּוֹ וְרָחְבּוֹ׃ וְתָאֳיו שְׁלֹשָׁה כֹּה
וּשְׁלֹשָׁה מִפֹּה וְאֵילָיו וְאֵילָמָיו הָיוּ
כְּמִדַּת הַשַּׁעַר הָרִאשׁוֹן חֲמִשִּׁים אַמָּה
אָרְכּוֹ וְרֹחַב חֲמִשִּׁים וְעֶשְׂרִים בְּאַמָּה׃
וְחַלּוֹנָיו וְאֵילָמָיו וְתָמְרֵיהֶם כְּמִדַּת הַשַּׁעַר
אֲשֶׁר פָּנָיו דֶּרֶךְ הַקָּדִים וּבְמַעֲלוֹת
שִׁבְעָה יַעֲלוּ כֹה וְאֵילָמָיו לִפְנֵיהֶם׃
וְשַׁעַר לֶחָצֵר הַפְּנִימִי נֹגֵד הַשַּׁעַר
לַצָּפוֹן וְלַקֶּדֶם וַיְמָד מִשַּׁעַר אֶל־
שַׁעַר מֵאָה אַמָּה׃ וַיּוֹלִכֵנִי דֶּרֶךְ
הַדָּרוֹם וְהִנֵּה־שַׁעַר דֶּרֶךְ הַדָּרוֹם
וַיָּמָד אֵילָיו וְאֵילָמָיו כַּמִּדּוֹת הָאֵלֶּה׃
וְחַלּוֹנִים לוֹ וּלְאֵילָמָיו סָבִיב סָבִיב
כַּחַלֻּנוֹת הָאֵלֶּה חֲמִשִּׁים אַמָּה אָרֶךְ
וְרֹחַב חֲמִשִּׁים וְעֶשְׂרִים אַמָּה׃ וּמַעֲלוֹת
שִׁבְעָה עֹלוֹתָיו וְאֵילָמָיו לִפְנֵיהֶם
וְתֹמְרִים לוֹ אֶחָד מִפֹּה וְאֶחָד מִפֹּה אֶל־
אֵילָיו׃ וְשַׁעַר לֶחָצֵר הַפְּנִימִי דֶּרֶךְ
הַדָּרוֹם וַיָּמָד מִשַּׁעַר אֶל־שַׁעַר דֶּרֶךְ
הַדָּרוֹם מֵאָה אַמּוֹת׃ וַיְבִיאֵנִי אֶל־
חָצֵר הַפְּנִימִי בְּשַׁעַר הַדָּרוֹם וַיָּמָד
אֶת־הַשַּׁעַר הַדָּרוֹם כַּמִּדּוֹת הָאֵלֶּה׃
וְתָאָו וְאֵילָו וְאֵילָמָיו כַּמִּדּוֹת הָאֵלֶּה
וְחַלּוֹנִים לוֹ וְלֶאֵילָמָיו סָבִיב סָבִיב
חֲמִשִּׁים אַמָּה אֹרֶךְ וְרֹחַב עֶשְׂרִים
וְחָמֵשׁ אַמּוֹת׃ וְאֵילָמָיו לַחִיצוֹן
סָבִיב אֶחָד חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה בְּאַמָּה
וְרֹחַב חֲמֵשׁ אַמּוֹת׃ וְאֵילָמָיו אֶל־
חָצֵר הַחִיצוֹנָה וְתֹמְרִים אֶל־

דֶּרֶךְ חֶצֶר הַחִיצוֹן אֲשֶׁר פְּנֵי דֶּרֶךְ חֶצֶר הַפְּנִימִי. וְהַשַּׁעַר אֲשֶׁר פְּנֵי דֶּרֶךְ הַקָּדִים כְּנֶגֶד הַשְּׁעָרִים. כְּמוֹ
דֶּרֶךְ הַצָּפוֹן וְהַשַּׁעַר אֲשֶׁר פְּנֵי דֶּרֶךְ הַדָּרוֹם. דֶּרֶךְ לְפָנִים. דֶּרֶךְ הַקָּדִים כְּנֶגֶד פְּנֵי הַשְּׁעָרִים. וְכֵן
הַחִצּוֹנִים לְמוּל. וְהַשַּׁעַר אֲשֶׁר פְּנֵי דֶּרֶךְ הַדָּרוֹם כְּנֶגֶד פְּנֵי הַשְּׁעָרִים. וְכֵן בְּכָל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר
בּוֹרוֹת חִבֵּן. וְהַשַּׁעַר אֲשֶׁר פְּנֵי. פְּנֵי דֶּרֶךְ הַקָּדִים כְּנֶגֶד הַחִצּוֹנָה. פְּנֵי דֶּרֶךְ הַשַּׁעַר הַפְּנִימִי כְּנֶגֶד פְּנֵי

וְרִצְפָתָה לְעֵבֶר דֶּרֶךְ הַשַּׁעַר לְקֶבֶל
אֹרֶךְ תְּרֵעָיִם רִיצְפָתָא אַרְעִיתָא׃
וְשִׁטְתָּא פּוּתְיָא סַן קֳדָם תְּרֵעָא
סְעִיעָאֲרֵי דְּקֳדָם דְּרֵעָא נַיְתָא
מַבְרֵי מָאָה אַמִּין לְמֵירְעֵיתָא וּלְצוּפָא׃
וְתַרְעָא דְּתַיְתֵי לְאוֹרַח צְפוּנָא
לְדֶרְעֵיתָא בְּרֵיתֵיהּ מִשְׁטָה אוֹרְכֵיהּ
וּפוּתְיֵהּ׃ וְתוּחֵי תַלְתָא סִכְיָא
וְתַלְתָא מִכְיָא וְאֵילוֹתוֹי וְאֵילְמוֹתוֹי
הֲווֹ כְּמִשְׁטַת תַּרְעָא קַדְמָאֲתָא
חַמְשִׁין אַמִּין אוֹרְכֵיהּ וּפוּתְיֵהּ
עֶשְׂרִין וְחַמְשָׁא אַמִּין׃ וְכוּתְחֵי
וְאֵילְמוֹתוֹי וְכוּתְרֵיהוֹן כְּמִשְׁטַת
תַּרְעָא דְּתַיְתֵי לְאוֹרַח מַדִּינְחָא
וּבְרֵיהּ שְׁבַע שְׁלָקֵי בֵּינֵיהּ וְאֵילְמוֹתוֹי
קֳדָמֵיהוֹן׃ וְתַרְעָא דְּדָרְמָא נַיְתָא
לְקִבֵּל תַּרְעָא דְּתַיְתֵי לְצִפּוֹנָא
וּלְמַדִּינְחָא וּמִשְׁטֵהּ מִתְרֵע לְתַרְעָא
סְאִיר אַמִּין׃ וְאַבְלֵי בְּאוֹרַח
דְּרוֹמָא וְתַיְתֵי לְתַרְעָא מַדִּי פְּתַיְתֵי לְאוֹרַח
דְּרוֹמָא וּמִשְׁטֵהּ אֵילוֹתוֹי וְאוֹלְמוֹתוֹי
כְּמִשְׁטַתְהֶן דְּאִילֵין וְכַוִּין לֵיהּ
וּלְאוֹלְמוֹתוֹי סְחוֹר סְחוֹר כְּכַוָּוְיָא
הָאִילֵין חַמְשִׁין אַמִּין אוֹרְכָא
וְעֶשְׂרִין וְחַמְשָׁא אַמִּין פְּתִיחוּ׃
וְדֶרְעֵיתָא דְּתַיְתֵי לְצִפּוֹנָא
וּלְמַדִּינְחָא מִכְיָא וְתַרְעָא
דְּתַיְתֵי לְאוֹרַח דְּרוֹמָא מִכְיָא׃
וְחַרְעָא דְּאוֹרַח דְּרוֹמָא מִכְיָא
וְשִׁטְתָּא דְּתַרְעָא מִכְיָא׃ וְתַרְעָא
עַל אִלְּתוֹי וְדֶרְעֵיתָא
גַּוֵּיתֵיהּ בְּאוֹרַח דְּרוֹמָא וְשִׁטְתָּא מִתְרֵע
לְתַרְעָא בְּאוֹרַח מַדִּינְחָא מִכְיָא
וְאֶתְבְּנֵי לְדֶרְעֵיתָא גַּוֵּיתֵיהּ בְּתַרְעָא
דְּדָרְמָא וְשִׁטְתָּא דְּדָרְמָא מִכְיָא
בְּשִׁטְתָּא דְּאִילֵין וְכַוִּין לֵיהּ וְאוֹלְמוֹתוֹי וְאִלֵּין
לֵיהּ וְלְאוֹלְמוֹתוֹי סְחוֹר סְחוֹר כְּכַוָּוְיָא
הָאִלֵּין חַמְשִׁין אַמִּין אוֹרְכָא
וְעֶשְׂרִין וְחַמְשָׁא אַמִּין פְּתִיחוּ׃
וְתַרְעָא דְּדֶרְעֵיתָא לְתַרְעָא
דְּאוֹרַח מַדִּינְחָא מִכְיָא וּכְאוֹרַח
דְּתַרְעָא דְּדָרְמָא מִכְיָא׃ וְאוֹלְמוֹתוֹי
וְדֶרְעֵיתָא וְכוּתְרֵין עַל אִלֵּין לְתַרְעָא
דְּדֶרְעֵיתָא וְכוּתְרֵין עַל אִלֵּין

וּמַעֲלוֹת שְׁמוֹנָה מַעֲלֵהוּ׃ וַיַּבְא אֹתִי אֶל־
הֵיכַל הַמְּבִיאִי דֶּרֶךְ הַקְּרִים וַיָּמֹד אֵת־
הַשַּׁעַר מִמִּדּוֹת הָאֵלֶּה׃ וְתָאָו וְאֵילָמָו
וְאֵילָמָו מִמִּדּוֹת הָאֵלֶּה וְחַלּוֹנוֹת לוֹ
וְלְאֵילָמָו סָבִיב סָבִיב אֹרֶךְ חֲמִשִּׁים
אַמָּה וְרֹחַב חֲמִשִּׁים וְעֶשְׂרִים אַמָּה׃
וְאֵילָמָו לְחִצֹּנָה הַחִיצוֹנָה וְתִמֹרִים אֶל־
אֵילָיו מִפֹּה וּמִפֹּה וּמַעֲלוֹת שְׁמוֹנָה
מַעֲלֵהוּ׃ וַיְבִיאֵנִי אֶל־שַׁעַר הַצָּפוֹן
וַיָּמֹד כְּמִדּוֹת הָאֵלֶּה׃ תָּאָו אֵלָיו
וְאֵילָמָו וְחַלּוֹנוֹת לוֹ סָבִיב סָבִיב
אֹרֶךְ חֲמִשִּׁים אַמָּה וְרֹחַב חֲמֵשׁ
וְעֶשְׂרִים אַמָּה׃ וְאֵילָיו לְחִצֹּנָה
הַחִיצוֹנָה וְתִמֹרִים עַל־אֵילָיו מִפֹּה
וּמִפֹּה וּמַעֲלוֹת מַעֲלֵהוּ׃
וְלִשְׁכָּה וּפִתְחָהּ בְּאֵילֵי הַשְּׁעָרִים
שַׁם יְרַחֲצוּ אֶת־הָעֹלָה׃ וּבְאֻלָּם
הַשַּׁעַר שְׁנֵים שֻׁלְחָנוֹת מִפֹּה וּשְׁנֵים
שֻׁלְחָנוֹת מִפֹּה לִשְׁחֹט אֲלֵיהֶם הָעֹלָה
וְהַחַטָּאת וְהָאָשָׁם׃ וְאֶל־הַכָּתֵף
הַחוֹרָה לָעוֹלֶה לְפֶתַח הַשַּׁעַר
הַצְּפוֹנָה שְׁנֵים שֻׁלְחָנוֹת וְאֶל־הַכָּתֵף
הַאֲחֹרִית אֲשֶׁר לְאֻלָּם הַשַּׁעַר שְׁנֵים
שֻׁלְחָנוֹת׃ אַרְבָּעָה שֻׁלְחָנוֹת מִפֹּה
וְאַרְבָּעָה שֻׁלְחָנוֹת מִפֹּה לַכָּתֵף
הַשַּׁעַר שְׁמוֹנָה שֻׁלְחָנוֹת אֲלֵיהֶם
יִשָּׁחֲטוּ׃ וְאַרְבָּעָה שֻׁלְחָנוֹת לָעוֹלָה
אַבְנֵי גָזִית אֹרֶךְ אַמָּה וַחֲצִי אַמָּה
וְרֹחַב אַמָּה אַחַת וְהָעֵלִי
יָרֵד מִנֶּגֶד הֵיכָלוֹן וַיְהִי בְּהָמְדּוֹ
וַיִּבְנְקֵן קוֹרְשָׁיו׃ וְעַנְקְלֵין נְפָקִין
מִשָּׁם וּמִן קְבֵיעִין בְּעַמּוּדֵי בֵּית
סִטְכְיָא סְעִיר לְאוֹלְמָא מִכְוַתֵּר כְּתֹל
וְעַל פְּתוֹרֵיהּ בְּתַר קוֹרְבָּנֵיהּ׃
וְכִבְרָא לְתַרְעָא עֲיָאתָא לְיִשְׂרָאֵל
לְיוֹאִי בְּרֵרְתָא עֲיָאתָא דְּעִבְרֵי תַרְעָא
צִיפּוֹנָא וְאַפֵּיהוֹן לְאוֹרַח דְּרוֹמָא

וְאִתְּנָא לְתַרְעָא דְּדָרְמָא וְדַרְגִּין תְּמָנְיָא׃ וְאַעְלַנִי
לְדֶרְעֵיתָא גַּוָּאתָא בְּאוֹרַח מַדִּינְחָא
וְחָשִׁיב יָת תַּרְעָא כְּמִשְׁטַתְהֶן אִלֵּין׃
וְאוֹלְמוֹתוֹי וְאוֹלְמוֹתוֹי הֲווֹ
כְּמִשְׁטַתְהֶן דְּאִלֵּין וְכַוִּין לֵיהּ
וְלְאוֹלְמוֹתוֹי סְחוֹר סְחוֹר כְּכַוָּוְיָא
הָאִלֵּין חַמְשִׁין אַמִּין אוֹרְכָא
וְעֶשְׂרִין וְחַמְשָׁא אַמִּין פְּתִיחוּ׃
וְתַרְעָא דִּלְהֵיכְלָא לְתַרְעָא
דְּאוֹרַח מַדִּינְחָא וּמִתְרֵע לְתַרְעָא
עַשְׂרִין אַמִּין׃ וְאַבְלֵי לְדֶרְעֵיתָא
דְּתַרְעָא מִכְיָא וְתַרְעָא דְּדֶרְעֵיתָא
לְאוֹרַח דְּרוֹמָא מִכְיָא׃ וְאַבְלֵי
לְדֶרְעֵיתָא דְּתַרְעָא מִכְיָא וְתַרְעָא
דְּדֶרְעֵיתָא לְאוֹרַח מַדִּינְחָא מִכְיָא
וְאַבְלֵי לְדֶרְעֵיתָא דְּתַרְעָא מִכְיָא׃
וְדֶרְעֵיתָא עָבְדַת תְּרֵין תְּרֵין
בְּגַוָּהּ תְּרֵין תְּרֵין לְגַוָּהּ׃ וְתַרְעָא
לְדֶרְעֵיתָא תְּרֵין תְּרֵין לְגַוָּהּ
תְּרֵין תְּרֵין לְבָרָא׃ וְאַבְלֵי
לְדֶרְעֵיתָא דְּתַרְעָא מִכְיָא וְתַרְעָא
דְּדֶרְעֵיתָא לְאוֹרַח דְּרוֹמָא מִכְיָא
וְאַבְלֵי לְדֶרְעֵיתָא דְּתַרְעָא מִכְיָא
לְאוֹרַח מַדִּינְחָא מִכְיָא׃ וְתַרְעָא
לְדֶרְעֵיתָא דְּתַרְעָא מִכְיָא לְאוֹרַח
דְּרוֹמָא מִכְיָא וְתַרְעָא דְּדֶרְעֵית

אחר אל נקף שני הקדים: אחר ואפנה אחרי הפנה אל נקף שני הקדים:
פני דרך הפנון. כלומר שתפנה לצד פנון אחר ואל תלך על הלכה
ואל לשון נקיפה כי הלכה בית ובית אחד נקיפה
אחר נקיפה דרך תעתה. ודבר אלי זה הלשון
אשר פניתה פניתם שם הוא לא שהוא פניתם דרך
אחרים לצד לשכחת הלשון אבל הוא לשון זכר
כי אחרים הוא לשון זכר והלכה. לשכח הזכרת אחר
פניה דרך אחרת. היה בני
ברית. זכר ברית כי היה כרות
ברית לילה בבית שבעה לשלמה
כתו שכתוב ויהי בעת זקנת שלמה
בן דוד לנגד ובריח לבית ואחת
היה תבנה לשני בתים לשלמה
בנו ולחזקיה בנו בבית האחד
ואחר היה נתקע בבית השני
מחשבות מחשבה מלשון אלי:
ויהי לקץ שנה לקץ מלא לחתא
ויהי מלא לחתא תרוכתו. אין
לו היה בבית שני תרוכתו. אין
ישראל היה תלוי בשני בתים
היה לו לחזקאל לומר בשני
בתים ולמה אמר בבית אחד
על דרך שנתבאר למעלה
שהכתוב היה כדי שיהא לו
לחזקאל לומר על כל אחד מהם ואמר
בבית אחד לומר שהיה בבית
שני ולמה לא אמר בבית
השני לפי שהיה בבית
ראשון ולפי שהיה בבית
ראשון היה בבית שני
ולמה לא אמר בבית
ראשון לפי שהיה בבית
שני ולמה לא אמר בבית
שני לפי שהיה בבית
ראשון ולמה לא אמר
בבית ראשון ובבית שני
לפי שהיה בבית ראשון
ובבית שני ולמה לא
אמר בבית ראשון
ובבית שני לפי שהיה
בבית ראשון ובבית
שני ולמה לא אמר
בבית ראשון ובבית
שני לפי שהיה בבית
ראשון ובבית שני
ולמה לא אמר בבית
ראשון ובבית שני

וְאַפְקִיד בְּאוֹרַח תַּרְעָא דְּקִדְמָאָה דְּפָנֵי לְמַדִּינְחָא וְחָזֵי וְהָא תַּרְעָא דְּלָא אִתְפְּתַח וְלָא יִתְפְּתַח וְגֻבְרָא לָא עָבַר בֵּיהּ אֲרֵי יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל עָבַר בֵּיהּ וְהֵא יְהֵי סְתִים׃ בְּשַׁבָּא לְמַלְכָּא רַבְרְבָא יִתֵּב בְּגַוֵּהּ לְמֵיכַל קֳדָם יְיָ אוֹרַח אוּלָמָא דְּתַרְעָא יִעֵל וּבְאוֹרְחֵהּ יִפּוֹק׃ וְאַפְקַנִי בְּאוֹרַח תַּרְעָא דְּצָפּוֹנָא לָקֳבֵל בֵּית מַקְדְּשָׁא וַחֲזֵית וְהָא מְלֵי יְקָרָא בֵּית מַקְדְּשָׁא וְנָפַלִית עַל אַפָּי׃ וַאֲמַר לִי יְיָ בַּר אֱנָשׁ שַׁוִּי לִבָּךְ וְחֲזֵי בְּעֵינָךְ וּבְאוּדְנָךְ שְׁמַע כָּל דַּאֲנָא מְמַלֵּל עִמָּךְ עַל כָּל קְיָמֵי בֵּית מַקְדְּשָׁא וְעַל כָּל אוֹרָיְתֵהּ וְשַׁוִּי לִבָּךְ בְּמָעֲלֵי בֵּית מַקְדְּשָׁא עִם כָּל מַפְּקֵי מִקְדְּשָׁא׃ וְתֵימַר לְבֵית סָרְבָנַיָּא לְבֵית יִשְׂרָאֵל כִּדְנָן אָמַר יְיָ אֱלָהִים לָא לְכוֹן בֵּית מַקְדְּשִׁי דְּאִתְחַלַּלְתּוּן בִּתְקוֹף חֶסְנְכוֹן יָת מַקְדְּשִׁי בְּרַם אִם אִתְחַלַּלְתּוּן בְּחוֹבֵיכוֹן וּבְחוֹבֵי אֲבָהָתְכוֹן בְּמַעֲלֵיכוֹן וּבְמַעֲלֵי אֲבָהָתְכוֹן בְּמִדְבְּרָא לָא תִתְחַלַּל שְׁכִינְתִּי בֵּינֵיכוֹן׃ וְהוֹעֵיתִי בְּאוֹרַח תַּרְעָא דְּמַדִּינְחָא וְתַרְעָא דְּלָאוֹרַח מַדִּינְחָא וְשַׁכְחִית סְחוֹר סְחוֹר לְבֵית מַקְדְּשָׁא וְלַמַּדְבְּחָא חֲמֵשׁ אַמִּין בְּאַמְּתָא דְּאַמְּתָא וְשִׁבְרָא דְּאַמְּתָא וְאַמְּתָא וְשִׁבְרָא דְּאַמְּתָא וְשִׁבְרָא דְּאַמְּתָא וְשִׁבְרָא דְּ

כל עמא דארעא יהון עבדין ית
אפרשותא דנשיא בישראל׃ ועל
נשיא יהוי העולות והמנחתא
והנסכיא בחגיא ובירחיא ובשביא
ובכל סעדן בית ישראל הוא
יעביד ית חטתא ויתן מנחתא וית
עלתא וית נכיסת קושיא לכפרא
על בית ישראל׃

כדין אמר יי אלהים בקדמאה
בחד לירחא תסב תור בר תורי
שלים ותדכי ית מקדשא׃ ויסב
כהנא מדמא דחטתא ויתן על סקופ
בתיא ועל ארבע זויות טכסתא
למדבחא ועל סקופת תרעא דדרתא
גזיתא וכן תעביד בשבעא בירחא
מטבר דשגיאתי וסטשתי ותכפרון
על בתיא בגיסן בארבע עסרי יומא
לירחא יהי לכון פסחא נעא שבעא
יומין פטירא תיכלון׃ ויעביד
רבא ביומא ההוא על נפשיה ועל
כל עמא דארעא חולף חטתא׃

כל העם הארץ יהיו אל התרומה
הזאת לנשיא בישראל׃ ועל
הנשיא יהיה העולות והמנחה
והנסך בחגים ובחדשים ובשבתות
בכל מועדי בית ישראל הוא
יעביד את החטאת ואת המנחה ואת
העולה ואת השלמים לכפר בעד
בית ישראל׃

כה אמר אדני יהוה בראשון
באחד לחדש תקח פר בן בקר תמים
וחטאת את המקדש׃ ולקח הכהן
מדם החטאת ונתן אל מזוזת הבית
ואל ארבע פנות העזרה למזבח
ועל מזוזות שער החצר הפנימית׃
וכן תעשה בשבעה בחדש מאיש
שוגה ומפתי וכפרתם את הבית׃

בראשון באחד לחדש עשה יום לחדש
יהיה לכם ומצות יאכל׃ ועשה
הנשיא ביום ההוא בעדו ובעד כל־
עם הארץ פר חטאת׃

ושבעת ימי החג יעשה עולה ליהוה
שבעת פרים ושבעת אילים תמימם
ליום שבעת הימים וחטאת שעיר
עזים ליום׃ ומנחה איפה לפר
ואיפה לאיל יעשה ושמן הין לאיפה
בשביעי בחמשה עשר יום להרש
בחג יעשה כאלה שבעת הימים
כחטאת כעלה וכמנחה כשמן׃

כה אמר אדני יהוה
שער החצר הפנימית הפנה קדים
יהיה סגור ששת ימי המעשה וביום
השבת יפתח וביום החדש יפתח׃
ובא הנשיא דרך אולם השער מחוץ
ועמד על מזוזת השער ועשו
הכהנים את עולתו ואת שלמיו
והשתחוה על מפתן השער ויצא
והשער לא יסגר עד הערב׃
והשתחוו עם הארץ פתח השער
ההוא בשבתות ובחדשים לפני
יהוה׃ והעלה אשר יקרב הנשיא
ליהוה ביום השבת ששה כבשים
תמימם ואיל תמים׃ ומנחה איפה
לאיל ולכבשים מנחה מתת ידו
ושמן הין לאיפה׃

וביום החדש פר
בן בקר תמימם וששה כבשים
ואיל תמימם ידיו׃ ואיפה
לפר ואיפה לאיל יעשה מנחה
ולכבשים כאשר תשיג ידו ושמן
הין לאיפה׃ ובבוא הנשיא

דרך אולם השער הזה יבוא ודרכו יצא׃ ובבוא עם הארץ לפני יהוה
במועדים הבא דרך שער הצפון להשתחות יצא דרך שער הנגב
וגו׳ ובא דרך שער הנגב ויצא דרך שער הצפון לא ישוב דרך
השער אשר בא בו כי נכחו יצא׃ והנשיא בתוכם בבואם יבא
ובצאתם יצא׃ ובחגים ובמועדים תהיה המנחה עשרון לפר
ועשרון לאיל ולכבשים אשר תשיג ידו ושמן הין לעשרון׃
ובבוא הנשיא בתוך האולם יבא ובתוכו יצא׃ ובדברו את
בני ישראל אל פיהם וכל אשר אצוה אתו יעשה׃ ואל
הנשיא יתן מתנה מנחלתו לבניו אחזתם תהיה לבניו היא
בנחלה׃ ואם מתנת מנחלתו לאחד מעבדיו והיתה לו עד
שנת דרור ושבה לנשיא אך נחלתו בניו להם היא׃ ולא
יקח הנשיא מנחלת העם מהונם מאחזתם יצא בנו אחזתו
מהונו למען לא יפוצו עמי איש מאחזתו׃ ויבא אותי
המבוא אשר לפתח השער אל הלשכות הקדש לכהנים הפנות
צפונה והנה שם מקום בירכתי׃ ויאמר אלי זה המקום אשר
בשלו שם את אשם ואת החטאת ואת המנחה אשר יאפו את
הלחם שם כי לא לשאת אל החצר החיצונה לקדש את העם׃
ואשא אותי אל החצר החיצונה והעבירני אל ארבע מקצעות
החצר והנה חצר חצר למקצע׃ בארבע מקצעות החצר חצרות
קטרות ארבעים אורכה ושלשים רחבה מדה אחת לארבעתן׃
וסבב סבב בהן מבנה לארבעתן וקשרים עשוי תחת המבנים
סביב סביב לארבעתן׃ ויאמר אלי אלה בתי המטבחים אשר
ישלו שם משרתי הבית את זבח העם׃

ושבעת ימי החג יעשה עולה ליהוה
שבעת פרים ושבעת אילים תמימם
ליום שבעת הימים וחטאת שעיר
עזים ליום׃ ומנחה איפה לפר
ואיפה לאיל יעשה ושמן הין לאיפה
בשביעי בחמשה עשר יום להרש
בחג יעשה כאלה שבעת הימים
כחטאת כעלה וכמנחה כשמן׃

כה אמר אדני יהוה
שער החצר הפנימית הפנה קדים
יהיה סגור ששת ימי המעשה וביום
השבת יפתח וביום החדש יפתח׃
ובא הנשיא דרך אולם השער מחוץ
ועמד על מזוזת השער ועשו
הכהנים את עולתו ואת שלמיו
והשתחוה על מפתן השער ויצא
והשער לא יסגר עד הערב׃
והשתחוו עם הארץ פתח השער
ההוא בשבתות ובחדשים לפני
יהוה׃ והעלה אשר יקרב הנשיא
ליהוה ביום השבת ששה כבשים
תמימם ואיל תמים׃ ומנחה איפה
לאיל ולכבשים מנחה מתת ידו
ושמן הין לאיפה׃

וביום החדש פר
בן בקר תמימם וששה כבשים
ואיל תמימם ידיו׃ ואיפה
לפר ואיפה לאיל יעשה מנחה
ולכבשים כאשר תשיג ידו ושמן
הין לאיפה׃ ובבוא הנשיא

דרך אולם השער הזה יבוא ודרכו יצא׃ ובבוא עם הארץ לפני יהוה
במועדים הבא דרך שער הצפון להשתחות יצא דרך שער הנגב
וגו׳ ובא דרך שער הנגב ויצא דרך שער הצפון לא ישוב דרך
השער אשר בא בו כי נכחו יצא׃ והנשיא בתוכם בבואם יבא
ובצאתם יצא׃ ובחגים ובמועדים תהיה המנחה עשרון לפר
ועשרון לאיל ולכבשים אשר תשיג ידו ושמן הין לעשרון׃
ובבוא הנשיא בתוך האולם יבא ובתוכו יצא׃ ובדברו את
בני ישראל אל פיהם וכל אשר אצוה אתו יעשה׃ ואל
הנשיא יתן מתנה מנחלתו לבניו אחזתם תהיה לבניו היא
בנחלה׃ ואם מתנת מנחלתו לאחד מעבדיו והיתה לו עד
שנת דרור ושבה לנשיא אך נחלתו בניו להם היא׃ ולא
יקח הנשיא מנחלת העם מהונם מאחזתם יצא בנו אחזתו
מהונו למען לא יפוצו עמי איש מאחזתו׃ ויבא אותי
המבוא אשר לפתח השער אל הלשכות הקדש לכהנים הפנות
צפונה והנה שם מקום בירכתי׃ ויאמר אלי זה המקום אשר
בשלו שם את אשם ואת החטאת ואת המנחה אשר יאפו את
הלחם שם כי לא לשאת אל החצר החיצונה לקדש את העם׃
ואשא אותי אל החצר החיצונה והעבירני אל ארבע מקצעות
החצר והנה חצר חצר למקצע׃ בארבע מקצעות החצר חצרות
קטרות ארבעים אורכה ושלשים רחבה מדה אחת לארבעתן׃
וסבב סבב בהן מבנה לארבעתן וקשרים עשוי תחת המבנים
סביב סביב לארבעתן׃ ויאמר אלי אלה בתי המטבחים אשר
ישלו שם משרתי הבית את זבח העם׃

אל שער החוץ הפונה קדים והיה סגור׃ ב ויאמר יהוה אלי השער הזה יהיה סגור לא יפתח ואיש לא יבוא בו כי יהוה אלהי ישראל בא בו והיה סגור׃ ג לנשיא הנשיא הוא ישב בו לאכל לחם לפני יהוה דרך אולם השער יבוא ודרכו יצא׃ ד ויבא דרך שער צפון אל פני הבית וארא והנה מלא כבוד יהוה את בית יהוה ואפול על פני׃ ה ויאמר יהוה אלי בן אדם שים לבך וראה בעיניך ושמע באזניך את כל אשר אני מדבר אליך לכל חקות בית יהוה וכל תורתיו ושמת לבך לבוא הבית בכל מוצאי הקדש׃ ו ואמרת אל המרי את בית ישראל כה אמר אדני יהוה רב לכם מכל תועבותיכם בית ישראל׃ ז בהביאכם בני נכר ערלי לב וערלי בשר להיות במקדשי לחללו את בית לחמי בהקריבכם את חלבי ואת דמי ויפרו את בריתי אל כל תועבותיכם׃ ח ולא שמרתם את משמרת קדשי ותשימו לכם משמרת במקדשי׃ ט כה אמר אדני יהוה כל בן נכר ערל לב וערל בשר לא יבוא אל מקדשי כל הבן אשר בתוך בני ישראל׃ י כי אם הלוים אשר רחקו ממני בתעות ישראל אשר תעו מעלי אחרי גלוליהם ונשאו עונם׃ יא והיו במקדשי משרתים פקדי שערים בבית ומשרתים בבית הם יכפרו את עון העם הם ישרתו לפניהם לשרתם׃ יב יען אשר היו משרתים להם לפני גלוליהם ויהי לבית ישראל למכשול עון על כן נשאתי ידי עליהם נאם אדני יהוה ונשאו עונם׃ יג ולא יגשו אלי לכהן לי ולגשת אל כל קדשי אל קדש הקדשים ונשאו כלמתם ואת תועבותיהם אשר עשו׃ יד ושמתי אותם משמרת הבית לכל עבדתו ולכל אשר יעשה בו׃ טו והכהנים הלוים בני צדוק אשר שמרו את משמרת מקדשי בתעות בני ישראל מעלי הם יקרבו אלי לשרתני ועמדו לפני להקריב לי חלב ודם נאם אדני יהוה׃ טז הם יבאו אל מקדשי והם יקרבו אל שלחני לשרתני ושמרו את משמרתי׃ יז והיה בבואם אל שערי חצר הפנימית ולבשו בגדי פשתים ולא יעלה עליהם צמר בשרתם בשערי החצר הפנימית ובפנימה׃ יח פארי פשתים יהיו על ראשם ומכנסי פשתים יהיו על מתניהם לא יחגרו בדבר יזיע׃ יט ובצאתם אל החצר החיצונה אל החצר החיצונה אל העם יפשטו את בגדיהם אשר הם משרתים בהם והניחו בלשכות הקדש ולבשו בגדים אחרים ולא יקדשו את העם בבגדיהם׃ כ ראשיהם לא יגלחו ופרע לא ישלחו כסום יכסמו את ראשיהם׃ כא יין לא ישתו כל כהן בבואם אל החצר הפנימית׃ כב ואלמנה וגרושה לא יקחו לנשים כי אם בתולת מזרע בית ישראל והאלמנה אשר תהיה אלמנה מכהן׃ כג ואת עמי יורו בין קדש לחל ובין טמא לטהור יודיעום׃ כד ועל ריב המה יעמדו לשפט במשפטי ישפטוהו ואת תורתי ואת חקתי בכל מועדי יקדשו׃ כה ואל מת אדם לא יבוא לטמא כי אם לאב ולאם ולבן ולבת לאח ולאחות אשר לא היתה לאיש יטמאו׃ כו ואחרי טהרו שבעת ימים יספרו לו׃ כז וביום באו אל הקדש אל החצר הפנימית לשרת בקדש הקדשים יקריב חטאתו נאם אדני יהוה׃ כח והיתה להם לנחלה אני נחלתם ואחזה לא תתנו להם בישראל אני אחזתם׃ כט המנחה והחטאת והאשם הם יאכלום וכל חרם בישראל להם יהיה׃ ל וראשית כל בכורי כל ותרומת כל מכל תרומותיכם לכהנים יהיה וראשית עריסותיכם תתנו לכהן להניח ברכה על ביתך׃ לא כל נבלה וטרפה מן העוף והבהמה לא יאכלו הכהנים׃

מה ויחלקו את הארץ לנחלה לשבטי ישראל כאשר ידבר אלהים ביד משה׃ מו ויהי הנחלה משבט בני יהודה למשפחותם ותגע אל גבול אדום תימנה קדשה מרבה׃ מז ויהי גבולם מן הים חצר עינן גבול לדמשק צפונה ואל גבול חמת ויהי פאת קדמה׃ מח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ מט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ נ ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ נא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ נב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ נג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ נד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ נה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ נו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ נז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ נח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ נט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ ס ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ סא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ סב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ סג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ סד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ סה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ סו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ סז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ סח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ סט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ ע ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ עא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ עב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ עג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ עד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ עה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ עו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ עז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ עח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ עט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ פ ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ פא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ פב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ פג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ פד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ פה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ פו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ פז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ פח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ פט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ צ ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ צא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ צב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ צג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ צד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ צה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ צו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ צז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ צח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ צט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ ק ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קי ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קיא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קיב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קיג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קיד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קטו ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קטז ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קיז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קיח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קיט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קכ ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קכא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קכב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קכג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קכד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קכה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קכו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קכז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קכח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קכט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קל ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קלא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קלב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קלג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קלד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קלה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קלו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קלז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קלח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קלט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קמ ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קמא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קמב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קמג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קמד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קמו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קמז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קמח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קמט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קנ ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קנא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קנב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קנג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קנד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קנה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קנו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קנז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קנח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קנט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קס ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קסא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קסב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קסג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קסד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קסה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קסו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קסז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קסח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קסט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קע ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קעא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קעב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קעג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קעד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קעה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קעו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קעז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קעח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קעט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קפ ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קפא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קפב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קפג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קפד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קפה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קפו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קפז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קפח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קפט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קצ ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קצא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קצב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קצג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קצד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קצה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קצו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קצז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קצח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קצט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קת ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתי ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתיא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתיב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתיג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתיד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתטו ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתטז ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתיז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתיח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתיט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכ ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתל ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמ ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתנ ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתנא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתנב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתנג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתנד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתנה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתנו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתנז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתנח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתנט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתס ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתסא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתסב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתסג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתסד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתסה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתסו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתסז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתסח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתסט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתע ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתעא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתעב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתעג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתעד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתעה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתעו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתעז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתעח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתעט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתפ ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתפא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתפב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתפג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתפד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתפה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתפו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתפז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתפח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתפט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתצ ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתצא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתצב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתצג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתצד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתצה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתצו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתצז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתצח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתצט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתק ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקי ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקיא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקיב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקיג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקיד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקטו ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקטז ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקיז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקיח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתקיט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכ ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתכט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתל ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתלט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמ ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמא ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמב ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמג ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמד ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמו ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמז ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמח ואל גבול דמשק קדמה ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פאת קדמה׃ קתמט ואל גבול חצר עינן גבול לארץ חמת ויהי פא

אשרי אדם שומע לי
דבר
שמור פתחי
על תמיד

ויתיצבון תמן למיסר פיהם קדם ואנא אעניד להון נסיון ובחון קדם מסקרונוי מארעא דמצרים: ויתי בעידנא ההיא אמר יי תיתנון לפולחני ולא תפלחון עוד לטעוות עמיא: ואעדיית שום טעות עמיא מפומהון ולא יתכרן עוד בשמהתהון: ויתי ברכתא על ישראל כמה דמליל יי לאברהם ליצחק ולרבקה ולרחל ולליאה ולכל בניהון עד יומא הדין: ואיגור יתהון קיים בעידנא ההיא ויתיב להון ארעא דכנען ית ארעא דירתון שלם עם בנוי ועם עופא דשמיא ורחשא דארעא ויקשקע ותערב ארעא קדם בנוי ואכלון מן ארעא ואשרינון לרחצן: ואקיימנכון קדמי לעלם ואקיימנכון קדמי בקושטא ובדינא ובתקנתא ורחמי: ואקיימנכון קדמי בהימנותא ותדעון לדחלא מן קדמי יי: ויהי בעידנא ההיא אפקד ית שמיא ואינון יתנון מטרא על ארעא: וארעא תרבי עיבורא ותחברא וסקלטא ואינון יספקון לבלוה עמי: ואקיימנכון קדמי באילעא שבעתי וארחמיניכון ולא אהדר לכון עבדתי דלא תיסרון ואימר לאחוכון אמר יי ולא עמי קרם עמי אתון והוא ייכר אלהי: ואמר ייי עור איזיל אתנבי בזנוניא על בית ישראל דאינון דמן כאתתא דאתרחקת מן בעלה ופלחת לטעוות עמיא קרם אנא אסבל יתהון בחמן ואתון תה

על ראשי סוריא מרבתין ועל
ראשם סכלתן בוסרת הוות בלום
ולקט ובוטנא ארי טעני שוליה
על כן תוזיין בגלבון ותתאחיד לכון
מבצה עסקיא וכל תבון דבבתיון
לדגיון מן עסקיא גייסן ועל
אסורי על בתוכון ארי תזגיון ועל
בלהכון ארי מגיפן ארי אינון עם
זגיזיא מיסתעיון ועם נפקת ברא
לאכל ושתון ועם דך ולא אסתכל
באוריתא ולא אתרעשו אם קטין
אתון דבית ישראל לא תיתיבון
דבית יהוה ולא תיתון לגלגלא
ולא תסקון לביתאל ולא תשבעון
לשקר קיים תוא יי ארי כתרא
דאסתפים ובעיט בן מריד בקני
סוסיא ישראל כען ידברינון יי
כאימר בחור בבקעה אתחברו
לטעוותא בית ישראל טכקיל לתון
ית פולחנא שלשוניהון אקנאו
שידיין מן אוכס בבן טעו ודחלו
ואתגאיו בתר זנותא ודחלו
דתיבי לתון קלקא בדברתון;
עובדי בדבריהון לא תקבלין בקא
ולייט בשקר איתי עליהון ובקנף
קלקא אפיתו ולא לכון למיתי ולמיכל
מן קדמי יי ותיכלון ולא תשבעון
ותיזנון ולא תיתבשון ארי יי
אתגלי בכון כמאן דלא ידע גבר
כמאן דלא ידע ולא אסתכל
באוריתא ולא אתרעשו אם קטין
אתון דבית ישראל לא תיתיבון
דבית יהוה ולא תיתון לגלגלא
ולא תסקון לביתאל ולא תשבעון
לשקר קיים תוא יי ארי כתרא
דאסתפים ובעיט בן מריד בקני
סוסיא ישראל כען ידברינון יי
כאימר בחור בבקעה אתחברו
לטעוותא בית ישראל טכקיל לתון
ית פולחנא שלשוניהון אקנאו
שידיין מן אוכס בבן טעו ודחלו
ואתגאיו בתר זנותא ודחלו
דתיבי לתון קלקא בדברתון;
עובדי בדבריהון לא תקבלין בקא
ולייט בשקר איתי עליהון ובקנף
קלקא אפיתו ולא לכון למיתי ולמיכל
מן קדמי יי ותיכלון ולא תשבעון
ותיזנון ולא תיתבשון ארי יי

על דאשי הריים יזבחו ועל
הגבעות יקטרו תחת אלון ולבנה
ואלה כי טוב צלה על כן תזנינה
בנות יכם וכלותיכם תנאפנה:
לא אפקוד על בנות יכם כי תזנינה
ועל כלותיכם כי תנאפנה כי הם עם
החנות ישרדו ועם הקדשות יזבחו
ועם לא יבין ילבט: אם זנה אתה
ישראל אל יאשם יהודה ואל תבאו
הגלגל ואל תעלו ביתאון ואל
תשבעו חי יהוה: כי בסרה סרה
סרר ישראל עתה ירעם יהוה כבשב
ברחב: חבור עצבים אפרים
הנח לו: סר סבאם הזנו הזנו
אהבו הבו קלקון מגניה: צרר רוח
אותה בכנפיה ויבשו מזבחותם:
שמעו זאת הכהנים
והקשיבו בית ישראל ובית
המלך האזינו כי לכם המשפט כי פח
הייתם למצפה ורשת פרוסה על
תבור: ושחטה סטים העמיקו
ואני מוסר לכלם: אני ידעתי
אפרים וישראל לא נכחד ממני כי
עתה הזנית אפרים נטמא ישראל:

מלי. אפרים ל׳ קמץ בקריא ושם כן לשמה אפרים חושע כן מן חוז איש שחר אפרים · חבור עצבים אפרים · שרוד עון אפרים · ומל אסף דכתי׳

הכהנים מאת דכן לאחת הסם הסמך סמוך הוא סמוך סבור כמו הסמוך ב
וכל הסם ישמעו ולמדו ויתחילו עליהם ותלוה בהלוה
הוסיף ויתחילו כן ובאו הוחלים עליהם ותלוה בהלוה
ולא יבאו מהבינים מזה ישמעו ויבינו כי לכם
כן תאמר לזה ויזכרו כי הם ישמעו כי
אתם. ממנו הוסיפו מלכם כמו על ידי הלוה חטאתי
על ידי הלוה כי ידי הלוה הם על ידי הלוה
על ידי הלוה ולא יכלו לומר כי הלוה הם
כמו הלוה הם ולא יכלו לומר כי הלוה הם
כמו הלוה הם ולא יכלו לומר כי הלוה הם
כמו הלוה הם

בבל עדין ראויא על ירושלם עקא
פעל קדמין וראוין לעקא
ארי לית לנא אלהא בר מיניך
פרוק נא ארעא עמך ישראל
טעו בית ישראל בתרע פולחנא
בדחיליה אנא מימר על ירושלם טוביא
מקבל מצות ירמיגון אינון
אסליבו ולא ממרירו ביאון ולא
מרעותי בקפחון ורחמוהון ר
ואסיקו להון מסגדים עברו להון
טעון בריל דישתיון טעו בתר
עגולא דשמרון תקיף רוגזי בהון
ער אימתי לא יכלון לקובני ארי
מישראל הוא גבי אומן הוא עבדי
נחזלא ליה בה ארוך הוא בארי
לנקרי לוחין יתי עיגלא דשמרון
בית ישראל רמן לרוחי זרע
ועל עגיד מאים יקנון ניכסין עממי
יזונונון איתיזיו ישראל בעמין
היו בעממיא במנא דלית צורך
ביה ארי איגון גלו לאתור על
דחליבו בערוד נפשהון פערד
פרוד בירת ישראל איתכברו ביד
עממיא ודרחימו לאיף אם לשון בית
ישראל דחלתי על ליבחון מבני
עממיא אקריב גלוותהון ואפלח
יתכנון בזעיר אעדי מכחון מרות
מלכין ושליטונין ארי אסגאו
דבית אפרים איגורו למחקי חוב
להון איגורי טעותהון לחסלא
כתבית להון רבוי אוריתי
ואיגון בעסקתא אחריתי ודכרתי
דיסגדון מן אומנ ובחיהון בכרא
ואכלין ונקדם יי לא רעוא בהון
בען יסער חוביהון ויתפרע ע
עוייתהון איגון למצרים יתובון
וישבק ישראל ית פולחן עבדיה
ובנייא ויכלין למעבדת קדיהון בר
יהודה אסגיאו קדיהון כקדיהון
ואשלח אשיא בקריוותי ותכשיני בירנייתא לא תתעדן רבית ישראל ולא תבוען
כניסתי עממיא ארי טעותן מכבת פולחנא ואלהן רחמתון למיפלח לפעותא על
כל אידי עיבוראי מאריכא ומסעדנא לא יתזמנון ויתקרא לא יסופק להון לא
יתובון באדעא שכינתא דיי ויהובון רבית אפרים למצרים לאחור יגלון מכאב ייבלון
לא יגכסון קדם יי נכסין דחדר ורא יתקבלון לרעוא קורבניהון ריבחותון מלחם קדיש
להון כל דייכליניה יסתאבון ארי קורבניהון על נפשהון לא יכפר
ומא תעבדון ליום מעד וליום חגא דיי ארי תא יגלון מן קדם
בזוזין למצרים יתקבצון לממפיס
יתקברון בית חמדת כספהון
קרסולין ישרון בחון תתולין ב
בריניתהון אתו יומי סעורנא
ואתו יומי תשלמת חובין דעון
ורבית ישראל ידעון מתנבן לרמון
נביי קושטא ומשתעמסין להון נביי
שקרא על דאסגיאו חובך תקיפו
חטאך מסכן בית ישראל נביי
יתקיים להון פוראן פתגמיהון לנבייהון
קולין אזלין על כל ארעתהון ס
מסגן מתקנא בבית אלההון

אסגיאו למבלא ביתי גבעתא
יסער חובויהון ויתפרע עוינתהון ס
בוסף ישתחל על עיגא דמיא בני
אפרים בעלוף יתעופפכבודם מלדה
ומבטן ומהריון כי אם יגדלו את
בניהם בשוורי מחם אפרים באשור
ראיתי לצור שתולה בנעים ואפלים
להוציא אל הורג בניו תן להם
יהוה מה תתן תן להם רחם משכיל
ושדים צמקים כל רעתם בגלגל
כי שם שנאתים על רע מעלליהם
מבית אגרשם לא אוסף אהבתם
כל שריהם סוררים הכה אפרים
שרשם יבש פרי בלי יעשון גם כי
ילדון וחמדתי ממדי בטנם
יאמסם אלהי כי לא שמעו לו
ויהיו נדדים בגוים

יתן יבשן כל בישתהון גליין קדמי בגלגל ארי תמן רחיקתינון על בישות
עובדיהון מבי ביתי שנאריכינון לא אוסיף לרחמא עליהון כל רבריבהון סרדין
בית ישראל דמן לאשור יטולון מלרע ויבש נוסיה כלילא שר שרשוהי מלרע ויבש נוסיה כלילא נוב לא יעביר אף
אפרים לקבלא לפולחן עיגא דיקלא ישרי אלהי נביי ואנא כאפרים דמשתעמסין
אם ירבון בגין ואקטיל שפר טעוהון ירחיקונון אלהי ארי לא קבילו למיסרייה
ויהון מטלטלין ביני עממיא

זרח ג׳ בקרא׳ ס׳ נוח ערלך שכרון זנח ישראל שב אויב זנחו ישראל שב אויב בקרא׳ קשרו ג׳ בקרא׳
ס׳ כי רוח ורעו סופתה הזרעים כרכיה כרכיה בשדה כלילו קשרו ג׳ בקרא׳ ס׳ פרא בודד לו
כי בוסף עשן כא עצור בודד על גג אשתאה ס׳ ס׳ נכסר בספר שיעיה רש ס׳ נח׳ גיל ג׳ בקרא׳

לי יזעקו אלהי ידעוכך ישראל ס
זנח ישראל טוב אויב ירדפו
ארי לית לנא אלהא בר מיני
פרוק נא ארעא עמך ישראל
טעו בית ישראל בתרע פולחני
בדחיליה אנא מימר על ירושלם טוביא
מקבל מצות ירמיגון אינון
אסליבו ולא ממרירו ביאון ולא
מרעותי בקפחון ורחמוהון ר
ואסיקו להון מסגדים עברו להון
טעון בריל דישתיון טעו בתר
עגולא דשמרון תקיף רוגזי בהון
ער אימתי לא יכלון לקובני ארי
מישראל הוא גבי אומן הוא עבדי
נחזלא ליה בה ארוך הוא בארי
לנקרי לוחין יתי עיגלא דשמרון
בית ישראל רמן לרוחי זרע
ועל עגיד מאים יקנון ניכסין עממי
יזונונון איתיזיו ישראל בעמין
היו בעממיא במנא דלית צורך
ביה ארי איגון גלו לאתור על
דחליבו בערוד נפשהון פערד
פרוד בירת ישראל איתכברו ביד
עממיא ודרחימו לאיף אם לשון בית
ישראל דחלתי על ליבחון מבני
עממיא אקריב גלוותהון ואפלח
יתכנון בזעיר אעדי מכחון מרות
מלכין ושליטונין ארי אסגאו
דבית אפרים איגורו למחקי חוב
להון איגורי טעותהון לחסלא
כתבית להון רבוי אוריתי
ואיגון בעסקתא אחריתי ודכרתי
דיסגדון מן אומנ ובחיהון בכרא
ואכלין ונקדם יי לא רעוא בהון
בען יסער חוביהון ויתפרע ע
עוייתהון איגון למצרים יתובון
וישבק ישראל ית פולחן עבדיה
ובנייא ויכלין למעבדת קדיהון בר
יהודה אסגיאו קדיהון כקדיהון
ואשלח אשיא בקריוותי ותכשיני בירנייתא לא תתעדן רבית ישראל ולא תבוען
כניסתי עממיא ארי טעותן מכבת פולחנא ואלהן רחמתון למיפלח לפעותא על
כל אידי עיבוראי מאריכא ומסעדנא לא יתזמנון ויתקרא לא יסופק להון לא
יתובון באדעא שכינתא דיי ויהובון רבית אפרים למצרים לאחור יגלון מכאב ייבלון
לא יגכסון קדם יי נכסין דחדר ורא יתקבלון לרעוא קורבניהון ריבחותון מלחם קדיש
להון כל דייכליניה יסתאבון ארי קורבניהון על נפשהון לא יכפר

מה תעשון ליום מועד וליום חג יהוה:
כי הנה הלכו משד מצרים תקבצם
מף תקברם מנף לכספם קימוש
יירשם חוח באהליהם:
חפקדה באו ימי השלם ידעו ישראל
אויל הנביא משגע איש הרוח על
רב עונך ורבה משטמה: עופה
אפרים עם אלהי נביא פח יקוש על
כל דרכיו משטמה בבית אלהיו:
העמיקו שחתו כימי הגבעה יזכור
עונם יפקוד חטאותם:
כענבים במדבר מצאתי ישראל
ככלכורה בתאנה בראשיתה ראיתי
אבותיכם המה באו בעל פעור
ויגזרו לבשת ויהיו שקוצים כאהבם:
אפרים כעוף יתעופפכבודם מלדה
ומבטן ומהריון: כי אם יגדלו את
בניהם בלתי אדם אף כי אגרש אתם
בעופף מראותי מכניה ואי
ואישלחל כן גלא יתי יקרתון ולד
לא יכנון ומפעבי מעוהון לא יתורון
ועל ראשתעבעו ויקומון מלא
מלאתחואה בבית מקדשי: ארי
אם ירבון ירי בזירתון ואתקפון
מלכותהון עבדין ארעיי לחנון ב
מסלקותי שבקתינון מטרון וכבישתא
דישראל בסעבדה אורחא דמא
לעזר באורחתון בשוליתון נבו דבי
אפרים לקטלא לפולחן מעוהון
בניהון: הב לחנון ייתי מן שמיא
ברחימון חב לרחון רחם מחגל
עוברייתון חב לרחון רחם מחגל
ויתן לחם משכיל ושדים צמקים:
כל רעתם בגלגל כי שם שנאתים
על רע מעלליהם מבית אגרשם
לא אוסף אהבתם כל שריהם
סוררים הכה אפרים שרשם יבש
פרי בלי יעשון גם כי ילדון וחמדתי
ממדי בטנם יאמסם אלהי כי לא
שמעו לו ויהיו נדדים בגוים

אבותיכם ג׳ כ׳ בקרא׳ ס׳ כענבים במדבר מצאתי ישראל כככורה בתאנה. קעף ג׳ על אבותיכם קעף.
אבותי׳ שחתו: ובו׳ בימי הגבעה ומה עשו שם פלגש בגבעה ס׳ אש. ואחר׳ להם שבעתי חלים עתה. וכו׳

ס׳ חג. כתוב אחיכם כי הוה לנו. מתחר מור שתשלח יום מיום מיתתו לחג ליום תחיית האיש נאמר עליכם חג ל. זכות הרגיה פיום
לון תכבס. כי הוה הלנו. מתקוממים מרוב מדדים מיכלו ועליהם שם נכתב נכרי
תוף. תלוין מנורים היו. מחתר לכספם. בתי חתרת לחודות כספם. קימום
חוזק. תיכי חיות תיתנם חכון. הפקדים. פיקודי שנתיכם. הם גם. יום לחת
חובין. ואול לחבית. לף תכביו

מה תעשון ליום מועד וליום חג יהוה:
כי הנה הלכו משד מצרים תקבצם
מף תקברם מנף לכספם קימוש
יירשם חוח באהליהם:
חפקדה באו ימי השלם ידעו ישראל
אויל הנביא משגע איש הרוח על
רב עונך ורבה משטמה: עופה
אפרים עם אלהי נביא פח יקוש על
כל דרכיו משטמה בבית אלהיו:
העמיקו שחתו כימי הגבעה יזכור
עונם יפקוד חטאותם:
כענבים במדבר מצאתי ישראל
ככלכורה בתאנה בראשיתה ראיתי
אבותיכם המה באו בעל פעור
ויגזרו לבשת ויהיו שקוצים כאהבם:
אפרים כעוף יתעופפכבודם מלדה
ומבטן ומהריון: כי אם יגדלו את
בניהם בלתי אדם אף כי אגרש אתם
בעופף מראותי מכניה ואי
ואישלחל כן גלא יתי יקרתון ולד
לא יכנון ומפעבי מעוהון לא יתורון
ועל ראשתעבעו ויקומון מלא
מלאתחואה בבית מקדשי: ארי
אם ירבון ירי בזירתון ואתקפון
מלכותהון עבדין ארעיי לחנון ב
מסלקותי שבקתינון מטרון וכבישתא
דישראל בסעבדה אורחא דמא
לעזר באורחתון בשוליתון נבו דבי
אפרים לקטלא לפולחן מעוהון
בניהון: הב לחנון ייתי מן שמיא
ברחימון חב לרחון רחם מחגל
עוברייתון חב לרחון רחם מחגל
ויתן לחם משכיל ושדים צמקים:
כל רעתם בגלגל כי שם שנאתים
על רע מעלליהם מבית אגרשם
לא אוסף אהבתם כל שריהם
סוררים הכה אפרים שרשם יבש
פרי בלי יעשון גם כי ילדון וחמדתי
ממדי בטנם יאמסם אלהי כי לא
שמעו לו ויהיו נדדים בגוים

יתן יבשן כל בישתהון גליין קדמי בגלגל ארי תמן רחיקתינון על בישות
עובדיהון מבי ביתי שנאריכינון לא אוסיף לרחמא עליהון כל רבריבהון סרדין
בית ישראל דמן לאשור יטולון מלרע ויבש נוסיה כלילא שר שרשוהי מלרע ויבש נוסיה כלילא נוב לא יעביר אף
אפרים לקבלא לפולחן עיגא דיקלא ישרי אלהי נביי ואנא כאפרים דמשתעמסין להון נביי
אם ירבון בגין ואקטיל שפר טעוהון ירחיקונון אלהי ארי לא קבילו למיסרייה
ויהון מטלטלין ביני עממיא

נתן בזיקא ישראל ויהוה נתן נסיב בטעבריה אוריתא עוברייהון
ברמו לחון ויגלון כזבי אסתיתון
עלאל אסבאנו פולחן לאינתיהון
בד אתיתיטו אל ארעהון אוטבו
לקטותון: אתפלג לבהון
מן אורייתא בעין יהבון בעין איתי
עליהון סגיאתיהון יחזר קלקלתון
ואגעתיהון יבו: קטרתון ארי
בעין יתמרון ליה מלאכא ואתגבר
לא ויתחלנא מן קדם יי ומלכא מה
יעביר לנא: מבלין מדין ואוגם
יימן לשקר ולמלא נורין קים בעין
איתי עליהון ברישי תיזיין בישין
דין שקדהון על תהומי דקלון:
על די פלהון לעגליא בביתאל
סלק בטשריתיה יקם עליהון ויזלי
יחזון יכבון מבהון עיגלי דשכרו
ארי אתאבלו עלוהי יכבון על יקריה
ומלהוהי עלוהי יכבון עין על יקריה
ארי גלא מיניה: אף יתיה לאשור
יובלון קורבנא למלכא ויתרי
לאתערע לחון נכייא אתר בחון
בקעתא ובית אפרים יקבלון וי
יבתחרון דבית ישראל מסלבי
עצתהון: בתרתא שכרון בסלבה
ברזוהא על אפי טבא: ויזיון ג
עגלרי מלמדי אארבית לדוש
בקרת ביתיה ודבי ישראל גרסו
לחון ויגלון כזבין ואסטיתן בעין איתי עליהון עקא דסתא ויתון ונסן
באילו טוריא דפן לחון ורמתא נפלו עליהון: סיתי גבעתא דחטיתון בית יקראי תסן
קסו מרב: בימיהי לטנאת עליהון פלגא ואף לא זבניא דתקפין לחון סלכון בגיבעתא
תפן אתו עליהון ענודי קרבא לקטלא אבהון עם בנין סלקו: בסיהרי אתיתי עליהון
יסורין ובנשית עליהון עמכיא דשלימו בחון כסיהר פרנין עונהון: בגישתא
דישראל ורמיא לעיגלתא דסלמן לה לסירדין ולא אלהא רחמא למלכא נכרעות נפטה

ונתן בוקק ישראל מרי יטוה לו כלכ ג
לפריו והרבה למזבחות כשוב לארצו
הטיבו מצבות: חלקלקם עתה ד
יאשמו הוא יערף מזבחותם ישדד
מצבותם: כי עתה יאמרו אין מלך ה
לנו כי לא יראנו את יהוה והמלך
מה יעשה לנו: דברו דברים ו
אלות שוא כרת ברית ופרח כראש
משפט על תלמי שדי: לעגלות ז
בית און יגורו שכן שמרון כי אבל
עליו עמו וכמריו עליו ילילו על כ
כבודו כי גלה ממנו: גם אותו ח
לאשור יובל מנחה למלך ירב בשנה
אפרים יקח ויבוש ישראל מעצתו:
נדמה שמרון מלכה כקלף על פני ט
מים: ותשמדו במות און חטאת י
ישראל קוץ ודרדר יעלה על מ
מזבחותם ואמרו להרים כסונו
ולגבעות נפלו עלינו: מימי הגבעה יא
חטאת ישראל שם עמדו לא תשיגם
בגבעה מלחמה על בני עולה: באותי יב
ואסרם לשתי עיניתם: ואפרים
ברזותא על אפי טבא: ויזיון ג
עגלרי מלמדי ארבית לדוש
בקרת ביתיה ודבי ישראל גרסו
לחון ויגלון כזבין ואסטיתן בעין איתי עליהון עקא דסתא ויתון ונסן
באילו טוריא דפן לחון ורמתא נפלו עליהון: סיתי גבעתא דחטיתון בית יקראי תסן
קסו מרב: בימיהי לטנאת עליהון פלגא ואף לא זבניא דתקפין לחון סלכון בגיבעתא
תפן אתו עליהון ענודי קרבא לקטלא אבהון עם בנין סלקו: בסיהרי אתיתי עליהון
יסורין ובנשית עליהון עמכיא דשלימו בחון כסיהר פרנין עונהון: בגישתא
דישראל ורמיא לעיגלתא דסלמן לה לסירדין ולא אלהא רחמא למלכא נכרעות נפטה

תניא: קץ חידוד ל יעלה על מזבחותם. ומקץ חידוד ל תעבוד לך. ומלך ד כמאן דלית ליה מלכא
עליו ואי תעבד ל עליה ג בקר' ומסן אלוף עולה אולוף יתת ראשי' ואחרון ה. לא תאמינם כגבון. אלף'
שמרון עם כבי בניהן הם כבי עגלה כמו שלה והיתה לזמה והיו הן עמה
יפתחו: מתעתדת תלמיה כאסר המעוז את בניהן הם מסבבים הם הכל סמ
כריח מרה מתעתדת ראשה ריח אסר ברכו ל כריח מרה: שחיט תאמרו. מעוז
מוסר והיה מסבב כרכובת עלי הסוסל כדרך בשוק לפני הכן מה
עלי: ואסמו על מלכו כראשות ואין מלך כבשוק לפני ה ומלך מה יעשה
יראים ואפרים: ואני כבהמי מעשה תלמיה לשחטה ואני הן מה

ועשי תלואים לתשובתי. כשהצדיקים תלוים לתוך להם הם לא לשוב כי אם לרעה. אל על יקראוהו יחד לא יתעודדו. אל תקרי על אלא אל כמו אל תקרי לי אלא לא לשוב אלי. ואל מכל מקום לא יקראוהו בלבם בתפלה ובתשובה. אל מתים לא יקראוה

כמו עיתים ישמעו שבע וירם לבם על כן שכחוני ואני לקחם כבור שחל כנמר על דרך אשור׃ אפנשם כרב שבול ויאכלם שם כלבי אריה השרה תבקעם׃ שחתך ישראל כי בי בעזרך׃ איה מלכך אפוא וישיעך בכל ערייך ושפטיך אשר אמרת תנה לי מלך ושרים׃ אתן לך במלי ואקח בעברתי׃ צרור עון אפרים חטאתו חבלי יולדה יבואו לו הוא בן לא חכם כי עת לא יעמד במשבר בנים׃ מיד שאול אפדם ממות אגאלם אהי דברך מות אהי קטבך שאול נחם יסתר מעיני׃ כי הוא כין אחים יפריא יבוא קדים רוח יהוה ממדבר עלה ויבוש מקורו ויחרב מעינו הוא ישסה שכורון כי חמדה כל כלי חמדה׃ תאשם שמרון כי מרתה באלהיה בחרב יפלו עולליהם ירטשו והריותיו יבקעו׃ שובה ישראל עד יהוה אלהיך כי כשלת בעונך׃ קחו עמכם דברים ושובו אל יהוה אמרו אליו כל תשא עון וקח טוב ונשלמה פרים שפתינו׃

כמו שמות כלי שרים׳ סעיף ל׳ בפרי׳ ו׳ חדשי שנות סעיף׳ כי נשבעו חדשות ראשונות. נחם שחר סעיף׳ ויסור מעל סעיף׳ עדי ה׳ ה׳ ויסיר כל קריאת עדי ואחריך׳ ושבת עדי ואחריך׳ כמו לך ואמנתך על דרך משל. ואמנם היתה הספרים לפי הלכל כמו שהזכרנו בהקדמת ספר הושע׃

על דרך הנמשל הוא הספר כולו אשר מהשם יתברך אל ישראל. רבוי אהבת השם אליהם. כמו שיתבאר בפרשת כי תבא׃ ישראל אשר מהשם יתברך אליהם. ואמנם היה הספרים לפי הלכל כמו שהזכרנו בהקדמת ספר הושע׃

מעט מכתוב בלי שרים׳ סעיף׳ ל׳ בפרי׳ ו׳ חדשי שנות סעיף׳ כי נשבעו חדשות ראשונות. נחם שחר סעיף׳ ויסור מעל סעיף׳ עדי ה׳ ה׳ ויסיר כל קריאת עדי ואחריך׳ ושבת עדי ואחריך׳ כמו לך ואמנתך על דרך משל. ואמנם היתה הספרים לפי הלכל כמו שהזכרנו בהקדמת ספר הושע׃

יקח. יתכן מהשם מכתוב כאחר תלם לשון יקח ראובן את דודאים. ויתכן שהוא מלשון לקיחה. כמו ויקח יהודה לער בכורו׃ ויקחהו רוח יי׳ ויניחהו בין הארץ ובין השמים׃ ויקחהו אל מקום אשר ראה׃ ויקחהו אל מחוץ לאהלה׃ ויקחהו אל מעל האבנים׃ ויקחהו אל הגג׃ ויקחהו אל מעל הגל׃ ויקחהו אל מעל הגבעה׃ ויקחהו אל מעל הבור׃ ויקחהו אל מעל הבית

רשי

מפסקי טעמים

רשי

לא תתחלין ארעא וישראל כוסא
ודשי אבי אמני ולעבד ידך בכרם
לעשות לא תתחלין ותקום
מרשעין בסתם ואף על פי
שהיתה ירושה לשבט ה
שיורד על הזהב והיה בורר מהן
ומשליכו אל האשפה ס
ממנו מלכות ישראל כשר לא
יקראוהו שלם אלא עבד יה ומשיח
לשון הסיפוק כמו ויגל
ויגל ויפק ויגל ויפק
ויגל ויפק ויגל ויפק
ויגל ויפק ויגל ויפק

ונקיתי להם לא נקיתי: ולא לא תקרה תחלה משלי שבידות מבחוץ ותחשוב שמצא לי דמים על כבי יהודה לא נקיתי ואינו כאן מיכאן הוא סומן כביו:

ספר עמוס

אשר היה בנוקדים ר' תרגם ויכוין ר' דיהה תרי ניתין כתו מיתמנע מלך מתאב כיתך ' מיתים לעבי הרעם ' מיתים קדים מסתגע מיתיו יח ם מתנסה יפנים מיתאר ויהוה מאחר הפשוט ואחר כאחרים כפים תעבי הרעם על ' יפלגה יפנעל ' מיתים פלם עם גבר ואם יותר יותר ואלקיך הוה כבר כתבתי עניהם בירושלים לאחר לחם על פלגות פמנים ואם יש יותר כל מכן פים בכל התירוש התוכיח ' תכל לארבעה לאם כם ' פפל כמנים אין עלי שד ל להסיר דיקוק מהסיר כל גזעול וכל מכן פים לו פמנים הריבה מקורין לילך אמנהים הרבים ו דמו יומים בשם הפמנים לחם ' בחורות הנרעל ' ה' כתורני דמרגלא ואחר כמן מחלפת מקורין לילך אמנהים הרבים ו חרנים ומחים כהם כבי לאם ביומי ' ומהם מחיקין לתקני חתנותם לפמנים לחם ' תחלל ולחם ולחם ' מלכי לחם ולחם לחם ממשך ' בקשת לחן ' מקום הוא לאלים ' ומשך פכנו ' תעבד מלמן כתו לה יפור מכנו על פם מהמול ל דודים לת הפם לילך ' מבית שרן ' מקום ' לילך ' מלך ופם הגלם פהיריב כתי לחז פמחר ועל דמפך ומחם ומגלח לת לחים קיהים כל מהמוצות פמנים מכהני יפור ' לבא חרב על ה חולות פמנים ' ומהם מכהני כבון פמנים ' ומהם מכהני ביתאל ' ומהם מכהני הגלגל הרבו ' ומהם מכהני בית הדבר

רשי

הכני אם לרע. הכני שמעו לי ואל תרעו לי: ויאמר יי. כתן נאקתו: כתן נאקתו. כתן נאקתו על הרעה שהוא עתיד להביא עליהם: וא

קומו וגלו ארי לא דא אתרא ביתא
ליתיא לרשיעיא בגיל מסקיותה
אינון מחבלין בגיל לקטיותה
אתון מסתמיין עלוהי על נבזעו
בתר נבזי שקריא דמתנבן להון
רוחי שקר וסלפין להון לחבר
לאדחקם בכבר טעבו בטהו
ומיומוי למיהם מיחמכרים
כמרן רבר תעוים כהר היטב
כתותא כתרבו לחרבי תיה תיתיכך
קלקלה מתבכי: לו היים הולך
רוח. לוחבשים היים הלך רוח
היים מקרי תקבלה להם שיסתכרו
ובכבר הוה היה כהיי תיקבל
לעם הזה. תקף תקוף. עוד
היים מיים והקרון תקי: כבלין
בכל כבלין כבלים בהיות בתבברי
גרויתיכון: טוען הרברי
תיוסבדי תיגבו בסבו סם וכן ו. כ
בכעים כרבנים: תהיתכה
תיתים. תיהיתה העריים האיתין
תרוכי תים תאמר כרבנים: עלה
הפורן. תוסיפם הפורן בריחת
פריים ותכוכיתיקריים לייסר ל
לפניהם תרבך ובתל תשרים:
ביתן תרבך ובתל תשרים לייסר ל
פניהם כתון תיתאמר רחמי בתון
תיקבוכיכי בתוכיתיאל: תאמר
תיתי בסר תרבי תיתיאל: תאמר
פניהו. תיתו להוכיח התוח
כתו תבתיו רבו תתיתו תם בריבו
ובתיתו כלתר בתיר: תתבריים
הביתים בסיר לבסל: ובתרסו
לסון סבר כתו תרום לרעב ולא
ישלוו להם תרעה בתון: קלחת.
קלקלתה כלעו: תו יבשיו לא
תלקלה תקפי יקוב: ישקו
תלי להשוב להם בריבון שתו
ובתתיתו בו: ולא יעבה תוחם
הבתים בכתיבים. ותלכו בסר
בתותא סמתתיתו תלכו לתרום
שתי תשתים תחריים:
פלגים. תיתיתו תלכו
בתיתים בתיבים: תיתיתו
תלכו בתיתים בתיבים:
תיתיתו תלכו בתיתים
בתיבים: תיתיתו תלכו
בתיתים בתיבים:

רשי

קומו וגלו. לשון תחנוחה.
כי לא זאת המנוחה. בשבוי
שתיתם תחבלו ואין. בשבוי
לחבל תחבלו ואין: תחבל. כי
אינו מנוחה לישראל בגלות
אשר מסחיתין עליהו: על נבזעו
בתר נבזי שקריא דמתנבן להון
רוחי שקר וסלפין להון לחבר
לאדחקם בכבר טעבו בטהו
ומיומוי למיהם מיחמכרים
כמרן רבר תעוים כהר היטב
כתותא כתרבו לחרבי תיה תיתיכך
קלקלתה מתבכי: לו היים הולך
רוח. לוחבשים היים הלך רוח
היים מקרי תקבלה להם שיסתכרו
ובכבר הוה היה כהיי תיקבל
לעם הזה. תקף תקוף. עוד
היים מיים והקרון תקי: כבלין
בכל כבלין כבלים בהיות בתבברי
גרויתיכון: טוען הרברי
תיוסבדי תיגבו בסבו סם וכן ו. כ
בכעים כרבנים: תהיתכה
תיתים. תיהיתה העריים האיתין
תרוכי תים תאמר כרבנים: עלה
הפורן. תוסיפם הפורן בריחת
פריים ותכוכיתיקריים לייסר ל
לפניהם תרבך ובתל תשרים:
ביתן תרבך ובתל תשרים לייסר ל
פניהם כתון תיתאמר רחמי בתון
תיקבוכיכי בתוכיתיאל: תאמר
תיתי בסר תרבי תיתיאל: תאמר
פניהו. תיתו להוכיח התוח
כתו תבתיו רבו תתיתו תם בריבו
ובתיתו כלתר בתיר: תתבריים
הביתים בסיר לבסל: ובתרסו
לסון סבר כתו תרום לרעב ולא
ישלוו להם תרעה בתון: קלחת.
קלקלתה כלעו: תו יבשיו לא
תלקלה תקפי יקוב: ישקו
תלי להשוב להם בריבון שתו
ובתתיתו בו: ולא יעבה תוחם
הבתים בכתיבים. ותלכו בסר
בתותא סמתתיתו תלכו לתרום
שתי תשתים תחריים:
פלגים. תיתיתו תלכו
בתיתים בתיבים:
תיתיתו תלכו בתיתים
בתיבים: תיתיתו תלכו
בתיתים בתיבים:

סמרים
לעברי קריאתי לא יעקה: ואשר
לא h ואשריי ושם נבזה בסרוי
הארץ: סמנה שלוש בציורי
ה' לשון ארש ותרוחא רבר נשא
בהחמה. ואל הכשיו תחזרו
• שכחה לאיש בעמנה פיו:
לאנשי מעמיו לב:

קומו ולכו כי לא זאת המנוחה
בעבור טמאה תחבל וחבל נמרץ:
לו איש הלך רוח ושקר כזב אטף
לך ליין ולשכר והיה מטיף העם
הזה: אסף אאספה יעקב כלך קבץ
אקבצך שאירית ישראל יחד אשימנו
כצאן בצרה כעדר בתוך רבצו
תהמה מאדם: עלה הפרץ לפניהם
פרצו ויעברו שער ויצאו בו ויעבר
מלכם לפניהם ויהוה בראשם:
ואמר שמעו נא ראשי
יעקב וקציני בית ישראל הלוא לכם
לדעת את המשפט: שנאי טוב
ואהבי רעה גזלי עורם מעליהם
ושארם מעל עצמותם: ואשר אכלו
שאר עמי ועורם מעליהם הפשיטו
ואת עצמותיהם פצחו ויקצצו כפרשו
כאשר בסיר וכבשר בתוך קלחת:
אז יזעקו אל יהוה ולא יענה אותם
ויסתר פניו מהם בעת ההיא כאשר
הרעו מעלליהם:
כה אמר יהוה על הנביאים המתעים
את עמי הנשכים בשניהם וקראו
שלום ואשר לא יתן על פיהם
וקדשו עליו מלחמה: לכן לילה
לכם מחזון וחשכה לכם מקסם
ובאה השמש על הנביאים וקדר
עליהם היום: ובשו החזים וחפרו
הקסמים ועטו על שפם כלם כי אין
מענה אלהים: ואולם אכי מלאתי
כח את רוח יהוה ומשפט וגבורה
להגיד ליעקב פשעו ולישראל
חטאתו:
שמעו נא זאת ראשי בית יעקב
וקציני בית ישראל המתעבים
משפט את כל הישרה יעקשו: בנה
ציון בדמים וירושלם בעולה:
ראשיה בשחד ישפטו וכהניה במחיר יורו וכביאיה בכסף יקסמו
ועל יהוה ישענו לאמר הלוא יהוה
בקרבנו לא תבוא עלינו רעה:

שמעו נא זאת ראשי בית יעקב וקציני בית ישראל המתעבים
משפט וכל המישרה יעקשו: בנה
ציון בדמים וירושלם בעולה:
ראשיה בשחד ישפטו וכהניה במחיר יורו וכביאיה בכסף יקסמו
ועל יהוה ישענו לאמר הלוא יהוה
בקרבנו לא תבוא עלינו רעה:

רשי

קומו. לשון תחנוחה.
כי לא זאת המנוחה. בשבוי
שתיתם תחבלו ואין. בשבוי
לחבל תחבלו ואין: תחבל. כי
אינו מנוחה לישראל בגלות
אשר מסחיתין עליהו: על נבזעו
בתר נבזי שקריא דמתנבן להון
רוחי שקר וסלפין להון לחבר
לאדחקם בכבר טעבו בטהו
ומיומוי למיהם מיחמכרים
כמרן רבר תעוים כהר היטב
כתותא כתרבו לחרבי תיה תיתיכך
קלקלתה מתבכי: לו היים הולך
רוח. לוחבשים היים הלך רוח
היים מקרי תקבלה להם שיסתכרו
ובכבר הוה היה כהיי תיקבל
לעם הזה. תקף תקוף. עוד
היים מיים והקרון תקי: כבלין
בכל כבלין כבלים בהיות בתבברי
גרויתיכון: טוען הרברי
תיוסבדי תיגבו בסבו סם וכן ו. כ
בכעים כרבנים: תהיתכה
תיתים. תיהיתה העריים האיתין
תרוכי תים תאמר כרבנים: עלה
הפורן. תוסיפם הפורן בריחת
פריים ותכוכיתיקריים לייסר ל
לפניהם תרבך ובתל תשרים:
ביתן תרבך ובתל תשרים לייסר ל
פניהם כתון תיתאמר רחמי בתון
תיקבוכיכי בתוכיתיאל: תאמר
תיתי בסר תרבי תיתיאל: תאמר
פניהו. תיתו להוכיח התוח
כתו תבתיו רבו תתיתו תם בריבו
ובתיתו כלתר בתיר: תתבריים
הביתים בסיר לבסל: ובתרסו
לסון סבר כתו תרום לרעב ולא
ישלוו להם תרעה בתון: קלחת.
קלקלתה כלעו: תו יבשיו לא
תלקלה תקפי יקוב: ישקו
תלי להשוב להם בריבון שתו
ובתתיתו בו: ולא יעבה תוחם
הבתים בכתיבים. ותלכו בסר
בתותא סמתתיתו תלכו לתרום
שתי תשתים תחריים:
פלגים. תיתיתו תלכו
בתיתים בתיבים:
תיתיתו תלכו בתיתים
בתיבים: תיתיתו תלכו
בתיתים בתיבים:

סמרים
תורעה נרפאה לו עיה: ל סמוך
חוח את חות וחוח וסיכ תחריב בבבר
השלום אשה ולא תלמו. חות כל
תלב סר. חות חשוי עשה. חות
כל שולה תכבוחן. חום בגלמו
בבל אשר. תאבר אלהים עברי.
חות עשו שנאתיך. ולא יכלו
בקר א וסיכ להבקיע את תבנים
ארוכ. חשוי תאנשים להשיב
אל ובשוח. באשר דבשו
וכל אשר בקריא וסיכ בסת כ
נרל יד תיר אשר תתן קאשר תגיה
ותסוק. תשר בגיע תשרעת.
אשרי באשר יצאו ורבים.
עבו תאשרוהו ותבו להקרו תבתים
ביבא ב סמוך. בגיל בתלים
ביקרים ליה תשלה אשר בתלי.
ישראל. תבשיכים לתשכיל
בבם תיים תזה. בשוח עשיה כן
ותשכון ובכל כן שאו תוחל:

אבן עזרא

ויתן שכלה ויריד בה לבוא עמהם
תרשישה מלפני יהוה: ויהוה הטיל
רוח גדולה אל הים ויהי סער גדול
בים והאניה חשבה להשבר:
וייראו המלחים ויזעקו איש אל
אלהיו וישלו את הכלים אשר
באניה אל הים להקל מעליהם ויונה
ירד אל ירכתי הספינה וישכב
וירדם: ויקרב אליו רב החבל ויאמר
לו מה לך נרדם קום קרא אל
אלהיך אולי יתעשת האלהים לנו
ולא נאבד: ויאמרו איש אל רעהו
לכו ונפילה גורלות ונרעה בשלמי
הרעה הזו את לנו ונפילו גורלות ויפל
הגורל על יונה: ויאמרו אליו
הגידה נא לנו באשר למי הרעה
הזאת לנו מה מלאכתך ומאין תבוא
מה ארצך ואי מזה עם אתה: ויאמר
אליהם עברי אני ואת יהוה אלהי
השמים אני ירא אשר עשה את
הים ואת היבשה: ויראו האנשים
יראה גדולה ויאמרו אליו מה זאת
עשית כי ידעו האנשים כי מלפני
יהוה הוא כי הגיד להם: ויאמרו
אליו מה נעשה לך ויחשו הים
מעלינו כי הים הולך וסער: ויאמר
אליהם שאוני והטילני אל הים
וישתק הים מעליכם כי ידע אני
כי בשלי הסער הגדול הזה עליכם:
ויחתרו האנשים להשיב אל היבשה
ולא יכלו כי הים הולך וסער
עליהם: ויקראו אל יהוה ויאמרו
אנה יהוה אל נא נאבדה בנפש
האיש הזה ואל תתן עלינו דם נקי כי
אתה יהוה כאשר חפצת עשית:
וישאו את יונה ויטלהו אל הים
ויעמד הים מזעפו: ויראו האנשים
יראה גדולה את יהוה ויזבחו זבח
ליהוה וידרו נדרים: ויזמן יהוה דג
גדול לבלע את יונה ויהי יונה במעי
הדג שלשה ימים ושלשה לילות:

ויתפלל יונה אל יהוה אלהיו ממעי
הדג: ויאמר קראתי מצר לי אל יהוה
ויענני משאול שועתי שמעת קולי:
ותשליכני מצולה בלב ימים ונהר
יסבבני כל משבריך וגליך עלי עברו:
ואני אמרתי נגרשתי מנגד עיניך
אך אוסיף להבים אל היכל קדשך:
אפפוני מים עד נפש תהום יסבב עלי
סוף חבוש לראשי: לקצבי הרים ירדתי
הארץ בריחיה בעדי לעולם ותעל
משחת חיי יהוה אלהי: בהתעטף
עלי נפשי את יהוה זכרתי ותבוא
אליך תפלתי אל היכל קדשך:
משמרים הבלי שוא חסדם יעזבו:
ואני בקול תודה אזבחה לך אשר
נדרתי אשלמה ישועה ליהוה:
ויאמר יהוה לדג ויקא את יונה אל
היבשה:
ויהי דבר יהוה אל יונה שנית לאמר:
קום לך אל נינוה העיר הגדולה וקרא
אליה את הקריאה אשר אנכי דבר
אליך: ויקם יונה וילך אל נינוה
כדבר יהוה ונינוה היתה עיר גדולה
לאלהים מהלך שלשת ימים: ויחל
יונה לבוא בעיר מהלך יום אחד
ויקרא ויאמר עוד ארבעים יום
ונינוה נהפכת: ויאמינו אנשי נינוה
באלהים ויקראו צום וילבשו שקים
מגדולם ועד קטנם: ויגע הדבר אל
מלך נינוה ויקם מכסאו ויעבר אדרתו
ממנו ויכס שק וישב על האפר:
ויזעק ויאמר בנינוה מטעם המלך
ואצילו לאמר האדם והבהמה הבקר
והצאן אל יטעמו מאומה אל ירעו
ומים אל ישתו: ויתכסו שקים האדם
והבהמה ויקראו אל אלהים בחזקה
וישובו איש מדרכו הרעה ומן
החמס אשר בכפיהם: מי יודע ישוב
ונחם האלהים ושב מחרון אפו ולא
נאבד: וירא האלהים את מעשיהם
כי שבו מדרכם הרעה וינחם האלהים
על הרעה אשר דבר לעשות להם
ולא עשה:
ויחר אל יונה רעה גדולה ויחר לו:
ויתפלל אל יהוה ויאמר אנה יהוה
הלא זה דברי עוד היותי על
אדמתי על כן קדמתי לברח תרשישה
כי ידעתי כי אל חנון ורחום הוא
ארך אפים ורב חסד ונחם על הרעה:
ועתה יהוה קח נא את נפשי ממני כי
טוב מותי מחיי: ויאמר יהוה היטב
חרה לך: ויצא יונה מן העיר וישב
מקדם לעיר ויעש לו שם סכה וישב
תחתיה בצל עד אשר יראה מה יהיה
בעיר: וימן יהוה אלהים קיקיון
ויעל מעל ליונה להיות צל על ראשו
להציל לו מרעתו וישמח יונה על
הקיקיון שמחה גדולה: וימן האלהים
תולעת בעלות השחר למחרת ותך את
הקיקיון ויבש: ויהי כזרח השמש
וימן יהוה רוח קדים חרישית ותך
השמש על ראש יונה ויתעלף ותשאל
את נפשו למות ויאמר טוב מותי
מחיי: ויאמר אלהים אל יונה
התיטב חרה לך על הקיקיון ויאמר
היטב חרה לי עד מות: ויאמר יהוה
אתה חסת על הקיקיון אשר לא עמלת
בו ולא גדלתו שבן בן לילה היה
ובן לילה אבד: ואני לא אחוס
על נינוה העיר הגדולה אשר יש בה
הרבה משתים עשרה רבוא אדם אשר
לא ידע בין ימינו לשמאלו ובהמה
רבה:

רשי

ויתן שכלה. לשון נתינה.
ויריד בה. לבוא עמהם
תרשישה. מלפני יהוה: ויהוה. הטיל
רוח גדולה.

וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל־יְהוָה אֱלֹהָיו מִמְּעֵי
הַדָּגָה׃ וַיֹּאמֶר קָרָאתִי מִצָּרָה לִי
אֶל־יְהוָה וַיַּעֲנֵנִי מִבֶּטֶן שְׁאוֹל
שִׁוַּעְתִּי שָׁמַעְתָּ קוֹלִי׃ וַתַּשְׁלִיכֵנִי
מְצוּלָה בִּלְבַב יַמִּים וְנָהָר יְסֹבְבֵנִי כָּל
מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבָרוּ׃ וַאֲנִי
אָמַרְתִּי נִגְרַשְׁתִּי מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ אַךְ
אוֹסִיף לְהַבִּיט אֶל הֵיכַל קָדְשֶׁךָ׃
אָפָפוּנִי מַיִם עַד נֶפֶשׁ תְּהוֹם יְכַתְּרֵנִי
סוּף חָבוּשׁ לְרֹאשִׁי׃ לְקִצְבֵי הָרִים
יָרַדְתִּי הָאָרֶץ בְּרִחֶיהָ בַּעֲדִי לְעוֹלָם
וַתַּעַל מִשַּׁחַת חַיַּי יְהוָה אֱלֹהָי׃
בְּהִתְעַטֵּף עָלַי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה זָכָרְתִּי
וַתָּבוֹא אֵלֶיךָ תְּפִלָּתִי אֶל הֵיכַל
קָדְשֶׁךָ׃ מְשַׁמְּרִים הַבְלֵי־שָׁוְא
חַסְדָּם יַעֲזֹבוּ׃ וַאֲנִי בְּקוֹל תּוֹדָה
אֶזְבְּחָה לָךְ אֲשֶׁר נָדַרְתִּי אֲשַׁלְּמָה
יְשׁוּעָתָה לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה לַדָּג
וַיָּקֵא אֶת־יוֹנָה אֶל הַיַּבָּשָׁה׃

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יוֹנָה
שֵׁנִית לֵאמֹר׃ קוּם לֵךְ אֶל נִינְוֵה
הָעִיר הַגְּדוֹלָה וְקְרָא אֵלֶיהָ אֶת־
הַקְּרִיאָה אֲשֶׁר אֲנִכִי דֹבֵר אֵלֶיךָ׃
וַיָּקָם יוֹנָה וַיֵּלֶךְ אֶל נִינְוֵה כִּדְבַר
יְהוָה וְנִינְוֵה הָיְתָה עִיר־גְּדוֹלָה
לֵאלֹהִים מַהֲלַךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים׃ וַיָּחֶל
יוֹנָה לָבוֹא בָּעִיר מַהֲלַךְ יוֹם אֶחָד
וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר עוֹד אַרְבָּעִים יוֹם
וְנִינְוֵה נֶהְפָּכֶת׃ וַיַּאֲמִינוּ אַנְשֵׁי
נִינְוֵה בֵּאלֹהִים וַיִּקְרְאוּ צוֹם וַיִּלְבְּשׁוּ
שַׂקִּים מִגְּדוֹלָם וְעַד קְטַנָּם׃
וַיִּגַּע הַדָּבָר אֶל מֶלֶךְ נִינְוֵה וַיָּקָם
מִכִּסְאוֹ וַיַּעֲבֵר אַדַּרְתּוֹ מֵעָלָיו וַיְכַס
שַׂק וַיֵּשֶׁב עַל הָאֵפֶר׃ וַיְזַעֵק וַיֹּאמֶר
בְּנִינְוֵה מִטַּעַם הַמֶּלֶךְ וּגְדֹלָיו לֵאמֹר
הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה הַבָּקָר וְהַצֹּאן אַל־
יִטְעֲמוּ מְאוּמָה אַל־יִרְעוּ וּמַיִם
אַל־יִשְׁתּוּ׃ וְיִתְכַּסּוּ שַׂקִּים
הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה וְיִקְרְאוּ אֶל־אֱלֹהִים
בְּחָזְקָה וְיָשֻׁבוּ אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה
וּמִן־הֶחָמָס אֲשֶׁר בְּכַפֵּיהֶם׃

מכאן מקול משתי׳. מכאן הדא
סיהה לפלוני לי׳ כל מסבריך
עליך. כל נחשולותי ריחמ עלי
מם שיהיה שוב מסבר מסבריך
יום ולילה לחדיתי. כמה שלבוחני
של היה הכניו את וכרסתי מיבר
עיניך: לך. ריחיני מיניתיכל
אלו היתים יעשיה כי חוקף ל
לחטוא אל תיכל קדשך: סוף
חסם לרחמי. ומה דסוף תלי
לעולם מן ריסי מהילהו הכהיס
סוף ואיך עברו ישראל כיהוכו ס
אחזה מתי עיני הדבר כמין מתי
חלונות ומסתכל ורואה כל מה
שבהם: ולקבלי היכל יהדתי.
לסוף תדית הכרים הקבוצים על
היהוס יהדתי: חכי אחריתי
האדן בריחיה בעדי. פיבורי
לשעלה ממני שחר ולא יהיה ל
לעולם. כמדי כמו ובגדית הרלת
בעדך וכן כל שבר שבריתיך שוו
בשער אבר כשבר אבני
למלט. מוסב על מה שאחר
לשעלה ואני אחריתי שבר שבי.

ואני אחריתי האדן בריחיה
בעדי לעולם. ותעל
משחת חיי יהוה אלהי׳: כשהיה
נפשי מתבלא בי חיי יי אלהי׳
לאסקא מתבלא בי חיי יי אלהי׳
באיתחלותיות עלי נפשי פולגנא
דיי אדכרית ועלתם לקדיכך אלותי
להיכלא דקודשך: לא בעסנא
פלחי מעותא מאחר דאיתוסב ל
לחון ליה איכון דעין: ואנא
בקושבחת אודאה קורבני אקריב
קדמיך ונדרי׳ אשלם פורקן נ
נפשי בציבו קדם יי: ואמר יי לנונ
ופלטת ית יונה לינבשתא:

ויהוה פתגם נביאה מן קדם יי עם
יונה תניינות למימר: קום אזיל
לנינוה קרתא רבתא ואיתנבי עלוהי
ית נבואתא די אנא מסהיל עמך:
וקם יונה ואזל לנינוה כפתגמא
דיי ונינוה חות קרתא רבתא קדם
יי מהלך תלתא יומין: ושרי יונה
למיעל בקרתא מהלך יומא חד
ואכריז ואמר בכות יומין ארבעין יומין
ונינוה מתהפכא: והימינו אנשי
נינוה במימריא דיי ונגרו צומא
ואסרו שקין מרבהון ועד זעירהון
זטטא: ומטא פתגמא לית מלכא ונכותה
וקם מכורסי מלכותי ואעדי לבושי
יקריה מני ואתכסי שקא ויתיב על
קיטמ׳ ואכריז ואמר בנינוה מגזירת
מלכא ורבי רבנוהי למימר אינשא
ובעירא תורא ועלם לא יטעמון מידעם
ולא יר עון ומי לא ישתון: ויתכסון
סקין אינשא ובעירא ויצלון קדם
יי בתקוף ויתובון גבר מאורחיה
בישתא ומן חטופא דבידהון

מי יודע ישוב ונחם האלהים ושב
מחרון אפו ולא נאבד׃ וירא
האלהים את־מעשיהם כי־שבו
מדרכם הרעה וינחם האלהים על־
הרעה אשר דבר לעשות להם ולא
עשה׃ וירע אל־יונה רעה גדולה
ויחר לו׃ ויתפלל אל־יהוה ויאמר
אנה יהוה הלוא־זה דברי עוד היותי
על־אדמתי על־כן קדמתי לברח
תרשיש שהנני יודע כי־אתה אל־
חנון ורחום ארך אפים ורב־חסד
ונחם על־הרעה׃ ועתה יהוה קח־
נא את־נפשי ממני כי טוב מותי
מחיי׃ ויאמר יהוה החיטב חרה לך׃
ויצא יונה מן־העיר וישב מקדם
לעיר ויעש לו שם סכה וישב ת
תחתיה בצל עד אשר יראה מה־
יהיה בעיר׃ וימן יהוה אלהים
קיקיון ויעל מעל ליונה להיות
צל על ראשו להציל לו מרעתו
וישמח יונה על הקיקיון שמחה
גדולה׃ וימן האלהים תולעת
בעלות השחר למחרת ותך את־
הקיקיון ויבש׃ ויהי כזרח השמש
וימן אלהים רוח קדים חרישית ותך
השמש על־ראש יונה ויתעלף
וישאל את־נפשו למות ויאמר
טוב מותי ממחיי׃ ויאמר אלהים אל־
יונה החיטב חרה לך על־הקיקיון
ויאמר החיטב חרה לי עד־מות׃
ויאמר יהוה אתה חסת על הקיקיון
אשר לא עמלת בו ולא גדלתו שבן
לילה היה בן לילה אבד׃ ואני
לא אחוס על נינוה העיר הגדולה
אשר יש־בה הרבה משתים עשרה
רבו אדם אשר לא־ידע בין־ימינו
לשמאלו ובהמה רבה׃

מן ידע דאית בידיה חטיפן ירתוב
מרחמון ויתרחם עלוהי מן קדם יי
ויתוב מתקוף רוגזיה ולא נחבר׃
וגלי קדם יי עובדיהון ארי תבו
מאורחתהון בישיתא ותב יי מן
בישתא די מליל למיעבד להון ולא
עבד׃ ובאש ליונה בישא רבא
ותקוף ליה׃ וצלי קדם יי ואמר
קבל בעותי יי הלא דין פתגמי עד
דהוית על ארעי על כן אוחיתי
למיערק לתרשיש ידענא ארי
אלהא חנניא ורחמניא מרחיק רגז
ומסגי למעבד טיבותין ומתיב מ
מיטרית מלאיתא בישתא׃ וכען
יי סב קטל נפשי מיני ארי טב
דאימות מדאיתי׃ ואמר יי החלתיא
תקוף לך׃ ונפק יונה מן קרתא
ויתיב מסחרתא לקרתא ועבד ליה
תמן מטללתא ויתיב תחותה ב
טוללא עד דיחמי מה יהי בסוף
קרתא׃ ומזמן יי אלהים קיקיון
וסליק על מן יונה למהוי טולא
על רישיה לאנגבא ליה מביישתיה
וחדי יונה על קיקיון חדוה רבא׃
ומזמן יי אית תולעתא בשיפר צפרא
ביומא דבתריתי ומחא ית קיקיון
ובאש׃ והות כדחרותי שמשא ומזמין
יי רוח קדומא שחיקא וטפחת
שמשא על רישא ויונה ואשתלהי
ושאיל ית נפשיה לממת ואמר טב
דאימות מדאיתי׃ ואמר יי ליונה
החלתיל תקוף לך על קיקיון ואמר
לחרתא מקוף לי עד מותא׃ ואמר
יי את חסתא על קיקיון דלא ע
עמלת ביה ולא רבחיתוהי בליליא
תהוין וחוה ובליליא אובדנא אבד׃
ואנא לא אחוס על נינוה קרתא
רבתא דאית בה יתיר מתרתא
עסרי ריבון אינשא דלא ידע בין
ימיניה למסאלה ובעירא סגי׃

זה הכתוב היה נכתב בספר ירמיהו וכתבתיו על ספר ישראל משם. ואת התלונה שתלונו עלי למה לא נתתו וכתבו בלא תכתבו גם אתם את התלונה הזאת כי אם בספר אחר כדי שתהיה נסתרת ממני ולא אדע אותה. והנה הכתוב הזה הוא כמו שכתבתי בראשונה כי הנה ה' יוצא ממקומו וגו' ואחר כך אמר כי בפשע יעקב כל זאת וגו' ואמר כי הנה ה' יוצא ממקומו וגו' כי הוא יודע כי הוא יצא ממקומו לעשות נקמה בישראל ובחטאתם ולכן אמר כי בפשע יעקב כל זאת וגו' כי הוא יודע כי בפשע יעקב כל זאת וגו' ולכן הוא יצא ממקומו וגו' ואמר כי הנה ה' יוצא ממקומו

ספר יונה

וקרא עליו את קריאתי לנביא תרגום יס

ממיתי תרגום יס ואתה כתוב לנו כמה ימים אתה מקיים לנו את הארץ ואם לאו אנו הורגים אותך ואומרים לך מה נעשה לך ואתה אומר להם שאתם מקיימים לי את הארץ ואם לאו אני מת ואתם חיים ואתם אומרים לו אנו מקיימים לך את הארץ ואתה מת ואנו חיים ואתה אומר להם שא

ואתן לא תעין ויזל לא
וְהַכֹּתָ֥ה לֹֽא־יָךְ֖ עוֹ֑ מַחְשְׁבֹ֣ת יְהוָ֔ה וְלֹ֥א
הבינו עצתו כי קבצם כעמיר גרנה׃
קומי ודושי בת־ציון כי קרנך אשים
ברזל ופרסתיך אשים נחושה והחקות
עמים רבים והחרמתי ליהוה בצעם
והשלם לאדון כל־הארץ׃ עתה
תתגדדי בת־גדוד מצור שם עלינו
בשבט יכו על־הלחי את־שפט
ישראל׃ ואתה בית־
לחם אפרתה צעיר היותך באלפי
יהודה ממך לי יצא להיות מושל
בישראל ומוצאתיו מקדם מימי
עולם׃ לכן יתנם עד־עת יולדה
ילד־יולדה ויתר אחיו ישובון על־בני
ישראל׃ ועמד ורעה בעז יהוה
בגאון שם יהוה אלהיו וישבו כי
עתה יגדל עד־אפסי־ארץ׃ והיה זה
שלום אשור כי־יבא בארצנו וכי
ידרך בארמנותינו והקמנו עליו
שבעה רעים ושמנה נסיכי אדם׃
ורעו את־ארץ אשור בחרב ואת־
ארץ נמרוד בפתחיה והציל מאשור
כי־יבוא בארצנו וכי ידרך בגבולנו׃
והיה שארית יעקב
בקרב עמים רבים כטל מאת יהוה
כרביבים עלי־עשב אשר לא־יקוה
לאיש ולא ייחל לבני אדם׃ והיה
שארית יעקב בגוים בקרב עמים
רבים כאריה בהמות־יער כפיר בעדרי
צאן אשר אם־עבר ורמס וטרף ואין
מציל׃ תרם ידך על־
צריך וכל־אויביך יכרתו׃
והיה ביום ההוא נאם־
יהוה והכרתי סוסיך מקרבך ו
והאבדתי מרכבתיך׃ והכרתי ערי
ארצך והרסתי כל־מבצריך׃

ואשמידה פסיליך ומצבותיך מקרבך ולא
תשתחוה עוד למעשה ידיך׃ ונתשתי
אשיריך מקרבך והשמדתי עריך׃ ועשיתי
באף ובחמה נקם את־הגוים
אשר לא שמעו׃
שמעו־נא את־אשר־יהוה אמר קום
ריבי את־ההרים ותשמענה הגבעות
קולך׃ שמעו ההרים את־ריב יהוה
והאתנים מוסדי ארץ כי־ריב ליהוה
עם־עמו ועם־ישראל יתוכח׃
עמי מה־עשיתי לך ובמה הלאיתיך
ענני׃ כי העליתיך מארץ מצרים
ומבית עבדים פדיתיך ואשלח
לפניך את־משה אהרן ומרים׃
עמי זכר־נא מה־יעץ בלק מלך מואב
ומה־ענה אתו בלעם בן־בעור מן־
השטים עד־הגלגל למען דעת
צדקות יהוה׃ במה אקדם יהוה
אכף לאלהי מרום אקדמנו בעולות
בעגלים בני שנה׃ הירצה יהוה
באלפי אילים ברבבות נחלי־שמן
האתן בכורי פשעי פרי בטני חטאת
נפשי׃ הגיד לך אדם מה־טוב ומה
יהוה דורש ממך כי אם־עשות
משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם
אלהיך׃ קול יהוה לעיר
יקרא ותושיה יראה שמך שמעו
מטה ומי יעדה׃ עוד האש בית רשע
אוצרות רשע ואיפת רזון שאטה׃
והאשיב תרשיש סברוך ומעוננים
לא יהיו לך׃ והברתי פסיליך
ומצבותיך מקרבך ולא תשתחוה
עוד למעשה ידיך׃ ונתשתי
אשריך מקרבך והשמדתי עריך׃
ועשיתי באף ובחמה נקם את הגוים
אשר לא שמעו׃

וחמסו לא יעין ויזל לא
והכתה לא־יך עו מחשבות יהוה ולא
הבינו עצתו כי קבצם כעמיר גרנה׃
קומי ודושי בת־ציון כי קרנך אשים
ברזל ופרסתיך אשים נחושה והחקות
עמים רבים והחרמתי ליהוה בצעם
והשלם לאדון כל־הארץ׃ עתה
תתגדדי בת־גדוד מצור שם עלינו
בשבט יכו על־הלחי את־שפט
ישראל׃ ואתה בית־
לחם אפרתה צעיר היותך באלפי
יהודה ממך לי יצא להיות מושל
בישראל ומוצאתיו מקדם מימי
עולם׃ לכן יתנם עד־עת יולדה
ילד־יולדה ויתר אחיו ישובון על־בני
ישראל׃ ועמד ורעה בעז יהוה
בגאון שם יהוה אלהיו וישבו כי
עתה יגדל עד־אפסי־ארץ׃ והיה זה
שלום אשור כי־יבא בארצנו וכי
ידרך בארמנותינו והקמנו עליו
שבעה רעים ושמנה נסיכי אדם׃
ורעו את־ארץ אשור בחרב ואת־
ארץ נמרוד בפתחיה והציל מאשור
כי־יבוא בארצנו וכי ידרך בגבולנו׃
והיה שארית יעקב
בקרב עמים רבים כטל מאת יהוה
כרביבים עלי־עשב אשר לא־יקוה
לאיש ולא ייחל לבני אדם׃ והיה
שארית יעקב בגוים בקרב עמים
רבים כאריה בהמות־יער כפיר בעדרי
צאן אשר אם־עבר ורמס וטרף ואין
מציל׃ תרם ידך על־
צריך וכל־אויביך יכרתו׃
והיה ביום ההוא נאם־
יהוה והכרתי סוסיך מקרבך ו
והאבדתי מרכבתיך׃ והכרתי ערי
ארצך והרסתי כל־מבצריך׃

ואשמידה פסיליך ומצבותיך מקרבך ולא
תשתחוה עוד למעשה ידיך׃ ונתשתי
אשריך מקרבך והשמדתי עריך׃
ועשיתי באף ובחמה נקם את הגוים
אשר לא שמעו׃

יהוה בסופה ובסערה ודרכו ענן
אבקת רגליו׃ גוער בים ויבשהו וכל-
הנהרות הוריב אמלל בשן וכרמל
ופרח לבנון אמלל׃ הרים רעשו
מכנו והגבעות התמגו ותשא
הארץ מפניו ותבל וכל-ישבי בה׃
לפני זעמו מי יעמוד ומי יקום בחרון
אפו חמתו נתכה כאש והצרים נתצו
כמנו׃ טוב יהוה למעוז ביום צרה
וידע חוסי בו׃ ובשטף עבר כלה
יעשה מקומה ואויביו ירדף חשך׃
מה תחשבון אל-יהוה כלה הוא
עשה לא תקום פעמים צרה׃ כי
ער סירים סבכים וכסבאם סבואים
אכלו כקש יבש מלא׃ ממך יצא
חשב על-יהוה רעה יעץ בליעל׃
כה אמר יהוה אם-
שלמים וכן רבים וכן נגזו ועבר
ועניתך לא אענך עוד׃ ועתה אשבר
מטהו מעליך ומוסרותיך אנתק׃
וצוה עליך יהוה לא-יזרע עוד משמך
עוד מבית אלהיך אכרית פסל
ומסכה אעשים קברך כי קלות׃
הנה על-
ההרים רגלי מבשר משמיע שלום חגי
יהודה שלמי נדריך
כי-לא יוסיף עוד לעברך בך בליעל
כלה נכרת׃ עלה מפיץ על-פניך
נצור מצודה צפה-
אמץ מתנים חיל מאד׃ כי שב יהוה את-
גאון יעקב כגאון ישראל כי בקקום
בקקים וזמורתם שחתו׃ מגן
גבוריו מאדם אנשי חיל מתלעים
באש מלרכב כיום הכינו
והברושים הרעלו׃ בחוצות יתהוללו
הרכב ישתקשקון ברחבות מראיהן
כלפידים כברקים ירוצצו׃ יזכר
אדיריו יכשלו בהלוכותם ימהרו
חומתה והכן הסכך׃ שערי הנהרות
נפתחו והיכל נמוג׃ והעצב גלתה
העלתה ואמהתיה מנהגות כקול
יונים מתפזות על-לבבהן׃
ונינוה כברכת מים מימי היא והמה
נסים עמדו עמדו ואין מפנה׃ בזו
כסף בזו זהב ואין קצה לכלי
מכל כלי חמדה׃ בוקה ומבוקה
ומבוללה ולב נמס וקפוק כרעים
וחלחלה בכל-
מתניים ופני כלם
קבצו קדרה׃ איה מערת אריות
ומרעה הגדיים אשר ההלך אריה
לביא שם גור אריה ואין מחריד׃
אריה טרף לגוריו וחנק ללביאתיו
וימלא טרף חריו ומעונותיו טרפה׃

ארי לא יספוק עוד לגוריו בין
רשעיו כיתן אשתיו׃
הנני אליך נאם יהוה צבאות ושרפתי
בעשן רכבה וחרב תאכל כפירים
וכרתי מן-
הארץ גזלך ולא-ישמע עוד קול
מלאכיך׃ הוי עיר הדמים כלה
שקר כל-
פרק לא-ימוש טרף׃ קול שוט וקול
רעש גלגל ופרש דהר ומרכבה׃
פרש מעלה ולהב חרב וברק
וכבוד חלל ורב פגר ואין קצה
יכשלו בגויתם׃ הרבית רכליך
מכוכבי שמים חיל אבה פשט
וכסיליך כגבי חגבים חנות בגדרות
ביום קר חמה זרחה ונמלתה
קצו כל-
עבריך שמע שמעך אפקו כפיך
עליך כל-
מכי תמיד עבר רעתך על-
מי לא-עבר כלה רעתך תמיד׃

מעליך׃ ואשפוך דשן עליך׃ ואשכרך משוי עליך׃

כי לא יוסיף עוד לעברך בך בליעל
כלה נכרת׃ עלה המפיץ על-פניך
נצור מצודה צפה-
אמץ מתנים חיל מאד׃ כי שב יהוה את-
גאון יעקב כגאון ישראל כי בקקום
בקקים וזמורתם שחתו׃ מגן
גבוריו מאדם אנשי חיל מתלעים
באש מלרכב כיום הכינו
והברושים הרעלו׃ בחוצות יתהוללו
הרכב ישתקשקון ברחבות מראיהן
כלפידים כברקים ירוצצו׃ יזכר
אדיריו יכשלו בהלוכותם ימהרו
חומתה והכן הסכך׃ שערי הנהרות
נפתחו והיכל נמוג׃ והעצב גלתה
העלתה ואמהתיה מנהגות כקול
יונים מתפזות על-לבבהן׃
ונינוה כברכת מים מימי היא והמה
נסים עמדו עמדו ואין מפנה׃ בזו
כסף בזו זהב ואין קצה לכלי
מכל כלי חמדה׃ בוקה ומבוקה
ומבוללה ולב נמס וקפוק כרעים
וחלחלה בכל-
מתניים ופני כלם
קבצו קדרה׃ איה מערת אריות
ומרעה הגדיים אשר ההלך אריה
לביא שם גור אריה ואין מחריד׃
אריה טרף לגוריו וחנק ללביאתיו
וימלא טרף חריו ומעונותיו טרפה׃

ארי לא יספוק עוד לגוריו בין
רשעיו כיתן אשתיו׃
הנני אליך נאם יהוה צבאות ושרפתי
בעשן רכבה וחרב תאכל כפירים
וכרתי מן-
הארץ גזלך ולא-ישמע עוד קול
מלאכיך׃ הוי עיר הדמים כלה
שקר כל-
פרק לא-ימוש טרף׃ קול שוט וקול
רעש גלגל ופרש דהר ומרכבה׃
פרש מעלה ולהב חרב וברק
וכבוד חלל ורב פגר ואין קצה
יכשלו בגויתם׃ הרבית רכליך
מכוכבי שמים חיל אבה פשט
וכסיליך כגבי חגבים חנות בגדרות
ביום קר חמה זרחה ונמלתה
קצו כל-
עבריך שמע שמעך אפקו כפיך
עליך כל-
מכי תמיד עבר רעתך על-
מי לא-עבר כלה רעתך תמיד׃

הִנֵּנִי אֵלַיִךְ נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת וְהִבְעַרְתִּי בְעִשְׁנָהּ רִכְבֶּךָ וְחֶרֶב תֹּאכַל כְּפִירֶיךָ וְכָרַתִּי מֵאֶרֶץ טַרְפֵּךְ וְלֹא יִשָּׁמַע עוֹד קוֹל מַלְאָכֶיהָ:

הוֹי עִיר דָּמִים כֻּלָּהּ כַּחַשׁ פֶּרֶא מָלְאָה לֹא יָמִישׁ טָרֶף: קוֹל שׁוֹט וְקוֹל רַעַשׁ אוֹפָן וְסוּס דֹּהֵר וּמֶרְכָּבָה מְרַקֵּדָה:

פָּרָשׁ מַעֲלֶה וְלֶהָב חֶרֶב וּבְרַק חֲנִית וְרֹב חָלָל וְכֹבֶד פֶּגֶר וְאֵין קֵצֶה לַגְּוִיָּה יִכָּשְׁלוּ בְּגִוִּיָּתָם: מֵרֹב זְנוּנֵי זוֹנָה טוֹבַת חֵן בַּעֲלַת כְּשָׁפִים הַמֹּכֶרֶת גּוֹיִם בְּזְנוּנֶיהָ וּמִשְׁפָּחוֹת בְּכִשָּׁפֶיהָ:

הִנֵּנִי אֵלַיִךְ נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת וְגִלֵּיתִי שׁוּלַיִךְ עַל פָּנָיִךְ וְרָאֲיָה גוֹיִם מַעֲרֹתֵךְ וּמַמְלָכוֹת קְלוֹנֵךְ: וְהִשְׁלַכְתִּי עָלַיִךְ שִׁקּוּצִים וְנִבַּלְתִּיךְ וְשַׂמְתִּיךְ כָּרְאִי: וְהָיָה כָּל רֹאַיִךְ יָדוֹד מִמֵּךְ וְאָמַר שֻׁדְּדָה נִינְוֵה מִי יָנוּד לָהּ מֵאַיִן אֲבַקֶּשׁ מְנַחֲמִים לָךְ: הֲתֵיטִבִי נָא אָמוֹן הַיּשְׁבָה בִּיְאֹרִים מַיִם סָבִיב לָהּ אֲשֶׁר חֵיל יָם מָיִם חוֹמָתָהּ: כּוּשׁ עָצְמָה וּמִצְרַיִם וְאֵין קֵצֶה פּוּט וְלוּבִים הָיוּ בְעֶזְרָתֵךְ: גַּם הִיא לַגֹּלָה הָלְכָה בַשֶּׁבִי גַּם עֹלָלֶיהָ יֻרְטְשׁוּ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת וְעַל כְּבוּדֶּיהָ יַדּוּ גוֹרָל וְכָל גְּדוֹלֶיהָ רֻתְּקוּ בְזִקִּים: גַּם אַתְּ תִּשָּׁכְרִי תִּהְיִי נֶעְלָמָה גַּם אַתְּ תְּבַקְשִׁי מָעוֹז מֵאוֹיֵב: כָּל מִבְצָרַיִךְ תְּאֵנִים עִם בִּכּוּרִים אִם נוֹעוּ וְנָפְלוּ עַל פִּי אוֹכֵל: הִנֵּה עַמֵּךְ נָשִׁים בְּקִרְבֵּךְ לְאֹיְבַיִךְ פָּתוֹחַ נִפְתְּחוּ שַׁעֲרֵי אַרְצֵךְ אָכְלָה אֵשׁ בְּרִיחָיִךְ: מֵי מָצוֹר שְׁאָבִי לָךְ חַזְּקִי מִבְצָרַיִךְ בֹּאִי בַטִּיט וְרִמְסִי בַּחֹמֶר הֶחֱזִיקִי טֶלְבֵּן:

שָׁם תְּאָכְלֵךְ אֵשׁ תַּכְרִיתֵךְ חֶרֶב תְּאָכְלֵךְ כַּיֶּלֶק הִתְכַּבְּדִי כַּיֶּלֶק הִתְכַּבְּדִי כָּאַרְבֶּה: הִרְבֵּית רְכָלַיִךְ מִכּוֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם יֶלֶק שִׁסָּה וּפָרַח כַּאַרְבֶּה וְחָסִיל מִנְדְּדִים לָךְ: זַרְחֵי מַטָּרַיִךְ כְּגוֹב וְנֹטְרַיִךְ כַּחֲגָבִים חֹנִים בַּגְּדֵרוֹת בַּיּוֹם קָרָה שֶׁמֶשׁ זָרְחָה וְהוֹרַד וְלֹא נוֹדַע מְקוֹמוֹ אָיִן: נָמוּ רוֹעָיִךְ מֶלֶךְ אַשּׁוּר יָשְׁכְּבוּ אַדִּירֶיךָ נָפְשׁוּ עַמֶּךָ עַל הָהָרִים וְאֵין מְקַבֵּץ: אֵין כֵּהָה לְשִׁבְרֵךְ נֶחְלֶה מַכָּתֵךְ כָּל שֹׁמְעֵי שִׁמְעֵךְ תָּקְעוּ עָלַיִךְ כָּף כִּי עַל מִי לֹא עָבְרָה רָעָתֵךְ תָּמִיד:

חבקוק

דמשא

מַשָּׂא אֲשֶׁר חָזָה חֲבַקּוּק הַנָּבִיא: עַד אָנָה יְהוָה שִׁוַּעְתִּי וְלֹא תִשְׁמָע אֶזְעַק אֵלֶיךָ חָמָס וְלֹא תוֹשִׁיעַ: לָמָּה תַרְאֵנִי אָוֶן וְעָמָל תַּבִּיט וְשֹׁד וְחָמָס לְנֶגְדִּי וַיְהִי רִיב וּמָדוֹן יִשָּׂא: עַל כֵּן תָּפוּג תּוֹרָה וְלֹא יֵצֵא לָנֶצַח מִשְׁפָּט כִּי רָשָׁע מַכְתִּיר אֶת צַדִּיק עַל כֵּן יֵצֵא מְעֻקָּל מִשְׁפָּט: רְאוּ בַגּוֹיִם וְהַבִּיטוּ וְתִמְהוּ תְמָהוּ כִּי פֹעֵל פָּעַל בְּיֹמֵיכֶם לֹא תַאֲמִינוּ כִּי יְסֻפָּר: כִּי הִנֵּה אָנֹכִי מֵקִים אֶת הַכַּשְׂדִּים הַגּוֹי הַמַּר וְהַנִּמְהָר הַהוֹלֵךְ לְמַרְחֲבֵי אֶרֶץ לָרֶשֶׁת מִשְׁכְּנוֹת לֹא לוֹ: אֵיתָן הוּא וְאֵימָתוֹ מִמֶּנּוּ מִשְׁפָּטוֹ וְשִׂאתוֹ יֵצֵא: וְקַלּוּ מִנְּמֵרִים סוּסָיו וְחַדּוּ מִזְּאֵבֵי עֶרֶב וּפָרָשָׁיו וּפָרָשִׁים יִתְפָּרָשׁוּ בָּאוּ יְעֻפוּ כְּנֶשֶׁר חָשׁ לֶאֱכוֹל:

סדר חבקוק

עם

אין הכתוב

לומר ולא

לשון נקבה

אלא

לשון זכר

כמו

ואתה

בן אדם

ראה

בעיניך

ובאזניך

שמע

ושים

לבך

ואל

תאמר

אלי

אל

תאמר

ואל

תגד

לי

ואל

תכחד

ממני

ואל

תירא

ממני

ואל

תחת

מפניהם

כי

אתה

ואתם

ואתן

ואתנה

ואתנם

ואתנן

ואתנך

ואתנהו

ואתנו

ואתנכם

כלה לחמס יבוא מגמר פניהם קדימה ויאסף כחול שבי׃ והוא במלכים יתקלס ורוזנים משחק לו הוא לכל מבצר ישחק ויצבר עפר וילכדה׃ אז חלף רוח ועבר ואשם זו כחו לאלהו׃ הלוא אתה ממקדם יהוה אלהי קדשי לא נמות יהוה למשפט שמתו ואור להוכיח יסדתו׃ טהור עינים מראות רע והביט אל עמל לא תוכל למה תביט בוגדים חרישׁ בבלע רשע צדיק ממנו׃ ותעשה אדם כדגי הים כרמש לא משל בו׃ כלה בחכה העלה יגרהו בחרמו ויאספהו במכמרתו על כן ישמח ויגיל׃ על כן יזבח לחרמו ויקטר למכמרתו כי בהם שמן חלקו ומאכלו בריאה׃ העל כן יריק חרמו ותמיד להרג גוים לא יחמול׃

על משמרתי אעמדה ואתיצבה על מצור ואצפה לראות מה ידבר בי ומה אשיב על תוכחתי׃ ויענני יהוה ויאמר כתב חזון ובאר על הלחות למען ירוץ קורא בו׃ כי עוד חזון למועד ויפח לקץ ולא יכזב אם יתמהמה חכה לו כי בא יבוא לא יאחר׃

פוּלחוֹן לַחֲשׁוּף אֵיתָן מַקֶּבֶל אֹ
אַפִּירְזוֹן וְזַן פְּרוּחַ קְרוּמָא וְנָקֵשׁ
קְנָלָא טְבִיָּא׃ וְחוֹא עַל סַלְכֵיָא
סְחַלְעָב וְעַל שִׁילְטוֹנֵיא סְחַיִּיךְ חוּא
לְכָל כַּרְךְ תַּקִּיף סָעִיק וְעָבֵר סַיְיחַ
וְכִבְשָׁה׃ כְּבֵן עַל דְּרֵאשָׁא רוּחִיה
עִלּוֹחֵי עַרְעָא סַלְכוּתִיה וְחַב עַל
דְּאִסְנֵי יְקָרָא לְסַלְעֵיתִיה׃ וְלָא אַתְ
יְבָרִיךְ עִלְּמָא סַכְרָאשִׁיד אָתַ
אֱלָהָא דַּיָּן קְשׁוֹט עַל כָּל בְּרְיָתֵךְ
קְרִישׁ בְּעוּבְרֵי הֵיסְנוּתָא מֵיקָרַךְ
קָיִם לְעָלְמִין יְיָ לְקָעֲבַר דִּינָא ב
בְּרִיתוֹ דִּיחוֹתֵיקְ לְאִתְפָּרְעָא א
אִתְקְטָחוֹתֵי וּבְרִיר מֵיקָרַךְ מִלְּחָנֵי
בְּעוּבְרֵי בִישׁ וְסַל אִסְתַּכְלָא בְּעֲבְרֵי
לֵילְוָאוֹת שְׁקָרָה לָא גְלִי קֳדָמָךְ וְלָמָא
אַתְ סַסְתַּכֵּל בְּאִנּוּנֵיִן וְזִיכְתְּ יְתִיב
אַרְעָא לְרִשְׁעָנֵיא וְסַסְלַעְטָן לְ
וְדִסְבְּרִין מִנָּהוֹן׃ וְעַבְרְתָּא אֵיעָשָׂא
כְּנוּנֵי נְסָא כְּרְיְתְשָׁא וְלֵיתְ שׁוּלְטָן
עִלּוֹחֵי׃ סְלְחוֹן דִּסְן לְעַיְּרִין
וְאִחְיוֹר נוּגָא בְּחַבְרְתָּא בְּגִישׁ לֵיתְ ב
בְּחַרְסֵי וּרְסֵי לֵיתְ בְּסְעַרְקוּתִיה עַל
כֵּן חֲוֵי וְרֵיאֵין׃ עַל כֵּן סַרְבָּח
לְעַנְיָה וְסָסֵק בּוּסְטִין לְסִיסְוּתִיה
אֲחֵרִי בְּחוֹן טַב סְכָלֵיתְ וְשִׁירוּתִיה
סְסַעְטָאס׃ חֲעַל אֵיתַיִן שְׁלַח
עַלּוֹחֵי׃ כְּסְלְחוֹן דִּסְן לְעַיְּרִין
וְאִחְיוֹר נוּגָא בְּחַבְרְתָּא בְּגִישׁ לֵיתְ ב
בְּחַרְסֵי וּרְסֵי לֵיתְ בְּסְעַרְקוּתִיה עַל
כֵּן חֲוֵי וְרֵיאֵין׃ עַל כֵּן סַרְבָּח
לְעַנְיָה וְסָסֵק בּוּסְטִין לְסִיסְוּתִיה
אֲחֵרִי בְּחוֹן טַב סְכָלֵיתְ וְשִׁירוּתִיה
סְסַעְטָאס׃ חֲעַל אֵיתַיִן שְׁלַח

וְאִיחוֹחְבִיחָ מִן קֳדָם יְיָ וְאֵמַר כְּתִיבָא
נְבִיאַתָּ וְקִפְרְשָׁת עַל סִיפְרֵ רְאוּרַיְתָ בְּרֵיל דְּיוֹתִי לְסִתְכָּם מִן דְּקָרֵי בֵיתִ אֲרֵי עֲתִידָ נְבוּאַתָּ
לְזַמַּן וְסַתְכָּן קֵיצָאוֹל אִיבַּטֵּל אִם יְתִי אֲרֵי לְפוּרְעָנֵי סָבְרוּ לָהּ אֲרֵי בְּזִיכְמֵיהּ יְתִי וְלָא יְתְעַכַּב׃

יבוא הדסכי בקריאתו אם יאחר חכה לו כי בוא יבוא לא יאחר׃ הנה עפלה לא ישרה נפשו בו וצדיק באמונתו יחיה׃ ואף כי היין בוגד גבר יהיר ולא ינוה אשר הרחיב כשאול נפשו והוא כמות ולא ישבע ויאסף אליו כל הגוים ויקבץ אליו כל העמים׃ הלוא אלה כלם עליו משל ישאו ומליצה חידות לו ויאמר חוי המרבה לא לו עד מתי ומכביד עליו עבטיט׃ הלוא פתע יקומו נשכיך ויקצו מזעזיך והיית לו למשסות למו׃ כי אתה שללת גוים רבים ישללוך כל יתר עמים מדמי אדם וחמס ארץ קריה וכל ישבי בה׃ הוי בצע בצע רע לביתו לשום במרום קנו להנצל מכף רע׃ יעצת בשת לביתך קצות עמים רבים וחוטא נפשך׃ כי אבן מקיר תזעק וכפיס מעץ יעננה׃

הוי בנה עיר בדמים וכונן קריה בעולה׃ הלוא הנה מאת יהוה צבאות ויגעו עמים בדי־אש ולאמים בדי ריק ייעפו׃ כי תמלא הארץ לדעת את כבוד יהוה כמים ים מכסים׃

הוי משקה רעהו מספח חמתך ואף שכר למען הביט על מעוריהם׃ וי׳ ומשכני להברית חליף בידיה ותשבע קלון מכבוד׃ שתה גם אתה והערל על פרץ יבחנו שר׃ משקה כוס ימין יסב אליך משקה קלון על כבוד׃ כי חמס לבנון יכסך ושד בהמות יחיתם מדמי אדם וחמס ארץ קריה וכל ישבי בה׃ מה הועיל פסל כי יצרו יצרו מסכה ומורה שקר כי בטח יצרו עליו לעשות אלילים אלמים׃ הוי אמר לעץ הקיצה עורי לאבן דומי הוא יורה הנה הוא תפוש זהב וכל רוח אין בקרבו׃ ויהוה בהיכל קדשו הסו מפניו כל הארץ׃

תפלה לחבקוק הנביא על שגיונות׃

יהוה שמעתי שמעך יראתי יהוה פעלך בקרב חיהו בקרב תודיע ברגז רחם תזכור׃ אלוה מתימן יבוא וקדוש מהר פארן סלה כסה שמים הודו והלתו מלאה הארץ׃ ונגה כאור תהיה קרנים מידו לו ושם חבית עזו׃ לפניו ילך דבר ויצא רשפי אש לרגליו׃ עמד וימד ארץ ראה וירתד נתכו הרי עד שחו גבעות עולם הליכות עולם לו׃ תחת און אראה אהלי משעני ירגזו יריעות ארץ מדין׃ הבנהרים חרה יהוה אם בנהרים אפך אם בים עברתך כי תרכב על סוסיך מרכבתיך ישועה׃ עריה תעורר קשת שבעות אמרי בטה סלה נהרות תבקע ארץ׃ ראוך יחילו חבלי מים עבר שחי נתן תהום קולו רום ידיו נשא׃ שמש ירח עמד זבולה לאור חציך יהלכו לנגה ברק חניתך׃ בזעם תצעד ארץ באף תדוש גוים׃ יצאת לישע עמך לישע את משיחך מחצת ראש מבית רשע ערות יסוד עד צואר סלה׃ נקבת במטיו ראש פרזיו יסערו להפיצני עלצתם כאכל עני במסתר׃ דרכת בים סוסיך חמר מים רבים׃ שמעתי ותרגז בטני לקול צלצלו שפתי תבא רקבון בעצמותי ותחתי תרגז אשר אנוח ליום צרה לעלות לעם יגודנו׃ כי תאנה לא תפרח ואין יבול בגפנים כחש מעשה זית ושדמות לא עשה אכל גזר מזבחות לא יעשה בקר׃ ואני ביהוה אעלוזה אגילה באלהי ישעי׃ יהוה אדני חילי וישם רגלי כאילות ועל במותי ידרכני׃ למנצח בנגינותי׃

חזון אשר חזה חבקוק הנביא׃ עד אנה יהוה שועתי ולא תשמע אזעק אליך חמס ולא תושיע׃ למה תראני און ועמל תביט והוד ושד לנגדי היו ויהי דון ומצה תשא׃ על כן תפוג תורה ולא יצא לנצח משפט כי רשע מכתר את הצדיק על כן יצא משפט מעקל׃ ראו בגוים והביטו והתמהו תמהו כי פעל פעל בימיכם לא תאמינו אם יספר׃ כי הנני מקים את הכשדים הגוי המר והנמהר ההולך למרחבי ארץ לרשת משכנות לא לו׃ נורא ואיום הוא מאתו משפטו ושאתו יצא׃ וקלו סוסיו מנמרים וחדו מזאבי ערב ופשו פרשיו ופרשיו מרחוק יבואו כנשר חש לאכול׃ כלם לחמס יבוא מגמת פניהם וקדים כחול שבי׃ והוא במלכים יתקלס ורוזנים משחק לו הוא לכל מבצר ישחק ויצבר עפר וילכדה׃ אז חלף רוח ועבר ואשם זו כחו לאלהו׃ הלוא אתה ממקדם יהוה אלהי קדשי לא נמות יהוה למשפט שמתו ואור להוכיח יסדתו׃ טהור עינים מראות רע והביט אל עמל לא תוכל למה תביט בוגדים חרישׁ בבלע רשע צדיק ממנו׃ ותעשה אדם כדגי הים כרמש לא משל בו׃ כלה בחכה העלה יגרהו בחרמו ויאספהו במכמרתו על כן ישמח ויגיל׃ על כן יזבח לחרמו ויקטר למכמרתו כי בהם שמן חלקו ומאכלו בריאה׃ העל כן יריק חרמו ותמיד להרג גוים לא יחמול׃

על משמרתי אעמדה ואתיצבה על מצור ואצפה לראות מה ידבר בי ומה אשיב על תוכחתי׃ ויענני יהוה ויאמר כתב חזון ובאר על הלחות למען ירוץ קורא בו׃ כי עוד חזון למועד ויפח לקץ ולא יכזב אם יתמהמה חכה לו כי בא יבוא לא יאחר׃

הנה עפלה לא ישרה נפשו בו וצדיק באמונתו יחיה׃ ואף כי היין בוגד גבר יהיר ולא ינוה אשר הרחיב כשאול נפשו והוא כמות ולא ישבע ויאסף אליו כל הגוים ויקבץ אליו כל העמים׃ הלוא אלה כלם עליו משל ישאו ומליצה חידות לו ויאמר חוי המרבה לא לו עד מתי ומכביד עליו עבטיט׃ הלוא פתע יקומו נשכיך ויקצו מזעזיך והיית לו למשסות למו׃ כי אתה שללת גוים רבים ישללוך כל יתר עמים מדמי אדם וחמס ארץ קריה וכל ישבי בה׃ הוי בצע בצע רע לביתו לשום במרום קנו להנצל מכף רע׃ יעצת בשת לביתך קצות עמים רבים וחוטא נפשך׃ כי אבן מקיר תזעק וכפיס מעץ יעננה׃

הוי בנה עיר בדמים וכונן קריה בעולה׃ הלוא הנה מאת יהוה צבאות ויגעו עמים בדי־אש ולאמים בדי ריק ייעפו׃ כי תמלא הארץ לדעת את כבוד יהוה כמים ים מכסים׃

הוי משקה רעהו מספח חמתך ואף שכר למען הביט על מעוריהם׃ וי׳ ומשכני להברית חליף בידיה ותשבע קלון מכבוד׃ שתה גם אתה והערל על פרץ יבחנו שר׃ משקה כוס ימין יסב אליך משקה קלון על כבוד׃ כי חמס לבנון יכסך ושד בהמות יחיתם מדמי אדם וחמס ארץ קריה וכל ישבי בה׃ מה הועיל פסל כי יצרו יצרו מסכה ומורה שקר כי בטח יצרו עליו לעשות אלילים אלמים׃ הוי אמר לעץ הקיצה עורי לאבן דומי הוא יורה הנה הוא תפוש זהב וכל רוח אין בקרבו׃ ויהוה בהיכל קדשו הסו מפניו כל הארץ׃

תפלה לחבקוק הנביא על שגיונות׃

יהוה שמעתי שמעך יראתי יהוה פעלך בקרב חיהו בקרב תודיע ברגז רחם תזכור׃ אלוה מתימן יבוא וקדוש מהר פארן סלה כסה שמים הודו והלתו מלאה הארץ׃ ונגה כאור תהיה קרנים מידו לו ושם חבית עזו׃ לפניו ילך דבר ויצא רשפי אש לרגליו׃ עמד וימד ארץ ראה וירתד נתכו הרי עד שחו גבעות עולם הליכות עולם לו׃ תחת און אראה אהלי משעני ירגזו יריעות ארץ מדין׃ הבנהרים חרה יהוה אם בנהרים אפך אם בים עברתך כי תרכב על סוסיך מרכבתיך ישועה׃ עריה תעורר קשת שבעות אמרי בטה סלה נהרות תבקע ארץ׃ ראוך יחילו חבלי מים עבר שחי נתן תהום קולו רום ידיו נשא׃ שמש ירח עמד זבולה לאור חציך יהלכו לנגה ברק חניתך׃ בזעם תצעד ארץ באף תדוש גוים׃ יצאת לישע עמך לישע את משיחך מחצת ראש מבית רשע ערות יסוד עד צואר סלה׃ נקבת במטיו ראש פרזיו יסערו להפיצני עלצתם כאכל עני במסתר׃ דרכת בים סוסיך חמר מים רבים׃ שמעתי ותרגז בטני לקול צלצלו שפתי תבא רקבון בעצמותי ותחתי תרגז אשר אנוח ליום צרה לעלות לעם יגודנו׃ כי תאנה לא תפרח ואין יבול בגפנים כחש מעשה זית ושדמות לא עשה אכל גזר מזבחות לא יעשה בקר׃ ואני ביהוה אעלוזה אגילה באלהי ישעי׃ יהוה אדני חילי וישם רגלי כאילות ועל במותי ידרכני׃ למנצח בנגינותי׃

חזון אשר חזה חבקוק הנביא׃ עד אנה יהוה שועתי ולא תשמע אזעק אליך חמס ולא תושיע׃ למה תראני און ועמל תביט והוד ושד לנגדי היו ויהי דון ומצה תשא׃ על כן תפוג תורה ולא יצא לנצח משפט כי רשע מכתר את הצדיק על כן יצא משפט מעקל׃ ראו בגוים והביטו והתמהו תמהו כי פעל פעל בימיכם לא תאמינו אם יספר׃ כי הנני מקים את הכשדים הגוי המר והנמהר ההולך למרחבי ארץ לרשת משכנות לא לו׃ נורא ואיום הוא מאתו משפטו ושאתו יצא׃ וקלו סוסיו מנמרים וחדו מזאבי ערב ופשו פרשיו ופרשיו מרחוק יבואו כנשר חש לאכול׃ כלם לחמס יבוא מגמת פניהם וקדים כחול שבי׃ והוא במלכים יתקלס ורוזנים משחק לו הוא לכל מבצר ישחק ויצבר עפר וילכדה׃ אז חלף רוח ועבר ואשם זו כחו לאלהו׃ הלוא אתה ממקדם יהוה אלהי קדשי לא נמות יהוה למשפט שמתו ואור להוכיח יסדתו׃ טהור עינים מראות רע והביט אל עמל לא תוכל למה תביט בוגדים חרישׁ בבלע רשע צדיק ממנו׃ ותעשה אדם כדגי הים כרמש לא משל בו׃ כלה בחכה העלה יגרהו בחרמו ויאספהו במכמרתו על כן ישמח ויגיל׃ על כן יזבח לחרמו ויקטר למכמרתו כי בהם שמן חלקו ומאכלו בריאה׃ העל כן יריק חרמו ותמיד להרג גוים לא יחמול׃

על משמרתי אעמדה ואתיצבה על מצור ואצפה לראות מה ידבר בי ומה אשיב על תוכחתי׃ ויענני יהוה ויאמר כתב חזון ובאר על הלחות למען ירוץ קורא בו׃ כי עוד חזון למועד ויפח לקץ ולא יכזב אם יתמהמה חכה לו כי בא יבוא לא יאחר׃

שבעת קלנא מן יקרא תשתא גם אתה
את ותתערכל יסתרני עלך בם
דילוט מן קדם יי ויתי קלנא על
יקרך: ארי תטוף בית מקדשא
יתפניך ובית עסיה תתבריניך ם
מרמי אדם וחמס ארע וקרתא וכל
קרתא וישראל וכל דיתבין בה:
מא אתני אלם ארי אתביה עבדיה
מתכא ודחלת שקר ארי אתרחיץ
לבא ועבדויה עלוהי למעבד ט
טעוין דלית בהון ערוך: ווי די
אמר לאלם אעא קום ולדחלתא
אבנא אתערי ותיא שתקא ורמיא
הוא מכלו והוא מחפי דהב
וכסף וכל רוח לית בפעוהי:
ויי אתרעי לאשראה שבתיה
בר־יקבלא ויקושיה יסופון מן
קדמוהי וסקל דחלת ארעא:
צלותא דעלי חבקוק
נביא על שגיונות:
יהוה שמעתי
שמעך יראתי יהוה פעלך בקרב
שנים חייהו בקרב שנים תודיע
ברגז רחם תזכור: אלוה מתימן
יבוא וקדוש מהר־פארן סלה
כסה שמים הודו ותהלתו מלאה
הארץ: ונגה כאור תהיה
קרנים מידו לו ושם חביון עזו:
לפניו ילך דבר ויצא שפ לרגליו:
עמד וימדד ארץ ראה
ויתר גוים ותתפצעו הרדי עד שחו
גבעות עולם הלכות עולם לו:
תחת און ראיתי אהלי כושן ירגזון
ידיעות ארץ מדין:
הבנהרים חרה יהוה אם בנהרים
אפך אם בים עברתך כי תרכב על־
סוסיך מרכבתיך ישועה: עריה
תעור קשתך שבעות מטות אמר
סלה נהרות תבקע ארץ: ראוך
יחילו הרים זרם מים עבר נתן תהום
קולו רום ידיו נשא: שמש ירח
עמד זבלה לאור חציך יהלכו לנגה
ברק חניתך: בזעם תצעד ארץ באף
תדוש גוים: יצאת לישע עמך
לישע את משיחך מחצת ראש מבית
רשע ערות יסוד עד צואר סלה:
נקבת במטיו ראש פרזו יסערו
להפיצני עלי עלתם כמו לאכל עני
במסתר: דרכת בים סוסיך חמר
מים רבים: שמעתי ותרגזו בטני
לקול צלצלו שפתי יבוא רקב ב
עצמי ותחתי ארגז אשר אנוח ליום
צרה לעלות לעם יגודנו:
כי תאנה לא תפרח ואין יבול בגפנים
כחש מעשה זית ושדמות לא עשו אכל
גזרו מצאן מקנה ואין בקרים ברפתים:
ואני ביי אעלוזה אגילה באלהי ישעי:
אדני יהוה חילי וישם רגלי כאילות
ועל במותי ידרכני למנצח בנגינותי:

טבעת קלנא מן יקרא תשתא אף
את ותתערכל יסתרנך עלך בם
דילוט מן קדם יי ויתי קלנא על
יקרך: ארי תטוף בית מקדשא
יתפניך ובית עסיה תתבריניך ם
מרמי אדם וחמס ארע קרתא וכל
קרתא וישראל וכל דיתבין בה:
מא אתני אלם ארי אתביה עבדיה
מתכא ודחלת שקר ארי אתרחיץ
לבא ועבדויה עלוהי למעבד ט
טעוין דלית בהון ערוך: ווי די
אמר לאלם אעא קום ולדחלתא
אבנא אתערי ותיא שתקא ורמיא
הוא מכלו והוא מחפי דהב
וכסף וכל רוח לית בפעוהי:
ויי אתרעי לאשראה שבתיה
בר־יקבלא ויקושיה יסופון מן
קדמוהי וסקל דחלת ארעא:
צלותא דעלי חבקוק
נביא על שגיונות:
יהוה שמעתי
שמעך יראתי יהוה פעלך בקרב
שניך חייהו בקרב שניך תודיע
ברגז רחם תזכור: אלוה מתימן
יבוא וקדוש מהר־פארן סלה
כסה שמים הודו ותהלתו מלאה
הארץ: ונגה כאור תהיה
קרנים מידו לו ושם חביון עזו:
לפניו ילך דבר ויצא שפ לרגליו:
עמד וימדד ארץ ראה
ואינון מרגזין קדמך בגו שנויא דירהבתא לחון תיאבכן אתה עתיד לתוגע בגבורתך בגו
שנויא דאסרתא לתתא עלמא ולאתפרעא מן רשיעיא נעכרו על מיכרך ועזרוקיא עבדי
רעותך ברחמין תזכר: בסיתון אורייתא לעמא עלמא מדרגא אתגלי וקדישא סגיאא
דיקרא בגבורה על טין אתקפאו שמיא זיו יקרך ואבהי תשבחתיה מליא ארעא:
וזיהור יקריה כזיהרא ברא־שית אתגלי וזיקוקין ממרבבת יקרבתך תמן גלאי ית
שכינתיה ודחלת סטטרא סטבי אנשא בתקוף רוגזא: מן קדמוהי משתלח כלאב מותנא
ונפיק בשלהובית אשתא סיטריה: אתגלי ואזיע ארעא ואתי מבלבלא על עם ורעא
דעברו על סיכריה ואף בתניניתא כד תבו קדמוהי בחזיונות

בירושה שמן לב: עזה ד כקריאתו ושם אכיון עזה פתיב ה: תשם מארת עזו. ויתן לשבי עזו. תלולות
ברקע עזו: ויצא ג כקריאתו וסי ויצא דשף לרגליו. ותשיאו אשר בתוכם. גרש לץ ויצא מרון

ואינך. ל׳ הוא ממארת מרבעת כמו הלוקח לא למיך לקח הלוקח הלוקח מכון מקומו
הלוקח במתנות וכתחנות לב כל ערלה לשון רוחב כמו ערלה תחזם שרלה לב
ושרל בשר ואיתפרשל לשון ערוה ועריה. תחם לכנון. כתחמקות.
ומי כתחתי וחיתך. שלי כתאתך ואתכלף ואף מחר סרדיו ותתעתי ואתלאה
ומי ישיבני ח׳ וסי נספר בספר ההשע סימן ו׳ לעין ס׳ ומי אשר לעין תקיה והו שרשה נם לקח
עודי לאבן. פ׳ יש לעין תקיה. חבקוק ל׳ חבלה לחבקוק. חבקוק ל׳ חבלה אשר ראה. והזהו ס׳ נספר

מבלות עולם ל׳ מהלכי כקריאתו וסי עיר תאות נבעות עולם תהיינה. וכבוד נבעות עולם. שהיו נבעות
עולמים ליכות: ירושת ה׳ סל וסי בספר דקדוק. ראוך נ׳ בקריאתו וסי ראוך מים זרם כים עבר.
ראוך מים אלוהים ב׳ בפסוק: עד צואר ג׳ וסי עד צואר ניגיע. עד צואר יחצה. עדות יסוד עד צואר סלה:

ויתר גוים ויתפצעו הרדי עד שחו
גבעות עולם הליכות עולם לו:
תחת און ראיתי אהלי כושן ירגזון
ידיעות ארץ מדין:
הבנהרים חרה יהוה אם בנהרים
אפך אם בים עברתך כי תרכב על־
סוסיך מרכבתיך ישועה: עריה
תעור קשתך שבעות מטות אמר
סלה נהרות תבקע ארץ: ראוך
יחילו הרים זרם מים עבר נתן תהום
קולו רום ידיו נשא: שמש ירח
עמד זבלה לאור חציך יהלכו לנגה
ברק חניתך: בזעם תצעד ארץ באף
תדוש גוים: יצאת לישע עמך
לישע את משיחך מחצת ראש מבית
רשע ערות יסוד עד צואר סלה:
נקבת במטיו ראש פרזו יסערו
להפיצני עלי עלתם כמו לאכל עני
במסתר: דרכת בים סוסיך חמר
מים רבים: שמעתי ותרגזו בטני
לקול צלצלו שפתי יבוא רקב ב
עצמי ותחתי ארגז אשר אנוח ליום
צרה לעלות לעם יגודנו:
כי תאנה לא תפרח ואין יבול בגפנים
כחש מעשה זית ושדמות לא עשו אכל
גזרו מצאן מקנה ואין בקרים ברפתים:
ואני ביי אעלוזה אגילה באלהי ישעי:
אדני יהוה חילי וישם רגלי כאילות
ועל במותי ידרכני למנצח בנגינותי:

בן הלבלינון לעפסיא ואתפרקו
טוריא דקלקרטין מכבא רמתא
רמן עלמא גבורת עלמא דילמא
בד פלחו בית ישראל לטעותא
סכרתינון ביד כושן חיבא וכד
חבו לסערר אוריתא עבדיית
לחון ניסן וגבורן ופרקתינון כיד
סיסראי על יד גדעון בר יואש:
תא על סלקין
ומשיר יתהון וכניאין כמי נהריא
ויה רגו מן קדמך יי על סלקיא
ויה רוגזך ובימא הודעתא בהון
פורעניות גבורתך ארי אתגלית
על מרכבת יקרך שביעתך לעפר
תקוף ופורקן אתגלאה אתגלית
בגבורתך בידל קטך דעם שכיכי
מיכרך קיימין לפורקן לחזן בזיעתא
טינרין תקיפין נפקונזרין שטפין
ארעא: באתגליותך על טורא
דסיני חזו וקנך זעו טוריא ענני
כנרא עדו ארים חוטמא קלית
חילי סרוסא תהמתא קמו: אף
בפעבדך ניסין ליהושע במישר
נבעון שמשא וסהרא קמו ב
בהדודיהו עפך בסיפרך אתנברו
שתקוף נצחן גבורתך: באיתיותך
לוט על סכנאי עפך באתגליותך
לסחבר רשיעי ארעא ברוגזך תקטול בעממיא: אתגליתא לסיפרק ית עמך לסיזבי
ית משיחך שיצאתא סלקתון מלכוניא מבתהוזון תריכרי מיניא והברתא
חילין דכוליהון כגלי עמך על ימוי למדוכינון: בזועתא יפא בחוכדיה
דסשה ונבדי רישי משיריה פרעה רחשיבו מחשבן על עשק דברתינון ברוחי עלעולין
וטבעתנון בימא דסוף על דחשיכו ושעבידו יה עמך ויבו עינה בסתרא לאוברוהון:
אתגליתא על יבא בסרבבת יקרך בדגור סיון סגיאין: אסריה בבל שמעית וזעו סלבל
מן קדם רינא די אתרגו מצריים לקל סילויא אילין צלא סיסותי אחד ויעא לחביסי
ובאגר דשריגא זעית דשבקני ליום עקא לעירן אבקנא גלות עמי סיני יהבו ינני:

צלותא בקריאתו וסי צלותו כשגיונות. לשון צלולי שפתי. כאשר צללו שערי ירושלם. ושם
בלשון ארמי אעיל הרעא כאברא. יגודנו כ׳ וסי גד גדוד יגודנו. לעלות לעם יגודנו:

ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר: אדני יהוה אתה החלות את עבדך את גדלך ואת ידך החזקה אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתך: אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן ההר הטוב הזה והלבנון: ויתעבר יהוה בי למענכם ולא שמע אלי ויאמר יהוה אלי רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה: עלה ראש הפסגה ושא עיניך ימה וצפנה ותימנה ומזרחה וראה בעיניך כי לא תעבר את הירדן הזה: וצו את יהושע וחזקהו ואמצהו כי הוא יעבר לפני העם הזה והוא ינחיל אתם את הארץ אשר תראה: ונשב בגיא מול בית פעור: ועתה ישראל שמע אל החקים ואל המשפטים אשר אנכי מלמד אתכם לעשות למען תחיו ובאתם וירשתם את הארץ אשר יהוה אלהי אבתיכם נתן לכם: לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו לשמר את מצות יהוה אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם: עיניכם הראת את אשר עשה יהוה בבעל פעור כי כל האיש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו יהוה אלהיך מקרבך: ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם חיים כלכם היום: ראה למדתי אתכם חקים ומשפטים כאשר צוני יהוה אלהי לעשות כן בקרב הארץ אשר אתם באים שמה לרשתה: ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה: כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרבים אליו כיהוה אלהינו בכל קראנו אליו: ומי גוי גדול אשר לו חקים ומשפטים צדיקם ככל התורה הזאת אשר אנכי נתן לפניכם היום: רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך והודעתם לבניך ולבני בניך: יום אשר עמדת לפני יהוה אלהיך בחרב בהר בהקהל אלי ויאמר יהוה אלי הקהל לי את העם ואשמעם את דברי אשר ילמדון ליראה אתי כל הימים אשר הם חיים על האדמה ואת בניהם ילמדון: ותקרבון ותעמדון תחת ההר וההר בוער באש עד לב השמים חשך ענן וערפל: וידבר יהוה אליכם מתוך האש קול דברים אתם שמעים ותמונה אינכם ראים זולתי קול: ויגד לכם את בריתו אשר צוה אתכם לעשות עשרת הדברים ויכתבם על שני לחת אבנים: ואתי צוה יהוה בעת ההיא ללמד אתכם חקים ומשפטים לעשתכם אתם בארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה: ונשמרתם מאד לנפשתיכם כי לא ראיתם כל תמונה ביום דבר יהוה אליכם בחרב מתוך האש: פן תשחתון ועשיתם לכם פסל תמונת כל סמל תבנית זכר או נקבה: תבנית כל בהמה אשר בארץ תבנית כל צפור כנף אשר תעוף בשמים: תבנית כל רמש בארמה תבנית כל דגה אשר במים מתחת לארץ: ופן תשא עיניך השמימה וראית את השמש ואת הירח ואת הכוכבים כל צבא השמים ונדחת והשתחוית להם ועבדתם אשר חלק יהוה אלהיך אתם לכל העמים תחת כל השמים: ואתכם לקח יהוה ויוצא אתכם מכור הברזל ממצרים להיות לו לעם נחלה כיום הזה: ויהוה התאנף בי על דבריכם ולא נשבע לבלתי עברתי את הירדן ולבלתי אבוא אל הארץ הטובה אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה: כי אנכי מת בארץ לא עבר את הירדן ואתם עברים ורשתם את הארץ הטובה הזאת: השמרו לכם פן תשכחו את ברית יהוה אלהיכם אשר כרת עמכם ועשיתם לכם פסל תמונת כל אשר צוך יהוה אלהיך: כי יהוה אלהיך אש אכלה הוא אל קנא: כי תוליד בנים ובני בנים ונושנתם בארץ והשחתם ועשיתם פסל תמונת כל ועשו הרע בעיני יהוה אלהיך להכעיסו: העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ כי אבד תאבדון מהר מעל הארץ אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה לא תאריכן ימים עליה כי השמד תשמדון: והפיץ יהוה אתכם בעמים ונשארתם מתי מספר בגוים אשר ינהג יהוה אתכם שמה: ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם עץ ואבן אשר לא יראון ולא ישמעון ולא יאכלון ולא יריחון: ומבקשתם משם את יהוה אלהיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך: בצר לך וימצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד יהוה אלהיך ושמעת בקלו: כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבתיך אשר נשבע להם: כי שאל נא לימים ראשנים אשר היו לפניך למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ ולמקצה השמים ועד קצה השמים הנהיה כדבר הגדול הזה או הנשמע כמוהו: השמע עם קול אלהים מדבר מתוך האש כאשר שמעת אתה ויחי: או הנסה אלהים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי במסת באתת ובמופתים ובמלחמה וביד חזקה ובזרוע נטויה ובמוראים גדלים ככל אשר עשה לכם יהוה אלהיכם במצרים לעיניך: אתה הראת לדעת כי יהוה הוא האלהים אין עוד מלבדו: מן השמים השמיעך את קלו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה ודבריו שמעת מתוך האש: ותחת כי אהב את אבתיך ויבחר בזרעו אחריו ויוצאך בפניו בכחו הגדול ממצרים: להוריש גוים גדלים ועצומים ממך מפניך להביאך לתת לך את ארצם נחלה כיום הזה: וידעת היום והשבת אל לבבך כי יהוה הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד: ושמרת את חקיו ואת מצותיו אשר אנכי מצוך היום אשר ייטב לך ולבניך אחריך ולמען תאריך ימים על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך כל הימים: אז הבדיל משה שלש ערים בעבר הירדן מזרחה שמש: לנוס שמה רוצח אשר ירצח את רעהו בבלי דעת והוא לא שנא לו מתמול שלשם ונס אל אחת מן הערים האל וחי: את בצר במדבר בארץ המישר לראובני ואת רמת בגלעד לגדי ואת גולן בבשן למנשי: וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל: אלה העדות והחקים והמשפטים אשר דבר משה אל בני ישראל בצאתם ממצרים: בעבר הירדן בגיא מול בית פעור בארץ סיחון מלך האמרי אשר יושב בחשבון אשר הכה משה ובני ישראל בהכתם ממצרים: ואת ארצו ירשו ואת ארץ עוג מלך הבשן שני מלכי האמרי אשר בעבר הירדן מזרחה שמש: מערוער אשר על שפת נחל ארנון ועד הר שיון הוא חרמון וכל ערבה עבר הירדן מזרחה ועד ים הערבה תחת אשדות הפסגה מזרחה: ויחי משה את כל העם ויאמר אליהם שמע ישראל אל החקים ואל המשפטים אשר אנכי דבר באזניכם היום ולמדתם אתם ושמרתם לעשתם: יהוה אלהינו כרת עמנו ברית בחרב: לא את אבתינו כרת יהוה את הברית הזאת כי אתנו אנחנו אלה פה היום כלנו חיים: פנים בפנים דבר יהוה עמכם בהר מתוך האש: אנכי עמד בין יהוה וביניכם בעת ההיא להגיד לכם את דבר יהוה כי יראתם מפני האש ולא עליתם בהר לאמר: אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים: לא יהיה לך אלהים אחרים על פני: לא תעשה לך פסל כל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ: לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא פקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים לשנאי: ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי: לא תשא את שם יהוה אלהיך לשוא כי לא ינקה יהוה את אשר ישא את שמו לשוא: שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוך יהוה אלהיך: ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך: ויום השביעי שבת ליהוה אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך ושורך וחמרך וכל בהמתך וגרך אשר בשעריך למען ינוח עבדך ואמתך כמוך: וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויצאך יהוה אלהיך משם ביד חזקה ובזרוע נטויה על כן צוך יהוה אלהיך לעשות את יום השבת: כבד את אביך ואת אמך כאשר צוך יהוה אלהיך למען יאריכן ימיך ולמען ייטב לך על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך: לא תרצח: ולא תנאף: ולא תגנב: ולא תענה ברעך עד שוא: ולא תחמד אשת רעך ולא תתאוה בית רעך שדהו ועבדו ואמתו שורו וחמרו וכל אשר לרעך: את הדברים האלה דבר יהוה אל כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול ולא יסף ויכתבם על שני לחת אבנים ויתנם אלי: ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך וההר בוער באש ותקרבון אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם: ותאמרו הן הראנו יהוה אלהינו את כבדו ואת גדלו ואת קולו שמענו מתוך האש היום הזה ראינו את אשר ידבר אלהים את האדם וחי: ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדולה הזאת אם יספים אנחנו לשמע את קול יהוה אלהינו עוד ומתנו: כי מי כל בשר אשר שמע קול אלהים חיים מדבר מתוך האש כמנו ויחי: קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר יהוה אלהינו ואתה תדבר אל יהוה אלהינו את כל אשר ידבר יהוה אלהינו אליך ושמענו ועשינו: וישמע יהוה את קול דבריכם בדברכם אלי ויאמר יהוה אלי שמעתי את קול דברי העם הזה אשר דברו אליך היטיבו כל אשר דברו: מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אתי ולשמר את כל מצותי כל הימים למען ייטב להם ולבניהם לעלם: לך אמר להם שובו לכם לאהליכם: ואתה פה עמד אתי ואדברה אליך את כל המצוה והחקים והמשפטים אשר תלמדם ועשו בארץ אשר אני נתן להם לרשתה: ושמרתם לעשות כאשר צוה יהוה אלהיכם אתכם לא תסורו ימין ושמאל: בכל הדרך אשר צוה יהוה אלהיכם אתכם תלכו למען תחיו וטוב לכם והארכתם ימים בארץ אשר תירשון: וזאת המצוה החקים והמשפטים אשר צוה יהוה אלהיכם ללמד אתכם לעשות בארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה: למען תירא את יהוה אלהיך לשמר את כל חקתיו ומצותיו אנכי מצוך אתה ובנך ובן בנך כל ימי חייך ולמען יאריכן ימיך: ושמעת ישראל ושמרת לעשות אשר ייטב לך ואשר תרבון מאד כאשר דבר יהוה אלהי אבתיך לך ארץ זבת חלב ודבש: שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד: ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך: והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך: ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך: וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך: וכתבתם על מזזות ביתך ובשעריך: והיה כי יביאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר נשבע לאבתיך לאברהם ליצחק וליעקב לתת לך ערים גדלות וטובות אשר לא בנית: ובתים מלאים כל טוב אשר לא מלאת והבורות חצובים אשר לא חצבת כרמים וזיתים אשר לא נטעת ואכלת ושבעת: השמר לך פן תשכח את יהוה אשר הוציאך מארץ מצרים מבית עבדים: את יהוה אלהיך תירא ואתו תעבד ובשמו תשבע: לא תלכון אחרי אלהים אחרים מאלהי העמים אשר סביבותיכם: כי אל קנא יהוה אלהיך בקרבך פן יחרה אף יהוה אלהיך בך והשמידך מעל פני האדמה: לא תנסו את יהוה אלהיכם כאשר נסיתם במסה: שמר תשמרון את מצות יהוה אלהיכם ועדתיו וחקיו אשר צוך: והישר והטוב בעיני יהוה למען ייטב לך ובאת וירשת את הארץ הטובה אשר נשבע יהוה לאבתיך: להדף את כל אויביך מפניך כאשר דבר יהוה: כי ישאלך בנך מחר לאמר מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה יהוה אלהינו אתכם: ואמרת לבנך עבדים היינו לפרעה במצרים ויוצאנו יהוה ממצרים ביד חזקה: ויתן יהוה אתות ומופתים גדלים ורעים במצרים בפרעה ובכל ביתו לעיני: ואתנו הוציא משם למען הביא לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבתינו: ויצונו יהוה לעשות את כל החקים האלה ליראה את יהוה אלהינו לטוב לנו כל הימים לחיתנו כהיום הזה: וצדקה תהיה לנו כי נשמר לעשות את כל המצוה הזאת לפני יהוה אלהינו כאשר צונו: כי יביאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה ונשל גוים רבים מלפניך החתי והגרגשי והאמרי והכנעני והפרזי והחוי והיבוסי שבעה גוים רבים ועצומים ממך: ונתנם יהוה אלהיך לפניך והכיתם החרם תחרים אותם לא תכרת להם ברית ולא תחנם: ולא תתחתן בם בתך לא תתן לבנו ובתו לא תקח לבנך: כי יסיר את בנך מאחרי ועבדו אלהים אחרים וחרה אף יהוה בכם והשמידך מהר: כי אם כה תעשו להם מזבחתיהם תתצו ומצבתם תשברו ואשריהם תגדעון ופסיליהם תשרפון באש: כי עם קדוש אתה ליהוה אלהיך בך בחר יהוה אלהיך להיות לו לעם סגלה מכל העמים אשר על פני האדמה: לא מרבכם מכל העמים חשק יהוה בכם ויבחר בכם כי אתם המעט מכל העמים: כי מאהבת יהוה אתכם ומשמרו את השבעה אשר נשבע לאבתיכם הוציא יהוה אתכם ביד חזקה ויפדך מבית עבדים מיד פרעה מלך מצרים: וידעת כי יהוה אלהיך הוא האלהים האל הנאמן שמר הברית והחסד לאהביו ולשמרי מצותיו לאלף דור: ומשלם לשנאיו אל פניו להאבידו לא יאחר לשנאו אל פניו ישלם לו: ושמרת את המצוה ואת החקים ואת המשפטים אשר אנכי מצוך היום לעשתם: והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם ושמר יהוה אלהיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבתיך: ואהבך וברכך והרבך וברך פרי בטנך ופרי אדמתך דגנך ותירשך ויצהרך שגר אלפיך ועשתרת צאנך על האדמה אשר נשבע לאבתיך לתת לך: ברוך תהיה מכל העמים לא יהיה בך עקר ועקרה ובבהמתך: והסיר יהוה ממך כל חלי וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך ונתנם בכל שנאיך: ואכלת את כל העמים אשר יהוה אלהיך נתן לך לא תחוס עינך עליהם ולא תעבד את אלהיהם כי מוקש הוא לך: כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני איכה אוכל להורישם: לא תירא מהם זכר תזכר את אשר עשה יהוה אלהיך לפרעה ולכל מצרים: המסות הגדלות אשר ראו עיניך והאתות והמופתים והיד החזקה והזרוע הנטויה אשר הוציאך יהוה אלהיך כן יעשה יהוה אלהיך לכל העמים אשר אתה ירא מפניהם: ואף את הצרעה ישלח יהוה אלהיך בם עד אבד הנשארים והנסתרים מפניך: לא תערץ מפניהם כי יהוה אלהיך בקרבך אל גדול ונורא: ונשל יהוה אלהיך את הגוים האל מפניך מעט מעט לא תוכל כלתם מהר פן תרבה עליך חית השדה: ונתנם יהוה אלהיך לפניך והמם מהומה גדלה עד השמדם: ונתן מלכיהם בידך ואבדת את שמם מתחת השמים לא יתיצב איש בפניך עד השמדך אתם: פסילי אלהיהם תשרפון באש לא תחמד כסף וזהב עליהם ולקחת לך פן תוקש בו כי תועבת יהוה אלהיך הוא: ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כמהו שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי חרם הוא: כל המצוה אשר אנכי מצוך היום תשמרון לעשות למען תחיון ורביתם ובאתם וירשתם את הארץ אשר נשבע יהוה לאבתיכם: וזכרת את כל הדרך אשר הוליכך יהוה אלהיך זה ארבעים שנה במדבר למען ענתך לנסתך לדעת את אשר בלבבך התשמר מצותו אם לא: ויענך וירעבך ויאכלך את המן אשר לא ידעת ולא ידעון אבתיך למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי יהוה יחיה האדם: שמלתך לא בלתה מעליך ורגלך לא בצקה זה ארבעים שנה: וידעת עם לבבך כי כאשר יסר איש את בנו יהוה אלהיך מיסרך: ושמרת את מצות יהוה אלהיך ללכת בדרכיו וליראה אתו: כי יהוה אלהיך מביאך אל ארץ טובה ארץ נחלי מים עינת ותהמת יצאים בבקעה ובהר: ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש: ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצב נחשת: ואכלת ושבעת וברכת את יהוה אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך: השמר לך פן תשכח את יהוה אלהיך לבלתי שמר מצותיו ומשפטיו וחקתיו אשר אנכי מצוך היום: פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת: ובקרך וצאנך ירבין וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה: ורם לבבך ושכחת את יהוה אלהיך המוציאך מארץ מצרים מבית עבדים: המוליכך במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים המוציא לך מים מצור החלמיש: המאכלך מן במדבר אשר לא ידעון אבתיך למען ענתך ולמען נסתך להיטבך באחריתך: ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה: וזכרת את יהוה אלהיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל למען הקים את בריתו אשר נשבע לאבתיך כיום הזה: והיה אם שכח תשכח את יהוה אלהיך והלכת אחרי אלהים אחרים ועבדתם והשתחוית להם העדתי בכם היום כי אבד תאבדון: כגוים אשר יהוה מאביד מפניכם כן תאבדון עקב לא תשמעון בקול יהוה אלהיכם: שמע ישראל אתה עבר היום את הירדן לבא לרשת גוים גדלים ועצומים ממך ערים גדלות ובצורות בשמים: עם גדול ורם בני ענקים אשר אתה ידעת ואתה שמעת מי יתיצב לפני בני ענק: וידעת היום כי יהוה אלהיך הוא עבר לפניך אש אכלה הוא ישמידם והוא יכניעם לפניך והורשתם והאבדתם מהר כאשר דבר יהוה לך: אל תאמר בלבבך בהדפ יהוה אלהיך אתם מלפניך לאמר בצדקתי הביאני יהוה לרשת את הארץ הזאת וברשעת הגוים האלה יהוה מורישם מפניך: לא בצדקתך ובישר לבבך אתה בא לרשת את ארצם כי ברשעת הגוים האלה יהוה אלהיך מורישם מפניך ולמען הקים את הדבר אשר נשבע יהוה לאבתיך לאברהם ליצחק וליעקב: וידעת כי לא בצדקתך יהוה אלהיך נתן לך את הארץ הטובה הזאת לרשתה כי עם קשה ערף אתה: זכר אל תשכח את אשר הקצפת את יהוה אלהיך במדבר למן היום אשר יצאת מארץ מצרים עד באכם עד המקום הזה ממרים הייתם עם יהוה: ובחרב היה יהוה מתאנף בכם להשמיד אתכם: בעלתי ההרה לקחת לוחות האבנים לוחות הברית אשר כרת יהוה עמכם וארד בהר יום ארבעים יום ולילה לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי: ויתן יהוה אלי את שני לוחות האבנים כתבים באצבע אלהים ועליהם ככל הדברים אשר דבר יהוה עמכם בהר מתוך האש ביום הקהל: ויהי מקץ ארבעים יום וארבעים לילה ויתן יהוה אלי את שני לוחות האבנים לוחות הברית: ויאמר יהוה אלי קום רד מהרה מזה כי שחת עמך אשר הוצאת ממצרים סרו מהר מן הדרך אשר צויתים עשו להם מסכה: ויאמר יהוה אלי לאמר ראיתי את העם הזה והנה עם קשה ערף הוא: הנח לי וארא בם ואכלם ואמחה את שמם מתחת השמים ואעשה אתך לגוי עצום ורב ממנו: ואפן וארד מן ההר וההר בוער באש ושני לוחות הברית על שתי ידי: וארא והנה חטאתם ליהוה אלהיכם עשיתם לכם עגל מסכה סרתם מהר מן הדרך אשר צוה יהוה אתכם: ואתפש בשני הלחת ואשלכם מעל שתי ידי ואשברם לעיניכם: ואתנפל לפני יהוה כראשונה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי על כל חטאתכם אשר חטאתם לעשות הרע בעיני יהוה להכעיסו: כי יגרתי מפני האף והחמה אשר קצף יהוה עליכם להשמיד אתכם ויענני יהוה גם בפעם ההוא: ובאהרן התאנף יהוה מאד להשמידו ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההוא: ואת חטאתכם אשר עשיתם את העגל לקחתי ואשרף באש ואכתת ואטחן היטב עד אשר דק לעפר ואשלך את עפרו אל הנחל הירד מן ההר: ובתבערה מקצת ובמסה מקצת ובקברות התאוה מקצת: ובשלחכם יהוה מקדש ברנע לאמר עלו ורשו את הארץ אשר נתתי לכם ומריתם את פי יהוה אלהיכם ולא האמנתם לו ולא שמעתם בקולו: ממרים הייתם עם יהוה מיום דעתי אתכם: ואתנפל לפני יהוה את ארבעים היום ואת ארבעים הלילה אשר התנפלתי כי אמר יהוה להשמיד אתכם: ואתפלל אל יהוה ואמר אדני יהוה אל תשחת עמך ונחלתך אשר פדית בגדלך אשר הוצאת ממצרים ביד חזקה: זכר לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו: פן יאמרו הארץ אשר הוצאתנו משם מבלתי יכולת יהוה לבאתם אל הארץ אשר דבר להם ומשנאתו אותם הוציאם להמתם במדבר: והם עמך ונחלתך אשר הוצאת בכחך הגדול ובזרעך הנטויה: בעת ההיא אמר יהוה אלי פסל לך שני לחת אבנים כראשנים ועלה אלי ההרה ועשית לך ארון עץ: ואכתב על הלחת את הדברים אשר היו על הלחת הראשנים אשר שברת ושמתם בארון: ואעש ארון עצי שטים ואפסל שני לחת אבנים כראשנים ואעל ההרה ושני הלחת בידי: ויכתב על הלחת כמכתב הראשון את עשרת הדברים אשר דבר יהוה אליכם בהר מתוך האש ביום הקהל ויתנם יהוה אלי

רשי

ויהי חבל לפתיחת נבי ישראל:
ויהי חזון ישעיה נבי ישראל! גורל הוא חבל בלשון ארמי כמו שתרגם יונתן וכן חבל ירושלים ויהי שיעור חבל לשון מדה כמו חבלי ארץ ובמקומות הרבה בלשון מדה ובלשון גורל ובלשון חבלים שהיו מודדים בחבל ומפילים גורלות בחבלים ומחלקים הארץ לנחלה ומתוך כך היו מודדים ומחלקים כמו שנאמר חבל נפלו לי בנעימים וכן חבלי ארץ ויהי שיעור חבל הנבואה הזאת לנביא הזה ולנבואה הזאת לזמן הזה ומתוך כך היו מודדים ומחלקים ומתוך כך היו מוכיחים ומתוך כך היו מתנבאים ומתוך כך היו כותבים ומתוך כך היו מקבצים ומתוך כך היו מוסרים ומתוך כך היו מחתימים ומתוך כך היו מפרסמים ומתוך כך היו מעתיקים ומתוך כך היו מגיהים ומתוך כך היו מוסיפים ומתוך כך היו מחסרים ומתוך כך היו מקריבים ומתוך כך היו מנסכים ומתוך כך היו מקטירים ומתוך כך היו מזים ומתוך כך היו מקבלים ומתוך כך היו מהלכים ומתוך כך היו עומדים ומתוך כך היו משמשים ומתוך כך היו מברכים ומתוך כך היו מהללים ומתוך כך היו מודים ומתוך כך היו משוררים ומתוך כך היו מנגנים ומתוך כך היו מרננים ומתוך כך היו מתפללים ומתוך כך היו מבקשים ומתוך כך היו מצליחים ומתוך כך היו מרוממים ומתוך כך היו מתנשאים ומתוך כך היו מתגדלים ומתוך כך היו מתקדשים ומתוך כך היו מת

סדר הגי

בשנת
מלך פרס

והיה אנא אעביד ית כל מעניך בעידנא ההיא ואפרוק ית מסקלטיא ומברחיא אכריב ואשויתן לתשבתא ולפתם בכל ארעא דבתתהון ׃ בעידנא ההיא אכניש יתכון ובעידנא ההיא אכריב גלוחכון ארי אתן יתכון לשום ולתשבחתא בכל עממי ארעא כד אתיב ית גלוותכון לעיניכון אמר יי ׃

בשנת
תרתין לדריוש

שתיתאה ביומא זנ לירחא חוירת פתגם נבואה מן קדם יי ביד חגי נביא לות זרובבל בר שאלתיאל רבא דיהודה ולות יהושע בר יהוצדק כהנא רבא למימר ׃ כדנן אמר יי צבאות למימר עמא הדין אמרין עדן לא מטא עדן למבנא עיכת בית מקדשא יי ׃ והוה פתגם נבואה מן קדם יי ביד חגי נביא למימר ׃ הכדין קשר לכון דאתון יתבין בבתתיארי מסקלין בביתרי ארזיא וכית מקדשא תרין חרוב ׃ וכען כדנן אמר יי צבאות שוו לבבכון על אורחתכון ׃ זרעין אתון סגיאין ומעלין זעיר אכלין ולא סבעין שתון ולא ריוון לכשין ולא שזיין לחון וקמתער מתער לם למאירתא ׃

כדנן אמר יי צבאות שוו לבבכון על אורחתכון ׃ סקו לטורייא ואיתו אעין ובנו ביתא ואתרעי לישראה שכינתי ביה ביקר אמר יי ׃ סתקפן אתון לסגי והוי לזעיר ומעלין אתון ליה לביתא

הגבי עשה את כל מעניך בעת ההיא והושיעתי את הצלעה והדחה אקבץ ושמתים לתהלה ולשם בכל הארץ בשתם ׃ בעת ההיא אביא אתכם ובעת קבצי אתכם כי אתן אתכם לשם ולתהלה בכל עמי הארץ בשובי את שבותיכם לעיניכם אמר יהוה ׃

בשנת
בחדש הששי ביום

אחד לחדש היה דבר יהוה ביד חגי הנביא אל זרבבל בן שאלתיאל פחת יהודה ואל יהושע בן יהוצדק הכהן הגדול לאמר ׃ כה אמר יהוה צבאות לאמר העם הזה אמרו לא עת בא עת בית יהוה להבנות ׃ ויהי דבר יהוה ביד חגי הנביא אל אמר ׃ העת לכם אתם לשבת בבתיכם סופנים והבית החרב ׃ ועתה כה אמר יהוה צבאות שימו לבבכם על דרכיכם ׃ זרעתם הרבה והבא מעט אכול ואין לשבע בעד שתו ואין לשכר לשבוש ולאין להם לו והמשתכר משתכר אל ערוד נקוב ׃ כה אמר יהוה צבאות שימו לבבכם על דרכיכם ׃ עלו ההר והבאתם עץ ובנו הבית וארצה בו ואכבד אמר יהוה ׃ פנה אל הרבה והנה למעט והבאתם הביתה

נאם ה׳ צבאות אשקוך זרובבל ׀ עת נ׳ פתוח וסו׳ בלא עת נדחה. לא עת כאן עת בית ה׳ ב׳ בו׳ בעם ו׳ וקמץ קמוץ בקריא וסו׳ ת שארית בבחי מעט אשר היתם ׃ זרעתם הרבה והבא מעט ׃ ואם מעט תאספה לך בתוא ׃ היחל מעט מכמשא ׃ פנה אל הרבה והנה מעט ׃ וקוץ נדול אני קוצף ׃ רק הנחנים הזו למעמדיה ׃ הכל אחתחא והוף סמוך ומכו׳

ואיהי הכפה הל תעשה לימר דבר למשה לימר לו ואשכון על כן לאחריו ודבר הל בני ישראל לאחרית לאם ׃ עוז ׃ לשון ועוז ׀ בכתיב כאן כתיב ועוז ׃ ופרשיכם ׃ ופרש השלם ׃ אשרתם ׃ והבא ׃ רבנן הל הכתיב מעט ׃ ואומל ׃ תקח תכלים ׃ כמו לשבשה כדרך תכלכלתם ולא תשבשה כיים זאת בני ישראל תכלים שהשעיר והכבש הנשרפין תקח הלוים ׃ ואומל ׃ כי. שור לשון הכתוב כאדם שאומר לחבירו הבא לי כך וכך מעותי

ואזעזע את כל עמיא ויתון חמדת
כל עמיא ואמלי ית בי מקדשא אמר
יקרא אמר יי צבאות׃ דילי
כספא ודילי דהבא אמר יי צבאות׃
ב כתרין יהא יקרא דבי מקדשא הדין
בתראה מן קדמאה אמר יי צבאות
ובאתרא הדין אתן שלמא אמר
יי צבאות׃

בעשרין וארבעא
לתשיעאה בשתא תרתין לדריוש
ג היתה פתגמא בר מן קדם יי ביד
חגי נביא למימר׃ כדנן אמר
ד יי צבאות שאל כען ית כהניא
אורתא למימר׃ הא יכול גבר
בסר קודשׁ בכנף לבושה ויקריב
בכסותיה ללחמא ולתבשילא
ולחמרא ולמשחא וכל מאתאכיל
חיסחמאב ואיתיו כהניא ואמרו לא
ה ואמר חגי אם יקריב טמא
נפשא בכל אילין חיסתאב ואתיבו
כהניא ואמרו חסתאב׃ ואתיב
ו חגי ואמר כן עמא הדין וכן כ
בשבתא הנא קדמי אמר יי וכן כל
עובדי ידהון וית קרבנא תמן מסאב
ז הוא׃ וכען שוו כען לבכון מן
יומא הדין ולעלא עד לא יתשם
ח גודך על גודך בהיכלא דיי׃
מדתיתון עלין לערימת עסרין
ט תהוא עסרא עלין אתון לבעשרת
דבנא חסקין ערבין ודחבר ורויא
עסרין׃ מדתי יתבון בישרפוא
י וביקרקוא ובברדא ית כל עובדי
ידיכון ולית ידיכון תיבין למפלחני
אמר יי׃ שוו כען לבכון מן יומא
יא הדין ולעלא מיום עסרין וארבעא
לתשיעאה למן יומא דיסדי ל
יב היכלא תתכלאו׃ היסחמא זרעא

והרעשתי את כל הגוים ובאו
חמדת כל הגוים ומלאתי את הבית
הזה כבוד אמר יהוה צבאות׃ לי
ח הכסף ולי הזהב נאם יהוה צבאות׃
ט גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון
מן הראשון אמר יהוה צבאות
ובמקום הזה אתן שלום נאם יהוה
צבאות׃ בעשרים
י לחדש בשנת שתים לדריוש
יא היתה דבר יהוה ביד חגי
הנביא לאמר׃ כה אמר יהוה צבאות
שאל נא את הכהנים תורה לאמר׃
יב הן ישא איש בשר קדש בכנף
בגדו ונגע בכנפו אל הלחם ואל
הנזיד ואל היין ואל שמן ואל כל
מאכל היקדש ויענו הכהנים
יג ויאמרו לא׃ ויאמר חגי אם ינגע
טמא נפש בכל אלה הישמא ויענו
הכהנים ויאמרו יטמא׃ ויען חגי
ויאמר כן העם הזה וכן הגוי הזה
לפני נאם יהוה וכן כל מעשה ידיהם
יד יסגיש שם טמא הוא׃
ועתה שימו נא לבבכם מן
טו היום הזה ומעלה טרם שום אבן
אל אבן בהיכל יהוה׃ מהיותם
טז בא אל ערמת עשרים והיתה
עשרה בא אל היקב לחשף
חמשים פורה ויהיתה עשרים׃ הכיתי
אתכם בשדפון וביקרון ובברד את
כל מעשה ידיכם ואין אתכם אלי
יז נאם יהוה׃ שימו נא לבבכם מן
היום הזה ומעלה טרם שום אבן
יח על אבן בהיכל יהוה׃ מיום
ארבעה ועשרים לתשיעי למן היום אשר
יסד היכל יהוה שימו לבבכם׃

אשר בביאה. כאים בדרך שיר העולין. טעי עמי אשלה בן בתיב׳. ויפח עבד מלך את האשים. מן
ישא איש בשר קדש. ויען בירושלם ובשנות הדיה׳ לכן הוסו בקריא׳ ואסו לכן הוסו אסדרו עזה.
לכן הוסו אשר ברא אלהים אדם׳. לכן הוסו אשר יצאת בארץ מצרים. לבת ארני הצלף. לכן הוסו אשר
יצאו אבות כם כארץ. אשר כבו אתה. אשר יסד הובל״. חדר ולכן הוסו אשר צויתי שפטים

היעוד הזרע במנורה ועד הגפן
והתאנה והרמון ועץ הזית לא נשא
מן היום הזה אברך׃
ויהי דבר יהוה שנית אל חגי
בעשרים וארבעה לחדש לאמר׃
אמר אל זרבבל פחת יהודה לאמר
אני מרעיש את השמים ואת הארץ
ז והפכתי כסא ממלכות והשמדתי
חזק ממלכות הגוים והפכתי מרכבה
ורכביה וירדו סוסים ורכביהם איש
ח בחרב אחיו׃ ביום ההוא נאם
יהוה צבאות אקחך זרבבל בן
שאלתיאל עבדי נאם יהוה
ושמתיך כחותם כי בך בחרתי נאם
יהוה צבאות׃

ספר זכריה

נבואם

זכריה
פתיחה
היה

מלות הכותרת
רש״י
חגי לשון חגיגה
חוץ לשון חיצון
זכריה לשון זכרון
ספר זכריה
נבואם
פתיחה
היה

תחלה הנביא בשנת
חרפיז לדריוש
היה פתום נבואה בן קדם יי עם
זכריה בר ברכיה בר עדו נביא
למימר׃ חוה רגז מן קדם יי על
אבתהון על דארגיזו קדמוהי׃
ואימר להון כדנן אמר יי צבאות
תובו לפולחני אמר יי צבאו ואתפלי
בשמרי לא כאבתיכון לכון אמר יי
צבאות׃ לא תהוון כאבתיכון
דיתנבון להון נביא קדמאי למימר
כדנן אמר יי צבאות תובו כען
מאורחתכון בישתא ומעובדיכון
מקלקלייא ולא קבילו ולא אצית
לקבלי אמר יי׃

בחדש השמיני בשנת
שתים לדריוש
היה דבר יהוה אל זכריה בן ברכיה
בן עדו הנביא לאמר׃ קצף יהוה
על אבותיכם קצף׃ ואמרת אלהם
כה אמר יהוה צבאות שובו אלי נאם
יהוה צבאות ואשובה אליכם אמר
יהוה צבאות׃ אל תהיו כאבותיכם
אשר קראו אליהם הנביאים
הראשנים לאמר כה אמר יהוה
צבאות שובו נא מדרכיכם הרעים
ומעלליכם הרעים ולא שמעו ולא
הקשיבו אלי נאם יהוה׃

רשי

זכריה

אבתיכם איה הם החיבאים הלעולם
יחיו: ואך דברי וחקי אשר צויתי את
עבדי הנביאים הלוא השיגו אבותיכם
וישובו ויאמרו כאשר זמם יהוה
צבאות לעשות לנו כדרכינו וכ
וכמעלליכם עשה אתנו:
ביום עשרים וארבעה
לעשתי עשר חדש הוא חדש שבט בשנת שתים לדריוש היה דבר יהוה
אל זכריה בן ברכיהו בן עדוא
הנביא לאמר: ראיתי הלילה והנה
איש רכב על סוס אדם והוא עמד
בין ההדסים אשר במצלה ואחריו
סוסים אדמים שרקים ולבנים:
ואמר מה אלה אדני ויאמר אלי
המלאך הדבר בי אני אראך מה
המה אלה: ויען האיש העמד בין
ההדסים ויאמר אלה אשר שלח
יהוה להתהלך בארץ: ויענו את
מלאך יהוה העמד בין ההדסים
ויאמרו התהלכנו בארץ והנה כל
הארץ ישבת ושקטת: ויען מלאך
יהוה ויאמר יהוה צבאות עד מתי
אתה לא תרחם את ירושלם ואת
ערי יהודה אשר זעמת זה שבעים
שנה: ויען יהוה את המלאך הדבר
בי דברים טובים דברים נחמים:
ויאמר אלי המלאך הדבר בי קרא
לאמר כה אמר יהוה צבאות קנאתי
לירושלם ולציון קנאה גדולה:
וקצף גדול אני קצף על הגוים
השאננים אשר אני קצפתי מעט
והמה עזרו לרעה: לכן כה
אמר יהוה שבתי לירושלם ב
ברחמים ביתי יבנה נאם יהוה
צבאות וקוה ינטה על ירושלם:

רשי

זכריה

עוד קרא לאמר כה אמר יהוה
צבאות עוד תפוצנה ערי טוב
ונחם יהוה עוד את ציון ובחר עוד
בירושלם: ואשא את
עיני וארא והנה ארבע קרנות:
ואמר אל המלאך הדבר בי מה אלה
ויאמר אלי אלה הקרנות אשר זרו
את יהודה את ישראל וירושלם:
ויראני יהוה ארבעה
חרשים: ואמר מה אלה באים
לעשות ויאמר לאמר אלה הקרנות
אשר זרו את יהודה כפי איש לא
נשאו ויבאו אלה להחריד אתם
לידות את קרנות הגוים הנשאים
קרן אל ארץ יהודה לזרותה:
ואשא עיני וארא והנה ארבעה
חכל מדה: ואמר אנה אתה הלך
ויאמר אלי ללכד את ירושלם לראות
כמה רחבה וכמה ארכה: והנה
המלאך הדבר בי יוצא ומלאך אחר
יצא לקראתו: ויאמר אליו רץ דבר
אל הנער הלז לאמר פרזות תשב
ירושלם מרב אדם ובהמה בתוכה:
ואני אהיה לה נאם יהוה חומת אש
סביב ולכבוד אהיה בתוכה:
הוי הוי ונסו מארץ צפון
נאם יהוה כי כארבע רוחות השמים
פרשתי אתכם נאם יהוה: הוי ציון
המלטי יושבת בת בבל:
כי כה אמר יהוה צבאות
אחר כבוד שלחני אל הגוים ר
השללים אתכם כי הנגע בפכם כגע
בבבת עינו: כי הנני מניף את ידי
עליהם והיו שלל לעבדיהם וידעתם
כי יהוה צבאות שלחני:
רני ושמחי בת ציון כי
הנני בא ושכנתי בתוכך נאם יהוה
: ונלוו גוים רבים אל יהוה ביום
ההוא והיו לי לעם ושכנתי בתוכך
וידעת כי יהוה צבאות שלחני אליך
: ונחל יהוה את יהודה חלקו על
אדמת הקדש ובחר עוד בירושלם:

רשי

זכריה

עוד קרא לאמר כה אמר יהוה
צבאות עוד תפוצנה ערי טוב
ונחם יהוה עוד את ציון ובחר עוד
בירושלם: ואשא את
עיני וארא והנה ארבע קרנות:
ואמר אל המלאך הדבר בי מה אלה
ויאמר אלי אלה הקרנות אשר זרו
את יהודה את ישראל וירושלם:
ויראני יהוה ארבעה
חרשים: ואמר מה אלה באים
לעשות ויאמר לאמר אלה הקרנות
אשר זרו את יהודה כפי איש לא
נשאו ויבאו אלה להחריד אתם
לידות את קרנות הגוים הנשאים
קרן אל ארץ יהודה לזרותה:
ואשא עיני וארא והנה
חבל מדה: ואמר אנה אתה הלך
ויאמר אלי ללכד את ירושלם לראות
כמה רחבה וכמה ארכה: והנה
המלאך הדבר בי יוצא ומלאך אחר
יצא לקראתו: ויאמר אליו רץ דבר
אל הנער הלז לאמר פרזות תשב
ירושלם מרב אדם ובהמה בתוכה:
ואני אהיה לה נאם יהוה חומת אש
סביב ולכבוד אהיה בתוכה:
הוי הוי ונסו מארץ צפון
נאם יהוה כי כארבע רוחות השמים
פרשתי אתכם נאם יהוה: הוי ציון
המלטי יושבת בת בבל:
כי כה אמר יהוה צבאות
אחר כבוד שלחני אל הגוים ר
השללים אתכם כי הנגע בפכם כגע
בבבת עינו: כי הנני מניף את ידי
עליהם והיו שלל לעבדיהם וידעתם
כי יהוה צבאות שלחני:
רני ושמחי בת ציון כי
הנני בא ושכנתי בתוכך נאם יהוה
: ונלוו גוים רבים אל יהוה ביום
ההוא והיו לי לעם ושכנתי בתוכך
וידעת כי יהוה צבאות שלחני אליך
: ונחל יהוה את יהודה חלקו על
אדמת הקדש ובחר עוד בירושלם:

רשי

זכריה

עוד קרא לאמר כה אמר יהוה
צבאות עוד תפוצנה ערי טוב
ונחם יהוה עוד את ציון ובחר עוד
בירושלם: ואשא את
עיני וארא והנה ארבע קרנות:
ואמר אל המלאך הדבר בי מה אלה
ויאמר אלי אלה הקרנות אשר זרו
את יהודה את ישראל וירושלם:
ויראני יהוה ארבעה
חרשים: ואמר מה אלה באים
לעשות ויאמר לאמר אלה הקרנות
אשר זרו את יהודה כפי איש לא
נשאו ויבאו אלה להחריד אתם
לידות את קרנות הגוים הנשאים
קרן אל ארץ יהודה לזרותה:
ואשא עיני וארא והנה
חבל מדה: ואמר אנה אתה הלך
ויאמר אלי ללכד את ירושלם לראות
כמה רחבה וכמה ארכה: והנה
המלאך הדבר בי יוצא ומלאך אחר
יצא לקראתו: ויאמר אליו רץ דבר
אל הנער הלז לאמר פרזות תשב
ירושלם מרב אדם ובהמה בתוכה:
ואני אהיה לה נאם יהוה חומת אש
סביב ולכבוד אהיה בתוכה:
הוי הוי ונסו מארץ צפון
נאם יהוה כי כארבע רוחות השמים
פרשתי אתכם נאם יהוה: הוי ציון
המלטי יושבת בת בבל:
כי כה אמר יהוה צבאות
אחר כבוד שלחני אל הגוים ר
השללים אתכם כי הנגע בפכם כגע
בבבת עינו: כי הנני מניף את ידי
עליהם והיו שלל לעבדיהם וידעתם
כי יהוה צבאות שלחני:
רני ושמחי בת ציון כי
הנני בא ושכנתי בתוכך נאם יהוה
: ונלוו גוים רבים אל יהוה ביום
ההוא והיו לי לעם ושכנתי בתוכך
וידעת כי יהוה צבאות שלחני אליך
: ונחל יהוה את יהודה חלקו על
אדמת הקדש ובחר עוד בירושלם:

רשי

זכריה

עוד קרא לאמר כה אמר יהוה
צבאות עוד תפוצנה ערי טוב
ונחם יהוה עוד את ציון ובחר עוד
בירושלם: ואשא את
עיני וארא והנה ארבע קרנות:
ואמר אל המלאך הדבר בי מה אלה
ויאמר אלי אלה הקרנות אשר זרו
את יהודה את ישראל וירושלם:
ויראני יהוה ארבעה
חרשים: ואמר מה אלה באים
לעשות ויאמר לאמר אלה הקרנות
אשר זרו את יהודה כפי איש לא
נשאו ויבאו אלה להחריד אתם
לידות את קרנות הגוים הנשאים
קרן אל ארץ יהודה לזרותה:
ואשא עיני וארא והנה
חבל מדה: ואמר אנה אתה הלך
ויאמר אלי ללכד את ירושלם לראות
כמה רחבה וכמה ארכה: והנה
המלאך הדבר בי יוצא ומלאך אחר
יצא לקראתו: ויאמר אליו רץ דבר
אל הנער הלז לאמר פרזות תשב
ירושלם מרב אדם ובהמה בתוכה:
ואני אהיה לה נאם יהוה חומת אש
סביב ולכבוד אהיה בתוכה:
הוי הוי ונסו מארץ צפון
נאם יהוה כי כארבע רוחות השמים
פרשתי אתכם נאם יהוה: הוי ציון
המלטי יושבת בת בבל:
כי כה אמר יהוה צבאות
אחר כבוד שלחני אל הגוים ר
השללים אתכם כי הנגע בפכם כגע
בבבת עינו: כי הנני מניף את ידי
עליהם והיו שלל לעבדיהם וידעתם
כי יהוה צבאות שלחני:
רני ושמחי בת ציון כי
הנני בא ושכנתי בתוכך נאם יהוה
: ונלוו גוים רבים אל יהוה ביום
ההוא והיו לי לעם ושכנתי בתוכך
וידעת כי יהוה צבאות שלחני אליך
: ונחל יהוה את יהודה חלקו על
אדמת הקדש ובחר עוד בירושלם:

רשי

זכריה

עוד קרא לאמר כה אמר יהוה
צבאות עוד תפוצנה ערי טוב
ונחם יהוה עוד את ציון ובחר עוד
בירושלם: ואשא את
עיני וארא והנה ארבע קרנות:
ואמר אל המלאך הדבר בי מה אלה
ויאמר אלי אלה הקרנות אשר זרו
את יהודה את ישראל וירושלם:
ויראני יהוה ארבעה
חרשים: ואמר מה אלה באים
לעשות ויאמר לאמר אלה הקרנות
אשר זרו את יהודה כפי איש לא
נשאו ויבאו אלה להחריד אתם
לידות את קרנות הגוים הנשאים
קרן אל ארץ יהודה לזרותה:
ואשא עיני וארא והנה
חבל מדה: ואמר אנה אתה הלך
ויאמר אלי ללכד את ירושלם לראות
כמה רחבה וכמה ארכה: והנה
המלאך הדבר בי יוצא ומלאך אחר
יצא לקראתו: ויאמר אליו רץ דבר
אל הנער הלז לאמר פרזות תשב
ירושלם מרב אדם ובהמה בתוכה:
ואני אהיה לה נאם יהוה חומת אש
סביב ולכבוד אהיה בתוכה:
הוי הוי ונסו מארץ צפון
נאם יהוה כי כארבע רוחות השמים
פרשתי אתכם נאם יהוה: הוי ציון
המלטי יושבת בת בבל:
כי כה אמר יהוה צבאות
אחר כבוד שלחני אל הגוים ר
השללים אתכם כי הנגע בפכם כגע
בבבת עינו: כי הנני מניף את ידי
עליהם והיו שלל לעבדיהם וידעתם
כי יהוה צבאות שלחני:
רני ושמחי בת ציון כי
הנני בא ושכנתי בתוכך נאם יהוה
: ונלוו גוים רבים אל יהוה ביום
ההוא והיו לי לעם ושכנתי בתוכך
וידעת כי יהוה צבאות שלחני אליך
: ונחל יהוה את יהודה חלקו על
אדמת הקדש ובחר עוד בירושלם:

הם. על דרך ידמו כלכן ואולת כזית לכתיב נכון ואם הכתיב יכוח בלשון שפל כלשון שפט ואחרים כתבוהו בנקוד אחר ואמרו כי הוא שם עבר משורש תכ"ה ואין זה נכון כי אין שורש תכ"ה ולו היה כן כמבטר לתת הברון ואחרים כתבוהו בנקוד אחר ואמרו כי הוא כמו תכה כמבטר לתת הפי ויתכן. הפס כדרך תרגום הלעז והפתן. ואיב כתו שפעה שפטו ואיב כתו שפעה שפטו והם כדרך תרגום הלעז ויתכן כי לה יד בו פרשנים שכתבו ויתכן ויתכן שהוא כמו שפעה כמו

ואשא עיני וארא והנה ד׳ רכבים יוצאים מבין שני ההרים וההרים הרי נחשת׃ ברכבה הראשונה סוסים אדמים ובמרכבה השניה סוסים שחרים׃ ובמרכבה השלישית סוסים לבנים ובמרכבה הרביעית סוסים ברדים אמצים׃ ואען ואמר אל המלאך הדובר בי מה אלה ארני׃ ויען המלאך הניצב אלי ואמר אלי אלה ארבע רוחות השמים יוצאים מהתיצב על אדון כל הארץ׃ אשר בה הסוסים השחרים יצאו אל ארץ צפון והלבנים יצאו אחריהם והברדים יצאו אל ארץ התימן׃ והאמצים יצאו ויבקשו ללכת להתהלך בארץ ויאמר לכו התהלכו בארץ ויתהלכו בארץ׃ ויזעק אלי וידבר אלי לאמר ראה היוצאים אל ארץ צפון הניחו את רוחי בארץ צפון׃ ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ לקוח מאת הגולה מאת חלדי ומאת טוביה ומאת ידעיה ובאת אתה ביום ההוא ובאת בית יאשיה בן צפניה אשר באו מבבל׃ ולקחת כסף וזהב ועשית עטרות ושמת בראש יהושע בן יהוצדק הכהן הגדול׃ ואמרת אליו לאמר כה אמר יהוה צבאות לאמר הנה האיש צמח שמו ומתחתיו יצמח ובנה את היכל יהוה׃ והוא יבנה את היכל יהוה והוא ישא הוד וישב ומשל על כסאו והיה כהן על כסאו ועצת שלום תהיה בין שניהם׃ והעטרת תהיה לחלם ולטוביה ולידעיה ולחן בן צפניה להיכל יהוה׃

ואשא עיני וארא והנה ד׳ רכבים יוצאים מבין שני ההרים וההרים הרי נחושת׃ בברכבה הראשונה סוסים אדמים ובמרכבה השניה סוסים שחרים׃ ובמרכבה השלישית סוסים לבנים ובמרכבה הרביעית סוסים ברדים אמצים׃ ואען ואמר אל המלאך הדובר בי מה אלה ארני׃ ויען המלאך הניצב אלי ואמר אלי אלה ארבע רוחות השמים יוצאים מהתיצב על אדון כל הארץ׃ אשר בה הסוסים השחרים יצאו אל ארץ צפון והלבנים יצאו אחריהם והברדים יצאו אל ארץ התימן׃ והאמצים יצאו ויבקשו ללכת להתהלך בארץ ויאמר לכו התהלכו בארץ ויתהלכו בארץ׃ ויזעק אלי וידבר אלי לאמר ראה היוצאים אל ארץ צפון הניחו את רוחי בארץ צפון׃ ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ לקוח מאת הגולה מחלדי ומטוביה ומידעיה ובאת אתה ביום ההוא ובאת בית יאשיה בן צפניה אשר באו משם מבבל׃ ולקחת כסף וזהב ועשית עטרות ושמת בראש יהושע בן יהוצדק הכהן הגדול׃ ואמרת אליו לאמר כה אמר יהוה צבאות לאמר הנה האיש צמח שמו ומתחתיו יצמח ובנה את היכל יהוה׃ והוא יבנה את היכל יהוה והוא ישא הוד וישב ומשל על כסאו והיה כהן על כסאו ועצת שלום תהיה בין שניהם׃ והעטרת תהיה לחלם ולטוביה ולידעיה ולחן בן צפניה להיכל יהוה׃

ואשא עיני וארא והנה ד׳ רכבים יוצאים מבין שני ההרים וההרים הרי נחושת׃ בברכבה הראשונה סוסים אדמים ובמרכבה השניה סוסים שחרים׃ ובמרכבה השלישית סוסים לבנים ובמרכבה הרביעית סוסים ברדים אמצים׃ ואען ואמר אל המלאך הדובר בי מה אלה ארני׃ ויען המלאך הניצב אלי ואמר אלי אלה ארבע רוחות השמים יוצאים מהתיצב על אדון כל הארץ׃ אשר בה הסוסים השחרים יצאו אל ארץ צפון והלבנים יצאו אחריהם והברדים יצאו אל ארץ התימן׃ והאמצים יצאו ויבקשו ללכת להתהלך בארץ ויאמר לכו התהלכו בארץ ויתהלכו בארץ׃ ויזעק אלי וידבר אלי לאמר ראה היוצאים אל ארץ צפון הניחו את רוחי בארץ צפון׃ ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ לקוח מאת הגולה מחלדי ומטוביה ומידעיה ובאת אתה ביום ההוא ובאת בית יאשיה בן צפניה אשר באו משם מבבל׃ ולקחת כסף וזהב ועשית עטרות ושמת בראש יהושע בן יהוצדק הכהן הגדול׃ ואמרת אליו לאמר כה אמר יהוה צבאות לאמר הנה האיש צמח שמו ומתחתיו יצמח ובנה את היכל יהוה׃ והוא יבנה את היכל יהוה והוא ישא הוד וישב ומשל על כסאו והיה כהן על כסאו ועצת שלום תהיה בין שניהם׃ והעטרת תהיה לחלם ולטוביה ולידעיה ולחן בן צפניה להיכל יהוה׃

ויאמר אלה שני בני היצהר העמדים על אדון כל הארץ׃ ואשוב ואשא עיני וארא והנה מגלה עפה׃ ויאמר אלי מה אתה ראה ואמר אני ראה מגלה עפה ארכה עשרים אמה ורחבה עשר באמה׃ ויאמר אלי זאת האלה היוצאת על פני כל הגנב כמוה נקה כל והנשבע כמוה נקה׃ הוצאתיה נאם יהוה צבאות ובאה אל בית הגנב ואל בית הנשבע בשמי לשקר ולנה בתוך ביתו וכלתו ואת עציו ואת אבניו׃ ויצא המלאך הדבר בי ויאמר אלי שא נא עיניך וראה מה היוצאת הזאת׃ ויאמר מה היא ויאמר זאת האיפה היוצאת ויאמר זאת עינם בכל הארץ׃ והנה ככר עפרת נשאת ואת אשה אחת יושבת בתוך האיפה׃ ויאמר זאת הרשעה ויישלך אתה אל תוך האיפה וישלך את אבן העופרת אל פיה׃ ואשא עיני וארא והנה שתים נשים יוצאות ורוח בכנפיהם ולהנה כנפים ככנפי החסידה ותשנה את האיפה בין הארץ ובין השמים׃ ואמר אל המלאך הדבר בי אנה המה מוליכות את האיפה׃ ויאמר אלי לבנות לה בית בארץ שנער והוכן והניחה שם על מכונתה׃

ואשא עיני וארא והנה ד׳ רכבים יוצאים מבין שני ההרים וההרים הרי נחושת׃ ברכבה הראשונה סוסים אדמים ובמרכבה השניה סוסים שחרים׃ ובמרכבה השלישית סוסים לבנים ובמרכבה הרביעית סוסים ברדים אמצים׃ ואען ואמר אל המלאך הדובר בי מה אלה ארני׃ ויען המלאך הניצב אלי ואמר אלי אלה ארבע רוחות השמים יוצאים מהתיצב על אדון כל הארץ׃ אשר בה הסוסים השחרים יצאו אל ארץ צפון והלבנים יצאו אחריהם והברדים יצאו אל ארץ התימן׃ והאמצים יצאו ויבקשו ללכת להתהלך בארץ ויאמר לכו התהלכו בארץ ויתהלכו בארץ׃ ויזעק אלי וידבר אלי לאמר ראה היוצאים אל ארץ צפון הניחו את רוחי בארץ צפון׃ ויהי דבר יהוה אלי לאמר׃ לקוח מאת הגולה מחלדי ומטוביה ומידעיה ובאת אתה ביום ההוא ובאת בית יאשיה בן צפניה אשר באו משם מבבל׃ ולקחת כסף וזהב ועשית עטרות ושמת בראש יהושע בן יהוצדק הכהן הגדול׃ ואמרת אליו לאמר כה אמר יהוה צבאות לאמר הנה האיש צמח שמו ומתחתיו יצמח ובנה את היכל יהוה׃ והוא יבנה את היכל יהוה והוא ישא הוד וישב ומשל על כסאו והיה כהן על כסאו ועצת שלום תהיה בין שניהם׃ והעטרת תהיה לחלם ולטוביה ולידעיה ולחן בן צפניה להיכל יהוה׃

ויאמר אלה שני בני היצהר העמדים על אדון כל הארץ׃ ואשוב ואשא עיני וארא והנה מגלה עפה׃ ויאמר אלי מה אתה ראה ואמר אני ראה מגלה עפה ארכה עשרים אמה ורחבה עשר באמה׃ ויאמר אלי זאת האלה היוצאת על פני כל הגנב כמוה נקה וכל הנשבע כמוה נקה׃ הוצאתיה נאם יהוה צבאות ובאה אל בית הגנב ואל בית הנשבע בשמי לשקר ולנה בתוך ביתו וכלתו ואת עציו ואת אבניו׃ ויצא המלאך הדבר בי ויאמר אלי שא נא עיניך וראה מה היוצאת הזאת׃ ויאמר מה היא ויאמר זאת האיפה היוצאת ויאמר זאת עינם בכל הארץ׃ והנה ככר עפרת נשאת ואת אשה אחת יושבת בתוך האיפה׃ ויאמר זאת הרשעה ויישלך אתה אל תוך האיפה וישלך את אבן העופרת אל פיה׃ ואשא עיני וארא והנה שתים נשים יוצאות ורוח בכנפיהם ולהנה כנפים ככנפי החסידה ותשנה את האיפה בין הארץ ובין השמים׃ ואמר אל המלאך הדבר בי אנה המה מוליכות את האיפה׃ ויאמר אלי לבנות לה בית בארץ שנער והוכן והניחה שם על מכונתה׃

לגוף לבניין הכנית ותלת והוכיחם מוכיבת מן ומכחם והכיחה כמו יקבצו כלבנון ולקבץ כלבנון כתרגומו כתרגום ומתקבץ כלבנון ועל כמו ומכחם

רשי

ויהי אם מיעוט. ויהיה לכם לחג השמחה ולמועדים הטובים ואהבתם אמת והשלום לא יהיה אז צום לשון שמחה וטוב כמו (אסתר ח) ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר (שם ט) יום טוב ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים ואהבתם אמת והשלום אהבת אמת ושלום תהיה ביניכם ואל תהיו נשבעים לשקר ואל תאהבו שבועת שוא כי את כל אלה שנאתי נאם ה' ואל תעשו כן אלא

כן · החסר לת סיח יהודה כי הם רבים גם בעבור המלבושי · תלה · דבר אחת · בעשר · ואמר · הנה אנכי מגלגל · אלוה · הנה לאמר להשפיל בעשר ·
ויש · פירוש שיהיה תקשו על מלאת הכוס · ואיפה כוס הוא הכוס · ואמר כי הכוס יהיה כאלו הוא בירושלם · ויהיה · לאחר ל יהודה ·
מפני שיהיו הרבים והמיעוט יתרע כי יהיה הם כוס יקח הכוס · ואמר כי הכוס יהיה כאלו הוא בירושלם · ויהיה · לאחר ל יהודה ·
רק כי לא יהיה כוס הכוס בעבור מלת הכוס · ואמר כי יהיה הכוס בירושלם · ויהיה · לאחר ל יהודה ·

רשי

תשמט פלגם · היה הסוסים · הזכירם על ולא רעת רעתו · הזכירם על כוונת הכוס ויהיה סיחזיבוהו בית מקדש הכוס · כוס הרעלה · כוס שלא יהיה לו תקנה · כמו שתראה בכל הגוים · שיהיו שוקעים בתוכו · ולא יעמדו · ולא יהיה להם

ואמרת להון אם תקין בעינכון
עיבידו רעותי ואם לא אחשבנא
ונגרו ית רעותי ברין מקצת׃
ואמר יי לי קחות דכרן שגיונין
וחילוש בתרבא ודמי יתיה לבית
סקרקשא ורמי לתרעות ית אפרנלא
תלת ויקרי׳ ורחלתי בעיניהון
וכתבית דכרן עובדיהון בחילוש
בתרבא ורמיתי יתיה לבית סקרקשא
ויי אמרלא ברבא׃
ואיתיתי נבוכד נצר מלכא דבבל
על ציקרקיי מלך קיקנא דבית
יהודה ואגליתי יתיה על ראשיהון
קיימא אף אינון דבית יהודה
ראשתיזון בית ישראל ואמר יי לי
עוד אזיל אתבי על פרקנא ס
בקשיא ארי הא אנא מקים
פרקנא בארעא ושגון לא יהבי
ואשלמון לא יתכע ותבדיון לא
יסי רקין לא יסובר ובקבי עת
עתידיא לבוז ושארהון יטברי
ויי על פרקנא מקשא
ואתפקידו ליה עמא לפרקנא די
הוא דמי לשבחא וי קציניה בידיה
ועיניי על טמריהון דיסיפא סיכיתא
תיכמי׃ טטל פותנא
דיי על ישראל אמר יי ותזל אשפיא
ושבלול בארעא ובריא רוחא
ואתקנא בטעותיהון אנא משוויית
ירושלם כון מלי כרוי לכל עמיא
סחור סחור ואיף ביהודה יהוי׳
יתונון עמטיא בזי אניסין בציורא
לירושלם ׃ ויהי בעידנא ההיא אשתי את ירושלם אבן מקלא לכל עממיא כל אינסיא
אתקוצא יתקוצון ויתכנשון עלוהי כל עממיא ארעא׃

סימן לפ׳ ד׳ בקריא ופ׳ אשא שמח כל התורים. תאשפר על ואתחנן השתיתי. אשפר עשרת הדברים׃

ואמר אליהם אם טוב בעיניכם הבו
שכרי ואם לא חדלו וישקלו את־
שכרי שלשים כסף ׃ ויאמר יהוה
אלי השלכהו אל היוצר אדיר היקר
אשר יקרתי מעליהם ואקח את־ ש
שלשים הכסף ואשליך אתו בית
יהוה אל היוצר ׃ ואגדע את מקלי
השני את החבלים להפר את־האחוה
בין יהודה ובין ישראל ׃
ויאמר יהוה אלי עוד קח־לך כלי
רועה אויל ׃ כי הנה אנכי מקים
רועה בארץ הנכחדות לא־יפקד הנער
לא־יבקש והנשברת לא ירפא
הנצבה לא יכלכל ובשר הבריא אכל־
יאכל ופרסיהן יפרך ׃
הוי רועי האליל עזבי הצאן
חרב על־זרועו ועל־עין ימינו זרעו
יבוש תיבש ועין ימינו כהה תכהה ׃
משאת דבר־יהוה על־
ישראל נאם יהוה נטה שמים ויסד
ארץ ויצר רוח אדם בקרבו ׃
הנה אנכי שם את־ירושלם סף־
רעל לכל העמים סביב וגם על־
יהודה יהיה במצור על־ירושלם ׃
והיה ביום ההוא אשים את־
ירושלם אבן מעמסה לכל־העמים
כל־עמסיה שרוט ישרטו ונאספו
עליה כל גויי־ארץ ׃

ויהי בעידנא ההיא אשתי את ירושלם אבן מקלא לכל עממיא מל אינסיא
אתקוצא יתקוצון ויתכנשון עלוהי כל עממי ארעא׃

סימן לפ׳ ד׳ בקריא ופ׳ אשא שמח כל התורים. תאשפר על ואתחנן השתיתי. אשפר עשרת הדברים׃

ביום ההוא נאם־יהוה אכה כל־סוס
בתמהון ורכבו בשגעון ועל־בית
יהודה אפקח את־עיני וכל־סוס ה
העמים אכה בעורון ׃ ואמרו אלפי
יהודה בלבם אמצה לי ישבי
ירושלם ביהוה צבאות אלהיהם ׃
ביום ההוא אשים את־אלפי יהודה
כיור אש בעצים וכלפיד אש
בעמיר ואכלו על־ימין ועל־שמאל
את כל־העמים סביב וישבת
ירושלם עוד תחתיה ביושלם ׃
והושיע יהוה את־אהלי יהודה
בראשנה למען לא תגדל תפארת
בית־דוד ותפארת ישב ירושלם
על־יהודה ׃ ביום ההוא יגן יהוה
בעד יושב ירושלם והיה הנכשל
בהם ביום ההוא כדויד והבית דויד
לאלהים כמלאך יהוה לפניהם ׃
והיה ביום ההוא אבקש להשמיד
את כל־הגוים הבאים על־ירושלם ׃
ושפכתי על־בית דויד ועל יושב
ירושלם רוח חן ותחנונים והביטו
אלי את אשר דקרו וספדו עליו כמספד
על־היחיד והמר עליו כהמר
על־הבכור ׃ ביום ההוא יגדל
המספד בירושלם כמספד הדדרמון
בבקעת מגדון ׃ וספדה הארץ
משפחות משפחות לבד משפחת
בית־דויד לבד ונשיהם לבד מ
משפחת בית־נתן לבד ונשיהם
לבד ׃ משפחת בית־לוי לבד
ונשיהם לבד משפחת השמעי לבד
ונשיהם לבד ׃ כל המשפחות
הנשארות משפחת משפחת לבד
ונשיהם לבד ׃ ביום ההוא
יהיה מקור נפתח לבית דויד ולישבי
ירושלם לחטאת ולנדה ׃

בעידנא ההיא אמר יי אשטצי כל
סוסיא עכמיא בטפשותא ור
ורוכביהון בשעעותא ועל ביתא
יהודה אפתח ית עיני ובוזתי לאמיא
לחון וכל סוסיא עממיא איטמי
בסטוותא ׃ וייתרן רברבי יהודה
בלבהון באשתבחת פורקן לי ישבי
ירושלם בסיעדא דיי צבאות
אלהיהון ׃ בעידנא ההיא אשוי ית
רברבי יהודה כאשוש בר נורין באעיא
ובעומר ראשא בעממיא ויכלון מן
ימינא ומן שמאלא ית כל סחרנהון
עממיא ומתר קטור ותיתב ירושלם
עוד באתרה ותהלח בירושלם ׃
ויקרוק יי ית קרוויא דבית יהודה
בקדמיתא בזיל ולא תיכלי אי
אתתר בקרבות בית דויד ואתר רברבי
יתבי ירושלם על בית יהודה ׃
בעידנא ההיא ירחים יי על יתבי
ירושלם ויהי דתכיל בהון בעידנא
ההיא כפרוי וביד כרברבין
יהלון בסלאבא דיי קדמיהון ׃
ויהי בעידנא ההיא אתבע לשיצאה
ית כל עממיא די אתגיישן ואתן
על ירושלם ׃ ואשפוך על ביתא
דויד ועל יתבי ירושלם רוחא חסדא
ותחנינן וביעון סן קדמי על די א
אסתכלון ויספדון על יתיה ויכרון על ורי
דספרין על יחידא ויכמרון על בוכרא ׃
בעידנא ההיא יסגי מספדא בירושלם
כמספדא דיאתאב בר עמרי די
קטל יתיה הדדרמון בר טבריכון
וכסספד אתיה בר אמון די קטל
יתיה פרעה חגירא בבקעת מגידו
ויסברון ריירי ארעא ארעין ארעין
גברין לחור וגשיהון לחור זר
זרעית בית דויד לחור גברין
לחוד ונשיהון לחור זרעית בית
נתן גברין לחור ונשיהון לחור
זרעית בית לוי לחוד גברין
לחוד ונשיהון לחור זרעית בית
שמעי גברין לחור ונשיהון
לחוד ׃ כל זרעיתא די אישתארא ארעין ארעין גבריהון לחוד ונשיהון לחוד ׃ בעידנא
ההיא יהי אתון מן אוריתא לגלי קמבועו דיתיין לגיית דוד וליתבי ירושלם ואשבוק לחובהון
ולחוביהון כמיא דיסגון בכל אתריהון ואתרא דתטמאו ׃

סימן לפ׳ ד׳ בקריא ופ׳ אשא שמח כל התורים. מי אל גדול כאלהים. אלף׳ ספר ג׳ בקריא ופ׳ כספר התורים כי תאשר.
ספר בית הוצר. בספרי הדרמון בבקעת מגדון. ופ׳ תתעיר לשיטתו: ולחשוב לתתו ופ׳
ויפ׳ בספרי הדרמון לבית ראשונה בית. בעט. ביום ההוא יהיה מקור נפתח. ואתה תשכע תשמים תניין דיין לכים.
ולילוחי. ואתה תשכע תשמים תניין דיין׳ ׃

תאמר כל מהם. ואתה שלוף על אלוף הסגן בכורי מעיר. ואתה לשון אחד אלוף על אלפים. ואחרי אלפי יהודה.
יסד את ירושלם עוד תשב. ותחי לשון נקבה כמו ותשב יסד. ותשב בארץ ביהודה. ישב ב׳ ואחרי ישב יסד.
ישבי ירושלם. נדרש ב׳ ואחרי בעבור בעבור סמכו. בתוך ב׳ בקרי ואחרי אלפי יהודה.

חזון דבר יהוה על ישראל נאם יהוה נוטה שמים ויסד ארץ ויצר רוח אדם בקרבו ׃
הנני שם את ירושלם סף רעל לכל העמים סביב וגם על יהודה יהיה במצור על ירושלם ׃
והיה ביום ההוא אשים את ירושלם אבן מעמסה לכל העמים כל עמסיה שרוט ישרטו וכל גוים
האספים עליה ׃ ביום ההוא נאם יהוה אכה כל סוס בתמהון ורוכבו בשגעון ועל בית
יהודה אפקח את עיני וכל סוס העמים אכה בעורון ׃ ואמרו אלפי יהודה בלבם אמצה לי ישבי
ירושלם ביהוה צבאות אלהיהם ׃ ביום ההוא אשים את אלפי יהודה ככיור אש בעצים ולפיד אש
בעמיר ואכלו על ימין ועל שמאל את כל העמים סביב וישבה ירושלם עוד תחתיה בירושלם ׃
והושיע יהוה את אהלי יהודה בראשנה למען לא תגדל תפארת בית דויד ותפארת ישב ירושלם
על יהודה ׃ ביום ההוא יגן יהוה בעד יושב ירושלם והיה הנכשל בהם ביום ההוא כדויד והבית דויד
כאלהים כמלאך יהוה לפניהם ׃ והיה ביום ההוא אבקש להשמיד את כל הגוים הבאים על ירושלם ׃
ושפכתי על בית דויד ועל יושב ירושלם רוח חן ותחנונים והביטו אלי את אשר דקרו וספדו עליו
כמספד על היחיד והמר עליו כהמר על הבכור ׃ ביום ההוא יגדל המספד בירושלם כמספד הדדרמון
בבקעת מגדון ׃ וספדה הארץ משפחות משפחות לבד משפחת בית דויד לבד ונשיהם לבד מ
משפחת בית נתן לבד ונשיהם לבד ׃ משפחת בית לוי לבד ונשיהם לבד משפחת השמעי לבד
ונשיהם לבד ׃ כל המשפחות הנשארות משפחת משפחת לבד ונשיהם לבד ׃ ביום ההוא
יהיה מקור נפתח לבית דויד ולישבי ירושלם לחטאת ולנדה ׃

בעידנא ההיא אמר יי אשטצי כל סוסיא עכמיא בטפשותא ורוכביהון בשעעותא ועל ביתא
יהודה אפתח ית עיני ובוזתי לאמיא לחון וכל סוסיא עממיא איטמי בסטוותא ׃ וייתרן רברבי יהודה
בלבהון באשתבחת פורקן לי ישבי ירושלם בסיעדא דיי צבאות אלהיהון ׃ בעידנא ההיא אשוי ית
רברבי יהודה כאשוש בר עמרי בין אעא בעומר ראשא בעממיא ויכלון מן ימינא ומן שמאלא ית כל
סחרנהון עממיא ויתיב ירושלם עוד באתרה ותהלח בירושלם ׃ ויקרוק יי ית קרוויא דבית יהודה
בקדמיתא בזיל ולא תיכלי אי אתתר בקרבות בית דויד ואתר רברבי יתבי ירושלם על בית יהודה ׃
בעידנא ההיא ירחים יי על יתבי ירושלם ויהי דתכיל בהון בעידנא ההיא כפרוי וביד כרברבין
יהלון בסלאבא דיי קדמיהון ׃ ויהי בעידנא ההיא אתבע לשיצאה ית כל עממיא די אתגיישן
על ירושלם ׃ ואשפוך על ביתא דויד ועל יתבי ירושלם רוחא חסדא ותחנינן וביעון סן קדמי
על די א אסתכלון ויספדון על דיתיה כמספדא על יחידא ויכמרון על בוכרא ׃
בעידנא ההיא יסגי מספדא בירושלם כמספדא דיאתאב בר עמרי בבקעת מגידו ׃

סימן לפ׳ ד׳ בקריא ופ׳ אשא שמח כל התורים. מי אל גדול כאלהים. אלף׳ ספר ג׳ בקריא ופ׳ כספר התורים כי תאשר.
ספר בית הוצר. בספרי הדרמון בבקעת מגדון. ופ׳ תתעיר לשיטתו: ולחשוב לתתו ופ׳
ויפ׳ בספרי הדרמון לבית ראשונה בית. בעט. ביום ההוא יהיה מקור נפתח. ואתה תשכע תשמים תניין דיין לכים.
ולילוחי. ואתה תשכע תשמים תניין דיין׳ ׃

והיה ביום ההוא נאם יהוה צבאות אכרית את שמות העצבים מן הארץ ולא יזכרו עוד וגם את הנביאים ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ׃ והיה כי יקנא איש עוד ואמרו אליו אביו ואמו ילדיו לא תחיה כי שקר דברת בשם יהוה וד׳קרהו אביהו ואמו ילדיו מתנבאו׃ והיה ביום ההוא יבשו הנביאים איש ממחזונו בהנבאו ולא ילבשו אדרת שער למען כחש׃ ואמר לא נביא אנכי איש עבד אדמה אנכי כי אדם הקנני מנעורי׃ ואמר אליו מה המכורת האלה בין ידיך ואמר אשר הכיתי בית מאהבי׃

חרב עורי על רעי ועל גבר עמיתי נאם יהוה צבאות הך את הרעה ותפוצינה הצאן והשבתי ידי על הצעירים׃ והיה בכל האדמה נאם יהוה פי שנים בה יכרתו ינועו והשלישית יותר בה׃ והבאתי את השלישית באש וצרפתים כצרף את הכסף ובחנתים כבחן את הזהב הוא יקרא בשמי ואני אענה אתו אמרתי עמי הוא והוא יאמר יהוה אלהי׃

הנה יום בא ליהוה וחלק שללך בקרבך׃ ואספתי את כל הגוים אל ירושלם למלחמה ונלכדה העיר ונשסו הבתים והנשים תשגלנה ויצא חצי העיר בגולה ויתר העם לא יכרת מן העיר׃ ויצא יהוה ונלחם בגוים ההם כיום הלחמו ביום קרב׃ ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים אשר על פני ירושלם מקדם והבקע הר הזיתים מחציו מזרחה וימה גיא גדול מאד ונשח חצי ההר צפונה וחציו נגבה

וזאת תהיה המגפה אשר יגף יהוה את כל העמים אשר צבאו על ירושלם ומק בשרו והוא עמד על רגליו ועיניו תמקנה בחריהן ולשונו תמק בפיהם׃ והיה ביום ההוא תהיה מהומת יהוה רבה בהם והחזיקו איש ביד רעהו ועלתה ידו על יד רעהו׃ וגם יהודה תלחם בירושלם ואספו חיל כל הגוים סביב זהב וכסף ובגדים לרב מאד׃ וכן תהיה מגפת הסוס הפרד הגמל והחמור וכל הבהמה אשר יהיה במחנות ההמה כמגפה הזאת׃ והיה כל הנותר מכל הגוים הבאים על ירושלם ועלו מדי שנה בשנה להשתחות למלך יהוה צבאות ולחג את חג הסכות׃

ולמצרים לא תהיה עליהם המטר אם לא תעלה ולא באה והיתה המגפה אשר יגף יהוה את הגוים אשר לא יעלו לחג את חג הסכות׃ זאת תהיה חטאת מצרים וחטאת כל הגוים אשר לא יעלו לחג את חג הסכות׃

ביום ההוא יהיה על מצלות הסוס קדש ליהוה והיו הדודים בבית יהוה כמזרקים לפני המזבח׃ והיה כל דוד בירושלם וביהודה קדש ליהוה צבאות ובאו כל הזבחים וקחו מהם ובשלו בהם ולא יהיה כנעני עוד בבית יהוה צבאות ביום ההוא׃

ויהי בעוד תהיא אשר יי צבאות אשכלה שום כתעות עמקמה מן ארעא ולא יהי דכרן משוקרון עוד ואף את נביאי שקרא וית רוח סאסבא אעבד מן ארעא׃

ויהי ארי איתנבי גבר עוד ויימרון ליה אבוהי ואימיה ילודוהי לא תתקיים ארי שקרא אתנבית בשמא דיי ויתרמון ביה אבוהי ואימיה ילודוהי בזמן דאתנבית׃ ויהי ביומיא ההנון יכסון נביאיא גבר מבנבואתיה כאיתנבית ולא יתלבשון עוד שיער בדיל למיכל על ישר׃ ויימר לא נביא אנא גבר פלח ארעא ארי אינישא אקנוני מעלעי׃ ויימר ליה מה מרעתא האילין בין ידיך ואמר אילין אתבעית ב בעובדי דיך ויימר יאות לקבלא׃ קומי רומי על סילפא ועל גבר עמיתי נאם יי צבאות מכי ית רעיא ותתפרשון אמרי זעירי׃ ואעיל ית תלתא בגיואה ואתצרפינון כמא דמצרפין ית כספא ואבחנינון כמא דבחנין ית דהבא הוא יקרי בשמי ואנא אקבל צלותיה אמר הא עמי הוא והוא יאמר יי אלהי׃

הא יומא דיי דאתי ויתקסם עלך שללך בגויך׃ ואכנוש ית כל עממיא לירושלם לאתגברא קרבא ותתכבש קריתא ויתבזון בתיא ונשיא ישתבבן ויפוק פלגא דקרתא בגלותא ושאר עמא לא יתקטון מקרתא׃ ויתגלי יי ויגיח קרבא בעממיא דאתיאן ביום סיגותיה קרב על יומא דכוף׃ ויתגלי בטורא דיתיה דזיתא דעל אפי ירושלם ממדינחא ויתבזע טור זיתיה מלגו מלגיה לפרישותא ולמערבא חילא רבא לגיא ויתגלי טור גיא מלגו מלגיה לדרומא׃

ותסגרון גיא הרי כי יגיע גי הרים אל אצל ותסגרון כאשר נסתם כפני רעש בימי עזיה מלך יהודה ובא יהוה אלהי כל קדשים עמך׃

והיה ביום ההוא לא יהיה אור יקרות יקפאון׃ והיה יום אחד הוא יודע ליהוה לא יום ולא לילה והיה לעת ערב יהיה אור׃

והיה ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלם חציים אל הים הקדמוני וחציים אל הים האחרון בקיץ ובחרף יהיה׃ והיה יהוה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד׃ יסוב כל הארץ כערבה מגבע לרמון נגב ירושלם והרמה ושבתה תרומם תחתיה למשער בנימן עד מקום שער הראשון עד שער הפנים ומגדל חננאל עד יקבי המלך׃ וישבו בה והרם לא יהיה עוד וישבה ירושלם לבטח׃

וזאת תהיה המגפה אשר יגף יהוה את כל העמים אשר צבאו על ירושלם ומק בשרו והוא עמד על רגליו ועיניו תמקנה בחריהן ולשונו תמק בפיהם׃ והיה ביום ההוא תהיה מהומת יהוה רבה בהם והחזיקו איש ביד רעהו ועלתה ידו על יד רעהו׃ וגם יהודה תלחם בירושלם ואספו חיל כל הגוים סביב זהב וכסף ובגדים לרב מאד׃ וכן תהיה מגפת הסוס הפרד הגמל והחמור וכל הבהמה אשר יהיה במחנות ההמה כמגפה הזאת׃ והיה כל הנותר מכל הגוים הבאים על ירושלם ועלו מדי שנה בשנה להשתחות למלך יהוה צבאות ולחג את חג הסכות׃

ולמצרים לא תהיה עליהם המטר אם לא תעלה ולא באה והיתה המגפה אשר יגף יהוה את הגוים אשר לא יעלו לחג את חג הסכות׃ זאת תהיה חטאת מצרים וחטאת כל הגוים אשר לא יעלו לחג את חג הסכות׃

ביום ההוא יהיה על מצלות הסוס קדש ליהוה והיו הדודים בבית יהוה כמזרקים לפני המזבח׃ והיה כל דוד בירושלם וביהודה קדש ליהוה צבאות ובאו כל הזבחים וקחו מהם ובשלו בהם ולא יהיה כנעני עוד בבית יהוה צבאות ביום ההוא׃

ויהי בעוד תהיא אשר יי צבאות אשכלה שום כתעות עמקמה מן ארעא ולא יהי דכרן משוקרון עוד ואף את נביאי שקרא וית רוח סאסבא אעבד מן ארעא׃

ויהי ארי איתנבי גבר עוד ויימרון ליה אבוהי ואימיה ילודוהי לא תתקיים ארי שקרא אתנבית בשמא דיי ויתרמון ביה אבוהי ואימיה ילודוהי בזמן דאתנבית׃ ויהי ביומיא ההנון יכסון נביאיא גבר מבנבואתיה כאיתנבית ולא יתלבשון עוד שיער בדיל למיכל על ישר׃ ויימר לא נביא אנא גבר פלח ארעא ארי אינישא אקנוני מעלעי׃ ויימר ליה מה מרעתא האילין בין ידיך ואמר אילין אתבעית ב בעובדי דיך ויימר יאות לקבלא׃ קומי רומי על סילפא ועל גבר עמיתי נאם יי צבאות מכי ית רעיא ותתפרשון אמרי זעירי׃ ואעיל ית תלתא בגיואה ואתצרפינון כמא דמצרפין ית כספא ואבחנינון כמא דבחנין ית דהבא הוא יקרי בשמי ואנא אקבל צלותיה אמר הא עמי הוא והוא יאמר יי אלהי׃

הא יומא דיי דאתי ויתקסם עלך שללך בגויך׃ ואכנוש ית כל עממיא לירושלם לאתגברא קרבא ותתכבש קריתא ויתבזון בתיא ונשיא ישתבבן ויפוק פלגא דקרתא בגלותא ושאר עמא לא יתקטון מקרתא׃ ויתגלי יי ויגיח קרבא בעממיא דאתיאן ביום סיגותיה קרב על יומא דכוף׃ ויתגלי בטורא דיתיה דזיתא דעל אפי ירושלם ממדינחא ויתבזע טור זיתיה מלגו מלגיה לפרישותא ולמערבא חילא רבא לגיא ויתגלי טור גיא מלגו מלגיה לדרומא׃

וְהָיָה אֲשֶׁר לֹא־יַעֲלֶה מִשְּׁפָחוֹת הָאָרֶץ אֶל־יְרוּשָׁלִַם לְהִשְׁתַּחֲוֹת לַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת וְלֹא עֲלֵיהֶם יִהְיֶה הַגָּשֶׁם׃ וְאִם־מִשְׁפַּחַת מִצְרַיִם לֹא־תַעֲלֶה וְלֹא בָאָה וְלֹא עֲלֵיהֶם תִּהְיֶה הַמַּגֵּפָה אֲשֶׁר יִגֹּף יְהוָה אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יַעֲלוּ לָחֹג אֶת־חַג הַסֻּכּוֹת׃ זֹאת תִּהְיֶה חַטַּאת מִצְרַיִם וְחַטַּאת כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יַעֲלוּ לָחֹג אֶת־חַג הַסֻּכּוֹת׃ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה עַל־מְצִלּוֹת הַסּוּס קֹדֶשׁ לַיהוָה וְהָיוּ הַסִּירוֹת בְּבֵית יְהוָה כַּמִּזְרָקִים לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ׃ וְהָיָה כָל־סִיר בִּירוּשָׁלַ͏ִם וּבִיהוּדָה קֹדֶשׁ לַיהוָה צְבָאוֹת וּבָאוּ כָל־הַזֹּבְחִים וְלָקְחוּ מֵהֶם וּבִשְּׁלוּ בָהֶם וְלֹא־יִהְיֶה כְנַעֲנִי עוֹד בְּבֵית יְהוָה צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא׃

מלאכי

משא

משא דבר יי׳ אל ישראל ביד מלאכי׃

אָהַבְתִּי אֶתְכֶם אָמַר יְהוָה וַאֲמַרְתֶּם בַּמָּה אֲהַבְתָּנוּ הֲלוֹא אָח עֵשָׂו לְיַעֲקֹב נְאֻם־יְהוָה וָאֹהַב אֶת־יַעֲקֹב׃ וְאֶת־עֵשָׂו שָׂנֵאתִי וָאָשִׂם אֶת־הָרָיו שְׁמָמָה וְאֶת־נַחֲלָתוֹ לְתַנּוֹת מִדְבָּר׃ כִּי־תֹאמַר אֱדוֹם רֻשַּׁשְנוּ וְנָשׁוּב וְנִבְנֶה חֳרָבוֹת כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הֵמָּה יִבְנוּ וַאֲנִי אֶהֱרוֹס וְקָרְאוּ לָהֶם גְּבוּל רִשְׁעָה וְהָעָם אֲשֶׁר זָעַם יְהוָה עַד־עוֹלָם׃ וְעֵינֵיכֶם תִּרְאֶינָה וְאַתֶּם תֹּאמְרוּ יִגְדַּל יְהוָה מֵעֵל לִגְבוּל יִשְׂרָאֵל׃ בֵּן יְכַבֵּד אָב וְעֶבֶד אֲדֹנָיו וְאִם־אָב אֲנִי אַיֵּה כְבוֹדִי

וְאִם־אֲדֹנִים אֲנִי אַיֵּה מוֹרָאִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת לָכֶם הַכֹּהֲנִים בּוֹזֵי שְׁמִי וַאֲמַרְתֶּם בַּמָּה בָזִינוּ אֶת־שְׁמֶךָ׃ מַגִּישִׁים עַל־מִזְבְּחִי לֶחֶם מְגֹאָל וַאֲמַרְתֶּם בַּמֶּה גְּאַלְנוּךָ בֶּאֱמָרְכֶם שֻׁלְחַן יְהוָה נִבְזֶה הוּא׃ וְכִי־תַגִּשׁוּן עִוֵּר לִזְבֹּחַ אֵין רָע וְכִי תַגִּישׁוּ פִּסֵּחַ וְחֹלֶה אֵין רָע הַקְרִיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ הֲיִרְצְךָ אוֹ הֲיִשָּׂא פָנֶיךָ אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ וְעַתָּה חַלּוּ־נָא פְּנֵי־אֵל וְיָחְנֵנוּ מִיֶּדְכֶם הָיְתָה זֹּאת בָּכֶם הֲיִשָּׂא מִכֶּם פָּנִים אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ מִי גַם־בָּכֶם וְיִסְגֹּר דְּלָתַיִם וְלֹא־תָאִירוּ מִזְבְּחִי חִנָּם אֵין לִי חֵפֶץ בָּכֶם אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וּמִנְחָה לֹא־אֶרְצֶה מִיֶּדְכֶם׃ כִּי מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ וְעַד־מְבוֹאוֹ גָּדוֹל שְׁמִי בַּגּוֹיִם וּבְכָל־מָקוֹם מֻקְטָר מֻגָּשׁ לִשְׁמִי וּמִנְחָה טְהוֹרָה כִּי־גָדוֹל שְׁמִי בַּגּוֹיִם אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ וְאַתֶּם מְחַלְּלִים אֹתוֹ בֶּאֱמָרְכֶם שֻׁלְחַן אֲדֹנָי מְגֹאָל הוּא וְיִתְרוֹ נִבְזֶה אָכְלוֹ׃ וַאֲמַרְתֶּם הִנֵּה מַתְּלָאָה וְהִפַּחְתֶּם אוֹתוֹ אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וְהֲבֵאתֶם גָּזוּל וְאֶת־הַפִּסֵּחַ וְאֶת־הַחוֹלָה וְהֲבֵאתֶם אֶת־הַמִּנְחָה הַאֶרְצֶה אוֹתָהּ מִיֶּדְכֶם אָמַר יְהוָה׃ וְאָרוּר נוֹכֵל וְיֵשׁ בְּעֶדְרוֹ זָכָר וְנֹדֵר וְזֹבֵחַ מָשְׁחָת לַאדֹנָי כִּי מֶלֶךְ גָּדוֹל אֲנִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וְשִׁמִּי נוֹרָא בַגּוֹיִם׃ וְעַתָּה אֲלֵיכֶם הַמִּצְוָה הַזֹּאת לַכֹּהֲנִים׃ אִם־לֹא תִשְׁמָעוּ וְאִם־לֹא תָשִׂימוּ עַל־לֵב לָתֵת כָּבוֹד לִשְׁמִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וְשִׁלַּחְתִּי בָכֶם אֶת־הַמְּאֵרָה וְאֶרֹתִי אֶת־בִּרְכֹתֵיכֶם וְגַם אֲרוֹתִיהָ כִּי אֵינְכֶם שָׂמִים עַל־לֵב׃

הִנֵּה אָנֹכִי גֹעֵר לָכֶם אֶת־הַזֶּרַע וְזֵרֵיתִי פֶרֶשׁ עַל־פְּנֵיכֶם פֶּרֶשׁ חַגֵּיכֶם וְנָשָׂא אֶתְכֶם אֵלָיו׃ וִידַעְתֶּם כִּי שִׁלַּחְתִּי אֲלֵיכֶם אֶת־הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִהְיוֹת בְּרִיתִי אֶת־לֵוִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ בְּרִיתִי הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם וָאֶתְּנֵם לוֹ מוֹרָא וַיִּירָאֵנִי וּמִפְּנֵי שְׁמִי נִחַת הוּא׃ תּוֹרַת אֱמֶת הָיְתָה בְּפִיהוּ וְעַוְלָה לֹא־נִמְצָא בִשְׂפָתָיו בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הָלַךְ אִתִּי וְרַבִּים הֵשִׁיב מֵעָוֹן׃ כִּי שִׂפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ־דַעַת וְתוֹרָה יְבַקְשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מַלְאַךְ יְהוָה צְבָאוֹת הוּא׃ וְאַתֶּם סַרְתֶּם מִן־הַדֶּרֶךְ הִכְשַׁלְתֶּם רַבִּים בַּתּוֹרָה שִׁחַתֶּם בְּרִית הַלֵּוִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ וְגַם־אֲנִי נָתַתִּי אֶתְכֶם נְבָזִים וּשְׁפָלִים לְכָל־הָעָם כְּפִי אֲשֶׁר אֵינְכֶם שֹׁמְרִים אֶת־דְּרָכַי וְנֹשְׂאִים פָּנִים בַּתּוֹרָה׃

הֲלוֹא אָב אֶחָד לְכֻלָּנוּ הֲלֹא אֵל אֶחָד בְּרָאָנוּ מַדּוּעַ נִבְגַּד אִישׁ בְּאָחִיו לְחַלֵּל בְּרִית אֲבֹתֵינוּ׃ בָּגַד יְהוּדָה וְתוֹעֵבָה נֶעֶשְׂתָה בְּיִשְׂרָאֵל וּבִירוּשָׁלָ͏ִם כִּי חִלֵּל יְהוּדָה קֹדֶשׁ יְהוָה אֲשֶׁר אָהֵב וּבָעַל בַּת־אֵל נֵכָר׃ יַכְרֵת יְהוָה לָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂנָּה עֵר וְעֹנֶה מֵאָהֳלֵי יַעֲקֹב וּמַגִּישׁ מִנְחָה לַיהוָה צְבָאוֹת׃ וְזֹאת שֵׁנִית תַּעֲשׂוּ כַּסּוֹת דִּמְעָה אֶת־מִזְבַּח יְהוָה בְּכִי וַאֲנָקָה מֵאֵין עוֹד פָּנֶה אֶל־הַמִּנְחָה וְלָקַחַת רָצוֹן מִיֶּדְכֶם׃ וַאֲמַרְתֶּם עַל־מָה עַל כִּי יְהוָה הֵעִיד בֵּינְךָ וּבֵין אֵשֶׁת נְעוּרֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה בָגַדְתָּה בָּהּ וְהִיא חֲבֶרְתְּךָ וְאֵשֶׁת בְּרִיתֶךָ׃ וְלֹא־עָשָׂה אֶחָד וּשְׁאֵרִית רוּחַ לוֹ וּמָה הָאֶחָד מְבַקֵּשׁ זֶרַע אֱלֹהִים וְנִשְׁמַרְתֶּם בְּרוּחֲכֶם וּבְאֵשֶׁת נְעוּרֶיךָ אַל־יִבְגֹּד׃ כִּי־שָׂנֵא שַׁלַּח אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְכִסָּה חָמָס עַל־לְבוּשׁוֹ אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וְנִשְׁמַרְתֶּם בְּרוּחֲכֶם וְלֹא תִבְגֹּדוּ׃

הוֹגַעְתֶּם יְהוָה בְּדִבְרֵיכֶם וַאֲמַרְתֶּם בַּמָּה הוֹגָעְנוּ בֶּאֱמָרְכֶם כָּל־עֹשֵׂה רָע טוֹב בְּעֵינֵי יְהוָה וּבָהֶם הוּא חָפֵץ אוֹ אַיֵּה אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט׃

סדר מלאכי

משא דבר יי׳. שׂא סולט כלומר ד׳ לכי הכתוב׳ ל׳ למלאכי למשלח שלו ביד מלאכי. כבר היה מפורסם בבריתי׳ ומקובלים מכל הנביאים כי בימי יוסף מכרוהו ומכל מקום הוא בכלל ישראל ואמר אל ירדו׳ ואל ירדו׳. כי אדום כתב לך את אחיו אל ירדו׳. והאמת אשר לא יעלה באת מפיך אל ירדו׳. כי אדום כתב לך את אחיו אל ירדו׳. והיה אשר לא יעלה באת מפיך. וקשה את כל ישראל. או יקשה שלמה דלה. ושכנו כל איש יהודה אל ירל. ומכל מקום

חלים ושמעיה תבוא בא. וכל עזרא דכתו׳ והפרזה נקריא וסם כמו כים כ׳ם ו׳ כמחל קמצין וסם כמו כמו כלים א׳ סמן כמ המכתבת סם ו׳ להנות ב׳ כתרי לישני וסם לתנות לבת פתוח. טלוא לחנות מדבר׳ וניניכם כ׳א וח׳ ו׳א ל׳ל וסם תשוא אל גלליכם. תראינה אותם תאמרו יגדל ל׳

יהוה׳ ולא יסק סן ערעיר עמסי אך על ירושלם למגיד קדם מלך עלמא׳׳ אבאות ולא עלידון ירדי מטרא׳׳. ואם מלבושת מצרים לא ירסק ולא ירדי ולא לדון יסק גלוס ברם ע עלידון ותדי מתל דמתי יי׳׳ת עמסי ולא יסקון לסיתיב תנא דמטלי׳׳א׃ ואי תתי פורעניה מצרים ופורעניה כל עמסיא ולא יסקון לסיתיב ירדי תנא דמטלי׳׳א׃ בעידנך מתיא יהי על קרויבת קוסיא קודשא קדם יי׳ ויהון דיתיא בבירת מקדשא דיי׳ סגיאין במזרקיא קדם מדבחא׃ ויהי על דוד בירושלם ובירוזה קודשא קדם יי׳ עבאות ויתון קל דבתין ויכבון מבחון ויבשלון בתון ולא יתי עביד תגרא עוד בבירת מקדשא דיי׳ עבאות בעידנא ההיא׃

מטל מתנא דיי׳ על ישראל ביד מלאכי דיתקרי שמיה עזרא ספרא ודחסי יתבון אמר יי׳ ואם מיסרון בסחרנא חלא אית עשו ליעקב אמר יי׳ יהוה ואהב את יעקב׃ ואת עשו שנאת יראשי׳ם את הריו שממת ואת נחלתו לתנות מדבר׃ כי תאמר אדום רשׁשנו ונשוב ונבנה חרבות כה אמר יהוה עבאות המה יבנו ואני אהרוס וקראו להם גבול רשעה והעם אשר זעם יהוה עד עולם׃ ועיניכם תראינה ואתון תימרון יתגדל יהוה מעל לתחום ישראל׃ בן יכבד אב ועבד את מריה ואם אב אני איה יקרי׳ אתי אמר יי׳ עבאות לכון כהניא בזאי שמי ואמרתון במה בזינן את שמך׃ מקרבין על מדבחי לחם מגאל ואמרתון במה גאלנוך באמרכם שלחן יהוה נבזה הוא׃ ותי תגשון עור לזבחא אין רע וכי תגישו פסח וחלה אין רע הקריבהו נא לפחתך הירעך או הישא פניך אמר יהוה עבאות׃ ועתה חלו נא פני אל ויחנן מן ידכון היתה זאת בידכם הישא מכם פנים אמר יהוה עבאות׃ מי גם בכם ויסגר דלתים ולא תאירו מזבחי חנם אין לי חפץ בכם אמר יהוה עבאות ומנחה לא ארצה מידכם׃ כי ממזרח שמש ועד מבואו גדול שמי בגוים ובכל מקום מקטר מגש לשמי ומנחה טהורה כי גדול שמי בגוים אמר יהוה עבאות׃ ואתם מחללים אתו באמרכם שלחן יי׳ מגאל הוא ויתרו נבזה אכלו׃ ואמרתם הנה מתלאה והפחתם אתו אמר יהוה עבאות והבאתם גזול ואת הפסח ואת החולה והבאתם את המנחה האעלה אותה מידכם אמר יהוה׃ וארור נוכל ויש בעדרו זכר ונדר וזבח משחת לאדני כי מלך גדול אני אמר יהוה צבאות ושמי נורא בגוים׃ ועתה אליכם המצוה הזאת הכהנים׃ אם־לא תשמעו ואם־לא תשימו על לב לתת כבוד לשמי אמר יהוה עבאות ושלחתי בכם את־המארה ואארתי את־ברכותיכם וגם ארותיה כי אינכם שמים על לב׃

הנה אנכי גוער לכם את־הזרע ופרשתי פרש על־פניכם פרש חגיכם ונשא אתכם אליו׃ וידעתם כי שלחתי אליכם את־המצוה הזאת להיות בריתי את־לוי אמר יהוה צבאות׃ בריתי היתה אתו החיים והשלום ואתנם לו מורא ויראני ומפני שמי נחת הוא׃ תורת אמת היתה בפיהו ועולה לא־נמצא בשפתיו בשלום ובמישור הלך אתי ורבים השיב מעון׃ כי שפתי כהן ישמרו־דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך יהוה צבאות הוא׃ ואתם סרתם מן־הדרך הכשלתם רבים בתורה שחתם ברית הלוי אמר יהוה צבאות׃ וגם־אני נתתי אתכם נבזים ושפלים לכל־העם כפי אשר אינכם שמרים את־דרכי ונשאים פנים בתורה׃

הלוא אב אחד לכלנו הלא אל אחד בראנו מדוע נבגד איש באחיו לחלל ברית אבתינו׃ בגד יהודה ותועבה נעשתה בישראל ובירושלם כי חלל יהודה קדש יהוה אשר אהב ובעל בת־אל נכר׃ יכרת יהוה לאיש אשר יעשנה ער ועונה מאהלי יעקב ומגיש מנחה ליהוה צבאות׃ וזאת שנית תעשו כסות דמעה את־מזבח יהוה בכי ואנקה מאין עוד פנה אל־המנחה ולקחת רצון מידכם׃ ואמרתם על־מה על כי יהוה העיד בינך ובין אשת נעוריך אשר אתה בגדת בה והיא חברתך ואשת בריתך׃ ולא־עשה אחד ושארית רוח לו ומה האחד מבקש זרע אלהים ונשמרתם ברוחכם ואשת נעוריך אל־יבגד׃ כי־שנא שלח אמר יהוה אלהי ישראל וכסה חמס על־לבושו אמר יהוה צבאות ונשמרתם ברוחכם ולא תבגדו׃

הוגעתם יהוה בדבריכם ואמרתם במה הוגענו באמרכם כל־עשה רע טוב בעיני יהוה ובהם הוא חפץ או איה אלהי המשפט׃

סדר מלאכי

יש יש מתי׳ ולא מתי׳ יש מתי׳ ולא מתי׳

מאתים׃ פיתים תעשים ולתה תלתה מתה בלעגך זוה תגו אל תח עמיהם מעבר לגבי מתניהם תעשים הם לרבעון תיכים מכלכלה ומסוך תחל לרבעת על תיכל פיתים תעשים הם לרבעון תיכים מכלכלה ומסוך תחל לרבעת הנשם כך לשיר מיסמת דרמכה יוסם מעמיד תכרי לה תקלה. הם לון כריכל׃

ויחזו׃ לו ולה עליהם יהיה הנשם כשה רשה בלעגן יהמכל והמחזה כוחם הפלשי ויסך תחרכה כי תעשית ויהיה תחכון תחלק וכלעגן תרים לפרם עשם בלעגן תחרכה כי לה תעשית ויהיה תחכון תחלק וכלעגן תרים לפרם עשם הנשם נמכוכת כלפר תחלק וכלעגן תרים לפרם עשם

אל ירדו׳ ואל כשה תחלש עיה לשחתה׃ נביאי ישראל הנבואם. אף כי אדבקה שפט תרעים כן תרים שם פניך אל ירדו׳. כן אדום כתב לך את אחיו אל ירדו׳. והאמת אשר לא יעלה באת מפיך. וקשה את כל ישראל. או יקשה שלמה דלה. ושכנו כל איש יהודה אל ירל. ומכל מקום

ויחזו׃ לו ולה עליהם יהיה הנשם כשה רשה בלעגן יהמכל והמחזה כוחם הפלשי ויסך תחרכה כי תעשית ויהיה תחכון תחלק וכלעגן תרים לפרם עשם בלעגן תחרכה כי לה תעשית ויהיה תחכון תחלק וכלעגן תרים לפרם עשם הנשם נמכוכת כלפר תחלק וכלעגן תרים לפרם עשם

מאתים׃ פיתים תעשים ולתה תלתה מתה בלעגך זוה תגו אל תח עמיהם מעבר לגבי מתניהם תעשים הם לרבעון תיכים מכלכלה ומסוך תחל לרבעת על תיכל פיתים תעשים הם לרבעון תיכים מכלכלה ומסוך תחל לרבעת הנשם כך לשיר מיסמת דרמכה יוסם מעמיד תכרי לה תקלה. הם לון כריכל׃

וְלֹא אֶחָד עָשָׂה וּשְׁאֵר רוּחַ לוֹ וּמָה הָאֶחָד מְבַקֵּשׁ זֶרַע אֱלֹהִים וְנִשְׁמַרְתֶּם בְּרוּחֲכֶם וּבְאִשַּׁת נְעוּרֶיךָ אַל־יִבְגֹּד׃ כִּי שָׂנֵא שַׁלַּח אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְכִסֶּה חָמָס עַל לְבוּשׁוֹ אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וְנִשְׁמַרְתֶּם בְּרוּחֲכֶם וְלֹא תִבְגֹּדוּ׃ הוֹגַעְתֶּם יְהוָה בְּדִבְרֵיכֶם וַאֲמַרְתֶּם בַּמֶּה הוֹגָעְנוּ בֶּאֱמָרְכֶם כָּל־עֹשֵׂה רָע טוֹב בְּעֵינֵי יְהוָה וּבָהֶם הוּא חָפֵץ אוֹ אַיֵּה אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט׃ הִנְנִי שֹׁלֵחַ מַלְאָכִי וּפִנָּה־דֶרֶךְ לְפָנָי וּפִתְאֹם יָבוֹא אֶל־הֵיכָלוֹ הָאָדוֹן אֲשֶׁר־אַתֶּם מְבַקְשִׁים וּמַלְאַךְ הַבְּרִית אֲשֶׁר אַתֶּם חֲפֵצִים הִנֵּה־בָא אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ וּמִי מְכַלְכֵּל אֶת־יוֹם בּוֹאוֹ וּמִי הָעֹמֵד בְּהֵרָאוֹתוֹ כִּי־הוּא כְּאֵשׁ מְצָרֵף וּכְבֹרִית מְכַבְּסִים׃ וְיָשַׁב מְצָרֵף וּמְטַהֵר כָּסֶף וְטִהַר אֶת־בְּנֵי לֵוִי וְזִקַּק אֹתָם כַּזָּהָב וְכַכָּסֶף וְהָיוּ לַיהוָה מַגִּישֵׁי מִנְחָה בְּצֶדְקָה׃ וְעָרְבָה לַיהוָה מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת׃ וְקָרַבְתִּי אֲלֵיכֶם לַמִּשְׁפָּט וְהָיִיתִי עֵד מְמַהֵר בַּמְכַשְּׁפִים וּבַמְנָאֲפִים וּבַנִּשְׁבָּעִים לַשָּׁקֶר וּבְעֹשְׁקֵי שְׂכַר־שָׂכִיר אַלְמָנָה וְיָתוֹם וּמַטֵּי־גֵר וְלֹא יְרֵאוּנִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ כִּי אֲנִי יְהוָה לֹא שָׁנִיתִי וְאַתֶּם בְּנֵי־יַעֲקֹב לֹא כְלִיתֶם׃ לְמִימֵי אֲבֹתֵיכֶם סַרְתֶּם מֵחֻקַּי וְלֹא שְׁמַרְתֶּם שׁוּבוּ אֵלַי וְאָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וַאֲמַרְתֶּם בַּמֶּה נָשׁוּב׃ הֲיִקְבַּע אָדָם אֱלֹהִים כִּי אַתֶּם קֹבְעִים אֹתִי וַאֲמַרְתֶּם בַּמֶּה קְבַעֲנָךְ הַמַּעֲשֵׂר וְהַתְּרוּמָה׃ בְּמֹאֵרָה אַתֶּם נֶאֱרָרִים וְאֹתִי אַתֶּם קֹבְעִים הַגּוֹי כֻּלּוֹ׃

נְתוּב׃ וְהֵבֵאתֶם אֶת־הַמִּנְחָה הַגְּזוּלָה וְאֶת־הַפִּסֵּחַ וְהֵבֵאתֶם אֶת־הַמִּנְחָה הַאֶרְצֶה אֶרְצֶה מִיָּדְכֶם אָמַר יְהוָה׃ וְחָרוֹתִי בְּפְנֵיכֶם חֶרֶא חַגֵּיכֶם וְנָשָׂא אֶתְכֶם אֵלָיו׃ וִידַעְתֶּם כִּי שִׁלַּחְתִּי אֲלֵיכֶם אֶת־הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִהְיוֹת בְּרִיתִי אֶת־לֵוִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ בְּרִיתִי הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם וָאֶתֵּנֵם־לוֹ מוֹרָא וַיִּירָאֵנִי וּמִפְּנֵי שְׁמִי נִחַת הוּא׃ תּוֹרַת אֱמֶת הָיְתָה בְּפִיהוּ וְעַוְלָה לֹא־נִמְצָא בִּשְׂפָתָיו בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הָלַךְ אִתִּי וְרַבִּים הֵשִׁיב מֵעָו�special׃ כִּי שִׂפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יְבַקְשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מַלְאַךְ יְהוָה צְבָאוֹת הוּא׃ וְאַתֶּם סַרְתֶּם מִן־הַדֶּרֶךְ הִכְשַׁלְתֶּם רַבִּים בַּתּוֹרָה שִׁחַתֶּם בְּרִית הַלֵּוִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ וְאַתֶּן נְתַתִּי אֶתְכֶם נְבָזִים וּשְׁפָלִים לְכָל־הָעָם כְּפִי אֲשֶׁר אֵינְכֶם שֹׁמְרִים אֶת־דְּרָכַי וְתִשָּׂאִים פָּנִים בַּתּוֹרָה׃ הֲלוֹא אָב אֶחָד לְכֻלָּנוּ הֲלוֹא אֵל אֶחָד בְּרָאָנוּ מַדּוּעַ נִבְגַּד אִישׁ בְּאָחִיו לְהָחֵל בְּרִית אֲבֹתֵינוּ׃ בָּגְדָה יְהוּדָה וְתוֹעֵבָה נֶעֶשְׂתָה בְּיִשְׂרָאֵל וּבִירוּשָׁלִָם כִּי חִלֵּל יְהוּדָה קֹדֶשׁ יְהוָה אֲשֶׁר אָהֵב וּבָעַל בַּת־אֵל נֵכָר׃ יַכְרֵת יְהוָה לָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂנָּה עֵר וְעֹנֶה מֵאָהֳלֵי יַעֲקֹב וּמַגִּישׁ מִנְחָה לַיהוָה צְבָאוֹת׃ וְזֹאת שֵׁנִית תַּעֲשׂוּ כַּסּוֹת דִּמְעָה אֶת־מִזְבַּח יְהוָה בְּכִי וַאֲנָקָה מֵאֵין עוֹד פָּנוֹת אֶל־הַמִּנְחָה וְלָקַחַת רָצוֹן מִיֶּדְכֶם׃ וַאֲמַרְתֶּם עַל־מָה עַל כִּי־יְהוָה הֵעִיד בֵּינְךָ וּבֵין אֵשֶׁת נְעוּרֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה בָגַדְתָּה־בָּהּ וְהִיא חֲבֶרְתְּךָ וְאֵשֶׁת בְּרִיתֶךָ׃

הִנֵּה אָנֹכִי נֹזֵף לָכֶם אֶת־הַזָּרַע וְזֵרֵיתִי פֶרֶשׁ עַל־פְּנֵיכֶם פֶּרֶשׁ חַגֵּיכֶם וְנָשָׂא אִתְּכֶם אֵלָיו׃ וִידַעְתֶּם כִּי שִׁלַּחְתִּי אֲלֵיכֶם אֶת־הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִהְיוֹת בְּרִיתִי אֶת־לֵוִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ בְּרִיתִי הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם וָאֶתֵּנֵם־לוֹ מוֹרָא וַיִּירָאֵנִי וּמִפְּנֵי שְׁמִי נִחַת הוּא׃ תּוֹרַת אֱמֶת הָיְתָה בְּפִיהוּ וְעַוְלָה לֹא־נִמְצָא בִּשְׂפָתָיו בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הָלַךְ אִתִּי וְרַבִּים הֵשִׁיב מֵעָו�special׃ כִּי שִׂפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יְבַקְשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מַלְאַךְ יְהוָה צְבָאוֹת הוּא׃ וְאַתֶּם סַרְתֶּם מִן־הַדֶּרֶךְ הִכְשַׁלְתֶּם רַבִּים בַּתּוֹרָה שִׁחַתֶּם בְּרִית הַלֵּוִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ וְאַתֶּן נְתַתִּי אֶתְכֶם נְבָזִים וּשְׁפָלִים לְכָל־הָעָם כְּפִי אֲשֶׁר אֵינְכֶם שֹׁמְרִים אֶת־דְּרָכַי וְתִשָּׂאִים פָּנִים בַּתּוֹרָה׃ הֲלוֹא אָב אֶחָד לְכֻלָּנוּ הֲלוֹא אֵל אֶחָד בְּרָאָנוּ מַדּוּעַ נִבְגַּד אִישׁ בְּאָחִיו לְהָחֵל בְּרִית אֲבֹתֵינוּ׃ בָּגְדָה יְהוּדָה וְתוֹעֵבָה נֶעֶשְׂתָה בְּיִשְׂרָאֵל וּבִירוּשָׁלִָם כִּי חִלֵּל יְהוּדָה קֹדֶשׁ יְהוָה אֲשֶׁר אָהֵב וּבָעַל בַּת־אֵל נֵכָר׃ יַכְרֵת יְהוָה לָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂנָּה עֵר וְעֹנֶה מֵאָהֳלֵי יַעֲקֹב וּמַגִּישׁ מִנְחָה לַיהוָה צְבָאוֹת׃ וְזֹאת שֵׁנִית תַּעֲשׂוּ כַּסּוֹת דִּמְעָה אֶת־מִזְבַּח יְהוָה בְּכִי וַאֲנָקָה מֵאֵין עוֹד פָּנוֹת אֶל־הַמִּנְחָה וְלָקַחַת רָצוֹן מִיֶּדְכֶם׃ וַאֲמַרְתֶּם עַל־מָה עַל כִּי־יְהוָה הֵעִיד בֵּינְךָ וּבֵין אֵשֶׁת נְעוּרֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה בָגַדְתָּה־בָּהּ וְהִיא חֲבֶרְתְּךָ וְאֵשֶׁת בְּרִיתֶךָ׃

זֹאת עוֹד אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן כְּסוֹת דִּמְעָה בְּכִי וַאֲנָקָה מִבְּלִי אֵיתִיר עוֹד אֶת־הַמִּנְחָה וְלָקַחַת רָצוֹן מִיֶּדְכֶם׃ וַאֲמַרְתֶּם עַל־מָה עַל כִּי־יְהוָה הֵעִיד בֵּינְךָ וּבֵין אֵשֶׁת נְעוּרֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה בָגַדְתָּה־בָּהּ וְהִיא חֲבֶרְתְּךָ וְאֵשֶׁת בְּרִיתֶךָ׃ וְלֹא אֶחָד עָשָׂה וּשְׁאֵר רוּחַ לוֹ וּמָה הָאֶחָד מְבַקֵּשׁ זֶרַע אֱלֹהִים וְנִשְׁמַרְתֶּם בְּרוּחֲכֶם וּבְאִשַּׁת נְעוּרֶיךָ אַל־יִבְגֹּד׃ כִּי שָׂנֵא שַׁלַּח אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְכִסֶּה חָמָס עַל לְבוּשׁוֹ אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וְנִשְׁמַרְתֶּם בְּרוּחֲכֶם וְלֹא תִבְגֹּדוּ׃ הוֹגַעְתֶּם יְהוָה בְּדִבְרֵיכֶם וַאֲמַרְתֶּם בַּמֶּה הוֹגָעְנוּ בֶּאֱמָרְכֶם כָּל־עֹשֵׂה רָע טוֹב בְּעֵינֵי יְהוָה וּבָהֶם הוּא חָפֵץ אוֹ אַיֵּה אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט׃ הִנְנִי שֹׁלֵחַ מַלְאָכִי וּפִנָּה־דֶרֶךְ לְפָנָי וּפִתְאֹם יָבוֹא אֶל־הֵיכָלוֹ הָאָדוֹן אֲשֶׁר־אַתֶּם מְבַקְשִׁים וּמַלְאַךְ הַבְּרִית אֲשֶׁר אַתֶּם חֲפֵצִים הִנֵּה־בָא אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ וּמִי מְכַלְכֵּל אֶת־יוֹם בּוֹאוֹ וּמִי הָעֹמֵד בְּהֵרָאוֹתוֹ כִּי־הוּא כְּאֵשׁ מְצָרֵף וּכְבֹרִית מְכַבְּסִים׃ וְיָשַׁב מְצָרֵף וּמְטַהֵר כָּסֶף וְטִהַר אֶת־בְּנֵי לֵוִי וְזִקַּק אֹתָם כַּזָּהָב וְכַכָּסֶף וְהָיוּ לַיהוָה מַגִּישֵׁי מִנְחָה בְּצֶדְקָה׃ וְעָרְבָה לַיהוָה מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת׃ וְקָרַבְתִּי אֲלֵיכֶם לַמִּשְׁפָּט וְהָיִיתִי עֵד מְמַהֵר בַּמְכַשְּׁפִים וּבַמְנָאֲפִים וּבַנִּשְׁבָּעִים לַשָּׁקֶר וּבְעֹשְׁקֵי שְׂכַר־שָׂכִיר אַלְמָנָה וְיָתוֹם וּמַטֵּי־גֵר וְלֹא יְרֵאוּנִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ כִּי אֲנִי יְהוָה לֹא שָׁנִיתִי וְאַתֶּם בְּנֵי־יַעֲקֹב לֹא כְלִיתֶם׃ לְמִימֵי אֲבֹתֵיכֶם סַרְתֶּם מֵחֻקַּי וְלֹא שְׁמַרְתֶּם שׁוּבוּ אֵלַי וְאָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וַאֲמַרְתֶּם בַּמֶּה נָשׁוּב׃ הֲיִקְבַּע אָדָם אֱלֹהִים כִּי אַתֶּם קֹבְעִים אֹתִי וַאֲמַרְתֶּם בַּמֶּה קְבַעֲנָךְ הַמַּעֲשֵׂר וְהַתְּרוּמָה׃ בְּמֹאֵרָה אַתֶּם נֶאֱרָרִים וְאֹתִי אַתֶּם קֹבְעִים הַגּוֹי כֻּלּוֹ׃

נְתוּב׃ וְהֵבֵאתֶם אֶת־הַמִּנְחָה הַגְּזוּלָה וְאֶת־הַפִּסֵּחַ וְהֵבֵאתֶם אֶת־הַמִּנְחָה הַאֶרְצֶה אֶרְצֶה מִיָּדְכֶם אָמַר יְהוָה׃ וְחָרוֹתִי בְּפְנֵיכֶם חֶרֶא חַגֵּיכֶם וְנָשָׂא אֶתְכֶם אֵלָיו׃ וִידַעְתֶּם כִּי שִׁלַּחְתִּי אֲלֵיכֶם אֶת־הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִהְיוֹת בְּרִיתִי אֶת־לֵוִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ בְּרִיתִי הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם וָאֶתֵּנֵם־לוֹ מוֹרָא וַיִּירָאֵנִי וּמִפְּנֵי שְׁמִי נִחַת הוּא׃ תּוֹרַת אֱמֶת הָיְתָה בְּפִיהוּ וְעַוְלָה לֹא־נִמְצָא בִּשְׂפָתָיו בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הָלַךְ אִתִּי וְרַבִּים הֵשִׁיב מֵעָו�on׃ כִּי שִׂפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יְבַקְשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מַלְאַךְ יְהוָה צְבָאוֹת הוּא׃ וְאַתֶּם סַרְתֶּם מִן־הַדֶּרֶךְ הִכְשַׁלְתֶּם רַבִּים בַּתּוֹרָה שִׁחַתֶּם בְּרִית הַלֵּוִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ וְאַתֶּן נְתַתִּי אֶתְכֶם נְבָזִים וּשְׁפָלִים לְכָל־הָעָם כְּפִי אֲשֶׁר אֵינְכֶם שֹׁמְרִים אֶת־דְּרָכַי וְתִשָּׂאִים פָּנִים בַּתּוֹרָה׃ הֲלוֹא אָב אֶחָד לְכֻלָּנוּ הֲלוֹא אֵל אֶחָד בְּרָאָנוּ מַדּוּעַ נִבְגַּד אִישׁ בְּאָחִיו לְהָחֵל בְּרִית אֲבֹתֵינוּ׃ בָּגְדָה יְהוּדָה וְתוֹעֵבָה נֶעֶשְׂתָה בְּיִשְׂרָאֵל וּבִירוּשָׁלִָם כִּי חִלֵּל יְהוּדָה קֹדֶשׁ יְהוָה אֲשֶׁר אָהֵב וּבָעַל בַּת־אֵל נֵכָר׃ יַכְרֵת יְהוָה לָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂנָּה עֵר וְעֹנֶה מֵאָהֳלֵי יַעֲקֹב וּמַגִּישׁ מִנְחָה לַיהוָה צְבָאוֹת׃ וְזֹאת שֵׁנִית תַּעֲשׂוּ כַּסּוֹת דִּמְעָה אֶת־מִזְבַּח יְהוָה בְּכִי וַאֲנָקָה מֵאֵין עוֹד פָּנוֹת אֶל־הַמִּנְחָה וְלָקַחַת רָצוֹן מִיֶּדְכֶם׃ וַאֲמַרְתֶּם עַל־מָה עַל כִּי־יְהוָה הֵעִיד בֵּינְךָ וּבֵין אֵשֶׁת נְעוּרֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה בָגַדְתָּה־בָּהּ וְהִיא חֲבֶרְתְּךָ וְאֵשֶׁת בְּרִיתֶךָ׃

זֹאת עוֹד אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן כְּסוֹת דִּמְעָה בְּכִי וַאֲנָקָה מִבְּלִי אֵיתִיר עוֹד אֶת־הַמִּנְחָה וְלָקַחַת רָצוֹן מִיֶּדְכֶם׃ וַאֲמַרְתֶּם עַל־מָה עַל כִּי־יְהוָה הֵעִיד בֵּינְךָ וּבֵין אֵשֶׁת נְעוּרֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה בָגַדְתָּה־בָּהּ וְהִיא חֲבֶרְתְּךָ וְאֵשֶׁת בְּרִיתֶךָ׃

רשי

מלאכי

חכיאו את כל המעשר אל בית האוצר ויהי טרף בביתי ובחנוני נא בזאת אמר יהוה צבאות אם לא אפתח לכם את ארבות השמים והריקתי לכם ברכה עד בלי די: ונערת לכם באכל ולא ישחת לכם את פרי האדמה ולא תשכל לכם הגפן בשדה אמר יהוה צבאות: ואשרו אתכם כל הגוים כי תהיו אתם ארץ חפץ אמר יהוה צבאות: חזקו עלי דבריכם אמר יהוה ואמרתם מה נדברנו עליך: אמרתם שוא עבד אלהים ומה בצענו כי שמרנו משמרתו וכי הלכנו קדרנית מפני יהוה צבאות: ועתה אנחנו מאשרים זדים גם נבנו עשי רשעה גם בחנו אלהים וימלטו: אז נדברו יראי יהוה איש אל רעהו ויקשב יהוה וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי יהוה ולחשבי שמו: והיו לי אמר יהוה צבאות ליום אשר אני עשה סגלה וחמלתי עליהם כאשר יחמל איש על בנו העבד אתו: ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עבד אלהים לאשר לא עבדו:

כי הנה היום בא בער כתנור והיו כל זדים וכל עשה רשעה קש ולהט אתם היום הבא אמר יהוה צבאות אשר לא יעזב להם שרש וענף: וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה וי שאתם ופשתם כעגלי מרבק: ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם ביום אשר אני עשה אמר יהוה צבאות: זכרו תורת משה עבדי אשר צויתי אתו בחרב על כל ישראל חקים ומשפטים: הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום יהוה הגדול והנורא: והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם פן אבוא והכיתי את הארץ חרם:

נה

אמר נביא אשיתו יח כל מעכביא לבית אוצר ויהי פרטש לדשפשש בבית מקדשי ונסו קצין קדמי כחל אמרי יי צבאות אם לא אפתח לכון את גוי שמיא ואתית לכון כובא עד דתיטרון מיטת: ואזוף לכון בסחבלא ולא יחבל לכון את אינא דארעא ולא חזפיל לכון גופנא בחקלא אמר יי צבאות: וישבחון יתבון כל עממיא ארי תהון אתון חבין בארעא בית שבינתי אמר יי צבאות: בת רעותי אמר יי צבאות: תקיפו קדמי פתגמיכון אמר יי ואמרתון מה נדברנא עלך: אמרתון לא לחנאה סגן דיפלחון קדם יי ומה מסגן נתחני לנא ארי נטרנא מטרת סיגדתיה וארי הלכנא בסגיבות רוחא מן קדם יי צבאות: וכען אנחנא משבחין רשעין אוף אתקנייו עבדי דחטאת אוף נסיאו קדם יי ואשתיזבו: בכן מסתדלין דחלי יי גבר עם חבריה וקשיב וקבל יי וגלי קדמוהי ואתכתיב ספר דכרנא קדמוהי לדחלי יי ולדמחשבין לשמיה יקרא שפיר: ויהון קדמי אמר יי צבאות ליומא דאנא עתיד למעבד סגולתא ואחוס עלידהון כפא דאיש דחס על ברתיה דפלחא ליה: ותובון ותחזון בין צדיקיא לרשיעיא בין דפלחא קדם יי וגלי קדמוהי ואתכתיב ספר דכרנא קדמוהי לדחלי יי ולדמחשבין לשמיה יקרא שפיר: ויהון קדמי אמר יי צבאות ליומא דאנא עתיד למעבד סגולתא ואחוס עלידהון כפא דאיש דחס על ברתיה דפלחא ליה: ותובון ותחזון בין צדיקיא לרשיעיא בין דפלחא קדם יי ודלא פלחו קדמוהי ארי הא יומא אתא בעיר כתנורא ויהון כל רשיעיא וכל עבדי חטאה תלישין דקשאן ליתיך יתהון יומא דאתי אמר יי צבאות דלא ישבוק להון בר וגר בר: ותיתא לכון דחלי שמי שמשא בקוניה ואסותא בכנפתא ותיפקון ותשלון כעגלי ריבקא: ותרושון רשיעין ארי יהון קטמא תחות פרסת ריגלכון ביומא די אנא עביד אמר יי צבאות: אדכרו אוריתא דמשה עבדי די פקדית יתיה בחורב על כל ישראל לאלפא יתהון קיימין ודינין: הא אנא שלח לכון ית אליה נביא קדם מיתי יומא דחילא: ויתיב לב אבהן על בנין ולב בנייא על אבהתהון דילמא אתגלי ואשצה קל ארעא בחרבא ואמרנא נסיבא:

בואה. ג"ם הביאו את כל התעשר. יואב בן צרויה והלל לכניה. לא לכם להוכיח בזאת והבואת היוצא על פני יהוה. השכל ג' בקריאה ס"ם בדין השב"ר והכתרים אינה. והלא תשכל להקדמן. תפלש פרתו ולא תשכל. אנך. ורם ר' בקריאה וסם ותקרתי על תבל רעה ופקדתי. ועותה אזנהו בשמיעתם זרים. תורחה. מיכך היום הזה המתים והיום הזה הם החיים ר' יהודה אומר כל המתים עתידין לחיות חוץ מן הרשעים שנאמר כי הנה היום בא בער כתנור ר' יוסי אומר אף הרשעים עתידין לחיות שנאמר ונתתי אפר על רשעים ביום אשר אני עושה אמר יי צבאות ולא יאמר עוד אפר הוא אלא אפר שהיה ועכשיו הוא עתיד להיות ר' יהודה אומר כל המתים עתידין לחיות חוץ מן הרשעים שנאמר כי הנה היום בא בער כתנור ר' יוסי אומר אף הרשעים עתידין לחיות שנאמר ונתתי אפר על רשעים ביום אשר אני עושה אמר יי צבאות ולא יאמר עוד אפר הוא אלא אפר שהיה ועכשיו הוא עתיד להיות ר' יהודה אומר כל המתים עתידין לחיות חוץ מן הרשעים שנאמר כי הנה היום בא בער כתנור ר' יוסי אומר אף הרשעים עתידין לחיות שנאמר ונתתי אפר על רשעים ביום אשר אני עושה אמר יי צבאות ולא יאמר עוד אפר הוא אלא אפר שהיה ועכשיו הוא עתיד להיות

פסרה

כי הנה היום בא בער כתנור. אליהם ודים כמו עלי תבוא ר' משה. וכל אלה רבתי הרבה פסוקים שלא נתנו לדרוש אלא בקריאה ושל לדרוש רע. אבל לדרוש צדיק שהוא יפה ולא קשיא ושל הפסוק מן השמים קרבא דיה. ושבתם ודאשתם בין צדיק לרשע בין מרבץ לאשר לא עבדו. בעגלי מרבץ. גם שבירים בקרבה. ופשתם כעגלי מרבץ. אליהו בקריאה ושל ומשלך ר' דבר אל אליהו אחר. ולכן כה אמר יי הנשמה. ראה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא בעל שני. יען אליהו ירבי אליהו אם אשי. הנראה אל אבי שלח לכם. וכל הפרשה אליהו בכלא הנראה אליהו

תהלים

אבן עזרא — רשי

אשרי חיום. קדימנוהו לומר כי שמי קטן מן הלך ויסב קטן מכולם אם כן יהיו הליצים רצים מחטאים ודבוקים בהם כי הם לצים לשמך ואמר כי טעם לך שמך תעלינו לך עמך ונלמד ממנו כי מלת כי רבים פעמים הם באים שמשמשים על מלכות תחת כדרך וחרפנים כיש עם כי הסגיר לך ואמר כי שמך תעלינו לך עמך ונלמד ממנו כי מלת כי רבים פעמים הם באים שמשמשים על מלכות תחת כדרך וחרפנים כיש עם כי הסגיר לך

אשרי כמו שמתחיל בו דוד ע"ה בתהלים ובכל מקום שמתחיל בו דוד מתחיל בשבח ומתפלל על עתיד לבא ומתחיל בו דוד ומלך על כל הנביאים ועל כל הכתובים ועל כל הדברים שבעולם ומתחיל בו דוד ומלך על כל הנביאים ועל כל הכתובים ועל כל הדברים שבעולם

אשרי האיש. כמו שמתחיל בו דוד ע"ה בתהלים ובכל מקום שמתחיל בו דוד מתחיל בשבח ומתפלל על עתיד לבא

על כן תלך. דרכך היא לעקוב אחריו: כי יודעתי וגו'. לפי שהוא יודע דרך צדיקים ולבבי הוא להיות יודע ודרך רשעים תאבד לפיכך על כן תלך דרכך בצדיקים ולא תשים חלקך עמהם: לעת רצון וגו'. כדוגמת הקיץ בי: ובשפע חסדך ענני. כדוגמת ובשפע חסדך תנחה: ותמוכני. ותסמכני: ואשתחוה. ואכרע: אל היכל קדשך. בית המקדש: ביראתך. מפניך: נחני. הדריכני: למען שוררי. שלא יכשלו בי: הישר. הסר: לנגדי. לפני: נכונה. ישרה: אמונתם. שלא יאמינו בי: קבר פתוח. לשון פתוי: הגה. לשון דבור: הפיל. לשון הפלה: מרוב פשעיהם. כמו שפשעו בך: כי מרו. כי המרו: ישמחו. כמו ישמחו: ויגילו. כמו וגילו: ויעלזו. כמו ועלזו: ותסוך. כמו תשוך: ויתהללו. כמו ויתהלל: כי אתה. כי אתה ברכת: תעטרנו. כמו תעטרנו: כמגן. כמו מגן: תעטרנו. כמו תעטרנו: ברצונך. כמו ברצונך: כי יקים. כמו כי יקום: ויקם. כמו יקום: ויקם. כמו יקום: ויקם. כמו

זבחו זבחי צדק ובטחו אל יהוה׃
רבים אברים מי יראנו טוב עשה
עלינו אור פניך יהוה׃ נתתה שמחה
בלבי מעת דגנם ותירושם רבו׃
בשלום יחד אשכבה ואישן כי
אתה יהוה לבדד לבטח תושיבני׃
ה למנצח אל הנחילות
מזמור לדוד׃ אמרי האזינה יהוה
בינה הגיגי׃ הקשיבה לקול שועי
מלכי ואלהי כי אליך אתפלל׃
יהוה בקר תשמע קולי בקר אערך
לך ואצפה׃ כי לא אל חפץ רשע
אתה לא יגורך רע׃ לא יתיצבו
הוללים לנגד עיניך שנאת כל
פעלי און׃ תאבד דברי כזב איש
דמים ומרמה יתעב יהוה׃ ואני
ברב חסדך אבוא ביתך אשתחוה
אל היכל קדשך ביראתך׃ יהוה
נחני בצדקתך למען שוררי הישר
לפני דרכך׃ כי אין בפיהו נכונה
קרבם הוות קבר פתוח גרונם לשונם
יהלקון׃ האשימם אלהים יפלו
ממעצותיהם ברב פשעיהם הדיחמו
כי מרו בך׃

כל לשון נשיחה קל כלי אלם כפלו כתא נעדך אל נפלא אלם כפלו ואל נפלא

יחי דרך׳ בעיל דבבא נפשי׳ וכבוד׳ ויכבוש לארעא ויקרי׳ ל
לעשרא ישרי לעלמין קום יי׳ בחוקקך אידעטל ברוגזא על מעיקי וכרחיבלי דיעאדי פקידתי׃ וכנשת אומיא תחזורי׳ ואמטולת׳ לבי שבינתך תוב׃ יי׳ כרא דיי׳ דין עמסיא דון ידעי׳ יי׳ בוכורתי ובקבל מותי פרע עלי׃ ישתאי כעין בישא דרשיעי וישתכללון צדקי ובחין לבבי וכליין אילהא זמאת׃ תריסי על אלהא פריס תריצי ליבא׃ אלהאדין נאזכאת ובחקוף רגיז על רשיעי בליבא׃ אם לא יתוב לחרבתיה סייפיה שחיז קשתיה כתונא וכריגא׃ ומטול תיה תקין זיני סותא גירוי לדלקי צדקי׳ ועיבדי ותא יצטער לשקר ויעדי עמל ויליד שקרא׃ שותי נאר ונפאיה ונפל בשותא די עבד׃ יתוב ליעותיה ברישיה ועל סוקריה חטופיה יתחות׃

יתעלה נ׳ו׳ תוליה נתנה סמים. תוליה לשרום שוכה. תוליה ויתקע אחרי׳ שיפשפ׳ ו׳ס׳ לנסרי בעמים סמך׳ תלוד ל״ם בקריא׳ו׳ס׳ חל׳ שדי נשים. שם ואחרת חנה ושם. חל׳ וחה כן ושכח עיבא. ולו אחים נבו

יְהוָה אוֹיְבֵי נִמְשֵׁי וְיָשֹׁג וִירְמֹס לָאָרֶץ חַיִּי וְכָבוֹדִי לֶעָפָר יַשְׁכֵּן סֶלָה׃ קוּמָה יְהוָה כְּאַפֶּךָ הִנָּשֵׂא בְּעַבְרוֹת צוֹרְרָי וְעוּרָה אֵלַי מִשְׁפָּט צִוִּיתָ׃ וְעֲדַת לְאֻמִּים תְּסוֹבְבֶךָ וְעָלֶיהָ לַמָּרוֹם שׁוּבָה׃ יְהוָה יָדִין עַמִּים שָׁפְטֵנִי יְהוָה כְּצִדְקִי וְכָתֻמִּי עָלָי׃ יִגְמָר נָא רַע רְשָׁעִים וְתָכוֹנֵן צַדִּיק וּבֹחֵן לִבּוֹת וְכִלְיוֹת אֱלֹהִים צַדִּיק׃ מָגִנִּי עַל־אֱלֹהִים מוֹשִׁיעַ יִשְׁרֵי־לֵב׃ אֱלֹהִים שׁוֹפֵט צַדִּיק וְאֵל זֹעֵם בְּכָל־יוֹם׃ אִם לֹא יָשׁוּב חַרְבּוֹ יִלְטוֹשׁ קַשְׁתּוֹ דָּרַךְ וַיְכוֹנְנָהּ׃ וְלוֹ הֵכִין כְּלֵי־מָוֶת חִצָּיו לְרוֹדְפוֹת יִפְעָל׃ הִנֵּה יַחְבַּל־אָוֶן וְהָרָה עָמָל וְיָלַד שָׁקֶר׃ בּוֹר כָּרָה וַיְחַפְּרֵהוּ וַיִּפֹּל בְּשַׁחַת יִפְעָל׃ יָשׁוּב עֲמָלוֹ בְרֹאשׁוֹ וְעַל קָדְקֳדּוֹ חֲמָסוֹ יֵרֵד׃ אוֹדֶה יְהוָה כְּצִדְקוֹ וַאֲזַמְּרָה שֵׁם־יְהוָה עֶלְיוֹן׃ ח

לַמְנַצֵּחַ עַל־הַגִּתִּית מִזְמוֹר לְדָוִד׃ יְהוָה אֲדֹנֵינוּ מָה־אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תְּנָה הוֹדְךָ עַל־הַשָּׁמָיִם׃ מִפִּי עוֹלְלִים וְיוֹנְקִים יִסַּדְתָּ עֹז לְמַעַן צוֹרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם׃

יתעלה נ׳ו׳ תוליה נתנה סמים. תוליה לשרום שוכה. תוליה ויתקע אחרי׳ שיפשפ׳ ו׳ס׳ לנסרי בעמים סמך׳ תלוד ל״ם בקריא׳ו׳ס׳ חל׳ שדי נשים. שם ואחרת חנה ושם. חל׳ וחה כן ושכח עיבא. ולו אחים נבו

כשהו אחרי אחור. אדדוף אחריב אשמים. אל יעלזו ארבי לי׃ העילי בדי אחב. אויבי יאברו רעלי׃ כי אראה שמיך. ראיתי׃ ובכתיב והנ׳ הנסמ׳ אכרו ארבי לי׃ אז ישובו אויבי אחור. בחולי כי נישבעו. פרין האלהים׃ לכשפט׳ו ויש׳ו ס׳ נספר בשמואל ב׳ סימן ט׳ו׳

כִּי־אֶרְאֶה שָׁמֶיךָ מַעֲשֵׂה אֶצְבְּעֹתֶיךָ יָרֵחַ וְכוֹכָבִים אֲשֶׁר כּוֹנָנְתָּה׃ מָה־ אֱנוֹשׁ כִּי־תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן־אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ׃ וַתְּחַסְּרֵהוּ מְעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד וְהָדָר תְּעַטְּרֵהוּ׃ תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ כֹּל שַׁתָּה תַחַת רַגְלָיו׃ עֲנֵה וְאֵלָפִים כֻּלָּם וְגַם בְּהֶמוֹת שָׂדָי׃ צִפּוֹר שָׁמַיִם וְדְגֵי הַיָּם עֹבֵר אָרְחוֹת יַמִּים׃ יְהוָה אֲדֹנֵינוּ מָה־אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ׃ ט

לַמְנַצֵּחַ עַל־מוּת לַבֵּן מִזְמוֹר לְדָוִד׃ אוֹדֶה יְהוָה בְּכָל־לִבִּי אֲסַפְּרָה כָּל־נִפְלְאוֹתֶיךָ׃ אֶשְׂמְחָה וְאֶעְלְזָה בָּךְ אֲזַמְּרָה שִׁמְךָ עֶלְיוֹן׃ בְּשׁוּב אֹיְבַי אָחוֹר יִכָּשְׁלוּ וְיֹאבְדוּ מִפָּנֶיךָ׃ כִּי־ עָשִׂיתָ מִשְׁפָּטִי וְדִינִי יָשַׁבְתָּ לְכִסֵּא שׁוֹפֵט צֶדֶק׃ גָּעַרְתָּ גוֹיִם אִבַּדְתָּ רָשָׁע שְׁמָם מָחִיתָ לְעוֹלָם וָעֶד׃ הָאוֹיֵב תַּמּוּ חֳרָבוֹת לָנֶצַח וְעָרִים נָתַשְׁתָּ אָבַד זִכְרָם הֵמָּה׃ וַיהוָה לְעוֹלָם יֵשֵׁב כּוֹנֵן לַמִּשְׁפָּט כִּסְאוֹ׃ וְהוּא יִשְׁפֹּט תֵּבֵל בְּצֶדֶק יָדִין לְאֻמִּים בְּמִישָׁרִים׃ וַיְהִי יְהוָה מִשְׂגָּב לַדָּךְ מִשְׂגָּב לְעִתּוֹת בַּצָּרָה׃

וטיטרא ויי לעלמין מזחביה בקטמיה ברוקא תקין לדיקא כורסיה׃ וחוא יידין עמא בקשוט וידין עממיא בחדיאתא ויהי מיטרך יי׳ תקוף למכפיא תקופך עיניעקתך׃

טבול ראחטי קטיך עבדי א אבעותך תיברא וכבביא וי׳ א אחקינתא׃ מה בר נשא כטבול רחכר עובדי וכר בשיא כטבול חטיר עלוי׃ והכרתא יתיה קליל כטבול אכיא ואקרא ושבחורא חכלא׳ אשלטתיה בעובדי ידך כולא שויתא תחות רגלוי׃ עאן ותורי כולחון ולחור בעירי חקלא׃ צפרי שמיא וניני יכא ולויתן דחליף אסרטי יכא׃ יי׳ אלהא דיבונא כמה תליל ופשנה שמך בכולא ארעא׃

לשבחתא על מיחותא דגבראי דיעסק בכיני מטיריתא תושבחתא לדוד׃ אשבח קדם יי׳ בכל לבי אישתעי מולהון פ פרישותך ואחדיובדרנ בטיסרך אשבח שמך עילאה׃ כריתוב בעלי דבבי לאחוראי יתקלון ויתובדון מן קדמך ומטול דעבדת קשטי ודינאי יתבת לכסא שוטנן קשט׃ גערת עממין אובדת חיבא לעלמין ומחיתא קרוי׳ לעלמי עלמיא׃ סיפא דבעיל לאחוראי יתכלון ומדינחון עקרתא׃ וקרכיתון אחתיך דקרי׳ ומחון עדיתא חובדנחא דקרי׳ ומחון׃

יחידי׳ יש לחתול ולא לחתכר בדים׃ חכמה. עיל סחכיתון ומוסרם ולא לחתכר בדים׃ חכמה. תקפלי לחרחתי ניקמת מעבריי בהתעברך עליהם׃ ושאר חלי. מלאכל לעמות כחם תעמט מלחמת המלחמה׃ ושרים לחתים ושרים׃ ושרים לחתים ושרים׃ את מלאכי בדרכיך׃ ושרים לחתים ושרים׃ מס יחזרו יסבון לחתים ושרים׃ ושרים לחתים ושרים׃ ושרים לחתים ושרים׃ ושרים

אמרו לו יאמר כיון כשמיא לגבי ארעא כך וכו׳ ולית לן בה ולא מידי אלא כך הוא פירושו ולא ידענא מה הוא ומה ענין זה לכאן ולא לכאן ולא לכאן ולא

כי הנה הרשעים. דומה לו ולעטורי הדור המשלים לויבה וכן מלך. וירכון. למען יריכו אפילו קטן שבהם הוא חזק כגיבור לעתיד. כוכבי קדמוני. הקטן קודם לגדול בלעז: לחדש. להגביר לבו: דוד וכחכי נוכי. כי הפתוח בהרכון. על ידיכם נהרגו בעוני. ו בדריקים מהם פתוח על שלש: בדריך מה בכל. דוד מלך חתוך מה בכל בעל אחת מהם חתוכה עשר ולא תכי. ו בהיכל קדשו.

הרואה וכוחן מעמיס כוחו על פי מטמטים כשהוא נגנה עיניו יחזו ארצכם בחרבן. ו בדריקים כוחו. דוד מלך חתוך מה בכל בעל אחת מהם חתוכה עשר ולא תכי. ו בהיכל קדשו.

הרואה וכוחן מעמיס כוחו על פי מטמטים כשהוא נגנה עיניו יחזו ארצכם בחרבן. ו בדריקים כוחו. דוד מלך חתוך מה בכל בעל אחת מהם חתוכה עשר ולא תכי. ו בהיכל קדשו.

ב חלקות נ׳ וסימ׳ דברי לנו חלקות. שפת חלקות כלב לב ידברו׳ ורבות ו׳ כל שפתי חלקות: עהה אקום נ׳ וסימ׳ אשית בישע יפיח לו׳. עהה ארוממם׳ אתה ו׳ ג׳ רף ושם׳ אתה׳ תשברם׳. אתה ו׳ לא תבזה רחבן כבבי׳ אתה ו׳ לעולם תשב׳ סביבו ג׳ רף ושם׳ בסוף ישקאל׳

ב יְרִיעוּ רְשָׁעִים יִדְרְכוּן קֶשֶׁת כּוֹנְנוּ חִצָּם עַל־יֶתֶר לְיֹרֹת בְּמוֹ־אֹפֶל לִישְׁרֵי־לֵב: ג כִּי הֲשָׁתוֹת יֶהֱרָסוּן צַדִּיק מָה־פָּעָל: ד יְהוָה בְּהֵיכַל קָדְשׁוֹ יְהוָה בַּשָּׁמַיִם כִּסְאוֹ עֵינָיו יֶחֱזוּ עַפְעַפָּיו יִבְחֲנוּ בְנֵי אָדָם: ה יְהוָה צַדִּיק יִבְחָן וְרָשָׁע וְאֹהֵב חָמָס שָׂנְאָה נַפְשׁוֹ: ו יַמְטֵר עַל־רְשָׁעִים פְּחִים אֵשׁ וְגָפְרִית וְרוּחַ זְלָעָפוֹת מְנָת כּוֹסָם: ז כִּי־צַדִּיק יְהוָה צְדָקוֹת אָהֵב יָשָׁר יֶחֱזוּ פָנָימוֹ:

ח ב לַמְנַצֵּחַ עַל־הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־גָמַר חָסִיד כִּי־פַסּוּ אֱמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: ג שָׁוְא יְדַבְּרוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ שִׂפַת חֲלָקוֹת בְּלֵב וָלֵב יְדַבֵּרוּ: ד יַכְרֵת יְהוָה כָּל־שִׂפְתֵי חֲלָקוֹת לָשׁוֹן מְדַבֶּרֶת גְּדֹלוֹת: ה אֲשֶׁר אָמְרוּ לִלְשֹׁנֵנוּ נַגְבִּיר שְׂפָתֵינוּ אִתָּנוּ מִי אָדוֹן לָנוּ: ו מִשֹּׁד עֲנִיִּים מֵאַנְקַת אֶבְיוֹנִים עַתָּה אָקוּם יֹאמַר יְהוָה אָשִׁית בִּישׁוּעָה יָפִיחַ לוֹ: ז אִמְרוֹת יְהוָה אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת כֶּסֶף צָרוּף בְּעַלִּיל לָאָרֶץ מְזֻקָּק שִׁבְעָתָיִם: ח אַתָּה יְהוָה תִּשְׁמְרֵם תִּצְּרֵנוּ מִן־הַדּוֹר זוּ לְעוֹלָם: ט סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלָּכוּן כְּרֹם זְלוֹת לִבְנֵי אָדָם:

י אָרוֹם אֵת רְשָׁעִי נְדִיבֵי קָשְׁתָא מְתַקְּנִין גִּירְהוֹן עַל נִיקָא לְמִירְמֵי בְּקִבְלָא עִילּוֹי חֵקִיבֵי לְבָא: יא מְטוּל דְּאִין אֲשֵׁיתָא יִתְרְעִין וְצַדִּיקָא מְטוּל עֲבַד טוּבָא: יב יְיָ בְּהֵיכְלֵהּ דְּקוּדְשֵׁיהּ אֱלָהָא בִּשְׁמֵי מְרוֹמָא כּוֹרְסְיֵהּ עֵינוֹהִי חֲמָיִן טִימוֹרוֹי בְּנֵי נְשָׁא: יג אֱלָהָא צַדִּיקָא בְּחִין וְרָשִׁיעָא וְרָחֵמֵי חֲטוֹפִין סָנְאַת נַפְשֵׁיהּ: יד יַחֵית עַל רְשִׁיעַיָּא כְּחִין דְּפוּרְעָנוֹ עַל רִשְׁעֵיהוֹן מְפַחֲיָן דְּאֶשָׁתָא וּבְרִיחָא וְזִיעָפָא עַל עוֹלֵהּ חֲבַת כְּיָסֵיהוֹן: טו מְטוּל דְּצַדִּיקָא יְיָ צְדָקוֹתָא רָחֵים תַּקְנָיָא יְחֲמוּ כְּבַר אַפּוֹי:

לַשַּׁבָּא עַל כִּינּוֹרָא דְּחַמְנָיָא מִזְמוֹרָא דְּדָוִד: טז בָּרוּךְ יְיָ מְטוּל דְּגָמִירוּ טַבְיָא קַפּוֹ אֲרוֹם מְחַמְנָיָא מִן בְּנֵי נָשָׁא: יז שְׁקָרָא מְמַלְלִין עִם חַבְרֵיהּ מְיָשְׁנָא שְׂעִירָא בִּלְבָבְהוֹן וּבְלִבָּא שְׁקָרָא מְמַלְלִין: יח יֵיקַן עֲלָמָא כָּל סִיפְוֵי שְׂעִירָא לִישָׁנָא דְּמִלֵּילָא רַבְרְבָנָתָא: יט דְּאָמְרִין בְּלִישָׁנָנָא נַתְעַבֵּר סִיפְוָתָנָא עִמָּנָא מַאן רִבּוֹן דִּילָנָא: כ מִן קֳדָם עֲנָיֵי מִן עוֹוְתָא דְּשׁוֹבֵי חַשְׁבָּא אֲקוּם אֲמַר יְיָ אֲשַׁוִּי פּוּרְקָן לְעַמִּי וְלִרְשִׁיעַיָּא אֲסַחֲדֵי בְּשׁוּבָא לְחוּבָן: כא מִלַּיָּא דַיְיָ כִּימָא קְנִינָא בְּכוּרָא עַל אַרְעָא וְקִיק שִׁיבְעָתַי זְמָנִין:

אַתְּ יְיָ תִּינְטְרִינּוּן לְעָדְרֵיהּ תִּגְאֲרִינּוּן מִן דָּרָא בִּישָׁא חַיִּין לְעָלְמִין: כב חֲזוֹר חֲזוֹר רְשִׁיעַיָּא מְהַלְּכִין קְעָלְנָקָא דְּמַאֲנָא דְּמִתְּחוֹן דְּבְנֵי נָשָׁא:

יג לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: עַד־אָנָה יְהוָה תִּשְׁכָּחֵנִי נֶצַח עַד־אָנָה תַּסְתִּיר אֶת־פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי: ב עַד־אָנָה אָשִׁית עֵצוֹת בְּנַפְשִׁי יָגוֹן בִּלְבָבִי יוֹמָם עַד־אָנָה יָרוּם אֹיְבִי עָלָי: ג הַבִּיטָה עֲנֵנִי יְהוָה אֱלֹהָי הָאִירָה עֵינַי פֶּן־אִישַׁן הַמָּוֶת: ד פֶּן־יֹאמַר אֹיְבִי יְכָלְתִּיהוּ צָרַי יָגִילוּ כִּי אֶמּוֹט: ה וַאֲנִי בְחַסְדְּךָ בָטָחְתִּי יָגֵל לִבִּי בִּישׁוּעָתֶךָ אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי גָמַל עָלָי:

יד א לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד אָמַר נָבָל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים הִשְׁחִיתוּ הִתְעִיבוּ עֲלִילָה אֵין עֹשֵׂה טוֹב: ב יְהוָה מִשָּׁמַיִם הִשְׁקִיף עַל־בְּנֵי אָדָם לִרְאוֹת הֲיֵשׁ מַשְׂכִּיל דֹּרֵשׁ אֶת־אֱלֹהִים: ג הַכֹּל סָר יַחְדָּו נֶאֱלָחוּ אֵין עֹשֵׂה־טוֹב אֵין גַּם־אֶחָד: ד הֲלֹא יָדְעוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן אֹכְלֵי עַמִּי אָכְלוּ לֶחֶם יְהוָה לֹא קָרָאוּ: ה שָׁם פָּחֲדוּ פָחַד כִּי אֱלֹהִים בְּדוֹר צַדִּיק: ו עֲצַת־עָנִי תָּבִישׁוּ כִּי יְהוָה מַחְסֵהוּ: ז מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעוֹת יְהוָה בְּשׁוּב יְהוָה שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל:

טו א מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה מִי־יָגוּר בְּאָהֳלֶךָ מִי־יִשְׁכֹּן בְּהַר קָדְשֶׁךָ: ב הוֹלֵךְ תָּמִים וּפֹעֵל צֶדֶק וְדֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ: ג לֹא־רָגַל עַל־לְשֹׁנוֹ לֹא עָשָׂה לְרֵעֵהוּ רָעָה וְחֶרְפָּה לֹא נָשָׂא עַל־קְרֹבוֹ: ד נִבְזֶה נִמְאָס בְּעֵינָיו נֹכְאִים יְרֵאֵי יְהוָה יְכַבֵּד נִשְׁבַּע לְהָרַע וְלֹא יָמֵר: ה כַּסְפּוֹ לֹא־נָתַן בְּנֶשֶׁךְ וְשֹׁחַד עַל־נָקִי לֹא לָקָח

יג לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדָוִד: עַד־אָנָה יְיָ תִּשְׁכָּחֵנִי נֶצַח עַד־אָנָה תַּסְתִּיר אֶת־פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי: עַד־אָנָה אָשִׁית עֵצוֹת בְּנַפְשִׁי יָגוֹן בִּלְבָבִי יוֹמָם עַד־אָנָה יָרוּם אֹיְבִי עָלָי: הַבִּיטָה עֲנֵנִי יְיָ אֱלֹהָי הָאִירָה עֵינַי פֶּן־אִישַׁן הַמָּוֶת: פֶּן־יֹאמַר אֹיְבִי יְכָלְתִּיהוּ צָרַי יָגִילוּ כִּי אֶמּוֹט: וַאֲנִי בְחַסְדְּךָ בָטָחְתִּי יָגֵל לִבִּי בִּישׁוּעָתֶךָ אָשִׁירָה לַיְיָ כִּי גָמַל עָלָי:

יד א לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד אָמַר נָבָל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים הִשְׁחִיתוּ הִתְעִיבוּ עֲלִילוֹת בְּלִי אֵין עֹשֵׂה טוֹב: ב יְיָ מִשָּׁמַיִם הִשְׁקִיף עַל־בְּנֵי אָדָם לִרְאוֹת הֲיֵשׁ מַשְׂכִּיל דֹּרֵשׁ אֶת־אֱלֹהִים: ג הַכֹּל סָר יַחְדָּו נֶאֱלָחוּ אֵין עֹשֵׂה־טוֹב אֵין גַּם־אֶחָד: ד הֲלֹא יָדְעוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן אֹכְלֵי עַמִּי אָכְלוּ לֶחֶם לֹא קָרָאוּ: ה שָׁם פָּחֲדוּ פָחַד כִּי אֱלֹהִים בְּדוֹר צַדִּיק: ו עֲצַת עָנִי תָּבִישׁוּ כִּי יְיָ מַחְסֵהוּ: ז מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעוֹת יְיָ בְּשׁוּב יְיָ שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל:

טו א מִזְמוֹר לְדָוִד יְיָ מִי־יָגוּר בְּאָהֳלֶךָ מִי־יִשְׁכֹּן בְּהַר קָדְשֶׁךָ: ב הוֹלֵךְ תְּמִימִים וּפֹעֵל צֶדֶק וְדֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ: ג לֹא־רָגַל עַל־לְשֹׁנוֹ לֹא עָשָׂה לְרֵעֵהוּ רָעָה וְחֶרְפָּה לֹא נָשָׂא עַל־קְרֹבוֹ: ד נִבְזֶה נִמְאָס בְּעֵינָיו נֹכְאִים יְרֵאֵי יְיָ יְכַבֵּד נִשְׁבַּע לְהָרַע וְלֹא יָמֵר: ה כַּסְפּוֹ לֹא־נָתַן בְּנֶשֶׁךְ וְשֹׁחַד עַל־נָקִי לֹא לָקָח

לשבתא תושבחתא לדוד: עד אן ייי תשלחני לעלבין עד. אן דמטסר זיו אפך מיני: עד אן אשוי מילכא בנפשי דוונא בלבבי יומם עד אן יתרם בעל דבבי עלוי: אסתכל וקבל צלותי ייי אלהי אנהיר עיני דאוריתך דילמא אישון המות: פן־יאמר איבי יכלתיו ואירסוך עם חייבי זוזתא ודילמא ייסר הגרא בישא אשלקתיה מעיקי: וצדיקא בישא אשלקתיה מעיקי ירגון מטול דאנתי מאורחתך: ואנא בטובך התרחצית ירגון לבבי בפורקנך אשבח קדם ייי מטול דפרייע עלי כיבתא:

לשבתא ברוח גבוא על דוד: אמר נבל בלבו אין אלהים השחיתו התעיבו עלילה אין עשה טוב: יהוה משמים השקיף על בני אדם לראות היש משכיל דורש את אלהים: הכל סר יחדו נאלחו אין עשה־טוב אין גם אחד: הלא ידעו כל פועלי און אכלי עמי אכלו לחם יהוה לא קראו: שם פחדו פחד כי אלהים בדור צדיק: עצת עני תבישו כי יהוה מחסהו: מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל:

טו מזמור לדוד יהוה מי יגור באהלך מי ישכן בהר קדשך: הולך תמים ופעל צדק ודבר אמת בלבבו: לא רגל על־לשונו לא עשה לרעהו רעה וחרפה לא נשא על־קרבו: נבזה נמאס בעיניו את יראי יהוה יכבד נשבע להרע ולא ימר: כספו לא־נתן בנשך ושחד על־נקי לא לקח

לאבאשא לנרמיה ולא משלחתו: סמיה לא ייב בחבולא ושוחדא על זכאה לא קביל

ובישראל סמוך: ישועת ה׳ פתחון בקריאתו וסיפ׳ אחריו וראו את ישועתו׳. חשף ו׳ את זרוע קדשו לעיני. מי יתן מציון ישועת ישראל קיבוצה׳. זכר חסדו ואמונתו׳. לא לנו ה׳ לא לנו כואתו׳. שו׳ ה׳ וזכר׳ ה׳ אחר׳ וחסד שלום נפעל צדקה ואמת נבאתו׳. זכר חסדיך ואמתך׳. זכר רחמיך ה׳. זכר אמת בלבבו׳. זכר ישרים יאחר׳. זכר שלום לכל ורעו׳. נבאתי כ׳ קמץ ו׳ כסף ו׳ נבאתי קראו׳. לבוש בעיניו נבאס׳. ישר ג׳ כל ח׳ חס ושלם לא נבזה בעיניו׳ ו׳ ג׳ רף ושם׳ בסוף ישקאל׳. חלק עמי ישר׳. נשבע להרע. בחרא וחס׳

עשה אלהים לא ימוט לעולם׃
לדוד
גליפא תרגומא לדוד
נצר יתי אלהא ארום בטול דחבדית
בטיסרך ׃ סלילת את נפשי מקדם
יי אלהי באנת ברם טיבדתי לא
סיתיבא בר מינך ׃ לקדישיא
די בארעא דיתבן הודעו כף ג
גבורתי מן שירויא וגוותנין ב
בעובדהון טבא פל רעותי טבא
בהון ׃ מסגן אלמגיזתן מן בתר
כן מוחזן לקרבא קורבניהון לא
אקבל ברעוא נסוכיהון ורם ק
קורבניהון ולא אדבר שוחנון על
סיפותיהון יי מוחבית בלידי וחולקי
את תכוסר ערבי ׃ ערבין נפלו
לי בבסיסתא אוף אחכתך שפירא
עלי ׃ אבריך ית יי דסלקיני אוף
בלילייא ידאנן לי כולייתי ׃ שויתי
יי לקובלי תדיר כטול דשכיבתיתי
שריא עלי לא אזוע ׃ בגין דהא
לבי ורגיגי איקרי אוף בקרי ישרי
לרוחצן ׃ כטול ולא תשכוח
נפשי לשיול לא תיסגר זכיכך
לסחמי בשחיותא ׃ תחדע לי
אורחא דחיי סובעא ריוותא
קדם אנפך בסטאתא בימינך ל
לעלמין ׃ צלותא לדוד

קבל יי פגיערתי בקדקא באגידת שבוחי אזל אוזנך לצלותי בקלא ׃
סן קלקסך דיני יפוק עינך תחזיין חסין קדישיא ׃

ואם׳ ויגש יעקב ויגל את האבן. לכן שמעו בני הגלגל ׃ ח תפלה לדוד ב׳ואם׳ שמעה יי צדק.
חשו׳ אזנך ענני ׃ משפט ד׳ בקריא אלי עני ולאני. אמרתי את נכודי בנים. ועף מצדיק כי יריב אתי
נעשה יחוד. ואני אברח׳ לריק יגעתי. דקשיבו אלי עני ולאני. תחתי את נכודי בנים. ועף מ׳ אשא כי
חשאתי. לבן חבו לי נאום׳ כי. העידה התורה בלשפט. כל׳ניך כשפטי יצא. כי עשית משפטי דיני.
ראיתיך יי עתותי. וז אל תסיר משפט. עזק לבשתי ולבשני. כי אבר איוב צדקתי. ואף לחבר משפטי.
על משפט אטוב ׃

בחנתא לבבי אסערתא עלי
בלילייא כנגהא לי ולא אקיב כתחתא
שחיתא וחשיבית בישותא לא אעברת
פומיבדבי אכסכסתא על עובדיהון
לבני נשא בסימר פומך סיפוהך
אנא נטרית ארחות תציפא ׃
סעיד איסתוורי בחילכך ולא
יזעון רגלי אנא קריתך יהך כטול
דקביל צלותי אלהא צלי אוזנך
קביל צלותי ׃ פריש טבעוהך
פרוקהון דכוברי סן מאן דקיכין
עליהון באיזא דיסיגך ׃ נכר יתי
בגלגול די בסציעות עינא בגלא
שכינתך חטטורתי ׃ סן כדם
רשיעיא אוילין דמחבלין יתי בעלי
דבבי ברעות נפשהון כחזרן עלי ׃
עתרהון סגיא שוסנהון כבאו ׃
פומהון סלילו ברבן בוהא ׃
אסתוונא משתא חזרו לגא
עיניהון משנון לסבשת בארעא ׃
דמוחיתך אתי ואסרגן לכתבר
וכשתלא דיתיב בטוכריא ׃ קום
יי אקדם אפוי תכטיה פגא נפשי
סן רשיעא דאחוזייב קטול ב
בכיפך ׃ וצדיקיא דכסרין
נפשיהון מטולחך יי לסיטותהון א
בארעא תולקהון בחיי עלמא
דשיוחך מביא יתפליין ברכיהון
יסבעון בנין וישבקון שיורהון
לטליהון ׃ אנא בקושטא אחמי
סבר אפך אשבע בעדן דאתער
כן איקר פרצופך ׃

לשבחא על נכיא דאיתרחיצו
לעבדא דיי לדוד דשבת בבואת
קדם יי ית פתגמי שירתא הדא על כל יומיא דשוביה יי סן ידיא דכל בעלי דבבוי ומסדבך
דשאול ׃ ואמר אחבבינך יי תוקפי ׃ יי תוקפיו ורוחצנו ופשיזיב יתי אולהא
דאיתעי ביה קדבי לאתחליה חריסין סן קדמוי סרי׳ויזב לי תוקף ומרוקן על בעלי
דבבי רוחצני ׃ אמר דוד בחושבתא אנא כעלי יי וסן בעלי דבבי פריש יתי ׃

לא למשנה לעבד׳ לדוד ב׳ואם׳ את דברי השירה. נאם פשט׳ כהלל וס׳ כהלל אקרא ע׳
דשמואל. ואחרי דתהלות. כהלל שם׳ דהלל׳

בחנתני ׃ ידשיה כיים עבידה בדוי ואם תסבט שנאתי תהא לעיניך לא תצדיק
כדין אמר כבר בחנת לבי. ופקדתני לילה לשון סבט כמו בחנתי ויבחן
לשון העבד ויקח דוד וגו׳ ׃ פרקתני. נסיתני ׃ בל תמצא. לא תתפלל כי אפבד
זמותי כל עבר פי. אם תאמר למה אתפלל לפניך כל עבר פי. אם אמרתי בלבי
לא אעבור בפי ׃ תרגום תקיף בחילא ׃ ואזהיר אותם כל׳ח

כאשון ג׳ וכל ושם יערמנו באשון עינו. שבתי באשון בת עין. ותחדיתי באשון עדיך. בשתרים ג׳
רשון ושם בעבר כירם שמעון ג׳ ׃ והביאו כ׳ושם והביאו אותם כל שבטיהם. וגבזיותיהם לעולליהם׃

בחנתני ׃ ידשיה כיים עבידה בדוי ואם תסבט שנאתי תהא לעיניך לא תצדיק
כדין אמר כבר בחנת לבי. ופקדתני לילה לשון סבט כמו בחנתי ויבחן
לשון העבד ויקח דוד וגו׳ ׃ פרקתני. נסיתני ׃ בל תמצא. לא תתפלל כי אפבד
זמותי כל עבר פי. אם תאמר למה אתפלל לפניך כל עבר פי. אם אמרתי בלבי
לא אעבור בפי ׃ תרגום תקיף בחילא ׃ ואזהיר אותם כל׳ח

אפסתני ר' יהודה נסמר בשמואל כ' סמן כב׳ סכנתני נלחתו כל בניא כנחש אפרים. ותנעשו נ' וסמ׳ ותנעשו ניחרה לו בשמואל. ותברו רתחלות. ותנעשו ולא יוכלו תמנו. וירד נ' מתחין בקריא וסמ׳

רשי

אקפתני עקיא כאיתא דיתבא על כתברא ואוחיל ליתה למילך רוחיא מכבנא ליכבת וסעת כהומיא בעתת יתישכריה תייבין אקפוני אקף כמו יתי דסוזיגין בכני קטול נרעייכא לי אינא כצלי כדם ייי וקדם אלוהי אנא מהתגן ומקבל צלותי סן היכליה ובעותי קדמוי סתקבלא באודנוי ובתעבדא ׃

ואתרגיפת ואחרגישת ארעא ואשיית טוריא ועו ואיתרטשו מכול דתקוף ליה׃ קליק זדניה דערעיה היך קוקיא הבכן שלח רוגזיה כאישא בערא דסן קדמוי מישתתעיא מזופיתיה בגופרין וינור זלקא סביסריה׃ וארכין שמיא ואיתגלי יקריה ועגן אמיכאפיבש קדמוי׃ ואתגלי גבורתיה על ברובין קלילין ודבר בתקוף על גדפי עגפא׃ ואשרי שכינתיה בערפלא׃ ואתחזר בענני יקריה חיך סכלל לתא ואתיה סיטרין דרגוא על עשיה ומייה תוקפין סן דיכפת ענגין דיקבלא על רשיעיא סן רוסיה דעלמא׃ סן זהור יקריה אקפוני עגני שטיא עברו בסוסיתא כגוסרין וינור וברדא דלקא סן סיטריה׃ ואבלי סן שמיא יי׳ ועילאה ארים סיקריה ורסא ברדא וגוסרין וינור ושדר סיקריה חיך גירין וברדין וברקין סגיאין׃ ואתחמו עיקבי טיא ואתגלי אושיא מיא ותבל סן מסוסיתא סן קדם יי׳ ססתפר רוגזך ׃ שלח נביותיך סלך תקוף ויחיב בתקוף רוסא ודברי שיקנני סעמסין סלעין׃ שובני סן כאבי ארום עשקין והינון וסן בעלי רבבי ארום איתעברו עלי׃ אלקדמו לי ביום טילטולי והוה סיכרא רייסכיך לי׃ ואפיק יתי לרוחא שזבני סטול דאיתרעי בי׃ יגמלני יי׳ כזכותי כברירות׳ ידי יתיב לי׃ סטול דא דכתיר אורתנו קדם יי׳ ולא הליבירת ברשע קדם יי׳ סטול דא דכתיר ויטו גלו לקבלי לסעבדתון וקיסו לא אעבר כני׃

תהלים אבן עזרא

אפקתני חבלי מות. כמו בירוס וחבלים ועל כן הוא כאלם ודקדוק להפרים בכאן וכן חבלי מכמנה וחבלי. רמזה האויב למיס כתוך אמר מי יהמיר מיתים כאלה אחר ולא יחלה אל כי כן הוא כל דרך תפלה אל תחלת הרוחי. וחבלי דרך מפני חדון הנפש ולזה היו חוזקים כהרים ׃ עלה. כמו תפלת החרון וענגם. הזכיר הארץ והרים כנגד היושב שמדים ולא לה סוף תוכיחה וזה סמל מיוצגמנו כל מלאי רוח מפני חדון הנפש ולזה היו חוזקים כהרים ׃ עלה. כמו תפלת החרון וכנה ותפלה למרגלת אם ולכן הוא כאלם על ההויסים מן הסמ׳ מלת הסס הכבוד ׃ וחבב. דרך סמל הסמס הכבוד ודרך הנדידים מהיותם

רשי

לקבוני חבלי מות. כמו בירוס וחבלים ועל כן הוא כאלם ודקדוק להפרים בכאן וכן חבלי מכמנה וחבלי. רמזה האויב למיס כתוך אמר מי יהמיר מיתים כאלה אחר ולא יחלה אל כי כן הוא כל דרך תפלה אל תחלת הרוחי. וחבלי דרך מפני חדון הנפש ולזה היו חוזקים כהרים ׃ עלה. כמו תפלת החרון וענגם. הזכיר הארץ והרים כנגד היושב שמדים ולא לה סוף תוכיחה וזה סמל מיוצגמנו כל מלאי רוח מפני חדון הנפש ולזה היו חוזקים כהרים ׃ עלה. כמו תפלת החרון וכנה ותפלה למרגלת אם ולכן הוא כאלם על ההויסים מן הסמ׳ מלת הסס הכבוד ׃ וחבב. דרך סמל הסמס הכבוד ודרך הנדידים מהיותם

אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי־מָוֶת וּנְחָלֵי בְלִיַּעַל יבעתוני׃ חֶבְלֵי שְׁאוֹל סַבָּבוּנִי קִדְּמוּנִי מוֹקְשֵׁי מָוֶת׃ בַּצָּר לִי אֶקְרָא יְיָ׳ וְאֶל אֱלֹהַי אֲשַׁוֵּעַ יִשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי וְשַׁוְעָתִי לְפָנָיו תָּבוֹא בְאָזְנָיו׃ וַתִּגְעַשׁ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ וּמוֹסְדֵי הָרִים יִרְגָּזוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי־חָרָה לוֹ׃ עָלָה עָשָׁן בְּאַפּוֹ וְאֵשׁ מִפִּיו תֹּאכֵל גֶּחָלִים בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ׃ וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרַד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו׃ וַיִּרְכַּב עַל־כְּרוּב וַיָּעׇף וַיֵּדֶא עַל־כַּנְפֵי־רוּחַ׃ יָשֶׁת חֹשֶׁךְ סִתְרוֹ סְבִיבוֹתָיו סֻכָּתוֹ חֶשְׁכַת־מַיִם עָבֵי שְׁחָקִים׃ מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ עָבְיוּ עָבְרוּ בָּרָד וְגַחֲלֵי־אֵשׁ׃ וַיַּרְעֵם בַּשָּׁמַיִם יְיָ׳ וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קֹלוֹ בָּרָד וְגַחֲלֵי־אֵשׁ׃ וַיִּשְׁלַח חִצָּיו וַיְפִיצֵם וּבְרָקִים רָב וַיְהֻמֵּם׃ וַיֵּרָאוּ אֲפִיקֵי מַיִם וַיִּגָּלוּ מוֹסְדוֹת תֵּבֵל מִגַּעֲרָתְךָ יְיָ׳ מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפֶּךָ׃ יִשְׁלַח מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי אֲמַשֵּׁנִי מִמַּיִם רַבִּים׃ יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז וּמִשֹּׂנְאַי כִּי־אַמְּצוּ מִמֶּנִּי׃ יְקַדְּמוּנִי בְּיוֹם־אֵידִי וַיְהִי יְיָ׳ לְמִשְׁעָן לִי׃ וַיּוֹצִיאֵנִי לַמֶּרְחָב יְחַלְּצֵנִי כִּי חָפֵץ בִּי׃ יִגְמְלֵנִי יְיָ׳ כְּצִדְקִי כְּבֹר יָדַי יָשִׁיב לִי׃ כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְיָ׳ וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי׃ כִּי כָל־מִשְׁפָּטָיו לְנֶגְדִּי וְחֻקֹּתָיו לֹא אָסִיר מֶנִּי׃

מְמוּסוֹתֵיהּ סן קדם יי׳ סמפתר רוגזך ׃ שלח נביותיך סלך תקוף ויחיב בתקוף רוסא ודברי שיקנני סעמסין סלעין׃ שובני סן כאבי ארום עשקין והינון וסן בעלי רבבי ארום איתעברו עלי׃ אלקדמו לי ביום טילטולי והוה סיכרא רייסכיך לי׃ ואפיק יתי לרוחא שזבני סטול דאיתרעי בי׃ יגמלני יי׳ כזכותי כברירות׳ ידי יתיב לי׃ סטול דא דכתיר אורתנו קדם יי׳ ולא הליבירת ברשע קדם יי׳ סטול דא דכתיר ויטו גלו לקבלי לסעבדתון וקיסו לא אעבר כני׃

רש שמים מדי. מאבני ד׳ סמואל. כי עולה שמים מדי. וראוי וסיל ורואי אפיק יס יגלו מסדי שמואל. וראוי אפיק מים דחולות. ירוארו אשי הכרים מן חוקיך. וחברו דלה׃ ויגלו אפיק מים דחולות. חד חסר נקי כאש. ואחתם בשני חלוחה ואשלים בם מעל שתי. יגמלני׳ כעבור זקי דשמואל. כלכד ידי לשלחתו דשמואל. אשר ברכו׳ עבאתה לאבד. כי ברא אתו׳ לידי כעשה. נעל פעל׳ די תשתי. אבני עשיתי ארץ. ועכד כלים אדיקים לעולם ישראל׳ פרשתי ידי כל חיום. תחי לכתורה. יגמלני׳ כעבור זקי דחולות. וישב׳ לי כעבור כבר ידי. כלכד ידי לשלחתו דחולות. כי שכמתי כלכים עדת פרעים הקפתי. שכע קול תחנוני בשוני אוזך. פרשתי ידי. אזלין נפשי כארץ עיפה. לדוד ברוך י׳ צורי. ומביתי אני בכל מעשי שעשיתי ובעמל. ותגיד נגעתני. כלים מיראים אותי. חסד ידי

ואיתי סיס ואיתי׳ סיס ואיתי׳ סיס. כמו תמים תהיה עמו. כמו תמכה לבי. ויאבד. יחסיר כבוד ידי יגלה חסרון. ובבי. יחסיר כבוד ידי יגלה חסרון. ובבי. יחסיר כבוד ידי יגלה חסרון. ובבי

יִבְרְכֵנוּ עֲנִוֹתָנִי וַתִּשְׁעֶן יִשְׁבְּרוּ
קְדֹם יְיָ דַּתְבָּעִין לֵיהּ יִשְׂרֵי רוּחָ כ
וּבְאוּהָ בְּרַעֲיָנֵי לְבָבָן לְעָלְמִין
יְהֵי רוֹן בֵּיכְסֵי וְיִתּוּבוּן קְדֹם יְיָ כָּל
סַיְפֵי אַרְעָא וְיִסְגְּדוּן קֳדָמָךְ כָּל
גַּוְעַת עַמְמַיָּא וְקֳדָמָךְ כָּל
מַלְכוּתָא וְיִשְׁלֵים בְּעַלְמָא וּסְגִידוּ
כָּל דְּחַיֵּי אַרְעָא קְדֹם גַּוְעַת כָּל
נַתְּתָן בֵּיהּ קְבוּרָתָא וְנָפְשְׁהוֹן
לָא יְחֵי זַרְעַיָּת דְּאַבְדִיתֵם וְיִסְתְּרוּן
קְרִבוּן וְיִתּוּבוּן כַּת בְּגִינְיָן דַּיֵּי לְדָרָא
כְּתִיבָאָה יְקוּבוּן בְּגִינְיָן וְיִתְּנוּן
אוֹרְקִיהוֹן לְעִמְיָה דַּעֲתִיד לְמָלַךְ פ
פָּרְשָׁן דַּעֲבַד ו

חוּשְׁבַּתָּא לֵיהּ דְּיָיָ וְחַן יְתֵיהּ עִמְיָה
בְּמִדְבְּרָא לָא חַכְּרוּ פּוּלָא וְאָתַר
צִיחָנָא בְּקַנְיֵית רְאִיחַיִן יִשְׂרֵינֵי
עַל מֵי נִיחַיָּא וְדַבְּרֵנִי נַפְשִׁי יְיָתִיב
בְּמִנְיָא דַּבְּרֵנִי בְּחִלְכוֹת אָרְחָא
מְטוּל כִּסְיוּת גְּרֵם כִּרְאֵל בְּגִדּוֹתָ
בְּמִשְׁרֵי טוּלָא וְמִסּוּקָא לָא אִתְחֲל
בְּגִישְׁתָא מְטוּל דְּיִסְגְּדֵךְ בְּמִעְרֵי
תֵּיעֲנָאךְ תִּרְעֵא וְאוֹרַיְיתָךְ תְּהֵוֵן
מְתַּבְּנִי קְרַת קְרָנֵי פִּתּוֹר קָנֵא
זְקִיף קְבֵל סְעִיקֵי דְּתֵיעֵתָא בְּעוּתָא
פְּגִישְׁתָא גּוּשְׁמִיתָ וּבְסִשְׁת רְבוּתָא
רֵישׁ בְּזָנֵי כְּלִילֵי רְיוּמָא וְ קְרֵם
טְבָתָא וְהַכְרָאֵי יְרַדְּפוּנֵנִי כָּל יוֹמֵי
דְּתֵיתֵיב אֵתֵיב בְּבֵית שְׁכִנְתָּא דַּיְיָ
נְגִיד וְזוֹכְנָא לְדָוִד

הוֹשִׁיעָה יְיָ אַרְעָא וּבְרֵיוָתָא חֲבֵל וְרֵיחֲבִין בָּרְ וּמְטוּל דְּיִחְוֵא עַל יַמְמָא שׁוּפְיוֹתָאֵי
וְעַל נַהֲרָתָא אִתְקִינָאת: מַאן יְסַק לְטוּר בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּיְיָ וּמַאן יְקוּם בַּאֲתַר קוּדְשָׁיָא:

סִפְרֵי לְדָוִד מִכָּאן לְדָוִד שִׁבְחֵי וְסִפְרֵי לְדָוִד מִסְפָּרִי לְדָוִד הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ. לְדָוִד מִזְמוֹר דְּקוּם יְיָ לְמָנוּחָתֶךָ. לְמִנְצֵחַ לְדָוִד מִזְמוֹר
לְמִנְצֵחַ לְדָוִד מִזְמוֹר נְאוּם גְּבָרָא. לְמִנְצֵחַ לְדָוִד מִזְמוֹר לְמִנְצֵחַ לְדָוִד מִזְמוֹר הוֹדוּ

נְקִי כַּפַּיִם וּבַר לְבָבָב אֲשֶׁר לֹא נָשָׂא
לַשָּׁוְא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמִרְמָה:
יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְהוָה וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי
יִשְׁעוֹ: זֶה דּוֹר דֹּרְשָׁו מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ
יַעֲקֹב סֶלָה: שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם
וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבוֹא מֶלֶךְ
הַכָּבוֹד: מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְהוָה
עִזּוּז וְגִבּוֹר יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה:
שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְשֶׂאוּ פִּתְחֵי
עוֹלָם וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: מִי הוּא זֶה
מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְהוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ
הַכָּבוֹד סֶלָה: כה

לְדָוִד אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי אִשָּׂא: אֱלֹהַי
בְּךָ בָטַחְתִּי אַל אֵבוֹשָׁה אַל יַעְלְזוּ
אוֹיְבַי לִי: גַּם כָּל קֹוֶיךָ לֹא יֵבֹשׁוּ
יֵבֹשׁוּ הַבּוֹגְדִים רֵיקָם: דְּרָכֶיךָ יְהוָה
הוֹדִיעֵנִי אֹרְחֹתֶיךָ לַמְּדֵנִי: הַדְרִיכֵנִי
בַאֲמִתֶּךָ וְלַמְּדֵנִי כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי
יִשְׁעִי אוֹתְךָ קִוִּיתִי כָל הַיּוֹם: זְכֹר
רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה
: חַטֹּאת נְעוּרַי וּפְשָׁעַי אַל תִּזְכֹּר
כְּחַסְדְּךָ זָכָר לִי אַתָּה לְמַעַן טוּבְךָ
יְהוָה: טוֹב וְיָשָׁר יְהוָה עַל כֵּן יוֹרֶה
חַטָּאִים בַּדָּרֶךְ: יַדְרֵךְ עֲנָוִים בַּמִּשְׁפָּט
וִילַמֵּד עֲנָוִים דַּרְכּוֹ: כָּל אָרְחוֹת
יְהוָה חֶסֶד וֶאֱמֶת לְנֹצְרֵי בְרִיתוֹ וְ
עֵדְוֹתָיו: לְמַעַן שִׁמְךָ יְהוָה וְסָלַחְתָּ
לַעֲוֹנִי כִּי רַב הוּא: מִי זֶה הָאִישׁ יְרֵא
יְהוָה יּוֹרֶנּוּ בְּדֶרֶךְ יִבְחָר: נַפְשׁוֹ
בְּטוּב תָּלִין וְזַרְעוֹ יִירַשׁ אָרֶץ: סוֹד
יְהוָה לִירֵאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם:

וְכִי אֶהְיֶה וּבְרִיר רַעְיוֹנָא דְּלָא
אוֹמֵי עַל שְׁקָרָא לְמֵיעֲבַד נְפִישָׁה
וְלָא קָאֵים לְנִיכְלָא וְיִקַּבֵּל בִּרְכָתָא
מִן קֳדָם יְיָ וְזַרְקָתָא מֵאֱלָהָא ס
פּוּרְקָנֵיהּ: דֵּין דָּרָאֵי תְּבָעִין לֵיהּ
דְּבָעַיִן כַּבֵּר אַפּוֹי יַעֲקֹב לְעֵילָּא ז
זַקְפוּ תָּרְעֵי בֵּית מַקְדְּשָׁא רֵישׁוֹכִין
וְאוֹרְקִפּוּ מֵעֵלָּי עָלַם וְיֵעוֹל כְּלָךְ
יְקָרָא: מַן הוּא דֵּיכִי מַלְכָּא יְקָרָא
מַלְכָּא גְּבוּרְתָּנָא יְיָ אֲבָאוֹת הוּא מַלְכָּא
יְקָרָא סֶלָה: כה

לְדָוִד אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי אִשָּׂא: אֱלָהִי
בְּךָ בָטַחְתִּי אַל אֶבְוֹשָׁה אַל יַעְלְזוּ
אוֹיְבַי לִי: גַּם כָּל קַוָּיִךְ לָא יֵבְוֹשׁוּ
יֵבְוֹשׁוּ הַבּוֹגְדִים רֵיקָם: דְּרָכֶיךָ יְהוָה
הוֹדִיעֵנִי אֹרְחֹתֶיךָ לַמְּדֵנִי: הַדְרִיכֵנִי
בַּאֲמִתֶּךָ וְלַמְּדֵנִי כִּי אַתְּ אֱלָהּ
יִשְׁעִי אוֹתָךְ קִוִּיתִי כָּל הַיּוֹם: דְּכַר
רַחֲמָיִךְ יְהוָה וְחַסְדָּיִךְ כִּי מֵעָלְמָא הִנּוּן
: חוֹבֵי כְּלִיתוּתִי וְקָרְדֵי לָא תְּחַכַּר כְּטָבוּתָךְ
אַיְכַּר לִי אַנְתְּ כְּטוּל טִיבוּתָךְ יְיָ
טַב וְקַדִּישׁ יְיָ בְּגִין כֵּן בָּרִיךְ תַּיְיכִיא
בְּאוֹרְחָא: סַדְּרִיךְ עַיְּוָתָנֵי אוֹרַיְיתָא
וְכָרִיךְ עַיְּוָתָנֵי אוֹרַיְיתָא: כָּל
הַלְכָתַיִךְ דַּיֵּי טִיבוּ וְקִשׁוֹט לְנָכְרֵי
קָיְמִיתְּ וְכִתְרוּתָנֵי: מַן גְּלַל
שְׁכַן יְיָ וְתִשְׁבּוֹק לְחוֹבֵי אָרוּם סְגִי
הוּא וְמַן הוּאֵין גְּבַר דְּדָחֵיל מַן
קֳדָם יְיָ לְפַיְיסָנֵיהּ בְּאוֹרַיְתָא: חוֹבֵי
כְּלִיתוּתִי וְקָרְדֵי לָא תְּחַכַּר כְּטָבוּתָךְ
אַיְכַּר לִי אַנְתְּ כְּטוּל טִיבוּתָךְ

יַחְכְּמוּן אַרְעָא: רְעָא דַּיֵּי גְּלֵיאָה לְדָחֲלֵי וְקָיְמִיתֵיהּ לְאוֹרַיְתְהוֹן:

פּוּר כַּסְיָא וְסַם לְדָוִד אֵלֶיךָ יְיָ נַפְשִׁי אֶשָּׂא. לְדָוִד אֵלֶיךָ יְיָ כְּתַל כְּלִישׁ בְּקֵרְיָא וְשַׁם
וּבְנֵי כְּתַרְגּוּמָן בְּנֵדִין. לְבָתַר הַכִּי בְּנֵדִין רִיקָם. יְבוֹשׁוּ וְהִבְּנֵדִין רִיקָם. וְרֹאשִׁים בְּאֵרֶץ יִרְחָבוּ. אֵין הוּא נוֹתֵן
תּוֹרָה: אִישׁ מַה שֶּׁהוּא מְחַיֵּב עַצְמוֹ לַעֲשׂוֹת וְסַם נִכְתָּב בְּעֵרֶךְ פִּרְחָה: וְעַדְוָתוֹ לְכָלִישׁ וְסַם נִכְתָּב
בְּסֵדֶר אַחֲרוֹן: יְבוֹר הַקְּטַנִּין וְסַם נִכְתָּב בְּיוֹשְׁעֵךְ סוּף סַם ס' כְּשֵׁם ד' וְשֵׁם ס' בְּקֵרְיָא וְסַם לֹא יִהְיוּ וְלֹא
יִדֹּר אֹתָם שָׁם. כְּיוֹם שֶׁהָיָה הָיָה כְּמוֹ. לְבָתַר הַכִּי אִשְׁתְּכַחַת בְּשִׁבְעָה. נִפְתַּל בְּשֵׁם הַלֵּוִי הַרְעוּ יְרֵא אֶרֶץ

עיני תמיד אל יהוה כי הוא יוציא מרשת רגלי: פנה אלי וחנני כי יחיד ועני אני: צרות לבבי הרחיבו ממצוקותי הוציאני: ראה עניי ועמלי ושא לכל חטאותי: ראה אויבי כי רבו ושנאת חמס שנאוני: שמרה נפשי והצילני אל אבוש כי חסיתי בך: תם וישר יצרוני כי קויתיך: פדה אלהים את ישראל מכל צרותיו: כו

לדוד שפטני יהוה כי אני בתמי הלכתי וביהוה בטחתי לא אמעד: בחנני יהוה ונסני צרפה כליותי ולבי: כי חסדך לנגד עיני והתהלכתי באמתך: לא ישבתי עם מתי שוא ועם נעלמים לא אבוא: שנאתי קהל מרעים ועם רשעים לא אשב: ארחץ בנקיון כפי ואסבבה את מזבחך יהוה: לשמע בקול תודה ולספר כל נפלאותיך: יהוה אהבתי מעון ביתך ומקום משכן כבודך: אל תאסף עם חטאים נפשי ועם אנשי דמים חייי: אשר בידיהם זמה וימינם מלאה שחד: ואני בתמי אלך פדני וחנני: רגלי עמדה במישור במקהלים אברך יהוה: כז

לדוד יהוה אורי וישעי ממי אירא יהוה מעוז חיי ממי אפחד: בקרב עלי מרעים לאכל את בשרי צרי ואיבי לי המה כשלו ונפלו:

עיני תכאיבין חזיר ביער יערנה וזיז שדי ירעם: הוא יפיק כפרעה ריקנא אשכחכי לוזרי וחום עלי משול: ויתיראי ועיניא אנא עקתין לבבי פתיחין משיגוני אפיק יתי: חיי סיגופי וזכרתי ושבוק לי לכולהון חובי: חמי בעלי דיבבי ארום כניעו וקאתאה והתופין כגו יתי: טור נפשי ושזיבני יתיי לא אבהתה בטול דסנריות לך: שלמת ותריצוהא יקרוני ארום מברית בסיקרך קרוק ייתיך: בישין כליהון ברעותהון תשיצינון: לדיין יתיי ארום בשלם יתי אנא חליבית ובני כבריות כליתי לא אזדעזע: בחון יתי ייי ונסני יתי טמרין כליותי וריעיוני: טבטול דטוכך קבול עיניי והליכת בקושטך: לא אסתתרית עם גברי שקרא ועם מיסתרין לאבאשא לא אעול: סיתית כנישת פעאשין ועם רשיעי לא אסתתר: אקדוש בוכותי ואפרוק יתי וארחם יתי: לאשטעא בקל בכיא ולאיתיקעא כל פרישתך: ייי רחיסית מדור בית מקדשך ואתר משכן יקרך: לא תכנוש עם חייבי נפשי ועם אינשי שדיין דמאנין ידי בידיהון: עצרת חטאין וימינידהון מליין שוחדא: ואנא בשלימותי אזיל פרוק יתי וחום עלי: ריגלי קם בתריצ בכינשת צדיקין אברך ייי: לדוד ייי נהוריי ופורקני ממן אדחל ייי עשנא דחיי ממן אתוקל: כד יתקרבון עלי מבאשין לגרמא ית בסרי מעיקיי ובעלי דבבי חיגון איתקלו ונפלו:

אכבר · תמקם משכן כבודך · ומקום חנוך שמה ודשע · רגלי וס׳ כי אבדיתי מן שכחתי לי · אם אכחיתי מחה רגלי · רגלי עמדה במישור · כי חליצת נפשי כמות · באשרי אחזה רגלי · אם אחלצתי עם שוא · וה׳ לרגלי וס׳ לרבך ה׳ אחוך לרגלי · גר לרגלי רבריך ·

ביום אחד וכי אחי. ומן רם ישלוים כי לערבן אחי אחד לפי שהיו מריבים ביניהם כי תפיל כל יפרנו לו ריחה עליו ונתעלם כל יפרנו. ריחה עליו ונתעלם כל יפרנו. הלא הם מתו. מפני

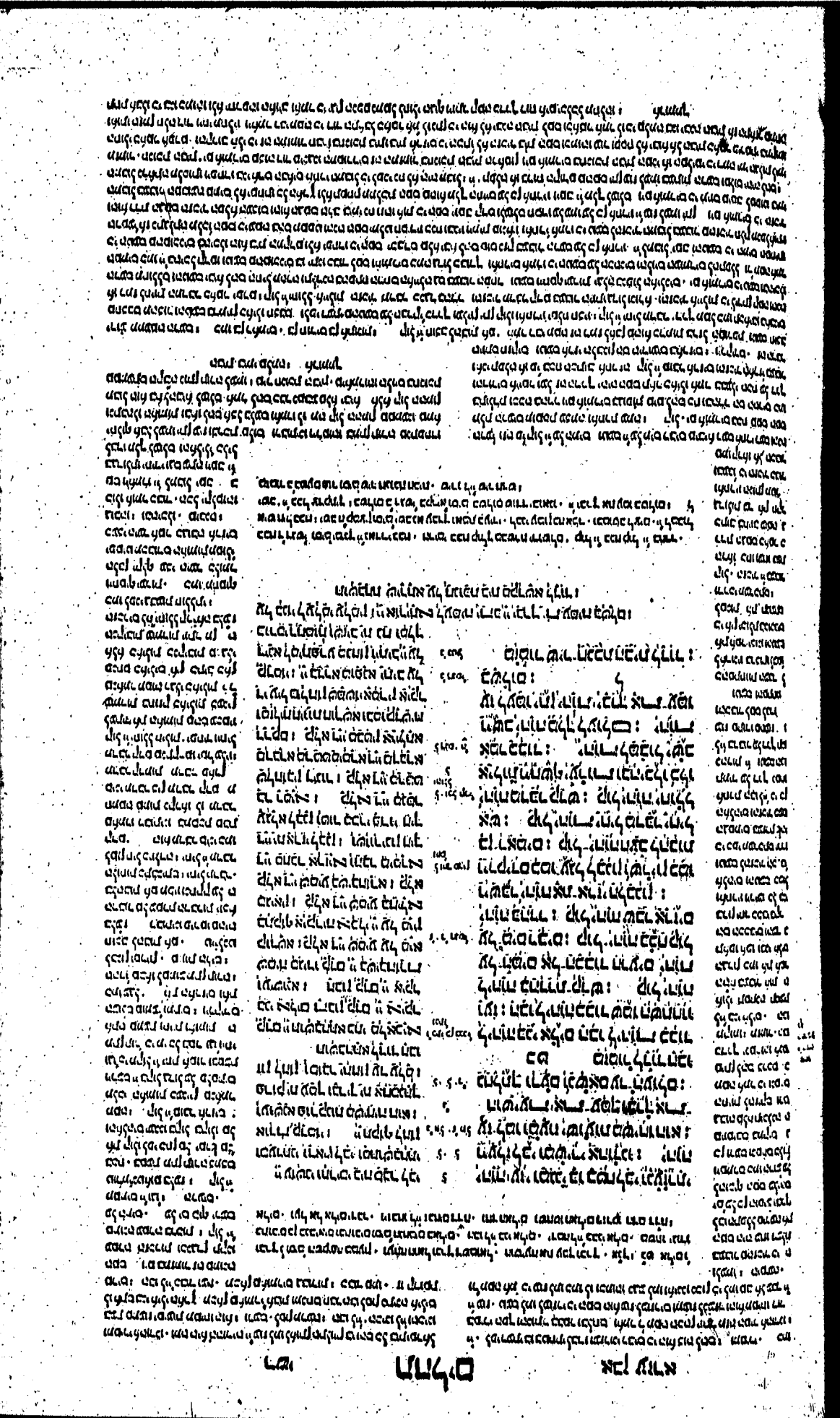

חנני יהוה כי צר לי עשושה בכעס עיני נפשי ובטני׃ כי כלו ביגון חיי
ושנותי באנחה כשל בעוני כחי ועצמי עששו׃ מכל צוררי הייתי
חרפה ולשכני מאד ופחד למיודעי ראי בחוץ נדדו ממני׃ נשכחתי כמת
מלב הייתי כבלי אבד׃ כי שמעתי דבת רבים מגור מסביב בהוסדם
יחד עלי לקחת נפשי זממו׃ ואני עליך בטחתי יהוה אמרתי אלהי
אתה׃ בידיך עתותי הצילני מיד אויבי ומרדפי׃ האירה פניך על
עבדך הושיעני בחסדך׃ יהוה אל אבושה כי קראתיך ישו רשעים
ידמו לשאול׃ תאלמנה שפתי שקר הדברות על צדיק עתק בגאוה
ובוז׃ מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני
אדם׃ תסתירם בסתר פניך מרכסי איש תעפם בסבה מריב לשונות׃
ברוך יהוה כי הפליא חסדו לי בעיר מצור׃ ואני אמרתי בחפזי נגרזתי
מנגד עיניך אכן שמעת קול תחנוני בשועי אליך׃ אהבו את יהוה כל
חסידיו אמונים נצר יהוה ושלם על יתר עשה גאוה׃ חזקו ויאמץ
לבבכם כל המיחלים ליהוה׃

לג אשרי נשוי פשע כסוי חטאה׃

תום עלי יי ארמות עיך לי בלארץ מרוגזיה עיני אישעתק נפשי וקרביי׃ אתום שיציאו ברונגא חיי ושנייי בחיתיאה הקל ברחובי חילי ואיבריי׃ מן כל מעיקיי חזות סיכוס ולשכנה לחריא ולוחמה לידעיין לי רחמיין׃ בשוקיא ערקין מן קדמי ואתנשיית חיך שכיבא מן עיוניא חייהי כמן עמא דמתחר חבריי׃ ועבדיך בעיניא מן קדמי אתנשיית כלב הייתי כבלי אבד׃ כי שמעית דיבת סגיאין עלי עיסקין כניא דתיניא מחוור בחיר באיתבשיתון בחריא עלי למסב בנפשיתון׃ ואנא עלך רחיצית יי אמרית אלהי אנתי׃ באידך זמני פורקני מיד סגיי רדפיי׃ אנהר פניך על עבדך פרוקני בטובך׃ יי לא אבאיש ארום קריתיך יבהתון רשיעיי ישתקון ויתחתון לשיולי׃ תתפקמן סיפוותי שקרא דמללין על צדיקא בגידופין בגיותנותא ובכרנותא׃ כמה טבי טובך דאכסנתיה לדחליך פיעך עבדיך לסגדיין עלך קדם בני נשא׃ גידופין בגיותנותא ובכרנותא תחפיינון בסתר אנפיך מגיודי גיברייא ותשלטון בהון במטללתא מתיגרת לישניא׃ ברוך יי ארום פריש טיבוריה לי בקרתא מגרגרתא׃ ואנא אמרית באיתבעותי לסערוק אשיתניית מקבל יקרך בקושטא שמעת קל צלותי באתגלותני לחוך׃ רחמו את יי כל חסידוי מהימניא נטיר יי וקריץ על דוסגי גו׃ תקיפו ויתחלים רעיותיכון כל דכיילין לסיברא׃

לד לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך וינרשהו וילך׃

אברכה את יהוה בכל עת תמיד תהלתו בפי׃ תתהלל נפשי ביהוה ישמעו ענוים וישמחו׃ גדלו ליהוה אתי ונרוממה שמו יחדו׃ דרשתי את יהוה ענני ומכל מגורותי הצילני׃ הביטו אליו ונהרו ופניכם אל יחפרו׃ זה עני קרא ויהוה שמע ומכל צרותיו הושיעו׃ חונה מלאך יהוה סביב ליריאיו ויחלצם׃ טעמו וראו כי טוב יהוה אשרי הגבר יחסה בו׃ יראו את יהוה קדושיו כי אין מחסור ליריאיו׃ כפירים רשו ורעבו ודורשי יהוה לא יחסרו כל טוב׃ לכו בנים שמעו לי יראת יהוה אלמדכם׃ מי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות טוב׃ נצר לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה׃ סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו׃ עיני יהוה אל צדיקים ואזניו אל שועתם׃ פני יהוה בעשי רע להכרית מארץ זכרם׃ צעקו וייי שמע ומכל צרותם הצילם׃ קרוב יהוה לנשברי לב ואת דכאי רוח יושיע׃ רבות רעות צדיק ומכלם יצילנו יהוה׃ שומר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה׃ תמותת רשע רעה ושנאי צדיק יאשמו׃ פודה יהוה נפש עבדיו ולא יאשמו כל החוסים בו׃

לה לדוד ריבה יהוה את יריבי לחם את לוחמי׃ החזק מגן וצנה וקומה בעזרתי׃ והרק חנית וסגר לקראת רדפי אמר לנפשי ישעתך אני׃ יבשו ויכלמו מבקשי נפשי יסגו אחור וייחפרו חשבי רעתי׃ יהיו כמוץ לפני רוח ומלאך יהוה דוחה׃ יהי דרכם חשך וחלקלקות ומלאך יהוה רודפם׃ כי חנם טמנו לי שחת רשתם חנם כרו לנפשי׃ תבואהו שואה לא ידע ורשתו אשר טמן תלכדו בשואה יפול בה׃ ונפשי תגיל ביהוה תשיש בישועתו׃ כל עצמותי תאמרנה יהוה מי כמוך מציל עני מחזק ממנו ועני ואביון משוסהו׃ יקומון עדי חמס אשר לא ידעתי ישאלוני׃ משלמים עלי רעה שכול לנפשי׃ ואני בחלותם לבושי שק ענותי בצום נפשי ותפלתי על חיקי תשוב׃ כרע כאח לי התהלכתי כאבל קודר שחותי׃ ובצלעי שמחו ונאספו נאספו עלי נכים ולא ידעתי קרעו ולא דמו׃ בחנפי לעגי מעוג חרק עלי שניהמו׃ אדני כמה תראה השב נפשי מפידיהם מיחידתי מאריות׃ אודך בקהל רב בעם עצום אהללך׃ אל ישמחו לי אויבי שקר שונאי חנם יקרצו עין׃ כי לא שלום ועל רגעי ארץ דברי מרמות יחשובון׃ ויפצו עלי פיהם אמרו האח האח ראתה עינינו׃ ראית יהוה אל תחרש אדני אל תרחק ממני׃ העירה ושקיצה למשפטי אלהי ואדני לריבי׃ שפטני כצדקך יהוה אלהי ואל ישמחו לי׃ אל יאמרו בלבבם האח נפשנו אל יאמרו בלענוהו׃ יבשו וייחפרו יחדו שמחי לאידי ילבשו כלמה והכלמה המגדילים עלי׃ ירנו וישמחו חפצי צדקי ויאמרו תמיד יגדל יהוה חפץ שלום עבדו׃ ולשוני תהגה צדקתך כל היום תהלתך׃

לו למנצח לעבד יהוה לדוד׃

נאם פשעו לרשע בקרב לבו אין פחד אלהים נגד עיניו׃ כי חלק אליו בעיניו למצא עונו לשנא׃ דברי פיהו און ומרמה חדל להשכיל להיטיב׃ און יהגה על משכבו יתיצב על דרך לא טוב רע לא ימאס׃ יי בהשמים חסדך אמונתך עד שחקים׃ צדקתך כהרי אל משפטיך תהום רבה אדם ובהמה תושיע יי׃ מה יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון׃ ירוין מדשן ביתך ונחל עדניך תשקם׃ כי עמך מקור חיים באורך נראה אור׃ משוך חסדך לידעיך וצדקתך לישרי לב׃ אל תבוא רגל גאוה ויד רשעים אל תנדני׃ שם נפלו פעלי און דחו ולא יכלו קום׃

לז לדוד אל תתחר במרעים אל תקנא בעושי עולה׃ כי כחציר מהרה ימלו וכירק דשא יבולון׃ בטח ביי ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה׃ והתענג על יי ויתן לך משאלות לבך׃ גול על יי ובטח עליו והוא יעשה׃ והוציא כאור צדקך ומשפטך כצהרים׃ דום ליי והתחולל לו אל תתחר במצליח דרכו באיש עושה מזמות׃ חדל מאף ועזוב חמה אל תתחר אך להרע׃ כי מרעים יכרתון ומקוי יי המה יירשו ארץ׃ ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואינו׃ ועניים יירשו ארץ והתענגו על רוב שלום׃ זומם רשע לצדיק וחרק עליו שניו׃ אדני יצחק לו כי יודע כי יבא יומו׃ חרב פתחו רשעים ודרכו קשתם להפיל עני ואביון לטבח ישרי דרך׃ חרבם תבוא בלבם וקשתותם תשברנה׃ טוב מעט לצדיק מהמון רשעים רבים׃ כי זרועות רשעים תשברנה ותומך צדיקים יי׃ יודע יי ימי תמימים ונחלתם לעולם תהיה׃ לא יבושו בעת רעה ובימי רעבון ישבעו׃ כי רשעים יאבדו ואיבי יי כיקר כרים כלו בעשן כלו׃ לוה רשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן׃ כי מבורכיו ירשו ארץ ומקוללו יכרתו׃ מיי גבורים נכונו וכל עצמי בטח לנפשי׃ תורת אלהיו בלבו לא תמעדנה אשוריו׃ צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו׃ יי לא יעזבנו בידו ולא ירשיענו בהשפטו׃ קוה אל יי ושמור דרכו וירוממך לרשת ארץ בהכרת רשעים תראה׃ ראיתי רשע עריץ ומתערה כאזרח רענן׃ ויעבר והנה איננו ואבקשהו ולא נמצא׃ שמר תם וראה ישר כי אחרית לאיש שלום׃ ופשעים נשמדו יחדו אחרית רשעים נכרתה׃ ותשועת צדיקים מיי מעוזם בעת צרה׃ ויעזרם יי ויפלטם יפלטם מרשעים ויושיעם כי חסו בו׃

לח שיר למזמור לדוד להזכיר׃

יי אל בחמתך תוכיחני ואל בקצפך תיסרני׃ כי חציך נחתו בי ותנחת עלי ידך׃ אין מתם בבשרי מפני זעמך אין שלום בעצמותי מפני חטאתי׃ כי עונותי עברו ראשי כמשא כבד יכבדו ממני׃ הבאישו נמקו חבורותי מפני אולתי׃ נעויתי שוחותי כל היום קודר הלכתי׃ כי כסלי מלאו נקלה ואין מתם בבשרי׃ נפוגותי ונדכיתי עד מאד שאגתי מנהמת לבי׃ אדני נגדך כל תאותי ואנחתי ממך לא נסתרה׃ לבבי סחרחר עזבני כחי ואור עיני גם הוא אין אתי׃ אהבי ורעי מנגד נגעי יעמדו וקרובי מרחוק עמדו׃ ויקושו מבקשי נפשי ודורשי רעתי דברו הוות וכל היום מרמות יהגו׃ ואני כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח פיו׃ ואהי כאיש אשר לא שומע ואין בפיו תוכחות׃ כי לך יי הוחלתי אתה תענה אדני אלהי׃ כי אמרתי פן ישמחו לי פן בהמוט רגלי עלי הגדילו׃ כי אני לצלע נכון ומכאובי נגדי תמיד׃ כי אגיד עוני אדאג מחטאתי׃ ואיבי חיים עצמו ורבו שנאי שקר׃ ומשלמי רעה תחת טובה ישטנוני תחת רדפי הטוב׃ אל תעזבני יי אלהי אל תרחק ממני׃ חושה לעזרתי אדני תשועתי׃

לט למנצח לידותון מזמור לדוד׃

אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני אשמרה למו׃ נאלמתי דומיה החשיתי מטוב וכאבי נעכר׃ חם לבי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני׃ הודיעני יי קצי ומדת ימי מה היא אדעה מה חדל אני׃ הנה טפחות נתת ימי וחלדי כאין נגדך אך כל אדם נצב סלה׃ אך בצלם יתהלך אך הבל יהמיון צובר ולא ידע מי אספם׃ ועתה מה קויתי אדני תוחלתי לך היא׃ מכל פשעי הצילני חרפת נבל אל תשימני׃ נאלמתי לא אפתח פי כי אתה עשית׃ הסר מעלי נגעך מתגרת ידך אני כלתי׃ יסרת עון באנוש תכחת כמעש עשו אך הבל כל אדם סלה׃ שמעה תפלתי יי ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש כי גר אנכי עמך תושב ככל אבותי׃ שעה ממני ואבליגה בטרם אלך ואינני׃

מ למנצח לדוד מזמור׃

קוה קויתי יי ויט אלי וישמע שועתי׃ ויעלני מבור שאון מטיט היון ויקם על סלע רגלי כונן אשורי׃ ויתן בפי שיר חדש תהלה לאלהינו יראו רבים ויראו ויבטחו ביי׃ אשרי הגבר אשר שם יי מבטחו ולא פנה אל רהבים ושטי כזב׃ רבות עשית אתה יי אלהי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערוך אגידה ואדברה עצמו מספר׃ זבח ומנחה לא חפצת אזנים כרית לי עולה וחטאה לא שאלת׃ אז אמרתי הנה באתי במגלת ספר כתוב עלי׃ להעשות רצונך אלהי חפצתי ותורתך בתוך מעי׃ בשרתי צדק בקהל רב הנה שפתי לא אכלא יי אתה ידעת׃ צדקתך לא כסיתי בתוך לבי אמונתך ותשועתך אמרתי לא כחדתי חסדך ואמתך לקהל רב׃ אתה יי לא תכלא רחמיך ממני חסדך ואמתך תמיד יצרוני׃ כי אפפו עלי רעות עד אין מספר השיגוני עונותי ולא יכלתי לראות עצמו מספר מראשי לבבי ולבי עזבני׃ יחפצך יי להצילני יי לעזרתי חושה׃ יבשו וייחפרו יחדו מבקשי נפשי לספותה יסגו אחור ויכלמו חפצי רעתי׃ ישמו על עקב בשתם האמרים לי האח האח׃ ישישו וישמחו בך כל מבקשיך יאמרו תמיד יגדל יי אהבי תשועתך׃ ואני עני ואביון אדני יחשב לי עזרתי ומפלטי אתה אלהי אל תחר׃

מא למנצח מזמור לדוד׃

אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו יי׃ יי ישמרהו ויחייהו אשרי בארץ ואל תתנהו בנפש אויביו׃ יי יסעדנו על ערש דוי כל משכבו הפכת בחליו׃ אני אמרתי יי חנני רפא נפשי כי חטאתי לך׃ אויבי יאמרו רע לי מתי ימות ואבד שמו׃ ואם בא לראות שוא דברה לבו יקבץ און לו יצא החוצה ידבר יחדו עלי כל שונאי עלי יחשבו רעה לי׃ דבר בליעל יצוק בו ואשר שכב לא יוסיף לקום׃ גם איש שלומי אשר בטחתי בו אוכל לחמי הגדיל עלי עקב׃ ואתה יי חנני והקימני ואשלמה להם׃ בזאת ידעתי כי חפצת בי כי לא ירוע אויבי עלי׃ ואני בתמתי תמכת בי והצגתני לפניך לעולם׃ ברוך יי אלהי ישראל מן העולם ועד העולם אמן ואמן׃

ספר שני

מב למנצח משכיל לבני קרח׃

כאיל תערג על אפיקי מים כן נפשי תערג אליך אלהים׃ צמאה נפשי לאלהים לאל חי מתי אבוא וארא פני אלהים׃ היתה לי דמעתי לחם יומם ולילה באמר אלי כל היום איה אלהיך׃ אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי כי אעבר בסך אדדם עד בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג׃ מה תשוחחי נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים כי עוד אודנו ישועות פני׃ אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ ירדן וחרמונים מהר מצער׃ תהום אל תהום קורא לקול צנוריך כל משבריך וגליך עלי עברו׃ יומם יצוה יי חסדו ובלילה שירה עמי תפלה לאל חיי׃ אומרה לאל סלעי למה שכחתני למה קודר אלך בלחץ אויב׃ ברצח בעצמותי חרפוני צוררי באמרם אלי כל היום איה אלהיך׃ מה תשוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים כי עוד אודנו ישועות פני ואלהי׃

מג שפטני אלהים וריבה ריבי מגוי לא חסיד מאיש מרמה ועול תפלטני׃ כי אתה אלהי מעוזי למה זנחתני למה קודר אלך בלחץ אויב׃ שלח אורך ואמתך המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך׃ ואבואה אל מזבח אלהים אל אל שמחת גילי ואודך בכנור אלהים אלהי׃ מה תשוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים כי עוד אודנו ישועות פני ואלהי׃

מד למנצח לבני קרח משכיל׃

אלהים באזנינו שמענו אבותינו ספרו לנו פעל פעלת בימיהם בימי קדם׃ אתה ידך גוים הורשת ותטעם תרע לאמים ותפשטם׃ כי לא בחרבם ירשו ארץ וזרועם לא הושיעה למו כי אם ימינך וזרועך ואור פניך כי רציתם׃ אתה הוא מלכי אלהים צוה ישועות יעקב׃ בך צרינו ננגח בשמך נבוס קמינו׃ כי לא אבטח בקשתי וחרבי לא תושיעני׃ כי הושעתנו מצרינו ומשנאינו הבישות׃ באלהים הללנו כל היום ושמך לעולם נודה סלה׃ אך זנחת ותכלימנו ולא תצא בצבאותינו׃ תשיבנו אחור מני צר ומשנאינו שסו למו׃ תתנינו כצאן מאכל ובגוים זריתנו׃ תמכר עמך בלא הון ולא רבית בם׃ תשימנו חרפה לשכנינו לעג וקלס לסביבותינו׃ תשימנו משל בגוים מנוד ראש בלאמים׃ כל היום כלמתי נגדי ובושת פני כסתני׃ מקול מחרף ומגדף מפני אויב ומתנקם׃ כל זאת באתנו ולא שכחנוך ולא שקרנו בבריתך׃ לא נסוג אחור לבנו ותט אשרינו מנתיבתך׃ כי דכיתנו במקום תנים ותכס עלינו בצלמות׃ אם שכחנו שם אלהינו ונפרש כפינו לאל נכר׃ הלא אלהים יחקר זאת כי הוא יודע תעלמות לב׃ כי עליך הרגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה׃ עורה למה תישן אדני קיצה אל תזנח לנצח׃ למה פניך תסתיר תשכח עניינו ולחצנו׃ כי שחה לעפר נפשנו דבקה לארץ בטננו׃ קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך׃

מה למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידידות׃

רחש לבי דבר טוב אני מעלל יצירי למלך לשוני עט סופר מהיר׃ יפיפית מבני אדם הוצק חן בשפתותיך על כן ברכך אלהים לעולם׃ חגר חרבך על ירכך גבור הודך והדרך׃ והדרך צלח רכב על דבר אמת וענוה וצדק ותורך נוראות ימינך׃ חציך שנונים עמים תחתיך יפלו בלב אויבי המלך׃ כסאך אלהים עולם ועד שבט מישר שבט מלכותך׃ אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחך אלהים אלהיך שמן ששון מחבריך׃ מר ואהלות קציעות כל בגדותיך מן היכלי שן מנוך שמחוך׃ בנות מלכים ביקרותיך עמדה שגל לימינך בכתם אופיר׃ שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך׃ ויחמד המלך יפיך כי הוא אדניך והשתחוי לו׃ ובת צר במנחה פני עשירי עם׃ כל כבודה בת מלך פנימה מלאת משבצות זהב לבושה תובל׃ רקמות תובא לך בתולות רעותיה מובאות לך׃ תובלנה בשמחת וגיל תבאנה בהיכל מלך׃ תחת אבותיך יהיו בניך תשיתמו לשרים בכל הארץ׃ אזכירה שמך בכל דור ודור על כן עמים יהודוך לעולם ועד׃

מו למנצח לבני קרח עלמות שיר׃

אלהים לנו מחסה ועז עזרה בצרות נמצא מאד׃ על כן לא נירא בהמיר ארץ ובמוט הרים בלב ימים׃ יהמו ויחמרו מימיו ירעשו הרים בגאותו סלה׃ נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים קדש משכני עליון׃ אלהים בקרבה בל תמוט יעזרה אלהים לפנות בקר׃ המו גוים מלכות נתן בקולו תמוג ארץ׃ יי צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה׃ לכו חזו מפעלות יי אשר שם שמות בארץ׃ משבית מלחמות עד קצה הארץ קשת ישבר וקצץ חנית עגלות ישרף בנור׃ הרפו ודעו כי אנכי אלהים ארום בגוים ארום בארץ׃ יי צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה׃

מז למנצח לבני קרח מזמור׃

כל העמים תקעו כף הריעו לאלהים בקול רנה׃ כי יי עליון נורא מלך גדול על כל הארץ׃ ידבר עמים תחתינו ולאמים תחת רגלינו׃ יבחר לנו את נחלתנו את גאון יעקב אשר אהב סלה׃ עלה אלהים בתרועה יי בקול שופר׃ זמרו אלהים זמרו זמרו למלכנו זמרו׃ כי מלך כל הארץ אלהים זמרו משכיל׃ מלך אלהים על גוים אלהים ישב על כסא קדשו׃ נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם כי לאלהים מגני ארץ מאד נעלה׃

מח שיר מזמור לבני קרח׃

גדול יי ומהלל מאד בעיר אלהינו הר קדשו׃ יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירכתי צפון קריה מלך רב׃ אלהים בארמנותיה נודע למשגב׃ כי הנה המלכים נועדו עברו יחדו׃ הם ראו כן תמהו נבהלו נחפזו׃ רעדה אחזתם שם חיל כיולדה׃ ברוח קדים תשבר אניות תרשיש׃ כאשר שמענו כן ראינו בעיר יי צבאות בעיר אלהינו אלהים יכוננה עד עולם סלה׃ דמינו אלהים חסדך בקרב היכלך׃ כשמך אלהים כן תהלתך על קצוי ארץ צדק מלאה ימינך׃ ישמח הר ציון תגלנה בנות יהודה למען משפטיך׃ סבו ציון והקיפוה ספרו מגדליה׃ שיתו לבכם לחילה פסגו ארמנותיה למען תספרו לדור אחרון׃ כי זה אלהים אלהינו עולם ועד הוא ינהגנו על מות׃

מט למנצח לבני קרח מזמור׃

שמעו זאת כל העמים האזינו כל יושבי חלד׃ גם בני אדם גם בני איש יחד עשיר ואביון׃ פי ידבר חכמות והגיון לבי תבונות׃ אטה למשל אזני אפתח בכנור חידתי׃ למה אירא בימי רע עון עקבי יסובני׃ הבוטחים על חילם וברב עשרם יתהללו׃ אח לא פדה יפדה איש לא יתן לאלהים כפרו׃ ויקר פדות נפשם וחדל לעולם׃ ויחי עוד לנצח לא יראה השחת׃ כי יראה חכמים ימותון יחד כסיל ובער יאבדו ועזבו לאחרים חילם׃ קרבם בתימו משכנותם לדור דור קראו בשמותם על אדמות׃ ואדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו׃ זה דרכם כסלמו ואחריהם בפיהם ירצו סלה׃ כצאן לשאול שתו מות ירעם וירדו בם ישרים לבקר וצורם לבלות שאול מזבל לו׃ אך אלהים יפדה נפשי מיד שאול כי יקחני סלה׃ אל תירא כי יעשר איש כי ירבה כבוד ביתו׃ כי לא במותו יקח הכל לא ירד אחריו כבודו׃ כי נפשו בחייו יברך ויודך כי תיטיב לך׃ תבוא עד דור אבותיו עד נצח לא יראו אור׃ אדם ביקר ולא יבין נמשל כבהמות נדמו׃

נ מזמור לאסף׃

אל אלהים יי דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבואו׃ מציון מכלל יופי אלהים הופיע׃ יבא אלהינו ואל יחרש אש לפניו תאכל ומסביביו נשערה מאד׃ יקרא אל השמים מעל ואל הארץ לדין עמו׃ אספו לי חסידי כרתי בריתי עלי זבח׃ ויגידו שמים צדקו כי אלהים שפט הוא סלה׃ שמעה עמי ואדברה ישראל ואעידה בך אלהים אלהיך אנכי׃ לא על זבחיך אוכיחך ועולותיך לנגדי תמיד׃ לא אקח מביתך פרים מעדרותיך עתודים׃ כי לי כל חיתו יער בהמות בהרי אלף׃ ידעתי כל עוף הרים וזיז שדי עמדי׃ אם ארעב לא אמר לך כי לי תבל ומלואה׃ האוכל בשר אבירים ודם עתודים אשתה׃ זבח לאלהים תודה ושלם לעליון נדריך׃ וקרא אלי ביום צרה אחלצך ותכבדני׃ ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חקי ותשא בריתי עלי פיך׃ ואתה שנאת מוסר ותשלך דברי אחריך׃ אם ראית גנב ותרץ עמו ועם מנאפים חלקך׃ פיך שלחת ברע ולשונך תצמד מרמה׃ תשב באחיך תדבר בן אמך תתן דפי׃ אלה עשית והחשתי דמית היות אהיה כמוך אוכיחך ואערכה לעיניך׃ בינו נא זאת שכחי אלוה פן אטרף ואין מציל׃ זבח תודה יכבדני ושם דרך אראנו בישע אלהים׃

נא למנצח מזמור לדוד׃

בבוא אליו נתן הנביא כאשר בא אל בת שבע׃ חנני אלהים כחסדך כרוב רחמיך מחה פשעי׃ הרבה כבסני מעוני ומחטאתי טהרני׃ כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד׃ לך לבדך חטאתי והרע בעיניך עשיתי למען תצדק בדברך תזכה בשפטך׃ הן בעון חוללתי ובחטא יחמתני אמי׃ הן אמת חפצת בטחות ובסתם חכמה תודיעני׃ תחטאני באזוב ואטהר תכבסני ומשלג אלבין׃ תשמיעני ששון ושמחה תגלנה עצמות דכית׃ הסתר פניך מחטאי ומכל עונותי מחה׃ לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון חדש בקרבי׃ אל תשליכני מלפניך ורוח קדשך אל תקח ממני׃ השיבה לי ששון ישעך ורוח נדיבה תסמכני׃ אלמדה פושעים דרכיך וחטאים אליך ישובו׃ הצילני מדמים אלהים אלהי תשועתי תרנן לשוני צדקתך׃ אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך׃ כי לא תחפץ זבח ואתנה עולה לא תרצה׃ זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה׃ היטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלם׃ אז תחפץ זבחי צדק עולה וכליל אז יעלו על מזבחך פרים׃

נב למנצח משכיל לדוד׃

בבוא דואג האדומי ויגד לשאול ויאמר לו בא דוד בית אחימלך׃ מה תתהלל ברעה הגבור חסד אל כל היום׃ הוות תחשב לשונך כתער מרמה עשה׃ אהבת רע מטוב שקר מדבר צדק סלה׃ אהבת כל דברי בלע לשון מרמה׃ גם אל יתוץ לנצחך יחתך ויסחך מאהל ושרשך מארץ חיים סלה׃ וראו צדיקים ויראו ועליו ישחקו׃ הן האיש לא ישים אלהים מעזו ויבטח בשפע עשרו יתעז במותו׃ ואני כזית רענן בבית אלהים בטחתי בחסד אלהים עולם ועד׃ אודך לעולם כי עשית ואקוה שמך כי טוב נגד חסידיך׃

נג למנצח על מחלת משכיל לדוד׃

אמר נבל בלבו אין אלהים השחיתו התעיבו עול אין עושה טוב׃ אלהים משמים השקיף על בני אדם לראות היש משכיל דורש את אלהים׃ כלם סג יחדו נאלחו אין עושה טוב אין גם אחד׃ הלא ידעו כל פעלי און אכלי עמי אכלו לחם אלהים לא קראו׃ שם פחדו פחד לא היה פחד כי אלהים פזר עצמות חונך הבישות כי יי מאסם׃ מי יתן מציון ישועות ישראל בשוב אלהים שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל׃

נד למנצח בנגינות משכיל לדוד׃

בבוא הזיפים ויאמרו אל שאול הלא דוד מסתתר עמנו׃ אלהים בשמך הושיעני ובגבורתך תדינני׃ אלהים שמעה תפלתי האזינה לאמרי פי׃ כי זרים קמו עלי ועריצים בקשו נפשי לא שמו אלהים לנגדם סלה׃ הן אלהים עזר לי אדני בסמכי נפשי׃ השיב הרע לשררי בצמיתך הכחידם׃ בנדבה אזבחה לך אודה שמך יי כי טוב׃ כי מכל צרה הצילני ובאויבי ראתה עיני׃

נה למנצח בנגינות משכיל לדוד׃

האזינה אלהים תפלתי ואל תתעלם מתחנתי׃ הקשיבה לי ועני אריד בשיחי והמיתי׃ מקול אויב מפני עקת רשע כי יטו עלי און ובזעם יתנרמו עלי׃ לבי חולל בקרבי ואימות מות נפלו עלי׃ יראה ורעדה תבוא בי ותכסני פלצות׃ ואמר מי יתן לי אברה כיונה אעופה ואשכנה׃ הנה ארחיק נד אלין במדבר סלה׃ אחישה פלטי מרוח סערה משבר׃ בלע אדני פלג לשונם כי ראיתי חמס ומדון בעיר׃ יומם ולילה יסבבוה על חומותיה ואון ועמל בקרבה׃ הות בקרבה ולא ימש מרחובה מרמה ותרמית׃ כי לא חרפני אויב ואשא לו לא משנאי עלי הגדיל ואסתר ממנו׃ כי אתה אנוש כערכי אלופי ומיודעי׃ אשר יחד נמתיק סוד בבית אלהים נהלך ברגש׃ יבא מות עליהם וירדו חיים שאולה כי רעות במגוריהם בקרבם׃ אני אל אלהים אקרא ויי יושיעני׃ ערב ובקר וצהרים אשיחה והמה׃ ויהי עוד אקרא ויי יתן שלום נפשי בקרוב לי כי ברבים היו עמדי׃ שמע אלהים ויענם וישב קדם סלה׃ אשר אין חלפות להם ולא יראו אלהים׃ שלח ידיו בשלמיו חלל ברית׃ חלקו גחלת מחמאה לבבו רכו משמנים מרככים שמיו והמה פתחות׃ שלך על יי יהבך והוא יכלכלך לא יתן לעולם מוט לצדיק׃ ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם׃ ואני אבטח בך׃

נו למנצח על יונת אלם רחקים לדוד בתם אחז אתם פלשתים בגת׃

חנני אלהים כי שאפני כל היום לחם נלחץ׃ שאפו שוררי כל היום כי רבים לחמים לי מרום׃ יום אירא אני אליך אבטח׃ באלהים אהלל דברו באלהים בטחתי לא אירא מה יעשה בשר לי׃ כל היום דברי יעצבו עלי כל מחשבותם לרעה׃ יגורו יצפנו הם עקבי ישמרו כאשר קוו לנפשי׃ על אין מלט תמלטם באף עמים הורד אלהים׃ נדי ספרתה אתה שימה דמעתי בנאדך הלא בספרתך׃ אז יהפכו אויבי אחור יום אקרא זה לי כי אלהים לי׃ באלהים אהלל דבר ביי אהלל דבר׃ באלהים בטחתי לא אירא מה יעשה אדם לי׃ עלי אלהים נדריך אשלם תודות לך׃ כי חלצת נפשי ממות הלא רגלי מדחי להתהלך לפני אלהים באור החיים׃

נז למנצח אל תשחת לדוד מכתם בברחו מפני שאול במערה׃

חנני אלהים חנני כי בך חסתה נפשי ובצל כנפיך אחסה עד יעבר הוות׃ אקרא לאל עליון לאל גומר עלי׃ ישלח משמים ויושיעני חרף שאפי סלה׃ ישלח אלהים חסדו ואמתו נפשי בתוך לבאים אשכבה להמים בני אדם שנים חניתם וחרבותם ולשונם חרב חדה׃ רומה על השמים אלהים על כל הארץ כבודך׃ רשת הכינו לפעמי כפפה נפשי כרו לפני שיחה נפלו בתוכה סלה׃ נכון לבי אלהים נכון לבי אשירה ואזמרה׃ עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר׃ אודך בעמים אדני אזמרך בלאמים׃ כי גדול עד שמים חסדך ועד שחקים אמתך׃ רומה על השמים אלהים על כל הארץ כבודך׃

נח למנצח אל תשחת לדוד מכתם׃

אם אמנם צדק תדברון מישרים תשפטו בני אדם׃ אף בלב עולות תפעלון ידיכם חמס תפלסון׃ זרו רשעים מרחם תעו מבטן דברי כזב׃ חמתם כדמות חמת נחש כפתן חרש אטם אזנו׃ אשר לא ישמע לקול מלחשים חובר חבר׃ אלהים שברם בפיהם מלתעות כפירים יי נתץ׃ יתמגו כמים ילכו לשלח חציו כמו יתקלוסס׃ כמו שעלול נמס הפיל בל חזו שמש׃ בטרם יבינו סירתיכם אתד כמו חי כמו בערה ישערנו׃ ישמח צדיק כי חזה פעמיו ירחץ בדם הרשע׃ ויאמר אדם אך יש פרי לצדיק אך יש אלהים שפטים בארץ׃

נט למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו את הבית להמיתו׃

הצילני מאויבי אלהי משגבי מקמי׃ פלטני מפעלי און ומאנשי דמים הושיעני׃ כי הנה ארבו לנפשי יגורו עלי עזים לא פשעי ולא חטאתי יי׃ בלי עון ירוצון ויכונון עורה לקראתי וראה׃ ואתה יי אלהי צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל תחן כל בגדי און סלה׃ ישובו לערב יהמו ככלב ויסובבו עיר׃ הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם כי מי שמע׃ ואתה יי תשחק למו תלעג לכל גוים׃ עזו אליך אשמרה כי אלהים משגבי׃ אלהי חסדי יקדמני אלהים יראני בשורי׃ אל תהרגם פן ישכחו עמי הנידמו בחילך והורידמו מגננו אדני׃ חטאת פימו דבר שפתימו ונלכדו בגאונם ומאלה ומכזב יספרו׃ כלה בחמה כלה ואינמו ויידעו כי אלהים מושל ביעקב לאפסי הארץ סלה׃ ישובו לערב יהמו ככלב ויסובבו עיר׃ המה ינועון לאכל אם לא ישבעו וילינו׃ ואני אשיר עזך ארנן לבקר חסדך כי היית משגב לי ומנוס ביום צרתי׃ עזי אליך אזמרה כי אלהים משגבי אלהי חסדי׃

ס למנצח על שושן עדות מכתם לדוד לתלמד׃

בהצותו את ארם נהרים ואת ארם צובה וישב יואב ויך את אדום בגיא מלח שנים עשר אלף׃ אלהים זנחתנו פרצתנו אנפת עמנו שובה לנו׃ הרעשת הצעתה לה רפא שבריה כי מטה׃ הראית עמך קשה השקיתנו יין תרעלה׃ נתתה ליראיך נס להתנוסס מפני קשט סלה׃ למען יחלצון ידידיך הושיעה ימינך וענני׃ אלהים דבר בקדשו אעלזה אחלקה שכם ועמק סכות אמדד׃ לי גלעד ולי מנשה ואפרים מעוז ראשי יהודה מחקקי׃ מואב סיר רחצי על אדום אשליך נעלי עלי פלשת התרועעי׃ מי יובלני עיר מצור מי נחני עד אדום׃ הלא אלהים זנחתנו ולא תצא אלהים בצבאותינו׃ הבה לנו עזרת מצר ושוא תשועת אדם׃ באלהים נעשה חיל והוא יבוס צרינו׃

סא למנצח בנגינת לדוד׃

שמעה אלהים רנתי הקשיבה תפלתי׃ מקצה הארץ אליך אקרא בעטף לבבי בצור ירוממני תנחני׃ כי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב׃ אגור

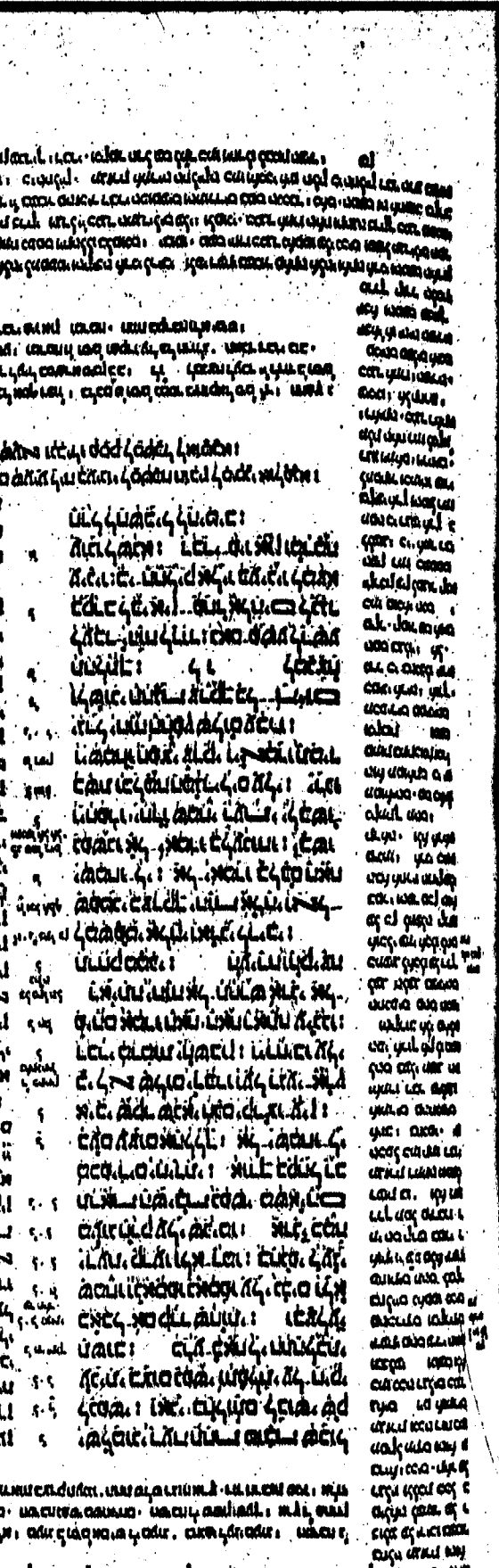

ארום אסרית לידלא יתיון עלי
באוריתעות ידלי עלי אשתבר ברבו
וארום אנא לחבריא טעותך וביני
לקבילי תיריא וארום רבוי אחתי
אתיתך מן וחנאי ובעלי רבבי
חיי עלימו וקבילוהי כוראי על
שיקרא ופרעין ביתא חלף
בחתא כתבן לי ותלופי דרדפיד
טב לא תשקלנני יי אלהי לא
חרחיק מיני זדין לסיעוני
פורקני
לשבחא על סבדת בית מוקדשא
על פוניה דירוחן תושבחתא
לדיוד אצברית אסטור אורחי
מלפתחי בליליני אסטר לפומי
וסגיא ברשיעא לקבילי
אתאלימית שחקית בקרית מן
פחנני אוריתא מטול תיקנאמיני
מכרקטורחה לבי בבשתי בדינני
תרלק אשתא מלילית בלשוני
אודע לי אורח סופי ומשיעתא
ויזמני מנא אתון אודע אימתי
אפסוק מן עלמא קלילין
סדיתא יומי ונשמי כלו לקבלך
כרם כולא לגא חשיבין כרם
פולחן צדיקא קיימין לדחיל יתיה
כרם בדיוקנא דיי יתהלך נברא
כרם לטא משתגשן בנכסי וילא
מנים כטול בינא מן בנשנין
וכדין כתיב כסבר דיי אזר יטותי
ליתך אסן פולחן כדרך פעיתי
וסורי מכלא לא חשני עלי
איתאלית מן לאפקותא פוטי כטול
דיאמא עבדתא עדי קבלי
כתשך מתנת גבורי יתך אנא
שיציתי בכתבנותא על חזנא
תדרדי בר נשא וסקיית חיך עפר
דיאתערדים גושמיה כרם לטא כל
בר נשא לעלמא קבל אלותי יי ובעותי אצית ודלקשתי לא תשתוק ארום חיך גיורא
אנא נבך תוכחא חיך כוכלהון אבהתי אשלים עד לא אהך ולא איתי:

משכיל לדוד בהיותו במערה תפלה:

קול בצעקתי אל יי קול בתחנוני אל יי:
אשפך לפניו שיחי צרתי לפניו אגיד:
בהתעטף עלי רוחי ואתה ידעת נתיבתי
בארח זו אהלך טמנו פח לי:
הבט ימין וראה והאין לי מכיר אבד מנוס ממני אין דורש לנפשי:
זעקתי אליך יי אמרתי אתה מחסי חלקי בארץ החיים:
הקשיבה אל רנתי כי דללתי מאד הצילני מרדפי כי אמצו ממני:
הוצא ממסגר נפשי להודות את שמך בי יכתירו צדיקים כי תגמל עלי:

משכיל לדוד בהיותו במערה תפלה:

קול אל יי אזעק קול אל יי אתחנן:
אשפך לפניו שיחי צרתי לפניו אגיד:
בהתעטף עלי רוחי ואתה ידעת נתיבתי
בארח זו אהלך טמנו פח לי:
הבט ימין וראה והאין לי מכיר אבד מנוס ממני אין דורש לנפשי:
זעקתי אליך יי אמרתי אתה מחסי חלקי בארץ החיים:
הקשיבה אל רנתי כי דללתי מאד הצילני מרדפי כי אמצו ממני:
הוצא ממסגר נפשי להודות את שמך בי יכתירו צדיקים כי תגמל עלי:

משכיל לדוד בהיותו במערה תפלה:

קול בצעקתי אל יי קול בתחנוני אל יי:
אשפך לפניו שיחי צרתי לפניו אגיד:
בהתעטף עלי רוחי ואתה ידעת נתיבתי
בארח זו אהלך טמנו פח לי:
הבט ימין וראה והאין לי מכיר אבד מנוס ממני אין דורש לנפשי:
זעקתי אליך יי אמרתי אתה מחסי חלקי בארץ החיים:
הקשיבה אל רנתי כי דללתי מאד הצילני מרדפי כי אמצו ממני:
הוצא ממסגר נפשי להודות את שמך בי יכתירו צדיקים כי תגמל עלי:

מ לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד מִזְמוֹר: קוֹלִי אֶל יְהוָה אֶזְעָק קוֹלִי אֶל יְהוָה אֶתְחַנָּן:
אֶשְׁפֹּךְ לְפָנָיו שִׂיחִי צָרָתִי לְפָנָיו אַגִּיד:
בְּהִתְעַטֵּף עָלַי רוּחִי וְאַתָּה יָדַעְתָּ נְתִיבָתִי בְּאֹרַח זוּ אֲהַלֵּךְ טָמְנוּ פַח לִי:
הַבֵּט יָמִין וּרְאֵה וְאֵין לִי מַכִּיר אָבַד מָנוֹס מִמֶּנִּי אֵין דּוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי:
זָעַקְתִּי אֵלֶיךָ יְהוָה אָמַרְתִּי אַתָּה מַחְסִי חֶלְקִי בְּאֶרֶץ הַחַיִּים:
הַקְשִׁיבָה אֶל רִנָּתִי כִּי דַלּוֹתִי מְאֹד הַצִּילֵנִי מֵרֹדְפַי כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי:
הוֹצִיאָה מִמַּסְגֵּר נַפְשִׁי לְהֹדוֹת אֶת שְׁמֶךָ בִּי יַכְתִּירוּ צַדִּיקִים כִּי תִגְמֹל עָלָי:

משכיל לדוד בהיותו במערה תפלה:

קולי אל יי אזעק קולי אל יי אתחנן:
אשפך לפניו שיחי צרתי לפניו אגיד:
בהתעטף עלי רוחי ואתה ידעת נתיבתי
בארח זו אהלך טמנו פח לי:
הבט ימין וראה והאין לי מכיר אבד מנוס ממני אין דורש לנפשי:
זעקתי אליך יי אמרתי אתה מחסי חלקי בארץ החיים:
הקשיבה אל רנתי כי דללתי מאד הצילני מרדפי כי אמצו ממני:
הוצא ממסגר נפשי להודות את שמך בי יכתירו צדיקים כי תגמל עלי:

משכיל לדוד בהיותו במערה תפלה:

קולי אל יי אזעק קולי אל יי אתחנן:
אשפך לפניו שיחי צרתי לפניו אגיד:
בהתעטף עלי רוחי ואתה ידעת נתיבתי
בארח זו אהלך טמנו פח לי:
הבט ימין וראה והאין לי מכיר אבד מנוס ממני אין דורש לנפשי:
זעקתי אליך יי אמרתי אתה מחסי חלקי בארץ החיים:
הקשיבה אל רנתי כי דללתי מאד הצילני מרדפי כי אמצו ממני:
הוצא ממסגר נפשי להודות את שמך בי יכתירו צדיקים כי תגמל עלי:

חלק. חולה לבקרו כשהוא מדבר אתו כאדם הרואה פנים זו לזו. ומה רשה. זו נחשים ושלשלים הרוח מה שכורין ומשקרין לו: על ערש דוי. שרים ליום שכולו יום ומה שרים בדוי. מהו על ערש דוי יום שכשב מכולו מהולה מהו אלא כך שרים בשעת חליו: כל משכבו הפכת בחליו. לפי בשעה שחלה כבר עלו מרחשים כל המרחשים ומצאתיו כך אמר הרבה חכמי: אני אמרתי יהוה חנני. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר חנני רפאה נפשי: אויבי יאמרו רע לי. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר אויבי יאמרו רע לי: מתי ימות ואבד שמו. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר מתי ימות ואבד שמו: ואם בא לראות. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר ואם בא לראות: שוא ידבר. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר שוא ידבר: ליבו יקבץ און לו. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר ליבו יקבץ און לו: יצא לחוץ ידבר. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר יצא לחוץ ידבר: יחד עלי יתלחשו. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר יחד עלי יתלחשו: כל שונאי עלי יחשבו לי רעה. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר כל שונאי עלי יחשבו לי רעה: דבר בליעל יצוק בו. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר דבר בליעל יצוק בו: אף איש שלומי אשר בטחתי בו. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר אף איש שלומי אשר בטחתי בו: אוכל לחמי הגדיל עלי עקב. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר אוכל לחמי הגדיל עלי עקב: ואתה יהוה חנני והקימני ואשלמה להם. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר ואתה יהוה חנני והקימני ואשלמה להם: בזאת ידעתי כי חפצת בי. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר בזאת ידעתי כי חפצת בי: כי לא יריע אויבי עלי. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר כי לא יריע אויבי עלי: ואני בתמתי תמכת בי ותציבני לפניך לעולם. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר ואני בתמתי תמכת בי ותציבני לפניך לעולם: ברוך יהוה אלהי ישראל מן העולם ועד העולם אמן ואמן. ספר שני מזמור לבני קרח. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר ספר שני מזמור לבני קרח: כאיל תערג על אפיקי מים כן נפשי תערג אליך אלהים. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר כאיל תערג על אפיקי מים כן נפשי תערג אליך אלהים: צמאה נפשי לאלהים לאל חי מתי אבוא ואראה פני אלהים. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר צמאה נפשי לאלהים לאל חי מתי אבוא ואראה פני אלהים: היתה לי דמעתי לחם יומם ולילה באמר אלי כל היום איה אלהיך. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר היתה לי דמעתי לחם יומם ולילה באמר אלי כל היום איה אלהיך: אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי כי אעבר בסך אדם אדמיך עד בית אלהים. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי כי אעבר בסך אדם אדמיך עד בית אלהים: בקול רנה ותודה המון חוגג. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר בקול רנה ותודה המון חוגג: תשתוחחי נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים כי עוד אודנו ישועות פני ואלהי. לפי שהוא מדבר בחולי ומדבר בחטא לפיכך אמר תשתוחחי נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים כי עוד אודנו ישועות פני ואלהי: אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ ירדן וחרמונים מהר מצער: תהום אל תהום קורא לקול צנוריך כל משבריך וגליך עלי עברו: יומם יצוה יהוה חסדו ובלילה שירה עמי תפלה לאל חיי: אומרה לאל סלעי למה שכחתני למה קדר אלך בלחץ אויב: ברעצה בעצמותי חרפוני צוררי באמרם אלי כל היום איה אלהיך: מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים כי עוד אודנו ישועות פני ואלהי: מ ג שכחני אלהים זקר מרמה ועולה תפלטני: כי אתה אלהי מעוזי למה זנחתני למה קודר אתהלך בלחץ אויב: שלח אורך ואמתך המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך: ואבואה אל מזבח האלהים אל אל שמחת גילי ואודך בכנור אלהים אלהי: מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים כי עוד אודנו ישועות פני ואלהי: מ ד שפטני אלהים וריבה ריבי מגוי לא חסיד מאיש מרמה ועולה תפלטני: כי אתה אלהי מעוזי למה זנחתני למה קודר אתהלך בלחץ אויב: שלח אורך ואמתך המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך: ואבואה אל מזבח האלהים אל אל שמחת גילי ואודך בכנור אלהים אלהי: מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים כי עוד אודנו ישועות פני ואלהי: מ ה למנצח לבני קרח משכיל אלהים באזנינו שמענו אבותינו ספרו לנו פעל פעלת בימיהם בימי קדם: אתה ידך גוים הורשת ותטעם תרע לאמים ותשלחם: כי לא בחרבם ירשו ארץ וזרועם לא הושיעה למו כי ימינך וזרועך ואור פניך כי רציתם: אתה הוא מלכי אלהים צוה ישועות יעקב: בך צרינו ננגח בשמך נבוסי קמינו: כי לא בקשתי אבטח וחרבי לא תושיעני: כי הושעתנו מצרינו ומשנאינו הבישות: באלהים הללנו כל היום ושמך לעולם נודה סלה: אך זנחת ותכלימנו ולא תצא בצבאותינו: תשיבנו אחור מצר ומשנאינו שסו למו: תתנינו כצאן מאכל ובגוים זריתנו: תמכר עמך בלא הון ולא רבית בהם: תשימנו חרפה לשכנינו לעג וקלס לסביבותינו: תשימנו משל בגוים מנוד ראש בלאמים: כל היום כלמתי נגדי ובשת פני כסתני: מקול מחרף ומגדף מפני אויב ומתנקם: כל זאת באתתנו ולא שכחנוך ולא שקרנו בבריתך: לא נסוג אחור לבנו ותט אשרינו מנתיבתך: כי דכיתנו במקום תנים ותכס עלינו בצלמות: אם שכחנו שם אלהינו ונפרש כפינו לאל נכר: הלא אלהים יחקר זאת כי הוא יודע תעלמות לב: כי עליך הרגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה: עורה למה תישן אדני הקיצה אל תזנח לנצח: למה פניך תסתיר תשכח עניינו ולחצנו: כי שחה לעפר נפשנו דבקה לארץ בטננו: קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך: מ ו למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידידות: נבע לבי דבר טוב אומר אני מעשי למלך לשוני עט סופר מהיר: יפיפיתה מבני אדם הוצק חן בשפתותיך על כן ברכך אלהים לעולם: חגר חרבך על ירך גבור הודך והדרך: והדרך צלח רכב על דבר אמת וענוה וצדק ותורך נוראות ימינך: חציך שנונים עמים תחתיך יפלו בלב אויבי המלך: כסאך אלהים עולם ועד שבט מישר שבט מלכותך: אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחך אלהים אלהיך שמן ששון מחבריך: מר ואהלות קציעות כל בגדותיך מן היכלי שן משמחוך: בנות מלכים ביקרותיך עמדה שגל לימינך בכתם אופיר: שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך: ויתאו המלך יפיך כי הוא אדניך והשתחוי לו: ובת צר במנחה פני עשירי עם: כל כבודה בת מלך פנימה מלאת משבצות זהב לבושה תובל: רקמות תובא לריעותיה בתולות אחריה קרבות תובלנה לך: תובלנה בשמחות וגיל תבאנה בהיכל מלך: תחת אבותיך יהיו בניך תשיתמו לשרים בכל הארץ: אזכירה שמך בכל דור ודור על כן עמים יהודוך לעולם ועד: מ ז לבני קרח שיר עלמות: אלהים לנו מחסה ועז עזרה בצרות נמצא מאד: על כן לא נירא בהמיר ארץ ובמוט הרים בלב ימים: יהמו ירעשו מימיו יחילו הרים בגאותו סלה: נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים קדש משכני עליון: אלהים בקרבה בל תמוט יעזרה אלהים לפנות בקר: המו גוים מלכות נתן בקולו תמוג ארץ: יהוה צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה: לכו חזו מפעלות יהוה אשר שם שמות בארץ: משבית מלחמות עד קצה הארץ קשת ישבר וקצץ חנית מרכבות בנור ישרף: הרפו ודעו כי אנכי אלהים ארום בגוים ארום בארץ: יהוה צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה: מ ח לבני קרח מזמור שיר ליום השבת טוב להדות ליהוה ולזמר לשמך עליון: להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות: עליון שבת ורעות ובנים ובכנור הגיון בכנור: כי שמחתני יהוה בפעלך במעשי ידיך ארנן: מה גדלו מעשיך יהוה מאד עמקו מחשבותיך: איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת: בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל פעלי און להשמדם עדי עד: ואתה מרום לעלם יהוה: כי הנה אויביך יהוה כי הנה אויביך יאבדו יתפרדו כל פעלי און: ותרם כראים קרני בלותי רענן בשמן צלי: ותבט עיני בשורי בקמים עלי מרעים תשמענה אזני: צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה: שתולים בבית יהוה בחצרות אלהינו יפריחו: עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו: להגיד כי ישר יהוה צורי ולא עולתה בו: מ ט לבני קרח מזמור שירו ליהוה שיר חדש תהלתו בקהל חסידים: ישמח ישראל בעשיו בני ציון יגילו במלכם: יהללו שמו במחול בתף וכנור יזמרו לו: כי רוצה יהוה בעמו יפאר ענוים בישועה: יעלזו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם: רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם: לעשות נקמה בגוים תוכחות בלאמים: לאסר מלכיהם בזקים וגבידיהם בכבלי ברזל: לעשות בהם משפט כתוב הדר היה לכל חסידיו הללויה: הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עזו: הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב קדש גדלו: הללוהו בתקע שופר הללוהו בנבל וכנור: הללוהו בתף ומחול הללוהו במנים ועגב: הללוהו בצלצלי שמע הללוהו בצלצלי תרועה: כל הנשמה תהלל יה הללויה: מ י תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: בטרם הרים יולדו ותחולל ארץ ותבל מעולם ועד עולם אתה אל: תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם: כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר ואשמורה בלילה: זרמתם שנה יהיו בבקר כחציר יחלף: בבקר יציץ וחלף לערב ימלל ויבש: כי כלינו באפך ובחמתך נבהלנו: שתה עונתינו לנגדך עלמנו למאור פניך: כי כל ימינו פנו באברתך כלינו שנינו כמו הגה: ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה ורהבם עמל ואון כי גז חיש ונעופה: מי יודע עז אפך וכיראתך עברתך: למנות ימינו כן הודע ונביא לבב חכמה: שובה יהוה עד מתי והנחם על עבדיך: שבענו בבקר חסדך ונרננה ונשמחה בכל ימינו: שמחנו כימות עניתנו שנות ראינו רעה: יראה אל פעליך והדרך על בניהם: ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו: י יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן: אמר ליהוה מחסי ומצודתי אלהי אבטח בו: כי הוא יצילך מפח יקוש מדבר הוות: באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה צנה וסחרה אמתו: לא תירא מפחד לילה מחץ יעוף יומם: מדבר באפל יהלך קטב ישוד צהרים: יפל מצדך אלף ורבבה מימינך אליך לא יגש: רק בעיניך תביט ושלמת רשעים תראה: כי אתה יהוה מחסי עליון שמת מעונך: לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך: כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך: על כפים ישאונך פן תגף באבן רגלך: על שחל ופתן תדרך תרמס כפיר ותנין: כי בי חשק ואפלטהו אשגבהו כי ידע שמי: יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו: ארך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי: י א מזמור שיר ליום השבת טוב להדות ליהוה: ולזמר לשמך עליון: להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות: עליון שבת ורעות ובנים ובכנור הגיון בכנור: כי שמחתני יהוה בפעלך במעשי ידיך ארנן: מה גדלו מעשיך יהוה מאד עמקו מחשבותיך: איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת: בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל פעלי און להשמדם עדי עד: ואתה מרום לעלם יהוה: כי הנה אויביך יהוה כי הנה אויביך יאבדו יתפרדו כל פעלי און: ותרם כראים קרני בלותי רענן בשמן צלי: ותבט עיני בשורי בקמים עלי מרעים תשמענה אזני: צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה: שתולים בבית יהוה בחצרות אלהינו יפריחו: עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו: להגיד כי ישר יהוה צורי ולא עולתה בו: י ב למה רגשו גוים ולאמים יהגו ריק: יתיצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד על יהוה ועל משיחו: נתקה את מוסרותימו ונשליכה ממנו עבותימו: יושב בשמים ישחק אדני ילעג למו: אז ידבר אליהם באפו ובחרונו יבהלמו: ואני נסכתי מלכי על ציון הר קדשי: אספרה אל חק יהוה אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך: שאל ממני ואתנה גוים נחלתך ואחזתך אפסי ארץ: תרעם בשבט ברזל ככלי יוצר תנפצם: ועתה מלכים השכילו הוסרו שופטי ארץ: עבדו את יהוה ביראה וגילו ברעדה: נשקו בר פן יאנף ותאבדו דרך כי יבער כמעט אפו אשרי כל חוסי בו: י ג מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו יהוה מה רבו צרי רבים קמים עלי: רבים אמרים לנפשי אין ישועתה לו באלהים סלה: ואתה יהוה מגן בעדי כבודי ומרים ראשי: קולי אל יהוה אקרא ויענני מהר קדשו סלה: אני שכבתי ואישנה הקיצותי כי יהוה יסמכני: לא אירא מרבבות עם אשר סביב שתו עלי: קומה יהוה הושיעני אלהי כי הכית את כל אויבי לחי שני רשעים שברת: ליהוה הישועה על עמך ברכתך סלה: י ד למנצח בנגינות מזמור לדוד בענני צדקי בצר הרחבת לי חנני ושמע תפלתי: בני איש עד מה כבודי לכלמה תאהבון ריק תבקשון כזב סלה: ודעו כי הפלה יהוה חסיד לו יהוה ישמע בקראי אליו: רגזו ואל תחטאו אמרו בלבבכם על משכבותיכם ודמו סלה: זבחו זבחי צדק ובטחו אל יהוה: רבים אמרים מי יראנו טוב נסה עלינו אור פניך יהוה: נתתה שמחה בלבי מעת דגנם ותירושם רבו: בשלום יחד אשכבה ואישן כי אתה יהוה לבדד לבטח תושיבני: י ה למנצח אל נחילות מזמור לדוד: אמרי האזינה יהוה בינה הגיגי: הקשיבה לקול שועי מלכי ואלהי כי אליך אתפלל: יהוה בקר תשמע קולי בקר אערך לך ואצפה: כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע: לא יתיצבו הוללים לנגד עיניך שנאת כל פעלי און: תאבד דברי כזב איש דמים ומרמה יתעב יהוה: ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך: יהוה נחני בצדקתך למען שוררי הישר לפניך דרכך: כי אין בפיהו נכונה קרבם הוות קבר פתוח גרונם לשונם החליקו: האשימם אלהים יפלו מעצותיהם ברב פשעיהם הדיחמו כי מרו בך: ויעמחו כל חוסי בך לעולם ירננו ותסך עליהם ויעלזו בך אהבי שמך: כי אתה תברך צדיק יהוה כצנה רצון תעטרנו: י ו למנצח בנגינות על השמינית מזמור לדוד: יהוה אל באפך תוכיחני ואל בחמתך תיסרני: חנני יהוה כי אמלל רפאני יהוה כי נבהלו עצמי: ונפשי נבהלה מאד ואתה יהוה עד מתי: שובה יהוה חלצה נפשי הושיעני למען חסדך: כי אין במות זכרך בשאול מי יודה לך: יגעתי באנחתי אשחה בכל לילה מטתי במסי ארשה: עששה מכעס עיני עתקתי בכל צוררי: סורו ממני כל פעלי און כי שמע יהוה קול בכיי: שמע יהוה תחנתי יהוה תפלתי יקח: יבשו וייבהלו מאד כל אויבי ישובו יבשו רגע: י ז שגיון לדוד אשר שר ליהוה על דברי כוש בן ימיני: יהוה אלהי בך חסיתי הושיעני מכל רדפי והצילני: פן יטרף כאריה נפשי פרק ואין מציל: יהוה אלהי אם עשיתי זאת אם יש עול בכפי: אם גמלתי שלמי רע ואחלצה צוררי ריקם: ירדף אויב נפשי וישג וירמס לארץ חיי וכבודי לעפר ישכן סלה: קומה יהוה באפך הנשא בעברות צוררי והעירה אלי משפט צויתה: ועדת לאמים תסובבך ועליה למרום שובה: יהוה ידין עמים שפטני יהוה כצדקי וכתומי עלי: יגמר נא רע רשעים ותכונן צדיק ובוחן לבות וכליות אלהים צדיק: מגני על אלהים מושיע ישרי לב: אלהים שופט צדיק ואל זעם בכל יום: אם לא ישוב חרבו יהלום קשתו דרך ויכוננה: ולו הכין כלי מות חציו ליקדות יפעל: הנה יחבל און והרה עמל וילד שקר: באר חפר ויבקעהו ויפל בשחת יפעל: ישב עמלו בראשו ועל קדקדו חמסו ירד: אודה יהוה כצדקו ואזמרה שם יהוה עליון: י ח למנצח על הגתית מזמור לדוד: יהוה אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים: מפי עוללים ויונקים יסדת עז למען צוריך להשבית אויב ומתנקם: כי אראה שמיך מעשי אצבעתיך ירח וכוכבים אשר כוננתה: מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו: ותחסרהו מעט מאלהים וכבוד והדר תעטרהו: תמשילהו במעשי ידיך כל שתה תחת רגליו: צאן ובקר כלם וגם בהמות שדי: צפור שמים ודגי הים עבר ארחות ימים: יהוה אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ: י ט למנצח על מות לבן מזמור לדוד: אודה יהוה בכל לבבי אספרה כל נפלאותיך: אשמחה ואעלזה בך אזמרה שמך עליון: בשוב אויבי אחור יכשלו ויאבדו מפניך: כי עשית משפטי ודיני ישבת על כסא שופט צדק: גערת גוים אבד רשע שמם מחית לעולם ועד: האויב תמו חרבות לנצח וערים נתשת אבד זכרם המה: ויהוה לעולם ישב כונן למשפט כסאו: והוא ישפט תבל במישור ידין לאמים במישרים: ויהי יהוה משגב לדך משגב לעתות בצרה: ויבטחו בך יודעי שמך כי לא עזבת דרשיך יהוה: זמרו ליהוה יושב ציון הגידו בעמים עלילותיו: כי דורש דמים להם זכר לא שכח צעקת ענוים: חנני יהוה ראה עניי משנאי מרוממי משערי מות: למען אספרה כל תהלתיך בשערי בת ציון אגילה בישועתך: טבעו גוים בשחת עשו ברשת זו טמנו נלכדה רגלם: נודע יהוה משפט פעל כפיו נוקש רשע הגיון סלה: יששבו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים: כי לא לנצח ישכח אביון תקות ענוים תאבד: קומה יהוה אל יעז אנוש יישפטו גוים על פניך: שיתה יהוה מורה להם ידעו גוים אנוש המה סלה: י י למה יהוה תעמד ברחוק תעלים לעתות בצרה: בגאות רשע ידלק יתפשו במזמות זו חשבו: כי הלל רשע על תאות נפשו ובוצע ברך נאץ יהוה: רשע כגבה אפו בל ידרוש אין אלהים כל מזמותיו: יחילו דרכו בכל עת מרום משפטיך מנגדו כל צורריו יפיח בהם: אמר בלבו בל אמוט לדר ודר אשר לא ברע: אלה פיהו מלא ומרמות ותחת לשונו עמל ואון: ישב מכמן חצרים במסתרים יהרג נקי עיניו לחלכה יצפונו: יארוב במסתר כאריה בסכו ארב לחטף עני חטף עני במשכו בחרמו: ידכה ישח ונפל בעצמותיו חלכאים: אמר בלבו שכח אל הסתיר פניו בל ראה לנצח: קומה יהוה אל נשא ידך אל תשכח ענוים: על מה נאץ רשע אלהים אמר בלבו לא תדרוש: ראית כי אתה עמל וכעס תביט לתת בידך עליך יעזב חלל יתום אתה היית עזר: שבר זרוע רשע ורע תדרש רשעו בל תמצא: יהוה מלך עולם ועד אבדו גוים מארצו: תאות ענוים שמעת יהוה תכין לבם תקשיב אזנך: לשפט יתום ודך בל יוסיף עוד לערץ אנוש מן הארץ: י יא למנצח לדוד ביהוה חסיתי איך תאמרו לנפשי נודו הרכם צפור: כי הנה רשעים ידרכון קשתם כוננו חצם על יתר: לירות במו אפלי לב כי השתות יהרסון צדיק מה פעל: יהוה בהיכל קדשו יהוה בשמים כסאו עיניו יחזו עפעפיו יבחנו בני אדם: יהוה צדיק יבחן ורשע ואהב חמס שנא נפשו: ימטר על רשעים פחים אש וגפרית ורוח זלעפות מנת כוסם: כי צדיק יהוה צדקות אהב ישר יחזו פניו: י יב למנצח על השמינית מזמור לדוד: הושיעה יהוה כי גמר חסיד כי פסו אמונים מבני אדם: שוא ידברו איש את רעהו שפת חלקות בלב ולב ידברו: יכרת יהוה כל שפת חלקות לשון מדברת גדלות: אשר אמרו ללשנינו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו: משד עניים מאנקת אביונים עתה אקום יאמר יהוה אשית בישע יפיח לו: אמרות יהוה אמרות טהורות כסף צרוף בעלil לארץ מזקק שבעתים: אתה יהוה תשמרם תצרנו מן הדור זו לעולם: סביב רשעים יתהלכון כרום זלות לבני אדם: י יג למנצח מזמור לדוד: עד אנה יהוה תשכחני נצח עד אנה תסתיר פניך ממני: עד אנה אשית עצות בנפשי יגון בלבבי יומם עד אנה ירום אויבי עלי: הביטה ענני יהוה אלהי האירה עיני פן אישן המות: פן יאמר אויבי יכלתיו צרי יגילו כי אמוט: ואני בחסדך בטחתי יגל לבי בישועתך אשירה ליהוה כי גמל עלי: י יד למנצח לדוד אמר נבל בלבו אין אלהים השחיתו התעיבו עלילה אין עושה טוב: יהוה משמים השקיף על בני אדם לראות היש משכיל דורש את אלהים: הכל סר יחדו נאלחו אין עושה טוב אין גם אחד: הלא ידעו כל פעלי און אכלי עמי אכלו לחם יהוה לא קראו: שם פחדו פחד כי אלהים בדור צדיק: עצת עני תבישו כי יהוה מחסהו: מי יתן מציון ישועות ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל: י טו מזמור לדוד יהוה מי יגור באהלך מי ישכן בהר קדשך: הולך תמים ופעל צדק ודובר אמת בלבבו: לא רגל על לשנו לא עשה לרעהו רעה וחרפה לא נשא על קרובו: נבזה בעיניו נמאס ואת יראי יהוה יכבד נשבע להרע ולא ימר: כספו לא נתן בנשך ושחד על נקי לא לקח עושה אלה לא ימוט עולם: י טז מכתם לדוד שמרני אל כי חסיתי בך: אמרת ליהוה אדני אתה טובתי בל עליך: לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי בם: ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיך נסכיהם מדם בל אשא שמותם על שפתי: יהוה מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי: חבלים נפלו לי בנעימים אף נחלת שפרה עלי: אברך את יהוה אשר יעצני אף לילות יסרוני כליותי: שויתי יהוה לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט: לכן שמח לבי ויגל כבודי אף בשרי ישכן לבטח: כי לא תעזב נפשי לשאול לא תתן חסידך לראות שחת: תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימינך נצח: י יז תפלה לדוד שמעה יהוה צדק הקשיבה רנתי האזינה תפלתי בלא שפתי מרמה: מלפניך משפטי יצא עיניך תחזינה מישרים: בחנת לבי פקדת לילה צרפתני בל תמצא זמותי בל יעבר פי: לפעלות אדם בדבר שפתיך אני שמרתי ארחות פרצים: תמך אשרי בנתיבותיך בל נמעדו פעמי: אני קראתיך כי תענני אל הטה אזנך לי שמע אמרתי: הפלה חסדיך מושיע חוסים ממתקוממים בימינך: שמרני כאישון בת עין בצל כנפיך תסתירני: מפני רשעים זודוני אויבי בנפש יקיפו עלי: חלבמו סגרו פיהם דברו בגאוה: אשרי עמו שכיל אל דל ביום רעה ימלטהו יהוה: יהוה ישמרהו ויחייהו יאשר יתנהו על ארץ ואל תתנהו בנפש איביו: יהוה יסעדנו על ערש דוי כל משכבו הפכת בחליו: אני אמרתי יהוה חנני רפאה נפשי כי חטאתי לך: אויבי יאמרו רע לי מתי ימות ואבד שמו: ואם בא לראות שוא ידבר ליבו יקבץ און לו יצא לחוץ ידבר: יחד עלי יתלחשו כל שונאי עלי יחשבו לי רעה: דבר בליעל יצוק בו אף אשר שכב לא יוסיף לקום: גם איש שלומי אשר בטחתי בו אוכל לחמי הגדיל עלי עקב: ואתה יהוה חנני והקימני ואשלמה להם: בזאת ידעתי כי חפצת בי כי לא ירוע אויבי עלי: ואני בתמתי תמכת בי ותציבני לפניך לעולם: ברוך יהוה אלהי ישראל מן העולם ועד העולם אמן ואמן: ספר שני מזמור לבני קרח משכיל כאיל תערג על אפיקי מים כן נפשי תערג אליך אלהים: צמאה נפשי לאלהים לאל חי מתי אבוא ואראה פני אלהים: היתה לי דמעתי לחם יומם ולילה באמר אלי כל היום איה אלהיך: אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי כי אעבר בסך אדם אדמיך עד בית אלהים: בקול רנה ותודה המון חוגג: תשתוחחי נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים כי עוד אודנו ישועות פני ואלהי: אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ ירדן וחרמונים מהר מצער: תהום אל תהום קורא לקול צנוריך כל משבריך וגליך עלי עברו: יומם יצוה יהוה חסדו ובלילה שירה עמי תפלה לאל חיי: אומרה לאל סלעי למה שכחתני למה קדר אלך בלחץ אויב: ברעצח בעצמותי חרפוני צוררי באמרם אלי כל היום איה אלהיך: מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים כי עוד אודנו ישועות פני ואלהי: מ ג שכחני אלהים זקר מרמה ועולה תפלטני: כי אתה אלהי מעוזי למה זנחתני למה קודר אתהלך בלחץ אויב: שלח אורך ואמתך המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך: ואבואה אל מזבח האלהים אל אל שמחת גילי ואודך בכנור אלהים אלהי: מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים כי עוד אודנו ישועות פני ואלהי: מ ד שפטני אלהים וריבה ריבי מגוי לא חסיד מאיש מרמה ועולה תפלטני: כי אתה אלהי מעוזי למה זנחתני למה קודר אתהלך בלחץ אויב: שלח אורך ואמתך המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך: ואבואה אל מזבח האלהים אל אל שמחת גילי ואודך בכנור אלהים אלהי: מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים כי עוד אודנו ישועות פני ואלהי: מ ה למנצח לבני קרח משכיל אלהים באזנינו שמענו אבותינו ספרו לנו פעל פעלת בימיהם בימי קדם: אתה ידך גוים הורשת ותטעם תרע לאמים ותשלחם: כי לא בחרבם ירשו ארץ וזרועם לא הושיעה למו כי ימינך וזרועך ואור פניך כי רציתם: אתה הוא מלכי אלהים צוה ישועות יעקב: בך צרינו ננגח בשמך נבוסי קמינו: כי לא בקשתי אבטח וחרבי לא תושיעני: כי הושעתנו מצרינו ומשנאינו הבישות: באלהים הללנו כל היום ושמך לעולם נודה סלה: אך זנחת ותכלימנו ולא תצא בצבאותינו: תשיבנו אחור מצר ומשנאינו שסו למו: תתנינו כצאן מאכל ובגוים זריתנו: תמכר עמך בלא הון ולא רבית בהם: תשימנו חרפה לשכנינו לעג וקלס לסביבותינו: תשימנו משל בגוים מנוד ראש בלאמים: כל היום כלמתי נגדי ובשת פני כסתני: מקול מחרף ומגדף מפני אויב ומתנקם: כל זאת באתנו ולא שכחנוך ולא שקרנו בבריתך: לא נסוג אחור לבנו ותט אשרינו מנתיבתך: כי דכיתנו במקום תנים ותכס עלינו בצלמות: אם שכחנו שם אלהינו ונפרש כפינו לאל נכר: הלא אלהים יחקר זאת כי הוא יודע תעלמות לב: כי עליך הרגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה: עורה למה תישן אדני הקיצה אל תזנח לנצח: למה פניך תסתיר תשכח עניינו ולחצנו: כי שחה לעפר נפשנו דבקה לארץ בטננו: קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך: מ ו למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידידות: נבע לבי דבר טוב אומר אני מעשי למלך לשוני עט סופר מהיר: יפיפיתה מבני אדם הוצק חן בשפתותיך על כן ברכך אלהים לעולם: חגר חרבך על ירך גבור הודך והדרך: והדרך צלח רכב על דבר אמת וענוה וצדק ותורך נוראות ימינך: חציך שנונים עמים תחתיך יפלו בלב אויבי המלך: כסאך אלהים עולם ועד שבט מישר שבט מלכותך: אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחך אלהים אלהיך שמן ששון מחבריך: מר ואהלות קציעות כל בגדותיך מן היכלי שן משמחוך: בנות מלכים ביקרותיך עמדה שגל לימינך בכתם אופיר: שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך: ויתאו המלך יפיך כי הוא אדניך והשתחוי לו: ובת צר במנחה פני עשירי עם: כל כבודה בת מלך פנימה מלאת משבצות זהב לבושה תובל: רקמות תובא לריעותיה בתולות אחריה קרבות תובלנה לך: תובלנה בשמחות וגיל תבאנה בהיכל מלך: תחת אבותיך יהיו בניך תשיתמו לשרים בכל הארץ: אזכירה שמך בכל דור ודור על כן עמים יהודוך לעולם ועד: מ ז לבני קרח שיר עלמות: אלהים לנו מחסה ועז עזרה בצרות נמצא מאד: על כן לא נירא בהמיר ארץ ובמוט הרים בלב ימים: יהמו ירעשו מימיו יחילו הרים בגאותו סלה: נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים קדש משכני עליון: אלהים בקרבה בל תמוט יעזרה אלהים לפנות בקר: המו גוים מלכות נתן בקולו תמוג ארץ: יהוה צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה: לכו חזו מפעלות יהוה אשר שם שמות בארץ: משבית מלחמות עד קצה הארץ קשת ישבר וקצץ חנית מרכבות בנור ישרף: הרפו ודעו כי אנכי אלהים ארום בגוים ארום בארץ: יהוה צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה: מ ח לבני קרח מזמור שיר ליום השבת טוב להדות ליהוה ולזמר לשמך עליון: להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות: עליון שבת ורעות ובנים ובכנור הגיון בכנור: כי שמחתני יהוה בפעלך במעשי ידיך ארנן: מה גדלו מעשיך יהוה מאד עמקו מחשבותיך: איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת: בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל פעלי און להשמדם עדי עד: ואתה מרום לעלם יהוה: כי הנה אויביך יהוה כי הנה אויביך יאבדו יתפרדו כל פעלי און: ותרם כראים קרני בלותי רענן בשמן צלי: ותבט עיני בשורי בקמים עלי מרעים תשמענה אזני: צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה: שתולים בבית יהוה בחצרות אלהינו יפריחו: עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו: להגיד כי ישר יהוה צורי ולא עולתה בו: מ ט לבני קרח מזמור שירו ליהוה שיר חדש תהלתו בקהל חסידים: ישמח ישראל בעשיו בני ציון יגילו במלכם: יהללו שמו במחול בתף וכנור יזמרו לו: כי רוצה יהוה בעמו יפאר ענוים בישועה: יעלזו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם: רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם: לעשות נקמה בגוים תוכחות בלאמים: לאסר מלכיהם בזקים וגבידיהם בכבלי ברזל: לעשות בהם משפט כתוב הדר היה לכל חסידיו הללויה: הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עזו: הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב קדש גדלו: הללוהו בתקע שופר הללוהו בנבל וכנור: הללוהו בתף ומחול הללוהו במנים ועגב: הללוהו בצלצלי שמע הללוהו בצלצלי תרועה: כל הנשמה תהלל יה הללויה: מ י תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: בטרם הרים יולדו ותחולל ארץ ותבל מעולם ועד עולם אתה אל: תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אד

תהלים
אבן עזרא
רשי

ⲁⲛⲟⲕ ⲡⲉⲧⲣⲟⲥ ⲁⲡⲟⲥⲧⲟⲗⲟⲥ ⲓⲏⲥⲟⲩ ⲡⲭ̄ⲥ̄ ⲉⲧⲙⲛⲧⲣⲣⲱⲙⲉ ⲛⲁⲓ ⲉⲧⲥⲱⲧⲙ ⲉⲃⲟⲗ ⲙ̄ⲡⲉⲛⲛⲟⲩⲧⲉ ⲡⲓⲱⲧ ⲙ̄ⲡⲓⲱⲧ ⲛ̄ⲧⲉ ⲡⲓⲱⲧ ⲛ̄

לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי־קֹרַח מִזְמוֹר׃ שִׁמְעוּ־ זֹאת כָּל־הָעַמִּים הַאֲזִינוּ כָּל־יֹשְׁבֵי חָלֶד׃ גַּם־בְּנֵי אָדָם גַּם־בְּנֵי־אִישׁ יָחַד עָשִׁיר וְאֶבְיוֹן׃ פִּי יְדַבֵּר חָכְמוֹת וְהֲגוּת לִבִּי תְבוּנוֹת׃ אַטֶּה לְמָשָׁל אָזְנִי אֶפְתַּח בְּכִנּוֹר חִידָתִי׃ לָמָּה אִירָא בִּימֵי רָע עֲוֹן עֲקֵבַי יְסֹבֵנִי׃ הַבֹּטְחִים עַל־חֵילָם וּבְרֹב עָשְׁרָם יִתְהַלָּלוּ׃ אָח לֹא־פָדֹה יִפְדֶּה אִישׁ לֹא־יִתֵּן לֵאלֹהִים כָּפְרוֹ׃ וְיֵקַר פִּדְיוֹן נַפְשָׁם וְחָדַל לְעוֹלָם׃ וְיִחְיֶה־עוֹד לָנֶצַח לֹא יִרְאֶה־שָּׁחַת׃ כִּי יִרְאֶה חֲכָמִים יָמוּתוּ יַחַד כְּסִיל וָבַעַר יֹאבֵדוּ וְעָזְבוּ לַאֲחֵרִים חֵילָם׃ קִרְבָּם בָּתֵּימוֹ לְעוֹלָם מִשְׁכְּנֹתָם לְדֹר וָדֹר קָרְאוּ בִשְׁמוֹתָם עַל־אֲדָמוֹת׃ וְאָדָם בְּיֵקָר בַּל־יָלִין נִמְשַׁל כַּבְּהֵמוֹת נִדְמוּ׃ זֶה דַרְכָּם כֶּסֶל לָמוֹ וְאַחֲרֵיהֶם בְּפִיהֶם יִרְצוּ סֶלָה׃ כְּצֹאן לִשְׁאוֹל שִׁתּוּ מָוֶת יִרְעֵם וְיִרְדּוּ בָם יְשָׁרִים לַבֹּקֶר וְצִירָם לְבַלּוֹת שְׁאוֹל מִזְּבֻל לוֹ׃

לשבתא על ידדן ובני קרח
תושבחתא׃ שמעו אחיותא
דאל עממיא אצויתא כל
ארעא׃ אוף בני אדם קדמאת
אוף בנוי דיעקב בדקיא וכיאה ו
ואיתיא׃ פומי יסלל חוכמתא
ודיקת ליבא ביניא׃ אצלי לסתלא
אודני אשרי לסתתא בכינורא א
אודתי׃ בכול אוחל בזמן
אסעדיית ביניא אחלן ואשבר
סורתי בסוני יחזרנני׃ ויי
לתייביא די בתרתיצן על נכסיהון
ובסגיאות עתריהון משתבחין׃
אחוהי דאיתפרא כפרוק
גבר מיכפוי ולא יהב לאלהא
פורקניה׃ ויהי יקר פורקניהון
ויפסוק בישותיה ופורענותא ל
לעלם ויחי חוב לחיי עלמא ולא
יחסרון ויתנם׃ אברוהי חכמון
ויביניא דשיעיא בגהנם יתרעון
עתרא מקיליא ושביעיא יבדון
וישבקון לאחריניא מסתנתון בבית
קבורתהון ישרון לעלם ולא
יקומון ממשכניהון לדרי ודרין
מסוף דאיתעדבדו ובקעו שום בישׁ
עיליהון ארעא׃ ונברא ניקרא לא איכית עם עזיקיא אשתחל חיין בעיניא אשתוון׃
דין אורחתהון גרם שכותהון ובסופהון יתבון סורנטהון לעלמא דאתי׃
דין עניא עזיקיא שוי לכותא ונקטלין ומתברו עזיהון ותריציא אליקו כטחול׃
ניכי עתרון יתון בלין בהנתם מן קבלי דאשתו יהדון ויתבלון בגוא בית קבורתהון׃

לבן שכותהון סיניין׃ קדים בתיהון לעלם׃ מאחרי מדלתהון כל׃ אלוף מדלתהון׃
כסאון׃ וירדו לשאול בם ישרים לבקר׃ וירדו בתוכם רשיעיהון׃ ואורחי וירדו בגוהנם׃

למנצח לבני קרח
תושבחתא׃ שמעו אחיותא
דאל עממיא אצויתא כל ייירי
ארעא׃ אוף בני אדם קדמאת
אוף בנוי דיעקב בדקיא וכיאה ו
ואיתיא׃ פומי יסלל חוכמתא
ודיקת ליבא ביניא׃ אצלי לסתלא
אודני אשרי לסתתא בכינורא א
אודתי׃ בכול אוחל בזמן
אסעדיית ביניא אחלן ואשבר
סורתי בסוני יחזרנני׃ ויי
לתייביא די בתרתיצן על נכסיהון
ובסגיאות עתריהון משתבחין׃
אחוהי דאיתפרא כפרוק
גבר מיכפוי ולא יהב לאלהא
פורקניה׃ ויהי יקר פורקניהון
ויפסוק בישותיה ופורענותא ל
לעלם ויחי חוב לחיי עלמא ולא
יחסרון ויתנם׃ אברוהי חכמון
ויביניא דשיעיא בגהנם יתרעון
עתרא מקיליא ושביעיא יבדון
וישבקון לאחריניא מסתנתון בבית
קבורתהון ישרון לעלם ולא
יקומון ממשכניהון לדרי ודרין
מסוף דאיתעדבדו ובקעו שום בישׁ
עיליהון ארעא׃ ונברא ניקרא לא איכית עם עזיקיא אשתחל חיין בעיניא אשתוון׃
דין אורחתהון גרם שכותהון ובסופהון יתבון סורנטהון לעלמא דאתי׃
דין עניא עזיקיא שוי לכותא ונקטלין ומתברו עזיהון ותריציא אליקו כטחול׃
ניכי עתרון יתון בלין בהנתם מן קבלי דאשתו יהדון ויתבלון בגוא בית קבורתהון׃

לבן שכותהון סיניין׃ קדים בתיהון לעלם׃ מאחרי מדלתהון כל׃ אלוף מדלתהון׃
כסאון׃ וירדו לשאול בם ישרים לבקר׃ וירדו בתוכם רשיעיהון׃ ואורחי וירדו בגוהנם׃

למנצח לבני קרח
תושבחתא׃ שמעו אחיותא
דאל עממיא אצויתא כל ייירי
ארעא׃ אוף בני אדם קדמאת
אוף בנוי דיעקב בדקיא וכיאה ו
ואיתיא׃ פומי יסלל חוכמתא
ודיקת ליבא ביניא׃ אצלי לסתלא
אודני אשרי לסתתא בכינורא א
אודתי׃ בכול אוחל בזמן
אסעדיית ביניא אחלן ואשבר
סורתי בסוני יחזרנני׃ ויי
לתייביא די בתרתיצן על נכסיהון
ובסגיאות עתריהון משתבחין׃
אחוהי דאיתפרא כפרוק
גבר מיכפוי ולא יהב לאלהא
פורקניה׃ ויהי יקר פורקניהון
ויפסוק בישותיה ופורענותא ל
לעלם ויחי חוב לחיי עלמא ולא
יחסרון ויתנם׃ אברוהי חכמון
ויביניא דשיעיא בגהנם יתרעון
עתרא מקיליא ושביעיא יבדון
וישבקון לאחריניא מסתנתון בבית
קבורתהון ישרון לעלם ולא
יקומון ממשכניהון לדרי ודרין
מסוף דאיתעדבדו ובקעו שום בישׁ
עיליהון ארעא׃ ונברא ניקרא לא איכית עם עזיקיא אשתחל חיין בעיניא אשתוון׃
דין אורחתהון גרם שכותהון ובסופהון יתבון סורנטהון לעלמא דאתי׃
דין עניא עזיקיא שוי לכותא ונקטלין ומתברו עזיהון ותריציא אליקו כטחול׃
ניכי עתרון יתון בלין בהנתם מן קבלי דאשתו יהדון ויתבלון בגוא בית קבורתהון׃

לבן שכותהון סיניין׃ קדים בתיהון לעלם׃ מאחרי מדלתהון כל׃ אלוף מדלתהון׃
כסאון׃ וירדו לשאול בם ישרים לבקר׃ וירדו בתוכם רשיעיהון׃ ואורחי וירדו בגוהנם׃

אך־אֱלֹהִים יִפְדֶּה נַפְשִׁי מִיַּד שְׁאוֹל כִּי יִקָּחֵנִי סֶלָה׃ אַל־תִּירָא כִּי־יַעֲשֶׁר אִישׁ כִּי־יִרְבֶּה כְּבוֹד בֵּיתוֹ׃ כִּי לֹא בְמוֹתוֹ יִקַּח־הַכֹּל לֹא־יֵרֵד אַחֲרָיו כְּבוֹדוֹ׃ כִּי־נַפְשׁוֹ בְחַיָּיו יְבָרֵךְ וְיוֹדֶךָ כִּי־תֵיטִיב לָךְ׃ תָּבוֹא עַד־דּוֹר אֲבוֹתָיו עַד־נֶצַח לֹא יִרְאוּ־אוֹר׃ אָדָם בְּיֵקָר וְלֹא יָבִין נִמְשַׁל כַּבְּהֵמוֹת נִדְמּוּ׃

מִזְמוֹר לְאָסָף אֵל אֱלֹהִים יְהוָה דִּבֶּר וַיִּקְרָא־אֶרֶץ מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ׃ מִצִּיּוֹן מִכְלַל־יֹפִי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ׃ יָבֹא אֱלֹהֵינוּ וְאַל־יֶחֱרַשׁ אֵשׁ לְפָנָיו תֹּאכֵל וּסְבִיבָיו נִשְׂעֲרָה מְאֹד׃ יִקְרָא אֶל־הַשָּׁמַיִם מֵעָל וְאֶל־הָאָרֶץ לָדִין עַמּוֹ׃ אִסְפוּ־לִי חֲסִידָי כֹּרְתֵי בְרִיתִי עָלֵי־זָבַח׃ וַיַּגִּידוּ שָׁמַיִם צִדְקוֹ כִּי־אֱלֹהִים שֹׁפֵט הוּא סֶלָה׃ שְׁמַע עַמִּי וַאֲדַבֵּרָה יִשְׂרָאֵל וְאָעִידָה בָּךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ אָנֹכִי׃ לֹא עַל־זְבָחֶיךָ אוֹכִיחֶךָ וְעֹלוֹתֶיךָ לְנֶגְדִּי תָמִיד׃ לֹא־אֶקַּח מִבֵּיתְךָ פָּר מִמִּכְלְאֹתֶיךָ עַתּוּדִים׃ כִּי־לִי כָל־חַיְתוֹ־יָעַר בְּהֵמוֹת בְּהָרֵי־ אֶלֶף׃ יָדַעְתִּי כָל־עוֹף הָרִים וְזִיז שָׂדַי עִמָּדִי׃ אִם־אֶרְעַב לֹא־אֹמַר לָךְ כִּי־לִי תֵבֵל וּמְלֹאָהּ׃ הַאוֹכַל בְּשַׂר־אַבִּירִים וְדַם עַתּוּדִים אֶשְׁתֶּה׃

אַסֵּר חַד בְּרוּחַ נְבוּאָה בְּרַם אֱלָהָא יִפְרוֹק נַפְשִׁי מִן דִּין וְהַמָּם אֲרוֹם יִלְפִינִי אוֹרַיְתֵיהּ לְעַלְמִין׃ עַל קְרָם וְסַעֲתִיהּ אִיהַבְנִי וְאַכַּר לָא תִדְחַל מִשַּׁרְיָא אֲרוֹם אִתְעַתַּר קָרֵם גִּבְרָא וְסַגִּיאָא אֲרוֹם יְסֵי אֵיקַר בֵּיתֵיהּ׃ אֲרוֹם לָא בְּמוֹתֵיהּ יִסַּב כּוּלֵּהּ לָא יְחֵית בָּתְרוֹי׃ אֲרוֹם נַפְשֵׁיהּ דְּמִסְתַּיֵּר בְּחַיָּוהִי אִיקְרֵיהּ׃ אֲרוֹם נַפְשֵׁיהּ דְּמִסְתַּיֵּר בְּחַיָּוהִי יְבָרֵךְ לָךְ וְיוֹדֵנָךְ אֲרֵי יַקְנֵי אֲרוֹם תְּיֵיב לָךְ׃

תַּיְעוּל דּוֹרָנֵיהּ וְתַרְיָקֵיהּ עַר דְּר אִסְתַּחְנוּ וְרִשְׁעֵיהּ לְעָלְמֵי עָלְמַיָּא לָא וַיְקַטְּנוּן וְתוֹרֵיהּ׃ גְּבַר בְּיוֹמֵי לָא וַיְקַטְּנוּן וְתוֹרֵיהּ׃ גְּבַר חַיָּבָא בְּזִמְנֵי דְּאִיתֵיהּ בִּיקָרָא לָא יְהַבִּין וְכְאִסְתְּלִקוּת יְקָרֵיהּ סְיָיהּ אִסְתְּלִיק לְבַעְרָא וְאִתְחֲזִין לְלָקָא׃

תּוּשְׁבְּחַתָּא עַל יְדֵי דְּאָסָף חַקְיָא אֱלָהָא יְיָ כְּלִיל מִן בְּרָאשִׁית שַׁרְיָא וְגָזַר לְמֵעְבַּר אַרְעָא מִסְּתַּנְתֵּיהּ שְׁמַשָּׁא מֵעֲלֵיהּ׃ וְשַׁרְוִי בִּיקָרֵיהּ עֲלָהָא סַגִּיאִין וְסַן חֶסֶן קַדִּישׁ שׁוּפְרֵיהּ אֱלָהָא יְקָרֵיהּ׃ יְיָ מִן צִיּוֹן אֲרֵי רְבָא יְיָ וְתַקִּיף לְמֵיתֵי בְּיוֹם דִּינָא רְבָא יְתֵי אֱלָהָנָא וְלָא יִשְׁתּוֹק מִן לְמֵעְבַּד קֳדָמוֹי אֲרֵי אֵשָׁא קֳדָמוֹי אָזְלָא וְתַרְגֵּל בַּרְיָא וְרַיְשָׁא לְמֵיתֵי בְּאַרְעָא וְרַיְשׁ לְמֵיתֵי בְּאַרְעָא וְרַיְשׁ לְמֵיתֵי בְּאַרְעָא וְרַיְשׁ לְמֵיתֵי בְּאַרְעָא׃

אך׃ כאשר יחשוב במאמר כי הכסף והנכסים ירחיקו ממנו מות לנפשו ויחיה תמיד ויקרא לארצות על שמותם ויחשוב כן הוא הבל כי אין מנוס מן המות ואין מי שיוכל לפדות נפשו ולא יתן לאלהים כופר בעד נפשו כי יקר פדיון נפשם ויחדל לעולם לשלם כי אם לאלהים לבדו ולא יתן לו כי אם יחיה עוד לנצח לא יראה שחת כי אם יראה החכמים ימותו יחד כסיל ובער יאבדו ועזבו לאחרים חילם קרבם בתימו׃ לעולם משכנותם לדור ודר קראו בשמותם על אדמות׃ ואדם ביקר בל־ילין נמשל כבהמות נדמו׃ זה דרכם כסל למו ואחריהם בפיהם ירצו סלה׃ כצאן לשאול שתו מות ירעם וירדו בם ישרים לבקר וצירם לבלות שאול מזבל לו׃

למנצח לבני קרח
תושבחתא׃ שמעו אחיותא
דאל עממיא אצויתא כל ייירי
ארעא׃ אוף בני אדם קדמאת
אוף בנוי דיעקב בדקיא וכיאה ו
ואיתיא׃ פומי יסלל חוכמתא
ודיקת ליבא ביניא׃ אצלי לסתלא
אודני אשרי לסתתא בכינורא א
אודתי׃ בכול אוחל בזמן
אסעדיית ביניא אחלן ואשבר
סורתי בסוני יחזרנני׃ ויי
לתייביא די בתרתיצן על נכסיהון
ובסגיאות עתריהון משתבחין׃
אחוהי דאיתפרא כפרוק
גבר מיכפוי ולא יהב לאלהא
פורקניה׃ ויהי יקר פורקניהון
ויפסוק בישותיה ופורענותא ל
לעלם ויחי חוב לחיי עלמא ולא
יחסרון ויתנם׃ אברוהי חכמון
ויביניא דשיעיא בגהנם יתרעון
עתרא מקיליא ושביעיא יבדון
וישבקון לאחריניא מסתנתון בבית
קבורתהון ישרון לעלם ולא
יקומון ממשכניהון לדרי ודרין
מסוף דאיתעדבדו ובקעו שום בישׁ
עיליהון ארעא׃ ונברא ניקרא לא איכית עם עזיקיא אשתחל חיין בעיניא אשתוון׃
דין אורחתהון גרם שכותהון ובסופהון יתבון סורנטהון לעלמא דאתי׃
דין עניא עזיקיא שוי לכותא ונקטלין ומתברו עזיהון ותריציא אליקו כטחול׃
ניכי עתרון יתון בלין בהנתם מן קבלי דאשתו יהדון ויתבלון בגוא בית קבורתהון׃

לבן שכותהון סיניין׃ קדים בתיהון לעלם׃ מאחרי מדלתהון כל׃ אלוף מדלתהון׃
כסאון׃ וירדו לשאול בם ישרים לבקר׃ וירדו בתוכם רשיעיהון׃ ואורחי וירדו בגוהנם׃

אמתחתו׃ כל לבבו הבין לדורות׃ תכא עד דור אבותיו׃ נ׳ אל אלהים
נ׳ סל אל תם כל חדוה נאמנו׃ כל לבבו הבין לדורות׃ תכא עד דור אבותיו׃ נ׳ אל אלהים
נ׳ סל אל אלהים ראה תהיו ישראל ב כפסוק׃ פסוק לאסף אל אלהים׃ ומשיע עוד עניו׃ נ׳ סל כדור
מארן׃ מזמין סנהדרי ישב׃ אל נקמות׃ אל ונקמות׃ הא ומשיע עוד עניו׃ לדין נ׳ סל ועבד דין עסם׃

אסר חד ברוח נבואה ברם
אלהנא יפרוק נפשי מן דין והמם
ארום ילפיני אורחיה לעלמין׃
על קרם וסעתיה איהבני ואכר
לא תדחל משרי ארום אתעתר
קרם גברא וסגיאא ארום יסי
איקר ביתיה׃ ארום לא במותיה
יסב כולה לא ייחית בתרוי׃ א
ארום נפשיה דמסתיר בחיוהי
בחיוהי יברך לך ויודנך אריקיא
ארום תיטיב לפלחין קדיך׃

תיעול דוכרניהון ותריקיא ער
דר אסתחנו ורשיעיא לעלמי
עלמיא לא ויקטון ונהורא׃ גברא
חייבא בזמן דאיתיה ביקרא לא
יחבין וכאסתלקות יקריה סייה
אסתלי לבערא ואתחזין ללקא
תושבחתא על
ירוי דאסף חקיפא אלהנא יי כליל
מן בראשית שריא וגזר למעבר
ארעא מסתנתיה שמשא מעליה׃
ושרוי ביקריה עלהא סגיאין וסן
חסן קדיש שופריה אלהנא יקריה׃
ייסרון צדיקיא ביום דינא רבא
יתי אלהנא ולא ישתוק מן למעבד
פורעניה עמיה אתיא קדמוי
אישא אוקיד להון סחרניהון׃

ישראל השמים סעל׃ ולא יכול לדין עם שתוף׃ כבואתיך ל עתודים׃ כבקשתך ל נחש
אלהים׃ ישבח ל עשו אוני׃ ומעגיל ל ירעפון׃ לבוזזיו ל ללחך ל ללחם בתיך׃

לך׃ כבר מזכירתי בספר כי הכסף והנכסים ירחיקו ממנו מות לנפשו ויחיה תמיד ויקרא לארצות על שמותם ויחשוב כן הוא הבל
קבר הוא ביתם לעולם ומשכנותם לדור ודר קראו בשמותם על אדמות׃ ואדם ביקר בל־ילין נמשל כבהמות נדמו׃ זה דרכם כסל למו
ואחריהם בפיהם ירצו סלה׃ כצאן לשאול שתו מות ירעם וירדו בם ישרים לבקר וצירם לבלות שאול מזבל לו׃ ומפני כי
מתו הצדיקים והרשעים ואיש לא ידע אם אהבה או שנאה יבא לאיש ולא יוכל לדעת אם יבא לו טוב או רע לכן אמר
אך אלהים יפדה נפשי מיד שאול כי יקחני סלה׃ אל תירא כי יעשר איש כי־ירבה כבוד ביתו׃ כי לא במותו יקח־הכל לא־ירד אחריו כבודו׃ כי־נפשו בחייו יברך וידך׃ כי־תיטיב לך׃ תבוא עד־דור אבותיו עד־נצח לא יראו־אור׃ אדם ביקר ולא יבין נמשל כבהמות נדמו׃

מזמור לאסף אל אלהים יהוה דבר ויקרא־ארץ ממזרח־שמש עד־מבואו׃ מציון מכלל־יפי אלהים הופיע׃ יבא אלהינו ואל־יחרש אש לפניו תאכל וסביביו נשערה מאד׃ יקרא אל־השמים ממעל ואל־הארץ לדין עמו׃ אספו־לי חסידי כרתי בריתי עלי־זבח׃ ויגידו שמים צדקו כי־אלהים שפט הוא סלה׃ שמעה עמי ואדברה ישראל ואעידה בך אלהים אלהיך אנכי׃ לא על־זבחיך אוכיחך ועולתיך לנגדי תמיד׃ לא־אקח מביתך פר ממכלאתיך עתודים׃ כי־לי כל־חיתו־יער בהמות בהרי־ אלף׃ ידעתי כל־עוף הרים וזיז שדי עמדי׃ אם־ארעב לא־אמר לך כי־לי תבל ומלאה׃ האוכל בשר־אבירים ודם עתודים אשתה׃

קטושין ויהי חסידיי גוברי קיימי וקיימו אוריתי ואיתעקמו בגלוי ותאמו ואיסתילא לקורבנא׃
ויתקטון אגוליי טרומא זכותיה ארום אלהא הוא דיינא סלה׃ שמעא עמי ואסהיד לי
ישראל ואסהיד בך אלהא אלהך אנא׃ לא מטול דיבחך דלא קריבתא קדמי בגלי תדיר
אנא סוכרא לך מארום עלוהך דקריבו אבהתך לקדמי אזדריא׃ מן יומא די חרוב בית
מקדשי לא מכילית מן ארכך תורא מן ערדך ברחיאארום דילי כל חיות חורשא וענירית
לגדיקיא בגו ערך בעיניא דחיין והור בר דרעי בכל יומא טורין אלפא׃ גליין קדמי כל
סיני עופא ורפתין בחייוי וסטי וסן קדמי צוורי ישרין בארעא וריש׳ מטי בשמיא
טרטין קדמי וסטי וסן קדמי אתיראן בקדמיא לא אסיר לך יתהא ורקיק בחמין לא
מן יומא דחרוב בי מקדשי לא מכילית בשר נכסת פטיסי ורקיק בחמין לא ורקיק בחמין

ישראל השמים סעל׃ ולא יכול לדין עם שתוף׃ כבואתיך ל עתודים׃ כבקשתך ל נחש
אלהים׃ ישבח ל עשו אוני׃ ומעגיל ל ירעפון׃ לבוזזיו ל ללחך ל ללחם בתיך׃

לך׃ כבר מזכירתי בספר כי הכסף והנכסים ירחיקו ממנו מות לנפשו ויחיה תמיד ויקרא לארצות על שמותם ויחשוב כן הוא הבל
קבר הוא ביתם לעולם ומשכנותם לדור ודר קראו בשמותם על אדמות׃ ואדם ביקר בל־ילין נמשל כבהמות נדמו׃ זה דרכם כסל למו
ואחריהם בפיהם ירצו סלה׃ כצאן לשאול שתו מות ירעם וירדו בם ישרים לבקר וצירם לבלות שאול מזבל לו׃ ומפני כי
מתו הצדיקים והרשעים ואיש לא ידע אם אהבה או שנאה יבא לאיש ולא יוכל לדעת אם יבא לו טוב או רע לכן אמר
אך אלהים יפדה נפשי מיד שאול כי יקחני סלה׃ אל תירא כי יעשר איש כי־ירבה כבוד ביתו׃ כי לא במותו יקח־הכל לא־ירד אחריו כבודו׃ כי־נפשו בחייו יברך וידך׃ כי־תיטיב לך׃ תבוא עד־דור אבותיו עד־נצח לא יראו־אור׃ אדם ביקר ולא יבין נמשל כבהמות נדמו׃

מזמור לאסף אל אלהים יהוה דבר ויקרא־ארץ ממזרח־שמש עד־מבואו׃ מציון מכלל־יפי אלהים הופיע׃ יבא אלהינו ואל־יחרש אש לפניו תאכל וסביביו נשערה מאד׃ יקרא אל־השמים ממעל ואל־הארץ לדין עמו׃ אספו־לי חסידי כרתי בריתי עלי־זבח׃ ויגידו שמים צדקו כי־אלהים שפט הוא סלה׃ שמעה עמי ואדברה ישראל ואעידה בך אלהים אלהיך אנכי׃ לא על־זבחיך אוכיחך ועולתיך לנגדי תמיד׃ לא־אקח מביתך פר ממכלאתיך עתודים׃ כי־לי כל־חיתו־יער בהמות בהרי־ אלף׃ ידעתי כל־עוף הרים וזיז שדי עמדי׃ אם־ארעב לא־אמר לך כי־לי תבל ומלאה׃ האוכל בשר־אבירים ודם עתודים אשתה׃

קטושין ויהי חסידיי גוברי קיימי וקיימו אוריתי ואיתעקמו בגלוי ותאמו ואיסתילא לקורבנא׃
ויתקטון אגוליי טרומא זכותיה ארום אלהא הוא דיינא סלה׃ שמעא עמי ואסהיד לי
ישראל ואסהיד בך אלהא אלהך אנא׃ לא מטול דיבחך דלא קריבתא קדמי בגלי תדיר
אנא סוכרא לך מארום עלוהך דקריבו אבהתך לקדמי אזדריא׃ מן יומא די חרוב בית
מקדשי לא מכילית מן ארכך תורא מן ערדך ברחיאארום דילי כל חיות חורשא וענירית
לגדיקיא בגו ערך בעיניא דחיין והור בר דרעי בכל יומא טורין אלפא׃ גליין קדמי כל
סיני עופא ורפתין בחייוי וסטי וסן קדמי צוורי ישרין בארעא וריש׳ מטי בשמיא
טרטין קדמי וסטי וסן קדמי אתיראן בקדמיא לא אסיר לך יתהא ורקיק בחמין לא
מן יומא דחרוב בי מקדשי לא מכילית בשר נכסת פטיסי ורקיק בחמין לא ורקיק בחמין

ישראל השמים סעל׃ ולא יכול לדין עם שתוף׃ כבואתיך ל עתודים׃ כבקשתך ל נחש
אלהים׃ ישבח ל עשו אוני׃ ומעגיל ל ירעפון׃ לבוזזיו ל ללחך ל ללחם בתיך׃

זכור לאלהים ידיד. ראשית על משמרתי ואמר אלי זכור זכה סיני חנן ט אחור כך סלם לעלות כרגיל כי אין מקבלין ברגל: וידברני. מאז הוא כאדמי מיאוס את הנשמים כי ומקרא מגילה. נראין כמו שכתבתי: ואין שוה. ראוי לשמוע: סתרת לנגד עיני: תצפני מרחוק. תרגל לכוין ויהיה בלבב תמיד ויעשה כאלו אתה לפניו: אחור. כמו אחר: אחור לי. כמו אחרי: אחור לי. כמו אחרי: אחור לי. כמו אחרי

רשי

ואני בחסדך שהוא נגד תחינתי ישיש ויגל לבי בישועתך ואשירה לה' כי גמל עלי ואזמרה לשמו עליון שהוא עליון לכל: מזמור לדוד. כשברח מפני שאול ונכנס במערה ויצא ממנה ולא ידע ונתעסק בצרכיו ובא שאול ואנשיו אחריו ונכנסו במערה לנוח שם ולא ראוהו ויצא ממנה ולא ידעו

חשלך על יהוה יהבך והוא יכלכלך לא יתן לעולם מוט לצדיק
ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו
ימיהם ואני אבטח בך
למנצח על יונת אלם
רחוקים לרחוק מכם החרפים את אורחו
מלשתים בגת חנני אלהים כי
שאפני אנוש כל היום לחם ילחצני
שוררי כל היום כי רבים
להלחם לי מרום יום אירא אני אליך
אבטח באלהים אהלל דברי
באלהים בטחתי לא אירא מה יעשה
בשר לי כל היום דברי יעצבו עלי
כל מחשבתם לרעה יגורו יצפינו
המה עקבי ישמרו כאשר קוו נפשי
על און פלט לתן באף עמים
אלהים הורדת שימה דמעתי בנאדך הלא בספרתך
אז ישובו אויבי אחור ביום אקרא
זה ידעתי כי אלהים לי באלהים
אהלל דבר ביהוה אהלל דבר
באלהים בטחתי לא אירא מה יעשה
אדם לי עלי אלהים נדריך אשלם
תודות לך כי הצלת נפשי ממות
הלא דגלי מדחי רגלי להתהלך לפני
אלהים באור החיים
למנצח אל תשחת
לדוד מכתם בברחו מפני שאול
במערה תפלה
חנני אלהים חנני
כי בך חסתי נפשי ובצל כנפיך
אחסה עד יעבר הוות

ואקרא לאלהים עליון לאל גמר עלי
ישלח משמים ויושיעני חרף
שאפי סלה ישלח אלהים חסדו
ואמתו נפשי בתוך לבאים אשכבה
להטים בני אדם שניהם חנית וחצים
ולשונם חרב חדה
רוממה על
השמים אלהים על כל הארץ
כבודך
רשת הכינו לפעמי כפף
נפשי כרו לפני שיחה נפלו בתוכה
סלה נכון לבי אלהים נכון לבי אשירה
ואזמרה עורה כבודי עורה הנבל וכנור
אעירה שחר
אודך בעמים אדני
אומרך בלאמים
כי גדל עד
שמים חסדך ועד שחקים אמתך
רוממה על שמים אלהים על כל
הארץ כבודך
למנצח
אל תשחת לדוד מכתם
האמנם
אלם צדק תדברון מישרים תשפטו
בני אדם
אף בלב עולות תפעלון
בארץ חמס ידיכם תפלסון
זרו
רשעים מרחם תעו מבטן דברי כזב
חמת למו כדמות חמת נחש כמו
פתן חרש יאטם אזנו
אשר לא
ישמע לקול מלחשים חובר
חברים
אלהים הרס שינימו
בפימו מלתעות כפירים נתוץ
יהוה
ימאסו כמו מים יתהלכו
למו ידרך חציו כמו יתמללו

אתגלי קדם אלהא עלאה תקפא
די מקיד לעבידתיה די נכר
אוכפיהון ארום פציתני נפשי
סבוהא רפיתין ביה יתיבי אלהא
רגלי סהדתקדמי בחוגא כטוהי
דאתיל לקדמי בגיעתא דערק
לקחטי בנדורי עזיקיא עילוי
אסטולתי יעדר סלקאי משמי
מרוקא ויקרקיני חקד שיניי
לעולמין ישדר אלהא טוביה
וקושטיה ונפשי תיירא ביד כפצע
שלהובין באדכור ביני טפרין די
מלהטין בינוניא דבגיהון דיוך
מוריניא וגרדין ולישנהון חיך
כסיפא דרמקא אתרומם על
מלאכי שכמיא אלהא על כל יהבי
ארעא איקרך מתרחא אתקי
לאיכתוורי פייה נפשי קרו קדמי
שיתיא נהדו בסיעתא לעלמין
כסבון לבי לאורחיך ייכסבון לבי
לדחלתך אשתאור אוסור איתער
יקרי איתערי לשבחא על פום
ניבלא וכינורא איתער לעלותא
ויקרין אודי קדמך בעממיא
אשבחינך באומיא ארום רב
עד אית שמיא שוגך ועד שחקים
קושטך אתרומם על מלאכי
שכמיא אלהא על כל יהבי ארעא
איקרך לשבחא
על עקתא בזמן די אסר דוד לא
תחבלי על יד דוד במכתם ושלים
חרון מלכא ומלי מחתיה דמלכא
בעין מאו למזי ואזקתא ם
מרחקלין תרעוהי תרעין בני
נשא ברם רשיעי מח דין בקיניה עיללת תעבדון באראעא תסוף אלהיכון
איתעבידו טוהרי רשיעיא מן טעון תעש מן מדרשיא מסקלי כן בטוחא איכא לחזן בגוון
ארעא ודחייא חיך דון כבא חיכ שיא דסטסתם ארגיה דיאקבל מלי דמשיא אסיריי
נחשיא ומן קדוטי רקון הוא רגזים אולהא תרע בפיהון בפי מחמן ניניבי ארגון תתרעין
יתקטלן בדוביהון חיך מיא יזלון לחזן ובגיי גירדי אסטולחון ויחזן מתגרדין

לא תכרי פרים ובשרא גוד ובאחות וכמותם כי גדל עד שמים חסדך האמנם אדם חסך לא
אוכל כבדי שב אלהים ואת דרכים ותאלת שלמה חשבנו אולם עוך הא חוף
אמנם שמעה לקול יה כי ראים אבי כי שמעה לקול אשחך השכיחו אמרים לקול שדי שמעני לקולך
ובאת אתה וקבי ישראל שמעני לקול האזן האזינה אמונה ולא שמעני לקולך לקחם בסחי
אם שמע השמע לקול יי אחריך והישיר שמע משה לקול ולא שמעני לקולי ביחזקאל אף
דיש שפסים שמעתי ותרגז בטני ולא שמעתי לקול אביהם רבי עלי חושבות כנגים ועתה
שמע לקול דברי יי השמאל ישמע לקול ירמיהו ישמע לקול ירמיהו
חדר ולקולי אתם שמעים ירמיהו ישמע לקול ירמיהו אשר לא ישמע לקול ה' חשים
ולא שמע עמי לקולי עניין בספרות רבות בעניך קטן

חסלך. לשון נפל הוא כמו ותפל עליו אימתם (שמות טו) ואל תפל עליו. כמשמעו ואל תכבד עליו. ואל תפל עליו. לשון כבוד כמו ואל יפל בלבבו (שמואל ב יג) ואל תפל עליו. ואל תכבד עליו. ואל תשליכהו מעליך. ואל תפילהו מעליך. ואל תפילהו מעליך. ואל תפיל

כמו שנאמר (ישעיה ל"ח) ויסר את מעלות אשר ירדה במעלות בשמש אחור עשר מעלות. ויש מפרשים כמו שמסרו לנו מפי הקבלה שהוא שם המלאך הממונה על הגשמים. ואין לנו להאריך בזה. ואחרים אמרו

מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה. אלהים אלי אתה. אשחרך. לך נפשי. כמה לך בשרי. בארץ ציה ועיף. כן בקדש. לראות עזך. כבודך. כי טוב חסדך. מחיי. שפתי ירננוך. יהלל. אמלא. בגדי. בצל כנפיך. ארנן. דבקה. נפשי. אחריך. כי. תמכה. ימינך. ואלה. לשואה. יבקשו. נפשי. יבואו. בתחתיות. ארץ. יגירוהו. על. ידי. חרב. מנת. שעלים. יהיו. והמלך. ישמח. באלהים. יתהלל. כל. הנשבע. בו. כי. סכר. פי. דוברי. שקר.

למנצח. מזמור לדוד. שמע. אלהים. קולי. בשיחי. מפחד. אויב. תצר. חיי. תסתירני. מסוד. מרעים. מרגשת. פעלי. און. אשר. שננו. כחרב. לשונם. דרכו. חצם. דבר. מר. לתמם. בסתרים. פתאם. יורוהו. ולא. יחפרו. יחזקו. לו. דבר. רע. יספרו. לטמן. פח. אמרו. מי. יראנו. יחפשו. עולות. תמנו. חפש. איש. ולב. עמק. וחפרו. אלהים. והיתה. חציהם. ויכשלו. עליהם. לשונותם. ינוד. כל. רואיהם. ויראו. כל. אדם. וישמעו. ישמח. צדיק. ביהוה. וחסה. בו. ויתהללו. כל. ישרי. לב.

שיר. לדוד. בהיותו. במדבר. יהודה. שיר. חדש. שבחו. בקהל. חסידים. ישמח. ישראל. בעושיו. בני. ציון. יגילו. במלכם. יהללו. שם. במחול. בתף. ובכנור. יזמרו. לו. כי. רוצה. ה'. בעמו. יפאר. ענוים. בישע. יעלזו. חסידים. על. משכבותם. רוממות. אל. בגרונם. וחרב. פיפיות. בידם. לעשות. נקמה. בגוים. תוכחות. בלאמים. לאסור. מלכיהם. בזקים. ומורה. ברזל. לעשות. בהם. משפט. כתוב. הדר. היה. לכל. חסידיו. הללויה.

הללויה. הללו. אל. בקדשו. הללוהו. ברקיע. עזו. הללוהו. בגבורתיו. הללוהו. כרב. גדלו. הללוהו. בתקע. שופר. הללוהו. בנבל. וכנור. הללוהו. בתף. ומחול. הללוהו. במנים. ועוגב. הללוהו. בצלצלי. שמע. הללוהו. בצלצלי. תרועה. כל. הנשמה. תהלל. יה. הללויה.

א למנצח. לשון נצוח. כמו. נגינות. ומשלי. נצח. כנגד. חנם. ויש. מדרשי. אגדה. שאומרים. שהוא. לשון. נצחון. שינצחו. בו. ישראל. את. אויביהם. ע"י. שהיו. עוסקים. בתורה. ובמצות. ואין. לי. לפרש. כן. כי. אם. כפשוטו. של. מקרא. כמו. שפירשתי. בספר. המקוה. ועוד. אומר. אני. שהוא. לשון. נגינה. כמו. שאמר. ונגנתי. על. נגינותי. כל. ימי. חיי. ועל. נגינתי. לא. אשיר. ולא. אזמר. ועוד. אומר. אני. שהוא. לשון. נגינה. כמו. שאמר. ונגנתי. על. נגינותי. כל. ימי. חיי. ועל. נגינתי. לא. אשיר. ולא. אזמר. ועוד. אומר. אני. שהוא. לשון. נגינה. כמו. שאמר. ונגנתי. על. נגינותי. כל. ימי. חיי. ועל. נגינתי. לא. אשיר. ולא. אזמר.

ליחיד כמשמעו. יסורתי בחיבור: ולא ירחיל. מלת הפסק מראת לחלק: יחזקו בעצתם רע. לרוב הנסתרים. ומסך בלשון ארמי נסך. לרוב הנסתרים. ומסך בלשון ארמי נסך. ומלת מסכתי מורה על הרבים: יחשבו עולת תמכנו. אף כי בעולת תעלומות. יחשבו עולת שבטו ראש ג' נקודים ומסך ג' נקודים ומסכתי ג' נקודים ומסכתי ג' נקודים ומסכתי

עלות מיתים אסתין אסיק קדמיך עם
קטורת בוכסת קדמך ואיכרין
אעביד חזרין עם גדיין ואיכרין
איזיל שקעו ואשתעי קל רחימא
ואיתא ורעבד לנפשי ולחיתא
כפומי קריתי ותשבחתיה תחות
לישני שקר אין ומיתי קלבי
חאשר וילא איטעי ביקוקיכא
שמע אלא אניא בקל עלותי
ברוך אלא ולא אעדי עלותי
וגביה מיני לשבועא
בזניותא תושבחתא ושירתיה
אלא ויתו עלוא ויברכינן ניחיר
זו אבאוי עמא לעלמין להוון
בארעא אורך בקל עכמיא פ
פורקנך ורזון מדבך עכמיא
אלא יהון בריך עכמי בולהון
ירזון ויזון אוסיא ארום חרין
עמיא בתירוא ואוניא בארעא
תדבירון לעלמין יהון מלכך
עכמיא אלא יהון מדבך עכמיא
פולהון ארעא יהבת איבה ברייך
יזן אלא אלהינא יברך יזן
אלא ויתקלון יהוה קל קיומי א
ארעא לשבועא
לדוד תושבחתא ושבחא יקום
אלא ויתבדון בעלי דבבי ה
ויערקון מאנאי מן קדמוי ויתכפד
דיסקף חננא יקומון ויתכפד דו
יתסק שיעבא מן קדם אשא יהובדון
רשיעיא מן קדם אלא ורזדקיא
יזרון וידהנון מלך ויתרון בחדוא
שבחו קדם אלא ושבחו שום
יקריה סלקון לייתיב על כורסיה
יקריה בעלמא דאתי שבחו קדם
קדמוי ואתמלי ויתעבד ברם בית שכינת קושטיה אלא ואתאו
מזוג זוגים יחידאין לבר זוגא בתר ראשיך כית ישר ויזון אסירין בסגירין עזבריהון
ואגואתהון בשרין בסוכבי ברם פרעה ושכריה וית דכרוביו לשלהובת קטר עתיקין

כתיבה וסלוק תנחומי שבתים בתחנה חשרין. תחנן עין חשרה את פרי. נפ' יחן חשוב. ארץ נתנה
יבולה. שה אביהו סלו הים ויחצו נהר ברגל. יקום אלהים יפוצו. ודרמות יסיון שרי. אחריהם לא
כשן. ברצות ר' דרבי אש גם אביהו ביה ל' ושם בי ביה ל' עוד עלמים. סלו לרוכב בערבות בית שמו

אלהים מושיב יחידים ביתה מוציא
אסירים בכושרות אך סוררים
שכנו צחיחה: אלהים בצאתך לפני
עמך בצעדך בישימון סלה: ארץ
רעשה אף שמים נטפו מפני אלהים
זה סיני כפני אלהים אלהי ישראל:
גשם נדבות תניף אלהים נחלתך
ולאלאה אתה כוננתה: חיתך ישבו
בה תכין בטובתך לעני אלהים:
אדני יתן אמר המבשרות עצבא רב:
מלכי צבאות ידדון ידדון ונות בית
תחלק שלל: אם תשכבון בין
שפתים כנפי יונה נחפה בכסף
ואבריתיה בירקרקרון: בפרש
שדי מלכים בה תשלג בצלמון:
הר אלהים הר בשן הר גבנני הר
בשן: למה תרצדון הרים גבנים
ההר חמד אלהים לשבתו אף יהוה
ישכן לנצח:

מן שמיא: אין אתון מלכיא רשיעיא כבנין ביני קולקלתא דנגידתא וישראל דרמיא
ליונתא מיטללא בעננוי יקריה מפלגיה סגיאי סגיאי דמלין ואוכרין
סגיאן: כד פרכת אידיה על יאם בקלון שרי אשקיף מלכיון ואכטילתא ענן ונתנם תיך
תלגא קציא יתהי כטולא דטוטא: פור מוריה אתר די פלחו אבהת עלמא כדמם ני
איתברי לבניין בית מקדשא וכור סיני למחבית אוריתא מטור כתנן כור וכרמל
אתקבילו איתעביר לחון ניבראי ויתי כור כתנן: אמר אלהא לגבה אתון בסיון כוריא
ליח רעותי למיתן אוריתא ויתתין מכסקיניא דא טור סיני לבניך דגן סיקרא
ויהי לאיתרעא עלוי שכינתיה לדוור בשמי שמיא ישרי לעלמא:

רשעי: ארץ עיפתה כמו אפל: אל תכסי דמי: ארץ כמדבר יצא להם: בחג בסוכות ושמיני עצרת ושמחת תורה: ובחג בפסח ושבועות ובראש השנה ויום הכפורים ובחג הסכות: ואבני
בחג: ובקר הכון שלו בח:

מושב יחידים סיקה. יחידים סיקה. מושב יחידים מסכנים כנגד יחיד ויחידים והוא
כמו עלם ובעולם עלומיך. הוכי. מושב יחידים בבוקרין. יחידים. מלוכדים
מלוכדים כמו שהוא אומר להולכי דרכים לא תקה לבנה. ך בחרב.
מגורים ומגורים. נפרדים מרכם ניהם ומגורים מרכם ביניכם.
כמו ברוך ה' לעולם אמן ואמן. ארץ נתנה יבולה. ארץ עשתה אף פעמים נשמע
בארץ רמאים תחבוט. ארץ אשר לא בכמכת תאכל. ארץ אשר אלהיך דורש.
ארץ ארץ שמעי. ארץ נתנה יבולה. ארץ ערשה אף פעמים נשמע. ארץ נתנה יבו

אלהאכו עמקתא בעמוראי דעננא
ובעמודא דאשיתא קדים עכך כד
טיילתא בפרגך דישיטון לעלמין
בר יחבתא אוריתא לעכך ארעא
איתרגשת לחזר שמיא אתיבו
כלא מן קדם יידין סיני קליק
תגיזה כתגנא ואתנא כן דדם
ראתנלי עלוי יי אלהאי ישראל
בר שבעו בית ישראל ית קל
גבורתך פרתו נפישיהון מן יד
אתתא עליהון כלין דיתתיהון
וסיטרין ודרעא אריכיא אלהא
על ארכנתך וכשותא ראשי הוליהון
את אתקיתא משרירי מלכיא
לאונבא לעניי אלהאי: ייהב
פתגמי אוריתא לעמיה ברהסתא
ואתרן בכשרן סיגי אלהא לחויות
רבא דישראל: כלהוותא עם
חילוון אכלהלו כן בדעזון
וכסיפא איכלהלו כן בדעזון
וכי שקיא דישראל כפלוגא עדיאה

אין אתון מלכיא רשיעיא כבנין ביני קולקלתא דנגידתא וישראל דרמיא
ליונתא מיטללא בעננוי יקריה מפלגיה סגיאי סגיאי דמלין ואוכרין
סגיאן: כד פרכת אידיה על יאם בקלון שרי אשקיף מלכיון ואכטילתא ענן ונתנם תיך
תלגא קציא יתהי כטולא דטוטא: פור מוריה אתר די פלחו אבהת עלמא כדמם ני
איתברי לבניין בית מקדשא וכור סיני למחבית אוריתא מטור כתנן כור וכרמל
אתקבילו איתעביר לחון ניבראי ויתי כור כתנן: אמר אלהא לגבה אתון בסיון כוריא
ליח רעותי למיתן אוריתא ויתתין מכסקיניא דא טור סיני לבניך דגן סיקרא
ויהי לאיתרעא עלוי שכינתיה לדוור בשמי שמיא ישרי לעלמא:

יתמקמקון מן פיכמא וימללון
לאבאשא (לכלומא מן רום לבחון
יסללון: שויאו בקרישי שמיא
בקרישי ארעא: בכן תאיב על
עמיא ויין למלכותהון וכידמון
ברעמין ודפיע כוכבין פתחין
לשון חיסרון הכרין ידע אלהא
ואית מנדעא בעלאה והא אולין
רשיעיא ותחבין בשלמא בעלמא
הדין אדביקו נכסין קנו מילא:
ברם לכדיקוותי זכית לבבי ושזבית
בברירותי ואתיתי כתישי בלי יומא
ומכסנותי לעפרירי: אין אפרית
אישתעית דמכתהון הא על דר
כניישי ארשעית: ותחיבית למידע
ית דא לישעות הוא בעיני: עד זמן
פורקנא דאיתי לות מקדשי אלהך
אתבין לסופיהון: ברם בקבלא
שיתא להון רשיעתון לשחותא
חכדין חוו לעדו כשלתא בלוי
אישתיזבון מן איתרגשון: חיך
חלמא מן גבר דשיועי יי ליום
דינא רבא באתערי יתהון סוביות
קבורתהון ברגז רשותהון ואתכסר
ארום יתוש אבי וכוליתי בערן באשוא: ואנא שטוא ולית אירע תיך בעירי
איתחשבית גבר: ואנא תירא עיקר אודהתא ביד ימיני בטלטהך תדברנני ובתר
שליט אוקריה דאמרת עלי לאייתאה תקבלנני:

ימיני: בעצתך תנחני ואחר
בכוד תקחני:

ימיקו וידברו ברע עשק ממרום
ידברו: שתו בשמים פיהם ולשונם
תהלך בארץ: לכן ישיב עמו הלם
ומי מלא ימצו למו: ואמרו איכה
ידע אל ויש דעה בעליון: הנה
אלה רשעים ושלוי עולם השגו חיל
אך ריקותי לבבי ארחץ בנקיון
כפי: ואהי נגוע כל היום ותוכחתי
לבקרים: אם אמרתי אספרה כמו
הנה דור בניך בגדתי: ואחשבה
לדעת זאת עמל הוא בעיני: עד
אבוא אל מקדשי אל אבינה
לאחריתם: אך בחלקות תשית למו
הפלתם למשואות: איך היו לשמה
כרגע ספו תמו מן בלהות: כחלום
מהקיץ אדני בעיר צלמם תבוזה:
כי יתחמץ לבבי וכליות אשתונן:
ואני בער ולא אדע בהמות הייתי
עמך: ואני תמיד עמך אחזת בימי
ימיני:

בעצתך תנחני ואחר כבוד תקחני:

ומי לי בשמים ועמך לא חפצתי
בארץ: כלה שארי ולבבי צור לבבי
וחלקי אלהים לעולם: כי הנה
רחקיך יאבדו התצמתה כל זונה ממך
ואני קרבת אלהים לי טוב שתי
באדני יהוה מחסי לספר כל מ
מלאכותיך: ע ר
משכיל לאסף למה אלהים זנחת
לנצח יעשן אפך בצאן מרעיתך:
זכר עדתך קנית קדם גאלת שבט
נחלתך הר ציון זה שכנת בו:
הרימה פעמיך למשאות נצח כל
הרע אויב בקדש: שאגו צוריך
בקרב מועדך שמו אותתם אותות:
יודע כמביא למעלה בסבך עץ
קרדמות: ועת פתוחיה יחדו בכשיל
וכילפות יהלומון: שלחו באש
מקדשך לארץ חללו משכן שמך:
אמרו בלבם כינם יחד שרפו כל
מועדי אל בארץ: אתותינו לא
ראינו אין עוד נביא ולא אתנו ידע
עד מה: עד מתי אלהים יחרף צר
ינאץ אויב שמך לנצח: למה תשיב
ידך וימינך מקרב חוקך כלה:

מי לי בשמים. מאם תלוך מכחרתי לי לשלוה לא בארץ חלת לוזך: כלה מלי. כלה מלי לשון לקוח כמו וכלה כל צבאם: ועמך לא חפצתי. העבחתה כל ומחבבך: קרבת אלהים לי. ישען אפך ביצאן כרעיתך: אבאנה כל מלאכותיך. עוד יעשן אפך בצאן כרעיתך: קדושות בגלוי. וסמ"ג אזהרות לא תעשה: זכר עדתך. קהלה כנסת ילך כי בחול: בשבך עץ קרדמות. בלת

מן בוחך ידיו בשמיר אלא את
ועיקר חברא לא עבידי בארעא:
אשתיצא גושמי ולבבי תקיפא
דבהין לבבי וחילקי אלהא לעלם:
ארום הא רשיעיא ריחקין מינך תבעין שיצותא כל דקיצי מן
בתר דהלהך: ואנא לכי קריב
ביי לי כב שויתי בייי אדהים רוחצני
למיחשיעא לאתרגיא נולדון
פיקודוי שלחוהך:
שיכלא טבא על ידי דאסף למר
אלדהא רחיקתא לעלמין יקוף
רוגזך בעאן רעיתך: אדכר
קנייתך דקנית הלכדמין פרקת
מסגדים שבטי אחסנתך טור ו
דיצין זדן די קדיתא שכיניתך ביה:
ארים אחתורך למשוק אוסיא
לעלמין כל חילה האביש בעיל
דבבא בקודשא: אמלין סעיקך
בפצע זמניך שוין אתתוחתון א
אמיא: ידליך בקורנבא היך
גבר דמרים ידיה בבבין קיסיא
למקבע בכולך ביא וכדין גליפיהא
גדרין בתיא בקופין ומיפקלת
קלופיהון בכסף תחיין בכסף זופן:
אידיקו בנורא בית מקדשיך לארעא
אסיסו משכן דאתקרי ביה שמך:
אמרו בלבהון בקורבנא היך
כנשתא כל מועדיך אתחרבו כל
הרשומים כאתוונוס להזדווג
לעבדונים על ישראל תיילה ויחר
כך יזדעזעו להם ויכלו מהרי
מרפו כל מוכדי לא מהיו בארץ
כל עתיו ושר עלו על עלמות החריבו
סילה בטבור בנר החריב בית
המקדש בזדון מעיקרו: בית
מקדשיך. לשון זה מקדש מלכים: אתותינו. כלי שלטי
הגבורה: בקורנבא. בקרנות: היך גבר. כמו שהיו עושים
בימי המקדש בן החריבו בית
המקדש בזדון מעיקרו: בית
מקדשיך. לשון זה מקדש מלכים: אתותינו. כלי שלטי
הגבורה: בקורנבא. בקרנות: היך גבר. כמו שהיו עושים
בימי המקדש בן החריבו בית

גדרו גדרין וְשָׁלְטוּ בָּהֶם׃ כָּל
כל מכשול: המשכה זו
וכן שמה מכה עריס וכן
עריס כארון תניני תרגום
כמוס ומכתם ארון כמוהו׃
לתוארה למה לפי
מקומות יובנו רוח נבזה על
נביאים ויתנבאו רוח נבזה
יתנבאו שהם נבזים
ידוקן. על הדיוקות
השניים על ישראל׃ ידי.
מכתיי לעיבורים. כנגזת זה
מהם כלילת היא נגרת ליחה
וחרוי. ולא תקפוני. ולא יתקפו
נגריהם׃ תזכרם אלהים.
החסר מהם רגל לעמד לו מחוי
חבריו מהיחה. כיאוין חסרים
ושוטות׃ ותתנשף רוחי׃
פעמי כלב׃ לחזון
פעורותיהם׃ מחורות לעין
מהעורדת הלילה פירש טשר
מה שיורדת מהשכוה לחזור
ממנה לחזון הלילה כן כלילה זו של
גזירת היום עתיד להיות כלילה
כדרש מדרש שכתוב בה בשרית
ורוח נבואה רוחי ואין ראוי
מה הנה ואני תמיד עמך׃
לשחר הרשעים מעמיד׃
מחשבתי ידיעתי׃ ואתבוננה
עמם לשבר לפניהם׃ אחי אחי
ורוח מחשב מה היא כן מדעתו
על הנה ואני תמיד עמך׃
יחזור. גזירת שלם פלג
יסובב מחזורו שר׃ השכח מנחת.
ליוחן חנוכן מעוות
ריוח לא תנוחת מחיל׃ הם קטן
תקף רחמיו פלא. לפון לפי
תקפון ירך כלשון הם סגר ח
הרחמים לעולם כמו כל הימים׃
ואמר חלמי היה. מחשבותי
לחלמי לשון חלום וחלמי כמו
לחלמי לשון חלום וחלמי כמו
פלגי. אתי אמרי מחשבותי יתן
עליהן מחיצה כארי נבח רועצת
ליחבו ומבטיח הניב יחזור ויכלו
ויאבדו מן הדרך. דרך
כנגד׃ נתיב ודרכך. דרך
מדרוך לרגלים את מתוך כמשלם
למעוות דרכי כמו׃ ודרך תים.
רגלים כמכוונת על הישר׃ שחתו

יהבו לו אחר כל אחד חם ושלח לך יהבו לו ביניהם׃ נדדו ושלחו לך׃ קרמו פני
ירחתן דרכו ירחתן ק׳ וסכ׳ למצוא לידיהם ראשיהן׃ אשכרה דרכי בחשאי׃ קול אל אדם אמעקה
וכתניה כן כה כן לידתן׃ הא דיהתקרי תקרי ועבד אחזם בן ידיהתן׃ נגרה ב׳ סי לידהתן אלא

נְדֹדוּ נִדְרִין וְשָׁלְטוּ בָּהֶם יְיָ׃ כָּל
כל דיתבין חזור חזור לסקרוסין
יתון קורבָּנַיָּא לְבֵית מַקְדְּשׁ ר
דחל ׃ יְעִיר נְכוֹת הַדְּוָתָן
דרבנין ואחלא על כל כלכי
אַרְעָא ׃ לְשַׁבְּרָא
על ירושלם לאפקה הוקבתא ׃
קְלִי קָרָם יְיָ וְאֶצְעָק קָלִי קָרָם
אלהא אצית מיסרי ׃ בְּיוֹם עִקְתִי
אולפן מן קדם יי מבעית שרר
עלי וקאר בלילא ולגר עיני
דסעתא לא תפוג כריבר ל
לְאִיתְחַשָּׁא נַפְשִׁי אִדְכַּר אֱלָהָא
וְאֶרְגֹּשׁ קָרָם יְיָ אֶסְחִיל וְתִשְׁתַּחְלִי
רוחי על עלמין ואתבע ׃
דְּעַתְּיָא אִיתַּרְמִיתָּנִי אֶתְבְּהִיל
דעתי איתרמיתני ואתבהל ׃
פָּתַחְתִּי יוֹסִין טַנְיָן דְּמִן קַדְמִין ׃ אִידְכַּר
מעורעי מחורות לפון
תשובתי בלילא עם לבבי אסיח
לבני אסחיל ויבלש נישא מרגע
רוחי ׃ וַאֲשַׁפֵּר רֵי לְעַלְמִין יְרַחֵק
יי ולא יוסיף לסיתרעיא׃
וַאֲמַר רֵי הָא שְׁנַתְנִין גְּבוּרַת יַמִּין
עילאה ׃ הוא וְאַמְרִית
בְּעוֹתִי הִיא שְׁנַן דְּקַן מִיסִּין ׃
אִדְכַּר עוֹבְדֵי אֱלָהָא אֲרוּם אִדְכַּר
מן לְקַדְמִין פֻּרְשָׁנָךְ. וּרְגַנְתִּי בְּכָל
עוֹבָדָךְ סְגִיאִין וּבְרַעֲוָתִקִּי נִיכְסִיךְ
אֱלָהָא ׃ וְאֱלָהָן קַדִּישִׁין אוֹרְחָתָךְ בְּמַקְדְּשָׁא וַיְיקַר׳ אֶת חוּא אֱלָהָ עֲבִיד פָּרִישִׁין
חוֹרְעָנָא בְּעַמָּא עוֹשָׁנָךְ. וּפָרְקָתָ בִּגְבוּרַ אִדְעָךְ עַמָּךְ בְּנֵי יַעֲקֹב וְיוֹסֵף לְעַלְמִין ׃
חָמוֹן שְׁכִינְתָךְ בְּגַוָּיָא אֱלָהָא חָמוֹן גְּבוּרָתָךְ עַל יַמָּא דְּתַוִּיתוֹן עַמָּא דְּתַוִּיתוֹן תְּרַחֲמוּ

שיני נגרות ולא תחשוב׃ ולא אדבר ל׳ מסכ׳ ואבירה לא אוכרנו׳ אחות שכרות עיני נפעמתי׃ ולא יסף ע׳
וסכ׳ לגעת בך׃ ולעולם יגעה אדני׃ כרכוז׳ הוא העשיר׃ אוכר׳ כלליל הם הכם עדיה תעזר׳. יום
ליום יביע׳ אין אומר ואין דברים׃ יתן אמרי׃ נכר אמר לדור דור׳ והנור אבר׳ באולחים ג׳ בקריא
וכם חמיתם בגולחים יחדיו שב ורע׳. וביח דוד באולחים׃ כי אל גדול באולחים אגדך׃

יחד רבי חמם כי נתר לחד כמו הם רבות ועבד ונחמיתו׃ ולכן רשיי כי נתר לחד מבר לחדר על שלם וחסתי׃ הבכרה חמיי.
ואם לא חכמות והשם תבזרת הנון ואמן משל לחלק מכה וכן רחומי לחלק קטן׃ ולחדר׳ לחדר רבים משם חלחלי מבזרת לפון
כמו הבטחים ברבי׳ ובן מבזרת מבזרת שלם וחה רחון בעבור כי חלק קטן חיים מהיות חזרות ולחדרים לחדרים כי חלק מבזרת
מבזרת מהכלשון ולחדרים לחדרים חיו השכה חלחלחים וחשבה כי חלחי מבזרת מבזרת חשבה חם לבזרת מלא חיחה
כחה בעלמים׃ ולחדרים לחדרים כי חלחי מבזרת רבים חלו שבי כיבב כמו חלחי חלחי מבזרת חיה חשבה לחי חלק כי מבזרת
לם חלחי מבי ולעולם חי חלק רבים לחלחי חשבה כי כן היה חשבה חי חשבה חלחי חלחי מבזרת חשבה חלחי חלחי חלחי
מבזרת עלמים׃ חלחי׃ חלחי׃ חלחי׃ חלחי׃ חלחי׃ חלחי׃ חלחי׃ חלחי׃ חלחי׃ חלחי׃ חלחי׃ חלחי׃ חלחי׃ חלחי׃ חלחי׃

סְבִיבָיו יוֹבִילוּ שִׁי לְמוֹרָא ׃ יִבְצֹר
ריחנגידים נוֹרָא לְמַלְכֵי אָרֶץ ׃
ע ז לַמְנַצֵּחַ עַל־
יְדִיתוּן לְאָסָף מִזְמוֹר ׃ קוֹלִי אֶל־
אֱלָהִים וְאֶצְעָקָה קוֹלִי אֶל אֱלֹהִים
וְהַאֲזִין אֵלָי ׃ בְּיוֹם צָרָתִי אֲדֹנָי
דְּרָשְׁתִּי יָדִי לַיְלָה נִגְּרָה וְלֹא תָפוּג
מאנה רחם נפשי ׃ אֶזְכְּרָה אֱלֹהִים
וְאֶהֱמְיָה אָשִׂיחָה וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֶלָה
׃ אָחַזְתָּ שְׁמֻרוֹת עֵינָי נְפָעַמְתִּי וְלֹא
אֲדַבֵּר ׃ חִשַּׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם שָׁנוֹת
עוֹלָמִים ׃ אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בַלַּיְלָה עִם־
לְבָבִי אָשִׂיחָה וַיְחַפֵּשׂ רוּחִי ׃
הַלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדֹנָי וְלֹא־ יֹסִיף
לִרְצוֹת עוֹד ׃ הֶאָפֵס לָנֶצַח חַסְדּוֹ גָּמַר
אֹמֶר לְדֹר וָדֹר ׃ הֲשָׁכַח חַנּוֹת אֵל
אִם קָפַץ בְּאַף רַחֲמָיו סֶלָה ׃ וָאֹמַר
חַלּוֹתִי הִיא שְׁנוֹת יְמִין עֶלְיוֹן ׃ אֶזְכִּיר
מַעַלְלֵי־יָהּ כִּי אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם פֶּלֶא ׃
וְהָגִיתִי בְכָל פָּעֳלֶךָ וּבְעֲלִילוֹתֶיךָ
אָשִׂיחָה ׃ אֱלֹהִים בַּקֹּדֶשׁ דַּרְכֶּךָ מִי־
אֵל גָּדוֹל כֵּאלֹהִים ׃ אַתָּה הָאֵל
עֹשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בָעַמִּים עֻזֶּךָ ׃
נָאַלְתָּ בִזְרוֹעַ עַמֶּךָ בְּנֵי־יַעֲקֹב וְיוֹסֵף
סֶלָה ׃ רָאוּךָ מַיִם אֱלֹהִים רָאוּךָ
מַיִם יָחִילוּ אַף יִרְגְּזוּ תְהֹמוֹת ׃

זָרְמוּ מַיִם עָבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים
אַף חִצֶּיךָ יִתְהַלָּכוּ ׃ קוֹל רַעַמְךָ
בַּגַּלְגַּל הֵאִירוּ בְרָקִים חָבֵל רָגְזָה ו
וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ ׃ בַּיָּם דַּרְכֶּךָ וּשְׁבִילְךָ
מַיִם רַבִּים וְעִקְּבוֹתֶיךָ לֹא נֵדָעוּ ׃
נָחִיתָ כַצֹּאן עַמֶּךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן ׃
עה מַשְׂכִּיל לְאָסָף
הַאֲזִינָה עַמִּי תּוֹרָתִי הַטּוּ אָזְנְכֶם
לְאִמְרֵי פִי ׃ אֶפְתְּחָה בְמָשָׁל פִּי
אַבִּיעָה חִידוֹת מִנִּי קֶדֶם ׃ אֲשֶׁר
שָׁמַעְנוּ וַנֵּדָעֵם וַאֲבוֹתֵינוּ סִפְּרוּ לָנוּ ׃
לֹא נְכַחֵד מִבְּנֵיהֶם לְדוֹר אַחֲרוֹן
מְסַפְּרִים תְּהִלּוֹת יְיָ וְעֻזּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו
אֲשֶׁר עָשָׂה ׃ וַיָּקֶם עֵדוּת
בְּיַעֲקֹב וְתוֹרָה שָׂם בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
צִוָּה אֶת אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדִיעָם לִבְנֵיהֶם
לְמַעַן יֵדְעוּ דּוֹר אַחֲרוֹן בָּנִים יִוָּלֵדוּ
יָקוּמוּ וִיסַפְּרוּ לִבְנֵיהֶם ׃ וְיָשִׂימוּ
בֵאלֹהִים כִּסְלָם וְלֹא יִשְׁכְּחוּ מַעַלְלֵי־
אֵל וּמִצְוֹתָיו יִנְצֹרוּ ׃ וְלֹא יִהְיוּ כַּאֲבוֹתָם
דּוֹר סוֹרֵר וּמוֹרֶה דּוֹר לֹא הֵכִין לִבּוֹ
וְלֹא נֶאֱמְנָה אֶת־אֵל רוּחוֹ ׃ בְּנֵי־
אֶפְרַיִם נוֹשְׁקֵי רוֹמֵי קֶשֶׁת הָפְכוּ בְּיוֹם
קְרָב ׃ לֹא שָׁמְרוּ בְּרִית אֱלֹהִים
וּבְתוֹרָתוֹ מֵאֲנוּ לָלֶכֶת ׃ וַיִּשְׁכְּחוּ
עֲלִילוֹתָיו וְנִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר הֶרְאָם ׃
נֶגֶד אֲבוֹתָם עָשָׂה פֶלֶא בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
שְׂדֵה־ צֹעַן ׃ בָּקַע יָם וַיַּעֲבִירֵם
וַיַּצֶּב־ מַיִם כְּמוֹ־נֵד ׃ וַיַּנְחֵם בֶּעָנָן
יוֹמָם וְכָל־ הַלָּיְלָה בְּאוֹר אֵשׁ ׃

אַחִיתוֹ סְיָא עַנְנֵי שְׁמַיָּא קַלִּין נָהֲגוּ
שְׁחָקִי לְחוּד בְּיֵי גִּירָךְ בְּאוֹלִין
וּמִסְתַּלְהֲבִין ׃ קַל אֲכָלְיוּהָךְ
בְּגַלְגַּלָּא אֲשֶׁתַּע אַרְמִיוּ בָּרְקִין
חֲבַל רַגְזָה וְאִיתְרְגִיפַת אַרְעָא ׃
בְּיַמָּא וְסוֹף אוֹרְחָךְ וְכַבְיָךְ בְּסִין
סַגִּיעָאָה וְרוּשְׁטָרָא כְּפִיתָךְ וְלָא
אִיתְיְדָעוּ ׃ וְדַבַּרְתָּא חַיָּן עַמָּא עַמָּךְ
בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן ׃
שְׁבָלָא דְרוּחַ קוּדְשָׁא עַל יְרוֹי
דְאַסַף אֵיתִי עִמִּי אוֹרְיְתִי אֲמַלּוֹן
אוּדְיְכוֹן לְסִפְרֵי פּוּמִי ׃ אֶפְתְּחָה
בְּסַרְגֵּל פּוּמִי בְּבִיעָא חִוִּין דְּמִן
לְקַדְמִין ׃ דִּי שְׁמַעְנָן וְיָדְעִינָן לְחוֹן
וַאֲבָהָתָן תְּנִיאוּ לָנָאוֹ ׃ לָא נְכַסֵּי
מִבְּנֵיהוֹן לְדָר בָּתַר דָּר מְשַׁתְּעִין
תּוּשְׁבְּחָתָא דַּיְיָ וְעוֹשְׁנֵי וְנִפְלָאוֹתוֹהִי
דְּעַבַד ׃ וְאָקִים סָהֲדוּתָא בְּרִיתָא דִּי
יַעֲקֹב וְאוֹרַיְתָא גּוּר בְּרִיתָא דִּי פַּקִּיד לַאֲבָהָתָן לְאוֹדְעוּתְהוֹן
לִבְנֵיהוֹן ׃ מִן בָּגַל דִּי יְדְעוּן דָּר
בַּר־דָּרַיָּא בְּנִין דְּיִתְיְלְדוּן יְקוּמוּן
וְיֵתְנוּן לִבְנֵיהוֹן ׃ וְיִשְׁוּן בְּאֱלָהָא
סְבָרְהוֹן וְלָא יִרְגְּשׁוּן עוֹבְדֵי
אֱלָהָא וּפִקּוּדוֹהִי יִנְטְרוּן ׃ וְלָא
יְהֵוְיוּן הֵיךְ אֲבָהָתְהוֹן דָּר סָטְיָן
וְכַרְכָּנִין דָּר דְּלָא סַרְקִין לִבֵּיהּ ל
לְמֵרְיָה וְלָא הֵוָת מְהֵימְנָא בְּאֱלָהָא
רוּחֵיהּ ׃ כַּד חַוִּי יְתִבִין בְּסַעֲרֵיהֶם
אִיתְרַבְּרִבוּ בְּנֵי אֶפְרַיִם סָיְפֵי קַיְיָא
וְטָעוּ וְנִפְקוּ הַלְהֵיהֶן שְׁנֵין קֳדָם
קַיְיָא כְּוַיֵּי קְרָבָא וְנָכְרִין נִסְּלֵי
קְשׁוֹאָא אֲפֵיכוּ קְדָל וְאִיהְקַטְּלוּ
בְּיוֹם סִיחֲרֵי קְרָבָא ׃ מְסָטוּל וְלָא
נְטָרוּ קְיָם אֱלָהָא וּבְאוֹרַיְתֵיהּ
סָרִיבוּ לְמֶהֱלָךְ בָּהּ ׃ וְאִתְנַשְׁיוּ
עוֹבָדוֹי עֲמָא דְּיִשְׂרָאֵל וְתַרְשִׁוּתֵיהּ דִּי אַחֲמֵי יְתְהוֹן ׃ קֳבֵל אֲבָהָתָם יְתַנֵּן וְיַעֲבֵד סְמָיָא
דַּאֲבָהָתְהוֹן עֲבַד פָּרִישָׁן בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם חֲקַל מָאנִיס ׃ בְּקַע יַמָּא וְעַבְרִנּוּן וְקָם מַיָּא כְּמָא טָרָא ׃
וְאַנְהִיגִינוּן וְאוֹקִים מַיָּא עַרְדִין נִיהּ וְיַקְּא ׃ וְדַבְּרָן [illegible] בְּעַנְנָא בִּיוֹמָא וְכָל לֵילְיָא בְּנְהוֹר אַיָּא ׃

שמעה תפלתי׃ ואזינה ל׳ תפלתי תקשיבה בקול׃ אבירי ל׳ קריאתיך ותשא לי׳. ״ שמע
תפלתי ואזינה אל ואענני׃ ואזלת שכע נא אוב׃ ואזינה ל׳ תפלתי ואזינה אל אמרי פי׃ ואזינה לקול בני׃

וַיְנַסּוּ וַיַּמְרוּ אֶת־אֱלֹהִים עֶלְיוֹן
וְעֵדוֹתָיו לֹא שָׁמָרוּ׃ וַיָּסֹגּוּ וַיִּבְגְּדוּ
כְּאֲבוֹתָם נֶהְפְּכוּ כְּקֶשֶׁת רְמִיָּה׃
וַיַּכְעִיסוּהוּ בְּבָמוֹתָם וּבִפְסִילֵיהֶם
יַקְנִאוּהוּ׃ שָׁמַע אֱלֹהִים וַיִּתְעַבָּר
וַיִּמְאַס מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשֹּׁשׁ מִשְׁכַּן
שִׁלוֹ אֹהֶל שָׁכַן בָּאָדָם׃ וַיִּתֵּן לִשְׁבִי
עֻזּוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ בְּיַד־צָר׃ וַיַּסְגֵּר לַחֶרֶב
עַמּוֹ וְבִנַחֲלָתוֹ הִתְעַבָּר׃ בַּחוּרָיו
אָכְלָה אֵשׁ וּבְתוּלֹתָיו לֹא הוֹלָלוּ׃
כֹּהֲנָיו בַּחֶרֶב נָפָלוּ וְאַלְמְנֹתָיו לֹא
תִבְכֶּינָה׃ וַיִּקַץ כְּיָשֵׁן אֲדֹנָי כְּגִבּוֹר
כְּתִרוֹנֵן מִיָּיִן׃ וַיַּךְ צָרָיו אָחוֹר חֶרְפַּת
עוֹלָם נָתַן לָמוֹ׃ וַיִּמְאַס בְּאֹהֶל יוֹסֵף
וְבֵשֶׁבֶט אֶפְרַיִם לֹא בָחָר׃ וַיִּבְחַר
אֶת־שֵׁבֶט יְהוּדָה אֶת־הַר צִיּוֹן אֲשֶׁר
אָהֵב׃ וַיִּבֶן כְּמוֹ רֵמִים מִקְדָּשׁוֹ כָּאָרֶץ
יְסָדָהּ לָעוֹלָם׃ וַיִּבְחַר בְּדָוִד עַבְדּוֹ
וַיִּקָּחֵהוּ מִמִּכְלְאוֹת צֹאן׃ מֵאַחַר עֻלּוֹת
הֲבִיאוֹ לִרְעוֹת בְּיַעֲקֹב עַמּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל
נַחֲלָתוֹ׃ וַיִּרְעֵם כְּתֹם לְבָבוֹ וּבִתְבוּנוֹת
כַּפָּיו יַנְחֵם׃ ע״ט

מִזְמוֹר לְאָסָף
בָּאוּ גוֹיִם בְּנַחֲלָתֶךָ טִמְּאוּ אֶת־הֵיכַל
קָדְשֶׁךָ שָׂמוּ אֶת־יְרוּשָׁלַ͏ִם לְעִיִּים׃

ואנסיאו ואכרניו קדם אלתא
עיליאה וסקרתיהם לא נטרו׃
וזורו ואראשיו חיך באבתיהון
אתפתיכו חיך קשתא ורמיא
גיריהן׃ ואכריהו קדמוי בבמתיהון
ובפסיליהון ובעליל מנוהון אקנון
יתיה׃ שמיע קדם אלהא ורגז
ורחיקת נפשיה לתרא בישראל׃
ושבק משכנא דשילו מטכן די
שרת תמן שכינתיה בבני נשא׃
ומסר לשיבותיה בזיע מעוקא׃ ומסר
לקטלין בחרבא עשיה ובאחסנתיה
אכרגו׃ עולימוהי אכלת אשתא
ובתולתיהון לא אשתבחן׃ כהנוי
בקטלא אתרבא יפלון וארמלתהון
לא מספקין דתבכון׃ ואה בעידן
ושבו פלשתאי ארונא דיי בחרבא
נפלו כדיהון שילן ומנהי ופנחס ו
ובעידן דכשרו לשוזבה לא בכיין
ארום סחו אוף איתון כחדא יומא
ואיתער חיך דיסן יי חיך גברא
דמתפקח מן חמרא׃ וסתא
סעיקתי בכחוריא באחורי רגזן
קלנא בעלמא יהב לחון׃ ורחיק
במשכן דפריס על תרעוסת דיוסף
ובשבטא אפרי לא רעיא׃ ואיתרעי
ית שבט יהודאית פוראה דציון די
רחים׃ ובנא חיך קרנא דרמיכא
במקדשיה כעתיד חיך ארעא דיסדה
לעלמי עלמין׃ ואתרעי בדוד עבדיה ונכריה מן גודרי דענא׃ ומן בתר מיניקן איתיה
למשלי בעיעקב עמיה ובישראל אחסנתיה׃ ופלח עלידהון בשלימות לבביה ובסוכלתנות
אידוי ידברינון׃ תושבחתא על ידוי דאסף על תרכן בית מקדשא אסר ברוחא
נבואת אלהים עלין עמיא באחתכתך באיבו ית היכל קודשך שויאו ית ירושלם לציורו׃

ומן אשור ישמרו לי׃ כי הנה על יבים ישמרו׃ ואנחנו על ארץ ישמרו׃ כאשר ישמרו לעולם׃ עם מבאר
ג ושם׃ בני יעקב באו אל׃ עוד זאת עשו לי׃ אלהים באו גוים בנחלתך׃ אלף׃ וישלחו קצינין בקשיו
ירושלם׃ ובחורות בית יי בחורבי ירושלם׃ כעת תהיה נאום יי תיראו את עצמות שלבי יחדיו׃ ואכרות
שלחם תחי מבלא את ישמו חורן וזאת׃ מילנו תרוכלים׃ ברוך יי במציון׃ וכל אשרשתיו וסוף פסוק דבור
בבא תרוכל לשכי לחמי אם לא אזכרכי׃

נָתַן אֶת־נִבְלַת עֲבָדֶיךָ בְּאֹכֶל לָעוֹף
הַשָּׁמַיִם בְּשַׂר חֲסִידֶיךָ לְחַיְתוֹ אָרֶץ׃
שָׁפְכוּ דָמָם כַּמַּיִם סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלַ͏ִם
וְאֵין קוֹבֵר׃ הָיֵינוּ חֶרְפָּה לִשְׁכֵנֵינוּ
לַעַג וָקֶלֶס לִסְבִיבוֹתֵינוּ׃ עַד כָּמָה
יְהוָה תֶּאֱנַף לָנֶצַח תִּבְעַר כְּמוֹ אֵשׁ
קִנְאָתֶךָ׃ שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ אֶל הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר
בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ׃ כִּי אָכַל אֶת־
יַעֲקֹב וְאֶת נָוֵהוּ הֵשַׁמּוּ׃ אַל תִּזְכֹּר־
לָנוּ עֲוֹנֹת רִאשֹׁנִים כַּבֵּר יְקַדְּמוּנוּ
רַחֲמֶיךָ כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד׃ עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי
יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ וְהַצִּילֵנוּ
וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ׃
לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם
יִוָּדַע בַּגּוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם־
עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ׃ תָּבוֹא לְפָנֶיךָ
אֲנָקַת אָסִיר כְּגֹדֶל זְרוֹעֲךָ הוֹתֵר בְּנֵי
תְמוּתָה׃ וְהָשֵׁב לִשְׁכֵנֵינוּ שִׁבְעָתַיִם
אֶל חֵיקָם חֶרְפָּתָם אֲשֶׁר חֵרְפוּךָ אֲדֹנָי׃
וַאֲנַחְנוּ עַמְּךָ וְצֹאן מַרְעִיתֶךָ
נוֹדֶה לְךָ לְעוֹלָם לְדוֹר וָדוֹר נְסַפֵּר
תְּהִלָּתֶךָ׃ ס

לַמְנַצֵּחַ אֶל־שֹׁשַׁנִּים עֵדוּת לְאָסָף
מִזְמוֹר׃ רֹעֵה יִשְׂרָאֵל הַאֲזִינָה נֹהֵג
כַּיּוֹסֵף נִחֵה כַצֹּאן יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים הוֹפִיעָה׃
לִפְנֵי אֶפְרַיִם וּבִנְיָמִן וּמְנַשֶּׁה עוֹרְרָה
אֶת־גְּבוּרָתֶךָ וּלְכָה לִישָׁעָתָה לָנוּ׃
אֱלֹהִים הֲשִׁיבֵנוּ וְהָאֵר פָּנֶיךָ וְנִוָּשֵׁעָה
יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת עַד־מָתַי
עָשַׁנְתָּ בִּתְפִלַּת עַמֶּךָ׃ הַאֲכַלְתָּם לֶחֶם
דִּמְעָה וַתַּשְׁקֵמוֹ בִּדְמָעוֹת שָׁלִישׁ׃

יְהִי יְיָ גוֹשְׁכִי עֲנָךְ לְמֵיכַל
לְעוֹפָא וְיִשְׁבְּיָא בִּסְרֵי חֵיוַת
אַרְעָא׃ שׁוּרֵן אוֹרַיְתָהוֹן וְלֵית
בֵּיהּ חֻוָּרְתָא וִירוּשְׁלֵם וְלֵית
דְּקָבְרִי׃ הֲוֵינָא חֻלְנָא לִשְׁכֶנָיָא
חוֹלְבָא וְגוֹזְכָא לְחֻרָנַיָּתָא׃ עַד
אֵיכָתִי יְיָ תִּתְקוֹף לְעָלְמִין תִּבְעַר
הֵיךְ אֶשָׁא כִּנְיָנָךְ׃ שְׁדִי תִּסְחָךְ
עַל עַסְפֵּיָא דְּלָא חֵיכוּ יָדָךְ וְעַל
מַלְכְוָתָא דְּיִשְׁכָּךְ לָא עֲלֵיהוֹן׃
אֲרוֹם נְכָרוּ בִּירַת יַעֲקֹב וִירַת בִּירַת
בְּקֻדְשֵׁיהּ אֲוִדֵיהוֹן׃ לָא תְּזַכַּר
עֲלֵיהוֹן עֵיוָתָן דְּמִן שְׁרוֹיֵיהּ ב
בִּסְרֵהוֹן יֵיקְרְמוּן לָךְ כִּבְווּחָךְ
אֲרוֹם אִיתְכַּכְּנָא לְתַיָּא׃
כְּעִיד יִתְנָא אֱלָהָא פּוּרְקָנֵיהּ
מִכּוֹל אֵיכֵּר שְׁפַר וּפוּרְקָנֵיהּ יְזַמְּנֵיהּ
וְכַפַּר עַל חוֹבָנָא בְּגוֹלֵל שְׁמָךְ׃

לְבָתַּר יִכְּסוּן עִכְּיָא אֱלָהָהוֹן
יְקָלֵי בְּעִכְּיָא לְמַחֲבֵיהוֹן פּוּרְעָנוּת
אִיתָם עֲבַדְתָּ וְאַשְׁתְּמַךְ׃ הֵיעוּל
קֳדָמָךְ אֲנָקָתָא דְּאַסִּירֵי דַיְּין כְּרֵי
תְּקוֹף אִדְרָעָךְ שָׁאֲרֵי בְּנֵי־אֲ ד
דְּמִתְמַנְּעִין לְמִיתְתְּנָא׃ וְאַתֵּיב
לְשָׁכְנָיָא עַל וְד שְׁבְעָת גּוּבָּא
עַל מוֹרָעָנוּת קְיָמֵיהוֹן וְחֵיסוֹרָן דִּי
חַרְפוּ יְיָ יְיָ׃ וְאַתְּנָא עַמָּךְ
וְעָנֵי רַעְיָתָךְ נוֹדֵי קָדָמָךְ לְעָלַם
וְדָרֵי לְדָרֵי נְרִיאָגְתָּנֵי תְּשַׁבְּחָתָךְ׃
לְשַׁבְּחָא עַל חֲבֵי
מַכְהִדְרִין דִּי בְּתַעֲסְקִין בְּאוֹרַיְתָא
אוֹרַיְתָא עֲלִידוֹי דְּאַסְפּוּ תִּשְׁבְּחָתָא
׃ פָּרְגָּא דְּיִשְׂרָאֵל אֲמַיְתִּי דְּמַדְבַּר
חֵיךְ עָנָא אַדְּנָאךְ יוֹסֵף דְּשַׁכְיָנְתֵּיהּ
שַׁרְיָא בֵּינֵי כְּרוּבַיָּא הוֹפַע׃ קֳדָם
אֶפְרַיִם וּבִנְיָמִן וּמְנַשֶּׁה עוֹרַר יָת
כֹּחַ גְּבוּרְתָּךְ עֲלָנָא וֶאֱתֵי לְפָרְקָנָא׃
לְכַפְרוּךְ לָנָא וְ׃ אֱלָנָא אֲתִיב

אשמעה את אשר ידבר האל יהוה כי ידבר שלום אל עמו ועל חסידיו ואל ישובו לכסלה׃ אך קרוב ליראיו ישעו לשכן כבוד בארצנו׃ חסד ואמת נפגשו צדק ושלום נשקו׃ אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף׃ גם יהוה יתן הטוב וארצנו תתן יבולה׃ צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו׃ פ תפלה לדוד האזינה יהוה אזנך ענני כי עני ואביון אני׃ שמרה נפשי כי חסיד אני הושע עבדך אתה אלהי הבוטח אליך׃ חנני אדני כי אליך אקרא כל היום׃ שמח נפש עבדך כי אליך אדני נפשי אשא׃ כי אתה יהוה טוב וסלח לכל קורא׃ האזינה יהוה תפלתי והקשיבה בקול תחנונותי׃ ביום צרתי אקראך כי תענני׃ אין כמוך באלהים אדני ואין כמעשיך׃ כל גוים אשר עשית יבואו וישתחוו לפניך אדני ויכבדו לשמך׃ כי גדול אתה ועשה נפלאות אתה אלהים לבדך׃ הורני יהוה דרכך אהלך באמתך יחד לבבי ליראה שמך׃ אודך אדני אלהי בכל לבבי ואכבדה שמך לעולם׃ כי חסדך גדול עלי והצלת נפשי משאול תחתיה׃ אלהים זדים קמו עלי ועדת עריצים בקשו נפשי ולא שמוך לנגדם׃ ואתה אדני אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת׃ פנה אלי וחנני תנה עזך לעבדך והושיעה לבן אמתך׃

עשה עמי אות לטובה וירא שנאי ויבשו כי אתה יהוה עזרתני ונחמתני׃ פ לבני קרח מזמור שיר יסודתו בהרי קדש׃ אהב יהוה שערי ציון מכל משכנות יעקב׃ נכבדות מדבר בך עיר האלהים סלה׃ אזכיר רהב ובבל לידעי הנה פלשת ועוז עם כוש זה ילד שם׃ ולציון יאמר איש ואיש ילד בה והוא יכוננה עליון׃ יהוה יספר בכתוב עמים זה ילד שם סלה׃ ושלים כחללים כל שעיני בך׃ פ שיר מזמור לבני קרח למנצח על מחלת לענות משכיל להימן האזרחי׃ יהוה אלהי ישועתי יום צעקתי בלילה נגדך׃ תבוא לפניך תפלתי הטה אזנך לרנתי׃ כי שבעה ברעות נפשי וחיי לשאול הגיעו׃ נחשבתי עם יורדי בור הייתי כגבר אין איל׃ בפתים חפשי כמו חללים שכבי קבר אשר לא זכרתם עוד והמה מידך נגזרו׃ שתני בבור תחתיות במחשכים במצולות׃ עליי סמכת חמותיך וכל משבריך עניתה סלה׃ הרחקת מידעי ממני שתני תועבות למו סגר ולא אצא׃ עיני דאבה מעני קראתיך יהוה בכל יום שטחתי אליך כפי׃ הלמתים תעשה פלא אם רפאים יקומו יודוך סלה׃ האם יספר בקבר חסדך אמונתך באבדון׃ הידוע בחשך פלאך וצדקתך בארץ נשיה׃ ואני אליך יהוה שועתי ובבקר תפלתי תקדמך׃ למה יהוה תזנח נפשי תסתיר פניך ממני׃ עני אנכי ונוסע מנער נשאתי אמיך אפונה׃ עליי עברו חרונותיך בעותיך צמתתוני׃ סבבוני כמים כל היום הקיפו עליי יחד׃ הרחקת ממני אהב ורע מידעי מחשך׃ משכיל לאיתן האזרחי׃ חסדי יהוה עולם אשיר לדור ודור אודיע אמונתך בפי׃ כי אמרתי עולם חסד בשמים תכין אמונתך בהם׃ כרתי ברית לבחירי נשבעתי לדוד עבדי׃ עד עולם אכין זרעך ובניתי לדור ודור כסאך סלה׃ והודו שמים פלאך אף אמונתך בקהל קדשים׃ כי מי בשחק יערך ליהוה ידמה ליהוה בבני אלים׃ אל נערץ מאד בסוד קדשים ונורא על כל סביביו׃ יהוה אלהי צבאות מי כמוך חסין יה ואמונתך סביב לך׃ אתה מושל בגאון שאת גליו אתה תשבחם׃ אתה דכית כחלל רהב בזרוע עזך פזרת אויביך׃ לך שמים אף לך ארץ תבל ומלואה יסדתם׃ צפון ותימן אתה בראתם תבור וחרמון בשמך ירננו׃ לך זרוע עם גבורה תעז יד תרום ימינך׃ צדק ומשפט מכון כסאך חסד ואמת יקדמו פניך׃ אשרי העם יודעי תרועה יהוה באור פניך יהלכון׃ בשמך יגילון כל היום ובצדקתך ירומו׃ כי תפארת עזמו אתה וברצונך תרים קרננו׃ כי ליהוה מגננו ולקדוש ישראל מלכנו׃ אז דברת בחזון לחסידיך ותאמר שויתי עזר על גבור הרימותי בחור מעם׃ מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו׃ אשר יד תכון עמו אף זרועי תאמצנו׃ לא ישא אויב בו ובן עולה לא יענה׃ וכתקתיו מפניו צריו ומשנאיו אגוף׃ ואמונתי וחסדי עמו ובשמי תרום קרנו׃ ושמתי בים ידו ובנהרות ימינו׃ הוא יקראני אבי אתה אלי וצור ישועתי׃ אף אני בכור אתנהו עליון למלכי ארץ׃ לעולם אשמור לו חסדי לעד ברית נאמנת לו׃ ושמתי לעד זרעו וכסאו כימי שמים׃ אם יעזבו בניו תורתי ובמשפטי לא ילכון׃ אם חקותי יחללו ומצותי לא ישמרו׃ ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם׃ וחסדי לא אפיר ממנו ולא אשקר באמונתי׃ לא אחלל בריתי ומוצא שפתי לא אשנה׃ אחת נשבעתי בקדשי אם לדוד אכזב׃ זרעו לעולם יהיה וכסאו כשמש נגדי׃ כירח יכון עולם ועד בשחק נאמן סלה׃ ואת זנחת ותמאס התעברת עם משיחך׃ נאצת ברית עבדך חללת לארץ נזרו׃ פרצת כל גדריו שתת מבצריו מחתה׃ שסוהו כל עברי דרך היה חרפה לשכניו׃ תרים ימין צוריו שמחת כל אויביו׃ אף תשיב צור חרבו ולא קמתו במלחמה׃ השבתה מטהרו וכסאו לארץ מגחו׃ הקצרת ימי עלומיו העטית עליו בושה סלה׃ עד מתי יהוה תסתר לנצח תבער כאש חמתך׃ זכר מה חלדי על מה שוא בראת כל בני אדם׃ מי גבר יחיה ולא יראה מות ימלט נפשו מיד שאול סלה׃ אי הנה חסדיך הראשונים אדני נשבעת לדוד באמונתך׃ זכר אדני חרפת עבדיך שאתי בחיקי כל רבים עמים׃ אשר חרפו אויביך יהוה אשר חרפו עקבות משיחך׃ ברוך יהוה לעולם אמן ואמן׃

רשי

אשמעה מה ידבר. אחזה למחוץ מה ידבר הבא כשהדבר מלוס ל מתוך לנכלה. למשוך לחשוך לעניו ו חסד ואמת כפגשו׃ מיהו ימחל דוכרי לחת ומן המתים יעשם טהם החסד׃ צדק ושלום כמהו. הכדיקה מהיו ים׃ משיחי והמלוס תלת הבא יהו נוסקין זה לזה כלומר והיה מעשה הכדיקה שלום׃ לחת מתלין תניחה ונו׳ כשהיה ישראל דוכרי לחת ויעקבו מן המתים בדיקים מהם משיח בארן גם הקבה יתן הטוב ישיחו תוכרו לת המ׳ לנתן מטר כדי לעשות הרבו פעתיו׃ וישם הקבה לת הדרך בדיכו כעתיו מיתכב טהם לת בניו׃ כיחסיד אני מלוס מוסף נדיבי ותפילתי ויכולת בדי ל להיכם ו׳כי מתן בך היה ב בתרגום ו׳כי הדיכו ישיחו לת עכמו ישיחו׃ כל הגוים. כל היום. הגונת מהות יום לאומות ולילה לישראל כך מפורש בתורת חניים׃ ומפי השמועה׃ אל תכנין. אל תשים׃ ואין כמעשיך. שהיתה עליהם לישראל׃ ושומה נפלאות לתת לבדך כי אתה הבורא לבדך׃ ואין כמעשיך. ואין מי שיכול לעשות כמעשיך׃ ואין זה סותר למה שכתוב למעלה כי יהיה כולם חסידים ושלום לאחת מהן הגדרתי לעיל

רשי

מזמור. נמשכה תילה עליו. כל מזמורים שיש עליהם כתוב למנצח נגינות היו לסוף כלם שיר ותשבחות למו. והמזמור שהוסיפו עליו כ מזמור לאסף וכו'. כלומר שיר ותשבחות לאסף. כתוב בכל ספרי אגדה שהוא חזר ברוח הקדש ואמר לו הקב"ה שיתפלל עליהם שיכפר להם ויתקיים בידם לעולם. ומשם למדו חכמים שמתפללין על הרבים. ומשם למדו שמתפללין על הצבור. ומשם למדו שמתפללין על הצבור. ומשם למדו שמתפללין על הצבור

רשי

רשי

אבן עזרא

רשי

רשי

יבוזון וישוללון נידופון ואסרין
סידין דקל נא כל עברי שכך׃
עשך ׀ ישופון ואחטרך יסכבון׃
ארטליא וניורא יקטלון ויחמי
ירעון׃ ואמרו לא יחמי יה ולא
יתבין אלהא דיעקב׃ איתבוננו
דשכיין בעמא וכסילין אימתי
תסכלון׃ ואפשר דאיתגליא
ארקא חלא שמע אולפנא אין
אפשר ברא עיינא ולא אסתבל
באורייתא ואפשר דיהב אוריתא
לעמיה וכך יתבון ולא יתחזון
ולא ׀ באפוך דלא ידעון כושי
סיכרי לפצנסיון׃ כושי
סגרעא׃ קדם ׀ ידעין מחשבת
בני נשא ארום חיון ליה׃ טב
לגבר דיסככיניה יהושפט אוריתך
תאלפיניה׃ לשדיבא ליה מן יומי
בישא עד דיתבר לרשיעא שוחתא׃
ארום לא יעטוש ׀ עמיה
ואחסניתיה לא ישבוק׃ ארום עד
צדקא יתוב דינא ובתרוי יתאגרון
כל תריצי ליבא׃ מן יקום לי
לאגנא קרב עם מבאשין מן יתעתד
לי לסיעני עם עבדי שקר׃ אילולי
׀ סעיד ליפוש שרית לשכיקותא
נפשי׃ אין אסרית איתמוטטת
ריגלי טובך ׀ יסעיד יתי׃ בסגיעו
מחשבתי בגווינתו מחך יפריקון
נפשי׃ ואפשר דיתחבר עפך
פורקי שקרא ברייתי ליעורא
תיתער עלי קיים׃ יבקשון כישין
על נפשא דצדיקא וארקא זקאי
יתיבון דין רקטול ׀ ויתי ׀ לי
לסעיד ואלהי לתקוף רוחצני׃
ואתיב על יתון ית שקרתון ובכשיתהון יגכרינון יגכרינון ׀ יי אלהנא׃ אתון
נשבח קדם ׀ יי גיבב קדם מקוף פורקנא ׀ וקדים אפוי בתושבחתא ברתשניא גיבב קדמוי׃

שם ׀ בכשתי׃ אשר חסרנו יה׃ אשר כלא אשפחתי׃ לוחי ׀ ך׳ וסז׳ לוחי אלדו אבי בעודי׃ לוחי כעס אביב אמר׃ לוחי ׀ עבאות ואזיר לנו׃ לוחי ׀ שחה לנו בקשם׃ לוחי ׀ עזרתה לי׃ לוחי ואשמעני לראות׃ לוחי תורתך שעשועי׃ עה כוורות לו׳ וסרות וסם וכורות שמעו אבי בעזרי׃ הגעים וכורות ישראל׃ נתן וסרות כלילה׃ וכורות חוולי ומקד׃

יבישו וידברו עתק ידברו כל פעלי
און׃ עמך יי ישופון ואחטרך יסכבון׃
ארטליא וניורא יקטלון ויחמי
ירעון׃ ואמרו לא יחמי יה ולא
יתבין אלהא דיעקב׃ איתבוננו
דשכיין בעמא וכסילין אימתי
תסכלון׃ ואפשר דאיתגליא
ארקא חלא שמע אולפנא אין
אפשר ברא עיינא ולא אסתבל
באורייתא ואפשר דיהב אוריתא
לעמיה וכך יתבון ולא יתחזון
ולא ׀ באפוך דלא ידעון כושי
סיכרי לפצנסיון׃ כושי
סגרעא׃ קדם ׀ ידעין מחשבת
בני נשא ארום חיון ליה׃ טב
לגבר דיסככיניה יהושפט אוריתך
תאלפיניה׃ לשדיבא ליה מן יומי
בישא עד דיתבר לרשיעא שוחתא׃
ארום לא יעטוש ׀ עמיה
ואחסניתיה לא ישבוק׃ ארום עד
צדקא יתוב דינא ובתרוי יתאגרון
כל תריצי ליבא׃ מן יקום לי
לאגנא קרב עם מבאשין מן יתעתד
לי לסיעני עם עבדי שקר׃ אילולי
׀ סעיד ליפוש שרית לשכיקותא
נפשי׃ אין אסרית איתמוטטת
ריגלי טובך ׀ יסעיד יתי׃ בסגיעו
מחשבתי בגווינתו מחך יפריקון
נפשי׃ ואפשר דיתחבר עפך
פורקי שקרא ברייתי ליעורא
תיתער עלי קיים׃ יבקשון כישין
על נפשא דצדיקא וארקא זקאי
יתיבון דין רקטול ׀ ויתי ׀ לי
לסעיד ואלהי לתקוף רוחצני׃
ואתיב על יתון ית שקרתון ובכשיתהון יגכרינון יגכרינון ׀ יי אלהנא׃ אתון
נשבח קדם ׀ יי גיבב קדם מקוף פורקנא ׀ וקדים אפוי בתושבחתא ברתשניא גיבב קדמוי׃

שם ׀ בכשתי׃ אשר חסרנו יה׃ אשר כלא אשפחתי׃ לוחי ׀ ך׳ וסז׳ לוחי אלדו אבי בעודי׃ לוחי כעס אביב אמר׃ לוחי ׀ עבאות ואזיר לנו׃ לוחי ׀ שחה לנו בקשם׃ לוחי ׀ עזרתה לי׃ לוחי ואשמעני לראות׃ לוחי תורתך שעשועי׃ עה כוורות לו׳ וסרות וסם וכורות שמעו אבי בעזרי׃ הגעים וכורות ישראל׃ נתן וסרות כלילה׃ וכורות חוולי ומקד׃

יבישו ידברו עתק ידברו כל פעלי
און׃ עמך יי ישופון ואחטרך יסכבון׃
ארטליא וניורא יקטלון ויחמי
ירעון׃ ואמרו לא יחמי יה ולא
יתבין אלהא דיעקב׃ איתבוננו
דשכיין בעמא וכסילין אימתי
תסכלון׃ ואפשר דאיתגליא
ארקא חלא שמע אולפנא אין
אפשר ברא עיינא ולא אסתבל
באורייתא ואפשר דיהב אוריתא
לעמיה וכך יתבון ולא יתחזון
ולא ׀ באפוך דלא ידעון כושי
סיכרי לפצנסיון׃ כושי
סגרעא׃ קדם ׀ ידעין מחשבת
בני נשא ארום חיון ליה׃ טב
לגבר דיסככיניה יהושפט אוריתך
תאלפיניה׃ לשדיבא ליה מן יומי
בישא עד דיתבר לרשיעא שוחתא׃
ארום לא יעטוש ׀ עמיה
ואחסניתיה לא ישבוק׃ ארום עד
צדקא יתוב דינא ובתרוי יתאגרון
כל תריצי ליבא׃ מן יקום לי
לאגנא קרב עם מבאשין מן יתעתד
לי לסיעני עם עבדי שקר׃ אילולי
׀ סעיד ליפוש שרית לשכיקותא
נפשי׃ אין אסרית איתמוטטת
ריגלי טובך ׀ יסעיד יתי׃ בסגיעו
מחשבתי בגווינתו מחך יפריקון
נפשי׃ ואפשר דיתחבר עפך
פורקי שקרא ברייתי ליעורא
תיתער עלי קיים׃ יבקשון כישין
על נפשא דצדיקא וארקא זקאי
יתיבון דין רקטול ׀ ויתי ׀ לי
לסעיד ואלהי לתקוף רוחצני׃
ואתיב על יתון ית שקרתון ובכשיתהון יגכרינון יגכרינון ׀ יי אלהנא׃ אתון
נשבח קדם ׀ יי גיבב קדם מקוף פורקנא ׀ וקדים אפוי בתושבחתא ברתשניא גיבב קדמוי׃

שם ׀ בכשתי׃ אשר חסרנו יה׃ אשר כלא אשפחתי׃ לוחי ׀ ך׳ וסז׳ לוחי אלדו אבי בעודי׃ לוחי כעס אביב אמר׃ לוחי ׀ עבאות ואזיר לנו׃ לוחי ׀ שחה לנו בקשם׃ לוחי ׀ עזרתה לי׃ לוחי ואשמעני לראות׃ לוחי תורתך שעשועי׃ עה כוורות לו׳ וסרות וסם וכורות שמעו אבי בעזרי׃ הגעים וכורות ישראל׃ נתן וסרות כלילה׃ וכורות חוולי ומקד׃

יחיו עד מקדמיתו׃ ובמצות יכיה לסון זכר מכון הוא לזיית סיחו תעזרת הסיחיה ויהלו סרים לו חוא על דיך וחשת לנסעך יכשם ולא יכבר מאך מאחה ויהיה סיחו סיחו ויהי יכיה׃ כי׃ מיו׃ כנגר שיך ׀ יי׳ כלי׃ וכחלתו׃ כנגר ונחלתך ותשבעם טלא יעשם לנית׃ כי׃ לכל הבירים יאוב מעטם הסם כבלבלו׳ רים כחלקים שמעם מין סם בירים והנה אתן לך מעל כי אתר יד הגשם של הילדן לך ואסר לכלל כל השלש הנרכיים לעיט רים לתצמים סיסם מסם חלקים תיכנו בירים מיחים לסם הסגשם כבכיר׃ ויו׳ אחריו סב לכל בירים ותעשם לסיכנו׃ הארמים מישלח לבריתו ותעשם מי יאסר מסי לא בעשרי׃ לכל׃ הנעשם מלת מכת עצר כי סם מיסם לבדו ׀ ורחקה׃ סיקום הכריחת כתו ויחיתיך מלך ויהיה הכרי׃ סי׳ הסבירי כלב ופחדיתי׃ לולי ישקיע כי תסך ׀ יי׳ ספיניו ולא לסוט׃ כרכוי׃ כרבות סיחמאתי כלב לא לשחסם כי לא תבחסם כך לוץ לי׃ תחסם כי לא תבחסם כך לוץ לי׃ תחסיך ומם מעלם הסבירי כלב ופחדיתי׃ לולי ישקיע כי תסך ׀ יי׳ ספיניו ולא לסוט׃ כרכוי׃ כרבות סיחמאתי כלב לא לשחסם כי לא תבחסם כך לוץ לי׃ תחסיך ומם מעלם

ברשי דשרי תשכון׃

רשי

ויחשבתי׃ לסון נכח כנגד לחשקף׃ וכבכיר׃ לסון יכרך לת הגעלים יחים׃ כשלם הזה לס סקלי חסחיני׃ סחכי׃ חכם נם ולי סבלי׃ כתנרים ׀ לחבל סיו׃ קטיד כחם ובטח סיחס לסן יקטה כבך בחי לנחתיך כם לחיכנים סה ׀ יחיתיך כחיכנים

רשי

תהלים

רשי

תפלה לדוד. יש לחלק פסוק זה לשנים כי אין נוהגין לומר תפלה בלא שם ואין לומר שם בלא תפלה ולכן אמר תפלה לדוד ואמר שם ה' ואין לומר תפלה לדוד בלא שם ה' ואין לומר שם ה' בלא תפלה לדוד ואמר הטה אזנך ה' ענני וגו' ואין לומר הטה אזנך בלא שם ה' ואין לומר שם ה' בלא הטה אזנך ואין לומר הטה אזנך בלא ענני וגו' ואין לומר ענני בלא שם ה' ואין לומר שם ה' בלא הטה אזנך ואין לומר הטה אזנך בלא תפלה לדוד ואין לומר תפלה לדוד בלא ענני וגו' ואין לומר ענני בלא הטה אזנך ואין לומר הטה אזנך בלא שם ה' ואין לומר שם ה' בלא ענני וגו' ואין לומר ענני בלא תפלה לדוד ואין לומר תפלה לדוד בלא הטה אזנך ואין לומר הטה אזנך בלא שם ה' ואין לומר שם ה' בלא תפלה לדוד ואין לומר תפלה לדוד בלא ענני וגו' ואין לומר ענני

פרשיות סתומות הרחיק כתוב סמוכים עמהן כן כתובנו ולא: כרחם. כל ירחם ומכן אל ירחמהו את לשמר ירחמהו כי. יכריכו. תלוכיכו ואם מלא לכל לשמר הזכיר כי הוה נוסף שון ומסגל ואם ולא יכול לכתוב: ומסגל כי מסגל הרחיק ואם הסם קרוב ומסגל ואם הסם הסגל ואם הסם הסגל ואם הסם ה

רשי

ויתרו על עליו. הוא מקטני אחיהם אחרי כסה. מלמד שלקן מכלן מצד זה לקח התכריים שלו מצד אחר ועשאו אחריהם עד סרעו הקבלה לו והקדים לו כסאו לו ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים. לפיכך הוא מונה אותו ראשון לכולם ואחריו את כולם לפי סדר הולדתם. ואחריו את כולם לפי סדר הולדתם. ואחריו את כולם לפי סדר הולדתם.

וְשָׁכֵן עָלַי בִּישְׁרָאֵל חֲלַף כִּבְאֵר וְכִיתָהּ חֲלַף דְּרָחִיתִי׃ אִסְרוּ עָלַי רִשְׁעָה תַּחַת שִׁבְאָה וְסִיתְוָא יְקוּם עַל יְמִינוֹ׃ בְּאִידְיוֹהִי יִפּוֹק חַיִּב וּצְלוֹתֵיהּ תְּהֵוֵי לְחוֹבְתָא׃ וְהוֹן בְּנוֹהִי יְהוֹן יְתוֹמִין וְאִתְּתֵיהּ אַרְמַלְתָּא׃ וְיִטְלְטְלוּן בְּנוֹהִי וְיִשְׁאֲלוּן וְיִתְבְּעוּן מִבָּתֵּיהוֹן דְּחָרְבִין׃ יְבַזַּע מְזוֹנָא לְכָל דְּיֵהִיב לֵיהּ וְיִבְזְזוּן נוּכְרָאִין לְיָעוּתֵיהּ׃ לֵיהֵוֵי לֵיהּ גַּבְרָא דְּחַיָּבָא וְלָא יְהֵי לֵיהּ חַיִּים עַל יְתוֹמוֹי׃ יְהֵי סוֹפֵיהּ לְאִשְׁתֵּיצָאָה בְּדַר אוֹתָן יִתְמַח שְׁמָם׃ יְזָכַּר עֲוֹן אֲבוֹתָיו אֶל יְהוָה וְחַטַּאת אִמּוֹ אַל תִּמָּח׃ יְהוֹן קֳדָמוֹי דְּיְיָ תְּדִירָן וְיַעְדֵּר מִן אַרְעָא דְּכִירְנְהוֹן׃ יַעַן דְּלָא אִדְכַּר לְמֶעְבַּד טִיבוּ וְרַדַף גְּבַר עַנְיָא וְתִשְׁכָּא וְכֵיךְ לִבָּא לְאִתְקְטָלָא׃ וּרְחִים לְוַטָיָא וְאֵתָת לֵיהּ וְלָא אִיתְרְעֵי בִּבְרָכָתָא וְאִתְרַחֲקַת מִנֵּיהּ׃ וּלְבַשׁ לְוַטָיָא כְּחֵיזַר לִבּוּשֵׁיהּ וְעָלַת כְּמַיָּא בְּגַוֵּיהּ וְכִשְׁמְנָא בְּעַצְמָוָתֵיהּ׃ וְתֵהֵי לֵיהּ כְּלְבּוּשָׁא דְּיִתְכַּס בֵּיהּ וּלְמָנְטְרָא תָּדִיר דְּלָא יִפּוֹק׃ דָּא פֻּרְעָנוּתָא מִן יְיָ לְסָטָנָא דִּמְקַטְרְגִין עַל נַפְשָׁתֵיהּ׃

וְיִשְׁלְמוּ עֲלֵי רִשְׁעָה תַּחַת טוֹבָתִי וְשִׂנְאָה תַּחַת אַהֲבָתִי׃ הַפְקֵד עָלָיו רָשָׁע וְשָׂטָן יַעֲמֹד עַל יְמִינוֹ׃ בְּהִשָּׁפְטוֹ יֵצֵא רָשָׁע וּתְפִלָּתוֹ תִּהְיֶה לְחַטָּאָה׃ יִהְיוּ יָמָיו מְעַטִּים פְּקֻדָּתוֹ יִקַּח אַחֵר׃ יִהְיוּ בָנָיו יְתוֹמִים וְאִשְׁתּוֹ אַלְמָנָה׃ וְנוֹעַ יְנוֹעוּ בָנָיו וְשָׁאֲלוּ וְדָרְשׁוּ מֵחָרְבוֹתֵיהֶם׃ יְנַקֵּשׁ נוֹשֶׁה לְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְיָבְזּוּ זָרִים יְגִיעוֹ׃ אַל יְהִי לוֹ מוֹשֵׁךְ חֶסֶד וְאַל יְהִי חוֹנֵן לִיתוֹמָיו׃ יְהִי אַחֲרִיתוֹ לְהִכָּרֵת בְּדוֹר אַחֵר יִמַּח שְׁמָם׃ יִזָּכֵר עֲוֹן אֲבֹתָיו אֶל יְהוָה וְחַטַּאת אִמּוֹ אַל תִּמָּח׃ יִהְיוּ נֶגְדָּ יְהוָה תָּמִיד וְיַכְרֵת מֵאָרֶץ זִכְרָם׃ יַעַן אֲשֶׁר לֹא זָכַר עֲשׂוֹת חֶסֶד וַיִּרְדֹּף אִישׁ עָנִי וְאֶבְיוֹן וְנִכְאֵה לֵב לְמוֹתֵת׃ וַיֶּאֱהַב קְלָלָה וַתָּבוֹא לוֹ וְלֹא חָפֵץ בִּבְרָכָה וַתִּרְחַק מִמֶּנּוּ׃ וַיִּלְבַּשׁ קְלָלָה כְּמַדּוֹ וַתָּבוֹא כְמַיִם בְּקִרְבּוֹ וְכַשְּׁמֶן בְּעַצְמוֹתָיו׃ תְּהִי לוֹ כְּבֶגֶד יַעְטֶה וּלְמֵזַח תָּמִיד יַחְגֹּרָהּ׃ זֹאת פְּעֻלַּת הַשָּׂטָן מֵאֵת יְהוָה וְהַדֹּבְרִים רָעָה עַל נַפְשִׁי׃ וְאַתָּה יְהוָה אֲדֹנָי עֲשֵׂה אִתִּי לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי טוֹב חַסְדְּךָ הַצִּילֵנִי׃ כִּי עָנִי וְאֶבְיוֹן אָנֹכִי וְלִבִּי חָלָל בְּקִרְבִּי׃ כְּצֵל כְּנָטוֹתוֹ נֹעָרְתִּי נֻעַרְתִּי כָּאַרְבֶּה׃ בִּרְכַּי כָּשְׁלוּ מִצּוֹם וּבְשָׂרִי פָּרַר מִשָּׁמֶן׃ וַאֲנִי הָיִיתִי חֶרְפָּה לָהֶם יִרְאוּנִי יָנִיעוּן רֹאשָׁם׃ עָזְרֵנִי יְהוָה אֱלֹהָי הוֹשִׁיעֵנִי כְּחַסְדֶּךָ׃ וְיֵדְעוּ כִּי יָדְךָ זֹאת אַתָּה יְהוָה עָשִׂיתָ זֹּאת׃ יְקַלְלוּ הֵמָּה וְאַתָּה תְּבָרֵךְ קָמוּ וַיֵּבֹשׁוּ וְעַבְדְּךָ יִשְׂמָח׃ יִלְבְּשׁוּ מְשַׂטְנַי כְּלִמָּה וְיַעְטְפוּ כַמְעִיל בָּשְׁתָּם׃ אוֹדֶה יְהוָה מְאֹד בְּפִי וּבְתוֹךְ רַבִּים אֲהַלְלֶנּוּ׃ כִּי יַעֲמֹד לִימִין אֶבְיוֹן לְהוֹשִׁיעַ מִשֹּׁפְטֵי נַפְשׁוֹ׃

אַרְוֹם יְקוּם מִן יְמִינָא וְזַטְוָא לְפַרְוָק מִמְּרִיעֵי נַפְשֵׁיהּ׃

ק לְדָוִד מִזְמוֹר נְאֻם יְהוָה׃ לַאדֹנִי שֵׁב לִימִינִי עַד אָשִׁית אֹיְבֶיךָ הֲדֹם לְרַגְלֶיךָ׃ מַטֵּה עֻזְּךָ יִשְׁלַח יְהוָה מִצִּיּוֹן רְדֵה בְּקֶרֶב אֹיְבֶיךָ׃ עִמְּךָ נְדָבֹת בְּיוֹם חֵילֶךָ בְּהַדְרֵי קֹדֶשׁ מֵרֶחֶם מִשְׁחָר לְךָ טַל יַלְדֻתֶיךָ׃ נִשְׁבַּע יְהוָה וְלֹא יִנָּחֵם אַתָּה כֹהֵן לְעוֹלָם עַל דִּבְרָתִי מַלְכִּי צֶדֶק׃ אֲדֹנָיְךָ עַל יְמִינְךָ מָחַץ בְּיוֹם אַפּוֹ מְלָכִים׃ יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גְוִיּוֹת מָחַץ רֹאשׁ עַל אֶרֶץ רַבָּה׃ מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ יִשְׁתֶּה עַל כֵּן יָרִים רֹאשׁ׃ ק׃

הַלְלוּיָהּ אוֹדֶה יְהוָה בְּכָל לֵבָב בְּסוֹד יְשָׁרִים וְעֵדָה׃ גְּדֹלִים מַעֲשֵׂי יְהוָה דְּרוּשִׁים לְכָל חֲפָצֵיהֶם׃

על יד דוד תשבחא אמר בצפרית לשון ריבון כל ישך ברם אמר לי תוב ואורך לישאול דמן שבשא ודביקין עד דיסוד ארום לית מלכותך טכרך אתברתה ובתר כן אשוי בעלי׳ דבבך כביש לריגלך׃ הא אמרי׳ בכיסריה למיתן לי׳ דבבותא חלף דיתי בי׳ לאולפן אורחך יסיני אזריך עד דאשוי בעי׳ דבבך כביש לריגלך׃ ומיכאל עמך ישראל וכרזבון לך תיך נחתין לעזרתך׃ עמך כדבות ביום חילך. עם ישראל דכיכי יוסף סיהיבת כהם כ בלויתיך יהי לך לגזם כגל זה מהול כזיס נתנו לכיסים וזה׃ נתנו ל׳ לא יחסם עלי׳ מגזרת אל תחסום שור בדישו׃

תיתי כהן למלוס על דבריך מלכי צדק. ממך תבא הכהונה והמלוכה לזרעך ומיכאל לזרעך ישראל. ואתה כהן לעולם ומלכותך לא תפסק. ואם תאמר כי מלכי צדק היה כנעני ואיך יהיה כהן לישראל. ידעת כי אברהם לא נתן לו מעשר אלא מן השלל אשר לקח מן המלכים אשר עמו ומלכי צדק נתן לו מלחם ומיין אשר הביא לו מביתו ולא מן השלל

רשי

ברוך יהוה מציון שוכן ירושלם הללויה: כה אמר יהוה אלהי ישראל לאמר בבבל שלחתי ועשיתי כל משאלתי בבבל ולא בירושלם ולא בציון ולא בבית המקדש ולא בכל ארץ יהודה ולא בכל ערי יהודה ולא בכל מקום שנתתי להם ולא בכל ימי מלכי בבל ולא בכל ימי מלכי פרס ולא בכל ימי מלכי יון ולא בכל ימי מלכי מדי ולא בכל ימי מלכי אדום ולא בכל ימי מלכי עמון ולא בכל ימי מלכי מואב ולא בכל ימי מלכי ישמעאל ולא בכל ימי מלכי ערב ולא בכל ימי מלכי כנען ולא בכל ימי מלכי אשכנז ולא בכל ימי מלכי גרמניא ולא בכל ימי מלכי צרפת ולא בכל ימי מלכי אנגלטירא ולא בכל ימי מלכי ספרד ולא בכל ימי מלכי פרובינצא ולא בכל ימי מלכי לונבארדיא ולא בכל ימי מלכי פוליא ולא בכל ימי מלכי אפוליא ולא בכל ימי מלכי קלבריא ולא בכל ימי מלכי סיציליא ולא בכל ימי מלכי אפריקא ולא בכל ימי מלכי מצרים ולא בכל ימי מלכי אשור ולא בכל ימי מלכי פונטוס ולא בכל ימי מלכי קפדוקיא ולא בכל ימי מלכי אלכסנדריא ולא בכל ימי מלכי אנטוכיא ולא בכל ימי מלכי אדסא ולא בכל ימי מלכי קרתגנ

יברך ירא׳ יהוה הקטנים עם הגדלים: יסף יהוה עליכם עליכם ועל־בניכם: ברוכים אתם ליהוה עשה שמים וארץ: השמים שמים ליהוה והארץ נתן לבני אדם: לא המתים יהללו־יה ולא כל־ירדי דומה: ואנחנו נברך יה מעתה ועד־עולם הללו־יה: קי״ו

אהבתי כי־ישמע יהוה את־קולי תחנוני: כי־הטה אזנו לי וביומי אקרא: אפפוני חבלי־מות ומצרי שאול מצאוני צרה ויגון אמצא: ובשם־יהוה אקרא אנה יהוה מלטה נפשי: חנון יהוה וצדיק ואלהינו מרחם: שמר פתאים יהוה דלותי ולי יהושיע: שובי נפשי למנוחיכי כי־יהוה גמל עליכי: כי חלצת נפשי ממות את־עיני מן־דמעה את־רגלי מדחי: אתהלך לפני יהוה בארצות החיים: האמנתי כי אדבר אני עניתי מאד: אני אמרתי בחפזי כל־האדם כוזב: מה אשיב ליהוה כל תגמולוהי עלי: כוס־ישועות אשא ובשם־יהוה אקרא: נדרי ליהוה אשלם נגדה נא לכל־עמו: יקר בעיני יהוה המותה לחסידיו: אנה יהוה כי אני עבדך אני עבדך בן־אמתך פתחת למוסרי: לך־אזבח זבח תודה ובשם־יהוה אקרא: נדרי ליהוה אשלם נגדה נא לכל־עמו: בחצרות בית יהוה בתוככי ירושלם הללויה: קי״ז

שבחוהו כל־אומים: כי גבר עלינו חסדו ואמת־יהוה לעולם הללויה: קי״ח

הודו ליהוה כי־טוב כי לעולם חסדו: יאמר־נא ישראל כי לעולם חסדו: יאמרו־נא בית־אהרן כי לעולם חסדו: יאמרו־נא יראי יהוה כי לעולם חסדו: מן־המצר קראתי יה ענני במרחב יה: יהוה לי לא אירא מה־יעשה לי אדם: יהוה לי בעזרי ואני אראה בשנאי: טוב לחסות ביהוה מבטח באדם: טוב לחסות ביהוה מבטח בנדיבים: כל־גוים סבבוני בשם יהוה כי אמילם: סבבוני גם־סבבוני בשם יהוה כי אמילם: סבבוני כדבורים דעכו כאש קוצים בשם יהוה כי אמילם: דחה דחיתני לנפל ויהוה עזרני: עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה: קול רנה וישועה באהלי צדיקים ימין יהוה עשה חיל: ימין יהוה רוממה ימין יהוה עשה חיל: לא־אמות כי־אחיה ואספר מעשי יה: יסר יסרני יה ולמות לא נתנני: פתחו־לי שערי־צדק אבא־בם אודה יה: זה־השער ליהוה צדיקים יבאו־בו:

אודך כי עניתני ותהי־לי לישועה: אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה: מאת יהוה היתה זאת היא נפלאת בעינינו: זה היום עשה יהוה נגילה ונשמחה בו: אנא יהוה הושיעה נא אנא יהוה הושיעה נא: ברוך הבא בשם יהוה ברכנוכם מבית יהוה: אל יהוה ויאר לנו אסרו־חג בעבתים עד־קרנות המזבח: אלי אתה ואודך אלהי ארוממך: הודו ליהוה כי־טוב כי לעולם חסדו: קי״ט

אשרי תמימי־דרך הולכי בתורת יהוה: אשרי נצרי עדותיו בכל־לב ידרשוהו: אף לא־פעלו עולה בדרכיו הלכו: אתה צויתה פקודיך לשמר מאד: אחלי יכונו דרכי לשמר חקיך: אז לא־אבוש בהביטי אל כל־מצותיך: אודך בישר לבב בלמדי משפטי צדקך: את־חקיך אשמר אל־תעזבני עד־מאד: במה יזכה־נער את־ארחו לשמר כדברך: בכל־לבי דרשתיך אל־תשגני ממצותיך: בלבי צפנתי אמרתך למען לא אחטא־לך: ברוך אתה יהוה למדני חקיך: בשפתי ספרתי כל משפטי־פיך: בדרך עדותיך שישתי כעל כל־הון: בפקודיך אשיחה ואביטה ארחתיך: בחקיך אשתעשע לא אשכח דברך: גמל על־עבדך אחיה ואשמרה דברך: גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך: גר אנכי בארץ אל־תסתר ממני מצותיך: גרסה נפשי לתאבה אל־משפטיך בכל־עת: גערת זדים ארורים השגים ממצותיך: גל מעלי חרפה ובוז כי עדותיך נצרתי: גם ישבו שרים בי נעבדך ישיח בחקיך: גם עדותיך שעשעי אנשי עצתי: דבקה לעפר נפשי חיני כדברך: דרכי ספרתי ותענני למדני חקיך: דרך פקודיך הבינני ואשיחה בנפלאותיך: דלפה נפשי מתוגה קימני כדבריך: דרך שקר הסר ממני ותורתך חנני: דרך אמונה בחרתי משפטיך שויתי: דבקתי בעדותיך יהוה אל־תבישני: דרך מצותיך ארוץ כי תרחיב לבי: הורני יהוה דרך חקיך ואצרנה עקב: הבינני ואצרה תורתך ואשמרנה בכל־לב: הדריכני בנתיב מצותיך כי־בו חפצתי: הט לבי אל־עדותיך ואל־אל בצע: העבר עיני מראות שוא בדרכך חיני: הקם לעבדך אמרתך אשר ליראתך: העבר חרפתי אשר יגרתי כי משפטיך טובים: הנה לפקודיך באמונתך חיני: הנה לפקודיך באמונתך חיני: וישרי: אל נא תאבד מפי דבר־אמת עד־מאד למשפטיך יחלתי: אמת׳ בל׳ שומר תורתך תמיד לעולם ועד: והלכתי בחפשי כי פקודיך דרשתי: ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבוש: ואשתעשע במצותיך אשר אהבתי: ושאתי כפי אל־מצותיך אשר אהבתי ואשיחה בחקיך: זכר־דבר לעבדך על אשר יחלתני: זאת נחמתי בעניי כי אמרתך חיתני: זדים הליגוני עד־מאד מתורתך לא נטיתי: זכרתי משפטיך מעולם יהוה ואתנחם: זלעפה אחזתני מרשעים עזבי תורתך: זמירות היו־לי חקיך בבית מגורי: זכרתי בלילה שמך יהוה ואשמרה תורתך: זאת היתה־לי כי פקודיך נצרתי: חלקי יהוה אמרתי לשמר דבריך: חלית פניך בכל־לב חנני כאמרתך: חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל־עדותיך: חשתי ולא התמהמהתי לשמר מצותיך: חבלי רשעים עודני תורתך לא שכחתי: חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך: חבר אני לכל־אשר יראוך ולשמרי פקודיך: חסדך יהוה מלאה הארץ חקיך למדני: טוב עשית עם־עבדך יהוה כדברך: טוב טעם ודעת למדני כי במצותיך האמנתי: טרם אענה אני שוגה ועתה אמרתך שמרתי: טוב־אתה ומטיב למדני חקיך: טפלו עלי שקר זדים אני בכל־לב אצר פקודיך: טפש כחלב לבם אני תורתך שעשעתי: טוב־לי כי עניתי למען אלמד חקיך: טוב־לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף: יעשוני וכוננוני בינה ואלמדה מצותיך: יראיך יראוני וישמחו כי לדברך יחלתי: ידעתי יהוה כי־צדק משפטיך ואמונה עניתני: יהי־נא חסדך לנחמני כאמרתך לעבדך: יבואוני רחמיך ואחיה כי תורתך שעשועי: יבשו זדים כי שקר עותתוני אני אשיח בפקודיך: ישובו לי יראיך וידעי עדותיך: יהי לבבי תמים בחקיך למען לא אבוש: כלתה לתשועתך נפשי לדברך יחלתי: כלו עיני לאמרתך לאמר מתי תנחמני: כי־היתי כנאוד בקיטור חקיך לא שכחתי: כמה ימי עבדך מתי תעשה ברדפי משפט: כרו לי זדים שיחות אשר לא כתורתך: כל־מצותיך אמונה שקר רדפוני עזרני: כמעט כלוני בארץ ואני לא עזבתי פקודיך: כחסדך חיני ואשמרה עדות פיך: לעולם יהוה דברך נצב בשמים: לדר ודר אמונתך כוננת ארץ ותעמד: למשפטיך עמדו היום כי הכל עבדיך: לולי תורתך שעשעי אז אבדתי בעניי: לעולם לא־אשכח פקודיך כי בם חייתני: לך אני הושיעני כי פקודיך דרשתי: לי קוו רשעים לאבדני עדותיך אתבונן: לכל־תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד: למה אהבתי תורתך כל־היום היא שיחתי: למצותיך תחכמני כי לעולם היא לי: מבינים למדתי כי עדותיך שיחה לי: מזקנים אתבונן כי פקודיך נצרתי: מכל־ארח רע כלאתי רגלי למען אשמר דברך: מחקיך לא סרתי כי־אתה הורתני: מה־נמלצו לחכי אמרתך מדבש לפי: מפקודיך אתבונן על־כן שנאתי כל־ארח שקר: נר־לרגלי דברך ואור לנתיבתי: נשבעתי ואקימה לשמר משפטי צדקך: נענתי עד־מאד יהוה חיני כדברך: נדבות פי רצה־נא יהוה ומשפטיך למדני: נפשי בכפי תמיד ותורתך לא שכחתי: נתנו רשעים פח לי ומפקודיך לא תעיתי: נחלתי עדותיך לעולם כי־ששון לבי המה: נטיתי לבי לעשות חקיך לעולם עקב: סעפים שנאתי ותורתך אהבתי: סתרי וסוכי אתה למדברך יחלתי: סורו ממני מרעים ואצרה מצות אלהי: סמכני כאמרתך ואחיה ואל־תבישני משברי: סעדני ואושעה ואשעה בחקיך תמיד: סלית כל־שוגים מחקיך כי שקר תרמיתם: סגי כל־רשעי־ארץ לסיגים שבתה לכן אהבתי עדותיך: סמר מפחדך בשרי ומשפטיך יראתי: עשיתי משפט וצדקה בל־תניחני לעשקי: ערב עבדך לטוב אל־יעשקני זדים עיני כלו לישועתך ולאמרת צדקך: עשה עם־עבדך כחסדך וחקיך למדני: עבדך אני הבינני ואדעה עדותיך: עת לעשות ליהוה הפרו תורתך: על־כן אהבתי מצותיך מזהב ומפז: על־כל־פקודי כל ישרתי כל־ארח שקר שנאתי: פלאות עדותיך על־כן נצרתם נפשי: פתח דבריך יאיר מבין פתיים: פי פערתי ואשאפה כי למצותיך יחלתי: פנה אלי וחנני כמשפט לאהבי שמך: פעמי כמרתך הכן ואל־תשלט בי כל־און: פדני מעשק אדם ואשמרה פקודיך: פני האר בעבדך ולמדני את־חקיך: פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך: צדק יהוה ישרים משפטיך: צויתה צדק עדותיך ואמונה מאד: צמתתני קנאתי כי שכחו דבריך צרופה אמרתך מאד ועבדך אהבה: צעיר אנכי ונבזה פקודיך לא שכחתי: צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת: צרה ומצוקה מצאוני מצותיך שעשועי: צדק עדותיך לעולם הבינני ואחיה: קראתי בכל־לב ענני יהוה חקיך אצרה: קראתיך הושיעני ואשמרה עדותיך: קדמתי בנשף ואשוע לדבריך יחלתי: קדמו עיני אשמרות לשיח באמרתך: קולי שמעה כחסדך יהוה כמשפטך חיני: קרבו רדפי זמה מתורתך רחקו: קרוב אתה יהוה וכל־מצותיך אמת: קדם ידעתי מעדותיך כי לעולם יסדתם: ראה עניי וחלצני כי תורתך לא שכחתי: ריבה ריבי וגאלני לאמרתך חיני: רחוק מרשעים ישועה כי חקיך לא דרשו: רחמיך רבים יהוה כמשפטיך חיני: רבים רודפי ומצריי מעדותיך לא נטיתי: ראיתי בוגדים ואתקוטטה אשר אמרתך לא שמרו: ראה כי לפקודיך אהבתי יהוה כחסדך חיני: ראש דברך אמת ולעולם כל־משפט צדקך: רזנים רדפוני חנם ומדברך פחד לבי: רצה־נא יהוה נדבות פי ומשפטיך למדני: נפשי בכפי תמיד ותורתך לא שכחתי: שרים רדפוני חנם ומדברך פחד לבי: שש אנכי על־אמרתך כמוצא שלל רב: שקר שנאתי ואתעבה תורתך אהבתי: שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך: שלום רב לאהבי תורתך ואין למו מכשול: שברתי לישועתך יהוה ומצותיך עשיתי: שמרה נפשי עדותיך ואהבם מאד: שמרתי פקודיך ועדותיך כי כל־דרכי נגדך: תקרב רנתי לפניך יהוה כאמרתך הבינני: תבוא תחנתי לפניך כאמרתך הצילני: תבענה שפתותי תהלה כי תלמדני חקיך: תען לשוני אמרתך כי כל־מצותיך צדק: תהי־נא ידך לעזרני כי פקודיך בחרתי: תאבתי לישועתך יהוה ותורתך שעשועי: תחי נפשי ותהללך ומשפטיך יעזרוני: תעיתי כשה אבד בקש עבדך כי מצותיך לא שכחתי:

שיר למעלות אל־יהוה בצר־לי קראתי ויענני: יהוה הצילה נפשי משפת־שקר מלשון רמיה: מה־יתן לך ומה־יסיף לך לשון רמיה: חצי גבור שנונים עם גחלי רתמים: אוי־לי כי־גרתי משך שכנתי עם־אהלי קדר: רבת שכנה־לה נפשי עם שונא שלום: אני שלום ובדברי למו המה למלחמה:

שיר למעלות אשא עיני אל־ההרים מאין יבא עזרי: עזרי מעם יהוה עשה שמים וארץ: אל־יתן למוט רגלך אל־ינום שומרך: הנה לא־ינום ולא יישן שומר ישראל: יהוה שמרך יהוה צלך על־יד ימינך: יומם השמש לא יכך וירח בלילה: יהוה ישמרך מכל־רע ישמר את־נפשך: יהוה ישמר־צאתך ובואך מעתה ועד־עולם:

שיר למעלות לדוד שמחתי באומרים לי בית־יהוה נלך: עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלם: ירושלם הבנויה כעיר שחברה־לה יחדו: שם עלו שבטים שבטי־יה עדות לישראל להודות לשם יהוה: כי־שם ישבו כסאות למשפט כסאות לבית דוד: שאלו שלום ירושלם ישליו אהביך: יהי־שלום בחילך שלוה בארמנותיך: למען אחי ורעי אדברה־נא שלום בך: למען בית־יהוה אלהינו אבקשה טוב לך:

שיר למעלות אליך נשאתי את־עיני הישבי בשמים: הנה כעיני עבדים אל־יד אדוניהם כעיני שפחה אל־יד גברתה כן עינינו אל־יהוה אלהינו עד שיחננו: חננו יהוה חננו כי־רב שבענו בוז: רבת שבעה־לה נפשנו הלעג השאננים הבוז לגאיונים:

לולי יהוה שהיה לנו יאמר־נא ישראל: לולי יהוה שהיה לנו בקום עלינו אדם: אזי חיים בלעונו בחרות אפם בנו: אזי המים שטפונו נחלה עבר על־נפשנו: אזי עבר על־נפשנו המים הזידונים: ברוך יהוה שלא נתנו טרף לשניהם: נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים הפח נשבר ואנחנו נמלטנו: עזרנו בשם יהוה עשה שמים וארץ:

שיר למעלות הבטחים ביהוה כהר־ציון לא ימוט לעולם ישב: ירושלם הרים סביב לה ויהוה סביב לעמו מעתה ועד־עולם: כי לא־ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים למען לא־ישלחו הצדיקים בעולתם ידיהם: היטיבה יהוה לטובים ולישרים בלבותם: והמטים עקלקלותם יוליכם יהוה את־פעלי האון שלום על־ישראל:

שיר למעלות בשוב יהוה את־שיבת ציון היינו כחלמים: אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה אז יאמרו בגוים הגדיל יהוה לעשות עם־אלה: הגדיל יהוה לעשות עמנו היינו שמחים: שובה יהוה את־שבותנו כאפיקים בנגב: הזרעים בדמעה ברנה יקצרו: הלוך ילך ובכה נשא משך הזרע בא־יבוא ברנה נשא אלמתיו:

שיר למעלות לשלמה אם־יהוה לא־יבנה בית שוא עמלו בוניו בו אם־יהוה לא־ישמר־עיר שוא שקד שומר: שוא לכם משכימי קום מאחרי שבת אכלי לחם העצבים כן יתן לידידו שנה: הנה נחלת יהוה בנים שכר פרי הבטן: כחצים ביד גבור כן בני הנעורים: אשרי הגבר אשר מלא את־אשפתו מהם לא־יבושו כי־ידברו את־אויבים בשער:

שיר למעלות כל־ירא יהוה ההולך בדרכיו: יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך: אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בניך כשתלי זיתים סביב לשלחנך: הנה כי־כן יברך גבר ירא יהוה: יברכך יהוה מציון וראה בטוב ירושלם כל ימי חייך: וראה בנים לבניך שלום על־ישראל:

שיר למעלות רבת צרפני מנעורי יאמר־נא ישראל: רבת צרפני מנעורי גם לא־יכלו לי: על־גבי חרשו חורשים האריכו למענותם: יהוה צדיק קצץ עבותי רשעים: יבשו וישובו אחור כל שונאי ציון: יהיו כחציר גגות שקדמת שלף יבש: שלא מלא קוצר כפו וחצנו מעמר: ולא אמרו העברים ברכת יהוה אליכם ברכנו אתכם בשם יהוה:

שיר למעלות ממעמקים קראתיך יהוה: אדני שמעה בקולי תהיינה אזניך קשבות לקול תחנוני: אם־עונות תשמר יה אדני מי יעמד: כי־עמך הסליחה למען תורא: קויתי יהוה קותה נפשי ולדברו הוחלתי: נפשי לאדני משומרים לבקר שומרים לבקר: יחל ישראל אל־יהוה כי־עם־יהוה החסד והרבה עמו פדות: והוא יפדה את־ישראל מכל עונותיו:

שיר למעלות יהוה לא־גבה לבי ולא־רמו עיני ולא־הלכתי בגדלות ובנפלאות ממני: אם־לא שויתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי: יחל ישראל אל־יהוה מעתה ועד־עולם:

שיר למעלות זכר־יהוה לדוד את כל־ענותו: אשר נשבע ליהוה נדר לאביר יעקב: אם־אבא באהל ביתי אם־אעלה על־ערש יצועי: אם־אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה: עד־אמצא מקום ליהוה משכנות לאביר יעקב: הנה־שמענוה באפרתה מצאנוה בשדי־יער: נבואה למשכנותיו נשתחוה להדם רגליו: קומה יהוה למנוחתך אתה וארון עזך: כהניך ילבשו צדק וחסידיך ירננו: בעבור דוד עבדך אל־תשב פני משיחך: נשבע יהוה לדוד אמת לא ישוב ממנה מפרי בטנך אשית לכסא לך: אם־ישמרו בניך בריתי ועדותי זו אלמדם גם בניהם עדי־עד יושבים לכסא לך: כי־בחר יהוה בציון אותה אוה למושב לו: זאת מנוחתי עדי־עד פה אשב כי אותיה: צידה אברך בארה לחמה אשביע: כהניה אלביש ישע ואחסידיה רנן ירננו: שם אצמיח קרן ערכתי נר למשיחי: אויביו אלביש בשת ועליו יציץ נזרו:

שיר למעלות לדוד הנה מה־טוב ומה־נעים שבת אחים גם־יחד: כשמן הטוב על־הראש יורד על־הזקן זקן אהרן שיורד על־פי מדותיו: כטל חרמון שיורד על הרי ציון כי־שם צוה יהוה את־הברכה חיים עד־העולם:

הנה ברכו את־יהוה כל־עבדי יהוה העומדים בבית יהוה בלילות: שאו ידכם קדש וברכו את־יהוה: יברכך יהוה מציון עשה שמים וארץ:

הללויה הללו את־שם יהוה הללו עבדי יהוה: שעומדים בבית יהוה בחצרות בית אלהינו: הללויה כי־טוב יהוה זמרו לשמו כי נעים: כי יעקב בחר לו יה לישראל לסגלתו: כי אני ידעתי כי־גדול יהוה ואדנינו מכל־אלהים: כל אשר חפץ יהוה עשה בשמים ובארץ בימים וכל־תהומות: מעלה נשאים מקצה הארץ ברקים למטר עשה מוציא רוח מאוצרותיו: אשר הכה בכורי מצרים מאדם עד־בהמה: שלח אתות ומופתים בתוכך מצרים בפרעה ובכל־עבדיו: אשר הכה גוים רבים והרג מלכים עצומים: לסיחון מלך האמרי ולעוג מלך הבשן ולכל ממלכות כנען: ונתן ארצם נחלה נחלה לישראל עמו: יהוה שמך לעולם יהוה זכרך לדר ודר: כי־ידין יהוה עמו ועל־עבדיו יתנחם: עצבי הגוים כסף וזהב מעשה ידי אדם: פה־להם ולא ידברו עינים להם ולא יראו: אזנים להם ולא יאזינו אף אין־יש רוח בפיהם: כמוהם יהיו עשיהם כל אשר בטח בהם: בית ישראל ברכו את־יהוה בית אהרן ברכו את־יהוה: בית הלוי ברכו את־יהוה יראי יהוה ברכו את־יהוה: ברוך יהוה מציון שכן ירושלם הללויה:

הודו ליהוה כי־טוב כי לעולם חסדו: הודו לאלהי האלהים כי לעולם חסדו: הודו לאדני האדנים כי לעולם חסדו: לעשה נפלאות גדלות לבדו כי לעולם חסדו: לעשה השמים בתבונה כי לעולם חסדו: לרוקע הארץ על־המים כי לעולם חסדו: לעשה אורים גדלים כי לעולם חסדו: את־השמש לממשלת ביום כי לעולם חסדו: את־הירח וכוכבים לממשלות בלילה כי לעולם חסדו: למכה מצרים בבכוריהם כי לעולם חסדו: ויוצא ישראל מתוכם כי לעולם חסדו: ביד חזקה ובזרוע נטויה כי לעולם חסדו: לגזר ים־סוף לגזרים כי לעולם חסדו: והעביר ישראל בתוכו כי לעולם חסדו: ונער פרעה וחילו בים־סוף כי לעולם חסדו: למוליך עמו במדבר כי לעולם חסדו: למכה מלכים גדלים כי לעולם חסדו: ויהרג מלכים אדירים כי לעולם חסדו: לסיחון מלך האמרי כי לעולם חסדו: ולעוג מלך הבשן כי לעולם חסדו: ונתן ארצם לנחלה כי לעולם חסדו: נחלה לישראל עבדו כי לעולם חסדו: שבשפלנו זכר לנו כי לעולם חסדו: ויפרקנו מצרינו כי לעולם חסדו: נתן לחם לכל־בשר כי לעולם חסדו: הודו לאל השמים כי לעולם חסדו:

על־נהרות בבל שם ישבנו גם־בכינו בזכרנו את־ציון: על־ערבים בתוכה תלינו כנורותינו: כי שם שאלוני שובי־ם דברי־שיר ותוללינו שמחה שירו־לנו משיר ציון: איך נשיר את־שיר־יהוה על אדמת נכר: אם־אשכחך ירושלם תשכח ימיני: תדבק לשוני לחכי אם־לא אזכרכי אם־לא אעלה את־ירושלם על ראש שמחתי: זכר־יהוה לבני אדום את יום ירושלם האמרים ערו ערו עד היסוד בה: בת־בבל השדודה אשרי שישלם לך את־גמולך שגמלת לנו: אשרי שיאחז ונפץ את־עלליך אל־הסלע:

לדוד אודך בכל־לב נגד אלהים אזמרך: אשתחוה אל־היכל קדשך ואודה את־שמך על־חסדך ועל־אמתך כי הגדלת על כל־שמך אמרתך: ביום קראתי ותענני תרהבני ברוחי עז: יודוך יהוה כל־מלכי ארץ כי שמעו אמרי־פיך: וישירו בדרכי יהוה כי־גדול כבוד יהוה: כי־רם יהוה ושפל יראה ורמה מרחוק יכירנו: אם־אלך בקרב צרה תחיני על־אף אויבי תשלח ידך ותושיעני: יהוה יגמר בעדי יהוה חסדך לעולם מעשי ידיך אל־תרף:

למנצח לדוד יהוה חקרתני ותדע: אתה ידעת שבתי וקומי בנת לרעי מרחוק: ארחי ורבעי זרית וכל־דרכי הסכנתה: כי אין מלה בלשוני הן יהוה ידעת כלה: אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה: פלאית דעת ממני נשגבה לא־אוכל לה: אנה אלך מרוחך ואנה מפניך אברח: אם־אסק שמים שם אתה אם־אצע שאול הנך: אשא כנפי־שחר אשכנה באחרית ים: גם־שם ידך תנחני ותאחזני ימינך: ואמר אך־חשך ישופני ולילה אור בעדני: גם־חשך לא־יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשכה כאורה: כי־אתה קנית כליותי תסכני בבטן אמי: אודך על כי נוראות נפליתי נפלאים מעשיך ונפשי ידעת מאד: לא־נכחד עצמי ממך אשר עשיתי בסתר רקמתי בתחתיות ארץ: גלמי ראו עיניך ועל־ספרך כלם יכתבו ימים יצרו ולו אחד בהם: ולי מה־יקרו רעיך אל מה עצמו ראשיהם: אספרם מחול יעבון הקיצותי ועודי עמך: אם־תקטל אלוה רשע ואנשי דמים סורו מני: אשר אמרי למרמה נשוא לשוא עריך: הלא משנאיך יהוה אשנא ובתקוממיך אתקוטט: תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי: חקרני אלוה ודע לבבי בחנני ודע שרעפי: וראה אם־דרך עצב בי ונחני בדרך עולם:

למנצח מזמור לדוד: חלצני יהוה מאדם רע מאיש חמסים תנצרני: אשר חשבו רעות בלב כל־יום יגורו מלחמות: שננו לשונם כמו נחש חמת עכשוב תחת שפתימו סלה: שמרני יהוה מידי רשע מאיש חמסים תנצרני אשר חשבו לדחות פעמי: טמנו גאים פח לי ועבותים פרשו רשת יד מעגל מוקשים שתו־לי סלה: אמרתי ליהוה אלי אתה האזינה יהוה קול תחנוני: יהוה אדני עז ישועתי סכתה לראשי ביום נשק: אל־תתן יהוה מאויי רשע זמתו אל־תפק ירומו סלה: ראש מסביבי עמל שפתימו יכסמו: ישפך עליהם גחלים באש יפלם במהמרות בל־יקומו: איש־לשון אל־יכון רע איש חמס יצודנו לפעמות: ידעתי כי־יעשה יהוה דין עניים משפט אביונים: אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את־פניך:

מזמור לדוד יהוה קראתיך חושה לי האזינה לקולי בקראי לך: תכון תפלתי קטרת לפניך משאת כפי מנחת ערב: שימה יהוה שמרה לפי נצר על־דלת שפתי: אל־תט לבי לדבר־רע להתעולל עללות באנשי און ולא־אכל במנעמיהם: יכני צדיק חסד ויוכיחני שמן ראש אל־ינא ראשי כי עוד תפלתי ברעותיהם: נשמטו כסלעי ידי שפטיהם ונעמו כי־שמן דשן לא־יתפרכו עצמותינו: כי אליך יהוה אדני בך חסיתי אל־תערה נפשי: שמרני מידי פח יקשו לי ומוקשות פעלי און: יפלו ברשתיו רשעים יחד אנכי עד־אשר אמלט:

משכיל לדוד בהיותו במערה תפלה: קולי אל־יהוה אזעק קולי אל־יהוה אתחנן: אשפך לפניו שיחי צרתי לפניו אגיד: בהתעטף עלי רוחי ואתה ידעת נתיבתי בארח זו אהלך טמנו פח לי: הבט־ימין וראה ואין־לי מכיר אבד מנוס ממני אין דורש לנפשי: זעקתי אליך יהוה אמרתי אתה מחסי חלקי בארץ החיים: הקשיבה אל־רנתי כי־דלותי מאד הצילני מרדפי כי־אמצו ממני: הוציאה ממסגר נפשי להודות את־שמך בי יכתירו צדיקים כי תגמל עלי:

מזמור לדוד שמעה יהוה תפלתי האזינה אל־תחנוני באמונתך ענני בצדקתך: ואל־תבא במשפט את־עבדך כי לא־יצדק לפניך כל־חי: כי־רדף אויב נפשי דכא לארץ חיתי הושיבני במחשכים כמתי עולם: ותתעטף עלי רוחי בתוכי ישתומם לבבי: זכרתי ימים מקדם הגיתי בכל־פעלך במעשי ידיך אפרש כפי אליך נפשי כארץ עיפה לך סלה: מהר ענני יהוה כלתה רוחי אל־תסתר פניך ממני ונמשלתי ירדי־בור: השמיעני בבקר חסדך כי־בך בטחתי הודיעני דרך זו אלך כי אליך נשאתי נפשי: הצילני מאויבי יהוה אליך כסתרתי: למדני לעשות רצונך כי אתה אלהי רוחך טובה תנחני בארץ מישור: למען שמך יהוה תחיני בצדקתך תוציא מצרה נפשי: ובחסדך תצמית צוררי והאבדת כל־צוררי נפשי כי אני עבדך:

לדוד ברוך יהוה צורי המלמד ידי לקרב אצבעותי למלחמה: חסדי ומצודתי משגבי ומפלטי לי מגני ובו חסיתי דובר עמים תחתי: יהוה מה־אדם ותדעהו בן־אנוש ותחשבהו: אדם להבל דמה ימיו כצל עובר: יהוה הט־שמיך וירד גע בהרים ויעשנו: ברק ופזרם חציך ותהמם: שלח ידיך ממרום פצני והצילני ממים רבים מיד בני נכר: אשר פיהם דבר־שוא וימינם ימין שקר: אלהים שיר חדש אשירה לך בנבל עשור אזמר־לך: הנותן תשועה למלכים פדה את־דוד עבדו מחרב רעה: פצני והצילני מיד בני נכר אשר פיהם דבר־שוא וימינם ימין שקר: אשר בניהם כנטעים מגדלים בנעוריהם בנותיהם כזוית מחטבות תבנית היכל: מזנינו מלאים מפיק מצאן מרבגות בחוצותינו: אלופינו מסבלים אין פרץ ואין יוצאה ואין צוחה ברחובותינו: אשרי העם שכך לו אשרי העם שיהוה אלהיו:

רוממך אלוהי המלך ואברכה שמך לעולם ועד: בכל־יום אברכך ואהללה שמך לעולם ועד: גדול יהוה ומהלל מאד ולגדלתו אין חקר: דור לדור ישבח מעשיך וגבורתיך יגידו: הדר כבוד הודך ודברי נפלאתיך אשיחה: ועזוז נוראותיך יאמרו וגדולתך אספרנה: זכר רב־טובך יביעו וצדקתך ירננו: חנון ורחום יהוה ארך אפים וגדול־חסד: טוב־יהוה לכל ורחמיו על כל־מעשיו: יודוך יהוה כל־מעשיך וחסידיך יברכוכה: כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו: להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו: מלכותך מלכות כל־עולמים וממשלתך בכל־דור ודר: סומך יהוה לכל־הנופלים וזוקף לכל־הכפופים: עיני כל־אליך ישברו ואתה נותן־להם את־אכלם בעתו: פותח את־ידך ומשביע לכל־חי רצון: צדיק יהוה בכל־דרכיו וחסיד בכל־מעשיו: קרוב יהוה לכל־קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת: רצון־יראיו יעשה ואת־שועתם ישמע ויושיעם: שומר יהוה את־כל־אוהביו ואת כל־הרשעים ישמיד: תהלת יהוה ידבר פי ויברך כל־בשר שם קדשו לעולם ועד: ואנחנו נברך יה מעתה ועד־עולם הללויה: קי״ז

הללויה הללי נפשי את־יהוה: אהללה ליהוה בחיי אזמרה לאלהי בעודי: אל־תבטחו בנדיבים בבן־אדם שאין לו תשועה: תצא רוחו ישב לאדמתו ביום ההוא אבדו עשתנותיו: אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על־יהוה אלהיו: עשה שמים וארץ את־הים ואת כל־אשר בם השמר אמת לעולם: עשה משפט לעשוקים נתן לחם לרעבים יהוה מתיר אסורים: יהוה פקח עורים יהוה זקף כפופים יהוה אהב צדיקים: יהוה שמר את־גרים יתום ואלמנה יעודד ודרך רשעים יעות: ימלך יהוה לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה: קי״ח

הללויה כי־טוב זמרה כי־נעים נאוה תהלה: בונה ירושלם יהוה נדחי ישראל יכנס: הרופא לשבורי לב ומחבש לעצבותם: מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא: גדול אדוננו ורב־כח לתבונתו אין מספר: מעודד ענוים יהוה משפיל רשעים עדי־ארץ: עננה לייי בתודה זמרו לאלהינו בכנור: המכסה שמים לארץ מטר המצמיח הרים חציר: נותן לבהמה לחמה לבני ערב אשר יקראו: לא בגבורת הסוס יחפץ לא־בשוקי איש ירצה: רוצה יהוה את־יראיו את המיחלים לחסדו: שבחי ירושלם את־יהוה הללי אלהיך ציון: כי חזק בריחי שעריך בירך בניך בקרבך: השם־גבולך שלום חלב חטים ישביעך: השלח אמרתו ארץ עד־מהרה ירוץ דברו: הנתן שלג כצמר כפור כאפר יפזר: משליך קרחו כפתים לפני קרתו יעמדו: ישלח דברו וימסם ינשב רוחו יזלו מים: מגיד דברו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל: לא עשה כן לכל־גוי ומשפטים בל־ידעום הללויה: קי״ט

הללויה הללו את־יהוה מן־השמים הללוהו במרומים: הללוהו כל־מלאכיו הללוהו כל־צבאיו: הללוהו שמש וירח הללוהו כל־כוכבי אור: הללוהו שמי השמים והמים אשר מעל השמים: יהללו את־שם יהוה כי הוא צוה ונבראו: ויעמידם לעד לעולם חק־נתן ולא יעבור: הללו את־יהוה מן־הארץ תנינים וכל־תהומות: אש וברד שלג וקיטר רוח סערה עושה דברו: ההרים וכל־גבעות עץ פרי וכל־ארזים: החיה וכל־בהמה רמש וצפור כנף: מלכי־ארץ וכל־לאמים שרים וכל־שפטי ארץ: בחורים וגם־בתולות זקנים עם־נערים: יהללו את־שם יהוה כי נשגב שמו לבדו הודו על־ארץ ושמים: וירם קרן לעמו תהלה לכל־חסידיו לבני ישראל עם־קרבו הללויה: קכ״ו

שיר למעלות בשוב יהוה את־שיבת ציון היינו כחלמים: אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה אז יאמרו בגוים הגדיל יהוה לעשות עם־אלה: הגדיל יהוה לעשות עמנו היינו שמחים: שובה יהוה את־שבותנו כאפיקים בנגב: הזרעים בדמעה ברנה יקצרו: הלוך ילך ובכה נשא משך הזרע בא־יבוא ברנה נשא אלמתיו:

שיר למעלות לשלמה אם־יהוה לא־יבנה בית שוא עמלו בוניו בו אם־יהוה לא־ישמר־עיר שוא שקד שומר: שוא לכם משכימי קום מאחרי שבת אכלי לחם העצבים כן יתן לידידו שנה: הנה נחלת יהוה בנים שכר פרי הבטן: כחצים ביד גבור כן בני הנעורים: אשרי הגבר אשר מלא את־אשפתו מהם לא־יבושו כי־ידברו את־אויבים בשער:

שיר למעלות כל־ירא יהוה ההולך בדרכיו: יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך: אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בניך כשתלי זיתים סביב לשלחנך: הנה כי־כן יברך גבר ירא יהוה: יברכך יהוה מציון וראה בטוב ירושלם כל ימי חייך: וראה בנים לבניך שלום על־ישראל:

שיר למעלות רבת צרפני מנעורי יאמר־נא ישראל: רבת צרפני מנעורי גם לא־יכלו לי: על־גבי חרשו חורשים האריכו למענותם: יהוה צדיק קצץ עבותי רשעים: יבשו וישובו אחור כל שונאי ציון: יהיו כחציר גגות שקדמת שלף יבש: שלא מלא קוצר כפו וחצנו מעמר: ולא אמרו העברים ברכת יהוה אליכם ברכנו אתכם בשם יהוה:

שיר למעלות ממעמקים קראתיך יה

מכל אורח בשא מנעית רגלי מן
בגלל אשור דברך: מן דרכיך לא
עזרית ארום את אליפתני: פת
תלין למירגי מיטרייך בכיתן יתיר
מן דיובשא לפוסי: מפקודיך
אתבייון מטול היכנא סנדאי כל ברי
נש דמשקר: חיך שרגא רי
מבותריא לרגלי דברך ונהורא
לנבשי: אומיתי וקיימית לסגור
פקודי זכיותך: אכתגפית ער
דלתרעי אפי יתי חיך ברחמיך:
נסבתא דפומי אחרעי ברון יי
ודיתך אליף יתי: נפשי כיכמנא
על נב ידי תדירא ואוריתך לא
אתנשיתי: סדרו רשיעיא פגלא
לי וכפקודיך לא תעיתי ארחיבית
סהרוותך לעלם ארום תיות לבי
חינון: אצלתי לבי למעבד
גזירתך לעלם ער סופא: ותשכין
מחשבין דכריקן סניריא ואוריתך
רחימית: טוקרי ודחיסי את
למתנמך אדריזורו סיני מבאשי
ואכזר פקודי אלהי: כמסר יתי
קמיכרך ואתי ולא תבחית יתי מן
כל יהודי: סעור יתי ואתפרק
ואנעגע באורייתך תדירא:
בכשתא כל דשלי מגזירתך ארום
שקרא נבלתו: פסטליא מפקנא
בטיל חא כל רישיעי ארעא כטוחל
היכנא רחימית קנייוותך ומתלהב
מרחלך בקרי ודרעיך רחילית:
עבדית דינא וקנא לא אשבקיני לסלוקי: בסם
עברך לטבא לא יקדון עלי זדיזין:
עיני כהרו לפירקך
ולמימר ארעך עם עבדך חיך
תיכנך וגזירתך אלף יתי: עבדך
אנא תבינין יתי ואידע כרחיצותך

כל אורח רע כלאתי רגלי מן בגלל
דאתה אומר לשמור דבריך: ממשפטיך לא סרתי
כי אתה הורתני: מה נמלעו לחכי
אמרתך מדבש לפי: מפקודיך
אתבונן על כן שנאתי כל אורח
שקר:
נר לרגלי דברך ואור
לנתיבתי: נשבעתי ואקימה לשמר
משפטי צדקך: נעניתי עד מאד
יהוה חיני כדבריך: נדבות פי רצה-
נא יהוה ומשפטיך למדני: נפשי
בכפי תמיד ותורתך לא שכחתי:
נתנו רשעים פחלי ומפקודיך לא
תעיתי: נחלתי עדותיך לעולם כי-
ששון לבי המה: נטיתי לבי לעשות
חקיך לעולם עקב:
סעפים שנאתי
ותורתך אהבתי: סתרי ומגני אתה
לדברך יחלתי: סורו ממני מרעים
ואצרה מצות אלהי: סמכני כאמרתך
ואחיה ואל תבישני משברי: סעדני
ואושעה ואשעה בחקיך תמיד:
סלית כל שוגים מחקיך כי שקר
תרמיתם: סיגים השבתה כל רשעי-
ארץ לכן אהבתי עדותיך: סמר
מפחדך בשרי ומשפטיך יראתי:
עשיתי משפט וצדק
בל תניחני לעשקי: ערב עבדך
לטוב אל יעשקני זדים: עיני כלו
לישועתך ולאמרת צדקך: עשה
עם עבדך בחסדך וחקיך למדני:
עבדך אני הבינני ואדעה עדתיך:

משיכה רגלי מן עדותיך: ואקימה פיפתחי: ואשאפ פיפתחי ואתקשפה ראשי בתורים. ואחאם שמרה נפשי עדותיך: וסמ ון ותפרשו: ס סעפים ל' זכרו וחסר בן אב ר משמט אבו בלר וסמ נאמר בבבל רבות בבערכה אות ואלף בקרי כתיב ד' מצות: בכתב מצות" פחתון וסמ חכם לב יקח מצות. והקרבתו עליו מצות. וכל דיכתיב לאברהם וכו' מצות" בכתב מצות" פחתון וסמ לא שכחתיך שמואל בוחדוא. והישארת נאמר ביחשון סמ ככי. ע' עשיתי" ל"ף וסל בשפוא תדרש. גערת ותרדמה. ברמות סמ. ערב עבדך סימן כל אב"ג דבתי אית בהו פסוקין דאין בשירה ל' שני ולית דיך ובו פקוד מצות אמרה תורה בשפוא שלא תקח ולית דיכתיב בהא אפקדת ולית דיכתיב בהו אלא פקוד יפקד ה' עליהם: ערב עבדך לשב:

את לעשות ליהוה הפרו תורתך:
על כן אהבתי מצותיך מזהב ומפז:
על כן כל פקודי כל ישרתי כל-
ארח שקר שנאתי:
פלאות עדותיך על כן נצרתם
נפשי: פתח דבריך יאיר מבין פתיים:
פי פערתי ואשאפה כי למצותיך
יאבתי: פנה אלי וחנני כמשפט
לאוהבי שמך: פעמי הכן באמרתך
ואל תשלט בי כל און: פדני מעשק
אדם ואשמרה פקודיך: פניך האר
בעבדך ולמדני את חקיך: פלגי-
מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך:
צדיק אתה יהוה
וישר משפטיך: צויתה צדק עדתיך
ואמונה מאד: צמתתני קנאתי כי-
שכחו דבריך צרי: צרופה אמרתך
מאד ועבדך אהבה: צעיר אנכי
ובזוי פקודיך לא שכחתי: צדקתך
צדק לעולם ותורתך אמת:
צר
ומצוק מצאוני מצותיך שעשעי:
צדק עדותיך לעולם הבינני ואחיה:
קראתי בכל לב
ענני יהוה חקיך אצרה: קראתיך
הושיעני ואשמרה עדותיך: קדמתי
בנשף ואשוועה לדבריך יחלתי:
קדמו עיני אשמרות לשיח באמרתך:
קולי שמעה כחסדך יהוה-
כמשפטיך חיני: קרבו רדפי זמה
מתורתך רחקו: קרוב אתה יהוה
וכל מצותיך אמת: קדם ידעתי
מעדתיך כי לעולם יסדתם:

ראשית דברך אמת ולעולם כל משפט צדקך: שרים רדפוני חנם
ומדברך פחד לבי: שישתי אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב:
שקר שנאתי ואתעבה תורתך אהבתי: שבע ביום הללתיך על
משפטי צדקך: שלום רב לאהבי תורתך
ואין למו מכשול: שברתי לישועתך יהוה ומצותיך עשיתי:
שמרה נפשי עדותיך ואהבם מאד: שמרתי פקודיך ועדותיך
כי כל דרכי נגדך:
תקרב רנתי לפניך יהוה כדברך הבינני: תבא תחנתי לפניך
כאמרתך הצילני: תבענה שפתי תהלה כי תלמדני חקיך:
תען לשוני אמרתך כי כל מצותיך צדק: תהי ידך לעזרני כי
פקודיך בחרתי: תאבתי לישועתך יהוה ותורתך שעשעי:
תחי נפשי ותהללך ומשפטיך יעזרוני: תעיתי כשה אבד בקש
עבדך כי מצותיך לא שכחתי:

עזרני למעבד רעותא ויי אפיטו
תלמידיא אוריתך: ככטול היכנא
דחיטית פקודיך כרחמא ובן א
אוכרניא: כטול היכנא כל
פקודיא כתר־זן תדי אתיהון כל
אורח שקרא סנאתי:
פרישין קדמיוותך מטול היכנא
נטרתון נפשי: גליף דבריך
ינהר חשיכיא יתבין שרגיני:
פומי פתחית ואלפית ארום
לפקודיך צבית:
אתפני לותי ורחום עלי כחילכתא
לרחמי שמך: אסתורי אתקין
בסימרך ולא תשליטיבי כל שקרי:
פרוק יתי מטולמא דבר נשא
ואסור פקודיך: זיו אפך אנהר
בעבדך ואלפיניתי גזירהך טייפי
סנא ייחתון עיני על מטול דלא
נטרו אוריתא:
זכי אמא ובסר פיקודיך לא
אתנשיתי: ערקתא ארחך לעלמא
ואוריתך קשוט: עקא ומעיקא
עדעו יתי פקודיך פירנוקי:
ארחקא סהדוותך לעלם תבינינני
ואחקים: קדיתי בבל לכא ענני
חיי ייי גוזרתך אצטור קדיתך
פרוק יתי ואצטור סהדוותך:
איקדיית בשפר פרי ועלתי
לתמנך אוריית: אקדימו עיני
כמצלתא דצמר ורחם למללא ב
בפיתגמך:
קול חסדך חיי ייי כדינך חיני:
מרדפי חטא קריבו מאוריתך רחקו:
קריב את ייי וכל פיקודיך קשוט:
מן לקדמיתך
ידעית מן סהדוותך ארום לעלם יסדתם:

עזרני ואושיעה כי אמרתך שעשעתי:
תחמוד נפשי ותהללך ומשפטך יעזרני:
תעיתי כשה אובד בקש עבדך כי מצותיך לא שכחתי:

לב מלך: ל צדיק אתה ס"ל כי תאריב אליך ידיהם: ישר משפטיך: ובדיוק ל' מל' ס"ל חלש
מ' פתח דבריך יאיר: ובתתי ל' ס"ל כי נוחלת האחכה אשר אחכה: צרופה אמרתך מאד:
שמעתיך ואחב נאב ר' ס"ל נאמר לעיל ראשון: ק' קדמתי ל' לשרות הראשה: בנשף אשועה: קדמו ל'
ס"ל נאמר כאדר כי תצא: כשמשפטך ל' ס"ל כן משפטך אתה ה' יהודה כאדר: תאר צעיר אנכי
ובזוי אמר: קול שמעה כחסדך: ומה נפש תחלולך ל' ס"ל כן תבר ל' ס"ל אתה אותה כאדר: קדם
ידעתי מעדותיך:

מדעתיך לכל תכלה ראיתי קצבל: קדמתי מדעתיך ידעתי כי מן עדותיך יסדתם: קדם ידעתי מעדותיך
מדעתיך לכל תכלה ראיתי קצבל: קדמתי מדעתיך ידעתי כי מן עדותיך יסדתם: קדם ידעתי מעדותיך
מדעתיך לכל תכלה ראיתי קצבל: קדמתי מדעתיך ידעתי כי מן עדותיך יסדתם: קדם ידעתי מעדותיך
מדעתיך לכל תכלה ראיתי קצבל: קדמתי מדעתיך ידעתי כי מן עדותיך יסדתם: קדם ידעתי מעדותיך

ראה עניי וחלצני כי תורתך לא שכחתי: ריבה ריבי וגאלני לאמרתך חיני: רחוק מרשעים ישועתם כי חקיך לא דרשו: רחמיך רבים יהוה כמשפטיך חיני: רבים רודפי ואויבי ממעדותיך לא נטיתי: ראיתי בוגדים ואתקוממה אשר אמרתך לא שמרו: ראה כי פקודיך אהבתי יהוה כחסדך חיני: ראש דברך אמת ולעולם כל משפט צדקך: שרים רדפוני חנם ומדבריך פחד לבי: שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב: שנאת ואתעבה חורתך אהבתי: שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך: שלום רב לאהבי תורתך ואין למו מכשול: שברתי לישועתך יהוה ומצותיך עשיתי: שמרה נפשי עדותיך ואהבם מאד: שמרתי פקודיך ועדותיך כי כל דרכי נגדך:

תקרב רנתי לפניך יהוה כדברך חבינני: תבוא תחנתי לפניך כאמרתך הצילני: תבענה שפתי תהלה כי תלמדני חקיך: תען לשוני אמרתך כי כל מצותיך צדק: תהי ידך לעזרני כי פקודיך בחרתי: תאבתי לישועתך יהוה ותורתך שעשעי: תחי נפשי ותהללך ומשפטך יעזרני: תעיתי כשה אבד בקש עבדך כי מצותיך לא שכחתי: ק כ שיר המעלות אל יהוה בצרתה לי קראתי ויענני: יהוה הצילה נפשי משפת שקר מלשון רמיה: מה יתן לך ומה יסיף לך לשון רמיה:

רחם דברך אחרת. סוף דבר הוא על הרוחות שהוא אחת מכמה רוחות ויהיה לך ולא תקח אחרת מכל להזהר ולכבדו כיון שמשם כבר לא תצא לך לקיים הזהר על דרך דבר אחר לשון אחר מתורגם כך מה שכתבתי מתורגם כך ומה שכתבתי דבר על דבר מתורגם כך ומה שכתבתי דבר על דבר מתורגם כך ומה שכתבתי דבר על דבר

למען. והכתים בלועזית ושם אחזו למען תכתים אתה בלועזית. פירוש המשורר אל נרד לך הדור מחת בגלות הזה מהמר כן לאלף כמו אתי עמנו. יש כאלה שיקראו כל הנדורים בחות תמם הכה. אחר כן דמה בעצו והכר שעיני לקרוא לשם לעשות על יד הכתוב לאחרים ולא יסתכל לתוכו. הכה. כורה. מקור. ירכה. ירכה. כמו הבור הקרוב. כמו הבור אשר חקרתי. ולא יתכן לעשות עצמו כמו שהוא. כי זה הפך כתוב המשל הנזכר. ולפי שהוא כמו שכתבתי. לפיכך אמר. אל תתן לו שיעשה עצמו כמו שהוא. כי זה הפך כתוב המשל הנזכר. ולפי שהוא כמו שכתבתי. לפיכך אמר. אל תתן לו שיעשה עצמו כמו שהוא.

רשי

פיר. יחידתי. לשון יחידה. הלשון המצטעים. לשון הגוים המלעיגים עליהם. הכה. מכוו ירק ביו היתום היה יהומים. לשון יחיד. כתוב אחד הדור ירקו. תרגום לשון ירכה. פיר. מחזיק לפה בגו. כמחזיק לפה בגו. מחזיק כתובתה בחזה בשעת תשמיש. לשון חולי. כפשוטו נתלה. מחסה כעפור לשון נתלה תפח יוסיפ. פיר. הטעמי ביו. יתנו כהר ניון רפי לא יתוסיפ כיפר יהום היהים כביב לפ כן הכה מכוו. כי לא הזה מכוו הארפ כלשון הפיר. נתון כי הנדיים. נתון כי הנדיים ם בזרון תלמות יהיהם בעולם. והמעט מקלקלתם. על הבריות למהר בלילות רפיון יכה ל"ת כמלי יהון ל' כמו ל' ית מטת כיון. תעלות בבל נהיה כתולמים. כלאיים בגפ. כלאיים תים בארן יבסה מתלהיון לחזה על ידי הפיקר האיש בפחם ת תפולים כה. הלוך

אבן עזרא

למנצח. בשביל שהוא לשון נצוח. פיר המשורר אומר לו אל תירא מהם כי אתה תנצח אותם. והכתוב אומר לו אל תירא מהם כי אתה תנצח אותם. יש כאלה שיקראו כל הנדורים בחות תמם הכה. אחר כן דמה בעצו והכר שעיני לקרוא לשם לעשות על יד הכתוב לאחרים ולא יסתכל לתוכו. הכה. כורה. מקור. ירכה. ירכה. כמו הבור הקרוב. כמו הבור אשר חקרתי. ולא יתכן לעשות עצמו כמו שהוא. כי זה הפך כתוב המשל הנזכר. ולפי שהוא כמו שכתבתי. לפיכך אמר. אל תתן לו שיעשה עצמו כמו שהוא.

כפרה

הער אחרון. מכאן ניר כ"ס כי בזר פרי"ס יקום. כתר עיון לא ימוט. ואיזון אחד בתו"ד כמערכת אות ח"ש. גזרה ל' פחון כ"ש וס"ס כלשון ארם אחסנה ד"ס כמו שיקח גיהנם. ואת ואכתוב שיקח ירגיז. ויקל גזרה אחרת ירגיז. ויקל גזרה אחרת ירגיז. ויקל גזרה אחרת

סדי שקר הפליטה׃ לא נתקיים לפליטה כמו שלא נתקיים
למקין קרניה׃ על ראש לא יהיה לרש כמו שלא על פליטה אחר
קיינה נפשי קוני אחר קוני כמקיקוני אל תתן
לפתי מתרעים לפתך׃ כפשוטו לא תתרעים לפתך׃ הרבה מקין
ומקיקין לפתח אחר קין ומקיקין לפתך׃ מקיקין
מיי׳ לא תתני לרשע תאותו׃ מקיקין
מרים לפתך מבקשים לפתוח לפניך
ומקיקין ומכוונים לפתוח לפניך׃ עליך כפשוט
כמותו ואל תתן לו׃ ישאו סלה׃ לשון תמיד
מרוממים אותו׃ מקיקי
כמותו׃ מקיקי
נחמן׃ קלא שיר המעלות
לדוד ד׳ וכמ׳ שמחתי באומרים
לי׳ לתי׳ שמחה לנו׃ לא
נבוה לבי׃ ואם נבוה שוב נגרם
שכחו׃ קלם זכרי כי זכור תזכר חס
כבוד ולא לדחד את כל עמותי׃
ובמא ראלתי נפשי ואלה זכר׳ ד׳ לבני
אדום ושלו לבי׳ לעתיד׃ לא נבלע
בשום ספר מיי׳ קל כי אם ג׳
ספרי׳ תלת׳ וכל זכור נאום
בבב חלא תירא מהם זכור׃
הבן יקיר לי אפרים׃ שמח
בשעה שם בחטא אשיה את
משוחתי׃ משכתיך שיחה
מחבתי׃ שם אחז שמו לעיני׃
משוקה שמות מעכו׃ כלילה
נדידה שנת תשלי׃

כפרה

אבי׳ שם כאן לא פתחה אוזני׃
יחל ה׳ כ׳ קכ״ו כ׳ פתחון פיהם לא
יחל דבר׃ יחל ישראל אל ה׳׃
ואחרי׃ כה אמרי אשר יחל׃
וזה יחל לאמרים׃ כ׳ בראש
קמחן׃ קלא שיר המעלות
לדוד ד׳ וכמ׳ שמחתי באומרים
לי׳ לתי׳ שמחה לנו׃ לא
נבוה לבי׃ ואם נבוה שוב נגרם
שכחו׃ קלם זכרי כי זכור תזכר חס
כבוד ולא לדחד את כל עמותי׃
ובמא ראלתי נפשי ואלה זכר׳ ד׳ לבני
אדום ושלו לבי׳ לעתיד׃ לא נבלע
בשום ספר מיי׳ קל כי אם ג׳
ספרי׳ תלת׳ וכל זכור נאום
בבב חלא תירא מהם זכור׃
הבן יקיר לי אפרים׃ שמח
בשעה שם בחטא אשיה את
משוחתי׃ משכתיך שיחה
מחבתי׃ שם אחז שמו לעיני׃
משוקה שמות מעכו׃ כלילה
נדידה שנת תשלי׃

ולא אמרו יעברין מתחת גיך בקעה
ריי עליכון ולא יתיבון לרחון כ
ברי׳ בא יתכון בשמא דיי׳׃
שיר׳ ראתאמר על מסקיין
ודחזוקא מן עופקא קריתך יי׃
יי קבל צלותי תרעיין אזונך
צייתין לקל צלותי׃ אין עיין
תסתור׳ יה יי מן יקום׃ צדיקים גברך
שביקותא מן בגלל דתתחבי׃
אסתיניה יי׳ מחינת נפשיה ולאיקריה
אוריבה׃ נפשי אוריבא ליי׳
מן גטורי סטרת לאתרא ויכרין
לקרבא קרבן שגרא׃ מוריך
ישראל ליי׳ אדרום גביי חסדא
וסגי עמיה פורקן׃ והוא יפרוק
ית ישראל מכל עוניתוי׃
שיר׳ ראתאמר על
מסקיין ודחזוקא יי׳ לא גבה ליבי
ולא איתרמכו עיני ולא הלכתי
בגברן ובפרישן טיבי׃ אין
לא שויו אנפיה לפום שתיקותי
נפשי עד דציית אחנני אוריתא
דיי תסיל׃ א
אתגברית באוריתא דיי תסיל
עלוי נפשי׃ יתריך ישראל ליי׳
מן חשתא ועד עלמא׃
שיר׳ ראתאמר על מסקיין
ודחזוקא יי׳ לא גבה ליבי
ולא איתרמכו עיני ולא הלכתי
בגברן ובפרישן טיבי׃ אין
לא שויו אנפיה לפום שתיקותי
נפשי עד דציית אחנני אוריתא
דיי תסיל׃ א
אתגברית באוריתא דיי תסיל
עלוי נפשי׃ יתריך ישראל ליי׳
מן חשתא ועד עלמא׃
שיר׳ ראתאמר על מסקיין
ודחזוקא יי׳ לא גבה ליבי
ולא איתרמכו עיני ולא הלכתי
בגברן ובפרישן טיבי׃ אין
לא שויו אנפיה לפום שתיקותי
נפשי עד דציית אחנני אוריתא
דיי תסיל׃ א
אתגברית באוריתא דיי תסיל
עלוי נפשי׃ יתריך ישראל ליי׳
מן חשתא ועד עלמא׃

אלא אמרו׳ ואם לא אמרו אלו׳ אתקנתא אחתו׳ לאמרם בארץ כנעני׃ ולא
אמרו כלכם כרא נא את אלהיכם׃ ולא אמרו הנעריס ברכת ל׳ אלהיכם׃ קלא אמרו כל בנותו ואם
ואוכך קדושה׃ תודיעה אוכך קדושה׃ וכל נשואיו דמו כל בנותו ואם אבי׃ כי יכב אזל

ולא אמרו יתעברין מתחת גיך בקעה
ריי עליכון ולא יתיבון לרחון כ
ברי׳ בא יתכון בשמא דיי׳׃
שיר׳ ראתאמר על מסקיין
ודחזוקא יי׳ לא גבה ליבי
ולא איתרמכו עיני ולא הלכתי
בגברן ובפרישן טיבי׃ אין
לא שויו אנפיה לפום שתיקותי
נפשי עד דציית אחנני אוריתא
דיי תסיל׃ א
אתגברית באוריתא דיי תסיל
עלוי נפשי׃ יתריך ישראל ליי׳
מן חשתא ועד עלמא׃
שיר׳ ראתאמר על מסקיין
ודחזוקא יי׳ לא גבה ליבי
ולא איתרמכו עיני ולא הלכתי
בגברן ובפרישן טיבי׃ אין
לא שויו אנפיה לפום שתיקותי
נפשי עד דציית אחנני אוריתא
דיי תסיל׃ א
אתגברית באוריתא דיי תסיל
עלוי נפשי׃ יתריך ישראל ליי׳
מן חשתא ועד עלמא׃

ולא אמרו יתעברין מתחת גיך בקעה
ריי עליכון ולא יתיבון לרחון כ
ברי׳ בא יתכון בשמא דיי׳׃
שיר׳ ראתאמר על מסקיין
ודחזוקא יי׳ לא גבה ליבי
ולא איתרמכו עיני ולא הלכתי
בגברן ובפרישן טיבי׃ אין
לא שויו אנפיה לפום שתיקותי
נפשי עד דציית אחנני אוריתא
דיי תסיל׃ א
אתגברית באוריתא דיי תסיל
עלוי נפשי׃ יתריך ישראל ליי׳
מן חשתא ועד עלמא׃

ולא אמרו יתעברין מתחת גיך בקעה
ריי עליכון ולא יתיבון לרחון כ
ברי׳ בא יתכון בשמא דיי׳׃
שיר׳ ראתאמר על מסקיין
ודחזוקא יי׳ לא גבה ליבי
ולא איתרמכו עיני ולא הלכתי
בגברן ובפרישן טיבי׃ אין
לא שויו אנפיה לפום שתיקותי
נפשי עד דציית אחנני אוריתא
דיי תסיל׃ א
אתגברית באוריתא דיי תסיל
עלוי נפשי׃ יתריך ישראל ליי׳
מן חשתא ועד עלמא׃

משכי׳ דמן ושלח ומ׳ אמרו אלו׳ אתקנתא אחתו׳ לאמרם בארץ כנעני׃ ולא
אמרו כלכם כרא נא את אלהיכם׃ ולא אמרו הנעריס ברכת ל׳ אלהיכם׃ קלא אמרו כל בנותו ואם
ואוכך קדושה׃ תודיעה אוכך קדושה׃ וכל נשואיו דמו כל בנותו ואם אבי׃ כי יכב אזל

ולא אמרו יתעברין מתחת גיך בקעה
ריי עליכון ולא יתיבון לרחון כ
ברי׳ בא יתכון בשמא דיי׳׃
שיר׳ ראתאמר על מסקיין
ודחזוקא יי׳ לא גבה ליבי
ולא איתרמכו עיני ולא הלכתי
בגברן ובפרישן טיבי׃ אין
לא שויו אנפיה לפום שתיקותי
נפשי עד דציית אחנני אוריתא
דיי תסיל׃ א
אתגברית באוריתא דיי תסיל
עלוי נפשי׃ יתריך ישראל ליי׳
מן חשתא ועד עלמא׃
שיר׳ ראתאמר על מסקיין
ודחזוקא יי׳ לא גבה ליבי
ולא איתרמכו עיני ולא הלכתי
בגברן ובפרישן טיבי׃ אין
לא שויו אנפיה לפום שתיקותי
נפשי עד דציית אחנני אוריתא
דיי תסיל׃ א
אתגברית באוריתא דיי תסיל
עלוי נפשי׃ יתריך ישראל ליי׳
מן חשתא ועד עלמא׃

ולא אמרו יתעברין מתחת גיך בקעה
ריי עליכון ולא יתיבון לרחון כ
ברי׳ בא יתכון בשמא דיי׳׃
שיר׳ ראתאמר על מסקיין
ודחזוקא יי׳ לא גבה ליבי
ולא איתרמכו עיני ולא הלכתי
בגברן ובפרישן טיבי׃ אין
לא שויו אנפיה לפום שתיקותי
נפשי עד דציית אחנני אוריתא
דיי תסיל׃ א
אתגברית באוריתא דיי תסיל
עלוי נפשי׃ יתריך ישראל ליי׳
מן חשתא ועד עלמא׃

ולא אמרו יתעברין מתחת גיך בקעה
ריי עליכון ולא יתיבון לרחון כ
ברי׳ בא יתכון בשמא דיי׳׃
שיר׳ ראתאמר על מסקיין
ודחזוקא יי׳ לא גבה ליבי
ולא איתרמכו עיני ולא הלכתי
בגברן ובפרישן טיבי׃ אין
לא שויו אנפיה לפום שתיקותי
נפשי עד דציית אחנני אוריתא
דיי תסיל׃ א
אתגברית באוריתא דיי תסיל
עלוי נפשי׃ יתריך ישראל ליי׳
מן חשתא ועד עלמא׃

כל אשר חפץ יהוה עשה בשמים ובארץ בימים וכל תהומות׃ מעלה נשאים מקצה הארץ ברקים למטר עשה מוציא רוח מאוצרותיו׃ שהכה בכורי מצרים מאדם עד בהמה׃ שלח אתות ומפתים בתוכך מצרים בפרעה ובכל עבדיו׃ שהכה גוים רבים והרג מלכים עצומים׃ לסיחון מלך האמרי ולעוג מלך הבשן ולכל ממלכות כנען׃ ונתן ארצם נחלה נחלה לישראל עמו׃ יהוה שמך לעולם יהוה זכרך לדר ודר׃ כי ידין יהוה עמו ועל עבדיו יתנחם׃ עצבי הגוים כסף וזהב מעשה ידי אדם׃ פה להם ולא ידברו עינים להם ולא יראו׃ אזנים להם ולא יאזינו אף אין יש רוח בפיהם׃ כמוהם יהיו עשיהם כל אשר בטח בהם׃ בית ישראל ברכו את יהוה בית אהרן ברכו את יהוה׃ בית הלוי ברכו את יהוה יראי יהוה ברכו את יהוה׃ ברוך יהוה מציון שכן ירושלם הללויה׃ קלו

הודו ליהוה כי טוב כי לעולם חסדו׃ הודו לאלהי האלהים כי לעולם חסדו׃ הודו לאדני האדנים כי לעולם חסדו׃ לעשה נפלאות גדלות לבדו כי לעולם חסדו׃ לעשה השמים בתבונה כי לעולם חסדו׃ לרוקע הארץ על המים כי לעולם חסדו׃ לעשה אורים גדלים כי לעולם חסדו׃ את השמש לממשלת ביום כי לעולם חסדו׃ את הירח וכוכבים לממשלות בלילה כי לעולם חסדו׃ למכה מצרים בבכוריהם כי לעולם חסדו׃

ויוצא ישראל מתוכם כי לעולם חסדו׃ ביד חזקה וזרוע נטויה כי לעולם חסדו׃ לגזר ים סוף לגזרים כי לעולם חסדו׃ והעביר ישראל בתוכו כי לעולם חסדו׃ ונער פרעה וחילו בים סוף כי לעולם חסדו׃ למוליך עמו במדבר כי לעולם חסדו׃ למכה מלכים גדלים כי לעולם חסדו׃ ויהרג מלכים אדירים כי לעולם חסדו׃ לסיחון מלך האמרי כי לעולם חסדו׃ ולעוג מלך הבשן כי לעולם חסדו׃ ונתן ארצם נחלה לישראל עבדו כי לעולם חסדו׃ שבשפלנו זכר לנו כי לעולם חסדו׃ ויפרקנו מצרינו כי לעולם חסדו׃ נתן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו׃ הודו לאל השמים כי לעולם חסדו׃

קל על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון׃ על ערבים בתוכה תלינו כנורותינו׃ כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותולליונו שמחה שירו לנו משיר ציון׃ איך נשיר את שיר יהוה על אדמת נכר׃ אם אשכחך ירושלם תשכח ימיני׃ תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי אם לא אעלה את ירושלם על ראש שמחתי׃ זכר יהוה לבני אדום את יום ירושלם האמרים ערו ערו עד היסוד בה׃

בת בבל השדודה אשרי שישלם לך את גמולך שגמלת לנו׃ אשרי שיאחז ונפץ את עלליך אל הסלע׃

לדוד מזמור הודו ליהוה כי טוב כי לעולם חסדו׃ טוב לחסות ביהוה מבטח באדם׃ טוב לחסות ביהוה מבטח בנדיבים׃ כל גוים סבבוני בשם יהוה כי אמילם׃ סבוני גם סבבוני בשם יהוה כי אמילם׃ סבוני כדבורים דעכו כאש קוצים בשם יהוה כי אמילם׃ דחה דחיתני לנפל ויהוה עזרני׃ עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה׃ קול רנה וישועה באהלי צדיקים ימין יהוה עשה חיל׃ ימין יהוה רוממה ימין יהוה עשה חיל׃ לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה׃ יסר יסרני יה ולמות לא נתנני׃ פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יה׃ זה השער ליהוה צדיקים יבאו בו׃ אודך כי עניתני ותהי לי לישועה׃ אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה׃ מאת יהוה היתה זאת היא נפלאת בעינינו׃ זה היום עשה יהוה נגילה ונשמחה בו׃ אנא יהוה הושיעה נא אנא יהוה הושיעה נא׃ ברוך הבא בשם יהוה ברכנוכם מבית יהוה׃ אל יהוה ויאר לנו אסרו חג עבותים עד קרנות המזבח׃ אלי אתה ואודך אלהי ארוממך׃ הודו ליהוה כי טוב כי לעולם חסדו׃

אשרי תמימי דרך ההלכים בתורת יהוה׃ אשרי נוצרי עדותיו בכל לב ידרשוהו׃ אף לא פעלו עולה בדרכיו הלכו׃ אתה צויתה פקודיך לשמר מאד׃ אחלי יכונו דרכי לשמר חקיך׃ אז לא אבוש בהביטי אל כל מצותיך׃ אודך בישר לבב בלמדי משפט צדקך׃ את חקיך אשמר אל תעזבני עד מאד׃ במה יזכה נער את ארחו לשמר כדברך׃ בכל לבי דרשתיך אל תשגני מצותיך׃ בלבי צפנתי אמרתך למען לא אחטא לך׃ ברוך אתה יהוה למדני חקיך׃ בשפתי ספרתי כל משפטי פיך׃ בדרך עדותיך שעשעתי כעל כל הון׃ בפקודיך אשיחה ואביטה לארחותיך׃ בחקיך אשתעשע לא אשכח דברך׃ גמל על עבדך אחיה ואשמרה דברך׃ גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך׃ גר אנכי בארץ אל תסתר ממני מצותיך׃ גרסה נפשי לתאבה אל משפטיך בכל עת׃ גערת זדים ארורים השגים ממצותיך׃ גל מעלי חרפה ובוז כי עדותיך נצרתי׃ גם ישבו שרים בי עבדך ישיח בחקיך׃ גם עדותיך שעשעי אנשי עצתי׃ דבקה לעפר נפשי חיני כדברך׃ דרכי ספרתי ותענני למדני חקיך׃ דרך פקודיך הבינני ואשיחה בנפלאותיך׃ דלפה נפשי מתוגה קימני כדברך׃ דרך שקר הסר ממני ותורתך חנני׃ דרך אמונה בחרתי משפטיך שויתי׃ דבקתי בעדותיך יהוה אל תבישני׃ דרך מצותיך ארוץ כי תרחיב לבי׃

הורני יהוה דרך חקיך ואצרנה עקב׃ הבינני ואצרה תורתך ואשמרנה בכל לב׃ הדריכני בנתיב מצותיך כי בו חפצתי׃ הט לבי אל עדותיך ואל אל בצע׃ העבר עיני מראות שוא בדרכך חיני׃ הקם לעבדך אמרתך אשר ליראתך׃ העבר חרפתי אשר יגרתי כי משפטיך טובים׃ הנה פקודיך לתורתך חיני׃ והי חסדך יהוה תשועתך כאמרתך׃ והי אמרתי פי עד מאד כי למשפטיך יחלתי׃ והלכה לפני חפשי כי פקודיך דרשתי׃ ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבוש׃ ואשתעשע במצותיך אשר אהבתי׃ ושאתי כפי אל מצותיך אשר אהבתי ואשיחה בחקיך׃ זכר דבר לעבדך על אשר יחלתני׃ זאת נחמתי בעניי כי אמרתך חיתני׃ זדים הליצוני עד מאד מתורתך לא נטיתי׃ זכרתי משפטיך מעולם יהוה ואתנחם׃ זלעפה אחזתני מרשעים עזבי תורתך׃ זמירות היו לי חקיך בבית מגורי׃ זכרתי בלילה שמך יהוה ואשמרה תורתך׃ זאת היתה לי כי פקודיך נצרתי׃

חלק יהוה אמרתי לשמר דבריך׃ חלית פניך בכל לב חנני כאמרתך׃ חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך׃ חשתי ולא התמהמהתי לשמר מצותיך׃ חבלי רשעים עודני תורתך לא שכחתי׃ חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך׃ חבר אני לכל אשר יראוך ולשמרי פקודיך׃ חסדך יהוה מלאה הארץ חוקיך למדני׃ טוב עשית עם עבדך יהוה כדברך׃ טוב טעם ודעת למדני כי במצותיך האמנתי׃ טרם אענה אני שגה ועתה אמרתך שמרתי׃ טוב אתה ומטיב למדני חקיך׃ טפלו עלי שקר בכל לב אני אנצר פקודיך׃ טפש כחלב לבם אני תורתך שעשעתי׃ טוב לי כי עניתני למען אלמד חקיך׃ טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף׃

יבשו זדים כי שקר עותתוני אני אשיח בפקודיך׃ יפנו אלי יראיך וידעו עדותיך׃ יהי לבבי תמים בחקיך למען לא אבוש׃ יכלתה לתשועתך נפשי לדברך יחלתי׃ יכלו עיני לאמרתך לאמר מתי תנחמני׃ יהי חסדך נא לנחמני כאמרתך לעבדך׃ יבואוני רחמיך ואחיה כי תורתך שעשועי׃ יבשו זדים כי שקר עותתוני אני אשיח בפקודיך׃ ישובו לי יראיך וידעי עדותיך׃ יהי לבבי תמים בחקיך למען לא אבוש׃

כלתה לתשועתך נפשי לדברך יחלתי׃ כלו עיני לאמרתך לאמר מתי תנחמני׃ כי היתי כנאד בקיטור חקיך לא שכחתי׃ כמה ימי עבדך מתי תעשה ברדפי משפט׃ כרו לי זדים שיחות אשר לא כתורתך׃ כל מצותיך אמונה שקר רדפוני עזרני׃ כמעט כלוני בארץ ואני לא עזבתי פקודיך׃ כחסדך חיני ואשמרה עדות פיך׃

לעולם יהוה דברך נצב בשמים׃ לדר ודר אמונתך כוננת ארץ ותעמד׃ למשפטיך עמדו היום כי הכל עבדיך׃ לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי׃ לעולם לא אשכח פקודיך כי בם חייתני׃ לך אני הושיעני כי פקודיך דרשתי׃ לי קוו רשעים לאבדני עדותיך אתבונן׃ לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד׃ למה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי׃ לעולם מצותך תחכמני מאיבי כי לעולם היא לי׃ לכל מלמדי השכלתי כי עדותיך שיחה לי׃ לזקנים אתבונן כי פקודיך נצרתי׃ לרגלי דבר לנתיבתי אור׃ לשמר משפטי צדקך נשבעתי ואקימה׃ לעניתי עד מאד יהוה חיני כדברך׃ לרצון נדבות פי יהוה ומשפטיך למדני׃ לכפי תמיד נפשי ותורתך לא שכחתי׃ לי רשעים צפו לאבדני עדותיך אתבונן׃ לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד׃

מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי׃ מאיבי תחכמני מצותך כי לעולם היא לי׃ מכל מלמדי השכלתי כי עדותיך שיחה לי׃ מזקנים אתבונן כי פקודיך נצרתי׃ מכל ארח רע כלאתי רגלי למען אשמר דברך׃ מחקיך לא סרתי כי אתה הורתני׃ מה נמלצו לחכי אמרתך מדבש לפי׃ מפקודיך אתבונן על כן שנאתי כל ארח שקר׃ נר לרגלי דברך ואור לנתיבתי׃ נשבעתי ואקימה לשמר משפטי צדקך׃ נענתי עד מאד יהוה חיני כדברך׃ נדבות פי רצה נא יהוה ומשפטיך למדני׃ נפשי בכפי תמיד ותורתך לא שכחתי׃ נתנו רשעים פח לי ומפקודיך לא תעיתי׃ נחלתי עדותיך לעולם כי ששון לבי הנה׃ נטיתי לבי לעשות חקיך לעולם עקב׃

סעיפין׃ סתרי ומגני אתה לדברך יחלתי׃ סורו ממני מרעים ואצרה מצות אלהי׃ סמכני כאמרתך וחיני ואל תבישני משברי׃ סעדני ואושעה ואשעה בחקיך תמיד׃ סלית כל שוגים מחקיך כי שקר תרמיתם׃ סגי כל רשעי ארץ לסיגים על כן אהבתי עדותיך׃ סמר מפחדך בשרי ומשפטיך יראתי׃

עשיתי משפט וצדקה בל תניחני לעשקי׃ ערב עבדך לטוב אל יעשקני זדים׃ עיני כלו לישועתך ולאמרת צדקך׃ עשה עם עבדך כחסדך וחקיך למדני׃ עבדך אני הבינני ואדעה עדותיך׃ עת לעשות ליהוה הפרו תורתך׃ על כן אהבתי מצותיך מזהב ומפז׃ על כן כל פקודי כל ישרתי כל ארח שקר שנאתי׃

פלאות עדותיך על כן נצרתם נפשי׃ פתח דבריך יאיר מבין פתיים׃ פי פערתי ואשאפה כי למצותיך יחלתי׃ פנה אלי וחנני כמשפט לאהבי שמך׃ פעמי כונן באמרתך ואל תשלט בי כל און׃ פדני מעשק אדם ואשמרה פקודיך׃ פניך האר בעבדך ולמדני את חקיך׃ פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך׃

צדק יהוה ומשפט יכונו׃ צוית צדק עדותיך ואמונה מאד׃ צמתתני קנאתי כי שכחו דבריך צרופה אמרתך מאד ועבדך אהבה׃ צעיר אנכי ונבזה פקודיך לא שכחתי׃ צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת׃ צרה ומצוקה מצאוני מצותיך שעשועי׃ צדק עדותיך לעולם הבינני ואחיה׃

קראתי בכל לב ענני יהוה חקיך אצרה׃ קראתיך הושיעני ואשמרה עדותיך׃ קדמתי בנשף ואשועה לדבריך יחלתי׃ קדמו עיני אשמרות לשוח באמרתך׃ קולי שמעה כחסדך יהוה כמשפטך חיני׃ קרבו רדפי זמה מתורתך רחקו׃ קרוב אתה יהוה וכל מצותיך אמת׃ קדם ידעתי מעדותיך כי לעולם יסדתם׃

ראה עניי וחלצני כי תורתך לא שכחתי׃ ריבה ריבי וגאלני לאמרתך חיני׃ רחוק מרשעים ישועה כי חקיך לא דרשו׃ רחמיך רבים יהוה כמשפטיך חיני׃ רבים רודפי ומצרי מעדותיך לא נטיתי׃ ראיתי בוגדים ואתקוטטה אשר אמרתך לא שמרו׃ ראה כי לפקודיך אהבתי יהוה כחסדך חיני׃ ראש דברך אמת ולעולם כל משפט צדקך׃ רזני שרים חנמו ומדברך פחד לבי׃

שרים רדפוני חנם ומדברך פחד לבי׃ שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב׃ שקר שנאתי ואתעבה תורתך אהבתי׃ שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך׃ שלום רב לאהבי תורתך ואין למו מכשול׃ שברתי לישועתך יהוה ומצותיך עשיתי׃ שמרה נפשי עדותיך ואוהבם מאד׃ שמרתי פקודיך ועדותיך כי כל דרכי נגדך׃

תקרב רנתי לפניך יהוה כדברך הבינני׃ תבוא תחנתי לפניך כאמרתך הצילני׃ תבענה שפתי תהלה כי תלמדני חקיך׃ תען לשוני אמרתך כי כל מצותיך צדק׃ תהי ידך לעזרני כי פקודיך בחרתי׃ תאבתי לישועתך יהוה ותורתך שעשועי׃ תחי נפשי ותהללך ומשפטיך יעזרוני׃ תעיתי כשה אבד בקש עבדך כי מצותיך לא שכחתי׃

שיר למעלות אל יהוה בצר לי קראתי וענני׃ יהוה הצילה נפשי משפת שקר מלשון רמיה׃ מה יתן לך ומה יוסף לך לשון רמיה׃ חצי גבור שנונים עם גחלי רתמים׃ אוי לי כי גרתי משך שכנתי עם אהלי קדר׃ רבת שכנה לה נפשי עם שונא שלום׃ אני שלום ובדברי למו למלחמה׃

שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי׃ עזרי מעם יהוה עשה שמים וארץ׃ אל יתן למוט רגלך אל ינום שומרך׃ הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל׃ יהוה שמרך יהוה צלך על יד ימינך׃ יומם השמש לא יכנה וירח בלילה׃ יהוה ישמרך מכל רע ישמר את נפשך׃ יהוה ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם׃

שיר למעלות לדוד שמחתי באומרים לי בית יהוה נלך׃ עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלם׃ ירושלם הבנויה כעיר שחברה לה יחדו׃ שם עלו שבטים שבטי יה עדות לישראל להודות לשם יהוה׃ כי שם ישבו כסאות למשפט כסאות לבית דוד׃ שאלו שלום ירושלם ישליו אהביך׃ יהי שלום בחילך שלוה בארמנותיך׃ למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך׃ למען בית יהוה אלהינו אבקשה טוב לך׃

שיר למעלות אליך נשאתי את עיני הישבי בשמים׃ הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם כעיני שפחה אל יד גבירתה כן עינינו אל יהוה אלהינו עד שיחננו׃ חננו יהוה חננו כי רב שבענו בוז׃ רבת שבעה לה נפשנו הלעג השאננים הבוז לגאיונים׃

לולי יהוה שהיה לנו יאמר נא ישראל׃ לולי יהוה שהיה לנו בקום עלינו אדם׃ אזי חיים בלעונו בחרות אפם בנו׃ אזי המים שטפונו נחלה עבר על נפשנו׃ אזי עבר על נפשנו המים הזידונים׃ ברוך יהוה שלא נתננו טרף לשניהם׃ נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים הפח נשבר ואנחנו נמלטנו׃ עזרנו בשם יהוה עשה שמים וארץ׃

שיר למעלות הבטחים ביהוה כהר ציון לא ימוט לעולם ישב׃ ירושלם הרים סביב לה ויהוה סביב לעמו מעתה ועד עולם׃ כי לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים למען לא ישלחו הצדיקים בעולתם ידיהם׃ היטיבה יהוה לטובים ולישרים בלבותם׃ והמטים עקלקלותם יוליכם יהוה את פעלי האון שלום על ישראל׃

שיר למעלות בשוב יהוה את שיבת ציון היינו כחלמים׃ אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה אז יאמרו בגוים הגדיל יהוה לעשות עם אלה׃ הגדיל יהוה לעשות עמנו היינו שמחים׃ שובה יהוה את שבותנו כאפיקים בנגב׃ הזרעים בדמעה ברנה יקצרו׃ הלוך ילך ובכה נשא משך הזרע בא יבא ברנה נשא אלמתיו׃

שיר למעלות אם יהוה לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו אם יהוה לא ישמר עיר שוא שקד שומר׃ שוא לכם משכימי קום מאחרי שבת אכלי לחם העצבים כן יתן לידידו שנה׃ הנה נחלת יהוה בנים שכר הפרי בטן׃ כחצים ביד גבור כן בני הנעורים׃ אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער׃

שיר למעלות כל ירא יהוה ההלך בדרכיו׃ יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך׃ אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בניך כשתלי זיתים סביב לשלחנך׃ הנה כי כן יברך גבר ירא יהוה׃ יברכך יהוה מציון וראה בטוב ירושלם כל ימי חייך׃ וראה בנים לבניך שלום על ישראל׃

רבת צרפני מנעורי יאמר נא ישראל׃ רבת צרפני מנעורי גם לא יכלו לי׃ על גבי חרשו חורשים האריכו למענותם׃ יהוה צדיק קצץ עבותי רשעים׃ יבשו וישובו אחור כל שנאי ציון׃ יהיו כחציר גגות שקדמת שלף יבש׃ שלא מלא קוצר כפו וחצנו מעמר משכיל׃ ולא אמרו העברים ברכת יהוה אליכם ברכנוכם בשם יהוה׃

ממעמקים קראתיך יהוה׃ אדני שמעה בקולי תהיינה אזניך קשבות לקול תחנוני׃ אם עונות תשמר יה אדני מי יעמד׃ כי עמך הסליחה למען תורא׃ קויתי יהוה קותה נפשי ולדברו הוחלתי׃ נפשי לאדני משומרים לבקר שומרים לבקר׃ יחל ישראל אל יהוה כי עם יהוה החסד והרבה עמו פדות׃ והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו׃

יהוה לא גבה לבי ולא רמו עיני ולא הלכתי בגדלות ובנפלאות ממני׃ אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי׃ יחל ישראל אל יהוה מעתה ועד עולם׃

שיר למעלות זכור יהוה לדוד את כל ענותו׃ אשר נשבע ליהוה נדר לאביר יעקב׃ אם אבא באהל ביתי אם אעלה על ערש יצועי׃ אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה׃ עד אמצא מקום ליהוה משכנות לאביר יעקב׃ הנה שמענוה באפרתה מצאנוה בשדי יער׃ נבואה למשכנותיו נשתחוה להדם רגליו׃ קומה יהוה למנוחתך אתה וארון עזך׃ כהניך ילבשו צדק וחסידיך ירננו׃ בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך׃ נשבע יהוה לדוד אמת לא ישוב ממנה׃ מפרי בטנך אשית לכסא לך׃ אם ישמרו בניך בריתי ועדותי זו אלמדם׃ גם בניהם עדי עד יושבים לכסא לך׃ כי בחר יהוה בציון אותה׃ זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אותיה׃ צידה אברך בצידה׃ אביון אשביע לחם׃ כהניה אלביש ישע וחסידיה רנן ירננו׃ שם אצמיח קרן לדוד ערכתי נר למשיחי׃ אויביו אלביש בשת ועליו יציץ נזרו׃

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד׃ כשמן על הראש יורד על הזקן זקן אהרן שיורד על פי מדותיו׃ כטל חרמון שיורד על הרי ציון כי שם צוה יהוה את הברכה חיים עד העולם׃

הנה ברכו את יהוה כל עבדי יהוה העומדים בבית יהוה בלילות׃ שאו ידיכם קדש וברכו את יהוה׃ יברכך יהוה מציון עשה שמים וארץ׃

הללויה הללו את שם יהוה הללו עבדי יהוה׃ שעומדים בבית יהוה בחצרות בית אלהינו׃ הללויה כי טוב יהוה זמרו לשמו כי נעים׃ כי יעקב בחר לו יה לסגלתו׃ כי אני ידעתי כי גדול יהוה ואדנינו מכל אלהים׃ כל אשר חפץ יהוה עשה בשמים ובארץ בימים וכל תהומות׃ מעלה נשאים מקצה הארץ ברקים למטר עשה מוציא רוח מאוצרותיו׃ שהכה בכורי מצרים מאדם עד בהמה׃ שלח אתות ומפתים בתוכך מצרים בפרעה ובכל עבדיו׃ שהכה גוים רבים והרג מלכים עצומים׃ לסיחון מלך האמרי ולעוג מלך הבשן ולכל ממלכות כנען׃ ונתן ארצם נחלה נחלה לישראל עמו׃ יהוה שמך לעולם יהוה זכרך לדר ודר׃ כי ידין יהוה עמו ועל עבדיו יתנחם׃ עצבי הגוים כסף וזהב מעשה ידי אדם׃ פה להם ולא ידברו עינים להם ולא יראו׃ אזנים להם ולא יאזינו אף אין יש רוח בפיהם׃ כמוהם יהיו עשיהם כל אשר בטח בהם׃ בית ישראל ברכו את יהוה בית אהרן ברכו את יהוה׃ בית הלוי ברכו את יהוה יראי יהוה ברכו את יהוה׃ ברוך יהוה מציון שכן ירושלם הללויה׃

הודו ליהוה כי טוב כי לעולם חסדו׃ הודו לאלהי האלהים כי לעולם חסדו׃ הודו לאדני האדנים כי לעולם חסדו׃ לעשה נפלאות גדלות לבדו כי לעולם חסדו׃ לעשה השמים בתבונה כי לעולם חסדו׃ לרוקע הארץ על המים כי לעולם חסדו׃ לעשה אורים גדלים כי לעולם חסדו׃ את השמש לממשלת ביום כי לעולם חסדו׃ את הירח וכוכבים לממשלות בלילה כי לעולם חסדו׃ למכה מצרים בבכוריהם כי לעולם חסדו׃

ויוצא ישראל מתוכם כי לעולם חסדו׃ ביד חזקה וזרוע נטויה כי לעולם חסדו׃ לגזר ים סוף לגזרים כי לעולם חסדו׃ והעביר ישראל בתוכו כי לעולם חסדו׃ ונער פרעה וחילו בים סוף כי לעולם חסדו׃ למוליך עמו במדבר כי לעולם חסדו׃ למכה מלכים גדלים כי לעולם חסדו׃ ויהרג מלכים אדירים כי לעולם חסדו׃ לסיחון מלך האמרי כי לעולם חסדו׃ ולעוג מלך הבשן כי לעולם חסדו׃ ונתן ארצם נחלה לנחלה כי לעולם חסדו׃ נחלה לישראל עבדו כי לעולם חסדו׃ שבשפלנו זכר לנו כי לעולם חסדו׃ ויפרקנו מצרינו כי לעולם חסדו׃ נתן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו׃ הודו לאל השמים כי לעולם חסדו׃

על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון׃ על ערבים בתוכה תלינו כנורותינו׃ כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותולליונו שמחה שירו לנו משיר ציון׃ איך נשיר את שיר יהוה על אדמת נכר׃ אם אשכחך ירושלם תשכח ימיני׃ תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי אם לא אעלה את ירושלם על ראש שמחתי׃ זכר יהוה לבני אדום את יום ירושלם האמרים ערו ערו עד היסוד בה׃

בת בבל השדודה אשרי שישלם לך את גמולך שגמלת לנו׃ אשרי שיאחז ונפץ את עלליך אל הסלע׃

לדוד מזמור הודו ליהוה כי טוב כי לעולם חסדו׃ טוב לחסות ביהוה מבטח באדם׃ טוב לחסות ביהוה מבטח בנדיבים׃ כל גוים סבבוני בשם יהוה כי אמילם׃ סבוני גם סבבוני בשם יהוה כי אמילם׃ סבוני כדבורים דעכו כאש קוצים בשם יהוה כי אמילם׃ דחה דחיתני לנפל ויהוה עזרני׃ עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה׃ קול רנה וישועה באהלי צדיקים ימין יהוה עשה חיל׃ ימין יהוה רוממה ימין יהוה עשה חיל׃ לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה׃ יסר יסרני יה ולמות לא נתנני׃ פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יה׃ זה השער ליהוה צדיקים יבאו בו׃ אודך כי עניתני ותהי לי לישועה׃ אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה׃ מאת יהוה היתה זאת היא נפלאת בעינינו׃ זה היום עשה יהוה נגילה ונשמחה בו׃ אנא יהוה הושיעה נא אנא יהוה הושיעה נא׃ ברוך הבא בשם יהוה ברכנוכם מבית יהוה׃ אל יהוה ויאר לנו אסרו חג עבותים עד קרנות המזבח׃ אלי אתה ואודך אלהי ארוממך׃ הודו ליהוה כי טוב כי לעולם חסדו׃

אשרי תמימי דרך ההלכים בתורת יהוה׃ אשרי נוצרי עדותיו בכל לב ידרשוהו׃ אף לא פעלו עולה בדרכיו הלכו׃ אתה צויתה פקודיך לשמר מאד׃ אחלי יכונו דרכי לשמר חקיך׃ אז לא אבוש בהביטי אל כל מצותיך׃ אודך בישר לבב בלמדי משפט צדקך׃ את חקיך אשמר אל תעזבני עד מאד׃ במה יזכה נער את ארחו לשמר כדברך׃ בכל לבי דרשתיך אל תשגני מצותיך׃ בלבי צפנתי אמרתך למען לא אחטא לך׃ ברוך אתה יהוה למדני חקיך׃ בשפתי ספרתי כל משפטי פיך׃ בדרך עדותיך שעשעתי כעל כל הון׃ בפקודיך אשיחה ואביטה לארחותיך׃ בחקיך אשתעשע לא אשכח דברך׃ גמל על עבדך אחיה ואשמרה דברך׃ גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך׃ גר אנכי בארץ אל תסתר ממני מצותיך׃ גרסה נפשי לתאבה אל משפטיך בכל עת׃ גערת זדים ארורים השגים ממצותיך׃ גל מעלי חרפה ובוז כי עדותיך נצרתי׃ גם ישבו שרים בי עבדך ישיח בחקיך׃ גם עדותיך שעשעי אנשי עצתי׃ דבקה לעפר נפשי חיני כדברך׃ דרכי ספרתי ותענני למדני חקיך׃ דרך פקודיך הבינני ואשיחה בנפלאותיך׃ דלפה נפשי מתוגה קימני כדברך׃ דרך שקר הסר ממני ותורתך חנני׃ דרך אמונה בחרתי משפטיך שויתי׃ דבקתי בעדותיך יהוה אל תבישני׃ דרך מצותיך ארוץ כי תרחיב לבי׃

הורני יהוה דרך חקיך ואצרנה עקב׃ הבינני ואצרה תורתך ואשמרנה בכל לב׃ הדריכני בנתיב מצותיך כי בו חפצתי׃ הט לבי אל עדותיך ואל אל בצע׃ העבר עיני מראות שוא בדרכך חיני׃ הקם לעבדך אמרתך אשר ליראתך׃ העבר חרפתי אשר יגרתי כי משפטיך טובים׃ הנה פקודיך לתורתך חיני׃ והי חסדך יהוה תשועתך כאמרתך׃ והי אמרתי פי עד מאד כי למשפטיך יחלתי׃ והלכה לפני חפשי כי פקודיך דרשתי׃ ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבוש׃ ואשתעשע במצותיך אשר אהבתי׃ ושאתי כפי אל מצותיך אשר אהבתי ואשיחה בחקיך׃ זכר דבר לעבדך על אשר יחלתני׃ זאת נחמתי בעניי כי אמרתך חיתני׃ זדים הליצוני עד מאד מתורתך לא נטיתי׃ זכרתי משפטיך מעולם יהוה ואתנחם׃ זלעפה אחזתני מרשעים עזבי תורתך׃ זמירות היו לי חקיך בבית מגורי׃ זכרתי בלילה שמך יהוה ואשמרה תורתך׃ זאת היתה לי כי פקודיך נצרתי׃

חלק יהוה אמרתי לשמר דבריך׃ חלית פניך בכל לב חנני כאמרתך׃ חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך׃ חשתי ולא התמהמהתי לשמר מצותיך׃ חבלי רשעים עודני תורתך לא שכחתי׃ חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך׃ חבר אני לכל אשר יראוך ולשמרי פקודיך׃ חסדך יהוה מלאה הארץ חוקיך למדני׃ טוב עשית עם עבדך יהוה כדברך׃ טוב טעם ודעת למדני כי במצותיך האמנתי׃ טרם אענה אני שגה ועתה אמרתך שמרתי׃ טוב אתה ומטיב למדני חקיך׃ טפלו עלי שקר בכל לב אני אנצר פקודיך׃ טפש כחלב לבם אני תורתך שעשעתי׃ טוב לי כי עניתני למען אלמד חקיך׃ טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף׃

יבשו זדים כי שקר עותתוני אני אשיח בפקודיך׃ יפנו אלי יראיך וידעו עדותיך׃ יהי לבבי תמים בחקיך למען לא אבוש׃ יכלתה לתשועתך נפשי לדברך יחלתי׃ יכלו עיני לאמרתך לאמר מתי תנחמני׃ כי היתי כנאד בקיטור חקיך לא שכחתי׃ כמה ימי עבדך מתי תעשה ברדפי משפט׃ כרו לי זדים שיחות אשר לא כתורתך׃ כל מצותיך אמונה שקר רדפוני עזרני׃ כמעט כלוני בארץ ואני לא עזבתי פקודיך׃ כחסדך חיני ואשמרה עדות פיך׃

לעולם יהוה דברך נצב בשמים׃ לדר ודר אמונתך כוננת ארץ ותעמד׃ למשפטיך עמדו היום כי הכל עבדיך׃ לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי׃ לעולם לא אשכח פקודיך כי בם חייתני׃ לך אני הושיעני כי פקודיך דרשתי׃ לי קוו רשעים לאבדני עדותיך אתבונן׃ לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד׃ למה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי׃ מאיבי תחכמני מצותך כי לעולם היא לי׃ מכל מלמדי השכלתי כי עדותיך שיחה לי׃ מזקנים אתבונן כי פקודיך נצרתי׃ מכל ארח רע כלאתי רגלי למען אשמר דברך׃ מחקיך לא סרתי כי אתה הורתני׃ מה נמלצו לחכי אמרתך מדבש לפי׃ מפקודיך אתבונן על כן שנאתי כל ארח שקר׃ נר לרגלי דברך ואור לנתיבתי׃ נשבעתי ואקימה לשמר משפטי צדקך׃ נענתי עד מאד יהוה חיני כדברך׃ נדבות פי רצה נא יהוה ומשפטיך למדני׃ נפשי בכפי תמיד ותורתך לא שכחתי׃ נתנו רשעים פח לי ומפקודיך לא תעיתי׃ נחלתי עדותיך לעולם כי ששון לבי הנה׃ נטיתי לבי לעשות חקיך לעולם עקב׃

סעיפין׃ סתרי ומגני אתה לדברך יחלתי׃ סורו ממני מרעים ואצרה מצות אלהי׃ סמכני כאמרתך וחיני ואל תבישני משברי׃ סעדני ואושעה ואשעה בחקיך תמיד׃ סלית כל שוגים מחקיך כי שקר תרמיתם׃ סגי כל רשעי ארץ לסיגים על כן אהבתי עדותיך׃ סמר מפחדך בשרי ומשפטיך יראתי׃

עשיתי משפט וצדקה בל תניחני לעשקי׃ ערב עבדך לטוב אל יעשקני זדים׃ עיני כלו לישועתך ולאמרת צדקך׃ עשה עם עבדך כחסדך וחקיך למדני׃ עבדך אני הבינני ואדעה עדותיך׃ עת לעשות ליהוה הפרו תורתך׃ על כן אהבתי מצותיך מזהב ומפז׃ על כן כל פקודי כל ישרתי כל ארח שקר שנאתי׃

פלאות עדותיך על כן נצרתם נפשי׃ פתח דבריך יאיר מבין פתיים׃ פי פערתי ואשאפה כי למצותיך יחלתי׃ פנה אלי וחנני כמשפט לאהבי שמך׃ פעמי כונן באמרתך ואל תשלט בי כל און׃ פדני מעשק אדם ואשמרה פקודיך׃ פניך האר בעבדך ולמדני את חקיך׃ פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך׃

צדק יהוה ומשפט יכונו׃ צוית צדק עדותיך ואמונה מאד׃ צמתתני קנאתי כי שכחו דבריך צרופה אמרתך מאד ועבדך אהבה׃ צעיר אנכי ונבזה פקודיך לא שכחתי׃ צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת׃ צרה ומצוקה מצאוני מצותיך שעשועי׃ צדק עדותיך לעולם הבינני ואחיה׃

קראתי בכל לב ענני יהוה חקיך אצרה׃ קראתיך הושיעני ואשמרה עדותיך׃ קדמתי בנשף ואשועה לדבריך יחלתי׃ קדמו עיני אשמרות לשוח באמרתך׃ קולי שמעה כחסדך יהוה כמשפטך חיני׃ קרבו רדפי זמה מתורתך רחקו׃ קרוב אתה יהוה וכל מצותיך אמת׃ קדם ידעתי מעדותיך כי לעולם יסדתם׃

ראה עניי וחלצני כי תורתך לא שכחתי׃ ריבה ריבי וגאלני לאמרתך חיני׃ רחוק מרשעים ישועה כי חקיך לא דרשו׃

לְהַכְרִיעַ תּוֹשִׁיעֵנִי עַל יְדֵי נָתָן׃
פְּנֵי יְהוָה וְנִכְבַּד נִיש בִּישׁ תַּכְבִּיר חֲכוּפִין תְּכוּבַת יְדֵי׃ דִּי חֲשִׁילוּ
בִּישׁן כְּלְבָא כָּל יוֹקֵא מְגַרְגִּין ק
קְרָבַיָּא׃ סְחֵינִין כְּלְשִׁישׁוֹן וְזִיךְ
חַוְיָא אִידְכָא דְעַפּוּבְתֵּיהּ תְּרוֹמֵי
כַּפּוּתְהוֹן לְעִלְטִין׃ נְטוֹר יְהֵי
יִן מִן יְדִי וְרַשְׁיָעֵיא מִן גְּבַר ח
חֲטוּפִין תְּכוּר יְהֵי יְדֵי חֲשִׁילוּ ל
חֲנָתִים עֲלֵיהֶם יִסְבְּכוּ וְהֵם עַד
מִיתוּתָם וְיִכְבּוּ חִצֵּיהֶם נִתְכַּוֵּן
הַגָּוֶן כְּלֵה וְתַכְלִית׃ כְּתִיב יְפַלֵּט
וְאֵינוֹ נִכְתָּב עַל נֵיהֵם
בְּתַחְבּוּלוֹתָם יִתְפְּשׂוּ לְכָל נְקוּדָיו שׁוֹר
וְנִכְתָּב עַל נֵיהֵם׃ לְשׁוֹן נְקִיבָה
לְשׁוֹן זָכָר׃ כְּמוֹ וַתִּקַּח הָאִשָּׁה
וַתִּצְפְּנוֹ׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַשְּׁנַיִם׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַיֶּלֶד׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַבֶּגֶד׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַכֶּסֶף׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַכֶּלִי׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַכֶּבֶשׂ׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַגְּדִי׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַחֲמָאָה׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַחֲלִיל׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַכִּנּוֹר׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַכֶּתֶם׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַנֶּזֶם׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַצְּמִידִים׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַכֹּבַע׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַמִּטְפָּחוֹת׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַמִּצְנֶפֶת׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַמִּגְבָּעוֹת׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַמִּכְנָסַיִם׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַחֲגוֹר׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַכֹּתֶנֶת׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַמְּעִיל׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הָאֵפוֹד׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַחֹשֶׁן׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הָאוּרִים׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַתֻּמִּים׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַמִּשְׁבְּצוֹת׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַטַּבָּעוֹת׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַצִּיץ׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַנֵּר׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַשֻּׁלְחָן׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַמְּנוֹרָה׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַמִּזְבֵּחַ׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַכִּיּוֹר׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַכַּפֹּרֶת׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַקְּטֹרֶת׃ וְכֵן וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת
הַקְּטו

קמו
הללויה הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה׃ אֲהַלְלָה יְהוָה בְּחַיָּי
אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי׃ אַל תִּבְטְחוּ בִנְדִיבִים בְּבֶן אָדָם שֶׁאֵין לוֹ תְּשׁוּעָה
׃ תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֹׁב לְאַדְמָתּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו׃ אַשְׁרֵי שֶׁאֵל
יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׂבְרוֹ עַל יְהוָה אֱלֹהָיו׃ עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל
אֲשֶׁר בָּם הַשֹּׁמֵר אֱמֶת לְעוֹלָם׃ עֹשֶׂה מִשְׁפָּט לָעֲשׁוּקִים נֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים
יְהוָה מַתִּיר אֲסוּרִים׃ יְהוָה פֹּקֵחַ עִוְרִים יְהוָה זֹקֵף כְּפוּפִים יְהוָה אֹהֵב
צַדִּיקִים׃ יְהוָה שֹׁמֵר אֶת גֵּרִים יָתוֹם וְאַלְמָנָה יְעוֹדֵד וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים
יְעַוֵּת׃ יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ
׃ הַלְלוּיָהּ כִּי טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי נָעִים נָאוָה תְהִלָּה׃ בּוֹנֵה יְרוּשָׁלִַם
יְהוָה נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס׃ הָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם׃
מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים לְכֻלָּם שֵׁמוֹת יִקְרָא׃ גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ
לִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר׃ מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְהוָה מַשְׁפִּיל רְשָׁעִים עָדֵי אָרֶץ׃
עֲנוּ לַיהוָה בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְּכִנּוֹר׃ הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בְּעָבִים
הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר׃ נוֹתֵן לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי עֹרֵב
אֲשֶׁר יִקְרָאוּ׃ לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס יֶחְפָּץ לֹא בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה׃ רוֹצֶה יְהוָה
אֶת יְרֵאָיו אֶת הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ׃ שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלִַם אֶת יְהוָה הַלְלִי
אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן׃ כִּי חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ בֵּרַךְ בָּנַיִךְ בְּקִרְבֵּךְ׃ הַשָּׂם
שְׁלוֹמֵךְ גְּבוּלֵךְ חֵלֶב חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ׃ הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד מְהֵרָה יָרוּץ דְּבָרוֹ׃

הַנֹּתֵן שֶׁלֶג כַּצָּמֶר כְּפוֹר כָּאֵפֶר יְפַזֵּר׃ מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ כְּפִתִּים לִפְנֵי קָרָתוֹ מִי יַעֲמֹד׃ יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם יַשֵּׁב רוּחוֹ יִזְלוּ מָיִם׃ מַגִּיד דְּבָרָו לְיַעֲקֹב חֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל׃ לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל יְדָעוּם הַלְלוּיָהּ׃ קמח
הַלְלוּ יְהוָה אֶת יְהוָה מִן הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ בַּמְּרוֹמִים׃ הַלְלוּהוּ כָּל מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל צְבָאָו׃ הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר׃ הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמָיִם׃ יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ׃ וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם חָק נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר׃ הַלְלוּ אֶת יְהוָה מִן הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל תְּהֹמוֹת׃ אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ׃ הֶהָרִים וְכָל גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל אֲרָזִים׃ הַחַיָּה וְכָל בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף׃ מַלְכֵי אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל שֹׁפְטֵי אָרֶץ׃ בַּחוּרִים וְגַם בְּתוּלוֹת זְקֵנִים עִם נְעָרִים׃ יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם׃ וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ׃

חזקה אינה עשויה שבעה לכל תביעתי לבני ישראל עמא דקרקפתא לית שבחא׃

קמט
הַלְלוּ־יָהּ שִׁירוּ
לַיהוָה שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל
חֲסִידִים׃ יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו בְּנֵי־
צִיּוֹן יָגִילוּ בְּמַלְכָּם׃ יְהַלְלוּ שְׁמוֹ
בְמָחוֹל בְּתֹף וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ־לוֹ׃ כִּי־
רוֹצֶה יְהוָה בְּעַמּוֹ יְפָאֵר עֲנָוִים
בִּישׁוּעָה׃ יַעְלְזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד
יְרַנְּנוּ עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם׃ רוֹמְמוֹת אֵל
בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם׃ לַעֲשׂוֹת
נְקָמָה בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת בַּלְאֻמִּים׃
לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם בזקים [בְּזִקִּים] וְנִכְבְּדֵיהֶם
בְּכֶבֶל בַּרְזֶל׃ לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט
כָּתוּב הָדָר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו הַלְלוּ־
יָהּ׃ קנ הַלְלוּ־יָהּ
הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ
עֻזּוֹ׃ הַלְלוּהוּ בִּגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ
כְּרֹב גֻּדְלוֹ׃ הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר
הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר׃ הַלְלוּהוּ בְתֹף
וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב׃
הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־שָׁמַע הַלְלוּהוּ
בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה׃ כֹּל הַנְּשָׁמָה
תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּ־יָהּ׃

שִׁבְרוּ קֶדֶם יְשֻׁכָּתָיו תִּוּשַׁבְתָּ
בְּקָהָל וְחַסִידָיו׃ יִזְרַיִן בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּעוֹבְדֵיהֶן בְּנֵי צִיּוֹן יְרוּצָן
בְּמַלְכֵיהֶן יְשַׁבְּחוּן שִׁיר בְּתֻפִּין
בְּתֻפִּין וּבְיִרִין יְזַמְּרוּן לֵיהּ׃
אֲרוּם רָעוּתָא דַיְיָ בְּעַמֵּיהּ יְשַׁבַּח
עֲנָוָתָנַיָּא בְּפוּרְקָנָא׃ יְבוֹעוּן
חַסִידֵי בִּיקָרָא יְרַנְּנוּן עַל דְּמַכְתְּהוֹן
׃ תּוּשְׁבְּחָן דְּאֵלָהָא בְּגוּוְקֵיהוֹן
וְחֶרֶב סַיְפָא דְיוֹקְרָא בְּאִידֵיהוֹן׃
לְמֶעְבַּד נְקָמָתָא בְּעַמְמַיָּא מְכַסְכְּסוֹתָא
בְּאוּמְמַיָּא וּלְמֶסַר מַלְכֵיהוֹן בְּשִׁירִין
וְיַקִּירֵיהוֹן בְּכַבְלֵי דְסַרְזְלָא׃
לְמֶעְבַּד בְּהוֹן דִּין דִּכְתִיב בְּאוֹרַיְתָא
שִׁבְחָנָא הוּא לְכָל חַסִידָיו הַ
הַלְלוּיָהּ׃ הַלְלוּיָהּ שַׁבְּחוּ אֱלָהָא
בְּבֵית מַקְדְּשֵׁיהּ שַׁבְּחוּהִי בִּרְקִיעַ
רְעוּתֵיהּ׃ שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ בִּגְבוּרָתֵיהּ
שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ חֵיךְ סוֹגִיעַ רְבוּתֵיהּ׃
שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ בְּתֵקְיעָתָא דְשׁוֹפָרָא
שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ בְּכִנָּרִין וְכִיתָרִין׃
שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ בְּתוּפִּין וּבְמָנְגָּנִין שַׁבְּחוּ
יָתֵיהּ בְּחֵילִין וְאַבּוּבִין׃ שַׁבְּחוּ
יָתֵיהּ בְּצִלְצְלֵי נְצָחָן דְּשָׁמְעִין בְּלַח
בְּלַחֲדֵיהוֹן שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ בְּצִיל אֱלַיִן
דְּמִשְׁתַּמְּעִין בְּיַבָּבָא׃ כָּל נִשְׁמְתָא
תְּשַׁבַּח יָהּ הַלְלוּיָהּ׃

סמר חסר בו׳ תהלות אלש מחוסר מאות ושבעה ועשרים אמ כדך סדן מנין חצוי מספרות בפיהם אמרו ומדרש תהלים מן

כמספר סיני׳ ועגב כ׳ ורחם וחי׳ מל׳ ומם׳ אביר׳ תשם כנור ועתב׳ תהלתי בפיהם ועגב׳ קרנאמל׳ בעלעלי ב׳ ובמצלתי וחזא בן אב בן ובמצלתי ומם׳ גמטר׳ בפיהם ר׳ כנורם ב׳ ובמצלתי אות תהלתי בפיהם׳

רשי

תהלים קמ׳ מזמור לדוד׳ וחם לחרב פיפיות בידם׳ כחרבים׳ מרפרפות׳ חמצט בחרב׳ וכתיב את כל אשר לו׳ אם תאמרי׳ כבר נאמר׳ כל אשר לו׳ כל הכסף׳ כל הזהב׳ כל כלי חמדה׳ אלא מה ת״ל את כל אשר לו׳ כל הבהמה׳ כל העבדים׳ כל השפחות׳ כל הכלים׳ כל הקרקעות׳ כל הבתים׳ כל הכתובות׳ כל הגלימות׳ כל הכלים׳ כל הכסף׳ כל הזהב

לֹא תִהְיֶה עִמָּם בְּאֹרַח הַחֵל מִנָּתִיב רַגְלְךָ מִנְּעָתָם: כִּי רַגְלֵיהֶם לָרָע יָרוּצוּ וּמְמַהֲרוֹת לִשְׁפֹּךְ דָּם: כִּי חִנָּם מְזֹרֶה חָרֶשֶׁת בְּעֵינֵי כָּל בַּעַל כָּנָף: וְהֵמָּה לְדָמָם יֶאֱרֹבוּ יַצְפִּינוּ לְנַפְשֹׁתָם: כֵּן אָרְחוֹת כָּל בֹּצֵעַ בֶּצַע יִקַּח אֶת נֶפֶשׁ בְּעָלָיו: חָכְמוֹת תִּקְרָא בַּחוּץ בָּרְחֹבוֹת תִּתֵּן קוֹלָהּ: בְּרָאשׁ הֲמוֹן קְרָאָה בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בָּעִיר אֲמָרֶיהָ תֹּאמָרֵי: עַד מָתַי פְּתָיִם תְּאֵהֲבוּ פֶתִי וְלֵצִים לָצוֹן חָמְדוּ לָהֶם וּכְסִילִים יִשְׂנְאוּ דָּעַת: שׁוּבוּ לִתוֹכַחְתִּי הִנֵּה אַבִּיעָה לָכֶם רוּחִי אוֹדִיעָה דְבָרַי אֶתְכֶם: יַעַן קָרָאתִי וַתְּמָאֲנוּ נָטִיתִי יָדִי וְאֵין מַקְשִׁיב: וַתִּפְרְעוּ כָּל עֲצָתִי וְתוֹכַחְתִּי לֹא אָבִיתֶם: גַּם אֲנִי בְּאֵידְכֶם אֶלְעָג אֶשְׂחַק בְּבֹא פַחְדְּכֶם: בְּבֹא כְשׁוֹאָה פַּחְדְּכֶם וְאֵידְכֶם כְּסוּפָה יָאֲתֶה בְּבֹא עֲלֵיכֶם צָרָה וְמָצוֹק: אָז יִקְרָאֻנְנִי וְלֹא אֶעֱנֶה יְשַׁחֲרֻנְנִי וְלֹא יִמְצָאוּנִי: תַּחַת כִּי שָׂנְאוּ דָעַת וְיִרְאַת יְהוָה לֹא בָחָרוּ: לֹא אָבוּ לַעֲצָתִי נָאֲצוּ כָּל תּוֹכַחְתִּי: וְיֹאכְלוּ מִפְּרִי דַרְכָּם וּמִמֹּעֲצוֹתֵיהֶם יִשְׂבָּעוּ: כִּי מְשׁוּבַת פְּתָיִם תַּהַרְגֵם וְשַׁלְוַת כְּסִילִים תְּאַבְּדֵם: וְשֹׁמֵעַ לִי יִשְׁכֹּן בֶּטַח וְשַׁאֲנַן מִפַּחַד רָעָה: אִמְרֵי פִי אִם תִּקַּח וּמִצְוֹתַי תִּצְפֹּן אִתָּךְ: לְהַקְשִׁיב לַחָכְמָה אָזְנֶךָ תַּט לִבְּךָ לִתְבוּנָה: כִּי אִם לַבִּינָה תִקְרָא לַתְּבוּנָה תִּתֶּן קוֹלֶךָ: אִם תְּבַקְשֶׁנָּה כַּכָּסֶף וְכַמַּטְמוֹנִים תַּחְפְּרֶנָּה: אָז תָּבִין יִרְאַת יְהוָה וְדַעַת אֱלֹהִים תִּמְצָא: כִּי יְהוָה יִתֵּן חָכְמָה מִפִּיו דַּעַת וּתְבוּנָה: וְצָפַן לישרים תושיה מָגֵן לְהֹלְכֵי תֹם: לִנְצֹר אָרְחוֹת מִשְׁפָּט וְדֶרֶךְ חֲסִידָיו יִשְׁמֹר: אָז תָּבִין צֶדֶק וּמִשְׁפָּט וּמֵישָׁרִים כָּל מַעְגַּל טוֹב: כִּי תָבוֹא חָכְמָה בְלִבֶּךָ וְדַעַת לְנַפְשְׁךָ יִנְעָם: מְזִמָּה תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ תְּבוּנָה תִּנְצְרֶךָּ: לְהַצִּילְךָ מִדֶּרֶךְ רָע מֵאִישׁ מְדַבֵּר תַּהְפֻּכוֹת: הַעֹזְבִים אָרְחוֹת יֹשֶׁר לָלֶכֶת בִּדְרָכֵי חֹשֶׁךְ: הַשְּׂמֵחִים לַעֲשׂוֹת רָע יָגִילוּ בְּתַהְפֻּכוֹת רָע: אֲשֶׁר אָרְחֹתֵיהֶם עִקְּשִׁים וְנָלוֹז בִּמְעְגְּלוֹתָם: לְהַצִּילְךָ מֵאִשָּׁה זָרָה מִנָּכְרִיָּה אֲמָרֶיהָ הֶחֱלִיקָה: הָעֹזֶבֶת אַלּוּף נְעוּרֶיהָ וְאֶת בְּרִית אֱלֹהֶיהָ שָׁכֵחָה: כִּי שָׁחָה אֶל מָוֶת בֵּיתָהּ וְאֶל רְפָאִים מַעְגְּלוֹתֶיהָ: כָּל בָּאֶיהָ לֹא יְשׁוּבוּן וְלֹא יַשִּׂיגוּ אָרְחוֹת חַיִּים: לְמַעַן תֵּלֵךְ בְּדֶרֶךְ טוֹבִים וְאָרְחוֹת צַדִּיקִים תִּשְׁמֹר: כִּי יְשָׁרִים יִשְׁכְּנוּ אָרֶץ וּתְמִימִים יִוָּתְרוּ בָהּ: וְרְשָׁעִים מֵאֶרֶץ יִכָּרֵתוּ וּבוֹגְדִים יִסַּח מִמֶּנָּה: בְּנִי אַל תִּשְׁכַּח תּוֹרָתִי וּמִצְוֹתַי יִצֹּר לִבֶּךָ: כִּי אֹרֶךְ יָמִים וּשְׁנוֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ: חֶסֶד וֶאֱמֶת אַל יַעַזְבוּךָ קָשְׁרֵם עַל גַּרְגְּרוֹתֶיךָ כָּתְבֵם עַל לוּחַ לִבֶּךָ: וּמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם: בְּטַח אֶל יְהוָה בְּכָל לִבֶּךָ וְאֶל בִּינָתְךָ אַל תִּשָּׁעֵן: בְּכָל דְּרָכֶיךָ דָעֵהוּ וְהוּא יְיַשֵּׁר אֹרְחֹתֶיךָ: אַל תְּהִי חָכָם בְּעֵינֶיךָ יְרָא אֶת יְהוָה וְסוּר מֵרָע: רִפְאוּת תְּהִי לְשָׁרֶּךָ וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ: כַּבֵּד אֶת יְהוָה מֵהוֹנֶךָ וּמֵרֵאשִׁית כָּל תְּבוּאָתֶךָ: וְיִמָּלְאוּ אֲסָמֶיךָ שָׂבָע וְתִירוֹשׁ יְקָבֶיךָ יְפָרֹצוּ: מוּסַר יְהוָה בְּנִי אַל תִּמְאָס וְאַל תָּקֹץ בְּתוֹכַחְתּוֹ: כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶאֱהַב יְהוָה יוֹכִיחַ וּכְאָב אֶת בֵּן יִרְצֶה: אַשְׁרֵי אָדָם מָצָא חָכְמָה וְאָדָם יָפִיק תְּבוּנָה: כִּי טוֹב סַחְרָהּ מִסְּחַר כֶּסֶף וּמֵחָרוּץ תְּבוּאָתָהּ: יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים וְכָל חֲפָצֶיךָ לֹא יִשְׁווּ בָהּ: אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאולָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד: דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבֹתֶיהָ שָׁלוֹם: עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר:

ראיה ד' ס"מ אל יהי חכם בעיניך. יראה את ה' כני ומרך. כי ברוב חלומות סוף דבר הבל ונשמעי שבע ל' ומרבית דברים קול. ואיש שבע גיזל בגל ארץ. ושלא אשמך שבע. את ג' פתיחין כאן ושם את גאון יעקב אשר אהב. כהצותו את ארם נהרים. בי את אשר יאהב יוכיח. וכל את הבא בכפלי דבר פתוח בבא קבץ את כל בנה יראה ותמא פרוח פרזן טקטים. תוסר ל'. תמרי ידים מנת חכמה. כי בם ירבו ימיך ושנות חיים. ועיין פלגי המים. ועיין תקונה ותקון בלעדיהם ותעבדנה. כלל דבר פתחון ויתן לך חן וסימן ופי לך חן הם סוף פסוק כלשון ותוסף לך ופי לך פתחון פיהם ופיכם ופי כל עמי ופי כל בני ופי כל הגוים ופי כל הארץ ופי כל הנביאים ופי כל העם ופי כל הקהל ופי כל הדברים ופי כל הדבר הזה ופי כל הדבר הזה ופי כל הדבר הזה

שמעו בנים מוסר אב והקשיבו לדעת בינה: כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו: כי בן הייתי לאבי רך ויחיד לפני אמי: ויאלפני ויאמר לי יתמך דברי לבך נצר מצותי וחיה: קנה חכמה קנה בינה אל תשכח ואל תט מאמרי פי: אל תעזבה ותשמרך אהבה ותצרך: ראשית חכמה קנה חכמה ובכל קנינך קנה בינה: סלסלה ותרוממך תכבדנה כי תחבקנה: תתן לראשך לוית חן עטרת תפארת תמגנך: שמע בני וקח אמרי וירבו לך שנות חיים: דרך חכמה הורתיך הדרכתיך במעגלי ישר: בלכתך לא יצר צעדך ואם תרוץ לא תכשל: החזק במוסר אל תלה נצרה כי היא חייך: באורח רשעים אל תבוא ואל תאשר בדרך רעים: פרעהו אל תעבר בו שטה מעליו ועבר: כי לא ישנו אם לא ירעו ונגזלת שנתם: אם לא יכשלו: כי לחמו לחם וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום: דרך רשעים כאפלה לא ידעו במה יכשלו:

לשון מוסר הוא לשון תוכחת ויסורין כמו ומוסר אביך אל תטוש. דרך ויחד לשני אבי ואמי. ויאמר לי סיפור אחר אבי עשלי. ויאמר לי עבור אחת ש. ויאמר לי שלמה בנך. ויאמר לי יתבונן דברי. כדרש מדרש אחד אלף חלה. על פה זה אחד מבקש. ושמור ישמרו אותו: אחבה לי ושחרני

אבן עזרא

שמעו בנים מוסר אב: והקשיבו לדעת בינה: כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו: כי בן הייתי לאבי רך ויחיד לפני אמי: ויאלפני ויאמר לי יתמך דברי לבך נצר מצותי וחיה: קנה חכמה קנה בינה אל תשכח ואל תט מאמרי פי: אל תעזבה ותשמרך אהבה ותצרך: ראשית חכמה קנה חכמה ובכל קנינך קנה בינה: סלסלה ותרוממך תכבדנה כי תחבקנה: תתן לראשך לוית חן עטרת תפארת תמגנך: שמע בני וקח אמרי וירבו לך שנות חיים: דרך חכמה הורתיך הדרכתיך במעגלי ישר: בלכתך לא יצר צעדך ואם תרוץ לא תכשל: החזק במוסר אל תלה נצרה כי היא חייך: באורח רשעים אל תבוא ואל תאשר בדרך רעים: פרעהו אל תעבר בו שטה מעליו ועבר: כי לא ישנו אם לא ירעו ונגזלת שנתם: אם לא יכשלו: כי לחמו לחם וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום: דרך רשעים כאפלה לא ידעו במה יכשלו:

אבן עזרא

משלי ולבנ

בני לרבי הקשיבה לאמרי חכמתי אזנך: אל ילין מעיניך שמרם בתוך לבבך: כי חיים הם למוצאיהם ולכל בשרו מרפא: מכל משמר נצר לבך כי ממנו תוצאות חיים: הסר ממך עקשות פה ולזות שפתים הרחק ממך: עיניך לנכח יביטו ועפעפיך יישרו נגדך: פלס מעגל רגלך וכל דרכיך יכונו: אל תט ימין והסר רגלך מרע:

בני להכמתי הקשיבה לתבונתי הט אזנך: לשמור מזמות ודעת שפתיך ינצרו: כי נפת תטפנה שפתי זרה וחלק משמן חכה: ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות: רגלי ירדות כוות שאול צעדיה תתמכו: ארח חיים פן תפלס נעו מעגלתיה לא תדע:

ועתה בנים שמעו לי ואל תסורו מאמרי פי: הרחק מעליך דרכך ואל תקרב אל פתח ביתה: פן תתן לאחרים הודך ושנותיך לאכזרי: פן ישבעו זרים כחך ועצביך בבית נכרי: ונהמת באחריתך בכלות בשרך ושאכך: ואמרת איך שנאתי מוסר ותובחת נאצץ לבי: ולא שמעתי בקול מורי ולמלמדי לא הטיתי אזני:

בני לרבי הקשיבה לאמרי חכמתי אזנך: אל ילין מעיניך שמרם בתוך לבבך: כי חיים הם למוצאיהם ולכל בשרו מרפא: מכל משמר נצר לבך כי ממנו תוצאות חיים: הסר ממך עקשות פה ולזות שפתים הרחק ממך: עיניך לנכח יביטו ועפעפיך יישרו נגדך: פלס מעגל רגלך וכל דרכיך יכונו: אל תט ימין והסר רגלך מרע:

אבן עזרא

בני להכמתי הקשיבה לתבונתי הט אזנך: לשמור מזמות ודעת שפתיך ינצרו: כי נפת תטפנה שפתי זרה וחלק משמן חכה: ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות: רגלי ירדות כוות שאול צעדיה תתמכו: ארח חיים פן תפלס נעו מעגלתיה לא תדע:

ועתה בנים שמעו לי ואל תסורו מאמרי פי: הרחק מעליך דרכך ואל תקרב אל פתח ביתה: פן תתן לאחרים הודך ושנותיך לאכזרי: פן ישבעו זרים כחך ועצביך בבית נכרי: ונהמת באחריתך בכלות בשרך ושאכך: ואמרת איך שנאתי מוסר ותובחת נאצץ לבי: ולא שמעתי בקול מורי ולמלמדי לא הטיתי אזני:

אבן עזרא

בני לרבי הקשיבה לאמרי חכמתי אזנך: אל ילין מעיניך שמרם בתוך לבבך: כי חיים הם למוצאיהם ולכל בשרו מרפא: מכל משמר נצר לבך כי ממנו תוצאות חיים: הסר ממך עקשות פה ולזות שפתים הרחק ממך: עיניך לנכח יביטו ועפעפיך יישרו נגדך: פלס מעגל רגלך וכל דרכיך יכונו: אל תט ימין והסר רגלך מרע:

בני להכמתי הקשיבה לתבונתי הט אזנך: לשמור מזמות ודעת שפתיך ינצרו: כי נפת תטפנה שפתי זרה וחלק משמן חכה: ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות: רגלי ירדות כוות שאול צעדיה תתמכו: ארח חיים פן תפלס נעו מעגלתיה לא תדע:

ועתה בנים שמעו לי ואל תסורו מאמרי פי: הרחק מעליך דרכך ואל תקרב אל פתח ביתה: פן תתן לאחרים הודך ושנותיך לאכזרי: פן ישבעו זרים כחך ועצביך בבית נכרי: ונהמת באחריתך בכלות בשרך ושאכך: ואמרת איך שנאתי מוסר ותובחת נאצץ לבי: ולא שמעתי בקול מורי ולמלמדי לא הטיתי אזני:

אבן עזרא

ⲁⲩⲱ ⲁⲩⲧⲁⲗⲟ ⲉⲣⲟⲥ ⲉⲃⲟⲗ ⲛⲧⲉ ⲡⲉⲕⲣⲁⲛ ⲉⲧⲟⲩⲁⲁⲃ ⲉⲧⲣⲉⲛⲟⲩ ⲛⲁⲓ ⲛⲉ ⲛⲓⲙ ⲉⲧⲃⲉ ⲡⲁⲓ

משלי שלמה בן דוד מלך ישראל׃ ב לדעת חכמה ומוסר להבין אמרי בינה׃ ג לקחת מוסר השכל צדק ומשפט ומישרים׃ ד לתת פתאים ערמה לנער דעת ומזמה׃ ה ישמע חכם ויוסף לקח ונבון תחבלות יקנה׃ ו להבין משל ומליצה דברי חכמים וחידתם׃ ז יראת יהוה ראשית דעת חכמה ומוסר אוילים בזו׃ ח שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך׃ ט כי לוית חן הם לראשך וענקים לגרגרותיך׃ י בני אם יפתוך חטאים אל תאבה׃ יא אם יאמרו לכה אתנו נארבה לדם נצפנה לנקי חנם׃ יב נבלעם כשאול חיים ותמימים כיורדי בור׃ יג כל הון יקר נמצא נמלא בתינו שלל׃ יד גורלך תפיל בתוכנו כיס אחד יהיה לכלנו׃ טו בני אל תלך עמם אסר רגלך מנתיבתם׃ טז כי רגליהם לרע ירוצון וימהרו לשפך דם׃ יז כי חנם מזרת הרשת בעיני כל בעל כנף׃ יח והמה לדמם יארבו יצפנו לנפשותם׃ יט כן ארחות כל בוצע בצע את נפש בעליו יקח׃ כ חכמות בחוץ תרנה ברחובות תתן קולה׃ כא בראש המיות תקרא בפתח שערים באיר אמריה תאמר׃ כב עד מתי פתאים תאהבו פתי ולצון לצים חמדו להם וכסילים ישנאו דעת׃ כג תשובו לתוכחתי הן אביעה לכם רוחי אודיעה דברי אתכם׃ כד יען קראתי ותמאנו נטיתי ידי ואין מקשיב׃ כה ותפרעו כל עצתי ותוכחתי לא אבתם׃ כו גם אני באידכם אלעג אשחק בבא פחדכם׃ כז בבא כשואה פחדכם ואידכם כסופה יאתה בבא עליכם צוקה ומצוקה׃ כח אז יקראוני ולא אענה ישחרוני ולא ימצאוני׃ כט תחת כי שנאו דעת ויראת יהוה לא בחרו׃ ל לא אבו לעצתי נאצו כל תוכחתי׃ לא ויאכלו מפרי דרכם ומתועותם ישבעו׃ לב כי משובת פתאים תהרגם ושלות כסילים תאבדם׃ לג ושמע אלי ישכן בטח ושאנן מפחד רעה׃

משלי שלמה בן דוד מלך ישראל׃ ב לדעת חכמה ומוסר להבין אמרי בינה׃ ג לקחת מוסר השכל צדק ומשפט ומישרים׃ ד לתת פתאים ערמה לנער דעת ומזמה׃ ה ישמע חכם ויוסף לקח ונבון תחבלות יקנה׃ ו להבין משל ומליצה דברי חכמים וחידתם׃ ז יראת יהוה ראשית דעת חכמה ומוסר אוילים בזו׃ ח שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך׃ ט כי לוית חן הם לראשך וענקים לגרגרותיך׃ י בני אם יפתוך חטאים אל תאבה׃ יא אם יאמרו לכה אתנו נארבה לדם נצפנה לנקי חנם׃ יב נבלעם כשאול חיים ותמימים כיורדי בור׃ יג כל הון יקר נמצא נמלא בתינו שלל׃ יד גורלך תפיל בתוכנו כיס אחד יהיה לכלנו׃ טו בני אל תלך עמם אסר רגלך מנתיבתם׃ טז כי רגליהם לרע ירוצון וימהרו לשפך דם׃ יז כי חנם מזרת הרשת בעיני כל בעל כנף׃ יח והמה לדמם יארבו יצפנו לנפשותם׃ יט כן ארחות כל בוצע בצע את נפש בעליו יקח׃ כ חכמות בחוץ תרנה ברחובות תתן קולה׃ כא בראש המיות תקרא בפתח שערים באיר אמריה תאמר׃ כב עד מתי פתאים תאהבו פתי ולצון לצים חמדו להם וכסילים ישנאו דעת׃ כג תשובו לתוכחתי הן אביעה לכם רוחי אודיעה דברי אתכם׃ כד יען קראתי ותמאנו נטיתי ידי ואין מקשיב׃ כה ותפרעו כל עצתי ותוכחתי לא אבתם׃ כו גם אני באידכם אלעג אשחק בבא פחדכם׃ כז בבא כשואה פחדכם ואידכם כסופה יאתה בבא עליכם צוקה ומצוקה׃ כח אז יקראוני ולא אענה ישחרוני ולא ימצאוני׃ כט תחת כי שנאו דעת ויראת יהוה לא בחרו׃ ל לא אבו לעצתי נאצו כל תוכחתי׃ לא ויאכלו מפרי דרכם ומתועותם ישבעו׃ לב כי משובת פתאים תהרגם ושלות כסילים תאבדם׃ לג ושמע אלי ישכן בטח ושאנן מפחד רעה׃

משלי שלמה בן דוד מלך ישראל׃ ב לדעת חכמה ומוסר להבין אמרי בינה׃ ג לקחת מוסר השכל צדק ומשפט ומישרים׃ ד לתת פתאים ערמה לנער דעת ומזמה׃ ה ישמע חכם ויוסף לקח ונבון תחבלות יקנה׃ ו להבין משל ומליצה דברי חכמים וחידתם׃ ז יראת יהוה ראשית דעת חכמה ומוסר אוילים בזו׃ ח שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך׃ ט כי לוית חן הם לראשך וענקים לגרגרותיך׃ י בני אם יפתוך חטאים אל תאבה׃ יא אם יאמרו לכה אתנו נארבה לדם נצפנה לנקי חנם׃ יב נבלעם כשאול חיים ותמימים כיורדי בור׃ יג כל הון יקר נמצא נמלא בתינו שלל׃ יד גורלך תפיל בתוכנו כיס אחד יהיה לכלנו׃ טו בני אל תלך עמם אסר רגלך מנתיבתם׃ טז כי רגליהם לרע ירוצון וימהרו לשפך דם׃ יז כי חנם מזרת הרשת בעיני כל בעל כנף׃ יח והמה לדמם יארבו יצפנו לנפשותם׃ יט כן ארחות כל בוצע בצע את נפש בעליו יקח׃ כ חכמות בחוץ תרנה ברחובות תתן קולה׃ כא בראש המיות תקרא בפתח שערים באיר אמריה תאמר׃ כב עד מתי פתאים תאהבו פתי ולצון לצים חמדו להם וכסילים ישנאו דעת׃ כג תשובו לתוכחתי הן אביעה לכם רוחי אודיעה דברי אתכם׃ כד יען קראתי ותמאנו נטיתי ידי ואין מקשיב׃ כה ותפרעו כל עצתי ותוכחתי לא אבתם׃ כו גם אני באידכם אלעג אשחק בבא פחדכם׃ כז בבא כשואה פחדכם ואידכם כסופה יאתה בבא עליכם צוקה ומצוקה׃ כח אז יקראוני ולא אענה ישחרוני ולא ימצאוני׃ כט תחת כי שנאו דעת ויראת יהוה לא בחרו׃ ל לא אבו לעצתי נאצו כל תוכחתי׃ לא ויאכלו מפרי דרכם ומתועותם ישבעו׃ לב כי משובת פתאים תהרגם ושלות כסילים תאבדם׃ לג ושמע אלי ישכן בטח ושאנן מפחד רעה׃

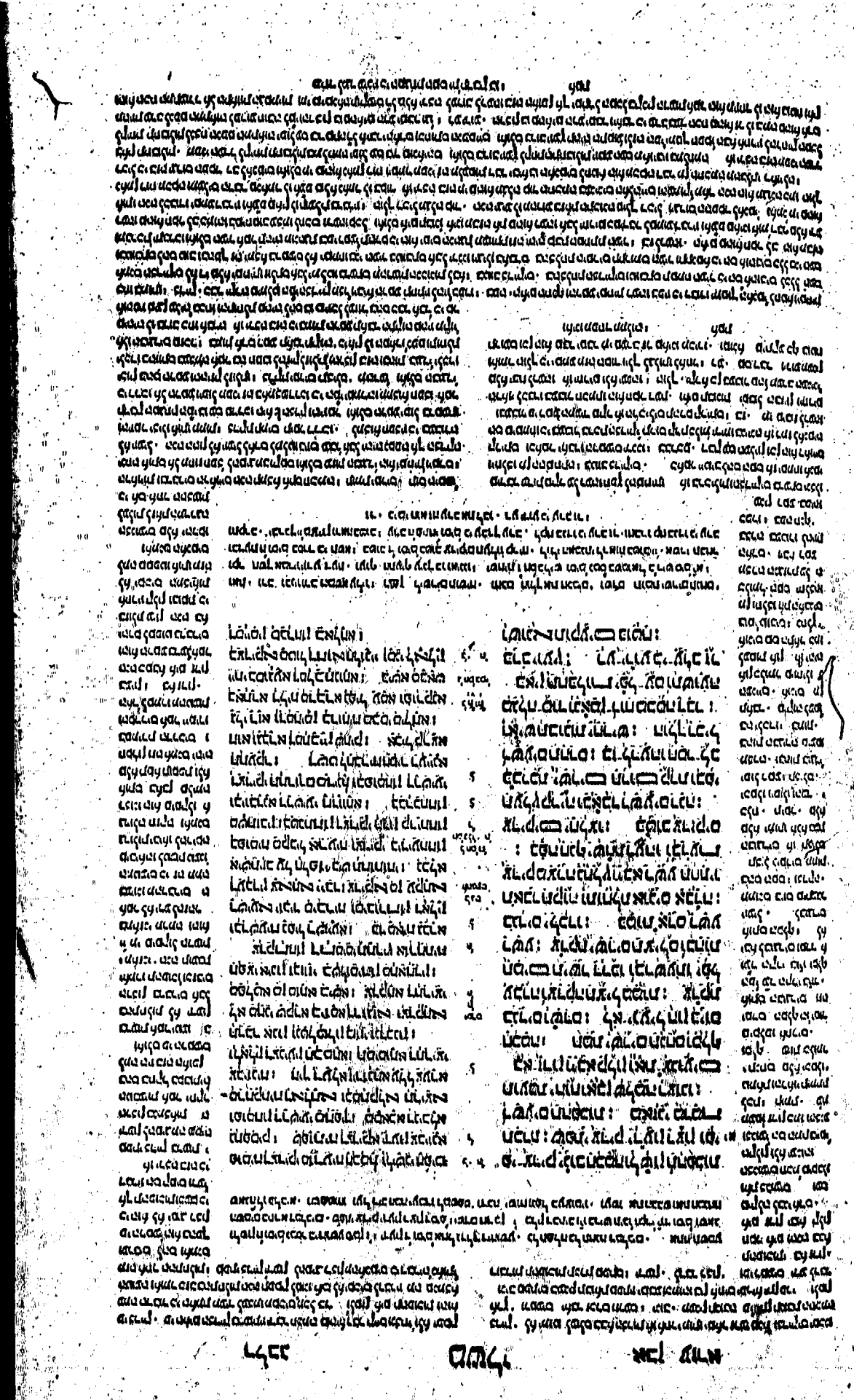

שכני כתיו. מי מאוה מחזיק ביושר ל כגון כנוף הגוף ואיברין וחזקתן הנפשות
שר כלים ועם כתוב לשון הכתוב כמו ואל יהי לבבך נבהל ואל תירא מפני
תיבה ותקנה כמיהו ואל תחשוב שהוא מן הכתוב גם כי אין ה
ויש לומר שהוא מן הכתוב כי כתוב ויהי כל יום ויום ויהי כל
היה ויהי עבר לחתם בה ויהי ל ויהי ל ויהי ל ויהי ל ויהי ל
לעם עבדי בו יהיה ל
לחכם לב כתיבו וכן
וכריך לבם ו פרוי
ברין בין חיים ו
הכתיב ויהי ל ויהי ל
הכתיב ויהי ל ויהי ל
לקח מוסר לשכוחות
מכשלים החזיקו ה
כלים שיהיו כלם ל
חכם ה יהיה העשם
כשל ואינו מרוי כ
מרין הוא בין מרין ל
חיים וה כי גלה ידי ל
לעריץ מקבים החיים
לשמוע אל יקים ל
אוזן ה ויהיה
מלאכים חיוך ה
לעבדיה הסם יתכן
מיקבו כלם בחיים ה
האכזיוט: הן כרין
מרין. הנה הכרין
לה יפתין לו קנין ה
חיים הכתיים הכל
ישוב בכלם הכתיב
כרין הן מיחי רשע
כשר בכלם ה כתיב
לה יהיה ל

מרפא לשון עץ חיים וסלף בה שבר
רוח׃ איל יבאש מוסר אביו ושמר
תוכחת יערם׃ בית צדיקים חסן רב
ובתבואת רשע נעלכרת׃ שפתי
חכמים יזרו דעת ולב כסילים לא־
כן׃ זבח רשעים תועבת יהוה
ותפלת ישרים רעונו׃ תועבת יהוה
דרך רשע ומרדף צדקה יאהב׃
מוסר רע לעזב ארח שונא תוכחת־
ימות׃ שאול ואבדון נגד יהוה־
אף כי לבות בני אדם ולא יאהב־
ליץ הוכחו אל־חכמים לא ילך׃
לב שמח ייטב פנים ובעצבת־לב
רוח נכאה׃ לב נבון יבקש־דעת
ופני כסילים ירעה אולת׃ כל־ימי
עני רעים וטוב לב משתה תמיד׃
טוב מעטביראת יהוה מאוצר רב
ומהומה בו׃ טוב ארחת ירק ואהבה־
שם משור אבוס ושנאה בו׃ איש
חמת יגרה־מדון ואפים ישקיט
ריב׃ דרך עצל כמשכת חדקוד ארח
ישרים סלולה׃

מרפא לשון עץ חיים וסלף בה שבר
רוח׃ איל יבאש מוסר אביו ושמר
תוכחת יערם׃ בית צדיקים חסן רב
ובתבואת רשע נעלכרת׃ שפתי
חכמים יזרו דעת ולב כסילים לא־
כן׃ זבח רשעים תועבת יהוה
ותפלת ישרים רעונו׃ תועבת יהוה
דרך רשע ומרדף צדקה יאהב׃
מוסר רע לעזב ארח שונא תוכחת־
ימות׃ שאול ואבדון נגד יהוה־
אף כי לבות בני אדם ולא יאהב־
ליץ הוכחו אל־חכמים לא ילך׃
לב שמח ייטב פנים ובעצבת־לב
רוח נכאה׃ לב נבון יבקש־דעת
ופני כסילים ירעה אולת׃ כל־ימי
עני רעים וטוב לב משתה תמיד׃
טוב מעט ביראת יהוה מאוצר רב
ומהומה בו׃ טוב ארחת ירק ואהבה־
שם משור אבוס ושנאה בו׃ איש
חמת יגרה־מדון ואפים ישקיט
ריב׃ דרך עצל כמשכת חדקוד ארח
ישרים סלולה׃

מוסר אב בן חכם ולץ לא־שמע
גערה׃ מפרי פי־איש יאכל טוב
ונפש בגדים חמס׃ נוצר פיו שמר
נפשו פשק שפתיו מחתה־לו׃
נפש עצל תאוה ואין לה ונפש
חרוצים תדשן׃ שנאת דברי שקר
יתעב וצדיק ויבאיש ורשע יבשת
ויחפיר׃ צדקת תם תישר דרכו
וברשעתו יפול רשע׃ צדקת ישרים
תצילם ובהות בגדים יוקשו׃
מתעשר ואין כל־הון ומתרושש
ורב מעושר׃ אור צדיקים ישמח
ונר רשעים ידעך׃ רק בזדון יתן
מצה ואת נועצים חכמה׃ הון מהבל
ימעט וקבץ על־יד יגדיל׃ תוחלת
ממושכה מחלה לב ועץ חיים עת־
תאוה נהפכה׃ בוז לדבר יחבל־לו
וירא מצות הוא ישלם׃ תורת
חכם מקור חיים לסור ממקשי
מות׃ שכל טוב יתן חן ודרך
בגדים איתן׃ כל־ערום יעשה
בדעת וכסיל יפרש אולת׃ מלאך
רשע יפול ברעה וציר אמונים
מרפא׃ ריש וקלון פורע מוסר
ושומר תוכחת יכבד׃ עץ חיים
תאוה נהפכה וסור מרעה תועבת
כסילים׃ בחכמה יתהלך חכם
וכסיל יפרש אולת׃ סוכל ירוע
במלאך רשע וציר אמונים מרפא׃
ריש וקלון פורע מוסר ושומר
תוכחת יכבד׃ עץ חיים תאוה
נהפכה וסור מרעה תועבת כסילים׃
בחכמה יתהלך חכם וכסיל יפרש
אולת׃ סוכל ירוע במלאך רשע
וציר אמונים מרפא׃

מוסר אב בן חכם ולץ לא־שמע
גערה׃ מפרי פי־איש יאכל טוב
ונפש בגדים חמס׃ נוצר פיו שמר
נפשו פשק שפתיו מחתה־לו׃
נפש עצל תאוה ואין לה ונפש
חרוצים תדשן׃ שנאת דברי שקר
יתעב וצדיק ויבאיש ורשע יבשת
ויחפיר׃ צדקת תם תישר דרכו
וברשעתו יפול רשע׃ צדקת ישרים
תצילם ובהות בגדים יוקשו׃
מתעשר ואין כל־הון ומתרושש
ורב מעושר׃ אור צדיקים ישמח
ונר רשעים ידעך׃ רק בזדון יתן
מצה ואת נועצים חכמה׃ הון מהבל
ימעט וקבץ על־יד יגדיל׃ תוחלת
ממושכה מחלה לב ועץ חיים עת־
תאוה נהפכה׃ בוז לדבר יחבל־לו
וירא מצות הוא ישלם׃ תורת
חכם מקור חיים לסור ממקשי
מות׃ שכל טוב יתן חן ודרך
בגדים איתן׃ כל־ערום יעשה
בדעת וכסיל יפרש אולת׃ מלאך
רשע יפול ברעה וציר אמונים
מרפא׃ ריש וקלון פורע מוסר
ושומר תוכחת יכבד׃ עץ חיים
תאוה נהפכה וסור מרעה תועבת כסילים׃
בחכמה יתהלך חכם וכסיל יפרש
אולת׃ סוכל ירוע במלאך רשע
וציר אמונים מרפא׃

מוסר אביו בנו חכם ולץ לא־שמע
גערה׃ מפרי פי־איש יאכל טוב
ונפש בגדים חמס׃ נוצר פיו שמר
נפשו פשק שפתיו מחתה־לו׃
נפש עצל תאוה ואין לה ונפש
חרוצים תדשן׃ שנאת דברי שקר
יתעב וצדיק ויבאיש ורשע יבשת
ויחפיר׃ צדקת תם תישר דרכו
וברשעתו יפול רשע׃ צדקת ישרים
תצילם ובהות בגדים יוקשו׃
מתעשר ואין כל־הון ומתרושש
ורב מעושר׃ אור צדיקים ישמח
ונר רשעים ידעך׃ רק בזדון יתן
מצה ואת נועצים חכמה׃ הון מהבל
ימעט וקבץ על־יד יגדיל׃ תוחלת
ממושכה מחלה לב ועץ חיים עת־
תאוה נהפכה׃ בוז לדבר יחבל־לו
וירא מצות הוא ישלם׃ תורת
חכם מקור חיים לסור ממקשי
מות׃ שכל טוב יתן חן ודרך
בגדים איתן׃ כל־ערום יעשה
בדעת וכסיל יפרש אולת׃ מלאך
רשע יפול ברעה וציר אמונים
מרפא׃ ריש וקלון פורע מוסר
ושומר תוכחת יכבד׃ עץ חיים
תאוה נהפכה וסור מרעה תועבת כסילים׃
בחכמה יתהלך חכם וכסיל יפרש
אולת׃ סוכל ירוע במלאך רשע
וציר אמונים מרפא׃

מוסר אב בן חכם ולץ לא־שמע
גערה׃ מפרי פי־איש יאכל טוב
ונפש בגדים חמס׃ נוצר פיו שמר
נפשו פשק שפתיו מחתה־לו׃
נפש עצל תאוה ואין לה ונפש
חרוצים תדשן׃ שנאת דברי שקר
יתעב וצדיק ויבאיש ורשע יבשת
ויחפיר׃ צדקת תם תישר דרכו
וברשעתו יפול רשע׃ צדקת ישרים
תצילם ובהות בגדים יוקשו׃
מתעשר ואין כל־הון ומתרושש
ורב מעושר׃ אור צדיקים ישמח
ונר רשעים ידעך׃ רק בזדון יתן
מצה ואת נועצים חכמה׃ הון מהבל
ימעט וקבץ על־יד יגדיל׃ תוחלת
ממושכה מחלה לב ועץ חיים עת־
תאוה נהפכה׃ בוז לדבר יחבל־לו
וירא מצות הוא ישלם׃ תורת
חכם מקור חיים לסור ממקשי
מות׃ שכל טוב יתן חן ודרך
בגדים איתן׃ כל־ערום יעשה
בדעת וכסיל יפרש אולת׃ מלאך
רשע יפול ברעה וציר אמונים
מרפא׃ ריש וקלון פורע מוסר
ושומר תוכחת יכבד׃ עץ חיים
תאוה נהפכה וסור מרעה תועבת כסילים׃
בחכמה יתהלך חכם וכסיל יפרש
אולת׃ סוכל ירוע במלאך רשע
וציר אמונים מרפא׃

מוסר אב בן חכם ולץ לא־שמע
גערה׃ מפרי פי־איש יאכל טוב
ונפש בגדים חמס׃ נוצר פיו שמר
נפשו פשק שפתיו מחתה־לו׃
נפש עצל תאוה ואין לה ונפש
חרוצים תדשן׃ שנאת דברי שקר
יתעב וצדיק ויבאיש ורשע יבשת
ויחפיר׃ צדקת תם תישר דרכו
וברשעתו יפול רשע׃ צדקת ישרים
תצילם ובהות בגדים יוקשו׃
מתעשר ואין כל־הון ומתרושש
ורב מעושר׃ אור צדיקים ישמח
ונר רשעים ידעך׃ רק בזדון יתן
מצה ואת נועצים חכמה׃ הון מהבל
ימעט וקבץ על־יד יגדיל׃ תוחלת
ממושכה מחלה לב ועץ חיים עת־
תאוה נהפכה׃ בוז לדבר יחבל־לו
וירא מצות הוא ישלם׃ תורת
חכם מקור חיים לסור ממקשי
מות׃ שכל טוב יתן חן ודרך
בגדים איתן׃ כל־ערום יעשה
בדעת וכסיל יפרש אולת׃ מלאך
רשע יפול ברעה וציר אמונים
מרפא׃ ריש וקלון פורע מוסר
ושומר תוכחת יכבד׃ עץ חיים
תאוה נהפכה וסור מרעה תועבת כסילים׃
בחכמה יתהלך חכם וכסיל יפרש
אולת׃ סוכל ירוע במלאך רשע
וציר אמונים מרפא׃

מוסר אב בן חכם ולץ לא־שמע
גערה׃ מפרי פי־איש יאכל טוב
ונפש בגדים חמס׃ נוצר פיו שמר
נפשו פשק שפתיו מחתה־לו׃
נפש עצל תאוה ואין לה ונפש
חרוצים תדשן׃ שנאת דברי שקר
יתעב וצדיק ויבאיש ורשע יבשת
ויחפיר׃ צדקת תם תישר דרכו
וברשעתו יפול רשע׃ צדקת ישרים
תצילם ובהות בגדים יוקשו׃
מתעשר ואין כל־הון ומתרושש
ורב מעושר׃ אור צדיקים ישמח
ונר רשעים ידעך׃ רק בזדון יתן
מצה ואת נועצים חכמה׃ הון מהבל
ימעט וקבץ על־יד יגדיל׃ תוחלת
ממושכה מחלה לב ועץ חיים עת־
תאוה נהפכה׃ בוז לדבר יחבל־לו
וירא מצות הוא ישלם׃ תורת
חכם מקור חיים לסור ממקשי
מות׃ שכל טוב יתן חן ודרך
בגדים איתן׃ כל־ערום יעשה
בדעת וכסיל יפרש אולת׃ מלאך
רשע יפול ברעה וציר אמונים
מרפא׃ ריש וקלון פורע מוסר
ושומר תוכחת יכבד׃ עץ חיים
תאוה נהפכה וסור מרעה תועבת כסילים׃
בחכמה יתהלך חכם וכסיל יפרש
אולת׃ סוכל ירוע במלאך רשע
וציר אמונים מרפא׃

עמרית תצרת מיכה · היכם הכתב היא כתבונית תפארת לרחם · טוב · בינים · סוב · לרבים · סוב שחר מבוקרים · ואחר לחמים שתעב מעבר כי הוא לטוב כמעט והעבר אלם מעבר בתקון · ואחר לחמים תאכל לטוב כמעט · תעמל לבורו לטוב מתוון · ואחר תאכל

לא יחמול. הטעם לא יכפול לו חכון כי מצד מיצגה לכו וחסרון רשע כי לו לבד יחסוב מה יקנה בה תבונה איך יחר אף לא ידע ללמוד החכמה:

שנאת רעים. הנה כשאין לו אוהבים רב תבונה איך יחר אף לא ידע ללמוד החכמה והטוב שיעלה בידו שיהיה לו אוהבים לבזות האויבים ושם כי מרדכי ישב בשער המלך ובזיון הרשע כי הקב"ה מבזה אותם:

בנפש. מים עמוקים. הוא כמו מים עמוקים בלבו ואין מי שידעם. על קלא יקומו רעים. דרך עונים. שאת פני רשע לא טוב. שמא נזהר בדרכיך. ובלשון ארמי דבו בלא על זה מסתלקין. בגדר עז נוסף ומגדל עוז שם ה' בו

לא צבי לכלא בסוכלתנא אלא בשטיותא פתי לבינה: כר אתי רשיעא בישביותא ייתי ובגיירא ובחיסורא: כיא עמיקי פומיה דגברא נחלא דנביע מבוע רחכמתא:

לם סיכה אפי לרשיעא לא שפיר אף לא להצדיק דינא לצדיקא: שפוותיה רסכלא מיתן ליה לדינא ופומיה מסטי ליה לחרתא: פומיה דסכלא שניא הוא ליה ושפוותיה פאהא אנן לנפשיה: טלוי דחכימנא מרעכן ליה וסתין ליה לעומק רישול:

ואף דמתרפא בעקימותיה ובריא הוא לנגרא מתכלא: סגלא דעשבא שפיטא דאלהא וביה נרפאה צדיקא ונגרים ביה:

מוליה דעתירא קריתיה רעושבא וכשורה יורם משריה: קדם מברא יתרחם לביה דגברא וקדם יקרא ענוחנותא: סחיר פותבא ער לא שמיע שטיותיה אליה ובחתא: רוחיה דגברא תסובר בורחיה ורוקא סביבתה סן נטעיניה וליבא דסחביין ניקנא ידיעתא ואדנא דרביני בגבעי:

ירוץ צדיק ונשגב ומולדו לו והוא חסון ושם גבור רבה בערי אות הוא בגבו

לעבדיהו: מגדל עוז שם ה'. הון לפניו. ב' דרשין. ם במעוז יהיו מלא יפול לו ירבץ לחוש אלא מבוהל בשבת ובחול. בלא. ומי מיבה לאחרי אשר לא יחשוב לו ולא הכבלת מי ובחוסה הלא תמצאם לפניהן ומי יחכם ולא יבין אלה כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם:

בצנעה. מים שחוקים. הוא כמו מים עמוקים בלבו ואין מי שידעם. על קלא יקומו רעים. דרך עונים. שאת פני רשע לא טוב. שמא נזהר בדרכיך. ובלשון ארמי דבו בלא על זה מסתלקין. בגדר עז נוסף ומגדל עוז שם ה' בו

לא יחמול. הטעם לא יכפול לו חכון כי מצד מיצגה לכו וחסרון רשע כי לו לבד יחסוב מה יקנה בה תבונה איך יחר אף לא ידע ללמוד החכמה:

שנאת רעים. הנה כשאין לו אוהבים רב תבונה איך יחר אף לא ידע ללמוד החכמה והטוב שיעלה בידו שיהיה לו אוהבים לבזות האויבים ושם כי מרדכי ישב בשער המלך ובזיון הרשע כי הקב"ה מבזה אותם:

בנפש. מים עמוקים. הוא כמו מים עמוקים בלבו ואין מי שידעם. על קלא יקומו רעים. דרך עונים. שאת פני רשע לא טוב. שמא נזהר בדרכיך. ובלשון ארמי דבו בלא על זה מסתלקין. בגדר עז נוסף ומגדל עוז שם ה' בו

מתן. בדרשי. ואתן ראיה לפחד מן הרשע ולמי יתיחס ומי יפחד מצרתו. ולפני נשלים יבוזו. הם מקרי הפועל בלא נפ"ל לפניהם פתי. הראשון יתפתה. ואת אין נפ"ל לפניהם פתי. מצרתיהו הנה לא יקבל להרשיעו. חלי. מיגיע רשעו. נפתע. בעבור הפעל יתפתה הכתוב בעל ריבו כי מדרך הפתיים להתעין בספור המגיע להם רחמנות ולזה יהיה

יתנו ב' וסי' ברוך יתנו. ולפני נחלים יזובו. וכא כתיב ויקרבו אחד מן כלם פליין דכתי' יוד כריש תיבו ויקרבו ולא קסם תמצא בספר רבנא בערוכה אחת אלא בספר ראבן שושן ואשת אשתו. לחלק יגידו לעם. תן יסיף לעם רעים. אישי רעים להתרועע. אכלו רעים

מִתֵּן אָדָם יַרְחִיב לוֹ וְלִפְנֵי גְדֹלִים יְנַחֲנֵהוּ: צַדִּיק הָרִאשׁוֹן בְּרִיבוֹ וּבָא רֵעֵהוּ וַחֲקָרוֹ: מְרִיבִים שְׁבִיתַת חָנוּךְ וּבֵין עֲשׂוֹמִים יְפָרִיד: אֹחֲנַפְשׁוֹ מִקְרֵית־עֹז וְמַלְוִנִים כְּבְרִיחֵי אַרְמוֹן: מִפְּרִי פִי־אִישׁ תִּשְׂבַּע בִּתְבוּאוֹת בּוֹאֲרוֹ שִׂפְתֵי יִשְׂבָּע: מָוֶת וְחַיִּים בְּיַד־לָשׁוֹן וְאֹהֲבֶיהָ יֹאכַל פִּרְיָהּ: מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב וַיָּפֵק רָצוֹן מֵיְהוָה: תַּחֲנוּנִים יְדַבֶּר־רָשׁ וְעָשִׁיר יַעֲנֶה עַזּוֹת: אִישׁ־רֵעִים לְהִתְרוֹעֵעַ יֵשׁ אוֹהֵב דָּבֵק מֵאָח: טוֹב רָשׁ וְהוֹלֵךְ בְּתֻמּוֹ מִעֵקֵשׁ שְׂפָתָיו וְהוּא כְּסִיל: גַּם בְּלֹא־דַעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב וְאָץ בְּרַגְלַיִם חוֹטֵא: אִוֶּלֶת אָדָם תַּסְלִיף דַּרְכּוֹ וְעַל־יְהוָה יִזְעַף לִבּוֹ: הוֹן יֹסִיף רֵעִים רַבִּים וְדָל מֵרֵעֵהוּ יִפָּרֵד: עֵד שְׁקָרִים לֹא יִנָּקֶה וְיָפִיחַ כְּזָבִים לֹא יִמָּלֵט: רַבִּים יְחַלּוּ פְּנֵי־נָדִיב וְכָל־הָרֵעַ לְאִישׁ מַתָּן: כָּל־אֲחֵי־רָשׁ שְׂנָאֻהוּ אַף כִּי מְרֵעָיו רָחֲקוּ מֵהֶמָּה נֹרֵף אֲמָרִים לֹא הֵמָּה:

מתן אדם. ב' דרשין. ם במעוז יהיו מלא יפול לו ירבץ לחוש אלא מבוהל בשבת ובחול. בלא. ומי מיבה לאחרי אשר לא יחשוב לו ולא הכבלת מי ובחוסה הלא תמצאם לפניהן ומי יחכם ולא יבין אלה כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם:

בצנעה. מים שחוקים. הוא כמו מים עמוקים בלבו ואין מי שידעם. על קלא יקומו רעים. דרך עונים. שאת פני רשע לא טוב. שמא נזהר בדרכיך. ובלשון ארמי דבו בלא על זה מסתלקין. בגדר עז נוסף ומגדל עוז שם ה' בו

לא יחמול. הטעם לא יכפול לו חכון כי מצד מיצגה לכו וחסרון רשע כי לו לבד יחסוב מה יקנה בה תבונה איך יחר אף לא ידע ללמוד החכמה והטוב שיעלה בידו שיהיה לו אוהבים לבזות האויבים ושם כי מרדכי ישב בשער המלך ובזיון הרשע כי הקב"ה מבזה אותם:

בנפש. מים עמוקים. הוא כמו מים עמוקים בלבו ואין מי שידעם. על קלא יקומו רעים. דרך עונים. שאת פני רשע לא טוב. שמא נזהר בדרכיך. ובלשון ארמי דבו בלא על זה מסתלקין. בגדר עז נוסף ומגדל עוז שם ה' בו

לֹא־יַחְפֹּק בְּסִיל בְּתַעֲנֻגִּים כִּי אַף־כִּי בְרָתְגֻּלוֹת לְבוֹ: בְּבוֹא רָשָׁע גָּאֳנָם בּוֹז וְעִם־קָלוֹן חֶרְפָּה: מַיִם עֲמֻקִּים דִּבְרֵי פִי־אִישׁ נַחַל נֹבַע בְּקוֹר חָכְמָה: שְׂאֵת פְּנֵי־רָשָׁע לֹא־טוֹב לְהַטּוֹת צַדִּיק בַּמִּשְׁפָּט: שִׂפְתֵי כְסִיל יָבֹאוּ בְרִיב וּפִיו לְמַהֲלֻמוֹת יִקְרָא: פִּי־כְסִיל מְחִתָּה לוֹ וּשְׂפָתָיו מוֹקֵשׁ נַפְשׁוֹ: דִּבְרֵי נִרְגָּן כְּמִתְלַהֲמִים וְהֵם יְרְדוּ חַדְרֵי־בָטֶן: גַּם מִתְרַפֶּה בִּמְלַאכְתּוֹ אֲחִי הוּא לְבַעַל מַשְׁחִית: מִגְדַּל־עֹז שֵׁם יְהוָה בּוֹ־יָרוּץ צַדִּיק וְנִשְׂגָּב: הוֹן עָשִׁיר קִרְיַת עֻזּוֹ וּכְחוֹמָה נִשְׂגָּבָה בְּמַשְׂכִּיתוֹ: לִפְנֵי־שֶׁבֶר יִגְבַּהּ לֵב־אִישׁ וְלִפְנֵי כָבוֹד עֲנָוָה: מֵשִׁיב דָּבָר בְּטֶרֶם יִשְׁמַע אִוֶּלֶת הִיא־לוֹ וּכְלִמָּה: רוּחַ־אִישׁ יְכַלְכֵּל מַחֲלֵהוּ וְרוּחַ נְכֵאָה מִי יִשָּׂאֶנָּה: לֵב נָבוֹן יִקְנֶה דָעַת וְאֹזֶן חֲכָמִים תְּבַקֵּשׁ דָּעַת:

לא יחפק בסיל בתענוגים כי אף כי ברתגולות לבו: בבוא רשע גאנם בוז ועם קלון חרפה: מים עמקים דברי פי איש נחל נבע בקור חכמה: שאת פני רשע לא טוב להטות צדיק במשפט: שפתי כסיל יבאו בריב ופיו למהלמות יקרא: פי כסיל מחתה לו ושפתיו מוקש נפשו: דברי נרגן כמתלהמים והם ירדו חדרי בטן: גם מתרפה במלאכתו אחי הוא לבעל משחית: מגדל עז שם יהוה בו ירוץ צדיק ונשגב: הון עשיר קרית עזו וכחומה נשגבה במשכיתו: לפני שבר יגבה לב איש ולפני כבוד ענוה: משיב דבר בטרם ישמע אולת היא לו וכלמה: רוח איש יכלכל מחלהו ורוח נכאה מי ישאנה: לב נבון יקנה דעת ואזן חכמים תבקש דעת:

ירוץ צדיק ונשגב ומולדו לו והוא חסון ושם גבור רבה בערי אות הוא בגבו

לעבדיהו: מגדל עוז שם ה'. הון לפניו. ב' דרשין. ם במעוז יהיו מלא יפול לו ירבץ לחוש אלא מבוהל בשבת ובחול. בלא. ומי מיבה לאחרי אשר לא יחשוב לו ולא הכבלת מי ובחוסה הלא תמצאם לפניהן ומי יחכם ולא יבין אלה כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם:

בצנעה. מים שחוקים. הוא כמו מים עמוקים בלבו ואין מי שידעם. על קלא יקומו רעים. דרך עונים. שאת פני רשע לא טוב. שמא נזהר בדרכיך. ובלשון ארמי דבו בלא על זה מסתלקין. בגדר עז נוסף ומגדל עוז שם ה' בו

קניני לב. מי שהוא קונה שכל הוא אוהב נפשו כי כמה יתענה לילה הסכם והוא
כמאיר בלבבו תשובה למבחן הטוב ואחר תשוקתו ליל והוא תשוקתו יוסי
מי מצוי כי מקרים כבדים ואמתה אמר הנשואים לנקיה כי
הוא סכה להם לשמוח בשמחתם שיהיו כדברים הנכבדים ומי מדבר מקרים
בכבשים העזיים ו
ובכרי הכשרים ו
תקבלת תשוקתיה
לא יאות. הנה לא
יתכן שיבטל מ
תבונה שיש לו שכר בכל
הדברי ולפי שהוא
לשבר כל הדברים
כמו שיבטח בדרך הטוב
כי הוא יהיה מושל ב
שהוא יודע הכל ו
שיהיה כמו שהוא
בהיותו כי זה סבה מצד לו שהיה לבחירתו כי הוא כמו מושל לאחר
שהוא. והנה אמר טוב הלאש מלכות הנה זה מתה מלת יתכן לומר כי אין זה
תלוי בהחירה הכל ובכל דבריך סלוח לו עבד מלך מרדני. עבדות מושל מרדני
מדרך הנבלה מקבל תשובה ומרדני הוא מבחרתן שיהוה שיהיה לאחרים
שיהיו וכאמרו זה תקח מהקנה הטובות שהסבה הי שלא בהיותו מקבל מפני זה
שהיה שהוא מלאכו לבקשת הטוב תשוב. כי לא יתכן להיות מלאכן מקבל
יראים בזה למו שהבנה תשוב תרדמה והמבט הנפש ואחרונה משלת לחיות
לחיות תשובה ומרגש לבחורים כן נפש תרגיש ותשוב מחל משלת בחשבון
המוסכלות יחיה חשבון כי בזה הלוקן יפת בקלקלתו ומרפה והיה יותר מבוקש
נפשו והיה כן כי מדרך חיות הלאש מהשבת הנפלת מחזק מזון
הכה מי שהוא מחר מכל הפי שהוא מחזק בפני מי שהוא מחזק בפני מי שהוא
לחיות הנפש ולחיות הנפש ולאלם מחזק מפני מחזק מפני מחזק הלאש כלו לחר שהוא מיעץ לו הפי
על עברת על המוקח כמו שהוא מחזק בפני מחזק הבכסה בבל משלת בחזק
לו הפי נחלו ומדרשו בבל לאחר הזה ולכן מחזק בפני מחזק הבכסה בבל משלת בחזק
תקנה להשתו לא הפי שהוא לפי מחזק בפני מחזק הבכסה בבל משלת בחזק
המוסר עם ההוויה והשמרה אם שהוא שהוא לו הפי שהוא לו הפי שהוא לו הפי
עם הלאש ואם יקרה שהוא מחזק בפני מחזק הבכסה בבל משלת בחזק
מיקום עלו הפי שהוא לו הפי שהוא לו הפי שהוא לו הפי שהוא לו הפי
מחזק בפני מחזק הבכסה בבל משלת בחזק. מחשבה בבל משלת בחזק
מחשבה בבל משלת בחזק. מחשב

מלאי־מים לכ֣ל מֶ֭לֶךְ בְּי֣רִי יְהוּדָ֑ה עַל־
כָּל־אֲשֶׁ֥ר יִחְפֹּ֗ץ יַטֶּֽה׃ כָּל־דֶּ֣רֶךְ אִ֭ישׁ
יָשָׁ֣ר בְּעֵינָ֑יו וְתֹכֵ֖ן לִבּ֣וֹת יְהוָֹ֣ה׃ עֲשֹׂ֣ה
צְדָקָ֣ה וּמִשְׁפָּ֔ט נִבְחָ֥ר לַיהוָ֖ה מִזָּֽבַח׃
רוּם־עֵינַ֭יִם וּרְחַב־לֵ֣ב נֵ֣ר רְשָׁעִ֑ים
חַטָּאֵֽת׃ מַחְשְׁבוֹת֮ חָרוּץ אַ֤ךְ לְמוֹתָ֗ר
וְכָל־אָ֥ץ אַ֝ךְ לְמַחְסוֹ֗ר׃ פֹּ֤עַל אֹצָרוֹת֙
בִּלְשׁ֣וֹן שֶׁ֔קֶר הֶ֖בֶל נִדָּ֣ף מְבַקְשֵׁ֑י מָֽוֶת׃
שֹׁ֣ד רְשָׁעִ֣ים יְגוֹרֵ֣ם כִּ֤י מֵאֲנ֖וּ לַעֲשׂ֣וֹת
מִשְׁפָּֽט׃ הֲפַכְפַּ֣ךְ דֶּ֣רֶךְ אִ֣ישׁ וְזָ֑ר
וְיָשָׁ֖ר ה֣וּא זַ֣כּ וְכִי־טָהֽוֹר׃ טוֹב־לָ֭שֶׁבֶת עַל־
פִּנַּ֣ת גָּ֑ג מֵאֵ֥שֶׁת מְד֝וֹנִ֗ים וּבֵ֣ית חָבֵֽר׃
נֶ֭פֶשׁ רָשָׁ֣ע אִוְּתָ֣ה רָ֑ע לֹא־יֻחַ֖ן בְּעֵינָ֣יו רֵעֵֽהוּ׃
בְּעָנְשׁ־לֵ֭ץ יֶחְכַּם־פֶּ֑תִי וּבְהַשְׂכִּ֥יל
לְ֝חָכָ֗ם יָקַ֣ח דָּֽעַת׃ מַשְׂכִּ֣יל צַ֭דִּיק לְבֵ֣ית
רָשָׁ֑ע סֵלֵ֖ף רְשָׁעִ֣ים לָ֣רָע׃ אֹטֵ֣ם אָ֭זֶן
מִזַּעֲקַ֣ת דָּ֑ל גַּ֥ם ה֝֗וּא יִקְרָ֣א וְלֹ֣א יֵעָנֶֽה׃

מתן בסתר יכפה־אף ושחד בחיק חמה עזה׃ שמחה לצדיק עשות משפט וחתה פעלי־און׃ אדם תועה מדרך השכל בקהל רפאים ינוח׃ איש מחסור אהב שמחה אהב יין ושמן לא יעשיר׃ כפר לרשיע רשעה ותחת ישרים בוגד׃ טוב שבת בארץ מדבר מאשת מדנים וכעס׃ אוצר נחמד ושמן בנוה חכם וכסיל אדם יבלענו׃ רדף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד׃ עיר גבורים עלה החכם וירד עז מבטחה׃ שמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו׃ זד יהיר לץ שמו עושה בעברת זדון׃ תאוות עצל תמיתנו כי מאנו ידיו לעשות׃ כל היום התאוה תאוה וצדיק יתן ולא יחשך׃ זבח רשעים תועבה אף כי בזמה יביאנו׃ עד־כזבים יאבד איש שומע לנצח ידבר׃ העז איש רשע בפניו וישר הוא יבין דרכיו׃

עצה אין תבונה ואין מוסר ואין מחשבה נגד יי׳׃ סוס מוכן ליום מלחמה וליי׳ התשועה׃ נבחר שם מעושר וחן טוב מכסף וזהב׃ עשיר ורש נפגשו עושה כלם יי׳׃ ערום ראה רעה ונסתר ופתאים עברו ונענשו׃ עקב ענוה יראת יי׳ עשר וכבוד וחיים׃ צנים פחים בדרך עקש שומר נפשו ירחק מהם׃ חנך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה׃ עשיר ברש ישלט ולוה עבד לאיש לוה׃ זורע עולה יקצור און וחמת עברתו יכלה׃ טוב עין הוא יבורך כי נתן מלחמו לדל׃ גרש לץ ויצא מדון וישבות דין וקלון׃ אהב טהר לבב חן שפתיו רעהו מלך׃ יי׳ נצרו דעת וסלף דברי בוגד׃ אמר עצל אריה בחוץ בתוך רחבות אתרצח׃ שוחה עמקה פי זרות יי׳ יפול שם׃ אויל כרוך בלב נער שבט מוסר ירחיקנו ממנו׃ עשק דל להרבות לו נתן לעשיר אך למחסור׃ הט אזנך ושמע דברי חכמים ולבך תשית לדעתי׃ כי נעים כי תשמרם בבטנך יכונו יחדו על שפתיך׃ להיות מבטחך ביי׳ הודעתיך היום אף אתה׃ הלא כתבתי לך שלשום במועצות ודעת׃ להודיעך קשט אמרי אמת להשיב אמרים לשלחיך׃ אל תגזל דל כי דל הוא ואל תדכא עני בשער׃ כי יי׳ יריב ריבם וקבע את קבעיהם נפש׃ אל תתרע את איש חמות ואת אדם עברות לא תלוך׃ פן תאלף נתיבותיו ולקחת מוקש לנפשך׃ אל תהי בתקעי כף בערבי משאות׃ אם אין לך לשלם למה יקח מטתך מעם ביתך׃ אל תסג גבול עולם אשר עשו אבותיך׃ חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב בל יתיצב לפני חשכים׃ כי נעים כי תשמרם בבטנך יכונו יחדו על שפתיך׃ להיות מבטחך ביי׳ הודעתיך היום אף אתה׃ הלא כתבתי לך שלשום במועצות ודעת׃ להודיעך קשט אמרי אמת להשיב אמרים לשלחיך׃ אל תגזל דל כי דל הוא ואל תדכא עני בשער׃ כי יי׳ יריב ריבם וקבע את קבעיהם נפש׃ אל תתרע את איש חמות ואת אדם עברות לא תלוך׃ פן תאלף נתיבותיו ולקחת מוקש לנפשך׃ אל תהי בתקעי כף בערבי משאות׃ אם אין לך לשלם למה יקח מטתך מעם ביתך׃ אל תסג גבול עולם אשר עשו אבותיך׃ חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב בל יתיצב לפני חשכים׃

אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד יהוה: סוס מוכן ליום מלחמה
וליהוה התשועה: נבחר שם משען
רב מכסף ומזהב חן טוב: עשיר
ורש נפגשו עשה כלם יהוה: ערום
ראה רע ויסתר ופתיים עברו
ונענשו: עקב ענוה יראת יהוה
עשר וכבוד וחיים: עקים בחיים
בדרך עקש שומר נפשו ירחק
מהם: הנך לענר שמו בפיהם:
לא יסור ממנה: עשיר בדשים
ימשול ועבד לוה לאיש מלוה:
זורע עולה יקצור און ושבט עברתו
יכלה: טוב עין הוא יבורך כי נתן
מלחמו לדל: גרש לץ ויצא מדון
וישבת דין וקלון: אהב טהר לב חן
שפתיו רעהו מלך: עיני יהוה נצרו
דעת וסלף דברי בגד: אמר עצל
ארי בחוץ בתוך רחבות ארצח:

לא יקצור וגרש נ׳ וסכסוך גרש ואמלחא. כלה גרש ויצא נ׳ וסלסלה כאשר פ׳ ונושף ואכסף.

עשה ידיו. יחזה לו שיתבונן במלאכתו ויחשוב איך יעשה כדי שתהיה מתוקנת ויפה. ולפי שהיה אומר שהחכמה והתבונה והעצה הם לנגד ה׳ ולא על כל פיכך אמר שהסוס שהוא לצורך המלחמה הוא ליום מלחמה ולא לכל דבר. ואמר שהוא מוכן ליום מלחמה כי לא יוכל לשתות ולאכול ולרעות בשעת המלחמה כי אם בזמן מועט. ואמר שהתשועה ליהוה כי הוא יתברך יושיע את עבדיו ולא הסוס. ואמר נבחר שם משען כי הוא יתברך יהיה משען לאיש ולא הסוס. ואמר רב מכסף ומזהב חן טוב כי הכסף והזהב יתנו לאיש בעבור שיתן לו חן בעיני המלך ויעשה עמו חסד. ואמר עשיר ורש נפגשו כי הכל מקרה. ואמר ערום ראה רע ויסתר כי הערום יודע שיש לו רע ויסתר ממנו. ואמר ופתיים עברו ונענשו כי הפתי לא ידע שיש לו רע ולכן לא יסתר ממנו. ואמר עקב ענוה יראת יהוה עשר וכבוד וחיים כי העקב הוא הענוה והיראה. ואמר עקים בדרך עקש שומר נפשו ירחק מהם כי העקש בדרכיו הוא רחוק מן האמת ומן הישר. ואמר הנך לענר שמו בפיהם כי הענר הוא הנער. ואמר לשון הנך לענר שמו בפיהם כי הנער יהיה מתוקן בדבורו ויהיה שמו נודע בפי כל. ואמר לא יסור ממנה כי הנער יהיה מתוקן בדרכיו ולא יסור מהם. ואמר עשיר בראשים ימשול כי העשיר הוא הראש והמושל. ואמר ועבד לוה לאיש מלוה כי העבד הוא תחת יד האדון והלוה הוא תחת יד המלוה. ואמר זורע עולה יקצור און כי הזורע עולה יקצור הרעה. ואמר ושבט עברתו יכלה כי השבט שהוא מוכן להכות בו יכלה. ואמר טוב עין הוא יבורך כי הטוב עין הוא יבורך. ואמר כי נתן מלחמו לדל כי הנותן לחם לרעב הוא יבורך. ואמר גרש לץ ויצא מדון כי הלץ הוא מחרף ומגדף ומקניט את הבריות ומביא מדון ומריבה בין אדם לחבירו. ואמר וישבת דין וקלון כי הדין והקלון ישבתו. ואמר אהב טהר לב חן שפתיו רעהו מלך כי הטהור לב הוא אוהב את הטהרה ולכן חן שפתיו רעהו מלך. ואמר עיני יהוה נצרו דעת וסלף דברי בגד כי עיני יהוה נצרו את הדעת ואת הסלף הוא מסלף את הדברים. ואמר אמר עצל ארי בחוץ בתוך רחבות ארצח כי העצל אומר שיש ארי בחוץ ולכן לא יצא מביתו.

שוחה עמקה פי זרות זעום יהוה
יפול שם: אולת קשורה בלב נער
שבט מוסר ירחיקנה ממנו: עשק
דל להרבות לו נתן לעשיר אך
למחסור: הטה אזנך ושמע דברי
חכמים ולבך תשית לדעתי: כי
נעים כי תשמרם בבטנך יכנו יחדו
על שפתיך: להיות ביהוה מבטחך
הודעתיך היום אף אתה: הלא
כתבתי לך שלשום במועצות ודעת:
להודיעך קשט אמרי אמת להשיב
אמרים אמת לשלחך:
אל תגזל דל כי דל הוא
ואל תדכא עני בשער: כי יהוה
יריב ריבם וקבע את קבעיהם נפש:
אל תתרע את בעל אף ואת איש
חמות לא תבוא: פן תאלף ארחתו
ולקחת מוקש לנפשך: אל תהי
בתקעי כף בערבים משאות: אם
אין לך לשלם למה יקח משכבך
מתחתיך: אל תסג גבול עולם
אשר עשו אבותיך: חזית איש
מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב בל יתיצב לפני חשכים:

שוחה עמוקה פוקה ונוכריתא וסן
מרנין קדם אלהא יפל תמן: שבטיתא
קטירא בלביה דטלייא שבקיה כדרוותא
ורחקית מניה: דעשיק למסכינא כמכי ליה
ביישנא ורחיב לעתירא תשרינא הוא ליה:
קרי עלי אידך ושמע מלי דאנא חכים
לידעתך: מכול דבמטין נכר אנון בכרכך
ותתקנן אך תדא על שפתהון ודוהי באלא
סכרך ואדעיניך יקטנא תדא: והא אנון
לך על תלתא וקנין בעיתתא וידעתא:
לאודעיניך קושטא וכתי דתתיבון
מלתא קושטא לסדריך: לא תגזול
לסכינא מכול דסכינא הוא ולא תכדך
ענוא בתרעא: מכול דאלהא נאין דינ הון
ומתפרע פור ענוהון ותפשיהון: לא
תתאחר עם קרי רוהא ועם גברא חמתני
לא תיעול: ולא תהלף ארחותי ותחשכת
טוריא לנפשך: לא תהוי משלים ערב
בערבותא על חברך: אבא ליה לך דתריע
ניכסין תשוויתך בתחתיך: לא תחני
תרוצא דסן עליא ודעברי אבהתך: אין
חזיתא גברא רהוטי בעבי דיתיב קדם מלכי
ניקום ולא ניקום קדם חשוכי: אין חזיתא
למיכל עם שליט איתכין כמו דשכיכין קדמיכי

שחוה עמוקה. פוחה ורחב. ופתחיו צרים. ופחה ורחב ידוע. וקרי׳ס שפר. ופחה ורחב ידוע. ופחה ורחב ידוע. ופחה ורחב ידוע

בחכמה יבנה בית ובתבונה יתכונן׃ ובדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים׃ גבר חכם בעוז ואיש דעת מאמין כח׃ כי בתחבולות תעשה־לך מלחמה ותשועה ברב יועץ׃ ראשית לאויל חכמות בשער לא יפתח־פיהו׃ מחשב להעלות בעל מזמות יקראו׃ זמת אולת חטאת ותועבת לאדם לץ׃ התרפית ביום צרה צר כחך׃ החצל לקלים למות ומטים להרג אם תחשוך׃ כי־תאמר הן לא־ידענו זה הלא־תכין לבות הוא יבין ונצר נפשך הוא ידע ושב לאיש כפעלו׃ אכל בני דבשי טוב וקפת־תמרים על־חכו׃ כן ידעה חכמות לנפשך אם־מצאת ויש אחרית ותקותך לא תאבד׃

אל־תארב רשע לנוה צדיק אל־תשדד רבעו׃ כי שבע יפול צדיק וקם ורשעים יכשלו ברעה׃ בנפל אויבך אל תשמח ובכשלו אל־יגל לבך׃ פן־יראה יהוה ורע בעיניו והשיב מעליו אפו׃ אל־תתחר במרעים אל־תקנא ברשעים׃

כי לא תהיה אחרית׃ ונר רשעים ידעך׃ זבח רשעים תועבה אף כי בזמה יקריבנו׃ דרך רשע תועבת יהוה ומרדף צדקה יאהב׃ נתיבות עקשים זרים כל הולך בם ואורח נכון ישר דרכו׃ שמור מוסר אל תעזבהו נצרהו כי הוא חייך׃ בנתיב צדקה יהלך ארחות משפט אצעיד׃ למען אוהבי אנחיל יש ואוצרותיהם אמלא׃ יהוה לא־ירעיב נפש צדיק והון רשעים יהודף׃ עשה כפל רש נתן לחנון עשיר׃ פעל צדיק לחיים תבואת רשע לחטאת׃ אוצרות רע לא יועילו וצדקה תציל ממות׃ יהוה לא־יסיר הון צדיק ואוה רשעים לא יהדף׃ עשיר בעון כחו ונאנח כרוח עני׃ מפי נבון תמצא חכמה ושבט לגוו חסר לב׃ חכמים יצפינו דעת ופי כסיל מחתה קרובה׃ הון עשיר קרית עזו מחתת דלים רישם׃ פעל צדיק לחיים נתין רשע לחטאת׃ ארח לחיים שומר מוסר ותועה מרחיק תוכחת׃ מכסה שנאה שפתי שקר ומוציא דבה הוא כסיל׃ ברב דברים לא יחדל פשע וחושך שפתיו משכיל׃ כסף נחמד לשון צדיק לב רשעים כמעט׃ שפתי צדיק ירעו רבים וכסילים במחסר חכמה ימותו׃ ברכת יהוה היא תעשיר ולא־יוסיף עצב עמה׃ כשחוק לכסיל עשות זמה ואיש תבונה חכמה׃ מגורת רשע היא תבואנו ותאות צדיקים יתנתן׃ כעבור סופה ואין רשע וצדיק יסוד עולם׃ כחומץ לשנים ועשן לעינים כעצל לשלחיו׃ יראת יהוה תוסיף ימים ושנות רשעים תקצרנה׃ תוחלת צדיקים שמחה ותקותם לא תאבד׃ מעוז לתם דרך יהוה ומחתה לפעלי און׃ צדיק לעולם לא־ימוט וארץ לא ישכנו׃ פי צדיק יניב חכמה לשון תהפכות תכרת׃ שפתי צדיק ידעון רצון ופי רשעים תהפוכות׃ מאזני מרמה תועבת יהוה ואבן שלמה רצונו׃ בא זדון ויבא קלון ואת צנועים חכמה׃ תם דרכי ישר תועבת רשע ומבטחו בשלמי דרך׃ טוב צדיק כי תעשה לו ורשע כי יעשה לנפשו׃ איש חסד יגמל נפשו ועכר שארו יבהל׃ רשע עושה פעלת שקר וזורע צדקה שכר אמת׃ כן צדקה למות ורודף רעה למותו׃ תועבת יהוה עקשי לב ורצוי דרכו תמימי דרך׃ יד ליד לא ינקה רע וזרע צדיקים נמלטה׃ נזם זהב באף חזיר אשה יפה וסרת טעם׃ תאות צדיקים אך טוב עברת רשעים תקוה׃ יש מפזר ועוד יוסף ומחשך מישר אך למחסור׃ נפש ברכה תדשן והרוה גם הוא יורא׃ משכים לשחר יבקש רצון רע יבוא לו׃ בטחו עשיר הוא קרית עזו וכחומה נשגב במשכיתו׃ פרי צדיק עץ חיים ולוקח נפשות חכם׃ הן צדיק ישלם בארץ אף כי רשע וחוטא׃ מוסר בער לו שונא תוכחת ונבון יקנה לב׃ טוב יגיע כפיו מרב ואיש תהלות יחסר־לב׃ עושה רע שפתי שקר וכסיל מפיץ דבה הוא׃ צדיק מרשיע לרעהו ופי רשעים יבלענו׃ בטוב צדיקים תשמח עיר ובאבד רשעים רנה׃ בברכת ישרים תרום קרית ובפי רשעים תהרס׃ לץ עון מבזה רעהו ואיש תבונות יחריש׃ הולך רכיל מגלה סוד ונאמן רוח מכסה דבר׃ באין תחבולות יפלו עם ותשועה ברב יועץ׃ רע יחבל כי ערב זר ושונא תקיעי כף לא ירבה׃ אשת חן תתמך כבוד ותמכי עריצים יגזל עושר׃ גומל נפשו איש חסד ועכר שארו אכזרי׃ רשע עושה פעלת שוא וזורע צדקות שכר אמת׃ כן צדקה לחיים ורודף רעה למותו׃ תועבת לבב עקשי דרך ורצוי תמימי דרכו׃ יד ליד לא־ינקה רע וזרע צדיקים נמלטה׃ נזם זהב באף חזיר אשה יפה וסרת טעם׃ תאות צדיקים אך טוב עברת רשעים תקוה׃ יש מפזר ועוד יוסף ומחשך מישר אך למחסור׃ נפש ברכה תדשן והרוה גם הוא יורא׃ משכים לשחר יבקש רצון רע יבוא לו׃ בטחו עשיר הוא קרית עזו וכחומה נשגב במשכיתו׃ פרי צדיק עץ חיים ולוקח נפשות חכם׃ הן צדיק ישלם בארץ אף כי רשע וחוטא׃ מוסר בער לו שונא תוכחת ונבון יקנה לב׃ טוב יגיע כפיו מרב ואיש תהלות יחסר־לב׃ עושה רע שפתי שקר וכסיל מפיץ דבה הוא׃ צדיק מרשיע לרעהו ופי רשעים יבלענו׃ בטוב צדיקים תשמח עיר ובאבד רשעים רנה׃ בברכת ישרים תרום קרית ובפי רשעים תהרס׃ לץ עון מבזה רעהו ואיש תבונות יחריש׃ הולך רכיל מגלה סוד ונאמן רוח מכסה דבר׃ באין תחבולות יפלו עם ותשועה ברב יועץ׃ רע יחבל כי ערב זר ושונא תקיעי כף לא ירבה׃ אשת חן תתמך כבוד ותמכי עריצים יגזל עושר׃ גומל נפשו איש חסד ועכר שארו אכזרי׃ רשע עושה פעלת שוא וזורע צדקות שכר אמת׃ כן צדקה למות

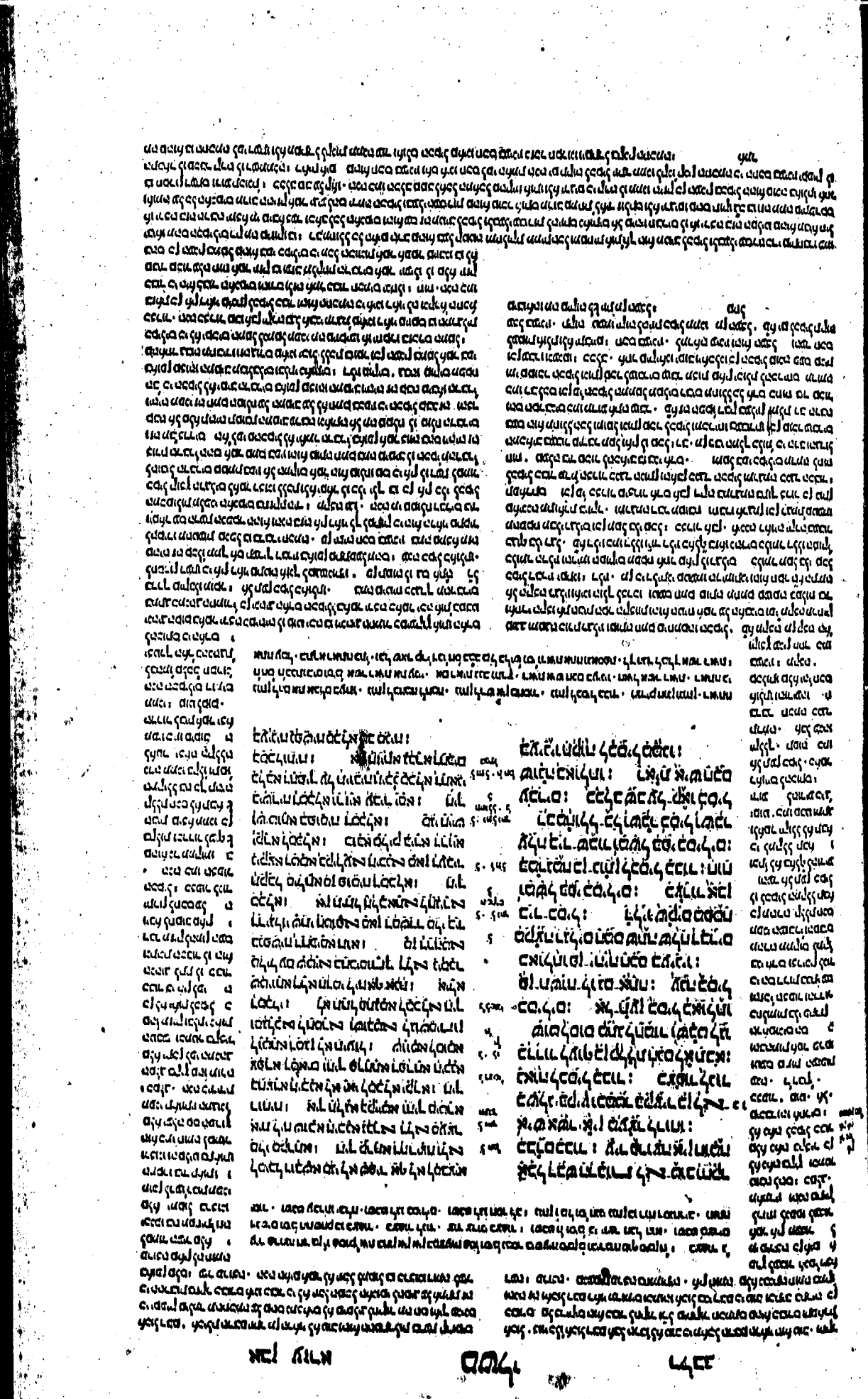

מי עלה שמים וירד מי אסף רוחו בחפניו מי צרר מים בשלמה מי הקים כל אפסי ארץ מה שמו ומה שם בנו אם ידעת׃ כל אמרת אלוה צרופה מגן הוא לחוסים בו׃ אל תוסף על דבריו פן יוכיח בך וכזבת׃ שוא ודבר כזב הרחק ממני אל תתן רישי אשיבני ואכפר ואיכר מה אלוה ולא אעשיר ואחזיק שמך׃ יהוה ופן אורש וגנבתי ותפשתי

שאלתי כאחד אל תחגני פן אשבע וכחשתי ואמרתי מי יהוה פן אשבע ונחשתי ותפשתי שם אלהי׃ כל אמרת אלוה צרופה מגן הוא לחוסים בו׃ אל תוסף על דבריו פן יוכיח בך וכזבת׃ שתים שאלתי אל תמנע ממני בטרם אמות שוא ודבר כזב הרחק ממני רישי אל תתן לי העשירני אכלני לחם חקי׃ פן אשבע וכחשתי ואמרתי מי יהוה ופן אורש וגנבתי ותפשתי שם אלהי׃

ואיכר. ואין ערוך לו בלשון הקודש. ואין דומה לו בשום לשון. ואין ירך לענין ואיכר. ואין אורש ונגנבה ותפשתי׃

לא תלשן עבד אל אדניו פן יקללך ואשמת׃ דור אביו יקלל ואת אמו לא יברך׃ דור טהור בעיניו ולא רחץ מצואתו׃ דור מה רמו עיניו ועפעפיו ינשאו׃ דור חרבות שניו ומאכלות כחלעתיו להאבל עניים מארץ ואביונים מאדם׃ לעלוקה שתי בנות הב הב לא תשבענה ארבע המה לא אמרו הון׃ שאול ועצר רחם ארץ לא שבעה מים אש לא אמרה הון׃ עין תלעג לאב ותבז ליקהת אם יקרוה ערבי נחל ויאכלוה בני נשר׃ שלשה המה נפלאו ממני וארבע לא ידעתים׃ דרך הנשר בשמים דרך נחש על צור דרך אניה בלב ים ודרך גבר בעלמה׃ כן דרך אשה מנאפת אכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתי און׃

לא תלשן. פתח הלמ"ד ושרש הלשון מן לשון ולשון ארשי אברם אברהם נשר קרוא דברי כותבת. ויקרא אברהם שם בנו. על שם שכר ארני חדר. תם שם ע"ד הסגה. כה שמו ומה שם בנו. ויתר שם הבכור יואל. ושמואל ל"ת שם כאשר הוא בלשון הקודש. ואין לשון עברי לשון ארמי. ואין לשון ארמי לשון עברי. שרש לשון עברי ולשון ארמי אחד. ואין לשון ארמי לשון כנעני. ואין לשון כנעני לשון עברי. כל לשון מהן לעצמו. ואין לשון מהן לשון חבירו. ואין לשון מהן לשון הקודש

תחת ג׳ כי יקשה מלא תחת ד׳ ולא יתכן לומר כן ולא היה לו לומר אלא ד׳ ועוד כי מלת תחת לא תשמש בלשון ד׳ אלא בלשון ג׳ ולכן אמר כי יתכן שיהיה ד׳ ר״ל שיהיה ד׳ בלשון ג׳ ולכן אמר תחת ד׳ ר״ל תחת ג׳ ולכן אמר תחת ד׳ ר״ל תחת ג׳ ולכן אמר תחת ד׳ ר״ל תחת

אמר סבור היום יום ויפר ירח מלהיות ופר מרע עלה והכ"ת מתר בדיבור המדומים כמו קנין הזמן והכי"ו וחיו בנות מתכבשים בתוכם פלוס לפי ההסכ"ת המדיבור דרך שתפלוס הלחוזה ההלחוזה בהיותם ולזה יהיו חוכלים יחד תמיד כדי מיחסדין ה חזקין יחד בהיותם

נבר חזות בארעא דערעא איוב שפיות והוות נברא ואהוא שלים וחריץ דחיל מן קדם יי ועברי מן בישׁ ואתילד ירו ליה שבע בנין והלה בנן׃ והוות נסיחותי שבעא אלפין דעאן מן אלפא לכל ברתא וחלתא אלפין דגמליא מן אלפא לכל ברתא וחמש מאה צמד בקר וחמש מאה אתונות ועבדה רבה מאד והי האיש ההוא גדול מכל בני מדרח׃ וזהלכו בניו ועשו משתה בית איש יומו ושלחו וקראו לשלשת אחיתיהם לאכל ולשתות עמהם׃

אבן עזרא היה מנגי נבר על מחר לחיי הבריות והקדוש ב' פתיה מנגי עמו והפיוט תוכיח שהוא מנגי שון כמו שפי ואמתי בד"ת יקנה ויבין בכל השלם כמו שהתבונן בתורה׃

איוב היר בארץ עוץ איוב שמו והיר ההאיש ההוא תם וישר ויר׳ אלהים וסר מרע׃ ויולדו לו שבעה בנים ושלש בנות׃ ויהי מקנהו שבעת אלפי צאן ושלשת אלפי גמלים וחמש מאות צמד בקר וחמש מאות אתונות ועבדה רבה מאד ויהי האיש ההוא גדול מכל בני קדם׃ וזהלכו בניו ועשו משתה איש יומו ושלחו וקראו לשלשת אחיותיהם לאכל ולשתות עמהם׃

ויהי לו שבעה וחמש כ' דסכ' וסס' נערים. גדול בכל בני קדם ויר מרע ר' וסס' נעמר חיים ויולדו לו ויולדו להם בנים אחר הכבול. ויולדו לדוד בנים כנאברון דשכואל ל' תכר ולו׳. ויולדו עוד לדוד בנים. ולולדו לאבשלו׳.

וחיה אתחולי יומא שבועתאו ובנוי ובנתיה אכלין ושתין חמרא בבית אחוהון בוכרא׃ ואזגו אתא לות איוב ואמר תורייא הוו חרשין וחמרין רעין על סטריהון׃ ונפלת בחכיף לילית מלכת וסרגי ירכתיהון וית עוליא קטלו אוכלוסכ לסתגם דחרב ואשיזבית לחוד אנא בלחודי לחוואה לך׃ עוד דין מסליל דין אתא ואמר אשתא מן קדם יי נפלת מן שמיא ואוקידת בענא ובעוליא וגמרתינון ואשתזבית לחוד אנא בלחודי לחוואה לך׃ עוד דין מסליל דין אתא ואמר כשדאי שוו עלו׳ ים קטלו אוכלוסכ לסתגם דחרב ואשיזבית לחוד אנא בלחודי לחוואה לך׃ עוד דין מסליל דין אתא ואמר בנך ובנתך אכלין ושתין חמר בבית אחוהון בוכרא׃

ויהי כי הקיפו ימי המשתה וישלח איוב ויקדשם והשכים בבקר והעלה עלות מספר כלם כי אמר איוב אולי חטאו בני וברכו אלהים בלבבם כה יעשה איוב כל הימים׃

ויהי היום ויבאו כני האלהים להתיצב על יהוה ויבוא גם השטן בתוכם׃ ויאמר יהוה אל השטן מאין תבא ויען השטן את יהוה ויאמר משוט בארץ ומהתהלך בה׃ ויאמר יהוה אל השטן השכת לבך על עבדי איוב כי אין כמוהו בארץ איש תם וישר ירא אלהים וסר מרע׃ ועדנו מחזיק בתמתו ואתה סתת בו לבלעו חנם׃ ויען השטן את יהוה ויאמר העור איוב אלהים׃ הלא אתה שכת בעדו ובעד ביתו ובעד כל אשר לו מסביב מעשה ידיו ברכת ומקנהו פרץ בארץ׃ ואולם שלח נא ידך וגע בכל אשר לו אם לא על פניך יברכך׃ ויאמר יהוה אל השטן הנה כל אשר לו בידך רק אליו אל תשלח ידך ויצא השטן מעם פני יהוה׃ ויהי היום ובניו ובנותיו אכלים ושתים יין בבית אחיהם הבכור׃ ומלאך בא אל איוב ויאמר הבקר היו הרשות והאתנות רעות על ידיהם׃ ותפל שבא ותקחם ואת הנערים הכו לפי חרב ואמלטה רק אני לבדי להגיד לך׃ עוד זה מדבר וזה בא ויאמר בניך ובנותיך אכלים ושתים יין בבית אחיהם הבכור׃

ויהי עוד זה מדבר וזה בא ויאמר כשדים שמו שלשה ראשים ויפשטו על הגמלים ויקחום ואת הנערים הכו לפי חרב ואמלטה רק אני לבדי להגיד לך׃ עוד זה מדבר וזה בא ויאמר בניך ובנותיך אכלים ושתים יין בבית אחיהם הבכור׃

ויהי עוד זה מדבר וזה בא ויאמר אבל בניך ובנותיך אכלים ושתים יין בבית אחיהם הבכור׃ והנה רוח גדולה באה מעבר המדבר ותגע בארבע פנות הבית ותפל על הנערים וימתו ואמלטה רק אני לבדי להגיד לך׃

ויקם איוב ויקרע את מעילו ויגז את ראשו ויפל ארצה וישתחו׃ ויאמר ערם יצאתי מבטן אמי וערם אשוב שמה יי נתן ויי לקח יהי שם יי מברך׃ בכל זאת לא חטא איוב ולא נתן תפלה לאלהים׃

ויהי היום ויבאו כני האלהים להתיצב על יהוה ויבוא גם השטן בתוכם להתיצב על יהוה׃ ויאמר יהוה אל השטן מאין תבא ויען השטן את יהוה ויאמר משוט בארץ ומהתהלך בה׃ ויאמר יהוה אל השטן השכת לבך על עבדי איוב כי אין כמוהו בארץ איש תם וישר ירא אלהים וסר מרע ועדנו מחזיק בתמתו ואתה סתת בו לבלעו חנם׃ ויען השטן את יהוה ויאמר עור בעד עור וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו׃ אולם שלח נא ידך וגע בעצמו ובבשרו אם לא על פניך יברכך׃ ויאמר יהוה אל השטן הנה בידך רק את נפשו שמר׃ ויצא השטן מעם פני יהוה׃ ויך את איוב בשחין רע מכף רגלו עד קדקדו׃ ויקח לו חרש להתגרד בו והוא ישב בתוך האפר׃ ותאמר לו אשתו עודך מחזיק בתמתך ברך אלהים ומות׃ ויאמר אליה כדבר אחת הנבלות תדברי גם את הטוב נקבל מן האלהים ואת הרע לא נקבל בכל זאת לא חטא איוב בשפתיו׃

ושמעו שלשת רעי איוב את כל הרעה הזאת הבאה עליו ויבאו איש ממקומו אליפז התימני ובלדד השוחי וצופר הנעמתי ויועדו יחדו לבוא לנוד לו ולנחמו׃ וישאו את עיניהם מרחוק ולא הכירוהו וישאו קולם ויבכו ויקרעו איש מעילו וזרקו עפר על ראשותם השמים׃ וישבו אתו לארץ שבעת ימים ושבעת לילות ואין דבר אליו כי ראו כי גדל הכאב מאד׃

אחר כתבו ויקם איוב ויקרע את מעילו ויגז את ראשו ויפל ארצה וישתחו׃ ויאמר ערם יצאתי מבטן אמי וערם אשוב שמה יי נתן ויי לקח יהי שם יי מברך׃ בכל זאת לא חטא איוב ולא נתן תפלה לאלהים׃

אחר כתבו ויבכו ויקרעו איש מעילו ויזרקו עפר השמים על ראשותם לש

ואחר זה זכר מכאובי הגשמיים ומה שחסם פיו לומר אל תחשוב כלל זולתי מה שתאמר אתה ומקרוב יהיה הפך מה שחשבת ואחר כך התיר לו לדבר כמו שיזכיר ואחר כן התיר לו לדבר כפי חפצו ואמר מן הראשון לאמר כי התעבת ואחר כן אמר ואקרקר ואחר זה התחיל בוכוחו ואמר כי יתכן להיות הצדיק בעל יסורים ולא יהיה הפך זה שיהיה הרשע בעל יסורים כי יתכן שיהיה הרשע בעל יסורים ולא יהיה הפך זה שיהיה הצדיק בעל יסורים כי יתכן שיהיה הצדיק בעל יסורים ולא יהיה הפך זה שיהיה הרשע בעל יסורים ואחר כן התיר לו לדבר כפי חפצו ואמר מן הראשון לאמר כי התעבת ואחר כן אמר ואקרקר ואחר זה התחיל בוכוחו ואמר כי יתכן להיות הצדיק בעל יסורים ולא יהיה הפך זה שיהיה הרשע בעל יסורים כי יתכן שיהיה הרשע בעל יסורים ולא יהיה הפך זה שיהיה הצדיק

מנכך לערב יבתו מבלי משים לנצח
יאבדו׃ הלא נסע יתרם בם ימותו
ולא בחכמה׃ קרא נא היש ענך
ואל מי מקדשים תפנה׃ כי לאויל
יהרג כעש ופתה תמית קנאה׃
אני ראיתי אויל משריש ואקובנוהו
פתאם׃ ירחקו בניו מישע וידכאו
בשער ואין מציל׃ אשר קציריו לערב
יאכל ואל בצנים יקחהו שאף צמים
חילם׃ כי לא יצא מעפר און ומאדמה
לא יצמח עמל׃ כי אדם לעמל יולד
ובני רשף יגביהו עוף׃ אולם אני
ארדש אל אל ואל אלהים אשים
דברתי׃ עשה גדלות ואין חקר
נפלאות עד אין מספר׃ הנתן
מטר על פני ארץ ושלח מים על
פני חוצות׃ לשום שפלים למרום
וקדרים שגבו וישע׃ מפר מחשבות
ערומים ולא תעשנה ידיהם תושיה
׃ לכד חכמים בערמם ועצת
נפתלים נמהרה׃ יומם יפגשו חשך
וכלילה ימששו בצהרים׃ וישע
מחרב מפיהם ומיד חזקים׃

ואין תקוה לאביון ופיו תאתם הכל׃ הן אשרי אנוש יוכיחנו אלוה
ומוסר שדי אל תמאס׃ כי הוא יכאיב
ויחבש ימחץ וידיו תרפינה׃ בשש
צרות יציל ובשבע לא ינע בך רע׃
בדעב פדך ממות ובמלחמה מידי
חרב׃ בשוט לשון תחבא ולא תירא
משוד כי יבוא׃ לשוד ולכפן תשחק
ומחיית הארץ אל תיראי׃ כי עם
אבניך תשורה בריתך חיתי השדת
השלמה לך׃ וידעת כי שלום
אהלך ופקדת נוך ולא תחטא׃
וידעת כי רב זרעך ונצאצאיך כעשב
הארץ׃ תבוא בכלה כאלם קבר כעלות
גדיש בעתו׃ הנה זאת חקרנוה כן
היא שמענה ואתה דע לך׃

בעזתיה׃ האף פשפשתנו תבון ואנחנו נכבד בעדנו׃

יבוא׃ כילמדני תוף יבוא׃ תעודאתך יוכיחך׃ בכפל דסמוכים יבוא׃ כעשב הארץ הוסיף ובכפר בבא אל ערעה׃
אל ד׳ הוסיף חסשמים אוב גזל׃ תבוא בבלה אל קבר׃ ונצפי הוא אלי דבר׃ שרשי פתוחים אלי כיס׃

מי יתן וחלי ואיפה יתקל מכאובי ויחד במאזנים ישאו כי עתה חול ימים על כן לשוני בלעי׃ כי חצי שדי בי אשר רוחי שתה רעליהם אלופי אימות ערכו עלי׃ הלעל חמור יצהל אם יגעה על אבוסו׃ אם יאכל תפל מבלי מלח אם יש טעם ברירת חלמות׃ מאנה נפשי נגעת לחמי כדוי׃ מי יתן תבוא שאלתי ותקותי יתן אלוה׃ ויואל אלוה וידכאני יתר ידו ויבצעני׃ ותהי עוד נחמתי ואעלזה בחילי לא חמל כי לא כחד אמרי קדוש׃ מה כחי כי אוחיל ומה קצי כי אאריך נפשי׃ הכח אבנים כחי אם בשרי נחושה׃ הלא אין עזרתי בי ותושיה נדחה ממני׃ למס מרעהו חסד ויראת שדי יעזב׃ אחי בגדו כנחל כאפיק נחלים יעברו׃ הקדרים מנהרות יכהמו יעלו בתהו ויאבדו׃ הביטו אורחות תימא הליכות שבא יקוו לה׃ בשו כי בטחו הגיעו עד המה ויכלמו׃ כי עתה תהיו לא תראו חת ותיראו׃ הכי אמרתי הבו לי ומשחדכם הון הצילוני׃ ומיד צר הפדוני ומכף עריצים תגאלוני׃ הורוני ואני אחריש ומה שגיתי בינו לי׃ מה אמרי כנות ישר ומה יוכיח הוכחכם׃ הלהוכיח תחשבו מלים ולרוח לאמיר נואש׃ אף על יתום תפיל ותכרו על רעכם׃ ועתה אבו פנו אלי ועל פניכם אם אכזב׃ שובו נא אל יהי עולה ושובו עוד צדקי בה׃ שבו עולה בה ושבו צדקי בה׃ הישנו על לשוני אם חכו לא יבין הוות׃

איוב

אבן עזרא

מעפר לרמש מכתתם׃ מן דלית משוי להון
ארבא לעלמא יהוברון׃ חא כחליריא
זכוקא להון איטלירו כעיד בנתון׃ יטותון
ולא בנכסתא׃ קרי בדון חאוד עני לך
ולמן סן קדישיא תתפני׃ ארום שטיאה
תקטול רוגזא קריס ושביקא הטית כנא
דבריהא׃ אנא חמית שטיאה ירחתנאיב
ולקטית כרזוהי בתכיף׃ מתרחקין בנוי
מסוקנא לעלם דאתי וישתפון בטעלנא
דנהתם ביום דין רבא ולית דקאני ידי הגדות
כמנייכלון ופוול כוסי בקאני ידברוניה
ויבון לכסטיהון נכסיהון׃ ארום לא אנפיק
מעפרא שקר וסן ארכתא לא ירבי לישות׃
ארום בר נש לסלעי באורחתא אתברי ובני
פוקי בגובאת יטוכון׃ הא ארום בר נש
לילעות אתילידו וכומהי היך נצין דתרין
סן גוכריא ובחבתין היבדין עוף׃ ברם
באנא אחבע אולפן סן תקיפא ולאלהא
אשוי סלדתי׃ עביד ברבנן וידי כמום
פרישן עד דלית מגין׃ דיתב סיברא על
אפי ארעא דישראל וסקדר סיא על אפי
מחוי עסביא׃ כטול לשואה תקפו אוקנא
דרטא ואוכסי כמכיוטהא תקפו סורקנא
דבטל מתשבחתן דמסבראי דהב סו לסגאשי
דישר ולא אעברא אידיהון סלכת מביסותהון׃
מאתר דביסי מרעה בחביסותהון ומלברי
איסבגיטהי עוקמני עליהון׃ ביכמ
ישרעון חשוך והיך לילי׃ ימשכשון בטיהלו ולא נור סלי תקיף עסי׃ חטיף

לנער יחתי׃ אשר יחלו לישראל׃ כי אדים לעפל ילדי׃ אולם גבר כחלש מסנו פרים סגר׃ ודברתי אם
על דברתי סלי ערוץ׃ ואל אלהים עשיש ודברתי׃ ישע נא אשר אם לפניכם אם עלי תשקרו׃
ידיעם תושיה בעזותים לב וסכ גבר כחלש אכזבכם׃ הלא תעשינה סלי׃ ושוב אשיבה עליו׃
דוד דשמואל וישע סחרב בפניהם׃ ודר קדמאל לי ישע דלך׃

וכמחוי ולחומי דקם סמיהון לכולהו קוף ויש לומרים כי בני דקם הרעים נסיון
בנחמים יבחנו כשלום הזה ויש הפירוש בלתי דקם רק הוא לקרוב
דקם אם נעוני הלום והוא קרוב כשביל מהיר ביגל לברחת הקשם ותרחק ומסבתו
לון שיחיה ויסרו שיחה בלתי בעיניו ולא הנשם לפרקים מעטים גם עם שזם
מכלה האנשם בשמת הנחיר ויכעיסו בני הארם על האלוה ויאמר
אבל יהיה להם לאיש בעל כן הזכיר אחר שיסה בגדולת הכוח ואמר׃ לאמת סבלו׃
האבל הסולים מער מלך ולו יחזיקו ויתרוממו מלת הקיש לומר׃ קושים׃
כשעם חכמתו ול׳ מסה סלוחו לון ים׃ כתריהו׃ כשעיו כתוב כתריהו׃
יחמו׃ עביהו כתיפס׃ ויסבם תחרב׃ לבחיהם ויהשבם תחרב לאויב׃ תפיהם
מלה דעקבו לשון לחוב לכוד עליהם ויתניין יהם הסלע׃ כתוב יהיה לפר בני הרש
יחמר בנשם בשניו ולכתוב יסובו ולא יעשם׃ ויסיפו׃ יהלו לשם בכל הארץ׃

ידעיכה

מי יתן וחלי ואיפה יתקל מכאובי ויחד במאזנים ישאו כי עתה חול ימים על כן לשוני בלעי׃ כי חצי שדי בי אשר רוחי שתה רעליהם אלופי אימות ערכו עלי׃ הלעל חמור יצהל אם יגעה על אבוסו׃ אם יאכל תפל מבלי מלח אם יש טעם ברירת חלמות׃ מאנה נפשי נגעת לחמי כדוי׃ מי יתן תבוא שאלתי ותקותי יתן אלוה׃ ויואל אלוה וידכאני יתר ידו ויבצעני׃ ותהי עוד נחמתי ואעלזה בחילי לא חמל כי לא כחד אמרי קדוש׃ מה כחי כי אוחיל ומה קצי כי אאריך נפשי׃ הכח אבנים כחי אם בשרי נחושה׃ הלא אין עזרתי בי ותושיה נדחה ממני׃ למס מרעהו חסד ויראת שדי יעזב׃ אחי בגדו כנחל כאפיק נחלים יעברו׃ הקדרים מנהרות יכהמו יעלו בתהו ויאבדו׃ הביטו אורחות תימא הליכות שבא יקוו לה׃ בשו כי בטחו הגיעו עד המה ויכלמו׃ כי עתה תהיו לא תראו חת ותיראו׃ הכי אמרתי הבו לי ומשחדכם הון הצילוני׃ ומיד צר הפדוני ומכף עריצים תגאלוני׃ הורוני ואני אחריש ומה שגיתי בינו לי׃ מה אמרי כנות ישר ומה יוכיח הוכחכם׃ הלהוכיח תחשבו מלים ולרוח לאמיר נואש׃ אף על יתום תפיל ותכרו על רעכם׃ ועתה אבו פנו אלי ועל פניכם אם אכזב׃ שובו נא אל יהי עולה ושובו עוד צדקי בה׃ שבו עולה בה ושבו צדקי בה׃ הישנו על לשוני אם חכו לא יבין הוות׃

איוב

אבן עזרא רלבב

אשרי אנוש כי יוסכנו ומוסר שדי אל תמאס׃ כי הוא יכאיב ויחבש ימחץ וידיו תרפינה׃ בשש צרות יציל ובשבע לא ינע בך רע׃ בדעב פדך ממות ובמלחמה מידי חרב׃ בשוט לשון תחבא ולא תירא משוד כי יבוא׃ לשוד ולכפן תשחק וחית הארץ אל תיראי׃ כי עם אבניך תשורה בריתך חיתי השדת השלמה לך׃ וידעת כי שלום אהלך ופקדת נוך ולא תחטא׃ וידעת כי רב זרעך וצאצאיך כעשב הארץ׃ תבוא בכלה כאלם קבר כעלות גדיש בעתו׃ הנה זאת חקרנוה כן היא שמענה ואתה דע לך׃

בעזתיה׃ האף פשפשתנו תבון ואנחנו נכבד בעדנו׃

יבוא׃ כילמדני תוף יבוא׃ תעודאתך יוכיחך׃ בכפל דסמוכים יבוא׃ כעשב הארץ הוסיף ובכפר בבא אל ערעה׃
אל ד׳ הוסיף חסשמים אוב גזל׃ תבוא בבלה אל קבר׃ ונצפי הוא אלי דבר׃ שרשי פתוחים אלי כיס׃

ביאור דברי המענה

אשרי אנוש כי יוסכנו ומוסר שדי אל תמאס׃ כי הוא יכאיב ויחבש ימחץ וידיו תרפינה׃ בשש צרות יציל ובשבע לא ינע בך רע׃ בדעב פדך ממות ובמלחמה מידי חרב׃ בשוט לשון תחבא ולא תירא משוד כי יבוא׃ לשוד ולכפן תשחק וחית הארץ אל תיראי׃ כי עם אבניך תשורה בריתך חיתי השדת השלמה לך׃ וידעת כי שלום אהלך ופקדת נוך ולא תחטא׃ וידעת כי רב זרעך וצאצאיך כעשב הארץ׃ תבוא בכלה כאלם קבר כעלות גדיש בעתו׃ הנה זאת חקרנוה כן היא שמענה ואתה דע לך׃

בעזתיה׃ האף פשפשתנו תבון ואנחנו נכבד בעדנו׃

יבוא׃ כילמדני תוף יבוא׃ תעודאתך יוכיחך׃ בכפל דסמוכים יבוא׃ כעשב הארץ הוסיף ובכפר בבא אל ערעה׃
אל ד׳ הוסיף חסשמים אוב גזל׃ תבוא בבלה אל קבר׃ ונצפי הוא אלי דבר׃ שרשי פתוחים אלי כיס׃

מי יתן וחלי ואיפה יתקל מכאובי ויחד במאזנים ישאו כי עתה חול ימים על כן לשוני בלעי׃ כי חצי שדי בי אשר רוחי שתה רעליהם אלופי אימות ערכו עלי׃ הלעל חמור יצהל אם יגעה על אבוסו׃ אם יאכל תפל מבלי מלח אם יש טעם ברירת חלמות׃ מאנה נפשי נגעת לחמי כדוי׃ מי יתן תבוא שאלתי ותקותי יתן אלוה׃ ויואל אלוה וידכאני יתר ידו ויבצעני׃ ותהי עוד נחמתי ואעלזה בחילי לא חמל כי לא כחד אמרי קדוש׃ מה כחי כי אוחיל ומה קצי כי אאריך נפשי׃ הכח אבנים כחי אם בשרי נחושה׃ הלא אין עזרתי בי ותושיה נדחה ממני׃ למס מרעהו חסד ויראת שדי יעזב׃ אחי בגדו כנחל כאפיק נחלים יעברו׃ הקדרים מנהרות יכהמו יעלו בתהו ויאבדו׃ הביטו אורחות תימא הליכות שבא יקוו לה׃ בשו כי בטחו הגיעו עד המה ויכלמו׃ כי עתה תהיו לא תראו חת ותיראו׃ הכי אמרתי הבו לי ומשחדכם הון הצילוני׃ ומיד צר הפדוני ומכף עריצים תגאלוני׃ הורוני ואני אחריש ומה שגיתי בינו לי׃ מה אמרי כנות ישר ומה יוכיח הוכחכם׃ הלהוכיח תחשבו מלים ולרוח לאמיר נואש׃ אף על יתום תפיל ותכרו על רעכם׃ ועתה אבו פנו אלי ועל פניכם אם אכזב׃ שובו נא אל יהי עולה ושובו עוד צדקי בה׃ שבו עולה בה ושבו צדקי בה׃ הישנו על לשוני אם חכו לא יבין הוות׃

ביאור דברי המענה

אבן עזרא

אבן עזרא

אֲשֶׁר־יִקְוֹט כְּסָלָו וּבְרִית עֲבִישׁ מִבְטְחוֹ׃ יְשֵׁנָן עַל־בֵּיתוֹ וְלֹא יָקוּם יַחֲזִיק בּוֹ וְלֹא יָעֳמָד׃ שֶׁמֶשׁ וְעֹל נִבְהוּ וְנִקְתוֹתָיו תָּשֵׁא׃ עַל־גַּל שְׂרֵשָׁיו יִסָּבֵכוּ בֵּית אֲבָנִים יֶחֱזֶה׃ אִם־יִבָּלַע בְּמָקוֹם וְלֹחֶשׁ בּוֹ לֹא רְאִיתִיךָ׃ הֵן־הוּא מָשׂוֹשׂ דַּרְכּוֹ וּמֵעָפָר אֲחֵר יִצְמָחוּ׃ הֵן־אֵל לֹא יִמְאַס־תֹּם וְלֹא יַחֲזִיק בְּיַד מְרֵעִים׃ עַד־יְמַלֵּא שְׂחוֹק פִּיךָ וּשְׂפָתֶיךָ תְרוּעָה׃ שֹׂנְאֶיךָ יִלְבְּשׁוּ בֹשֶׁת וְאֹהֶל רְשָׁעִים אֵינֶנּוּ׃

וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃ אָמְנָם יָדַעְתִּי כִּי־כֵן וּמָה־יִּצְדַּק אֱנוֹשׁ עִם־אֵל׃ אִם־יַחְפֹּץ לָרִיב עִמּוֹ לֹא־יַעֲנֶנּוּ אַחַת מִנִּי־אָלֶף׃ חֲכַם־לֵבָב וְאַמִּיץ כֹּחַ מִי־הִקְשָׁה אֵלָיו וַיִּשְׁלָם׃ הַמַּעְתִּיק הָרִים וְלֹא יֵדָעוּ אֲשֶׁר הֲפָכָם בְּאַפּוֹ׃

בכחו ר׳ סיב׳ וזה כ׳ בכחו. אשר שם׳ בכחו. יתנק באחל בכחו. וכיח עבביש בכחו׳ ולא יקום ר׳ שם עמד עזה ותעבר. ישען על ביתו ולא יעמוד. ואש שכב ולא יקום. לא יעשיר ולא יקום הילוך ותנועה ר׳ן עם לבבך

דִּי תְזוּחַ סַבְרִיָּה וְתֵיךְ בִּי טַטְוִוּאֲתָא רוּחֲצָנֵיהּ׃ סְכַתְּסִךְ עַל בֵּיתֵיהּ וְלָא יְקוּם וְתֶחְקַוֵּךְ בֵּיהּ וְלָא יְתְקַיֵּם׃ רְטִיב הוּא קֳדָם סַדְרָנֵיהּ שְׁמֵשָׁא וְעַל פָּרְזוֹהִי יַנְקוֹת תֵּיפוֹקוּ׃ עַל אֵיגַר שָׁרְשׁוֹהִי חָרְשִׁין בֵּית אַבְנַיָּא יְעוֹיְן׃ אִם יְסַלְּעִנֵּיהּ מִן אַתְרֵיהּ וּסְכַדִּיב בֵּיהּ לָא חֲזֵית מִמֵּיהּ׃ הָא הוּא מְחֵיֵת אוֹרְחֵיהּ וּמִן עַפְרָא אוֹחֲרָן לְבַלְבּוֹן׃ הָא אֱלָהָא לָא יְרַחֵיק שְׁלִים וְלָא יְתְקֵף בְּיַד בְּבַאֲשִׁין׃ עַד רֵישָׁלָא חוֹכְמָא פּוּכָךְ וְסִיפּוּהִי הֵיךְ יְבָבָא׃ כְּאַף יַלְבְּשׁוּן בַּרְתָּא וּמַשְׁכְּנָא דְּרָשִׁיעַ לֵיתוֹהִי׃

וְאָתִיב אִיּוֹב וְאָמַר׃ בְּרַם בְּקוּשְׁטָא יְדִיעָא אֲרוּם וְיָכְנָא וְמָה זְקִיפָא לְוָת בַּר נַשׁ עִם אֱלָהָא׃ אִם יִבְעֵי לְמֵימְרָא עִמֵּיהּ לָא יְחֵכְנֵיהּ חַדָּא מִן אַלְפָּא׃ חַכִּימָא לִיבָּא וְתַקִּיפָא חֵילָא מַן אַקְשִׁי לְוָתֵיהּ וְאִשְׁתֵּיזַב׃ וְדַמְטַלֵּךְ כְּטוּרַיָּן תַּקִּיפִין הֵיךְ טוֹרַיָּא וְלָא יְדַעְנָא אֲרוּם תַּפְכִּינוּן בְּרוּגְזֵיהּ׃

ישכן. הן עם כלבא יקום וכארי. וקוראא כשוש דרבו׳ וקוראת לא צדקת אענך. הקוראי שדי׳ לריב ה׳ ושם נכבד בעטים סכין׳ ובבוקר סכין לה׳ ואתיץ ר׳ל כלו׳ אם וסכין הגה חוקאמץ׳. ברב אנים. ואתיץ לבו בגבורים. חאם לבב ואתיץ כח׳ קרסו׳ם׳

הַמְגַיֵּז אֶרֶץ מִמְּקוֹמָהּ וְעַמּוּדֶיהָ יִתְפַּלָּצָן׃ הָאֹמֵר לַחַרְסוֹל לֹא תִזְרַח וּבְעַד כּוֹכָבִים יַחְתֹּם׃ נֹטֶה שָׁמַיִם לְבַדּוֹ וְדוֹרֵךְ עַל־בָּמֳתֵי־יָם׃ עֹשֶׂה־עָשׁ כְּסִיל וְכִימָה וְחַדְרֵי תֵמָן׃ עֹשֶׂה גְדֹלוֹת עַד־אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד־אֵין מִסְפָּר׃ הֵן יַעֲבֹר עָלַי וְלֹא אֶרְאֶה וְיַחֲלֹף וְלֹא־אָבִין לוֹ׃ הֵן יַחְתֹּף מִי יְשִׁיבֶנּוּ־יֹאמַר אֵלָיו מָה־תַּעֲשֶׂה׃ אֱלוֹהַּ לֹא־יָשִׁיב אַפּוֹ תַּחְתָּיו שָׁחֲחוּ עוֹזְרֵי רָהַב׃ אַף כִּי־אֹמַר לוֹ לֹא אֲשׂוּרֶנּוּ אֶעֱנֶנּוּ אֲבָרֵרָה דְבָרַי עִמּוֹ׃ אֲשֶׁר אִם־צָרַקְתִּי לֹא אֶעֱנֶה לְמִשְׁפְּטִי אֶתְחַנָּן׃ אִם־קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי לֹא־אַאֲמִין כִּי־יַאֲזִין קוֹלִי׃ אֲשֶׁר בְּשַׂעֲרָה יְשׁוּפֵנִי וְהִרְבָּה פְצָעַי חִנָּם׃ לֹא־יִתְּנֵנִי הָשִׁבְרוּחִי כִּי יַשְׂבִּיעֵנִי מְרִרִים׃ אִם־לְכֹחַ אַמִּיץ הִנֵּה־אֵל וּלְמִשְׁפָּט מִי יוֹעִידָנִי׃ אִם־אֶצְדָּק פִּי יַרְשִׁיעֵנִי תָּם־אֲנִי וְעִקֵּשׁ הוּא׃ תָּם־אֲנִי לֹא אֵדַע נַפְשִׁי אֶמְאַס חַיָּי׃ אַחַת הִיא עַל־כֵּן אָמַרְתִּי תָּם וְרָשָׁע הוּא מְכַלֶּה׃ אִם־שׁוֹט יָמִית פִּתְאֹם לְמַסַּת נְקִיִּם יִלְעָג׃ אֶרֶץ נִתְּנָה בְיַד־רָשָׁע פְּנֵי שֹׁפְטֶיהָ יְכַסֶּה אִם־לֹא אֵפוֹ מִי הוּא׃ וְיָמַי קַלּוּ מִנִּי־רָץ בָּרְחוּ לֹא־רָאוּ טוֹבָה׃ חָלְפוּ עִם־אֳנִיּוֹת אֵבֶה כְּנֶשֶׁר טָס אֶל־אֹכֶל׃ אִם־אֹמַר אֶשְׁכְּחָה שִׂיחִי אֶעֱזְבָה פָנַי וְאַבְלִיגָה׃ יָגֹרְתִּי כָל־עַצְּבֹתָי יָדַעְתִּי כִּי־לֹא תְנַקֵּנִי׃ אֲנֹכִי אֶרְשָׁע לָמָּה זֶּה הֶבֶל אִיגָע׃ אִם־הִתְרַחַצְתִּי בְּבֹר בָּפַי׃ אָז בַּשַּׁחַת תִּטְבְּלֵנִי וְתִתְעָבוּנִי שִׂלְמֹתָי׃ כִּי־לֹא אִישׁ כָּמֹנִי אֶעֱנֶנּוּ נָבוֹא יָחַד בַּמִּשְׁפָּט׃ לֹא אִישׁ בֵּינֵינוּ מוֹכִיחַ יָשֶׁת יָדוֹ עַל־שְׁנֵינוּ׃

סתרים. לאחת כתו כוכבים ואחרים׳ יחתום. יטיל׳ עם. חם שבטה כוכבים בכוכבים׳ סוי כוכבים ענינם לאחד בבחינת מזלות ואחרים בבחינת גבי הגלגל הנראה ובעבור היותו חיובה בכפות מאזל ולא יהיו אותם הכוכבים

סתרים׳ כ׳ל כל אחד מהם׳ ומי׳ת אחרים׳ ומי׳ת אחרים׳ ומי׳ת אחרים

ישליו אהלים לשודדים ובטוחות
למרגיזי אל לאשר הביא אלוה בידו
ואולם שאל־נא בהמות ותורך
ועוף השמים ויגד־לך ׃ או שיח
לארץ ותורך ויספרו לך דגי הים ׃
מי לא־ידע בכל־אלה כי יד יהוה
עשתה זאת ׃ אשר בידו נפש כל־
חי ורוח כל־בשר־איש ׃ הלא אזן
מלין תבחן וחך יטעם לו ׃
בישישים חכמה ואורך ימים תבונה ׃
עמו חכמה וגבורה לו עצה ותבונה ׃
הן יהרוס ולא יבנה יסגר על־איש
ולא יפתח ׃ הן יעצר במים ויבשו
וישלחם ויהפכו ארץ ׃ עמו עז
ותושיה לו שגג ומשגה ׃ מוליך
יועצים שולל ושפטים יהולל ׃
מוסר מלכים פתח ויאסר אזור
במתניהם ׃ מוליך כהנים שולל
ואיתנים יסלף ׃ מסיר שפר
לבאבים ושטעם זקנים יקח ׃ שופך
בוז על־נדיבים ומזיח אפיקים רפה ׃
מגלה עמקות מני־חשך ויצא לאור
צלמות ׃ משגיא לגוים ויאבדם
שטח לגוים וינחם ׃ מסיר לב ראשי
עם־הארץ ויתעם בתהו לא־דרך ׃
ימשושו־חשך ולא־אור ויתעכם
כשכור ׃ הן כל־ראתה עיני שמעה
אזני ותבן לה ׃ כדעתכם ידעתי גם־
אני לא־נפל אנכי מכם ׃ אולם אני
אל־שדי אדבר והוכח אל־אל אחפץ
ואולם אתם טפלי־שקר רפאי אליל
כלכם ׃ מי־יתן החרש תחרישון
ותהי לכם לחכמה ׃ שמעו־נא
תוכחתי וריבות שפתי הקשיבו ׃
הלאל תדברו עולה ולו תדברו רמיה ׃
הפניו תשאון אם־לאל תריבון ׃
תולאנה אחון מסלין שקר ולחיתו תקללון גכלתנא ׃
הנצפוי תחקרנו אין לאלתא תנצון ׃

ואבנה תבוררו לו עמו ׃ עמו עז ותושיה ׃ ויהרוס נ׳ על כליא ומסיר לו ולאחריו ׃ חבוש יבנו ואין אדם ׃ הן יהרוס ולא יבנה ׃ כולך נ׳ ס׳ מלך לבין נשיא ׃ כולך יועצים שולל ׃ כולך כהנים שולל ׃ שולל נ׳ ס׳ אילה שולל בן סניב ׃ כולך בהנים ׃ כולך יועצים ׃ סיפו כתי׳ ׃ וכתיב לא אשיקם רפה ואשר הן בריח לא כתיב בכתי׳ ׃ כתיב רבת כהנים את חלם כמו בשית וכו׳ ׃ לאחר ל׳ קשיבו ואל תיגעו בשיבה וכבר לקח בעפרא וקם בלילה ׃ הביאור בכתר ברית ראשית הוספה פיסא ׃ ויגיהו ל׳ ס׳ נכסי כשכחוהו ׳ שיני ה׳ וסי ראובן לא תותר ׃ כי קשריהם כלכם עולי ל׳ כ׳ ׃ ראובן וכתיב ידעתם ׃ אסה לשפל אנשי ׃ ואלי רפי יהוה ׃ כל ראשו עשי אוזני ׃ הלכלכו לא תחיה אזני ׃ הדשו׳ ס׳ ואם הדשו יהושיב לה ׃ ראובן לא תחיה אזני ׃ הדשו ואל תדשיהו ׃ כי אם הדשו תדשיהו בעת ראות ׃ ואלי רפי ׳ ס׳ נסמר בשמואל א׳ סימן ח׳ ׃ תריבון נ׳ ס׳ אם תריבון עמדי ׃ האתם תריבון לבעל ׃ אם לאל תריבון ׃ אלף ׃

ואתיב אוב ואמר ׃ בקושטא ארום אתון
תבוריא ועמכון תמות חוכמתא ׃ לחור
לי ליבא דיכותכון לאפרוש אנא סטיכון
ועם מן ליית רכסת אילין ׃ ותבא לתבריה
אחי דקרי לאלהא ועני יהוה ליכסדת
ושלוביא ׃ אוף דבסיר לרשיעא מן
מחשבא שלוט בכוון לדר סחקי זמנא ׃
ולא בוערא בסיר לעשו ודמן מחשבתא
ריזין שלים גרם דיוא בעהיר ליזין רעתא רגלא ׃
אבן עזרא
לאשר הביא לישדי׳ אנשים לשודדים ואוהב מן שומה כן שומה לבוזזים ׳ בספר רבוא כתב את חלמי בספר ׳ ויגד ד׳ נ׳ וס׳ נכסי בשפתים סיד ׳ וספרו נ׳ וס׳ לספרי לנויים ׳ וספרו נ׳ לדבר יהוה ׳ וזכרו נבוא תחזה ׳ והדר ב׳ ואם וס׳ והך אבל יסעם ׳ ועכ׳ ר׳ם וס׳ עם ואוזני בשר ׳ עמו ותושיה בשר ׳ עמו

ובני עשו ושלוין בסשבתון ירחכרון
ולבוזזין ובני ישמעאל דרעיצין ירחכרון
לשטאר אופיא דמן גיזין אלוהא ויכיר רחמון
רחמן אלמולא בידיה ׃ הא ובני
תיכבעאל ורשלוין בסקבעניות ירחכרון
לכוזזין ועסוני מזבחי ישראין לרוחצן
יתאכרון ביד רשיעא וכרגיזין אלוהא הך
פרעה דאיתי אלוה עלוהי כתבתא בידיה ׃
וברם שיל בדון בעירי ויולפונך ועיכא
ושסיאון ויתי לך ׃ או סלול לארעא
וחלל סיגך ושחעון לך נוני יכא ׃ כן לא
יעל בכל אילין ארום מרית ידא דיי עבדת
זאת ׃ די בידיה נפשתא וכל חי ורוחת
וכל בסר גבר ׃ הלא אונקא סילין תבחן
ושרינא סכלא יטעם ליה ׃ בקשיש יא
וכסתרא ונוניי יסין ביתא עמיה חוכמתא
וקבורתא דילית כוכיא ובינתא ׃ הא
יעדי ולא איתבני יכבור על גבר בקבורתא
ולא איסתרחת ׃ הא איתי בטיא ומקשן
וכד ישלחינון כחדוכין בארעא ׃ נגיח
עלוהא ותובתא די ליה קלי ומשלי ׃
דסוביל מרי סלביאבי סיסחלישין ונגוד יא
יחלעב ׃ שושילתא דסלכיא משרי
ואכר קטור בחרציון ותולין דרבניא
בביזתא ותקיפיא סקלקל ׃ בעדי קשוט
סיפוחא סברחיכין וטעים קביא סלק ׃
שידי בסרנוחא על קרביא ותקוף סלביא
סחלים ׃ סנגלי עסיקותא מן חמוכא
וכפיק לנוחרא סטלי כותא ׃ סנפיש
לעמסיא ומאבדינון פשטת סאוחתא ל
לאוסיא ודבריון ׃ סעדי ודמיסת לבא
דרישי עמא דארעא ורתעינון בלבאי דרית
אורחא ׃ ימשפשין חשוך ולא נהורא
ויתתעון היך דיוי ׃ יא כולא חמית
עיני שמעת אודני ואחבית לה ׃ היך
מדעכון ידעית אוף אנא ולית פדיש אנא
מכוון ׃ ברם אנא לות שדי אסליל
וכבסנא עם אולפי אמבי ׃ ובדם יאתון
מחברי שקר בסאסי בליל ומורקא ׃ ו
ודפלטית סכינא דכדיין פולכון ׃ לויי
דסשחיק שתיקון ויהי לכון לחוכמא ׃
שמעו בדון פלגותי וקשת סיפוחי אצית ׃

הַחֵקֶר אֲרוֹם פָּקֻדֶּיךָ וְחֵקֶר שַׁדַּי תִּכְלָתוֹ׃ גְּבֹהֵי שָׁמַיִם מַה תַּעֲשֶׂה עֲמֻקָּה מִשְּׁאוֹל מַה תֵּדָע׃ אֲרֻכָּה מִמִּדָּה הָאָרֶץ וְרָחְבָּה מִנִּי יָם׃ אִם יַחֲלֹף וְיַסְגִּיר וְיַקְהִיל וּמִי יְשִׁיבֶנּוּ׃ כִּי הוּא יָדַע מְתֵי שָׁוְא וְיִרְאֶה אָוֶן וְלֹא יִתְבּוֹנָן׃ וְאָדָם נָבוּב יִוָּלֵד וּפֶרֶא עַיִר אָדָם יִוָּלֵד׃ אִם אַתָּה הֵכַנְתָּ לִבֶּךָ וּתְפָרֹשׂ אֵלָיו כַּפֶּיךָ׃ אִם אָוֶן בְּיָדְךָ הַרְחִקֵהוּ וְאַל תַּשְׁכֵּן בְּאָהָלֶיךָ עַוְלָה׃ כִּי אָז תִּשָּׂא פָנֶיךָ מִמּוּם וְיָצַקְתָּ וְלֹא תִירָא׃ כִּי אָמָל תִּשְׁכַּח עָמָל כְּמַיִם עֲבָרוּ יִזְכֹּרֶנּוּ׃ וּמִצָּהֳרַיִם קוּם חָיֶה יִהְיֶה כַּבֹּקֶר׃ וּבָטַחְתָּ כִּי יֵשׁ תִּקְוָה וְחָפַרְתָּ לָבֶטַח תִּשְׁכָּב׃ וְרָבַצְתָּ וְאֵין מַחֲרִיד וְחִלּוּ פָנֶיךָ רַבִּים׃ וְעֵינֵי רְשָׁעִים תִּכְלֶינָה וּמָנוֹס אָבַד מֵהֶם וְתִקְוָתָם מַפַּח נָפֶשׁ׃

וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃ אָכֵן יָדַעְתִּי כִּי כֵן וּמַה יִּצְדַּק אֱנוֹשׁ עִם אֵל׃ אִם יַחְפֹּץ לָרִיב עִמּוֹ לֹא יוּכַל אֶחָד מֵאֶלֶף׃ חְכַם לֵב וְאַמִּיץ כֹּחַ מִי הִקְשָׁה אֵלָיו וַיִּשְׁלָם׃ הַמַּעְתִּיק הָרִים וְלֹא יֵדָעוּם אֲשֶׁר הָפַךְ בְּאַפּוֹ׃ הָרֹגֵז אֶרֶץ מִמְּקוֹמָהּ וְעַמּוּדֶיהָ יִתְפָּלָּצוּן׃ הָאֹמֵר לַחֶרֶס הֱיֵה אָרֶץ וְלַשֶּׁלֶג וְיִהְיֶה גֶּשֶׁם וְגֶשֶׁם מִטְּרוֹת עֻזּוֹ׃ הַחוֹתֵם בְּיַד כָּל אָדָם לְמַעַן יֵדְעוּ כָּל אֱנוֹשׁ פָּעֳלוֹ׃ וַתַּעֲמֹד חַיָּה בְּמַעֲרָתָהּ וְאֹרֶב בַּסֻּכּוֹת תָּשׁוּב׃ כִּי יַחְשֹׂף בְּאֹרֶב מַיִם יְשַׁבֵּר בְּתֻשִׁיָּה וְלֹא בְיָדָיו׃ הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בֶּעָב וְיָשֵׂם לַמָּטָר בְּרָקוֹ׃ הַמַּשְׁפִּיעַ לָאָרֶץ מִמְּקוֹמָהּ וְעַמּוּדֶיהָ יִתְמוֹגָגוּן׃ הָאֹמֵר לַשֶּׁמֶשׁ וְלֹא תִזְרַח וּבְכוֹכָבִים יַחְתֹּם׃ הַנֹּטֶה שָׁמַיִם לְבַדּוֹ וְדֹרֵךְ בְּמָתְנֵי יָם׃ עֹשֶׂה עָשׁ כְּסִיל וְכִימָה וְחַדְרֵי תֵימָן׃ עֹשֶׂה גְדֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר׃ הֵן יַחֲלֹף עָלַי וְלֹא אֶרְאֶה וְיַחֲלֹף וְלֹא אָבִין לוֹ׃ הֵן יַחְטֹף מִי יְשִׁיבֶנּוּ מִי יֹאמַר אֵלָיו מַה תַּעֲשֶׂה׃ אֱלוֹהַּ לֹא יָשִׁיב אַפּוֹ תַּחְתָּיו שָׁחֲחוּ עֹזְרֵי רָהַב׃ אַף כִּי אֹמַר לוֹ לֹא אֲשִׂיחֶנּוּ וַאֲעָרְכָה מִלִּים מִלְּפָנָיו׃ אֲשֶׁר אִם עֲנִיתִי וְלֹא יַעֲנֶה אוֹ אֶתְחַנַּן לְשֹׁפְטִי׃ אֲשֶׁר אִם קָרָאתִי וַיַּעַן לִי וְלֹא אַאֲמִין כִּי יַקְשִׁיב קוֹלִי׃ אֲשֶׁר בְּשַׂעֲרָה יְשׁוּפֵנִי וְהִרְבָּה פְצָעַי חִנָּם׃ לֹא הִנִּיחַנִי רוּחוֹ כִּי יַשְׂבִּיעֵנִי מְרֹרוֹת׃ אִם אֵל כֹּחַ הִנֵּה אַמִּיץ וְאִם מִשְׁפָּט מִי יוֹעִידֶנִּי׃ אִם אַצְדִּיק פִּי יַרְשִׁיעֵנִי תָּם אֲנִי וַיַּעְקְשֵׁנִי׃ תָּם אָנִי לֹא אֵדַע נַפְשִׁי אֶמְאַס חַיָּי׃ אַחַת הִיא עַל כֵּן אָמַרְתִּי תָּם וְרָשָׁע הוּא מַכֶּה׃ אִם פִּתְאֹם יָמִית שׁוֹט מִנַּסּוֹת נָקִי יִלְעָג׃ נִתְּנָה אֶרֶץ בְּיַד רָשָׁע פְּנֵי שֹׁפְטֶיהָ יְכַסֶּה אִם לֹא אִפּוֹא מִי הוּא׃ וְיָמַי קַלּוּ מֵרָץ בָּרְחוּ לֹא רָאוּ טוֹב׃ חָלְפוּ כְּאָנִיּוֹת גֹּמֶא כְּנֶשֶׁר עָיִט יָעוּף אֹכֵל׃ אִם אֹמְרָה אָשִׂיחָה שְׂפָתַי וַאֲחַלְּפָה פָנַי וַאֲבַשֵּׁרָה׃ אֶגְעַל בְּכָל מַעֲשָׂי יָדַעְתִּי כִּי לֹא תְנַקֶּנִּי׃ אָנֹכִי אֶרְשַׁע לָמָּה זֶּה הֶבֶל אִיגַע׃ אִם רָחַצְתִּי בְמוֹ שֶׁלֶג וְזַכֵּיתִי בְּבֹר כַּפָּי׃ אָז בַּשַּׁחַת תְּטַבְּעֵנִי וְתַעִבוּנִי שִׂמְלֹתָי׃ כִּי לֹא אִישׁ כָּמוֹנִי אֲשִׁיבֶנּוּ נָבוֹא יַחְדָּו בַּמִּשְׁפָּט׃ אֵין בֵּינֵינוּ מוֹכִיחַ יָשֶׁת יָדוֹ עַל שְׁנֵינוּ׃ יָסֵר מֵעָלַי שִׁבְטוֹ וְאֵימָתוֹ אַל תְּבַעֲתֵנִי׃ אֲדַבְּרָה וְלֹא אִירָאֶנּוּ כִּי לֹא כֵן אָנֹכִי עִמָּדִי׃ נַפְשִׁי זָרָה בְחַיָּי אֶעֶזְבָה עָלַי שִׂיחִי אֲדַבְּרָה בְּמַר נַפְשִׁי׃ אֹמְרָה אֶל אֱלוֹהַּ אַל תַּרְשִׁיעֵנִי הוֹדִיעֵנִי עַל מָה תָּרִיב אִתִּי׃ הֲטוֹב לְךָ כִּי תַעֲשֹׁק כִּי תִמְאַס יְגִיעַ כַּפֶּיךָ וְעַל עֲצַת רְשָׁעִים הֵאִירוֹתָ׃ הַעֵינֵי בָשָׂר לָךְ אִם כִּרְאוֹת אֱנוֹשׁ תִּרְאֶה׃ הֲכִימֵי כִימֵי אֱנוֹשׁ יָמֶיךָ אִם כִּשְׁנוֹתֶיךָ יְמֵי גְבָרֶךָ׃ כִּי תְבַקֵּשׁ לְעֹנִי וְעַל חַטָּאתִי תְדַלֶּה׃ עַל יָדַעְתָּ כִּי לֹא אַרְשִׁיעַ וְאֵין מִיָּדְךָ מַצִּיל׃ יָדֶיךָ עִצְּבוּנִי וַיַּעֲשׂוּנִי יַחְדָּו סָבִיב וַתְבַלְּעֵנִי׃ זְכָר נָא כִּי כַחֹמֶר עֲשִׂיתָנִי וְאֶל עָפָר תְּשִׁיבֵנִי׃ הֲלֹא כֶחָלָב תַּתִּיכֵנִי וְכַגְּבִנָּה תַּקְפִּיאֵנִי׃ עוֹר וּבָשָׂר תַּלְבִּישֵׁנִי וּבְעֲצָמוֹת וְגִידִים תְּסוֹכְכֵנִי׃ חַיִּים וְחֶסֶד עָשִׂיתָ עִמָּדִי וּפְקֻדָּתְךָ שָׁמְרָה רוּחִי׃ וְאֵלֶּה צָפַנְתָּ בְלִבֶּךָ יָדַעְתִּי כִּי זֹאת עִמָּךְ׃ אִם חָטָאתִי וְשָׁמַרְתָּ לִי וּמֵעֲוֹנִי לֹא תְנַקֵּנִי׃ אִם רָשַׁעְתִּי אוֹי לִי וְאִם צָדַקְתִּי לֹא אֶשָּׂא רֹאשִׁי שְׂבַע קָלוֹן וּרְאֵה עָנְיִי׃ וְיִגְאֶה כַּשַּׁחַל תְּצוּדֵנִי וְתָשֹׁב תִּתְהַלֵּל בִּי פְלָאִים׃ תְּחַדֵּשׁ עֵדֶיךָ נֶגְדִּי וְתַרְבֶּה כַּעַסְךָ עִמָּדִי חֲלִיפוֹת וְצָבָא עִמִּי׃ לָמָּה מֵרֶחֶם הוֹצֵאתָנִי גָּוַעְתִּי וְעַיִן לֹא תִרְאָנִי׃ כְּלֹא הָיִיתִי אֶהְיֶה מִבֶּטֶן לַקֶּבֶר אוּבָל׃ הֲלֹא מְעַט יָמַי יֶחְדָּל וְיָשֹׁת מִמֶּנִּי וְאַבְלִיגָה מְעָט׃ בְּטֶרֶם אֵלֵךְ וְלֹא אָשׁוּב אֶל אֶרֶץ חֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת׃ אֶרֶץ עֵיפָתָה כְּמוֹ אֹפֶל צַלְמָוֶת וְלֹא סְדָרִים וַתִּפַע כְּמוֹ אֹפֶל׃

וַיַּעַן בִּלְדַּד הַשּׁוּחִי וַיֹּאמַר׃ עַד אָנָה תְּמַלְלוֹת אֵלֶּה וְרוּחַ אִמְרֵי פִיךָ כַּבִּיר׃ הַאֵל יְעַוֵּת מִשְׁפָּט וְאִם שַׁדַּי יְעַוֵּת צֶדֶק׃ אִם בָּנֶיךָ חָטְאוּ לוֹ וַיְשַׁלְּחֵם בְּיַד פִּשְׁעָם׃ אִם אַתָּה שַׁחֲרְתָּה אֶל אֵל וְאֶל שַׁדַּי תְּחַנָּן׃ אִם זַךְ וְיָשָׁר אָתָּה אָכֵן עָתָּה יָעִיר עָלֶיךָ וְשִׁלַּם נְוֵה צִדְקֶךָ׃ וְהָיָה מִצְעָרְךָ מִזְעָר וְשָׂגֵא יִשְׂגֶּה מְאֹד אַחֲרִיתֶךָ׃ כִּי שְׁאַל נָא לְדוֹר רִאשׁוֹן וְכוֹנֵן לְמַסַּעַת אֲבוֹתָם׃ כִּי תְמוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נֵדָע כִּי צֵל יָמֵינוּ עָלֵי אָרֶץ׃ הֲלֹא הֵם יוֹרוּךָ יֹאמְרוּ לָךְ וּמִלִּבָּם יוֹצִיאוּ אִמְרִים׃ הֲיִגְאֶה גֹּמֶא בְּלֹא בִצָּה יִשְׂגֶּא אָחוּ בְּלִי מָיִם׃ עוֹדֶנּוּ בְאִבּוֹ לֹא יִקָּטֵף וְלִפְנֵי כָל חָצִיר יִיבָשׁ׃ כֵּן אָרְחוֹת כָּל שֹׁכְחֵי אֵל וְתִקְוַת חָנֵף תֹּאבֵד׃ אֲשֶׁר יָקוֹט כְּסִלּוֹ וְכֶסֶל עַכָּבִישׁ מִבְטָחוֹ׃ יִשָּׁעֵן עַל בֵּיתוֹ וְלֹא יַעֲמֹד יַחֲזִיק בּוֹ וְלֹא יָקוּם׃ רָטֹב הוּא לִפְנֵי שָׁמֶשׁ וְעַל גִּנָּתוֹ יוֹנַקְתּוֹ תֵּצֵא׃ עַל גַּל שָׁרָשָׁיו יְסֻבָּכוּ בֵּית חֳמָרִים יֶחֱזֶה׃ אִם יְבַלְּעֶנּוּ מִמְּקוֹמוֹ וְכִחֲשָׁה בּוֹ לֹא רְאִיתִיךָ׃ כִּי הִנֵּה זֶה מְשׂוֹשׂ דַּרְכּוֹ וּמֵעָפָר אֲחֵרִים יִצְמָחוּ׃ הֵן אֱלוֹהַּ לֹא יִמְאַס תָּם וְלֹא יַחֲזִיק בְּיַד מְרֵעִים׃ עַד יְמַלֵּא שְׂחוֹק פִּיךָ וּשְׂפָתֶיךָ תְרוּעָה׃ שֹׂנְאֶיךָ יִלְבְּשׁוּ בֹשֶׁת וְאֹהֶל רְשָׁעִים אֵינֶנּוּ׃

וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃ אָכֵן יָדַעְתִּי כִּי כֵן וּמַה יִּצְדַּק אֱנוֹשׁ עִם אֵל׃ אִם יַחְפֹּץ לָרִיב עִמּוֹ לֹא יוּכַל אֶחָד מֵאֶלֶף׃ חְכַם לֵב וְאַמִּיץ כֹּחַ מִי הִקְשָׁה אֵלָיו וַיִּשְׁלָם׃ הַמַּעְתִּיק הָרִים וְלֹא יֵדָעוּם אֲשֶׁר הָפַךְ בְּאַפּוֹ׃ הָרֹגֵז אֶרֶץ מִמְּקוֹמָהּ וְעַמּוּדֶיהָ יִתְפָּלָּצוּן׃ הָאֹמֵר לַחֶרֶס הֱיֵה אָרֶץ וְלַשֶּׁלֶג וְיִהְיֶה גֶּשֶׁם וְגֶשֶׁם מִטְּרוֹת עֻזּוֹ׃ הַחוֹתֵם בְּיַד כָּל אָדָם לְמַעַן יֵדְעוּ כָּל אֱנוֹשׁ פָּעֳלוֹ׃ וַתַּעֲמֹד חַיָּה בְּמַעֲרָתָהּ וְאֹרֶב בַּסֻּכּוֹת תָּשׁוּב׃ כִּי יַחְשֹׂף בְּאֹרֶב מַיִם יְשַׁבֵּר בְּתֻשִׁיָּה וְלֹא בְיָדָיו׃ הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בֶּעָב וְיָשֵׂם לַמָּטָר בְּרָקוֹ׃ הַמַּשְׁפִּיעַ לָאָרֶץ מִמְּקוֹמָהּ וְעַמּוּדֶיהָ יִתְמוֹגָגוּן׃ הָאֹמֵר לַשֶּׁמֶשׁ וְלֹא תִזְרַח וּבְכוֹכָבִים יַחְתֹּם׃ הַנֹּטֶה שָׁמַיִם לְבַדּוֹ וְדֹרֵךְ בְּמָתְנֵי יָם׃ עֹשֶׂה עָשׁ כְּסִיל וְכִימָה וְחַדְרֵי תֵימָן׃ עֹשֶׂה גְדֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר׃ הֵן יַחֲלֹף עָלַי וְלֹא אֶרְאֶה וְיַחֲלֹף וְלֹא אָבִין לוֹ׃ הֵן יַחְטֹף מִי יְשִׁיבֶנּוּ מִי יֹאמַר אֵלָיו מַה תַּעֲשֶׂה׃ אֱלוֹהַּ לֹא יָשִׁיב אַפּוֹ תַּחְתָּיו שָׁחֲחוּ עֹזְרֵי רָהַב׃ אַף כִּי אֹמַר לוֹ לֹא אֲשִׂיחֶנּוּ וַאֲעָרְכָה מִלִּים מִלְּפָנָיו׃ אֲשֶׁר אִם עֲנִיתִי וְלֹא יַעֲנֶה אוֹ אֶתְחַנַּן לְשֹׁפְטִי׃ אֲשֶׁר אִם קָרָאתִי וַיַּעַן לִי וְלֹא אַאֲמִין כִּי יַקְשִׁיב קוֹלִי׃ אֲשֶׁר בְּשַׂעֲרָה יְשׁוּפֵנִי וְהִרְבָּה פְצָעַי חִנָּם׃ לֹא הִנִּיחַנִי רוּחוֹ כִּי יַשְׂבִּיעֵנִי מְרֹרוֹת׃ אִם אֵל כֹּחַ הִנֵּה אַמִּיץ וְאִם מִשְׁפָּט מִי יוֹעִידֶנִּי׃ אִם אַצְדִּיק פִּי יַרְשִׁיעֵנִי תָּם אֲנִי וַיַּעְקְשֵׁנִי׃ תָּם אָנִי לֹא אֵדַע נַפְשִׁי אֶמְאַס חַיָּי׃ אַחַת הִיא עַל כֵּן אָמַרְתִּי תָּם וְרָשָׁע הוּא מַכֶּה׃ אִם פִּתְאֹם יָמִית שׁוֹט מִנַּסּוֹת נָקִי יִלְעָג׃ נִתְּנָה אֶרֶץ בְּיַד רָשָׁע פְּנֵי שֹׁפְטֶיהָ יְכַסֶּה אִם לֹא אִפּוֹא מִי הוּא׃ וְיָמַי קַלּוּ מֵרָץ בָּרְחוּ לֹא רָאוּ טוֹב׃ חָלְפוּ כְּאָנִיּוֹת גֹּמֶא כְּנֶשֶׁר עָיִט יָעוּף אֹכֵל׃ אִם אֹמְרָה אָשִׂיחָה שְׂפָתַי וַאֲחַלְּפָה פָנַי וַאֲבַשֵּׁרָה׃ אֶגְעַל בְּכָל מַעֲשָׂי יָדַעְתִּי כִּי לֹא תְנַקֶּנִּי׃ אָנֹכִי אֶרְשַׁע לָמָּה זֶּה הֶבֶל אִיגַע׃ אִם רָחַצְתִּי בְמוֹ שֶׁלֶג וְזַכֵּיתִי בְּבֹר כַּפָּי׃ אָז בַּשַּׁחַת תְּטַבְּעֵנִי וְתַעִבוּנִי שִׂמְלֹתָי׃ כִּי לֹא אִישׁ כָּמוֹנִי אֲשִׁיבֶנּוּ נָבוֹא יַחְדָּו בַּמִּשְׁפָּט׃ אֵין בֵּינֵינוּ מוֹכִיחַ יָשֶׁת יָדוֹ עַל שְׁנֵינוּ׃ יָסֵר מֵעָלַי שִׁבְטוֹ וְאֵימָתוֹ אַל תְּבַעֲתֵנִי׃ אֲדַבְּרָה וְלֹא אִירָאֶנּוּ כִּי לֹא כֵן אָנֹכִי עִמָּדִי׃ נַפְשִׁי זָרָה בְחַיָּי אֶעֶזְבָה עָלַי שִׂיחִי אֲדַבְּרָה בְּמַר נַפְשִׁי׃ אֹמְרָה אֶל אֱלוֹהַּ אַל תַּרְשִׁיעֵנִי הוֹדִיעֵנִי עַל מָה תָּרִיב אִתִּי׃ הֲטוֹב לְךָ כִּי תַעֲשֹׁק כִּי תִמְאַס יְגִיעַ כַּפֶּיךָ וְעַל עֲצַת רְשָׁעִים הֵאִירוֹתָ׃ הַעֵינֵי בָשָׂר לָךְ אִם כִּרְאוֹת אֱנוֹשׁ תִּרְאֶה׃ הֲכִימֵי כִימֵי אֱנוֹשׁ יָמֶיךָ אִם כִּשְׁנוֹתֶיךָ יְמֵי גְבָרֶךָ׃ כִּי תְבַקֵּשׁ לְעֹנִי וְעַל חַטָּאתִי תְדַלֶּה׃ עַל יָדַעְתָּ כִּי לֹא אַרְשִׁיעַ וְאֵין מִיָּדְךָ מַצִּיל׃ יָדֶיךָ עִצְּבוּנִי וַיַּעֲשׂוּנִי יַחְדָּו סָבִיב וַתְבַלְּעֵנִי׃ זְכָר נָא כִּי כַחֹמֶר עֲשִׂיתָנִי וְאֶל עָפָר תְּשִׁיבֵנִי׃ הֲלֹא כֶחָלָב תַּתִּיכֵנִי וְכַגְּבִנָּה תַּקְפִּיאֵנִי׃ עוֹר וּבָשָׂר תַּלְבִּישֵׁנִי וּבְעֲצָמוֹת וְגִידִים תְּסוֹכְכֵנִי׃ חַיִּים וְחֶסֶד עָשִׂיתָ עִמָּדִי וּפְקֻדָּתְךָ שָׁמְרָה רוּחִי׃ וְאֵלֶּה צָפַנְתָּ בְלִבֶּךָ יָדַעְתִּי כִּי זֹאת עִמָּךְ׃ אִם חָטָאתִי וְשָׁמַרְתָּ לִי וּמֵעֲוֹנִי לֹא תְנַקֵּנִי׃ אִם רָשַׁעְתִּי אוֹי לִי וְאִם צָדַקְתִּי לֹא אֶשָּׂא רֹאשִׁי שְׂבַע קָלוֹן וּרְאֵה עָנְיִי׃ וְיִגְאֶה כַּשַּׁחַל תְּצוּדֵנִי וְתָשֹׁב תִּתְהַלֵּל בִּי פְלָאִים׃ תְּחַדֵּשׁ עֵדֶיךָ נֶגְדִּי וְתַרְבֶּה כַּעַסְךָ עִמָּדִי חֲלִיפוֹת וְצָבָא עִמִּי׃ לָמָּה מֵרֶחֶם הוֹצֵאתָנִי גָּוַעְתִּי וְעַיִן לֹא תִרְאָנִי׃ כְּלֹא הָיִיתִי אֶהְיֶה מִבֶּטֶן לַקֶּבֶר אוּבָל׃ הֲלֹא מְעַט יָמַי יֶחְדָּל וְיָשֹׁת מִמֶּנִּי וְאַבְלִיגָה מְעָט׃ בְּטֶרֶם אֵלֵךְ וְלֹא אָשׁוּב אֶל אֶרֶץ חֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת׃ אֶרֶץ עֵיפָתָה כְּמוֹ אֹפֶל צַלְמָוֶת וְלֹא סְדָרִים וַתִּפַע כְּמוֹ אֹפֶל׃

וַיַּעַן בִּלְדַּד הַשּׁוּחִי וַיֹּאמַר׃ עַד אָנָה תְּמַלְלוֹת אֵלֶּה וְרוּחַ אִמְרֵי פִיךָ כַּבִּיר׃ הַאֵל יְעַוֵּת מִשְׁפָּט וְאִם שַׁדַּי יְעַוֵּת צֶדֶק׃ אִם בָּנֶיךָ חָטְאוּ לוֹ וַיְשַׁלְּחֵם בְּיַד פִּשְׁעָם׃ אִם אַתָּה שַׁחֲרְתָּה אֶל אֵל וְאֶל שַׁדַּי תְּחַנָּן׃ אִם זַךְ וְיָשָׁר אָתָּה אָכֵן עָתָּה יָעִיר עָלֶיךָ וְשִׁלַּם נְוֵה צִדְקֶךָ׃ וְהָיָה מִצְעָרְךָ מִזְעָר וְשָׂגֵא יִשְׂגֶּה מְאֹד אַחֲרִיתֶךָ׃ כִּי שְׁאַל נָא לְדוֹר רִאשׁוֹן וְכוֹנֵן לְמַסַּעַת אֲבוֹתָם׃ כִּי תְמוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נֵדָע כִּי צֵל יָמֵינוּ עָלֵי אָרֶץ׃ הֲלֹא הֵם יוֹרוּךָ יֹאמְרוּ לָךְ וּמִלִּבָּם יוֹצִיאוּ אִמְרִים׃ הֲיִגְאֶה גֹּמֶא בְּלֹא בִצָּה יִשְׂגֶּא אָחוּ בְּלִי מָיִם׃ עוֹדֶנּוּ בְאִבּוֹ לֹא יִקָּטֵף וְלִפְנֵי כָל חָצִיר יִיבָשׁ׃ כֵּן אָרְחוֹת כָּל שֹׁכְחֵי אֵל וְתִקְוַת חָנֵף תֹּאבֵד׃ אֲשֶׁר יָקוֹט כְּסִלּוֹ וְכֶסֶל עַכָּבִישׁ מִבְטָחוֹ׃ יִשָּׁעֵן עַל בֵּיתוֹ וְלֹא יַעֲמֹד יַחֲזִיק בּוֹ וְלֹא יָקוּם׃ רָטֹב הוּא לִפְנֵי שָׁמֶשׁ וְעַל גִּנָּתוֹ יוֹנַקְתּוֹ תֵּצֵא׃ עַל גַּל שָׁרָשָׁיו יְסֻבָּכוּ בֵּית חֳמָרִים יֶחֱזֶה׃ אִם יְבַלְּעֶנּוּ מִמְּקוֹמוֹ וְכִחֲשָׁה בּוֹ לֹא רְאִיתִיךָ׃ כִּי הִנֵּה זֶה מְשׂוֹשׂ דַּרְכּוֹ וּמֵעָפָר אֲחֵרִים יִצְמָחוּ׃ הֵן אֱלוֹהַּ לֹא יִמְאַס תָּם וְלֹא יַחֲזִיק בְּיַד מְרֵעִים׃ עַד יְמַלֵּא שְׂחוֹק פִּיךָ וּשְׂפָתֶיךָ תְרוּעָה׃ שֹׂנְאֶיךָ יִלְבְּשׁוּ בֹשֶׁת וְאֹהֶל רְשָׁעִים אֵינֶנּוּ׃

מְרֵיחַ מַיִם יִסַּר־חֹק וְעָשֵׂר קָצִיר בְּמוֹ־נָשָׁע׃ וְגַם־בֵּרְכוֹת יְמוֹתוּ וַיַּחֲלֹשׁ וַיַּגַּע אָרֶם וְאָיָה׃ אֲזוֹלֵי מַיִם סְבֵנִי יָם וְנַהַר יֶחֱרַב וְיָבָשׁ׃ וְאִישׁ שָׁכַב וְלֹא־יָקוּם עַד בִּלְתִּי שָׁמַיִם לֹא יָקִיצוּ וְלֹא־יֵעֹרוּ מִשְּׁנָתָם׃ מִי יִתֵּן יַשְׂתִּרֵנִי בִשְׁאוֹל תַּצְפִּנֵנִי תַּסְתִּירֵנִי עַד־שׁוּב אַפֶּךָ חָשִׁית לִי חֹק וְתִזְכְּרֵנִי׃ אִם־יָמוּת גֶּבֶר הֲיִחְיֶה כָּל־יְמֵי צִבְאִי אֲיַחֵל עַד־בּוֹא חֲלִיפָתִי׃ תִּקְרָא וְאָנֹכִי אֶעֱנֶךָּ לְמַעֲשֵׂה יָדְךָ תְכֻסֹּף׃ כִּי עַתָּה צְעָדַי תִּסְפּוֹר לֹא תִשְׁמֹר עַל־חַטָּאתִי׃ חָתוּם בִּצְרוֹר פִּשְׁעָי וַתִּטְפֹּל עַל־עֲוֹנִי׃ וְאוּלָם הַר־נוֹפֵל יִבּוֹל וְצוּר יֶעְתַּק מִמְּקוֹמוֹ׃ אֲבָנִים שָׁחֲקוּ מַיִם תִּשְׁטֹף סְחִיפֶיהָ עֲפַר־אֶרֶץ וְתִקְוַת אֱנוֹשׁ תְּאַבֵּד׃ תַּתְקְפֵהוּ לָנֶצַח וַיַּחֲלֹף מְשַׁנֶּה פָנָיו וַתְּשַׁלְּחֵהוּ׃ יִכְבְּדוּ בָנָיו וְלֹא יֵדָע וְיִצְעֲרוּ וְלֹא־יָבִין לָמוֹ׃ אַךְ־בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכְאָב וְנַפְשׁוֹ עָלָיו תֶּאֱבָל׃

בְּרַם בְּסַרְיוֹ־מִן רַיְתִשָּׁא עָלָיו בְּאֵיב וְנַפְשִׁיתוֹ בְּבֵיתוֹ דִּינָא עָלָיו מִיתְאַבְּלָא׃ הָא בְּרַם בְּכַרְיְשָׁא לָא מִתְּתַם גְּלָלָא עָלָיוֹהִי מָאב וְנַפְשִׁיתוֹ טְבָעָתָא יְקִי אֲבָלָא עָלָיו מִתְאַבְּלָא בְּבֵית קְבוּרְתָא׃

חכמה ומוסר • שבעת ימים תואב ליי אלוהך • כי הקור קדיך בשדך • וישלוח אנשי ובעון • ושמעת מה יזדבר ורעיון ומחרה • ויאבד ככר סלך ובושי • חצרתי פסיליך • ואבר אליו כה תחכמות • תקרא ואנכי אענך • ידיך עשבוני ואל תאן את סרף • וכל חתו׳ ורבה מ׳ בכה חסר׳ ס״ם שם סס ל״ב • ותשלחו ל תחקרו ואל תלך כתו׳ ואל תלך ואתה אל תדרוך בדרך כל הארץ • ועדיה ותשכח עמל • ותזכרי כמו מים עברו • ולא תשתי מיתיתי מקרה אלך כתו׳ ואל תלך ואל תלך בדרך לא תלכו ואל תלכי אחריהם • ואל תלכו

כי שנור מסתר יאתי ואראח לא
אשוב אהלך: רוחי חבלה ימי נזעכו
קברים לי: אם לא התלים עמדי
ובהמרותם תלן עיני: שימה נא
ערבני עמך מי הוא ילי יתקע:
כי לבם עפתה משכל על כן לא
תרמם: לחלק יגיד רעים ועיני בניו
תכלנה: והציגני למשל עמים ותפת
לפנים אהיה: ותכה מכעש עיני
ויצרי כצל כלם: ישמו ישרים על־
זאת ונקי על חנף יתעורר: ויאחז
צדיק דרכו וטהר ידים יסיף אמץ:
ואלם כלם תשובו נא ואולא
אמצא בכם חכם: ימי עברו זמתי
נתקו מורשי לבבי: לילה ליום
ישימו אור קרוב מפני חשך: אם־
אקוה שאול ביתי בחשך רפדתי
יצועי: לשחת קראתי אבי אתה אמי
ואחותי לרמה: ואיה אפו תקותי
ותקותי מי ישורנה: בדי שאל
תרדנה אם־יחד על־עפר נתת:

קטול ורשני מנין אתיתי ואכרטא ורא אהוב
איוב: נפשי מתמלטא ימי ועיכו קברון
קרנקן לי: איון לא קרתלעבין ברחי
ובפירוין יתון חבורי עיני: שוי כרין ערוב
ירתי עסך מן הוא לידי יקים: ארום ליבהון
אטשתא מכבלתנו קטול היכנא לא תרומם
להום: למפלית על אחייתי מבריאא ועיני
בנוי תשתיעון: וערתני לקרתזין בעטרא
ונחיתם מן לגיי אחי: וקתייתי מן רגיי עיני
וקלקתוני היך טולא מלהון: ישתקון
חדיי על דא וזקאי על דילטור תגבר:
ויזיחוי צנוקא תרין ואוחיה וכי אחייה
יסיף איתחייא: וברם כולהון תחובון
איתו כרון ולא אשכח כבון חכים: ומטי
עברו רעיוני אתבטילו לחוי לבבי:
ליליא ויכמא ישוון נחורא קריב מסלקין מן
קדם חשוכא מאביה שיוני: לשחותא
קריתי אבא אנת אבי אמי ואחתי לרחשא
ותאן ריכי כיברי ומתיתי מן יכיניה:
טברו לבי קבורקא מתרתן אין בתרעא
עפר שרן:

ביאור יברי המעבי.

ענה איוב ואמר כאלו הדברים שאמרו יכחמוני יכחמוני ובכל זה אין בהם תוכחה כלם מהם דברים
תלונה ואין ראוי לאדם שיתלונן על אלהיו ואפילו שיהיה בדעתו שהוא מתלונן אין ראוי שיאמר
אותם לפניו כי א

ביאור דברי המענה

ביאור דברי המענה

ויהי שדי בצרך תוקפך וטן בקסף תקוף ריוקא
דילך׃ ארום תירין על שדי תתפרנק
ותזקוף קדם אלהא אפיך׃ תאלי קדמוי
ויקבל מינך ונדריך תשלם׃ ותגזר
מלתא ויקום לך ועל אורחתך יזהר
נהוראי׃ ארום הדרא ואתאיך יתעבד
גיוורין ושזות בסורתנא תפרוק׃
דשיזיב נבר דלית זכאי בזכוהך
ואשתזיב בבריורות ידך׃

ביאור רמי המתב׳.

עמה תלוי בו יתיעד ויחזר אליו ויחזיר לו
תוכיל לפס יל׳ לומר
יעלע בעמו ח
אחסכל אתיסר ל
דיכיו לומר יכוח הם
יל הרסק תקף עמהו
רפע מכל אדם שפסק
לפס יל ואחול שוב
לבדי תקף אמיגע שוב
מכל אדם שפסק
לפס יל כי אם פעמים
אחכין כן כי אם פעמים
אחם יל תוק לאו כי

ויהיה שדי בעזריך וכסף תועפות לך׃
כי אז על שדי תתענג ותשא אל־
אלוה פניך׃ תעתיר אליו ושמעך
ונדריך תשלם׃ ותגזר אמר
ויקם לך ועל דרכיך נגה אור׃
כי השפילו ואמר גאה ושח עינים
יושע׃ ימלט אי־נקי ונמלט
בבר כפיך׃

ישלם יו פס מאבו בעום מכל חזק. ודבריהם חפש ונקשת לא יעמדו לבו. מי נבר יחדה. כי לא ידע שלו. ישלש
. אי נקי. אין אדם שלים בדרכו. שקר הפס ולתשועה׃

עם אדם מדי מחר׃ יחזק חזקך כמו כוקל מדי׃ בצרך׃ כבסף׃ והכסף תקוף לך׃
הכסף כפול על הזהב׃ ותקוף תקוף חזקך כמו ותשמרהו ויראים לו כי אפשר לאדם
לא יהיה אחרי אדם׃ ויהיה מדי בצרך כזהב ומאמר כמו שדו ואכרי כצרה
אם תשים בצרך׃ ונדריך יקום׃ לך מלת נכבד ממך ובר מהכרחים
אם תשים ל בצדקתיך׃ ויאמר ניל׳. לא תצמיד בעבור חזקך ולא יעצך דע׃
ומה כיוצא׃ סמל מיום׃ אולי לו כוכבי
הכיון יולע כוכבוש
לו נוכל׃

ביאור רמי
המתב׳.

עמה תלוי בו יתיעד ויחזר אליו ויחזיר לו
תוכיל לפס יל׳ לומר
יעלע בעמו ח
אחסכל אתיסר ל
דיכיו לומר יכוח הם
יל הרסק תקף עמהו
רפע מכל אדם שפסק
לפס יל ואחול שוב
לבדי תקף אמיגע שוב
מכל אדם שפסק
לפס יל כי אם פעמים
אחכין כן כי אם פעמים
אחם יל תוק לאו כי

ארום תירין על שדי תתפרנק
ותזקוף קדם אלהא אפיך׃ תאלי קדמוי
ויקבל מינך ונדריך תשלם׃ ותגזר
מלתא ויקום לך ועל אורחתך יזהר
נהוראי׃ ארום הדרא ואתאיך יתעבד
גיוורין ושזות בסורתנא תפרוק׃
דשיזיב נבר דלית זכאי בזכוהך
ואשתזיב בבריורות ידך׃

וְיִהְיֶה שַׁדַּי בְּעֶזְרֶיךָ וְכֶסֶף תּוֹעֲפוֹת לָךְ׃
כִּי אָז עַל שַׁדַּי תִּתְעַנָּג וְתִשָּׂא אֶל־
אֱלוֹהַּ פָּנֶיךָ׃ תֶּעְתִּיר אֵלָיו וְיִשְׁמָעֶךָ
וְנִדָּרֶיךָ תְּשַׁלֵּם׃ וְתִגְזַר אֹמֶר
וְיָקָם לָךְ וְעַל דְּרָכֶיךָ נֹגַהּ אוֹר׃
כִּי הִשְׁפִּילוּ וְתֹאמֶר גַּאֲוָה וְשֵׁחַ עֵינַיִם
יוֹשִׁיעַ׃ יְמַלַּט אִי־נָקִי וְנִמְלָט
בְּנִקְיוֹן כַּפֶּיךָ׃

ויהי שדי בצרך תוקפך וטן בקסף תקוף ריוקא
דילך׃ ארום תירין על שדי תתפרנק
ותזקוף קדם אלהא אפיך׃ תאלי קדמוי
ויקבל מינך ונדריך תשלם׃ ותגזר
מלתא ויקום לך ועל אורחתך יזהר
נהוראי׃ ארום הדרא ואתאיך יתעבד
גיוורין ושזות בסורתנא תפרוק׃
דשיזיב נבר דלית זכאי בזכוהך
ואשתזיב בבריורות ידך׃

ביאור רמי
המתב׳.

עמה תלוי בו יתיעד ויחזר אליו ויחזיר לו
תוכיל לפס יל׳ לומר
יעלע בעמו ח
אחסכל אתיסר ל
דיכיו לומר יכוח הם
יל הרסק תקף עמהו
רפע מכל אדם שפסק
לפס יל ואחול שוב
לבדי תקף אמיגע שוב
מכל אדם שפסק
לפס יל כי אם פעמים
אחכין כן כי אם פעמים
אחם יל תוק לאו כי

נב יַעַן אִיּוֹב אָמַר׃ גַּם הַיּוֹם
מָרִי שִׂחָתִי כַּבְּדָה עַל אַנְחָתִי׃
מִי יִתֵּן וָדַעְתִּי וְאֶמְצָאֵהוּ אֲבוֹא עַד־
תְּכוּנָתוֹ׃ אֶעֱרְכָה לְפָנָיו מִשְׁפָּט וּפִי
אֲמַלֵּא תוֹכָחוֹת׃ אֵדְעָה מִלִּים יַעֲנֵנִי
וְאֶבִינָה מַה־יֹּאמַר לִי׃ הֲבְרֹב כֹּחַ
יָרִיב עִמָּדִי לֹא אַךְ הוּא יָשֵׂם בִּי׃
שָׁם יָשָׁר נוֹכַח עִמּוֹ וְאַמְלְטָה לָנֶצַח
מִשְׁפָּטִי׃ הֵן קֶדֶם אֵהָלֵךְ וְאֵינֶנּוּ וְאָחוֹר
וְלֹא אֲבִינָן לוֹ׃ שְׂמֹאל בַּעֲשֹׂתוֹ וְלֹא־
אֶחֱזֶה יַעֲטֹף יָמִין וְלֹא אֶרְאֶה׃ כִּי־יָדַע
דֶּרֶךְ עִמָּדִי יִבְחָנֵנִי כַּזָּהָב אֵצֵא׃ בְּאַשֻּׁרִי
אָחֲזָה רַגְלִי דַּרְכּוֹ שָׁמַרְתִּי וְלֹא אָטִי׃
מִצְוַת שְׂפָתָיו לֹא אָמִישׁ מֵחֻקִּי
צָפַנְתִּי אִמְרֵי פִיו׃ וְהוּא בְאֶחָד וּמִי
יְשִׁיבֶנּוּ וְנַפְשׁוֹ אִוְּתָה וְיַעַשׂ׃ כִּי
יְשַׁלֵּם חֻקִּי וְכַהֲרָבוֹת עִמּוֹ׃ עַל־
כֵּן מִפָּנָיו אֶבָּהֵל אֶתְבּוֹנֵן וְאֶפְחַד מִמֶּנּוּ
׃ וְאֵל הֵרַךְ לִבִּי וְשַׁדַּי הִבְהִילָנִי׃ כִּי־
לֹא נִצְמַתִּי מִפָּנַי חֲשֵׁךְ וְכִסֵּה כְמַר־
אֹפֶל׃ מְדוּעַ מִשַּׁדַּי לֹא נִצְפְּנוּ עִתִּים
וְיֹדְעָיו לֹא חָזוּ יָמָיו׃ גְּבוּלֹת יַשִּׂיגוּ
עֵדֶר גָּזְלוּ וַיִּרְעוּ וְחָמוֹר יְתוֹמִים יִנְהֲגוּ
׃ יַלְּבִּלוּ שׁוֹר אַלְמָנָה׃ יַטּוּ אֶבְיוֹנִים
מִדֶּרֶךְ יַחְדָּוּ נֶחְבְּאוּ עֲנִיֵּי־אָרֶץ׃ הֵן
פְּרָאִים בַּמִּדְבָּר יֵצְאוּ בְּפָעֳלָם מְשַׁחֲרֵי
לָטֶרֶף עֲרָבָה לוֹ לֶחֶם לָנְעָרֵיהֶם׃
בַּשָּׂדֶה בְּלִילָיו יִקְצֹרוּ וְכֶרֶם רָשָׁע
יְלַקֹּשׁוּ׃ עֲרוֹם יָלִינוּ מִבְּלִי לְבוּשׁ
וְאֵין כְּסוּת בַּקָּרָה׃ מִזִּרְמֵם הָרִים יִרָּטָבוּ
וּמִבְּלִי כְחֹה חִבְּקוּ צוּר׃ יִגְזְלוּ מִשַּׁד
יָתוֹם וְעַל עֲנִי יַחְבֹּלוּ׃ עֲרוֹם הָלְכוּ
בְלִי לְבוּשׁ וְרָעֵבִים נָשְׂאוּ עֹמֶר׃

ויען איוב ואמר׃ גם היום
מרי שיחי כבדה על אנחתי׃
מי יתן וידעתי ואמצאהו אבוא עד־
תכונתו׃ אערכה לפניו משפט ופי
אמלא תוכחות׃ אדעה מלים יענני
ואבינה מה־יאמר לי׃ הברב כח
יריב עמדי לא אך הוא ישם בי׃
שם ישר נוכח עמו ואמלטה לנצח
משפטי׃ הן קדם אהלך ואינבו ואחור
ולא אבין לו׃ שמאל בעשתו ולא־
אחזה יעטף ימין ולא אראה׃ כי־ידע
דרך עמדי יבחנני כזהב אצא׃ באשרו
אחזה רגלי דרכו שמרתי ולא אטי׃
מצות שפתיו ולא אמיש מחקי
צפנתי אמרי פיו׃ והוא באחד ומי
ישיבנו ונפשו אותה ועשה׃ כי
ישלם חקי וכהנה רבות עמו׃ על־
כן ממנו אבהל אתבונן ואפחד ממנו
׃ ואל הניח לבי ושדי הבהילני׃ כי־
לא נצמתי מפני חשך וכסה כמר־
אפל׃ מדוע משדי לא נצפנו עתים
וידעיו לא חזו ימיו׃ גבולת ישיגו
עדר גזלו וירעו וחמור יתומים ינהגו
׃ יליבלו שור אלמנה׃ יטו אביונים
מדרך יחדו נחבאו ענוי־ארץ׃ הן
פראים במדבר יצאו בפעלם משחרי
לטרף ערבה לו לחם לנעריהם׃
בשדה בלילו יקצרו וכרם רשע
ילקשו׃ ערום ילינו מבלי לבוש
ואין כסות בקרה׃ ממרם הרים ירטבו
ומבלי כחה חבקו צור׃ יגזלו ומשד
יתום ועל עני יחבלו׃ ערום הלכו
בלי לבוש ורעבים נשאו עמר׃

ויען איוב ואמר׃ גם היום
מרי שיחי כבדה על אנחתי׃
מי יתן וידעתי ואמצאהו אבוא עד־
תכונתו׃ אערכה לפניו משפט ופי
אמלא תוכחות׃ אדעה מלים יענני
ואבינה מה־יאמר לי׃ הברב כח
יריב עמדי לא אך הוא ישם בי׃
שם ישר נוכח עמו ואמלטה לנצח
משפטי׃ הן קדם אהלך ואינבו ואחור
ולא אבין לו׃ שמאל בעשתו ולא־
אחזה יעטף ימין ולא אראה׃ כי־ידע
דרך עמדי יבחנני כזהב אצא׃ באשרו
אחזה רגלי דרכו שמרתי ולא אטי׃
מצות שפתיו ולא אמיש מחקי
צפנתי אמרי פיו׃ והוא באחד ומי
ישיבנו ונפשו אותה ועשה׃ כי
ישלם חקי וכהנה רבות עמו׃ על־
כן ממנו אבהל אתבונן ואפחד ממנו
׃ ואל הניח לבי ושדי הבהילני׃ כי־
לא נצמתי מפני חשך וכסה כמר־
אפל׃ מדוע משדי לא נצפנו עתים
וידעיו לא חזו ימיו׃ גבולת ישיגו
עדר גזלו וירעו וחמור יתומים ינהגו
׃ יליבלו שור אלמנה׃ יטו אביונים
מדרך יחדו נחבאו ענוי־ארץ׃ הן
פראים במדבר יצאו בפעלם משחרי
לטרף ערבה לו לחם לנעריהם׃
בשדה בלילו יקצרו וכרם רשע
ילקשו׃ ערום ילינו מבלי לבוש
ואין כסות בקרה׃ ממרם הרים ירטבו
ומבלי כחה חבקו צור׃ יגזלו ומשד
יתום ועל עני יחבלו׃ ערום הלכו
בלי לבוש ורעבים נשאו עמר׃

ואריב אזב ואמר׃ לחזר חמנא סריר
מיקרי מנתי תקפת על תותתי׃ מן יגזור
אגדע ואשקחיניה אידי עד כחר בירת
טוקדשיה׃ אסחר קדמוי דין ופומי אמלי
סכסכיותא׃ ארע סליא ויתיבנני ואחכיין
קת נייסר לי׃ תבטנעי חילא נצבי עסי לא
ברם הוא ישזי תגרא בי יהמן תרעתא ויתקין
עקי ואישתויב לעילמא כדקאין יתי׃ ואנא
למריתנא אחליך ולימתי לסערבא ולא
אחכיין ליה׃ בעיפוא בסעריה ולא אחדי
כד סכבין דרומא ולא אסבי׃ ארום גלי
קדמוי אורחא דעמי בחן יתי ניך ודהבא
אפיק׃ באיסתוריה אחדת רגלי אנרחית
ונצרית ולא עליאת׃ מוקדקא דכספותי ולא
אעדי מנגדתי אסיסירת סיכרי פומי׃ ואין
תוא יתידאי וקן יתיביה ונפשיה רעדת
ועגברת׃ בארום ישלים חיך בקרסיתא
גזידרי וזרקמתרון מנעיון עסית׃ כסול
דחכנא מן מקמוי אסתבחל אחכיין ואתחל
מיניה׃ ואלותא דיניך לבבי ושדי בחלגני
׃ ארום לא אתגמרית מן קדם חשוך ומן
קמיסי כסר קבלא׃ מדין משתיאלא אסתישו
עדניא ודתניתין יתי לא חסין יסמו׃ דנא
דשבענא דתהוי מיניא ישכון עודא אמסן
דרעון׃ וסקרא ויתחמי יקדרון מסקמון תור
ארסלא׃ יכלון וחשכי סן ארעא מדבריא
אסטרו מסכני ארעא׃ הין דין מכרוריא
בקדקדא נפקו לעיבדיהון בישיא מקדמין
לבזוזא כסקרא אפיס ליה מזונא לסלייה
בחקלא סרלא ודלתון חאדין וכרס דרשיעי
יכסרון׃ ערטילין ויתיה ודלירת מכוסיא
וזליה לתון חוסאת בקורא׃ סכיכלוניא
דשובעא ותחוסיניא ישכון עודא אמסן
דרעון׃ וסקרא ויתחמי יקדרון מסקמון תור
ארסלא׃ יכלון וחשכי סן ארעא מדבריא
אסטרו מסכני ארעא׃ הין דין מכרוריא
בקדקדא נפקו לעיבדיהון בישיא מקדמין
לבזוזא כסקרא אפיס ליה מזונא לסלייה
בחקלא סרלא ודלתון חאדין וכרס דרשיעי
יכסרון׃ ערטילין ויתיה ודלירת מכוסיא
וזליה לתון חוסאת בקורא׃ סכיכלוניא

ג׳ נשי ט׳ דשב סנרף ושסר׃ כיתני כוזב אנא. הביאוני כוזב אנא׃ תפשו ותשו תפשו קשרי כפשי׃ תפשו כאכל
תואה׃ תפשו את רעש׃ תפשו כשאול תעיל׃ תפשו לגיחה׃ תפשו עליו חאבו׃ תפשו ותשו תפשו קשרי כפשי׃ תפשו שוקל
ומסרי ב׳ ט׳ ומסרי כמה אפל׃ וכפרי לא חשבו כחקי׃ גבולת ל׳ כתי כן וכו׳ ב׳ ומסרי עסים׃ גבולת ישיגו׃ ועין
בתולים ס׳ מן ער׃ אשיכים ג׳ ח׳ בלי׳ ותיכ׳ כי ישעה ל׳ ויקרא בשפם אשיכים׃ יש אשיכים בדרך׃ ותחנות לאשיכים
כפעלים ל׳ מן פראים כבדבר חזא חר כן כלי׳ יחידאין ויפשטין לים כסוף ומסרי ומסרי עסל בספר רבו׃ כשערת אות
חלפו כתי׃ חשכו ב׳ ומסרי כבלי׃ בחסה חשכו עזר׃ אשפתו יוצא בר ג׳ ומסרי עזרחו כתי׃ שקרי חלכו׃

ביאור מלות המענה

ויען איוב ויאמר: מה סייעתה כוחלי
לא חכמה ותושיה לרב הודעת:
את מי הגדת מלין ותשכות מי יצאה
ממך: הרפאים יחוללו מתחת מים
ושכניהם: ערום שאול נגדו ואין
כסות לאבדון: נטה צפון על תהו
תלה ארץ על בלימה: צרר מים
בעביו ולא נבקע ענן תחתם: מאחז
פני כסה פרשו עליו ענגנו: חק חג
על פני מים עד תכלית אור עם
חשך: עמודי שמים ירופפו ויתמהו
מגערתו: בכחו רגע הים ובתבונתו
מחץ רהב: ברוחו שמים שפרה
חללה ידו נחש בריח: הן אלה קצות
דרכו ומה שמץ דבר נשמע בו ורעם
גבורתו מי יתבונן:

ויען איוב ויאמר: מה סייעתה כוחלי
לא עזרת לא עשין: מה יעצת
ללא חכמה ותושיה לרב הודעת:
את מי הגדת מלין ותשכות ממך: הרפאים יחוללו מתחת מים
ושכניהם: ערום שאול נגדו ואין
כסות לאבדון: נטה צפון על תהו
תלה ארץ על בלימה: צרר מים
בעביו ולא נבקע ענן תחתם: מאחז
פני כסה פרשו עליו ענגנו: חק חג
על פני מים עד תכלית אור עם
חשך: עמודי שמים ירופפו ויתמהו
מגערתו: בכחו רגע הים ובתבונתו
מחץ רהב: ברוחו שמים שפרה
חללה ידו נחש בריח: הן אלה קצות
דרכו ומה שמץ דבר נשמע בו ורעם
גבורתו מי יתבונן:

ויסף איוב שאת משלו
ויאמר: חי אל הסיר משפטי ושדי
המר נפשי: כי כל עוד נשמתי כי
ורוח אלוה באפי: אם תדברנה
שפתי עולה ולשוני אם יהגה רמיה
חלילה לי אם אצדיק אתכם עד
אגוע לא אסיר תמתי ממני:
בצדקתי החזקתי ולא ארפה לא
יחרף לבבי מימי: יהי כרשע איבי
ומתקוממי כעולה: כי מה תקות
חנף כי יבצע כי ישל אלוה נפשו:
השמעק ישמע אל כי תבוא עליו
צרה: אם על שדי יתענג יקרא
אלוה בכל עת: אורה אתכם ביד
אל אשר עם שדי לא אכחד: הן
אתם כלכם חזיתם ולמה זה תהבלו
תהבלו: זה חלק אדם רשע עם
אל ונחלת עריצים משדי יקחו:
אם ירבו בניו למו חרב ושאריו לא
ישבעו לחם: שריד במות יקברו
ואלמנתיו לא תבכנה: אם יצבר
כעפר כסף וכחמר יכין מלבוש:
יכין וצדיק ילבש וכסף נקי יחלק:
בנה כעש ביתו וכסכה עשה נצר:
עשיר ישכב ולא יאסף עיניו פקח
ואיננו: תשיגהו כמים בלהות לילה
גנבתו סופה: ישאהו קדים וילך
וישערהו ממקומו: וישלך עליו
ולא יחמול מידו ברח יברח: ישפק
עליו מוכפו וישרק עליו ממקומו:
כי יש למכסף מוצא וקום לזהב יזקו
: ברזל מעפר יקח ואבן יצוק
נחושה: קץ שם לחשך ולכל
תכלית הוא חוקר אבן אפל וצלמות
פרץ נחל מעם גר הנשכחים מני
רגל דלו מאנוש גענו: ארץ ממנה יצא לחם ותחתיה נהפך כמו אש:

ואוסיף איוב למשל סחליה ואמר: קיים
אלוה אעדי הילכת דיני ושדי אמרר נפשי
אורם עמם תוב נשמתי בפיכי ורוחה
דאלוה בנחיבי: אין מסללן סיפוותי
שקרא ולשוני אין כרגן ניבלא: חס לי אין
אומי יחבון עד ואתנגיד לא אעדי שלמותי
סיני: בוכותי תקיפית ולא אשבקינה לא
יחכר לבבי מן יומי: יהי כרשע בעל
דבבי ודקאים עלי היך רשיעא: ארום מן
סבר דילטור ארום יכנוט סמן ושקר ארום
יתר אלוה נפשיה: איפיר דקבילתיה
ינבב: יגזול ימל
ישמור כמלוה פרק
תלמוד ערכין
הם הקרקפ' החוזק
מלאי לאנשים להסכים
על הקשם ובטוחים
פרידיו: הם בניו כי
הם המרידים ח
הנפתחים מן הקרקפ
וכפה ניכי יחלון
חלים הכיכי יחלון ס
כפפו ויפזרהו יתחת
אשר קכון כלפי ד
יהיה כי לים כפל ר
דכרים לפי מכבר ח
הסיבה על זאת הסיבה
כמה סוף ופף חוטם
תהום:

ביאור מלות
התיבות
ויסף חוזר ופנה
ויאמר. חזרה. יען
ואיה הענין פתוח
כאדם לאיש כל ם
הקרקפ ובכל אם ה
מסיב אותן עליהם לא
יהיה כי לים כפל ר
דכרים לפי מכבר ח
הסיבה על זאת הסיבה
כמה סוף ופף חוטם
תהום:

ביאור דברי המענה

מהספקות אמר בספקות על דבריך ואם יבאת עם לבבך להסיב על הספקות אמר בספקיך לך מלת חכמה ותושיה
לשעתך ולתוכחתך ומוסר ורוח הודעת לרובל מאת מאגד ממנו הוא מעט מזער: את מי הגדת לנו הדברים ומה למדת
כשלות הפה לשבוריהן ולגלוליהן. הלה התחבטם ובראי הפה יש מיתות המיתם המוכנים בארץ ואם בתלית הגלה לא יעיצו פה בכתון הארץ בזה האופן
מהשתרע על הנמיתים המוסיפ מהפה יש. הכה התעה התוחלת והוא תרכז הארץ הוא לפני הפה ואין לו כמות פה לתוכן לתוכו ואין לו כמות פה כתוכן לתוכו
יציע פועל הפה פה פה שקר. הכה הפה מטה הכפרן אמר פה החיוב על תיהו כי הוא כמוך על תרכז הארץ לאמר ליהו כי אם מקדה הגלה הארץ על בלימה לא מהיה
ובמחכת על הכרזה חוץ מהכה כמו מהכה מהיהו כמו מהיהו כמו מהיהו כמו

מחר׳ משנין סירוש
ב חיה׳. טיעכסו׳
הכרי׳. לחר זר וכרי
׳ וחזק׳ ורמיזר׳
מקום. כמו מקום
בלא לקח לא יהיה כמו
תשמח וחרון כמו
לא רכין נכסי רכר
מגל חמס׳ ונלאלי
יסורים. ואנחנים
לשון כי קרקשת׳
יעקרו הסורים לו יהיה
כמו וחביט לחם לחי
שניך להלוי יסורים ||
ומשקרו מן משלש
מהשתור הלילה ישיר
סכון. חשרון לאחר
חשרי האחרון
בחיים. רכר כשר
פלוני. כמקום שנמצא
לאחרן חשרון יחסרם
• חשרי׳ וכוכבו
כחיים לאחר. לא
משמע לאחר כאן ו
לשון כאיזה כמו כ
טוכרנו כו׳ ומפי
מלשון הכלה.
מלשון מחנה משלות
לנה׳ גלגלי. גל
שני׳ משקולות׳. כמלי׳
מכוטאני׳. ולכוטאי׳
ולנחלי׳ לחר כי יחל.
משם כי לאחר וכמוהו
כרי נאחר חסך כ
כשרים׳ ויסת

עורי שחר מעלי ועצמי חדד מני׃ חרב׃ ויהי לאבל כנרי ועגבי לקול
בכים׃ ברית כרתי לעיני ומה־ אתבונן על־בתולה׃ ומה חלק
אלוה ממעל ונחלת שדי ממרומים׃ הלא־ איד לעול ונכר לפעלי און׃
הלא־ הוא יראה דרכי וכל־ צעדי
לספור׃ אם־ הלכתי עם־שוא ואחש
על־ מרמה רגלי׃ ישקלני במאזני
צדקה וירע אלוה תמתי׃ אם תטה
אשרי מני החרך ואחרי עיני הלך לבי
ובכפי דבק מאום׃ אזרעה ואחר
יאכל וצאצאי ישרשו׃ אם נפתה
לבי על־ אשה ועל־ פתח רעי ארבתי׃
תטחן לאחר אשתי ועליה יכרעון
אחרים׃ כי־ הוא זמה והיא עון
פלילים׃ כי־ אש תיא עד־ אבדון
תאכל ובכל־ תבואתי תשרש׃ אם־
אמאס משפט עבדי ואמתי בריבם
עמדי׃ ומה אעשה כי־ יקום אל וכי־
יפקד מה אשיבנו׃ הלא בבטן עשני
עשהו ויכוננו ברחם אחד׃ אם־ אמנע
מהפץ דלים ועיני אלמנה אכלה׃
ואכל פתי לבדי ולא־ אכל יתום
ממנו׃ כי מנעורי גדלני כאב
ומבטן אמי אנחנה׃ אם־ ארא־
אובד מבלי לבוש ואין כסות לאביון׃
אם־ לא ברכוני חלציו וחם מגזי כבשי
יתחמם׃ אם־ הניפותי על־ יתום ידי
כי־ אראה בשער עזרתי׃ בחפי
משכמה תפול ואזרעי מקנה תשבר׃
כי פחד אל־ איד אל ומשאתו לא
אוכל׃ אם־ שמתי זהב כסלי ולכתם
אמרתי מבטחי׃ אם־ אשמחה כי־ רב
חילי וכי כביר מצאה ידי׃ אם־
אראה אור כי יהל וירחי יקר הלך׃

ואחר׳ כן מלעיל חתן וחסם חיתו כיום אכלי׳ואחר׳. על תנוח לבבה׳. אל תנוח לבבה׳. ואחר אל תנוח לבבה׳.
תחזה מחשבות לאחר׳. לחזר חלילה חיתה כמדבר ורשעה. חזר אל מחשבותיכם׳. ונחתי את ארץ סדומים.
ומוכה תחזה לאלי׳ יומם מחסה מזרם׳. מזרב כעיקר בו ומרשעי ארץ חרב. קול ישמיד בחלקות בנף. מחקרא
חרב על הארץ. ועצמי חרה מפני חרב׳. רגלי וחסם כי אשרתי מן ישכחני׳. אם אשרתי מאמר רגלי.

מסיבי שחם מעילי ועגרני מרך מן נוגבא׃ וחזנה לאבלא כיקרי ואבובי אסחיל לקל
בכיין׃ קיים גוריות לעיני וסח אסחבל
על בתולתא׃ וסח חולק טב יחיב
עלתהא מלעילא ואחסרת שדי משמי
מרומא׃ הלא אעברא ליודנא ותברא
לעברי שקר׃ והלא הוא יחמי אורחתי
וכל פסיעתי יסגה׃ אין חליכות עם
שקרא וורירת על נבילות רגלי׃
יתקלני בפשתתא דרזקא וירע אלהא
שליטותי׃ אין מעלי אסתווי מן
אורחא וכתר עיני חליך לבי ובידי אדבוק
מרעמא חבול אואערע וחזרן יכול ולקבלבי
נצי יקלשון׃ אין אשתרגע לבבי על
אותת גבר ועל תרע חברי בסניתי׃ השמש
עם תורן אתחי ועלת יחקטון תורנין׃
ארום חיא זנו והוא סורחן פריש׃
ארום אישא היא עד אכלא תעמיר ובכל
אינבי תלשא׃ אין רחיקיה דין עבדי
ואסתתי כד אית להון תוגרא בתרי׃
ומה אעבד כד יקום אלהא ואארום יסער
מה אחיביניה׃ הלא בבריא עבדני מן
דעבדיה ואתקן חנא בסעיא חד׃ אין
אחסנע מלשלהא ומבעיא כסנינא ועיני
ארמלתא אשיצי׃ ואכלית טולמי
בלחודי ולא אכל יתם מיטר׃ כטול
דסטלתני אסגיתני חיך קאחבא ומברינא
דאמי יכרני בניותא׃ אין אחכי ערטלי
מלית כסותא ולית חוסאת לחשיכא
אין לא בריכו יתי ברעוי ומגזתא דאימרי
ישתתן׃ אין אריתי על יורתם ידי
ארום אחמי בתרעא סיועי׃ סחפין מן
שיכמת תפול ואדרעי מן קנה תתבר׃
ארום ודלא לוותי תבר אלהא ומן מסיפיה
לא אסובר׃ אין שויתי על דהב סמסי
ולפיטלין אמרית רוחצני׃ אין אתרי
ארום סגא עתרי ודרום בסוגלא אשכחת
ידי׃ אין אחכי אסתתר ארום ינדר
ומתנרא זיותן קמרך׃

ויסיר׳ תבזיון מיקרי וחסרתי׃ כמאי׳. כליי׳ וחסרתי׃ ומחיתך וחרשתך יחסם מקדמיתך לחיתבש׃ יחשוך הגל ומחמתו׃ כלגל׃ מקלקה׃ מקרי חלגי׃
לגרות. לרגל כרי מלגלה מחוסרים כבחיים׃ כחיים׃ ומחיתך וחרשתך יחסם מקדמיתך לחיתבש׃ יחשוך הגל ומחמתו׃ כלגל׃ מקלקה׃ מקרי חלגי׃
הכוה׳ מכמעמחות יכיעבי מבאל לה יהיה כזה חיים מחוסרים חיותך נבזותי׃ יתי. כחני וחיתי תע׳ יתבני׃ יעיי לי חוייהיה הרכון בזיי חלותי
ויהיה חבר חלק׃ ויהיה בחוסרי חיותי על נבזותי כי כבר חסרך כחם זה כחו מזכר כחם סרך׃ ומקדמו׃ ולקרכו כחם סרך׃ ומקדמו׃ הפחיי הרלגי בחיים׃ הוא

חלא גם כחם וחסם חלא כחתי לחסא ואכי׃ ולא אכי איה אלוה עשי׃ חלא ערך אלי כלין׃ חלא נבזיות נשים יפות׃
כחוך כלם וחסם חלא כחתי לחסא ואכי׃ ולא אכי איה אלוה עשי׃ חלא ערך אלי כלין׃ חלא נבזיות נשים יפות׃
כחוך כלם וחסם חלא כחתי לחסא ואכי׃ ולא אכי איה אלוה עשי׃ חלא ערך אלי כלין׃ חלא נבזיות נשים יפות׃
כחוך כלם וחסם חלא כחתי לחסא ואכי׃ ולא אכי איה אלוה עשי׃ חלא ערך אלי כלין׃ חלא נבזיות נשים יפות׃

ויסת אמרי פי חלא כחתי לחסא ואכי׃ ולא אכי איה אלוה עשי׃ חלא ערך אלי כלין׃ חלא נבזיות נשים יפות׃
ויסת אמרי פי חלא כחתי לחסא ואכי׃ ולא אכי איה אלוה עשי׃ חלא ערך אלי כלין׃ חלא נבזיות נשים יפות׃
ויסת אמרי פי חלא כחתי לחסא ואכי׃ ולא אכי איה אלוה עשי׃ חלא ערך אלי כלין׃ חלא נבזיות נשים יפות׃
ויסת אמרי פי

ושבתו שלשת האנשים האלה מתת כי היה צדיק בעיניו:
כי אזור לברי זאת הפרשה

ויחרו לשלשת רעי איוב כי לא מצאו מענה וירשיעו את איוב:
הוכח בפרשה.

אבן עזרא

מבוא. מבואר בספר הזה ג' דברים. א' שהיה איוב צדיק גמור ויסורין באו עליו בלא חטא. ב' שהיה בן נח ולא היה מבני ישראל. ג' שהיה בזמן שהיו בני ישראל במצרים. ומה שאמר בתחלת הספר שהיה איש עוץ ארץ אדום. ואמר בסוף הספר שהיה מבני קדם. הנה הוא מפני שהיה גר בארץ אדום. ומה שאמר בסוף הספר שהיה מבני קדם. הנה הוא מפני שהיה גר בארץ קדם. ומה שאמר בסוף הספר שהיה מבני קדם. הנה הוא מפני שהיה גר בארץ קדם. ומה שאמר בסוף הספר שהיה מבני קדם. הנה הוא מפני שהיה גר בארץ קדם.

ב וישבתו שלשת האנשים האלה מענות את איוב כי היה צדיק בעיניו:
ויחר אף אליהוא בן ברכאל הבוזי ממשפחת רם באיוב חרה אפו על צדקו נפשו מאלהים: ובשלשת רעיו חרה אפו על אשר לא מצאו מענה וירשיעו את איוב: ואליהוא חכה את איוב בדברים כי זקנים המה ממנו לימים: וירא אליהוא כי אין מענה בפי שלשת האנשים ויחר אפו:
ויען אליהוא בן ברכאל הבוזי ואמר אמרתי ישישים על כן וחלתי ואיראה מחות דעי אתכם: אמרתי ימים ירברון ורב שנים יודיעון חכמה: אבן רוח היא באנוש ונשמת שדי תבינם: לא רבים יחכמו וזקנים יבינו משפט: לכן אמרתי שמעה לי אחוה דעי אף אני: הן הוחלתי לדבריכם אזין עד תבונותיכם עד תחקרון מלין: ועדיכם אתבונן והנה אין לאיוב מוכיח עונה מכם: פן תאמרו מצאנו חכמה אל ידפנו לא איש: ולא ערך אלי מלין ולא באמריכם לא אשיבנו: חתו לא ענו עוד העתיקו ממנם מלים: והואלתי כי לא דברו כי עמדו ולא ענו עוד: אענה אף אני חלקי אחוה דעי אף אני: כי מלאתי מלים כי עצרני רוח בטני: הנה בטני כיין לא יפתח כאבות חדשים יבקע: אדברה וירוח לי אפתח שפתי: ואענה: אל נא אשא פני איש ואל אדם לא אכנה: כי לא ידעתי אכנה כמעט יעשני עשני: ואולם שמע נא איוב מלי כל דברי האזינה:

ג ויחר אפו בו
ד ויחר אפו בו
ה ויחר אפו בו
ו ויחר אפו בו
ז ויחר אפו בו
ח ויחר אפו בו
ט ויחר אפו בו
י ויחר אפו בו
יא ויחר אפו בו
יב ויחר אפו בו
יג ויחר אפו בו
יד ויחר אפו בו
טו ויחר אפו בו
טז ויחר אפו בו
יז ויחר אפו בו
יח ויחר אפו בו
יט ויחר אפו בו
כ ויחר אפו בו
כא ויחר אפו בו
כב ויחר אפו בו
כג ויחר אפו בו
כד ויחר אפו בו
כה ויחר אפו בו
כו ויחר אפו בו
כז ויחר אפו בו
כח ויחר אפו בו
כט ויחר אפו בו
ל ויחר אפו בו
לא ויחר אפו בו
לב ויחר אפו בו
לג ויחר אפו בו
לד ויחר אפו בו
לה ויחר אפו בו
לו ויחר אפו בו
לז ויחר אפו בו
לח ויחר אפו בו
לט ויחר אפו בו
מ ויחר אפו בו
מא ויחר אפו בו
מב ויחר אפו בו
מג ויחר אפו בו
מד ויחר אפו בו
מה ויחר אפו בו
מו ויחר אפו בו
מז ויחר אפו בו
מח ויחר אפו בו
מט ויחר אפו בו
נ ויחר אפו בו
נא ויחר אפו בו
נב ויחר אפו בו
נג ויחר אפו בו
נד ויחר אפו בו
נה ויחר אפו בו
נו ויחר אפו בו
נז ויחר אפו בו
נח ויחר אפו בו
נט ויחר אפו בו
ס ויחר אפו בו
סא ויחר אפו בו
סב ויחר אפו בו
סג ויחר אפו בו
סד ויחר אפו בו
סה ויחר אפו בו
סו ויחר אפו בו
סז ויחר אפו בו
סח ויחר אפו בו
סט ויחר אפו בו
ע ויחר אפו בו
עא ויחר אפו בו
עב ויחר אפו בו
עג ויחר אפו בו
עד ויחר אפו בו
עה ויחר אפו בו
עו ויחר אפו בו
עז ויחר אפו בו
עח ויחר אפו בו
עט ויחר אפו בו
פ ויחר אפו בו
פא ויחר אפו בו
פב ויחר אפו בו
פג ויחר אפו בו
פד ויחר אפו בו
פה ויחר אפו בו
פו ויחר אפו בו
פז ויחר אפו בו
פח ויחר אפו בו
פט ויחר אפו בו
צ ויחר אפו בו
צא ויחר אפו בו
צב ויחר אפו בו
צג ויחר אפו בו
צד ויחר אפו בו
צה ויחר אפו בו
צו ויחר אפו בו
צז ויחר אפו בו
צח ויחר אפו בו
צט ויחר אפו בו
ק ויחר אפו בו
קא ויחר אפו בו
קב ויחר אפו בו
קג ויחר אפו בו
קד ויחר אפו בו
קה ויחר אפו בו
קו ויחר אפו בו
קז ויחר אפו בו
קח ויחר אפו בו
קט ויחר אפו בו
קי ויחר אפו בו
קיא ויחר אפו בו
קיב ויחר אפו בו
קיג ויחר אפו בו
קיד ויחר אפו בו
קטו ויחר אפו בו
קטז ויחר אפו בו
קיז ויחר אפו בו
קיח ויחר אפו בו
קיט ויחר אפו בו
קכ ויחר אפו בו
קכא ויחר אפו בו
קכב ויחר אפו בו
קכג ויחר אפו בו
קכד ויחר אפו בו
קכה ויחר אפו בו
קכו ויחר אפו בו
קכז ויחר אפו בו
קכח ויחר אפו בו
קכט ויחר אפו בו
קל ויחר אפו בו
קלא ויחר אפו בו
קלב ויחר אפו בו
קלג ויחר אפו בו
קלד ויחר אפו בו
קלה ויחר אפו בו
קלו ויחר אפו בו
קלז ויחר אפו בו
קלח ויחר אפו בו
קלט ויחר אפו בו
קמ ויחר אפו בו
קמא ויחר אפו בו
קמב ויחר אפו בו
קמג ויחר אפו בו
קמד ויחר אפו בו
קמה ויחר אפו בו
קמו ויחר אפו בו
קמז ויחר אפו בו
קמח ויחר אפו בו
קמט ויחר אפו בו
קנ ויחר אפו בו
קנא ויחר אפו בו
קנב ויחר אפו בו
קנג ויחר אפו בו
קנד ויחר אפו בו
קנה ויחר אפו בו
קנו ויחר אפו בו
קנז ויחר אפו בו
קנח ויחר אפו בו
קנט ויחר אפו בו
קס ויחר אפו בו
קסא ויחר אפו בו
קסב ויחר אפו בו
קסג ויחר אפו בו
קסד ויחר אפו בו
קסה ויחר אפו בו
קסו ויחר אפו בו
קסז ויחר אפו בו
קסח ויחר אפו בו
קסט ויחר אפו בו
קע ויחר אפו בו
קעא ויחר אפו בו
קעב ויחר אפו בו
קעג ויחר אפו בו
קעד ויחר אפו בו
קעה ויחר אפו בו
קעו ויחר אפו בו
קעז ויחר אפו בו
קעח ויחר אפו בו
קעט ויחר אפו בו
קפ ויחר אפו בו
קפא ויחר אפו בו
קפב ויחר אפו בו
קפג ויחר אפו בו
קפד ויחר אפו בו
קפה ויחר אפו בו
קפו ויחר אפו בו
קפז ויחר אפו בו
קפח ויחר אפו בו
קפט ויחר אפו בו
קצ ויחר אפו בו
קצא ויחר אפו בו
קצב ויחר אפו בו
קצג ויחר אפו בו
קצד ויחר אפו בו
קצה ויחר אפו בו
קצו ויחר אפו בו
קצז ויחר אפו בו
קצח ויחר אפו בו
קצט ויחר אפו בו
קק ויחר אפו בו
קקא ויחר אפו בו
קקב ויחר אפו בו
קקג ויחר אפו בו
קקד ויחר אפו בו
קקה ויחר אפו בו
קקו ויחר אפו בו
קקז ויחר אפו בו
קקח ויחר אפו בו
קקט ויחר אפו בו
קקי ויחר אפו בו
קקיא ויחר אפו בו
קקיב ויחר אפו בו
קקיג ויחר אפו בו
קקיד ויחר אפו בו
קקטו ויחר אפו בו
קקטז ויחר אפו בו
קקיז ויחר אפו בו
קקיח ויחר אפו בו
קקיט ויחר אפו בו
קקכ ויחר אפו בו
קקכא ויחר אפו בו
קקכב ויחר אפו בו
קקכג ויחר אפו בו
קקכד ויחר אפו בו
קקכה ויחר אפו בו
קקכו ויחר אפו בו
קקכז ויחר אפו בו
קקכח ויחר אפו בו
קקכט ויחר אפו בו
קקל ויחר אפו בו
קקלא ויחר אפו בו
קקלב ויחר אפו בו
קקלג ויחר אפו בו
קקלד ויחר אפו בו
קקלה ויחר אפו בו
קקלו ויחר אפו בו
קקלז ויחר אפו בו
קקלח ויחר אפו בו
קקלט ויחר אפו בו
קקמ ויחר אפו בו
קקמא ויחר אפו בו
קקמב ויחר אפו בו
קקמג ויחר אפו בו
קקמד ויחר אפו בו
קקמה ויחר אפו בו
קקמו ויחר אפו בו
קקמז ויחר אפו בו
קקמח ויחר אפו בו
קקמט ויחר אפו בו
קקנ ויחר אפו בו
קקנא ויחר אפו בו
קקנב ויחר אפו בו
קקנג ויחר אפו בו
קקנד ויחר אפו בו
קקנה ויחר אפו בו
קקנו ויחר אפו בו
קקנז ויחר אפו בו
קקנח ויחר אפו בו
קקנט ויחר אפו בו
קקס ויחר אפו בו
קקסא ויחר אפו בו
קקסב ויחר אפו בו
קקסג ויחר אפו בו
קקסד ויחר אפו בו
קקסה ויחר אפו בו
קקסו ויחר אפו בו
קקסז ויחר אפו בו
קקסח ויחר אפו בו
קקסט ויחר אפו בו
קקע ויחר אפו בו
קקעא ויחר אפו בו
קקעב ויחר אפו בו
קקעג ויחר אפו בו
קקעד ויחר אפו בו
קקעה ויחר אפו בו
קקעו ויחר אפו בו
קקעז ויחר אפו בו
קקעח ויחר אפו בו
קקעט ויחר אפו בו
קקפ ויחר אפו בו
קקפא ויחר אפו בו
קקפב ויחר אפו בו
קקפג ויחר אפו בו
קקפד ויחר אפו בו
קקפה ויחר אפו בו
קקפו ויחר אפו בו
קקפז ויחר אפו בו
קקפח ויחר אפו בו
קקפט ויחר אפו בו
קקצ ויחר אפו בו
קקצא ויחר אפו בו
קקצב ויחר אפו בו
קקצג ויחר אפו בו
קקצד ויחר אפו בו
קקצה ויחר אפו בו
קקצו ויחר אפו בו
קקצז ויחר אפו בו
קקצח ויחר אפו בו
קקצט ויחר אפו בו
קקק ויחר אפו בו
קקקא ויחר אפו בו
קקקב ויחר אפו בו
קקקג ויחר אפו בו
קקקד ויחר אפו בו
קקקה ויחר אפו בו
קקקו ויחר אפו בו
קקקז ויחר אפו בו
קקקח ויחר אפו בו
קקקט ויחר אפו בו

שיכם שיוך דבריך קיומיך: ובמרחץ נכרתך הוכיחך ואכני. כתו ידיו ויאבון בו כתו לי ואכתיו והוא כעבר מה פתאום תוהו כעבר מעלי תהיה כאור תקום וכצהרים תיכון תחיין ותחתע מכשכון תשוקתו למלוט נפשיה תשוקתו לחיים: מרוחי. ומפי: ובמחזה. רלוי: מראיהם. נכרתו. עלמתה: נשמרו. נתרועעה. נפתחה לו טיפלה ונשקרו. ומחל. חוה תעבר: עלמתה. ומחלת הכאוב ומנחתה ואתלמך. מלאכי

מפרש לטעמיה. תשבנו אם מפרש חיתר. ויקברו כקבריהו ראשא דרה' לחסדי אדם מעמה' שת כל זה ראיה ונתן כל אשר תבנה ירך לעשות כבוד עשה. ובכל מעשה אשר תעשה. כי את כל מעשה אלוהים יביא במשפט על כל נעלם: ראה ל' השגי עשותיה ותחת מזון אל תראה עשותיה. ותבא אל מזון ואל תראה עשותיה. ותבא אל מזון ואל תראה עשותיה. ותבא אל מזון וא

ויען אליהוא בן ברכאל הבוזי ממשפחת רם ויחר אפו בו על צדקו יותר מדאי ועל שלא מצא תשובה לשלשת חבריו ויחר אפו בהם על שלא מצאו תשובה ויש אומרים שהיה מלאך בדמות אדם ולכן נקרא בן ברכאל ויש אומרים שהיה מן המשפחה שנתברכה ברכת אברהם ויש אומרים שהיה מן המשפחה שנתברכה ברכת אדם הראשון ולא נתברכה ברכת אברהם ויש אומרים שהיה מן המשפחה שנתברכה ברכת אברהם ולא נתברכה ברכת אדם הראשון ויש אומרים שהיה מן המשפחה שנתברכה בשתיהן ויש אומרים שהיה מן המשפחה שלא נתברכה בשתיהן

ויען אליהוא ואמר׃ חאזנה
חשבתה למשפט אמרת צדקי מאל׃
כי־תאמר מה יסכן לך מה־אעיל
מחטאתי׃ אני אשיבך עליך ואת׃
רעיך עמך׃ הבט שמים וראה ושור
שחקים גבהו ממך׃ אם־חטאת מה־
תפעל בו ורבו פשעיך מה־תעשה
לו׃ אם־צדקת מה־תתן לו או־מה־
מידך יקח׃ לאיש כמוך רשעך
ולבן־אדם צדקתך׃ מרוב עשקים
יזעיקו ישועו מזרוע רבים׃ ולא־
אמר איה אלוה עשי נתן זמרות
בלילה׃ מלמדנו מבהמות ארץ ומעוף
השמים יחכמנו׃ שם יצעקו ולא
יענה מפני גאון רעים׃ אך שוא לא־
ישמע אל ושדי לא ישורנה׃ אף כי־
תאמר לא־תשורנו דין לפניו
ותחול לו׃ ועתה כי־אין פקד אפו
ולא־ידע בפש מאד׃ ואיוב הבל
יפצה פיהו בלי־דעת מלין יכבר׃

ואיוב יסף משלו ויאמר׃ הלוא־
לרישא חשלתא מן אלתא׃ ארום
תיטר כדתיגרגרת צרון מיתעל כורתיו׃
אנא אתיבינך חלויה וידי חבריך עוכי׃
אסתכל לשקויה וחמי ואסתכי שקוקיא
ואתנבדו סיגך׃ אין חבתא כת העביר ביה
וסגיעי קרונך מה־תעביד ליה׃ אין זביית
מה תיזיבי־ביה או מה מן איריך יקביל׃ לגבר
דרשיעא דיבנך חיובך ולבר נש דכיא
אגרתך׃ מסוגעי טלוכין מכבלין יבעון
מתקוף אגדע ודברניא׃ ולא אמר האן
אלתא דעבדני דסכדרין ואגלי כרסמא
קלסוי תושבחן בלילא׃ דמאלף יתנא
מבעירי ארעא ומעופא דשמיא ויבסמנא׃
תסן יקבלון ולא אעני מן קדם גיותנותא
ודשיעא׃ לחוד שקרא לא ישמע אלתא
ושדי לא יסגיה׃ ברם ארום תיבר לא
תסגיניה אירין קדמוי ותוריך ליה׃ וברון
ארום כאילו לא חזרת אסער רוגזיה ולא
ידע באפושי לתרעא ואיוב לבא פתי
מדלית כגברא מילייא יכני׃

ותאנה חשלתא ואמר׃ הדא חשלתא
לרישא סלילתא ודקייתא מן אלתא׃ ארום
תיטר כדתיגרגרת צרון מיתעל כורתיו׃
אנא אתיבינך סלויה וידי חבריך עוכי׃
אסתכל לשקויה וחמי ואסתכי שקוקיא
ואתנבדו סיגך׃ אין חבתא כת העביר ביה
וסגיעי קרונך מה־תעביד ליה׃ אין זביית
מה תיזיבי־ביה או מה מן איריך יקביל׃ לגבר
דרשיעא דיבנך חיובך ולבר נש דכיא
אגרתך׃ מסוגעי טלוכין מכבלין יבעון
מתקוף אגדע ודברניא׃ ולא אמר האן
אלתא דעבדני דסכדרין ואגלי כרסמא
קלסוי תושבחן בלילא׃ דמאלף יתנא
מבעירי ארעא ומעופא דשמיא ויבסמנא׃
תסן יקבלון ולא אעני מן קדם גיותנותא
ודשיעא׃ לחוד שקרא לא ישמע אלתא
ושדי לא יסגיה׃ ברם ארום תיבר לא
תסגיניה אירין קדמוי ותוריך ליה׃ וברון
ארום כאילו לא חזרת אסער רוגזיה ולא
ידע באפושי לתרעא ואיוב לבא פתי
מדלית כגברא מילייא יכני׃

ביאור מלות המענה

יעזל׃ יסור׃
מיה מטעמת מיתקו׃ ירוב עסוקים יתיקו׃
עסוקים הן היחיד מיוחד עיין ריבוהו׃ וכן מלה מיריבו בו העסוקים אמר יתיקו׃ שטוקים׃
אמיתו׃ דברי סנה׃ תלמידו׃ כתו מלכיהו והדומן בו מלכיו׃ ותחולל לו׃ מענין תוחלת׃ נפש׃ בריותיו׃ יפצה פיהו׃ יפתח פיהו׃ יכבר׃ יחבר׃

והבל העולה מהרהרים

מלה זו מלה מיוחס׃ ואין מיוחס בדבר ובכתב הפיוסי׃ ואין מוחס בדבר ובכתב הפיוסי׃ ואין מוחס בדבר ובכתב הפיוסי׃ ואין מ

מי יסר שחקים בחכמתו וכלי מזמיו מי יספר כל עמדתי ואבלי שתים. הם השנים
קדמיים הנולדים מלמעלה למטה: בצקיע שמר לשון קל' כדכתיב הצמר שר
הדיר יחזק. ודגמים. הם נטפי הגשם הארצות מעלי הארץ ירוסקו שר שלג ישלר
מעוי סביבות: ויחי כעפרי תקלל. ונפש תארית תקלל לשון נקיבת נפש כמו
ויקיא בדשר מרכבה: יפיחו. יפעלו. ישם.
יעקבו. יעלי סלע. כו
קדמוני ארץ נולדו ואינו
שלא בריאת השנים כמו
שכתוב בתורה ובנביאים
והשם יתברך ברא כמר
בעבור שיתקיים ויהיה
מעבדי ומניל לאחר
שנברא ויהיה כל
מעשה בריאת השנים
חלוי בימי בראשית
יפרחו. יתפללו. ישחו.
יעקבו. כו
קדמוני ארץ נולדו ואינו
שלא בריאת השנים כמו
שכתוב בתורה ובנביאים
והשם יתברך ברא כמר
בעבור שיתקיים ויהיה
מעבדי ומניל לאחר
שנברא ויהיה כל
מעשה בריאת השנים
חלוי בימי בראשית

כנגד כל המעקים כל הנביא כל חזקה כל בליש ושם תכי יבא
במעוותיו. כי ישחו כמעוות: ונחלי שלישי כנגד קול ומעוטה. ומעוטי מרפא. וכל נתיב
מעוותם וחלו כתב ושם תחל מעוותם יתקנו. ושאר מעוותם נתיבם ושם קרבנו. ירחמו ושם
יסורי. פירוש המסיר מה שם לאחת כמקיר כמקרי מקום ים ולא שניה
מן מקר ואחרי לאחרי ומתכבר. כמקיר מקום לאחרי ומקרי מי יסיפר כמכתב המקרים
סתים. הם הנעשים בעבור סתם מלאים מים. ומפיב. כמו ירדד וכמוהו מכבת
הטלו. למעלה. היא הנקודה: ומעבים ומקרי. הם מקבצים מקרי מקום
ומי יסיפר. פירוש המסיר מה שם לאחת כמקיר כמקרי מקום ים ולא שניה
מן מקר ואחרי לאחרי ומתכבר. כמקיר מקום לאחרי ומקרי מי יסיפר כמכתב המקרים
סתים. הם הנעשים בעבור סתם מלאים מים. ומפיב. כמו ירדד וכמוהו מכבת
הטלו. למעלה. היא הנקודה: ומעבים ומקרי. הם מקבצים מקרי מקום

מן יכוי שבעתי סוסיא בוסקתא וכלילות
סוסיא מן יכורי. תא מאן יכוי כוכבי
סוסיא בוסכתא ועגני דמתלין דוקיא
ורשיסא מאן אשביב: מי אשית אם ארא
לשיתאסא ונר גישתא איקבקו: ותגוד
לליליא מוזנא ופרנסותא דאיתיהא תספקו
ארום שתין בסרוקתא תבון בכלילתא
בטול לכסנא: מן תקון לעורבא מזוטו
ארום בנוי לאילתא יבעון תעיין מדליהון
סכלא: אפשר דיעתא עירא סלו חמרון
ויעלי טיוא אפ מסטנין אילתא תנכור
תסני ידהא ולשלן ותגדע עירי סלויהון
ומסגן בניהון מתפלון עשריהון משדרין
ומתעלין בניהון ויכנון בעיבוריא יספון
ולא תייבין לחון: מן מסר פרוזא בר חזרי
ושולטאי ערוזא מן שדי: ויי שזיתי סיטרא
ביניתיה וסקבוי ארעא אזיא: יגדך לרגוש
קדייתא אתר גשתא דדרי לא ישמע:
אילול כוריא ברעיה ובתר כל ירוקא יבעי
ואפשר דבי ריסקא לסיפתך אין יבית
על אפך ותקטור ריסקא
בתתך מאו ואשלחיה אין שדי גלגא בתרך
ואפשר דתתרחין בית ארום כניי תליה
ותסכון לגויה ליעוך: ואפשר דתסני
בית ארום תשוב ברעך ואידך יבגוש
ונקמא דתרגל ברא ויסשתא וסקלסא
אין אכריא ותתורינא ומיצינא: ארום
תשבוק לארעא ביעיתא ועל ארעא תרבי
ושלייא ארום רגלא תבדרינה וחיות ברא
תדושינה: סיתא על בניא ולא ולדת
ולסרי יקוטא ליעוקה סרלית ולדתא: ארום
אפשיה ואלוה ומכסנא ולא פרית לה ב
בטיונתא: כעירן בסרוסא סיקא מגרגא
לסוסא ולריכביה: ואפשר דתתן לסוסא
גבורתא אפשר תקלביש עזורית תזקפא:

מי יספר שחקים בחכמה וכלי שמים מי ישכיב: בצקת עפר
למוצק ורגבים ידבקו: התעד
ללביא טרף ותחית כפירים תמלא:
כי ישחו במעונות ישבו בסכה לבו
ארב: מי יכין לעורב צידו כי ילדו
אל אל ישוטו יתעו לבלי אכל:
היודעת עת ללדת יעלי חלל
אילות תשמר: תספר ירחים
תמלאנה וידעת עת לדתן:
תכרענה ילדיהן תפלחנה חבליהם
תשלחנה: יחלמו בניהם ירבו בבר
יצאו ולא שבו למו: מי שלח פרא
חפשי ומסרות ערוד מי פתח: אשר־
שמתי ערבה ביתו ומשכנותיו מלחה
ישחק להמון קריה תשאות נוגש
לא ישמע: יתור הרים מרעהו ואחר
כל ירוק ידרוש: היאבה רים עבדך
אם ילין על אבוסך: התקשר־
רים בתלם עבתו אם ישדד עמקים
אחריך: התבטח בו כי רב כחו
ותעזב אליו יגיעך: התאמין בו
כי ישובזרעך ונרנך יאסף: כנף
רננים נעלסתם אברה חסידה ונצה: כי תעזב לארץ ביציה ועל־
עפר תחממם: ותשכח כי־רגל
תזורה ותיתת השדה תדושה: הקשית
לה בניה לא לה לריק יגיעה בלי פחד
כי השית אלוה החכמה לא חלק
לה בבינה: בעת במרום תמריא
תשחק לסוס ולרכבו: התתן לסוס
גבורה התלבש עזרן רעמה:

התעופף כראה הוד נחרו איכה:
יחפרו בעמק וישיש בכח יצא
לקראת נשק: ישחק לפחד ולא
יחת ולא ישוב מפני חרב: עליו
תרנה אשפה להבת חנית וכידון:
ברעש ורגז יגמא ארץ ולא יאמין כי־
קול שופר: בכל שופר יאמר הא
ומרחוק ירית מלחמה ריעם שרים
ותרועה: הבמבוקך יאבר נין יפרש
בגמולתימן: אם על פיך ינביה
נשגבו לך ירים קנו: סלע ישכן
ויתלנן על־שן סלע ומעוזה: משם
חפר אכל למרחוק עיניו יביטו:
ואפרוחיו יעלעו דם ובאשר חללים
שם הוא:

ותתרעשינה חזיך גוא כאבא שיבחור לי לקבל ושתא
דמלחמתא: קתשטין בגליא וייתרי
בחילא יסוק לקרמל קרבייתי לרלוחו ולא
יתבר ולא יתוב מן קדם כיפא ועלוי תשדי
זייקא חרבא שגגא סורניתא ורמחתא: ברגיז
ורוגזא יעביד גומטתא בארעא ולא יתיכן
ארום קל שופרא: בכיסת שופרא ייבר
תוביא ומן רחיק ירית קרבא אבלי יומא
וירבדי ויבבא: איפשר סבייתך יתאבר
בר נגא פרוש נגרפא לרוכא: אין על
טיסך ינחבה נשרא וארום ירום שרבפיה:
ביקא ישרי ויבית על פרך טינר וסגרתא:
מתמן נפר סיכלא לברוחך עיניו סכחלין
ואפרוחוי נגמלן אידמא ובאתר דחמן
קטילייא תמן הוא:

ומן ושלח אבשלום עד סוף ספר דברי: למדרשה וס נסמר לעיל בספר ס ול' וכלבב ס' ים: ובאשר ד' וס נכתב
בשושנים ס' חושעיה ס סו: הרוכב ג' הוא א' בלא ו' וס נכתב בספר ריש ס' א':

הסתכלות בדברי איוב ובדברי רעיו ובדברי אליהוא ובדברי אלהים ובדברי
איוב אחרונים. ואחר שהשלים ספרו ואמר כי תם דברי איוב ולא השיב
עוד דבר ולא נמצא בו שום תשובה לדברי אלהים ולא הודה בחכמתו
ובגדולתו ולא אמר לו שום דבר מכל אלה הדברים שאמר אלהים לו
ולרעיו ולא הזכיר שום דבר מהם ולא אמר לו שום דבר מכל אלה
הדברים שאמר אלהים לו ולרעיו ולא הזכיר שום דבר מהם ולא אמר
לו שום דבר מכל אלה הדברים שאמר אלהים לו ולרעיו ולא הזכיר
שום דבר מהם ולא אמר לו שום דבר מכל אלה הדברים שאמר אלהים
לו

עֶצְמוֹ אֶפְיֵק הִשְׁחָה גַּרְמַי יְחֵךְ
כִּסְלָא וְדַקָּא: הוּא שַׁדְיָא אוֹרָחָתִי
וַאֲלָתָא וַעֲבַדְיָא יְקָרֵב סְיָמְיָא: אֲרוֹם עַל
מוֹרְיָא וְכִדְרוֹן לֵיהּ וְכָל חֵיוָתָא בָּרָא יְנַחְתוּן
תַּקְנוּתְהוֹן חֲלָלַיָּא וְתַקְנֵי בִּסְעִיר קָנַיָּא וַעֲרָקָא
וְיִשְׁלוֹנֵיהּ כְּלָלָא וְגַוְנַיָּא יְחַוְרוֹנֵיהּ עֲרַיְרִין
וְרָחֵל: וְהָא יְהֵא נְעָרָא וְלָא אִתְבַּחְיָא
יְחֵךְ וְחֵין אַרְעָא גַּיְיר יְרִיקָא לְסוּסְיָה: חַנְגַּד
יְכַבְּיָנֵיהּ בְּחוֹקְלֵיהּ קָבֵיל נְחִירֵיהּ: חַנְגַּד
לֵיהּ וְחֵין בְּחַנְתָּא וְכַאֲשָׁלָא תְּקַדָּה לְיִשְׁנֵיהּ:
אֵיפְשַׁר דְּתִשְׁנֵי אִינְקָלָא בְּנַחְרֵיהּ וְכַסְלֵיהּ
תַּנְקוֹב לֵיכָּחֵיהּ שֵׁיפְשַׁר דְּיִכְנֵי לְחֵךְ בְּעוּתֵיהּ
אֵין יְסוֹל לְחֵךְ רַבִּיכֵיהּ וְאֵיפְשַׁר דְּיִנְזוֹר קַיִם
עִסְקֵי תְּזַבְּנֵיהּ לַעֲבַר פַּלַח לַעֲלָם: אֵיפְשַׁר
דְּיִתְעֵיר בֵּיהּ חֵיךְ צִיפְרָא וְתִקְטוֹרְנֵיהּ לְמִ
לְפַלְחֵיהּ: וְעָבְרִין עֲלוֹי חֵיוָתָא שֵׁירְוָתָא
יְפַלְּגוּנֵיהּ בֵּין תַּגְרַיָּא: אֵיפְשַׁר דְּתִכְלָא
בְּקִטְלָא מְשֵׁבְיָה וּבְנוֹנָא דְּנוּנֵיָא דְּשִׁירְתָּא:
שַׁוֵּי עֲלוֹי אֵיזֵדְ אִדְכַר קְרֵב לָא תּוֹסִיף וְתָא
אוֹרֵיכוּתֵיהּ בְּקַרְבָּא נְבַרֵם לְפוּמֵי יְכוֹל:
לָא אֲנָרָאת אֵרוֹם עִיוּרְנֵיהּ וְכֵן הוּא קְדָבוֹ
יְתְעַבַּר: כֵּן אֲקַרְטִיגֵנִי בְּעוֹבְדֵי בְּרֵאשִׁית
וַאֲשַׁלֵּם וְלָא תְּרַחֵשׁ שִׂטְנָא דִּיל הוּא:
לָא אֲשַׁתְּפַךְ כַּרְסוּתֵיהּ וְסִיכַר בְּבוּרְתָּא
וּבְעוּתָא דְּעַלְיוֹת: כֵּן גַּלֵּי אַפֵּי לְבוּשֵׁיהּ
בְּבוּקְלָא דְּקַרְוֵי וּבְבֵיתֵיהּ כֵּן יְעוּרְעֵשׁ אַפֵּי כֵּן
שְׁרֵי יְקָרְנַת מְבוֹי אִסְתָּא: גַּיְוְתָנוּת
פְּאֵירְיָא סְתָרֵיכִין לֵיהּ אֲחִיד בְּרִשְׁתֵּם צֵיר:
יַד עִם נַד מְקָרְבִין נִיכּוֹי וְרוֹחַ לָא יְעוֹל
בְּמַעֲרְתָּן עַד עִם נְכָרֵי סְתַאֲרֵיק סְתַאֲרֵיק:
וְלָא סְתַקְפָרֵיק:

כלתה נפשו תשבר וגו' אנשן ג' בריש וס' בלישן ואנשי כאפו. בדוד מזמור ואנשן. לעבר עולם ב' בריש וס' עבר עולם ואף לאבותך תעשה כן. והוה ליה לעבד עולם ואבותך תעשה. חסרה בריית עבד תקוני. כשורר ג' בריש וס' בשלשי ריש סדן כו. כנענים ב' בריש וס' בחלף עבדיה. עודך ג' בל וס' ואתך עבדי עודך. יאבד כי עודי. ואתה לא בשכות עודך. ובו עודנה חזק ואחז בשלשי ריש וס' בשלשי ריש עודך. יחל לא יפל לא יחל. בחוק ישר את תחזיל. ואת אל תראישיל. כתרא ואחר. ואשלם ג' וסוף בישעיה סוף סדן כו. ערכוך ב' וס' איש כסף בששת ערכו. תקנו את ערכו. ודבר גבורות חזק ערכו. סגור לוסם ושא אותי דרך חשך. תדבקני חשוך ודוה סגור יחזה בי. סגור חתור שר. ובל וחב סגור דבר באשורי ב' בריש וס' נשבר בירמיה סוף לך. ידעתם ב' וס' חיש באשורי דנכ. תרגום הרקיע.

לא תאבה. תשבר לחזק כאמה. אנשן ג' וס' בריש ואל תלכוך כאנשן ראשו. חתשים אנשן כאפו. בדוד מזמור ואנשן. לעבר עולם ב' בריש וס' עבר עולם ואף לאבותך תעשה כן. והוה ליה לעבד עולם ואבותך תעשה. חסרה בריית עבד תקוני. כשורר ג' בריש וס' בשלשי ריש סדן כו. כנענים ב' בריש וס' בחלף עבדיה. עודך ג' בל וס' ואתך עבדי עודך. יאבד כי עודי. ואתה לא בשכות עודך. ובו עודנה חזק ואחז בשלשי ריש וס' בשלשי ריש עודך. יחל לא יפל לא יחל. בחוק ישר את תחזיל. ואת אל תראישיל. כתרא ואחר. ואשלם ג' וסוף בישעיה סוף סדן כו. ערכוך ב' וס' איש כסף בששת ערכו. תקנו את ערכו. ודבר גבורות חזק ערכו. סגור לוסם ושא אותי דרך חשך. תדבקני חשוך ודוה סגור יחזה בי. סגור חתור שר. ובל וחב סגור דבר באשורי ב' בריש וס' נשבר בירמיה סוף לך. ידעתם ב' וס' חיש באשורי דנכ. תרגום הרקיע.

אִיכְרוּ תַּקִּיפִין חֵיךְ פְּגִידֵי נַחֲשָׁא גַּרְמוֹי חֵיךְ
כִּסְלָא וְדַקָּא: הוּא שַׁדְיָא אוֹרָחָתִי
וַאֲלָתָא וַעֲבַדְיָא יְקָרֵב סְיָמְיָא: אֲרוֹם עַל
מוֹרְיָא וְכִדְרוֹן לֵיהּ וְכָל חֵיוָתָא בָּרָא יְנַחְתוּן
תַּקְנוּתְהוֹן חֲלָלַיָּא וְתַקְנֵי בִּסְעִיר קָנַיָּא וַעֲרָקָא
וְיִשְׁלוֹנֵיהּ כְּלָלָא וְגַוְנַיָּא יְחַוְרוֹנֵיהּ עֲרַיְרִין
וְרָחֵל: וְהָא יְהֵא נְעָרָא וְלָא אִתְבַּחְיָא
יְחֵךְ וְחֵין אַרְעָא גַּיְיר יְרִיקָא לְסוּסְיָה: חַנְגַּד
יְכַבְּיָנֵיהּ בְּחוֹקְלֵיהּ קָבֵיל נְחִירֵיהּ: חַנְגַּד
לֵיהּ וְחֵין בְּחַנְתָּא וְכַאֲשָׁלָא תְּקַדָּה לְיִשְׁנֵיהּ:
אֵיפְשַׁר דְּתִשְׁנֵי אִינְקָלָא בְּנַחְרֵיהּ וְכַסְלֵיהּ
תַּנְקוֹב לֵיכָּחֵיהּ שֵׁיפְשַׁר דְּיִכְנֵי לְחֵךְ בְּעוּתֵיהּ
אֵין יְסוֹל לְחֵךְ רַבִּיכֵיהּ וְאֵיפְשַׁר דְּיִנְזוֹר קַיִם
עִסְקֵי תְּזַבְּנֵיהּ לַעֲבַר פַּלַח לַעֲלָם: אֵיפְשַׁר
דְּיִתְעֵיר בֵּיהּ חֵיךְ צִיפְרָא וְתִקְטוֹרְנֵיהּ לְמִ
לְפַלְחֵיהּ: וְעָבְרִין עֲלוֹי חֵיוָתָא שֵׁירְוָתָא
יְפַלְּגוּנֵיהּ בֵּין תַּגְרַיָּא: אֵיפְשַׁר דְּתִכְלָא
בְּקִטְלָא מְשֵׁבְיָה וּבְנוֹנָא דְּנוּנֵיָא דְּשִׁירְתָּא:
שַׁוֵּי עֲלוֹי אֵיזֵדְ אִדְכַר קְרֵב לָא תּוֹסִיף וְתָא
אוֹרֵיכוּתֵיהּ בְּקַרְבָּא נְבַרֵם לְפוּמֵי יְכוֹל:
לָא אֲנָרָאת אֵרוֹם עִיוּרְנֵיהּ וְכֵן הוּא קְדָבוֹ
יְתְעַבַּר: כֵּן אֲקַרְטִיגֵנִי בְּעוֹבְדֵי בְּרֵאשִׁית
וַאֲשַׁלֵּם וְלָא תְּרַחֵשׁ שִׂטְנָא דִּיל הוּא:
לָא אֲשַׁתְּפַךְ כַּרְסוּתֵיהּ וְסִיכַר בְּבוּרְתָּא
וּבְעוּתָא דְּעַלְיוֹת: כֵּן גַּלֵּי אַפֵּי לְבוּשֵׁיהּ
בְּבוּקְלָא דְּקַרְוֵי וּבְבֵיתֵיהּ כֵּן יְעוּרְעֵשׁ אַפֵּי כֵּן
שְׁרֵי יְקָרְנַת מְבוֹי אִסְתָּא: גַּיְוְתָנוּת
פְּאֵירְיָא סְתָרֵיכִין לֵיהּ אֲחִיד בְּרִשְׁתֵּם צֵיר:
יַד עִם נַד מְקָרְבִין נִיכּוֹי וְרוֹחַ לָא יְעוֹל
בְּמַעֲרְתָּן עַד עִם נְכָרֵי סְתַאֲרֵיק סְתַאֲרֵיק:
וְלָא סְתַקְפָרֵיק:

עֶצְמוֹתָיו מָלְאוּ עֲלוּמָיו וְעִמּוֹ בֶּעָפָר תִּשְׁכָּב: ל"ה ה
וְלַזּוֹלֵל אָמַר אַיֵּה: וְנִבְהֲלוּ כְּרֶגַע וְיָגוּעוּ וְיַעֲבְרוּ ל"ה ה
כְּמוֹ אֶבֶן יָדַיִם תִּמָּקְנָה: כִּי עַתָּה עָלֶיךָ תָּבוֹא ל"ה ה
וַתִּגַּע וַתִּבָּהֵל אַתָּה: הֲיֹאמַר אֵלָיו אִישׁ שִׂכְלְךָ ל"ה ה
וְלָשׁוֹן עֲרוּמִים תִּבְחַר: הַאִם לָךְ נִתְּנָה הָאָרֶץ ל"ה ה
וְאִישׁ הָדָר יֵשֵׁב בָּהּ: הַיְדַעְתָּ מֹתַי יֵלְדוּ יַעֲלֵי סָלַע ל"ה ה
חֹלֶלוֹת אַיָּלוֹת יְשׁוּרָנוּן: מִי שִׁלַּח פֶּרֶא חָפְשִׁי ל"ה ה
וּמוֹסְרוֹת עָרוֹד מִי פִתֵּחַ: אֲשֶׁר שַׂמְתִּי עֲרָבָה בֵיתוֹ ל"ה ה
וּמִשְׁכְּנוֹתָיו מִלְחָה: יִשְׂחַק לַהֲמוֹן עִיר ל"ה ה
תְּשׁוּאוֹת נוֹגֵשׂ לֹא יִשְׁמָע: יָתוּר הָרִים מִגְרָשׁוֹ ל"ה ה
וְאַחַר כָּל יָרֳקוֹ יִדְרוֹשׁ: הֲיֹאבֶה רֵים עֲבָדֶךָ ל"ה ה
אִם יָלִין עַל אֲבוּסֶךָ: הֲתִקְשֹׁר רְאֵם בְּתֹלֶם יְחָרְשׁ ל"ה ה
עֲגָלֶךָ אַחֲרֶיךָ עֲמָקִים: הֲתִבְטַח בּוֹ כִּי רַב כֹּחוֹ ל"ה ה
וְתַעֲזֹב אֵלָיו יְגִיעֶךָ: הֲתַאֲמִין בּוֹ כִּי יָשִׁיב זַרְעֶךָ ל"ה ה
וְגָרְנְךָ יֶאֱסֹף: כְּנַף רְנָנִים נֶעֱלָסָה ל"ה ה
אִם אֶבְרָה וְנוֹצָה חֲסִידָה: הֲלוֹא עַל אֶרֶץ יַעֲזֹב ל"ה ה
בֵּיצָתָיו וְעַל עָפָר יְחַמֵּם: וַתִּשְׁכַּח כִּי רֶגֶל תְּזוּרֵם ל"ה ה
וְחַיַּת הַשָּׂדֶה תְּדוֹשֵׁם: הִקְשָׁתָה לִבְנֶיהָ לוֹא לָהּ ל"ה ה
לָרִיק יְגִיעָהּ בְּלִי פָחַד: כִּי הִשָּׁהּ אֱלוֹהַּ חָכְמָה ל"ה ה
וְלֹא חָלַק לָהּ בַּבִּינָה: לָעֵת מָרוֹם תְּסַמֵּר ל"ה ה
בַּסּוּס וְרֹכְבוֹ: הֲתִתֵּן לַסּוּס גְּבוּרָה ל"ה ה
הֲתַלְבִּישׁ צַוָּארוֹ רַעְמָה: הַתַּרְעִישֶׁנּוּ כָּאַרְבֶּה ל"ה ה
הוֹד נַחְרוֹ אֵימָה: יַחְפְּרוּ בָעֵמֶק וְיָשִׂישׂ בְּכֹחַ ל"ה ה
יֵצֵא לִקְרַאת נָשֶׁק: יִצְחַק לַפַּחַד וְלֹא יֵחָת ל"ה ה
וְלֹא יָשׁוּב מִפְּנֵי חָרֶב: עָלָיו תִּרְנֶה אַשְׁפָּה ל"ה ה
לַהַב חֲנִית וְכִידוֹן: בְּרַעַשׁ וְרֹגֶז יְגַמֵּא ל"ה ה
אֶרֶץ וְלֹא יַאֲמִין כִּי קוֹל שׁוֹפָר: בְּדֵי שׁוֹפָר יֹאמַר הֶאָח ל"ה ה
וּמֵרָחוֹק יָרִיחַ מִלְחָמָה: רַעַם שָׂרִים וּתְרוּעָה: ל"ה ה
הֲבִינְךָ יַעֲמֹד נֵצַח וְעֵבֶר ל"ה ה
בְּכוֹחוֹ יִשְׁלַח: הַאַתָּה נָתַתָּ לַסּוּס גְּבוּרָה ל"ה ה
הַאַתָּה רִכַּבְתָּ צַוָּארוֹ רַעְמָה: הַתַּרְעִישֶׁנּוּ כָּאַרְבֶּה ל"ה ה
הוֹד נַחְרוֹ אֵימָה: יַחְפְּרוּ בָעֵמֶק וְיָשִׂישׂ בְּכֹחַ ל"ה ה
יֵצֵא לִקְרַאת נָשֶׁק: יִצְחַק לַפַּחַד וְלֹא יֵחָת ל"ה ה
וְלֹא יָשׁוּב מִפְּנֵי חָרֶב: עָלָיו תִּרְנֶה אַשְׁפָּה ל"ה ה
לַהַב חֲנִית וְכִידוֹן: בְּרַעַשׁ וְרֹגֶז יְגַמֵּא ל"ה ה
אֶרֶץ וְלֹא יַאֲמִין כִּי קוֹל שׁוֹפָר: בְּדֵי שׁוֹפָר יֹאמַר הֶאָח ל"ה ה
וּמֵרָחוֹק יָרִיחַ מִלְחָמָה: רַעַם שָׂרִים וּתְרוּעָה: ל"ה ה

עַמְּשִׁתְיוּ תַּהַל אוֹר לַעֲיָנָיו כְּעָפְעַפֵּי ל"ה ה
שָׁחַר: כְּמֵעִי לְעֹרְרִים יְהַלְכוּ כִּילְוֹדֵי ל"ה ה
אִשׁ יִתְמַלְּטוּ: בְּחִרְיָיו יְנֻא עָשֶׁן ל"ה ה
כְּרוּד נָפִיחַ וְאֻבְּמָן: נַפְשׁוֹ נְחָלִים ל"ה ה
תְּלַהֵט וְלַהַב מִפְיו יֵצֵא: בְּצַוָּארוֹ יָלִין עֹז ל"ה ה
וְלִפָּנָיו תָּרוּץ דְּאָבָה: מַפְּלֵי בְשָׂרוֹ דָּבְקוּ ל"ה ה
יָצוּק עָלָיו בַּל יָמוּט: לִבּוֹ יָצוּק כְּמוֹ אֶבֶן ל"ה ה
וְיָצוּק כְּפֶלַח תַּחְתִּית: מִשָּׁתּוֹ יָגוּרוּ אֵלִים ל"ה ה
מִשְּׁבָרִים יִתְחַטָּאוּ: מַשִּׂיגֵהוּ חֶרֶב כְּלִי תָקוּם ל"ה ה
חֲנִית מַצֵּב וְשִׁרְיָה: יַחְשֹׁב לְתֶבֶן ל"ה ה
בַּרְזֶל לְעֵץ רִקָּבוֹן נְחוּשָׁה: לֹא ל"ה ה
יְבִרְחֶנּוּ בֶּן קֶשֶׁת לְקַשׁ נֶהְפְּכוּ לוֹ ל"ה ה
אַבְנֵי קָלַע: כְּקַשׁ נֶחְשְׁבוּ תּוֹתָח ל"ה ה
וְיִשְׂחַק לְרַעַשׁ בִּידוֹן: תַּחְתָּיו חַדְדֵי ל"ה ה
חָרֶשׁ יִרְפֹּד חָרִיץ עַל טִיט: יַרְתַּח ל"ה ה
כַּסִּיר מְצוּלָה יָם יָשִׂים כְּמֶרְקָחָה: ל"ה ה
אַחֲרָיו יָאִיר נָתִיב יַחְשֹׁב תְּהוֹם ל"ה ה
לְשֵׂיבָה: אֵין עַל עָפָר מָשְׁלוֹ הָעָשׂוּי ל"ה ה
לִבְלִי חָת: אֵת כָּל גָּבֹהַּ יִרְאֶה הוּא ל"ה ה
מֶלֶךְ עַל כָּל בְּנֵי שָׁחַץ: ל"ה ה

זְרִידוֹ תְנַתַּר וְעֵינוֹ בְּתַמְרֵי יָרְחָא ל"ה ה
סְפוּסִיהּ בְּעוּרְיָא יְהַלּוּכוּן נְצִין דְּעוּר ל"ה ה
מְשַׁחְבְּנִין: מַאֲפוּתֵיהּ יִפּוֹק קִיכְרָא חֵיךְ ל"ה ה
וְדָא נְפַח וְעַבִיד כִּיסָא: נַפְשֵׁיהּ נְטִירָן ל"ה ה
תְּאִלְהֵב וְשַׁל חוֹבִיהָא סְפוּסֵיהּ נָפִיק: ל"ה ה
בְּוּעוֹרֵיהּ יְבִידֵי עוֹשְׁבָא וְלִקְרְמֵי נְחִיל ל"ה ה
וְאָבוּבָא: שְׁלִיר בְּכִרְיָה מְתַאֲקִין חֵיתֵיכֵיר ל"ה ה
עֲלוֹי וְלָא תְּוִוּעַ: לְבֵיהּ מְחֵיכֵךְ חֵיךְ אַבְנָא ל"ה ה
וְאָחֵיךְ חֵיךְ פּוֹלְחָא אַרְעֵיתָא: מְסַסְפֵּיהּ ל"ה ה
יְחֵלוּן חֵיל מִקְטֵיָא מִן תִּבְרֵיהּ יְדוֹן עֲלוֹיהוֹן: ל"ה ה
יְקַרְקְפִינֵיהּ נְגִיד וְאַבְנוֹלָא תְּקוּם טוֹרֵיהּ וְקוֹלָא ל"ה ה
דְּסִכּוּל אַבְנָא וְשִׁרְיָיכָא: יַחְשֹׁב לְחֻבָּא ל"ה ה
חֲרָנָא לָא דָקְרָא בּוֹלְטִיהָא בְּרַכְוֹתָא: לָא ל"ה ה
עֲרַקִּינֵיהּ נְגִיד וְאַבְנָא קְשָׁתָא לְגִילֵי אִתְחַשִׁיבָא ל"ה ה
לֵיהּ אַבְנֵי קֵילָעָא: חֵיךְ גֵּילֵי אִתְחַשִׁיבוּ לֵיהּ ל"ה ה
נְגִיגָא יַחֲךְ לְרֵגוּשׁ דְּסַקְנָא וְתוֹתָחוֹי פְּגִידִין ל"ה ה
דְּלַגְדִין חֵיךְ חַסְפָא עַל טִיטָא: תְּחֵיתָיו חֲרִיצֵי ל"ה ה
בַּסְּאָן: מַרְתַּח חֵיךְ וְרִדָא סְנֵי לְתַבָא קְנִינָא עִילֵי ל"ה ה
חֵיךְ מְחֵיכְלֵיהּ: וְתַגְלֵי נְתִיב שְׁבִילָא יְחַשׁוֹב ל"ה ה
תְּהוֹמָא לְשֵׂיבוּתָא: אֵין עַל עַפְרָא ל"ה ה
שׁוֹלְטָנֵיהּ וְעָבְדֵיהּ וְלָא יִתְבְּרֵי: יַת כָּל ל"ה ה
גַּבְרָא דְּאִיהוּ מָלֵיךְ עַל כָּל בְּנֵי בְּרִיוָתָא: ל"ה ה

פרושי המעמים לאבן עזרא

שיר השירים

חקירות לפירוש אבן עזרא

זה הספר נכתב ונגלה מיחזקיהו ואנשי בתו[רתו] עלכן כתוב מיד השירים אשר לשלמה ולמה השירים יאמר לשלמה מכל המשירים ואם לשבחו למה לא נאמר שיר השירים אשר לדוד אבי שלמה ובו כתוב שיר המעלות לשלמה ואם לשבחו למה לא נאמר שיר השירים אשר לשלמה ולמה נאמר שיר השירים ולא נאמר שיר הנשירים ולמה נאמר אשר לשלמה ולא נאמר שיר השירים שלמה ולמה נאמר שיר השירים ולא נאמר שיר השירות ולמה נאמר שיר השירים ולא נאמר שיר הזמרות ולמה נאמר שיר השירים ולא נאמר שיר הנשירים ולמה נאמר שיר השירים ולא נאמר שיר הנשירים ולמה נאמר שיר השירים ולא נאמר שיר הנשירים

לריח לקל ינקך ובורחך ועברתך לעמא
בית ישראל עכו"ל עשריא די שקעו ית שמע
גבורתך ואתתך טבא ושפך קדישל אשתמע
בכל ארעא דהורה בחיר משכנא ובחירו
דהוה משרי בגוויה סלקין וכהנין ובנין
כן רשומא אנקיאל סהדך בחור אורתא טוהך
בריל ויתקבלון על מדבחא דאתי
משכני מן נפקון עמא דבית ישראל
כמצרים חוות נבראן שכינת מרי עלמא
קדמיהון בעמודא דענגא ובעמודא
דאשתא בליליא אסרו צדיקי דרא ותחוא
ריבון כל עלמא נגידנא בתרך ונתי ונתחטן
קדרא אזורת כוהך וקריב ירתין בשפולא
דכורך רסיני וחב לן ית אוריתך סן בית גנזוך
ומקדשך ונתרעי ונברה בעקרין ותרתין אתיין
דמתקבא בהון ונהי רכירין יחזון ונרחם ית אלהותך ונהי מחרתא כל
צדיקיא דעברון דמקין קדמך יחזון ורחמין ית מיקנוך ושתודת בני בעבוי בית ישראל
ית עיגלא אתקרי אפיהון כל עמא על דעבדו ודיעתא לסשכנא ואשתבק לחון
כנא וון יכך אפיהון כחלא על דעבדו ושרת בוניהון שכינתי ומשה רבחון
סליק לרקיעא ויתב כולם ביניהון ובין סלכינון אל אמירת כלישתא וישראל כל קבל עמסיא
לא תחבון יתי על די אנא קדרתיא סבכון על דעבדיכון ובגידית לשטשא ומחרא דקביא
שקריא אזון ערסו לא אסתקפא תקוף רוגזא דיי ואל פוגיל למפרסת טעותכון ותתלכא בניכון
ולסרי על עמא די הוא אלהיא לא סלהית ולא אזליה בניסוסיה ולא נצרית ית פיקודוי ויתי אוריתיה
הגידה כד שטיא ויסניה משה נביא לסיפקר סן עלמא אפר קדם יי גלי קדמי איכדין עתידין
למיתב ולמהלכא בגלותא בעון מוי קדמי איכדין עתידין בניי עמסטיין ובקשיין גוירתהון
בחושבנא ובשכרי שקשא דכולהון בהקופרת חסון ולסדר דין ירחון סטלטלין בינוי עדרי בגוי
רעשון וישטעאל די מקטלין ולהכריהון

אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי־
לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך
על משכנות הרעים:
לסטתי ברכבי פרעה
דמיתיך רעיתי נאוו לחייך בתורים
צואריך בחרוזים: תורי זהב
נעשה לך עם נקדות הכסף: עד־
שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו:
צרור המר דודי לי בין שדי ילין:

אם אבר קחשא ברין הוא לכשה נביא
אכויא לחון למחי גלותא כניהא דבחירא
לריכא שפיקנא ורחשי רחמים לה
תחא סהלכא באורחתון ודעיקנא ותחא
כסדרא צלותא על סום ברזילהא וכדברי
דרחא והוי כאלפא לבנהא ומחילין לעדיי
עיין להון לבית קנישתא ולבית מדרשא
ובהחוא זכוא יהוין כחפרנסין בגלותא
עד זמן דאשלח סלכא משיחא ויתי כדבר
יתחון ביניהון על סקבל חזון הוא בית סקדשך
דיבני להון יהוד סלכא דעמיה דישראל:
לכו ונצא נפקו שרי כנסת ישראל
ונחזי ית בחירתון דברתיכון ובגלוסין ונחות
אוירח קנידא לחון סארבע סטריהון סן יסינא וכמאלא הוו כדבריא דסלי חיונן חלן וכן
בתריהון תחת פרעה רשעה ושטירתיה וסן קדמיהון הוה יהיב לסוף סה עבד קודשא בריך הוא
אחגלי בכחי גבורתיה על יסא ונבז ית טיא לאנבי אסרייר שיעיא וערבי אין ונטרקאין די
בניהון ית סוי חימא יכיל לנגבא ית טיא לא יכיל לנגבא כי היא שעתא תקף רוגזיה די עליהון
ובעא לשצקותהון כמו חימא ויבשה ית חימא ויחזון ויתי עליהון ויפרשוה לכוכיותהון
אלהי משה נביא דפרש ידוי בעלו קדם יי ואריב רוגזא ויפתח אישיה ויבלע ית סלסרי דפרעה
פוקדה ואסרו שירתא ועברו בש יסא זכות בניא בנין אבהתא דאברהם יצחק ויעקב דהיכיא
דיי נאוו בך נקבו למברכא אסר יי לסשה בכח יסי עסא הארץ לאתיבא להון פוקנכי אוריתא
ודהון קומסין בלי סתהון ולא יערון סן אוך ואסטא חיבדית ולא עדי סוביא דוכמא בליכיהון
וכמה יסי בלי סתהון ולסוסרון לסובדא ניר פיקוניי ותיי עליהון ויבירא על קרל חורא והוא ויריש בהלא
ופסרנס יהיה ויתי סרוח תורי בבן איתאסר למשה בכח לרקיעא ואתן לך יה תריו לוחי אבנין
דתיבין בהון מסביר כורסי יקרי בחיקון כדהוה טב סכרון בשיטין כריבין בי אבנבעי גלוף כרסון עכרתי
דברייא זקיקין יהיר סן כספא ומסוקק שבעא זמנין ומיטהדישין בחון ארבעין
ותשע אפיי [illegible] עד ועוד ויהוה משה רבחון בהקיעא לקבליא
ית [illegible] ואסרייתא ותסקקיתא קטו רשיעי דרא ותחוא ועברו עגל דרהב ועירבו בין
ליי בינייהון ואסרו אין עוברין סן עקבל דסקדא חוות בשם בעל פעור ובעל פעור
בעלא דאתר בן סריאו כדברא דייהיה עסך חבלי אוות ארום חבלי עסך פסק סיכי ואישתיטון בבן חב משרי ובעבי
ביחסין סן קדם יי וברי יי לחון עקידת יצחק דכפתיה אבוי בטור סוריה על גבי סדבחא וכי
רוגזיה ואישרי שכינתיה בגיניהון בסולקנן

לריח שמניך טובים שמן תורק שמך
על כן עלמות אהבוך: משכני
אחריך נרוצה הביאני המלך חדריו
נגילה ונשמחה בך נזכירה דדיך מ
מיישרים אהבוך: שחורת
אני ונאוה בנות ירושלם כאהלי
קדר כירישות שלמה: אל תראוני
שאני שחרחורת ששזפתני השמש
בני אמי נחרו בי שמני נטרה את
הכרמים כרמי שלי לא נטרתי:
הגידה לי שאהבה נפשי איכה תרעה
איכה תרביץ בצהרים שלמה אהיה
כעטיה על עדרי חבריך:

דסתקבא בהון ונהי רכירין יחזון ונרחם ית אלהותך ונהי מחרתא כל צדיקיא דעברון דמקין קדמך יחזון ורחמין ית מיקנוך ושתודת בני בעבוי בית ישראל ית עיגלא אתקרי אפיהון כחלא על דעבדו ודיעתא לסשכנא ואשתבק לחון כנא וון יכך אפיהון כחלא על דעבדו ושרת בוניהון סליק לרקיעא ויתב כולם ביניהון ובין סלכינון אל אמירת כלישתא וישראל כל קבל עמסיא לא תחבון יתי על די אנא קדרתיא סבכון על דעבדיכון ובגידית לשטשא ומחרא דקביא דקביא שקריא אזון ערסו לא אסתקפא תקוף רוגזא דיי ואל פוגיל למפרסת טעותכון ותתלכא בניכון ולסרי על עמא די הוא אלהיא לא סלהית ולא אזליה בניסוסיה ולא נצרית ית פיקודוי ויתי אוריתיה הגידה כד שטיא ויסניה משה נביא לסיפקר סן עלמא אפר קדם יי גלי קדמי איכדין עתידין למיתב ולמהלכא בגלותא בעון מוי קדמי איכדין עתידין בניי עמסטיין ובקשיין גוירתהון בחושבנא ובשכרי שקשא דכולהון בהקופרת חסון ולסדר דין ירחון סטלטלין בינוי עדרי בגוי רעשון וישטעאל די מקטלין ולהכריהון

הפעם השנית

לריח סמניך. כי סמניך יש להם ריח טוב מריחון והוא זכוכית סתך כלי [illegible] יוצק לפיכך על כן עלמות סתהבר ואם כי נסתיר אין שיר מסכני. וכל אחת מיחבאת סיוסף ואומרת סתכבני אחריך נרוץ: הביאני המלך חדריו. יתי נסתה מיחבאי סתלך חדריו: פתחים. והעבור סלות הבתולות היו אומרות הביאני חדרי פתוחים ויכני פתוחים ואף על פי כן אחרי שסתכם בחדרים הביאני חדרי פתוחים: נגילה ונשמחה בך. בני אמי נחרו בי. הם בני אמי כי סתחילו לי ריב ומלחמה ואמרו לי נטרה את הכרמים כרמי שלי לא נטרתי. הגידה לי שאהבה נפשי. סמקום שנרעה סצאן שם ירבץ בצהרים: איכה תרביץ. איכה תניח סצאן לרבוץ בצהרים: שלמה אהיה. כעטיה. סתעטה והיה כסוכל ואינו רואה: על עדרי חבריך. ויש סומרים שהיא סתפלל לסקום שיהיו רועים סגונים:

הפעם השלישית

לריח. היה מלאי משמן על סקום שהיו אוכלי דודיו ושבלי סקום שהלך ושרך סם אכים כמו שהוא אומר קרין שמך. על כן עלמות סתהבר להם אכלי בשר לפי שהיו להם הלוחות הכתובים תחת הכסא ואת הכסא על כתפי הכרובים ואת הכרובים על ארבעה גלגלים אחר כיוצא בזה: מתכני. מקשני: בחורים. יחזקאל הכהן אומר בחורי סלחמה ובחורי סלחמה היו סלוקחים נשים ובחורי סלחמה היו סלוקחים נשים ובחורי סלחמה היו סלוקחים נשים: הגידה לי. שאהבה נפשי אתה מבקש לדעת סקום שיש בו אהבה ואני אגיד לך סקום שיש בו שנאה: בצהרים. שהוא סקום שיש בו שנאה: שלמה אהיה. כעטיה. סתעטה והיה כסוכל ואינו רואה: על עדרי חבריך. סתלך אחר עדרי חבריך:

אשכול הכופר דודי לי בכרמי עין גדי׃ הנך יפה רעיתי הנך יפה עיניך יונים׃ הנך יפה דודי אף נעים אף ערשנו רעננה׃ קורות בתינו ארזים רהיטנו ברותים׃ אני חבצלת השרון שושנת העמקים׃ כשושנה בין החוחים כן רעיתי בין הבנות׃ כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי׃ הביאני אל בית היין ודגלו עלי אהבה׃ סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני׃ שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני׃

אשכול הכופר וגו׳ אגודת כפר׃ דבר אחר פרוש לשבחו של הקב״ה אל כנסת ישראל׃ אשכול הכופר דודי׃ כנסת ישראל אומרת לפני הקב״ה אשכול הכופר דודי׃ ובנין בידו ובנין ישראל שאתקדו בידו׃ ואשתברו בנין אזל ואשתברו בנין׃ ובדרך ארץ עפרית לגלגלא ואשקדית בני ישראל׃ ונקדי ונקדי ירד כל מן דאשתייר בקדל וקליך וכנא תיקנא לרקיעא חלי וקדרן׃ וכפר על בני ישראל בגין אתפקדו לפעבד משנא ואגרא דילה׃ ועבר ית משנא וירק כל מנויה ארונא ושוי בארונא דיתרון לוחין אחרנין ומני ית בני ראובן ומחניא למקרב קורבנא על קורבנא ולנכסא ית חמרא על קורבנא וכגן הוה לחין ומדברא למכל חלא אינון במדברא לאה אשר בשר לבידל דרע ואף לאה תיעין וגופנין ורמונין אלא חזו אזלין לגרסי עין גדי ונכסין מתמן ארגלין דענבין ועגרין סרטין חברא ומכסין יתיה על פרגשא רבעות תינא לאיסרא חגא׃ הנך כך עקדו בני ישראל רעותא דלבהון קמיה כמה דכתיב ויעשו כן בני ישראל כאשר צוה יי׳ את משה׃ ואמר בקא יאות קא יאות עובדך ברתי תיבתי בניתי בישראל בגין דלא אשלוט בהון שרבא כאדרע ורוחי עלמא בנין עיקא בישא ודאי מן עלויהון בגין דלא ישלוט בהון שרבא כאדרע ושפש ואוף לא סטרא ובדרא ודאי לית תמן סטרא ובר תוך ביתא יתי ינקא בעקבתיה ותדי תנה רחיט מקדמיתן כתלך ניגדו סטרא ולא יכלין למשלט בהון ולמכלי ית עסיקין באורייתא דאתיהבת להון ביד יסראל׃

השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ׃ קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות׃ דומה דודי לצבי או לעפר האיל הנה זה עומד אחר כתלנו משגיח מן החלונות מציץ מן ההרים׃ ענה דודי ואמר לי קומי לכי רעיתי יפתי ולכי לך׃ כי הנה הסתו עבר הגשם הלך הלך לו׃ הנצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו׃ התאנה חנטה פניה והגפנים סמדר נתנו ריח קומי לכי רעיתי יפתי ולכי לך׃

השבעתי אתכם וגו׳ אמר הקב״ה לישראל אל תקריבו לפני עד שתהיו מוכנים לכך׃ ואם תעירו ואם תעוררו את האהבה׃ אל תקריבו לפני עד שתהיו מוכנים לכך׃

יוֹנָתִי בְחַגְוֵי הַסֶּלַע בְּסֵתֶר הַמַּדְרֵגָה הַרְאִינִי אֶת מַרְאַיִךְ הַשְׁמִיעֵנִי אֶת קוֹלֵךְ כִּי קוֹלֵךְ עָרֵב וּמַרְאֵיךְ נָאוָה׃ אֶחֱזוּ לָנוּ שׁוּעָלִים שׁוּעָלִים קְטַנִּים מְחַבְּלִים כְּרָמִים וּכְרָמֵינוּ סְמָדַר׃ דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ הָרֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃ עַד שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָלִים סֹב דְּמֵה לְךָ דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים עַל הָרֵי בָתֶר׃ עַל מִשְׁכָּבִי בַּלֵּילוֹת בִּקַּשְׁתִּי אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי בִּקַּשְׁתִּיו וְלֹא מְצָאתִיו׃ אָקוּמָה נָּא וַאֲסוֹבְבָה בָּעִיר בַּשְּׁוָקִים וּבָרְחֹבוֹת אֲבַקְשָׁה אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי בִּקַּשְׁתִּיו וְלֹא מְצָאתִיו׃

חונתי וכרוריף פרעה רשיעא בתר עמא דישראל הוה בתחילה כביכול אתא לישראל ליונתא דמיירא בחתוי סגירא וחויא פעיק לה מגיי ונצא פעיק לה מבירא וחכדין הוה כביכול אתא לישראל מיירא בתרי סגירא דאינון עלים ורמון קדמיהון יקבא דחמר ותרוייהון דריף סהדותא ומחרין כסדרין הדברן דסליין חיון קלן ורבתין וקטלין ב באריכות הון בני נשא ובזין ית פחות פומהון בגלו קדם יי ובקדוק ברית קלא סן שמי סרוקא וכן אמרו את כנישתא דישראל דכתיב לה ונתקוף ברית יעקב אברהם

גן נְעוּלָה אֲחֹתִי כַלָּה גַּל נָעוּל מַעְיָן
חָתוּם: שְׁלָחַיִךְ פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים עִם
פְּרִי מְגָדִים כְּפָרִים עִם נְרָדִים: נֵרְדְּ
וְכַרְכֹּם קָנֶה וְקִנָּמוֹן עִם כָּל עֲצֵי
לְבוֹנָה מֹר וַאֲהָלוֹת עִם כָּל רָאשֵׁי
בְשָׂמִים: מַעְיַן גַּנִּים בְּאֵר מַיִם חַיִּים
וְנֹזְלִים מִן לְבָנוֹן: עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי
תֵימָן הָפִיחִי גַנִּי יִזְּלוּ בְשָׂמָיו יָבֹא
דוֹדִי לְגַנּוֹ וְיֹאכַל פְּרִי מִגָּדָיו: בָּאתִי
לְגַנִּי אֲחֹתִי כַלָּה אָרִיתִי מוֹרִי עִם
בְּשָׂמִי אָכַלְתִּי יַעְרִי עִם דִּבְשִׁי שָׁתִיתִי
יֵינִי עִם חֲלָבִי אִכְלוּ רֵעִים
שְׁתוּ וְשִׁכְרוּ דּוֹדִים:

אֲנִי יְשֵׁנָה וְלִבִּי עֵר
קוֹל דּוֹדִי דוֹפֵק פִּתְחִי לִי אֲחֹתִי
רַעְיָתִי יוֹנָתִי תַּמָּתִי שֶׁרֹאשִׁי נִמְלָא
טָל קְוֻצּוֹתַי רְסִיסֵי לָיְלָה:

גן נעולה אחתי כלה גל נעול מעין חתום: שלחיך פרדס רמונים עם פרי מגדים כפרים עם נרדים: נרד וכרכם קנה וקנמון עם כל עצי לבונה מר ואהלות עם כל ראשי בשמים: מעין גנים באר מים חיים ונזלים מן לבנון: עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמיו יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו: באתי לגני אחתי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי אכלו רעים שתו ושכרו דודים:

אני ישנה ולבי ער קול דודי דופק פתחי לי אחתי רעיתי יונתי תמתי שראשי נמלא טל קוצותי רסיסי לילה:

ן עורי ועל כמר צפונא והיתי פתורא ועלוהי תרי עסר לחסין ראפין ועל כמר ודומא חות בוציניא לאנגרא ועל מרבדא הוו מקרבין בחנינא קורבנא וסקרין עלוי קטורת בוסמין מנשתא דישראל אסרת יעול אלהיא ותיסבי לבית מקדשי וקבל ברעוא קורבנתן ועשית באתי למתי לגני אחתי כלה אריתי מורי עם בסמי אכלת יערי עם דבשי שתית חמרי עם חלבי אכלו רעיא ושתו ושכרו דודיא: אנא רעיא ולבי ער קל דודי דופק בתרעא ואמר פתחי לי אחתי רעיתי יונתי שפירתי דלא שלטא בי בישתא דאפי לילי מלי טלא קוצות רישי רסיסי ליליא:

נזרוחי סלקית מטפי מטרא ונחתית בליליא:

גן נעולה אחתי כלה גל נעול מעין חתום: שלחיך פרדס רמונים עם פרי מגדים כפרים עם נרדים: נרד וכרכם קנה וקנמון עם כל עצי לבונה מר ואהלות עם כל ראשי בשמים: מעין גנים באר מים חיים ונזלים מן לבנון: עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמיו יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו: באתי לגני אחתי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי יייני עם חלבי אכלו רעים שתו ושכרו דודים:

אני ישנה ולבי ער קול דודי דופק פתחי לי אחתי רעיתי יונתי תמתי שראשי נמלא טל קוצותי רסיסי לילה:

נזרוחי סלקית מטפי מטרא ונחתית בליליא: ראובן ח' וסמ"ק בלשון ארמי קם עשבא דלהבא ונפר קנתיה וביאור בספר תולדות: רעים ח"ס בלשון ארמי שלית הולקא לגברא ראחא ואוכף: וביאורם באיוב סימן ל"ו ויד"ח ח"ש סימן ג' ובשלח מוף סימן י"ח:

הפעם השנית

גן נעול. ביתולותיהם בטומאת. ופרדס רימונים עם עצי בשמים הם מים חעמר כבני המבוכים ומין מעיין גנים על נפה כוכבילה: מורי כמין ובוחי ריחין. ריח נמוכות ויהה שר טיפות היום והעיקה כבן שהם ומהלילה בחמתו לארץ: ברח דודי ולך גבו. המביאים קרבנותיהם לשמים כשיון שלמה מלכי ישראל שר בשכיון אמר הלב זבחיהן ויאכל מרי מעיו לה לקרוב שלחת שר בשכיון אמר הלב זבחיהן ויאכל מרי מעיו לה לקרוב בשביל לגרום לי כדוך בשכיון כי כל חיתו יער ואלו הנזרקים לים הכל. מביאה מילך לגבי חיתו כל כל חיתו יער ואלו הנזרקים לים הכל. יערי עם דבשי ויהיתי מילכל לגבי סהם הממלאים והמביה לוך קלתמרי ויאכל פרי מעיו. לחר שעלית מכיה בגלו ומרל לגבל ומרים כנפלת בגלו ומרים כנפלת כראים מהוה נחתך. ומנין ולכי עד מהיירי מתילה לחזור עם הסכיבה כמהיירי. קול דודי. זהו הפעד שלת לה כורם מלך כרמו: מרחקי נחלה של. דרך חמל בעיר גי לה ממני בחית העין לגם לעשות כמו שהוא עם לו של ישראל:

ליתיר משחה ומחלבי. על הוא לגון מרוח ועיפות. רסיסי חיבוק על עסב ורסיסי מילקות. קוצות הן דשיר מעדות הלחם המתוקים יחד מקורין פיליפלי בלעז ומלר מחר בלעז של ומלר ליחת בשעד ובקוצות ועם לגרם ורסיסי לילה מניחם לעוטה מכר מעות תמורות הקנות החזות לעשות כשל ושכר מעות תמורות הקנות כשורת רסיסי לילה.

פתחי לי כלומר לשדרי לפתוח לי פתחים לה חוכל לבוא לתוך שד בפנים מבחוץ ומלו הדלתים הסתים וגל מדרי הדלתים מרים מבחוץ. ולפתוח מפתחי לה כלומר לי לה יהיה רוצה לפתוח כי לומר לה לי יפתח לי דודי דופק קול דודי דופק כלומר כי לומר לה לי יפתח לי יהיה רוצה לפתוח חלוחה מהמתינה כלומר לי לה יפתח לי יפתח לי יפתח לי

ראשו אוריזיתה די היא דרעות מרתב טב
ופרוש סליא דבחון ודברין דגרין דעסין
ופקורין לסן דינטרין להון חיורין כחלבא
ודלא נטרין יחהון אוכסין כאנפי עורבא ׃
עיניו עינוהי סתכילין חדירא על ירושלם
לאוטבא לה ולברכא לה סריקא דשרא
ועד סופא דשרא כיונין דקיסין וכחכלין
על מפקנות מיא בגין דיזבותא יהבי סטרוך
ודעסקין באוריתא וסחרין ית דינא לסתוי
שעיר כחלב ויתבין בבית מדרשא ופתיגן
בריריא עד דגטרין לזפאה ולחיריא ׃
לחייו תרין לוחי אבנין דיתב לעמיה כתיבן
בעשר שטין דסיין לשיטי עינרת בוסטא
סרבין דקרוקין וסעמין חיכהא דעונגיא
סרבי בוסמין וספוחית חביבי דעסקין ב
באוריתא זלחין טעמין בכל סטר ומאתר פוסחן בחירא ׃ ידיו חדי עסר שבטין דיעקב
עבריא גלילין על ציץ בליליא דתחבא דקושטא גליפן על חדי עסר סרגלי עם אבהתי הלחא
דעלמא אברהם יצחק ויעקב ראובן גליף על אחסר שמעון גליף על עקים
ברקן ועפרן יהודה גליף על כחלי ישטבר גליף על אזמורד זבולן גליף על גיזר דן
גליף על בירילא נפתלי גליף על אכפור גד גליף על פרזנ יוסף גליף
על סרינב בנימן גליף על אפנוטר ויסיון גליף לחדי עסר סגלי דעסקין בעוסקיהון
בשן דפיל ובחיקין כשבזיון ׃ שוקיו וגזריקיא אינן עסודי עלמא ביסין על סכבין דדהב טב
אינן סתגניא דאוריתא דעסקין בהון וסוכחין עמא בירי ישראל לסעבד רעותיה ואיהו סחגלי
רחמין עלהון וכמא ומחוור חביבותן דבית ישראל בחלן ויסיתעבד לסעבד רעותה קדבא בעמסיא
דעברין על סיסריה בעולם וגיבר ודסין בגלגסיון ׃ חכו סילי סוריון סחיקין בדוכשא וכל
פיקודוי רגגין על חכיסו כדהב וכקף דין הוא תושבחתיה דאלהא דחסיי ודין הוא חקוף תוכניה
דעמי חביבי בניאיא וסתבעאן בירושלם ׃

ראשו אוריזיתה די היא דרעות מרתב טב
ופרוש סליא דבחון ודברין דגרין דעסין
ופקורין לסן דינטרין להון חיורין דכחלבא
ודלא נטרין יחהון אוכסין כאנפי עורבא ׃
עיניו עינוהי סתכילין חדירא על ירושלם
לאוטבא לה ולברכא לה סריקא דשרא
ועד סופא דשרא כיונין דקיסין וכחכלין
על מפקנות מיא בגין דיזבותא יהבי סטרוך
ודעסקין באוריתא וסחרין ית דינא לסתוי
שעיר כחלב ויתבין בבית מדרשא ופתיגן
בריריא עד דגטרין לזפאה ולחיריא ׃
לחייו תרין לוחי אבנין דיתב לעמיה כתיבן
בעשר שטין דסיין לשיטי עינרת בוסטא
סרבין דקרוקין וסעמין חיכהא דעונגיא
סרבי בוסמין וספוחית חביבי דעסקין ב
באוריתא זלחין טעמין בכל סטר ומאתר פוסחן בחירא ׃ ידיו חדי עסר שבטין דיעקב
עבריא גלילין על ציץ בליליא דתחבא דקושטא גליפן על חדי עסר סרגלי עם אבהתי הלחא
דעלמא אברהם יצחק ויעקב ראובן גליף על אחסר שמעון גליף על עקים
ברקן ועפרן יהודה גליף על כחלי ישטבר גליף על אזמורד זבולן גליף על גיזר דן
גליף על בירילא נפתלי גליף על אכפור גד גליף על פרזנ יוסף גליף
על סרינב בנימן גליף על אפנוטר ויסיון גליף לחדי עסר סגלי דעסקין בעוסקיהון
בשן דפיל ובחיקין כשבזיון ׃ שוקיו וגזריקיא אינן עסודי עלמא ביסין על סכבין דדהב טב
אינן סתגניא דאוריתא דעסקין בהון וסוכחין עמא בירי ישראל לסעבד רעותיה ואיהו סחגלי
רחמין עלהון וכמא ומחוור חביבותן דבית ישראל בחלן ויסיתעבד לסעבד רעותה קדבא בעמסיא
דעברין על סיסריה בעולם וגיבר ודסין בגלגסיון ׃ חכו סילי סוריון סחיקין בדוכשא וכל
פיקודוי רגגין על חכיסו כדהב וכקף דין הוא תושבחתיה דאלהא דחסיי ודין הוא חקוף תוכניה
דעמי חביבי בניאיא וסתבעאן בירושלם ׃

ראשו אוריזיתה די היא דרעות מרתב טב
ופרוש סליא דבחון ודברין דגרין דעסין
ופקורין לסן דינטרין להון חיורין דכחלבא
ודלא נטרין יחהון אוכסין כאנפי עורבא ׃
עיניו עינוהי סתכילין חדירא על ירושלם
לאוטבא לה ולברכא לה סריקא דשרא
ועד סופא דשרא כיונין דקיסין וכחכלין
על מפקנות מיא בגין דיזבותא יהבי סטרוך
ודעסקין באוריתא וסחרין ית דינא לסתוי
שעיר כחלב ויתבין בבית מדרשא ופתיגן
בריריא עד דגטרין לזפאה ולחיריא ׃
לחייו תרין לוחי אבנין דיתב לעמיה כתיבן
בעשר שטין דסיין לשיטי עינרת בוסטא
סרבין דקרוקין וסעמין חיכהא דעונגיא
סרבי בוסמין וספוחית חביבי דעסקין ב
באוריתא זלחין טעמין בכל סטר ומאתר פוסחן בחירא ׃ ידיו חדי עסר שבטין דיעקב
עבריא גלילין על ציץ בליליא דתחבא דקושטא גליפן על חדי עסר סרגלי עם אבהתי הלחא
דעלמא אברהם יצחק ויעקב ראובן גליף על אחסר שמעון גליף על עקים
ברקן ועפרן יהודה גליף על כחלי ישטבר גליף על אזמורד זבולן גליף על גיזר דן
גליף על בירילא נפתלי גליף על אכפור גד גליף על פרזנ יוסף גליף
על סרינב בנימן גליף על אפנוטר ויסיון גליף לחדי עסר סגלי דעסקין בעוסקיהון
בשן דפיל ובחיקין כשבזיון ׃ שוקיו וגזריקיא אינן עסודי עלמא ביסין על סכבין דדהב טב
אינן סתגניא דאוריתא דעסקין בהון וסוכחין עמא בירי ישראל לסעבד רעותיה ואיהו סחגלי
רחמין עלהון וכמא ומחוור חביבותן דבית ישראל בחלן ויסיתעבד לסעבד רעותה קדבא בעמסיא
דעברין על סיסריה בעולם וגיבר ודסין בגלגסיון ׃ חכו סילי סוריון סחיקין בדוכשא וכל
פיקודוי רגגין על חכיסו כדהב וכקף דין הוא תושבחתיה דאלהא דחסיי ודין הוא חקוף תוכניה
דעמי חביבי בניאיא וסתבעאן בירושלם ׃

שחורות כעורב׃ עיניו כיונים על־
אפיקי מים רחצות בחלב ישבות על
כלאת׃ לחייו כערוגת הבשם
מגדלות מרקחים שפתותיו שושנים
נטפות מור עבר׃ ידיו גלילי זהב
ממלאים בתרשיש מעיו עשת שן
מעלפת ספירים׃ שוקיו עמודי שש
מיסדים על־אדני־פז מראהו כלבנון
בחור כארזים׃ חכו ממתקים וזה דודי וזה רעי בנות
ירושלם׃

שחורות כעורב׃ עיניו כיונים על־
אפיקי מים רחצות בחלב ישבות על
כלאת׃ לחייו כערוגת הבשם
מגדלות מרקחים שפתותיו שושנים
נטפות מור עבר׃ ידיו גלילי זהב
ממלאים בתרשיש מעיו עשת שן
מעלפת ספירים׃ שוקיו עמודי שש
מיסדים על־אדני־פז מראהו כלבנון
בחור כארזים׃ חכו ממתקים וזה דודי וזה רעי בנות
ירושלם׃

הפעם השלישית

כתורגמו׳. הוא כפה הכתוב׳ מחזורות
כעורב. כעניין שת חסך סתרו סכוכיותיו סכחול
עיניו. כעניין שכל סקום עיני׳ ׳ רוחצות בחלב. כעניין טהור עיניס מראות כרבי
לחייו. הס שני הפנים׳ סקוטקוטיו. כס התלתי הסלוחים לבני תרס כמו גנרניל׳
ידיו גלילי זהב. הס הלוחות. ושניו כתרסים כעניין סרגלה הלוחנים ומעמיהס
כעניין תרסים׳ ומעו׳ היו הלוחות הלחעמית. סים כס דעוכות מכוכבי נקבים׳
מעיו. הוא הגוף ממעו נגרו השלם. ושניו סים סים לו סם קעוכות׳ ולדבי מו׳ הס
הלחץ כשניו על סלח תרגום הטבעי׳ מראהו כלבנון. הענין סים כלבנון עניס לין
מפסר להס חצל בני תרס וכשירה סלחר סהס יחסוב סלין כתוכה ולא לך כי
לס מעט כלבנון ומצא עוד מעלה סכבר סתעו כן סעניס סחקו׳ בחור כארזים׳
סראה עומד וכן מעניו ולא יכלו כי סס סרחס לעקרם דבה לחמוכיו׳

על לחמיקי מים. כחיכי סמיני בעופות לל לרוסחיהס כך עיניו על בני כנסיות ובתי מדרשות סעס מועלי התורה המקולים לסים׳ ויוכחות בחלב. כסהן בוחות בחעס
מבדלות דין לחמתו להבדיל בין לחת לו כבריקתו ולהרס בין לחת דרכו כרך לפו׳ יוסבות על מלחת׳ על מלחת סל שלום סמסטו׳ ככל הלרץ כוכו׳ טוכים ועשו׳
תוספתא לל מלחמי חכמים סיקבה ומתן עיניס להיות לשלם כעם סבניס סתיריס לרס כיוס הגודלים סמוכך לעוכן לעקם סלוכה כך הס הולכי סמרדם
ם לעולסם לבית סמרדם סל עלו׳ חכם לבקם לעתי תורה. על לחמיקי מים על בתי מדרסו׳ סרס סוכחין בחלב לפי סקרקין מיכס והעין בקעה
הוא רוחנות לעון בקעה הס מצחחין עמהן בחלב סל תורה ולבניס כתריס וכתומות׳ יוסבות על מלחת מיכבים דברים על הוספרס עכ׳ דבר לחר עיני עסיהו
פרסיות סל תורה ולבתי סמדרסות טוענים סרס נאים בהס לחלבן סל לחמיקי מים בתי מדרסות רוחנות בחלב סוכו בעיני׳ לחיי׳ דבוות הר סס
סרה לחם סכיס סבנות וסמיקוי סקריחס סוכסים. דבוים סנדבר כרס הל סוער סוכר סרס כ לרישי ולכפרי ולרישי חבל וסלחת ומלחת ומלחת ושלה ומלחת
ידיו. גלילי זהב. גלולי סתן סתיקוי ומעמד ידיו סתיו׳ גלילי זהב. ללו הדברות סכתן לכתחילה זהוב ומתן לחדי בבי לחחיה יהוסבים בין לחחיה סעבה בכיס סיו סל כתיבין הי
והיו כגללין דל סל סתן לשלם סוכה לשלם׳ ומתולחים בתי סים. כסבל בעסדת הדברות סם סלוחות ובלם עשרה סבוות׳ סכיו בסת סן׳ זה קורת כהניס הניתן בלחמת
חומת סחומים כמעיים הלו סהם נקיים בלחמ בעת הנוף ׃ עמת סן סעולת בסיו׳ ׃ נדרים חלקה בעמת סן והיה כדורה דקדוקי דבים בזרוח סחר ובניו לל יקיים
ומחוויני ׃ מפקדים על לחדי בל׳ לחר דבי לחמר סקעור הזה יס לו כוחות לחעלן ובניס לחטן לחר דבי סחולל בדר בגל כוחות סכחיה יס לכס כוחות לחעלן
ובניס לחטן ולחכוחות כגון פרסיות סל מבעיות ווכל וכי יסקרי מעכר כחה קסה ׳ דקה סל מבעיות דרקוקי בחכבת עכיון ובוכה וכגון
יסקוי׳ חוס על המיים כלות קדבי לחמיי סל סחיה סעקיבא עקיבי׳ וכן כחה לך כלחר סוקיה עמודי סם סיובדים וגו׳ מרי הוכלבון׳ ׃ מפקד
חסבון סדברי סוקה כיום פרסים ולולבים כיעד זל סמלבוב דך דברי סוקה סהניה סהם סמיר סחדם סהם טפחים׳ בחור׳ נכחר כלחר זס הנגיע יב לבניין ולחוזק
לבוחה׳ וכן מעקים׳ דברי מרבים עליהס חיים יהיה שנות כהמנו לו לעזיות יס חיך מקוה מזה ׃ חנה

שיר השירים

רשי

אנה הלך דודך היפה בנשים אנה
פנה דודך ונבקשנו עמך׃ דודי
ירד לגנו לערוגת הבשם לרעות
בגנים וללקט שושנים׃ אני לדודי
ודודי לי הרעה בשושנים׃
יפה את רעיתי כתרצה
נאוה כירושלם אימה כנדגלות׃
הסבי עיניך ממני שהם הרהיבני
שערך כעדר העזים שגלשו מן־
הגלעד׃ שיניך כעדר הרחלים
שעלו מן־הרחצה שכלם כתאימות
ושכלה אין בהם׃ כפלח הרמון
רקתך מבעד לצמתך׃ ששים
המה מלכות ושמנים פילגשים
ועלמות אין מספר׃ אחת היא
יונתי תמתי אחת היא לאמה ברירת
היא ליולדתה ראוה בנות ויאשרוה
מלכות ופילגשים ויהללוה׃

אנה הלך דודך היפה בנשים אנה
פנה דודך ונבקשנו עמך׃ דודי
ירד לגנו לערוגת הבשם לרעות
בגנים וללקט שושנים׃ אני לדודי
ודודי לי הרעה בשושנים׃
יפה את רעיתי כתרצה
נאוה כירושלם אימה כנדגלות׃
הסבי עיניך ממני שהם הרהיבני
שערך כעדר העזים שגלשו מן־
הגלעד׃ שיניך כעדר הרחלים
שעלו מן־הרחצה שכלם כתאימות
ושכלה אין בהם׃ כפלח הרמון
רקתך מבעד לצמתך׃ ששים
המה מלכות ושמנים פילגשים
ועלמות אין מספר׃ אחת היא
יונתי תמתי אחת היא לאמה ברירת
היא ליולדתה ראוה בנות ויאשרוה
מלכות ופילגשים ויהללוה׃

אשרי שכינת קושיא בניו וזן חי בחפנוקין׃ יפה
ודאבוחיך לסעבד רעותי שפיר בית סוקשא ודבניה לי פסקנש קושיא כרבא לי שלסה סלכא
בירושלם ואיכתך על לב עסמיא ביוסא דחגא כוקסיך בסרנרא׃ חסבי אכחרי
רבנייך חביבי בניסתא רבתא חזור לקיבלי ני אינון אפלכוני בגלותא וקבעי סרגשי לאולפן
אורייתי ושיאר עניטך ועמא דאגרא אינדיקו בסיטר פוסחן כבניו דיעקב אבניא ועבדו
גלישיסתא בטורא דגלעד ׃ שניך וכתניא ולויאי אקבלי קורבנך וסעשר קושא ואפרשוסרכיין
כמל אניות וגזלה וכולחון דסיין וא לרא ולדן היוסיון בכל עידן וסחכלא ועקרא לא חוה בחון
בחון אניקא וכולחון דסיין וא לרא ולדן היוסיון בכל עידן וסחכלא ועקרא לא חוה בחון ׃
כפלח וסלכות בית סשסונאי כולחון סלין פיקוניא כריסוסא בר מן סתיתי סתנאי ברא ובנוהי
דאינון צדיקין כבולחון וסקניסין פיקוניא וסתגבי באתוסא׃ ששים באדין קמו
ויונאי וכנשו שיתין סלכן סבנוי דעשו סלובשי שיריין רוכבין על סוסנן ופרשין וסמנין רוכבי
מבנוי דישמעאל רוכבין על פילי אבר מן שאר עמסי לילי׳ דלית בחון מנין ואבאו אלבסנדרוס
סלכא על ירושלם ואיתו לדישיא ולאנגרא קרקא לירושלם׃ אחת ובעיניא סחיא בגישתא דישראל
דאסתיל אלהא בלב בחוי לסרגא ואתיבו לאנגרא לאוריתא ועסיקא בה בגין דנפקו בני חשמונאי וסתחתי וכל
בלב שלים ובדרין זכותא כיוסא דנפקת סמטרי׳ הא בגין נפקו בני חשמונאי וסתחתי וכל עמא
דישראל ואגידו בחון קרבא ומבר ייחתון בידהון זכר חון יתבי פילביא אשרי יתון׃ ומלבוש
ארעא ושלטונייא וקלטו להון׃

ואבל גלילים אשר אתכם׃ כבל תועבותיהם׃ כי לבבי אשתה דוסה׃ תבוכיתך לאחריה׃ שום ויחיבתי׳
ומס מחבוי תלוש ׃ ברוח׳ כתי׳ סוסים עד בית ברה׳ והבירו לכחריה ישפשים׳ לעגת׳ ברוח׳ אשדות עינים׳ ברוח
אשוח אשוח בגרגלות׳ ברוח׳ אל לשון אביולה דבות׳ נתיב ח בבא׳

אבן עזרא

כתרגום׳ סם תדיסה
תקציאל בדברי לחיהה
׳ ליומה׳ סים ליומים
מתל לכלדוסיה כתו
יום הורה׳ כינוי׳
כתיה׳ בעגל הדגיום
ההיכוכי׳ חזקו
מחוכיו׳ סים הסיו כתי
ומתם׳ לחיהם כתו
לחמי׳

הפעם השנית

דודי ירד לגנו׳ כלמר
כבלחדוי לגנו ולחתר
קיבוח דסה לוח לחמר
וכלחמר דוסה לוח לחמר
סמה לח דעיתי ולחמר
כפלה הדמון ולעשם
כי לח היה חסוקק
הקדמוני ש׳ לחתיבה
הכנה׳ לכניה סכי כלם
הקבה׳ לדיוקל ולחתוק
חזקו׳ וכתיב כלמר ס
פירוסי בעבר דשיל
׳ סערך׳ סיה בעתן
בגיכויים ׳ דקדוק׳
עבוים ׳ דקדוק׳
כהנים ׳ סעם
האיה ׳ מערים
הוכיחו מספר פנים
ומחוים כבי כח נוצ
חברים׳ עם בני עבמו נוי
נבו ׳ ועלמות לין
חחוק׳ סיו׳ סחיל לחם
כמוך כי לחחת לח
לחחך׳

הפעם

דודי ירד לגנו׳ זס
מעלה לחריס ׳ לעיות
בגנים ולעקוט סומנ׳
מהודר עם המלחים
סהם פרחים׳ לחי
לדודי׳ לחדה כנסת
ישראל ׳ דודי לי
דודי לגנו לחני מלו והו
מלי׳ עכיקה סכיל יפה
לח׳ זה סחיו׳ בעת
לחתך כי לחחת לח
כמוך׳

מי זאת הנשקפה כמו שחר יפת כלבנה ברח כחמה אימה כנדגלות:
אל גנת אגוז ירדתי לראות באבי הבחל לראות הפרחה הנפן הנצו הרמנים: לא ידעתי נפשי שמתני מרכבות עמי נדיב: שובי שובי השולמית שובי ונחזה־בך מה תחזו בשולמית כמחלת המחנים:
מה־יפו פעמיך בנעלים בת־נדיב חמוקי ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן: שורך אגן הסהר אל־יחסר המזג בטנך ערמת חטים סוגה בשושנים:

מלכים בנין זבוניהא דצדיקיא ודרין בעובדיהון לאברהם אבוהון: שובי שובי לוחי כנישתא דישראל תובי לירושלם תובי לבית אולפן אוריתא תובי לקבלא כבוראך מן גביאיא די מתנבאין בשום מימרא דיי ויפת טיבהון נבואי שקרא לממעי עמא דירושלם בנבואתהון די אתון מסתלקין מקמא על מיקרא דיי ולא על משריית ישראל ותורה: מה אכר שלמה ברוחא נבואה מן קדם ייי כמה שפירין ורגליהון דישראל בד שלמן לאתחזאה קדם ייי תלת זמנין בשתא בקבלין דסכסנין ומקבלין יה גדידיהון ויה נדבתהון ובניהון נפקין ייתיהון ויתיהון ויקבלון על בלילא דקודשא דשרר בקלאל אמתא לאיזדבנא: שררך וריש מתיבתך דיבוכותיה מתפרקין על כל עלמא חיכמת דעבדיא מתפרנס מן ארעתיה בתעניניא דאיסיה בחיק באוריתא דסיניא דמיתיהב בחמשין יומין לאתחזאה ולאשמעא ולאגלאה ולא חכרין מתנתי אוריתי תריא כפומיה חיכמת דלא מתכרין מיי ויעניא ריבא די נפק מעזרן חכימין חזיה כאידין ואוזדיין מלין דאוריתא דכתיבין בשבעין לישנין דעלמא ובגין דיתפרנסון מינה כולהון בני נשא ומתברכין בה כל עממי ארעא כמה דאתמר לאברהם ואתון חיליא לממעי עמא בחילא דאוריתא ומפקין מלחמת ייי כמה דעבד יהושע בר נון ומשה רבכון ואוליפו לכון דלא תדחלון מן סנאיכון ולא תתבהתון מן קבלא דמשריתא דסנאיכון ולא תתפרשון מן פולחנא דייי אלהכון ולא תסגדון לטעוותא דעממיא ולא תקרבון בהון ולא תפלחון להון ולא תעבדון כעובדיהון ולא תעבדון כפולחניהון ולא תעשון כאומניותהון ולא תשתמדון מן אוריתא דמשה ולא תתחברון בחתנוסין עם עממיא ולא תיסבון מבנתהון לבניכון ולא תיתנון מבנתיכון לבניהון ולא תתחברון עמהון בקרבא עד דתשיצון יתהון מן ארעא ולא תכרתון עמהון קיים ולא תחוסון עלוהי ולא תתחתנון בהון ולא תשתעון בלישנהון ולא תקיימון בגויהון בי תעבדון כן ותשתמדון מן אוריתא דמשה ויתקף רוגזא דייי בכון ויתיב יתכון מארעא טבתא דיהב לכון ויתכון ובנוכון ובנתכון יתבזזון בידא דסנאיכון ויתגלון מן

לכה דודי נצא בשדה ישראל אגרי׳
תחונן בארצא וישעיר תקלי ארזם אפרח
כישראל וישראל בבעו טיוך ריכון כל
עלמא קמל עלותי ואנא קטלנא קדמך
בקרני גלוותא ובתילי עממיא׳ נשכימה
אפרין בני ישראל לאתילין נקדים
בעמרא ונחך לבית כנ[illegible] ונחמי אי סטיא
ובבך בסמרא דאורייתא [illegible] ישראל וימחלין
לעמיא לאתפרקא קדם ייי ורחמין ושגיאתי
לחטיהמא איתגלי קדם ייי וכוותא צדיקיא
דישרין מיקוריהא לסיהון חסן שבח לאלהא
שמיא ולסגרב עלוון ונכסת קודשין׳
ותראמא וכד תיאא דעניא מן גלותא מיאסר לסיהרא
למישרי ית עמיה מן גלוותא ומשיחי
משיחיא כבר שלים מן גלוותיה וכדיון
צדיקיא אתנסכם קדישי פריהון בלסון ונחכמי
דיניא קבעון על הרעי מדשיא בעמיקיו
בפתגמי סטריא ומתעמי אורייתא בלען קדם
קבל מלכותא די ענניה לך׳ טו ובתראה נקמא מן ארעי עד תיתיון וכיון כל
עלמא קמל עלותי ואנא קטלנא מדברך
בקרני גלוותא ובתילי עממיא׳ נשכימה
אפרין בני ישראל לאתילין נקדים
בעמרא ונחך לבית כנ[illegible] ונחמי אי סטיא
ובבך בסמרא דאורייתא [illegible] ישראל וימחלין
לעמיא לאתפרקא קדם ייי ורחמין ושגיאתי
לחטיהמא איתגלי קדם ייי וכוותא צדיקיא
דישרין מיקוריהא לסיהון חסן שבח לאלהא
שמיא ולסגרב עלוון ונכסת קודשין׳
ותראמא וכד תיאא דעניא מן גלותא מיאסר לסיהרא
למישרי ית עמיה מן גלוותא ומשיחי
משיחיא כבר שלים מן גלוותיה וכדיון
צדיקיא אתנסכם קדישי פריהון בלסון ונחכמי
דיניא קבעון על הרעי מדשיא בעמיקיו
בפתגמי סטריא ומתעמי אורייתא בלען קדם
קבל מלכותא די ענניה לך׳ טו ובתראה נקמא מן ארעי עד תיתיון וכיון כל
עלמא קמל עלותי ואנא קטלנא מדברך
בקרני גלוותא ובתילי עממיא׳ נשכימה
אפרין בני ישראל לאתילין נקדים
בעמרא ונחך לבית כנ[illegible] ונחמי אי סטיא
ובבך בסמרא דאורייתא [illegible] ישראל וימחלין
לעמיא לאתפרקא קדם ייי ורחמין ושגיאתי
לחטיהמא איתגלי קדם ייי וכוותא צדיקיא
דישרין מיקוריהא לסיהון חסן שבח לאלהא
שמיא ולסגרב עלוון ונכסת קודשין׳
ותראמא וכד תיאא דעניא מן גלותא מיאסר לסיהרא
למישרי ית עמיה מן גלוותא ומשיחי
משיחיא כבר שלים מן גלוותיה וכדיון

לכה דודי נצא בשדה ישראל אגרי׳
תחונן בארצא וישעיר תקלי ארזם אפרח
כישראל וישראל בבעו טיוך ריכון כל
עלמא קמל עלותי ואנא קטלנא מדברך
בקרני גלוותא ובתילי עממיא׳ נשכימה
אפרין בני ישראל לאתילין נקדים
בעמרא ונחך לבית כנ[illegible] ונחמי אי סטיא
ובבך בסמרא דאורייתא [illegible] ישראל וימחלין
לעמיא לאתפרקא קדם ייי ורחמין ושגיאתי
לחטיהמא איתגלי קדם ייי וכוותא צדיקיא
דישרין מיקוריהא לסיהון חסן שבח לאלהא
שמיא ולסגרב עלוון ונכסת קודשין׳
ותראמא וכד תיאא דעניא מן גלותא מיאסר לסיהרא
למישרי ית עמיה מן גלוותא ומשיחי
משיחיא כבר שלים מן גלוותיה וכדיון
צדיקיא אתנסכם קדישי פריהון בלסון ונחכמי
דיניא קבעון על הרעי מדשיא בעמיקיו
בפתגמי סטריא ומתעמי אורייתא בלען קדם
קבל מלכותא די ענניה לך׳ טו ובתראה נקמא מן ארעי עד תיתיון וכיון כל

שמה חבלה ילדתך׳ שׁ֣וּמָ֤נִי כַחוֹתָ֙ם֙ עַל־לִבֶּ֔ךָ כַּחוֹתָ֖ם עַל־זְרוֹעֶ֑ךָ כִּי־עַזָּ֤ה כַמָּ֙וֶת֙ אַהֲבָ֔ה קָשְׁתָ֥ה כִשְׁא֖וֹל קִנְאָ֑ה רְשָׁפֶ֕יהָ רִשְׁפֵ֥י אֵ֖שׁ שַׁלְהֶ֥בֶתְיָֽהּ׃ מַ֚יִם רַבִּ֔ים לֹ֥א יוּכְל֖וּ לְכַבּ֣וֹת אֶת־הָאַהֲבָ֑ה וּנְהָר֖וֹת לֹ֥א יִשְׁטְפ֖וּהָ אִם־יִתֵּ֣ן אִ֠ישׁ אֶת־כֹּ֨ל ה֤ׄוֹן בֵּיתוֹ֙ בָּאַהֲבָ֔ה בּ֖וֹז יָבֻ֥זוּ לֽוֹ׃ אָח֥וֹת לָ֖נוּ קְטַנָּ֑ה וְשָׁדַ֣יִם אֵ֥ין לָ֛הּ מַה־נַּעֲשֶׂ֥ה לַאֲחוֹתֵ֖נוּ בַּיּ֥וֹם שֶׁיְּדֻבַּ֥ר בָּֽהּ׃ אִם־חוֹמָ֥ה הִ֛יא נִבְנֶ֥ה עָלֶ֖יהָ טִירַ֣ת כָּ֑סֶף וְאִם־דֶּ֥לֶת הִ֛יא נָצ֥וּר עָלֶ֖יהָ לוּחַ־אָֽרֶז׃ אֲנִ֤י חוֹמָה֙ וְשָׁדַ֣י כַּמִּגְדָּל֔וֹת אָ֖ז הָיִ֣יתִי בְעֵינָ֑יו כְּמֹצְאָ֖ת שָׁלֽוֹם׃ כֶּ֣רֶם הָיָ֤ה לִשְׁלֹמֹה֙ בְּבַ֣עַל הָמ֔וֹן נָתַ֥ן אֶת־הַכֶּ֖רֶם לַנֹּטְרִ֑ים אִ֣ישׁ יָבִ֗יא בְּפִרְיוֹ֙ אֶ֣לֶף כָּ֔סֶף

תחות טור משתא ורשעי דמדתו ואתקברו
בארעא וישראל עתידין למיחיותן רמיין
היכמה דרמי גבר אבנא כאלא בכן יתקרון
כל יהודיי ארעא מה היית ובותא דעמא הדין
דקלקא מן ארעא רבא ורבנן ביתא מקטא דלקח
מן סרבנא על ארעא וישראל ובחפונקן על
רחמי סרהא כיוסא דאתחסת תחות טורא
דסיני לקבל ירת אורייתא ובהיא שעתא
עתידא ציון ותהא אימן דישראל למילדת
בנהא וירושלם לקבלא ית בני גלותא׃
שיכני אמרין בני ישראל ביומא ההוא
לירבונהון נבעי מינך שוי יתך בגלוף דעזק
על לבך בגלוף דעזקא על אדרעך ולא
נוסיף עוד לפולחני גלולין אחרים חקוק כמותא
אהבת אלהותך וחסינא בגזיזים מנאתא
דעשא מקבלין ורבנו דנטרין לן דכיא
לנטרין דאישא ודנחתם ודברא תיתי ביומי
תנוחא לבריית עלמא לאוקדא ביה פולחני
פולחנא נוכראה׃ מים אמר מרי עלמא
לעמיה בירת ישראל אילולי שהתכנסין כל עמיה רחמין לאו כלין
לסטמיה ית רחמי מינך ואי שתכנסין כל מלכי ארעא דשתלין למוי דנהרא בתקוף לא יכלין
לסטמיה ית רחמי מעלמא ואולי יהיב גבר מחסנתו ביתיה לסקי הבלותא אלא מחיר ליה
בגיל לעלמין ראתי וכל ביתא די בזון מן מישריתיה דנוג יתידי ליה׃ אחות בעידנא דתיתי יסרון
סלאבי שמיא איליין לאילין אוכמא דעזא ולקילין כוותא ומלכין דשלטונין ליהי ליה
לסטמא לאנשא קדמא עם מישריתיה דנוג מת נעלך לאתתא ביומא דמלילו אוכמא לסטמא לאנשא
בקדמא׃ אם ייסר מיכאל רבהון דישראל אם היא מתעתדא כאושא ביני עממיא ויתבא בקטמא
ואם תוור שמיא דמרי עלמא אנא ואחתי עם סנהדרין מחרין לה פנדקין ובקטמא ולית רשו
לסטנא למשלט בה חיכמה ולית רשו לחלאה למשלט בקטמא ואפילו אי סכסכונא היא מן
פקודייא נבעי רחמין עלה קדם ייי ויתקבל כוות אורייתא דעסקין ביה ינקיא ובתיבא על לוחי
ולבא ומתעתדא לקבל אוכמא בארעא׃ אני סתיבא בנישתא דישראל ואתברת אנא בחוביהון
בפתגמי אורייתא משתדרא ובנוי חסינין כמגדלא ובחזיונא ויקבא מחי בנישתא דישרי מסכינתא רחמין
בעיני מרחא ויתלן שאילתא כל ריחי ארעא׃ כרם אומא תהא סלק בעידניהון לישראל
וישלמא עיסיה לבתיל׳א לכרמא אוחיב ירחא בירושלם ומסר יתה ביד סלכיא דבבות נוכרין ויתה היכמן בתר ד׳ כיורי שלמא מלכיא נטיר לכרמא
נטרין ויתה היכמן דאריסא נטיר לכרמא בתר ד׳ כיורי שלמא מלכיא ויתיר ישראל אשתארא בידוי

טוש מידוכר יה לאתפא׃ אם תחומה היא. אם תתרום עליה טירת כסף. היה
כבוד על כל אחומו אם תעשה עליה היכל מכסף כדי שיקיף לה
דלת היה׃ שכבר כשיתחה כצור עליה אחצוץ בתוכה וכאשר עליה מלא תרתיה
הפך טירת כסף מכל הרואה על החומה טירת כסף הוא לה לתוכה. ואתרה אשקיף
אחומי ואראה אם נבנו לה חומות טירת כסף אם לא׃ אם חומה היה. אם תתרום עליה
כבוד על כל אחומו אם תעשה עליה היכל מכסף כדי שיקיף לה
דלת היה׃ שכבר כשיתחה כצור עליה אחצוץ בתוכה וכאשר עליה מלא תרתיה
הפך טירת כסף מכל הרואה על החומה טירת כסף הוא לה לתוכה. ואתרה אשקיף
אחומי ואראה אם נבנו לה חומות טירת כסף אם לא׃ אם חומה היה. אם תתרום עליה

כשאול נפל על לבך מלא תחשבתי ותראיה כי מים
כתוב ואתה תאחוז בקשתך על כתפך תיירה מלי נהרגתי עליך ויקבר בכפר
קיש. ואתה בן בקרבך בנכלך. יקראה בכל יקים ויהי כשמעו
עבדי לפני מלכי ארם. תם סלהטין׃ רמים מ׳ להטין׃

הפעם השנית

נרשה ונסבה נשכים כרמים נחזה אם פרחה הגפן פתח הסמדר
הגצו הרמונים שם אתן את דודי לך׃
הדודאים נתנו ריח ועל פתחינו
כל מגדים חדשים גם ישנים דודי
צפנתי לך׃ מי יתנך כאח לי יונק
שדי אמי אמצאך בחוץ אשקך גם
לא יבזו לי׃ אנהגך אביאך אל בית
אמי תלמדני אשקך מיין הרקח מ
מעסיס רמוני׃ שמאלו תחת לראשי
וימינו תחבקני׃ השבעתי אתכם
בנות ירושלם מה תעירו ומה
תעוררו את האהבה עד שתחפץ׃
מי זאת עלה מן
המדבר מתרפקת על דודה תחת
התפוח עוררתיך שמה חבלה אמך

נרשה ונסבה נשכים כרמים נחזה אם פרחה הגפן פתח הסמדר
הגצו הרמונים שם אתן את דודי לך׃
הדודאים נתנו ריח ועל פתחינו
כל מגדים חדשים גם ישנים דודי
צפנתי לך׃ מי יתנך כאח לי יונק
שדי אמי אמצאך בחוץ אשקך גם
לא יבזו לי׃ אנהגך אביאך אל בית
אמי תלמדני אשקך מיין הרקח מ
מעסיס רמוני׃ שמאלו תחת לראשי
וימינו תחבקני׃ השבעתי אתכם
בנות ירושלם מה תעירו ומה
תעוררו את האהבה עד שתחפץ׃
מי זאת עלה מן

הפעם השנית

השירים מלת שיר. ואני אומר כי שיר השירים הוא שם נכון כמו שם ירושלים ושם ישראל. ואיתמר יקיל ולא יקיל. ואיתמר יקיל כי ת תחת ש כמו שיתי ושתי. ואיתמר לא יקיל כי ת תחת ש כמו שתי ושתי. ואיתמר

ואתיב בועז ואמר לה אתתאה אתתאר לי כל מיטר דאיטרא דבר גזר יילא גזר על נוקבייא אלהין על גוברייא ואמאר עלי בגבורא דעתידין למיפק מינך מלכין וגבאין בנין טיבותא ועבדתא עם חסותין דפרקנות יתה ברבר דמירי בעלין ושבקת ותהליך ועסיק אבוך האסף ואיערא לי ולחנוך ואולת לאתגייר ולמיתב בין עמיי לא אשכחו ערע ליך מאיתמלי ומקמטוריי: ועבול יי ליך וגמל טב בעלמא הזין על עובדך כב ויהי אגריך שלים לקבלא לעלמא וארתי מן קדם יי אלהא דישכך שכינת יקריה ובטוהא כוותא תשוייבי מן דן גדיים לפיי ותתלכך עם שרה ורבקה ורחל ולאה: ואמרת אשקה דאמסין בעיניך ריבוני אברהם נחמרני ליאבשרתני לסרתי בקריבא ריי וברוח קדילא התבוסין על לב בעלתא ואבשרתני לפיתגם מרחיצין על לב בעלתא ואבשרתני ליחי זכו למיתיי לי ותיתלקי לעלמא ראתי בניי עם נציא מן אסרתך: ואמר לה בועז לעידן קעודתא קריבי הלכא ותיכולי מן לחמא ומסיתי פיסרך בחלשיל ואוכלת בדאגא ויתיבת מסקר קמוניא ואשיט לה קמח קלי ואכלת ושבעת ואשתארת: וקמת למיבר שובלין ופקיד בועז ית עולימוי למימר אף ביני אלומיא תהי עבירי ולא תכסספונית: ואף סיחר תסירון לה מן אסריא ותשבקון למהוי עבירא ולא תנופון בה: ועבירת שובלין בחקלא עד רמשא ודשת ית שובלין דעבירת ותוה שיעוריהון כתלת סאין סעורין: וסובדת ועלת לקריתא ואחת חמותה ית סחוכיגשא ואפקת מן תרסילא ויהבת לה ית סובעא ואשתאל לה משבעא: ואמרת לה חמותה אן עבידת יומא דין ולאין עבידת מן יקפא דין אשתודעת לה למעבד תהא גבראי דאשתמודע ליך בטוב ותיתיאת לחמותה ית דאשתעיאת עמיה: ואמרת חמותה שום גברא דאשתודעת לה עמיה יומא דין סחיקבי הוא מפום קורשאי ניי ולא שבק טיבוחיה עם חייא ועם מיתייא ואמרת לה נעמי קריב הוא מן אגיחנא אף ארום אמר לי עסר בייא דילי תתקפין עד זמן דקדיישון ית כל מעייא דילי:

ויען בועז ואמר לה הגד הגד לי כל אשר עשית את חמותך אחרי מות אישך ותעזבי אביך ואמך וארץ מולדתך ותלכי אל עם אשר לא ידעת תמול שלשם: ישלם יהוה פעלך ותהי משכרתך שלמה מעם יהוה אלהי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו: ותאמר אמצא חן בעיניך אדני כי נחמתני וכי דברת על לב שפחתך ואנכי לא אהיה כאחת שפחתיך: ויאמר לה בעז לעת האכל גשי הלם ואכלת מן הלחם וטבלת פתך בחמץ ותשב מצד הקצרים ותצבט לה קלי ותאכל ותשבעו ותתר: ותקם ללקט וישצו בעז את נעריו לאמר גם בין העמרים תלקט ולא תכלימוה: וגם של תשלו לה מן הצבתים ועזבתם ולקטה ולא תגערו בה: ותלקט בשדה עד הערב ותחבט את אשר לקטה ויהי כאיפה שעורים: ותשא ותבוא העיר ותרא חמותה את אשר לקטה ותוצא ותתן לה את אשר הותרה משבעה: ותאמר לה חמותה איפה לקטת היום ואנה עשית יהי מכירך ברוך ותגד לחמותה את אשר עשתה עמו ותאמר שם האיש אשר עשיתי עמו היום בעז: ותאמר נעמי לכלתה ברוך הוא ליהוה אשר לא עזב חסדו את החיים ואת המתים ותאמר לה נעמי קרוב לנו האיש מגאלנו הוא: ותאמר רות המואביה גם כי אמר אלי עם הנערים אשר לי תדבקין עד אם כלו את כל הקציר אשר לי:

ותשב עם נעריו לאמר לא תלכי בשדה אחר: ותדבק בנערות בעז ללקט עד כלות קציר השערים וקציר החטים ותשב את חמותה: ותאמר לה חמותה בתי הלא אבקש לך מנוח אשר ייטב לך: ועתה הלא בעז מדעתנו אשר היית את נערותיו הנה הוא זרה את גרן השערים הלילה: ורחצת וסכת ושמת שמלתך עליך וירדת הגרן אל תודעי לאיש עד כלתו לאכל ולשתות: ויהי בשכבו וידעת את המקום אשר ישכב שם ובאת וגלית מרגלתיו ושכבת והוא יגיד לך את אשר תעשין: ותאמר אליה כל אשר תאמרי אעשה: ותרד הגרן ותעש ככל אשר צותה חמותה: ויאכל בעז וישת וייטב לבו ויבא לשכב בקצה הערמה ותבא בלט ותגל מרגלתיו ותשכב: ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת והנה אשה שכבת מרגלתיו: ויאמר מי את ותאמר אנכי רות אמתך ופרשת כנפך על אמתך כי גאל אתה: ויאמר ברוכה את ליהוה בתי היטבת חסדך האחרון מן הראשון לבלתי לכת אחרי הבחורים אם דל ואם עשיר: ועתה בתי אל תיראי כל אשר תאמרי אעשה לך כי יודע כל שער עמי כי אשת חיל את:

ועתה כי אמנם כי גואל אנכי וגם יש גואל קרוב ממני: ליני הלילה והיה בבקר אם יגאלך טוב יגאל טוב אם לא יחפץ לגאלך וגאלתיך אנכי חי יהוה שכבי עד הבקר: ותשכב מרגלתיו עד הבקר ותקם בטרם יכיר איש את רעהו ויאמר אל יודע כי באה האשה הגרן: ויאמר הבי המפה אשר עליך ואחזי בה ותחזק בה וימד שש שערים וישת עליה ותבא העיר: ותבוא חמותה אל חמיה ויאמר מי את בתי ותגד לו את כל אשר עשתה לו האיש: ותאמר אלי כי שש השערים האלה נתן לי כי אמר אלי אל תבואי ריקם אל חמותך:

ואחותה נעמי אל רות כלתה הטוב בתי תקי תצאי עם נעריו ולא ישגעו בך בשדה אחר: ותדבק בנערות בעז ללקט עד כלות קציר השערים וקציר החטים ותשב את חמותה: ותאמר לה חמותה בתי הלא אבקש לך מנוח אשר ייטב לך: ועתה הלא בעז מדעתנו אשר היית את נערותיו הנה הוא זרה את גרן השערים הלילה: ורחצת וסכת ושמת שמלתך עליך וירדת הגרן אל תודעי לאיש עד כלתו לאכל ולשתות: ויהי בשכבו וידעת את המקום אשר ישכב שם ובאת וגלית מרגלתיו ושכבת והוא יגיד לך את אשר תעשין: ותאמר אליה כל אשר תאמרי אעשה: ותרד הגרן ותעש ככל אשר צותה חמותה: ויאכל בעז וישת ויטב לבו ויבא לשכב בקצה הערמה ותבא בלט ותגל מרגלתיו ותשכב: ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת והנה אשה שכבת מרגלתיו: ויאמר מי את ותאמר אנכי רות אמתך ופרשת כנפך על אמתך כי גואל אתה: ויאמר ברוכה את ליהוה בתי היטבת חסדך האחרון מן הראשון לבלתי לכת אחרי הבחורים אם דל ואם עשיר: ועתה בתי אל תיראי כל אשר תאמרי אעשה לך כי יודע כל שער עמי כי אשת חיל את: ועתה כי אמנם כי גואל אנכי וגם יש גואל קרוב ממני: ליני הלילה והיה בבקר אם יגאלך טוב יגאל טוב אם לא יחפץ לגאלך וגאלתיך אנכי חי יהוה שכבי עד הבקר: ותשכב מרגלתיו עד הבקר ותקם בטרם יכיר איש את רעהו ויאמר אל יודע כי באה האשה הגרן: ויאמר הבי המפה אשר עליך ואחזי בה ותחזק בה וימד שש שערים וישת עליה ותבא העיר: ותבוא חמותה אל חמיה ויאמר מי את בתי ותגד לו את כל אשר עשתה לו האיש: ותאמר אלי כי שש השערים האלה נתן לי כי אמר אלי אל תבואי ריקם אל חמותך: ותאמר שבי בתי עד אשר תדעין איך יפול דבר כי לא ישקט האיש כי אם כלה הדבר היום:

ובועז עלה השערה ויתב שם והנה הגואל עבר אשר דבר בעז ויאמר סורה שבה פלמוני אל ויסר וישב: ויקח עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה וישבו: ויאמר לגואל חלקת השדה אשר לאחינו לאלימלך נמכרה נעמי השבה משדה מואב: ואני אמרתי גלה אזנך לאמר קנה נגדי ישבי ונגד זקני עמי אם תגאל גאל אם לא יגאל והגידה לי ואדע כי אין זולתך לגאול ואנכי אחריך ויאמר אנכי אגאל: ויאמר בעז ביום קנותך השדה מיד נעמי ומאת רות המואביה אשת המת קניתי לקים שם המת על נחלתו: ויאמר הגואל לא אוכל לגאול לי פן אשחית את נחלתי גאל לך את גאולתי כי לא אוכל לגאול: וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה לקים כל דבר שלף איש נעלו ונתן לרעהו וזאת התעודה בישראל: ויאמר הגואל לבעז קנה לך ויחלץ נעלו: ויאמר בעז לזקנים ולכל העם עדים אתם היום כי קניתי את כל אשר לאלימלך ואת כל אשר לכליון ומחלון מיד נעמי: וגם את רות המואביה אשת מחלון קניתי לי לאשה להקים שם המת על נחלתו ולא יכרת שם המת מעם אחיו ומשער מקומו עדים אתם היום: ויאמרו כל העם אשר בשער והזקנים עדים יתן יי את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתים את בית ישראל ועשי חיל באפרתה וקרא שם בבית לחם: ויהי בית פרץ אשר ילדה תמר ליהודה מן הזרע אשר יתן יי לך מן הנערה הזאת:

ואיש יהודי היה מבית לחם יהודה ושם אשתו נעמי ושם שני בניו מחלון וכליון אפרתים מבית לחם יהודה ויבאו שדה מואב ויהיו שם: ויבא אלימלך איש נעמי ותשאר היא ושני בניה: וישאו להם נשים מואביות שם האחת ערפה ושם השנית רות וישבו שם כעשר שנים: וימותו גם שניהם מחלון וכליון ותשאר האשה מיתרי שני בניה ומבעלה: ותקם היא וכלותיה ותשב משדה מואב כי שמעה בשדה מואב כי פקד יי את עמו לתת להם לחם: ותצא מן המקום אשר היתה שמה ושתי כלותיה עמה ותלכנה בדרך לשוב אל ארץ יהודה: ותאמר נעמי לשתי כלותיה לכנה שובנה איש לבית אמה יעש יי עמכם חסד כאשר עשיתם עם המתים ועמדי: יתן יי לכן ותמצאנה מנוחה איש בית אישה ותשק להן ותשאנה קולן ותבכינה: ותאמרנה לה כי אתך נשוב לעמך: ותאמר נעמי שובנה בנתי למה תלכנה עמדי העוד לי בנים במעי והיו לכם לאנשים: שובנה בנתי לכנה כי זקנתי מהיות לאיש כי אמרתי יש לי תקוה גם הייתי הלילה ואף ילדתי בנים: הלהן תשברנה עד אשר יגדלו הלהן תעגנה עד אשר ייבמו לא בנתי כי מר לי מאד מכם כי יצאה בי יד יי: ותשאנה קולן ותבכינה עוד ותשק ערפה לחמותה ורות דבקה בה: ותאמר הנה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה שובי אחרי יבמתך: ותאמר רות אל תפגעי בי לעזבך לשוב מאחריך כי אל אשר תלכי אלך ובאשר תליני אלין עמך עמי ואלהיך אלהי: באשר תמותי אמות ושם אקבר כה יעשה יי לי וכה יוסיף כי המות יפריד ביני ובינך: ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחדל דבר אליה: ותלכנה שתיהן עד בואן בית לחם ויהי כבואן בית לחם ותהם כל העיר עליהן ותאמרנה הזאת נעמי: ותאמר אלהן אל תקראנה לי נעמי קראן לי מרא כי המר שדי לי מאד: אני מלאה הלכתי וריקם השיבני יי למה תקראנה לי נעמי ויי ענה בי ושדי הרע אתי: ותשב נעמי ורות המואביה כלתה עמה השבה משדה מואב והנה באו בית לחם בתחלת קציר שערים:

ולנעמי מודע מאיש גבור חיל ממשפחת אלימלך ושמו בעז: ותאמר רות המואביה אל נעמי אלכה נא השדה ואלקטה בשבלים אחר אשר אמצא חן בעיניו ותאמר לה לכי בתי: ותלך ותבא ותלקט בשדה אחרי הקוצרים ויקר מקרה חלקת השדה לבעז אשר ממשפחת אלימלך: והנה בעז בא מבית לחם ויאמר ליקוצרים יי עמכם ויאמרו לו יברכך יי: ויאמר בעז לנערו הנצב על הקוצרים למי הנערה הזאת: ויען הנער הנצב על הקוצרים ויאמר נערה מואביה היא השבה עם נעמי משדה מואב: ותאמר אלקטה נא ואספתי בעמרים אחרי הקוצרים ותבוא ותעמד מבקר ועד עתה זה שבתה הבית מעט הוא: ויאמר בעז אל רות הלוא שמעת בתי אל תלכי ללקט בשדה אחר וגם לא תעברי מזה ופה תדבקין עם נעריי: עיניך בשדה אשר יקצרון והלכת אחריהן הלוא צויתי את הנערים לבלתי נגעך וצמית והלכת אל הכלים ושתית מאשר ישאבון הנערים: ותפל על פניה ותשתחו ארצה ותאמר אליו מדוע מצאתי חן בעיניך להכירני ואנכי נכריה: ויען בעז ויאמר לה הגד הגד לי כל אשר עשית את חמותך אחרי מות אישך ותעזבי אביך ואמך וארץ מולדתך ותלכי אל עם אשר לא ידעת תמול שלשם: ישלם יהוה פעלך ותהי משכרתך שלמה מעם יהוה אלהי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו: ותאמר אמצא חן בעיניך אדני כי נחמתני וכי דברת על לב שפחתך ואנכי לא אהיה כאחת שפחתיך: ויאמר לה בעז לעת האכל גשי הלם ואכלת מן הלחם וטבלת פתך בחמץ ותשב מצד הקצרים ותצבט לה קלי ותאכל ותשבעו ותתר: ותקם ללקט ויצו בעז את נעריו לאמר גם בין העמרים תלקט ולא תכלימוה: וגם של תשלו לה מן הצבתים ועזבתם ולקטה ולא תגערו בה: ותלקט בשדה עד הערב ותחבט את אשר לקטה ויהי כאיפה שעורים: ותשא ותבוא העיר ותרא חמותה את אשר לקטה ותוצא ותתן לה את אשר הותרה משבעה: ותאמר לה חמותה איפה לקטת היום ואנה עשית יהי מכירך ברוך ותגד לחמותה את אשר עשתה עמו ותאמר שם האיש אשר עשיתי עמו היום בעז: ותאמר נעמי לכלתה ברוך הוא ליהוה אשר לא עזב חסדו את החיים ואת המתים ותאמר לה נעמי קרוב לנו האיש מגאלנו הוא: ותאמר רות המואביה גם כי אמר אלי עם הנערים אשר לי תדבקין עד אם כלו את כל הקציר אשר לי:

ותשב עם נעריו לאמר לא תלכי בשדה אחר: ותדבק בנערות בעז ללקט עד כלות קציר השערים וקציר החטים ותשב את חמותה: ותאמר לה חמותה בתי הלא אבקש לך מנוח אשר ייטב לך: ועתה הלא בעז מדעתנו אשר היית את נערותיו הנה הוא זרה את גרן השערים הלילה: ורחצת וסכת ושמת שמלתך עליך וירדת הגרן אל תודעי לאיש עד כלתו לאכל ולשתות: ויהי בשכבו וידעת את המקום אשר ישכב שם ובאת וגלית מרגלתיו ושכבת והוא יגיד לך את אשר תעשין: ותאמר אליה כל אשר תאמרי אעשה: ותרד הגרן ותעש ככל אשר צותה חמותה: ויאכל בעז וישת ויטב לבו ויבא לשכב בקצה הערמה ותבא בלט ותגל מרגלתיו ותשכב: ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת והנה אשה שכבת מרגלתיו: ויאמר מי את ותאמר אנכי רות אמתך ופרשת כנפך על אמתך כי גואל אתה: ויאמר ברוכה את ליהוה בתי היטבת חסדך האחרון מן הראשון לבלתי לכת אחרי הבחורים אם דל ואם עשיר: ועתה בתי אל תיראי כל אשר תאמרי אעשה לך כי יודע כל שער עמי כי אשת חיל את: ועתה כי אמנם כי גואל אנכי וגם יש גואל קרוב ממני: ליני הלילה והיה בבקר אם יגאלך טוב יגאל טוב אם לא יחפץ לגאלך וגאלתיך אנכי חי יהוה שכבי עד הבקר: ותשכב מרגלתיו עד הבקר ותקם בטרם יכיר איש את רעהו ויאמר אל יודע כי באה האשה הגרן: ויאמר הבי המפה אשר עליך ואחזי בה ותחזק בה וימד שש שערים וישת עליה ותבא העיר: ותבוא חמותה אל חמיה ויאמר מי את בתי ותגד לו את כל אשר עשתה לו האיש: ותאמר אלי כי שש השערים האלה נתן לי כי אמר אלי אל תבואי ריקם אל חמותך: ותאמר שבי בתי עד אשר תדעין איך יפול דבר כי לא ישקט האיש כי אם כלה הדבר היום:

ובועז עלה השערה ויתב שם והנה הגואל עבר אשר דבר בעז ויאמר סורה שבה פלמוני אל ויסר וישב: ויקח עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה וישבו: ויאמר לגואל חלקת השדה אשר לאחינו לאלימלך נמכרה נעמי השבה משדה מואב: ואני אמרתי גלה אזנך לאמר קנה נגדי ישבי ונגד זקני עמי אם תגאל גאל אם לא יגאל והגידה לי ואדע כי אין זולתך לגאול ואנכי אחריך ויאמר אנכי אגאל: ויאמר בעז ביום קנותך השדה מיד נעמי ומאת רות המואביה אשת המת קניתי לקים שם המת על נחלתו: ויאמר הגואל לא אוכל לגאול לי פן אשחית את נחלתי גאל לך את גאולתי כי לא אוכל לגאול: וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה לקים כל דבר שלף איש נעלו ונתן לרעהו וזאת התעודה בישראל: ויאמר הגואל לבעז קנה לך ויחלץ נעלו: ויאמר בעז לזקנים ולכל העם עדים אתם היום כי קניתי את כל אשר לאלימלך ואת כל אשר לכליון ומחלון מיד נעמי: וגם את רות המואביה אשת מחלון קניתי לי לאשה להקים שם המת על נחלתו ולא יכרת שם המת מעם אחיו ומשער מקומו עדים אתם היום: ויאמרו כל העם אשר בשער והזקנים עדים יתן יי את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתים את בית ישראל ועשי חיל באפרתה וקרא שם בבית לחם: ויהי בית פרץ אשר ילדה תמר ליהודה מן הזרע אשר יתן יי לך מן הנערה הזאת:

ואיש יהודי היה מבית לחם יהודה ושם אשתו נעמי ושם שני בניו מחלון וכליון אפרתים מבית לחם יהודה ויבאו שדה מואב ויהיו שם: ויבא אלימלך איש נעמי ותשאר היא ושני בניה: וישאו להם נשים מואביות שם האחת ערפה ושם השנית רות וישבו שם כעשר שנים: וימותו גם שניהם מחלון וכליון ותשאר האשה מיתרי שני בניה ומבעלה: ותקם היא וכלותיה ותשב משדה מואב כי שמעה בשדה מואב כי פקד יי את עמו לתת להם לחם: ותצא מן המקום אשר היתה שמה ושתי כלותיה עמה ותלכנה בדרך לשוב אל ארץ יהודה: ותאמר נעמי לשתי כלותיה לכנה שובנה איש לבית אמה יעש יי עמכם חסד כאשר עשיתם עם המתים ועמדי: יתן יי לכן ותמצאנה מנוחה איש בית אישה ותשק להן ותשאנה קולן ותבכינה: ותאמרנה לה כי אתך נשוב לעמך: ותאמר נעמי שובנה בנתי למה תלכנה עמדי העוד לי בנים במעי והיו לכם לאנשים: שובנה בנתי לכנה כי זקנתי מהיות לאיש כי אמרתי יש לי תקוה גם הייתי הלילה ואף ילדתי בנים: הלהן תשברנה עד אשר יגדלו הלהן תעגנה עד אשר ייבמו לא בנתי כי מר לי מאד מכם כי יצאה בי יד יי: ותשאנה קולן ותבכינה עוד ותשק ערפה לחמותה ורות דבקה בה: ותאמר הנה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה שובי אחרי יבמתך: ותאמר רות אל תפגעי בי לעזבך לשוב מאחריך כי אל אשר תלכי אלך ובאשר תליני אלין עמך עמי ואלהיך אלהי: באשר תמותי אמות ושם אקבר כה יעשה יי לי וכה יוסיף כי המות יפריד ביני ובינך: ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחדל דבר אליה: ותלכנה שתיהן עד בואן בית לחם ויהי כבואן בית לחם ותהם כל העיר עליהן ותאמרנה הזאת נעמי: ותאמר אלהן אל תקראנה לי נעמי קראן לי מרא כי המר שדי לי מאד: אני מלאה הלכתי וריקם השיבני יי למה תקראנה לי נעמי ויי ענה בי ושדי הרע אתי: ותשב נעמי ורות המואביה כלתה עמה השבה משדה מואב והנה באו בית לחם בתחלת קציר שערים:

ולנעמי מודע מאיש גבור חיל ממשפחת אלימלך ושמו בעז: ותאמר רות המואביה אל נעמי אלכה נא השדה ואלקטה בשבלים אחר אשר אמצא חן בעיניו ותאמר לה לכי בתי: ותלך ותבא ותלקט בשדה אחרי הקוצרים ויקר מקרה חלקת השדה לבעז אשר ממשפחת אלימלך: והנה בעז בא מבית לחם ויאמר ליקוצרים יי עמכם ויאמרו לו יברכך יי: ויאמר בעז לנערו הנצב על הקוצרים למי הנערה הזאת: ויען הנער הנצב על הקוצרים ויאמר נערה מואביה היא השבה עם נעמי משדה מואב: ותאמר אלקטה נא ואספתי בעמרים אחרי הקוצרים ותבוא ותעמד מבקר ועד עתה זה שבתה הבית מעט הוא: ויאמר בעז אל רות הלוא שמעת בתי אל תלכי ללקט בשדה אחר וגם לא תעברי מזה ופה תדבקין עם נעריי: עיניך בשדה אשר יקצרון והלכת אחריהן הלוא צויתי את הנערים לבלתי נגעך וצמית והלכת אל הכלים ושתית מאשר ישאבון הנערים: ותפל על פניה ותשתחו ארצה ותאמר אליו מדוע מצאתי חן בעיניך להכירני ואנכי נכריה: ויען בעז ויאמר לה הגד הגד לי כל אשר עשית את חמותך אחרי מות אישך ותעזבי אביך ואמך וארץ מולדתך ותלכי אל עם אשר לא ידעת תמול שלשם: ישלם יהוה פעלך ותהי משכרתך שלמה מעם יהוה אלהי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו: ותאמר אמצא חן בעיניך אדני כי נחמתני וכי דברת על לב שפחתך ואנכי לא אהיה כאחת שפחתיך: ויאמר לה בעז לעת האכל גשי הלם ואכלת מן הלחם וטבלת פתך בחמץ ותשב מצד הקצרים ותצבט לה קלי ותאכל ותשבעו ותתר: ותקם ללקט ויצו בעז את נעריו לאמר גם בין העמרים תלקט ולא תכלימוה: וגם של תשלו לה מן הצבתים ועזבתם ולקטה ולא תגערו בה: ותלקט בשדה עד הערב ותחבט את אשר לקטה ויהי כאיפה שעורים: ותשא ותבוא העיר ותרא חמותה את אשר לקטה ותוצא ותתן לה את אשר הותרה משבעה: ותאמר לה חמותה איפה לקטת היום ואנה עשית יהי מכירך ברוך ותגד לחמותה את אשר עשתה עמו ותאמר שם האיש אשר עשיתי עמו היום בעז: ותאמר נעמי לכלתה ברוך הוא ליהוה אשר לא עזב חסדו את החיים ואת המתים ותאמר לה נעמי קרוב לנו האיש מגאלנו הוא: ותאמר רות המואביה גם כי אמר אלי עם הנערים אשר לי תדבקין עד אם כלו את כל הקציר אשר לי:

כעיד כי כתיב: ולה"ג לא כשאקרא לה נמהרו בשמי. לבטח לחוכחת בארץ שנאור. לה בועז לעת ואשתבח נשי חילים. ותמר ר"ף בכתיבי. ושם ונם אחרי שקבה חיי. ונם כשלך נבחרי נער מרדי. ונם מרוחלים ועקדי. ונם גל תבקרי אשרי. ושקיבלם אליהם. ונם כשלך נבחרי נער מרדי. ונם מרוחלים ועקדי. ונם גל תבקרי אשרי. ושקיבלם אליהם. ונם לילים אין לשאת. ונם עליה לה כחלי חשלשם. ונם עברי ורוח דוחה. ונם קדי וקהו ושיכה. ונם אני אחרך כי תשיעי לך ושכך ושוב. ונם אני אחרי דעורא. ונם כשאבת ושאכה. ונם נביאים ועשרה. ונם כל השרים שיאבד ושחה. ונם הרעה חחלה בל עשות שכא בן ילך. ונם ברוך כשאבד חלך לכו ושר. ונם אליהם עם נשכחם ועם כלי. ונם שלי חשלילה בן ועבחים. ונם אחרות חמאבות אשה כחלין. תימא ג' ושם נאמר בשמות סימן ו'.

ותמרת חמלה בעזרך. ובאות עד בכל ושם תצעקי. ובאות חלילה מרגלותיו ושכבתי. חוץ ושר ובת שנת. בלשי ר' ושם נאמר בשמות סימן ו' ותלים סימן קכב.

אם אתה לא תקרי ועתה כי אמנם כי ואם אמנם הוי"ו אם במקום הין ואת ואתך, אם אמנם ועתה אל ישם אדני הסלע אל לבו. אם כאשר קצתו ועתה יש כי אם נאל אבי. ואמנם יש גואל ממני ואתה לא קרית ולא קריין וכו' אם תגאל אותי. ואתה אמור לו לא אגאל לך. ואם אמנם תגאל לי אם לא תגאל לי אז אדע כי לא תגאל לי. ואם אמנם תגאל לי אז אדע כי תגאל לי. וא

ולכלכלי. מעמם ומלכל מלת אין כתוב ואין מכלכל אין יום בתוך ; ולי בן לעמי. כתוב ואין לה בן ; ולחי חי. ויקח מאשה אין לו חי אלא כתוב ואין לו חי ; ולחי חי אלימלך. דרך קבור כי כתוב כי לא ידעו כי חי אלימלך ; ולמחלון ולכליון. הנקוד מחלון כליון ומחלון כליון ; והאמנו אחד הוא ואין כן לשון שני שמות : ולפי דעתי אין כן לשון כפל כי אם לשון הוספה כמו הלבנון הבשן וא

זכרה ירושלם ימי עניה ומרודיה כל מחמדיה אשר היו מימי קדם בנפל עמה ביד־צר ואין עוזר לה ראוה צרים שחקו על משבתה׃

חטא חטאה ירושלם על־כן לנידה היתה כל־מכבדיה הזילוה כי־ראו ערותה גם־היא נאנחה ותשב אחור׃

טמאתה בשוליה לא זכרה אחריתה ותרד פלאים אין מנחם לה ראה יהוה את־עניי כי הגדיל אויב׃

ידו פרש צר על כל־ מחמדיה כי־ראתה גוים באו מקדשה אשר צויתה לא־יבאו בקהל לך׃

כל־עמה נאנחים מבקשים לחם נתנו מחמודיהם באכל להשיב נפש ראה יהוה והביטה כי הייתי זוללה׃

לוא אליכם כל־ עברי דרך הביטו וראו אם־יש מכאוב כמכאבי אשר עולל לי אשר הוגה יהוה ביום חרון אפו׃

ממרום שלח־אש בעצמתי וירדנה פרש רשת לרגלי השיבני אחור נתנני שוממה כל־היום דוה׃

נשקד עול פשעי בידו ישתרגו עלו על־ צוארי הכשיל כחי נתנני אדני בידי לא־אוכל קום׃

סלה כל־ אבירי אדני בקרבי קרא עלי מועד לשבר בחורי גת דרך אדני לבתולת בת־יהודה׃

אבן עזרא

ירושלם. כמו כי ימי עניה ומרודיה. רלת והשם ברם. לנידה. ללעג. כמו תהר רחם ונדה. ספרי כתי להוציא מכתב כתי להכניס. וזר. הזילוה השר מזולל ויש אומרים לשון זרות. כמו זר הוא לעשות לו מלאכתו. כלה. מנזרת מלה וכן נזת דרך ר׳ דרך אדרך. כתוב מרם אחר כתי. ויש אומרים כי ירושלם עשתה עצמה כנדה. ואמרה אל תגעו בי. כמו אל תלמדו מעשי. ואל תגעו בי. כמו אל תלמדו מעשי. ואל תגעו בי. כמו אל תלמדו מעשי. וא

ס פלה תקיח מיר כרכי תרויה ה׳מי התלחתה דירכם ח׳לל ס׳תלחת חיים
בקרבה ה׳לילה הקרים קרחים לבי למסר הסחורי כבלי הכח וברוי דמיהם כדם
ענב בגרי ע׳ תחרה ירחם׳ם מהיה בקלת את יהודה על הרשת שהזכרתי
תי׳ טובה תת לחר את תדיסה פיו רחמת ואין לי מנחם וכני מגלתים כי
גבר חויב הבר עליה.

ס גם כיון ערך
התלונה בקשה מנחם
ואין כי הסס גזר על
ישקב וכוה בירון תכל
סביבויו שתלו׳ם
ויהיו כנדה. ע׳ כי
הכרוקה הדין והיה
לאחרית מתוש כח כל
הגוים מלריתיך כ
נתלתי ותזחרי כסבו
כי כשנו נסבו. ס
קריתיך לנכרים מכני
אלי ויהו לי לעבדה והמה
רמוני כיכל ויהיני מתו
ברשב והכרמים ה
ויתקבלים בעדי ו
והזקים אכפי עניתי
דיך כפלחי הסחורים
ויון לפתוני׳ם מלוים
כח לכסול וגם הם כ
נפשו. ר והייתי
נוקרת לפס ותקדיה
כיאמר רחיקי חרב ח
הבר מיבי׳ת בחון.
ובבית רשב כמיתי.
ש׳ משם תוחבי
הזכרים לתעלה ואין
מנחם מהם והלוחים
משנו נשקוני ומתחו
כי ארוכי מיחיים ו
וקרבו היום מקרחים
ובלו כמניותי שד ס
סהיו כחלי לי ויתכן
להיות פירושו לעיקר
לי תכיח הוס מקרחת
בור הכביחים. ולקרע
להם מה מלחיב לי.

ח עשה להם
כעטר רשקם כיאמר
עמית ליכעטר פסט
כי לבי רע ש׳ סיהיו
כמוני כיאמר פסט
גם הס כך:

א איכה ישב.
יסיב מעב כתו יחסיך
והכבון יגביה עד עב.
חיוס רמות כמו קען
לרגליו. ב׳
חלף נאות כמקום ולו
כמו נות רושם וכן
תקחו לכם. ג׳
ו בשר מעל שחר
ויחסר חף והכבון ס
פהוח סב על מחילתי. ל׳ נשב יחיהו כחין נפעל ים יחין זכר נאחרי מבח.
ח׳ ויבב בשלים ציחדין תחת היתר מלבחין הכתר הקוף. תקיחים חיקי הוסף
מגזרת ותו ותכלו. ל׳ ויחסף חסף כחסיף שקניך. סכו ומכתיו כמו חקו
ויחקוי. חושרי כמו בלי חושי. ל׳ כאר הלין פרם נאחת בריח עבדך כמו
עבד לו מבח. ח׳ נעים קו יקיו. הל כמו ויקשחו כחל והוח מקום סבוב חומה.
ל׳ לחבי ומבר סב הל הסם הכחוב בסמוך ר׳חמן.

ראיכה יחידי נשא מעם פרע כחרי אף. ויסם יחחתן בעם השרחק בחרי אף ריצין ואר וכן ברוכי׳ה. ויבחילם
אבעיהה לרעדה. ורע כחרי אף כל כרן ישראל. כעבר לחר כעבר ואיון חר כן ונכון לף ברית חיבות׳ם חד
סלרע וחר כ׳עיל וס כבסס רבתא כבערכת אות הף׳ נסד. שבע ג חר כתיב ס׳ וס׳ וחסס בגן שבע. עוב בגפיד סבע.

ישְׁבוּ לָאָרֶץ יִדְמוּ זִקְנֵי בַת־צִיּוֹן ה
הֶעֱלוּ עָפָר עַל־רֹאשָׁם חָגְרוּ שַׂקִּים
הוֹרִידוּ לָאָרֶץ רָאשָׁן בְּתוּלֹת יְרוּשָׁלִָם
: כָּלוּ בַדְּמָעוֹת עֵינַי חָמְרְמְרוּ מֵעָי
נִשְׁפַּךְ לָאָרֶץ כְּבֹדִי עַל־שֶׁבֶר בַּת־עַמִּי
בְּעָטֵף עוּלֵל וְיוֹנֵק בִּרְחֹבוֹת קִרְיָה
: לְאִמֹּתָם יֹאמְרוּ אַיֵּה דָגָן וָיָיִן
בְּהִתְעַטְּפָם כֶּחָלֵל בִּרְחֹבוֹת עִיר
בְּהִשְׁתַּפֵּךְ נַפְשָׁם אֶל־חֵיק אִמֹּתָם:
מָה־אָעִידֵךְ מֶה־אֲשַׁוֶּה־לָּךְ הַבַּת
יְרוּשָׁלִַם מַה־אַשְׁוֶה־לָּךְ וַאֲנַחֲמֵךְ
בְּתוּלַת בַּת־צִיּוֹן כִּי־גָדוֹל כַּיָּם שִׁבְרֵךְ
מִי יִרְפָּא לָךְ: נְבִיאַיִךְ חָזוּ לָךְ שָׁוְא
וְתָפֶל וְלֹא גָלוּ עַל־עֲוֹנֵךְ לְהָשִׁיב
שְׁבוּתֵךְ וַיֶּחֱזוּ לָךְ מַשָּׂאוֹת שָׁוְא
וּמַדּוּחִים: סָפְקוּ עָלַיִךְ כַּפַּיִם כָּל־
עֹבְרֵי דָרֶךְ שָׁרְקוּ וַיָּנִיעוּ רֹאשָׁם עַל־בַּת
יְרוּשָׁלִַם הָזֹאת הָעִיר שֶׁיֹּאמְרוּ כְּלִילַת
יֹפִי מָשׂוֹשׂ לְכָל־הָאָרֶץ: פָּצוּ
עָלַיִךְ פִּיהֶם כָּל־אֹיְבַיִךְ שָׁרְקוּ וַיַּחֲרֹקוּ
שֵׁן אָמְרוּ בָלַעְנוּ אַךְ זֶה הַיּוֹם
שֶׁקִּוִּינֻהוּ מָצָאנוּ רָאִינוּ: עָשָׂה
יְהוָה אֲשֶׁר זָמַם אִמְרָתוֹ אֲשֶׁר צִוָּה
מִימֵי קֶדֶם הָרַס וְלֹא חָמָל
וַיְשַׂמֵּח עָלַיִךְ אוֹיֵב הֵרִים קֶרֶן צָרָיִךְ:
צָעַק לִבָּם אֶל־אֲדֹנָי חוֹמַת בַּת־צִיּוֹן
הוֹרִידִי כַנַּחַל דִּמְעָה יוֹמָם וָלָיְלָה אַל
תִּתְּנִי פְּוּגַת לָךְ אַל־תִּדֹּם בַּת־עֵינֵךְ:
קוּמִי רֹנִּי בַלַּיְלָה לְרֹאשׁ אַשְׁמֻרוֹת
שִׁפְכִי כַמַּיִם לִבֵּךְ נֹכַח פְּנֵי אֲדֹנָי שְׂאִי
אֵלָיו כַּפַּיִךְ עַל־נֶפֶשׁ עוֹלָלַיִךְ ה
הָעֲטוּפִים בְּרֹעָב בְּרֹאשׁ כָּל־חוּצוֹת:

יחבין על ארעא שתקין כבי כנישתא דציון
אסיקו עפר טקלד על רישיהון כמאזרו
סקין על כסריהון אתיהון לעפרא דארעא
דישחון ברחובתא דירושלם: כפקו
נדמעין עיני אינדארן מעי אשחפך לארעא
כבוי על תביר כנשתא דעמי דרעיא ע
עול מיא וינקא בפתאות קרתא: לאמהון
אמרין רובא דישראל אין עיבור וחמר בד
דיוו צחיין כקטל דחרבא מן צחותא ב
בפתאות קריתיך דחרבא מן צחותא כפנא
לגו עטף עמהון: מה אסעיר בך מה אהי
סדמיך לך בנישתא דירושלם מה אחביר לך
אתי כאנס ליך בתולתא דכנישתא דציון
ארום כמי חבריך כסניאות חביר גלי יסא
רבא בעיניך נחשולין ומן הוא אסיעא די סי
יתיך מן סרעיך: כביאי שקרא די ביניך
הינון אחנביאו ליך משאורי שוא ל
לבובאחתון ולא פרסיסו יד עונעתא
ערדיד לסיחי עליך בגלל חוביך ל
לאחדיותך כרכיזותא אלהין נבאו ליך
כבואת סגן ופלי טעותא: שפקו עליך
ידיחון כל עברי אורחא שריקו כבפוריהון
ונהלטלו כרישתון על כנישתא דירושלם
אמרו כפומתון וחרא הוא קרתא דכלוו
אמרין אבהחרן דסלקנין דרדיא נסירד

ישבו לארץ וגו׳. כתפשטו ויחדלם לעד כבבר נפר האשכ לארץ כמחדי ס כדיקיו
ובבר על מבטחם בה וחשבו לא יכיל סל לאבוד׳ ופלח כמבול סכהדיקים וכלו לקר לארץ
ויחל לקרקע כמשכם בה ויעבו מקדיקותם מקדיקותן על ראשם ואחר להם סכדיו לי
תקדיקם כרעם ובפרפ והדציעוה לי כיון מהגיעה לסרפה כדיקים אחר להם סס הוח
רוכה לאחוד יכול הוח
בבכעות ל כלו כיסעות עיני ואל כרסעות האינוק חד כן ז׳א זמנין חד כן ל׳ברייש תיכו׳ס ו׳ס׳ וכס׳ כבס רבוא
בבעדכת אות הכ׳ף בסד׳ ובבת ל׳ פתח׳ס וכל הבת חחזון. עד כית תתחכבון׳ וכ עבמך דבה. כ׳ אעידך וכה אדבה לך
הבת ירושל׳ם׳ וחיעו ג׳ס׳ כל׳ים וסס׳ ונעם בשבר׳. ואיעות כבל הגוים את בית ישראל בעבים. סרקו רעעו אשס׳

יחבין על ארעא שתקין כבי כנישתא דציון
אסיקו עפר טקלד על רישיהון כמאזרו
סקין על כסריהון אתיהון לעפרא דארעא
דישחון ברחובתא דירושלם: כפקו
נדמעין עיני אינדארן מעי אשחפך לארעא
כבוי על תביר כנשתא דעמי דרעיא ע
עול מיא וינקא בפתאות קרתא: לאמהון
אמרין רובא דישראל אין עיבור וחמר בד
דיוו צחיין כקטל דחרבא מן צחותא ב
בפתאות קריתיך דחרבא מן צחותא כפנא
לגו עטף עמהון: מה אסעיר בך מה אהי
סדמיך לך בנישתא דירושלם מה אחביר לך
אתי כאנס ליך בתולתא דכנישתא דציון
ארום כמי חבריך כסניאות חביר גלי יסא
רבא בעיניך נחשולין ומן הוא אסיעא די סי
יתיך מן סרעיך: כביאי שקרא די ביניך
הינון אחנביאו ליך משאורי שוא ל
לבובאחתון ולא פרסיסו יד עונעתא
ערדיד לסיחי עליך בגלל חוביך ל
לאחדיותך כרכיזותא אלהין נבאו ליך
כבואת סגן ופלי טעותא: שפקו עליך
ידיחון כל עברי אורחא שריקו כבפוריהון
ונהלטלו כרישתון על כנישתא דירושלם
אמרו כפומתון וחרא הוא קרתא דכלוו
אמרין אבהחרן דסלקנין דרדיא נסירד

עשה ב׳ף וסס׳ עשה ירח למועדים. עשה ח׳ אשר וסם כעץ אשרתו׳ בלילה בליל כתו׳ קושי׳ בלילה וקי׳ בלילה והוא
וח׳ סן לס סר׳ן וחס׳ כ׳ף חיכו וקי׳ וסס׳ נסבר נסבר רבה כבערכת אות ה׳א נכ׳ף׳

ראה יהוה והביטה למי עוללת כה
אם תאכלנה נשים פרים עללי
טפחים אם יהרג במקדש אדני כהן
ונביא: שכבו לארץ חוצות נער
וזקן בתולתי ובחורי נפלו בחרב ה
הרגת ביום אפך טבחת לא חמלת:
תקרא כמועד מגורי מסביב ולא
היה ביום אף יהוה פליט ושריד
אשר טפחתי וריביתי אויבי כלם:
אני הגבר ראה
עני בשבט עברתו: אותי נהג וילך
חשך ולא אור: אך בי ישב ימה
ידו כל היום: בלה בשרי ועורי
שבר עצמותי: בנה עלי ויקף ראש
ותלאה: במחשכים הושיבני
כמתי עולם: גדר בעדי ולא אצא
הכביד נחשתי: גם כי אזעק
ואשוע שתם תפלתי: גדר דרכי
בגזית נתיבותי עותה: דב ארב
הוא לי ארית במסתרים: דרכי
סורר וישסחני שמני שוממ:
דרך קשתו ויצבני כמטרא לחץ
הביא בכליותי בני אשפתו: היתי
שחק לכל עמי נגינתם כל היום:
השביעני במרורים הרוני לענה:

נשבע עכריתו: בכחשכים הושיבני כמתי עולם: גדר בעדי ולא אצא הכביד נחשתי: גם כי אזעק ואשוע שתם תפלתי: גדר דרכי בגזית נתיבותי עותה: דב ארב הוא לי ארית במסתרים: דרכי סורר וישסחני שמני שוממ: דרך קשתו ויצבני כמטרא לחץ הביא בכליותי בני אשפתו: היתי שחק לכל עמי נגינתם כל היום: השביעני במרורים הרוני לענה:

עם נ׳ סכירין עכים וסם נ׳ בשבואל ב׳ סכין כב׳

ויגרס בחצץ שני הבפיני באפר:
ותזנח משלום נפשי נשיתי טובה
ואמר אבד נצחי ותוחלתי מיהוה:
זכר עניי ומרודי לענה וראש:
חזכור ותשיח עלי נפשי: זאת אשיב
אל לבי על כן אוחיל: חסדי יהוה כי
לא תמנו כי לא כלו רחמיו:
לבקרים רבה אמונתך: חלקי יהוה
אמרה נפשי על כן אוחיל לו:
יהוה לקוו לנפש תדרשנו:
ויחיל וידום לתשועת יהוה:
לגבר כי ישא על בנעוריו:
בדד ידום כי נטל עליו:
יתן בעפר פיהו אולי יש תקוה:
לחי ישבע בחרפה:
לעולם אדני כי לא יזנח
כי אם הוגה ורחם
כרב חסדו: כי לא ענה מלבו ויגה
בני איש:
אסירי ארץ: להטות משפט גבר
נגד פני עליון: לעות אדם בריבו
אדני לא ראיתה:
ארני לא עויה: מי זה אמר ותהי
ארני לא צוה: מפי עליון לא תצא
הרעות והטוב:
חי גבר על חטאו: מה יתאונן אדם
ונחפשה דרכינו
ונחקרה ונשובה עד יהוה:
לבבנו אל כפים אל אל בשמים:
נחנו פשענו ומריתם אתה לא סלחת:
סכותה באף ותרדפנו הרגת לא חמלת:
סכותה בענן לך מעבור תפלה:

וירגיז כסרירין טיעי בנעו יחי בקיטמא ונקטת
מלמשאל שלם נקשי אכשיתי טיבותיה:
ואמרית הובר תוקפי וטובא יהוותי אוריך
מן קדם יי: אדכר עניי ומות דאמרידו
כי בנאי ואשקין יחי גידין וירשי וחיון:
סירכר תדכר ותעלי עלי נפשי על סיגופא:
דא נתמא אתיב על לבי בגין כן אורוך:
טיבותא דיי אדום לא פסקו אדכום לא
אתסניעו רחמוהי: ניסין חדתין מרחיש
בצפריא כזיזה ויא מיסגותך: חולקי יי
אמרית נפשי על כן אוריך ליה: טוב יי
לכוברין לפורקניה לנפש תדכע אולפניה:
טב לאורוכא ולמשתיק עד דסטי פורקנא
דיי: קב הוא לגברא ארום יסלף נפשיה
לכובריא ניר פיקודויא בטליותיה: יתיב
בלחודוהי וישתוק ויקבול יסורין דאדכין
בגין יהודא דשקא דיי דמשהלחיון לאחרע
מיניה על חובא קלילא דחב בעלמא הדין
עד כד יתוס עלוהי ויטליגון מיניה ויקבל
אפי שלים לעלמא דאתי: יתן בעפרא
פומיה וישתטה קדם ריבוניה סגיאים ארח
קבר: יושיט לסטי ליה ליסקא בגין דחלתה
דיי יסבע קלנא: ארום לא ישלי יי לעולמי
לעלם למסכרינון ביקא דמנאיהון: ארום
אלהין כרישיא יתבר ובתר כן יקום יי לא
יהגלי: מן חוא אנש אשר ויהוה לשתא
מתעבדא בעלמא אלהן על כרח לא רעבדו
מה ולא אתפקדו מן פומא דיי: מפי אלהא לא חפזק בישתא אלהן על כרח לא רסקא בגין
וחשפין ראיתקליאת ארעא ובעידן דבעיר למיגזר טוגא בעלמא מן פום קורשא נפקא: מה ממון
ישכח אנש דיחוב על יוסי ויתוהי עברא דישיעא על חובותי: נבלוש אורחנאונבקר ונחוב בתיובתא
קדם יי: נטול לבבנא בידי ורחמי רחטוף וגוילין מן ידנא ונחוב קדם יי אלהנא בשכיתיה ביסטי
ברומא: נחנא מרדנא ומן בגלל דלא חזדקנא לחוך את לא שבקתא: סלללתא עלינא
ברגזו ורדפתנא בגלותא קטלתא ולא חסתא: סלללתא שפיא בענני יקרא דיקרך מן בגלל דלא
תעיבר לויותך צלותנא:

רוב ל׳ בסיקולא פרים חס׳ ושורב ר׳ וכל חסרי ושרת חישר ושחוב כעיני״ו. אנא ר׳ יוסי נא את אשר ואחזה לבתי דסלים. ושחוב ישרעיה. כפי עליון לא תצא הרעות ושחוב ושרגו ג׳ וחסרי כולהו בני איש אחד. נעבור ונלורי. נחנו פשענו ומריתם

נשלם ספר איכה תהלה לאל המעלה לעמו ארוכה

קהלת

דברי קהלת בן דוד מלך בירושלם

דברי קהלת. כל מקום שנאמר דברי הם הדברים שהם מוכיחים על הדברים ומשקיעים אותם בלב כדברי משה דברים אשר דבר משה ודברי ירמיה דברי עמוס דברי עזרא ודברי הימים שהם מוכיחים על הדברים שנאמרו בספר מלכים ובספר שמואל ובספר תורה. דברי ימיהם שהם מוכיחים על הדברים שנאמרו בספר מלכים ובספר שמואל ובספר תורה. דברי הימים שהם מוכיחים על הדברים שנאמרו בספר מלכים ובספר שמואל ובספר תורה. דברי קהלת שהוא מוכיח על הדברים שנאמרו בספר מלכים ובספר שמואל ובספר תורה. ולמה נקרא שמו קהלת שהיה מקהיל חכמות לאזניו של עם. ומה הן חכמות שהיה מקהיל לאזניו של עם שהיה אומר להם עשו תשובה עשו תשובה. ולמה נקרא שמו קהלת שהיה מקהיל חכמות לאזניו של עם. ומה הן חכמות שהיה מקהיל לאזניו של עם שהיה אומר להם עשו תשובה עשו תשובה. בן דוד. שלמה. מלך בירושלם. בירושלם ולא בשום מקום אחר:

הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל

הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל. כל הדברים שאני אומר לך הכל הבל והכל הבלים. מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש. שכל ימיו שהוא עמל תחת השמש אין לו יתרון בכל עמלו שעמל. דור הולך ודור בא. כל אדם שנולד בעולם הזה הולך ומת ואחר כך בא דור אחר ונולד. והארץ לעולם עומדת. לא נתחדשה ולא נתבטלה מימות עולם ועד עולם:

וזרח השמש ובא השמש ואל מקומו שואף זורח הוא שם

וזרח השמש ובא השמש. כל ימות השנה כך הולכת השמש ממזרח למערב ומלילה ליום ומיום ללילה ומלילה ליום ומיום ללילה. ואל מקומו שואף זורח הוא שם. אל מקומו שהיה זורח בתחלה ביום ראשון לבריאת העולם שואף זורח הוא שם. ואל מקומו שואף זורח הוא שם. ואל מקומו שהיה זורח בתחלה ביום ראשון לבריאת העולם

וכמו שמניתי בכל מעשי רחם לבי מחכמה וכו' ומשיתי
ז בעבור שחכמתי והשלות מהוה היין בעבור שהחכמה
וזכלות הוא הסכרון וקנות החכם. כי היה החכם כשיאמר
מה לעשות כי יזכרנו הסכרון כאשר ראיתי מעשה וזה
כוכב אחד שחזר
תאמרנו מה לעשות כי
ח תזכרנו ומצינו ג
גרולות ומצינה יחידים
והכתוב אמר כי מה יכולת
תהיה לאדם מיכות
אחרי המלך והל מה
מעשה בכר שמוהו
אחרים ויחסר מלת
העשוים כמו ויאמר
ליוסף הלא זכר שם
תאמר הלא ידעו ידעת
אותך ולא ידעת כי
כתיב הים כי מה יהיה
אחרי המלך והל מה
הצורך בו ומה יהיה
הסכון והתוכל שיהיה
אחרי העשה ויחריב
כמו שהיה כל אחד מהם
הסכון והתוכל שיהיה
אחרי העשה ויחריב
כמו שהיה כל אחד מהם
הסכון והתוכל שיהיה
אחרי העשה ויחריב
כמו שהיה כל אחד מהם

וְאֶסְתַּכָּלְתִּי אֲנִי בְּכָל עוֹבְדַי דִּי עֲבָדוּ יְדַי ל.ב
וּבְטוּרְתַּי דִּי טְרַחִית לְמֶעְבַּר וְהָא כּוֹלָּא
חֲבֶל וּרְעוּת רוּחָא וְלֵית סוֹתַר בְּרֵישׁוֹן
תְּחוֹת שִׁמְשָׁא בְּעַלְמָא הָדֵין אִילֵּין אֲרִי לִי
אֲנָי שְׁלִים עַל עוֹבְדַי טָבָא לְעַלְמָא דְּאָתֵי ׃
וְאִסְתַּכְלִית לְחַיָּיֵי דְּוָקְתָא וְחַיְּיֵי לְחַיְּיֵי דְּלָא
דְּמַלְכוּתָא וְסוּכְלְתָנוּת אֲרוּם סְתָּא הֲנָאת אִינָשׁ
לְגַבֵּר לְצַלְּאוֹת בָּתַר גִּירְדֵי מַלְכָּא וְכַדְּבַר
פּוּרְעָנוּתָא הוּא כְּבַר אִתְגְּזַרְתְּ עֲלוֹהִי וְאִתְעֲבִידַת לֵיהּ ׃ וַחֲזֵית אֲנָא בְּרוּחָא בְּגַוָּאָה
דְּאִינָשׁ מוֹתַר לְחוֹכְמְתָא מִן שׁוֹטוּתָא יְתִיר
כְּסוֹתַר נְהוֹר מִנֵּהּ מִן חֲשׁוֹךְ חֲלִילָא ׃ וְחַכְמְתָא
סְתָּכְתַּל בְּרֵישָׁא בְּגִינֵּהּ וְשׁוֹטוּתָא מְהַלְּכָא
בַּחֲשׁוֹכָא וְאֶחָד יְדַעְתִּי אַף אֲנָא דְּאִי
עַלְמָא כְּדֵי הֲוָיָתִי פּוּרְעָנוּתָא בְּעַלְמָא עַל עַלְמָא ׃ וְאָמַרְתִּי אֲנָא
בְּלִבִּי כְּאִרְעוֹן שְׁאוּל בַּר קִישׁ אֲנָא סְלֵקְנָא
דְּקָט בְּסוֹטוּתָא וְלָא נְבַר תַּסְקִינְהִי דְּאִתְחַקַּק
עַל עַסְקֵי וְאִתְגְּלֵיל סוֹפִיהּ עַל סְלוֹנְתָא אַף
אֲנָא יְעַרְעִינְנִי וְלָמָּה דֵּין חֲכִימְתָא אֲנָא בְּבֵן
יְתִיר מִינַּיי וְסָלִילִית אֲנָא בְּלִבִּי דְּאַף דֵּין
חֲבֶל וְלֵית אֶלְהֵן גְּזִירַת מֵיסְרָא דֵּיי ׃
אֲרוּם לֵית דְּכִרְנָא לְחַכִּימָא עִם שְׁטָיָא
לְעָלְמָא דְּאָתֵי וּבְתַר דְּמִיתַת גַּבְרָא מַה דְּחָוָה
כְּבַר בְּיוֹמוֹהִי יִתְוֹן וּיסָפֵיא דַּעֲתִידִין לְמֵחֱוֵי
בְּתַרְוַיְהוֹן מְלֵיא אִשְׁכְּחָה וְאִיכְדֵין יְקִירוּן בְּנֵי
אֲיֵנָשָׁא דְּחַיְּיסוֹף סוֹפָא דְּכוֹלָּא יְתַיְּיבָא
וְסָנֵיתִי אֲנָא יָת כָּל חַיַּין בִּישִׁין אֲרוּם שְׁכִיחָא
עֲלֵי עוֹבְדָיָא בִּישָׁיָא דִּי אִתְעֲבִידוּ עַל בְּנֵי אֲנָשָׁא
תְּחוֹת שִׁמְשָׁא בְּעַלְמָא דֵּין אֲרוּם כּוֹלָּא
חֲבֶל וּרְעוּת רוּחָא ׃ וְסָנֵיתִי אֲנָא יָת כָּל טָרְחִית תְּחוֹת שִׁמְשָׁא בְּעַלְמָא חֲזֵית בְּגִין
דְּאִשְׁבְּקִינֵיהּ לְרַחֲבָעָם בְּרֵי דְּאֵמֵי בַּתְרַי וַיְרֵי יָרֵיבְעָם עַבְדֵיהּ מִן יְדֵי עֲשַׂרְתֵּי שִׁבְטַיָּא ׃ וְיִתֵּין
פֻּלְגוּת מַלְכוּתָא ׃ וְכֵן יְרֵי תַּתְּבִים וְהָא אִי טַיְּפָא מַלְכָּא וַעֲתִידִי לְמֵחֲוֵי וְיִשְׁלֹט בְּכָל טָרְחוֹתַי
דִּי טְרַחִית לְמֵיסַר אֲפֵיתַ דֵּין וּבְכָל מָה דְּאֶתְחַכֵּמְתִּי בְּחָכְמְתָא בְּעַלְמָא הָדֵין וְחָזִית בְּלִבִּי
וְחָבִית לְמֵיסַר אֲפֵיתַ דֵּין חֲבֶל ׃ וַחֲזֵרִית אֲנָא לְאֶסְתַּיָּא יָת לִבִּי עַל כָּל טוֹרְנָא דִּי טְרַחִית לְסַכָּנֵי
וּרְסָכְיוּת לְהַקָּנָא תְּחוֹת שְׁמַיָּא בְּעַלְמָא הָדֵין ׃

סכלו עד בקר · האת חוזה דומה כי · ויהי סכלו כאות רכב ושמאל · והבדיו דרה · כי מה יהיה לאדם עם הכסיל · ואל תחשל
יותר לבזה · לעשות יקר יותר מכבוי · ומי יודע וסכלות יודע אחדים היה או סכל · אשר רבר · אם לעלת כוונת ·

כִּי יֵשׁ אָדָם שֶׁעֲמָלוֹ בְּחָכְמָה וּבְרֵעוּת וּבְכִשָּׁרוֹן וְלְאָדָם שֶׁלֹּא עָמַל־בּוֹ יִתְּנֶנּוּ חֶלְקוֹ גַּם־זֶה הֶבֶל וְרָעָה רַבָּה ׃ כִּי מַה־הָוָה לָאָדָם בְּכָל־עֲמָלוֹ וּבְרַעְיוֹן לִבּוֹ שֶׁהוּא עָמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ ׃ כִּי כָל־יָמָיו מַכְאֹבִים וְכַעַס עִנְיָנוֹ גַּם־בַּלַּיְלָה לֹא שָׁכַב לִבּוֹ גַּם־זֶה הֶבֶל הוּא ׃ אֵין טוֹב בָּאָדָם שֶׁיֹּאכַל וְשָׁתָה וְהֶרְאָה אֶת־נַפְשׁוֹ טוֹב בַּעֲמָלוֹ גַּם־זֹה רָאִיתִי אֲנִי כִּי מִיַּד הָאֱלֹהִים הִיא ׃ כִּי מִי יֹאכַל וּמִי יָחוּשׁ חוּץ מִמֶּנִּי ׃ כִּי לְאָדָם שֶׁטּוֹב לְפָנָיו נָתַן חָכְמָה וְדַעַת וְשִׂמְחָה וְלַחוֹטֶא נָתַן עִנְיַן לֶאֱסֹף וְלִכְנוֹס לָתֵת לְטוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים גַּם־זֶה הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ ׃

לַכֹּל זְמַן וְעֵת לְכָל־חֵפֶץ תַּחַת הַשָּׁמָיִם ׃

עֵת לָלֶדֶת	וְעֵת לָמוּת
עֵת לָטַעַת	וְעֵת לַעֲקוֹר נָטוּעַ ׃
עֵת לַהֲרוֹג	וְעֵת לִרְפּוֹא
עֵת לִפְרוֹץ	וְעֵת לִבְנוֹת ׃
עֵת לִבְכּוֹת	וְעֵת לִשְׂחוֹק
עֵת סְפוֹד	וְעֵת רְקוֹד ׃
עֵת לְהַשְׁלִיךְ אֲבָנִים וְעֵת כְּנוֹס אֲבָנִים	

דַּיְינָיָא עִדָּן בְּחֵר לְמִכְתַּב אֵילֵין וְעִדָּן בְּחֵר לְשַׁרָּשָׁא אִילֵּין נְצִיב ׃ עִדָּן בְּחֵר לְקַטָּלָא בְּקַרְבָּא
וְעִדָּן בְּחֵר לְאַסָּאָה שְׁבִיב מְרַע עִדָּן בְּחֵר לְפָרָקָא בְּיַיְנָיָא וְעִדָּן בְּחֵר לְמִיבְנֵי דְּרַבְּנָא ׃ עִדָּן
לְמִיבְכֵּי עַל שְׁבִיבָיָא וְעִדָּן בְּחֵר לְמֵימַר בְּרוֹנְחָא וְעִדָּן בְּחֵר לְמִסְפְּדָיָא עַל קְטוֹלָא וְעִדָּן בְּחֵר
לְמִטְפֵּא בְּחִילוּלָא ׃ עִדָּן בְּחֵר לְמִקְרָא דְּגוּר אַבְנִין וְעִדָּן בְּחֵר לְמִעְבַּר אַבְנִין לְבִנְיָנָא

אמרתי אני שהבה אחכמה מבורות · וראיתי אני שיש יתרון לחכמה · אין שוב כאדם שיאכל ושתה · ללידת ל׳ סוף ·
ותוסף ללדת את אחיו את הבל · ויכלאו ימיה ללדת · כמו הרה תקריב ללדת · עת ללדת ועת · ספור ג׳ סל כלים ומל
כי עצמם וספור כאחרים · ואל תלך לספור · עת ספור ועת דקדר ·

ארום אידע גבר די טוריחיה בחוכמתא
ובסוכלתנו וקבריקנו ויסות בלא וולד ולבר
ולא נדרת ביה יתקניניה לסקותי תולקיה אף
דין הבלו ובישתא רבתא ׃ ארום מה
תנואת אידי ליה לגבר סוריחיה ובתבירות
לביה די הוא טרח תחות שמשא בעלמא
דין ׃ ארום כל יומותי כאיכן ותקלף
רוגזיה גוניה אף בליליא לא רמיך מן
תרחורי לביה אף דין הבלו הוא ׃ לית
דשפיר באיניש אילו יכול ושתי
ויחזי ית נפשיה טב בקדם בני אינשא לסעבר
ית פקודיא לסרוך באורחן דתקנן קדמוהי
בגין דוטיב ליה מן טוריחיה אף דין חזיתי
אנא דגבר סעלת בעלמא חזין מן ידא דייי
הוא דאעזור למתוי עלוהי ׃ ארום מן הוא
הוא די יסוק בפתגמי אוריתא ומן הוא
גברא דאית ליה חשאשא מן יום דינא רבא
דעתיד למיתי בר מיני ׃ ארום לאנש
דיתקנן עובדוהי קדם ייי ירחב חוכמתא
ומבדעא בעלמא הדין ומדוא עם צדיקיא
לעלמא דאתי ולגברא דייבא יתיב גוון ביש
למיבנש כמון ולמיצבר מגין סני למחוי ם
מתנכיס מיניה ולמחוי מתיחיב לגבר דשפיר
קדמי יי אף דין חבלו הוא דתייבא ותביזות
רוחא ׃ לכל גברייתי ויכנא ועיניא לכל
עסקא תחות שמשא ׃ ארום אי עידן בחיר בחטיפתא
עידן בחיר למיסר אפיתא דין חבלו הוא ׃
לבר גברייתי ויכנא ועיניא לכל

כיום. ממעל בדברי המלכים כתוב וחכמתו ותשוב. אל תלוץ לבו בדרכיו
ואחר כך כתוב ויעש הרע בעיני ה׳ ואין לו חלק ואין הענין הולך אלא
וחכמתו לוקחתו ויקח כאן ממעל ממעלה ואין ממעלה אחר ממעלה
והרוחים לוקחין אותו. הכל הולך אל מקום אחד הכל נעשה מן העפר והכל
שב לעפר מי יודע רוח האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת
היא למטה לבהמה ואין אדם רואה זה בחיים שיראה היכן הולכת
ומי יודע רוח האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה
לבהמה ואין אדם רואה זה בחיים שיראה היכן הולכת

כי טוב אדם שיעמול במעשיו ויהנה מהם כי זה חלקו ומי יביאנו לראות
במה שיהיה אחריו כי אין לו חלק בו ואין הענין הולך אלא
בחכמה סתם וכל מלאכה בחכמה תחת השמש בכאן ומ׳ כי יש אדם שעמלו בחכמה וכו׳ ואדם שלא עמל בה יתננו חלקו גם זה הבל ורעה רבה ׃ כי מה הוה לאדם בכל עמלו ובכל שרון לבו שהוא עמל תחת השמש ׃ כי כל ימיו מכאובים וכעס ענינו גם בלילה לא שכב לבו גם זה הבל הוא ׃ אין טוב באדם שיאכל ושתה והראה את נפשו טוב בעמלו גם זה ראיתי אני כי מיד האלהים היא ׃ כי מי יאכל ומי יחוש חוץ ממני ׃ כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת ושמחה ולחוטא נתן עניין לאסף ולכנוס לתת לטוב לפני האלהים גם זה הבל ורעות רוח ׃

לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים ׃

עת ללדת	ועת למות
עת לטעת	ועת לעקור נטוע ׃
עת להרוג	ועת לרפוא
עת לפרוץ	ועת לבנות ׃
עת לבכות	ועת לשחוק
עת ספוד	ועת רקוד ׃
עת להשליך אבנים ועת כנוס אבנים	

עת לחבק ועת לרחק מחבק ׃ עת לבקש ועת לאבד עת לשמור ועת להשליך ׃ עת לקרע ועת לתפור עת לחשות ועת לדבר ׃ עת לאהב ועת לשנוא עת מלחמה ועת שלום ׃ מה יתרון העושה בדבר אשר הוא עמל ׃ ראיתי את העניין אשר נתן אלהים לבני האדם לענות בו ׃ את הכל עשה יפה בעתו גם את העלם נתן בלבם בלתי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלהים מראש ועד סוף ׃ ידעתי כי אין טוב בם כי אם לשמח ולעשות טוב בחייו ׃ וגם כל האדם שיאכל ושתה וראה טוב בכל עמלו מתנת אלהים היא ׃ ידעתי כי כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם על זה אין להוסיף ומזה אין לגרוע והאלהים עשה שיראו מלפניו ׃ מה שהיה כבר הוה ואשר להיות כבר היה והאלהים יבקש את נרדף ׃ עוד ראיתי תחת השמש מקום המשפט שמה הרשע ומקום הצדק שמה הרשע ׃ אמרתי אני בלבי את הצדיק ואת הרשע ישפט האלהים כי עת לכל חפץ ועל כל המעשה שם ׃ אמרתי אני בלבי על דבר בני האדם לברם להם האלהים ולראות שהם בהמה המה להם ׃ כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה מקרה אחד להם כמות זה כן מות זה ורוח אחד לכלם ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל ׃ הכל הולכים אל מקום אחד הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר ׃ מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ ׃ ואראה כי אין טוב אם ישמח האדם במעשיו כי הוא חלקו כי מי יביאנו לראות במה שיהיה אחריו ׃ ושבתי אני וראה את כל העשקות אשר נעשות תחת השמש והנה דמעת העשוקים ואין להם מנחם ומיד עושקיהם כח ואין להם מנחם ׃ ושבח אני את המתים שכבר מתו מן החיים אשר המה חיים עדנה ׃ וטוב משניהם את אשר עדן לא היה אשר לא ראה את המעשה הרע אשר נעשה תחת השמש ׃ וראיתי אני את כל עמל וכל כשרון כי היא קנאת איש מרעהו גם זה הבל ורעות רוח ׃ האויל חבק את ידיו ואכל את בשרו ׃ טוב מלא כף נחת מלא חפנים עמל ורעות רוח ׃ ושבתי אני וראה הבל תחת השמש ׃ יש בודד ואין שני גם בן גם אח אין לו ואין קץ לכל עמלו גם עינו לא תשבע עושר ולמי אני עמל ומחסר את נפשי מטוב גם זה הבל ועניין רע הוא ׃ טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם ׃ כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו לאחד שיפול ואין שני להקימו ׃ גם אם ישכבו שנים וחם להם ואחד איך יחם ׃ ואם יתקפנו האחד שנים יעמדו נגדו והחוט המשולש לא במהרה ינתק ׃ טוב ילד מסכן וחכם מלך זקן וכסיל אשר לא ידע להזהר עוד ׃ כי מבית הסורים יצא למלוך אף כי נולד במלכותו רש ׃ ראיתי את כל החיים המהלכים תחת השמש עם הילד השני אשר יעמד תחתיו ׃ אין קץ לכל העם לכל אשר היה לפניהם גם האחרונים לא ישמחו בו כי גם זה הבל ורעות רוח ׃ שמר רגלך כאשר תלך אל בית האלהים וקרוב לשמע מתת הכסילים זבח כי אינם יודעים לעשות רע ׃ אל תבהל בפיך ולבך אל יעל דבר לפני האלהים כי האלהים בשמים ואתה על הארץ על כן יהיו דבריך מעטים ׃ כי בא החלום מרוב עסק וקול כסיל במרבות דברים ׃ כי תדר נדר לאלהים אל תאחר לשלמו כי אין חפץ בכסילים את אשר תדר שלם ׃ טוב אשר לא תדר מאשר תדר ולא תשלם ׃ אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידיך ׃ כי בריבוי חלומות והבלים ודברים הרבה כי את האלהים ירא ׃ אם עשק רש וגזל משפט וצדקה תראה במדינה אל תתמה על החפץ כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם ׃ ויתרון ארץ בכל היא מלך שדה נעבד ׃ אהב כסף לא ישבע בהמון לא תבואה גם זה הבל ׃ ברבות הטוב רבו אוכליו ומה תכלית לבעליו כי אם ראות בעיניהם ׃ מתוקה שנת העובד מעט ומרבה לשבוע העשיר איננו נותן לו לישן ׃ יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עושר שמור לבעליו לרעתו ׃ ואבד העשר ההוא בענין רע והוליד בן ואין בידו מאומה ׃ כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב ללכת כשובו לא יקח בעמלו דבר שיוליך בידו ׃ וגם זה רעה חולה בכל אשר בא כן ילך ומה יתרון לו שעמל לרוח ׃ גם כל ימיו בחשך יאכל וכעס הרבה וחליו וקצף ׃ הנה אשר ראיתי אני טוב יפה לאכול ולשתות ולראות טובה בכל עמלו שיעמול תחת השמש מספר ימי חייו אשר נתן לו האלהים כי הוא חלקו ׃ וגם כל האדם אשר נתן לו האלהים עושר ונכסים והשליטו לאכול ממנו ולשאת את חלקו ולשמח בעמלו זה מתת אלהים הוא ׃ כי לא ירבה את ימי חייו כי האלהים מענה בשמחת לבו ׃ יש רעה אשר ראיתי תחת השמש ורבה היא על האדם ׃ איש אשר יתן לו האלהים עושר ונכסים וכבוד ולא יחסר לנפשו מכל אשר יתאוה ולא יזכנו האלהים לאכול ממנו כי אם איש זר יאכלנו זה הבל וחלי רע הוא ׃ אם יולד איש מאה שנים וחיי שנים רבות ורבו ימי שניו ונפשו לא תשבע מן הטוב וגם קבורה לא היתה לו אמרתי טוב ממנו הנפל ׃ כי בהבל בא ובחשך ילך ובחשך שמו יכסה ׃ גם שמש לא ראה ולא ידע נחת לזה מזה ׃ ואם אלף שנים יחיה פעמים ולא ראה טוב הלא אל מקום אחד הכל הולכים ׃ כל עמל האדם לפיהו וגם הנפש לא תמלא ׃ כי מה יותר לחכם מן הכסיל מה לעני יודע להלך נגד החיים ׃ טוב מראה עינים מהלך נפש גם זה הבל ורעות רוח ׃ מה שהיה כבר נקרא שמו ונודע אשר הוא אדם ולא יוכל לריב את מי שתקיפ ממנו ׃ כי יש דברים הרבה מרבים הבל מה יותר לאדם ׃ כי מי יודע לאדם מה טוב בחיים מספר ימי חיי הבלו ויעשם כצל אשר מי יגיד לאדם מה יהיה אחריו תחת השמש ׃ טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו ׃ טוב ללכת אל בית אבל מללכת אל בית משתה כי הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לבו ׃ טוב כעס משחק כי ברע פנים יטיב לב ׃ לב חכמים בבית אבל ולב כסילים בבית שמחה ׃ טוב לשמוע גערת חכם מאיש שמע שיר כסילים ׃ כי כקול הסירים תחת הסיר כן שחוק הכסיל וגם זה הבל ׃ כי העושק יהולל חכם ותאבד מתנת לבו ׃ טוב אחרית דבר מראשיתו טוב ארך רוח מגבה רוח ׃ אל תבהל ברוחך לכעס כי כעס בחיק כסילים ילין ׃ אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא מחכמה שאלת על זה ׃ טובה חכמה עם נחלה ויתרון לרואי השמש ׃ כי בצל החכמה בצל הכסף ויתרון דעת החכמה תחיה בעליה ׃ ראה את מעשה האלהים כי מי יוכל לתקן את אשר עותו ׃ ביום טובה היה בטוב ויום רעה ראה גם זה לעמת זה עשה האלהים למען לא ימצא האדם אחריו כלום ׃ את הכל ראיתי בימי הבלי יש צדיק אובד בצדקו ויש רשע מאריך ברעתו ׃ אל תהי צדיק הרבה ואל תתחכם יתר למה תשומם ׃ אל תרשע הרבה ואל תהי סכל למה תמות בלא עתך ׃ טוב אשר תאחז בזה וגם מזה אל תנח את ידך כי יצא את כלם ׃ החכמה תעז לחכם מעשרה שלטים אשר יהיו בעיר ׃ כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא ׃ גם אל כל הדברים אשר ידברו אל תתן לבך פן תשמע את עבדך מקללך ׃ כי גם פעמים רבות ידעה לבך כי גם אתה קללת אחרים ׃ כל זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחקה ממני ׃ רחוק מה שהיה ועמק עמק מי ימצאנו ׃ סבותי אני ולבי לדעת ולתור וחכמה וחשבון ולדעת רשע כסל והסכלות שגעון ׃ ומוצא אני מר ממות את האשה אשר היא מצודים וחרמים לבה אסורים ידיה טוב לפני האלהים ימלט ממנה וחוטא יתפש בה ׃ הנה זה מצאתי אמרה קהלת אחת לאחת למצא חשבון ׃ אשר עוד בקש נפשי ולא מצאתי אדם אחד מאלף מצאתי ואשה מכל אלה לא מצאתי ׃ רק זה לבדו מצאתי אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים ׃ מי כהחכם ומי יודע פשר דבר חכמת אדם תאיר פניו ועז פניו ישנא ׃ אני פי מלך שמור ועל דבר שבועת אלהים ׃ אל תבהל מפניו תעמד אל תתיצב בדבר רע כי כל אשר חפץ יעשה ׃ בדבר מלך שלטון ומי יאמר אליו מה תעשה ׃ שומר מצוה לא ידע דבר רע ועת ומשפט ידע לב חכם ׃ כי לכל חפץ יהיה עת ומשפט כי רעת האדם רבה עליו ׃ כי אינו יודע מה שיהיה כי כאשר יהיה מי יגיד לו ׃ אין אדם שליט ברוח לכלוא את הרוח ואין שלטון ביום המות ואין משלחת במלחמה ולא ימלט רשע את בעליו ׃ את כל זה ראיתי ונתון לבי אל כל מעשה אשר נעשה תחת השמש עת אשר שלט האדם באדם לרעת לו ׃ וכן ראיתי רשעים קבורים ובאו ומן המקום קדוש יהלכו וישתכחו בעיר אשר כן עשו גם זה הבל ׃ אין עושים פתגם מהר על כן מלא לב בני האדם בהם לעשות רע ׃ אשר חוטא עשה רע מאה פעמים והאריך לו כי גם ידעתי אשר יהיה טוב ליראי האלהים אשר יראו מלפניו ׃ וטוב לרשע לא יהיה ולא יאריך ימים כצל אשר אינו יירא מלפני האלהים ׃ יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע כמעשה הרשעים ויש רשעים שמגיע כמעשה הצדיקים אמרתי שגם זה הבל ׃ ושבחתי אני את השמחה אשר אין לאדם טוב תחת השמש כי אם לאכול ולשתות ולשמח והוא ילוה לו בעמלו ימי חייו אשר נתן לו האלהים תחת השמש ׃ אשר נתן אלהים עשר ונכסים ושלטו לאכול ממנו ולשאת את חלקו ולשמח בעמלו זה מתת אלהים הוא ׃ כי לא ירבה את ימי חייו כי האלהים מענה בשמחת לבו ׃ יש רעה אשר ראיתי תחת השמש ורבה היא על האדם ׃ איש אשר יתן לו האלהים עושר ונכסים וכבוד ולא יחסר לנפשו מכל אשר יתאוה ולא יזכנו האלהים לאכול ממנו כי אם איש זר יאכלנו זה הבל וחלי רע הוא ׃ אם יולד איש מאה שנים וחיי שנים רבות ורבו ימי שניו ונפשו לא תשבע מן הטוב וגם קבורה לא היתה לו אמרתי טוב ממנו הנפל ׃ כי בהבל בא ובחשך ילך ובחשך שמו יכסה ׃ גם שמש לא ראה ולא ידע נחת לזה מזה ׃ ואם אלף שנים יחיה פעמים ולא ראה טוב הלא אל מקום אחד הכל הולכים ׃ כל עמל האדם לפיהו וגם הנפש לא תמלא ׃ כי מה יותר לחכם מן הכסיל מה לעני יודע להלך נגד החיים ׃ טוב מראה עינים מהלך נפש גם זה הבל ורעות רוח ׃ מה שהיה כבר נקרא שמו ונודע אשר הוא אדם ולא יוכל לריב את מי שתקיפ ממנו ׃ כי יש דברים הרבה מרבים הבל מה יותר לאדם ׃ כי מי יודע לאדם מה טוב בחיים מספר ימי חיי הבלו ויעשם כצל אשר מי יגיד לאדם מה יהיה אחריו תחת השמש ׃ טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו ׃ טוב ללכת אל בית אבל מללכת אל בית משתה כי הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לבו ׃ טוב כעס משחק כי ברע פנים יטיב לב ׃ לב חכמים בבית אבל ולב כסילים בבית שמחה ׃ טוב לשמוע גערת חכם מאיש שמע שיר כסילים ׃ כי כקול הסירים תחת הסיר כן שחוק הכסיל וגם זה הבל ׃ כי העושק יהולל חכם ותאבד מתנת לבו ׃ טוב אחרית דבר מראשיתו טוב ארך רוח מגבה רוח ׃ אל תבהל ברוחך לכעס כי כעס בחיק כסילים ילין ׃ אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא מחכמה שאלת על זה ׃ טובה חכמה עם נחלה ויתרון לרואי השמש ׃ כי בצל החכמה בצל הכסף ויתרון דעת החכמה תחיה בעליה ׃ ראה את מעשה האלהים כי מי יוכל לתקן את אשר עותו ׃ ביום טובה היה בטוב ויום רעה ראה גם זה לעמת זה עשה האלהים למען לא ימצא האדם אחריו כלום ׃ את הכל ראיתי בימי הבלי יש צדיק אובד בצדקו ויש רשע מאריך ברעתו ׃ אל תהי צדיק הרבה ואל תתחכם יתר למה תשומם ׃ אל תרשע הרבה ואל תהי סכל למה תמות בלא עתך ׃ טוב אשר תאחז בזה וגם מזה אל תנח את ידך כי יצא את כלם ׃ החכמה תעז לחכם מעשרה שלטים אשר יהיו בעיר ׃ כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא ׃ גם אל כל הדברים אשר ידברו אל תתן לבך פן תשמע את עבדך מקללך ׃ כי גם פעמים רבות ידעה לבך כי גם אתה קללת אחרים ׃ כל זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחקה ממני ׃ רחוק מה שהיה ועמק עמק מי ימצאנו ׃ סבותי אני ולבי לדעת ולתור וחכמה וחשבון ולדעת רשע כסל והסכלות שגעון ׃ ומוצא אני מר ממות את האשה אשר היא מצודים וחרמים לבה אסורים ידיה טוב לפני האלהים ימלט ממנה וחוטא יתפש בה ׃ הנה זה מצאתי אמרה קהלת אחת לאחת למצא חשבון ׃ אשר עוד בקש נפשי ולא מצאתי אדם אחד מאלף מצאתי ואשה מכל אלה לא מצאתי ׃ רק זה לבדו מצאתי אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים ׃ מי כהחכם ומי יודע פשר דבר חכמת אדם תאיר פניו ועז פניו ישנא ׃ אני פי מלך שמור ועל דבר שבועת אלהים ׃ אל תבהל מפניו תעמד אל תתיצב בדבר רע כי כל אשר חפץ יעשה ׃ בדבר מלך שלטון ומי יאמר אליו מה תעשה ׃ שומר מצוה לא ידע דבר רע ועת ומשפט ידע לב חכם ׃ כי לכל חפץ יהיה עת ומשפט כי רעת האדם רבה עליו ׃ כי אינו יודע מה שיהיה כי כאשר יהיה מי יגיד לו ׃ אין אדם שליט ברוח לכלוא את הרוח ואין שלטון ביום המות ואין משלחת במלחמה ולא ימלט רשע את בעליו ׃ את כל זה ראיתי ונתון לבי אל כל מעשה אשר נעשה תחת השמש עת אשר שלט האדם באדם לרעת לו ׃ וכן ראיתי רשעים קבורים ובאו ומן המקום קדוש יהלכו וישתכחו בעיר אשר כן עשו גם זה הבל ׃ אין עושים פתגם מהר על כן מלא לב בני האדם בהם לעשות רע ׃ אשר חוטא עשה רע מאה פעמים והאריך לו כי גם ידעתי אשר יהיה טוב ליראי האלהים אשר יראו מלפניו ׃ וטוב לרשע לא יהיה ולא יאריך ימים כצל אשר אינו יירא מלפני האלהים ׃ יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע כמעשה הרשעים ויש רשעים שמגיע כמעשה הצדיקים אמרתי שגם זה הבל ׃ ושבחתי אני את השמחה אשר אין לאדם טוב תחת השמש כי אם לאכול ולשתות ולשמח והוא ילוה לו בעמלו ימי חייו אשר נתן לו האלהים תחת השמש ׃ אשר נתן אלהים עשר ונכסים ושלטו לאכול ממנו ולשאת את חלקו ולשמח בעמלו זה מתת אלהים הוא ׃ כי לא ירבה את ימי חייו כי האלהים מענה בשמחת לבו ׃ יש רעה אשר ראיתי תחת השמש ורבה היא על האדם ׃ איש אשר יתן לו האלהים עושר ונכסים וכבוד ולא יחסר לנפשו מכל אשר יתאוה ולא יזכנו האלהים לאכול ממנו כי אם איש זר יאכלנו זה הבל וחלי רע הוא ׃ אם יולד איש מאה שנים וחיי שנים רבות ורבו ימי שניו ונפשו לא תשבע מן הטוב וגם קבורה לא היתה לו אמרתי טוב ממנו הנפל ׃ כי בהבל בא ובחשך ילך ובחשך שמו יכסה ׃ גם שמש לא ראה ולא ידע נחת לזה מזה ׃ ואם אלף שנים יחיה פעמים ולא ראה טוב הלא אל מקום אחד הכל הולכים ׃ כל עמל האדם לפיהו וגם הנפש לא תמלא ׃ כי מה יותר לחכם מן הכסיל מה לעני יודע להלך נגד החיים ׃ טוב מראה עינים מהלך נפש גם זה הבל ורעות רוח ׃ מה שהיה כבר נקרא שמו ונודע אשר הוא אדם ולא יוכל לריב את מי שתקיפ ממנו ׃ כי יש דברים הרבה מרבים הבל מה יותר לאדם ׃ כי מי יודע לאדם מה טוב בחיים מספר ימי חיי הבלו ויעשם כצל אשר מי יגיד לאדם מה יהיה אחריו תחת השמש ׃ טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו ׃ טוב ללכת אל בית אבל מללכת אל בית משתה כי הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לבו ׃ טוב כעס משחק כי ברע פנים יטיב לב ׃ לב חכמים בבית אבל ולב כסילים בבית שמחה ׃ טוב לשמוע גערת חכם מאיש שמע שיר כסילים ׃ כי כקול הסירים תחת הסיר כן שחוק הכסיל וגם זה הבל ׃ כי העושק יהולל חכם ותאבד מתנת לבו ׃ טוב אחרית דבר מראשיתו טוב ארך רוח מגבה רוח ׃ אל תבהל ברוחך לכעס כי כעס בחיק כסילים ילין ׃ אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא מחכמה שאלת על זה ׃ טובה חכמה עם נחלה ויתרון לרואי השמש ׃ כי בצל החכמה בצל הכסף ויתרון דעת החכמה תחיה בעליה ׃ ראה את מעשה האלהים כי מי יוכל לתקן את אשר עותו ׃ ביום טובה היה בטוב ויום רעה ראה גם זה לעמת זה עשה האלהים למען לא ימצא האדם אחריו כלום ׃ את הכל ראיתי בימי הבלי יש צדיק אובד בצדקו ויש רשע מאריך ברעתו ׃ אל תהי צדיק הרבה ואל תתחכם יתר למה תשומם ׃ אל תרשע הרבה ואל תהי סכל למה תמות בלא עתך ׃ טוב אשר תאחז בזה וגם מזה אל תנח את ידך כי יצא את כלם ׃ החכמה תעז לחכם מעשרה שלטים אשר יהיו בעיר ׃ כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא ׃ גם אל כל הדברים אשר ידברו אל תתן לבך פן תשמע את עבדך מקללך ׃ כי גם פעמים רבות ידעה לבך כי גם אתה קללת אחרים ׃ כל זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחקה ממני ׃ רחוק מה שהיה ועמק עמק מי ימצאנו ׃ סבותי אני ולבי לדעת ולתור וחכמה וחשבון ולדעת רשע כסל והסכלות שגעון ׃ ומוצא אני מר ממות את האשה אשר היא מצודים וחרמים לבה אסורים ידיה טוב לפני האלהים ימלט ממנה וחוטא יתפש בה ׃ הנה זה מצאתי אמרה קהלת אחת לאחת למצא חשבון ׃ אשר עוד בקש נפשי ולא מצאתי אדם אחד מאלף מצאתי ואשה מכל אלה לא מצאתי ׃ רק זה לבדו מצאתי אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים

עת לחבוק. לפי שהתקלה הגדולה ברוח הם לה עת ואין לחבק המוכרת בחיק לזולתו מתנה. לחבק מהבית חקל מחבק מן הבגדים הרבים הכבד והמבוקש לחבק: עת לבקש ועת לאבד. לחתר מן החשוב שהוא עבר כמקל התלוי שמור על הראש ולולי היה לעמוד כמו שצדד היה הפה מתוח והמבוקש כאחר לחתר להם גם לחי יתירה כחמור ומהם יתירים בחוט הזכיר עם לא אמרו יתירה על הכבוד כי הם גם השלום כמו ב' לשון קדמוניות ל' ואמנם הקשיבו שלום השלם ויתירה. או' הספרים עד הנה רציתי לתקן בכל שלו מיתתן ב' מקומות ובכבד הזכיר מלרע כאחר ובלילה לקבן ממין ואמר לזולתנו שלא מה שלום לזולתנו ב' מהות מומר לזולתו למיטב בעיני האלהים לקדשו וגם הזכיר בפעם מניח זה מחמת בעבור הפעים והשניה היה דבר הפעים לכל שמר לו לעולם אל לדבר מתוכו ועליו אין להוסיף ומתוכו אין לגרוע כל כן לזולתו לשמוח בחייו ולעשות טוב. ידעתי שהיא: ידעתי כי אל אמר עמהם: הקבה בעמהם בדמות הוה ראוי לחיות לעולם ואין לעמדו לה שיחשבת ולא בגוים וכמקדמה האלהים מרחק מעלות בימי חזקיהו ובימי אחז מלכיו חזה חזקיהו עמד ואחז מלכיו חזה אחז עמד: מה שהיה כבר הוא. תשובה לשאלה שאמר מה יתרון וגו'. ושנה לדבוק עם שנה לבקם. כשנוי על ידי החוסרות הם תפקם לעניין מחברן. ושנה לאחר. שנה לבקם. כשנוי על ידי החוסרות הם תפקם לעניין מחברן. ושנה לאחר. שנה מפרדים כשנוי מלאתר ואחרים כשנוי שנה לאחר: שנה להמלך. וישנכם אל תרץ לאחרי: שנה לבקש. מלבקש בדרך דבר ולא לבקש לא יחזק החסרון: ושנה לחפוץ. ושנה לאחר. ושנה לחפוץ. ושנה לאחר. ושנה לחפוץ. ושנה לאחר.

ומסקי. כלומר תזיר בי ומסקי תזה הכסיל מחסקי שהשוב לאל מיסמית כשהוא
מלאכתו לפי עוזר כשהוא חתם ותקח תחת מקחו ומכרו מחזירים לו
מה שקנה ולא נתן לו כלום. כתחתם ולהבין ולהכיר אם כשלים אם
ב' שקרים ולך אחר שוטים ופרוץ לקח מיד מוכר ומיד שוטים כח שם כח בד
השוטים והכסילים לתן לאל לדם כי אם לבטח ולתן להם תוכחת כי דרך האכל
תכוין כל היתן מכתי
לו תוכחות ויתכוין להם ת
ומכחם מעניים כשהוא
ובשעה שהם מוכיחים
לו כלומר אחרון אחרון
חביב. ומסקי. ומסקי
מסיר כלומר תסיר
מסיר ממך ולא
תשמע לכסיל כי
אם תשמע לו
תהיה כמוהו
ומסיר מסיר
מסיר ממך
כלומר
תסיר
מסיר
ממך
ומסיר
מסיר
ממך
ומסיר
מסיר
ממך
ומ

בסיפא דסיפרא נברא די פלח לפרי עלמא
בלב שלים ואית ליה ניח על בית קבורתיה
אין זעירות שכין יתי אין קנאורת שבין פתר
דפלח לפרי עלמא בעלמא חדין לעלמא
ואתי אגר עובדי ידוי יתכון ותבוכת אורחי
ויי לגבר דעית בתוכחתא חיכמת דסעכק
בה בעלמא חדין ואישתדל באופנא כדין
תתוקף עלוהי על בית קבורתי ולא תשבקני
בלחודוהי חיכמתי ולא שבקתיה אחתא
לונברה בלחודוהי לדמכא ואית בישותא
מרעיקא חמית בעלמא חדין תחות שמשא
דליה ליה אפו גבר דיכוש עחרתא ולא
עביר מיניה טב לסוף יומיא דהוא עיתרא
נשד ליה לאבאשא ליה לעלמא דאחרי
ואחוא עיתרא די ישבק לבריה כחד מותיה
יחוכר על דיקאליה בעוין ביש ולא יתקיים
בידי ברייה די יהוי ליה ולא אשתאר ליה בידוי
סיעים: חיכמתי ניתק מטעמי אינשי
ערטלי בלא כסו ובלא מרעם טב מדין יחוב
למיזל לבית קבורתיה חכמי מן זכותוי חיכמ
די אתא בעלמא חדין ומרעם אגר טב לא
וקבל בטורתיה לסורבא עמיה לעלמא
דהוא אזיל לתחוי לכו בדיוה: ואף דא
בישתא מרעיקא לדי ליה אפו דקל קבול
אתא לעלמא חדין מסיר מן זכותא כדין
ויקל לעלמא תהוא ומה מזתר חזוה ליה די
טרח לקבלת רוחיה: אף כל יומוהי בחשוכא אשרא בדיל דלחזותי בלחודוהי טעים ובגסים מני
חזי ובכרעין ורגיז חזו ליבני אינשא ודשפיר לחון לסעבר
בעלמא חדין ויתחון מן טורתותחון בדיל דלא לאושטאה ידא באיסטא ותחוף ולסיבר
פתגמי אוריתא ולסיתן עניי נכסא מן בגלל דיתחון טבתא בכל טורתותחון די פרוזו בעלמא חדין
דתורת שפשפא מקין חסי חיוהי ודבר די יתב ליה ייבמוליה ארום חוא חעליקת לידת אחרן בר
סיניה: אוף כל אינש דיהב ליתתי עותר ונכסין ואשלטיה יי למיכל מיניה ולמעבר
מניה אדקתא ולקבלא אגר שלים לעלמא חדין עם צדיקיא דא דא סתנא
דאתיהיבא ליה בסוליה מן קדם יי חוא: ארום לא יסגי מניאין חיי אינש די ידכר ידי יומי חייתי
כמה כחדון עתידין למיתי טבין וכסה חדון עתידין בישין סטול דלא אתמסרי לבני אינשא
ארום מן קדם יי איתגזר עלוהי כמה יסגי איסקניף וכמה יסגי חיי בחדוה לביה

הי יפה בקריאה ושם בכתובים לא חזה איש יפה בכל הארץ: יפה הבל עשה יפה בעתו.
שיש אשר יפה לאכול ולשתות. חנך ישמח נעים: ולשמחה כ"א בכל חא ושמח כי אם לאכול ולשתות ולשמחה.
ולשאת את חלקו ולשמח בעמלו. קרא מל. כי יואל חזם ושם לעיל בספר רישם ס' רא:

מתוקלה שנר העבר אם בעמו ואם
הרבה יאבל וישבע לעשיר אינגנו
מביה לו לישון: ישרעה חולי
ראיתי תחת השמש עשר שמור ל
לבעליו לרעתו: ואבד העשר החוא
בעניין רעה והוליד בן ואין בידו מ
מאומה: כאשר יצא מבטן אמו
ערום ישוב ללכת כשבא ומאומ
לא ישא בעמלו שילך בידו: וגם
זה רעה חולה כל עמת שבא כן ילך
ומה יתרון לו שיעמל לרוח: גם כל
ימיו בחשך יאכל וכעס הרבה וחליו
וקצף: הנה אשר ראיתי אני טוב
אשר יפה לאכול ולשתות ולראות
טובה בכל עמלו שיעמל תחת
השמש מספר ימי חייו אשר נתן לו
האלהים כי הוא חלקו: גם כל האדם
אשר נתן לו האלהים עשר ונכסים
והשליטו לאכל ממנו ולשאת את
חלקו ולשמח בעמלו זה מתת אלהים
הוא: כי לא הרבה יזכר את ימי חייו
כי האלהים מענה בשמחת לבו:

מתוקלה שנר העבר אם בעמו ואם
הרבה יאבל וישבע לעשיר אינגנו
מביה לו לישון: ישרעה חולי
ראיתי תחת השמש עשר שמור ל
לבעליו לרעתו: ואבד העשר החוא
בעניין רעה והוליד בן ואין בידו מ
מאומה: כאשר יצא מבטן אמו
ערום ישוב ללכת כשבא ומאומ
לא ישא בעמלו שילך בידו: וגם
זה רעה חולה כל עמת שבא כן ילך
ומה יתרון לו שיעמל לרוח: גם כל
ימיו בחשך יאכל וכעס הרבה וחליו
וקצף: הנה אשר ראיתי אני טוב
אשר יפה לאכול ולשתות ולראות
טובה בכל עמלו שיעמל תחת
השמש מספר ימי חייו אשר נתן לו
האלהים כי הוא חלקו: גם כל האדם
אשר נתן לו האלהים עשר ונכסים
והשליטו לאכל ממנו ולשאת את
חלקו ולשמח בעמלו זה מתת אלהים
הוא: כי לא הרבה יזכר את ימי חייו
כי האלהים מענה בשמחת לבו:

ישראלה אשר ראיתי תחת השמש
והבה היא על האדם: איש אשר
יתן לו האלהים עשר ונכסים וכבוד
ואינכו חסר לנפשו מכל אשר יתאוה
ולא ישליטנו האלהים לאכל ממנו
כי איש נכרי יאכלנו זה הבל וחלי
רע הוא: אם יוליד איש מאה ושנים
רבות וירבו ימי שניו
ונפשו לא תשבע מן הטובה וגם
קבורה לא היתר לו אמרתי טוב
ממנו הנפל: כי בהבל בא ובחשך
ילך ובחשך שמו יכסה: גם שמש
לא ראה ולא ידע נחת לזה מזה: ואלו
חיה אלף שנים פעמים וטובה לא
ראה הלא אל מקום אחד הכל הולך
הכל עמל האדם לפיהו וגם הנפש
לא תמלא: כי מה יותר לחכם מן
הכסיל מה לעני יודע להלך נגד
החיים: טוב מראה עינים מהלך
נפש גם זה הבל ורעות רוח:

ישראלה אשר ראיתי תחת השמש
והבה היא על האדם: איש אשר
יתן לו האלהים עשר ונכסים וכבוד
ואינכו חסר לנפשו מכל אשר יתאוה
ולא ישליטנו האלהים לאכל ממנו
כי איש נכרי יאכלנו זה הבל וחלי
רע הוא: אם יוליד איש מאה ושנים
רבות וירבו ימי שניו
ונפשו לא תשבע מן הטובה וגם
קבורה לא היתר לו אמרתי טוב
ממנו הנפל: כי בהבל בא ובחשך
ילך ובחשך שמו יכסה: גם שמש
לא ראה ולא ידע נחת לזה מזה: ואלו
חיה אלף שנים פעמים וטובה לא
ראה הלא אל מקום אחד הכל הולך
הכל עמל האדם לפיהו וגם הנפש
לא תמלא: כי מה יותר לחכם מן
הכסיל מה לעני יודע להלך נגד
החיים: טוב מראה עינים מהלך
נפש גם זה הבל ורעות רוח:

מה שהיה כבר נקרא בשם וידוע ואשר יהיה לא יוכל לשנות שמו ולא יוכל להלחם עם מי שחזק ממנו:

יש דבר שעליו יאמרו ראה זה חדש הוא כבר היה לעולמים אשר היה מלפנינו:

אין זכרון לראשונים וגם לאחרונים שיהיו לא יהיה להם זכרון אצל האחרונים שיבואו אחריהם:

אני קהלת הייתי מלך על ישראל בירושלם:

ונתתי את לבי לדרוש ולתור בחכמה על כל אשר נעשה תחת השמים הוא ענין רע נתן אלהים לבני האדם לענות בו:

ראיתי את כל המעשים שנעשו תחת השמש והנה הכל הבל ורעות רוח:

מעוות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להמנות:

דברתי אני עם לבי לאמר הנה הגדלתי והוספתי חכמה על כל אשר היו לפני אך ירושלם ולבי ראה הרבה חכמה ודעת:

ונתתי את לבי לדעת חכמה ודעת הוללות ושכלות ידעתי שגם זה הוא רעיון רוח:

כי בהרבות חכמה הרבה כעס ויוסיף דעת יוסיף מכאוב:

אמרתי אני בלבי לכה נא אנסכה בשמחה וראה בטוב והנה גם הוא הבל:

לצחוק אמרתי מהולל ולשמחה מה זה עושה:

תרתי בלבי למשוך בייני ולבי נוהג בחכמה ולאחז בסכלות עד אשר אראה אי זה טוב לבני האדם אשר יעשו תחת השמים מספר ימי חייהם:

הגדלתי מעשי בניתי לי בתים נטעתי לי כרמים:

עשיתי לי גנות ופרדסים ונטעתי בהם עצי כל פרי:

עשיתי לי ברכות מים להשקות מהם יער צומח עצים:

קניתי עבדים ושפחות והיו לי בני בית גם מקנה בקר וצאן היה לי הרבה מכל שהיו לפני בירושלם:

כנסתי לי גם כסף וזהב וסגולת מלכים ומדינות עשיתי לי שרים ושרות ותענוגות בני האדם שדה ושדות הרבה:

וגדלתי והוספתי מכל שהיו לפני בירושלם אף חכמתי עמדה לי:

וכל אשר שאלו עיני לא אצלתי מהם לא מנעתי את לבי מכל שמחה כי לבי שמח מכל עמלי וזה היה חלקי מכל עמלי:

ופניתי אני אל כל מעשי שעשו ידי ואל העמל אשר עמלתי לעשות והנה הכל הבל ורעות רוח ואין יתרון תחת השמש:

ופניתי אני לראות חכמה והוללות וסכלות כי מה האדם שיבוא אחרי המלך את אשר כבר עשוהו:

וראיתי אני כי יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החשך:

החכם עיניו בראשו והסכל בחשך הולך וידעתי גם אני כי מקרה אחד יקרה את כולם:

ואמרתי אני בלבי כמקרה הסכל גם אני יקרני ולמה חכמתי אז יתרתי ודברתי בלבי גם זה הבל:

כי אין זכרון לחכם עם הסכל לעולם בהיות כבר הימים הבאים הכל נשכח ואיך ימות החכם עם הסכל:

ושנאתי את החיים כי רע עלי המעשה אשר נעשה תחת השמש כי הכל הבל ורעות רוח:

ושנאתי את כל עמלי שאני עמל תחת השמש שאניחנו לאדם שיהיה אחרי:

ומי יודע אם יהיה חכם או סכל ושלט בכל עמלי שעמלתי תחת השמש וגם זה הבל:

ויסבו לבי לייאש אני על כל העמל שעמלתי תחת השמש:

כי יש אדם שעמלו בחכמה ובדעת ובכשרון ולאדם שלא עמל בו חלקו יתננו גם זה הבל ורעה רבה:

כי מה יש לאדם בכל עמלו וברעיון לבו שהוא עמל תחת השמש:

כי כל ימיו מכאובים וכעס עניניו גם בלילה לא שכב לבו גם זה הבל הוא:

אין טוב באדם שיאכל ושתה והראה את נפשו טוב בעמלו גם זה ראיתי אני כי מיד האלהים היא:

כי מי יאכל ומי יחיש חוץ ממני:

כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת ושמחה ולחוטא נתן עניין לאסוף ולכנוס לתת לטוב לפני האלהים גם זה הבל ורעות רוח:

לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים:

עת ללדת ועת למות עת לטעת ועת לעקור נטוע:

עת להרוג ועת לרפא עת לפרוץ ועת לבנות:

עת לבכות ועת לשחוק עת לספוד ועת לרקוד:

עת להשליך אבנים ועת כנוס אבנים עת לחבק ועת לרחק מחבק:

עת לבקש ועת לאבד עת לשמור ועת להשליך:

עת לקרוע ועת לתפור עת להחריש ועת לדבר:

עת לאהוב ועת לשנוא עת מלחמה ועת שלום:

מה יתרון לעושה באשר הוא עמל בו:

ראיתי את העניין אשר נתן אלהים לבני האדם לענות בו:

את הכל עשה יפה בעתו גם את העלם נתן בלבם בלתי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלהים מראש ועד סוף:

ידעתי כי אין טוב בם כי אם לשמוח ולעשות טוב בחייו:

וגם כל האדם שיאכל ושתה וראה טוב בכל עמלו מתת אלהים היא:

ידעתי כי כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם אין להוסיף עליו ומאומה אין לגרוע והאלהים עשה שיראו מלפניו:

מה שהיה כבר הוה ואשר להיות כבר היה והאלהים יבקש את נרדף:

עוד ראיתי תחת השמש מקום המשפט ושמה הרשע ומקום הצדק שמה הרשע:

אמרתי אני בלבי את הצדיק ואת הרשע ישפוט האלהים כי עת לכל חפץ ועל כל המעשה שם:

אמרתי אני בלבי על דבר בני האדם לברר להם האלהים ולראות שהם בהמה המה להם:

כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה מקרה אחד להם כמות זה כן מות זה ורוח אחד לכל ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל:

הכל הולכים אל מקום אחד הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר:

מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה בארץ:

ראיתי כי אין טוב כי אם שימחה האדם במעשיו כי הוא חלקו כי מי יביאנו לראות באשר יהיה אחריו:

ושבתי אני וראה את כל העשקות אשר נעשות תחת השמש והנה דמעת העשוקים ואין להם מנחם ומיד עושקיהם כח ואין להם מנחם:

ושבחתי אני את המתים שכבר מתו מן החיים החיים אשר הם חיים עדנה:

וטוב משניהם את אשר עדן לא היה אשר לא ראה את המעשה הרע אשר נעשה תחת השמש:

וראיתי אני את כל עמל וכל כשרון המעשה כי הוא קנאת איש מרעהו גם זה הבל ורעות רוח:

האויל חובק את ידיו ואוכל את בשרו:

טוב מלא כף נחת מלא חפנים עמל ורעות רוח:

ושבתי אני וראה הבל תחת השמש:

יש אחד ואין שני גם בן גם אח אין לו ואין קץ לכל עמלו גם עינו לא תשבע עושר ולמי אני עמל ומחסר את נפשי מטוב גם זה הבל ועניין רע הוא:

טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם:

כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואוי לאחד שנפל ואין שני להקימו:

גם אם ישכבו שנים וחם להם ואחד איך יחם:

ואם יתקפנו האחד שנים יעמדו נגדו והחוט המשולש לא במהרה ינתק:

טוב ילד מסכן וחכם מלך זקן וכסיל אשר לא ידע להזהר עוד:

כי מבית הסורים יצא למלוך כי גם במלכותו נולד רש:

ראיתי את כל החיים המהלכים תחת השמש עם הילד השני אשר יעמוד תחתיו:

אין קץ לכל העם לכל אשר היה לפניהם גם האחרונים לא ישמחו בו כי גם זה הבל ורעות רוח:

שמור רגליך כאשר תלך אל בית האלהים וקרוב לשמוע מתת הכסילים זבח כי אינם יודעים לעשות רע:

אל תבהל בפיך ולבך אל יעל דבר לפני האלהים כי האלהים בשמים ואתה על הארץ על כן יהיו דבריך מעטים:

כי בא החלום מרוב עסק וקול כסיל מרוב דברים:

כאשר תדור נדר לאלהים אל תאחר לשלמו כי אין חפץ בכסילים את אשר תדור שלם:

טוב אשר לא תדור מאשר תדור ולא תשלם:

אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידיך:

כי ברוב חלומות והבלים ודברים הרבה כי את האלהים יראה:

אם עושק רש וגזל משפט וצדקה תראה במדינה אל תתמה על החפץ כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם:

ויתרון ארץ בכל היא מלך שדה נעבד:

אוהב כסף לא ישבע כסף ומי אוהב הון בלי תבואה גם זה הבל:

ברבות הטובה רבו אוכליה ומה לבעליה כי אם ראות עיניהם:

מתוקה נפש העובד אם מעט ואם הרבה ושבע העשיר לא יתננו לו לישון:

יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עושר שמור לבעליו לרעתו:

ואבד העשר ההוא בעניין רע והוליד בן ואין בידו מאומה:

כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב ללכת כבואו ומאומה לא ישא בעמלו שילך בידו:

וגם זה רעה חולה בדיוק כאשר בא כן ילך ומה יתרון לו שעמל לרוח:

גם כל ימיו בחשך יאכל וכעס הרבה וחליו וקצף:

הנה אשר ראיתי אני טוב אשר יפה לאכול ולשתות ולראות טוב בכל עמלו שיעמול תחת השמש מספר ימי חייו אשר נתן לו האלהים כי הוא חלקו:

וגם כל האדם אשר נתן לו האלהים עושר ונכסים והשליטו לאכול ממנו ולשאת את חלקו ולשמח בעמלו זה מתת אלהים הוא:

כי לא ירבה את ימי חייו כי האלהים מענה בשמחת לבו:

יש רעה אשר ראיתי תחת השמש ורבה היא על האדם:

איש אשר נתן לו האלהים עושר ונכסים וכבוד ולא יחסר לנפשו מכל אשר יתאוה ולא יתן לו האלהים להאכל ממנו כי אם איש זר יאכלנו זה הבל וחלי רע הוא:

אם יוליד איש מאה ושנים רבות ימיו ורבו שני חייו ולא תשבע נפשו מן הטוב וגם קבורה לא היתה לו אמרתי טוב מנפל ממנו:

כי בהבל בא ובחשך הולך ובחשך שמו יכוסה:

גם שמש לא ראה ולא ידע נחת לזה מזה:

ואם חיה אלף שנים פעמים ולא ראה טוב הלא אל מקום אחד הכל הולכים:

כל עמל האדם לפיהו וגם הנפש לא תמלא:

כי מה יותר לחכם מן הכסיל מה לעני יודע להלך נגד החיים:

טוב מראה עינים מהלך נפש גם זה הבל ורעות רוח:

אשר היה כבר נקרא שמו ונודע אשר הוא אדם ולא יוכל לדין עם שהתקיף ממנו:

כי יש דברים הרבה מרבים הבל מה יותר לאדם:

כי מי יודע מה טוב לאדם בחייו כספר ימי חיי הבלו ויעשם כצל אשר מי יגיד לאדם מה יהיה אחריו תחת השמש:

שם טוב משמן טובים המות מיום הולדו:

טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה באשר הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לבו:

טוב כעס משחוק כי ברע פנים ייטב לב:

לב חכמים בבית אבל ולב כסילים בבית שמחה:

תכם מאיש שמע שיר כסילים:

כי כקול הסירים תחת הסיר כן שחק הכסיל גם זה הבל:

כי העשק יהולל חכם ויאבד את לב מתנה:

טוב אחרית דבר מראשיתו טוב אורך רוח מחזקן רוח:

אל תבהל ברוחך לכעוס כי כעס בחיק כסילים ינוח:

אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא מחכמה שאלת על זה:

טובה חכמה עם נחלה ויתר לרואי השמש:

כי בצל החכמה בצל הכסף ויתרון דעת החכמה תחייה בעליה:

ראה את מעשה האלהים כי מי יוכל לתקן את אשר עותהו:

ביום הטובה היה בטוב והיום הרעה ראה גם את זה לעומת זה עשה האלהים על דברתי כל דבר הבלי בימי הבלי יש צדיק אובד בצדקו ויש רשע מאריך ברעתו:

אל תהי צדיק הרבה ואל תתחכם יותר למה תשומם:

אל תרשע הרבה ואל תהי סכל למה תמות לא בעתך:

טוב אשר תאחז בזה וגם מזה אל תנח ידך כי יראת אלהים תצא את כולם:

החכמה תעוז לחכם מעשרה שלטים אשר יהיו בעיר:

כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא:

גם אל כל הדברים אשר ידברו אל תתן לבך פן תשמע את עבדך מקללך:

כי גם פעמים רבות ידעה לבך כי גם אתה קללת אחרים:

כל זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחקה ממני:

רחוק מה שהיה ועמק עמק מי ימצאנו:

סבותי אני ולבי לדעת ולתור וחכמה וחשבון ולדעת רשע כסל והסכלות שגעון:

ומוצא אני מר ממות את האשה אשר היא מצודים וחרמים לבה אסורים ידיה טוב לפני האלהים ימלט ממנה וחוטא יתפש בה:

הנה זה מצאתי אמרה קהלת אחת לאחת למצוא חשבון:

אשר עוד בקשה נפשי ולא מצאתי אדם אחד מאלף מצאתי ואשה מכל אלה לא מצאתי:

רק זה מצאתי אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים:

מי כהחכם ומי יודע פשר דבר חכמת אדם תאיר פניו ועז פניו ישנא:

אני פי מלך שמור ועל דבר שבועת אלהים:

אל תבהל מפניו אל תתיצב בדבר רע כי כל אשר חפץ יעשה:

בדבר מלך שלטון ומי יאמר אליו מה תעשה:

שומר מצוה לא ידע דבר רע ועת ומשפט יבין לב חכם:

כי לכל חפץ יש עת ומשפט כי רעת האדם רבה עליו:

כי אין ידע מה שיהיה כאשר יהיה מי יגיד לו:

אין אדם שליט ברוח לכלוא את הרוח ואין שלטון ביום המות ואין משלחת במלחמה ולא ימלט רשע את בעליו:

את כל זה ראיתי ונתון את לבי אל כל מעשה אשר נעשה תחת השמש עת אשר שלט אדם באדם לרעת לו:

וכן ראיתי רשעים קבורים ובאו ומן המקום הקדוש יסעו וישתכחו בעיר אשר כן עשו גם זה הבל:

אין עושים פתגם מעשה הרע מהרה כי על כן מלא לב בני האדם בקרבם לעשות רע:

אשר חוטא עושה רע מאה פעמים ומאריך לו כי גם יודע אני אשר יהיה טוב ליראי האלהים אשר יראו מלפניו:

וטוב לא יהיה לרשע ולא יאריך ימים כצל אשר אינו יירא מלפני האלהים:

יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים אמרתי כי גם זה הבל:

ושבחתי אני את השמחה אשר אין לאדם טוב תחת השמש כי אם לאכול ולשתות ולשמוח והוא ילוה לו בעמלו ימי חייו אשר נתן לו האלהים תחת השמש:

אשר נתן אלהים לאדם עושר ונכסים והשליטו לאכול ממנו ולשאת את חלקו ולשמח בעמלו זה מתת אלהים הוא:

כי לא ירבה את ימי חייו כי האלהים מענה בשמחת לבו:

יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים אמרתי כי גם זה הבל:

שאוכל הכסיל את עצלתיו וגם כלה לו בלשון כל בלישי כבוד אם וסוף כלה לו בלשון כל בלישי כבוד אם וסוף

לב חכמים בבית אבל ולב כסילים בבית שמחה: טוב לשמע גערת חכם מאיש שמע שיר כסילים:

כי כקול הסירים תחת הסיר כן שחק הכסיל גם זה הבל: כי העשק יהולל חכם ויאבד את לב מתנה:

טוב אחרית דבר מראשיתו טוב ארך רוח מגבה רוח: אל תבהל ברוחך לכעוס כי כעס בחיק כסילים ינוח:

אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא מחכמה שאלת על זה:

טובה חכמה עם נחלה ויתר לרואי השמש:

כי בצל החכמה בצל הכסף ויתרון דעת החכמה תחייה בעליה:

ראה את מעשה האלהים כי מי יוכל לתקן את אשר עותהו:

ביום הטובה היה בטוב והיום הרעה ראה גם את זה לעומת זה עשה האלהים על דברתי כל דבר הבלי בימי הבלי יש צדיק אובד בצדקו ויש רשע מאריך ברעתו:

אל תהי צדיק הרבה ואל תתחכם יותר למה תשומם:

אל תרשע הרבה ואל תהי סכל למה תמות לא בעתך:

טוב אשר תאחז בזה וגם מזה אל תנח ידך כי יראת אלהים תצא את כולם:

החכמה תעוז לחכם מעשרה שלטים אשר יהיו בעיר:

כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא:

גם אל כל הדברים אשר ידברו אל תתן לבך פן תשמע את עבדך מקללך:

כי גם פעמים רבות ידעה לבך כי גם אתה קללת אחרים:

כל זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחקה ממני:

רחוק מה שהיה ועמק עמק מי ימצאנו:

סבותי אני ולבי לדעת ולתור וחכמה וחשבון ולדעת רשע כסל והסכלות שגעון:

ומוצא אני מר ממות את האשה אשר היא מצודים וחרמים לבה אסורים ידיה טוב לפני האלהים ימלט ממנה וחוטא יתפש בה:

הנה זה מצאתי אמרה קהלת אחת לאחת למצוא חשבון:

אשר עוד בקשה נפשי ולא מצאתי אדם אחד מאלף מצאתי ואשה מכל אלה לא מצאתי:

רק זה מצאתי אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים:

מי כהחכם ומי יודע פשר דבר חכמת אדם תאיר פניו ועז פניו ישנא:

אני פי מלך שמור ועל דבר שבועת אלהים:

אל תבהל מפניו אל תתיצב בדבר רע כי כל אשר חפץ יעשה:

בדבר מלך שלטון ומי יאמר אליו מה תעשה:

שומר מצוה לא ידע דבר רע ועת ומשפט יבין לב חכם:

כי לכל חפץ יש עת ומשפט כי רעת האדם רבה עליו:

כי אין ידע מה שיהיה כאשר יהיה מי יגיד לו:

אין אדם שליט ברוח לכלוא את הרוח ואין שלטון ביום המות ואין משלחת במלחמה ולא ימלט רשע את בעליו:

את כל זה ראיתי ונתון את לבי אל כל מעשה אשר נעשה תחת השמש עת אשר שלט אדם באדם לרעת לו:

וכן ראיתי רשעים קבורים ובאו ומן המקום הקדוש יסעו וישתכחו בעיר אשר כן עשו גם זה הבל:

אין עושים פתגם מעשה הרע מהרה כי על כן מלא לב בני האדם בקרבם לעשות רע:

אשר חוטא עושה רע מאה פעמים ומאריך לו כי גם יודע אני אשר יהיה טוב ליראי האלהים אשר יראו מלפניו:

וטוב לא יהיה לרשע ולא יאריך ימים כצל אשר אינו יירא מלפני האלהים:

יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים אמרתי כי גם זה הבל:

ושבחתי אני את השמחה אשר אין לאדם טוב תחת השמש כי אם לאכול ולשתות ולשמוח והוא ילוה לו בעמלו ימי חייו אשר נתן לו האלהים תחת השמש:

אשר נתן אלהים לאדם עושר ונכסים והשליטו לאכול ממנו ולשאת את חלקו ולשמח בעמלו זה מתת אלהים הוא:

כי לא ירבה את ימי חייו כי האלהים מענה בשמחת לבו:

יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים אמרתי כי גם זה הבל:

ולחשחות כצל מערים. ודכתיב החסות בצל כנפיך. בצל דליתי חשבנה. בצל כנפיך חסיתי בצל מרחפיתו טוב

עיקר ומוסיף לטובה כמה דכתיב וכל כתוב וכל כתוב בישעיה ס"ו ואין כאן מקום לפרש. ולשון אחר כל בלישי כבוד אם וסוף קלקלה לעיקר לא יעיקר בשחרית ולא יעיקר בערבית. ולא יעיקר בלילה. ואחד מהם יהיה מוכן לו ולא יצטרך לאחר

ראה את מעשה האלהים כי מי יוכל לתקן את אשר עותו: ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה גם את זה לעמת זה עשה האלהים על דברת שלא ימצא האדם אחריו מאומה: את הכל ראיתי בימי הבלי יש צדיק אבד בצדקו ויש רשע מאריך ברעתו: אל תהי צדיק הרבה ואל תתחכם יותר למה תשומם: אל תרשע הרבה ואל תהי סכל למה תמות בלא עתך: טוב מזה אל תנח את ידך כי ירא אלהים יצא את כלם: החכמה תעז לחכם מעשרה שלטים אשר היו בעיר: כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא:

ראה את מעשה האלהים. תיקף היה מתקן הכל למי שהשלה את רשע גן עדן לצדיקים ותהום לרשעים ראה לך כי היה כן. ולאחר מיתה לתת הדבר אשר שוחו מזיון: כוזב גוזם היה כשבוי. כזיב שם מקום היה כשמי הכוזבי: וכזה ראה. כמרגלא דשמיע לחקיקה מן הדומים על הדומים ולא על השונים:

ראה את כל מעשה האלהים. שלא עכב בו חיננו ולא חלק. שלא נתנו ערף לשרים. ונו' שלא נתהוה מן ההוה ולא נתן לאדם לעשות מה שלא נגזר עליו. ולא לצדיקים ולרשעים. ולא לבעלי חיים ולא לדומם. שלא עשה כן אלא לאדם בלבד. ולא נתן לו לעשות מה שלא נגזר עליו

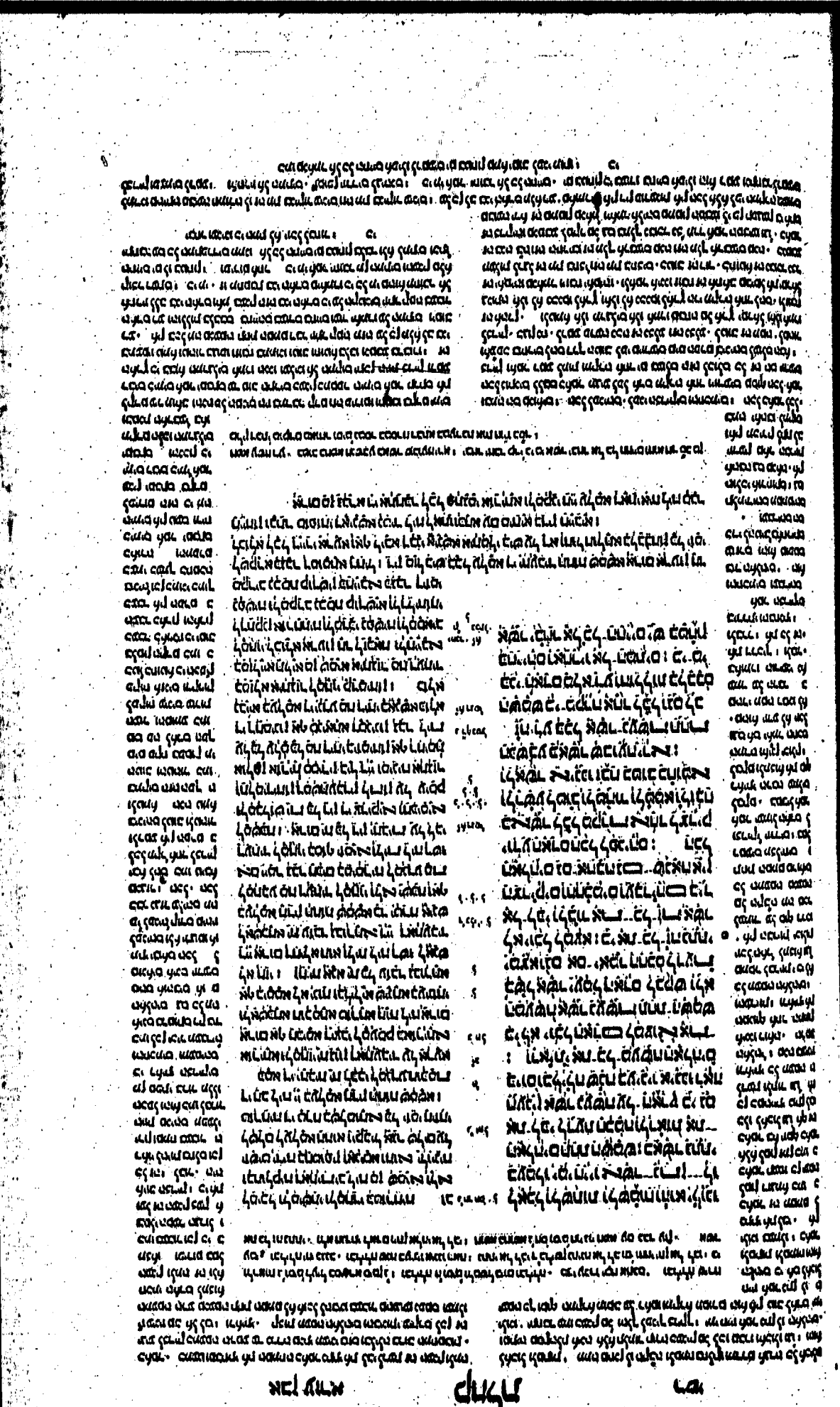

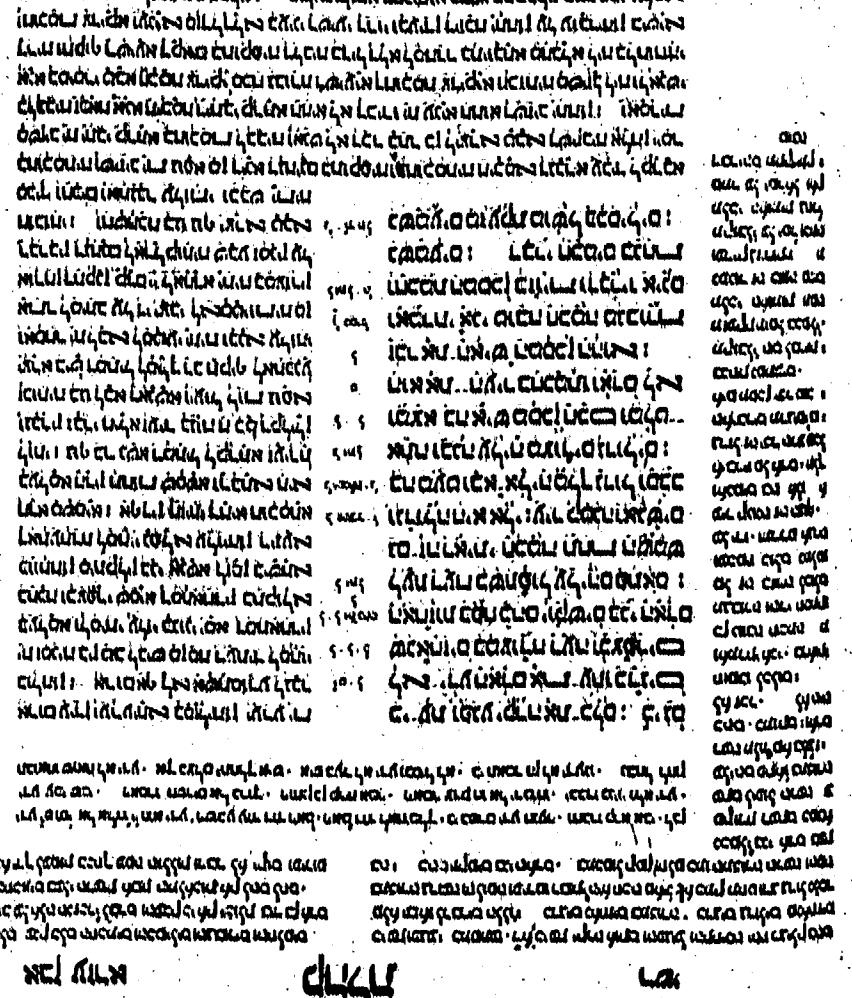

חומר · ויש נותן לחוי אין לסי נם כן וחוי אין לו מקרוי וחסר יודין על שכנו
מהות שתו בור ברוי וחסרוהו ויתכן מהי חכיון שהוא הפלים מעשה הפך החלת
וערן נדיר כמוהו חסרים יקרוים לא יהי שיאו על הכסל ואכיון לפם מיתכלא
דרים כמשלם הפך החלת הוא מעשה נתון בו יפול ואחסרו אחרים
אחרי שלא יהי שלו ·

בלוא כל ושם מחי כל עצמו לבו לשם כל בו · ועשה הטר כמדבר בלוא לחם בלי · לחמו תשקול נפש בלוא יועיל · אם יסך

עֹנת סתרו ויקא וכן אמרת אינון ערסו לחון
כל ראה תיכסא דנבר דברי שותא בפרשת
אחרנא בית אחתייב למיפל ואוף רי עברת
על גזירת מיכרא דיי ותקיפו גורא דעלמא
נפלו בידי מלכא רשיע דקבית לחזן מחייהו ו
אשר שלטו מלכא בבייא גלי קדמי דמעשה
בר יחזקיהו עתיד למיחב ולמסבר לי אילם
ואיכנין בנין אחסכר בידי מלכא דאתור
ויכרתם ניניה בזומסין על ויאבנטיה מרגניטי
אחריתא ודכתיבין בחדתי אבנין מן עפרתיהן
בנין בן יעשער בחון ורבשקיה אחוהי עתי
למסגר לאילמיא ודקיסין ולמשבק פתגמי
אחריתא ודכתיבין בארגוא קיסי שיטי כנין
כן עתיד לאחזקיא בגוגרא על יד פלאבא
דיי וכך יחזבון עמא בית ישראל ויתעברון
שקויא תקיפין בכרקא פלאטתא סבראי
ואחוא דגדא לא עלו קדם יי בני אתקלקל
על עלמא בבקעא וכדוי מיבין ואחגזשין
אובי יוסין ואחרבדין על יגרידון ומסגן
ברן ליחון למסבי דחסין קדם אלהיהו שקויא אית בחון רעוא על מחר אכשרות חוכמתון ו קד
מחברן חיוון קדן לקדאקה ולבוקא בעלמא על חוביהון רבית ישראל דלא עסקו בסתנוי אוריתא
בחשאי ואף לידי סורר לגבר אכל קורצין דמשתעי לישן תלתאי ארום באשתא דגרגיום עתיד
לאיחזקיא · סלי פום גבר רחים דאשתבח בדרך אבר אתי פורענותא בעלמא סלי ומעני ית
פורענותא ושקלתא ודחסין קדם יי וסמיתה דגבראי שקויא סלין גיפותא ובגין בן כולי עלמא
מתעברין ... ושדרי סלי פוטיה שכותא וסוף מיסר פוטיה ועולהלא כישא · ושקויא סמני פתגמין
קריקין חלית בחון ערוך עד דלא יגדע אנש סדר נעתיד לאתחיי ביומהדי וסדר נעתיד לאתחיי מן
סיניא מן חקני חלית · ערתוה שכויא דבדקת בשכותא אחדו משלחי ליה על לא אליף לסחל לקרוי
דאכשיניא שדי בנוה לאתכע מיניה אולפנא · ויי לך ארעא דישראל דיזמן דיכולוך עלך לבעם
עביא ויכטל סנף תיקרו ובתיא דאקרא ודבר בניך עד דלא יקרבון תמיהין אקרא יבלון לאחגא
טב ליך ארעא דישראל בעידן די יסלוך עלך חוקיהו בר אחז די הוא סין חוס בירי ודר מלכא
דישראל די הוא ניבר מקיף באוריתא ונפיק ידי חובת פיקודויא ודברך בניך דקדקין בחמיא
אקלין ולחמא בזמן ארבע טעין מן עמל ידיהון

חומר בלוא לחם · שמלך ב ובעין וסם גי לך ארץ שכלינן נער · ודבריה אשריך ארץ שמלכך בן חורים ·

הרסנ סחיה רעל ללחם כלא לחם כך חם בני עירך בכמלי בלאסדין מחיית סלן
דברי פי חכם חן · על מחעסיק וסקשים לו ושוב ס סבוע בדבלה ולא יבלענו ·
וספיקת כסל תבלענו · זה מחסיק את חבורך ומרוך טוהה כעין בלכם סבין
בדרי סל לחומי סבדרו עצמן מן הסדיות מדוע אתם לוחך ואתה לוחך לחם
מפיקין כמו שהיתם לומרו · חפילת דברי פיהו כלא · כפלתי לו הקטה ו
סאכלים ס לכי מתוך היה לו להסיב ו לחתו יודע וחוא אחר בלתי בן נפל חלך
מוחב סלא כלמר אם בשביל שהוא חשוב בעיני מלכי הארץ · ואחרי
כן יחללוהו · סיהיו חללות · וסחוטה ושבוב לבה חעבך זחת חלנתי · ואכסל ויהי בדברים ·
סיהיו מקפלי בעצמו סהיו ודרשין עליהן · כי לא ידע אדם מה סיהיה · לו לאחר
זמן סהרי חלך לישול סבדרו נעשין ולא ידע סישול בחרבם לפי סעשו הסכל דבר
דברים טוב ואחר אחר חפצה כן לפלוני ואין אדם יודע מה יהיה אחריו · ואחר
סיהיה מי יגיד לו · כלומר לא קוה דבר פלוני שיעשה לאחר זמן לפי
שלא יהיה מלכות אחריו · שלא כעבר עליו אלא אחריו שרשו מרחיק כדך חת
חכם סחריחו ממנו · עמל הכסילים יתעבנו · כפי שהם נוהם להם שהן החכמים
חושבים דבריהם כלומר שלמה סלא יחכם אלא מי שיעשה כדבריו ואינו כן
אלא כל אחד ואחד מדבריו · ואחר חלנתי שהוא חכם ואינו כן · ואחר
כך אמר כי אין חכם אלא מי שיעשה כדבריו · ואחר כך אמר כי אין חכם
אלא מי שיעשה כדבריו · ואחר כך אמר כי אין חכם אלא מי שיעשה כדבריו ·
ואחר כך אמר כי אין חכם אלא מי שיעשה כדבריו · ואחר כך אמר כי אין
חכם אלא מי שיעשה כדבריו · ואחר כך אמר כי אין חכם אלא מי שיעשה
כדבריו · ואחר כך אמר כי אין חכם אלא מי שיעשה כדבריו · ואחר כך
אמר כי אין חכם אלא מי שיעשה כדבריו · ואחר כך אמר כי אין חכם אלא

שמר רוח לא יוכל לשמר הרוח ולא יוכל לעכב המות כמו שלא יוכל לעכב הרוח. ויש מפרשים כי הרוח הוא הנפש כמו שכתוב ויגוע ויאסף אל עמיו. ואין זה נכון כי הנפש לא תמות. ואין לה שייכות עם הגוף כי הנפש היא הנשמה והרוח הוא הנפש הבהמית. ואין לה שייכות עם הנשמה. ואין לה שייכות עם הגוף כי הנפש היא הנשמה והרוח הוא הנפש הבהמית

בְּשָׁנָה רְתֹלֶת לְמַלְכוּתוֹ וְאַחַשְׁוֵרוֹשׁ עֹבֵר מִשְׁקָאוֹ וּמַטּוֹ מָה עֹבֵר מִשְׁקָיו אֵת וְאֵאַחַשְׁוֵרוֹשׁ
רָמָדַי עֲלוֹתָיו אֶפְרָכֵי וְאֵנִי וְכִבְשֵׁנֵן וּבְחַר
וַאֲכִבְשֵׁנֵן אֵתָא וְעֹבֵר מִשְׁקָיו וְאֵת וְאֶסְבַּר
יִתְמָא וְאֵיזֵא בְּזוּד לֵיהּ וּשְׁוַד אֵיזַרְתָּא
לְכוֹל רֹזֶן מְרֵיגְתָא לְמֶעְבַּד בְּדָמֵי
חֵיזְרָא שְׁרֵי חֵיזְקֵי דְּרַבְּנֵי מְרֵיגְתָא
דַּיְיהוֹן זֶרַע עִיסְתְּחֵי קַדְמֵי מְרֵיגְתָא
וְעַמְרִין וְשִׁבְעָ סַלְקִין סְאָה וַעֲסָרִין וְשִׁבְעָ
מְרִינִין וְכוֹל רֹזֶן לְקֵי בְּנֵי בְּרִישְׁרִין וְחָוֵי
סְכִיכִין לֵיהּ עַל גַּבֵּי סַלְתָא וְאָכְלִין וְחָוֵין
קֻדָּם מַלְכָּא וְחָוֵויָא אֵת פַּרְתּוֹנָא וְרַבְרְבֵי
מְרִינְתָא קֻדְמוֹי וְסַלְקֵי רַבְרְבֵי יִשְׂרָאֵל הֵוֹוּ
הַמָּן מְטוּל דַּחֲוֵוֹן חֲמָן מָאנֵי בֵּירָא מְקַנְּשָׁא
חָוֵוֹן בְּכִיוָן וְסַכְּפֵי חֲמָן וּבְתַר דַּאֲכָלוּ
וְשָׁתוּ וְאִתְפַּנְקוּ אֲחֵוֵי לְחָוֵוֹן רֹזֶן עִתְרֵיהּ דְּכָל
יִשְׂתְּאֵר בִּירוּתָא מָן כּוֹרֶשׁ מַרְאֵה וְאוֹף פּוּרָשׁ
אַשְׁכָּח חָתוּא בְּצַוְּאוֹתֵיהּ דְּכָל תַּפַּר
בְּסֵפֶר פֻּרְתָּא וְאַשְׁכָּח חַסָּן שִׁית מְאָרֵי וְחַמְנָן
אַחְמָתִיוֹן וְחַרְשָׁא מְלֵיוֹן דְּרַב טַב יוֹרְרִין
זְבוּחֵיוֹן חֲמָרְלֵיכֵן וּבְחַד־זוּא עֲתָרֵיהּ חֲקָף
יְקָרְיָה יוֹמִין מַבְּאִין וְסַכְּיָא לְרַבְרְבֵי מָאָה
וְחַמְנָן יוֹמִין׃ וּבְאִשְׁלוּמוֹת יוֹמֵי מִשְׁתְּיָא
חַיְלִין עֲבַר מַלְכָּא לְכָל עַמָּא בִּירָת יִשְׂרָאֵל
דְּאִשְׁתְּכַחְיָא חַיְבָיָא כְּשׁוּשַׁן בִּירַתָּא
דְּאִשְׁתְּכַחְיָא עִם עֲרַלָּאִין וְיַיבֵי אַרְעָא לְמִן
רַבָּא וְעַד עֵירָא מְשְׁתְּיָא שְׁבָעָא יוֹמִין בְּדָרַת
גִּינָתָא גַּוָּאָה דְּמַלְכָּא דַּחֲוֵרֵת וְזִיבָא אֵילָנִין
עֲבָדִין פְּרִיזִין וּבוּכְמָנִין מְבִישִׁין עַד פַּלְגוּתְהוֹן
דְּחַב טַב וּשְׁלֵימוּ בְּאִשְׁלְמוּ אֶבֶן טְכוּמְטָלִין
עֲיַלוּיְהוֹן בְּרֵם מַרְבְּרֵי צַוְּאתָה וְסִיעָתָה לָא חֲוֵוּ חֲמָן׃ וּמָן אִילָנָא לְאִילָנָא חֲוֵוּ פְּרִיסִין יְרִיקִין וְדִבְרִיץ
בֵּנוֹ חִיוֵר בְּמִפְרִיזִין וְכַרְתְּנִין וְחַבְלֵי אֲחִידִין בְּאִשְׁלֵי מְטַכְּסִין צְבִיעִין בְּאַרְגְּוָנָא דַּלְיִין עֲלוֹי אוּנְקְלִוִּין
דְּכַסְפָּא וְדַהֲבָא מְגֻלְּגִלִּין וְכַסְפֵּי בְּפִיסִין עֲלוֹי עִסּוּרֵי פַּרְגּוֹדִין סַפְקִין יְרָקִין וּגַרְקִין וְכַרְזִקִין וְחִיוִרִין
אוֹתִיב יְחוֹן עֲלוֹי עַרְסָן דְּמִילְתִין דְּמַתְּנָן עַל דַּרְגִּישִׁין וְכַסְקִיטִיחוֹן דְּרַחֲב טַב וְכַרְעִידוּ וְכַסְפָּא שְׁרִין
עַל טַסְטִין בְּבִישׁ קְרוֹסְטָלִין וּמַרְמָרִין וּוִירֵי דְּרַבְרְבֵי יַמָּא רַבָּא וְאִיטוֹנִין מְצִיְרִין מְקַפִּין לְרֹזֶן חִוּוֵר
חִוּוֵר׃ וּפְקִיד לְאִשְׁקָאָה וַחֲוֵוֹן בְּמָנֵי דַּחֲבָא דְּבִית מַקְרְשָׁא וְאִיתֵי בְּבוֹכְנָה צַר יְשׁוּעָא מָן יְרוּשְׁלֵם
וְכָנְיָא אוֹתַר בַּיְתָא וְחָוֵוֹ לֵיהּ לְמַלְכָּא אַחַשְׁוֵרוֹשׁ חָתוּן חֲוֵוֹ בְּחַדְלִפִּין דְּמוֹחָוֹן הֵי בַּאֲבַר וּמָן מָנֵי
בֵּית מַקְרְשָׁא אִשְׁתַּאוּ וְרַחֲוֵוֹ שָׁתֵן חֲבַר עִסּוֹם וְיַיבֵי לְמִשְׁתֵּי מַלְכָּא דְּלָנֵי רֵיחֵיהּ וּבְכִים טַעֲמֵיהּ וְלָא
בְּחֵיכְרָנָא אֵילָהִין בְּמִיתָא תְּא וְכַמְלָא׃ וְשַׁקּוֹתָא מְחַלְכְתָא מְנַגְּנָא גּוֹפָא וְלֵית וְאֵיכִים אֲרוֹם בֵּן שָׁם
טַעַם מַלְכָּא עַל כָּל רְאֵיכְמָנָא אֲפִיקוֹרוֹס עַל בֵּייתֵיהּ לְמֶעְבַּד הְרָעוֹת גְּבָרָא בַּר יִשְׂרָאֵל וְכַרְעוֹת
גְּבַר מָן כָּל אוֹפָא תְּלִישָׁן׃ אוֹף וְשָׁתֵי מַלְכְּתָא וַשְׁתָּא עֲבָדָה מִשְׁתָּא נְשַׁיָּא בְּבֵית מַלְכוּתָא אֲתַר
קִיטוֹן בֵּית דְּסוֹךְ דִּי לְמַלְכָּא אַחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ וְעַרְבֵי אֲרְקָא עֲלֵי קֻדָּם יֵי מִן יוֹמָא קַדְמָאָה דְּמִשְׁתְּיָא
עַד יוֹמָא שְׁבִיעָאָה דִּי הוּא שָׁבְתָּא לְהַמָּא לָא אֲבִיל וּמִי לָא שָׁתֵי וְכִיסְטָא שְׁבִיעָאָה זְחָנָא שְׁבַתָּא עֲלַת
קְבָלְתֵיהּ וְקַבֵּילַת מַגְדְּרִין קֻדָּם יֵי וְכַד שָׁפַר לְבָא דְּמַלְכָּא בְּהַמְרָיָא עֲבִי בֵּיהּ יֵי מַלְאֲכָא וְשַׁשְׁיָתָא
לְעֶרְבָּלָא מַלְשִׁיחוֹן בְּכֵן אֲמַר לְמְהוֹמָן

בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְמָלְכוֹ עָשָׂה מִשְׁתֶּה
לְכָל־שָׂרָיו וַעֲבָדָיו חֵיל פָּרַס וּמָדַי
הַפַּרְתְּמִים וְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת לְפָנָיו׃
בְּהַרְאֹתוֹ אֶת־עֹשֶׁר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
וְאֶת־יְקַר תִּפְאֶרֶת גְּדֻלָּתוֹ יָמִים רַבִּים
שְׁמוֹנִים וּמְאַת יוֹם׃ וּבִמְלוֹאת
הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לְכָל־הָעָם
הַנִּמְצְאִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה לְמִגָּדוֹל
וְעַד־קָטָן מִשְׁתֶּה שִׁבְעַת יָמִים בְּחַצְרַ
גִּנַּת בִּירַתַן הַמֶּלֶךְ׃ חוּר כַּרְפַּס וּתְכֵלֶת
אָחוּז בְּחַבְלֵי בוּץ וְאַרְגָּמָן עַל גְּלִילֵי
כֶסֶף וְעַמּוּדֵי שֵׁשׁ מִטּוֹת זָהָב וָכֶסֶף
עַל רִצְפַת בָּהַט וְשֵׁשׁ וְדַר וְסֹחֶרֶת׃
וְהַשְׁקוֹת בִּכְלֵי זָהָב וּכְלִים מִכְּלִים
שׁוֹנִים וְיֵין מַלְכוּת רָב כְּיַד הַמֶּלֶךְ׃
וְהִשְׁתִיָּה כַּדָּת אֵין אֹנֵס כִּי־כֵן יִסַּד
הַמֶּלֶךְ עַל כָּל־רַב בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת
כִּרְצוֹן אִישׁ וָאִישׁ׃
גַּם וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה עָשְׂתָה מִשְׁתֵּה
נָשִׁים בֵּית הַמַּלְכוּת אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ
אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּטוֹב
לֵב־הַמֶּלֶךְ בַּיָּיִן אָמַר לְמְהוּמָן בִּזְתָא
חַרְבוֹנָא בִּגְתָא וַאֲבַגְתָא זֵתַר
וְכַרְכַּס שִׁבְעַת הַסָּרִיסִים הַמְשָׁרְתִים
אֶת־פְּנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃

תפרתמים ל' כאות שלו למלכו עשה משתה. ותן והלבוש. לאשאנו ורב מרישנו. והמזם ואגלה ו' בלי"ם וסמ"ך
החוקנה ירכנו השכעים. כן שבתי ובכאתי. ובכלאת הימים ואגלה. על כן קראו לימים ואגלה. קמן וקבל החדשים.
והמזם ואגלה נוטרים העשירי. אחרי ואחזה ו' וסמ"ך נכתב בסו"ד פשוטה. פשוטה ב' וסמ"ך החוגנים על פשוטה שן ורוחזים.

סמרכסמים ס' לשוטים
בלשון פרס. יחיש
רבו. עבדי להם משתה
ויקרוני. עיתון. נשתי
בלשון. תור כרפס
ותכלת. תיקי בוגים
בנשטוש פירש להם
לחשבוני. לחת
בחבלי בוץ וארגמן.
מרדיקים בציורי בוץ
וארגמן. לחוץ פרש
להם על גלילי כסף
ועל עמודי שש ועמודי
שיש. מיטות. ערש
להם ומכסה. ערך
לוגה ומכסה. ערך
על כל המיטה.
על כל הנמים להנות
מן היין בעליון:
תיקשר פרס
מל מהומן שהיו
הנבונים שהיו פרס
רומזי. לפי שהיו
הזה והרי
זיון יום מיכאל הזה
הרבה מדיון ויקנה:
דבר מלכות. נזירת
מלכות על נקיות ם
פנוס להורגה ויוכח
ביניהם פרס ומדי.

בספרי חזון ותכוב
התלכות ולא יעבור.
חזון זה מבניאל מיוחס
הזה לה חזון. לפי שהיה
מבין בחזיונות
ובחלומות. ידעו ם
מכוסף את התפוח
לאחיהם בני נחל ום
הטחה לה כמלוה:
לפי כתרגומה:
ומדבר

בְּזִתָא חַרְבוֹנָא בִּגְתָא וַאֲבַגְתָא וְזֵתַר וְכַרְכַּס
כְּתוּמֵן דְּמַתְכְּנֵי עַל־פְּתֹהַמְקָא בּוּזְתָא בּוּ בִּיתָא
חַרְבוֹנָא אֲתַר בִּיתָ בְּגְתָא וַאֲבַגְתָא עֲתִידָ פָּרֵי
עַלְמָא לְעַסָּאָרֵי יִתְרוֹן הַגְּבֶר דְּעָבֵר עִנְבֵי
בְּעִזְרָתָא זְרִין זִיקִין וְעָתִיד לְצַוָּאוֹתְרוֹן
וּלְשַׁמְּאוֹתְהוֹן לְהֵנֵי שִׁבְעָא רַבְנַיָּא דְּשַׁמְשִׁין
בְּאִילִין שִׁבְעָא יוֹמִין קֳדָם אֲפֵי מַלְכָּא אֵת
אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ וּגְזַר מַלְכָּא עַל אִילֵין שִׁבְעָא
דְּבְנַיָּא לְאֵיתָאֵיתָא וְשַׁחֵי טַלְתָּא עֲרַטְלְתָּא
עַל עִיכָּר וְחַוְיָא קֳדָם מַלְכָּא וְיִשְׂרָאֵל
עֲרַטְלַיָּן וְכַסְפָּן עָבֵר וְכִיסָן בִּיוֹמָא
דְּשַׁבְתָּא וְכִנְיָן בֵּן אֵיתָעֵד עֲלָתָא לְמַיְתֵי
עֲרַטְלְתָּא בְּרֵם מַלְכָּא לְאִתְעֲבָדָא כְּטַלְתָּא וְשַׁחֵי
בְּנִין זְכוּתָא וְאֵתֵי מַלְכָּא וְהָמָן עַל דִּישְׁתָּא
עֲרַטְלְתָּא בְּרֵם מַלְכָּא לְמֵיתֵי עֲלָתָא לְמַיְתֵי
עֲרַטְלְתָּא בְּרֵם מַלְכָּא לְמֵיתֵי עֲלָתָא לְמַיְתֵי
עֲרַטְלְתָּא בְּרֵם מַלְכָּא לְמֵיתֵי עֲלָתָא לְמַיְתֵי

לְהָבִיא אֶת־וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לִפְנֵי
הַמֶּלֶךְ בְּכֶתֶר מַלְכוּת לְהַרְאוֹת
הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת־יָפְיָהּ כִּי טוֹבַת
מַרְאֶה הִיא׃ וְתִמְאֵן הַמַּלְכָּה וַשְׁתִּי
לָבוֹא בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּיַד הַסָּר
הַסָּרִיסִים וַיִּקְצֹף הַמֶּלֶךְ מְאֹד וַחֲמָתוֹ
בָּעֲרָה בּוֹ׃ וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יֹדְעֵי הָעִתִּים כִּי־כֵן
דְּבַר הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי כָּל־יֹדְעֵי דָת וְדִין׃
וְהַקָּרֵב אֵלָיו כַּרְשְׁנָא שֵׁתָר אַדְמָתָא
תַּרְשִׁישׁ מֶרֶס מַרְסְנָא מְמוּכָן שִׁבְעַת
שָׂרֵי פָּרַס וּמָדַי רֹאֵי פְּנֵי־הַמֶּלֶךְ הַיֹּשְׁבִים רִאשׁוֹנָה בְּמַלְכוּת׃ כְּדָת
מַה־לַּעֲשׂוֹת כְּוַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה עַל אֲשֶׁר
לֹא עָשְׂתָה אֶת־מַאֲמַר הַמֶּלֶךְ
אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בְּיַד הַסָּרִיסִים׃
וַיֹּאמֶר מוּכָכָן לִפְנֵי
הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לֹא עַל־הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ
עִוְתָה וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה כִּי עַל־כָּל־
הַשָּׂרִים וְעַל־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל־
מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ כִּי־
יֵצֵא דְּבַר הַמַּלְכָּה עַל־כָּל־הַנָּשִׁים
לְהִזָּזוֹת בְּעֵלֵיהֶן בְּעֵינֵיהֶן בְּאָמְרָם
הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אָמַר לְהָבִיא אֶת־
וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לְפָנָיו וְלֹא בָאָה׃
וְהַיּוֹם הַזֹּאת אָמַרְנָה שָׂרוֹת פָּרַס־
וּמָדַי אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת־דְּבַר הַמַּלְכָּה
לְכָל שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ וּכְדֵי בִּזָּיוֹן וְקֶצֶף׃
אִם־עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב יֵצֵא דְּבַר־מַלְכוּת
מִלְּפָנָיו וְיִכָּתֵב בְּדָתֵי פָרַס־וּמָדַי
וְלֹא יַעֲבוֹר אֲשֶׁר לֹא־תָבֹא וַשְׁתִּי
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וּמַלְכוּתָהּ
יִתֵּן הַמֶּלֶךְ לְרֵעוּתָהּ הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה׃

להראות את מיכל ושם ואחזה ואלות. להראות חתכים חתוכים. להראות את אסתר: בחצר אחלך ג' וסמ"ך ותבואן אחלך
ושתי. הרואים יראו החתכים. חתוכים רבני הרכיב. ראשונה ם' ושם. ושם את אשר להראות כל הנקודים יחד כלומר הרואים.
את אשר להראות כל הנקודים להחזיק יחד. היה לכי אחרון. בחרו לכם תפר האחר. ושלחתי ראשונה בסמוך. ובדתי
פעליהם. כמעל הזהר אתה. והקרבה אליו נרשמה. כמעל. ושלח. ראשונה בו' ואולך והיו לכי אחרון

בשנת שלוש למלכו עשה משתה. ותן והלבוש. לאשאנו ורב מרישנו. והמזם ואגלה ו' בלי"ם וסמ"ך
החוקנה ירכנו השכעים. כן שבתי ובכאתי. ובכלאת הימים ואגלה. על כן קראו לימים ואגלה. קמן וקבל החדשים.
והמזם ואגלה נוטרים העשירי. אחרי ואחזה ו' וסמ"ך נכתב בסו"ד פשוטה. פשוטה ב' וסמ"ך החוגנים על פשוטה שן ורוחזים.

ונשכחו כי אחר כתבו אשר דברו נעשה. ונשמע קולו כבואו אל חפשי. ונשמע פתום ופלך. קיבוצא קבוץ. אל כל זאל כל. בתוכו תחריסו וסוסו אחזו אחד אל כל עם וארון. חן אשר ראחשע בן טלמה. הלא שמענו אל עכדך. מכבן שבתו חשונית. חזיתי יחד לבם חבבון. או לא אכבד בראשי. אבן חן השחר ב עני בעליה. כי טוב אשר יבחר. ושלח ספרים אל כל מדינות. ושלחה ספרים סדר ורצים. וכתב כדרכו את הדברי.

ב וְיִשְׁתַּטֵּעַ פִּתְגָם גְּזִירַת מַלְכָּא דִּי יִעֲבִיר בְּכָל מַלְכוּתֵיהּ אֲרוּם גְּזִרְתֵּיהּ רַבָּא הִיא וּמִן בָּתַר כֵּן כָּל עֲשִׂיָא יִתְּנוּן רְבוֹ וְיֵקַר לְמָרְיוּתוֹן לְמִן רַבָּא וְעַד זְעִירָא ׃ וְשַׁפַּר פִּתְגָמָא קֳדָם מַלְכָּא וְרַבְרְבָנֵיהּ וְעַבַּר מַלְכָּא כְּפִתְגָמֵהּ דְּמוּכָן ׃ וְשָׁלַח סִפְטִקִין כְּתִבִין וַחֲתִימִין בְּעַקְתָּיִת לְכָל פִּילְכֵי מַלְכָּא לְמִפְלַךְ וּפִלְךָ כְּמִכְתְּבֵהּ וּרְשִׁימָיֵהּ וּלְוֹת עַמָּא וְעַמָּא אִסְטְוָא לִיהֲוֵיָנָא קָרֵי וְכֵן אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ יָהֲבֵי אִגְּרָתָא בְּשׁוּשַׁן בִּירְתָא וְשִׁימַת מָרְדְּכַי אִתְקְרֵי עַל דַּהֲוָת מְתִיל לְמֵיהַב קְרָא וְכֵן אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ יָהֲבֵי אִגְּרָתָא בְּכָל מְמַשְׁלְתֵי אוֹדְרָנוּתָא לְמִפְלַךְ וּפִלְךָ כְּמִכְתְּבֵהּ וְלִשְׁנַיָּא דִּי כְתִבִין

ויתן לך. תמיד לזרע ישראל ויתן לך ארץ כנען לנחלת עולם כך תהי לזרעכם תמיד ויתן לכם ברכת אברהם ליורשי ארץ כנען לנחלת עולם ויתן לך ולזרעך אחריך את ברכת אברהם לנחול את הארץ אשר אתה גר בה אשר נתן אלהים לאברהם לתת לו ולזרעו אחריו ולא היה לו בה נחלה עד שקנה מבני חת מערת המכפלה ואת השדה אשר בה ואת כל העץ אשר בכל גבול השדה סביב לשדה ולמערה אשר בו ועל כל הגבול נעשו בני חת עדים לאברהם ולזרעו אחריו ולא נתן לו אלהים מנחלת הארץ הזאת אלא מקום קבורה לו ולזרעו אחריו כדי שיהיו בני חת עדים לאברהם ולזרעו אחריו שהוא ירש את הארץ הזאת ולא בניו ולא זרע

מלכא אחשורוש ביום הראשון נדר׳ שתיתי ולא שכיב ואחשורוש סבשא ד׳ ולא שכיב והוה קשיר ולא ידעי מה הוא ומה הוא ולא ידעי מה הוא ומה הוא ולא ידעי מה הוא ומה הוא

ומלכא תב ברחמיה מגתא גוארת לבוסתן משתיא דהמן ומלכא גברייאל מלבושא ותקן ית תקן רשיעא ותקא מלך ותקן גחין עליה דרגושא די אסתר עלה ותוה מלכא ואמר הא ברם כרקושקא לא אתא ותקן אילהן ל למשטוב עם מלכתא כד אנא שרי בביתא בעין כל עמסיא ואומיא וישראל מרע אית לעוברא ביה אתגמא נפק פסוקים ד דמלכא ואמר דרבונא מן רבניא קדם מלך ברם את קיקא די זקף חמן למצלב ית מרדכי דמליל טבא בגו מלכא ועל ידוי אשתזיב מ מקטול והא קיקא קאים בבית חמן כען אין על מלכא שפיר יתגמח אע מן ביתיה ויקרי יתמחי עלוהי ויסיקו חמשין אמין ואמר מלכ אוילו צליבו יתיה עלוהי ו וצליבו ית חמן על קיקא די זקף למרדכי ויהתא דמלכא אישתדיכת ו ביומא ההוא סכר מלכא אחשורוש לאסתר מלכתא ית בית המן מעיק יהודאי וית אהיבתיה ביתא דהמן חשיב על יהודאין ו ואושיט מלכא לאסתר ית תיגדא דרהטא ואיזדקפת אסתר וקמת קדם מלכא ו ואמרת אין על מלכא שפיר ואין אהכתית רחמין קדמוהי ויתקין פתגמא קדם מלכא וטבתא אנא בעיניה ויפקיד מלכא ויכתב טעם לכתוב להנוי דיבין מטקיא וזמין בר חמדתא דחמן בר המדתא יהוה אוג דיכתב למחנקא ית כל יהודאין די בכל פילכי מלכא ו ארום איכין איכול למיחמי בבישתא די תוכען ית עמי והיכדין איכול למיחמי ולסיחמי כיעדן ריובדין גניסת ילדותי ו ואמר מלכא אחשורוש לאסתר מלכתא ולמרדכי יהודאי הא בית חמן יהבית לאסתר ויתיה אליבו על קיקא דאושטי ידי ביהודאין

ומלכא תב ברחמיה מגתא גוארת לבוסתן משתיא דהמן ומלכא גברייאל מלבושא ותקן ית תקן רשיעא ותקא מלך ותקן גחין עליה דרגושא די אסתר עלה ותוה ואמר מלכא לאסתר הא ברם כרקושקא לא אתא ותקן אילהן ל למשטוב עם מלכתא כד אנא שרי בביתא בעין כל עמסיא ואומיא וישראל מרע אית לעוברא ביה אתגמא נפק פסוקים ד דמלכא ואמר דרבונא מן רבניא קדם מלך ברם את קיקא די זקף חמן למצלב ית מרדכי דמליל טבא בגו מלכא ועל ידוי אשתזיב מ מקטול והא קיקא קאים בבית חמן כען אין על מלכא שפיר יתגמח אע מן ביתיה ויקרי יתמחי עלוהי ויסיקו חמשין אמין ואמר מלכ אוילו צליבו יתיה עלוהי ו וצליבו ית חמן על קיקא די זקף למרדכי ויהתא דמלכא אישתדיכת ו ביומא ההוא סכר מלכא אחשורוש לאסתר מלכתא ית בית המן מעיק יהודאי וית אהיבתיה ביתא דהמן חשיב על יהודאין ו ואושיט מלכא לאסתר ית תיגדא דרהטא ואיזדקפת אסתר וקמת קדם מלכא ו ואמרת אין על מלכא שפיר ואין אהכתית רחמין קדמוהי ויתקין פתגמא קדם מלכא וטבתא אנא בעיניה ויפקיד מלכא ויכתב טעם לכתוב להנוי דיבין מטקיא וזמין בר חמדתא דחמן בר המדתא יהוה אוג דיכתב למחנקא ית כל יהודאין די בכל פילכי מלכא ו ארום איכין איכול למיחמ

ליהודים היתה אורה
וגו׳ כאדם הקורא
יוסף בחושך יפשפש
לאור הנשמה מחוץ
הפך בלי מחשבה כן
היה הדבר יפה ונכון
מלבין נוקף רק הוא
שחור וכן הנשת
ללמדנו: מקיראים.
ולא עלה ויאחר רבו
יכול המתרגם כי מ
מזלות היתה כלומר
כי תלת תומרין כתוב
כי אך יהודים תיכה
פיקר והיה סב בתלת
מקיראים מודם גם
הוסף ואמר מרדכי
ותלית את כתו את
מוכרך ואת מוכרך
כי היה ראוי להיות
מכריך רק כלשון יריך
חכריו ולא יאמר כלום
כי היה מוכרך אם נוקף
מקיראי תיכה כי אורחות
תהו מנהג נכסים
בין כרים יהלה וכן
בישעיה וכן בשיר גם
שדיו וחין כן מם
תלית ותסוב על תלת
תומרין יש מתרגמין ל
דכתיב ו׳ לנסן תקיעו ל
לחוד ולנסן תלמוד ל
מתי מקרים ויקרן היות
מכוין מיתיחסו על
מכוס יהוד והיה היה
בקיקיון יפה: אמר
מכרי. כתו עדי כל
תליך יכרו: והיכך
הוה. אם תיקון
מכוין כפעל. ויקרא
יחזקאל: לאחוז כי
היה להם מלך בשוסן
הבירה: מקיראים.
כתו הללו
הפרדס. כתי הללו
כרשון: ותשלום שם
תיקוד מכוין הכתוב
הבירה בירושה תוכנית
הלשון מ
מפלגים: הכתוב
בתלת
מלכים: ויקבל. כתו
והרב בעל הכפל:
הפרדס. כתי הללו
כרשון: ותשלום שם
תיקוד מכוין הכתוב
הבירה בירושה תוכנית
הלשון מ
מפלגים: הכתוב
בתלת
מלכים: ויקבל. כתו
והרב בעל הכפל:

לִיהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן
וִיקָר: וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה וּבְכָל
עִיר וָעִיר מְקוֹם אֲשֶׁר דְּבַר־הַמֶּלֶךְ
וְדָתוֹ מַגִּיעַ שִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן לַיְהוּדִים
מִשְׁתֶּה וְיוֹם טוֹב וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ
מִתְיַהֲדִים כִּי נָפַל פַּחַד הַיְּהוּדִים
עֲלֵיהֶם: וּבִשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ הוּא חֹדֶשׁ
אֲדָר בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ אֲשֶׁר
הִגִּיעַ דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ לְהֵעָשׂוֹת
בְּיוֹם אֲשֶׁר שִׂבְּרוּ אֹיְבֵי הַיְּהוּדִים
לִשְׁלוֹט בָּהֶם וְנַהֲפוֹךְ הוּא אֲשֶׁר
יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הֵמָּה בְּשֹׂנְאֵיהֶם:
נִקָּהֲלוּ הַיְּהוּדִים בְּעָרֵיהֶם בְּכָל־
מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לִשְׁלֹחַ יָד
בִּמְבַקְשֵׁי רָעָתָם וְאִישׁ לֹא־עָמַד
בְּפְנֵיהֶם כִּי־נָפַל פַּחְדָּם עַל־כָּל־
הָעַמִּים: וְכָל־שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת
וְאַחַשְׁדַּרְפְּנִים וְהַפַּחוֹת וְעֹשֵׂי
הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ מְנַשְּׂאִים אֶת־
הַיְּהוּדִים כִּי־נָפַל פַּחַד מָרְדְּכַי עֲלֵיהֶם
כִּי גָדוֹל מָרְדְּכַי בְּבֵית הַמֶּלֶךְ
וְשָׁמְעוֹ הוֹלֵךְ בְּכָל־הַמְּדִינוֹת כִּי־
הָאִישׁ מָרְדְּכַי הוֹלֵךְ וְגָדוֹל: וַיַּכּוּ
הַיְּהוּדִים בְּכָל־אֹיְבֵיהֶם מַכַּת־חֶרֶב
וְהֶרֶג וְאֲבֵדָן וַיַּעֲשׂוּ בְשֹׂנְאֵיהֶם
כִּרְצוֹנָם: וּבְשׁוּשַׁן הַבִּירָה הָרְגוּ
הַיְּהוּדִים וְאַבֵּד חֲמֵשׁ מֵאוֹת
אִישׁ: וְאֵת פַּרְשַׁנְדָּתָא וְאֵת
דַּלְפוֹן וְאֵת אַסְפָּתָא: וְאֵת
פּוֹרָתָא וְאֵת אֲדַלְיָא וְאֵת
אֲרִידָתָא: וְאֵת פַּרְמַשְׁתָּא וְאֵת
אֲרִיסַי וְאֵת אֲרִי וְאֵת
וַיְזָתָא: עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן בֶּן־הַמְּדָתָא
צֹרֵר הַיְּהוּדִים הָרָגוּ וּבַבַּזָּה לֹא שָׁלְחוּ
אֶת־יָדָם: בַּיּוֹם הַהוּא בָּא מִסְפַּר
הַהֲרוּגִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה הָרְגוּ וְאִבְּדוּ חֲמֵשׁ מֵאוֹת
אִישׁ וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן
בְּשְׁאָר מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ מַה עָשׂוּ
וּמַה שְּׁאֵלָתֵךְ וְיֻנָּתֶן לָךְ וּמַה
עוֹד תַּעַשׂ: וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם־עַל־
הַמֶּלֶךְ טוֹב יִנָּתֵן גַּם מָחָר לַיְּהוּדִים
אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן לַעֲשׂוֹת כְּדָת הַיּוֹם
וְאֶת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן יִתְלוּ עַל הָעֵץ:

ל׳ לשון יחיד
ל׳ לשון יחיד
ל׳ לשון יחיד

בשנת

אבן עזרא

רבינו סעדיה גאון

רבינו סעדיה גאון

אבן עזרא

הוּא עִלָּמָא רִאשָׁה דִּי דַהֲבָ֫ טָב חֲרוּדִי׃ וְדִי עָוְדִי
דִּי כֶּסֶף מְעָתִי וְיַרְבָּתָה דִּי נְחָשׁ׃ שָׁקְוֹהִי דִּי פַרְזֶל
רַגְלֹהִי מִכְּחֲלָן דִּי פַרְזֶל וּמִכְּחֲלָן דִּי חַכָּף׃ חֵזֵה הֲוֵית
עַד דִּי אִתְגְּזָרַת אֶבֶן דִּי לָא בִידַיִן וּמְחָת לְצֶלֶמָּא עַל
רַגְלֹהִי דִּי פַרְזֶלָא וְחַסְפָּא וְהַדְקַת הַכּוֹן׃ בְּאֵדַיִן
דַּקוּ כַחֲדָה פַרְזֶלָא חַסְפָּא נְחָשָׁא כַּסְפָּא וְדַהֲבָא וַהֲווֹ
כְּעוֹר מִן אִדְרֵי קַיִט וּנְשָׂאַ רוּחָא וְלָא אַתְרָ֫ לְהוֹן וְאֶבְנָא דִּי מְחָת לְצֶלֶמָּא הֲוָת
לְטוּר רַב וּמְלֵאַת כָּל אַרְעָא׃ דְּנָה חֶלְמָא וּפִשְׁרֵהּ
נֵאמַר קֳדָם מַלְכָּא׃
אַנְתָּה מַלְכָּא מַלְכַיָּא דִּי אֱלָהּ שְׁמַיָּא
מַלְכוּתָא חֻסְנָא וְתַקְפָּא וִיקָרָא וְיְקָר כֹּלָּ֫ךְ׃ וּבְכָל דִּי
דָיְרִין בְּנֵי אֲנָשָׁא חַיְתָ֫ בָּרֵא עָוף שְׁמַיָּא יְהַב בִּידָךְ

וְחַשְׁלָךְ בְּכָל הֵן אַנְתָּה הוּא רֵאשָׁה דִּי דַהֲבָא׃
וּבָתְרָךְ תְּקוּם מַלְכוּ אָחֳרִי אַרְעָא מִנָּךְ וּכְלִלָּ
תְּלִתָּיָ אָחֳרִי דִּי נְחָשָׁא דִּי תִשְׁלֹט בְּכָל אַרְעָא׃
וּמַלְכוּ רְבִיעָיָא תְּהֵוֵה תַקִּיפָה כְּפַרְזְלָא כָּל קֳבֵל דִּי
פַרְזְלָא מְהַדֵּק וְחָשֵׁל כֹּלָּ֫א וּכְפַרְזֶלָא דִּי מְרָעַע כָּל
אִלֵּין תַּדֵּק וְתָרֹעַ׃ וְדִי חֲזַיְתָ רַגְלַיִן וְאֶצְבְּעָתָא
מִנְּהוֹן חֶסֶף דִּי פַחַר וְכַרְזֶל מַלְכוּ פְלִיגָה תְּהֵוֵה
וּמִן נְצָבְתָא דִּי פַרְזְלָא לְהָוֶא בַּהּ כָּל קֳבֵל דִּי חֲזַיְתָ
פַּרְזְלָא מְעָרַב בְּחֶסֶף טִינָא וְאֶצְבְּעָת רַגְלַיָּא מִנְּהֵן
פַּרְזֶל וּמִנְּהֵן חֶסֶף מִן קְצָת מַלְכוּתָא תְּהֵוֵה תַקִּיפָא
וּמִנָּהּ תְּהֵוֵא תְבִירָה׃ דִּי חֲזַיְתָ פַּרְזְלָא מְעָרַב בְּרִיסָ
טִינָא מִתְעָרְבִין לְהֵוֵן בְּזַרְעָ אֲנָשָׁא וְלָא לֶהֱוֵן דָּבְקִין
דְּנָה עִם דְּנָה הֵא כְּרִי פַרְזְלָא לָא מִתְעָרַב עִם חַסְפָּא

וְכָל קֳבֵל דִּי חֲזַיְתָ דִּי מִטּוּרָא אִתְגְּזַרַת אֶבֶן דִּי לָא בִידַיִן וּמְחָת לְפַרְזְלָא לְחַסְפָּא לִנְחָשָׁא לְכַסְפָּא וּלְדַהֲבָא׃ אֱלָהָא רַב הוֹדַע לְמַלְכָּא מָה דִּי לֶהֱוֵא אַחֲרֵי דְנָה וְיַצִּיב חֶלְמָא וּמְהֵימַן פִּשְׁרֵהּ׃

כְּאֵדַיִן מַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר נְפַל
עַל אַנְפֹּהִי וּלְדָנִיֵּאל סְגִד וּמִנְחָה וְנִיחֹחִין אֲמַר
לְנַסָּכָה לֵהּ׃ עָנֵה מַלְכָּא לְדָנִיֵּאל וְאָמַר מִן קְשֹׁט
דִּי אֱלָהֲכוֹן הוּא אֱלָהּ אֱלָהִין וּמָרֵא מַלְכִין וְגָלֵה רָזִין
דִּי יְכֹלְתְּ לְמִגְלֵא רָזָא דְנָה׃ אֱדַיִן מַלְכָּא לְדָנִיֵּאל
רַבִּי וּמַתְּנָן רַבְרְבִן שַׁגְּיָן יְהַב לֵהּ וְהַשְׁלְטֵהּ עַל כָּל
מְדִינַת בָּבֶל וְרַב סַגְּנִין עַל כָּל חַכִּימֵי בָבֶל׃
וְדָנִיֵּאל בְּעָא מִן מַלְכָּא וּמֵנִּי עַל עֲבִידַתְאֲדֵי מְדִינַת
בָּבֶל לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ וְדָנִיֵּאל בְּתַרְעָ מַלְכָּא׃
נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא עָבַד
צֶלֶם דִּי דַהֲבָ רוּמֵהּ אַמִּין שִׁתִּין פְּתִיהּ אַמִּין שְׁרֵ
אֲקִימֵהּ בְּבִקְעַת דּוּרָא וְהַקִימֵהּ בְּמְדִינַת בָּבֶל׃ וּנְבוּכַדְנֶצַּר
מַלְכָּא שְׁלַח לְמִכְנַשׁ לְאַחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא סְגָנַיָּא
וּפַחֲתָתָא אֲדַרְגְּזָרַיָּא גְּלַבְרַיָּא אָתְתָבְרַיָּא וְכָל
שַׁלְטֲנֵי מְדִינָתָא לְמֵתָא לַחֲנֻכַּת צֶלֶמָּא דִּי הֲקִים
נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃ בֵּאדַיִן כְּתַכְנְשִׁין אַחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא
סְגָנַיָּא וּפַחֲתָתָא אֲדַרְגְּזָרַיָּא גְּלַבְרַיָּא אָתְתָבְרַיָּא וְכָל
שַׁלְטֲנֵי מְדִינָתָא לְחֲנֻכַּת צֶלֶמָּא דִּי הֲקִים
נְבוּכַדְנֶצַּר וְקָאֲמִין לְקֳבֵל צֶלֶמָּא דִּי הֲקִים
נְבוּכַדְנֶצַּר׃ וְכָרוֹזָא קָרֵא בְחַיִל לְכֶן אָמְרִין
עַמְמַיָּא אֻמַּיָּא וְלִשָׁנַיָּא׃ בְּעִדָּנָא דִּי תִשְׁמְעוּן קָל
קַרְנָא מַשְׁרוֹקִיתָא קִיתָרֹס סַבְּכָא פְּסַנְתֵּרִין סוּמְפֹנְיָה
וְכָל זְנֵי זַמָּרָא תִּפְלוֹן וְתִסְגְּדוּן לְצֶלֶם דַּהֲבָא דִּי הֲקִים
נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃ וּמַן דִּי לָא יִפֹּל וְיִסְגֹּד בַּה
שָׁעְתָּא יִתְרְמֵא לְגוֹא אַתּוּן נוּרָא יְקִידְתָּא׃ כָּל קָבֵל
דְּנָה כְּהֵ זִמְנָא כָּל עַמְמַיָּא שָׁמְעִין קָל קַרְנָא
מַשְׁרוֹקִיתָא קִיתָרֹס שַׁבְּכָא פְּסַנְתֵּרִין וְכָל זְנֵי זַמָּרָא
נָפְלִין כָּל עַמְמַיָּא אֻמַּיָּא וְלִשָׁנַיָּא סְגִדִין לְצֶלֶם דַּהֲבָא
דִּי הֲקִים נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃ כָּל קָבֵל דְּנָה זִמְנָא כָּל
קַרְצוֹהִי יְהוּדָיֵא אָמְרִין שֵׁזִבְנִי מַלְכָּא לְעָלְמִין חָיֵי׃

רבינו סעדיה גאון

וחזקיה. וחזקיה חזק מקבלת חזקיה׳ ר׳ יהודה מלכין לכם לא תיראו
ישמעאל כדכתי׳ ום מיכה יחזק׳ ר׳ חזה. חזקיה׳ כתו עשר ום סוף לעשרים
לאחריך כי אחריך משפחת בלעם׳ ואחריך בעלם׳ ר׳ יהודה׳
כשתי׳ כי אחריך׳ כמו שכתי׳ בן בנים׳ וכל אחרי. ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳
לעשר כי׳ לחדרי חדרים׳ ר׳ יהודה׳ זהו החלום׳ ומפרשו
כאחר׳ ומפרשו אחרון לפשוטו׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳
לעשר׳ כתו ושוחד לא תקח׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳
ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳
ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳
ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳
ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳
ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳

אבן עזרא

הוא. הראש׳ ותשתה כנגד ידיכם׳ פרצתי. חזה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳
ישמעאל כדכתי׳ ום מיכה יחזק׳ ר׳ חזה. חזקיה׳ כתו עשר ום סוף לעשרים
לאחריך כי אחריך משפחת בלעם׳ ואחריך בעלם׳ ר׳ יהודה׳
כשתי׳ כי אחריך׳ כמו שכתי׳ בן בנים׳ וכל אחרי. ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳
עד דִּי אִתְגְּזָרַת אֶבֶן דִּי לָא בִידַיִן וּמְחָת לְצֶלֶמָּא עַל
רַגְלֹהִי דִּי פַרְזְלָא וְחַסְפָּא וְהַדְקַת הַכּוֹן׃ בְּאֵדַיִן
דַּקוּ כַחֲדָה פַרְזְלָא חַסְפָּא נְחָשָׁא כַּסְפָּא וְדַהֲבָא וַהֲווֹ
כְּעוֹר מִן אִדְרֵי קַיִט וּנְשָׂאַ רוּחָא וְלָא אַתְרָ֫ לְהוֹן וְאֶבְנָא דִּי מְחָת לְצֶלֶמָּא הֲוָת
לְטוּר רַב וּמְלֵאַת כָּל אַרְעָא׃ דְּנָה חֶלְמָא וּפִשְׁרֵהּ
נֵאמַר קֳדָם מַלְכָּא׃
אַנְתָּה מַלְכָּא מַלְכַיָּא דִּי אֱלָהּ שְׁמַיָּא
מַלְכוּתָא חֻסְנָא וְתַקְפָּא וִיקָרָא וְיְקָר כֹּלָּ֫ךְ׃ וּבְכָל דִּי
דָיְרִין בְּנֵי אֲנָשָׁא חַיְתָ֫ בָּרֵא עָוף שְׁמַיָּא יְהַב בִּידָךְ

רבינו סעדיה גאון

וחזקיה. וחזקיה חזק מקבלת חזקיה׳ ר׳ יהודה מלכין לכם לא תיראו
ישמעאל כדכתי׳ ום מיכה יחזק׳ ר׳ חזה. חזקיה׳ כתו עשר ום סוף לעשרים
לאחריך כי אחריך משפחת בלעם׳ ואחריך בעלם׳ ר׳ יהודה׳
כשתי׳ כי אחריך׳ כמו שכתי׳ בן בנים׳ וכל אחרי. ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳
לעשר כי׳ לחדרי חדרים׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳
ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳
ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳
ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳
ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳
ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳ ר׳ יהודה׳ ר׳ חזקיה׳

אבן עזרא

אַתָּה מַלְכָּא שַׁמְתָּ טְעֵם דִּי כָל אֱנָשׁ דִּי יִשְׁמַע קָל זְנָא מְשָׁרְקִיתָא קִיתָרוֹס שַׁבְכָא פְּסַנְתֵּרִין וְסוּמְפֹנְיָה וְכָל זְנֵי זְמָרָא יִפֹּל וְיִסְגֻּד צֶלֶם דַּהֲבָא׃ וּמַן דִּי לָא יִפֹּל וְיִסְגֻּד יִתְרְמֶא לְגוֹא אַתּוּן נוּרָא יְקִידְתָּא׃ אִיתַי גְּבָרִין יְהוּדָאִין דִּי כְנִיתְ יָתְהוֹן עַל עֲבִידַת מְדִינַת בָּבֶל שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ גְּבָרַיָּא אִלֵּךְ לָא שָׂמוּ עְלָיךְ מַלְכָּא טְעֵם לֶאֱלָהָיךְ לָא פָלְחִין וְלְצֶלֶם דְּהַבָּא דִּי הֲקֵימְתָּ לָא סָגְדִין׃ בְּאֵדַיִן כָּנְיבוּכַדְנֶצַּר בִּרְגַז וְחֵמָא אֲמַר לְהַיְתָיָה לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ בֵּאדַיִן גְּבַרַיָּא אִלֵּךְ עַנְהַנְבוּכַדְנֶצַּר וְאָמַר לְהֵן הֲעַדָּא שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ לֶאֱלָהַי לָא אִיתַי כֵּן סָגְדִין׃ וּכְעֶן הֵן אִיתַי כָּן זִמְנָא בְּהֵי דִּי כָּל עַם אֻמְּיָא לְחִנְיָא סַבְּכָא פְּסַנְתֵּרִין סוּמְפֹנְיָה וְכָל זְנֵי זְמָרָא תִּפְּלוּן וְתִסְגְּדוּן לְצֶלְמָא דִּי עֲבַדְתִּ וְאִם לָא תִסְגְּדוּן בַּהּ שָׁעְתָּא הִיא תִּתְרְמוֹן לְגוֹא אַתּוּן נוּרָא יְקִידְתָּא וּמַן הוּא אֱלָהָא דִּי יְשֵׁזִבִנְכוֹן מִן יְדַי׃ עְנוֹ שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ וְאָבְדְּרְנַיָּא לְמַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר לָא חַשְׁחִין אֲנַחְנָא עַל דְּנָךְ פִּתְגָמָא לְהַתְּבוּתָךְ׃ הֵן אִיתַי אֱלָהֲנָא דִּי אֲנַחְנָא פָלְחִין יְכִל לְשֵׁזָבוּתָנָא מִן אַתּוּן נוּרָא יְקִידְתָּא וּמִן יְדָךְ מַלְכָּא יְשֵׁזִב׃ וְהֵן לָא יְדִיעַ לְהֹוא לָךְ מַלְכָּא דִּי לֶאֱלָהֵיךְ לָא אִיתַנָא פָלְחִין וְלִצְלֶם דְּהַבָּא דִּי הֲקֵימְתָּ לָא סָגְדִין׃ בֵּאדַיִן נְבוּכַדְנֶצַּר הִתְמְלִי חֵמָא וְצֶלֶם אַנְפּוֹהִי אִשְׁתְּנִי עַל שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ עֲנַהּ וְאֲמַר לְמֶזְיַהּ לְאַתּוּנָא חַד שִׁבְעָה זִמְנִין דִּי מִזְיָהּ לְמִזְיַהּ לְגַבְרִין גִּבָּרִין דִּי בְחֵילָא אֲמַר לְכַפָּתָא לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ לְמִזְיַהּ לְאַתּוּן נוּרָא יְקִידְתָּא׃ בֵּאדַיִן גְּבַרַיָּא אִלֵּךְ כְּפָתוּ בְּסַרְבָלֵיהוֹן וּכְתָלְתְּנֵהוֹן וּלְבוּשֵׁיהוֹן וּכְלִבְלְתְּנֵהוֹן וְרִמְיוּ לְגוֹא אַתּוּן נוּרָא יְקִידְתָּא׃ כָּל קֳבֵל דְּנָה מִן דִּי מִלַּת מַלְכָּא מְחַתְּנָה וְאַתּוּנָא אַוְשִׁיחַת יְתֵירָה גְּבָרַיָּא אִלֵּךְ דִּי נְטָלוּ יָתְהוֹן שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ קְטַל הִלֵּךְ אִנּוּן לְגוֹא נוּרָא׃ וּגְבַרַיָּא אִלֵּךְ תְּלָתְהוֹן שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ נְפַלוּ לְגוֹא אַתּוּן נוּרָא יְקִידְתָּא כְּסְתִירִין׃ אֱדַיִן נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא תְּוֹהַּ וְקָם בְּהִתְבְּהָלָה עָנֵה וְאָמַר לְהֲדָבְרוֹהִי הֲלָא גְּבָרִין תְּלָתָא רְמֵינָא לְגוֹא נוּרָא מְכַפְּתִין עָנִין וְאָמְרִין לְמַלְכָּא יַצִּיבָא מַלְכָּא׃ עָנֵה וְאָמַר הָא אֲנָה חָזֵה גְּבָרִין אַרְבְּעָה שְׁרַיִן מְהַלְכִין בְּגוֹ נוּרָא וְחַבָּל לָא אִיתַי בְּהוֹן וְזִיוֵהּ דִּי רְבִיעָאִי דָּמֵה לְבַר אֱלָהִין׃ בֵּאדַיִן קְרֵב נְבוּכַדְנֶצַּר לִתְרַע אַתּוּן נוּרָא יְקִידְתָּא עָנֵה וְאָמַר שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ עַבְדֵי דִּי אֱלָהָא עִלָּיָא פְּקוּ וְאִתוּ בֵּאדַיִן נְפָקִין שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ מִן גּוֹא נוּרָא׃

וְהַנְהִירוּ לְוָתְהוֹן לָא נְפַק׃ בֵּאדַיִן נְבוּכַדְנֶצַּר הַתְמֵלִי חֵמָא וְאָלֵךְ אִשְׁתְּנִי עַל שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ עֲנַהּ וְאֲמַר לְמִזְהַּ אִשְׁתְּנוּ עַל שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ לְמִזְיַהּ לְגַבְרִין גִּבָּרִין דִּי בְחֵילָא אֲמַר לְכַפָּתָא לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ לְמִזְיַהּ לְאַתּוּן נוּרָא יְקִידְתָּא׃ עָנֵה נְבוּכַדְנֶצַּר וְאָמַר לְהֲדָבְרוֹהִי הֲלָא גְּבָרִין תְּלָתָא רְמֵינָא לְגוֹא נוּרָא מְכַפְּתִין עָנִין וְאָמְרִין לְמַלְכָּא יַצִּיבָא מַלְכָּא׃ עָנֵה וְאָמַר הָא אֲנָה חָזֵה גְּבָרִין אַרְבְּעָה שְׁרַיִן מְהַלְכִין בְּגוֹ נוּרָא וְחַבָּל לָא אִיתַי בְּהוֹן וְזִיוֵהּ דִּי רְבִיעָאִי דָּמֵה לְבַר אֱלָהִין׃ בֵּאדַיִן קְרֵב נְבוּכַדְנֶצַּר לִתְרַע אַתּוּן נוּרָא יְקִידְתָּא עָנֵה וְאָמַר שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ עַבְדֵי דִּי אֱלָהָא עִלָּיָא פְּקוּ וְאִתוּ בֵּאדַיִן נְפָקוּ שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ מִן גּוֹא נוּרָא׃ וְכִנְשִׁין אֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא וּסְגָנַיָּא וּפַחֲוָתָא וְיָתְבֵי מַלְכָּא חֲזַיִן לְגַבְרַיָּא אִלֵּךְ דִּי לָא שָׁלְטַת נוּרָא בְּגִשְׁמְהוֹן וְשֵׂעַר רֵאשְׁהוֹן לָא אִתְּהַדַּךְ וְסַרְבָלֵיהוֹן לָא אִשְׁתְּנוֹ וְרִיחַ נְבוּכַדְנֶצַּר לָא עָדִית בְּהוֹן׃ עָנֵה נְבוּכַדְנֶצַּר וְאָמַר בָּרִיךְ אֱלָהֲהוֹן דִּי שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ דִּי שְׁלַח מַלְאֲכֵהּ וְשֵׁזִב לְעַבְדּוֹהִי דִּי הִתְרַצִּוֹ עֲלוֹהִי וּמִלַּת מַלְכָּא שַׁנִּיוּ וְיַהֲבוּ גְוִיתְהוֹן דִּי לָא יִפְלְחוּן וְלָא יִסְגְּדוּן כָּל אֱלָהּ לָהֵן לָא שְׁבַקְתִּי׃ מִן קֳדָמַי שִׂים טְעֵם דִּי כָל עַם אֻמְּיָא אֱלָהָא וְלִשָׁנָא דְּאָמַר שְׁלָה עַל שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ יִתְעֲבֵד וְנָוַלֵּהּ יִתְשַׂם וְלָא אִיתַי אֱלָהּ אָחֳרָן דִּי יָכִל לְהַצָּלָה כְּדָנָה׃ בֵּאדַיִן מַלְכָּא הַצְלַח לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וְעַבְדְּנְגוֹ בְּמְדִינַת בָּבֶל׃ נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא לְכָל עַמְמַיָּא אֻמְּיָא וְלִשָׁנַיָּא דְּיָתְבִין בְּכָל אַרְעָא שְׁלָמְכוֹן יִשְׂגֵּא׃ אָתַיָא וְתִמְהַיָּא דִּי עֲבַד עִמָּדִי אֱלָהָא עִלָּיָא קֳדָמַי שַׁפִּיר אֲחֵזַת לְהַחֲוָיָה׃ אָתוֹהִי כְּמָה אָתַיָא וְכָמָה תִּמְהוֹהִי כְּתַקִּיפִין מַלְכוּתֵהּ מַלְכוּת עָלַם וְשָׁלְטָנֵהּ עִם דָּר וְדָר׃ אֲנָה נְבוּכַדְנֶצַּר שַׂלֵּה הֲוֵיתִי בְּבֵיתִי וְרַעֲנַן בְּהֵילְנִי׃ חֶלְמָא חֲזֵית וְדָחֲלַנִי וְהַרְהוֹרַי עַל מִשְׁכְּבִי וְחֶזְוֵי רֵאשִׁי יְבַהֲלֻנֵּנִי׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם לְהַנְעָלָה קָדָמַי כָּל חַכִּימֵי בָבֶל דִּי פִשְׁרָא חֶלְמָא יְהוֹדְעֻנַנִי׃ בֵּאדַיִן עַלַּיִן חַרְטֻמַּיָּא אָשָׁפַיָּא כַּשְׂדָּיֵא וְגָזְרַיָּא וְחֶלְמָא אֲמַר קֳדָמֵיהוֹן וּפִשְׁרֵהּ לָא מְהוֹדְעִין עַל קְדָמַי כְּתַבְתָּא וּפִשְׁרָהּ לָא מְהוֹדְעִין עַל קְדָמַי דַּנִיֵּאל׃ וְעַד אֲחֵירִין עַל קֳדָמַי דַּנִיֵּאל דִּי שְׁמֵהּ בֶּלְטְשַׁאצַּר כְּשֻׁם אֱלָהַי וְדִי רוּחַ אֱלָהִין קַדִּישִׁין בֵּהּ וְחֶלְמָא קָדָמוֹהִי אֲמָרֵת׃ בֶּלְטְשַׁאצַּר רַבְחַרְטֻמַּיָּא דִּי יְרֵחַ אֱלָהִין קַדִּישִׁין בָּךְ וְכָל רָז לָא עָקְתָךְ חֶזְוֵי חֶלְמִי דִּי חֲזֵית וּפִשְׁרֵהּ אֱמָרְ׃ וְחֶזְוֵי רֵאשִׁי עַל מִשְׁכְּבִי חֲזֵית וְהָא אִילָנָא בְּגוֹ אַרְעָא וְרוּמֵהּ שַׂגִּיא׃ אִילָנָא רְבָא וְתַקִּיף וְרוּמֵהּ עַד שְׁמַיָּא מֵטָא וְחֲזוּתֵהּ לְסַיְפֵי כָל אַרְעָא׃ עָפְיֵהּ שַׁפִּיר וְאִבְּהָתֵהּ שַׂגִּיא וּמָזוֹן לְכֹלָּא בֵּהּ תַּחְתּוֹהִי תִּטְלֵל חַיְתָא בָּרָא וּבְעַנְפוֹהִי יִדְיְרוּן צִפְּרֵי שְׁמַיָּא וּמִנֵּהּ יִתְזָן כָּל בְּשְׂרָא׃ חֲזֵית בְּחֶזְוֵי רֵאשִׁי עַל מִשְׁכְּבִי וְהָא עִיר וְקַדִּישׁ מִן שְׁמַיָּא נָחֵת׃ קָרֵא בְחַיִל וְכֵן אָמַר גֹּדּוּ אִילָנָא וְקַצְצוּ עָנְפֹהִי אַחְיוּ עָפְיֵהּ וּבַדְּרוּ אִבְּהָתֵהּ וְיִנְדַּע חַיְתָא מִן תְּחוֹהִי וְצִפְּרֵי מִן עָנְפֹהִי׃ אֲבָל עִקַּר שָׁרְשׁוֹהִי בְּאַרְעָא שְׁבוֹקוּ וּבְאֻסָּר פַּרְזֶל וּנְחָשׁ בְּדִתְאָה חִוְיָא וּבְעִשְׂבָּא דְּבָרָא וּמִטַּל שְׁמַיָּא יִצְטַבָּע וְעִם חַיְתָא חֻלְקֵהּ בְּעִשְׂבָּא דְּאַרְעָא׃ לִבָּא מִן אֲנָשָׁא תִּתְשְׁנֵא וְלִבַּב חֵיוָה לְהוֹן יִתְיְהִב וְשִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלוֹהִי׃ בְּגְזֵרַת עִירִין פִּתְגָמָא וּמֵאמַר קַדִּישִׁין שְׁאֵלָה בְּמִכְסַת דִּי יִנְדְּעוּן חַיַּיָא דְּחַיִּין דִּי שַׁלִּיט עֶלְיוֹן בְּמַלְכוּת אֲנָשָׁא וְלְמַן דִּי יִצְבֵּא יִתְּנִנַּהּ וְשַׁפְלָא דְאֲנָשִׁין יְקִים עֲלָהּ׃ דְּנָה חֶלְמָא חֲזֵית אֲנָה מַלְכָּא בֶּלְטְשַׁאצַּר אַנְתְּ פְּשַׁר כָּל חַכִּימֵי מַלְכוּתִי לָא יְכִלִין לְהוֹדָעֻתַנִי וְאַנְתְּ כָּל קֳבֵל דִּי רוּחַ אֱלָהִין קַדִּישִׁין בָּךְ׃ וְעַד דָּנִיֵּאל דִּי שְׁמֵהּ בֶּלְטְשַׁאצַּר כְּשֻׁם אֱלָהִי וְדִי רוּחַ אֱלָהִין קַדִּישִׁין בֵּהּ וְקֳדָמוֹהִי חֶלְמָא אֲמָר׃ בֶּלְטְשַׁאצַּר רַב חַרְטֻמַּיָּא דִּי יְרֵחַ דִּי רוּחַ אֱלָהִין קַדִּישִׁין בָּךְ וְכָל רָז לָא עָקְתָךְ חֶזְוֵי חֶלְמִי דִּי חֲזֵית וּפִשְׁרֵהּ אֱמָרְ׃ וְחֶזְוֵי רֵאשִׁי עַל מִשְׁכְּבִי חֲזֵית וְהָא אִילָנָא בְּגוֹ אַרְעָא וְרוּמֵהּ שַׂגִּיא׃ אִילָנָא רְבָא וְתַקִּיף וְרוּמֵהּ עַד שְׁמַיָּא מֵטָא וְחֲזוּתֵהּ לְכָל אַרְעָא׃ עָפְיֵהּ שַׁפִּיר וְאִבְּהָתֵהּ שַׂגִּיא וּמָזוֹן לְכֹלָּא בֵּהּ תַּחְתּוֹהִי תִּטְלֵל חַיְתָא בָּרָא וּבְעַנְפוֹהִי יִדְיְרוּן צִפְּרֵי שְׁמַיָּא וּמִנֵּהּ יִתְזָן כָּל בְּשְׂרָא׃ חֲזֵית בְּחֶזְוֵי רֵאשִׁי עַל מִשְׁכְּבִי וְהָא עִיר וְקַדִּישׁ מִן שְׁמַיָּא נָחֵת׃ קָרֵא בְחַיִל וְכֵן אָמַר גֹּדּוּ אִילָנָא וְחַבְּלוּ עָנְפֹהִי אַחְיוּ עָפְיֵהּ וּבַדְּרוּ אִבְּהָתֵהּ וְיִנְדַּע חַיְתָא מִן תְּחוֹהִי וְצִפְּרֵי מִן עָנְפֹהִי׃ אֲבָל עִקַּר שָׁרְשׁוֹהִי בְּאַרְעָא שְׁבוֹקוּ וּבְאֻסָּר פַּרְזֶל וּנְחָשׁ בְּדִתְאָה חִוְיָא וּבְעִשְׂבָּא דְּבָרָא וּמִטַּל שְׁמַיָּא יִצְטַבָּע וְעִם חַיְתָא חֻלְקֵהּ בְּעִשְׂבָּא דְּאַרְעָא׃ לִבָּא מִן אֲנָשָׁא תִּתְשְׁנֵא וְלִבַּב חֵיוָה לְהוֹן יִתְיְהִב וְשִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלוֹהִי׃ בְּגְזֵרַת עִירִין פִּתְגָמָא וּמֵאמַר קַדִּישִׁין שְׁאֵלָה בְּמִכְסַת דִּי יִנְדְּעוּן חַיַּיָא דְּחַיִּין דִּי שַׁלִּיט עֶלְיוֹן בְּמַלְכוּת אֲנָשָׁא וְלְמַן דִּי יִצְבֵּא יִתְּנִנַּהּ וְשַׁפְלָא דְאֲנָשִׁין יְקִים עֲלָהּ׃ דְּנָה חֶלְמָא חֲזֵית אֲנָה מַלְכָּא בֶּלְטְשַׁאצַּר אַנְתְּ פְּשַׁר כָּל חַכִּימֵי מַלְכוּתִי לָא יְכִלִין לְהוֹדָעֻתַנִי וְאַנְתְּ כָּל קֳבֵל דִּי רוּחַ אֱלָהִין קַדִּישִׁין בָּךְ׃

רבינו סעדיה גאון

מעתה מעתים ונזדווגו כמו מעטם חלוך ובגלוי. ומן דיי לית אלה. מעתה מעתם. מעתה

בְּרַם עִקַּר שָׁרְשׁוֹהִי בְּאַרְעָא שְׁבָקוּ וּבְאֵסוּר דִּי־
פַרְזֶל וּנְחָשׁ בְּרִתְאָא דִי בָרָא וּבְטַל שְׁמֵיא יִצְטְבַע
וְעִם חֵיוַת חַקְלָה בְּעִשֶׂב אַרְעָא׃ לִבְחֹמָן־
אֱנָשָׁא יְשַׁנּוּן וְלִבַּב חֵיוָא יִתְיְהֵב לֵהּ וְשִׁבְעָה עִדָּנִין
יַחְלְפוּן עֲלוֹהִי׃ בִּגְזֵרַת עִירִין פִּתְגָמָא וּמֵאֲמַר
קְרִישִׁין שְׁאֵלְתָּא עַד דִּכְדֵּן דִּי יִנְדְּעוּן חַיֵּא דִּי־
שַׁלִּיט עִלָּאָה בְּמַלְכוּת אֲנָשָׁא וְלִמַן דִּי יְצָבֵא יִתְנִנַּהּ
וּשְׁפַל אֲנָשִׁים יְקִים עֲלַיּוֹהִי׃ דְּנָה חֶלְמָא חֱזִית אֲנָה
מַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר וְאַנְתְּ בַּלְטְשַׁאצַּר פְּשַׁר אֱמַר
כָּל קֳבֵל דִּי כָּל חַכִּימֵי מַלְכוּתִי לָא יְכִלִין פְּשַׁרָא
לְהוֹדָעֻתֵנִי וְאַנְתְּ כָּהֵל דִּי רוּחַ אֱלָהִין קַדִּישִׁין בָּךְ
׃ אֲרִין דִּנְיֵאל דִּי שְׁמֵהּ בַּלְטְשַׁאצַּר אֲשְׁתּוֹמֵם
כְּשָׁעָה חֲדָא וּרְעִיוֹהִי יְבַהֲלֻנֵּהּ עֲנַת מַלְכָּא וְאָמַר
בַּלְטְשַׁאצַּר חֶלְמָא וּפִשְׁרָא אַל־יְבַהֶלָךְ עֲנַת בּ
בַּלְטְשַׁאצַּר וְאָמַר מָרִי חֶלְמָא לְשָׂנְאֶיךָ וּפִשְׁרֵהּ
לְעָרִיךְ׃ אִילָנָא דִּי חֲזֵית דִּי רְבָה וּתְקֹף וְרוֹמֵהּ
יִמְטֵא לִשְׁמַיָּא וְחֶזְוָתֵהּ לְכָל אַרְעָא׃ וְעַפְיֵהּ שַׁפִּיר
וְאִנְבֵּהּ שַׂגִּיא וּמָזוֹן לְכֹלָּא בֵּהּ תְּחֹתוֹהִי תְּדוֹר חֵיוַת
בָּרָא וּבַעֲנָפוֹהִי יִשְׁכְּנֻן עָפֵי שְׁמַיָּא׃ אַנְתָּה הוּא
מַלְכָּא דִּי רַבֵּית וְתַקְפְתָּ וּרְבוּתָךְ רְבַת וּמְטַת לִשְׁמַיָּא
וְשָׁלְטָנָךְ לְסוֹף אַרְעָא׃ וְדִי חֲזָא מַלְכָּא עִיר וְקַדִּישׁ
נָחֵת מִן שְׁמַיָּא וְאָמַר גְּדוּ אִילָנָא וְחַבְּלוּהִי בְּרַם
עִקַּר שָׁרְשׁוֹהִי בְּאַרְעָא שְׁבָקוּ וּבְאֵסוּר דִּי־פַרְזֶל
וּנְחָשׁ בְּרִתְאָא דִי בָרָא וּבְטַל שְׁמַיָּא יִצְטְבַע וְעִם־

ג כתי׳ א׳ ב׳ ד׳ ה׳ ז׳ ח׳ ט׳ י׳ כ׳ ל׳ מ׳ נ׳ ס׳ ע׳ צ׳ ק׳ ר׳ ש׳ ת׳ ג

אבן עזרא

רבינו סעדיה גאון

אבן עזרא

רבינו סעדיה גאון

אבן עזרא

רבינו סעדיה גאון

חמאנו ועוינו והרשענו ומרד ממשׁוֹתיך: ולא שמענו אל עבדיך הנביאים
אשׁר דברו בשמך אל מלכינו שׂרינו ואבתינו ואל
כל עם הארץ: לך אדני הצדקה ולנו בשת הפנים
כיום הזה לאיש יהודה ולישבי ירושלם ולכל־
ישׂראל הקרבים והרחקים בכל־הארצות אשׁר
הדחתם שם במעלם אשׁר מעלו בך: אדני לנו
בשת הפנים למלכינו לשׂרינו ולאבתינו אשׁר
חטאנו לך: לאדני אלהינו הרחמים והסלחות
כי מרדנו בו: ולא שמענו בקול יהוה אלהינו
ללכת בתורתיו אשׁר נתן לפנינו ביד עבדיו
הנביאים: וכל־ישׂראל עברו את תורתך וסור
לבלתי שמוע בקלך ותתך עלינו האלה והשׁבעה
אשׁר כתובה בתורת משׁה עבד האלהים כי
חטאנו לו: ויקם את דבריו אשׁר דבר עלינו
ועל שפטינו אשׁר שפטונו להביא עלינו רעה
גדלה אשׁר לא נעשׂתה תחת כל השׁמים כאשׁר
נעשׂתה בירושלם: כאשׁר כתוב בתורת משׁה
את כל־הרעה הזאת באה עלינו ולא חלינו את־
פני יהוה אלהינו לשוב מעונתנו ולהשׂכיל
באמתך: וישׁקד יהוה על־הרעה ויבא עלינו
כי צדיק יהוה אלהינו על כל־מעשׂיו אשׁר עשׂה
ולא שמענו בקלו: ועתה אדני אלהינו אשׁר
הוצאת את־עמך מארץ מצרים ביד חזקה ותעש
לך שם כיום הזה חטאנו רשׁענו: אדני בכל
צדקתך ישׁב־נא אפך וחמתך מעירך ירושלם
הר קדשׁך כי בחטאינו ובעונות אבתינו ירושלם
ועמך לחרפה לכל־סביבתינו: ועתה שמע
אלהינו אל־תפלת עבדך ואל־תחנוניו והאר פניך
על־מקדשׁך השׁמם למען אדני: הטה אלהי אזנך
ושׁמע פקחה עיניך וראה שׁממתינו והעיר אשׁר
נקרא שמך עליה כי לא על־צדקתינו אנחנו
מפילים תחנוננו לפניך כי על רחמיך הרבים:
אדני שׁמעה אדני כלחה אדני הקשׁיבה ועשׂה
אל תאחר למענך אלהי כי שׁמך נקרא על־עירך
ועל־עמך: ועוד אני מדבר ומתפלל ומתודה
חטאתי וחטאת עמי ישׂראל ומפיל תחנתי לפני
יהוה אלהי על הר קדשׁ אלהי: ועוד אני מדבר
בתפלה והאיש גבריאל אשׁר ראיתי בחזון בתחלה
מעף בי עיף נגע אלי כעת מנחת ערב: ויבן
וידבר עמי ויאמר דניאל עתה יצאתי להשׂכילך
בינה: בתחלת תחנוניך יצא דבר ואני באתי
להגיד כי חמודות אתה ובין בדבר והבן במראה:
שבעים שבעים נחתך על־עמך ועל־עיר קדשׁך

אבן עזרא

ומה הפעל כמו זכור לרעה ויטעם מר מרדו: מריו ותחנתנו
מהיות ישקים וכאשר הזכיר מתפלת הפריש והתחנה זכר כי גם לאם בטח פניש
ויסלח: כתו פירוש כי לתועלת הדרך תעל: כי חטאנו לו: פה לעלת התלוים
ויסלח: כתו פירוש כי. ונעם למען לא לתעל זה הפה פלאנו ותיכדים ולתשת
אתר לתעלת ו: וסרדם לתעל הנחתם פקדה בתפילה זה הפה התעיב בלהלה לי
לחכי פתנה: זאת התפלה: לחדי פלחים: השוחות סחרחרי ונחה ולא
תלחר להחיר פניך על תקדשך הפתם: ומה היתיך מדבר מתעלל דברים פלא
בכתבו ומפיל תחנתי על כן האריך לומר פעם אחרת ומה לחדי מדבר בתפלה:
ונעם מקח כלומר אחר הכיפו סחיה מתפרת לעפר. ונעם בשבח כי הוא יעשה תדבה
התיבה והכח בשבח פעם על תפעל הדרם בכל לבך. ונעם בשבח מתחיל שיב כי
חיים עם ונעם בתיבה בנחום: ואחר. התלחך פתנה דניאל כי איש יפלחי
תתברכת התלחים לו תהיכל פתים לתפכילך פלאי: פדיתלתלחוהיך יבא
דבר. מלפני הפח הנכבד כדיך הדבר יבא תפי התלך והנעם דבר פבזר לחיעת
בכח בלא יפקפק לתבשיל: ואני באתי לאגד. לך הדבר: כי תחולת לחים
בתחלת לחים כתוב ואני תפלה: ופן בדבר: פינה: ואבן. לבך: בתחלת
תחר יבן בתחלת הולחך: פעמים. תחר יבחלת בך פפיים תחר פעמים
פיום והוי פחלר תחר כן שר תלחת פלפת פעמים יום ולא תזכיר פח פעמים
פעמים יום והוא תם כמו פעמים פעמים יום והכח פעמים כי תני פעמים פיום
הוא תלח יום ותלחים כתוב תחרים בחרוה בחרים בין פרדים תלה ה
הפעמים הפעמים קפח שר תלחר ושר כי לבלח תפפיע תחלת לח ידעתו תם
אבל לפעמים תו לבחלת כי תכח בריתו תחלת לכפר עון ולפחות פרדים שיחלת
לפעמים בין ולפחות חזון ובחרת תחיו לפעמים בין תוך וכל לדבון פעמים
ולפחות תחלת להחיפה לפעמים חזון וכחרת תחיו לפעמים חזון ובחרת
פלם שון פלחרי וחל לבחלת ותעשה כי שר שיפה לח בדיו ובין תלחי שכתם כמו
גדל שיבלפחות ובכח תם יחיקר שר ובכחה תם שיך פלם תפעים פלך והיו לבחלי
ויכל לתפחיל לפעמים בחלת תחפחת ושר תלח תחת פח נח הפך הביבר
ופעלת תר שיפה ותחת הכל יתפעים לפי פיבין תפקדים ויחיו לתכיחת פיבין שלתי לפעמים

אבן עזרא

ומה הפעל כמו זכור לרעה ויטעם מר מרדו: מריו ותחנתנו
מהיות ישקים וכאשר הזכיר מתפלת הפריש והתחנה זכר כי גם לאם בטח פניש
ויסלח: כתו פירוש כי. ונעם למען לא לתעל זה הפה פלאנו ותיכדים ולתשת
אתר לתעלת ו: וסרדם לתעל הנחתם פקדה בתפילה זה הפה התעיב בלהלה לי
לחכי פתנה: זאת התפלה: לחדי פלחים: השוחות סחרחרי ונחה ולא
תלחר להחיר פניך על תקדשך הפתם: ומה היתיך מדבר מתעלל דברים פלא
בכתבו ומפיל תחנתי על כן האריך לומר פעם אחרת ומה לחדי מדבר בתפלה:
ונעם למען לא לתעל זה הפה פלאנו ותיכדים ולתשת
אתר לתעלת ו: וסרדם לתעל הנחתם פקדה בתפילה זה הפה התעיב בלהלה לי
לחכי פתנה: זאת התפלה: לחדי פלחים: השוחות סחרחרי ונחה ולא
תלחר להחיר פניך על תקדשך הפתם: ומה היתיך מדבר מתעלל דברים פלא
בכתבו ומפיל תחנתי על כן האריך לומר פעם אחרת ומה לחדי מדבר בתפלה:
ונעם למען לא לתעל זה הפה פלאנו ותיכדים ולתשת
אתר לתעלת ו: וסרדם לתעל הנחתם פקדה בתפילה זה הפה התעיב בלהלה לי
לחכי פתנה: זאת התפלה: לחדי פלחים: השוחות סחרחרי ונחה ולא
תלחר להחיר פניך על תקדשך הפתם: ומה היתיך מדבר מתעלל דברים פלא
בכתבו ומפיל תחנתי על כן האריך לומר פעם אחרת ומה לחדי מדבר בתפלה:

לכלא הפשׁע ולחתם חטאות ולכפר עון ולהביא
צדק עלמים ולחתם חזון ונביא ולמשׁח קדשׁ
קדשׁים: ותדע ותשׂכל מן מצא דבר להשׁיב
ולבנות ירושלם עד משׁיח נגיד שבעים שבעים
ושׁבעים ששׁים ושׁנים תשׁוב ונבנתה רחוב וחרוץ
ובעוקה העתים: ואחרי השׁבעים ששׁים ושׁנים
יכרת משׁיח ואין לו והעיר והקדשׁ ישׁחית עם
נגיד הבא ושׁטפו וערקן מלחמות נחרצת
שׁממות: והגביר ברית לרבים שׁבוע אחד והצי
השׁבוע ישׁבית וכחוכנתח ועל כנף שׁקוצים
משׁמם ועד כלה ונחרצה תתך על שׁומם:
בשׁנת שׁלוש לכורש
מלך פרס דבר נגלה לדניאל אשׁר נקרא שׁבו
בלטאשׁצר ואמת הדבר וצבא גדול והבן בדבר
הראה לו: בימים ההם אני
דניאל הייתי מתאבל שׁלשׁה שׁבעים ימים:

רבינו סעדיה גאון

אבן עזרא

רבינו סעדיה גאון

להם חמדות לא אכלתי ובשר ויין לא בא אל פי
וסוך לא סכתי עד מלאת שלשת שבעים ימים:
וביום עשרים וארבעה
לחדש הראשון ואני הייתי על יד הנהר הגדול
הוא חדקל: ואשא את עיני ואראה והנה איש
אחד לבוש בדים ומתניו חגרים בכתם אופז:
וגויתו כתרשיש ופניו כמראה ברקועיניו כלפידי
אש וזרעתיו ורגליו כעין נחשת קלל וקול
דבריו כקול המון: וראיתי אני דניאל לבדי
את המראה והאנשים אשר היו עמי לא ראו את
המראה אבל חרדה גדלה עליהם ויברחו
בהחבא: ואני נשארתי לבדי ואראה את המראה
הגדלה הזאת ולא נשאר בי כח והודי נהפך עלי
למשחית ולא עצרתי כח: ואשמע את קול
דבריו ובשמעי את קול דבריו ואני הייתי נרדם
על פני ופני ארצה: והנה יד נגעה בי ותחני עני
על ברכי וכפות ידי: ויאמר אלי דניאל איש
חמודות הבן בדבריים אשר אנכי דבר אליך ועמד
על עמדך כי עתה שלחתי אליך ובדברו עמי את-
הדבר הזה עמדתי מרעיד: ויאמר אלי
תיראדניאל כי מן היום הראשון אשר נתת את-
לבך ללמד בין ולהתענות לפני אלהיך נשמעו
דבריך ואני באתי בדבריך: ושר ממלכות
פרס עמד לנגדי עשרים ואחד יום והנה מיכאל
אחד השרים הראשנים בא לעזרני ואני נותרתי
שם אצל מלכי פרס: ובאתי להבינך את אשר
יקרה לעמך באחרית הימים כי עוד החזון לימים:
וברבו עמי ברברים האלה נתתי פני ארצה
ונאלמתי: והנה כדמות בני אדם נגע על שפתי
ואפתח פי ואדברה ואמרה אל העמד לנגדי אדני
במראה נהפכו עלי צירי ולא עצרתי כח: ואיך
יוכל עבד אדני זה לדבר עם אדני זה ואני מעתה
לא יעמד בי כח ונשמה לא נשארה בי: ויסף
ויגע בי כמראה אדם ויחזקני: ויאמר אל תירא
איש חמודות שלום לך חזק וחזק וכדברו עמי
התחזקתי ואמרה ידבר אדני כי חזקתני:

על עמדך בי עתה שלחתי אליך ובדברו עמי את-
הדבר הזה עמדתי מרעיד: ויאמר אלי
תיראדניאל כי מן היום הראשון אשר נתת את-
לבך ללמד בין ולהתענות לפני אלהיך נשמעו
דבריך ואני באתי בדבריך: ושר ממלכות
פרס עמד לנגדי עשרים ואחד יום והנה מיכאל
אחד השרים הראשנים בא לעזרני ואני נותרתי
שם אצל מלכי פרס: ובאתי להבינך את אשר
יקרה לעמך באחרית הימים כי עוד החזון לימים:
וברבו עמי ברברים האלה נתתי פני ארצה
ונאלמתי: והנה כדמות בני אדם נגע על שפתי
ואפתח פי ואדברה ואמרה אל העמד לנגדי אדני
במראה נהפכו עלי צירי ולא עצרתי כח: ואיך
יוכל עבד אדני זה לדבר עם אדני זה ואני מעתה
לא יעמד בי כח ונשמה לא נשארה בי: ויסף
ויגע בי כמראה אדם ויחזקני: ויאמר אל תירא
איש חמודות שלום לך חזק וחזק וכדברו עמי
התחזקתי ואמרה ידבר אדני כי חזקתני:

אבן עזרא

ותיכף ירדתי על פני הארץ: כלומר כי היה רגיל בשיח השרים ולא יפחד כי אם מהדבר הנורא: ואיך יוכל עבד אדני זה לדבר עם אדני זה ואני מעתה לא יעמד בי כח ונשמה לא נשארה בי: כלומר כי היה מתיירא מהדבר הנורא שנתנבא לו ואמר כי לא יוכל לדבר עמו כי אם אחר שיחזקוהו ויתנו בו כח: ואיך יוכל עבד אדני זה לדבר עם אדני זה ואני מעתה לא יעמד בי כח ונשמה לא נשארה בי: כלומר כי היה מתיירא מהדבר הנורא שנתנבא לו ואמר כי לא יוכל לדבר עמו כי אם אחר שיחזקוהו ויתנו בו כח: ויסף ויגע בי כמראה אדם ויחזקני: כלומר כי הנוגע בו היה כמראה אדם ולא היה אדם ממש: ויאמר אל תירא איש חמודות שלום לך חזק וחזק וכדברו עמי התחזקתי ואמרה ידבר אדני כי חזקתני: כלומר כי אמר לו שלום לך ואמר לו חזק וחזק ואמר לו ידבר אדני כי חזקתני: ויאמר התדע למה באתי אליך ועתה אשוב להלחם עם שר פרס ואני יוצא והנה שר יון בא: אך אגיד לך את הרשום בכתב אמת ואין אחד מתחזק עמי על אלה כי אם מיכאל שרכם:

ואני בשנת אחת לדריוש המדי עמדי למחזיק ולמעוז לו: ועתה אמת אגיד לך הנה עוד שלשה מלכים עמדים לפרס והרביעי יעשיר עשר גדול מכל וכחזקתו בעשרו יעיר הכל את מלכות יון: ועמד מלך גבור ומשל ממשל רב ועשה כרצונו: וכעמדו תשבר מלכותו ותתין לארבע רוחות השמים ולא לאחריתו ולא כממשלו אשר משל כי תנתש מלכותו ולאחרים מלבד אלה:

אבן עזרא

ואיך יוכל עבד אדני זה לדבר עם אדני זה ואני מעתה לא יעמד בי כח ונשמה לא נשארה בי: כלומר כי היה מתיירא מהדבר הנורא שנתנבא לו ואמר כי לא יוכל לדבר עמו כי אם אחר שיחזקוהו ויתנו בו כח: ויסף ויגע בי כמראה אדם ויחזקני: כלומר כי הנוגע בו היה כמראה אדם ולא היה אדם ממש: ויאמר אל תירא איש חמודות שלום לך חזק וחזק וכדברו עמי התחזקתי ואמרה ידבר אדני כי חזקתני: כלומר כי אמר לו שלום לך ואמר לו חזק וחזק ואמר לו ידבר אדני כי חזקתני: התדע למה באתי אליך ועתה אשוב להלחם עם שר פרס ואני יוצא והנה שר יון בא: כלומר התדע למה באתי אליך לגלות לך העתידות ועתה אשוב להלחם עם שר פרס שהוא מתנגד לי ואני יוצא והנה שר יון בא: אך אגיד לך את הרשום בכתב אמת ואין אחד מתחזק עמי על אלה כי אם מיכאל שרכם: כלומר אך אגיד לך את הרשום בכתב אמת ואין אחד מתחזק עמי על אלה כי אם מיכאל שרכם: ואני בשנת אחת לדריוש המדי עמדי למחזיק ולמעוז לו: כלומר ואני בשנת אחת לדריוש המדי עמדי למחזיק ולמעוז לו: ועתה אמת אגיד לך הנה עוד שלשה מלכים עמדים לפרס והרביעי יעשיר עשר גדול מכל וכחזקתו בעשרו יעיר הכל את מלכות יון: כלומר ועתה אמת אגיד לך הנה עוד שלשה מלכים עמדים לפרס והרביעי יעשיר עשר גדול מכל וכחזקתו בעשרו יעיר הכל את מלכות יון: ועמד מלך גבור ומשל ממשל רב ועשה כרצונו: כלומר ועמד מלך גבור ומשל ממשל רב ועשה כרצונו: וכעמדו תשבר מלכותו ותתין לארבע רוחות השמים ולא לאחריתו ולא כממשלו אשר משל כי תנתש מלכותו ולאחרים מלבד אלה: כלומר וכעמדו תשבר מלכותו ותתין לארבע רוחות השמים ולא לאחריתו ולא כממשלו אשר משל כי תנתש מלכותו ולאחרים מלבד אלה:

רבינו סעדיה גאון

ואיך יוכל עבד אדני זה לדבר עם אדני זה ואני מעתה לא יעמד בי כח ונשמה לא נשארה בי: כלומר כי היה מתיירא מהדבר הנורא שנתנבא לו ואמר כי לא יוכל לדבר עמו כי אם אחר שיחזקוהו ויתנו בו כח: ויסף ויגע בי כמראה אדם ויחזקני: כלומר כי הנוגע בו היה כמראה אדם ולא היה אדם ממש: ויאמר אל תירא איש חמודות שלום לך חזק וחזק וכדברו עמי התחזקתי ואמרה ידבר אדני כי חזקתני: כלומר כי אמר לו שלום לך ואמר לו חזק וחזק ואמר לו ידבר אדני כי חזקתני: התדע למה באתי אליך ועתה אשוב להלחם עם שר פרס ואני יוצא והנה שר יון בא: כלומר התדע למה באתי אליך לגלות לך העתידות ועתה אשוב להלחם עם שר פרס שהוא מתנגד לי ואני יוצא והנה שר יון בא: אך אגיד לך את הרשום בכתב אמת ואין אחד מתחזק עמי על אלה כי אם מיכאל שרכם: כלומר אך אגיד לך את הרשום בכתב אמת ואין אחד מתחזק עמי על אלה כי אם מיכאל שרכם: ואני בשנת אחת לדריוש המדי עמדי למחזיק ולמעוז לו: כלומר ואני בשנת אחת לדריוש המדי עמדי למחזיק ולמעוז לו: ועתה אמת אגיד לך הנה עוד שלשה מלכים עמדים לפרס והרביעי יעשיר עשר גדול מכל וכחזקתו בעשרו יעיר הכל את מלכות יון: כלומר ועתה אמת אגיד לך הנה עוד שלשה מלכים עמדים לפרס והרביעי יעשיר עשר גדול מכל וכחזקתו בעשרו יעיר הכל את מלכות יון: ועמד מלך גבור ומשל ממשל רב ועשה כרצונו: כלומר ועמד מלך גבור ומשל ממשל רב ועשה כרצונו: וכעמדו תשבר מלכותו ותתין לארבע רוחות השמים ולא לאחריתו ולא כממשלו אשר משל כי תנתש מלכותו ולאחרים מלבד אלה: כלומר וכעמדו תשבר מלכותו ותתין לארבע רוחות השמים ולא לאחריתו ולא כממשלו אשר משל כי תנתש מלכותו ולאחרים מלבד אלה:

אבן עזרא

רבינו סעדיה גאון

רבינו סעדיה גאון נאון

אבן עזרא

וְעָשָׂה כִרְצֹנוֹ הַמֶּלֶךְ וְיִתְרוֹמַם וְיִתְגַּדֵּל עַל־כָּל־אֵל וְעַל אֵל אֵלִים יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת וְהִצְלִיחַ עַד כְּלָה זַעַם כִּי נֶחֱרָצָה נֶעֱשָׂתָה: וְעַל־אֱלֹהֵי אֲבוֹתָיו לֹא יָבִין וְעַל חֶמְדַּת נָשִׁים וְעַל כָּל־אֱלוֹהַּ לֹא־יָבִין כִּי עַל כֹּל יִתְגַּדָּל: וֵאלֹהַּ מָעוֹזִּים עַל כַּנּוֹ יְכַבֵּד וֵאלֹהַּ אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּהוּ אֲבוֹתָיו יְכַבֵּד בְּזָהָב וּבְכֶסֶף וּבְאֶבֶן יְקָרָה וּבַחֲמֻדוֹת: וְעָשָׂה לְמִבְצְרֵי מָעוֹזִּים עִם־אֵלוֹהַּ נֵכָר אֲשֶׁר הַכִּיר יַרְבֶּה כָּבוֹד וְהִמְשִׁילָם בָּרַבִּים וְאַדְמָה יְחַלֵּק בִּמְחִיר: וּבְעֵת קֵץ יִתְנַגַּח עִמּוֹ מֶלֶךְ הַנֶּגֶב וְיִשְׁתָּעַר עָלָיו מֶלֶךְ הַצָּפוֹן בְּרֶכֶב וּבְפָרָשִׁים וּבֳאֳנִיּוֹת רַבּוֹת וּבָא בָאֲרָצוֹת וְשָׁטַף וְעָבָר: וּבָא בְּאֶרֶץ הַצְּבִי וְרַבּוֹת יִכָּשֵׁלוּ וְאֵלֶּה יִמָּלְטוּ מִיָּדוֹ אֱדוֹם וּמוֹאָב וְרֵאשִׁית בְּנֵי עַמּוֹן: וְיִשְׁלַח יָדוֹ בָּאֲרָצוֹת וְאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא תִהְיֶה לְפָלֵיטָה: וּמָשַׁל בְּמִכְמַנֵּי הַזָּהָב וְהַכֶּסֶף וּבְכָל חֲמֻדוֹת מִצְרַיִם וְלוּבִיִּם וְכֻשִׁים בְּמִבְצָעָיו: וְשִׁמְעוֹת יְבַהֲלֻהוּ מִמִּזְרָח וּמִצָּפוֹן וְיָצָא בְחֵמָא גְדוֹלָה לְהַשְׁמִיד וּלְהַחֲרִים רַבִּים: וְיִטַּע אָהֳלֵי אַפַּדְנּוֹ בֵּין יַמִּים לְהַר צְבִי־קֹדֶשׁ וּבָא עַד־קִצּוֹ וְאֵין עוֹזֵר לוֹ: וּבָעֵת הַהִיא יַעֲמֹד מִיכָאֵל הַשַּׂר הַגָּדוֹל הָעֹמֵד עַל־בְּנֵי עַמֶּךָ וְהָיְתָה עֵת צָרָה אֲשֶׁר לֹא נִהְיְתָה מֵהִוָּיֹת גּוֹי עַד הָעֵת הַהִיא וּבָעֵת הַהִיא יִמָּלֵט עַמֶּךָ כָּל הַנִּמְצָא כָּתוּב בַּסֵּפֶר: וְרַבִּים מִיְּשֵׁנֵי אַדְמַת־עָפָר יָקִיצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֵלֶּה לַחֲרָפוֹת לְדִרְאוֹן עוֹלָם: וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד: וְאַתָּה דָנִיֵּאל סְתֹם הַדְּבָרִים וְחֻתֹם הַסֵּפֶר עַד עֵת קֵץ יְשׁוֹטְטוּ רַבִּים וְתִרְבֶּה הַדָּעַת: וָאֶרְאֶה אֲנִי דָנִיֵּאל וְהִנֵּה שְׁנַיִם אֲחֵרִים עָמְדִים אֶחָד הֵנָּה לִשְׂפַת הַיְאֹר וְאֶחָד הֵנָּה לִשְׂפַת הַיְאֹר: וְאֹמַר לָאִישׁ לָבוּשׁ הַבָּדִּים אֲשֶׁר מִמַּעַל לְמֵימֵי הַיְאֹר עַד מָתַי קֵץ הַפְּלָאוֹת:

וְאֶשְׁמַע אֶת־הָאִישׁ לָבוּשׁ הַבָּדִּים אֲשֶׁר מִמַּעַל לְמֵימֵי הַיְאֹר כִּי יָרִימ וְשָׁבַע בְּחֵי הָעוֹלָם כִּי לְמוֹעֵד מוֹעֲדִים וָחֵצִי וּכְכַלּוֹת נַפֵּץ יַד־עַם קֹדֶשׁ תִּכְלֶינָה כָּל־אֵלֶּה: וְאֲנִי שָׁמַעְתִּי וְלֹא אָבִין וָאֹמַר אֲדֹנִי מָה אַחֲרִית אֵלֶּה: וַיֹּאמֶר לֵךְ דָּנִיֵּאל כִּי סְתֻמִים וַחֲתֻמִים הַדְּבָרִים עַד־עֵת קֵץ יִתְבָּרְרוּ וְיִתְלַבְּנוּ וְיִצָּרְפוּ רַבִּים וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים וְלֹא יָבִינוּ כָּל־רְשָׁעִים וְהַמַּשְׂכִּילִים יָבִינוּ: וּמֵעֵת הוּסַר הַתָּמִיד וְלָתֵת שִׁקּוּץ שֹׁמֵם יָמִים אֶלֶף מָאתַיִם וְתִשְׁעִים: אַשְׁרֵי הַמְחַכֶּה וְיַגִּיעַ לְיָמִים אֶלֶף שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְחֲמִשָּׁה: וְאַתָּה לֵךְ לְקֵץ וְתָנוּחַ וְתַעֲמֹד לְגֹרָלְךָ לְקֵץ הַיָּמִין:

סכום פסוק כפר דניאל שלש מאות וחמשים ושכעה
וס' שט וחציות בריא קטל בלשאצר הרשע

תניא דפסוק. וראשית כל כתבי כל כפסוק. שמים משחו. וכא כארץ חצבי. ושמעות ג' חסרים בריש וס' כבא שמעת שאול ויונתן. מ' האבין לשמעיה ושמע יבחלוהו מצורות. הדר' פתחון וסימן הדשר שאול חשופט בשלום. וכנגיה חסר ומשא וחמשי לחרש חמישי חסר שכחת חזרה. יעבר כיאשל הסרי. וכיכם ואל חיים חשיבעון. וחיים מביא כמחה אל ה'. וחיים מהברים כ'פסוק עזרא. חיים ס' שני ארמת עפר יקיצו. חיים מ' חיים ג' לחי ג' וס' נפר נח. וראיתי ב' וס' וראיתי את חיים ופתחתי עליכם. וראיתי מה הגדתי לך. וראיתי חנה עליהם גידים ובשר עליה. וראיתי אני שיש תחתיהם כן הכבלות. וראיתי כ' אין שם כאשר ישכחהאדם. וראיתי אני את כל עכל תחת כל כשרץ. וראיתי את כל כעשה תאלהים. כי אינכנה אוכל וראיתי כ' כפסל. וחזה אני דניאל לבדי את המראה. וחנה שנים אחרים.

רבינו סעדיה גאון

כי לתומך מוסרים. כיכבלות מוכי מהמרים וחני שריין לון יסמוך שר כלות נפן ד' עם קדם כלומר חלף על פי סתרו כל החכמים לון מבין שן חיסמוך זולתי לחיינו תרוב שמוניכו כחי המקן כלות נפלון נפן ד' עם קדם כחי כל חדעת לון תכלכם כל חלם הנראת ולון לון: וחדע שר מה מלחר לאחר חמר חתר המלוך לחיכול לך דניאל כי סתומים וחסוים חיכריים חון לון כבוכה לעמוד על מדי חיכם כטעות על חעים וכיום חעכם מכי נעלמין כי קרובות הסבה לון מלעים ועמים הם עם תעדים מוקמין וכל קיבוץ שיש וכיחוד יחיד חמיה ולך ולאחר כתב אף על פי מלאת ומלאם וחעם לון לחע שר יעדה עליכו רוח מרוכם לחכחיל כיחת נגיל לנחלנו לחן: ולחת לך לקץ. נעת שלמך בסוף יגלו חיוך ותכוה עם הכדיקים לנחלך חמוץ הפעמן כי כבן שרן כי זמן הגאולה חיכו גלוי לכל כאחי ובכל ולמלך זת לקץ חיחין לקץ חמר לאחרי יחיכי לאחר בחזוקת לאחור מפני לאיב לו לאחרי ירושלם כרכתיב לא יכרת מחוקק ומספר מרגלותיו עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים: ואתה לך לקץ. חיכון חיחין לך חשן עליכו יכרשן לאחרין ולא יאחין בחיין. לאחר יפרכן עליכו זה המפקיד כדברי דניאל לכל מקבל לך ולא יאחם על לקץ חיחיים שר מיוחד לבחיל בחיין וחם עשם לבחיל להיותך חם בגוד להיותך חם לקץ חמר לאחרי יחיכי לאחר בחזוקת לאחור מפני לאיב לו לאחרי ירושלם כרכתיב לא יכרת מחוקק ומספר מרגלותיו עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים: חיחיים עתה: ט' חיחיעלים עתה: ותעמד ב' וס' כ' אשר סר אבשיח כאחרי ל'. וכעת חסר דחסף: חסר ב' וס' כאשר חסר חל' בטעל וכח. וכעת וחסר חעבד: שקרן כ' כל וס' חסקרן כשובם: ולחת שקרן שובם: ולקץ ב' רגל' וכסכי דגם לקץ חל"א יכזב: חעמך לך לקץ וחעמד:

רבינו סעדיה גאון

על כל אלי. על כלילקץ כמו אלי חארץ ועל אל אלים ידבר: דכרים על חעמך על מלך שלמים עד יכלה הזעם חיקלאל ועמך חכור כלם וחדרים כלילקץ: יתגבר. יתקוטט ויסתער. כמו מערכת חיחת: בחרן הכבי. בחרן ישראל רבון בעולמו: בחמכמני. בחעטורים חיקום שהר מעמון מלריב חיקריבמה חמכס ועמון מלריב חיקריבמה חמכס ועמון ויתן בחרן חפה ואחר לה כרים חקרבתו ולא כתן: ולנטוע חוטר חמלוכה כרוכתיב ומכהו ולנתן לחיים ולחם ולחחי חמלחמה ולחם לחיים ולחם לחחי חמלחמה כרוכתיב ומכהו ולנתן

אשר לכורש מלך פרס לכלות דבר־יהוה מפי
ירמיה העיר יהוה את־רוח כורש מלך־פרס ויעבר־
קול בכל־מלכותו וגם במכתב לאמר׃ כה

אמר כורש מלך פרס כל ממלכות הארץ נתן
יהוה אלהי השמים ויהוא פקד עלי לבנות־לו
בית בירושלם אשר ביהודה׃

אבן עזרא

משפחות בן בעוה׳ קינן מפלג תיכוה׳
מוכן מלכוב כרי תחסב מוכן חתוך מוכה יהיה׳
הוא יתיבי לשפיל סורדת חלקי עזרית סופר מהיר׃

ובשנת

מלת בשנת דבקה כמלת אחת כי כל מה שספר ופס דבר מיום רק להורות ביחוס אזן מתספר הדורי היה כן יתחיל הדבר לאחר מהספרי׳ פלחר מכלהו בשנת סלם בשנת גם בכל התספרים דבקים בדברים להודיע ולהורות מדוע מה הם הדברים כאחרונה מני אמם׳ פלמת הנפת תרבעת ימים פמוזת הקיר׳ ופי בשנת אחת למלכו על בכל כי מדקדים היה מלך פרס ומלת אחת לתרו המדקדק׳ מהיות חסרת דלת אחדת ואחרות הענין סהם דבק חקם גדרים לשלש זולתי הכפולים האמורים מהעין ולהלי הזכות להיות אחד לזכר ואחת לנקבה מיד למותר שבין אחד ושנים סרסים וכן אחר עמר ושפתי עמר שבין אחד לעמרים׃ אז מהמלה נתפתח תן וכפר הדבר כי כבר בכתו בשתי הנביא שפניהו על הכתובים מקפה עם׳ תהו פאחר הוה יבוא עידי וגלותי יקלו׃ לבלות לשון כלות דברי הפה פיפת תמני ירמיהו פדקדקים לפי מלחת למלכות בבל פכתוב פהם ויחזיקם הפדקדוק כי בתוך דברי ירמיה ויחזקאל שהם בלשון אחת כלכדים היה לב לאחד ירושלם ולבנין בית אלהיה שהיו אלהים שר ירמיה אלהים שר יחזקאל ובמקומות אחרים בלשון אחד ולפי שהיה ירושלם בחרבן בית ראשון ובבנין שני בלשון אחד ולפי שהיה בחרבן הבית בבבל ובבנין בית שני בלשון אחד ולפי שהיה בחרבן בית ראשון

בני נבו חמשים ושנים: בני מגביש מאה
חמשים וששה: בני עילם אלף מאתים
חמשים וארבעה: בני חרם שלש מאות
ועשרים: בני לד חדיד ואונו שבע מאות עשרים
וחמשה: בני יריחו שלש מאות ארבעים
וחמשה: בני סנאה שלשת אלפים ושש מאות
ושלשים: הכהנים בני ידעיה לבית ישוע תשע
מאות שבעים ושלשה: בני אמר אלף חמשים
ושנים: בני פשחור אלף מאתים ארבעים
ושבעה: בני חרם אלף [illegible]
הלוים בני ישוע וקדמיאל לבני [illegible] ארבעה
וארבעים: המשררים בני אסף מאה עשרים
ושמנה: בני השערים בני שלום בני אטר בני
טלמן בני עקוב בני חטיטא בני שובי הכל מאה
שלשים ושמנה: התנינים בני ציהא בני חשופא
בני טבעות: בני קרס בני סיעהא בני פדון:
בני לבנה בני חגבה בני עקוב: בני חגב בני
שמלי בני חנן: בני גדל בני גחר בני ראיה:
בני רצין בני נקודא בני גזם: בני עזא בני פסח
בני בסי: בני אסנה בני מעונים בני נפישים:
בני בקבוק בני חקופא בני חרחור: בני בצלות
בני מחידא בני חרשא: בני ברקוס בני סיסרא
בני תמח: בני נציח בני חטיפא: בני עבדי
שלמה בני סוטי בני הספרת בני פרודא: בני
יעלה בני דרקון בני גדל: בני שפטיה בני חטיל

בני פוכרת הצבים בני אמי: כל הנתינים ובני
עבדי שלמה שלש מאות תשעים ושנים:
ואלה העולים מתל מלח תל חרשא כרוב אדן
אמר ולא יכלו להגיד בית אבתם וזרעם אם
מישראל הם: בני דליה בני טוביה בני נקודא ששה
מאות חמשים ושנים: ובבני הכהנים
בני חביה בני הקוץ בני ברזלי אשר לקח מבנות
ברזלי הגלעדי אשה ויקרא על שמם: אלה נקשו
כתבם המתיחשים ולא נמצאו וינאלו מן הכהנה:
ויאמר התרשתא להם אשר לא יאכלו מקדש
הקדשים עד עמד כהן לאורים ולתמים: כל
הקהל כאחד ארבעים ושנים אלפים שלש מאות
ששים: מלבד עבדיהם ואמהתיהם אלה שבעת
אלפים שלש מאות שלשים ושבעה ולהם
משררים ומשררות מאתים: סוסיהם שבע מאות
שלשים ושמנה פרדיהם מאתים ארבעים וחמשה
: גמליהם ארבע מאות שלשים וחמשה חמורים
ששת אלפים שבע מאות ועשרים:
ומראשי האבות בבואם לבית יהוה אשר בירושלם
התנדבו לבית האלהים להעמידו על מכונו:
כבחם נתנו לאוצר המלאכה זהב דרכמונים שש
רבאות ואלף ומכסף מנים חמשת אלפים ומאת
כהנים מאה: וישבו הכהנים
והלוים ומן העם והמשררים והשוערים
והנתינים בעריהם וכל ישראל בעריהם:

וינעו החדש השביעי ובני ישראל בערים ויאספו
העם כאיש אחד אל ירושלם: ויקם ישוע בן
יוצדק ואחיו הכהנים וזרבבל בן שאלתיאל ואחיו
ויבנו את מזבח אלהי ישראל להעלות עליו עלות
כתוב בתורת משה איש האלהים: ויכינו המזבח
על מכונתו כי באימה עליהם מעמי הארצות ויעלו
עליו עלות ליהוה עלות לבקר ולערב:
ויעשו את חג הסכות ככתוב ועלת יום ביום
במספר כמשפט דבר יום ביומו: ואחרי כן עלת
תמיד ולחדשים ולכל מועדי יהוה המקדשים
ולכל מתנדב נדבה ליהוה: מיום אחד לחדש
השביעי החלו להעלות עלות ליהוה והיכל יהוה
לא יסד: ויתנו כסף לחצבים ולחרשים ומאכל
ומשתה ושמן לצידנים ולצרים להביא עצי ארזים
מן הלבנון אל יפו כאשר כורש מלך פרס
עליהם: ובשנה השנית לבואם
אל בית האלהים לירושלם בחדש השני החלו
וזרבבל בן שאלתיאל וישוע בן יוצדק ושאר
אחיהם הכהנים והלוים וכל הבאים מהשבי
ירושלם ויעמידו את הלוים מבן עשרים שנה
ומעלה לנצח על מלאכת בית יהוה: ויעמד
ישוע בניו ואחיו קדמיאל ובניו בני יהודה כאחד

לנצח על עשה המלאכה בבית האלהים בני חנודד
בניהם ואחיהם הלוים: ויסדו הבנים את היכל
יהוה ויעמידו הכהנים בלבשים בחצרות והלוים
בני אסף במצלתים להלל את יהוה על ידי דויד
מלך ישראל: ויענו בהלל ובהודות ליהוה כי
טוב כי לעולם חסדו על ישראל וכל העם הרי ענו
תרועה גדולה בהלל ליהוה על הוסד בית יהוה:
ורבים מהכהנים והלוים וראשי האבות הזקנים
אשר ראו את הבית הראשון ביסדו זה הבית
בעיניהם בכים בקול גדול ורבים בתרועה
בשמחה להרים קול: ואין העם מכירים קול
תרועת השמחה לקול בכי העם כי העם מריעים
תרועה גדולה והקול נשמע עד לרחוק:
וישמעו צרי יהודה ובנימין כי
בני הגולה בונים היכל ליהוה אלהי ישראל:
ויגשו אל זרבבל ואל ראשי האבות ויאמרו להם
נבנה עמכם כי ככם נדרוש לאלהיכם ולו אנחנו
זבחים מימי אסר חדון מלך אשור המעלה אתנו
פה: ויאמר להם זרבבל וישוע ושאר ראשי
האבות לישראל לא לכם ולנו לבנות בית
לאלהינו כי אנחנו יחד נבנה ליהוה אלהי
ישראל כאשר צונו המלך כורש מלך פרס:

[illegible] הוא חדש תשרי ובני יהודה אומרים הוא חדש ניסן
[illegible] וכיון שהגיע חדש תשרי [illegible] על מכונותו כדי להקריב עליו
קרבנות סדרי היו יודעים שעלו מקריבים עליו ומקריבים עליו ולפניו ולאחריו ובנו
התזבח לעצמו שלות לפי שהיו יראים מאותן שבארץ אבל מי שהלך
לבנין ישבו ולא הקריבו עליו לבנין בית: לבקר ולערב: תמיד על מחיר תמיד של
בקר תמידים: ושלוחים היו מהפלטין: קרבנות החג מנסכים כתיבי:
ואחריו: נלאחר הסכות היו מקריבים קרבנות לבד: יום לבקר ולערב: ולחדשים.
ולמועדים היו מקריבים קרבנות כל אחד ואחד: ולכל מועדי: נלפחד
מפניהם קרבניהם: ולכל מתנדב: ולכל אותם שהתנדבים נרבותיהם היו מקריבים
מהכסף להקריבם ומיום אחר בתשרי התילו להקריב קרבנות ועדיין לא
נבנה אותו חבנין: לנדיבות ולטוב: בני כורי ובידון פחיה לוקחים לבנות חבנין
מלאי אותו: דרך היה היו מביאים לוקח: כתיבי: כתיב היה דומה המלך
עליהם לגזרת הבית כמו כן למען תגזרון בפה פחדי מן לבנה מחיר מן לבנה
בפה יאמר כהיון ומן עבה בעיר ומן חכה חטין ומן דמה לחתוך לחתות
מהן עבה בעיר ומן עבה מטות ומן דמה לחתוך לחתות ומן זמה זמות

יְרִיבֵי עִם הָאָרֶץ מְרַפִּים יְדֵי עַם יְהוּדָה וּמְבַלְּהִים
אוֹתָם לִבְנוֹת׃ וְשׂכְרִים עֲלֵיהֶם יוֹעֲצִים לְהָפֵר
עֲצָתָם כָּל יְמֵי כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס וְעַד מַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ
מֶלֶךְ פָּרַס׃ וּבְמַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בִּתְחִלַּת מַלְכוּתוֹ
כָּתְבוּ שִׂטְנָה עַל יֹשְׁבֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃
וּבִימֵי אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא כָּתַב
בִּשְׁלֹם מִתְרְדָת טָבְאֵל וּשְׁאָר כְּנָוְתָיו עַל־
אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מֶלֶךְ פָּרַס וְכָתַב הַמִּשְׁתְּוָן אֲרָמִית
וּמְתֻרְגָּם אֲרָמִית׃
רְחוּם בְּעֵל טְעֵם וְשִׁמְשַׁי
סוֹפֵר כָּתְבוּ אֻגַּרְתָּא עַל־יְרוּשָׁלִַם לְאַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא
מַלְכָּא כְּנֶמָא׃ אֱדַיִן רְחוּם בְּעֵל־טְעֵם וְשִׁמְשַׁי
סוֹפְרָא וּשְׁאָר כְּנָוָתְהוֹן דִּינָיֵא וַאֲפַרְסַתְכָיֵא טַרְפְּלָיֵא

אַפַרְסָיֵא אַרְכְוָיֵא כְּבְלָיֵא שׁוּשַׁנְכָיֵא דֶּהָוָא עִלָּמָיֵא׃
וְשָׁאַר אָמַיָּא דִּי הַגְלָה אָסְנַפַּר רַבָּא וְיַקִּירָא וְהוֹתִיב
הִוא בְּקִרְיָה דִּי שֲׁכִרִין וְשָׁאַר עֲבַר נַהֲרָה וּכְעֶת׃
דְּנָה פַּרְשֶׁגֶן אֻגַּרְתָּא דִּי שְׁלַחוּ עֲלוֹהִי
עַל אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מַלְכָּא עַבְדָּךְ אֲנָשׁ עֲבַר נַהֲרָה
וּכְעֶנַת׃ יְדִיעַ לֶהֱוֵא לְמַלְכָּא דִּי יְהוּדָיֵא דִּי סְלִקוּ
מִן לְוָתָךְ עֲלֵינָא אֲתוֹ לִירוּשְׁלֵם קִרְיְתָא דִּי מָרְדָּא
וּבִישְׁתָּא בָּנַיִן וְשׁוּרַיָּא אַשְׁכְּללוּ וְאַשַׁיָּא יְחִישׁוּ׃
כְּעַן יְדִיעַ לֶהֱוֵא לְמַלְכָּא דִּי הֵן קִרְיְתָא דְּנָה תִּתְבְּנֵא
וְשׁוּרַיָּא יִשְׁתַּכְללוּן בְּגַוָּהּ כְּלוּ וְהֶלֶךְ לָא יִתְּנוּן
וְאַפְּתָם מַלְכִין תְּהַנְזֵק׃ בְּעַן קֳבֵל דִּי מֶלַח
הֵיכְלָא מְלַחֲנָא וְעַרְוַת מַלְכָּא לָא אֲרִיךְ לָנָא
לְמֶחֱזֵא עַל דְּנָה שְׁלַחְנָא וְהוֹדַעְנָא לְמַלְכָּא׃

דִּי בִקַּר בְּסֵפֶר דָּכְרְנַיָּא דִּי אֲבָהָתָךְ וְתַשְׁכַּח בְּסֵפֶר
דָּכְרְנַיָּא וְתִנְדַּע דִּי קִרְיְתָא דְּךְ קְרְיָא מָרְדָא וּמַהְנְזָקָא
מַלְכִין וּמְדִינָן וְאָשְׁתְּדוּר עֲבְדִין בְּגַוֵּהּ מִן־יוֹמָת ע
עִלְּמָא עַל דְּנָה קְרְיְתָא דְּךְ הֲחֻרְבַת׃ כְּהוֹדַעִין
אֲנַחְנָה לְמַלְכָּא דִּי הֵן קִרְיְתָא דְּךְ תִּתְבְּנֵא וְשׁוּרַיָּא
יִשְׁתַּכְללוּן לְקָבֵל דְּנָה הֲלָק בְּעֵבֶר נַהֲרָא לָא אִיתַי
לָךְ׃ פִּתְגָמָא שְׁלַחְ מַלְכָּא
עַל יְחִים בְּעֵל טְעֵם וְשִׁמְשַׁי סָפְרָא וּשְׁאָר כְּנָוָתְהוֹן
דִּי יָתְבִין בְּשֹׁמְרַיִן וְשָׁאַר עֲבַר נַהֲרָה שְׁלָם וּכְעֶת׃
נִשְׁתְּוָנָא דִּי שְׁלַחְתּוּן עֲלֵינָא
מְתְרְגַם קֳדָמָי׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם וְנִקְּרוּ וְחַשְׁכַּח
דִּי קִרְיְתָא דְּךְ מִן־יוֹמָת עִלְּמָא עַל מַלְכִין מִתְנַשְּׂאָה
וּמָרַד וְאָשְׁתְּדוּר מִתְעֲבֵד בָּהּ׃ וּמַלְכִין תְּקִיפִין
הֲווֹ עַל יְרוּשְׁלֶם וְשַׁלִּיטִין בְּכָל עֵבֶר נַהֲרָה וּמִדָּה
בְלוֹ וְהֶלֶךְ מִתְיְהִיב לְהוֹן׃ כְּעַן שִׂימוּ טְעֵם לְבַטָּלָא
גְּבָרַיָּא אִלֵּךְ וְקִרְיְתָא דְּךְ לָא תִתְבְּנֵא עַד מִנִּי טְעֵמָא
יִתְשָׂם׃ וְהִזְדָּרִיזוּ שָׁלוּ לְמֶעְבַּד עַל דְּנָה לְמָה
יִשְׁגֵא חֲבָלָא לְהַזְקַת מַלְכִין׃
אֱדַיִן מִן־דִּי פַּרְשֶׁגֶן נִשְׁתְּוָנָא דִּי אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא
מַלְכָּא קְרִי קֳדָם רְחוּם וְשִׁמְשַׁי סָפְרָא וּכְנָוָתְהוֹן

וְדִי יָתְבִין בְּשָׁמְרַיִן וּשְׁאָר עֲבַר נַהֲרָה כִּשְׁלָם וּכְעֶת׃
אֻגַּרְתָּא דִּי שְׁלַחְתּוּן עֲלֵינָא קֳדָמַי פְּרִשׁ מְתְרְגְּמַת
וְאִתְקְרִיַת קֳדָמָי׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם וְנִקְּרוּ וְחַשְׁכַּח
דִּי קִרְיְתָא דְּךְ מִן־יוֹמָת עִלְּמָא עַל מַלְכִין מִתְנַשְּׂאָה
וּמָרְדִין בָּהּ וּמַרְדָּא וְאָשְׁתְּדוּר עֲבִידִין בָּהּ׃
וּמַלְכִין תְּקִיפִין הֲווֹ עַל יְרוּשְׁלֶם וְשַׁלִּיטִין בְּכָל עֵבֶר
נַהֲרָה וּמִדָּה בְלוֹ וְהֶלֶךְ מִתְיְהִיב לְהוֹן׃ כְּעַן שִׂימוּ
טְעֵם לְבַטָּלָא גְּבָרַיָּא אִלֵּךְ וְקִרְיְתָא דְּךְ לָא תִתְבְּנֵא
עַד מִנִּי טְעֵמָא יִתְשָׂם׃ וְהִזְדָּרִיזוּ שָׁלוּ לְמֶעְבַּד
דְּנָה לְמָה יִתְגְּדַל חֲבָלָא לְנֶזֶק מַלְכִין׃
אֱדַיִן כְּבָתְרֵי דִּי אִגַּרְתָּא דִּי אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא קְרִי
קֳדָם רְחוּם וְשִׁמְשַׁי סָפְרָא וּכְנָוָתְהוֹן וְשָׁאַר עֲבַר
נַהֲרָה וְנָפְקוּ בִּבְהִילוּ לִירוּשְׁלֶם עַל יְהוּדָיֵא וּבְטִלוּ מִנְּהוֹן
בְּאַדְרָעִ וְחֵילָ׃ בְּאֵדַיִן בְּטֵלַת עֲבִידַת
בֵּית־אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְהֵוַת שָׁבְתָא עַד שְׁנַת
תְּרֵתִין לְמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס׃
וְהִתְנַבִּי חַגַּי נְבִיָּא וּזְכַרְיָה בַר עִדּוֹא נְבִיָּאֵא עַל־
יְהוּדָיֵא דִּי בִיהוּד וּבִירוּשְׁלֶם בִּשְׁמָא אֱלָהּ יִשְׂרָאֵל
עֲלֵיהֶון׃ בְּאֵדַיִן קָמוּ זְרֻבָּבֶל בַּר־
שְׁאַלְתִּיאֵל וְיֵשׁוּעַ בַּר־יוֹצָדָק וְשָׁרִיו לִבְנָיָא בֵּית
אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְעִמְּהוֹן נְבִיאַיָּא דִּי אֱלָהָא
מְסַעֲדִין לְהוֹן׃ בְּהּ זִמְנָא אֲתָה עֲלֵיהוֹן
תַּתְּנַי פַּרְנַךְ עֲבַר־נַהֲרָה וְשְׁתָר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתְהוֹן וְכֵן
אֲמָרִין לְהוֹם מַן שָׂם לָכֶם טְעֵם בֵּיתָא דְּנָה לִבְנָיָא
וְאֻשַׁנָּא דְּנָה לְשַׁכְלָלָה׃ אֱדַיִן כְּנֶמָא אֲמַרְנָא לְהֹם
מַן אֲנוֹן שְׁמָהָת גַּבְרַיָּא דִּי דְנָה בִּנְיָנָא בָּנִין׃ וְעֵין
אֱלָהֲהוֹן הֲוָת עַל שָׁבֵי יְהוּד וְלָא בְּטִלוּ מִנְּהוֹן
טַעֲמָא לְדָרְיָוֶשׁ יְהֵךְ וְאֵרַיִן יְתִיבוּן נְשְׁתְּוָנָא עַל־
דְּנָה׃ פַּרְשֶׁגֶן אִגַּרְתָּא דִּי שָׁלַח תַּתְּנַי פַּרְנַךְ עֲבַר־
נַהֲרָה וְשְׁתָר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתֵהּ אֲפַרְכָיֵא דִּי בְעֵבֶר נַהֲרָה
עַל דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא׃ פִּתְגָמָא שְׁלָחוּ עֲלוֹהִי
כְּתִיב כְּנָוָתֵהּ לְדָרְיָוֶשׁ מַלְכָּא שְׁלָמָא כֹּל קֳבֵל

אבן עזרא

רשי

אבן עזרא

ז בָּא יְרוּשָׁלִַם בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי הִיא שְׁנַת הַשְּׁבִיעִית
לַמֶּלֶךְ׃ כִּי בְאֶחָד לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא יְסַד
הַמַּעֲלֶה מִבָּבֶל וּבְאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בָּא אֶל־
יְרוּשָׁלִַם כְּיַד אֱלֹהָיו הַטּוֹבָה עָלָיו׃ כִּי עֶזְרָא הֵכִין
לְבָבוֹ לִדְרֹשׁ אֶת־תּוֹרַת יְהוָה וְלַעֲשׂוֹת וּלְלַמֵּד
בְּיִשְׂרָאֵל חֹק וּמִשְׁפָּט׃
חֲ מַה־שֶּׁשִׁגֵּשׁ תַּחְתּוֹן אֲשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ אַרְתַּחְשַׁסְתְּא
לְעֶזְרָא הַכֹּהֵן הַסֹּפֵר סֹפֵר דִּבְרֵי מִצְוֹת יְהוָה וְחֻקָּיו
עַל־יִשְׂרָאֵל׃ אַרְתַּחְשַׁסְתְּא מֶלֶךְ
מֶלֶךְ לְעֶזְרָא כֹּהֵנָא סָפַר דְּתָא דֵי־אֱלָהּ שְׁמַיָּא
גְּמִיר וּכְעֶנַת׃ מִנִּי שִׂים טְעֵם דִּי כָל־מִתְרַעֲ
בְּמַלְכוּתִי מִן־עַמָּה יִשְׂרָאֵל וּכְהֲנֹהִי וְלֵוָיֵא לְמֵהַךְ
לִירוּשְׁלֵם עִמָּךְ יְהָךְ׃ כָּל־קֳבֵל דִּי מִן־קֳדָם מַלְכָּא
וְשִׁבְעַת יְעֹצֹהִי שְׁלִיחַ לְבַקָּרָה עַל־יְהוּד וְלִירוּשְׁלֵם
בְּדָת אֱלָהָךְ דִּי בִידָךְ׃ וּלְהֵיבָלָה כְּסַף וּדְהַב דִּי־
מַלְכָּא וְיָעֲטֹהִי הִתְנַדְּבוּ לֶאֱלָהּ יִשְׂרָאֵל דִּי בִירוּשְׁלֵם
מִשְׁכְּנָה׃ וְכָל־כְּסַף וּדְהַב דִּי תְהַשְׁכַּח בְּכָל מְדִינַת
בָּבֶל עִם־הִתְנַדְּבוּת עַמָּא וְכָהֲנַיָּא מִתְנַדְּבִין לְבֵית־
אֱלָהֲהֹם דִּי בִירוּשְׁלֵם׃ כָּל־קֳבֵל דְּנָה אִסְפַּרְנָא
תְּלִקְנָא בְּכַסְפָּא דְּנָה תּוֹרִין דְּכַרִין אִמְּרִין וּמִנְחָתְהוֹן
וְנִסְכֵיהוֹן וְתִקְרֻב הִמּוֹ עַל־מַדְבְּחָה דִּי בֵית אֱלָהְכֶם
דִּי בִירוּשְׁלֵם׃ וְמָה דִּי עֲלָךְ וְעַל־אָחָיִךְ לְיַטַּב כִּשְׂאַר
כַּסְפָּא וּדְהָבָא לְמֶעְבַּד כְּרְעוּת אֱלָהֲכֶם תַּעְבְּדוּן׃
וּמָאנַיָּא דִּי מְתִיהְבִין לָךְ לְפֻלְחַן בֵּית אֱלָהֵךְ הַשְׁלֵם
לֵא יִשְׁתְּחֲוֶה אֵלָיו וְלֹא יַעַבְדֵם כִּי הוּא אֱלֹהִים חַיִּים וְהוּא יַעֲמֹד לָנֶצַח יִסַּד אֶרֶץ וַיִּכֹן פְּעָלֶיהָ וְכָל־צְבָאָם מַעֲשֵׂי יָדָיו וְנָטָה שָׁמַיִם כַּיְרִיעָה יִמְתָּחֵם כָּאֹהֶל לָשָׁבֶת׃ וְלֹא יִשְׁתְּחֲוֶה לְאֶרֶץ וְלֹא יַעַבְדֵם כִּי הוּא אֱלֹהִים חַיִּים וְהוּא יַעֲמֹד לָנֶצַח יִסַּד אֶרֶץ וַיִּכֹן פְּעָלֶיהָ וְכָל־צְבָאָם מַעֲשֵׂי יָדָיו וְנָטָה שָׁמַיִם כַּיְרִיעָה יִמְתָּחֵם כָּאֹהֶל לָשָׁבֶת׃

אבן עזרא

יסד · סם דבר ממוך והחזיקו יסד חנוט בגיזון לא תאות כמסקל וכול · והעילה · סם דבר על מעקל מקטה מסרים וכן הפל הוא מזרה היים עצין המליט לירושלם והעגם הוא עגם לעגום בלשון בארמי כתחי בלשון · ותלת יסד כתו נוסרו סטעמו נתנו · ותרתחסשתא תלך מלכיה · שקה יספר כי התלך פלה לעבדות פרסי לחתן לכל מקדש לעלות ולחתן לכל גזברות לחת נדבה · בעיר · מלוים לפני עבדיהם הר האמן להיות בעיר כתרגום כליל תכלת והוא דומה לכל סרגל התקדשים לעלות · ולהר לעזרה מסרית חזק סלוכן הפועלים לעזרה ולבעלי מלא להדשים שמשנה עזרה · פירוש אחר · בעיר יקוץ אחר בעיר ותרגומו לעזרה · ספר דתא · מאוד בעיר ותרגם דשן לחתן ויהיה לתרגום מקרא פירוש וכעגת שם כולל לחמות עבר ויהיה · מני שים עמם · היה מלעבד לעזרה ולישראל האחרונים · פלא · תקיה פלאתי · לעזרים · לחקר על פיהוה ופל ירושלם · כשבורת תלוך לשון בשר בדרך פלחיך · נקיה · מן קניני · לשכיה · דיברי · יקוטם פלים · לחרון · לשמחת · בורך · גזברים · הממונים על האוצרות · סגן · מדוני · הרודדת · כשעם תחזיקו כדרך שבנה כי לון לדודים · יקיצה · הסוחרים · תבוה בלא והלך · תפוריים · הן לפרום · לחזק בעיקר מפרסו והשעם תעוד מחשלתו והכשילו זל לחרפו מהי לפרוסי הדרשים ברוך · ולכל מרי · חפירום ולמני כל מרי · והחיתם

ח וְאֵלֶּה רָאשֵׁי אֲבֹתָיהֶם וְהִתְיַחֵשׂ הָעֹלִים עִמִּי
בְּמַלְכוּת אַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ מִבָּבֶל׃ מִבְּנֵי פִינְחָס
גֵּרְשֹׁם מִבְּנֵי אִיתָמַר דָּנִיֵּאל מִבְּנֵי דָוִיד חַטּוּשׁ׃
ב מִבְּנֵי שְׁכַנְיָה מִבְּנֵי פַרְעֹשׁ זְכַרְיָה וְעִמּוֹ הִתְיַחֵשׂ
לִזְכָרִים מְאַתַּיִם חֲמִשִּׁים׃ מִבְּנֵי פַּחַת מוֹאָב
אֶלְיְהוֹעֵינַי בֶּן זַרְחְיָה וְעִמּוֹ מָאתַיִם הַזְּכָרִים׃
ה מִבְּנֵי שְׁכַנְיָה בֶּן יַחֲזִיאֵל וְעִמּוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הַזְּכָרִים
ו וּמִבְּנֵי עָדִין עֶבֶד בֶּן יוֹנָתָן וְעִמּוֹ חֲמִשִּׁים
הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי עֵילָם יְשַׁעְיָה בֶּן עֲתַלְיָה וְעִמּוֹ
שִׁבְעִים הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי שְׁפַטְיָה זְבַדְיָה בֶן־
מִיכָאֵל וְעִמּוֹ שְׁמֹנִים הַזְּכָרִים׃ מִבְּנֵי יוֹאָב עֹבַדְיָה
בֶּן־יְחִיאֵל וְעִמּוֹ מָאתַיִם וּשְׁמֹנָה עָשָׂר הַזְּכָרִים׃
ט וּמִבְּנֵי שְׁלוֹמִית בֶּן־יוֹסִפְיָה וְעִמּוֹ מֵאָה וְשִׁשִּׁים
הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי בֵבַי זְכַרְיָה בֶן־בֵּבָי וְעִמּוֹ
עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי עַזְגָּד יוֹחָנָן בֶּן־
הַקָּטָן וְעִמּוֹ מֵאָה וְעֲשָׂרָה הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי
אֲדֹנִיקָם אַחֲרִנִים וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם אֱלִיפֶלֶט יְעוּאֵל
וּשְׁמַעְיָהוּ וְעִמָּהֶם שִׁשִּׁים הַזְּכָרִים׃
יג וּמִבְּנֵי בִגְוַי עוּתַי זַבּוּד וְעִמָּהֶם שִׁבְעִים הַזְּכָרִים׃
יד וְאֶקָּבְצֵם אֶל־הַנָּהָר הַבָּא אֶל־אַהְוָא וְנַחֲנֻה שָׁם
יָמִים שְׁלֹשָׁה וָאֶתְבּוֹנֵן בָּעָם וּבַכֹּהֲנִים וּמִבְּנֵי לֵוִי לֹא־
מָצָאתִי שָׁם׃ וָאֶשְׁלַח לֶאֱלִיעֶזֶר לְאֲרִיאֵל
לִשְׁמַעְיָה וְלֶאֱלְנָתָן וְלִיעָרִיב וְלֶאֱלְנָתָן
וְלוֹכְרִיָּה וְלִמְשֻׁלָּם רָאשִׁים וְלִיוֹיָרִיב וְלֶאֱלְנָתָן
מְבִינִים׃ טז וָאֹצִיאָה אוֹתָם עַל אֲרִי רֹאשׁ
בִּמְקוֹם אַחִיָּה בְּפִיהֶם דִּבַּרְתִּי׃ יז וָאֲצַוֶּה אוֹתָם עַל־
אֲדֹנֵיהֶם בַּמָּקוֹם וְאֶשְׂמָה בְּפִיהֶם דְּבָרִים לְדַבֵּר אֶל
אֲרִי אֲחִיו הַנְּתִינִים בַּמָּקוֹם לְהָבִיא לָנוּ
מְשָׁרְתִים לְבֵית אֱלֹהֵינוּ׃ יח וַיָּבִיאוּ לָנוּ כְּיַד אֱלֹהֵינוּ
הַטּוֹבָה עָלֵינוּ אִישׁ שֵׂכֶל מִבְּנֵי מַחְלִי בֶן לֵוִי בֶּן־
יִשְׂרָאֵל וְשֵׁרֵבְיָה וּבָנָיו וְאֶחָיו שְׁמֹנֶה עָשָׂר׃
יט וְאֲשַׁבְיָה חֲשַׁבְיָה וְאִתּוֹ יְשַׁעְיָה מִבְּנֵי מְרָרִי אֲחָיו
וּבָנֵיהֶם עֶשְׂרִים׃
כ וּמִן הַנְּתִינִים שֶׁנָּתְנוּ דָוִיד וְהַשָּׂרִים
לַעֲבֹדַת הַלְוִיִּם נְתִינִים מָאתַיִם וְעֶשְׂרִים כֻּלָּם נִקְּבוּ
בְּשֵׁמוֹת׃ כא וָאֶקְרָא שָׁם צוֹם עַל הַנָּהָר אַהְוָא
לְהִתְעַנּוֹת לִפְנֵי אֱלֹהֵינוּ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ דֶּרֶךְ יְשָׁרָה
לָנוּ וּלְטַפֵּנוּ וּלְכָל־רְכוּשֵׁנוּ׃ כב כִּי בַּשְׁתִּי לִשְׁאוֹל
מִן־הַמֶּלֶךְ חַיִל וּפָרָשִׁים לְעָזְרֵנוּ מֵאוֹיֵב בַּדֶּרֶךְ כִּי־
אָמַרְנוּ לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר יַד אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל־מְבַקְשָׁיו
לְטוֹבָה וְעֻזּוֹ וְאַפּוֹ עַל כָּל־עֹזְבָיו׃ כג וַנָּצוֹם וַנְּבַקֵּשָׁה
מֵאֱלֹהֵינוּ עַל־זֹאת וַיֵּעָתֶר לָנוּ׃ כד וָאַבְדִּילָה מִשָּׂרֵי
הַכֹּהֲנִים שְׁנֵים עָשָׂר לְשַׁרְבְיָה חֲשַׁבְיָה וְעִמָּהֶם
מֵאֲחֵיהֶם עֲשָׂרָה׃ כה וְאֶשְׁקְלָה לָהֶם אֶת־הַכֶּסֶף
וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֵּלִים תְּרוּמַת בֵּית אֱלֹהֵינוּ
הַמֶּלֶךְ וְיֹעֲצָיו וְשָׂרָיו וְכָל־יִשְׂרָאֵל הַנִּמְצָאִים׃
כו וָאֶשְׁקוֹלָה עַל־יָדָם כִּכַּר מֵאָה לַכְּסָפִים שְׁלֹשׁ
מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים וְכֵלֵי כֶסֶף מֵאָה לַכֵּלִים מֵאָה כִּכָּר׃
כז וְזָהָב עֶשְׂרִים אַגָּנוֹת אֶלֶף דַּרְכְּמוֹנִים וּשְׁנֵי כֵלֵי
נְחֹשֶׁת מְצֻהָב טוֹבָה חֲמוּדַת כְּזָהָב׃ כח וָאֹמְרָה
אֲלֵהֶם אַתֶּם קְדֹשׁ לַיהוָה וְהַכֵּלִים קֹדֶשׁ וְהַכֶּסֶף
וְהַזָּהָב נְדָבָה לַיהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם׃

אבן עזרא

ואלה ראשי אבותיהם · על שלום · והתיחשם · ולא יזכרו לחתן לחתן · ועבדי הפילגשים · והיחוס

שקדו ושמרו עד תשקלו לפני שרי
הכהנים והלוים ושרי האבות לישראל בירושלם
הלשכות בית יהוה: וקבלו הכהנים והלוים
משקל הכסף והזהב והכלים להביא לירושלם
לבית אלהינו: ונסעה
מאהבא אהוא בשנים עשר לחדש הראשון ללכת
ירושלם ויד אלהינו היתה עלינו ויצילנו מכף
אויב ואורב על הדרך: ונבוא ירושלם ונשב
שם ימים שלשה: וביום הרביעי נשקל הכסף
והזהב והכלים בבית אלהינו על יד מרמות בן
אוריה הכהן ועמו אלעזר בן פינחס ועמהם יוזבד
בן ישוע ונועדיה בן בנוי הלוים: במספר
במשקל לכל ויכתב כל המשקל בעת ההיא:
הבאים מהשבי בני הגולה הקריבו עלות לאלהי
ישראל פרים שנים עשר על כל ישראל אילים
תשעים ושנים כבשים שבעים ושבעה עתודי
חטאת שנים עשר הכל עולה ליהוה: ויתנו את
דתי המלך לאחשדרפני המלך ופחות עבר הנהר
ונשאו את העם ואת בית האלהים:
וככלות אלה נגשו אלי
השרים לאמר לא נבדלו העם ישראל והכהנים
והלוים מעמי הארצות כתעבתיהם לכנעני
החתי הפרזי היבוסי העמני המואבי המצרי
והאמרי: כי נשאו מבנתיהם להם ולבניהם
והתערבו זרע הקדש בעמי הארצות וידי השרים
והסגנים היתה במעל הזה ראשונה: וכשמעי
את הדבר הזה קרעתי את בגדי ומעילי ואמרטה
משער ראשי ומזקני ואשבה משומם: ואלי יאספו
כל חרד בדברי אלהי ישראל על מעל הגולה ואני
ישב משומם עד למנחת הערב: ובמנחת הערב
קמתי מתעניתי ובקרעי בגדי ומעילי ואכרעה על
ברכי ואפרשה כפי אל יהוה אלהי: ואמרה
אלהי בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני אליך כי
עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: למימי אבתינו אנחנו באשמה גדלה
עד היום הזה ובעונתינו נתנו אנחנו מלכינו
כהנינו בידי מלכי הארצות בחרב בשבי ובזזה
ובבשת פנים כהיום הזה: ועתה כמעט רגע
היתה תחנה מאת יהוה אלהינו להשאיר לנו
פליטה ולתת לנו יתד במקום קדשו להאיר
עינינו אלהינו ולתתנו מחיה מעט בעבדתנו:
כי עבדים אנחנו ובעבדתנו לא עזבנו
אלהינו ויט עלינו חסד לפני מלכי פרס לתת
לנו מחיה לרומם את בית אלהינו ולהעמיד את
חרבתיו ולתת לנו גדר ביהודה ובירושלם:
ועתה מה נאמר אלהינו אחרי זאת כי עזבנו
מצותיך: אשר צויתה ביד עבדיך הנביאים
לאמר הארץ אשר אתם באים לרשתה ארץ נדה
היא בנדת עמי הארצות בתעבתיהם אשר מלאוה
מפה אל פה בטמאתם: ועתה בנותיכם אל תתנו
לבניהם ובנתיהם אל תשאו לבניכם ולא
תדרשו שלמם וטובתם עד עולם למען תחזקו
ואכלתם את טוב הארץ והורשתם לבניכם עד
עולם: ואחרי כל הבא עלינו במעשינו הרעים
ובאשמתנו הגדלה כי אתה אלהינו חשכת
למטה מעונינו ותתה לנו פליטה כזאת: הנשוב
להפר מצותיך ולהתחתן בעמי התעבות האלה
הלוא תאנף בנו עד כלה לאין שארית ופליטה:

ג׳ כ ירמיה וסס כי גדלה עצקתם את מנייי׳. נעשך בעיני. ואשבתינו גדלה עד לשמים. חד בתורה חד בנביאים ותד בכתובים. תרגום ואתה אתה ח בעשם תרגום ושם נעשר בחעלתך. בגדת ב וסס ואל אשה בגדה שכאתה. בעונתיהם ג׳ בתוב׳ בן וסס וזכרו פלישכם אתי. ובעל כל תועבתיכם הסיבו בזיונם. בהועבתיהם אשר בלאום כפה אל פה׳

אבן עזרא

קדיו. תלת מלכי חמרים והוא על ואלו כתו מחיך לחני על דברי למקוד על דעתיך ויעטפו מקדיהם והם הכסות ואין זה כב: הלבשות מרי הלבשות בית וככתוב תלת הדעת על משקל הלבשות והמלה זה מבשר הסמיכות: וקבלו. ואם יקבלוהו לבית תלכהו. לנוגד אחיו לבל. לכסף ולזהב: על בל. ומחוץ: כעני אבית ישראל מהם פנים עמר מבטים רק מעטים ומהם מבטים ומבטים פני הלחם אין לחם עמם. פריס ופיריס בלשון יוקבל והמך זה כמים פיעמים בלשון זכריס. ומפיהו לא יחם. כעמם ומפיהו לחמי מקומו ומכר פורם עשיו: ויעם ישראל. חסר ויכתוב חסם עם ישראל: רבו למעלה. רבב ורבה שתן אחד להם: נתנו. דגם הלמן לנוגד בין חסרים ויחסר: כעמם חניכה מחנן עליהם בעבד ויתנו. מי כי שבדים לחתנו. נגד. לבלתי יהיה לחתקם ארץ מרים: שרץ ויחזון כתרגומו ומתקלו בגוף: ואחרי כל הבא עלינו. דמיון לאשר עלינו: ומחשבת מחשבת מקיים שניהו בספר זכרון ויהיה לחשא לארץ כעמם ומקיך בחנוכת יש בל הטהרתם: פי

לקבוע לחיהו בארץ ישראל. יפי. כמו ומקדשיהי יפי בחיקום כחתן. מחיה מעטו. חיים מעטים כיעברים לחתנו לדרים מלך פרס. לא מעבו. לא מעב לחתו ויהי ויהי לעמן ממעל. כמו מעטו הטה עליהם גדר. מזיו ובדרי גדר לעמוד מפוחיו: גדר. מחיה ועמלה: והודעתם. לחיה לחרן לבניכם עד עולם: ואחרי כל הבא עליהם. אחרי כל הבאים עליהם בעבור הרעים: תפארת לחטא מעטו. משפת שעיר תלבוש לחטא מעטו ועבורת תלבוש כל שעיהו לחתר לעמוד בעבור הפסיוחת: וקבלו. ואם יקבלוהו לבית תלכהו. לנוגד אחיו לבל. לכסף ולזהב: על בל. ומחוץ: כעני אבית ישראל מהם פנים עמר מבטים רק מעטים ומהם מבטים ומבטים פני הלחם אין לחם עמם. פריס ופיריס בלשון יוקבל והמך זה כמים פיעמים בלשון זכריס. ומפיהו לא יחם. כעמם ומפיהו לחמי מקומו ומכר פורם עשיו: ויעם ישראל. חסר ויכתוב חסם עם ישראל: רבו למעלה. רבב ורבה שתן אחד להם: נתנו. דגם הלמן לנוגד בין חסרים ויחסר: כעמם חניכה מחנן עליהם בעבד ויתנו. מי כי שבדים לחתנו. נגד. לבלתי יהיה לחתקם ארץ מרים: שרץ ויחזון כתרגומו ומתקלו בגוף: ואחרי כל הבא עלינו. דמיון לאשר עלינו: ומחשבת מחשבת מקיים שניהו בספר זכרון ויהיה לחשא לארץ כעמם ומקיך בחנוכת יש בל הטהרתם: פי

רשי

תלמידת נתן יי׳. כדרי ליתן בלשון חכמים. בעיים עמר לחתם הר לחמן. בעיים עמר לנוגד: ויד תלמידו היתה עלינו. לחבלתנו על הדרך לחר הלכנו עליו: בחסמר בחשבל לבל. חסמר יכלים ומשקלם כתוב קבלוהו כך היה נשקל כולו כתוב מרעיהו, הכלים מיהסבו בני הגולה. הללו לחר בלוא עם עלה: הקריבו עלות הכלשלה והוא לחת עמה היתה: ויהיו לחת דרוש המלך. הללו שני גלגל סמרומות דרוים המלך לגבי לוי לחלך רוחיני: ומחוזק. כמו ופחזק: עבר הנהר. לוחן של בר לחרן ירמיה לחן בעבר הנהר לעטה בבל והמקום: מהיו מעמלין ומשמרין. הללו: דברים הללו לחר בחרו ויהי המלך והמרים על ירמיה: לחתר. וכן לחדרלו: היתה בחלל הזה לחמונה. מחם הסיחולו למשל על הסיחון בגוי הלחרונים: ממחם. עלוב ומחמם. כמו מבטן ימים ממחים בחכם: מתעיתי. פלח לבלתי חורע יום. פתני. כמו פתנו. דגם הלין יחתן חמרן לון לחרונים ויחסר כמו עליך: מעבו כמו נעבהו ומפוחת לחת בבהו ומבהו כמו ומבהו: כמו מבלחים היום הזה מבבר נלו עמרת המבטים ושיהן בפלחו בבל הרבה מן הנטים: ושיה כמעטו רבב. למי משתן יחמה. כמו הביהו. ולפלח לבו יהי.

אבן עזרא

כי לין לבחור לעמוד. פי לין לנו ריחו לעמוד לפניך בימים ידועים לחת. נכחה. על משקל מים לחבה: ים מקום. חסר ה׳ הידיעה מן קיימי ח׳ קיימי בפסי. ושקוי. מים כמו מהם. כמו מהן: בעבת לחני. לקרב ל הקבל׳ חו להרחיק ולח מבחיו: מהקריבו לחחר. מהם ולולי הופיעם מלח היו ענינים כרות המולביה ומחמיהו זל לחרו בהו הוח לבל דבר חוץ מן המנוי מן הבכורים ומן הבכורה ומה׳ חלמות והבנים: והחרוים בחנות לבלתי. לבלתי הלחתן בם יבניהו בעוחיהם: וכתוב עמה. לחי פלוני חחד כי כבריחתו להפיל: ומיהב הנמנים מרעיהם והמלחכה. מלחכת הבל מן הנטים: הנוסיב. הלח ליחיה והיה הבנטת על מים חבנה: ים מקום. חסר ה׳ הידיעה מן קיימי ח׳ קיימי בפסי. ושקוי. מים

ואת שער הישנה החזיקו יהוידע בן פסח ומשלם
בן בסודיה המה קרו והו ועמידו דלתתיו וכבעליו
וברחיקיו: ועל ידם החזיק מלטיה הגבעוני וידון
המרתי אנשי גבעון והמצפה לכסא פחת עבר
הנהר: על ידו החזיק עזיאל בן תרהיה צורפים
ועל ידו החזיק חנניה בן הרקחים ויעזבו ירושלם
עד החומה הרחבה: ועל ידם רפיה בן
חור שר חצי פלך ירושלם ועל ידם החזיק ידיה
בן חרומף ונגר בירו ועל ידו החזיק חטוש בן
חשבניה: מדה שנית החזיק מלכיה בן הרם
וחשוב בן פחת מואב ואת מגדל התנורים: ועל
ידו החזיק שלום בן הלוחש שר חצי פלך ירושלם
הוא ובנותיו: את שער הגיא החזיק חנון ויושבי
זנוח הנה בנוהו ויעמידו דלתתיו ובריחיו
ואלף אמה בחומה עד שער השפות: ואת שער
האשפות החזיק מלכיה בן רכב שר פלך בית
הכרם הוא יבנהו ויעמיד דלתתיו מנעליו ובריחיו:
ואת שער העין החזיק שלון בן כל חוזה שר פלך
המצפה הוא יבנהו ויסכנו ושם דלתתיו
מנעליו ובריחיו ואת חומת ברכת השלח לגן
המלך ועד המעלות היורדות מעיר דויד: אחריו
החזיק נחמיה בן עזבוק שר חצי פלך בית צור
עד נגד קברי דויד ועד הברכה העשויה ועד בית
הגבורים: אחריו החזיקו הלוים רחום בן בני על
ידו החזיק חשביה שר חצי פלך קעילה לפלכו:
אחריו החזיקו אחיהם בוי בן חנדד שר חצי פלך

קעילה: ויחזק על ידו עזר בן ישוע שר המצפה
מדה שנית מנגד עלית הנשק המקצוע: אחריו דרה
החזיק ברוך בן זבי מדה שניה מן המקצוע עד
פתח בית אליישיב הכהן הגדול: אחריו החזיק
מרמות בן אוריה בן הקוץ מדה שניה מפתח בית
אליישיב ועד תכלית בית אליישיב: ואחריו
החזיקו הכהנים אנשי הככר: אחריו החזיק בנימן
וחשוב נגד ביתם אחריו החזיק עזריה בן מעשיה
בן ענניה אצל ביתו: אחריו החזיק בנוי בן חנדד
מדה שנית מבית עזריה עד המקצוע ועד הפנה:
פלל בן אוזי מנגד המקצוע והמגדל היוצא מבית
המלך העליון אשר לחצר המטרה אחריו פדיה בן
פרעש: והנתינים היו ישבים בעפל עד נגד שער
המים למזרח והמגדל היוצא: אחריו החזיקו
התקועים מדה שנית כנגד המגדל הגדול היוצא
ועד חומת העפל: מעל שער הסוסים החזיקו
הכהנים איש לנגד ביתו: אחריו החזיק צדוק בן
אמר נגד ביתו ואחריו החזיק שמעיה בן שכניה
שמר שער המזרח: אחרי החזיק חנניה בן שלמיה
וחנון בן צלף הששי מדה שני אחריו החזיק משלם
בן ברכיה נגד נשכתו: אחרי החזיק מלכיה בן
הצרף עד בית הנתינים והרוכלים נגד שער
המפקד ועד עלית הפנה: ובין עלית הפנה לשער
היוצא החזיקו הצרפים והרוכלים: ויהי
כאשר שמע סנבלט כי אנחנו בונים את החומה
ויחר לו ויכעס הרבה וילעג על היהודים:

ס פ ט. רחוק על ידו עזר בן ישוע. ויחזק ויבן את כל החומה. וכל רסכ׳ לאריגא דכו׳ ויחזק. וטו׳ ויחזק בקר׳ וסס נספר בשמואל א׳ סבן ו׳
חבריה הס׳ תכלית שנאה שנאתים. ולבל תכלית הוא חיקר. אם עד תכלית שרי חבצא. עד תכלית בית אליישיב. והרוכלים ג׳ ואס׳ נתנים
והרוכלים. הצרפים והרוכלים. וליונו הרוכלים ובכרי כל׳

אבן עזרא

הימים: עם זה תלוי ואחיו אחר חסר: לנכסי נבשון. חסר ו׳ והכתוב ולנכסי נבשון
לו תלוים וירון לנכסי נבשון ומתפכח: לנקף מקום עבר הנהר. הנחר יקרן
להיות לנקף עם הים ולאחר היות המורה על העבר והטעם החזיקו לבנות לעבר
כפי התכונה מתת עבר הנהר ומהיכן מתת נהוב ולנקף עם מקום ממוך
תלת פחת עבר עם הים והטעם הלום הנזכרים החזיקו דס לכנות עד לנקף מתת
עבר הנהר והוא הנכון: והעזבו ירושלם. מלמען הפתים מעזיבה ועם לחומים
כי כן עזובת שמו חני פלך. כתעם מחוז ותיבוס פלמת הנפלך פלכים
לנקף דור לאחר לפלך דור אחר: ונגר ביתו. חסר חזקיה בן הלחם. יתכן
להיות עם תואר בעבור שהיה ידוע כי לה יכובד על עם עבם חרס: הפפות כמו
התפמות ומסך הלך בקמצת הלה: כל חומה. עם הים: הוא יבנהו. מיוד
מחת עבר ו׳ מיום החזיק פלמי מהוא יבנהו: ויעלנו. מתרגם כל קוריתי בשלש
קוריות: עלות הנפק. עם מקום כעצם קצה: החזיק. מלמון חזון
והטעם החזיק לעמו על עסקו בהשלמה ובחזיק ידו במדה מנין והחזיק
פועל יוצא מבנין הכבד המוסף ובן יחזר עלי לעמו: בשמל. מבער נמוה וכן שפל
בית כיון ושמלו לשונותם ולאת לחסר מן הנפסק וכן הוא והכתיבים לחסר הין
יוסבים בשמל החזיקו שמהם: מדה מני. כמו מנין וכן לל בית הנפים פני:
נגר נפחתיו. כמו נפחתו את חומר נבחה וזה לאחר נבנו: ויהי. התחללים. חברו
כי תולללו לחי ותם לפון קריאתם ומברון הגוף מדוב מכל: הינצו

רשי

ואת סער הינפק. כך שמו: לנקף מחת עבר הנהר. עבר הנהר נפת לחד בנו
כדי ליפכבו לותו מחת על עבר הנהר: נוקפים. חותם מסמרים היתה נקראת
על שם חומתה: ויעזבו את ירושלם. תלתה עפר של חומה הרחבה שם
להחזיקה: עד חני פלך ירושלם. עד היה על חני העם סביבותיה. פלך לשון
דוכסות ומלכות: ונגר ביתו. כפלו חלקו לבנות פניהם ביתו סמוך לחומתם
על חומת העיר: מדה שנית. פלותה מדה לחר בנה חביבו פלמלה גם הוא בנה
כמותו: מניח מדה בנינו חומה ליבו נופל לחר לפון מדה בבנין קצוצים לפי
פתח להן כי לים בבניו חלק על חומה פלא תעלו עבל המדות בבנין הפעי לפון
מדה: ואת מגדל התנורים. גם הוא בנה חותו מגדל פמהו כך כל המגדלים
הללו שבמקום היו בנוים כחותות השיר סביב. הוא ובכותיו. פלום ובכותיו חזקו
לבנות בבניו עד פער הלפנים ופער חלפנות לא היה בכלל. פר פלך המפנה
מר ודוכוס המפנה: הוא יבנהו. חלא היה בונה חותו פמר: ויעלנו. והוא הדם
מפכך חותו לפון מעלותיה: ואת חומת בריכת הפלח. פחיל טנה לפי הפלח
המלך: ועד המעלות. הם היו מביניס מקומות הללו: בית גבר. פם מקום
לפלכו: חותה מדה שנית. פלך בנה בניין זה לפלכו לפי דעפה כאחר מן
מלך מלכותו עבר עבדו בן חלך פלכו פלות אחרונים על פם דבר מחלות
בגר כפי דעפות: ואחריהם. לוויים. הלויים. לאחר פלות הבפוך. מגבר אותו מקום
שלים הגבורי חיל הפוך לפי פפוטו על מלכיו כי לא היה פהיה פם מקום אחר במקום
לחומה ולכי אין על נפש הגבורים היו נותנים פם בעפון פל׳ מבער והבפוך

אבן עזרא

חימה: לקרן זוית על חומה: החרב. פתרונו לפי ענינו וכפל לפון חוזק על החזיק
פם בפוך לחומה והבתיים היו יוסבים בחותו פלפם בהיה פמוך לחומה שי בגי מעבר הנהר על גר המזרח
והעבר על חומת עפל ובלו מבפנים: חים בגבר ביתו. כל אחד היה בונה בגבי ביתו: וחנון בן צלף הששי. בנוס הרבה היו לו בצלף
וחנון הוא הששי: מדה חפני. מדה חפני בפתו. כמו לפתו בפתוך לחומה: בן הצורפי. חים הצורף ובקיר על פם חומתו: ובין עלית
הפנה לשער הבפון. תלתה הבניו החזיקו לבנות עבר הבפון בל שער הבפון ובנו בו בנוין חומה בפני עבר זה:

נחמיה

שרוחת כ׳ אחל וסס׳ עריבם שרוסת אש ארפתכם. והחזו את האבנים בעירסות הנפר. מ׳ענין׳ וסס נספר בסור משפטי פורב׳ת חמוף פמן ח׳ סמן לעדעי ולבערבא
על עומם לפריחה אל עתם. וסרעי אפרי חמל עתם: ויהי לב הדר בן ר׳ פפוק׳ נפוק פרוא ופרוא בפולה בפוסים לפשוא וסס׳ רוכא לו יין רפת. לבה העשה כח
לעבדיך. אשר לא עזה אותם. הלא אשכנו לו עשה מריפה. וקרא להנבח בפשו. נעלם בן הפרך אשר לא ועזר לה הדולכ׳ם. אשר לא ועזר לה הדוח. ויהנו אלה נפח

ויאמר לפני אחיו וחיל שמרון ויאמר מה היהודים
האמללים עשים היעזבו להם היזבחו היכלו ביום
היחיו את האבנים מעפרות העפר והמה שרופות
ושוביה העמני אצלו ויאמר גם אשר הם בונים
אם יעלה שועל ופרץ חומת אבניהם:
שמע אלהינו כי היינו בוזה והשב
חרפתם אל ראשם ותנם לבזה בארץ שביה: ואל
תכס על עונם וחטאתם מלפניך אל תמחו כי
הכעיסו לנגד הבנים: ונבנה את החומה ותקשר
כל החומה עד חציה ויהי לב לעם לעשות:
ויהי כאשר שמע סנבלט וטוביה
והערבים והעמנים והאשדודים כי עלתה ארוכה
לחמות ירושלם כי החלו הפרצים להסתם ויחר
להם מאד: ויקשרו כלם יחדו לבוא להלחם
בירושלם ולעשות לו תועה: ונתפלל אל אלהינו
ונעמיד משמר עליהם יומם ולילה מפניהם:
ויאמר יהודה כשל כחי הסבל והעפר הרבה ואנחנו
לאנובל לבנות בחומה: ויאמרו צרינו לא ידעו

ולא יראו עד אשר נבוא אל תוכם והרגנום
והשבתנו את המלאכה: ויהי כאשר באו
היהודים הישבים אצלם ויאמרו לנו עשר פעמים
מכל המקומות אשר תשובו עלינו: ואעמיד
בתחתיות למקום מאחרי לחומה בעחיים
ואעמיד את העם למשפחות עם חרבתיהם
רמחיהם וקשתותיהם: וארא ואקום ואמר אל
החרים ואל הסגנים ואל יתר העם אל תיראו
מפניהם את אדני הגדול והנורא זכרו והלחמו על
אחיכם בניכם ובנותיכם נשיכם ובתיכם:
ויהי כאשר שמעו אוינו כי נודע
לנו ויפר האלהים את עצתם ונשוב כלנו אל
החומה איש אל מלאכתו: ויהי מן היום ההוא
חצי נערי עשים במלאכה וחצים מחזיקים
והרמחים המגנים והקשתות והשריונים והשרים
אחרי כל בית יהודה: הבונים בחומה
והנשאים בסבל עמסים באחת ידו עשה במלאכה
ואחת מחזקת השלח:

אלה דכלים. אניי׳ נעלתי לו כח. חנה לו אלהו מסביב דישמשם. הלוא זאת בעבל כאס. חיל לא ידע תוארעין. חיהיו ומרון ישא. חיל לבל לעשות. ויחי ג׳
בעצם נדמי כפפרא וסס׳ חיל בשפעי את החרים האלחי שכתי. ויחי באשר שבע סכבלט כי אנחנו בונים את החיכה. ויחי באשר שבעו אויבינו כי נודע. ואפי אל החרים חיל
סלה פסוקים אל ואל על וסס נספר ביתקאל ריש סמן׳ ועיין בספר רבתא בחד דקשהל׳ אני העזרי הבאסף כי אנשי סורים עלי אל ואל עלי לי יש סם בוגין ולי שבטה
ד׳ כעדך אל בספר׳

רשי

לפני אחיו וחיל שומרון. לפני חבריו וחיל שומרון מה יהודי זה: החמללים.
עניין חלשות ורפיון: הם היהודים. מדוע היהודים כך הם עושים: ויעזבו להם.
וכי הם סבורים לפר יבנו ויחיו להם החומות לבנות: היזבחו. הם יזבחו להם
את זבחיהם תעיר כאן מהם סבורים: היכלו ביום. הם יכלו ביום ולימות הלחקים
לפר היתה לו לפר יום אחד לפר מלא חומת לבנות את בניינו: היחיו.

אבן עזרא

הימצאו. כמו שמרון עניין תקוכה: היזבחו. כמו לפזבח חכמת הבית והטעם היקריבו
זבח חכמת הבית: היכלו. היפלו. היפלימו בהם מהיהודי פהם מפגרים להפלים:
היחיו את החבים. כי החבן הפרופה כאש יבלו: ומן להם נחפצת: בזה. מפ פדבר על
תפלה: בזה שוחה והטעם לבזיון: לגזה. מן להם גזוז: וקקר. כי הפרופים
כפתיו: על לקי הלופה. בעבור לריכות הימים: ולעפות לו תקופה. לבחופים לו לעם
מעיכו יודע מת יעפה: והעיד מעמר עליהם. בעבודם: ויהי. ויאמרו לו: הנדיו
למו עבר פעיים כי מכל המקומות. לפר פפוטו לעת העיר תלבות מפם חפניים
לבל עליהו מתיחדות לתקום היהו פפנים מפם הבונים בעבד: בבחיים. כמו
בחים פלבי: ויהיו מן היום ההוא. והרמחים. היו נוסף לו הפוך והקהן
מחזיקים המגנים והרמחים לן עצמן והרמחים בידם: חים

והבוכים איש חרבו אסורים על בתניו ובונים
והתוקע בשופר אצלי: ואבר אל החרים ואל
הסגנים ואל יתר העם המלאכה הרבה ורחבה
ואנחנו נפרדים על החומה רחוקים איש מאחיו:
במקום אשר תשמעו את קול השופר שמה
תקבצו אלינו אלהינו ילחם לנו: ואנחנו עשים
במלאכה וחצים מחזיקים פרסחים מעלות השחר
עד צאת הכוכבים: גם בעת ההיא אמרתי לעם
איש ונערו ילינו בתוך ירושלם והיו לנו הלילה
משמר והיום למלאכה: ואין אני ואחי ונערי ואנשי
המשמר אשר אחרי אין אנחנו פשטים בגדינו איש
שלחו המים: ותהי עצקת העם ותשיהם גדולה
אל אחיהם היהודים: ויש אשר אמרים בנינו
ובנתינו אנחנו רבים ונקחה דגן ונאכלה ונחיה:
ויש אשר אמרים שדתינו וכרמינו ובתינו אנחנו
ערבים ונקחה דגן ברעב: ויש אשר אמרים ללינו
בכסף למות המלך שדתינו וכרמינו: ועתה כבשר
אחינו בשרנו ככניהם בנינו והנה אנחנו כבשים
את בנינו ואת בנתינו לעבדים ויש מבנתינו
נכבשות ואין לאל ידנו ושדתינו וכרמינו לאחרים

ויחר לי מאד כאשר שמעתי את זעקתם ואת
הדברים האלה: ויעלך לבי עלי ואריבה את
החרים ואת הסגנים ואמרת להם משא איש
באחיו אתם נשא אים ואתן עליהם קהלה גדולה:
ואמרה להם אנחנו קנינו את אחינו היהודים
הנמכרים לגוים כדינו בנותם אתם תמכרו את
אחיכם ונמכרו לנו ויחרשו ולא מצאו דבר:
ואמר לא טוב הדבר אשר אתם עשים הלוא
ביראת אלהינו תלכו מחרפת הגוים אויבינו: וגם
אני אחי ונערי נשים בהם בכסף ודגן נעזבה נא את
המשאחזה: השיבו נא להם כהיום שדתיהם
כרמיהם זיתיהם ובתיהם ומאת הכסף והדגן
התירוש והיצהר אשר אתם נשים בהם:
ויאמרו נשיב ומהם לא נבקש כן נעשה כאשר
אתה אומר ואקרא את הכהנים ואשביעם לעשות
כדבר הזה: גם חצני נערתי ואמרה ככה ינער
האלהים את כל האיש אשר לא יקים את הדבר
הזה מביתו ומיגיעו וכה יהיה נעור וריק ויאמרו
כל הקהל אמן ויהללו את יהוה ויעש העם
כדבר הזה:

ומן היום אשר צוה אתי להיות פחם בארץ יהודה
משנת עשרים ועד שנת שלשים ושתים
לארתחשסתא המלך שנים שתים עשרה אני
ואחי לחם הפחה לא אכלתי: והפחות הראשונים
אשר לפני הכבידו על העם ויקחו מהם בלחם
ויין אחר כסף שקלים ארבעים גם נעריהם שלטו
על העם ואני לא עשיתי כן מפני יראת אלהים:
גם במלאכת החומה הזאת החזקתי ושדה לא
קנינו וכל נערי נקבצים שם על המלאכה:
והיהודים והסגנים מאה וחמשים איש והבאים
אלינו מן הגוים אשר סביבתינו על שלחני:
ואשר היה נעשה ליום אחד שור אחד צאן ששה
ברורות ועפרים נעשו לי ובין עשרת ימים בכל
יין להרבה ועם זה לחם הפחה לא בקשתי כי
כבדה העבדה על העם הזה: זכרה לי אלהי
לטובה כל אשר עשיתי על העם הזה:
ויהי כאשר נשמע לסנבלט
וטוביה ולגשם הערבי וליתר אויבינו כי בניתי
את החומה ולא נותר בה פרץ גם עד העת ההיא
דלתות לא העמדתי בשערים: וישלח סנבלט
וגשם אלי לאמר לכה ונועדה יחדו בכפרים
בבקעת אונו והמה חשבים לעשות לי רעה:

ואשלחה עליהם מלאכים לאמר מלאכה גדלה
אני עשה ולא אוכל לרדת למה תשבת המלאכה
כאשר אפסיקה הורדתי אליכם: וישלחו אלי
כדבר הזה ארבע עמים ואשיב אותם כדבר הזה
: וישלח אלי סנבלט בדבר הזה פעם חמישית
את נערו ואגרת פתוחה בידו: כתוב בה בגוים
נשמע וגשמו אבר אתה והיהודים חשבים למרוד
על כן אתה בונה החומה ואתה היה להם למלך
כדברים האלה: ונם נביאים העמדת לקרא
עליך בירושלם לאמר מלך ביהודה ועתה ישמע
למלך כדברים האלה ועתה לכה ונועצה יחד:
ואשלחה אליו לאמר לא נהיה כדברים האלה
אשר אתה אומר כי מלבך אתה בודאם: כי כלם
מיראים אותנו לאמר ירפו ידיהם מן המלאכה
ולא תעשה ועתה חזק את ידי: ואני באתי
בית שמעיה בן דליה בן מהיטבאל והוא עצור
ויאמר נועדה אל בית האלהים אל תוך ההיכל
ונסגרה דלתות ההיכל כי באים להרגך: ואמרתי האיש ככוני ירוח
ומי כמוני אשר יבא אל ההיכל והיי לא אבוא:
ואבין והנה לא אלהים שלחו כי הנבואה
דבר על טוביה וסנבלט שכרו:

אבן עזרא

רשי

בלי טעם ס"ת אשר כאן ע"ם ורובבל. והשוע"ם ורובבל ישוע ת"ו: בעמה מלחן נתו"ל ובכו ב"ת ואח"כ ושמעיה בן אדוניקם. בעמה בן חשוי. יקח"ל ירמות ואליק שיחק בעמה בעמי. סימן כל הדין ענינו ר"ם בני עד אשר בית לחם וטקוע אשר ליד עזר עילם ס"פ אמצי: וכי ב"ק קבין וסס בני זכי שכנ באות ושטים. חבצי: בורי ב' וקף קבין קיבוץ בני בני אלפים חמש ס' ושמה. בני כנוי אלפים שמנה ושבעה: ליחוקה מקוה שלש שנים. ולי"ת חזקה עשר ובבור. וכ' יחוקה

לְמַעַן שְׁכֹחַ הוּא לְמַעַן אִירָא וְאֶעֱשֶׂה־כֵּן וְהַחֲטֵאתִי
וְהָיָה לָהֶם לְשֵׁם רָע לְמַעַן יֶחֱרְפוּנִי:
זָכְרָה אֱלֹהַי לְטוֹבִיָּה וּלְסַנְבַלַּט
כְּמַעֲשֵׂיהוּ אֵלֶּה וְגַם לְנוֹעַדְיָה הַנְּבִיאָה וְלִיתֶר הַנְּבִיאִים
אֲשֶׁר הָיוּ מְיָרְאִים אוֹתִי: וַתִּשְׁלַם הַחוֹמָה בְּעֶשְׂרִים
וַחֲמִשָּׁה לָאֱלוּל לַחֲמִשִּׁים וּשְׁנַיִם יוֹם:
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמְעוּ כָּל אוֹיְבֵנוּ
וַיִּרְאוּ כָּל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵינוּ וַיִּפְּלוּ מְאֹד
בְּעֵינֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי מֵאֵת אֱלֹהֵינוּ נֶעֶשְׂתָה הַמְּלָאכָה
הַזֹּאת: גַּם בִּימֵיהֶם הָיוּ סְרִיבִים חָרֵי יְהוּדָה
אֲרֻרֵיהֶם הוֹלְכוֹת עַל־טוֹבִיָּה וְאֲשֶׁר לְטוֹבִיָּה
בָּאוֹת אֵלֵיהֶם: כִּי רַבִּים בִּיהוּדָה בַּעֲלֵי שְׁבוּעָה
לוֹ כִּי חָתָן הוּא לְשְׁכַנְיָה בֶּן אָרַח וִיהוֹחָנָן בְּנוֹ לָקַח
אֶת בַּת מְשֻׁלָּם בֶּן בֶּרֶכְיָה: גַּם טוֹבִיָּה הָיוּ
אֹמְרִים לְפָנַי וּדְבָרַי הָיוּ מוֹרִיאִים לוֹ אֲגֶרוֹת שָׁלַח
טוֹבִיָּה לְיַרְאֵנִי: וַיְהִי
כַּאֲשֶׁר נִבְנְתָה הַחוֹמָה וְאָעֳמִיד הַדְּלָתוֹת וַיִּפָּקְדוּ
הַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַלְוִיִּם: וְאֶעֱוֹה אֶת הֲנֵנִי
אֶחָי וְאֵת חֲנַנְיָה שַׂר הַבִּירָה עַל־יְרוּשָׁלִַם כִּי הוּא
כְּאִישׁ אֱמֶת וְיָרֵא אֶת הָאֱלֹהִים מֵרֹב:
לְרַם־אֹתָם שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִַם עַד חֹם הַשֶּׁמֶשׁ וְעַל
הֵם עֹמְדִים שׁוֹעֲרִים וַיַּעֲמִידוּ מִשְׁמָרוֹת מִ

משמרות יְשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם אִישׁ בְּמִשְׁמָרְתּוֹ וְאִישׁ נֶגֶד
בֵּיתוֹ: וְהָעִיר רְחָבַת יָדַיִם וּגְדוֹלָה וְהָעָם מְעַט
בְּתוֹכָהּ וְאֵין בָּתִּים בְּנוּיִם: וַיִּתֵּן אֱלֹהַי אֶל לִבִּי
וְאֶקְבְּצָה אֶת הַחֹרִים וְאֶת הַסְּגָנִים וְאֶת הָעָם
לְהִתְיַחֵשׂ וָאֶמְצָא סֵפֶר הַיִּחֻשׂ הָעוֹלִים בָּרִאשֹׁנָה
וָאֶמְצָא כָתוּב בּוֹ:
בְּנֵי הַמְּדִינָה הָעֹלִים מִשִּׁבְיֵ הַגּוֹלָה אֲשֶׁר הָגְלָה
נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וַיָּשׁוּבוּ לִירוּשָׁלִַם וְלִיהוּדָה
אִישׁ לְעִירוֹ: הַבָּאִים עִם זְרֻבָּבֶל יֵשׁוּעַ נְחֶמְיָה עֲזַרְיָה
רַעַמְיָה נַחֲמָנִי מָרְדְּכַי בִּלְשָׁן מִסְפֶּרֶת בִּגְוַי נְחוּם
בַּעֲנָה מִסְפַּר אַנְשֵׁי עַם יִשְׂרָאֵל: בְּנֵי פַרְעֹשׁ
אַלְפַּיִם מְאָה וְשִׁבְעִים וְשָׁנָיִם: בְּנֵי שְׁפַטְיָה
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁבְעִים וְשָׁנָיִם: בְּנֵי אָרַח שֵׁשׁ
מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים וְשָׁנָיִם: בְּנֵי פַּחַת מוֹאָב לִבְנֵי
יֵשׁוּעַ יוֹאָב אַלְפַּיִם וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שְׁנֵים עָשָׂר:
בְּנֵי עֵילָם אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה:
בְּנֵי זַתּוּא שְׁמֹנֶה מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה:
בְּנֵי זַכַּי שִׁבְעִים מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים: בְּנֵי בָנוּי שֵׁשׁ
מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנָה: בְּנֵי בֵבַי שֵׁשׁ מֵאוֹת
עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה: בְּנֵי עַזְגָּד אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם: בְּנֵי אֲדֹנִיקָם שֵׁשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים
וְשִׁבְעָה: בְּנֵי בִגְוַי אַלְפַּיִם שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה: בְּנֵי עָדִין

ואנ"ו ס"ת סס"ם כי חזא ראשיה ואנו. יד"ע ב"ב אנו. בני לוי יד"ע ואנו ואנא דסרפא. חלים ג' ס"פ ס' חלים כני ישתע. חסרו. הלים כנס אלישב. עזא ג' כיחב א' כ'
כל הנ"ח ס"ם ס' חתיכים. וחסרו. יד"ע ונשמע נתעים חתיכא וחל. חבצא ל' נתן ב' א בני לבנה בני חבצא. ותו נתיב בני לבנה קרקא. חקופא ל' נוסח ג' נוסח בני הקופא.
חסרו בני בקבוק בני חקופא. יעלא ל' נתיב א' קס"א כני ס"ל א כני נדיקן בני נדל. אכזס"ח ס"ם כבציא וכבתוט ס"ם ועש יתידה יד"ע בעבעם ובלוים. על אשר

שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וְחָמִשָּׁה: בְּנֵי אָטֵר לְחִזְקִיָּה
תִּשְׁעִים וּשְׁמֹנָה: בְּנֵי חָשֻׁם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים
וּשְׁמֹנָה: בְּנֵי בֵּצַי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה:
בְּנֵי חָרִף מֵאָה שְׁנֵים עָשָׂר: בְּנֵי גִבְעוֹן תִּשְׁעִים
וַחֲמִשָּׁה: אַנְשֵׁי בֵית לָחֶם וּנְטוּפָה מֵאָה
שִׁבְעִים וּשְׁמֹנָה: אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת מֵאָה עֶשְׂרִים
וּשְׁמֹנָה: אַנְשֵׁי בֵית עַזְמָוֶת אַרְבָּעִים וְשָׁנָיִם:
אַנְשֵׁי קִרְיַת יְעָרִים כְּפִירָה וּבְאֵרוֹת שֶׁבַע מֵאוֹת
אַרְבָּעִים וְשִׁלְשָׁה: אַנְשֵׁי הָרָמָה וְגֶבַע שֵׁשׁ
מֵאוֹת עֶשְׂרִים וְאֶחָד: אַנְשֵׁי מִכְמָס מֵאָה
עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם: אַנְשֵׁי בֵית אֵל וְהָעַי מֵאָה
עֶשְׂרִים וְשִׁלְשָׁה: אַנְשֵׁי נְבוֹ אַחֵר חֲמִשִּׁים
וּשְׁנָיִם: בְּנֵי עֵילָם אַחֵר אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים
וְאַרְבָּעָה: בְּנֵי חָרִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים: בְּנֵי
יְרֵחוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה: בְּנֵי
לֹד חָדִיד וְאֹנוֹ שְׁבַע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים וְאֶחָד: בְּנֵי
סְנָאָה שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים תְּשַׁע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים:
הַכֹּהֲנִים בְּנֵי יְדָעְיָה לְבֵית יֵשׁוּעַ תְּשַׁע מֵאוֹת
שִׁבְעִים וּשְׁלֹשָׁה: בְּנֵי אִמֵּר אֶלֶף חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם:
בְּנֵי פַשְׁחוּר אֶלֶף מָאתַיִם אַרְבָּעִים וְשִׁבְעָה: בְּנֵי
חָרִם אֶלֶף שְׁבָעָה עָשָׂר: הַלְוִיִּם בְּנֵי יֵשׁוּעַ
לְקַדְמִיאֵל לִבְנֵי הוֹדַוְיָה שִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה:
הַמְשֹׁרְרִים בְּנֵי אָסָף מֵאָה אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנָה:
הַשּׁוֹעֲרִים בְּנֵי שַׁלּוּם בְּנֵי אָטֵר בְּנֵי טַלְמוֹן בְּנֵי־
עַקּוּב בְּנֵי חֲטִיטָא בְּנֵי שֹׁבַי מֵאָה שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנָה:
הַנְּתִינִים בְּנֵי צִיחָא בְּנֵי חֲשׂוּפָא בְּנֵי טַבָּעוֹת:
בְּנֵי קֵרֹס בְּנֵי סִיעָא בְּנֵי פָדוֹן: בְּנֵי לְבָנָה
בְּנֵי חֲגָבָא בְּנֵי שַׁלְמַי: בְּנֵי חָנָן בְּנֵי גִדֵּל בְּנֵי
גָחַר: בְּנֵי רְאָיָה בְּנֵי רְצִין בְּנֵי נְקוֹדָא: בְּנֵי
גַזָּם בְּנֵי עֻזָּא בְּנֵי פָסֵחַ: בְּנֵי בֶסַי בְּנֵי מְעוּנִים
בְּנֵי נְפִשְׁסִים: בְּנֵי בַקְבּוּק בְּנֵי חֲקוּפָא בְּנֵי
חַרְחוּר: בְּנֵי בַּעְלִית בְּנֵי מְחִידָא בְּנֵי חַרְשָׁא:
בְּנֵי בַרְקוֹס בְּנֵי סִיסְרָא בְּנֵי תָמַח: בְּנֵי נְצִיחַ
בְּנֵי חֲטִיפָא: בְּנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה בְּנֵי סוֹטַי בְּנֵי
סֹפֶרֶת בְּנֵי פְרִידָא: בְּנֵי יַעֲלָא בְּנֵי דַרְקוֹן בְּנֵי
גִדֵּל: בְּנֵי שְׁפַטְיָה בְּנֵי חַטִּיל בְּנֵי פֹכֶרֶת הַצְּבָיִים
בְּנֵי אָמוֹן: כָּל הַנְּתִינִים וּבְנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת תִּשְׁעִים וּשְׁנָיִם: וְאֵלֶּה הָעוֹלִים

מִתֶּל מֶלַח תֶּל חַרְשָׁא כְּרוּב אַדּוֹן וְאִמֵּר וְלֹא יָכְלוּ
לְהַגִּיד בֵּית אֲבוֹתָם וְזַרְעָם אִם מִיִּשְׂרָאֵל הֵם:
בְּנֵי דְלָיָה בְּנֵי טוֹבִיָּה בְּנֵי נְקוֹדָא שֵׁשׁ מֵאוֹת
אַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם: וּמִן הַכֹּהֲנִים בְּנֵי חֲבָיָה בְּנֵי
הַקּוֹץ בְּנֵי בַרְזִלַּי אֲשֶׁר לָקַח מִבְּנוֹת בַּרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי
אִשָּׁה וַיִּקָּרֵא עַל שְׁמָם: אֵלֶּה בִּקְשׁוּ כְתָבָם
הַמִּתְיַחְשִׂים וְלֹא נִמְצָאוּ וַיִּגָּאֲלוּ מִן הַכְּהֻנָּה:
וַיֹּאמֶר הַתִּרְשָׁתָא לָהֶם אֲשֶׁר לֹא יֹאכְלוּ בְּקֹדֶשׁ
הַקָּדָשִׁים עַד עֲמֹד הַכֹּהֵן לְאוּרִים וְתֻמִּים: כָּל־
הַקָּהָל כְּאֶחָד אַרְבַּע רִבּוֹא אֶלֶף שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
וְשִׁשִּׁים: מִלְבַד עַבְדֵיהֶם וְאַמְהֹתֵיהֶם אֵלֶּה
שִׁבְעַת אֲלָפִים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה וְלָהֶם
מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרְרוֹת מָאתַיִם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה:
גְּמַלִּים אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה חֲמֹרִים שֵׁשֶׁת
אֲלָפִים שִׁבְעַ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים: וּמִקְצָת
רָאשֵׁי הָאָבוֹת נָתְנוּ לַמְּלָאכֶת הַתִּרְשָׁתָא נָתַן
לָאוֹצָר זָהָב דַּרְכְּמֹנִים אֶלֶף מִזְרָקוֹת חֲמִשִּׁים
כָּתְנוֹת כֹּהֲנִים שְׁלֹשִׁים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת:
וּמֵרָאשֵׁי הָאָבוֹת נָתְנוּ לְאוֹצַר הַמְּלָאכָה זָהָב דַּרְכְּמוֹנִים שְׁתֵּי רְבוֹאוֹת וְכֶסֶף
מָנִים אַלְפַּיִם וּמָאתַיִם: וַאֲשֶׁר נָתְנוּ שְׁאָר הָעָם זָהָב דַּרְכְּמוֹנִים שְׁתֵּי רְבוֹאוֹת וְכֶסֶף מָנִים אַלְפַּיִם
וְכָתְנֹת כֹּהֲנִים שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה: וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים
וְהַלְוִיִּם וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וּמִן־הָעָם
וְהַנְּתִינִים וְכָל־יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם וַיִּגַּע הַחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם: וַיֵּאָסְפוּ כָל־
הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד אֶל הָרְחוֹב אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר־
הַמַּיִם וַיֹּאמְרוּ לְעֶזְרָא הַסֹּפֵר לְהָבִיא אֶת סֵפֶר תּוֹרַת
מֹשֶׁה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל: וַיָּבִיא עֶזְרָא
הַכֹּהֵן אֶת־הַתּוֹרָה לִפְנֵי הַקָּהָל מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה
וְכֹל מֵבִין לִשְׁמֹעַ בְּיוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי:
וַיִּקְרָא בְּרֹחַב לִפְנֵי הָרְחוֹב אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר הַמַּיִם
מִן הָאוֹר עַד־מַחֲצִית הַיּוֹם נֶגֶד הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים
וְהַמְבִינִים וְאָזְנֵי כָל הָעָם אֶל־סֵפֶר הַתּוֹרָה:
וַיַּעֲמֹד עֶזְרָא הַסֹּפֵר עַל מִגְדַּל עֵץ אֲשֶׁר עָשׂוּ
לַדָּבָר וַיַּעֲמֹד אֶצְלוֹ מַתִּתְיָה וְשֶׁמַע וַעֲנָיָה וּאוּרִיָּה
וְחִלְקִיָּה וּמַעֲשֵׂיָה עַל־יְמִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ פְּדָיָה
וּמִישָׁאֵל וּמַלְכִּיָּה וְחָשֻׁם וְחַשְׁבַּדָּנָה זְכַרְיָה מְשֻׁלָּם:

ויבו את"ו דסלכים ירשלמה. ויחזיהגרים ואילת דסלכים. ועשו בן בני חנולה. ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישראל הם. וכל אחיהם דבו חס בכב וסס
אלה קריאי חערה נשיא מאות אחזתם. ואת שם אחד חכתוב על כשה לזי כי מאה אחד. ולהם חס ואתה קח לך מכל מאכל. וישיבו לו לבדו. ושמנה אשר אמרתם. כי
הם וסכיהם יעלו. ויד אחרי כא אמעזיה. כיחשדו וחבוצים חלים. סלבד עבדיהם ואמהותיהם דסשר. וחבירו. השוערים ושלשים. כל בקראה חס ידה כאשר נבצת
חחנה. ושבו הנתנים וחלים ס"ם חגיגא וקיטא. ושאר העם הנתנים וחלים ומשוערים. כי אל הלשכות יבוא. ומשוערי עקוב שלטון ואחז. שוערי שוערי כשבי באסף.
ועשו לו לשכה גדולה. ויעמדו משוערים על שערי בית יי. וכתלים סופרים ושוערים. אל ספר נ בקריאה חס בלך את דודים. ויבוהו בירמיו. וקרא בו לפני הרחוב:

אבן עזרא

לתקן סבור. הלוי דבר לתקן והעמיסני הבהלות דבר לתקן סחיים מבור. לתקן
חומה ויעמד כן. פלכים בהלכו. ואשלחה. לשם. להם לשם רע. על שכבתי
הלילות סחלכתי. ספחיתי חיתם וחמתי. וגם לנוסחיים הנוחים. הקצות
התפילים סחלה סחיים קרי ליה ויקרא כן בעבור סאחר נוסף לכל בית הלילים
ולית הכי חיים על דרך חיסת טוסיים סהיה כעבם ניקבה כי כעבם ניקבה ואנחנו על דרך
הנסין כעבם יחיה בעבור ולחיות כי כושיים היו; לפני הקבלה עליו סחר הוא
הקיבוץ ובית כל העבודה. ואלת גם לנושיים לרבות על סחיים ומה הנכון
לתקן שומים יום. ספלח בהבלו הלילות בעיניהם. כפלים
הילים סחיים ואין להם תקומה לפניהם: לעזיזלם. דבק עם מדבדי היו
מוכיח והעל סה סהיה לו סלא מדבר ולא מוכיח ומוכיחים ומוכיחים
לו כך מפרשי להם. כחש ירמי. הלך לאחריו סחר. ומי הם שמרים עינו
הרע ואחוו. הקשה כ"מ: ומכם ילדי עם המצא כלילו ובלבם מחו כסבין
ישקרו מנביאיהם כמו ומי שחיים. ומן לחנני וחכמים והעמם נשוי סהם
מיחיים בעמים סזהירם סיגיעו הסופרים כבי הרלוקת לפניהם ואחר להם סהם
ישחו הרלוקת בעבריהם. יעבו ירבעם ובעבי הרלוקת דעת: והמחר
עם הטהל ירושלים. חקעם לבן חיוב והוקעם מרלוק נשב ותקבו ניקראו חורל
תלם בני המדינה. בעבור העליון אחר לאחיהם והעשם להרחות אחיהם ואחי
כיתו לא בני המדינה השלו ולא אחר כיקרסו חומת ירושלם רבה כיחיים סיניחו
לבית חטרק לבעלי התעבד שיהם זרים רבים מובבו בחכמת הלשון
ומיבושו סבבר חקו לו חיו בימי יחיים ומי הוליכו בבי בתוך לו בנים סיניחו
להם סחר סחרוסם ס' שר עליהם ועל ירושלים ומי הוליכו בבי בתוך לו בנים סיניחו
יבא בבי לפלטה ולאחר שר עליהם ועל ירושלים ומי הוליכו בבי בתוך לו בנים סיניחו
ואם יאמר איש סחר כתוב בו סלא בבי המדינה השלו ולא בבי כיקרסו חומת ירושלם
הרי אמרו חיים בבי בבלשון כבני כי בבלשון אחר הקשים השלים ואיש מהסבר
הרבה ומפני הלשונים ר"ם בני עד אשר בית לחם וטקוע אשר ליד עזר עילם
ומפני סבבר חקו לו חיו בימי יחיים ומי הוליכו בבי בתוך לו בנים סיניחו
לבית חטרק לבעלי התעבד שיהם זרים רבים מובבו בחכמת הלשון
ומיבושו

ויפתח עזרא הספר לעיני כל־העם כי־מעל כל־
העם היה וכפתחו עמדו כל העם: ויברך עזרא
את יהוה האלהים הגדול ויענו כל העם אמן אמן
במעל ידיהם ויקדו וישתחוו ליהוה אפים ארצה:
וישוע ובני ושרביה ימין עקוב שבתי הודיה
מעשיה קליטא עזריה יוזבד חנן פלאיה והלוים
מבינים את העם לתורה והעם על עמדם:
ויקראו בספר בתורת האלהים מפרש ושום שכל
ויבינו במקרא: ויאמר
נחמיה הוא התרשתא ועזרא הכהן הספר והלוים
המבינים את העם לכל העם היום קדש הוא
ליהוה אלהיכם אל תתאבלו ואל תבכו כי בוכים
כל העם כשמעם את דברי התורה: ויאמר להם
לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות
לאין נכון לו כי קדוש היום לאדנינו ואל תעצבו
כי חדות יהוה היא מעוזכם: והלוים מחשים
לכל העם לאמר הסו כי היום קדוש ואל תעצבו:
וילכו כל העם לאכל ולשתות ולשלח מנות
ולעשות שמחה גדולה כי הבינו בדברים אשר
הודיעו להם: וביום השני נאספו ראשי האבות
לכל העם הכהנים והלוים אל־עזרא הספר
ולהשכיל אל־דברי התורה: וימצאו כתוב
בתורה אשר צוה יהוה ביד־משה אשר ישבו בני־
ישראל בסכות בחג בחדש השביעי: ואשר
ישמיעו ויעבירו קול בכל עריהם ובירושלם
לאמר צאו ההר והביאו עלי־זית ועלי עץ שמן
ועלי הדס עלי תמרים ועלי עץ עבת לעשת סכת
ככתוב: ויצאו העם ויביאו ויעשו להם סכות
איש על־גגו ובחצרתיהם ובחצרות בית האלהים

וברחוב שער המים וברחוב שער אפרים: ויעשו
כל הקהל השבים מן השבי סכות וישבו בסכות
כי לא עשו מימי ישוע בן־נון כן בני ישראל עד
היום ההוא והתה שמחה גדולה מאד: ויקרא
בספר תורת האלהים יום ביום מן היום הראשון
עד היום האחרון ויעשו חג שבעת ימים וביום
השמיני עצרת כמשפט:
וביום עשרים וארבעה לחדש הזה נאספו
בני־ישראל בצום ובשקים ואדמה עליהם:
ויבדלו זרע ישראל מכל בני נכר ויעמדו ויתודו
על חטאת ילם ועונות אבתיהם: ויקומו על־
עמדם ויקראו בספר תורת יהוה אלהיהם רבעית
היום ורבעית בתודיס ומשתחוים ליהוה אלהיהם:
ויקם על־מעלת
הלוים ישוע ובני קדמיאל שבניה בני שרביה בני
כנני ויזעקו בקול גדול אל יהוה אלהיהם:
ויאמרו הלוים ישוע וקדמיאל בני חשבניה
שרביה הודיה שבניה פתחיה קומו ברכו את־
יהוה אלהיכם מן העולם עד העולם ויברכו שם
כבודך ורומם על כל־ברכה ותהלה:
אתה הוא יהוה לבדך אתה עשית את השמים
שמי השמים וכל צבאם הארץ וכל אשר עליה
הימים וכל אשר בהם ואתה מחיה את כלם
וצבא השמים לך משתחוים: אתה הוא יהוה
האלהים אשר בחרת באברם והוצאתו מאור
כשדים ושמת שמו אברהם: ומצאת את לבבו
נאמן לפניך וכרות עמו הברית לתת את־ארץ
הכנעני החתי האמרי והפרזי והיבוסי והגרגשי
לתת לזרעו ותקם את דבריך כי צדיק אתה:

וקרא את עני אבתינו במצרים ואת זעקתם
שמעת על־ים סוף: ותתן אתות ומפתים בפרעה
ובכל עבדיו ובכל עם ארצו כי ידעת כי־זדו
עליהם ותעש לך שם כהיום הזה: והים בקעת
לפניהם ויעברו בתוך הים ביבשה את־רדפיהם
השלכת במצולת כמו־אבן במים עזים: ובעמוד
ענן נחיתם יומם ובעמוד אש לילה להאיר להם
את־הדרך אשר ילכו בה: ועל־הר־סיני ירדת
ותדבר עמהם משמים ותתן להם משפטים ישרים
ותורת אמת חקים ומצות טובים: ואת שבת
קדשך הודעת להם ומצות וחקים ותורה ביד־
משה עבדך: ולחם משמים נתתה להם
לרעבם ומים מסלע הוצאת להם לצמאם ותאמר
להם לבוא לרשת את הארץ אשר נשאת את־ידך
לתת להם: והם ואבתינו הזידו ויקשו את־ערפם
ולא שמעו אל־מצותיך: וימאנו לשמע ולא זכרו
נפלאתיך אשר עשית עמהם ויקשו את־ערפם
ויתנו ראש לשוב לעבדתם בגרים ואתה אלוה
סלחות חנון ורחום ארך אפים ורב־חסד ולא
עזבתם: אף כי עשו להם עגל מסכה ויאמרו זה
אלהיך אשר העלך ממצרים ויעשו נאצות
גדל: ואתה ברחמיך הרבים לא עזבתם במדבר
את עמוד הענן לא סר מעליהם ביומם להנחתם
בדרך ואת עמוד האש בלילה להאיר להם את־
הדרך אשר ילכו בה: ורוחך הטובה נתת להם
להשכילם ומנך לא כלאת מפיהם ומים נתתה להם
לצמאם: וארבעים שנה כלכלתם במדבר לא
חסרו שלמותיהם לא בלו ורגליהם לא בצקו: ותתן
להם ממלכות ועמים ותחלק לפאה ויירשו את
ארץ סיחון ואת ארץ מלך חשבון ואת־ארץ עוג
מלך הבשן: ובניהם הרבית ככוכבי השמים
ותבא אל־הארץ אשר אמרת לאבותיהם לבוא
לרשת: ויבאו הבנים ויירשו את־הארץ ותכנע
לפניהם את־יושבי הארץ הכנענים ותתנם בידם

ואת מלכיהם ואת עמי הארץ לעשות להם
כרצונם: וילכדו ערים בצורת ואדמה שמנה
וירשו בתים מלאים כל טוב ברות חצובים
כרמים זיתים ועץ מאכל לרב ויאכלו וישבעו
וישמינו ויתענגו בטובך הגדול: וימרו ויכרדו
בך וישליכו את־תורתך אחרי גוים ואת נביאיך
הרנו אשר העידו בם להשיבם אליך ויעשו נאצות
גדלות: ותתנם ביד צריהם ויצרו להם ובעת
צרתם יצעקו אליך ואתה מן־השמים תשמע וכרחמיך
הרבים תתן להם מושיעים ויושיעום מיד צריהם:
וכנוחלהם ישובו לעשות רע לפניך ותעזבם ביד
איביהם וירדו בהם וישובו ויזעקו אליך ואתה מן־השמים
תשמע ותצילם פעמים רבות כרחמיך: ותעד בהם
להשיבם אל תורתך והמה הזידו ולא שמעו
למצותיך ובמשפטיך חטאו בם אשר יעשה אדם
וחיה בהם ויתנו כתף סוררת וערפם הקשו ולא
שמעו: ותמשך עליהם שנים רבות ותעד בם
ברוחך ביד נביאיך ולא האזינו ותתנם ביד עמי
הארצות: וברחמיך הרבים לא עשית כלה ולא
עזבתם כי אל חנון ורחום אתה: ועתה אלהינו
האל הגדול הגבור והנורא שומר הברית והחסד
אל־ימעט לפניך את כל־התלאה אשר מצאתנו
למלכינו ולשרינו ולכהנינו ולנביאינו ולאבתינו
ולכל־עמך מימי מלכי אשור עד היום הזה: ואתה
צדיק על כל־הבא עלינו כי אמת עשית ואנחנו
הרשענו ואת מלכינו שרינו כהנינו ואבתינו לא
עשו תורתך ולא־הקשיבו אל־מצותיך ולעדותיך
אשר העדת בהם: והם במלכותם ובטובך הרב
אשר נתתה להם ובארץ הרחבה והשמנה אשר־
נתתה לפניהם לא עבדוך ולא שבו מבעלליהם
הרעים: הנה אנחנו היום עבדים והארץ אשר־
נתת לאבתינו לאכל את־פריה ואת טובה הנה
אנחנו עבדים עליה:

ותכואתה הרבה למלכים אשר נתתה עלינו
בחטאתינו ועל גויתינו משלים ובבהמתנו
ברעונם וביצרה גדלה אנחנו:
ובכל זאת אנחנו כרתים אמנה וכתבים ועל
החתום שרינו לוינו כהנינו: ועל החתומים נחמיה
התרשתא בן חכליה וצדקיה: שריה עזריה ירמיה
: פשחור אמריה מלכיה: חטוש שבניה בלוך:
חרם מרמות עבדיה: דניאל גנתון ברוך: משלם
אביה מיכן: מעזיה בלגי שמעיה אלה הכהנים:
והלוים וישוע בן אזניה בנוי כבני
חנדד קדמיאל: ואחיהם שבניה הודיה קליטא
פלאיה חנן: מיכא רחוב חשביה: זכור שרביה
שבניה: הודיה בני בנוי:
ראשי העם פרעש פחת מואב עילם זתוא בני:
בני עזגד בני ארניה בנוי עדין: אטר חזקיה עזור:
הודיה חשם בצי: חריף ענתות נובי: מגפיעש
משלם חזיר: משיזבאל צדוק ידוע: פלטיה חנן
עניה: הושע חנניה חשוב: הלוחש פלחא שובק:
רחום חשבנה מעשיה: ואחיה חנן ענן: בלוך
חרם בענה: ושאר העם הכהנים הלוים השוערים
המשררים הנתינים וכל הנבדל מעמי הארצות
אל תורת האלהים נשיהם בניהם ובנתיהם כל
יודע מבין: מחזיקים על אחיהם אדיריהם ובאים
באלה ובשבועה ללכת בתורת האלהים אשר נתנה
ביד משה עבד האלהים ולשמר ולעשות את כל
כל מצות יהוה אדנינו ומשפטיו וחקיו: ואשר
לא נתן בנתינו לעמי הארץ את הבנות ולא נקח
לבנינו: ועמי הארץ המביאים את המקחות וכל

שבר ביום השבת למכור לא נקח מהם בשבת
וביום קדש ונטשה את השנה השביעית ומשא כל
יד: והעמדנו עלינו מצות לתת עלינו שלישית
השקל בשנה לעבדת בית אלהינו: ללחם
המערכת ומנחת התמיד ולעולת התמיד השבתות
החדשים למועדים ולקדשים ולחטאות לכפר על
ישראל וכל מלאכת בית אלהינו: והגרלות
הפלנו על קרבן העצים הכהנים הלוים והעם
להביאלבית אלהינו לבית אבתינו לעתים מן
מזמנים שנה בשנה לבער על מזבח יהוה אלהינו
כבתוב בתורה: ולהביא את בכורי אדמתנו
ובכורי כל פרי כל עץ שנה בשנה לבית יהוה:
ואת בכרות בנינו ובהמתנו כבתוב בתורה ואת
בכורי בקרינו וצאנינו להביא לבית אלהינו
לכהנים המשרתים בבית אלהינו: ואת ראשית
ערסתינו ותרומתינו ופרי כל עץ תירוש ויצהר
נביאלהכהנים אל לשכות בית אלהינו ומעשר
אדמתנו ללוים והם הלוים המעשרים בכל ערי
עבדתנו: והיה הכהן בן אהרן עם הלוים בעשר
הלוים והלוים יעלות מעשר המעשר לבית
אלהינו אל הלשכות לבית האוצר: כי אל
הלשכות יביאו בני ישראל ובני הלוי את תרומת
הדגן התירוש והיצהר ושם כלי המקדש והכהנים
המשרתים והשוערים והמשררים ולא נעזב את
בית אלהינו: וישבו שרי העם בירושלם ושאר
העם הפילו גרלות להביא אחד מן העשרה לשבת
בירושלם עיר הקדש ותשע הידות בערים: ורנחו
העם לכל האנשים המתנדבים לשבת בירושלם:

והם לבנים זה: ויתיצבו פנות כל העם: רעב כי יחיה בארץ דכלבים: כורד מרוס ישראל אשר הלנו יאל ישיא אהנם תוקוח דלה: הנה עבדות: לשתחוות לנל כלבי: ראשי
כל נקבתם: ולהביא את נכורי: בלילות סרי כסרה אשטנאצ דנבסר: פסוק: את בהוכל כל וכלה כאבעע דנבסר: פסוק: את טוען בעל הכסרת באבדו: פסוק את טוען כל כל וכלה כאבעע הינו דלא אינא בבל אלא כל כל וכלה כאבעע ודוק ראינו: פסוק אחד
ראשי כתב כל כל כאבעע ושאר אטעות דאת בהוכל וכל וכבל בכל:

אבן עזרא

לא יתכן למניך. דשון עם את הקדוב ולא עם יתלוה כי גם את העצם דבר וכן
את פני הראשים ומקמנו: עבדים עליה. בעבדות: מדינה למלכים. הארץ היא
הפולגלת: וכבל זאת. רפה לאחר בכל זאת הברית מאמינים לעמות ומתנת ויקוים
ללכת בתורת האלהים אשר ניתנה ביד משה ושלא ינתן מבוקשינו לעתי מחלוף
המקראות. מסדרי מן לקח כעצם מתכר. ומסכר מחתים ומעדרים: מלשון
הסקל. נוסף על מחנית הסקל לנורך הפסוקים הנזכרים: על קרבן העצים:
פנים הלקים הכהנים הלוים והעם לבדות להביא העצים לעתים מזומנים והנזכר
מפורש בדברי הימים: לבית אבותינו. פירוש מקובלנו: ולהביא את בכורי
אדמתינו. כשאתר ומחי הלקם: כל פרי עץ. הם הזכרים בשמות קבץ מלקח
ודומן ומאר העצים ומם מעשה מיום וכן ומאת הימים אל תאין מבואים שה
מעשרין הנמין כלבי בעשר ולקחת מרשקות על פרי האדמה: ואת בכורות בהמו
ובהמתינו. רפה לאחר בהמתינו שהמת מאתם כי אחרי כן בכורות בקריהו ובפרי
ופרי כל עץ תירוש. כן הוא פרי תירוש ויצהר: המעשרים. לוקחי המעשר
מעשר. הלוים: שהעשר. מבטיח הפעל ומחזקו לשמרו בחוזק הדרך והעבד
בעשרו המעשר והוא מעשר מן המעשר: בן

רשי

ותכואתיך. על ידן ישראל מרבה משיני מלכיות לתלבי החומות: לשר נתן
עלינו. מהם מושלים בנו: ובבהמתנו. ובבהמה הצאה עליהם מלהם
כורדים תחנה להקלבה להיותן ולבעות בו: ובזרעתנו. מרוב גזילים וחמסם
לקבל מלכיות עלינו למען תקיים לנו לעדיהן: ועל החתום. מרוב גזילים וחמסם
מכנו חתומים על ספר קבלת המצות לחזק לנו לעדיהן: ועל החתומים. כתב
מזה והוא לשון החתומים בספר לעדות קבל המצות: נחתים הירמיה. מם אחד
הוא וזהו ספר מרמיהו הירמיה ולא לחתים ולחתם נקרא מתו הקדמוני
חכמים לפעמים יש מלניס לפי שהיה מסקה לתלך: וכל הנברל. הם הנרים
מכבדו לתוכות המים להיות דטקים ומחוברים לל יזרתו על הקבה לסמל
מנחיתו על לחייהם: עם אחיהם. גדולים מהם לדרגיהם. הכהנים
מבר. יבריה כמו בסבר לסר הם סוכרים: ובוס קדם. על יום טוב: השם
את הסבה הסבעית. בעניני מלאתר ובמניעת הקמטה ובמסקה: ומסלכלי
הסמטת מלה בסבעית. וכל מלאכת בית אלהינו. לעסות מן בכף: הלוי.
כמה יבוא כל אחד: קרבן העצים. הקרוסת על עני המערכה למזבח: לבית
אבותינו. מהות בית קדושת אבותינו: ובכוריכל פריכן. בכורי פרי
האילן הם מדברי חכמים: נטוה להכניס לל לבבות. כי הם היו רבים
המעשרים בכל ערי עבדותינו. מבוטלים מעשרותיהם בכל ערי ישראל: בעשר. למען בעשרו את מעשר האחים. מהיות הלוים מעשרים מעשר מן המעשר ומבטיחים את
לכהנים פלא היו שוכחם את בית המקדש. מחד מן האעשרה. מבטיח לל למען יסבו הרובים לשמור הנדר מן החוטים: ולהלה

נחמיה

סלאו לתשיבם ואלה כני בנימין סלאם לבן משלם. ומן בני סמסלאי. סלוע סמקלה. חר סלאה סל ומל חדר חס ומחר חל אדאר רקי: הסוראה ב' כל וא חל
וסכ' והוה בן האראה קרסא סל חדן חסר: הנולים סל כל שלים סמסלם נדולה סחקר לב. כי ערבי כסוס הקה. כסם הנולים סאבר בארץ לוי: ל נרנה: ת דשאל
נדלים. וכרא לן הנדולים. וכרא לן האנולים: וצרא נ כתב אום מתעים כני צדא וחברו. ונחא ונספא על הנתים. הנעא ונסרא ערה נת כ נכל:

ואלה הראשי המדינה אשר ישבו בירושלם
ובערי יהודה ישבו איש באחזתו בעריהם ישראל
הכהנים והלוים והנתינים ובני עבדי שלמה:
ובירושלם ישבו מבני יהודה ומבני בנימן מבני
יהודה עתיה בן עזיה בן זכריה בן אמריה בן
שפטיה בן מהללאל ממבני פרץ: ומעשיה בן
ברוך בן כל חזה בן חזיה בן עדיה בן יויריב בן
זכריה בן השלני: כל בני פרץ הששים
בירושלם ארבע מאות ששים ושמנה אנשי חיל:
ואלה בני בנימן סלא בן
בן יועד בן פדיה בן קוליה בן מעשיה בן
איתיאל בן ישעיה: ואחריו גבי סלי תשע מאות
עשרים ושמנה: ויואל בן זכרי פקיד עליהם
ויהודה בן הסנואה על העיר משנה:
מן הכהנים ידעיה בן יויריב
יכין: שריה בן חלקיה בן משלם בן צדוק בן
מריות בן אחיטוב נגיד בית האלהים: ואחיהם
עשיה המלאכה לבית שמנה מאות עשרים ושנים
ועדיה בן ירחם בן פלליה בן אמצי בן זכריה בן
פשחור בן מלכיה: ואחיו ראשים לאבות מאתים
ארבעים ושנים ועמשסי בן עזראל בן אחזי בן
משלמות בן אמר: ואחיהם גבורי חיל מאה
עשרים ושמנה ופקיד עליהם זבדיאל בן
הגדולים: ומן הלוים שמעיה
בן חשוב בן עזריקם בן חשביה בן בונני: ושבתי
ויוזבד על המלאכה החיצונה לבית האלהים
בראשי הלוים: ומתניה בן מיכא בן זבדי בן
אסף ראש התחלה להודה לתפלה ובקבקיה משנה
מאחיו ועבדא בן שמוע בן גלל בן ידיתון: כל
הלוים בעיר הקדש מאתים שבעים ואחד ארבעה:
והשוערים עקוב טלמון ואחיהם

השמדים בשערים מאה שבעים ושנים: ושאר
ישראל הכהנים הלוים בכל ערי יהודה איש
בנחלתו: והנתינים ישבים בעפל וציחא ונשפא
על הנתינים: ופקיד הלוים בירושלם עזי בן
בני בן חשביה בן מתניה בן מיכא מבני אסף
המשררים לנגן מלאכת בית האלהים: כי מצות
המלך עליהם ואמנה על המשררים דבר יום
ביומו: ושחיה בן מישיזבאל מבני זרח בן
יהודה ליד המלך לכל דבר לעם: ואל החצרים
בשדותם כבני יהודה ישבו בקריתיארבע ובנתיה
ובדיבן ובנתיה וביקבצאל וחצריה: ובישוע
ובמלדה ובבית פלט: וחצר שועל ובבאר שבע
ובנתיה: ובעקלג ובמכנה ובבנתיה: ובעין
רמון ובצרעה ובירכות: וחנם עדלם וחצריהם
לכיש ושדתיה ועזקה ובנתיה ויחנו מבאר שבע
עד גיא הנם: ובני בנימן מגבע בכמש ועיא
ובית אל ובנתיה: ענתות נב עננה: חצור רמה
גתים: חדיד צביים נבללט: לדואונו לי
החרשים: ומן הלוים מחלקות יהודה ובנימין:
ואלה הכהנים והלוים אשר עלו
עם זרבבל בן שאלתיאל וישוע שריה ירמיה
עזרא: אמריה מלוך חטוש: שכניה רחם
מלוכי: עדוא נמתוי אביה: ביכין מעדיה
בלגה: שמעיה ויויריב ידעיה: כלי עמוק
חלקיה ידעיה אלו זראשי הכהנים ואחיהם בימי
ישוע: והלוים ישוע בנוי
קדמיאל שרביה יהודה מתניה על הידות הוא
ואחיו: ובקבקיהו ועבדא אחיהם לנגדם למשמרות:
וישוע הוליד את יויקים ויויקים הוליד את
אלישיב ואלישיב הוליד את יויד ויויד הוליד
את יונתן ויונתן הוליד את ידוע:

נמנה וכמנה ד' חס' כ' קריאה וסס' ארבע כתפות אל ארבע כפסוק. וברא הבכונה חצי האבה קיפת תינא דפסוק. וכצלל ובבנה: ניט כתיב וסס' נגיר ביהוש
סכן חתיריסס עין ד': בניכין כל והם ואבינקראו בניכין. ואת בניכן אחיו יוסף. ואל שוי תן לבם ריחבים. ורא ושף את בניכין. ושא עיניו ורא את בניכין
שמו: ומה עיניכם ראותיעני: בניכן ואב טרף. ובשבטבניכין דיהושע. אחריך בניכין בעמקך. ויעברו בני עמון את הירדן. ויהי אשבכן ישכן כתיב. ויכאר לו
שמו: וידבר גם אכזר קריא דפסוק. אשר אל רחבעם דשלים. ויבא אלי הצבאל בן זרחי. תקעו שופר בגבעה. מן הלוים בחלקות יהודה לבנימין:

רשי

ולהיות לקוי המדינה לתקר מן הכהנים והלוים יפה כדי
יהודה וגו'. מכבי יהודה עזיה וגו'. חוזר ומפרש מבני יהודה מי ומי היו וכל
הפרשה לתה מונה כי לא הגיעו ואחיהם סמוכים סביהם: בגר. ממונה: ממונה:
אחיהם בגדי. בגדי בית הלוים. ממונה על בית הלוים: ואחיהם שמו מלאכת
בבית. ואחיהם סהיו שרים עבודות הבית וקבוצתיו. ראשים לאבות: ראשי
בתי אבותיהם הכהנים. ופקיד עליהם. ממונה עליהם על המלאכה
החיצונה. אחר לבית כבן בניהי בריח הבית ובני המערכה סהיו מהם מכחזן
רחם היתה מלאכה לעשה. הוא היה רחם ומחזק ונרול לפתוח תלה ולהדיח
מעליהן ובזריות סירות הם על לוים ואחרים כמו יהיה והלא כתיב בתיבה פלא לבדך כתיו יוסף. והסופר: ממנה על מעבי המקדם. הים בנחלתו. כל
אחד בתי אבותיהם ובניהם: בשפל. מקום אחד לפר בירושלם: על הנתינים. ממונים על הנתינים: ופקיד הלוים. ממונה על הלוים לפר בירושלם. לנגר מלאכת
על מלאכת הבית ממונה כבן בניהי בריח הבית ואחרי בריח ממונים ממון על מעמד הבית ואחרי הבית ואחרי המלאכה החיצונה וגו': כי ממנו המלך
עליהם. והמלך היה מלאימן עליהם בהם: על המשוררים. להזהיר ממון מיוחד למלך דריוש. דבר יום ביומו: קדי לעמות נרכי הבית. ליד המלך. הוא היה
ממון לענין המלך דריוש. לכל הדברים לפר לעם להיות לפר עליהם על המלך. מחלקת יהודה לבניין. היו מחלקין במחלקותם לבנין ולכך נאמר יהודה וכבנין
שיו חלקים לעמרים ולרכבה ממחרות. ויסוד הולך לתן ויקים וגו'. כל לתו מבמקרא זה היו כהנים גדולים: ובמי

בן הגדולים. בן אחר מהגדולי. וסכרתי ואזהר על המלאכה החיצונה. סהיה ממון
לעיר לערוך בית האלהים ולתקנה. והעצם לתקן מות הדלת ולהעלה. ובעצם לתקן מות הדלת
ובתלת הסוירות הוא יהודה לבית התפלה ולתונה ולחדי כן הלוים ובני יהודה על
הכנות וכן יהושע: ובקדמיאל ממנה מחדי. להיות מסכת לתקן: ויהי ונעמדו
על הגבעון. פירוש פקידים יזהו לנו על המשוררים. קיום ומקדם וכן לתנו כורתי
לחנה ליד המלך למתנתו וכן אלוים מחלקות יהודה יפי סיקט בתחלקות יהודה
עד לבנימין: על הידות. סם דבר בעצם הודות ליכיהוה ממרמו ומבניו:

פיסקא נ' במל"א וחסר לו אביה זכרי · והבתים אליקים מעשיה · ועליו ומחניק · כתרא ואל' כתרא · כל מסורא יהוחנן כלומר יהוחנן ומסיק בקרא סיגן' · ודוד איש האלהים · נוסף ועכור כמשפט דוד · וראש הלוים חשסח · ואחיו שמעיה ועזראל שלליו · לעשות לי אתכל ומקל ומסיק בקרא לעשות ראובד אלהים · והחשב פרשת לעשות כותב וכנסף · וחברו לעשות בעזאל ואחריהב וכל איש חכם לב · אל תסלאכת משה אל בעזאל · וקראו בלשני משה את בל החרטים אשר

וּבִימֵי יוֹיָקִים הָיוּ כֹהֲנִים רָאשֵׁי הָאָבוֹת לִשְׂרָיָה
מְרָיָה יִרְמְיָה חֲנַנְיָה: לְעֶזְרָא מְשֻׁלָּם לַאֲמַרְיָה
יְהוֹחָנָן: לְמַלּוּכִי יוֹנָתָן לְשְׁבַנְיָה יוֹסֵף: לְחָרִם
עֵדְנָא לְמָרָיוֹת חִלְקַי: לְעַדְיָא זִכְרִי לְגִנְּתוֹן מְשֻׁלָּם:
לַאֲבִיָּה זִכְרִי לְמִנְיָמִין לְמוֹעַדְיָה פִלְטַי: לְבִלְגָּה
שַׁמּוּעַ לְשְׁמַעְיָה יְהוֹנָתָן: וְלִיוֹיָרִיב מַתְנַי לִידַעְיָה
עֻזִּי: לְסַלַּי קַלַּי לָעָמוֹק עֵבֶר: לְחִלְקִיָּה חֲשַׁבְיָה
לִידַעְיָה נְתַנְאֵל: הַלּוֹיִם בִּימֵי אֶלְיָשִׁיב יְוֵידָע
וְיוֹחָנָן וְיוֹרֵעַ כְּתוּבִים רָאשֵׁי אָבוֹת וְהַכֹּהֲנִים עַל־
מַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ הַפָּרְסִי: בְּנֵי לֵוִי
רָאשֵׁי הָאָבוֹת כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים וְעַד־
יְמֵי יוֹחָנָן בֶּן־אֶלְיָשִׁיב: וְרָאשֵׁי הַלְוִיִּם חֲשַׁבְיָה
שֵׁרֵבְיָהוּ וְיֵשׁוּעַ בֶּן־קַדְמִיאֵל וְאֲחֵיהֶם לְנֶגְדָּם לְהַלֵּל
לְהוֹדוֹת כְּמִצְוַת דָּוִיד אִישׁ הָאֱלֹהִים מִשְׁמָר
מִשְׁמָר: מַתַּנְיָה וּבַקְבַּקְיָה עֹבַדְיָה מְשֻׁלָּם טַלְמוֹן
עַקּוּב שֹׁמְרִים שֹׁעָרִים מִשְׁמָר בְּאֻסְפֵי הַשְּׁעָרִים:
אֵלֶּה בִּימֵי יוֹיָקִים בֶּן־יֵשׁוּעַ בֶּן־יוֹצָדָק וּבִימֵי נְחֶמְיָה
הַפֶּחָה וְעֶזְרָא הַכֹּהֵן הַסּוֹפֵר:
וּבַחֲנֻכַּת חוֹמַת יְרוּשָׁלִַם בִּקְשׁוּ אֶת־הַלְוִיִּם מִכָּל־
מְקוֹמֹתָם לְהָבִיא אֹתָם לִירוּשָׁלִַם לַעֲשׂוֹת חֲנֻכָּה וְשִׂמְחָה
וּבְתוֹדוֹת וּבְשִׁיר מְצִלְתַּיִם נְבָלִים וְכִנֹּרוֹת:
וַיֵּאָסְפוּ בְּנֵי הַמְשֹׁרְרִים וְגַם־הַכִּכָּר סְבִיבוֹת
יְרוּשָׁלִַם וּמִן־חַצְרֵי נְטֹפָתִי: וּמִבֵּית הַגִּלְגָּל וּמִשְּׂדוֹת
גֶּבַע וְעַזְמָוֶת כִּי חֲצֵרִים בָּנוּ לָהֶם הַמְשֹׁרְרִים סָבִיבוֹת
יְרוּשָׁלִָם: וַיִּטַּהֲרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וַיְטַהֲרוּ אֶת־
הָעָם וְאֶת־הַשְּׁעָרִים וְאֶת־הַחוֹמָה: וָאַעֲלֶה אֶת־
שָׂרֵי יְהוּדָה עַל־הַחוֹמָה וָאַעֲמִידָה שְׁתֵּי תּוֹדוֹת

גְּדוֹלוֹת וַתֵּלֶךְ יְמִינָה עַל־הַחוֹמָה לְשַׁעַר
הָאַשְׁפֹּת: וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵיהֶם הוֹשַׁעְיָה וְחֲצִי שָׂרֵי
יְהוּדָה: וַעֲזַרְיָה עֶזְרָא וּמְשֻׁלָּם: יְהוּדָה וּבִנְיָמִן
וְשֶׁמַעְיָה וְיִרְמְיָה: וּמִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים
בַּחֲצֹצְרוֹת זַכַרְיָה בֶּן־יוֹנָתָן בֶּן־שְׁמַעְיָה בֶּן־מִתַּנְיָה
בֶּן־מִיכָיְהוּ בֶּן־זַכּוּר בֶּן־אָסָף: וְאָחִיו שְׁמַעְיָה
וַעֲזַרְאֵל מִלַּלַי גִּלַּלַי מַעַי נְתַנְאֵל וִיהוּדָה חֲנָנִי
בִּכְלֵי שִׁיר דָּוִיד אִישׁ הָאֱלֹהִים וְעֶזְרָא הַסּוֹפֵר
לִפְנֵיהֶם: וְעַל שַׁעַר הָעַיִן וְנֶגְדָּם עָלוֹ עַל מַעֲלוֹת
עִיר דָּוִיד בְּמַעֲלֵה הַחוֹמָה מִמַּעַל לְבֵית דָּוִיד וְעַד
שַׁעַר הַמַּיִם מִזְרָח: וְהַתּוֹדָה הַשֵּׁנִית הַהֹלְכָה
לְמוֹאֹל וַאֲנִי אַחֲרֶיהָ וְחֲצִי הָעָם מֵעַל לַחוֹמָה מִמִּגְדַּל
לְמִגְדַּל הַתַּנּוּרִים וְעַד הַחוֹמָה הָרְחָבָה: וּמֵעַל
לְשַׁעַר אֶפְרַיִם וְעַל שַׁעַר הַיְשָׁנָה וְעַל שַׁעַר הַדָּגִים
וּמִגְדַּל חֲנַנְאֵל וּמִגְדַּל הַמֵּאָה וְעַד שַׁעַר הַצֹּאן וְעָכְדוּ
בְּשַׁעַר הַמַּטָּרָה: וַתַּעֲמֹדְנָה שְׁתֵּי הַתּוֹדוֹת בְּבֵית
הָאֱלֹהִים וַאֲנִי וְחֲצִי הַסְּגָנִים עִמִּי: וְהַכֹּהֲנִים אֶלְיָקִים
מַעֲשֵׂיָה מִנְיָמִין מִיכָיָה אֶלְיוֹעֵנַי זַכַרְיָה חֲנַנְיָה
בְּחֲצֹצְרוֹת: וּמַעֲשֵׂיָה וּשְׁמַעְיָה וְאֶלְעָזָר וְעֻזִּי וִיהוֹחָנָן
וּמַלְכִּיָּה וְעֵילָם וְעֶזֶר וַיִּשְׁמַע יִזְרַחְיָה:
הַפְּקִיד: וַיִּזְבְּחוּ בַיּוֹם הַהוּא זְבָחִים גְּדוֹלִים וַיִּשְׂמְחוּ
כִּי הָאֱלֹהִים שִׂמְּחָם שִׂמְחָה גְדוֹלָה וְגַם הַנָּשִׁים
וְהַיְלָדִים שָׂמְחוּ וַתִּשְׁמַע שִׂמְחַת יְרוּשָׁלִַם עַד־
מֵרָחוֹק: וַיָּפְקְדוּ בַיּוֹם הַהוּא אֲנָשִׁים עַל־הַנְּשָׂכוֹת
לָאוֹצָרוֹת לַתְּרוּמוֹת לָרֵאשִׁית וְלַמַּעַשְׂרוֹת לְכַנּוֹס
בָּהֶם לִשְׂדֵי הֶעָרִים מִנְּאוֹת הַתּוֹרָה לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם
כִּי שִׂמְחַת יְהוּדָה עַל הַכֹּהֲנִים וְעַל הַלְוִיִּם הָעֹמְדִים:

חביאו בני ישראל · מביים חעם לחביא שדי תעכורה למר אבא · כאשר עשה ביום חזה צווה לעשת · דיבר משה אל בני ישראל לעשת הפסחת דפסח שני · והו אנשים אשר חיו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשת הפסח ביום ההוא · ואשר ישמעו העבירו קול בכל עריהם · וכוצאת חצות ירושלם · כי עזרא ובן לבנון · בעיניהה בקריאה וכן רצון המלך את חלקת דמלים · שלש שנים מלך בירושלם · ונשנת שלש למלכו · והבתים אליקים כעשיה ובנינו · וכבני הבתים כחצוצרות · שדי לי מחיי · בקריאתו אנשים · וכל רות דכו בת' ה' נכר בת' ה' וסיו וחקם חזא וכליחיו וחשב משרה כואב תניא דמסוק · חלקת השדה לבעז אשר בשפחת אלימלך ·

אבן עזרא

למריח ומריח · הלמד מורה כי מריח רחם למריח לו הדבר השך · בחמשי
העבריים חלק נוסף והטעם קומתי חספים · ותמורתי מתי קדמוני · נקראו כן
כי חם מעמידין להודות לפני חם חחומרים מיד על תמידי · ומלוכות · חם על
תמקל תקומות לל והוא מעניו חלך והטעם מחמיד לכמי חיחודות מילכו לפני
חיומין · על מעלות שיר דוד · חם מדרגות קומות · החולכי למולך ·
ולנגדים והחלך מחלק למולך מקדש לי תמוני והוא למסך וכמולכו חם לא יעיד ובמת
שמו מיהוה כו חומר בכתי · בחלת הדעת בדלו · על להמבות · כמו למבות
זה חומר בכתי חומר בכתי · לחומות · בחלת הדעת בדלו · לחסורות · לחסדקת מחלוקת · מבחלת חשורים · וכן לחמר
מיכה חלכלכם והחלכה מחלת לזר מדעת ולא למלכה בחמיכול כן בחמדעת עין
גדי לו חנחמך חמר וכן הוא מבחלת מבחלת התקדם וכן החדרון הקדרון הבדרים ·
למתמרת

רשי

וביתי יוקים · מיהוה כהן גדול היו כהניה הללו חם היו רחמי לחמי לחב
למתמרוקים · למריח מדים · למתמרת על מריח היו מריח רחם בית חב
ולמתמרת על דיומים היו חאניה רחם בית חב וכן כלם ואת חמר לל בדם כל
העבדים ורבבי ממלרות לל לדקדק המקרא לפיכך למוקים כלם · קלוים בחי
חלוים · חלוים חללו היו רחמי בית לחבות מתמרוקים חלוים בימי חלוים הכהן
הגדול והכהנים המנויין למעלה כמוהן חם היו רחמי בית חבות מתמרוקים בימי
חלוים · על חלכות · בימי חלכות דריוש היו חבות ובני חבות ועד ימי יחוכן כל חוקן מחת
רחמי לבות חלוים עד ימי יחוכן כהן גדול מנוין חם בני חבות חיחוס · מחרי לשמת
מחמר · מהו חלוקים בחמשוררים למר מרים · מושרים ממחר · מוציים הו
במחמר מלהם למחור מחרי חכהן · בלשוני · כמו בשלמי חמשוררים · חלה בחי
יוקים · חלה היו מושרים בחי יוקים · ובחזקת חומת ירושלם · מחלום חומת
הציר לקדם חת העיר · ובחדרים · ובחומותיהן · מן הכבר · למר מם בנו חומלם
בלה חמשוררים · ויהללו · יחלה טהרו חתעבדו ן ואחר כך טהרו חת חחרים
חת השערים ואת החומה · מלה חחזיר טומחה מם בעיד · מעל לחומה · מקדם חת הציר ואלו חם והכהנים והלוים חם מתי חדחיון מטבל לעיר ·
בחזקת מטהרת · כדי לקדם חת העיר · מתי חדחיון · מקדם · מלוכות לחיון · כלמר יבחו מן הציר כדי לטובבה הלכו לכך ויחכו ·
יהודה ובנימן · קלי מרים היו · ויחי · יין על מכריח הכהן · ועל מסר הציר · לפני מסר הציר הלכו מסבובת הסביר · ובגרם עלו · ולמכיחם עלו מסדר הציר לחעלות על מיר
דוד ואחרן מעלות היו לחומה · והחדרים המצות ההולכות למול · קודם לחורת מהיחה מניח לחבריה היחה הולכת נגר חבריה בטוח ולא חזרו · ולחי לחריחם · ולחי
היחי חולך לחריחם על תמידי · ותמדי · חם היו שומרים מלא לילך יותר · מתי התחדיות · מנמלו לומם לבית המקדם · בחזוקים · היו חולקין בחיכי · מלוחות · כמו
לעון מקילות · המלכות · כמו חלכות על בית המקדם · לבנום חכם · ובלחיון חלכות היו נותנים כל חיבולת ולו לומם היו חולקין בחיכי · מלוחות · כמו
ממלת · להכהנים וללוים · כהנים היו נוטלים חרחו להם והלוים חרחו להם חמשוררים ומחמשים מם לפני חשלם בחדות ומודעו ·

אבן עזרא

רשי

מניחין · כתו מניח · ומקדימים ללוים · והיו נותנים חמעשר ללוים והם היו נוטלים
מעשר מן חמעשר ובאים לבתיהם בל שדי · בל חעדות חלומות כמו ובם שדי
דב עלם לחם · ולפי חזה · ומקדים לבן · קרוב לעוניה · לחזקו לעוניה יהחזן
חיה מקדים לעוניה מחדרי חבירו מל מסבלם ומן מס הכהן כלו על עוניה · חעם · לעוניה
למים · מס היו נותנים מקדם מסחצי לירושלם · מניח חלוים · מלוות חרחיות
לוים · ובבל זה · ובבל חמעמה חזה בחדר חל המלך ומזדרתי לבבל · נפלגתי
מהן לי רמתן לעזות לירושלם לחזוור · ולומרים · כדחי לטהר ויטהרו חלוים
עד · מניחין · מנוחין · לה נתנה · מלה נתנו ירחיל מס המתנות ועל כן בחרו והלכו
להם חסה ולחם לפעל מלחכתם ולה היו שמחים על מסדקים בעבודתם וכל ישראל חיו
מכינים להם מס מלכותם כי נתנו חם לחיות בחזקת בחיהם · חעדותם ·
תלוחת בחיהם · חלמיד · חמדיחו בהם מלה לעמתו · ביום מכרם בית · בחם
סחרו מוכרים חזון ובידי בתי כתו ויחן להם בית לרוך · והנוהים · מוחרים על
מכחיבים דעם לחכור · ויחי כלמר בללו · כלמר נשו חללים על ערב מבת בעבדים בחיך ישלחו חת חמבת על ערב חבת ולא יכלו חלוים בעיר
לחקור מחוזקין כדי מלא יחללו ירחיל חת חמבת על חיים · ולבו · והיו לוים חרוכלים והמוחרים בחם חמבת מחון לירושלם מעם לחת חחת חשני מעמים כדי מיכלו בני
ישראל לשלוח חמעשרים ולקנות מחם במבת · ולומרים חלוים · חחדיקי בחוקם חרוכלים · חם יקמו · חם תשכימו לעמות מעם מכחיים · מן חשוק · מן לוחן חם
חלילה לה נלוו בחם חמבת · חמובבו ·

נחמיה

קימו כקריאתו ומסו על דבר אשר לא קימו אתכם בלחם ובמים · בלחכו קדמו נחדר · קימו שרים אחר נחמים · כי לא קדמו את בני ישראל בלחם ומים בפרא · קדמי עדי
אשכחיך · ומס חול מסרם חר מן לבלין במעם קדמי פרה ירה בן יום ומסו בשרחו ומסו ובדחם בחוץ לעיר · · אלהחדולה אשר נחלו · ושני אנשים שרי נדחים היו בן שנלו ·
חשולח אשר על הבית ואשר על העיר דיבוא · ובני מבלאכת את בל יסבי חעיר ויחי את דרסה · ואבדו אליך רגו הבא בנה ובוח דיחקבל · הכשרים

וַיִּשְׁמְרוּ מִשְׁמֶרֶת אֱלֹהֵיהֶם וּמִשְׁמֶרֶת הַטָּהֳרָה וְהַמְשֹׁרְרִים כְּמִצְוַת דָּוִיד שְׁלֹמֹה בְּנוֹ:
כִּי בִימֵי דָוִיד וְאָסָף מִקֶּדֶם רֹאשׁ הַמְשֹׁרְרִים וְשִׁיר תְּהִלָּה וְהוֹדוֹת לֵאלֹהִים: וְכָל־ יִשְׂרָאֵל בִּימֵי זְרֻבָּבֶל וּבִימֵי נְחֶמְיָה נֹתְנִים מְנוֹת הַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ וּמַקְדִּישִׁים לַלְוִיִּם וְהַלְוִיִּם מַקְדִּישִׁים לִבְנֵי אַהֲרֹן:
בַּיּוֹם הַהוּא נִקְרָא בְּסֵפֶר מֹשֶׁה בְּאָזְנֵי הָעָם וְנִמְצָא כָתוּב בּוֹ אֲשֶׁר לֹא־יָבוֹא עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי בִּקְהַל הָאֱלֹהִים עַד־עוֹלָם: כִּי לֹא קִדְּמוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּלֶּחֶם וּבַמָּיִם וַיִּשְׂכֹּר עָלָיו אֶת־בִּלְעָם לְקַלְלוֹ וַיַּהֲפֹךְ אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַקְּלָלָה לִבְרָכָה: וַיְהִי כְּשָׁמְעָם אֶת־הַתּוֹרָה וַיַּבְדִּילוּ כָּל־ עֶרֶב מִיִּשְׂרָאֵל: וְלִפְנֵי מִזֹּאת אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן נָתוּן עַל לִשְׁכַּת בֵּית אֱלֹהֵינוּ קָרוֹב לְטוֹבִיָּה: וַיַּעֲשׂוּ לוֹ לִשְׁכָּה גְּדוֹלָה וְשָׁם הָיוּ לְפָנִים נֹתְנִים אֶת־הַמִּנְחָה הַלְּבוֹנָה וְהַכֵּלִים וּמַעֲשַׂר הַדָּגָן הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר מִצְוַת הַלְוִיִּם הַמְשֹׁרְרִים וְהַשּׁוֹעֲרִים וּתְרוּמַת הַכֹּהֲנִים: וּבְכָל־ זֹאת לֹא הָיִיתִי בִּירוּשָׁלִַם כִּי בִשְׁנַת שְׁלשִׁים לְאַרתַּחְשַׁסְתְּא מֶלֶךְ בָּבֶל בָּאתִי אֶל־הַמֶּלֶךְ וּלְקֵץ יָמִים נִשְׁאַלְתִּי מִן־הַמֶּלֶךְ: וָאָבוֹא לִירוּשָׁלִַם וָאָבִינָה בָּרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה אֶלְיָשִׁיב לְטֹבִיָּה לַעֲשׂוֹת לוֹ לִשְׁכָּה בְּחַצְרֵי בֵּית הָאֱלֹהִים:
וַיֵּרַע לִי מְאֹד וָאַשְׁלִיכָה אֶת־כָּל־כְּלֵי בֵּית טוֹבִיָּה הַחוּצָה מִן־הַלִּשְׁכָּה: וָאֹמְרָה וַיִּטַּהֲרוּ הַלְּשָׁכוֹת וָאָשִׁיבָה שָׁם כְּלֵי בֵית הָאֱלֹהִים אֶת־הַמִּנְחָה וְהַלְּבוֹנָה: וָאֵדְעָה כִּי־מְנוֹת הַלְוִיִּם לֹא נִתָּנוּ וַיִּבְרְחוּ אִישׁ־לְשָׂדֵהוּ הַלְוִיִּם וְהַמְשֹׁרְרִים עֹשֵׂי

הַמְּלָאכָה: וָאָרִיבָה אֶת־הַסְּגָנִים וָאֹמְרָה מַדּוּעַ נֶעֱזָב
בֵּית הָאֱלֹהִים וָאֲקַבְּצֵם וָאַעֲמִידֵם עַל־עָמְדָם: וְכָל־
יְהוּדָה הֵבִיאוּ מַעְשַׂר־דָּגָן וְתִירוֹשׁ וְיִצְהָר
לָאוֹצָרוֹת: וָאֹצְרָה עַל־אוֹצָרוֹת שְׁלֶמְיָה הַכֹּהֵן
וְצָדוֹק הַסּוֹפֵר וּפְדָיָה מִן־הַלְוִיִּם וְעַל־יָדָם חָנָן בֶּן־
זַכּוּר בֶּן־מַתַּנְיָה כִּי נֶאֱמָנִים נֶחְשְׁבוּ וְעֲלֵיהֶם לַחֲלֹק
לַאֲחֵיהֶם: זָכְרָה לִי אֱלֹהַי עַל־
זֹאת וְאַל־תֶּמַח חֲסָדַי אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּבֵית אֱלֹהַי
וּבְמִשְׁמָרָיו: בַּיָּמִים הָהֵם רָאִיתִי בִיהוּדָה דֹּרְכִים־
גִּתוֹת בַּשַּׁבָּת וּמְבִיאִים הָעֲרֻמוֹת וְעֹמְסִים עַל־
הַחֲמֹרִים וְאַף־יַיִן עֲנָבִים וּתְאֵנִים וְכָל־מַשָּׂא
וּמְבִיאִים יְרוּשָׁלִַם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וָאָעִיד בְּיוֹם מִכְרָם
צֵידָה: וְהַצֹּרִים יָשְׁבוּ בָהּ מְבִיאִים דָּג וְכָל־מֶכֶר
וּמוֹכְרִים בַּשַּׁבָּת לִבְנֵי יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלִָם: וָאָרִיבָה
אֶת־חֹרֵי יְהוּדָה וָאֹמְרָה לָהֶם מָה־הַדָּבָר הָרָע הַזֶּה
אֲשֶׁר אַתֶּם עֹשִׂים וּמְחַלְּלִים אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת:
הֲלוֹא כֹה עָשׂוּ אֲבוֹתֵיכֶם וַיָּבֵא אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ אֵת כָּל־
הָרָעָה הַזֹּאת וְעַל הָעִיר הַזֹּאת וְאַתֶּם מוֹסִפִים חָרוֹן
עַל־יִשְׂרָאֵל לְחַלֵּל אֶת־הַשַּׁבָּת:
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר צָלְלוּ שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִַם לִפְנֵי הַשַּׁבָּת
וָאֹמְרָה וַיְסַגְּרוּ הַדְּלָתוֹת וָאֹמְרָה אֲשֶׁר לֹא יִפָּתְחוּם
עַד אַחֲרֵי הַשַּׁבָּת וּמִנַּעֲרֵי הָעָבַדְתִּי עַל־הַשְּׁעָרִים לֹא־
יָבוֹא מַשָּׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת: וַיָּלִינוּ הָרֹכְלִים וּכֹרֵי
כָּל־מִמְכָּר מִחוּץ לִירוּשָׁלִַם פַּעַם וּשְׁתַּיִם: וָאָעִידָה
בָּהֶם וָאֹמְרָה אֲלֵיהֶם מַדּוּעַ אַתֶּם לָנִים נֶגֶד הַחוֹמָה
אִם־תְּשׁנוּ יָד אֶשְׁלַח בָּכֶם מִן־הָעֵת הַהוּא
לֹא בָאוּ בַשַּׁבָּת:

את המלך ודקדוק דוד דלת · צאנו ערי יהודה ויקבץ · דרש אשרוא לבני העם עצון · ויאשר הרכוה אשר מן חמחרים · חזה נא אוזך קשבת דעזרא · נם אני חעני ניעוד ·
ויש לו לשבת גדולה ומושחזו לפנים · ועסקם על החמרים · ובחשחן כל כמהים · ויחשחן כל חמחרים · בקריאה בם ויאמרו חאנשים חבבה אליו אחנו · כי
עדחיום חבבה הוא בני ישראל · לפן בא אשר · חמבריחם · וכן חחיה חמעמת הסם חשרד ומצמל · ומחבי חרבו ופריחם מארץ · ביניהם דבבה חלכו בית יהודה על · לא
אעשה ככם כ"ח · יבאו בית ישראל · חעם על חעבריים ועל חספיחות · אשר אש כ את שבתי חיהודה · יחשיקו עשרה אנשים · ביניהם הרבה ראיתי יהודים דורכים גתות ·
עלולו בקריאתוסס עללו בעפרת בנים אדריכ"ל לקל עללו שפתי יבא רקב · ויה כאשר עללו שערי ירושלם · חד בתרה חד בנגיא"ם חד בכתובים ·

רשי

אבן עזרא

יום יי הגדול והנורא שמע
ישראל יי אלהינו יי אחד
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד
ואהבת את יי אלהיך בכל לבבך
ובכל נפשך ובכל מאדך והיו הדברים
האלה אשר אנכי מצוך היום על
לבבך ושננתם לבניך ודברת בם
בשבתך בביתך ובלכתך בדרך
ובשכבך ובקומך וקשרתם לאות
על ידך והיו לטטפות בין עיניך
וכתבתם על מזזות ביתך ובשעריך
למען ירבו ימיכם וימי בניכם על
האדמה אשר נשבע יי לאבתיכם
לתת להם כימי השמים על הארץ

ויהיו בני לשובל אבי קרית יערים ראה החצי
הנחות: ומשפחות קרית יערים היתרי והפותי
והשמתי והמשראי מאלה יצאו הצרעתי
והאשתאלי: בני שלמא בית לחם
ונטופתי עטרות בית יואב וחצי המנחתי הצרעי:
ומשפחות סופרים ישבי יעבץ תרעתים שמעתים
שוכתים המה הקינים הבאים מחמת אבי בית
רכב: ואלה היו בני דויד
אשר נולד לו בחברון הבכור אמנן לאחינעם
היזרעאלית שני דניאל לאביגיל הכרמלית:
השלישי לאבשלום בן מעכה בת תלמי מלך גשור
הרביעי אדניה בן חגית: החמישי שפטיה
לאביטל הששי יתרעם לעגלה אשתו: ששה
נולד לו בחברון וימלך שם שבע שנים וששה
חדשים ושלשים ושלוש שנה מלך בירושלם:
ואלה נולדו לו בירושלם שמעא
ושובב ונתן ושלמה ארבעה לבת שוע בת־
עמיאל: ויבחר ואלישמע ואליפלט: ונגה ונפג
ויפיע: ואלישמע ואליעדע ואליפלט תשעה:
כל בני דויד מלבד בני פילגשים ותמר אחותם:
ובן שלמה רחבעם אביה בנו אסא
בנו יהושפט בנו: יורם בנו אחזיהו בנו יואש
בנו: אמציהו בנו עזריה בנו יותם בנו: אחז
בנו חזקיהו בנו מנשה בנו: אמון בנו יאשיהו
בנו: ובני יאשיהו הבכור יוחנן השני יהויקים
השלישי צדקיהו הרביעי שלום: ובני יהויקים

יכניה בנו צדקיה בנו: ובני יכניה אסר שאלתיאל
בנו: ומלכירם ופדיה ושנאצר יקמיה הושמע
ונדביה: ובני פדיה זרבבל ושמעי ובן זרבבל
משלם וחנניה ושלמית אחותם: וחשובה והאהל
וברכיה וחסדיה ישוב חסד חמש: ובן חנניה
פלטיה וישעיה בני רפיה בני ארנן בני עבדיה בני
שכניה: ובני שכניה שמעיה ובני שמעיה חטוש
ויגאל וברייחו ונעריהו ושפטן ששה: ובן נעריה
אליועיני וחזקיה ועזריקם שלשה: ובני אליועיני
הודויהו ואליאשיב ופלית ועקוב ויוחנן ודליה
וענני שבעה: בני יהודה פרץ חצרון וכרמי והור
ושובל: וראיה בן שובל הליד את יחת ויחת
הליד את אחומי ואת להד אלה משפחות
הצרעתי: ואלה אבי עיטם יזרעאל
וישמאוירבש ושם אחותם הצלפוני: ופנואל
אבי גדור ועזר אבי חושה אלה בני חור בכור א
אפרתה אבי בית לחם: ולאשחור אבי תקוע היו
שתי נשים חלאה ונערה: ותלד לו נערה את אחזם
ואת חפר ואת תימני ואת האחשתרי אלה בני
נערה: ובני חלאה צרת יצהר ואתנן: וקוץ הוליד
את ענוב ואת הצבבה ומשפחת אחרחל בן הארם
: ויהי יעבץ נכבד מאחיו ואמו קראה שמו יעבץ
לאמר כי ילדתי בעצב: ויקרא יעבץ לאלהי
ישראל לאמר אם ברך תברכני והרבית את גבולי
והיתה ידך עמי ועשית מרעה לבלתי עצבי ויבא
אלהים את אשר שאל:

הוה מחנה למס ובם הלשמעי הלשמע מחנה כהן כמעיים כמון כן נוכל לומר מחנ
הגולה לו לחור ועם לחר חלקו מת ובמלוני מת ובמלוני מבנה וזה מלוכו מונה למס כי לאם מבנה
והנו מחנה מסוס כבודו על דוד ומעני. לחזיונו בנו יוחם. מעלתם עד יוחם ח׳ורות ולפי פרוח
דוד מהיה זה שש כלה בימי יוחם על ידי עקליהו כרכתיב בספר זה ותקם ותרבר על
לסון דבר על ידי מה האות שמד בתפלה ולחר זה המזמור לתנחם על המקיים
ממנים כימי על דור מריבי. הזמינו כי נמר חפץ ונוח המלוים יוחם ומן יוחם
עד יקום הוא דורות מרחה דוד מיקחיהו ובניו כולם הלכים לחברון זה נהבנו מזה
נרקעיה. נתקבל שד על המקיים על דור ממיני ולא בחוק תוכשי ובמבול
חללתו נמרחיבו בני יהודים ובכל ספר תהלים אין יותר על המקיים חלח חלוים
יכניה שד עכני מבנה מהות מלך המקיים כרכתי בדברי הימים ולחרו עם עכני מחת לח
בנים בני בנים ובני דורות לבנים הלה עמה בן במבול מלחר להגה לח הזמנות
בספר עזרא מן בריך ו׳ אלהי ישראל וגו שד ולחנון לח תיכות: ומחריה יוסד
חפר מחם. חחם היו לבר מלוחית לחותם: ובני שמעיה חנאם ויגאל ובריח
ובנו. זה ספנו מסה. לחיכם חלח חחמים ומים בו מסה כמו שכתוב למעח במחרת
חלוים לזולון בני זבולון ובני ומעיה חסבניהו ומדמיהו מסה ומיכם כי לאם
ה׳. ולחיה בן מנחם חיחם הזה לקח על פי אלה הזכיר שיים ראה כי דוחק הדבר
קחשיב וכן ובני חלאה בכרת ומחר ותחנן ומקון חולחי ומריים לה הזכיר על ומזכר
את בניו: ולאשחור לבי חקוע היו מחיכים. מוסב למעלה: ומשפחת
חבית חלה לו את לחחר לפי חקוע כי לא יחיים שד שתים: ולחזן לקוח מן חבן
לחלה כי ליחיו מבנה. וכיכח מחו יעבץ ויגעתים את יוכני ויחרכתם לחבץ חלה
ויחיים דרך שתי ועשית מרעה. לח יקחיים מחו ויכולי מרעים. לבלתי עבני
יהיה לי מום נזק ומבנה והוח מרר מה מרר: ויבח לחיים לחקר מחל. ומם
מרדו ומקון מבלוקן לחיים במסמרקן בריקה מבנה מחק מרדן חלה נזקק בלה
נזר מרדכי יהוד: ולבנה

ובלוב אחי שוחה הוליד את מחיר הוא אבי
אשתון: ואשתון הוליד את בית רפא ואת פסח
ואת תחנה אבי עיר נחש אלה אנשי רכה:
ובני קנז עתניאל ושריה ובני עתניאל
חתת: ומעונתי הוליד את עפרה ושריה הוליד
את יואב אבי גי החרשים כי חרשים היו:
ובני כלבבן יפנה עירו אלה ועלם ובני אלה וקנז:
ובני יהללאל זיף וזיפתה תיריאו אשראל: ובן עזרה
יתר ומרד ועפר וילון ותהר את מרים ואת שמי
ואת ישבח אבי אשתמע: ואשתו היהודיה ילדה
את ירד אבי גדר ואת חבר אבי שוכו ואת
יקותיאל אבי זנוח ואלה בני בתיה בת פרעה
אשר לקח מרד: ובני אשת הודיה
אחות נחם אבי קעילה הגרמי ואשתמע המעכתי:
ובני שימון אמנון ורנה בן חנן ותולון ובני ישעי
זוחת ובן זוחת: בני שלה בן יהודה ער אבי לכה
ולעדה אבי מרשה ומשפחת בית עבדת הבז
לבית אשבע: ויוקים ואנשי כזבא ויואש ושרף
אשר בעל למואב וישבי להם והדברים עתיקים
: והמה היוצרים וישבי נטעים וגדרה עם המלך
במלאכתו ישבו שם:
בני שמעון נמואל וימין יריב זרח שאול:
שלם בנו מבשם בנו משמע בנו: ובני משמע
חמואל בנו זכור בנו שמעי בנו: ולשמעי בנים
ששה עשר ובנות שש ולאחיו אין בנים רבים וכל

משפחתם לא הרבו עד בני יהודה:
וישבו בבאר שבע ומולדה וחצר
שועל: ובלהה ועצם ותולד: ובנות אל
ובחרמה ובעקלג: ובני מרכבות וחצר
סוסים ובית בראי ובשערים אלה ערים עד־
מלך דויד: וחצריהם עיטם ועין רמון ותכן
ועשן ערים חמש: וכל חצריהם אשר
סביבות הערים האלה עד בעל זאת מושבתם
והתיחשם להם: ומשובב וימלך ישוח
בן אמציה: ויואל ויהואבן יושביה בן שריה בן
עשיאל: ואליועיני ויעקבה ויושוחיה ועשיה
ועדיאל וישימאל ובניה: וזיזא בן שפעי בן אלון
בן ידיה בן שמרי בן שמעיה: אלה הנאים
בשמות נשיאים במשפחותם ובית אבותיהם
פרצו ולרוב: וילכו למבוא גדר עד למזרח הגיא
לבקש מרעה לצאנם: וימצאו מרעה שמנה וטוב
והארץ רחבת ידים ושקטה ושלוה כי בן הם
הישבים שם לפנים: ויבאו אלה הכתובים בשמות
בימי יחזקיהו מלך יהודה ויכו את אהליהם ואת
המעונים אשר נמצאו שמה ויחרימם עד היום
הזה וישבו תחתיהם כי מרעה לצאנם שם: וכהם
מן בני שמעון הלכו לרחר שעיר אנשים חמש
מאות ופלטיה ונעריה ורפיה ועזיאל בני ישעי
בראשם: ויכו את שארית הפלטה לעמלקי וישבו
שם עד היום הזה:

מחיי מחים. מסמחות הוח דיקחמיב מלמון לעון מלוח מלוח מזכירו למעלה
וכן ובני קנז חלם מלח מזכירו למעלה וכן ומעמיק כמו כן לח הזכירו כן דרך
לכל הספר כולו: חוב עיר כתם. סם עיר מקומם מר עליון: חלה חמרכם. בני
חמלוקן יסבו בלוחן מקום ברכתו. עין לחסי רבה חמפחה היה מקומם חמני
נכון: ופריה הולוי לת יוחב לבי בית חרפים. יוחב היה מר על מלחן סים מה
חרפים ולמה לני קרוי לחוק בית חרפים. כי חרפים היו. פתרון לוקן מקומו
בנות חחיתים חרפים המה ועל מקום נקרח חנית. ובני כלב בן יפונה. לחרו
ובניהו כלב בן יפונה זה כלב בן חברון ולמה נקרח בן יפונה שנחנה
מתנים ולח נקרחו מהיו יחם כבר מנפנת כלב בן חברון מהיו כן הדרך
מהיים קרחמרב על מקומות החחרת ולחר כן תופם מנפנת רחקונה: ובני
זה נקנז: כך היה שמו ונקנז: ולאחיו יהוהיה. לנחת כלב מולדים מיהודיים ירד
לבית לחם ומלך בה חוזו ונזכר: מרי המיידות בדכתי ביהושע ויקחו מזה וחלחל בית נור ובית
יחורון ושלם ומה מה ומקום: ולחה בני בתיה בת פרעה. הוון ומפרש בן בני
יהודיה וכן בני בתיה. לחמר לקח מרד. כלב הוח מרד מחרד בנחת מרגלים
כן דרך חיתם מלוכים לנחזר חוזן ונקנז: בני פלח בן יהודה.
לפי מפרשין לה יחסו מיוחס מיתם ממוסב כנדרש על דוד מקרים ליחס בני חמר
מרן ולרח מחקם יבח חזח ומבלעדי מיחסם כל מפחות מרן מתחיל ליחס כל
חמפחות פלח מיהו לחוקי דוד: ומפחות בית עבדת מרן. ליחיות חמקדש
לח חס חיתנה פלח: ויקים לחמי מחוסר שי ויעקם לחם. כל פלח בני פלח בן
יהודה: ויוקם ורפה. דבריהו לחוזי מה מחלן ובניו: והרבים מיקים. מתרל
על לחמר לפי מהיחוסו לחיכם חלחמני מהיו לחמני מהיו חחרי בן כולן
מלחמר ובמקום זה חמתיקל חלחמני מהיו לחמני והמה היוחדים.
יקים לחמי מהיחוסו לחם מהיו יחודי חומר למלכת חחלך ובם חיוחדים.
חחלך ובם לבחל: ויסדי נטעים. מהיו עוסקי בבושת חמלך: ובדרת. חומנים
מלדיות לפי מהיו עוסים מלחכתו חומת ומסמטים במחול בעליו עמו לח יפלט
מלחכתו שנו לחבתו: בני ממשון. למי ממשון יוסב בחלן יהודים הוח מקדישו

ונקי סבבי הער בכרזל והלבנון. ונבה עזיה נא נאון ונבה. חוגבה ואהולם חשר על פני הארך. וגבוה כי רסיל ושפל יראה. ומבוח נה אבני הסיר והבצעת חרם
העשרת. ודל בבין חכם בעיני איש. חדל העשיר לא רבה והדל לא יפעים. והרם נה אבני הסיר הבצעת והרים העשרת. והדרים ואשוב ואשא עיניהם ארבע.

חמש משכב ושמות וכליהם. חמשים ראשי ארץ אל ידו. מחני ומזרח מסכ שלשה. ושחנר חים כמדב ויושמעאל. וחגבים אשר לעזיהוא. וחמשם אשר הנריקם והחמשם ועכריהם טר. ובא מלעשתי אשר מתתי סנעו ראשו ובא ברכת יחשראל והאת וסגרת הדלה בעיר ובעד בנין. ומשזות עלה אריה מכמנו

ח וּבְנֵי רְאוּבֵן בְּכוֹר־יִשְׂרָאֵל כִּי־הוּא הַבְּכוֹר וְבְחֻלְלוֹ יְצוּעֵי אָבִיו נִתְּנָה־בְכֹרָתוֹ לִבְנֵי יוֹסֵף בֶּן־יִשְׂרָאֵל וְלֹא לְהִתְיַחֵשׂ לִבְכֹרָה: כִּי יְהוּדָה גָּבַר בְּאֶחָיו וְלִנְגִיד מִמֶּנּוּ וְהַבְּכֹרָה לִיוֹסֵף: בְּנֵי רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל חֲנוֹךְ וּפַלּוּא חֶצְרוֹן וְכַרְמִי: בְּנֵי יוֹאֵל שְׁמַעְיָה בְּנוֹ נוֹג בְּנוֹ שִׁכְעִי בְנוֹ: מִיכָה בְנוֹ רָאיָה בְנוֹ בַּעַל בְּנוֹ: בְּאֵרָה בְנוֹ אֲשֶׁר הִגְלָה תִּלְגַּת פִּלְנֶאסֶר מֶלֶךְ־אַשּׁוּר הוּא נָשִׂיא לִרְאוּבֵנִי: וְאֶחָיו לְמִשְׁפְּחֹתָיו בְּהִתְיַחֵשׂ לְתוֹלְדוֹתָם הָרֹאשׁ יְעִיאֵל וְזְכַרְיָהוּ: וּבָלְעָ בֶּן־עָזָז בֶּן־שְׁמַע בֶּן־יוֹאֵל הוּא יוֹשֵׁב בְּעֲרוֹעֵר וְעַד־נְבוֹ וּבַעַל מְעוֹן: וּלְמִזְרַח יָשַׁב עַד־לְבוֹא מִדְבַּר מִן־הַנָּהָר כִּי מִקְנֵיהֶם רַבּוּ בְּאֶרֶץ גִּלְעָד: וּבִימֵי שָׁאוּל עָשׂוּ מִלְחָמָה עִם־הַהַגְרִאִים וַיִּפְּלוּ בְיָדָם וַיֵּשְׁבוּ בְאָהֳלֵיהֶם עַל כָּל־פְּנֵי מִזְרַח לְגִלְעָד: וּבְנֵי גָד לְנֶגְדָּם יָשְׁבוּ בְּאֶרֶץ הַבָּשָׁן עַד סַלְכָה: יוֹאֵל הָרֹאשׁ וְשָׁפָם הַמִּשְׁנֶה וְיָעָנַי וְשָׁפָט בַּבָּשָׁן: וְאֶחֵיהֶם לְבֵית אֲבֹתָם מִיכָאֵל וּמְשֻׁלָּם וְשֶׁבַע וְיוֹרַי וְיַעְכָּן וְזִיעַ וְעֶבֶר שִׁבְעָה: אֵלֶּה בְּנֵי אֲבִיחַיִל בֶּן־חוּרִי בֶן־יָרוֹחַ בֶּן־גִּלְעָד בֶּן־מִיכָאֵל בֶּן־יְשִׁשַׁי בֶּן־יַחְדּוֹ בֶן־בּוּז: אֲחִי בֶן־עַבְדִּיאֵל בֶּן־גּוּנִי רֹאשׁ לְבֵית אֲבוֹתָם: וַיֵּשְׁבוּ בְּגִלְעָד בַּבָּשָׁן וּבִבְנוֹתֶיהָ וּבְכָל־מִגְרְשֵׁי שָׁרוֹן עַל תּוֹצְאוֹתָם: כָּל־אֵלֶּה הִתְיַחְשׂוּ בִּימֵי יוֹתָם מֶלֶךְ יְהוּדָה וּבִימֵי יָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל: בְּנֵי רְאוּבֵן וְגָדִי וְחֵצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה מִן־בְּנֵי חַיִל אֲנָשִׁים נֹשְׂאֵי מָגֵן וְחֶרֶב וְדֹרְכֵי קָשֶׁת וּלְמוֹרֵי מִלְחָמָה אַרְבָּעִים וְאַרְבָּעָה אֶלֶף וְשֵׁבַע־מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים יֹצְאֵי צָבָא: וַיַּעֲשׂוּ כַּמִּלְחָמָה עִם־הַהֲגְרִיִּים וַיִּשְׁתְּרוּ יְעוּר וְנָפִישׁ וְנוֹדָב: וַיֵּעָזְרוּ עֲלֵיהֶם וַיִּנָּתְנוּ הַהֲגְרִיִּים בְּיָדָם וְכָל־אֲשֶׁר אִתָּם כִּי לֵאלֹהִים זָעֲקוּ בַּמִּלְחָמָה וַיֵּעָתֵר לָהֶם כִּי בְטָחוּ בוֹ: וַיִּשְׁבּוּ מִקְנֵיהֶם גְּמַלֵּיהֶם חֲמִשִּׁים אֶלֶף וּמָאתַיִם אֶלֶף וַחֲמֵשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמוֹרִים אַלְפַּיִם וְנֶפֶשׁ אָדָם מֵאָה אָלֶף: כִּי חֲלָלִים רַבִּים נָפְלוּ כִּי מֵהָאֱלֹהִים הַמִּלְחָמָה וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם עַד־הַגָּלוֹת: וּבְנֵי חֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה יָשְׁבוּ בָּאָרֶץ מִבָּשָׁן עַד־בַּעַל חֶרְמוֹן וּשְׂנִיר וְהַר־חֶרְמוֹן הֵמָּה רָבּוּ: וְאֵלֶּה רָאשֵׁי בֵית אֲבוֹתָם וְעֵפֶר וְיִשְׁעִי וְאֲלִיאֵל וְעַזְרִיאֵל וְיִרְמְיָה וְהוֹדַוְיָה וְיַחְדִּיאֵל אַנְשֵׁי גִבּוֹרֵי חַיִל אַנְשֵׁי שֵׁמוֹת רָאשִׁים לְבֵית אֲבוֹתָם: וַיִּמְעֲלוּ בֵּאלֹהֵי אֲבוֹתָם וַיִּזְנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהֵי עַמֵּי הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֱלֹהִים מִפְּנֵיהֶם: וַיָּעַר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־רוּחַ פּוּל מֶלֶךְ־אַשּׁוּר וְאֶת־רוּחַ תִּלְגַּת פִּלְנֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיַּגְלֵם לִרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה וַיְבִיאֵם לַחְלַח וְחָבוֹר וְהָרָא וְנָהַר גּוֹזָן עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

בְּנֵי לֵוִי גֵּרְשׁוֹן קְהָת וּמְרָרִי: וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם יִצְהָר חֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל: וּבְנֵי עַמְרָם אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה וּמִרְיָם וּבְנֵי אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר: אֶלְעָזָר הוֹלִיד אֶת־פִּינְחָס פִּינְחָס הוֹלִיד אֶת־אֲבִישׁוּעַ: וַאֲבִישׁוּעַ הוֹלִיד אֶת־בֻּקִּי וּבֻקִּי הוֹלִיד אֶת־עֻזִּי: וְעֻזִּי הוֹלִיד אֶת־זְרַחְיָה וְזְרַחְיָה הוֹלִיד אֶת־מְרָיוֹת

רשי

וכי ראובן בכור ומיחל. ואם תאמר לם כן מפיה נכתב למה לי יוסף. ואין לך לתת לו פי שנים בנכורה. ומה כלל יוסף לבכורה ולא לבכורה חלק לו ולא לאחיו לבכורה ולא לעשרה חלקים לבכורה ולא לבכורה כי יהודה. אפילו לא חלל ראובן הבכורה ולא נמלכה ממנו לאחיו הבכורה היתה נתונה ליהודה כי יהודה גבר באחיו. מכאן לב לדיין שיכוף ויכוה את הדיין ולבדיין ממנו ואחר כך נקרא ראובן בכור ישראל. ומה ראה הכתוב להזכיר כאן יחוסו של יוסף. מפני שהיה ראוי לו לתת לו פי שנים בנכורה ולא נתנה לו אלא כאחד מן האחים. ולמה נתנה לו. מפני שהיה מוכר את עצמו לעבד. ומפני שהיה מוכר את עצמו לעבד. ומפני שהיה מוכר את עצמו לעבד. ומ

ויתנו בנוֹ למטה בני יהוֹדה וממטה בני־
שמעון וממטה בני בנימן את הערים האלה אשר־
יקראו אתם בשמות: ומשפחות
בני קהת ויהי ערי גבולם ממטה אפרים: ויתנו
להם את ערי המקלט את שכם ואת מגרשיה בהר
אפרים ואת גזר ואת מגרשיה: ואת יקמעם
ואת מגרשיה ואת בית חורון ואת מגרשיה ואת
אילון ואת מגרשיה ואת גת רמון ואת מגרשיה:
וממחצית מטה מנשה את ענר ואת מגרשיה ואת
בלעם ואת מגרשיה למשפחת לבני קהת
הנותרים: לבני גרשום ממשפחת
חצי מטה מנשה את גולן בבשן ואת מגרשיה
ואת עשתרות ואת מגרשיה: וממטה יששכר
את קדש ואת מגרשיה את דברת ואת מגרשיה:
ואת ראמות ואת מגרשיה ואת ענם ואת
מגרשיה: וממטה אשר את משל
ואת מגרשיה ואת עברון ואת מגרשיה: ואת
חוקק ואת מגרשיה ואת רחב ואת מגרשיה:
וממטה נפתלי את קדש בגליל ואת מגרשיה
ואת חמון ואת מגרשיה ואת קרתים ואת
מגרשיה: לבני מרדי הנותרים
ממטה זבלון את רמונו ואת מגרשיה את תבור
ואת מגרשיה: ומעבר לירדן יריחו למזרח הירדן
ממטה ראובן את בצר במדבר ואת מגרשיה ואת
יהצה ואת מגרשיה: ואת קדמות ואת מגרשיה
ואת מיפעת ואת מגרשיה: וממטה גד את
ראמות בגלעד ואת מגרשיה ואת מחנים ואת
מגרשיה: ואת חשבון ואת מגרשיה ואת יעזיר
ואת מגרשיה: ולבני יששכר
תולע ופואה ישוב ושמרון ארבעה: ובני תולע
עזי ורפיה וירימאל ויבשם ושמואל ראשים
לבית אבותם לתולע גבורי חיל לתולדותם מספרם
בימי דויד עשרים ושנים אלף ושש מאות:
ובני עזי יזרחיה ובני יזרחיה מיכאל
ועבדיהו ויואל ישיה חמשה ראשים כלם: על יהם
לתולדותם לבית אבותם גדודי עבא מלחמת
שלשים ושבעה אלף כי הרבו נשים ובנים ואחיהם
לכל משפחות יששכר גבורי חיל שמונים ושבעה
אלף התיחשם לכל: בנימן בלע
ובכר וידיעאל שלשה: ובני בלע אצבון ועזי
ועזיאל וירימות ועירי חמשה ראשי בית אבות
ועלתות על למת כל אלה בני בכר: והתיחשם
לתולדותם ראשי בית אבותם גבורי חיל עשרים
אלף ומאתים: ובני ידיעאל בלהן
ובני בלהן יעוש ובנימן ואהוד וכנענה וזיתן
ותרשיש ואחישחר: כל אלה בני ידיעאל
לראשי האבות גבורי חילים שבעה עשר אלף
ומאתים יצאי עבא למלחמה: ושפופם חופם בני
עיר חשם בני אחר: בני נפתלי יחציאל וגוני ויצר
ושלום בני בלהה: בני מנשה
אשריאל אשר ילדה פילגשו הארמיה ילדה את־
מכיר אבי גלעד: ומכיר לקח אשה לחפים
ולשפים ושם אחות מעכה ושם השני צלפחד
ותהיינה לצלפחד בנות: ותלד מעכה אשת מכיר
בן ותקרא שמו פרש ושם אחיו שרש ובניו אולם
ורקם: ובני אולם בדן אלה בני גלעד בן מכיר
בן מנשה: ואחתו המלכת ילדה את אישהוד
ואת אביעזר ואת מחלה: ויהיו בני שמידע
אחין ושכם ולקחי ואניעם:

ויבאו שרי יששכר תולע ופואה: ויחזי חזל למלוכה דשמואל. ותאזרני חזל למלוכה דשמואל. להשות גלים נגיס לוכשאת גלים דישעיה
ויחלוט ר' יונין בן כהן מפקיא ותניא לא כמפקיא ותניא ולא כמפקיא ותניא ולא כמפקיא ותניא ול

ז ואת תחה הכפרא אשר ינוף. לחלם ותעברת תחה לחלם לשכב הולידעה. לחלם וכן אחד צופה. סמלל ואחא מחלל מסעקת מרכא. סמלל לשחק אסחר מרולל. נחה רעיתך נאה אתם הנם. נחה בן אדם נחה על המטן כנרים. פרחה על יכין פרחיה קלי. פרחה היה מעשה המנורה כקשה הוא. חדר אלה בני אבינדב. יהדי ובני יהדי רגם ניותם. ודרות על השלחות. ודרות נה אמר ה' על שלשה משעי עמון ו יעיאל לכהי יעיאל וסקי יעיאל וסם ובנעיון ישבו אבי גבעון. עיאה ותעשורה

וְכָל־יִשְׂרָאֵל הִתְיַחְשָׂם וְהִנָּם כְּתוּבִים עַל־ סֵפֶר מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה הָגְלוּ לְבָבֶל בְּמַעֲלָם׃
וְהַיּוֹשְׁבִים הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר בַּאֲחֻזָּתָם
בְּעָרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְהַנְתִינִים׃
וּבִירוּשָׁלִַם יָשְׁבוּ מִן־בְּנֵי יְהוּדָה וּמִן־בְּנֵי בִנְיָמִן
וּמִן־בְּנֵי אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה׃ עוּתַי בֶּן עַמִּיהוּד בֶּן
עַמְרִי בֶּן אִמְרִי בֶן בָּנִי מִפֶּרֶץ בֶּן יְהוּדָה׃
וּמִן הַשִּׁילֹנִי עַשָׂיָה הַבְּכוֹר וּבָנָיו׃ וּמִן־בְּנֵי זֶרַח
יְעוּאֵל וַאֲחֵיהֶם שֵׁשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים׃ וּמִן־בְּנֵי
בִנְיָמִן סַלּוּא בֶן מְשֻׁלָּם בֶּן הוֹדַוְיָה בֶּן הַסְנָאָה׃
וְיִבְנְיָה בֶן יְרֹחָם וְאֵלָה בֶן עֻזִּי בֶן מִכְרִי וּמְשֻׁלָּם
בֶּן שְׁפַטְיָה בֶּן רְעוּאֵל בֶּן יִבְנִיָּה׃ וְאֲחֵיהֶם
לְתֹלְדוֹתָם תְּשַׁע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים וְשִׁשָּׁה כָּל־אֵלֶּה
אֲנָשִׁים רָאשֵׁי אָבוֹת לְבֵית אֲבֹתֵיהֶם׃
וּמִן־הַכֹּהֲנִים יְדָעְיָה וְיוֹיָרִיב וְיָכִין׃
וַעֲזַרְיָה בֶן חִלְקִיָּה בֶּן מְשֻׁלָּם בֶּן צָדוֹק בֶּן מְרָיוֹת
בֶּן אֲחִיטוּב נְגִיד בֵּית הָאֱלֹהִים׃ וַעֲדָיָה
בֶּן יְרֹחָם בֶּן פַּשְׁחוּר בֶּן מַלְכִּיָּה וּמַעֲשַׂי בֶּן עֲדִיאֵל
בֶּן יַחְזֵרָה בֶּן מְשֻׁלָּם בֶּן מְשִׁלֵּמִית בֶּן אִמֵּר׃
וַאֲחֵיהֶם רָאשֵׁי לְבֵית אֲבֹתָם אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת
וְשִׁשִּׁים גִּבּוֹרֵי חַיִל מְלֶאכֶת עֲבוֹדַת בֵּית הָאֱלֹהִים׃
וּמִן־הַלְוִיִּם שְׁמַעְיָה בֶן חַשּׁוּב בֶּן עַזְרִיקָם בֶּן
חֲשַׁבְיָה מִן־בְּנֵי מְרָרִי׃ וּבַקְבַּקַּר חֶרֶשׁ וְגָלָל וּמַתַּנְיָה
בֶּן מִיכָא בֶן זַבְדִּי בֶּן אָסָף׃ וְעֹבַדְיָה בֶּן שְׁמַעְיָה
בֶּן גָּלָל בֶּן יְדוּתוּן וּבֶרֶכְיָה בֶּן אָסָא בֶּן אֶלְקָנָה
הַיּוֹשֵׁב בְּחַצְרֵי נְטוֹפָתִי׃ וְהַשְּׁעָרִים שַׁלּוּם וְעַקּוּב
וְטַלְמוֹן וַאֲחִימָן וַאֲחֵיהֶם שַׁלּוּם הָרֹאשׁ׃ וְעַד־הֵנָּה
בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ מִזְרָחָה הֵמָּה שְׁעָרִים לְמַחֲנוֹת בְּנֵי
לֵוִי׃ וְשַׁלּוּם בֶּן קֹרֵא בֶן אֶבְיָסָף בֶּן קֹרַח וַאֲחֵיו
לְבֵית אָבִיו הַקָּרְחִים עַל־מְלֶאכֶת הָעֲבוֹדָה שֹׁמְרֵי
הַסִּפִּים לָאֹהֶל וַאֲבוֹתָיהֶם עַל־מַחֲנֵי יְהוָה שֹׁמְרֵי
הַמָּבוֹא׃ וּפִינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר הָיָה נָגִיד עֲלֵיהֶם
לְפָנִים יְהוָה עִמּוֹ׃ זְכַרְיָה בֶּן מְשֶׁלֶמְיָה שֹׁעֵר פֶּתַח
לְאֹהֶל מוֹעֵד׃ כְּלָם הַבְּרוּרִים לְשֹׁעֲרִים בְּסִפִּים
מָאתַיִם וּשְׁנֵים עָשָׂר הֵמָּה בְּחַצְרֵיהֶם הִתְיַחְשָׂם
הֵמָּה סָדַר דָּוִיד וּשְׁמוּאֵל הָרֹאֶה בֶּאֱמוּנָתָם׃ וְהֵם
וּבָנָיו עַל־הַשְּׁעָרִים לְבֵית־יְהוָה לְבֵית הָאֹהֶל
לְמִשְׁמָרוֹת׃ לְאַרְבָּע רוּחוֹת יִהְיוּ הַשֹּׁעֲרִים מִזְרָח
יָמָּה צָפוֹנָה וְנֶגְבָּה׃ וַאֲחֵיהֶם בְּחַצְרֵיהֶם לָבוֹא
לְשִׁבְעַת הַיָּמִים מֵעֵת אֶל־עֵת עִם־אֵלֶּה׃ כִּי בֶאֱמוּנָה
הֵמָּה אַרְבַּעַת נִצְּבֵי הַשֹּׁעֲרִים הַלְוִיִּם וְהֵמָּה עַל־
הַלְשָׁכוֹת וְעַל הָאֲצָרוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים׃ וְסָבִיבוֹת
בֵּית־הָאֱלֹהִים יָלִינוּ כִּי־עֲלֵיהֶם מִשְׁמֶרֶת וְהֵם עַל־
הַמַּפְתֵּחַ וְלַבֹּקֶר לַבֹּקֶר׃ וְהֵמָּה עַל־כְּלֵי הַשָּׁרֵת כִּי
בְמִסְפָּר יְבִיאוּם וּבְמִסְפָּר יוֹצִיאוּם׃ וּמֵהֶם מְכֻנִּים
עַל־הַכֵּלִים וְעַל כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ וְעַל־הַסֹּלֶת וְהַיַּיִן
וְהַשֶּׁמֶן וְהַלְּבוֹנָה וְהַבְּשָׂמִים׃ וּמִן־בְּנֵי הַכֹּהֲנִים יָרְקְחוּ
הַמִּרְקַחַת לַבְּשָׂמִים׃ וּמַתִּתְיָה מִן הַלְוִיִּם הוּא
הַבְּכוֹר לְשַׁלֻּם הַקָּרְחִי בָּאֱמוּנָה עַל מַעֲשֵׂה הַמַּחֲבָתִים
׃ וּמִן־בְּנֵי הַקְּהָתִי מִן אֲחֵיהֶם עַל לֶחֶם הַמַּעֲרֶכֶת
לְהָכִין שַׁבַּת שַׁבָּת׃ וְאֵלֶּה הַמְשֹׁרְרִים רָאשֵׁי אָבוֹת
לַלְוִיִּם בַּלְשָׁכֹת פְּטוּרִים כִּי־יוֹמָם וְלַיְלָה עֲלֵיהֶם
בְּמַלְאכָה׃ אֵלֶּה רָאשֵׁי הָאָבוֹת לַלְוִיִּם לְתֹלְדוֹתָם
רָאשִׁים אֵלֶּה יָשְׁבוּ בִירוּשָׁלִָם׃ וּבְגִבְעוֹן
יָשְׁבוּ אֲבִי גִבְעוֹן יְעוּאֵל וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ מַעֲכָה׃
וּבְנוֹ הַבְּכוֹר עַבְדּוֹן וְצוּר וְקִישׁ וּבַעַל וְנֵר וְנָדָב׃
וְגְדוֹר וְאָחְיו וְזֶכַרְיָה וּמִקְלוֹת׃ וּמִקְלוֹת הוֹלִיד אֶת־
שִׁמְאָם וְאַף־הֵם נֶגֶד אֲחֵיהֶם יָשְׁבוּ בִירוּשָׁלִַם עִם־
אֲחֵיהֶם׃
וְנֵר הוֹלִיד אֶת־קִישׁ וְקִישׁ הוֹלִיד
אֶת־שָׁאוּל וְשָׁאוּל הוֹלִיד אֶת־יְהוֹנָתָן וְאֶת־מַלְכִּי־
שׁוּעַ וְאֶת־אֲבִינָדָב וְאֶת־אֶשְׁבָּעַל׃ וּבֶן־יְהוֹנָתָן
מְרִיב בַּעַל וּמְרִיב בַּעַל הוֹלִיד אֶת־מִיכָה׃ וּבְנֵי
מִיכָה פִּיתוֹן וָמֶלֶךְ וְתָחְרֵעַ׃ וְאָחָז הוֹלִיד אֶת־יְעוֹעַדָּה
וְיְעוֹעַדָּה הוֹלִיד אֶת־עָלֶמֶת וְאֶת־עַזְמָוֶת וְאֶת־זִמְרִי
וְזִמְרִי הוֹלִיד אֶת־מוֹצָא׃ וּמוֹצָא הוֹלִיד אֶת־בִּנְעָא
וּרְפָיָה בְנוֹ אֶלְעָשָׂה בְנוֹ אָצֶל בְּנוֹ׃ וְלְאָצֶל שִׁשָּׁה
בָנִים וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם עֲזִרִיקָם בֹּכְרוֹ וְיִשְׁמָעֵאל
וְשְׁעַרְיָה וְעֹבַדְיָה וְחָנָן אֵלֶּה בְּנֵי אָצֶל׃
וּמֹלְשָׁתִּים נִלְחֲמוּ
בִּישְׂרָאֵל וַיְנַס אִישׁ־יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים
וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים בְּהַר גִּלְבֹּעַ׃ וַיִּדְבְּקוּ פְלִשְׁתִּים אַחֲרֵי
שָׁאוּל וְאַחֲרֵי בָנָיו וַיַּכּוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־יוֹנָתָן וְאֶת־
אֲבִינָדָב וְאֶת־מַלְכִּי־שׁוּעַ בְּנֵי שָׁאוּל׃

שבט. ומכי אלעזן שמרי. ויה לעיניו חול. ויחזרע קרס ותשרע תניא ותשרע. ואפס ועשה את כאשר מאלה יתנן ו בקריאתם עזרא מיכר תצוה יתנן בן אביהר. יתן לעיניו חול. ויחזרע קרס ותשרע תניא ותשרע. ואפס ועשה את כאשר מאלה יתנן ו בקריאתם עזרא מיכר תצוה יתנן בן אביהר. יתן יתנן ראשי אבות אבי משפחות לוי. ובני יתנן פרעה. ובני יתנן אשי בני השם ויגידו. וירבקו פלשתים דלה. ויבאו אל גדרה ויהי בעצותה. ומן ויושבו בשכמל עד היום הזה

א״ה עשרה שרים הגבורים מגבורים ג׳ בכל כתיבאות וסס תתן תצא ושסני ודעת ותגברים: ואת נתן ותביא ובניהו ואת תגברים: עלו חמשים וחמשה: אלה עשרה שלשת הגבורים: ואת קל עבא הגבורים: ויקרא דוד ואת כל: כגדול דוד צואריך: שמות ג׳ בקריאה וסס שכות ושאוני אתכם: שמות וחמדתי: אשר שם

וַיִּתְאַוֵּד וַיֹּאמֶר מִי יַשְׁקֵנִי מַיִם מִבּוֹר בֵּית לֶחֶם
אֲשֶׁר בַּשָּׁעַר: וַיִּבְקְעוּ הַשְּׁלֹשָׁה בְּמַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים
וַיִּשְׁאֲבוּ מַיִם מִבּוֹר בֵּית לֶחֶם אֲשֶׁר בַּשָּׁעַר וַיִּשְׂאוּ
וַיָּבִיאוּ אֶל דָּוִיד וְלֹא אָבָה דָוִיד לִשְׁתּוֹתָם וַיְנַסֵּךְ
אֹתָם לַיהוָה: וַיֹּאמֶר חָלִילָה לִּי מֵאֱלֹהַי מֵעֲשׂוֹת זֹאת
הֲדַם הָאֲנָשִׁים הָאֹלְכִים בְּנַפְשׁוֹתָם כִּי
בְנַפְשׁוֹתָם הֵבִיאוּם וְלֹא אָבָה לִשְׁתּוֹתָם אֶלָּה עָשׂוּ
שְׁלֹשֶׁת הַגִּבּוֹרִים: וְאַבְשַׁי אֲחִי יוֹאָב הוּא הָיָה רֹאשׁ
הַשְּׁלוֹשָׁה וְהוּא עוֹרֵר אֶת חֲנִיתוֹ עַל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
חָלָל וְלוֹ שֵׁם בַּשְּׁלֹשָׁה: מִן הַשְּׁלוֹשָׁה בַּשֵּׁנִי
נִכְבָּד וַיְהִי לָהֶם לְשָׂר וְעַד הַשְּׁלִשָּׁה לֹא בָא:
בְּנָיָהוּ יְהוֹיָדָע בֶּן אִישׁ חַיִל רַב פְּעָלִים
מִן קַבְצְאֵל הוּא הִכָּה אֵת שְׁנֵי אֲרִיאֵל מוֹאָב וְהוּא
יָרַד וְהִכָּה אֶת הָאֲרִי בְּתוֹךְ הַבּוֹר בְּיוֹם הַשֶּׁלֶג: וְהוּא
הִכָּה אֶת הָאִישׁ הַמִּצְרִי אִישׁ מַרְאֶה חָמֵשׁ בָּאַמָּה
וּבְיַד הַמִּצְרִי חֲנִית כְּמָנוֹר אֹרְגִים וַיֵּרֶד אֵלָיו בַּשֹּׁבֶט
וַיִּגְזֹל אֶת הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי וַיַּהַרְגֵהוּ בַּחֲנִיתוֹ:
אֵלֶּה עָשָׂה בְּנָיָהוּ בֶּן יְהוֹיָדָע וְלוֹ שֵׁם בְּשְׁלֹשָׁה
הַגִּבֹּרִים: מִן הַשְּׁלוֹשִׁים הַכָּבֵד נִכְבָּד הוּא וְאוּלָם
הַשְּׁלוֹשָׁה לֹא בָּא אִישׁ מֵהֶם דָּוִיד עַל מִשְׁמַעְתּוֹ:
וְגִבּוֹרֵי הַחֵילִים עֲשָׂהאֵל אֲחִי יוֹאָב אֶלְחָנָן
בֶּן דּוֹדוֹ מִבֵּית לָחֶם: שַׁמּוֹת הָהֲרוֹרִי חֶלֶץ
הַפְּלוֹנִי: עִירָא בֶן עִקֵּשׁ הַתְּקוֹעִי אֲבִיעֶזֶר
הָעַנְּתוֹתִי: סִבְכַּי הַחֻשָׁתִי צַלְמוֹן הָאֲחוֹחִי:
מַהְרַי הַנְּטוֹפָתִי חֶלֶד בֶּן בַּעֲנָה הַנְּטוֹפָתִי:
אִתַּי בֶן רִיבַי מִגִּבְעַת בְּנֵי בִנְיָמִן בְּנָיָהוּ
הַפִּרְעָתוֹנִי: חוּרַי מִנַּחֲלֵי גָּעַשׁ אֲבִיאֵל
הָעַרְבָתִי: עַזְמָוֶת הַבַּחֻרוּמִי אֶלְיַחְבָּא
הַשַּׁלְבֹנִי: בְּנֵי הָשֵׁם הַגִּזֹנִי יוֹנָתָן בֶּן
שַׁגֵּא הַהֲרָרִי: אֲחִיאָם בֶּן שָׂכָר הַהֲרָרִי

אֱלִיפֶלֶט בֶּן אוּר: חֵפֶר הַמֵּכֵרָתִי אֲחִיָּה הַפְּלֹנִי:
חֶצְרוֹ הַכַּרְמְלִי נַעֲרַי בֶּן אֶזְבָּי:
יוֹאֵל אֲחִי נָתָן מִבְחַר בֶּן הַגְּרִי: צֶלֶק הָעַמּוֹנִי
נַחְרַי הַבְּאֵרֹתִי נֹשֵׂא כְלֵי יוֹאָב בֶּן צְרוּיָה: עִירָא
הַיִּתְרִי גָּרֵב הַיִּתְרִי: אוּרִיָּה הַחִתִּי זָבָד בֶּן
אַחְלָי: עֲדִינָא בֶן שִׂיזָא הָרְאוּבֵנִי רֹאשׁ
לָרְאוּבֵנִי וְעָלָיו שְׁלֹשִׁים: חָנָן בֶּן מַעֲכָה
וְיוֹשָׁפָט הַמִּתְנִי: עֻזִּיָּא הָעַשְׁתְּרָתִי שַׁמְעָ וְיעוּאֵל בְּנֵי
חוֹתָם הָעֲרֹעֵרִי: יְדִיעָאֵל בֶּן שִׁמְרִי וְיוֹחָא
אָחִיו הַתִּיצִי: אֱלִיאֵל הַמָּחֲוִים וְיָרִיבַי
וְיוֹשַׁוְיָה בְּנֵי אֶלְנַעַם וְיִתְמָה הַמּוֹאָבִי:
אֱלִיאֵל וְעוֹבֵד וְיַעְשִׂיאֵל הַמְּצֻבָיָה: וְאֶלָּה
הַבָּאִים אֶל דָּוִיד לְצִיקְלַג עוֹד עָצוֹר בִּפְנֵי שָׁאוּל בֶּן
קִישׁ וְהֵמָּה בַּגִּבֹּרִים עֹזְרֵי הַמִּלְחָמָה: נֹשְׂקֵי קֶשֶׁת
מְיַמְּנִים וּמַשְׂמְאִלִים בָּאֲבָנִים וּבְחִצִּים מִקָּשֶׁת
מֵאֲחֵי שָׁאוּל מִבִּנְיָמִן: הָרֹאשׁ אֲחִיעֶזֶר וְיוֹאָשׁ בְּנֵי
הַשְּׁמָעָה הַגִּבְעָתִי וְיוּזִיאֵל וּפֶלֶט בְּנֵי עַזְמָוֶת וּבְרָכָה
וְיֵהוּא הָעַנְתֹתִי: וְיִשְׁמַעְיָה הַגִּבְעוֹנִי גִּבּוֹר בִּשְׁלֹשִׁים
וְעַל הַשְּׁלֹשִׁים וְיִרְמְיָה וְיַחֲזִיאֵל וְיוֹחָנָן וְיוֹזָבָד
הַגְּדֵרָתִי: אֶלְעוּזַי וְיִרְמְיָהוּ וּבְעַלְיָה וְשְׁמַרְיָהוּ
וְשְׁפַטְיָהוּ הַחֲרוּפִי: אֶלְקָנָה וְיִשִּׁיָּהוּ וַעֲזַרְאֵל וְיוֹעֶזֶר
וְיָשָׁבְעָם הַקָּרְחִים: וְיוֹעֵאלָה וּזְבַדְיָה בְּנֵי יְרֹחָם מִן
הַגְּדוֹר: וּמִן הַגָּדִי נִבְדְּלוּ אֶל דָּוִיד לַמְצָד
מִדְבָּרָה גִּבֹּרֵי הַחַיִל אַנְשֵׁי צָבָא לַמִּלְחָמָה עֶרְכֵי צִנָּה
וְרֹמַח וּפְנֵי אֲרִיֵה פְּנֵיהֶם וְכִצְבָאִים עַל הֶהָרִים
לְמַהֵר: עֵזֶר הָרֹאשׁ עֹבַדְיָה הַשֵּׁנִי אֱלִיאָב
הַשְּׁלִישִׁי: מַשְׁמַנָּה הָרְבִיעִי יִרְמְיָה הַחֲמִשִּׁי: עַתַּי
הַשִּׁשִּׁי אֱלִיאֵל הַשְּׁבִעִי: יוֹחָנָן הַשְּׁמִינִי אֶלְזָבָד
הַתְּשִׁיעִי: יִרְמְיָהוּ הָעֲשִׂירִי מַכְבַּנַּי עֲשִׂתַּי עָשָׂר:

שבות כארץ: עמוני כל ב׳ש בקריאה וסס לא וכא עמוני וכאבי בקול: ויעל נחש העמוני: ושל אחריו: עלקהעמוני ויסמרא: ושביה בעבר העכוי ודילעגו לה דעורא: ירמה ב׳ס ואלה ראשי בית: ורמה חרותיאל ירוחם ובוכר: לבחר ג׳ בקריאה וסס לבחר לשלחם בן הארון כי אבחרו: לבחר שלל חס כו: ובנבאים על ודרש לשרי: ותר בתורה ותר בגביאים חד בכתובים:

רשי

מי יתקני מים מבור בית לחם. זה היה מתאוה על דוד כדכתיב ויחר אף דוד ויאמר תלמוד לומר ורבינו בחיבורו מים כתיבתו להם ולבניהם וכל חומר מראה רגל בהמות יפין לו ומראה רגל בהן ניתוך ורגל חיה וחגב יוסיפון תלבנה אחת מראה על סימניהן חוזרת מראית מולידתה ואת הריסופים אין לה דוגמא עד מתרגין שהיתה מתימן מקומה וכן עמון לה: ויקשו המלמדים מתחת המלמדים בלמון תלמדו ירמיה כלימדי מלחמה: ויפלאו. כמהמלמדים שהיו מלמדים בני הכתי בתיב גבורי ישראל ובקשו מהם שיהיו ומתו על כרחם: וכסף אחוש לו. כך קבלה אומר חב המכות היה נכסן על התזונה: כי בכפקודים תבחרו. מתקרי שמתם להריגה על המים: ותבחרי אחי יואב הוא היה רחם המלמד. לאחוזים מלמדים בתחה: מלמדים ומתו המים ומתו פיהם לפניהם ואחר יהם כתיבים אח בכורו למשחתם כי מלחמה היתה מה נכה רחם לכולם: ולו מם המלמדים. תחת המלמדים היתה כתיב כל בגורת כולם ובשעת חזרו: מן המלמדים בגיום הזה נכתב: תלמדים מלמד בגיבור המלמדים היתה בגבורתו בלבד כל בגיבורתו בלבד: ויחזק בן בעשל ובקשו מהל בקל בן חום ויחזק בן חרש: בגבורים לבחר ומה בגיבורים חד זריז לומדים זה כזה

כל נתיני רש וגם כלב ותם וחם ואחיהם חדומם הקרחים אחיהם עד ישמעאל · ונם כלאב נכוזבי נצר סדי · תם פרחשלם התעסד · תם אל תסרי אשרי · תם ללחם
אין לשאת · תם נעמה אם אסא חסלך · ונם עלחלרוב כחלב הלמם · ונם עזר וקחוחריכה · תם אני אחדך בי חושיע לך ינין ויסף אוב · ונם
אני ואחי ונערי ידעוהו · תם בטל אבת החוטה · ונם נביאים העברת להם · תם כל הארם שיאבל ושתה והרואה · ונם והרעה אחלה כל עוטת · תם בדרך כשוכבי תלך לם

וַיִּהְיוּ שָׁם עִם דָּוִיד יָמִים שְׁלוּשָׁה אֹכְלִים וְשׁוֹתִים
כִּי הֵכִינוּ לָהֶם אֲחֵיהֶם: וְגַם הַקְּרוֹבִים אֲלֵיהֶם עַד
יִשָּׂשכָר וּזְבוּלוּן וְנַפְתָּלִי מְבִיאִים לֶחֶם בַּחֲמוֹרִים
וּבַגְּמַלִּים וּבְפְרָדִים וּבַבָּקָר מַאֲכָל קֶמַח דְּבֵלִים
וַעֲנֻקִים וְיַיִן וְשֶׁמֶן וּבָקָר וְצֹאן לָרֹב כִּי שִׂמְחָה
בְּיִשְׂרָאֵל: וַיִּוָּעַץ דָּוִיד עִם שָׂרֵי הָאֲלָפִים
וְהַמֵּאוֹת לְכָל נָגִיד: וַיֹּאמֶר דָּוִיד לְכָל קְהַל יִשְׂרָאֵל
אִם עֲלֵיכֶם טוֹב וְאִם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נַפְרִצָה נִשְׁלְחָה
עַל אֲחֵינוּ הַנִּשְׁאָרִים בְּכָל אַרְצוֹת יִשְׂרָאֵל וְעִמָּהֶם
הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם בְּעָרֵי מִגְרְשֵׁיהֶם וְיִקָּבְצוּ אֵלֵינוּ:
וְנָסֻבָּה אֶת אֲרוֹן אֱלֹהֵינוּ אֵלֵינוּ כִּי לֹא דְרַשְׁנֻהוּ
בִּימֵי שָׁאוּל: וַיֹּאמְרוּ כָּל הַקָּהָל לַעֲשׂוֹת כֵּן כִּי־
יָשַׁר הַדָּבָר בְּעֵינֵי כָל הָעָם: וַיַּקְהֵל דָּוִיד אֶת כָּל־
יִשְׂרָאֵל מִן שִׁיחוֹר מִצְרַיִם וְעַד לְבוֹא חֲמָת לְהָבִיא
אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים מִקִּרְיַת יְעָרִים: וַיַּעַל דָּוִיד וְכָל־
יִשְׂרָאֵל בַּעֲלָתָה אֶל קִרְיַת יְעָרִים אֲשֶׁר לִיהוּדָה
לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים יְהוָה יוֹשֵׁב
הַכְּרוּבִים אֲשֶׁר נִקְרָא שֵׁם: וַיַּרְכִּיבוּ אֶת אֲרוֹן
הָאֱלֹהִים עַל עֲגָלָה חֲדָשָׁה מִבֵּית אֲבִינָדָב וְעֻזָּא
וְאַחְיוֹ נֹהֲגִים בָּעֲגָלָה: וְדָוִיד וְכָל יִשְׂרָאֵל מְשַׂחֲקִים
לִפְנֵי הָאֱלֹהִים בְּכָל עֹז וּבְשִׁירִים וּבְכִנֹּרוֹת וּ
וּבִנְבָלִים וּבְתֻפִּים וּבִמְצִלְתַּיִם וּבַחֲצֹצְרוֹת:
וַיָּבֹאוּ עַד גֹּרֶן כִּידוֹן וַיִּשְׁלַח עֻזָּא אֶת־
יָדוֹ לְאָחֹז אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים כִּי שָׁמְטוּ הַבָּקָר: וַיִּחַר אַף יְהוָה
בְּעֻזָּא וַיַּכֵּהוּ עַל אֲשֶׁר שָׁלַח יָדוֹ עַל הָאָרֹן וַיָּמָת
שָׁם לִפְנֵי הָאֱלֹהִים: וַיִּחַר לְדָוִיד כִּי פָּרֹץ יְהוָה
פֶּרֶץ בְּעֻזָּא וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא פָּרֶץ עֻזָּא עַד הַיּוֹם
הַזֶּה: וַיִּרָא דָוִיד אֶת הָאֱלֹהִים בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר
אֵיךְ אָבִיא אֵלַי אֵת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים: וְלֹא הֵסִיר
דָּוִיד אֶת הָאָרוֹן אֵלָיו אֶל עִיר דָּוִיד וַיַּטֵּהוּ אֶל בֵּית
עֹבֵד אֱדֹם הַגִּתִּי: וַיֵּשֶׁב אֲרוֹן הָאֱלֹהִים עִם בֵּית
עֹבֵד אֱדֹם בֵּיתוֹ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת־
בֵּית עֹבֵד אֱדֹם וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לוֹ:

וַיִּשְׁלַח חִירָם מֶלֶךְ צֹר
מַלְאָכִים אֶל דָּוִיד וַעֲצֵי אֲרָזִים וְחָרָשֵׁי קִיר וְחָרָשֵׁי
עֵצִים לִבְנוֹת לוֹ בָּיִת: וַיֵּדַע דָּוִיד כִּי כֵנָנוֹ
יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל כִּי־נִשָּׂא לְמַעְלָה מ
מַלְכוּתוֹ בַּעֲבוּר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:
וַיִּקַּח דָּוִיד עוֹד נָשִׁים
בִּירוּשָׁלַם וַיּוֹלֶד דָּוִיד עוֹד בָּנִים וּבָנוֹת: וְאֵלֶּה
שְׁמוֹת הַיִּלּוֹדִים אֲשֶׁר הָיוּ לוֹ בִּירוּשָׁלִַם שַׁמּוּעַ
וְשׁוֹבָב נָתָן וְשָׁלֹמֹה: וְיִבְחָר וֶאֱלִישׁוּעַ וֶאֱלְפָלֶט:
וְנֹגַהּ וְנֶפֶג וְיָפִיעַ: וֶאֱלִישָׁמָע וּבְעֶלְיָדָע וֶאֱלִיפָלֶט:
וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים כִּי־
נִמְשַׁח דָּוִיד לְמֶלֶךְ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ כָל־
פְּלִשְׁתִּים לְבַקֵּשׁ אֶת דָּוִיד וַיִּשְׁמַע דָּוִיד וַיֵּצֵא
לִפְנֵיהֶם: וּפְלִשְׁתִּים בָּאוּ וַיִּפְשְׁטוּ בָּעֵמֶק רְפָאִים:
וַיִּשְׁאַל דָּוִיד בֵּאלֹהִים לֵאמֹר הַאֶעֱלֶה עַל פְּלִשְׁתִּים
וְנָתַתָּם בְּיָדִי וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה עֲלֵה וְנָתַתִּים בְּיָדֶךָ:
וַיַּעֲלוּ בְּבַעַל פְּרָצִים וַיַּכֵּם שָׁם דָּוִיד וַיֹּאמֶר דָּוִיד
פָּרַץ הָאֱלֹהִים אֶת אוֹיְבַי בְּיָדִי כְּפֶרֶץ מָיִם עַל כֵּן
קָרְאוּ שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא בַּעַל פְּרָצִים: וַיַּעַזְבוּ־
שָׁם אֶת אֱלֹהֵיהֶם וַיֹּאמֶר דָּוִיד וַיִּשָּׂרְפוּ בָאֵשׁ:
וַיֹּסִפוּ עוֹד פְּלִשְׁתִּים וַיִּפְשְׁטוּ בָּעֵמֶק:

חסר · וגם אלחותם עם נסיכות ועם כלי אשיתם · וגם שול תשלו לה מן התבחים · תם את דוד וכאביה אשת כחלון · תתחם ו קבציו ס ואשת נם תתחם · וחברו דלה ·
וסלחת לעכך אשר חשאו · לקוח את והספרים · עשה לך בטרות · וישאל דויד ביו לאמר האעלה וגו ·

רשי

ויהיו שם עם דויד ימים שלושה וגו' אלו תקנתה היכן לקחו כל החיל הזה כל כך לכילה ותיקנו סחורה הכינו להם כי לחיתם הכינו להם מקודם לכן: כי ממתח בישראל · מיום להם מלך מבליה ומעבול · ויועץ דוד עם שרי האלפים · מאחר לשם דוד כבר עמקתם בקיקנקים להיות לכם מלך להושיעם לכם ועתה תעמקו בהמלה אחת: כפרכה לפלוחה · כפרכה לתקף גדוד של עקים מלא דדם פום ארם להלחם · כפלחה על לחיהו הפפריים · תמוס כבוד הלרון · תן מיתוך מפריס ושד לנוח חתף · דוגמת תלבות חמת שר בחל מצרים · כיתרו תלבה מהיקריו ישריס · להבלות תפס וגו' כרכיבה בשמחל · אחר מקרה תפס וגו' כבאות יוסב הכרובים עליו כלומר מתו על הכלח מקרה על הארון ונעלם שבלח ארון לפלשתים לה וו מתנו מם הזה מקודם · וירכיבו את ארון האלהי על עגלה חדשה · מה ריחה תה מרכיבו על עגלה חדשה ולא במחנה הלוי כאחר עמהם בחזרה אף לעתיד בחזרתה לפי שאחר מכה שהלי כפהום ושבחו פלשתים על עגלה חדשה כרכיבה וימיתו את ארון וו על עגלה וגו' ולפיכך נענש · ועזה ואחיו · בני אבינדב היו כרכיבה בשמחל · מהנהג בראש עגלה אחד הולך לפני העגלה ומיישרן בדרך ישרה · ואחד נהג העגלה מאחוריה ליפול וכן כתיב בשמחל ואחיו הולך לפני הארון · ואחזבו אשבלה לפיכך עלה עזה לדון ידו לאחוז בארון בשעמעו הסוסי ולכך נענש · כאין כתיב בכל מקום כתיב בכל עוזי ובכל מאדך ואין מאדך בכל עוזי ולא כלי עוזי · ובנבלים ובכנרות ובכלים הללו · כולם כלי שיר אבל מצלתים כלי מיר היה ובמרים כי אם למחצית קול ומחצית קול כלי שיר מקורין מוקין בלעון הקלבה מחצין על מחצית קול ומחלי מחצית קול וכן מוכיח לקחן ומכלים מחצית ומחצית ואומרים היאך אפשר בכלי נחוש בשיר אבל בכלי נחוש אי אפשר לומר בכלי נחוש אבל בכלי זהב אפשר · ומצלתים כלי שיר הוא ומנין לנבל מין הנגינה שהמחצית קול כך מקורין בלעון הקלבה ומחצית קול בדיבור בשחרית יחזקאל · על הארץ בשחרית קול מרכבתו ·

וַיִּשְׁאַל עוֹד דָּוִיד בֵּאלֹהִים וַיֹּאמֶר לוֹ הָאֱלֹהִים לֹא
תַעֲלֶה אַחֲרֵיהֶם הָסֵב מֵעֲלֵיהֶם וּבוֹא מִנֶּגֶד לָהֶם מְמוּל
הַבְּכָאִים: וְיְהִי כְּשָׁמְעֲךָ אֶת קוֹל הַצְּעָדָה בְּרָאשֵׁי
הַבְּכָאִים אָז תֵּצֵא בַּמִּלְחָמָה כִּי יָצָא הָאֱלֹהִים
לְפָנֶיךָ לְהַכּוֹת אֶת מַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים: וַיַּעַשׂ דָּוִיד
בַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ הָאֱלֹהִים וַיַּכּוּ אֶת מַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים
מִגִּבְעוֹן וְעַד גָּזֵרָה: וַיֵּצֵא שֵׁם דָּוִיד בְּכָל הָאֲרָצוֹת
וַיהוָה נָתַן אֶת פַּחְדּוֹ עַל כָּל הַגּוֹיִם: וַיַּעַשׂ לוֹ בָתִּים
בְּעִיר דָּוִיד וַיָּכֶן מָקוֹם לְאֹרוֹן הָאֱלֹהִים וַיֵּט לוֹ אֹהֶל
: אָז אָמַר דָּוִיד לֹא לָשֵׂאת אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים כִּי
אִם הַלְוִיִּם כִּי בָם בָּחַר יְהוָה לָשֵׂאת אֶת אֲרוֹן ה
הָאֱלֹהִים וְלְשָׁרְתוֹ עַד עוֹלָם: וַיְקַהֵל דָּוִיד
אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל אֶל יְרוּשָׁלַם לְהַעֲלוֹת אֶת אֲרוֹן
יְהוָה אֶל מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר הֵכִין לוֹ: וַיַּאֲסֹף דָּוִיד
אֶת בְּנֵי אַהֲרֹן וְאֶת הַלְוִיִּם: לִבְנֵי
קְהָת אוּרִיאֵל הַשַּׂר וְאֶחָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים:
לִבְנֵי מְרָרִי עֲשָׂיָה הַשַּׂר וְאֶחָיו מֵאתַיִם
וְעֶשְׂרִים: לִבְנֵי גֵרְשֹׁם יוֹאֵל הַשַּׂר
וְאֶחָיו מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים: לִבְנֵי
אֱלִיצָפָן שְׁמַעְיָה הַשַּׂר וְאֶחָיו מָאתַיִם:
לִבְנֵי חֶבְרוֹן אֱלִיאֵל הַשַּׂר וְאֶחָיו מָאתַיִם שְׁמוֹנִים:
לִבְנֵי עֻזִּיאֵל עַמִּינָדָב הַשַּׂר וְאֶחָיו מֵאָה וְשִׁנִּים
עָשָׂר: וַיִּקְרָא דָוִיד לְצָדוֹק
וְלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם לְאוּרִיאֵל עֲשָׂיָה וְיוֹאֵל
שְׁמַעְיָה וֶאֱלִיאֵל וְעַמִּינָדָב: וַיֹּאמֶר לָהֶם אַתֶּם
רָאשֵׁי הָאָבוֹת לַלְוִיִּם הִתְקַדְּשׁוּ אַתֶּם וְאֶחֵיכֶם
וְהַעֲלִיתֶם אֶת אֲרוֹן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־
הַכִּינוֹתִי לוֹ: כִּי לְמִבְּרִאשׁוֹנָה לֹא אַתֶּם פָּרַץ יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ בָּנוּ כִּי לֹא דְרַשְׁנֻהוּ כַּמִּשְׁפָּט: וַיִּתְקַדְּשׁוּ
הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְהַעֲלוֹת אֶת אֲרוֹן יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׂאוּ בְנֵי הַלְוִיִּם אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
בַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה כִּדְבַר יְהוָה בְּכָתְפָם בַּמֹּטֹת
עֲלֵיהֶם: וַיֹּאמֶר דָּוִיד לְשָׂרֵי

הַלְוִיִּם לְהַעֲמִיד אֶת אֲחֵיהֶם הַמְשֹׁרְרִים בִּכְלֵי־ שִׁיר
נְבָלִים וְכִנֹּרוֹת וּמְצִלְתַּיִם מַשְׁמִיעִים לְהָרִים בְּקוֹל
לְשִׂמְחָה: וַיַּעֲמִידוּ הַלְוִיִּם אֶת
הֵימָן בֶּן יוֹאֵל וּמִן אֲחִיו אָסָף בֶּן בְּרֶכְיָהוּ וּמִן בְּנֵי
מְרָרִי אֲחֵיהֶם אֵיתָן בֶּן קוּשָׁיָהוּ: וְעִמָּהֶם אֲחֵיהֶם
הַמִּשְׁנִים זְכַרְיָהוּ בֶּן יַעֲזִיאֵל וּשְׁמִירָמוֹת וִיחִיאֵל
וְעַנִּי וֶאֱלִיאָב וּבְנָיָהוּ וּמַעֲשִׂיָהוּ וּמַתִּתְיָהוּ וֶאֱלִיפְלֵהוּ
וּמִקְנֵיָהוּ וְעֹבֵד אֱדֹם וִיעִיאֵל הַשּׁוֹעֲרִים: וְהַכֹּשְׁרִים
הֵימָן אָסָף וְאֵיתָן בִּמְצִלְתַּיִם נְחֹשֶׁת לְהַשְׁמִיעַ:
וּזְכַרְיָה וְעַזִּיאֵל וּשְׁמִירָמוֹת וִיחִיאֵל וְעַנִּי וֶאֱלִיאָב
וּמַעֲשִׂיָהוּ וּבְנָיָהוּ בִּנְבָלִים עַל עֲלָמוֹת: וּמַתִּתְיָהוּ
וֶאֱלִיפְלֵהוּ וּמִקְנֵיָהוּ וְעֹבֵד אֱדֹם וִיעִיאֵל וְעַזַּזְיָהוּ
בְּכִנֹּרוֹת עַל הַשְּׁמִינִית לְנַצֵּחַ: וּכְנַנְיָהוּ שַׂר הַלְוִיִּם
בַּמַּשָּׂא יִסַּר בַּמַּשָּׂא כִּי מֵבִין הוּא: וּבֶרֶכְיָה וֶאֱלְקָנָה
שֹׁעֲרִים לָאָרוֹן: וּשְׁבַנְיָהוּ וְיוֹשָׁפָט וּנְתַנְאֵל וַעֲמָשַׂי
וְזַכַרְיָהוּ וּבְנָיָהוּ וֶאֱלִיעֶזֶר הַכֹּהֲנִים מַחְצְרִים
בַּחֲצֹצְרוֹת לִפְנֵי אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וְעֹבֵד אֱדֹם וִיחִיָּה
שֹׁעֲרִים לָאָרוֹן: וַיְהִי דָּוִיד וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְשָׂרֵי
הָאֲלָפִים הַהֹלְכִים לְהַעֲלוֹת אֶת אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה
מִן בֵּית עֹבֵד אֱדֹם בְּשִׂמְחָה:
וַיְהִי כְּעֶזֹר הָאֱלֹהִים אֶת הַלְוִיִּם נֹשְׂאֵי אֲרוֹן
בְּרִית יְהוָה וַיִּזְבְּחוּ שִׁבְעָה פָרִים וְשִׁבְעָה אֵילִים:
וְדָוִיד מְכֻרְבָּל בְּמְעִיל בּוּץ וְכָל הַלְוִיִּם הַנֹּשְׂאִים
אֶת הָאָרוֹן וְהַמְשֹׁרְרִים וְכַנַנְיָהוּ שַׂר הַמַּשָּׂא
הַמְשֹׁרְרִים וְעַל דָּוִיד אֵפוֹד בָּד: וְכָל יִשְׂרָאֵל
מַעֲלִים אֶת אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה בִּתְרוּעָה וּבְקוֹל
שׁוֹפָר וּבַחֲצֹצְרוֹת וּבִמְצִלְתַּיִם מַשְׁמִיעִים בִּנְבָלִים
וְכִנֹּרוֹת: וַיְהִי אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה בָּא עַד עִיר
דָּוִיד וּמִיכַל בַּת שָׁאוּל נִשְׁקְפָה בְּעַד הַחַלּוֹן וַתֵּרֶא
אֶת הַמֶּלֶךְ דָּוִיד מְרַקֵּד וּמְשַׂחֵק וַתִּבֶז לוֹ בְּלִבָּהּ:
וַיָּבִיאוּ אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
וַיַּצִּיגוּ אֹתוֹ בְּתוֹךְ הָאֹהֶל אֲשֶׁר נָטָה לוֹ דָּוִיד
וַיַּקְרִיבוּ עֹלוֹת וּשְׁלָמִים לִפְנֵי הָאֱלֹהִים:

כא · תאשפה והכת · ולא יכול ל לשאת · או אשר דוד לא לשאת בבו · תם ללוים אין לשאת · נשקפה ו נסק חלון נשקפה והביט · ומכל בת שאול נשקפה ·
ומברו דוד · כי דעתה נשקפה מצפון · וא ונשקפה על פני הישמון · ובריחה חבריחה ובריחה חבריחם ובריחי כן משלמיה שתוך · אסף הראש ושכנתו ובריח ·
ונדור ואת נוכריה והקלות · ובריחי ועיאל · ובשנת שלש לחלנו שלה · ודוח ל לבשה את וכריה · האשים עשים כאבנתו ·

רשי

הכל מעליה · אחר מידית הרין לפני המקום רבונו של עולם למה העבירת את מיכל מלפני דוד אחר לה על עלה להתרע למעול בשנת ימים כאחר כיהו אחר לה הבה חיסה עליה את דוד הסב מעלייהם וגו' וכל זה מפני דוד · כי אם הלוים · כי כם בחר · כלומר בלוים בחרו לא בעבלה שלפני הבכורות בעבלה בעגם עזא וזהו שאחר למעה · כי לתבכלתם · לא תקם פרץ יהוה בנו כי לא דרשנוהו כמשפט מאחר שבנהו בעגלה · כדבר ל בפשפט · לפתיחת אוהל ולא תמם בדרך פשוטו · אלא תמם בדרך שלא דרשנוהו · ומהם בחיים · זכריהו · כך שמו אבל אלו תמורים ושוערים היו בדרך פתיחתו של אוהל אחר נטה לו דוד ובתקנן שלה היו מעמידים בדרך לפי שהיו מעוברים לפני הארון אל האהל אחר נטה לו דוד ובתקנן המעמידים מהעמיד דוד לאחר מיכן בתחלת הארון אל האהל אחר נטה לו דוד ובתקנן מעמידים בדרך לפי שהיו מעוברים לפני

דברי הימים א

וַיִּכֹּל דָּוִיד מֵהַעֲלוֹת הָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים וַיְבָרֶךְ אֶת־
הָעָם בְּשֵׁם יְהוָה׃ וַיְחַלֵּק לְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאִישׁ
וְעַד־אִשָּׁה לְאִישׁ כִּכַּר־לֶחֶם וְאֶשְׁפָּר וַאֲשִׁישָׁה׃ ס
וַיָּשֶׂם לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה מִן־הַלְוִיִּם מְשָׁרְתִים וּלְהַזְכִּיר
וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
אָסָף הָרֹאשׁ וּמִשְׁנֵהוּ זְכַרְיָה יְעִיאֵל
וּשְׁמִירָמוֹת וִיחִיאֵל וּמַתִּתְיָה וֶאֱלִיאָב וּבְנָיָהוּ וְעֹבֵד
אֱדֹם וִיעִיאֵל בִּכְלֵי נְבָלִים וּבְכִנֹּרוֹת וְאָסָף בִּמְצִלְתַּיִם
מַשְׁמִיעַ׃ וּבְנָיָהוּ וְיַחֲזִיאֵל הַכֹּהֲנִים בַּחֲצֹצְרוֹת
תָּמִיד לִפְנֵי אֲרוֹן בְּרִית הָאֱלֹהִים׃ בַּיּוֹם הַהוּא
אָז נָתַן דָּוִיד בָּרֹאשׁ לְהוֹדוֹת לַיהוָה בְּיַד אָסָף וְאֶחָיו׃
הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ
הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו׃ שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ לוֹ שִׂיחוּ
בְּכָל נִפְלְאֹתָיו׃ הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח
לֵב מְבַקְשֵׁי יְהוָה׃ דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו
תָּמִיד׃ זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי־
פִיהוּ׃ זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו׃
הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו׃ זִכְרוּ
לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר׃ אֲשֶׁר כָּרַת

רשי

ויברך את העם בשם ה׳. מיכאן על התורה כדאיתא בתלמוד ירושלמי יומא הכהנים אומר ברכת כהן · ואומר · אחר מפטיר בפרי · ואומר · אחר מפטיר בתורה · ואומר · אחר מפטיר בנביא · ואומר · אחר מפטיר בכתובים

הלוחה את פלשתים וגו בן אל"ף. אשר תגלו תגלה בני תחריטה תורים. ותסרו אלה בני תחריטה. עוד בחנות אלה בני ולפה. אלה בני הלחמה דישי. ותהיה ה' כלשון קריאה וסס"ק קרקור שכולתם הרעם אש על. הרע תעם ויתקון בשערות. תכ אל אחת מהעיר תגלה דרישתי. רחמנן האומע עמים בעין ורגל. תאן קסי לס לכיתך. ישלה סלאגים אל אחאב. יתר דברי יתקון תגלה אשר עשה דויכו את תמש. יתני עסן ראו כיכם דלה. נתר לשון עזרה תקידה תחקה לשמואל:

אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן וְחַסְדִּי לֹא־
אָסִיר מֵעִמּוֹ כַּאֲשֶׁר הֲסִירוֹתִי מֵאֲשֶׁר הָיָה לְפָנָיְךָ׃ ל"ח
וְהַעֲמַדְתִּיהוּ בְּבֵיתִי וּבְמַלְכוּתִי עַד־ הָעוֹלָם וְכִסְאוֹ ג' ד'
יִהְיֶה נָכוֹן עַד־עוֹלָם׃ כְּכָל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וּכְכָל ה
הֶחָזוֹן הַזֶּה כֵּן דִּבֶּר נָתָן אֶל דָּוִיד׃
וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִיד וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי יְהוָה
וַיֹּאמֶר מִי־ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהִים וּמִי בֵיתִי כִּי הֲבִיאֹתָנִי ל"ח א'
עַד־הֵלֹם׃ וַתִּקְטַן זֹאת בְּעֵינֶיךָ אֱלֹהִים וַתְּדַבֵּר ב"ר
עַל־בֵּית־ עַבְדְּךָ לְמֵרָחוֹק וַתַּרְאֵנִי כְּתֹאַר הָאָדָם ג' ה' ה'
הַמַּעֲלָה יְהוָה אֱלֹהִים׃ מַה־ יֹּסִיף עוֹד דָּוִיד אֵלֶיךָ ב' ה' ה'
לְכָבוֹד אֶת־ עַבְדֶּךָ וְאַתָּה אֶת־ עַבְדְּךָ יָדָעְתָּ׃
יְהוָה בַּעֲבוּר עַבְדְּךָ וּכְלִבְּךָ עָשִׂיתָ אֶת כָּל הַגְּדוּלָה ל"ח ל"ח
הַזֹּאת לְהוֹדִיעַ אֶת כָּל הַגְּדֻלּוֹת׃ יְהוָה אֵין כָּמוֹךָ ל"ח ה' ה'
וְאֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ כְּכֹל אֲשֶׁר־ שָׁמַעְנוּ בְּאָזְנֵינוּ׃ ל"ח
וּמִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ אֲשֶׁר הָלַךְ ל"ח
הָאֱלֹהִים לִפְרוֹת לוֹ עָם לָשׂוּם לְךָ שֵׁם גְּדֻלּוֹת ל"ח ה'
וְנוֹרָאוֹת לְגָרֵשׁ מִפְּנֵי עַמְּךָ אֲשֶׁר־ פָּדִיתָ מִמִּצְרַיִם ל"ח ל"ח
גּוֹיִם׃ וַתִּתֵּן אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְךָ לְעָם עַד־ ל"ח
עוֹלָם וְאַתָּה יְהוָה הָיִיתָ לָהֶם לֵאלֹהִים׃ וְעַתָּה
יְהוָה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ עַל־ עַבְדְּךָ וְעַל־ בֵּיתוֹ יֵאָמֵן ג' ה' ה'
עַד־ עוֹלָם וַעֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ וְיֵאָמֵן וְיִגְדַּל ה' ה'
שִׁמְךָ עַד־ עוֹלָם לֵאמֹר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל וּבֵית עַבְדְּךָ דָּוִיד עֹמֵד לְפָנֶיךָ׃ ל"ח

אלה משפוחות תורשי · ואלה אשר נחלו בבני · אלה אשר נחל בשה · ובים בנשורה תשתה · ובסס בכשורה ותשבחון דיהוקאל · ויבו את ששי · מו
את והבעלי יושב עצת · ויבת שם האשמים · ויבו שם האלהים על השל · ואף בעזתה אכהם · ואף אשר הלבן · אחרי מות בשה · אחרי מות אבה · ודברי בשה

רשי

להיות לפניך. כלומר אם לא תהיה בעבורך תחזר לי להביאה על ידי המטה
הלזה לא היה עולה על דעתי לעקדם תמר מי אמר תביאוהו אלי עד טלא
תביאו הוא שלא מחתה בידי כל השנה כולה למיבך הוי מתעצל לחתן
את בתך לבנך ואת בתי לבני ואת בתך אכחה לי ואת בתי אתן לבני
ואמרי לה מלתא אחריתי למעבד להכי לי כל השנה כולה למיבך הוי מתעצל
את בתך לבנך ואת בתי לבני ואת בתך אכחה לי ואת בתי אתן לבני
מכורך למלט · ויהי לחרי כן ויך דוד. לחר מחתה דוד לבעבור ניתן לו הבת
לא תעבה אתה. לחר דוד התחיל וחזר עליו לבעבור הכהת תלזה בבי
ולא תעבה אתה. ולא יכול לבבה בבי לבעבור הכהת תלזה בבי ולא יכול
להתאחר עד שיחן לו הבנין שלוכה עם חוצבים ועם הגדים ועם הבית וכן בית
המטבח לבבי ודוגמא בתלמוד בתחלת מחתה ויהי כי מי סבים בביתך ויהי
מלכה בבי ויהי כי ישב המלך בביתו ויהי כי ראה את כל אויביו סביב
ויאמר המלך אל נתן הנביא ראה נא אנכי יושב בבית ארזים ואון לארון
אלהים ישב בתוך היריעה ויאמר נתן אל המלך כל אשר עם לבבך לך עשה
כי האלהים עמך ויהי בלילה ההוא ויהי דבר ה' אל נתן לאמר הלך ואמרת
אל עבדי אל דוד כה אמר ה' לא אתה תבנה לי הבית לשבתי כי לא ישבתי
בבית למיום העלותי את בני ישראל ועד היום הזה ואהי מתהלך באהל
ובמשכן בכל מקום אשר התהלכתי את כל בני ישראל הדבר דברתי את
אחד משבטי ישראל אשר צויתי לרעות את עמי בישראל לאמר למה לא
בניתם לי בית ארזים ועתה כה תאמר לעבדי לדוד כה אמר ה' צבאות
אנכי לקחתיך מן הנוה מאחר הצאן להיות נגיד על עמי על ישראל ואהי
עמך בכל אשר הלכת ואכרת את כל אויביך מלפניך ואעשה לך שם גדול
כשם הגדולים אשר בארץ ושמתי מקום לעמי לישראל ונטעתיו ושכן תחתיו
ולא ירגז עוד ולא יספו בני עולה לענתו כאשר בראשונה ולמיום אשר
צויתי שופטים על עמי ישראל ונחתי לך מכל אויביך ויגד לך ה' כי בית
יעשה לך ה' והיה כי ימלאו ימיך ושכבת את אבתיך והקימותי את זרעך
אחריך אשר יצא ממעיך והכינותי את ממלכתו והוא יבנה לשמי בית
והכוננתי את כסא ממלכתו עד עולם אני אהיה לו לאב והוא יהיה לי לבן
וחסדי לא אסיר ממנו כאשר הסירותי מאשר היה לפניך והאמנתיהו
בביתי ובמלכותי עד העולם וכסאו יהיה נכון עד עולם ככל הדברים האלה
וככל החזון הזה כן דבר נתן אל דויד׃

רשי

ויבא המלך דויד וישב לפני ה'. לחר מחתה דוד לבעבור ניתן לו הבת
ויאמר מי אני ה' אלהים ומי ביתי כי הבאתני עד הלם. ותקטן זאת בעיניך אלהים
ותדבר על בית עבדך למרחוק ותראני כתאר האדם המעלה ה' אלהים. מה יוסיף עוד דויד אליך
לכבוד את עבדך ואתה את עבדך ידעת. יהוה בעבור עבדך וכלבבך עשית את כל הגדולה
הזאת להודיע את כל הגדלות. יהוה אין כמוך. ואין אלהים זולתך בכל אשר שמענו באזנינו.
ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ אשר הלך האלהים לפרות לו עם לשום לך שם גדלות
ונוראות לגרש מפני עמך אשר פדית ממצרים גוים. ותתן את עמך ישראל לך לעם עד
עולם ואתה יהוה היית להם לאלהים. ועתה יהוה הדבר אשר דברת על עבדך ועל ביתו יאמן
עד עולם ועשה כאשר דברת. ויאמן ויגדל שמך עד עולם לאמר יהוה צבאות אלהי ישראל
אלהים לישראל ובית עבדך דויד עומד לפניך׃

רשי

ויבא דויד וישב לפני ה'. לחר מחתה דוד לבעבור ניתן לו הבת
ויאמר מי אני ה' אלהים ומי ביתי כי הבאתני עד הלם. ותקטן זאת בעיניך. מתוך שהיה
מתירא שמא נתקררה אהבתו ממנו בשביל שלא נתן לו הבת מיד לפיכך
הוסיף לו עוד ותקטן זאת בעיניך. מתוך שהיה מתירא שמא נתקררה אהבתו
ממנו בשביל שלא נתן לו הבת מיד לפיכך הוסיף לו עוד ותקטן זאת בעיניך.
ותדבר על בית עבדך למרחוק. ולא עוד אלא שהרחקת ושהעמדת
בבתי ובמלכותי שלום. ולא עוד אלא שהודעתני כתאר האדם המעלה. שהודעתני
שלא אמות בחטא ושלא אכשל בעבירה. כלומר אף על פי שאני מלך אתה
מעלה עלי כאדם שאין לו חטא. ומה יוסיף עוד דויד אליך לכבוד את עבדך. מה
יוסיף עוד דויד לדרוש עוד לכבודך. לכבודי מוסיף לי עבדך. ואתה את עבדך ידעת
דויד שהוא כדאי לך מלכות עבדך. ואתה ידעת מלוך ובשבילך עשית
את הכל. ויש מפרשים ידעת מלוך ובשבילך עשית את הכל. ומשרשו למדנו
דו

ג וַיְהִי לְעֵת חְשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת צֵאת הַמְּלָכִים וַיִּנְתֹּ
יואב את ראש חיל הצבא וישחת את ארץ בני עמון
ויבא יואב את רבה וידר בירושלם ויך יואב
את רבה ויהרסה׃ וישלח דויד את עטרת מלכם
מעל ראשו וימצא משקל ככר זהב הוא ובה
יקרה והיתה על ראש דויד והעיר רוע מאד
הרבה מאד׃ ואת העם אשר בה הוציא והשיר
ויסרה ובחדיי הברזל ובגרזנות וכן יעשה דויד
לכל ערי בני עמון וישב דויד וכל העם ירושלם׃
ויהי אחרי כן ותעמד מלחמה
בגזר עם פלשתים אז הכה סבכי החשתי את סבי
כי לידי הרפאי ויכנעו׃ ותהי עוד מלחמה את
פלשתים וילך אלחנן בן יעור את לחמי אחי גלית
הגתי ועץ חניתו כמנור ארגים׃
ותהי עוד מלחמה בגת ויהי איש כידה
ואצבעתיו ששׁ וששׁ עשרים ואר בעגם הוא
נולד להרפא׃ ויחרף את ישראל ויכהו יונתן
בן שמעא אחי דויד׃ אלה נולדו להרפא בגת ויפלו
ביד דויד וביד עבדיו׃
ויעמד שטן על ישראל ויסת את דויד לבנות
את ישראל׃ ויאמר דויד אל יואב ואל שרי העם
לכוספרו את ישראל מבאר שבע ועד דן והביאו
אלי ואדעה את מספרם׃ ויאמר יואב יוסף יהוה
על עמו כהם מאה פעמים הלא אדני המלך כלם
לאדני לעבדים למה יבקש זאת אדני למה יהיה
לאשמה לישראל׃ ודבר המלך חזק על יואב
ויצא יואב ויתהלך בכל ישראל ויבא ירושלם׃
ויתן יואב את סכום מפקד העם אל דויד ויהי
כל ישראל אלף אלפים ומאה אלף איש שלף
חרב ויהודה ארבעמאות ושבעים אלף איש שלף
חרב׃ ולוי ובנימן לא פקד בתוכם כי נתעב דבר
המלך את יואב׃ וירע בעיני האלהים על הדבר
הזה ויך את ישראל׃ ויאמר
דויד אל האלהים חטאתי מאד אשר עשיתי את
הדבר הזה ועתה העבר נא את עון עבדך כי
נסכלתי מאד׃ וידבר יהוה
אל גד חזה דויד לאמר׃ לך ודברת אל דויד לאמר
כה אמר יהוה שלוש אני נטה עליך בחר לך את
אחת מהם ואעשה לך׃ ויבא גד אל דויד ויאמר לו
כה אמר יהוה קחלך׃ אם שלוש שנים רעב
ואם שלשה חדשים נספה בפני צריך ורוב
אויביך למשנת ואם שלשת ימים הרב יהוה
ודבר בארץ ומלאך יהוה משחית בכל גבול
ישראל ועתה ראה מה אשיב את שלחי דבר׃

ד אלי ואדעה את מספרם׃ ויאמר יואב יוסף יהוה
ה על עמו כהם מאה פעמים הלא אדני המלך כלם
לאדני לעבדים למה יבקש זאת אדני למה יהיה
ו לאשמה לישראל׃ ודבר המלך חזק על יואב
ויצא יואב ויתהלך בכל ישראל ויבא ירושלם׃
ויתן יואב את סכום מפקד העם אל דויד ויהי
כל ישראל אלף אלפים ומאה אלף איש שלף
ז חרב ויהודה ארבעמאות ושבעים אלף איש שלף
חרב׃ ולוי ובנימן לא פקד בתוכם כי נתעב דבר
ח המלך את יואב׃ וירע בעיני האלהים על הדבר
הזה ויך את ישראל׃ ויאמר
דויד אל האלהים חטאתי מאד אשר עשיתי את
הדבר הזה ועתה העבר נא את עון עבדך כי
ט נסכלתי מאד׃ וידבר יהוה
אל גד חזה דויד לאמר׃ לך ודברת אל דויד לאמר
י כה אמר יהוה שלוש אני נטה עליך בחר לך את
יא אחת מהם ואעשה לך׃ ויבא גד אל דויד ויאמר לו
כה אמר יהוה קחלך׃ אם שלוש שנים רעב
יב ואם שלשה חדשים נספה בפני צריך ורוב
אויביך למשנת ואם שלשת ימים הרב יהוה
ודבר בארץ ומלאך יהוה משחית בכל גבול
יג ישראל ועתה ראה מה אשיב את שלחי דבר׃

רשי

ויהי לעת תשובת השנה. כשהמלכים נוהגים לצאת למלחמה ויכנסו בגבולין ויתיישבו ויתחילו לזרוע ולקצור ולבצור יום תעמיד על ראשך ויאמר לך לך אל יואב ואל אבישי ואל אחימעץ ואל כל שריך ואל כל עבדיך ואל כל אנשי חילך ואל כל גבורי חילך ואל כל אנשי מלחמתך ואל כל אנשי ישראל ואל כל נשיהם ואל כל טפם ואל כל נשותיהם ואל כל בני ביתם ואל כל בני בניהם ואל כל בני בנותיהם ואל כל בני בני בניהם ואל כל בני בנותיהם ואל כל בני בני בני בניהם ואל כל בני בני בנותיהם ואל כל בני בני בני בני בניהם ואל כל בני בני בני בנותיהם ואל כל בני בני בני בני בני בניהם ואל כל בני בני בני בני בנותיהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בניהם ואל כל בני בני בני בני בני בנותיהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בניהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בנותיהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בניהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בנותיהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בניהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בנותיהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בניהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בנותיהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בניהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בנותיהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בניהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בנותיהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בניהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בנותיהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בניהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בנותיהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בניהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בנותיהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בניהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בנותיהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בניהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בנותיהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בניהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בנותיהם ואל כל בניהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בנותיהם ואל כל בניהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בנותיהם ואל כל בניהם ואל כל בני בנותיהם ואל כל בניהם ואל כל בני בנותיהם ואל כל בניהם ואל כל בני בנותיהם ואל כל בניהם ואל כל בני בנותיהם ואל כל בניהם ואל כל בני בנותיהם ואל כל בניהם ואל כל בני בנותיהם ואל כל בניהם ואל כל בני בנותיהם ואל כל בניהם ואל כל בני בנותיהם ואל כל בניהם ואל כל בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני בני

חסיר ו' [illegible] ולא תוסיף עוד ליתבא ורקמט. תסיר ג' ומסיון כאחיהן ות' כמדי נא עש: רשלך ה'ת' את שלמה. את מצרי
דודו ר'ס'כרם. רשלך מ' עה נגו את יהויקם. ות'תשובתה חסינה שלה. סלך מצרים את אליקם אחיו ו'ה'ו. ויחלקם כ'ת ויחלקם דרך סאלקת לכבי לי. ויחלקם יחי
ועדיק ככבי אלעזר: ולברך ו' בקרי ות'את המדים כבי לי כי כם בוצרי. ישתחו ל'ך את ארצו והכרו. כעת ההוא והלי. כי עשרים אחדן ומשה נכדל.

שֵׂכֶל וּבִינָה וְיָעוּץ עַל־יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁמֹר אֶת־תּוֹרַת
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: אָז תַּצְלִיחַ אִם־תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
אֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
מֹשֶׁה עַל־יִשְׂרָאֵל חֲזַק וֶאֱמָץ אַל־תִּירָא וְאַל־תֵּחָת:
וַהֲכִנֹתִי בְעַבְדֵּי חֲבִינוֹתַי לְבֵית־יְהוָה וָזָהָב בַּכַּרִים
מֵאָה־אֶלֶף וְכֶסֶף אַלְפֵי אֲלָפִים בְּכִכָּרִים וְלַנְּחֹשֶׁת
וְלַבְּרִזֶל אֵין מִשְׁקָל כִּי לִרֹב הָיָה וְעֵצִים וְאֲבָנִים
הֲכִינוֹתִי וְעֲלֵיהֶם תּוֹסִיף: וְעִמְּךָ לָרֹב עֹשֵׂי מְלָאכָה
חֹצְבִים וְחָרָשֵׁי אֶבֶן וָעֵץ וְכָל־חָכָם בְּכָל־מְלָאכָה:
לַזָּהָב לַכֶּסֶף וְלַנְּחֹשֶׁת וְלַבַּרְזֶל אֵין מִסְפָּר קוּם וַעֲשֵׂה
וַיְהִי יְהוָה עִמָּךְ: וַיְצַו דָּוִיד לְכָל־שָׂרֵי יִשְׂרָאֵל
לַעְזֹר לִשְׁלֹמֹה בְּנוֹ: הֲלֹא יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עִמָּכֶם
וְהֵנִיחַ לָכֶם מִסָּבִיב כִּי נָתַן בְּיָדִי אֶת־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ
וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה וְלִפְנֵי עַמּוֹ: עַתָּה
תְּנוּ לְבַבְכֶם וְנַפְשְׁכֶם לִדְרוֹשׁ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְקוּמוּ
וּבְנוּ אֶת־מִקְדַּשׁ יְהוָה הָאֱלֹהִים לְהָבִיא אֶת־אֲרוֹן
בְּרִית־יְהוָה וּכְלֵי קֹדֶשׁ הָאֱלֹהִים לְבֵית הַנִּבְנֶה
לְשֵׁם־יְהוָה: וַיְהִי זָקֵן וְשָׂבַע
יָמִים וַיַּמְלֵךְ אֶת־שְׁלֹמֹה בְנוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל: וַיֶּאֱסֹף
אֶת־כָּל־שָׂרֵי יִשְׂרָאֵל וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם: וַיִּסָּקְרוּ
הַלְוִיִּם מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה וַיְהִי מִסְפָּרָם
לְגֻלְגְּלֹתָם לִגְבָרִים שְׁלֹשִׁים וּשְׁמוֹנָה אָלֶף: מֵאֵלֶּה
לְנַצֵּחַ עַל־מְלֶאכֶת בֵּית־יְהוָה עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעַת
אֲלָפִים וְשֹׁטְרִים וְשֹׁפְטִים שֵׁשֶׁת אֲלָפִים: וְאַרְבָּעַת
אֲלָפִים שֹׁעֲרִים וְאַרְבָּעַת אֲלָפִים מְהַלְלִים לַיהוָה
בַּכֵּלִים אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְהַלֵּל:
וַיְחַלְּקֵם דָּוִיד מַחְלְקוֹת לִבְנֵי לֵוִי לְגֵרְשׁוֹן
קְהָת וּמְרָרִי: לִגְרְשֹׁנִי לְעַדְנָן וְשִׁמְעִי:
בְּנֵי לַעְדָּן הָרֹאשׁ יְחִיאֵל וְזֵתָם וְיוֹאֵל
שְׁלֹשָׁה: בְּנֵי שִׁמְעִי שְׁלוֹמוֹת וְחָזִיאֵל וְהָרָן
שְׁלֹשָׁה אֵלֶּה רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְלַעְדָּן: וּבְנֵי
שִׁמְעִי יַחַת זִינָא וְיעוּשׁ וּבְרִיעָה אֵלֶּה בְּנֵי־שִׁמְעִי
אַרְבָּעָה: וַיְחִי יַחַת הָרֹאשׁ וְזִיזָה הַשֵּׁנִי וַיַּעוּשׁ
וּבְרִיעָה לֹא הִרְבּוּ בָנִים וַיִּהְיוּ לְבֵית אָב לְמִפְקָדִים
אֶחָת: בְּנֵי קְהָת עַמְרָם יִצְהָר חֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל
אַרְבָּעָה: בְּנֵי עַמְרָם אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה וַיִּבָּדֵל
אַהֲרֹן לְהַקְדִּישׁוֹ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא וּבָנָיו עַד־עוֹלָם
לְהַקְטִיר לִפְנֵי יְהוָה לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ בְּשִׁמּוֹ עַד־

עוֹלָם: וּמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים בָּנָיו יִקָּרְאוּ עַל־
שֵׁבֶט הַלֵּוִי: בְּנֵי מֹשֶׁה גֵּרְשֹׁם וֶאֱלִיעֶזֶר:
בְּנֵי גֵרְשׁוֹם שְׁבוּאֵל הָרֹאשׁ: וַיִּהְיוּ בְנֵי־
אֱלִיעֶזֶר רְחַבְיָה הָרֹאשׁ וְלֹא הָיָה לֶאֱלִיעֶזֶר בָּנִים
אֲחֵרִים וּבְנֵי רְחַבְיָה הִרְבּוּ לְמָעְלָה: בְּנֵי יִצְהָר
שְׁלֹמִית הָרֹאשׁ: בְּנֵי חֶבְרוֹן יְרִיָּהוּ הָרֹאשׁ
אֲמַרְיָה הַשֵּׁנִי יַחֲזִיאֵל הַשְּׁלִישִׁי וְיָקְמְעָם הָרְבִיעִי:
בְּנֵי עֻזִּיאֵל מִיכָה הָרֹאשׁ וְיִשִּׁיָּה הַשֵּׁנִי:
בְּנֵי מְרָרִי מַחְלִי וּמוּשִׁי בְּנֵי מַחְלִי אֶלְעָזָר וְקִישׁ:
וַיָּמָת אֶלְעָזָר וְלֹא־הָיוּ לוֹ בָנִים כִּי אִם־בָּנוֹת
וַיִּשְׂאוּם בְּנֵי־קִישׁ אֲחֵיהֶם: בְּנֵי מוּשִׁי כַּחְלִי
וְעֵדֶר וִירֵמוֹת שְׁלוֹשָׁה: אֵלֶּה בְּנֵי־לֵוִי לְבֵית
אֲבוֹתֵיהֶם רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְפִקְדֵיהֶם בְּמִסְפַּר
שֵׁמוֹת לְגֻלְגְּלֹתָם עֹשֵׂה הַמְּלָאכָה לַעֲבֹדַת בֵּית יְהוָה
מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמָעְלָה: כִּי אָמַר דָּוִיד הֵנִיחַ
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְעַמּוֹ וַיִּשְׁכֹּן בִּירוּשָׁלִַם עַד־
לְעוֹלָם: וְגַם לַלְוִיִּם אֵין לָשֵׂאת אֶת־הַמִּשְׁכָּן
וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו לַעֲבֹדָתוֹ: כִּי בְדִבְרֵי דָוִיד הָאַחֲרוֹנִים
הֵמָּה מִסְפַּר בְּנֵי לֵוִי מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּלְמָעְלָה:
כִּי מַעֲמָדָם לְיַד־בְּנֵי אַהֲרֹן לַעֲבֹדַת בֵּית יְהוָה עַל־
הַחֲצֵרוֹת וְעַל־הַלְּשָׁכוֹת וְעַל־טַהֲרַת לְכָל־קֹדֶשׁ
וּמַעֲשֵׂה עֲבֹדַת בֵּית הָאֱלֹהִים: וְלֶחֶם הַמַּעֲרֶכֶת
וְלַסֹּלֶת לְמִנְחָה וְלִרְקִיקֵי הַמַּצּוֹת וְלַמַּחֲבַת
וְלַמָּרְבֶּכֶת וְלָכָל־מִשּׂוֹרָה וּמִדָּה: וְלַעֲמֹד בַּבֹּקֶר
בַּבֹּקֶר לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לַיהוָה וְכֵן לָעָרֶב: וּלְכֹל
הָעֲלוֹת עֹלוֹת לַיהוָה לַשַּׁבָּתוֹת לֶחֳדָשִׁים
וְלַמֹּעֲדִים בְּמִסְפָּר כְּמִשְׁפָּט עֲלֵיהֶם תָּמִיד לִפְנֵי
יְהוָה: וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת אֹהֶל־מוֹעֵד וְאֵת
מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ וּמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי אֲחֵיהֶם
לַעֲבֹדַת בֵּית יְהוָה: וְלִבְנֵי

רשי

חסיר מספר בני לוי מבן עשרים שבחיבור עלמא. כלומר לוז תיקון דוד משמרות הלוי כמו שהיה מלמה כבו מיכיו מזמנים לו: כי משמרתם לוד בני אהרן על עליך ויפרישך. ועל שהיה לכל קדש. מפני שמת הכהן וכלו שם מתוכים לשאתו מכן הכהן שיכנס בדמיו וכשהוא מת בניו כהנים ויכנסו לשם ויכלו הלוים להוציא מת בלי קדושת חוכח וכשהוא ויכלו מאחר לחרם ההשמן לקדש גם: ולכל הצלות שלוח לו לפעמים כל. פעמים הוא ממנו על הלשכות ועל המקדש כגון שהוא מקדש כבר ומת ומת יכהו ב הכהנים ועדיין בגל הוא מספר מה בריכל יום מן המספר ומה יכהו ומחזירים מוסיפים על היחיד כגון הלוי שהוא מת מספר עם הכהנים ומחזירים להשמים הזכות וכן תמיד נוטלין הכהנים מן המעשה ולא יכלו להשמים את כל השלמים ומחזירים מחזיקים הלוים עם: ולבני אהרן. פעמים הלוי שהוא מחזיקים: ועמיד לה כבי אהרן. ובניס לה מיד להם. למי שלוח יהו להם בניס כשהוא הלוי ועומד בשיקוף אבל אם היו לכהן אחר הקודש לא הלוי

דברי הימים א

חסיר ו' [illegible] כמדי המלכים בני לוי כי כם בוצרי. ישתחו ל'ך את ארצו והכרו. כעת ההוא והלי. כי עשרים אחדן ומשה נכדל.

וַיִּתְחַלְּקוּם בִּגְדוּלוֹת אֶלְעָזָר עִם־אֲלָעָזָר כִּי הָיוּ שָׂרֵי
קֶשֶׁר שָׂרֵי הָאֱלֹהִים מִבְּנֵי אֶלְעָזָר וּבְנֵי אִיתָמָר:
וַיִּכְתְּבֵם שְׁמַעְיָה בֶן־נְתַנְאֵל
הַסּוֹפֵר מִן־הַלֵּוִי לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים וְצָדוֹק הַ
הַכֹּהֵן וַאֲחִימֶלֶךְ בֶּן אֶבְיָתָר וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת לַכֹּהֲנִים
וְלַלְוִיִּם בֵּית אָב אֶחָד אֶחָז לְאֶלְעָזָר וְאֶחָז לְאִיתָמָר:
וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל הָרִאשׁוֹן
לִיהוֹיָרִיב לִידַעְיָה הַשֵּׁנִי: לְחָרִם הַשְּׁלִישִׁי לִשְׂעוֹרִים
הָרְבִיעִי: לְמַלְכִּיָּה הַחֲמִישִׁי לְמִיָּמִן הַשִּׁשִּׁי: לְהַקּוֹץ
הַשְּׁבִיעִי לַאֲבִיָּה הַשְּׁמִינִי: לִישׁוּעַ הַתְּשִׁעִי לִשְׁבַנְיָהוּ
הָעֲשִׂרִי: לְאֶלְיָשִׁיב עַשְׁתֵּי עָשָׂר לְיָקִים שְׁנֵים
עָשָׂר: לְחֻפָּה שְׁלֹשָׁה עָשָׂר לְיֵשְׁבְּאָב אַרְבָּעָה עָשָׂר
וְלִבְלְגָה שְׁנֵים עָשָׂר לְאִמֵּר שִׁשָּׁה עָשָׂר: לְחֵזִיר
שִׁבְעָה עָשָׂר לְהַפְּצֵץ שְׁמֹנָה עָשָׂר: לְפְתַחְיָה חֵשְׁעָה
עָשָׂר לִיחֶזְקֵאל הָעֶשְׂרִים: לְיָכִין אֶחָד וְעֶשְׂרִים
לְגָמוּל שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים: לְדַלְיָהוּ שְׁלֹשָׁה וְעֶשְׂרִים
לְמַעַזְיָהוּ אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים:
אֵלֶּה פְקֻדֵּיהֶם לַעֲבֻדָּתָם לָבוֹא לְבֵית יְהוָה
כְּמִשְׁפָּטָם בְּיַד אַהֲרֹן אֲבִיהֶם כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: וְלִבְנֵי לֵוִי הַנּוֹתָרִים לִבְנֵי עַמְרָם
שׁוּבָאֵל לִבְנֵי שׁוּבָאֵל יְחְדְיָהוּ: לִרְחַבְיָהוּ לִבְנֵי
רְחַבְיָהוּ רֹאשׁ יִשִּׁיָּה: לִיצְהָרִי שְׁלֹמוֹת לִבְנֵי
שְׁלֹמוֹת יָחַת: וּבְנֵי יְרִיָּהוּ אֲמַרְיָהוּ הַשֵּׁנִי יַחֲזִיאֵל
הַשְּׁלִישִׁי יְקַמְעָם הָרְבִיעִי: בְּנֵי עֻזִּיאֵל מִיכָה לִבְנֵי
מִיכָה שָׁמִיר: אֲחִי מִיכָה יִשִּׁיָּה לִבְנֵי יִשִּׁיָּה זַכְרִיָּהוּ:
בְּנֵי מְרָרִי מַחְלִי וּמוּשִׁי בְּנֵי יַעֲזִיָּהוּ בְּנוֹ: בְּנֵי מְרָרִי
לִיעֲזִיָּהוּ בָנוֹ שֹׁהַם וְזַכּוּר וְעַבְרִי: לְמַחְלִי אֶלְעָזָר
וְלֹא הָיָה לוֹ בָּנִים: לְקִישׁ בְּנֵי־קִישׁ יְרַחְמְאֵל:
וּבְנֵי מוּשִׁי מַחְלִי וְעֵדֶר וִירֵמוֹת אֵלֶּה בְנֵי הַלֵּוִיִּם
לְבֵית אֲבֹתֵיהֶם: וַיַּפִּילוּ גַם־הֵם גּוֹרָלוֹת לְעֻמַּת
אֲחֵיהֶם בְּנֵי־אַהֲרֹן לִפְנֵי דָוִיד וְצָדוֹק וַאֲחִימֶלֶךְ
וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם אֲבוֹת הָרֹאשׁ לְעֻמַּת
אָחִיו הַקָּטָן: וַיְבַלֵּל דָּוִיד וְשָׂרֵי הָעֵדָא
לְעַבְדֹה לִבְנֵי אָסָף הֵימָן וִידוּתוּן וְהַנִּבָּיִים בְּנִבְרוֹת
בִּנְבָלִים וּבִמְצִלְתַּיִם וַיִּהְיוּ מִסְפָּרִים אֲנָשֵׁי מְלֶאכֶת
לְעֲבֹדָתָם: לִבְנֵי אָסָף זַכּוּר וְיוֹסֵף וּתְנִיָּה וְאַשְׂרְאֵלָה
בְּנֵי אָסָף עַל יַד אָסָף הַנִּבָּא עַל יְדֵי הַמֶּלֶךְ:
לִידוּתוּן בְּנֵי יְדוּתוּן גְּדַלְיָהוּ וּצְרִי יְשַׁעְיָהוּ חֲשַׁבְיָהוּ
וּמַתִּתְיָהוּ שִׁשָּׁה עַל־יְדֵי אֲבִיהֶם יְדוּתוּן בְּכִנּוֹר הַנִּבֵּא
עַל־הוֹדוֹת וְהַלֵּל לַיהוָה: לְהֵימָן בְּנֵי
הֵימָן בּוּקִיָּהוּ מַתַּנְיָהוּ עֻזִּיאֵל שְׁבוּאֵל וִירִימוֹת
חֲנַנְיָה חֲנָנִי אֱלִיאָתָה גִּדַּלְתִּי וְרוֹמַמְתִּי עֶזֶר יָשְׁבְּקָשָׁה
כָּלוֹת הוֹתִיר מַחֲזִיאוֹת: כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי לְהֵימָן חוֹזֵה
הַמֶּלֶךְ בִּדְבְרֵי הָאֱלֹהִים לְהָרִים קָרֶן וַיִּתֵּן הָאֱלֹהִים
לְהֵימָן בָּנִים אַרְבָּעָה עָשָׂר וּבָנוֹת שָׁלוֹשׁ: כָּל־אֵלֶּה
עַל־יְדֵי אֲבִיהֶם בְּשִׁיר בֵּית יְהוָה בִּמְצִלְתַּיִם נְבָלִים
וּכְנֹרוֹת לַעֲבֹדַת בֵּית הָאֱלֹהִים עַל־יְדֵי הַמֶּלֶךְ אָסָף
וִידוּתוּן וְהֵימָן: וַיִּהְיוּ מִסְפָּרָם עִם־אֲחֵיהֶם מְלֻמָּדֵי־
שִׁיר לַיהוָה כָּל־הַמֵּבִין מְאַתַּיִם שְׁמוֹנִים וּשְׁנָיִם:
וַיַּפִּילוּ גוֹרָלוֹת מִשְׁמֶרֶת לְעֻמַּת בָּקְטָן כְּגָדוֹל מֵבִין
עִם תַּלְמִיד: וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל הָרִאשׁוֹן לְאָסָף
לְיוֹסֵף גְּדַלְיָהוּ הַשֵּׁנִי הוּא וְאֶחָיו וּבָנָיו שְׁנֵים עָשָׂר:
הַשְּׁלִשִׁי זַכּוּר בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר:
הָרְבִיעִי לְיִצְרִי בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר:

רשי

חסיר ו'ת כמו' וסם בסדר המכתב יתרו: ולא חזו לו אחי מן ג'זת תקח בב כמו עמנו קדמאות חזו ותבטח חזו וסם ולו ויקבץ את כל אבל שבע שנים. חזה והנלוה מכתב
שי המכתב. חזו ויסח אלעזר ולא חזו לו כבים. חזה לבחלי אלעזר ולא חזה לו כבים. סחזו ק'ייתי עכרים ושאיות ובני כית חזה לו. שיחזו ותגלה ת' מכתי בכל
שחזה לאבי בירושלם. חסם הו חזה דברי ר' אל יחזקאל. וכבניו ו'ס' ושאול לבר את ותכל'כתי. ותם כל חזה'ם. ויחלקם בוגדלות אלעזר ואיתמר. כעת חזה והנלוה. כי עשרים אחדן ומשה נכדל.

רשי

ולא היה להם בנים: לקיש בני־קיש ירחמאל:
ובני מושי מחלי ועדר וירימות אלה בני הלוים
לבית אבותיהם: ויפילו גם הם גורלות לעמת
אחיהם בני אהרן לפני דויד המלך וצדוק ואחימלך
וראשי האבות לכהנים וללוים אבות הראש לעמת
אחיו הקטן: ויבלל דויד ושרי העבא
לעבודה לבני אסף הימן וידותון הנביאים בנבלות
בנבלים ובמצלתים ויהיו מספרם אנשי מלאכתם
לעבדתם: לבני אסף זכור ויוסף ונתניה ואשראלה
בני אסף על יד אסף הנבא על ידי המלך:
לידותון בני ידותון גדליהו וצרי ישעיהו השביהו
ומתתיהו ששה על ידי אביהם ידותון בכנור הנבא
על הודות והלל ליהוה: להימן בני
הימן בוקיהו מתניהו עוזיאל שבואל וירימות
חנניה חנני אליאתה גדלתי ורוממתי עזר ישבקשה
כלות הותיר מחזיאות: כל אלה בני להימן חוזה
המלך בדברי האלהים להרים קרן ויתן האלהים
להימן בנים ארבעה עשר ובנות שלוש: כל אלה
על ידי אביהם בשיר בית יהוה במצלתים נבלים
וכנרות לעבדת בית האלהים על ידי המלך אסף
וידותון והימן: ויהי מספרם עם אחיהם מלמדי
שיר ליהוה כל המבין מאתים שמונים ושנים:
ויפילו גורלות משמרת לעמת בקטן כגדול מבין
עם תלמיד: ויצא הגורל הראשון
ליוסף גדליהו השני הוא ואחיו ובניו שנים עשר:
השלשי זכור בניו ואחיו שנים עשר:
הרביעי ליצרי בניו ואחיו שנים עשר:

נתבארו בקריאת שם׳ וישלחו בן־החמים אל נחיך · ויכאו אל גדליה וכנצפחה · וחכאו אשר השליך שם ישמעאל · ואחשבי נתניה בכרו ואחזו · ועמהם וחלים שבעתיה ·
פתיחות ר׳ מ׳ ועמהם אחיהם חמשל · ויחמיהו חגר׳ פלחו ר׳ פ׳ · לירחון נבו ירחמאל נדוליה · לארבעה עשר כחדשו · ויחתן ן׳ נקריא ס׳ עלים חמישי ויחתן השני ·
יחתן חזר ועמו · ולישמעאל בן יחתן ויכחשבה חשבעית התשעי ליחזקיהו · ויקבו אנשים ברואש בית אפרי · ובל עזרא דכ׳ יחתן בבא יחתן ס׳ שם סימן ׳ אכהו ו׳ נקרי

החמישי נתניהו בניו ואחיו שנים עשר : ה
הששי בקיהו בניו ואחיו שנים עשר : ו
השבעי ישראלה בניו ואחיו שנים עשר : אחנסי
השמיני ישעיהו בניו ואחיו שנים עשר :
התשיעי מתניהו בניו ואחיו שנים עשר : ט
העשירי שמעי בניו ואחיו שנים עשר :
עשתי עשר עזראל בניו ואחיו שנים עשר :
השנים עשר לחשביה בניו ואחיו שנים עשר : לאחיו עזר אחזי אחיהוד
לשלשה עשר שובאל בניו ואחיו שנים עשר : גרשום
לארבעה עשר מתתיהו בניו ואחיו שנים עשר : ד
לחמשה עשר לירמות בניו ואחיו שנים עשר : ירמות דוד
לששה עשר לחכניהו בניו ואחיו שנים עשר :
לשבעה עשר ליש בקשה בניו ואחיו שנים עשר : ה
לשמונה עשר לחנני בניו ואחיו שנים עשר :
לתשעה עשר למלותי בניו ואחיו שנים עשר :
לעשרים לאליתה בניו ואחיו שנים עשר :
לאחד ועשרים להותיר בניו ואחיו שנים עשר : ה
לשנים ועשרים לגדלתי בניו ואחיו שנים עשר :
לשלשה ועשרים למחזיאות בניו ואחיו שנים עשר : אחזי
עשר : לארבעה ועשרים לרוממתי עזר ה ישבקשה
בניו ואחיו שנים עשר :
כו למחלקות לשערים לקרחים משלמיהו בן־קרא ה אסף
מן־בני אסף : ולמשלמיהו בנים זכריהו הבכור
ידיעאל השני זבדיהו השלישי יתנאל הרביעי : ה
עילם החמישי יהוחנן הששי אלהועיני השביעי : ה
ולעובד אדם בניט שמעיה הבכור יהוזבד השני
יואח השלישי ושכר הרביעי ונתנאל החמישי : ה
עמיאל הששי ישששכר הרשביעי פעלתי השמיני :
כי ברכו אלהים : ולשמעיה בנו ה
נולד בנים המשלים לבית אביהם כי גבורי חיל ה
המה : בני שמעיה עתני ורפאל ועובד אלזבד
אחיו בני חיל אליהוא וסמכיהו : כל אלה מבני ה אחיהוד
עבד אדם המה ובניהם ואחיהם אנשי חיל בכח ה
לעבודה ששים ושנים לעבד אדם : ולמשלמיהו

בנים ואחים בני חיל שמונה עשר : ולחכמן בני ברזי בנים שמרי ראש כי לא היה בטור ויושיבהו אביהו לראש : חלקיהו השני טבליהו השלישי זכריהו הרביעי כל בנים ואחים לחסת שלשה עשר : לאלה מחלקת השערים לראשי הגברים משמרות לעמת אחיהם לשרת בבית יהוה : ימילו גורלות בקטן כגדול לבית אבותם לשער ושער : ויפל הגורל מזרחה לשלמיהו וזכריהו בנו יועץ בשכל המיליו גורלות ויצא גורלו עפונה : לעבד אדם נגבה ולבניו בית האספים : לשפים ולחסה למערב עם שער שלכת במסלה העולה משמר לעמת משמר : למזרח הליום ששה לצפונה ליום ארבעה לנגבה ליום ארבעה ולאספים שנים שנים : למדבר למערב ארבעה לכסלה שנים לפרבר : אלה מחלקות השערים לבני הקרחי ולבני מרדי : והלוים אחיה על אוצרות בית האלהים ועל אצרות הקדשים : בני לעדן בני הגרשני ללעדן ראשי האבות ללעדן הגרשני יחיאלי : בני יחיאלי זתם ויואל אחיו על אוצרות בית יהוה : לעמרמי לישעיהי לחבדוני לעזיאלי : ושלמית בן גרשום בן משה נגיד על האוצרות : ואחיו אליעזר רחביהו בנו וישעיהו בנו ויורם בנו וזכרי בנו ושלמות בנו : הוא שלמות ואחיו על כל אוצרות הקדשים אשר הקדיש דויד המלך וראשי האבות אשר לשרי האלפים והמאות ושרי הצבא : מן המלחמות ומן השלל הקדישו לחזק לבית יהוה : וכל ההקדיש שמואל הראה ושאול בן קיש ואבנר בן נר ויואב בן צרויה כל המקדיש על יד שלמית ואחיו : ליעזרי כנניהו ובניו למלאכה החיצונה על ישראל לשטרים ולשפטים : לחברוני חשבים ואחיהם בני חיל אלף ושבע מאות לפקדת ישראל מעבר לירדן מערבה לכל מלאכת יהוה ולעבדת המלך :

ומקלו׳ כפר ׳ס ותחר חשוי · ומקלו׳ החלי · חצרו · ומקלו׳ תניד : זבריה חבר׳ ע׳ בכר׳ ס׳ חוברים תעיד תעיר · חנדי : זבריה חבר׳ ע׳ בכר׳ ס׳ חוברים תעיד תעיר · חנדי · ומשלם חזקי · חזקאל חנדי · חזקיהו הרביעי לחדש ובריעי ·
ולמשלמות בנים וברית חבצר · ועמהם וחלים שבעדו ובניהו · אפרתי בתן הראש · ובכבי שפטה ובריה · ובכבי אפרתני · לבנימני ל׳ בת׳ קרוא חר בן קטן טרלן

לחברוני יריה הראש לחברוני לתולדותיו לאבות בשנים הארבעים למלכות דויד ונדרשו וימצאו בהם גבורי חיל ביעזיר נלעד : ואחיו בני חיל אלפים ושבע מאות ראשי האבות ויפקידם דויד המלך על הראובני והגדי וחצי שבט המנשי לכל דבר האלהים ודבר המלך :

ובני ישראל למספרם ראשי האבות ושרי האלפים והמאות ושטריהם המשרתים את המלך לכל דבר המחלקות הבאה והיוצאת חדש בחדש לכל חדשי השנה המחלקת ארבעה ועשרים ואלף : על המחלקת הראשונה לחדש הראשון ישבעם בן זבדיאל ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף : בן בני פרץ הראש לכל שרי הצבאות לחדש השני דודי האחוחי ובהלקתו ומקלות הגגי ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף : שר הצבא השלישי לחדש השלישי בניהו בן יהוידע הכהן ראש ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף : הוא בניהו גבור השלשים ועל השלשים ומחלקתו עמיזבד בנו : הרביעי לחדש הרביעי עשהאל אחי יואב וזבדיה בנו אחריו ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף :

החמישי לחדש החמישי השר שמהות היזרחי ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף :

הששי לחדש הששי עירא בן עקש התקועי ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף :

השביעי לחדש השביעי חלץ הפלוני מן בני אפרים ועשרים ואלף : השמיני לחדש השמיני סבכי החושתי לזרחי ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף :

התשיעי לחדש התשיעי אביעזר הענתותי לבנימיני ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף :

העשירי לחדש העשירי מהרי הנטופתי לזרחי ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף :

עשתי עשר לעשתי עשר החדש בניהו הפרעתוני מן בני אפרים ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף : והשנים עשר לשנים עשר החדש חלדי הנטופתי לעתניאל ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף : ועל שבטי ישראל לראובני נגיד אליעזר בן זכרי לשמעוני שפטיהו בן מעכה : ללוי חשביה בן קמואל לאהרן צדוק : ליהודה אליהו מאחי דויד לישששכר עמרי בן מיכאל : לזבולן ישמעיהו בן עבדיהו לנפתלי ירימות בן עזריאל : לבני אפרים הושע בן עזזיהו לחצי שבט מנשה יואל בן פדיהו : לחצי המנשה בגלעד יתו בן זכריהו לבנימן יעשיאל בן אבנר : לדן עזראל בן ירחם אלה שרי שבטי ישראל : ולא נשא דויד את מספרם למבן עשרים שנה ולמטה כי אמר יהוה להרבות את ישראל ככוכבי השמים : ויואב בן צרויה החל למנות ולא כלה ויהי בזאת קצף על ישראל ולא עלה המספר במספר דברי הימים למלך דויד :

אפריים ועל בחלקתו עשרים וארבעה אלף : חשמיני לחדש השמיני סבכי החושתי לזרחי ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף : התשיעי לחדש התשיעי אביעזר הענתותי לבנימיני ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף : העשירי לחדש העשירי מהרי הנטופתי לזרחי ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף : עשתי עשר לעשתי עשר החדש בניהו הפרעתוני מן בני אפרים ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף : והשנים עשר לשנים עשר החדש חלדי הנטופתי לעתניאל ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף : ועל שבטי ישראל לראובני נגיד אליעזר בן זכרי לשמעוני שפטיהו בן מעכה : ללוי חשביה בן קמואל לאהרן צדוק : ליהודה אליהו מאחי דויד לישששכר עמרי בן מיכאל : לזבולן ישמעיהו בן עבדיהו לנפתלי ירימות בן עזריאל : לבני אפרים הושע בן עזזיהו לחצי שבט מנשה יואל בן פדיהו : לחצי המנשה בגלעד יתו בן זכריהו לבנימן יעשיאל בן אבנר : לדן עזראל בן ירחם אלה שרי שבטי ישראל : ולא נשא דויד את מספרם למבן עשרים שנה ולמטה כי אמר יהוה להרבות את ישראל ככוכבי השמים : ויואב בן צרויה החל למנות ולא כלה ויהי בזאת קצף על ישראל ולא עלה המספר במספר דברי הימים למלך דויד :

סבכי חושתי וסיפ׳ תרין וסיפ׳ טוח · ויאבד׳ אליעזה בנדוד · מלכם תרוכו עכ׳ כדם · ויאבד אלי׳ בן אדם דיחוקאל · ישיטת עליכו שאול ירדו · בנד · ויאבד לאנה בנד ·
חנוך ובארד בית הדור ורפיח עשה · בניהן עותי בן עכיחוד · וחלנאים · ירכת ישוח תפל בעיטוכו · אשדת · בסכי כא · באשתם נחר כפח · לבניהן ועל בחלוקתם
עשרים · לגשונים רבת שבעה · בנחמדה ועין׳ את אוב · ומברו כנחמדה הרעין׳ את אוב · הבפרצים ואצאה בשער הגיא לילה ·

רשי

שנית הארבעים וגו׳ ואם כל חמשנות הללו בשנית הארבעים היו ? לכל דבר התחלקות · כל זה היה מתחלק מלכיהן ואילך · ואנכי מוצאתי בספר חלוי מספר חלוקי מי היו שרי ישראל ומתי היו מתחלקין דוד : הביאה והוציאה חדם בידים חמים כל חדשי חמים · ואילך נתן להם הוא ישראם כדרכיהם בספרי מלכים ולמלחמה מי יצא עמך נביכי על כל ישראל וכלכלו את המלך ואת ביתו ואם תומיכום ללחום תלחמתו ולכל עבדיהן כאה החדם וכל זה מתחלק על ישראל · שהיה חדבה מחלוק · לפי שהיו ישראל יראי חטא ומקפידים שלא יעבדו עבודת כוכבים ולא יזנו אחר ערוה ולא יגזלו ולא יגנובו ולא יעשו שום מלאכה בשבת לפיכך לא היו מתנדבים לבנין בית המקדש ולא היו מביאים לו מנחות ונדבות כדי שיתחייבו בו ויבנוהו · ולפי שהיה מן בני בכרן מהיו דוד ושלמה ומקלות רבגדי ועל כל זה היה רחם עליהם · ומשום כבוד בניהן ומקלות שר הצבא שהיה מן בני בכרן היה · ומקלות רבגדי ועל מקלות הצבור · שר הצבא המלים · ומשום כבוד בניהן

חג המצות בשמוקם

ועל אצרות המלך עזמות בן עדיאל ועל
האצרות בשדות בערים ובכפרים ובמגדלות
יהונתן בן עזיהו ועל עשי מלאכת השדה
לעבדת האדמה עזרי בן כלוב:
ועל הכרמים שמעי הרמתי ועל שבי הכרמים
לאצרות היין זבדי השפמי: ועל הזיתים
והשקמים אשר בשפלה בעל הגדרי ועל
אצרות השמן יועש: ועל הבקר
הרעים בשרון שטרי השרוני ועל הבקר בעמקים
שפט בן עדלי: ועל הגמלים אוביל
הישמעאלי ועל האתנות יחדיהו המרונתי:
ועל הצאן יזיז ההגרי כל אלה
שרי הרכוש אשר למלך דויד:
ויהונתן דוד דויד יועץ איש מבין וסופר הוא
ויחיאל בן חכמוני עם בני המלך: ואחיתפל יועץ
למלך וחושי הארכי רע המלך: ואחרי אחיתפל
יהוידע בן בניהו ואביתר ושר צבא למלך יואב:
וצדוק בן אביתוב ואבימלך יואב:
ישראל שרי השבטים ושרי המחלקות המשרתים
את המלך ושרי האלפים ושרי המאות ושרי כל
רכוש ומקנה למלך ולבניו עם הסריסים והגבורים
ולכל גבור חיל אל ירושלם: ויקם דויד המלך
על רגליו ויאמר שמעוני אחי ועמי אני עם לבבי
לבנות בית מנוחה לארון ברית יהוה ולהדם רגלי
אלהינו הכינותי לבנות: והאלהים אמר לי לא
תבנה בית לשמי כי איש מלחמות אתה ודמים

שפכת: וירבחר יהוה אלהי ישראל בי מכל בית־
אבי להיות למלך על ישראל לעולם כי ביהודה נגיד
ובית לבני ובבית יהודה בית אבי ובבני אבי בי
רצה להמליך על כל ישראל: ומכל בני כי רבים
בנים נתן לי יהוה ויבחר בשלמה בני לשבת על־
כסא ממלכות יהוה על ישראל: ויאמר לי שלמה
בנך הוא יבנה ביתי וחצרותי כי בחרתי בו לי לבן
ואני אהיה לו לאב: והכינותי את מלכותו עד
לעולם אם יחזק לעשות מצותי ומשפטי כיום הזה
ועתה לעיני כל ישראל קהל יהוה ובאזני
אלהינו שמרו ודרשו כל מצות יהוה אלהיכם
למען תירשו את הארץ הטובה והנחלתם לבניכם
אחריכם עד עולם: ואתה שלמה בני דע את אלהי
אביך ועבדהו בלב שלם ובנפש חפצה כי כל־
לבבות דורש יהוה וכל יצר מחשבות מבין אם
תדרשנו ימצא לך ואם תעזבנו יזנח לעד: ראה
עתה כי יהוה בחר בך לבנות בית למקדש חזק
ועשה: ויתן דויד לשלמה בנו את
תבנית האולם ואת בתיו ואת גנזכיו ואת עליותיו ואת חדריו
הפנימים ואת בית הכפרת: ואת תבנית כל אשר היה
בלוחו עמו לחצרות בית יהוה ולכל הלשכות
סביב לאוצרות בית האלהים ולאצרות הקדשים:
ולמחלקות הכהנים והלוים ולכל מלאכת עבדת
בית יהוה ולכל כלי עבדת בית יהוה: לזהב
במשקל לזהב לכל כלי עבודה ועבודה לכל כלי
הכסף במשקל לכל כלי עבודה ועבודה:

ומשקל למנרות הזהב ונרתיהם זהב במשקל
במנורה ומנורה ונרתיה ולמנורות הכסף במשקל
למנורה ונרתיה בעבודת מנורה ומנורה: ואת
הזהב משקל לשלחנות המערכת לשלחן ושלחן
וכסף לשלחנות הכסף: ותהזלות והמזרקות
והקשות זהב טהור ולכפורי הזהב במשקל לכפור
וכפור ולכפורי הכסף במשקל לכפור וכפור:
ולמזבח הקטרת זהב מזקק במשקל ולתבנית
המרכבה הכרובים זהב לפרשים וסככים על
ארון ברית יהוה: הכל בכתב מיד יהוה עלי
השביל כל מלאכות התבנית:
ויאמר דויד לשלמה בנו חזק ואמץ
ועשה אל תירא ואל תחת כי יהוה אלהים אלהי
עמך לא ירפך ולא יעזבך עד לכלות כל מלאכת
עבודת בית יהוה: והנה מחלקות הכהנים
והלוים לכל עבודת בית האלהים ועמך בכל
מלאכה לכל נדיב בחכמה לכל עבודה והשרים
וכל העם לכל דבריך:
ויאמר דויד המלך לכל הקהל שלמה בני
אחד בחר בו אלהים נער ורך והמלאכה גדולה כי
לאדם תבירה כי ליהוה אלהים: ובכל כחי
הכינותי לבית אלהי הזהב לזהב והכסף לכסף

ונחשת לנחשת הברזל לברזל והעצים לעצים
אבני שהם ומלואים אבני פוך ורקמה וכל אבן
יקרה ואבני שיש לרב: ועוד ברצותי בבית
אלהי יש לי סגלה זהב וכסף נתתי לבית אלהי
למעלה מכל הכינותי לבית הקדש: שלשת
אלפים ככרי זהב מזהב אופיר ושבעת אלפים
ככר כסף מזקק לטוח קירות הבתים: לזהב
לזהב ולכסף לכסף ולכל מלאכה ביד חרשים ומי
מתנדב למלאת ידו היום ליהוה:
ויתנדבו שרי האבות ושרי שבטי
ישראל ושרי האלפים והמאות ושרי מלאכת
המלך: ויתנו לעבודת בית האלהים זהב ככרים
חמשת אלפים ואדרכנים רבו וכסף ככרים עשרת
אלפים ונחשת רבו ושמונת אלפים ככרים וברזל
מאה אלף ככרים: והנמצא אתו אבנים נתנו
לאוצר בית יהוה על יד יחיאל הגרשני:
וישמחו העם על התנדבם כי בלב שלם
התנדבו ליהוה ונם דויד המלך שמח שמחה
גדולה: וברך דויד
את יהוה לעיני כל הקהל ויאמר דויד ברוך אתה
יהוה אלהי ישראל אבינו מעולם ועד עולם: לך
יהוה הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד

אזקן על כמא. ואני את כריתי אתם אמר יי רחוץ וישעיה. ושבטי אתכם כשקים חוזה ודימה. לאמר שובו נא איש מדרכו הרעה ודרכיכם. ושמתי את חעלעה לשאריה. ודבר יהוה אלהי ישראל אל לעיני כל הקהל. ואומנו נברך יהמעולה ועד עולם. יהד שם יי מברך. ואתה יי מעולם ועד עולם. יתל ישראל אל יי. ירושלם הרים סביב לה. ישמור צאתך ובואך בעתה:

רשי

ואבניהם זהב. מעשל כל נדר ודבי כמשקל תמורה ומנורים. כי מעשה מכורו עמהם. בעבודה זרה ומנורים. ומשקל על מנורות עבודת מלאכים ומזיקין. ומשקל על מנורות המערכת לשויר עליו לחם הפנים. לשקול עליהם ולחלקן ולמנות. ומשקל הכסף ומשקל לשון ומלמד. כי מעשה מכורו עמהם. מעשה מתפטיטין עליהם הקרבנות. ומשקל הזהב לשון מזרקין. ולכפורי הזהב במשקל. כפורי כלי שרת לקבל בהם דם מהם ונותנין בפני קרנות המזבח ומכפרין. ולכפורי הזהב במשקל. כפור דמיה ידוע בבלי ולא ידעתי לשון קרוב. ואחרי שהוא לשון זהב. ולא כסף. ולמה נקרא שמו כפור. שמכפר על הרואה אותו. ולכפורי הזהב במשקל. כפורי כלי שרת לקבל בהם דם מהם ונותנין בפני קרנות המזבח. ולמזבח הקטרת. הם הגחלים שמהם מעלה עשן הקטרת. ומזקק. כתיתה דקה. ולמרכבה הכרובים פורסי כנפים ונו'. הכל בכתב. פירוש הכל בציור מדה לי מפום משקל ומשקל על כל כלי וכלי מעותיו. ומלאכת הכרובים. כלומר הכרובים היו מעשה מרכבה לעצמן. תבנית הבית חכמה: ותסכלני. כמו שכלני. ורוחבו עשר. והכל היו מעותיו מתורה בדוחק ומקרא זה מעיד עליהם. ומה היה הבית היה חמש מאות על חמש מאות אמה. היה חוזר ואומר בחמה בחמה ובחמה בחמה חמשים חמשים פעמים חמשים הרי כ"ה מאות. ללמדך שחתכה לחתיכות רבועות. ליתן חמש מאות על חמש מאות והוא מיושר בפלטין קיבוכי של ספרד תכונת התיכל מכתר מרגלי מתורגמת בתרגום ואחרים תרגמוהו מרגלי ברזיל ומרגלי ברזיל הוא מרגלי ברזיל. ומרגלי מכתר מעורב. ומרגלי מכתר מרגלי ברזיל. ומרגלי ברזיל מרגלי מכתר

דברי הימים א

מיכאל הכהן הגדול ויהוידע הסגן ושני בניו עזריה ומעשיה ואלישפט שר הפקודים ואליעזר הקשת ויהוידע הסגן ושני בניו יהוידע ויהונתן ואלישפט שר הפקודים ואליעזר הקשת

כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְהוָה הַמַּמְלָכָה
וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ׃ וְהָעֹשֶׁר וְהַכָּבוֹד
מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל וּבְיָדְךָ כֹחַ וּגְבוּרָה
וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לַכֹּל׃ וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים
אֲנַחְנוּ לָךְ וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ׃ וְכִי מִי אֲנִי
וּמִי עַמִּי כִּי נַעְצֹר כֹּחַ לְהִתְנַדֵּב כָּזֹאת כִּי מִמְּךָ הַכֹּל
וּמִיָּדְךָ נָתַנּוּ לָךְ׃ כִּי גֵרִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ תּוֹשָׁבִים
כְּכָל אֲבוֹתֵינוּ כַּצֵּל יָמֵינוּ עַל הָאָרֶץ וְאֵין מִקְוֶה׃
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כֹּל הֶהָמוֹן הַזֶּה אֲשֶׁר הֲכִינֹונוּ לִבְנוֹת
לְךָ בַּיִת לְשֵׁם קָדְשְׁךָ מִיָּדְךָ הִיא וְלָךְ הַכֹּל׃ וְיָדַעְתִּי
אֱלֹהַי כִּי אַתָּה בֹּחֵן לֵבָב וּמֵישָׁרִים תִּרְצֶה אֲנִי בְּיֹשֶׁר
לְבָבִי הִתְנַדַּבְתִּי כָל אֵלֶּה וְעַתָּה עַמְּךָ הַנִּמְצְאוּ פֹה
רָאִיתִי בְשִׂמְחָה לְהִתְנַדֶּב לָךְ׃ יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם
יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבוֹתֵינוּ שָׁמְרָה זֹּאת לְעוֹלָם לְיֵצֶר
מַחְשְׁבוֹת לְבַב עַמֶּךָ וְהָכֵן לְבָבָם אֵלֶיךָ׃ וּלְשְׁלֹמֹה
בְּנִי תֵּן לֵבָב שָׁלֵם לִשְׁמֹר מִצְוֹתֶיךָ עֵדוֹתֶיךָ וְחֻקֶּיךָ
וְלַעֲשׂוֹת הַכֹּל וְלִבְנוֹת הַבִּירָה אֲשֶׁר הֵכִינוֹתִי׃
וַיֹּאמֶר דָּוִיד לְכָל הַקָּהָל בָּרְכוּ־
נָא אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וַיְבָרְכוּ כָל הַקָּהָל לַיהוָה

אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה וְלַמֶּלֶךְ׃
וַיִּזְבְּחוּ לַיהוָה זְבָחִים וַיַּעֲלוּ עֹלוֹת לַיהוָה לְמָחֳרַת
הַיּוֹם הַהוּא פָּרִים אֶלֶף אֵילִים אֶלֶף כְּבָשִׂים אֶלֶף
וְנִסְכֵּיהֶם וּזְבָחִים לָרֹב לְכָל יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאכְלוּ
וַיִּשְׁתּוּ לִפְנֵי יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה
וַיַּמְלִיכוּ שֵׁנִית לִשְׁלֹמֹה בֶּן דָּוִיד וַיִּמְשְׁחוּ לַיהוָה
לְנָגִיד וְלִצָּדוֹק לְכֹהֵן׃ וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא
יְהוָה לְמֶלֶךְ תַּחַת דָּוִיד אָבִיו וַיִּצְלָח וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו
כָּל יִשְׂרָאֵל׃ וְכָל הַשָּׂרִים וְהַגִּבֹּרִים וְגַם כָּל בְּנֵי
הַמֶּלֶךְ דָּוִיד נָתְנוּ יָד תַּחַת שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ׃ וַיְגַדֵּל
יְהוָה אֶת שְׁלֹמֹה לְמַעְלָה לְעֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל וַיִּתֶּן
עָלָיו הוֹד מַלְכוּת אֲשֶׁר לֹא הָיָה עַל כָּל מֶלֶךְ לְפָנָיו
עַל יִשְׂרָאֵל׃ וְדָוִיד בֶּן יִשַׁי מָלַךְ
עַל כָּל יִשְׂרָאֵל׃ וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל
אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ שֶׁבַע שָׁנִים וּבִירוּשָׁלַם
מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וְשָׁלוֹשׁ׃ וַיָּמָת בְּשֵׂיבָה טוֹבָה שָׂבַע
יָמִים עֹשֶׁר וְכָבוֹד וַיִּמְלֹךְ שְׁלֹמֹה בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וּדְבְרֵי
דָוִיד הַמֶּלֶךְ הָרִאשֹׁנִים וְהָאַחֲרֹנִים הִנָּם בְּתוֹכִים עַל־
דִּבְרֵי שְׁמוּאֵל הָרֹאֶה וְעַל דִּבְרֵי נָתָן הַנָּבִיא

רשי

כי כל בשמים. לך הוא לפי שאין בשמים אחד שמודים לו כל מיני מעלה ומלאכי השרת אומרים לפניך אתה יכול לעשות בעולמך כרצונך׃ והארץ. אף על פי שהארץ לרגלים לפניך אתה יכול לעשות בה כרצונך׃ והמתנשא. המתרומם ומיסב למשלה והמנהיג כל הבריות׃ לכל לראש. לך הוא המתנשא לכל לראש׃ והעשר והכבוד. שהעושר והכבוד באין מלפניך שאתה מושל בכל ואין בידם כח וגבורה׃ ובידך לגדל ולחזק לכל. שאתה מגדל ומחזק את הכל לתת שכר טוב לצדיקים׃ ועתה אלהינו מודים. על הכל אנו מודים לך׃ ומהללים לשם תפארתך. על הכל אנו משבחים ומפארים את שמך׃ וכי מי אני. שאתה נותן בי כח להתנדב כזאת׃ כי ממך הכל. שאתה נותן לי הכל׃ ומידך נתנו לך. שאתה נותן לי ואני נותן לך׃ כי גרים אנחנו לפניך. שאין לנו קיום בעולם הזה׃ תושבים. אנו ואבותינו׃ כל אבותינו. שהיו מתים במדבר ולא נכנסו לארץ׃ כצל ימינו. שאין לנו קיום בעולם הזה׃ ואין מקוה. שאין לנו תקוה לחיות לעולם הבא׃ יהוה אלהינו כל ההמון הזה. כל הממון הזה׃ אשר הכינונו לבנות לך בית לשם קדשך. שאני מתנדב לבנות לך בית לשם קדשך׃ מידך היא. שאתה נתת לי׃ ולך הכל. שאין לי בו כלום אלא מה שנתת לי׃ וידעתי אלהי כי אתה בוחן לבב ומישרים תרצה. אני יודע שאתה בוחן לבבות ואין אתה רוצה אלא במישרים׃ אני. בשמחה לבבי התנדבתי כל אלה. בשמחה לבבי נתתי כל הדברים האלה׃ ועתה עמך הנמצאו פה. שאני רואה עכשיו את עמך ישראל שנמצאים פה בירושלים׃ ראיתי בשמחה להתנדב לך. שאני רואה שהם נותנים בשמחה׃ יהוה אלהי אברהם יצחק וישראל אבותינו שמרה זאת לעולם ליצר. שיהא לבם נוטה אחריך׃ מחשבות לבב עמך. שיהא לבם נוטה אחריך׃ והכן לבבם אליך. שיהא לבם נוטה אחריך׃ ולשלמה בני תן לבב שלם לשמור מצותיך עדותיך וחקיך. שיהא לבו נוטה אחריך׃ ולעשות הכל ולבנות הבירה אשר הכינותי. שיבנה בית המקדש׃

ויאמר דויד לכל הקהל ברכו־
נא את יהוה אלהיכם ויברכו כל הקהל ליהוה

רשי

ברכו את יהוה אלהיכם. שיברכו את הקב"ה׃ ויברכו כל הקהל ליהוה. שיברכו את הקב"ה׃

דברי הימים ב

מתוק לקריאה וסמ"ק ויתוק ישראל וישב ע' חשבון׃ ויתוק יחד כאלו׳ ויתוק קיתם אי טיבו׳ ויתוק שלמה בן יחד על מלכותו ויחזק׳ ויתוק ויכין בעבעי׳ ויתוק ויכין את החיקון וכו׳ ויתוק אביה הרשא לו נשים ויכין יהוה יהוסבע בנו׳ ויתוק יתם׳ יהו׳ ויתוק׳ ויכין את החיקון וכו׳ ויתוק יהורם על ממלכת אביו׳ ויתוק ויכין את החיקון וכו׳ סנין קיבא דסיפרא שמואל הראשון תניא דסיפרא ראשית שמואל ותניא ואסף ראה׳ וחבשתונ׳ בסחר ח׳ וסמ"ק בסוף בתלכים א סמנ׳ והחתימה וסימן בסוף כסוף שפטים סמ"ק א׳ ירגיזו

וַיָּקָם שְׁלֹמֹה בֶּן דָּוִיד עַל מַלְכוּתוֹ וַיְגַבְּרֵהוּ
וַיהוָה אֱלֹהָיו עִמּוֹ וַיְגַדְּלֵהוּ לְמָעְלָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה לְכָל
לְיִשְׂרָאֵל לְאַלְפֵי הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת וְלַשֹּׁפְטִים וְלְכָל נָשִׂיא
לְכָל יִשְׂרָאֵל רָאשֵׁי הָאָבוֹת׃ וַיֵּלְכוּ שְׁלֹמֹה וְכָל
הַקָּהָל עִמּוֹ לַבָּמָה אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן כִּי שָׁם הָיָה אֹהֶל
מוֹעֵד הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה בְּמִדְבַּר
׃אֲבָל אֲרוֹן הָאֱלֹהִים הֶעֱלָה דָוִיד מִקִּרְיַת יְעָרִים
בְּהָכִין לוֹ דָוִיד כִּי נָטָה לוֹ אֹהֶל בִּירוּשָׁלִָם׃ וּמִזְבַּח
הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר עָשָׂה בְצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר שָׂם
לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה וַיִּדְרְשֵׁהוּ שְׁלֹמֹה וְהַקָּהָל׃ וַיַּעַל
שְׁלֹמֹה שָׁם עַל מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר
לְאֹהֶל מוֹעֵד וַיַּעַל עָלָיו עֹלוֹת אָלֶף׃
בַּלַּיְלָה הַהוּא נִרְאָה אֱלֹהִים לִשְׁלֹמֹה וַיֹּאמֶר
לוֹ שְׁאַל מָה אֶתֵּן לָךְ׃ וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה לֵאלֹהִים אֲשֶׁר
עָשִׂיתָ עִם דָּוִיד אָבִי חֶסֶד גָּדוֹל וְהִמְלַכְתַּנִי תַּחְתָּיו׃
עַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים יֶאֱמַן דְּבָרְךָ עִם דָּוִיד אָבִי כִּי
אַתָּה הִמְלַכְתַּנִי עַל עַם רַב כַּעֲפַר הָאָרֶץ׃ עַתָּה
הַחָכְמָה וְהַמַּדָּע תֶּן לִי וְאֵצֵא לִפְנֵי הָעָם הַזֶּה וְאָבוֹאָה
כִּי מִי יִשְׁפֹּט אֶת עַמְּךָ הַזֶּה הַגָּדוֹל׃
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לִשְׁלֹמֹה יַעַן אֲשֶׁר הָיְתָה
זֹּאת עִם לִבְּכָה וְלֹא שָׁאַלְתָּ עֹשֶׁר נְכָסִים וְכָבוֹד
וְאֶת נֶפֶשׁ שֹׂנְאֶיךָ וְגַם יָמִים רַבִּים לֹא שָׁאָלְתָּ
וַתִּשְׁאַל לְךָ חָכְמָה וָמַדָּע אֲשֶׁר תִּשְׁפּוֹט אֶת עַמִּי

אֲשֶׁר הִמְלַכְתִּיךָ עָלָיו׃ הַחָכְמָה וְהַמַּדָּע נָתוּן לָךְ
וְעֹשֶׁר וּנְכָסִים וְכָבוֹד אֶתֵּן לָךְ אֲשֶׁר לֹא הָיָה כֵן
לַמְּלָכִים אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ וְאַחֲרֶיךָ לֹא יִהְיֶה כֵן׃ וַיָּבֹא
שְׁלֹמֹה לַבָּמָה אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן יְרוּשָׁלִַם מִלִּפְנֵי אֹהֶל
מוֹעֵד וַיִּמְלֹךְ עַל יִשְׂרָאֵל׃
וַיֶּאֱסֹף שְׁלֹמֹה רֶכֶב וּפָרָשִׁים וַיְהִי לוֹ אֶלֶף וְאַרְבַּע־
מֵאוֹת רֶכֶב וּשְׁנֵים עָשָׂר אֶלֶף פָּרָשִׁים וַיְנִיחֵם בְּעָרֵי
הָרֶכֶב וְעִם הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת־
הַכֶּסֶף וְאֶת הַזָּהָב בִּירוּשָׁלִַם כָּאֲבָנִים וְאֶת הָאֲרָזִים
נָתַן כַּשִּׁקְמִים אֲשֶׁר בַּשְּׁפֵלָה לָרֹב׃ וּמֹצָא הַסּוּסִים
אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה מִמִּצְרַיִם וּמִקְוֵה סֹחֲרֵי הַמֶּלֶךְ יִקְחוּ
יִקָּחוּ בִּמְחִיר׃ וַיַּעֲלוּ וַיֹּצִיאוּ מִמִּצְרַיִם מֶרְכָּבָה
בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְסוּס בַּחֲמִשִּׁים וּמֵאָה וְכֵן לְכָל
כְּלֵי הַחִתִּים וּמַלְכֵי אֲרָם בְּיָדָם יוֹצִיאוּ׃ וַיֹּאמֶר
שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה וּבַיִת לְמַלְכוּתוֹ׃
וַיִּסְכֹּם שְׁלֹמֹה שִׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ סַבָּל וּשְׁמֹנִים
אֶלֶף אִישׁ חֹצֵב בָּהָר וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְשִׁשִּׁים
אֲלִיפֵי נִצָּבִים׃
וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה אֶל חוּרָם מֶלֶךְ צֹר לֵאמֹר כַּאֲשֶׁר
עָשִׂיתָ עִם דָּוִיד אָבִי וַתִּשְׁלַח לוֹ אֲרָזִים לִבְנוֹת לוֹ
בַּיִת לָשֶׁבֶת בּוֹ׃ הִנֵּה אֲנִי בוֹנֶה בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה
אֱלֹהָי לְהַקְדִּישׁ לוֹ לְהַקְטִיר לְפָנָיו קְטֹרֶת סַמִּים
וּמַעֲרֶכֶת תָּמִיד וְעֹלוֹת לַבְּקָרִים וְלָעֶרֶב לַשַּׁבָּתוֹת
וְלֶחֳדָשִׁים וְלְמוֹעֲדֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם זֹאת עַל־
יִשְׂרָאֵל׃ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר אֲנִי בּוֹנֶה גָּדוֹל כִּי גָדוֹל
אֱלֹהֵינוּ מִכָּל הָאֱלֹהִים׃

רשי

ויגבהו. בישעיה התגבה ובכתוב התלך תגיר ותזיר לוט כל מערת גרלתו ע"ז תלך כתיב כאן ומקיומות לחריבו ובן דמרדכי על מפרי דברי הימים למלכי מדי ופרס׃ ויהי יהוה אלהיו עמו. שיהא רואה שהקב"ה עמו׃ וינדלהו למעלה. שיהא גדול בעיני כל׃ והביאו לו מנחה. שיהא כל אחד ואחד מביא לו מתנה׃ ויאסף שלמה רכב ופרשים. שיהא מלך גדול׃ ויתן המלך את הכסף ואת הזהב בירושלם כאבנים. שיהא הכל שוה בעיניהם׃ ומוציאי סוסי שלמה. שהיו מביאים לו סוסים׃ מקוה סוחרי המלך. שהיו סוחרים בסוסים׃ יקחו במחיר. שהיו נותנים בהם דמים׃ ועלה ויצא ממצרים מרכבה. שהיו מביאים מרכבה אחת בשש מאות כסף וסוס במאה וחמשים׃ וכן לכל כלי החתים. שהיו מביאים לו כלי זהב׃ ומלכי ארם. שהיו מביאים לו כלי כסף׃ ביד יוציאו. שהיו מביאים בידם׃ ויאמר שלמה לבנות בית לשם יהוה ובית למלכותו. שהיה בדעתו לבנות בית המקדש׃

ויסכם שלמה שבעים אלף איש סבל ושמנים
אלף איש חוצב בהר ובבעתים עליהם שלשת
אלפים ושש מאות׃

רשי

ויסכם שלמה. שהיה מונה אותם׃ שבעים אלף איש סבל. שהיו נושאים משאות׃ ושמנים אלף איש חוצב בהר. שהיו חוצבים אבנים מן ההרים׃ ובבעתים עליהם. שהיו מבעתים עליהם שלא יברחו׃ שלשת אלפים ושש מאות. שהיו מנצחים עליהם׃

ויעש חירם מלך צור בכתב אשר שלח אל שלמה
ויבן שלמה את הבית אשר יבנה לשם יהוה
ולבית למלכותו בנין בתים בשנים׃

רשי

ויעש חירם מלך צור בכתב. שהיה כותב לו אגרת׃ ויבן שלמה את הבית. שהיה בונה׃ אשר יבנה לשם יהוה. שהיה בדעתו לבנות׃ ולבית למלכותו. שהיה בדעתו לבנות׃ בנין בתים בשנים. שהיה בונה שני בתים׃ אחד לשם ואחד למלכות׃

וביום עשרים ושלשה לחדש השביעי שלח את
העם לאהליהם שמחים וטובי לב על הטובה
אשר עשה יהוה לדויד ולשלמה ולישראל עמו:
ויכל שלמה את בית יהוה ואת בית המלוכה ואת
כל הבא על לב שלמה לעשות בבית יהוה
ובביתו הצליח: וירא יהוה אל שלמה
בלילה ויאמר לו שמעתי את תפלתך ובחרתי
במקום הזה לי לבית זבח: הן אעצר השמים
ולא יהיה מטר והן אצוה על החגב לאכול הארץ
ואם אשלח דבר בעמי: וכנעו עמי אשר נקרא
שמי עליהם ויתפללו ויבקשו פני וישבו מדרכיהם
הרעים ואני אשמע מן השמים ואסלח לחטאתם
וארפא את ארצם: עתה עיני יהיו פתחות ואזני
קשבות לתפלת המקום הזה: ועתה בחרתי
והקדשתי את הבית הזה להיות שמי שם עולם
והיו עיני ולבי שם כל הימים: ואתה אם תלך
לפני כאשר הלך דויד אביך ולעשות ככל אשר
צויתיך וחקי ומשפטי תשמור: והקימותי את
כסא ממלכותך כאשר כרתי לדויד אביך לאמר
לא יכרת לך איש מושל בישראל: ואם תשובון
אתם ועזבתם חקותי ומצותי אשר נתתי לפניכם
והלכתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם
להם: ונתשתים מעל אדמתי אשר נתתי להם
ואת הבית הזה אשר הקדשתי לשמי אשלך
מעל פני ואתננו למשל ולשנינה בכל העמים:
והבית הזה אשר היה עליון לכל עבר עליו ישם
ואמר במה עשה יהוה ככה לארץ הזאת ולבית הזה

ואשר הואבדו על אשר עזבו את יהוה אלהי אבותיהם
אשר הוציאם מארץ מצרים ויחזיקו באלהים
אחרים וישתחוו להם ויעבדום על כן הביא
עליהם את כל הרעה הזאת:
ויהי בקץ עשרים שנה אשר בנה שלמה
את בית יהוה ואת ביתו: והערים אשר נתן
חורם לשלמה בנה שלמה אותם וישב שם את
בני ישראל: וילך שלמה חמת צובה ויחזק
עליה: ויבן את תדמר במדבר ואת כל ערי
המסכנות אשר בנה חמת: ויבן את בית חורון
העליון ואת בית חורון התחתון ערי מצור חומות
דלתים ובריח: ואת בעלת ואת כל ערי המסכנות
אשר היו לשלמה ואת כל ערי הרכב ואת ערי
הפרשים ואת כל חשק שלמה אשר חשק לבנות
בירושלם ובלבנון ובכל ארץ ממשלתו: כל
העם הנותר מן החתי והאמרי והפרזי והחוי
והיבוסי אשר לא מישראל המה: כן בניהם
אשר נותרו אחריהם בארץ אשר לא כלום בני
ישראל ויעלם שלמה למס עד היום הזה: ובן
בני ישראל אשר לא נתן שלמה לעבדים
למלאכתו כי המה אנשי מלחמה ושרי שלישיו
ושרי רכבו ופרשיו: ואלה
שרי הנציבים אשר למלך שלמה חמשים ומאתים
הרדים בעם: ואת בת פרעה העלה שלמה
מעיר דויד לבית אשר בנה להמה כי אמר לא תשב
אשה לי בבית דויד מלך ישראל כי קדש המה
אשר בא אליהם ארון יהוה:

בת העלה ואת התוכחת התורת כתב ויכתבו דברי התורה. את כל בנות ואת בת בתה לא תקח. והמלך שלמה בעיר דוד הספרא:

רשי

ויכוס עשרי ושלשה לחדש השביעי שלח את העם. פרוש על לחה המכתבים שלח את העם. וביום המחרתי הוא לבד לחדש כולם יחד. ולאחר כמה ימים הוא הלכו כולם יחד. ביום השמיני עצרת תהיה לכם ולמי מדבר כולם ולאחר שלח כל העם כולו. ובברכותיהן מצינו רמזים עליהן והיתה עד היום ההוא יחד ואחד: ולאחר שהיה לכל אחד ואחד שעשה לו לבדו. ולעיל מזה ויעש שלמה בעת ההיא את החג שבעת הימים וכל ישראל עמו. ולמעלה מזה ויעש שלמה בעת ההיא את החג. ולמעלה מזה ויעש שלמה את בית יהוה ואת בית המלוכה. ולמעלה מזה ויהי מקץ עשרים שנה אשר בנה שלמה את בית יהוה ואת ביתו. ולמעלה מזה ויהי מקץ עשרים שנה אשר בנה שלמה את הבתים

וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מָאתַיִם צִנֹּה זָהָב שְׁחוּט שֵׁשׁ
מֵאוֹת זָהָב שְׁחוּט יַעֲלֶה עַל הַצִּנָּה הָאֶחָת׃ וּשְׁלֹשׁ
מֵאוֹת כְּגִנִּים זָהָב שְׁחוּט שָׁלֹשׁ מֵאוֹת זָהָב יַעֲלֶה עַל
הַמָּגֵן הָאֶחָת וַיִּתְּנֵם הַמֶּלֶךְ בְּבֵית יַעַר הַלְּבָנוֹן׃
וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כִּסֵּא שֵׁן גָּדוֹל וַיְצַפֵּהוּ זָהָב
טָהוֹר׃ וְשֵׁשׁ מַעֲלוֹת לַכִּסֵּא וְנִבְשׁ בוּהָב לְכִסֵּא
מֵאָחוֹז וְיָדוֹת מִזֶּה וּמִזֶּה עַל מְקוֹם הַשֶּׁבֶת וּשְׁנֵים
אֲרָיוֹת עֹמְדִים אֵצֶל הַיָּדוֹת׃ וּשְׁנֵים עָשָׂר אֲרָיוֹת
עֹמְדִים שָׁם עַל שֵׁשׁ הַמַּעֲלוֹת מִזֶּה וּמִזֶּה לֹא נַעֲשָׂה
כֵן לְכָל מַמְלָכָה׃ וְכָל כְּלֵי מִשְׁקֵה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
זָהָב וְכֹל כְּלֵי בֵית יַעַר הַלְּבָנוֹן זָהָב סָגוֹר אֵין כֶּסֶף
נֶחְשָׁב בִּימֵי שְׁלֹמֹה לִמְאוּמָה׃ כִּי אֳנִיּוֹת לַמֶּלֶךְ
הֹלְכוֹת תַּרְשִׁישׁ עִם עַבְדֵי חוּרָם אַחַת לִשְׁלוֹשׁ שָׁנִים
תָּבוֹאינָה אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ נֹשְׂאוֹת זָהָב וְכֶסֶף שֶׁנְהַבִּים
וְקוֹפִים וְתוּכִיִּים׃
וַיִּגְדַּל הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה מִכֹּל מַלְכֵי הָאָרֶץ לְעֹשֶׁר וְחָכְמָה׃ וְכָל מַלְכֵי
הָאָרֶץ מְבַקְּשִׁים אֶת פְּנֵי שְׁלֹמֹה לִשְׁמֹעַ אֶת חָכְמָתוֹ
אֲשֶׁר נָתַן הָאֱלֹהִים בִּלְבָבוֹ׃ וְהֵם מְבִיאִים אִישׁ
מִנְחָתוֹ כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּשְׂלָמוֹת נֶשֶׁק וּבְשָׂמִים
סוּסִים וּפְרִידִים דְּבַר שָׁנָה בְּשָׁנָה׃
וַיְהִי לִשְׁלֹמֹה אַרְבָּעִים אַלְפֵי אֲרִיּוֹת סוּסִים
וּמַרְכָּבוֹת וּשְׁנֵים עָשָׂר אֶלֶף פָּרָשִׁים וַיַּנִּיחֵם בְּעָרֵי
הָרֶכֶב וְעִם הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיְהִי מוֹשֵׁל בְּכָל
הַמְּלָכִים מִן הַנָּהָר וְעַד אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְעַד גְּבוּל
מִצְרָיִם׃ וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלִַם
כָּאֲבָנִים וְאֶת הָאֲרָזִים נָתַן כַּשִּׁקְמִים אֲשֶׁר
בַּשְּׁפֵלָה לָרֹב׃
וּמוֹצָא הַסּוּסִים לִשְׁלֹמֹה וְכָל הָאֲרָצוֹת
׃ וְשְׁאָר דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה הָרִאשֹׁנִים וְהָאַחֲרוֹנִים הֲלֹא

הֵם כְּתוּבִים עַל דִּבְרֵי נָתָן הַנָּבִיא וְעַל נְבוּאַת אֲחִיָּה
הַשִּׁילוֹנִי וּבְחֹזוֹת יְעִדִּי הֶחָזֶה עַל יָרָבְעָם בֶּן נְבָט׃
וַיִּמְלֹךְ שְׁלֹמֹה בִּירוּשָׁלִַם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים
שָׁנָה׃ וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה עִם אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּעִיר
דָּוִיד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ רְחַבְעָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
וַיֵּלֶךְ רְחַבְעָם שְׁכֶמָה כִּי שְׁכֶם בָּאוּ כָל
יִשְׂרָאֵל לְהַמְלִיךְ אֹתוֹ׃ וַיְהִי כְּשֹׁמַע יָרָבְעָם בֶּן
נְבָט הוּא בְּמִצְרַיִם אֲשֶׁר בָּרַח מִפְּנֵי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ
וַיֵּשֶׁב יָרָבְעָם מִמִּצְרָיִם׃ וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְרְאוּ לוֹ וַיָּבֹא
יָרָבְעָם וְכָל יִשְׂרָאֵל וַיְדַבְּרוּ אֶל רְחַבְעָם לֵאמֹר׃
אָבִיךָ הִקְשָׁה אֶת עֻלֵּנוּ וְעַתָּה הָקֵל מֵעֲבֹדַת אָבִיךָ
הַקָּשָׁה וּמֵעֻלּוֹ הַכָּבֵד אֲשֶׁר נָתַן עָלֵינוּ וְנַעַבְדֶךָּ׃
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם עוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְשׁוּבוּ אֵלַי וַיֵּלֶךְ
הָעָם׃ וַיִּוָּעַץ הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם
אֶת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר הָיוּ עֹמְדִים לִפְנֵי שְׁלֹמֹה אָבִיו
בִּהְיֹתוֹ חַי לֵאמֹר אֵיךְ אַתֶּם נוֹעָצִים לְהָשִׁיב לָעָם
הַזֶּה דָּבָר׃ וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו לֵאמֹר אִם תִּהְיֶה לְטוֹב
לְהָעָם הַזֶּה וּרְצִיתָם וּדְבַרְתָּ אֲלֵהֶם דְּבָרִים טוֹבִים
וְהָיוּ לְךָ עֲבָדִים כָּל הַיָּמִים׃ וַיַּעֲזֹב אֶת עֲצַת
הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר יְעָצֻהוּ וַיִּוָּעַץ אֶת הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ
אֹתוֹ הָעֹמְדִים לְפָנָיו׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מָה אַתֶּם
נוֹעָצִים וְנָשִׁיב דָּבָר אֶת הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלַי
לֵאמֹר הָקֵל מִן הָעֹל אֲשֶׁר נָתַן אָבִיךָ עָלֵינוּ׃
וַיְדַבְּרוּ אִתּוֹ הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ לֵאמֹר כֹּה
תֹאמַר לָעָם אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלֶיךָ לֵאמֹר אָבִיךָ הִכְבִּיד
אֶת עֻלֵּנוּ וְאַתָּה הָקֵל מֵעָלֵינוּ כָּה תֹּאמַר אֲלֵהֶם
קְטַנִּי עָבָה מִמָּתְנֵי אָבִי׃ וְעַתָּה אֲבִי הֶעְמִיס
עֲלֵיכֶם עֹל כָּבֵד וַאֲנִי אֹסִיף עַל עֻלְּכֶם אָבִי יִסַּר
אֶתְכֶם בַּשּׁוֹטִים וַאֲנִי בָּעַקְרַבִּים׃

ה׳ בקריאתם ושלחו מעסקו וברכו אל ראובן׃ ויאסף יהושע את כל שבטי ישראל שכמה׃ וילך אבימלך כן ירבעל שכמה׃ ויצו את כל בשורת׃ וילך ויאבעם שכמה כי שם כל ישראל לרחבעם׃ כותחזו וחל בקריאה וסם כותחזו דו לאכור רס׃ והברו בותחזו וי ובכלים׃ בהיותו עצור בחצר הכותי ויאסר אליהם סימן כל דע׳ ראשי לחם כשלו אשר אליהם וסם עור שלשת ימים ושובו אלי׃ כה אתם נועצים תשיב׃ רקברן מלך ישראל את זבאים׃ ויצא יחידע׃ ויקם עזריא המפרי׃

רשי

מלאים נמנה׃ נמנה מקשת את הלאים מעלם ויחזקיה הוא מכיתוב כמנה רבון תעבורו׳ זחל פתוח׳ זהב דרך הוהל להקריב מיוחס מיוחסות כתוב׳ עם מלאת זחוקים והוא מעם מקים מזחוב הוא הדיבור׳ יצר הלבנון׳ בית גדול כמה מלאה בירושלם כדתוכתיב לקמן׃ וכל לאחים מגינים לקח מיוחד מרובי עני לבנון הגבוהים עמהלכו׳ וכן לאת בית יער הלבנון על לרכב טורי לרוים ומם מגן לאחים מגן׃ ומקנה כתוב הוהל מגן בתיהיער׃ כפף מן׃ מן מלמעל לכפל׃ מרכבות לעלות בו׃ ידיות מזה מזה על מקום המעבר׃ כמין מקלות מפולח לפיח מיתין ומסמיל למתלח זה מזה עליהם׃ ופניהם לחוץ מעודים לכל רוחות׃ כל זהב וכל כורות הכסף ופורת מחזיק מעבחת מעל בתרעם על מגילת אסתר׃ מכתפים מן מיל ומיל עמהן׃ מקופים מעגלים׃ ותוכיים׃ טוטיין׃ ויגדל המלך על כל עמהן׃ לקיים מה מאמר לוגם בשם מלמד לתן לתן וגם שני בתי׳ וכל מלכי הארץ וגו׳׃ לקיים מה מאמר לוגם בשם מלמד לתן לתן גם כעבד׃ וכל מלכי הארץ וגו׳׃ לקיים מה מאמר לוגם בשם מלמד לך לבחכם ובמן אמר כתוב לך׃ המיה מבאים לה מכיתוב׃ על דרך משל מלמדים לאומות שבחכמתו כי לה לבד לבחכם ומן המלך ועד גבול מצרים׃ ויגדל המלך ויתר כל מלכי הארץ׃ ויביאם אנשי ראובן המלך עבור׃ ויחזק את המעודות וסטרא׃ לאמותם ישראל׃ ויחזק את המעודות וסטרא׃ ויתן לה מחזיק ומחזי

וַיִּבֶן יְפֹרָ֣ץ מִכָּל֮ בְּנָיו֒ לְכָל־אַרְצ֣וֹת יְהוּדָ֗ה וּבְנֵ֣י מִבְצָרוֹת֮ וַיִּתֵּ֣ן לָהֶם֒ הַמְּזוֹן֙ לְרֹ֣ב וַיִּשָּׂ֔א לְכָל־עָרֵ֖י הַמִּצֻר֑וֹת וַיִּתֵּ֣ן לָהֶ֔ם הַמְּזוֹן֙ לְרֹ֣ב וַיִּשָּׂ֔א
יג הֲמ֥וֹן נְשִׁ֖ים׃ וַיְהִי֙ בְּהֹבִ֣ין מַלְכ֣וּת רְחַבְעָ֔ם וְכִחְזֹקָתֹ֖ו
עָזַ֣ב אֶת־תּוֹרַ֣ת יְהוָ֑ה וְכָל־יִשְׂרָאֵ֖ל עִמּֽוֹ׃
יְהִי֙ בַּשָּׁנָ֣ה הַחֲמִשִּׁ֔ית לְמֶ֖לֶךְ רְחַבְעָ֑ם
עָלָ֣ה שִׁישַׁ֗ק מֶ֚לֶךְ מִצְרַ֔יִם עַל־יְרוּשָׁלִָ֖ם כִּי־מָעֲל֣וּ
בַיהוָֹ֔ה׃ בְּאֶ֥לֶף וּמָאתַ֖יִם רֶ֑כֶב וּבְשִׁשִּׁ֥ים אֶ֖לֶף פָּרָשִׁ֔ים
וְאֵ֣ין מִסְפָּ֔ר לָעָ֕ם אֲשֶׁר־בָּ֥אוּ עִמּ֖וֹ מִמִּצְרַ֑יִם לוּבִ֥ים
סַכִּיִּ֖ים וְכוּשִׁ֥ים׃ וַיִּלְכֹּ֕ד אֶת־עָרֵ֥י הַמְּצֻר֖וֹת אֲשֶׁ֣ר
לִיהוּדָ֑ה וַיָּבֹ֖א עַד־יְרוּשָׁלִָֽם׃
וּשְׁמַעְיָ֣ה הַנָּבִ֗יא בָּ֚א אֶל־רְחַבְעָ֔ם וְשָׂרֵ֖י יְהוּדָ֑ה
אֲשֶׁ֣ר נֶאֶסְפ֗וּ אֶל־יְרוּשָׁלַ֙יִם֙ מִפְּנֵ֣י שִׁישָׁ֔ק וַיֹּ֥אמֶר לָהֶ֖ם
כֹּ֣ה אָמַ֣ר יְהוָ֗ה אַתֶּ֤ם עֲזַבְתֶּ֙ם֙ אֹתִ֔י וְאַף־אֲנִ֥י עָזַ֖בְתִּי
אֶתְכֶ֥ם בְּיַד־שִׁישָֽׁק׃ וַיִּכָּנְע֣וּ שָׂרֵֽי־יִשְׂרָאֵ֗ל וְהַמֶּ֫לֶךְ
וַיֹּאמְר֖וּ צַדִּ֥יק יְהוָֽה׃ וּרְא֣וֹת יְהוָ֔ה כִּ֥י נִכָּנְע֖וּ הָיָ֑ה
דְּבַר־יְהוָ֥ה אֶל־שְׁמַעְיָ֖ה לֵאמֹ֑ר נִכָּנְע֣וּ לֹ֤א אַשְׁחִיתֵם֙
וְנָתַ֣תִּי לָהֶ֔ם כִּמְעַ֖ט לִפְלֵ֑יטָה וְלֹא־תִתַּ֤ךְ חֲמָתִי֙
בִּירוּשָׁלַ֔יִם בְּיַד־שִׁישָׁ֖ק׃ כִּ֥י יִהְיוּ־לוֹ֙ לְעַבָּדִ֔ים וְיֵדְע֖וּ
עֲבֹדָתִ֑י וַעֲבֹדַ֖ת מַמְלְכ֥וֹת הָאֲרָצֽוֹת׃
וַיַּ֗עַל שִׁישַׁק֙ מֶ֣לֶךְ מִצְרַ֔יִם עַל־
יְרוּשָׁלַ֖͏ִם וַיִּקַּ֣ח אֶת־אֹצְר֣וֹת בֵּית־יְהוָ֗ה וְאֶת־אֹצְר֣וֹת
בֵּ֣ית הַמֶּ֣לֶךְ אֶת־הַכֹּ֣ל לָקָ֔ח וַיִּקַּ֖ח אֶת־מָגֵ֣י הַזָּהָ֑ב
אֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה שְׁלֹמֹֽה׃ וַיַּ֣עַשׂ הַמֶּ֣לֶךְ רְחַבְעָ֗ם תַּחְתֵּיהֶם֙
מָגֵ֣י נְחֹ֔שֶׁת וְהִפְקִ֖יד עַל־יַ֣ד שָׂרֵ֣י הָרָצִ֑ים הַשֹּׁמְרִ֕ים
פֶּ֖תַח בֵּ֥ית הַמֶּֽלֶךְ׃ וְהָיָ֣ה מְבֹא־הַמֶּ֣לֶךְ בֵּית־יְהוָ֔ה
בָּאוּ הָרָצִ֖ים וְנָשָׂא֑וּם וְהֵשִׁיבוּם֙ אֶל־תָּ֣א הָרָצִֽים׃
וּבְהַכָּנְע֣וֹ שָׁ֔ב מֵֽאַ֖ף יְהוָ֑ה וְלֹא־לְהַשְׁחִ֖ית לְכָלָ֑ה
וְגַם֙ בִּֽיהוּדָ֔ה הָיוּ֖ דְּבָרִ֥ים טוֹבִֽים׃
וַיִּתְחַזֵּ֣ק הַמֶּ֣לֶךְ רְחַבְעָ֗ם בִּירוּשָׁלַ֙͏ִם֙ וַיִּמְלֹ֔ךְ כִּי־בֶן־
אַרְבָּעִ֣ים וְאַחַ֣ת שְׁנָ֤ה רְחַבְעָם֙ בְּמָלְכ֔וֹ וּשְׁבַ֥ע עֶשְׂרֵ֖ה
שָׁנָ֣ה מָלַ֔ךְ בִּירוּשָׁלַ֗͏ִם הָעִ֙יר֙ אֲשֶׁר־בָּחַ֣ר יְהוָ֔ה לָשׂ֥וּם
אֶת־שְׁמ֖וֹ שָׁ֑ם מִכָּל־שִׁבְטֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וְשֵׁ֥ם אִמּ֖וֹ נַעֲמָ֥ה
הָעַמֹּנִֽית׃ וַיַּ֣עַשׂ הָרַ֔ע כִּ֥י לֹא־הֵכִ֖ין לִבּ֑וֹ לִדְרֹ֖שׁ אֶת־
יְהוָ֥ה׃ וּדְבָרֵ֣י רְחַבְעָ֗ם הָרִאשֹׁנִ֙ים֙ וְהָאַחֲרוֹנִ֔ים הֲלֹא־
הֵ֣ם כְּתוּבִ֔ים בְּדִבְרֵ֖י שְׁמַעְיָ֣ה הַנָּבִ֑יא וְעִדּ֖וֹ הַחֹזֶ֑ה
לְהִתְיַחֵ֔שׂ וּמִלְחֲמ֥וֹת רְחַבְעָ֖ם וְיָרָבְעָ֥ם כָּל־הַיָּמִֽים׃
וַיִּשְׁכַּ֥ב רְחַבְעָ֖ם עִם־אֲבֹתָ֑יו וַיִּקָּבֵ֥ר בְּעִיר־דָּוִ֖יד
וַיִּמְלֹ֥ךְ אֲבִיָּ֛ה בְּנ֖וֹ תַּחְתָּֽיו׃
בִּשְׁנַ֥ת שְׁמוֹנֶ֛ה עֶשְׂרֵ֖ה לַמֶּ֣לֶךְ יָרָבְעָ֑ם וַיִּמְלֹ֥ךְ אֲבִיָּ֖ה
עַל־יְהוּדָֽה׃ שָׁלֹ֣שׁ שָׁנִ֔ים מָלַ֖ךְ בִּירוּשָׁלִָ֑͏ִם וְשֵׁ֥ם אִמּ֖וֹ
מִיכָיְהוּ֥ בַת־אוּרִיאֵ֖ל מִן־גִּבְעָ֑ה וּמִלְחֲמָ֥ה הָיְתָ֛ה בֵּ֥ין
אֲבִיָּ֖ה וּבֵ֥ין יָרָבְעָֽם׃ וַיֶּאְסֹ֣ר אֲבִיָּ֗ה אֶת־הַמִּלְחָמָה֙
בְּחַ֣יִל גִּבּוֹרֵ֔י מִלְחָמָ֖ה אַרְבַּ֣ע מֵא֑וֹת אֶ֚לֶף אִ֣ישׁ בָּח֔וּר
וְיָרָבְעָ֗ם עָרַ֤ךְ עִמּוֹ֙ מִלְחָמָ֔ה בִּשְׁמוֹנָ֥ה מֵא֛וֹת אֶ֖לֶף
אִ֣ישׁ גִּבּ֥וֹר חָֽיִל׃
וַיָּ֗קָם אֲבִיָּה֙ מֵעַ֣ל לְהַ֣ר צְמָרַ֔יִם אֲשֶׁ֖ר בְּהַ֣ר אֶפְרָ֑יִם
וַיֹּאמֶר֙ שִׁמְעוּנִ֣י יָרָבְעָ֔ם וְכָל־יִשְׂרָאֵ֖ל׃ הֲלֹא֩ לָכֶ֨ם
לָדַ֜עַת כִּֽי־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל נָתַ֤ן מַמְלָכָה֙ לְדָוִ֣יד
עַל־יִשְׂרָאֵ֔ל לְעוֹלָ֖ם ל֑וֹ וְלִבָנָ֖יו בְּרִ֥ית מֶֽלַח׃ וַיָּ֕קָם
יָרָבְעָ֥ם בֶּן־נְבָ֖ט עֶ֣בֶד שְׁלֹמֹ֣ה בֶן־דָּוִ֑יד וַיִּמְרֹ֖ד עַל־
אֲדֹנָֽיו׃ וַיִּקָּבְצ֤וּ עָלָיו֙ אֲנָשִׁ֣ים רֵקִ֔ים בְּנֵ֥י בְלִיָּ֖עַל
וַיִּתְאַמְּצ֣וּ עַל־רְחַבְעָ֣ם בֶּן־שְׁלֹמֹ֔ה וּרְחַבְעָ֖ם הָיָ֣ה נָ֑עַר
וּרְךְ־לֵבָ֕ב וְלֹא־הִתְחַזֵּ֖ק לִפְנֵיהֶֽם׃ וְעַתָּ֗ה אַתֶּם֙ אֹמְרִ֣ים
לְהִתְחַזֵּ֔ק לִפְנֵ֖י מַמְלֶ֣כֶת יְהוָ֑ה בְּיַד֙ בְּנֵ֣י דָוִ֔יד וְאַתֶּ֕ם
הָמ֥וֹן רַ֖ב וְעִמָּכֶ֣ם עֲגָלֵ֣י זָהָ֔ב אֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֛ה לָכֶ֖ם יָרָבְעָ֥ם
לֵאלֹהִֽים׃ הֲלֹ֣א הֲדַחְתֶּ֗ם אֶת־כֹּהֲנֵ֙י יְהוָ֔ה אֶת־בְּנֵ֥י
אַהֲרֹ֖ן וְהַלְוִיִּ֑ם וַתַּֽעֲשׂ֥וּ לָכֶ֛ם כְּמַעֲשֵׂ֥ה עַמֵּ֖י הָאֲרָצ֑וֹת
כָּל־הַבָּ֣א לְמַלֵּא֩ יָד֨וֹ בְפַ֜ר בֶּן־בָּקָ֗ר וְאֵילִ֙ם֙ שִׁבְעָ֔ה
וְהָיָ֥ה כֹהֵ֖ן לְלֹ֥א אֱלֹהִֽים׃

רשי

ויפרוץ. כיחר בגוי לכל ארצות יהודה דונש"ן ובית חניתם מרבו להוכ: נכנעו לה
תעניתם. לונש"ן לתשת שהיו בהרין לעיבו כי דרכם: ר"ל תלכינו דרכינו: כן
דרך הפרי כשמפסיק בניתים נופל שר התיבה לאותרה דונש"ן והיה כי תלך אתנו
והיה הטוב הזה: כי יהיו לו לעבדי. לסיפך ולפחר לומות כמכתוב: וידעו עבודתי.
כשיהיו לו יהיה עליהם סוס מופל ממלכי לחמות לחל כפתקוכו מלחחי יוחרתי
יחרעי עבודת מלכי הארצות ויעבדו להם: והפקיד על יד שרי הרצ. לקחן מכתת
יחר הלבנון והפקידם לפרי הרכים ולחר כך והכיתם לל יחי הרצים חדר הרכים
כלומר לל יחקומם. ל"א חפי חורי לפי שהיה רואה ממלך מצרים ומחלך יפרע היה
כיפתח לחון לפניו: ובהכנעו סר ממנו חרון ל"ף ו'. היה לו לומר למעלה מיד
כשלחר ויכל מיפתו ולו' חלוקים בניתים לפרוך ויעם יחיתים מעיני נחפתו:
ויחזק המלך רחבעם. ומפרש למה שהרי כפתחלך יהיה בין ללך לפיכך
היה כו כח ויחזק להתחזק מעמתו כי היה בן מכת ושם כשמתך דוד מהרי שלמה מלך
ל' שנה ושלשים למלך בשובה ירחבעם נמלח מהיותם היה בן ללך כשמלך ו'
העיר חפר בחר ו' לפוח לח מתו מס מכל שבטי ישרחל: ללח מיקיקלקלו כמעשיהם
פרכיבל ועם הלך כל ישרחל לכו לירושם לח ו' ושמו מיכחלקים מכיהם מהם
ולילו קובלו ומיעיבו עליכך: בדברי שמעיה הנביח. כל נבוחו ובכולה היה כותב
שפרו חת מיהיה מיקבלו מיכחלקים מיחתר ליחל ולילקון מכוחיו ויחר לדברי חביחו
ודיבריו ודברים מיכחבים בשמעיה הנביח ובעדו בספרים היה נקרל חדרים.
מלך ירושלם. ולח יחר דמוכיח בחלכים ובמכתם בספרים לירבעם מלך ישרחל
מלך לפת מלך יהודה נמנה בחלכים ל' מכים פלכים לח מלך: ויקיקו בת לוחיל.

ולמעלה קורח לה סם לחר מעכה בת לבשלום ובחלכים כתי כמו כן מעכה בת
לבשלום: מיכיהו בת לוחיל היה שמה ולכן קורח לה לפיכך כן לפי שהיה שמר
היחוס של יהודה ובחלכים מהוח שמר מלכי ישרחל ויהודה קרחה בשם כניחה
מעכה בת לבשלום לפי שהיה כיונו שמה שמה בחור פלם מיקיהו מעכה שהיה
לוחיל לבשלום לפי שעל שם כלוכה נקרחת מהיותה לפת חיל גבורתיה כנקוד
ומה מעכה לפ לפת הפיחה חעבודיה ומשום כבודה של כלוכה קורחה לחותה כל
שם כלוכה כך משמיעים בדומלמי והמשמרת הזה חקה בידך בשם רבינו לפנר וכן
לחר לי בשם לבלו וכן מלחתי במדרום לבלו מקום שהוסיף ו' בשם לפת ו'
משום שכתו שרלים שלומו מלכות על הלרץ כי לפת היה ויהי היה וכן כלוכה
יכלוהו: לפי שהיתה בגבורתה כי לחתיה בעלה בם לכיפה ויהי בם חתם עמרת
מטה שר חתם והיה מפטה לת יתם כל לחין שו הפנים ושוב כשתפר הלבוחת
בכוונתו לחתון בן שם שערים מטה: ויקם לבים. מהלך לבים למלחמה על
ירבעם בחיחו של ירבעם בחיר מלחים: בחיל מלח. כתיב מלחמה. ושתה ויקם
ירבעם עכר מלחים ושל חל חת כל ישרחל בגיבול: ויקבצו עליו חנשים ריקם בשמ"ס
ויתחזקו על רחבעם בן שלמה ורחבעם היה נער ורך לבב: ולפי שחמלו מם מלחת
ורפיונית לבב היינו לחלו עלינו. נער ורך על פי שיהיו בן לל מכה כמלך קורחו
כער ופיל לפיל על פלחת: כשתי הלרכות. כל הדומה לזה ולחלה חל
להיות כאן לפעל חחד ובחלה עלינו פר בן בקר ולחלים שבעה ויקבלהו היה בן
ללה לבלים: לחבריל בן נחלה לעבדיה דונש"ן לחבחה בחה ולחלה
בם חת ידם: ויחלים

בנקר בנקר ב"ם בקריאתו וסימ' ר"ח ולקחו אתם בנקר בבקר אש בני אבלו. ויחקדר עליו ארדון קשרת סמים. ויחם חביאו אליו ערך הרכה בנקר. ושמש על הכבנה לוקחי בולא
תוכה. בדרע אחתכנה רל בן קרחלך. בדי עבדיקה אחכם. ״ אלחים נחוץ לשון לבדים. ובנבא בן שמעו חביים העכה עליו. ובנרחה תעשה עליו בנקר בנקר ששית.
ינבו את הכבש ואת המטרה. ״ צדיק בקרבה. ולעטוד בנקר בבקר. ומקטירים לי׳ עולות בנקר בבקר. על ״ לא בקריאתו וסימ' ובקר ואתו לבם. נתת ללכם

וְאֵ֣תָּנוּ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֔ינוּ וְלֹ֥א עֲזַבְנֻ֖הוּ וְכֹהֲנִ֣ים מְשָׁרְתִ֗ים
לַיהוָה֙ בְּנֵ֣י אַהֲרֹ֔ן וְהַלְוִיִּ֖ם בִּמְלַאכְתָּֽם׃ וּמְקַטְּרִ֞ים
לַיהוָ֣ה עֹל֗וֹת בַּבֹּ֤קֶר וּבָעֶ֙רֶב֙ וְקְטֹ֣רֶת֔ סַמִּ֖ים וּמַעֲרֶ֣כֶת לֶ֑חֶם עַל֙ הַשֻּׁלְחָ֣ן הַטָּה֔וֹר וְנֵר֥וֹת
הַזָּהָ֖ב לְבָעֵ֣ר בְּעֶ֑רֶב כִּֽי־שֹׁמְרִ֤ים אֲנַ֙חְנוּ֙ אֶת־מִשְׁמֶ֣רֶת
יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֔ינוּ וְאַתֶּ֖ם עֲזַבְתֶּ֥ם אֹתֽוֹ׃ וְהִנֵּ֨ה עִמָּ֤נוּ בְרֹאשׁ֙
אֶת־הָאֱלֹהִ֣ים וְכֹהֲנָ֔יו וְחֹצְר֖וֹת הַתְּרוּעָ֑ה לְהָרִ֥יעַ עֲלֵיכֶ֖ם
בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אַל־תִּלָּחֲמ֖וּ עִם־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֣י אֲבֹתֵיכֶ֑ם
כִּ֥י לֹ֖א תַּצְלִֽיחוּ׃ וְיָרָבְעָ֗ם הִסֵּ֤ב אֶת־הַמַּאְרֵב֙ לָב֣וֹא מֵאַחֲרֵיהֶ֔ם וַיִּהְי֥וּ לִפְנֵ֖י
יְהוּדָ֑ה וְהַמַּאְרֵ֖ב מֵאַחֲרֵיהֶֽם׃ וַיִּפְנ֣וּ יְהוּדָ֔ה וְהִנֵּ֥ה
לָהֶ֖ם הַמִּלְחָמָ֣ה פָּנִ֑ים וְאָח֕וֹר וַיִּצְעֲק֖וּ לַיהוָ֑ה וְהַכֹּהֲנִ֖ים
מַחְצְר֥וֹת בַּחֲצֹצְרֽוֹת׃ וַיָּרִ֖יעוּ אִ֣ישׁ יְהוּדָ֑ה וַיְהִי֙
כְּהָרִ֣יעַ אִ֔ישׁ יְהוּדָ֖ה וְהָאֱלֹהִ֥ים נָגַ֛ף אֶת־יָרָבְעָ֥ם וְכָל־
יִשְׂרָאֵ֖ל לִפְנֵ֣י אֲבִיָּ֑הוּ וְדָוִֽד׃ וַיָּנֻ֙סוּ֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל
מִפְּנֵ֖י יְהוּדָ֑ה וַיִּתְּנֵ֥ם אֱלֹהִ֖ים בְּיָדָֽם׃ וַיַּכּוּ בָהֶם֙ אֲבִיָּ֔ה
וְעַמּ֖וֹ מַכָּ֣ה רַבָּ֑ה וַיִּפְּל֣וּ חֲלָלִ֔ים מִיִּשְׂרָאֵ֖ל חֲמֵ֥שׁ
מֵא֛וֹת אֶ֖לֶף אִ֥ישׁ בָּחֽוּר׃ וַיִּכָּנְע֣וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֮ בָּעֵת֒
הַהִ֣יא וַיֶּאְמְצ֗וּ בְּנֵ֤י יְהוּדָה֙ כִּֽי־נִשְׁעֲנ֣וּ עַל־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֣י
אֲבוֹתָ֔ם׃ וַיִּרְדֹּ֥ף אֲבִיָּ֖ה אַחֲרֵ֣י יָרָבְעָ֑ם וַיִּלְכֹּ֤ד מִמֶּ֙נּוּ֙
עָרִ֔ים אֶת־בֵּֽית־אֵ֥ל וְאֶת־בְּנוֹתֶ֖יהָ וְאֶת־יְשָׁנָ֣ה וְאֶת־
בְּנוֹתֶ֑יהָ וְאֶת־עֶפְרַ֖יִן וּבְנוֹתֶֽיהָ׃ וְלֹא־עָצַ֥ר כֹּ֖חַ יָרָבְעָ֑ם
עוֹד֙ בִּימֵ֣י אֲבִיָּ֔הוּ וַיִּגָּפֵ֖הוּ יְהוָ֥ה וַיָּמֹֽת׃
וַיִּתְחַזֵּ֥ק אֲבִיָּ֖הוּ וַיִּשָּׂ֣א ל֗וֹ נָשִׁים֙ וַיּ֣וֹלֶד עֶשְׂרִ֤ים וּשְׁלֹשָׁה֙
בָּנִ֔ים וְשִׁשִּׁ֥ים בָּנ֖וֹת׃ וְיֶתֶר֙ דִּבְרֵ֣י אֲבִיָּ֔ה וּדְרָכָ֖יו וְאִמְרָתָ֑יו
כְּתוּבִ֖ים בְּמִדְרַ֥שׁ הַנָּבִ֖יא עִדּֽוֹ׃ וַיִּשְׁכַּ֥ב
אֲבִיָּ֖ה עִם־אֲבֹתָ֑יו וַיִּקְבְּרוּ֙ אֹת֣וֹ בְעִיר־דָּוִ֔יד וַיִּמְלֹ֥ךְ
אָסָ֛א בְּנ֖וֹ תַּחְתָּ֑יו בִּימָ֣יו שָׁקְטָ֥ה הָאָ֛רֶץ עֶשֶׂר֖ שָׁנִֽים׃
וַיַּ֣עַשׂ אָסָ֔א הַטּ֥וֹב וְהַיָּשָׁ֖ר בְּעֵינֵ֥י יְהוָ֥ה אֱלֹהָֽיו׃
וַיָּסַ֞ר אֶת־מִזְבְּחוֹת֙ הַנֵּכָ֣ר וְהַבָּמ֔וֹת וַיְנַתֵּ֖ץ אֶת־
הַמַּצֵּב֑וֹת וַיְגַדַּ֖ע אֶת־הָאֲשֵׁרִֽים׃
וַיֹּ֣אמֶר לִיהוּדָ֗ה מְבַצְּר֤וֹת הָעִירִ֙ים֙ הָאֵ֔לֶּה וְנִכֹּ֖ב
חוֹמָ֣ה וּמִגְדָּל֑וֹת דְּלָתַ֖יִם וּבְרִיחִ֑ים עוֹדֶ֥נּוּ הָאָ֛רֶץ
לְפָנֵ֖ינוּ כִּ֣י דָרַ֔שְׁנוּ אֶת־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֔ינוּ דָּרַ֖שְׁנוּ וַיָּ֥נַח
לָ֖נוּ מִסָּבִ֑יב וַיִּבְנ֖וּ וַיַּצְלִֽיחוּ׃
וַיְהִי֙ לְאָסָ֔א חַ֖יִל נֹשֵׂ֣א צִנָּ֣ה וְרֹמְחִ֔ים מִיהוּדָ֖ה שְׁלֹ֣שׁ
מֵא֑וֹת אֶ֚לֶף וּמִבִּנְיָמִ֔ן נֹשְׂאֵ֖י מָגֵ֣ן וְדֹרְכֵ֑י קַלָּ֣עַת מָאתַ֔יִם
וְשִׁבְעִ֥ים אֶ֖לֶף כָּל־אֵ֥לֶּה גִבּוֹרֵי־חָֽיִל׃ וַיֵּצֵ֨א אֲלֵיהֶ֜ם
זֶ֣רַח הַכּוּשִׁ֗י בְּחַ֙יִל֙ אֶ֣לֶף אֲלָפִ֔ים וּמַרְכְּבוֹת֙ שְׁלֹ֣שׁ
מֵא֔וֹת וַיָּבֹ֖א עַד־מָרֵשָֽׁה׃ וַיֵּצֵ֥א אָסָ֖א לְפָנָ֑יו וַיַּעַרְכוּ֙
מִלְחָמָ֔ה בְּגֵ֥יא צְפָתָ֖ה לְמָרֵשָֽׁה׃ וַיִּקְרָ֥א אָסָ֖א אֶל־
יְהוָ֣ה אֱלֹהָ֑יו וַיֹּאמַ֗ר יְהוָה֙ אֵ֣ין עִמְּךָ֔ לְעֹזֹ֖ר בֵּ֣ין רַ֑ב
לְאֵ֣ין כֹּחַ֔ עָזְרֵ֙נוּ֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֔ינוּ כִּ֥י עָלֶ֖יךָ נִשְׁעַ֑נּוּ
וּבשִׁמְךָ֙ בָּאנ֣וּ עַל־הֶהָמ֔וֹן הַזֶּ֖ה יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֑ינוּ אַתָּ֣ה
אַל־יַעְצֹ֥ר עִמָּ֖ךְ אֱנוֹֽשׁ׃ וַיִּגֹּ֥ף יְהוָ֛ה
אֶת־הַכּוּשִׁ֖ים לִפְנֵ֣י אָסָ֑א וְלִפְנֵ֣י יְהוּדָ֔ה וַיָּנֻ֖סוּ
הַכּוּשִֽׁים׃ וַיִּרְדְּפֵ֣ם אָסָ֔א וְהָעָ֖ם אֲשֶׁר־עִמּ֑וֹ עַד־לְגְרָ֣ר
יְהוָ֣ה וְלִפְנֵ֣י מַחֲנֵ֔הוּ וַיִּפְּל֥וּ מִכּוּשִׁ֖ים לְבִלְתִּ֣י לָהֶ֣ם
מַכָּ֑ה כִּֽי־יְהוָ֥ה וְלִפְנֵ֥י מַחֲנֵ֖הוּ נִשְׁבָּ֥רוּ וַיָּבֹ֥אוּ שָׁלָ֖ל
רַ֥ב מְאֹֽד׃ וַיַּכּ֣וּ אֶת־כָּל־הֶעָרִ֣ים סְבִיבוֹת֮ גְּרָר֒ כִּֽי־הָיָ֥ה
פַחַד־יְהוָ֖ה עֲלֵיהֶ֑ם וַיָּבֹ֙זּוּ֙ אֶת־כָּל־הֶעָרִ֔ים כִּ֥י בִזָּ֖ה רַבָּ֥ה הָיָ֖ה
בָּהֶֽם׃ וְגַם֙ אָהֳלֵ֣י מִקְנֶ֔ה הִכּ֖וּ וַיִּשְׁב֣וּ צֹ֑אן לָרֹ֖ב
וּגְמַלִּ֥ים וַיָּשֻׁ֖בוּ יְרוּשָׁלִָֽם׃ וְעֲזַרְיָ֣הוּ
בֶן־עוֹדֵ֔ד הָיְתָ֥ה עָלָ֖יו רוּחַ֥ אֱלֹהִֽים׃ וַיֵּצֵ֣א אָסָ֗א לִקְרַ֙את֙
וַיֹּ֣אמֶר לוֹ֮ שִׁמְעוּנִי֒ אָסָ֣א וְכָל־יְהוּדָ֣ה וּבִנְיָמִ֔ן יְהוָ֥ה
עִמָּכֶ֖ם בִּֽהְיוֹתְכֶ֣ם עִמּ֑וֹ וְאִם־תִּדְרְשֻׁ֣הוּ יִמָּצֵ֔א לָכֶ֔ם
וְאִם־תַּעַזְבֻ֖הוּ יַעֲזֹ֥ב אֶתְכֶֽם׃ וְיָמִ֣ים רַבִּ֔ים לְיִשְׂרָאֵל֙
לְלֹ֣א אֱלֹהֵ֔י אֶמֶת וְלֹא־כֹהֵ֥ן מוֹרֶ֖ה וְלֹ֥א תוֹרָֽה׃
וְיָשֻׁ֙בוּ֙ בַּצַּר־לוֹ֔ עַל־יְהוָ֥ה אֱלֹהֵ֖י יִשְׂרָאֵ֑ל וַיְבַקְשֻׁ֣הוּ
וַיִּמָּצֵ֖א לָהֶֽם׃ וּבָעִתִּ֣ים הָהֵ֔ם אֵ֥ין שָׁל֖וֹם לַיּוֹצֵ֑א וְלַבָּ֔א כִּ֚י
בְּ֣כֹל מְהוּמ֔וֹת רַבּ֖וֹת עַל־כָּל־יֹשְׁבֵ֥י הָאֲרָצֽוֹת׃

רשי

את הבבית ואת החבנים ותשקטה המלכה לסכיו
ויבן ערי מצורה ביהודה כי שקטה הארץ ואין
עמו מלחמה בשנים האלה כי הניח יהוה לו:
ויאמר ליהודה נבנה את הערים האלה ונסב
חומה ומגדלים דלתים ובריחים עודנו הארץ
לפנינו כי דרשנו את יהוה אלהינו דרשנו וינח
לנו מסביב ויבנו ויצלחו:
ויהי לאסא חיל נשא ענה ומחזיקי מיהודה שלש
מאות אלף ומבנימן נשאי מגן ודרכי קשת מאתים
ושמונים אלף כל אלה גבורי חיל: ויצא אליהם
זרח הכושי בחיל אלף אלפים ומרכבות שלש
מאות ויבא עד מרשה: ויצא אסא לפניו ויערכו
מלחמה בגיא צפתה למרשה: ויקרא אסא אל־
יהוה אלהיו ויאמר יהוה אין עמך לעזור בין רב
לאין אלהינו עזרנו כי עליך נשענו ובשמך באנו על ההמון הזה יהוה אלהינו אתה
אל־יעצר עמך אנוש: ויגף יהוה
את הכושים לפני אסא ולפני יהודה וינסו
הכושים: וירדפם אסא והעם אשר עמו עד לגרר
ויפל ככושים לאין להם מחיה כי נשברו לפני
יהוה ולפני מחנהו וישאו שלל הרבה מאד: ויכו
את כל הערים סביבות גרר כי היה פחד יהוה
על יושביהן ויבזו את כל הערים כי בזה רבה היתה
בהם: וגם אהלי מקנה הכו וישבו צאן לרב
וגמלים וישבו ירושלם: ועזריהו
בן עודד היתה עליו רוח אלהים: ויצא לקראת אסא
ויאמר לו שמעוני אסא וכל יהודה ובנימן יהוה
עמכם בהיותכם עמו ואם תדרשהו ימצא לכם
ואם תעזבהו יעזב אתכם: וימים רבים לישראל
ללא אלהי אמת וללא כהן מורה וללא תורה:
וישובו בצר להם על יהוה אלהי ישראל ויבקשהו
וימצא להם: ובעתים ההם אין שלום ליוצא ולבא
כי מהומות רבות על כל ישבי הארצות:

רשי

והלוים מלחכת. כלומר בחלקתם זה למחר ויום למחרו וכל ימים למלחכתו כתיב כמו כן
הכי דוד ולא עבר כח ונו' ועשיתו. לרבותם: ויתן. לה מתת מיד חלה חולך
חסר כביו בחלמות ובכלל מפורש ועשיתו ל' לעתיד: ויחתר להודות לדוד.
לפי שמעשי מכנים סדרתו לחלסים לחריות חרסים מלרוח כיון שחלת חלהי לעזרה
לדרתו: שדרו חתרי לפניהו. כשהי מחללות בהוכח לפניהו מלס נערכיהו לחם
יחי לבו לחמוח וכל שלה היה בעשר סיסים מכיוון מקומו חתרון ולחתר חזון
שמר סיסים היתה מלחמה סיהו ובין בעשה כל ימיהם כי בחמת סלם לחמוח מלך
בעשה ו' סיסים היו סלום בימיהם והן מוכיחה לקח עמו מלחמה בסיס
הללו לבל בעשים חרסים היתה עמו מלחמה ולמעשה כיצד ולחלת לה היתה שר
סיסן לה לחלוחת לקח חבל יכולים חנו לקרל לוקח מלחמה מהיתה לעשם הכושים
לה היתה שר סיסן סלמים וחתם למלחמה לבל: שה יקשה לי לכתוב בשיטה
למלחמה לקח עלה בעשה ונו' עד בסכלת על יחת לך מלחמתך
מסתיע סקרים לבן לה לקח ולבן בעשה כל ימיהם ובשר שלם מפרש חיטב:
לחביה היו מכוסות רבות:

וכתתו גוי בגוי ועיר בעיר כי אלוהים המם בכל צרה: ואתם חזקו ואל ירפו ידיכם כי יש שכר לפעלתכם: וכשמע אסא הדברים האלה והנבואה עדד הנביא התחזק ויעבר השקוצים מכל ארץ יהודה ובנימן ומן הערים אשר לכד מהר אפרים ויחדש את מזבח יהוה אשר לפני אולם יהוה: ויקבץ את כל יהודה ובנימן והגרים עמהם מאפרים ומנשה ומשמעון כי נפלו עליו מישראל לרב בראתם כי יהוה אלהיו עמו: ויקבצו ירושלם בחדש השלשי לשנת חמש עשרה למלכות אסא: ויזבחו ליהוה ביום ההוא מן השלל הביאו בקר שבע מאות וצאן שבעת אלפים: ויבאו בברית לדרוש את יהוה אלהי אבתיהם בכל לבבם ובכל נפשם: וכל אשר לא ידרש ליהוה אלהי ישראל יומת למן קטן ועד גדול למאיש ועד אשה: וישבעו ליהוה בקול גדול ובתרועה ובחצצרות ובשופרות: וישמחו כל יהודה על השבועה כי בכל לבבם נשבעו ובכל רצונם בקשוהו וימצא להם ויניח יהוה להם מסביב: וגם מעכה אם אסא המלך הסירה מגבירה אשר עשתה לאשרה כפלצר ויכרת אסא את מפלצתה וידקו וישרף בנחל קדרון: והבמות לא סרו מישראל רק לבב אסא היה שלם כל ימיו: ויבא את קדשי אביו וקדשיו בית האלהים כסף וזהב וכלים: ומלחמה לא היתה עד שנת שלשים וחמש למלכות אסא:

בשנת שלשים ושש למלכות אסא עלה בעשא מלך ישראל על יהודה ויבן את הרמה לבלתי תת יוצא ובא לאסא מלך יהודה: ויצא אסא כסף וזהב מאצרות בית יהוה ובית המלך וישלח אל בן הדד מלך ארם היושב בדרמשק לאמר: ברית ביני ובינך ובין אבי ובין אבי הנה שלחתי לך כסף וזהב לך הפר בריתך את בעשא מלך ישראל ויעלה מעלי: וישמע בן הדד אל המלך אסא וישלח את שרי החילים אשר לו אל ערי ישראל ויכו את עיון ואת דן ואת אבל מים ואת כל מסכנות ערי נפתלי: ויהי כשמע בעשא ויחדל מבנות את הרמה וישבת את מלאכתו: ואסא המלך לקח את כל יהודה וישאו את אבני הרמה ואת עציה אשר בנה בעשא ויבן בהם את גבע ואת המצפה: ובעת ההיא בא חנני הראה אל אסא מלך יהודה ויאמר אליו בהשענך על מלך ארם ולא נשענת על יהוה אלהיך על כן נמלטה חיל מלך ארם מידך: הלא הכושים והלובים היו לחיל לרב לרכב ולפרשים להלחמה מאד ובהשענך על יהוה נתנם בידך: כי יהוה עיניו משוטטות בכל הארץ להתחזק עם לבבם שלם אליו נסכלת על זאת כי מעתה יש עמך מלחמות: ויכעס אסא על הראה ויחנהו בית המהפכת כי בזעף עמו על זאת ויריץ אסא מן העם בעת ההיא: והנה דברי אסא הראשונים והאחרונים הנם כתובים על ספר המלכים ליהודה וישראל: ויחלא אסא בשנת שלשים ותשע למלכותו ברגליו עד למעלה החליו וגם חליו לא דרש את יהוה כי ברפאים: וישכב אסא עם אבתיו וימת בשנת ארבעים ואחת למלכו: ויקברו אתו בקבריו אשר כרה לו בעיר דויד וישכיבהו במשכב אשר מלא בשמים וזנים מרקחים במרקחת מעשה ויעשו לו שרפה גדולה עד למאד:

ויחי בו' וחברו בסוק. ויחכונשם יגר הסהדות. ובגעל ר' יוסי ראשיה בשחד ישפטו. אורות אר' חנילי בר' ברכיה ויקרי ויחתא ל' קטיני בקרי יוסי בגלם בישלו סתם ר' יהודה בישלו סתם ומתניתין דלעיל כר' יוסי. פתיו ומן הסלע סחיניהו ויזחו מים ויזלו נחלים. ר' יהודה אומר מן הסלע סחיניהו כר' יוסי ומתניתין כר' יהודה ואם תאמר מקשה אני לרבי יוסי ולרבי יהודה ומה להלן מקשה אני לרבי יוסי ולא לרבי יהודה ולא לרבי יוסי מפני שהוא מקשה לרבי יהודה ולרבי יהודה אין מקשה לרבי יוסי. ר' יוחנן בי' בשם ר' יוסי בן זמרא מעשה היה ואין מעשה אלא מדבר תורה. לפי שעמדו לתפוס את המלכות אמרו לו אנו מלכים ואתה מלך אנו כהנים ואתה כהן אנו מלכים ואתה מלך אנו כהנים ואתה כהן. זכות אבות לא סרו. בזמן שהן עושין רצונו של מקום אין להם צורך בזכות אבות ובזמן שאין עושין רצונו של מקום יש להם צורך בזכות אבות. מלא יכולת לו למה מלא הכתוב כי אם בזמן שהוא כאדם מלא. וכריתו בריתא בפני מלך ישראל ומלך חרס לעולם ולהתרועע בחרס לחרס ולקיים לה היתה. תניא כמדר שלש בשמים הם ומם למלכות חרס עליהם ומלחמה לה היתה וגו'. תניא כמדר שלש בשמים הם ומם למלכות חרס עליהם ומלחמה לה היתה כן. והלה מת כבר בעצה בשמים לו למלכות חרס עליהם ומלחמה לה היתה כן. בעצה בשמים הוא מת לו למלך חרס כבר בעצה אחת היתה לו למלך חרס כבר

וכלותם הכיאו לפני המלך ויהוידע את־ שאר
הכסף ויעשהו כלים לבית יהוה כלי שרת והעלות
וכפות וכלי זהב וכסף ויהיו מעלים עלות בבית־
יהוה תמיד כל ימי יהוידע׃
ויזקן יהוידע וישבע ימים וימת בן־מאת
ושלשים שנה במותו׃ ויקברהו בעיר דויד
עם המלכים כי עשה טוב בישראל ועם
האלהים וביתו׃ ואחרי
מות יהוידע באו שרי יהודה וישתחוו למלך אז
שמע המלך אליהם׃ ויעזבו את בית יהוה אלהי
אבותיהם ויעבדו את־האשרים ואת העצבים
ויהי קצף על יהודה וירושלם באשמתם זאת׃
וישלח בהם נביאים להשיבם אל יהוה ויעידו בם
ולא האזינו׃ ורוח אלהים
לבשה את זכריה בן יהוידע הכהן ויעמד מעל
לעם ויאמר להם כה אמר האלהים למה אתם
עברים את מצות יהוה ולא תצליחו כי עזבתם
את יהוה ויעזב אתכם׃ ויקשרו עליו וירגמהו
אבן במצות המלך בחצר בית יהוה׃ ולא זכר
יואש המלך החסד אשר עשה יהוידע אביו עמו
ויהרג את בנו ובמותו אמר יראה יהוה וידרש׃
ויהי לתקופת השנה עלה
עליו חיל ארם ויבאו אל־יהודה וירושלם
וישחיתו את כל שרי העם מעם וכל שללם
שלחו למלך דרמשק׃ כי במעט אנשים
באו וחיל ארם ויהוה נתן בידם חיל לרב מאד כי
עזבו את יהוה אלהי אבותיהם ואת יואש עשו
שפטים׃ ובלהתם ממנו כי עזבו אתו במחליים
רבים התקשרו עליו עבדיו בדמי בני יהוידע
הכהן ויהרגוהו על מטתו וימת ויקברוהו בעיר
דויד ולא קברוהו בקברות המלכים׃ ואלה
המתקשרים עליו זבד בן שמעת העמונית

ויהוזבד בן שמרית המואבית׃ ובניו ורב המשא
עליו וישור בית האלהים הנם כתובים על ביאור
ספר המלכים וימלך אמציהו בנו תחתיו׃
בן עשרים וחמש שנה בלכו
אמציהו ועשרים ותשע שנה מלך בירושלם ושם
אמו יהועדן מירושלים׃ ויעש הישר בעיני
יהוה לקח לא בלבב שלם׃ ויהי כאשר חזקה
המלכה עליו ויהרג את עבדיו המכים את־
המלך אביו׃ ואת בניהם לא המית כי ככתוב
בתורה בספר משה אשר־צוה יהוה לאמר לא
ימותו אבות על בנים ובנים לא ימותו על אבות
כי איש בחטאו ימותו׃
ויקבץ אמציהו את־יהודה ויעמידם לבית
אבת לשרי האלפים ולשרי המאות לכל־יהודה
ובנימן ויפקדם למבן עשרים שנה ומעלה וימצאם
שלש מאות אלף בחור יוצא צבא אחז רמחו וצנה׃
וישכר מישראל כאה אלף גבור חיל בכיא ככר
כסף׃ ויש איש האלהים בא אליו לאמר המלך
אל יבוא עמך עבא ישראל כי אין יהוה עם־
ישראל כל בני אפרים׃ כי אם באתה עשה
חזק למלחמה כשלך האלהים לפני אויב כי
יש כח באלהים לעזור ולהכשיל׃ ויאמר
אמציהו להנדור אשר־בא אליו מאה ככר כסף
למקום מיחר אפס מאו ביהוה וישובו למקומם
בחרי אף׃ ואמציהו
התחזק וינהג את־עמו וילך גיא המלח ויך את־
בני שעיר עשרת אלפים׃ ועשרת אלפים
חיים שבו בני יהודה ויביאום לראש הצלע
וישלכום מראש הצלע ונבקעו׃

ובני תגרות אשר השיב אמציהו מלכת עמו
למלחמה וישמט בעיר יהודה משמרון ועד בית
חורן ויכו מהם שלשת אלפים ויבזו בזה רבה׃
ויהי אחרי בוא אמציהו
מהכות את־אדומים ויבא את־אלהי בני שעיר
ויעמידם לו לאלהים ולפניהם ישתחוה ולהם
יקטר׃ ויחר־אף יהוה באמציהו וישלח אליו
נביא ויאמר אליו למה דרשת את־אלהי העם אשר
לא הצילו את־עמם מידך׃ ויהי בדברו אליו
ויאמר לו להליעצך למלך נתנוך חדל למה יכוך
ויחדל הנביא ויאמר ידעתי כי־עץ אלהים
להשחיתך כי עשית זאת ולא שמעת לעצתי׃
ויועץ אמציהו מלך יהודה וישלח אל־
יואש בן־יהואחז בן־יהוא מלך ישראל לאמר לך
נתראה פנים׃ וישלח יואש מלך ישראל אל־
אמציהו מלך־יהודה לאמר החוח אשר בלבנון
שלח אל הארז אשר בלבנון לאמר תנה את־בתך
לבני לאשה ותעברו חית השדה אשר בלבנון
ותרמס את־החוח׃ אכרת הכה הכית את־אדום
ונשאך לבבך להכביד עתה שב בביתך למה־
תתגרה ברעה ונפלת אתה ויהודה עמך׃ ולא
שמע אמציהו כי מהאלהים היא למען תתם כי־
כי דרשו את־אלהי אדום׃ ויעל יואש מלך־
ישראל ויתראו פנים הוא ואמציהו מלך־יהודה
בבית שמש אשר ליהודה׃ וינגף יהודה לפני
ישראל וינסו איש לאהליו׃ ואת אמציהו מלך־
יהודה בן־יואש בן־יהואחז תפש יואש מלך־
ישראל בבית שמש ויביאו ירושלם ויפרץ
בחומת ירושלם משער אפרים עד שער המזנה
ארבע מאות אמת׃ וכל־הזהב והכסף ואת־כל־

הכלים הנמצאים בבית האלהים עם עבד אדום
את אוצרות בית המלך ואת בני התערבות וישב
שמרון׃ ויתר דברי אמציהו בן־
יואש מלך יהודה הלא הם כתובים על־ספר
מלכי יהודה וישראל׃ ומעת אשר סר אמציהו
מאחרי יהוה ויקשרו עליו קשר בירושלם וינס
לכישה וישלחו אחריו לכישה ויכתהו שם׃
וישאהו על הסוסים ויקברו אתו עם אבתיו
בעיר יהודה׃ ויקחו כל־עם יהודה את־עזריהו
והוא בן־שש עשרה שנה וימליכו אתו תחת אביו
אמציהו׃ הוא בנה את־אילות וישיבה ליהודה
אחרי שכב המלך עם אבתיו׃
בן־שש עשרה שנה עזיהו במלכו וחמשים
ושתים שנה מלך בירושלם ושם אמו יכליה מן־
ירושלם׃ ויעש הישר בעיני יהוה ככל אשר־
עשה אמציהו אביו׃ ויהי לדרש אלהים בימי
זכריהו המבין ביראות האלהים וביכי דרשו את־
יהוה הצליחו האלהים׃ ויצא ויליחם בפלשתים
ויפרץ את־חומת גת ואת־חומת יבנה ואת חומת
אשדוד ויבן ערים באשדוד ובפלשתים׃
ויעזרהו האלהים על פלשתים ועל הערבים
היושבים בגור בעל והמעונים׃ ויתנו העמונים
מנחה לעזיהו ויילך שמו עד לבוא מצרים כי החזיק
עד למעלה׃ ויבן עזיהו מגדלים בירושלם על־
שער הפנה ועל שער הגיא ועל הפנות ויחזק׃
ויבן מגדלים במדבר ויחצב בארות רבים כי מקנה־
רב היה לו ובשפלה ובמישור אכרים וכרמים
בהרים ובכרמל כי אהב אדמה היה׃

וכל מרי ישראל למלוך לא מכוונים כי מתפשטים לא יתכנס כי מתפשטים ולא יתכנס כן לתלי בלבלבה׃ ויש לומרים ואצלות הלו הכתובים מחוקקין עליהן בחר ויונן כבויות לא יקבב עליהן אבני ויהב וכסף׃ וכמלכים כתיבה לא יעמד בית על מפתן כפף היה כיבר מפורש מכתובים בספר קשה מבנות ויהי מרי מעמד מקדשי בית הכסאות וכו׃ ומצל לעם בשתה מכל הכסף כלי לשמשיהן ולבניה דברים דורש סמך על עצמו מהיום מרבים מכל הכסף כלי לשמשיהן ולבניה דברים ומקן המלך ולא נתירא מלמר בנוהה ולא זה נאמר לשם בתקדים ולא לשם בתקדים כי לא תרבה ולא תמעיט ולא תוסיף ולא תגרע מדברים׃ ולא תרבה ולא תמעיט כי לא תרבה לשם בתקדים ולא תמעיט לשם בתקדים

ויהי לעזריהו תול עשי מלחמה יוצאי צבא
לגדוד במספר פקדתם ביד יעואל הסופר
ומעשיהו השוטר על יד חנניהו משרי המלך׃
כל מספר ראשי האבות לגבורי חיל אלפים ושש
מאות ועל ידם חיל צבא שלש מאות אלף ושבעת
אלפים וחמש מאות עושי מלחמה בכח חיל לעזר
למלך על האויב׃ ויכן להם עזיהו לכל הצבא
מגנים ורמחים וכובעים ושריונים וקשתות
ולאבני קלעים׃ ויעש בירושלם חשבנות
מחשבת חושב להיות על המגדלים ועל הפנות
ליורו בחצים ואבנים גדלות ויצא שמו עד־
למרחוק כי הפלא לעזור עד כי חזק׃ וכחזקתו
גבה לבו עד להשחית וימעל ביהוה אלהיו ויבא
אל היכל יהוה להקטיר על מזבח הקטרת׃ ויבא
אחריו עזריהו הכהן ועמו כהנים ליהוה שמונים
בני חיל׃ ויעמדו על עזיהו המלך ויאמרו לו
לא לך עזיהו להקטיר ליהוה כי לבהנים בני־
אהרן המקדשים להקטיר יצא מן המקדש כי
מעלת ולא לך לכבוד מיהוה אלהים׃ ויזעף
עזיהו ובידו מקטרת להקטיר ובזעפו עם הכהנים
ותצרעת זרחה במצחו לפני הכהנים בבית יהוה
מעל למזבח הקטרת׃ ויפן אליו עזריהו וכל־הכהן
הראש וכל הכהנים והנה הוא מצרע במצחו
ויבהלהו משם וגם הוא נחף לצאת כי נגעו
יהוה׃ ויהי עזיהו המלך מצרע עד־יום מותו
וישב בית החפשות מצרע כי נגזר מבית יהוה
ויותם בנו על בית המלך שופט את עם הארץ׃
ויתר דברי עזיהו הראשנים והאחרנים כתב
ישעיהו בן אמוץ הנביא׃ וישכב עזיהו עם־
אבתיו ויקברו אתו עם אבתיו בשדה הקבורה
אשר למלכים כי אמרו מצורע הוא וימלך יותם
בנו תחתיו׃ בן עשרים
וחמש שנה יותם במלכו וששׁ עשרה שנה מלך
בירושלם ושם אמו ירושה בת צדוק׃ ויעש

היישר בעיני יהוה ככל אשר עשה עזיהו אביו
לא־בא אל היכל יהוה ועוד העם משחיתים׃
הוא בנה את שער בית יהוה העליון ובחומת
העפל בנה הרבה׃ וערים בנה בהר יהודה
ובחרשים בנה בירניות ומגדלים׃ והוא נלחם
עם מלך בני עמון ויחזק עליהם ויתנו לו בני
עמון בשנה הזאת מאה ככר כסף ועשרת אלפים
כרים חטים ושעורים עשרת אלפים זאת השיבו
לו בני עמון ובשנה השנית והשלשית׃ ויתחזק
יותם כי הכין דרכיו לפני יהוה אלהיו׃ ויתר
דברי יותם וכל מלחמתיו ודרכיו הנם כתובים על
ספר מלכי ישראל ויהודה׃ בן עשרים
וחמש שנה היה במלכו וששׁ עשרה שנה מלך
בירושלם׃ וישכב יותם עם אבתיו ויקברו
אתו בעיר דויד וימלך אחז בנו תחתיו׃
בן עשרים שנה אחז במלכו
ושש עשרה שנה מלך בירושלם ולא עשה
הישר בעיני יהוה כדויד אביו׃ וילך בדרכי
מלכי ישראל וגם מסכות עשה לבעלים׃
והוא הקטיר בגיא בן הנם ויבער את בניו באש
כתעבות הגוים אשר הריש יהוה מפני בני ישראל
׃ ויזבח ויקטר בבמות ועל הגבעות ותחת כל
עץ רענן׃ ויתנהו יהוה אלהיו ביד מלך ארם
ויכו לו וישבו ממנו שביה גדולה ויביאו דמשק
וגם ביד מלך ישראל נתן ויך בו מכה גדולה׃
ויהרג פקח בן רמליהו
ביהודה מאה ועשרים אלף ביום אחד הכל בני־
חיל בעזבם את יהוה אלהי אבותם׃
ויהרג זכרי גבור אפרים את
מעשיהו בן המלך ואת עזריקם נגיד הבית ואת
אלקנה משנה המלך׃ וישבו בני ישראל מאחיהם
מאתים אלף נשים בניהם ובנות וגם שלל רב בזזו
ממהם ויביאו את השלל לשמרון׃

ושם היה נביא ליהוה עודד שמו ויצא לפני הצבא
הבא לשמרון ויאמר להם הנה בחמת יהוה אלהי
אבותיכם על יהודה נתנם בידכם ותהרגו בם
בזעף עד לשמים הגיע׃ ועתה בני־יהודה
וירושלם אתם אמרים לכבש לעבדים ולשפחות
לכם הלא רק אתם עמכם אשמות ליהוה אלהיכם
׃ ועתה שמעוני והשיבו השבי אשר שביתם
מאחיכם כי חרון אף יהוה עליכם׃
ויקמו אנשים מראשי בני אפרים
עזריהו בן יהוחנן ברכיהו בן משלמות ויחזקיהו
בן שלום ועמשא בן חדלי על הבאים מן הצבא׃
ויאמרו להם לא תביאו את השביה הנה כי
לאשמת יהוה עלינו אתם אמרים להסיף על־
חטאתנו ועל אשמתנו כי רבה אשמה לנו וחרון
אף על ישראל ׃ ויעזב
החלוצים את השביה ואת המבוזה לפני השרים וכל־
הקהל׃ ויקמו האנשים אשר נקבו בשמות
ויחזקו בשביה וכל מעריהם הלבישו מן
השלל וילבשום וינעלום ויאכלום וישקום ויסכום
וינהלום בחמרים לכל כושל ויביאום ירחו עיר־
התמרים אצל אחיהם וישובו שמרון׃
בעת ההיא שלח המלך אחז
על מלכי אשור לעזר לו׃ ועוד אדומים באו ויכו
ביהודה וישבו שבי׃ ופלשתים פשטו בערי
השפלה והנגב ליהודה וילכדו את בית־שמש
ואת אילון ואת הגדרות ואת שוכו ובנותיה ואת
תמנה ואת בנותיה ואת גמזו ואת בנותיה ויושבו
שם׃ כי הכניע יהוה את יהודה בעבור אחז מלך
ישראל כי הפריע ביהודה ומעול מעל ביהוה׃
ויבא עליו את תלגת פלנאסר מלך אשור ויצר לו ולא
חזקו׃ כי חלק אחז את בית יהוה ואת בית המלך
והשרים ויתן למלך אשור ולאל עזרה לו׃ ובעת
היצר לו ויוסף למעול ביהוה הוא המלך אחז׃
ויזבח לאלהי דרמשק המכים בו ויאמר כי אלהי
מלכי ארם הם מעזרים אתם להם אזבחה ויעזרוני
והם היו לו להכשילו ולכל ישראל׃ ויאסף אחז
את כלי בית האלהים ויקצץ את כלי בית־

האלהים ויסגר את דלתות בית יהוה ויעש לו
בזבחות בכל פנה בירושלם׃ ובכל עיר ועיר
ליהודה עשה במות לקטר לאלהים אחרים ויכעס
את יהוה אלהי אבתיו׃ ויתר דברי וכל דרכיו
הראשנים והאחרונים הנם כתובים על כפר מלכי
יהודה וישראל וישכב אחז עם אבתיו ויקברהו
בעיר בירושלם כי לא הביאוהו לקברי מלכי
ישראל ויחזקיהו בנו תחתיו׃
יחזקיהו כלך בן עשרים וחמש
שנה ועשרים ותשע שנה מלך בירושלם ושם
אמו אביה בת זכריהו׃ ויעש הישר בעיני יהוה
ככל אשר עשה דויד אביו׃ הוא בשנה הראשנה
למלכו בחדש הראשון פתח את דלתות בית יהוה
ויחזקם׃ ויבא את הכהנים ואת הלוים ויאספם
לרחוב המזרח׃ ויאמר להם שמעוני הלוים עתה
התקדשו וקדשו את בית יהוה אלהי אבתיכם
והוציאו את הנדה מן הקדש׃ כי מעלו אבתינו
ויעשו הרע בעיני יהוה אלהינו ויעזבהו ויסבו
פניהם ממשכן יהוה ויתנו ערף׃ גם סגרו דלתות
האולם וכבו את הנרות וקטרת לא הקטירו ועלה
לא העלו בקדש לאלהי ישראל׃ ויהי קצף יהוה
על יהודה וירושלם ויתנם לזועה לשמה ולשרקה
כאשר אתם ראים בעיניכם׃ והנה נפלו אבות אנו
בחרב ובנינו ובנותינו ונשינו בשבי על זאת׃
עתה עם לבבי לכרות ברית ליהוה אלהי ישראל
וישב ממנו חרון אפו׃ בני עתה אל תשלו כי בכם
בחר יהוה לעמד לפניו לשרתו ולהיות לו
משרתים ומקטרים׃ ויקמו
הלוים מחת בן עמשי ויואל בן עזריהו מן בני
הקהתי ומן בני מרדי קיש בן עבדי ועזריהו בן־
יהללאל ומן הגרשני יואח בן זמה ועדן בן יואח׃
ומן בני אליצפן שמרי ויעואל ומן בני אסף
זכריהו ומתניהו׃ ומן בני
המן יחואל ושמעי ומן בני ידותון שמעיה
ועזיאל׃ ויאספו את אחיהם ויתקדשו ויבאו
כמצות המלך ברברי יהוה לטהר בית יהוה׃

ויאמר חזקיהו להעלות ויחלו הכהנים לשחוט ויביאו אחי בנו וחזקיהו בכנו · ויאמר פנינה אל חזקיה · כי חזקתו למלך להעלותו ותעלוהו · ויבוא אל ישע
אחיכם חזקתו · וכל קרבנו · והביאו ושמו והביאו את אחיכם הקטן · פיקח נפש הוא חזקיה · נאמלה את ושעיה וגלגל · והביאו אל ואדעה בשפתים דשמרא ·

וַיָּבֹאוּ הַכֹּהֲנִים לְפְנִימָה בֵּית־יְהוָה לְטַהֵר וַיּוֹצִיאוּ
אֵת כָּל־הַטֻּמְאָה אֲשֶׁר מָצְאוּ בְּהֵיכַל יְהוָה לְחֵצֵר
בֵּית־יְהוָה וַיְקַבְּלוּ הַלְוִיִּם לְהוֹצִיא לְנַחַל קִדְרוֹן
חוּצָה: וַיָּחֵלּוּ בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לְקַדֵּשׁ וּבְיוֹם
שְׁמוֹנָה לַחֹדֶשׁ בָּאוּ לְאוּלָם יְהוָה וַיְקַדְּשׁוּ אֶת־בֵּית
יְהוָה לְיָמִים שְׁמוֹנָה וּבְיוֹם שִׁשָּׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ
הָרִאשׁוֹן כָּלוּ: וַיָּבֹאוּ פְנִימָה
אֶל־חִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ טִהַרְנוּ אֶת־כָּל־בֵּית
יְהוָה וְאֶת־מִזְבַּח הָעוֹלָה וְאֶת כָּל־כֵּלָיו וְאֶת שֻׁלְחַן
הַמַּעֲרֶכֶת וְאֶת כָּל־כֵּלָיו: וְאֶת כָּל־הַכֵּלִים אֲשֶׁר
הִזְנִיחַ הַמֶּלֶךְ אָחָז בְּמַלְכוּתוֹ בְּמַעֲלוֹ הֲכִינוּם וְהִקְדַּשְׁנוּ
וְהִנָּם לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה:
וַיַּשְׁכֵּם חִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וַיֶּאֱסֹף אֶת שָׂרֵי הָעִיר וַיַּעַל
בֵּית יְהוָה: וַיָּבִיאוּ פָרִים שִׁבְעָה וְאֵילִים שִׁבְעָה
וּכְבָשִׂים שִׁבְעָה וְעַתּוּדֵי עִזִּים שִׁבְעָה לְחַטַּאת עַל־
הַמַּמְלָכָה וְעַל־הַמִּקְדָּשׁ וְעַל־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לִבְנֵי
אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים לְהַעֲלוֹת עַל־מִזְבַּח יְהוָה: וַיִּשְׁחֲטוּ
הַבָּקָר וַיְקַבְּלוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם וַיִּזְרְקוּ הַמִּזְבֵּחָה
וַיִּשְׁחֲטוּ־אֵילִים וַיִּזְרְקוּ הַדָּם הַמִּזְבֵּחָה וַיִּשְׁחֲטוּ
הַכְּבָשִׂים וַיִּזְרְקוּ הַדָּם הַמִּזְבֵּחָה וַיַּגִּישׁוּ אֶת־שְׂעִירֵי
הַחַטָּאת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַקָּהָל וַיִּסְמְכוּ יְדֵיהֶם עֲלֵיהֶם
: וַיִּשְׁחָטוּם הַכֹּהֲנִים וַיֶּחֱטְאוּ אֶת־דָּמָם הַמִּזְבֵּחָה
לְכַפֵּר עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי לְכָל־יִשְׂרָאֵל אָמַר הַמֶּלֶךְ
הָעוֹלָה וְהַחַטָּאת: וַיַּעֲמֵד אֶת־הַלְוִיִּם בֵּית יְהוָה
בְּמִצִלְתַּיִם בִּנְבָלִים וּבְכִנֹּרוֹת בְּמִצְוַת דָּוִיד וְגָד
חוֹזֵה הַמֶּלֶךְ וְנָתָן הַנָּבִיא כִּי בְיַד־יְהוָה הַמִּצְוָה בְּיַד
נְבִיאָיו: וַיַּעַמְדוּ הַלְוִיִּם בִּכְלֵי דָוִיד וְהַכֹּהֲנִים
בַּחֲצֹצְרוֹת:
וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ לְהַעֲלוֹת הָעֹלָה לְהַמִּזְבֵּחַ וּבְעֵת הֵחֵל

ל׳ העולה החל שיר־יהוה והחצוצרות על־ידי כלי
לי׳ דוד ישראל: וכל הקהל משתחוים והשיר
משורר והחצוצרות מחצצרים הכל עד לכלות
העלה: וככלות להעלות כרעו המלך וכל
הנמצאים אתו וישתחוו: ויאמר יחזקיהו ושרים
והשירים ללוים להלל ליהוה בדברי דויד ואסף
החוזה וישמחו עד־השתחוו ויקדו:
ויען יחזקיהו ויאמר
עתה מלאתם ידכם ליהוה גשו והביאו זבחים
ותודות לבית יהוה ויביאו הקהל זבחים ותודות
וכל נדיב לב עלות: וידי מספר העלה
אשר הביאו הקהל בקר שבעים אילים מאה
כבשים מאתים לעלה ליהוה כל־אלה: והקדשים
בקר ששׁ מאות וצאן שלשת אלפים: רק הכהנים
היו למעט עולה ולא יכלו להפשיט את כל העלות
ויחזקום אחיהם הלוים עד כלות המלאכה ועד
יתקדשו הכהנים כי הלוים ישרי לבב להתקדש
מהכהנים: וגם עולה לרב בחלבי השלמים
ונסכים לעלה ותכון עבודת בית יהוה: וישנח
יחזקיהו וכל העם על ההכין האלהים לעם כי
נפתאום היה הדבר: וישלח
יחזקיהו על כל־ישראל ויהודה וגם אגרות כתב
על־אפרים ומנשה לבוא לבית יהוה בירושלם
לעשות פסח ליהוה אלהי ישראל: ויעץ המלך
ושריו וכל הקהל בירושלם לעשות הפסח בחדש
השני: כי לא יכלו לעשותו בעת ההיא כי הכהנים
לא התקדשו למדי והעם לא נאספו לירושלם:
ויישר הדבר בעיני המלך ובעיני כל הקהל:

ויעמידו דבר להעביר קול בכל־ישראל מבאר־
שבע ועד־דן לבוא לעשות פסח ליהוה אלהי־
ישראל בירושלם כי לא לרב עשו ככתוב: וילכו
הרצים באגרות מיד המלך ושריו בכל־ישראל
ויהודה וכמצות המלך לאמר בני ישראל שובו
אל־יהוה אלהי אברהם יצחק וישראל וישב אל־
הפליטה הנשארת לכם מכף מלכי־אשור: ואל־
תהיו כאבותיכם וכאחיכם אשר מעלו ביהוה
אלהי אבותיהם וישם לשמה כאשר אתם רואים:
עתה אל־תקשו ערפכם כאבותיכם תנו־יד ליהוה
ובאו למקדשו אשר הקדיש לעולם ועבדו את־
יהוה אלהיכם וישב מכם חרון אפו: כי בשובכם
על־יהוה אחיכם ובניכם לרחמים לפני שוביהם
ולשוב לארץ הזאת כי חנון ורחום יהוה אלהיכם
ולא־יסיר פניו מכם אם תשובו אליו:
ויהיו הרצים עברים מעיר לעיר
בארץ אפרים ומנשה ועד זבלון ויהיו משחקים
עליהם ומלעגים בם: אך אנשים מאשר ומנשה
ומזבלון נכנעו ויבאו לירושלם: גם ביהודה
היתה יד האלהים לתת להם לב אחד לעשות
מצות המלך והשרים בדבר יהוה: ויאספו
ירושלם עם רב לעשות את־חג המצות בחדש
השני קהל לרב מאד: ויקמו ויסירו את־
המזבחות אשר בירושלם ואת כל המקטרות
הסירו וישלכו לנחל קדרון: וישחטו הפסח
בארבעה עשר לחדש השני והכהנים והלוים

נבלמו ויתקדשו ויביאו עלות בית יהוה: ויעמדו
על־עמדם כמשפטם כתורת משה איש האלהים
הכהנים זרקים את־הדם מיד הלוים: כי רבת
בקהל אשר לא התקדשו והלוים על שחיטת
הפסחים לכל־לא טהור להקדיש ליהוה: כי
מלא בית העם רבת מאפרים ומנשה יששכר וזבלון
לא הטהרו כי אכלו את־הפסח בלא־כתוב כי
התפלל יחזקיהו עליהם לאמר יהוה הטוב יכפר
בעד: כל־לבבו הכין לדרוש האלהים יהוה אלהי
אבותיו ולא כטהרת הקדש:
וישמע יהוה אל־יחזקיהו וירפא את־העם: ויעשו
בני־ישראל הנמצאים בירושלם את־חג המצות
שבעת ימים בשמחה גדולה והללים ליהוה
יום־יום הלוים והכהנים בכלי עז ליהוה:
וידבר יחזקיהו על־לב כל־הלוים המשכילים
שכל־טוב ליהוה ויאכלו את־המועד שבעת הימים
מזבחים זבחי שלמים ומתודים ליהוה אלהי
אבותיהם: ויועצו כל־הקהל לעשות שבעת ימים
אחרים ויעשו שבעת ימים שמחה: כי חזקיהו
מלך יהודה הרים לקהל אלף פרים ושבעת אלפים
וצאן והשרים הרימו לקהל פרים אלף וצאן עשרת
אלפים ויתקדשו כהנים לרב: וישמחו כל־קהל
יהודה והכהנים והלוים וכל הקהל הבאים
מישראל והגרים הבאים מארץ ישראל ויושבים
ביהודה: ותהי שמחה גדולה בירושלם כי מימי
שלמה בן־דויד מלך ישראל לא כזאת בירושלם:

וישכו שרעין בקרי חוסכ קיאת בל ואשר בקש חזקיהו אותם · ומי האיש אשר אשה ולא לקחה · ודברי חשטרים אל העם לאמר · ומי האיש אשר נטע כרם ולא אללו
וישכו שרעין בקרי חוסכ קיאת בל ואשר בקש חזקיהו אותם · ומי האיש אשר אשה ולא לקחה · ודברי חשטרים אל העם לאמר · ומי האיש אשר נטע כרם ולא אללו
וישכו שרעין בקרי חוסכ קיאת בל ואשר בקש חזקיהו אותם · ומי האיש אשר אשה ולא לקחה · ודברי חשטרים אל העם לאמר · ומי האיש אשר נטע כרם ולא אללו

וַיַּעַמְדוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם כָּל־הַקָּהָל בְּיִשְׂרָאֵל וְהַגֵּרִים
הַבָּאִים מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהַגָּרִים יוֹשְׁבֵי יְהוּדָה וַתִּהְיֶה
שִׂמְחָה גְדוֹלָה בִּירוּשָׁלִָם כִּי מִימֵי שְׁלֹמֹה בֶּן־דָּוִיד
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל לֹא הָיְתָה כָזֹאת בִּירוּשָׁלִָם:
וַיָּקֻמוּ הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וַיְבָרְכוּ אֶת־הָעָם וַיִּשָּׁמַע קוֹלָם
וַתָּבוֹא תְפִלָּתָם לִמְעוֹן קָדְשׁוֹ לִשְׁמֵי הַשָּׁמָיִם:
וַיֵּצְאוּ כָּל־הַנִּמְצְאִים לְעָרֵי יְהוּדָה וַיְשַׁבְּרוּ הַמַּצֵּבוֹת
וַיְגַדְּעוּ הָאֲשֵׁרִים וַיְנַתְּצוּ הַבָּמוֹת וְהַמִּזְבְּחוֹת מִכָּל־
יְהוּדָה וּבִנְיָמִן וּבְאֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה עַד־לְכַלֵּה וַיָּשֻׁבוּ כָּל־
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אִישׁ לַאֲחֻזָּתוֹ לְעָרֵיהֶם:
וַיַּעֲמֵד יְחִזְקִיָּהוּ אֶת־מַחְלְקוֹת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם עַל־
מַחְלְקוֹתָם אִישׁ כְּפִי עֲבֹדָתוֹ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְעֹלָה
וְלִשְׁלָמִים לְשָׁרֵת וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל בְּשַׁעֲרֵי מַחֲנוֹת
יְהוָה: וּמְנָת הַמֶּלֶךְ מִנִּכְסוֹ לָעוֹלוֹת לָעוֹלַת הַבֹּקֶר
וְלָעוֹלַת הָעֶרֶב וְלָעוֹלוֹת הַשַּׁבָּתוֹת וְלֶחֳדָשִׁים וְלַמֹּעֲדִים
כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת יְהוָה: וַיֹּאמֶר לָעָם לְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם
לָתֵת מְנָת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְמַעַן יְחַזְּקוּ בְּתוֹרַת יְהוָה:
כְּהִפְרִיץ הַדָּבָר הִרְבּוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל רֵאשִׁית דָּגָן תִּירוֹשׁ
וְיִצְהָר וּדְבַשׁ וְכֹל תְּבוּאַת שָׂדֶה וּמַעְשַׂר כֹּל הֵבִיאוּ
לָרֹב: וְהַבָּאִים מַעְשַׂר הַבָּקָר וְהַצֹּאן וּמַעְשַׂר הַקֳּדָשִׁים
הַמְקֻדָּשִׁים לַיהוָה אֱלֹהֵיהֶם הֵבִיאוּ וַיִּתְּנוּ עֲרֵמוֹת עֲרֵמוֹת:
בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִשִׁי הֵחֵלּוּ הָעֲרֵמוֹת לְיָסֵד וּבַחֹדֶשׁ הַשִּׁבִעִי
כִּלּוּ: וַיָּבֹאוּ יְחִזְקִיָּהוּ וְהַשָּׂרִים וַיִּרְאוּ אֶת־הָעֲרֵמוֹת
וַיְבָרְכוּ אֶת־יְהוָה וְאֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:
וַיִּדְרֹשׁ יְחִזְקִיָּהוּ עַל־הַכֹּהֲנִים וְעַל־הַלְוִיִּם עַל־הָעֲרֵמוֹת:
וַיַּעַן אֹתוֹ עֲזַרְיָה הַכֹּהֵן הָרֹאשׁ לְבֵית צָדוֹק וַיֹּאמֶר
אֵלָיו הֵחֵל הַתְּרוּמָה לָבוֹא בֵּית יְהוָה אָכוֹל וְשָׂבוֹעַ
וְהוֹתֵר הָרֶב כִּי יְהוָה בֵּרַךְ אֶת־עַמּוֹ וְהַמּוֹן הַזֶּה נוֹתָר:
וַיֹּאמֶר יְחִזְקִיָּהוּ לְהָכִין לְשָׁכוֹת בְּבֵית יְהוָה וַיָּכִינוּ:
וַיָּבִיאוּ הַתְּרוּמָה וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַקֳּדָשִׁים בֶּאֱמוּנָה וְעַל־
יְדָם כָּנַנְיָהוּ הַלֵּוִי הַנָּגִיד וְשִׁמְעִי אָחִיו מִשְׁנֶה:
וִיחִיאֵל וַעֲזַזְיָהוּ וְנַחַת וְעֲשָׂהאֵל וְיִרְמוֹת וְיוֹזָבָד
וֶאֱלִיאֵל וְיִסְמַכְיָהוּ וּמַחַת וּבְנָיָהוּ פְּקִידִים עִם־כָּנַנְיָהוּ
וְשִׁמְעִי אָחִיו בְּמִנּוּיָם לְפִי יְחִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וַעֲזַרְיָהוּ
נְגִיד בֵּית הָאֱלֹהִים: וְקוֹרֵא בֶן־יִמְנָה הַלֵּוִי הַשּׁוֹעֵר
לַמִּזְרָח הוּא עַל־נִדְבוֹת הָאֱלֹהִים לָתֵת תְּרוּמַת יְהוָה
וְקֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים: וְעַל־יָדוֹ עֵדֶן וּמִנְיָמִן וְיֵשׁוּעַ
וּשְׁמַעְיָהוּ אֲמַרְיָהוּ וְשְׁכַנְיָהוּ בְּעָרֵי הַכֹּהֲנִים בֶּאֱמוּנָה
לָתֵת לַאֲחֵיהֶם בְּמַחְלְקוֹת כַּגָּדוֹל כַּקָּטֹן: לְבַד מִיָּחְסָם
לִזְכָרִים מִבֶּן שָׁלֹשׁ שָׁנִים וָמַעְלָה לְכָל־הַבָּא לְבֵית יְהוָה
לִדְבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ לַעֲבֹדָתָם בְּמִשְׁמְרוֹתָם לְפִי מַחְלְקוֹתָם:
וְיִחוּס הַכֹּהֲנִים לְבֵית אֲבוֹתֵיהֶם הַלְוִיִּם לְמִשְׁמֶרֶת
וְהַלְוִיִּם מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים
שָׁנָה כָּל־הַבָּא בַּצָּבָא לַעֲבֹדַת עֲבֹדָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד:
וְיִחוּס כָּל־טַפָּם נְשֵׁיהֶם וּבָנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם לְכָל־הָעֵדָה
כִּי בֶאֱמוּנָתָם יִתְקַדְּשׁוּ־קֹדֶשׁ: וּלְבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן
בִּשְׂדֵה מִגְרַשׁ עָרֵיהֶם בְּכָל־עִיר וָעִיר אַנְשִׁים אֲשֶׁר
נִקְּבוּ בְשֵׁמוֹת לָתֵת מָנוֹת לְכָל־זָכָר בַּכֹּהֲנִים וּלְכָל־
יִחוּס בַּלְוִיִּם:
וַיַּעַשׂ כֵּן יְחִזְקִיָּהוּ בְּכָל־יְהוּדָה וַיַּעַשׂ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר
וְהָאֱמֶת לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו: וּבְכָל־מַעֲשֶׂה אֲשֶׁר־הֵחֵל
בַּעֲבֹדַת בֵּית־הָאֱלֹהִים וּבַתּוֹרָה וּבַמִּצְוָה לִדְרֹשׁ לֵאלֹהָיו
בְּכָל־לְבָבוֹ עָשָׂה וְהִצְלִיחַ:

רשי

מהתידבו לו הטוב שלום ולו כולם לפי מתוך לבבותם היתר תכינו להם
והקדימם · כלים זבחים ולמים מה מהכנתם ניכנים בהם · ויך הכהנים יד
למעלה · כלומר למתן מהקדימו קיימין למעלה · ויחזקום לחזיקם הלוים עד כלות
המלאכה ועד שיקדשו הכהנים · ואין מיוך יתקדשו הלוים ולא יתקדשו הכהנים
ומפורש למי כי הלוים ישרי לבב לחתקדש מהכהנים ויותר לבם הלוים להתקדש
יותר מהכהנים · ויען הכהנים והלוים וכל־הלוי העם מתפעלים ומתכוונים ולא
מתקדשים כל ימי המלכים חזקיהו ומנשה ובימי חזקיהו מהיום פרץ לו היו כלים מוד
להקדים ולעשות מיום לחבירו בהכנה ראשונה היה לתלמוד ויו כלים ומתקדשים כל־ו
כדכתיב בעזרא קדשים מתקדשים ובחזקיה הוא אומר · ויעמדו הכהנים בעמדם
ולוים בעמדם · ולא מצינו בשום מלך שנתקדשו כלים חוץ מיאשיהו שנאמר
ויאמר לכהנים ולוים המבינים לכל ישראל הקדושים לה' וגו' · ואומר בעזרא
ויתקדשו הכהנים והלוים וגו' · ואומר בחזקיה ויתקדשו הכהנים ולוים · ואומר
בעזרא ויתקדשו כל הגולה · ואומר בחזקיה ויתקדשו העם · ואומר בחזקיה ויקדשו
הכהנים · ואומר בעזרא ויתקדשו הכהנים והלוים · ואומר בחזקיה וית

בֶּן שְׁמוֹנֶה שָׁנִים יְהוֹיָכִין בְּמָלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים
וַעֲשֶׂרֶת יָמִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
וְתִשְׁלֹת הַשָּׁנָה שָׁלַח הַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶאצַּר
וַיְבִאֵהוּ בָבֶלָה עִם כְּלֵי חֶמְדַּת בֵּית יְהוָה וַיַּמְלֵךְ אֶת
צִדְקִיָּהוּ אָחִיו עַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃
בֶּן עֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ
בְּמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם׃
וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהָיו לֹא נִכְבַּע מִלִּפְנֵי
יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא מִפִּי יְהוָה׃ וְגַם בַּמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶצַּר
אֲשֶׁר הִשְׁבִּיעוֹ בֵּאלֹהִים וַיִּקַּשׁ אֶת עָרְפּוֹ וְאִמֵּץ
אֶת לִבּוֹ מִשּׁוּב אֶל יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ גַּם כָּל
שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים וְהָעָם הִרְבּוּ לִמְעוֹל מַעַל כְּכֹל תּוֹעֲבוֹת
הַגּוֹיִם וַיְטַמְּאוּ אֶת בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ
בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיִּשְׁלַח יְהוָה
אֱלֹהֵי אֲבוֹתָם עֲלֵיהֶם בְּיַד מַלְאָכָיו הַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ
כִּי חָמַל עַל עַמּוֹ וְעַל מְעוֹנוֹ׃ וַיִּהְיוּ מַלְעִיבִים
בְּמַלְאֲכֵי הָאֱלֹהִים וּבוֹזִים דְּבָרָיו וּמִתַּעְתְּעִים
בִּנְבִיאָיו עַד עֲלוֹת חֲמַת יְהוָה בְּעַמּוֹ עַד לְאֵין
מַרְפֵּא׃ וַיַּעַל עֲלֵיהֶם אֶת מֶלֶךְ כַּשְׂדִּים וַיַּהֲרֹג

בחוריהם בחרב בבית מקדשם ולא חמל על־
בחור ובתולה זקן וישישׁ הכל נתן בידו׃ וכל
כלי בית האלהים הגדלים והקטנים ואוצרות בית
יהוה ואוצרות המלך ושריו הכל הביא בבלה׃
וישרפו את בית האלהים ויתצו את חומת
ירושלם וכל ארמנותיה שרפו באש וכל כלי
מחמדיה לחשחית׃ ויגל השאירית מן החרב
אל בבל ויהיו לו ולבניו לעבדים עד מלך מלכות
פרס׃ לְמַלֹּאת דְּבַר יְהוָה בְּפִי יִרְמְיָהוּ עַד
רָצְתָה הָאָרֶץ אֶת שַׁבְּתוֹתֶיהָ כָּל יְמֵי הַשַּׁמָּתָהּ
לְמַלֹּאת שִׁבְעִים שָׁנָה׃
וּבִשְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לִכְלוֹת דְּבַר יְהוָה
בְּפִי יִרְמְיָהוּ הֵעִיר יְהוָה אֶת רוּחַ כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס
וַיַּעֲבֶר קוֹל בְּכָל מַלְכוּתוֹ וְגַם בְּמִכְתָּב לֵאמֹר׃
כֹּה אָמַר כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ
פָּרַס כָּל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמָיִם
וְהוּא פָקַד עָלַי לִבְנוֹת לוֹ בֵּית בִּירוּשָׁלִַם אֲשֶׁר
בִּיהוּדָה מִי בָכֶם מִכָּל עַמּוֹ יְהוָה אֱלֹהָיו עִמּוֹ וְיָעַל׃

חזק ונתחזק

סכום הפסוקים של ספר דברי הימים אלף חמש מאות ושמים וחמשה

ספרא. כלומר לשון מדרש. חז"ל שבא אחנו. ראשי אל אחינו בשריהם. ירדו אבותם מגדולה. כשכעסו עם ירדו אבותיך כעריה׃ דקדוק לו ימים. עשית תשובה לפני אלהיך. תמלך מלך מצרים את אליקים. לשון נפילה כמו ותפל מפרש׃ חלה שמחת בני ישראל הבאים מבבל׃ בחורי מרי אחינו בחורי מרי אחינו. אבני ארד עמך מצריהם. ויקח את מקריהם את רכושם.

דברי הימים ב

בֶּן שְׁמוֹנָה שָׁנִים יְהוֹיָכִין בְּמָלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים
וַעֲשֶׂרֶת יָמִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃
וּלְתִשְׁבֻּת הַשָּׁנָה שָׁלַח הַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶאצַּר
וַיְבִאֵהוּ בָּבֶלָה עִם כְּלֵי חֶמְדַּת בֵּית יְהוָה וַיַּמְלֵךְ אֶת
צִדְקִיָּהוּ אָחִיו עַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃
בֶּן עֶשְׂרִים וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ
בְּמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם׃
וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהָיו לֹא נִכְנַע מִלִּפְנֵי
יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא פִּי יְהוָה׃ וְגַם בַּמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶצַּר מָרַד
אֲשֶׁר הִשְׁבִּיעוֹ בֵּאלֹהִים וַיְקַשְׁ אֶת עָרְפּוֹ וַיְאַמֵּץ
אֶת לִבְבוֹ מִשּׁוּב אֶל יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ גַּם כָּל
שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים וְהָעָם הִרְבּוּ לִמְעֹל מַעַל בְּכֹל תֹּעֲבוֹת
הַגּוֹיִם וַיְטַמְּאוּ אֶת בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ
בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיִּשְׁלַח יְהוָה
אֱלֹהֵי אֲבוֹתָם עֲלֵיהֶם בְּיַד מַלְאָכָיו הַשְׁכֵּם וְשֹׁלֵחַ
כִּי חָמַל עַל עַמּוֹ וְעַל מְעוֹנוֹ׃ וַיִּהְיוּ מַלְעִגִים
בְּמַלְאֲכֵי הָאֱלֹהִים וּבֹזִים דְּבָרָיו וּמִתַּעְתְּעִים
בִּנְבִיאָיו עַד עֲלוֹת חֲמַת יְהוָה בְּעַמּוֹ עַד לְאֵין
מַרְפֵּא׃ וַיַּעַל עֲלֵיהֶם אֶת מֶלֶךְ כַּשְׂדִּים וַיַּהֲרֹג

בחוריהם בְּחֶרֶב בְּבֵית מִקְדָּשָׁם וְלֹא חָמַל עַל־
בָּחוּר וּבְתוּלָה זָקֵן וְיָשִׁישׁ הַכֹּל נָתַן בְּיָדוֹ׃ וְכֹל
כְּלֵי בֵית הָאֱלֹהִים הַגְּדֹלִים וְהַקְּטַנִּים וְאֹצְרוֹת בֵּית
יְהוָה וְאֹצְרוֹת הַמֶּלֶךְ וְשָׂרָיו הַכֹּל הֵבִיא בָּבֶלָה׃
וַיִּשְׂרְפוּ אֶת־בֵּית הָאֱלֹהִים וַיְנַתְּצוּ אֶת חוֹמַת
יְרוּשָׁלִַם וְכָל־אַרְמְנוֹתֶיהָ שָׂרְפוּ בָאֵשׁ וְכָל כְּלֵי
מַחֲמַדֶּיהָ לְהַשְׁחִית׃ וַיְגַל הַשְּׁאֵרִית מִן הַחֶרֶב
אֶל בָּבֶל וַיִּהְיוּ לוֹ וּלְבָנָיו לְעַבְדִים עַד מְלֹךְ מַלְכוּת
פָּרָס׃ לְמַלֹּאת דְּבַר יְהוָה בְּפִי יִרְמְיָהוּ עַד־
רָצְתָה הָאָרֶץ אֶת שַׁבְּתוֹתֶיהָ כָּל יְמֵי הְשַׁמָּתָה שָׁבָתָה
לְמִלֹּאת שִׁבְעִים שָׁנָה׃
וּבְשָׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרָס לִכְלוֹת דְּבַר יְהוָה
בְּפִי יִרְמְיָהוּ הֵעִיר יְהוָה אֶת רוּחַ כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרָס
וַיַּעֲבֶר קוֹל בְּכָל מַלְכוּתוֹ וְגַם בְּמִכְתָּב לֵאמֹר׃
כֹּה אָמַר כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ
פָּרָס כָּל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם
וְהוּא פָקַד עָלַי לִבְנוֹת לוֹ בַּיִת בִּירוּשָׁלִַם אֲשֶׁר
בִּיהוּדָה מִי בָכֶם מִכָּל עַמּוֹ יְהוָה אֱלֹהָיו עִמּוֹ וְיָעַל

חזק ונתחזק

מערכת אות
האלף

אלו נתיבות קבוצת סמנכי

א דוקרא ריס סרוא
ב רב הב לעלוקה
ג דגוש לבש כשרי
ד אים עשיקנוסופס
ה נכחה ונסחה לא תחזי
ו כרביאס אימת לוחי
ז לשוא אל תשא
ח חף אנכי בל תשעי
ט טעני בארץ אויבים
י אשר ואברים
כ עוד ילון תשי
ל ולבושתה דשרתי
מ לוא אכב כל עוברי
נ בריתי תהם
ס על בקרבי
ע ושרתים כמלי נהרי
פ נעדו עורים כח צוות
צ נתרגן קפריר איוף
ק תעטכן רב סרים
ר נשאו ארם ונכח ירבעו
ש כשמחה וכשמרה דרכנו
ת יסעני כסותה
ע לעזר ארם כריבו
פ קרבו דבשמרה
צ נצורות ירושלם עליהם
ק יפרעו על
ר לשבעה בקומתם
ש קנאת כחרי
ת ראשית בכוריו
ס פרשתוהו

אבן מן חד חד אֹא וסימני

אשר ואכרמה כמדבריך
אשר ושם אשת שאול
אחרת באחיך עולמים
עוד ידברו אדר תוא
אחרון יעזי ובניו

אחרי ראשי אל עוד
אחות ושב ונהגול טה
אחלי ואשר אל נכזתה
אשן פרנדס רבותי
אשכ ורקדי אדוים אל האדם
אב ה והקם תד ארצי
אלפן כי הלא אלהן שראל
אבן ראבן אשדות
אנוכי ושר את אשן
אשכה עלי רעות
אעופה כי יהן לי אכר
אפרין עשה הדלך
אעש ותשוש אעים
אקט ארבע קנה אקטי
ארצה ויקשר על ועכרו
אשית ויבא אל הנגוא
אחוז ותשכח נפוצי

לומילין דנפקין אֹמן חד
ות וסימני

אגיאפך ובני קרה אכרי
רב אז כשנוניכם תכיאו
לעגאנם בזו לכם עריים
אור ויכרח אוד
אשגם מן שיש עשקו בירכי
נכא רוע ותיצא את עכך
כליאי ויאכר עבד כלך הבשרי
כאש שלחת נכסי כר
בכלאכות דאבר ואיכ אך
ואשי ורוליך אי נכ כרכה
כלאכות הבל בניכ מיר
תון נאים וכן פ"ים
נאוה ערייתך נאכזו
ואורגי נהם בשכבת הפוך
ובגוזת ונשא והבן
בנאות ויפקדו כיום תוא
כשנאת אני תכחושי

וחלופיהון לֹא מפקין א
ולוהון וגא וסכיתון עכשו כבלבל
כסימני

לזוגין מן בֹב קדמא ניפיק

א ותניא לא כפיק והלים ד
וזגין כן בֹב קריבא לא כפיק ותניא
בפי וסי עכשו כיוה א ריש סכין ז
ותרגומו

כיח מילי נסבי אֹא באמצעו

תוכותא ולא קריין וסכיתו

תאספון לתת תכן
והאספסוף אשר בקרבו
ראצל ויבדו בעצן
בשאת כי תשה בערוך
מראן כלך סמרון
בארוכה וילך אכיטלך
כלאט ותקח יעל אשתי
פלא ויאמר לו מי אתה
חשאם וינידו לשאול
ויאסף שאול לרא אפני
והלבאת ויגר לדוד ויאסף

אבן מן חד אֹא וסימני

אחי ואכרכה כמדבריך
אחר ושם אשת שאול
אחותה באחיך עולמים
עוד ידברו אדר תוא
אחרון יעזי ובניו

ואלי ואשר אל עוד
אחות ושב ונהגול טה
אחלי ואחר אל נכזתה
אשן פרנדס רבותי
אשכ ורקדי אדוים אל האדם
אב ה והקם תד ארצי
אלפן כי הלא אלהן שראל
אבן ראבן אשדות
אנוכי ושר את אשן
אשכה עלי רעות
אעופה כי יהן לי אכר
אפרין עשה הדלך
אעש ותשוש אעים
אקט ארבע קנה אקטי
ארצה ויקשר על ועכרו
אשית ויבא אל הנגוא
אחוז ותשכח נפוצי

מערה גדולה

אמר יעקב בן חיים בן יחיה בן
ן ידוע שיש מיעדים בהקדמה
היה בתורה ולחבר המפרש עולה ו
והמפרש עולה על פי סדר הלכה
בקיצור ומעתיקו ומפרש ומפרש ב
מחבריהם התפרה להעלות בחתוך
נראה בהדגה לה לחתול על
חשב ולי, ולחבר המפרש בחתוי
כבר בסי כי יהיו פתיחתי ורוח
תקנה הפתיחה ורמן תפיחתם לסחתי
תה זה בן מחתנה לסר בעלמי

אבן מן חד וחד חד א והד

ה' מרפה בכרעת אותה. א בי סם
בתה בשלשת ושר וסם תאוהד
לאמנה תעבוה בדרשה טכיר

אלין מלין דמשמשין הד
אחד וא ולית דנהי אלין

אנלה והקמה אחרי אבלה
ואכרה ויאכר יעקב אל אבי אמי
אכרה לאכר לי ושב שמעתי.
ואכרה ואכר יקב אל אחי ואל
אחת עזבה תיב לך אחי.
ואחת ראי בי אבי אכרהא
אשכם ראכרו אל אחי אכל
נאשכם ויתנו כם לדוע בשכם.
אחותים ולהו נגי עם כשתה
ואת ותיה עזרה ואב גי ובני עזרה
אכרם ושבו את שביעד בני של
ואכרם ויאכ וקח אל אבי נוח
אחוה אכרת אקרה בנכבי.
ואחות כי הכניד לי לאב תהכת
אעבירי לדוד כרוך עוד הכיבך
ואביעתי קבני אל לשונה דבורי.
אעזרה ונקרב את קרבן יי אש.
אתעזרה ואעמד על ואב והתעמ
אחא אכר אכר אחא בקר.
ואחא ויאמר נסיני בא ותרה
אכזה ותאכ שדי אל אכזם רגם
ואכזה ותאכר תהאכה בירתי.
אשתו ותאכר אחתי היא.
ואחתו בארץ תחיו כאי ותאכ
אחותם שאגו צורך בקרב
בקעדך.
ואחתיהם הלא שאלתם עובדי דרך
אדכם ארמא בשבתם.
ואדכם שברתם עשי עדיכך.
אדכם תשבדו תיכ שבעי.
ואדכם ויהו בני דתאל.
אשתן וכרוב אדי שוחה תליד.
ואשתן תרידאת בית דפא.
אסלל תבדו דוליד את אסלל.
ואסלל תוליד את שכר כ בו.
אלקשי ותאב אלקהנא האכשף
ואלקהם ותאכרו תיה האמאנים
אל נעמי.
אצכן וכני בלע אצכן דעוי.
ואצכן וכני גד עפיון וחני שוני
ואצכן.
אשכ עך קם וירדת בת תורני.
ואשכיך ובת יורדים בקעה הרי.
אשכם עכרי יורדן הלבנון.

ישתבח ויתרומם ואל תעלה ויתנשא מעיני כל נפלא. אשר זמן לעבדיו. ברוב ראשי תיבות. לחשרים מלאכת מקדש
תורת ה' תמימה. בעיון נפרץ וכחשתו לה עצומה. כתוכחו יריבו מקבץ פרוכיו. השבתה ותודעה לשכח. ותורי חשלמה בלבי לחודש
תשרי שנת ושלו לשרש קמן בבית ויעל בוכיריא פתוריצא הערי רבתי עם אשר תשת כמשולת המדרגה ל"ה

מסרה גדולה

אמר יעקב בן חיים בן יחיה בן ן לאחריותי יסדתי כל ביאורי דקדוק והדגשה וריווח חוב הצעב הפלוס ומקדש הקדוש ביחידות חיבורין
כרי להבדיל ולהיליא כרי זה הקריאה סדר לבי זמני לילה. והיה לעזרי ולקבוץ מלקטי ורמזי הגי הדקדוק ולכתוב ביחידות ברכות ותפלות
והצעות להיות בשבעת התפירים לפרוש ולא יחיו פרשיות השטיות מעל המסכתות והם תשעה מלקטי ורמזי הגי הדקדוק ולכתוב ביחידות חבור

ארלי ואשרי אלי עוד.
אחות ושב ונהגול טה.
אחלי ואחר אל נכזתה.
אשן פרנדס רבותי.
אשכ ורקדי אדוים אל האדם.
אב ה והקם תד ארצי.
אלפן כי הלא אלהן שראל.
אבן ראבן אשדות.
אנוכי ושר את אשן.
אשכה עלי רעות.
אעופה כי יהן לי אכר.
אפרין עשה הדלך.
אעש ותשוש אעים.
אקט ארבע קנה אקטי.
ארצה ויקשר על ועכרו.
אשית ויבא אל הנגוא.
אחוז ותשכח נפוצי.

לומילין דנפקין אמן חד
ות וסימני

אגיאפך ובני קרה אכרי.
רב אז כשנוניכם תכיאו.
לעגאנם בזו לכם עריים.
אור ויכרח אוד.
אשגם מן שיש עשקו בירכי.
נכא רוע ותיצא את עכך.
כליאי ויאכר עבד כלך הבשרי.
כאש שלחת נכסי כר.
בכלאכות דאבר ואיכ אך.
ואשי ורוליך אי נכ כרכה.
כלאכות הבל בניכ מיר.
תון נאים וכן פ"ים.
נאוה ערייתך נאכזו.
ואורגי נהם בשכבת הפוך.
ובגוזת ונשא והבן.
בנאות ויפקדו כיום תוא.
כשנאת אני תכחושי.

וחלופיהון לֹא מפקין א
ולוהון וגא וסכיתון עכשו כבלבל
כסימני

לזוגין מן בֹב קדמא ניפיק

א ותניא לא כפיק והלים ד
וזגין כן בֹב קריבא לא כפיק ותניא
בפי וסי עכשו כיוה א ריש סכין ז
ותרגומו

כיח מילי נסבי אֹא באמצעו

תוכותא ולא קריין וסכיתו

תאספון לתת תכן.
והאספסוף אשר בקרבו.
ראצל ויבדו בעצן.
בשאת כי תשה בערוך.
מראן כלך סמרון.
בארוכה וילך אכיטלך.
כלאט ותקח יעל אשתי.
פלא ויאכר לו מי אתה.
חשאם וינידו לשאול.
ויאסף שאול לרא אפני.
והלבאת ויגר לדוד ויאסף.

אבן מן חד אֹא וסימני

אחי ואכרכה כמדבריך.
אחר ושם אשת שאול.
אחותה באחיך עולמים.
עוד ידברו אדר תוא.
אחרון יעזי ובניו.

שלו ודלה.
כלא עזה עיניו לחשוב.

יוונין חד כתיב א וחד

כתיב קר בתל מסכן.

אב מן חד וחד הד א וחד

בא תבוא ונסכר בסרעת אותה
בסר בי בסחה כ שבעת תה וסכ
כתוב תא נטב.

אב מן חד וחד חד א והד

ה' מרפה בכרעת אותה. א בי סם
בתה בשלשת ושר וסם תאוהד
לאמנה תעבוה בדרשה טכיר

אלין מלין דמשמשין הד
אחד וא ולית דנהי אלין

אנלה והקמה אחרי אבלה
ואכרה ויאכר יעקב אל אבי אמי
אכרה לאכר לי ושב שמעתי.
ואכרה ואכר יקב אל אחי ואל
אחת עזבה תיב לך אחי.
ואחת ראי בי אבי אכרהא
אשכם ראכרו אל אחי אכל
נאשכם ויתנו כם לדוע בשכם.
אחותים ולהו נגי עם כשתה
ואת ותיה עזרה ואב גי ובני עזרה
אכרם ושבו את שביעד בני של
ואכרם ויאכ וקח אל אבי נוח
אחוה אכרת אקרה בנכבי.
ואחות כי הכניד לי לאב תהכת
אעבירי לדוד כרוך עוד הכיבך
ואביעתי קבני אל לשונה דבורי.
אעזרה ונקרב את קרבן יי אש.
אתעזרה ואעמד על ואב והתעמ
אחא אכר אכר אחא בקר.
ואחא ויאמר נסיני בא ותרה
אכזה ותאכ שדי אל אכזם רגם
ואכזה ותאכר תהאכה בירתי.
אשתו ותאכר אחתי היא.
ואחתו בארץ תחיו כאי ותאכ
אחותם שאגו צורך בקרב
בקעדך.
ואחתיהם הלא שאלתם עובדי דרך
אדכם ארמא בשבתם.
ואדכם שברתם עשי עדיכך.
אדכם תשבדו תיכ שבעי.
ואדכם ויהו בני דתאל.
אשתן וכרוב אדי שוחה תליד.
ואשתן תרידאת בית דפא.
אסלל תבדו דוליד את אסלל.
ואסלל תוליד את שכר כ בו.
אלקשי ותאב אלקהנא האכשף
ואלקהם ותאכרו תיה האמאנים
אל נעמי.
אצכן וכני בלע אצכן דעוי.
ואצכן וכני גד עפיון וחני שוני
ואצכן.
אשכ עך קם וירדת בת תורני.
ואשכיך ובת יורדים בקעה הרי.
אשכם עכרי יורדן הלבנון.

לקמני ויהי הסמעיים לוכות עבחלי הלפיד כתוות תים על דגלו כתוכתו;
עלוכסכיתו ויקרלו בספרי תורת תלים תפורס ופוס סכל ויבו כתקיש
תשמרת. ויבו סתקיש עם עיקון הסמיכים. לך לת נתן להכתב כי יריכו כריכין תורים סבכל פה;

אמר יחיאל כי הכיקוד נתן בפיו לך סכתוב שי סבא עתיד
תתן הדבר כי הכיקוד נתן בפיו לך סכתוב שי סבא עתיד
ועלוכסכיתו ויקרלו בספרי תלים תפורס ופוס סכל ויבו כתקיש
ותרסי בעת לדברי ס לך כן תחדר תפורס יקרניס ופוס סכל זה

מערכת אות האלף

א׳ ב׳ ג׳ ד׳ ה׳ ו׳ ז׳ ח׳ ט׳ י׳ כ׳ ל׳ מ׳ נ׳ ס׳ ע׳ פ׳ צ׳ ק׳ ר׳ ש׳ ת׳ בראשון

אב מן ג׳ נגחר לישן ולית

דכ׳ חד באור׳ חד בנב׳ חד בנטוב׳ וס

אשורים	ורקטן לך את שכנא	עשתו	נגל תכל נס אחת
אשור	ואור לרם נמר שחל	תעשה	כה אמר׳ ליעקב
אשדוד	עתה סלבני כרלי	עשיתי	לא נגזרתי קצב כעמך
בגרגו	ורא עשוב כי כרך יעתק	פנואל	ויקרא יעקב שם המקום
כרוך	וראאבת לכסיע לבלעם	פניו	כלו כשבון תענו
כרוך	אדן לדניאל נחוא די	פניכו	כי צריק לי עשקות
נהיהנו	ותחם הש׳ הדהא	צוה	אשר לא צוה
נחותתה	ונמיהם יכנם ומרדות	צוה	ואני ראה אם ראה
נחותני	ותבואתה כרבה לבלים	צוה	נרך אברך אביתיה
דלה	ואבדנה איש כעיר	קרואי	אלהים קדה דבקן הכלי
דלו	כסה עשור כן אפעף	קרואים	את אשר שלח הם לנו
דליו	שקם כפכחנה שלי	קרואי	אלהים קדה דבקן
דבה	מלע ויאבד יעקב אל לבן	רבה	ואשר לא ידעתה נתה
הגו	סר כאבה הגה ומנו	רבו	כי ידע אלהים כי ביום
חבו	כלעיל הכ אשרה הבולי	רשנו	ואשר לרם נה אבר׳ שמו
ושבו	ואורעם בעקם	ושבו	אי תאב לרעך לך ושוב
ושוב	אי תאב לרעך לך ושוב	זרוע	וכיקל בכוחה על כל
זרוע	כי בארץ תעוצא עצמה	זרועה	אם תעמה אם נכנה
זרוע	אור וזרוע לעדיק	זרוע	עלי ואחרים יעוזר
חנו	ויאמר את יוסף ויש	חניה	כי כאשר שתים על חרי
חנני	ראה עני בשנאי	כעון	כני אל תלך כדרך אתם
שחון	ואת תאשתיו אשר עשיתם	נסתר	שנא ית׳ותורתך
שחון	ואחותה פלטת שחון קדי	סעיפים	עד לא עשה ארץ ותבל
שחון	כתרים שחון נשאו	עטרות	ויקח לו יעקב סחר לבנה
יוסר	ואת כל הלבו יסר	פצלות	כעון ה׳ כעבד ישראל
יוסר	כיום ההוא יושר	צעקן	״כצר סקרוב״
ישור	על אנשי ויאשר	קראן	ויאשר אל כנותיו ואת
כבדים	ודי משה כבדים	רשם	כל קבל ודא כלל ודרש
כבדה	כי כאב לנבל לנעלה	שתי	אני קרבת אלהים לי טוב
כבדו	עד יפלח חץ בכבדו	תתנו	כן תעשה לשמיך

אב מן ד׳ א׳ וחד וא׳ דלוג

סיבי תעניא נכסר בבערכת אות
חי׳ לנכסר כי שם כיתם׳

אב מן חד חד משמש אב

כ׳ נד וכו׳ וס׳

אביגר	ושם אשת שאול	אחרית	ישכו לאגל לחם
בגרות	וילכו ושבו בגרות כשחן	אחרית	דוד א׳א דניאל בגו
נדל	כי יש נדר נדרתי לך	כיכש	קצירה השכרנה
דחיות	אז תלמו עקבי סוס	כ׳ אלים	מי כמוך בשעלו
חוכתו	ישכון לחם ונפשו	נור	הן נור נור אפס כאתי
זחלתי	ויען אליהו כן כרכאל	ניר	לכן בואת יכופר עון יעקב
חטאות	כרכדים כרכתי ערס	נער	נער חית קבה עורת אכרי
טדית	אם תעמה אם נכנה	דופק	אני ישנה ולבי ער
יכרו	עליו ואחרים יעוזר		
כלא	כי כאשר שתים על חרי		
לבאם	כדעתי הסר כתי		
סגן	כני אל תלך כדרך אתם		
נסתר	והכצפה אשר אכר		
סיפים	שנא ית׳ותורתך		
עטרות	עד לא עשה ארץ ותבל		
פצלות	ויקח לו יעקב סחר לבנה		
צעקן	״כצר סקרוב״		
קראן	ויאשר אל כנותיו ואת		
רשם	כל קבל ודא כלל ודרש		
שתי	אני קרבת אלהים לי טוב		
תתנו	כן תעשה לשמיך		

אב מן חד חר משמש את

כשרישי תשרי וס׳

ארחת	ישכו לאגל לחם		
אתברית	דוד א׳א דניאל בגו		
כיכש	קצירה השכרנה		
כ׳ אלים	מי כמוך בשעלו		
נור	הן נור נור אפס כאתי		
ניר	לכן בואת יכופר עון יעקב		
נער	נער חית קבה עורת אכרי		
דופק	אני ישנה ולבי ער		

ב׳ ג׳ ד׳ ה׳ ו׳ ז׳ ח׳ ט׳ י׳ כ׳ ל׳ מ׳ נ׳ ס׳ ע׳ פ׳ צ׳ ק׳ ר׳ ש׳ ת׳ בשני

אב מן ג׳ נגוכל חר וחרלית

דכ׳ חד באור׳ חד בנב׳ חד בנטוב׳ וסיבי׳

אחין	ראמר אני אעביר׳	אחרי	אני שלשת החצים
אחרו	כעד החלק נסקפה	אחרי	אתכם כיר אל
אעמה	אף אני חלק׳	אחרית	ויא אחרי אל הסדה
בחם	ובארבע עשרה שנה בא	אחרית	יחי נחת ך נבלתי
בחם	כי בא אמר׳ אלי אשקפה	אחרית	לולי כעס אויב אגור
בחשם	״בחשמים חסיך	אחרי	דברי אגור בן יקא
גרש	ואם תקריב כנחת נגזרים	אחר	ונשאר כן עזללות נקף
גדעם	ויפגעו מלאכי אלהים	אחר	כרכם כן ואשארי
נאה	ויראת ״שאו ארון	אפרת	ואני ככאי בפדן
דענו	הכוראיא רכבתם	אפרת	ותבא עזובה ויקח לו טלי
דענו	שמו תעם ולקחו	באורים	על כן באורים כבוד״
דענו	שכני כדברים דעתי	באורים	ישאל שאל בי״ ולא
הבת	ויפל אגור על פניו	כאלים	כי בשכמה באלים״
הבן	יקר לי אשרים	כאלים	ותחכים כאלים
חם	אני אם חנין	בכנדו	ותתשוטו בבגדו
ואברכם	ראם יסף אל אביכם	בבגדו	אם ראה בעני אנוש
ואהב	אחבתי אתכם אמר״	בחל	ונשנה ראש עטר כתי
ואהבם	שכרה נפשי עדיתי	בול	כי נחל הים שאלו
זעמה	ויפא כשלו ראם כן ארם	בשקלות	ויסעו כיד״ה ויחנו
זרועם	״ואגן לך קינו חה	בשקלות	כרכו אלהים״ כנקר
זחלתי	ויען אליהאז כרכאל	בששה	לא תנסו את״ אלהיכם
חכר	ויחבר את חשם חדיעות	בשמא	ונביהיו שר הלים נבשא
חכמה	ונם חכמת תבל בה		תניא דפסי
חברים	יכון עליו חברים	בראות	נעף ראיה ברא׳ות דר
טבעו	ויבאות פרעה חזלו	בראות	ויה לדרש אלהים בס
טוכם	בחוק ישר מכסותה	בשרים	חי כשרים לב כרמא
טוכם	חק א כירם שוכם	בשרים	לא נאוה לנבל תענת
יצוה	ונכא כישחלפי דיבמה	בריאה	ואם בריאה יכרא״
יראה	וחשמע״ את חתר קלו	בריאה	על כן יוכח לחיכם
יענה	שר לא בצעתו	נגזל	ושעשע יונק על חר
כלות	ויה ביום כלות משה	נגזל	על קריחים ועל כח
כלותם	ותצי שוקר עליהם לרעה	דנות	
כלותו	ותכן כל כלאכת שלמה		
למטטרת	כאשר צוה״ אל משה		
לעולה	ואל תבזוף מדעת		
ללכת	כל תנחל הולים אל חים		
מקדשי	אך אל תפרוטם לא יכא		
סחק	וואמר להם האשמו		
סחקו	לו רנבי נחל		
נעה	ובנפן שלשה סרנים		
נצה	כי לפני קנין נהכטחה		
נרועה	כשכני אוזרך נרועה		
שבחתנם	ובים שבחתנם		
שום	ועתה שכנו אל לבנם		
שטחות	תדריכי אורחותם		
עוכל	ואת עיכל ואת הדכאה		
עפלה	הנה עפלה ולא ישרה		
עוניתי	קצב לי כי עוניתי		
פנר	אלהים קדה דבקן		
פקודי	לא ידע כי ראשם סם		
רנה	ויה אל תשם את הנער		
רנה	ום יתן את עם ויה בניתי		
רבי	אדון לכל״ אל דניאל רבי		
שלוח	הנקר אחר האנש שלוח		
שלוח	נה אבדיי״ א ותסטר		
שלחתי	ויאבר אל דניאל איש		
תחרא	ויא יעקב כי יש סנר		
תראה	ויראו לפניך בראשני		

אב מן ג׳ נגוכל חר וחרלית

דכ׳ חד באור׳ חד בנב׳ חד בנטוב׳ וסיבי׳

שכח	כיום עכדיך מנד		
שכח	רציתי׳ ארצך		
תעמה	כיכל דמשם אשר לא		
	תעונה		
תרום	ידך על ירך		
תאמה	לא תאנה אליך רעה		

אב מן ב׳ נגוחרי׳ הן בתי

ל׳ יסיבי׳

אחרי	ואני שלשת החצים		
אחרי	אתכם כיר אל		
אחרית	ויא אחרי אל הסדה		
אחרית	יחי נחת ך נבלתי		
אחרי	לולי כעס אויב אגור		
אחרי	דברי אגור בן יקא		
אחר	ונשאר כן עזללות נקף		
אחר	כרכם כן ואשארי		
אפרת	ואני ככאי בפדן		
אפרת	ותבא עזובה ויקח לו טלי		
באורים	על כן באורים כבוד״		
באורים	ישאל שאל בי״ ולא		
כאלים	כי בשכמה באלים״		
כאלים	ותחכים כאלים		
בכנדו	ותתשוטו בבגדו		
בבגדו	אם ראה בעני אנוש		
בחל	ונשנה ראש עטר כתי		
בול	כי נחל הים שאלו		
בשקלות	ויסעו כיד״ה ויחנו		
בשקלות	נכרכו אלהים״ כנקר		
בששה	לא תנסו את״ אלהיכם		
בשמא	ונביהיו שר הלים נבשא		
	תניא דפסי		
בראות	נעף ראיה ברא׳ות דר		
בראות	ויה לדרש אלהים בס		
בשרים	חי כשרים לב כרמא		
בשרים	לא נאוה לנבל תענת		
בריאה	ואם בריאה יכרא״		
בריאה	על כן יוכח לחיכם		
נגזל	ושעשע יונק על חר		
נגזל	על קריחים ועל כח		
דנות			

מערכת אות האלף

א׳ ב׳ ג׳ ד׳ ה׳ ו׳ ז׳ ח׳ ט׳ י׳ כ׳ ל׳ מ׳ נ׳ ס׳ ע׳ פ׳ צ׳ ק׳ ר׳ ש׳ ת׳ בשלישי

אב מן ג׳ נגוכל חר וחרלית

דכ׳ חד באור׳ חד בנב׳ חד בנטוב׳ וסיבי׳

אחרי	ואני שלשת החצים		
אחרי	אתכם כיר אל		
אחרית	ויא אחרי אל הסדה		
אחרית	יחי נחת ך נבלתי		
אחרי	לולי כעס אויב אגור		
אחרי	דברי אגור בן יקא		
אחר	ונשאר כן עזללות נקף		
אחר	כרכם כן ואשארי		
אפרת	ואני ככאי בפדן		
אפרת	ותבא עזובה ויקח לו טלי		
באורים	על כן באורים כבוד״		
באורים	ישאל שאל בי״ ולא		
כאלים	כי בשכמה באלים״		
כאלים	ותחכים כאלים		
בכנדו	ותתשוטו בבגדו		
בבגדו	אם ראה בעני אנוש		
בחל	ונשנה ראש עטר כתי		
בול	כי נחל הים שאלו		
בשקלות	ויסעו כיד״ה ויחנו		
בשקלות	נכרכו אלהים״ כנקר		
בששה	לא תנסו את״ אלהיכם		
בשמא	ונביהיו שר הלים נבשא		
	תניא דפסי		
בראות	נעף ראיה ברא׳ות דר		
בראות	ויה לדרש אלהים בס		
בשרים	חי כשרים לב כרמא		
בשרים	לא נאוה לנבל תענת		
בריאה	ואם בריאה יכרא״		
בריאה	על כן יוכח לחיכם		
נגזל	ושעשע יונק על חר		
נגזל	על קריחים ועל כח		
דנות			

אב מן ב׳ נגוחרי׳ הן בתי

ל׳ יסיבי׳

אחרי	ואני שלשת החצים		
אחרי	אתכם כיר אל		
אחרית	ויא אחרי אל הסדה		
אחרית	יחי נחת ך נבלתי		
אחרי	לולי כעס אויב אגור		
אחרי	דברי אגור בן יקא		
אחר	ונשאר כן עזללות נקף		
אחר	כרכם כן ואשארי		
אפרת	ואני ככאי בפדן		
אפרת	ותבא עזובה ויקח לו טלי		
באורים	על כן באורים כבוד״		
באורים	ישאל שאל בי״ ולא		
כאלים	כי בשכמה באלים״		
כאלים	ותחכים כאלים		
בכנדו	ותתשוטו בבגדו		
בבגדו	אם ראה בעני אנוש		
בחל	ונשנה ראש עטר כתי		
בול	כי נחל הים שאלו		
בשקלות	ויסעו כיד״ה ויחנו		
בשקלות	נכרכו אלהים״ כנקר		
בששה	לא תנסו את״ אלהיכם		
בשמא	ונביהיו שר הלים נבשא		
	תניא דפסי		
בראות	נעף ראיה ברא׳ות דר		
בראות	ויה לדרש אלהים בס		
בשרים	חי כשרים לב כרמא		
בשרים	לא נאוה לנבל תענת		
בריאה	ואם בריאה יכרא״		
בריאה	על כן יוכח לחיכם		
נגזל	ושעשע יונק על חר		
נגזל	על קריחים ועל כח		
דנות			

אב מן ב׳ נגוחרי׳ הן בתי

ל׳ יסיבי׳

אחרי	ואני שלשת החצים		
אחרי	אתכם כיר אל		
אחרית	ויא אחרי אל הסדה		
אחרית	יחי נחת ך נבלתי		
אחרי	לולי כעס אויב אגור		
אחרי	דברי אגור בן יקא		
אחר	ונשאר כן עזללות נקף		
אחר	כרכם כן ואשארי		
אפרת	ואני ככאי בפדן		
אפרת	ותבא עזובה ויקח לו טלי		
באורים	על כן באורים כבוד״		
באורים	ישאל שאל בי״ ולא		
כאלים	כי בשכמה באלים״		
כאלים	ותחכים כאלים		
בכנדו	ותתשוטו בבגדו		
בבגדו	אם ראה בעני אנוש		
בחל	ונשנה ראש עטר כתי		
בול	כי נחל הים שאלו		
בשקלות	ויסעו כיד״ה ויחנו		
בשקלות	נכרכו אלהים״ כנקר		
בששה	לא תנסו את״ אלהיכם		
בשמא	ונביהיו שר הלים נבשא		
	תניא דפסי		
בראות	נעף ראיה ברא׳ות דר		
בראות	ויה לדרש אלהים בס		
בשרים	חי כשרים לב כרמא		
בשרים	לא נאוה לנבל תענת		
בריאה	ואם בריאה יכרא״		
בריאה	על כן יוכח לחיכם		
נגזל	ושעשע יונק על חר		
נגזל	על קריחים ועל כח		
דנות			

מעמד לוי

מעמד לוי בשלשה ימים הראשונים לחג השבועות
מעמד לוי בשלשה ימים הראשונים לחג השבועות
מעמד לוי בשלשה ימים הראשונים לחג השבועות

כתן תכל והלן נבטים והיה הצללים הנגה נפרסים נפתי פרסים לם כלם נקבצים על פי המסורת בם וכן ׳
עוד יבא תיבל סוף פסוקה ויקר תלהים לו בלעם עם המסורת לומר כי כן תפסנו ענן בל ודעמוד הקף יכניח והיו ולא
ויקריא ונקמנה הקף כנגבר חפרון הלה כאחר עמו בתלת תפת לתחתונה והזרמת תת פסוקותיה קאחר לתכלה בתקמתו ולתן לרקיע בלזה תפלת ואל

יגדל	ועתה יגדל נא כח אדני	תחנם	אל תורגנם פן ישמע׳
כה׳ אם	כי אדני כה אמר אדני	הלך	אדני תכר כי אתה׳
נבח	ויאמר אליו אדני נבחי	ישמע	און אם ראיתי בלבי׳
ויעתר	כמוח אל׳ ותבל דשא׳	ובשערות	אדני יתן אכר׳
ויקץ	שלבה ונפה חלום׳	רבותים	רבב אלהים רבותם׳
ויסב	והדבר בעיני אדני כי׳	יעמם	כרוך אדני יום יום׳
ויתן	ויקבץ כולך ישראל את׳	בבשן	אשר אדני בבשן׳
והשביע	ואדני הסביע את נחשה	בטקלות	כרכו אלהם אדני׳
וחרפת	כיד כלאכך וחרפת דכלני	בבלות	הארץ שרו לאלחם׳
ושמח	אדני קיקד בנות ציון׳	בחלום	כיקץ אדני׳
יסר	כיום ההא איסר אדני׳	צרתי	כיום צרתי אדני דרשתי׳
ויחן	אם רחץ אדני את צאת׳	יונח	הלעולכים יונח אדני׳
ואראה	כשנת מות הכלך עזיהו׳	כיסן	ויקץ כיסן אדני׳
את	קול ואשבע את קול אדני	וחרוף	ויהי כשמענו שבעתים׳
עד	כת׳ ואעד עד כת׳ אדני׳	ואני	אדני ב אליך אקרא׳
יתן	לכן יתן אדני היא לכם׳	שכח	נפש עפרך כי אליך׳
יגלח	כיום ההוא יגלח אדני׳	ושלח	כי אתה אדני טוב׳
מעלה	ולכן הנה אדני כעלה׳	אין	כמוך באלהים אדני ואין׳
דבר	שר׳ה אדני כ עקב׳	כל גוים	אשר עשית יבאו׳
יטפח	עד כן על כת׳ אדני׳	אודך	אדני אלהי ככל לבבי׳
יבעץ	והיה כי יבעט אדני׳	ואתה	אדני אל ד חוס ותנן׳
יוסיף	והיה ביום ההוא יוסיף׳	חסדיך	איום חסדיך הראשונים׳
ויבואהו	כי בה אבר אדני אלי לך׳	תרפת	זכור אדני תרפת עבדיך׳
ביעפה	ויקרא אריח על בעפה׳	בעון	תגלה למשה איש האלהים
בעיד	כי כה אם אדני אלי כעוד	נוטם	אדני אלהינו עלינו׳
נגוט	ויאבר אדני יען כי נגש׳	בחץ	אוני על כינך בחץ׳
לחם צר	ונתן לכם אדני לחם׳	ענית	אם עונות תשמר יה׳
ואדמת	כיד עבדיך תרפת׳	קשובות	אדני שבעה בקולי׳
עשקה	נסים עמר כן אעבעף׳	ויתן	אדני כידו את הדיקים׳
על דם	אדני עליהם יהיו׳	ואתנה	את פני אל אדני׳
שכואי	ותאכ עיון עוכבי׳ תניב	ואתפללה	אל אלהי ואתחנה׳
דפסו׳		הערקה	לך אוני הצורקה ולנו׳
ואברו	בני עכך לא יתכן דרך׳	צורקיך	אדני בכל צורקיך׳
ואכרתם	לא יהכן דרך׳	לבען	ועתה שבע אלהינו אל
ואברו	בית ישראל לא יתכן דרך׳	שבעה	אדני טבעה׳
ואכרתם	לא יהכן דרך׳	חקשיבה	אדני והקשיבה כ בפסוקים
והחזה	כן אדם הנכא ואכרתם׳	ובהל	שבעה והקשיבה׳
רחבת	לכן כה אכר אדני ככל׳	והנצאת	ועתה אדני אלהינו אשר׳
אנך	כחוראני והנה אדני נצב	נשקר	עול פעלי בידו׳
אנך	ויאכר אליו כה אתה	סלה	כל אביני אדני בקרבי
	ראה הנכא דפסוק		כ כפסו׳
הבוכח	ראיתי את אדני נצב׳	יעיב	איכה יעיב כאפו אדני׳
מהוכל	טבעון עשם כלם תניס	כלע	אדני ולא תכהל׳
	דפסו׳	חדה	אדני כיזכור נאר קדם
יורישנה	הנה אדני יורישנה	זנח	אדני כיזנחו נאר קדם
כחללים	ואתם כחללים אותו׳		דפסו׳
ילעג	יושב כשמים ישחק׳	צעק	לכם אל אדני׳
אכרתי	לי׳ אדני אתה׳	רני	קומי רני כלילה לראש׳
איחזן	אליך׳ אקרא תניך דפסו	בבקש	ראה׳ והביטה תני דפסו
הערה	והקיצה למשפטי׳	יונח	כי לא יזנח לעולם אדני׳
כמה	אדני כמה תראה׳	לעות	אדם כריבו אדני׳
ראות	׳ אל תודש תני דפסו	והוי	מי זה אמר ותהי אדני׳
ישחק	אדני ישחק לו כי ראה׳	רכת	אדני ריבי נפשי׳
נגדך	אדני נגדך כל תאותי׳	אנא	אדני תהי נא תני דפסו
האחלתי	כי לך י׳ האחלתי תני דפסו	בעצת	ועלת נכרה ברית לאלהינו
חושה	לעזרתי אדני חושעתי׳	זכורו	וראו ואקום ואמר אל׳
והחלתי	ועתה כה תקרתי אדני׳	לאדם	יאמר לאדם הן יראת׳
יחשב	ואני עני ואביון אדני יחשב		
תישן	עורה למה תישן אדני׳		לחמי כמעניה המעוזין חזקה מיניה
שפתי	אדני שפתי תפתח׳		בבקתי בחר כפחי הוס כתיב לחלני
בסבכי	הנה אלוח עזר לי אדני׳	מקשה	נעל כ בפקוק קדש ובתיה
כלע	אדני פלג לשונם׳	וכחלכה	הוס כתיב ב בפסו לחלכם
בעצים	אודך בעשם אדני קדם׳	לעפס	נקחת דמכי כל הב׳ לא קפת

ותם מפרשים לקח כי הם ראויים להיות ועלה ועשה מפני כי בחסרון הזה ראוין לילות הנרות בפתח קטן וכן ויתן ודי לחתיכת הנרות הם תפסם להעלותם
מדרגה תחת מפתח קטן לפתח גדול וכן כתיב לקח לבבי בגל חיוב כי דיבורי הכן גנח הוא פתח כי אחר מהלה מבעלי הכפל בפלך ויתן וכן ויהי
לפרסם ראוין מפרשים בקטן פתוח שר יבואו מכלל פתוי משלה לחתכות ומלו פסוקי המפסיקים בכל מקום הפתח לקטן כתו פקיד לת פרה לאחר אחר ובתפם

סמך דין לאחם החסרים בחסרון לתחתון וסקף פסוק כפתוחים ובלאמ מכל לתחתון וסוף פסוק ואחר ולך כי נפתחים לקף בלתחתון ומל פסוק ואחר רבי לפתוחים לכן קמוץ הטעם
כי לולי לתחתה ופא היקף הנגעים למל וסקף האלה בפתח קטן ולתחתון והתחתונה ופא כי יסתפקו לך בלתחתון לחודיה הנקודה תלרבי פתוח כי יסתפקו לך בלתחתון ומל פסוק
גדול לקף לחרבה פלטית לקן כהסח לפניהן ולהפוך שד הפתח לקטן גדול כי מביאו כה לתחתון ופא לפתוח מפני רבעת דבריס המלה מתפטנה כיתו חלנו לפ״ת

ויאמר	כניאה ח״		
ויאמר ה׳ אל משה ואל			
אהרן ו׳ וסי׳ עכר בסדר וארא׳			
ויאמר ה׳ אל משה לאמר			
ו׳ ס וסכ׳ נכר בסדר כשת׳			
מלפני ה׳	ה׳ וסכ׳ נכר כיונה		
	והל׳ ס עו׳		
אני ס׳	אלהיהם ה׳ וסכ׳		
	נסכר בסדר חיי׳		
מעם ה׳	ט׳ וסס׳ נכר בסדר		
	ספפס׳		
וירבר ה׳ אל משה	ט׳ חסרים לאכר		
	וסכ׳ נכסר בסדר כי תשא׳		
כי אני ה׳ אלהיכם	ו׳ וסכ׳		
ולקחתי	אתכם לי לעם׳		
שכעתי	את תלונת׳		
מהקדשתם ושרצים׳			
תחברו	דכולך׳		
וכשפתו	אחד יחת׳		
ולא	תונו איש׳		
לא	תעשו לכם׳		
לחם	לא אכלחם׳		
נאת	סנחתי קדשו׳		
שכן	בעיון׳		
וידעתם כי אני ה׳	א ס׳		
	בספר		
יחוקאל	(נפלו חלל׳		
ולא	תחום׳		
כחרב	תפלו׳		
והעריס	תושבות׳		
חדשתי	את הקיר׳		
וכרותי	כהם׳		
תתתי	אתרכת׳		
שכבות	עולם׳		
והרגתי	עליהם אדם׳		
ונתתי	עליהם גידים׳		
וכ׳ וידעתן כי אני ה׳ וס׳			
וקרעתי	את כסף מחתיהם׳		
לכן	שוא לא׳		
אני ה׳ אלהיכם	ו׳ ס׳ ס		
כמעשה	ארץ מצרים׳		
את	משפטי תעשו׳		
ושמרתם	את כשכרתי׳		
קדשים	תחיו׳		
איש	אמו ואכיו׳		
אל	תקגו אל האילים׳		
וכרתך	לא תעולל׳		
ונשעה	החמשית׳		
אל	תקגו אל האבת׳		
כאזרח	כבגם׳		
ונקגרכם	אתקגרי׳		
לתען	ידעו דרתיכם׳		
כי	לי כני ישראל עכדים׳		
ובום	שמחתכם ודעיצת׳		
בום	כחרי ישראל׳		
ושלאריך׳			

ה׳ האלהים	ו׳ וסכ׳ נכר		
	ביתשע׳ נכ׳		
ה׳ אלהי השמים	ו׳ וסכ׳		
	נסכר בסדר ויחי חיי שרה׳		
ה׳ אלהי אבתם	ו׳ וסכ׳		
	נסשפט׳ סכן נ׳		
לאדניהם	ו׳ כמקן א׳ כ״ש		
	ו׳ס נכ׳ בסדר		
	וישב ונתלים סכן קלו׳		
האדון ה׳ צבאות	ה׳ וסס׳		
	נסשעיה ריש סכן נ׳		
אדני	ד׳ בקריאה ומכי		
	בקקן וכלכים א		
	סכן ל׳		
	זא זוזין כמחצין חד לא נסב		
	ויחד נסב ובתרתי ז׳ וס׳		
ענין	כי ענן ״ על׳		
ענן	עלי אבוב בנעמים׳		
שני ״	לכן הני מדעים׳		
ושני ״	וארא אל אכרם׳		
וארא ״	עד כתי התקבץ׳		
וארא ״	על כל כסון דר ירון׳		
ויעיצך ״	ושב ״ את שכותך׳		
ותעיצך ״	בגל העכים׳		
לא ״	אם בבות כל דאם׳		
ולא ״	לולי בעם ארב׳		
ישי ״	ויקץ יעקב׳		
חיי ״	ויאמר אליו גדעון׳		
כלך ״	וחפרה הלבנה׳		
וכלך ״	ושמתי את הצולעה׳		
הקם ״	וכי הקם ״ להם׳		
והקם ״	לו כרוך על ישראל׳		
ורוץ ״	עורי עורי לבשי׳		
מרוץ ״	כי תאבין לשמעתינו׳		
נוגע ״	בשפט עשה׳		
ונתץ ״	למערים ידעו׳		
חשיע ״	עתה ידעתי כי׳		
וחשיע ״	את אדני יהוה׳		
מ׳ מלין	יחדיו נסכין ל׳		
	ואינן קריכין		
	לאוכרה וכל ואר וחדר לית לחון ותא		
	וסכ׳ נסכר בריש שבואל׳		
הרמן ז״א וזניזמן בב			
נסכין ל׳ו בריש חיכו ובתריהן			
אוכרה וסכתון			
חתלה ״	בין כתקה ישראל׳		
ועל ״	ראשיה בשחר ישפוט׳		
ועשה ״	להם כאשר עשה לסיחן		
ומן ״	פח אכר ״ אויר הגר׳		
ואני ״	אויה להם לאלקם		
	ועקבי דוד׳		
ותנחה ״	אלהיך כיבך חבית׳		
ותנוך ״	מזה אם שמע תשכע׳		
ויתן ״	גם את ישראל עכך׳		
ויראת ״	ונתה עליו רוחי׳		
והרכיך ״	לא יקשה בעיניך׳		
מחזיקך ״	לשונה כפרי׳		
חמלה			

ויגד	ועתה יגיד לא כח אדני	תחנם	אל תורגנם פן ישמע׳
כה׳ אם	כי אדני כה אמר אדני׳	הלך	אדני תכר כי אתה׳
נבח	ויאמר אליו אדני נבחי	ישמע	און אם ראיתי בלבי׳
ויעתר	כמוח אל׳ ותבל דשא׳	ובשערות	אדני יתן אכר׳
ויקץ	שלבה ונפה חלום׳	רבותים	רבב אלהים רבותם׳
ויסב	והדבר בעיני אדני כי׳	יעמם	כרוך אדני יום יום׳
ויתן	ויקבץ כולך ישראל את׳	בבשן	אשר אדני בבשן׳
והשביע	ואדני הסביע את נחשה	בבקלות	כרכו אלהם אדני׳
וחרפת	כיד כלאכך וחרפת דכלני	בבלות	הארץ שרו לאלחם׳
ושמח	אדני קיקד בנות ציון׳	בחלום	כיקץ אדני׳
יסר	כיום ההא איסר אדני׳	צרתי	כיום צרתי אדני דרשתי׳
ויחן	אם רחץ אדני את צאת׳	יונח	הלעולכים יונח אדני׳
וארא	כשנת מות הכלך עזיהו׳	כיסן	ויקץ כיסן אדני׳
את	קול ואשבע את קול אדני	וחרוף	ויהי כשמענו שבעתים׳
עד	כת׳ ואעד עד כת׳ אדני׳	ואני	אדני ב אליך אקרא׳
יתן	לכן יתן אדני היא לכם׳	שכח	נפש עפרך כי אליך׳
יגלח	כיום ההוא יגלח אדני׳	ושלח	כי אתה אדני טוב׳
מעלה	ולכן הנה אדני כעלה׳	אין	כמוך באלהים אדני ואין׳
דבר	שר׳ה אדני כ עקב׳	כל גוים	אשר עשית יבאו׳
יטפח	עד כן על כת׳ אדני׳	אודך	אדני אלהי ככל לבבי׳
יבעץ	והיה כי יבעט אדני׳	ואתה	אדני אל ד חוס ותנן׳
יוסיף	והיה ביום ההוא יוסיף׳	חסדיך	איום חסדיך הראשונים׳
ויבואהו	כי בה אבר אדני אלי לך׳	תרפת	זכור אדני תרפת עבדיך׳
ביעפה	ויקרא אריח על בעפה׳	בעון	תגלה למשה איש האלהים
בעיד	כי כה אם אדני אלי כעוד	נוטם	אדני אלהינו עלינו׳
נגוט	ויאבר אדני יען כי נגש׳	בחץ	אוני על כינך בחץ׳
לחם צר	ונתן לכם אדני לחם׳	ענית	אם עונות תשמר יה׳
וארמת	כיד עבדיך תרפת׳	קשובות	אדני שבעה בקולי׳
עשקה	נסים עמר כן אעבעף׳	ויתן	אדני כידו את הדיקים׳
על דם	אדני עליהם יהיו׳	ואתנה	את פני אל אדני׳
שכואי	ותאכ עיון עוכבי׳ תניב	ואתפללה	אל אלהי ואתחנה׳
	דפסו׳	הערקה	לך אוני הצורקה ולנו׳
ואברו	בני עכך לא יתכן דרך׳	צורקיך	אדני בכל צורקיך׳
ואכרתם	לא יהכן דרך׳	לבען	ועתה שבע אלהינו אל
ואברו	בית ישראל לא יתכן דרך׳	שבעה	אדני טבעה׳
ואכרתם	לא יהכן דרך׳	חקשיבה	אדני והקשיבה כ בפסוקים
והחזה	כן אדם הנכא ואכרתם׳	ובהל	שבעה והקשיבה׳
רחבת	לכן כה אכר אדני ככל׳	והנצאת	ועתה אדני אלהינו אשר׳
אנך	כחוראני והנה אדני נצב	נשקר	עול פעלי בידו׳
אנך	ויאכר אליו אדני כה אתה	סלה	כל אביני אדני בקרבי
	ראה הנכא דפסוק		כ כפסו׳
הבוכח	ראיתי את אדני נצב׳	יעיב	איכה יעיב כאפו אדני׳
מהוכל	טבעון עשם כלם תניס	כלע	אדני ולא תכהל׳
	דפסו׳	חדה	אדני כיזכור נאר קדם
יורישנה	הנה אדני יורישנה	זנח	אדני כיזנחו נאר קדם
כחללים	ואתם כחללים אותו׳		דפסו׳
ילעג	יושב כשמים ישחק׳	צעק	לכם אל אדני׳
אכרתי	לי׳ אדני אתה׳	רני	קומי רני כלילה לראש׳
איחזן	אליך׳ אקרא תניך דפסו	בבקש	ראה׳ והביטה תני דפסו
הערה	והקיצה למשפטי׳	יונח	כי לא יזנח לעולם אדני׳
כמה	אדני כמה תראה׳	לעות	אדם כריבו אדני׳
ראות	׳ אל תודש תניך דפסו	והוי	מי זה אמר ותהי אדני׳
ישחק	אדני ישחק לו כי ראה׳	רכת	אדני ריבי נפשי׳
נגדך	אדני נגדך כל תאותי׳	אנא	אדני תהי נא תני דפסו
האחלתי	כי לך י׳ האחלתי תני דפסו	בעצת	ועלת נכרה ברית לאלהינו
חושה	לעזרתי אדני חושעתי׳	זכורו	וראו ואקום ואמר אל׳
והחלתי	ועתה כה תקרתי אדני׳	לאדם	יאמר לאדם הן יראת׳
יחשב	ואני עני ואביון אדני יחשב		
תישן	עורה למה תישן אדני׳		לחמי כמעניה המעוזין חזקה מיניה
שפתי	אדני שפתי תפתח׳		בבקתי בחר כפחי הוס כתיב לחלני
בסבכי	הנה אלוח עזר לי אדני׳	מקשה	נעל כ בפקוק קדש ובתיה
כלע	אדני פלג לשונם׳	וכחלכה	הוס כתיב ב בפסו לחלכם
בעצים	אודך בעשם אדני קדם׳	לעפס	נקחת דמכי כל הב׳ לא קפת

ה׳ האלהים	ו׳ וסכ׳ נכר		
	ביתשע׳ נכ׳		
ה׳ אלהי השמים	ו׳ וסכ׳		
	נסכר בסדר ויחי חיי שרה׳		
ה׳ אלהי אבתם	ו׳ וסכ׳		
	נסשפט׳ סכן נ׳		
לאדניהם	ו׳ כמקן א׳ כ״ש		
	ו׳ס נכ׳ בסדר		
	וישב ונתלים סכן קלו׳		
האדון ה׳ צבאות	ה׳ וסס׳		
	נסשעיה ריש סכן נ׳		
אדני	ד׳ בקריאה ומכי		
	בקקן וכלכים א		
	סכן ל׳		
	זא זוזין כמחצין חד לא נסב		
	ויחד נסב ובתרתי ז׳ וס׳		
ענין	כי ענן ״ על׳		
ענן	עלי אבוב בנעמים׳		
שני ״	לכן הני מדעים׳		
ושני ״	וארא אל אכרם׳		
וארא ״	עד כתי התקבץ׳		
וארא ״	על כל כסון דר ירון׳		
ויעיצך ״	ושב ״ את שכותך׳		
ותעיצך ״	בגל העכים׳		
לא ״	אם בבות כל דאם׳		
ולא ״	לולי בעם ארב׳		
ישי ״	ויקץ יעקב׳		
חיי ״	ויאמר אליו גדעון׳		
כלך ״	וחפרה הלבנה׳		
וכלך ״	ושמתי את הצולעה׳		
הקם ״	וכי הקם ״ להם׳		
והקם ״	לו כרוך על ישראל׳		
ורוץ ״	עורי עורי לבשי׳		
מרוץ ״	כי תאבין לשמעתינו׳		
נוגע ״	בשפט עשה׳		
ונתץ ״	למערים ידעו׳		
חשיע ״	עתה ידעתי כי׳		
וחשיע ״	את אדני יהוה׳		
מ׳ מלין	יחדיו נסכין ל׳		
	ואינן קריכין		
	לאוכרה וכל ואר וחדר לית לחון ותא		
	וסכ׳ נסכר בריש שבואל׳		
הרמן ז״א וזניזמן בב			
נסכין ל׳ו בריש חיכו ובתריהן			
אוכרה וסכתון			
חתלה ״	בין כתקה ישראל׳		
ועל ״	ראשיה בשחר ישפוט׳		
ועשה ״	להם כאשר עשה לסיחן		
ומן ״	פח אכר ״ אויר הגר׳		
ואני ״	אויה להם לאלקם		
	ועקבי דוד׳		
ותנחה ״	אלהיך כיבך חבית׳		
ותנוך ״	מזה אם שמע תשכע׳		
ויתן ״	גם את ישראל עכך׳		
ויראת ״	ונתה עליו רוחי׳		
והרכיך ״	לא יקשה בעיניך׳		
מחזיקך ״	לשונה כפרי׳		
חמלה			

ויאמר	כניאה ח״		
ויאמר ה׳ אל משה ואל			
אהרן ו׳ וסי׳ עכר בסדר וארא׳			
ויאמר ה׳ אל משה לאמר			
ו׳ס וסכ׳ נכר בסדר כשת׳			
מלפני ה׳	ה׳ וסכ׳ נכר כיונה		
	והל׳ ס עו׳		
אני ס׳	אלהיהם ה׳ וסכ׳		
	נסכר בסדר חיי׳		
מעם ה׳	ט׳ וסס׳ נכר בסדר		
	ספפס׳		
וירבר ה׳ אל משה	ט׳ חסרים לאכר		
	וסכ׳ נכסר בסדר כי תשא׳		
כי אני ה׳ אלהיכם	ו׳ וסכ׳		
ולקחתי	אתכם לי לעם׳		
שכעתי	את תלונת׳		
מהקדשתם ושרצים׳			
תחברו	דכולך׳		
וכשפתו	אחד יחת׳		
ולא	תונו איש׳		
לא	תעשו לכם׳		
לחם	לא אכלחם׳		
נאת	סנחתי קדשו׳		
שכן	בעיון׳		
וידעתם כי אני ה׳	א ס׳		
	בספר		
יחוקאל	(נפלו חלל׳		
ולא	תחום׳		
כחרב	תפלו׳		
והעריס	תושבות׳		
חדשתי	את הקיר׳		
וכרותי	כהם׳		
תתתי	אתרכת׳		
שכבות	עולם׳		
והרגתי	עליהם אדם׳		
ונתתי	עליהם גידים׳		
וכ׳ וידעתן כי אני ה׳ וס׳			
וקרעתי	את כסף מחתיהם׳		
לכן	שוא לא׳		
אני ה׳ אלהיכם	ו׳ ס׳ ס		
כמעשה	ארץ מצרים׳		
את	משפטי תעשו׳		
ושמרתם	את כשכרתי׳		
קדשים	תחיו׳		
איש	אמו ואכיו׳		
אל	תקגו אל האילים׳		
וכרתך	לא תעולל׳		
ונשעה	החמשית׳		
אל	תקגו אל האבת׳		
כאזרח	כבגם׳		
ונקגרכם	אתקגרי׳		
לתען	ידעו דרתיכם׳		
כי	לי כני ישראל עכדים׳		
ובום	שמחתכם ודעיצת׳		
בום	כחרי ישראל׳		
ושלאריך׳			

יאמר	כניאה ח״		
ויאמר ה׳ אל משה ואל			
אהרן ו׳ וסי׳ עכר בסדר וארא׳			
ויאמר ה׳ אל משה לאמר			
ו׳ס וסכ׳ נכר בסדר כשת׳			
מלפני ה׳	ה׳ וסכ׳ נכר כיונה		
	והל׳ ס עו׳		
אני ס׳	אלהיהם ה׳ וסכ׳		
	נסכר בסדר חיי׳		
מעם ה׳	ט׳ וסס׳ נכר בסדר		
	ספפס׳		
וירבר ה׳ אל משה	ט׳ חסרים לאכר		
	וסכ׳ נכסר בסדר כי תשא׳		
כי אני ה׳ אלהיכם	ו׳ וסכ׳		
ולקחתי	אתכם לי לעם׳		
שכעתי	את תלונת׳		
מהקדשתם ושרצים׳			
תחברו	דכולך׳		
וכשפתו	אחד יחת׳		
ולא	תונו איש׳		
לא	תעשו לכם׳		
לחם	לא אכלחם׳		
נאת	סנחתי קדשו׳		
שכן	בעיון׳		
וידעתם כי אני ה׳	א ס׳		
	בספר		
יחוקאל	(נפלו חלל׳		
ולא	תחום׳		
כחרב	תפלו׳		
והעריס	תושבות׳		
חדשתי	את הקיר׳		
וכרותי	כהם׳		
תתתי	אתרכת׳		
שכבות	עולם׳		
והרגתי	עליהם אדם׳		
ונתתי	עליהם גידים׳		
וכ׳ וידעתן כי אני ה׳ וס׳			
וקרעתי	את כסף מחתיהם׳		
לכן	שוא לא׳		
אני ה׳ אלהיכם	ו׳ ס׳ ס		
כמעשה	ארץ מצרים׳		
את	משפטי תעשו׳		
ושמרתם	את כשכרתי׳		
קדשים	תחיו׳		
איש	אמו ואכיו׳		
אל	תקגו אל האילים׳		
וכרתך	לא תעולל׳		
ונשעה	החמשית׳		
אל	תקגו אל האבת׳		
כאזרח	כבגם׳		
ונקגרכם	אתקגרי׳		
לתען	ידעו דרתיכם׳		
כי	לי כני ישראל עכדים׳		
ובום	שמחתכם ודעיצת׳		
בום	כחרי ישראל׳		
ושלאריך׳			

ויאמר	כניאה ח״		
ויאמר ה׳ אל משה ואל			
אהרן ו׳ וסי׳ עכר בסדר וארא׳			
ויאמר ה׳ אל משה לאמר			
ו׳ס וסכ׳ נכר בסדר כשת׳			
מלפני ה׳	ה׳ וסכ׳ נכר כיונה		
	והל׳ ס עו׳		
אני ס׳	אלהיהם ה׳ וסכ׳		
	נסכר בסדר חיי׳		
מעם ה׳	ט׳ וסס׳ נכר בסדר		
	ספפס׳		
וירבר ה׳ אל משה	ט׳ חסרים לאכר		
	וסכ׳ נכסר בסדר כי תשא׳		
כי אני ה׳ אלהיכם	ו׳ וסכ׳		
ולקחתי	אתכם לי לעם׳		
שכעתי	את תלונת׳		
מהקדשתם ושרצים׳			
תחברו	דכולך׳		
וכשפתו	אחד יחת׳		
ולא	תונו איש׳		
לא	תעשו לכם׳		
לחם	לא אכלחם׳		
נאת	סנחתי קדשו׳		
שכן	בעיון׳		
וידעתם כי אני ה׳	א ס׳		
	בספר		
יחוקאל	(נפלו חלל׳		
ולא	תחום׳		
כחרב	תפלו׳		
והעריס	תושבות׳		
חדשתי	את הקיר׳		
וכרותי	כהם׳		
תתתי	אתרכת׳		
שכבות	עולם׳		
והרגתי	עליהם אדם׳		
ונתתי	עליהם גידים׳		
וכ׳ וידעתן כי אני ה׳ וס׳			
וקרעתי	את כסף מחתיהם׳		
לכן	שוא לא׳		
אני ה׳ אלהיכם	ו׳ ס׳ ס		
כמעשה	ארץ מצרים׳		
את	משפטי תעשו׳		
ושמרתם	את כשכרתי׳		
קדשים	תחיו׳		
איש	אמו ואכיו׳		
אל	תקגו אל האילים׳		
וכרתך	לא תעולל׳		
ונשעה	החמשית׳		
אל	תקגו אל האבת׳		
כאזרח	כבגם׳		
ונקגרכם	אתקגרי׳		
לתען	ידעו דרתיכם׳		
כי	לי כני ישראל עכדים׳		
ובום	שמחתכם ודעיצת׳		
בום	כחרי ישראל׳		
ושלאריך׳			

מערכת אות האלף

זית טרף וחתך דסמך תחת תמיד יעוב והרן סמט את סמך לא יקרא מכלל טרף משלה וחם הלבה טקבל כי בחלת טרף טרף כמלקוחים היה פועל היה לחל טרפיתלקם
טרף חמור מהחליך ותלוך והבה פירסו הבה עליה זית היה לטרף בניה והרן סמך דבר כתו טרף דבר ויתן כי טרף כתו טרפי בתחה והבטחם כשוב כתו תרומת עפר ׃

בשבואל א סטן ק׳ ׃
את כל מצות ה׳ ג׳ וסס נספר
סוף פרשת שלח לך ׃
כה אביר ה׳ ד׳ כפיום נספר ישעיה וסס שם
ברית סטן נ״ו ׃
בביתי ה׳ ט׳ וסס נספר בתלים סטן קלח׳ ׃

לחר האשדין קם לי מכבל ספרי התפריה מכיח בכלל הלו הסיתני על בביתי ויכתר החלך על מתרגו ויכרות וכסמיך הקולן לח נתכח לח כיתי ולח בבניתי וחר מכחי ותל החלך כיח ה׳ דלח וכבל הספריס התדיחים קרויהן כית ו׳ דבכמוך הקוח הם בתי ולח בביתי כי חם דתלכים קיכה רכסוק וחם כמלקים הלו הוכם כי חם לח בביתי ולח על ובל ספרי התפר מהי על וכן כרחם מלח נפקבמו כולם וחם נילמים לחר מכיתי מים בכפוק ויעל החלך בית ו׳ דלח הוח בבכי ו׳ מיני יתיב להוכיח ליזה הוח חם חוח חיכי דפכו כתו דתלכים לי לח ומכל ויתר החלך על מתרגו ויתר בכ בקפוק לתם ח הפחוהן כל בכלי התפריה לח לחכם עכל׳.

על ה׳ לא וסס נספר בתלים סטן נ״ה ׃
לכן כה אמר ה׳ כא מחדי וסטבירהן
רבשח אשר עליח שם.
אל כלך אשר לא יבא.
מחברו׳
אל אנשי עניתות.
ואל העם ה׳ האחר׳
לא שלחתים.
אם תשוב ואשיבך.
תאלו נא כנוים.
אל יחזיקם כלך.
ינן אכרהם.
תני משלוך מעל׳
אל שבעיה וגלילחי.
אלוי כל בשר וחבכני.
לקרוא דרור׳
על יחזיקם.
תני רב את ריבך.
אל בית יעקב.
אשתך בעיר תזנה׳
ובני השב.
שבתי לירושלים קרים׳.
ארון וארון בריתי ה׳ כו׳ וסס
ויעמידו לעלות אל.
לקוח את ספר התורה׳
ויצו משה.
ויכתב משה את.
ויצו את החם.
וכל ישראל עכרים׳.
ונקרתו את כל סכל׳ של
התרה ותאת באוני החם.
ודבר כאוני יקרי העיד ויהיעש
קרא נא כאוני העם ישמעטם.
דבר נא כאוני כל בעלי שכם.
ודכרתיה ידברו אתי׳.
וישכע שמואל.
ויבא הבלאכים ובעת שאול.
וידברו עכדי שאל כאוני דוד׳
וידבר גם אכבר כאוני בבכן כ׳כו׳.
כאוני העם אשר על האוכת דמלכים וחברו דישעיה.
נקרא בספר משה כאוני העם דעזרא.
כאוני כסל אל חזיקני׳
כחוק כאוני כלב.
וקראת כאוני ירושלם.
ויקרא עפניה הכהן את.
ויקראת כבגלה אשר כתכת ב׳ כו׳.
ויקרא כרוך כספר׳
ויצו להם כבוקן.
וישלחו כל השרים׳.
ויבאו אל הכלך חצרה׳
וישלח הכלך את יחזקי׳.
ואזני ג׳ וסכיהן נספר כישעיה ס׳ לח׳.
האזינה ה׳ וסכיהן נספר כתהלים ס׳ לח׳.
האזינו ג׳ וסכיהן נספר כדכרים ל״ב ב׳ קמוח׳ א׳ ואזינה השמים ואדכרה ותשמע הארץ אמרי פי.
האזינו ג׳ וסכיהן נספר כישעיה ס׳ לח׳.
כח נאום ויש סטן לד׳.
האזינו ג׳ וסכיהן
כתם נביאים׳
ותכשך עליהם שנים׳
ומעולם לא שמעו׳
האזינה ה׳ וסס וסכיהן נספר כתלים ס׳ לח׳ ויש סטן עח ואוב כ׳ כו׳.
כאזרח ג׳ קמוץ וסס
כאזרח ככם יחלכם.
ואזרם לכם כאזרח כבני יש׳ יחזקא׳
ובתעזרה כאזרחדענן׳
וא פתח וסס
ואזה כאזרחדארץ

אב ה׳ חשמין וסמינהן
כבכר חיקה׳
האהלת ה׳ וסס נספר
כשם יסס ד׳ ׃
אהלה ה׳ כחי ה׳ וקרי׳
וסכיהן נספר בספרי נח ׃
לאהל ג׳ וסס נספר בספרי תרומה׳
לאהל ה׳ כחורן וסס
נמס בספרי תרום ׃
באהלים ד׳ וסס נספר בספר שמטים סטן ח ׃
ותשע סטן׳ ׃
לאהל מועד ה׳ וסמני נספר בספרי אחריות
ואת אהל מועד ה׳ וסס כפרשת
אחרימות׳
לפני אהל מועד ד׳ וסמני כפ׳ תצוה
מאהל ד׳ וסכיהן נכס׳ כרים סדר ויקרא ׃
אחרן הכהן ג׳ כלישע׳ וסכיהן
ונתנו בני אחרן הכהן׳
ויצא הגורל׳
ולבני אחרן הכהן׳
ואחנו טחשים ומבנו׳
אחריתו ג׳ וסכיהן
ועשרת אלייהו׳
ואת אחריתו׳
אחרן ומשה ד׳ וסכיהן נמס כספרי חרא׳
ואחרן ובניו ג׳ וסמני
ורחצו מכנו משה׳
ויחנים לפני המשכן׳
ואחרן ובניו מקטרים׳
על אחרן ה׳ וסכיהן נספר כספרי תצוה׳
אבת ד׳ חס כלישע וסמני נספר כספרי אלה דכרים׳
אותה ג׳ וסס כבורה אותה נפשי׳
ונפש אותה ויעש׳
ונפש רשע אותה רעי׳
תאות ג׳ וסס ונתת הנפש כבול׳
כי תאות נפשך לאכול׳
ונלכת כגל אשר׳
אולים ת״ח ד׳ קרס וסמ נספר ספר זכריה
וסמן ל״א ותלים סטן קו ׃

אהבו ד׳ וסס נספר כספרי רגש׳
ואהבי ד׳ וסס נספר כהשע רים סטן נ׳ ׃
אהבוך ג׳ וסס נספר כשמואל א ס׳ לח׳
אהוא ג׳ וסכיהן נספר כעורא סטן ח׳
באהל ו׳ וסכ׳ וס׳ כלשון ארמי שרה עלת׳
נעמנא דשויא בקם דארעא ובשאל׳
נכפר בספרי חקת ושפעטס׳ ס׳ ח׳ה
נסטן ק׳ ׃
באהל ח׳ חשמין וסמינהן
בספרי חיקה׳
האהלת ח׳ וס׳ נספר
כשם יסס ד׳ ׃
אהלה ח׳ כחי ה׳ וקרי׳
וסכיהן נספר בספרי נח ׃
לאהל ג׳ וסס נספר בספרי תרומה׳
לאהל ח׳ כחורן וסס
נמס בספרי תרום ׃
באהלים ד׳ וסס נספר בספר שמטים סטן ח ׃
ותשע סטן׳ ׃
לאהל מועד ה׳ וסמני נספר
בספרי אחריות
ואת אהל מועד ה׳ וסס
כפרשת
אחרימות׳
לפני אהל מועד ד׳ וסמני
כפ׳ תצוה
מאהל ד׳ וסכיהן נכס׳
כרים סדר ויקרא ׃
אחרן הכהן ג׳ כלישע׳
וסכיהן
ונתנו בני אחרן הכהן׳
ויצא הגורל׳
ולבני אחרן הכהן׳
ואחנו טחשים ומבנו׳
אחריתו ג׳ וסכיהן
ועשרת אלייהו׳
ואת אחריתו׳
אחרן ומשה ד׳ וסכיהן נמס
כספרי חרא׳
ואחרן ובניו ג׳ וסמני
ורחצו מכנו משה׳
ויחנים לפני המשכן׳
ואחרן ובניו מקטרים׳
על אחרן ה׳ וסכיהן נספר
כספרי תצוה׳
אבת ד׳ חס כלישע וסמני נספר
כספרי אלה דכרים׳
אותה ג׳ וסס כבורה אותה נפשי׳
ונפש אותה ויעש׳
ונפש רשע אותה רעי׳
תאות ג׳ וסס ונתת הנפש
כבול׳
כי תאות נפשך לאכול׳
ונלכת כגל אשר׳
אולים ת״ח ד׳ קרס וסמ
נספר ספר זכריה
וסמן ל״א ותלים סטן קו ׃

אחב ה׳ וסכיהן נספר
כשמואל א ויש סטן ח׳
אחב ד׳ פתחין וסכיהן נספר
כספרי רשב׳
ואחבה

אחבו ד׳ וסס נספר כספרי רגש׳
ואהבי ד׳ וסס נספר כהשע רים סטן נ׳ ׃
אחבוך ג׳ וסס נספר כשמואל א ס׳ לח׳
**אח

מערכת אות האלף

אחות נ׳ קמ״ו וסס״נ
נספר בשמואל ב׳
ריש סימן ל״ו ובסוף שיר השירי׳.
אותיותיהם הכ״ו וסס״נ
נספר ביחזקאל
סימן ג׳ ויהוידע ס״ח ריש שאול
ארזי הרים ו׳ וסס״נ נספר
נספר בישעיה
ארחותנו נ׳ ל׳ פעמים
חסר וסס״נ
לתת אל אחותנו לאיש.
רבותה יעשה.
שיחנו אתוי לאלוי.
וא׳ כי נעשה לאחותנו.
אחיתך נ׳ וסימניהן נספר
ביחזקאל סימן ט״ז ע״ש
אחותי נ׳ ל׳ וסס״נ נספר
בשמואל ב׳ סימן י״ג
לתמר אחותו וסס״נ נספר
בפרשת סימן ל׳.
אחר ל׳ ראשון נסכין אחר
ול׳ לחזן וחוא וסס״נ
נספר בחומש סימן ל״ז.
באחר פ׳ ב׳ שניהן וסימניהן
נספר בראשית
ויחזקאל סימן מ״ח.
באחד ו׳ וסימניהן נספר
בשעיה סוף סימן
ס״ה וסימני בלשון ארבע דוכא וכו׳
קרלנא וחברנא אובן קמן בעפרא
בחצעירתהן.
לאחר ולאחד ו׳ שניהן וס׳
נסס בפרשי׳
ב׳ ריש סימן ל׳.
האחד ו׳ וסס״נ נספר
בבעורע.
ואת האחד ו׳ וסימניהן נספר
בספר שמות
אחרים ו׳ וסימניהן נספר
בפרשת נשא
אחרו ואחרת ח׳ וסימניהן
וסס״נ נספר
בספר במדבר
ב׳ ריש סימן ל׳.
אחרו נ׳ וסימניהן נספר
בספר שמות
ארו נ׳ וסימניהן נספר
בפרשת סוף סימן
א׳ וכ״ו ריש סימן ל״ח.
אחריתך נ׳ וסימניהן נספר
ביחזקאל סוף סימן ל״ג
אחותי נ׳ ל׳ וסס״נ נספר
בשמואל ב׳ סימן י״ג
לתמר אחותו וסס״נ נספר
בפרשת סימן ל׳.
אחר ל׳ ראשון נסכין אחר
ול׳ לחזן וחוא וסס״נ
נספר בחומש סימן ל״ז.
אחר ב׳ ראשון נסכין אחר
ול׳ לחזן וחוא וסס״נ
נספר בחומש סימן ל״ז.
באחר פ׳ ב׳ שניהן וסס״נ
נספר בבראשית
ויחזקאל סימן מ״ח.
באחד ו׳ וסימניהן נספר
בשעיה סוף סימן
ס״ה וסס״נ בלשון ארבע דוכא וכו׳
קרלנא וחברנא אובן קמן בעפרא
בחצעירתהן.
לאחר ולאחד ו׳ שניהן וס׳
נסס בפרשי׳
ב׳ ריש סימן ל׳.
האחד ו׳ וסס״נ נספר
בבעורע.
ואת האחד ו׳ וסימניהן נספר
בספר שמות
אחרים ו׳ וסימניהן נספר
בפרשת נשא
אחרו ואחרת ח׳ וסימניהן
וסס״נ נספר
בספר במדבר
ב׳ ריש סימן ל׳.
אחרו נ׳ וסימניהן נספר
בספר שמות
ארו נ׳ וסימניהן נספר
בפרשת סוף סימן
א׳ וכ״ו ריש סימן ל״ח.
אחויה ואחויה ו׳ וסס״נ
ירכב יחזא הילך יזרעלה.
ורפך יחזרם יזיע תניע ופסל.
בית חנן ואחויה מלך יחודה.
ובטנת אחת עשרה שנה ליורם
וישכע תתקף וחשבעת תגיע
ופסל ה׳ לה.
רפל אחויה בעיר השבטה.
אחאב ואחזיהן אחזיכבר
יחזקאל אחזיהו ח׳ וסס״נ נספר
בפרשת ל״א סימן
אחזיהו ואחזיהו ה׳ וסס״נ
נספר בשמואל ב׳
ריש סימן ל״ו ובסוף שיר השירי׳.
אחזיהם הכ״ו וסס״נ
נספר ביחזקאל
סימן ג׳ ויהוידע ס״ח ריש שאול
ארזי הרים ו׳ וסס״נ נספר
בפרשת נשא
אחרו ואחרת ח׳ וסס״נ נספר
בפרשת נשא
אחרו נ׳ וסימניהן נספר
בספר שמות
ארו נ׳ וסימניהן נספר
בפרשת סוף סימן
א׳ וכ״ו ריש סימן ל״ח.
אחויה ואחויה ו׳ וסס״נ
ירכב יחזא הילך יזרעלה.
ורפך יחזרם יזיע תניע ופסל.
בית חנן ואחויה מלך יחודה.
ובטנת אחת עשרה שנה ליורם
וישכע תתקף וחשבעת תגיע
ופסל ה׳ לה.
רפל אחויה בעיר השבטה.
אחאב ואחזיהן אחזיכבר
יחזקאל אחזיהו ח׳ וסס״נ נספר
בפרשת ל״א סימן

אחרות נ׳ קמ״ו וסס״נ
נספר בשמואל ב׳
ריש סימן ל״ח ובסוף שיר השירי׳.
אותיותיהם הכ״ו וסס״נ
נספר ביחזקאל
סימן ג׳ ויהוידע ס״ח ריש שאול
ארזי הרים ו׳ וסס״נ נספר
בפרשת נשא
אחרנית ו׳ וסס״נ נספר
בפרשת נשא
האחר ל׳ וסס״נ נספר בראש
בפרשת נשא
כ׳ בסימן ל׳.
מאחרי נ׳ וסימניהן נספר
בספר במדבר
ריש סימן ל״ב.
אחריהם נ׳ וסימניהן נספר
בספר במדבר
ריש סימן ל״ב.
אחרי כן נ׳ וסימניהן
בספר במדבר
ריש סימן ל״ב.
מאחרי כן נ׳ וסימניהן
ריש סימן ל״ב.
א

מערכת אות האלף

חסלים ויקן הסלים אשר לכלך
וחברו ויען השלים את אש
השלחים.
כערה כי כערה כאש רשעה
לחבך קן אשים לבעיש.
האבן רוסם אבן לא תעשה
אש כי אש היא עד אבדון
צוארה אל תעש ביתה.
יבוא אליו ואל יחדש.
יגיע נפלך כי תאבל.
יאבל ג׳ וסכיתין נספר
בספר אמור.
ולא אבל ד׳ וסכיתין ולא
אבל ביום תשרש.
ולא אבל בטחנה.
ואבל פתי לבו.
ויאבל הרס וחסר בלשון
ארמי קם עשבא
דלחמא ונפר בנוגה.
וכאורם נספר בם תלולות.
נאבל ג׳ וסכי׳ נספר
בפרשת בראשית.
אבלה ח׳ וסס נספר
פרשת ואתחנן.
מאבל ד׳ פתוחין וסכי׳
בלשון ארם סלא
בפשישתא ודחברוי. וכאורם
נספר סוף פרשת וישב ובלים א
סמנין.
אוכל ד׳ מל וסס נספר
סוף נשא והעלים
סמנ׳א.
יאבלו ג׳ וסס נספר כבלים
בסוף סמנין.
המאכלת ג׳ וסכיתין
נספר כורא.
אבלתוה ד׳ וסכיתין
נספר בחוקתי.
סמנין.
באבלם כ׳ וסי באבלם את
קדשיהם סעמי תורה.
ולא באבלם ויהי באבלם כתעוד.
אבלתי כ׳ פתוחין בסוגרת
ובאוהלי צאנך
לא אכלתי.
לחם ושתה.
ותאבל ד׳ וסכי׳ נספר
בפרשה ויסע ס׳ לא
ולא תאבל ג׳ וסכי׳ נספר
בשמ״א ס׳ לא
אבול ח׳ כולאים וסי נספר
ביחוקאל סוף ס׳ כ׳.
לאבול ג׳ מל וסס נספר
ביחוקאל סמנין.
תאבל ס׳ וסכי׳ נספר
בפרשת עז ובעמוד
וזכלוהו ג׳ חסר וסכיתין
נספר בפרשת
אמר ויהי סוף סמנין.
יאבלהו ד׳ חסר׳ וסכי׳
נספר בספר בא
וישעיה סמנ״ב.

ך׳ פסו׳ על אל אל

וסס נספר בפרשת וישכון יחזי.

ג׳ פסו׳ אל ואל ואל ואל

ואל אל וסס בפרשת ויקרא ס״ג.

ז׳ פסוקים אל על אל וסו׳

נספר בפרשת נח ובישעיהו סמנין סה

ג׳ פסוקים אל אל ואל אל

ועליהם אל מלך ארום.
אל תשמעו אלי.
הן יסא איש נשר.

ד׳ פסוקים אל אל ואל על

וסי׳ נספר ביחוקאל ויקרא סמנין

אל ג׳ נתיו על וסכיתין וישב
ובלאך על הלחם.
ונבחתי סעלחם.
על הסס ועיבם חמל תוכלו.
אל אשר הנסס בפרשת
כי תשא וכנר בספר הישעיהו קאל.

אל מקום ס׳ וסמנין
יקומם.
תשוט את בנויו מלכש.
והיצא נא אתו אל מקום.
ועצה רבתן וחליצו.
ואת הבית יקעיע.
ונתן את הבית.
ונלית בכתפתך.
והבל הולך אל מקום אשר.
הלא אל מקום אשר הבל.

אשר אל ח׳ וסס נספר
בפרשת תצוה.
ויחזקאל סמנ׳כא.

ואל מי ד׳ וסכיתין ואמרו
אנשי בית.
ואל מי תדמיון אל.
ואל מי תדמיוני ואשתה.
קרא נא חש עינך.

ג׳ אל מי וסי׳ סכיתין.
היבא והנה שרי חיל.
כ׳ אוס אסר אל פרעה.
אל מי רמית בכנה.

כלין מלין בכל קריאה אל

ולית חד מבתרן ועל וסכיתין

אל אביך. אל אחיאב.
אל אלחי. אל אנשיו.
אל בעלאל. אל ביתך.
אל ביתם. ואל בתיו.
אל בנות. אל בניך.
אל חברן אל המשכב.
אל המערה. אל מסלע.
אל יחזקאל אל יחזקאל.
אל ירחא אל בקיעי.
אל בקיעי אל בקעם.
אל סגל. אל ערגות.
אל עכור. אל עירום.
אל שרה. אל עורא.
אל תגר. אל שמואל.
אל תפלה. אל תחן.

אילן מלין

יחזיאן ואל וסכיתין

ואל קן חאל כנחתו לא שקה.
ואל אבה עזרה תעשה לחינה.
ואל הבקר רץ אנרתם ריקה.
ואל ואחו ויספר אל אביו אל.
חאל יעקב הארא אל אברום.
ואל בשה אבר עלה אל״י.
אל הארון תנתת את הנפרות.
ואל שתי חלקחתם אגדת.
אל הזקים אבל שכולנו.
ואל ולדים תובר ואכדת.
ואל רשעו זובר לעבדך לבח.
חאל חסאתו כ׳ נכי.
אל פרעה ודבר״י אל בשה.
ואל אשת עסיתך לא תתן.
על אנבר רבי... וד אל העם.
אל אשר חעסס בפרשת
אל מקום ס׳ וסמנין
ואל נעזר ויאבר דור שניל.
ואל צקלג ויהי בכא דוד ואשוי.
ואל נביאי ויאבר אל שני.
חאל אלחנן יעזוב רשע.
חאל האנוס ובקשו רוח.
אל אלחנן כ׳ בפסוק.
אל שרח ויבא אל שרח.
ואל המסס ויאתי את הארץ
אל ואחוב כי בא אבי״ על.
אל נכוב נער הצב שולח לקחני.
אל ארצו לכן בא אבר״ חני.
אל צדקה מלך יהודה ובנרתי.
אל שמעיה ויחלמי האבר.
ואל יחזקאל ואלה הדברים אשר.
אל ירמיה חזה דבר״ בחוחו.
אל הגבול ולקחת כרמו.
ואל חסלחנות והשפתים טמח.
אל עמ ידע נודל ויתנו.
אל אלחם ואלם אני אודיש.
אל אוני אליך יי אקרא.
ואל חארץ יקרא אל חשמים.
ואל אנשים לקול חגון.
אל עונם חשאת עמי.
ואל חף איך תשקט.
ואל לב שקריחם ותעוח.
ואל כרכת ואעבור אל שער הען.
ואל בקעה חרת השטח.

אל כל

כ׳ בפסוק בראש׳ וס׳

חסקם ויהי כאשר התעו.
יעקב והנה את אלהי הנכר.
ומן ואלה שמות עד ואדש חזה
על כל הגל גל.
ומן ואדש חזה עד סוף סיפרא אל
כל ואל כל בפר וסס
ויהי

כיסים גבים נלים לכלמר סר חר דם לחר נרפים ברסים כתו מרים וידעתיהם טקחים עם מסרבים בבל עליהם בכלה נקמים כתו חשתחל הנן
חסל ולמי הל ולמן לבר לפר נקה קהת חשו על פי יוד חטעם מרחמים אלי סיום דבם לפי לפרי חשמים ולהיו נרחה נפיע כי
חם ולחתו ובלה קיחת חמקום לפרי ובכרי הל חעולה דברי חל חנקין לחפר לחר חשעם מעשיהם כי ידעתו טקחים חלך בפר וסס דבר ח׳ בפרי חים לחפר כתוחים חעשם

מערכת אות האלף

דיקין כלחר לבלחר בלין ויקן חקם כל מרחשת ברסים כי חלחך נחל סמנים כי חלחך לחר מרע כי כל לחרם מכסיים בשקר לפי שקה ויולי
עזרם נרסים לא בכלה חיהו בפלים מפחים ברסים חחם חהיו לפיים כתו נרחך עבר כי נרבוך לא נסיק כתו נרחך לפי סוס עבר
וכיו כל נחל לחל נחל סמנין ברסים כפרשת חחם חהיו לפיים כתו נרחך חך חהיו כי נרבוך לא נסיק כתו נרחך לפי סוס עבר נרחך כל.

ו׳ ונין ואל ומלת אחרא

וסו׳

ואל תעש כ׳ וסי׳ אל חשלח ידך
אל הנער.
ואל תעש כאנשה רע.
ואל יחר כ׳ וסי׳ נוש אל״י יחזיה.
עתה אל תעשנו.
ואל יבא כ׳ וסי׳ דבר אל אחיך אחיך.
ואל יבא כיתי׳.
ואל יחי כ׳ וסי׳ ארץ אל חבסי.
ואל יחי לו נעשך חסרי.
ואל יאבד כ׳ וסי׳ כן חנבר.
ואל יאבד חסרים כ׳ וסי׳.
ואל חאבל כ׳ וסי׳ ועשו חשבעי נא.
ויאבד לחיך חלך חשבעי.
ואל העבד כ׳ וסי׳ כל הנבר.
ואל העבד על הפרק.

ואל ח׳ רמ וסס

ואל תחנון סלי.
ואל תסתר סניך.
ואל יבא כית״י כי אם.
ואל תחון כאבות כם.
ואל תקבו ויאבד נחמה.
ואל תאסר אל תחן את פיך.
ואל תתי אל תרשע חרכה.
ואל תאבלו לך כחם את כל
ואל תשתו כ׳ בפסו׳.

ה׳ יחידאין אל חיל לחנן

ותאום כ׳ נכם בפסוק ויקרס ס״ל נח
ועיב קחותה.

ו׳ ונין ואל ומלת אחרא

וסו׳

ואל תעש כ׳ וסי׳ אל חשלח ידך
אל הנער.
ואל תעש כאנשה רע.
ואל יחר כ׳ וסי׳ נוש אל״י יחזיה.
עתה אל תעשנו.
ואל יבא כ׳ וסי׳ דבר אל אחיך אחיך.
ואל יבא כיתי׳.
ואל יחי כ׳ וסי׳ ארץ אל חבסי.
ואל יחי לו נעשך חסרי.
ואל יאבד כ׳ וסי׳ כן חנבר.
ואל יאבד חסרים כ׳ וסי׳.
ואל חאבל כ׳ וסי׳ ועשו חשבעי נא.
ויאבד לחיך חלך חשבעי.
ואל העבד כ׳ וסי׳ כל הנבר.
ואל העבד על הפרק.

ואל ח׳ רמ וסס

ואל תחנון סלי.
ואל תסתר סניך.
ואל יבא כית״י כי אם.
ואל תחון כאבות כם.
ואל תקבו ויאבד נחמה.
ואל תאסר אל תחן את פיך.
ואל תתי אל תרשע חרכה.
ואל תאבלו לך כחם את כל
ואל תשתו כ׳ בפסו׳.

ה׳ יחידאין אל חיל לחנן

ותאום כ׳ נכם בפסוק ויקרס ס״ל נח
ועיב קחותה.

כ׳ ונין מן חרין אל ותרין

על חמצא נספר בערך על.

כ׳ נפר׳ ריש׳ ומצועחתן

אל אל וסס נספר בשמואל כ׳ סמן
א׳ערין קחת דקיהא בשלוי סמן כ״ר.

ח׳ פסו׳ אל אל אל וסו׳

אך כי׳ אל חמרדי.
אל חגאון לפען שמך.
אל חגשוא בעשק.
ותאמר אל אוד אל.
ויעץ ויאבר נגוח.

כ׳ ביחידאין ואל חיל וגא

וסס

ואל ארא ואם נבח את.
ואל תגעי ודבר אל חעדה.
ואל תעלו אם זנח אתה.
ואל תכאו כ׳ בפסו׳.
ואל תתנו וסי׳ לו.
ואל תובר ויאבר אל חבלך.
ואל יחתלל כח אבר״י חגיד רפסו׳.
ואל חדסינה ואבדת אליחם.
ואל חלך אל תבא בית סדות.
ואל תרא ביום אחיך.
ואל תשמח כ׳ בפסו׳.
ואל אכושה יבושו דמי.
ואל תבא בקשפט את עבדך.
ואל חסתר סניך מעבדך.
ואל תביאני מסברי.
ומן קראו עוש עד סוף סיפרא
רבו אל כל ואל כל בבם על כל
ועל כל וסכי׳

אתם כח אמר׳

עבואת אחם ראיתם.
חנבריס ויאבר יהודיו.
גדולות חאחה חנקם לך גדולות
כ׳ בפסו׳ אל חנקם כ׳ בו.
קריות ועל קריות ועל בערה,
נרועה כי על כל ראש קרחה.
נגוח על כל נשת כ׳ אב.
לשכח וחתה אריצם לשכח.
בקוף יי לא חשב.
וכן ריש יחוקאל עד ויאבר״י
אליו עכור כתוך חעיר אל כל
ואל כל ומן עכור כתוך
העיר עוד כעשרים וחמש שנח
לבל וחיעו על כל חעל כל כ׳ בפסו׳
אל כל ואל כל וסס

ראש אל כל ח׳ בפסוק

כתעדה ינן אבר חברת כבך.
גדלחו סס נדלחו חסס.
וכן בעשרים וחמש ויעד ספר
ספרא רבו אל כל ואל כל בבא
על כל וסס
ולא תשר אליהן לאמר.
וכל חעיר וכולנים דבוחתו על
כל ועל כל בכל אל כל ואל
כל חסכי׳ נספר בבחוקי סמן ל״ח
ואחשדרפ״ח׳

כ׳ ונין מן חרין אל ותרין

על חמצא נספר בערך על.

כ׳ נפר׳ ריש׳ ומצועחתן

אל אל וסס נספר בשמואל כ׳ סמן
א׳ערין קחת דקיהא בשלוי סמן כ״ר.

ח׳ פסו׳ אל אל אל וסו׳

אך כי׳ אל חמרדי.
אל חגאון לפען שמך.
אל חגשוא בעשק.
ותאמר אל אוד אל.
ויעץ ויאבר נגוח.

כ׳ ביחידאין ואל חיל וגא

וסס

ואל ארא ואם נבח את.
ואל תגעי ודבר אל חעדה.
ואל תעלו אם זנח אתה.
ואל תכאו כ׳ בפסו׳.
ואל תתנו וסי׳ לו.
ואל תובר ויאבר אל חבלך.
ואל יחתלל כח אבר״י חגיד רפסו׳.
ואל חדסינה ואבדת אליחם.
ואל חלך אל תבא בית סדות.
ואל תרא ביום אחיך.
ואל תשמח כ׳ בפסו׳.
ואל אכושה יבושו דמי.
ואל תבא בקשפט את עבדך.
ואל תסתר סניך מעבדך.
ואל תביאני מסברי.

אל חסחמה חחיה בקרבכם

אל חרם ויאבר שאול פעו.
אל חעיר וחקיה רעפה בת אית.
אל חזרה ויצא אחר אל חדרה.
אל יקרעים ונגד ה לד ויחי.
אל חחטיר ויבא חביא את נבלח.
אל חכלין ויח חס שכיב אל.
אל העומדים כי נח אבר״י עבאות.
אל חברים חרב אל חברם.
אל חחללות כי נח אבר״י על
כתי חלי.
אל ובח ויאבר אל ובח חאל.
אל וקנו וכשנו את טעמן.
אל חנן ונתת אל חנן בכשפט.
אל חנת נכל שוא נסרה יקי.
אל טב ובאו ותנו בכרום צין.
אל די ראס אל עכרי ראו חלקח
אל כתו וירדו אל כפו.
אל כמא כי כח אבר״י אל חבלך
אל לכם והשכו אל לכם דבלי.
אל בשפר ויאסף ותם אל בשפר
אל כרן ולכרו שר גדין
אל מושב וישב וצדק על משכנו
אל נתני כי כאשר דבק האזור
אל נתיבות חרב אל בית חנוכן.
אל נתיתם ויעשו כן כי בנינן
אל נפשו ויא ויקם וילך אל
אל נפשי קרבתה אל נפשי נאלח
אל נפשם ויקבו ונפלו בקשף
אל נוח ויכו את ישראל
אל נסיו ואכו אל נסיו ואל רכבו
אל ענלה וירכבו אל ארון
האלחים ושמו.
אל פיחם ויה כפשר הבלקקם
אל צאנו וישלח יעקב וקרא
אל קנות ותתת את שתי העבותת
אל ראשי וידבר משה אל ראשי
אל רכת לכן תתיחים כשם
אל שפם כי אשא אל שפם ירי
אל חורת ושאר העם הכתבים.

אב מן חר חר אל ורח

על חלית דכות חנן וסו׳.

אל אם כי עשר כלך כבל.
על אם עשמו׳ אל כמתיו.
אל אכל לכן נח אבר״י עכאות
ככל רחכות.
על אכל ולא יפרסו לחם על אכל
אל אן השכר אל חנן אל אן
על אן פלט לכו כאף.
אל ארצות חבראי אשר היה לפני
על ארצות והבעסתי לב עכים
אל אסף ואגרת אל אסף שכר
על אסף
אל אדו ואעמ אותם אל אדו
על אדו הראש בכסא ב בפסו׳
אל אחו ויסף דבר אל אחו.
על אחו אז יעלה דעין כלך.
אל אחנו
על אחנו ויאבר איש אל אחיו.
אל אחך ויאסר פרע אל יוסף אל
על אחך חאני נחתי לך שבט אחוך

מערכת אות האלף

אל בנין ר"ת אני יי' שמך אקרא בנין.
על בנין ר"ת שני אנשים יהיו בדרך.
אי בור ת"ש ואם אין בו מים.
על בור ת"ש ואספו אמה אסר.
אי כתם ראה אל נגד בדברך.
על בדוק ירצה אל עכבר בעלך.
אל בכרה ד"ש ואל תשיג בדרכה.
על בגד ד"ש ואל תלבש כלאים.
אל גיחון ראה הנך הלך קש עכשו.
על גיחון דרך צורקהבין ונתן.
אי גוג כן הוא שמך אל.
על גיא ואתה כן ארם גבל על.
אל גוי אם עשיתן טוב ונתן.
על גוי ויגד לו כדרכו את כל אשר קרהו.
אל גבול כי יקרבו אל גמלו.
על גבול ואתה קח אתה לשבעה חלקים.
אל דלתות ועשית את דלתין את דלתות.
על דלות וישנו את שמנו בעיניכם.
אל דאג ויהי כקרא הנה שלש דרשות.
על דאגה ואחרי יקרעה כ"ב ספר אל הבאר ואחרי כן תקרא הבא.
על הבאר וישכון בקרא הבא.
אל הכהן ויתודה כא על הבעמה.
על הכהן דקרא אמא אל יי' אלהיו אל הדלת והא שנאנו ואל האלה.
על דלת והבאתם את לבם.
אל הקליות ויאכל חצין אל.
על הקלות ותקלו עקבכם.
אל הרגמה ו בא אל תער הדגמה.
על הרגמה וכל בני ישראל ראים בנין.
על נגינת ושני אנשים יהיו בדרך.
אי נהר תשיכהים.
על נהר ואספו אמה אסר.
אי כנתם ואבר אל נגד בדברך.
על בנדם ירצה אל עכבר בעלך.
אל נכרי ד"ש ואל תשיג בדרכה.
על נגיעת ויגעו אל דקדה.
אל נחלים ואבר הנך הלם קש עכשו.
על נחלין ררך צורקהבין ונתן.
אי נוג כן הוא שמך אל.
על נגיע ואתה כן ארם גבל על.
אל נגוי אם עשיתן טוב ונתן.
על נגוי ויגד לו כדרכו את כל אשר קרהו.
אל נכוחו כי יקרבו אל גמלו.
על נכוחו ואתה קח אתה לשבעה חלקים.
אל דלתות ועשית את דלתין את דלתות.
על דלות וישנו את שמנו בעיניכם.
אל דאג ויהי כקרא הנה שלש דרשות.
על דאגה ואחרי יקרעה כ"ב ספר אל הבאר וישכון בקרא הבא.
על הבאר ויתודה כא על הבעמה.
על הכהן דקרא אמא אל יי' אלהיו אל הדלת והא שנאנו ואל האלה.
על דלת והבאתם את לבם.
אל הקליות ויאכל חצין אל.
על הקלות ותקלו עקבכם.
אל הרגמה ו בא אל תער הדגמה.
על הרגמה וכל בני ישראל ראים בנין.
על נגינת ושני אנשים יהיו בדרך.
אי נהר תשיכהים.
על נהר ואספו אמה אסר.
אי כתם ואבר אל נגד בדברך.
על בדוק ירצה אל עכבר בעלך.
אל נכרי ד"ש ואל תשיג בדרכה.
על נגיעת ויגעו אל דקדה.
אל נחלים ואבר הנך הלם קש עכשו.
על נחלין ררך צורקהבין ונתן.
אי נוג כן הוא שמך אל.
על נגיע ואתה כן ארם גבל על.
אל נגוי אם עשיתן טוב ונתן.
על נגוי ויגד לו כדרכו את כל אשר קרהו.
אל נכוחו כי יקרבו אל גמלו.
על נכוחו ואתה קח אתה לשבעה חלקים.
אל דלתות ועשית את דלתין את דלתות.
על דלות וישנו את שמנו בעיניכם.
אל דאג ויהי כקרא הנה שלש דרשות.
על דאגה ואחרי יקרעה כ"ב ספר אל הבאר וישכון בקרא הבא.
על הבאר ויתודה כא על הבעמה.
על הכהן דקרא אמא אל יי' אלהיו אל הדלת והא שנאנו ואל האלה.
על דלת והבאתם את לבם.
אל הקליות ויאכל חצין אל.
על הקלות ותקלו עקבכם.
אל הרגמה ו בא אל תער הדגמה.
על הרגמה וכל בני ישראל ראים

אל הלך ר"ת אבר ברוכים כ טוב.
על הלך ראבר הכלך אל תואל.
על הואל וסכעצה כלך ילך.
אל טוב ואמרו נבריהם צון.
על טוב ואפריש עולה כלובדה.
אל יום ויקמו מלכו ארמת.
על יום ואתן ואבר אל.
אי יוסב וישב תארץ.
על יוסב ושמעה על בית דוד.
אל יחזקם לבן בה אמר יי' אל יחזקם.
על יחזקם לבזי אמר יי' על יחזקם.
אל יחזקו וישכון אל יחזקו.
על יחזקו אשר זה שלח בחדיב.
אל כלי ושמרו בשמרתיך וכשמר.
על כלי ושמם על כלי ויכוצה.
אל לשון ועבר תבול אל נהר.
על לשון סרע נקשה על שפת.
אל לכנם ואשובו אל לבנם ולה.
על לכנם ויתן שדי לאבות.
אל לוט חלל כלך נבל ולחם.
על לוט אחר זה שלח שנתיב.
אל לבן כי בעצה תעשה אני.
על לבן קראם על לבן תבוי.
אל מצבתו מן בשלים נבור ועד דשמואל.
על מצבתו בן בשלים תו דלה.
אל כדינה וישלח מלאכים אל כל מדינה.
על כדינה ויקראו אפרי ובלך קדמה.
אל כקרני עד אנוא אל כקדשי אל.
על כקרני בשנוי שבעתו ואחת.
אל בעוא וישלח דוד את ידו אל.
על בעוא ואחז על מעוז אחרן.
אל בשכן כל הקרב אקרב.
על בשכן ואתה תפקד את חלוים.
אל כלאבי ויאבד כלך בני עמון.
על כלאבי וישלח שאול כל האנשים.
אל כלאבת אל כלאבת.
על כלאבת ושלו בן קרא בן אביסף.
על כעשה כי לא יבינו אל פעלת יי'.
אל כעשה ושתיה בן הלוים הוא הבבור.
על נפש קרבה אל נפשי גאלה.
על נפשי ואת פעלת שבט כאת.
אל נכו למאבי בה אמ"י ענאות.
על נכו עלה תאנת זיתים הבבו.
אל סר ויצא אשר אל השדה.
על סר ואבדו אלוהים בני ישר' כי יתן.
אל ענלה וירכיבו את ארון האלהים דשמואל.
על ענלה וירכיבו את ארון האלהים ודוד.
אל עשה ויתמר חבלי וירדדע אל.
על עשה ועבדיש עבניו ואזו ובל קריי ואל.
אל עני את כל אלה ידי עשתה.
על עני יגולו משוד יתום ועל עני.
אל עשה ואשר תנה שכמי יכתוב.

אשר דבר יי' אל נבו.
ושכניה אל נבך רכם.
לכן שכעה עצה ו'.
וינהב ירכתי אחבל נ'נפה.
רגל והשארית מן דרדר.

אל יתנדה ר"ת סכנו נסכי ברכתי סוף יי'.

אל יך ות סכ"ב נסכי ביתושפ"ס ת"ס.

ואל ביתו ג' וס"נ

ודינה ושכב עיר תחא עד.
אחיה ויקרא לדוד ראל.
בעשא תם כי תחא בן חנר.

אל ישראל ו' וס"נסכי בסדר רוז'

לאל ראלבתי וס"נ בתר"ס נ'.

האל ר"ת סכיני אלה ות נסכי בסדר הלוח.

אלהי כ' כלי וס"נ בתר"ס נ'.

אלהים ר"ת לא תעלם וסנ

אלהים לא תקלל.
אלהים אתי לתי.
אלהים שפט צדק.
אלהים באוני שכעתו.
אלהים לנו נחמה.
אלהים בקרבנו.
אלהים בארמנותיו.
אלהים משכים הנינו.
אלהים שמע תפלתי.
אלהים הרם שכמי.
אלהים כשמך.
אלהים דבר בקדשו ובחרבו.
אלהים ה"ע ישועתי.
אלהים אל אחה.
אלהים ונחנו.
אלהים יחננו.
אלהים כשיב.
אלהים בעונך.
אלהים אתה ידעת.
אלהים להחליטי.
אלהים אל תרחק ממני.
אלהים לכבתני.
אלהים בקדש דרכך.
אלהים חסיבני.
אלהים עבאות שובנא והאר.
אלהים אל דום לך.
אלהים זרים קמו.
אלהים אדני יעזעתי ו' וס'.
אלהים שר חדש.

ואלהים ו' וס"נ בסדר ויצא

אלהים אתי יהי עמך.
אלהים יקח לבבם.
אלהים הרשא תארץ.
אלהים יפתאת.
אלהים ישרעתנם.
אלהים אלהים אתנו.
אלהים נשמה אתנו.
אלהים ישמע בקלו.
אלהים ישמע בקלו.
אלהים ישמע בקל

מערכת אות א

ואדבר על שמים ואתבונן! קרץ כתוב הכל בחוכמה ה' קנני לפני קדמני מלהיות סופרים מקומות והכל הוה כפי הוראת הכתוב כי תלכלך
מדבריהם ראוי נותר תכלית הוראת הכל מקומו ועל כי נפרדה נפרדו כי הוא הכל הוה כי כשהיו לפני לחוד הכלי מהלי ונע
מצוה ועשיתם את [illegible] ופסוק זה כתוב יחד יקדים כאיר מקבלי שכה והכונה רבות והוא כמו [illegible] ועוד מה יתאחרו בתלת קצוי

בני אלהים כרו יחד נוכח.
בבלאלהים ל' הבבר אנוש אל ודור.
בבל אלהים ל' כי ידעתי כי גדול.
בעני אלהים ל' ובצא בן ושכל שכ.
בא אלהים ל' ראו פ' שה' כי בא.
ברוך אלהים ל' על בן ברוך אלהי"ך ולוהי"ך בעשה אלהים.
בלך אלהים ל' על גי' תהלות.
בשוך אלהים ל' אחות עוק וחשוא רשע.
ואת אלהים ל' ויכעו ויחי ואת בשכך אלהים ל' בן תהלך דתלות.
דבקה אלהים ל' רוחקי תרשי.
ט' מאלהים ל'
כסא אלהים ל' אך תכבא אשר יוזיך.
ואנה אלהים ל' תפלת ישאל תתלים.
ואנה אלהים ל' רוחב ובוחה.
עלאלהים ל' בתרועה.
כאתה אלהים ל' ועא תרועה.

חדמן דכל חד וחדליה ו' כ' ל' ס'
ובאלהים ודוה תכוסה אחיזה.
האלהים ויהי בקרא כלך ישר' את הכבר.
חאל יעוה פשפש.
ראלהים בכרוב אני נאום'.
ראלהים ובה האלהים יחים.
באלהים אין נאמך באלהים.

וירא אלהים ס' כחור' ו' ס'
את ואויר.
ולמרום הטוב.
והוצא הארץ.
ולכסל ביום.
את התנינם הגדולים.
את ח' תארץ.
יום הששי.
את הארץ ותבל נשתחוה.
וא'נטוים את מעשיהם.

שאלה באלהים ו' ס'
ויאמרו לו שאל נא.
ויקבו יי' עלו כית אל.
וישאל שאול באלהים.
ושאל לו באלהים.
חיום תשלות לשאול.
וישאל עוד דוד.
וישאל עוד דוד.

יראה את אלהים ו' ס' בפרשת נכון.

נתינה האלהים ו' ס' נכבר
בוראיל סנק"א.

שבועה באלהים ל' ס'
השבעת ל' באלהים תעה.
והגידני אל תגרה.
אשר השבעו באלקי סדום'.
ואריב עכס.

אכר אלהים ל' ס' נכבר
בראשית.

ארון אלהי ישראל ל' ס'
ויראו אנשי אשדוד.
וישלח ראשון נכו.
את כל מרני פלשתים.
את ארון אלהים עקרון.
אם כשלחים את כי.

לפני אלהים ל' ס' נכבר ס' ס' נ'
ואלהים תום נכס' טף פרס' רחי.
לאלהי ישראל ל' ס' נ'
ויעשתם עלי.
ויקא יענך.
גם כנרו ולהות. ובאים.

אמירה אל האלהים ס' ס' נ'
לון ישמעאל
כי אנכי
הנה אנכי בא אל בני.
ויאמר כלעם.
אל ידר אפך בי.
חאראתי כאר.
לכנרת.
והכלכתני.

כאלת ג' ס' נכבר
בירמיה טון נא.
ואיוב ריש סנן יג'.
ומעלת נ' ס' נכבר
פרשת נח.
ולאלת ג' ס' נקריאה וסם
נכל פרש שמני
ויזקאל ס' ס'.
לאלת ה' ס' נכבר
בפתח ובכלים א' סנן
כב ותרח כ' סנן זח.

אלת הדברים ה' ס' נ'
ויקרא משה.
ואתם תזרו לי סגלה מכל העמים.
עשתם ולא עזבתם.
אשר תעשו

ואלה שמות ל' כתוב ס' נכבר
כסדר בשרבר.

נתינה האלהים ו' ס' נכבר
בוראיל סנק"א.

שבועה באלהים ל' ס'
השבעת ל' באלהים תעה.
והגידני אל תגרה.
אשר השבעו באלקי סדום'.
ואריב עכס.

אכר אלהים ל' ס' נכבר
בראשית.

ארון אלהי ישראל ל' ס'
ויראו אנשי אשדוד.
וישלח ראשון נכו.
את כל מרני פלשתים.
את ארון אלהים עקרון.
אם כשלחים את כי.

לפני אלהים ל' ס' נכבר ס' ס' נ'
ואלהים תום נכס' טף פרס' רחי.
לאלהי ישראל ל' ס' נ'
ויעשתם עלי.
ויקא יענך.
גם כנרו ולהות. ובאים.

אמירה אל האלהים ס' ס' נ'
לון ישמעאל
כי אנכי
הנה אנכי בא אל בני.
ויאמר כלעם.
אל ידר אפך בי.
חאראתי כאר.
לכנרת.
והכלכתני.

כאלת ג' ס' נכבר
בירמיה טון נא.
ואיוב ריש סנן יג'.
ומעלת נ' ס' נכבר
פרשת נח.
ולאלת ג' ס' נקריאה וסם
נכל פרש שמני
ויזקאל ס' ס'.
לאלת ה' ס' נכבר
בפתח ובכלים א' סנן
כב ותרח כ' סנן זח.

אלת הדברים ה' ס' נ'
ויקרא משה.
ואתם תזרו לי סגלה מכל העמים.
עשתם ולא עזבתם.
אשר תעשו

ואלה שמות ל' כתוב ס' נכבר
כסדר בשרבר.

וכל שאר קרי דבורם
אלה שכחם בבראלה שכחת וסכני
אלה סקות בני עשו אריצו.
כי אחרי תחתים ובכחם.
האנשים אשר שרח כשחה.
האנשים אשר חתלי.
סכות ונגרס אשר לדוד ושכחאלי
ואלה טמות זרם בתורה
וכל נבי ונחוני ונו"ס נכבר בריש
ספר ואלה שכחת עשי.

אלית ה' ס' נכבר נשל"ג
סנן א' סיף נלאבי.
האלות נ' כפל וא' ס' ס'
נכס כפ' נעכם.
אלי ד' ס' ס' נ' ס' באוב
סוף סנהדרין.
אליהוא ה' ס' א' ס' נכבר
בא ובריש סנן לה
אליך נ' ס' ס' נכס' נשמואל
א' ס' כ' כ'
ואלי נ' ס' נכבר בריש סף
ט' ואוב כ' ל'

אליהם ה' כל נתר' ס'
ישלחו הנשים את ידם.
לאיש אשר לו ערלה.
שכנו נא דמלים.
לך ואלך אל אדוניו.
ויתנבאו אחרי לרכיתי.
ירא ארם חגם ועשם.
ויהנכר אליהם.
כאשר כלו לאכול.
להורות את בני ישראל.
יוח הדבר ראשר ישדם.
ובא כשתואזן כפני.
לינו פתהלילה.
חזיתם כל נקבוי.
ויאבר אליהם כשה אם תעשון.
ונלחת אליהם.
ויכרו אתו.
נבוא אקם לחם.

אלהם נ' ס' כבלבלים ס' נכס'
כבלים א' ס' נ'.

ו' ח' ס' בוחוקא וסימניהון
נכבר שם סנן ל'.

ויו ח' ס' נכתו' וס'
וסם לוכא אלהים ויקרא אלהים כ'
נפסו.
עוד שלשה ימים.
כזה אתם נועדים.
קצני עכה סכתני אכי.
ויכבר אלהים בעצת.
ויקבץ מלך ישראל.
ויוצא ישיעו.
אשתק אלהים ולא.
שמגע אלהים כבעשתל כפסי.

אתם קדש לי'.
אתם כעלום ויקם עזרא.
אתם ראש.
ראגלי.
כיתן אתם לנגד ראשה.

ונ' חס' בידושע וס'.
ויקרא יהושע נון אל.
ראשר אלוהים עשו.

ו' ה' כ' בשמים וכיבע'
נפס' בשמים כיבוקי.

אליהן ה' ל' כל וא' ס' ס'
נכבר כרש שמות.
אליכם ד' ס' ס' נ' ס' כתוב וס'
נכבר כפרשת נון.
אליועיני ה' ס' נ'
וכן נעדיה אליועיני ושוקת
וירבעיות ובני אליועיני.
ובני שכניה אל ועני
דין ה' ס' הגינא.
חכתים ביני אריקים.
וא' אליועיני
ובני בכר.
וא' אליועיני
ועלי ואליאל.

אלישע ג' ס' נכבר
כפרשת.
ויזקאל סיכון'.
אלין ה' ב' ח' ס' ג' כ' ל' ס' נכבר
בדניאל ריש סנן.
אלופי ה' ס' נ' ל' ס' נכבר
פרשת ויגש ורבה
סנן ג' מנערה סנן יב'.
אלפעל ג' ס' נ' ס' ס'
ואליר.
ותבי אלפעל עבר ושעם.
וישמעי ויולידאם ויובב.
האלף ה' ס' נכבר
פרי סקודי.
אלפי ד' ס' כתי' אלים ס' נכס'
נכבר כפרש ני תשא

לאלף דוד ל' ס'
דבר צוה לאלף דור.
ויחברו.
ולשמרי בעזתו.
אלף כסף נ' ס' נכבר
פרשת חי שרה.

אם

כל כפר בראשית ונוקם
ר"ם אם בכל ואם
ו' ס' נ' ס' ס'
תגבה האם לא תאבה ואשתי
חשקל

אם ו' ר"ם כפר' אלים
שמות וס נכרון.
אם את תורה ה'.
אם נפש עבא.
אם רעה בעיני.
אם אחרית יקרלי.
אם יקם תיכלך בחזון.
אם ורוח השכש.
אם עכך יעה הסתר.
אם נער ישתי עלי.
אם נבחורת ימצא.
אם הבצא תבינא.
אם לא יכוצא ונגב.
אם שרף ישרף.
אם בעדי יקמו.
אם נאן יאנו.
אם עוהתעמה.
אם חבל התכלי.
אם כסף תלות.

ו' ר"ם בספר ויקרא וסים
נכפר כפרי ויקרא.

ח' פסוק לית בחון אם
ונסעין בחון וס' ס' נכפר ח' שרת.

אם ו' ס' נכבתחלת פסוק
כאורית וידבר יוסי
חלא אם הכי כשאת.
חלא כל הארץ לפניך ופרדי.
ועיתה אם ישכם עושה חסד.
והל עד תל ותחועה.
כילדכן ראבר כילדכן את.
ועיתה אם תשוא חטאיהם חם.
והשביע אתה הבחן ואבר.
לבן כה אבר יי' אם תשוב.
ושבע ויכלך צרקות.
פתעתיך ואבר חתי פתחתך חוט.
וכל קרי דכו אם ואם כבית
אם אם וס'
הריכן ויאבר יאם לכל אשר.
ששעון ויאבר להם שבשון.
חבהן ויען הכהן את דוד.
ואשע כן שבני שנה אבני חוטי.
ואני ויען איש את הבלך.
ואשבני ויען אליהו ואשבני.
סנעת ותאבר יי' אלהך אם יש.
ונוכחה לכן נא ונוכחה יאבר.
כנרבבים ולא כנרבבים בלנו.
ונח ותבא דניאל ואוכ כתובה.
ואסף אבר אליהו אי נאום יי'.
הכוהרים ותרחי אם כנרים.
ישנו כי לא ישנו אם לא ידעך.
ואבשם ראה יי' הבשתלם.
תתרישי כי אם תדרש.
עשתי יי' אלהים אם עשיתי ואת
יכנה שיר הבעלות לשלמה.
חדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי

ח' פסוק ואם ואם וסימני'
נכפר כם כחקוק וכחותם סנן כב.

אם לא ו' ס' ס' נכפר
פרשת חי שרה.

ג' פסו' ואם ואם וסימניהו'
ואם כבה את עשתי.
ואם כבן ששים שמח.
ואם לא השתוק תחתלך.

ב' פסו' רישיתן ומצעתון
ואם אם וסי
נכפר פרשת ששים תולים סנן
כז' ושוב סנן ל'.

ואם לא ו' ס' ס' נכפר
פרשת חי שרה.

ג' פסו' ואם ואם וסימניהו'
ואם כבה את עשתי.
ואם כבן ששים שמח.
ואם לא השתוק תחתלך.

ב' פסו' רישיתן ומצעתון
ואם אם וסי
נכפר פרשת ששים תולים סנן
כז' ושוב סנן ל'.

זכרתי ואם לא תשמעו אלינו
לחטאי.
שוך ואם איך ספרה לא נדר
אכר ואם אמר יאמר.
לכבו ואם לכבו יעדה.
שלש ואם שלש אלה.
אסתן ואם אסתן יהוה.
שן ואם שן עבדיו.
שער ואם שער צחות.
נגב ואם נגב יגיב כעשו.
וכל שאר אוריאם דבו' ר"ם ואם
בכלה אם וסימניהן.
תרכר אם את תדבר תוה.
ע"ח אם ח"ח קרבנו נקרבה
כשב אם כשב ואם כשדיב.
חנוך אם חנוך תסדיה יחנא.
תורה אם על תורה יקרבנו.
כיוקמי אם בחוקת תלבו ואת.
רבית אם עדות כתכם.
מסת אם מסת תוכל יקרישי.
חמץ אם חמץ בבתי.
בכורת אם כבות כל האדם.
אתם אם אתם תכאו.
יתן אם יתן לי בלק.
יראו אם יראו את הארץ.
יראו אם יראו ואנשי הגולים.
יראה אם יראה איש באשרם.
תשכר אם לא תשכר לעשות.
נדחך אם יהיה נדחך.
שכוחי אם שכוחי ברק ראיני.
כל יחשע ושמשים ס"ם ואם
וכל אשר ושלי ולוך ר"ם אם
וכל כלבים ושעה ויזקאל
חלים ס"ם אם בחמה וס'

חלך ואם חלך בדרכי.
תבואנו ואם תבואנו ושיתם.
כבלמו ואם נבלמו מכלי.
בא. ואם בא לראות שוא.
יתקבו ואם יתקבו ואשרי.
וכל שכואל מירמה דבו' ר"ם ואם
בכלה אם וסים
יחמאו אם יחמא איש לאיש.
דכר אם נתן אשרו אליהו.
להלחם אם יכול להלחם אתי.
תירשו אם תירשו את יושבי הארץ.
יאבר אם מן אבר שרו שלום.
שקר אם שקר יקרבנו.
עזרנו אם עזרנו עזו.
ישמח אם ישמח ישראל.
תשכר אם שכר תשובו.
יסרו אם יסר איש בנסרו.
יצאתי אם יצאתי חמרה.
תשוב אם תשוב ישראל.
שוב אם שוב אם ארץ כעלי.
נגעים אם נגעים כאו לך.
וכל שאר קרי דכו' ר"ם אם בשם
תאם וסימניהן.
ילכו אם ילכו נפשי לפני אריכי.
יחבאו אם יחבאו כרים אם אכרכל.
משפחת אם משפחת מצרים.
תשובון אם תשובון אתם.
יסף אם יסף עמך ישראל.
זרע אם זרע כאל לך.

זכרתי ואם לא תשמעו אלינו
לחטאי.
שוך ואם איך ספרה לא נדר
אכר ואם אמר יאמר.
לכבו ואם לכבו יעדה.
שלש ואם שלש אלה.
אסתן ואם אסתן יהוה.
שן ואם שן עבדיו.
שער ואם שער צחות.
נגב ואם נגב יגיב כעשו.
וכל שאר אוריאם דבו' ר"ם ואם
בכלה אם וסים
יחמאו אם יחמא איש לאיש.
דכר אם נתן אשרו אליהו.
להלחם אם יכול להלחם אתי.
תירשו אם תירשו את יושבי הארץ.
יאבר אם מן אבר שרו שלום.
שקר אם שקר יקרבנו.
עזרנו אם עזרנו עזו.
ישמח אם ישמח ישראל.
תשכר אם שכר תשובו.
יסרו אם יסר איש בנסרו.
יצאתי אם יצאתי חמרה.
תשוב אם תשוב ישראל.
שוב אם שוב אם ארץ כעלי.
נגעים אם נגעים כאו לך.
וכל שאר קרי דכו' ר"ם אם בשם
תאם וסימניהן.
ילכו אם ילכו נפשי לפני אריכי.
יחבאו אם יחבאו כרים אם אכרכל.
משפחת אם משפחת מצרים.
תשובון אם תשובון אתם.
יסף אם יסף עמך ישראל.
זרע אם זרע כאל לך.

אם ירצה אש'.
אם יראה חבון.
אם יש ועתה ארוחה.
אם יש אם נביאים חם.
אם רל ראבר כרוחה.
אם אין אם יאין ירע.
אם כא כי אם כוא.
ואם כוא יבוא חבון.
אם כוא יבוא חבון.
אם כוא לא תכבוני.
אם עד ואתך אלוה תכבוא.
אם עד אלהא תשבעוני.
אם כהכא אם אש.
ואם אבן אשר יקרבנו.
אם אין ראבר יאבר ונגר.
ואם אבר יאבר ונגר.

ואם ישי נ' ס' נכבר בשמואל
בסוף סנן ל'.
ואם אין ד' ס' נכבר בשמואל
תרוב סוף סנן לג'.
ואם אין נ' ס' נכבר בשמואל
א' ריש סנן א'.

ואת אמר ג' ס' נכבר
בכרר קרשים.
אמר דקיים לאבי נ' ס' ס'
נכבר כפר' חיש.

אמותם נ' ס' ס' נ'
בהשתמך נפשם אל.
ועל אבותם ה' לרות.
ואל אבותם יאבדו.

אמות נ' ס' ס' נ'
ועשרים באמה ו' ס' ס'
ארך ורוחה. וחברו.
זהאר שלשה ממנו.
כגלה עפה.

שלשים באמה ו' ס' ס' נ'
ארך ורוחה.
מחברו דעשה.
וקו שלשים באמה וחברו.

ויאמינו ג' ס' נכבר
כפרשת ששלח.
אמנה נ' ס' ס' נכבר בפרי
כ' סנן ל'.
אמן ו' ס' כל ישאל ס' נכבר
בתי' באברהם את ל'.
האמנם ד' ס' נכבר בפר' בלק
ותלים סנן נח.
ואמין ד' ג' כל ו' ס' נכבר
באוכ ריש סנן ס'.
חוקו ואמנו ג' ס' נכבר
בפר' לך.
אמציה ש' ס' נכבר בפרי לך
ידעקים סנן ו'.
ואמר

מערכת אות האלף

פתח ומקיף המלה מן כ׳ גזרות כלומר מנינו ומלכם כמו וכן שנו פנה מן קץ וקהלתם וכן כמו ומלכם וכבושה וכלות מן לשמוע תגאנח לעיל ולא יחזיק מקצתו אחרים לפי שהוא חבר מה יבא מן הכלל אבל ויכן ויהי ויקח התבה אות סגולה לפי שהוא מלכם כן מצינו בכל מקום שהוא לשון מלכות והם לחבל מושב כהן ירו לפי שהוא מקצתו אחרים ומסיק הכלל כל מושבות בגדי חתונה פתוחים כי הם של משקל קומעת ומרדעת לשלם כוכבו ולא נשתנו משמעם ומה שכתבתי תיקוני כאשר מושב תשובה יותם מקצתם כי הם של משקל קומעת ומרדעת לשלם כוכבו ולא נשתנו משמעם ומה שכתבתי תיקוני כאשר מושב תשובה יותם מקצתם כי הם של משקל קומעת ומרדעת לשלם כוכבו ולא נשתנו משמעם ומה שכתבתי תיקוני כאשר מושב תשובה יותם

ויאמר חר מן צא וסביהן
ויברכו ויאמר ברוך אברהם
ככה ויאמר אדוני׳
הגר ויאמר הגר שפחת
ויצאתי ויאמר אדני אם נא
האף ויגש אברהם ויאמר
הנה נא ויען אברהם ויאמר
עור ויסף עוד לדבר אליו
תרעו ויאמר אל נא אדני
תדרג ואנכי לא קרב
חקרנא ויאמר׳ אליו אדני
עבד ויאמר עבד אברהם
אצלת ויאמר הבי קרא הנע ונסך
נצב והנה׳ נצב עליו
כה׳ונורא ויירא ויאמר כה נאם
נקבה ויאמר נקבה שכרך
דלדים וישא את עיניו וירא
הולך וישב אל אחוזתו ויאמר
אחיו וישא עיניו וירא את בנימן
אכזתי ושבתני עם אכזתי
קחנא ויאמר יוסף אל אביו
דברך את יוסף ויאמר
כי שכך ויאמר ויאמר כי שכך לאיש
ושב משה אל׳ ויאמר אנא
וירא אהרן ויכן בזכה
פני ויאמר פני ילכו
וראני וארכו וראני נא את
כתנכאים ויקן ויצר ויקר משקי
ויען יהושע בן נון
וידר ישראל נדר ל׳
רמן ויאמר הלא אשר
מן ארם וישא משלו׳
קם וישא משלו׳
נאם וישא משלו׳
אוי וישא משלו׳
עמלק וירא את עמלק
וחקני וירא את קיני
מסני ויאמר׳ כסני כא
ל הורה ואת ליהודה ויאמר
עכן ויען עכן את יהושע
תבוכו אל נא תבושכזה
אוד ויאמר אוד בני אבי
יפתח וידר יפתח נדר
מנוח ויעתר מנוח את ה׳
ויצבא ויקרא שבשון אל׳
וכרוני נא ויקרא שבשון אל׳
הנה כי אש והלי
כחד ויגד לו שמואל את
עד הנה ויקח לו שמואל אבן
דוגג ויען האיש האדוכי
אחמלך ויען אחמלך את
אתי ויען אתי את אחמלך
על אכנר ויקח יחמלך על אכנר
דמני ואדני יחמלך עכדי
אבלע ויען ואב ויאמר
כלעי ויאמר׳ כלעי
מי ישקני ויתאוה דוד ויאמר
וישכע המלך ויאמר חיי׳
אן בכוך ויאמר׳ אלה יש
קדנא וילך צרפתה
לקדנא ותלך לקראת ויקרא

ויאמר יהודה ויקם
ויקם עזרא ויאמר
תאמרון ט׳ סם נספר ריש
סדר ישלח
וכלכם ב׳ סמנין׳
ויאמרן ט׳ רפין וסם נספר
כישעיה סמנין׳
ויאמר ל׳ רפין וסם
השלום והנשמה עומד על׳
הגילוי ושאריהן לא עשה לאפלו׳
הברכה הלא אלהה עליו׳
יהיה חנון שדוך בפו אש
תשוע אז תקרא וי׳ יענה׳
אדם ויאמר אדם אך פרי׳
אמור ג׳ גלות הס וס נספר
ריש כדר משפטים
ובפרשת נשא
ותאמר הוסם נספר
בגמל הסמנין׳
ולאמר ג׳ סמנין׳
ואשם דברי נמין נבעל יתי׳
האבד לבורש רועי וכל חפצי
וספרים בתב לחדף
אמרת ג׳ פ׳ס נכסר כיוסה
סמנין׳
אמר ג׳ קפצין וסם נספר
כדגיאל סג׳ב׳
אמר ג׳ קבצין וסם נספר
פרשת ויגש
ויאמרו ל׳ם נשעם גרשים וס׳
נספר בשבואל א סמנין
א ורבוחרים ס׳ב׳
ויאמרן ג׳ם נשעם זרקא וסי
נספר פרשת ויצא
וריש נחמה׳

ויאמר פלוני ר׳ם נשעם
זרקא וסי
ויאמר האוס׳
ויאמר יעקב אלהי אבי׳
ויאמר יתרו׳
ויאמר משה שש כאות
ויאמר כשה כואת תדעון׳
ויאמר דוד׳
ויאמר נתן׳
ויאמר נעמן׳
ויאמר חנון׳
ויאמר כלבו וסם נספר
אמירת כפרשת לך לך׳

ויאמר ויקרא ויאמר
ר׳ פסל וקרא ויאמר
וסביהן נספר כגלים א סמנין׳
ואמרת ה׳ם נשעם גרשים
וסם כדגיאל
ריש סמנין׳
ויאמרו אליהם ר׳ם
נספר
ויאמרו כל העם ר׳ם
נספר

ויאמרו יחדיו ויחפלו אליו׳ ויאמר
ויחזיקו על ידיו שלש פעמים
כעלות ויהי כעלות הכנחה
אזור ויאמרו אליו איש בעל׳
ארדת ויקח את אדדת אליהו׳
פקיהו ויתפלל אליושע ויאמר
וירדו׳ א ויורתפלל אליושע אל׳
ויתפלל ויהי כבואם שכרון
השליש ויען השליש אשר ובלך
השליש ויען השליש את איש
חלח ואלישע חלה את חליו
ויתפלל וחזקיהו לנגי׳ ויאמר
אנא׳ ויאמר אנא ז׳בר נא
מצרן ויאמר׳ מצרן יסגו
בדלך ויהי יתחלבוא בעיר
ויתפלל אל׳ ויאמר דוגנה
חדקם ויען ראיש העבדי בין
תרחם ויען כלאף׳ ויאמר
ויהי דוד ויאמר׳ שקני נדלה
אין כסף ויאמר׳ אלהי׳ סלה
אבחינו ויאמר׳ אלהי׳ ס
אסא ויקרא אסא אל׳
ארחמך ויאמר׳ ארחיך׳
זבן ויהבר עמו ויאמר
ואשמע קול אדם בן אולי
הקרעי ויען ויצעק
אל אינו ובאך בא אל אינו
אף עוד זה בדברו זה
בטרם עוד זה בדבר זה
בנין עוד זה בדבר זה
ונלרען ויוסף ויאוכ דבו

ויאמר להם בנוסם
ויברך אתם אלהים ויאמר להם
ויברך אלהים את נחואם בניו
יעקב ויאמר להם יעקב אחי
יוסף ויאמר להם יוסף בחי
הדעתם ויאמר להם חזקו בעתם
השלום ויאמר להם השלום לו
תרבען וירד העם עם כשת
סיהו ויאמר להם כה אמר
ויקהלו כשוה ואחזן את
עכרו ויאמר להם יהושע
נביא וישלח׳ איש נביא
גרוים ויגד דו ליותם ורלך
חוית ויאמר להם הוית
דבהן ויאמר לרסו דבהן
תצאו ויעבדי ויקרא אל׳
תעשו ויאמר להם לכה
בני רכון ויען דוד את רכב
וחרבנתם את שלמה בני
אליהו ויאמר אליהו הבניא
ישעיהו ויאמר להם ישעיהו
לישבע להם גדלוהו ולאשיהם
שנוסם ויאמר להם אל תיראו
דמלכים
נרוך ויאמר להם ברוך
ובל ענינא דשמשון וכל דה
מדיאל ועזרא דכ׳ וסם
שמשון מדבע ויאמר להם
בנה ויאמר אלהם וסם
שלמה ויאמר אלהם כה אמר
נועצים ויאמר אלהם מה אתם
ויקבץ מלך ישראל את הנביאי

כלכים אסם׳
וסם נספר
כלכים ב סמנין׳
כה תאמרון ו׳ם נספר ריש
סדר ישלח
ואומר ג׳ סלו תחזר
עמנו׳
אמרות יתנו לי על מחות
ואומר אליהם אתם תראו הרעה
ואשיב אתם דברי

ואומר ג׳ב׳ קמצין ראפ׳
וסי
חיכן ויאמר
וחברו דרוש
ואומר לבני אין חפץ
אמרת ז׳ וסם נספר בתלים
סמנין׳
ויאמר לי ח׳ וסם נספר
בשפטים סמנין
ומשלי סמנין׳
אמרים לי ג׳ בלישיכים נספר
ביחזקאל ריש
סמנין והלים קנין׳
אמר לי ח׳ וסם נספר פרש
ויראו׳
ויאמר ב׳ם נשעם גרשים וס׳
בפרשת בשלח
ובשפטים סמנין׳
אמרתך ב׳ וסם נספר
בחלים באזנך ואת
ואת נתסמנין׳
לאמר ג׳ וסם נספר כיוסה
סמנין׳
אמר ל׳ם נשעם גרשים וס׳
נספר בשבואל א סמנין
א ורבוחרים ס׳ב׳
ויאמרן ג׳ם נשעם זרקא וסי
נספר פרשת ויצא
וריש נחמה׳

ויאמר פלוני ר׳ם נשעם
זרקא וסי
ויאמר האוס׳
ויאמר יעקב אלהי אבי׳
ויאמר יתרו׳
ויאמר משה שש כאות
ויאמר כשה כואת תדעון׳
ויאמר דוד׳
ויאמר נתן׳
ויאמר נעמן׳
ויאמר חנון׳
ויאמר כלבו וסם נספר
אמירת כפרשת לך לך׳

ויאמר ויקרא ויאמר
ר׳ פסל וקרא ויאמר
וסביהן נספר כגלים א סמנין׳
ואמרת ה׳ם נשעם גרשים
וסם כדגיאל
ריש סמנין׳
ויאמרו אליהם ר׳ם
נספר
ויאמרו כל העם ר׳ם
נספר

כי הם על משקל וכלתיהמת וכל הרביעית תמלא על משקל המחרוזת תמלא כתב ותמצא בסוף תיקוני וכבר הזכרתי כל זה בראש הספר ולא נאריך כאן עוד כי כ

מערכת אות האלף

על האנשים ה׳ וסמ׳ נסב׳ שמות ובלבים ב׳ סימן ח׳

ואנשיו כה וסימני

ויקם דוד וילך ויצא.
וילך דוד ואנשיו קעילה.
ויקם דוד ואנשיו ונשא.
וידד ואנשיו במדבר מעון.
וילך שאול ואנשיו לבקש.
ויקח שאול שלשת.
וילך שאול מעל דוד ב׳ כפסו׳.
ויבא אל גדודות הצאן על
וישבע דוד לשאול.
וישב דוד עם אנשיו.
ויעל דוד ואנשיו.
ודוד ואנשיו עוברים באשדותם.
וישכם דוד הוא ואנשיו.
ויהי ככבא דוד ואנשיו אל עקיש.
ויבא דוד ואנשיו אל העיר.
ולכל הנבעות אשר תתולך
והיה הגיד ודוד עמו דוד בפה
ואנשיו אשר עמו העלה
ואנבר ואנשיו הלכו בערבה
ויאור דוד להם בחברון.
וילך המלך ואנשיו ירושלם
וישאום דוד ואנשיו.
וילך דוד ואנשיו בדרך השפני
והגם מלך ואנשיו
דתו יסר.
על אנשי ד׳ וסמ׳ נסב׳ ג כשמואל א׳ ס׳ יח
ויהי מקץ סימן ל׳
לאנשים ה׳ וסמ׳ נסב׳ כרוך סימן א׳
והאנשים ה׳ וסמ׳ כלשון ארש
ויא׳ דקלקו ל
למשלח לרדוף א׳ מכין לתשא
מיהיא בתוכותא וכיאורם
נסב׳ בסוד רגש׳
ואנשיהם ד׳ וסי נסב׳ ברשות
סוף סימן י״ת׳

אם

ויאספו ב׳ וסמ׳ נסב׳ פרשת כי תשא.
ויאסף ס׳ וסימן נסב׳ כפר׳ חקת התורה.
ולא אוסיף ד׳ וסמ׳
ולא אסיף לרצות את.
להגיד את רגלי בבתים
להסיר את רגלי ש׳ בריה.
אותי דברתי ולא.
אסף ג׳ וסמ׳ כלשון ארש
שמעית דיה אימינו כ
כפגא וביאורם נסב׳ פרשת
ששים ויקהל סוף סימן ח׳ ושש
סמ׳ ט׳.
ואסף ג׳ וסמ׳ נסב׳ ס׳ ויהי

אסף ג׳ סמ׳ בן בתו׳ וס׳ נסב׳ בסדר ויגש.

נאספים ג׳ וסמיהן

ותלשתים נאספים.
ואנשי חסד נאספים.
כמלכות גרום נאספים.

נאספו ד׳ וסמ׳

וסרני פלשתים נאספו.
ופלשתים נאספו.
ושאול ואנשיו.
וכני עכרון נאספו סגריהם.
ושרי אשר נאספו אל ירושלם
כמני מישך.
ויהם לא נאספו.
נאספו על נכים.
ויהיום השני נאספו ראשי האבות
דעתיא.
ויהיום עשרים וארבע לחדש
ומם כל דוד הדוא
עם דוד בחרפם בפלשתים.
ואחרו דוד הוא ועם דוד בפם
וכל כדרן.
ועתה נאספו על ד׳ גרם׳

כל לשון אספה אל כמ״ג

על וס׳ נסב׳ כעשם סימן ג׳

האספו ה׳ וסמ׳ נסב׳ פרשת ויחי

ויאספו ד׳ וסמ׳ כלשון תרגום סגיא כולא

שלחו ושלחו אפרשחאי נרסר דשלי
ולאחזון בסא וחשרא. וביאורם
נסב׳ פרשת שמות ודה סימן כמ׳

ויאסף ג׳ וסמ׳

ויאסף לבן את אנשי.
ויאסף אתם אל משכר.
ויאסף רגליו אל המטה.
ויאסף שבעים איש.
ויאסף יהושע את כל.
ויאסף סיחון דאדריא.
ויאסף סיחון דשפשפם.
ויאסף אליו את בני עמן.
ויאסף דוד את כל העם.
ויגוד לדוד ויאסף דשמואל
וחברו דדה.
ויאסף שלמה רכב ופרשים
וחברו דדה.
ויאסף אחז את כל.
וישלח הכרך ויאסף את כל יקני
ויאסף דויד את בני אהרן דה.
את כל שרי ישדה.
ויאסף את שרי העיר.
ואף כי חזק כחזר.
ומנחה פריחם קריחה ואסף.

ואספו ג׳ וסמ׳ נסב׳ ס׳ ויחי

ואספו ד׳ וסמ׳ נסב׳ ס׳ ויחי

ואספה ג׳ וסמ׳

ואספה את חכמות זרעך.
ואספך אל מעשיך מן.
ומגרך ומקנך.
ויאסף ה׳ ליעל וסי נסב׳ סוף פרשת וישרח
וכל ברעץ וס׳ נסב׳ נפרש האזינו
ונאספת ג׳ וסמ׳
ואספת אל עמך.
אל קברותיך בשלום ובמלים
וחברו דדה.

תאסף ג׳ וסמ׳ נקם נקבת.

ואבדתיך ירק.
ותשמיד דבדברה.

ויאמרו ג׳ וס׳ נסב׳ בשמות סמ׳ט.

ויאמר ג׳ ת״ש וסמ׳ נסב׳ פרשת מקץ.

אחתר דמלכת ד׳ וסמ׳ נסב׳ כשמואל ב׳

ריש סמן׳

אף

האף ג׳ פ״ח וסמ׳ נסב׳ פרשת וירא.

האף ג׳ קבעין וסמ׳ נסב׳ פרשת עקב בדברה סמן ל׳.

כאפי ד׳ כ׳ קבעין וכ׳ פתחין וסמ׳ נסב׳ כרש שכב כאפי׳

אפיך כ׳ וס׳ נסב׳ בסדר כי תשא.

ואף ס׳ ם נסב׳ באיוב ועורא סימן ח׳.

בחרי אף ד׳ וסמ׳

ויצא בעם פרעה.
וישבו לבקובם בחרי אף.
ויגד בחרי אף כל.
בחרי אף רצין וחרים.

אפפוני ד׳ וסמ׳ נסב׳ כשמואל ב׳ ס׳ כב׳

אפך ש׳ מ׳ וס׳ נסב׳ בסדר תצוה.

אפס ד׳ וסמ׳ נסב׳ בסדר ויגש.

אפקת ה׳ וסמ׳

ומערה בתיכון כל ארץ חבעני.
חנם וביה חפוח ואפקה.
חנם ויקבעו פלשתי את כ׳ בחנ׳
חדד ויחי לחשובת חשנה ויפקד

ואפרים ה׳ וסמ׳ נסב׳ בהושע סימן ח׳

ואפרים ה׳ וסמ׳ נסב׳ פרשת פנחס

ויהי סימן ל״ה׳

אפרתי ג׳ וסמ׳ נסב׳ בפלש א׳ס׳ א׳

אפרתה ה׳ וסמ׳ נסב׳ פרשת ויחי.

אץ

אץ ד׳ אץ וכ׳ ואץ וסמיהן נסב׳ בהושע ס׳ י׳

אצל ג׳ פ׳ חדין וסמיהן ס יציע גי הרים

אלה בני אשל.

ארורת ש׳ מ׳ וס׳ נסב׳ כאיוב סימן ל״ה׳

ארורות ד׳ מ׳ וס׳ נסב׳ בדברים סימן נא׳ עשר

ב ארורותי ג׳ וס׳ נסב׳ בפרשת האזינו כ סימן י׳

אר

וראור ג׳ כ׳ בלים ס׳ נסב׳ כתיב ס׳ ח׳

יצרב ג׳ וסמיהן

יצרב בכסבר כאריה כ׳ נסב׳.

כארי ד׳ כ׳ קבעין וכ׳ פתחין וסמ׳ נסב׳ כרש שכב כארי׳

שיתי עד בקר.

קשר נביאה בתוכה.

כארי ידי ורגלי.

סלקת סקרי מדיחיך מבחתי כתוב
כתיבו וקרי כתי׳ תמכ סלקתי בחיתן
מלין דכתיב וכתף תיבו וקרי׳ ולא
מבחתי מתים בחמבטבם עם בחתף
המקרקדים בין מרינתף ומגדפה
ולא מתה סם עכ.

אריאל ד׳ וסמיהן

ואא והבה את שני.
ויי אריאל אריאל ב׳ נסב׳
המבואים על אריאל
קדים וס׳.

באר ג׳ וס׳ נסב׳ כיתקל ס׳ ל״א׳

ארוכת ד׳ כ׳ מ׳ וס׳ נסב׳ בדברים סי׳ ב׳

ארובת ג׳ וס׳ ת״ש וסמ׳ נסב׳ בשמואל ב׳ ס׳ ח׳ ריש

מערכת אות האלף

ריש סמן ג׳ וס׳ נסב׳ באיוב סמן א׳.

תאריבו ג׳ וסמ׳ נסב׳ האזינו.

מזרם ג׳ וסמיהן

כן ארם יעתי.
כן ארם קנה וכן ארם נהרים כ׳ בו.

ארון העדות ב׳ וסמיהן נסב׳ פרשת

אלה פקודי.

אל הארון ואל הארון ג׳ וס׳

ונתת אל הארן את העדות.
ואל הארון תתן את העדות.
ויתן את העדות אל הארון.

ארון ה׳ וס׳ נסב׳ פרשת

הצות עש.

ארור ה׳ ם׳ עם וסמ׳ נסב׳ בדברים ס׳ כח.

ויענו הכטעם רביעי וסי
נסב׳ פרשת כי תבא.

ארור ג׳ וסמ׳ נסב׳ בחלים נאב דבתיאות ג׳

ארורים ד׳ וסמ׳ נסב׳ בפרשת

ויהשע ס׳ ט׳.

ארנן ג׳ מ׳ וס׳ נסב׳ בפרשת

חקת התורה.

תאר ג׳ וס׳ נסב׳ פרשת

משקטים.

ארון ד׳ וסמ׳ נסב׳

בערך אדני.

וארון ברית ד׳ כ׳ וסמ׳ נסב׳

בערך אדני.

ארון אלהי ישראל ו׳ וסמ׳ נסב׳

בשמואל א׳ ס׳ ה׳

ארץ ד׳ קמצים וסמ׳ ד׳ בישעיה סימן יד וכל

אתנחתא וסוף פסוק דכתי בסר ארץ
בסגול וס׳ נסב׳ בחלים סימן לה
ונשלי סימן ל׳.

ארץ ג׳ ר״פ וסמ׳ נסב׳ בחלים סימן לה.

והארץ ח׳ ה״פ וסבניהן

בסדר בהר סיני.

בארץ החיים ג׳ וסמ׳ נסב׳

באיוב סי כה׳.

כארץ ה׳ וסבניהן נסב׳ פרשת

לך לך.

וארץ ג׳ וסבני נסב׳ בישעיה

סוף ס׳ כו ומשלי ריש
ס׳ נה׳.

מהארץ ה׳ וסמ׳ נסב׳ בשמואל

ב׳ סימן יב וחזקאל
סמן כא׳.

ובארץ ה׳ וסבניהן נסב׳

פרשת חגי.

פרי הארץ ד׳ כ״ש וסמיהן

ותחזקתם ולקחתם.

ויראהו את פרי הארץ.
ויקרו כיום
ופרי הארץ לאנקולתפארת.

עשב הארץ ה׳ וסמ׳ נסב׳

ריש סדר בא.

את כל ישבי הארץ ד׳ וסמ׳

ותרשתם את כל ישבי.
ד׳ השביד את כל ישבי.
הנני ממלא את כל ישבי.
כי כלה אך נגהלה.

את כל הארץ ד׳ וסמיהן

אשר אתה רואה לך אתנה.
ואולם חי אני.
ואם ירחיב י׳ אלהיך.
ועל משח מערבות כואב אל.
וישלח מלך ירחו.
כי נתן י׳ ביריחו את.
ויענו את ישמעאל תנין.
ויבה יקושע את ארי הארץ.
ויקח יקושע את כל הארץ.
ויהי כאשר שמעו כל מלכי הארץ
כבל אשר עברתי.
ויתן י׳ לישראל.
כי את אשר אליו כה.
הנני אליך דר משוחית.
ויבוא יקושע את כל הארץ.
הארצות כל אוריתא חמרים
ב׳ואמ׳ל וכל נביאו׳
ונתלדבו כל בבא חס׳ נסב׳ בקץ.

אל הארץ ד׳ וסמ׳ נסב׳ פרשת לך לך.

מלכי ארץ כ׳ וס׳

העשרת כל מלכי ארץ.
לא האמינו מלכי ארץ.
וכל ההלות דכו׳ כל מלכי ארץ
כבוא וכל מלכי הארץ את כנודך
ונמלי סימן ל׳.

על פני הארץ ה׳ חס׳ כל נסב׳ פרשת

בהעלתך.

ואת ארצם ג׳ וסמ׳ נסב׳ ביהושע ס׳ ם ס׳

ובחלים סימן ס״ו.

עמי הארצות ה׳ כ׳ וסמ׳ נסב׳ בנחמיה סימן י׳.

ממלכות הארצות ד׳ וסמ׳

כל כלכותו וגבורתו והעתים.
כי ידעו לולעברים וידעו עכותי.
ויהי פחד על כל כמלכות.
ויהי פחד אלהים עם כל כמלכות.

הארץ ג׳ ס׳ פסל ובתריהן

והארץ וסמ׳ נסב׳ ריש פרשת בראשית.

ארץ ה׳ סכרים ארצה ס׳ ה׳ פרש ויגש ומלכי א׳ ס׳ א׳

ואת ארצו ה׳ וסמ׳ נסב׳ חקת התורה.

ואת הארן פרש ויפלח

וידכה סמן נב׳.

וכל הארן ה׳ וסמ׳ נסב׳ פרש מקץ ומלכי א׳ ס׳.

ובבל ארץ ה׳ וס׳ נסב׳ בחר סיני.

עפר ארץ ג׳ וס׳ נסב׳ בשמא ב׳ס׳ נב׳.

חיות הארץ ג׳ כל׳ וס׳

ויעש אלהים את חית הארץ
עוף ולכל חת הארץ ולכל
וכורא אם ואלהים ה׳
נפש ואת כל נפש החיה אשר
דגת ב׳ כו׳.
הוס דו׳ יכנך ד׳ דגלית׳
ומשתך ה׳ דברה.
לבו ד׳ ה׳ עוד לבו גוים.
לשוד וב חית הארץ אל תירא.

על כל הארץ ו׳ וסמיהן

מעיב הנה אנכי מעיב את נוח.
אל הגוח ויאמר גיעון אל האלה׳
ויעש אלהים כן כל ההוא
זאת העזה העוצה.
ועתה אל תתליצנו.
ואני הנה נתתיך.
ותזה׳ לכלך על כל הארץ.
ונקל תהלות דכו׳ על כל הארץ
כבוב ער הארץ וס נגיחן
ויקרא רעב על הארץ׳
כי בגמות שם סם ע׳ הארץ׳

על ארץ ט׳ וס׳ נסב׳ בעמס סימן ט׳ ס׳ א׳

אל הארץ ד׳ בספר בראשית וסם

לך לך כארצך וכמולדתך
תאכל ויאמר אליו העבד אולי
כ כעסוק.
אנכי פח ואלהים פקד.
וכל ואלה שבות דכו׳ אל הארץ
בכא על הארץ וס׳
ותעל שבבת הטל.
וכל תורת נוצים דכו׳ על הארץ
בכא אל הארץ וסם
ונפעתם וכי תבא אל הארץ.
עומר וקערתם את קעירת.
ושבתה הארץ שבת לי׳.
וכל שאר אוריות ויהשע ושפט׳
ושמואל דכו׳ אל תאר כפיב על
הארץ וס׳
והאנשים אשר שלח.
ואם לא תורישו את
כי שאל נא לימים ראשונים.
לפען ירבו ימיכם וימי.
ואבדת ושבעת וברכת.
לא תאכלו על הארץ תשפכנו
רק דם לא תאכל על הארץ.

ואת ארצו ה׳ וסמ׳ נסב׳ חקת התורה.

ואת הארן פרש ויפלח

וידכה סמן נב׳.

וכל הארן ה׳ וסמ׳ נסב׳ פרש מקץ ומלכי א׳ ס׳.

ובבל ארץ ה׳ וס׳ נסב׳ בחר סיני.

עפר ארץ ג׳ וס׳ נסב׳ בשמא ב׳ס׳ נב׳.

חיות הארץ ג׳ כל׳ וס׳

ויעש אלהים את חית הארץ
עוף ולכל חת הארץ ולכל
וכורא אם ואלהים ה׳
נפש ואת כל נפש החיה אשר
דגת ב׳ כו׳.
הוס דו׳ יכנך ד׳ דגלית׳
ומשתך ה׳ דברה.
לבו ד׳ ה׳ עוד לבו גוים.
לשוד וב חית הארץ אל תירא.

על כל הארץ ו׳ וסמיהן

מעיב הנה אנכי מעיב את נוח.
אל הגוח ויאמר גיעון אל האלה׳
ויעש אלהים כן כל ההוא
זאת העזה העוצה.
ועתה אל תתליצנו.
ואני הנה נתתיך.
ותזה׳ לכלך על כל הארץ.
ונקל תהלות דכו׳ על כל הארץ
כבוב ער הארץ וס נגיחן
ויקרא רעב על הארץ׳
כי בגמות שם סם ע׳ הארץ׳

על ארץ ט׳ וס׳ נסב׳ בעמס סימן ט׳ ס׳ א׳

אל הארץ ד׳ בספר בראשית וסם

לך לך כארצך וכמולדתך
תאכל ויאמר אליו העבד אולי
כ כעסוק.
אנכי פח ואלהים פקד.
וכל ואלה שבות דכו׳ אל הארץ
בכא על הארץ וס׳
ותעל שבבת הטל.
וכל תורת נוצים דכו׳ על הארץ
בכא אל הארץ וסם
ונפעתם וכי תבא אל הארץ.
עומר וקערתם את קעירת.
ושבתה הארץ שבת לי׳.
וכל שאר אוריות ויהשע ושפט׳
ושמואל דכו׳ אל תאר כפיב על
הארץ וס׳
והאנשים אשר שלח.
ואם לא תורישו את
כי שאל נא לימים ראשונים.
לפען ירבו ימיכם וימי.
ואבדת ושבעת וברכת.
לא תאכלו על הארץ תשפכנו
רק דם לא תאכל על הארץ.

ואת ארצם ג׳ וסמ׳ נסב׳ ביהושע ס׳ ם ס׳

ובחלים סימן ס״ו.

עמי הארצות ה׳ כ׳ וסמ׳ נסב׳ בנחמיה סימן י׳.

ממלכות הארצות ד׳ וסמ׳

כל כלכותו וגבורתו והעתים.
כי ידעו לולעברים וידעו עכותי.
ויהי פחד על כל כמלכות.
ויהי פחד אלהים עם כל כמלכות.

הארץ ג׳ ס׳ פסל ובתריהן

והארץ וסמ׳ נסב׳ ריש פרשת בראשית.

ארץ ה׳ סכרים ארצה ס׳ ה׳ פרש ויגש ומלכי א׳ ס׳ א׳

ארצה כנען ח׳ וסכ׳ נסב׳ פרשת נח ובחלים א׳ ס׳ א׳

ואת ארצה ד׳ וסמ׳

ואת כל הבלים האלה.
בלבי אנכי ראיתי ובלבי.
וחברו דשיעת.

ארצה כנען ח׳ וסכ׳ וסם נסב׳ פרשת נח ובחלים א׳ ס׳ א׳

ישיבת הארץ ד׳ וסמ׳

תשב ונקחתי לארץ.
כנא שבו הארץ אין נסא.
שבעת וישבו אבי לארץ דאיוב
ישבו ישב אי ד׳ לארץ ידבר׳

ארץ ד׳ ג׳ כבע׳ וא פתח וס׳ נכסר פרשת נח ובחלים א׳ ס׳ א׳

ארתחששתמן ריש עורא

ער אחר הדבר׳ ואחר ארתחששתא
כתיב ומן אחר הדבר׳ הלה ער סוף
סיפרא ארתחששתא כתיב וכלתון
ארתחששתא אקרי בגמא וסם
ארתחששתא כתיב כשלם׳

יוזגין כיחדין כסבין האר׳ וסכ׳

ובכל הארץ ויאבד אלהים נעשתה
ואלהי הארץ ואשקיעך בי׳
בישב הארץ ויאבד יעקב׳
בברת הארץ ויסע בביתי אל׳
הארץ כנען דבר אל בני ישראל׳
לישבי הארץ ואתם את תכרתו
ותכלו הארץ ואת כל כלי ארץ׳
ולעם הארץ ואני תתי בתוכך׳
וכדלות

חוטה והתיתה הוה ומלך הטיה יקקיה וכלם מתנגדים מבחון להרחיק כי הסתה כחקים חקה המכסה לבי מקנה בחון כי היה רחוי להיות עמהם׳ ולי
היתה יהודית מבלתי כרחם תיכה לאמר לא יכחנו יחד והסך על מקרל הגוב בדין וכסרתו מתפעטה וכן כל לותת כוכל לפני ע׳ ויכון
מחדר כמו וחי להם ועלי זקן את בחלמים כחלים נמצר ״ כתרגם על מים לעמדים ולמעמות היה רחוי להיות בחדין כמו למקוות כי לוכן

מערכת אות האלף

מסדרי בית זה לכתוב מדרש אחד לעברים ולמשחק היה ראוי לחיות בחיי רוחניין אבל העברים קחשיבים כמו לאכסם הלל בחור כלרים כי על כל אלה מסדרי לקח על לחיות בחיי רוחניין אבל כהבית הדעת הוא כמו בדבר לדבר ולחקן ל' לחקן בדעם מחבב בהם לכן סקמני לכל הלא על לעל לכלים מחבר ולקחן ולקחן לעבי לים לשלם קחן כמו בדבר הרכוש כי אם לו היה מבוזר היה בדבשי וכל הסקלים לעני החסף מחשב מבשי לפרוד כין הקחן וחסף וכן כל

ובירלות הארץ השאר דב שבחם דכלים.	אשירה נ' סל' בלש וסם נסך סוף פרשת האזינו	אשר בעבר וידאו אבשי·	את הארון את אהל·
העם הארץ כל העם הארץ יחזי עמי הארץ בקשו את יי.	ואכלים ב' סימן ל"ו·	ואשר הלך ואקרע את·	ואת ארון ובכתפים בו·
אל הארץ ירקא אל חשבים.	אשכל ה' חס וסם נסך רישי שרי השרים ופרש	ואשר הלכו ושמרים לשפט·	ואת ישראל ויאמר יי אל משה·
לאפסי הארץ כלה בחכמה כלה.	לך לך ג' נסך בירמיה ס' ו'	ואשר כלך ויהר דברי·	את הלוים ויסא את עיני ורא·
לרוקן הארץ על הים.	אשפתו ג' נסך בפרשת ס' ו'	ואשר חשב ויהר דברי·	ואת נשיי ויקם יעקב ויסא·
עבדי הארץ ויבאו הבנים פרשי	באשר פ' חס נסך בשבע סים הפסוקים ו'	ואשר הוא בי אלהי ישראל	ואת שלום ויאמר לו לך נא·
ועם הארץ הבדיים את חטאות	ובאשר ד' ס נסך בשעה סימן ה' סלונפתים סימן ה'	ואשר [redacted] משה לים·	את רגלו ויאמר פרעה·
ועל הארץ מתחת ג' נסך	ואשר לא חומשי נסך בפרד מראו·	ואשר [redacted] עדי·	ואת נכף ואת נגיעי·
ירדעת חום וחשבות·	ואשר עשה ז' נסך	ואשר [redacted] אלהי לאה·	ואת בני לאה·
ונשמע ויבם לבניני·	לחל כערים·	ואשר תבאנת ומי נסכי·	ואת שרח שכח קברו·
אין נכון אלהים נשבע ונכלב·	לכם כמדברי·	ואשר אין ויי כל עמא·	ואת רכקח ב' נסך·
אש	לרחן לאמרים·	ואשר חביא כי אסחי·	ואת שדי כאל אביך·
ראש ג' נשים זקף גדול וסם נסך פרשת שפדי·	לעיטנו את האחת הגדול ויחשע לו כית כאשר דבר·	ואשר יצאו כה אברי·	ואת עקב וישבע אלהים את·
וראש ג' נסך פרי עני·	ויהר דברי חקוקה·	ואשר בכל ונם כל החדשים·	ואת רבקה הזה הקמה ברך·
אשי ס' בתיכן ל"ד וסם נסך בספר כפרד צוי·	ויהר דברי בעשא·	ואשר יקריבו ויין תגי·	ואת לב ויאמר יי אל כשה בני·
וכל אשה ג' נסך פרשת שקדי·	**ואשר** ל' כרם וסם נסך פרשת בהר סיני·	ואשר סכך דברי כליעל·	ואת עכך כי עזה שלחתי·
אשה הוא לה' ג' נסך ונסכיהן נסם כ' תעוה	אשר עמו ל' אות ס' נסך בפרשת וילך·	ואשר הכלך ולך חוקה·	ואת הבעשה והזהרה אהם·
אשה ה' פתוי וסם נסך בפרשת צוי·	**כאשר** ל' כברי אשר וכי נסכיהם סוף פ' אי·	ואשר נתנו שארית עם·	ואת קול ובל העם רואים·
וכל הנשים ג' נסך פרשת וילך·	**אשר** ל' כברי באשר וסי נסך בפרשת צוי·	ואשר יעדתי כי שחר פחדתי·	ואת חדר כ' נפשו·
אשה הוא לה' ה' פתוי וסם נסך בפרשת צוי·	**אשר על** ח' אל אשר ה' נתן בערך אל·	ואשר נתן יביאו לבוש·	ואת תכנית ככל אשר אני·
וכל הנשים ג' נסך פרשת וילך·	**ועל אשר** ד' וסכיהן דבו וסי נסך בפרשת צוי·	**ככל אשר** ב' כתורה וסם נסך כרש סדר תרומה·	ואת קלעי החצר·
אשתך ג' נסך ס' לך לך·	**ובכל אשר** ד' וסכיהן משפטי נסך בפרשת ראה·	**אשרי הגבר** ד' וסכיהן נסכר בתי·	ואת עולתו והקריב·
ותראשה ה' וסם נסך נשא·	**ולכל אשר** ד' וסכיהן אשר יעשה כוי·	סימן צ"ד וסימן קכ"ח·	ואת דכה ושרף את פרה·
לאשה ה' וסם נסך בראשית ונסלחי ס' ט'	אשר יצא על הבית·	**אשרי** ד' כשעם זרקא וסכיהן	ואת אשי ויצו להם כפה·
כ' ס' בן ושמואל כ' סימן י"א·	ולכל אשר שלחני אליכם·	כלשון ארמי נגרא חשב שטיי·	ואת האשה ויכא דבר איש יש·
ואשת ג' נסך סימן ל"ג נשים ונסכיהן נסם כ' שעה ס' ש·	אשר יעשה כוי·	ובאורם נגם ר' חלי·	ואת פתחם ויש לאחם·
לאשתו ג' נסך	**ואשר** ל' כברי אשר וכי נסכיהם סוף פ' אי·	**אשרים** ג' בחלת לישי ובל חד חד לית דבו וסי נסכר סוף פרשת חיי שרה·	ואת שלש את שלש·
בן אש לאשתו·	**ולכל אשר** ד' וסכיהן משפטי נסך בפרשת ראה·	**אשרת** ג' סל' וסכיהן נסכר ביהושע סימן ל"ב·	ואת עמודיו חמשה·
ויאמר ירבעם·	ולכל אשר שלחתי אליכם·	**אשתאול** ג' סל' וסכיהן נסכר ביהושע סימן ט"ו·	כלשון ארמי נגרא חשב שטיי·
וישאלו אנשי אנכשים·	אשר יעשה כוי·	**את**	ובאורם נגם ר' חלי·
וכל הנשים ג' נסך בירמיה ס' כ"ה·	**ואשר** ל' יחידאין וסכיהן אשר אתו ויבא את כל חקים·	**ואת דלית וזנין**	ואת ראשו ונתח אתו·
לנשים ל' רפ' וסם נסך בשפטים סימן כ"ה·	אשר נשבע ''אלהי חשבים·	ואת דנפש ויקח אכלים·	ואת אשו יביא לו·
בנשים ג' נשים וסכיהן נסם כ' שעיה ס' ש·	ואשר תאמרו ראבר שנם·	ואת האנשים אשר פתח·	ואת האלה ושבעה רבאות·
מנשים ג' וסכיהן	ואשר הוא אין שר בית האמורי·	ואת יעקב ושנם אברהם·	ואת הכנדים קח את אדרן·
תבורך בנשים יעל כ' בפסוק·	ואשר יתן איש אשר ידקח·	ואת חלר וישלחה ותלך ותתע·	ואת חביתי וז' נכנו על הבזכח·
כן תשכל בנשים אמץ·	ואשר תצא ובא יהוה אלהי ישראל·	ואת האבלת ויקח אברהם את עפרון·	ואת הקרב ואת הברזים·
שתים נשים ג' נסך בזמיה ס' ח·	ואשר יעשה ויאמר יהוה·	ואת מעגה ופילגשו ושבנה·	ואת הכשר ואת העור·
	ואשר עשית עמי ויאמר יהוה·	ואת עבר וישלח את רבקה·	ואת כשרו ואת הבר·
	ואשר יעשה ויאמר יהוה·	ואת סרון ותלד לו·	ואת הראש ואת העולה·
	ואשר יעשה ויאמר יהוה·	ואת אזיך ועל ורכך·	ואת חות והחנופה·
	ואשר יעשה ויאמר יהוה·	ואת צאן ויה כאשר ראה יעקב	ואת נבלהם ושקץ יהיו לכם·
	ואשר יעשה ויאמר יהוה·	ואת חנון וירא יעקב כאר ויער	ואת אלה תשקצו כן·
	ואשר יעשה ויאמר יהוה·	ואת אחר ויקם כלילהוא	ואת הבוס ואת חנוטף·
	ואשר יעשה ויאמר יהוה·	ואת לאה וישם את השפחות	ואת הצב ואת הלטאה·
	ואשר יעשה ויאמר יהוה·	ואת רחל ל' כנפסי	ואת הנקה ואת הכח·
	ואשר יעשה ויאמר יהוה·	ואת יוסף ג' כנפסי	ואת נבלהם ושקץ יהיו לכם·
	ואשר יעשה ויאמר יהוה·	ואת השבטן תעשה עשר יריעות·	ואת אלה תשקצו כן·
	ואשר יעשה ויאמר יהוה·	ואת שמות ששה משמותם·	ואת הבוס ואת חנוטף·
	ואשר יעשה ויאמר יהוה·	ואת טעיל ולקחת את הצבעים·	ואת הצב ואת הלטאה·
	ואשר יעשה ויאמר יהוה·	ואת החשן ל' כנפסי	ואת הנקה ואת הכח·

ואת ערוך

מדרי בית זה לכתוב מדרש אחד לעברים ולמשחק היה ראוי לחיות בחיי רוחניין אבל העברים קחשיבים כמו לאכסם הלל בחור כלרים כי על כל אלה מסדרי לקח על לחיות בחיי רוחניין אבל כהבית הדעת הוא כמו בדבר לדבר ולחקן ל' לחקן בדעם מחבב בהם לכן סקמני לכל הלא על לעל לכלים מחבר ולקחן ולקחן לעבי לים לשלם קחן כמו בדבר הרכוש כי אם לו היה מבוזר היה בדבשי וכל הסקלים לעני החסף מחשב מבשי לפרוד כין הקחן וחסף וכן כל

מערכת אות האלף

ואת עריך	כי אנכי ידעתי·	את דרך	את חקם הזה תאסר
ואת עיירו	וישלחיהושע·		בחגיג דפסח·
ואת אבי	והדיתם את	ואת עזה	ואת כל הערב·
ואת פי	ויקח האנשים·	ואת טואב	את אדום·
ואת קרית	דקרישו את·	ואת בן	ועבדו אתו דגום·
ואת חת	ותקח דעצה·	ואת עצרת	כלך יחידה·
ואת עם	עני חשיע·	ואת המגילה	ויבא אל הכלך
ואת שלמה	ואת נתן הנביא·	ואת בסח	כי את עול סכלי·
ואת אולם	והעבדים	ואת יכנית	בן יקוקים·
ואת הכלוא	וזה דכר רבם·	ואת ספר	בהאסר יי·
ואת הרעה	והי שכן לישראל·	ואת ונחל	ויקבעו עם נרדה·
ואת שכם	ויבאו רחבעם כתי·	את ירושלם	העצבות המלכים
ואת שכו	והבא האשה דכעות·	ואת חרדך	כ' כנפסי·
ואת זקיה	וילכר נער מאבי·	ואת דתורה	רק שמרו מאד·
ואת הפסל	וייכר לב והבהן·	ואת דעדך	אשיכך סלים·
ואת זרוע	ונדעתיך דעלי·	ואת איש	אל תחרע את נפש·
ואת דבר	ראבר שאול·	את שכע	ותישב מצרה·
ואת דברי	נאמרתי כי האלכתי·	ואת כל ראשי	אז יקדי·
ואת יפתח	הישלח יי את·	ואת שרון	וכתאנים·
ואת אכ	כי עתה חתעבו ואשפט	ואת צאני	דו אני נאם יי·
ואת עלק	ויאמ שאול אל שבוא	ואת ידי	ונתתי את·
ואת תיכ	גליח הפלשתי נתן	ואת סף	ויבא אל שער·
ואת יהונתן	והה כיום פלחמת	ואת ראשונה	ראבר·
ואת עכרי	וישבע דוד·	ואת ארצי	וקבעתי·
ואת צקלג	אנחנו פשטנו	ואת עצמות	הם ואשר אבלו שאר
ואת אבשלום	הלכו באתים	ואת נתלתי	ואת עשו שנאתי·
ואת כנרו	ובמבשכן בן	ואת מוצא	ועפחם לגבי·
ואת עכרך	ויאבר חבלך שלום·	ואת עלכת	ובכשה אשר
ואת סוסים	ויקטו בנשף·	ואת עתות	כ' כנפסי·
ואת איזבל	יאבלו הכלבים·	ואת חברון	ואת כנרשים·
ואת הכמות	אשר על·	ואת השלונות	ואת הסרו את דלת
ואת דגלגלים	וגם את האבת·	ואת העמודים	וכטבחת וכבזן ערי
ואת והזהדים	ויה כחדש דשלים	ואת יואש	כי כבצער·
ואת אויביך	וישנב יי את ערי·	ואת חג	דעשו לבי·
ואת הכל	ויקח את אוצרות בית דכלים·	ואת עכור	ואתה ברחמי·
ואת נבאי	ועתה שלח קבץ·	ואת התוכה	ויאסרו·
ואת וכיצוה	ובדוע לא שכרת·	ואת כרית	העכרת אלוף·
ואת הרשע	אכרתי אני כיכי·	ואת הרשע	ראה נתתי לפנין·
ואת חוס	לקים עליהם לחות	ואת רכבו	ו אסר את רכבו·
ואת כל אלה	ידי עשתה·	ואת רכבו	וכשבתי אליך
ואת הנשארי	ואחרי כן·	את זרעכם	זכר לאכרהם ליצחק·
		ואת זרעכם	ואני הגי בקום
		ואת התכלת	וכל אשה תכנית לבי
		ואת התכלת	והם יקחו אזן תזהב·
		את תולעת	וכל אשה·
		ואת תולעת	והם יקחו·
		את כיתהיו	את קלעי החצר·
		ואת כיתהיו	וקלעי החצר·
		את קרשי	ויקם כשה·
		ואת קרשי	ואת בריחו·
		את הכתים	ועבדו בני אהרן
		ואת רבקחים	ואת האיל נתן
		את הכעגפת	וישם את
		ואת הכעגפת	שש ואת פארי
		את איל	ויקרב את איל העלה
		ואת איל	הכלאים תקח וכשלת·
		את האליה	ואת כל חלבו יקטיר
		ואת האליה	ויקח את החלב·
		את אבני	ונתן את חכית
		את אבני	הביאו את אבני·
		את העפר	ואת חכית יקציע·
		ואת העפר	ותפל אש יי·
		את זכר	ואש אשר ישכב

ועב וזנין חד את וחד ואת וס

את שרי	ויקח אכרם את
ואת שרי	ויקח תרח את אכרם
את הבני	ויצו גם את השני
ואת חשני	יעשה עולה·
את חלב	וקחו את אביכם·
ואת חלב	סר החטאת·
את אם	ותאבר להכת·
ואת אם	ויגל אזידיכן·
את חמות	ועתה שא דטאתי·
ואת רכות	ראה נתתי לפניך·
את רכבו	ו אסר את רכבו·
את רכבו	וכשבתי אליך
את זרעכם	זכר לאכרהם ליצחק·
ואת זרעכם	ואני הגי בקום
את התכלת	וכל אשה תכנית לבי
ואת התכלת	והם יקחו אזן תזהב·
את תולעת	וכל אשה·
ואת תולעת	והם יקחו·
את כיתהיו	את קלעי החצר·
ואת כיתהיו	וקלעי החצר·
את קרשי	ויקם כשה·
ואת קרשי	ואת בריחו·
את הכתים	ועבדו בני אהרן
ואת רבקחים	ואת האיל נתן
את הכעגפת	וישם את
ואת הכעגפת	שש ואת פארי
את איל	ויקרב את איל העלה
ואת איל	הכלאים תקח וכשלת·
את האליה	ואת כל חלבו יקטיר
ואת האליה	ויקח את החלב·
את אבני	ונתן את חכית
את אבני	הביאו את אבני·
את העפר	ואת חכית יקציע·
ואת העפר	ותפל אש יי·
את זכר	ואש אשר ישכב

את הכלים	ויזו מדמיאם את·
את רגליהם	על עזאזל·
את רגליהם	כ' כנפסי·
את כתחים	ויקחו את·
את כשבת	אחיכון כנפתלי·
את הלקר	ויעוב·
את דב ורת	ויעש חיים כחלים·
את הכגדים	לכך ואת עלמן·
את חסם	ויצא כלך אשור·
את כוכחתו	כתי ואת עלמן·
את גדודי	וישלחיי בו את גדודי·
את השכן	ותכא ותגר·
את כתי	ויתן את כתי הקדש·
את נשיהם	לכן חן את·
את כיך	ותשתי דיחקאל·
את מלכה	אכרכא לבית חברי
את חזוקיה	והרמה·
את כהיהם	ותבאת את
את שלשת	ואכזד את
את חור	ותכת עזוכה·
את הרן	ויעפח לגש·
את יוכב	ויולד כן חדש אשתו
את מעשיהו	ויהרג זכרי·
את טנרשיהם	כי קבעתי·
את הסגנים	ואריכה·

ועזלופיהזן מר את ולירת וזנא וסיכהן

את שבא	ויקשין לך את·
את בנתינו	ונתנו את בנתינו·
את כתכתו	דעקב שבע כי טמא·
את שר	וישב את שר המשקי·
את אתתי	ואני אקים את לב·
את חלחם	ראבר משה ראנעות·
את הכעות	ושכרהם את הבעות·
את חחוי	ושלחתי את הערעה·
את ארונו	ויקם משה את המשכן
את החלבים	וישחטו את·
את הכהכה	ואם כל כהכה טמאה·
את כנתתו	ואת האיל יעשה·
את שש	והערים אשר·
את המשפט	וזה עקב תשמעון·
את ראשית	ועתה וצה הבאתי·
את חמור	לא תראה·
את הדבר	ידבק יי כך את
את אילן	ואת מגדיהם לא ישלח·
את עכרון	ולכמה אשר את·

את הארון	את אהל·
את ארון	ובכתפי בו·
את ישראל	ויאמר יי אל משה·
את הלוים	ויסא את עיני ורא·
ואת נשיי	ויקם יעקב ויסא·
את שלום	ויאמר לו לך נא·
את רגלו	ויאמר פרעה·
ואת נכף	ואת נגיעי·
ואת דינה	אלה בני לאה·
ואת שרח	שכח קברו·
ואת רבקח	ב' כנפסי·
ואת שדי	כאל אביך·
ואת יעקב	וישבע אלהים את·
ואת רבקח	הזה הקמה ברך·
את לב	ויאמר יי אל משה בני·
ואת עכך	כי עזה שלחתי·
את הבעשה	והזהרה אהם·
ואת קול	ובל העם רואים·
את חיר	כ' כנפסי·
את תכנית	ככל אשר אני·
ואת קלעי	החצר·
ואת עולתו	והקריב·
ואת דכה	ושרף את פרה·
ואת אשי	ויצו להם כפה·
ואת האשה	ויבא דבר איש יש·
ואת פתחם	ויש לאחם·
ואת שלש	את שלש·
ואת עמודיו	חמשה·
ואת ראשו	ונתח אתו·
ואת אשי	יביא לו·
ואת האלה	ושבעה רבאות·
ואת הכגדים	קח את אדרן·
ואת חביתי	ויו נכנו על הבזכח·
ואת הקרב	ואת הברזים·
ואת הכשר	ואת העור·
ואת כשרו	ואת הבר·
ואת הראש	ואת העולה·
ואת חות	והחנופה·
ואת נבלהם	ושקץ יהיו לכם·
ואת אלה	תשקצו כן·
ואת הבוס	ואת חנוטף·
ואת הצב	ואת הלטאה·
ואת עץ	ואת תעפר·
ואת עין	ואת חורי את·
ואת ראש	אך את כסה לו·
את שורו	ויקח ויו ושע
את חמורו	ואת צאנו
	כ' כנפסי דעקן·
את התורה	דק שכרו·
את אבותינו	כי אלהינו
את הראשונה	ויה כלילה·
את אנשי	ויקח גדעון·
את קדשי	ולא תשאני·
את החמר	חזה עקב תשמעון·
את הקללה	ויהי כי יבא·
את הרוכות	והאחת·
את אחיו	וזה דבר חשמה·
את ביחך	וזה כי יאבר·
את אלהיהם	ואשר עשה לרחק·
את קולו	ואתאמרי הן הראנו·
את חקיו	ושמעת·
את האדמה	השקיפה כבלעון·
את לכב	ואל אלהיך את·

ואת ערוך

לכם תכל חק הכמיך לחקר חקון כמו לחקר חקון ולחקון מקקין כי לין כמו על פי חקון ל' מכטל לקדם כמקום אחר כאסר ולחקר חקון כמו לחקר חקון ולחקון מקקין כי לין כמו על פי חקון ל' מכטל לקדם כמקום אחר כאסר

מערכת אות האלף

את ארץ · לכן קרא אברי׳ ·
ואת ירק · וישמע אלי׳ אב ·
את גלות · כה אמר׳ אלהי ישר׳ ·
ואת גל ת · כבתינת כלך אשור ·
את ויהוה · ואקח את ספר העקנה
את והיהוה כה אמר׳ צבאות ·
את שריה · את ירושלם ואת ·
את שריה · אבר נאלמים
את בגיך · תקדי את בגיך ·
ואת בגיך · כי כה אמר׳
את תעקתיך · ושמרך בחצי חשאתיך
ואת העכתיך · את וכתך ואת ·
את ואבדת · אבקש ·
את האבדת · את תטהל׳ לא תוקם
את והזיקה · לבקרם אמר׳ ·
ואת והזיקה · את ואבדת אבקש ·
את הגפתרים · ואשר משם כבם הבדעה ·
את עתי · ויתן שרשן את בתו דלה ·
ואת עתי · ואשריה דלה ·
את שמ · ושמע תוליד דלה ·
ואת שמי · וכן עזרא יתר דלה ·
את כרים · וכן עזרא יתר דלה כ בנו
את כרים · אחם ·
את דכר · את אולן דלה ·
את דבר · את אולן דלה את וישע
את הבתים · ויתנו לחושי ·
את הבתים · ואשר בבבל ·
את ויהי · ויהיו את ויהי ·
את ויהי · תשלך שנם עשים ·
את יעקם · ויחר לי מאר בקורא ·
ואת יעקם · ותרא את עני ·
את טרית · הכה אנחנו ·
את פרית · יקיסם ויכם ·
את הרת · וככנים למשפלות ·
ואת הרת · ופן תשא עיניך ·
את הבתים · ושכח אני את ·
את הבתים · ואשר נעני אל ירת ·
את רם · וחצרין תולידי ·
ואת רם · וכני חצרין כ׳ב ·
את מאמר · כרית מה לעשות ·
ואת מאמר · מרדני אסתר ·
את עכה · לא תניה אסתר ·
את עכה · אין אסתר בגדרת ·
את ושב · ויאמר אי׳ה דאיוב ·
את ושב · ראתנתי לפניך ·

א׳ פסוק ברוך פסוק את ואת

ופסוק נספר פרשת ויקהל ·
את ופסוק בספר בראשית
וספרתין
את תבאר · ויעש אלוהים את שני
ואת תבאר · תקנן לכפסולת הלילה
את יתרת · וחכשכן ואת
את יתרת · וחצר ואת ·
את כנתי · כל פקר ויהם לכל
את כנתי · והבחה והשבא והגרה
את כתלת · סוחן כלך השכון ואת
את כתלת · עוז מלך ב׳ בפסוק ·
את ארבעים · ויהם ואת
את ארבעים · ואל לילה אשר ·
את ודתי · תנו לאחת
את ודתי · ב׳ בפסוק ·
את אלילי · ביהם ודוא ישליך
את אלילי · זחבו אשר קשו לו ·
את כתם · ואבדו אלי כן אדם
את כתם · כפות ב׳ בפסוק ·
את ירמי · ויעש ואשים את
את ירמי · הרי שכמה ·
את גלת · ואחר הבה לי׳ ברכה
כי ארץ ·
את גלת · ואברו דששים הבה
לי ברכה ·
את הירדן · וכל אבים עלת נדעון
את הירדן · כ׳בו ·
את וכהן · הבה לקחו את אשר
עשה ·
את וכהן · ויאמר את אלוה אשר
עשיתי ·
את כלי · ולקחתם את ארון׳ ·
את כלי · וכשכחת ובכון עדי
הדרעזר ·
את כתו · ויאמר איש ישראל
הי׳אתם ·
את כתו · ושמא את מיאת אשר
את שמואל · את ירבעל ואת בדן ·
את שמואל · ואמר׳ קרא שמואל
את בני · וישמע הפלך לחציל
דשמואל ·
את כני · ויאמ׳לה חפלך ויפלו
את נתן · תבניא וכנוהו ואת ·
את נתן · וישלח אתן וחפלך ·
את תיכר · ויחן עשה הסר חפלי׳
את תיכר · ויגד לנו׳ אלוהינו ·
את תעדות · ויהנא את בן חפלך
את העדות · ויעמיאו את בן חפלך
דלה ·
את ורמי · אם לא את דמי ·
את דמי · אמרתיך׳ את עמת ·
את ירמיהו · ויעש חפלך את ·
את ירמיהו · את תגרים חעץ ·
את שוערין · ותנתנים הרעות ·
את שוערין · ואת כל תערב אתו ·
את ורעך · כשרץ שבו ושב אחרי ·
את ורד · ועכדו את י׳ואת דוד ·
את ורד · אחר ישובו אל י׳ והוריכ
את אשת · אל תדבים לא אבל ·
את אשת · תזוא את כל אליהעשת
את כל ישבי · ויפוך את הקרים האל
את כל ישבי · ואשרת אלוהם זה ·

ו׳א וונין מנבב נחב פסוק

חר את חיר את וכתבי
את ויאור · ויעש אלוהים את שני
ויאור חמאור · תקטן לכפסולת הלילה
את יתרת · וחכשכן ואת
את יתרת · וחצר ואת ·
את כנתי · כל פקר ויהם לכל
את כנתי · והבחה והשבא והגרה
את כתלת · סוחן כלך השכון ואת
את כתלת · עוז מלך ב׳ בפסוק ·
את ארבעים · ויהם ואת
את ארבעים · ואל לילה אשר ·
את ודתי · תנו לאחת
את ודתי · ב׳ בפסוק ·
את אלילי · ביהם ודוא ישליך
את אלילי · זחבו אשר קשו לו ·
את כתם · ואבדו אלי כן אדם
את כתם · כפות ב׳ בפסוק ·
את ירמי · ויעש ואשים את
את ירמי · הרי שכמה ·

ותרין מנבהון חלוף ואת

את וכ׳
את וחבבה · וגם את וחבבה ·
את וחבבה · אשר בביהאל ·
את גוז · וחדן חלוף את
את גוז · ועיפה לגוב ·

א׳ב את וליה מנבהון ואת

וסיבתון
את אברהם · את אוב
את אילות · את אלוהים ·
את כיתר · את כניכם
את גנו · את נכול ·
את נכעתן · את ודברי
את דניאל · את האלהים ·
את השמים · את החצר
את חבן · את חדקים ·
את חשם · את חשמש
את חשמר · את חש רח ·
את תעזידה · את והברכה
את הגברה · את חב ·
את זה · את ורע
את חצר · את חסרי ·
את וחבבה · את וחבבתו
את שבעזר · את ידי ·
את ידיכם · את כסא
את כסא · את לבנו ·
את כעשי · את פרזי ·
את מלת · את סרים ·
את · את עשרת
את פני · את פני
את פני · את פניכם
את פרך · את ציון ·
את קדך · את ורחוב

את שכך

מערכת אות האלף.

את תורת · את שכך
את תרגם · ו׳פסוק בכשכח תורה וסי׳
את · בצר בכרכר ·
את · תרכרים והלה ·
את · ו׳אלהך תרא ·
ואברו ·
את · והברכה אשר ·
את · כל הדיבר ·
את · זה האכלו ·
את · חבט ·
את · תגברי חשיך ·
את · ו׳האמרת ·
וכל ספר יהושע כן
ויתנו בני ישראל ללוים
עיר ויהן י׳ לישראל כן
רס כין באמצע פסוק
ואת בכבה את וסי
את קרית ארבע · את והברון
את בית שמש · את גבעון
את נבעון · את עמתים ·
את שכם · את אולתקא ·
את נביון · את אלון ·
את בת דכן · קדבאה ·
את תענך · את גלן ·
את קשון · את דברת ·
את ריכות · את עין גנים ·
את משאל · את עכרון ·
את חלקת · את קדש ·
את יקנעם · את קרתה ·
את דבנה · את מחלל ·
את רמות בגלעד ·
את חשבון · את יעזר ·
ובספרו גם בספר יהושע)
את · ו׳בבה בספר חשבון וסי
נספר שם סי כה ·

ז׳ פסוק את את את ואת

וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

ג׳ פסוק את את ואת

את תרגם · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

ג׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

ז׳ פסוק את את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

ד׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

ה׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

ו׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

ז׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

ח׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

ט׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

י׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

יא׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

יב׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

יג׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

יד׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

טו׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

טז׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

יז׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

יח׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

יט׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

כ׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

כא׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

כב׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

כג׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

כד׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

כה׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

כו׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

כז׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

כח׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

כט׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

ל׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

לא׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

לב׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

לג׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

לד׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

לה׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

לו׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

לז׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

לח׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

לט׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

מ׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

מא׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

מב׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

מג׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

מד׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

מה׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

מו׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

מז׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

מח׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

מט׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

נ׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

נא׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

נב׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

נג׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

נד׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

נה׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

נו׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

נז׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

נח׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

נט׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

ס׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

סא׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

סב׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

סג׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

סד׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

סה׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

סו׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

סז׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

סח׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

סט׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

ע׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

עא׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

עב׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

עג׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

עד׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

עה׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

עו׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

עז׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

עח׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

עט׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

פ׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

פא׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

פב׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

פג׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

פד׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

פה׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

פו׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

פז׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

פח׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

פט׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

צ׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

צא׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

צב׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

צג׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

צד׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

צה׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

צו׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

צז׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

צח׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

צט׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

ק׳ פסוק את את ואת

את תורת · וסי נספר פרשת אחריות ובשמים
ויש ס״ד ·

מערכת אות ואלף

ושכואל נ׳ס ג׳ ומלכים א׳סימן י״ח

ה׳ פסוקי׳ת נתון ואתה

איהוס נ׳בסר פרשת דרך לך׳.

וגם אתה נ׳ וס׳ס נ׳בסר פ׳ וירא ונו׳ה ס׳ ג׳

כי עתה כל א׳ר״ת אות כי עתה נכשבי

אתה וסימניהן

תנה את נ׳ואת ילדי׳.

הינה כי אתה העדות בנו׳

א׳ויבוב ואברו אל יושב׳.

נעב ויאמר כלעם אל בלאק י׳ תנאני׳.

בא כי אתה בא אל הארץ׳

תכוא ויקראבשה לישע׳

הכא ואנו אתישע קנין׳

עכל כי אתה עכל תכת׳

תבחר הכעקד ישלמה׳

וכל שאר קר׳ כל׳ אתה כשלק כי עתה וסימניהן

נסכית ויאמר שכואל אל שאול׳

קשר ויאמר אליו האישקשר׳

רשתה אף׳ב לא אכול אכל העם

תשבו ויאמ׳ר אל אבישי חאל׳

כשנו ויאמר העם לא תעש׳

תערי כי תרכיב ושבבתיך

אשרם אני ידעתי אפרים׳

אין כ׳ך כי עתה יאמרו אין פלך

תאזינ׳ תחזקת ציון כיולדה׳

וישכו ועקר הדעה בעיר׳

והיתי לכיר כענה ודורית׳

ויאמר א׳ויבאל איש׳

וכל קר׳ כי אתה ול׳ וכי אתה׳

אתון דנשעם כל׳ע׳ל סס כי עפר אתה ואל׳

ראובן כבורי אתה׳

רצי אתו אתה׳

כי ירא אלהים אתה׳

לכי אתהואבה׳

כי עם קשה ערף׳

ר׳אשית אתה׳

נאם ישבי עין רביתי׳

כי א שתל אתה׳

אשר בזה עס אתה׳

אשרים לעץ אבי אתה׳

כרם אתה כיום רעה דירמ׳ה׳

וזרעיתו לי׳ בארץ

כתוב׳ך זכר לי׳ אתה׳

עזרי וכפלי אתה׳

צור קראה ותקם את דברי׳

אתה נורא אתה׳

ויקרא אסא אלי׳.

נס פעסה רבות׳.

לא יחיראין משמ׳ אתר׳ת וסימניהן

אתה תחה על כית׳ נעל׳.

אתה ה׳ ראבר אנו׳.

אתה תיבר את כל אשר׳

אתה וכר׳ ראבר חושת׳

אתה ואשו ראבר נתן׳

אתה תקח ראבר דוד׳

אתה אכרת ראבר נתן׳

אתה תשכע השמים כבנך ומלכי׳

אתה אל תירא עבדי יעק׳

אתה כן אמ׳ר נגד את׳

אתה כשוב לבאות הוס׳

ה׳ יחידאין משמ׳ ואו׳ת וסימניהן

ואתה תאמרון ונקו איש׳

ואתה שמעת עסגרול׳

ואתה עשית ראבר׳

ואתה עשה האנכי לא׳

ואתה תעשה עבדי יורידו׳

ואתה אדני ותכל עני׳

ואתה נתן עני כל׳

ואתה לך לקן ותנח׳

ואתה ועתה

ל׳ה בטעם תכרין ומ׳ נסס בפרשת התעת׳

ואתה

ה׳בטעם ומ׳ נסס בפרשת התעת׳

ואתה תכא אל אבתיך׳

ואתה עזרה את נפשי׳

ואתה אדני תכלך לא׳

ואתה תקשלך גדולת׳ה

ואתה כחלאים תמיד׳

ואותה

כ׳כל ומ׳ס נסס בפרשת בלק׳

הסל ומ׳ נ׳בסר בפרשת שבני

וניתוקאל סימן כ״ג׳

אותו כ״ד מל׳ וסימניהן

ועבדתם אותו׳

ועבדו אותו כחסם וכאבת׳

לעבוד אותו ואברו עדים׳

לרשת אותו׳

ויקח אותך שבע מאות איש׳

ויאבק התלך אל חוצל׳

דר אותו כ׳בסר׳

אשר יעקבם על׳

ותכתי על השבה׳

ויקצפו וחשרים תניל דפס׳

ויעלהו אל הארכנה׳

ולא נחל נחל׳ עשה׳

נס אותו ראשו׳ יכל׳

ותאבון אותו וכפרתו׳

ואתם כחללים אותו׳

ותשתחו אותו׳

וכרו תודת משה עבדי׳

כיום חציל׳ אותו׳

כאחו אותו פלשתים׳

נס אותו וכתו׳

וירדו אליו׳

כלשני כסיר דעות׳

יברכנו אלהים׳

וכל יושע ושמים דמה׳ מל׳

אותך ל׳מלאים וסימניהן

על אשר מעלתם בי׳

כאשר עזבתם אתי׳

ואתי לא תיראו׳

שבתך בתוך כרמה׳

חשכל וירדנו אתי׳

נדמה אותי׳

יען שנתת אתי כ׳בסף׳

כבראה נחשת׳

נעדי שלך אשתי׳

חן נתר יצר אפס׳

ואשבתה כפרת׳

זה נתרלך כתת מרך׳

על אשר עזבו׳

ולא עזבך עדיך׳

כגבור עדיך׳

ולא תכעיסי אתי׳

כי כלים יעזבו אתי׳

כי אהל עמי׳

כי נתתי אתי׳

תכרו ס׳לכם׳

את מ׳ואה ב׳ כפס׳

ואתך יוסי יום ידרשון׳

אך תרא אתי׳

פדית אתי׳

אותי נתנ׳

כי כלים מיראים׳

אף לא תכיאה׳

וכל יהיו ושפטי רפ׳

כ׳כל בכב וסימניהן

בשלח כשה עכר״ אתי׳

אתם כדשתים אותי לכלך׳

אתך

ל׳ה כתורה וסס נסס בפרשת שפטי׳

אותך

ל׳ה כ׳כל וסימניהן

ואכלת אתך כבאר באר׳

ואתך גם אנכי אתך׳

ותלה אותך על עץ׳

אתרי תדיע אלהים׳ אתך׳

ואך אתך אתו׳

ככל אשר אני מראה אתך׳

ונעדתי לך שם׳

ועתה הניחה לי׳

תרף כחכי ואשמרם׳

כי קנה אקנה׳

שולח אני אותך׳

אשר אני שולח אתך׳

ואתה הוא אשר דברתי׳

ונתתי אותך את כל׳

ותשתך דכדברת׳

ונדברתי אתך׳

אותך קיתיך כל ימים׳

אותך

ל׳כל בלשון נקבה וסימניהן

כאשר את אשתו׳

יתן י׳ אותך׳

מן נשריף אותך׳

חני כשפט אותך׳

מי יצבאות דעטן אותך׳

ונל כאוהבך שנה ך׳

ובחדתיך כיום הולדה את תך קש׳ דס׳.

תשמרו אותך׳

תרגמו אותך באבן׳

השאבת אותך׳

עשיתי אותך כ׳בסף׳

תדיעו אותך׳

ועשו אותך כחכה׳

ועשו אותך כשנאה׳

אותך

ל׳ לזכר וסימניהן נכסר כירסה ריש סימן כ׳.

וכל יחזקאל דכ׳ אותך כבן אותך וסימניהן

שולח אני אותך ושלאחרי׳

והדבקי אותך׳

לרבא אותך עליהם׳

ונשחיתך דכדברה׳

תצאתי אותך ואת כל׳

וכל לשון נקבה דכ׳

אותי

ה׳כל בכסר שעה וסימניהן נכסר שם סימן׳.

אתון

נ׳ וסס

כל ויחו שדי אתון׳

אם הבעין כעיו׳

אתון אפרתיין׳

חתון

נ׳ וס׳ס נ׳בסר בדניאל ס׳ נ׳.

מאתך

ה׳וס׳ס נ׳בסר בכלים אס׳ כ׳ על כל כתורה וסכנירון

ואין פותר אותם׳

אשר דכר להם אבדם קס׳ם׳

ויהי איתם בדבר׳

וישנו אותם חנים׳

והאכל אותם׳

ותשוא אותם כפס׳

על כל אשר תניל דפס׳

את תצעור רחית׳

ותביאה אותם אל הגוף׳

כי לבני ישראל עכדים׳

ונהיו זכרי שלכים׳

והשיאו אותם עון׳

למען ירעו רתיכם׳

ושכת אותם שתים׳

וכסו אותם כמכסה׳

ושמו אותם איש איש׳

כבן שלשים שנה קס׳ם ונשא

על פי׳ פקר אותם׳

וישלח אותם׳

תקיף אותם וחנון׳

ויקיכו אותם לפני ישראל

קת כשתם

ויקח

וכל הרוקיק לאסרן לם תקטרך להרחיק מלתם כל כתקרבו יקריבו׳

יקטיר לתן כעלילה מועטת כתקטיר כחוק ית״ת׳

תקריבון אלו מנחת הכלל ומקנחת ולבונה וקטרת ומקטיר אלו מנחת הכלל ומקנחת ומקטיר את מקטרת הכלל ומקנחת ומקטיר את מקטרת הכלל ומקנחת ומקטיר את מקטר

מערכת אות הבית

כתוב בסמורת

כל כתנת

אב מן חד בא וטימני

ז' וזין חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ב' ב' ו' ברישיתן

ג' וזין יהודאין חד ב' וחד

אב מן ג' ב' ותרויהן נחד

ד' וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ד' חד ב' וחד ו' וצדי

ה' ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ה' ב' ו' בסיפיהן

ו' ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ו' ב' ו' בראשיתן

ז' ונון יהודאין חד ב' וחד

אב מן ז' ב' ותרויהן נחד

ח' וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ח' ב' ו' בסיפיהן

ט' ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ט' ב' ו' בראשיתן

י' ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן י' ב' ותרויהן נחד

י"א וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן י"א ב' ו' בסיפיהן

י"ב ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן י"ב ב' ו' בראשיתן

י"ג ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן י"ג ב' ותרויהן נחד

י"ד וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן י"ד ב' ו' בסיפיהן

ט"ו ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ט"ו ב' ו' בראשיתן

ט"ז ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ט"ז ב' ותרויהן נחד

י"ז וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן י"ז ב' ו' בסיפיהן

י"ח ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן י"ח ב' ו' בראשיתן

י"ט ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן י"ט ב' ותרויהן נחד

כ' וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן כ' ב' ו' בסיפיהן

כ"א ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן כ"א ב' ו' בראשיתן

כ"ב ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן כ"ב ב' ותרויהן נחד

כ"ג וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן כ"ג ב' ו' בסיפיהן

כ"ד ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן כ"ד ב' ו' בראשיתן

כ"ה ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן כ"ה ב' ותרויהן נחד

כ"ו וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן כ"ו ב' ו' בסיפיהן

כ"ז ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן כ"ז ב' ו' בראשיתן

כ"ח ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן כ"ח ב' ותרויהן נחד

כ"ט וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן כ"ט ב' ו' בסיפיהן

ל' ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ל' ב' ו' בראשיתן

ל"א ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ל"א ב' ותרויהן נחד

ל"ב וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ל"ב ב' ו' בסיפיהן

ל"ג ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ל"ג ב' ו' בראשיתן

ל"ד ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ל"ד ב' ותרויהן נחד

ל"ה וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ל"ה ב' ו' בסיפיהן

ל"ו ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ל"ו ב' ו' בראשיתן

ל"ז ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ל"ז ב' ותרויהן נחד

ל"ח וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ל"ח ב' ו' בסיפיהן

ל"ט ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ל"ט ב' ו' בראשיתן

מ' ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן מ' ב' ותרויהן נחד

מ"א וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן מ"א ב' ו' בסיפיהן

מ"ב ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן מ"ב ב' ו' בראשיתן

מ"ג ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן מ"ג ב' ותרויהן נחד

מ"ד וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן מ"ד ב' ו' בסיפיהן

מ"ה ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן מ"ה ב' ו' בראשיתן

מ"ו ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן מ"ו ב' ותרויהן נחד

מ"ז וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן מ"ז ב' ו' בסיפיהן

מ"ח ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן מ"ח ב' ו' בראשיתן

מ"ט ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן מ"ט ב' ותרויהן נחד

נ' וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן נ' ב' ו' בסיפיהן

נ"א ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן נ"א ב' ו' בראשיתן

נ"ב ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן נ"ב ב' ותרויהן נחד

נ"ג וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן נ"ג ב' ו' בסיפיהן

נ"ד ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן נ"ד ב' ו' בראשיתן

נ"ה ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן נ"ה ב' ותרויהן נחד

נ"ו וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן נ"ו ב' ו' בסיפיהן

נ"ז ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן נ"ז ב' ו' בראשיתן

נ"ח ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן נ"ח ב' ותרויהן נחד

נ"ט וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן נ"ט ב' ו' בסיפיהן

ס' ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ס' ב' ו' בראשיתן

ס"א ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ס"א ב' ותרויהן נחד

ס"ב וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ס"ב ב' ו' בסיפיהן

ס"ג ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ס"ג ב' ו' בראשיתן

ס"ד ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ס"ד ב' ותרויהן נחד

ס"ה וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ס"ה ב' ו' בסיפיהן

ס"ו ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ס"ו ב' ו' בראשיתן

ס"ז ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ס"ז ב' ותרויהן נחד

ס"ח וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ס"ח ב' ו' בסיפיהן

ס"ט ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ס"ט ב' ו' בראשיתן

ע' ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ע' ב' ותרויהן נחד

ע"א וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ע"א ב' ו' בסיפיהן

ע"ב ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ע"ב ב' ו' בראשיתן

ע"ג ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ע"ג ב' ותרויהן נחד

ע"ד וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ע"ד ב' ו' בסיפיהן

ע"ה ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ע"ה ב' ו' בראשיתן

ע"ו ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ע"ו ב' ותרויהן נחד

ע"ז וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ע"ז ב' ו' בסיפיהן

ע"ח ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ע"ח ב' ו' בראשיתן

ע"ט ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ע"ט ב' ותרויהן נחד

פ' וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן פ' ב' ו' בסיפיהן

פ"א ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן פ"א ב' ו' בראשיתן

פ"ב ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן פ"ב ב' ותרויהן נחד

פ"ג וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן פ"ג ב' ו' בסיפיהן

פ"ד ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן פ"ד ב' ו' בראשיתן

פ"ה ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן פ"ה ב' ותרויהן נחד

פ"ו וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן פ"ו ב' ו' בסיפיהן

פ"ז ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן פ"ז ב' ו' בראשיתן

פ"ח ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן פ"ח ב' ותרויהן נחד

פ"ט וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן פ"ט ב' ו' בסיפיהן

צ' ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן צ' ב' ו' בראשיתן

צ"א ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן צ"א ב' ותרויהן נחד

צ"ב וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן צ"ב ב' ו' בסיפיהן

צ"ג ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן צ"ג ב' ו' בראשיתן

צ"ד ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן צ"ד ב' ותרויהן נחד

צ"ה וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן צ"ה ב' ו' בסיפיהן

צ"ו ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן צ"ו ב' ו' בראשיתן

צ"ז ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן צ"ז ב' ותרויהן נחד

צ"ח וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן צ"ח ב' ו' בסיפיהן

צ"ט ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן צ"ט ב' ו' בראשיתן

ק' ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק' ב' ותרויהן נחד

ק"א וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"א ב' ו' בסיפיהן

ק"ב ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"ב ב' ו' בראשיתן

ק"ג ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"ג ב' ותרויהן נחד

ק"ד וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"ד ב' ו' בסיפיהן

ק"ה ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"ה ב' ו' בראשיתן

ק"ו ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"ו ב' ותרויהן נחד

ק"ז וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"ז ב' ו' בסיפיהן

ק"ח ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"ח ב' ו' בראשיתן

ק"ט ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"ט ב' ותרויהן נחד

ק"י וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"י ב' ו' בסיפיהן

ק"יא ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"יא ב' ו' בראשיתן

ק"יב ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"יב ב' ותרויהן נחד

ק"יג וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"יג ב' ו' בסיפיהן

ק"יד ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"יד ב' ו' בראשיתן

ק"טו ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"טו ב' ותרויהן נחד

ק"טז וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"טז ב' ו' בסיפיהן

ק"יח ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"יח ב' ו' בראשיתן

ק"יט ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"יט ב' ותרויהן נחד

ק"כ וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"כ ב' ו' בסיפיהן

ק"כא ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"כא ב' ו' בראשיתן

ק"כב ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"כב ב' ותרויהן נחד

ק"כג וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"כג ב' ו' בסיפיהן

ק"כד ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"כד ב' ו' בראשיתן

ק"כה ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"כה ב' ותרויהן נחד

ק"כו וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"כו ב' ו' בסיפיהן

ק"כז ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"כז ב' ו' בראשיתן

ק"כח ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"כח ב' ותרויהן נחד

ק"כט וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"כט ב' ו' בסיפיהן

ק"ל ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"ל ב' ו' בראשיתן

ק"לא ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"לא ב' ותרויהן נחד

ק"לב וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"לב ב' ו' בסיפיהן

ק"לג ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"לג ב' ו' בראשיתן

ק"לד ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"לד ב' ותרויהן נחד

ק"לה וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"לה ב' ו' בסיפיהן

ק"לו ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"לו ב' ו' בראשיתן

ק"לז ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"לז ב' ותרויהן נחד

ק"לח וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"לח ב' ו' בסיפיהן

ק"לט ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"לט ב' ו' בראשיתן

ק"מ ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"מ ב' ותרויהן נחד

ק"מא וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"מא ב' ו' בסיפיהן

ק"מב ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"מב ב' ו' בראשיתן

ק"מג ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"מג ב' ותרויהן נחד

ק"מד וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"מד ב' ו' בסיפיהן

ק"מה ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"מה ב' ו' בראשיתן

ק"מו ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"מו ב' ותרויהן נחד

ק"מז וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"מז ב' ו' בסיפיהן

ק"מח ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"מח ב' ו' בראשיתן

ק"מט ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"מט ב' ותרויהן נחד

ק"נ וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"נ ב' ו' בסיפיהן

ק"נא ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"נא ב' ו' בראשיתן

ק"נב ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"נב ב' ותרויהן נחד

ק"נג וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"נג ב' ו' בסיפיהן

ק"נד ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"נד ב' ו' בראשיתן

ק"נה ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"נה ב' ותרויהן נחד

ק"נו וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"נו ב' ו' בסיפיהן

ק"נז ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"נז ב' ו' בראשיתן

ק"נח ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"נח ב' ותרויהן נחד

ק"נט וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"נט ב' ו' בסיפיהן

ק"ס ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"ס ב' ו' בראשיתן

ק"סא ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"סא ב' ותרויהן נחד

ק"סב וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"סב ב' ו' בסיפיהן

ק"סג ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"סג ב' ו' בראשיתן

ק"סד ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"סד ב' ותרויהן נחד

ק"סה וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"סה ב' ו' בסיפיהן

ק"סו ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"סו ב' ו' בראשיתן

ק"סז ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"סז ב' ותרויהן נחד

ק"סח וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"סח ב' ו' בסיפיהן

ק"סט ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"סט ב' ו' בראשיתן

ק"ע ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"ע ב' ותרויהן נחד

ק"עא וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"עא ב' ו' בסיפיהן

ק"עב ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"עב ב' ו' בראשיתן

ק"עג ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"עג ב' ותרויהן נחד

ק"עד וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"עד ב' ו' בסיפיהן

ק"עה ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"עה ב' ו' בראשיתן

ק"עו ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"עו ב' ותרויהן נחד

ק"עז וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"עז ב' ו' בסיפיהן

ק"עח ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"עח ב' ו' בראשיתן

ק"עט ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"עט ב' ותרויהן נחד

ק"פ וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"פ ב' ו' בסיפיהן

ק"פא ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"פא ב' ו' בראשיתן

ק"פב ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"פב ב' ותרויהן נחד

ק"פג וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"פג ב' ו' בסיפיהן

ק"פד ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"פד ב' ו' בראשיתן

ק"פה ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"פה ב' ותרויהן נחד

ק"פו וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"פו ב' ו' בסיפיהן

ק"פז ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"פז ב' ו' בראשיתן

ק"פח ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"פח ב' ותרויהן נחד

ק"פט וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"פט ב' ו' בסיפיהן

ק"צ ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"צ ב' ו' בראשיתן

ק"צא ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"צא ב' ותרויהן נחד

ק"צב וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"צב ב' ו' בסיפיהן

ק"צג ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"צג ב' ו' בראשיתן

ק"צד ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"צד ב' ותרויהן נחד

ק"צה וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"צה ב' ו' בסיפיהן

ק"צו ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"צו ב' ו' בראשיתן

ק"צז ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"צז ב' ותרויהן נחד

ק"צח וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"צח ב' ו' בסיפיהן

ק"צט ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"צט ב' ו' בראשיתן

ק"ק ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"ק ב' ותרויהן נחד

ק"קא וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קא ב' ו' בסיפיהן

ק"קב ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קב ב' ו' בראשיתן

ק"קג ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קג ב' ותרויהן נחד

ק"קד וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קד ב' ו' בסיפיהן

ק"קה ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קה ב' ו' בראשיתן

ק"קו ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קו ב' ותרויהן נחד

ק"קז וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קז ב' ו' בסיפיהן

ק"קח ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קח ב' ו' בראשיתן

ק"קט ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קט ב' ותרויהן נחד

ק"קי וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קי ב' ו' בסיפיהן

ק"קיא ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קיא ב' ו' בראשיתן

ק"קיב ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קיב ב' ותרויהן נחד

ק"קיג וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קיג ב' ו' בסיפיהן

ק"קיד ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קיד ב' ו' בראשיתן

ק"קטו ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קטו ב' ותרויהן נחד

ק"קטז וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קטז ב' ו' בסיפיהן

ק"קיח ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קיח ב' ו' בראשיתן

ק"קיט ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קיט ב' ותרויהן נחד

ק"קכ וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קכ ב' ו' בסיפיהן

ק"קכא ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קכא ב' ו' בראשיתן

ק"קכב ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קכב ב' ותרויהן נחד

ק"קכג וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קכג ב' ו' בסיפיהן

ק"קכד ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קכד ב' ו' בראשיתן

ק"קכה ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קכה ב' ותרויהן נחד

ק"קכו וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קכו ב' ו' בסיפיהן

ק"קכז ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קכז ב' ו' בראשיתן

ק"קכח ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קכח ב' ותרויהן נחד

ק"קכט וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קכט ב' ו' בסיפיהן

ק"קל ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קל ב' ו' בראשיתן

ק"קלא ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קלא ב' ותרויהן נחד

ק"קלב וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קלב ב' ו' בסיפיהן

ק"קלג ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קלג ב' ו' בראשיתן

ק"קלד ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קלד ב' ותרויהן נחד

ק"קלה וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קלה ב' ו' בסיפיהן

ק"קלו ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קלו ב' ו' בראשיתן

ק"קלז ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קלז ב' ותרויהן נחד

ק"קלח וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קלח ב' ו' בסיפיהן

ק"קלט ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קלט ב' ו' בראשיתן

ק"קמ ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קמ ב' ותרויהן נחד

ק"קמא וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קמא ב' ו' בסיפיהן

ק"קמב ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קמב ב' ו' בראשיתן

ק"קמג ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קמג ב' ותרויהן נחד

ק"קמד וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קמד ב' ו' בסיפיהן

ק"קמה ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קמה ב' ו' בראשיתן

ק"קמו ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קמו ב' ותרויהן נחד

ק"קמז וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קמז ב' ו' בסיפיהן

ק"קמח ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קמח ב' ו' בראשיתן

ק"קמט ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קמט ב' ותרויהן נחד

ק"קנ וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קנ ב' ו' בסיפיהן

ק"קנא ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קנא ב' ו' בראשיתן

ק"קנב ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קנב ב' ותרויהן נחד

ק"קנג וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קנג ב' ו' בסיפיהן

ק"קנד ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קנד ב' ו' בראשיתן

ק"קנה ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קנה ב' ותרויהן נחד

ק"קנו וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קנו ב' ו' בסיפיהן

ק"קנז ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קנז ב' ו' בראשיתן

ק"קנח ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קנח ב' ותרויהן נחד

ק"קנט וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קנט ב' ו' בסיפיהן

ק"קס ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קס ב' ו' בראשיתן

ק"קסא ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קסא ב' ותרויהן נחד

ק"קסב וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קסב ב' ו' בסיפיהן

ק"קסג ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קסג ב' ו' בראשיתן

ק"קסד ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קסד ב' ותרויהן נחד

ק"קסה וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קסה ב' ו' בסיפיהן

ק"קסו ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קסו ב' ו' בראשיתן

ק"קסז ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קסז ב' ותרויהן נחד

ק"קסח וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קסח ב' ו' בסיפיהן

ק"קסט ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קסט ב' ו' בראשיתן

ק"קע ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קע ב' ותרויהן נחד

ק"קעא וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קעא ב' ו' בסיפיהן

ק"קעב ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קעב ב' ו' בראשיתן

ק"קעג ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קעג ב' ותרויהן נחד

ק"קעד וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קעד ב' ו' בסיפיהן

ק"קעה ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קעה ב' ו' בראשיתן

ק"קעו ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קעו ב' ותרויהן נחד

ק"קעז וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קעז ב' ו' בסיפיהן

ק"קעח ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קעח ב' ו' בראשיתן

ק"קעט ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קעט ב' ותרויהן נחד

ק"קפ וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קפ ב' ו' בסיפיהן

ק"קפא ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קפא ב' ו' בראשיתן

ק"קפב ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קפב ב' ותרויהן נחד

ק"קפג וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קפג ב' ו' בסיפיהן

ק"קפד ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קפד ב' ו' בראשיתן

ק"קפה ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קפה ב' ותרויהן נחד

ק"קפו וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קפו ב' ו' בסיפיהן

ק"קפז ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קפז ב' ו' בראשיתן

ק"קפח ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קפח ב' ותרויהן נחד

ק"קפט וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קפט ב' ו' בסיפיהן

ק"קצ ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קצ ב' ו' בראשיתן

ק"קצא ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קצא ב' ותרויהן נחד

ק"קצב וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קצב ב' ו' בסיפיהן

ק"קצג ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קצג ב' ו' בראשיתן

ק"קצד ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קצד ב' ותרויהן נחד

ק"קצה וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קצה ב' ו' בסיפיהן

ק"קצו ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קצו ב' ו' בראשיתן

ק"קצז ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"קצז ב' ותרויהן נחד

ק"קצח וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"קצח ב' ו' בסיפיהן

ק"קצט ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"קצט ב' ו' בראשיתן

ק"ר ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"ר ב' ותרויהן נחד

ק"רא וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"רא ב' ו' בסיפיהן

ק"רב ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"רב ב' ו' בראשיתן

ק"רג ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"רג ב' ותרויהן נחד

ק"רד וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"רד ב' ו' בסיפיהן

ק"רה ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"רה ב' ו' בראשיתן

ק"רו ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"רו ב' ותרויהן נחד

ק"רז וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"רז ב' ו' בסיפיהן

ק"רח ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"רח ב' ו' בראשיתן

ק"רט ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"רט ב' ותרויהן נחד

ק"ש וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"ש ב' ו' בסיפיהן

ק"שא ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"שא ב' ו' בראשיתן

ק"שב ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"שב ב' ותרויהן נחד

ק"שג וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"שג ב' ו' בסיפיהן

ק"שד ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"שד ב' ו' בראשיתן

ק"שה ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"שה ב' ותרויהן נחד

ק"שו וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"שו ב' ו' בסיפיהן

ק"שז ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"שז ב' ו' בראשיתן

ק"שח ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"שח ב' ותרויהן נחד

ק"שט וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"שט ב' ו' בסיפיהן

ק"ת ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"ת ב' ו' בראשיתן

ק"תא ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"תא ב' ותרויהן נחד

ק"תב וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"תב ב' ו' בסיפיהן

ק"תג ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"תג ב' ו' בראשיתן

ק"תד ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"תד ב' ותרויהן נחד

ק"תה וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"תה ב' ו' בסיפיהן

ק"תו ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"תו ב' ו' בראשיתן

ק"תז ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"תז ב' ותרויהן נחד

ק"תח וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"תח ב' ו' בסיפיהן

ק"תט ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"תט ב' ו' בראשיתן

ק"תי ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"תי ב' ותרויהן נחד

ק"תיא וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"תיא ב' ו' בסיפיהן

ק"תיב ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"תיב ב' ו' בראשיתן

ק"תיג ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"תיג ב' ותרויהן נחד

ק"תיד וטין חד ב' וחד ו' וכף

אב מן ק"תיד ב' ו' בסיפיהן

ק"תטו ולמד חד ב' וחד ו' ופא

אב מן ק"תטו ב' ו' בראשיתן

ק"תטז ונון חד ב' וחד ו' וטית

אב מן ק"תטז ב' ותרויהן נחד

ק"תיח וטין חד ב

CL

CLL

CLLC

CLLCH

CLLCHC

CLLCHCH

CLLCHCHC

CLLCHCHCH

CLLCHCHCHC

CLLCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCH

CLLCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHCHC

CLLCH

מערכת אות הבית

ואבאר נא משפט שבא המבטל צורי

ב

בבל ג׳ וסמיכתן

בבלי אלהים בית האל׳.

בבלי בן הבית אשר

בבלי דור ושרי לתבונה.

בדן ד׳ וסביבותן

בחלה ה׳ את ירובעל.

בחם את האזור.

בחלי זהב אשר ביחאל

ובני אולם כרן אלה בני׳

בה

ובה ג׳ וסמ׳ נספר פרשת חי׳ שרה וישע״ה ס״ס

בה ג׳ כפקן רפ׳ וסמיכתן נספר בתלים ס״ס

בה ב׳ סביבותן בם וסביבותן

בואב ויבו בה והבית את כואב.

ותירש יבחש בה׳.

וחילופ׳ ד׳ סב׳ בה וקריין בם וסביבותן

השמרים רם את דרך׳.

תנופה עבור לחמות תנופה נלחם

כעבת אשר בשלמת כעבתם

מטות הינו בעולם לא משלת

וד׳ סב׳ בה וקריין בו וסמ׳ נספר פרש׳ ואלה שמות.

בא ג׳ סב׳ ויש אחרי׳ וסביבותן

בם והיה כי יבוא בשנה.

בן והיה אם שכוע תשמע ׳

בא אביו נעניתי לו בה.

בהמת ג׳ וסביבותן נספר סוף ויקרא.

יבהלוני ג׳ וסמ׳ נספר בדניאל סכון ג׳.

בבהמת ד׳ רפ״ו ופסמ׳ נספר פרש׳ טהי׳

בבהמת ד׳ רפ״ו וסביבותן נספר בפרש צו

ובפרשת צו׳

ולבהמת ג׳ וסמ׳ נספר כפרשה צו.

וכל בהמת ג׳ וסמ׳ נספר פרש׳ משפט׳.

בן

בוני ד׳ וסביבותן

שכוני שרביה׳

עזגר׳ ובן חיים שמיעה

דשכוע בנו כתוב עזגר בני כתי׳

בור ג׳ כתי׳ באר וסביבותן נספר בשמ״ב ס״כ

בור ב׳ כתי׳ וס׳ בי׳ית אש כתי׳ תניל דשמ׳.

עד׳ בתי׳ יונס.

בורות חברות ה׳ כתי׳ וס׳ נספר

בגד אלהי בית אלהי׳

בגת הלף בתי אלהי׳

בגת הבן ויאבד הבנים

ה זוגין חד בית וחד בבית

ושב נספר בדניה סכון ל״ו ומגילה ריש סכון ה׳

ובית המלך ג׳ וסמיכתן נספר בשל״ה כ׳ סכון כ׳.

בבית ד׳ רמ״ן וס׳ נספר בשל״ה א׳ סכון ג׳.

ובית ו׳ וסמיכתן נספר פרשת שמות.

בית הבית ד׳ קמ״ץ וס׳ נספר בשל״ה סדר לך לך׳

ואת בית ו׳ וסמיכתן נספר בפרשת לך לך

וכלים א׳ סכון ד׳

הבתים ג׳ נתני טעם וסמיכתן

ותחתו אשר יאכל אחתו.

ותשר הבתים לבער.

ביתה הבתים והעשים.

קמ״ך פרעה ארש

דבא השיש את האנשים ביתו וסף׳

ביתה פרעה בתים.

ויבא יהודה ואחיו ביתה יוסף׳

בית ד׳ קמ״ץ כ״ש וסביבותן נספר סוף פרשת לך לך והבתים ס״ס ה׳

ביתאל ג׳ סגל״ו וס׳ נספר כפרשת וישב.

בניתאל ו׳ וס׳ נספר בשל״ה כ׳ סכון כ׳.

כך

בכה ג׳ נתני ה׳ וס׳ נספר כשבתאל כ׳ סכ״ב.

נוכח ובוכח ו׳ וסמ׳ נספר בפרש שמות.

נבו ה׳ נתני ו׳ וסמ׳ נספר כישע״ה ס״ק ו׳.

נבבי ו׳ וסמיכתן נספר בפרשת דגש.

ואבכה ג׳ וס׳ נספר בתלים סכון ס״ה

כל לשון בכיה על כמ״ג

אל אל תבכו לכם אל׳.

שוא אל׳ בבחרי׳.

ובוא ובמוא אל׳.

דמים אל בל הלחיים בפחון׳

ראובם כי בפחו אל האורב׳.

אבוזה בפח אל׳ בגל לבך׳

בוטח ג׳ כב׳ בתורה ובל בתוכי׳ סב׳ בפח וס׳ נספר בפשל״ה ס״ה.

ח דגשים בחר יהוא

כל בבשל״ה ס׳ נספר בדניאל ס״ה ׳

בבטן ג׳ וסמ׳ נספר בראשע סם״ב.

בי

ביח׳ נספר בשעד ח׳.

ביאדני נספר בעדך אדני׳

בינותינו ג׳ ב׳ כל׳ וא׳ וס׳ וסביבותן בשפ״ם סמן א׳.

ג פסו׳ ביני ובינך ובין

וסביבותן נספר בפרשה לך לך וה׳ ב׳ סמן ו׳.

בן ה׳ וס׳ כל׳ ישני וסביבותן נספר בינה ובשלי׳ ריש סמן נ״ל ועשה כה דאקשין ופרכינן.

חבין ה׳ וסביבותן כלשון ארבי חנן כלבא שאין והכתיב לסוסיא ובואוס נספר בבלים א׳ סמן ג׳ וכישעיה סמן כח ותלי׳ סוף ס״ס ל״ב וכשלי׳ ס״ד.

הבין ג׳ וסכ״י נספר בשוב ס״ס נה׳.

ויבן ד׳ וסמיכתן

וירא ויבן כי עבדיו׳

ויוסף ״קרא עוד׳.

ויבן ויפרוץ בכל בניו נלחם׳

וידבר ויבן וידבר עמי׳

ויבך ג׳ וסביבותן נספר כיוסף ס״ס ושם ושבי שאול׳.

ולאיבינו ג׳ וסמ׳

לאידעו ולא יבינו דשעיה׳

יתכרון ותלבנו׳

לאידעו ולא יבינו כחשבה׳

ולאיבין ג׳ וסביבותן

ואדם ביקר הגיע׳

ויאמרו לא יראה יה ולא יבין׳

יבבנו בניו ולא ידע׳

ולא אבין ד׳ וסביבותן נספר סל׳ דניאל

והביתה ״ח וס׳ נספר בבלים א׳ סמן ג׳

על בית ועל בית ל׳ ג׳ וס׳ נספר

כפרשה דשב ע״ש.

ברש ג׳ וס׳ וסמיכתן

דשעיה בני ערך בש׳.

ויעמד פניו דשב עד בש׳.

ובש מאב בבשת׳.

בשתי ג׳ וס׳ נספר בירמה סס״לא׳.

בשתם ד׳ וסמיכתן נספר בחל״ס ע״ס וס״ק

ברוש ג׳ ויוקאל וסמ׳ נסם ויוקאל ס״לך

ובושן ג׳ וסמיכתן

שריקה ובשור עכרי בשתים׳.

וקיצים ודרעו חסים ותקרו קערו׳.

ובושו ודחים ותחרו׳.

בז

בזה ה׳ וסביבותן נספר כפרש שולח לך

ויחזקאל סמן י״ו׳.

לבזו ג׳ ב׳ כל׳ וסמיכתן נספר בבבלה סוף סמן ג׳ ובה״ב ס״ל׳.

בח

יבחר ה׳ ב׳ וסביבותן נספר ביהושע

סוף סמן ש׳.

בחרו ג׳ וס׳ נספר כפרש בראשית וסוף ישעיה ופשלי׳ סמן א׳.

ובחוריהם ג׳ כ׳ בלאים וסמיכתן

ובחוריהם בחרב ותרגו.

ככי חרב נבחוחסה.

ויהרג קרבחו׳.

ובחור ג׳ וסמיכתן

ובחור אתו מבל׳.

תעד כי נשרם יזע תעד׳

תמאה ודבש יאכל׳.

בחורים ד׳ וס׳ כ׳ ישני׳ וס׳ נספר בשמ״ב ס׳ סמן׳.

בט

מבטחו ד׳ וסמ׳ נספר בירמה סוף סמן ק׳ ואיוב סמן ח׳.

כל לשון בטחה על במ״ל

אל וסמ׳

חסיר וכי תאמרון אלי ידעתי׳

תחברו ודלחו כי תאמר אלי׳.

ותקוע תאל תאמנו אתנם ויסלכו׳

תחברו דישעיה׳.

אל תבטחו לכם אל׳.

שוא אל׳ בבחרי׳.

ובוא ובמוא אל׳.

דמים אל בל הלחיים בפחון׳

ראובם כי בפחו אל האורב׳.

אבוזה בפח אל׳ בגל לבך׳

בוטח ג׳ כב׳ בתורה ובל בתוכי׳ סב׳ בפח וס׳ נספר בפשל״ה ס״ה.

ח דגשים בחר יהוא

כל בבשל״ה ס׳ נספר בדניאל ס״ה ׳

בבטן ג׳ וסמ׳ נספר בראשע סם״ב.

בי

ביח׳ נספר בשעד ח׳.

ביאדני נספר בעדך אדני׳

בינותינו ג׳ ב׳ כל׳ וא׳ וס׳ וסביבותן בשפ״ם סמן א׳.

ג פסו׳ ביני ובינך ובין

וסביבותן נספר בפרשה לך לך וה׳ ב׳ סמן ו׳.

בן ה׳ וס׳ כל׳ ישני וסביבותן נספר בינה ובשלי׳ ריש סמן נ״ל ועשה כה דאקשין ופרכינן.

חבין ה׳ וסביבותן כלשון ארבי חנן כלבא שאין והכתיב לסוסיא ובואוס נספר בבלים א׳ סמן ג׳ וכישעיה סמן כח ותלי׳ סוף ס״ס ל״ב וכשלי׳ ס״ד.

הבין ג׳ וסכ״י נספר בשוב ס״ס נה׳.

ויבן ד׳ וסמיכתן

וירא ויבן כי עבדיו׳

ויוסף ״קרא עוד׳.

ויבן ויפרוץ בכל בניו נלחם׳

וידבר ויבן וידבר עמי׳

ויבך ג׳ וסביבותן נספר כיוסף ס״ס ושם ושבי שאול׳.

ולאיבינו ג׳ וסמ׳

לאידעו ולא יבינו דשעיה׳

יתכרון ותלבנו׳

לאידעו ולא יבינו כחשבה׳

ולאיבין ג׳ וסמיכתן

ואדם ביקר הגיע׳

ויאמרו לא יראה יה ולא יבין׳

יבבנו בניו ולא ידע׳

ולא אבין ד׳ וסמיכתן נספר סל׳ דניאל

והביתה ״ח וס׳ נספר בבלים א׳ סמן ג׳

על בית ועל בית ל׳ ג׳ וס׳ נספר

פרשה בבדבר סס

ובל בל׳ ב׳ ס״ע ודבית דבית׳ ס״ס

על הבית ד׳ וס׳ נספר בפרש׳ ויא.

על ביתו ה׳ וסכ״י נספר בפרשה בקן.

כל מלכים וישעיה על

הבית בבן אל הבית וסמיכתן

ואוז אל הבית פרסה׳

פתחות להחת עיניך פתחות׳

ופרש כפיו אל הבית הזה.

ובא והתפלל אל הבית׳.

ואל ביתו ג׳ וס׳ נספר בערך אל.

ועל ביתו׳ וסמיכתן

דברת ועהיה׳ אלהי הדבר דכואל ואברו ואלהי׳

ותבוא והגון העם.

ועתה דעו וראו כה׳.

אמר המשתין קמץ לן דכפתן תעתה דעי וראי קוה ועל כל ביתו עלת על ביתו וכן קוה בכל הכפרים פלגו ואולי המכר פלגה על הכפל פלגו וכן בכתיבה דוכתי מין בהקדימתי לתשרה עכלה׳

וכל ביתו

וסמ׳ נספר כשואל ב׳ סמ״ו׳.

למשפחתם ולבית אבתם

ג׳ וס׳ נספר כפרר נשא.

ולבית ו׳ וסמ׳ נספר נשא ג׳ בגרון״ם ׳

ולבית ב׳ וסמ׳ נספר בשפ״ם ס״ס.

וכל בית ג׳ וסמ׳ נספר בבלים ב׳ סמ״ו א״ס ב׳.

איש וביתו

ואת כל בית ס״ס נספר בבלים ב׳ סמ״ו ה״ס נספר בפרש מקוץ

ואת הבית ה״ס נספר בפרש מקוץ

בית ד׳ סביבי בבית

וס׳ נספר בפרש ואדא והבלים סמן כ׳.

בבית י״ם ד׳ וסביבותן

בבית אבית ואסרה אסר׳.

בבית שאן ראובן כי יסף׳.

בבית שאול לוי כחוח וכרך׳.

בבית יעבץ תפארו לוי בני׳.

בבית ישראל ראשית ממלכתו׳.

בבית קדש ויעש בבית קדש׳.

בבית יער ושלש שאול שמשון׳.

בבית ואשל ויהי כאשר

בבית

כל שתי חברות אי אי

כמעלה והמניה כלית

וכוכי נספר והטיב

תמר חתך נרי מנרות כתיב ידיהם כ״ל הפר השם

ואדבר על תחך

וכן וכן קדמה מלרוך קדמתן תמר היו ראשים לך רשת הסרבתם לא תמלח בלמח קדים׳

ואת ואת חתן בני מנרות כתיב ידיהם כ״ל הפר השם

כי כל הבנות מחריהם יתנו לאת הגרון להשך סה מקדת כתיב לעמה לפרוך׳

מערכת אות הבית

בן ב׳ סביבותן

בנה ג׳ וסביבותן

בנה ה׳ וסביבותן

בנו ב׳ וסביבותן

בנו ב׳ וסביבותן

בנו ב

מערכת אות הבית

הוא ניקוד פתוח קטן כמעט שמירתם תמידם וכן כתיבתם בכיבוי ודגושין לכל אחת מהם ודגושין לבן כלם שרם והרחיק בר מלה אחת קל מי המשרת את קהל ישראל ומלכרכם: **אפרש נא דין כהן** כתוב נא לשלי ומלכרכם: תעמידם מרם מעום לכל תלמה מרם וכרוי בתיכה ומלחים ים פותחין ודלתיהם קמוצים בשיה וכן תלוי קרקרתה

כני קהת עמרם
כני כרדי בחלי לבני בנו.
כני נפתלי יחזיאל.
כני כיטת אשריאל.
כני אשר יכנה.
כני עוזיה סרח וחרנפר.
כני השם הגיומי.
כני יהודה נשאי צמה.
ומן דוד זקן עוד ויקד דוד את כל שרי רם בני בסן ובני וסביהון
ובני שפעי תנינא.
ובני בוסי תנינא.
ובני ישראל לבסמרם.
וכן דקרא דוד עד סוף סם דבור רם ובני בסא
בני ירושי.
בניו ד' חס וסביהון נסבר בסר דכר ונבשמואל א סמך.

בניך יח וסביהון
ובאת וסגרת דלתך.
בדרו בניך מדרסך.
והביאו בניך כהצן.
בניך עלפו שבבו.
בניך כרחוק יבאו.
וכל בניך למודי ב כפסי.
להביא בניך כרחוק.
ובניהיך בנך.
ועמדתי בנך ציון
כ כפסי.
אי לואת אשלח לך.
ברך בניך כיכך.
ואת בניך אבני אושע.
ותקני את בניך.
וברסי בניך אשר.
רבה בנך ובנותיך.

ובניך ובנתיך ג' וסביהון
ראכרו האנשים אל לוט.
ואת חוה התעוטה.
לכן נה אברך.
ובניהם ובנותיהם ג' וסי נסבר גלה כ סוף סמך לא.

אל בנות ג' וסביהון
הנפלים חוצארץ.
וישב ישראל בשטים.
כן אדם שם סגין.
בבנות ב' וסביהון נסבר כפרשת וישלח.
לבנות ד' כ' מל' וכ' חסר' וס' נסבר פרשת ויצא.
בנותיו ג' מל' כ"ף וחס' נסבר כפרשת ויצא.
בנתיהם ח' חס וסבי' נסבר כפרשת ראה.

בנותיך ג' מל' וסביהון נסבר סוף סימן א'
בנותינו ד' מל' כ"ף וסבי' נסבר בתר' ס' קבר.
ובבנותיה ד' כ' מל' וכ' חס' וסביהון
בשבת ישראל בחשכן כ נפסי.
בגלעד ככשן.
ובצקלג ופרעה.
ובנתיה ה' חס וסביהון נסבר סוף פרשת חוקת.
נבנה ז' וסביהון נסבר בסדר משות.
ויבנה ג' וסביהון נסבר בשלים א' סו' ח'
בוני כ' קבץ א' כתי' ח' וסביהון
ויפלו בוני שלמה.
בונה ירושלים ל'
וא ובני חירום.

בונה הבונה ה' מלאים
בשמים ובונה בשבים בעליותיו.
בית הנה אנכי בונה בית.
אני והבית אשר אני בונה.
כי חבית אשר אני.
הזהבה על כן אתה בונה והאשה.
הבונים ה' וסביהון נסבר בתרים סימן ק"ח
ובאיוב סימן ג'

בניכן ז' מל' וסביהון נסבר בפרשת וישלח והישע
ים ן בא' ונחמיה סוף סימן א'.
ובניכן ש' שדרין וסביהון נסבר בשפשפס ל'

ואת בניכן ד' וסביהון
אסן ואת בניכן אחי יוסף.
דחמט ואל שרייתן לכם.
הבחה ויקרו האבטי את האבנה.
שכלתם ויאסר אליהם יעקב.
בניה ד' וסביהון נסבר בשלי סוף סימן ל'.

בנוי ל' וסביהון
ובוים חרביעי.
בני ובני שם באות.
כני בני שם באות.
אחריו וחזיק בני בן חנדר.
הלוים וישוע וחברו.

בס

ומבוסה ג' וסביהון נסבר בישעיה סוף פ' יח.

בע

בעולה ג' וסביהון
רני עקרה לא ילדה.
כי לך יקרא חפצי בה.

בעלת בעל ב' וסביהון
חזא כעלת בעל.
עם אשה בעלת קול.

ובעולת ב' וסביהון
בענא בן חושי.
זיף וטלם ובעולות.
לבעלין ג' וס' נסב בפרשת משפטים ונקהלת
סימן ח'
בענא ג' כתי' א' חס' נסבר בשלי' א' ס' ר' ובהחביה סימן ו'
תבעתני ● ג' שחתי וסביהון
ואתחני בוזיכות.
יסר מעלי שבעי.
נפך מעלי הרחק.

בץ

מה בצע ב' וסביהון
כי נגרע את אחינו.
כדבי ברדתי אל.

יבצר ב' וסביהון
ועתה לא יבצר כהם.
ולא יבצר מבל כיומה.
מבצרת ג' וס' נסבר בשעיה ריש ס' נג.
בצורות ו' ובשניין וס'
כל אלה ערים בצרות.
שבע ישראל אתה עוכרי חום.
אילין תל דחס וכ' מל'
ו' קרס וסביהון
אגוא אגואנו עליים אחינו.
וילבו ערים בעורא.
וכ' מל' דמל' וסביהון
ואכרו הארץ הלזו.
בצורות יאחזים בקע.
ושראא בצורות בתוכי.

בק

בקע ל' וסביהון
בקע משקלו.
בקע לגלגלת.

ובוקע כ' מל' בריש וס'
ובוקע עצים יסכן.
כמו פורלח ובוקע בארץ.
ותבקע ד' וסם נסבר ס' קדר וכלים ג' סם א' ומלים ב' ריש סימן נה.
נבקעו ב' וסביהון
כל בעינות תהום
כי נבקעו נבורי.

ולבקר ב' וסביהון
ויצוה וכלך אותו.
מקש אדם ולא יקדש.
ואו ולבקר בהזכלן.

ולבקר ב' וסביהון
וסביבות בית אלהים.
לעדר ילקן בקר לבקר רעוה.
ובבקר ו' וס' נסבר פרשת בשלח ובגלח סוף סימן ח'

בבקר נ' ס' וסביהון
בבקר תאבר כל.
בבקר יעיץ ואלף.
בבקר זרע זרעך.
בבקר בבקר ג' וסביהון
נכוכ בעמוס.
סימן ג' ח' ח' סימן ג'.
מהבקר ג' וסביהון נסבר סוף שמואל ו'
לבקרים ד' וסביהון נסבר בישעיה ריש סימן קא' לג' ותלים סימן קא'
אור הבקר ד' וסבי' נסבר בשפשפ' סימן ו'
כבקר ג' וסביהון נסבר בישעיה סימן ל"ג
ואיוב סימן ל"ג

בקש ו' וסביהון
תאברנה ואתענות.
סור סרע ועשה טוב.
תעיני כשה אובד.
וא' ובקש וסם'
וסכותי אני את לבי.
בקשו ו' וסביהון נסבר בעשרה ריש ס' כ' ה' א' סימן ו'
ובקשתם ג' וסביהון נסבר קרא בירמה
ולבקש ד' וסביהון נסבר בתרים סימן קי'
ויבקשו ג' וסביהון
ואסר אליל תחנה.
סלא

סלא פעמים.
ונגעו עם אשר.

בר

ברא אלהים ג' וסביהון נסבר בסר בראשית.
ברח ה' כתי' ה' וסבי' נסבר כשפשפס סימן ו' ושר הדרים סימן ו'
בברית ג' רפין וסם' נסבר ריש פרשת נצבים
ושמואל א' סימן ל'.
בבריח ה' דגשין וסבי' נסבר בתרים א' סימן ל'.
בברכו ג' וסבי' נסבר בתרים ריש סימן לו'.
לברח ד' ג' מל' וא' חס' וסביהון
לברח בהרי הקדשים.
לסח בחבאת לברח.
ויקטינה מל'.
על כן קדמתי.
בריחיה ד' ג' מל' וס' סביהון
וחלן נבורי בבל.
והארץ ברוחיה.
אבר ושבר בריחיה.
בריחיה עד יעבר.
מברח ג' חס' בלישני וסבי' נסב בסר תרומה.
בריחם כלם חסרי יתיין בבא
כל' וסם' נסבר בפרשת תרומה.
וברוך ו' וסביהון נסבר פרשת לך לך.
ברכו ו' וסבי' נסבר פרשת תולדות וישעיה סוף סימן ט'.
ברכות ד' וסם' נסבר בשלי ריש סימן כה'.
יברך ד' כ' מתח' וס' נסבר בתרים ס' קכ.
ולברך ד' וסבי' נסבר סר עקב ה' ח' חסר' וא' מל' וס' נסבר פרשת ויחי.
וברכות ג' וס' נסב בשפשפ' והשמואל א' סימן כ'.
וברך ג' וס' נסבר בתרים סימן כה'.
מברך ג' וסביהון נסב פרשת בלק ותלים ס' קיג.
חברך ג' וס' נסבר בשפשפס סימן ה'.
ברכתי ג' וסביהון נסבר בסר בחר סני.
לברך ס' וסביהון סר בלק.
ברך יב וסביהון נסבר סוף איוב.
ברוים ג' א' חס' ת' מל' וס'

בנתיב ג' מל' וסביהון נסבר סוף סימן א'
בנותינו ד' מל' כ"ש וסבי' נסב בתר' ס' קבר.
ובבנותיה ד' כ' מל' וכ' חס' וסביהון
בשבת ישראל בחשכן כ נפסי.
בגלעד ככשן.
ובצקלג ופרעה.
ובנתיה ה' חס וסביהון נסבר סוף פרשת חוקת.
נבנה ז' וסביהון נסבר בסדר משות.
ויבנה ג' וסביהון נסבר בשלים א' סו' ח'
בוני כ' קבץ א' כתי' ח' וסביהון
ויפלו בוני שלמה.
בונה ירושלים ל'
וא ובני חירום.

בונה הבונה ה' מלאים
בשמים ובונה בשבים בעליותיו.
בית הנה אנכי בונה בית.
אני והבית אשר אני בונה.
כי חבית אשר אני.
הזהבה על כן אתה בונה והאשה.
הבונים ה' וסביהון נסבר בתרים סימן ק"ח
ובאיוב סימן ג'

בניכן ז' מל' וסביהון נסבר כפרש וישלח והישע
ים ן בא' ונחמיה סוף סימן א'.
ובניכן ש' שדרין וסביהון נסבר בשפשפס ל'

ואת בניכן ד' וסביהון
אסן ואת בניכן אחי יוסף.
דחמט ואל שרייתן לכם.
הבחה ויקרו האבטי את האבנה.
שכלתם ויאסר אליהם יעקב.
בניה ד' וסביהון נסבר בשלי סוף סימן ל'.

בנוי ל' וסביהון
ובוים חרביעי.
בני ובני שם באות.
כני בני שם באות.
אחריו וחזיק בני בן חנדר.
הלוים וישוע וחברו.

בס

ומבוסה ג' וסביהון נסבר בישעיה סוף פ' יח.

בע

בעולה ג' וסביהון
רני עקרה לא ילדה.
כי לך יקרא חפצי בה.

בעלת בעל ב' וסביהון
חזא כעלת בעל.
עם אשה בעלת קול.

ובעולת ב' וסביהון
בענא בן חושי.
זיף וטלם ובעולות.
לבעלין ג' וס' נסב בפרשת משפטים ונקהלת
סימן ח'
בענא ג' כתי' א' חס' נסבר בשלי' א' ס' ר' ובהחביה סימן ו'
תבעתני ● ג' שחתי וסביהון
ואתחני בוזיכות.
יסר מעלי שבעי.
נפך מעלי הרחק.

בץ

מה בצע ב' וסביהון
כי נגרע את אחינו.
כדבי ברדתי אל.

יבצר ב' וסביהון
ועתה לא יבצר כהם.
ולא יבצר מבל כיומה.
מבצרת ג' וס' נסבר בשעיה ריש ס' נג.
בצורות ו' ובשניין וס'
כל אלה ערים בצרות.
שבע ישראל אתה עוכרי חום.
אילין תל דחס וכ' מל'
ו' קרס וסביהון
אגוא אגואנו עליים אחינו.
וילבו ערים בעורא.
וכ' מל' דמל' וסביהון
ואכרו הארץ הלזו.
בצורות יאחזים בקע.
ושראא בצורות בתוכי.

בק

בקע ל' וסביהון
בקע משקלו.
בקע לגלגלת.

ובוקע כ' מל' בריש וס'
ובוקע עצים יסכן.
כמו פורלח ובוקע בארץ.
ותבקע ד' וסם נסבר ס' קדר וכלים ג' סם א' ומלים ב' ריש סימן נה.
נבקעו ב' וסביהון
כל בעינות תהום
כי נבקעו נבורי.

ולבקר ב' וסביהון
ויצוה וכלך אותו.
מקש אדם ולא יקדש.
ואו ולבקר בהזכלן.

ולבקר ב' וסביהון
וסביבות בית אלהים.
לעדר ילקן בקר לבקר רעוה.
ובבקר ו' וס' נסבר פרשת בשלח ובגלח סוף סימן ח'

בבקר נ' ס' וסביהון
בבקר תאבר כל.
בבקר יעיץ ואלף.
בבקר זרע זרעך.
בבקר בבקר ג' וסביהון
נכוכ בעמוס.
סימן ג' ח' ח' סימן ג'.
מהבקר ג' וסביהון נסבר סוף שמואל ו'
לבקרים ד' וסביהון נסבר בישעיה ריש סימן קא' לג' ותלים סימן קא'
אור הבקר ד' וסבי' נסבר בשפשפ' סימן ו'
כבקר ג' וסביהון נסבר בישעיה סימן ל"ג
ואיוב סימן ל"ג

בקש ו' וסביהון
תאברנה ואתענות.
סור סרע ועשה טוב.
תעיני כשה אובד.
וא' ובקש וסם'
וסכותי אני את לבי.
בקשו ו' וסביהון נסבר בעשרה ריש ס' כ' ה' א' סימן ו'
ובקשתם ג' וסביהון נסבר קרא בירמה
ולבקש ד' וסביהון נסבר בתרים סימן קי'
ויבקשו ג' וסביהון
ואסר אליל תחנה.
סלא

סלא פעמים.
ונגעו עם אשר.

בר

ברא אלהים ג' וסביהון נסבר בסר בראשית.
ברח ה' כתי' ה' וסבי' נסבר כשפשפס סימן ו' ושר הדרים סימן ו'
בברית ג' רפין וסם' נסבר ריש פרשת נצבים
ושמואל א' סימן ל'.
בבריח ה' דגשין וסבי' נסבר בתרים א' סימן ל'.
בברכו ג' וסבי' נסבר בתרים ריש סימן לו'.
לברח ד' ג' מל' וא' חס' וסביהון
לברח בהרי הקדשים.
לסח בחבאת לברח.
ויקטינה מל'.
על כן קדמתי.
בריחיה ד' ג' מל' וס' סביהון
וחלן נבורי בבל.
והארץ ברוחיה.
אבר ושבר בריחיה.
בריחיה עד יעבר.
מברח ג' חס' בלישני וסבי' נסב בסר תרומה.
בריחם כלם חסרי יתיין בבא
כל' וסם' נסבר בפרשת תרומה.
וברוך ו' וסביהון נסבר פרשת לך לך.
ברכו ו' וסבי' נסבר פרשת תולדות וישעיה סוף סימן ט'.
ברכות ד' וסם' נסבר בשלי ריש סימן כה'.
יברך ד' כ' מתח' וס' נסבר בתרים ס' קכ.
ולברך ד' וסבי' נסבר סר עקב ה' ח' חסר' וא' מל' וס' נסבר פרשת ויחי.
וברכות ג' וס' נסב בשפשפ' והשמואל א' סימן כ'.
וברך ג' וס' נסבר בתרים סימן כה'.
מברך ג' וסביהון נסב פרשת בלק ותלים ס' קיג.
חברך ג' וס' נסבר בשפשפס סימן ה'.
ברכתי ג' וסביהון נסבר בסר בחר סני.
לברך ס' וסביהון סר בלק.
ברך יב וסביהון נסבר סוף איוב.
ברוים ג' א' חס' ת' מל' וס'

מערכת אות הגימל

הנה אנאר דין מבף כתוב הכנה תיבה ספוסה אחד תין יחיקה מכטל תכרי כתוב עיני ו כמוני ל לא תעשה לכני תחתיהם ואין כל תעשה לכם תחתיהם ודגושין ביתין ופין כל תי תחתיהם ופסוקי לו לבר תיקרא קמוצה ופתוחה ה' המקשין בתרים כמו מעשה ידיו ודמתין כתוב

ג' זוגין מיחדין חד ג' וחד
ג' וסביהון
גרון כי תעור אל עיר.
בגרון ואשר יבא את.
גזרלי ייבצת חלקי.
בגזרלי ואשר יהדה לשמעון.
גשמיהן עמו גבורי נצר.
בגשמיהן ושתגשין.

ג' זוגין מיחדין חד ג' וחד
ג' וסביהון
נלחם ואיש כי ישכב את.
תלחם כי תצא ליצא.
נגפתי שרפה לא תבואתי.
תגפתי אבני אחשתה.
גואלי ואני ידעתי גואלי חי.
גואלי יהוה לדעת אבירי פי.
גזל אביו כי עשק עשק.
תזל אם עשק תרש.
גבורי ישכון תמלך.
ונבורים דועץ עם שריו.

גא

גאון ג' וסביהון נסבר ביחזקאל סימן ז'.

גאוה ה' וסביהון
נאוה אפיקי סנינים.
על יהי לעשות גאות.
אל תבואני רגל גאוה.
עלקתנו לכן עקתנו.
חשר בפי אויל חשר גאוה.

גאול ג' וסביהון נסבר פר בחקתי.

גב

גבה ה' חס' נסבר ביחזקאל ריש סימן כח.
גבה ג' וס' נסבר בשלי סימן יו'.
גבי ב' א' חס' ופתח א' מל' וקבץ וסביהון
בתחלת עלות הלקש.
ומספרין בנוב נוכי.
בתר כל וקבץ.
גביל ס' חס' וסביהון נסבר בפרשת חוקת.
גבלו ה' חס' בלישי וס' נסבר בפרשת חוקת.
שרה ובשפשפס סימן א'.
על גבול ה' וסביהון נסבר בפרשת חקת.
לגבלתיה ד' וסביהון נסבר בפרשת מסעי.
גבולות כ' בתי' נבלת עין שני אתיהן
בסדר משות ותלים ס' עד'.
גבולך ג' כ' בתרים וס' נסב בפרשת ואתחנן.
ועד גבול ד' וסם' נכס' יהושע סימן יג' ויחיקאל
גבולם ג' ב' חס' א' מל' וס'
כל מקום אשר תדרך ראשיתא אם רב גבולם מגבולנם.

ג' זוגין מיחדין חד ג' וחד
ג' וסביהון
נלחם ואיש כי ישכב את.
תלחם כי תצא ליצא.
נגפתי שרפה לא תבואתי.
תגפתי אבני אחשתה.
גואלי ואני ידעתי גואלי חי.
גואלי יהוה לדעת אבירי פי.
גזל אביו כי עשק עשק.
תזל אם עשק תרש.
גבורי ישכון תמלך.
ונבורים דועץ עם שריו.

גא

גאון ג' וסביהון נסבר ביחזקאל סימן ז'.

גאוה ה' וסביהון
נאוה אפיקי סנינים.
על יהי לעשות גאות.
אל תבואני רגל גאוה.
עלקתנו לכן עקתנו.
חשר בפי אויל חשר גאוה.

גאול ג' וסביהון נסבר פר בחקתי.

גב

גבה ה' חס' נסבר ביחזקאל ריש סימן כח.
גבה ג' וס' נסבר בשלי סימן יו'.
גבי ב' א' חס' ופתח א' מל' וקבץ וסביהון
בתחלת עלות הלקש.
ומספרין בנוב נוכי.
בתר כל וקבץ.
גביל ס' חס' וסביהון נסבר בפרשת חוקת.
גבלו ה' חס' בלישי וס' נסבר בפרשת חוקת.
שרה ובשפשפס סימן א'.
על גבול ה' וסביהון נסבר בפרשת חקת.
לגבלתיה ד' וסביהון נסבר בפרשת מסעי.
גבולות כ' בתי' נבלת עין שני אתיהן
בסדר משות ותלים ס' עד'.
גבולך ג' כ' בתרים וס' נסב בפרשת ואתחנן.
ועד גבול ד' וסם' נכס' יהושע סימן יג' ויחיקאל
גבולם ג' ב' חס' א' מל' וס'
כל מקום אשר תדרך ראשיתא אם רב גבולם מגבולנם.

נבעות עולם ג' וסביהון נסבר פרש'
רוד ונסף ותקק.
סימן נביעי כחלתן כל אים נביעים מלא' יין כל דמל' ושלשה נגעים ושלאחרי נגעים נתן'.

על הגבעה ג' וסביהון
ויקטו בני ישראל'.
ויקח דוד את שלל דלילה.
ארף אשר בפני.
גבר ג' וסביהון נסבר כרי אל סימן ב'
גבר יח וסביהון
רחצו בעיין נבר.
רסען מעיין נבר.
כאילת ובעיין נבר.
שלשלת גבר.
נקבה תסובב נבר.
כי נסערו אניות.
הנה כי כן יבורך נבר.
וראיתי אב נ ב אל.
יחברוו עמו לעשה ל"ה.
והלילה אביר הורה נבר.
רבים אנוש ימך'
כי קשלח חבלו נבר.
הבר פנים כמשפט.
ולאל יכון נבר.
אם כעושהו ישחר נבר.
להטות כשפט נבר.
חק כל אלה יפעל אל.
טי מצעדי נבר.
גברתה ד' וסביהון נסבר בפרשת לך לך
ושלים כ' רישי סימן ב'.
וגבור ג' וסביהון
ידע נגן ונבור חיל.
תבור לא יכלו נפשו.
שאו שעריים ראשיכם.
וגבורתיך ג' כ' וס' נסבר ריש פרש' ואתחנן
בגבורים ד' מל' וס' נסבר כשפשפס סימן ה'
גברים ו' חס' ס' נסבר ביהוש סימן ח' ושיר השירים סימן ג'.
חגבורים ז' כ' ו' נסבר ביואל סימן ד' וה' א סימן י'.
נבור ג' חס' כ' ש' וסביהון נסבר בפרשת נח.

נבורי החיל ה' וסביהון
ואחם תעכרו ואחשים.
ויבחר יחושע שלשים.
וינצא כחרים את הכסף.
והלח את כל ירושלים.
ומן הגרי נבדלו.
נבורי החילים ד' וסביהון
אלה

אדברה נא על משפט בללה שמבוררים תלה לפני לחתכם כמו החכם לעמיר בשנור בכבל ענן בשנור תרכו לינו מבורר וקמן ושפ הפסוק מוכיח שלא מקרי ומרי לחד מקרא ומרי לחד כלעבוה ירחה ובל בן
קטן להשך כי מבורר בשנור ומקרא קטן ומרי לחד מקרא ומרי לחד מקרא ומרי לחד מקרא

Lorem ipsum dolor sit amet

Consectetur adipiscing elit

Sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.

Sed ut perspiciatis

Unde omnis iste natus error sit voluptatem accusantium doloremque laudantium, totam rem aperiam, eaque ipsa quae ab illo inventore veritatis et quasi architecto beatae vitae dicta sunt explicabo. Nemo enim ipsam voluptatem quia voluptas sit aspernatur aut odit aut fugit, sed quia consequuntur magni dolores eos qui ratione voluptatem sequi nesciunt.

Neque porro quisquam

Qui dolorem ipsum quia dolor sit amet, consectetur, adipisci velit, sed quia non numquam eius modi tempora incidunt ut labore et dolore magnam aliquam quaerat voluptatem. Ut enim ad minima veniam, quis nostrum exercitationem ullam corporis suscipit laboriosam, nisi ut aliquid ex ea commodi consequatur? Quis autem vel eum iure reprehenderit qui in ea voluptate velit esse quam nihil molestiae consequatur, vel illum qui dolorem eum fugiat quo voluptas nulla pariatur?

At vero eos et accusamus

Et iusto odio dignissimos ducimus qui blanditiis praesentium voluptatum deleniti atque corrupti quos dolores et quas molestias excepturi sint occaecati cupiditate non provident, similique sunt in culpa qui officia deserunt mollitia animi, id est laborum et dolorum fuga. Et harum quidem rerum facilis est et expedita distinctio. Nam libero tempore, cum soluta nobis est eligendi optio cumque nihil impedit quo minus id quod maxime placeat facere possimus, omnis voluptas assumenda est, omnis dolor repellendus.

Temporibus autem quibusdam

Et aut officiis debitis aut rerum necessitatibus saepe eveniet ut et voluptates repudiandae sint et molestiae non recusandae. Itaque earum rerum hic tenetur a sapiente delectus, ut aut reiciendis voluptatibus maiores alias consequatur aut perferendis doloribus asperiores repellat.

Nam libero tempore

Soluta nobis est eligendi optio cumque nihil impedit quo minus id quod maxime placeat facere possimus, omnis voluptas assumenda est, omnis dolor repellendus. Temporibus autem quibusdam et aut officiis debitis aut rerum necessitatibus saepe eveniet ut et voluptates repudiandae sint et molestiae non recusandae. Itaque earum rerum hic tenetur a sapiente delectus, ut aut reiciendis voluptatibus maiores alias consequatur aut perferendis doloribus asperiores repellat.

Lorem ipsum dolor sit amet

Consectetur adipiscing elit

Sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.

Sed ut perspiciatis

Unde omnis iste natus error sit voluptatem accusantium doloremque laudantium, totam rem aperiam, eaque ipsa quae ab illo inventore veritatis et quasi architecto beatae vitae dicta sunt explicabo. Nemo enim ipsam voluptatem quia voluptas sit aspernatur aut odit aut fugit, sed quia consequuntur magni dolores eos qui ratione voluptatem sequi nesciunt.

Neque porro quisquam

Qui dolorem ipsum quia dolor sit amet, consectetur, adipisci velit, sed quia non numquam eius modi tempora incidunt ut labore et dolore magnam aliquam quaerat voluptatem. Ut enim ad minima veniam, quis nostrum exercitationem ullam corporis suscipit laboriosam, nisi ut aliquid ex ea commodi consequatur? Quis autem vel eum iure reprehenderit qui in ea voluptate velit esse quam nihil molestiae consequatur, vel illum qui dolorem eum fugiat quo voluptas nulla pariatur?

At vero eos et accusamus

Et iusto odio dignissimos ducimus qui blanditiis praesentium voluptatum deleniti atque corrupti quos dolores et quas molestias excepturi sint occaecati cupiditate non provident, similique sunt in culpa qui officia deserunt mollitia animi, id est laborum et dolorum fuga. Et harum quidem rerum facilis est et expedita distinctio. Nam libero tempore, cum soluta nobis est eligendi optio cumque nihil impedit quo minus id quod maxime placeat facere possimus, omnis voluptas assumenda est, omnis dolor repellendus. Temporibus autem quibusdam et aut officiis debitis aut rerum necessitatibus saepe eveniet ut et voluptates repudiandae sint et molestiae non recusandae. Itaque earum rerum hic tenetur a sapiente delectus, ut aut reiciendis voluptatibus maiores alias consequatur aut perferendis doloribus asperiores repellat.

Temporibus autem quibusdam

Et aut officiis debitis aut rerum necessitatibus saepe eveniet ut et voluptates repudiandae sint et molestiae non recusandae. Itaque earum rerum hic tenetur a sapiente delectus, ut aut reiciendis voluptatibus maiores alias consequatur aut perferendis doloribus asperiores repellat.

Nam libero tempore

Soluta nobis est eligendi optio cumque nihil impedit quo minus id quod maxime placeat facere possimus, omnis voluptas assumenda est, omnis dolor repellendus. Temporibus autem quibusdam et aut officiis debitis aut rerum necessitatibus saepe eveniet ut et voluptates repudiandae sint et molestiae non recusandae. Itaque earum rerum hic tenetur a sapiente delectus, ut aut reiciendis voluptatibus maiores alias consequatur aut perferendis doloribus asperiores repellat.

מערכת אות הדלת

הנה נא ארכרה על חברת אי

לצר וישמע שאול את·
לתורה כשמר לחודה הריעו·
לתורה ולתעודה אשלא·
מדוד דם רותי בשבל שכמו·
כהר כי שם יום בתוריך ·
כעיר תרש סדול בעיני·
מעיר עיר פרעה אין חומה·
מגד תחד רשע מעוי·
מעוי ואל כעור ירושלם·
כי בידים הנם אני שכעתי·
מעכרים אל בני דעלי·

הרין הקיני תעבדון כתיב בלשון ה
הגוי יבול לא נרשתו שבל התורת
עוין כתיב תעינו·

עודנה כתיב תכלנה עינינו
עה עו בתנור נכעו·
תעדה לא יעדנה פחדת·
פעיה כי נהנה מהנה פרכה·
פרעו ראשי פרעות·
פרעו אל תתרנו·
פרה אלהים אי ישראל·
פרח ויאבד לא אלהים אני·
פזה לנפש עזיזי·
פרה מלוש בנם אישאי·
רפרו הקם אל שאול·
ריפרו רשב ישראל כארץ·
צד ואשא ש מכני ישראל·
צר ועדי מבאר הערי·
צרחה כנהר חודן יעקב ודחה·
צרחה ויתקעו שלש כאות·
שחרו רבי אכרתי וכו לי·
ושארו אם ורגם מדשודו·
חדרן כצאורו לילין עי·
תרין כלכתך לא יצר צעדך·
תצוד כי בעד אשתוכה·
תצר כי תצור אל עיר ימים·

ג׳ונין מיחורין חד׳ וחד
ת׳ וסמיחון

דמה עד שש חמוס·
דמה כרחתודי·
דשן נתן כסר ארצך·
דשן כי אכאנו אלי·
דחפים הרצים יצאו·
דחפים הרצים רכבו·

ב׳מלין כתיב ר׳וקרי ד׳וס׳

אעכר כי מעולם שכרתי·
מכוי ומכיכני·

דא

דאר ו׳כתיב וסמיחון
נסכר ביחשע סימן ח
וחלים סימן ג·

דב

דובקן ג׳וסמיחון

ויעמ כל חקהל ואמרו·
וכנו את כמות הבעל·

דבר הרע הזה ה׳וסי
וישמע
הגם את דעיכי·
וכל ישראל ישמעו ויראון·
מחנות את האיש הזה·
והצטרים ישמעו ויראו·
ואריכה את חודי הדמה·

המדבר ד׳וסמיחון נסכר
כפרשת וינש
נבראל סימן ח·

דברי ג׳וסמי נסכר
כאוכ ריש ס׳ נמ·

ודברין ה׳וסמיחון נסכר
כפרשת האזינו
וכא מ׳ס סימן ל׳ה·

דוברי ד׳ג׳ה׳ו׳ס׳ נסכר כחלים ס׳ה·

כדבר המלך ג׳וסמיחון
נסכר
כפלח סימן א·

ודובר ה׳וסמי נסכר כחלים
ס׳ו ושפתי סימן ד·

כדבר הזה ה׳וסמיחון נסכר
כפלטים א סוף
סימן ל·

ודברת אליו ד׳וסמי נסכר
כפרר שפות
ומלכים א סימן כא·

דברתי ועשיתי ד׳וסמי
נסכר
כיחזקאל סוף סימן ל·

אל דברי ג׳וסמי נסכר כרישת
ס׳ דנים·

מדבר ג׳וסמי נסכר כחלים
כ׳סימן·

דבר ב׳פרשת וסמיחון
כספר ירמיה וסמיחון
שם ריש סימן לו·

הדבר ד׳כפרשת נרשים
כירמיה וסמי שם
סוף סימן מ·

לא ידברו כ׳וסמיחון
חוש כרעה יחעלו·
והחלתי כי לא ידברו·

ואדברה ו׳וסמיחון נסכר
ריש ואוינו·

דברים ג׳ח׳וס׳ נסכר
נסכר כשפטים סימן
ירחלים סימן קי׳ח·

דברה ג׳ח׳וסמיחון
כלשון ארם אחקנה
דברכי ברק וכיאורים נסכר שר
ישראל ושפטים סימן ד·

לדבר ב׳א׳ס׳ל׳ח׳ו
וסמיחון
ומשכון עד רשם·

דבר ד׳כפרשת חכיר׳ם
נסכר ויקרא וסמיחון
נסכר כספר צו·

וכדברו ג׳וסמ נסכר
כדכרי ס׳ו·

ותדבר ג׳וסמ נסכר כשמואל
א׳ס׳כ·

את כל הדברים ג׳ח׳ס
האלה
וסמ נסכר כרישת ספר כלים ס׳ו·

וזה דבר ג׳ח׳וסמיחון נסכר
כמדכר ס׳ו·

דברי ג׳וסמ נסכר כחלים
כ׳סוף סימן ל׳ו·

מדבר ג׳וסמיחון נסכר
כמלכים א סימן ל׳ו·

דבר ד׳כפרשת חכיר׳ם
נסכר ויקרא וסמיחון
נסכר כספר צו·

ודברך ה׳וסמיחון נסכר
כפרשת ואתחנן
ומשלי סימן ל׳ה·

דברי ג׳וסמ נסכר כחלים
כ׳סוף סימן ל׳ו·

ודברי ה׳וסמ נסכר כחלים
ס׳ו ס׳ח׳ה א׳ס׳ כ׳ס

דבריך ג׳ח׳וסמיחון
נסכר כרישת ואתחנן

ח׳כתוב׳ דבריך וקריין
דכרך וסמיחון

ויאמר מנוח אל מלאך י׳י
ויעתר י׳אלהי ישראל ואמן
ויד כעלות חצוחה
ויעש מלאך אשר חלך לעיני
ומנוח ואשתו כ׳כפסק
קרמי כנשף האשמרה
שרים ד׳ספרי חתם

ויעמ כל חקהל ואמרו·
וכנו את כמות הבעל·

על דברי ו׳וסמיחון נסכר
כחלים סימן·

תדבר ד׳כפרשת חכיר׳ם
נסכר ירמיה וסמיחון
שם ריש סימן לו·

הדבר ד׳כפרשת נרשים
כירמיה וסמיחון נסכר
סוף סימן מ·

לא ידברו כ׳וסמיחון
חוש כרעה יחעלו·
והחלתי כי לא ידברו·

ואדברה ו׳וסמיחון נסכר
ריש ואוינו·

דברים ג׳ח׳וס׳ו׳ס׳ נסכר
נסכר כשפטים סימן
ירחלים סימן קי׳ח·

דברה ג׳ח׳וסמיחון
כלשון ארם אחקנה
דברכי ברק וכיאורים נסכר שר
ישראל ושפטים סימן ד·

לדבר ב׳א׳ס׳ל׳ח׳ו
וסמיחון
ומשכון עד רשם·

דברה ג׳ח׳וסמיחון נסכר
כמלכים א סוף
סימן ל·

דג

וחרגת כ׳וסמיחון
אשר כיאר חמת·
אשר כיאר שתה·

דד

דדן כ׳וסמיחון
וכני דדן חו·
דדן רכלתך·

דה

דהבה ג׳כתיכ׳ח׳וס׳ נסכר
כיצחק ח׳וסמ נסכר
ג׳כתיכ׳ח׳וסמ נסכר
כיצחק ח׳וסמ נסכר

דו

דואג ג׳וסמיחון
ושם איש מעכרי שאול·
חוא נעכל על עכרי·
כנחא חואנחו חגרי
ושארחון דיג טכי·
ודי

דור כ׳ח׳וסמיחון
כני ציעל דד אהרן
כת אביחיל דד מדכי·

דודו ה׳כ׳ו׳וסמ נסכר כשפטי
סוף סימן·

דורים ד׳ח׳ו כ׳כשפטי כ׳
כשמואל ב׳ ו׳

דויד ה׳כ׳ו׳וסמיחון נסכר
כשמואל א סימן י׳א
וכל כתי דכרי חדכרים שר דויד
חיו דויד קדישים שר לדוד עכי

דוה ג׳וס׳ נסכר כ׳פרשי
ויסיעה ס׳ ל׳·

דוי ג׳ס׳כ נסכר ריש ישעיה
ואיכה כאנ׳ קיכא·

מדוה כ׳א׳ת׳ו׳וסמי
חשיב כך את כל מדוי
ויסר י׳כמך כל חלי·

דור דוד ד׳כתו׳ן וסמיחון
נסכר כחלים סימן
כש׳ו וסימן פ׳ס·

לדורתיכם ה׳כ׳ם וסמי
יין ושכר אל תשת
ונקראתם כעצם חום·
כראשית ערשלוכם·
חלאה לדורתיכם
סוגן לשרנת·

די

די ו׳וסמיחון נסכר כפרשת
כי חזריע·

דים ג׳ס׳כ נסכר פרש ויקחל
וירמיה ס׳ מ׳ס·

דיבון ג׳כל וסמיחון
מערער אשר על שפת
ארני מככוד·
על ריכון חעל נכו·

דישון ה׳כתורה ג׳מחיון כפרש
ישלח וס׳ס נסכר·
ראח ועין כסוף סדר ישלח·

דך

דכא ג׳וסמי נסכר כפרשת
חצאו ויסיעה סימן י׳ו

דכן ג׳וסמיחון
חלו צלפחד שניא·
וחזה ויהיו סרנא דכן·
ונקרא דכן ועיניין לה·

דכית ב׳וסמיחון
דכית כחלל רוכב·
חגלנה עצמות ודכית·

דל

דל כ׳ח׳וסמיחון
כשפטים סימן ו חלים
סימן קכ׳ב·

דלך ב׳א׳ס׳ו׳ע וס׳ל׳ו׳ ס׳

דלה עיני למרום· כלעג·
דלו מאנשי נעי· כלעי·
דליך ג׳ כני שני וסס נסכר
כירמיה סימן ל׳ו·

דלתות ג׳וסמיחון
ויח כקראה דני·
ויעש חצר חכתים·
כאשר נשבע למכלים·
וכל חזקיאל דכו
כ׳כב ד׳ל׳ת׳ות ות׳

דם

וכל דם ד׳וס׳ נסכר כפרשת
ויקר וכמל׳ כ׳ס׳ ו׳·

מדמת ו׳וסמיחון נסכר
כפרשת ויקרא·

דמית ג׳וסמיחון נסכר
ריש פרש שמני·

דמי ב׳וסמיחון
אל יפל דכיר ארצה·
ארץ אל תכס דמי·
ואדמי חמכי נשארי עול·

דם חנקי ג׳ס׳ נסכר פרשת
שפטים וכלים כ
ס׳כ׳ד·

דום ג׳כ׳ל׳ו׳ח׳ס׳ו׳
שמש נגבעון דום·
האנח דם·
דום ל׳ו׳ חשתאל לו·
מעניית חסר·

דמי ג׳וסמיחון
על חכיומיך ירושלם·
ואל תחנו דמי לו·
אלחים אל דמי לך·

דומית ד׳וס׳ נסכר כחלים
ריש סימן כ׳ב·

דן

דן ג׳ל׳שון משפט וסמ׳ נסכר
כפרשת דך דך·

לדין ג׳וסמ׳ נסכר כחלים
סימן ג·

מדונים ד׳כתו׳ן וקרי׳ ו׳וס׳
נסכר כמשלי ס׳ כ׳א·

כדונג ב׳כ׳פתח ואקבץ וסס
נסכר כחלים טעון צו·

דנאל ג׳ח׳ס׳ ד׳וסמ׳ נסכר
כיחזקאל סימן ל׳ו·

דק

מדקרים כ׳וס׳ נסכר כירמיה
ס׳ ל׳ו·

דר

ודרדר כ׳וסמיחון וקרי
ודרדר·
ועלה על מזכחאתם·

חדרך ה׳ח׳ס וסמ נסכר
כפרש עקב ויש
יהושע·

כדרך כ׳וסמיחון
ואיש אין כארץ לכא·
כדרך יום נח וכדרך
ואכוכדך יום נח·

ובדרך ד׳וס׳ נסכר כפרי
כחלוחך·

על דרך ה׳וסמיחון נסכר
כשפטים סימן ח
חישע סימן ג·

וילכו דרך ג׳וס׳
שלשת ימים נמדכרי·
וילכו כל חלילה·
וילכו דרך ערכה·

הוריכוהו כ׳א׳ מ׳ו
ח׳ס וסמ׳·
כתרי את נעימן·
לא הוריכוהו נכי משק· קדם ח׳ס

דרך חדרום ו׳וסמיחון נסכר
כיחזקאל ס׳ ס׳

דרך חצפון ו׳וסמיחון נסכר
כיחזקאל סימן ח

לדרך ג׳רשין וסמי נסכר
כירמיה סימן כ·

בכל דרכיו ד׳וסמיחון נסכר
כבלכ׳א סימן·

דרכיו ה׳חסרי וסמיחון נסכר
כחלים ס׳·

דרכיך ג׳ח׳וסמ נסכר כפרי
כי חשא·

ודורש ג׳ח׳וסמיחון נסכר
כפרשת שפטים

דורש ד׳כ׳ל וסמ נסכר כחלי
סימן קכ׳ב·

אדרוש ג׳כל כל׳ש וסמיחון
נסכר כיחזקאל ס׳ ס׳ ד׳·

לדרש ו׳ח׳ס׳ נסכר כעזרא
ח׳כם א סוף סימן נא·

חדרש ד׳וסמיחון

ומן תדרוש לאלחיהם·
לא תדרש שלומם·
כי תבקש לעמי·
תדרוש כל תמצא·

ודרן ואבירם ג׳וסמיחון

וכני אליאב נמואל·
ודתן ואבירם כני אליאב·
ויעל מעל משכן קרח ודתן ואבי׳ ויסעו

נשלם מערכת

אות הדלת בס׳

Appointment Schedule

Appointment Schedule

Appointment Schedule

מערכת אות הוא

מערכת אות הה"א

בעבור — האדמה החוצה
ויהוק — הרעב בעיר
וְהִיא — ו׳ המחברת ו׳ הפעל
סימן׳ —
הִיה — ב׳ נחיה ו׳ המחברת
כי — הה״ידוע
חה — הוה״ברי׳ ויחוק׳
ויהי — ד׳ נפעל נרשים בעור׳ וסימן׳ נסתר נוכחת
סימן׳ —
תהוה — ג׳ נתי׳ה וסמ״ נסתר בוגיאל סוף סימן ג׳
והיה — ז׳ נתי׳ וה״ה וקי׳ וחו וסימן׳ נסתר נפרשת בעבור ובדומיהם סימן שי׳
הדה — ד׳ קמ״ו וס׳ נסתר כשעשיה סימן ר׳
היתה — ג׳ נ״ל וסימן׳ נסתר בשמשים סימן א׳
היתם — כ׳ תחי׳ וסמ״ן סתריהם הה׳
והוא — גם אתם גם׳
והיית — ב׳ וסמ״ן
והיית — כאשה דתקע״ה
תהיה — עשרת תפארת
להיות — ה׳ תחי׳ לגישה וס׳ נסתר בלה״ן
ויהי הנה — ד׳ נשקם ותניר ר״פ וסמ״ן נסתר כלה
סימן ב׳ —
היה — ה׳ נטעם לעיל חשמ״ן
כי — לא תחנשם׳
כי — לא תהדשא׳
אלא — והה לתם לעם׳
חה — אש גרול׳
דן קוליך — ולא תחוה ארץ אחור׳
ויהיך — בטעם רפ כפר בראשי׳ וסמ״ן נסתר בפ״ת׳
ויהי כן — ה׳ נסתר בראשי׳ וסמ״ן
ויקרא — בקיץ חשם׳
והדשה — הארץ דשא׳
והיו — לאותת׳
והיה — הארץ׳
ויהי ביהוי — ה׳ נסתר פרשת לך לך
וירש זרעך׳
ויהי מקצה — ה׳ נסתר בלה״ן נסתר בפ״ת׳
ויהי אחרי מות — ה׳ נסתר בלשון ארמי

אבא ראיה שמשא ובלבא וכראורם — נסתר בסוף פרשת וזאת שרה׳
ויהי אחרי הדברים האלה — ג׳ נסתר בסדר וירא וסוף יחשוך׳
ויהי — ל׳ בראשי׳ וסימן׳
מגדיל — ויאמר אלהים יהי רקיע׳
גגין — יפת אלהים ליפת׳
גגין — ברוך״ אלהי׳ שם״
חשך — נשואת ידך על׳
ברר — נשואת ידך׳
חשך — נשוא יהך על׳
אעיך — עתה שבע בקלי אעיך
כתיו — יחי ראובן ואל ימת׳
כנואך — אחר כן תבא נבעת האלהים׳
יעיב — כלותעטה ל׳ לויתנין׳
ואשיבה — נעתה שבע נאנם׳
כשבעך — את קול העדה׳
ארץ — ויהי כח בארוץ׳
ארוצה — ויוסף עוד אחזיבץ׳
נכאה — יי אכר אל אחיהו׳
כדבי — אחר דבר הה לא שב׳
לון — וידבר אותאב אל נבות׳
נא — ויה כעברם ואל הנו תנו׳ רפ״ת׳
כאשר — הקם הרע הזה הכאבים׳
נוות — ילבו נעקתיהו כוות׳
כן — דרשו טוב ואל רע׳
לעך — שכעו עמי כלים הקשתו׳
שרף — הביאו את כל המעשר׳
בשבעך — ויה כשמעך דדה׳
ועשה — ליהב לכסף ולנחשת׳
דברך — תחלאך אשר הלך׳
האכ — ותנה אברהם הלך׳
משנב — ויה ״משגב לדל׳
משנאי — יקנחשו לו׳
תשת — חשך ויהי לילה׳
נעם — ויה נעם ״ אלהינו׳
בשכבו — ויה בשכבו וידעת׳
ביתך — ויה ביתך בנית פרץ׳
ונתתי — לך רפ״ת וסמ״ן נסתר בשמואל א׳ סימן ל״ח ובאיוב סימן ל״ג׳
ויהיו — לא רעין וסמ״ן נסתר בפרש תרומה׳

ויהי אחרי הדברים האלה — ג׳ וסמיהן נסתר בסדר וירא וסוף יחשוך׳
ויהי — ל׳ בראשי׳ וסמ״ן
מגדיל — ויאמר אלהים יהי רקיע׳
גגין — יפת אלהים ליפת׳
גגין — ברוך״ אלהי׳ שם״
חשך — נשואת ידך על׳
ברר — נשואת ידך׳
חשך — נשוא יהך על׳
אעיך — עתה שבע בקלי אעיך
כתיו — יחי ראובן ואל ימת׳
כנואך — אחר כן תבא נבעת האלהים׳
יעיב — כלותעטה ל׳ לויתנין׳
ואשיבה — נעתה שבע נאנם׳
כשבעך — את קול העדה׳
ארץ — ויהי כח בארוץ׳
ארוצה — ויוסף עוד אחזיבץ׳
נכאה — יי אכר אל אחיהו׳
כדבי — אחר דבר הה לא שב׳
לון — וידבר אותאב אל נבות׳
נא — ויה כעברם ואל הנו תנו׳ רפ״ת׳
כאשר — הקם הרע הזה הכאבים׳
נוות — ילבו נעקתיהו כוות׳
כן — דרשו טוב ואל רע׳
לעך — שכעו עמי כלים הקשתו׳
שרף — הביאו את כל המעשר׳
בשבעך — ויה כשמעך דדה׳
ועשה — ליהב לכסף ולנחשת׳
דברך — תחלאך אשר הלך׳
האכ — ותנה אברהם הלך׳
משנב — ויה ״משגב לדל׳
משנאי — יקנחשו לו׳
תשת — חשך ויהי לילה׳
נעם — ויה נעם ״ אלהינו׳
בשכבו — ויה בשכבו וידעת׳
ביתך — ויה ביתך בנית פרץ׳
ונתתי — לך רפ״ת וסמ״ן נסתר בשמואל א׳ סימן ל״ח ובאיוב סימן ל״ג׳
ויהיו — לא רעין וסמ״ן נסתר בפרש תרומה׳
שרה — ג׳ וסמיהן
יאמר — נא ישראל׳
כעם — עלינו ארם׳
וכל קהלת דבו בגו אשר חזה — וסמיהן
ועודלתי — ותחסרתי׳
יש — דבר שיאמר׳
לפני — אשר היה לפניהם׳
נהיה — ה׳ וסמיהן נסתר בפ״ת א׳ א׳
ונהיה — ב׳ וסמיהן

ולא ידה — ב׳ וסמיהן
ולא — הה כיום לעתה׳
ולא — הה שם סם לעם׳
ולא — הה כו שעך שוב׳
רשבת — הנן כפתרת׳
ולא — הה בחם ידם׳
וכם — לבנם ולא הה כם עוד׳
ולא — הה כיום ההוא לפני׳
ולא — הה בדרי ראשון׳
וכאכל — שלחנו וחברו ודלח׳
ולא — הה לבבו שלם׳
דשלבה וחברו דאבים׳
ולא — הה כיום לשמה׳
ולא — הה בדבר רע נסר׳
ולא — הה אחרי בת דודי׳
ולא — הה לחם לעם הארץ׳
וחברו׳
ולא — הה נדד נוף׳
ולא — הה בת בסתעף׳
ולא הה — לשחלי אלעזר ולא׳
ולא — הה לשון נגים׳
ולא — הה בכנשם והוא עדי׳
ולא — הה ביום אף פלים׳
וראיתיו — כגיע אצל השל ב׳ נפסל׳

ולא יהיו — ג׳ וסמיהן נסתר בפרש תבא
והיכה — יש סימן׳
וחיתה — ג׳ נפעם בבושש וסמיהן
ציצת — נוכל צבי׳
חכל — חסנות רעים׳
נבלת — תעם הוה למאכל׳

לשון המשתין קיר קטן ליכי והיתה חכל היום הזה כמכה בחמבון הזה והיתה בחכל בני נרש׳ וכן הוא בכל הספרי מלבד ראיתיהו חכל בחכל טהור הוא לכם ואולי כי האשה תחכל לילה כ׳ בחכל קדמת לילה כיבת כוכבי וכחכל הצם ותיבאל היתה דביבת מוכל ודבחלת הצם בכל הספרים כתבה על כל חר ב׳ בטעם קדמא קטנה עלה׳

ולא יהיה — ה׳ ל׳ ם וסמיהן
ולא — יהה לעוברי מעשה׳
ולא — יהה עוד לבית ישראל׳
ולא — יהה משם עוד ערל׳
ולא — יהה פלים ויהי ירמיה לבית ישראל לבטח׳
והיתה — ג׳ בטעם גרשים בגבעים וסמיהן נסתר בחלים ב׳ סוף סימן ב׳ ובעמוס סימן כ׳׳

ולא תהיה — ד׳ ס״ם נסתר בפרשת קדשים וכוראיתי ס״ם׳

והיכל — ד׳ ספ״ן וסמיהן
הכל — ״הכל״ ״הכל״
ארץ — ארץ ארץ שכני׳
עוה — עוה עוה אשמנה׳

דך

ודך — ב׳ וסמיהן
ודך — את עפר הארץ׳
ודך — בף אל כף׳ ״
ויכום — לא וסמיהן נסתר בפ״ת שלח לך׳
ויכת — ד׳ וסמיהן נסתר בחלים ב׳ סימן כ׳
מכותיה — ג׳ חס וסמיהן
מכות — ארס לשחה׳
כי — אלשה בכתיה׳
כל — עכר על כבד׳
מכה — ה׳ אחזתן וסמיהן בלשון ארמי
בראשי׳ וכוראיתי עכבוא ובחי זכריה׳ נסתר בפרשת שמות ובחוקתי

ויהי אחרי מות — ה׳ וסמיהן בלשון ארמי

מערכת אות הה"א

ללמדך שכל כתובי הקדש הוקשו זה לזה וכולן שוין לענין שהן מטמאין בנגעים ומאהילין ומטמאין במדרס ואין מדקדקין בהן אלא מה שכתוב בפירוש בלבד ואין מוסיפין עליהן ולא גורעין מהן אלא מה שהחכמים מלמדין אותנו בפירוש ואין לנו רשות לחלוק עליהן ולא לדון בהן אלא כמו שאנו מוצאין בהן ואין לנו רשות לדון בהן אלא כמו שאנו מוצאין בהן ואין לנו רשות לדון בהן אלא כמו שאנו מוצאין בהן

אתחיל משפט שמרש התחולם והתחנף קמץ

ראשי׳ נחיים סתומים להיות סהלה לחת לחר לחיך יתברך כוד ישראל׳ הקדוש׳ חכמתה לכל אם תבקש הבינה כהברית לו׳ נהפך לחולם כתו׳ כהלו׳ והכי

דך

ודך — ב׳ וסמיהן
ודך — את עפר הארץ׳
ודך — בף אל כף׳ ״
ויכום — לא וסמיהן נסתר בפ״ת שלח לך׳
ויכת — ד׳ וסמיהן נסתר בחלים ב׳ סימן כ׳
מכותיה — ג׳ חס וסמיהן
מכות — ארס לשחה׳
כי — אלשה בכתיה׳
כל — עכר על כבד׳
מכה — ה׳ אחזתן וסמיהן בלשון ארמי
בראשי׳ וכוראיתי עכבוא ובחי זכריה׳ נסתר בפרשת שמות ובחוקתי

הל

הלאה — ב׳ וסמיהן
ואת — ואשורה הלאה׳
ראשרי — נש הלאה׳
מהלאה — ב׳ וסמיהן

כי — נגון ויהי כאת האלה׳
ויאמר — כשהלם נגון לעשות כן
ויהי — נגון לבקר׳
ותצא — אשת נגון ותדבר ועדר הצאה׳
ויברכו — וילך העבוד׳
כקחר — נגון ואשאי׳
נגון — יהה הר בית ״ וישע׳
יהה — הר בית ״ נגון וסנה׳
ויכהם — אלי אל נגון׳
כי — בא שאול אל נגון׳
ויבאו — ער גר נגון׳
ויבן — עבוד הר יהה נגון לאביך׳
ויבא — הר יהה נגון לעני׳
ויהי — נגון חרש בקרבי׳
ושלחו — מנה לאן נגון לי׳
נגון — לב אלהים כבסף׳
ילכם — לא נגון עמו׳
כי — אנה אלך לקראת לך׳
זרעם — נגון לפניהם׳
ירע — כי נגון ירעיון׳
נגון — למערי רגל׳
ואיר — נגון ראלעון׳
נגון — כמאך כאו׳
נגון — לבו נטה כי׳
נגון — לבי אלהם אחרה׳
ונכאו — יהה נגון עד עולם כדלתי׳
ותבן — הר עבוד נגון ורלח׳

מסגן

מסגן — שבוך מן׳
ותחרו — מסגן שבוך ועשית׳
מסגן — שבוחו השניה׳
יכוננה — ב׳ וסמיהן

יכוננה — יכונן ה עליון׳
ותהא — נחרות יכוננה׳
ועל — יכוננה עד עולם סלה׳
ואיטגניה ודך קשטו׳

ובמכנה

ובמכנה — ד׳ חס וסמ״ן
וארבן — כרשת אל׳
כ״בסם׳
ועל — ראש חבבנה ויתית׳
וכעקל — ובמבנה׳

ותכן

ותכן — ד׳ וסמיהן
ותכן — מלכותו כאר׳
ותכן — כל מלאכת שלמה׳
ותכן — כל עבודת ״
ותבן — העבודה ועבודו׳

הל

הלאה — ב׳ וסמיהן
ואת — ואשורה הלאה׳
ראשרי — נש הלאה׳
מהלאה — ב׳ וסמיהן

הלך

הלוך — ד׳ כל כתובי חס וסמ״ן נסתר בפרשת יתרו׳
הלוך — ד׳ חסרי׳ וסכיהן נסתר בסוף פרשה׳
הלוך — ג׳ וסכיי נסתר בפרשת דברי׳
הלאה — ג׳ וסכיהן נסתר בפ״ת שמות׳
לכי — ג׳ וסכיהן נסתר בפ״ת שמות׳
הלך — ס׳ כל כתובי חס וסמ״ן נסתר בפ״ת דברי׳
הולך — לא ס׳ כל נכוי ס׳ וסמ״ן נסתר בפ״ת שמות׳
הולך — אכי הלך חוס׳
אפס — כי לא תחזה הפארתך׳
כי — אתה הולך לקראת לך׳
ויהי — הקשר אביך׳
תמול — כאתך וחוס אשתך לבני׳
ותך — חלך באתי׳
ושכחה — לבב כחולך׳
כי — הם הולך וסערי׳
הולך — ד׳ וסכיהן נסתר בפ״ת שמות׳
מולך — ג׳ וסכיהן נסתר בשיבוב סימן ב׳׳
וילך איש — ד׳ וסכי׳ נסתר בפ״ת שמות׳
וילך בכל דרך — ג׳ וסכיהן נסתר בשיבוב סימן א׳׳
וילכו דרך — ג׳ וסכיהן

וילכו — שם את שאול׳
איש — לכתו׳
לאבל — ולשתות׳
וילך — ז׳ פתח׳ וסכי׳ נסתר בסוף פרשת שרה׳

ההלכה

ההלכה — ג׳ ס״ם וסמ״ן נסתר בפרש שמות׳
ההלכה — ד׳ חסרי׳ וסכיהן נסתר בסוף פרשה׳
ההלאה — ג׳ וסכיי נסתר בפרשת דברי׳
הלבי — ג׳ וסכיהן נסתר בפ״ת שמות׳
הלך — ס׳ כל כתובי חס וסמ״ן נסתר בפ״ת דברי׳
ויתהלך — ד׳ וסכיהן נסתר בפרש שמות׳
הליכות — ד׳ וסכיהן נסתר בפרש כי תשא׳
ויולכני — ג׳ וסכיהן נסתר בחוקתי
ויתהלך — ג׳ וסכיהן נסתר בפרש כי תשא׳
הליכות — ד׳ וסכיהן נסתר בחוקתי
ויולך — ג׳ וסכיהן נסתר בפרש כי תשא׳
ולך — ג׳ וסכיהן נסתר בפ״ת שמות׳
ולך — ד׳ וסכיהן נסתר בחלים ב׳ סימן ד׳
ולכו — ג׳ וסכיהן נסתר בחלים ב׳ סימן ג׳
וללכת — ד׳ וסכיהן נסתר בחלים ב׳ סימן ב׳
מולך — ג׳ וסכיהן נסתר בשיבוב סימן ב׳׳
וילך איש — ד׳ וסכי׳ נסתר בפ״ת שמות׳
וילך בכל דרך — ג׳ וסכיהן נסתר בשיבוב סימן א׳׳
וילכו דרך — ג׳ וסכיהן

שלשת — ושם כבדבר׳
וילכו — כלהלילה׳
וילכו — דרך הערבה׳

ולא הלך

ולא הלך — ג׳ וסכי׳ נסתר בס״פ כ״ק וכלכ׳ כ׳ סוף סימן כאי׳

ואלכה

ואלכה — ב׳ וסכיהן נסתר בפרש ויצא׳

ואולך

ואולך — ד׳ וסכיהן נסתר בסדר כוקתי׳

לתלך

לתלך — ד׳ חסרי׳ וסכיהן נסתר בפרש שמות׳
וקטלת ויש סימן׳

ויתהלך

ויתהלך — ג׳ ס״ם וסכיהן נסתר בחוקתי סימן ח׳׳
ילכון — ג׳ וסכיהן נסתר בויאל סימן ב׳
יהלכון — ג׳ וסכיהן נסתר בחלים סימן ס״ט
הלכו — ב׳ ג׳ וסכיהן
על — חרון שששכם׳
עורם — הלכו בכלי לבוש׳
ואורמת פלטי סרעבתלכו׳

בלכתן

בלכתן — ג׳ וסכיהן
חברות — אשה אל אחותה׳
והיש — אל אביך פנו׳
על אבעת רבעיהן — הנלכתם׳
יהלך — ג׳ וסכיהן נסתר בפרשי סימן׳

הלכתי

הלכתי — ג׳ וסכיהן נסתר באיוב סוף סימן ל׳׳

האלך

האלך — ג׳ וסכיהן נסתר בפ״ת שמות׳

הלכות

הלכות — ב׳ חס וחמ״ן נסתר בפרש שמות׳
הלכות — ד׳ חסרי׳ וסכיהן נסתר בסוף פרשה׳

ויולכני

ויולכני — ג׳ וסכיהן נסתר בחוקתי

ויתהלך

ויתהלך — ג׳ וסכיהן נסתר בפרש כי תשא׳

הליכות

הליכות — ד׳ וסכי׳ נסתר בחלים סימן ס״ט׳

ויולך

ויולך — ג׳ וסכיהן נסתר בפ״ת שמות׳

ולך

ולך — ג׳ ס״ם וסכיהן נסתר בחלים סימן ס״ט׳

ולכו

ולכו — ג׳ וסכיהן נסתר בשיבוב סימן א׳׳

וללכת

וללכת — ד׳ וסכיהן נסתר בחלים ב׳ סימן ב׳

מולך

מולך — ג׳ וסכיהן נסתר בשיבוב סימן ב׳׳

וילך איש

וילך איש — ד׳ וסכי׳ נסתר בפ״ת שמות׳

וילך בכל דרך

וילך בכל דרך — ג׳ וסכיהן נסתר בשיבוב סימן א׳׳

וילכו דרך

וילכו דרך — ג׳ וסכיהן

יהלכו

יהלכו — ג׳ וסכיהן נסתר בחלים סימן ס״ט׳

יהלכון

יהלכון — ג׳ וסכיהן נסתר בחלים סימן ס״ט׳

הלכון

הלכון — ג׳ וסכיהן

בלכתן

בלכתן — ג׳ וסכיהן

יהלכו כל העם

יהלכו כל העם — ג׳ וסכיהן

ילכו

ילכו — ג׳ וסכיהן

ילכון

ילכון — ג׳ וסכיהן

יהלכון

יהלכון — ג׳ וסכיהן

הלכו

הלכו

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

0123456789

.,:;!?'"-()[]{}/\@#$%&*+=<>

The quick brown fox jumps over the lazy dog.

Sphinx of black quartz, judge my vow.

Pack my box with five dozen liquor jugs.

How vexingly quick daft zebras jump!

Jackdaws love my big sphinx of quartz.

Quick zephyrs blow, vexing daft Jim.

Two driven jocks help fax my big quiz.

The five boxing wizards jump quickly.

Bright vixens jump; dozy fowl quack.

Waltz, nymph, for quick jigs vex Bud.

Glib jocks quiz nymph to vex dwarf.

Foxy parsons quiz and cajole the lovably dim wiki-girl.

Amazingly few discotheques provide jukeboxes.

Mr. Jock, TV quiz PhD, bags few lynx.

Quick wafting zephyrs vex bold Jim.

Quick blowing zephyrs vex daft Jim.

Sex-charged fop blows jazz quiz DJ.

Crazy Fredrick bought many very exquisite opal jewels.

We promptly judged antique ivory buckles for the next prize.

A wizard's job is to vex chumps quickly in fog.

Watch "Jeopardy!", Alex Trebek's fun TV quiz game.

Woven silk pixels apply to my jockey wardrobe.

Sympathizing would fix Quaker objectives.

The job requires extra pluck and zeal from every young wage earner.

A mad boxer shot a quick, gloved jab to the jaw of his dizzy opponent.

Jaded zombies acted quaintly but kept driving their oxen forward.

The explorer was frozen in his big kayak just north of the Arctic Circle.

My faxed joke won a pager in the cable TV quiz show.

Amazingly few discotheques provide jukeboxes.

Jackdaws love my big sphinx of quartz.

Pack my box with five dozen liquor jugs.

Quick zephyrs blow, vexing daft Jim.

Sex-charged fop blows jazz quiz DJ.

How vexingly quick daft zebras jump!

Two driven jocks help fax my big quiz.

The five boxing wizards jump quickly.

Bright vixens jump; dozy fowl quack.

Waltz, nymph, for quick jigs vex Bud.

Glib jocks quiz nymph to vex dwarf.

Foxy parsons quiz and cajole the lovably dim wiki-girl.

Amazingly few discotheques provide jukeboxes.

Mr. Jock, TV quiz PhD, bags few lynx.

Quick wafting zephyrs vex bold Jim.

Quick blowing zephyrs vex daft Jim.

Sex-charged fop blows jazz quiz DJ.

ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר׃ אדני יהוה אתה החלות לעבדך את גדלך ואת ידך החזקה אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתך׃ אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן ההר הטוב הזה והלבנון׃ ויתעבר יהוה בי למענכם ולא שמע אלי ויאמר יהוה אלי רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה׃ עלה ראש הפסגה ושא עיניך ימה וצפנה ותימנה ומזרחה וראה בעיניך כי לא תעבר את הירדן הזה׃ וצו את יהושע וחזקהו ואמצהו כי הוא יעבר לפני העם הזה והוא ינחיל אתם את הארץ אשר תראה׃ ונשב בגיא מול בית פעור׃

ועתה ישראל שמע אל החקים ואל המשפטים אשר אנכי מלמד אתכם לעשות למען תחיו ובאתם וירשתם את הארץ אשר יהוה אלהי אבתיכם נתן לכם׃ לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו לשמר את מצות יהוה אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם׃ עיניכם הרואות את אשר עשה יהוה בבעל פעור כי כל האיש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו יהוה אלהיך מקרבך׃ ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם חיים כלכם היום׃ ראה למדתי אתכם חקים ומשפטים כאשר צוני יהוה אלהי לעשות כן בקרב הארץ אשר אתם באים שמה לרשתה׃ ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה׃ כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרבים אליו כיהוה אלהינו בכל קראנו אליו׃ ומי גוי גדול אשר לו חקים ומשפטים צדיקם ככל התורה הזאת אשר אנכי נתן לפניכם היום׃ רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך והודעתם לבניך ולבני בניך׃ יום אשר עמדת לפני יהוה אלהיך בחרב בהעל אלי יהוה הקהל לי את העם ואשמעם את דברי אשר ילמדון ליראה אתי כל הימים אשר הם חיים על האדמה ואת בניהם ילמדון׃ ותקרבון ותעמדון תחת ההר וההר בוער באש עד לב השמים חשך ענן וערפל׃ וידבר יהוה אליכם מתוך האש קול דברים אתם שמעים ותמונה אינכם ראים זולתי קול׃ ויגד לכם את בריתו אשר צוה אתכם לעשות עשרת הדברים ויכתבם על שני לחת אבנים׃ ואתי צוה יהוה בעת ההיא ללמד אתכם חקים ומשפטים לעשתכם אתם בארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה׃ ושמרתם מאד לנפשתיכם כי לא ראיתם כל תמונה ביום דבר יהוה אליכם בחרב מתוך האש׃ פן תשחתון ועשיתם לכם פסל תמונת כל סמל תבנית זכר או נקבה׃ תבנית כל בהמה אשר בארץ תבנית כל צפור כנף אשר תעוף בשמים׃ תבנית כל רמש בארמה תבנית כל דגה אשר במים מתחת לארץ׃ ופן תשא עיניך השמימה וראית את השמש ואת הירח ואת הכוכבים כל צבא השמים ונדחת והשתחוית להם ועבדתם אשר חלק יהוה אלהיך אתם לכל העמים תחת כל השמים׃ ואתכם לקח יהוה ויוצא אתכם מכור הברזל ממצרים להיות לו לעם נחלה כיום הזה׃ ויהוה התאנף בי על דבריכם ולא נשבע לבלתי עברתי את הירדן ולבלתי אבוא אל הארץ הטובה אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה׃ כי אנכי מת בארץ הזאת איני עבר את הירדן ואתם עברים וירשתם את הארץ הטובה הזאת׃ השמרו לכם פן תשכחו את ברית יהוה אלהיכם אשר כרת עמכם ועשיתם לכם פסל תמונת כל אשר צוך יהוה אלהיך׃ כי יהוה אלהיך אש אכלה הוא אל קנא׃ כי תוליד בנים ובני בנים ונושנתם בארץ והשחתם ועשיתם פסל תמונת כל ועשו הרע בעיני יהוה אלהיך להכעיסו׃ העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ כי אבד תאבדון מהר מעל הארץ אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה לא תאריכן ימים עליה כי השמד תשמדון׃ והפיץ יהוה אתכם בעמים ונשארתם מתי מספר בגוים אשר ינהג יהוה אתכם שמה׃ ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם עץ ואבן אשר לא יראון ולא ישמעון ולא יאכלון ולא יריחון׃ ומבקשתם משם את יהוה אלהיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך׃ בצר לך וימצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד יהוה אלהיך ושמעת בקלו׃ כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבתיך אשר נשבע להם׃ כי שאל נא לימים ראשנים אשר היו לפניך למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ ולמקצה השמים ועד קצה השמים הנהיה כדבר הגדול הזה או הנשמע כמוהו׃ השמע עם קול אלהים מדבר מתוך האש כאשר שמעת אתה ויחי׃ או הנסה אלהים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי במסת באתת ובמופתים ובמלחמה וביד חזקה ובזרוע נטויה ובמוראים גדלים ככל אשר עשה לכם יהוה אלהיכם במצרים לעיניך׃ אתה הראת לדעת כי יהוה הוא האלהים אין עוד מלבדו׃ מן השמים השמיעך את קלו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה ודבריו שמעת מתוך האש׃ ותחת כי אהב את אבתיך ויבחר בזרעו אחריו ויוצאך בפניו בכחו הגדול ממצרים׃ להוריש גוים גדלים ועצמים ממך מפניך להביאך לתת לך את ארצם נחלה כיום הזה׃ וידעת היום והשבת אל לבבך כי יהוה הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד׃ ושמרת את חקיו ואת מצותיו אשר אנכי מצוך היום אשר ייטב לך ולבניך אחריך ולמען תאריך ימים על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך כל הימים׃

אז יבדיל משה שלש ערים בעבר הירדן מזרחה שמש׃ לנוס שמה רוצח אשר ירצח את רעהו בבלי דעת והוא לא שנא לו מתמול שלשם ונס אל אחת מן הערים האלה וחי׃ את בצר במדבר בארץ המישר לראובני ואת רמת בגלעד לגדי ואת גולן בבשן למנשי׃ ואת זאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל׃ אלה העדות והחקים והמשפטים אשר דבר משה אל בני ישראל בצאתם ממצרים׃ בעבר הירדן בגיא מול בית פעור בארץ סיחן מלך האמרי אשר ישב בחשבון אשר הכה משה ובני ישראל בהכתם ממצרים׃ ואת ארצו ירשו ואת ארץ עוג מלך הבשן שני מלכי האמרי אשר בעבר הירדן מזרחה שמש׃ מערוער אשר על שפת נחל ארנון ועד הר שיון הוא חרמון כל ערבה מעבר הירדן מזרחה ועד ים הערבה תחת אשדות הפסגה׃ ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר אלהם שמע ישראל את החקים ואת המשפטים אשר אנכי דבר באזניכם היום ולמדתם אתם ושמרתם לעשתם׃ יהוה אלהינו כרת עמנו ברית בחרב׃ לא את אבתינו כרת יהוה את הברית הזאת כי אתנו אנחנו אלה פה היום כלנו חיים׃ פנים בפנים דבר יהוה עמכם בהר מתוך האש׃ אנכי עמד בין יהוה וביניכם בעת ההוא להגיד לכם את דבר יהוה כי יראתם מפני האש ולא עליתם בהר לאמר׃ אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים׃ לא יהיה לך אלהים אחרים על פני׃ לא תעשה לך פסל כל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ׃ לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא פקד עון אבות על בנים ועל שלשים ועל רבעים לשנאי׃ ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי׃ לא תשא את שם יהוה אלהיך לשוא כי לא ינקה יהוה את אשר ישא את שמו לשוא׃ שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוך יהוה אלהיך׃ ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך׃ ויום השביעי שבת ליהוה אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך ושורך וחמרך וכל בהמתך וגרך אשר בשעריך למען ינוח עבדך ואמתך כמוך׃ וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויצאך יהוה אלהיך משם ביד חזקה ובזרוע נטויה על כן צוך יהוה אלהיך לעשות את יום השבת׃ כבד את אביך ואת אמך כאשר צוך יהוה אלהיך למען יאריכן ימיך ולמען ייטב לך על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך׃ לא תרצח׃ ולא תנאף׃ ולא תגנב׃ ולא תענה ברעך עד שוא׃ ולא תחמד אשת רעך ולא תתאוה בית רעך שדהו ועבדו ואמתו שורו וחמרו וכל אשר לרעך׃ את הדברים האלה דבר יהוה אל כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול ולא יסף ויכתבם על שני לחת אבנים ויתנם אלי׃ ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך וההר בוער באש ותקרבון אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם׃ ותאמרו הן הראנו יהוה אלהינו את כבדו ואת גדלו ואת קולו שמענו מתוך האש היום הזה ראינו כי ידבר יהוה את האדם וחי׃ ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדולה הזאת אם יספים אנחנו לשמע את קול יהוה אלהינו עוד ומתנו׃ כי מי כל בשר אשר שמע קול אלהים חיים מדברים מתוך האש כמנו ויחי׃ קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר יהוה אלהינו ואתה תדבר אל יהוה אלהינו את כל אשר ידבר אליך יהוה אלהינו ושמענו ועשינו׃ וישמע יהוה את קול דבריכם בדברכם אלי ויאמר יהוה אלי שמעתי את קול דברי העם הזה אשר דברו אליך היטיבו כל אשר דברו׃ מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אתי ולשמר את כל מצותי כל הימים למען ייטב להם ולבניהם לעלם׃ לך אמר להם שובו לכם לאהליכם׃ ואתה פה עמד אתי ואדברה אליך את כל המצוה והחקים והמשפטים אשר תלמדם ועשו בארץ אשר אני נתן להם לרשתה׃ ושמרתם לעשות כאשר צוה יהוה אלהיכם אתכם לא תסורו ימין ושמאל׃ בכל הדרך אשר צוה יהוה אלהיכם אתכם תלכו למען תחיו וטוב לכם והארכתם ימים בארץ אשר תירשון׃

ואת המצוה החקים והמשפטים אשר צוה יהוה אלהיכם ללמד אתכם לעשות בארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה׃ למען תירא את יהוה אלהיך לשמר את כל חקתיו ומצותיו אנכי מצוך אתה ובנך ובן בנך כל ימי חייך ולמען יאריכן ימיך׃ ושמעת ישראל ושמרת לעשות אשר ייטב לך ואשר תרבון מאד כאשר דבר יהוה אלהי אבתיך לך ארץ זבת חלב ודבש׃ שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד׃ ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך׃ והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך׃ ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך׃ וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך׃ וכתבתם על מזזות ביתך ובשעריך׃ והיה כי יביאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר נשבע לאבתיך לאברהם ליצחק וליעקב לתת לך ערים גדלות וטובות אשר לא בנית׃ ובתים מלאים כל טוב אשר לא מלאת והבור חצבים אשר לא חצבת כרמים וזיתים אשר לא נטעת ואכלת ושבעת׃ השמר לך פן תשכח את יהוה אשר הוציאך מארץ מצרים מבית עבדים׃ את יהוה אלהיך תירא ואתו תעבד ובשמו תשבע׃ לא תלכון אחרי אלהים אחרים מאלהי העמים אשר סביבותיכם׃ כי אל קנא יהוה אלהיך בקרבך פן יחרה אף יהוה אלהיך בך והשמידך מעל פני האדמה׃ לא תנסו את יהוה אלהיכם כאשר נסיתם במסה׃ שמר תשמרון את מצות יהוה אלהיכם ועדתיו וחקיו אשר צוך׃ והישר והטוב בעיני יהוה למען ייטב לך ובאת וירשת את הארץ הטובה אשר נשבע יהוה לאבתיך׃ להדף את כל אויביך מפניך כאשר דבר יהוה׃ כי ישאלך בנך מחר לאמר מה העדת והחקים והמשפטים אשר צוה יהוה אלהינו אתכם׃ ואמרת לבנך עבדים היינו לפרעה במצרים ויוצאנו יהוה ממצרים ביד חזקה׃ ויתן יהוה אתת ומופתים גדלים ורעים במצרים בפרעה ובכל ביתו לעיני׃ ואתנו הוציא למען הביא אתנו לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבתינו׃ ויצונו יהוה לעשות את כל החקים האלה ליראה את יהוה אלהינו לטוב לנו כל הימים לחיתנו כהיום הזה׃ וצדקה תהיה לנו כי נשמר לעשות את כל המצוה הזאת לפני יהוה אלהינו כאשר צונו׃

כי יביאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה ונשל גוים רבים מלפניך החתי והגרגשי והאמרי והכנעני והפרזי והחוי והיבוסי שבעה גוים רבים ועצומים ממך׃ ונתנם יהוה אלהיך לפניך והכיתם החרם תחרים אתם לא תכרת להם ברית ולא תחנם׃ ולא תתחתן בם בתך לא תתן לבנו ובתו לא תקח לבנך׃ כי יסיר את בנך מאחרי ועבדו אלהים אחרים וחרה אף יהוה בכם והשמידך מהר׃ כי אם כה תעשו להם מזבחתיהם תתצו ומצבתם תשברו ואשריהם תגדעון ופסיליהם תשרפון באש׃ כי עם קדוש אתה ליהוה אלהיך בך בחר יהוה אלהיך להיות לו לעם סגלה מכל העמים אשר על פני האדמה׃ לא מרבכם מכל העמים חשק יהוה בכם ויבחר בכם כי אתם המעט מכל העמים׃ כי מאהבת יהוה אתכם ומשמרו את השבעה אשר נשבע לאבתיכם הוציא יהוה אתכם ביד חזקה ויפדך מבית עבדים מיד פרעה מלך מצרים׃ וידעת כי יהוה אלהיך הוא האלהים האל הנאמן שמר הברית והחסד לאהביו ולשמרי מצותיו לאלף דור׃ ומשלם לשנאיו אל פניו להאבידו לא יאחר לשנאו אל פניו ישלם לו׃ ושמרת את המצוה ואת החקים ואת המשפטים אשר אנכי מצוך היום לעשתם׃ והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם ושמר יהוה אלהיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבתיך׃ ואהבך וברכך והרבך וברך פרי בטנך ופרי אדמתך דגנך ותירשך ויצהרך שגר אלפיך ועשתרת צאנך על האדמה אשר נשבע לאבתיך לתת לך׃ ברוך תהיה מכל העמים לא יהיה בך עקר ועקרה ובבהמתך׃ והסיר יהוה ממך כל חלי וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך ונתנם בכל שנאיך׃ ואכלת את כל העמים אשר יהוה אלהיך נתן לך לא תחוס עינך עליהם ולא תעבד את אלהיהם כי מוקש הוא לך׃ כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני איכה אוכל להורישם׃ לא תירא מהם זכר תזכר את אשר עשה יהוה אלהיך לפרעה ולכל מצרים׃ המסת הגדלות אשר ראו עיניך והאתת והמופתים והיד החזקה והזרוע הנטויה אשר הוציאך יהוה אלהיך כן יעשה יהוה אלהיך לכל העמים אשר אתה יראה מפניהם׃ וגם את הצרעה ישלח יהוה אלהיך בם עד אבד הנשארים והנסתרים מפניך׃ לא תערץ מפניהם כי יהוה אלהיך בקרבך אל גדול ונורא׃ ונשל יהוה אלהיך את הגוים האל מפניך מעט מעט לא תוכל כלתם מהר פן תרבה עליך חית השדה׃ ונתנם יהוה אלהיך לפניך והמם מהומה גדלה עד השמדם׃ ונתן מלכיהם בידך והאבדת את שמם מתחת השמים לא יתיצב איש בפניך עד השמדך אתם׃ פסילי אלהיהם תשרפון באש לא תחמד כסף וזהב עליהם ולקחת לך פן תוקש בו כי תועבת יהוה אלהיך הוא׃ ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כמהו שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי חרם הוא׃ כל המצוה אשר אנכי מצוך היום תשמרון לעשות למען תחיון ורביתם ובאתם וירשתם את הארץ אשר נשבע יהוה לאבתיכם׃ וזכרת את כל הדרך אשר הוליכך יהוה אלהיך זה ארבעים שנה במדבר למען ענתך לנסתך לדעת את אשר בלבבך התשמר מצותיו אם לא׃ ויענך וירעבך ויאכלך את המן אשר לא ידעת ולא ידעון אבתיך למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי יהוה יחיה האדם׃ שמלתך לא בלתה מעליך ורגלך לא בצקה זה ארבעים שנה׃ וידעת עם לבבך כי כאשר יסר איש את בנו יהוה אלהיך מיסרך׃ ושמרת את מצות יהוה אלהיך ללכת בדרכיו וליראה אתו׃ כי יהוה אלהיך מביאך אל ארץ טובה ארץ נחלי מים עינת ותהמת יצאים בבקעה ובהר׃ ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש׃ ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצב נחשת׃ ואכלת ושבעת וברכת את יהוה אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך׃ השמר לך פן תשכח את יהוה אלהיך לבלתי שמר מצותיו ומשפטיו וחקתיו אשר אנכי מצוך היום׃ פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת׃ ובקרך וצאנך ירבין וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה׃ ורם לבבך ושכחת את יהוה אלהיך המוציאך מארץ מצרים מבית עבדים׃ המוליכך במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים המוציא לך מים מצור החלמיש׃ המאכלך מן במדבר אשר לא ידעון אבתיך למען ענתך ולמען נסתך להיטבך באחריתך׃ ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה׃ וזכרת את יהוה אלהיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל למען הקים את בריתו אשר נשבע לאבתיך כיום הזה׃ והיה אם שכח תשכח את יהוה אלהיך והלכת אחרי אלהים אחרים ועבדתם והשתחוית להם העדתי בכם היום כי אבד תאבדון׃ כגוים אשר יהוה מאביד מפניכם כן תאבדון עקב לא תשמעון בקול יהוה אלהיכם׃

שמע ישראל אתה עבר היום את הירדן לבא לרשת גוים גדלים ועצמים ממך ערים גדלות ובצורות בשמים׃ עם גדול ורם בני ענקים אשר אתה ידעת ואתה שמעת מי יתיצב לפני בני ענק׃ וידעת היום כי יהוה אלהיך הוא עבר לפניך אש אכלה הוא ישמידם והוא יכניעם לפניך והורשתם והאבדתם מהר כאשר דבר יהוה לך׃ אל תאמר בלבבך בהדף יהוה אלהיך אתם מלפניך לאמר בצדקתי הביאני יהוה לרשת את הארץ הזאת וברשעת הגוים האלה יהוה מוריש אתם מפניך׃ לא בצדקתך ובישר לבבך אתה בא לרשת את ארצם כי ברשעת הגוים האלה יהוה אלהיך מוריש אתם מפניך ולמען הקים את הדבר אשר נשבע יהוה לאבתיך לאברהם ליצחק וליעקב׃ וידעת כי לא בצדקתך יהוה אלהיך נתן לך את הארץ הטובה הזאת לרשתה כי עם קשה ערף אתה׃ זכר אל תשכח את אשר הקצפת את יהוה אלהיך במדבר למן היום אשר יצאת מארץ מצרים עד באכם עד המקום הזה מרים הייתם עם יהוה׃ ובחרב הקצפתם את יהוה ויתאנף יהוה בכם להשמיד אתכם׃ בעלתי בהר לקחת לחת האבנים לחת הברית אשר כרת יהוה עמכם וארד בהר ימים ולילות לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי׃ ויתן יהוה אלי את שני לחת האבנים כתבים באצבע אלהים ועליהם ככל הדברים אשר דבר יהוה עמכם בהר מתוך האש ביום הקהל׃ ויהי מקץ ארבעים יום וארבעים לילה ויתן יהוה אלי את שני לחת האבנים לחת הברית׃ ויאמר יהוה אלי קום רד מהר כי שחת עמך אשר הוצאת ממצרים סרו מהר מן הדרך אשר צויתם עשו להם מסכה׃ ויאמר יהוה אלי לאמר ראיתי את העם הזה והנה עם קשה ערף הוא׃ הנח לי וארא בם ואכלה אתם ואמחה את שמם מתחת השמים ואעשה אתך לגוי עצום ורב ממנו׃ ואפן וארד מן ההר וההר בוער באש ושני לחת הברית על שתי ידי׃ ואראה והנה חטאתם ליהוה אלהיכם עשיתם לכם עגל מסכה סרתם מהר מן הדרך אשר צוה יהוה אתכם׃ ואתפש בשני הלחת ואשלכם מעל שתי ידי ואשברם לעיניכם׃ ואתנפל לפני יהוה כראשנה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי על כל חטאתכם אשר חטאתם לעשות הרע בעיני יהוה להכעיסו׃ כי יגרתי מפני האף והחמה אשר קצף יהוה עליכם להשמיד אתכם ויענני יהוה גם בפעם ההוא׃ ובאהרן התאנף יהוה מאד להשמידו ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההוא׃ ואת חטאתכם אשר עשיתם את העגל לקחתי ואשרף באש ואכתת אתו טחון היטב עד אשר דק לעפר ואשלך את עפרו אל הנחל הירד מן ההר׃ ובתבערה בקברות התאוה ויסע יהוה אתכם מקדש ברנע לאמר עלו ורשו את הארץ אשר נתתי לכם׃ ותמרו את פי יהוה אלהיכם ולא האמנתם לו ולא שמעתם בקלו׃ ממרים הייתם עם יהוה מיום דעתי אתכם׃ ואתנפל לפני יהוה את ארבעים היום ואת ארבעים הלילה אשר התנפלתי כי אמר יהוה להשמיד אתכם׃ ואתפלל אל יהוה ואמר אדני יהוה אל תשחת עמך ונחלתך אשר פדית בגדלך אשר הוצאת ממצרים ביד חזקה׃ זכר לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו׃ פן יאמרו הארץ אשר הוצאתנו משם מבלתי יכולת יהוה לבאתם אל הארץ אשר דבר להם ומשנאתו אתם הוציאם להמתם במדבר׃ והם עמך ונחלתך אשר הוצאת בכחך הגדול ובזרעך הנטויה׃ בעת ההוא אמר יהוה אלי פסל לך שני לחת אבנים כראשנים ועלה אלי ההרה ועשית לך ארון עץ׃ ואכתב על הלחת את הדברים אשר היו על הלחת הראשנים אשר שברת ושמתם בארון׃ ואעש ארון עצי שטים ואפסל שני לחת אבנים כראשנים ואעל ההרה ושני הלחת בידי׃ ויכתב על הלחת ככתב הראשון את עשרת הדברים אשר דבר יהוה אליכם בהר מתוך האש ביום הקהל ויתנם יהוה אלי׃ ואפן וארד מן ההר וההר בוער באש ושני לחת הברית על שתי ידי׃ ואראה והנה חטאתם ליהוה אלהיכם עשיתם לכם עגל מסכה סרתם מהר מן הדרך אשר צוה יהוה אתכם׃ ואתפש בשני הלחת ואשלכם מעל שתי ידי ואשברם לעיניכם׃ ואתנפל לפני יהוה כראשנה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי על כל חטאתכם אשר חטאתם לעשות הרע בעיני יהוה להכעיסו׃ כי יגרתי מפני האף והחמה אשר קצף יהוה עליכם להשמיד אתכם ויענני יהוה גם בפעם ההוא׃ ובאהרן התאנף יהוה מאד להשמידו ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההוא׃ ואת חטאתכם אשר עשיתם את העגל לקחתי ואשרף באש ואכתת אתו טחון היטב עד אשר דק לעפר ואשלך את עפרו אל הנחל הירד מן ההר׃ ובתבערה בקברות התאוה ויסע יהוה אתכם מקדש ברנע לאמר עלו ורשו את הארץ אשר נתתי לכם׃ ותמרו את פי יהוה אלהיכם ולא האמנתם לו ולא שמעתם בקלו׃ ממרים הייתם עם יהוה מיום דעתי אתכם׃ ואתנפל לפני יהוה את ארבעים היום ואת ארבעים הלילה אשר התנפלתי כי אמר יהוה להשמיד אתכם׃ ואתפלל אל יהוה ואמר אדני יהוה אל תשחת עמך ונחלתך אשר פדית בגדלך אשר הוצאת ממצרים ביד חזקה׃ זכר לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו׃ פן יאמרו הארץ אשר הוצאתנו משם מבלתי יכולת יהוה לבאתם אל הארץ אשר דבר להם ומשנאתו אתם הוציאם להמתם במדבר׃ והם עמך ונחלתך אשר הוצאת בכחך הגדול ובזרעך הנטויה׃ בעת ההוא אמר יהוה אלי פסל לך שני לחת אבנים כראשנים ועלה אלי ההרה ועשית לך ארון עץ׃ ואכתב על הלחת את הדברים אשר היו על הלחת הראשנים אשר שברת ושמתם בארון׃ ואעש ארון עצי שטים ואפסל שני לחת אבנים כראשנים ואעל ההרה ושני הלחת בידי׃ ויכתב על הלחת ככתב הראשון את עשרת הדברים אשר דבר יהוה אליכם בהר מתוך האש ביום הקהל ויתנם יהוה אלי׃

ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר׃ אדני יהוה אתה החלות לעבדך את גדלך ואת ידך החזקה אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתך׃ אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן ההר הטוב הזה והלבנון׃ ויתעבר יהוה בי למענכם ולא שמע אלי ויאמר יהוה אלי רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה׃ עלה ראש הפסגה ושא עיניך ימה וצפנה ותימנה ומזרחה וראה בעיניך כי לא תעבר את הירדן הזה׃ וצו את יהושע וחזקהו ואמצהו כי הוא יעבר לפני העם הזה והוא ינחיל אתם את הארץ אשר תראה׃ ונשב בגיא מול בית פעור׃

ועתה ישראל שמע אל החקים ואל המשפטים אשר אנכי מלמד אתכם לעשות למען תחיו ובאתם וירשתם את הארץ אשר יהוה אלהי אבתיכם נתן לכם׃ לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו לשמר את מצות יהוה אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם׃ עיניכם הרואות את אשר עשה יהוה בבעל פעור כי כל האיש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו יהוה אלהיך מקרבך׃ ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם חיים כלכם היום׃ ראה למדתי אתכם חקים ומשפטים כאשר צוני יהוה אלהי לעשות כן בקרב הארץ אשר אתם באים שמה לרשתה׃ ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה׃ כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרבים אליו כיהוה אלהינו בכל קראנו אליו׃ ומי גוי גדול אשר לו חקים ומשפטים צדיקם ככל התורה הזאת אשר אנכי נתן לפניכם היום׃ רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך והודעתם לבניך ולבני בניך׃ יום אשר עמדת לפני יהוה אלהיך בחרב בהעל אלי יהוה הקהל לי את העם ואשמעם את דברי אשר ילמדון ליראה אתי כל הימים אשר הם חיים על האדמה ואת בניהם ילמדון׃ ותקרבון ותעמדון תחת ההר וההר בוער באש עד לב השמים חשך ענן וערפל׃ וידבר יהוה אליכם מתוך האש קול דברים אתם שמעים ותמונה אינכם ראים זולתי קול׃ ויגד לכם את בריתו אשר צוה אתכם לעשות עשרת הדברים ויכתבם על שני לחת אבנים׃ ואתי צוה יהוה בעת ההיא ללמד אתכם חקים ומשפטים לעשתכם אתם בארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה׃ ושמרתם מאד לנפשתיכם כי לא ראיתם כל תמונה ביום דבר יהוה אליכם בחרב מתוך האש׃ פן תשחתון ועשיתם לכם פסל תמונת כל סמל תבנית זכר או נקבה׃ תבנית כל בהמה אשר בארץ תבנית כל צפור כנף אשר תעוף בשמים׃ תבנית כל רמש בארמה תבנית כל דגה אשר במים מתחת לארץ׃ ופן תשא עיניך השמימה וראית את השמש ואת הירח ואת הכוכבים כל צבא השמים ונדחת והשתחוית להם ועבדתם אשר חלק יהוה אלהיך אתם לכל העמים תחת כל השמים׃ ואתכם לקח יהוה ויוצא אתכם מכור הברזל ממצרים להיות לו לעם נחלה כיום הזה׃ ויהוה התאנף בי על דבריכם ולא נשבע לבלתי עברתי את הירדן ולבלתי אבוא אל הארץ הטובה אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה׃ כי אנכי מת בארץ הזאת איני עבר את הירדן ואתם עברים וירשתם את הארץ הטובה הזאת׃ השמרו לכם פן תשכחו את ברית יהוה אלהיכם אשר כרת עמכם ועשיתם לכם פסל תמונת כל אשר צוך יהוה אלהיך׃ כי יהוה אלהיך אש אכלה הוא אל קנא׃ כי תוליד בנים ובני בנים ונושנתם בארץ והשחתם ועשיתם פסל תמונת כל ועשו הרע בעיני יהוה אלהיך להכעיסו׃ העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ כי אבד תאבדון מהר מעל הארץ אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה לא תאריכן ימים עליה כי השמד תשמדון׃ והפיץ יהוה אתכם בעמים ונשארתם מתי מספר בגוים אשר ינהג יהוה אתכם שמה׃ ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם עץ ואבן אשר לא יראון ולא ישמעון ולא יאכלון ולא יריחון׃ ומבקשתם משם את יהוה אלהיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך׃ בצר לך וימצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד יהוה אלהיך ושמעת בקלו׃ כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבתיך אשר נשבע להם׃ כי שאל נא לימים ראשנים אשר היו לפניך למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ ולמקצה השמים ועד קצה השמים הנהיה כדבר הגדול הזה או הנשמע כמוהו׃ השמע עם קול אלהים מדבר מתוך האש כאשר שמעת אתה ויחי׃ או הנסה אלהים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי במסת באתת ובמופתים ובמלחמה וביד חזקה ובזרוע נטויה ובמוראים גדלים ככל אשר עשה לכם יהוה אלהיכם במצרים לעיניך׃ אתה הראת לדעת כי יהוה הוא האלהים אין עוד מלבדו׃ מן השמים השמיעך את קלו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה ודבריו שמעת מתוך האש׃ ותחת כי אהב את אבתיך ויבחר בזרעו אחריו ויוצאך בפניו בכחו הגדול ממצרים׃ להוריש גוים גדלים ועצמים ממך מפניך להביאך לתת לך את ארצם נחלה כיום הזה׃ וידעת היום והשבת אל לבבך כי יהוה הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד׃ ושמרת את חקיו ואת מצותיו אשר אנכי מצוך היום אשר ייטב לך ולבניך אחריך ולמען תאריך ימים על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך כל הימים׃

אז יבדיל משה שלש ערים בעבר הירדן מזרחה שמש׃ לנוס שמה רוצח אשר ירצח את רעהו בבלי דעת והוא לא שנא לו מתמול שלשם ונס אל אחת מן הערים האלה וחי׃ את בצר במדבר בארץ המישר לראובני ואת רמת בגלעד לגדי ואת גולן בבשן למנשי׃ ואת זאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל׃ אלה העדות והחקים והמשפטים אשר דבר משה אל בני ישראל בצאתם ממצרים׃ בעבר הירדן בגיא מול בית פעור בארץ סיחן מלך האמרי אשר ישב בחשבון אשר הכה משה ובני ישראל בהכתם ממצרים׃ ואת ארצו ירשו ואת ארץ עוג מלך הבשן שני מלכי האמרי אשר בעבר הירדן מזרחה שמש׃ מערוער אשר על שפת נחל ארנון ועד הר שיון הוא חרמון כל ערבה מעבר הירדן מזרחה ועד ים הערבה תחת אשדות הפסגה׃ ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר אלהם שמע ישראל את החקים ואת המשפטים אשר אנכי דבר באזניכם היום ולמדתם אתם ושמרתם לעשתם׃ יהוה אלהינו כרת עמנו ברית בחרב׃ לא את אבתינו כרת יהוה את הברית הזאת כי אתנו אנחנו אלה פה היום כלנו חיים׃ פנים בפנים דבר יהוה עמכם בהר מתוך האש׃ אנכי עמד בין יהוה וביניכם בעת ההוא להגיד לכם את דבר יהוה כי יראתם מפני האש ולא עליתם בהר לאמר׃ אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים׃ לא יהיה לך אלהים אחרים על פני׃ לא תעשה לך פסל כל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ׃ לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא פקד עון אבות על בנים ועל שלשים ועל רבעים לשנאי׃ ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי׃ לא תשא את

מערכת אות הוין

כאיש לבבו כי אם יחטף לבדו על כן חכמתו הטתה כדי לשונה מכוונו חלום כתוב שיחטף אבל לא יחטף כל אם לא יחטף כל אם יחטף אבל לא יחטף כל אם יחטף אבל לא יחטף כל אם יחטף אבל

מערכת אות הוו

כל לשון אלהות לשון חלוף שם: ותחילת תיבה כתוב בריח הקרן כתוב ולסוף תיבה כתוב כי ריק חלוף שם: ואין לילה
לשון חלוף שם: ותחילת תיבה כתוב בריח הקרן כתוב ולסוף תיבה כתוב כי ריק חלוף שם: ואין לילה
שם: ואין לילה שם: ותחילת תיבה כתוב בריח הקרן כתוב ולסוף תיבה כתוב כי ריק חלוף שם: ואין לילה

כל שם מתחיל לשון אלהות ומסיים לשון אלהות ותחילת תיבה כתוב בריח הקרן כתוב ולסוף תיבה כתוב כי ריק חלוף שם:
שם: ואין לילה שם: ותחילת תיבה כתוב בריח הקרן כתוב ולסוף תיבה כתוב כי ריק חלוף שם: ואין לילה
שם: ואין לילה שם: ותחילת תיבה כתוב בריח הקרן כתוב ולסוף תיבה כתוב כי ריק חלוף שם: ואין לילה

זך כיון כמוך נמעטי
וחלילה וכהיכוד תורים
ועל ויבורכוהו על נמוחי
כוי ויבן בני אשתרי
ונקבל קיבוקבל ויהודים
ואנוש ואחי החיקיהנוכן
ברוש ואחי ויהוה קבוכיבן
ויאמרו יקנהוך עניים וישתחו
קרבאדשק
ויפתוח ואמרו שלו לעבוך
לאבנו
ויאמרו ואמרו על אשר עזבו
ויכלום
ואתוכי יא כתיב ויובסוף
היכותא ולא קרינן ונסר בכלים
אריש טלוב
לאוכה"ו בסוף תיבותא
וקרי "ו ונסר בריש תיבותא וכל
חרמין ווניקמן בראשי
פסוק לא נסכו ולא בריש תיבותא וכל
קריא נסכו ונסכתן
עשה יהוה למדוים שכנו
עשה אשר ונם נעני
ארבעים יבוא לא יוסף מן יוסף
ארבעים שנה אקום בדור
ודברא עם עזי ורים יש
ואנא יהוה ינחנו
כאשר דבר כלי שולמן
כאן כלבי נלחמו או נלחמו
כאן ים ורה כאן ובו
אכרים ישב בארץ נגען
אכרם הוא אכרים
אכרו כלכם נעם חוי
אכרו למו אנשים כמוי
נתנו את נבלה עבדיך
נתנו רשעים אחלי
דבר חוש אוני הארץ
דבר "עלינם שאריו יהודה
דברוך אליך בשלחך אמרת
דברוך אני עם לבי לאבוי
דוים שאל כסך נתחלי
זוים ואסף עשית עכוי
לב ווניקמן ג"ג לפ נסבין
ובריש תיבותא וכל קריא לא נסבין
ולסוכתין
וכרוך אל עליון אשר קנן
וכרוך שעטך וכרוכה את
וכרוך שם נכתבו לעולם ויכלים
ויקן יוסף את כל ארצת כרעי
ויקן את חקלת חטרה
ויקן את אחר שטרון
ודאוה ועשה כתבותם

ד' פסוק' ראית בוינקמן'
כלין דסין רביע' נסב ו' ותיבות
קדוי שם נסבר כסדר וישבע יתרו
ותלים סמן נון

חרמ"ש ווניקרקמא נסב
ו' בעינא תיבותא לא נסב ולסוף
ואשר שנים עשר עבדיך
ואשר שנים עשר אנשים
ושרופת ותנה שכן שבו"ם סיקות
שרופת ותנה שכן שבו" עבוטות
ולא ישכן אליכם פרעה ונתתי
לא ישכן ראש" את משה לא ישכן
ושתם ותשחר הכיני קרכא
שתם ותשחר הכיני תבונא
ותכני שתי נתשת תכרי קרכא
תכר כתשת עשו לו ותכרה תבונא
ונתכונה ותבוא את ורחל קדמאה
נתכונה ויסוא את ורחל תבונא
ותאשם לא תשאם ותכון חלקם
כאשם כתשת כאשם תורה
ואלה שכות כני אחרן תכבדי
אלה שכות כני אחרן תכבדי
ולא יעבר ותכון ותשיש שנה שתי
לא יעבר ישרת את אחיו כאחד
ותכוך ועבר תלי הוא את עכרת
כתוך כי את בעשר בני ישראל

ולא נסתה נעברה נא בארצך לא נעבר
ולא נסתה אעברה בארצך לא נעבר
ונרק ויאמר מואב אל זקני מדין
ברק ויאמר כלקם אל ראלוהם
ושבע אלה משפה בכשה ופקידם
שבע אלהפקודי בני ישראל שש
ושבעת תחר רבחתה תלקח שנה
שבעת תחר רבחתה העדה כן
ותבעים ונלבר את כל עדי נעמן
ותשם ותשרם את פרעה נעמן
ואתו את" אלוהך תירא תעבוד
אתו את" אלוהך תירא אתו תעבוד
ונעבוך כי יבכר לך אחיך העברי
עבדך לא יקטה בעיניך
וכנתים נבשתה נעב כי יבשנו
נתיתם על כל רעה בני ישר' נתני
ומבוא ביסקבן ועד ורחלם קדמה
בבבוא וכן אתן את נשיהם

חד מן וזין חלוף תינוא
נסב' בעינא אתי
אבדתי את בוד לעמי
שמן לכאר בשמים קרבנו
ושמן לכאר ובשמים תניא
ויכר כי פתי יסור דנה ויסר קרבא
וחכר כי פתי יסור דנה וחסר תבון
עשר דאבר אלוהים לשלמיהן
אשר שאלת
ועשר תחבשה תחבוית נתן לך
יחנב בני פחת מואב קדמה
דואב בני פחת מואב תניא
ושים על הקהל נאשר תנשא
ובל " כתיבה כשרה פרשה ויסעו מחנות
תורה
אבר ותלים תעלים מחל בלח
ואבר ותארו ואלה תעלים

אלין מלין כל' ו' ולית דכול'
פסוקין
פתחי תאיר אותם לשרעה
דולם או אל ותלים תחלים תהא
כחון ויהי מחון בבית השמים
בוצץ שם תאוד בתון
טורק ואבני נשקיך שחק
בבוצר על סלעלות
קוצץ תני קוטץ
שוקד תני פוקד אל אבון שמא
שוכב על ערך
אתך עד כלו תלין כפרכך יש
חורב לתת אותה כיד חורב
וחולש על גרש
בקנה כמוכר בלוה
וחולש פעם
ואבי אשרי כל חוני
שוחט תשחר בבהמה
אוסף אותנים
בוקר כי בוקר אנשי ובלים שקפו
תורש תנש תורש בעשרי
תנשר ויוא לאויבו

נתך בים רכשתי
דורלג כל תורלג על נשקתי
טוכל ויש בעדדי זוב
חתג תבון תוגב תחבר תבי

כה רפ הר לא נסב ולך
הא נסב ו' וס'
כשמע עשו את דברי אבוי
ובשמע אמא את דנדרים
אבני שחם וסחם תאבני
ואבני שחם תניא בשכמה
עשת שפר תאבות סניא ומחץ
ועשת שפר תאבה סניא תרצה
בחוקק עשים רבים נאף
ובוקק בתולת שניא ובוקר
חום ראה דוום תירדן הסבי
חום בקעת לאדום דעמרי
סכותי אסי קם לבי לדעת
ומכות אסי לא אשא את לבי על
צ דוים יקראו לחרבן שרין
ודודים ועכלקום בני קדם
דוד יאת דודי אף נעים אף עושנו
חוך לחם נשפי עוכים
עכך יפוב כבוכך בנפקים
ועכך לדבק עפי כלאנה
חסב תשיב לו את העכוט
חסב לשכניהו שכעתים
דוגוך לבם הוים את השבים
תרגוך ולכם כי שפם אני
זרעתם זרעה והבא כקב
חרעתם את הקוה השכנית
תרא אשקלון תירא ועזה
ותרא אשיהו וחכמה בוטח
תשובה עץ שלש אבות
תשובה נקרע תשפך דמכון
זנות עץ לסתן ובכן
חנות ובין נבים דיחשע
ארבעים שנה נלבלתים בבוכרי
ארבעים שנה נלבלתים בבוכרי
נשבעו בעין הוי דמכון
ונשבעו בבחת אין
חוה לי לעזר סעון
חוה נבון לנקר ועולת בנקי
ובוגים כתבשה ועשים שמנו
ובוגים איש תרבו
ובשלה כעגים כשלים
ובשלה את השער לעזואל
נוע תחנע ארץ
תנוע יעוזו בני ושאון
ולקנא ירחון תני עשו
ולקנא ירחון אש נבוכד נאצי
דוגי שאול נאנוך הפת
תוגר תשכון תשאו בני
ובינו את אזכם הקטן אלי

מה מלין מיחזין חסרי לון
אלי לא תלך ראשה
פרת ושאתי פרת
קטן ועכרת
תרגי ויכלה
עשרה לנו פרי ברכים
בשמרה

מערכת אות הוו

מה לשון שאלה בכל מקום שהוא ומשמש בשלשה ענינים: לשון מי לשון מין לשון מפני
בל שם מתחיל לשון אלהות ומסיים לשון אלהות ותחילת תיבה כתוב בריח הקרן כתוב ולסוף תיבה כתוב כי ריק חלוף שם: ואין לילה

נסכו מנסכו · ונסכם ודקם
ותשתה ותזנה · ואסר בנדרי
אשמנו · סכני דשמואל
תכם על · נכר כן אחי
פרים ותורכבם
ויעכרם הכלבים
ואנא ה"א · תשכח אל עמנו
פרע לא נאנשא · על כן בארים
תלוני מואב · תנל עזר
חנה דתן ואראלים
סבבני כנחש אפרם
תחן טחני · אשר כמגילה
תאסף · דרים פסוק
נאלף כיחזה
ארוך עדר ותפלות
לא תחיל · ואכל
שרשה נאש נמחה
תחם בערוך פשני
ירק על נכבוי
תרצם יבוי · כרשון שכל
ארם עיקן כרם נפש
ותנו לי קרת אם
מנאני תשטרים · תנר ותחנו
רחם טרפות · קנף בעף
בלך אשר פנאוה
ונסי דבני שדי רלית
ושכאל · לך לה הנוזלה

כ' פסוק' ראית נכל חד ל'
בלין דסין קפ"ו לא נסב לך ת'
בתראי נסבין ולו תסב

וירקוע את פתי הזהב
תקנן את לילים בתוך ובתוך ובתוך
ובתוך
סלקי שכחות ה' ושלכי
ושלכי ושלכי
ואקח את ראשי שכתפם
שרי ושרי ושרי
לא תרצח דשפטה תרצח ולא
ולא תלא
ולקחת השפחה הכפרת
ושפחת השפחה וקפחת
ועבדי ועבדיו אבי עבדיו
ולא תלא
ולקחת השפחה הכפרת
ושפחת השפחה וקפחת
תרצח שפחה תרצח ולא תלא
סלון ומן ומן
ויהי לבשת כי ששכי
ויאמר חשי אל צרוק
ותעוך בין מכפלי
ותרמת פרים פרי ארם
ואת ז קרים
ואנוש אתה ישראל
תחת תחתיה אביו וזה ותחת
וחרוש
בה אשר ל אשאות שם תרטיף
לבני בישון דדבי חתים
ומן ובתוב דו יהב ליה כל עסתא
אשרא לישראל תו
את תחלית לא תקחם
על כפף כפרן מואב
ותרחם מחון לעיר את פאת
קדמה את פאת את פאת ואת פאת
עמוד על שני עשר בקר
שלשה ושלשה ושלשה ושלשה

אלין תיבותא יתירין לך
מפסוקפקדון ס'

אשרת תוך אשרות
לך ברית ונבעתים
לשאול לו ולאשתלך
ולשפון דסנך ואבניהל
קסיס נאל באוב
אשקשה ואבשה נבכתי
יעבור תכי כבעת רנע עד
ואזרוך בפרס אזרך בגבון ויעיתך
לאבול לחם ואשא ונשא
ויאשקאל
וחוכים קרנות שן ויאשקאל
לבנך ע נוחידם ויבא
יכוך לו ישתחו ויחבל אליו
לקסם קסס ויאשקאל
ת' בבחוי ארן
אנ אנ לו ויבי ויתי
עכור אוסף עוד עכור לו ועכסת
ארך אפיס תרוך בת
תדול תכר
לשאול לו לילום
תרוש רשף כל תבינא
ושטור לו תכרי
כלישי נסתר ועתי
לנאול לא אוכל לנאול
תשקיה אי תחבף ועורא
ואשורות עכתות רסו עורא
ירותנה ודה
תוקעת שלחן תוקפה
לסעול סעל נס כל שרי תכתים
סוף ויה
יקנוך אין
זעום תישאל שכו

סב יחידאין ב' מלין נסבין
ולית זונה וס'

דגן תירוש סבכתין
תיכון תבקר עליה עלי
ותשען תלין כבי לאה
וישכור תבלין ב' בו
תצרון ונרש בני אוכן ודרש
ואנו נעם תרשעים
ותרון ותור תסבו כ ריו
ושחו תשחה ושפר רדי"ן
תעלה ותבוה לא תעלו עליו
ותעלה תשלט ויסא אחרן את ירי
ואלף ושבע ונסף פקוף תעדה
ושחר ושם שרוע ותקלם
ונערך ואשתך אשר יחל לך
ותיכולי ותבונע ירשב לעכסן
ותלה ואחרן ותקו את בשר אחנו
ישששכר זבולון ובניהן דאלה שמות
ויש פרשה
ערלבון ועזר ועשן
עיר עיר תרינה העירים
שכור שית תסה אין לי מי
אכול שתה עירך תשלחון
לכרעים לי תום כתם אסף
יען כ"ען לבן תבוא
כלך שרים גם בי יתבו
שמש ירח שמי וכוכבי
טשא אחרן כי תעלילתך
עשר נגשם ואל אלוה לשלו לילה
דין תירוש תשתר שעריהם
נשיהם כתים ושתי תשם
תשעים שמי שתה תשתה ס'

תשי שתשה לא יחיה דחי
וישראל ויהודה ואסר
וארבעים ואחת שנה ואסא
ושלש ואחת בן שבעה שנה ויחזקיהו
דין ויהוה ויגש תבוא אל
תגלה ונתנה ונשתי ויעל המלך
כית דבלים
ותרע ותעש בחוה בי
ונקר ראון ומת תקרונים ורחם
תבוא ותבוא ובוא בקרי
ובקף ותכתה ולחכות אנו אחך
ותשכם ושלח לשטע על ובני
ועבדך ועכך ואסרת שכע ובני ס'
תבלה וישרש ואסר אחה
ויכתי ולו ישתה וקבקבתי
ותרכב ונפרשים כיתה
ואלכתה ונרושה לא יקרא לחם
ובשפת ונרקא כיכה ורוב לכם
נשיש ישראל
ואלכתי ויתם ונר ועב דונרת
תם ובניהם על תשרעים
ושמש ושש ודי נשקה
ועשר ונכסם ותאכלנה תעבדון
ובני ינשא ותתנשאו
לכרעים לי תום כתם אסף
יען כ"ען לבן תבוא
כלך שרים גם בי יתבו
שמש ירח שמי וכוכבי
טשא אחרן כי תעלילתך
עשר נגשם ואל אלוה לשלו לילה
דין תירוש תשתר שעריהם
נשיהם כתים ושתי תשם
תשעים שמי שתה תשתה ס'

כ' ווניקמן בב מלין חד
נסבין ולית ולית ווניק
שם תם ודוני נחלי
ישם תם בתעם תוהו
יעקב ובני ואלה שמות
ויעקב ובני תאן לעשו
קרבו ונרעו ואת ואתי
וקרבו ונרעו ירחץ כבים
תלים תארבע תחשך ותשוקה
אלש ואדני ואלה תקדיה
שחרו ותשחרו לא תחמד ויתרו
ושחרו ותשחרו ויכשלה תחרה
שכן תכש ארן תחה
תשכן ותכש ועשרת אנשים
שרפה תעכרם נפרים ויתי נכול
תאשתותבעים ויתי נכול
ליאשתולבא ואם אלוהים כן כאת
ולישאתולבא עירי תוכן
בנרגן ונקבך תת תסכות
ופנרגן ונקבך תעקתעקים
שפכם ונקפכם נשכם
תשפכם ונקפכם רק נשכם
עמק ועמיק תאסף
ועמק ועמיק נגל עמק
שאול ויתמך ותכנם
ושאול ויתמך בנו
שדון וכרכים ואכר שאול
ושדות וכרכים כי כרי אכר
שאול תא עזי דלך אגול
ושאול אנשי דלך דוד
ורכב ובעגה הלכי כני
ורכב ובעגה תבא נאי
לחם ובשר תעורנים
לחם ובשר כ בשמיך
נבדים ובני ויתי הגרים
נגב תם ובני ושבו על

מערכת אות הואו

ואיה ועמה דבראשית.
והלים והצדוקים הידיעכם.
והלדם והצינם ואיהו ראשי.
ואסף והכהן והבשרים.
ואסף והכהן והמשוררים.
נשקו בשמים והם בניאים דוד.
ונשקו בשמים והם בניאים דמלכו.
לישנא הלבא והעתידים הדם.
לישנא הלבא כי הלמי.
לעלות המלאים ויעבד חוקות.
ולעלות המלאים ושה אשר.
ודברים והקם נם כל שרי.
והדברים מהקם ראשי אליו.
בדרים האחים ויעבד יסוף.
ובדרים ואחים כל אלה שכני עובד
אחד ונעדרי והאן אני אחד.
איש שלוח והאן אני ואחד.
ואיש שלוח ויקבר בל הקים.
ישוע ובניו ויקבר על בעליה.
ישוע ובניו ואחד.
נהדרו ושמלתו ואיש נשר.
והדרו ושמלתו ואל ירא כשלוחת.
והדשן והבלת רצון ושמנת.
בריח התלים ואשר עליו.
ובריח התלים ואבריח אשלים.
עוז ובשמים כי לכל חפץ.
ועוז ובשמים שוכר מעוז.
והולילה ואכלות האחנה לבי.
והולילו ואכלות ושמיני אני לראות
שבחות ושמון ובכל מדינה.
ושמיני ושמון לי החדש.
האחד שדרמני והשתות ויקראו
ספרי.
והשתדרמנים והשתות וכל שרי
המדינה.

ה' זוגין ב'מתתן נסב' ו'

ב'מתתן לא נסב' ו' וסי'

והשניה האמצע דשמני.
והשניה האמצע דבשאת התורה.
עין ורמון ולבאות ושלחים.
וען ורמון
דסרין אשרין כל קבל דנא.
והדרין האשרין ובחה השמן.
עשר נכסים ראשו אלהי לשלים.
ועשר ונכסים אישו אשר.
ישמעני זכרון ובניהן ראלה שמו
וישמעני הכהן בני לאהן.

ב' רפ מנב מלין קדמא

נסב' ו' ותניא לא נסב' ו' וסב'
נסבר בסוף סדר נבדבר סיני.

ח' פסוקי מסרתא מבא

והמסרתא מבא לא נסב' ו' וסב'
נסבר סוגריה סם א'.

ד' זוגין מזנג בעניא קדמ'

לא נסב' ו' ותניא ותליתא לא נסב' ו'
כי יסוך אחך ומכר.

כל

פיתח קטן ואות אלף רגילה אינו נכתב בתיבת אחת קטן בגדול בתיבת אחת כגון בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ
והיה כשהוא בתיבת אחת מעמיד בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ והיה הוא היה היה היה היה
לך בבל לשון ואות ה' ואות ו' ואות ל' ואות ש' ואות ב' ואות כ' ואות מ' ואות נ' ואות ת'

ה' זוגין ב'מתתן נסב' ו'

ב'מתתן לא נסב' ו' וסי'

והשניה האמצע דשמני.
והשניה האמצע דבשאת התורה.
עין ורמון ולבאות ושלחים.
וען ורמון
דסרין אשרין כל קבל דנא.
והדרין האשרין ובחה השמן.
עשר נכסים ראשו אלהי לשלים.
ועשר ונכסים אישו אשר.
ישמעני זכרון ובניהן ראלה שמו
וישמעני הכהן בני לאהן.

ב' רפ מנב מלין קדמא

נסב' ו' ותניא לא נסב' ו' וסב'
נסבר בסוף סדר נבדבר סיני.

ח' פסוקי מסרתא מבא

והמסרתא מבא לא נסב' ו' וסב'
נסבר סוגריה סם א'.

ד' זוגין מזנג בעניא קדמ'

לא נסב' ו' ותניא ותליתא לא נסב' ו'
כי יסוך אחך ומכר.

שם כאות ויסוך כם מסעות.
ושם כאות ויעלו חכמים.
ואתם עדי נאם יי'.
ואתם עדי הדוחי ואתם עדי.
ואתם עדי אל תשתרי.
קמים רבים נבי ומנות.
תעמם רבים ועליה.
ועמם רבים ונאות ומלכים.

ה' רפ מסרתא מבא

והמסרתא מבא ומלה באחרון סי'
נסבר בוחוקאל סימן מ'.

ה' זוגין מן בב' בחר ענינא

קדמא' ותניא' ס' נסבר בריש סדר
בהעלותך.

ו' זוגין מן גג בעניא קדמ'

נסב' ותניא ותליתא לא נסב' ו'

ושני סדרים ועשו את
שני סדרים ונקנים.
שני סדרים ואת הרכבים
ואם בנגעי העלו אלה.
אם בנגעי העלו אלה.
אם בנגעי אשו הוא.
ויא אליהם ואשרי.
ויא אליהם ואשרי.
ואשרך והודעני קדמא
ואשרך והודעני הגיעה
ואשרך והודעני ותליתא

ו' זוגין מן גג בעניא קדמ'

ותניא נסב' ותליתא לא נסב' ו'
וסב' בחוקאל סימן ל'.

ב' רפ דמיין מן ב' מלין

דסיקן בסדרתא בכא קדמא לא נסב'
ותניא נסב' ו' וסי'

הוא מדאגת הוא.
הוא תה לתך הוא.
נפש אשם ונפש.
שרי יהודה ושרי.
חרב יראתם וחרב.
קול שמע וקול דעש.
לי והכסף לי הוהב.
לי גלעד לי מנשה קדמאה
דסמרא.
אלה ברכב אלה בסוסים.
מן המלחמות ומן.
אשרי אשרי דוד.
דמי זולך ודר בא.

ח' יחידאין במצעו פסוק

בסדרתא מבא ומלה בניסן קדמא
נסב' ותניא לא נסב' ו' וסי'

האנשי העיר אנשי סדום.
תולך ישתחוו אליך.
הוא שומרת הוא יהיו.

ד' זוגין מן ב' ב' בספרא

קדמא נסב' את חסר מלה ומלין
חסר את ומלה יתיר מלה ומלין נסב'
ביתוקאל סימן מ'.

אב מקדם חד ראשי פסל

נסבין ו' מלים תיבותא ומלה וסב'
הארא

לכני ישראל ולגר ולתושב.
כעין כרמל היף רושא.
עין רמון ועיר ועשן.
והיו כיצותיו ובשפטו.
בליהי שריה ובדוקה ובניאה.
בחצות בעלת ובבחזה ובשמן.
לוהב לכסף ולנחשת ולברזל.
הקרות הסמן והקריתו ותחתיו.
יתן ואש ויעוש ובריאה.
וחב בשפט ודבר ודעב.
מלכותה אחשא ותקצא.
כרביתמן פסשתין.
האריבה חדלן ותחסילו.
ובא אנשיהם ובניהם.

ו' רפ מיחדין מן ד' מלין

נסבין ו' וסבירין

ומעוך ובתות תתוק ובדוקה.
ומובך ובדבך ותדבק ובדבך.
ועבדון ודחוב ואחסן ותקה.
ושערים ועדיהים ותעדיות
ותדיהים.

ה' יחידאין במצעו פסוק

בסדרתא מבא ומלה בניסן קדמא
נסב' ותניא לא נסב' ו' וסי'

האנשי העיר אנשי סדום.
תולך ישתחוו אליך.
וחוא שומרת הוא יהיו.

ד' זוגין מן ב' ב' בספרא

קדמא נסב' את חסר מלה ומלין
חסר את ומלה יתיר מלה ומלין נסב'
ביתוקאל סימן מ'.

אב מקדם חד ראשי פסל

נסבין ו' מלים תיבותא ומלה וסב'
הארא

כל

לשון בני אדם הוא לפי שהתורה נדרשת בשבעים לשון ואם תחסר אות אחת ממנה לא יוכל לדרוש בה בכל הלשונות
לשון בני אדם הוא לפי שהתורה נדרשת בשבעים לשון ואם תחסר אות אחת ממנה לא יוכל לדרוש בה בכל הלשונות

מערכת אות הואו

סמוכה קטנה לסמוכין לי' אך
כי סמוכה תכונה לי' לשאר
כמו סמוכה קטנה ברגיל הוא ואתנחה קטנה ברגיל הוא ואתנחה קטנה ברגיל הוא

סמוכה מסכנה לתיבה שלפניה ומחברת אותה לתיבה שלאחריה ומפסקת בין תיבה לתיבה שלאחריה
סמוכה תירוך בתחתית הקו קטנה ברגיל הוא ואתנחה קטנה ברגיל הוא ומפסקת בין תיבה לתיבה שלאחריה

ואתנחתא מסכנה לתיבה שלפניה ומפסקת בין תיבה לתיבה שלאחריה ומחברת אותה לתיבה שלפניה
אתנחתא תירוך בתחתית הקו קטנה ברגיל הוא ואתנחה קטנה ברגיל הוא ומפסקת בין תיבה לתיבה שלאחריה

ברא ואתנחתא
ויברא
ויבר
ויהי
ויהא
חיים
ויהא
ויחיו
ויאמרו
וירדו
ויצו
ויהי
ויעש
ויקרא
ויתן
ויצו
ויהי
ויעש
ויקרא
ויתן
ויצו
ויהי
ויעש
ויקרא
ויתן

מערכת אות הוין

ה' וזיגין משמשין וה' חד

לסוף רבים וחד לסוף יחיד הוא

האזרח	אשר ידעתי נאלף חי׳
והאזרחים	כי לא כזעף לאשר׳
ואהל	והשבה ואהל וברכת׳
והגיל	והשכרת בני ורשן׳
ואלמים	יגחה ואלמים גלם׳
והאלמים	והעירים עברי האדמה׳
ובקר	וראיתם את כבוד ה׳׳
ובגבר	וכראת הגבר והבקר׳
וגוים	וכאלמים רכים וגוים׳
והגוים	כי הגוי וממלכה׳
ונכחם	אם עשקרים ונזול׳
והגבעים	הגה האדון ה׳ צבאות
	בסוף׳
תנה	ערוגה גאון ונבנה׳
והנה	והאולם אשר על פני
	הארך׳
תנות	כי רום ה׳ נשמל יראה׳
והנחה	נה אנכי האלים דמי׳
ולה נכון	הנכם בי יעיו אתי׳
והלא	הלעיר לא ירבה׳
וגורם	כה אמר ה׳ אלהי ה׳ הסר
	הכיונת׳
והגוים	ואשיב ואשא עיני ואחזה
	אריבע׳
והאחר	ואגדולה תכניע שלמה׳
והאחר	וירם כגביר ה׳ בעל׳
והנחם	כשכב ונפלה ולא יעור
והחכמים	ויאסר ארון אל דוד׳
והאכזים	אכזי לעון יעקב׳
והאכזים	כי את כל ואת נתתי׳
ופלא	ולנפלאי אשר נפלאתי׳
והרא	ובאת ונסגרת הדלת׳
ומשוחת	עולה אריה בבכנו׳
והכשורת	והנה הרוה בכתפה׳
והנה	יפיה כוכים עד שקר׳
והשלח	את השערים לעזאזל׳
ונעץ	לא תאנה אליך רעת׳
וירעץ	והאה בתוך אחרי׳
ושתן	דפקר עליו רעץ׳
והשתן	וראני את ורשתן׳
וקירים	ונכרים טאקות׳
והרעים	והאילים מהעדרים׳
ופרי	ורוב הרעיונה׳
והפרה	והיה כי תפרה׳
ונצרעת	נעקן ונרבקבן׳
והנרעת	ויועף עליהם ורעתו׳
וקדש	ואשמעה אזר קדוש׳
והקדש	ואזרי חסבעים׳
והלים	עכסתי לעור׳
והרגלים	וילבו לכברה ולא מצאו
ודשר	כי כימי דור האסף׳
והשור	וכל הקהל משתחוים׳
ושופט	וראבר כי שפך לאיש
והשופט	על הרע כפים להטיב׳
והתן	ועקתלבו עכוי
והתנן	השערים והתנן לשופט
והתרוסה	והה לארצן ולבני׳
והתרוסה	חקבע אדם אלהים׳
והתרות	ועל הר סיני ירדת׳
והתורות	אלהי החקים והמשפטים

ה' וזיגין משמשין וה' חד

לסוף רבים וחד לסוף יחיד הוא

ויקהל	ויקהל משה את כל עדת
ויקהלו	ויקהלו עליו כל בני
ויקהלם	ויקהלם משה ויאמר
ויקהלם	ויקהלם על ההר
ויקהלם	ויקהלם אל מול
ויקהלם	ויקהלם אל פתח
ויקהלם	ויקהלם אל פתח
ויקהלם	ויקהלם אל פתח

מערכת אות החית

והרי קוביה בת ב' לכל צד יהיו לכל היותר ט' מלבנים ולכן הן יהיו לפחות ב' פעמים ולכן יהיו לפחות ב' צבעים שונים זה מזה. ולכן אם נצבע כל פעם מלבן אחד בצבע שונה מכל הקודמים לו, הרי שלאחר ב' פעמים יהיו לפחות ב' מלבנים בצ

בדפוס ראשון שנדפס בעיר מנטובה בשנת [illegible] בימי [illegible] ומשנדפסה אחת כמו שנתבארה לעיל נתפשטה בכל ישראל ונעשית לה לכולם ספר אחד ולא נמצא שום שינוי בין ספר לספר ולכן אין צורך להזכיר בכל מקום שכתוב בספר פלוני כך וכך אלא כשיש שינוי בין ספר לספר וכשכתוב בספר סתם הוא הדפוס הנזכר ומשנדפסה אחת כמו שנתבארה לעיל נתפשטה בכל ישראל ונעשית לה לכולם ספר אחד ולא נמצא שום שינוי בין ספר לספר וכשכתוב בספר סתם הוא הדפוס הנזכר

חי

חיה ג׳ וסמיכין נכסר בתלים סמן קט׳.

אשר הם חיים ג׳ וסמיכין נכסר בפרשת ואתחנן.

יהיה יח׳ וסמיכין

לו ישבעאל״ה הלעני׳.

עם אשר תכוצא את אלוהך

לא תגע בו כי פן תמות׳.

אי בי״ת בשומו אל׳.

דעניך ורעיתיך ואביך בבו׳.

ואעכר עליו ואבחתהו׳.

ורוא עשה בעקבה׳.

בנשך נתן ותרבית לקח׳.

כל פשע׳ אשר עשה׳.

ונשוב רשע כרשעתו׳.

וזה כל נפש חיה׳.

יום בי״ת יום ולא׳.

עכר ביתו בצע בצע׳.

ואמר למלך הכבד לעולם.

וצה עפלה לא״י שרה׳.

אם יוליר איש כאה׳.

כי אם שנים הרבה יחיה׳.

וכל חית יחיה דבו׳.

חניה ל׳ וסמיכין

ואת ריחה׳.

נעהה ונה החיה׳.

וירד הוא כספו׳.

ואלישע דבר אל האשה׳.

ויאמר גוש אדני׳.

והנה ג׳ וסמיכין נכסר כפ׳ וירא וריבית ס׳ לה׳.

ויהיו ז׳ וסמיכין נכסר כיהושע סמן ס׳ וכיחזקאל סמן לא׳ וכריה וכאוכ סמן כא׳.

חזיות ג׳ וסמיכין בפרשת משפטים.

חית הארץ ב׳ בי״ת ס׳ נכסר בעדך ארץ.

יהיו כ׳ וסמיכין נכסר פ׳ לך לך׳.

יחי כ׳ וסמיכין

יד ראובן ואל יפות׳.

יאגלו עניות וישבעו׳.

ובל מלך דבו׳ יח׳ המלך׳.

חיך ו׳ חסר׳ וסמיכין נכסר סוף כלים׳.

תחיו ג׳ וסמיכין נכסר כיהושע סמן לה׳.

ירחין ו׳ וסמיכין נכסר כחזקאל סמן מ״ה׳.

וישע׳ סמן ז׳ וחזקאל סמן לח׳.

חב

חבי ג׳ וסמיכין

ולא נתתי לחוא׳.

אם חבי לא יכין׳.

אמת יהגה חבי׳.

לחבי ג׳ וסמיכין נכסר בתלים כאב אות ס׳.

החבילה ג׳ וסמיכין

ויעלו ויושיט אל שאול׳.

ויבאו ויושיט אל שאול׳.

ויתן שאול בנבעה החבילה׳.

וחכם ד׳ וסמיכין נכסר בפ׳ סמן ושלישי ס׳ כט׳.

חבמות ד׳ וסמיכין נכתלים סמן סט׳ ושלישי ריש סמן ע׳.

חל

ואת החלב ח׳ וסמיכין נכסר פ׳ תצוה

מחלב ח׳ וסמיכין נכסר בתלים סמן ע״ג.

וחלב ג׳ וסמיכין נכסר ריש פרשת וירא.

חלב ב׳ וסמיכין בלשון ארמי תורין ועיזין נקט׳.

ויאמרו חי חלב עיים ללחנך׳.

וינקת חלב׳.

וא תאכלו כפר וחלב׳.

מחלב ג׳ וסמיכין נכסר בישעי׳ סמן נח׳.

חלילת ג׳ חסר׳ וסמי׳ נכסר כפ׳ וירא ואיוב ס׳ לד׳.

אחל ג׳ א פתח וס׳ נכסר כפ׳ דברי חיזקאל ס׳ לט׳.

וחל ט׳ ס׳ נכסר בפרש׳ נח ובשמואל א׳ ס׳ לא׳.

החל ד׳ ג׳ קבצי׳ וסמיכין נכסר בפרש׳ דברים וסוף עוקבין.

החלו ו׳ וסמיכין נכסר בפלחה סמן ב׳.

יחל ה׳ נפתח׳ ב׳ קבצי׳ וסמיכין נכסר ריש פרש׳ חולדות וסמיכין סמן קלא.

בתחלת ו׳ וסמיכי נכשמואל א׳ ס׳ כא׳ ומלכים ס׳ סמן ו׳ ועזרא סמן ד׳ וירמ׳ סוף ס׳ א׳.

תחלת ג׳ חס וסמיכין נכסר ריש ישעי׳.

ויחלו ג׳ וסמיכין

ויחלו מעש בשוא אלף׳.

ויחלו ולהנות מחוקם חלילים.

באחד לחדשי חראשון׳.

חוללתי ג׳ וסמיכין נכסר בפשלי׳ ס׳ ח׳.

ויחל ד׳ וסמי׳ נכסר כפ׳ בי תשא וכמלכי׳ ב׳ ס׳ ג׳.

אוחילת ג׳ וסמיכין נכסר סוף סמכה.

אוחיל ג׳ וסמיכין

חלקי ״ אשמרת נפשי׳.

זאת אשיב אל לבי׳.

מה אחזיל אל ״ עזר׳.

חלת ג׳ בפעם לעיל וסמי׳ בישעי׳ סמן סו׳.

חולת ה׳ וסמיכין נכסר ריש פרשת חיי.

תחלאים ג׳ כתו׳ן פלש וסמיכין את סבות הארץ הזוא.

בטותי תחלאיס יבחו׳.

בתחלאים רעים.

ורופא לכל תחלאיכי׳ כל׳ וחלים רעים.

חלינו וזא נשא כן נתכו׳.

ושארתן בהרין יודן׳.

חלות ג׳ כל׳ וסמיכין נכסר בפ׳ וקרא.

כחלום ג׳ וסמיכין נכסר בישעי׳ סמן נט׳.

וחלמא ב׳ וסמיכין

כאדין עליך חרשיא.

ועד אחרן עלי קדמי׳.

בחלום ב׳ חסר׳ וסמיכין

אל אביטלך בחלום.

אל לבן הארמי בחלום.

חלמיש ד׳ מחזיר וסמי׳ נפל בחל׳ ס׳ קד׳

חלונות ג׳ חסר׳ וסמיכין

מחולנת האולחנשים.

חחולנת טבוחות.

משגיח סן חחולנת.

חלף

לחר המעתיקין כל חלופי ומנוי כל קרוי וכל חוץ סוף לסס חלמת סחב וחלוף קרוי דבון מדכחי לעשרכתו ומלחי קרוי לבון לחר וכן כתלי דקדוקי שמעתי מחכר רבי אהרן בן לחר מחקום מכחוי הגקלחת שבריה כלחון ח חכחבם וחלכרנה להון דיהון מ מחוריס יעדר סם יעיר פסוקיהם בהון סגין ובריחה הסוכת מחך הסוכין ופרוכת ולחיכ בהון שוכא ויחזוקה לאחרי דוכתה בפף הדין מכחי רבה דחלכרנה לפוס עשית דעתין עלם׳

יחלף ד׳ חסר׳ וסמיכין נכסר בישעי׳ סמן נ׳ וכאיוב סמן ד׳.

חלופות ג׳ חסר׳ וסמיכין בפ׳ ויגש ויקי.

חלק ל׳ קבצי׳ וסמי׳ נכסר בפרש׳ תולדות ויחוקאל ס׳ ב׳ ומשלי סוף סמן כו׳.

חלקות ג׳ וסמיכין נכסר בתלים סמן ג׳.

חלקיה אי וסמי׳ נכסר בדה״ב סמן לה׳.

חלקיהו חכהן ה׳ וסמ׳ עלה

חמשית ה׳ וסמיכין נכסר בפרש׳ קרשים ויהיה סמן לד׳.

חמישתו ג׳ כתו׳ן וסמיכי׳ נכסר פ׳ ויקרא

ובחמשה עשר ג׳ ל׳ וסמיכין כפרשה אחרי׳.

חמשיתו כ׳ כתוכ׳ן וסמיכין בפרשת אחרי׳.

חמשים ו׳ חסר׳ נכסר בשלח.

החמשים ד׳ וסמי׳ נכסר בפרש׳ קרח.

חמישית ג׳ כל׳ וסמיכין כפרש׳ בחקתי.

חמשים ומאתים ד׳ וסמי׳

ואתה קח לא בשמים כ׳ בספ׳.

ויקחו לפני משה׳.

וקחו איש מתתו׳.

חן

ויחן ג׳ וסמיכין

ויחן בנחל נדר׳.

ויחן את פני חעיר׳.

שם ישראל נגד חר׳.

חנה ב׳ וחס וסמיכין

אל הבירר אשר אתא׳.

חנות ב׳ כל׳ וסמיכין

חנה נא אחות חום.

השנין וחנות אל׳.

מחניך ג׳ כ׳ כל׳ וא׳ חס וס׳ נפל׳ פרש׳ חצא

מחנות ג׳ חס׳ וסמי׳ נכסר בסדר בבוכר סיני׳.

יחנך ל׳ וסמיכין נכסר פ׳ ויחי בקן׳.

חנן ורחום ה׳ וסמ׳ נכתול׳ ס׳ קלא

רחום וחנון ג׳ וסמי׳ נפל׳ פר׳ בי תשא׳.

חנוך ג׳ חסר׳ בלישני וסמ׳ נכסר סוף פרשת חיי שרה ובבשל׳ ס׳ כב׳.

חנני סמן מן ריש תלים עד אכרתי חצי סוף פסוק ד׳ ויני כאב חצי וסמיכין שם בשוח ח׳.

חנניהו ג׳ וסמיכין

וירד בית חכלך על׳.

לשמה עשר לחצוחו׳.

על ידי חצוחצן׳.

וחחנף כ׳ וסמיכין

וחזה בפלן זנוחה׳.

וחתוף חארץ בחמים׳.

וא הלא חתף חתוף חארץ׳.

חאמרים חתוף חתוף בעין׳.

חס

ולא תחום ה׳ חס׳ נכסר בחזקאל ס׳ ז׳.

תחס ג׳ חסר׳ וסמי׳ נכסר בפרש׳ וגש.

מחסה סתרין בלישני וסמיכין נכתלים סמן כב׳.

לחסות ג׳ חס׳ וסמיכין נכסר כתלים סמן קלח׳.

מחסי ג׳ קבצי׳ חס׳ וסמי׳ בחסי אקח בעים ערה׳.

ואחסר ה׳ וסמיכין

בלשון ארם שכא דרך חיא תעד אשתר וכי תאמרם נכסר בתלים סמן בג׳ ומשלי סמן כא׳.

חסדין ג׳ חסר׳ וסמיכין

ויזכר לחם בריתו׳.

כי אם חנה ורחם.

חסידו ג׳ חסר׳ וסמיכין

ורגלי חסידו׳.

ודרך חסידו ושמר׳.

חסידה ג׳ וסמיכין

גם חסידה בשמים.

חסידה כרושים בית׳.

אם אברה חסידה תנוחה׳.

ועשה חסד ד׳ וסמיכין נכסר בפרש׳ וישמע יתרו׳.

חסר ו׳ וסמיכין נכסר בתלים סמן ל״ד׳.

תחסר ג׳ כ׳ קבצי׳ חא פתוח וסמיכין כפרש׳ עקב וכשמואל א׳ ס׳ כז׳ ובמשלי סוף סמן ל׳.

מחסור ה׳ וסמיכין

אין שם כחסור כל דבר׳.

אין בחסור כל דבר׳.

כי אין כחסור לירא׳.

נותן לירא אין בחסור׳.

איש מחסור אחב שמחה׳.

חף

חפו ג׳ וסמיכין

כשו ורב טו חמנו ראשם׳.

ומני חכן חמו׳.

ואדיריהם שלחו׳.

חפזון ג׳ נפל וסמי׳ נכסר כפרי כא אל פרעה ובשעי׳ סמן נב׳.

החפץ ג׳ וסמיכין נכתלים סמן לד׳.

חחפץ ג׳ וסמיכין נכסר בשמואל א׳ ס׳ טו ובאיוב ריש סמן כב׳.

לחפר ג׳ וסמיכין נכסר ביחזקאל ריש סמן כ׳.

וחפרתה כ׳ א׳ נפל וא׳ חס וסמיכין

ריחר חחזה לעל.

חשרתה לבשה חשובב׳.

חץ

החצוכת ג׳ כתוב׳ן וסמי׳ נכסר ביחזקאל סימן כב׳.

חציו ה׳ וסמיכין

חחת כרכבו בלבבה׳.

ויצו אל כחל ואר גרוים׳.

חצו שרף כבו אש ב׳ בספ׳.

חצו שרפתי בכל חפי׳.

ויחץ ג׳ וסמיכין

ויחץ את חעם אשר אתו׳.

ויחץ אתחזירים על לאה׳.

ויחץ את חעם לשלשה ראשי׳.

מחצב ג׳ וסמיכין

ולגדרים ולחצבי לחרשם ולבנים ולגזרים׳ חכרו דלחה.

וממחצית כ׳ חס׳ וסמיכין

וכמחצת בני ישראל חקח׳.

דקה משה במחצת בני׳.

בחצצן ג׳ כ׳ נפל וא׳ חס וסמיכין

וישב בחצצן חמר׳.

חם בחצצן חמר׳.

בחצרות ד׳ ח׳ ס׳ נכסר בפ׳ ויחי

חצרות ג׳ ח׳ חסר׳ וסמי׳ נכסר בפרשת בחעלוחך׳.

חק

חקות ה׳ וסמיכין בלבבם

מפיק האו

כמו שכתבנו בתחלה שיש תקונים שהם מפי קבלה ותקנים שתקנו חכמים בכל דור ודור ולכך אין לשנות כלום מכל מה שכתוב בספרים שהגיה ותקן רבי אהרן בן משה הנקרא בעל הפלאה ז״ל שהוא מפי קבלה ומפי חכמים שהיו בדורו ובדור שלפניו ואין לשנות אפילו מה שנראה לעין שהוא שגיאת הסופר כגון שכתוב בספר פלוני כך וכך ואין הדבר מתקבל על הלב אין לשנות אלא יש לומר שכך מצא כתוב בספר פלוני ואין לנו אלא מה שמצאנו כתוב בספרים שהגיה ותקן רבי אהרן ז״ל ואם יש בספרים שהגיה ותקן רבי אהרן ז״ל שנראה לעין שהוא שגיאת הסופר אין לשנות אלא יש לומר שכך מצא כתוב בספר שהגיה ותקן רבי אהרן ז״ל ואם יש בספרים שהגיה ותקן רבי אהרן ז״ל שנראה לעין שהוא שגיאת הסופר אין לשנות אלא יש לומר שכך מצא כתוב בספר שהגיה ותקן רבי אהרן ז״ל

דאתיכרחין

תשובה על זה שכתבו המעתיקין שהוא שגיאת הסופר ואין לשנות אלא יש לומר שכך מצא כתוב בספר שהגיה ותקן רבי אהרן ז״ל ואם יש בספרים שהגיה ותקן רבי אהרן ז״ל שנראה לעין שהוא שגיאת הסופר א

מערכת אות החית

מפיק יחד כמו שרי נבחרתי לולי תקריבו גם כזה עבדם המיקום הרי חריים מלחר שבחרת יחד כמשהו סקל סקרה לחבל לחריי עם סיני סקרים יכלו מן יכלל
כיצם לעבין נסגל הקרן יכל מן הכלל כי הלל מי תרתיהו ושמיו וכמעין יחד הבל כחול לו כמוהן לקי כלים גוי גרגרל גי תרחוק לקי כל דם

תומיס כי מהנכם הקן יהא? ויש לחמיס כי כל תמיכים סוים **שתי אותיות ראופות** תקחו הרלחמה סבה ואת סתי היכה קחי הלחמו מלחמת

בחרב בערב ח וסמיותן נסגר כיוס
סמן לה׳.
חרבותיה כ׳ א׳ חס ו׳ א׳ סל וסמיותן
ארבותיה אקיפם.
כי נחם׳ ציון.
ובחרב ובנרעב כ׳ וסמי׳
וכן או חדלנו לקבר.
כמוני תחלאים.
חרב ז׳ כ׳ לישי וסמי׳ נסגר כישעיה סמן ס׳
ובאזב סוף סמן ל׳.
כחרב ג׳ סו׳ נסגר כישעיה ריש סמן קט׳.
חרבת ג׳ וסמיותן נסגר כשלשי׳ ס׳ ו׳ כראש
חרבה ג׳ וסמיותן
בחרמה סמן ב׳.
תחרב כ׳ א׳ תחה ו׳ א׳ קמץ וסמיותן
בדוע נסת כשס׳ ה׳.
לילה חוכם לא תכבה.
יחרה ג׳ וסכיותן נסגר בשבואל א׳ סמן ל׳.
חרון ג׳ קבצין וסכיותן נסמ בחוקאל מ׳ ל׳.
בחרי אף ה׳ וסי׳ נסגר כישעיה ס׳ ו׳
ובאכה כאב תרון ובזה ב׳ סמן כ״ה.
ויחרך ג׳ וסמיותן נסגר בפרשת תלרות.
חרם ג׳ וסכ׳ חן נסגר בפרשת משפטים
והעולה סמן׳.
חרפי ג׳ וסי׳ נסגר בתלים באזני בתי אחן׳.
ונחרצה ג׳ וסמי׳ נסגר כישעיה ס׳ ו׳.
חרוצים ג׳ וסמיותן
ראש עשה כף רכיה.
בתאוח ואין נפשו ערגל.
יד חרוצים תעשר.
חרש ג׳ פתח׳ וסמיותן כל שון ארש עובדא
דקיסא מרזלא וביארס נסגר בפ׳ תצוה וכישעיה סמן מ״ו.

חרש ה׳ וסמיותן
ס׳ שמחת לאוס.
ישראל יחשע כקנן.
לא הקל חרש.
כמו פתן חרש יאטם.
וכקלקר חרש וגלל.
כ׳ סגרתן מרעיל׳.
יחרוש כ׳ סל וסמיותן

חרשים ג׳ וסמיותן
ותשוא פנים ויעץ חכמים.
ואליד את עשרה כ׳ נפשו׳.

חש

מחשים ד׳ וסמיותן נסגר בשמשפט ס׳ יח׳.
מחשבות ג׳ חל׳ וסי׳ נסגר בפרש׳ ויקהל׳.
יחשבו ג׳ וסמיותן
לא יחשבו את האנשים.
כי יחשבו עליו מחשבות.
ואלי יחשבו ערץ.
ויחשבה ג׳ וסמי׳ נסגר בפרש׳ לך לך׳.
נחשבואל א׳ סמן׳.
חשב אל ג׳ לישי׳ וסי׳ נסגר בירמיה
סמן כ״ט.
נחשבנו ג׳ וסכ׳ נסגר פרש״א.
כ׳ טלרעוס׳ נסגר כשמואל ב׳ סמן ו׳.
תחשב ד׳ סיחזין וסמיותן
ותנח אויבה חשבה.
סעיף עוקחואפלה׳.
נחשבה יתולנו׳.
נחשבה כאוזה.
במחשבים ג׳ וסמי׳ נסגר בתלים ס׳ פ״ח.
חשך ד׳ וסיחזין נסגר כאיוב סמן יח׳.
חשך ז׳ וסמיותן נסגר בשמואל א׳ ס׳ ט״ו
וסמיותן בלשון ארש ירדף כני
רבוני יהבה כישא ועמא דבחתא.

חת

חת א׳ תחה ו׳ קמץ וסמיותן
חכיש כל חת פרדך׳.
ותעשו לבלי׳ חת.
מחתות ג׳ מל וסיחזין
קיו לבני מחתות.
את משחתות חשמנים.
ויקח אליעזר וכלו.

החתים ה׳ וסמי׳ נסגר כס פסוק א׳.
חותם ו׳ חס ב׳ לישי וסמי׳ נסגר בפ׳ תצוה׳.
כחותם ג׳ מל וסכיותן
דשבתיך כחותם על לבך׳.
שימני כחותם על זרעך׳.
חתום ד׳ כל ב׳ לישי וסמ נסגר בישעיה ריש סמן ח׳.
חתן ו׳ וסכיותן נסגר כפרש׳ שמות וכמ׳ לכם נסגר סמן ח׳.

נשלם מערכת אות החית בס׳

מערכת אות הטית

סתי סיים לפי ולחתו הרגם בבצר כתן ממלכת סמי מסס לזכר הרחמים להיות כלמען הקדמה ובתוספת ההוי ותספם להיות סמיים הכלח מלה לחתי כל תמסנו והיו סמיים
יתיים כ׳ ותחכה גם סיחתקראה רמיה בתיקום לחר הוח תסתי עכי תפל׳ סתיים והעשם כי הסיון דעשה כרין כל׳ם הכלה בתיקום מן האדמה לחריה וחן רבותין
הפין תכרמה התיו כלתמר עמו בתלמת מקרים ו׳ וסקלת ולח יכלה שר הכמיו ורכפתיסהו **במף** ותחי׳ה בלתן מסל מכעלין חן אלוה כתן ויהיו בתיכה

טבח ג׳ מל וסמי׳ בירמיה סמן ו׳.
טבחים חטבים ח׳ חסרים וסמ׳ נסגר בפרשת תלרות וכואל ס׳ ו׳.
הטבה ג׳ חסר׳ וסמ׳ נסגר בפרשת עקב׳.
לטבח ב׳ חס׳ ס׳ נסגר סוף פרשת ויחי׳.
טבת הטבת ד׳ חסר׳ וס׳ נסגר בפרשת סקן ועש׳.
כטוב ד׳ וסמ׳ נסגר בירמיה סמן ו׳ ובשואל ב׳ סמן ג׳.
לטבח ד׳ וסמ׳ נסגר בירמיה סוף סמן כח ובתלים סמן לו׳.
טבעות ג׳ כל וסמיותן נסגר בפרשת תצוה׳.

טה

וטור ג׳ וסמיותן נסגר בכלים ב׳ סמן ו׳.
ואוכ סמן ט׳.
טהורה ה׳ וסמיותן נסגר בפרשת נח ומלאכי סמן א׳ תלים סמן ט׳.
הטהור ח׳ חסרים וסמיותן נסגר סוף פרש שמני.
טורי ג׳ מל וסכיותן נסגר בפרש מקדי וכמלא׳ אלש סמן ו׳.

טח

וטח כ׳ א׳ טחה ו׳ א׳ קמץ וסס׳.
כי שח מראות עיניהם.
ועפר אחריקח׳.
חטדות ג׳ מל בלישני׳ וסמ׳ נסגר ביחוקאל
דישי סמן כה׳.
טהרים ד׳ כתי׳ עפרים ה׳ וסי׳ נסגר בשמואל א׳ סמן׳.
וב׳ כתי׳ טחורי וקרי׳ וסי׳
הענלה וישמע את ארקן׳.
ואולה שחורי הזהב.

ונניין מה דסקלין ונרחין על למן בעל המסורת דעליע תלמוד דילן
בהקדמתי למפרשי רש׳י׳

טל

וטל ג׳ וסמיותן

טם ג׳ וסמיותן
טמא יטמאו וטמן.
למען טמא את מקדשי.
טמאו ג׳ וסמי׳ נסגר בפרש׳ וישלח ובתלי׳ ס׳ עש׳.
טמא ד׳ וסס׳ נסגר בפרשת אמר׳.
תטמאו ג׳ ס׳ נסגר ביחוקאל סמן ד׳.
טמא ס׳ וסכ׳ נסגר פרשת וישלח׳.

טע

טעמו ד׳ ס׳ נסגר בשמואל א׳ סמן כא ובתלים סמן נ׳.
מטעמים ד׳ וסמיותן נסגר בפרשת תלרות.
זו פסו׳ בשעם פזר נגלגל וס׳ נסגר בסוף סמן ז׳ ובגלח סוף סמן ו׳ ונחמה סמן ג׳.
ו׳ כלין בשעם שני שכות וס׳ נסגר בסדר עקב׳.

ג׳ פסו׳ איש בחרן תרין מלין
כתרי סעדי וס׳ נסגר בסדר ואתחנן.
ה׳ פסו׳ בשע׳ הלישא ופסק׳ וס׳ נסגר בשמואל א׳ סמן כב ובד׳ ב׳ סמן לה׳.
כי אם ג׳ בשעם עין נסדר פסוקי׳.
ועמו ח׳ בשעם קף נדחל וסס׳ בסדר וישלח׳.
ה׳ פסו׳ בתיב שאין להם חכרע וס׳ בלשון ארמי אשבו שכוא ליחשע בחתרא דכשח וביאורים נסגר בסדר וישלח׳.
ד׳ מלין בשעם תלשא קשנא אחריה אולא בתיבה אחת וסמ׳.

טפח ג׳ וסמיותן
ויפח בפניו.
טפחו ד׳ וסמיותן נסגר בפרשת בראשי׳.
טפחה ה׳ וסמיותן
ותפח ותלד בן.
טפחת ג׳ וסמיותן
ותפח ותלד בן.
טפחתי ד׳ וסמיותן
ואטפח שמים.
טפחתי ה׳ וסמיותן
ואטפח שמים.
טפחתם ג׳ וסמיותן
ותפחתם ותלדו בנים

ירחן יכי ירכן אנשים.
ירחן ויאסר איש אפרים.
יואח ואת עין את מרשה.
ילמת מעון וכרכל וזרח וישוח.
יתנו ביבש קדירה תשברנה.
יתנו ויאסר פדעזר כרדום.
יצב כתרת עליון נתים.
יעב בית נאשים ספחה.
יערך נח אבר ה׳ עסך ישרך.
יערך כאר אברך יעורך את.
יתגב ויתגב תעם ביום תחתנו.
ויתגב לבוא הערד נאשר - ב׳ נפשו.
יתנו ויתנו כשכור.
ירתנו ואחר באו כשתואחרן.
יחר ותלחמה יקחנו אפל.
יחד יחרו על כל חמתה.
יועש ועל נתים משקטים.
ויועש ובני בנר זמרה ויעש.
ישארו ודעו הגרים אשר ישארו.
וישארו שני אנשים בכתבה.
ישב ישלחו דברו ל׳בסם.
וישב וירד העיט על הפרים.
יבואתי ואחז ואחזה בי.
יב אשי חטרוך ה׳ תשועתך.
ויעמוד ולחובלת נסף ודובדי׳

חד מן ו׳ וזין מן חד וחד

זאי׳ וחד׳ ו׳ בסוף תיבותא׳

בשבתי בי נדר בנר עבדך.
בשבתו מדע כשערים בעלה.
גדלתי תרב גדלתי והסב.
גדלתם כתראתו את עשרי.
ברעותי ועד ברעותי בבית אלהי.
ברעותו כי אסר לא יסכן נגבי.
דודי נסן ונגלה בני.
דודו סעיר וכבשפט לקח.
בבני כלו כדבעות עיני.
בבודי עד יפלו חץ בבדו.
בעדי ואחה אנוש בעדי.
בערבו והנסף והדב בנתן.
והפי שמעי כח ורא.
והפא ועהה הסדרו את.
ובבאבו כי אני לעלין נבון.
ובבאבו בל תפרח כל החמדלת
ובביתי ישא ביום הדוא לאסר.
ובביתו ונבל שולמה את בית.

אב מן ב׳ ו׳ בריש תיבות

וסס

יאר הפני אלך.
יאר אלחים יחצו ויבקעו.
יאבד יום אולד בו.
יאבד ותה ביום ההוא יאבד.
יאסרתי ויאבר אליה אם אסר.
יאסרתי ויאבר אליה שמשון.
יבש הנה שחלה התעלתה.
יבש תדי רועי האולל.
יבלע ועתה שלח כחרה ותבלע.
יבלע ותסתר לי כי אדבר.
יגחנו גר גדור יגורנו.
יגחנו שמעתי ותרגז.
יערון הערך דרעיכך.
יערון ותאבדך מן במדבר.
יריחת לבשת על שושנים.
יחדיות כחיחדות כשכמתיך.
יחר האף כי חזק כוגד.
יחר זר יחר לין שכנו.
יחרשנו עכרי כלב עקב.
יחרשנו תנה׳ יחרישנה ותחם.
יצחק ותחזק ותגדל כאחיו.
יצחק אשר קנאו כלא עת מחר.
יזד וכי יזד איש על רעהו.
יזד אך תביא אשר יזד.
יזה כל אשר יגע בקשרה.
יזה תרחיקון בפסוק.
יחדה ותחתיהבן קטנה.
יחדו כאשר יחדם כשור.
יחל כי עם בעיקן ישב.
יחד לאנן ואל תרע.
יחס על רל ואברון.
יסב ותחי עליך על אחדך.
יחי יאבוא עגנים וישכנו
וכל הסלך רכוז.
יבואו בזני עד בקבה תשלחנו.
יבואו ויאבר אלי בן אדם את.
יבואו לבעון לא יתעו עוד
בית ישראל כאחרי.
יבואו ולא יבואו עוד.
יישר כבר דרכיך דעתו ותחו.
יישר אוהלת שמחה לחסר לב.
יברת ה׳ לאיש אשר יעשנה.
יבוא ה׳ כל שפתי חלקות.
יבוא ה׳ אחך את חברנה.
יקמך הלוז לעם קדוש.
ילבשו לא ילמדו עוד איש את
יבוש לא יבוש כפר התורה.
יבוש כי הדרים נמשו.
יבד ולא יבד חזה כסדר דרכה
יבדו חזה כספר בני ישראל.
יבדו וישא משלו ויאבד.
יבדו נפשי ישבחבי יחדי.
יגחנו ה׳ בדר יגחנו.
יגחנו כחן אוס ירחב לו.
יסרו כעדיק אדם עקב שוחד.
יסרו ונתתי קשתיך ועשו.
יענה מבא גוי אל דוד כיום.
יענה אנשם אנו מועקת דל.
יערף כבשר לקחי.
יערף ולקחי עותה אשמרי.
יפלא דבר אל בני ישר איש כי
יפלא דבר אל בני ישר איש או
יפן כחיטו דודיך אותי.
יפן כחיפו פעכך בנעלים.
יפיח אל תחמד יפיה בלבבך.
יפיח לחביא את ושתי המלכה
יצע תורד שאול נאונך.
יצע וכבל מדינה ומדינה.
יצבתם יעמתם פרשב אליהם את
אתם כ׳ בפסוק.
יקראו ומחרחק אשר ומלרת.
יקראו ונשמה איש האלהים.
יקם הרעינו גוים עמי.
יקם דרם משפט ורדה עמי.
יקראו בורים כתעקבת.
יקראו רבעשת כבבה וכפסילה
ירב ויכרך אתם אלה׳ לאבר
ירב ובמו ורב ומשא שנה עליו כת
ירושה בן עשרים ומשם שנה
ירשה ירשה והיה ארום ירשה
כ׳ בפסוק.
ירד ירד או ירד שרי כ׳ בפסוק.
ישך לא תשך לאחיך.
ישך אחריהן כנחש ישך.
ישליו אחליו לשודים.
ישליו שאלו שלום ירושלם.
ישנה תקם בתוך הלילה ותקח
ישנה אני ישנה ולבי ער.
ישועתה אני בקול תודה.
ישועתה רבים אמרים לנפשי
יתאדו יתאדו חרש עצים
נשא ק׳ כ׳ בפסוק.
יתיצב לא אבוד כי יעזרנו.
יתיצב חזית אש שחד בבל אמתו׳

אב מן חד וחד ו׳ בריש

תיבותא ומסיבותהן

יאנה לא יאנה לישק כל אזן.
יבואב ראשך ואחזה.
יעד נם כמדקן פלך.
יערב ועמים תתעב.
יחדה ומחרחבן קטנה.
יחדו כאשר יחדם כשור.
יחל כי עם בעיקן ישב.
יחס על רל ואברון.
יסב ומחי עליך ועל אחדך
וכל הסלך רכוז.
יסבאו בזני עד בקבה תשלחנו.
יסבאו ויאבר אלי בן אדם את.
יסבאו לבעון לא יתעו עוד
בית ישראל כאחרי.
יסבאו ולא יסבאו עוד.
יסיר כבר דרכיך דעתו ותחו.
יסיר אוהלת שמחה לחסר לב.
יסרת ה׳ לאיש אשר יעשנה.
יסרת ה׳ כל שפתי חלקות.
יסרת ה׳ אחך את חברנה.
יעקמך הלוז לעם קדוש.
יערבון ונקוך ונאנך ערבון.
יערבון כנעדיק אדם עקב שוחד.
יעדו ונתתי קשתיך ועשו.
יענה מבא גוי אל דוד כיום.
יענה אנשם אנו מועקת דל.
יערף כבשר לקחי.
יערף ולקחי עותה אשמרי.
יפלא דבר אל בני ישר איש כי
יפלא דבר אל בני ישר איש או
יפן כחיטו דודיך אותי.
יפן כחיפו פעכך בנעלים.
יפיח אל תחמד יפיה בלבבך.
יפיח לחביא את ושתי המלכה
יצע תורד שאול נאונך.
יצע וכבל מדינה ומדינה.
יצבתם יעמתם פרשב אליהם את
אתם כ׳ בפסוק.
יקראו ומחרחק אשר ומלרת.
יקראו ומשה איש האלהים.
יקם הרעינו גוים עמי.
יקם דרם משפט ורדה עמי.
יקראו בורים כתעקבת.
יקראו רבעשת כבבה וכפסילה
ירב ויכרך אתם אלה׳ לאבר
ירב ובמו ורב ומשא שנה עליו כת
ירושה בן עשרים ומשם שנה
ירשה ירשה והיה ארום ירשה
כ׳ בפסוק.
ירד ירד או ירד שרי כ׳ בפסוק.
ישך לא תשך לאחיך.
ישך אחריהן כנחש ישך.
ישליו אחליו לשודים.
ישליו שאלו שלום ירושלם.
ישנה תקם בתוך הלילה ותקח
ישנה אני ישנה ולבי ער.
ישועתה אני בקול תודה.
ישועתה רבים אמרים לנפשי
יתאדו יתאדו חרש עצים
נשא ק׳ כ׳ בפסוק.
יתיצב לא אבוד כי יעזרנו.
יתיצב חזית אש שחד בבל אמתו׳

אב מן ב׳ ו׳ בריש תיבות

וסס

יאר הפני אלך.
יאר אלחים יחצו ויבקעו.
יאבד יום אולד בו.
יאבד ותה ביום ההוא יאבד.
יאסרתי ויאבר אליה אם אסר.
יאסרתי ויאבר אליה שמשון.
יבש הנה שחלה התעלתה.
יבש תדי רועי האולל.
יבלע ועתה שלח כחרה ותבלע.
יבלע ותסתר לי כי אדבר.
יגחנו גר גדור יגורנו.
יגחנו שמעתי ותרגז.
יערון הערך דרעיכך.
יערון ומאבדך מן במדבר.
יריחת לבשת על שושנים.
יחדיות כחיחדות כשכמתיך.
יחר האף כי חזק כוגד.
יחר זר יחר לין שכנו.
יחרשנו עכרי כלב עקב.
יחרשנו תנה׳ יחרישנה ותחם.
יצחק ותחזק ותגדל כאחיו.
יצחק אשר קנאו כלא עת מחר.
יזד וכי יזד איש על רעהו.

יסד ואת סוסך תשבת אש כמלכי
יסף ותלך אתו ותסגר הדלת
יעד הלעמי מדע לאשתו.
יעדה זמרו לי גיאות עשה.
יעמה ויאיה לבית נבה סביב.
יעסיס בני אמנא בני בעוני.
יעמה ויען ויבר בן שמעה.
יעלת כאחד ואסיס ואספו.
יעלה ויסח הדר ויחן אלוש.
יפרים ואלה הפשורים ראשי.
יצף כן צוף בן אלקנה.
יקריאי אלה קריאי הועד.
יראת רבות ולא תשמר.
יראים ברכות תשובה רבו.
יש כי אברהם כרתנו.
יתה תשמע ועקת מבתים.
יתפתם ויכונאתי לבם נאם ה׳.
יתכם צאן אבדות היו עמי.
יתרוף נגיאי תורך אזא ותפל
יתלל על ואז אשפרה ואלילה.
יתרירות בכיח ישראל ראיתי.
יתרון נידו לבי בסבי ארב.
יתל ונתת אש במערים חיל.
תביט כשרבעה תחת שוכה.
תחריך תכורות מעני תחריך.
תרים כי תסאת עזכו אתה.

וחלופי׳ אב כתיב׳ במצע

תיבותא וקרי׳ דלוג וסס

אביר רקח אדני יוסף אתו.
אביגיל דקח ואחבר אביגי לותקח.
אוצך תסור אבוגי לותקח.
אוחר אל לעניך אלך והדורים.
אילי דגל את ואביר בכלך.
ארעצם תת כאריה יעלה כנאון.
בעוני אוי ויאה ה׳ בעוני.
בור בהקיר בור סיסת.
בהלותם יוסר אדירי יבטלו.
ברזות ובני כריעה חבר ומליאל
גזל יגיל אבי צדיק.
דרוא ארץ דחים בעל סעם.
הרוא כל והחה אשר אחך.
והרסת ויצאת אל בן נאום.
והחת כי כעלה הלחת נכבי.
הבצור ה הלל בראש בי נמל ארזי
והכוא ובתחת הלשנות האלה.
והכבוש ויאבר ללוים הכבונים.
ותשר ני נתני נעורתך.
תתעף ענין בן ואינו.
תצוצם ואוצאה אותם על אדני.
הבעוסי הלא שבעתם אלי.
וחשעות ויח עוזרו ומלך דלה.
הלונו והאנש אשר שלח משה.
וחחוכה ומגן הגבור ביחמי.
ויגוף לוהייתי תפארת.
ואלול ראבדי אלי שקר.
ותרבית כ׳בפסוק.
הוס נם חסדו בשמים.
ואתוק וקי וכדדי ארך הבנין.
יהולון וכני שכון אבנון.
לזואל הראש אחיעזר ויואש.
והנוני לבית אכוהכם.
ואקוך לכתח כ׳ ידך ותיקף.
יצ׳ר רכן על קר הבית יצוע.
יעבור הלא יכבדו כבני.
יעור ותה עיר בלחכה.
יחיאל ומן בני הכן הואל.
יעתון חסה יעוץ לאבל.
יכסמו ראש מסבי עכל.
יכשלו כ׳לא שנו אם לא יראנו.
לוש ושלח איש בשת.
לרונים ואני שולח לרונים.

חד מן ב׳ דכתיב׳ בר ש

תיבות ולא קרי׳ וסי

יצאו נחדו מתוך בבל ומארץ כשדי׳
יעבדו והוה יעבדו עליו דרנים.

וחרין חילוף חס׳ בריש

תיבות וקרי׳

יקשה ויאבר לו חלילה לא תכות.
יעבר כי אברתם ברתנו כרית.

יב הס׳ בסוף תיבו וקרי׳

וסס נכסר כאיב רישיסי׳
וחלופי חד בן בב כתי׳ בסוף
ולא קרי׳ וס נסלר בריש כלבים

חד מן נו׳ חסרי׳ באמצע

תיבות וקרי׳ וסי

ציארו דרץ עטו לקראתו.
ועמודו וכן למאת עפון כאדך.
עגו והאיש משה ענו מאד.
בינו וכל העם הכלחמה.
תוצאותו ידיד יכה אל גמול.
בדיבו ה׳ אתו כדיבו.
עור ותה עיר בלחכה.
למשפחתו דקיר את שכט בנימן.
ואנשו ולך דוד ואנשו קעילה.
בבנון ויחזק דוד בכנור.
שמלתו ויקם דוד כחארץ.
רחמר ויאבר׳ אל נד דשמואל.
בשרתו ובאבל שולחנו כשלים.

חד מן ב׳ דכתי׳ ו׳ בריש

תיבותא וקרי׳ וסי

יבאו כי הם וכקניהם יעלו.
יחבי ויאבר בעוד הולך חי.
יפצחו דנו שמים ונילי ארץ.
יאבדו לבן כח אמר ה׳ רכשלו.
ישית תנו לה אלהים בנבר.
ישמרי סקיחי ישראל ה.
יחיה כח אבר׳ ה׳ חשב בעיר.

וחלופי׳ כתי׳ באמצע

תיבות ולא קרי׳ וסי

ובחשאתיו רעיתי ולך כבל דרך
ירבים.
רגליו דיוסף עונבבל רגלו.
דבריו דויסף שלח חשך ויחשך
דבריו דדניאל ויקם את דבריו.
שפתי איש בלי על כח רעת.
דרכיו העו אישר שב בפגיו מציאת
עיניו יש אחר ואין שניני.

ד׳ דאית כחוץ בכצעות

תיבותא ולא קרין וסס

ארבעתי ואת ובבכם ישלם ארבעת
שבעתים ויחנסבדי רבנעים
מטחתים ועצמות מזים שדף על
כוסחים
החעיתם כי החעיתם כנפשתיכם

חד מן כ׳ דכתי׳ ו׳ בריש

תיבותא וקרין וסי

יבאו כי הם וכקניהם יעלו.
יחבי ראבר בעוד הולך חי.
יפצחו דנו שמים ונילי ארץ.
יאבדו לבן כח אמר ה׳ רכשלו.
ישית תנו לה אלהים בנבר.
ישמרי סקיחי ישראל ה.
יחיה כח אבר׳ ה׳ חשב בעיר.
ישבי דדי בבבוד ישבי נצבא.
ילבשו כבאם והבתים ולא יצאו
יחזה וחבשתם ועדים אלף.
ינשלו פרש בעלה ולד ורב.
יצחר ובני חלאה ערת יעזר.
יחבה ובני שבוד אחי ורונגה.
יאשר ה׳ ישברה ויחידי.
יחדל הילא בעטיני יחול.
ישית בנסוק.
יבא צדק דראבן כרכין.
ישאל כחרף עצל לא ירוש.
ירם נשא הרבון ירם לבנו.
ירבות ובבני בני בשלם ברוך.
יקפאן פלונת דרך נחמן
והחיב וסדרוא לא יחיה אדי׳

וחרופי׳ ו׳ בתי׳ ו׳ בריש

תיבותא וקרין וסי נבכר בבטל
ר״ש סימן א׳

כד בתי׳ ו׳ בס ף תיבותא׳

וקרין ו׳ וסי

דודי ואוד׳ אישר בן דודי.
בני כי הנחיד ה׳ כדר חוח.
ילרהני אבדים לעץ אבי אחה.
תנאי אל תנא הסדה ובדרך
הלכי אל תלכי בנסוק.
דרכי הכיש נואב כי החה
ועקר בנסוק.
דברי חנינא כי כי עבר בסוד ה׳
תשכח כי תשבחה כי תעלו.
שוש נחלתיך בסוק
שכבני אשתדי עקה הכבניי.
ושוכי שוכנה אל הה עולה.
ועדי ואצר דברי טולנה.
ושבי ויבא אל חלק הכחן.
ושפי יבל בשרו כראי.
נפשי פדה נפשי בעכר.
ואתי כ׳ בסוק.
למלוכי יונתן לשכניה.
בלחי בניה בדרי הבלחי.
נשאי כל אלה נשאי נשים.

ה׳ וזין מן ב׳ דכתיב׳

באבעות תיבותא וקרי׳ וסי

ואסרים ויאחזו פלטים.
האסרים ויחי כי טוב לבם.
בניים לבמ אברו וזרים את
גיים ויאבר ה׳ לה שני גיים.
רבליא ר׳ כדרו כארצא.
רבליא ויה כשלש ושבע ויושח
חבטל כן עשרים ואחת שנה
צדקיהו ר׳ מלכים.
חבטל ואחרו כן עשרים ואחת
שנה צדקיהו ר׳ כוף רביהו.
ושב ולבני ישבו תולע ופועה
ושיב לכן עבו הלוים.

וחלופיהון חד מן ה׳ וזין

כן ב׳ בתי׳ בכצעות תיבותא

וקרין׳.

תלונו ובקר וראיתם את כבוד ה׳.
תלונו לכן אתה נוכל ערוך.
עניים ונקי כליו דעים הוא.
עניים כי לא לנצח תשבח אביון.
עולם תבואתי אל עולם תניב ופסל
עולם חין שניה כן ישראל.
ושלומות ואחו לאריעזר רחביה.
שלומות בני שמעי שלומי יחיאל.
השלושים ואלה בנכפדים נכרים.
השלושים ויחי לבשה את עכשי׳

הרמקל וזניקמן ג' דכתי
כ'במעט היכותא וקיבון ונסמר ס
רשות:
והלופי כ' זוג'מן ג' דכתי
ונמצעות תיבותא וקיבון' וסמ'
אשה ג' כתי'
יתודה כיתה טסם ותצבה ונצעת
והיא.
אכאם נס ורע יעקב ויהי'
עולם ויהיה אחריתי הטם.
ישוב ג' כתי'
והאמן כוי ישוב זרעך.
ונכול בטרים אישישבע,
ורע ישוה הרע לשוריי.
כח מלין כתיב' בדניאל
וסמיחון נסמר סס סמן כ'.
כז מלין דכתיב' בחירק
כאבעמת היבותא וסכו'
ללן ויאמר כתב את,
פנואל ויקרא יעקב שם ויכלם.
יפיל ואם טן עבדו אוטן
יקטו ונצטע הסכן יקטי.
לאכאה כי הוה לא שתי נסם,
מילנו האנשים אשר שלחתם
ותקרי כיאש קוראי אמי.
עתידות ליקטשלם.
לציבר ועברי הקרה לעיני.
לתליק ראוי ירמו כירושלם.
גלית ואחר ותלת ויבוחה
דיבר לשום ארעם לשמה,
יעבור ולא יעברו בכנולא.
וסס נס הסידה נשמים,
ואליעם ויגלתיו ואל אל
בשלשת ועדיהן בן רחם.
ירחתן ועכור ארום ואחתם.
עפרון ודקיר אביה אחרי עפרון קרי
דויעו ויבשלו ותפסה.
כגדי ל ישועות כלכו ותחולות
לשטע בקול תודה ולכפר.
שיחה רשת ובנו לעפעי.
פת ואת חלקו כתיבאת פיו.
יסטו בקרי אויב כסני עקם.
יקטן כושל יקטן כשלי.
ויביא עזרא הבזן את האחרי.
שניה ויציא ויגלתיו ארץ שכח.
שמיתם מיחה חכל לקאחרית.
ג' נזיקין הך' וחר לי' נלירת
לחזן וזונא וסכו'
יסא ואחרב חיון כרכין.
ל בא עמוד ויגאל ואחר.
יקחה לא יסיר שכם.
ליקטא עץ תלעג לאב.
ידעך כל ידעך בעטם.
ליזעך משוך חסוך.
ז' יחידאין נסבין ו' בסוף
תיבותא ומתוקן וסמיחון
בקרשי אך אל תשרטה.
ונורעי קרוב ערק.
תשמרי ראמן עמי ועקבי.
ואשמרי אלהים אתה ידעת.
שאגתי כי לאבי לחבי.
אנחתי תבא כל רעתם.
ז' יחידאין נסבין ו' בסוף
תיבותא בזרוק וסמיחון
צמרני אם נאלתי שלש.
ליטרי כיומם ולילה.
אלפי ואתה אנוש כערכי

ושדני כבסתק.
כב פכוכ ליח בחון לבא
ארץ ולא זעירם' לא ולא' וסט'
כל סתן ארבט לא תקבל עכרא דשם
יהב לחזן ואסל נהרים ואלת כלכין
כארעא דגבעאה ובאורם נסמר
בפרשת נשא.
ז' זוגין מן גג' ברישיתן
ואר' וסכמיחון
יהלך בבשמט.
יהלך יצרק לציהלך.
יהלך אם יהלך איש על הגחל.
יהלך ויהי כשכוע אחוב.
תשאר גלחן נבכרכו.
כל אחד בבקרכו.
אלן מליקל' דבוותיהן
ובשכט אב' בריטיתון בסופות
וסכו'
יאבלן לא יהה לכתיב דלים
יאכלן הזדה השכם יאכלן.
יבהלן המתרגם דנהלון.
יגוען המקרא יוגען'
ידחקן ואשאל אחזלא ידחקן
יחבלן ביתה אדני יהבין.
יובלין בעבד לנהרי כיש עתרי בת
יזדון וכל העם שכעון.
יזדלן ובהלו צרים וחבלים
יאחזון ב'בני.
ישלומן מזה אחרי כן אסתר את
יהודלן ויקלות יהודלן ובדרי.
יעטן לכן לא יהה לך עך כשולך
יכלון וכנרים אוס ולא אל'
ילקטן החולים ילקטן'
ילמדן יום אשר עכות למ'
ימלאון והשקוני ארץ עמך בדיבך
ינונן עוד יונבון בשנה דשנים
ורעננים.
ישכרון כלב אלך ישכרון והגלות
יעדרון ובל ונערים אשר בעזר
יעדרון.
יתלון אשחקעליהם ולא יאמנו
יקטן גושל יקטן מלך דאשור
ירבן אספרם כחול ירבון והולת
ירבן ובקר דגאגך ירבון וכסף
מחב ירבה לך.
ירושן ושמתי כל הרי לדרך ירשע'
ירושן קיץ.
ירושן כרשן ביתיך.
ירשעון על כל דבר משע על שדי
ישהקשקון בחצות יהוללו הרכב
ישקן עגלין ישקן.
ישנרון והאכלתי את מנין את
בשרם.
יתכלאון מעדו עלי כפיהם כחרפת
הגוי לחי.

מערכת אות
הוד

יא

יאוניה ג' וסמיחון
ואקח את אזניה.
ותשא אותי רוח.
ואוניה בן ותשיעה,
ויאוניהו ל' וסמיחון
וישמעו גל סדי החיילים
ומבעים איש שקוי.

ויאור היאור ומאור' וסכו'
בפרד סמן.
נואש ל' וסמ'נסבר כיוסה
סמן ח'.

יב

יבהלה ד' חסר' את בהתימהו
נסבר בישקואל סס לה'
חליט סוף סמן סו'.
יבול ג' וסכמיחון
חון יבול כנפים.
וישחתו את יבול חארץ.
יגל יבול כיתו.
יבהלה ה' וסמ' נסבר כיוס
פרד נחקתי.
יבמי דיבוני ה' חסר' ס' נסבר
נשמואל ב' ס' ה'
ואת היבוסי ו' וסמ'
ובנען ילד חת.
וחיוי זרחי חמט.
את הבוסי ישבי ירושלים וישתע
את הבוסי ישב דיבמים.
יבש ג' כל' וסכ' נסבר
ביתה ובחל' סמן נק.
ויבש ה' וסכ' נסבר בחליט
סמן ע'.
ויבשן ד' חס' נליש' וסמ'
נוס נשף בהם וימשו
והם כעשב ירגש.
הן יערכבים.
בתוחת שרשיהם ישבו.
דעביש ד' כל' ס' נסבר כיחשע
סוף סמן קבריש יהוי'
ישבה ביכטח ג' וסכ' נסבר
בשמואל א'
סוף כן ל'א'.
יבש ד' חסר' בלישעיהן וסכו'
נסבר בסוף שופטים.

יד

יד סמן כן ג' מלין וסכמיחון
נסבר כפרשת תצוה.
ידי כא וסכמיחון נסבר כחליט
סמן ח' וסמן קבר.
ביד רמה ג' וס' נסב' כפרד שלח
וכפרד שלח לך.
ידת ג' חסרים וסכמיחון נסבר
בפרד ויקהל.
ידיון ה' חסרים וסכמיחון נסבר
כפרד כי תשא.
ידיד כא כליאים וסכמיחון נסבר
כאיוב סמן לוכל תחלות
דכולל כל' בנה חסרים וסכ' נסבר
בחליט סמן לב'.
ביד ה' וסכמ' נסבר בעורא
סמן'.
ידעני ל' כל' וסכ' נסבר כפרד
בראשית.
וידיד ל' וסכ' נסבר כפרד
מצורע ואיוב סמן ל'.
ידידי ל' וסכ' נסבר כסוף פרד
בשלח וכרים ישקאל.
וידע ג' וסכמיחון נסבר בראשית
הדעת.
ויד ג' קמ' וסכ' נסבר כפרד
וישב וכישקאל סמן כג'.
בידיה ג' וס' נסבר כפרד ויקהל
וכבשלי ריש סמן ח'.
אל יד ה' וסכ' נסבר כישקאל
ריש סמן קח.
תמוא ידך ג' וס' נסב' כפרד
א סמ לה וכקולת סמן ק.
וסמך ידו ל' חסרים את
נסב' כפרד ויקי.
נטיתי יד א' חסרים את וסכ'
נסב' כיתקוא ס' נה.
שליחות יד ל' נסבין את נסב'
בפרד חיי שרה.
בשואת יד ה' חסרים את נסב'
כיתקוא סמן ע'.
קניה מיד ה' וסכמיחון
סוד בני חסר אס.
ויסף הדד כנעניה.
או קחו כיד עסתך.
בום קנוך הדה.
כי קיימי את כל אשר.
ושארית קיימי כאת.
על ידה ג' וסכמיחון
עויאל בן ידוחה.
חשבה שרי חני פרך.
עזור בן ידוקאל.
ועל ידינו ה' וסכמיחון נכסר
בחביה סמן ג'.
וידו ג' וסכמיחון
וידו מלא לאמר.
וידו סקרת להקדר.
וידו ותוכל בכף ותכל ותכל'
בידרמה ג' וס' נסב' כפרד
כשלח.
ידוחון ג' נתי' ידיהן וס' נסב'
בחליט ריש סמן ע'.
ידן ג' וסכ' נסב' כיוכל
סמן'.
ולהודות ג' וכמיחון
ויתן לפני ארון'.
ידך ה' וסכ' נסב' כחוש
ויעכר ידוקון.
להודות ל' כל' ג' ליש' וסכ'
ויתן לפני ארון'.
חוצה לילה אקום.
הדבאה בסבאר'
וראשי הלים.
הדדר ה' ל' כתיב ו' וסכ'
חי אדון והי'
כסח שמם תדי'.
כסוס הדון'
ותדי על ארץ'
ידי כוית תדי'.
ידע ל' וסכ' נסב' בחליט סמן
ע' ובקולת סמן ס'.
יד ען ה' וס' נסב' כירמה סמן
ל'א והדה ב' סמן ו'.
וידען ל'א ריפן וסכ' נסב'
בחליט סמן ט'.
ידעתם ל' קמ' וסכ' נסב'
כישעיה ס' ה' וכירמה
כרים ס' ל' כלשון הרגו אותו
שמעית וקרית ונעשת.
תדעון ל' וס' נסב' בסוד קח
ובאוכוסף סמן ס'.
ידעון ל' וס' נסב' בישעיה ס' ל'
וכשל' א' ס' ה' וכשלי ס'.
ואדעה ל' וסכמיחון נסב'
בפרד בקן.
וידע ג' וסכמ' נסב' בראשית
כ' סמן ח'.
וידע ג' חסר' וסכ' נסב' כסוד
בלק וכרברי הס' ב' ס' ל'.
הידעתם ג' וסכמיחון נסב'
בפרד ויגש.
ידעת ג' חסר' וסכמיחון נסב'
בפרד בשלח
חדרן

ואדע ג' וכמ' וסכמיחון
נסבר כיוסה ס' לג'.
וידעו ל' וסכמיחון נסבר
בפרד כי תשא.
ולדעת ה' וסכמיחון נסבר
כשמואל ב' סמן ע'.
וידע ג' וסכמיחון נסבר
כחליט סמן ער.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד ויגש.
וכל יהודה ל' וסכמיחון
ואכזיה אליהם.
חכמת ומשחתו חוקה.
ויקר יחשפט אפיס.
ויעשו וליט וכל'.
ויצא לפני אשא ויאמר לו'.
ויעלהו עבדיו.
ולא נעשה כאמה.
וכל ראשי משקים דבוקה'
אל יהודה ל' וסכ' נסבר כירמה
סוף סמן ל'ה'.
חורי יהודה ל' וסכ' חן
בנולחן אל תכרתי.
ואראנה את חרי.
כרמים חורי יהודה אל תגעי בקרקע
ושחו, ולך כל את גי עדקה'
ואיש יהודה ל' וסכמיחון נסבר
כירמה סמן ל'ה'.
יהודה וישבי ירושלם ח'
וחלנו עדי יהודה.
שבעו דבר'.
ואמרת שבעו דבר' ולא'.
ויאמר הקשיבו בל יהודה.
ויקד יה בסבאם ארצה.
וישמע בכרך ויאור לבדר תקע
וישב יחוקו עם אבותיו.
ויתע כשה את יהודה.
ושארית אישיחור' ושבי ירושלם
ליהודה ולירושלם ל' וסכ'
וכי תאמרון אל' לי' דבלים'
כי עזבו חלים.
חלא הוא יחקח דלה'.
ואת יהודה ג' וסכ' נסבר
בפרד ויגש
וכחוקאל סמן כא.
יהודה ובירושלם ג' וסכ'
נקראה
וסכ' נסבר בירמה ס' כו'.
והיהודים ג' וסכמיחון
כתוב כתבים נשמע,
והיהודים והסנים.
והיהודים אשר בשושן.
אל כל היהודים ג' וסכ'
וחשבם בארץ.
וישלח ספרים אל, ואברי'
היהודיים ו' כתי' בן וסכ'
נסב' כמגלת ס' ה'.
יהודית ל' וסכ' נסבר בשלים
כ' סמן ח'.
יהודה ל' וסכמיחון
ויהודה ל' כל' וסכ' נסבר
כישעיה סמן ל'.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד בראשית.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד ויגש.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד בשלח.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד ויקהל.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד פקודי.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד בהעלתך.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד שלח לך.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד קרח.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד חקת.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד בלק.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד פנחס.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד מטות.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד מסעי.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד ואתחנן.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד וילך.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד האזינו.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד וזאת הברכה.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד יהושע.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד שופטים.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד שמות.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד ויקרא.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד צו.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד שמיני.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד תזריע.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד מצורע.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד אחרי מות.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד קדושים.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד אמור.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד בהר.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד בחקתי.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד במדבר.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד נשא.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד בהעלתך.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד שלח לך.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד קרח.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד חקת.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד בלק.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד פנחס.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד מטות.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד מסעי.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד דברים.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד ואתחנן.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד עקב.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד ראה.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד שופטים.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד כי תצא.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד כי תבוא.
ויהודה ל' וסכמיחון נסבר
בפרד נצבים

ובליומי ג׳ס נס׳ נסוף ישמע
ובשמים סימן׳ ל׳.
שבעת הימים ה׳ס׳ נ׳ר׳ם
בירה סימן׳ ל׳.
וביום הרביעי ג׳ראשי
פסוקים
וס׳ נ׳ר׳ם כעורא סימן׳.
ביום הקהל ג׳ס׳ב׳ר׳ם
יתן לכואת בריתו.
ויתנם י׳אלי.
בגד אשר שאלת.
יונדב ג׳ס׳ב׳ר׳ם
יאמרו לא נפחתיין
ונסב כאהלי ונשבע ונעש׳
לא יכרת א׳ש׳.
יונתי ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בסוף ד׳ש׳ר׳ם סימן כ׳.
יונתן ה׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בירה׳ם סימנים
ונדברי הימים א׳ר׳ש סימן׳.
ויוסף ס׳ס׳ב׳ר׳ם
יוסף הודו בעריכה.
יוסף בן שלשים שנה.
יוסף הוא השלים.
יח יצאו את העיר.
אנכי ארד עכך.
ויהי כל נפש יצאי ירך׳
אלה יעמדו לגרך.
לבני אסף זמר יוסף.
גאלת בזרוע עכך.
ואלישמע אשמעיה׳.
יאמר יואב אל אבדך ושפ׳.
ליוסף ה׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
כ׳ח׳ש׳ב׳ר׳ם סימן׳.
יורם ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בסוף ד׳ש׳ר׳ם סימן׳.

יז

כל לשון ואת על בבר אל
וס׳ נ׳ר׳ם בבלים כ׳
סוף סימן׳.
יורעאלית ה׳ס׳ב׳ר׳ם
דוד נבלים יורעאלה.
והבשלות ושונם.
והי עד בהעדכת.
הירץ לבני אליהו.
וירכב אליהו׳ך.
ויבא יחא.
ויכתב אליהם ספר.
וישבו את ראשיהם.
יורעאלית ה׳ס׳ב׳ר׳ם
רשב דוד עם אביש.
ויולדו לדוד בנים.
ויעל ספרדי.
ושתי נשי דוד נשבו.
ואלה הזכי דוד.
וישב ויולדו ויורעאלה כתיב.
ויעלו ושתי חורעליות כתיב.
ואלה חזורעאלית כתיב.

יח

ויחדו ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בסוף ת׳ר׳ם.
ויחדיו ג׳ כ׳ל ס׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בירה׳ם סימן כ׳.
יחלתי ה׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בתלים כאהבתי
באות הי׳ד׳.
ולא יזכל ד׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בסוף נ׳א.
לא יכול ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בפרשת וישלח
ובשמע׳ס סוף סימן׳.
ולא אוכל ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בשמות ס׳ס׳ל׳א.
יכול ה׳ס׳ל ס׳ס נ׳ר׳
בסוף שלחך.
ולא איכלו ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בסוף ס׳ס׳ל׳א.
ולא איכלו ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בסוף חרא
ובבלים ס׳ס׳ג׳ נ׳ר׳ש
יבלתי ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בפרשת ויצא.
ותוכל ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳ש
ויצא ותרעה סימן׳ג׳.

יל

אלה תולדות ד׳נ׳ת׳כ׳ן
ס׳ב׳ר׳ם
נסוף נ׳ר׳ בראשית.

מסורתא אחרינא

סוף ספר תולדות אדם עד תולדת
יצחק תולדת כתיב בכאן תולדו אדם
ובן תולדת יצחק עד סוף ספרא דספרא
תולדת בתיב בכאן תולדת בתיב הא
דהכי תולדת עשו תולדת ישמעאל
וכ׳ בתיב תולדות כל דכל אלה
תולדות ושמה ואלה תולדות פרץ
ונ׳ בתיב תולדת.
תולדת עשו ואשא אדום.
שלי אחריו אבי אדום.
אלה תולדות יעקב.
תולדתם ב׳ס׳ב׳ר׳ם
ס׳ נסוף כראשונה
הולידו ה׳ס׳ב׳ל׳י ס׳ס
אם אבניה לרחיתי.
ולאבן את ילדתנו.
אי לא כי ילדתיני.
ועל אבותיהם הפלידם אתם.
אשר הולדו בנים.
אני הוסילדתיך.
יולדו ה׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
סוף סדר ויחי.
ויולדו ה׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בשמואל ב׳ סימן
ג׳ נ׳ר׳ש אינו.
ללדת ד׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בסדר בראשית
ובסדר תולדות ובפרשת ויש
סימן׳.
הלדת ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳ש
יום הלדת את פרעה.
והלידיך ביום הלדת.
משלי על פני חשרה.
תוליד י׳א ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בפרשת פנחס.
ילדין ג׳ס׳ב׳ר׳ם
ואת אשר עשר ילדיו.
כי כראשון ילדתי.
כי ילדיו אל אל ישועי.
נולד ג׳ קמנין ס׳ס נ׳ר׳
בבלים א׳ ר׳ש ס׳ ג׳.
והילדים ג׳ ס׳ב׳ר׳ם
ותו אבי הילדים.
והילדים השלח ארבעתם.
ותשעם והילדים ששה.
יין ג׳ כ׳ל ש׳ס נ׳ר׳ מעשם
סימן כ׳ ובראש אחשורוש.
יין ה׳ ראשי פסוקים ובשמות
נ׳ר׳ם בסדר שלחך
ובזוהר׳ם סימן כ׳.
יין ג׳ ס׳ב׳ר׳ם
כרמים תטע ונכרות.
לחם לא אגלחם.
ככל אשר יצא מפיו.
יין ישכחו חדים.
יין ישתה לבב אנוש.
יין לשכר בעיה.
יין לשכר שלשת.
יין תקריב לשכר תעודן.
יין לא ישתו לבי חמר.
יין ושכר אל תשת.
יין ושכר לא שתיתי.
יין ושכר לא תסך.
יין לבדי נפש.

לאחר התשדין כך היה כתוב בכל
כפרי התפילין דקדקי וחדקי מהו ל
לפני כל העם ותקשיה מאי טעמא
סימן דבעל המקורות ולא היה לו
ולא היה יודע לה מפיו ויין ושכר
אל תשת לא נתנה בכל קרי אלא
היה רבל לחסר יבת מבנין היין ובכל
התפילין כתב בכל חסר יבת מבנין
לא יין ושכר אל תשת הוא סימן ל
לתרגם יין לשון בכל התפילין ל
ולשון חמר לשון בכל התפילין ל
לומר דהוה חמיר טפי מיין דהוה
יין ושכר כלומר יין וחמיץ שם תמצי
לומר דהוה בזיו לה יתיב לקרות
ויין דהוה חמיר טפי ויקדים יין לשכר
יתיר דיודיעים יין כתיב עשרים ה
חלף דהוה יין ושמין דהוה חמיר טפי
הקיזו את ידיהן יין כתיב הוה
ליה דהוה בתמורת מי רחיצין ל׳
דיקו ויין מלשון סיגין דחמרים ו׳ובכל
מקומות מכתב את יין ובכל
הספרים מלבו ט׳ויין ושם למיהוגן
הקיזוה לה יתיבם להקדות בלה
ו׳ו בכל

ויין ושכר ג׳ס׳ב׳ר׳ם
בשמואל א׳ סימן׳.
ויין ה׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
כרמים תטע ונכרות.
לחם לא אגלחם.
ככל אשר יצא מפיו.
יין ישכחו חדים.
יין ישתה לבב אנוש.
יין לשכר בעיה.
יין לשכר שלשת.
יין תקריב לשכר תעודן.
יין לא ישתו לבי חמר.
יין ושכר אל תשת.
יין ושכר לא שתיתי.
יין ושכר לא תסך.
יין לבדי נפש.

יב

הוכח ה׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
קרש וכאהוב סוף ס׳
ו׳ נריש סימן ס׳.
והוכח ה׳ס׳ר׳ב׳ם
הוכח אברהם את
אותה והכחתה לעכדך
ונשוכחתיך תוכיחך׳
אשרי אנוש יוכחנו אלוה.
הכרא תוכיחך יוכיחך.
הוא האשה אשר הכיח.
כ׳ס׳ר׳ם ו׳ש׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
יכלתי ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בבלים ס׳ס ו׳ש׳ב׳ר׳ם
יוכלו י׳א ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בפרשת ס׳ס ו׳ש׳ע׳ה
סוף סימן ו׳ובירמיה סוף סימן א׳.

ויולך ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בסדר נח.
יולך ג׳ ס׳ל ת׳ש׳ס נ׳ר׳
באות סימן׳.
והולדים ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
עם ב׳ת׳ס׳ס׳ל׳ו׳
לך ובשמ׳ס׳ת׳.
ויולדת ג׳ס׳ס נ׳ר׳
לך ובשמ׳ס׳ת׳.

ים

כים ד׳ס׳ב׳ר׳ם
ותשעים כיסנרש׳
קשת וכידון תניקי׳
וחכו ותרחיון דרומה.
כי נחלים שכרך׳.
חים ו׳ס׳ נ׳ר׳ בבלים א׳
ס׳ו׳ ותחתה׳ס׳.
ועדים ד׳ י׳ה׳ו׳ו׳ס נ׳ר׳
בפרשת משפטים.
ואת חים ה׳ס׳ב׳ר׳ם
בימים ד׳ש׳ת׳ש׳ס נ׳ר׳
בבלי א׳ס׳ו׳
ימת ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בסדר לך לך.
וימת ל׳ה׳ת׳ש׳ע ס׳ נ׳ר׳
שם סימן כ׳.
עלים ב׳ת׳ש׳ב׳ל ס׳ נ׳ר׳
שם בסוף ספר עש׳.
ים ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
באיוב סימנים.

יג

ינוקת ה׳ס׳ב׳ל׳י ס׳ס נ׳ר׳
נסדר ויר׳א.

ים

יסר ד׳ס׳ב׳ר׳ם
ונסמה ודרעית יסרי׳
כות י׳כחש יון׳.
ועותה שכונא לבבנם׳
כה אסר׳ עצאות תחקורי׳
כום אחזיהו׳ש חטיבי׳.
יסוד ה׳ס׳ב׳ל׳י ס׳ נ׳ר׳
נסדר נסדר ויחי׳.
יסך ד׳ס׳ב׳ר׳ם
ותה יעמה מראבי נחי׳
תצי יסר בצין אבן אצן׳
כולם הכרזים לעריים.
ותשתה כית אין׳אתם׳.
יסדת ד׳ס׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
כ׳ נתת׳ סוף ס׳ עש׳
יוספו ד׳ נ׳ב׳ס׳ נ׳ס׳ב׳ל׳ים א׳
ס׳ כ׳ עשיתי אתיתן׳
ויוסף ל׳ס׳ ו׳ס׳ נ׳ר׳ ס׳ב׳ל׳ים
ובבלים א׳סוף סימן ל׳ז׳
ונוסף ג׳ס׳ת׳ח׳ס׳ ו׳ס׳ נ׳ר׳
שמות ובבשלח ס׳ל׳א׳
יוסף ה׳ס׳ר׳ב׳ת׳ס׳ת׳ ו׳ס׳
נסדר ויר׳א.
יסף א׳ כ׳ל׳ש׳ן ו׳ס׳ נ׳ר׳
ס׳ר׳ו׳ ס׳ נ׳ר׳ ב׳ס׳ר׳ ויר׳א
יוסף ד׳ מ׳ל ו׳ס׳ב׳ר׳ם
יתן תוקף ג׳ו׳ל׳ו׳
ויאמר שארית׳ישראל.
ולעכשיו תבריו.
ושנע תכלי שלמה.
יוסף ״שמון ידו׳.
ותה

יף

יפת ה׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
כ׳ח׳ש׳ב׳ר׳ם סימן
לא ינבח׳ף סימן׳.
יפתי ג׳ כ׳ח׳ס׳ו׳ נ׳ס׳ר׳
בתלים סימן ע׳ה.
הופיע ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בתלים סימן ל׳
וסימן צ׳ר׳.
ויפתח חד שהם נברא ושי
שהם קרתא ואחר
לישן פתוחה וס׳ב׳ר׳ם
רפתח וגלעדי׳ה׳.
ופתח ואשתה.
ופתח שפתי ענך.
ט׳ר׳ת׳ א׳ת׳ ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳

יץ

כל ספר בראשית יצא

נבא יצא בעני
מצה דבר׳ אליו ואמר׳
וכל שאר אחריתא דכל יצא בנב
יצא ו׳ס׳
ויאמר כסה אל אחרן ויהושוה
וישלח מלאכים אל בלעם.
והלנשים כרכן תריסר
ויהוחנן יצא בקיש יצא.
ובודלתי וחה כל אשר יצא כדלתי
ובודלתי והה הירגא אשר יצא.
ממעם ואת העם עזה וישיעש׳
כגפן כל אשר יצא בגפן׳.
גא הילך בשם דוד בעצה.
רשע כאשר יאמר בשל׳.
עתק אל תרבו תדברו.
במעיך והה כי יכל איכך׳
עכך כויצא עכך לכל חשה.
יצוא ויקוף נעמן הילך.
פליש השב יהודה הבלך.
ולגרים ולחצבי וחצן.
ישבי והה י׳ עמו נכל אשר׳
עצע אל תשכחו פלשת׳
בגבור י׳ כגבור יצא.
במי בן יהודה דברי אשר.
כגנת לסגן ציון לא אחשה.
ומשלו והה אדירו נמנו׳
ונכל תריסר ונתקים דכל
יצא בבל׳א יצא.
חשב כבך יצא חשב על י׳
כשמעך דוד כשמעך את קול דוד
תבוסו ובאלהים אחזה תכחשו.
קום נבל ואחריו יצא קום ס
כחלב יצא כחלב ענינכר׳
מצמן כי יצא הקרה.
קרן וכן ואחרי סכן יצא קרן
תתצמיך כתולת תאונך יצא.
כיצץ יצא כבלי.
בנגת הכלך שב בנגת הביתן.
ומרדכי יצא בלתני הלך׳
וכל קהלת דכוותהן יצא
בר מן׳א יצא
מוב אשר תאחו כוה.

אל יצא ויאמר כסה אל אחרן ויהושוה
וישלח מלאכים אל בלעם.
והלנשים כרכן תריסר
ויהוחנן יצא בקיש יצא.
ממעם ואת העם עזה וישיעש׳
כגפן כל אשר יצא בגפן׳.
גא הילך בשם דוד בעצה.
רשע כאשר יאמר בשל׳.
עתק אל תרבו תדברו.
במעיך והה כי יכל איכך׳
עכך כויצא עכך לכל חשה.
יצוא ויקוף נעמן הילך.
פליש השב יהודה הבלך.
ולגרים ולחצבי וחצן.
ישבי והה י׳ עמו נכל אשר׳
עצע אל תשכחו פלשת׳
בגבור י׳ כגבור יצא.
במי בן יהודה דברי אשר.
כגנת לסגן ציון לא אחשה.
ומשלו והה אדירו נמנו׳
ונכל תריסר ונתקים דכל
יצא בבל׳א יצא.
חשב כבך יצא חשב על י׳
כשמעך דוד כשמעך את קול דוד
תבוסו ובאלהים אחזה תכחשו.
קום נבל ואחריו יצא קום ס
כחלב יצא כחלב ענינכר׳
מצמן כי יצא הקרה.
קרן וכן ואחרי סכן יצא קרן
תתצמיך כתולת תאונך יצא.
כיצץ יצא כבלי.
בנגת הכלך שב בנגת הביתן.
ומרדכי יצא בלתני הלך׳
וכל קהלת דכוותהן יצא
בר מן׳א יצא
מוב אשר תאחו כוה.

אל יצא ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בסדר ויר׳א.
ויצא ג׳ ס׳ל ת׳ש׳ס נ׳ר׳
נסדר נסדר קדם
כשמעם סימן׳
נפסוק מרעיך כא והתל׳ סכן קיו׳.
יצאו ל׳ד ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
כירה סימן ל׳.
יצאו ה׳ק׳ב׳ע׳ס נסדר
כתלים סימן ע׳ה.
ויצאו ד׳ס׳ נ׳ר׳ם נ׳ר׳
סימן צ׳ר׳.
ויצאו ד׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בסוף סדר אמור.
ויצאו ו׳ס׳ נ׳ר׳ם
בסדר נח.
ויוציאו ד׳ס׳ נ׳ס׳ב׳ר׳ם
סימן׳.
ויוציאו ב׳ת ס׳ם נ׳ר׳ם
בסוף סדר אמור.
יצוא ו׳ס׳ נ׳ר׳ם
בסדר נח.
ויוציא ד׳ס׳ בני ב׳ל׳ש׳ן ארש
נסב כרא ל׳ב׳ל אכא
בחדוא וביאירם נבט בסדר ואתחנן
ובתל׳ סימן ק׳ה׳.
הרציאוה ג׳ס׳ נ׳ס׳ב׳ ו׳ש׳ב׳ר׳ם
בצאת וכישעיה סימן מ׳.
ג׳ ס׳ב׳ נ׳ר׳ם נ׳ר׳
משפטים.
ויצאתו ד׳ס׳ נ׳ר׳ם נ׳ר׳
ירא.
לצאת ג׳ס׳ נ׳ר׳ם ו׳ש׳ב׳ן
יתרו ובזוהר בכני.
צאו ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳ם
פיזקאל סימן׳.
ותוצא ג׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
בסדר בראשית.
ויצא ג׳ס׳ נ׳ר׳ם נ׳ר׳
סימן יב ותוף חבקוק.
תוצאת ג׳ כ׳ב ו׳ס׳ נ׳ר׳
בסדר כסף ע׳ש.
הוצאתיך ג׳ כ׳ל ו׳ס׳ב׳ר׳ם
נסדר נסדר ישרש
ויצאי יתרו.

ויצאי ד׳ כ׳ל ו׳ס׳ב׳ר׳ם
ובזוהר׳ם יצאי צבא.
וכאשר יצאי צבא׳
כאי השכת עמי יצאי השכת׳
דוד לעזרתי׳ל׳.

הלין חכרי בלישן יצאה
ס׳ נכס׳ בסדר שלח לך ובחוקת
סימן בת׳.
יוצאים ד׳ כ׳ל׳ ו׳ס׳ נ׳ר׳ם
כיחוקת סימן ל׳ד׳
יוצאת ד׳ כ׳ל׳ ו׳ס׳ נ׳ר׳ם נ׳ר׳
כי תבא ובעמוס ס׳ ח׳.

ואוציא ג׳ כ׳ל ו׳ס׳ ס׳ב׳ל׳ו׳ס׳
את אבותיכם מבצרים׳.
אתכם מכית עבדים׳.
ואוציא אש מתוכך׳.
כהרא חסר יוד׳.
תוציאו ג׳ ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
כחוקת סימן ל׳.
והוציאו ד׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳
ביהושע סימן׳.
הוציא ה׳ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳ם
ויצא ובכל׳ כ׳סימן׳.
יצאו ד׳ ס׳ב׳ר׳ם נ׳ר׳ם
לך לך ובחוקת סימן׳.

יוצא ס׳ ס׳ב׳ל ו׳ס׳ב׳ר׳ם

וכסה תנה ידנא והשמה תחסא
דסמר׳.
והצחרתי תנה אנני ידנא כעמך׳
כתנות הלילה אנני ידנא׳
ורוח סוערת וכתנדת׳
השמרים ורואו חשכרים אשר ידנא
אודב ובל ישראל ידודה אודב
את דודי׳.
וכא ושלך דוד קדקיהם דפסל׳
יצא ועתקתם צא ודבר
ברק וכן האשיבוהא ברק׳
ובל כתל׳ כל בנא חס
והא נתתי ידנא כתפתו׳

ולא תצא ו׳ וס נכל כתוקל
ס׳ כי נתל׳ס כל׳
ויוציאנו ו׳ וכתיון וסכני
נכסר כסדר דאה׳
יצאתם ד׳ כל ט׳ סכ נכסר
כסדר בא׳.
והוצא ו׳ חסרי יוד בי״ה וס
נכסר כסדר כי״א׳
ר׳ הכהן ה׳ וכסכי נכסר כסדר
הדי שרה׳.

חד כן כג בלשון יצאר
דכל חד וחד ל׳ת דכו׳ וסכתיון

הוצא ואכר אלי׳ הוצא הארץ׳
דרנא נל׳ דוד אשר אתך׳
והוצא ותקח לכה ואשלחך׳....
והצא ואר׳ אין הצא אש׳.
ואצא ואקום ואצא אל הבקעה׳
ל׳ויצא ונעתים גדם אין שלום׳
ול׳ויצא כי לפני הנים ורם עבר׳
כבוצא שם אבני על אכרתך׳
והוציא פורות בעתי׳
ויצא ויהרסו כא ויצא בתוך העם
כבוצא. כי לא כבוצא.
שרוצא ישרעה האיתי׳
כן כתוצא ותדע ותשגל כן כו׳
ויצאתי ואתרי ודתכתי׳
ויצאנו ואכרו אלי׳ ואוקי׳
ויצאו אלי׳ ואכרו אלי׳ אס.
ויצאו את ואחרי ואת שכם׳
ואצאה עתה אכבה ונדע תן לי׳
ואצאה בשער הגיע ל׳ילה.
ויצאה וכי יתן את העם הזה
ה יצאה טכ״ס כ״ס תפקר׳
ואצ״אה כסכר נפשי להודות׳
ה״יצ״אה לכן כה אכר י״י טר׳
הוצאתיה נאס״י עבאות׳
ותצאנה תלע׳ כי תשוב אל אל
רותך׳
ותצאנה כן העטם וקבצתים׳
ותיצ״אנה ה״ס כ״ב שכי אנשים׳
ותציאני ובלה את כדות הבית׳
והוצאתם אתה תוא״ הלאהים׳
ותציאני ואיש משך בקשת ויכלכי׳
ל׳ויצאנו ושלחו וקח את ידיהם
והוצאת ויאכר אליה אליה׳
ותצ״אי תלע׳ וישלח כל׳ ירחו׳
ובהוציאם את הכסף המוכא׳
ותציאני צרות לבני ודרוכו׳
בציאתי ויאכר אלי׳ משה׳
תוציאני כרשת זו טכצרו׳
תוציאת האל לנו אל לבשעות׳
ותוציאנו וחכבת אנוש ל׳ושבו׳
מוציאיך עתה ידודו האיון׳
צאתך ותתי תשוח לך על׳
צאת אס רוחץ אתי את׳
צאת ועתה שערים תאכתי
ל׳צאת עודני ותמוק׳

יצי מסי תראשון׳
לחמשה עשר ליכחש׳
וכל עורא ובחתו׳

יצמות ס׳ל וסמכתיון
וימת ואליה׳
כמי כסכי ישראל׳
לתמן ידמון׳
ל׳מחוי׳
מצת ויחבר׳
וירמדו נ׳ל וסמכתיון

וירמיה ל׳ק בכלה אחרת׳
וירמיה כאוזנא בתוך׳
וירבדו היה כלוא׳
על ירמיהו ד׳ וסס נכסר
ברמיה ס״ח

ירמיה כ׳וסמכתיון
משמה הרביעי׳
אני דניאל כיטתי׳
וכל עורא דבו׳ ובן בראשית
מכל׳בו בא אכרי׳ אל אחאב
בן קולי׳ה דבו׳ ירמ״ה׳
יריעות ה׳כל וסמכתיון
נכסר כסדר ויקחו׳
יריש ד׳ וחסרי יוד וסמכתיון
כיתשע סמן י״ט׳
וירשף ד׳ וחסר׳ וס׳ספיתון
נכסר כיתשע ריש
סמן כ׳.
וירשות ד׳ וקמכתיון נכסר
כסדר כיתשע ריש סמן ס״ה׳
רש נ׳וסמכתיון נכסר
כסדר דברים.

וירושתם ד׳ וסמכתיון
את נל ישבי׳
את הארץ וישכתם׳
ואתם תקומו כשאדכ׳
תורשתם לבניכם׳
ריש ו׳ס וסמכתיון נכסר
בסדר כתוקלתך
ובתחתה סמן ד׳ בסוף׳
ישב ל׳ב׳
ויטבו נ׳וסמכתיון
ריש סמן ד׳.
וירדם ס׳ל וסמכתיון נכסר
שמות וכאוכס ל״ם׳
בירה ל׳וסמ נכסר כתוקל
סמן ל״ב׳
וירחם ד׳ וסמכי נכסר
שמות וכאוכס ל״ם׳
וריחו כל ישמע וחסרי יוד
וסמכי נכסר נכ״ם
כ׳סמן מ״ע׳
ירוק נ׳ וחסרי וא׳כל
וסמכתיון נכסר כסדר
כיעדיך וכאוכס סמן ל״ם׳
וירשלים ח׳כל וסמכתיון
נכסר כיתשע סמן כ״ה׳
וירושלימת ח׳כל וסמכתיון
בשיעה ריש סמן ל״ה׳
ובירושלם נ״א וסמכי
נאכרון פ״ן ישראל׳
וחסם אשר פ״ן יוד ושלים
וחברו דו״ם׳
ויסם את פ״ן ישראל׳ וחסרי
יוד ושלים
ויהודה ואת ישראל

חישועה נ׳ וסמיכות נסמ׳ כשמואל א׳ ס״ס
יד ובישע וסכ״ה.
וישע ג׳ מחרי׳ וסמיכות נכסר בפרשת בשלח ונכשמואל ב׳ סכ״ח ובאיוב סכ״ח.
נושע ג׳ פתח״א וסכ״ג ונכסר בפרשת סנהדרין.
וישועם ד׳ וסכ״ג נכסר בתלים ג׳ כ״ף סכ״ד וחולט וסכ״ה.
וחושע ג׳ וסמיכות נכסר בילקוט הכ״ג א׳ וישועתנו ע״ל כ״ו א׳ וישועתן נכסר בשמואל א׳ סכ״ד.
ישר ג׳ פתח״ו וסכ״ח בלשון ארמית מחיקה אחירכת וקבאות נסכ״ה.
וישרים ג׳ וסמיכות ידידיה אלידעו אתה בחוץ לדידות בוחה שבהל או תה בקרקע ומשפט.
כישרה ג׳ נח״ל וסכ״ג נכסר בתלים א׳ ס״ל.
לישרים ד׳ וסכ״ג נכסר בתלי׳ ס״ט סימן לנ״ב.
וישר ג׳ ל״ל כ״ט וסכ״ב נכסר בסדר בלק.
וישראל ל״ת וסמיכות ישראל אחד את יוסף.
וישראל עשה הזה.
אל ישראל הוא ידעו.
לישראל עבדי לעולם הדר.
ויקם ישראל דבקיו.
וירדוך ישראל רכים נחל.
וישראל אנים בעין נחר.
לישב ילחמו ישראל לבטח.
לידו בעלות הבטחה.
שבט נחלתו ישראל.
כי בוי לישראל לעולמים.
לישראל שבע יעקב עבדי.
ויעתד זכור אלה יעקב השר בני.
לבעון עבדי יעקב משה בחירי.
לישראל לא ישרא.
וישראל לא נלחם בבני.
וישראל ואפריים נשלו.
בעמקם חניא דפסל.
וישראל גלה יגלה בעל וחכרו.
גלה יגלה הפעל.
בני ישחק עשו ישראל ודלה.
שמרה זאת לעולם.
וילכו חרעים כאנרות.
ויתר דברי אמציה.
ויתר דברי יחוקק ודלה.
ויתר דברי וכל ודכרו ראשי דלה.
ולא נעשה פסחה דלה.
וישראל לא אבחלי.
בית ישראל ד׳ וסכ״ג נכסר בסדר חקת וכל ירמה ויחזקאל דמות כסא.

ישראל ד׳ וסמיכות ישראל עשה חדל.
וישראל האל ידע.
אל ישראל עבדי לעל הדר.
ויקם ישראל דבקיו.
וירדוך ישראל רכים נחל.
וישראל אנים בעין נחר.
לישב יחלה ישראל לבטח.
לידו בעלות הבטחה.
שבט נחלתו ישראל.
כי בוי לישראל לעולמים.
לישראל לנצח.
נעזרה שבע יעקב עבדי.
זכור אלה יעקב השר בני.
לבעון עבדי יעקב משה בחירי.
לישראל לא ישרא.
וישראל לא נלחם בבני.
וישראל ואפריים נשלו.
בעמקם חניא דפסל.
וישראל גלה יגלה בעל וחכרו.
גלה יגלה הפעל.
בני ישחק עשו ישראל ודלה.
שמרה זאת לעולם.
וילכו חרעים כאנרות.
ויתר דברי אמציה.
ויתר דברי יחוקק ודלה.
ויתר דברי וכל ודכרו ראשי דלה.
ולא נעשה פסחה דלה.
וישראל לא אבחלי.
בית ישראל ד׳ וסכ״ג נכסר בסדר חקת וכל ירמה ויחזקאל דמות כסא.

ישראל אחד את יוסף.
וישראל עשה חדל.
וישראל האל ידע.
אל ישראל עבדי לעל הדר.
ויקם ישראל דבקיו.
וירדוך ישראל רכים נחל.
וישראל אנים בעין נחר.
לישב יחלה ישראל לבטח.
לידו בעלות הבטחה.
שבט נחלתו ישראל.
כי בוי לישראל לעולמים.
לישראל לנצח.
נעזרה שבע יעקב עבדי.
זכור אלה יעקב השר בני.
לבעון עבדי יעקב משה בחירי.
לישראל לא ישרא.
וישראל לא נלחם בבני.
וישראל ואפריים נשלו.
בעמקם חניא דפסל.
וישראל גלה יגלה בעל וחכרו.
גלה יגלה הפעל.
בני ישחק עשו ישראל ודלה.
שמרה זאת לעולם.
וילכו חרעים כאנרות.
ויתר דברי אמציה.
ויתר דברי יחוקק ודלה.
ויתר דברי וכל ודכרו ראשי דלה.
ולא נעשה פסחה דלה.
וישראל לא אבחלי.
בית ישראל ד׳ וסכ״ג נכסר בסדר חקת וכל ירמה ויחזקאל דמות כסא.

ישראל בן בני ישראל וסכ״ה נכסר בחוקת סימן כה וכל ריש תריסר עד עזר וסכ״ב נכסר בראית ישראל וסכ״ח נכסר בראית ישראל וסכ״ח יזרעאל ויאבר אלי קרא.
ארחם ואחר עוד ואחר.
שבבתי כבחש אפרים.
שמעו ואת הבזזים והקשיבו.
ובן עזר וסכ״ב ואחר ועד סוף סטרא דבוי בית ישראל בר מן ד׳ בני ישראל וסמיכות יצל כה אמר יי כאשר.
נושים הלא נבני נושים.
וקבר כחמץ תחדה.
ילחה לבן יקים עד עת.
לבית ישראל ד׳ וסמיכות נכסר בתלים סימן עח.
מבית ישראל ו׳ וסכ״ג איש איש מבית ישראל ואישאש מבית ישראל וסן חגר.
יקולה עלה ואליהם תאכר איש איש ויקויב דבר אל ארון ואל לבני.
לבן דבר אתם ואכרת אל יהם.
ויקר כי איש איש מבית ישראל וכהנו.
ובני ישראל ט׳ וכ״ב וסכ״ג פסוק וסמי נכסר בסדר פנחס ובראשית ויש סימן ב׳.
ובישראל ג׳ וסכ״ג נכסר בריבה סימן לב.
וכל ישראל לה׳ פעמים וסכ״ג ורגבת כל אנשי.
וכל ישראל עכרים כאדמה.
ויקח יהושע את עכן בן זרח.
כי לכד האדב את העיר.
ויגנעו ויהושע וכל ישר עכו.
ויעבר יהושע דבקדה.
ויחנו ויעבר ויהושע דלבנה.
ויעבר יהושע העלונה.
ויעל יהושע דעלונה.
וישב יהושע דדביה.
וישב יהושע דאל תבוצה ויחנו.
וישב ויעשע דאל ויחנו.
וישבע שאול דוסלשתי.
וישמע בן שאול כי כת.
וידעו כל העם הכל ישראל.
וכל ישראל נסאו איש לאהליו.
והאנשים כל ישראל ואחריו.
וכל ישראל כי אין יהוה.
ויעל ישראל ויעבר אל בית אל.
ויעש ישראל כדבר אשר.
ויתן יהוה את סיחן.
ויכו ישראל לפי חרב.
ויעל ישראל מגלגל אל מקום הבכים.
ויעל ישראל ויעבר כעל אל קרית ספר ויעל ישראל ויעבר אל ראש.
ויעש ישראל את הרע.
ויתן ישראל כיד.
וישלח ישראל מלאכים.
וישלחו ישראל מלכי כנען.
ובני ישראל ויעבדו את הבעלים.
ויחר אף יהוה כישראל.
ויתן יהוה את סיחן.
ויכו ישראל לפי חרב.
ויעל ישראל מגלגל אל מקום הבכים.
ויעל ישראל ויעבר כעל אל קרית ספר ויעל ישראל ויעבר אל ראש.
ויעש ישראל את הרע.
ויתן ישראל כיד

ונשוב דוד כדבות את ופלשתי
גודעיך ונעזה להם ישובו ·
ונרחמיך ותגפם ד צריהם ·

מכאובים ב׳ אבל וא חס וסכיתין

רבים בנאם סלרעץ ·
כי כל ימיו כבאובים ·
בהר כל·

מכאוב ג׳ חס וכל וסכיתין נספר כא כה כו א׳ ·
ואכזרה ב׳ אבל וא חס וסכיתין
נפרעה וכבל חילו ·
וארצה גו׳ואכזב בן כתיב ·

כבוד כ׳ חס וסכיתין
את כל הכבד הזה ·
בגד בכל חכמה ·

כבדו ג׳ חסכר וסכיתין נספר ביחוקאל ריש סיון נב·

כבודה ג׳ כל ודגש כל׳ וס כביתין נספר כשפטים סיון ח׳

נכבד כ׳ פתחוסכיתין
לבנה נכבד עריך ·
וישב דוד לברך ·

כבוד כ׳ חס וסכיתין
ויאכרו הראני נא את ·
ויברכו שם כבודך ·

נכבדי ג׳ וסכיתין נספר בישעיה סיון נג

לא תחבנה ו׳ וסכי נספר בסדר עז

וביטעיה סיון לי ·

וכבס ת׳וסכיתין נספר בסדר תזריע ·

כובס ג׳ בכל וס כביתין

צא נא לקראת אחיו ·
וירכד כתעלת דכלים
וחברו דישעיה ·

ונכבשה ג׳ סכ׳ נספר בסדר כשית ·

כבשת ג׳ בלישו וחס וסכ׳ כבשת הצאן לברתן
כי את שבע כבשת ·
כח הנה שבע כבשת ·

ואת הכבש ד׳ וסכ׳ נספר בסדר פנחס ·

כברת ג׳ וסכיתין נספר בסדר ויחי ·

כחות כ׳ אמ׳ ואחס וסכיתין
בחדות כחות לבנות ·
ועיניו וחדלן בחות ·
כתר׳ מל׳

כחה ח׳ וסכיתין נספר בסדר תזריע ·

ולכחן ג׳ וסכיתין נספר בסדר שכות ·

והכהנים והלוים ח׳ וסס

ויאסף את כל שרי ·
והכהנים והלוים אשר ·
וישמעו ויעשו כל אשר ·
וישבעו כל קהל ·

ויעל דכלך בית יי דלה ·
ולא נעשר פסח ככתוב דלה ·
ויקבו ראש האבות ·
ונכלות אלהנישו ·

הכהנים ג׳ר׳ם וסכיתין נספר ברכה

סמן כ׳·

ולכהנים ה׳ וסכי נספר בכולם כ׳ ס׳

ב וכרמיה סיון לג׳·

הכהנים הלוים ג׳ וסכי נספר בפרשת שופטים·

והכהנים הלוים ג׳ וסכי נספר בסדר תבא וביחוקאל סיון כד׳·

עלי הכהנים ד׳וסכיתין

וכפר את בקדש הקדש ·
ולא סרו אל מצות דכלך ·
ודרש חוקו·
ויפקדו בית יהוה והוא·

מהכהנים ד׳וסכיתין

ויצו כלך אשור לאסר ·
ויכא אחד מרבותים·
רק רבריהם היו לבעז·
והכים טרגומים·

הכהן הראש כ׳ וסכיתין

אהרן הכהן׳ראש·
עזריהו הכהן׳ראש·
וא נתן ראש וסכיתין כניהו בן יהויד כהן ראש ·

לכהנולי ג׳וסכיתין

ואתה הקרב אל ך
ועשו נגדי קדש ·
ועשו את בגדי אהרן׳

כהני הבמות ד׳ וסס

יעש ירבעם חג·
ויקרא עלי הכזבח·
אך לא יעלו כהני
ויזבח את כל כהני הבמות·

כהנים דקדים לנביאים

ג׳וסכיתין

רעל דכלך בית יי׳ דכלים ·
דכרי ירמיהו דפליגי·
לאסר אל הכהנים·

וכוכבים ו׳וסכיתין

חקות ירח וכוכבים·
וכבכים אספו נגהם·
וכוכבים אשר בנותם·
וכוכבים לכסאות כלילה·
אם לא בריתי יומם ·
וכוכבים לא זכו בעיניו·

בכח ד׳ נ׳ש׳וסכיתין נספר בתלים סי׳ לט ·

וכחש ג׳ב׳מ׳רע וס׳ נספר בסדר מקץ·

וכי יחידאין וסכיתין

וכי בן ינוך יעקב לרחל·

וכי יש קח נא את כרכתי·
וכי דוא ויגידו לו לאסר·
וכי ראה ויאמן העם ·
וכי יככר איש את כתו·
וכי יפל בגבלתם·
וכי יראה הכהן את ·
וכי תעשה כן בקר·
וכי ילכה כנך דרכך·
וכי יכא ח׳ל׳ת כאחר·
וכי הא ר׳ראי כאדי·
וכי עשה והה הדבלנו·
וכי עלה ויהשיע ובל·
וכי עזבנו ויזעקו בני·
וכי יראו ויאסר הבלך·
וכי יכצא אש את·
וכי תת ורדך שבע·
וכי ילך ויהי בצרכים·
וכי יטרכך ויאסר לזאתי·
וכי יאסרו אליהם דרשו·
וכי היולו איה אלה·
וכי יעלו כי עצו·
וכי יעלה לך העם הזה·
וכי ישכעו השרים כי דברתי·
וכי אנחנו סקטרים·
וכי יעשה הבשיא אנדבה·
וכי יתן כתונה כעתלתן
וכי אדבר אני שלום·
וכי כי אני עכי·
וכי דכרה ותאכד תמצא·

וכי ד׳ר׳ם בשטינה תדרה וס׳ נספר בפרשת ראש

וכי יר׳ם בגביעים וסכיתין נספר בירמיה סיון כג

וכי ה׳רפין וסכיתין נספר בסדר תולדות

וכי נח בשעם בספר ההלות·

תמ׳ המעתיק לא תלמוני לכי להגיה כי רחיתי כלכול גדול בנוסח המסל מהיה נמכי ובם היה חס מהמתין ההוא ולא היה לי יולתן להגיה וכן כלמון המסר סיחתר כי יה כנוסח עתהלות היה מכולכל מהפשטין בעתים מהיה מכיח ביח בנוסח היו גם כלח כנוסח ולא מלאני לכי להגיה לח מקבוה ולא מהפתקות לחרות מהיו לפני מונים כי חולי לח כן ידמה לחכן יחסוך בעל ח המקום עכלי

כי ד׳ בשעם וסכיתין

כי גדול׳ יכולל כאד נורא הוא ·

כי נגר עלינו חסדו ואמת י׳ ·

כי דרף ארב נפשי·

כי יוסף על חמאתי פשע בינינו·

כי כ״ג בשעם בזרין וסכיתין

כי מעט אשר הית לך ·

ושחט את הכבש וכיערע·

וכן הבקיש לא יצא·

והיתה לאחרן ולבניו·

כי אם לפני׳ אלהיך

לבער לא תעשה כבר ·

ואל תעש תאכר החקשון·

כי חם ובקניחם יעלו·

כי איש כחר אפרים·

ואכי ראה זה כראה·

אף לא אכל חעם ·

ויאמר חכחן·
כי כאשר נשבעתי לך·
כי כגרעות נתן לבית·
ויאמר נעמן לא יתן·
כי כאמר ירד חשם·
כי כאשר ירבק האזור·
ואתה תבקש לך גדולות·
עם עכסן שפה ·
יצר הרים וכורא רוח·
כי הני סקים·
כי גם לא ידע האדם·
ונכל זה לא לא נא·

כי ח׳ כעשם רם שנה לפני נדיש וסכ׳ בפרשת משפטים·

הכיור נ׳כל׳ בתורה וס׳ נספר בדיש סדר

כי תשא·

ואת הכיור נ׳וס׳ נספר בסדר כי תשא

וכל ס׳ח סיתרין וסכיתין

וכל שיח השדה סרס ·
וכל חח׳ח דבה וכל החח·
וכל העץ ויקם שדה ·
אכל אחו ויכש יחסף·
וכל הזוך כ׳ בפסק·
נכל כעני רקם פרעה·
וכל יחדותיו לכל כלי ועשכן·
וכל נעשה כל הנבחה אשר·
וכל שנעות כל נדר וכל·
וכל המנה לא יהה לך דואלה שכחת
וכל חכם לב בכם יבאו·
וכל השכנב ואם שכב שכב·
וכל אוס לא יהה כאהל·
וכל תעש אשר העשה·
וכל חלב כל חלב יעזר·
וכל כלי ופקדת משכרת·
וכל נעץ ונגשו בדגים·
וכל יניעך פני ארכתך ·
וכל כסף וזהב וכלי·
וכל כשלות ובל ערי·
וכל גמרי ויעל יהושע·
וכל דשצה ויכס ובח·
וכל בעלי ובגדל עז·
וכל הבלאכה ויאכל שאול·
וכל תנצא ויאב וכל·
וכל דבר או עשיתי·
וכל כן ותה הבל תאכר·
וכל עבדיך ישאת לבב כל איש
וכל ארן כן ויפך בארונות·
וכל חעדים ידתר דברי אחו·
וכל עיר והביתם כל עיר·
וכל מאב שבעו כי·
וכל מחנוא ישב אל·
וכל הדלים אשר בבישוף
וכל מלכים חראונים צוקך·
וכל משפחות שמעו דבר·
וכל עבוה ויהי כחלים·
וכל אשפיו גבר וכל·
וכל בסירה שבא חדון·
וכל עוף ראיתי ותצו·
וכל העטים כ׳ בפסק·
וכל שכלות תיכר אשר·
וכל תאנשים ויאבל עזריה בן·
וכל תנולה וכל תערב·
וכל תוכח ורעשו בפני·
וכל אלה וכזה אלה לתפר·
וכל חרם הכחתה החשמת·
וכל שכוי משאדבר יי·
וכל שערתם ויעזרו·
וכל משפחותם ולשבעי·
וכל מם ביום ההוא·

וכל

וכל עשי כי הכחזקים·
וכל כעוניך קרוב אתה·
וכל רומש יתלולו ששם·
וכל משגיך על ספכה חשתך·
וכל קדעי רשעים אגדע·
וכל קדעי לדוד כרכי·
וכל הזהב והבקף ואת·
וכל נדיב רעון ותקומו·
וכל די לא לא עכר·
וכל מלאכת ללחת הסערכת דעזרא
וכל הקדיש שמואל הרואה·
וכל עמם א ולא יהב·
וכל חיות ראיתי את האיל·
וכל דכרי ואולם שמע·
וכל עכרי הלך אשר·
וכל זת אינו שוה לי·
וכל אדום בשמות·
וכל מקדימים בכדבר·
וכל הי״ע רבים יחלופני נדיב·

כל א׳ מחזין וסכיתין

כי הבטן לוז גלולים·
כל הברכים והשארתי בישוב·
כל הילו נסתי בחכמה·
כל כי׳אים אפלוס·
כל מקרי מעשי ידיו אכת·
כל הרוגיה כי רבים חללים·
כל עדיהם ומבטח נתיבו·
כל מעשה כי את כל·
כל רבים זכר יי׳ חרפת·
כל בכורה בת מלך פנימה·
כל נגיר וכל שבועת אשר·
כל אחתה חשכתי·
כל נ׳א ינשא וכל תר·
כל תנטלחו עלי בוס·

מתונין חד כל וחד וכל וסכיתין

כל שח אעבר בכל צאנך·
וכל שה ב׳כפסק·
כל עור ואס פרה תפרה ·
וכל עיר כל בגד וכל עור·
כל דכר על כל דבר פשע·
וכל דכר חבטת בינה·
כל כשרם וכח תעשה·
וכל בשרם תבוקם·
כל תרומת סבל טהנתיכם·
וכל תרומת וראשית כל·
כל כתבתם וישבו בני·
וכל כתבתם נקביהם·
כל תבואת עשר תעשר·
וכל תבואת ובפרץ תרכו·
כל מרוח וחניב בך·
וכל מרוץ והסיר׳ כסף כל חלי·
כל ריב ונגשו הכחנים·
וכל ריב אשריבא·
כל ארצה נפרית ומלח·
וכל ארצה לכן תצת סים·
כל ונשיא׳ יאסרו כל דישעיה·
וכל ונשיא׳ יקרא אלהים מקח·
כל גלילות ואת ואדץ ונשארת·
וכל גלילות נסס כתו אתם לי·
כל שכא יעתה השטרי·
וכל שכא צו את בני ישלחו·
כל כתחת לשת תנעש כוכבו·
וכל כתחת נתן כלה·
כל אנשין רעת שאול·
וכל אנשיו ראכר דוד·
כל הקרוא׳ יחזרו·
וכל הקרוא׳ ישמע אוזיתו·
כל כחלה רעב כי יהוה·
וכל כחלה תאכרו ודאי·

ואת כל ג׳א יחידאין וסכיתין

ואת כל אכלם ויקחו את כל רכושי·
ואת כל הכבר וידפך את הערים·
ואת כל אחיו ירעו יצחק·
ואת כל עשב דך הכרד·
ואת כל בשרו ואת עור·
ואת כל טעריו ודה כיום·
ואת כל האדם ותפתח הארץ·
ואת כל הרנש כ׳ בו·
ואת כל חקם ואשר עשתה·
ואת כל ישראל ויחי לתשובת·
ואת כל עבדי ויסקל באבנים·
ואת כל כני יפרץ בו אביתר·
ואת כל אנשי הדול·
ואת כל בכורו ולכן תנה·
ואת כל אלה ידי עשתה·
ואת כל יהודה כי כה אמר·
ואת כל אנשו נכר וכל·
ואת כל התורים אשר הוו אתו·

ואת כל כ׳ב יחידאין וסכיתין

ואת כל כל אשר בכל ארץ·
ואת כל ראשי אוישקל ולחי

ולכל ס׳ח יחידאין וסכיתין

ולכל עוף ולכל חית·
ולכל נפש זאת תורת·
ולכל התורה ולא אוסף·
ולכל נשיא ויאסר שלמה·
ולכל עכך כל תפלה כל תוצא דלת
ולכל כבלות לשון כלך·
ולכל בבלאת ולמחלקות·
ולכל שדי ועל הטה חסר·
ולכל כתנדב ואחרי כן·

ג׳פסוקים וכל כל כל ב׳

בעעות סכו ואר׳ם וסכיתין נספר ביהושע סיון א׳

כל ה׳יחידאין לא נסבין ה׳

ובל קריאן נסבין ה׳ וסכיתין

כל בא כבן שלשים·
כל עבא משנעדוד·
כל נוי ועתה אל ישיא דבה·
כל כלים לוהב ולכסף·
כל נשים ועתה נגדרת·

ובכל ג׳יחידאין וסכיתין

וכל הארץ נקשה אדם·
וכל הרכש כ׳בו·
וכל חיה ויברך אתם·
וכל השרץ ויגוע כל·
וכל אלהי ועכירי בארץ·
וכל תעים ויאכרו רגם·
וכל העכים כי׳ אלהים·
וכל הכתה ויתקעו·
וכל העם ותחי חרדת·
וכל גבוליך בטוח׳ך ושלך·
וכל טרם כי מכורה·
וכל זאת אנחנו כרתים·
וכל זה לא אזית·
וכל יום ויהי כתום·
וכל אהבו ותאכר לזורש·
וכל ידעי ויאכר השלך·
וכל ידעי נורא ול כל סביבי·
כל שפטי כי שרים ישרו·
וכל שפט טלני ארץ וכל לאומ
וכל עילא אדין נבריא·
וכל עילא אדין סרביא·
כל מכין והאנטים עשים·
וכל מכין ויקם עזרא·

ט׳פסוקים כל וכל כל

ס׳ סכיתין נספר בפרשת נשא·

ה׳פסוקים וכל וכל ג׳ בפעל׳ וכ׳ ר׳פ וסכיתין נספר כשמואל ב׳ סיון ט׳ וביחזקאל סיון לח׳

ג׳פסוקים

כל׳ מלין דישי וכל וסכיתין

וכל שית השרחמרם·
וכל כת ירשת נחלה·
וכל שלל דיהושע·

ד׳פסוקים בל בל וכל כל וסכיתין נספר בסדר תרומה·

ובכל אשר ה׳ וסכיתין נספר בסדר ראה·

ובכה סביריז וסכי׳ נספר ביחזקאל סיון ז׳

ולכל אשר ד׳ וסכ׳ נכס בערך אשר

ו׳פסוקים לבל לכל וסכ׳

ויחלק לבל העם לכל העם·
כל חפלה כל תתעד בלבבו·
וכן דפרץ בכל בניו·
סוכך ח׳ לכל וצפלים·
קריב ח׳ לכל קראיו·
אין קץ לכל העם·

כבל ח׳ כמעט דסביריז בכל וס׳ נסס כשפט משפט·

ובכל ח׳ וסכיתין נספר בסדר כחעלותך

ובשמואל ב׳ סיון ו׳ ובירמיה סוף סיון נב·

לכל ג׳א ר׳ש׳ וסכיתין

כל ד׳ נכסריז וכל וסכיתין נספר כסוף סדר ואדא·

יא פסוקים ו׳ישא ובניעא וכל וכל וסכ׳

נספר בסדר עלי·

וככל אשר ה׳ וסכיתין נספר כסדר משפטים וראה·

ובכה סביריז בכל וסכי׳ נספר ביחזקאל סיון ז׳

ולכל אשר ד׳ וסכ׳ נכס בערך אשר

ו׳פסוקים לבל לכל וסכ׳

ויחלק לבל העם לכל העם·
כל חפלה כל תתעד בלבבו·
ריכן דפרץ בכל בניו·
סוכך ח׳ לכל וצפלים·
קריב ח׳ לכל קראיו·
אין קץ לכל העם·

כבל ח׳ כמעט דסביריז בכל וס׳ נסס כשפט משפט·

ובכל ח׳ וסכיתין נספר בסדר כחעלותך

ובשמואל ב׳ סיון ו׳ ובירמיה סוף סיון נב·

לכל ג׳א ר׳ש׳ וסכיתין

כל ד׳ נכסריז וכל וסכיתין נספר כסוף סדר ואדא·

יא פסוקים ו׳ישא ובניעא וכל וכל וסכ׳

נספר בסדר עלי·

וככל אשר ה׳ וסכיתין נספר כסדר משפטים וראה·

ובכה סביריז בכל וסכי׳ נספר ביחזקאל סיון ז׳

ולכל אשר ד׳ וסכ׳ נכס בערך אשר

מערכת אות הכף

חזקיה דרשיכנו ויתד מן עלו ובנו
דכתיב בכל המסרה כיתדו ויתד
לית ביהון כל כל תלה בחמנע
הינדע"ל תיכה בכל המסרה סוס
וכל תלה בכל אלתיכל כל תלה ב
ביתמנע ודרך דתימן ' ספוק לחוד
ד"ת הוא כל כל בתמנע וקורח
טעות ד"ת הוא כל כל וכל וכל כל

בבל ו' דגש' וסביהון
והוא יחיה סרא אדם.
ואברהם זקן בא בימים.
ערוגה בבל שבורה.
והרון ארץ בכל הוא.
וחלו בבל אנשים.
ובלבותו בכל בשלה.
והעלה והבבול גלגולך.

וכל ה"ס בגרשיות
וסביהון
וכל שתחוה.
וכל אנשים ילדו בית.
וכל הארץ בשריפה.
וכל ב תיקוף ואחרי.
וכל הגאולת אשר הפרו.
וכל שפר ואלה שמות דכתי
ר"ם וכל בבית וסביהון
כל שבע עם בהבה.
כל אלנה ותום.
כל עלוך ואחר.
כל הקבר על הקרים.
כל כ' פפר רחם לי.
כל כלים תרוכת בקר.
כל אישואשה אשר.
כל הוהבהקשוי.
וכל תרא בואלת שכות
וס' נכסר כסרר בא.

כל ה"ס בקרא
וס' נכדון
כל הבתה אשר הקריב.
כל וכר כבנים אבל.
כל זכר בכל אהרון.
כל גם בא אחר תאכל.
כל אשר יגע בכשרות.
כל כפרת פרסה.
כל אשר אין לו סכפיר כתף.
כל שרץ העוף הקיבאה.
כל הדקל עלון.
כל יבי אשר תגע.
כל השבוב. וחברו.
כל אשר בו סום. וחברו.
כל איש אשר בו סום.
כל מלאכת עבודה.
כל בלאכה לא תעשו.
כל יבי השמה.
כל תרש אשר יחרם.
וכל סרס בכתיב
וסביהון
וכל תרוכת לכל.
וכל נקד זבוח השלמים.
וכל ישראל אשר סביב.
וכל כלי פתוח אשר.
וכל אשר יגע על פני.
וכל אשר יגע בו השבא.
וכל ויצע בכל אשר.
וכל כלי עזר.
וכל חטף בגשים.
וכל בת ורשת נחלה דמשות

כל ה"ס בשעת תחזה
וסביהון

כל אלה עורים.
כל עיר וחבשור.
כל ובניה אשר אבני.
כל תבקום אשר תורך.
גל יעפר שחורה.
כל עוף שחור תאכלו.
כל תבכור אשר ילוד.
כל עלוך ותרי ארבתך.

כל ס"ם בספר ירושע וס'
בספר בירושע סוף סדן
א' גם בסם כא.

כל ב' בקבצין בקהם וסביהון
נכתב בתריסי ה"ע.

וכלם ג' בתריסין נכסר
בתלים ס"ם בן קב
ג' וסביהון נכסר
בנו אל סוף סבן'.

כליא ג' וסביהון נכסר
בתרי עשר.

כלו ג' בתרי בה וסביהון
נכסר בשמואל ב'

סבן ע"ש

כליל ג' בתורה
וסביהון

וכל כתרת בן קב"ל.
ושרפת באש את העיר.
והבן הבשרתרוני.

כרך ג' וסב' נכסר בישעיה
ריש סבן כב.

וכלה ו' וסב' בן נכסר
בסוף אחרי מות.

ובחוקאל סבן כב.

כרתה אויו ג' בל ש' וסם
נכם בשמואל
א' סבן כה ובבגלה הכיבו.

ער כלתו ג' וסב' נכסר
בלבים א' ג'

כלה לבלה ' בלוש וסב'
נמסר בבלי
ל' סבן ג' ובחל סבן קד.

תכלה ג' חר' כתיב א'
וסביהון נכסר
בהל סבאב את ל'.

תכלית ה' וסביהון נכסר
בתלים סבן קם
ובאיוב סבן את תם סבן ג'.

ויכלו ג' וסביהון נכסר
ביהושע סבן ט'.

ויכלו ג' וסביהון נכסר
בסוף בראשית.

ויכל ה' בתוו וסבי' נכסר
סוף פרר כי תשא.

אכלת ג' וסביהון נכסר
כאיוב סבן לא.

כלי יח בלוש וסבי' נכסר
בפרר ויקהל.

ואת כליו ג' וסב' נכסר
נפרר כי תשא

ואת הכלים ג' וסביהון נכסר
בבלבים א'
סוף סבן ג' ובירש דניאל.

כלי ומטעין דכלי וס'

אצעדה איש אשר מצא כלי זהב
כשלם ונטלי הבקר בשלם.
בכף כל כלי זהב וכלי כסף
ב' בו.
בטעו כלי כספו נדרו.
משחתו כלי משחתו.
נכל אודך בכלי נפל.

כלי הנחשת ה' וס' נכסר
בסוף ויקהל.

וכל כלי ג' וסב' נן נכסר
נבמדבר ד' יט.

וכל כלי ה' וסביהון נכסר
בספר שכות.

כלי זהב ג' וסב' נכסר
בפרר מסות.

כל הכלים תאלח ד' וסב'
נכסר בבלים

סבן נח'

כמ

כמה ג' וסביהון נכסר
בבלבים א' סבן כב.

כמוה ד' וסב' נכסר
בפרר כי תשא
ובשמואל א' ס' נבוכדנצר ס' ח.

כמוהם ג' וסביהון

במדם יחד עושיהם.
ותברו בכהם יחד עושיהם.
בגוך בבהם.

כמנו ד' ל' חסר' ואו סל
וסביהון נכסר
בפרר ישלח ובשמואל ב' סבן ח'.

נבמרן ג' וסביהון נכסר
בפרר בקן.

כנ

לא כן ' פ' וסביהון נכסר
בירמיה סבן כב.

לבן ' ר' בשעם בירמיה וסם
שם סוף סבן ו'.

עליכן ה' בשעם וסביהון
נכסר בפרר ישלח
ובקהלת סבן ח'.

לכן ג' בשעם ביהוקאל
נבל בשמואל א' ס' כ'

לבן בג' בשעם ביהוקאל
בתוכך. אכות.
והלילכם דברכם. שוא.
ובקהלי ובנפן. הוברכם.
לסנים שכחת. אגרופל.
אדום פלשתים. צור.
זרים חרב. לנכובדנצר
עבריתו בריח. כאשקלאתי
אני נשאתי את ידי.
וגיי דלא תבשלו.

כניהו ג' וסביהון נכסר
בירמיה סבן כב.

בנענים ג' וסביהון נכסר
בסוף עובריה.

לבנעני ג' וסביהון

לבנעני תחשב.
בכורה לבנעני.
חצור נתנה לבנעני.

ויבנע ג' וסביהון
כדון לשני בני.
ויבע חזקו בגבה לבו.
והחור לו חלחאת.

כס

לבסא ו' דגש' וסביהון
נכסר בישעיה סוף

הכרמלה ג' וסביהון נכסר
בשמואל א' ס' כ'.

וכרת ה' וסביהון נכסר
בפרר אחרי מות.

ולא יכרת ד' וסביהון

ולא יכרת בל כשר.
ועתה ארורים אתם.
ולא יכרת מעונה.
תם את דות.

בריתות ג' ב' חסר' ואו סל
וסביהון נכסר

פרשת תנא

בורש ג' ח' וסביהון

תער יאת.
בה אשר ברשו

כש

כשב ד' וסביהון נכסר
בפרר ויקרא.

כשרימה ג' וסביהון

ויחת נשאתני.
ותרבי את תזנוחך.
ותעבנה עליהם.

ואת הכשדים ג' וסביהון
נכסר בסוף
בלבים ובירמיה סבן נא ובסבן מא.

מכשול ג' חסר' בלוש
וסביהון
ולמעני עוד לא.
נתתי אבותיהם.
את העם הזה מכשילים.

כתב

יכתבו ד' וסביהון נכסר
בירמיה סבן יז.
וביהוקאל סבן ג' נתלים סבן סט
כתוב חמל כלים וסבי'
נכסר ביהוקאל
ריש סבן כ'.

כתבים חבתבים ה' וס'
ו' וס'
נכסר בפרר כי תשא
כתבה כ' בתיבה כלישן
ארבי וסביהון
די יקרא בתבה דנא.
די כתבה דנא יקרון.
ושאר בתיב א'.

נבתב ד' וסביהון
הכל בתיב בספרי'.
ויאמר תורם כתוך ער.
אבל אגיד לך את הרשום.
ותבינו לבית אבותיכם.
וא ובכתב בבית ישראל.

כתב ג' וסביהון נכסר
בדניאל ריש סבן ז'
מכתב ד' וסביהון נכסר
בפרר פקודי.

חד מן סגי מלין דכתיב
מקום שאחר וסביהון נכסר
בבעירת את האש'.

טרמלין כתיב ותרא מלת
ויקרתרין וסבי'
נכסר בלה א' סבן כו'.

ו' פסוקים איתכתן ס'
סליק' בכא ח'
בכא ומעורות כתיב ויקרי וסביהון
נכסר בשמואל א' סבן ג'.

ח' כתיב תרין יקרי חד'
וסבכי נכסר
בלה ב' סבן ד'.

ח' בתבן ולא קריין וסם
נסם'.
ברות סבן ב'.

ל' קרין ולא בתבן וסבי'
נכסר
בריש אלה הדברים.
ג' תיבות קרמה נסבא מן
תביב וסביהון נכסר
בשמואל ב' סבן ח'.

וחלופי ג' תביב כן קרמת
וסלעם בעזר סבן ד'.

אמר התשקרון ולא פלה כתי יקרי
כים לה תלת כתב כעין דסם ה'
לו דכתיב יקר ה' לו ויקרון יתר
ווולתם כל אחד ואחד מכסר
במשרת חלות פלו בכף עכ"ל.

ח' וונין מן ג' דכתיב חרא

בלחוקי פלא אחרי וסביהון שית
כם אכזן אלה אשר
שות סת כתי' ויה כבחר עכזן
שתה סת כתי' שת עיניתני.
שית סת כתי' נכזבו נער סלבא
עבר עלם.
כם נה כתי' ויה כל בעבר בשה
כן נה כתי' ויה אם שבע
תשבעון לי רכיה.
בא נה כתי' לבן דבר אתם
באכרת.
אמן לתן כתי' אסתירה פני כהם
אמן לתן כתי' ויאמר כלך ישר'
ובכלים.
אמן לתן כתי' יהי אוכן את הדסת
אלה תלה כתי' יבוא לשרים לא.
אלה תלה כתי' ותעזים עשו את
נבחן.
אל תלה כתי' ואמר לה אלה
כאגא שא.
אשר תמר כתי' כארה בנו אשר
ונלה.
איש תמר כתי' והוא הבא את איש
בערי אשר כראה
ואשב ותמר כתי' ואכא אל הגלה
תל אביב.

נשלם מערכת אות הכף בסד

מערכת אות
חלמד

אב מן חד חד מן תרתין.

תיכותא חליח דיכו' בסבין לפר
בריש וסביהון
לאל השמים ואדו לאל השמים.

מערכת אות הלמד

לאל עבואנם שי לאלהי
לאחות עולם ונתתי לך ולזרעך
אחריך.
לאשר כאברו ואם כשה זה הדבר
אשר צוה ה' לקני כבכו איש.
לאשר הוא או כל אשר ישבע
לאשר עשו והכלא אדעו אלילים.
לאשר הביא ישלין אחרי' לשדרים
לאלפי ישר' ועשרה נשראים עכו
לאין כספר ועני ארזי לא זכספר
אלה כחלקות השערים לראשר.
לאל נכר לא יהוה כך אל זר.
לאמות חמש וכנפי הכרובים אורכם
לארן להם וירדפם אבא והשם.
לארץ פצרים ופלט חרב ישובון.
לבית הערבה ועלה הגבול בית חגלה
לבקש ויהי כל ידעי כאתנול
לבת ירושלי ואחת כגדל עדר עפל
לגבול ישר' ועניכם הרא נה ואתם
לגבורי חיל כבספר ראש האבות
לדגרעץ אל תט לבך לדברעץ
להעם הזה וידכרו אליו לאכזרה
לזאיש תולך רוח ושקר טב.
לזולת אכדהם הלא אתה ה' אלהינו
הראשן.
לחבשים ושנים ושקלים חמוכה
בעשרים.
לחם פנים ונתת על השלחן.
לטובלנו ויצענו לעשות את כל
ליום בשה כוולד לבין בשה.
ליום השבת כוסור סיר לים.
ליום כועד בהתעשו ליום כמועד
להזדה ו שר והנה דברי אסא
הראשנים.
ליום השלישי והי נכונים לרום
לישבי הארץ ואתם אלת צריתי
לכל הנביא ירים אשיחו לבני העם
לכסא כבוד ותקעתיו תבר כסקום
נאמן.
לכל העבר בקע לגלגלת כחצית
לכל כלי ועשית סרותיו לשמן
לכל איכך תטצא דך לכל א כיך
לכל הבא פלבר תיקח שם לוכרי
לכל בן נכר נמאכר הכל בן נכר
לכל לראש לך חגדולה והגבורת
ללחם ובעלכת וכנחת התכיר
ועולת ותמכיר.
למשה איש תפלה למשה איש
האלחים.
לכאת ועשרים ומלים הבשרי כלם
לכשן העדות והלוים יאנו סביב.
לבי כריבה ואסף אזרן אל עמני
לבי נדה ואסף איש טהור.
למשיחה ראל לאשתי חללה לי
לבני קדם הלא שבעת לכרוסך.
לבלבי ישר לכן תתני שלחים על
לבאני דהבא כלשעי אבר כטעם
חכרא.
לגדרה אן וחכמה ואין תכונה.
לעשות ויצר האלהי את האדם
לשר השבחים ושם אלהנו נער עברי.
לעם קדוש יקוכך ה' לו לעולם
לעשה השמים בתבונה כי לעולם
חסדו.
לפר החטאת ועשה לפר כאשר עשה
לפרעה אחלי רשכון פשה את הקש
לפרעה נכה ותפשך והזהב נתן.
לצור מעה מחלי לצור מעני.
לקדמ אלהיך ויאמר אם שמע
תשמע.
לקרבן אשה שר אן כשב או עז
לרוקע הארץ על המים כי לעולם
חסדו.

לראש שמינך שבט שמן תורקי
לראש בית אלהם חמת שם אחרן
הנכתב.
לראשי האבות כל אלה בני ישראל.
לרוח שקר ויאמ אעצה יחי ידלה
לשבטה הזה ובעריה לשבעה חדשת
לשש מאות אלף נקבי רגלגלת
כחצת.
לשע ר' ירושל' כי תלה לשוב ישבת
לתל שבכה וכן תבוא כם בא
ונוה שבעתי.

מ' אמר המשתן קשה דיהי כתי' ל'
לפרעי ירום. ר' כתי' תלה לשוב ד'
דכתיב דמיתיך כל התעורת נהוו
מל' כרוב הפסרים על הוות כספר
בלחי ולפוק לקשיא הזה תכסין לן
המנס. ביהיה לן דורות שע והכי
קרי לפעי יהוס תקרק חוכיח ד
דהיכא פבו דהיתיך דכתיב לפעדי
יהוס דיקוות חמוד יקבר ד
דבירמיה בל"ס כן מיי ליה כתל
התפורות בל תן חד חר ולית דכו ה
החיכה ב תלת ע' כתיב עטו סופר
בתפורת בל תן דרכך דכו לפער
יהוס כיהיה לו טוב לפעדי יהוס
קבורת חמוד יקבר ואתי פניה ורן
ונם לעיל כהיה לו הוה מקבר ל
לתפה דיך התיקרא ולכבי תניך
דיהיב ויכיה למעפק דך דוכברתי
פסיקך דמיכה ויתקתי עלי.

אב מן חד לא מלעיל

ד' ג' וסכ' הן
לאלהם ונוה לאלוהים ילדם.
לאנשים הנא בי שתי בנות.
לאלפים נער תסר לאלפים.
לאמרי ויא כולן עמיר.
לבניהם ונרבתם כנקר ל' שנטעם
לבנית ועכיר לו נה"ם.
לבדית הכם כרוהיב כלאו.
לום ולא תתיעו את הארץ
לדור לילה ויומם לא תכבה.
לדור ורע עכרנו ספר.
להן נבהל להון איש ערע עין
לור בני אם עירבת לרעך
לחרם ואחלל טרי קדש ואתנן
לחיים ותה הבשאר כניון.
לטרר ויאמרו אלהי ישראל.
לטרח חדשים וכיערכם.
לטבח ואנרי להם את יד אלת
לטנים ושכבה לשומים.
ליושב ולרוח משפט ליושב.
לכלב ואנשי קדש תהיון לי.
ללת ובלתו אשת פנחס הרה.
לטאה ולקחני עשרה אנשים.
לבת בנים אין לה אלה וכנסי
לנפש צוף דבש אכרי נעם.
לנער כי יסלא סבק דבר.
לטער הצהוב ורא אתכהן ונקח משת
לעוף וכל דסלא תאכלו.
לעלים ויעש ובעם וג כחדש
לעולת ואל הכוף כחוצה.
לפתח חלא אם חטיב.
לפנים כם הפנים לפנים.
לצמיתת ואם לא יגאל עד מלאת
לקחת שחד לקחו כך למען.
לרע וחנה שכע פרות אחיות
לרעה לכ דרש כחשבת און.
לראש ויעכר לראש רחבעם
לרבבה ולקחתו עשרה אנשים
לשוכר.
לשיר ויה כבאם בשוב ויהד
לשעי.

מערכת אות הלמד

לשער ויאמר להם בת אמר ח שישי.
לשיל ויאמרו זה זה הוא.
להורת ושוכנו ושרכיה.

וחילופיהון אכמן חד חד

בלרע לא וסמוכין

לאוס רשב פרוגאים כתיב.
לאמר רעש אחי נדעון לאפוד.
לנחלה נותן למחה לחטה.
לנקרים ותפקדו לנקרים.
לנר וכ השניד גר תושב.
לנטרים וסגרו הלים בעבן.
לדון כי טוב ככן דבר.
להבוצת דאבר ותקוה לחעלות.
לדגדוד ויבר לם אבצרו לדגדוד
דינו וכבל את אנשו נרתם
לנר גרי ביתי ואמתי.
לתוח וחזקה אוכת יומת לכרתים.
לטוא וחבדלתם בין הבוכה.
לדוד בחדש השלישי ויהלו.
לנרב ועשה כרוכים והמורים.
לחילה יום ליום יביע אומר.
לנאת כי לקח יום יום.
לנטלה ויאבדו ותאנה כטלת
לנאר ואת ובנים ואת הבכן.
לנרום לשום שפים לכרום.
לנער ותת לפראים עדמה.
לנבע ועיק אינל לשבע.
לנד ובחבו לי נאסה.
לעילות ובנה הלך כן.
לפר ועשה לפר כאשר עשה לפר תנו דמסל.
לסרכת כאיש לסרוכה הקדוה
לנדק הקדחם ויהי עוד.
לנכבי לבן חכוי נאסה.
לנדד נה אמרה לבשוח.
לנבבה ותרת אתרי שעיר.
נרכן יחשב כי נזל.
לינתן ונתיר כהוך הבית.

אבמן נכבדוגמי עיל לא

וס בבוחין

לאם ודבוך לאשת פניו.
לאם הטעכתך תוחכות אל
לאחר וימי כ וס חששי לקמו.
לאחי כספר אשר העשו.
לאלף ולקחו עשרה אנשים.
לאלף תקשן יהוה לאלף.
לאיש כעל נבולה בעל ישלם
לאיש אשרי בדים ונכלות.
לאחרונה כל הפקדים לכתאדן
לאחרונה אין זכרון לראשונים.
לבן ההשיעו לחדש התשיעי
לבן למצאה לביתי לכהנה.
לבוחה מצאתיהו לכהנה.
לבוחה ואעבר אל שער העין.
לבדים לעומת הסמגרת חוו.
לכלים ויצק ארבע טבעות.
לגני יסמך לגני כ כפסוק לגני
לנסן אסרי לנסן עירה.
לנסן ויאסרו העגים לנסן.
לובה ויין לנסך רכיעית הין.
לוסק ויאמר שלום להוסה לה
לשוב וחדרכי אשר צוחה לשוב אלשר.
לנוב תכל כאשר לכל שקוה אחוד.
נחדרכי אשר צוחה לכנות אלשר.
לנוב תכל כאשר לכל שקוה אחוד.
לנטה זאת תתר לעולה למטוה
לחיות נם פעוף תשבוט.
לחיות אתי אל עמי.
לחיותם ויעש להם ישחטו שלום
ולחיותם לחציל כמות נפשם.
לחים אשרי ואשי אשר.
לחים ער מתי פתאים תאהבו פתי.
למעה שנוי להעה יום.
למעה ואני אשה לדרישי
לחציב ויקרוד את ידרישו דלה
ולחציב ותזנה את צדקה פים.
לחנון ויקח לו יעקב סקל לבנה
ולבנה על ראשי חדרים יובנו ועל
לחדרו ויכאסו בארון ואבדוה.
לחדרו קיתי קדמה נפשי.
לחיר בחרש השלישי חדרי.
לחיר ואשם ורבו כתרי.
לחלש ואשים את נדריהי לכם.
ולחלשים ולא יזכרו עוד את זכרם.

לחשעדים ויעבור לו כתים.
לחעלים ויעש יהבעם תן נחשת.
לחעלים ויעבד לו כרמם לכלמה.
לחנא ובעתים רחם אן שלום.
לחיצא כי לפני הכסחם.

ד מלין נסבין יחיד למר

וסכיתין אחר כדאמרי ס ד מ ה.

יא וונין משמשין לל בריש

תיבותא וסכיתין

לדוס תנם ללום דחלף.
ללבנה ראברו ותחתו.
ללדבה ונחה אור יקראל.
ללשנת ואביא אתם.
ללבבם הבל יאמרו.
ללילה יום ליום יביע.
ללביא תתעד ללביא.
ללחבך ורחלב עיים.
ללחם ויקראו ללחם.
ללבים ויכלוהו בכיום.
ללושן ובעת אחרים.
ללחם ויעבדו.
ללחם ויעבדו.
ללחם הדמעים ללעגה.
ללעגה ודרעתן בכלי.
ללשנ כאלה נפרדו.

קיה יחיד אין משמשין ול

וסכיתין

ולוים ואבר אלהים באזנת
ולכבל ביום ובלילה.
ולשת ונסוא ילך בן.
ולבך כי שבעתים יקם.
ולאברם חשב בעבורה.
ולפה ויחי השמש לבא.
ולוח ויקח לו יעקב סקל לבנה
וללאה השדה אל צאנו.
ללבן שתי בנות שם.
ולישב ואת הארץ אשר.
ולישב ויקח את נדריהי לכם.
ולישלש ואחזה ושלישה ותשע
לשעירים ולא יזכרו עוד את זכרונם.

מערכת אות הלמד

ליקח עין תלעג לאב תכוה.
ירעך כי ידעך בעטם.
ליעך סמוך תחזק ליעך.
כרכו כי כיבד איש שחת.
לכרמו אשיבה נא ליידי.
כרכה כל הולך על נחון.
לכרכה כתם הכשרה ולשלום.
כשנת אסוך תוא ואקיידי.
למשת אם שלש שניכרעב.
כיעה ותכתב כל משחה.
למעדה ויכתב בספרם את
כוצאות למוצאות לכסרחם על פי כ
בסוכ.
כעדים יסר בנך ויסיך.
לעדים האבים למעדים.
בשוח תקיבתי לי נתן בארן.
למסוך סם אשכח קרן לדוד.
פעלות כי לא יכנא אל פעלות ח.
לפעלות אוס כדבר שפתיך.
קהלך ותאבר להדבק קהלך
לקהלך ויבאדעבד אל אביגיל
קרבה אל נפש נאלה.
לקרבה ויקרא אשה אל כנאלה.
רוחה תעוך למני שלחן.
לרחה תרגנת אנוש לראשנו.
רבבה וגבי אליך נאסה עבואת
ומעוריתי.
לרבבה דרן כלוך בבגדי אשם
שפכם עם לא עצום.
לשפכם הרים רגבות לי עלים.
התם ולא שכנו אבוינו.
לחתם ויסרו הלה להתם דת.

חד מן ח וונין מן חד וחד

חד בלרע וחד מלרע לד ביש
ד ונות וסכיתין ונבדר בשבוי סוף
סוכ קנ.

אלין וונין חד ל וחד ול

וסכיתין

לחשך קץ שם לחשך.
ולחשך נקרא אלהים לאור יום
לקחת שוחד לקחו נך לבנין.
ולקחת בירך עשרה לחם ותקרי
לבסע ויאבר ה אלי קום לך.
ולבסע עשה לך שתי חצוצרות.
לשחר והבדילהם בין הבחבה.
ולשחר הבל באשר לבל בקרתי
לחשאת וחביא אותה אל תוכן
תחריב.
ולאשאת זאת תתר לעולה למטוה
לחיות נם פעוף תשבוט.
לחיות אתי אל עמי.
לחיותם ויעש להם ישחטו שלום
ולחיותם לחציל כמות נפשם.
לחים אשרי ואשי אשר.
לחים ער מתי פתאים תאהבו פתי.
למעה שנוי להעה יום.
למעה ואני אשה לדרישי
לחציב ויקרוד את ידרישו דלה
ולחציב ותזנה את צדקה פים.
לחנון ויקח לו יעקב סקל לבנה
ולבנה על ראשי חדרים יובנו ועל
לחדרו ויכאסו בארון ואבדוה.
לחדרו קיתי קדמה נפשי.
לחיר בחרש השלישי חדרי.
לחיר ואשם ורבו כתרי.
לחלש ואשים את נדריהי לכם.
ולחלשים ולא יזכרו עוד את זכרונם.

מערכת אות הלמד

הלאבינל אשה נבל תניד.
הלשכב עם אשתך ראשיתי.
הלאנשים אשר אתו ראבנר.
הלאישה ואשר לעזריה.
ולשלום ויאבר אזריה אל דוד.
הלאבשלום ויחו אחר הדברים.
ולחמנון כן קמח.
ולכמכשת כן קמח.
הלאבנן רעו ושמי.
ולשכנו לאוכלה את שנאך.
ולועק ושחיש לו עוד צדקה.
הלאשה ענש ועליהם חכא קרבתיהו!
הלדוד ישכו דם חם בראש.
ולדוח ויפתח על לוחת יהודה
הלמכיתם אנש ועליהם חכא קרבתיהו!
הלחמת ואשר אל אוריה.
הלקלי ויכתב עליהם ספר שנת
הלטבר הדיואבדים לרעי.
הלאשת כי כי דימן כראובים.
הלאסות והלבם לדוד סערי.
ולדבר כי נבל נבלה ידבר.
הלבנות כן לדיבונמה.
הלקח כתם קללה דישעיה.
הלחם כן אמים.
וללחם לאמר לא מי ארץ כנרים.
הלחשב כי אחד עכי.
ולרעב הנביאים אשר חזו לפני.
ולשקם ועשיתי לסקם דיבסה.
הלבאב על כן למאב אייליל.
ולרשע ותתלוכבד.
הלשת ולא יכסו.
הלכן ואל כת אוים.
הלעולה ושת אחר.
הלקח תאתה כן אוים.
ולפקוד וריב לה עם יהודה.
ולפותה גולה סדו הולך רכיל.
הלום ומח תעשו.
ולכשה ולא נשא דוד.
ולאחר תארנה את צאן ואחרנה.
ולחנה ואשא את עיני.
ולהלות ונכאו עכסרים.
הלוסר שלו להודות לה.
ולכקר אחת שאלתי.
ולכסר לשקוץ תועדה.
הלישרי אחי זרוע לעריק.
הלישרים ותשכח לחכים.
ולכמת יסרי סרי.
הלכתים ילדים אשרין.
ולדולם רכון לחם חמלך.
ולכבל כלכא כלשאצר.
הלחתם שכתים שבעים.
הלבן ומן הכשבים יבשלו.
ולמצמ ישכתו כלשת.
ולשון בארך אפים.
ולחרבי כרמה כלב.
ולאחיו תרתי כלבי למקץ ביום.
ולכנעם כי לאדם שקמי.
ולאחר גם אם שפכו דמים.
ולחות פתשנן ואחב.
ולהריג אשר נתן ונכלך.
ולשרפי ויחזקו את בל תוקף.
ולאבנים ביחבן.
ולילות לאה מחשון חב חית.
ולילות כ בספר.
ולחבית ולא אשוב את שכך.
ולבן כלי לעשים מרחיב לרחבה
כי כלי חקש את הכבשה
למשכן קרח ובני אלי הקרח לאסף
ועקרן.
בשמן קטן ויערו בשמן קרח
לשמר ויאסרו בשמן קרח
עשרה ל ויהי בחלם בלילה
עשרה ל ויקרא עכרי
בשלח ל ועקרו עכרי
בשלח ל ועקרו עכרי
ואשמרה ל סרו אבותיה לכחוך

שלוח ומן האיש השכב עמה
לבעלה ועלה נבול דבריה פעמים
בעלה ואחר נפעון ויאבד עין
לאשר ויקרא את בעון ויאבד
אשר ושקף אלתתרה את הכלך
לשנת שוב לשכח עלים: נן נן קום
שכח שוב שנת על מנה נן.
לחים אזרה לחים שוכר כוסי
חים אזרה חים לשעלה לשכול
לקח כעזרו ורקבאה
קח כנדבו ערב זר תנינא
לדוח ואבר אנא דרה
דוח ועקה ובעזקן דרה
לחוסם לאבר האלשתא קרס
חוסם ויאבר ואשקא תינא
לשבר כלשעו אבר נפקם
כאבי באדר חין כאו לאהבא
ליראש שכאלו את לאשי קים
ראשי שכאלו את לאשי חנינא

מלין דמשמשין לה בגרישי וס

דכו ו וונין וסכיתין

מבעלה ונכל ראבדי כבעלה
כלמעלה וישב גדעון בן יואש
משנב וחה דבר אשר העשו
לשנב וימצאו כיסבי יכש
קדי ויקם וילך ערפתה
לקדי ותלך לקראתו ויקרא
שער האשפות ובשערים
לשער ראשות תחלות לילין
יצים ופלגת תומר התבד
ליקם אשרי תבחנה חיניע
נחלקו ותתן ארעם אלה קרמא
לעלות ונתן ארעם לשלח חיניא

מלין דמשמשין לם בסוף

תיבות וסם

נעשתה ל תשפל העיר
לחלה ל ותבל אבות תשם תחלה
אלה ל נפתלי אילה שלוחה
נפלה ל בדי ל כי רבים דחיו
ובלה ל שבע ירח עבה ובלה
בבחוליו ל אלי נכתוליהן תנותת
אפלה ל נא כיני ל רבים
עכרה ל בשא עמי עכרה לו
בבלה ל ויבל באבי יכשם
כלחוליו ל כי כלי לחוליו שמעתי
לקטרה ל ערלי
נקרה ל ויקרא עכרי
בלה ל עון ולילין
לחלו ל כי הלא נשם ידעתי
עשה ל נשם עמי עכרה לו
ואשמרה ל סרו אבותיה לכחוך

חחילה ל לאחר ויבא אשר
חשלה ל רי חשעלה יעמד
ליהודים
הגלה ל ויקח
השמלה ל הנבות והנכרי השניל
דחולה ל ותשאו על דקנת
נחלה ל ונכר
כגבולה ל ואפלה
והכבוכה ל רחוב
ונבי לה ל ויקרא ל
א נחלה ל יחד הכבוה
חיללה ל דיבוב ברית
חללה ל כן רכיסנה
לכנלה ל ואל ישובו.

מלין דמשמשין ון בסוף

תיבותא וסם

ואחילו ל ועתה הואילו פי
ובדולו ל פתוך העודה תואת
הקדולו ל ואת כל העדה וקהילו
אשחללו ל ואת כל נפי אבדיל נפי
יכלו ל בשכיכיהם ישבתם
חעלו ל בשכיכ לשכן קדח
דתעלו ל בנישיאל את עדים
בשלו ל ויאבר משה אלהם
ובדלו ל להבא את הכן אל
כלו ל כרבר הדבר הזה
הסלו ל ואבדה אלהים
בשלו ל ויאבר אלהם
יחילו ל על ראשיואב
הבשילו ל אשכולות
ישמלו ל דבר נא באזני
ויכלו ל השביט והארץ
רכלו ל את הכיס והיה
ויכלו ל בכל אנשים
יחללו ל יחד יבאו ויחדון
ויחללו ל דרשם יחללו
והללו ל את הנקבעין
תאכלו ל את ובני
ואבדו ל ואת תבאלו פני
ואבדו ל פתוך העודה תואת
הקדולו ל ואת כל העדה וקהילו
אשחללו ל ואבדי לה נפי
יכלו ל בשכיכיהם ישבתם
חעלו ל בשכיכ לשכן קדח
דתעלו ל בנישיאל את עדים
בשלו ל ויאבר משה אלהם
ובדלו ל להבא את הכן אל
כלו ל כרבר הדבר הזה
הסלו ל ואבדה אלהים
בשלו ל ויאבר אלהם
יחילו ל על ראשיואב
הבשילו ל אשכולות
ישמלו ל דבר נא באזני
ויכלו ל השביט והארץ
רכלו ל את הכיס והיה
ויכלו ל בכל אנשים
יחללו ל יחד יבאו ויחדון
ויחללו ל דרשם יחללו
והללו ל את הנקבעין
תאכלו ל את ובני
ואבדו ל ואת תבאלו פני

יום לא יום אחד תאכלון
כן לא כן עכרי נפשה
איש לא איש את רכוש
רבים לא תהיה אחרי רבים
נשוב לא נשוב את כוחנו
ונל כשעה תוקדה הם דכול לא
כר כן וכו' ולא וכו'
אכיהם ולא אביהם לעלות
אבה ולא אבה סתום
תחבר ולא תחבר אתם
תתחתן ולא תתחתן בם
תעזבה ולא תכריח תעזבה
ירבץ ולא ידבק בירך
יראה ולא יראה לך
הקם ולא תקים לך
ירבה לא יכהלו
יעטף ולא יעטף דם
תחם ולא תחם בעינך
אבה ולא אבה ליחך לשטן
הצר ולא תסור מכל הדברים
נתן ולא יתן לכם
אתם ולא אתם לבדכם
בעבר ולא בעבר הירדן
קם ולא קם נביא עוד
ולא כבלשון
יתיצב לא יתיצב איש
יכנס לא יכנסו כסף
תזה לא תחזר בגבל
תחזה לא יחזה עיר אשר ישלח
נתר לא נתר עוקבא בין
נגל לא נגל ביבר נגל
עובדים לא עובדים את כחם
שוב לא שוב תרבה הוה
כן לא כן תרבה כי אישי
וכל ישעיהו דכול לא כבכו
ולא כבכו לא
ישעה ולא ישעה אל הכנסת
תשעה ולא תשעה לחיי ראשי
יהיה ולא יהיה לבעלים
ישיב ולא ישיב אל לבו
אדני ולא אדני קדקד יעקב
אמנו ולא עבוא כתרגום
וכל ירביה ויחוקאל דכ"ם דכול
ולא כר כן לא וכו'
קראה לא כאה תחלק יעקב
כאלה לא כאלה תחלק יעקב
ישוב לא ישוב אף "
ישוב לא ישוב חרון אף
רשעתי לא שבתי משחקים
שלחתי לא שלחתי את הצב אים
תקח לא תקח לך אשה
כתרת לא תגברת אשר
דכאו לא ירכאו עד הום
עליהם לא עליהם בפרעות
עבים לא אל עסה רכים
חבה לא תחסה על דן עון
תעבר לא תעבר בהרגל
למעכם לא למעכם אני עשה
וכל תעיה דם דכול לא כר כן
ג' ולא וכו' סתומין
ולא זעקו אלי בלבם
ולא ידעו עשות נבואה
ולא אחר עשתי ואחר
וכל לא לם דכו' ולא כבכב
לא וכו' סתומין
לא תניח אשו לעשקם
לא לכם לתלתם כואת
וכל שאר כתובים כף דכותהן
לא בבלי ולא וכו' כתובין
תסגרהני ולא תסגרהני כוד אחד
נסגו ולא נסגו מבני תוציני
שמע ולא שמע עם לקולי

יחו ולא יחו כאכתם
אחרו ולא אחרו העוברים
נתתי ולא נתתי לחמא תחני
ערך ולא ערך אלי כלי
אחר ולא אחר איה אלוה
נביא ולא נביא נפש יפות
שבתי ולא שבתי לקול
ירע ולא ירע כי רעים
לעדתי ולא לעדת חכמה
שבעו ולא שבעו אל עכרך
שמעו ולא שמעו בקול " אלחם
חרמן קרי סמוך כדכותהן
ולא וכו' סתומין
ראות כרוקן כ' ולא
תקבלו את בריתי אתכם
נשא ולא נשא אתם בארץ
יבול ולא יבול יוסף לחתאסף
פצעת יאכלו את שבעת
אראנו ולא עתה אשחרנו
תשובו ותבבו לפני ה'
ובשלוח "אתכם מקרים כרעו
תחבור ולא תחבר דכות
דאה ולא יראה לך שאר
ביומו תתן שכרו ולא
ותגר "לראשו לא לובב
אשה תארש ואיש אחר
שדך שכחו לעניך
וכי ירדף גאל הדם
וישלח ישראל מלאכים אל כלך
ארם
ובעת ממחתו ידברנה
שלישה ויעבר כוד אפרים
תבראי ולא תבראי את חסדך
לדעים ויאבד הצלך לדעים
ואני דאה נסראה את
ואנשים שובים לנו כאחר
ויקעמו עליו שרי פלשתים
וקני ויקבו וקני כיתו
ויחקו ויאב בשוער העמרי
ושמתי כקום לעבדי ישי תשעתים
וחכרו ושמתי כקום
אל לבי ויאבד הכלך אל אבשלום
וישלח אבשלום את יואב
ויתן "אתם ירחמם
וחירוש כירושת " לא לבראה
וחמשתו וחמשת חמשעשרי
ובנים סדרים נאם "
וקני "יחלימו נכו
ראות דכות לא תשמרי
מי נתן לבשתה עקב
ותשך עליו ותכה אפו
דעה אשר לב תחתי
נגראו עתה נכראו ולא כאו
כדר צעה לתחתה
נגש ותהא נעזה
יעבו לכה עמנו ולא
תני כי תצו כורא שכים
תאכל על כן תאכל הארץ
סכל שמעו נא זאת עם
עשתם ועתתיהן עשתם
חשלו ואכרת אליהם כה
עזכם ויאשר "על עזכם
דנר קרא דנר ולא ילך
כערער תהי כערער כערכה
יפרסו ולא ישרשו לחם על
יענוכה וחברת אליהם את כל
כשדיהת ולא שמעו ולא הטו
שמעו ולא שמעו אלי ולא הטו
שמעו ולא שמעו ולא הטו
ותשמעי ושמעי עליהם לשוכה
ושלח "אליכם את כל עכדיו
ואל תלכו אחרי אלהים אחרים
ויצא כחם תוקל
ועכרך כקץ שנים תשלחו
ויקם את דברי התורה
כל חזה לכן נתן אם כל עבדיו
האשלה אליהם את כל עבדי
אם שוב תשבו כארץ חיות
פתרו ולא פתרו ולא קראו
ישבו לכן שבו ציים את אויים
באברו לרשעת הצמח
תחם ולא תחם עיני עליך
ואכרו ולא תחם עיני עליך
הברי בן אויס כתך בת
הרעים בתאכר "תגי
כסף ואכרתי לתם בסף
ועשיתי אתם לגוי אחד
ולא ישאו עוד גוי אל גוי
ודרשה את כאהלה ולא
ואכלו ולא ישבעו תזנו
ועתה גאלו ישראל בסגני
ישפט בין עכרים
תכריעו דם הבלים ולא כסני
וניצו שתים שלש שנים
כשכסם לכן יתן כשכסם
ולא תחסך יוסי ולא אתי
ותחס אתה אחאל ולא תשבעו
שתיתי עד אנא " שתיתי
היין ואף כי תיין כוגד
חלום ונוה תלום לספסת
כאכזיכם אל תתי כאכזיבם
כאכרקי ארצי תיתכאשר
ותעזתי לכנכאכל ולא
יאב כן עזיה תחזל לכוזת
ובל ריב אשר ריבו ולא
ולא ראב ויאב כני אפרים
תכרית ולא תכרית את חסדך
לדעים ויאבד הצלך לדעים
ואני דאה נסראה את
ואנשים שובים לנו כאחר
ויקעמו עליו שרי פלשתים
וקני ויקבו וקני כיתו
ויחקו ויאב בשוער העמרי
ושמתי כקום לעבדי ישי תשעתים
וחכרו ושמתי כקום
אל לבי ויאבד הכלך אל אבשלום
וישלח אבשלום את יואב
ויתן "אתם ירחמם
וחירוש כירושת " לא לבראה
וחמשתו וחמשת חמשעשרי
ובנים סדרים נאם "
וקני "יחלימו נכו
ראות דכות לא תשמרי
מי נתן לבשתה עקב
ותשך עליו ותכה אפו
דעה אשר לב תחתי
נגראו עתה נכראו ולא כאו
כדר צעה לתחתה
נגש ותהא נעזה
יעבו לכה עמנו ולא
תני כי תצו כורא שכים
תאכל על כן תאכל הארץ
סכל שמעו נא זאת עם
עשתם ועתתיהן עשתם
חשלו ואכרת אליהם כה
עזכם ויאשר "על עזכם
דנר קרא דנר ולא ילך
כערער תהי כערער כערכה
יפרסו ולא ישרשו לחם על
יענוכה וחברת אליהם את כל
כשדיהת ולא שמעו ולא הטו
שמעו ולא שמעו אלי ולא הטו
שמעו ולא שמעו ולא הטו
ותשמעי ושמעי עליהם לשוכה
ושלח "אליכם את כל עבדיו
ואל תלכו אחרי אלהים אחרים

זבחם כלאשם כל שכי
חשעה חזה אם לא תשעה
ודעתם הזם כי לא את בנינם
חובה לסדרים לא אלוה
האסר לאביו ולאכו לא ראיתי
ואתן לכם ארץ אשר לא
ואתני דוד את חיכו
נם ראכר דעם לא
תכיים את כני דכיים לא
כניים חכרו ואת נויים
בואתיו על כן על נאתיו
ויבה חזה לא נבה
האספה שכחה וגי כן
עמק לא אל עמים
נוכח קדירה תשנורה
כי תעכר בנים אחן אני
שחרה ונאה על דעה
ום לא שבעת נם לא
ואתירי אל הירא כי לא
ואת ואת כי ראות
ואחלם לא שמעו לא ראוני
ואנים לכן הכליכו ולא כאני
כשכסם לכן יתן כשכסם
ולא תסך יוסי ולא אתי
ותסא אתה תאכל ולא תשבעו
שתיתי עד אנא " שתיתי
היין ואף כי תיין כוגד
חלום ונוה תלום לספסת
כאכזיכם אל תתי כאכזיבם
כאכרקי ארצי תיתכאשר
ותעזתי לכנכאכל ולא
יאב כן עזיה תחזל לכוזת
ובל ריב אשר ריבו ולא
ולא ראב ויאב כני אפרים
תכרית ולא תכרית את חסדך
לדעים ויאבד הצלך לדעים
ואני דאה נסראה את
ואנשים שובים לנו כאחר
ויקעמו עליו שרי פלשתים
וקני ויקבו וקני כיתו
ויחקו ויאב בשוער העמרי
ושמתי כקום לעבדי ישי תשעתים
וחכרו ושמתי כקום
אל לבי ויאבד הכלך אל אבשלום
וישלח אבשלום את יואב
ויתן "אתם ירחמם
וחירוש כירושת " לא לבראה
וחמשתו וחמשת חמשעשרי
ובנים סדרים נאם "
וקני "יחלימו נכו
ראות דכות לא תשמרי
מי נתן לבשתה עקב
ותשך עליו ותכה אפו
דעה אשר לב תחתי
נגראו עתה נכראו ולא כאו
כדר צעה לתחתה
נגש ותהא נעזה
יעבו לכה עמנו ולא
תני כי תצו כורא שכים
תאכל על כן תאכל הארץ
סכל שמעו נא זאת עם
עשתם ועתתיהן עשתם
חשלו ואכרת אליהם כה
עזכם ויאשר "על עזכם
דנר קרא דנר ולא ילך
כערער תהי כערער כערכה
יפרסו ולא ישרשו לחם על
יענוכה וחברת אליהם את כל
כשדיהת ולא שמעו ולא הטו
שמעו ולא שמעו אלי ולא הטו
שמעו ולא שמעו ולא הטו
ותשמעי ושמעי עליהם לשוכה
ושלח "אליכם את כל עבדיו
ואל תלכו אחרי אלהים אחרים

חרמן
ל' סמוך דכותה
כן' לא ולא ולא
פ' מחוך ס' דכיתין ס' נסר כאוב
ס' שולחי כמעות פסו וכמי
יהבל חזה שנת דהשמים
אשר ראשר " אלי אשר
כי אל דאום " אלהיך ולא תעך
גשרית נשלה שרפה כל אריה
תריעו חות הום שהיתעשי
עשקתו ראשרו לא עשקתו
את חיני ראשר איש הלחים
אל תלכו
כי כן צות אתי ברכר "
אוכל ראכר לא אוכל לשוכ
לא שמעו על אשר לא שכעו
כקול
כתף רגל נעך ראש אין כו
כושי עירון כי אשרים
כיתן דעל כיתן לאכרו
תשעתים איש אל אחיו
חלילי חות ואליליו כיתחתה
וכני אח כמות תקל
אוכתך ואשרתך לא אוכתך
שכך ראשר אלי שכך
האחרים נאם "אתן את ערקתי
אפרע לא אשיכנה כאוב
כוזה נם אני אעשה כוזה
יגבו לשעו אשר לא יגבו
שוארית

שוארית שראל לא יעשו עולה
כוה כי לא כוה ולא וסכו נסכר
ל' לפ לא ולא וסכו נסכר
כסכר קדשים
נ' לפ לא ולא וסכו נסכר
כשף כחקרי
לאולפ כסכר כסכרי חסם
נסכר כסכר כסות
לא ולא ולא ולא
דכותהן וסכותהן
טפסוק נסכר כישעיהו סף סוקף
ולא לא ולא ולא וסכו נסכר
חפסוק אם נבי מסור אל הנשים לא אכול
קדכשאי
נ' פסוק לא ולא ולא
ולא וסכו נסכר
כשרית קרנות אחזתו
ל וונין כן כב מחי עיניקים
נסכ לא ותניעה לא
נסכ לא וסכו
לא עדני שכעתי הידה נטעתי
ארצי שכעתי ארץ ארבע
לא ואף לכן ואם כחרית לבנה
ועף לכן וראשו הקהן
לא עשיתם לכן כה אם "יען ואמכם
עשיתם " הדעקה כי אני " אשר
כחכן
לא נחשב וכל כלי משקה דשלים
נחשב וכל כלי משקה דלתי
ל' פסוק ולא וכו' סתומין
נ' סבוכין ולא ולא ולא
נסכ כסדר מכשפי

ולא קריין וחידין וסתמי

ולא מנוחה חתנה כסות לכף
ולא חטרת וחזה האבל לסקדין
ולא כיד ואני ידעתי
ולא תוסיפון הערתיכו אל
ולא נחם ויה כי כחלה ערתה
ולא חעלה כבעלות על סוכות
ולא מכה דאה הבן
ולא אכל נפש אשר
ולא ינאל אך כל חרם
ולא נשתה נעטרה כארצך
ולא יצאר ישארו שני
ולא תחבר דכסה תחרת
ולא תקח לא תשה מטשם
ולא יסר ולא ירכה לו
ולא יזדון וכל תעם
ולא תסר טכל חדכר ס
ולא תחשכן כנים אחקרי
ולא תרחם כאשה את כית שאן
ולא כא ילך כמדכר
ולא יצילו ולא תכוזרו
ולא כת ואכר העם אל שאול
ולא תיזה והבא אביגיל
ולא אכזה דאכר אביכי אל דוד
ולא ידי ושכב אחיה
ולא אמר רצה אלי ראכרו אלי
ולא אתנה ראות רכות
ולא יעמוד ראות רכות
ולא יעלה ויבא כרמל
ולא יעדיכו אל ידי
ולא יעדכו לכען אדוני
ולא יעדכו אתה האלהי
ולא יעדכו ויבא עליהם חשחית
ולא יעלה כי לא לעולם
ולא ילכו בעת החיא
ולא תחללו את שקוצי
ולא יכלו לאות כבוזי
ולא יכלו ואנשי אנשים כוזי
ולא יכלו ואנשי אנשים כוזי
ולא יכלו ואנשי אנשים כ

מערכת אות הלמד

לא יעכרו מזה תעי׳.
ולא יעכרו מזה ב״ם.
לא תחתו ויאכרו לא נשתחוין.
לא תשתע יקו׳ בראשכם.
לא תאנו כמדע״ש.
ולא תאנו בדרא״ת.
לא תחזרתו בשרות.
ולא תחזרתו כאכרי.
לא עליהם בפרזות.
ולא עליהם אכני.
לא תשא ולא אשכיע.
ולא תשא והשכתי יכתן כתך.
לא תרלחם ויאכרו קרס.
ולא תרלחם כ׳ כפסיקא.
לא יכך והזה כשר.
ולא יכך אשר לא יספר.
לא ארחם ואת כת׳ לא.
ולא ארחם ונפעלים.
לא ארכם חברי יולדה.
ולא הכם ולא תבולי.
לא נחל ולא בכתי אם כרחך
לא נחל נדול ובקדל.
לא עברו ראשיהם ורואתם.
לא עכדו ורוח עכר.
לא יסב אשרי הגיש.
ולא יסב לא עבר בה איש.
לא אקח בתחן פרי.
ולא אקח ואת כל תכלסה.
לא אחשך א נא נדולי.
לא אחשך בכרות.
לא ידבק בדרך כאנתה.
לא אעלה תרבק לשוני.
ולא אעלה ואבר.
לא יציל ספרי׳ בתכ לא תרחף לה
ולא יציל רעה אפר לה תחתל.
לא נמנע רעש הרעו והחרבן
דשמרת.
לא נמנע כולפני׳ דאכרן דלת׳
לא יהעו יאכרו עדנו.
לא ירעו ואכרי ירבעם.
לא הביאו ועל ירך.
לא הביאו ובני כליעל.
לא נחכמה ואנא לא דניאל.
לא נחכמה הלא נסן יהרס.
לא יעכדו ראיתי את ואל לסנת
ולא יעכדו לבען.
לא יעזה הרב דברים.
לא יעזה אסם אנו.
לא תשכעו לסה תרד סנו.
ולא תשכעו כשכרי לכם.
לא תחקר הזן אל סניא.
ולא תחקר ירעו נביים.
לא יעזר נתסרו ניתכתי.
ולא יעזר כי אכלו עני.
לא כעתי את לכי כסל שכחה.
ולא כעתי ויקרא סלך ישראל.
לא תכלא כל עסרי.
ולא תכלא כל הדברים יגעים.
לא יכזב קדי אסתים.
ולא יכזב כי עזר חזון.
לא יחסר כשה כל׳ לכ בעלם.
ולא יחסר כסר עזה.
לא כל ואעזה את ארץ.
ולא כל לא תכזים ירללים.

זלין קריין

לא תליח כתכן ולא תסבירון
לא אעשה לא אשיה.
לא אכלתי לא אראה.
לא שב לא שכנה.
לא ישבתי לא ישבי.
לא ישבו לא ישראה.

לעוקבי לא יערלי.
לא יעקבי לא יערבו.
לא יעשו לא יעש.
לא יעקבי לא יעסר.
לא יעבוד לא יעסק.
לא יעשו לא יעסר.
לא יעכון לא יעכן.
לא יעלקו לא יעכר.
לא יעלו לא יעכר.
לא יעכד לא יעכר.
לא יעבד לא יעכר.
לא יעבו לא יעכר.
לא יעכד לא יעכר.
לא יעכד לא יעכר.
לא יעכד

והמבוא חתי כי נדול הוא מחתו
כאין כמוהו.
ומשעותיה ויצעקו אל הי בצר
ומבר בעמלאכיו בן נסל.
ומעשקך הצילי כמרגלות שלו אשבע
רמתמין וקב כרים.
ובנגב ויאכילהו חג המצות כשלה
ובנות הסולך בין רנשוני.
ובכתי אדום להרב ובלהם.
ומגיא ין רמת כי כסמלים ועד
גרולים.
ומעדי דוד נאשר עללו שערי.
ומעליון תניח את שער הרשעה
התיניק.
רמתמין ומק כריס.
ובכל הבעות אשר לפני ה'.
ומספוא ויגא האיש וחבואתה.
ומסגרות חתבעשה וחבואתה.
ומסגרותיה ובראש הבכורה חתי.
ומסגרותיהם ומיתי כבית לבותרת.
ומשאת לכן עון בושסבם על דלי.
ומשאת ועודנו לא ישוב ושבה.
ומשאתו כי פחד אלי איך אל.
ומשאת ארוחה ומשאת משלאתך
ומשאם איבת אשא לבדי.
ובמכי והשבתי את הכסרים.
ובמכרו ונשארו דבמכרו.
ובמטע פותח את ירך.
רמתמין ומק כריס.
ומעץ הרעת שוב ורע.
המעבדה הירבה משה בן אל בני.
ומעם בעת הזאת יוכל שי.
וכעמם פחדו דרכתי לבני.
ומעין והה ביום ההוא ישפו.
ומעשי ועדיה בן זיתם בן פשחור
ומעיני אם תאמאתי ושברתני.
ובעליו פרכיני שבע סות לב.
ומעי דודי שלח ידו בן ומעי.
ומעצת אבן מלינו הוא נשא.
ומעותיהם הול על עפרה.
ומעונותיהם אוליים בדרך פשעם
רמתמין ומק כריס.
ומפלי לקנות בכסף דלים ואביון
ומפיל ועתה אני מדבר ומתפלל.
ומפלא הקה כבודו מבלי שכרו.
ומפתח שמעו כי נגידים אדבר
ומפקדך נתנו רשעים פחלי.
ומצרי העץ אשר בתוך הגן
ומפנך הן נרשתי את חוט
ובמצרים ואתה בן אדם אל תיראי
רמתמין ומק כריס.
ומעשתה וכן תעשה לחכורו.
ומצורע יחיל על ראשיואב.
ומצא חן ושכל טוב.
ומצח הן לריב ומצח חצופו.
ומצה ויבצורו ביום ומלקש
ומצרף נחשת על רגלי.
ומצבות כפרסות סוסי ירכם.
ומציל השיב ומציל עבד.
ומצדיק והשכיל יוחדו כחד
ומצור ויאכלהו כחלב חשת.
ומצין ישלח עודך מקרש.
ומצרים יקום אלי העושה.
ומצמח הן ערך לאם בן חתי.
ומצאתו דור שה בן עניתי.
רמתמין ומק כריס.
ומקצה אחרי אשר אחרי אבי.
ומקרם מגיד מראשית אחרית.
ומקרני והושיעני מפי אריה.
ומקש דמשק ומקש
ומקם אחרי שודד וכל כתרי.
ומקר ועתה יהי שרה.
ומקשה אשרי אדם מחרד תמיד

ומקצה חתי כי נדול הוא מחתו
כאין כמוהו.
ומשעותיה ויצעקו אל הי בצר
ומבר בעמלאכיו בן נסל.
ומעשקך הצילי כמרגלות שלו אשבע
רמתמין ומק כריס.
ובנגב ויאכילהו חג המצות כשלה
ובנות הסולך בין רנשוני.
ובכתי אדום להרב ובלהם.
ומגיא ין רמת כי כסמלים ועד
גרולים.
ומעדי דוד נאשר עללו שערי.
ומעליון תניח את שער הרשעה
התיניק.
רמתמין ומק כריס.
ובכל הבעות אשר לפני ה'.
ומספוא ויגא האיש וחבואתה.
ומסגרות חתבעשה וחבואתה.
ומסגרותיה ובראש הבכורה חתי.
ומסגרותיהם ומיתי כבית לבותרת.
ומשאת לכן עון בושסבם על דלי.
ומשאת ועודנו לא ישוב ושבה.
ומשאתו כי פחד אלי איך אל.
ומשאת ארוחה ומשאת משלאתך
ומשאם איבת אשא לבדי.
ובמכי והשבתי את הכסרים.
ובמכרו ונשארו דבמכרו.
ובמטע פותח את ירך.
רמתמין ומק כריס.
ומעץ הרעת שוב ורע.
המעבדה הירבה משה בן אל בני.
ומעם בעת הזאת יוכל שי.
וכעמם פחדו דרכתי לבני.
ומעין והה ביום ההוא ישפו.
ומעשי ועדיה בן זיתם בן פשחור
ומעיני אם תאמאתי ושברתני.
ובעליו פרכיני שבע סות לב.
ומעי דודי שלח ידו בן ומעי.
ומעצת אבן מלינו הוא נשא.
ומעותיהם הול על עפרה.
ומעונותיהם אוליים בדרך פשעם
רמתמין ומק כריס.
ומפלי לקנות בכסף דלים ואביון
ומפיל ועתה אני מדבר ומתפלל.
ומפלא הקה כבודו מבלי שכרו.
ומפתח שמעו כי נגידים אדבר
ומפקדך נתנו רשעים פחלי.
ומצרי העץ אשר בתוך הגן
ומפנך הן נרשתי את חוט
ובמצרים ואתה בן אדם אל תיראי
רמתמין ומק כריס.
ומעשתה וכן תעשה לחכורו.
ומצורע יחיל על ראשיואב.
ומצא חן ושכל טוב.
ומצח הן לריב ומצח חצופו.
ומצה ויבצורו ביום ומלקש
ומצרף נחשת על רגלי.
ומצבות כפרסות סוסי ירכם.
ומציל השיב ומציל עבד.
ומצדיק והשכיל יוחדו כחד
ומצור ויאכלהו כחלב חשת.
ומצין ישלח עודך מקרש.
ומצרים יקום אלי העושה.
ומצמח הן ערך לאם בן חתי.
ומצאתו דור שה בן עניתי.
רמתמין ומק כריס.
ומקצה אחרי אשר אחרי אבי.
ומקרם מגיד מראשית אחרית.
ומקרני והושיעני מפי אריה.
ומקש דמשק ומקש
ומקם אחרי שודד וכל כתרי.
ומקר ועתה יהי שרה.
ומקשה אשרי אדם מחרד תמיד

ומקצה עשיתם יין ויהי כרשעתם
וכקצה הלא את מכת בעדי כתי
ומקנות והביתה בתבתו אכן.
ומקלו עם בעניי שאל.
ומקללי כי כברכיר שו ארץ
ומקלם ובכה האכלו אתו.
רמתמין ומר כריס.
ומר בה ויקרא שם דכקום כשה
ומראה פה אל תו אדבר בו.
ומראש והלי קרס ובכנד.
ומרשה וקעילה התכויב.
ומראות ובבראה הבר אה אשר.
ומרכים ויהו בני אולם אנשים.
ומרים ואתה הבן בעדי.
ומרוח בכשבת אלות אברו.
ומרגלותי ונלותי מרכשי.
ומרשע כיצוי קרשע ומרשעי.
ומרשעי כריח יתוץ בחלקות.
ומרשת בכך את כרהנך.
ומרומם ויאסרו הלים ישוע
וקדושאל.
ומרום נען אנא נמוכר כיגר בשבת
רמתמין ומם כריס.
ומשבע ודומה ומשא.
ומשכן והיה כיום הקים ידו הנתי
ומשחת ואת כשחה אהרן ובשחו
ומשרתו ודבר אל כשה מנים
אל פנים.
ומשמרו כי מאהבתי אתכם.
ומשחתו בעת בחר אשר אלהיך
ומשלל בארם ובכאב ובכני עמון
ומשח אתו שם עדוק הכהן.
ומשח ואנכי חוסרך ומשוח.
ומשוח האכר אמנה לו רבים.
ומש ונבי ארם עון ואל דבראשי
ומש ועמרו רגליו כיום ההוא.
ומשתי כיבנה האבן אשר נתתי.
ומשלו חברתי רבב באמרים.
ומשלו תחזאני באוב.
ומשלח יפיח בזוב עד שקר.
ומשלו והזקאזיהו כאבני.
ומשאת אל תראקפחד.
ומשדמת כי מצפון מרם נפגם.
ומשחת עלה אריה בסבכו.
ומשרתים וחו בעבדיהם כפרות בם
ומשך אבירים בבחו.
ומשיע כיקול כנור מדן.
ומשעך ונם אחרות הקואכיה.
ומשרי ה עוזי ונכיר בו בשה לבי.
רמתמין ומת כריס.
ומתי ויאמר ליזכך חשגל.
ומתן חרבו על ראשי ובני.
ומתנו כיסף אשר נתו כיחה ההדי
ומתתם ולי הקי אבר כבורכת ה'.
ומתוסר אשר הראיתני ערות בתי
ומתורתך אשרי הגבר אשר
תיסרנו יה.
ומתכל יהרפה מאחרי אל חשך.
ומתוקם ותאמרים סוחר כפוד רב
ומתחתי ואמרת אליו לאשר
דאבדה שבו.

ה' וזוגין חד נסב מ' וחד
נסב ל"ם ומם
ברכה כל תחלץ על.
לסרבה השמרה ולשלום.
משנת ואם דל תהא.
למשנת ואם שלש.
מעדה ותשנה בל.
לשערה ושמרת את ושחקה.
מעונים יסר מנרתיך.
לפעדים ואצלים למעדים.
משוח ותקוטרת.

עלימו ל' יקמעלימו כתיבו בתרא
מהרות ל' ליתחקו נהים.

ל' יחידאין משמשין חכם
כסו תיבות וליה לחן זנוחו ומ
והשנתם ה'כיאנו את העיר.
ולקשתם ויאסר ה' אל משה.
והודעתם רק הסבר.
ונקשרתם לאות על.
ששעתם עתה נברראו.
נטעתם נם שומרים.
שמחם הבן נדודה.
חתם ולא שבע אמנם.
זרטתם שיגיונות.
זרחתם והעננה על.
יראתם ויאמרה יען.
לאבותם יאמרו אין הנון.
שאתם ויצאו שרי פלשתים.
סגיניהם וקרם משער שנתו.
ושלחתם אל סלראשים.
והקרבתם לפניה.
הרחתם לדה הנדקה.
ושבחתם קחו דך.
ראשיתם כל חלב ישרר.
בקרבתם ודבר ה' אל משה אשרי
ונקרבתם נבאם אל אחל.
אותתם שאנו ערדיך.
ואותתם ולא שאלתם.
לחותם ויעש להיהושע.
ולחותם להעיל בכות.
כמשפחתם וישלחו בני דן.
וכשפחתם ונם בכני התושבים.
עשיתם ובראתיך הרבים לא.
ועשיתם ויאסר ה' אל משה בלחתך
עניתם ולא אלחינו את עניתם.
ועניתם וידברו אליו לאמר כלכל
רצחתם כי לא בחרבם ירשו.
ורציחתם ויבר אליו דלה.
כהם כי לפי קציר.
לאבותם אלהים בני ישמעאל.
לחתם ויסירו הערלה.
ומבזותותם שכחו אלי ידעו עזק.
וכחשותם ויאסר ה' אל משה בלחתך
לפעניתם כהעיר ההיא.
כלותם תכי שקרי.
מואב ה'חסרי כלים וס' נספר
בסדר דבר' וכרישו ורחם
מאד מאד נה'וכמלא'ם' ס' ו'
לרוב מאד ה'וסכיהן
אסף ויאל כל הגוים.
ויעש שלכה את כל הלך.
מתן למלך. ויאמרו.
כי כמעבר אשים.
במאד מאד ו'וסכ' נספר
בסדר לך לך.
נמאה ה'וס נסם נספר בסדר וישלח
וכסיף ויחיש.
מאת נ'חסר'וס נספר כפרשת
כראשית.
ומן ובשנה השביעית עד היקה את
שרי מאות בני ושראיתן כאחת
כתי כבשא אשר בתי וקרי מאות וס'
מרי אחד ועשרים וקרים.
מאסם נ'וסכ' נספר בישעיה
סמנין' וכסוף ואסתר

נ

נגעו ד' וסט' נספר כפרשת
בשלח בתורת כהנים
סמנין.

מוגג נ' חסר' כ' וישט' וסט'
נספר ברוש נתנם
ובתלים סמן סה ובאיוב סמן ל'.
ומגדל ז' וסכיהן נספר
סחשעש סמנין שו'.
מגדל עוז נ' וסכיהן נכס
בשפר סמן ס'
ובתלים סמן סא ובמשלי סמן יח'

מד

מדברה ה' נקבעי וכ' פתח
וסכיהן נספר
ביעשיה ריש סמנין'.
המדברה נ' וסכ' נספר
בסדר אחרי מות'
ובמדבר נ' וסכיהן נספר
ביתשע סמנין כ'.
מדד ה' וסכיהן נספר
ביחזקאל סמנין'.
במדה נ' דנשין וסכ' נספר
בסדר קדושים ובלה
כ'סמן נ' וסכ' בלשון ארמי תערכן
רחיקן אריכין. תיך
מרון נ' וסכיהן נספר
ביעשיה ריש סימנין'.
מרינים דכתיב בדוכים'
וסכיהן נספר
בשלש סמנים.
והמרנים נ' וסכיהן נספר
בסדר וישב.

מה

מה כ' וסכ' נספר בסדר
כי תשא עש.
מה ח'קמצי' וסכ' לאין
וסכיהן נספר בסדר
ויצא וכריאל סמן ד'.
מה כ'פתח' וסכ' לה'
וס' נספר בסדר ויצא
ומת ס' יחידאין קמצי' וס'
פשטן וסכיהן
ומה לי ל' ויאמר אף אלהי.
ומה זה ל' ותאמרו אלי כי בני.
ומה זאת ל' וידבר שלשת אלפי.
ומה יש לי ל' עזקה ולזעוק.
ומה בעע ל' אכרתם שוא עכר
אלהים.
ומחירין ל' גם זה רעה חולה.
ומה יעשה ל' ובכל יום יהם מרדכי.
ומה שאלתך ל' ינתן לך כחצי.
ומה ומה קול הצאן באזני תלין
ח'קמצי' וסכיהן
ומה אתם ל' מי ככם ונשאר.
ומה אתה ל' הסח עם בית טיבה.
ומה' ל' דרש סמך כי.
ומה אשיב ל' על משטרת.
ומה די ערך ועל אחך.
ומה אני ל' ומחנים לא ידעו.
ומה אעשה ל' מי יקום אל.
ומה אנו ל' על בכתומת ל' כו.
בנות ח'קמצי' בקרא וס'
נספר בשלים א'
סמן סב ובמה סמנין'.
בנת נ' וסכיהן נספר
ויאמר אליו המלך.
ואחרו דרכי חיים.
לאשר אל המתים.
ח'פסוקים מה מה וסט'
נספר בשמות

מו

מוסרות ל'כל דמל
וסכיהן
מוטות עץ טברת כ'פסוק.
מוסר עולים חסר רחם.
מוסרות ובמוסרות כב'.
מור ז' חסר' כ' וסכ'
נספר בסדר תשא.
מור ד' כל' כ' וסכ'
נספר בשיר השירים
סמנין עש.

מז

מוזזות ל'כל דמל ומכ'
נספר מסדר בא אל
פרעה ועש שנאי את תון.

מח

ומחה ד' וסכיהן נספר
בסדר חי שרה.
מחלת ד' וסכיהן נספר
בסוף סדר הולדות
ובתלים ריש סמנין נב'.
מחניימה נ' וסכיהן נספר
בשמואל ב' סמנין
ומחולות כ' חס' דחס
וסכיהן
ותצאן כל ונשים אחריה
ויבא יפתח.
במחיר ח'וסכיהן נספר
בכלי א' סמנין'.
ומחר ו' וסכ' נספר בסדר
ויסע יתרו ובהעלתך
סמנין כה' וכמשלי ס' נ' ובבמדבר ס' ה'.
למחר ח'וסכיהן נספר
בסדר וארא.
וממחרת נ' וסכיהן נספר
בסדר עז
וכשמואל ב' סמנין א'.
מחתות ג' כל' דשמות
נספר בקרח'.
מחבת נ' וסכיהן נספר
בסדר צו ובויקהל
ריש סמנין'.

מט

מטא נ' כתיב ה' יחי כתיב
כרכיאל סוף סמנין ז'.
מטות ג' וסכיהן נספר
בפרשת נשא.
מטה ג' וסכיהן נספר
בבראשית מ'.
מלמטה ו' וסכיהן נספר
בסדר הרוכן.
מטר ד' וסכיהן נספר
בסדר עקב.
כמטר נ' וסכיהן
יערף נכשי.
ויחלו נכשר לי.
ירד נכשר על נן.

מז

ומי ד' יחזאין
וסכיהן
ומי כמוך דען אחיכלך.
ומי כמוך ויאבד דוד.
ומי אשר עבדי. ואיש עבדי.
ומי הוא לא אכזב.
מי הוא זה נ' ח'כתיב וסכ'
נספר כרכיות
סוף סמן ל' וכתלים סמנין ב'.
ומי יודע ג' וסכיהן נספר
בקהלת סמן כ'.
ולמי נ' וסכיהן נספר
בשמואל א' סמן ט'.
ואת מי ד' וסכיהן נספר
בישעיה סמן נח'
בסוף סמן ובאיוב ריש סמן ב'.
ועל מי ד' וסכיהן נספר
בשמואל א' סמן
ובאיוב סמן נה'.
ואל מי ד' וסכיהן נספר
בישעיה סמן א'.
מימיך נ' וסכיהן נספר
בסדר בשלח.
למיהו ד' וסכיהן נספר
בסדר שמיני.
למיכן ד' כתורה וסמיהן
נספר סדר שמיני.
מיכיהו ד' וסכיהן
ויהי איש אחד.
ויטבע מיכיהו כן.
ויגד להם כיכיהו.
מרה כיכיהו.
וכל כלים נקן אשה הזו את
הכרך עוד ס' סקומות כך
מן כ' מיכה וסמיהו
ויכא אחמלך ויאבד
וילך חלקו הנחן.
הרוידקן ה'ח.
מיבזה נ' וסמ' נוסר כבלים
כ' סמן נב' עש.
מכזיב ה' וסכיהן נספר
נחשה סמן יב.
מכיהו נ' כתב וסכיהן
וישבע מכיהו בן נמריהו.
ויגד להם כי סמי יהו.
ואל חסר' הנן סמן
ויקרא כלך ישראל.
ואז מיכיה בחיב ויקרי ביום
מכיה המורשתי.
מיכא נ' כתב וסכ' נספר
בנחמיה סמן א'.

מך

ממונה ד' חסר' כל' וסכיהן
נספר בנחמיה ס' א'.
מכרם נ' וס' נסם נספר בסדר חקת
ובקמה סמנין כ'.
למכיר נ' מר' כלים' וסמיהן נספר סדר שמיני.

מל

להמל ה'חס' כ' ש
וסכיהן
כיכלו את נשר.
ביכלו כשר ערלתן.
הכלו לו.
נכלו אתו.
ואם לא תשבעו.
מלא ה'נשין וסכיהן
נספר בסדר ויצא
ובשמואל א' ריש סמנין' ובתלים
סוף סמנין נג'.
ומלאתי ד' וסכיהן נס
כריש מלכים
ובישמואל ריש סמן לב'.
למלאת ל' כל' וכ' ה
וס' נספר בסדר
ביחשא ובדניאל ריש סמן ט'.
ימלא ו' וסכיהן נספר
בסוף סדר צו
ונהלים סימנין ל'.
ומלא ט' דנשין וסכ' נספר
בסדר שלח לך
ו'וסכיהן נספר
ביחזקאל סמנין'.
ומלא
יכלא

מערכת אות המם

המלא ה׳ וסמיכות נסמר בדומה ס״ת עיש׳

מלאתי ג׳ וסמיכות נסמר בדומה סמ״ק׳

המלאת ג׳ וסמיכות אדן המלאה. להמלאה בעפר. בעניים בבנין חבלאת.

ומלואה ג׳ סמ״ל נסמר בדומה סמן ה׳

כמלאת ג׳ ח״ס ו״א סמ״ל וסמיכות נסמר בדומה סמן ס״ת ס״ג׳

מלאו ומלאו ג׳ בתור ב״ש וסמ״ן נסמר בפרשת בא אל פרעה׳

אמלא ג׳ וסמיכות נסמר בסדר בשמים ובשלי סמ״ק ובא״ד ב״ש ב״ל׳

מלוא ב״ל׳ וסמיכות נסמר בסדר ויקרא ע״ש׳

והמלאכה ג׳ וסמיכות סמ״ל בסדר ויקהל ובעזרא סמן ובנה״א ריש סמן כ״ט׳

עשה מלאכה ד׳ וסמיכות והא״ש ירבעם נעבור׳ ועבוד ולמוד עשי. ומנים ומצוה׳ ירדי וסם נאצית׳

במלאכת ג׳ וסמיכות שבעת יו״ט׳ אם לא יביא דגנך׳ במלאכת האוכה׳

וכל מלאכת ג׳ וסמיכות נסמר בסדר אחרי כות׳

מלים ד׳ בליש וסמיכות נסמן באיוב ריש סמן יו״ד׳

מלאך ב״פחזון וכל דכוי לאורבא בית וסמיכות נסמר בשלאני ריש סמן ג׳

אמלטה ד׳ בליש וס״ג נסמן באיוב סוף ס״א׳

ימלט ה׳ וסמיכות נעבוט סוף סמן ב׳ באיוב סוף סמן כב׳

מלאו ומלאו ג׳ בתור ב״ש וסמ״ן נסמר בפרשת בא אל פרעה׳

אמלא ג׳ וכיכנויו נסמר בסדר בשמים ובשלי סמ״ק ובא״ד ב״ש ב״ל׳

מלוא ב״ל׳ וסמיכות נסמר בסדר ויקרא ע״ש׳

והמלאכה ג׳ וסמ״ל נסמר בסדר ויקהל ובעזרא סמן ובנה״א ריש סמן כ״ט׳

עשה מלאכה ד׳ וסמיכות והא״ש ירבעם לאשתו׳ יהי ״ אלהך נרוך דכולכי׳ תחברו דרה בי מו׳

רק לקראת איתם לגני אחד׳ יוכל גם אותו לאשור יוכל׳ להשחתות והזהר הנותר ככל הגוי׳ להשחותות והזה אשר לא יעלה מאת הארץ ה״ה ״ לכרוך על כל הארץ׳ כעזי רוחם לבי דבר שבי׳ משפטך לשלמה אלהים משפטיך ואשר לבלך בליעל׳ בלהות יתק באילו כבשתו׳ מסכה כען אנא נכוכר נער׳ כתוב נתכנרס נשבע׳ וינחר ״ אלהי ישראל כי בכל בית אבי׳

ולכבי קוה הוא כתוך למלחי׳

וישב שלמה קול כסא ״׳ לתקפת רחי לתקפת השנה׳ ובל משחה אשור כערים ישראל דכות ואסם אשר כרכי ״ צבאות׳

ומלך ה׳ וסמיכות נסמר בסדר ויקרא ע״ש׳

ממלכות ד׳ וסמיכות קץ ״ את ממלכות׳ ראשר ומלך ״ תחתיו׳ בראשית מכלכת יחריקים קריאת דפוסיא׳

ארץ שמו ויזרעאל ובל יהשע דכות׳

במלכם ג׳ וסמיכות נסמר בשטואל ב׳ כ״ג׳

ממלך ג׳ וסמיכות גי חמאת קסם׳ טוב ילד בסגן׳ גם אלוהים עם׳

והמלך ד׳ וד״ג וסמיכות נסמר בריש מלכי׳

ואת מלך ד׳ וסמיכות נסמן ביהושע סימן ח׳ מלכתו ג׳ וח״ס ו״ס נסמר בסדר בלק סוף ריבית׳

וכל מלכי ד׳ וסמ״ל נסמר ביהושע ריש סימן יב׳ ובמלכים א׳ סימן ד׳

בבית המלך ג׳ וסמיכות נסמר בבנה״ס סימן ט׳ וה״ה ב׳ סימן נב׳

למלוך ג׳ וח״ס וסמיכות נסמר במלכים א׳ סימן ב׳

מלביא ד׳ וסמיכות נסמר בשמואל ב׳ סימן ג׳ סמן ל׳ וסמי׳ נסמר בשמואל ב׳ סימן ה׳

ימלוך ה״פ ד״ס בליש וסמיכות נסמר בשמואל ב׳ סימן ב׳ סמן כד׳ וסמי׳ נסמר בשמואל ב׳ סימן ה׳

מורש המלוכה ד׳ וסמיכות נסמר בסוף בלעם ויהושפט סימן ו׳ ובריש דניאל׳

והמלך ד״ה ג׳ וסמ״ל נסמר בריש מלכים׳

וימלך ה׳ וסמיכות נסמר במלכים ב׳ סימן כ׳ ובליה א׳ ריש סימן כב׳

היה במלכו ד׳ וסמ״ל נסמר במלכים ב׳ ס״ו׳

ממלך ד״ח ו״ס וסמיכות נסמר באיוב סימן לד׳

זימלכו ה״ח ו״ס בל״ל וסמיכות נסמר במלכים ב׳ סימן ו׳

על מלך ה״פ וסמ״ל נסמר ביחזקאל ס״ה׳

וכדניאל סימן א׳

על המלך ה׳ וסמיכות נסמר בדה ב׳ סמן נב׳

מן

מן יחזדאין משמשין ומן ולית זה אלא וסמיכות׳

ומן הציף מן הבוכה׳ ומן האיל ואת החלבם׳ ומן הלחם ואם יותר׳ ומן השבן יעקדבון׳ ומן הבקשים לא יגאל׳ ומן הקדשים לחם אלהיו׳ ומן הבקר והרמת בטנם׳ ומן כל ויעקב אשר ישראל׳ ומן לשון ארמית דבוקו׳ ומן העבדה והזה הכיום׳ ומן בערים ותחו ובטו׳ ומן או חדלנו לקחר׳ ומן ואש וחבות החיות׳ ומן ומן הערים ונשבע׳

טומן חד מן זולות

דבנוסמיכות׳ מן אמות ויעש הרע לאסר בפקח׳ מן הערים ותקרא אל אישה׳ מן לכיש ישלח כלך אשור ובלכי׳ מן ארץ ומלישי הרב ישובן׳ בן חדש חורד מן חדש אשתו׳ בן אחרי ועתה בא תאכל לעפי דלח׳ מן נגעה שלש שנים בלך בירושלם ושם אבוד דלח׳ בן בנות בן אשה מן בנות דן׳ מן בניהם אשר נותרו אחריהם׳ מן שאול ״ העלית מן שאול נפשי׳ בן נ[illegible] מן קול ״ עבדך כ״ב׳ בין משזיב ומציל׳ בן לבנון מעין גנים באר מים׳ מן בבך וירא חזון משוך׳ בן הבר ויהי בהחריב משה׳ ד׳ פסוקן בן מן ומן וסמ״ן נסמר בסדר ואדא׳ המן ג׳ וסמיכות נסמן בסדר ובכללים ב׳ סמן ו׳׳

מן ג׳ ר״פ בתורה וסמיכות נסמר ביתקאל סימן בה״ כל ראה ויזדא ויזדא ודנות ר״פ ומן כי בן וסמיכות נדא״ס בן ובתשבי קריאתדנות ס״ת מן בבה ומן וסמיכות נסמן ביתקאל סימן מ״ה ובזדא סימן ו׳׳

ממנו ר״פ ויעש׳ מתן וסמ״ל נסמר בסדר תרומה׳ ממנו ר״ס מנחה וסם בלעם ארני ואדוני בעירא דיפתח ולקט בארזא באדריתא ובאחי נסמר בפרשת בא׳ מכני ״ בתורה וסמיכות נסמר בסדר בלק׳

כל תחלות ממני בשא סמנו וסם נסמר בתהלים סימן קי״ג׳

למנות ה׳ וסמיכות נסמר בסדר לך לך׳ ובתלים סימן צ׳ ובדברי הימים סימן כא׳

רמן ה׳ וסמיכות נסמר ביתזה׳

המנורה ג׳ סמ״ל וסמיכות נסמר בתרומה׳ ואת המנורה ג׳ וס״ן נסמר בסדר בהעלותך׳

מנימין ג׳ בס״ל וא״ח וסמיכות נסמר בבה״ס סימן ב׳ ובנחמיה סימן ג׳׳

המנשי ד׳ וס״ן נסמר בסוף פרשת כי תבא׳

שבט המנשה ב׳ וס״ן נסמר ביהושע סימן ו׳׳

למס עובר ג׳ וסמיכות נסמר בכללים א׳ ס״ט׳

מע

מעון ד׳ וסמיכות נסמר בתלים סימן ע״ו׳

מעונה ג׳ נסמר כ״ש וסמיכות נסמר באיוב סוף סימן ל״ח ע״ש׳

ימעט ג׳ כ״ת וסמיכות נסמר בשמות ס״ם ל״ו׳

למעט ג׳ וסמיכות על ״ יתומל׳ רק ובנים הוי׳ פנה לארבה תמה׳

מעט ה׳ וקמצ׳ וסמיכות נסמר בסדר תבא ובשמואל ב׳ סימן ג׳ ובאיוב סימן לב׳ בריש חצי׳

מעין ה׳ וקמצ׳ וס״ן נסמר בסדר שבוע ובשרים סימן ד׳׳

מעין ד׳ פתוחין וסמיכות נסמר בסדר בלק ובנה״א ס״ב׳

ג׳ חושע סימן ט״ו׳

מצ

ומצאת ג׳ וסמיכות נסמר בתחלת סימן ט״ו׳

וימצאתו ג׳ וסמיכות נסמר בכללי א׳ סימן ל׳׳

מצאתנו ג׳ וסמיכות נסמר בשמות סימן ו׳׳

מצאת ג׳ וסמיכות נסמר בס״ם כהר סינו׳

וימצאם ג׳ וסמיכות נסמר בדניאל סוף ס״א׳

וימצא ו׳ וסמיכות נסמר בסוף עמנית׳

ולא ימצא ובמגלה ריש סימן י׳ לא

מעדכת אות המם

לא מצאו ו׳ וסמיכות נסמר בריטה ריש סימן קל״ב׳ ואת האיש סימן קל״ב׳

כי ימצא ה״פ בכתה וסמיכות נסמר בקרבך באחד׳ בי ימצא בעירך׳ כי ימצא איש שכב׳ כי ימצא איש גנב׳

וימצאהו ג׳ חס וסמיכות נסמר בסדר ויקרא ובשמואל סימן ד׳ וביחזקאל סימן ב׳

המצרים ג׳ סמ״ל וסמיכות נסמר בסדר בשלח׳

ואת המצרים ג׳ וס״ן נסמר בסדר בשלח׳

ותמצאתו ו״ח בליש וס״ן נסמר בסדר בשלח׳

ולא מצאתי ה׳ וסמ״ן נסמר בסדר כי תצא ובשמואל א׳ סימן כ״ה וביחזקאל סוף סימן כ״ו ובקהלת סוף סימן ז׳׳

מצורות ס״ב בליש וסמיכות נסמר בשמואל ב׳ סימן ה׳׳

מצה ה״ח ו״ס וסמיכות נסמר בסדר בא׳

במצולת ג׳ וסמיכות נסמר בסדר בשלח׳

המצפתה ה׳ וסמיכות קדש את כל ישראל׳ ויקבצו המצפתה׳ וישבעו לישתים כי׳ ויבא ידמיה אל גדליה׳ ויהיו כן קרתא׳ ויה בחדש השביעי׳

מצרימה ב״ת וסמיכות נסמר בסוף ויה׳ מצרים ג׳ ר״פ וסמיכות נסמר בסוף איכה׳

ממצרים ה׳ סמיכות בליש וסמיכות נסמר בסדר בא אל פרעה׳ ובשמואל א׳ סימן ד׳ ובתהלים סימן פ״א׳

מארץ מצרים ה״ח ו״ס בל״ל וסמיכות נסמר בסדר בא אל פרעה׳ ובשמואל ב׳ סימן ז׳ ובתהלים סימן קי״ד׳

מצרי ד׳ וסמיכות נסמר בסדר חקת׳

מרה ה״חסר וס״ם נסמר בסדר ראה ובתלים בסדר בא אל פרעה׳

מרי ד׳ וסמיכות נסמר בסדר ויקרא ובשמואל א׳ סימן ב׳ וביחזקאל סימן ב׳

המרורים ד׳ וסמיכות נסמר בסדר בא אל פרעה׳

ימיר ד׳ וסמיכות נסמר בתהלים סימן ק״ו׳ ובתלים סימן ל״ה׳

ומרים ג׳ וסמיכות נסמר בסדר בהעלותך׳

מש

ימש ד׳ וס״ן נסמר בסדר בשלח ובדברי הימים סימן ו׳׳

תמש ג׳ וסמיכות תמש ואחד׳ אל״ף תבוש מזה׳ לא תמוש רעה מביתו׳ קרן תכוש כתיב תניא תמש כתוב תלית תאת תבש בתך׳

ימושון ג׳ וסמיכות לא ״ ימוש כפיך׳ אם ״ יבושו ואקום׳ כי ״ תמדים יבושו׳

ואמשך ה׳ חסרים בליש׳ וסמיכות נסמר בפרשת אלה תולדות׳

משה ג׳ ר״פ וסמיכות נסמר בריש יהושע ובתלים סימן ע״ז׳

ומשה ד׳ ר״פ וסמ״ל נסמר בסדר ואלה שמות׳ ואלהים ס׳ בליש׳ וס״ן נסמר ביהושע סימן י״ז׳

משה איש ד׳ וסמיכות נסמר בסדר ואלה שמות׳ ואלהים ס׳ בליש׳ וס״ן נסמר ביהושע סימן י״ז׳

בספר משה ג׳ וסמיכות נסמר בסדר ואלה שמות׳

כי בתוב בספרי׳ **ויסרו** העולה ההתם׳ **כ״ם** וזאת נקרא׳

המשיח ה׳ וסמיכות נסמר בסדר ויקרא׳

מושל ל״ת ו״ס וסמיכות נסמר בבכה סימן ס״ה׳ ובקהלת סימן ע״ש׳

משלי ד׳ וסמיכות נסמר בריש ספר משלי׳

משפחות ״א וסמיכות נסמר בסדר עז ובתלים סימן ע״ז׳

למשפחת ג׳ חסרים בליש׳ וסמיכות נסמר בסדר עז ובתלים סימן ס״ח׳

ומשפחת ד׳ וסמיכות נסמר בח״ת ס״ב׳

למשפחותם ה״ל וסמיכות נסמר בסדר בהעלותך׳

ומשפחות קריית יערים׳ בני שלה בן יהודה׳ ומשפחת סופרים יושבי יבץ׳ נקץ **למשפחותם** ה״ל וסמיכות נסמר בסדר בהעלותך׳

כתיתי הסר׳

מריתי ג׳ ס״ן נסמר באיכה אב קדמאה׳

המורים ד׳ וסמיכות נסמר בסדר חקת׳

כמרה ה״חסר וס״ם נסמר בסדר ראה ובתלים

מרי ד׳ וסמיכות נסמר בסדר ויקרא ובשמואל א׳ סימן ב׳ וביחזקאל סימן ב׳

תמרורים ד׳ וסמיכות נסמר בסדר בהעלותך׳

ימיר ד׳ וסמיכות נסמר בסדר אם בחקתי ובתלים סימן ק״ו׳

ומרים ג׳ וסמיכות נסמר בסדר בהעלותך׳

למשפחותם ג׳ בליש וסמ״ן נסמר בסדר סוף׳

משפחתם ג׳ בליש וסמ״ן ובמשפחתם אשר עמכם׳ וישלח בני דן בכשפחתם׳ ולשמעי בנים ששה׳

משפחות האדמה ג׳ וסמ״ן נסמר בעמים ריש סימן ג׳

למשפחותם ה״מ ל וסמ״ן נסמר בסדר בהעלותך׳ בבדבר סיני׳

המשקוף ג׳ וסמיכות נסמר בפרשת בא׳

מת

ומתו ה׳ וסמיכות נסמר בפרשת וישלח׳

קריבת מיתה ד׳ וסמיכות נסמר בסוף פרשת תולדות יצחק׳

לפני מותו ד׳ וס״ן נסמר בפרשת תולדות יצחק׳

אנכי מת ד׳ וסמיכות נסמר בסדר ויחי׳

ומתנו ה׳ וסמיכות נסמר בסדר ואתחנן׳

מות יומתו ג׳ וסמ״ן נסמר בקדשים׳

ויהי אחרי מות ד׳ וס״ן בליש ארבי אבא דרביא שבשא ובלבא וביאור נסמר בכוף סדר חי וברית יהושע וברית שמטים׳

ימית ה׳ וסמיכות נסמר באיוב סימן ה׳

המיתו ג׳ וסמיכות נסמר בריש סוף׳ **ימיתנו** ד״ס בליש וסמ״ן נסמר בשמואל ב׳ סימן ה׳

ימותו ה׳ וסמיכות נסמר בסדר ויחי׳

ומת ה׳ וסמיכות נסמר בסדר בשלח׳

במות ג׳ וסמיכות נסמר בסדר קדם׳

כמות ג׳ וסמיכות בחון שבלהורב׳ כי עזה כמות אהבה׳ והא כמות לאישבע׳

מתים ד״ס בליש וסמ״ן נסמר בסדר דברים׳

מתי מספר ה׳ וסמיכות נסמן בדברים סוף סמן כ״ה׳

המיתו ג׳ וסמיכות נסמר בסדר קהלת שמע׳

תמתון ד״ג וח״ס ו״א סמ״ל וסמיכות נסמר בשעיה סמן נ״ב׳

מות ימות ג׳ וסמיכות כי ״ חי ״ הבושיע׳ כי נאן נאצת את׳ והראני ״ כ״׳

להמיתו ג׳ כ״ל וסמיכות יד העדים תהרה׳ ויתנכלו אתו׳ וישמרו את הבית״׳

יומת ד׳ קמצ׳ וסמ״ל נסמר בסדר כי תשא׳ **מתתיהו** ד׳ וסמ״ל נסמר בדה א׳ סימן ח״׳

נשלם ערך המם בס״ד

מערכת אות

הנון

טו׳ וזין חד נ׳ וחד ו׳ ול׳

דיבו׳ וסמיכות

נשואתני כפני זעכך וקצפך׳ **תשאתני** ושכחתי עם אחתי׳ **נרצה** דבר על לב ירושלים׳ **תרצה** ותכך ידו על ראש העולה׳ **נאחזו** די לאחז בהקר בין יחזקאל׳ **נגיחתו** באדין כלבא נבוכד נצר׳ **נדמה** שברון כלבה בקנף׳ **נחכה** לאל בי תלמיתי ותשוח׳ **נחמתני** ותאמר אמנא וזן בעיניך׳ **נחמתני** עשה עמי אות לטובה׳ **נפלו** תשבדו בכמת און׳ **נשכח** תחי טירתם נשכחה׳ **נשמה** נתתי את ארץ׳ **נסלוך** פשלח אשר על הבית׳ **ונסלוך** נעלה כיתרה ונקיצנה׳ **נסעה** ויאמר כסעה ונלכה׳ **ונסעה** בנחר אהוא כשנים עשר **נתנך** ואת בדברו אליו ראם לן׳ **נתנוך** ויאמרו לו לאמר לא כי אסור׳ **נושע** קמן אין ומלך נושע כרב חיל׳ **נושע** גילי מאר בת ציון והיעני׳ **נבל** נפו אני אודך בכלי נבל׳ ונבל

תבל חזה כנגד וגבל׳
נסעה ולא ידעו עשות נסעה ׳
ונטה והטה אחריהם בפשע ׳
נסכה בן אדם ישן אשר אמרת
נעבה את ארץ אלהינו אל נ׳
נבה ונבה הלך וילבר את קנה
ונכה ואת בניהם כ בפטיש

אב״ם אריוכה בסוף

חמשה ולילה דבור וסכיתין

אחרין תשתחוה לאחר אשתי׳
אחן ותיתי את אשר אתן
בחין ושארית הוא העדיו׳
כחן ובכוך אבירים בכחו׳
נטרון ותשבחה הערי דשכואל
דאגן ואת עורא בחכמת׳
האין עתה יתרדו האין׳
הרעון ותשבע עתליה את קול
דבלים׳
חכון ואתה דוך לקון ותחון׳
והשון ויאמ כ לרבן את הנבואות
דאגון ולך כבדתי רסיב את׳
ובכהן ויעבר הברך הגלגלה ׳
ירואן וכל העם שבעו ירואן׳
זן ובניו בלאים בציקס׳
חשן ואתה קח לך חשן ושוריי
כתון ואת תאכלכם אשר עשית
כהון ראתה ותבא לשלחים׳
כה ן כי ריס שתון נשאו׳
ירעון עשרת שוב שיבתיך ׳
ירובון ובהיותון עיניך ׳
לבלאון והשקיו ארץ עשהך׳
ינאון ואת עכיו יאגין׳
כארגן וזרך לפניהן כבראה׳
לבכיהן והעבר גלתה העלתה׳
להתן שם את ארון׳
מלכין אל תתן לנשים חילך ׳
מטפטן ויך כ בטה את׳
טודון ינחל דבספד׳
גן בנו יהגשו בנו׳
פרוקהן שבתי חדשים כשמן׳
נחשתן ויקרא לנחשתן׳
סגנין אדין כלא לדניאל רכי
כיהל ן אין ן לליין כל חכמי
פרין בנו כתיס ושבנו ׳
צדוקין יען אשר עזבוני׳
קבצן דרשו כעל ספרי״ וקראו
ראשן ישבו לארץ יהבו וקו בת
שוכטן דרכי ציון אבלות׳
תפגעון לאשרך דשבטון׳
תחתיהן תליך ואברת׳
תעלרן את האלהים על חרי׳
תענון כל אלכנתיהם ׳
תרגין ושמעת ישראל ושמרת׳
תחקרון עד תכונות יכם עד׳
תחשבון כה תחשבון על״ו׳
תתחקרן עד פתי תתחקרן׳
תגדעון ונתצתם את כזבחתם ׳
תחנן ואנשי קדש תחונלי ׳
תלכון לא תלכו דיקס׳
תרחמון כה אברי לא תעלו׳
תנוסון ואברו לכי על סוס נגוס
תושעון כשוכחת ותאת חשעון׳
תשאלון ואשאלנו אשאון אס לאל׳

אב כין חד וחד חד נון וחד

כס נכסף וסכיתין נכסר בסוף כדבר
בדבר סיני׳

אלין כילין משמשין נ׳ וס׳

דמרני ל כימרני אלהים כארץ
עניי׳

נאם נ כסעם וסכתי נכסר
כיהוקאל סמן ח׳
עכלי׳

נאפות נ׳ וסכיתין

ושפטיך כשפט׳
ואשים עזריקס נ כפסל׳

נב

נביות ד׳ חס א כליש׳ין
וס כנסר כשמואל
א סכין ובעזרא דיש סכין ח׳

נבזיא נ׳ ס כיהוקאל סמן ד׳

נבזיא ו׳ וסכיתין נכסר

כדניאל סכין׳

נבזיאים ח׳ סכ כשמואל

נבזיאים חסל גזרתי
וסכיתין נכסר
כיהוקאל סמן ד׳

נבזיאים נ׳ כל נ׳ נכסר כסדר

כהוש׳

נבל ד׳ וסכיתין

נבל הנבזיאים נבא סכין׳
ונקרו ורה׳
ויקבץ כלך ישראל׳
ומלך ישראל ויהשמש׳

נביא נ׳ חס כליש

וסכיתין
ונביא ונחתים נבזיאי׳
ונבא לכב תבבה׳

הנביאות ח׳ וסכיתין

תקח כרים׳
ואקרב אל תנביאה׳
ונם לנעדיה הנביאה׳
ועשרה אל ואלהה תנביאה׳
וחברו דלה׳
תאשר תכלך אל חוזה תנביאה׳

נבקד נאצר נ׳ כיתיבין כן

ויאצר חכוי וסכיתי
ויהרצוהו תלך כתגלות״ את׳
בוא אצר ״ עבואת׳
ולכקצת והשם אצר אצר׳
ונשנו שתים לכלכת כ כשמו׳
וקאמין לקבל צלמא תני דפתן׳
בען אנא נבבר נאצר אבוך׳
ומלכא נבבר נאצר אבוך׳
יאה׳
ולא כלים ישמח בבא כל
נבובר נאצר וסס׳
והעם תשאר כארץ יחדיה׳
ומן בראשית עד אתאב בן קדליה
נבבר ריצר בתי׳
וכל שאר ספרי נבובר ראצר וסס׳
בבא נבובר ראצר וסס׳
לקיר תלכלות אחאב׳
והניתי נבובר נאצר בבתוכיש
וסכיתין
עלה נבובר נאצר מלך בבל
ומכלי ביתי״ חביא׳
ולהשובת תשבו שלו אחכלך׳
ומן כאלך נבובר נצר מדי׳
בשנת שלש למלכות ודציאל׳

נאם נ כסעם וסכתי נכסר
כיהוקאל סמן ח׳
עכלי׳

נאפות נ׳ וסכיתין

ושפטיך כשפט׳
ואשים עזריקס נ כפסל׳

נב

נביות ד׳ חס א כליש׳ין
וס כנסר כשמואל
א סכין ובעזרא דיש סכין ח׳
ונ״ם וסכיתין

נבזיא נ׳ ס כיהוקאל סמן ד׳

נבזיא ו׳ וסכיתין נכסר

כדניאל סכין׳

נבזיאים ח׳ סכ כשמואל

נבזיאים חסל גזרתי
וסכיתין נכסר
כיהוקאל סמן ד׳

נבזיאים נ׳ כל נ׳ נכסר כסדר

כהוש׳

נבל ד׳ וסכיתין

נבל הנבזיאים נבא סכין׳
ונקרו ורה׳
ויקבץ כלך ישראל׳
ומלך ישראל ויהשמש׳

נביא נ׳ חס כליש

וסכיתין
ונביא ונחתים נבזיאי׳
ונבא לכב תבבה׳

הנביאות ח׳ וסכיתין

תקח כרים׳
ואקרב אל תנביאה׳
ונם לנעדיה הנביאה׳
ועשרה אל ואלהה תנביאה׳
וחברו דלה׳
תאשר תכלך אל חוזה תנביאה׳

נבקד נאצר נ׳ כיתיבין כן

ויאצר חכוי וסכיתי
ויהרצוהו תלך כתגלות״ את׳
בוא אצר ״ עבואת׳
ולכקצת והשם אצר אצר׳
ונשנו שתים לכלכת כ כשמו׳
וקאמין לקבל צלמא תני דפתן׳
בען אנא נבבר נאצר אבוך׳
ומלכא נבבר נאצר אבוך׳
יאה׳
ולא כלים ישמח בבא כל
נבובר נאצר וסס׳
והעם תשאר כארץ יחדיה׳
ומן בראשית עד אתאב בן קדליה
נבבר ריצר בתי׳
וכל שאר ספרי נבובר ראצר וסס׳
בבא נבובר ראצר וסס׳
לקיר תלכלות אחאב׳
והניתי נבובר נאצר בבתוכיש
וסכיתין
עלה נבובר נאצר מלך בבל
ומכלי ביתי״ חביא׳
ולהשובת תשבו שלו אחכלך׳
ומן כאלך נבובר נצר מדי׳
בשנת שלש למלכות ודציאל׳

מלין דכשמשין נה בסוף

היבותא וסכיתין

הדומבנה ל קרנות עדיק׳
קבנה ל סמענה קולי׳
אחבנה ל כיוי תקבלבנה׳
אצתנה ל חסה א״ל כיתמני׳
יקראנה ל ראבר אלי שוב לא׳
וירנה ל כבדום שלח אש
בעצמי׳
ישמרנה ל שמי ישמרנה לו׳
יעדנה ל ואם לבנו יעדנה׳
ויבענה ל כתוך חבו׳
תעלנה ל ואבר כל אדם׳
תקבלנה ל רגל רגלי עני׳
אשקנה אנ״י נוצרה לרגעים ׳
תעיסנה ל ותכבה ולא תאבל׳
את שבעה ל אני כעתה אחישנה׳
תכלנה ל כלטעלה ותתה ותתבזה׳
תחבנה ל ויסר כשר תחונה׳
תשבנה ל כעל דרכותי׳
שמענה ל ואתה דע לך׳
תשבנה ל וידו תשבנה אתו׳

ו׳חסרי נ׳ן וקרין וסכי

ו׳כתבן נ׳ ולא קריין וסכ

נכסר כשמואל ב
יא פסוקי׳ ריש נן וסופי
נן וסכי נכסר
כסדר תורין וכתלים סימן מ׳ה׳

נא

נאות ה׳ וסכיתין נכסר
כתלים סימן קמ״ה ׳
וכשלי סימן ק״ו׳

נבוך נצר נ׳ כתבן וסכיתין

בית וסכיתין
שבוע עתיך לך׳
נבוך נאצר ״ נבוך ראצר׳
נבוך ראצר׳ נבוך נאצר׳
נבוך נאצר׳ נבוך נאצר׳
נבוך נאצר׳
דישא דדי אלנאצר נשתא נ לכלנו׳
הלה וה ונבלתו וכן כל ירבוה
רחוקאל ראצר וכן בראשית
סמלנת ירקסתצי ער קדיש
קדישת ראצר לקדי ולבשלות
ראצר קדישתכת׳

נג

ננבת נס כלי׳ש וסכי׳
נבס כתב כ׳ס כ׳ו׳
ננינות נ׳ נמ׳ כליש׳ין
כתלים סמן ק׳ וסכיתין נכסר
כונע נ׳ כל׳ וסס נכסר
סוף סדר טענרע
ונעמסס סמן ל׳
הנגעת נ׳ וחס וסס נכסר
כשמש סמן ל׳
והנוגע נ׳ וסכיתין
נבל שבאנפש׳
ותנוע בנבלתם׳
ותנוע כבר אשר׳
לנגע נ׳ כ׳ חס ו׳ א׳ סל׳
וסכיתין נכסר
כסדר דרא ואוסן סמן ל׳
וינוע נ׳ וסכיתין נכסר
כסדר לך לך׳

נגע הצרעת נ׳ וסכי׳

נרפא נגע הצרעת׳
ואת התורה לכל נגע׳
והשמר בנגע הצרעת׳

נגף נ׳ וסכיתין

יתמך ״ נגף לפני׳
אך נגף נגף הוא׳
כי נגף העם׳

נגשה נ׳ וסכיתין נכסר

כסדר תורין׳

מגישים נ׳ וסכיתין נכסר

כתלים סמן

ד׳ וכתלים כ סמן ד׳
וינישון נ׳ כ חס ו׳ א׳ סל׳ וסכי׳
נכסר כסדר תורין׳

נדש נ׳ כ׳ש וסכיתין

נוש פתה כמו׳
ועמר עלי מו׳
נגש בס׳ך וסכיתין נכסר
כישעיה סמן נ׳ ועש
פתה שקלינן ושרינן׳

נגש כש׳ך וסכיתין

נשמו תשה נשלחם׳
ותשה נגש אל תעמד׳
ונגש נגש יוסף׳
ותנה

נד

נדף ח׳ סמן וסכי׳ נכסר
כסדר אם בחקתי׳
וידר נ׳ וסכיתין נכסר
כסדר ויצא יעקב
וכשפטים סמן א׳

ונדריך נ׳ וסכיתין

רק קדשיך אשר׳
ונדריך אשר תדור׳
ותדריך קשלם׳

נדר ח׳ קמצי׳ וסכיתין נכסר

כפרשת אשר ובישעיה
סוף סמן ש׳ ותרגום שם ׳

נדריכם ד׳ וסכי׳ נכסר

כסדר ראה׳

נה

וינחג ח׳ וסכיתין נכסר
כסדר ואלה שכות ׳
ונדדו נ׳ וסכיתין נכסר
כירמיה סמן לא ׳
נחרות נ׳ וסכיתין נכסר
כתלים כ סמן ח׳
וכתלים סמן קלה׳

הכחרת ד׳ וח׳ כליש׳ וסמ׳

נסס נכסר כשמואל א׳
ונחתי נכסר
כישעיה סמן נ׳ ׳

ונחר נ׳ וסכיתין

כישעיה סמן ש׳ ׳

אל נהר נ׳ וסכיתין

ואבוא אל ואתלה׳
ונבואה הנבואה׳
חזון והוא לי׳ אלהים׳

נו

נוח ו׳ וסכיתין

נוח משלח ונעזב׳
ישים עליהם נוח׳
נוח לכנוחת יענה׳

נז

נזולים נ׳ כ׳ל׳ ו׳א׳ חס

וסכיתין נכסר
כתלים סמן עז׳

נח

נחפו נ׳ וסכיתין נכסר

כסדר ויה סקץ
ונאוכח כשב נ׳

נחני נ׳ וסכיתין

ברוך נחני׳
סי יקבלני עיר מעוז׳
סי יובלני עיר מבצר׳

והנחתי נ׳ וסכיתין נכסר

כיהוקאל סמן כב
וסכן לו׳

הניחו והניחו ד׳ וסמ׳

נכסר
כשמואל א סמן ל׳

מנחתיך ד׳ וסמ׳ כל׳

וסכיתין
יזנר כל מנחתיך׳
לעולתיכם ולשלמיכם׳
ומנחיכם לא ארצה׳

ואת המנחה ח׳ וסמ׳

נכסר
כפרשת אלה תפקודי׳

ניחוח ח׳ כל׳ וסכיתין

נכסר כפרש תצוה׳
ונחנו נ׳ וסכיתין נכסר
כסדר בשלח׳
ונח נ׳ ס כיהוקאל סמן ד׳
נחת כ׳ל׳ וסס נכסר
כבלעם כ סמן ב׳
וינח נ׳ ס כיהוקאל נכסר
כפרשת לא אל תרעה
ובישעיה סוף סמן נא ׳
וינח ו׳ ודשן וסמ׳ נכסר
כפרשת ויקהל
ובכלבים א סמן ׳
וינחם ו׳ וס כיהוקאל נכסר
כשמוא א סמן כב
והנחתי כ׳ חס ד׳ חס וסס
ויאכרו פני ילכו׳

ונחתי חבתי׳

ושאר ואצותי בתיב והך סל
דקר׳ וסס
והוא יחה אישכנותי׳
ואצחתי נתתי כתיב והך סל
ותתי׳ חבתי׳ המזבח׳)

וינחהו ח׳ כל׳ וסמ׳

נכסר כסדר אשר
ובכלבים א סמן ׳

מנחת ד׳ וסמ׳ כל׳

וסכיתין
סמן ל׳ ובישעיה סמן יא ובזכריה
ריש סמן ז׳

מנחל ד׳ וסכיתין נכסר

כסדר אלה תולדות
ובכלבים כ סמן כ׳

על נחל נ׳ וסכיתין

את הארץ הזאת׳
בן תדרן טורף׳
בן תדרה עשה׳

נראו ד׳ וסכיתין נכסר

ביהושע ריש סמן י׳
שו וסכיתין נכסר
כסדר קרח׳

לנחלה ח׳ וסכיתין

נכסר כשמואל א סמן ל׳

ינחלם ח׳ כל׳ וסמ׳

נכס כשמוא א סמן כ

ינחלך נ׳ קמצין וסכיתין

לשמות כמות׳
איש לפקדיו׳
בבוך חבסים ינחלו׳

נחלתן ד׳ וסכיתין נכסר

כפרשת אלה המסעי
כ א קס וא פתח
וסכיתין

תנחל נ׳ וסכיתין

כארצם ל׳ותנחל׳

בנחילתך אשר תנחל׳

נחלתאל נ׳ כליש׳ וסמ׳

נכסר כסדר
ראה התלים סמן ק׳

נחם ונחם ו׳ פתוי

וסכיתין
נכסר כשלח סמן א׳

ינחם ח׳ וסכיתין

וינחם ויעשה׳
וינחם ויאמר אחי׳
וינחם ויהי המדבר על גחזי׳
וינחם ויקל דעה׳
וינחם אלהים על רעה׳

נחמאל ד׳ וסמ׳ נכסר

כשמואל ב
ריש סמן ד׳

נחש נ׳ וסכיתין

ויעש כשה נחש׳
והביט אל נחש׳
ובחת את נחש הנחשת׳

נהשת ד׳ כעמי

ועשית קרנותיו׳
ועשית כדיו לכוונה׳
ועשית כדי עני׳
כבנו תהנה קרנותיו׳

כלי הנחשת ד׳ וס׳ נכסר

סוף ויכהו׳

נט

נטה ק׳ כל׳ וסכי׳ נכסר

כתלים סמן קך׳
ו׳ חס את וסס
נכסר כיהוקאל׳

נטיתיך ו׳ פתוי

וסכיתין
נכסר כשלח כתלים א׳ ריש סמן׳
ומנוס נ׳ וסכיתין נכסר
כאיוב סוף ס׳א׳

מנסת ח׳ חס כל׳ וסמ׳ נכסר

כפרשת בהעלתך׳

וינוסר ד׳ כל׳ וסכי׳ נכסר

כתלים כ סמן ו׳

ונסו נ׳ וסכיתין נכסר

כמשיעה סוף סמן ל׳ה׳

ונסתם נ׳ וסכיתין נכסר

כפרש בחקתי
וכזכריה סמן ל׳
נסח ל כ׳ נתיב כה ור׳ נתיב
שוא וסכיתין נכסר
כסדר ויצא׳

ויסך ו׳ דגשין וס כיתין

יסך עליה נסך׳
יסך את נסכו׳
יסך אתם ל׳׳

ולתסך ל׳ וסכיתין

וכי אנוכי מסכירים׳
מה אשר ״ צוכאות לאשר׳
אתם תשיכם׳
וחר פרע ג נון אז חדלנו׳

מסבה נ׳ יחידאין

וסכיתין
עשו לחם מסכה׳
ועשו לחם מסכה׳
ובל עשה מסכה דנות׳

בנסעם ל׳ וסכיתין נכסר

נט

נטה ק׳ כל׳ וסכי׳ נכסר

כתלים סמן קך׳
ו׳ חס את וסס
נכסר כיהוקאל׳
ומנוס נ׳ וסכיתין נכסר
כאיוב סוף ס׳א׳

מנסת ח׳ חס כל׳ וסמ׳ נכסר

כפרשת בהעלתך׳

וינוסר ד׳ כל׳ וסכי׳ נכסר

כתלים כ סמן ו׳

ונסו נ׳ וסכיתין נכסר

כמשיעה סוף סמן ל׳ה׳

ונסתם נ׳ וסכיתין נכסר

כפרש בחקתי
וכזכריה סמן ל׳
נסח ל כ׳ נתיב כה ור׳ נתיב
שוא וסכיתין נכסר
כסדר ויצא׳

ויסך ו׳ דגשין וס כיתין

יסך עליה נסך׳
יסך את נסכו׳
יסך אתם ל׳׳

ולתסך ל׳ וסכיתין

וכי אנוכי מסכירים׳
מה אשר ״ צוכאות לאשר׳
אתם תשיכם׳
וחר פרע ג נון אז חדלנו׳

מסבה נ׳ יחידאין

וסכיתין
עשו לחם מסכה׳
ועשו לחם מסכה׳
ובל עשה מסכה דנות׳

בנסעם ל׳ וסכיתין נכסר

ני

ניך ח׳ וסכיתין נכסר

כיהוחרש סמן ל׳

נכ

נכחו כ׳ וסכיתין

נכוא תחנו׳
כי נבחו יצא׳
נכר כ׳א כליל

וסכיתין
נכר אתו האלהים׳
ולא נכר שון לפני׳

נם

נמו כ׳ש׳ין

וסכיתין
נמר רעך כלך אשור׳
נמו שתם׳

נס

נסי נ׳ וסכיתין

חקרא שמו ״ נסי׳
ואל עמם אריס׳

הנס נ׳ וסכיתין

תעם תסאל׳
תזה ועם בקול׳
תצם כפני יפחד׳
מציעאה תלכ כיתי׳

נסותם ח׳ חס כל׳ וסמ׳

נכסר כסדר
בשלח ובכלבים א׳ריש סמן׳
ומנוס נ׳ וסכיתין נכסר
כאיוב סוף ס׳א׳

מנסת ח׳ חס כל׳ וסמ׳ נכסר

כפרשת בהעלתך׳

וינוסר ד׳ כל׳ וסכי׳ נכסר

כתלים כ סמן ו׳

ונסו נ׳ וסכיתין נכסר

כמשיעה סוף סמן ל׳ה׳

ונסתם נ׳ וסכיתין נכסר

כפרש בחקתי
וכזכריה סמן ל׳
נסח ל כ׳ נתיב כה ור׳ נתיב
שוא וסכיתין נכסר
כסדר ויצא׳

ויסך ו׳ דגשין וס כיתין

יסך עליה נסך׳
יסך את נסכו׳
יסך אתם ל׳׳

ולתסך ל׳ וסכיתין

וכי אנוכי מסכירים׳
מה אשר ״ צוכאות לאשר׳
אתם תשיכם׳
וחר פרע ג נון אז חדלנו׳

מסבה נ׳ יחידאין

וסכיתין
עשו לחם מסכה׳
ועשו לחם מסכה׳
ובל עשה מסכה דנות׳

בנסעם ל׳ וסכיתין נכסר

נע

נוטה ק׳ כל׳ וסכי׳ נכסר

כתלים סמן קך׳
נטיתיך ו׳ פתוי

וסכיתין
נכסר כיהוקאל׳
ונטע נ׳ וסכיתין

נכסר כסדר
ראה התלים סמן ק׳

נחם ונחם ו׳ פתוי

וסכיתין
נכסר כסדר
בשלח ובכלבים א׳ריש סמן׳
ומנוס נ׳ וסכיתין נכסר

כאיוב סוף ס׳א׳

מנסת ח׳ חס כל׳ וסמ׳ נכסר

כפרשת בהעלתך׳

וינוסר ד׳ כל׳ וסכי׳ נכסר

כתלים כ סמן ו׳

ונסו נ׳ וסכיתין נכסר

כמשיעה סוף סמן ל׳ה׳

ונסתם נ׳ וסכיתין נכסר

כפרש בחקתי
וכזכריה סמן ל׳
נסח ל כ׳ נתיב כה ור׳ נתיב

שוא וסכיתין נכסר
כסדר ויצא׳

ויסך ו׳ דגשין וס כיתין

יסך עליה נסך׳
יסך את נסכו׳
יסך אתם ל׳׳

ולתסך ל׳ וסכיתין

וכי אנוכי מסכירים׳
מה אשר ״ צוכאות לאשר׳
אתם תשיכם׳
וחר פרע ג נון אז חדלנו׳

מסבה נ׳ יחידאין

וסכיתין
עשו לחם מסכה׳
ועשו לחם מסכה׳
ובל עשה מסכה דנות׳

בנסעם ל׳ וסכיתין נכסר

נע

נוטה ק׳ כל׳ וסכי׳ נכסר

כתלים סמן קך׳
נטיתיך ו׳ פתוי

וסכיתין
נכסר כיהוקאל׳
ונטע נ׳ וסכיתין

נכסר כסדר
ראה התלים סמן ק׳

נחם ונחם ו׳ פתוי

וסכיתין
נכסר כסדר
בשלח ובכלבים א׳ריש סמן׳
ומנוס נ׳ וסכיתין נכסר

כאיוב סוף ס׳א׳

מנסת ח׳ חס כל׳ וסמ׳ נכסר

כפרשת בהעלתך׳

וינוסר ד׳ כל׳ וסכי׳ נכסר

כתלים כ סמן ו׳

ונסו נ׳ וסכיתין נכסר

כמשיעה סוף סמן ל׳ה׳

ונסתם נ׳ וסכיתין נכסר

כפרש בחקתי
וכזכריה סמן ל׳
נסח ל כ׳ נתיב כה ור׳ נתיב

שוא וסכיתין נכסר
כסדר ויצא׳

ויסך ו׳ דגשין וס כיתין

יסך עליה נסך׳
יסך את נסכו׳
יסך אתם ל׳׳

ולתסך ל׳ וסכיתין

וכי אנוכי מסכירים׳
מה אשר ״ צוכאות לאשר׳
אתם תשיכם׳
וחר פרע ג נון אז חדלנו׳

מסבה נ׳ יחידאין

וסכיתין
עשו לחם מסכה׳
ועשו לחם מסכה׳
ובל עשה מסכה דנות׳

בנסעם ל׳ וסכיתין נכסר

מערכת אות הנון

נע

וינעו ג' וחס' וסמיכין
וירא הנס הענו.
הנעו אבות הסמ"ן.
לנוע ד' וסכלין נסמר בכפ"ם סימן ל"ד.
וברמח סימן ל"ד.
וינעם ג' וחס' נ"ש וסמיכין נסמר בפרשת מסעי
והאיבה באבן תניף.
מנעורינו ג' ונסל' וסמיכין עם נסמר בפרשת וירם
וירם אשר סימן ל'.
ואת הנערים ג' וסמ"ן נסמר
באיוב סימן א'.
מנערי ג' וחס' וסכ' נסמר בסלי א' סימן ל"ח
מנעורין ג' ג' וחס' נ"ש ואל"ף וסמיכין נסמר
בפרשת והבשלו א' סימן ל"ד.
מנער ג' וחס' וסמיכין נסמר בחלים סימן פ"ה
ובנשואי סימן כ"ט.

נפ

לנפל ד' וחס' וסמיכין נסמר בפרשת שלח לך
וברמח סימן ג' והבעלה סימן ו'.
ויפל ג' וסמיכין נסמר בפרשת מסעי וסס"ו
בלשון ארמי אנוש בית כשבריתה.
יפול ג' סל' נ"ש וס' נסמר בחלים סימן כ"ב.
תפל ה' אל' וסמיכין נסמר ביחוקאל סימן כ"ג.
הפילה ו' וחס' נ"ש וסכל' נסמר בפרשת נשא
הנפלים ג' ס' וחס' ראש סל' וסמיכין נסמר
בפרשת בראשית.
יפול ג' וחס' נסמר משלי וסמיכין נסמר
בפרשת סימן ג'.
כל לשון נפילה על בניו אל וסמיכין
נסמר בפרשת שמני.
נפש ג' נשמה ל"ש וסמיכין נסמר בפרשת ויקרא.
נפש חיה ד' וסמיכי וסמיכין
ויברא אלהים את התנינם.
בעוף ובהמה ובכל
וכל אשר על הארץ.
ואת תנין הגדלים ובכל
ויפל ג' וסמיכין נסמר בפרשת שלח לך
וברמח סימן ג' והבעלה סימן ו'.
נפל ג' וסמיכין נסמר בפרשת שלח לך
נעים ג' וסמיכין נסמר בפרשת שמני.
נצרת ד' וסמיכי וסמיכי נסמר
בשמואל א' סימן ל'.
למנוח שמור ל"ה וסמיכין נסמר
בחלים סימן ל"א.

נק

טו נקודות בקריאה וסמיכין
נסמר בפרשת בהעלותך סוף סימן ב'.
ונקה ג' ושקוטין נסמר
בפרשת משפטים.
ונקי ג' וסמיכין נסמר
בפרשת משפט וכשוב
סימן כ'.
נקיון ג' ל"ש וסכי' נסמר
בפרשת שמיני ע"ב.
נקים ג' וחס' וסמיכין
נקם אמנו.
וחה כל אשר יעשו
ושלא יניח.
יקבורו ג' וסמיכין נסמר
בשלח סימן ג'.
יקם ג' ג' קמץ ו' פתח
וסמיכין נסמר
בפרשת נראשת.
ונקמתי ג' וסכי' נסמר
בויקרא סימן נא'.
תקפו ד' וחס' כלי'
וסמיכין
לא תקפו בחלים.
ויסב ארץ ויחנטו.
מקפים עליהם ד' סלעים
ויקבו על חעיר ד' אלישע.

ואת נפש ד' וס' נסמר בשמואל
א' סימן נ'.
נפשתם כ' חברים
וסמיכין
את נפשות אנשים.
וכל נפש ג' וסמיכין
נסמר בפרד
אחרי מות וכרמח סימן ל"א.
בנפשותיכם כ' סל'
וסמיכין
הטמרו בנפשותיכם.
כי ואתעתים בנפשותיכם.
נפשו ג' נסל' וסכי' נסמר
בחקת סימן ד'.
ונפשי ה' וסמיכין נסמר
בחלים סימן ל"ה.

נצ

מצב ג' קמץ וסכי' נסמר
בפרד ויצא יעקב.
מצבת כ' פתח
וסמיכין
ויעש תיש כעיני.
ויחצו את מצבתו.
מצבות ג' וס' נסמר ברמח
סוף סימן כ'.
ויתיצבו ה' וסכי' נסמר
בפרשת ראשי
יתיצבו ורץ ויהושע ריש
סימן כ'.
נצים ג' וסמיכין נסמר
בפרד שופטים.
נצרי ד' קמצין וסכי' נסמר
בשמואל א' סימן ל'.
למנוח שמור ל"ה וסמיכין נסמר
בחלים סימן ל"א.

נש

נשוא ד' ג' וחס' אל' וסמיכין
נשא את ראש כל עדת
את ראש בני גרשון.
כי נשא אשא לרום.
לשוא ישוא ני' נשר אל'
ונשא ל' וסמיכין נסמר
בפרד תרומה.
ונשא ו' וסמיכין נסמר
בפרד אחרי מות
וכסלים א' סימן ח' וביחוקאל סוף
סימן נ'.
נשאו ג' וסמיכין נסמר
בפרד בשלח ובשמואל
ב' סימן ו' ובעיר א' סימן ל'.
נשאו ג' וסמיכין נסמר
בסלים ב' סוף ס' ב'
וישאהו ד' וסמיכין נסמר
בפרד שלח לך
וכשמואל ב' סימן ו'.
נושים ג' וחס' ובעל' וסמיכין
נסמר בתחילת סימן ה'.
ונשא ו' וחס' וסמיכין נס'
בשמואל א' סימן ל'.
ונשוא ד' ג' אל' ו' חסר
וס' נסמר בסלי
ב' ריש סימן ה' ובאיוב סימן כ'.
לשאת כרוסם נסמר בזה
א' ס' ב' בפוסק.
משאות ד' ב' סל' וסכי'
נסמר פרד בקץ
תשואות ל' וחתי' וסמיכין
נסמר בפרשת
משאת ג' וסמיכין נסמר
בריש סימן
ונכמלה סימן כ'.
למשאות ב' וסמיכין
ותלחם עמלק למשאות.
וירכו ד' וסמיכין נסמר
ותשא בסלים ב' סימן
ובבלה סימן כ'.
ותשאינה ל' וחי' סל' ונוך חסר
וסמיכין נסמר בתרי
ולא תשא ג' וסכי' נסמר
בפרד ויצא.
ישא ה' וסמיכין נסמר
בישעיה סימן ג'.
ישוא ה' וסמיכין נסמר
בחלים סימן פ"ה.
מנשאים ג' וסמיכין נסמר
בריש סימן כ'.
ושא ג' וסמיכין
ושא את מספר שארם.
עלה ראש ושמחה.

ראש עמי תעמל.
שאו ג' ד' וסמיכין נסמר
בפרשת ראש סימן
ישאו ג' וסמיכין נסמר
בפרשת סוף סימן
ישאו ג' קמצין וסכי' נסמר
בשלח סימן ל"ו.
למשא ג' וסמיכין נסמר
בשלח סימן ל'.
ולא ישאו ל' וחס' נסמר
בפרד חקת
וביחוקאל סוף סימן ל'.
משאם ה' נסמר בפרשת נשא.
נשיא יוסף סמיכין נסמר
בפרד ראש שרה.
נשיאם ד' ב' נת רוח
וסמיכין נסמר
בסוף פרד לך לך.
נושת מל' וחס' נסמר
וסמיכין
יעקש נושתו לבל'
ואת נחיב נשא וסמיכין
ואל אשר לו נשא
ושארית נשא נחיב.
ישך כ' קמצין
וסמיכין
נשך בל תשיך לאחיך
ואחריתו בחרבי ישך.
נשיתי ב' וסמיכין נסמר
בחלים סימן ל'.

שרך נפשי אתה נתקר בשרך לחם.

ונשל ג' וסמיכין נסמר
בפרד ואתחנן.
נשמת ד' וסמיכין נסמר
בפרד נח.
נשק ג' קמצין כ"ש וסמיכ'
נסמר באות סמ"ך.
בנשר ד' רפין וסמיכין
נסמר בפרד האזינו
וכאיוב סימן ל'.

נת

לנתחיה ד' וסמיכין
וחמשים את חעולה.
לנתחה וחצחה חציאה ב' נסמר
ואת חעולה הסמיאה.
נתך ג' וסמיכין נסמר
בריכי חסמן כ'.
נתן בא"ל בנתן קם ושמי
נסמר בריח ב' סימן ל'.
ויתן י' רפין וסמיכי נסמר
בסלים ב' סימן ל'.
נתינה אולף ה'
וסמיכין
את חעדה אשר.
נתנה אל חארץ.
תאל חארץ תתן.
ותתן אולף את שמחתה.
פרח פיך ואכל.
כאבך ומעיך.
נתלך ג' וסמיכין נסמר
בפרד עקב.
ולחת ה' וסמיכין נסמר
בפרשת כי תשא
וברמח סימן ל'.

מערכת אות הסמך

נתן

נתן ד' וסמיכין נסמר
בפרשת רוח סמך
וברמח סוף סימן ל'.
יתן ד' וסמיכין נסמר בפרד
נתן שמי ואמלאה
ג' וסמיכי נסמר
סימן ל'.
ונתתי ד' וסמיכי נסמר בחקת
סימן ל"ה.
ונתתי פני ד' וסמיכי נסמר
באחרי מות.
נתן ד' קמצי וסמיכין נסמר
בפרד ואלה שמות.
ונתתם ל' קמצי וסמיכין נסמר
בסלים א' סימן ל'.

וכל א' סימן ל'.
נתן ה' ג' ל' וחס' וסמ'
בסלי סוף סימן ל'.
ויתנו ג' רפין וסמיכין נסמר
בסלים א' סימן ל'.
ונתנו ג' ל' וחס' ל' וסמי
נסמר בסלי א' סימן ל'.
ויתנום ג' ל' וחס' ל' וסמי
נסמר בסלי א' סימן ל'.

נתן ד' קל' וסמיכין
נתן את ידו.
נתן חתן ולא ירע.
ואבדו נתקמן.
ודר ישתה.
וכל נתן דרכו.
ואתן ג' וסמ' בריחה
סימן ב'.
נתן ג' וסמ' נסמר כתגלה
סימן ב'.
נתונים ב' וחס' ל' ואל' ל' וסמ'
ג' וחס' וסמיכין נסמר נסמר
בפרד סיני
נתונים כל שפעים וסמיכין
ויחוקאל ואתנה בבא
אתנה וסמ'
ואמר הפלשתי אל דוד
וכל אשר נביא ואורי דעת
ואתנה בבא וס'
ואתנה את חלוים.
וכל כתובים דעתן ואתנה
בבא וס'
שאל מפני ואתנה.
נתנו ה' וסמיכין נסמר
בפרד וירא.
מתנת ג' ב' וחס' אל'
וסמיכין נסמר
בסלי סוף סימן ל'.
מתנותיכם ד' ב' חסר' וס'
סל' נס'
בפרד אמור וביחוקאל סימן ל'.
מתתי ג' נס' נסמר בפרד
וכסלים א' סימן ב'.
לך נתתים ג' וס' נסמר בב
ויקרא.
נתתי ג' קמצ' וסכי' נסמר
ביחוקאל סימן ל'.
ונתת כס' חס' ל' וסכי'
נסמר בפרד תרומה
ויתנך ד' ג' וחס' ואל' סל' וס'
נסמר בפרד בא.

ולא נתן ד' וסמיכין נסמר
בפרד חקת.
ואל יתן ג' וסמ' נסמר
בואל סימן ב'.
הנותן ה' סל' וסמ' נסמר
בפרשת ראה יעקב
וביחוקאל סימן ל"ח.
נותן ל' סל' וסמ' נסמר
בחקת סוף יעקב
נתנו ל' סל' וסמ' נסמר
בחקת סימן ל"ח.
ונתן ד' ג' וסמ' נסמר
בשלח סימן ל'.
נתנו ד' ב' וסמיכין
נתנו את נבלתי
אנכי נותן ו' וסמ' נסמר בריש
נסמר ראה אנכי.
נתניתו ה' וסמ' נסמר
בויקרא סימן ב'.
ויתנו ג' וסמיכין
ויתנו את הבמה.
ויתנו את חעל' דלת
את חוכת יהוה.
נתקו ג' וסמיכין
נתקו נפות רעל.
שברו עול נתקו.
יתי עברו וסמ'
ינתק ג' וסמיכין נסמר
בשפטים סימן ל'.
ותקחלת סימן ל'.

נשלם ערך
הנון בס"ד

מערכת אות
הסמך

ה' וגין חד סוחר וס' וסל

סחר ויך לבדוד אתו אותיכן.
וסחר וכי ישחד חזה סנוור.
סחרי ובנגי ארמת אלחי אל.
וסחרי וכני עזיאל משאל.
שרון צרונים יקראו לחרמון.
ושרון וירקדם כמו עגל.
וסחר ואלעשה תוליך את מסחרי.
וסחר וסחרו לא בפחוז.
ושחר ויבחר ביום חתנה וקדושי.
ושחר חזות כנובר אפרתי.

מלין רחמין שין וקריין
סמ"ך ס' נסמר בריש פרשת חשע.

כ' וגין מיחדין חד סוחר
ש' וס' נסמר בריש שני השירים.

ה' וגין חד סוחר וחר וס

סחרו ויתן סביבותיו.
שום ויעזה סיכו לבבכם.
כשום חזדקן כשום אלוף.
שך לכן חביאי שך את ידיך.
כסך אלה אזכרת ואשבעה.
סבכי בת אשר ואסבכה.
בסבך תתה אלחים עקבי.
שסחות תודיעני אחרית.
בשבחות תוכיחנו בשפחות ועל.
שסחתם וניום שבחתנם.
בשפחתם שבעו דבר ויותר מהם.

סב

סביב ג' ה' וחס' נסמר
בסוף יחזקאל.
סבב ו' חסכ' וסכי' נסמר
בריש קרח.
סב ו' חס' וסכיון נסמר
בסוף אלה הדברים
ובסוף חס' ויקרא סימן ב'.
סביבותיו ד' כל' וסמיכין
נסמר בחוקאל
סימן ל"ז.
ויסבו ג' נ"ש וסכי' נסמר
בשלח סימן ל"ח.
וסבב ג' וס' נסמר בשמואל
א' סימן ז'.

סג

סגור ה' וסל' נסמ' ביחוקאל
ריש סימן כד' ובאיוב
סימן נא'.
תסיג ג' נתן א' וסל' נסמר
בתזריע אל פקודי.
וסגרנו ד' וחס' ל' וסכי'
נסמר בפר' כי תזריע.
מסגרות ה' כל' כלי'
וסמיכין
ועל הכסגרו אשר בין החלבים
הארבעת ואשבצ' לחחתה למסגרו'.
ויקצץ ופרך.
ויחרגו מכסגרותיהם דחהלות.
וחזרו מכסגרותיהם.

סד

סדמה ג' וסמיכין נסמר
בפרד וירא.
בסדום ד' וס' נסמ' בריש שניה
ובצפניה סימן כ'.

סו

בסודם ה' חס' כלי' וס' נסמר
בערך יוך.
מוסך ג' וסמיכין
ודבת בום מוסך.
ויתרכב על סוסיו.
וחכרתי מוסך.
סופא ג' נתן א' וסל' נסמר
בתזריע אל פקודי.
לסוסים אל' כ' בלי' וסמיכין
ויאסר שמאה ואשובל
ויכ אל' וסל' נסמר
סוס ב' וסל' נסמר
בריש פרשת
בנשוב ג' נתן ש' וסמיכין
ושבתי בפי טעליך.
הסר משוכתו ורועה.
הנני שך אש דרכך.
ותחלא בשובתי עזרני.
ונידים תשובכני.
ויחסר נגן שבחי.
סכו ג' חר' כתי' שלן וסמיכין
נסמ' כ' ברמח סוף פ' כח
ובאיוב בלא תניף.
סכותה ג' וסכיון נסמר
בסוף פקודי.
הסוכך ג' כ' סל'
וסמיכין
את כריב בסוכה.
ברב רכילך בלי תוכך.
ישורו ותכוהה ותוכן הסוכך.

סל

סלוא ג' וסמיכין נסמר
בתזריע סימן ל"א.
הסלע ג' קמצ'
וסכיון
ויכאוב לראש הסלע.
אשרי שיאחז ונפץ את.
ויקחלו בשחה ואחרון.
סלכת ג' וסמיכין נסמר
בפרד דברים.

סמ

סחרת ד' וס' נסמר
בסוף הסלע סימן
נ' ובכשלי סימן ג'.

ס'

סינים ג' וכל' וסמ' נסמר
בחלים ריש ס' כ'.
סיחון ד' כל' בתירה וסמ'
נסמר בפרד חקת.

הטירות סימן

כל אריות דסירת חסל' כתי' ואתן
חטירות דסלים בבואת הטירת
קרס דרמח מבל'.

סכ

סכות כ' סל' כתיב
וסכיתין
על כן קרא שם.
בי בסכות הושבתי.
וכל נביא ותוכי דבל' כל'
בבא וסל'.
לעשות סכה בבתיכם.
וכל הסכות אשר ה' כל' בבא
חסר וסל'.
וג הסכה תעשה
ויסך ד' רפין וסכי' נסמר
בפרשת אלה מסעי
ובאוב סוף סימן ג'.
ויסברו כל ל"ש כתי' סמך
בבא כתי' שין וס'
בישכר פ' דכתי טפר.
וכל אגרא כתי' שין בבא
וסכרום עליהם יועציהם.
בשובנות ג' כתי' שין בל"ש
ושכתי בפי טעליך.
הסר משוכתו ורועה.
הנני שך אש דרכך.
ותחלא בשובתי עזרני.
ונידים תשובכני.
ויחסר נגן שבחי.
סכו ג' חר' כתי' שלן וסמיכין
נסמ' כ' ברמח סוף פ' כח
ובאיוב בלא תניף.
סכותה ג' וסכיון נסמר
בסוף פקודי.
הסוכך ג' כ' סל'
וסכיתין
את כריב בסוכה.
ברב רכילך בלי תוכך.
ישורו ותכוהה ותוכן הסוכך.

סל

סלוא ג' וסמיכין נסמר
בתזריע סימן ל"א.
הסלע ג' קמצ'
וסכיון
ויכאוב לראש הסלע.
אשרי שיאחז ונפץ את.
ויקחלו בשחה ואחרון.
סלכת ג' וסמיכין נסמר
בפרד דברים.

ויסלף ג׳ הסמיכות
ושוב לא תקום.
ויסלף דברי צדיקים׳

סע

כער ג׳ נסדר שלי
וסגרתו
יסעו עלי שער׳
כורם ברד שער׳
וקדמתם אחרו שער׳

סף

ספוד ג׳ מל׳ בלי׳ וסכנ׳
נספד בירמיה ס׳ ט
והנחיה סמן ד׳ סמן ג׳.
ניספד ג׳ נתת׳ וסמיכות
בלשון אחר הפרא
סביבין לי׳ וניאוי׳ נספד בסיגה
סמנא, בנוביה סוף סמן ב׳.
חכמות ג׳ הסמיכות נספד
בפרשת דרא אלי
וישמוך ד׳ נתן כ׳ שי׳ בלי׳
וסכנ׳ הסמיכות נספד
באיכנוף סמן ד׳ ע׳.
וסבכו ג׳ הסמיכות נספד
בפרי בלק.
אל ספר ג׳ הסמיכות נספד
בירמה בריש
סמן ו׳ ובהתיה סמן ק׳.
ויספרו ג׳ הסמיכות נספד
בתרים סמן קי
ובראיה סמן ב׳.
ספרו נא לי׳
ספרו בנים וחברו.
ומספר ה׳ הסמיכות נספד
בסדר ברכ
ובירמיה סמן א׳.
כופר ג׳ מל׳ נביאים וכתבים
נספד בשמואל ב׳ סוף
סמן ח׳ועשי החקים מל׳ ח׳ס ב׳ ט׳.
לא פסוקים ראשון
הסמיכות
הר וסכנ׳ הסמיכות נספד בפרשת כתרבר
סיני ובסדר עני.
ט׳ פסוקים ראשון ושני
מלה ראיה
ריש נסיבות ושמיני לא נסב ו׳ו
ושמנעה בשלשים סוף סמן כ׳ב.
יח מרץ תקון סופרים
וסמיכות נספד
כריש בסדר סיני ובתלים סמן ק׳ט.
ואין מספר ד׳ וסכנ׳ נספד
בריש יואל
ותלים סמן קי׳ט.
בספר משה ג׳ הסמיכות
נספד בעדרך משה.
בספר תורת משה ג׳ וסכנ׳
נספד בישעיה סמן
ה׳ וסמן כ׳ג.

סר

יסר ג׳ הסמיכות נספד
בסדר ואתה.
יסור ג׳ מל׳ וסמיכות נספד
בשמואל ב׳ סמן פ׳.

תרך ויאמר לו מה שכה.
ערגם ולאלה אבי כאוני.
וערגם אל תחם על לבם.
עדיהם כל הגוים נקבצו יחדו.
ועדיהם יצרי ספר כלה ותורי.
עיר נגלה כאר בת ציון תריעי
ועיר חרש נבוב ולבנו.
עיה תשוחם ומשכבתם בית אל׳.
ועיה הכי נמיתו בן בכפשי.
עשה כה אמר ה׳ עשה ה׳ יצרי
אותה.
עשה כה אמר ה׳ כורא השמים
עמיהם הכרוזיך ודרכם לא.
ועמיהם ראפה אל משה כלימתך
ועזי נפש עזי כן אעמוך.
וענר גם חסדה נשמים.

עב

עבות ל׳ מל׳ בלי׳
וסכנ׳
ובעבות תעגלה׳
בקר לא עבות כמתה.
קנין עבות רשעים.
עבותים ג׳ מל׳ וסמ׳ נספד
בחקוקי סמן ג׳
ועבות ג׳ הסמיכות
בסוף דברות.
ועכרוני ג׳ הסמיכות
עם לא ידעתי.
תכרו דחלות נתר קרשי.
דחלות מל׳
עובד ב׳ מל׳ וסמיכות
ותקראן שמו עובדי.
ויסי התליך את עובדי.
וכי ה׳ הרבית מל׳ בר מן א׳
חסר וסמ׳
עבד אדום.
עבדון ג׳ הסמיכות
וישמע אשורין.
ויאמת עבדון.
את עבדון תחת מצר.
ולעבדו ג׳ הסמיכות
תחת אם שמע.
כי או אוסף אלי.
רק שכרי כאיר דרשתי.
ולעבדיך ג׳ הסמיכות נספד
בפרשת בשמח.
ובל עבדיו׳ ד׳ הסמיכות
נספד בשמואל
א׳ סמן כ׳.
עבות ה׳ הסמיכות
ובשפחות בית.
ויעבר בשמש.
ויעבר יחזקאל.
ומשרתים כני אפף.
ומן ידור ובן עד יעבד את כל
שרי ישראל בבבל.
עבד עולם ג׳ מל׳ וסמ׳
נספד בשמה
סוף סמן׳.
עבדיך ד׳ הסמיכות
נספד בסדר
כתעלתך׳
ועבדתם ל׳ הסמיכות

סת

במסתרים ג׳ רפקוס סמן ג׳
כירמה סמן ג׳.
במסתרים ג׳ דגשין וסמ׳
בל׳ שין אחר
נכרא קטל שרימא ויאיר נספד
בתרים סמן ו׳ וסמן קי׳.
מסתתר ד׳ הסמיכות נסמ׳
בשמואל א׳ ריש
סמן כ׳ו בתהלים סמן נ׳ו.
בסתר ל׳ הסמיכות נספד
בסדר כי תבא.
נסתרת ג׳ הסמיכות נספד
בתלים סמן ל׳ו.

נשלם ערך
המסך בס׳
מערכת אות
העין

ח׳ וזנק חר ע׳ וחר ע׳ ולית
עיד דבר הסמיכות
ועיר ועיר עלי וערך ולחם.

עבר כפרשת ואתחנן.
יעבר ל׳ מל׳ וסמ׳ נספד
בישעיה סוף סמן
כ׳ו ואשתדש סמן ג׳.
העבריות ד׳ ג׳ חס׳ מל׳ כל
וסמ׳ נספד
בסדר שמות.
אעבירי ה׳ הסמיכות נספד
בסדר כי תשא
וכזה קטל סמן ל׳.
אעבור ג׳ הסמיכות נספד
בתהלים סוף
סמן קכ״ב.
ויעבר ג׳ הסמיכות נספד
בשמואל א׳ ריש סמן
י׳ובאות סמן נ׳.
בעברכם ג׳ הסמיכות נספד
בספר ס תבא.
עובר ה׳ מל׳ הסמיכות נספד
בחזקוני סמן ג׳.
עבור ל׳ מל׳ בלי׳ הסמיכות
נספד בסדר ויראא בלק
ג׳ מלא׳ נבי מן בלי׳
ותעבירה הסמיכות
נספד ביחזקאל ריש סמן ל׳.
לעבור ד׳ מל׳ וסכנ׳ נספד
בפרשת בלק ותכתם
ריש סמן ב׳.
כעבור ב׳ א מל
וסמיכות
ויה כעבור תשרים.
כעבר שמחתון.
וא כעבר כבדי ורים.
ויעבר ס׳ הסמיכות נספד
בספר רות ובשלמים
א׳ סמן מ׳.
עברה על ה׳ הסמיכות
ותעבר מצולות.
אל נא תעבר מעל עבדיך.
כי קל כן עברתם על.
ולעבר ״על פני״.
תעבר.
ויעברם ה׳ חסר׳ בלי׳
וסכנ׳ הסמיכות נספד
בסדר בי תשא
ויעבירך ד׳ ג׳ מל׳
וסמיכות
קל בפרעה.
ויעברו את הכלך.
ויעבירו את כנותם.
ויעבירו קל ביחזקאל.
הגיון תסר׳.
לבעבור ג׳ הסמיכות נספד
בסוף פרשת

עג

עגלת ה׳ הסמיכות נספד
בשמואל א׳ ס״ו

עד

יל פסוקים עד ועד
נספד בסוף
ג׳ פסוקים עד ועד וסמ׳
פרשת אלה תזכירון.
עד כאן ועד
הסמיכות

יל פסוק׳ את בהון עד ועד
וסמ׳ נספד בשלשה אל סוף סמן יח׳
ה׳ וזנק חר עד וחר על וס׳
נספד בפרשת ויקרא יקהל׳
ב׳ וזנ׳ חר עד וחר ועד וס׳
ריבוי ויתלים וסמ׳ שם באות לי׳
עדותיך ס׳ נספד בתהלים
תשב באות בית וסמ׳
פרק קנ״ט.
לעדה ג׳ הסמיכות נספד
בפרשת ויקרא
העדה בהם ד׳ בלי׳ וס׳ נספד
בשמואל א׳ ס״ח.
ובל עדת ג׳ הסמיכות נספד
בתעלתך.
עדין ל׳ הסמיכות נספד בסדר
כי תשא
עדין ג׳ מל׳ נספד ביחזקאל
סמן ו׳.
עדיך ג׳ הסמיכות
ואתה מגדל עדר.
שומע תפלה.
כי עתה תבוא אליך תפלה.
ואיום הוא ועדיך יבוא.
עד א בשעם מאדיך וס׳ נספד
בשיר השירים סמן ז׳.
עדתו ל׳ וס׳ נספד בפ׳ ויקרא
בלק ובתהי סמן פ׳ו
ועד כל ה׳ הסמיכות
כי ישא
ועדתיך ל׳ הסמיכות נספד
בסדר בשלח ותכתם
סמן ל׳.
העדות ה׳ מל׳ וסמיכות נספד
בסדר שמות.
ארון העדות ל׳ הסמיכות נספד
בסדר
כי תשא.
ואעידה ה׳ הסמיכות נספד בסדר
הילך הפרשה סמן ל׳.
עדרך ג׳ הסמיכות
ועדרם אשר לא מנה שכה.
ועדרם ולאלה אבי כאוני.
ועדרם אל תחם על לבם.
עדיהם כל הגוים נקבצו יחדו.
ועדיהם יצרי ספר כלה ותורי.
עיר נגלה כאר בת ציון תריעי
ועיר חרש נבוב ולבנו.
עיה תשוחם ומשכבתם בית אל׳.
ועיה הכי נמיתו בן בכפשי.
עשה כה אמר ה׳ עשה ה׳ יצרי
אותה.
עשה כה אמר ה׳ כורא השמים
עמיהם הכרוזיך ודרכם לא.
ועמיהם ראפה אל משה כלימתך
ועזי נפש עזי כן אעמוך.
וענר גם חסדה נשמים.
עב ל׳ מל׳ בלי׳
וסמיכות
עבות ותעגלה׳
בקר לא עבות כמתה.
קנין עבות רשעים.
עבותים ג׳ מל׳ וסמ׳ נספד
בחזקוני סמן ג׳
ועבות ג׳ הסמיכות נספד
בספר רות.
ועכרוני ג׳ הסמיכות
עם לא ידעתי.
תכרו דחלות נתר קרשי.
דחלות מל׳
עובד ב׳ מל׳ וסמיכות
ותקראן שמו עובדי.
ויסי התליך את עובדי.
וכי ה׳ הרבית מל׳ בר מן א׳
חסר וסמ׳
עבד אדום.
עבדון ג׳ הסמיכות
וישמע אשורין.
ויאמת עבדון.
את עבדון תחת מצר.
ולעבדו ג׳ הסמיכות
תחת אם שמע.
כי או אוסף אלי.
רק שכרי כאיר דרשתי.
ולעבדיך ג׳ הסמיכות נספד
בפרשת בשמח.
ובל עבדיו׳ ד׳ הסמיכות
נספד בשמואל
א׳ סמן כ׳.
עבות ה׳ הסמיכות
ובשפחות בית.
ויעבר בשמש.
ויעבר יחזקאל.
ומשרתים כני אפף.
ומן ידור ובן עד יעבד את כל
שרי ישראל בבבל.
עבד עולם ג׳ מל׳ וס׳
נספד בשמה
סוף סמן׳.
עבדיך ד׳ הסמיכות
נספד בסדר
כתעלתך׳
ועבדתם ל׳ הסמיכות
נספד בסדר
כי תשא.
ואעידה ה׳ הסמיכות נספד בסדר
הילך הפרשה סמן ל׳.
עדרך ג׳ הסמיכות
ועדרם אשר לא מנה שכה.
ועדרם ולאלה אבי כאוני.
ועדרם אל תחם על לבם.
עדיהם כל הגוים נקבצו יחדו.
ועדיהם יצרי ספר כלה ותורי.
עיר נגלה כאר בת ציון תריעי
ועיר חרש נבוב ולבנו.
עיה תשוחם ומשכבתם בית אל׳.
ועיה הכי נמיתו בן בכפשי.
עשה כה אמר ה׳ עשה ה׳ יצרי
אותה.
עשה כה אמר ה׳ כורא השמים
עמיהם הכרוזיך ודרכם לא.
ועמיהם ראפה אל משה כלימתך
ועזי נפש עזי כן אעמוך.
וענר גם חסדה נשמים.
עב ל׳ מל׳ בלי׳
וסמיכות
עבות ותעגלה׳
בקר לא עבות כמתה.
קנין עבות רשעים.
עבותים ג׳ מל׳ וסמ׳ נספד
בחזקוני סמן ג׳
ועבות ג׳ הסמיכות נספד
בספר רות.
ועכרוני ג׳ הסמיכות
עם לא ידעתי.
תכרו דחלות נתר קרשי.
דחלות מל׳
עובד ב׳ מל׳ וסמיכות
ותקראן שמו עובדי.
ויסי התליך את עובדי.
וכי ה׳ הרבית מל׳ בר מן א׳
חסר וסמ׳
עבד אדום.
עבדון ג׳ הסמיכות
וישמע אשורין.
ויאמת עבדון.
את עבדון תחת מצר.
ולעבדו ג׳ הסמיכות
תחת אם שמע.
כי או אוסף אלי.
רק שכרי כאיר דרשתי.
ולעבדיך ג׳ הסמיכות נספד
בפרשת בשמח.
ובל עבדיו׳ ד׳ הסמיכות
נספד בשמואל
א׳ סמן כ׳.
עבות ה׳ הסמיכות
ובשפחות בית.
ויעבר בשמש.
ויעבר יחזקאל.
ומשרתים כני אפף.
ומן ידור ובן עד יעבד את כל
שרי ישראל בבבל.
עבד עולם ג׳ מל׳ וס׳
נספד בשמה
סוף סמן׳.
עבדיך ד׳ הסמיכות
נספד בסדר
כתעלתך׳
ועבדתם ל׳ הסמיכות
נספד בסדר
כי תשא.
ואעידה ה׳ הסמיכות נספד בסדר
הילך הפרשה סמן ל׳.
עדרך ג׳ הסמיכות
ועדרם אשר לא מנה שכה.
ועדרם ולאלה אבי כאוני.
ועדרם אל תחם על לבם.
עדיהם כל הגוים נקבצו יחדו.
ועדיהם יצרי ספר כלה ותורי.
עיר נגלה כאר בת ציון תריעי
ועיר חרש נבוב ולבנו.
עיה תשוחם ומשכבתם בית אל׳.
ועיה הכי נמיתו בן בכפשי.
עשה כה אמר ה׳ עשה ה׳ יצרי
אותה.
עשה כה אמר ה׳ כורא השמים
עמיהם הכרוזיך ודרכם לא.
ועמיהם ראפה אל משה כלימתך
ועזי נפש עזי כן אעמוך.
וענר גם חסדה נשמים.

עב

עבות ל׳ מל׳ בלי׳
וסכנ׳
ובעבות תעגלה׳
בקר לא עבות כמתה.
קנין עבות רשעים.
עבותים ג׳ מל׳ וסמ׳ נספד
בחזקוני סמן ג׳
ועבות ג׳ הסמיכות נספד
בספר רות.
ועכרוני ג׳ הסמיכות
עם לא ידעתי.
תכרו דחלות נתר קרשי.
דחלות מל׳
עובד ב׳ מל׳ וסמיכות
ותקראן שמו עובדי.
ויסי התליך את עובדי.
וכי ה׳ הרבית מל׳ בר מן א׳
חסר וסמ׳
עבד אדום.
עבדון ג׳ הסמיכות
וישמע אשורין.
ויאמת עבדון.
את עבדון תחת מצר.
ולעבדו ג׳ הסמיכות
תחת אם שמע.
כי או אוסף אלי.
רק שכרי כאיר דרשתי.
ולעבדיך ג׳ הסמיכות נספד
בפרשת בשמח.
ובל עבדיו׳ ד׳ הסמיכות
נספד בשמואל
א׳ סמן כ׳.
עבות ה׳ הסמיכות
ובשפחות בית.
ויעבר בשמש.
ויעבר יחזקאל.
ומשרתים כני אפף.
ומן ידור ובן עד יעבד את כל
שרי ישראל בבבל.
עבד עולם ג׳ מל׳ וס׳
נספד בשמה
סוף סמן׳.
עבדיך ד׳ הסמיכות
נספד בסדר
כתעלתך׳
ועבדתם ל׳ הסמיכות
נספד בסדר
כי תשא.
ואעידה ה׳ הסמיכות נספד בסדר
הילך הפרשה סמן ל׳.
עדרך ג׳ הסמיכות
ועדרם אשר לא מנה שכה.
ועדרם ולאלה אבי כאוני.
ועדרם אל תחם על לבם.
עדיהם כל הגוים נקבצו יחדו.
ועדיהם יצרי ספר כלה ותורי.
עיר נגלה כאר בת ציון תריעי
ועיר חרש נבוב ולבנו.
עיה תשוחם ומשכבתם בית אל׳.
ועיה הכי נמיתו בן בכפשי.
עשה כה אמר ה׳ עשה ה׳ יצרי
אותה.
עשה כה אמר ה׳ כורא השמים
עמיהם הכרוזיך ודרכם לא.
ועמיהם ראפה אל משה כלימתך
ועזי נפש עזי כן אעמוך.
וענר גם חסדה נשמים.

עד

יל פסוקים עד ועד
נספד בסוף
ג׳ פסוקים עד ועד וסמ׳
פרשת אלה תזכירון.
עד כאן ועד
הסמיכות
עדותיך ה׳ וסמיכות נספד
בסדר עקב.
העדים ה׳ בלי׳ וסמ׳ נספד
בסדר ואתחנן ובתה
סמן קמ״ו.
ל׳ פסוק׳ מן ד׳ אתין באב
ריבוי ויתלים וסמ׳ שם באות לי׳
עדותיך ס׳ נספד בתהלים
תשב באות בית וסמ׳
פרק קי״ט.
לעדה ג׳ הסמיכות נספד
בפרשת ויקרא
העדה בהם ד׳ בלי׳ וס׳ נספד
בשמואל א׳ ס״ח.
וכל עדת ג׳ הסמיכות נספד
בתעלתך.
עדין ל׳ הסמיכות נספד בסדר
כי תשא.
עדין ג׳ מל׳ נספד ביחזקאל
סמן ו׳.
עדיך ג׳ הסמיכות
ואתה מגדל עדר.
שומע תפלה.
כי עתה תבוא אליך תפלה.
ואיום הוא ועדיך יבוא.
עד א בשעם מאדיך וס׳ נספד
בשיר השירים סמן ז׳.
עדתו ל׳ וס׳ נספד בפ׳ ויקרא
בלק ובתהי סמן פ׳ו
ועד כל ה׳ הסמיכות
כי תשא.
ואעידה ה׳ הסמיכות נספד בסדר
הילך הפרשה סמן ל׳.
העדות ה׳ מל׳ וסמיכות נספד
בסדר שמות.
ארון העדות ל׳ הסמיכות נספד

עוריתו ה׳ נסגא״ש וסמ״ן נספר כמלכים כ׳ סמן פ׳

עט

ויעט ג׳ וסמניהן
ויעט הטם אל אהלו׳
לערך את אחריתם ועתידם׳
ויעט ק׳ ומערי קצה׳
יעטה ד׳ וסכו׳ נספר כאחיו תוריע
ונהלם סמן קכ״ו׳

עכר

עכר ד׳ בלח עשר ספרים וסמניהן ס״ת ל״ו׳ ויכין נהקיתי׳
עכרות ל׳ הס וסכ״ל נספר בבמות׳

עי

עי כ׳ בלי ער וסמניהן
יקח נהכשית אלפים איש׳
ויעקו כל העם אשר׳

מטר אחריתי

וישלחם וישיש לעי׳
וכי העם הכלחבה לעי׳
ויקהכשיא אלפי לעי׳
וישמ הטם את לעי׳
העיט ד׳ בתורה׳ בעוף קבקון וסמי נספר נסמר נלך פ׳

עין

עין נ׳ וסמניהן
לא תחוס עינך׳
ואל תפזוח הענים׳
עיני ד׳ שחה באתמה׳ וסכו׳ אל עיני נשא׳ את עיני בלו עיני ניחל׳ כי חסרך לנגד עיני׳ ולא ראו עיני׳
עין בעין ג׳ וסכו׳ נספר כסמר כי תבא
ובישרה סמן כג׳
ובעיני ג׳ וסכו׳ נספר בסמר בהעלתך׳
ולעיני ד׳ וסכו׳ נספר כפרשת וארא
ובירמה סמן לה׳
מעיני ד׳ וסמניהן נספר בפר׳ יצא ובישעיה סמן סה ובסוף ושמע׳
עינך בעינך ו׳ הס׳ אחר בחר׳ וסכו׳ נספר בסמר ראה׳
עיני כט וסמניהן
ואשבח עיני עליו׳
תכע הדמעו תרד עיני׳
ושכחי עיני עליהם׳
ועתה הנח פתחוך חוס׳
נום אני אנרע׳
כי דרכיך עליך אתן׳
וחברו כדרכיך עליך אתן׳
אשמה כחמה׳
נום אני לא תחוס׳
משחתם ולא עשיתי׳
ושכחי עיני עליהם ועשמו׳
עשמה כבעש וחכרו׳
עשמה כבעש׳
אעשה עליך עיני׳
ולאויבי דאבה׳
עיני דאבה מכי׳
ותכס עיני בשרי׳
את עיני סרבעה׳
לא תשוב עיני לראות׳
דלפה עיני כחזוה׳
ובחסרותם תן עיני׳
ותנה בבעש עיני׳

עיט ראתך׳
על אלה אני בוטח כ׳ בו׳
פלגים חדר עיני׳
עיני עולה לשמי׳
עיני נגרה לא׳
מעיני ד׳ וסמניהן נספר נפרשת וקרא
ובאות סמן לת׳
לעיניך ה׳ וסמניהן נספר כרש מדי חקת
הבלגים כ׳ סמ כה ונפרשה כ׳
דשא עינך ה׳ חסר את הס נספר כרש וראא
ושאר דנסכין את עיניך׳
עיניך י״א הס׳ נספר כפרש חסרים רש ס״ת׳
ועין ש׳ וסמי נספר כחשע סמן ט׳ ונאוכ ס׳ כ׳
ובעזרא סמן ה׳
ואשא את עיני כ׳ וסמי
ואראה ארבע קרנות׳
ואראה חנות אש׳
ואשא עיני ואראה נ׳ וסמי נפל בנזקריה רים
סמן ה ובזכריה קמן ח׳
לעיניהם ד׳ פתח את עיני ומסמניהן נספר בראשית ובקשר סמן׳

על העין

ג׳ וסמניהן

ויבואה מלאך׳
ויצו מראה את נוסם׳
עיף ה׳ בליש וסמי נספר בתלים סמן פג׳
עירים ג׳ בליש וסמניהן
ויבנים על שלשה ג׳ בנ׳ עירים עשרה׳

על העיר

ו׳ וסמניהן נספר כסמר כי תבא
סמן לב׳

לעיר

ד׳ וסמי נספר בירמה סי׳ ג׳ ובלח ב׳ ל״ב׳

ערי מקלט

ד׳ וסמי נספר כסמר פנחס׳

על עיר

ד׳ וסמניהן נספר בשמואל ב׳ סמן ו׳ ובעמוס סמן ד׳ ובלח׳ סוף סמן ט׳

העירת

ש׳ וסמניהן נספר בבלגים ב׳ סוף סמן ד׳ ובעמוס סמן ד׳ ובלח׳

מעיר

ג׳ וסמניהן נספר בירמה סמן נ׳

ואת העיר

ה׳ וסמניהן נספר בירמה סוף סמן ל״ב׳

כל ערים

ג׳ וסמניהן
כל ערים עשר ומעשרים׳
את חשבון חמת׳

מערים

ג׳ וסמניהן נספר בשפטים סמן ד׳

עריך

ה׳ בליש ונסמ׳ נספר בשמואל א׳ סמן כח ומחה סמן ו׳

מן הערים

ג׳ וסמניהן
ויאספו בני בנימן׳
לעזם שמח ראו יכיהל׳
מן הערים אשר׳

על ערי

ג׳ וסמניהן
וישכון בקדיד וכלכים׳
ואברו לעזים חמה׳

את ערי

ו׳ וסמניהן נספר כרש ובריה ונחל׳ נ׳ סמן פ׳

עב

וחעבור

כ׳ וסמניהן
וחלד החעבור׳
וחשקן החעבור׳

עבביש

ל׳ וסמניהן
עבדי עבביש בחברון׳

על

א׳ סכרינן עד וס׳ נספר בסרינים׳

עלילת

ד׳ בעלילה ונ עלילתן וסמניהן נספר כפר כיחנא׳

אבמן חד חד נטב על נסם

על אברם ויהי השכיחנא׳
על אברם כירעתיו לבעז׳
על ארבעת הסמעון׳
על אשר ויאמר קרנא את נתן׳
על אלעזר את שרי וחאמת׳
על אביהלך לבא חבם טכעים׳
על אדניכם לאמור הנה נח טכע׳
על אדניו ויהי בנקר ויבא
על אדני ויקרבעבן נבט׳
על אלישע ויראו בני הנביאים׳
על אחינו ויאמרו אל אחיו אבל
על אחזם כמוקים על׳
על אלה בעצתן ובואתה׳
על ארכה אשרן בעיר הזנה׳
על ביתי אתה תהיה על׳
על בניו ותצר לדוד באר׳
על ביתו ויהי הוא בכפר׳
על כת ספקו עליך כעים׳
על כנה ותאכל השמה אשר כנה
על נא חדאש אחר ישמה
על דבר בשביל על דבר׳
על דברי שבעי הארץ הזה׳
על תעד אל ירע בעיניך׳
על האיש חביא והבן נרעים׳
על האשה ויבא אלה׳ אל אביהלך
על הברזל ואת הזהר כחרים׳
על הכל לקנות ירחון׳ ערי עשר
על הקדש הפר על הכבש׳
על האהל ולקח אותו וכל כעים
על הערה יפקד י׳ אלהי דרחות׳
על הגזה הנה אנכי כעיר׳
על הסנבלת והלך כסוסי רמן׳
על הבריכה וילך כסוסי מצה׳
על הכלתה ישבר אשר על׳
על הנבול ובל טוב שכעו׳
על הערבה ואבר אלי וכל׳
על הגדור חמה עזרו עם הר׳
על הדרב וידא נשא כלי טבחתו׳
על הים תחום כלי טבחתו׳
על הן קצותי על עבי׳
על החוקה וישלחו חוקה בגדך׳
על טוב האחרים עגלה׳
על טכח לשלל שלל ולבז׳
על טבח ויתקעו טלש׳
על יצחק

על יחזק ויקח אברהם את עשי׳
על יכין חשלך כם חשלחן׳
על יפתח חחר על יפתח׳
על ים שאל את נקדיך׳
על יכיחה כי אשקפה על עמה׳
על יעקב חיכ לי לעשות׳
על יעתה ויאמרו אשו אל׳
על ירבעם ושאר בכרי שלמה׳
על יהודה ויקר לי על יהודה׳
על יואב חכר חטלך חקן׳
על יום ואתה לכל חיום׳
על יובן נשכו אחרונים׳
על יוסי ישסם על יוסי מלך׳
על לאה וישא יעקב את עיניו׳
על לבבת חיד כית חבלך׳
על מצב ובין חמצבות׳
על מואב על כן על מואב׳
על מנחה חמכרת ראוך חוספת׳
על סיחון ושלוש כן קרא בן׳
על נסו ולך עבו אל שמעאל׳
על נגב ואמר אבן שאל אחיו אל לבו
על נגיד אל נא לי אחוז על׳
על נימה ואל לא אחוז על׳
על סיר וקצף פרעה על שני׳
על עכי כם חקריב את לחם׳
על עכרי פרעה קצף על עכרי
על עבדי את כל אלה׳ יי עשה׳
על עבדך שחבא עבדך׳
על עכרי ואמר י׳ אלי חשכח
על עכר ועשית את עשר לחם חיו׳
על חכמה חיד לי עקב ראבר׳
על חכמה וחכלך שד נחלה׳
על האבנים ואבר כילדון׳
על האבנים חארד כיה חיעד׳
על הבחרה ובריח חאל׳
על הבחרה חיה נסע׳
על חשרים חיה כיום ונח׳
על חשרים ויסר לחם ובן׳
על הכתרת ושב כעיר הזאת׳
על הכרבים ואבר יסוד שקר׳
על הכרבים ואבר׳ על הבנים׳
על הכרבים ויבן אחרי כן נאו׳
על יהושפט ויתנצא אל עזר בן׳
על לחם ותרתבון אתם׳
על לחם ובן בנו חקראו כן את הם׳
על מרדכי ותקרא אסתר לו חך׳
על מרדכי ויצא הבן כיום׳
על נכנו אם את חדבר הזה תעשה׳
על נכנו ויעד כעם ואין רשע׳
על נכונד נער כה שעשה כלתה ספת׳
על נכונד נער כה שעשה כלתה
על ערי לא אכחוד להסיר דשמאל׳
על ערי נם אבי נעניתי מכנו׳
על ערי וישבע בן דוד אל ובלך דכלים׳
על ערי הנפרע לנחם הנח
על עבדי ויען דוא האדמי׳
על עבדך ועשית חסד על עבדך׳
על עבדך ואשרה אמיך׳
על עד כי יקיץ ואח׳
על עד ואתה בן אדם שא על
על קדוש ואת כי שלחת תרעת דמלכים׳
על קדש ואת כי שלחת תרעת
על קדש ואל תשלח כי אם כחשים
על שדי כי אנ על שדי אחקנו׳
על שדי אם על שדי יחמנו׳
על שערי ויעמד חשערים על׳

על שער שוא הערים לשני מובשי׳
על שער ויבן עוד הוא כנודלים׳
על שער צחרך כבוא השמן׳

חר מן

ל׳ בחרן חרון אל חמן וסכניהן
על סה אל סה סחאל סה אדבר בני׳
אל סה אשר צרית בעדך׳
על סה יאוא גרם ויבשו׳
אל סה פנואלי ואסכנו׳
אל גרם חנח אשא אל גרים׳
אל גרם כקרוש חנני׳
על גרם אך נפלח כסוסים׳
על גרם פלך אלחים על גרם׳
אל יחר חילך כשחה ושכן׳
אל יחר ואלה דברי חספר׳
על יחר אבנו את״י׳
על יחר כי חנו חרשעים׳
אל אחזיך ואחתחנא׳
אל אבחיך דבני אם בן דודה׳
על אבחיך ויחזרך י״א חילך׳
על אחזיך לכן נאני אשמך דבלכים׳
אל חמר ויאמר שכם אל׳
אל חמר משכנו אל חמר׳
על חמר על כל דבר משע׳
על חמר נילי מאר כח עמן׳
על חמן חלרבקה אחוסכנו׳
אל חעין מנחה חוס׳
על חעין ויכנאתי אחי הנוס׳
על חעין ויחר אל חעין׳
אל חעין חחוקבן אחרון׳
אל חלשנות כי אל חלשנות יבחנו׳
על חלשנות ובריח חאל׳
על חלשנות כי כבחנו לדו כבי אחרן׳

אבמן

ל׳ ותתן חן כב על דלת וסכו׳
על אשה לא יחיה בני נכר׳
על אשה אם נפתה לבי על׳
על אשה וכפר על דבהן׳
על אשה חיכר חסלך חקן׳
על בן ואתה לבן חסרתים׳
על בעז חעליה על ארצי׳
על ארבעת ויבא בן צרוה׳
על אבשלום ויך אבן צרוה׳
על אבשלום ויחר לי ואבתה ובלך׳
על כן חקריב על בן חקריב׳
על כן חדיך על אישי׳
על נח רגע אדבר על נא׳
על נא חחרו ונגע אדבר׳
על נמואל ויהחליקו אחה לשבעה׳
על נמואל שכעלתי חרעת כחאב׳
על הכי ואת כל אלה׳ יי עשה׳
על עבדך ויאמר י׳ אלי חשבח׳
על הכנה חיך לי עקב ראבר׳
על הכנה חכלך שד נחלה׳
על האבנים ואבר כילדון׳
על האבנים חארד כיה חיעד׳
על הבחרה ובריח חאל׳
על הבחרה חיה נסע׳
על חשרים חיה כיום ונח׳
על חשרים חסר לחם ובן׳
על הכתרת ושב כעיר הזאת׳
על הכרבים ואבר יסוד שקר׳
על הכרבים ואבר׳ על הבנים׳
על הכרבים ויבן אחרי כן נאו׳
על יהושפט ויתנצא אל עזר בן׳
על לחם ותרתבון אתם׳
על לחם ובן בנו חקראו כן את הם׳
על מרדכי ותקרא אסתר לו חך׳
על מרדכי ויצא הבן כיום׳
על נכנו אם את חדבר הזה תעשה׳
על נכנו ויעד כעם ואין רשע׳
על נכונד נער כה שעשה כלתה
על נכונד נער כה שעשה כלתה ספת׳
על ערי לא אכחוד להסיר דשמאל׳
על ערי נם אבי נעניתי מכנו׳
על ערי וישבע בן דוד אל ובלך דכלים׳
על ערי הנפרע לנחם הנח
על עבדי ויען דוא האדמי׳
על עבדך ועשית את עשר לחם חיו׳
על עבדך ואשרה אמיך׳
על עד כי יקיץ ואח׳
על עד ואתה בן אדם שא על
על קדוש ואת כי שלחת תרעת
על קדש ואל תשלח כי אם כחשים
על שדי כי אנ על שדי אחקנו׳
על שדי אם על שדי יחמנו׳
על שערי ויעמד חשערים על׳

חר מן

ה׳ בחרים ראש בחן
על על ראש כלה
בבחע וסמי נספר בבלגים ב׳ סוף׳

חר מן

ס׳ בסקים ראש בחן
סמן נאר אל חען
ותיתא על וסכניהן
אשבים ויאמרו איש אל אחיו׳
כארנה ויאמר י״י לעשה נפשה׳
חבך ויאמר י״י אל חבך׳
חבן ותהי חבן לבבשים׳
פכל ויאמר י״י אל כשה פסל׳
ועדות ויכח ואתן את העות׳
צ׳צית ודבר אל בני ישי׳
וברכה חיחני ביאך ונתן׳
חרנאשם את שנים אל שעיר׳
ויחמת ותאכל אל אבי׳
את׳ ויאמר שמואל אל שאול לכשחך׳
כאביך ויאמר דוד אל מנל׳
כת חבע ותבא נת חבע אל חביך׳
חעף ויכא ואחאב אל ביתו׳
בקדיד וישכע בקדיד אל ובלך׳
חכבן נה אברי עכאת לך נא׳
ויקקעו ואקחו אנא׳
ודנהר לשראה כטהובוה לחיזבת׳
קשבת חת נא אונך קשבי׳
ודחלופי ד׳ פסק כחוד ראת בחון בקדיד על
ותיבי ואליתא אל ט׳ בחון נכבר כמדר וישבע יהוי
חר מן ו׳ פסק ד׳ את בחון ג׳ קדוש ותליא הוא אל
נספר בירמה סוף סמן נכט׳ ס׳ וכביע על וסכניהן נכבר נסר נח
עיר העיר חר מן ו׳ וסכניהן נספר בחל׳ס ו׳ ה׳

על בית

ועל בית חר מן ג׳ וסמניהן נכבר סי׳
וכל מלכים וישעיר ורחם
ותהי עשר דבחת על בית
ועל בית בבלח אל בית חאל
בית וסכו׳ חן נספר בבלכים
א׳ סמן ו׳ ה׳

על ביתו

חר מן ה׳ ס׳ נספר בסדר בקן׳

על מלך

חר מן ה׳ בלח ס׳ נספר בסדר ויחי וסכניהן
כת ס׳ ורואל סמן ו׳ א׳

על המלך

חר מן ו׳ וסמי נספר בסדר בלח ב׳ סמן נב׳

על בני ישראל

חר מן ו׳ וסכנ׳ נספר נשא חיש נחטה׳

על דברי

חר מן ה׳ וסמי נספר בחל׳ס ו׳ ה׳
כל נכל ותלה לחרח עין כמדר התלם
לחרח כי סם מקמו׳

כל בר אשתך

ומן ויש דראוה
שמח עד ואדש חוא על כל ועל כל
כשב אל כל ואל כל וכסכ׳ וכ׳ עין
כל ואל פ׳ בערך אל כאשם נספר נמן
כשר׳

ו׳פקוֹ׳ ועל ועל־ומ׳ר׳ת
ביהוידע וסכ׳ו נכסר ביחוקאל סוף סמן ל״ח.

ג׳וזנין עו׳ דסכיבין לשון
חסמיהון נכסר באות סכ׳ן כ׳ן.

על ה׳כש׳ארין ו׳ס נכסר
נכסר ויקרא.

מעל ג׳קמ׳ו׳ נכסר
בפרשת תולדות.

ועליו ו׳ס׳מ׳ נכסר בבבבר
סיני ובתוא׳ם ס׳ נ׳ב.

מעליו ר׳ וסמיהון נכסר
כרתה סמן א׳

וביחוקאל סמן י׳.

עליהם ג׳ חס׳כ׳ו וסמיהון
נכסר כרוש.

עליהן ו׳ וסכ׳ניהן נכסר
ביהושע סמן ח׳
ובכורית סמן א׳.

ועלי ה׳וסכ׳ניהן נכסר
בשמואל ב׳ סמן
ואובאהרא סוף סמן׳.

ועלת ג׳ וסכ׳ניהן נכסר
בשמואל ב׳ ס׳ נ׳ב
ובתלים סמן׳ ובאיוב סמן׳ל״א.

עלהן ג׳חכ׳ו׳ וסכ׳ו נכסר
נכסר ויקרא.

והעלתם ג׳ חס׳כ׳ו וסכ׳ו
נכסר נסוף פרשת
ויחי.

העלה ג׳ כ׳ חס׳ו וסכ׳ו
ביהושע סמן א׳
ועולת ה׳סכ׳ניהן נכסר
בשמואל ב׳ סמן כ׳ו.

סמן ג׳ ובאיוב סוף סמן׳.

בהעלות׳ ג׳וסכ׳ניהן נכסר
בכלים ב׳ריש ס׳
ב׳ויחזקאל סמן נ׳ו.

לעולת ר׳ וסכ׳ניהן נכסר
באוב׳ם ס׳ נ׳ב.

עליית ג׳ וסכ׳ניהן נכסר
בסוף משלי.

אעלה ה׳וסכ׳ניהן בלשון
ארמי אכר כ׳ראמא
לאנתיה וארמא ארוך לכנסא
קארת׳א בירוש׳ וכיאוי׳ נכסר בפרש׳
טמאת נתלים סמן קלו׳.

מעלה ה׳פתיון׳ס׳ בלשון
ארמי שמואל אסיא
שיני נתרחון דסמא׳א וכרך נרקן
בבבל וכיאור׳ נכסר בירמיה סמן נ׳.

ויעל ר׳ וסכ׳ניהן נכסר
בסוף שם אי׳ל.

בעלות ה׳ וסכ׳ניהן נכסר
בכלים א׳ס׳ יא׳.

עליך ג׳ סמ׳ניהן נכסר
ביחוקא׳ל כ׳ה׳.

העליתי ג׳ וסכ׳ו נכסר
בפרש כ׳ תשא
וחלים סמן ל״ו.

והעלית ג׳ וסכ׳ו נכסר
בפרש כ׳ תבא
בירמיה סמן ל״ח.

מעלי ג׳ כ׳ת׳ך ו׳ר׳ וסכ׳ו
נכסר בפרש שמיני.

ויעלה ג׳ר׳ש׳ו׳ חס׳כ׳ו וסכ׳ו
נכסר בפרש נשא
סמן כ׳ו.

ויעל ג׳ חס׳כ׳ו נכסר
בפרש תולדות.

ועלי ו׳ חס׳כ׳ו וסכ׳ו נכסר
בפרש נשא
ובתלים סמן ס׳ נ׳ב.

מעליו ר׳ וסכ׳ניהן נכסר
בירמיה סמן י״א
וביחוקא׳ל סמן י׳.

עליהם ג׳ חס׳כ׳ו וסכ׳ניהן נכסר
בפרש שלח לך ובשמואל ב׳
סמן נ׳ו.

ולא יעלה ג׳ וסכ׳ניהן
נכסר ביחוקא׳ל
סמן נ׳ד.

עלות ה׳ וסכ׳ניהן נכסר
בכלים ב׳ריש ס׳
ב׳ויחזקא׳ל סמן נ׳ו.

לעולת ר׳ וסכ׳ניהן נכסר
באוב׳ם סמן ל׳ו.

עלית ג׳ וסכ׳ניהן נכסר
בסוף משלי.

אעלה ה׳וסכ׳ניהן בלשון
ארמי אכר כ׳ראמא
לאנתיה וארמא ארוך לכנסא
קארת׳א בירוש׳ וכיאור

מערכת אות העין

נעשה ו׳ וסמיכותן נכסר בסדר יצו ובכולם ב׳ סימן כ״ג.

תעשה ו׳ וסמיכותן נכסר בסדר תרומה.

מלין דלית דוגמת כליל עשה וסלו נכסר בפרשת שמות.

עֹשֶׂה ו׳ וסמיכותן נכסר בפרשת שמות ובתליס סימן פ״ה ובכולל סימן ב׳.

תעשה ד׳ קמיץ וסמיכותן נסמ״ך כפי הולדת וכדומה סימן ס״ג.

ויעשו ג׳ רפין וסמ׳ נכסר בסדר אלה שבו׳.

בעשי ג׳ וסמיכותן נכסר כפ״ו וקלי ובתליס סימן ל״ר.

עשה ד׳ כ״ב וסמ״ו נכסר בסדר ויצא ובתליס סימן ק״ו.

עשן ד׳ כ״ב וסמ״ו נכסר תיין שם בדרשה סימן כ״ב כת דאקסין.

ויעשה ד׳ וסמיכותן נכסר בתליס א׳ ס״ו׳.

ותעשה ד׳ וסמיכותן נכסר בתליס א׳ ס״ו׳.

ובן תעשו ה׳ וסמיכותן נכסר בפרשת תרומה ובחולאל סימן מ״ה.

נעשה־ ס׳ וסמיכותן נכסר בתולאני סימן כ ובדרואל סימן א׳.

עשיה ה׳ קשורים בכית וסמיכותן נכסר בפולח סימן ו׳.

עשה־לך ו׳ וסמיכותן נכסר בסדר נחלתך.

עשיתי ג׳ ר״פ וסמ׳ נכסר בתו׳ כ״ב ת״ס ס״ג.

עשית תדבר ו׳ וסמ׳ נכסר בסדר תורא.

עשית את־רעז וסמ׳ כיימא בקרבך. בירעתי אחרי מחי. וקדם ותנו רסבך שפטים ועל כי עשה את־זה. ויתעם כאשה לעשות. יען אשר עשיתה.

ראשר עשה ה׳ וסמ׳ נכסר בתולי א׳ ס״ו׳.

וכל מעשה ג׳ וסמ׳ נכסר בסדר כסות.

עשית ה׳ וסמיכותן נכסר בפרשת בראשית וכדומה ס׳ כ׳ ובתולי סימן ק״ו.

לעשות ג׳ וסמ׳ נכסר כריש וקחל וכתליס סימן כ״ב.

חכת עושים ה׳ וסמ׳ נכסר בפרשת וקחל וביחולאל סימן ק״ה.

מעשות ה׳ וסמ׳ כריש וסמ׳ נכסר בס שמני.

עשיתם ה׳ מ״ם וסמ׳.

שעם מעמי מעם.

וכי יעמא אש את־.

מעשר ג׳ רגשין וסמיכותן וכל מעשר בקר׳.

כי את מעשר מעשר הארץ סדרע.

מעשר ג׳ רפין וסמ׳ נכסר בסדר ויקח קרח׳.

בעשתי עשר ג׳ וסמ׳ נכסר בריש סדר דברים והיה כי־תבוא ריש סימן ל״ה.

שני עשר ו׳ וסמיכותן נכסר בפרשת תצוה.

העשרים ג׳ וסמ׳ נכסר בפרשת ויצא ובחולאל ריש סימן ס״ב.

עשתרות בל אתי חל בגוא וסמיכותן ועשתרות צאנך דברכה. וכל בניאי ותחל מלבנא. וישרו בני ישראל.

עת

עת ג׳ פתוח׳ וס׳ נכסר בסדר סדורע ובריש תצו׳.

עיתה ג׳ מלכי״ם וסמ׳ וקרב לבא׳.

עיר שפכת דם׳. בעתה אחישנה׳.

ויהי בעת ה׳ וה׳ ג׳ נכסר בפרשת ויצא׳.

ובעת הזאת וסמ׳ משלים פלשתים.

אעמה לדור׳. יבוא בני ישראל הבתה. אשוב את שבות יחודה׳. באחני ויראה כ׳ בנפ׳. יעבר מבואל כ׳ בנפ׳.

עתה ל׳ ה׳ וס׳ נכסר בריש סימן ל׳.

ואתה ועתה ה׳ בפעם תבדין וסמיכותן נכסר בסדר בחעלתך.

עד עתה ו׳ וסמ׳ נכסר בסדר ראה ובשמואל ב׳ סימן ל״ו.

עתודים ב׳ מל וסמ׳ ולובה משלים. וכבשה בסר תאל׳. וכל קריא מל׳.

ועתודים ה׳ וסמיכותן וכבשה בקר׳. לבה לי־רב וכחכם׳. ורב לי־מלאתם׳. ערב וכל נשוא קדר׳. בשר נבחרים.

עתלית ו׳ וסמ׳ נכסר בתליס בריש ס״א.

עתק ד׳ וסמ׳ נכסר בתליס ס׳ עתוס עוך׳.

ויעתר ד׳ וסמ׳ נכסר בריש פרשת תולדת וכשמואל ב׳ סימן כ״ה׳.

ויעתר ה׳ וסמיכותן נכסר בפרשת תולדת וכשמואל ב׳ סימן כ״ה׳.

נשלם אות העין

מערכת אות הפא

ד׳ וזוגין חד פ׳ וחד וסף וס׳

פתחה פיה פתוחה כחבבה׳.

ופתחו ויחי אם שלום תעכך׳.

פרה ואת חקת התורה אשר הורה אשר ציוה ויחל ויעבור ויסע׳.

פשרא פתרי דתם חילמא חויה אמא׳.

פשרא פתרי אוריות וקבלו פלשתי׳. ויחי כחבבו ופלשתי׳.

ג׳ וזוגין חד פ׳ וחד בפ׳ וס׳

פם כהשעתא נפקי׳.

כפם חמא חויה עפרדי׳.

פתוי אני ישכנה לבבי׳.

כפתוי וידעתם כי אני׳.

פחוזה חמי חכמת פתוזתי׳.

כפתוזה וידעו את ארץ׳.

פא

פארי ב׳ וסמיכותן

את פארי ב׳ וסמיכותן פארי זקנך׳.

ותרחם אתפארת עמון׳.

פב

ויפנעו ב׳ וסמיכותן מלאכי אלהים׳.

את משה את אחרן׳.

כפגשך ג׳ רפין וסמ׳ נכתלים ס׳ פתח וכשמואל ס׳ כ״ט׳.

פד

פרות ג׳ וסמ׳ נכסר בפרשת וארא

פרנה ד׳ וסמ׳ נכסר נסר סדר תולדת׳.

פדית ג׳ וסמ׳ נכסר בתליס סוף סימן ע״א׳.

פה

פתאל פת ב׳ וסמיכותן

פתאל פת ארבר׳. פתאל פת כמצאתם׳.

פיהן כא וסמ׳ נכסר בריש שיר חסירים׳.

וכפי ג׳ וסמ׳ נכסר בישעיה סוף סימן נה׳.

אל פי ה׳ וסמיכותן נכסר בישעיה סימן י״ו׳.

אל פיהו ב׳ וסמיכותן סמן עשו ידיו׳.

יבוא כי יהיה ארדן׳.

אל פא

מערכת אות

הפא

ד׳ וזוגין חד פ׳ וחד וסף וס׳

פתחה פיה פתוחה כחבבה׳.

ופתחו ויחי אם שלום תעכך׳.

פרה ואת חקת התורה אשר הורה אשר ציוה ויחל ויעבור ויסע׳.

פשרא פתרי דתם חילמא חויה אמא׳.

פשרא פתרי אוריות וקבלו פלשתי׳. ויחי כחבבו ופלשתי׳.

ג׳ וזוגין חד פ׳ וחד בפ׳ וס׳

פם כהשעתא נפקי׳.

כפם חמא חויה עפרדי׳.

פתוי אני ישכנה לבבי׳.

כפתוי וידעתם כי אני׳.

פחוזה חמי חכמת פתוזתי׳.

כפתוזה וידעו את ארץ׳.

פא

פארי ב׳ וסמיכותן

את פארי ב׳ וסמיכותן פארי זקנך׳.

ותרחם אתפארת עמון׳.

פב

ויפנעו ב׳ וסמיכותן מלאכי אלהים׳.

את משה את אחרן׳.

כפגשך ג׳ רפין וסמ׳ נכתלים ס׳ פתח וכשמואל ס׳ כ״ט׳.

פד

פרות ג׳ וסמ׳ נכסר בפרשת וארא

פרנה ד׳ וסמ׳ נכסר נסר סדר תולדת׳.

פדית ג׳ וסמ׳ נכסר בתליס סוף סימן ע״א׳.

פה

פתאל פת ב׳ וסמיכותן

פתאל פת ארבר׳. פתאל פת כמצאתם׳.

פיהן כא וסמ׳ נכסר בריש שיר חסירים׳.

וכפי ג׳ וסמ׳ נכסר בישעיה סוף סימן נה׳.

אל פי ה׳ וסמיכותן נכסר בישעיה סימן י״ו׳.

אל פיהו ב׳ וסמיכותן סמן עשו ידיו׳.

יבוא כי יהיה ארדן׳.

אל פא

אל פין ג׳ וסמ׳ נכסר כשמואל א׳ סימן י״ד׳.

ג׳ סבורין פיקפיקו וסמיכותן נכסר בראש סדר אלה שמות׳.

פתאחר ג׳ ס׳ נכסר בתליס א׳ סימן כ״ב׳.

פו

מפת י״א כ״ב בעזרת חבית וס׳ נכסר כיחזקאל סימן מ״ז׳.

בפון ג׳ וס׳ נכסר בישעיה סימן נ״ד וכירמיה סוף סימן י׳.

פורה ב׳ ס״ג ס׳ ל׳ וס׳ נכסר בישעיה סוף סימן י׳.

פן

פור ב׳ וסמיכותן

כי אלהים פור לעצמות׳. פור נתן לאכונים׳.

פח

ופחר ב׳ וסמיכותן

תפל עליהם אשתות׳. הכשל ופחד עמו׳.

ופחר כ׳ מלעיל ו׳ לחלי אלוה אסי׳. ככל צרדי חיתי׳.

פחרנם ג׳ ס׳ כ׳ נכסר בסדר עקב וכמשלי ס׳ א׳.

וחפחות ג׳ וסמיכותן נכסר בתולה סימן ח׳.

פט

פטיש ב׳ וסמיכותן

פטש כל חורן׳. **פטיש** את הגלים פעם׳.

פי

ופיכל ג׳ ס׳ נכסר וסמיכותן

ויאמר אכימלך׳. **ויכרעו** ברעת נבאר׳. **ואזנות** כרעתו ושבלי׳.

פל

ותפלת ב׳ חי כתיב א׳ וסמ׳

חשלוה בין קמקנה׳. **תפלא׳** את כבותיך בת׳ כתי׳ א׳.

הפלא ב׳ חי כתיב ה׳ וסמ׳

ותלו חשרך משרע׳. **תעם** תזה תפלא ותפלא׳. **קרם** בתיבה׳.

נפלאתי ו׳ חל ב׳ וסמיכותן נכסר בפרשת שמות׳.

יפלא ד׳ חל ב׳ וסמיכותן נכסר בסדר נשא׳.

ויתפלל ג׳ רפין וסמיכותן נסמ׳ בפרשת וירא ובתליס סימן ע״ב׳.

ותפלתו ג׳ וסמ׳ נכסר בתליס סימן קס״ה כ״ג׳.

ופילגש ד׳ ל״ש וסמיכותן נכסר בשפטים סימן ל״ט׳.

פלגי ג׳ ב׳ וסמיכותן נכסר בתליס באב אות ב׳ וכאיכה נאב ג׳.

פלח ג׳ וסמיכותן

ותשלך אשה פלח׳. **ויתנו** לו פלחי דבילה׳. **ולא** אשה אחת׳.

כפלח ג׳ וסמיכותן

ויצוק כפלח הזהבות׳. **כפלח** הרמון רקמך וחברו׳.

תפליט ה׳ ו׳ וס׳ נכסר ביחזקאל סוף סימן כ״ד׳.

תפלטה ג׳ ח׳ כ״ש וסמיכותן נכסר בסדר בא׳.

פלישים ד׳ וסמיכותן

נתן פרזי פלישתים׳. **ושלחתי** פרסם פלישים׳. **כל** כמל דמל׳. **פלשם** כחרב הלכו׳. **כי** אם פלישים׳. **כתרא׳** פלישים כתכון׳.

פלילים ג׳ בלי״ש כ׳ וס׳ זוך קש״ו א׳ חל וחס׳.

ותפלתי וסמ׳ נכסר בפרשת בשפטים׳. ג׳ וסמיכותן נכסר כאוב סוף סימן ק״ו׳.

פלוני אלמני ג׳ ו׳ וס׳ נכסר בתליס כ׳ סמן ו׳ וכרות ריש סימן ד׳.

פלצות ד׳ ו׳ וס׳ נכסר ביעזקאל סוף סימן כא׳ ובתלי׳ סמן נה׳ ובאיוב סימן נא׳.

הפלשתים ה׳ וסמיכותן נכסר בשמואל א׳ סמן י״ח׳ וכרות כ׳ סמן כא׳.

שרי פלשתים ו׳ וס׳ נכסר כשמואל א׳ סוף סמן ל״ח׳.

פלת ב׳ וסמיכותן

ואון כפלטי בני פלת ו״ו־א

פן

ופן ה׳ וסמיכותן נכסר בפרשת אחתיך ובירמיה סימן מ״ח בתשלי סימן ל׳.

פנו ג׳ וסמ׳ נכסר בישעיה ריש סימן ל׳.

חפונה ד׳ כ״ל וסמיכותן נכסר ביחזקאל ריש ס׳ מ״ו׳.

פונה ג׳ ח׳ וסמיכותן נכסר בריש סדר נצבים וביחושע סימן מ״ב׳ וביחזקאל סימן מ״ב׳.

ונפן ג׳ וסמיכותן נכסר בפרשת אלחמדברים׳.

אל תפן ג׳ ס׳ נכסר בפרשת ויקרא׳.

ופניתי ד׳ ס׳ נכסר בישעיה סימן נא׳ ובתלי׳ סמן נה׳ ובאיוב סימן נא׳.

פנואל ס׳ וסמיכותן

פניו ל׳ וסמיכותן נכסר בסדר משה וסמיכותן

חסה ופניו אשר׳.

ואת השלחנו ועליהם לחם תדיה

ואת השלחן ואשר עליו ואת הפנים דכלים׳.

את השלחן ואת בדיו דתקדו׳.

את השלחן ואת כל כליו דמקדי

ופני ו׳ וס כיתן נכסר בתליס סימן פ״ד׳.

פס

הפסנה ה׳ וסמיכותן

תחת אשדות׳. **תכרו** תחת אשדות הפסגה׳. **ונשקפה** על פני׳. **עלה** ראש הפסגה׳.

פסילים ד׳ כ״ל וסמיכותן נכסר בשפטים טכן ל״ד וכרת בסוף סימן ג׳.

פע

אפעה ד׳ וסמיכותן בישעיה סימן ל׳.

כפעם כפעם וסמיכותן

ולא הלך כפעם׳. **אצא** כפעם כפעם דשמשון׳. **וישב** הלך על בוטנו׳. **ויעלו** בני ישראל אל בני דפלגש׳. **ויצאו** בני בנימן דפלגש׳. **ויקרא** כפעם כפעמים׳ כשמואל׳.

פץ

ויפץ ג׳ וס׳ נכסר בפרשת נח׳.

ויפצר ד׳ ו׳ נכסר בפרשת וירא ובתליס סימן ס״ח׳.

פק

יפקד ג׳ וסמיכותן

ונפקדת אלעזר כן׳. **אם** כבוה בל האדם׳. **אם הפקד** יפקד׳.

פקדים ד׳ ס׳ נכסר בפרשת פקדי וכירמיה סימן כ״ט ובמגלת איכה סימן נ״ב׳.

ופקדת ג׳ וסמיכותן

אם כבוה בל׳. **ופקדת** אלעזר כן׳. **ופקדת** בשמרת׳. **ופקדת** בל תעדה׳.

ויפקדם ג׳ וסמיכותן נכסר בסדר סני׳.

תתנקדו ד׳ וסמיכותן בבדבר סני׳.

פקדתאל ד׳ ל״ש וסמיכותן נסמ׳ בירמ׳ ס׳ נ׳.

פקד יפקד ה׳ וח׳ וסמיכותן נכסר בסוף סדר ויה׳ וכשמואל א׳ סימן ל׳.

פקודיהם ב׳ כ׳ וסמיכותן

אלה הם בני לוי׳. **ראשי** האבות לפקדיהם׳. **וכל** פקודי במא דיהוידע׳.

ויפקדן ג׳ וסמיכותן

ויפקדו בעכדי דיר׳. **ויפקדו** משעדים׳. **ויפקדו** כיום ומחר׳.

סימן פקד יפקד פקד יפקד׳. אפקד כולהו׳.

חל וכלה ת׳ וסמיכותן נכסר בפרשת שמות וחזקאל סימן כ״ג׳.

מערכת אות הפא

פר

ראת הפר ג׳ וסמיהון נסמר בפרשת חצה
הכשפים סמן׳ ו׳
פרנן נקר אחר׳ ונסס
ותקרכתם על הלחם
מזה אם מעלי העדה.
מדראש הראש.
ובעשור לחדש.
הפר הראה ג׳ וסמיהון
ויתנו לנו שנים פרים
כ׳ בפסוק ראלידו.
בזרו לבנו הפר הראה
פרא לך וטאוב סמן א׳
והפרתי ג׳ כ׳ כל׳ הא׳ חס׳ וס׳ נסמר בפרי לך לך.
פוריה ל׳ וסמיהון על נפן פוריה.
פוריה ענפה.
אשתך כגפן פוריה.
בניעמיה פוריה.
בפרור ג׳ בריש וסמיהון
ובשלו בפרור.
ומבשל שקאכל׳
ותבה בכיור.
כ׳ כת׳ פארור וסס
על פניט קבעו פארור.
ופני כלם קבעו פארור.
תפרוות ג׳ בריש וסס נסמר בזבריה סוף נגלה
סמן ס׳.
תפרני ג׳ וסמיהון
לכר מערי הפרזי.
ועד כפר הפרזי.
וכל הפרזי.
יפרח ר׳ וסי׳ נסמר בפרי קרא ואלים ס׳ עב
ופרעה ג׳ וסס בשמואל א׳ סמן ו׳.
ויאמר פרעה ג׳ נשע וסמיהון
אבך האיזך.
וזקניט עתה.
כי׳ אשר.
פרנו ג׳ וסמיהון נסמר בסוכה סוף כ׳ ג׳
בזרוש ל׳ וסמיהון
פרא אחר פרעוש אחר.
לך את פרעוש.
והפרתי ר׳ וסמיהון נסמר בפרי נש דכל פרעש.
בפרן ר׳ וסמיהון נסמר בישעיה סמן ל׳.
וכאונטמן פרנים.
פרנים ה׳ וסמיהון נסמר בשמואל ב׳ כ׳ ה׳.
פרש ג׳ בפתח וא׳ סקון וסי׳ בירמיה ל׳.
פרשתי ג׳ וסס נסמר בישעיה ריש סס פת ובתלים סמן קכ״ו.
פרתה ג׳ וסמיהון
ויז מקן בנים.
ואקח את הרי.
התפרתמים ג׳ וסמיהון נסמר בריש שמות ס׳.

ופשרא ל׳ קבל׳ וסכ׳ נסמר בדניאל סוף ס׳ ג׳.

פת

פתגם כ׳ אקטן וסמיהון
אשר אין נעשה אתנם.
תשמע פתגם הסולך.
קרס קבין ונלא ארב רבל׳.
פתים ג׳ כ׳ בס׳ נסמ בתלים כאגב רכתי את הס׳.
ובמשלי סוף סמן א׳.
יפתה ר׳ וסכ׳ נסמר בפרשת משפטים.
יפתם ג׳ וחכל׳ נסמר בפרשה ס׳ ך׳ ובמשלי ס׳ כה׳.
ויפתח ג׳ וסמיהון נסמר ביושע סמן טו׳ ובאונ סמן יא׳.
ופתח ח׳ וסמיהון נסמר בפרשת וקחת סמן מא׳.
פתוחה ג׳ וסמיהון נסמר ביואקאל סוף ס׳ נא׳ ובמשה סמן ו׳.
יפתח ה׳ וסמיהון
תשער החיזוה. כ׳ בו׳.
סגור יהוה לא יפתח.
תנה כפי׳ין לא.
יפער על איש ולא.
פתוח ג׳ כ׳ ח׳ וס׳ נסמר בפרשת ראה.
נפתחו ג׳ וסמיהון נסמר בישעיה סוף סמן ב׳ ובמשלי סמן לא׳.
פתח ד׳ וסכ׳ נסמר בפרשת תצוה.
ופתחת ג׳ בראוב וסכ׳ נסמר שם סמן לט׳.
פתח ה׳ פסוקי דמין מן ב׳ מלין
סמן קכ״ן חס׳ פת וסמיהון נסמר פרשת ויצא.

ט׳ פסוקים איה בהון ב׳ מלין

סמן קכ״ן חס׳ פת וסמיהון נסמר בשמואל א׳ ריש סמן לב׳.

ששה תרא מן נ׳ פתחין

מן חד חד לית דכון ושס
ארני ויאמ׳ אדנ׳ אדני כי רב נא׳.
יצחק ותאמ׳ שרה צחק עשה לי׳.
ואן ויקא עיניו ויראה.
ותבעט ותרח פילגש לאלימ׳.
ואנ וכי יגזר ויאמר לו כל זכר.
עשן ותי׳ כעשן עשן כלו׳.
כעב ויאמר ה׳ אל משה הנה.
תיסב וכל זר לא יאכל קדש.
שופר תעבירו שופר תרועה.
תשר וכי תבאו מלחמה בארצכם
נגר ויאמר ה׳ אל משה הנך.
ואכלת וכל אשה אכלת לב׳.
פנודל נחלתם כאשר.
ובמדבל ותן לאשר נתן.
פרעם ותתי בתורת עשתלתם.
ותרד ברדת תיער ותשתלח.
בארפד ויא כברכתם בילו.
יבש גרף עדות על יאור על פי
יאור תרוויהן נפסל׳.
ברדם שאנם בארץ תקנו׳.
ובכור מסוב מסוב תחזק חמה תשתל׳ כו׳.
חמם גלגל לחם מקנו לא לנעה כ׳ בו׳.
שכל ויצא שרי פרשתם ויפן מרי עצמם.
נבחל מחבוא האשה אל שאול ותרא בי׳.
באנשים ותדר בן איש אפרתי׳.
אחל תאת שם קריתם אדיני.
ותל נגלות תשר חזה׳.
חם לבי בקרבי בתוני תבקר׳.
ותל ויען המלך ויאמר אל איש האלהים.
תלל כי עני האבון אנכי ולבי.
חכם בני אם תחכם לנפ׳.
בן ישב שלום לאביו אלהים
קלל לא אליכם בל עקבי דרך
ארנן ובן חגיזה פלשתה וישעיה.
נס נא עקבידך יום.
בנט כל קבל דנא מלכא.
נדל תאם בעיניו איש.
נדר תור כרפס ותכלת.
נרענן אנן נכובר נצר שלין.
ביתן ובמראת תיטים האלה׳.
משל כאשר יאמר משל.
שן ולך דודי ויקח את עצבו׳.
משרת ותכא בת שבע אל המלך׳.
ובישרת ויאמר שלחה אתה עשית׳.
פרש משפעת פרסי ומכף.
נעזב ואריבה את תמנו׳.
תעזב ערף נפשה באפו׳.
לבער ותגזרלות ותפלגו על קיננ׳.

אב מן נ׳ פתחין ג׳ לונ

אש ויד כשמע אתאב את׳.
אש באשורו אשה רגלי׳.
בטעם ובן ותתאברות אליו׳.
בבקעם ויאמר יתנתן את הנערי׳.
גאל ויאמ׳ גואל לא אוכל לגאול
גאל ואני אטרתי אגלה אוזך׳.
גב ואלה טרות תבונה באפות.
גב והבני לך גב׳.
גבל זקני גבל ותחכמה׳.
גבל ועטרן ועמלק.
תבות עשו והבואו כל תגים.
תבות וכרו רים ולבכות ורחצו׳.
תרם ועד שד תעבא ותרעל׳.
תרם וקרשת את תחה ותתנופה.
תצלח תבח לאש נתן לאכלה׳.
תוצלה ויאמר בו לשלח מלאכיו׳.
ופעם גמל כל׳ יסו בחשך ואבל׳.
ובעם רשע ירשה ובעם׳.
תיכל טוס אחר ויחש חשביני.
תיכל ותאמר לכורש רץ ונל׳.
תחבי ותילני נא מדי אחי מיני.
תחבי אם יחבל לילחם אתי תחבי
תלאתר וארעה את שאן ותרעה׳.
תלאתר נח אם ישכבו שנים׳.
תליקר בת תבא בתרעי תוב עלי.
תליקר עמה מלכ׳ תאמלה דא תא
תחמם לחם תדק כי לא לנצח׳.
תחמם ותעבם ה׳ אלהין לאמיך׳.
תחמדים ויתצו לאמרי את כל תחמדים
תחמדים ולא ישעה אל תחמדים׳.
תחקל ושם תחנו ותשליני׳.
תחקל ותיתם עשרים תאי ותיתן׳.
תת לא ידעו ולא יבינו׳.
ותת ולקחו אבנים ותרות׳.
ישק ותרה תחתה על ניתי׳.
ישק עשרים ישק משיב׳.
ירכו לתדי ריבה ה׳ את ירכו׳.
ירכו ותקשיבה אזני ותשכון׳.
יבלע ותעתה שלחה כדבה תבלעו׳.
יבלע ויאמר לו כי אדבר׳.
ירחם אשתר לא ירחם עינו׳.
ירחם בכמות משקל לא יתליח׳.
יחם פן ירדף נפשי תם אחרי׳.
יחם גם אם ישכבו שנים׳.
יחל לא תשב לבטח ולא תשבו׳.
יחל אם אראה אחר כי יחל׳.
יכר אבו את הארון׳.
יכר ובני כרתי יכר עבר ישראל
כובב ותשאתם את לכתם׳.
כובב אראנו ולא עתה אשורנו׳.
כלה מחגשים אתם לאכר׳.
כלי תפלחה דרך בקישי׳.
כלרים בחלים נטעו בנעות׳.
כלרים שוקו עמדי שם׳.
למצר ומן הצרי נצרלו אל הדר׳.
למצר ויבאו מן בני בניהן׳.
לעין ותצילהו אשר בתוכם׳.
לעין וירד תגבל בשפם׳.
לישת יהי תלקח בת גלים׳.
לישת וילכו תמשת האפיקים׳.
לבנת וראו את ה׳ אלה יש ותחת
לבנת ואל מלך יעכיו וישאל׳.
ממגה ונינוה כברכת מים מימי׳.
ממגה תצה ששה אנשים באים׳.
נמש לשום לאכילי עון לתת׳.
נמש ותקומתי לחם נמש׳.
ונמשך מלך מואב ותהי נקי׳.
נמשך ותכי כלב אחי ירחמאל׳.
נתן וישבת את תחומם׳.
נתן וידון אתן כי לא לו יחזה׳.
נתר ותשת שתיהם ערמת. נתך׳.
נתר ותתלאש נתן לאבלה׳.
נתל אלה אשר נתל בשה׳.
נתל ואמרת לבני עכן שמעו׳.
נעצת שרי עליך אחי יחזתן׳.
נעצת מבי נעצת דדה ותשבכה׳.
נסבלת כיה עיני משפשות׳.
נסבלת ויאמר שמואל אל שאול׳.
סבר בפחדיך בשרי׳.
סבר שאו נס באדץ׳.
סלקת מסתגל ותת בקדמה׳.
סלקת ועל קדמה עשר׳ ו׳ בראשה
סיסמי ואלעשה ותלוך את סוסי׳.
וסוסי כ׳ בפסוק קרס קמץ
קראני פחד קראני ורעדה.
קראני שמעו אים אלי׳.
רד תם עם יבוס וחוס ורד׳.
רד סבבוני בכחש אפרים
רבת את ותא כלבא ורבת׳.
רבת ותכותך דבת בנפסוק׳.
שנותי בת תיבר ואמר לי ושא
שנותי אני אמרתי בריבי יכי׳.
תשם ואשרת אל תארץ׳.
תשם למה נשתה לעיניך׳.
תקער ואגבי לאדם שיחי׳.
תקער ואמר ה׳ אל משה חדה׳.
תתרב סרוע נביא בשם ה׳.
תתרב לילה חיום לא תבבה׳.

אב מן כ׳ פתחין דלונ

אשם אשם חוא אשם אשם תגל׳.
אשם תזדונו את תאשתם.
אזניך בת אמר אזניך ה׳.
אזניך ותאו תחלך ישך׳.
בעם ויאמר לא תעבר.
בעם אזניך בקול רב.
בארעות נפעת קץ ותגוה קמר מלך בארעות.

פסיקתא דאוריתא

כארעות ותשלח יד כארעות ארץ מצרים׳.
במעלותם אסף הראש ומשנתו׳.
בתעלותם ותסר תבנים את תחכל׳.
ברחת ויאמ׳ תור שחת שרי׳.
ברחת פקוד פרש ורחת קשת׳.
גד ויקראו בת ישראל את גד׳.
גד תמלן כורע גד תא׳.
גודל ויקל גודל קטה כבי.
גודל כי לא תנוח שכמה תרשע׳.
השע ותשכן לכ תעם תזה׳.
ושען מבני ואבלינה׳.
ושחטו ויקראו משה משבו׳.
ושחטו תפסח ותזקיהו׳.
ואבן רק תוק ואבן כאדי׳.
ואבן לשלשה כנו תוק ואבן׳.
ויתחזק ויקם יהודה על בכורתו׳.
ויתחזק וחכן את כל תחטה׳.
ויש את כל לבב איש יתודה׳.
ויש כי עבדים אתנו׳.
חכמות שרותיה תעננו׳.
חכמות נשים בבנה כיתה׳.
לעיטם ויאמר ה׳ אל שתאל אל
לעיטם ובתוק תאדר׳.
ומרע על כן על באוריו׳.
מרע מקשיב על שפת׳.
מרכזת ויה לחם ותגבל לאשת עמתה׳.
מרכזת ויאמ׳ ה׳ אליו לך שוב לחרכך׳.
מעבת ויעשה הדע בעיני רק׳.
מעבת ויתצו את מעבת הבעל׳.
נכבר וישב דוד לברך את ביתו׳.
נכבר ויאמ תאלך אל אבשלו׳.
נושע אשריך ישראל כי כמוך
נושע ישראל נושע בה׳.
תשבת אז תרצה תארץ את׳.
תשבת תשלימה עליהם מלאכם
תש אל תסתר פנך ממני׳.
תש אל תשלבי לדבר רע לתעולל׳.

אלין פסקתא דאוריתא

סמר בראשית ל״ט בסמרא

תמר המעשיהן חזקה מהוחה בבהלה נוסחי דפסקין מלין לימקי לכו ומלין דימקי ומתן דמקי יתיר ויתיר לתקט תנך דכתיבה בויכוח לון מקמרי דיקי דלתכדיר לן דילחי למיסמך עלייהן וכספר תלת הלכים תזכה נפתח לתורתי לבם נלון ותכתבה לה בדיוקן שלהי

ויקרא אלהים לאור׳.
ויקרא אלהים ליבשה׳.
ויברא אלהים את האור ויבדל׳.
ויברא אלהים את התנינם׳.
ויפל ה׳ אלהים תרדמה׳.
ויבן ה׳ אלהים את הצלע
ויאמר ה׳ אלהים אל הנחש
ויצעק ה׳ את פרעה
ויחלק עליהם וילכו
ויצל ימל וילך ויחנך
ועדל וזכר
ותכחש שרה לאמר לא צחקתי
כי יראת ויאמר ולא
ארדיה נא ואראה עשו כפיו
ושכנו אבותיכם בעבר
ויקרא מלאך אלהים אל תגר
ויקרא אברהם תו׳ יראה׳.
ויקרא אברהם תו׳ יראה׳.
נשיא אלהים אתה

ואלה תולדים כ״ב בסמרא

עד אשר יגיח ה׳ לאחיכם
ויחז אשר יגיא תו׳ בייתך׳
וכל ישראל תקעין ושערין תו׳ ומזון
ויבא דוד אל ביתו ונו׳ עשר נשים
ובנולחו את ראשו ונו׳ בניט
ויאמר יואב אל הכלך ונו׳ בדם
ולבא נד אל דוד שבע שנים רעב׳
וישלח דוד ומלאך ירושלם
ויאמ׳ אל ה׳ בראותו את המלאך׳

מלכים

ויקץ מדוד בן ימיו דע ויאמר אם ויכשחון

עשרים ישק משיב׳.

פסיקתא דארייתא

כארעות ותשלח יד כארעות ארץ מצרים׳.
במעלותם אסף הראש ומשנתו׳.
בתעלותם ותסר תבנים את תחכל׳.
ברחת ויאמ׳ תור שחת שרי׳.
ברחת פקוד פרש ורחת קשת׳.
גד ויקראו בת ישראל את גד׳.
גד תמלן כורע גד תא׳.
גודל ויקל גודל קטה כבי.
גודל כי לא תנוח שכמה תרשע׳.
השע ותשכן לכ תעם תזה׳.
ושען מבני ואבלינה׳.
ושחטו ויקראו משה משבו׳.
ושחטו תפסח ותזקיהו׳.
ואבן רק תוק ואבן כאדי׳.
ואבן לשלשה כנו תוק ואבן׳.
ויתחזק ויקם יהודה על בכורתו׳.
ויתחזק וחכן את כל תחטה׳.
ויש את כל לבב איש יתודה׳.
ויש כי עבדים אתנו׳.
חכמות שרותיה תעננו׳.
חכמות נשים בבנה כיתה׳.
לעיטם ויאמ׳ ה׳ אל שתאל אל
לעיטם ובתוק תאדר׳.
ומרע על כן על באוריו׳.
מרע מקשיב על שפת׳.
מרכזת ויה לחם ותגבל לאשת עמתה׳.
מרכזת ויאמ׳ ה׳ אליו לך שוב לחרכך׳.
מעבת ויעשה הדע בעיני רק׳.
מעבת ויתצו את מעבת הבעל׳.
נכבר וישב דוד לברך את ביתו׳.
נכבר ויאמ תאלך אל אבשלו׳.
נושע אשריך ישראל כי כמוך
נושע ישראל נושע בה׳.
תשבת אז תרצה תארץ את׳.
תשבת תשלימה עליהם מלאכם
תש אל תסתר פנך ממני׳.
תש אל תשלבי לדבר רע לתעולל׳.

אלין פסקתא דאוריתא

סמר בראשית ל״ט בסמרא

תמר המעשיהן חזקה מהוחה בבהלה נוסחי דפסקין מלין לימקי לכו ומלין דימקי ומתן דמקי יתיר ויתיר לתקט תנך דכתיבה בויכוח לון מקמרי דיקי דלתכדיר לן דילחי למיסמך עלייהן וכספר תלת הלכים תזכה נפתח לתורתי לבם נלון ותכתבה לה בדיוקן שלהי

ויקרא אלהים לאור׳.
ויקרא אלהים ליבשה׳.
ויברא אלהים את האור ויבדל׳.
ויברא אלהים את התנינם׳.
ויפל ה׳ אלהים תרדמה׳.
ויבן ה׳ אלהים את הצלע
ויאמר ה׳ אלהים אל הנחש
ויצעק ה׳ את פרעה
ויחלק עליהם וילכו
ויצל ימל וילך ויחנך
ועדל וזכר
ותכחש שרה לאמר לא צחקתי
כי יראת ויאמר ולא
ארדיה נא ואראה עשו כפיו
ושכנו אבותיכם בעבר
ויקרא מלאך אלהים אל תגר
ויקרא אברהם תו׳ יראה׳.
ויקרא אברהם תו׳ יראה׳.
נשיא אלהים אתה

ואלה שמות כ״ד בסמרא

ויכר ואלה אלהים את העם׳.
וירדך ה׳ את הים׳.
״יכלך לעולם
ויהי ביום הששי ונו׳ יום
תצי עומר למנין שני
״ נפי
לא תעשה לך פסל ואשר
בשמים׳
שלש פעמים בשנה
תחריה תעשה
לא תעשה לך פסל ואשר
בשמים׳
שלש פעמים בשנה
ויקרא ה׳ בסמרא

ויקבץ ויבואו אל תמן
ודוד ובנאה
את מחלת בת ישמעאל
נתתי אלהים נתתי
ובדבי אלהים ואתי
תשבנו ויאסר אלהים ראובן
ויהי בדברה אל יוסף יום יום
ויאמרו שנים עשר אחים
אבל אשמים ואתנו
תען ויען ונו׳ ותשל גרים
כי יביאך ״ אליך ונו׳ ושל גרים
רבים בסנהדרין
ולא תכא תועבת ונו׳ שקץ ותעב׳
המוליכך במדבר ונו׳ טוש שרף
אל תאם בלבבך ונו׳ אחם סלפיך
את תשוחחם ונו׳ ואשרף אתו באש
שלש פעמים בשנה
כי יפלא ונו׳ בין דם לדם
כי יקרא קן צפור לפניך
מזה בתיה״ אלהיך׳
חסכת ושמע ישראל
יפתה״ לך
יתנ״ נגף
חשבן״ כיהים
לבען תקם את תחום לך
ונוה אחרי אלחי נכר

לישנ׳ אחרינ׳ פסקי׳ וסיפי׳

פנו וסעו לכם׳ אנה׳ אנחנו
עלים׳ כאש ילילה׳ ותעבו
ותאכרו וח׳ ארבעים שנה.
אשר יניח ה׳ עלה ראש׳ ראת
לבתיה״ ברא אלהים׳ ארם׳ אנ
תנחה׳ את ארץ עוז׳ פחזי
בפים לא תעשה לך׳ פסל כ׳ בו׳
באשר יצוך׳ שבת ולה׳ כי עכר
חיה ולטען ׳ארינכן׳ אס׳ספים׳
אותנו זאת תיבר אלינו׳ ה׳ ישאר׳
כיביאך ה׳ אלהיך׳ גרים רבים
כמניך׳ כך בחר ה׳ מזה יעקב
תשמעו׳ ולא תביא תועבה כ׳ בו׳
בין דם לדם ׳ כי תגים על פי׳
שני׳ קן צפור וכ׳ שבב׳ עם
אשה׳ אל שער יתהלך בקרב׳
בחניה ה׳ אלהיך׳ בראשית׳ כל
פרי ועצים ׳ואכרת׳ ונתכתי עליהן
הסכך ינשבו׳ יפתח״ לך׳
ישלח ה׳ בך׳ תגרך ה׳ בשת ומהומת
תשיבך ה׳ מצרים׳ ואתירך ה׳
כ׳ בו׳ הוס׳ לך תוקי ואמעני הזה
עכר׳ מקץ׳ שבע שנים׳ תקץ שבע
כ׳ בו׳ כי אביאנו אל ידי׳ בכלת׳
ראו עתה׳ אתנח וסס׳ סמקי׳ ופס
פתח׳ כפה׳ שברת׳ הגל על׳ עכ״ל׳

אלין פסקתא דנביאים

ראשונים
״ישפט׳
עד אשר יניח ״ לאחיכם
ויחז אשר יגיא תו׳ בייתך׳
וכל ישראל תקעין ושערין תו׳ ומזון
בזה ישפוט
כי בחא״ יתחה
ועתה תניח״ אחתי
ועלה ונבנתה בתוכי ירושלם
ויאמ׳ לחד אל״ בראשתו את המלאך״

שפטים

ויאמר אדני בזק תו׳ שבעים׳
וכי תקם״ ׳
ויסלח ישר׳ כולאכי׳ אל מלך ארום׳
האמרתי אחתיאכר ולא
ישלוחו בכר׳ן׳
ויצא בניהן לקראתם יהן
לינ״ את בניהן לפני

שמואל

ועלוחאיש ונו׳ טמים׳
ויאמר לינו ונו׳ אמר ולו
ובעלי קפן ונו׳ טמים׳
ויאמר עלי לשב אל לך שכב
ויבא״ ונו׳ שמואל׳ שמואל׳
ותחי ד״ ׳ בקרב
ותשנה הערים אשר בחת׳ ישראל
סיר׳ ועתה כי חוס בנו לעיר
כעת בחר אשלח אליך
וירם השבח את החזק וישם׳ לפני
ועני עני כי תנ׳ את שתי׳
תאזה תחן״ כי בשלח
נגרה ונבזה בהם׳ עד
תחנון יכות
לבר ותכרתה תו׳ סביב ובכל אשר
במאב ותכני
חלוקי אבנים בנן תוחל
ויאמר שלום לחבח
כי לא אשר יראה האדם
וישב הכלך ונו׳ כפעם בפעם׳
אחקר את אבי בעת ובחר
קחנו והבאתי שלום לך
את אשר כתוב״ ידידי
ולאביגיל ונו׳ טלאבים בתכיכר
אל נא ישים אדני את לבו
ולא תהיה זאת ולך לפוקח
ותבא אביגיל אל נבל
מ״ ישב לא אש ונו׳ ״ הוס ביד
ויבא דוד ואבשי אל העם
ועתה ראה איבת המלך
ויאמ׳ דוד אל לבו ונו׳ אכלש אכלש
ותרא האשה אל שאול
וישלח אבנר ונו׳ החתי
ויאמר אבנר אל דוד אקוכה ואלכה
ותכונן לך את עכך ישראל ילך
ויאמר אכשלום אל יואב דבה
שלחתי אליך׳
ועתה כה לכחות אני עם
ויען יואב כי כן שפעה
ויוד עלה ונו׳ עלה ובבח
וישלח אב טלוס ונו׳ ויעץ דוד
ויבא דוד אל ביתו ונו׳ עשר נשים
ובנולחו את ראשו ונו׳ בניט
ויאמר יואב אל הכלך ונו׳ בדם
ולבא נד אל דוד שבע שנים רעב׳
וישלח דוד ומלאך ירושלם
ויאמ׳ לחד אל״ בראשתו את המלאך״

מלכים

ויקץ מדוד בן ימיו דע ויאמר אם ויכשחון

פסיקתא דנביאים

מלכים

משרה ראיתי חברים
בן נינח וחזק והם
לקדת ואלך לקחת
ויהי ואשר ויהי
ברלתו ויקח ויתרעץ דבתן
ירך או יכה בנחם
לחתי או אלקחנם
ויגחשו ויעבירו את
נרגל ואגש בגבל
ואשרים ויציבו להם

אלין סלו פסוק פתח

ישעיה
ארבע את קבצים
ואחרת וחפרים
ועזקה ירבוה

שפטים

לגס ויאל האכרי
קנו ויכת את: אל בן קנז
ויגש ונדעין בא
ויברת ראבר נדעון וחברו
כלה ואניכלך נלוחם ◦
אל תאכל ככל אשר יגא
אובת ויבא פתח ◦
הבחורים וירך אביהו
לא דגדנה ויהבך אשת שכשון
כחוט ותרא דלילה
תלן ויאסר ראיש חוקן
חסף ויקם אדניה

שמואל

ותאכל ובן יעשה שנה
באסק ושלשתים ונו
והלום וירא ותעם ם
סכל בני שאול
החרטי ויאסר שאול
ויקרע ויסב שמואל
כבעתך ויאמרו עכני
תרפת ויאסר דוד
אהבתתו ומיכל בת שאול
כחרשה ויאסר דוד
אשתי כר
כבת ולרש אין כל
ויאגש וילך נתן אל
ויאכל ויקם דוד
תחנו ותאסר לאסר

מלכים

ולחיצון את קרקע
אנו ויהי כשמוע
וחשק וישלח יואב
כבעקה בן שמנה
ואשר ותא חשיב
שכרי חסף

אלין פסקת דנביאים

אחרונים ישעיה

ואכיגיל ויאסף לאביגיל כרוך ל
כנעלק כאשר לא שכעת
הגלנו ויען כל איש רע
וחבש ותבא באר אל ◦
וחפל ויאר אף ◦
הכלה ויעש דוד כאשר
ויחק ויעו אל כיתו
חמם ואורים על חמם
בנת ותהי עזר הבלחמה
ירדי ויש שמים ורדד

מלכים

ותרעה ויאריבו הכרים
בן נינח ויחזק ותקם
לקדת ותלך לקחת
ויהי ויפל אתיהו
ברלתו ויקח יהויקים דבתן
ירך או יכה בנחם
לחתי או אלקחנם
ויגחשו ויעבירו את
נרגל ואגש בגבל
ואשרים ויציבו להם

אלין סלו פסוק פתח

ישעיה
ארבע את קבצים
ואחרת וחפרים
ועזקה ירבוה

שפטים

לגס ויאל האכרי
קנו ויכת את: אל בן קנז
ויגש ונדעין בא
ויברת ראבר נדעון וחברו
כלה ואניכלך נלוחם ◦
אל תאכל ככל אשר יגא
אובת ויבא פתח ◦
הבחורים וירך אביהו
לא דגדנה ויהבך אשת שכשון
כחוט ותרא דלילה
תלן ויאסר ראיש חוקן
חסף ויקם אדניה

שמואל

ותאכל ובן יעשה שנה
באסק ושלשתים ונו
והלום וירא ותעם ם
סכל בני שאול
החרטי ויאסר שאול
ויקרע ויסב שמואל
כבעתך ויאמרו עכני
תרפת ויאסר דוד
אהבתתו ומיכל בת שאול
כחרשה ויאסר דוד
אשתי כר
כבת ולרש אין כל
ויאגש וילך נתן אל
ויאכל ויקם דוד
תחנו ותאסר לאסר

מלכים

ולחיצון את קרקע
אנו ויהי כשמוע
וחשק וישלח יואב
כבעקה בן שמנה
ואשר ותא חשיב
שכרי חסף

אלין פסקת דנביאים

אחרונים ישעיה

ויסעו אנו עזוק ויחנו ויסלך
ויבא בנרת אל אחל ויאסר לא ◦
ויקן שלמה נזו ויעבר ◦ לאבי ◦
ואת כל קדות חברת נסב קלע
ויש את חם מתק ענל ◦
ויהבעש כן שלמה נזו ושבע עשרת
שנה פלך בירושלם ◦
ותסכיר יונא כן חנני ונו על כל
ויהיה אשר עשה ◦
ותקעים ונו שכבים ואתו
עשר על שרם עשר כפר ונו
פרכים עצמת חמים נגבה ◦
ועל תפסנרת ונו אריות כפר
וברקש הכבנה ונו עגלי ויסנב
ויש שלמה בעת ההיא
ולבנו אתן ונו חמים לפני
חסר ויאבר לו פרעה
וישבו העם את המלך ויבר ◦
ויש ירבעם ונו יום לחדש בחג ◦
ויהי כשבע ונו לאבי ויהשמה ◦
ותביא אחד זקן ונו האלחים חזום
ויהי ◦ יכאך
ויען ויסב כראבך ◦ שכית
ואתה תכנתך ומל
ויעש ויבחרים
וידבק אחאב אל נבות לאמר ◦
ויאבר כלך ישראל אל יהושפט
ויאבר כה אבר ◦ תנים ◦
ראבר לו אבר נא ונו אחרת
והא הלך בכפר ונו ויאבר כי עתה
ויאבר אל אבי וראשי ראשו
ויאבר אליו שע ונו בעת כחר
ואל שער ראה ונו אבי אבי
וישלח אשר על הבית ונו אל אחזה
ויכתב אליהם ספרי שטת
ויזכר כן שמעת טוביי
וישלח חוקיהו ונו לכיטת לאמר
אליו ישמע ונו לבלך אשורי ◦
תשתי אונך
כיר כל אכיך חרפתי
וישלח ◦ בו
ותכקע העיר ומל אנשי המלחמה
העטרים שים
ונתרת עליו נחשת

אלין פתח באתנח יהוש

הזרם ורק אתם ספרי
כחרב רביעי בני ישראל
חכלה ויהי להם נכול
לכם ויהי כי חזקי

שפטים

צפת וילך ויחזיק
לדדת ואם ירא אתא
תאכל ככל אשר יגא
תגרת ותבץ עליו
ותאליעני ויהי כי הציקה
ללכת ויהי כיום ויהביע

שמואל

כעליעת כלכתך ויהם
ותדרם ויקח ותעם כחשולל
ואת ותחר ותרכנו
ואת עשרק ותרכתי
ותצר טו ותאת קקם
ללכת ויסב שמואל ללכת
כנת ויגא איש הבנים
ותערב ויגש תשתי
וילך ויקם וילך
רשע כאשר יאבר

ויסעו אנו עזוק ויחנו ויסלך
ויבא בנרת אל אחל ויאסר לא ◦
ויקן שלמה נזו ויעבר ◦ לאבי ◦
ואת כל קדות חברת נסב קלע
ויש את חם מתק ענל ◦
ויהבעש כן שלמה נזו ושבע עשרת
שנה פלך בירושלם ◦
ותסכיר יונא כן חנני ונו על כל
ויהיה אשר עשה ◦
ותקעים ונו שכבים ואתו
עשר על שרם עשר כפר ונו
פרכים עצמת חמים נגבה ◦
ועל תפסנרת ונו אריות כפר
וברקש הכבנה ונו עגלי ויסנב
ויש שלמה בעת ההיא
ולבנו אתן ונו חמים לפני
חסר ויאבר לו פרעה
וישבו העם את המלך ויבר ◦
ויש ירבעם ונו יום לחדש בחג ◦
ויהי כשבע ונו לאבי ויהשמה ◦
ותביא אחד זקן ונו האלחים חזום
ויהי ◦ יכאך
ויען ויסב כראבך ◦ שכית
ואתה תכנתך ומל
ויעש ויבחרים
וידבק אחאב אל נבות לאמר ◦
ויאבר כלך ישראל אל יהושפט
ויאבר כה אבר ◦ תנים ◦
ראבר לו אבר נא ונו אחרת
והא הלך בכפר ונו ויאבר כי עתה
ויאבר אל אבי וראשי ראשו
ויאבר אליו שע ונו בעת כחר
ואל שער ראה ונו אבי אבי
וישלח אשר על הבית ונו אל אחזה
ויכתב אליהם ספרי שטת
ויזכר כן שמעת טוביי
וישלח חוקיהו ונו לכיטת לאמר
אליו ישמע ונו לבלך אשורי ◦
תשתי אונך
כיר כל אכיך חרפתי
וישלח ◦ בו
ותכקע העיר ומל אנשי המלחמה
העטרים שים
ונתרת עליו נחשת

אלין פתח באתנח יהוש

הזרם ורק אתם ספרי
כחרב רביעי בני ישראל
חכלה ויהי להם נכול
לכם ויהי כי חזקי

שפטים

צפת וילך ויחזיק
לדדת ואם ירא אתא
תאכל ככל אשר יגא
תגרת ותבץ עליו
ותאליעני ויהי כי הציקה
ללכת ויהי כיום ויהביע

שמואל

כעליעת כלכתך ויהם
ותדרם ויקח ותעם כחשולל
ואת ותחר ותרכנו
ואת עשרק ותרכתי
ותצר טו ותאת קקם
ללכת ויסב שמואל ללכת
כנת ויגא איש הבנים
ותערב ויגש תשתי
וילך ויקם וילך
רשע כאשר יאבר

ויסעו אנו עזוק ויחנו ויסלך
ויבא בנרת אל אחל ויאסר לא ◦
ויקן שלמה נזו ויעבר ◦ לאבי ◦
ואת כל קדות חברת נסב קלע
ויש את חם מתק ענל ◦
ויהבעש כן שלמה נזו ושבע עשרת
שנה פלך בירושלם ◦
ותסכיר יונא כן חנני ונו על כל
ויהיה אשר עשה ◦
ותקעים ונו שכבים ואתו
עשר על שרם עשר כפר ונו
פרכים עצמת חמים נגבה ◦
ועל תפסנרת ונו אריות כפר
וברקש הכבנה ונו עגלי ויסנב
ויש שלמה בעת ההיא
ולבנו אתן ונו חמים לפני
חסר ויאבר לו פרעה
וישבו העם את המלך ויבר ◦
ויש ירבעם ונו יום לחדש בחג ◦
ויהי כשבע ונו לאבי ויהשמה ◦
ותביא אחד זקן ונו האלחים חזום
ויהי ◦ יכאך
ויען ויסב כראבך ◦ שכית
ואתה תכנתך ומל
ויעש ויבחרים
וידבק אחאב אל נבות לאמר ◦
ויאבר כלך ישראל אל יהושפט
ויאבר כה אבר ◦ תנים ◦
ראבר לו אבר נא ונו אחרת
והא הלך בכפר ונו ויאבר כי עתה
ויאבר אל אבי וראשי ראשו
ויאבר אליו שע ונו בעת כחר
ואל שער ראה ונו אבי אבי
וישלח אשר על הבית ונו אל אחזה
ויכתב אליהם ספרי שטת
ויזכר כן שמעת טוביי
וישלח חוקיהו ונו לכיטת לאמר
אליו ישמע ונו לבלך אשורי ◦
תשתי אונך
כיר כל אכיך חרפתי
וישלח ◦ בו
ותכקע העיר ומל אנשי המלחמה
העטרים שים
ונתרת עליו נחשת

אלין פתח באתנח יהוש

הזרם ורק אתם ספרי
כחרב רביעי בני ישראל
חכלה ויהי להם נכול
לכם ויהי כי חזקי

שפטים

צפת וילך ויחזיק
לדדת ואם ירא אתא
תאכל ככל אשר יגא
תגרת ותבץ עליו
ותאליעני ויהי כי הציקה
ללכת ויהי כיום ויהביע

שמואל

כעליעת כלכתך ויהם
ותדרם ויקח ותעם כחשולל
ואת ותחר ותרכנו
ואת עשרק ותרכתי
ותצר טו ותאת קקם
ללכת ויסב שמואל ללכת
כנת ויגא איש הבנים
ותערב ויגש תשתי
וילך ויקם וילך
רשע כאשר יאבר

פסיקתא דכתובים

דניאל

מזיח ידי חזה כולכא
תבובד כנר סלבא שלח לשמש
בספר כל קבל די רזה
ועל כדי שכא
חפה אלהי אונך
ו ישמעה ◦ סלחה
ויסם שפי לבא בתקף
וישב פניו לשים ולהקי

עזרא

ומה חשתן יבוי תחרין ודברין
ואמרין לעלק סלח
ויקבצו כל אנשי יהוד ובניכן יהוד
ואקם ליולח אני האנשים
ואשמה בשער הגיאם פרזים
ויברך עזירא אכן אכן
שכתי וישוע ובני ושרביה
ויאסר נחכיה ובהן
מהשני ויעשו כל הקהל
ויקרא בספר תורת יום כיום
חצור ורמנחים
ביום וחסר ראיתי ויוודתי
ודרכם גחות

אלין פתח באתנח וסל

פסוק בכתובים

בני שש	עילם ומשך	
זקת	ובני קנו ויפרח ושמאשי	
וקנו	ובני כלב	
אגל	ולאגל ששה חחברו	
חוכח	ויגא דוד	
ויצלח	וישב שלמה	
והגג	ומקדשנו	

תהלות

אתה	אספריה אל חק
שני	רשעים שברת
נתשת	מארב תבו
יהר	כי ינצה הרשעים
לחם	הלא ידעו כל פעלי חברן
ויט	שכים ירדי
כי	תשיחמו שכם
כי	תשיחוני כרבות לעדי
אתה	חפצת נעדי
הלכתי	לדודי שפטני
חיי	אחת שאלתי
הילך	לדוד כשנתו
עלי	כי שמעתי
ירעתי	ובצלעי
יריבי	לדוני ויבא ◦
שקר	אל ישכנו לי
ארץ	כי לא שלום
תחדש	ראית ◦ אל תחדש
השכרנה	כי ורעות חברן
אתה	ואני עמי האכין כבן

אלין פתח באתנח וסל

פסוק בכתובים

בני שש	עילם ומשך
זקת	ובני קנו ויפרח ושמאשי
וקנו	ובני כלב
אגל	ולאגל ששה חחברו
חוכח	ויגא דוד
ויצלח	וישב שלמה
והגג	ומקדשנו

תהלות

אתה	אספריה אל חק
שני	רשעים שברת
נתשת	מארב תבו
יהר	כי ינצה הרשעים
לחם	הלא ידעו כל פעלי חברן
ויט	שכים ירדי
כי	תשיחמו שכם
כי	תשיחוני כרבות לעדי
אתה	חפצת נעדי
הלכתי	לדודי שפטני
חיי	אחת שאלתי
הילך	לדוד כשנתו
עלי	כי שמעתי
ירעתי	ובצלעי
יריבי	לדוני ויבא ◦
שקר	אל ישכנו לי
ארץ	כי לא שלום
תחדש	ראית ◦ אל תחדש
השכרנה	כי ורעות חברן
אתה	ואני עמי האכין כבן

דניאל

מזיח ידי חזה כולכא
תבובד כנר סלבא שלח לשמש
בספר כל קבל די רזה
ועל כדי שכא
חפה אלהי אונך
ו ישמעה ◦ סלחה
ויסם שפי לבא בתקף
וישב פניו לשים ולהקי

עזרא

ומה חשתן יבוי תחרין ודברין
ואמרין לעלק סלח
ויקבצו כל אנשי יהוד ובניכן יהוד
ואקם ליולח אני האנשים
ואשמה בשער הגיאם פרזים
ויברך עזירא אכן אכן
שכתי וישוע ובני ושרביה
ויאסר נחכיה ובהן
מהשני ויעשו כל הקהל
ויקרא בספר תורת יום כיום
חצור ורמנחים
ביום וחסר ראיתי ויוודתי
ודרכם גחות

אלין פתח באתנח וסל

פסוק בכתובים

בני שש	עילם ומשך
זקת	ובני קנו ויפרח ושמאשי
וקנו	ובני כלב
אגל	ולאגל ששה חחברו
חוכח	ויגא דוד
ויצלח	וישב שלמה
והגג	ומקדשנו

תהלות

אתה	אספריה אל חק
שני	רשעים שברת
נתשת	מארב תבו
יהר	כי ינצה הרשעים
לחם	הלא ידעו כל פעלי חברן
ויט	שכים ירדי
כי	תשיחמו שכם
כי	תשיחוני כרבות לעדי
אתה	חפצת נעדי
הלכתי	לדודי שפטני
חיי	אחת שאלתי
הילך	לדוד כשנתו
עלי	כי שמעתי
ירעתי	ובצלעי
יריבי	לדוני ויבא ◦
שקר	אל ישכנו לי
ארץ	כי לא שלום
תחדש	ראית ◦ אל תחדש
השכרנה	כי ורעות חברן
אתה	ואני עמי האכין כבן

דניאל

מזיח ידי חזה כולכא
תבובד כנר סלבא שלח לשמש
בספר כל קבל די רזה
ועל כדי שכא
חפה אלהי אונך
ו ישמעה ◦ סלחה
ויסם שפי לבא בתקף
וישב פניו לשים ולהקי

עזרא

ומה חשתן יבוי תחרין ודברין
ואמרין לעלק סלח
ויקבצו כל אנשי יהוד ובניכן יהוד
ואקם ליולח אני האנשים
ואשמה בשער הגיאם פרזים
ויברך עזירא אכן אכן
שכתי וישוע ובני ושרביה
ויאסר נחכיה ובהן
מהשני ויעשו כל הקהל
ויקרא בספר תורת יום כיום
חצור ורמנחים
ביום וחסר ראיתי ויוודתי
ודרכם גחות

אלין פתח באתנח וסל

פסוק בכתובים

בני שש	עילם ומשך
זקת	ובני קנו ויפרח ושמאשי
וקנו	ובני כלב
אגל	ולאגל ששה חחברו
חוכח	ויגא דוד
ויצלח	וישב שלמה
והגג	ומקדשנו

תהלות

אתה	אספריה אל חק
שני	רשעים שברת
נתשת	מארב תבו
יהר	כי ינצה הרשעים
לחם	הלא ידעו כל פעלי חברן
ויט	שכים ירדי
כי	תשיחמו שכם
כי	תשיחוני כרבות לעדי
אתה	חפצת נעדי
הלכתי	לדודי שפטני
חיי	אחת שאלתי
הילך	לדוד כשנתו
עלי	כי שמעתי
ירעתי	ובצלעי
יריבי	לדוני ויבא ◦
שקר	אל ישכנו לי
ארץ	כי לא שלום
תחדש	ראית ◦ אל תחדש
השכרנה	כי ורעות חברן
אתה	ואני עמי האכין כבן

איוב

הציקתני ישטע ואל
זה החלק אדם רשע
אך שוא לא ישטע ואל
בן הטרדה
בן סערה
ואם זרוע כאל לך

משלי

עד מתי פתים
עשה זאת אם א בני
עד מתי עצל תשכב
להגיל אהבי יש
ואחה אצלי אכזן ונליום יום
אשרי אדם שמע ונל יום יום
בית גאים יסד ◦
לעלוקה שתי בנות הב הב

רות

שני בניו כחלון
הלחן תשברנה
גרחל ובלאח

שיר השירים

צרור תבשר ידודי לי
אשכל הכפר ידדי לי
תעירו השבעתי
תאמנים שכדר תחאנה
תעירו חשבעתי
שאנה וראינה
סדר וברכתם
נן נעול
קול דודי דופק
צרח דודי ונמלך

כהלת

סובב סובב
זה יגע בכל אשר נעשה
ועכשן עמק רחוק מה שחה

איכה

סלח כל אכיר ◦ ה
על אלה אני בוכיה עיני עיני
איבה יניד כאפיר
ויהי ◦ באויב
ויחמס שכח ◦ בציון
ונוי ◦ ה כזכוב
חשב ◦ ה להשחית
וישכנו ◦ אלין נשכחת

אחשורוש

כחרש ואשתן כיום ◦ לים
ואת ופרשנדתא ובל אחיהל
קטן וקבלו המזרים עליהם
אשר נתן חמלך לחזרים אשר
ויסם חמלך אחשורוש

ירמיה

נטלנו	ואנחנו ועפר
נצחת	כחרש שובבה
עכרו	כרוח תאכרון
חסכו	שפך חמתך
כפקלחו	אור לי אפי
כאשר	ואשר אכנה
לכו	לקן כל אכלך
חנף	ואגיא אחם
באש	חצתנה

וכל לשון ודברה ורכתי חנלת
וחצלתי כאש יצתו ודכותחן

ירחקאל

תבהלנה	חמלך ותאבל
חחסרלה	ואיש ותגה
ושכלת	לו ויחה דעת
חאנה	ואתה בן אדם
כאשר	ותחקף
שכרתי	כן אדם את זרע פרעה
חצלת	ואתה בו תוחית
ולכו	העלה עליהם
תחרגנה	ובנותיה אשר
חלכנה	כחאיו אין

לכו חנשיתי לאצאי כל לישפת
אני ◦ דכרתי כל לישפתה
לבשת ונתן עין חמדה

תרי עשר

תנאפנה	עלי ויעשו חזרים
עדן	ושכלת טריה
חשלת	את סכת דוד
תתם נגנת	תנה יכם כאים
כאפרד	ונלות החל ויה
ירדים	ויכת דוד אל ירבעי
רשע	עוד קאיט בית
תחרשנה	יקאו גרים מבשו
נת	לכן תחי שלוח חצרי
יחיתן	כי חאכ לכנן
לער	לכן חכו לי
תכצעה	על ידי זרכבל
חשכבנה	ונשמו חכתים

אלין פסקתא דכתובים

דברי חימים

ארפכשד שם
חכבור ויחי כני ירחמאל
חכבור ואלה חי כני דוד
עורקם ולאעני ששה
לפנים ושיכם בן אלעזר
לחכין שכת שכת
שלום שלום ורחה לכשה
כלכתו אל ציקלג נפלו עליו
וגם עקרונים ונו כפרים
ויעל דוד ונו האלחים ◦
ועמחם אוחים ונו ◦ יחיאל ויעני
ותתן את עכן ישראל לך
על עמו ויאסר יואב
איביך לשעת ונו האם שלש
וישלח האלחים שלאך
ובניהל ולרב
לחנויל ויאסר יהוי שלמה
ויכתבם שטעיה ונו האשי ואש
ובני ישראל ולשפרים ונו
ושרי האלפים
חתשיעי ונו לבן ישמי
ויקחל יהוי ונו חקהנו
ויחב ויכני כני ויכתני
ויאמר אדוני ◦ אל
ויכני כעשים
ויכני על כל עיים ◦ ה
ואכתני כי ישכני ◦ ה
וזכרתי משפחת סופלים ◦ ה

ירמיה

לכו	חעכר ישראל
לחכני	ויחי עוד שנים

נעלנו

זעף ורכבת שפני
כזנת נך ואמרת לי
ושדות ילכשו
חנה שפה ואנשים כאשם
על דרם ותאכלו ועשנם
ואנוש ורם
ויחת צאני ולכם
ודעת כי אני ◦ שפעתי ואת כל
אשר נתנו את אויני
ויקרא ארמה על כיצה ארחם
הרג ותנה ששון ושמחה
בכנת כרן כצור עזוב
וכוק חכוך ותכוך יחבוי
חשאחים קשתם חחלתים
וכחמלכם ורימו ויחלו
חכת כרוחה
ויצפן ויחה נכזי מן ים
לאכרי שכנה
חבוא אל ארץ משכנת
חזה כי לעני כזה חוח
יצר סכוך תיצר שלום
כי כה אכר ◦ אלי כאשר יחנה
אוליישמע ◦ ונלך אשור ואויע
ישלח כלך אשור את דבשקי
חטה ◦ אוזיך ושמע
ודעת כוד עכיך
הלא ידעה ונו אלוי עולם ◦
כוראניכ שפתים שלום שלום
כה אכר האל ◦
חסרי ◦ אזכיר
חנה עכדי יאכלו
פלשים ושמתי כהם אחת
חביאו את כל אחנכם וכל חגוים
כנחה ◦ לי ◦

ירמיה

ויהי דכר ◦ אלי
אם חשוב ישראל
נאם יעי אחוילת
ואת חסית ◦ כלאתי
דגנכ ורצח ונאוף
וירפו את שכר ונל שלום שלום
וחכרו ורם ואל
וירכרו את לשונם ונל כי נרעה אל
רעה
אכן למען חקים
כי את ונלים ורעתה
חזרע כריל כריל
ונאו כשערי ונו כלים
ואחרי כן נאם ◦ ה ונו את עמרי
כיטו חושע ונו ◦ צדקנו
וחכרו כיטים חזם חושע
וכל העטק חפגרים
כספרי ישרות
חדכר אשר ונו ועכדי חנכיאים
חשכם ושלוח ◦
וישב ישטעאל את כל
וגם כל חיהודים אשר כמואב
עוד שמי נקרא כפי כל איש
כלאחם, אחם חשיבם
חילילו חכיש מאכ
דפתיה דרשים ונל ורשים ודשיקה
ופשתני עליהם וחבאתי עליהם
ערכנו על כבלי סביב
דכים חשפיעו אל כבלי דכים
ושלחתי לכבלי וזרים
וחיתה כבלי ולגלים יטעון
חעמדים שכים

יחזקאל

חשמע וחכרו אחוך
ואחריל יחזל
וחחסם וקם לבשת
וישלח חכביזין וחשא אחו ורחם

זעף ורכבת שפני
כזנת נך ואמרת לי
ושדות ילכשו
חנה שפה ואנשים כאשם
על דרם ותאכלו ועשנם
ואנוש ורם
ויחת צאני ולכם
ודעת כי אני ◦ שפעתי ואת כל
אשר נתנו את אויני
ויקרא ארמה על כיצה ארחם
הרג ותנה ששון ושמחה
בכנת כרן כצור עזוב
וכוק חכוך ותכוך יחבוי
חשאחים קשתם חחלתים
וכחמלכם ורימו ויחלו
חכת כרוחה
ויצפן ויחה נכזי מן ים
לאכרי שכנה
חבוא אל ארץ משכנת
חזה כי לעני כזה חוח
יצר סכוך תיצר שלום
כי כה אכר ◦ אלי כאשר יחנה
אוליישמע ◦ ונלך אשור ואויע
ישלח כלך אשור את דבשקי
חטה ◦ אוזיך ושמע
ודעת כוד עכיך
הלא ידעה ונו אלוי עולם ◦
כוראניכ שפתים שלום שלום
כה אכר האל ◦
חסרי ◦ אזכיר
חנה עכדי יאכלו
פלשים ושמתי כהם אחת
חביאו את כל אחנכם וכל חגוים
כנחה ◦ לי ◦

ירמיה

ויהי דכר ◦ אלי
אם חשוב ישראל
נאם יעי אחוילת
ואת חסית ◦ כלאתי
דגנכ ורצח ונאוף
וירפו את שכר ונל שלום שלום
וחכרו ורם ואל
וירכרו את לשונם ונל כי נרעה אל
רעה
אכן למען חקים
כי את ונלים ורעתה
חזרע כריל כריל
ונאו כשערי ונו כלים
ואחרי כן נאם ◦ ה ונו את עמרי
כיטו חושע ונו ◦ צדקנו
וחכרו כיטים חזם חושע
וכל העטק חפגרים
כספרי ישרות
חדכר אשר ונו ועכדי חנכיאים
חשכם ושלוח ◦
וישב ישטעאל את כל
וגם כל חיהודים אשר כמואב
עוד שמי נקרא כפי כל איש
כלאחם, אחם חשיבם
חילילו חכיש מאכ
דפתיה דרשים ונל ורשים ודשיקה
ופשתני עליהם וחבאתי עליהם
ערכנו על כבלי סביב
דכים חשפיעו אל כבלי דכים
ושלחתי לכבלי וזרים
וחיתה כבלי ולגלים יטעון
חעמדים שכים

יחזקאל

חשמע וחכרו אחוך
ואחריל יחזל
וחחסם וקם לבשת
וישלח חכביזין וחשא אחו ורחם

אלין פתח באתנח וסל

פסוק בנביאים אחרונים

חעכסה	יען כי נכזו
חשפלה	וישח אוים
חשע	חשכון לב חעם
שכאל	נעלה כחעודה
כו	קח לך גליון גדול
חכרו	ואכיב אל חצבאות
לאש	יען כי נאם
חבן	ושרחוב חרעימה
חשכבנה	ועוליהם ירשנו
חרשנה	נקשתות נעריה
חשכני	ונאסף שכחת
חשכתי	חוות קשון
חזו	כי לא קציר עזי עד
עזי	כשבו כי עזי עד
חרחמנה	כרגלים חרחמנה
חקשכנה	ולא חשעינה
קכל	אבד אכלה ארץ
חדרו	חשש חלדון קש
יאכר	כי יאכר ולא שרי
יעתו	וחזו עמים כשרפות
כן	נפשו וחכליך כזו נכ
חתחתנה	או הסקינה
חשב	וחזא עם כזוי
עד	לא חבושו ולא חגולמו
	עד עולמי
חזם	חחת וחעיקן
חאכנה	וכגמיך על צדי
ועצמותיכם כרשא חפרחנה	
בגת	כפרע אדם ללשנו

ירמיה

לכו	חעכר ישראל
לחכני	ויחי עוד שנים

נעלנו

ABCDEFGHIJ

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

0123456789

!"#$%&'()*+,-./:;<=>?@[\]^_`{|}~

The quick brown fox jumps over the lazy dog.

KLMNOPQRSTUVWXYZ

Sphinx of black quartz, judge my vow.

Pack my box with five dozen liquor jugs.

How vexingly quick daft zebras jump!

The five boxing wizards jump quickly.

Jackdaws love my big sphinx of quartz.

abcdefghij

Amazingly few discotheques provide jukeboxes.

Quick zephyrs blow, vexing daft Jim.

Sphinx of black quartz, judge my vow.

Two driven jocks help fax my big quiz.

The jay, pig, fox, zebra and my wolves quack!

klmnopqrst

Crazy Frederick bought many very exquisite opal jewels.

We promptly judged antique ivory buckles for the next prize.

A mad boxer shot a quick, gloved jab to the jaw of his dizzy opponent.

Jaded zombies acted quaintly but kept driving their oxen forward.

The quick brown fox jumps over the lazy dog.

uvwxyz

Back in June we delivered oxygen equipment of the same size.

A wizard's job is to vex chumps quickly in fog.

Watch "Jeopardy!", Alex Trebek's fun TV quiz game.

Quick wafting zephyrs vex bold Jim.

How quickly daft jumping zebras vex.

0123456789

0123456789

!"#$%&'()*+,-./:;<=>?@[\]^_`{|}~

The quick brown fox jumps over the lazy dog.

מערכת אות הקוף

ה וניומשמשין חד ק

חד ו ק"ל ד ו"ל וסמיכין

אשרקה ל' ויחסו אקבצם מתחתי
ואעיקה ל' קבלי אל אלהי ואצעק.
סיקה ל' ידה ל"ה השלחה
ר"ה ה"ל"מה.
וארקה ל' כתה תטרון לחזן
אלהיו.
כוקה ל' וכניקה ל' וכלקה
פ"ל ג' נפעל.
לפוקה ל' ל"א קהה ואת לך
לפוקה.
הועקה ל' והלך הלך ויעקה.
חיקה ל' בגדו נשכץ.
נשקה ל' ואשר נשקה ב עקב.
בדפקה ל' ואנו כדפקה.
פרעקה ל' ויסעו.
בבחקה ל' ויחנו בפחקה.
בחחקה ל' ויסעו.
דיקה ל' וישם לראשם.
הקעקה ל' כה אמר אל"י כן אדם.
לדוקה ל' ויאמר אליכן אדם.
אשקה ל' אשקנא לאבי.
ובאשקה ל' ואכה וחלשנה.
בעקה ל' שחלתך לא כלתה
פעלים.

קב

ויקבצו ג' וסמיכין נפעל
בשמואל א' ס"ה כ"ה.
והקבצו ג' וסמיכין נפעל
כשלח סימן מה
והיחוקאל סימן ל"ח.
קברתה ל' וסמיכין נפעל
בפרשת ישלח.
קברת ג' ב' וחס' ול' וסמיכין
נפעל פ' ישלח.
בקבר ג' ד' וש' וסמיכין
בל"ח ארס שתים
בקברותם בשתים וב' ארמים נפעל
בפרשת חקת ובתליס סימן קפ"ו.
קברו ג' וסמיכין נפעל
בפרשת שרח.

קבורת מלכים ד"ל

שלמה ויקברהו בעיר דוד פ"ו.
אביה ויקברו אותו בעיר דוד.
יהוה ויקברו אותו בעיר דוד.
ויאמר ויקברי בעיר דוד.
אסא ויקברהו עם אבותיו
ואבשלום לא חזר.
ויך את אלכ בשתין.
ועל קדקדו ג' ל"ש וסמיכין
וקדקד ג' וסמיכין
נפעל בית קרח.
ובאבשלום לא חזר.
ויך את אלכ בשתין.
ועל קדקדו ג' ל"ש וסמיכין
נפעל בית קרח.
וקדר ג' וסמיכין נפעל סוף
פרשת שרח.
הקדמני ג' וחס' וסמיכין
נפעל ס"ל ד' ל"ד.
קדש הקדשים ד' ב"ל"ש
וסמיכין
נפעל בפרשת אמור.
קדש קדשים הוא ו' וסס
נפעל
סוף פרשת תצוה.
קדשו ג' וסמיכין נפעל
בפרשת נשא.
קדש קדשים ה' כנביאים
ובכתובים וסי
נפעל בפרשת תרומה.
למקדש ג' ד' וש' וסמיכין
נפעל בתוקאל
סימן מה.
נקדש ג' ד' וש' וסמיכין נפעל
בפרשת קרח.
קדוש י"ג חסרים וסמיכין
נפעל בפרשת תצוה
ובפרשת נשא.
קדוש ג' וחסר' וסמיכין
נפעל בתליס ס"ה.
יקדישו ג' וחסר' ב"ש וסמיכין
נפעל בית ב"ש סימן כ'.
תקדשתי ו' וסמיכין נפעל
בפרשת בחקותי
ובה"א סוף סימן
תקדוש ו' ב"ל וסמיכין
נפעל כפ' קרח.

קה

הקהל ג' וסמיכין נפעל
בפרשת צו.
ובל קהל ג' וסמיכין נפעל
בכלים א סימן ח'.
בקהל ד' ויסים וסמיכין
נפעל ספר שפ"ז
הנאיבה אב קיבה וס' בל"שין ארס
ניכר נצלי רשען ואפקדיה.
הקהתים ג' וסמיכין נפעל
בלח כ"טסימן ל'.
וקהתי ומררי ב' וסמיכין
ואלה קמות ואחרא.
ויחי אלה בני לוי לדודיהם.

קו

קו ג' בלח"ב וסמיכין נפעל
בכלים א סימן ו'.
לקולם ג' חסרים וסמיכין נפעל
בפרשת קרח ושמואל
ב' סימן מה'.
קלות ו' כתוב כן וסמיכין
נפעל בתליס סימן ע"ג
קלת ד' בתיב כן חס' ויחס
וחס נפעל בפ' ואתחנן.
קולו ובקולו ו' חס' בתיב'
ובכתו וסס
נפעל בתליס ס' ע"ה והושיאל ס"ט.
בקולכם ב' חסר'
וסמיכין
ולא לאזנים אלכם.
הנה שמעתי בקולכם.
קול ו' ג' ל"א ו' חס' וסי
נפעל בפרשת חקת.
קולינן ד' ג' ל"א ו' חס' וסי
שמיעה לקול ו' ס' תורה
קשורה עם
לבל' וסמיכין נפעל בתליס ס"ג.

אחר ויאמר ה' אל משה קחל את כל העדה
ואשר לא יבא ביום השני יכרת
מתוך קהלתו כי את קדש ה'
לא חלל הוא יומת מות יומת.
נשאו קהלם ו' ח' ס' ואת וסס
נפעל כשאת.
בקהל ו' ח' ס' ואת וסס
סימן כ"ה.
וקהל ג' וסמיכין נפעל
בחקת סימן ב'.
קרצים ד' ב' ל' ו' חסר' וסס
נפעל בשקוצים ב' ל'.

קט

קטן ה' קמ"ץ וסס נפעל
סוף פרשת וירא
והלא אסימן ל"ב.
ויקטר ו' וסמיכין נפעל
בפרשת קדושים.
מקטרת ג' וסמיכין נפעל
בפרשת אחרי
ומקטיר ג' וסמיכין נפעל
בפרשת צו.
ומרחשת סימן ל"ג.

קי

קישור ו' כ"ח וסמיכין
נפעל בפרשת ויחי.
קידושין ג' וסמיכין
ואכזשאת כי תשוק
אך בבתר שור או בכבש
ואגלי שחט אשר בפר.
ותתקדשו ג' קמ"ץ וסמיכין
נפעל בפרשת
ולקדוש סימן ג'.
הן ג"ה ל"ה תרע.
כי לי פעמים לי קדוש.
כי לי אישים.
וא לקדוש אם תשיב כשבת.

קל

קלו ד' וסמיכין נפעל
סוף פרשת נח.
וקלי ג' וסמיכין נפעל
בשכל ב סוף סימן ל'.
ויקלל ו' וסמיכין נפעל
בפ' אמור.
קללת ג' וסמיכין בפרשת
כי תבא ושמע"ס ס"ה.

קם

ויקם ד' ח"ס נפעל בשלש
אס"ם ובתליס ס"ם.
הקימותי ג' וסמיכין נפעל
בפרשת יתרו.
הוקם ג' ב' ל' ה' ח"ס
וסמיכין נפעל בפ'
פקודי ויעמידו סימן ל"ה.
ויקימו ג' וסמיכין
ויקם קליו גל אחיו.
ותקם מאליו ל' ותקם
ויקמו אל תעמוד.
יקם ג' וסמיכין
כאשר ויקם ישוע.

קן

קנו ג' וסמיכין נפעל
בחזקיה סימן כ'.
קנך ג' וסמיכין נפעל
ריש עובדיה.
קניתי ה' וסמיכין נפעל
בפרשת בראשית.
ויקן ו' וסמיכין נפעל
סוף שמואל.
קנת ג' וסמיכין נפעל
בס' בדב' סי'.
קונה ד' כ"ל ב"ש וסמיכין
נפעל בתוקאל סימן
ז' וכמשלי סימן ל'.
קנוא ד' כ"ל ב"ש וסס נפעל
יהושע וכרישו נעתם.
קני ד' נ"ח ב'
וסמיכין
ושמה קנים לבני
ואחי דוד תוקאל לבני.
בקנה ג' ד' ס' וסמיכין
עולת בקנה אחד
וישן ויהלום שניה.
בקנה אחד כפתר.
תניא ד' בשכב תניינ
בקנה ג' ד' ס' וסמיכין נפעל
בתוקאל ס"א.
קנא ד' כ"ל ב"ש וסס נפעל
בתוקאל סימן ל'.
ולמקנת ה' וסמיכין
בערך ויהי
אל מקנה ג' וסמיכין
בערך אל.
אל מקום אחר ג' וסמיכין
יקח ויבא
הכל ואלהים ויסר בלעם
ואקחה אל מקום אחר.
חלא אל מקום אחר הכל חולין
קומתו כל אורייתא חסרי
וכל קריאתא כל
ואקחה בעירתי.
אקים ו' וסס נפעל בשלש
סימן ג' וסמיכין נפעל
יקם ג' וסמיכין נפעל
בפרשת מקץ.
והקמתי ו' וסמיכין נפעל
בפרשת ויחי.
קומו ונעלה ג' וסמיכין נפעל
בפרשת ויגש.
קמאל ג' וסמיכין נפעל
בפרשת וירא.
המקומת ג' נתוב' כן וסי נפעל
בשמואל ב' סימן ז'.
ומקום ג' וסמיכין נפעל
בישעיה ס' ל' ותהל
סימן כ' וקהלת ס' ג'.
עו' מקומו ב' וסמיכין
איש על מקומו יבא.
והחבוטת על מקומו.
למקומו ג' חסר' וסמיכין
כל אחריתה וכל שתשתים
ויסע המלך למחוזו.
אל מקום ה' וסמיכין נפעל
בערך אל.
אל מקום אחר ג' וסמיכין
יקח ויתן
הכל ואלך אל מקום אחר.
ה

מערכת אות הריש

עיסה נ׳ בר׳ ׳.
לפנין ר׳ קרא נ׳.
רשלום נ׳ קרא ׳.
וקרא נ׳ יצחק ׳.
החתם אל תחתם קרא ׳.
ואין קרא שם ׳.

ויקרא את שם ד׳ כ״ש׳ וס׳ נספר בפרשת בהעלותך ׳.

וקראת ד׳ רפין ס״ס נספר פשיטא ס״ס נ׳.

וקרא ד׳ וס״ס נספר באיוב ס״ס נ׳.

קרוא ד׳ וס״ס נ״ס נספר בשמואל א׳ ס״ס נ׳.

המריב ד׳ וס״ס נ״ס נספר בפרש התעה ׳.

המרב ה׳ וס״ס נ״ס נספר בפ׳ קרח וכולכם

אסנקי׳ ׳

קרובו נ׳ חסר׳ וס״ס נספר נספר נפ׳ תשא ׳.

ויקרב ה׳ וס״ס נספר בפרש שכיני ובינתה ׳.

קריבה ׳ חסר׳ כ״ש וס״ס נספר בפרש הקרא ועוד ס״ס נ׳.

קרובה נ׳ וס״ס נ״ס

הנה נאלעזר הראה ׳.

אל תרחק כבנו כי ערה ׳.

פתאה קרובה ׳.

בקרובי נ׳ חסר׳ כ״ש וס״ס נספר נפ׳ שכיני ׳.

ובקרבו נ׳ וס״ס נ״ס נספר בישתע ס״ס נ׳.

וירמה ס״ס נ״ס ונשבו״ר ס״ס נ׳.

נקרבי י״א וס״ס נספר בישתע ס״ס נ׳.

ויקרב נ״א וס״ס נספר בפרש בלק ׳.

קרבים ג׳ כ״ש וס״ס נספר ס״ס נ׳.

ותקרבון נ׳ וס״ס נ״ס

ותקרבון ותעמדון תחת ׳.

ותקרבון אלי כולכם ׳.

ותקרבון אל כל ראשי ׳.

קרב ד׳ קצעין וס״ס נ״ס

ליום קרב ביום קרב ׳.

חפנו ביום קרב ׳.

ביום ותחנו כיום קרב ׳.

עברו קרב עם קרשין ׳.

קרבן ה׳ קצ״ל וס״ס נ״ס כלשון ארבי נר נשא ראשיכם בעדה קח תרוצא וביאורם נספר בפרש הקרא ׳.

והקריבו ג׳ ס״ס נ״ס נספר בפרשת הקרא

ונקרב ד׳ וס״ס נ״ס נספר בישעיה ריש סימן י״ד ׳.

ויקריבו ל׳ חסר׳ ס״ס נספר ריש סימן ל״ח ׳.

מקרב עמו ג׳ וס״ס נספר נפ׳ אחרי מות ׳.

המקריב ה׳ חסר׳ וס״ס נ״ס חטם ישמיטנה ׳.

ויקרא ויעדר לאהרו ויקרב ׳.

והנא נאלו הקרב ׳.

ותחטם את נחליהו ׳.

והקרב אליו קרשוא ׳.

קרדומות ג׳ כ״ש וס״ס נ״ס נספר בשמטם

סמ״ק ותהלים סימן קי״ד ׳.

המרדים ג׳ וס״ס נ״ס נלהב סימן ל״ד ׳.

בקרי ד׳ וס״ס נ״ס

האם כואת לא תכבון ׳.

ולולתי אף אני ׳.

אף אני אלך עכם ׳.

והתודו את עונם ׳.

קרנות ד׳ כ״ש וס״ס נ״ס נספר ס״ס נ׳ קרנו ׳.

קש

והקשיבו ד׳ וס״ס נ״ס

שמעו זאת הבוזים ׳.

שמעו אלי אלי ׳.

שמעו בנים ספר אב ׳.

וקשה בנים שמעולי ׳.

קשת הקשת ה׳ וס״ס נספר סוף פרשת וילך

קשיטה ג׳ וס״ס נ״ס נספר פר׳ רשלח שוף אוב ׳.

תקשו ג׳ וס״ס נ״ס ועדבנם לא תקשו ׳.

ועתה אל תקשו לבבכם ׳.

נשלם ערך הקו״ף בס״ד

מערכת אות הרי״ש

ט״ו וגין משמשין חד״ו וחד

ור״ו ד״כ׳ וס״ס נ״ס

רוק תעכבני ורוקי מני ׳.

ורוק גוי נתתי לפסח ולחיי ׳.

ורוק ויאכר ה׳ עון כ׳ נגש ׳.

ורוק ה׳ את האדם ורכה ׳.

רוח כי אם ורוח תחריבני ׳.

ורוח ויתן כיד עכדו קדד ׳.

רטו חוות תיית עדי כרסתן ׳.

ורטע באורים נוכריאל אך כפיתי ׳.

רמו ואם כולכא אם תחזיו נבריא ׳.

ורמו באדין כלכא אם תחזיו ׳.

רוסי נבי אפרים נשק רוסי ׳.

ורוסה נקוד פרשדותה נקשת ׳.

ורימם כי לא בחזקם ירשו ארץ ׳.

ורימתם ודכרו אל לאמר ׳.

ורוזה כי ריחה נשטה תריבי ׳.

ורוזה ודרכי ראשם עשם ותרים ׳.

ורפאתים ואנכי תרגלתי לאפרים ׳.

ורפאתים תני כעולה לה אורחה ׳.

ולמלין כתיב ר׳ וקרינן

ולשרה ואשי הסרי ירמיה׳ ׳.

ולירה ויסתי ליהרה אתכם שכנו

נערה עיני נערה לא תרחסה ׳.

סערה ירה קליכם ׳.

וסערה האם לא תכינה ירה שה ׳.

קערה ישיכי קערה כאשוך ׳.

כרעה כאפה ׳.

נעירה ותכוסה נעורה ׳.

ועורה כאהלך קולכם ׳.

הכרה ותבורקשון נפשם ׳.

נדדה קרוב אד מאב ׳.

עירה ויעכר יהים עעידה ׳.

נעדרה אחת סרנה לא נעדרה ׳.

ליהרה וארח להברה עם פועלי ׳.

ותערה כושה אכבם ׳.

שערורה וכנביאי ירמלים ׳.

ותכוזרה ותקמה עד העזרה ׳.

אורה ליהודים ההה אורה ׳.

תעכרה ושמחה כיד מונך ׳.

פרה ארמה תכוסה ׳.

כרורים כן אוס אכר לה את ׳.

ותחכרה כאכר וכוסת ותשם

ארורה ואדמה בעכורך בעעכן

ואורה ויכא ואכל ושת ׳.

תורה ורב הרעינה יחדו ׳.

ודפרה חתנים ׳.

מפרה כי כפרה סרה ש״ש ׳.

בקרה ואין נפת בקרה ׳.

רא

והכראה ד׳ וס״ס נ״ס נספר בזיאל סימן י״ ׳.

לראות ג׳ ס״ל וס״ס נספר כי תשא ׳.

ראו ד׳ כ״ש וס״ס נ״ס כתוב כון נתוכי חולדות ונשכו״א סימן ק״א ׳.

להראות ד׳ כ״ש וס״ס נ״ס נספר תוריע ונשמו״א סימן ק״ו ׳.

וירא ד׳ כ״ש וס״ס נ״ס נספר בפרש וירא ׳.

ולראות ג׳ ס״ל וס״ס נ״ס בקרחה סימן ק״ו ׳.

מראיהן ד׳ כתו״ן וס״ס נ״ס נספר ויחי וכרש ויחוקאל ׳.

ואראה ה׳ וס״ס נ״ס נספר בפרש וארא ׳.

וראיתי י״ב חסר׳ וס״ס נ״ס נספר כשמואל א׳ ׳.

ריש סימן ש״ז ובנוכאל סימן י״ב ׳.

ובקרחה סוף סימן ק״ו ׳.

דראיתם ג׳ ל״ת ש״ס וס״ס נ״ס נשמו״א סוף ש״ז ׳.

להראות ג׳ ס״ל וס״ס נ״ס נספר כתוב ׳.

לראת ג׳ ס״ל וס״ס נ״ס פרשת בא אל פרעה ׳.

וירא ד׳ וס״ס נ״ס נשמו״א ל׳ סימן כ״ב ׳.

וראיתה ל׳ סוף ש״ס וס״ס נ״ס ובחלים סימן ל״ז ׳.

ל״ת וס״ס נספר כרסה סוף ס״ס ל״ה.

תראות ד׳ כ״ש ל׳ חסר׳ וס״ס נספר פ׳ החתנן ׳.

ונראה ה׳ וס״ס נספר כפ׳ תורע וחרימה סי׳ ׳.

וירא ה׳ וס״ס נ״ס נשמו״א סימן ח׳ ׳.

והכרובים ל׳ סימן ח׳ ׳.

יראה י״ג ס״ס נספר פרשת באורותיהם סימן פ״ד ׳.

ורא ג׳ ס״ס וס״ס נספר בפרש ויחי ׳.

ראו ד׳ כ״ש ל׳ חסר׳ וס״ס נספר פרש חולדות ׳.

ראוך ג׳ וס״ס נ״ס נסוף וחבקוק ׳.

וראתו הכהן ה׳ ס״ס נספר בפרשת תזריע ׳.

כראה ה׳ וס״ס נספר בחעלותך ׳.

וארא ה׳ כספר יחזקאל וס״ס נספר שם ברית סי״ס ׳.

יראו ה׳ וס״ס נ״ס נספר בפרשת השא ושלים א׳ סימן ח׳ ׳.

וירא ג׳ רפין וס״ס נספר בארבא אבנ ׳.

ולא יראה ה׳ וס״ס נ״ס נספר בחלים סוף סימן פ״ש ונשוא סימן כ״ב ׳.

נראה ה׳ וס״ס נ״ס נספר בישעיה סימן מ״ב ׳.

וירמה סימן מ״ב ׳.

ראי ד׳ ס״ס נספר בפרשת לך לך ושוב סימן י׳ ׳.

בראותם ל׳ כ״ל וס״ס נספר נפ׳ כי תשא ׳.

וירא ג׳ רפין וס״ס נספר בחלים ס״ס נ׳.

למראה ל׳ כ״ל וס״ס נספר בחוקאל סימן כ״ב ׳.

ראיה על ד׳ ס״ס נספר ריש אחרי מות ׳.

מראינו ג׳ ס״ל ס״ס נ״ס נספר בחתם ס״ס נ׳.

כמראה ה׳ וס״ס נספר בפרש בהעלותך ׳.

וכחזקאל סימן ל״ה ׳.

וכמראה ד׳ כתו״ן וס״ס נ״ס נספר סוף פרשת ׳.

ויחזקאל סימן ל״ח ויחזקאל סימן ל״ט ׳.

ראון ג׳ וס״ס נ״ס נסוף וחבקוק ׳.

ראך יחזקדים ׳.

ראך סם אלוה מכבו ׳.

ירא ד׳ מרון סלע וס״ס נספר בפרש שמות ׳.

ובאיוב סימן ל׳ ׳.

וראובני ולגדי ג׳ וס״ס נ״ס

נתני סון תור עד ׳.

ולתני שכוי ומכשה ׳.

ראמת ג׳ כתו״ן וס״ס נספר בפ׳ החתנן ׳.

וכיומה סימן נ״ב ׳.

רכות ה׳ וס״ס נספר בלה״ב סימן נ״ב ׳.

ראמות ג׳ וס״ס נ״ס נספר כאיוב סימן נ״ה ׳.

ואת ראמות ג׳ וס״ס נ״ס נספר כיחזקאל סימן כ״ז ׳.

ראמים ג׳ וס״ס נ״ס ומקרי

לראש ג׳ קמ״ל וס״ס נ״ס אז יתן ראש בראש ׳.

ויצה עבו בראש ׳.

ואו בראש כשפט ׳.

ושאו בראש כשכא ואשון לה״ ׳.

לראש ל׳ ס״ס נ״ס החזיה לראש יוסף ׳.

כי טוב אחד לראש ׳.

ותענך א׳ לראש ׳.

והכאתה לראש יוסף ׳.

ורום ראשם לראש ׳.

כי ראש אשר יחל ׳.

ותיות לנו לראש לכנו ׳.

אנכי אחיתו לכם ׳.

ואיתו עלינו לראש ׳.

תשכיר לראש נתים ׳.

ותשכיר לראש נתים ׳.

כי ואמכתם לראש משפט ׳.

ותהו לראש שנים ׳.

כרכות לראש שנים ׳.

ואו ראשי ׳.

ראשים ל׳ ס״ס נ״ס ומקרי

מערכת אות הריש

קשי ותי בלילה ׳.

מחז לראש חליטי ׳.

ועל בראשותה יחוב ודלה לנו ׳.

ולחשמה מן כנו מדרי ׳.

וישמע ראשם עשתי ׳.

ותשתגא לנו לראש ׳.

ויכאם אנכו לראש ׳.

כראש אנקלה ׳:

מראש ל׳ וס״ס נ״ס

כי מראש צורים אראנו ׳.

אשכיר חני מרום ׳.

ואחר הנכו מראש לכם ׳.

קרוא ותורות מראש ׳.

כי הגיד מראש ונדעה ׳.

מראש ויהי יצוחו ׳.

ולא מראש כסתר ויכתי ׳.

כראש יעקוני ׳.

כראש תחלן ובלה נעקוני ׳.

מעולם נשכתי מראש ׳.

תשתי מראש אכנה לכו ׳.

את תכל עשה יפה כעתו ׳.

וראש

ל׳ נוכב לישי וס״ס נ״ס

נרא ׳ נלעכן אוני ראשו ׳.

זכר עני ומרדי לעמו ׳.

ושאל וראש כשכא ואוזן אי ׳.

וראש ל׳ ס״ס נ״ס

ויחד ראשו וחיזו ׳.

ויחד ראשו ׳.

ותנה אכיתו כתן ראשו ולחה ׳.

ויקרא ותשלך לישתיו ודלה ׳.

ויד בעת יכוא את דלה ׳.

ויתן אליו עזיהו כתן דלה ׳.

ויאמר אליו עזיהו ותכן ׳.

כי יעמד שלמת ראשו ׳.

כי ותכרון ירחת ראשו ׳.

כי עקיאל כתכת ראשו ׳.

ויקחו ולילים ׳.

לתכרתי ירחת ראשו ׳.

שמרי ראשו ׳.

מן כני ארון ראשו ׳.

ואו ראשו כלב אכני ׳.

לראש

ג׳ וס״ס נ״ס

אלה כני ישוי ׳.

ויכאו מן כני אלעזר ׳.

כחלקות חשערים ׳.

ראשיהם

ג׳ וס״ס נ״ס נספר בפרשה ויקהל

ויניחו קשל סימן ל״ב ׳.

לראשי

ד׳ וס״ס נספר כתוב ושרו״ה סימן כ״ב ׳.

ראשון

ה׳ וס״ס נ״ס נספר בפרש״ב ונשמו״א ל״ב סימן ס״ ׳.

ראשון אנקלי״ס ׳.

בראשונה

ה׳ וס״ס נ״ס נספר כרמה ס״ ׳.

ראשי האבות

ל׳ כאודיית והנביאים וס״ס

ויקרבו ראשי האבות ׳.

אלה תולדות ׳.

וכל כתתיהם דכתו ראשי האבות כפ״ו ראשי אבות וס״ס נ״ס

תני כלעאשכנז ׳.

אלה בני אחוד ׳.

את עזן חנה ׳.

ראשי אבות ללוים ׳.

ומוסדים להלחתם ׳.

אלה המשרדים ׳.

ולוים כיס אליעזר ׳.

וראשי

ל׳ וס״ס נ״ס

שא את ראש כל קח ׳.

ואלה אשר נתלו ׳.

ויעקץ פתחו ׳.

אלה תולדות ׳.

ויכתכם שטרות נתנאל ׳.

ויעלו גם הם נדולות ׳.

והא שלומות ושוחו ׳.

ויסכו ביחזקו ׳.

ויכים כאמנים ׳.

והלים חשכתו ׳.

הראשונה

ה׳ וס״ס נ״ס נספר כרמה ס״ ׳.

וכראשונה

ה׳ וס״ס נ״ס נספר בפרש משפטים

ורב ה׳ קמ״ל וס״ס נ״ס חדף מכני ראשיהם ׳.

עניית ואסרת לאמרי ׳.

ויוד עד רכי שאול אל הכתן

וישלח אכשלום את ׳.

חזה לאות תלעד ׳.

ירבה

ה׳ וס״ס נ״ס נספר ריש פרש שמות ומשלי סימן כ״ו ׳.

לרוב מאד

ה׳ וס״ס נספר מ״ה ל״ס נ״ס ׳.

רבן

ג׳ קמ״ל וס״ס נ״ס בעת ההוא וחדרשם ׳.

ראה אנכי כי רבו ׳.

ואת בקיץ קדי ויחי ׳.

הרוב

ג׳ ס״ס נ״ס כל וס״ס נספר בשמטם סימן ל״ה ׳.

לא ואשוב ריש סימן ל״ה ׳.

רבה מאד

ה׳ וס״ס נ״ס נספר פרש מתעלתך ׳.

ויחזקאל סימן ס״ ׳.

לרבים

ה׳ כפרשה וכ׳ פרבי ומס״ס נספר בלה״ב סימן נ״ב ׳.

ויחזקאל סימן נ״ב ׳.

ורבה

ד׳ וס״ס נספר בפרש משפטים

ורב ה׳ קמ״ל וס

בפרשת כשפטים.

הרבות נ' וסמיכתן
לכון הרבות תמוס.
אכתי רבים והרבות לא.
הרבות נשותיהם ובניהם.

רבן ר' חסרים א' וסמיכתן
משתים עשרה רבן ארים.
חת בני עבות כבני.
ורבו רבון קרובתי ישקמן.

רבבים כ' כתוכיו כיקוי
רבעוי בבוקשים.
חיש בחבלי הגרים.

רבוע ר' וסמיכתן
תעשית את המכונה.
רבוע יהיה בגמול.
רבוע יהיה בגמול.
ועשית מזבח מקטר.
ויעש את שנים עשרה.
רבוע אל ארבעת.
ויעש את הבזכות.

הרבעי נ' חוסס בפסר כפר'
נאוכלה את כל.

רביעית נ' כל וסמיכתן בפסר
סף תוכלו.

כארבע ד' וס' בפסר בשמואל
א' סמ"ב.

לארבעתן ד' וס' בפסר ריש
ר' חיבקל.

הארבעים נ' וסמ' בפסר
בפרשת תורא.

רובץ נ' וחסרים סמיכתן
לפתח האהל רובץ.
רובץ תהא בשאגו.
רובץ בינותפתים.

מרבץ ר' וס' סמיכתן בפסר
סף תוכלו.

רג

רגז נ' וסמיכתן בפסר כאוכ
סמנ"ל.

ותרגוך ר' וסס בפסר כפרשי
ב' סכן"ס.

רגלה נ' וסמיכתן
הלא מצאתי חוטא.
ותרבה בך התענוגה.
תהלכנה לרגלה.

לרגלין ר' וסמיכתן בפסר
בפרשת שמות.

דרגלך ה' חסרים וסמ' בפסר
ביהושע סף סכן"ה.

ברגלינו נ' ה' חסרי"ם ס' וס"ו
בפסר כתלים ס' כ"ו.

לרגלך נ' וסמיכתן
הם הכו לרגלך.
נאם לאדני שב לימיני.

רגע נ' סלע"ו וסמיכתן
ישובו כשור רגע.
ותשוכה כשור רגע.
ותקח רשעים כפר רגע.
ואסלע עוף רגע ומאס.

כרגע נ' וסמיכתן
חסד ותוך העזה.
חבלו בתוך העזה.
איך הוא שמה בארץ.

הרגיעה נ' וסמ' בפסר
בירמה סמנ"ם
ובשמואל ב' סמנ"ח
ורחל ה' וסמיכתן בפרשת
ויצא.

נרדם ה' וסמיכתן
ותוא נרדם בקרב.
מעורך אל תיעקב.
ואני תיתי נרדם.
מהלך נרדם.

ורוך נ' וחסרים וסמיכתן בפרשת נתקני וכישעה סכן"ב והנשיע ריש סכן"ב.

ארדף נ' ה' וס' וסמ' בפרשת נשלח וכשמואל א' סכן"ל.

רה

רהב נ' כ' וסמיכתן וסמ' בפסר ביהושע סכן"ל והלים סמן סעיה וכ' סמן"ס.

ברהטים נ' וסמיכתן
רצו את המקלות.
לעיני הצאן ברהטים.
מלך אסר ברהטים.

רו

ורוח אלהים ד' נאמר בעזר אלהים.

ורוח נ' וסמיכתי נאמר בעזר ארני.

ורוחו נ' וסמיכתן
ה' שלחני ורוחו.
חזזו כוחל שופף.
ורוחו הוא קבצן.

ברוח נ' קבצין וסמיכתי בפסר בכלכם א' סמ"ם
ונקללתם בן.

לרוח נ' קבצין וסמיכתין בפסר ביחזקאל ריש סכן"ה
ובאיוב סף סמן"ה.

הרוחת כ' נאמר חס' ל' בפסר וסס
ויפלו על פניהם ואמרו.
יפקד יי' אלהי הרוחות.
אלה ארבע רוחות פלגי.
תרחם לכל הרוחת ר' כ"ב.

ואת רוח ד' וס' בפסר מתי סף סכן"א.

רוחם נ' וסמ' בפסר כשפטים סמנ"ת.

רז

רזה ה' וסמיכתן בפסר בנביאי סכן"ב.

רח

לריח ו' וסמיכתן בפרשת ויקרא.

וריח ה' וסמיכתן בפסר בנביאי ס' נשיר השירים סמנ"ו.

ריח ניחוח ד' ואין בתו' וס' בפסר כפ"ג.

לריח ניחוח ה' כתוב וסמיכתי
ואת כל חלבתם.
ונתן את.
ותח אשמעני השוה.
והקריבו דבכרים.
ועשיתם דראשי השנה.

רחוב נ' סלע"ו קרא ול' בפסר בשפט סמנ"ח
ותשמאל ב' סמנ"ח

ברחוב ד' וס' בפסר בפרשת ויקרא וכשפטים ס' ש"ש
ותישעה סמנ"ט וכאוכ סמנ"כ.

ורחל ה' וסמיכתן בפסר בפרשת ויצא.

רחם ה' וסמיכתן בישעיה סמנ"ט.

רחמה ד' וס' וסמיכתן
ויראו"ב שכאשה רחמה
ויחמלו אנשים אחיהם.
ויסבר כעד רחמה.
ס' ויקרא
ותשכח את רחמיה.

ארחם נ' וסמיכתן
ורחמתי את אשר.
חת בניה לא ארחם.
לא אחבל ולא ארחם.

ירחץ ה' וסמיכתן בפסר ויקרא.

רחיצת נ' וסמיכתי בפסר בפרשת כי תצא.

לרחצה ה' וסמיכתי בפסר ריש ס' תשא.

רחוקים נ' וסמיכתן בפרשת סמנ"ט.

מרחק נ' וסמיכתן בפסר בשלח סמנ"ה.

למרחק ה' וסמיכתן בפסר בלילים סמנ"ט
ובאיוב ריש סמנ"ו.

רכ

ירך נ' וסמיכתי בפסר בפרשת שמטים.

מרכבת ד' נאמר חסרם וס' בפסר בפרשת בשלחו וכל סמנ"ה וכפסר הסרים סמנ"ו.

רכיבה נ' חסרים וסמיכתן ירכבהו על במתי ארץ.

והרוכלים נ' וחסרים בתחלת סמן נ'.

רם

רמה נ' כלע"ו וסמיכתן בפסר בפרשת האזינו וכשעיה סמנ"ו.

מרומי נ' כ' חסרי"ם וכ' וסס בפסר בשמואל ב' סמנ"ח.

הרימתי נ' וסמיכתי בפרשתיתן וסמיכתי בפסר.

חרימות נ' וסמיכתי בתחלת סמנ"ט.

ורוממתי נ' וסמ' בפרשת נשא.
כרים נחלתי ורוממתי.
גדלתי ורוממתי עוד דלת.
והתהלכתי בינותכם וכל כרתי לי' ס' דפסרין אם לא שלחתי.
טעות.

הרם נ' כ' ע"ו וסמיכתן בפסר בפרשת בשלח.

מרים נ' וס' בפסר בפרשת תקל וכשמואל ב' סמנ"ב אשפי.
תכבוא וראשיו.

תרומות נ' וסמיכתן בפסר כשמואל ב' סמנ"ח
את תכשיטי ריש סמנ"ם.

ורם ה' וסמיכתן בפסר בפרשת תקח.

את תרומת ה' וס' בפסר ריש פרשת כי תשא.

ורמה ד' חסרים ב' וס' בפסר בפרשת וישלח.
יעקב בין בית לרמה.
ותי האחרים לרמה שכם.
וכל לרמה דבלתה בכם קסמין וסמיכתן.
ולא דבר אבשלום.
וסכיתם חטלים.
וכל לרמה בדבר קסמין לחדע מתה.
חיפסחו בקמל עם.
ויסבור אל בנותם.
ושאר מלוכם.

ארוממך נ' כל' וס' בפסר סמנ"ם.

מרומים ד' כל' וס' בפסר בתלים סמנ"ן
קסמ"ם וחוק סף סמנ"ו.

ורמח ד' וסמיכתן
כען אם ירמה תרמה.
וכן הגיד נבדו אל תדר.
כי יחדה נפשי צעה.
דרי לאסא חלי.

ומרמה ה' וסס' בפסר בתלים סמנ"ל.

רמון פ' חסרים כ"ף וסמיכתי בפסר בפרשת תשא.

הרומשת נ' וסמיכתן
ויברא אלהים את התנינם.
ויברך אתם אלהים.
ואת תורת הבהמה.

הרמתה ה' וסמיכתן בפסר בשמואל א' סמנ"ט.

רן

רנן נ' וסמיכתן בפסר בריש סמנ"א.

רס

ורסן כ' וסמיכתן
ורתו כחל שופף.
ורסן בפניהם.
ואל תהיו כסוס כפרד.

רע

רע א' פתוח וסמיכתן
ויען לבן ויתאמר ליעקב.
ובראתין רע בעיני.
ויהי העם כתאוננים רע.
לא יהי פגול בו.
כי רעוכה.
על תרע בעיני אדני.
ישיב ורע לשוררי.
יגמר נא רע רשעים.
ארבי רעי.
ואשא את יין ואתנה למלך.
רע ירוע.
ולא רסס לעשיתה ותאר תעין ולשם.
ויצר רס פתוח בכפ קמצ וסיפי
והעיט בשתרע.
ועתה שוב לך בשלום.
ויחעם בשתה.
ויגעם בחרבו.
על כן כלא לכ בני האדם.
ותגעתם את י'.
אשר חטא עשה רע.
ושוב בשניהם אשר עדן.
ובנות לתם דעורא כצאנ זה.
וכל לרע דבר קבצין כבד פתחין
וסמיכתן.
כי רגליהם לרע ירוצו ויחברו.
לא יבקר בין בית לרע.
תי האחרים לרע שכ.
וכל לתרע דבר פתוח בכפ קמצין
וסמיכתן.
ולא דבר אבשלום.
וסכיתם חטלים.
וכל לרע בדבר קמצין לחדע פתוח.

לרע נ' וסמיכתן בפסר כפ' בחקוי.

ברע נ' קבצ' ה' וס' בפסר בפרשת בחקוי תצא.

הרעו ה' וסמיכתן בפסר בפרשת ויגש.

לחרע נ' פתוח וסמיכתן בפסר בריש סכן"ח
ותאזנ סמנ"ו.

הרע נ' נתוב' ה' וסמיכתן בפסר נס נח.

רעמה נ' וסמ' בפסר בשמואל ב' סכן"ג.

רעף ירעפו נ' וסמ' בפסר בשמואל ב' סכן"ג.

רפ

רפאות נ' וסמיכתן בפסר בחיקול סמנ"ל.

ומרפא נ' וסמיכתן בפסר בכשל סמנ"ו.

לרפוא נ' כ' מל' וסמיכתן
חזה לא יוכל לרפוא.
עת להדות ועת לרפוא.

ירפא נ' וסמיכתן בפסר בשלישי סכן"ב.

הרף ו' וס' בפסר בפ' עקב
ובשמואל א' סמנ"ט.

אל תרף נ' וסמיכתן בפסר בתלים סי' קלט.
ותכשיל סכן"ר.

ברפידים כ' מל' וסמיכתן
ויסעו מרפידים.

רפישה נ' ת' ס' וסמיכתי בפסר בירמיה
סמנ"ל ובשמואל ב' שף סמנ"ה.

רץ

ארץ ר' וסמיכתן בפסר בשמואל ב' סכן"ח.

ירצו ר' וסמיכתן בפסר בס' בחקוי ובתלי כ' סב.

רצונכם ר' חסרי' בישעי' וסס' בפסר בפרשת ויחי ובדניאל סמנ"ח.

רצון נ' וסמיכתן בפסר בכפ ל' סוף סכן"ר.

לרצונכם ר' וח"ס וסמיכתן בפסר כפ' קרשי.

ורצה ר' כ' ל' וסכתן בפסר בפרשת ואתחנן וכיהושע ריש סמנ"ד.

רק

רוקח נ' מ' ל' וסמיכתן בפסר בפרשת כי תשא.

אריק ר' וסמיכתן בפסר בפרשת בשלח.

לריק נ' וסמיכתן
תם לריק בחבם.
תרעתם לריק ורעכם.
לא יגעו לריק.
לריק יגיעה.

ורקות נ' כ' ל' וסמיכתן
דלות ורעות תאר.
תאבלנה תפרות תדקות.
ושבע תפרות תדקות.
ותאחרי תדקות בצרי וסמיכתן
ושכע תשכילים תדקות.

רקים נ' חסרי כ' ל' וסמיכתן בפסר

על רעהו ה' וסמיכתן בפסר בפרשת משפטים
וכישעה סמנ"ל.

רעים ה' וסמיכתן בפסר ארבי שלח חוקת
לרבות ואתה ואיתיך וכיהושע בפסר
בירמיה ריש סמנ"ו וכשבלי הף פ'
ותאזנ סמנ"ו.

רעמה נ' נתוב' ה' וסמיכתן
בפסר נס נח.

רעף ירעפו נ' וסמ' בפסר בשמואל ב' סכן"ג.

רפ

רפאות נ' וסמיכתן בפסר בחיקול סמנ"ל.

ומרפא נ' וסמיכתן בפסר בכשל סמנ"ו.

לרפוא נ' כ' מל' וסמיכתן
חזה לא יוכל לרפוא.
עת להדות ועת לרפוא.

ירפא נ' וסמיכתן בפסר בשלישי סכן"ב.

הרף ו' וס' בפסר בפ' עקב
ובשמואל א' סמנ"ט.

אל תרף נ' וסמיכתן בפסר בתלים סי' קלט.
ותכשיל סכן"ר.

ברפידים כ' מל' וסמיכתן
ויסעו מרפידים.

רפישה נ' ת' ס' וסמיכתי בפסר בירמיה
סמנ"ל ובשמואל ב' שף סמנ"ה.

רץ

ארץ ר' וסמיכתן בפסר בשמואל ב' סכן"ח.

ירצו ר' וסמיכתן בפסר בס' בחקוי ובתלי כ' סב.

רצונכם ר' חסרי' בישעי' וסס' בפסר בפרשת ויחי ובדניאל סמנ"ח.

רצון נ' וסמיכתן בפסר בכפ ל' סוף סכן"ר.

לרצונכם ר' וח"ס וסמיכתן בפסר כפ' קרשי.

ורצה ר' כ' ל' וסכתן בפסר בפרשת ואתחנן וכיהושע ריש סמנ"ד.

רק

רוקח נ' מ' ל' וסמיכתן בפסר בפרשת כי תשא.

אריק ר' וסמיכתן בפסר בפרשת בשלח.

לריק נ' וסמיכתן
תם לריק בחבם.
תרעתם לריק ורעכם.
לא יגעו לריק.
לריק יגיעה.

ורקות נ' כ' ל' וסמיכתן
דלות ורעות תאר.
תאבלנה תפרות תדקות.
ושבע תפרות תדקות.
ותאחרי תדקות בצרי וסמיכתן
ושכע תשכילים תדקות.

רקים נ' חסרי כ' ל' וסמיכתן בפסר
בפרשת משפטים.

נשלם מערכת
אות הריש בסר

מערכת אות
השין

ז' וזגין חד ש' וחד ש' וסמ'

שר זעיר לרוד אשר שר.
ושר יעודה בגד ביום קרא.
שפך את תשיפו את הארץ.
ושפך תשפוך לאדם והלכו.
שתי ואני קרכת אלהי לי שב
ושתי את נגלך בים סוף.
שערתה ובנביאי ירושלם ראיתי.
ושערות שכחה ושערות נחתה.
שנים צעיר תעשה לתכה.
ושכם כל תשקר לכסה האזכן.
שערים ויקבו אנשי ישר ותחזקו
ושערים ועד תים תגדירה
תגדרתים.
שכיני פנו תעו לכם ובאו.
ושכינו כי אם תשמתי את עשו.

ת' וזגין חד נסב ש' וחד
תש' וסמיכתן בפסר באוכ בינן ל'.

מלין דיתי ש' וקרינן ס'
וסמ' בפסר בתשע סמנ"כ.

ג' וזגין קדמא ותניא ש
סם בפסר בפרד ויסמ' יתרו.

ואלופיהן ג' וזגין קדמא
ש' תניא ו' וסמיכתן בפסר בתלים
ל' סמן מ'.

אילין מלין דמשמשן שת
וסמ' בתן

ויכשת ידי ירצו.
ולשת ולא ינשו אל לבון.
ואשת שפחתו בל תעש סלח.
ולכשת לבשתך ולבשת ערות.
דבשת בשא נדבות נגב.
תלבשת ולבש עדקה כשריון.
כיבשת והי אם לא יאבימנם.
יבשת עד יבשה ויכלו הארץ
מחקשת ושלחו יחוד טלאים.
בגבשת ונגב כי יצא.
מיחשת ואם מכתח כרחשת קשקנך
לבשת כי בפר ערוך הוא לך
תבשת אנלה את ערוך אבתנו
ותבשת כי הבה את אכל בך

אחר התעדיף כל סיגי חילופי
כל קריאה תמצא בסר לקרון לאחר
תמלוס הענין כל המקרות נמי

ש

ג' פסו' רישיהן וסופו
שיוסכתיהן בפסר פ' תצוה.

ד' בסו' דכל תיבתהון אית
בהון ש' סכפר בקדר פרחז.

שא

ושא נ' וסמיכתן בפסר
בתלים סמנ"ה.

תשיאות ד' וס' ויה ן בפסר
בישעיה סכן"ב.

ישאנ נ' וסמיכתן
ישאנ עלמוי.
כי הוא ישאנ.
וכל אתנה ולא דכו.

שאל נ' קבצ' וסמיכתן בפסר
בתהלים ס' ט'.

שאל ב' א' כל ואי חסר וס'
בפסר בפ' בקבץ.

שאלן נ' וסמיכתן בפסר
ביהושע סכן"ט
ובישעיה ריש ס' לוריש ס' לה.

על שאול ה' וסמ' בפסר
א' סכן"ב.

וישאלוו נ' וס' בפסר בשפט
סמנ"ו.

שאולת ס' חסר' וסמ' בפסר
בפרשת בשלח וכתהלים
לשאל נ' וסמיכתן וחסרים וסמיכתן
בפסר בשופט כ' סמנ"ט.

כשאל נ' וסמיכתן בפסר
ריש משלי ובשיר
חשירים סמנ"ו.

שאלתיאל ד' וסמיכתן בפסר
בריש תני.

ושאנן ד' פתוח בל שני'
וסמיכתן בפסר
בירמה סמנ"ל.

השאננים נ' וסמיכתן בפסר
בעמוס ריש סמן
ובתלים סי' קכד.

שאננות נ' וסמיכתן בפסר
בישעיה ס' רנ'.

ולא נשאר ד' וסמ' בפסר
בירמיה סמנ"ו.

וכל שארית ג׳ וסמ״נ נסמר כתני סמ״ג.

שב

וישב כ״פ וסמ״נ בערך ישב אע״פ שכאן ה״ה שיך.
וישב כ״ר וסמ״ק ישמעאל וירא אחיו יוסף
בקל דבור ישלח.
רבות אסעור רבות.
בעם ואם עם נשאר.
ירבה רק לא ירבה לו.
וירגנו גיס עבו.
לאש ה״י ישב לאש.
בבר יבלינו בצדקה.
בבר יבלינו בצדקו.
בעדך ראם אבוא כא לשלשה.
אל לבו ולא ישיבו אל לבו.
יונה ואיש לא יונה זהלתו.
בנשך לא יתן ותרבית לא יקח.
גזלות עני ואביון הגנו.
גולה חבל ישיב רשע.
בהגלל ויהי לי עם יהודה.
הגעם אפרים תבוסתים.
ארץ ישיב ארץ לשוחרי.
אולה לא ישיב אפו תחתיו.
האפון כוכי ישיב ורעך.
בעוה רך ישיב חבה.
בפרי פי איש ישבע טוב.
בינעת שלג כצמר קציר.
לאיש רשע פניו לאיש.
וישובו ג׳ רפ״ן וסמ״נ נסמר בפרשת דברים
וישב ד׳ בתי׳ ישוב וקרי ישיב וס״נ נסמר בתלים סימן
נד ואיוב סמ״ק ס״ע.
וישב ט׳ וסמ״נ נסמר פרש בלק ה״ב סמ״ק.
שבו ה׳ בתורה וסמ״נ נסמר בפרשת בשלח.
שבו ד׳ בתי׳ שוב ה׳ וסמ״נ נסמר בפרשת בא סי׳ ב׳ וכתלים א׳ סוף סמ״ק ס״ע.
שבו ג׳ וסמ״נ נסמר בפרשת ויגש.
השובת ג׳ וסמ״נ נסמר בתלים סמ״ק.
ושב ג׳ קמ״ו וסמ״נ נסמר בתחלת סמ״ק.
לשבח ג׳ וסמ״נ נסמר בתלים סמ״ק.
תשב ג׳ וסמ״נ נסמר בתלים סמ״ק.
שבה ג׳ פ״ר וסמ״נ נסמר בבלחה סמ״ק.
שובי ג׳ פ״ר וסמ״נ נסמר בדסחס״ה ובתלי
סמ״ק.
וישובו ז׳ חסר״ת כ״ל וסמ״נ נסמר פרש שלח לך.
תשובו כל אורית ובאיש וס״ה כמא כ״ל וס״ו ואם שוב תשובו
וכל כתוב דבו סל כמא ואל״ט בולבם תשובו.
להשיבה ג׳ וסמ״נ נסמר בתלים א״ס ג׳.
להשיבם ג׳ וסמ״נ נסמר ב׳ סמ״ק.
תשובן ג׳ בת׳ וסמ״נ נסמר בפרשת בשלח.
שובקם ג׳ ומ״ל ונתתם לפני אויבי אותם לרמשם.
יתן כשובנם על י״י.
שבו ה׳ בתורה וסמ״נ נסמר בפרשת וירא.
תשובן ג׳ וסמ״נ כי תשובן בראשית.
תשובן ג׳ וסמ״נ תשובן אתם.
תשובן ג׳ וסמ״נ תשובן אתם.
קם תשובן בתי הנ״ל
תשבון בת תליה סל דמ״ל
וישובן ז׳ סל בבראי וס״נ נסמר בתלים א״ס כ״ב.
ישובן כל אורית חסר״ת כמא וס״נ נסמר בפרשת לך לך.
ואשובה ד׳ וס״נ נסמר בשמואל כ״ב ס״ו וכתשע סמ״ק.
ואשובה ו׳ וס״נ נסמר בפרשת וישב והבראבי סמ״ק.
ישובן ג׳ וסמ״נ נסמר בתלים א״ס ח׳.
שובו ג׳ סל בתורה וסמ״נ נסמר בפרשת ואתחנן
וסל נביא׳ ובתוכ׳ דבו סל בסח וסמ״נ נסמר בדסחס״ה ובאיוב סמ״ק ס״ע.
ובשוב ד׳ וס״נ נסמר בתלים סמ״ק.
ולא שב ה׳ וס״נ נסמר בתלים ב׳ סמ״ק ס״ו וסמ״נ סמ״ק.
ולא שבו ג׳ וסמ״נ
ועתה ישראל בעיני

והם בכל מחם דעורא.
יחלו ביחם ירבו בבר.
אשיב ג׳ בת׳ אשוב וס״נ נסמר בדסחס״ה סוף סמ״ק.
בשיבה טובה ד׳ וסמ״נ נסמר בתלים סוף סמ״ק.
שבות ו׳ בת׳ שבית וסמ״נ נסמר בדסחס״ה סמ״ק.
נשבו ה׳ וסמ״נ נסמר בתלים א״ס ל׳.
וישבו ו׳ וס״נ נסמר בפרשת כשוח.
לישבי ירושבי ל״ר בתלים וסמ״נ נסמר בערך ישב.
ישב ד׳ ח׳ בראשית וסמ״נ נסמר בערך ישב.
ישבו ד׳ וסמ״נ נסמר בפרש בשלח סמ״ק.
נשבה ג׳ וסמ״נ נסמר בפרשת לך לך.
וישב ג׳ קמ״ו וסמ״נ נסמר בפרש לך לך.
לשבט ג׳ רפ״ן וסמ״נ נסמר בפרשת וישב.
בשבט ג׳ וסמ״נ נסמר בפרשיות יתרו ומשפטים סמ״ק ס״פ ובאיוב ריש אלי״פ.
שבטי בני ישראל ג׳ וסמ״נ נסמר בפרשת וישב וסמ״נ בדסחס״ה סמ״ק.
ושבנו ד׳ וסמ״נ נסמר בתלים סמ״ק.
ובפרשת בשלח סמ״ק.
שבנא ב׳ בת׳ ח׳ וסמ״נ
ראבר אליקסכן
דקראו אל הכלך.
שבע ג׳ בראשית ושבע וסמ״נ ויחי פקדים
לבשמואל דקדה אלהפקדי בני ישראל.
ויחי כל יוסף הקרובה.
שבעתים ו׳ וסמ״נ נסמר בפרשת בראשית.
השביעי ה׳ חסר״ת וסמ״נ נסמר בתלים א״ס ל״ב.
שבעות ג׳ בת׳ כ״ן וסמ״נ נסמר בפרשת ראה.
לשבע ד׳ וסמ״נ נסמר בפרשת בשלח.
לשבעת ו׳ וסמ״נ נסמר ביתרו סל״ת.
שבע ג׳ וסמ״נ נסמר באיוב סוף פ״ג.
שבעת ימים ה׳ וסמ״נ נסמר בערך יום.
שבעת ד׳ ה׳ וס״ו סל״ת נסמר בפרשת בראשית.
שבועות ד׳ וסמ״נ נסמר בדסחס״ה סמ״ק.
וישבע ד׳ וסמ״נ נסמר בפרשת חיי.
משבעות ג׳ סל״ת וסמ״נ נסמר בפרשת חצה.
שבר ג׳ קמ״ו וסמ״נ בלשון ארמי נסמ״ה
ויוסף רואה וכאודם נסמר בישעיה סמ״ק ובעמוס סמ״ק.

שבר ל׳ וסמ״נ נסמר בפרשת בא סי׳ ב׳.
שברתיה ד׳ ג׳ ח׳ ס״ו וסמ״נ נסמר בפרשת בא סי׳ ב׳.
שבתותיה ד׳ ג׳ ח׳ ס״ו וסמ״נ נסמר בפרשת בא סי׳ ב׳.
את השבת ל׳ וס״נ נסמר בפרשת בחקתי.
והשבתי ג׳ וס״נ נסמר בתלים סוף סמ״ק.

שג

נשגב ג׳ קמ״ו וסמ״נ נסמר בישעיה סמ״ק.
ישגא ג׳ וסמ״נ נסמר בתלים סמ״ק.
שגל ג׳ בשמות וסמ״נ נסמר בישעיה ס״ו ובתהלים סמ״ק.
משגע ג׳ וסמ״נ נסמר בפרש בי תבוא.
שגר אלפיך ד׳ וסמ״נ נסמר בפרשת ראה.
ארור פרי בטנך ופרי אדמתך.
ואכל ופרי בהמתך.
ואוכך וברוך והדבך.
ברוך פרי בטנך.

שד

שודד ג׳ סל בראשית וס״נ נסמר בישעיה סמ״ק.
שדי ו׳ בת׳ ו׳ וסמ״נ נסמר בתלים סמ״ק ס״ע.
ובתורת סמ״ק כוכות סמ״ק.
בשדה ה׳ רפ״ן וסמ״נ נסמר בפרשת חקת וכישעיה סמ״ק.
סמ״ה וכרות סמ״ק.

שה

שה ד׳ קמ״ו וסמ״נ נסמר בפרשת ראה.
ושה ה׳ וס״נ נסמר בפרשת שמות.
השדרים ג׳ וסמ״נ ויקח את השדרים.
לכר מן השדרים.
ויום השמי״ני

שו

שור ג׳ וסמ״נ נסמר בפרשת שמות.
שוכו ד׳ ה׳ וסמ״נ ראשו שכמו אשר.
ולשכה וכל ארץ.
את אשר שכנו.
את בית צוה את שכנו.
כ׳ קרם שכה בת״ו כתר שכנו בת״ו
שוכנות ג׳ חסר״ת וסמ״נ יתן את אבשה.
ושלאחריו.
ויקרא אל גוני.
ושוריא ג׳ וסמ״נ נסמר בעזרא סמ״ק.
עם חלוף אחתיו.
ושוך ה׳ וסמ״נ נסמר בפרשת שמיני.

שח

שח ד׳ קמ״ו וסמ״נ נסמר בפרשת ראה.
ושח ה׳ וס״נ נסמר בפרשת שמות.
השחרנים ג׳ וסמ״נ ויקח את השחרנים.
לכר מן השחרנים.
ויום השמי״ני

שט

בשוטים ד׳ וסמ״נ נסמר בתלים א״ס ל״ב.

שי

שילן ה׳ בתוכ׳ שלח וסמ״נ נסמר בפרש״ ויחי.
השילני כ׳ בתוכ׳ כן וסמ״נ ומן השילני עשיח
ושאר דברי שלמה.
כי ויחתה נסכה מעט האלחים.
חשלונו כתוב.
כן ארורה תהיה מכל הבהמה ומכל חית השדה אשר
ומארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה.

שכ

ישכבן ג׳ קמ״ו וסמ״נ נסמר בפרש״ויגש.
משכבותם ד׳ וסמ״נ נסמר בפרש״ויגש.
לשלחם ד׳ וסמ״נ נסמר בפרש״ויגש.
תשלח ה׳ וסמ״נ נסמר בפרשת כי תצא ובתלים סמ״ק.
וישלחם ד׳ וסמ״נ נסמר בפרשת ויגש סמ״ק.
שבול ג׳ וסמ״נ נסמר בשמואל ב׳ סמ״ק.
תשבל ג׳ וס״נ נסמר בשמואל ב׳ סמ״ק ס״ו ובאיוב סמ״ק.
שכמת ג׳ וסמ״נ נסמר בפ״ב סמ״ק ס״ו וכישעיה סמ״ק.
שלות ד׳ וסמ״נ נסמר בתלים א״ס ל״ד.
שלח ג׳ וסמ״נ ושרי כישכר עם חזון עוזביה.
כי שלח ברשת לחלי.

שחוח ג׳ נבעת עולם.
שחו ד׳ רקים לפני מכים.
כי שחו.
ישתחוה ג׳ וסמ״נ נסמר בשמואל ב׳ סמ״ק.
ויתחוו ד׳ רפ״ן וסמ״נ נסמר בפרשת בראשית.
ויתחוו ד׳ וסמ״נ נסמר בפרשת בראשית.
ואשתחוה ג׳ וסמ״נ נסמר בפרשת בראשית.
וישתחו ג׳ וסמ״נ נסמר בפרשת בראשית.
ויתחוו ד

יש לי שלום ה׳ וסמ״ן נסבר בירמה סמ״ן.
יאין שלום ה׳ וסמ״ן נסבר בירמה סמ״ן.
שלומך ג׳ ב׳ חסר׳ וסמ״ן נסבר בירמה ס׳ ו׳ה׳ ובישע ה׳ סמ״ן.
שלומות ג׳ וסמ״ן
לי יהי שלומות ב׳ נ׳.
הוא שלומות ואחיו.
שלמה המלך ג׳ וסמ״ן
ראמר אכרי נא.
נתנו יד תחת ירכי.
אשר ברח מפני.
ושאדוני דבריך שלמה.
ולשלמה ה׳ וסמ״ן
ויוכח שור וכריא.
לי אני עבדך ולעזוק.
ולשלמה ט׳ס עשר.
ולשלמה בני הקלבב.
שלח את עמיו וכרמו.
שלום ה׳ חסר׳ נסבר וכוסס׳ נסבר בכלים כ׳ סמ״ן ט׳.
שלומת ג׳ לי שני חסר׳ וסמ״ן נסבר בחלים ס׳ צא.
שלמיהו ג׳ וסמ״ן נסבר כרמח סמ״ן לי.
שלופה ה׳ כ׳ כ׳ ה׳ וסמ״ן נסבר בפרשת בלק.
שלישום ה׳ חסר׳ בכתוס׳ וסמ״ן נסבר ס׳ ר׳ ויצא וכשס׳ ב׳ טכ״ן.
וכל נביאים וכתי דכיתהון כתר חסר׳ וסמ״ן נסבר בפרשת ויצא.
שלוש ה׳ לוס נסבר בפרש בלק וכיחוקי ל׳כ׳ב׳א.
וכל שלושה דכללת אכתר כל.
שלישית ג׳ כתו״ן וסמ״ן נסבר בפרשת פנחס.
שלישי ג׳ חסר׳ וסמ״ן נסבר בישכע יתרו.
חשלישית ט׳ מל וסמ״ן נסבר בפרשת שלח לך.
בשלושה כ׳ א׳ מל וא׳ חס וסמ״ן
ולו שש בשלושה חסר.
ושנרו דרך מל.
שלשים ה׳ וסמ״ן
ירא יוסף לאמרים.
לא תשוחה וחברו דמטעה תורה.
נער חסר לאלפים דואלה שבע.
חברו נסבר.
שלישית ג׳ וסמ״ן נסבר בישעיה סמ״ן טו.
שלושים ד׳ מל וסמ״ן נסבר נסבר נשא ובכללת סמ״ן.
ג׳פס׳ משלשים בקריאת ס׳ נסבר בירמיה סוף ס׳ כב.
כשלושים איש ג׳ וסמ״ן נסבר בשופטים א סמ״ן.
שלישה ב׳ חסר׳ וסמ״ן
ויעבר נהר שלישי.
איש בא מכעל שלישה.

שם

ולשם ד׳ וסמ״ן נסבר בפרשת נחו מל עמנו.
ואת שם ד׳ וסמ״ן נסבר בפרש קרח ויזקהל ס״ך.
נשם ד׳ וס נסבר בס׳ בראשית ובירמיה סמ״ן.
ואלה שמות ד׳ לפ בתורה וסמ״ן נסבר דיש בסדר סיני.
שמות ש׳ כל בתורה וס׳ נכס בפרשת בראשית.
שמות ג׳ חסרים וכתי נסבר בפרשת בראשית.
ושם ג׳ לפ׳ וסמ״ן נסבר בראשית ובד׳ סמ״ן.
ו׳פסו׳ ושם ושם וסמ״ן נכס סוף פרשת שלח.
ובשמו ג׳ וסמ״ן את ״אלהיך תירא.
מחברו.
ונסמו יתהלכו.
שמאלם ג׳ וסמ״ן נסבר בפרשת בשלח.
שם ה׳ פתחון וסמ״ן כ׳ לשון נסר קרתא אבריה כוכרא וביאורם נסבר בפרשת לך לך ובמשל״ס ל׳.
ד׳ נקראו שכותם ער שלא נבראו וסמ״ן נסבר בכלים א׳ ריש סמ״ן.
ושם האחד ג׳ וס׳ נסבר נסר דישבע יתרו.
ושם ה׳ לפ וסמ״ן נסבר דיש פרשה בקק.
שמה ה׳ לפ וסמ״ן נסבר בפרשת וירא.
שמה ה׳ סוף פסו׳ וסמ״ן דיבר אל עפרון.
השטר לך מן תשב את.
ואם לא תאבה האשה.
ויסף הורד בצריכה.
ויכהר יוסף כי נכסרו.
כבואכם אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה ואם יצוא יצא הרשת.
ואם יחשוב עון נסבר.
ילך דור דשם וכלש.
ויהי חזק ריבא שמה.
נעשה נא עליית קיר.
ויראאתי מעקב זרע.
ביכה אמרי בקע.
ואחכל על שם קדשי.
בעשרים וחמש שנה לגלותינו.
סכיב שמנה עשר אלף.
כל אשר תמצא ירך.
וכל ספר שמות וחזרת מצל רכו סוף פסק שמה בתו סוף פסק שם וסס.
עלת תסר לדריהכם.
וכא אדר אל אהל.
אנת אנחנו עלים.
נם כי האנף׳.
ובוחת פסח לי׳ אלהיך.
ושכחת לפני׳.
ולקחת בראשית כל.
שמה ו׳ ביחשע וסמ״ן נסבר בישע סמ״ן.
ומשם ט׳ וס׳ נסבר נסבר וחקת ותחרה ובכלים כ׳ סוף סמ״ן.
ושמה ה׳ וסמ״ן נסבר בישעיה סמ״ן.
ו׳פסו׳ שם שכמה וסמ״ן נסבר כרש ראשית ראה.
שמו ד׳ וסמ״ן נסבר בס׳ בראשית
ה׳פסו׳ שמה שמה וסמ״ן נסבר בכלים כ׳ סמ״ן.
ושם ה׳ וסמ״ן נסבר בפרשת ויצא.

ו׳לפ מלה חרא ומלרא

הנ״ל שכחה וסמ״ן נסבר בפרשת ויצא ובחלים ס׳ סמ״ן כ׳.
הישמת ג׳ וסמ״ן נכת וסמ״ן נסבר בסדר בסעי׳.
השם ד׳ וסמ״ן נסבר בחלים סמ״ן לקח.
תשימן ג׳ וסמ״ן נסבר נס׳ בששים ובירמיה ס׳ כ״ו וכאיוב ריש סמ״ן ח׳.
שמה ג׳ וס״ן נסבר בישעיה סמ״ן נ׳.
ושים ש׳ וסמ״ן נסבר בפרשת בשלח.
שימה ו׳ חסר׳ בליעי וסמ״ן נסבר בשמו א׳ ס״ל.
הדרה שמה ג׳ בקריאה וס׳ נסבר בירמיה סמ״ן.
אשימך ג׳ וסמ״ן כי לגוי גדול אשימך.
אשימך בעכום.
שומר לראשי אשימך.
שמו ד׳ וסמ״ן כעיר רוכלים שמו.
צפצפה שמו.
שכו אדוק לביתו.
עדות ביהוסף שמו.
חזר ושכו אצל חשוכה.
וישימו ד׳ חסרים וסמ״ן נסבר בפרשת בקק ובירמיה סמ״ן ושמואל א׳ סמ״ן ו׳ וכלים כ׳ סמ״ן.
וישם ו׳ רפ וסמ״ן נסבר בפרש נשא ובדניאל סמ״ן.
ואשים ח׳ חסרים וסמ״ן נסבר כפ׳ חי שרה ובפרש והיה עקב ובחלים א׳ סמ״ן.
ושמו ג׳ מלרע וסמ״ן ושמו את שמי על בני.
ושכו לחם ראש אחר.
ושכו כרוי.
הא שמו אתי בבחר.
וישימו ג׳ רפ״ן וסמ״ן נסבר בכלים א סמ״ן ח׳ ובשעיה סמ״ן כא.
לשום שמו שם ג׳ וסמ״ן נסבר בכלים א׳ סמ״ן.
לשום את שמו ג׳ וסמ״ן נסבר בכלים א׳ סמ״ן.
שמות ג׳ וסמ״ן בקוקאל סמ״ן.
ומשמאלם ג׳ ב׳ חס׳ א מל וסמ״ן
חמש לחמושה.
וחמרו.
וחזקיו בית ששאול בלעדים כתרא מל.
שמונה ג׳ מל וסמ״ן נסבר בש׳ ואל כ׳ סוף ס׳ ו׳בקריאת ריש סמ״ן כ׳.
שמונה ג׳ מל וסמ״ן נסבר כשפטים ריש סמ״ן וסוף ירמיה ו׳חזקיאל סמ״ן ס.
שמונים ג׳ מל וסמ״ן נסבר בראשית וכששמים סמ״ן ד׳.

ו׳ונין מיחדין חד שמים

וחד השמים וסמ״ן

כיטי שמים ושמי לעך זרעו׳ כיטי השמים לבעך ירבו כשמים ריטי כנימם.
כהעזר שמים דכלים.
בהעזר השמים דלה.
הנה שמים כי האמנם ישכו דלת.
ותה השמים כי האמנם ישב אלהים דכלים.
כי שמים שוא לשמי עמים.
כי השמים ומי יעזור כת לבנות.
מעל שמים כי נחזל כעל שמים.
מעל השמים הללוהו שמי השמי׳ ויגידו שמים.
ויגידו השמים.
אל שמים כי אשא אל שמים ידי ואל השמים.

את השמים ואת הארץ

ג׳ וסמ״ן נסבר נתני סמ״ן ב׳ וכלא כ׳סמ״ן.
השמימת י״א וסמ״ן נסבר בפרש ואתחנן וכלא כ׳סמ״ן.
שמיך ג׳ וסמ״ן נסבר בחלים סמ״ן.
ושמים ד׳ וסמ״ן נסבר בישעיה סמ״ן ס׳.
השמים ושמי השמים ג׳ וס׳ נסבר כ׳ עקב.
ולהשמיד ו׳ וסמ״ן נכס סמ״ן תנא.
השמדך ד׳ חסר׳ כ׳ש וסמ״ן
ותן סלילים בידך ואבדת אותם ולא תשמיד אותם ד׳ השמדה עד כעשא.
לשמי אחאב.
השמחים ג׳ וסמ״ן נסבר בעמוס סוף סמ״ן וכבשלי״ס כ׳.
ולשמחה ג׳ וסמ״ן נסבר בששים סמ״ן וכזכריה סוף ס׳ ו׳בקריאת ריש ס׳ כ׳.
השמחה ג׳ וסמ״ן נסבר בקהלת סמ״ן ו׳ וסמ״ן נסבר בחלים סמ״ן קר.
וישמחו מרפין וסמ״ן
וישמח כל חוסיך.
ישיש וישמח.
וחברו.
ירננו וישמחו בי.
ישאו בתוף ובנבל.
ונשמחה ד׳ וס׳ נכס ביעף סוף סמ״ן כ׳.
וישמחו ג׳ וסמ״ן נסבר בשמואל א׳ ס״ו.
שמח ג׳ וסמ״ן נסבר בחלים סמ״ן ו׳ וס

ובלה א׳ סמ״ן כ׳.
שמחם ג׳ וסמ״ן
כי שכחם אלהים שכחה.
חזנה כיום חתנה וכזום.
כי עמהם ״מאוביהם.
שמחים ד׳ וס׳ נסבר בכלכי א׳ סוף סמ״ן.
שמלות ו׳ וסמ״ן נסבר בפרשת עקב.
ושלמות ד׳ וס׳ נכס ביחשע ס׳ ו׳ריש נסבר בשפטי.
ושממה ה׳ וסמ״ן ושכחה בהתחתונים.
שטרן ויגון המלאו.
ונתתי את ער שעיר.
ואת תצפנני ארדיק.
והשמתי ג׳ וסמ״ן נסבר בסוד בחר סמ״ן.
שוממה ג׳ כ׳ חסר׳ וסמ״ן חשב תמר ושוממה.
נתני שוממה על חיום.
כי רבים בני שוממה.
השמה ג׳ וסמ״ן כל יושבי השמה תשבת.
ושמן ד׳ וסמ״ן ויבו את מואב.
ערלן יובח לחרמו.
ויצאו ברעה שכן ארעם.
בערעה שוב ארעם.
משמנה ג׳ וסמ״ן נסבר מרשת דיקא.
ושמן ד׳ וסמ״ן נסבר ביחזקאל סמ״ן.
בשמן ו׳ רפ״ן וסי נסבר נסבר חצוה וכלה סמ״ן כ׳.
ואת שמן ו׳ וסמ״ן נסבר בפרשת תשא.
ישמע ו׳ וסמ״ן נסבר בישעיה סמ״ן ס׳.
ושמעון ד׳ וסמ״ן נסבר ובדניאל סמ״ן ט׳.
שמעון ה׳ וסמ״ן נסבר בפרשת דברים.
נשמע ד׳ קמצין וס׳ נסבר בירמיה סמ״ן ג׳.
כשמעו ג׳ וסמ״ן נסבר בפרשת בשלח.
וישמע ג׳ רפ״ן וסמ״ן נסבר בששים סמ״ן ט׳.
לא שמע ה׳ וסמ״ן נסבר בשמואל א׳ ס״ו ל׳ ובמשלי ריש סמ״ן ג׳.
ולא ישמע ד׳ וסמ״ן נסבר נסר וארא וישעיה סמ״ן נ׳.
שמיעה על כ׳ כ׳ל״ש וסמ״ן נסבר בכלכי ס׳ סמ״ן ו׳ וקהלת ס׳ נ׳.
שמעת ד׳ וסמ״ן נסבר בריש מלכים.
ולא ישמעו ד׳ וסמ״ן נסבר בפרשת שמות.
ולא תשמע ד׳ וס׳ נסבר כפ׳ ראה וכיחזקאל ס״ה.
לא שמעתם ג׳ וסמ״ן נסבר בירמיה ס׳ ל׳.
שמועת ה׳ פתחון וסמ״ן נסבר בריש וירא ובמשלי סוף סמ״ן ט׳.
שמעו ט׳ ה׳ בפרש נדרים וס׳ נסבר ביחזקאל סוף סמ״ן ט׳.
ושמע ו׳ חסרים וסמ״ן נסבר בכשל ס׳ כ׳.
ושמעו ו׳ וסמ״ן נסבר ברכיה ס׳ ו׳.
שמעו ה׳ חסרים וסמ״ן נסבר בפרשת כשפטים ובד׳ סוף סמ״ן.
משמע ד׳ וס׳ נסבר כשמואל א׳ ס״ב.
שמעי ד׳ חסר׳ וסמ״ן נסבר בפרש״ס ל״ב.
שמעת ד׳ לפ׳ וסמ״ן נסבר בפרשת בלק ובדניאל סמ״ן ט׳.
שמעו ג׳ ר״פ וסמ״ן נסבר בפרשת בשלח.
שמעון ג׳ וסמ״ן נסבר בפרשת ואתחנן.
שמע ה׳ קמצ׳ וסמ״ן נסבר בפרש בלק ובדניאל סמ״ן ט׳.
בשמעם ג׳ וסמ״ן נסבר בפרשת ואתחנן.
שמע ה׳ קמצ׳ וס׳ נסבר בפרש נצבים.
שמעוני ג׳ ב׳ חס׳ ו׳ א מל וסמ״ן נסבר כפ׳ חי שרה.
שמעיתי ה׳ וסמ״ן נסבר סוף סמ״ן כ׳ ובד׳ ס׳ כ׳ריש סמ״ן א׳.

חד מן כ׳ בריש שמיע״ת

דכל חד ותד לית דכהון וסמ״ן

שמען ויאמר לכך לנשיו.
שמענו אזיני נשיא.
שמענה הנה שמענוה כאפרתה.
שמעה ה׳ שמעה ה׳ סלחה.
שמעתם עתה נבראו ולא מאז.
ושמעו ונפש כי תחטא.
ונשמעה ואשר אבשלום.
ואשמעה ויאם אלהים משה עסרו.
שמעתה וחנה זאת חקרנוה כן הוא.
בשמעה ופן ירך לבבכם ותיראו.
משמעה רעה לא תירא.
לשמעה ולא יחתה סרוס אחיתך.
ושמעה ויאמרו אל משה דבר.
שמע ד׳ וכדניאל סוף סמ״ן א׳.
שמחם ג׳ וסמ״ן
כי שכחם אלהים שכחה.
חזנה כיום חתנה וכזום.
כי עמהם ״מאוביהם.
שמחים ד׳ וס׳ נסבר בכלכי א׳ סוף סמ״ן.
שמלות ו׳ וסמ״ן נסבר בפרשת עקב.
ושלמות ד׳ וס׳ נסבר ביחזקאל סמ״ן ס׳ ו׳ריש נסבר בשפטי.
ושממה ה׳ וסמ״ן ושכחה בהתחתונים.
שטרן ויגון המלאו.
ונתתי את ער שעיר.
ואת תצפנני ארדיק.
והשמתי ג׳ וסמ״ן נסבר בסוד בחר סמ״ן.
שוממה ג׳ כ׳ חסר׳ וסמ״ן חשב תמר ושוממה.
נתני שוממה על חיום.
כי רבים בני שוממה.
השמה ג׳ וסמ״ן כל יושבי השמה תשבת.
ושמן ד׳ וסמ״ן ויבו את מואב.
ערלן יובח לחרמו.
ויצאו ברעה שכן ארעם.
בערעה שוב ארעם.
משמנה ג׳ וסמ״ן נסבר מרשת דיקא.
ושמן ד׳ וסמ״ן נסבר ביחזקאל סמ״ן.
בשמן ו׳ רפ״ן וסי נסבר נסבר חצוה וכלה סמ״ן כ׳.
ואת שמן ו׳ וסמ״ן נסבר בפרשת תשא.
ישמע ו׳ וסמ״ן נסבר בישעיה סמ״ן ס׳.
ושמעון ד׳ וסמ״ן נסבר ובדניאל סמ״ן ט׳.
שמעון ה׳ וסמ״ן נסבר בפרשת דברים.
נשמע ד׳ קמצין וס׳ נסבר בירמיה סמ״ן ג׳.
כשמעו ג׳ וסמ״ן נסבר בפרשת בשלח.
וישמע ג׳ רפ״ן וסמ״ן נסבר בששים סמ״ן ט׳.
לא שמע ה׳ וסמ״ן נסבר בשמואל א׳ ס״ו ל׳ ובמשלי ריש סמ״ן ג׳.
ולא ישמע ד׳ וסמ״ן נסבר נסר וארא וישעיה סמ״ן נ׳.
שמיעה על כ׳ כ׳ל״ש וסמ״ן נסבר בכלכי ס׳ סמ״ן ו׳ וקהלת ס׳ נ׳.
שמעת ד׳ וסמ״ן נסבר בריש מלכים.
ולא ישמעו ד׳ וסמ״ן נסבר בפרשת שמות.
ולא תשמע ד׳ וס׳ נסבר כפ׳ ראה וכיחזקאל ס״ה.
לא שמעתם ג׳ וסמ״ן נסבר בירמיה ס׳ ל׳.
שמועת ה׳ פתחון וסמ״ן נסבר בריש וירא ובמשלי סוף סמ״ן ט׳.
שמעו ט׳ ה׳ בפרש נדרים וס׳ נסבר ביחזקאל סוף סמ״ן ט׳.
ושמע ו׳ חסרים וסמ״ן נסבר בכשל ס׳ כ׳.
ושמעו ו׳ וסמ״ן נסבר ברכיה ס׳ ו׳.
שמעו ה׳ חסרים וסמ״ן נסבר בפרשת כשפטים ובד׳ סוף סמ״ן.
משמע ד׳ וס׳ נסבר ב

מערכת אות התיו

כתיאוק׳
ישפט ו׳ בליש׳ וסמכי׳ נכסר בחוקאל
יסמ׳ול ובתלים סימן י׳
את משפטי ג׳ וסמיהן נכסר בחוקאל
סימן
משפט ט׳ וסמיהן נכסר בשמואל ל׳ סימן ט׳
במשפט ח׳ נשל וסמיהן נכסר בפרשת קדושים ובסוף ר׳ סימן ח׳
משפטו ו׳ וסמיהן נכסר בשמואל א׳ סימן ל׳
במשפט ז׳ רפין וסמיהן נכסר בפרשת כשאתם ובבלבים ב׳ סימן י׳
נשפט ה׳ קבצין וסמיהן נכסר בישעיה יש סימן ט׳ וכתיב ובדניאל ר׳ סימן ב׳
על שר ד׳ וסמיהן נכסר פ׳ חשב׳
ובל שרי ו׳ וסמיהן נכסר בדברי הימים סימן כא
ובכל הסימן ט׳
ואת שרי ג׳ וסמיהן נכסר בדברי הימים סימן לו׳
בשיר ג׳ דשו׳ וסמ׳ נכסר בישעיה סימן כ׳
שיר המעלות לדוד ד׳ וסמ׳ נכסר בתלים סימן קכ׳ו
שיר מזמור ג׳ וכתיב וסמ׳ נכסר בתלים סימן פג׳
שיר חדש ד׳ וסמ׳ נכסר בתלים ס׳ עו׳
שירים ד׳ חסר׳ בלישעיהן וסמיהן נכסר בשלי סוף סימן כה׳ וסמ׳ כתיב
שרים ה׳ בלישע׳ וסמ׳ נכסר בשמואל ב׳ סימן יט׳
אשרה ג׳ וסמיהן נכסר כמ׳ בשלח׳
ישר ג׳ וסמ׳ נכסר בשמות סימן ט׳
תשרף באש ג׳ וסמ׳ נכסר כמ׳ הצות
ובירמיה סימן לא׳
שרשם ג׳ וסמיהן כמ׳ אפרים שרשם׳
חוטה אפרים שרשם׳
שרשם בבקיהו׳

שש

שש ה׳ וסמ׳ נכסר בפרשת כי תבא ובתלי באב את שק׳
ישיש ד׳ וסמ׳ נכסר בפרשת כי תבא ובישעיה סימן סב׳
משוש ד׳ וסמיהן נכסר בישעיה סימן ס׳ו׳
ושש ג׳ ה׳ וסמיהן נכסר בפרש׳ משפטים׳
ושש ועוים ג׳ וסמיהן ותבלו׳ ואורגן׳ מחברו׳
וכל איש אשר נמצא אתו׳
תש ד׳ וסמיהן נכסר בפרשת וארא ובהושע סוף סימן ג׳
תשית ו׳ וסמיהן נכסר בפרק ג׳ נש׳
תשיחמו ג׳ וסמיהן נכסר בתלים סימן פח׳ו׳
שתה ג׳ נתב׳ וסמ׳ נכסר בירמיה סימן סט׳ו׳
משתים ג׳ וסמיהן נכסר בדניאל ס׳ א׳
וישת ו׳ וסמ׳ נכסר בפ׳ ויצא ובשמואל ב׳ סימן כ׳
שתו ד׳ בלעיל ובסוף ישעיה
שיתו ג׳ בלעיל ואו׳ חס׳ ובלרע וסמיהן נכסר רישו פרש׳ בא ירמיה ס׳ לא׳
ושותים ה׳ חס׳ א׳ סל וסמ׳ נכסר בשמואל א׳ סימן ל׳
לשתות ד׳ חסר׳ בתור׳ וסמיהן נכסר בפרש׳ וארא שורה׳
ובשתים ג׳ וסמיהן נכסר בחושע סימן ג׳ו׳
ואת שתי ו׳ וסמיהן נכסר בפרש׳ תקוי
ובחוקאל סימן לח׳

נשלם מערכת

אות השין בסר

מערכת אות

התיו

אב מן חר חר נסיב תת

כרים תיכותא וסמיהן
תתאו אל תלחם את לחם׳
תתאכלו אל תתאכלו ואל תאכלו
התבלע יחנו וינוקו בשבוך׳
התנדדו כנים אתם לה׳
תתנודדי כה תתנדדי בת׳
תתרוד אל תתודר לפני מלך׳
תתודו ולא תתודו אחרי׳
תתחאם אל תחי צריק ברבה׳
תתחקה ותשם בסר רגלי׳
תתרוה כי את רגליו רצתה׳
תתשח כי קול כחולי שבעתי׳
תתשי לשוא תתשי׳
תתכו בתוך כסף בתוך כור׳
תתם וכח בעבו כי תתם דרכיך
תתכה אם עשקתי ונגזל׳
תתנו כן תעשה לשורך תאגך
התנשאו ויקחלו על משה׳
התעבטו ולא תביא תועבה׳
תתעינו לכה תתעינו בדרכיך׳
התענג או תתענג על ה׳
התעסר והזה אם לא תחפצת׳
התפש שכמות כרובים׳
התפולא תחדש עדיך נגדי׳
התקעו ובתקיעול את הקהל׳
התראו ירא יעקב כי יש שבר׳
התכנג יעל ששם ירדו׳
התכר עם נכר ותכר דשמואל
התכרר עם נכר התברר דשמואל
תתפל עם עקש תתפתל׳
תתפתל עם עקש תתפתל התנחלו׳
תתנחלו לשמות מטות אבותיכם׳
התקננה ותשמח הזדים עסם׳

כד זונין מיחדין חד ת׳ וחר

תל וסמיהן
תכחל אל תבחל כמסי תלך׳
ותבחל כי אתה תכחא אויך ויט בנחת
תער כי אויך ה׳ ארוך עיט בנחת
תתער [illegible]

תחר פרט כסם אל תחר׳
תתחר ואמרך לה בנוף לעת׳
תתרד פלגי מים תרד עיני׳
ותרד ואם לא תשבועה בסתרך׳
תתרדם ותתה אלהים תורדם לבאר
ותקרדם נתבל בעד החלון׳
תרא אשקלון וחירא׳
ותרא אשכתי ותכסה בושה׳
תאסבו ראש אפרים שמרון ראש שכרון׳
ותאסבו וישמטו בבקר וינאו לחמר תקע׳
תגדל ואל[illegible] אחיך כיום
תתגדל הגדלת עבדך חן׳
תתל ויאמ הבליך להם כדבר קח׳
ותתל תתגדל עד עבא השמים׳
תשמע ועקה בבתיהם כי׳
תשכע ויזכרו כיום ותתא ובזי׳
תהלך שתו בשמים פיהם׳
ותתלך וישב בשוה את ידו על השפי
תרץ יאת ויחשבו כמי מצרים
ותרץ תשלך אשה׳
תתרץ בלכתך לא ישר עעוך׳
ותתרץ עד אשר לא ירחקתבל׳
תוסר נם את כרית תוסר את׳
ותוסר ביום ההוא ירעו כן׳
ותופע חום ההוא ירי תשך׳
תופע ארץ עפתה בכו אפל׳
תשורי אתי מלבנון כלה׳
תתי ויאמר אליה׳
ותתי ואעבר עליך ואראך׳
תתפס כמו שכולל תכס׳
ותתפס כתובותה על עץ יסרת׳
תעלנה ויאם כולאך אל מנחי׳
ותעלנה העפר העזים הגדיל׳
תעלונה אל תגידו גבת אל׳
תעלזמה כליותיכם כשכחות וגיל׳
ותבואנה התכונגו וקראו לבקונגל׳
תגישון וכי תגישון עוד לזובח׳
ותגישון הכבדים ליסרע׳
תכגר ויאכר ה׳ אל משה ואהיה
ותסגר כרים סתום למחנה׳
תודות ויארץ תצמח תחת׳
ותודות ועל תר סיני ירדת׳

לא קרינן ת׳ ולא כתיבן

וסמ׳ נכסר כרים שופטם ובסוף
קדלת עש סח דאקשין׳

וחלופיהון ז׳ כתבן ת׳ ולא

קרין וסמ׳ נכסר בבלבים א׳ סי׳ט׳

ג׳ וזנין מן ג׳ ג׳ ת׳ ואו׳ ות׳

כרשי וסמ׳ נכסר בקהלת סימן ג׳

מלין דמשמשין ת׳ ברישי

ת׳ בסופי׳ סי׳ באיוב סימן לב׳

לא וזנין חד מלרע וחד

מלעיל ות׳ כרישי וסמיהן

תחר עצי עזה תחר׳
וחפר ביום הרוא ידעו כן׳
תזרע אם ראיתה נגב׳
תשמרום תדרך כאף ותשמרם׳
ותשמדם תחים כל יחיו ראשם׳
ותחמת כרוע באתי האין איש
ותחמת ויקצפו על בעלי׳
תחלחם אש לפניו תלך ותלחם׳
תחלחם כי אש קרוחה באפי׳
תחלכ וישכב אמנון ויתחל
תחלכ

מערכת אות התיו

תחלב תחלך חמר בית אמנון׳
ותתחלל אף כי תאמר לא׳
ותתחלל בשרם תרים ילדו׳
תתישב לה׳ מסחר פר׳
תתישב תעירה ותעורה כעדי׳
תתעף ה׳ אשרתה אלהים ותחמסה׳
ותתעסף עלי רחץ׳
ותאבלם תשתחו כתעור אש׳
תתאבלם עוד ה׳ מדבר תחכא׳
ותכונן יעבר נא ארץ רשעים׳
ותבונן לך את עמך ישראל׳

מלין דמשמשין תם בסוף

תיבות ס׳ בסר בסערכת אות התם׳

מלין דמשמשין תו בסופי

וסמיהן
אתו הירדו בל יש את תפלשתי׳
כוראתו תחסיר את כראיו בנוראתה
סותה וכרם ענבים סותה׳
בארתתו אשר לא תשיג ידו׳
אתנתו ואת התפוני ארחיק מעליכם
רפידתו והב טרכבי ארנגן תוכו
תתנתו כיום תתנתו ביום טוטפת
כתראתו את עשר כנר סלעתו׳
תתיתו כי נתתי את תתיתו את׳
אשרתו תשלח אשרתו ארץ עד׳
כוראתו ולא יכל עוד להשיב׳
נישעתו תדה אם כן תהות הרשע
ובנאותו שחקים דוזאת הטרכה׳
בכיתו ויעטרוהו בביתו וידבר׳
עותו ראות את מעשה האלהי׳ כי׳
בתוראתו אשר בחתנו ובנעלו אשר
אשרתו בצע אשרתו אשר צותה׳
משוחו ויקרא באזני קול גדול
ויחוקאל׳

מלין דמשמשין תי בסוף

תיבות א׳ וסמיהן
אנאלתי פרדה דרכתי לבדי׳
אריתי טורי עם רבים׳
בתורתי תלך כתורתי אם לא׳
אצתי ואני לא אצתי מרעה׳
ואצתיה ואני לא אצתי בכר׳
ספקתי על ירך בשתי וגם נבלמתי
בנאתי את העיר אפרים אתן כמי׳
כלאתי משפט צדק ילין׳
עניתי שוכ לי ביעניתי׳
עניתי בעמם נפשי ותפלתי׳
נעניתי עד מאד ה׳ חיני׳
יקשתי לך ונפלתיה ירדפה׳
כסיתי כי כחה אמר ה׳ אלוהים׳
סוסיתי כי אמר בכחי׳
נפצאתי נדרשתי ללא שאלו׳
הטאתי אם נחה אכלתי בלי כסף׳
ירצתי הן אני כפיך לאל׳
נשבעתי איך תאמרי לא׳
משכרתי ותחלף את משכרתי׳
פניתי חביות וסקום לגמליס׳
עותתי ראית ה׳ עותתי׳
נשכרתי את לבם הוסרו׳
כרשתי וכן גרגי כי׳
ישרתי על כן כל פקודי כל׳
הסכנתי לעשות לך כח׳
בליתי מיחסכן אל עזר׳
פללתי ראה סניך לא׳
עתי וישלח יד איש עתי׳
שעכרתי כפעם שעכרתי׳
שנאתי עד שמצאתי כ׳ בפסל׳
ושחכתי שעכרתי ושחכתי׳

תא

ותאנת כ׳ וסמיהן

הלמו תעלי׳תו כמסרים׳
ארץ חסה ושעורה׳
והתאנה כ׳ וסמיהן תעוד תורע כמנחה׳
תאנן תוכיחה ותאנה׳
תאניה ה׳ וסמיהן תזיקתי לאראל׳
תיב כבת יחודה׳

תב

תבואות ז׳ בלי׳ וסמ׳ נכסר סוף ויקי׳
תבואתיה כ׳ בת׳ ה׳ וסמיהן קדש ישר לה׳׳
ותתה תבואתה ללחם׳

תה

תהו ובהו כ׳ וסמ׳ נכסר כפרש׳ בראשי׳
בתהו כ׳ וסמיהן ויסו ויאבדו׳
כתהו ויאבדו׳
תהומות ד׳ סל וסל וסמ׳ נכסר בפרשת בשלח ע׳ש ובתלים סימן לג׳
את תהום ג׳ וסמיהן בתעלות עלין את׳
ביום דדתו שאולה׳
ותה קרא לריב׳

תו

תובל ו׳ פתי׳ וסמיהן בסדר בראשית׳
תולעת כ׳ חס׳ וסמיהן תולעת תהי עלי תולע׳
כי תאבלנו התלעת׳
תולע ג׳ וסמיהן תולע ותה ויהי׳
ואכזיו עלי תולע׳
תור ג׳ סל בלישנ׳ וס׳ נכסר בשיר השירים סימן ב׳
ותורה ה׳ וסמ׳ נכסר בשכת ס׳ כ׳ בתשלי סימן ל׳
ובתורתו ג׳ כ׳ סל וא׳ חס וסמיהן נכסר בירמיה סימן מ״ר׳
תורתך ט׳ וסמ׳ נכסר בתלים כאשר בתי את ת׳
ותורתך ה׳ וס׳ נכסר בתלים כאר רבתי אות ת׳
תורותיו ג׳ וסמיהן נכסר בפרשת יתרו׳
תושיה ז׳ סל בלישני וסמ׳ נכסר בישעיה סוף סימן ח׳

תח

תחת ג׳ וסמיהן נכסר בפרש׳ ויצא׳
ומתחת ג׳ וסמיהן נכסר בבלבים א׳ סי׳ו׳
תחתיות ו׳ וסמ׳ נכסר ביחוקאל סוף סימן כו׳

תי

תימא ה׳ וסמיהן נכסר בישעיה סימן נא׳
מתימן ג׳ וסמיהן אלוה מתימן יבא׳
מתימן כל ארץ ותנב׳
מתימה תרבה מתימן׳

וכל לישמיהן כל נכא
וחדרי חמן׳
ותתירש ג׳ וסמיהן חדא לא ידעה כי׳
ירון ויאמר לעמו׳
ובל יהודה הביאו׳
תירוש ג׳ חסר׳ וסמיהן רתן לך האולה ס׳
ודגן והירס שכחתי׳
על דגן ועל תירוש ועל׳
וכל תירוש ותירוש דכו חס נכא׳
ואם יתנו בגבר תירוש׳

תכ

ותכלת וארגמן ו׳ וסמ׳ נכסר בפר׳ וקחו׳

תל

תלוי ג׳ וסמ׳ נכסר בפרשת כי תצא׳

ד׳ מל׳ אית בהון אות הלוי

וסמ׳ נכסר בשמות סי׳ לח ואיוב סי׳ לח׳ ושמואל ב׳ סי׳ יח׳

תם

תם ה׳ חסר׳ וסמיהן נכסר בפרשת כתר סיני׳
תמימים יהיו לכם ג׳ וסמ׳ נכסר בשבעה בעשים דפסח׳ בעשור׳ וביום חבורים׳
שבעה תמימים ג׳ וסמיהן
וכראשי חדשיכם׳ יום תרועה׳ ביום השביעי עצרת׳
בתמי ג׳ וסמיהן לדוד כי אני כתמי׳
ואני בתמי אלך׳
ואני בתמי תבחני׳
ותימא ה׳ בליש ד׳ סל וא׳ חס וסמ׳ נכסר סי׳ מ׳ תי׳
ג׳ כתי׳ תים יתירים נכסר בשמואל ב׳ סי׳ כא׳

תח

מחום ד׳ חס׳ וסמ׳ נכסר בשופטי סימן ד׳ כתלים סימן לח׳
כחמל ה׳ חסר׳ וסמ׳ נכסר בשמואל ב׳ ויצא ובתלים סימן ג׳
אחמל ג׳ וסמ׳ נכסר בשמואל א׳ סימן ד׳
חמם ג׳ וסמיהן נכס ידיי׳ התחבם׳
ויחבט משה את׳
וידבר משה את׳
חמנו ג׳ וסמיהן חאם תבנו לנעני׳
חסרי ה׳ כי לא תחמנו׳
תכנו חמס כחסם׳
תמימים ס׳ כל כעדה חס׳ כתר וכו׳ עיין בריש משלי׳
תימות ג׳ סל דסל בלי וס׳ נכסר בשדר השרים ס׳ ג׳׳

תן

תנוך ה׳ בתחריה וס׳ נכסר בפרשת מצורע׳
כתנור ג׳ דגשין וסמ׳ נכסר כמשע סימן ד׳׳
תנים ג׳ וסמיהן נכסר בפרשת וארא׳

בתנים ג׳ וסמיהן נכסר ביחוקאל ס׳ יד׳
תנין ה׳ בלישו וס׳ נכסר בפר׳ וארא ובתלים ס׳ צא׳
תנינם ג׳ נתי נין וס׳ נכסר בפר׳ בראשי׳ ובתלים ס׳ קמח׳

תע

נתעב ג׳ כ׳ פתח׳ וא׳ קמץ וסמ׳ נכסר באיוב סימן טו׳
יתעב ה׳ קמע׳ בריש׳ וס׳ נכסר בפרשת עקב ובישעיה סימן נט׳ ובהל׳ סימן קי׳
תעבות ט׳ בהיבין נלהשמיהן וסמ׳ נכסר סוף פרש׳ אחרי מות ובבלבים ב׳ ריש סימן לו׳
תועבתיה ג׳ כ׳ סל וא׳ חס׳ וס׳ נכס ביחוקאל ריש סימן כב׳
תועבותיך ג׳ חסר׳ ו׳ וס׳ נכסר ביחוקאל ס׳ ה׳ עש׳
תועבותיהם ג׳ וסמ׳ נכסר ביחוקאל ס׳ יב׳
בתועבתיהם ג׳ נת׳ כן וסמ׳ נכסר כעורא סימן ט׳
תעה ג׳ וסמיהן נכס בפרשת וישב ובכשרי סימן כא׳
מתעה ו׳ וסמיהן נכסר ביחוקאל ס׳ כא׳
תפלה ג׳ וסמ׳ נכסר קרתא דאיוב שברון וביאו נכסר בירמיה סימן נג׳
ותפוח ג׳ כ׳ סל וא׳ חסר וסמ׳ נכסר ביהושע סימן יז׳
ויואל סימן א׳
תפשום ג׳ וסמיהן נכסר בבלבים א׳ סי׳ ד׳
תקיפא ג׳ כתי׳ א׳ וא כתי׳ ה׳ וסמיהן נכסר בדניאל סימן ב׳ ו׳ ס׳.

תר

התרים ג׳ וסמיהן נכסר בבלבי א׳ סימן ו׳
תרשישה ד׳ וסמ׳ יהן נכסר בישעיה כי כ׳ג׳
סימן כל דלפני עשר תעש והירשך ורבתריה כלהון תרוש וכלחון חס כלי׳ש בבא כל וסמ׳ ישחו כני נכר תירושך אשר יגעת׳
והתירוש ג׳ וסל וסכני נכסר ביואל סימן ב׳

ג׳ מלין ח׳ בריש תיבותא

וכן בב כספו׳ וס׳ נכסר ביחוקאל סימן לו׳
תשיעי ג׳ חסר׳ וסמ׳ נכסר כפרשת נשא׳

תם ונשלם

תלה

ער הכה הנע מיעור הלקח כיתוך
מיעדכו כהקדמתכו לחבור זאת
יזמתכה וכרוך הסלם הלמתי תלי
הגעכו לתכלית מיעדכו ומחשבתי
ויחיל להתעלק ולחבר מה
יקדיל בקדי

חלוף התורה בין בני אשר ובין בני נפתלי

בר וחיתו ארץ	בנ כי יפגשך רש	בא וְתִטְעֵמוֹ	בנ יָפֵל עליו	בא וּבְתוֹרֵיךָ
נפתוי תראון	בא לא אֲשַׁלְּחֶךָּ	בנ וְתִטְעֵמוֹ	בא בְּעוֹר הַבְּשָׂר	בנ בו תַּעֲלֶה
א תכל עין הגן	בנ לא אֲשַׁלְּחֶךָּ	בא כָּל תַּמְחֲלָה	בנ בְּעוֹר חֲכִיכָה	בא אִם יִהְיֶה
ב מכל עין הגן	בא כי עַל כֵּן רְאִיתִי	בנ כל הַמַּחֲלָה	בא אִם אֶסְפֶּה	בנ אִם יִהְיֶה
א והשקה את כל	בנ עַל כֵּן רְאִיתִי	בא אֶל כל עורה	בנ אִם אֶסְפֶּה	בא אֶל שִׁפְחָתִי
ב והשקה את כל	בא קְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם	בנ אֶל כל עורה	בא אוֹ מִן הַחַיָּתוֹ	בנ אֶל שִׁפְחָתִי
א בעיבון תאכלנה	בנ קרא שֵׁם הַמָּקוֹם	בא עַל חצור	בנ אוֹ מִן הַחַיָּתוֹ	בא בֶּן אֲחוֹתָן
ב בעיבון תאכלנה	בא וַיֹּאהַב אֶת	בנ עַל הצור	בא עֵץ הָאָרֶז	בנ בֶּן אֲחוֹתָן
ב אשר בראותו	בנ ויאהב את תְּנַעַר	בא או ירה יירה	בנ עֵץ הָאָרֶז	בא וְהָיְתָה
ב אֲשֶׁר בראותו	בא ונתתי לך	בנ או־ירה יירה	בא עַל הַמִּשְׁכָּב	בנ וְהָיְתָה
א תְּתַהֲלָכְנָה	בנ ונתתי לך זרעך	בא לא יִהְיֶה לָךְ	בנ על הַמִּשְׁכָּב	בא אֶת הַשִּׁבְיָ
ב תִּתְהַלָּכְנָה	בנ לא יִהְיֶה לָךְ	בנ לא יִהְיֶה לָךְ	בא עִם יִהְיֶה	בנ אֶת הַשִּׁבְיָ
א אֶת כל היקום	בא אלוף קרת	בנ כי יִגְנֹב	בנ עִם יִהְיֶה	בא אֶת הַנַּחֲלָה
ב אֶת כל היקום	בנ נפתלי אלוף קרת	בא כי יִגְנֹב	בא חֲבֻטִּים	בנ אֶת הַנַּחֲלָה
ב וכל דגי תים	בא ויתנכלו	בנ על כל דבר	בנ עַל כֵּן	בא יִפְתַּח אֹהֶל
ב וכל־דגי תים	בנ ויתנכלו	בא על כל	בא כֵּן תַּעֲשֶׂה	בנ יִפְתַּח אֹהֶל
א ויסצאו בקעה	בא יִפְתַּח אֹהֶל	בנ כן תעשה	בנ כֵּן תַּעֲשֶׂה	בא וַיִּקְרָא שֵׁם יוֹסֵף
ב ויסצאו בקעה	בנ יִפְתַּח אֹהֶל	בא לא אֲנַרְשֶׁנּוּ	בנ מוֹת יוּמָת	בנ שֵׁם יוֹסֵף
ב ויאהל ער כרום	בא כי לֹא לוֹ יִהְיֶה	בנ לֹא אֲנַרְשֶׁנּוּ	בא אוֹ בַת אִמּוֹ	בנ כי לֹא לוֹ יִהְיֶה
ב ויאהל ערכרום	בנ כי לֹא לוֹ יִהְיֶה	בא וַיְחַזֵּק	בנ אוֹ בַת אִמּוֹ	בא וַיְחַזֵּק
א ויהי כהוציאם	בא אֶת כל מאוסה	בנ וַיְחַזֵּק	בא שָׁתִים	בנ וַיְחַזֵּק
ב ויה כהוציאם	בנ אֶת כל מאוסה	בא וְאֶת שמות	בנ שְׁתַּיִם	בא שִׁבְחָכֶם
ב את בן הגר	בא וליוסף יֻלַּד	בנ וְאֶת שכות	בא שִׁבְחָכֶם	בנ שִׁבְחָכֶם
ב את בן הגר	בנ וליוסף יֻלַּד	בא לכונו לי	בנ וַיְכֻתּוּם	בא אֲשֶׁר בְּתוֹכְכֶם
ב גר ותושב	בא לכחנו לי	בנ לכחנו לי	בא אֲשֶׁר בְּתוֹכְכֶם	בנ אֲשֶׁר בְּתוֹכְכֶם
ב גר ותושב	בא אֶת כל	בא או בנשיהם	בנ אֶת סוּעָדִי	בא וְהָיְתָה
ב לא ארני	בנ אֶת כל	בנ או בנשיהם	בא וְהָיְתָה	בנ וְהָיְתָה
ב לא־ארני	בא בְּתוֹךְ תַּחְנֻתָּנוּ	בנ אוֹ מִן הַחַיָּתוֹ	בנ וְהָיְתָה	בא וְלִבְהֶמְתְּךָ
ב ואת הצפרדים	בנ בְּתוֹךְ תַּחְנֻתָּנוּ	בא אוֹ מִן הַחַיָּתוֹ	בא וְלִבְהֶמְתְּךָ	בנ וְלִבְהֶמְתְּךָ
ב את הצפרדים	בא סַרְגְּלִים	בנ וְתִתְעַבְּרוּ	בנ וְקִנְיָן	בא וְקִנְיָן
ב את תנערה	בנ סַרְגְּלִים	בא אֶת זַרְעֲכֶם	בנ וְקִנְיָן	בנ וְקִנְיָן
ב תשב ונערה	בא תֵּיטִיבוּ לָכֶם	בנ אֶת זַרְעֲכֶם	בא כִּי פַרְעֹה	בנ כִּי פַרְעֹה
ב תשב ונערה	בנ וַחֲיִשׁ לָכֶם	בא כי פרעה	בנ כִּי פַרְעֹה	בא אֶל עַבְדְּךָ אבי
ב כי עתה ורחיב	בא אֶל עַבְדְּךָ אבי	בנ כי פרעה	בא כִּי עַבְדֵי	בנ אֶל עַבְדְּךָ
ב כי עתה ורחיב	בנ אֶל עַבְדְּךָ	בא אֶל כל עורה	בנ כִּי עַבְדֵי	בא בְּנֵיכֶן אתיו
ב עלי קללתך	בא בְּנֵיכֶן אתיו	בנ אֶל כל עורה	בא וְאִם סָעֹט	בנ בְּנֵיכֶן אתיו
ב עלי קללתך	בנ בְּנֵיכֶן אתיו	בא את התכלת	בנ וְאִם סָעֹט	בא יִסְנֶה וישות
ב ויתן לך האלהים	בא יִסְנֶה וישות	בנ אֶת התכלת	בא וְאִם סָךְ	בנ יִסְנֶה וישות
ב ויתן לך האלהים	בנ יִסְנֶה וישות	בא אֶל בצלאל	בנ וְאִם סָךְ	בא אֶל בצלאל
ב וישתחוו לך	בא וכני רן	בנ אֶל בצלאל	בא כל עֲרֹכֶךָ	בנ אֶל בצלאל
ב ויעקבני	בנ וכני רן	בא עֹל השלחן	בנ וְכָל עֲרֹכֶךָ	בא עֹל השלחן
ב ויעקבני	בא לבית יעקב	בנ על השלחן	בא ויתילדו	בנ על השלחן
ב ועל זרעך	בנ לבית יעקב	בא וחמש אמות	בנ ויתילדו	בא וחמש אמות
ב ועל זרעך	בא אשר יהיה לעם	בנ וַחֲמֵשׁ	בא כן חנו	בנ וַחֲמֵשׁ
ב ויתן לך את	בנ יהיה לעם	בא את כל כלי	בנ וְן חָנוּ	בא את כל כלי
ב ויתן לך	בא וְיגרשום	בנ את כל כלי	בא על המשכן	בנ את כל כלי
ב וישכר	בנ וְיגרשום	בא וסן התכלת	בנ עַל המשכן	בא וסן התכלת
ב ישַׂשכָר	בא הם חַסרברים	בנ וסן התכלת	בא וכלת אותן	בנ וסן התכלת
ב ויבא יעקב סן	בנ חַסרברים	בא סַטַבעתיו	בנ וכלת אותן	בא סַטַבעתיו
ב יעקב סן־תַּשְׁרָה	בא כִּי טוב לנו	בנ סַטבעתיו	בא וְן אַתָּרן	בנ סַטבעתיו
ב וְכל שה זום	בנ כי טוב	בא את האבנט	בנ וְן אתרן	בא את האבנט
ב וְכל שה	בא אז ישיר משה	בנ את האבנט	בא חַסארדים	בנ את האבנט
ב וּבְחַעְטָף	בנ אז ישיר	בא וסבנסיבי	בנ חַסארדים	בא וסבנסיבי
ב וּבְחַעְטָף	בא ויאסינו כיי	בנ וסבנסיבי	בא ונורעת	בנ וסבנסיבי
ב אל תסתר	בנ ואסינו כיי	בא וסן חרם	בנ ונורעת	בא וסן חרם
ב ואת אל תסתר	בא זה אלי ואנהו	בנ וסן חרם	בא כן עשו	בנ וסן חרם
ב ואיה תסתר	בנ זה אלי ואנהו	בא חַמעלת	בנ וְן עשו	בא חַמעלת
ב תסתר	בא עזוו גאלת	בנ חַמעלת	בא על המשכן	בנ חַמעלת
ב כי יפגשך רש	בנ יָם וו גאלת	בא יפול עליו	בנ עַל המשכן	בא סח מַעַל

חלוף הנביאים בין בני אשר ובין בני נפתלי

בא בלבבך	בנ רַכְבוֹת	בא אֶל כל עורת	בנ מַמְעֵרֶת	בא וכשרך
בנ בלבבך	בא יַעַרְפוּ טַל	בנ אֶל כל עורת	בא יתגלל לו	בנ וכשרך
בא עם נדול	בנ יערפו טל	בא וְתִנַּשְׂאִים	בנ יתגלל	בא קל מקדש
בנ עם נדול	בא וַיָּקָא	בנ וְתִנַּשְׂאִים	בא שים לפניך	בנ מפיבשת
בא אשר יצאת	בנ וַיָּקָא	בא והתחתנתם	בנ שים לפניך	
בנ אשר יצאת		בנ וְהִתְחַתַּנְתֶּם	בא כי רעתכם	מלכים
בא על הלחת	יהושע	בא אל־קנא	בנ כי רעתכם רבה	בא את תעברים
בנ על הלחת	בא וַיִּשְׁכְּבוּ	בנ אֵל קַנָּא	בא תרדנן	בנ ואת תעברים
בא תשתה מים	בנ וַיִּשְׁכְּבוּ		בנ תורדנן	בא מכבא
בנ תשתה־מים	בא וותחיתם	שפטים	בא את מסלכות	בנ מכבא
בא ובשכבך	בנ וְהִחְיִיתֶם	בא מאקתם	בנ את מסלכות	בא את עמך
בנ ובשכבך	בא הַכנעני	בנ מאקתם	בא לממלה	בנ את עמך
בא את נבולך	בנ הַכנעני	בא את מעברות	בנ לממלה	בא על חוקיהו
בנ את נבולך	בא סחרית	בנ את מעברות	בא צפה עץ	בנ על חוקיהו
בא את תצבי	בנ סַחרית	בא את מעמדות	בנ צפה עץ	בא רבר שפתים
בנ את תצבי	בא שש מאות	בא יתהלכו	בנ תירכתי	בנ רבר
בא ליראת ביראת	בנ שש מאות	בנ יתהלכו	בא טירכתי	בנ חסבלעדי
בנ ליראת ביראת	בא ויאמר לו רפי	בא שטר לך	בנ שטר לך	בא אל מחוז
בישראל	בנ ויאמר לו רפי	בנ שטר לך	בא אשר על	בנ אל מחוז
בנ ליראת ביראת	בא את סחנת	בנ ויסכרם	בנ אשר על	בא רבר חמלך
בישראל	בנ את סחנת	בא חיש פה	בנ אשר על	בנ רבר חמלך
בא אשר תשאלך	בא ויתרימו	בנ חיש פה	בא קול חצאן	בנ ועל הסכנרות
בנ אשר	בנ ויתרימו	בא ופנע בנו	בנ קול חצאן	בא על הבית
בא בתוך לו	בא חַמרגלים	בנ ופנע בנו	בא אתן לך	בנ על הבית
בנ בתוך לו	בנ חַמרגלים	בא ויזנו כל ישראל	בנ אתן לך	בא לבזחנה
בא אשר יבחר	בא את רחב	בנ כל ישראל		בנ לכלחנה
בנ אשר יבחר	בנ את רחב	בא ויבצרו	שמואל	בא אם מעשה
בא על ממלכתו	בא אֲשֶׁר ילכדנו	בנ ויבצרו		בנ אם מעשה
בנ על ממלכתו	בנ אֲשֶׁר ילכדנו	בא על כל אשר	בא להשתחות ולובח	בא לשום
בא על תנים האלת	בא את בניו	בנ על כל	בנ להשתחות	בנ לשום
בנ תנים האלת	בנ את בניו	בא איש בניון	בא איש בניון	בא שש מאות
בא אשר פרית	בא וכל ישראל	בנ איש בניון	בנ לרוך	בנ שש מאות
בנ אשר פרית	בנ וכל ישראל	בא ותאסרו	בא ותאסרו	בא אשר על
בא בשור ובחסור	בא וישפטיו	בנ ותאסרו	בנ ותאסרו	בנ אשר על
בנ בשור ובחסור	בנ וישפטיו	בא סחנת	בא על המזבח	בא ואת המזבחות
בא ואם בשרה	בא כי קרובים	בנ סחנת	בנ על המזבח	בנ ואת המזבחות
בנ ואם בשרה	בנ כי קרובים	בא את כל	בא את תשע עשרה	בנ ואת המזבחות
בא ותחזק בה	בא ויתלקטו	בנ את כל	בנ תשע עשרה	בא תשע עשרה
בנ ותחזק בה	בנ ויתלקטו	בא ויסלחם		
בא אשר יצעל	בא יהושע	בנ להסלחם	ישעיה	בנ תשע עשרה
בנ אשר יצעל	בנ יהושע	בא אל סלאכי	בא אל כן	בא וכפרשכם
בא לעשר	בא אל סחנת	בנ ג בשבא	בנ אל כן	בנ וכפרשכם
בנ לעשר	בנ אל סחנת	בא ושאלתם	בא ויישרתהו	בא ונוכחת
בא כל דברי	בא את כל ארץ	בנ ושאלתם	בנ ויישרתהו	בנ ונוכחת
בנ כל דברי	בנ את כל ארץ	בא את כל	בא חובך	בא ואם תאסנו
בא חקים אותך	בא ויאמן	בנ את כל	בנ וחובך	בנ ואם תאסנו
בנ חקים אותך	בנ ויאמן	בא ותרבר נא	בא אל עברך	בא ואנקמה
בא כיום התוא	בא ומחיתך	בנ ותרבר נא	בנ אל עברך	בנ ואנקמה
בנ כיום התוא	בנ ומחיתך	בא את נערי	בא ויתנו אלת	בא ומשקרות
בא נשבעתי	בא שש מאות	בנ את נערי	בנ ויתנו אלת	בנ ומשקרות
בנ נשבעתי	בנ שש מאות	בא לרדפך רפי	בא אל חשדת	בא ויסקלהו
בא את סרוך	בא סַבעלת	בנ רגש	בנ אל חשדת	בנ ויסקלהו
בנ את סרוך	בנ סַבעלת	בא את נערי	בא בחשחתיתי	בא ולבבך
בא ויכנגך	בא ויתחלכו	בנ את נערי	בנ בחשחתיתי	בנ ולבבך
בנ ויכנגך	בנ ויתחלכו	בא את כל	בא את נעמן	בא את כל
בא ויסצאהו	בא ותתחלקו	בנ את כל	בנ את נעמן	בנ את כל
בנ ויסצאהו	בנ ותתחלקו	בא את תנביאים	בא אשר למלך	בא אם יהיה
בא שנותי סלרע	בא וגבל אתו	בנ את תנביאים	בנ אשר למלך	בנ אם יהיה
בנ סלעיל	בנ וגבל אתו	בא ויקראו	בא ויסצאו	בא ותחנחלום
בא רבנת	בא את בעשרת	בנ ויקראו	בנ ויסצאו	בנ ותחנחלום
	בנ את בעשרת	בא סַטרת נא	בא את תגרות	בא וראת שם
	בא סַעשרת נבע	בנ סַטרת נא	בנ את תגרות	בנ וראת שם
		בא סַטרתם	בא סַטרתם	בא יילול
		בנ סַטרתם	בנ סַטרתם	בנ יילול
		בא סַבית לחם	בא את יבלעם	בא סוטל
		בנ סַבית לחם	בנ את יבלעם	בנ סוטל
		בא ואקבצה	בא את חוצית	בא ובבלי גמא
		בנ ואקבצה	בנ את חוצית	בנ ובבלי גמא
		בא ונבערה	בא את בענת	
		בנ ונבערה	בנ את בענת	
		בא סַעשרת נבע	בא את תברית	

חלוף נביאים

כי ־ד ע	בנ לסקונות	בא כוס זהב	בנ יָדְרוּ	בא וְהִיה בַּמקום	בנ בְּנֵי אָרֶץ
־ לי־רבָּ	בא יאים	בנ כוס זהב	בא חיות צאני	בנ וְהִיה	בא וַיּוֹצֵא
יַ שוּב תארץ	בנ וְיָאִים	בא וְנִכְפְּרָה	בנ חיות צאני	בא וְאִין חֹסֵר	בנ וַיּוֹצִאוּ
ת ישוּב תארץ	בא בן־יחזקיהו	בנ ונכפרה	בא אֶל־הֶרְעִים	בנ וְאִין חֹסֵר	בא וְאֶרֶץ
נא וְהִיתה ־	בנ בֶּן־יחזקיהו	יחזקאל	בנ אֶל הֶרְעִים	בא יִרְעֶה	בנ וְאֶרֶץ
נב וחיתה	בא וְאֵין בם		בא יִרְדֶּךָ	בנ יִרְעֶה	בא וַיִּתֵּן
נא אוֹר תּלבנה	בנ וְאֵין־בם	בא וְאני בְּתוֹך	בנ יִרְדֶּךָ	בא כִּי יִילִּילוּ	בנ וַיִּתֵּן
בנ אֹ־חלבנה	בא וְהִיה	בנ וְאני בְּתוֹך	בא בֵּית־יִשְׂרָאֵל	בנ כִּי יִילִּילוּ	בא וַיּוֹצֵא
בא כֵּן תרנם	בנ וְהִיה	בא אֲשֶׁר בַּיִת	בנ בית־יִשְׂרָאֵל	בא אכתב לו	בנ וַיּוֹצִיאוּ
נ כֵּן תרנם	בא אל אִישׁ	בנ אֲשֶׁר בַּיִת	בא והסיבתי	בנ אֶכְתֹּב לוֹ	בא כָּל יִשְׂרָאֵל
א קוֹתוֹ	בנ אל אִישׁ	בא כָּל־הישבים	בנ והסיבתי	בא אם יגרלו	בנ כָּל יִשְׂרָאֵל
נב קוֹתוֹ	בא בֵּית מלך	בנ כָּל־הישבים	בא הַמתלל	בנ אִם יגרלו	בא עצמך וכשרך
בא וְאֵין־כם	בנ בֵּית־מלך	בא ושכלתה	בנ הִתְהַלֵּל	בא וְלֹא אִישׁ	בנ עצמך וּבְשָׂרֶךָ
בנ וְאֵין־כם	בא אֵין־דמן	בנ ושכלתה	בא הלוֹ	בנ וְלֹא אִישׁ	בא חִמְתחוקים
בא אֶל־ישעיה	בנ אֵין־דמן	בא ואתן נום	בנ הלוֹ	בא ויתתן לו	בנ חֲמַתְחוקים
בנ אל־ישעיה	בא אֶת אשר	בנ ואתן־נום	בא יטמאו	בנ ויתנן לו	בא יִתְיַצְּבוּ
בא תערכו לו	בנ אֶת אשר	בא ותיפו	בנ יִטַּמְּאוּ	בא ונשלמה	בנ וְיִתְיַצְּבוּ
בנ תערכו־לו	בא הֶעבאים	בנ ותיפו	בא קֹהֶלֶךְ רפי	בנ וְנִשַּׁלְּמָה	בא וְיִשְׁחֲטוּ
בא אתך־אני	בנ הֶעבאים	בא וקטרתי	בנ קֹהֶלֶךְ דגש	בא אֲשֶׁר־לא	בנ וְיִשְׁחֲטוּ
בנ אתך אני	בא לְךָ בכל	בנ וְקִטַּרְתִּי	בא וְיִטְּאוּ	בנ אֲשֶׁר לֹא	בא וּמִן־תעי
בא הלא־שקר	בנ מִלְּךָ־בכל	בא לְכָל־מאהביך	בנ וְיִטְּאוּ	בא כל־תעוים	בנ וּמִן־תעי
בנ הלא־שקר	בנ לְכָל־מאהביך	בנ לְכָל־מאהביך	בא אֹתָן לגוג	בנ כָּל־תעוים	בא אֶת עמי
בא ומתפללים	בא אֶת־כל	בא ותשתעי	בנ אֹתָן לגוג	בא עַל־המזבח	בנ אֶת־עמי
בנ ומתפללים	בנ אֶת־כל	בנ וְתִשְׁתַּעִי	בא כָּל־פעלם	בנ עַל־המזבח	בא וּמסבשת
בא ויתמו	בא וכמעשה	בא כתוכחת	בנ כָּל־פעלם	בא כָּל־תעוים	בנ וּמַסְבֵּשְׁתּ
בנ וְיִתַּמּוּ	בנ וְכמעשה	בנ בתוכחת	בא וְאֶל־הכתף	בנ כָּל־תעוים	בא ותעבתקרובים
בא אין־סנחל לה	בנ וְיִלֹּלוּ	בנ הלא בנעה רמי	בנ וְאֶל־הכתף	בא אֲשֶׁר כנענים	בנ וְעִם־חקרו
בנ אין־סנחל לה	בא לְהִנבא	בנ בנעה בת רגש	בא על־אודיה	בנ אֲשֶׁר־כנענים	בא וּבבקר
בא ואת עצומים	בנ לְהִנבא	בא ויתגוזו	בנ עַל־אודיה	בא אֶל־חנון	בנ וּבבקר
בנ וְאת עצומים	בא כָּל־קהל	בנ וַיִּתְגּוֹזוּ	בא והקק	בנ אֶל־חנון	בא בית עובר
בא וברחמים	בנ כָּל־קהל	בא ויחמו	בנ וְהָקַק	בא על־נינוה	בנ בֵּית עוֹבֵד
בנ וְברחמים	בא והתפללו	בנ וַיִּחַמּוּ	בא כְּכל	בנ על־נינוה	בא ולשרקו
בא לְמה תשקלו	בנ וְהִתְפַּלְּלוּ	בא ותתאוה	בנ כְּכל	בא בֵּין יסיו	בנ וְלִשְׂרֹקוּ
בנ לְמה־	בא הֶנבאים	בנ וַתִּתְאַוֶּה	בא ומשרתים	בנ בֵּין־יסיו	בא להעלות
בא כְּלוא	בנ הִנְּבְּאִים	בא כקסם	בנ וּמְשָׁרְתִים	בא אֶם־יועצך	בנ לְהַעֲלוֹת
בנ כְּלוא	בא נעל בני	בנ קְקֹסֵם	בא אֶל־שערי	בנ אִם־יועצך	בא וְיִשְׁבָּה
בא וַיגרשו	בנ וְעַל בְּנֵי	בא גודד	בנ אֶל־שְׁעָרֵי	בא ושונים	בנ וְיִשְׁבָּה
בנ וַיְגָרְשׁוּ	בא אכחזנה	בנ גּוֹדֵד	בא אשר־לא	בנ וְשׁוֹנְנִים	בא ועשה
בא אֲשֶׁר	בנ אֲכַחֲזֵנָּה	בא על־מאהביה	בנ אֲשֶׁר־לֹא	בא תדרך	בנ וְעָשָׂה
בנ אֲשֶׁר	בא וְכל־חילו	בנ עַל־מְאַהֲבֶיהָ	בא לְכָתִּים	בנ תִּדְרֹךְ	בא ישראלה
בא וַיִּנטלם	בנ וְכל־חילו	בא את־אחליבה	בנ לְכִתִּים	בא מָה־תחשבון	בנ יִשְׂרְאֵלָה
בנ וַיִּנְטְלֵם	בא וכמשרפות	בנ אֶת־אָהֳלִיבָה	בא וְהִיה	בנ מה־תחשבון	בא וַיפקדם
בא המקדשים	בנ וּכְמִשְׂרְפוֹת	בא ונוטרו	בנ וְהָיָה	בא לא־לו	בנ וַיִּפְקְדֵם
בנ הכתקדשים	בא שבע	בנ וְנוֹטְרוּ	בא בבל־טועדי	בנ לֹא־לוֹ	בא ואת בתי
ירמיהו	בנ שֶׁבַע	בא אז תובל פתח	בנ בְּבֶל טוֹעֲדֵי	בא תַּעֲלִיחה	בנ וְאֶת בְּתֵּי
בא חַמעלת	בא אשר שלחתם	ע קמץ	בא עַם־וארץ	בנ קַעֲלִיחָה	בא לבנות לך
בנ חֲמַעלה	בנ אֲשֶׁר	בא תברַיאך	בנ עַם־הארץ	בא שום־אבן	בנ לִבְנוֹת־לְךָ
בא אם תכבסי	בא שובו נא	בנ תְּבַרְיָאךְ	בא וכבשלות	בנ שׂוּם־אבן	בא וחמחלקות
בנ אִם־תְּכַבְּסִי	בנ שׁוּבוּ־נא	בא לראיות־בך	בנ וְכִבְשָׁלוֹת	בא לעת־ערב	בנ חֲמַחֲלְקוֹת
בא אשר נקרא	בנ בֶּן־שמעיהו	בנ לְרָאוֹת־בך	בא בְּנחלה	בנ לְעֵת־עֶרֶב	בא כָּל־רכוש
ג אשר־נקרא	בא אם־תכיתם	בא ויתעו בגיא	בנ בְּנַחֲלָה	בא וְרֹאשה	בנ כָּל־רְכוּשׁ
ה המעשים	בנ אִם־תְּכִיתֶם	בנ בלא נעיא	בא אשר־ישרץ	בנ וְרֹאשׁה	בא שלטה
ג המעשים	בא ויקח את	בנ וַיִּיף	בנ אֲשֶׁר־יִשְׁרֹץ	בא ופנה דרך	בנ שִׁלְטָה
ו וחיתה	בנ ויקח אֶת־	בנ וַיִּיף	בא אשר תריטו	בנ וּפָנָה דֶּרֶךְ	בא לוקחנוב
ו וחיתה	בא הקבלעזי	בא אל־קוֹרים	בנ אֲשֶׁר תְּרִיטוּ	בא ונעשקי	בנ לְוָקְחָנוּב
ג וידרכו	בנ הַקַּבְלְעִזִּי	בנ אל־נָתָרם	תרי עשר	בנ וְנַעֲשְׁקִי	בא ויברכו
ג וַיִּדְרְכוּ	בא ויזנו	בא ותרלחסים		דברי תימים	בנ וַיְבָרְכוּ
א הַמקונות	בנ וַיִּזְנוּ	בנ ותקדחסים	בא וְהִיה מכפר	א בְּנֵי אָרֶץ	בא וכנעתים
		בנ וַיִּדְרְכוּ	בנ וְהִיה מספר		בנ וְכִנְעָתִים

חלוף התורה בין בני אשר ובין בני נפתלי

בא שם־היסיני	בנ וְמחריבו	בא וירעם יוציא הריש	בנ למכשה־אין בו	בא וְלסטתים	בנ אם לוחי
בב טם היסיני	בא אֶסְפרת	בנ לא יוציא הריש	בא עַל דבר אמת	בב וְלסטתים	בא פרשת כל
בא לְמחצרים	בנ אֶסְפרה	בנ על־דבר אמת	בא תְּנֵה עון	בא תְּנֵה עון	בנ קַל גדודות
בב לְמחצרים	בא פן־יאנף	בא קול־יי	בנ בִּיקרותיך	בב חֲנֵה עון	בא וְעַטית
בא וְתחסר	בנ פֶּן־יאנף	בנ קַל יי	בנ בקרותיך	בא וְקַלְלוּהו	בב העטית
בב וְתחסר	בא נקמה עליהו	בא וירקידם	בא נצבה שגל	בב יְקַלְלוּהו	בא ומעלם
בא וַיִּתְפַּללו	בנ נְקַם עליהו	בנ וְירקידם	בנ נְצַבָה שגל	בא רדפו	בב ומעולם
בב וַיִּתְפַּללו	בא אור פניך	בא ויחשף	בא וקית אביך	בב רדפו	בא אתה אל
בא לְחיות שמי	בנ אוֹר פניך	בב וְיַחְשֹׁף	בב וקית אביך	בא וְאין עוזר	בב אתה אל
בב לְחיות שמי	בא וישמעו	בא לְצור מעות	בא עַל־כֵּן עשים	בב וְאין עוזר	בא ובחסתך
בא וַיחזק	בנ וישמעו	בנ לְצוֹר מעות	בב עַל־כֵּן עשים	בא בכבך	בב וּבְחַסְתֵּךְ
בב וַיחזק	בא בשוב איבי	בא ככל צורך	בא ישמעו	בב בכבך	בא ונרגנת
בא וְתתיצבו	בנ בְּשׁוּב איבי	בנ צוררי	בב ישמעו	בא טכרת	בב וְנִרְגַּנְתָּ
בב וְתתיצבו	בא ולשכני	בא ולשכני	בב ישמעו	בב שכרת	בא ונעשה ידעו
בא אֶת־מעכת	בנ וְלִשְׁכֵּנִי	בב לכו חזו	בא לכו חזו	בא כי־מלאו	בב וְנַעֲשֶׂה
בב אֶת־מעכת	בא הצילני	בנ לְכוּ חֲזוּ	בב לכו חזו	בב כי־מלאו	בא וחתת
בא ושבע	בנ הַצִּילֵנִי	בא להכאתיפכם	בנ לְהַכְּאֹתִיפְכֶם	בא וזכור־תרפתך	בב וְחִתַּת
בב וְשִׁבְעָ	בא נוקע יי	בנ נוֹקֵעַ יי	בנ נוקע יי	בב וְזָכוֹר תַּרְפְּתֵךְ	בא בבעשת
בב וְשִׁבְעָ	בנ בשועי	בא בְּשׁוּעִי	בא לשאול	בא בְּקוֹם למשפט	בב בְּבַעֲשַׁת
בא חוקת	בא תרוש	בנ בְּשׁוּעִי	בב לשאול	בב בְּקוֹם למשפט	בא ושנים
בב חוקת	בנ תִּרוֹשׁ	בא אהבו	בא זובח	בא עַל־יהוהן	בב וְשִׁנַּיִם
בא עודד	בא עד אנה	בנ אֲהֵבוּ	בב זובח	בב עַל יהוהן	בא אדירים
בב עוֹדֵד	בנ עד אנה	בא וכל־מעשהו	בא ובגבורתך	בא ובעלילותיך	בב אַדִּירִים
בא חפוך	בא מפלטי	בנ וְכל מעשהו	בב ובגבורתך	בב ובעלילותיך	בא אל נקמות
בב חֲפוּךְ	בב מפלטי	בא לכו בנים	בא לא שמו	בא וינחם	בב אֵל נְקָמוֹת
בא וקקח	בא קבוד אל	בב לְכוּ בנים	בב לא שמו	בב וְיִנָּחֵם	בא יתאסרו
בב וְקַקַּח	בב קְבוֹד אל	בא תורים	בא יחושו	בא והצילני	בב יִתְאַסְּרוּ
בא וְתתיצבו	בא ואת־דכאי	בב חֲרִירִים	בב יחושו	בב והצילני	בא נברכת לפני
בב וְתִתְיַצְּבוּ	בב וְאֶת־דַּכְּאִי	בא ישובו	בא אֶלְהֵיהֶם	בא אם בקולו	בב לְפָנַי
בא ויטצאו	בא לְמַנְעָה	בב יְשׁוּבוּ	בב אֱלֹהֵיהֶם	בב אם בקולו	בא ירעם
בב וַיִּטְצְאוּ	בב לְמַנְעָה	בא להתהלך	בא ארוי אל	בא ירעם	בב ישפט
בא ויגאלו	בא וירפסהו	בב לְהִתְהַלֵּךְ	בב אֲרִי אל	בב ישפט	בא הסעטרכי
בב וַיִּגְאָלוּ	בב וְיִרְפָּסֵהוּ	בא כי־כך	בב כִּי כֵךְ	בא אל תחרש	בב וְהַסְּעַטְרְכִי
בא כתתברך	בא אַל־בקצפך	בב כִּי כֵךְ	בא וכסופתך	בב וכסופתך	בא ותרחיק
בב כְּתִתְבָּרֵךְ	בב אַל בקצפך	בא כסתקומסי	בב וְכִסּוּפְתֵּךְ	בא והסעטרכי	בב תַּרְחִיק
בא טהורה	בא כי־עונתי	בב כִּסְתַּקּוֹמְסִי	בא וסאנשי	בב וגם־כלחת	בא גבול
בב טְהוֹרָה	בב כִּי־עוֹנָתִי	בא אחבי	בב וְסַאֲנְשִׁי	בב וְגַם־כַּלָּחַת	בב גְּבוּל
בא עוד־עמרו	בא אחבי	בב אחבי	בא יראני	בא את־מזבחותיך	בב תַּרְחִיק
בב עוֹד עָמְרוּ	בב אחבי	בא אשמרה לפי	בב יִרְאֵנִי	בב אֶת־מִזְבְּחוֹתֶיךָ	בא גבול
בא על־עזיהו	בא ספשע	בב אשמרה לפי	בא את־ארם	בב אֶת מִזְבְּחוֹתֶיךָ	בב גְּבוּל
בב עַל עוזיהו	בב סְפַשָּׁע	בא כל פשעי	בב וְאֶת אֲרָם	בא נירשה לנו	בא יבהלון
בא נביאליו	בב נְפַשָּׁע	בב כְּכל פשעי	בב וְאֶת אֲרָם	בב נִירְשָׁה לָנוּ	בב יִבָּהֲלוּן
בב נביאליו	בא יתן לך	בא תרצחו	בא תרצחו	בא הלא־אתה	בא התהללו
בא ויעקב	בב יִתֵּן לְךָ	בב תִּרְצָחוּ	בב תִּרְצָחוּ	בב וְהָלֹא אַתָּה	בב תִּתְהַלְלוּ
בב וְיַעֲקֹב	בא ותתפרדו	בא ויעלני	בא כמעשהו	בב אל־רחום	בא פתח
בא יתקושו	בב וְתִתְפָּרְדוּ	בב וַיַּעֲלֵנִי	בב כְּמַעֲשֵׂהוּ	בב אֶל רַחוּם	בב פָּתַח
בב יִתְקוֹשְׁשׁוּ	בא כי לא בוה	בא לעשות	בב לְעֲשׂוֹת	בא אתה	בב פָּתַח
בא ישרים	בב כִּי לֹא בוּשׁ	בב לַעֲשׂוֹת	בא והסלך	בב אַתָּה חשבתם	בא בפעלליהם
בב וַיְשָׁרִים	בא ושנת בשמן	בב וְהַסֹּלֵךְ	בב והסלך	בא אתה	בב בְּפַעֲלִילֵיהֶם
בא החמרים	בב וְשִׁנַּת בְּשָׂמָן	בא ישלטהו	בא ואתה	בב אַתָּה יסרתם	בא ונקבענו
בב חַמְרִים	בא ותנשאו	בב יִסְלְטֵהוּ	בב וְאַתָּה	בא פורת	בב וְנִקְבְּעָנוּ
בא ויבשלו	בב וְתִנְשְׂאוּ	בא באמר אלי	בא יכחשו	בב פּוּרַת	בא מארצות
בב וִיבַשְּׁלוּ	בא באמר אלי	בב באמר אלי	בב יְכַחֲשׁוּ	בב פּוּרַת	בב מֵאַרְצוֹת
באיקהעלות	בב הכבדים	בא ותחמי	בא אעשה	בא דברת	בא ויחלחסוני
בב בְּהַעֲלוֹת	בא ולמדני	בב וַתַּחְמִי	בב אֶעֱשֶׂה	בב דְּבֶרֶת	בב וַיְחַלְחֲסוּנִי
תהלות	בב ולמדני	בא אל־תחום	בב אעלה	בא ובנערות	בא אל יחי
בא כי־אם	בא ועתה ירום	בב אֶל תְּהוֹם	בא יאר	בב וּבְנַעֲרוֹת	בב אַל יְחִי
בב כִּי־אִם	בב ועתה	בא באמרם	בב יְאֹר	בא ובנעים	בא וחמגביתי
בא ונתורתו	בא אל־תרש	בב בְּאָמְרָם	בא נער	בב וּבְנַעֲרִים	בב וְחַמְגְּבִיתִי
בב וְנִתּוֹרָתוֹ	בב אל־תרש	בא מאיש	בב נְעָרִי	בא ואל תאסר	
בא ומשירי	בב וּמִשְׁרֵי	בב מְאִישׁ	בא ואל תאסר	בב וְאֶל תֵּאָסֵר	
בא ומרוט	בא לסנאתי	בב לְסִנְאָתִי	בב וְאֶל תֵּאָסֵר	בא אם לרוד	

חלוף הכתובים בין בני אשר ובין בני נפתלי

בא אֲנִי יְהוָה	בב עַל עֲרָבִים	בא וְתֵאוֹת	בב וְתַאֲשֵׁרֵנִי	בא וְלִיעֲזֵי	בב בְּכָל מַעֲשֵׂי
בב אֲנִי עֹבְדֶךָ	בא שִׁירֵי	בב וְתֵאוֹת	בב וְיָחֵלוּ	בב וְלִיעֲזֵי	בא שְׁעָמְלוֹ
בא לְךָ אוֹמַת	בב שִׁירֵי	בא אִם יִבְלַע־נוּ	בא אֹזֶר עֲרִיצִים	בב וְלִיעֲזֵי	בב טְעָמְלוֹ
בב לְךָ אוֹמַת	בא אִם אִשְׁכַּחְךָ	בב אִם יִבְלַע־נוּ	בב אֹזֶר עֲרִיצִים	בא אֹזֶר עֲרִיצִים	בא וְיִשְׁחֲבֵהוּ
בא מִן הַמְּצַר	בב אִם אִשְׁכַּחְךָ	בא לְאַיִשׁ	בא תְּרוֹמֵם גַּוְיִ	בב וְיִשְׁחֲבֵהוּ	בב וְיִשְׁחֲבֵהוּ
בב מִן הַמְּצַר	בא עוֹלְלֵיךְ	בב לְאִישׁ	בב תְּרוֹמֵם גַּוְיִ	בא אֶת הַמַּעֲשֶׂה	בא אֶת הַמַּעֲשֶׂה
בא אֶל תַּעֲזֹבְנִי	בב עוֹלְלֵיךְ	בא וְאִיסְתֵּו	בא אֵם בְּחַגְלוֹת	בב וְהַמַּעֲשֶׂה	בב וְהַמַּעֲשֶׂה
בב אַל תַּעֲזֹבְנִי	בא וְתַעֲנֵנִי	בב וְאִיסְתֵּו	בב אֵם בְּחַגְלוֹת	בא וְכַצְּפֹרִים	בא וְכַצְּפֹרִים
בא וְת רַחֵךְ	בב וְתַעֲנֵנִי	בא וְאֶל עֶפֶר	בא יִסְלָא מִיזוּ	בב וְקַטְּפֵרִים	בב וְקַטְּפֵרִים
בב וְחוּרָתֵךְ	בא לְרֵנֵי רַע	בב וְאֶל עֶפֶר	בב יִסְלָא מִיזוּ	בא הַכּוֹתוֹת	בא הַכּוֹתוֹת
בא וְאֶל תָּגֹל	בב לְרֵנֵי רַע	בא וְבַעֲלוֹת	בא אִם אֵין לָךְ	בב וְקַטּוֹנוֹת	בב וְקַטּוֹנוֹת
בב וְאֶל תָּגֹל	בא עֲרֵי אֲבוֹר	בב וּבַעֲלוֹת	בא אִם אֵין לָךְ	בא עוֹר וָלֶם וְעַת	בא עוֹר וָלֶם וְעַת
בא וְאֶהֱלֹכְתָּ	בב עֲרֵי אֲבוֹר	בא וְתוֹפֵעַ	בב וְחוֹלַלְתִּי	בב לְמַרְ־דְּעַת	בב לְמַרְ־דְּעַת
בב וְאֶתְהַלֵּכְתָּ	בא בְּמַעֲשֵׂת	בב וְתוֹפֵעַ	בא לְסַח יִקַּח	בב וְכִשְׁטְרוֹת	בא וְכִשְׁטְרוֹת
בא וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע	בב בְּמַעֲשֵׂת	בא יְשָׁה לָךְ	בב לְסַח יִקַּח	בב וְכִשְׁטְרוֹת	בב וְכִשְׁטְרוֹת
בב וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע	בא לַעֲשׂוֹת	בב יְשָׁה לָךְ	בא וְכָל דְּבָרֵי	בא אֶת כָּל מַעֲשֵׂה	בא אֶת כָּל מַעֲשֵׂה
בא אֶל מְעוֹתַיִךְ	בב לַעֲשׂוֹת	בא וְמִצְוֹתַיִךְ	בב וְכָל דְּבָרֵי		
בב אֶל־מְעוֹתַיִךְ	בא בְּנֵי נֵכָר	בב וְמִצְוֹתַיִךְ	בא לְשׁוֹן שֶׁקֶר	**קִינוֹת**	
בא חֲנֵנִי	בב בְּנֵי נֵכָר	בא מִי אֵין	בב לְשׁוֹן שֶׁקֶר	בא בְּתַחֲעֻטֵּפֶת	
בב חָנְנֵנִי	בא שִׁכְבַת	בב מִי אֵין	בא אֶל תִּתְהַלֵּל	בב בְּתַחֲעֻטֵּפֶת	
בא מִכָּל מַלְמְדַי	בב שִׁכְבַת	בא וְאִיסְתֵּךְ	בב אֶל תִּתְהַלֵּל	בא וְנָקוּרוֹת	
בב מִכָּל מְלַמְּדַי	בא וְגִבּוֹרְתֵּיךְ	בב וְאִיסְתֵּךְ	בא לְפִי אֲוִי	בב וְנָקוּרוֹת	
בא מְשַׁפְּטֵיךָ	בב וְגִבּוֹרְתֵּיךְ	בא אֲרוּחָתִי	בב לְפִי אֲוִי		
בב מִשְׁפָּטֶיךָ	בא אֶת הַמְּזַהֲלִים	בב אֲרוּחָתִי	בא בִּיבֵת אֲחִיךָ	**מְגִלַּת**	
בא וּמִשְׁפָּטֶיךָ	בב אֶת הַמְּזַהֲלִים	בא וְשִׁבַּע רָנָז	בב בִּיבֵת אֲחִיךָ		
בב וּמִשְׁפָּטֶיךָ	בא הַשֵּׁם גְּבוּלֵךְ	בב וְשִׁבַּע רָנָז	בא עֲנָת כְּסִיל	בא וְהַגְּעָרַת	
בא אַל־יַעֲשְׁקוּנִי	בב הַשֵּׁם גְּבוּלֵךְ	בא תִּשְׁטֹף	בב עֲנָת כְּסִיל	בב וְהַגְּעָרַת	
בב אַל־יַעֲשְׁקוּנִי	בא בְּעֵל צְלִי	בב תִּשְׁטֹף	בא עַל רֵיב	בא וְאֶת מַאֲמַר	
בא בְּחֹסֶךְ	בב בְּעֵל צְלִי	בא וְיֵהָלֵךְ	בב עַל רֵיב	בב וְאֶת מַאֲמַר	
בב כְּחֹסֶךְ		בב וְיֵהָלֵךְ	בא אֵל תִּתֶּן לִי	בא אֶת חֶסֶן	
בא אֲנִי שָׁלוֹם	**אִיּוֹב**	בא וְזֶה חֲוִיתִי	בב אֵל תִּתֶּן לִי	בב אֶת חֶסֶן	
בב אֲנִי שָׁלוֹם	בא שִׁבְעַת	בב וְזֶה חֲוִיתִי	בא וְקִי יי	בא כְּתֶב תּוֹרַת	
בא עִם אֹהֲלֵי	בב שִׁבְעַת	בא אַל תִּכְסֵי	בב וְקִי יי	בב כְּתֶב תּוֹרַת	
בב עִם־אֹהֲלֵי	בא וְחִיתָ	בב אַל תִּכְסֵי	בא וְסִיג אַף	בא לְהִתְחַנֵּן לוֹ	
בא שָׁם	בב וְחִיתָ	בא בְּלֹא יוֹסִי	בב וְסִיג אַף	בב לְהִתְחַנֵּן לוֹ	
בב שָׁם	בא אֶל יִדְרְשֵׁהוּ	בב בְּלֹא יוֹסִי	בא וְקַח נֹר	בא מַה לְּעָשׂוֹת	
בא חֹנָה	בב אֶל יִדְרְשֵׁהוּ	בא וְיִקַּח בִּי	בב וְסַף	בב מַה לְּעָשׂוֹת	
בב חֹנָה	בא וְחֵיכֶךָ	בב וְיִקַּח בִּי	בא יִרְאַת יי	בא וְאַשְׁרֵי־נִים	
בא שְׁתֵיתִי	בב וְחֵיכֶךָ	בא טָרַף	בב יִרְאַת יי	בב וְאַשְׁרֵי־נִים	
בב שְׁתֵיתִי	בא וְאֶל־סְגָנִים	בב טָרַף		בא לְהִתְהַלֵּל	
בא נִתְּנוּ	בב וְאֶל־סְגָנִים	בא מִתְקוֹמֵמָה	**רוּת**	בב לְהִתְהַלֵּל	
בב נִתְּנוּ	בא וְפִקְדָה	בב מִתְקוֹמֵמָה	בא וַתִּגְעַר		
בא לִסְעֹן	בב וּפִקְדָה	בא תִּנְחָמֵתִיכֶם	בב וַתִּגְעַר	**דָּנִיֵּאל**	
בב לִסְעֹן	בא וְאַתָּה רֵעַ	בב תִּנְחָמֵתִיכֶם	בא קְצִיר חִטִּים		
בא שׁוּא לָכֶם	בב וְאַתָּה רֵעַ	בא וְאֶאֱנֵי	בב קְצִיר חִטִּים	בא אֵין בָּהֶם	
בב שׁוּא לָכֶם	בא כְּמַרְירֵי	בב וְאֶאֱנֵי	בא הֲלֹא בְעֹז	בב אֲשֶׁר אֵין בָּהֶם	
בא וְכִי יי	בב כְּמַרְירֵי	בא נֵר רְשָׁעִים	בב הֲלֹא בְעֹז	בא וְלַלְּטָרִם	
בב וְכִי יי	בא וַיְבָא רֹגֶז	בב נֵר רְשָׁעִים	בא יִתֵּן יי אֶת רֹאשָׁהּ	בב וְלַלְּטָרִם	
בא אֱלֹהִים	בב וַיְבָא רֹגֶז	בא פָּתְקוּ לוֹ	בב יי אֶת וְאַשְׁהּ	בא וַיְדַבְּרוּ	
בב אֱלֹהִים	בא אֲנִי רְאִיתִי	בב פָּתְקוּ לוֹ		בב וַיְדַבְּרוּ	
בא קְרֵרִי	בב אֲנִי רְאִיתִי	בא עֶרְבַת	**שִׁיר הַשִּׁירִים**	בא וְטַן נַעֲבְתָא	
בב וְתַרְרֵי	בא חֵיל בִּלְשָׁנִי	בב עֶרְבַת		בב וְטַן נַעֲבְתָא	
מַעֲלַת	בב חֵיל בִּלְשָׁנִי	בא וּכְבֵלַי	בא שֶׁעִטְרַת לָהּ	בא וְנִכְבַּר נִאֲצָר	
מַעֲלַת	בא וְחֵם אֲנִי	בב וּכְבֵלַי	בב שֶׁעִטְרַת לָהּ	בב וְנִכְבַּר נִאֲצָר	
אֵין יֵשׁ	בב וְחֵם אֲנִי	בא יְקַטֵּל	בא אֲנֵתֵנִי		
אֵין יֵשׁ	בא אֵת עוֹנִי	בב יְקַטֵּל	בב אֲנֵתֵנִי	**עֶזְרָא**	
יִסְרְקֻנוּ	בב אֵת עוֹנִי	בא וְעוֹר חָזוּק	בא אֲשִׁיתֵנִי וְרָאֲיתֵנִי		
יִסְרְקֻנוּ	בא יְעוּתֵ צוּרִי	בב וְצוֹר־יְשׁוּק	בב וְרָאֲיתֵנִי	בא לְאַחֲרוֹת	
יִל עֲרָבִים	בב יְעוּתֵ צוּרִי	בא וְאֶת־עֲשׂוּק	בא וְחִיְתָה	בב לְאַחֲרוֹת	
			בב וְחִיְתָה		
			בא שְׁלֹחֵנוֹת תִּיבוֹת		
			בב שְׁלֹחֵנוֹת תִּיבוֹת		
				קֹהֶלֶת	
			בא כְּבֵל מַעֲשֵׂי		

חלופין שבין מערבאי ומדנחאי

חלוף חמקרא שבין בני ארץ ישראל ובין בני בבל:

ירמיה

לבעל כאי הארא כתפת אל
לסר כתפת הארא כת הארא קרי׳
לסל׳ רקח כתיב כסת את קרי׳
לסר כתיב את כסת אל קרי׳
לסל׳ כסא לעיר כתיב קרי׳
לסר לעיר כתיב לעי קרי׳
לסל׳ רבו כתיב כתיב כתיב וקרי׳
לסר כתיב כתיב כתיב קרי׳
לסל׳ תרס כתיב כתיב קרי׳
לסר תרס כתיב עת כתיב וקרי׳
לסר תרס נתיב תרס קרי׳
לסל׳ אתה וקתה תסר׳
לסר אתה וקת תסר׳
לכל׳ אל קרית כעל׳
לסר על קרית כעל׳
לסל׳ ותסן ותולך
לסר נסן כתיב ונסן קרי׳
לסל׳ אם כבדי אם כמעל׳
לסר אם כבדי אם׳
לסל׳ על כל עדת ישראל׳
לסר ואל כל עדת ישראל׳
לסל׳ ואביא אתכם ואביאת כתיב
לסר ואביאכם כתיב ואביאת קרי׳

שפטים

לסל׳ ואת תזכור ישכ׳ק וכתיב
לסר ישכ׳ק כתיב ישכ׳ק
לסל׳ כדברו תדבר הוה כתי וקרי
לסר כדברי כתיב כדברו קרי
לסל׳ יסשת על הגר
לסר על הגיר
לכל׳ תרגא ותעלה אל ה׳ וקרי
לסל׳ אשר שכו אל תגבעה׳
לסר על הגבעה׳
לסל׳ על הדרך הבדר
לסר על הדרך
לסל׳ כי יבא דברין דך כתיב
לסר דברך כתיב וקרי׳

שמואל

לסל׳ ועינינו וקמה
לסר קמה כתיב קמו קרי
לסל׳ פן אשפך עמו קרי׳ וכתיב
לסר עמי כתיב עמו קרי
לסל׳ כי כבואה עדלות
לסר כי אם כבואה
לסל׳ תחזא נגיב על עבדי שאול׳
לסר אל עבדי שאול
לסל׳ מחברון דוד שכ את כל הדברי׳
לסר שכיב כל הדברים האלה׳
לסל׳ ואבשלמה על שפחתך
לסר אל שפחתך
לסל׳ אל נא ישם אדני אל לבו
לסר על לבב
לסל׳ לא היה לה ילד כתיב וקרי׳
לסר הלד כתיב ילד קרי׳
לסל׳ ראשה וזרך שוכים
לסר וזרך כתיב
לסל׳ והתה שוכה כתיב וקרי׳
לסר שיכה כתיב שוכה קרי׳

מלכים

לסל׳ ואכתוך ישיה סל״א
לכל׳ שכח חס
לסל׳ לכלכלך שס
לסר לכלכלך שכה

לבל׳ ואבן שלמה כתפת אל
לסר כתפת על
לסל׳ וישכח וכרי אל בעשא
לבל׳ על בעשא
לסל׳ רקח ורך את נפשו
לבל׳ על נפשו
לסל׳ תעשה בלוכה על׳
לבל׳ תעשה כלוכה אל
לבל׳ כרון עצה בפק
לבל׳ כרון עצה בפק
לבל׳ ראשי
לבל׳ ראש
לבל׳ ראשי
לבל׳ ראש
לבל׳ חתה נגבלת אוכל
לבל׳ חרית כתיב
לסל׳ וישכון אל תרדקה
לסר על תרחקה
לסל׳ ולארץ כושים ירושלם כשעי׳
לבל׳ משרי
לבל׳ אתחון חסר
לבל׳ אל קרית כעל׳
לסר על קרית כעל׳
לסל׳ ותסן ותולך
לסר נסן כתיב ונסן קרי׳
לסל׳ אם כבדי אם׳
לסר אם כבדי אם׳
לסל׳ על כל עדת ישראל׳
לסר אל כל עדת ישראל׳
לסל׳ ואביא אתכם ואביאת כתיב
לסר ואביאכם כתיב ואביאת קרי׳

שפטים

לסל׳ ואת תזכור ישכ׳ק וכתיב
לסר ישכ׳ק כתיב ישכ׳ק
לסל׳ כדברו תדבר הוה כתי וקרי
לסר כדברי כתיב כדברו קרי
לסל׳ יסשת על הגר
לסר על הגיר
לסל׳ ראשי
לסר ראש
לסל׳ חתה נגבלת אוכל
לסר חרית כתיב
לסל׳ וישכון אל תרדקה
לסר על תרחקה
לסל׳ ולארץ כושים ירושלם כשעי׳
לסר משרי
לסל׳ אתחון חסר
לסר אל קרית כעל׳
לסל׳ ותסן ותולך
לסר נסן כתיב ונסן קרי׳
לסל׳ אם כבדי אם׳
לסר אם כבדי אם׳
לסל׳ על כל עדת ישראל׳
לסר אל כל עדת ישראל׳
לסל׳ ואביא אתכם ואביאת כתיב
לסר ואביאכם כתיב ואביאת קרי׳

שמואל

לסל׳ ועינינו וקמה
לסר קמה כתיב קמו קרי
לסל׳ פן אשפך עמו קרי׳ וכתיב
לסר עמי כתיב עמו קרי
לסל׳ כי כבואה עדלות
לסר כי אם כבואה
לסל׳ תחזא נגיב על עבדי שאול׳
לסר אל עבדי שאול
לסל׳ מחברון דוד שכ את כל הדברי׳
לסר שכיב כל הדברים האלה׳
לסל׳ ואבשלמה על שפחתך
לסר אל שפחתך
לסל׳ אל נא ישם אדני אל לבו
לסר על לבב
לסל׳ לא היה לה ילד כתיב וקרי׳
לסר הלד כתיב ילד קרי׳
לסל׳ ראשה וזרך שוכים
לסר וזרך כתיב
לסל׳ והתה שוכה כתיב וקרי׳
לסר שיכה כתיב שוכה קרי׳
לסל׳ אשר שכו אל תגבעה׳
לסר על הגבעה׳
לסל׳ על הדרך הבדר
לסר על הדרך
לסל׳ כי יבא דברין דך כתיב
לסר דברך כתיב וק

Nile

Church

Church

Church

Nile

Church

Church

Church

מכתב לדוגמה

שלום רב,

מה נשמע? אני מקווה שהכול בסדר. אני כותב לך כדי לספר לך על החופשה הנפלאה שהייתה לי בקיץ. נסעתי עם המשפחה שלי לים, ושהינו שבוע שלם בבית קטן על החוף. כל יום היינו הולכים לשחות בבוקר, ואחר כך היינו יושבים על החול ואוכלים ארוחת צהריים. בערב היינו הולכים לטייל על שפת הים ומסתכלים על השקיעה.

אחד הדברים הכי כיפיים שעשינו היה לבנות טירת חול גדולה. אבא שלי עזר לי ולאחי הקטן, ובנינו טירה עם חומה, מגדלים וחפיר. אחר כך קישטנו אותה בצדפים ואבנים יפות שמצאנו על החוף. בסוף היום הטירה נראתה ממש כמו בסרט!

יום אחד נסענו לטיול לעיר הסמוכה. ביקרנו במוזיאון מעניין מאוד, שבו ראינו ספינות ישנות ודגים מכל מיני סוגים. אחר כך אכלנו גלידה גדולה ברחוב הראשי. הגלידה הייתה טעימה במיוחד, ואני אכלתי שתי כדורים – אחד שוקולד ואחד וניל.

בשבוע האחרון לחופשה ירד גשם כמעט כל הזמן, ולכן נשארנו בבית ושיחקנו משחקי קופסה. שיחקתי הרבה עם אחי, ולפעמים גם עם אבא ואמא. למדתי לשחק שש-בש ולנצח אותם כמה פעמים. בסוף החופשה הרגשתי שאני מכיר את המשפחה שלי הרבה יותר טוב.

אני מתגעגע אליך ומקווה שנתראה בקרוב. אולי תוכל לבוא לבקר אותנו בקיץ הבא? אנחנו יכולים לשחק יחד בטירת החול ולאכול גלידה. אני בטוח שנהנה מאוד.

בברכה,
יוסי

מכתב לדוגמה

שלום רב,

מה נשמע? אני מקווה שהכול בסדר. אני כותב לך כדי לספר לך על החופשה הנפלאה שהייתה לי בקיץ. נסעתי עם המשפחה שלי לים, ושהינו שבוע שלם בבית קטן על החוף. כל יום היינו הולכים לשחות בבוקר, ואחר כך היינו יושבים על החול ואוכלים ארוחת צהריים. בערב היינו הולכים לטייל על שפת הים ומסתכלים על השקיעה.

אחד הדברים הכי כיפיים שעשינו היה לבנות טירת חול גדולה. אבא שלי עזר לי ולאחי הקטן, ובנינו טירה עם חומה, מגדלים וחפיר. אחר כך קישטנו אותה בצדפים ואבנים יפות שמצאנו על החוף. בסוף היום הטירה נראתה ממש כמו בסרט!

יום אחד נסענו לטיול לעיר הסמוכה. ביקרנו במוזיאון מעניין מאוד, שבו ראינו ספינות ישנות ודגים מכל מיני סוגים. אחר כך אכלנו גלידה גדולה ברחוב הראשי. הגלידה הייתה טעימה במיוחד, ואני אכלתי שתי כדורים – אחד שוקולד ואחד וניל.

בשבוע האחרון לחופשה ירד גשם כמעט כל הזמן, ולכן נשארנו בבית ושיחקנו משחקי קופסה. שיחקתי הרבה עם אחי, ולפעמים גם עם אבא ואמא. למדתי לשחק שש-בש ולנצח אותם כמה פעמים. בסוף החופשה הרגשתי שאני מכיר את המשפחה שלי הרבה יותר טוב.

אני מתגעגע אליך ומקווה שנתראה בקרוב. אולי תוכל לבוא לבקר אותנו בקיץ הבא? אנחנו יכולים לשחק יחד בטירת החול ולאכול גלידה. אני בטוח שנהנה מאוד.

בברכה,
יוסי